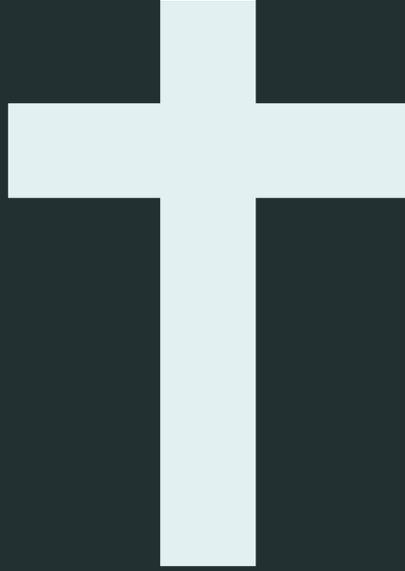


Biblica® Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị
onye ọbụla ịgụ



The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria: Biblica®
Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla ịgụ

Biblica® Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu
The Holy Bible in the Igbo language of Nigeria: Biblica® Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị
Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu

copyright © 2020 Biblica, Inc.

Language: Igbo

Contributor: Biblica, Inc.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: "The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible."

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Baibụlụ Nsọ n'Igbo Ndị Ugbu a nke dịrị onye ọbụla igu

Ndị Biblica, Inc. degharịrị ya n'afọ © 1980, 1988, 2019, 2020

Biblica® Open Igbo Contemporary Bible™

Copyright © 1980, 1988, 2019, 2020 by Biblica, Inc.

"Biblica" bụ akara e ji mara ụlọ ọrụ a, nke edebanyere dika iwu si kwado n'ụlọ ọrụ dī n'obodo United States, ebe a na-enye akara a na ikike maka azum ahia ndi Biblica, Inc. O bụ ha ka e nyere ikike idenye ya.

"Biblica" is a trademark registered in the United States Patent and Trademark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/contact-us>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2023-04-12

Contents

Jenesis	1
Opupu	79
Levitikos	146
Onuogugu	192
Diuteronomi	260
Joshua	315
Ndi Ikpe	353
Rut	390
1 Samuel	396
2 Samuel	444
1 Ndi Eze	485
2 Ndi Eze	533
1 Ihe E Mere	579
2 Ihe E Mere	629
Ezra	679
Nhemaya	695
Esta	718
Job	729
Abu Oma	780
Ilu	926
Ekiliziastis	978
Abu nke Abu	993
Aizaya	1003
Jeremaya	1113
Abu Akwa	1216
Izikiel	1229
Daniel	1310
Hosiya	1332
Juel	1349
Emos	1356
Obadaya	1369
Jona	1371
Maika	1374
Nehum	1384
Habakuk	1389
Zefanaya	1394
Hegai	1400
Zekaraya	1403
Malakai	1418
Matiu	1423
Mak	1478
Luk	1511
Jon	1565
Oru Ndi Ozi	1605
Ndi Rom	1656
1 Ndi Korint	1680
2 Ndi Korint	1704

Ndi Galeshia	1720
Ndi Efesos	1728
Ndi Filipai	1736
Ndi Koloşi	1742
1 Ndi Tesalonaika	1748
2 Ndi Tesalonaika	1753
1 Timoti	1756
2 Timoti	1763
Taitos	1768
Filimon	1771
Ndi Hibru	1773
Jemis	1791
1 Pita	1797
2 Pita	1804
1 Jon	1808
2 Jon	1814
3 Jon	1815
Jud	1817
Mkpughe	1819

Jenesis

Mmalite ihe niile

¹ Na mmalite Chineke kere eluigwe na ụwa.

² Ụwa bụ ihe na-enweghị ụdịdị ọbụla, burụkwa ihe togboro n'efu. Ochịchiri gbara n'elu ogbu mmiri di omimi. Mmuo nke Chineke narughari n'elu ogbu mmiri ahụ.

³ Mgbe ahụ Chineke kwuru si, "Ka ihè di," ihè dikwara.

⁴ Chineke huru na ihè ahụ mara mma. O kpara oke n'etiti ihè na ochichiri.

⁵ Chineke kporo ihè ahụ Eihie, kpoọ ochichiri ahụ Abali. Uhuruchi di, ututu dikwa. O buru ubochi nke mbu.

⁶ Chineke kwukwara si, "Ka mbara puta nke ga-ekewapu mmiri di n'elu mbara ahụ site na mmiri nke di n'okpuru mbara ahụ"

⁷ Ya mere, Chineke mere mbara, kewapu mmiri di n'okpuru mbara ahụ site na mmiri nke di n'elu mbara ahụ. O sikwa otu a diri.

⁸ Mbara ahụ ka Chineke kporo mbara eluigwe. Uhuruchi di, ututu dikwa. O buru ubochi nke abuo.

⁹ Chineke kwuru si, "Ka mmiri di n'okpuru mbara eluigwe chikota onwe ha onu n'otu ebe, ka ala akoro puta." O sikwa otu a diri.

¹⁰ Chineke kporo ala akoro ahụ "ala," kpoọ mmiri ahụ chikotara onwe ha onu "osimiri." Chineke lere anya hu na ha di mma.

¹¹ Chineke kwuru si, "Ka ala puputa ahija ndu di iche iche: ahija na-amiputa mkpuru, na osisi di n'elu ala nke na-amiputa mkpuru, nke mkpuru okuku ya di n'ime ya, dika udidi ha di iche iche si di." O sikwa otu a diri.

¹² Ala puputara ahija ndu di iche iche: ahija na-amiputa mkpuru dika udidi ha si di, na osisi na-amiputa mkpuru, nke mkpuru okuku ya di n'ime ya, dika udidi ha si di. Chineke lere anya hu na o di mma.

¹³ Uhuruchi di, ututu dikwa. O buru ubochi nke ato.

¹⁴ Chineke kwuru si, "Ka ihè nke na-enye ihè diri na mbara eluigwe, ikewapu ehie site n'abali. Ka ha buru ihe ama igosi oge di iche iche, ubochi di iche iche, na afo di iche iche.

¹⁵ Ka ha buru ihè na mbara eluigwe inye ihè n'elu ụwa." O si otu a diri.

¹⁶ Chineke mere ihè ukwu abuo, nke kacha idi ukwu ka o buru nke ga-achi ehie, ma nke di nta ka o buru nke ga-achi abali. O mekwara kpakpando di iche iche.

¹⁷ Chineke debere ha na mbara eluigwe inye ihè n'ụwa,

¹⁸ ichi ehie na abali na ikpa oke n'etiti ihè na ochichiri. Chineke lere anya hu na o di mma.

¹⁹ Uhuruchi di, ututu dikwa. O buru ubochi nke ano.

²⁰ Chineke kwuru si, "Ka mmiri juputa n'ihe ndi na-eku ume, ka umu anu ufe fegharikwa n'elu ụwa, ma n'elu mbara igwe."

²¹ Ya mere Chineke kere anu ukwu niile bi na mmiri, na anu niile nwere ndu bi na mmiri, na udi ihe obula nwere ndu na-akpughari akpughari

ndị juputara na mmiri, dika ụdidi ha si di, na anụ ufe niile dika ụdidi ha si di. Chineke lere anya hụ na ọ di mma.

²² Chineke goziri ha, si ha, “Mubaanụ, dikwanụ ukwuu n’onuogugu, juputanụ osimiri niile. Ka anụ ufe dikwa ukwuu n’onuogugu n’elu ụwa.”

²³ Uhuruchi di, ututu dikwa. O buru ubochi nke ise.

²⁴ Chineke kwuru si, “Ka ala weputa umu anu di iche iche nwere ndu dika ụdidi ha si di: anu ulo, anu na-akpughari n’ala, na anu ohia, nke obula dika ụdidi ya si di.” O si otu a diri.

²⁵ Chineke mere umu anu ohia, dika ụdidi ha si di, mee anu ulo, dika ụdidi ha si di, na anu niile nwere ndu nke na-akpughari n’ala dika ụdidi ha si di. Chineke lere anya hụ na ọ di mma.

²⁶ Mgbe ahụ, Chineke kwuru si, “Ka anyi mee mmadu n’oyiyi anyi, dika ụdidi anyi si di, ka ha chia azu niile nke osimiri, na anu ufe niile nke eluigwe, na anu ulo niile, na anu ohia niile, na ihe niile e kere eke nwere ndu nke na-akpu akpu n’ala.”

²⁷ Ya mere, Chineke kere mmadu n’oyiyi nke ya,
n’oyiyi Chineke ka o kere ha,
nwoke na nwanyi ka o kere ha.

²⁸ Chineke goziri ha si ha, “Mianu mkpuru, mubaanụ, juputanụ n’uwa, meenu ka ihe niile diri n’okpuru unu. Chianu azu niile nke osimiri na anu ufe niile nke eluigwe na ihe niile e kere di ndu nke na-akpughari akpughari n’ala.”

²⁹ Mgbe ahụ, Chineke siri “Enyela m unu ahijia ubi niile na-amị mkpuru di n’elu ụwa, na osisi obula miri mkpuru, nke mkpuru okuku ya di n’ime ha, ka ha buru ihe oriri gi.

³⁰ Ma umu anumanu niile na anu ufe niile, na anu niile e kere eke na-akpughari akpughari n’ala, anu obula nwere ndu n’ime ha ka m na-enye ahijia ndu niile ka o buru ihe oriri ha.”

³¹ Chineke leghariri anya n’ihe o kere, hụ na ọ di ezi mma. Uhuruchi di, ututu dikwa. O buru ubochi nke isii.

2

¹ Otu a ka e si ruzuo oru ike eluigwe na uwa na ihe niile di n’ime ha.

² N’ubochi nke asaa, Chineke kwusiri oru ya nke o na-arụ, o zukwara ike site n’oru ya niile.

³ Chineke goziri ubochi nke asaa ahụ mee ya ka o buru ubochi di nsọ, n’ihi na o bu n’ubochi ahụ ka o zuru ike site n’oru nke ike ihe niile.

Adam na Iiv

⁴ Nke a bu akuko banyere usoro okike eluigwe na uwa mgbe e kere ha, n’ubochi ahụ mgbe ONYENWE ANYI Chineke kere eluigwe na uwa.

⁵ Ahijia obula epuputabeghi n’ohia, o nwekwaghi ihe ubi obula sitere n’ala puputa, n’ihi na ONYENWE ANYI Chineke ezitebeghi mmiri ozuzo n’elu ụwa, o nwekwaghi mmadu obula no na-arụ oru ubi,

⁶ ma mmiri si n’ala na-asoputa na-aso n’elu ala niile.

⁷ ONYENWE ANYI Chineke kpuru mmadu site n’aja nke ala, kunye ya ume ndu n’imi ya, nke mere ka mmadu ghoo ihe di ndu.

⁸ ONYENWE ANYI Chineke kuru ubi a gbara ogige n’akuku owuwa anyanwu, n’Iden. O tinyere mmadu ahụ o kpuru n’ime ubi a.

⁹ ONYENWE ANYỊ Chineke mere ka osisi dị iche iche si n'ala pupụta, osisi ndị dị mma ile anya na nke dịkwa mma iri eri. N'etiti ogige a, e nwere osisi na-enye ndụ, na osisi nke ịmata ihe ọma na ihe ọjọọ.

¹⁰ E nwere iyi si n'Iden na-asọpụta na-asọbanye n'ime ogige ahụ ime ka ala ahụ nwee mmiri. Site n'ebe ahụ, iyi a kewara nwee ngalaba anọ.

¹¹ Aha ngalaba nke mbụ bụ Paishon. Ọ sọrọ ogologo gafee ala niile nke Havila, ebe a na-enweta ọlaedo.

¹² (Ọlaedo dị n'ala ahụ mara mma. Eso osisi na-esi isi uto na nkume dị oke ọnụahịa a na-akpọ ọniks dịkwa n'ebe ahụ.)

¹³ Aha ngalaba nke abụọ bụ Gaihon. O sitere n'ala Kush* gafee.

¹⁴ Aha osimiri nke atọ bụ Taigris. Ọ na-asọla n'akụkụ ọwụwa anyanwụ nke ala Ashọ.† Aha osimiri nke anọ bụ Yufretis.

¹⁵ ONYENWE ANYỊ Chineke weere mmadụ ahụ tinye ya n'ogige Iden, ka ọ na-akọ ya ma burukwa onye na-elekọta ya.

¹⁶ ONYENWE ANYỊ Chineke nyere mmadụ ahụ iwu sị ya "I nwere ike iri mkpuru osisi niile dị n'ubi a,

¹⁷ ma ị gaghị eri mkpuru si n'osisi ịmata ihe ọma na ihe ọjọọ. N'ihia na ubochi i riri ya ị ga-anwuri." "

¹⁸ ONYENWE ANYỊ Chineke kwuru sị, "Ọ dighi mma ka nwoke noro naani ya. Aga m emere ya onye inyeaka nke kwesiri ya."

¹⁹ ONYENWE ANYỊ Chineke sitere n'ala kpọọ umu anumanu niile nke ohia na umu anu ufe niile nke eluigwe. O dutere ha ka ọ mara ihe mmadụ ahụ ga-akpọ ha. Ihe obula mmadụ ahụ kpọọ ihe obula ndi a nwere ndu, nke ahụ bukwa aha ya.

²⁰ Ya mere, mmadụ ahụ nyere anu ulo niile na anu ufe niile na anu ohia niile aha.

Ma n'ebe Adam no, o nweghi onye inyeaka kwesiri ya.

²¹ Ya mere, ONYENWE ANYỊ Chineke mere ka nwoke ahụ daa n'ura. Mgbe ọ no na-arahu ura, o weputara otu ogiriga site na ngu di ya n'ahu, mechikwaa ebe o si weputa ya.

²² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ Chineke ji otu ogiriga o si n'ahu nwoke ahụ weputa, mee nwanyi, dutere ya nwoke ahụ.

²³ Nwoke ahụ kwuru sị,
"Nke a bu okpukpu si n'okpukpu m,
na anu ahụ si n'ahu m,
a ga-akpọ ya 'nwanyi,'
n'ihia na e si n'ime nwoke weputa ya."

²⁴ Ọ bu nke a mere nwoke ga-eji hapu nne na nna ya, e jikota ya na nwunye ya, ha ga-abu otu anu ahụ.

²⁵ Nwoke ahụ na nwunye ya gba otu, ma ihere emeghi ha.

3

Mmehie na Odida

¹ Agwo di aghughu kariya umu anu ohia niile ONYENWE ANYỊ Chineke kere. Ọ biakwutere nwanyi ahụ sị ya, "Ọ bu ezie na Chineke sị unu erila mkpuru si n'osisi niile di n'ogige a?"

² Nwanyi ahụ zara sị ya, "Anyi nwere ike rie mkpuru si n'osisi niile di n'ogige a

* **2:13** Kush bu aha e ji maara ala ndi Sudan maobu *Itiopia n'asusu ndi Hibu*. Mgbe obula e kwuru banyere Kush n'akwukwo ogbugba ndu ochie, o bu ala ahụ ka a na-ekwu ihe banyere ya. † **2:14** Asho na Asiria bu otu ihe

³ ma Chineke kwuru si, 'Unu erila mkpuru si n'osisi di n'etiti ogige a, unu emetukwala ya aka, ka unu ghara inwu.' "

⁴ Agwo gwara nwanyi ahụ si, "Unu agaghi anwu.

⁵ N'ih i na Chineke maara na o buru na unu erie ya, anya unu ga-emeghe, unu ga-amata ezi ihe na ajo ihe."

⁶ Nwanyi ahụ huru na mkpuru si n'osisi ahụ di mma iri eri, na o di mma n'anya, na o bu osisi mara mma e si enweta amamihe. O ghororo mkpuru ahụ rie, nyekwa di ya, onye nke na ya no, o rie.

⁷ Mgbe ahụ, anya ha abuo meghere, ha choputara na ha gba oto. Ya mere, ha dukotara ahija fiig, jiri ya mere onwe ha akwa.

⁸ Mgbe nwoke ahụ na nwunye ya nuru uda njeghari ONYENWE ANYI Chineke n'ogige ahụ n'oge uhuruchi, ha zoro onwe ha site n'ebe ONYENWE ANYI Chineke no n'etiti osisi ndi di n'ogige ahụ.

⁹ Ma ONYENWE ANYI Chineke kporo nwoke ahụ oku si ya, "Ebee ka i no?"

¹⁰ O zara si, "Anuru m uda ukwu gi n'ogige, n'ih i ya, aturu m ujo, ebe o bu na m gba oto. Ezokwara m onwe m."

¹¹ ONYENWE ANYI Chineke juru ya si, "Onye gwara gi na i gba oto? I riela mkpuru si n'osisi ahụ m nyere gi iwu si gi erila?"

¹² Nwoke ahụ siru, "Nwanyi ahụ i mere ka mu na ya nodu, o bu ya nyere m mkpuru sitere n'osisi ahụ, m rie."

¹³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI Chineke siru nwanyi ahụ, "Gini bu ihe a i mere?"

Nwanyi ahụ zara si, "O bu agwo ghogburu m, mee m ka m rie ya."

Ikpe Omuma

¹⁴ Ya mere, ONYENWE ANYI Chineke gwara agwo ahụ si, "N'ih ihe a i mere,

"Ihe a buru onu ka i bu n'etiti anu ulo niile
na n'etiti anu ohia niile.

Afo gi ka i ga-eji na-aga ije,
aja ka i ga na-eri
ogologo ubochi ndu gi niile.

¹⁵ Aga m eme ka iro
diri n'etiti gi na nwanyi ahụ,
n'etiti mkpuru gi na mkpuru ya,
mkpuru ya ga-etipia gi isi,
gi onwe gi ga-ata ya aru n'ikiri ukwu."

¹⁶ O gwara nwanyi ahụ si ya,
"Aga m eme ka ihe mgbu nke imu nwa gi baa uba nke ukwu,
o bu site n'ihe mgbu ka i ga-eji muputa umu gi.
Ochicho nke obi gi ga-adi n'aka di gi,
o bu ya ga-achikwa gi."

¹⁷ O gwara Adam si, "N'ih i na i nara nwunye gi nti, rie mkpuru site n'osisi ahụ m nyere gi iwu si, 'Gi erila mkpuru sitere na ya,'

"Ala bu ihe a buru onu n'ih i gi,
site n'oke ndogbu n'oru ka i ga-eri ihe si na ya puta
ogologo ubochi ndu gi niile.

¹⁸ O ga-eruputara gi ogwu na uke,
i ga-erikwa ahija nke ubi.

¹⁹ Site n'osuso nke ga-agbaputa gi n'ihu
ka i ga-eri nri gi
tutu ruo mgbe i loghachiri n'ala

ebe ọ bụ site n'ala ka e si meputa gi
n'ihhi na aja ka i bụ,
n'aja ka i ga-alaghachikwa.”

²⁰ Adam* gurụ nwunye ya Iiv,† n'ihhi na ọ bụ nne mmadụ niile di ndụ.

²¹ Emesija, ONYENWE ANYI Chineke weere akpukpo anụ meere Adam na nwunye ya uwe oyiyi.

²² ONYENWE ANYI Chineke siri, “Lee, mmadụ adịla ka onye ọbụla n'ime anyi site n'imata ihe ọma na ihe ọjọọ. Ugbu a, ka ọ gharakwa i setipu aka ya ghorọ mkpuru osisi ahụ na-enye ndụ rie, si otu a diri ndụ ruo mgbe ebighi ebi.”

²³ N'ihhi nke a, ONYENWE ANYI Chineke chupuru ya site n'ogige Iden ka ọ gaa na-arụ ọrụ n'ala e si weputa ya.

²⁴ Mgbe ọ chupuru mmadụ, o dochiri n'owuwa anyanwu nke ogige Iden ndi mmuo ozi di ike a na-akpo Cherubim, na mma agha na-acha oku, ka ha na-eche onu uzọ e si aba n'ebe osisi ahụ na-enye ndụ di nche.

4

Ken na Ebel

¹ Emesija, Adam na nwunye ya Iiv dinakoro dika di na nwunye. Iiv tuuru ime muo nwa nwoke, onye ha gurụ Ken. Iiv siri, “Site n'inyeaka ONYENWE ANYI, amutala m nwa nwoke!”

² Emesija Iiv mutara nwanne ya nwoke Ebel.

Ebel ghorọ onye na-azu igwe aturu. Ma Ken ghorọ onye ọrụ ubi.

³ Mgbe ufodu oge gasiri, Ken wetaara ONYENWE ANYI ufodu ihe ubi ya dika onyinye.

⁴ Ma Ebel, ya onwe ya nyekwara onyinye site n'igwe ewu na aturu ya e bu uzọ muo, nke mara abuba. ONYENWE ANYI nabatara Ebel na onyinye ya,

⁵ ma ọ nabataghị Ken na onyinye ya. Nke a wutere Ken, mee ka o wee iwe di ukwu. Ihu ya agbaruo.

⁶ Ma ONYENWE ANYI juru ya si, “Gini mere i ji ewe iwe? Gini mere ihu gi ji gbaruo?”

⁷ Ọ buru na i mee ihe ziri ezi, agaghị anabata gi? Ọ burukwanu na i ju ime ihe ziri ezi, mmehie no n'onu uzọ na-eche gi ila gi n'iyi. Lezie anya hu na i meriri ya.”

⁸ Ken gwara nwanne ya Ebel si, “Bia soro m ka anyi banye oha.” Mgbe ha no n'ebe ahụ, Ken jidere nwanne ya gbuo ya.

⁹ Emesija, ONYENWE ANYI juru Ken ajuju si, “Ebee ka Ebel nwanne gi nwoke no?”

Ọ zaghachiri, “Amaghị m. Abu m onye nche nwanne m?”

¹⁰ Ma ONYENWE ANYI zara si ya, “Gini ka i mere? Gee nti, obara nwanne gi na-akpoku m site n'ala.

¹¹ Site ugbu a gaa n'ihu i burula onye a buru onu, na onye e si n'ala chupu, ala ahụ meghepuru onu ya nabata obara nwanne gi, site n'aka gi.

¹² Mgbe i kuru ihe obula n'ime ya, ala agaghị enye gi mkpuru ya n'uju. Site ugbu a gaa n'ihu, i ga-abu onye na-awaghari awaghari na onye na-abaghị n'ihe n'uwa.”

¹³ Ken zara ONYENWE ANYI, “Ntaramahuhu i nyere m di ukwu kari nke m nwere ike ibu.

* 3:20 Maobu, *Nwoke ahụ* † 3:20 Eleghị anya Iiv putara Iđi ndu

¹⁴ Ugbu a, abụ m onye i si n'ala ubi ya chụpụ. Abụkwa m onye i si n'ihu gị chụpụ. Bido taa aga m abụ onye na-awaghari awaghari n'ime uwa. Onye obula hukwara m ga-egbu m.”

¹⁵ ONYENWE ANYI zara si ya, “O nweghi onye ga-egbu gi, n'ihhi na aga m atukwasiri onye obula meturu gi aka ntaramahuhu okpukpu asaa kari nke m nyere gi.” Ya mere, ONYENWE ANYI kara Ken akara iji gbochie onye obula huru ya igbu ya.

¹⁶ Ken sitere n'ihu ONYENWE ANYI puo gaa biri n'ala Nod,* obodo di n'akuku owuwa anyanwu Iden.

¹⁷ Ken na nwunye ya dinakoro, nwunye ya tuuru ime muta nwa nwoke aha ya bu Enok. N'oge a, Ken no na-ewu otu obodo o guru Enok, nke bu aha nwa ya nwoke.

¹⁸ Enok bu nna Irad, Irad bu nna Mehujael, Mehujael bu nna Metusael, Metusael aburu nna Lamek.

¹⁹ Lamek luru umu nwanyi abuo. Aha nwunye ya nke mbu bu Ada. Aha nke ozo bu Zila.

²⁰ Ada mutara Jabal, onye bu nna ndi na-azu anu ulo, na ndi na-ebi n'ulo ikwu.

²¹ Aha nwanne ya nwoke bu Jubal, onye mbu bu nna ndi na-akpo ubo akwara, na ndi na-afu opi.

²² Zila, mutara otu nwa nwoke aha ya bu Tubal Ken, onye bu nna ndi niile na-akpo ihe di iche iche e ji bronz maobu igwe kpuo. Aha nwanne nwanyi Tubal Ken bu Naama.

²³ Lamek kporo ndi nwunye ya si ha,

“Geenu m nti, Ada na Zila,

unu ndi nwunye Lamek, nuru okwu si m nonu.

Egbuola m otu nwoke n'ihhi na o meruru m ahụ,

otu nwokorobia n'ihhi na o mehara m ahụ.

²⁴ O buru na a ga-abotara Ken obo ugboro asaa,

mgbe ahụ, a ga-abotara Lamek obo iri ugboro asaa na asaa.”

²⁵ Adam na liv dinakoro ozo, liv tuuru ime muta nwa nwoke o guru Set. N'ihhi na liv kwuru si, “Chineke enyela m nwa nwoke ozo nonodu Ebel onye Ken gburu.”

²⁶ Set mutara nwa nwoke guo ya Enosh.

N'oge ahụ ka umu mmadu bidoro ikpoku aha ONYENWE ANYI.

5

Site n'Adam ruo Noa

¹ Nke a bu usoro ihe ndeputa banyere agburu Adam.

Mgbe Chineke kere mmadu, o kere ya n'oyiyi Chineke.

² O kere ha nwoke na nwanyi, goziekwa ha. Mgbe e kere ha, o kporo ha mmadu.

³ Mgbe Adam gbara nari afọ na iri afọ ato, o muru nwa ya nwoke n'oyiyi nke ya, na n'udidi nke ya. O guru ya Set.

⁴ Site n'oge a muru Set, Adam diri ndu nari afọ asato ozo, o muru umu ndi ikom na umu ndi inyom.

⁵ Adam nwuru mgbe o gbara nari afọ itoolu na iri afọ ato.

⁶ Set gbara nari afọ na ise mgbe o ghoru nna Enosh,

* **4:16** Nod putara Awaghari Nke a di n'amaokwu 4:12,16

- 7 Mgbe ọ ghọchara nna Enọsh, Set dịrị ndụ ruo nari afọ asatọ na asaa ọzọ, mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 8 Set nwurụ mgbe ọ gbara nari afọ itoolu na iri afọ na abụọ.
- 9 Mgbe Enọsh gbara iri afọ itoolu, ọ ghọrọ nna Kenan.
- 10 Mgbe ọ ghọchara nna Kenan, Enọsh dịrị ndụ nari afọ asatọ na iri afọ na ise, mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 11 Enọsh nwụkwara mgbe ọ nọzuru nari afọ itoolu na afọ ise.
- 12 Mgbe Kenan gbara iri afọ asaa ka ọ ghọrọ nna Mahalalel.
- 13 Mgbe ọ ghọchara nna Mahalalel, Kenan dịrị ndụ nari afọ asatọ na iri afọ anọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 14 Kenan nwurụ mgbe ọ gbara nari afọ itoolu na afọ iri.
- 15 Mgbe Mahalalel gbara iri afọ isii na afọ ise ka ọ ghọrọ nna Jared.
- 16 Mgbe ọ ghọchara nna Jared, Mahalalel dịrị ndụ nari afọ asatọ na iri afọ atọ, mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 17 Mahalalel nwurụ mgbe ọ gbara nari afọ asatọ na iri afọ itoolu na ise.
- 18 Mgbe Jared dị nari afọ na iri afọ isii na abụọ ka ọ ghọrọ nna Enọk.
- 19 Mgbe ọ ghọchara nna Enọk, Jared dịrị ndụ nari afọ asatọ ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 20 Jared nwurụ mgbe ọ gbara nari afọ itoolu na iri afọ isii na abụọ.
- 21 Mgbe Enọk gbara iri afọ isii na afọ ise ka ọ ghọrọ nna Metusela.
- 22 Mgbe ọ ghọchara nna Metusela, Enọk soro ụzọ Chineke nari afọ atọ. N'oge a, ọ mụtara ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 23 Onụọgụgụ nke afọ niile Enọk biri ndụ, bụ nari afọ atọ na iri afọ isii na ise.
- 24 Enọk soro ụzọ Chineke ruo na a hụkwaghị ya n'ihì na Chineke kpọrọ ya.
- 25 Mgbe Metusela gbara nari afọ na iri afọ asatọ na asaa ka ọ ghọrọ nna Lamek.
- 26 Mgbe ọ ghọchara nna Lamek, Metusela dịrị ndụ nari afọ asaa na iri afọ asatọ na abụọ ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 27 Metusela nwurụ mgbe ọ gbara nari afọ itoolu na iri afọ isii na itoolu.
- 28 Mgbe Lamek gbara nari afọ na iri afọ asatọ na abụọ ka ọ mụtara nwa nwoke.
- 29 Lamek gurụ ya Noa, n'ihì na ọ sịrị: "Ọ ga-akasi anyị obi n'ime oke ọrụ na ndọgbu anyị na-adọgbu onwe anyị n'ọrụ n'ala a ONYENWE ANYỊ buru ọnu."
- 30 Mgbe a musiri Noa, Lamek dịrị ndụ nari afọ ise na iri afọ itoolu na ise ọzọ mụta ụmụ ndị ikom na ụmụ ndị inyom.
- 31 Lamek nwurụ mgbe ọ gbara nari afọ asaa na iri afọ asaa na asaa.
- 32 Mgbe Noa gbara nari afọ ise ọ ghọrọ nna Shem, Ham na Jafet.

6

Ajọ omume dị n'ime Ụwa

- 1 Mgbe ndị mmadụ bidoro mụbaa n'ụwa, mgbe a mụtakwaara ha ọtụtụ ụmụ ndị inyom,
- 2 ka ụmụ ndị ikom Chineke bidoro ilekwasi ụmụ ndị inyom ndị mmadụ anya, hụ na ha mara mma. Ha duuru ndị inyom ọbụla masiri ha ka ha buru nwunye ha.
- 3 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ siri, "Mmụọ m na mmadụ agaghị anogide n'igba mgba n'ime mmadụ ruo ebighi ebi, n'ihì na mmadụ efu ka ọ bụ.*

* 6:3 Maọbụ, *Mmụọ m agaghị adigide n'ime mmadụ ruo ebighi ebi n'ihì na ha bụ ihe ruru arụ.*

Ọnụọgụgụ ndụ ya ga-abụ nari afọ na iri afọ abụọ.”

⁴ Ndi Nefilim nọ n'ụwa n'oge ahụ, ma n'oge sotere ya mgbe ahụ, ụmụ ndi ikom Chineke na-abakwuru ndi inyom ụmụ mmadụ, site na mmekọrịta di otu a muo ụmụ. Ndi a bu ndi dike mgbe ochie ahụ, ndi a ma ama.

⁵ ONYENWE ANYI huru otu iba uba nke ajo omume mmadu si di ukwu, hukwa na echiche uche nke obi ya niile di naani n'ime ihe ojoo, mgbe niile.

⁶ O wutere ONYENWE ANYI nke ukwu na o kere mmadu, mkpuruobi ya juputakwara n'ihe mgbu.

⁷ N'ihia ya, ONYENWE ANYI siri, "Aga m esi n'ụwa kpochapu mmadu niile m kere eke. E e, mmadu na anumanu niile, na ihe e kere eke na-akpughari n'elu ala, na anu ufe niile. N'ihia na o wutere m na m kere ha."

⁸ Ma Noa nwetara ihuoma n'anya ONYENWE ANYI.

Noa na uju mmiri

⁹ Nke a bu akuko banyere usoro ndu Noa na ezinaulo ya.

Noa bu onye ezi omume. Onye na-enweghi ita uta obula n'etiti ndi bi n'oge ya. O mere ihe n'uzo Chineke choro ya.

¹⁰ Noa mutara umu ndi ikom ato aha ha bu, Shem, Ham, na Jafet.

¹¹ Ma n'anya Chineke, uwa bu ihe ruru aru, juputakwa n'ihe ike.

¹² Chineke huru otu uwa si jogbuo onwe ya na njo, hukwa na umu mmadu bu ndi ihe ojoo riri ahụ.

¹³ Chineke siri Noa, "Aga m ebibi ihe niile bu mmadu, n'ihia na uwa juputara n'ihe ike n'ihia omume mmadu. E e, aga m ebibi uwa na ndi niile no n'ime ya.

¹⁴ Ya mere, jiri osisi gofa wuore onwe gi ugbo mmiri. Runye otutu onuulo n'ime ya. Jiri korota techie elu ya na ime ya.

¹⁵ Otu a ka i ga-esi wuo ya: mee ka ogologo ugbo mmiri ahụ diri nari mita na iri mita anọ, obosara ya diri iri mita abuo na ato, idi elu ya diri mita iri na ato na okara.

¹⁶ Meere ugbo mmiri ahụ ihe e ji ekpuchi elu ya. Mekwa oghere ga-adi okara mita site n'ebe ihe mkpuchi elu ugbo mmiri ahụ gbadata. Tinye onu uzo n'akuku ugbo mmiri ahụ, ma ruokwa okpukpu nkwasala ato, nke ala ala, nke etiti na nke elu elu.

¹⁷ N'ihia na aga m eweta uju mmiri n'ụwa, ibibi ihe niile nwere ndu di n'okpuru eluigwe. Ihe niile e kere eke na-eku ume ndu ga-anwu. Ihe niile no n'ụwa ga-ala n'iyi.

¹⁸ Ma aga m eme ka ogbugba ndu m diri gi. I ga-abanye n'ugbo mmiri ahụ, gi na umu gi ndi ikom, na nwunye gi, na ndi nwunye umu gi ndi ikom.

¹⁹ I ga-ewebata ihe niile e kere eke di ndu, abuo abuo, oke na nwunye, ichebe ha ndu.

²⁰ Udi nnunu di iche iche, abuo abuo, na udi anumanu obula di iche iche, na udi anu na-akpu akpu di iche iche, ga-abiakwute gi ka i debe ha ndu.

²¹ I ga-ewebata udi nri di iche iche a na-eri eri, chikotaa ha ka o buru nri nke gi na nke ha."

²² Noa mere ihe niile dika Chineke nyere ya iwu ime.

7

¹ Mgbe ụbọchị ahụ zuru, ONYENWE ANYỊ kpọrọ Noa sị ya, “Baa n’ime ụgbọ mmiri, gị na ezinaụlọ gị niile, n’ihi na n’ime ndị niile bi n’ogbo a, ọ bụ naanị gị bụ onye ezi omume m hụrụ.

² Kpọrọ ụmụ anụmanụ ndị a a gụrụ dika ndị dị ọcha, dika ụdị ha si dị asaa asaa, oke na nwunye. Otu a kwa, kpọrọkwa ụmụ anụmanụ ndị a gụrụ dika ndị na-adighị ọcha, dika ụdị ha si dị, abụọ abụọ, oke na nwunye,

³ na ụmụ anụ ufe asaa asaa, dika ụdị ha si dị, oke na nwunye, maka idebe ụdị ndị a niile ndụ n’ụwa.

⁴ N’ihi na ụbọchị asaa site taa, aga m ezidata mmiri ozuzo n’ụwa. Mmiri a ga-ezo iri ụbọchị anọ, ehihie na abalị. Aga m ekpochapụ site n’elu ụwa ihe niile nwere ndụ nke m kere.”

⁵ Ya mere, Noa mere ihe niile ONYENWE ANYỊ nyere ya n’iwu.

⁶ Noa gbara narị afọ isii mgbe mmiri ukwu a bidoro izo n’elu ụwa.

⁷ Noa banyere n’ụgbọ mmiri ahụ, ya na ụmụ ya ndị ikom na nwunye ya, na ndị nwunye ụmụ ya ndị ikom igbanarị uju mmiri ahụ.

⁸ Ụmụ anụmanụ ndị dị ọcha, na ndị na-adighị ọcha, abụọ abụọ, tinyere anụ ufe na ihe niile e kere eke na-akpugharị n’ala, abụọ abụọ kwa,

⁹ oke na nwunye, bjakwutere Noa soro ya banye n’ụgbọ mmiri ahụ, dika Chineke nyere Noa n’iwu.

¹⁰ Mgbe abalị asaa gafere, uju mmiri ahụ bjakwasiri ụwa.

¹¹ N’afọ narị isii nke ndụ Noa, n’onwa nke abụọ, n’ụbọchị nke iri na asaa, bụ ụbọchị isi iyi niile dị n’ime ime ala nuputara n’elu ala, mmiri niile dị na mbara eluigwe ka a hapurū ka ha wudata n’ụwa.

¹² Mmiri zogidere na-esepughị aka iri ụbọchị anọ, ehihie na abalị.

¹³ N’ụbọchị ahụ kpomkwem, Noa banyere n’ụgbọ mmiri ahụ, ya na Shem, Ham na Jafet, bụ ụmụ Noa, na nwunye Noa, na ndị nwunye atọ nke ụmụ ya.

¹⁴ Ha onwe ha, na anụ ọhịa ọbụla, n’ụdị ya, na anụ ụlọ ọbụla, n’ụdị ya na ihe ọbụla e kere eke na-akpugharị n’ala, n’ụdị ya, na anụ ufe ọbụla n’ụdị ya, na aha nnụnụ ọbụla na ihe ọbụla nwere nku.

¹⁵ Ha bjakwutere Noa n’ime ụgbọ mmiri ahụ, abụọ abụọ site n’ihe niile ọbụla e kere eke, nke nwere ume ndụ n’ime ha.

¹⁶ Ma ndị banyerenụ bụ oke na nwunye, site na ihe niile nwere ndụ dika Chineke nyere ya n’iwu. Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ mechiri ọnu ụzọ dị n’ụgbọ mmiri ahụ.

¹⁷ Uju mmiri nọgidere n’ụwa iri ụbọchị anọ. Mgbe mmiri ndị a na-aba ụba, ha buliri ụgbọ mmiri ahụ elu site n’elu ala.

¹⁸ Mmiri ndị a toro na-ala elu na-abawanyekwa ụba n’elu ụwa. Ụgbọ mmiri ahụ segooro n’elu mmiri.

¹⁹ Mmiri ndị ahụ toro laa elu kpuchie ugwu ukwu niile dị n’okpuru mbara eluigwe.

²⁰ Mmiri ndị a toro kpuchiri ugwu niile, ruo na ịla elu mmiri ndị a site n’elu ugwu ukwu niile ruru mita asaa.

²¹ Ihe niile nwere ndụ nke na-ejegharị n’elu ụwa kubiri ume. Anụ ufe, na anụ ụlọ, na anụ ọhịa, na ihe niile e kere eke juputara n’ụwa, na ụmụ mmadụ niile.

²² Ee, ihe niile na-eku ume nke bi n’elu ala nwurū.

²³ Ihe niile nwere ume ndụ n’elu ụwa ka e kpochapurū. Mmadụ na anụmanụ, na anụ na-akpugharị n’ala na nnụnụ niile. A lara ha niile n’iyi. Ma ọ bụ naanị Noa na ndị niile so ya nọdụ n’ụgbọ mmiri ahụ ka a hapurū ndụ.

24 Nari ụbọchị na iri ụbọchị ise ka mmiri dọrọ n'elu ụwa dum.

8

1 Ma Chineke chetara Noa na ụmụ anụ ọhịa niile, na ụmụ anụ ụlọ niile so ya nọdu n'ugbo mmiri ahụ. O zitere ifufe, mee ka o fee n'elu mmiri ahụ ime ka mmiri ahụ bido ịta.

2 A kpochiri isi iyi mmiri niile dị n'ime ime ala, kpochiekwara ọnu ụzọ mmiri ozuzo nke mbara eluigwe. Mmiri kwusiri isi na mbara eluigwe na-ezokwasị ụwa.

3 Mmiri ahụ dị n'ụwa ji nwayọọ na-ata. Mgbe nari ụbọchị na iri ụbọchị ise gafesiri, mmiri ahụ atalatala.

4 N'ụbọchị iri na asaa nke ọnwaa asaa, ugbo mmiri ahụ gara nọkwasi n'elu ugwu Ararat.

5 Mmiri a gara n'ihu na-ata ruo ọnwaa nke iri. N'ụbọchị nke mbụ nke ọnwaa iri, e bidoro ihu elu ugwu ndi ozo anya.

6 Mgbe iri ụbọchị anọ gafere, Noa meghere oghereikuku o runyere n'akuku ugbo mmiri ahụ,

7 site n'ebe ahụ zipu otu ugooma nke na-efepu na-efebatakwa, tutu ruo mgbe mmiri korọ n'elu ala.

8 Emesịa, o zipuru otu nduru iji mata ma mmiri o kọla n'ala,

9 ma nduru ahụ achotaghị ebe o nwere ike ibe, n'ihia na mmiri ka tojuru elu ụwa niile. N'ihia ya, nduru ahụ loghachikwutere Noa n'ime ugbo ahụ. Noa setipuru aka ya nwubata nduru ahụ n'ugbo.

10 Mgbe abali asaa gafere, Noa zipuru nduru ahụ ozo

11 N'oge anyasi, nduru a loghachiri. O kpu akwukwo oliv oheru o kubitere n'onu ya. Nke a gosiri Noa na mmiri ahụ ataalala n'elu ala.

12 Mgbe abali asaa gafere, Noa zipukwara nduru ahụ ozo. Ma n'oge a, o lotakwaghị ozo.

13 N'ụbọchị mbụ nke ọnwaa mbụ n'afọ nari isii na otu nke ndu Noa, mmiri ahụ atachala n'elu ala. Mgbe ahụ, Noa kpughepuru ihe mkpuchi nke ugbo mmiri ahụ, hu na mmiri atachala n'elu ala.

14 Ma o bu n'ụbọchị iri abuo na asaa nke ọnwaa abuo ka mmiri ji takorochaa n'elu ala.

15 Mgbe ahụ, Chineke gwara Noa okwu si ya,

16 "Site n'ugbo mmiri puta, gi na nwunye gi, na umu gi ndi ikom, na ndi nwunye umu gi ndi ikom.

17 Kpoputa anu niile di ndu nke gi na ha no, anu ufe, na umu anumanu, na ihe e kere eke niile na-akpughari n'ala, ka ha gaa n'ụwa muo omumu, baa uba, juputa n'elu ya."

18 Ya mere, Noa si n'ugbo mmiri ahụ puta, ya na umu ya, na nwunye ya, na ndi nwunye umu ya.

19 Ma anumanu niile obula nke di ndu, na ihe niile na-akpughari n'ala, na anu ufe niile, ihe niile na-ejehari n'ụwa, ka udi ha si di, sitere n'ugbo mmiri ahụ puta.

20 Mgbe ahụ, Noa wuru ebe ichu aja* nye ONYENWE ANYI. O horo site n'anụ ụlọ ndi di ocha na anu ufe ndi di ocha chuo aja nsure oku.

21 ONYENWE ANYI nuru isisi utu nke aja nsure oku ahụ kwuo n'obi ya si, "Agaghị m abụ ala ọnu ozo n'ihia mmadu, ebe o bu na izuzu obi mmadu

* 8:20 Aja mbu a churu n'Akwukwo Nso nye Onyenwe anyi bu aja nsure oku Noa churu, mgbe o ji anumanu a na-ewepughu ihe obula n'ahu ya chuo aja.

bụ ime ihe ojoo site na mgbe o bu nwata, agakwaghị m ala ihe niile e kere eke na-eku ume ndu iyi ozo, dika m mere.

²² “Ogologo oge niile uwa ga-anogide,
oge iku mkpuru na oge iwe ihe ubi,
oge oyi na oge okpomoku,
okochi na udu mmiri,
ehihie na abali,
agaghị ebi.”

9

Ogbugba Ndu Chineke na Noa gbara

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, Chineke goziri Noa na umu ya si ha: “Munu, baanu, juputanu n’uwa.

² Egwu unu na ujo unu ga-adakwasị anumanu niile nke uwa nke di ndu, na anu ufe niile nke eluigwe, na ihe e kere eke niile na-akpughari n’ala, na azu niile di n’osimiri. Ewerela m ha niile nyefee unu n’aka.

³ Ihe obula di ndu nke na-ejeghari ejeghari ga-abu nri unu. Enyela m unu ihe niile ugbu a dika m si nye unu ahija ndu niile.

⁴ “Ma unu agaghị eri anu obula nke obara ndu ya di ya n’ahu.

⁵ Ma gbasara obara ndu unu, unu ga-asara onu unu n’ihu m. Anumanu obula ga-asara onu ya n’ihu m. Mmadu obula kwa ga-asara onu ya n’ihu m banyere ndu mmadu ibe ya.

⁶ “Onye obula wufuru obara mmadu,
n’aka mmadu ka a ga-awufu obara nke ya,
n’ihi n’oyiyi Chineke
ka Chineke mere mmadu.

⁷ Ma unu onwe unu, mianu mkpuru, mubaanu, juputanu uwa, baakwanu uba n’ime ya.”

⁸ Chineke gwara Noa na umu ya si,

⁹ “Ugbu a, ana m ehiwe ogbugba ndu n’etiti mu na unu, na n’etiti agburu unu ndi ga-anochi unu,

¹⁰ na n’etiti ihe niile nwere ndu nke unu na ha so, umu anu ufe, na umu anu ulo, na umu anu ohia niile, ndi ahụ niile so unu si n’ugbo mmiri puta, bu ihe niile nwere ndu n’uwa.

¹¹ Ebe o bu na m ehiwela ogbugba ndu m n’etiti mu na unu, o gaghi emekwa ozo na a ga-eji uju mmiri kpochapu ihe niile e kere eke, o gaghi emekwa ozo na a ga-eji uju mmiri bibie uwa.”

¹² Chineke kwuru si, “Nke a bu ihe ama nke ogbugba ndu nke m na-etinye n’etiti mu na unu, na n’etiti ihe niile nwere ndu so unu, ogbugba ndu nke ga-adi nye ogbo niile na-abia n’ihu.

¹³ Etinyela m eke na egwurugwu m na mbara eluigwe, ka o buru ihe ama nke ogbugba ndu di n’etiti mu na uwa.

¹⁴ Mgbe obula m zitere igwe ojii n’uwa, o buru na eke na egwurugwu aputa ihè na mbara eluigwe,

¹⁵ aga m echeta ogbugba ndu m mere ka o diri n’etiti mu na unu, na n’etiti mu na ihe niile nwere ndu site n’ihe niile e kere eke. O gaghi emekwa ozo na mmiri ga-agho uju mmiri ibibi ihe niile nwere ndu.

¹⁶ Mgbe obula eke na egwurugwu putara n’igwe ojii, aga m ahụ ya cheta ogbugba ndu ebighi ebi nke di n’etiti Chineke na ihe niile nwere ndu site n’ihe niile e kere eke no n’elu uwa.”

¹⁷ Chineke gwara Noa si, “Nke a bu ihe ama ogbugba ndu ahụ m hiwere n’etiti mu na ihe niile nwere ndu n’uwa.”

Umụ ndi ikom Noa

¹⁸ Umụ ndi ikom Noa ndi si n’ugbo mmiri puta bu Shem, Ham na Jafet. (Ham bu nna Kenan.)

¹⁹ Ndi a bu umu ndi ikom ato Noa muru. O bu site na ha ka ndi mmadu niile gbasara n’uwa niile si puta.

²⁰ Noa, onye oru ubi, bidoro iku ubi vaini a gbara ogige.

²¹ Mgbe o nuru mmanya si n’ubi a, nubiga ya oke, o gbaara oto dinaa ala n’ime ulo ikwu ya.

²² Ham, nna Kenan, huru oto nna ya, gaa kororo umunne ya abuo no n’ezi ihe o huru.

²³ Ma Shem na Jafet weere akwa tukwasị n’ubu ha, were azu jere ije ruo n’ebe nna ha no, hapu akwa ahụ ka o dakwasị nna ha kpuchikwaa oto ya. Ma ha chepuru ihu n’ebe ozo mgbe ha na-eme nke a, n’ihi ya, ha elekwasighi oto nna ha anya.

²⁴ Mgbe Noa si n’ura mmanya ya bilie, choputa ihe nwa ya nwoke nke nta mere,

²⁵ o kwuru si,

“Onye a buru onu ka Kenan bu!

Ohu ndi ohu,

ka o ga-aburu umunne ya.”

²⁶ O sikwara,

“Ngosi diri ONYENWE ANYI Chineke Shem.

Ka Kenan buru ohu Shem.

²⁷ Ka Chineke mee ka ebe obibi Jafet saa mbara,

ka Jafet biri n’ulo ikwu Shem,

meekwa ka Kenan buru ohu ya.”

²⁸ Mgbe uju mmiri ahụ gabigachara, Noa biri ndu nari afo ato na iri afo ise ozo.

²⁹ Onuogugu afo Noa niile mgbe o nwuru, bu nari afo itoolu na iri afo ise.

10

Usoro omumu umu Noa

¹ Ndi a bu akuko banyere Shem, Ham na Jafet, umu ndi ikom ato Noa muru. Ha onwe ha mutara umu nke aka ha, mgbe uju mmiri gafesiri.

Umụ Jafet

² Umụ ndi ikom Jafet bu:

Goma, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshek na Tiras.

³ Umụ ndi ikom Goma bu:

Ashkenaz, Rifat na Togama.

⁴ Umụ ndi ikom Javan bu:

Elisha, Tashish, Kitim na Rodanim.

⁵ (Site n’agburu ndi a bi n’akuku mmiri ka e nwetara mba di iche iche, n’agburu ha n’ime obodo ha di iche iche, ndi obula n’ime ha nwekwara asusu nke ha.)

Umụ Ham

⁶ Umụ ndi ikom Ham bu:

Kush,* Ijipt, Put na Kenan.

⁷ Ụmụ ndị ikom Kush† bụ:

Seba, Havila, Sabta, Raama na Sabteka.

Ụmụ ndị ikom Raama bụ:

Sheba na Dedan.

⁸ Kush bụ nna Nimrọd, onye mesiri bụrụ dike n'agha n'ụwa.

⁹ Ọ bụ dike n'ichụ nta, n'ihu ONYENWE ANYI. Ọ bụ nke a mere e ji na-ekwu okwu na-asị, "I di ka Nimrọd, dike n'ichụ nta, n'ihu ONYENWE ANYI."

¹⁰ Obodo ndị bụ mmalite alaeze ya bụ, Babel,‡ Ereka, Akad na Kalne, ndị di n'ala Shaina.§

¹¹ Site n'ala ahụ ọ gara Asiria, ebe o wuru obodo Ninive na Rehobot Ia, na Kala,

¹² na Resin, nke di n'etiti Ninive na Kala, ya bụ obodo ukwu ahụ.

¹³ Ijipt bụ nna ndị

Lud, ndị Anam, ndị Lehab, ndị Naftuh,

¹⁴ ndị Patrus, ndị Kasluh (onye ndị Filistia* sitere na ya) na ndị Kafto.

¹⁵ Kenan bụ nna

Saidon, ọkpara ya, na ndị Het,

¹⁶ ndị Jebus, ndị Amorit, ndị Gigash,

¹⁷ ndị Hiv, ndị Aka, ndị Sini,

¹⁸ ndị Avad, ndị Zema na ndị Hamat.

Emesia, ndị ikwu Kenan gbasara,

¹⁹ oke ala ndị Kenan sitere na Saidon ruo Gera, gbatia ruo Gaza, ruokwa Sodom, Gomora, Adma na Zeboim, nke di nso Lasha.

²⁰ Ndi a bụ umu ndi ikom Ham, dika ikwu ha na asusu ha si di, n'oke ala ebe ha bi, na obodo ha di iche iche.

Ụmụ Shem

²¹ A mụrụ Shem umu ndi ikom, onye nwanne nwoke nke toro ya bụ Jafet. Ọ bụkwa nna nna ochie umu ndi ikom niile Eba mutara.

²² Ụmụ ndị ikom Shem bụ

Elam,† Ashua, Apakshad, Lud na Aram.

²³ Ụmụ ndị ikom Aram bụ,

Uz, Hul, Geta na Meshek.

²⁴ Apakshad bụ nna Shela,

Shela bụrụ nna Eba.

²⁵ Eba mutara umu ndi ikom abuo:

Aha otu n'ime ha bụ Peleg, n'ihu na ọ bụ n'oge ndu ya ka e kewara uwa. Aha nwanne ya nwoke bụ Joktan.

²⁶ Joktan bụ nna

Almodad, Shelef, Hazamavet, Jera,

²⁷ Hadoram, Uzal, Dikla,

²⁸ Obal, Abimael, Sheba,

* **10:6** Kush na-ekwu banyere ala di n'ugwu ugwu Najil, n'ala Itiopia, nakwa ala Sudan. Mizraim bụ maka ndi Ijipt, ebe Put na-ekwu banyere ndi Libiya, maobu ndi bi gburugburu ala Somalia.

† **10:7** Ọ bụ n'ime ala Arab ka mba asaa ndi Kush di. ‡ **10:10** Maobu, Babilon § **10:10** Shaina bụ ala Babilon ochie. * **10:14** Ndi Filistia bụ mba si n'agburu (agwara ugwa) abuo, otu agburu sitere n'Eshia, ebe nke ozu bụ agburu ndi Ocha. Njem mbu ha duuru ha gaa ala Kriit, ebe ha gara biri. Jer 47:4; Ems 9:7 Emesia, ha busoro ndi Ijipt agha na senchuri nke iri na ato, ma bichie ala ha. Mgbe e sitere n'ala Ijipt chupu ha, ha gara biri n'akuku onu mmiri ala Kenan. † **10:22** Aha ochie e ji mara Asiria.

29 Ojia, Havila na Jobab. Ndi a niile bu umu ndi ikom Joktan.

30 Akuku ala ha bi gbasapuru site na Mesha ruo Sefa n'ala ugwu ugwu nke owuwa anyanwu.

31 Ndi a niile bu umu ndi ikom Shem, dika ikwu ha na asusu ha si di, n'oke ala ebe ha di, na obodo ha di iche iche.

32 Ndi a bu ndi ikwu umu Noa ndi ikom dika usoro omumu ha si di, dika ha si biri na mba di iche iche. O bu site na ndi a ka mba niile si gbasasi ruo akuku niile nke uwa mgbe uju mmiri ahụ gafechara.

11

Ulo elu Babel

1 N'oge ahụ, uwa niile nwere naanị otu asusu, okwu niile bukwa otu.

2 Mgbe ndi mmadu gbasara n'akuku owuwa anyanwu ha chotara ala di larị na Shaina biri n'ebe ahụ.

3 Ha gwaritara onwe ha okwu si, "Bianu ka anyi kpuo brik,* kpo ha oku nke oma." Ya mere, ha kpuru brik kama nkume, jirikwa bitumen kama uru.

4 Mgbe ahụ, ha kwuru si, "Bianu ka anyi wuore onwe anyi obodo na ulo elu, nke elu ya ga-eru n'elugwe, ka anyi si otu a meere onwe anyi aha, ka anyi ghara ibu ndi a ga-agbasa n'uwa niile."

5 ONYENWE ANYI ridatara hu obodo ahụ na ulo elu ahụ ndi mmadu na-ewu.

6 ONYENWE ANYI siri, "Lee! O buru na ha malitere ime ihe di otu a, ugbu a ha bu otu ndi, nweekwa otu asusu, o nweghi ihe ha zubere ime nke ha na-apughi ime.

7 Ngwa, ka anyi rida gaa gbaruo asusu ha, ka onye o bu la ghara ighota asusu ibe ya."

8 ONYENWE ANYI mere ka ha gbasaa n'elu uwa niile. Ha kwusikwara iwu obodo ahụ.

9 O bukwa nke a mere e ji kpo obodo ahụ Babel† n'ihi na o bu n'ebe ahụ ka ONYENWE ANYI wetara ogbaaghara n'asusu ndi niile bi n'uwa. O bukwa n'ebe ahụ ka ONYENWE ANYI si gbasasi ha n'elu uwa dum.

Site na Shem ruo Ebram

10 Nke a bu akuko banyere usoro ezinaulo Shem.

Mgbe afo abuo gafechara site n'oge uju mmiri ahụ, n'oge Shem gbara nari afo, o mutara Apakshad.

11 Shem diri ndu, mgbe o musiri Apakshad, nari afo ise ozo, mutakwa umu ndi ikom na umu ndi inyom.

12 Mgbe Apakshad gbara iri afo ato na ise, o mutara Shela.

13 Mgbe o muchara Shela, o diri ndu nari afo anọ na ato ozo, muta umu ndi ikom na umu ndi inyom.

14 Shela gbara iri afo ato mgbe o muru nwa ya nwoke Eba.

15 Mgbe o ghoru nna Eba, o diri ndu nari afo anọ na ato, muta umu ndi ikom na umu ndi inyom.

16 Eba gbara iri afo ato na anọ mgbe o muru Peleg.

17 Mgbe o ghoru nna Peleg, o diri ndu nari afo anọ na iri ato ozo muta umu ndi ikom na umu ndi inyom.

* 11:3 Maobu, Aja uru † 11:9 Babel ya bu Babilon putara ogbaaghara n'asusu Hibru.

18 Peleg gbara iri afọ atọ mgbe ọ muru Reu.

19 Emesia, mgbe ọ ghorọ nna Reu, ọ diri ndu nari afọ abuo na itoolu ozo muta umu ndi ikom na umu ndi inyom.

20 Reu gbara iri afọ atọ na abuo mgbe ọ muru Serug.

21 Emesia, ọ diri ndu nari afọ abuo na asaa ozo, mgbe ọ musiri Serug, ọ mutakwara umu ndi ikom na umu ndi inyom.

22 Serug gbara iri afọ atọ mgbe ọ muru Nahọ.

23 Emesia, mgbe ọ ghorọ nna Nahọ, ọ diri ndu nari afọ abuo ozo muta umu ndi ikom na umu ndi inyom.

24 Nahọ gbara iri afọ abuo na itoolu mgbe ọ muru Tera.

25 Emesia, mgbe ọ ghorọ nna Tera, ọ diri ndu nari afọ na afọ iri na itoolu ozo, muta umu ndi ikom na umu ndi inyom.

26 Mgbe Tera gbara iri afọ asaa, ọ ghorọ nna Ebram, Nahọ na Haran.

Ezinaulo Ebram

27 Nke a bu akuko gbasara usoro ezinaulo Tera.

Tera ghorọ nna Ebram, Nahọ na Haran. Haran ghorọ nna Lot.

28 Haran nwuru n'ihu nna ya Tera n'ala ebe a no muo ya, nke bu na Uo, obodo ndi Kaldia.

29 Ebram na Nahọ luru nwunye. Aha nwunye Ebram bu Serai ma aha nwunye Nahọ bu Milka. Milka bu nwa Haran, onye bu nna Milka na Iska.

30 Ma Serai bu nwanyi aga, ọ mutaghi nwa obula.

31 Tera kporo nwa ya Ebram, na nwa nwa ya Lot, onye bu nwa Haran,‡ na nwunye nwa ya Serai, bu nwunye Ebram, duru ha hapu Uo, obodo ndi Kaldia, puo gawa n'ala Kenan. Ma mgbe ha biarutere n'obodo Haran, ha kwusiri biri n'ebe ahụ.

32 O bu n'obodo Haran ka Tera no nwuo, mgbe ọ gbara nari afọ abuo na ise.

12

Okpukpo Ebram

1 ONYENWE ANYI gwara Ebram okwu si, "Site n'obodo gi, sikwa na umunna gi na ezinaulo nna gi, gaa n'ala m ga-egosi gi.

2 "Aga m eme gi mba ukwu,
aga m agozi gi,
aga m eme ka aha gi di ukwu,
i ga-abu ngozi.

3 Aga m agozi ndi na-agozi gi,
ma onye obula kochara gi ka m ga-akocha;
a ga-agozikwa agburu niile no n'awa
site na gi."

4 Ya mere, Ebram hapuru gaa dika ONYENWE ANYI gwara ya. Lot sokwa ya. Ebram agbaala iri afọ asaa na ise mgbe o si na Haran bulie ije.

5 O duru nwunye ya Serai na Lot nwa nwanne ya, chikotakwa aku niile ha kpakobara, na ndi ohu niile ha nwetara n'ala Haran, chee ihu iga n'ala Kenan. Emesia ha rutere n'ebe ahụ.

6 Ebram jere ije n'ime ala Kenan jeruo n'ebe osisi ukwu More, nke di n'obodo Shekem. Ndi Kenan bi n'ala ahụ n'oge ahụ.

‡ 11:31 Haran bu aha mmadu, burukwa aha obodo di n'ala Mesopotamia. Obodo e ji ife onwa mara, di ka a makwaara obodo Uo.

⁷ ONYENWE ANYI mere ka Ebram hụ ya anya, ọ sirị, “Aga m enye mkpuru gi ala a.” Ya mere, Ebram wuru ebe ichu aja n’ebe ahụ nye ONYENWE ANYI onye gosiri ya onwe ya.

⁸ Emesịa, Ebram hapuru ebe ahụ chee ihu n’ala ugwu di n’owuwa anyanwu Betel, maa ulo ikwu ya. Obodo Betel di n’akuku odida anyanwu, ma obodo Ai di n’akuku owuwa anyanwu ebe o mara ulo ikwu ya. N’ebe nsọ ahụ Ebram wuru ebe ichu aja, noro n’ebe ahụ kpokuo aha ONYENWE ANYI.

⁹ Ozo, Ebram si n’ebe ahụ puo gaa ije rute Negev.*

Ebram ejee Ijpt

¹⁰ N’oge ahụ, oke unwu dara n’ala ahụ.† N’ihi ya, Ebram hapuru ala ahụ gaa n’ala‡ Ijpt, ebe o biri nwa oge.

¹¹ Ma mgbe ha na-akwado ibanye ala Ijpt, o gwara Serai nwunye ya si, “Amaara m na i bu nwanyi mara mma.

¹² Mgbe ndi Ijpt ga-ahụ gi, ha ga-asi, ‘Onye a bu nwunye ya.’ Mgbe ahụ, ha ga-egbu m ma hapu gi ndu.

¹³ Gwa ha na i bu nwanne m nwanyi, ka ha meso m mmeso oma n’ihi gi. Ha ga-echebekwa m ndu n’ihi gi.”

¹⁴ Mgbe Ebram rutere Ijpt, ndi Ijpt huru na nwunye ya bu nwanyi mara mma.

¹⁵ Mgbe ndi ozi Fero huru ya, ha toro ya n’ihu Fero. N’ihi nke a, ha kpobatarara Serai n’uloeze Fero.

¹⁶ Fero mesoro Ebram mmeso oma n’ihi nwunye ya. Ebram nwetara igwe aturu, na ehi, na nne inyinya ibu, oke na nwunye, na ndi ohu ndi nwoke na ndi nwanyi, na inyinya kamel.

¹⁷ Ma ONYENWE ANYI jiri ajoo oria tie Fero na ndi ezinaulo ya ihe otiti n’ihi Serai nwunye Ebram.

¹⁸ Mgbe ahụ, Fero kpoo Ebram si ya, “Gini bu ihe a i mere? Gini mere i gwaghi m na o bu nwunye gi?”

¹⁹ Gini mere i ji si na o bu nwanne gi nwanyi, si otu a mee m ka m kpoo ya ka o buru nwunye m? Ugbu a, lee nwunye gi, kpoo ya laa.”

²⁰ Fero nyere iwu banyere Ebram na ndi ikom so ya. Ha zilagara ya, ya na nwunye ya, na ihe niile o nwere.

13

Nkewa Ebram na Lot

¹ Ebram na nwunye, na ihe niile ha nwere hapuru ala Ijpt, gaa ije biaru Negev. Lot sokwa ha.

² N’oge a, Ebram aghoola ogaranya di ukwu, onye nwere akunuba nke otutu anu ulo, na olocha, na oloed.

³ Ha sitere na Negev puo ije site n’otu ebe ruo n’ebe ozo tutu ha erute Betel, n’ebe di n’etiti Betel na Ai, ebe o mara ulo ikwu ya na mbu.

⁴ N’ebe nsọ o wukwara ebe ichu aja na mbu, n’ebe ahụ Ebram kpokuru aha ONYENWE ANYI.

⁵ Ugbu a Lot, onye ya na Ebram so na njem ya, bukwa onye nwere akunuba nke igwe ewu na aturu, na igwe ehi, na otutu ulo ikwu.

* **12:9** Ihe aha a putara bu “ala kpoo nku.” Nke a bu n’ihi ala ahụ togboro n’efu, gbatia gbadaa ndida Jerusalem, n’uzo ozara. † **12:10** Jen 26:1; 41:56 ‡ **12:10** N’oge a, ukọ mmiri ozuzo e metutabeghi ihe ubi n’ala Ijpt, n’ihi na ha na-esite na iyi ha ruru na-agba ubi ha mmiri.

⁶ Ma ala ebe ha nọ ezurughị ha mgbe ha nọkọrọ ọnu n'ihu na ihe onwunwe ha dị ukwu ruo na ha enweghị ike inọkọ ọnu.

⁷ Nke a mere esemokwu ji daputa n'etiti ndi ọzuzu anụ ụlọ Ebram na ndi ọzuzu anụ ụlọ Lot. Ndi Kenan na ndi Periz bikwa n'ala ahụ n'oge ahụ.

⁸ Ya mere Ebram gwara Lot si, "Biko, ka esemokwu ghara idi n'etiti mu na gi, maobu n'etiti ndi ọzuzu anụ ụlọ m na ndi ọzuzu anụ ụlọ gi, n'ihu na anyi bu umunne.

⁹ Lee, o bu na ala a niile adighi n'ihu gi? Ka anyi kewaa. O buru na i gaa n'akuku aka ekpe, aga m aga n'akuku aka nri. Ma o buru na i gaa n'akuku aka nri gi, aga m aga n'akuku aka ekpe."

¹⁰ Lot lelitere anya hu na mbara ala Jordan bu ala mmiri na-ezokwasị nke oma, ala dika ubi a gbara ogige ONYENWE ANYI, dika ala ndi Ijipt nke di na nso nso Zoa. (Ihe a mere tupu ONYENWE ANYI ebibie obodo Sodom na Gomora.)

¹¹ Ya mere, Lot hoooro nye onwe ya mbara ala Jordan niile, chee ihu iga n'akuku owuwa anyanwu. Ya na Ebram kewara.

¹² Ebram noduru n'ala Kenan, ma Lot gara biri n'etiti obodo ndi ahụ di na mbara ala. O mara ulo ikwu ya nso nso obodo Sodom.

¹³ Ma ndi Sodom bu ndi obi tara mmiri, ndi na-emehie nke ukwu megide ONYENWE ANYI.

¹⁴ Mgbe Lot siri n'ebe ahụ puo, ONYENWE ANYI gwara Ebram okwu si ya, "Site n'ebe ahụ i nọ lelie anya gi, lee anya n'ugwu na ndida, n'owuwa anyanwu na odida anyanwu.

¹⁵ Ala ahụ niile i huru ka m ga-enye gi na mkpuru gi ruo mgbe ebighi ebi.

¹⁶ Aga m eme ka mkpuru gi baa uba dika aja di n'ala. O buru na mmadu enwe ike iguta onuogugu aja di n'ala, ha ga-enwe ike guta onuogugu mkpuru gi.

¹⁷ Bilie jeharịa n'ala ahụ niile n'akuku ya obula, n'ihu na ana m enye gi ha niile."

¹⁸ Ya mere, Ebram bughariri ulo ikwu ya, gaa biri n'akuku osisi ukwu Mamre nke di na Hebron. O wuru ebe ichu aja nye ONYENWE ANYI n'ebe ahụ.

14

Ebram anaputa Lot

¹ N'oge ahụ kwa, Amrafel, eze Shaına, na Ariok, eze ndi Elasa, na Kedoloma eze Elam, na Tidal eze Goiim,

² buru agha megide Bera eze Sodom, na Biasha eze Gomora, na Shinab, eze Adma, na Shemeba eze Zeboiim, na eze obodo Bela (ya bu Zoa).

³ Ndi eze obodo ndi a: Sodom, Gomora, Adma, Zeboiim na Bela, jikotara ndi agha ha onu na Ndagwurugwu Sidim (ya bu, ndagwurugwu osimiri nnu ahụ).

⁴ Ha fere ofufe n'okpuru ochichi eze Kedoloma afọ iri na abuo, ma n'afọ nke iri na ato, ha nupuru isi.

⁵ N'afọ nke iri na anọ, eze Kedoloma na ndi eze ya na ha jikoro onu buru agha megide ma merie ndi Refaim* bi n'Ashterot Kenaim na ndi Zuzim bi na Ham na ndi Emim bi Kiriatem na Shave,

⁶ na ndi Hor n'obodo ugwu Sia, ruo obodo El Paran, nke di n'akuku ozara.

* 14:5 Refaim Aha a Refaim putara ndi o gbaa dimkpa Jen 15:20

⁷ Mgbe ahụ, ha chighariri azụ gaa En Mishpat (ya bụ Kadesh). Ha meriri ala niile nke ndị Amalek nakwa ndị Amorait bi na Hazezon Tama.

⁸ Mgbe ahụ kwa, ndị agha ndị eze obodo Sodom na eze Gomora, na eze Adma, na eze Zeboim, na eze Bela (ya bụ Zoa) puru doo onwe ha n'usoro ibu agha na Ndagwurugwu Sidim,

⁹ imegide Kedoloma eze Elam, Tidal eze Goiim, Amrafel eze Shaina na Ariok eze Elasa. Ya bụ eze ise buru agha megide eze anọ.

¹⁰ Ma Ndagwurugwu Sidim juputara n'olulu apiti. Mgbe ndị agha eze Sodom na Gomora bidoro igba oso. Ufodu n'ime ha dabanyere n'ime olulu ndi a, ma ndi foduru gbapuru oso gbaga n'ugwu.

¹¹ Ma eze anọ ndi a banyere n'ime obodo Sodom na Gomora bukoru aku ha, na ihe oriri ha niile laa.

¹² Ha buuru Lot, nwa nwanne Ebram, onye bi na Sodom na ihe niile o nwere, buru ha na-ala ebe ha si bia.

¹³ Ma otu onye gbara oso ndu site n'ebe ahụ gara koru Ebram onye Hibru ihe mere. N'oge a, Ebram bi n'ebe di nso n'osisi ukwu nke Mamre, onye Amori, nwanne Eshkol na Anea, ndi ha na Ebram gbara ndu.

¹⁴ Mgbe Ebram nuru na adora Lot nwa nwanne ya n'agha, o kpokotara ndi ikom a zuru azu na-ejere ya ozi, ndi a muru n'ulo ya. Onuogu ha di nari ndi ikom ato na iri na asato, ha churu ndi agha ahụ oso tutu ha erute Dan.

¹⁵ N'abalị, Ebram kere ndi agha ya ibuso ndi ahụ agha. O meriri ha, choo ha oso, churuo ha Hoba, nke di n'akuku ugwu Damaskos.

¹⁶ Ebram nwetaghachiri ihe niile ahụ ha dotara n'agha, dulata nwanne ya Lot, na ihe onwunwe ya niile, tinyere ndi inyom, na ndiozo niile a dotara n'agha.

Melkizedek agozie Ebram

¹⁷ Mgbe Ebram si na mmeri ahụ o meriri Kedoloma na eze ndiozo ahụ na-alota, eze Sodom biara zute ya na Ndagwurugwu Shave (nke a na-akpo Ndagwurugwu Eze).

¹⁸ Melkizedek, eze† Salem, onye nchaja Chineke nke kachasi ihe niile elu, weputara achicha na mmanya,

¹⁹ o goziri Ebram si ya,

“Ngozidi Ebram site n'aka Chineke nke kachasi ihe niile elu,
Onye kere eluigwe na uwa.

²⁰ Ngozidi kwara Chineke nke kachasi ihe niile elu,
onye weere ndi iro gi nyefee gi n'aka.”

Mgbe ahụ, Ebram nyere ya otu uzuo n'ime uzuo iri nke ihe niile.

²¹ Eze Sodom gwara Ebram si, “Nyeghachi m naani ndi mmadu, ma debere onwe gi ihe ndiozo.”

²² Ma Ebram zara eze Sodom si, “Eweliri m aka m elu nuo iyi nye ONYENWE ANYI Chineke nke kachasi ihe niile elu, Onye kere eluigwe na uwa, si

²³ na agahi m esi n'aka gi were ihe obula bu nke gi, o buladi eriri maobu eriri akpukpokwu. Ka i ghara i si, 'O bu m mere ka Ebram baa ogaranya.’

²⁴ Naani ihe m ga-anara bu ihe umu okorobia m ndi a riri, ya na oke ruuru Anea, na Eshkol, na Mamre so m gaa. Nye ha oke ruuru ha.”

† 14:18 Salem Eleghi anya, nke bu aha ochie e ji mara obodo Jerusalem.

15

Ogbugba Ndu Chineke na Ebram

¹ Mgbe nke a gasiri, okwu ONYENWE ANYI ruru Ebram site n'ohu, si ya, "Atula egwu, Ebram

Abu m ota gi,
ugwo oru di ukwu nke i nwere."

² Ma Ebram zara si ya, "Gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI, ginu bu ihe i ga-enye m ebe o bu na m amutaghi nwa? Lee, o bu Elieza, onye Damaskos, ga-eketa aku m niile."

³ Ebram gara n'ihu kwuo si, "Ebe o bu na m amutaghi umu, o bu ohu no n'ulo m ga-eketa aku m."

⁴ Ma okwu ONYENWE ANYI rutere ya, "Nwoke a agaghi eketa ihe i nwere, kama nwa nwoke nke ga-esi n'ahu gi puta ga-eketa ihe i nwere."

⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI kpoputara Ebram n'ezisi ya, "Lelie anya gi elu na mbara eluigwe, guo kpakpando niile i huru onu, ma i ga-enwe ike iguta ha." O gwara ya si, "Otu a ka mkpuru gi ga-adu. A gaghị aguta ha onu."

⁶ Ebram kweere n'ihe ONYENWE ANYI kwuru. N'ihini nke a, a gunyere ya okwukwe a dika ezi omume.

⁷ ONYENWE ANYI gwakwara ya si, "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI, onye si n'ala Uo nke ndi Kaldia kpoputa gi, inye gi ala a ka o buru ihe nweta gi."

⁸ Ma Ebram zara si, "Biko, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI olee otu m ga-esi mara na m ga-enweta ya?"

⁹ ONYENWE ANYI zara si ya, "Wetara m nwa nne ehi gbara afọ ato, na nne ewu gbara afọ ato, na ebule gbara afọ ato, na nduru, na nwa kpalakwukwu."

¹⁰ Ebram wetaara ya ihe ndi a niile bowaa ha uzọ abuo, doo ha n'usoro ka otu akuku chee akuku nke ozọ ihu. Ma o bowaghi umu nnunu ndi ahụ.*

¹¹ Mgbe anu ufe fekwasiri ozu anu ndi ahụ, Ebram chupuru ha.

¹² Mgbe anwu bidoro ida, Ebram dara n'oke ura, oke ujo na oke ochichiri dakwasiri ya.

¹³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara ya si, "Mata nke oma na umu umu gi ga-anọ dika ndi obia n'ala na-abughi nke ha. A ga-edo ha onodu dika ndi ohu, mejoo ha nari afọ anọ.

¹⁴ Ma aga m ata mba ahụ ha na-efe dika ohu ahuhu. N'ikpeazu, ha ga-eji otutu aku si n'ebe ahụ puta.

¹⁵ Ma i ga-anwu n'udo. A ga-eli gi mgbe i kara ezi nka.

¹⁶ Mgbe ogbo anọ gasiri, umu umu gi ga-alotakwa n'ala a. N'ihini na mmehie ndi Amorait erubeghi n'uju ya."

¹⁷ Mgbe anwu dara, mgbe ochichiri gbachiri ebe niile, ite oku na-akwu anwuru oku nke nwere owa na-enwu oku si n'etiti ibe anu ndi ahụ gafee.

¹⁸ N'ubochi ahụ ka ONYENWE ANYI na Ebram gbara ndu. O si, "Ndi agburu gi ka m ga-enye ala ndi a, malite n'iyi ndi Ijpt ruo n'iyi ukwu Yufretis.

¹⁹ Ala ndi Ken, na nke ndi Keniz, na nke ndi Kadmon,

²⁰ na ala ndi Het, na nke ndi Periz na nke ndi Refaim,

²¹ na ala ndi Amorait na nke ndi Kenan na nke ndi Gigash na nke ndi Jebus."

* **15:10** N'ogbugba ndu niile a na-eji anumanu a chuo aja. Ndi ahụ gbara ndu na-esi n'etiti anu ndi ahụ a kpowara okara abuo gafee, maka imesi ogbugba ndu di otu a ike. Jen 15:17; Jer 34:18

16

Hega na Ishmel

¹ Ma Serai nwunye Ebram, amụtaghị nwa. Serai nwere odibo nwanyị onye Ijipt, aha ya bụ Hega.

² Ya mere ọ gwara Ebram sị, “Lee, ugbo a, ONYENWE ANYỊ egbochiela m ịmụta ụmụ.* Ugbo a, bakwuru nwanyị na-ejere m ozi. Ma eleghị anya, aga m esi na ya wulite ezinaụlọ m.”

Ebram kweere ihe Serai kwuru.

³ Ya mere Serai nwunye Ebram, duuru Hega, odibo nwanyị ya, onye Ijipt, dunye Ebram ka ọ buru nwunye ya. Ihe a mere na ngwucha afọ iri site na mgbe Ebram biara biri n’ala Kenan.

⁴ Ebram na Hega dinara. Hega tūrū ime.

Ma mgbe Hega matara na ọ dirila ime, ọ malitere ileda nne ya ukwu bụ Serai anya.

⁵ Mgbe ahụ, Serai gwara Ebram sị, “Ọ bụ gị butere ahụhụ a m nọ n’ime ya. Ọ bụ m were nwaodibo nwanyị m kunye gị n’aka, ma ugbo a ọ huru na ọ dị ime, aburula m onye ọ na-eleda anya. Ka ONYENWE ANYỊ kpee ikpe a n’etiti mụ na gị.”

⁶ Ebram zara Serai sị, “Lee, ohu gị nwanyị dị gị n’aka. Jiri ya mee ihe ọbụla dị gị mma n’anya.” N’ihi nke a, Serai mesiri ya ihe ike, nke mere ka o si n’ebe Serai nọ gbapu.

⁷ Ma mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ huru ya n’akụkụ isi iyi mmiri dị n’ozara, n’akụkụ ụzọ Shua,

⁸ juo ya sị, “Hega, ohu nwanyị Serai, olee ebe i si bia, olee ebe ka i na-ejekwa?”

Hega zara sị, “Ọ bụ site n’ihu nne m ukwu Serai ka m na-agba ọsọ.”

⁹ Mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ gwara ya sị, “Laghachikwuru nne gị ukwu. Doo onwe gị n’okpuru ya.”

¹⁰ Mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ sịkwa ya, “Aga m amụba ụmụ gị, ka a hapu inwe ike ịgụta ole ha dị.”

¹¹ Mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ gwakwara ya sị,
“Ị dị ime ugbo a,

ị ga-amụ nwa nwoke.

Aha ị ga-agụ ya bụ Ishmel

n’ihi na ONYENWE ANYỊ anụla maka nhuju anya gị.

¹² Nwoke dika inyinya ibu a na-azughị azu ka ọ ga-abu.

Ọ ga-emegide onye ọbụla,

onye ọbụla ga-emegidekwa ya.

Ọ ga-ebi n’ime ibu iro,

megide ụmụna ya niile.”

¹³ Hega kpokuru aha ONYENWE ANYỊ, onye gwara ya okwu sị, “Ị bụ Chineke m na-ahụ m.” N’ihi na Hega kwuru sị, “Ahụla m, ugbo a, onye ahụ na-ahụ m.”

¹⁴ Ọ bụ ya mere e ji na-akpo olulu mmiri ahụ, Bịa-Lahai-Roj.† Ọ ka dị ebe ahụ, n’etiti Kadesh na Bered.

¹⁵ Emesia, Hega mụtaara Ebram nwa nwoke. Ebram kporo nwa nwoke ahụ Hega mụtaara ya Ishmel.

* **16:2** Amụtaghị nwa bụ ihe ndị mmadụ na-ahụta dị ka ntaramahụhụ si n’aka Chineke. Ọ buru na nwanyị amụtaghị nwa, n’ebe ụfọdu, omenaala na-akwado ya ị hotara di ya nwanyị ọzọ, onye ga-amuru ya ụmụ. Ụmụ niile nwanyị ahụ ga-amuta na-abu nke nwanyị ahụ na-amụtaghị nwa. Jen 20:18; 30:3 † **16:14** Ma o bụ, *Olulu Mmiri nke Onye ahụ dị ndu na-ahụ m.*

¹⁶ Ebram gbara iri afọ asatọ na isii mgbe Hega mụtaara ya Ishmel.

17

Ogbugba ndụ nke obibi ugwu

¹ Mgbe Ebram gbara iri afọ itoolu na itoolu, ONYENWE ANYỊ gosiri ya onwe ya sị ya, “Abụ m Chineke Onye pụrụ ime ihe niile. Jegharịa ije n’ihu m, buru onye na-enweghị ita uta oḅula.

² Aga m eme ka ogbugba ndụ m dịrị n’etiti mụ na gị, mekwa ka ị mụbaa nke ukwu n’ọnuogugụ.”

³ Ebram dara n’ala, kpudo ihu ya n’ala. Chineke gwara ya sị,

⁴ “Lee, nke a bụ ogbugba ndụ dị n’etiti mụ na gị. I ga-abụ nna otutu mba.

⁵ Aha gị agaghị abukwa Ebram, kama o ga-abụ Ebrahim, n’ihi na emeela m gị nna nke otutu mba.

⁶ Aga m eme gị ka ị mụbaa nke ukwu. Aga m eme ka ị ghọọ otutu mba dị iche iche, ndị eze ga-esitekwa na gị pụta.

⁷ Aga m eme ka ogbugba ndụ mụ na gị gbara guzosie ike, ka o dikwara umu umu ndi ga-esote gị n’ogbo niile na-abia. O bụ ogbugba ndụ na-egosi na m bụ Chineke gị, na Chineke umu umu gị niile ga-eso gị.

⁸ Ala Kenan niile, ebe ị nọ ugwu a dika oḅia ka m ga-enye gị na umu umu gị ga-esote gị dika ihe nketa ebighi ebi. Aga m abụ Chineke ha.”

⁹ Chineke gwara Ebrahim okwu sị ya, “Ma n’ebe ị nọ, ị ghaghị irube isi imezu ihe ogbugba ndụ m kwuru, gị onwe gị na umu umu gị ndi ga-esote gị, ruo ogbo niile.

¹⁰ Nke a bụ ogbugba ndụ dị n’etiti mụ na gị na umu umu gị ndi ga-esote gị, ogbugba ndụ nke unu na-aghaghị idebe. A ga-ebi nwoke oḅula n’etiti unu ugwu.

¹¹ A ga-ebi unu ugwu, bipu elu ahụ nke anu ahụ unu. Nke a ga-abụ ihe ama nke ogbugba ndụ dị n’etiti mụ na unu.

¹² N’oge o gbara mkpuru ubochi asatọ, unu ga-ebi nwoke oḅula n’agburu unu ugwu: ndi a muru n’ulo, maobu ndi eji ego zuta site n’aka ndi mba ozọ, ndi na-esighi na mkpuru nke afọ gị.

¹³ A ga-ebi ha niile ugwu. Ma a muru ha n’ezinaulo gị ma i ji ego zuta ha site n’aka onye mba ozọ. Ogbugba ndụ m nke ga-aputa ihe n’anu ahụ gị bụ ogbugba ndụ ebighi ebi.

¹⁴ Nwoke oḅula a na-ebighi ugwu nke anu ahụ ka a ga-ebipu site n’etiti umunna ya. N’ihi na o mehiela megide ogbugba ndụ m.”

¹⁵ Chineke gwakwara Ebrahim sị, “Ma n’ebe Serai nwunye gị nọ, ị gaghi akpokwa ya Serai ozọ, kama aha ya ga-abụ Sera.

¹⁶ Aga m agozi ya, sitekwa na ya nye gị nwa nwoke. Aga m agozi ya ruo na o ga-abụ nne nke otutu mba. Ndi eze ga-achi otutu mmadu ga-esite na ya puta.”

¹⁷ Ebrahim dara kpuo ihu n’ala, chikwa ochi n’obi ya sị, “O bụ onye gbara nari afọ ka a ga-amuru nwa? Sera, onye gbara iri afọ itoolu o ga-amu nwa?”

¹⁸ Ebrahim gwara Chineke sị, “A sika na ị ga-ekwe mee ka Ishmel buru onye di ndu n’ihu gị.”

¹⁹ Ma Chineke zara sị ya, “Ee, kama Sera nwunye gị ga-amutara gị nwa nwoke. I ga-agu ya Aizik. Ogbugba ndụ m ga-adikwara ya na agburu ya ruo mgbe ebighi ebi.

²⁰ Ma banyere Ishmel, anụla m ihe i kwuru. Aga m agozi ya mee ya ka ọ baa ụba ma dika ukwu n'ọnuoogu. Ọ ga-aghọ nna ndi eze iri na abuo. Aga m eme ya ka ọ ghoọ mba di ukwu.

²¹ Ma ogbugba ndu m ka m ga-eme ka o guzosie ike n'ebe Aizik no, onye Sera ga-amutara gi n'oge dika ugbu a n'afọ ozo."

²² Mgbe ọ gwasiri Ebrahim okwu, Chineke si n'ebe ọ no puo.

²³ N'ubochi ahụ, Ebrahim duuru Ishmel nwa ya nwoke, na ndi ikom niile a muru n'ezinaulo ya, tinyere ndi e ji ego zuta, ndi ikom niile no n'ezinaulo ya, bie ha ugwu dika Chineke gwara ya ka ọ mee.

²⁴ Ebrahim gbara iri afọ itoolu na itoolu mgbe e biri ya ugwu,

²⁵ Ishmel nwa ya gbara afọ iri na ato.

²⁶ E biri Ebrahim na nwa ya bu Ishmel ugwu n'otu ubochi ahụ.

²⁷ Ndi ikom niile no n'ezinaulo Ebrahim, ndi a muru n'ulo ya na ndi e si n'aka ndi mba ozo zuta ka e biri ugwu n'oge Ebrahim biri ugwu.

18

Ndi obia ato

¹ ONYENWE ANYI gosiri Ebrahim onwe ya n'akuku osisi ukwu di na Mamre, mgbe Ebrahim noduru ala n'ihu ulo ikwu ya, n'etiti ehie.

² O lelitere anya ya hu ndi ikom ato ka ha guzo ebe ọ no nso. Mgbe ọ huru ha, o sitere n'ihu ulo ikwu ya gbakwuru ha izute ha, kpoo isiala.

³ Ọ siri, "Onyenwe m, ọ buru na m natara amara n'ihu gi, agabigala ohu gi.

⁴ Biko, ka ekutere unu mmiri ntakiri, ka unu sachaa ukwu unu, zurukwa ike n'okpuru osisi a.

⁵ Ka m wetara unu nri ntakiri unu ga-eri nke ga-agba unu ume tupu unu agawa n'ihu n'ije unu ugbu a unu biara na nke ohu unu."

Ha zara si ya, "Ọ di mma. Mee dika i kwuru."

⁶ Ya mere, Ebrahim mere ngwangwa banyekwuru Sera n'ulo ikwu ya si ya, "Mee ngwa, maputa ihe otutu sia ato* site na oka a kworo nke oma jiri meta achicha."

⁷ Mgbe ahụ, Ebrahim gbagara n'igwe ehi ya, hoputa otu nwa ehi nakaghi aka nke ahụ ya di mma, nye ya otu ohu ya onye mere ngwangwa gbuo ya, dozie ya maka oriri.

⁸ Emesia, Ebrahim buuru mmiri ara ehi nke rahuru arahụ, na mmiri ara ehi, na anu ahụ a kwadoro dozie ha n'ihu ndi obia ahụ. O guzokwara nso nso ebe ha no n'okpuru osisi ahụ mgbe ha na-eri nri.

⁹ Ha juru ya si, "Ebee ka Sera nwunye gi no?"

Ọ zara si, "Ọ no n'ime ulo ikwu."

¹⁰ Ọ siri ya, "N'ezie, mu onwe m ga-aloghachikwute gi n'oge a n'afọ ozo, Sera nwunye gi ga-amuta nwa nwoke."

Sera guzo n'ime ulo ikwu ahụ nke di n'azu Ebrahim na-ege nti n'ihe ha na-ekwu.

¹¹ N'oge a, Ebrahim na Sera emeela nnoo agadi, gbaakwa isi awo. Sera agafeela oge imuta nwa.

¹² Ya mere, mgbe Sera nuru ihe Onyenwe anyi kwuru, ọ chiru ochi si, "Agadi nwanyi dika m o si ana amuta nwa, ugbu a onyenwe m karala nka?"

¹³ ONYENWE ANYI juru Ebrahim ajuju si, "Gini mere Sera ji achu ochi? Gini mere o ji kwuo si, 'Olee otu agadi nwanyi dika m ga-esi muo nwa?'

* 18:6 Ya bu ihe ruru kilogram iri na isii

14 O di ihe nyiri ONYENWE ANYI ime? Mu onwe m ga-aloghachikwute gi n'oge a kara aka, Sera nwunye gi ga-amuta nwa nwoke."

15 Ma ujo turu Sera. N'ih i ya, o gorog ago si, "Achighi m ochi."
Ma O zara si, "O bu ezie, Sera, i chiri ochi."

Ebrahim arifo arifo banyere Sodom

16 Mgbe ndi ikom ato ahụ biliri ibidokwa ije ha, ha chere ihu iga obodo Sodom,† Ebrahim dupukwara ha.

17 Mgbe ha na-aga n'uzo, ONYENWE ANYI tulere si, "O kwesiri ka m zochiere Ebrahim ihe m chorog ime?"

18 Ebrahim aghaghi ibu mba di ukwu dikwa ike. A ga-agozikwa agburu niile no n'owa site na ya.

19 N'ih i na ahoputala m ya, ka o tuziere umu ya na ulo ya ndi ga-esote ya igbaso uzo ONYENWE ANYI site n'ime ihe di mma na ihe ziri ezi, ka ONYENWE ANYI mezuoro Ebrahim ihe niile o kwere ya na nkwa."

20 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI kwuru si, "Mkpụ akwa m na-anụ site na Sodom na Gomora di ukwu, otu a kwa, mmehie ha jobigara njo oke.

21 Ugbu a, ana m aga ka m jiri anya m hu ma ihe ha mere o di njo dika mkpu akwa m na-anu si di. Ma o sighi otu ahụ diri, aga m amata."

22 Mgbe ahụ, ndi ikom abuo n'ime ha gawara Sodom. Ma Ebrahim no na-eguzo n'ihu ONYENWE ANYI.

23 Ebrahim jeruru Onyenwe anyi nso juo ya si, "Uche gi o bu ikpochapu ndi ezi omume na ndi ajo omume?"

24 O buru na i chota iri ndi ezi omume ise n'ime obodo ahụ, i ga-ekpochapu obodo ahụ? I gagh i agbaghara‡ ya n'ih i iri ndi ezi omume ise no n'ime ya?

25 O bughi ezi ihe na i ga-ala ndi ezi omume na ndi ajo omume n'iyi. N'ih i na i gagh i emeso ndi ezi omume dika i si mesoo ndi na-eme ajo ihe. O kwesighi ka onye ga-ekpe uwa niile ikpe, kpee ikpe ziri ezi?"

26 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI zara si ya, "O buru na m achota iri ndi ezi omume ise n'obodo Sodom, aga m agbaghara obodo ahụ niile n'ih i ha."

27 Ebrahim kwukwara ozo si, "Ugbu a m nwere ike kwuwaputa okwu n'ihu Onyenwe anyi, mu onye bu naani aja na ntụ.

28 Eleghi anya o buru na e nweta naani iri ndi ezi omume anọ na ise, i ga-emebi obodo ahụ?"

ONYENWE ANYI zara si, "Agagh i m ebibi ya ma o buru na m achota iri mmadu anọ na ise n'ime ya."

29 Ozokwa, o siri ya, "O burukwanu na a ga-achota naani iri mmadu anọ?"

ONYENWE ANYI zara si ya, "N'ih i iri mmadu anọ, agagh i m ebibi ya."

30 Mgbe ahụ o siri, "Biko, ka iwe hapu iwe Onyenwe anyi ma m kwuo okwu. Eleghi anya, achota naani iri mmadu ato n'ebe ahụ?"

ONYENWE ANYI zaghachiri si ya, "Agagh i m emebi ya, ma o buru na m achota iri mmadu ato n'ime ya."

31 O kwuru si, "Ebe o bu na m amalitela igwa gi, Onyenwe anyi okwu, biko kwere ka m gaa n'ihu. O buru na a ga-achota naani iri mmadu abuo?"

ONYENWE ANYI zara si, "N'ih i iri mmadu abuo ahụ agagh i m emebi ya."

32 N'ikpezu, Ebrahim kwuru si, "Ka iwe hapu iwe Onyenwe anyi. Ka m kwuo naani otu ugboro a. O burukwanu na a chota naani mmadu iri n'ebe ahụ?"

† 18:16 Onodu obodo Sodom agbanwebeghi, o buladi ugbu a, o ka di na ndida akuku osimiri Nwuru anwu nke bukwa osimiri Nnu. ‡ 18:24 Maobu, I gagh i echebe ya

ONYENWE ANYI zara si, "N'ihu mmadu iri ahụ, agaghị m ebibi ya."

³³ Mgbe ONYENWE ANYI gwachara Ebrahim okwu, ọ hapuru ya gawa ebe ọ na-aga. Ebrahim laghachiri azu n'ulo ya.

19

Mbibi Sodom na Gomora

¹ N'oge anyasi, ndi mmuo ozi abuo ahụ bjarutere Sodom. Lot no ala n'onu uzo ama obodo ahụ. Mgbe ọ huru ha, o biliri jekwuru ha, hulata ihu ya n'ala.

² Ọ siri, "Ndi nwe m, batanu n'ulo ohu unu. Unu nwere ike saa ukwu unu, nọkwa onodu abali. Chi bo, unu nwere ike ibilikwa bido iga n'ihu n'ije unu."

Ha zara si, "Ee, anyi ga-edina n'ama."

³ Ma Lot riosiri ha ike. N'ikpeazu ha sooro ya laa n'ulo ya. Ọ kwadooro ha ihe oriri, ya bu achicha na-ekoghi eko ka o ghere. Ha rikwara ya.

⁴ Tupu ha abanye irahu ura, ndi ikom obodo ahụ, ndi ikom Sodom, bjara gbaa ulo ahụ gburugburu, ma umu okorobia ma ndi agadi, ndi niile si n'akuku obodo ahụ.

⁵ Ha kporo Lot oku si ya, "Olee ebe ha no, bu ndi ikom ahụ bjara n'ulo gi n'abali a? Kpọtara anyi ha ka anyi na ha dinakoo."

⁶ Lot pukwuru ha n'ezi, mechie uzo ulo ya,

⁷ si ha, "Bikonu, ndi enyi m, unu emela ihe ojoo di otu a.

⁸ Leenu, enwere m umu nke aka m, umu agboghọ abuo na-amaghi nwoke. Ka m kpọtara unu ha, ka unu mee ha ihe masiri unu. Ma hapunu ndi ikom ndi a, n'ihu na ha bu ndi batara izere ndu n'ulo m."

⁹ Ha zara si ya, "Pura anyi n'uzo. Mbiarambia ka i bu! Leenu mbiarambia a! Ọ chorọ ibu onye ikpe. Anyi mee gi ihe, ọ ga-ajoro gi njo karia ihe anyi ga-eme ha." Ha nuru Lot aka nughachi ya azu, malite itiwa onu uzo ulo ya.

¹⁰ Ma ndi ikom ahụ no n'ulo Lot, setipuru aka ha dojata ya n'ulo, ma mechie uzo ahụ.

¹¹ Ha tiri ndi ikom ndi ahụ no n'onu uzo ihe otiti nke mere ka ha kpuo isi, onye ukwu ha na onye nta ha. N'ihu ya, ha enweghi ike ichota onu uzo ulo ahụ.

¹² Ndi ikom abuo ahụ gwara Lot si, "O nwere onye obula ozo i nwere n'ebe a? Ndi ogo nwoke, maobu umu gi ndi ikom, maobu umu gi ndi inyom, na ọ bu onye obula bu nke gi n'obodo a. Site n'ebe a kpoo ha!

¹³ N'ihu na anyi na-aga imebi obodo a, mkpu akwa ruru ONYENWE ANYI nti megide ndi bi n'obodo a adila ukwu, nke mere o ji zite anyi ibibi ya."

¹⁴ Ya mere, Lot puru gaa gwa ndi ogo ya nwoke, ndi na-akwado ilu umu ya ndi inyom, si ha, "Osọ, sinu n'obodo a puo. N'ihu na ONYENWE ANYI na-akwado ibibi ya." Ma ndi ogo ya nwoke ndi a chere na ọ na-egwu egwu.

¹⁵ N'ututu, mgbe chi na-abota, ndi mmuo ozi a kwagidere Lot si ya, "Osọ, kporo nwunye gi na umu gi ndi inyom abuo ndi a site n'ebe a gbapu, ma ọ bughị ya, a ga-ekpochapu unu n'ihu ajo omume ndi obodo a."

¹⁶ Mgbe Lot ka no na-eche ihe ọ ga-eme, ndi ikom ahụ jidere ya n'aka, jidekwa nwunye ya, na umu ya ndi inyom abuo duru ha puo n'obodo ahụ, n'ihu na ONYENWE ANYI nwere obi ebere n'ebe ha no.

¹⁷ Mgbe ha si n'ime obodo kpọtara ha, otu onye n'ime ha gwara ha si, "Gbalaganu n'ihu ndu unu. Unu elekwala anya n'azu. Unu akwusikwala

ebe ọbụla na mbara ala. Gbaganụ n'ugwu, n'ihu na ọ buru na unu emeghi otu a, a ga-ekpochapụ unu."

¹⁸ Ma Lot siri ha, "Mba, ndi nwe m, bikonu,

¹⁹ ohu unu achotala amara n'ihu unu, unu egosila m obi ebere di ukwu site n'ichebe ndu m. Ma agaghi m enwe ike gbalaga n'ugwu ka mbibi a ghara idakwasị m, m nwuo.

²⁰ Lee obodo di nso nke m nwere ike igbaga. O bu obodo di nta. Kwere ka m gbaga n'ebe ahụ. Obodo nta ka o bu, o bughị ya? Aga m echebekwa ndu m na ya."

²¹ O zara si ya, "O di mma, aga m emere gi dika ariri gi si di. Agaghi m emebi obodo nta ahụ.

²² Ma mee ngwangwa, n'ihu na o nweghi ihe obula m ga-eme tutu ruo mgbe i ruru n'ebe ahụ." (O bu nke a mere e ji akpo aha obodo ahụ Zoa.)

²³ Mgbe Lot rutere obodo Zoa, anwu awalitela n'ala ahụ.

²⁴ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI sitere n'eluigwe zokwasị obodo Sodom na Gomora nkume oku nke ONYENWE ANYI mere ka o si n'eluigwe zoo.

²⁵ Otu a ka o si kwatuo obodo ndi ahụ niile di na mbara ala ahụ niile, na ndi niile bi n'obodo ndi ahụ. O kwatukwara ihe niile na-epu n'ala.

²⁶ Ma mgbe nwunye Lot lere anya n'azu, otu mgbe ahụ, o ghorọ ogidi nnu.

²⁷ N'ututu echi ya, Ebrahim biliri jeruo ebe ahụ o guzoro n'ihu ONYENWE ANYI n'ubochi gara aga.

²⁸ O lepuru anya n'ebe obodo Sodom na Gomora di, na n'ebe mbara ala ndi ahụ niile di. O huru anwuru oku di ukwu nke si n'ala ahụ na-alali elu. Anwuru oku a di ka anwuru oku si n'ebe a kwanyere oku na-enwusi ike.

²⁹ Ya mere, mgbe Chineke bibiri obodo ndi ahụ di na mbara ala, o chetara Ebrahim, kpoputa Lot site n'oke mbibi ahụ e bibiri obodo ndi ahụ Lot bi n'ime ha.

Lot na umu ya ndi inyom

³⁰ Emesia, Lot na umu ya ndi inyom abuo hapuru obodo Zoa, n'ihu na o turu egwu ibi n'ime Zoa. O gara biri n'ime ogba nkume ya na umu ya ndi inyom abuo.

³¹ Otu ubochi, ada ya siri nke nta, "Nna anyi emeela agadi, o nwekwaghi nwoke obula no n'uwa a, onye ga-enye anyi umu, dika omenaala si di n'uwa niile.

³² Ka anyi mee ka nna anyi nuọ mmanya, ka anyi na ya dinako, ka anyi chebe agburu anyi site na nna anyi."

³³ N'abali ahụ, ha mere ka nna ha nuọ mmanya, nke ada banyere soro nna ya dina. Ha abuo nwere mmeko. Ma o amaghi mgbe ada ya dinara maobu mgbe o bilikwara.

³⁴ N'echi ya, ada gwara nwanne ya nke nta, "Mu na nna anyi dinara n'abali gara aga. Ka anyi mee ka o nuokwa mmanya n'abali taa, ka i gaakwa ka gi na ya dina. Ka anyi mee ka agburu anyi digide site na nna anyi."

³⁵ Ha mere ka nna ha nuọ mmanya n'abali ahụ, ada ya nke nta banyere ya na nna ya dinaa. Dika o dikwa na mbu, nna ha amataghi mgbe o dinara ala maobu mgbe o bilitere.

³⁶ Ya mere, umu ndi inyom Lot abuo ndi a turu ime site n'aka nna ha.

³⁷ Nke ada mutara nwa nwoke onye o guru Moab. O bu ya bu nna nna ndi Moab ruo taa.

³⁸ Nwa ya nke nta mutakwara nwa nwoke onye o guru Ben-Ammi. O bu ya bu nna nna ndi Amon ruo taa.

20

Ebrahim na Abimelek

¹ Ugbu a, Ebrahim sitere n'ebe ahụ bilie gaa na mpaghara Negev biri n'ebe di n'agbata Kadesh na Shua. O noro n'obodo Gera nwa oge nta.

² N'ebe ahụ, Ebrahim kwuru maka Sera, nwunye ya, si "O bu nwanne m nwanyi." Abimelek, eze Gera, ziri ozi kporo Sera.

³ Ma Chineke biakwutere Abimelek na nro n'anyasi, si ya, "Onye nwuru anwu ka i bu, n'ihhi nwanyi nke i kporo, nwanyi a bu onye nwere di."

⁴ Ma Abimelek abjabeghi Sera nso, ya mere o ji si, "Onyenwe m, i ga-ebibi mba aka ya di ocha?"

⁵ O bu na ya onwe ya agwaghi m si, 'o bu nwanne m nwanyi,' nke nwanyi n'onwe ya, ekwuokwa si, 'Nwanne m nwoke ka o bu?' E ji m uche di ocha na aka di ocha mee ihe niile m mere."

⁶ Chineke zara ya si, "Amaara m na i ji uche di ocha mee ihe i mere. O bu ya mere m ji gbochie gi imehie megide m. O bukwa ya mere m ji gbochie gi imetu ya aka."

⁷ Ugbu a, nyeghachi nwoke a nwunye ya. N'ihhi na o bu onye amuma. O ga-ekpere gi ekpere, ka i ghara inwu. Ma o buru na i dughachighi nwanyi a nye di ya, unu ga-anwu, gi na ndi gi niile."

⁸ Ya mere, Abimelek biliri n'isi ututu echi ya, kporo nzuko nke ndisi ozi ya niile, koro ha ihe mere. Ha turu ujo nke ukwu.

⁹ Emesia, Abimelek kporatara Ebrahim si ya, "Gini bu ihe a i mere anyi? Gini bu ihe ogo m mere i ji butere mu na alaeze m ihe oke ikpe omuma di otu a? Ihe a i mere m bu ihe na-ekwesighi ekwesi."

¹⁰ Abimelek juru Ebrahim si, "O bu gini ka i huru i jiri mee omume di otu a?"

¹¹ Ebrahim zara ya, "N'ihhi na asiri m n'obi m, 'N'ezie, itu egwu Chineke adighi n'ebe a. Ha ga-egbu m n'ihhi nwunye m.'

¹² Ewezugakwa nke a, o bu nwanna m nwanyi, n'ihhi na otu nna muru anyi, ma o bughu otu nne, tupu o buru nwunye m.

¹³ Mgbe Chineke sitere n'ezinaulo nna m zipu m ije ebe di anya, agwara m ya si, 'Otu a ka i ga-esi gosi na i huru m n'anya, ebe obula anyi gara, kwuo gbasara m, "Onye a bu nwanne m."'"

¹⁴ Mgbe ahụ, Abimelek duputara aturu, na ehi, na ndi ohu ndi ikom, na ndi ohu ndi inyom, nye Ebrahim. O kponyekwara ya Sera nwunye ya.

¹⁵ Abimelek siri, "Lee n'ala m niile, birikwa n'ebe obula masiri gi."

¹⁶ Mgbe ahụ, o siri Sera, "Ana m enye nwanne gi puku shekel olaocha, ka o buru ihe m ji kwuo ugwo mmeso ogo m mesoro gi. Ejikwa m ya na-egosi na i bu onye aka ya di ocha."

¹⁷ Mgbe ahụ, Ebrahim kporuru Chineke n'ekpere. Chineke gworo Abimelek na nwunye ya, na ndi inyom ndi ohu ya niile, ka ha nwee ike imuta umu ozo.

¹⁸ N'ihhi na ONYENWE ANYI mechiri akpanwa ndi inyom niile no n'ezinaulo Abimelek n'ihhi Sera nwunye Ebrahim.

21

Omumu Aizik

¹ ONYENWE ANYỊ jiri amara leta Sera dika o kwuru na o ga-eme. ONYENWE ANYỊ meere Sera ihe o kwere na nkwa.

² Sera tũrũ ime, mũora Ebrahim nwa nwoke n'oge o merela agadi. O mũrũ ya n'oge ahũ a kara aka Chineke kwere ya na nkwa.

³ Ebrahim gurũ nwantakiri ahũ Sera mũrũ ya aha, kpoo ya Aizik.

⁴ Mgbe Aizik noro ubochi asato site n'ubochi a mũrũ ya, Ebrahim biri ya ugwu dika Chineke si nye ya n'iwu.

⁵ Ebrahim agbaala nari afo mgbe a mũrũ Aizik nwa ya nwoke.

⁶ N'oge ahũ, Sera kwuru si, "Chineke ewetarala m ochi. Ndi niile nuru akuko a ga-esoro m chia ochi."

⁷ O kwukwara si, "Onye gaara agwa Ebrahim si ya na Sera ga-azulite umuntakiri. Ma otu o di, amutarala m ya nwa nwoke ugbo a o merela agadi."

Ebrahim achupu Hega na nwa ya

⁸ Nwata ahũ tokwara, ruo mgbe a kwusiri ya ara.* N'ubochi ahũ a kwusiri ya ara, Ebrahim kpoo oriri.

⁹ Ma mgbe Sera huru na nwa nwoke ahũ Hega onye Ijpt mtaara Ebrahim no na-akwa emo,

¹⁰ o gwara Ebrahim okwu si ya, "Chupu ohu nwanyi a na nwa ya. N'ih na nwa nwoke ohu nwanyi agaghi eso nwa m nwoke Aizik keta oke n'ihe nketa."

¹¹ Okwu a wutere Ebrahim nke ukwu n'ih na ihe banyere nwa ya nwoke Ishmel na-emetu ya n'obi.

¹² Ma Chineke gwara Ebrahim si, "Ekwela ka obi joo gi njo n'ih nwantakiri a na ohu gi nwanyi. Gee nti n'ihe obula Sera gwara gi. N'ih na o bu site n'Aizik ka a ga-akpo mkpuru gi aha.

¹³ Aga m eme ka nwa gi nwoke nke ohu gi mtara ghoo mba di ukwu, n'ih na mkpuru afo gi ka o bu."

¹⁴ Ebrahim biliri n'isi ututu echi ya, kwadoo ihe oriri na mmiri onunu nke di n'ime karama akpukpo, bunye ha Hega. O bukwasiri ha n'ubu Hega, zipu ya na nwa ya nwoke. Hega si n'ebe ahũ puo wagharia n'ime ozara Biasheba.

¹⁵ Mgbe mmiri di na karama akpukpo ahũ gwusiri, o nibere nwantakiri ahũ n'okpuru otu osisi ohia.

¹⁶ Hapu ya gaa nodu ala n'ebe ditu anya, ihe dika nari nzo ukwu, n'ih na o kwuru n'obi ya si, "Achoghi m ihu nwantakiri nwoke a anya mgbe o na-anwu." Mgbe o noduru ebe ahũ, o bidoro ikwa akwa.

¹⁷ Ma Chineke nuru ikwa akwa nwantakiri nwoke ahũ. Mmuo ozi Chineke sikwa na mbara eluigwe kpoo Hega oku si ya, "Hega, gin na-eme gi? Atula egwu, n'ih na Chineke anula† olu akwa nwantakiri ahũ n'ebe ahũ o dina.

¹⁸ Gaa kulite nwantakiri ahũ kasie ya obi, n'ih na aga m eme ya ka o ghoo mba di ukwu."

¹⁹ Mgbe ahũ, Chineke meghere anya ya, mee ka o hu olulu mmiri di n'ebe ahũ. O gara kujuo karama akpukpo ahũ mmiri, ma nye nwantakiri ahũ mmiri ka o nuo.

²⁰ Chineke nonyeere nwantakiri ahũ mgbe o na-eto. O biri n'ozara ahũ ghoo onye na-agba aku nke oma.

* **21:8** N'usoro omenaala, o bu mgbe nwantakiri gbara afo abuo, maobu ato ka a na-akwusi ya ara. N'oge ochie, i kwusi nwantakiri ara na-abu oge mmemme na oke oriri. † **21:17** Chineke anula Maobu, Chineke na-anu, bu ihe Ishmel putara.

21 Mgbe o bi n'ozara Paran, nne ya chotaara ya nwunye site n'Ijpt.

Nkwekorita e nwere na Biasheba

22 N'oge a, Abimelek na Fikol onyeisi ndi agha ya, biakwutere Ebrahim si ya, "Chineke nonyeere gi n'ihe niile i na-eme.

23 Ugbu a, nuora m iyi n'aha Chineke na i gaghi aghogbu m maobu ghogbuo umu m, maobu umu umu m. Gosi m n'obodo a i bi n'ime ya dika onye obia udi obioma m gosiri gi."

24 Ebrahim zara si ya, "O di mma, aga m anuru gi iyi."

25 Mgbe ahụ, Ebrahim kosaara Abimelek ihe banyere olulu mmiri nke ndi na-ejere ya ozi ji anya ike nara ndi na-ejere Ebrahim ozi.

26 Abimelek zara si, "Amaghi m onye mere ihe di otu a. I gwaghi m na ihe di otu a mere, anughi m ya ma o bughi naani taa."

27 Mgbe ahụ, Ebrahim kpuputara aturu, na ehi, nye Abimelek. Ha abuo gbara ndu nkwekorita.

28 Mgbe Ebrahim sitere n'igwe aturu ya weputa nne aturu asaa nupu ha ka ha nopy iche,

29 Abimelek juru Ebrahim si ya, "Gini ka i ji nne aturu asaa ndi a i hoputara iche eme?"

30 Ebrahim zara si, "Nabata umu aturu asaa ndi a dika ihe akaebe na-egosi na o bu m gwuru olulu mmiri a."

31 Ya mere, e bidoro ikpo ebe ahụ Biasheba, n'ihu na n'ebe ahụ ka mmadu abuo a no nuritaara onwe ha iyi.

32 Mgbe ha gbachara ndu nkwekorita na Biasheba, Abimelek na Fikol onyeisi agha ya laghachiri azu n'ala ndi Filistia.

33 Ebrahim kuru osisi tamarisk na Biasheba. Ebe ahụ ka o no kpokuo aha ONYENWE ANYI, Chineke ebighi ebi.

34 Ebrahim bigidere n'ala ndi Filistia ogologo oge.

22

Onwunwa a nwara Ebrahim

1 Mgbe ihe ndi a gasiri, Chineke nwara Ebrahim. O siri ya, "Ebrahim." Ebrahim zara si, "Lekwa m."

2 Chineke siri, "Duru nwa gi nwoke, naani otu nwa gi nwoke, Aizik onye i huru n'anya, gaa n'ala Moria. Jiri ya churo m aja nsure oku n'elu otu n'ime ugwu di n'ebe m ga-egosi gi."

3 N'isi ututu echi ya, Ebrahim biliri kwadoo inyinya ibu ya. O duuru ndi ikom abuo na-ejere ya ozi, na nwa ya nwoke Aizik. O gbutere nku gazuru ya ichu aja nsure oku, bilie gawa ebe ahụ Chineke gwara ya maka ya.

4 N'ubochi nke ato, Ebrahim lepuru anya hu ebe ahụ n'ebe di anya.

5 O gwara ndi na-ejere ya ozi si, "Nodunu n'ebe a, unu na inyinya ibu anyi, ka mu na nwokorobia a gaa n'ebe ahụ. Anyi feecha ofufe, anyi galoghachikwute unu ozo."

6 Ebrahim boro nwa ya nwoke Aizik ukwu nku ahụ e ji achu aja nsure oku n'isi, ma ya onwe ya jidere oku na mma.

7 Aizik gwara nna ya Ebrahim si, "Nna m."

Ebrahim zara, "Ehee, nwa m."

Aizik siri, "Oku na nku di n'ebe a, olee nwa aturu e ji achu aja nsure oku?"

8 Ebrahim zara, "Nwa m, Chineke n'onwe ya ga-eweta nwa aturu e ji achu aja nsure oku." Ha abuo gakwara n'ihu n'ije ha.

⁹ Mgbe ha ruru ebe ahụ Chineke gwara ya maka ya, Ebrahim wuru ebe ichụ aja n'ebe ahụ, doo nkụ ndị ahụ niile n'usoro n'elu ya. O kere nwa ya Aizik agbụ, tūkwasi ya n'elu ebe ichụ aja ahụ, na n'elu nkụ ndị ahụ.

¹⁰ Mgbe ahụ Ebrahim setipuru aka ya, welite mma ka o gbuo nwa ya nwoke.

¹¹ Ma mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ si n'eluigwe kpọọ ya oku sị ya, "Ebrahim! Ebrahim!"

Ebrahim zara, "Lekwa m n'ebe a."

¹² Ọ siri ya, "Emetukwala nwokorobia ahụ aka. Emekwala ya ihe ọbụla. N'ihị na amatala m ugbo a na i na-atụ egwu Chineke, ebe ọ bụ na i kwenyere iji nwa gị nwoke, naanị otu nwa nwoke i nwere chụọrọ m aja."

¹³ Ebrahim leliri anya hụ otu ebule nke eriri ọhịa jidere na mpi ya. Ebrahim gara jide ebule ahụ, were ya chụọ aja nsure ọkụ n'ọnọdụ nwa ya nwoke.

¹⁴ Ya mere, Ebrahim kpọrọ ebe ahụ, "ONYENWE ANYỊ ga-arọputa.*" Ya mere ruo taa a na-asị, "N'ugwu ONYENWE ANYỊ, a ga-arọputa."

¹⁵ Mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ sitere n'eluigwe kpọọ Ebrahim oku nke ugboro abụọ,

¹⁶ sị, "Mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ, ji onwe m na-anụ iyi na-ekwuputa sị, ebe ọ bụ na i mere ihe dị otu a, na i kwenyere iji nwa gị nwoke, naanị otu nwoke i nwere chụọrọ m aja,

¹⁷ aga m agozi gị n'ezie, mekwa ka ụmụ ụmụ gị mụbaa n'ọnuogugu dika kpakpando nke mbara eluigwe na dika aja dị n'ọnu mmiri osimiri. Ụmụ ụmụ gị ga-enwetara onwe ha ọnu ụzọ ama ndị iro ha.

¹⁸ Sitekwa na mkpuru gị ka a ga-agozikwa agburu niile nọ n'ụwa, n'ihị na i rubeere m isi."

¹⁹ Emesia, Ebrahim laghachikwuru ndị na-ejere ya ozi. Ha niile laghachikwara Bíasheba. Ebrahim birikwara na Bíasheba.

Umụ umụ Nahọ

²⁰ Mgbe ihe ndị a gasiri, e ziri Ebrahim ozi si ya, "Lee, Milka ya onwe ya amụkwaarala nwanne gị nwoke bụ Nahọ, ụmụ ndị ikom.

²¹ Aha ha bụ Uz, onye bụ ọkpara, na Buz nwanne ya, Kemuel bụ (nna Aram),

²² Kesed, Hazọ, Pildash, Jidlaf na Betuel."

²³ Betuel mụrụ Ribeka.

Milka mụtaara Nahọ, nwanne Ebrahim ụmụ ndị ikom asatọ ndị a.

²⁴ Iko ya nwanyi, onye aha ya bụ Reuma, mụkwaara ya ụmụ ndị ikom. Ha bụ Teba, Gaham, Tahash na Maaka.

23

Onwụ Sera

¹ Sera dị ndụ ruo nari afọ na iri afọ abụọ na asaa.

² Ọ nwuru na Kiriath Arba (nke bụ Hebron), n'ala Kenan. Ebrahim ruru ụjụ n'ihị Sera, kwaa akwa nke ukwu n'ihị onwụ ya.

³ Ebrahim sitere n'ebe ozu nwunye ya dị puo, jekwuru ụmụ Het gwa ha sị,

⁴ "Abụ m ọbia na onye obodo ọzọ n'etiti unu. Resinụ m ala m ji eme ebe olili n'ebe a, ka m nwee ike lie onye m nwuru anwu."

⁵ Ụmụ Het zara Ebrahim sị,

* 22:14 Maọbụ, *Onyenwe anyi Jaire*

⁶ “Nna anyị ukwu, gee anyị ntị. Nwa eze dị ukwu ka ị bụ n’etiti anyị, lie onye gị nwurụ anwụ n’ili ahụ nke kachasi mma n’ime ili anyị nwere. O nweghi onye obula n’ime anyị ga-ajụ inye gị ala olili ya maka ili onye gị nwurụ anwụ.”

⁷ Mgbe ahụ, Ebrahim biliri kpọọ isiala n’ihu ndị nwe ala, bụ ndị Het,

⁸ sị ha, “Ọ bụrụ ọchịchọ unu ka m lie onye m nwurụ anwụ, geenụ m ntị ma rịrọ m Efron nwa Zoha,

⁹ ka o resi m ọgba Makipela, nke bụ nke ya, nke dị na ngwusi ọhia ya. Gwa ya ka o resi m ya n’onu ahia o ruru ka ọ bụrụ ebe olili m nwere n’etiti unu.”

¹⁰ Efron onye Het n’onwe ya so nọdụ n’ebe ahụ n’etiti ndị ya. Ọ zara Ebrahim n’ihu ndị Het niile bịara n’onu ụzọ ama obodo

¹¹ sị ya, “Mba! Nna m ukwu, gee m ntị. Ana m enye gị ala ahụ na ọgba dị n’ime ya n’ihu ndị a niile bụ ndị m. Gaa lie onye gị nwurụ anwụ n’ime ya.”

¹² Ọzọ Ebrahim kpọrọ isiala nye ndị nwe ala,

¹³ ọ sịrị Efron, n’ihu ha niile, “Biko gee m ntị, aga m akwụ gị ọnuahia iji zuọ ala ahụ. Nara m ya ka m nwee ike lie onye m nwurụ anwụ n’ime ya.”

¹⁴ Efron zara Ebrahim,

¹⁵ “Gee m ntị, nna m ukwu, ọ bụ ezie na ala ahụ ruru nari shekel ọlaocha anọ, ma gini ka nke a bụ n’etiti mụ na gị? Gaa lie onye gị nwurụ anwụ n’ime ya.”

¹⁶ Ebrahim kwenyere n’ego ole Efron choro ka ọ kwuo. O ji ihe otutu tuputara Efron ego ruru ọnuahia ọ kporo aha n’ihu ndị Het niile, nari shekel ọlaocha anọ, dika ihe otutu nke di n’oge ahụ n’etiti ndi na-azu ahia.

¹⁷ Site n’oge ahụ, ala ahụ Efron nwere na Makipela, nke di nso na Mamre, ala ahụ na ọgba di n’ime ya, na osisi niile di n’ime ala ahụ niile gburugburu,

¹⁸ ghorọ nke Ebrahim dika ihe nzuta ya n’ihu umu Het, n’ihu ndi niile ndi bịara n’onu ụzọ e si abata obodo ahụ.

¹⁹ Emesia, Ebrahim liri Sera nwunye ya n’ime ọgba ahụ di n’ala di na Makipela na nso Mamre (nke di na Hebron) n’ala ndi Kenan.

²⁰ Ya mere, ala ahụ na ọgba di n’ime ya ka ndi Het resiri Ebrahim ka ọ buri nke ya, ebe a na-eli ozu.

24

Aizik na Ribeka

¹ Ugbu a, Ebrahim aghoala agadi n’ahụ ya ma n’onuogugu afọ ya. ONYENWE ANYI agoziela ya n’uzo niile

² Ọ gwara onyeisi ndi ozi n’ulo ya, onye nke na-elekota ihe niile o nwere si ya, “Tinye aka gi n’okpuru apata m.*

³ Achoro m ka i jiri aha ONYENWE ANYI Chineke nke eluigwe na uwa, nura m iyi, na i gaghi achotara nwa m nwoke nwunye site n’etiti ndi Kenan, ndi m bi n’etiti ha.

⁴ Kama na i ga-aga n’ala nke m na umunna m lutara nwa m, bu Aizik, nwunye n’etiti umunna m.”

⁵ Ohu ahụ juru ya, “Ọ burukwanu na nwaagboghọ ahụ achoghị isoro m loghachi n’ebe a, m ga-akporo nwa gị nwoke laghachi n’obodo i si bia?”

* **24:2** N’usoro inu iyi a, ọ putara na ọgbugba ndu a maobu nkwa ahụ, ga-adigide n’agburu Ebrahim niile. Jenesis 47:29.

⁶ Ebrahim siri ya, “Lezie anya hu na i kpoghachighi nwa m nwoke n’ebe ahụ.

⁷ ONYENWE ANYI, Chineke nke eluigwe, bu onye kpoputara m site n’ulo nna m nakwa obodo nke aka m, onye ahụ gwara m okwu ma kwem nkwa site n’ihu iyi nye si, ‘Aga m enye umu umu gi ala a.’ O ga-ezipu mmuo ozi ya ka o gaa n’ihu gi ka i nwee ike inwetara nwa m nwoke nwunye site n’ebe ahụ.

⁸ Ma o buru na nwanyi ahụ achoghị isoro gi loghachi, mgbe ahụ, i ga-abu onye nwere onwe ya puo n’iyi a i nuru. Naani na i gaghị eme ka nwa m nwoke laghachi n’ebe ahụ.”

⁹ Ya mere, ohu ahụ tinyere aka ya n’okpuru apata nna ya ukwu Ebrahim, nuo iyi banyere okwu ndi a.

¹⁰ Emesia, ohu a duuru inyinya kamel iri n’ime ndi nna ya ukwu nwere puo. O sitekwara n’aka nna ya ukwu were ihe oma di iche iche maka njem a, gawa Aram Naharaim, rute n’obodo Nahọ.

¹¹ O mere ka inyinya kamel ndi ahụ makpuru ala n’akuku olulu mmiri di n’azu obodo ahụ. O bu n’oge anyasi, oge umu nwanyi ji aputa iseta mmiri n’ebe ahụ.

¹² Mgbe ahụ, o kpere ekpere si, “ONYENWE ANYI, Chineke nke nna m ukwu Ebrahim, mee ka ihe gaara m nke oma taa. Gosi nna m ukwu Ebrahim obi ebere gi.

¹³ Lee, ana m eguzo n’akuku isi iyi mmiri a, umu nwanyi ndi obodo a na-abia iseta mmiri.

¹⁴ Kwere ka o si otu a diri na nwaagboghọ nke m ga-asị, ‘Biko, zie ite gi ka m nuru mmiri.’ O buru na onye ahụ asi m, ‘Nuo, aga m ekutekwa mmiri nke inyinya kamel gi ga-anu,’ ka onye ahụ buru onye i hoputara ohu gi Aizik. N’uzo di otu a ka m ga-esi mata na i gosila nna m ukwu obi ebere.”

¹⁵ Tupu o kpechaa ekpere a, lekwa Ribeka ada Betuel, nwa nwoke Milka, onye bu nwunye Nahọ, nwanne Ebrahim. O na-aputa bukwasị ite n’ubu ya.

¹⁶ O bu nwaagboghọ mara mma nke ukwu, onye na-amatabeghi nwoke, nke nwoke obula na-edinabeghi. O gara n’olulu mmiri kujuo ite ya si n’ebe ahụ na-arigoputa.

¹⁷ Ohu ahụ mere ngwangwa jekwuru ya si ya, “Biko nyetu m mmiri si n’ite mmiri gi.”

¹⁸ O mere ngwangwa budata ite ahụ n’aka ya, hulata ya si ya, “Nuo, onyenwe m.”

¹⁹ Mgbe o nyechara ya mmiri, o siri, “Aga m ekutekwa mmiri nye inyinya kamel gi ndi a ruo mgbe ha nujuru afo.”

²⁰ Ngwangwa, o wupuru mmiri di n’ite ya n’ime ihe anu ulo ji anu mmiri, gbara oso gaa kute mmiri ozo na-agbanye n’ime ihe ahụ. O kugidere mmiri tutu ruo mgbe inyinya kamel ndi ahụ nujuchara afo.

²¹ Mgbe ihe ndi a na-eme, ohu ahụ gbara nkiti na-ele ya anya ichoputa ma ONYENWE ANYI emeela ka ije ya buru ihe gara nke oma.

²² Mgbe inyinya kamel ndi ahụ nusiri mmiri, nwoke ahụ weputara mgbanimi olaedo nke otutu ya bu otu beka,[†] na mgbaaka olaedo abuo nke otutu ha bu shekel iri.

²³ O juru ya si, “Nwa onye ka i bu? Ohere o di n’ulo nna gi ebe mu na inyinya kamel ndi a ga-anọ n’abali a?”

²⁴ O zara si ya, “Abu m nwa Betuel, nwa Milka nwunye Nahọ.”

[†] 24:22 Maobu, okara shekel

²⁵ Ọ sịkwara, “Anyị nwere nri anụ ụlọ, nweekwa ebe ị ga-edina n’abali a.”

²⁶ Nwoke ahụ hulatarara ala kpọọ isiala nye ONYENWE ANYỊ.

²⁷ Kwuo sị, “Ngozi dịrị ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke nna m ukwu Ebrahim, onye na-esitebeghị n’ebe nna m ukwu nọ wezuga ebere ya na ikwesi ntụkwasi obi ya. Ma banyere mụ onwe m, ONYENWE ANYỊ e duola m n’ije a, kpọrọ m rute n’ụlọ ndị ikwu nna m ukwu.”

²⁸ Nwaagboghọ ahụ gbalara gaa kọrọ ndị ezinaụlọ nne ya ihe ndị a.

²⁹ Ribeka nwere otu nwanne nwoke aha ya bụ Leban. Leban gbara ọsọ gbakwuje nwoke ahụ n’isi iyi mmiri ahụ.

³⁰ Mgbe ọ hụrụ mgbanimi, na mgbaaka ndị ahụ nwanne ya nwanyị yi n’aka ya, ma nkwaa ihe Ribeka kwuru banyere ihe nwoke ahụ gwara ya, o jekwuru nwoke ahụ, hụ ya ka ya na ịnyinya kamel ya guzo n’akụkụ olulu mmiri.

³¹ Ọ siri ya, “Bịa, gị onye ONYENWE ANYỊ gọziri. Gini mere i ji guzo n’ebe a. Edozielara m gị ụlọ ebe ị ga-edina na ebe ịnyinya kamel ndị a ga-anọ.”

³² Ya mere, nwoke ahụ gara n’ụlọ, ebe Leban nyere aka butukwaara ya ibu nke ịnyinya kamel ndị ahụ bu. E wetara nri nye ịnyinya kamel ndị ahụ, wetara ya mmiri nke ya na ndị ikom so ya ji saa ụkwụ ha.

³³ E doziri ya ihe oriri, ma ọ zara sị, “Agaghị m eri ihe ọbụla tutu ruo mgbe m kwuru ihe m ji bịa.”

Leban siri, “Ngwa, kwuonu.”

³⁴ Ya mere, ọ siri, “Abụ m ohu Ebrahim.

³⁵ ONYENWE ANYỊ agoziela nna m ukwu, mee ya ka ọ buru ọgaranya. O nyela ya igwe aturu, na igwe ehi, na ọlaocha na ọlaedo, na ọtutu ndị ohu nwoke na nwanyị, na ịnyinya kamel, na ịnyinya ibu.

³⁶ Sera nwunye nna m ukwu mụtaara ya otu nwa nwoke mgbe o merela agadi. Ihe niile nna m ukwu nwere ka o nyefere nwa ahụ n’aka.

³⁷ Nna m ukwu mere ka m nọọra ya iyi sị, ‘Ị gaghị esite n’etiti ụmụ ndị inyom Kenan ndị anyị bi n’ala ha lūtara nwa m nwoke nwunye.’

³⁸ Kama ị ga-aga n’ezinaụlọ nna m, na nke ndị ikwu m chọtara nwa m nwoke nwunye.’

³⁹ “Mgbe ahụ, ajuru m nna m ukwu, ‘Ọ burukwanu na nwanyị ahụ ekweghị iso m loghachi?’

⁴⁰ “Ọ siri, ‘ONYENWE ANYỊ, onye m na-ejeghari n’ihu ya, ga-eziga mmuo ozi ya ka o soro gị gaa ime ka ije gị nwee isi, ka i nwee ike chọtara nwa m nwoke nwanyị site n’etiti ndị ikwu m na ezinaụlọ nna m.’

⁴¹ Ị ga-abụ onye nwere onwe gị site n’iyi ị nuru ma ọ buru na mgbe i gakwuru ndị ikwu m, ha juru ikponye gị nwanyị ahụ. Ị ga-abụ onye nwere onwe gị site n’iyi ị nuru m.’

⁴² “Mgbe m rutere n’isi iyi mmiri taa, ekwuru m sị, ‘ONYENWE ANYỊ Chineke nna m ukwu Ebrahim, ọ buru na ọ masi gị, biko mee ka ije a m bịara buru nke ga-aga nke oma.’

⁴³ Lee, ka m na-eguzo n’akụkụ isi iyi mmiri a, ka nwaagboghọ ahụ bịara ikuru mmiri nke m ga-asị, “Biko kwere ka m si n’ite gị nurutu ntakiri mmiri,”

⁴⁴ ma ọ buru na ọ sị m, “Nụọ, aga m ekutekwa mmiri nye ịnyinya kamel gị ndị a,” ka onye di otu a buru nwanyị ahụ ONYENWE ANYỊ chọtara Aizik nwa nna m ukwu.’

⁴⁵ “Tupu m kpesia ekpere a n’obi m, lekwa Ribeka ka o bu ite mmiri ya n’ubu ya na-abia. Ọ gbadara n’isi iyi mmiri ahụ kute mmiri. Asiri m ya, ‘Biko nye m mmiri ka m nūọ.’

⁴⁶ “Ngwangwa, o sitere n’ubu ya budata ite, si m, ‘N’uò, aga m ekutekwa mmiri nke ìnyìnnya kamel ndị a ga-anụ.’ Ya mere, anụrụ m, o nyekwara ìnyìnnya kamel m ndị ahụ mmiri ha n’urụ.

⁴⁷ “Mgbe ahụ, ajurụ m ya, ‘Nwa onye ka ị bụ?’

“Ọ siri m, ‘Abụ m nwa Betuel onye bụ nwa Nahọ nke Milka mụtaara ya.’

“Mgbe ahụ etinyere m ya mgbanimi ahụ n’imi ya, tinyekwa ọlaaka ahụ n’aka ya abụọ.

⁴⁸ Ehulatara m ala kpọọ isiala nye ONYENWE ANYỊ. Etoro m ONYENWE ANYỊ, Chineke nke nna m ukwu Ebrahim, onye duru m n’ezi ụzọ inweta nwa nwanne nna m ukwu dika nwunye nwa ya nwoke.

⁴⁹ Ugbu a, ọ bụrụ na unu ga-egosi nna m ukwu obioma na ikwesi ntukwasị obi gwanụ m. Ọ bụrụkwanụ na ọ gaghi esi otu a diri, gwanụ m ka m mata ụzọ m ga-agbaso.”

⁵⁰ Leban na Betuel zara si ya, “Ihe niile si n’aka ONYENWE ANYỊ. Anyị enweghi ike igwa gi okwu ojọọ maọbụ nke oma.

⁵¹ Lee Ribeka, kpọrọ ya laa, ka ọ bụrụ nwunye nwa nna gi ukwu, dika ONYENWE ANYỊ kwuru.”

⁵² Mgbe ohu Ebrahim n’urụ ihe ha kwuru, ọ dara n’ala kpọọ isiala nye ONYENWE ANYỊ.

⁵³ Mgbe ahụ kwa, ohu ahụ weputara ihe ichọ mma ọlaedo, na ọlaocha di iche iche na uwe nye ha Ribeka. Ọ weputakwara onyinye ndi ọzọ di oke onuahia nye nwanne ya nwoke na nne ya.

⁵⁴ Emesia, mgbe ihe ndi a gasiri, ya na ndi ikom so ya riri, nuò, dinaakwa n’abali ahụ.

Mgbe ha si n’ura teta, o kwuru si, “Zilaga m ka m lakwuru nna m ukwu.”

⁵⁵ Ma Leban na nne ya zara si ya, “Ka nwantakiri nwanyi a nonyere anyi ihe dika ubochi iri tupu o soro gi laa.”

⁵⁶ Ma ọ zara ha si, “Unu egbochila anyi. Ebe ọ bụ na ONYENWE ANYỊ emeela ka ije m bụrụ ihe gara nke oma, zilaga m ka m laghachikwuru nna m ukwu.”

⁵⁷ Ha zara si ya, “Ka anyi kpọọ nwantakiri nwanyi ahụ juo ya ihe bu uche ya.”

⁵⁸ Ya mere ha kpọrọ Ribeka juo ya si, “I ga-eso nwoke a gaa?”

Ọ zara si, “E, aga m aga.”

⁵⁹ Ya mere, ha zipuru nwanne ha nwanyi Ribeka, tinyere nwanyi lekotara ya anya mgbe ọ di na nwantakiri, na ohu Ebrahim na ndi ikom so ya.

⁶⁰ Ha goziri Ribeka si ya,
 “Nwanne anyi nwanyi muo omumu,
 muruo puku kwuru puku,
 ka mkpuru afọ gi nwetara onwe ha,
 onu uzọ ama ndi iro ha.”

⁶¹ Ribeka biliri, ya na ndi inyom na-ejere ya ozi, ha rigoro n’elu ìnyìnnya kamel ndi ahụ, soro nwoke ahụ. Ya mere, ohu ahụ duuru Ribeka laa.

⁶² N’oge a, Aizik biara n’ebe mbata obodo Bja-Lahai-Roi n’ihi na o bi na Negev.

⁶³ Aizik putara itughari uche n’ohia n’oge uhuruchi. Ọ lepuru anya hu otutu ìnyìnnya kamel na-abianu.

⁶⁴ Ribeka n’onwe ya lepukwara anya hu Aizik. O sitere n’elu ìnyìnnya kamel rịdata,

⁶⁵ juo ohu ahụ si, “Onye bụ nwoke a si n’ohia na-abia izute anyi?”

Ohu ahụ zara si ya, “Ọ bụ nna m ukwu” N’ihi nke a, Ribeka weere akwa mkpudo ya kpuchie ihu ya.

⁶⁶ Ohu ahụ kọrọ Aizik akụkọ otu ije ya niile si gaa.

⁶⁷ Aizik kpobatarara Ribeka n’ụlọ ikwu Sera,[‡] nne ya. Ọ luru Ribeka, onye ghorọ nwunye ya. Aizik huru ya n’anya, ma nweta nkasiobi n’ihi onwu nne ya.

25

Onwu Ebrahim

¹ Ebrahim luru nwunye ozo, onye aha ya bu Keturah.

² Ọ muru ya Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak na Shua.

³ Jokshan bu nna Sheba na Dedan. Umụ ndi ikom Dedan bu Ashurim, Letushim, na Leumim.

⁴ Umụ ndi ikom Midian bu Efaa, Efe, Hanok, Abida, na Eldaa. Ndi a niile bu umu Keturah.

⁵ Ebrahim nyere Aizik ihe niile o nwere.

⁶ Ebrahim nyere umu ndi ikom ndi iko ya nwanyi mutara onyinye di iche iche, zipu ha n’ala di n’ebe owuwa anyanwu, mgbe o ka no ndu, ka ha ghara ino nwa ya nwoke Aizik nso.

⁷ Ebrahim di ndu ruo nari afo na iri afo asaa na ise.

⁸ Ebrahim kubiri ume ndu nwuo mgbe o mere nnoo ezigbo agadi, agadi nwoke nke ndu juru afo, e mere ka o lakwuru ndi ya.

⁹ Umụ ya, Aizik na Ishmel, liri ya n’ogba Makipela n’akuku Mamre, n’ala ubi Efron nwa Zoha onye Het,

¹⁰ ala ahụ Ebrahim zuru site n’aka ndi Het. Ebe ahụ ka e liri Ebrahim ya na Sera nwunye ya.

¹¹ Mgbe Ebrahim nwuru, Chineke goziri nwa ya nwoke Aizik onye bi n’oge ahụ na nso nso Bja-Lahai-Roi.

Umụ umu Ishmel

¹² Nke a bu akuko banyere usoro ezinaulo Ishmel nwa Ebrahim onye Hega, nwanyi Ijpt ahụ na-ejere Sera ozi muru ya.

¹³ Ndi a bu aha umu ndi ikom Ishmel n’usoro omumu ha.

Nebaiot bu nwa mbu ya.

Ndi ozo bu Keda, Adbel, Mibsam,

¹⁴ Mishma, Duma, Masa,

¹⁵ Hadad, Tema, Jetua,

Nafish na Kedema.

¹⁶ Ndi a bu umu Ishmel, ndi a bukwa aha ndisi ikwu iri na abuo ha, dika ebe obibi ha si di, na dika omuma ulo ikwu ha si di.

¹⁷ Ishmel biri ndu ruo nari afo na iri afo na asaa. Ọ nwuru, e mere ka o lakwuru ndi ya.

¹⁸ Umụ umụ ya bi n’ala di site na Havila ruo Shua nso nso oke ala ndi Ijpt, n’uzo e si aga Asho. Ha na umunna ha ndi ozo ebighi n’udo.

Jekob na Iso

¹⁹ Nke a bu akuko banyere usoro agburu Aizik nwa Ebrahim.

[‡] 24:67 Cheta n’oge a, Sera a nwulari afo ato gara aga. Jen 17:17; 23:1; 25:20

Ebrahim bu nna Aizik.

²⁰ Aizik gbara iri afo anọ mgbe o luru Ribeka, nwa Betuel, onye Aram si n'obodo Padan Aram, nwanne Leban, onye Aram.

²¹ Aizik kpere ekpere rifo ONYENWE ANYI ka o nye nwunye ya nwa n'ih na o bu nwanyi aga. ONYENWE ANYI zara ekpere ya. Nwunye ya, Ribeka diiri ime.

²² Umụ o bu n'afọ bidoro na-alu ogo n'ime afo ya. N'ih nke a, o kwuru si, "Gini mere ihe di otu a ji eme m?" Ya mere, o gara juta ase n'aka ONYENWE ANYI.

²³ ONYENWE ANYI gwara ya si,
"Mba abuo di gi n'afọ,
uzo mba abuo di n'ime gi ka a ga-ekewa.
Otu uzo ga-adi ike kari nke ozo,
nke okenye ga-ejere nke nta ozi."

²⁴ Mgbe oge ime ya zuru, umu abuo di n'akpanwa ya.

²⁵ Ahu nwa nke mbu buru uzo puta na-acha uhie uhie, ahu ya niile dika uwe aji. N'ih ya, ha kporo aha ya Iso.

²⁶ Emesia, nwanne ya putara, ma aka ya jidere ikiri ukwu Iso. N'ih ya, a kporo aha ya Jekob. Aizik gbara iri afo isii mgbe Ribeka muru ha.

²⁷ Ha abuo toro, Iso ghorọ onye oka n'ichu nta, onye na-epioghari n'ohia, ebe Jekob bu nwoke di nwayo, onye na-anọ n'etiti ulo ikwu.

²⁸ Aizik huru Iso n'anya n'ih na utọ anu Iso na-egbute n'ohia na-adi ya mma, ma Ribeka huru Jekob n'anya.

Iso eree onodu okpara ya

²⁹ Otu ubochi, Jekob no na-esi ofe mgbe Iso si n'ohia bata. Aguu na-agukwa ya nke ukwu.

³⁰ Iso rifo Jekob si, "Nyetu m ufodu n'ime nri a na-acha uhie uhie i na-esi ka m rie, n'ih na aguu na-agu m hie nne." (O bu ihe a mere e ji na-akpo ya Edom.)*

³¹ Ma Jekob zara ya, "Buru uzo resi m onodu ibu okpara gi."

³² Iso siri, "Gini bu uru onodu ibu okpara bara mgbe m na-anwu n'aguu?"

³³ Jekob siri ya, "Buru uzo nuoro m iyi." Ya mere, o nuuru ya iyi, si otu a resi Jekob onodu okpara ya.

³⁴ Mgbe ahu, Jekob nyere Iso achicha na ofe lentil o siri. O riri, nuokwa, bilie oto puo.

Ya mere Iso ledara onodu ibu okpara nna ya anya.

26

Abimelek na Aizik

¹ N'oge a, unwu dara n'ala ahu. Unwu a di iche n'unwu mbu nke dara n'oge Ebrahim di ndu. Aizik jekwuru Abimelek* eze ndi Filistia n'obodo Gera.

² ONYENWE ANYI gosiri Aizik onwe ya, si, "Agakwala Ijpt; biri n'ala ahu m si gi biri n'ime ya.

³ Noro n'ala a nwa oge nta, aga m anonyere gi ma goziekwa gi, n'ih na gi na umu umu gi ka m ga-enye ala ndi a niile. Aga m emezukwa iyi ahu m nuru nye Ebrahim nna gi.

* **25:30** Edom putara uhie. * **26:1** Abimelek, bu aha ndisi na-achi obodo a na-aza. Abimelek nke anyi nuru ihe banyere ya n'akwukwo Jenesis isi 20, a nwolarị. O nwuru ihe dika iri afo asato gara aga. Onye nke a bu eze ozo.

⁴ Aga m eme ka ụmụ ụmụ gị mụbaa, mee ka ha hie nne n'ọnuogugụ dika kpakpando di na mbara eluigwe. Ha ka m ga-enye ala ndi a niile. Aga m esite na mkpuru gi gozie mba niile nke uwa.

⁵ Ihe ndi a niile ka m ga-eme n'ihu na Ebrahim rubere isi ime ihe m gwara ya, na idebe iwu m na ukpuru m, na ido aka na nti m."

⁶ Ya mere, Aizik nogidere n'obodo Gera.

⁷ Mgbe ndi obodo ahụ juru ya banyere nwunye ya, o gwara ha si, "O bu nwanne m nwanyi." O turu ujo i si ha, "Nwunye m ka o bu." O chere n'obi ya si, "Ndi ikom obodo a nwere ike gbuo m n'ihu Ribeka. N'ihu na Ribeka n'onwe ya mara mma ile anya."

⁸ Mgbe Aizik noro ebe ahụ ogologo oge, Abimelek eze ndi Filistia, sitere na oghereikuku ya lepu anya hu Aizik ka o no na-egwusa Ribeka nwunye ya egwu.

⁹ Ya mere, Abimelek kporo Aizik si, "Nwunye gi ka o bu n'ezie. Gini mere i ji gwa anyi na o bu nwanne gi nwanyi?"

Aizik zara ya, "O bu n'ihu na m chere na-enwere ike igbu m n'ihu ya."

¹⁰ Abimelek siri, "Gini bu ihe a i mere anyi? Otu nwoke n'etiti anyi gaara akporo nwunye gi dinaa ya. I gaara esi otu a wetara anyi ikpe omuma."

¹¹ Ya mere, Abimelek nyere ndi niile ya iwu, si ha, "Onye obu meturu nwoke a maobu nwunye ya aka, aghaghi ime ka o nwuo."

¹² Aizik kuru mkpuru ubi n'ala ahụ. N'otu afọ ahụ kwa, o si n'ala ahụ webata ihe ubi nari okpukpu karia nke o kuru, n'ihu na ONYENWE ANYI goziri ya.

¹³ Nwoke a bara uba, gho ogaranya. Akunuba ya gara n'ihu na-amuba, tutu ruo mgbe o ghoru nno onye ogaranya a ma ama.

¹⁴ O nwere otutu igwe anu ulo, na igwe ehi, na ndi ikom na-ejere ya ozi. N'ihu ihe ndi a, ndi Filistia bidoro inwe anya ukwu megide ya.

¹⁵ Ndi Filistia wujuru aja n'olulu mmiri ndi ahụ niile ndi na-ejere nna ya ozi gwuru n'oge nna ya Ebrahim di ndu.

¹⁶ Abimelek kporo Aizik si ya, "Si n'ala a kwapu gaa n'ebe ozo, n'ihu na iba uba gi na idi ike gi adila ukwu karia nke anyi."

¹⁷ Ya mere Aizik si n'ebe ahụ kwapu, gaa maa ulo ikwu ya na Ndagwurugwu Gera, biri n'ebe ahụ.

¹⁸ O gwugharikwara olulu mmiri ndi ahụ e gwuru n'oge nna ya Ebrahim, nke ndi Filistia kpojuru aja mgbe Ebrahim nwuru, kpo olulu mmiri ndi a otu aha ahụ nna ya kporo ha na mbu.

¹⁹ Ozo, ndi na-ejere Aizik ozi gwuru olulu mmiri oheru na ndagwurugwu Gera ahụ, gwute mmiri nke si n'ala na-asoputa.

²⁰ Ma ndi ozuzu anu ulo obodo Gera sesiri ndi ozuzu anu ulo Aizik okwu. Ha kwuru si, "Mmiri a bu nke anyi!" Nke a mere Aizik ji kpo olulu mmiri ahụ Esek, n'ihu ise okwu nke ha sesiri ya.

²¹ Ha gwuru olulu mmiri ozo, ma ndi ahụ biakwara ozo bido izo ya. N'ihu ya Aizik kporo olulu mmiri ahụ Sitna.

²² O si n'ebe ahụ puo gaa n'ebe ozo gwuo olulu mmiri ozo. Ma o nweghi ndi biara zo ya. N'ihu ya o kporo olulu mmiri ahụ Rehobot. O kwuru si, "Ugbu a, ONYENWE ANYI enyela anyi ebe sara mbara, ebe ihe ga-anọ gaara anyi nke oma."

²³ O sitere n'ebe ahụ kwapu gaa Biasheba.

²⁴ N'abali ahụ, ONYENWE ANYI mere ka o hu ya anya, si ya, "Abu m Chineke nna gi Ebrahim. Atula egwu, n'ihu na anonyere m gi, aga m agozi gi, muba onuogugu umu umu gi n'ihu ohu m Ebrahim."

²⁵ Ya mere, o wuru ebe ichu aja n'ebe ahụ kpokuo aha ONYENWE ANYI. O makwara ulo ikwu ya n'ebe ahụ. Ndi na-ejere ya ozi gwukwara olulu mmiri.

Ogbugba ndu Aizik na Abimelek

²⁶ Abimelek na Ahuzat, onye ndumodu ya, na Fikol onyeisi ndi agha ya sitere Gera jekwuru Aizik.

²⁷ Aizik juru ha si, "Gini mere unu ji biakwute m, ebe o bu na unu kporo m asi, chupukwa m site n'etiti unu?"

²⁸ Ha si, "Anyi huru nke oma na ONYENWE ANYI nonyeere gi, ya mere anyi ji si, 'O kwesiri ka inu iyi di n'etiti anyi na gi,' ka anyi na gi gbaakwa ndu

²⁹ na i gaghị eme anyi ihe ojoo dika anyi na-esighi mee gi ihe ojoo. I lezie anya nke oma, i ga-ahụ na anyi meere gi ihe oma mgbe anyi hapuru gi ka i laa n'udo. Ugbu a, anyi maara na i bu onye ONYENWE ANYI goziri agozi."

³⁰ Aizik meere ha mmemme nri di ukwu; ha riri, nuokwa.

³¹ N'isi ututu echi ya, ndi ikom ahụ niile nuritaara onwe ha iyi igba ndu. Aizik zilagara ha, ha hapuru ya laa n'udo.

³² N'otu ubochi ahụ kwa, ndi ohu Aizik biakwutere ya gwa ya banyere olulu mmiri ha na-egwu, si ya, "Anyi achotala mmiri n'olulu ahụ anyi na-egwu."

³³ O kporo ya Shiba. O bukwa nke a mere e ji akpo obodo ahụ Biasheba† ruo taa.

Ndi inyom Iso luru

³⁴ Mgbe Iso gbara iri afo ano, o luru Judit nwa Beiri, onye Het. O lukwara Basemat nwa Elon, onye Het.

³⁵ Ha ghorọ Aizik na Ribeka ihe onodu obi ilu.

27

¹ Mgbe Aizik ghorọ agadi, n'oge anya ya na-adighi ahuzi uzọ nke oma, o kporo Iso okpara ya, si ya, "Nwa m nwoke."

O zara si, "Lee m n'ebe a."

² Aizik gwara ya si, "Ugbu a, emeela m agadi, amakwaghị m ubochi onwu m.

³ Ya mere, were ihe ichu nta gi, uta gi na akụ gi, gaa n'ohia, gbutere m anu.

⁴ Siere m nri utu otu ahụ o si amasi m, butere m ya ka m rie, ka mu onwe m gozie gi tupu m nwuo."

⁵ Ma Ribeka no na-ege nti mgbe Aizik na-agwa nwa ya Iso okwu. Nke mere na mgbe Iso gwara n'ohia ichu nta,

⁶ Ribeka gwara Jekob nwa ya okwu si ya, "Lee, anuru m ka nna gi na-agwa nwanne gi Iso okwu si ya,

⁷ 'Gaa n'ohia gbute anu, siere m nri utu, ka m nodu n'ihu ONYENWE ANYI nye gi ngozi ikpezu tupu m nwuo.'

⁸ Ugbu a, nwa m nwoke, gee nti nke oma, mee ihe niile m gwara gi.

⁹ Gaa ugbu a n'igwe anu ulo wetara m umu nwa ewu abuo di mma ka m jiri ha siere nna gi nri di utu, udi ahụ na-amasi ya.

¹⁰ I ga-eburu ya bujere nna gi ka o rie, ka ya onwe ya gozie gi tupu o nwuo."

¹¹ Ma Jekob gwara Ribeka nne ya okwu si ya, "Nwanne m nwoke Iso bu onye gbara aji. Ahu nke m na-akwo murumuru.

† 26:33 Nke a putara Olulu mmiri inu iyi

12 Gini ga-eme ma nna m metu m aka n'ahu? N'ihia ya, aga m abụ onye na-aghọ ya aghughọ, aga m esi otu a wetara onwe m ibu onu kama ngozi."

13 Nne ya gwara ya si, "Nwa m nwoke ka obubu onu gi dakwasị m. Naani mee ihe m kwuru. Gaa wetara m ha."

14 Ya mere, o gara weta ha nye nne ya. O ji ha sie nri di uto, udi nke na-amasi nna ya.

15 Emesia, Ribeka chiputara uwe Iso okpara ya, ndi di mma, ndi o debere n'ulo ya, nye ya nwa ya nta bu Jekob.

16 O jikwa akpukpo anu umu ewu nwere aji aji kee Jekob n'aka na n'akuku olu ya na-akwo murumuru.*

17 O bunyere nwa ya nwoke Jekob nri ahụ na-atọ uto, na achicha o mere.

18 O jekwuuru nna ya si ya, "Nna m."

O zara si, "Ahaa, nwa m, onye ka i bu?"

19 Jekob zara nna ya si ya, "Abu m Iso, okpara gi. Emeela m ihe i si m mee. Biko bilie ka i rie anu m gbute n'ohia, ka gi onwe gi gozie m."

20 Ma Aizik juru nwa ya nwoke si, "Olee otu i si chota ya ngwangwa, nwa m?"

Jekob zara ya si, "O bu ONYENWE ANYI Chineke gi mere ka ihe gaara m nke oma."

21 Mgbe ahụ Aizik gwara Jekob si, "Bia nso ka m metu gi aka nwa m nwoke, ka m mata ma i bu Iso n'eziokwu."

22 Jekob jere nna ya Aizik nso, onye meturu ya aka kwuo si, "Olu bu olu Jekob ma aka gi bu aka Iso."

23 O choputaghi na o bu Jekob, n'ihia na aka ya di aji aji dika nke Iso. Ya mere, o goziri ya.

24 Ma o jukwara ya ajuju ozo si ya, "I bu nwa m nwoke Iso n'eziokwu?"

Jekob zara si ya, "E, abu m ya."

25 Mgbe ahụ, Aizik zara si ya, "Butere m ufodu n'ime anu ahụ i gbute ka m rie, nye gi ngozi m."

Jekob butere ya bunye ya. O riri ya.

26 Mgbe ahụ, nna ya Aizik siri ya, "Bia n'ebe a nwa m nwoke, sutu m onu."

27 Ya mere, o jekwuuru ya sutu ya onu. Mgbe Aizik nuru isisi uwe ya, o goziri ya, si,

"N'ezie, isisi nwa m nwoke

dika isisi ala ubi

nke ONYENWE ANYI goziri.

28 Ka Chineke nye gi site n'igirigi nke eluigwe,

na mmanu nke ala,

uba nke mkpuru ubi na mmanya ohuru

29 Ka otutu mba jeere gi ozi,

ka ndi mmadu kpo isiala nye gi.

Buru onye ochichi n'ebe umunna gi no,

ka umu nne gi muru kpo isiala nye gi.

Ka ndi niile na-abu gi onu buru ndi a buru onu,

ka ndi na-agozi gi buru ndi a goziri agozi."

Isọ ariọọ ka a gozie ya

30 Mgbe Aizik gozichara Jekob, ka Jekob si n'ihu ya na-apu, lee Iso ka o si ichu nta na-alobata.

* 27:16 Ya bu ebe aji n'adighi

31 Ya onwe ya sikwara nri na-atọ uto butere nna ya. Mgbe ahụ, ọ gwara ya sị, “Ka nna m, bilie, rie anụ nwa ya si n’ohia gbute, ka gị onwe gị nye m ngozi gị.”

32 Aizik zara sị ya, “Ị bụ onye?”

Ọ zara sị, “Abụ m nwa gị nwoke Iso, okpara gị Iso.”

33 Oke ahụ oma jijiji mara Aizik, ọ sị, “Onye kwanu bụ onye ahụ gara gbute anụ butere m ya? Eriri m ya tupu ị bata. Agoziri m ya. N’ezie, onye a goziri agozi ka ọ ga-abu.”

34 Mgbe Iso nuru okwu ndi a si n’onu nna ya, o jiri oke olu kwaa akwa nke obi ilu gwa nna ya sị ya, “Gozie m, mu onwe m, nna m.”

35 Ma ọ zara sị ya, “Nwanne gị ejirila uzọ aghughọ bia nara ngozi gị.”

36 Iso kwuru sị, “E meziri kpoọ ya Jekob,† onye aghughọ. Lee, ọ ghogbuola m ugboro abuo. Nke mbu, ọ naara m onodu ibu okpara m, ugbu a ọ narakwala m ngozi m.” Ọ juru ajuju sị, “Ọ bu na i nweghi ngozi ọ bua foduru nke i ga-agozi m?”

37 Aizik zara sị ya, “Emeela m ya ka ọ buru onyeisi n’ebe i no, mee umunna ya niile ndi na-ejere ya ozi. Enyela m ya mkpuru ubi niile na mmarna oheru. Gini ozọ ka m nwere ike imere gị, nwa m nwoke?”

38 Iso juru nna ya sị, “Nna m, ọ bu naani otu ngozi ka i nwere? Goziekwa m nna m!” Iso kwara akwa n’oke olu.

39 Nna ya Aizik zara sị ya,

“Ebe obibi‡ gị ga-adipu adipu,
site n’ebe akunuba nke ala di,
site n’ebe igirigi nke eluigwe di.

40 Nriju afo gị ga-abu site na mma agha,
i ga-ejekwara nwanne gị ozi.

Ma mgbe i mesiri nwere onwe gị,
i ga-atopu agbu ya,
site n’olu gị.”

Jekob agbakwuru Leban

41 Iso buru iro n’obi megide Jekob n’ihi ngozi ahụ nna ya nyere ya. O kwuru n’ime onwe ya sị, “Oge a ga-eru uju n’ihi nna m na-abia nso, n’oge ahụ aga m egbu nwanne m Jekob.”

42 Mgbe a gwara Ribeka ihe nwa ya nwoke nke okenye bu Iso kwuru, o ziri kpoọ nwa ya nwoke nke nta bu Jekob sị ya, “Lee, Iso nwanne gị na-akasi onwe ya obi site n’echiche ọ na-eche igbu gị.

43 N’ihi nke a, nwa m nwoke, mee ihe m gwara gị, gbapu oso ngwangwa, gbakwuru nwanne m Leban na Haran,

44 Nodu n’ebe ahụ ruo mgbe iwe nwanne gị ga-adaju.

45 Mgbe nwanne gị kwusiri iwe iwe megide gị, mgbe o chefuru ihe i mere ya, aga m ezitere gị ozi ka i lota. N’ihi gini ka m ga-iji gbara aka unu abuo n’otu ubochi.”

46 Mgbe ahụ Ribeka gara gwa Aizik sị, “Ike idi ndu agwula m n’ihi ndi inyom Het ndi a. Ọ buru na Jekob esite n’etiti ndi inyom ala a, site n’etiti ndi inyom Het ndi a luọ nwunye, mara na onwu ga-akara m idi ndu mma.”

† 27:36 Jekob putara onye aghughọ maobu onye na-ewere onodu onye ozọ n’ike. ‡ 27:39 Ala Edom ebe ndi agburu Iso biri, bu ala akoro, ala nkume nkume, nke na-adighi emeputa nri nke oma di ka ala Kenan. Jen 36:8; 2Ez 8:20

28

¹ Aizik kpọrọ Jekọb gọzie ya, nye ya iwu sị ya, “Alula nwunye site n’ala Kenan.

² Kama bilie gaa Padan Aram n’ulo nna nne gi, Betuel, luru nwunye site n’umu ndi inyom Leban.

³ Ka Chineke Onye puru ime ihe niile, gọzie gi, mee ka i mia mkpuru, mubaa, gho otutu mba.

⁴ Ka Chineke nye gi na umu umu gi ngozi ahụ o kwere nkwa inye Ebrahim. Ka i nweta ala a, nke i bi n’ime ya ugbu a dika obia, bu ala ahụ Chineke kwere Ebrahim na nkwa inye ya.”

⁵ Mgbe ahụ Aizik zipuru Jekọb n’ije ya, o gara Padan Aram, n’ulo Leban nwa Betuel onye Aram, nwanne Ribeka onye bu nne Jekọb na Iso.

⁶ Iso huru ka Aizik siri gọzie Jekọb, ziga ya Padan Aram ka o gaa luru nwunye n’ebe ahụ, nyekwa ya iwu mgbe o na-agosi ya si, “Alula nwanyi na Kenan,”

⁷ Jekọb rubekwara nna ya na nne ya isi gawa Padan Aram.

⁸ O dokwara Iso anya na ndi inyom Kenan di njo n’anya nna ya Aizik.

⁹ N’ihi ya, Iso gakwuru Ishmel luru Mahalat, ada Ishmel, nwa Ebrahim, onye bu nwanyi Nebaiot, tinyekwara ndi nwunye o luru na mbu.

Nro Jekob roro na Betel

¹⁰ Jekọb hapuru Biasheba gawa Haran.

¹¹ Mgbe chi na-eji, o kwusiri ebe o ga-anọ zuo ike abali. Mgbe o choro idina ala, o weere otu n’ime nkume ndi di n’ebe ahụ hinye n’isi ya, dinara ala irahu ura.

¹² N’abali ahụ, o roro nro, hu mbube e ji arị elu. E mere ka o guzo site n’uwa ruo n’eluigwe. O hukwara ndi mmuo ozi Chineke ka ha si na ya na-arigo na-aridakwa.

¹³ N’elu ya, o huru ONYENWE ANYI ka o guzo, nukwa ka o na-agwa ya okwu si, “Mu onwe m bu ONYENWE ANYI, Chineke nna gi Ebrahim, na Chineke Aizik. Aga m enye gi na umu umu gi ala ahụ nke i dina n’elu ya.

¹⁴ Umu gi ga-adi ukwu, di ka aja di n’ala. Ha ga-eputa ala a, site n’owuwa anyanwu ruo n’odida anyanwu, sitekwa n’ugwu ruo na ndida. A ga-esitekwa na gi na mkpuru gi, gọzie mba niile nke uwa a.

¹⁵ Anonyeere m gi. Aga m echebe gi ebe obula i na-aga. Aga m akpoghachite gi n’ala a. Agaghi m ahapu gi tutu ruo mgbe m mezuoro gi ihe niile m kwere gi na nkwa.”

¹⁶ Jekọb tetara n’ura si, “N’ezie ONYENWE ANYI no n’ebe a. Ma amaghi m ya.”

¹⁷ O turu egwu si, “Lee ka ebe a si di oke egwu, o nweghi ihe ebe a bu karia ulo Chineke, n’ezie o bu onu uzọ ama eluigwe.”

¹⁸ N’isi ututu echi ya, Jekọb weere nkume ahụ o hinyere n’isi ya guzo ya dika ogidi, wusa mmanu n’elu ya.

¹⁹ O kporo ebe ahụ Betel, o bu ezie na Luz bu aha obodo ahụ na mbu.

²⁰ Mgbe ahụ, Jekọb kwere nkwa si, “O buru na Chineke ga-anonyere m, chebe m n’ije m na-eje, o buru na o ga-enye m ihe oriri m ga-eri na uwe m ga-eyi,

²¹ m loghachi n’ulo nna m n’udo, mgbe ahụ, ONYENWE ANYI ga-abu Chineke m.

²² Nkume a m doziri elu dika ogidi ga-abu ulo Chineke. Aga m eke ihe niile i nyere m uzọ iri, nyeghachi gi otu uzọ.”

29

Jekob erute n'ulo Leban

¹ Jekob gara n'ihu n'ije ya rute n'ala di n'owuwa anyanwu.

² N'Ebe Nso a, o huru otu olulu mmiri, hukwa uzọ igwe aturu ato ndi no n'akuku olulu mmiri n'ih na ndi na-elekota ha na-enye ha mmiri site n'olulu mmiri ahụ. Nkume e ji mechie onu olulu mmiri ahụ buru ibu.

³ N'ih na mgbe igwe aturu niile biazukotara n'olulu mmiri ahụ, ndi ozuzu aturu na-emeghepu nkume ahụ nye ha mmiri. Emesia, ha na-ejikwa nkume ahụ mechie onu olulu mmiri ahụ.

⁴ Jekob jekwuru ndi na-elekota aturu ahụ juo ha si, "Umunna m, ebee ka unu si?"

Ha zara si ya, "Anyi si Haran."

⁵ O juru ha si, "Unu maara Leban, nwa Nahọ?"

Ha zara si, "Anyi ma ya."

⁶ Ozọ Jekob juru ha si, "Ahụ o dikwa ya mma?"

Ha zara si ya, "E, ahụ di ya. Lee nwa ya nwanyi Rachel ka o chi aturu ya na-abia."

⁷ Jekob kwuru si, "Lee, anyanwu ka na-acha. O rubeghi oge e ji achibata igwe umu anu ulo. Nyenu ha mmiri ka ha nuo, ka ha laghachi gaa taa ahijia."

⁸ Ha zara si ya, "Anyi agaghi enye ha mmiri tutu ruo mgbe igwe aturu niile biakotara, mgbe e wepuru nkume e ji mechie onu olulu mmiri, mgbe ahụ ka anyi ga-enye ha mmiri."

⁹ Mgbe Jekob na ndi ozuzu aturu ndi a kpu okwu n'onu, Rachel chiji aturu nna ya biakwute ha, n'ih na onye ozuzu aturu nwanyi ka o bu.

¹⁰ Mgbe Jekob huru Rachel nwa Leban nwanne nne ya, hukwa igwe aturu Leban, o meghepuru nkume ahụ e ji mechie onu olulu mmiri ahụ nye igwe aturu Leban, nwanne nne ya mmiri ka ha nuo.

¹¹ Emesia, Jekob suturu Rachel onu, kwaa akwa n'oke olu.

¹² Jekob kowara Rachel na o bu onye ikwu nna ya, burukwa nwa Ribeka. N'ih ya Rachel ji oso gbalaa n'ulo ha kororo nna ya.

¹³ Mgbe Leban nuru maka Jekob nwa nwanne ya nwanyi, o mere ngwangwa puo izute ya. O makuru ya, sutu ya onu, kororo ya laa n'ulo. N'ebe ahụ, Jekob kororo ya ihe ndi a niile.

¹⁴ Leban siri ya, "N'ezie, i bu okpukpu m na anu ahụ m."

Ije ozi Jekob n'ih Rachel na Lia

O nonyeere ya otu onwa.

¹⁵ Leban siri Jekob, "O bu n'ih na i bu onye ikwu m ka i na-agbara m odibo n'efu? Gwa m ego ole m ga-akwu gi n'ih oru i na-aruru m?"

¹⁶ Leban muru umu ndi inyom abuo. Aha nke okenye bu Lia. Aha nke nta bu Rachel.

¹⁷ Ima mma Lia di ya n'anya, ma Rachel mara mma n'ahu, maakwa mma ile anya.

¹⁸ O bu Rachel ka Jekob huru n'anya. N'ih ya Jekob gwara Leban si, "Aga m aruru gi oru* afọ asaa ma o buru na i ga-ekwe ka m luo Rachel."

¹⁹ Leban zara Jekob si ya, "O di mma na i luru Rachel karia na onye ozọ ga-alu ya. Soro m nodu n'ebe a."

* **29:18** Onye obula choro ilu nwanyi na-akwu nna nwaagboghọ ahụ ego akụ, n'isi ya. Jen 34:12 Ma o buru na o nweghi ego ikwu ego akụ, o ga-aruru nna nwanyi ahụ oru ruzuo ego ole, maobu afọ ole ruru ihe o kwesiri ikwu dika ego akụ, n'isi onye ahụ.

²⁰ Ya mere Jekọb gbara odibo afọ asaa maka Rechel. Ma afọ asaa ndị a dika abali ole na ole n'anya Jekọb n'ihị ihunanya o nwere n'ebe Rechel nọ.

²¹ Jekọb gwara Leban, okwu si ya, "Kpọnye m nwunye m n'ihị n'ụbọchị m ezuela. Achọrọ m ịbakwuru ya."

²² Leban kpọkọtara ndị niile bi n'ebe ahụ mere ha n'oke oriri.

²³ †N'anyasi ụbọchị ahụ, Leban kpọrọ nwa ya nwanyị bụ Lia kpọbara Jekọb, ọ bakwuuru ya.

²⁴ Leban nyekwara Lia odibo ya, Zilpa, ka ọ bụrụ odibo nwanyị ya.

²⁵ Mgbe chi boro, Jekọb huru na ọ bụ Lia ka Leban kpọnyere ya. Jekọb sirị Leban, "Gini bụ ihe a i mere m? Ọ bughị n'ihị Rechel ka m ji gbaara gi odibo? Gini mere i ji ghogbuo m?"

²⁶ Leban zara si ya, "Ọ bughị omenaala anyị ibu ụzọ kee nwantakiri nwanyị nke nta di tupu nke ada.

²⁷ Otu ọ di, chere ka mmemme izu ụka nke onye nke a gafee. Mgbe ahụ, aga m akpọnyekwa gi onye nke ọzọ a maka odibo i ga-agbara m afọ asaa ọzọ."

²⁸ Jekọb mere ka o si kwuo. O debezuru mmemme otu izu ụka onye nke a, Leban kpọnyere ya nwa ya Rechel ka ọ bụrụ nwunye ya.

²⁹ Leban nyere nwa ya nwanyị, Rechel, odibo ya nwanyị bụ Bilha, ka ọ bụrụ odibo ya.

³⁰ Jekọb bakwukwara Rechel. Ọ huru Rechel n'anya nke ukwu kari Lia. Ọ gbakwara Leban odibo afọ asaa ọzọ.

Ụmụ Jekọb

³¹ Mgbe ONYENWE ANYI huru na Lia bụ nwanyị a kpọrọ asi, o meghere akpanwa ya, ma Rechel bụ nwanyị aga.

³² Lia turu ime muo nwa nwoke, kpọọ ya Ruben. N'ihị na o kwuru si, "Ọ bụ n'ihị na ONYENWE ANYI ahula nsogbu m, ugbo a di m ga-ahụ m n'anya."

³³ Ọ turu ime ọzọ muokwa nwa nwoke. O kwuru si, "ONYENWE ANYI anula na m bụ nwanyị a kpọrọ asi, ọ bụ ya mere o ji nye m nwa nwoke ọzọ." Ya mere ọ kpọrọ aha ya Simion.

³⁴ Lia turu ime ọzọ, mgbe ọ muru nwa nwoke, o kwuru si, "N'ezie, ugbo a ka di m ga-arapara m n'ahụ, n'ihị na amurala m ya umu ndi ikom ato." Ya mere ọ kpọrọ aha ya Livayi.

³⁵ Ọ turu ime ọzọ muo nwa nwoke. O kwuru si, "Ugbo a aga m eto ONYENWE ANYI." Ya mere, ọ kpọrọ aha ya Juda. Lia musiri nwa a kwusi imu umu.

30

¹ Rechel huru na ya amughi nwa obula nye Jekọb, o kworo ekworo megide nwanne ya nwanyị. Ya mere, ọ sirị Jekọb, "Nye m umu. Ọ bụrụ na i meghi otu a, aga m anwu."

² Jekọb were iwe megide Rechel, si ya, "Abụ m Chineke onye gbochiri gi mkpuru nke afọ?"

³ *Mgbe ahụ Rechel gwara Jekọb si ya, "Lee odibo m nwanyị Bilha, bakwuru ya ka ọ muo nwa n'ikpere m abuo, ka mu onwe m site na ya burukwa onye mutara umu."

⁴ Rechel nyere Jekọb Bilha, odibo nwanyị ya, Jekọb bakwuuru ya.

† 29:23 Umụ nwanyị a luru alu na-eji akwa mkpudo kpuchie ihu ha. Jen 24:65 * 30:3 Anyị huru na omenaala a bụ nke sitere n'ala ndi si n'akuku owuwa anyanwu, n'ulo Ebrahim. Jen 16:2 Ugbo a, Jekọb na-eme otu ihe ahụ.

⁵ Bilha tųuru ime mųora Jekọb nwa nwoke.

⁶ Nke a mere ka Rechel kwuo si, "Chineke ekpeputala m. Ọ nula aririọ m nye m nwa nwoke." N'ih i nke a, Rechel gurų nwa ahų Dan.

⁷ Bilha, odibo nwany i Rechel, tųuru ime ọzọ mųara Jekọb nwa nwoke nke abų.

⁸ Rechel kwuru si, "Mgba di ukwuu ka mų na nwanne m nwany i gbara, m merie." Ọ kpọọ ya Naftali.

⁹ Lia hurų na ya akwusila imu nwa, ọ kpọọ Zilpa, odibo ya nwany i kpọnye Jekọb ka ọ burų nwunye ya.

¹⁰ Zilpa, odibo nwany i Lia, mųara Jekọb nwa nwoke.

¹¹ Mgbe nke a mere, Lia kwuru si, "Nke a bu ihuoma." Ọ kpọọ nwa ahų Gad.

¹² Zilpa, odibo nwany i Lia mųara Jekọb nwa nwoke nke abų.

¹³ Mgbe ahų Lia kwuru si, "Onu ejula m obi, n'ih i na umų nwany i ibe m ga-akpo m onye ihe na-agara nke oma." Lia kpọọ nwantakiri nwoke ahų Asha.

¹⁴ Otu ubochi, n'oge a na-agho oka wiiti, Ruben nwa Lia, gara n'ohia hu ahija a na-akpo mandreki.† Ọ kutaara nne ya ufodu n'ime ahija a. Mgbe Rechel hurų ahija a, ọ rioro Lia si ya, "Biko nyetu m ufodu n'ime mandreki ndi a nwa gi nwoke kutara."

¹⁵ Ma Lia zara si ya, "O zubeere gi na i napuru m di m? I chokwara inapu m mandreki ndi a nwa m nwoke wetaara m?"

Rechel zara Lia si, "O di mma, ka gi na ya dinaa n'abali a ka ọ burų ihe mgbanwo maka mandreki nwa gi nwoke."

¹⁶ Ya mere, mgbe Jekọb si n'ohia na-alobata n'uhuruchi ubochi ahų, Lia purų izute ya, si ya, "I ga-abakwute m n'ih i na m ejirila m ahija mandreki nwa m nwoke m zuta gi." Ha dinara n'abali ahų.

¹⁷ Chineke nuru olu Lia, ọ tųuru ime mųara Jekọb nwa nwoke nke ise.

¹⁸ Lia siri, "Chineke akwola m ugwo maka odibo m nwany i m nyere di m." Ya mere ọ kpọọ aha ya Isaka.

¹⁹ Lia tukwara ime ọzọ mųara Jekọb nwa nwoke nke isii.

²⁰ Ugbu a Lia kwuru si, "Chineke enyela m ezi onyinye di oke onu. Ugbu a, di m ga-eji nkwanye ugwu leta m n'ih i na amurala m ya umų ndi ikom isii." Ọ kpọọ aha ya Zebulon.

²¹ Emesia, Lia murų nwa nwany i, kpọọ ya Daina.

²² Chineke chetara Rechel. Ọ nuru olu ya, meghee akpanwa ya.

²³ N'ih i ya, Rechel tųuru ime mųara nwa nwoke. Ọ siri, "Chineke ewepula nkocha diri m."

²⁴ Rechel kpọọ aha ya Josef, di ka ọ siri, "Ka ONYENWE ANYI nyekwa m nwa nwoke ọzọ."

Nkwekọrịta Jekọb na Leban

²⁵ Mgbe Rechel musiri Josef, Jekọb jekwuru Leban si ya, "Zilaga m ka m laghachi n'ebe m na ala nke m.

²⁶ Kpọnye m ndi nwunye m, ndi m ji n'ih i ha gbara gi odibo, ha na umų m, ka m lakwaa. I maara otu m siri gbaara gi odibo. Kpọnye m ha ka m duru ha laghachi ebe m si bia."

²⁷ Leban siri Jekọb, "Ọ burų na m achotala amara n'ihu gi biko nodu, n'ih i na esi m n'igba afa choputa na ONYENWE ANYI agoziela m n'ih i gi."

²⁸ Leban siri, "Kwuo ego ole i choro ka m kwuọ gi, aga m akwu ya."

† 30:14 Mandreki, bu ahija nke umų mmadu na-as i, na o nwere ogwu na-eweta mkpali ochicho mmekọrịta n'ahų mmadu, na-emekwa ka nwany i obula tara ya turu ime. Abk 7:13

²⁹ Jekōb zara sị Leban, “Gị onwe gị maara otu m si gbara gị odibo na ihe mere igwe anụ ụlọ gị ndị m lekọtara.

³⁰ N’ihi na ole na ole ka i nwere mgbe m bịa, ma ugbu a, ha abaalā ụba nke ukwu. ONYENWE ANYỊ esitela n’ụkwụ m gọzie gị. Ugbu a, kedụ mgbe m ga-arụkwanyụ ọrụ nke mụ onwe m maka ezinaụlọ m?”

³¹ Leban juru Jekōb sị, “Kedụ ihe m ga-enye gị?”

Jekōb gwara ya sị, “Enyela m ihe ọbụla, kama o nwere otu ihe m choro ka i mee. O buru na i mee ya, aga m alaghachi ilekota igwe anụ ụlọ gị.

³² Kwere ka m jeharia n’etiti igwe anụ ụlọ gị, ka m hoputa site n’etiti igwe aturu gi ndi niile turu agwa agwa, na umu aturu niile di oji, na ewu niile turu agwa agwa. Aturu na ewu ndi a niile m ga-ahoputa ga-abu ugwo oru m.

³³ Ezi omume m ga-azara n’odinihu, mgbe ọbụla i bịa nyochaa ugwo ọrụ i kwuru m. Ewu ọbụla na-atughị agwa agwa, maobu aturu ọbụla na-ejighi oji i choputara n’etiti igwe ewu na aturu nke m ka a ga-agu di ka ihe e zuru n’ohi.”

³⁴ Leban zara sị ya, “O di mma. Ya diri di ka i kwuru.”

³⁵ N’otu ubochi ahụ, o hoputachara mkpi niile turu agwa maobu ntupo na nne ewu niile ndi nwere turu agwa maobu ntupo na nke ọbụla nwere aji ocha n’ahu ya. O hoputakwara aturu ojii niile, nyefee ha n’aka umu ya ka ha lekotaa ha.

³⁶ Leban jere ije abali ato nke kewapuru ha site n’ebe Jekōb no. Ma Jekōb nogidere na-elekota igwe anụ ụlọ Leban ndi ozo.

³⁷ Mgbe ahụ Jekōb gara gbute ngalaba osisi popla, na osisi alumon, na osisi plenu, kpechapu ahụ agbugbo osisi ndi a, si otu a mee ka ime ime ngalaba osisi ndi a di ocha puta ihe.

³⁸ O togboro osisi ndi a o kpechaputara n’ebe ewu na aturu ndi a na-anu mmiri, ka ha cherita ihu ebe igwe anụ ụlọ ndi a no mgbe ọbụla ha na-anu mmiri. Nke a mere mgbe igwe anụ ụlọ ndi a na-enwe ekpomoku nke igba ibe ha, n’oge ha bira ihu mmiri,

³⁹ o bu n’ihu ngalaba osisi ndi a ka ha na-anọ na-agba onwe ha. Mgbe anu ulo ndi a muru umu, ahụ umu ha na-atu agwa agwa maobu nwe ntupo.

⁴⁰ Jekōb na-edo umu igwe ewu na aturu ndi a n’otu akuku, ma o neme ka anu ulo ndi ozo chee ihu ha n’anu ulo Leban ndi turu agwa agwa, maobu na-eji oji. N’uzo di otu a, o kewaputaara onwe ya anu ulo nke ya. O tinyekotaghị ha n’anu ulo Leban.

⁴¹ Mgbe ọbụla nne anu ulo ndi ahụ siri ike no n’onodu ituru ime, Jekōb na-edobe ngalaba osisi ndi ahụ n’akuku ebe ha na-anu mmiri n’ihu ha, ka ha noro n’ebe ahụ gbaa onwe ha.

⁴² Ma o buru na anu ulo ndi ahụ adighi ike, Jekōb anaghị edebe osisi ndi a n’ihu ha. Ya mere, igwe ewu na aturu ndi na-esighi ike gaara Leban. Ma ndi siri ike gaara Jekōb.

⁴³ Site n’uzo di otu a, Jekōb ghoru onye nwere aku hie nne. O newkwara otutu igwe anu ulo na otutu ndi na-ejere ya ozi nwoke na nwanyi, na otutu inyinya kamel, na otutu inyinya ibu ndi ozo.

31

Jekōb ahapu Padan Aram

¹ Jekōb nuru na umu ndi ikom Leban na-asi, “Jekōb ewerechaala ihe niile nna anyi nwere. O sitere n’ihe nna anyi nwere kpata akunuba ya niile.”

² Jekọb hụkwara na omume Leban n'ebe ọ nọ adighikwa otu ọ dị na mbụ.

³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ siri Jekọb, "Laghachi n'ala nna gị ha, lakwuru umunna gị, aga m anonyere gị."

⁴ Ya mere, Jekọb ziri Rechel na Lia ozi ka ha biakwute ya n'ohia ebe ọ nọ na-elekota igwe anụ ụlọ ya.

⁵ Ọ siri ha, "Ahula m na omume nna unu n'ebe m nọ adighikwa otu ọ dị na mbụ. Ma Chineke nna m ha nonyeere m.

⁶ Unu maara na eji m ike m niile ruora nna unu oru.

⁷ Ma nna unu ghogburu m, gbanwee ugwo oru m ugboro iri. Otu ọ dị, Chineke ekweghi ka nna unu meruo m ahụ.

⁸ Ọ buru na ọ si, 'Ndi turu agwa agwa ga-abu ugwo oru gi,' mgbe ahụ, igwe anụ ụlọ niile na-amu umu na-abu ndi turu agwa. Ma ọ buru na ọ si, 'Ndi niile nwere ntupo ga-abu ugwo oru gi,' mgbe ahụ, igwe anụ ụlọ niile na-amu umu na-enwe ntupo ocha n'ahụ ha.

⁹ Chineke napuru nna unu anụ ụlọ ya ma nye m ha.

¹⁰ "N'oge umu anụ ụlọ ji atụ ime, eweliri m anya hu na nro na umu mkpi niile na-agba igwe nne ewu bu umu mkpi ndi turu agwa agwa, ndi nwere akara maobu ndi nwere ntupo ocha n'ahụ ha.

¹¹ Mgbe ahụ, mmuo ozi Chineke siri m na nro, 'Jekob.' Azara m si, 'Lee m n'ebe a.'

¹² Ọ siri m, 'Lelie anya gi elu, lee ka i hu na mkpi niile na-agba igwe nne ewu ndi a bu mkpi ndi ahụ turu agwa agwa, ndi nwere akara maobu ndi nwere ntupo ocha. N'ihia na ahula m ihe niile Leban na-eme gi.

¹³ Mu onwe m bu Chineke nke Betel, ebe i wukwasiri mmanu n'ogidi nkume ahụ, ebe i kwekwara m nkwa. Ugbu a, kulie, hapu obodo a, laghachi n'ala a nọ muo gi.' "

¹⁴ Rechel na Lia zara si ya, "Anyi ka nwere oke n'ihe nketa n'ulo nna anyi?"

¹⁵ Ọ bughị dika ndi obia ka ọ gunyeziri anyi? N'ihia na o reela anyi, ripiakwa ugwo isi anyi.

¹⁶ N'ezie, aku ndi ahụ Chineke napuru nna anyi bu nke anyi na nke umu anyi. Ya mere, mee ihe obula Chineke si gi mee."

¹⁷ Jekob biliri, kukwasị umu ya na ndi nwunye ya n'elu inyinya kamel,

¹⁸ duru igwe anụ ụlọ ya niile, na ihe ọ kpatara na Padan Aram, lakwuru nna ya Aizik n'ala Kenan.

¹⁹ Ka Leban gara ikpachapu aji umu aturu ya, Rechel zuuru arusi ezinaulo nna ya.

²⁰ Jekob ghokwara Leban onye Aram aghugho n'ihia na ọ gwaghị ya na ọ na-agbapu oso.

²¹ Ya mere, o buru ihe niile o nwere gbapu oso, gbafee iyi ukwu Yufretis, chee ihu n'ala ugwu ugwu Gilead.

Leban achuso Jekob oso

²² Abali ato agafeelarị tupu a gwa Leban na Jekob agbalaala.

²³ O duuru ndi ikwu ya chuo Jekob oso abali asaa tupu ọ chukwute ya n'ala ugwu ugwu Gilead.

²⁴ Ma Chineke biakwutere Leban onye Aram na nro n'abali si ya, "Kpachapu anya gi, hu na o nweghi ihe i gwara Jekob, maobu okwu di mma, maobu nke di njo."

²⁵ Jekob amaala ulo ikwu ya n'ala ugwu Gilead mgbe Leban chukwutere ya. Leban na ndi ikwu ya makwara ulo ikwu nke ha n'ebe ahụ.

26 Leban siri Jekob, “Gini bu ihe a i mere? I ghogbuola m. I burula umu m ndi inyom dika ndi a dotara n’agha?”

27 Gini mere i ji ghogbuo m, zoro ezo gbapu? Gini mere i gwaghi m ka m jiri onu na ibu abu nke ya na ikpo ubo akwara na iti igba so, zilaga gi?

28 Gini mere i nyeghi m ohere ka m sutu umu umu m na umu m ndi inyom onu si ha laa nke oma? Omume a i mere bu omume nzuzu.

29 Enwere m ike meruo gi ahụ ugbo a, ma Chineke nke nna gi mere ka m hu ya anya na nro n’abali gara aga. O doro m aka na nti si m, ‘Kpachapu anya gi hu na o nweghi ihe i gwara Jekob, maobu okwu di mma, maobu nke di njo.’

30 Ugbo a, i na-ala n’ihi na o guru gi aguu ilaghachi n’ulo nna gi, ma gini mere i ji zuru chi m?”

31 Jekob zara si Leban, “N’ihi na m turu egwu, n’ihi na m chere si na i ga-eji ike napu m umu gi ndi inyom a.

32 Ma o buru na i chota onye obula ji chi gi ndi a, onye ahụ ga-anwu. N’ihu ndi ikwu gi ndi a, chogharịa n’onwe gi, lee ma i ga-achota ihe obula bu nke gi di m n’aka. O buru na i chota ya, were ya.” Ma Jekob amaghi na Rechel zuuru chi ndi ahụ.

33 Ya mere, Leban bara n’ulo ikwu Jekob, na n’ime ulo ikwu Lia, na n’ime ulo ikwu ndi odibo nwanyi abuo ya, ma o nweghi ihe o chotara. O sitere n’ulo ikwu Lia puta baa n’ulo ikwu Rechel.

34 N’oge a, Rechel ewerela arusi ezinaulo ndi ahụ tinye ha n’ime akwa e ji anokwasị n’elu inyinya kamel nodu odu n’elu ya. Leban choghariri ebe niile n’ime ulo ikwu ahụ ma o chotaghi arusi ezinaulo ndi ahụ.

35 Mgbe ahụ, Rechel gwara nna ya Leban si, “Biko, ewela iwe nna m ukwu, n’ihi na enweghi m ike ibili oto n’ihu gi. Anọ m n’onodu ndi inyom na-anọ kwa onwa.” Leban choghariri ebe niile, ma o hughi arusi ezinaulo ndi ahụ.

36 Iwe were Jekob megide Leban. O ji iwe juo Leban si, “Gini bu njehie m? Gini bu mmehie m mere i ji si otu a na-achusi m ike?”

37 Ugbo a, i choghariala n’ibu m niile, gini ka i chotara bu nke gi? Weputa ya n’ihu ndi ikwu gi na n’ihu ndi nke m, ka ha kpeere mu na gi ikpe.

38 “Iri afo abuo ka mu na gi noro. O nweghi mgbe ime puru umu ewu na aturu gi; o nwekwaghi mgbe m riri ebule si n’igwe anu ulo gi.

39 *O nweghi mgbe m welataara gi anu ulo nke anu ohia dogburu, kama akwuru m ugwo ha. I mekwara ka m kwughachi gi anu ulo obula e zuru n’ohi, maobu n’ehihie, maobu n’abali.

40 N’ime oke anwu nke ehie ka m ruuru gi oru. Ruokwara gi oru n’oge oyi na-atu, n’abali ura sikwa n’anya m puo.

41 Otu a ka o diri m iri afo abuo m jeere gi ozi. Aruru m gi oru afo iri na anọ maka umu gi ndi inyom abuo ndi a, afo isii ka m lekotara igwe ewu na aturu gi. I nokwa n’ime ihe ndi a gbanwee ugwo oru m ugboro iri.

42 A si na Chineke m, Chineke Ebrahim, onye ahụ a na-atu egwu nke Aizik, anonyereghi m, i gaara ezilaga m n’aka efu, agaara m agbara aka laa. Ma Chineke ahula irusi oru ike m, na nhuju anya m niile, o bu ya mere o ji baara gi mba n’abali gara aga.”

* 31:39 O buru na anu ohia adogbuo aturu e nyere onye ozuzu aturu ka o lekota, onye ozuzu aturu ahụ ga-eweta ufodu n’ime anu ahụ a dogburu adogbu, iji gosi ihe mere. Mgbe ahụ, o nweghi onye obula ga-asị ya kwuo ugwo obula, n’ihi anu ulo ahụ nwuru anwu. Opu 22:13

⁴³ Mgbe ahụ Leban zaghachiri si Jekob, “Ndi inyom ndi a bu umu m. Umaka ndi a bu umu m. Igwe anu ulo ndi a bu nke m. Ihe ndi a niile i na-ahu anya bu nke m. Olee otu m ga-esi meruo umu m, na umu umu m ahụ?”

⁴⁴ Ugbu a, bia ka anyi gbaa ndu mu na gi, ka o buru ihe ama n’etiti anyi.”

⁴⁵ Ya mere, Jekob weere otu nkume guzo ya oto dika ogidi.

⁴⁶ Jekob gwakwara ndi so ya si ha, “Tutukota nkume.” Ha tutukotara nkume wusa ha n’otu ebe mee ka o laa elu. Emesia, ha noduru n’akuku nkume ndi ahụ rie nri.†

⁴⁷ Leban kporo nkume ndi ahụ Jega-Sahaduta, n’asusu nke ya. Jekob kporo ya Galeed, n’asusu nke ya.

⁴⁸ Emesia, Leban siri, “Ka nkume ndi a buru ihe ama n’etiti mu na gi taa.” Nke a mere e ji kporo ya Galeed.

⁴⁹ A kpokwara ya Mizpa, n’ihi na Leban siri, “Ka ONYENWE ANYI buru onye ga-eche mu na gi nche ihu na onye obula n’ime anyi debere ogbugba ndu a, mgbe anyi na-anoghi ibe anyi nso.

⁵⁰ O buru na i mee umu m ndi inyom ihe ojoo, maobu luo ndi inyom ndi ozo tinyere ha, o nweghi onye n’ime anyi ga-amata, ma cheta na Chineke ga-abu onyeama n’etiti mu na gi.”

⁵¹ Leban gwakwara Jekob si, “Lee nkume ndi a a wusara n’ebe a na ogidi m mere ka o guzo n’etiti mu na gi.

⁵² Nkume ndi a a wusara bu akaebe, ogidi a bukwa ihe ama. Agaghi m agabiga nkume ndi a a wusara gafeeta n’akuku nke gi ime gi ihe ojoo. Gi onwe gi agaghi agabiga nkume ndi a a wusara na ogidi a gafeeta n’akuku nke m ime m ihe ojoo.

⁵³ Ka Chineke Ebrahim na Chineke Nahoy,‡ Chineke nna ha, buru onye ikpe n’etiti mu na gi.”

Ya mere Jekob ji onye ahụ a na-atu egwu nke nna ya Aizik nuo iyi.

⁵⁴ O churu aja n’ala ugwu ugwu ahụ, kporo ndi ikwu ya niile oriri. Mgbe ha richara nri, ha rahuru ura n’ebe ahụ.

⁵⁵ N’isi ututu echi ya, Leban biliri sutu umu ya ndi inyom na umu umu ya onu. O goziri ha, hapu ha laghachi ulo ha.

32

Jekob akwadobe maka izute Iso

¹ Jekob n’onwe ya hapuru gawa n’ihu n’ije ya. Ndi mmuo ozi Chineke zutere ya n’uzo.

² Mgbe Jekob huru ha, o kwuru si, “Ebe a bu ulo ikwu Chineke!” O kporo ebe ahụ, Mahanaim.

³ Mgbe ahụ, Jekob zipuru ndi ozi ka ha jee hu Iso nwanne ya nwoke n’ala Sia,* n’obodo Edom.

⁴ O ziri ha ozi si, “Ihe a bu ihe unu ga-agwa nna m ukwu Iso, ‘Odibo gi Jekob kwuru si, O bu na nke Leban ka m jere kemgbe, o bukwa ebe ahụ ka m no ruo ugbu a.

⁵ Enwere m otutu ehi, na inyinya ibu, na igwe aturu na ewu, na ndi odibo ndi nwoke na ndi nwanyi. Ana m ezigara onyenwe m ozi a ka m nata ihuoma n’ebe o no.’”

† **31:46** Oge obula mmadu na ibe ya gbara ndu, ha na-eri nri a na-akpo, nri ogbugba ndu iji mesie ogbugba ndu ahụ ike. ‡ **31:53** Nahoy bu nwanne Ebrahim, Jen 11:26; 22:20 burukwa nna nna Leban. Jen 24:24,29 Leban bu nwoke na-efe otutu chi. Jen 31:19 * **32:3** Ala Sia nke di nso iyi Jabok, ga-emesia buru ala di mkpa n’oge ochichi eze Devid na Solomon. Jen 14:6; 33:14,16

⁶ Mgbe ndị ozi ahụ loghachikwutere Jekọb, ha gwara ya sị ya, “Anyị jekwuru nwanne gị nwoke Ịsọ dị ka i ziri anyị. Ugwu a, ọ na-abịa. Ọ chị nari ndị ikom anọ na-abịa izute gị.”

⁷ Ujọ turu Jekọb nke ukwu, obi ya juputakwara na nsogbu. N’ihi nke a, o kewara ndị niile so ya ụzọ abụọ, tinyere anụ ụlọ ya, na igwe ehi ya na inyinya kamel ya.

⁸ O chere n’obi ya sị, “Ọ buru na Ịsọ aluso otu n’ime ụzọ abụọ a ọgụ, otu ụzọ fọdurụ ga-enwe ike gbalaga.”

⁹ Mgbe ahụ, Jekọb kpere ekpere sị, “Chineke nke nna m Ebrahim, Chineke nke nna m Aizik, ONYENWE ANYI, gị onye gwara m sị, ‘Laghachi n’ala gị na n’ebe ụmụna gị nọ, aga m eme ka ihe gaara gị nke oma.’”

¹⁰ Ekwesighi m obi ebere na ikwesi ntukwasị obi nke i gosiri ohu gị. Mgbe m gabigara Jodan a, enweghi m ihe obula kari mkpanaka m, ma ugwu a, abụ m omuma ulọ ikwu abụọ.

¹¹ Zoputa m, ariọ m gị, site n’aka nwanne m Ịsọ, n’ihi na egwu na-atu m na ọ ga-abịa luso m agha, lusokwa ndị nne a na ụmuntakiri ha agha.

¹² Ọ bu gị kwuru sị, ‘Aga m eme ka ihe gaara gị nke oma, meekwa ka umu umu gị diri ka aja nke di n’onu osimiri, nke mmadu na-apughi iguta onu.’”

¹³ Jekọb rahuru n’ebe ahụ n’abali ahụ. Site n’ihe niile o nwere, ọ hoputara onyinye ọ ga-enye nwanne ya Ịsọ.

¹⁴ Ọ kwadoro inye ya: nari nne ewu abụọ (200), iri mkpi abụọ (20), nari nne aturu abụọ (200), iri ebule abụọ (20)

¹⁵ Iri nne inyinya kamel ato (30) na umu ha, na iri nne ehi ano (40), oke ehi iri (10), iri nne inyinya ibu abụọ (20), oke inyinya ibu iri (10).

¹⁶ O weere onyinye ndị a niile nyefee n’aka ndị ozi ya n’usoro dika udi ha si di. Ọ gwara ndị na-ejere ya ozi sị ha, “Burunu ụzọ na-aga, meenu ka ohere di n’etiti igwe anu na igwe ibe ya.”

¹⁷ O nyere onye mbu iwu sị ha, “Mgbe Ịsọ nwanne m zutere unu juo unu ajuju sị, ‘Onye bu nna unu ukwu? Ebee ka unu na-aga? Onye nwe anu ulo ndi a niile unu chi na-aga?’”

¹⁸ Unu ga-aza sị ya, ‘Anu ulo ndi a bu nke ohu gi Jekob. Ha bu onyinye e zitere onyenwe m Ịsọ, lee ka ọ na-abia n’azu anyi.’”

¹⁹ Otu ozi ahụ ka Jekọb ziri onye nke abụọ na onye nke ato, na ndị ozo niile chị igwe anụ ụlọ, sị ha, “Unu ga-agwa Ịsọ otu ihe ahụ mgbe unu zutere ya.

²⁰ Hukwanu na unu gwara ya sị, ‘Ohu gi Jekob no n’azu anyi.’” Echiche ya bu, “Aga m eji onyinye ndi a niile m na-ezipuru ya mee ka obi ya daju, nke ọ ga-abu mgbe mu na ya zutere, ma eleghi anya, ọ ga-anabata m.”

²¹ Mgbe o zipuchasiri onyinye ndi ahụ niile, Jekob rahuru ura n’ulo ikwu ya n’abali ahụ.

Mgba Jekob na Chineke gbara

²² N’abali ahụ, Jekọb biliri duru ndi nwunye ya abuo na ndi odibo nwanyi ya abuo, na umu ya iri na otu, site n’ebe na-adighi omimi nke iyi Jabok kpofee ha.

²³ Mgbe ọ kpofechara ha, o bufekwara ihe niile o nwere.

²⁴ Emesia, Jekob loghachiri nodu naani ya. Mgbe ahụ, otu nwoke biara gbaso ya mgba. Ha abuo gbagidere mgba a tutu chi ebido ibo.

²⁵ Mgbe nwoke ahụ huru na ọ pughi imeri Jekob na mgba ahụ, o tiri Jekob aka n’okpu, mee ka okpu ya hikwapu site n’onodu ya.

²⁶ Mgbe nke a mesiri, nwoke ahụ gwara Jekob si ya: “Hapu m aka ka m laa, n’ihi na chi ebidola ibo.”

Ma Jekob zara si ya, “O bu naani mgbe i goziri m ka m ga-ahapu gi ka i laa.”

²⁷ Mgbe ahụ nwoke ahụ juru Jekob ajuju si ya, “Gini bu aha gi?”

O zara si, “Aha m bu Jekob.”

²⁸ Nwoke ahụ zara si ya, “Aha gi agaghi abukwa Jekob, kama o ga-abu Izrel, n’ihi na gi na Chineke na ndi mmadu gbara mgba, i mmeri.”

²⁹ Jekob siri, “Biko gwa m aha gi.”

Ma o zaghachiri, “Gini mere i ji aju aha m?” Mgbe ahụ, o goziri ya n’ebe ahụ.

³⁰ Jekob kporo aha ebe ahụ Peniel, n’ihi na o siri, “Ahula m Chineke ihu na ihu, ma e chebere ndu m.”

³¹ Anyanwu awaala mgbe Jekob si Peniel gafee. Ma n’ihi ihe mere ya n’okpu, o naghị agazikwa ije.

³² O bu ihe a mere umu Izrel adighi eri akwara anu jikotara ukwu anu na okpu ya ruo taa. N’ihi na ihe ahụ mere Jekob metutara akwara ukwu ya.

33

Jekob ezute Iso

¹ Jekob lepuru anya n’ihu, hu Iso ka o na-abia, ya na nari ndi ikom ano ndi so ya. N’ihi ya, o kesara umuntakiri ndi ahụ, n’etiti Lia, na Rechel na ndi odibo nwanyi ya abuo.

² O mere ka ndi odibo nwanyi ya abuo ahụ na umu ha buru uzọ, Lia na umu ya esoro n’azu, ebe Rechel na Josef no n’azu azu.

³ Ma ya onwe ya buru uzọ na-aga n’ihu ha niile, na-akpo isiala nye Iso ugboro asaa, tutu ruo mgbe o biarutere nwanne ya nwoke nso.

⁴ Ma Iso gbaara oso biakwute ya, makuo ya, jikuo ya aka n’olu, sutu ya onu. Ha abuo kwara akwa.

⁵ Mgbe Iso lelitere anya hu ndi inyom ndi a na umuntakiri ndi ahụ. O siri, “Ndi ole bu ndi a gi na ha so?”

Jekob siri, “Ha bu umu Chineke sitere n’amara ya nye ohu gi.”

⁶ Mgbe ahụ, ndi odibo nwanyi abuo na umu ha rutere nso, kpo isiala.

⁷ Lia na umu ya biarutekwara kpo isiala, n’ikpeazu Rechel na Josef biara kpo kwa isiala.

⁸ Iso siri, “Igwe ewu na aturu ndi a niile m zutere n’uzo, gini ka o putara?”

Jekob zara, “Ha bu maka inata ihuma n’aka gi, onyenwe m.”

⁹ Ma Iso siri, “Nwanne m nwoke, debere onwe gi ihe i nwere, n’ihi na enwere m aku hie nne.”

¹⁰ Jekob siri, “E, biko, o buru na m achotala ihuma n’anya gi, nara m onyinye ndi a. N’ihi na ihu gi anya dika ilekwasi Chineke anya n’ihu, nke ka nke, otu a i ji ihu ocha nabata m.

¹¹ Biko nara onyinye ndi ahụ e wetaara gi, n’ihi na Chineke emelara m amara. Enwekwara m ihe ga-ezuru m.” Jekob kwagidere ya, o naara onyinye ndi ahụ.

¹² Mgbe ahụ, Iso siri, “Bilienu ka anyi malite ije ilaghachi. Aga m esonyere unu.”

¹³ Ma Jekob siri ya, “Onyenwe m, i maara na umuntakiri ndi a adighi ike, aga m ejikwa nwayo chia umu aturu ndi a na ehi ndi na-enye umu

ha ara. Ọ buru na a chia ha n'ike n'ime otu ubochi, umu anumanu ndi a niile ga-anwu.

¹⁴ Ya mere, ka onyenwe m buru ohu ya uzọ na-aga, ma ka m jiri nwayoọ nwayoọ na-abia, dika ike igwe anu ndi a na umuaka ndi a si di. Tutu ruo mgbe m ga-ezute onyenwe m na Sia.”

¹⁵ Iso siri, “Ọ buru otu a, ka m hapuru gi ufodu ndi a mu na ha so.”

Ma Jekob siri, “N’ihi ginị kwanu? Ka m huta naani ihuoma n’anya onyenwe m.”

¹⁶ Iso laghachikwara azu na Sia n’otu ubochi ahụ.

¹⁷ Ma Jekob na ezinaulo ya jere Sukot, ebe o wuuru onwe ya ulo obibi, wuokwara anu ulo ya ulo obibi ha. Ọ bu nke a mere e ji kpoọ ebe ahụ Sukot.

¹⁸ Mgbe Jekob si Padan Aram loghachi, o rutere obodo Shekem nke di n’ala Kenan n’udo. O mara ulo ikwu ya n’ihu obodo ahụ.

¹⁹ Ọ zuru ala ebe o mara ulo ikwu ya n’aka umu Hamo, nna Shekem, o kwuru nari mkpuru olaocha maka ala ahụ.

²⁰ N’ebe ahụ, o wuru ebe ichu aja, kpoọ aha ya El Elohe Izrel.*

34

Daina na nwa eze Shekem

¹ Ugbu a, Daina nwa nwanyi Lia muru Jekob puru ileta ndi inyom ala ahụ.

² Mgbe Shekem, nwa Hamo onye Hiv, onye na-achi mpaghara ahụ, huru ya, o kpooro ya jiri ike ya na ya dinaa.

³ Mkpuruobi ya gara n’ebe Daina nwa Jekob, o huru nwantakiri nwanyi ahụ n’anya, gwakwa ya okwu di nro.

⁴ Shekem siri nna ya bu Hamo “Lutara m nwaagboghọ a, ka o buru nwunye m.”

⁵ Mgbe Jekob nuru na e meruru Daina nwa ya nwanyi, n’ihi na umu ya ndi ikom no n’ohia ebe ha na-azu anu ulo, o gbara nkiti na-emeghi ihe obula ruo mgbe ha lotara.

⁶ Hamo bu nna Shekem, pukwuuru Jekob ka ha kparita uka.

⁷ Umu ndi ikom Jekob si n’ohia na-alota mgbe ha nuru ihe merenu, iwe na onuma juputara ha obi nke ukwu n’ihi na Shekem mere ihe na-eweta ihere n’Izrel site n’idinakwuru ada Jekob, ihe a na-ekwesighi ime eme.

⁸ Ma Hamo siri ha, “Nwa m nwoke Shekem huru nwa unu nwanyi n’anya. Biko, kwerenu ka o luo ya.

⁹ Kwerenu ka anyi na unu na-alurita. Ka anyi na-alu umu ndi inyom unu, ka unu na-alukwa umu ndi inyom anyi.

¹⁰ Unu nwere ike biri n’etiti anyi. Ala a ghere oghe nye unu. Birinu n’ime ya, na-azukwanu ahia n’ime ya, nwekwanu aku n’ime ya nye onwe unu.”

¹¹ Shekem gwara nna na umunne Daina ndi ikom si, “Kwerenu ka m chota ihuoma n’ebe unu no, aga m enyeka unu ihe obula unu chorọ ka m nye unu.

¹² Ihe obula unu si m kwuo dika ego aku olulu nwunye, ya na onyinye obula unu si m nye aga m enye unu. Naani kwerenu ka nwaagboghọ a buru nwunye m.”

¹³ Ma umu Jekob jiri aghugho zaa Shekem na Hamo nna ya mgbe ha na-agwa ha okwu, n’ihi na e meruru Daina nwanne ha nwanyi.

* **33:20** Nke a putara Chineke Izrel di ike nke ukwu.

¹⁴ Ha sirị ha, “Anyị enweghị ike ime ihe a, ị kpọrọ nwanne anyị nwanyị kponye nwoke a na-ebighị ugwu. Nke a ga-aburu anyị ihe ihere.

¹⁵ Anyị nwere ike ikwenye ka ọ lụọ ya ma ọ buru na unu ga-adị ka anyị, ka e bie ndị nwoke unu niile ugwu.

¹⁶ Mgbe ahụ anyị ga-edunye unu ụmụ ndị inyom anyị, ma kpọrọkwa ụmụ ndị inyom unu dika ndị nwunye anyị. Anyị ga-ebi n’etiti unu, soro unu buru otu ndị.

¹⁷ Ọ buru na unu agaghị ekwe ka e bie unu ugwu, anyị ga-akpọrọ nwanne anyị nwanyị laa.”

¹⁸ Obi toro Hamo na Shekem nwa ya nwoke uto n’ihi ihe ụmụ ndị ikom Jekob kwuru.

¹⁹ Nwokokorobia ahụ bu onye a na-asopuru kariya onye obula n’ulo nna ya ebughị oge ime ihe ha kwuru, n’ihi na ihe banyere nwa nwanyị Jekob di ya mma nke ukwu.

²⁰ Emesia, Hamo na Shekem nwa ya nwoke gara n’onu* uto ama nke obodo ha gwa ndị ikom obodo ha okwu, si.

²¹ “Ndị ikom ndị a nwere mmasi n’ebe anyị no. Kwerenu ka ha biri n’ala anyị, ka ha na-agaghari kwa n’ime ya. Anyị nwere ala buru ibu nke ga-ezuru anyị na ha. Ha ga-alu ụmụ nwanyị anyị, anyị ga-alukwa ndị nke ha.

²² Ma ọ di otu ihe ha chorọ ka anyị mee tupu ha ekwere ibi n’etiti anyị ka anyị na ha buru otu ndị. Ọ bu ibi ndị ikom anyị niile ugwu dika e si bie ha ugwu.

²³ Ọ buru na unu chorọ ka anu ulo ha niile na akụ ha niile buru nke anyị, ọ di mma ka anyị kwenyere ha, ka ha binyere anyị.”

²⁴ Ndị ikom niile biara n’onu uto ama obodo ahụ kwenyere n’okwu Hamo na nwa ya nwoke Shekem. E bikwara nwoke obula no n’obodo ahụ ugwu.

²⁵ O ruo n’ubochi nke ato, mgbe onya ugwu ha na-egbu ha mgbu, ụmụ ndị ikom Jekob abuo, Simion na Livayi, ụmunnne Daina, jiri mma agha ha pukwuru ndi bi n’obodo ahụ na-atughị anya na ihe di otu a ga-eme, gbuo ndi ikom niile no n’obodo ahụ.

²⁶ Ha gbukwara Hamo na Shekem nwa ya nwoke, kpoputa Daina site n’ulo Shekem, laghachi n’ulo ha.

²⁷ Mgbe ahụ ụmụ ndị ikom Jekob niile biakwasiri ndi a e gburu egbu, kwakoo ihe niile di n’obodo ahụ niile, n’ihi mmeru e meruru nwanne ha nwanyị.

²⁸ Ha kwakooro ngwongwo niile di n’obodo ahụ, kpurukwa anu ulo niile, igwe ewu na aturu, igwe ehi na igwe inyinya ibu niile, na ihe niile di n’ime obodo ahụ, na ihe niile di n’ubi ndi ahụ obodo nwere.

²⁹ Akụ ha niile, na ndi inyom ha niile na ụmuntakiri ha, na ihe niile di n’ime ulo ha, ka ha weere dika ihe a dotara n’agha.

³⁰ Mgbe Jekob huru ihe ụmụ ya mere, ọ kpọrọ Simion na Livayi si ha, “Unu ebuterela m nsogbu mee ka m buru ihe na-esi isi ojo n’etiti ndi Kenan na ndi Periz nwe ala a. Ebe anyi di ole na ole, ọ buru na ha ejikota onwe ha onu luso m agha, ha ga-ekpochapu mu na ezinaulo m.”

³¹ Ma ha zara si ya, “O kwesiri ka o meso nwanne anyi nwanyị mmeso dika ọ bu akwuna?”

* **34:20** Ọ bu n’onu uto ama nke obodo ka ndi okenye na-ezuko, akparita uka. Jen 19:2; 23:10; Rut 4:1,11; 2Sa 15:2

35

Jekob aloghachi Betel

¹ Chineke siri Jekob, "Bilie, gaa Betel, birikwa n'ebe ahụ. Wuo ebe ichu aja nye Chineke, onye mere ka i hu ya mgbe i na-agbanari Iso nwanne gi nwoke."

² Ya mere, Jekob gwara ndi ezinaulo ya na ndi niile so ya si, "Wezuganu chi ndi ala ozo di n'etiti unu. Doonu onwe unu ocha, gbanweekwanu uwe unu."

³ Bilienu, ka anyi gaa Betel, ebe m ga-ewu ebe ichu aja nye Chineke, onye zara m oku n'ubochi nsogbu m, ma nonyekwara m na njem nke m gara."

⁴ Ya mere, ha nyere Jekob chi ndi ala ozo niile ha ji n'aka, na ola* niile di ha na nti. Jekob chiri ha niile lie ha n'okpuru osisi ook di na Shekem.

⁵ Ha biliri ije. Egwu Chineke dakwasiri obodo niile gbara ha gburugburu. O dighi ndi chusoro ha.

⁶ Jekob na ndi niile so ya rutere Luz, nke a na-akpokwa Betel nke di na Kenan.

⁷ Jekob wuru ebe ichu aja n'ebe a, kporo aha ebe ahụ El Betel, n'ihhi na o bu n'ebe ahụ ka Chineke gosiri ya onwe ya mgbe o na-agbanari Iso nwanne ya nwoke.

⁸ Mgbe nke a gasiri, Debora, nwanyi lekotara Ribeka mgbe o bu nwantakiri, nwuru. E liri ya n'okpuru osisi ook di na Betel. A kpokwara ebe ahụ, "Osisi ook ebe ikwa akwa."

⁹ Chineke gosiri Jekob onwe ya ozo, mgbe o sitere na Padan Aram puta, goziekwa ya.

¹⁰ Chineke siri ya, "Aha gi bu Jekob ma a gaghị akpokwa gi Jekob ozo, kama aha gi ga-abu Izrel." Ya mere o kporo ya Izrel.

¹¹ Chineke siri ya, "Abu m Chineke onye puru ime ihe niile. Muo omumu, baakwa uba n'onuogugu. Otu mba na igwe mba ga-esi na gi puta. Ndi eze ga-esitekwa gi n'ahu puta.

¹² Ala ahụ m nyere Ebrahim na Aizik ka m na-enyekwa gi. Aga m enyekwa ya umu umu gi ndi ga-esote gi."

¹³ Emesia, Chineke si n'ebe ahụ ha no kparitaa uka puo.

¹⁴ Jekob wuru ogidi nkume n'ebe ahụ Chineke no gwa ya okwu. O wusara onyinye ihe onunu wukwasikwa mmanu n'elu ogidi nkume ahụ.

¹⁵ Jekob kporo ebe ahụ ya na Chineke no kparitaa uka Betel.

Onwu Rechel na Aizik

¹⁶ Ha biliri ije, site na Betel. Ma mgbe ha ka no ebe di anya site n'obodo Efrat, Rechel muru nwa, ma o nwere ihe mgbu ka o na-amu nwa.

¹⁷ Mgbe o sitere n'oke ihe mgbu na-amuputa nwa ahụ, nwanyi na-agho nwa gwara ya, "Atula egwu, n'ihhi na o bu nwa nwoke ozo ka i mutara."

¹⁸ Ma tupu Rechel ekuo ume ikpezu, n'ihhi na o na-anwu, o kporo aha nwa ohuru ahụ Ben-Oni, ma nna ya kporo ya Benjamin.

¹⁹ Rechel nwuru, e lie ya n'akuku uzo gara Efrat, nke a na-akpokwa Betlehem.

²⁰ Jekob wuru ogidi n'elu ili ya, nke na-eguzokwa ruo taa, igosi ebe e liri Rechel.

²¹ Izrel malitere ije ya, tutu ruo ebe o wuru ebe izuika ya n'ala di n'ofe ozo nke Migdal Eda.

²² Mgbe Izrel bi n'ala ahụ, Ruben gara dinakwuru Bilha, iko nwanyi nna ya. E mekwara ka Izrel nu ihe a Ruben mere.

* 35:4 N'oge ahụ, ndi mmadu kwenyere na olanti ha na-eyi bu ihe na-echekwa ha.

Ụmụ ndị ikom Jekọb dị iri na abụọ.

- 23 Ụmụ Lia bụ,
Ruben, ọkpara Jekọb.
Simion, Livayi, Juda, Isaka na Zebulon.
24 Ụmụ Rachel bụ,
Josef na Benjamin.
25 Ụmụ Bilha, odibo nwanyị Rachel bụ,
Dan na Naftali.
26 Ụmụ Zilpa, odibo nwanyị Lia bụ,
Gad na Asha.

Ụmụ ndị ikom ndị a ka a mụrụ Jekọb na Padan Aram.

27 N'ikpeazu, Jekọb biakwutere nna ya Aizik na Mamre nke dị nso na Kiriath Arba (ebe a na-akpọ Hebron). Ebe ahụ ka Ebrahim na Aizik biri na mbụ.

28 N'oge ahụ Aizik gbara nari afọ na iri afọ asatọ.

29 O dkwaghị anya site n'oge a, Aizik nwurụ, mgbe o mere nnoo agadi. Ụmụ ya ndị ikom abụọ, Iso na Jekọb, liri ya.

36

Ụmụ ụmụ Iso

1 Nke a bụ akụkọ banyere usoro agburu Iso, onye a na-akpọ Edom.

2 Iso luru ndi inyom a site n'ala Kenan. Onye nke mbu bu Ada nwa Elon, onye Het. Nke abuo bu Oholibama, nwa Ana, nwa nwa Zibion, onye Hiv.

3 Onye nke ato bu Basemat, nwa Ishmel, onye nwanne ya nwanyị bu Nebaiot.

4 Ada muru Iso Elifaz, ebe Basemat muru Reuel.

5 Oholibama mutaara Jeush na Jalam na Kora. Ndi a bu umu Iso ndi a mutara ya n'ala Kenan.

6 Emesia, Iso duuru ndi nwunye ya na umu ya ndi ikom na ndi inyom, na ndi niile no n'ezinaulo ya. O chikoro anu ulo ya niile, na aku niile o kpatara n'ala Kenan kwapu gaa biri n'ala di anya site n'ebe nwanne ya Jekob no.

7 Ebe o bu na akunuba ha nwere dikariri ukwu ha ibikota onu, tinyekwara na ala ebe ha bi enwezighi ike ibuli ha n'ihhi anu ulo niile ha nwere.

8 Ya mere, Iso gara biri n'ala ugu ugu Sia, Iso bukwa Edom.

9 Nke a bu akukọ banyere usoro agburu Iso, nna obodo Edom, n'ala ugu ugu Sia.

10 Ndi a bu aha umu ndi ikom Iso mutara.

Elifaz bu okpara Ada, nwunye Iso. Nwanne ya bu Reuel, nwa Basemat, nwunye Iso.

11 Umu Elifaz ndi ikom bu,
Teman, Omaa, Zefo, Gatam na Kenaz.

12 Elifaz nwa Iso nwere iko nwanyị aha ya bu Timna, onye mutaara ya Amalek. Ndi a niile bu umu ndi ikom Ada, nwunye Iso.

13 Umu ndi ikom Reuel bu,

Nahat, Zera, Shama na Miza. Ndi a niile bu umu umu Basemat, nwunye Iso.

¹⁴ Ndi a bu umu Oholibama, nwunye Iso. Oholibama bu nwa Ana na nwa nwa Zibion. O mutara Iso Jeush, Jalam na Kora.

¹⁵ Ndi a bu onumara si n'etiti umu umu Iso.

Site n'etiti umu Elifaz, okpara Iso, e nwere Onumara Teman, onumara Omaa, onumara Zefo, onumara Kenaz.

¹⁶ Onumara Kora, onumara Gatam na onumara Amalek. Ndi eze ndi a bu umu Elifaz n'ala Edom. Ha bu umu umu Ada.

¹⁷ Ndi bu umu Reuel, nwa Iso, e nwere onumara Nahat, onumara Zera, onumara Shama, onumara Miza. Onumara ndi a bu umu Reuel n'ala Edom. Ha bu umu Basemat, nwunye Iso.

¹⁸ Ndi a bu umu Oholibama, nwunye Iso, onumara Jeush, onumara Jalam, na onumara Kora. Ndi a bu onumara umu Oholibama nwa Ana, nwunye Iso.

¹⁹ Ndi a niile bu umu ndi ikom Iso (ya bu, Edom). Ndi a bukwa onumara ha.

²⁰ Ndi a bu umu ndi ikom Sia onye Hor, ndi bi n'akuku ala ahụ: Lotan, Shobal, Zibion, Ana,

²¹ Dishon, Eza na Dishan. Umu ndi ikom Sia n'ala Edom, ha bu ndi onumara Hor.

²² Umu ndi ikom Lotan bu, Hori na Homam. Timna bukwa nwanne nwanyị Lotan.

²³ Umu ndi ikom Shobal bu, Alvan, Manahat, Ebal, Shefo na Onam.

²⁴ Umu ndi ikom Zibion muru bu Aia na Ana. Ana bu nwoke ahụ choputara isi iyi mmiri ime ala ahụ nke mmiri di oku si n'ime ya na-asoputa n'ozara, mgbe o na-elekota inyinya ibu nna ya Zibion.

²⁵ Umu Ana bu, Dishon na Oholibama nwa nwanyị Ana.

²⁶ Umu ndi ikom Dishon bu, Hemdan na Eshban na Itran na Keran.

²⁷ Umu ndi ikom Eza bu, Bilhan na Zaavan na Akan.

²⁸ Umu ndi ikom Dishan bu, Uz na Aran.

²⁹ Ndi a bu ndi onumara Hor, onumara Lotan, onumara Shobal, onumara Zibion, onumara Ana,

³⁰ onumara Dishon, onumara Eza na onumara Dishan.

Ndi a niile bu ndi onumara Hor dika nkewa ha si di n'ala Sia.

Ndi eze Edom

³¹ Ndi a bu ndi eze chiru n'Edom tupu ndi Izrel enwee eze mbu ha.

³² Bela, nwa Beoa chiru dika eze n'Edom. Isi obodo ya bu Dinhaba.

³³ Mgbe Bela nwuru, Jobab nwa Zera onye Bozra nochiri ya dika eze.

³⁴ Mgbe Jobab nwuru, Husham onye si n'ala Teman nochiri ya dika eze.

³⁵ Mgbe Husham nwuru, Hadad nwa Bedad, onye meriri ndi Midia n'agha n'ala Moab nochiri dika eze. Isi obodo ya bu Avit.

- ³⁶ Mgbe Hadad nwurụ, Samla onye Masrika nọchiri ya dika eze.
³⁷ Mgbe Samla nwurụ, Shaul onye sitere na Rehobot di n'akuku osimiri nọchiri ya dika eze.
³⁸ Mgbe Shaul nwurụ, Baal-Hanan nwa Akboa nọchiri ya dika eze.
³⁹ Mgbe Baal-Hanan nwa Akboa nwurụ, Heda nọchiri ya dika eze. Aha obodo ya bu Pau. Aha nwunye ya bu Mehetabel, nwa Matred nwa nwa Mezahab.

⁴⁰ Ndi a bu ndiisi onumara Iso, dika aha ha si di, dika ikwu ha na akuku ebe ha bi si di:

Timna, Alva, Jetet,

⁴¹ Oholibama, Elaa, Pinon,

⁴² Kenaz, Teman, Mibza,

⁴³ Magdiel na Iram.

Ndi a bu ndiisi onumara n'Edom, dika ebe obibi ha na ala obi ha si di.

Nke a bu ezinaulo Iso bukwa nna ndi Edom.

37

Nro Josef

¹ Jekob bigidere n'ala Kenan, ala ahụ nna ya buru ụzọ biri n'ime ya.

² Nke a bu usoro akuko banyere ezinaulo Jekob.

Josef, onye gbarala afọ iri na asaa, na-esonyere umunne ya ndi ikom na-azụ igwe anụ ụlọ, ya onwe ya bu naani nwantakiri na-enyere umu Bilha na umu Zilpa ndi nwunye nna ya aka. Ma Josef na-ewetara nna ha akuko maka ihe ojoo ha na-eme.

³ Ma Izrel huru Josef n'anya karia umu ya ndi ikom ndi ozo niile n'ihi na Josef bu nwa a muru ya n'oge agadi ya. O kwara ya uwe mwuda nwere otutu agwa.

⁴ Mgbe umunne ya choputara na nna ha huru ya n'anya karia onye obula n'ime ha, ha kporo ya asi, ha adighi agwakwa ya okwu oma.

⁵ Otu oge, Josef roro nro, mgbe o koro umunne ya nro a o roro, ha kporo ya asi karia.

⁶ O gwara ha, "Geenu nti na nro a m roro.

⁷ Anyi niile no n'ubi na-achikota oka, ngwangwa ukwu oka nke m biliri guzoro oto, ebe ukwu oka nke unu niile gbara ukwu oka nke m gburugburu, na-akpo isiala nye ya."

⁸ Umunne ya juru ya, "I na-akowa na o bu gi ga-abu eze anyi? Na o bu gi n'ezie ga-achi anyi?" Ha kporo ya asi karia n'ihi nro ya na okwu ya niile.

⁹ Josef rokwarara nro ozo, kokwara umunne ya. O siri, "Geenu nti, aroro m nro ozo. Ma na nro nke ugbu a, anyanwu na onwa na kpakpando iri na otu na-akpo isiala nye m."

¹⁰ Ma mgbe o koro nna ya na umunne ya nro a. Nna ya baara ya mba, si, "Nro nke a i roro bu nro gini? O bu ezie na anyi niile, mu onwe m na nne gi na umunne gi, ga-abia na-akporo gi isiala?"

¹¹ Umunne ya kwosiri ya ekworo n'ihi ya, ma nna ya debere ihe ndi a niile n'obi ya.

Orire e rere Josef

12 Ka ọ di, ụmụnne ya gara ilekọta igwe anụ ụlọ nna ha na Shekem.

13 Izrel siri Josef, “Dịka i maara, ụmụnne gi nọ na-eche anụ ụlọ na Shekem. Bịa, aga m eziga gi n’ebe ahụ.”

Josef zara si, “Ọ di mma.”

14 Ya mere, ọ gwara ya, “Gaa ka i chọpụta ma ihe ọ na-agazikwara ụmụnne gi na igwe anụ ụlọ ndi ahụ nke ọma, ma weghachiri m ozi.” O sitere na Ndagwurugwu Hebron zipu ya.

O biaruru Shekem,

15 ma otu nwoke huru ya ka ọ na-awaghari gburugburu n’ohia di n’ebe ahụ, ọ juru ya, “Gini ka i na-achọ?”

16 Ọ siri, “Ana m achọ ụmụnne m. Biko, i nwere ike igwa m ebe ha nọ na-azu igwe anụ ụlọ ha?”

17 Nwoke ahụ zara si, “Ha esitela n’ebe a puo. Anuru m ka ha na-asị, ‘Ka anyi gaa Dotan.’”

Ya mere, Josef gwara Dotan icho ụmụnne ya. Ọ hukwara ha n’ebe di nso na Dotan.

18 Ma ha lepuru anya hu ya ka ọ na-abia, gbaa izu otu ha ga-esi gbuo ya.

19 Ha siritara onwe ha, “Lee eze nro ahụ ka ọ na-abia!”

20 Ugbu a, bianu, ka anyi gbuo ya, tuba ya n’ime otu olulu ndi a.* Anyi ga-asikwa na anu ohia erielala ya. Mgbe ahụ, anyi ga-ahukwa ihe nro ya niile ga-abu.”

21 Ruben nuru ihe a, ma naputakwa ya site n’aka ha. Ọ siri, “Ka anyi hapu igbu ya.”

22 Ruben siri ha, “Ka unu hapu ikwafu obara. Kama tunyenu ya n’ime olulu a di n’ozara. Ma unu akpatukwala ya aka.” Ma nzube ya bu inaputa ya site n’aka ha, dulaara ya nna ya.

23 Ya mere, mgbe Josef biakwutere ụmụnne ya, ha yipuru ya uwe mwuda ya, uwe mwuda nwere otutu agwa o yi n’ahu.

24 Ha duru ya tunye ya n’ime olulu. Ọ bu olulu togboro n’efu, nke mmiri na-adighi n’ime ya.

25 Mgbe ha noduru ala bido iri nri, ha leliri anya ha hu igwe ndi ahia Ishmel si Gilead. Inyinya kamel ha bu uda na mgbaa na maá. Ọ bukwa Ijpt ka ha bu ihe ndi a na-aga.

26 Mgbe ahụ, Juda juru ụmụnne ya, “Uru gini ka ọ ga-abara anyi igbu nwanne anyi, ma kpuchie obara ya?”

27 Bianu, ka anyi resi ya ndi Ishmel ndi a, ka aka anyi ghara n’imetu ya, n’ihi na nwanne anyi na otu anu ahụ anyi ka ọ bu.” Ụmụnne ya gere ya nti.

28 Mgbe ndi ahia Midia ahụ rutere, ha sitere n’olulu doputa Josef resi ya ndi Ishmel ahụ, ndi kwuru ụmụnne Josef iri mkpuru shekel olocha abuo. Ha duuru Josef gaa Ijpt.

29 Ruben mechara loghachi gaa n’olulu ahụ, ma ka ọ na-ahughi Josef n’ime olulu a, ọ dowara uwe ya.

30 O jekwuru ụmụnne ya si ha, “Nwata ahụ anokwaghi ebe ahụ! Mu onwe m, olee ebe m ga-ala?”

31 Ụmụnne ya gburu otu ewu were uwe Josef bianye n’ime obara ya.

32 Ha chiri uwe mwuda ahụ nwere otutu agwa jekwuru nna ha si ya, “Anyi huru uwe a n’ime ohia. Leruo ya anya ka i mara maobu uwe mwuda nwa gi.”

* 37:20 Ebe ala ala olulu mmiri ndi a na-agbasa agbasa karja onu ha. Jer 38:6,13

³³ O matara na o bu ya, si, "E, nke a bu uwe nwa m nwoke. Ajo anu erielala ya. Anu oha adokasiala Josef n'ezie."

³⁴ Mgbe ahụ, Jekob dowara uwe ya, yiri akwa mkpe, ruo uju otutu ubochi n'ihu nwa ya.

³⁵ Umụ ya ndi ikom na umu ya ndi inyom niile biara ikasi ya obi, ma o juru inabata nkasiobi obula. O siri, "Aga m alakwuru nwa m n'ala mmu site n'iru uju." Nna ya kwagidere akwa n'ihu ya.

³⁶ Ugbu a, ndi Midia ahụ rere† Josef n'Ijpt, resi ya Potifa, otu n'ime ndisi na-ejere Fero ozi, onye bu onyeisi ndi nche Fero, bu eze Ijpt.

38

Juda na Tama

¹ N'oge ahụ, Juda hapuru umunne ya gaa binyere otu nwoke onye Adulam a na-akpo Hira.

² N'ebe ahụ, Juda huru otu nwaagboghọ, nwa otu nwoke onye Kenan, aha ya bu Shua. O luru ya ma bakwuru ya.

³ O turu ime muo nwa nwoke, onye Juda guru aha Ia

⁴ Nwunye ya dikwara ime ozọ muta nwa nwoke nke ya bu nwunye ya guru Onan.

⁵ O mukwara nwa nwoke ozọ, onye o kporo Shela. O bu na Kezib ka o muru ya.

⁶ Juda luraara Ia, okpara ya, nwunye onye aha ya bu Tama.

⁷ Ma n'ihu na Ia, okpara Juda, di njo n'anya ONYENWE ANYI. ONYENWE ANYI gburu ya.

⁸ Mgbe ahụ, Juda siri Onan, "Bakwuru nwunye nwanne gi ka ikuchie ya, ka i si otu a wulite mkpuru maka nwanne gi."

⁹ Onan ma na mkpuru a agahi abụ nke ya. N'ihu ya, mgbe obula o bakwuru nwunye nwanne ya, o na-anyusa mkpuru nwa ya n'ala, ime ka o ghara inye nwanne ya nwoke nwa.

¹⁰ Ma ihe a o mere joro njo n'anya ONYENWE ANYI. N'ihu ya ONYENWE ANYI gbukwara ya.

¹¹ Juda siri nwunye nwa ya, bu Tama, "Laa n'ulo nna gi noro dika nwanyi di ya wuru tutu Shela nwa m nwoke etoo." Ma echiche ya bu, "ka o ghara inwu dika umunne ya." Tama lara gaa biri n'ulo nna ya.

¹² Mgbe otutu oge gasiri, nwunye Juda nwa Shua wuru. Mgbe oge nkasiobi ya gasiri, Juda jere Timna, ya na enyi ya Hira, onye Adulam, ilekota ndi na-akpuchapu igwe ewu na aturu ya aji.

¹³ A gwara Tama si ya, "Nna di gi na-aga Timna ikpacha aturu ya aji."

¹⁴ O yipuru uwe mkpe ya, were akwa mkpuchi kpuchie onwe ya gaa nodu ala n'onu uzọ ama Enayim, nke di n'uzo e si aga Timna. O mere otu a n'ihu na o matara na Shela etoola, ma enyeghi ya ka o buru nwunye ya.

¹⁵ Mgbe Juda huru ya, o chere na o bu otu nwanyi akwuna, ebe o bu na o kpuchiri ihu ya.

¹⁶ Ma ebe o mataghi na o bu nwunye nwa ya, o jekwuru ya ebe o noduru ala n'akuku uzọ si ya, "Bia, kwere ka mu na gi dinaa."

Tama juru, "Gini ka i ga-enye m ma o buru na m kwere ka mu na gi dinaa?"

¹⁷ O zara, "Aga m ezitere gi otu nwa ewu site n'igwe ewu na aturu m."

O juru, "I ga-enye m ihe akaebe ruo mgbe i ga-ezite ya?"

† 37:36 Ire maobu izuta mmadu dika ohu bu otu n'ime ahia ndi bi n'ozara na-azu. Jen 17:12; 37:26

18 O siri, “Kedu ihe akaebe m ga-enye gi?”

O zara, “Mgbaaka akara gi na eriri ya, na mkpanaka di gi n’aka.” O nyere ya ihe ndi a. O bakwuru ya nke mere na o tuuru ime.

19 Mgbe o si n’ebe ahụ pụọ, o yipuru akwa ahụ o ji kpuchie ihu ya, yirikwa uwe mkpe ya.

20 Mgbe Juda zigara enyi ya onye Adulam ka o gaa wegara ya nwa ewu ahụ, ma nataghachi ihe ibe ahụ, o hughị ya.

21 O juru ndi ikom bi n’ebe ahụ si, “Olee nwanyi akwuna ulo arusi ahụ na-anodu n’onu uzọ ama Enayim?”

Ha siri, “O nweghi nwanyi akwuna ulo arusi norola n’ebe a.”

22 Ya mere, o laghachiri gaa gwa Juda, “Ahughị m ya. Ozokwa, ndi ikom ndi bi n’ebe ahụ siri, ‘O nweghi nwanyi akwuna* ulo arusi norola n’ebe a.’”

23 Juda zara, “Ka o jide ihe niile o ji, ma o bughị otu a anyi ga-agho ihe ochi. Lee, ezigarala m ya nwa ewu a, ma gi onwe gi achotaghi ya.”

24 Mgbe onwa ato gasiri, ozi ruru Juda nti si, “Tama nwunye nwa gi gbara akwuna, bia site n’igba akwuna diri ime.”

Juda siri, “Kpọtanụ ya ka akpọọ ya oku.”

25 Ma mgbe ha kpọ ya na-aputa, o zigara nna di ya ozi, si, “O bu nwoke nwee ihe ndi a tuwara m ime. O sikwara, Leruo anya ma i ga-amata onye nwe ihe ndi a: mgbaaka akara a na eriri ya, na mkpanaka a.”

26 Juda ghotara ha, si, “O bu onye ezi omume kari m, ebe o bu na m juru ikporo ya kponye nwa m nwoke Shela ka o buru nwunye ya.” O dinakwaghi ya ozọ.

27 Mgbe oge omumu nwa ya ruru, ejima ka ahuru n’akpanwa ya.

28 Mgbe o na-amu ha, otu n’ime ha seputara aka ya. Nwanyi na-agho nwa weere eriri na-acha uhie uhie kee ya na nkwoji aka kwuo si, “O bu nke a bu uzọ puta.”

29 Ma nwa ahụ mesiri sekpuo aka ya, nwanne ya nke ozọ eburu ya uzọ puta. Nwanyi ahụ siri, “O bu otu a ka i si tikaputa?” A kporo ya Perez.†

30 Emesia, nwanne ya, nke bu eriri uhie uhie ahụ na nkwoji aka putakwara. A kporo ya Zera.

39

Josef na nwunye Potifa

1 A kporo Josef gaa n’ala Ijpt. Potifa, bu nwoke Ijpt, otu n’ime ndiisi na-ejere Fero ozi, na onyeisi ndi agha na-eche nche zuuru ya site n’aka ndi Ishmel, bu ndi duuru ya gaa n’ebe ahụ.

2 ONYENWE ANYI nonyeere Josef, nke mere na ihe gaara ya nke oma n’ulo nna ya ukwu onye Ijpt.

3 Nna ya ukwu huru na ONYENWE ANYI nonyeere Josef, hukwa na ONYENWE ANYI na-eme ka ihe niile o mere gaara ya nke oma.

4 Josef hutara amara n’ihu ya, gho onyeozu nke aka ya. Potifa mere ya onye na-elekota ezinaulo ya. Nyefee ya ihe niile o nwere ka o buru onye na-elekota ha.

5 Site n’oge a, o mere ka o buru onye na-elekota ezinaulo ya na ihe niile o nwere, ONYENWE ANYI goziri ezinaulo onye Ijpt ahụ n’ihi Josef. Ngozi ONYENWE ANYI dikwasiri n’ihe niile Potifa nwere, ma ihe o nwere n’ulo ma ndi o nwere n’ubi ya.

* 38:22 N’oge ochie, umu nwanyi akwuna bu ndi na-efe chi ndi ha na-ewe ka chi omumu. Jen 38:21 † 38:29 Perez bu nna ochie Devid. Rut 4:18-22; Mat 1:3-6; Luk 3:32-33

⁶ Ya mere, ọ hapụrụ ihe niile o nwere n'aka Josef. Nke a mere na ọ mazighị ihe ọzọ na-eme, ma ọ bughị nri nke ọ na-eri.*

Josef n'onwe ya mara mma ahụ dikwa mma ile anya.

⁷ Mgbe oge nta gasiri, nwunye Potifa lere Josef anya si ya, "Bia ka anyị abụọ dinaa."

⁸ Ma Josef juru. Ọ gwara nwunye nna ya ukwu si, "Lee, nna m ukwu anaghị echegbu onwe ya banyere ihe ọbụla n'ụlọ a. O werela ihe niile o nwere nyefee m n'aka ka m lekọta ha anya.

⁹ O nweghị onye ọndu ya di elu kari nke m n'ụlọ a. O gbochighị m ihe ọbụla ma ọ bughị gi, n'ih na i bu nwunye ya. Olee otu m ga-esi mee oke ihe ọjọọ di otu a, mee mmehie megide Chineke."

¹⁰ Ọ bu ezie na nwanyi a nogidere na-enye Josef nsogbu site n'ubochi ruo ubochi ma Josef juru iso ya dinaa, jukwa inonyere ya.

¹¹ Otu ubochi, Josef batara n'ime ulo iru oru ya. O nweghị ndi ozo na-eje ozi no n'ime ulo n'ubochi ahụ.

¹² Nwunye Potifa jidere Josef n'uwe mwuda ya, ripo ya si ya, "Bia ka anyi dinaa." Ma Josef si n'ime ulo ahụ gbapu, hapu uwe mwuda ya n'aka nwunye Potifa.

¹³ Mgbe nwanyi a huru na Josef agbapula, hapu uwe ya,

¹⁴ ọ kporo ndi na-eje ozi n'ezinaulo ya si ha, "Lee, onye Hibru a di m kpobatara n'ulo a choro iji anyi gwurie egwu. Ọ biakwutere m n'ime ulo choo ka mu na ya dinaa. E tiri m mkpu n'olu ike.

¹⁵ Mgbe ọ nuru ka m welitere olu m tie mkpu enyemaka m tiri, o sitere n'ime ulo a gbapu, ma hapuru m uwe ya."

¹⁶ Nwanyi a debere uwe ahụ n'akuku ya ruo mgbe nna ya ukwu lotara n'ulo.

¹⁷ Mgbe ahụ, ọ gwara di ya okwu ndi a si, "Onye ohu Hibru a i kpobataara anyi bakwutere m iji m gwurie egwu.

¹⁸ Ma mgbe m welitere olu tie mkpu enyemaka o sitere n'ulo gbapu hapuru m uwe ya."

¹⁹ Mgbe nna ya ukwu nuru ihe nwunye ya gwara ya si, "Otu a ka ohu gi si meso m mmeso," o were iwe di oku.

²⁰ Nna ukwu Josef weere ya tunye n'ulo mkporo, n'ebe a na-etinye ndi mkporo eze Ijpt.

Ma ebe ahụ Josef no n'ulo mkporo,

²¹ ONYENWE ANYI nonyeere ya. O meere ya ebere, mekwa ka o nweta ihuoma n'ebe onyeisi ndi nche ulo mkporo ahụ no.

²² Onyeisi ndi na-eche ulo mkporo mere Josef onyeisi ndi mkporo niile no n'ime ulo mkporo ahụ. Josef ghoru onye a na-aju otu ihe si aga n'ime ulo mkporo ahụ.

²³ Onyeisi ndi nche ulo mkporo ahụ enyeghikwa onwe ya nsogbu maka ihe ọbụla. N'ih na ONYENWE ANYI nonyeere Josef, mee ka ihe ọbụla o na-eme gaa nke oma.

40

Josef akowaa nro

¹ Mgbe ufodu oge gasiri, onye na-ebu iko ihe onunu eze Ijpt na onye na-esiri ya nri mehiera megide nna ha ukwu, eze Ijpt.

* **39:6** Usoro iri nri ndi Ijpt di iche site na nke ndi Juu, n'ih uto esi akwado ha tupu e rie ha. Jen 43:32

² N'ihia ya, Fero were iwe megide ndi ozi ya abuo ndi a, onyeisi ndi na-ebu iko ya na onye na-esiri ya nri.

³ O tinyere ha na nga, n'ulo mkporo di n'ulo onyeisi ndi nche, ebe ahụ a tbara Josef.

⁴ Onyeisi ndi nche mere Josef onye na-elekota ha.

Ha noro n'ulo mkporo otutu ubochi.

⁵ Ha abuo, onye ahụ na-esiri eze nri, na onye na-ebu iko eze Ijipt, roro nro n'otu abali. Nro nke onye o bula nwere nkowa nke ya.

⁶ Mgbe chi boru, Josef biakwutere ha hu na ihu ha gbaruru agbaru.

⁷ N'ihia ya, o juru ndi ozi Fero ndi a ha na ya no n'ulo mkporo di n'ulo nna ya ukwu si ha, "Gini mere ihu unu ji gbaruo taa?"

⁸ Ha zara si ya, "Anyi roro nro ojoo, ma onye nkowa ya adighi."

Josef siri ha, "O bughu Chineke nwee ike ikowa nro? Kporonu* m ha."

⁹ Onyeisi ndi na-ebu iko koro Josef nro ya. O siri ya, "Aroro m nro hu osisi vaini n'ihu m.

¹⁰ Osi vaini a nwere alaka ato. Mgbe m no na-ele anya, osisi vaini ahụ mara ifuru, miputa mkpuru n'uyoko n'uyoko, ha chakwaa.

¹¹ Ebe o bu n'iko Fero di m n'aka, a goro m mkpuru vaini ndi a, piputa mmiri ha pine n'ime iko mmanya Fero, bunye ya ka o nuo."

¹² Josef siri ya, "Nke a bu ihe nro gi putara. Alaka ato ahụ bu abali ato.

¹³ N'ime abali ato Fero ga-akputa gi, mee ka i nwere onwe gi. Fero ga-enyeghachikwa gi oru gi. I ga-etinyekwa Fero iko ya n'aka dika i si eme na mbu mgbe i bu onye na-ebu iko ya.

¹⁴ Mgbe ihe gaara gi nke oma, chetakwa m, ma gosi m obioma, gwara m Fero ka o si n'ulo mkporo a weputa m.

¹⁵ O bu ntoro ka atoro m site n'ala ndi Hibru. N'otu aka ahụ, n'ebe a o dikwaghị ihe ojoo o bula m mere nke kwesiri ka atunye m n'ulo mkporo a."

¹⁶ Mgbe onyeisi ndi na-esiri Fero nri huru na nkowa nro ahụ di mma, o siri Josef, "Mu onwe m, na nro m nke m, ebu m nkata achicha ato n'isi.

¹⁷ Nkata nke di n'elu juputara na achicha di iche iche e gheere eze, bu Fero. Ma umu nnunu biara na-eri achicha ndi ahụ di na nkata m bu n'isi."

¹⁸ Josef zara si ya, "Lee ihe nro gi putara. Nkata ato ahụ bu abali ato.

¹⁹ N'ime abali ato ka Fero ga-esi n'ulo mkporo kputa gi, nye iwu ka e bepụ gi isi, kwuba gi n'elu osisi. Umu nnunu ga-erichapu anu ahụ gi."

²⁰ N'abali nke ato, site n'ubochi ndi a roro nro ha, Fero mere memme ncheta omumu ya. O koro ndi niile na-ejere ya ozi oriri. O ziri ozi ka a gaa n'ulo mkporo kputa onyeisi ndi na-ebunye ya iko ihe onunu na onyeisi ndi na-esiri ya nri.

²¹ O nyeghachiri onyeisi ndi na-ebu iko ya oru ya, weghachi ya nonodu ya. Nwoke a bunyekwara Fero iko ya dika o si eme na mbu.

²² Ma o kwugburu onyeisi ndi na-esiri ya nri, dika Josef si kwaa nro ha.

²³ Ma onyeisi ndi ahụ na-ebu iko eze echetaghị Josef. O chefuru ya.

41

Nro Fero na nkowa ya

¹ O ruo mgbe afo abuo gasiri, Fero roro nro hu onwe ya ka o guzo n'akuku mmiri Nail.

* 40:8 Maobu, Unu zere m nro unu

² N'ebe ahụ, ọ hụrụ ehi asaa ndị si n'osimiri Naịl na-apụta. Ehi ndị a buru ibu, maa mma. Ahụ ha na-akwọ mụrụmụrụ. Ha pụtara, bido ịta nri n'etiti ahịhịa riidi.

³ N'atufughị oge, ehi asaa ọzọ soro ha n'azụ sikwa n'osimiri Naịl na-apụta. Ma ehi ndị a tara ahụ nke ukwu. Ha bụ nnoọ ọkpụkpụ ọkpụkpụ, jọọ njọ ile anya. Ha bịara guzo n'akụkụ ehi ndị ahụ buru ibu.

⁴ Mgbe ahụ, ehi ndị a bụ naanị ọkpụkpụ ọkpụkpụ bịara richapụ ehi ndị ahụ buru ibu. Mgbe nke a mere Fero kwolitere.

⁵ Emesịa, Fero rahụkwara ụra ọzọ, rọọ nrọ nke ugboro abuo, hụ ogbe ọka asaa ndị mịrị n'otu ukwu ọka. Ogbe ọka ndị a buru ibu maa ezi mma.

⁶ Emesịa, ọ hụkwara ogbe ọka asaa ọzọ ka ha mịkwara n'otu ukwu ọka ahụ. Ma ndị a ọ hụrụ kpọnwụsiri akpọnwụ, fikpọkwa afikpọ. Ọ bụ ikuku si n'owụwa anyanwụ mere ka ha kpọnwụ.

⁷ Ogbe ọka ndị a fikpọrọ afikpọ loro ogbe ọka asaa ndị ahụ buru ibu. Fero kwolitere hụ na ihe ndị a bụ nrọ.

⁸ Mgbe chi boro, o nweghị udo na mmuo ya. O ziri ozi kpọkọta ndị majiki niile, na ndị ọkachamara niile nke Ijpt. Fero koro ha ihe ọ roro na nrọ. Ma ọ dighi onye nwere ike ikowara ya ihe nrọ ya pụtara.

⁹ Ma n'oge ahụ, onyeisi ndị na-ebu iko jekwuuru Fero gwa ya si, "Taa ka m chetara mmehie m.

¹⁰ Oge ahụ Fero were iwe megide ndị na-ejere ya ozi, o tinyere mụ na onyeisi ndị na-esi nri n'ulo mkporo nke di n'ebe onyeisi ndi nche eze bi.

¹¹ Onye obula n'ime anyi abuo roro nrọ n'otu abali, nrọ obula nwekwara nkowa nke ya.

¹² O nwere nwokorobia onye Hibru anyi na ya no n'ulo mkporo n'oge ahụ. Ọ bụ ohu onyeisi ndi nche eze. Anyi koro ya nrọ anyi roro. Ọ kowakwara anyi ihe nrọ anyi pụtara nye onye obula nkowa nke nrọ ya.

¹³ Ihe niile mere dika o si kowara anyi. E nyeghachiri m onodu m, ma kwuba onye nke ọzọ n'osisi."

¹⁴ Ya mere Fero ziri ozi ka a kpo Josef. E mere ngwangwa weputa ya site n'ulo mkporo ahụ. Mgbe ọ kpuchara afonụ* ya, gbanwee uwe ya, ọ biakwara n'ihu Fero.

¹⁵ Fero gwara Josef si, "Aroro m nrọ ma o nweghị onye obula nwere ike ikowara m ihe nrọ m roro pụtara. Ma anula m na a koro gi nrọ a roro, i nwere ike ikowa ihe nrọ ahụ pụtara."

¹⁶ Josef zara si ya, "Enweghị m ike ikowa nrọ n'ike aka m. Ma Chineke ga-enye Fero osisa udo dika ọ choro."

¹⁷ Mgbe ahụ, Fero malitere ikowara Josef nrọ ya. O kwuru si, "Eguzoro m n'akukụ osimiri Naịl na nrọ m.

¹⁸ Mgbe ahụ, ahuru m ehi asaa si na mmiri ahụ puta. Ehi ndi a mara abuba, ma gbaa agba. Ha bidokwara ita nri n'etiti ahihia riidi.†

¹⁹ Emesịa, a huru m ehi asaa ọzọ ka ha sikwa n'osimiri ahụ puta. Ehi ndi a ejighi ahụ. Ha bu ọkpukpu ọkpukpu, joro njọ ile anya. N'ezie, ahutubeghi m udi ehi di otu a n'ala Ijpt niile.

²⁰ Ehi asaa ndi a joro njọ riri ehi ndi ahụ buru ibu, bu ndi bu ha uto si n'osimiri ahụ puta.

²¹ Ma mgbe ha risiri ehi ndi a, nri ahụ emeghi ka udi ha gbanwee. Ha dikwa otu ha di. Mgbe m huseri ihe a, etetara m n'ura.

* **41:14** Otu ihe e ji maara ndi Ijpt bu ikpucha agiri isi na afonụ ha, ma nke a bughị omenaala ndi juu. † **41:18** Ahihia riidi bu ahihia na-epu n'akukụ osimiri Naịl

²² “Mgbe m roro nro ozo, a huru m ogbe oka asaa nke miri n’otu ukwu oka. Oka asaa ndi a buru ibu, di mma ile anya.

²³ Ogbe oka asaa ozo mikwara n’elu ukwu oka ahụ, ma ndi a kponwuru akponwu, fikpokwa afikpo n’ihi n’ikuku si n’owuwa anyanwu chakporo ha.

²⁴ Ma oka ndi a fikporo afikpo lodara oka asaa ndi ahụ mara mma. Akoolara m ndi majiki ihe ndi a, ma o dighi onye n’ime ha nwere ike ikowara m ihe nro ndi a putara.”

²⁵ Mgbe ahụ, Josef siri Fero, “Nro abuo Fero roro putara otu ihe. Chineke esitela na nro ndi a gwa Fero ihe o na-aga ime.

²⁶ Ehi asaa ndi ahụ buru ibu bu afo asaa. Ogbe oka asaa ndi ahụ buru ibu bukwa afo asaa. O bu otu nro ahụ, o bu ezie na i roro ya ugboro abuo.

²⁷ Ehi asaa ndi ozo ahụ di okpukpu okpukpu ndi putara mgbe ndi nke mbu putachara bu afo asaa. Otu a kwa ogbe oka ndi ozo fikporo afikpo nke ikuku si n’owuwa anyanwu mere ka ha fikporo bu afo asaa. Ha na-egosi afo asaa mgbe oke unwu ga-adi.

²⁸ “Dika m gwara Fero na mbu, Chineke egosila gi ihe o choro ime.

²⁹ Afo asaa na-abia ga-abu afo asaa mgbe nri ga-adi ukwu n’ala Ijpt niile.

³⁰ Emesia afo asaa oke unwu ga-eso ha. Mgbe ahụ, a ga-echefu uba niile nke ala Ijpt. Unwu a ga-ala obodo n’iyi.

³¹ Agaghi echetakwa na e nwere oge iba uba ihe oriri n’ala a, n’ihi oke unwu ahụ nke ga-eso ya ga-adi oke ukwu.

³² Ihe mere Fero ji roo nro a ugboro abuo bu n’ihi na Chineke ekpebiela na ihe ndi a ga-emezuriri. Chineke ga-emekwa ya n’oge na-adighi anya.

³³ “Ma ugbo a, ka Fero choo onye nwere ezi nghota na amamihe. Ya mee ya onyeisi ochichi n’ala Ijpt niile.

³⁴ Ka Fero mee nhoputa ndi nlekota ala Ijpt. Ka e debe otu uzo n’ime uzo ise nke nri niile a ga-enweta n’oge ahụ nri ga-adi ukwu n’ala Ijpt.

³⁵ Ka ha kpokotaa nri niile ga-adi n’oge iba uba nke ihe oriri, nke ga-adi n’afu ndi a na-abia. Ka ha kpokota ha n’ulo ichebe nri nke ga-adi n’okpuru ochichi Fero. Ka o buru nri e debere n’obodo di iche iche.

³⁶ A ga-echebe nri ndi a nke oma maka ndi bi n’ala a, ka o buru nri a ga-eri n’ime afo asaa ndi ahụ nke unwu ga-adi n’ala Ijpt, ka unwu ghara ibibi ala a.”

³⁷ Ntuputa ahụ di mma n’anya Fero na ndisi ochichi ya.

³⁸ Fero juru ndisi ochichi ya, “Anyi ga-achotali onye ozo dika nwoke a, onye mmuo nke Chineke di n’ime ya?”

³⁹ Ya mere Fero tughariri si Josef, “Ebe Chineke kpugheere gi ihe ndi a, o nweghi onye ozo nwere ezi nghota na amamihe dika gi.

⁴⁰ Gi onwe gi ga-abu onye na-elekota uloeze m. Ndi m niile ga-erube isi n’iwu obula i nyere. O bu naani n’ocheeze ka m ga-eji di ukwu kariya gi.”

Josef aghoo onye na-achi Ijpt

⁴¹ Fero gwara Josef, “Lee, emeela m gi onye nlekota ala Ijpt niile.”

⁴² Mgbe ahụ, Fero gbaputara mgbaaka[‡] eze ya gbanye ya Josef n’aka. O yikwasikwara Josef uwe e ji ezi akwa ocha duo, nyanye ya ihe inya n’olu nke e ji olaedo kpuo.

⁴³ O mere ka o nyaa inyinya ugbo ya nke abuo. Ndi oti mkpu na-etikwa n’ihu ya, “Gbuonu ikpere n’ala.” Otu a ka Fero si mee Josef onye na-achi ala Ijpt niile.

[‡] 41:42 Mgbaaka a na-agbanye na mkpisiaka bu ihe e ji emesi okwu ike. Est 3:10

⁴⁴ Fero gwakwara Josef si, “Ọ bụ mụ onwe m bụ Fero! O nweghị onye ọbụla ga-ewelita aka ma ọbụ ụkwụ ya n’ala Ijpt niile ma ọ bughị site n’ike i nyere ya.”

⁴⁵ Fero gurū Josef aha Zafenat-Pania. § Ọ kponyekwara ya, Asenat, nwa Pọtifera, onye nchụaja obodo a na-akpọ On,* ka ọ burū nwunye ya. Josef biara gazuo ala Ijpt.

⁴⁶ Josef gbara iri afọ atọ mgbe o bidoro iguzo n’ihu Fero eze Ijpt. O si n’ihu Fero puo, malite ijeghari ebe niile n’ala Ijpt.

⁴⁷ N’afọ asaa ahụ nke a na-eriju afọ, ala meputara nri n’ebe ọ di ukwuu.

⁴⁸ N’ime afọ asaa ndi a nke nri juru ebe niile n’Ijpt, Josef chikotara nri niile nke si n’ubi, ma chekwaa ha n’ulo e wuru maka iche nri n’obodo niile ahụ. N’obodo ọbụla, ka ọ na-etinye ihe oriri nke si n’ubi gbara ya gburugburu.

⁴⁹ Josef chekwara oka di ukwuu n’onuogugu, dika aja di n’akuku osimiri. A kwusiri igu ha onu n’ihi na ha hiri nne nke ukwuu nke na ha enweghi onuogugu.

⁵⁰ Tupu oge unwu ahụ ebido, Asenat nwa nwanyi Pọtifera, onye nchụaja nke On, mutara Josef umu ndi ikom abuo.

⁵¹ Josef gurū okpara ya Manase,† n’ihi na ọ siri, “Chineke emeela ka m chefuo ahuhụ m niile, mekwa ka m chefuo ndi ezinaulo nna m.”

⁵² Josef gurū nwa ya nke abuo Ifrem.‡ Ọ siri, “N’ihi na Chineke emeela ka m mia mkpuru n’ala nke ahuhụ m.”

⁵³ Afọ asaa nke uba nri nke diri n’ala Ijpt mechara gabiga.

⁵⁴ Afọ asaa nke unwu bidoro biawa dika Josef kwuru. Unwu no n’obodo niile, ma n’ala Ijpt niile nri di.

⁵⁵ Ka agu jidere ala Ijpt niile, ndi mmadu tikuru Fero ka o nye ha nri. Ma Fero gwara ndi Ijpt niile, “Jekwurunu Josef. Ihe ọbụla ọ gwara unu meenu ya.”

⁵⁶ Mgbe unwu ahụ gbasara ruo n’akuku niile nke ala ahụ, Josef meghepuru ulo ichebe nri niile bido iresi ndi Ijpt nri, n’ihi na unwu ahụ di njo n’ala Ijpt niile.

⁵⁷ Mba niile biara Ijpt izu nri site n’aka Josef n’ihi na unwu ahụ di njo n’uwa niile.

42

Umunne Josef abiaruo Ijpt

¹ Ugbu a, Jekob nuru na oka di n’Ijpt. Ọ siri umu ya, “Kedu ihe anyi jiri noro na-elerita onwe anyi anya”

² Ọ siri, “Lee anuru m na oka di n’Ijpt. Gbadatanu n’ebe ahụ zutara anyi oka ka anyi di ndu ghara inwu.”

³ Umunne Josef iri ndi ahụ gbadara Ijpt izuta oka.

⁴ Ma Jekob ekweghi ka Benjamin nwanne nta Josef soro ha gaa, n’ihi na ọ turu egwu na ihe ndaba ojo nwere ike ibiakwasị ya.

⁵ Otu a, umu Izrel so n’otutu ndi ozo ndi jekwara izuru nri n’Ijpt, n’ihi na unwu ahụ di njo n’ala Kenan.

⁶ N’oge a, Josef na-achi ala Ijpt, burukwa onye iresi ndi obodo oka di n’aka. Ya mere, mgbe umunne Josef rutere, ha biara hulata kpo isiala nye Josef.

§ 41:45 Aha a putara, Onye nwere ike di ka chi nke nwere ike ndu na onu. * 41:45 Pọtifera bu onye nchụaja nke obodo On. † 41:51 Aha a bu Manase putara Nchefu. ‡ 41:52 Ifrem putara Uba.

⁷ Mgbe Josef huru umunne ya, o matara ndi ha bu. Ma o kpara agwa dika onye na-amaghi ha, gwa ha okwu n'olu ike, si ha, "Ebee ka unu si bia?"

Ha zara, "Anyi si ala Kenan bia. Anyi biara izuru nri."

⁸ Josef matara umunne ya, ma ha onwe ha amataghi onye o bu.

⁹ Josef chetakwara nro ndi ahụ o roro banyere ha. O gwara ha okwu si ha, "Unu bu ndi nnyocha. Ichoputa adighi ike ala anyi mere unu ji bia."

¹⁰ Ha zara si, "Nna anyi ukwu, anyi bu ndi ohu gi biara izuru nri."

¹¹ Anyi niile bu umu otu nna. Ndi ohu gi bu ndi kwesiri ntukwasị obi. Anyi abughi ndi nnyoputa."

¹² Ma Josef gwara ha si, "Mba! Unu biara ichoputa akuku obodo anyi nke a na-echezighi nke oma."

¹³ Ha zara si ya, "Ndi ohu gi di umunne iri na abuo. O bukwu otu nna muru anyi niile. Nna anyi na nwanne anyi nta, onye ikpeazu o muru no na Kenan ugbu a. Ma otu onye n'ime anyi anwuola."

¹⁴ Josef sirị, "Ihe unu na-ako na-egosi na unu bu ndi nnyoputa, dika m gwara unu."

¹⁵ Nke a ka a ga-eji anwale unu. N'aha Fero di ndu, unu agaghi esi n'ebe a laa tutu nwanne unu nke nta ahụ abia n'ebe a.

¹⁶ Zipunu otu onye n'ime unu ka o gaa kpota nwanne unu nwoke. Ma aga m etinye ndi foduru n'ulo mkporo, tutu m choputa ma ihe unu kwuru o bu eziokwu maobu ugha. O buru ugha n'ezie, dika Fero na-adi ndu, unu bu ndi nnyoputa."

¹⁷ O tinyere ha niile n'ulo mkporo, hapu ha n'ebe ahụ abali ato.

¹⁸ Josef gwara ha, n'ubochi nke ato, "Nke a bu ihe unu ga-eme ma di ndu, n'ih na abu m onye na-atu egwu Chineke."

¹⁹ O buru na unu bu ndi ezi mmadu, ka otu onye n'ime unu nodu n'ebe a, n'ulo mkporo, ka ndi foduru buru oka bulaara ndi ezinaulo unu no n'agu.

²⁰ Ma kpotarany m nwanne unu nke nta n'ebe a, nke a ga-egosi na okwu unu bu eziokwu, na unu agaghikwa anwu." Ha mere otu a.

²¹ Ha gwaritara onwe ha okwu si, "N'ezie, o bu n'ih nwanne anyi nwoke ka ahuhu ndi a ji abiakwasị anyi. Anyi huru obi mgbawa ya, mgbe o nari o ka anyi chebe ndu ya, ma anyi egeghi ya nti. O bu nke a mere mmekpa ahụ ndi a ji biakwasị anyi ugbu a."

²² Ruben zara si ha, "O bu na mu agwaghi unu si unu hapu imejo nwantakiri ahụ, ma unu egeghi nti? Ugbu a, anyi na-asa ajuju banyere obara ya."

²³ Ha amataghi na Josef na-anu ihe ha na-ekwu, n'ih na onye nsughari okwu no n'etiti ha.

²⁴ O sitere n'ebe ha no tugharia gaa kwaa akwa. O loghachikwutere ha ozọ gwakwa ha okwu. O si n'etiti ha kpoputa Simion kee ya agbu ka ha na-ele ya anya.

²⁵ Josef nyere iwu ka e kpojuo oka n'akpa ha, tinyekwara onye obula ego o kwuru n'akpa ya. O nyere iwu ka e nye ha ihe ha ga-eri n'uzo. Mgbe e mesiri ihe ndi a,

²⁶ ha bokwasiri inyinya ibu akpa oka ha n'otu n'otu. Ha hapuru Ijpt lawa.

²⁷ Mgbe ha ruru ebe ha noro onodu abali, otu n'ime ha meghere akpa ya ka o nye inyinya ibu ya oka, o huru ego ya n'onu akpa ya.

²⁸ O gwara umunne ya si, "Lee, e tighachiri ego m kwuru. Lee ya n'akpa oka m."

Ike gwurū onye ọbụla n'ime ha. Site n'ahụ ịma jijiji ha leritara onwe ha anya si, "Gini bụ ihe a Chineke mere anyi?"

²⁹ Mgbe ha lakwutere nna ha Jekob n'ala Kenan, ha kọrọ ya ihe niile dakwasiri ha. Ha gwara ya si,

³⁰ "Nwoke na-achi ala ahụ gwara anyi okwu n'olu ike. O mesoro anyi mmeso dika anyi bu ndi biara inyochaputa obodo ha.

³¹ Ma anyi gwara ya si, 'Anyi bu ndi kwesiri ntukwasị obi, ndi na-abughị ndi nnyoputa obodo.

³² Anyi di umunne iri na abuo ndi nwere otu nna. Otu n'ime anyi anokwaghi, ma nke ntakiri na nna anyi no na n'ala Kenan taa.'

³³ "Mgbe ahụ, nwoke a, onye na-achi ala ahụ, siri anyi, 'Nke a ka m ga-eji mata ma unu bu ndi ezi mmadu. Hapuru unu m otu nwanne unu. Burunu oka, bulaara ndi ezinaulo unu aguu na-agugbu.

³⁴ Ma kpọtara m nwanne unu nke nta. Mgbe ahụ ka m ga-ama ihe unu bu. Ma unu bu ndi nnyoputa maobu ndi ezi mmadu. Mgbe ahụ, aga m ahapuru unu nwanne unu. Unu ga na-azukwa ahia n'ala a.' "

³⁵ Mgbe ha bidoro iwuputasi oka di n'akpa ha, lee, n'ime akpa oka onye ọbụla, a chọtara ego o kwuru n'akpa ya. Mgbe ha na nna ha huru ego ndi a, ha turu egwu.

³⁶ Ya mere, nna ha Jekob gwara ha si, "Unu agbawala m aka umu. Josef anoghi, Simion anokwaghi. Ma unu na-achọ iwezuga Benjamin. Naani m ka ihe niile ndi a na-emegide!"

³⁷ Mgbe ahụ, Ruben gwara nna ya si, "I nwere ike gbuo umu m ndi ikom abuo ma o buru na m akpoghachighi Benjamin. Tifee ya n'aka m, aga m akpoghachikwara gi ya."

³⁸ Ma Jekob siri, "Nwa m agaghi eso unu gaa. N'ihi na nwanne ya anwuola, o bukwa naani ya ka o foduru. O buru na nsogbu ezute ya n'uzo n'ije a, unu ga-eme ka m jiri isi awo m laa n'ili n'onodu mwute."

43

Njeru Ijpt nke ugboro abuo

¹ Ma unwu a siri oke ike n'ala ahụ n'oge a.

² O ruo, mgbe ha richara nri ha zutara n'Ijpt, nna ha gwara ha si, "Jeghachinu, zutara anyi ntakiri nri."

³ Juda gwara nna ya bu Jekob si, "Nwoke ahụ dosiri anyi aka na nti ike si, 'Unu agaghi ahụ ihu m ma o buru na nwanne unu esoghi unu bia.'

⁴ O buru na i ga-edunyere anyi nwanne anyi, anyi ga-agbada gaa zutara gi nri.

⁵ Ma o buru na i gaghi edunyere anyi ya, anyi agaghi agbada, n'ihi na nwoke a siri anyi, 'Unu agaghi ahụ ihu m ma o buru na nwanna unu esoghi unu.' "

⁶ Mgbe ahụ Izrel siri, "Gini mere unu ji wetara m nsogbu di otu a, site n'igwa nwoke ahụ na unu nwere nwanne ozo."

⁷ Ha zara si, "Nwoke a juru anyi ajuju di iche iche banyere onwe anyi, na ndi ezinaulo anyi. O si, 'Nna unu, o di ndu ugbo a? Unu nwere nwanne ozo?' Ya mere, anyi zara ajuju niile. O nweghi otu anyi siri mara na o ga-asị anyi kpota nwanne anyi."

⁸ Mgbe ahụ, Juda siri nna ya Izrel, "Dunye m nwantakiri a ka anyi bilie gawa, ka anyi di ndu ghara inwu, ma anyi onwe anyi, ma gi, ma umuntakiri anyi.

⁹ Aga m eji onwe m gbaa ebe n'ihu ya. I nwere ike itife ya n'aka m. O buru na m akpotaghachighi ya, kpobata ya n'ihu gi, mgbe ahụ, ita uta buru nke m n'ihu gi, n'ubochi ndu m niile.

¹⁰ A si nnoo na anyi egbughi oge niile a, anyi gaara aga ma lotakwari ugboro abuo."

¹¹ Mgbe ahụ nna ha Izrel gwara ha si, "O buru na o ga-adiriri otu a, gini ozọ ka anyi ga-eme. Kama mgbe unu na-aga, werenu n'akpa unu onyinye inata ihuoma nke bu ihe niile kachasi mma nke si n'ala a welaara nwoke a. Werenu nwantinti mmanu otite, na nwantinti mmanu anu, ha na uda di iche iche, na eso osisi maa, na akụ, na alumond.

¹² Werekwanu ego okpukpu abuo n'aka unu. Weghachirinu ya ego ahụ e tinyere n'onu akpa unu, eleghi anya o bu n'ohihie anya ka ha ji tinye ya.

¹³ Ngwa, kporonu nwanne unu nwoke bilienu laghachikwurunu nwoke ahụ.

¹⁴ Ka Chineke Onye puru ime ihe niile, mee ka nwoke ahụ nwee obi ebere n'ebe unu no. Ya meekwa ka o nwee ike ihapuru unu nwanne unu Simion na Benjamin ka ha soro unu lota. O burukwanu uche Chineke na m ga-agbara aka umu, ya mee dika o si choo."

¹⁵ Ya mere, ndi ikom ahụ weere onyinye ndi a, na okpukpu ego abuo n'aka, ma kporokwa Benjamin. Ha biliri ije. Garuo Ijpt, ma guzo n'ihu Josef.

¹⁶ Mgbe Josef lepuru anya hu Benjamin n'etiti ha, o gwara onye na-elekota ulo ya si, "Duru ndi ikom ndi a gaa n'ulo. Gbuo anu, kwadoo nri, n'ihu na ndi a ga-eso m rie nri ehie."

¹⁷ Odibo a mere dika Josef ziri ya. O duuru ndi ikom ndi ahụ gaa n'ulo Josef.

¹⁸ N'oge a, mgbe a kpobatarara ha n'ulo, ndi ikom ndi ahụ turu ujo, n'ihu na a kpobatarara ha n'ime ulo Josef. Ha siri, "O bu n'ihu ego ahụ e tighachiri n'akpa anyi n'oge mbu ka e ji kpobata anyi, ka o nwee ike ichota uzọ o ga-esi megide anyi, mesie anyi ike, si otu a were anyi na inyinya ibu anyi dika ndi ohu ya."

¹⁹ Ha bjaruru odibo Josef ahụ nso gwa ya okwu n'onu uzọ ulo ahụ.

²⁰ Ha siri ya, "Nna anyi ukwu, anyi biara ebe a n'oge mbu izu ihe oriri.

²¹ Ma, mgbe anyi rutere ebe anyi noro onodu abali, anyi meghere akpa anyi, choputa ego anyi kwuru n'ihu nri ahụ anyi zuru ka o di n'onu akpa anyi n'otu na otu. E sepukwaghi ya ihe o bu. Ya mere, anyi weghachiri ya n'oge a.

²² Anyi jikwa ego ozọ anyi ga-eji zuo ihe oriri. Ma anyi amaghi onye tinyere ego ahụ n'ime akpa anyi."

²³ Odibo ahụ zara si ha, "Udo diri unu, unu atula egwu, n'ihu na Chineke unu, na Chineke nna unu enyela unu akụ zoro ezo n'ime akpa unu. Ego unu kwuru ruru m aka." Mgbe ahụ, o hapuru ha gaa kpoputa Simion.

²⁴ N'oge ahụ, odibo ahụ duuru ndi ikom ndi ahụ bata n'ulo Josef, nye ha mmiri ha ji saa ukwu ha. O nyekwara inyinya ibu ha nri.

²⁵ Mgbe ahụ, umu Jekob kwadoro onyinye inata ihuoma ha ji bia, nke ha ga-enye Josef ma o bata n'etiti ehie, n'ihu na ha anula na ha ga-eri nri n'ebe ahụ.

²⁶ Mgbe Josef lotara ulo, ha wetaara ya onyinye di n'aka ha, daa n'ala, kpo isiala nye ya.

²⁷ Josef juru ha ajuju banyere odimma ha, juokwa ha si, "Agadi nna unu, nke unu gwara m ihe banyere ya, ahụ o dikwa ya? O ka dikwa ndu."

²⁸ Ha zaghachiri si ya, “Ahụ di ohu gi bu nna anyi. O ka no ndu.” Ha hulatarara isi ha, kpoọ isiala nye ya.

²⁹ Mgbe Josef welitere anya ya elu hu nwanne ya Benjamin, onye bu nwanne afo ya, o juru ha ajuju si, “Onye a o bu nwanne unu nke nta ahụ unu gwara m ihe banyere ya?” Tupu ha asaa ya ihe obula, o lere Benjamin anya si ya, “Ka amara Chineke diri gi, nwa m nwoke.”

³⁰ Mgbe ahụ kwa Josef mere osiso puo n’ezi icho ebe o ga-akwa akwa n’ihi na ohuhu o huru nwanne ya anya ozo meturu ya nnoo n’obi. O puru banye n’ime ulo ya kwaa akwa.

³¹ Emesja, o sara ihu ya, puta, jisie onwe ya ike nye odibo ya iwu ka o bute nri ahụ.

³² Ha doziiri ya nri nke ya iche, doziekwara umunne ya nri nke ha iche. Otu a kwa, ha dozikwara ndi Ijpt ya na ha na-eriko nri, nri nke ha iche. N’ihi na o bu ihe aru n’anya ndi Ijpt na ha na ndi Hibru ga-erikota nri onu.

³³ Ma mgbe e nyere ha onodu n’ihu Josef, e mere ka ha nodu dika ha si toto ibe ha. Nke okpara buru uzọ nodu, onye na-eso ya anodukwa. Otu a ka ha niile siri nodu ruo n’onye ikpezazu n’ime ha. Ha leritara onwe ha anya n’ihi na o juru ha anya.

³⁴ O sitekwara na nri e doziri ya nyebinye ha nri. Nri e nyere Benjamin di ukwu okpukpu ise kara nri nke e nyere ha niile. Ha na ya riri, nuokwa n’uju.

44

Iko olaocha a chotara n’akpa

¹ Mgbe ahụ Josef nyere odibo no n’ulo ya iwu si, “Gbajuo akpa ndi ikom ndi a nri. Tinyere ha nri nke onye obula n’ime ha nwere ike ibu, tinyekwa ego nke onye obula n’ime ha kwuru n’onu akpa ya.

² Ma tnye iko olaocha m n’ime onu akpa onye nke nta n’ime ha. Tinyekwa ego o kwuru n’ihi nri o zuru n’ime akpa ya.” Odibo a mere dika Josef gwara ya.

³ Mgbe chi boro, ha zipuru ndi ikom ndi a, ha na inyinya ibu ha.

⁴ Mgbe ha ji naani ihe nta gafee obodo ahụ, Josef gwara odibo ya si, “Bilie, chuso ndi ikom ndi ahụ oso. I zute ha, si ha, ‘Gini mere unu ji were ihe ojo kwughachi ihe oma?’

⁵ Gini mere unu ji zuru iko olaocha nna m ukwu, iko o ji anu ihe onu nu na nke o ji aju ase? Unu emeela ihe ojo n’ihi ihe a unu mere.’”

⁶ Mgbe odibo ahụ zutere ha, o gwara ha ihe ndi a.

⁷ Ma ha zara si ya, “Nna anyi ukwu, gini mere i ji ekwu udi okwu ndi a? Ihe aru ka o bu anyi ime ihe di otu a.

⁸ Lee, ego anyi chotara n’onu akpa anyi ka anyi sitere n’ala Kenan weghachi. Olee otu anyi ga-esi zuru olaedo maobu olaocha site n’ulo nna gi ukwu?

⁹ Onye obula n’ime anyi a chotara iko a n’aka ya ga-anwu. Anyi onwe anyi ga-aghoru nna anyi ukwu ndi ohu.”

¹⁰ Odibo ahụ zara si ha, “Ka o diri dika unu kwuru. Onye obula a chotara ya n’aka ga-abu ohu m. Ma ndi a na-achotaghi ya n’aka ha enweghi ita uta obula.”

¹¹ Ha mere ngwangwa, onye obula todatara akpa ya. Onye obula kwa meghere akpa ya.

¹² Odibo ahụ malitere n'onye ukwu n'etiti ha chọọ rute n'onye nta. Ọ bụ n'akpa Benjamin ka a chọtara iko ahụ.

¹³ Mgbe ahụ, ha dọwara uwe ha n'ihhi mwute. Onye ọbụla n'ime ha tighachiri ibu ya n'elu ịnyịnya ibu ya. Ha niile bidokwara ịlaghachi azụ n'obodo ha si pụta.

¹⁴ Mgbe Juda na ụmụnne ya loghachiri n'ụlọ Josef, ha huru Josef ka ọ nọ n'ebe ahụ. Ha dara n'ala n'ihu ya.

¹⁵ Ma Josef juru ha si, "Gini bụ ihe a unu mere? Ọ bụ na unu amataghi na onye dika m nwere ike imata onye zuru iko m?"

¹⁶ Ya mere Juda si ya, "Gini ka anyi ga-ekwu? Olee otu anyi ga-esi gosi n'aka anyi di ọcha? Chineke ekpugheela ikpe omuma ndi ohu gi. Lee, anyi bukwa ndi ohu onyenwe m. Anyi onwe anyi, tinyekwara onye a chọtara iko ahụ n'aka ya."

¹⁷ Ma Josef siri, "Ọ ga-aburu m ajo omume ime ihe di otu ahụ. Naani nwoke ahụ a chọtara iko ahụ n'akpa ya bụ onye ga-abu ohu m. Ma unu onwe unu nwere ike laa n'udo jekwuru nna unu n'udo."

Arịrịọ n'ihhi Benjamin

¹⁸ Juda jekwuuru ya, si, "Biko, onyenwe m, kwere ka ohu gi gwa gi okwu. Ewesola mu bu ohu gi iwe n'ihhi na i no onodu di ka Fero.

¹⁹ Onyenwe m, o bu gi juru ndi ohu gi ajuju si, 'Unu nwere nna maobu nwanne?'

²⁰ Anyi zara si, 'Anyi nwere nna onye bu agadi, na otu nwa nwoke o mutara n'agadi ya. Nwanne nwantakiri nwoke a anwula, ya mere naani otu a foduru n'ime umu nke nne ha mutara. Nna ya hukwara ya n'anya.'

²¹ "Mgbe ahụ, i si ndi ohu gi, 'Kpota nwantakiri a ka m hu ya anya.'

²² Ma anyi gwara onyenwe m si na 'Nwata a apughi ihapu nna ya, n'ihhi na nna ya ga-anwu ma o buru na o hapu ya.'

²³ Ma i gwara ndi ohu gi si, 'Unu agaghi ahụ ihu m anya ozo, ma o buru na nwanne unu a esoghi unu gbadata.'

²⁴ Mgbe anyi lakwuuru ohu gi bu nna anyi, anyi gwara ya okwu onyenwe m kwuru.

²⁵ "Mgbe nna anyi gwara anyi si, 'Laghachi gaa zuta nri,'

²⁶ anyi gwara ya na, 'Anyi agaghi agbada ma o buru na nwanne anyi nta agaghi eso anyi. N'ihhi na anyi enweghi ike ihu nwoke ahụ anya, ma o buru na nwanne anyi nta esoghi anyi.'

²⁷ "Oge ahụ, ohu gi bu nna anyi siri anyi, 'Unu maara na nwunye m muuru m umu nwoke abuo.'

²⁸ Otu n'ime ha funariri m, mgbe anu ohia dokasiri ya iperipe na iperipe. Ruo ugbo a, ahubeghi m ya anya.

²⁹ Ọ buru na unu anapukwa m onye nke a, si otu a mee ka ihe ojoo zute ya, o putara na unu ga-eme ka m jiri isi awo m laa n'ili n'onodu obi ojoo?'

³⁰ "Ya mere, o buru na m alaghachikwute ohu gi, bu nna anyi, ma nwantakiri a esoghi anyi, ebe o bu na e kekotara ndu nna anyi na ndu nwantakiri a,

³¹ mgbe o ga-ahụ na nwantakiri a esoghi anyi, o ga-anwu. Mgbe ahụ, anyi bu ndi ohu gi, ga-eme ka nna anyi jiri isi awo laa n'ili n'onodu obi ojoo.

³² Biko, onyenwe m, eji m ndu m zoro nna m ebe na m ga-elezi nwantakiri a anya. Asi m ya, 'O buru na m akpoghachighi nwantakiri a nye gi, ka ita uta buru nke m n'ihu gi bu nna m n'ubochi niile nke ndu m.'

³³ “Ya mere ugbo a, biko, ka ohu gi nọdu dika ohu onyenwe m n’oṅoṅdu nwantakiri a, ka nwantakiri a soro umunne ya laghachikwuru nna anyi.

³⁴ Aga m esi aṅaa laghachikwuru nna m ma o buru na mu na nwantakiri a esoghi? Enweghi m ike ilekwasi ihe ojojo ga-adakwasi nna m anya.”

45

Umunne Josef amara onye o bu

¹ N’oge a, Josef enwekwaghi ike ijite onwe ya aka n’ihu ndi na-ejere ya ozi. O welitara olu si, “Zipunu onye obula site n’ebe m no.” Ya mere, o nweghi onye ya na Josef no mgbe o kororo umunne ya onye o bu.

² O tiri mkpu akwa nke ndi Ijpt nuru, na nke ndi ulo Fero nukwara.

³ Josef gwara umunne ya si, “Mu onwe m bu Josef. Nna m o ka no ndu ugbo a?” Ma umunne ya enweghi onu ha ji asa ya, n’ihi na oke egwu jidere ha n’ihu ya.

⁴ Mgbe ahụ, Josef siri umunne ya, “Biko, bianu m nso.” Mgbe ha biara ya nso, o siri ha, “Abu m nwanne unu, Josef, onye unu rere ree gaa Ijpt.

⁵ Ma otu o di, ka o ghara iwute unu, unu atakwala onwe unu uta n’ihi orure unu rere m. N’ihi na o bu n’ihi ichebe ndu unu ka Chineke ji buru uzọ zite m n’ebe a.

⁶ Oge unwu agwuchabeghi. O bu ezie na afo abuo nke oke unwu agafeela, ma o foduru afo ise ozo n’ihu, oge a na-agaghi ako ihe obula n’ala, maobu iwere ihe obula n’ubi.

⁷ Chineke zitere m ka m buru uzọ bia n’ebe a n’ihi ime ka ndu foduru unu n’uwa, na izoputa ndu unu site n’uzo nnaputa di oke egwu.

⁸ “Ya mere, o bughu unu zitere m n’ebe a, kama o bu Chineke. Ya onwe ya emeela ka m ghoro Fero nna, na onyeisi ezinaulo ya niile, na onye na-achi ala Ijpt niile.

⁹ Ugbo a, meenu ngwa lakwuru nna m, si ya, ‘The ndi a ka Josef nwa gi nwoke kwuru, Chineke emeela m onye na-achi Ijpt niile. Egbula oge ibiakwute m.

¹⁰ I ga-ebi n’ala Goshen,* ka i nwee ike ino m nso, gi na umu gi, na umu umu gi, na igwe ewu na aturu gi, na igwe ehi gi, na ihe niile i nwere.

¹¹ N’ebe ahụ ka m ga-enyekwa gi ihe i choro, n’ihi na unwu afo ise ka di n’ihu na-abia. O buru na i meghe otu a, gi na ezinaulo gi na ihe niile bu nke gi ga-ada ukpa.’

¹² “N’ezie, anya unu na n’anya nwanne m Benjamin, ahula na mu onwe m ji onu m na-agwa unu okwu ndi a.

¹³ Unu ga-akoro nna m maka nsopuru niile a na-enye m n’ala Ijpt na ihe niile unu huru. Kpotakwanu nna m osiso ebe a.”

¹⁴ Ugbo a, o dakwasiri n’olu Benjamin, nwanne ya, kwaa akwa. Benjamin jidekwara ya n’olu kwaa akwa.

¹⁵ Emesia, o suturu umunne ya niile onu, bekwasikwa ha akwa. N’ikpeazu, umunne ya kpanyeere ya uka.

¹⁶ Mgbe akuko a ruru ulo Fero na umunne Josef biara, o toro Fero na ndisi ozi niile ya utu.

¹⁷ Fero gwara Josef si ya, “Gwa umunne gi, ka ha mee ihe otu a, ha bokwasi inyinya ibu unu ibu laghachikwa n’ala Kenan.

* **45:10** Ala Goshen bu ala na-emeputa nri n’ebe o di ukwu. O di na mpaghara akuku onu mmiri osimiri Najl.

¹⁸ Ha ruo, ha kpota nna gi, na ezinaulo ha, ka ha loghachikwute m n'ala Ijipt. N'ih na aga m enye ha ala kachasi mma n'Ijipt. Ha onwe ha ga-erikwa uru ala ahụ.

¹⁹ "Gwakwa umunne gi okwu si ha, 'Sitenu n'ala Ijipt were ugboala, nke unu ga-eji budata ndi nwunye unu na umuntakiri unu. Dutekwanu nna unu.

²⁰ Unu esogbula onwe unu banyere ngwa ulo unu, n'ih na ihe niile di mma n'ala Ijipt bu nke unu.' "

²¹ Ya mere umu Izrel mere ihe ndi a. Josef nyere ha ugboala dika Fero nyere n'iwu. O nyekwara ha nri ha ga-eri n'uzo.

²² O nyere onye o bua n'ime ha uwe mgbanwe ohuru, ma o nyere Benjamin nari shekel olaocha ato, na uwe mgbanwe ise.

²³ O zipuru nna ya ihe ndi a: inyinya ibu iri ndi e bokwasiri ihe mara mma niile si n'ala Ijipt, na nne inyinya ibu iri ndi e bokwasiri oka na achicha, na ihe ndi ozo di iche iche, n'ih ije ya.

²⁴ O zipuru umunne ya. Ma oge ha na-achọ ihapu ya, o gwara ha si, "Unu esekwala okwu n'uzo."

²⁵ Mgbe ahụ, ha hapuru ala Ijipt mecha rute ala Kenan, biakwute Jekob nna ha.

²⁶ Ha gwara ya si, "Josef ka no ndu. N'ezie, o bu ya na-achi ala Ijipt niile." Ma o siiri Jekob ike inabata akuko a. O kwenyeghi na o bu eziokwu.

²⁷ Ma mgbe ha gwasiri ya ihe niile Josef gwara ha, mgbe o hukwara ugboala niile Josef zitere ka e jiri bute ya, mmuo nna ha Jekob loghachiri.

²⁸ Mgbe ahụ Izrel kwuru si, "Ekwetala m! Josef nwa m ka di ndu. Aga m aga hu ya anya tupu m nwuo."

46

Jekob abiaruo Ijipt

¹ Izrel biliri ije, ya na ihe niile o nwere rute Biasheba. Ebe a, o churu aja nye Chineke nke nna ya Aizik.

² Chineke gwara Izrel okwu n'ohu nke abali. O siri, "Jekob! Jekob!" O zara si, "Lee m n'ebe a."

³ Chineke gwara ya si, "Abu m Chineke, Chineke nke nna gi. Atula egwu igbada Ijipt n'ih na aga m eme gi ka i ghoo mba di ukwu n'ebe ahụ.

⁴ Mu onwe m ga-eso gi agbada n'ala Ijipt. Mu onwe m ga-akpolatakwa gi ozo. Josef n'onwe ya ga-eji aka ya ekpuchikwa gi anya."

⁵ Jekob mechara si na Biasheba puta. Umu Izrel kuuru Jekob nna ha, na umuaka ha na ndi nwunye ha, kubanye n'ugboala ahụ Fero zitere ka ha ji bute ya.

⁶ Ha buuru anu ulo ha niile, na ihe onwunwe ha niile, nke ha kpatara n'ala Kenan, gaa Ijipt. Jekob na agburu ya niile so.

⁷ Umu ya ndi ikom niile, na umu umu ya ndi ikom niile, na umu ya ndi inyom niile, na umu umu ya ndi inyom niile, na ndi niile bu mkpuru afo ya, ka o kporo gaa Ijipt.

⁸ Ndi a bu aha umu ndi ikom Izrel, ya bu Jekob na umu umu ya, ndi sooro ya gaa Ijipt.

Ruben, okpara Jekob

⁹ Umu ndi ikom Ruben bu,
Hanok, na Palu, na Hezron na Kami.

¹⁰ Umu ndi ikom Simion bu,

- Jemuel, na Jamin, na Ohad, na Jakin, na Zoha, na Shaul. Nne Shaul bu nwanyị Kenan.
- 11 Ụmụ ndị ikom Livayi bu,
Geshon, na Kohat, na Merari.
- 12 Ụmụ ndị ikom Juda bu,
Ia, na Onan, na Shela, na Perez, na Zera. Ma Ia na Onan nwurụ n'ala Kenan.
Ụmụ ndị ikom Perez bu,
Hezron na Hamul.
- 13 Ma ụmụ ndị ikom Isaka bu,
Tola, na Puva, na Jashub, na Shimiron.
- 14 Ụmụ ndị ikom Zebulon bu,
Sered, na Elon, na Jaliil.
15 Ndi a bu ụmụ ndị ikom Lia mụrụ Jekob n'ala Padan Aram. O mutakwara otu nwanyị aha ya bu Daina. Ụmụ ndị ikom na ndi inyom ndi a di iri ato na ato.
- 16 Ụmụ ndị ikom Gad bu,
Zefon, na Hagi, na Shuni, na Ezbon, na Eri, na Arodi na Areli.
- 17 Ụmụ ndị ikom Asha bu,
Imna, Ishva, Ishvi na Beriya. Nwanne ha nwanyị bu Sera.
Ụmụ Beriya bu,
Heba na Malkiel.
18 Ndi a bu ụmụ a mụrụ Jekob site na Zilpa, odibo nwanyị ahụ Leban kponyere Lia nwa ya nwanyị. Ha di iri na isii n'onuogugu.
- 19 Ụmụ ndị ikom Jekob site na Rachel nwunye ya bu,
Josef na Benjamin.
20 N'ala Ijipt, a mụrụ Josef Manase na Ifrem, site na nwunye ya Asenat nwa nwanyị Potifera, onye nchụaja nke On.
- 21 Ụmụ ndị ikom Benjamin bu,
Bela, Beka, Ashbel, Gera, Neeman, Ehi, Rosh, Mupim, Hupim na Aad.
22 Ndi a bu ndi ikom nke Rachel mụrụ Jekob. Ha di iri na anọ.
- 23 Nwa nwoke nke Dan mụrụ bu,
Hushim.
- 24 Ụmụ ndị ikom Naftali bu,
Jaziil, na Guni, na Jeza, na Shilem.
25 Ndi a bu ụmụ ndi ikom a mụrụ Jekob site na Bilha, odibo nwanyị ahụ Leban kponyere nwa ya nwanyị Rachel. Ha niile di asaa.
- 26 Ya mere, ndi niile so Jekob gaa Ijipt, ndi bu ụmụ ụmụ ya, na-agughị ndi nwunye ụmụ Jekob niile, di iri mmadu isii na isii.
- 27 Tinyere ụmụ ndi ikom abuo amutara nye Josef n'Ijipt, ndi si n'ezinaulo Jekob gara Ijipt di iri asaa.
- 28 Jekob zipuru Juda ka jekwuru Josef ijuta ya uzọ Goshen. Mgbe ha rutere n'ala Goshen,
29 Josef kwadoro inyinya ugbo ya gawa Goshen izute nna ya Izrel. Mgbe Josef biara n'ihu nna ya, o makuru ya, bee akwa ogologo oge.

³⁰ Izrel gwara Josef si, “Ugbu a ejikerela m inwu, ebe m huru ihu gi anya ozo, mata na i ka di ndu.”

³¹ Mgbe ahụ, Josef gwara umunne ya na ndi ezinaulo nna ya niile si, “Ka m gaa koro Fero. Ka m gaa si ya, ‘Umunne m na ezinaulo nna m, ndi bi n’ala Kenan abiakwutela m.

³² Ha bu ndi ozuzu aturu, ndi na-elekota anu ulo. Ha chi igwe ewu na aturu ha, na igwe ehi ha, na ihe niile ha ji biri.’

³³ Ya mere, o buru na Fero akpo unu juo unu ajuju si, ‘Gini bu oru aka unu?’

³⁴ Unu ga-asị ya, ‘Ndi ohu gi bu ndi ozuzu anu ulo site na mgbe anyi bu umunta, dika nna nna anyi ha bu.’ Mgbe ahụ, o ga-ekwe ka unu biri n’ala Goshen. N’ihi na ndi niile na-azu ewu na aturu bu ndi akporo asi n’ala Ijpt.”

47

¹ Josef gara gwa Fero si, “Nna m na umunne m ejirila igwe ewu na aturu ha, igwe ehi ha na ihe niile ha nwere site n’ala Kenan bia n’ebe a. Ha no n’ala Goshen.”

² Mgbe o gara igwa Fero okwu, o duuru mmadu ise n’etiti umunne ya ndi ikom gosi ha Fero.

³ Fero juru umunne ya ajuju si ha, “Gini bu oru aka unu?”

Ha zara si ya, “Ndi ohu gi bu ndi ozuzu aturu dika nna nna anyi ha.”

⁴ Ha kwukwara si, “Anyi biara ino dika obia n’ala a n’ihi na unwu a siri oke ike n’ala Kenan. O nweghi nri igwe ewu na aturu anyi nwere iri n’ala ahụ. Ya mere, anyi na-ario ka i nye ndi ohu gi ike ka ha biri n’ala Goshen.”

⁵ Fero gwara Josef si, “Nna gi na umunne gi abiakwutela gi. Ha biri n’ala Goshen.

⁶ Ala Ijpt dikwa gi n’ihu. Horo ebe obula masiri gi nke dikwa ezi mma nye nna gi na umunne gi ka ha biri. Ka ha biri na Goshen. O burukwa na i maara ndi ikom n’etiti ha ndi nwere ike, mee ha ndi na-elekota igwe anu ulo m.”

⁷ Josef kpotara nna ya Jekob, mee ka o guzo n’ihu Fero. Jekob no n’ebe ahụ gozie Fero.

⁸ Fero juru Jekob si, “I gbaala afo ole ugbu a?”

⁹ Jekob zara Fero si ya: “Ebiela m dika onye obia nari afo na iri afo ato. Onuogugu afo ndi a ehighi nne, ma ha juputara n’ahuhu na nsogbu. Ma a norubeghi m onuogugu afo nna m ha gbara mgbe ha biri n’uwa dika obia.”

¹⁰ Jekob goziri Fero, site n’ihu ya puo.

¹¹ Ya mere, Josef mere ka nna ya na umunne ya biri n’ala Ijpt. O nyere ha ala kachasi mma n’ala ahụ na mpaghara Ramesis, dika Fero nyere n’iwu.

¹² Josef nyere nna ya na umunne ya na ezinaulo nna ya nri dika onuogugu nke umu ha si di.

Unwu na ukọ nri

¹³ Ma nri adighi n’ala ahụ niile n’ihi na unwu ahụ di nnoo njo. Ihe siri ike n’ala Ijpt ma n’ala Kenan n’ihi unwu a.

¹⁴ Josef chikotara ego niile di n’ala Ijpt, na n’ala Kenan, nke ndi mmadu ji kwuo ugwo nri ha zuru webata ha n’uloeze Fero.

¹⁵ Mgbe ego niile di ndi mmadu n’aka gwuchara n’ala Ijpt ma n’ala Kenan, ndi Ijpt niile biakwutere Josef si ya, “Nye anyi nri, gini mere anyi ga-eji nwuo n’ihu gi? Ego anyi agwula.”

16 Mgbe ahụ Josef zara si ha: “Jirinụ anụ ụlọ unu kwụọ ụgwọ nri m ga-enye unu, ebe ọ bụ na ego unu agwụla.”

17 Ya mere, ha kpụtara Josef anụ ụlọ ha. Josef nyere ha nri n’ọnọdụ inyinya ha, na atụrụ ha, na ewu ha, na ehi, na inyinya ibu ha. O were nri zụọ ha n’afọ ahụ n’ọnọdụ anụ ụlọ ha niile.

18 Mgbe afọ ahụ gafesiri, ha biakwutekwara ya n’afọ nke ọzọ si ya, “Anyị agaghị ezoro onyenwe anyị na ego anyị agwụla, na igwe anụ ụlọ anyị bụkwa nke gi. O nweghị ihe ọzọ fọdurụ anyị karịa ahụ anyị na ala anyị.

19 Gini mere anyị ga-iji nọọ n’agu n’ihu gi? Zuru anyị na ala anyị n’ọnọdụ ụgwọ anyị ga-akwụ maka nri i ga-enye anyị. Ka anyị na ala anyị buru ndi ohu Fero. Nye anyị mkpuru ubi ka anyị diri ndu ghara inwu, ka ala a ghara ibu ihe togboro n’efu.”

20 Ya mere, Josef zutara Fero ala Ijpt niile. Ndi Ijpt niile n’otu n’otu rere ala ha n’ihi oke unwu ahụ dakwasiri ha. Mgbe ahụ, ala ha niile ghorọ nke Fero.

21 Ya mere, Josef si otu a mee ka ndi Ijpt niile ghorọ ndi ohu Fero, site n’otu obodo n’ala ahụ ruo na nke ọzọ ya.

22 Ala nke Josef na-azutaghị n’oge a bụ naani ala ndi nchaja. N’ihi na ndi nchaja si n’aka Fero na-enweta nri ha site n’oge ruo n’oge. Ha nwekwara nri na-ezuru ha site na oke ahụ Fero na-enye ha. Ya mere ha ereghị ala ha.

23 Mgbe ahụ, Josef gwara ndi mmadu ahụ niile okwu si, “Lee, azuola unu taa, zukwaa a ala unu nye Fero.

24 N’oge owuwe ihe ubi, otu uzọ n’ime uzọ ise nke ihe unu nwetara n’ubi unu bụ nke Fero. Deberenu onwe unu uzọ anọ fọdurụ ka ọ buru ihe unu ga-akụ n’ubi na ihe unu ga-eri na ihe ndi ezinaulo unu, na nke umuntakiri unu ga-eri.”

25 Ha zara si ya, “I zoputala ndu anyi. Ka anyi huta amara n’ihu nna anyi ukwu. Anyi ga-abu ndi ohu Fero.”

26 Josef mere ka nke a buru iwu n’ala Ijpt niile ruo taa, na Fero ga-ewe otu uzọ n’ime uzọ ise nke ihe obula si n’ala. Naani ihe si n’ala ndi nchaja bu nke na-esoghi n’iwu a.

27 Izrel biri na Goshen nke di n’ala Ijpt. Ha kpatara akụ hie nne, muba n’omumu, ma n’onuogu.

28 Jekob biri n’ala Ijpt afọ iri na asaa. Ya mere, afọ niile Jekob gbara bu nari afọ na iri afọ anọ na asaa.

29 Mgbe ubochi onwu Izrel na-abiaru nso, ọ kpọọ Josef nwa ya si ya, “O buru na m ahutala amara n’ihu gi, tinye aka gi n’okpuru apata m, kwee m nkwa na i ga-egosi m obi ebere na ezi ntukwasị obi. Elila m n’ala n’Ijpt.

30 Kama, mgbe m nwuru, site n’ala Ijpt bupu m. Buru ozu m gaa lie ya ebe e liri nna m ha.”

Ọ zara, “Aga m eme dika i kwuru.”

31 Ọ siri ya, “Nuro m iyi na i ga-eme ya.” Josef nuro ya iyi. Izrel n’onwe ya, kpọọ isiala dika ọ dabere n’elu mkpanaka ya.

48

Jekob agozie umu Josef

1 Mgbe ihe ndi a gasiri, a gwara Josef si, “Lee nna gi na-aria oria.” Josef biliri duru umu ya ndi ikom abuo bu Manase na Ifrem gawa ileta ya.

2 Mgbe a gwara Jekob okwu si ya, “Nwa gi nwoke Josef abiala ileta gi.” Izrel chikotara ume ya, jisie ike, nodu ala n’elu akwa ya.

³ Mgbe ahụ, Jekob siri Josef, “Chineke, Onye puru ime ihe niile gosiri m onwe ya na Luz, n’ala Kenan, ma goziekwa m.

⁴ O siri m, ‘Lee, aga m eme ka i mia mkpuru, baakwa uba n’onuogugu. Aga m eme ka i ghoo ogbako otutu mba. Aga m enye gi ala a ka o buru ihe nketa ebighi ebi maka agburu gi ndi ga-esote gi.’

⁵ “Ugbu a, ana m eme umu gi ndi ikom abuo ndi a, ndi a mutaara gi n’ala Ijpt, umu nke m. Ha abuo, Ifrem na Manase, ga-abu umu m, dika Ruben na Simion si buru umu m.

⁶ Ma umu ozo a ga-amutara gi ga-abu nke gi. O bu aha umunne ha ndi a ka a ga-eji mara ha n’ala nketa nke ha.

⁷ Ana m eme nke a n’ihi na mgbe m si Padan Aram puta, nne unu Rechel, nwuru n’ala Kenan mgbe anyi ka no n’uzo ije anyi n’ebe ditu anya site na Efrat. N’akuku uzo e si aga Efrat, ya bu Betlehem, ka m likwara ya.”

⁸ Mgbe Izrel huru umu ndi ikom abuo Josef kpọ bịa, o juru Josef ajuju si, “Ndi a, bu ndi ole?”

⁹ Josef zara nna ya si, “Ha bu umu ndi ikom ndi Chineke nyere m n’ebe a.”

Ya mere, Jekob gwara ya si, “Kpotara m ha, ka m gozie ha.”

¹⁰ N’oge a, Izrel adighi ahuzikwa uzo nke oma n’ihi ime agadi ya. Ya mere, Josef duuru umu ya ndi ikom ndi ahụ bịa nso ebe nna ya no. Mgbe ahụ, Jekob suturu ha onu, makuo ha.

¹¹ Izrel siri Josef, “O nweghi mgbe m lere anya na m ga-ahụ ihu gi ozo. Ma Chineke emeela ka m hukwa umu gi.”

¹² Josef sitere n’ikpere* Jekob kupu umu ya, bịa hulata isi ala. O kpuru ihu ya n’ala mgbe o mere nke a.

¹³ Josef kporo ha abuo, Ifrem n’aka nri ya nke bu aka ekpe Izrel, na Manase n’aka ekpe ya nke bu aka nri Izrel, kpota ha bịa nna ya nso.

¹⁴ Ma Izrel setiri aka nri bikwasị ya n’isi Ifrem, nwa nke nta. Ma aka ekpe ya ka o setipuru bikwasị n’isi Manase bu okpara.

¹⁵ Mgbe ahụ, o goziri Josef si ya.

“Ka Chineke, onye nna m ha

Ebrahim na Aizik jere ije n’ihu ya

Chineke onye buru Onye zuru m dika aturu

ogologo ndu m niile ruo taa,

¹⁶ Mmuo ozi ahụ naputara m site n’ihe egwu niile,

ya gozie umu ndi ikom ndi a.

Ka ha buru ndi a kpokwasiri aha m

na aha nna m ha Ebrahim na Aizik,

ka ha mubaa

hie nne n’elu uwa.”

¹⁷ O wutere Josef mgbe o huru na nna ya bikwasiri aka nri ya n’isi Ifrem. O jidere aka nna ya iwepu ya n’isi Ifrem, ka o tukwasị ya n’isi Manase.

¹⁸ Mgbe ahụ, Josef siri nna ya, “I bikwasijoro aka gi. Onye a bu okpara, bikwasị aka nri gi n’isi ya.”

¹⁹ Ma nna ya juru, si ya, “Amaara m ihe m na-eme nwa m, Manase ga-aghọ oke obodo, ma nwanne ya nke nta ga-akarị ya idi ukwu, n’ihi na umu umu ya ga-aghọ otutu mba di iche iche.”

²⁰ O goziri ha n’ubochi ahụ si,

“N’aha gi ka Izrel ga-ekwuputa ngozi a,

‘Ka Chineke mee gi dika Ifrem na Manase.’”

* **48:12** I kuu mmadu n’ikpere, bu mmemme iji gosiputa na onye ahụ eku n’ikpere, a burula nwa onye ahụ kuu ya.

Ya mere o buru ụzọ kpọọ Ifrem tupu Manase.

²¹ Mgbe ahụ, Izrel gwara Josef okwu si ya, “Lee, mụ onwe m na-aga ịnwụ. Ma Chineke ga-anonyere unu, kpọghachikwa unu azụ n’ala nna unu ha.

²² Mụ onwe m na-enye gị otu akụkụ ugwu karịa nke ụmụmme gị, bụ ala ugwu ahụ m sitere na mma agha m na ụta m napụta ndị Amọrait ka ọ buru nke gị.”

49

Jekọb agozie ụmụ ya

¹ Mgbe ahụ, Jekọb kpọkọtara ụmụ ya ndị ikom niile n’otu si ha, “Zukoọnu ka m gwa unu ihe ga-adakwasị unu n’ụbọchị dị n’ihu.

² “Zukoọnu nuru, ụmụ ndị ikom Jekọb nuru okwu nna unu Izrel.

³ “Ruben, ọkpara m ka i bụ, ume m, ihe ngosi mbụ nke ike m, onye nsọpuru kwesiri, onye mbụ n’idi ike.

⁴ Onye na-agbanwe agbanwe dika mmiri di n’iyi, i gaghị abukwa onye mbụ, n’ihi na i banyere n’ihe ndina nna gị, i dinara n’ihe ndina m, meru ya.

⁵ “Simion na Livayi bụ ụmụmme. Mma agha ha bụ ngwa ihe ike.

⁶ Ka obi m ghara isonye n’izuzu ha, ka m ghara isonye n’ogbakọ ha, n’ihi na ha gburu mmadu n’oge iwe ha, bipukwa nkwonkwo ukwu ụmụ ehi na-echehi echiche.

⁷ Ihe a buru onu ka iwe ha bụ, n’ihi na o di njo. Onuma ha, o jobigara njo oke.

Aga m ekesa ha n’etiti ụmụ Jekọb Kpasaa ha n’etiti ndi Izrel.

⁸ “Gị, Juda, ụmụmme gị ga-eto gị. Aka gị ga-adi n’olu ndi iro gị. Ụmụ ndi ikom nna gị ga-akpo isiala nye gị.

⁹ I bụ nwa odum, gị, Juda, i si n’ichu nta lota, nwa m.

Dika odum, o na-amakpu, na-edina ala, dika nne odum, onye ga-anwa anwa kpotee ya?

¹⁰ Mkpanaka eze agaghị esite n’ebe Juda no wezuga onwe ya, maobu mkpanaka onyendu esi n’agbata ukwu ya puo, tutuu ruo mgbe eze ahụ nwe ya ga-abia, irube isi nke mba niile ga-abu nke ya.

¹¹ O ga-ekenye inyinya ibu ya n’osisi vaini, n’alaka kachasi mma ka o ga-ekenye nwa inyinya ibu ya.*

O ga-asakwa uwe ya na mmanya.

Uwe mwuda ya ka o ga-asukwa n’obara mkpuru vaini.

¹² Anya ya ga-acha uhie uhie karia mmanya vaini.

Eze ya ga-enwupukwa ocha karia mmiri ara ehi.

* **49:11** Nke a na-egosiputa iba uba n’ebe o di ukwu, maobu mmadu ibu ogaranya.

- 13 “Zebulun ga-ebi n’akuku osimiri.
O ga-abu ebe izuike nye ugbo mmiri.
Oke ala ya ga-agbatipu ruo Saidon.
- 14 “Isaka di ike dika inyinya ibu
na-amakpu n’etiti ogba aturu.
- 15 Mgbe o huru otu ebe izuike ya si di mma,
hu otu ala ya si maa mma,
o ga-ehudata isi ya ibu ibu aru;
were onwe ya nye iru oru ike.
- 16 “Dan ga-eme ka ikpe ziri ezi rute ndi ya aka
dika otu n’ime ebo Izrel.
- 17 Dan ga-adi ka agwo di n’akuku okporouzo,
dika ajuala di n’uzo ohia,
nke na-ata inyinya n’ikiri ukwu,
si otu a mee ka onye na-agba inyinya dalaa azu.
- 18 “O ONYENWE ANYI, ana m ele anya nnaputa gi.
- 19 “Gad bu onye usuu ndi o-ji-egbe-aga ga-abiakwasi,
ma o ga-aluso ha ogu, chukwa ha oso.
- 20 “Asha ga-esi n’ubi ya weputa nri gbara abuba,
nke na-adi ndi eze mma.
- 21 “Naftali dika nne ele a hapuru ahapu,
nke na-amuputa umu ele mara mma.
- 22 “Dika osisi vaini a kuru n’akuku iyi,
nke alaka ya na-awasa rigoro n’elu mgbidi,
na nke na-amu ezi mkpuru, otu a ka Josef di.
- 23 Ndi na-agbata uta sitere n’obi ilu luso ya agha,
ha gbara ya aku site n’ikpo asi.
- 24 Ma aka o ji jide uta nke ya adaghi mba,
ike agwughu ogwe aka ya,
n’ihi aka Onye di ike nke Jakob,
n’ihi Onye ozuzu aturu, Oke Nkume Izrel,
- 25 n’ihi Chineke nna gi, onye na-enyere gi aka,
n’ihi Onye puru ime ihe niile, ka o gozie gi,
site na ngozi nke eluigwe site n’elu,
ngozi nke osimiri di n’okpuru ala,
ngozi nke ara na akpanwa.
- 26 Ngozi niile nke nna gi, di ukwu kariya,
ngozi niile nke uguwu ukwu mgbe ochie,
kariakwa ngozi nke uguwu nta mgbe ochie,
Ka ngozi ndi a di iche dikwasi n’isi Josef,
dikwasi n’egedege ihu Josef, onye bu onyendu n’etiti umunne ya.
- 27 “Benjamin dika nkita ohia nke na-adogbu anu.
N’ututu, o na-eri anu o dogburu.
N’anyasi o na-ekesakwa ihe o gbutere.”

²⁸ Ndi a bu ebo iri na abuo di n'Izrel. Ihe ndi a bukwa ihe nna ha gwara ha mgbe o goziri ha, nye onye obula n'ime ha ngozi nke ruuru ya.

Onwu Jekob

²⁹ Emesja, o nyere ha ndumodu si ha, "N'oge na-adighi anya site ugbo a, aga m anwu. Unu aghaghi ili m n'ebe e liri nna m ha, n'ala Kenan, n'ime ogba ahụ di n'ohia Efron, onye Het.

³⁰ N'ime ogba di n'ohia Makipela, nke di nso na Mamre, n'ala Kenan, ohia Ebrahim zutara site n'aka Efron onye Het, maka ili ozu.

³¹ N'ebe ahụ ka e liri Ebrahim na Sera nwunye ya. N'ebe ahụ kwa ka e liri Aizik na Ribeka nwunye ya. N'ebe ahụ ka m liri Lia.

³² Ebrahim nna nna m zuru ala ahụ na ogba di n'ime ya site n'aka umu Het."

³³ Mgbe Jekob kwuchara okwu ndumodu ikpeazu ndi a nye umu ya ndi ikom, o chikotara ukwu ya n'elu akwa, kuo ume ikpeazu. A chikotara ya na ndi ya.

50

Olili Jekob

¹ Josef dakwasiri n'ihu nna ya, kwaa akwa, sutukwa ya onu.

² Josef nyere iwu, ka ndi dibia na-ejere ya ozi gbasie ozu nna ya. Ya mere, ndi dibia ahụ gbasikwara Izrel.

³ O were ha iri ubochi anọ igbasi ozu, n'ihu na nke a bu oge o kwesiri iwe ha ime ya. Mgbe nke a gasiri, a kwara ya n'ala Ijpt iri ubochi asaa.

⁴ Mgbe oge iru uju gafesiri, Josef gwara ndi ulo Fero si ha, "O buru na m ahutala amara n'ihu unu, biko, gwaranu m Fero otu a, si ya,

⁵ 'Nna m mere ka m nuora ya iyi mgbe o na-anwu, si, "Lee, agala m inwu, i ga-eli m n'ili m, nke m gwuuru onwe m n'ala Kenan." Ugbo a, biko ka m gaa lie nna m, ma loghachikwa.'"

⁶ Fero zara si ya, "Gaa lie nna gi dika o mere ka i nuo iyi na i ga-eme."

⁷ Ya mere, Josef gara ili nna ya. Otutu ndi mmadu sokwa ya. Ndisi ochichi Fero, na ndi okenye ulo ya, na ndi okenye a ma ama n'ala Ijpt.

⁸ Ndi ozo bukwa ndi ulo Josef niile, umunne ya, na ndi ulo nna ya. Naani umuntakiri, na igwe ewu na aturu ha, na igwe ehi ha, ka ha hapuru n'ala Goshen.

⁹ Ma inyinya ugbo na ndi na-agba inyinya, so ya gaa. Igwe mmadu gara ije a buru ibu nke ukwu.

¹⁰ Mgbe ha ruru ebe izocha oka nke Atad, n'ofe ozo nke Jodan, ha weere iti aka n'obi di ukwu tie aka n'obi ha n'ebe ahụ. Josef ruru uju ubochi asaa maka nna ya n'ebe ahụ.

¹¹ Mgbe ndi bi n'ala Kenan huru oke iru uju nke ebe izocha oka nke Atad ahụ, ha siri, "Nke a buuru ndi Ijpt iru uju di ukwu." N'ihu nke a, ha kporo ebe ahụ di nso na Jodan Ebel-Mizraim.

¹² Umu Jekob mere dika nna ha gwara ha.

¹³ N'ihu na ha buuru ozu ya laa n'ala Kenan, lie ya n'ogba ahụ di n'ohia Makipela, nke bu ala ubi Ebrahim zuru dika ala olili ozu, site n'aka Efron, onye Het; n'akuku Mamre.

¹⁴ Emesja, Josef laghachiri Ijpt ya na umunne ya, na ndi niile sooro ya gaa olili ozu nna ya, ngwangwa elichara nna ya.

Josef agbaghara umunne ya

¹⁵ Mgbe ụmụnne Josef hụrụ na nna ha anwụọla, ha sịrị, “Elegi anya Josef ga-akpọ anyị asi, kwughachi anyị ụgwọ ihe ojọọ niile anyị mere ya?”

¹⁶ N’ihi nke a, ha zipurụ Josef ozi sị, “Nna gi nyere iwu a tupu ọ nwụọ.

¹⁷ ‘Gwa Josef sị ya, Ariọọ m gi, gbaghara ihe ojọọ niile ụmụnne gi mere, na mmehie ha mere megide gi.’ Ugbu a, gbaghara mmehie anyị bụ ndị ohu Chineke nna gi.” Mgbe Josef nūrụ ihe ha kwuru, ọ kwara akwa.

¹⁸ Ụmụnne ya bjakwara daa n’ihu ya, sị, “Anyị bụ ndị ohu gi.”

¹⁹ Ma Josef sịrị ha, “Unu atụla egwu. Abụ m Chineke onye na-ekpe ikpe nke m ga-eji taa unu ahụhụ?”

²⁰ Ọ bụ ezie na unu chere ime m ihe ojọọ, ma Chineke chere ya ka ọ burụ ezi ihe, iji debe otutu ndụ dika ọ na-eme taa.

²¹ Ya mere, ụjọ atụla unu. Mụ onwe m ga-azụ unu na ụmuntakiri unu.” Ọ kasiri ha obi, gwa ha okwu bara ha n’obi.

Onwu Josef

²² Josef biri n’Ijpt, ya na ụmụnne ya, na ndị ulọ ha. Josef gbara nari afo na iri.

²³ Josef hụrụ ụmụ Ifrem, na ụmụ ụmụ ya. Ọ nọkwa ndụ hụ ụmụ Makia nwa Manase, ndị e kukwasiri n’ikpere ya.

²⁴ Mgbe ahụ, Josef siri ụmụnne ya, “Agala m inwụ, ma Chineke ga-abia ileta unu. Ọ ga-esi n’ala a kpoputa unu kpoakwa unu n’ala ahụ ọ nūurū Ebrahim na Aizik na Jekob iyi, na ọ ga-enye ha.”

²⁵ Mgbe ahụ, Josef mere ka ụmụ Izrel nūoro ya iyi sị, “Mgbe Chineke biara ileta unu, unu aghaghi i site n’ebe a chikoro okpukpu m.”

²⁶ Josef nwurū mgbe ọ gbara nari afo na iri. Ha gbasiri ozu ya, tinye ya n’ime igbe ozu, n’ala Ijpt.

Opupu

Eze na-amaghi Josef

¹ Ndi a bu aha umu ndi ikom Izrel, ndi sooro Jekob gaa biri n'ala Ijipt, onye obula n'ime ha kpọ ezinaulo ya.

² Ruben, Simion, Livayi na Juda;

³ Isaka, Zebulon na Benjamin;

⁴ Dan, na Naftali;

Gad na Asha.

⁵ Onuogugu umu Jekob ndi sooro ya gaa biri n'Ijipt di iri mmadu asaa. Ma Josef nori n'Ijipt.

⁶ Emesia, Josef na umunne ya niile nwuru, ma ogbo ahụ niile nwukwara.

⁷ Ma ihe gaara umu umu Izrel nke oma, ha mubara, di ukwuu n'onuogugu, juputa ala ahụ niile.

⁸ Ma mgbe eze ohuru nke na-amaghi Josef malitere ichi ochichi n'ala Ijipt,

⁹ o siri ndi ya, "Lee, ndi Izrel abaala uba nke ukwuu n'onuogugu dikwa ike kariya anyi.

¹⁰ Ngwanu, ka anyi were amamihe meso ha mmeso ojoo, ma o bughu otu a, ha ga-amuba kariya, mgbe agha ga-adaputa n'etiti anyi na ndi iro anyi, ha ga-esoro ndi iro anyi luso anyi agha, site n'ala a gbapu."

¹¹ N'ih i nke a, ha tinyere ndiisi ohu ga naeledo ha, bu ndi ga-eji oru mmanye kpagbuo ha. Ha wuuru Fero obodo Payitom na Ramesis, ebe o na-ehekwa ihe.

¹² Ma dika a na-ata umu Izrel ahuhu na-eleghi anya n'azu, otu a kwa ka umu Izrel gara n'ihu na-amuba n'onuogugu na-agbasakwa. Nke a mere ka ndi Ijipt tuo ndi Izrel egwu.

¹³ Ha ji oke oru mekpaa umu Izrel ahụ nke ukwuu,

¹⁴ mee ka ndu umu Izrel buru ndu juputara n'ihe ilu. Ha nyere ha oru ike nke ikpu brik na uru, tinyere oru di iche iche n'ubi ha. N'ime oru niile ha na-aru, ndi Ijipt mesiri ha ike nke ukwuu.

¹⁵ Mgbe ahụ kwa, eze Ijipt gwara ndi inyom Hibru na-agho nwa, ndi aha ha bu Shifra na Pua* si,

¹⁶ "Mgbe obula unu na-agho nwa ndi inyom Hibru, unu lezie anya n'okwute e ji amu nwa, o buru nwoke, gbuonu ya, ma o burukwanu nwanyi, hapunu ya ka o diri ndu."

¹⁷ Ma ndi inyom ndi a na-agho nwa emeghi ihe eze Ijipt gwara ha, n'ih i na ha turu egwu Chineke. Kama ha hapuru umu ndi ikom ndi a ndu.

¹⁸ Emesia, eze Ijipt kporo ndi inyom abuo ahụ juo ha si, "Gini mere unu ji nupu isi n'iwu m nyere unu site n'ihapu igbu umuntakiri ndi ikom Hibru a muru, dika m gwara unu?"

¹⁹ Ndi inyom ahụ zara Fero si, "Ndi inyom Hibru na-adi ike kariya ndi inyom Ijipt n'imụ nwa. Ha na-amuputachari umu ha tupu anyi erute."

* **1:15** Aha ndi inyom ndi a na-elekota ndi inyom Hibru ime na-eme, ziputara n'ebe o doro anya na ha bu ndi Ijipt.

²⁰ Ya mere, Chineke goziri ndi inyom ndi ahụ na-aghọ nwa. Ụmụ Izrel gara n'ihu na-amụba, ghọọ mba di ukwu.

²¹ Chineke n'onwe ya, nyekwara ndi inyom ahụ na-aghọ nwa ezinaulo nke aka ha n'ihu na ha turu egwu Chineke.

²² Mgbe ahụ, Fero nyere ndi ya niile iwu a, "A ga-atunye umuntakiri ndi ikom Hibru niile a muru oheru n'ime osimiri Nail, ma a ga-edebe umuntakiri oheru bu ndi inyom ndu."

2

Omumu Mosis na mgbapu ya

¹ N'oge a, otu nwoke onye Hibru si n'ebo Livayi, gakwara luo otu nwaada onye Livayi.

² Nwanyi a turu ime, muo otu nwa nwoke. Mgbe o heru na nwa oheru ahụ mara mma, o zoro ya n'ulo onwa ato.

³ Mgbe o na-enweghikwa ike izo nwantakiri a gaa n'ihu, o jiri ahija papiro* kpaa nkata, were korota tee n'ahu nkata ahụ niile igbochi mmiri ibata n'ime ya. O kunyere nwantakiri ahụ n'ime ya buru nkata ahụ debe ya n'akuku osimiri Nail ebe ahija mmiri na-eto.

⁴ Nwanne nwantakiri ahụ, nke nwanyi, gakwara guzo n'ebe di anya na-eche nwantakiri ahụ nche, ihu ihe ga-eme ya.

⁵ O dighi anya, ada Fero biara n'akuku osimiri Nail ahụ isa ahụ. Mgbe o no na-asa ahụ, umu agboghọ na-ejere ya ozi malitere igaghari n'akuku osimiri Nail. Ma ada Fero lepuru anya hu nkata ahụ n'etiti riidi, zie otu n'ime ohu ya nwanyi ka o gaa bute ya.

⁶ Mgbe o buputara ya, meghee ya, ada Fero heru nwantakiri ahụ ka o na-akwa akwa. O nwere omiko n'ebe nwantakiri ahụ no. O siri, "Nwatakiri a ga-aburiri otu n'ime umu ndi Hibru."

⁷ Mgbe ahụ, nwanne nwanyi nwantakiri a juru ada Fero si, "O bu m gaa chooro gi otu nwanyi n'ime ndi inyom Hibru ka o na-elekotaara gi nwantakiri a anya?"

⁸ Ada Fero zaghachiri si, "Ee, gaa mee otu ahụ." Nwaagboghọ ahụ gara ngwangwa n'ulo ha kpo nne nwantakiri ahụ.

⁹ Mgbe ha biaghachiri, ada Fero gwara nne nwantakiri ahụ si ya, "Kuru nwantakiri a, gaa zuputara m ya. Aga m akwu gi ugwo nke oma." Ya mere, nwanyi ahụ kuuru nwantakiri ahụ, gaa zuo ya.

¹⁰ Mgbe nwantakiri ahụ tolitere, nne ya kulaara ya ada Fero, ka o buru nwa ada Fero. Aha ada Fero guru ya bu Mosis, n'ihu o siri, "Esi m na mmiri guputa ya."

Mosis agbapu oso

¹¹ Otu ubochi, mgbe Mosis toro, o puru gaa n'ebe umunna ya no, ilele ha mgbe ha no na-aru oru ike ha. O heru otu onye Ijpt ka o na-eti onye Hibru ihe, bu otu n'ime umunna ya.

¹² Mosis lere anya n'akuku abuo. Mgbe o heru na o dighi onye na-ele ya anya, o gburu onye Ijpt ahụ, lie ya n'ime aja.

¹³ N'echi ya, Mosis puru hu ndi Hibru abuo ka ha na-alu ogu. Mosis juru onye nke ikpe mara ajuju si ya, "Gini mere i ji si otu a na-eti nwanna gi ihe?"

¹⁴ Ma onye ahụ juru Mosis ajuju si, "Onye mere gi onyeisi na onye ikpe n'etiti anyi? I na-achọ igbu m di ka i si gbuo onye Ijpt ahụ?" Mgbe ahụ

* 2:3 Bu ahija na-epu n'akuku mmiri

Mosis tury ọjọ. O kwuru n'ime onwe ya si, "Ndị mmadu amatala banyere ihe ahụ m mere."

¹⁵ Mgbe Fero nury ihe Mosis mere, o gbaliri igbu Mosis. Ma Mosis si n'ihu Fero gbapu oso gbaga ala Midia.[†] N'ebe ahụ o gara nodu ala n'akuku olulu mmiri.

¹⁶ Ma o nwere otu onye nchujaja obodo Midia mutara umu agboghọ asaa. N'oge a, ha biara iseta mmiri na igbanye ya n'ime ihe igbanye mmiri anu ulo maka inye igwe anu ulo nna ha mmiri.

¹⁷ Ma ufodu ndi na-azu aturu biara chupu ha. Mosis biliri oto, bia naputa ha, nyere ha aka nye igwe anu ulo ha mmiri.

¹⁸ Ha loghachikwutere nna ha, Reuel,[‡] onye juru ha si, "Gini mere unu ji lota n'oge taa?"

¹⁹ Ha zara nna ha si, "Otu onye Ijipt naputara anyi site n'aka ndi ozuzu aturu. O setaara anyi mmiri, nyekwa igwe anu ulo anyi mmiri."

²⁰ Nna ha juru ha si, "Olee ebe o no? Gini mere unu ji hapu ya n'ebe ahụ? Gaanu kpo o ya ka o soro anyi rie nri."

²¹ Mosis nabatara oku ahụ Reuel kporo ya ka ha na ya biri. O sokwara ha biri. Reuel kponyere Mosis Zipora, otu nwa ya nwanyi, ka o buru nwunye ya.

²² Zipora mutara nwa nwoke, onye Mosis kporo aha ya Geshom. N'ihu na Mosis siri, "Abu m onye obia n'ala ndi ozo."

²³ O ruo, mgbe otutu ubochi gara, Fero eze Ijipt nwuru. N'oge a, umu Izrel no na-asu ude n'ime onodu ibu ohu ha. Ha kwara akwa nke ukwu. Akwa ha kwara ka e nyere ha aka n'ihu onodu ibu ohu ha ruru Chineke nti.

²⁴ Chineke nury isu ude ha. O chetara ogbugba ndu ahụ ya na Ebrahim, na Aizik, na Jekob gbara.

²⁵ Chineke huru umu Izrel, ihe banyere ha metukwara ya n'obi.

3

Mosis n'ihu ohia na-enwu oku

¹ N'oge a, Mosis na-azu igwe anu ulo Jetro ogo ya nwoke, onye nchujaja na Midia. Otu ubochi, o duuru igwe anu ulo ndi a gaa n'akuku ozara. O batara Horeb,* ugwu Chineke.

² N'ebe ahụ, mmuo ozi nke ONYENWE ANYI mere ka o hu ya n'oku na-ere n'etiti ohia. Mosis huru na o bu ezie na ohia ahụ na-enwu oku ma o naghi ere oku.

³ N'ihu ya, Mosis chere n'obi ya si, "Aga m aga nso leruo ihe omimi a anya, otu oku si enwu ma ohia anaghi ere oku."

⁴ Mgbe ONYENWE ANYI huru na o tughariri ka o hu ihe na-eme, Chineke kporo ya oku site n'ime ohia ahụ, "Mosis! Mosis!"

O si, "Lekwa m n'ebe a."

⁵ Mgbe ahụ, o siri ya, "Abiakwala nso. Yipu akpukpoukwu gi, n'ihu na ebe i guzo bu ala di nso."

⁶ O siri, "Abu m Chineke nke nna gi. Chineke nke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob." Mosis zoro ihu ya, n'ihu na o tury egwu ilegide Chineke anya.

[†] 2:15 Midian bu otu n'ime umu Ebrahim mutara n'ikpeazu. Jen 25:2 Ndi Midia na-ebi n'akuku ugwu nke Ugwu Sainai. [‡] 2:18 Reuel bu aha ozo e ji mara Jetro ogo Mosis. Opu 3:1; Onu 10:29

* 3:1 Ugwu a na-aza, Ugwu Chineke maobu Ugwu Sainai. Opu 4:27; 18:5

⁷ Mgbe ahụ ONYENWE ANYỊ siri, “N’ezie, ahụla m nhụju anya nke ndị m nọ n’Ijpt, anụkwala m mkpu akwa ha, n’ihi aka ike nke ndị na-achi ha dika ndi ohu. N’ihi na ama m ahụhụ ha na-agabiga.

⁸ Ya mere, agbadatala m inaputa ha site n’aka ndi Ijpt na ikpopta ha site n’ala ahụ, idubata ha n’ala oma ahụ, nke sara mbara, ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya. Ala ebe ndi Kenan, na ndi Het, na ndi Amorait, na ndi Periz, na ndi Hiv, na ndi Jebus bi.

⁹ Ugbu a, akwa umu Izrel eruola m nti, ahukwala m otu ndi Ijpt si na-emegbu ha.

¹⁰ Ugbu a, aga m eziga gi ka i jekwuru Fero, ka i duputa ndi m bu umu Izrel site n’ala Ijpt.”

¹¹ Mosis siri Chineke, “Onye ka m bu na m ga-ejekwuru Fero, meekwa ka umu Izrel site n’ala Ijpt puta?”

¹² Chineke gwara ya si, “Aga m anonyere gi. Nke a ga-abu ihe ama nye gi na o bu m na-eziga gi. Mgbe i sitere n’ala Ijpt kpopta umu Izrel, unu niile ga-eke m ofufe n’elu ugwu a.”

¹³ Ma Mosis juru Chineke si, “O buru na m agwa umu Izrel si, ‘Chineke nna nna unu zitere m izi unu ozi,’ ha ga-aju m si, ‘Gini bu aha ya?’ Gini ka m ga-aza ha?”

¹⁴ Chineke siri Mosis, “ABU M ONYE M BU. Naani gwa umu Izrel na ‘ABU M zitere gi.’”

¹⁵ Chineke gakwara n’ihu gwa Mosis si, Si otu a gwa umu Izrel okwu. “ONYENWE ANYI, Chineke nna nna unu, Chineke Ebrahim, Chineke Aizik na Chineke Jekob, zitere m ibiakwute unu.”

Nke a bu aha m ruo mgbe ebighi ebi,
aha nke e ji echeta m
site n’ogbo ruo n’ogbo.

¹⁶ “Gaa, kpokota ndi okenye Izrel niile zie ha si, ‘ONYENWE ANYI Chineke nna nna unu, Chineke Ebrahim, Chineke Aizik, na Chineke Jekob, egosila m onwe ya, si m, Eleruola m onodu unu anya hu ihe a na-eme unu n’ala Ijpt.

¹⁷ Ekweela m nkwa ikpopta unu site n’ahuhu unu na-ahu n’ala Ijpt duru unu baa n’ala nke ndi Kenan, na ndi Het, na ndi Amorait, na ndi Periz, na ndi Hiv, na ndi Jebus bi n’ime ya. Ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya.’

¹⁸ “Ndi okenye Izrel ga-anabata ozi gi. Mgbe ahụ gi na ha ga-eso gaa n’ihu eze Ijpt gwa ya si, ‘ONYENWE ANYI, Chineke ndi Hibru ezutela anyi. Kwere ka anyi gaa njem n’ime ozara abali ato gaa choro ONYENWE ANYI Chineke anyi aja.’

¹⁹ Amaara m rii na eze Ijpt agaghi ekwe ka unu gaa, tutu ruo mgbe e ji aka ike kwagide ya.

²⁰ Ma aga m esetipu aka m tie Ijpt ihe otiti, site n’ihe iribama di iche iche nke m ga-eme n’etiti ya. Mgbe nke a gasiri, o ga-ahapu unu ka unu laa.

²¹ “Aga m emekwa ka unu nweta amara n’ihu ndi Ijpt, ka unu ghara igba aka mgbe unu na-ala.

²² Nwanyi obula ga-ario site n’aka nwanyị Ijpt onye agbataobi ya na nwanyị obia bi n’ulo ya, ihe niile e ji olocha na olaedo kpuo, na akwa di iche iche. Unu ga-eyikwasị ha umu unu ndi ikom na umu unu ndi inyom, bia si otu a kwakoro ngwongwo ndi Ijpt.”

4

Ihe iribama nye Mosis

¹ Mosis zaghachiri ya si, “Gini ga-eme ma o buru na ha agaghi ekwenye ihe m kwuru maobu aju ige m nti? O buru na ha asi, ‘ONYENWE ANYI egosighi gi onwe ya.’”

² Ma ONYENWE ANYI juru Mosis ajuju si ya, “Gini ka i ji n’aka?”

Mosis zara si, “O bu mkpanaka.”

³ ONYENWE ANYI siru ya, “Turu ya n’ala.”

Mosis tururu ya n’ala. Ma otu mgbe ahụ, o ghorọ agwo. Mosis sitere n’ebe agwo ahụ nọ gbapu oso.

⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ozo si ya, “Jide agwo ahụ aka n’odudu ya.” Mgbe Mosis mere nke a, agwo ahụ ghoghachikwara mkpanaka.

⁵ ONYENWE ANYI gwara Mosis si, “O buru na i mee ihe iribama a, ha ga-ekwere ihe i gwara ha. Ha ga-aghota na ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha, Chineke Ebrahim, Chineke Aizik, na Chineke Jekob gosiri gi onwe ya.”

⁶ ONYENWE ANYI gwara ya okwu ozo si, “Tinye aka gi n’ime uwe i yi n’ime ahụ gi.” Mgbe Mosis tinyere aka ya weputa ya, o chotara na ekpenta juputara n’aka ahụ nke na-enwu ezi ocha.

⁷ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, “Tinyekwa aka gi n’ime uwe i yi n’ime ahụ gi.” Mosis mere otu a. Mgbe o weputara aka ya ozo, o huru na o dighachiri dika akuku anu ahụ ya ndi ozo.

⁸ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI siru, “O buru na umu Izrel ekweghi gi maobu nabata ihe ama nke mbu, ha ga-ekwe ihe iribama nke abuo a.

⁹ Ma o buru na ha ekwenyeghi n’ihe iribama abuo ndi a ma o bukwanu gee gi nti; kute mmiri n’osimiri Nail, wupu ya n’ala akoro. Mmiri ahụ nke i kutere site n’osimiri ga-agbanwe, gho obara n’ala akoro.”

¹⁰ Mosis siru ONYENWE ANYI, “Biko Onyenwe m, abughi m onye mara ekwu okwu. O nwebeghi oge m ji buru onye oka okwu, na mgbe gara aga maobu site na mgbe i gwara ohu gi okwu. Lee, onye nwere ire na ebugbere onu di aru ka m bu.”

¹¹ ONYENWE ANYI juru Mosis ajuju si, “Onye mere onu mmadu? Onye na-emekwa ka nti mmadu chie ya, maobu ka mmadu daa ogbi? Onye na-eme ka mmadu hu uzọ, maobu kpuo isi? O bughi mu onwe m bu ONYENWE ANYI?”

¹² Ugbu a, gaa mee ihe m gwara gi. Aga m enyere gi aka ikwu okwu nke oma. Aga m agwakwa gi ihe i ga-ekwu.”

¹³ Ma o rioro, “Biko Onyenwe m, ziganu onye ozo.”

¹⁴ ONYENWE ANYI were iwe di oku megide Mosis si ya, “Kedu maka nwanne gi nwoke Eron onye Livayi, amaara m na o bu onye oka okwu. Lee, o na-abia izute gi. O ga-anuru onu mgbe o chotara gi.

¹⁵ I ga-agwa ya okwu, tinye okwu gi n’onu ya. Aga m enyere unu abuo aka ikwu okwu nke oma, aga m ezikwa unu abuo ihe unu ga-eme.

¹⁶ O ga-abu onye na-ekwuchite onu gi n’ebe ndi mmadu no. I ga-anu dika Chineke n’ebe o no, n’ihi na i ga-agwa ya ihe niile o ga-ekwu.

¹⁷ Ma i ga-ejide mkpanaka a di n’aka gi ka i nwee ike jiri ya mee ihe iribama.”

Nloghachi Mosis n’Ijpt

¹⁸ Emesia, Mosis loghachiri n’ulo ebe o bi, jekwuru Jetro ogo ya nwoke rioro ya si, “Biko kwere ka m laghachi n’Ijpt gaa chotara ma o nwere ndi ikwu m ka di ndu.”

Jetro siru, “Gaa n’udo.”

¹⁹ Ugbu a ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu n'ala Midia si ya, "Laghachi Ijipt n'ihu na ndi niile chorọ igbu gi anwuchaala."

²⁰ Mosis kpooro nwunye ya, na umu ya ndi ikom, nokwasi n'elu inyinya ibu, laghachi n'ala Ijipt. O jikwa mkpanaka Chineke ahụ n'aka ya.

²¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, "Mgbe i ruru Ijipt, hu na i gara n'ihu Fero mee ihe ebube niile m nyere gi ike ime. Ma aga m eme ka obi ya sie ike, ka o ghara ikwe ka ndi m laa.

²² I ga-agwa Fero okwu si ya, 'Nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru, Izrel bu Okpara m.

²³ Agwara m gi okwu si, "Hapu nwa m nwoke ka o si n'ala Ijipt puo gaa ebe o ga-anọ fee m ofufe," ma i juruaju. Ugbu a aga m egbu okpara gi."

²⁴ Mgbe Mosis na ezinaulo ya na-alaghachi Ijipt, ha rutere ebe ha ga-ezu ike abali. N'ebe ahụ, ONYENWE ANYI biakwutere Mosis choo igbu ya.

²⁵ Ma Zipora nwunye Mosis weere mma ntakiri bie nwa ya ugwu. O were ihe o biputara n'ugwu a metu n'ukwu Mosis, kwuo si, "N'ezie, i bu di obara n'ebe m no."

²⁶ N'ihu ya, ONYENWE ANYI hapuru Mosis. (Mgbe ahụ, Zipora kwuru si, "I bu di obara," n'ihu obibi ugwu ahụ.)

²⁷ Ugbu a, ONYENWE ANYI gwara Eron okwu si, "Gaa n'ime ozara ka izute Mosis." Eron gara jekwuru Mosis n'ugwu Horeb, ugwu Chineke, sutu ya onu.

²⁸ Mgbe ahụ Mosis gwara Eron ihe niile ONYENWE ANYI ziri ya ka o kwuo, ya na ihe iribama ndi ahụ niile o nyere n'iwu ka o mee.

²⁹ Mosis na Eron jeruru Ijipt kpoọ nzuko ndi okenye umu Izrel niile.

³⁰ Eron gwara ha ihe niile ONYENWE ANYI gwara Mosis. Mosis, n'onwe ya mere ihe iribama ahụ niile n'ihu anya ha.

³¹ Mgbe ahụ, ha kwenyere; dika ha nuru na ONYENWE ANYI eletala umu Izrel, ma hukwa ahuhu ha. Ha kporo isiala fee ya ofufe.

5

Mosis n'ihu Fero

¹ Emesja, Mosis na Eron jekwuuru Fero guzo n'ihu ya gwa ya okwu si, "The a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, 'Hapu ndi m ka ha gaa meere m mmemme di nsọ n'ime ozara.'"

² Fero zara si, "Onye ka ONYENWE ANYI bu m ga-eji gee nti n'olu ya ihapu umu Izrel ka ha si n'ebe a puo? Amaghi m onye o bu, agaghi m ekwekwa ka Izrel gaa ebe obula."

³ Ha zara si, "Chineke ndi Hibru zutere anyi. Biko kwere ka anyi gaa njem ubochi ato* n'ime ozara noo n'ebe ahụ choro ONYENWE ANYI Chineke anyi aja. O buru na anyi ajụ ige nti n'olu ya, o ga-eji oria ojo maobu mma agha kpochapu anyi."

⁴ Eze Ijipt zara ha si, "Mosis na Eron, gini mere unu ji na-ewepu umu Izrel aka site n'oru ha? Laghachinu n'oru unu!"

⁵ Fero gara n'ihu si, "Lee, ka ndi obodo a si di otutu ugbu a, ihe unu na-eme bu naani igbochi ha iru oru ha."

⁶ N'ubochi ahụ kwa, Fero nyere ndi nlekota† umu Izrel na ndi o mere ndisi n'ebe umu Izrel no iwu si,

* 5:3 N'ala Ijipt ehi na oke ehi bu anumanu a na-ahuta ka ihe di nsọ. Ya mere, ndi Izrel ji si na ha ga-aga njem abali ato n'ime ozara noo n'ebe ahụ choro Onyenwe anyi aja. † 5:6 Ndi nlekota ndi ohu na-aru oru bu ndi Ijipt, ma ndisi ndi oru ahụ, bu ndi Izrel.

7 “Unu enyekwala umu Izrel ahijia ha ga-eji kpuo brik‡ dika unu na-eme n’oge gara aga. Kama, ha ga-achota ahijia ahụ n’onwe ha.

8 Ozo, meenu ka onuogugu brik ha na-akpu diri ka o di na mbu, unu emela ka o diri ala. Ha bu ndi umengwu. O bu ya mere ha ji na-eti mkpu, ‘Ka anyi gaa n’ozara gaa choro Chineke anyi aja.’

9 Nyenu ha oru di ike, nke ga-ezi ha na ha ekwesighi ina nti n’okwu ugha Mosis na Eron na-ekwuru ha.”

10 Ndi na-achi ndi ohu na ndi nlekota jekwuuru umu Izrel si ha, “Ihe a ka Fero kwuru: ‘Agaghi m enyekwa unu ahijia ozo.’

11 Gaanu chotara onwe unu okporo ahijia ebe obula unu nwere ike ichota ya, ma nke a agaghi eme ka e gbubilata oru unu kwesiri iru.”

12 Ya mere ndi ha gbasasiri n’ala Ijpt niile ichikota okporo ahijia ha ji akpu brik.

13 Ndi na-achi ha nogidere na-akwagide ha si ha, “Ruchaanu oru unu kwesiri iru n’ubochi dika unu si aru ya mgbe a na-enye unu ahijia.”

14 Ndiisi oru Fero malitere iti ndi Izrel ha hoputara maka inyere ha aka ilekota ndi oru ihe, na-aju ha ajuru si, “Gini mere unu akputaghi oke onuogugu brik unu kwesiri ikputa unyaahu maobu taa?”

15 Mgbe ahụ, ndiisi oru ndi Izrel biakwutere Fero kwaara ya akwa si ya, “Gini mere i ji si otu a na-emeso ndi ohu gi mmeso?”

16 O dighi okporo ahijia a na-enye ndi ohu gi, ma ha na-asị anyi, ‘Kpuonu brik!’ A na-etikwa ndi ohu gi ihe, ma ita uta ekwesighi idiri anyi kama ita uta diri ndi gi.”

17 Fero zaghachiri ha si, “Ndi umengwu! N’ezie ndi umengwu ka unu bu. O bu ya mere unu ji nogide na-asi, ‘Ka anyi gaa choro ONYENWE ANYI aja.’

18 Laghachinu azu ugbu a n’oru unu. A gaghi enye unu okporo ahijia obula. Ma unu ga-aruputariri onuogugu brik di ka a choro n’aka unu.”

19 Ndiisi oru umu Izrel ghotara na ha no na nsogbu mgbe a gwara ha okwu si ha, “Unu ga-akputariri onuogugu brik unu kwesiri ikpu kwa ubochi.”

20 Mgbe ha si n’ihu Fero puo, ha zutere Mosis na Eron ebe ha no na-eche ha.

21 Ndi nlekota oru ndi a gwara Mosis na Eron okwu si, “Ka ONYENWE ANYI lee unu anya ma kpee unu ikpe. Unu emela ka anyi buru ihe na-esi ajo isi n’ihu Fero na ndi na-ejere ya ozi. Unu etinyela mma agha n’aka ha nke ha ga-eji gbuo anyi.”

Nkwa mgbaputa nke Chineke kwere

22 Mgbe ahụ Mosis laghachikwuru ONYENWE ANYI juo ya si, “Onyenwe anyi, gini mere i ji butere ndi a nsogbu? Gini mere i ji zite m?”

23 N’ihi na site na mgbe m jekwuuru Fero gwa ya okwu n’aha gi, o meela ka nsogbu dakwasị ndi a, ma i naputabeghi ndi gi.”

6

1 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, “Ugbu a, i ga-ahụ ihe m ga-eme Fero. N’ihi ike aka m, o ga-ezipu ha. N’ihi ike aka, o ga-achupu ha site n’ala ya.”

2 Chineke gara n’ihu gwa Mosis si, “Mu onwe m bu ONYENWE ANYI.”

‡ 5:7 Brik bu uru a gwakotara ya na okporo oka. O bu okporo oka ahụ e tinyere ya na-enye aka ime ka o sie ike mgbe a na-amị ya n’anwu. N’oge owuwe ihe ubi, a na-egbupu elu okporo oka, ma hapu ogwe ya. O bu ogwe ya ahụ, ka umu Izrel na-egburu, gwakota ya n’uru jiri ya kpuo brik.

³ Egosiri m Ebrahim na Aizik na Jekob onwe m dika Chineke, Onye puru ime ihe niile. Ma o dighi mgbe m mere ka ha mata aha m dika ONYENWE ANYI.

⁴ Emere m ka ogbugba ndu m guzosie ike n'etiti mu na ha, ogbugba ndu nke inye ha ala Kenan ebe ha biri dika ndi obia.

⁵ Ugbu a, anula m isu ude umu Izrel, bu ndi ahụ ndi Ijpt mere ka ha buru ndi ohu. Echetakwala m ogbugba ndu m.

⁶ "Ya mere, gwa umu Izrel, 'Abu m ONYENWE ANYI. Aga m akpopta unu site n'onodu ibu ohu ndi Ijpt. Aga m eme ka unu nwere onwe unu site n'onodu ibu ndi ohu nye ha. Aga m eji aka ike m nke m ga-esetipu, ya na ihe ngosiputa di ukwu nke ikpe ikpe m, gbaputa unu.

⁷ Mgbe ahụ, aga m ewere unu ka unu buru ndi m. Aga m abụ Chineke unu. Unu ga-amata na m bu ONYENWE ANYI, onye kpoptara unu site n'aka ibu ohu n'ala Ijpt.

⁸ Aga m akpobata unu n'ala ahụ m weliri aka m elu, nuo n'iyi, nye Ebrahim, na Aizik, na Jekob, ime ka o buru ihe nketa unu. Abu m ONYENWE ANYI.' "

⁹ Mosis gwara umu Izrel ihe ndi a, ma ha egeghi nti n'ih i da mba nke obi ha na ahuhu sitere na ndogbu n'oru ha.

¹⁰ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ozọ si,

¹¹ "Gaa gwa Fero eze Ijpt, ka o hapu umu Izrel ka ha puo n'ala ya."

¹² Mosis kwuru n'ihu ONYENWE ANYI si, "Mgbe umu Izrel na-anaghi m nti, olee otu Fero ga-esi naa m nti? Nke ka nke, enweghi m ike ikwu okwu nke oma."

Agburu Mosis na Eron

¹³ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu banyere umu Izrel na banyere Fero eze Ijpt. O nyere ha iwu si ha site n'ala Ijpt kpopta umu Izrel.

¹⁴ Ndi a bu aha ndisi ebo Izrel niile.

Umu ndi ikom Ruben, okpara Izrel bu,
Hanok na Palu, Hezron na Kami.
Ndi a bu agburu Ruben.

¹⁵ Umu ndi ikom Simion bu,
Jemuel, Jamin, Ohad, Jakin, Zoha na Shaul (onye nne ya bu onye Kenan).
Ndi a bu agburu Simion.

¹⁶ *Ndi a bu umu ndi ikom Livayi n'usoro e si muo ha:
Geshon, Kohat na Merari.

Livayi n'onwe ya gbara nari afọ na iri afọ atọ na asaa mgbe o nwuru.

¹⁷ Umu ndi ikom Geshon, n'agburu ha,
bu Libni na Shimei, n'usoro ezinaulo ha.

¹⁸ Umu ndi ikom Kohat bu,
Amram, Izha, Hebron na Uziel.

Kohat gbara nari afọ na iri afọ atọ na atọ mgbe o nwuru.

¹⁹ Umu ndi ikom Merari bu

* **6:16** N'usoro omumu a, o bu naani ndi ikom atọ e buru uzọ muo ka a kpọrọ aha. Mosis na Eron so na ndi ikom atọ Amram bu uzọ mta.

Mahali na Mushi.

Ndi a niile si n'agburu Livayi, dika ihe e dere banyere ha si di.

²⁰ Amram luru Jokebed, nwanne nna ya. Eron na Mosis bu umu ha ndi ikom.

Ma Amram gbara nari afọ na iri afọ atọ na asaa mgbe ọ nwuru.

²¹ Umu ndi ikom Izha bu Kora, Nefeg na Zikri.

²² Umu ndi ikom Uziel bu, Mishael, Elzafan na Sitri.

²³ Eron luru Elisheba, nwa Aminadab, na nwanne nwanyi Nashon. Umu ha bu, Nadab, na Abihu, Elieza na Itama.

²⁴ Umu ndi ikom Kora bu, Asia, Elkena na Abiasaf. Ndi a bu ndi ikwu Kora.

²⁵ Elieza, nwa Eron luru otu n'ime umu Putiel, onye mutaara ya Finehaz.

Ndi a bu aha ndisi ezinaulo Livayi dika ikwu ha si di.

²⁶ O bukwa Mosis na Eron ka ONYENWE ANYI gwara okwu si, "Sitenu n'ala Ijpt duputa umu Izrel dika onuogugu ha si di."

²⁷ Ha bu ndi gwara Fero, eze Ijpt okwu banyere ime ka umu Izrel site n'ala Ijpt puo. O bukwa otu Mosis na Eron ahụ.

Eron ga-ekwuchitere Mosis onu ya

²⁸ Otu ubochi, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu n'Ijpt,

²⁹ o siri ya, "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI, gaa gwa Fero eze Ijpt ihe niile m gwara gi."

³⁰ Mosis kwuru n'ihu ONYENWE ANYI si, "Lee, abụ m onye na-adighi ekwuzi okwu nke oma, gini mere Fero ga-eji gee nti n'ihe m ga-agwa ya?"

7

Ihe iribama di iche iche

¹ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Emeela m gi ka i diri ka Chineke n'ebe Fero no. Nwanne gi Eron ga-abukwa onye amuma gi.*

² I ga-agwa Eron ihe niile m gwara gi. O ga-ekwukwa ha n'ihu Fero, ripo ya ka o kwere ka umu Izrel hapu ala Ijpt.

³ Ma aga m eme ka obi Fero sie ike. O bu ezie na m ga-eme otutu ihe iribama n'ihe ebube n'ala Ijpt,

⁴ ma Fero agaghị ege unu nti. Mgbe ahụ aga m eme ka aka m biakwasi Ijpt. Aga m esite n'oke oru nke ikpe omuma di oke egwu, mee ka ndi m, Izrel, dika usuu ha niile si di, site n'ala Ijpt puo.

⁵ Ndi Ijpt ga-amata n'ezie na m bu ONYENWE ANYI, mgbe m setipuru aka n'Ijpt, ma site n'etiti ha kpoputa umu Izrel."

⁶ Mosis na Eron mere dika ONYENWE ANYI nyere ha iwu.

⁷ N'oge a, mgbe ha gwara Fero okwu, Mosis agbaala iri afọ asato. Ma Eron agbaala iri afọ asato na atọ.

Mkpanaka Eron agho agwo

* 7:1 Nke a putara, ga-abu onu na-ekwuru gi

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis na Erōn sị,

⁹ “Mgbe Fero ga-agwa unu okwu sị, ‘Meenụ ihe ebube.’ I ga-agwa Erōn okwu sị ya, ‘Were mkpanaka gị tupụ ya n’ala n’ihu Fero.’ O ga-aghọ agwọ.”

¹⁰ Mgbe ahụ, Mosis na Erōn jekwuuru Fero mee dika Onyenwe anyị nyere ha n’iwu. Erōn tupurū mkpanaka ya n’ala n’ihu Fero na ndị ozi ya. O ghọrọ agwọ.

¹¹ Ma Fero kpọkọtara ndị maara ihe, na ndị mgbaasi, na ndị majiki nọ n’Ijpt. Ha b́ara mee ụdị ihe iribama ahụ Mosis na Erōn mere site n’ihe nzuzo nke akaorū ha.

¹² Onye ọb́la n’ime ha tupurū mkpanaka ya, nke ghokwara agwọ. Ma mkpanaka ahụ Erōn tupurū, nke ghọrọ agwọ, loro mkpanaka ndị ahụ niile ndị Ijpt tupurū.

¹³ Fero nyichiri obi ya, mee ka o sie ike. O geghị Erōn na Mosis ntị dika Onyenwe anyị kwuru.

Mmiri aghọ ọbara

¹⁴ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis sị, “Obi Fero siri ike. O b́ nke a mere o ji na-aga n’ihu na-ajụ ka ndị m laa.

¹⁵ Ma otu ọ dī; n’isi ụtutu echi, jekwuru Fero tupu ọ gaa n’osimiri.† Guzoro n’akukū osimiri Naíl, jidekwa mkpanaka ahụ ghọrọ agwọ n’aka gị.

¹⁶ I ga-agwa Fero sị, ‘ONYENWE ANYỊ, Chineke ndị Hibru, ezitela m ka m gwa gị sị, hapụ ndị m ka ha gaa n’ozara fee m ofufe. Tutu ruo ugbu a, i juru ige ntị.’

¹⁷ Ugbu a ONYENWE ANYỊ kwuru nke a sị, ‘I ga-amata site na nke a na mụ onwe m b́ ONYENWE ANYỊ. Aga m ewere mkpanaka a nke m ji n’aka tie n’osimiri Naíl. O ga-agbanwe ghọ ọbara.

¹⁸ Azụ niile dī n’ime ya ga-anwụ. Osimiri ahụ ga-esikwa isi dika ihe rere ure. Nke a ga-eme ka ọ b́rụ ihe rara ahụ nye ndị Ijpt inụ mmiri site na ya.’”

¹⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis sị ya, “Gwa Erōn ka o setipụ mkpanaka ya n’elu mmiri niile dī n’Ijpt. Nke a metutara osimiri ha niile, mmiri ntakiri ha niile, ọdọ mmiri ha niile, na ebe niile ha na-echekota mmiri. Ọbara ga-epuputa ebe niile n’Ijpt, ite mmiri na ite aja na ite osisi niile.”

²⁰ Mosis na Erōn mere dī ka ONYENWE ANYỊ nyere ha n’iwu ime. N’ihu Fero na ndiisi orū ya, Erōn weliri mkpanaka ya tie ya n’elu mmiri dī n’osimiri Naíl. N’otu ntabi anya, mmiri ahụ gbanwere ghọ ọbara.

²¹ Ka azụ dī n’ime mmiri Naíl nwusiri, mmiri ahụ malitere na-esi isi ojo, nke mere ka ndị Ijpt hapụ inwe ike inụ mmiri sitere na ya. Ọbara juputakwara n’ala Ijpt niile.

²² Ma ndị majiki Ijpt jikwa ihe nzuzo ha mee ka mmiri chaa ọbara ọbara.‡ Nke a mere ka Fero nyichie obi ya. O naghị Mosis na Erōn ntị, dika ONYENWE ANYỊ gwara ha na ọ ga-eme.

²³ Fero tughariri laghachi n’ulọeze ya, na-echehị echiche banyere ihe niile ahụ e mere.

† **7:15** Ndị Fero na-aga n’osimiri Naíl ututu ubochi niile, n’ihi ikpe ekpere nye chi Naíl, onye ha weere ka nna chi niile. Ya mere, mmadu ime ihe ọb́la ga-emetuta osimiri Naíl dika onye ahụ imetu aka na mkpurubi ndi Ijpt. N’ihi na ha kwanyere na ihe ọb́la mee osimiri Naíl, n’ala Ijpt ga-aghọ ozara. ‡ **7:22** Ihe iribama (orja na-eefe efe) niile ndi a dī iche iche gosiputara ike Chineke n’ebe ihe niile e kere eke dī, karichasia n’ebe ihe e kere eke nke ndi mmadu na-eefe dika chi. O b́ n’etiti onwa mbu n’afọ ruo n’onwa anọ ka ihe iribama niile ndi ahụ mere.

²⁴ Ya mere, ndi Ijpt niile gwuru olulu mmiri n'akuku osimiri ahụ icho mmiri onunụ ebe ha na-enweghi ike inu mmiri sitere n'osimiri Nail.

Awo ejuputa n'ala Ijpt

²⁵ Ubochi asaa gasiri, site n'ubochi ONYENWE ANYI tichara ihe otiti ahụ na Nail.

8

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si, "Jekwuru Fero gwa ya, 'Nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru. Hapu ndi m, ka ha gaa fee m ofufe.

² O buru na i ju ihapu ha ka ha gaa, aga m eme ka awo juputa n'ala Ijpt niile.

³ Osimiri Nail ga-ejuputa n'awo. Ha ga-abata n'uloeze gi na n'ime onuulo ndina gi, ma n'elu ihe ndina gi, ma n'ulo ndi na-ejere gi ozi, ma n'ulo ndi gi niile, na n'ebe a na-esi nri, ma n'ime ihe e ji agwakota utu oka.

⁴ Awo ndi a ga-arigokwa n'ahu gi, na n'ahu ndi gi, na n'ahu ndi na-ejere gi ozi.' "

⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si, "Gwa Eron, 'Setipu aka gi ya na mkpanaka gi n'elu osimiri niile, na mmiri nta na odo mmiri ndi Ijpt, mee ka awo juputa ala Ijpt niile.' "

⁶ Eron setipuru aka n'elu mmiri niile nke Ijpt, awo putara kpuchie ala ahụ niile.

⁷ Ma ndi majiki Ijpt jikwa ihe nzuzo ha mee ihe ahụ Mosis na Eron mere. Ha mekwara ka awo juputa ala ahụ niile.

⁸ Fero kporo Mosis na Eron rigo ha si, "Rigonu ONYENWE ANYI ka o wepuru mu na ndi m awo ndi a. Emesia aga m ekwe ka ndi gi gaa churo ONYENWE ANYI aja."

⁹ Mosis zaghachiri Fero si, "Gi ka o diri igwa m mgbe m ga-arigo arigoro a n'isi gi na n'isi ndi gi, ka e wezuga awo ndi a site n'ulo unu, ma hapu naani ndi no n'osimiri Nail."

¹⁰ Mgbe ahụ Fero siri Mosis, "Achoro m ka i mee ya echi."

Mosis zaghachiri Fero si, "O di mma, ka o diri dika i kwuru. Mgbe ahụ, i ga-amata na o nweghi onye dika ONYENWE ANYI Chineke anyi.

¹¹ Awo ndi a niile ga-apu site n'ebe i no, na site n'ulo gi na site n'ulo ndi na-ejere gi ozi na site n'ulo ndi Ijpt niile. O bu naani n'osimiri Nail ka ha ga-anu."

¹² Mgbe Mosis na Eron sitere n'ulo Fero puo, Mosis kpokuru ONYENWE ANYI ka o wepu awo ndi a o mere ka ha biakwaso Fero.

¹³ ONYENWE ANYI mere ihe Mosis rigo. Awo ndi ahụ niile nwuru n'ime ulo, na n'ama, na n'ohia.

¹⁴ E kpokotara ozu awo ndi a niile n'ebe di iche iche. Isi ojo ha wetara n'ala ahụ di egwu.

¹⁵ Ma mgbe Fero huru na awo ndi a anwuchaala, o mechiri obi ya ju ige Mosis na Eron nti, dika ONYENWE ANYI kwuru na o ga-eme.

Umụ ndanda nta na-eke efe ejuputa ala Ijpt

¹⁶ Ya mere, ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya, "Gwa Eron, setipu mkpanaka gi, tie n'aja nke ala n'ala Ijpt niile, aja ya ga-aghọ anwu nta nke na-ata ata."

¹⁷ Mosis na Eron mere nke a. Mgbe Eron setipuru aka tie mkpanaka ya n'elu ala, anwu nta juputara n'ala Ijpt niile, n'ahu ndi mmadu, na n'ahu anumanu ha. Ndanda ndi a juputakwara n'uzuzu niile di n'ala ahụ.

18 Ndi Ijpt na-eme majiki gbaliri iji ihe nzuzo ha mee otu ihe ahụ Eron mere, ma ha enweghi ike ime ka anwu nta obula puta.

Ebe o bu na anwu nta ndi a juputara n'ahu mmadu na n'ahu anumanu niile.

19 Naani ihe ndi na-eme majiki gwara Fero bu, "Nke a bu akaoru Chineke." Ma Fero mere ka obi ya sie ike. O choghi ige, o buladi ndi majiki ya nti, dika ONYENWE ANYI kwuru na o ga-eme.

Usuu ijiji ejuputa ala Ijpt

20 ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya, "Bilie n'isi ututu echi jekwuru Fero. Mgbe o ga-aga n'osimiri,* gwa ya okwu si, 'Nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru, Hapu ndi m ka ha gaa fee m ofufe.

21 O buru na i choghi ime otu a, aga m eme ka igwe ijiji juputa n'ala Ijpt niile. Ha ga-ejuputa gi n'ahu na n'ahu ndi na-ejere gi ozi, na n'ahu ndi gi niile, na n'ime ulo unu niile.

22 "N'ubochi ahụ, igwe ijiji ndi a agaghi emetu ndi no na Goshen ebe ndi m bi. Mgbe ahụ ka i ga-amata na mu bu ONYENWE ANYI biara ije n'ala a.

23 Aga m emekwa ka o puta ihè na o nwere ihe di iche n'etiti ndi m na ndi gi. Ihe iribama a ga-emezukwa echi.'"

24 N'echi ya, ONYENWE ANYI mere dika o kwuru. Igwe ijiji di egwu n'onuogugu biara n'ala Ijpt, juputa n'ulo Fero, na n'ulo ndi niile na-ejere ya ozi, na n'ala Ijpt niile. E mere ka ala Ijpt buru ihe e ji ijiji mebie.

25 Mgbe ihe ndi a na-eme, Fero kporo Mosis na Eron gwa ha okwu si, "Gaanu choro Chineke unu aja, ma ka o buru n'ala Ijpt."

26 Mosis zaghachiri Fero si, "Nke ahụ abughi ihe ziri ezi, n'ihu na aja anyi na-aga ichuru ONYENWE ANYI Chineke anyi bu ihe ruru aru n'anya ndi Ijpt. O buru na anyi achoro aja a n'ihu ha, ha ga-eji nkume tugbuo anyi.

27 Anyi ga-aga njem ubochi ato n'ime ozara gaa choro ONYENWE ANYI Chineke anyi aja, dika o nyere anyi iwu ka anyi mee."

28 Fero zaghachiri ha si, "Aga m ekwenye ka unu ga choro ONYENWE ANYI Chineke unu aja n'ozara, ma unu agaghi aga ebe di anya. Ugbu a, kperenu m ekpere."

29 Mosis zara Fero si ya, "Ngwangwa m si n'ihu gi puo, aga m ario ONYENWE ANYI aririo. Echi, a ga-esite n'ulo Fero, na n'ulo ndi na-ejere ya ozi, na n'ulo ndi Ijpt niile wezuga ijiji ndi a. O ga-adi mkpa na Fero ga-elezi anya hapu igho aghughu ozo site iju ka umu Izrel gaa choro ONYENWE ANYI aja."

30 Mgbe ahụ, Mosis sitere n'ihu Fero puo roro ONYENWE ANYI ka o mee ka ijiji ndi a gabiga.

31 ONYENWE ANYI mere dika Mosis roro. Ijiji ndi a sitere n'ulo Fero na ulo ndi na-ejere ya ozi na ulo ndi Ijpt niile puo. O nwekwaghi ijiji o bula foduru n'ala ahụ.

32 Ma n'oge a, Fero gara n'ihu ime ka obi ya sie ike. O kweghi ka umu Izrel laa.

9

Oria metutara umu anu ulo

* 8:20 Eleghị anya o na-aga isa ahụ

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis sị ya, “Jekwuru Fero sị ya. ‘Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ Chineke ndị Hibru kwuru, “Hapụ ndị m ka ha gaa fee m.”

² Ọ bụrụ na ị jụ, ma gaa n’ihu igbochi ha,

³ aka ONYENWE ANYỊ ga-ewebata oke ọrịa na-eefe efe nke ga-abiakwasị igwe anụ ụlọ unu niile dị n’ubi. Ya bụ, ịnyinya unu, na ịnyinya ibu unu, na ịnyinya kamel unu, na ehi unu, na atụrụ unu na ewu unu.

⁴ ONYENWE ANYỊ ga-akpa oke n’etiti anụ ụlọ ndị Ijpt na nke ndị Izrel. N’ihi ya, o nweghị anụ ụlọ ọbụla si n’etiti anụ ụlọ ndị Izrel ga-anwụ.’”

⁵ ONYENWE ANYỊ ekwuola oge nke a ga-amalite sị, “Echi ka ONYENWE ANYỊ ga-eme ihe dị otu a n’ala a.”

⁶ N’ututu echi ya, ONYENWE ANYỊ mere dika o kwuru. Igwe anụ ụlọ niile dị n’Ijpt nwurụ. Ma ọ dighị otu n’ime anụ ụlọ ụmụ Izrel nwurụ.

⁷ Mgbe ahụ Fero zipurụ ndị mmadụ ndị gara chọputa na o nweghị otu n’ime anụ ụlọ ụmụ Izrel nwurụ. Ma ọ buladi mgbe ọ chọputara na nke a bụ eziokwu, ọ gbanweghị obi ya, ọ nọgidere jụ ikwe ka ndị Izrel laa.

Ọrịa etuto

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis na Erọn sị, “Sitenụ n’ekwu e ji esi nri kporo ntụ nke Mosis ga-awụli elu n’ihu Fero.

⁹ Ntụ ahụ ga-efesasi, dika uzuzu n’ala Ijpt niile. Ọ ga-ebute etuto nke ga-aghọ ọnya n’ahụ ndị mmadụ na ụmụ anụmanụ dị iche iche dị n’ala ahụ niile.”

¹⁰ Mosis na Erọn kpooro ntụ gaa guzo n’ihu Fero. Mgbe Fero nọ na-ele anya Mosis wuliri ntụ ahụ elu. Ọ ghoro etuto, nke gbawara ghoọ ọnya n’ahụ ụmụ mmadụ na ụmụ anụmanụ niile.

¹¹ Ndi majiki Ijpt enweghị ike iguzo* n’ihu Mosis, n’ihi etuto ndi juputara ha n’ahụ dika ọ di n’ahụ ndi Ijpt ndi ozo.

¹² Ma ONYENWE ANYỊ mere ka obi Fero sie ike. Ọ juru ige Mosis na Erọn nti dika ONYENWE ANYỊ gwara Mosis na ọ ga-eme.

Mkpuru mmiri a

¹³ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis ozo sị, “Bilie n’isi ututu echi gaa gwa Fero okwu sị ya, ‘Nke a bụ ihe ONYENWE ANYỊ Chineke ndi Hibru kwuru, Hapu ndi m ka ha gaa fee m ofufe.

¹⁴ Ma ọ bughị ya, n’oge a, aga m ezite ọrịa ojoo niile nke na-eefe efe, ka ha biakwasị gi, na ndi na-ejere gi ozi, na ndi Ijpt niile. Nke a ga-eme ka unu ghota na ọ dighi Onye ozo dika m n’elu uwa niile.

¹⁵ N’ihi na tupu oge a, agaara m esetipu aka m, jiri ajo ọrịa tie gi na ndi gi niile nke ga-egbuchapu unu site n’elu uwa.

¹⁶ Ma ọ bụ n’ihi nke a ka m ji guzobe gi, ka m gosiputa ike m n’ebe ino, ka e nwe ike kwusaa aha m n’uwa niile.

¹⁷ Ma ị nọ na-ebuli onwe gi elu megide ndi m, jụ na ha agaghị ala.

¹⁸ Ya mere, n’oge dika oge a echi, aga m ezipu oke ifufe nke ya na akummiri igwe so n’ala Ijpt niile. Udi ifufe a adibeghi mbu n’ala Ijpt, malite n’oge a toro ntoala ya rute ugbu a.

¹⁹ Ya mere, nye iwu ka a gaa ngwangwa n’ubi unu webata anụ ụlọ unu na ihe ndi ozo unu nwere n’ebe a ga-echebe ha, n’ihi na oke ifufe nke ya na mkpuru mmiri so ga-egbu mmadụ na anụ ụlọ ọbụla a hapuru n’ezi.’”

* **9:11** Ihe otiti ọrịa, bụ ihe iribama ndi mbu, metutara naani ihe ndi ahụ niile nke ndi Ijpt na-eefe dika chi. Ma ihe otiti ọrịa nke ugbu a, metutara ndi majiki Ijpt dika ihe ido aka na nti, ka ha gharakwa i biaghachi n’ihi imaa Mosis aka n’ihu.

²⁰ Ụfọdụ ndị na-ejere Fero ozi, ndị na-atụ okwu ONYENWE ANYỊ egwu mere ngwangwa gaa dulata anụ ụlọ ha, na ndị ohu ha.

²¹ Ma ndị ahụ na-enweghị nrube isi nye okwu ONYENWE ANYỊ hapụrụ ndị ohu ha nakwa anụ ụlọ ha n'ohia.

²² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis, “Setipụ aka gị n'eluigwe. Nke a ga-eme ifufe nke ya na mkpụrụ mmiri so malite izokwasị ala Ijpt niile, na umụ mmadụ, na anụmanụ, na ihe niile a kụrụ n'ubi n'Ijpt.”

²³ Mgbe Mosis setipụrụ mkpanaka ya n'ihu eluigwe, ONYENWE ANYỊ zidatara egbe eluigwe na oke ifufe nke ya na mkpụrụ mmiri so. Amụma egbe eluigwe chakwara n'ala. Ya mere, ONYENWE ANYỊ zidatara oke ifufe nke ya na mkpụrụ mmiri so n'ala Ijpt.

²⁴ Mkpụrụ mmiri dara, amụma gbukwara n'ihu nakwa n'azụ. N'ezie, ọ bụ oke ifufe dị n'ọ, ụdị nke a na-ahutubeghị n'ala Ijpt kemgbe ọ ghorọ nnukwu mba.

²⁵ Mkpụrụ mmiri ahụ tigburu ihe niile dị n'ohia, ma mmadụ ma anụmanụ niile dị n'ala Ijpt. O feturu ihe niile na-epu n'ubi, ma ahịhia niile dị n'osisi.

²⁶ Ma akụkụ ebe mkpụrụ mmiri ndị a na-erughị bụ naanị Goshen, ebe umụ Izrel bi.

²⁷ Mgbe ahụ Fero ziri ozi ka a kpọ Mosis na Erọn. O kwupụtara n'ihu ha sị, “N'oge a, emehiela m. ONYENWE ANYỊ bụ onye ezi omume, mụ na ndị m bụ ndị mejoro.

²⁸ Kpee ekpere riọọ ONYENWE ANYỊ n'ihia na oke mkpụrụ mmiri na egbe eluigwe a ezuola. Aga m ekwe ka unu gaa, unu agaghị atufukwa mgbe.”

²⁹ Mosis gwara Fero sị ya, “Mgbe m si n'obodo a pụọ, aga m esetipụ aka m n'ebe ONYENWE ANYỊ nọ, egbe eluigwe a, na ifufe a nke ya na mkpụrụ mmiri so ga-akwusikwa. Site na nke a, ị ga-amata na ụwa niile bụ nke ONYENWE ANYỊ.

³⁰ Ma amaara m na gị onwe gị na ndị na-ejere gị ozi adighị atụ ONYENWE ANYỊ Chineke egwu.”

³¹ Oke ifufe ahụ nke ya na mkpụrụ mmiri so mebiri ihe a kụrụ n'ubi, dika flakisi na ọka balị. N'ihia na n'oge a, ọka balị emenyela isi, flakisi etojuokwala maa ifuru.

³² Ma ifufe na mmiri ukwu ahụ emebighị ọka wiiti na spelti, n'ihia na ha achabeghị.

³³ Mosis hapụrụ Fero si n'obodo ahụ pụọ. Ọ gbasapụrụ aka ya abụọ n'ihu ONYENWE ANYỊ, egbe eluigwe na mkpụrụ mmiri ahụ kwusiri. Mmiri ozuzo kwusikwara izo n'ala ahụ.

³⁴ Mgbe Fero hụrụ na mmiri ozuzo na mkpụrụ mmiri na egbe eluigwe akwusila, o mehiere ọzọ. Ya na ndị na-ejere ya ozi gara n'ihu nyichie obi ha.

³⁵ Ya mere, Fero mere ka obi ya sie ike. Ọ juru ikwere ka umụ Izrel pụọ, dika ONYENWE ANYỊ gwararị Mosis.

10

Igurube ejuputa ala Ijpt

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu sị ya, “Jekwuru Fero n'ihia na emeela m ka obi ya, na obi ndị na-ejere ya ozi sie ike, ka m nwee ike ruo ọrụ iribama ndị a dị iche iche n'etiti ha.

² Nke a ga-abụ akụkọ unu ga-akoro umụ unu, na umụ umụ unu, banyere otu m si mesie ndị Ijpt ike, na otu m si ruo ọrụ iribama m n'etiti ha, ime ka unu mata na m bụ ONYENWE ANYỊ.”

³ Ozo, Mosis na Eron jekwuuru Fero gwa ya si, "Nke a bu ihe ONYENWE ANYI Chineke ndi Hibru kwuru, 'O bu ruo olee mgbe ka i ga-aju iwedata onwe gi ala n'ihu m? Hapu ndi m ka ha gaa fee m ofufe.

⁴ O buru na i ju ikwere ka ha gaa, n'ututu echi, aga m ezite igurube n'ala Ijpt.

⁵ Igurube ndi a ga-ekpuchi ihu ala Ijpt niile, ka mmadu obula hapu ihu ala anya. Ha ga-erichapu ihe ndi foduru bu nke ifufe na mkpuru mmiri ahụ na-emebighi, tinyere osisi niile na-eto eto n'ubi unu.

⁶ Ha ga-erichapu n'ulo gi, na n'ulo ndi na-erere gi ozi, na n'ulo ndi Ijpt niile. Ihe di otu a bu udi ihe na-emetubeghi na mbu, nke nna gi maobu nna nna gi ha na-ahutubeghi udi ya site na mgbe ha bidoro ibi n'ala a tutu ruo ugbu a.'" Mgbe ahụ, Mosis tughariri hapu Fero puo.

⁷ Ndi na-erere Fero ozi biakwutere ya, juo ya si, "Ruo ole mgbe ka nwoke a ga-anogide na-aburu anyi ihe onwunwa? Hapu ndi a ka ha laa, ka ha nwee ike ife ONYENWE ANYI Chineke ha ofufe. O bu na i ghotabeghi na e bibiela Ijpt?"

⁸ Mgbe ahụ, a kpoghachiri Mosis na Eron azu n'ihu Fero. O gwara ha si, "O di mma, gaa feenu ONYENWE ANYI Chineke unu ofufe." Fero jukwara ha si, "Olee ndi n'etiti unu ga-eso unu jee?"

⁹ Mosis zaghachiri si, "Anyi niile na-aga, umuntakiri na ndi okenye, umu anyi ndi ikom na ndi inyom, igwe ehi anyi na igwe ewu na aturu anyi; n'ihu na anyi na-aga ime mmemme di nsọ nye ONYENWE ANYI."

¹⁰ Fero siru, "Ka ONYENWE ANYI nonyere unu. Ma agaghi m ekwe ka unu na ndi inyom unu, na umuntakiri unu gaa. O doro anya na unu na-atu atumatu ojojo n'ime obi unu.

¹¹ O gaghi adi otu a! Jeenu naani* unu bu ndi ikom gaa fee ONYENWE ANYI unu ofufe, n'ihu na nke a bu ihe unu na-ariso." Mgbe ahụ a chupuru Mosis na Eron site n'ihu Fero.

¹² ONYENWE ANYI gwara Mosis si, "Setipu aka gi n'ala Ijpt ka igurube juputa na ya, kpuchie ebe niile, richapu ihe niile na-eto eto di n'ala ahụ bu nke ifufe na mkpuru mmiri ahụ hapuru."

¹³ Ya mere, Mosis setipuru mkpanaka ya n'elu ala Ijpt, ONYENWE ANYI mere ka ifufe nke si n'ebe anyanwu si awa fee n'ubochi ahụ niile na abali ahụ niile. N'ututu ya, ifufe ahụ si n'ebe anyanwu si awa bubatara igurube ndi ahụ.

¹⁴ Ha niile kpuchichara ala Ijpt niile, site n'otu akuku ruo n'akuku nke ozo. Nke a bu mbata igurube kachasi ibe ya njo n'Ijpt. Ijpt agaghi enwekwa nke dika ya ozo.

¹⁵ Ha kpuchiri ala niile ruo mgbe ochichiri gbachiri ya. Ha richapuru ihe niile na-eto n'ubi, na mkpuru niile na-amu n'osisi, bu nke ifufe na mkpuru mmiri ukwu ahụ hapuru. N'ikpeazu, o dighi ahia ndu foduru n'ala ma n'elu osisi n'Ijpt niile.

¹⁶ Na-atufughi oge, Fero ziri ozi ka a kpo Mosis na Eron. Mgbe ha biara, o gwara ha si, "Emehiela m megide unu na ONYENWE ANYI bu Chineke unu.

¹⁷ Biko gbagharakwa m mmehie nke a, ma rijo ONYENWE ANYI bu Chineke unu ka o wepuru m onwu nke a. Ekwere m nkwa na agaghi m ajukwa ozo ka unu laa."

¹⁸ Mosis hapuru Fero puo gaa kpeere ONYENWE ANYI ekpere.

* **10:11** N'usoro ofufe chi ndi Ijpt, o bu naani ndi ikom na-ahu ma na-emekwa ihe niile banyere ofufe, ndi inyom na umuntakiri adighi e sonyere ha. Ihe mere Fero ji na-ekwenyeghi na ndi inyom na umuntakiri ha ga-eso gaa, bu n'ihu ime ka ndi ikom ha nogide n'ohu n'ala Ijpt.

¹⁹ Ngwangwa, ONYENWE ANYI zitere ikuku nke si n'ebe anyanwu na-ada bja, nke bupuru igurube ndi ahụ site n'ala Ijpt, buba ha n'Osimiri Uhie. O dikwaghi otu igurube foduru n'ala Ijpt niile.

²⁰ Ma ONYENWE ANYI mere ka obi Fero sie ike, o kweghi ka umu Izrel gaa fee Chineke ofufe.

Ochichiri n'ala Ijpt

²¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si, "Setipu aka gi abuo n'eluigwe ka ochichiri gbaa n'ala Ijpt niile."

²² Mosis setipuru aka ya n'eluigwe. Oke ochichiri gbara abali ato n'ala Ijpt niile.

²³ Ndi Ijpt ahughi ihu ibe ha. Ha ahapughikwa ebe obibi ha abali ato ahụ. Ma umu Izrel nwere ihè n'ebe niile ha bi.

²⁴ Mgbe ahụ, Fero kporo Mosis si ya, "Gaanu fee ONYENWE ANYI unu ofufe. Unu na ndi inyom na umu unu nwere ike iga, ma unu ga-ahapu igwe ehi unu na igwe anu ulo unu gaa."

²⁵ Mosis zara, "I ghaghi ihapu anyi ka anyi were ihe aja na aja nsure oku, nke anyi chee n'ihu ONYENWE ANYI Chineke anyi."

²⁶ Igwe anu ulo anyi ga-esoro anyi. O nweghi ihe o buka anyi ga-ahapu n'ihu na anyi ga-eji ufodu n'ime ha fee ONYENWE ANYI Chineke anyi ofufe. O bukwa naani mgbe anyi ruru n'ebe ahụ ka anyi nwere ike imata ihe anyi ga-eji fee ONYENWE ANYI anyi ofufe."

²⁷ Ma ONYENWE ANYI mere ka obi Fero sie ike. O kweghi ka ha laa.

²⁸ Fero gwara Mosis si, "Si n'ihu m puo. Lezie anya hu na i biaghi n'ihu m ozo. Ubochi obula i nwara bja n'ihu m, onye nwuru anwu ka i ga-abu."

²⁹ Mosis zaghachiri Fero si, "The i kwuru di mma, agaghi m abiakwa n'ihu gi ozo."

11

Ogbu umu e buru uzo muo

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis, "Aga m ewetara Fero na Ijpt otu ihe otiti ozo. Mgbe nke a gasiri, o ga-ekwe ka unu si n'ebe a puo. N'eziokwu, o ga-eji aka ya chupu unu n'ala ya.

² Gwa nwoke na nwanyi Izrel obula ka ha jikere. Ha ripo ndi agbataobi ha bu ndi Ijpt, ka ha nye ha ihe obula e ji olaocha na olaedo kpuo."

³ ONYENWE ANYI mere ka umu Izrel nweta ihuoma n'ebe ndi Ijpt, na ndi agbataobi ha no. Nke ka nke, Mosis ghoru onye a na-asopuru n'etiti ndi ozi Fero na n'ihu ndi Ijpt niile.

⁴ Ya mere, Mosis siri, "The a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'N'ihe dika n'etiti abali taa, aga m agafe n'ime ala Ijpt niile.

⁵ Mgbe nke a na-eme, ndi ikom niile e bu uzo muo* n'ala Ijpt ga-anwu, site n'okpara Fero, onye no ugbu a n'ocheeze ya, ruo n'okpara ohu onye nwanyi na-akwo ihe na nkume ikwo nri, na umu ehi niile e bu uzo muo.

⁶ Mgbe nke a mere, iti mkpu akwa di ukwu ga-adi n'ala Ijpt, udi ga-ada n'ala Ijpt niile nke na-adibeghi n'ala Ijpt, udi iti mkpu akwa nke na-agaghi adikwa ozo.

⁷ Ma n'ebe umu Izrel no, nkita agaghi agbo nwoke maobu nwanyi maobu anumanu obula uja.' Site na nke a, i ga-amata na ONYENWE ANYI na-akpa oke n'etiti ndi Izrel na ndi Ijpt.

* **11:5** Gbaa gburugburu ala niile di n'etiti owuwa anyanwu, odinihu ezinaulo obula na-adabere n'okpara.

⁸ Ndi ọchichi gi ndi a ga-abia gbuo ikpere riqo m si m, 'Biko kporo ndi gi puo n'obodo anyi.' Mgbe ha mesiri nke a, aga m apu." Iwe were Mosis mgbe o si n'ulo Fero na-aputa.

⁹ ONYENWE ANYI agwalari Mosis si ya, "Fero agaghi ege gi nti. Nke a ga-enye m ohere ime otutu ihe ebube di iche iche n'Ijpt."

¹⁰ O bu ezie na Mosis na Eron mere ihe ebube ndi a n'ihu Fero, ma ONYENWE ANYI mere ka obi Fero sie ike, ka o hapu ikwe ka umu Izrel si n'ala ya puo.

12

Mmemme Ngabiga na nke achicha na-ekoghi eko

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu n'ala Ijpt si ha,

² "Onwa a ga-aburu unu isi onwa. O ga-abu onwa mbu nke onwa niile n'afu unu.

³ Gwa ogbako umu Izrel niile okwu si ha, N'afu obula, n'abali iri nke onwa a, nwoke obula ga-eweta nwa aturu n'isi ezinaulo obula.

⁴ Ezinaulo obula nke dikariri nta, nke na-enweghi ike iweta na iricha otu nwa aturu, ga-ejekwuru ezinaulo ozo dikwa nta, ka ha jikotaa onwe ha onu weta nwa aturu. Ndi ga-ejikota onwe ha onu aghaghi ibu uzọ pia mmadu ole ha ga-adi nwee ike richaa otu aturu.

⁵ Nwa aturu a ga-eweta ga-abu oke gbara naani otu afu, nke na-enweghi ntupo obula n'ahu ya. Unu nwere ike horo aturu maobu ewu.

⁶ Unu ga-elekota ya anya ruo n'ubochi nke iri na anọ nke onwa a. N'abali ubochi ahụ ka ogbako Izrel niile ga-egbu ya.

⁷ Ha ga-ewere obara ya tee n'elu na n'akuku ibo onu uzọ nke di n'ezinaulo ha niile, ebe ha ga-anọ rie anu aturu ahụ.

⁸ Ha ga-eri anu aturu a, nke a ga-ahu n'oku n'abali ahụ, ya na achicha na-ekoghi eko, na ahia ndu na-elu ilu.

⁹ A gaghị eri nwa aturu obula na ndu, a gaghị esikwa ya esi, kama a ga-ahu ya n'oku. A ga-ahu akuku ahụ nwa aturu obula n'oku, tinyere isi ya, ukwu ya na ihe di n'ime afu ya.

¹⁰ Unu agaghị erifodu ya ruo n'ututu echi ya. Nke obula ga-afodu n'abali ahụ, a ga-akpo ya oku.

¹¹ Otu a ka unu ga-esi rie ya: yirinu uwe unu, na akpukpoukwu unu.* Jirikwanu mkpara unu. Jikerenu dika ndi na-aga njem di anya. Unu ga-eri anu aturu a na achicha na-ekoghi eko ngwangwa. A ga-akpo oriri a Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI.

¹² "Aga m agafe n'ala Ijpt n'abali ahụ, igbu ndi ikom niile e bu uzọ muo n'ala Ijpt, ma mmadu, ma anumanu. Aga m emekwa ka ikpe omuma biakwasị chi ndi ozo ahụ niile Ijpt na-efe ofufe. Abụ m ONYENWE ANYI.

¹³ Obara ahụ unu ga-ete n'onu ibo ulo unu ga-abu ihe ama igosi ebe unu bi, n'ihia na mgbe m huru obara ahụ, aga m agafe unu. O nwekwaghị ihe otiti ga-abiakwasị unu mgbe m ga-egbu ndi Ijpt.

¹⁴ "Ubochi a ga-aburu unu ihe ncheta nye ogbo niile ndi na-eso n'azu. Unu ga-emekwa ya ka o buru mmemme nye ONYENWE ANYI. Ukpuru nke na-adigide adigide site n'ogbo ruo n'ogbo.

* **12:11** Akpukpoukwu na belit abughi ihe ndi mmadu na-eyi mgbe obula ha no n'ulo. Mgbe umu Izrel yiri ha, ha na-eziputa okwukwe na olileanya ha nwere banyere opupu ha site n'ala Ijpt.

15 Ụbọchị asaa ka unu ga-eri achicha na-ekoghi eko.† N'ụbọchị mbụ nke ụbọchị asaa ahụ, ka unu ga-esite n'ụlọ unu wezuga ihe iko achicha niile, n'ihị na onye ọbụla riri nri nke ihe na-eko achicha dị n'ime ya site n'ụbọchị mbụ ruo n'ụbọchị nke asaa, aghaghị ibipụ ya site n'ala Izrel.

16 Unu ga-ewere ụbọchị mbụ na ụbọchị nke asaa, nke mmemme ahụ, nwee mkpokota dị nsọ. Onye ọbụla agaghị arụ ọrụ ọbụla n'ụbọchị abụọ ndị a, kariakwa isi nri unu ga-eri.

17 “Unu ga-edobekwa mmemme achicha na-ekoghi eko n'ihị na ọ bụ n'ime otu ụbọchị a ka m sitere n'ala Ijipt kpọputa unu dika usuu ndị agha. Unu ga-emekwa mmemme ụbọchị a ka ọ buru ụkpuru nke na-adigide adigide site n'ogbo ruo n'ogbo

18 N'onwa mbụ, n'anyasi nke ụbọchị nke iri na anọ, ka unu ga-eri achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee ruo n'anyasi nke ụbọchị iri abụọ na otu.

19 N'ime ụbọchị asaa ahụ, agaghị ahụ ihe na-eko achicha n'ụlọ unu. A ga-esite n'ogbakọ ndi Izrel bipu onye ọbụla riri ihe ọbụla nke ihe na-eko achicha dị n'ime ya. Iwu a diri ndi ọbia niile n'ala Izrel, dikwara ndi nwa afo ala.

20 Unu agaghị eri ihe ọbụla e ji ihe na-eko achicha mee. N'ebe obibi unu niile, ọ bụ naani achicha na-ekoghi eko ka unu ga-eri.”

21 Mgbe ahụ, Mosis kpokotara ndi okenye umu Izrel niile gwa ha okwu si, “Gaanu hoputa umu aturu n'ihị agburu unu niile, gbuonu aturu ngabiga ndi a.

22 Were ahijia hisop, denye ya n'obara si n'aturu ndi a nke a ga-awunye n'efere, tee ya n'elu ibo na n'akuku abuo nke onu uzọ ulọ unu. Onye ọbụla n'ime unu agaghị apu n'ezị tutu ruo ututu.

23 Mgbe ONYENWE ANYI ga-agafe igbu ndi Ijipt, ọ ga-ahụ obara ahụ n'awara na mbudo ibo onu uzọ ulọ unu. Ọ ga-agafe ulọ unu, gharakwa ikwe ka onye mbibi bata n'ulọ unu gbuo unu.

24 “Unu ga-edobe mmemme a dika iwu ga-adigide nye unu na umu unu.

25 Mgbe unu batara n'ala ahụ ONYENWE ANYI ga-enye unu dika o kwere na nkwa, unu ga-edobe ofufe‡ a.

26 Mgbe umu unu ga-aju unu ajuju si, ‘Gini ka ofufe a putara?’

27 Unu ga-azaghachi ha si, ‘Ọ bụ aja ngabiga anyi na-achuru ONYENWE ANYI n'ihị na ọ gafere ulọ umu Izrel n'ala Ijipt, mgbe o gburu ndi Ijipt, ma o nweghi onye ọbụla n'ime anyi o gburu.’”

28 Umụ Izrel mezuru ihe niile ONYENWE ANYI gwara ha site n'onu Mosis na Eron.

29 N'ime etiti abali ụbọchị ahụ, ONYENWE ANYI gburu ndi ikom niile e bu uzọ muo n'ala Ijipt, malite n'okpara Fero onye no n'ocheeze ya, ruo n'okpara nke onye Ijipt no n'ulọ mkporo olulu. O gbukwara umu anu ulọ niile e bu uzọ muo.

30 N'abali ahụ kwa, Fero na ndi ozi ya, na ndi Ijipt niile biliri. Oke iti mkpu akwa dakwara n'ala Ijipt, n'ihị na ọ dighi ezinaulo onwu na-erughi.

Opupu umu Izrel

31 N'otu abali ahụ, Fero zipuru ozi ka a kpo Mosis na Eron. Mgbe ha biara, ọ gwara ha si, “Ngwa bilienu, unu bu umu Izrel niile. Kewapunu onwe unu site n'etiti anyi. Gaanu, fee ONYENWE ANYI unu ofufe dika unu rioro.

† 12:15 Ọ bụ nri a ha riri n'abali ụbọchị ahụ mere e ji akpo ncheta Mmemme Ngabiga, Mmemme achicha na-ekoghi eko. ‡ 12:25 Ofufe n'ebe ana-ekwu banyere mmemme ahụ.

³² Durunụ igwe ehi na aturụ unu mgbe unu na-aga. Gọziekwanụ m mgbe unu na-apụ.”

³³ Ndi Ijpt gbaliri ime ka umu Izrel hapu ha ngwangwa. Ha siritara onwe ha, “O buru na umu Izrel ahapughi anyi ugbo a, anyi niile ganwukwa.”

³⁴ Ya mere, umu Izrel buuru utu oka e ji eme achicha na-ekoghi eko, nke ha tinyere n’efere e ji agwakota ya. Ha ji akwa kechie ha, bukwasi ha n’ubu ha.

³⁵ Ha mekwara ihe ndi ozo dika Mosis gwara ha. Ha rioro ndi Ijpt ka ha nye ha ihe iji ngwa nke olaocha na olaedo, na uwe.

³⁶ ONYENWE ANYI nyere ndi ya amara n’ihu ndi Ijpt, ha nyere ha ihe niile ha rioro. Site n’uzo di otu a, umu Izrel naputara ndi Ijpt ihe niile ha ji biri n’ulo.

³⁷ Mgbe nke a gasiri, umu Izrel malitere ije ha site na Ramesis. Mgbe ha hapuru Ramesis, na-eje Sukot, ha di nari puku ndi ikom isii, na-agughi ndi inyom na umuntakiri.

³⁸ Otutu mmadu di iche iche sooro ha n’ije ha. Ha dukwa igwe anu ulo, igwe ewu na aturu ha, nke di ukwu n’onuogugu.

³⁹ Ha ji utu oka ha si Ijpt buputa mee achicha na-ekoghi eko. N’ihi na a chupuru ha achupu site n’Ijpt, ha enweghi ezi ohere kwadooro onwe ha ihe oriri.

⁴⁰ Tupu ha ahapu ala Ijpt, umu Izrel ebiela n’ebe ahụ nari afo anọ na iri afo atọ.

⁴¹ Mgbe nari afo anọ na iri afo atọ zuru, n’ubochi ahụ o zuru, usuu ndi ONYENWE ANYI niile hapuru Ijpt.

⁴² ONYENWE ANYI chere nche n’abali ubochi ahụ maka ikpoputa ha site n’ala Ijpt. N’ihi ya, abali ubochi ahụ bu mgbe puru iche nye umu Izrel maka iji iche nche sọpuru ONYENWE ANYI n’ogbo ha niile.

Iwu metutara Mmemme Ngabiga

⁴³ ONYENWE ANYI kporo Mosis na Eron gwa ha si, “Ndi a bu usoro iwu metutara Mmemme Ngabiga:

“Onye mba ozo agaghi eri anu nwa aturu ahụ.

⁴⁴ Ohu obula a kwuru ugwo n’isi ya ga-eri ya naani ma e biri ya ugwu.

⁴⁵ Ohu e goro oru, maobu onye obia obula agaghi eri ya.

⁴⁶ “A ga-eri ya naani n’ime otu ulo. O gaghi apu n’ezi. Unu agaghi atapia okpukpu obula nke nwa aturu ahụ.

⁴⁷ Nzuko niile nke umu Izrel ga-eme Mmemme Ngabiga a.

⁴⁸ “Onye mba ozo bi n’etiti unu chororo isoro unu na Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI aghaghi ibi ndi ikom niile no n’ezinaulo ya ugwu. Mgbe ahụ, o ga-abiaru nso isoro na mmemme, n’ihi na a ga-agu ya dika nwa afo ala. O dighi onye ikom a na-ebighi ugwu ga-eri nri ahụ.

⁴⁹ Otu iwu a diri nwa afo ala na ndi obia niile bi n’ala Izrel.”

⁵⁰ Umu Izrel mere ihe ndi a niile, dika ONYENWE ANYI nyere ha n’iwu site n’onu Mosis na Eron.

⁵¹ O bukwu n’otu ubochi ahụ ka ONYENWE ANYI sitere n’ala Ijpt duputa umu Izrel, dika usuu ha niile si di.

13

Ido nso nke umu e bu uzo muo

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

² “Dooro m nsọ onye ọbụla bụ ọkpara, onye ọbụla e bụ ụzọ mụọ n’etiti umụ Izrel, na n’etiti mmadụ ma n’etiti anụ ụlọ, nke m ka ọ bu.”

³ Mosis gwara ndị Izrel si, “Chetanụ ụbọchị taa, ụbọchị unu si n’ala Ijpt pụta, ala ebe unu bụ ndị ohu, n’ihi na ONYENWE ANYỊ sitere n’ike aka ya dị ukwu kpọpụta unu site n’ebe ahụ. Unu erikwala achicha ọbụla e ji ihe na-eko achicha mee.

⁴ Taa, n’ọnwa Abib, bụ ụbọchị unu na-ahapụ ala Ijpt.

⁵ Mgbe ONYENWE ANYỊ dubatara unu n’ala ndị Kenan, ndị Het, ndị Amōrait, ndị Hiv na ndị Jebus bi n’ime ya, bụ ala ahụ ọ nūrụ n’iyi nye nna nna unu ha na ọ ga-enye unu, ala mmiri ara ehi na mmanụ anụ n-eru na ya, unu ga-eme ofufe mmemme a n’ọnwa a.

⁶ Unu ga-eri achicha na-ekoghị eko ụbọchị asaa ahụ. N’ụbọchị nke ikpeazụ n’ime ụbọchị asaa ahụ, unu ga-eme mmemme oke oriri n’ihu ONYENWE ANYỊ.

⁷ Rienụ achicha na-ekoghị eko n’ime ụbọchị asaa ndị ahụ. Achicha e ji ihe na-eko achicha mee agaghị adị n’ụlọ unu. Achicha e ji ihe na-eko achicha mee agaghị adị n’oke ala unu niile.

⁸ N’oge ọbụla ị na-eme mmemme a, kọwaara nwa gị nwoke ihe kpatara i ji eme mmemme a, si ya, ‘Ana m eme mmemme a maka icheta ihe ONYENWE ANYỊ meere m, mgbe m si n’Ijpt pụta.’

⁹ Imezu mmemme a ga-adiri unu dika ihe iribama n’ala unu, dirikwa ka ihe ngosi n’egedege ihu unu, ichetara unu na ONYENWE ANYỊ ji aka ike ya duputa anyị site n’ala Ijpt.

¹⁰ Unu ga na-eme mmemme a n’oge a kara aka n’afọ ọbụla.

¹¹ “Mgbe ONYENWE ANYỊ dubatara unu n’ala ndị Kenan, nyefee unu ala ahụ dika ọ nūrụ n’iyi nye nna nna unu ha,

¹² unu ga-enyefe ONYENWE ANYỊ umụ ndị ikom unu niile e bụ ụzọ mụọ. Ọzọ, umụ oke anụ ụlọ niile e bụ ụzọ mụọ bụ nke ONYENWE ANYỊ.

¹³ Jiri nwa aturu gba pụta nwa inyinya ibu* mbụ e bụ ụzọ mụọ. Ọ bụrụ na unu achoghị igbara nwa inyinya ibu ahụ, unu aghaghị igbaji ya olu. Ma unu aghaghị igbara umụ ndị ikom niile e bụ ụzọ mụọ.

¹⁴ “N’oge dị n’ihu, mgbe nwa gị nwoke ga-ajụ gị si, ‘Gini ka ihe ndị a putara?’ Ị ga-azaghachi ya si, ‘ONYENWE ANYỊ jiri aka ike dị ukwu duputa anyị site n’Ijpt, site n’ala nke ohu.

¹⁵ Mgbe Fero mesiri obi ya ike, jụ ka anyị si n’ala ya pụọ, ONYENWE ANYỊ gburu umụ ndị ikom niile e bụ ụzọ mụọ n’ala Ijpt, ma mmadụ ma anụ ụlọ. N’ihi ya, ana m eji umụ oke anụ ụlọ niile e bụ ụzọ mụọ achụ aja nye ONYENWE ANYỊ. Ma umụ m ndị ikom niile e bụ ụzọ mụọ ka m na-agbaputa.’

¹⁶ Mmemme a ga-adị ka ihe iribama n’anya unu, dirikwa ka ihe ngosi n’egedege ihu unu, ichetara unu na ONYENWE ANYỊ ji aka ike ya duputa anyị site n’ala Ijpt.”

Ngafe Osimiri Uhie

¹⁷ Mgbe Fero mesiri kwere ka umụ Izrel laa, Chineke edughị ha site n’uzọ ahụ gafere ala ndị Filistia. Ọ bụ ezie na ụzọ ahụ dị nso karịa.† Chineke mere nke a n’ihi na o chere n’obi ya si, “Ọ bụrụ na ndị a ezute agha, ha nwere ike igbanwe obi ha tugharịa ilaghachi azụ n’Ijpt.”

* **13:13** Inyinya ibu bụ otu n’ime anụ na-adighi ọcha na nke e kwesighi ka e jiri ya nye onyine ọbụla. Onu 18:15; Lev 11:2-23 Ma n’ihi iba uru ha n’ihe banyere ọrụ, Chineke nyere oghere maka jiri nwa aturu gbara ha. † **13:17** Ụzọ ahụ dị nso nke ha esiteghị, juputara n’otutu ebe mgbaba e wusiri ike nke ndị agha Ijpt na-eche nche.

¹⁸ Ya mere, Chineke duuru ha ga n'ụzọ Osimiri Uhie, nke gara n'ụzọ nke ọzara. Ụmụ Izrel kwadokwara akwado ibu agha mgbe ha si n'ala Ijīpt pụọ.

¹⁹ Mosis buuru ọkpụkpụ Josef mgbe ha na-ala. N'ihu na o mere ka ụmụ Izrel n'ụzọ iyi na ha ga-eme otu a, na-asị, "Chineke ga-eleta unu n'ezie, mgbe ahụ, unu aghaghị iburu ọkpụkpụ m si n'ebe a pụọ."

²⁰ Ha si Sukọt bilie ije, maa ụlọ ikwu ha na Etam, na nsọtụ ọzara.

²¹ ONYENWE ANYỊ ji ogidi igwe ojii na-eje n'ihu ha n'ehihie, idu ha n'ụzọ ha niile. N'abalị, o ji ogidi ọkụ, inye ha ihè ka ha nwee ike ịga njem n'ehihie nakwa n'abalị.

²² Ma ogidi igwe ojii n'ehihie na ogidi ọkụ ahụ n'abalị, ọ dighị nke hapụrụ ọnọdu ya n'ihu ha.

14

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis,

² "Gwa ụmụ Izrel ka ha chigharịa azụ jee maa ụlọ ikwu ha na ncherita ihu Pi Hahiro, nke dị n'etiti Migdol na osimiri. Ọ bụ n'akụkụ osimiri, na ncherita ihu obodo Baal-Zefon ka ha ga-ama ụlọ ikwu ha.

³ Fero ga-asị banyere ụmụ Izrel, 'Ha na-awaghari gburugburu ala ahụ n'ọnọdu mgbagwoju anya ebe ọzara riri ha.'

⁴ Aga m eme ka obi Fero sie ike ka ọ chụso unu ọsọ n'azụ, ma m gawetara onwe m otuto site na Fero na ndị agha ya niile. Ndị Ijīpt niile ga-ama na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ." Ndị Izrel mekwara otu ahụ.

⁵ Mgbe a gwara eze Ijīpt na ndị a agbaala ọsọ, obi Fero na ndị ozi ya gbanwere megide ndị Izrel. Ha sịrị, "Gini bụ ihe anyị mere, site na izipụ ndị Izrel n'ọrụ ife anyị?"

⁶ Na-atufughị oge, Fero rigoro n'elu ụgbọ agha ya, duru ndị agha ya ịchuso ha.

⁷ Ọ chīrī ụgbọ agha dị nari isii e leziri anya hōpūta, tinyere ụgbọ agha Ijīpt niile. Ndịisi agha ndị Ijīpt nōcha n'elu ha niile.

⁸ ONYENWE ANYỊ mere ka obi Fero eze Ijīpt sie ike. Ọ chūso ụmụ Izrel, ndị na-aga n'ihu n'ije ha, na-atughị egwu maọbụ ida mba.

⁹ Ndị Ijīpt chūso ha ọsọ, ịnyinya Fero na ụgbọ agha, na ndị na-agba ịnyinya na ndị agha ndị ọzọ chūso ndị Izrel ọsọ chūkwute ha n'ebe ha na-ezu ike n'akụkụ osimiri dị nso na Pi Hahiro na ncherita ihu Baal-Zefon.

¹⁰ Mgbe ndị agha Fero na-abia nso, ndị Izrel lere anya n'azụ, hụ ndị Ijīpt ka ha na-abia nso. Ha tūrū egwu, tie mkpu akwa, kpọkwo ONYENWE ANYỊ.

¹¹ Ha jurū Mosis sị, "Ọ bụ na o nweghị ili dị n'ala Ijīpt, i ji kwagide anyị ka anyị niile bia nwụọ n'ebe a n'ọzara? Gini mere i ji kwagide anyị ka anyị hapụ Ijīpt?"

¹² Ọ bụ na anyị agwaghị gị n'ala Ijīpt si gị, 'Hapụ anyị ka anyị nōgide na-ejere ndị Ijīpt ozi?' Ọ gara akara anyị mma i bụ ohu ndị Ijīpt karịa ịnwụ n'ọzara."

¹³ Mosis zaghachiri ha sị, "Unu atula egwu. Guzosienu ike. Unu ga-ahụ ụzọ dị ebube ONYENWE ANYỊ ga-esi zoputa unu taa. Ndị Ijīpt a unu na-ahụ taa, unu agaghị ahukwa ha ọzọ.

¹⁴ Nōrōnū jii. ONYENWE ANYỊ ga-alurū unu ọgụ."

¹⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu sị ya, "Gini mere i ji na-akpoku m. Gwa ụmụ Izrel ka ha gaa n'ihu.

¹⁶ Welie mkpanaka gị elu. Setipụ ya n'elu osimiri ahụ ka o kewaa abụọ. Ụzọ ga-adikwa n'etiti osimiri ahụ. Ụmụ Izrel ga-esitekwa n'ala akorọ gafee.

¹⁷ Aga m eme ka obi ndi Ijipt sie ike, ka ha sorokwa unu n'azu banye. Aga m ewetara onwe m otuto site na Fero, na ndi agha niile, na ugbo agha niile nakwa ndi na-agba inyinya ya.

¹⁸ N'oge ahụ, ndi Ijipt ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI. M ga-enweta nsopuru site na Fero, na ugbo agha ya niile, na ndi na-agba inyinya ya."

¹⁹ Mgbe ahụ, mmuọ ozi Chineke, onye na-aga n'ihu ndi agha Izrel, sitere n'ihu puo gaa nodu n'azu ha. Otu a kwa, ogidi igwe ojii ahụ sitere n'ihu gaa n'azu ha.

²⁰ Nke a mere ka ogidi igwe ojii ahụ diri n'etiti umu Izrel na ndi Ijipt. N'abali ubochi ahụ, Onyenwe anyi mere ka ogidi igwe ojii ahụ nye umu Izrel ihè, ma ndi Ijipt nogidere n'ochichiri. Otu a, ndi Ijipt enweghi ike biarute n'ebe umu Izrel no.

²¹ Mgbe ahụ, Mosis setipuru aka ya n'elu Osimiri Uhie ahụ. ONYENWE ANYI ji oke ifufe si n'owuwa anyanwu, nke fere n'abali ahụ niile, nughachi osimiri ahụ, mee ka osimiri ahụ kebie uzo abuo, ka uzo puta n'ala osimiri ahụ.

²² Umu Izrel sitere n'etiti osimiri ahụ gafee. Mmiri osimiri ahụ ghooro mgbidi n'aka nri ha ma n'aka ekpe ha.

²³ Mgbe ndi agha Ijipt na-achụ ha oso huru ha ka ha na-agafe, ha sogidere ha baa, o buladi n'etiti osimiri ahụ. Ndi agha Ijipt niile sooro ha, ya bu, ugbo agha Fero, ndi agha ya na ndi na-agba inyinya ya niile.

²⁴ N'isi ututu echi ya, ONYENWE ANYI ledatara anya site n'ogidi igwe ojii ahụ na-enye ihe. O legidere ndi agha Ijipt anya, tinyekwa ha ujo n'obi nke mere na ha amakwaghi onwe ha.

²⁵ O mebiri ukwu ugbo agha ha mee ka o siere inyinya ha ike idokpu ugbo agha ndi ahụ. Mgbe ahụ, ndi Ijipt kwuru si, "Ka anyi sinu n'ichi ndi Izrel gbapu, n'ih na ONYENWE ANYI na-aluru ha ogo, na-emegidekwa anyi."

²⁶ Mgbe umu Izrel gafesiri ruo n'akuku nke ozo nke osimiri ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Setipu aka gi ozo ka mmiri ahụ kpuchigide ndi Ijipt, na ugbo agha ha niile, na ndi na-agba inyinya ya."

²⁷ Mosis setipuru aka n'elu osimiri ahụ. N'ututu ya, mmiri osimiri ahụ soghachiri gaa ebe o no na mbu. Ndi Ijipt chosiri uzo ha si agbapu ike, ma ONYENWE ANYI mere ka osimiri ahụ kpuchie ha.

²⁸ Osimiri ahụ kpuchigidere ugbo agha ha niile, na ndi na-agba inyinya, na ndi agha Fero niile ndi churu umu Izrel baa n'ime osimiri ahụ. O nweghi otu onye n'ime ha foduru ndu.

²⁹ Ma umu Izrel esitelari n'ala nke mmiri koru gafee osimiri ahụ. Mgbe ha na-agafekwa, akuku abuo nke osimiri ahụ guzoro oto dika mgbidi, n'aka nri ha ma n'aka ekpe ha.

³⁰ Site n'uzo di otu a, ONYENWE ANYI zoputara umu Izrel site n'aka ndi Ijipt. Umu Izrel hukwara ozu ndi Ijipt n'ikpere mmiri osimiri ahụ.

³¹ Umu Izrel turu egwu Onyenwe anyi mgbe ha huru ihe iribama ndi a ONYENWE ANYI ji zoputa ha site n'aka ndi Ijipt. Ha kwenyere na ONYENWE ANYI, kwenyekwa na Mosis ohu ya.

15

Abu Mosis

¹ Mgbe ahụ, Mosis na umu Izrel bukuru ONYENWE ANYI abu di otu a si, "Aga m abuku ONYENWE ANYI abu

n'ihì na o buliela onwe ya elu nke ukwuu.
 Ọ tũnyela ìnyinya
 na onye na-agba ya n'osimiri.

- 2 "ONYENWE ANYÌ bụ ike m na abụ m.
 Ọ ghorọla m nzọputa.
 Ọ bụ Chineke m, aga m etokwa ya,
 Chineke nke nna m, aga m ebulikwa ya elu.
- 3 Onye na-ebu agha ka ONYENWE ANYÌ bụ.
 N'ezie, aha ya bụ ONYENWE ANYÌ.
- 4 Ụgbọ agha Fero na usuu ndị agha ya,
 ka ọ tũnyere n'osimiri ahụ.
 Ndịisi agha Fero, ndị ahọọ ahọ,
 ka o mere ka Osimiri Uhie rie.
- 5 Ogbu osimiri ahụ ekpuchiela ha.
 N'ime mmiri ahụ dī omimi ka ha rīdaruru dīka nkume.
- 6 Aka nri gī ONYENWE ANYÌ, dī ike,
 dīkwa ebube.
 Aka nri gī, ONYENWE ANYÌ
 na-etipiasị ndị iro.
- 7 "N'oke ike nke idī elu gī,
 I lụgbuola ndī niile na-ebili imegide gī.
 I zipurū iwe gī dī ọkụ,
 o repiara ha dīka igbugbo ọka.
- 8 I sitere na nkuume nke oghere imi gī,
 mee ka mmiri osimiri guzoro ọto.
 Mmiri ahụ na-erugharī erugharī guzoro n'otu ebe dīka mgbidi;
 ogbu mmiri kpukọtara rahū n'ala ala nsọtū nke osimiri.
- 9 Onye iro nyara isi sī,
 'Aga m achuso ha, gafee ha.
 Aga m ekesa ihe a kwatara n'agha.
 Nyejuo onwe m afọ site na ha.
 Aga m amiputa mma agha m.
 Jiri aka m laa ha n'iyi.'
- 10 Ma i kupurū ikuku si gī n'imi pūta,
 osimiri riri ha,
 ha mikpuru n'ime osimiri ukwu ahū
 dīka igwe.
- 11 Onye dīka gī ONYENWE ANYÌ,
 n'etiti chī niile?
 Onye dīka gī?
 Onye dī ebube n'idī nsọ.*
 Onye otuto ya na-eyi egwu.
 Onye na-arū ọrū dī ebube?
- 12 "I setipurū aka nri gī,
 ala meghere ọnū ya loo ndī iro gī niile.
- 13 Site n'ebere gī,
 i duputara ndī ì zoputara.
 Sitekwa n'ike gī dī ebube, i duru ha

* 15:11 Onye idī nsọ ya dī ukwuu

ruo n'ebe obibi gi di nsọ.

14 Uwa niile nuru ya, maa jijiji.

Ndi Filistia ka oke ihe mgbu biakwasiri.

15 Ndi eze Edom ga-anọ n'onodu obi ilo mmiri.

Ndi ndu Moab niile ga-abu ndi oma jijiji ga-ejidekwa,
ndi Kenan niile n'onodu itu egwu ga-agbaze;

16 oke egwu na oke ujo ejidela ha.

Site n'ike nke aka gi,

ha ga-anọ juu dika nkume,

tutu ruo mgbe ndi gi, ONYENWE ANYI, gafechara,

tutu ruo mgbe ndi gi, ndi i zutara nye onwe gi, gafechara.

17 Gi onwe gi ga-akpobata ha, kuọ ha dika mkpuru,

n'elu ugwu nke ihe nketa gi.

N'ebe ahụ, ONYENWE ANYI, i mere ka o buru ebe obibi gi,

ebe nsọ ahụ, Onyenwe anyi, nke i ji aka gi toọ ntọala ya.

18 "ONYENWE ANYI ga-abu eze

ruo mgbe niile ebighi ebi."

19 Mgbe inyinya Fero, na ugbo agha ya, na ndi na-agba inyinya,
gbabanyere n'osimiri, ONYENWE ANYI mere ka mgbidi mmiri ahụ dagbuo
ha. Ma umu Izrel sitere n'ala mmiri korọ gafee.

Abu Miriam na ndi inyom

20 N'oge ahụ, Miriam onye amuma nwanyi, nwanne Eron weere igba iti
egwu n'aka ya, duo ndi inyom ndi so ya, jiri igba egwu nke ha na-etekwa
egwu.

21 Miriam buru abu si ha,

"Bukuonu ONYENWE ANYI abu,

n'ihia na o bu onye e buliri elu nke ukwu.

Inyinya na ndi na-agba ha,

ka o tunyere n'ime osimiri."

Mmiri ilu Mara na Elim

22 Mgbe ihe ndi a mesiri, Mosis nogidere na-edu umu Izrel. Ha sitere
n'Osimiri Uhie ahụ bilie ije, jeruo ozara Shua. Ha jere ije n'ime ozara abali
ato, ma ha achotaghị mmiri onunu.

23 Mgbe ha ruru Mara, ha enweghị ike inu mmiri di n'ebe ahụ, n'ihia na
mmiri ahụ na-elu ilu. (O bu ilu ilu a mere e ji kpoo ya Mara.)

24 N'ebe a, umu Izrel malitere itamu ntamu, megide Mosis si, "Olee mmiri
anyi ga-anu?"

25 Mosis tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa. ONYENWE ANYI gosiri Mosis
osisi o ga-atunye n'ime mmiri ahụ. Mgbe Mosis mere otu a, mmiri ahụ
malitere idi utọ onunu.

O bukwa na Mara ka ONYENWE ANYI no nye ha ukpuru ya na iwu ya
maka iji ya nwalee ha.

26 O siri, "O buru na unu ga-ege nti nke oma n'okwu ONYENWE ANYI
Chineke unu, mee ihe ziri ezi n'anya ya, o burukwa na unu eleruo anya
idebe iwu ya na ukpuru ya niile, o dighi oria nke m tinyere n'ahu ndi Ijpt
nke m ga-etinye n'ahu unu. N'ihia na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, onye
na-agwo unu oria niile."

27 Ha biaruru n'obodo Elim, ebe e nwere isi iyi mmiri ala na-asoputa di
iri na abuo, na iri osisi nkwu asaa. Umu Izrel mara ulo ikwu ha n'akuku
mmiri ahụ.

16

Mánà na Kweel, nri dị iche Onyenwe anyị zitere

¹ Ogbako ụmụ Izrel niile hapụrụ obodo Elim, jere ije bjarute n'ozara Sin nke dị n'etiti Sainai na Elim. Ha bjaruru n'ebe ahụ n'abalị iri na ise nke onwa abuo, site na mgbe ha hapụrụ Ijipt.

² N'ozara ahụ, nzuko ahụ niile tamuru ntamu megide Mosis na Eron.

³ Ụmụ Izrel gwara ha si, "O gaara adi anyi mma ma a si na ONYENWE ANYI gburu anyi n'ala Ijipt. N'ebe ahụ ite anụ dị iche iche na-adọ n'ihu anyi, anyi na-erikwa ụdị nri obula anyi chorọ. Ugbu a, i dubatala anyi n'ozara ka anyi niile nwuo n'aguu."

⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Lee anya, aga m esi n'eluigwe zitere unu achicha. Onye obula ga-aga tutukotara onwe ya ihe oriri ubochi obula dika o chorọ. Aga m eji nke a lee ha ule imata ma ha ga-eme ihe m nyere ha n'iwu.

⁵ Gwa ha na n'ubochi nke isii, ha ga-ewere nri ha ga-ericha n'ubochi ahụ, ma nri ha ga-eri n'ubochi nke asaa, ka ha ga-achikota n'ubochi nke isii."

⁶ Mosis na Eron kpokotara ụmụ Izrel si ha, "N'anyasi a ka unu ga-amata na o bu ONYENWE ANYI duputara unu site n'ala Ijipt.

⁷ Unu ga-ahukwa ebube ONYENWE ANYI n'ututu echi, n'ihi na ONYENWE ANYI anula ntamu unu megide ya. Onye ka anyi bu unu ga-eji na-atamu ntamu megide anyi?"

⁸ Mosis kwukwara si, "Mgbe ONYENWE ANYI nyere unu anu unu ga-eri n'anyasi a, nyekwa unu achicha ga-eju unu n'ututu, unu ga-amata na o bu ONYENWE ANYI, n'ihi o nula ntamu unu megide ya. Onye ka anyi bu? O bughi anyi ka unu na-atamu megide kama o bu ONYENWE ANYI ka unu na-atamu megide."

⁹ Mgbe ahụ, Mosis gwara Eron okwu si ya, "Gwa nzuko Izrel niile okwu si ha, 'Putanu bia n'ihu ONYENWE ANYI, n'ihi na o nula ntamu unu.'"

¹⁰ Mgbe Eron no na-agwa nzuko Izrel okwu, ha lepuru anya n'ozara hu ebube ONYENWE ANYI ka o putara ihe n'igwe ojii.

¹¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

¹² "Anula m ntamu nke ụmụ Izrel na-atamu. Gwa ha si, 'N'anyasi taa, unu ga-ata anu, n'ututu echi unu ga-eri achicha. Mgbe ahụ, unu ga-amata na abu m ONYENWE ANYI Chineke unu.'"

¹³ N'oge uhuruchi ubochi ahụ, nnunu kweel* bjara kpuchie omuma ulo ikwu ahụ. N'isi ututu echi ya, igirigi dakwara gburugburu omuma ulo ikwu ahụ.

¹⁴ Mgbe ala korọ mmiri igirigi ahụ, ihe dika achicha mbadamba nta juputara n'ala ozara ahụ niile.

¹⁵ Mgbe ụmụ Izrel huru ya, ha juritara onwe ha ajuru si, "Gini bu nke a?"

Mosis zaghachiri ha si, "O bu achicha ONYENWE ANYI nyere unu ka unu rie.

¹⁶ Ihe ndi a bu iwu ONYENWE ANYI nyere, 'Ka onye obula chikota naani nke o ga-ericha. Ihe otutu omaa† maka otu onye dika onuogugu ha si di n'ezinaulo.'"

¹⁷ Ụmụ Izrel mere dika a gwara ha, ufodu chikotara nke hiri nne, ufodu nke di nta.

* 16:13 Ya bu okuku ogazi † 16:16 Ya bu ihe ruru otu kilogram na uma ano

¹⁸ Mgbe ha ji ihe ọtutu ọmaa tọọ ya, ha chọputara na onye chikọtara hie nne enweghi kariya nke zuru ya, onye chikọtakwara nke nta, ọ dighi ihe fọdurụ ya inweta. Onye ọbụla chikọtara di ka ihe ga-ezuru ya si di.

¹⁹ Mosis gwara ha si, “Ka onye ọbụla hu na o nweghi nke ga-afodu ruo ututu echi ya.”

²⁰ Ma ufodu n’ime ha egeghi Mosis nti. Ha riforo nri ahụ debe ya. Ma mgbe chi echi ya boro, ha chọputara na ha ereela ure juputa n’ikpuru, ma na-esikwa isi di njo. Mosis were iwe di ukwu megide umu Izrel n’ihi ya.

²¹ Site n’ubochi ahụ, gaa n’ihu, ezinaulo ọbụla na-ewebata nri n’ututu ọbụla, dika mkpa ha siri di. Mgbe anwu wara, nri ahụ niile fọdurụ na-agbaze.

²² N’ubochi nke isii, ha na-ewere nri okpukpu abuo kariya ka ha na-ewe n’ubochi ndi ozo. Mgbe ndisi nzuko Izrel huru mgbanwe di otu a, ha biara kororo Mosis.

²³ Mosis zara si ha, “Nke a bu iwu ONYENWE ANYI nyere: ‘Ubochi echi bu ubochi izuike, ubochi nke asaa di nsọ nye ONYENWE ANYI. Ya mere, sienu ihe niile unu nwere isi taa, n’ihi na unu agaghi esi ihe ọbụla echi. Nri ọbụla unu riforo, hapunu ya ka ọ buru nri unu ga-eri echi.’”

²⁴ Ha mere dika Mosis gwara ha. Mgbe chi echi boro, ha chọputara na nri ha di mma dikwa uto, ikpuru adighikwa n’ime ya.

²⁵ Mosis gwara ha si, “Nke a ga-abu ihe oriri unu taa, n’ihi na ọ bu ubochi izuike nye ONYENWE ANYI. O dighi nri unu ga-ahu nke unu ga-achikota taa.

²⁶ Abali isii ka unu ga-achikota nri unu ga-eri. Ma n’abali nke asaa bu ubochi izuike, unu agaghi ahụ nri unu ga-achikota.”

²⁷ Ufodu lefuru okwa ahụ Mosis maara ha anya. Ha puru n’ubochi izuike ahụ icho nri, ma o nweghi nke ha nwetara.

²⁸ N’ihi nke a, ONYENWE ANYI juru Mosis ajuju si ya, “Ruo ole mgbe ka unu ga-anogide na-enupu isi n’iwu m na ido aka na nti m?”

²⁹ Lee, ONYENWE ANYI enyela unu ubochi izuike. Ya mere, n’ubochi nke isii ọ na-enye unu nri ga-ezuru unu abali abuo. Onye ọbụla n’ime unu kwesiri inogide n’ulo unu. Unu ekwesighi ipu apu.”

³⁰ N’ihi nke a, ndi Izrel niile zuru ike n’ubochi nke asaa.

³¹ Ndi Izrel kpokwara aha nri ahụ ha na-achikota manà. O di ocha dika mkpuru korianta. O na-atokwa uto dika achicha e ji mmanu anu mee.

³² Emesia, Mosis gara n’ihu gwa ha okwu si, “ONYENWE ANYI enyela iwu si, ‘Na unu ga-eji ihe otutu ọmaa tuputa manà nke unu ga-edebe. O ga-abu ihe ncheta ga-adiri ogbo ndi Izrel niile na-abia n’ihu. N’uzo di otu a, umu unu ga-ahu udi achicha m jiri zuo unu n’ime ozara mgbe m gbaputara unu site n’ala ndi Ijpt.’”

³³ N’ihi nke a, Mosis nyere Eron iwu si ya, “Turu otutu ọmaa manà tinye ya n’ime ite nta. Bute ya debe ya n’ihu ONYENWE ANYI, ka ọ buru ihe ga-adigide nye ogbo di n’ihu.”

³⁴ Emesia, Eron donyere manà a n’ihu Ihe Ama e debere n’ime ulo ikwu, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n’iwu.

³⁵ Ndi Izrel niile riri manà ndi a iri afo anozu tutu ruo mgbe ha batara n’ala ebe ndi mmadu bi, tutu ruo mgbe ha biarutere n’oke ala Kenan.

³⁶ (Ihe otutu ọmaa bu otu otutu n’ime otutu iri nke ga-eju ihe otutu efaf.)

‡ **16:35** Manà kwusiri isi n’elu dara umu Izrel, mgbe ha mesiri mmemme oriri achicha na-ekoghi eko n’ala Kenan. Jos 5:10-12

17

Mmiri si na nkume

¹ Ogbako umu Izrel niile sitere n'ozara Sin bilie ije ha, na-aga site n'otu ebe ruo n'ebe ozọ dika ONYENWE ANYI nyere n'iwu. Ha mara ulo ikwu ha na Refidim, ma o dighi mmiri di nke ndi mmadu ga-anu.

² N'ih i nke a, ha sesiri Mosis okwu, si, "Nye anyi mmiri ka anyi nuo."

Mosis zara, si, "Gini mere unu ji esesi m okwu? Gini mere unu ji choo inwaputa ntachiobi ONYENWE ANYI?"

³ Ma akpiri mmiri kporo ndi a nku n'ebe ahụ, nke a mere ka ha tamuo ntamu megide Mosis. Ha siri, "O bukwa n'ih i gini ka i ji site n'obodo Ijipt kpoputa anyi, ime ka anyi, umuntakiri anyi na anu ulo anyi nwuo n'ih i akpiri ikpo nku?"

⁴ N'ih i ya, Mosis tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa si, "Gini ka m ga-eme banyere ndi a. Lee, ha choo itugbu m na nkume."

⁵ Ma ONYENWE ANYI zaghachiri Mosis, si ya, "Gaa n'ihu ndi a, kporo ufodu n'ime ndi okenye Izrel. Jirikwa mkpanaka ahụ n'aka gi, bu nke i tiri n'elu osimiri Naii gaa.

⁶ Lee, Aga m eguzo n'ihu gi n'akuku nkume di na Horeb. I ga-aku mkpara gi n'elu nkume ahụ. Mmiri ga-asopotakwa site na ya, ka ndi mmadu nuo." Ya mere, Mosis mere otu a n'ihu ndi okenye Izrel niile.

⁷ N'ih i nke a, o kporo aha ebe ahụ Masa na Meriba n'ih i esemokwu umu Izrel na n'ih i nwale ha nwalere ONYENWE ANYI, na-asi, "ONYENWE ANYI o nonyeere anyi, ka o bu na o nonyereghi anyi?"

Mmeri e meriri ndi Amalek n'agha

⁸ Ndi Amalek* bira luso umu Izrel agha na Refidim.

⁹ Mosis gwara Joshua okwu si ya, "Hoputa ufodu ndi ikom ka ha gaa luso ndi Amalek agha. Echi, mu onwe m ga-eguzoro n'elu ugwu, jidekwa mkpara Chineke n'aka m."

¹⁰ Ya mere, Joshua puru gaa luso ndi Amalek agha dika Mosis gwara ya. Ma Mosis na Eron na Hua, rigoro n'elu ugwu ahụ.

¹¹ Ndi Izrel na-enwe mmeri mgbe obula Mosis weliri aka ya elu, ma ndi Amalek na-emer i mgbe obula Mosis wedatara aka ya.

¹² Mgbe ike gwuru aka Mosis, ha butere nkume tinye n'okpuru ya mee ka o nokwas i n'elu ya. Eron na Hua jidere aka Mosis abuo welie ya elu, otu onye n'akuku a, onye nke ozọ n'akuku nke ozọ. Ime ka aka Mosis guzosie ike tutu ruo mgbe anwu dara.

¹³ N'ih i nke a, Joshua na ndi agha ya meriri ndi agha Amalek site n'iji mma agha gbuo ha.

¹⁴ Emesia, ONYENWE ANYI siri Mosis, "Dee ihe niile ndi a n'akwukwo, ka o buru ihe ncheta. Gughariakwa ya na nti Joshua. N'ih i na aga m ehichapu ihe niile a ga-eji cheta Amalek n'elu uwa."

¹⁵ Mosis wuru ebe ichu aja nye ONYENWE ANYI. O kporo ya ONYENWE ANYI Nisi, nke putara, ONYENWE ANYI bu okoloto m.

¹⁶ Mosis siri, "N'ih i na-eweliri aka elu n'ebe ocheeze ONYENWE ANYI di. ONYENWE ANYI ga na-ebuso ndi Amalek agha site n'ogbo ruo n'ogbo."

18

Ndumodu Jetro

* **17:8** Ndi Amalek bu umu umu Iso, Jen 36:12 Ha bu ndi ojoo, na-apunara ndi mmadu na-aga n'ozara ihe n'ike.

¹ Mgbe ihe ndị a gasiri, Jetro, nna nwunye Mosis, onye bukwa onye nchuaaja Midia, nuru banyere ihe niile Chineke meere Mosis na Izrel ndi nke ya, na uzọ ONYENWE ANYI si naputa Izrel site n'aka ndi Ijpt.

² Jetro ogo nwoke Mosis kporo Zipora, nwunye Mosis, mgbe Mosis chulara ya

³ na umu ya ndi ikom abuo. Aha nwa ya nke mbu bu Geshom, nke putara, abu m obia na mba ozo.

⁴ Aha nwa nwoke nke abuo bu Elieza, nke bu, ONYENWE ANYI bu onye inyeaka m. N'ihu na mgbe Mosis muru Elieza o kwuru si, "Chineke nna m bu onye inyeaka m, n'ihu na o naputara m site na mma agha Fero."

⁵ Jetro, ogo nwoke Mosis, biakwutere ha n'ime ozara. O dutere umu ndi ikom Mosis abuo na nwunye Mosis. N'oge ahụ, Mosis na umu Izrel mara ulo ikwu ha n'akuku uguwu Chineke.

⁶ O ziri Mosis ozi si, "Mu bu Jetro ogo gi nwoke biakwutere gi, nwunye gi na umu gi abuo sokwa m."

⁷ N'ihu ya, Mosis gara zute ogo ya nwoke, kporo isiala nye ogo ya, sutu ya onu. Emesia, o kporatara ha n'ime ulo ikwu ya. Jetro na ogo ya Mosis kwuritarara okwu, juo ihe banyere otu ihe si agara ibe ha.

⁸ Mosis kporo nna nwunye ya ihe niile ONYENWE ANYI mere Fero na ndi Ijpt niile n'ihu ndi Izrel. O kokwaara ya banyere ihe ndakwasii niile dakwasiri ha n'ime ozara, na otu ONYENWE ANYI si naputa ha.

⁹ Jetro soro Mosis nura onu nke ukwu n'ihu ihe niile ONYENWE ANYI meere ndi Izrel, na otu o siri naputa ha site n'aka ndi Ijpt.

¹⁰ Jetro kwuru si, "Onye a goziri agozi ka ONYENWE ANYI bu. Onye naputara unu site n'aka ndi Ijpt na site n'aka Fero.

¹¹ Ugbu a, amaara m na ONYENWE ANYI kachasi chi ndi ozo niile elu, n'ihu na o zoputara ndi ya site n'aka ndi Ijpt ndi sitere na mpako ha meso Izrel mmeso."

¹² Jetro, nna nwunye Mosis choro Chineke aja nsure oku na aja ndi ozo. Emesia, Eron na ndi okenye Izrel biara soro Mosis na ogo ya nwoke rie ihe n'ihu Chineke.

¹³ N'ubochi nke ozo ya, Mosis biara nodu ala ikpere ndi mmadu ikpe. Igwe mmadu nogidere Mosis site n'ututu ruo n'anyasi.

¹⁴ Ogo Mosis huru ihe niile o na-emere ndi mmadu, nke a mere na o juru, "Gini bu ihe nke a i na-emere ndi a? Gini mere i ji nodu ala naani gi, ndi a niile gbaa gi gburugburu malite n'ututu ruo n'anyasi?"

¹⁵ Mosis zara nna nwunye ya si, "N'ihu na ha biara ijuta m ihe si n'aka Chineke.

¹⁶ O buru na esemokuw adiri n'etiti mmadu obula na ibe ya, ha nabiakwute m, ka m kpebie ihe di n'etiti mmadu na ibe ya. Ana m eme ka ha mata iwu na ukpuru Chineke."

¹⁷ Mgbe Jetro, nna nwunye Mosis, nuru ihe ndi a niile, o siri Mosis, "The i na-eme adighi mma.

¹⁸ Ike ga-agwu gi, gwukwa igwe mmadu ndi a. Oru a i na-aru di ukwu kari gi. Naani gi agaghị ebuli ya.

¹⁹ Ugbu a, gee m nti. M ga-adu gi odu, ka Chineke nonyekwara gi. O ga-adi mma ma o buru na i bu onye na-anochi anya ndi a n'ihu Chineke. N'uzo di otu a, i nwere ike iweta nsogbu niile ha nwere n'ihu Chineke.

²⁰ Ihe ozo i ga-eme bu nke a: i ga-akuziri ha iwu na ukpuru Chineke, gosikwa ha uzọ ha ga-esi bie ndu, na oru ha kwesiri iru.

21 Ma site n'etiti ndị a hoṣuta ndị ikom tozuru, ndị ikom na-atụ egwu Chineke, ndị kwesiri ntụkwasị obi na ndị kpoṣo uru n'ezighị ezi* asi. Mee ha ndịisi na-achị imerime puku ndị mmadụ, ndịisi nari mmadụ, ndịisi iri mmadụ ise na ndịisi mmadụ iri.

22 Mee ka ha buru ndị ikpe nye ndị mmadụ oge niile. Nye iwu ka ha na-ewetara gi okwu dikarisiri ike, ma na-ekpe ikpe gbasara okwu di mfe na ndi ozo niile di iche iche. N'uzo di otu a, ndi ikpe ndi ahụ ga-enyere gi aka ime ka ibu arọ gi di mfe.

23 O buru na i ga-eme ihe niile ndi a, o burukwa na Chineke ekwenye, i ga-enwe ike nagide nsogbu niile. Mmadu niile ga-ewere udo na onu birikwa."

24 Mosis gere nti n'ihe niile nna nwunye ya gwara ya. O mekwara ihe niile o kwuru.

25 O sitere n'etiti umu Izrel hoṣuta ndi kwesiri ekwesi mee ka ha buru ndisi. Ufodu ka o mere ndisi na-elekota imerime puku mmadu, ufodu na-achị nari mmadu, ufodu, iri mmadu ise, ufodu, mmadu iri.

26 Ha jere ozi dika ndi ikpe nye ndi mmadu n'oge niile. Ha na-ewetara Mosis okwu niile siri ike, ma ha onwe ha na-ekpe ikpe banyere okwu nke dikarisiri nta.

27 Mgbe ahụ, Mosis zilagara nna nwunye ya. Jetro laghachikwara n'obodo nke aka ya.

19

Umu Izrel n'ugwu Sainai

1 N'onwa nke ato, site n'oge ndi Izrel hapuchara obodo Ijpt, n'ubochi ahụ, ha biaruru ozara Sainai.

2 O bu site na Refidim ka ha si biaruo ozara Sainai, mee ebe obibi ha n'ebe ahụ, n'akuku ugwu Sainai.

3 Mosis rigooro n'elu ugwu ahụ izute Chineke. Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI sitere n'elu ugwu ahụ kpọ Mosis okwu si ya, "Otu a ka i ga-esi gwa ulo Jekob okwu. I ga-akoro umu Izrel:

4 'Unu onwe unu ahula ihe m mere ndi Ijpt, hukwa otu m siri buru unu na nku ugo,* si otu a, dotara unu onwe m.

5 N'ih i nke a, o buru na unu ga-erubere m isi nke oma ma debe ogbugba ndu m, unu ga-abu ihe onwunwe nke m di oke onuahia. N'ezie, uwa niile bu nke m,

6 ma unu ga-aburu m alaeze ndi nchujaja, na mba di nsọ.' Okwu ndi a ka i ga-agwa umu Izrel."

7 Mosis gara kpokota ndi okenye ndi Izrel, gwa ha okwu niile nke ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

8 Ndi mmadu niile a jikwa otu olu zaghachi ya si, "The obula ONYENWE ANYI kwuru ka anyi ga-eme." Mosis gwara ONYENWE ANYI ihe niile ndi Izrel kwuru.

9 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Lee, agaje m izute gi n'ime igwe ojii gbara ochichiri. Achoro m ka umu Izrel niile were nti ha nuru mgbe m ga-agwa gi okwu, ozokwa, ka ha kwerekwa na gi ruo mgbe niile." Mosis gwara ndi Izrel niile okwu nke ONYENWE ANYI gwara ya.

10 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ozo si, "Ridakwuru ndi m, doo ha nsọ taa na echi. N'ih i na nke a ga-abu nkwardo ha izute m. Ka ha saa uwe ha mmiri,

* 18:21 Ya bu ndi na-enweghi anya ukwu * 19:4 O bu na nku ka nne ugo na-ebu umu ya ma o na-erughari n'elu Dit 32:11.

¹¹ jikerekwa n'ubochi nke ato. N'ihhi na m ga-aridata n'elu ugwu Sainai n'ihu mmadu niile.

¹² I ga-akpa oke n'ebe ha na-agaghi agafe. Nye ha iwu si ha, 'Kpacharanu anya ka unu ghara ibia ugwu ahụ nso, maobu metu ala ugwu ahụ aka. N'ihhi na onye o bula meturu ugwu ahụ aka aghaghi inwu.'

¹³ Agaghi emetu onye mmebi iwu ahụ aka, kama, a ga-eji nkume tugbuo ya, maobu e were akụ gbagbuo ya, maobu mmadu maobu anumanu, o gaghhi adi ndu. Mmadu obula agaghi abiaru ugwu ahụ nso, ruo mgbe ha nuru opi nke a ga-afu. Mgbe ahụ, ha nwere ike bia nso ugwu ahụ."[†]

¹⁴ Ya mere, Mosis si n'ugwu ahụ ridakwuru umu Izrel. O doo ndi mmadu ahụ nso. Ha niile ji mmiri saa uwe ha.

¹⁵ Mosis doro ha aka na nti si ha, "Jikerenu n'ubochi nke ato. Nwoke na nwanyi enwekwala mmechorita obula."

¹⁶ Mgbe o ruru n'ututu ubochi nke ato ahụ, oke igwe ojii kpuchiri elu ugwu ahụ. Amuma malitere na-egbuke, egbe eluigwe malitekwara igba. N'ikpeazu, opi ike dara. Mmadu niile turu egwu, makwa jijiji.

¹⁷ Mosis duuru ndi mmadu ahụ niile si n'ulo ikwu ha puta gaa izute Chineke. Ha niile guzokwara n'ala ugwu ahụ.

¹⁸ Mgbe ahụ, anwuru oku kpuchiri ugwu Sainai. Ma lee! ONYENWE ANYI ridatara dika ire oku n'elu ugwu ahụ. Anwuru oku rigoro elu dika anwuru oku nke ohia na-ere oku. Ala oma jijiji di ukwuu dakwasikwara ugwu ahụ.

¹⁹ Mgbe opi ike ahụ na-ada ike ike, Mosis malitere igwa Chineke okwu. Chineke zaghachiri Mosis okwu site n'olu dara uda dika egbe eluigwe.

²⁰ ONYENWE ANYI ridatara biaruo n'elu ugwu Sainai. O gwara Mosis ka o rigota bia zute ya. Mosis rigoro n'elu ugwu ahụ ijekwuru Chineke.

²¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Rida gaa doo ndi mmadu ahụ aka na nti ka ha ghara igafe oke ala ahụ biaruo nso ihu ONYENWE ANYI anya ka ha ghara ila n'iyi.

²² O buladi ndi nchujaja ndi choro ibiaru ONYENWE ANYI nso aghaghi ido onwe ha nso. Ma o bughu otu a, ONYENWE ANYI ga-eme ka ha niile nwuo."

²³ Mosis zaghachiri ONYENWE ANYI si, "Ndi mmadu agaghi arigota n'ugwu Sainai n'ihhi na gi onwe gi adoola anyi aka na nti si, 'Kpaanu oke gburugburu ugwu a, doo ya nso.'"

²⁴ Ma ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si: "Gbada gaa kpogota Eron ka gi na ya soro rigota n'elu ugwu a. Ma lezie anya ka ndi nchujaja na ndi Izrel ghara irigota n'ebe a ibiakwute ONYENWE ANYI, ma o bughu otu a, o ga-eji ike laa ha n'iyi."

²⁵ Ya mere, Mosis ridakwuru ndi Izrel ga gwa ha.

20

Iwu Iri

¹ Chineke kwuru okwu ndi a niile si:

² "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu, onye kpoputara unu site n'Ijpt, bu ala nke ibu ohu.

³ "I gaghhi enwe chi ozọ tinyere m.

[†] **19:13** Eron na umu ya ndi ikom abuo, na iri ndi okenye Izrel asaa ahụ nwere ike irigoro ugwu ahụ. Opu 24:1,9-10.

⁴ Gị emerela onwe gị arụsị a piri api, n'oyiyi nke ụdi ọbụla nke yiri ihe di n'eluigwe maọbụ nke yiri ihe di n'ụwa, n'okpuru ya maọbụ n'ime mmiri, n'okpuru ụwa.

⁵ Gị akpọla isiala nye ha, efekwala ha ofufe, n'ihhi na Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI Chineke gị, abụ m Chineke ekworo. Onye na-ata ụmụ na ụmụ ụmụ ahụhụ, n'ihhi ajọ omume nke ndi mụrụ ha, ọ buladi ruo n'ogbo nke atọ na nke anọ, nke ndi ahụ kpọrọ m asi.

⁶ Ma na egosi ihunanya nye puku ogbo niile nke ndi huru m n'anya, bu ndi na-edebe ihe niile m nyere n'iwu.

⁷ Gị ejikwala aha ONYENWE ANYI bu Chineke gị eme ihe efu, n'ihhi na ONYENWE ANYI agaghị agụ onye ji aha ya eme ihe efu dika onye ikpe na-amaghị.

⁸ Cheta ụbọchi izuike site n'ido ya nsọ.

⁹ N'ime ụbọchi isii ka i ga-eje ozi gị niile. O bukwa n'ime ha ka i ga-aruzu oru gị niile.

¹⁰ Ma ụbọchi nke asaa bu ụbọchi izuike nke ONYENWE ANYI Chineke gị. I gaghị aru oru ọbula n'ụbọchi ahụ, gị onwe gị, nwa gị nwoke na nwa gị nwanyi, onye oru gị nwoke, onye oru gị nwanyi, maobu anu ulo gị ọbula, ọbuladi onye ọbia bi n'obodo gị.

¹¹ N'ihhi na o bu n'ime ụbọchi isii ka ONYENWE ANYI kere eluigwe na ụwa, na oke osimiri, na ihe niile di n'ime ha. O zuru ike n'ụbọchi nke asaa. N'ihhi nke a ONYENWE ANYI goziri ụbọchi nke asaa doo ya nsọ, ka o buru ụbọchi izuike.

¹² Sọpuru nne gị na nna gị, dika ONYENWE ANYI Chineke gị nyere gị n'iwu, ka ụbọchi ndu gị di ogologo n'ala ahụ nke ONYENWE ANYI Chineke gị na-enye gị.

¹³ Gị egbula mmadu.

¹⁴ Gị akwala iko.

¹⁵ Gị ezula ohi.

¹⁶ Agbala ama ụgha megide onye agbataobi gị.

¹⁷ Gị enwela anya ukwu n'ebe ulo onye agbataobi gị di. Gị enwekwala anya ukwu n'ebe nwunye onye agbataobi gị di, maobu ohu ya nwoke maobu ohu ya nwanyi, ehi ya maobu inyinya ibu ya, ma o bukwanu n'ihhe ọbula nke onye agbataobi gị nwere di."

¹⁸ Mgbe ndi Izrel huru egbe eluigwe, na amuma oku, na opi ike, hukwa ugwu ahụ ka o juputakwara n'anwuru oku, ha mara jijiji n'ihhi egwu. Ha guzoro n'ebe di anya,

¹⁹ si Mosis, "Biko ka gị onwe gị gwa anyi okwu, anyi ga-anu ma ka Chineke gharakwa igwa anyi okwu, ma o bughị ya, anyi ga-anwu."

²⁰ Mosis siri ndi Izrel, "Unu atukwala ujo, n'ihhi na Chineke biara inwale unu ime ka unu na-atu ya egwu mgbe ọbula ka unu ghara imehie megide ya."

²¹ N'ihhi nke a, mmadu niile guzoro n'ebe di anya site n'ugwu ahụ. Ma Mosis bara n'ime igwe ojii ahụ, ebe Chineke n'onwe ya no.

Iwu megidere ikpere arusi

²² ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, "Gwa umu Izrel okwu si, 'Unu onwe unu ahula na m si n'eluigwe gwa unu okwu.

²³ Unu emerela onwe unu chi ozọ tinyere m, chi ọlaocha maobu chi ọlaedo. Unu emerela onwe unu ha.

24 “Ebe ịchụ aja unu ga-ewuru m ga-abụ nke unu ji naanị aja wuo. N’ebe ahụ ka unu ga-achuru m aja nsure oku na aja udo. Unu ga-ejikwa igwe ewu na aturu, na ehi choro m aja. Unu ga-ewuru m ebe ichu aja naanị ebe obula m mere ka aha m buru ihe a na-asopuru, n’ebe ahụ ka m ga-abia gozie unu.

25 O buru na unu ewuo ebe ichu aja nkume, unu ejikwala nkume a wara awa, n’ihi na unu ga-eme ka o ghara idi nsọ ma o buru na unu ejiri ngwa oru wagharia nkume ya.

26 Unu ejila ihe nrigo gbagoro n’ebe ichu aja m, ka a ghara ikpughe oto unu n’elu ya.’

21

Iwu ndi ozo di iche iche

1 “Ndi a bu iwu i ga-edebe n’ihu ha.

Ndi ohu bu ndi Hibru

2 “O buru na i goro ohu onye Hibru, o ga-agbara gi odibo afọ isii. Ma n’afọ nke asaa, o ga-abu onye nwere onwe ya laakwa n’akwughi ugwo obula.

3 O buru na sososo ya biara, sososo ya ga-ala, ma o buru na o nwere nwunye tupu o buru ohu, ya na nwunye ya ga-eso ala.

4 O buru na nna ya ukwu kponyere ya nwunye onye mutaara ya umu ndi ikom na umu ndi inyom, nwanyi ahụ na umu ya ga-abu nke nna ya ukwu, naanị nwoke ahụ ga-enwere onwe ya.

5 “Ma o buru na ohu ahụ asi, n’ezie, ‘Ahuru m onyenwe m na nwunye m na umu m n’anya, achoghi m inwere onwe,’

6 mgbe ahụ, onyenwe ya ga-eduru ya biakwute Chineke. Mgbe o kpobatasiri ya n’onu uzo, onyenwe ya ga-eji agiga dupuo nti ya.* Malite n’oge ahụ, o ga-abukwa ohu ya ruo ogwugwu ndu ya.

7 “A si na nwoke eree nwa ya nwanyi dika ohu, agaghi ala otu ndi ohu nwoke si ala.

8 O buru na ihe nwanyi ahụ amasikwaghi onyenwe ya, onye horo ya nye onwe ya, onyenwe ya ga-ekwere ka a gbaputa ya. Ma o gaghi eresi ya ndi obia. N’ihi na onyenwe ya emeela nwanyi ahụ ihe ojoo mgbe o juru na o gaghi alukwa ya ozo.

9 O buru na o choro ka nwa ya nwoke luo ya dika nwunye ya, o ga-emeso ya dika omenaala si kwado e si emeso ndi bu nwaada.

10 O burukwa na o luta ya dika nwunye nke aka ya, mesikwa luta nwunye ozo, o gaghi akwusi inye ya uwe maobu ihe oriri. O gaghi agonarikwa ya ihe obula kwesiri ya dika nwunye.

11 O buru na o mereghe ohu nwanyi a ihe ndi a, nwanyi a puru ihapu ya gaara onwe ya na-akwughi ugwo obula. Mgbe ahụ, o ga-enwerekwa onwe ya.

Ihe ike na mmeru ahụ

12 “Ozokwa, o buru na mmadu etigbuo mmadu ibe ya, aghaghi ime ka onye di otu a nwuo.

13 Ma o buru na o mere ya na-amaghi ama, o burukwa na Chineke kwagidere omume di otu a, mgbe ahụ, a ga-ahoputara ya ebe o ga-agbaga, jee zere ndu.

* 21:6 Otu omenaala ndi ala Siria na mba niile bi ha gburugburu na-eme, bu iji agiga dupuo mmadu nti. Mgbe a dupuru mmadu nti, o na-egosiputa na onye di otu a bu ohu onye ozo.

14 O burukwa na onye obula akpachara anya jiri aghugho gbuo mmadu ibe ya, a ga-adoputa ya, o buladi site n'ebe ichu aja m, gbuo ya.

15 "O buru na onye obula etie nna ya maobu nne ya ihe, a ghaghi ime ka onye di otu a nwuo.

16 "Onye obula tooro mmadu ibe ya, ma o rere ya n'ahia, maobu na a choputara ya n'aka ya, a ga-eme ka onye di otu a nwuo.

17 "Aghaghi ime ka onye obula ga-akpo nna ya maobu nne ya iyi nwuo.

18 "O buru na mmadu abuo aluo ogu ma otu n'ime ha ewere nkume maobu osisi tie onye nke ozo. O buru na o nwughu, kama na o meruru ahụ, dinaakwa n'ihe ndina ya,

19 o buru na onye ahụ ebilie were mkpara ya na-ejehari, ikpe agaghi ama onye ahụ tiri ya ihe, kama o ga-akwu ugwo ihe onye ahụ ji gwoo onwe ya, na oge onye ahụ o tiri ihe ji noo n'ihe ndina, ruo mgbe ahụ ya ga-adi mma.

20 "O buru na ohu obula anwuo site n'ihe otiti nke onyenwe ya tiri ya, ma ohu ahụ o bu nwoke maobu nwanyi, a ga-adọ onyenwe ya aka na nti site n'inye ya ntaramahuhu.

21 Otu o di, o buru na ohu ahụ di ndu n'ubochi mbu, maobu n'ubochi nke abuo, a gaghị enye onyenwe ya ntaramahuhu n'ihina ohu ahụ bu aku ya.

22 "O buru na mmadu abuo esite n'ilu ogu ha meruo nwanyi di ime ahụ, mee ka ime ahụ puo, ma nwanyi ahụ emerughu nnukwu ahụ, di nwanyi ahụ ga-anara site n'aka onye ahụ meruru nwunye ya ahụ ihe niile obula o kwuru na a ga-akwu ya, bukwa nke ndi na-ekpe ikpe kpebiri.

23 Ma o buru na nwanyi ahụ a nwuo n'ihina mmeru ahụ ahụ e meruru ya, a ga-eme ka nwoke ahụ meruru ya ahụ nwuo.

24 O buru na o bu anya ka a kukporo, anya n'onodu anya. O burukwa otu eze ka e tipuru, eze n'onodu eze. Otu ahụ kwa, aka n'onodu aka, ukwu n'onodu ukwu.

25 Ida oku n'onodu ida oku, onya mma, n'onodu onya mma, ihe otiti n'onodu ihe otiti.

26 "O buru na mmadu obula esite n'ihe otiti o tiri ohu ya kukpoo ya anya, a ga-eme ka ohu ahụ nwere onwe ya, maobu ohu nwoke maobu ohu nwanyi, n'ihina o jirila anya ya gbara onwe ya.

27 O buru na mmadu obula etipu eze ohu ya nwoke maobu ohu ya nwanyi, a ga-eme ka ohu ahụ nwere onwe ya n'ihina eze ya nke e tipuru.

28 "O buru na ehi ejiri mpi ya soda mmadu si otu a mee ka onye ahụ nwuo, a ga-atugbu ehi ahụ na nkume. Mmadu obula agaghi erikwa anu ehi ahụ. Ma a ga-agu onyenwe ehi ahụ dika onye ikpe na-amaghi.

29 O buru na ehi ahụ na-asokari ndi mmadu mpi mgbe niile, agaghi eri anu ya. Kama, o buru na adoola onyenwe ya aka na nti banyere ehi ahụ otutu oge, ma o meghi ihe obula banyere ya, a ga-eme ka ehi ahụ na onyenwe ya nwuo.

30 Ma o buru na ndi nwe mmadu achoo ka a kwuo ha ugwo kama igbu onyenwe ehi ahụ, ndi ikpe ga-ekpebi ego ole onyenwe ehi ga-akwu ha.

31 Otu a ka a ga-esikwa kpee ikpe nke ga-aputa ma o buru na ehi asoda nwokorobia maobu nwaagboghobu obula.

32 Kama o buru na ehi asoda ohu nwoke maobu ohu nwanyi, onyenwe ehi ahụ ga-akwu onyenwe ohu ahụ iri mkpuru olaocha atọ.† Emesia, a ga-eji nkume tugbuo ehi ahụ.

† 21:32 Iri mkpuru olaocha atọ bu onuahia a na-ere maobu jiri zuta ohu. Zek 11:12,13; Mat 26:13; 27:3,9

33 “Ọ buru onye obula meghere olulu maobu gwuo olulu, ghara imechi ya, nke mere na ehi mmadu maobu inyinya ibu adaba n’ime ya,

34 onye ahụ gwuru olulu ahụ ga-akwu onyenwe anu ulo ahụ onuogugu ego o jiri zuta ya. Mgbe ahụ o ga-eburu ozu anu ahụ nwuru anwu.

35 “Ọ buru na oke ehi mmadu emeruo oke ehi onye ozo ahụ, emesia ehi di otu a anwu, a ga-ere ehi nke di ndu, kewaa ego ya uzọ abuo. Otu a kwa, a ga-ekewa ehi nke nwuru anwu, nye mmadu abuo ahụ otu uzọ otu uzọ.

36 Ọ buru na amaara na oke ehi ahụ na-asọ mpi mgbe niile n’oge gara aga, ma onyenwe ya emeghi ihe obula banyere ya, o ga-akwuzu ugwo ehi ahụ nwuru anwu. Emesia ehi ahụ nwuru anwu ga-aburu nke ya.

22

Nchekwa akụ na nkwichi

1 “Ọ buru na mmadu ezuru ehi maobu aturu gbuo ya, maobu ree ya, o ga-akwichi ehi ise nonodu ehi ahụ. Nonodu otu aturu o zuuru, o ga-akwichi aturu ano.

2 “Ọ buru na e jide onye ohi mgbe o na-egbuka ulo onye ozo, o burukwa na e tiguobu ya, mee ka o nwuo, iwu ejideghi onye ahụ gburu ya.

3 Kama o buru na e tiguobu onye ahụ mgbe chi bocharala, omuma ikpe ga-adiri onye ahụ tiguobu ya.

“Ọ buru na e jide onye ohi, a ga-eme ka o kwich ihe o zuru n’ohi. Ọ buru na o nweghi ike kwich ihe o zuru n’ohi, a ga-ere ya dika ohu, jiri ego e retara kwuo ugwo o ji.

4 Ọ buru na a chota ihe o zuru n’aka ya, maobu ehi, maobu inyinya ibu, maobu aturu, o ga-akwichi onuahia ya okpuku abuo.

5 “Ọ buru na mmadu akpachara anya hapu anu ulo ya ka o gaa taa nri n’ubi maobu n’ubi vaini, maobu n’ubi onye ozo, onyenwe anu ulo ahụ ga-akwu ugwo ihe niile anu ulo ya mebiri, ma ihe o ga-eji kwuo ugwo ahụ aghaghi ibu ihe oru ubi di mma nke o si n’ubi ya maobu n’ubi vaini ya weputa.

6 “Ọ buru na oku na-agba banye n’ogwu, repia ogbo oka di n’ubi mmadu maobu oka guzoro eguzo, ma o bukwanu ohia niile, onye ahụ tinyere oku ahụ ga-akwichi ugwo ihe ahụ niile nke oku repiara.*

7 “Ọ buru na mmadu enye enyi ya maobu onye agbataobi ya ego, maobu ihe obula ka o debere ya, ma onye ohi agaa zuru ya site n’ulo ya, a si na e jide onye ohi di otu a, o ga-akwichi ugwo ihe o zuru okpuku abuo.

8 Ọ buru na a choputaghi onye ohi ahụ, onye nwe ulo ahụ aghaghi ibia n’ihu Chineke, ka a choputa maobu ya n’onwe ya setipuru aka were ihe ahụ, bu akụ nke onye ozo kpatara.

9 Ọ buru na onye ehi ya, maobu inyinya ibu ya, maobu aturu ya, maobu uwe, maobu ihe obula furu efu, nke mmadu na-asị, ‘Nke a bu ya.’ Mmadu abuo ndi a ga-aga n’ihu ndi ikpe.† Onye obula ndi ikpe a mara ikpe‡ ga-akwichi ibe ya ugwo okpuku abuo.

10 “Ọ buru na anu ulo mmadu nyere onye agbataobi ya n’aka idebe anwu, maobu meruo ahụ, maobu gbafuo, ma anu ulo ahụ o bu inyinya ibu, maobu ehi, maobu aturu, maobu anu ulo ozo, o buru na o dighi onye huru mgbe ihe ndi a dakwasiri anu ulo ahụ,

* 22:6 Ọ bu osisi ogwu ogwu puru n’ohia ka a na-eji agba ubi ogige maobu gbachie uzọ. † 22:9 Maobu, Chineke ‡ 22:9 Bu ndi nnochite anya Chineke

11 mgbe ahụ, onye agbataobi ahụ e nyere anụ ndị a n'aka idebe ga-anụ iyi n'ihu ONYENWE ANYỊ. Iyi ahụ ọ n'uru ga-egosi onyenwe anụ ụlọ ahụ na o zughị ya n'ohi. N'ihhi nke a, ọ gaghị akwughachi ụgwọ ọbụla.

12 Ma ọ buru na o zuru anụ ụlọ ahụ n'ohi site na nke agbataobi ya, ọ ghaghị ikwughachi ụgwọ niile nye onyenwe ya.

13 Ọ buru na anụ ọhia gburu ya, ọ ga-eweta ufodu n'ime anụ ahụ a dogburu adogbu, iji gosi na anụ ọhia dogburu ya. § Ọ ga-esikwa otu a gbanari ikpe omuma. N'ihhi nke a, ọ gaghị akwukwa ụgwọ ọbụla n'ihhi anụ ụlọ ahụ.

14 “Ọ buru na mmadu agbaziri anụ ụlọ site n'aka onye agbataobi ya, ọ buru na anụ ụlọ ahụ anwu, maobu meru ahụ mgbe onyenwe ya na-anoghi n'ebe ahụ, onye ahụ a gbazinyere anụ ụlọ ahụ ga-akwu ụgwọ ya.

15 Ọ buru na anụ ụlọ ahụ no na nke onyenwe ya, onye gbaziri ya agaghị akwu ụgwọ ọbụla. Ọ buru na a kwuru ego mgbazi ọbụla n'isi anumanu a, onye gbaziri ya agaghị akwughachi ego ọbụla, n'ihhi na ego mgbazi ọ kwuru ka a ga-ewere dika ụgwọ.

Ibi ndu di ka o kwesiri

16 “Ọ buru na nwoke arafuo nwaagboghọ na-amaghi nwoke,* site n'ime ka ha abuo dinaa, nwoke ahụ ga-akwu ụgwọ isi nwaagboghọ ahụ. Ọ ga-alukwa ya dika nwunye ya.

17 Ọ buru na nna nwaagboghọ ahụ ekwenyeghi ka nwoke ahụ luo ya, nwoke ahụ aghaghi ikwu ụgwọ isi nwaagboghọ ahụ.

18 “E kwesighi ihapu nwanyi mgbaasi ndu.

19 “Onye obula ya na anu obula dinakoro, e kwesiri ime ka o nwuo.

20 “Onye obula churu aja nye chi ozọ ma o bughị naani ONYENWE ANYI, a ga-eme ka o nwuo.

21 “Ọ kwesighi ka mmadu obula mesie onye obia ihe ike n'uzo obula. Unu aghaghi icheta na unu bu ndi obia n'ala Ijpt.

22 “Unu emegbula nwanyi obula di ya nwuru, maobu onye obula na-enweghi nne na nna.

23 Unu megbuo ha, mee ka ha tikuo m, aga m anu mkpu akwa ha, nyere ha aka.

24 Mgbe ahụ, iwe m di oke oku ga-eripia unu. Aga m ejikwa mma agha tigbuo unu. Ndi nwunye unu ga-aghokwa ndi inyom na-enweghi di, umu unu ga-abukwa ndi na-enweghi nna.

25 “Ọ buru na i gbazinyere onye Hibru ego, onye bu nwa mgbei, i gaghị anara ya omurunwa.

26 Ọ buru na i nara ya uwe ya n'ihhi ego ahụ i gbazinyere ya, ekwela ka uwe ahụ nogide n'aka gi ruo mgbe anwu dara.

27 N'ihhi na uwe ahụ nwere ike buru naani ihe o nwere, maobu uwe o ga-eji rahụ ura. Ọ buru na i zighachighi ya, o tikuo m site n'ikwa akwa, aga m anuru mkpu akwa ya, n'ihhi na abu m onye obi ebere.

28 “Ekwulula aha Chineke, abukwala onye na-achị ndi gi onu.

29 “Atufukwala oge obula n'ikwughachi onyinye unu kwesiri inye. Maobu nke mkpuru ala ubi gi, na nke mmanya vaini gi, na ụgwọ i kwesiri ikwu.

“I ghaghị inye m nwa gi nwoke e buru uzọ muo.

30 Otu a ka i ga-emekwa banyere mkpuru mbu nke ehi gi na aturu gi. I ga-ewebata ya nye m n'ubochi nke asato site n'oge a muru ha, mgbe i hapusiri ha nne ha ubochi asaa.

31 “Unu ga na-aburu m ndi di nsọ. N’ihi nke a, wezuganu onwe unu n’ebe anu a dogburu adogbu di. Unu erikwala anu di otu a, kama tupuru nu ya nkita.

23

Ikpe ziri ezi na inwe obi ebere

1 “I gaghị agbasa akuko ugha obula. Esokwala mmadu ojoo nwekoo ihe obula site n’igba ama i maara na o bughị eziokwu.

2 “I gaghị eso igwe mmadu mee ihe ojoo. Mgbe i na-agba akaebe n’uloikpe, i gaghị esonye igwe mmadu ndi na-atughari ikpe ziri ezi.

3 N’ebe nwa ogbenye no, i gaghị ekpelara ya n’oge ikpe n’ihi na o bu nwa ogbenye.

4 “O buru na i hu ehi, maobu inyinya ibu nke kpafuru akpafu, o burukwa na o bu nke onye iro gi, duru ya dulatarara onye iro gi ahụ.

5 O buru na i hu onye kporo gi asi ka o na-agbali iwelite inyinya ibu ya nke dara n’ihi ibu di arọ o bu, elefula ya anya, kama gaa nyere ya aka bulite inyinya ahụ.

6 “Ewezugala ikpe ziri ezi n’ebe ndi ogbenye no, n’ihi onodu ogbenye ha.

7 Ebola mmadu ibe gi ebubo ugha. Esonyewala gbuo onye aka ya di ocha, maobu onye na-eme ihe ziri ezi. N’ihi na mu onwe m agaghị ahapu onye na-emebi iwu na-ataghị ya ahuhu kwesiri ya.

8 “Erikwala ngari, n’ihi na iri ngari na-eme ka ndi na-ahu uzọ kpuo isi, meekwa ka okwu onye aka ya di ocha gbagoo agbagoo.

9 “Abukwala onye na-emegbu ndi obia, n’ihi na i maara ihe banyere onodu ndi obia nke oma. Gi onwe gi burii obia n’Ijpt.

Iwu maka Ubochi nke asaa na afọ nke asaa

10 “Afọ isi ka i ga-agma mkpuru n’ala ubi gi, ghokwa ihe omume ya.

11 Ma n’afọ nke asaa, arula oru obula n’ala ahụ ozo, hapu ka ala ahụ zuru ike. Mgbe ahụ ndi ogbenye n’etiti unu ga-aga n’ebe ahụ weta ihe oriri. Mkpuru ndi ozo foduru ga-adiri umu anu ohia di iche iche. Iwu ndi a ga-adiri ubi vaini na ubi oliv unu niile.

12 “I ga-aru oru gi niile n’ime ubochi isii. I ga-ezuka ike n’ubochi nke asaa. Izuika a ga-adikwara ehi gi na inyinya ibu gi, na ndi ohu gi no n’ezinaulo gi na ndi obia niile bi n’etiti unu.

13 “Kpachapunu anya hu na unu mezuru ihe niile ndi a m gwara unu. Unu akpokwala chi ndi ozo aha. Unu ekwuputakwala ihe banyere ha n’onu unu.

Mmemme ato a na-eme kwa afọ

14 “Ugboro ato n’afọ ka unu ga-emere m memme a.

15 “Meenu Mmemme Achicha na-ekoghi eko, ubochi asaa ka unu ga-eri achicha nke e jighi ihe na-eko achicha mee. Unu ga-eri ya na mgbe a kara aka, n’onwa Abib. N’ihi na o bu n’onwa ahụ ka unu si n’ala Ijpt puta.

“O dighi onye obula ga-agba aka efu bia n’ihu m.

16 “Mee Mmemme Owuwe Ihe ubi,* bu nke i ga-eji mkpuru mbu nke ihe niile i kuru n’ubi unu.

* 23:16 Aha ozo a na-akpo memme owuwe ihe ubi bu memme Izu, guo ya n’akwukwo Opu 34:22, n’ihi na o bu izu asaa, mgbe Mmemme Ngabiga gafesiri ka a na-eme ya. O bukwa n’ogwugwu owuwe ihe ubi.

“Meekwanu Mmemme Nchikota Ihe, n’ogwugwu afọ obula.† Mgbe unu si n’ubi na-achibata mkpuru ubi unu niile.

17 “Ugbo atọ n’afọ ka ndi ikom niile ga-abia chee onwe ha n’ihu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI.

18 “Unu etinyekwala ihe obula nke nwere ihe na-eko achicha n’ime ya, mgbe unu na-achụ obara nke aja n’ihu m.

“Maobu hapu abuba nke aja mmemme m ka o digide ruo ututu.‡

19 “Wetanu mkpuru mbu niile nke ala ubi unu, bu ndi kachasi mma, n’ulo ONYENWE ANYI bu Chineke unu.

“Unu esikwala nwa ewu n’ime mmiri ara nne ya.§

Nkwa onye ga-edu ha

20 “Lee, ana m eziga mmuo ozi n’ihu unu, ichebe unu n’ije unu nakwa ikpobatakwa unu n’ebe ahụ M doziri nye unu.

21 Geenụ ya nti, nurukwa olu ya. Unu enupukwarala ya isi, n’ihi na o gaghị agbaghara njehie unu niile, n’ihi na Aha m di n’ime ya.

22 O buru na unu elezie anya nke oma, gee ya nti, mee ihe niile m nyere unu n’iwu, mgbe ahụ, mu onwe m ga-abukwara ndi iro unu onye iro, megidekwa ndi na-emegide unu.

23 Mmuo ozi m ga-ejekwa n’ihu unu, ikpobatakwa unu n’ala ndi Amorait, na ndi Het, na ndi Periz, na ndi Kenan, na ndi Hiv, na ndi Jebus. Aga m ehichapu obodo ndi a niile.

24 Unu agaghị akpo isiala nye chi ha niile. Unu efekwala ha, maobu gbasoro omenaala ha. Kama, kwatuonu ha. Tipiasiakwanu ebe nkume nso* niile nke chi ha.

25 Ma unu ga-efe ONYENWE ANYI bu Chineke unu. Mgbe ahụ, ngozi ya ga-adikwasị nri unu na mmiri onunu unu. Aga m ewezugakwa oria n’etiti unu.

26 Nwanyị aga na nwanyị ime ya na-apu agaghị adi n’ala unu. Aga m emekwa ka unu nwee ogologo ndu.

27 “Aga m ezipu oke ujo m ka o noro unu n’ihu tinye ogbaaghara n’ime mba niile unu ga-ezute. Aga m eme ka ndi iro unu tugharia gbaa oso.

28 Ozokwa, aga m eziga ebu ka o chupu ndi Hiv na ndi Kenan na ndi Het site n’uzo unu.

29 Ma agaghị m achupu ha n’otu afọ, n’ihi na nke a ga-eme ka ala ahụ niile togboro n’efu, umu anu ohia a baa uba karia unu.

30 Ma aga m achupu ha nwantinti nwantinti, tutu ruo oge unu ga-adi otutu, mgbe onuogugu unu ga-akarị nke ha ukwuu, mgbe unu ga-ejuputa ala ahụ niile.

31 “Aga m etinye oke ala unu site n’Osimiri Uhie ruo n’osimiri Mediterenja, sitekwa n’ozara ruo n’osimiri Yufretis. Aga m enyefe ndi niile bi n’ala ahụ n’aka unu. Unu ga-achupukwa ha.

32 Unu na ha agbala ndu obula. Unu na chi ha enwekwala mmeko obula.

33 Unu ekwela ka ha biri n’ala unu, ma o bughị ya, ha ga-eme ka unu mehie megide m, n’ihi n’ife chi ha di iche iche aghaghị iburu unu ihe ima n’onya.”

† 23:16 Mmemme nchikota mkpuru bu ihe na-egosi na e wechaala ihe ubi. Dit 16:13 ‡ 23:18 Ya bu chi obubo § 23:19 Otu n’ime omenaala di n’usoro ofufe ndi Kenan bu isi nwa ewu n’ime mmiri ara nne ya. Dit 14:21 * 23:24 Ebe a manyere ogidi, ka e ji amata ebe bu ebe ichu aja ha.

24

Mmesi ike nke ogbugba ndu ahụ

¹ O gwara Mosis si, “Rigokwute ONYENWE ANYI, gi na Eron, na Nadab, na Abihu, na mmadu iri asaa site na ndi okenye Izrel. Ma unu ga-eefe ofufe site n’ebe di anya.

² Emesia, o bu naani Mosis ga-abiarute ONYENWE ANYI nso. Ndi nke ozo agaghị abiaru nso. Ndi mmadu ndi ozo agaghikwa eso ya rigota.”

³ Mgbe ahụ, Mosis biara gwa ndi Izrel okwu niile na iwu niile ONYENWE ANYI nyere. Ha niile zaghachiri ya n’otu olu si, “Anyi ga-emezu ihe niile ONYENWE ANYI kwuru.”

⁴ Mosis deturu ihe niile ONYENWE ANYI kwuru.

N’isi ututu echi ya, o biliri wuo ebe ichu aja na ndida ugwu ahụ. O gwunyere ogidi nkume iri na abuo nke nochiri anya ebo iri na abuo umu Izrel.

⁵ Mosis ziputara umu okorobia Izrel, ndi churu aja nsure oku ma werekwa umu oke ehi chuo aja udo nye ONYENWE ANYI.

⁶ Mosis tinyere okara obara ehi ndi ahụ n’ime efere. Ma o fesara okara obara nke foduru n’elu ebe ichu aja ahụ.

⁷ Emesia, Mosis guzoro n’ebe ahụ guputa na nti mmadu niile, ihe di n’Akwukwo Ogbugba ndu ahụ. Mgbe umu Izrel nuru ya, ha weere otu olu kwuo si, “Anyi anula, anyi ga-eme ihe niile ONYENWE ANYI kwuru. Anyi ga-erube isi.”

⁸ Mgbe ahụ, Mosis weere obara ahụ di n’ime efere, fesaa ya n’ahụ ndi ahụ niile, si, “Nke a bu obara ogbugba ndu ahụ nke di n’etiti unu na ONYENWE ANYI, dika okwu niile ndi a si di.”

⁹ Mosis rigoro n’elu ugwu, ya na Eron, na Nadab na Abihu, na mmadu iri asaa site na ndi okenye Izrel.

¹⁰ Ha huru Chineke nke Izrel. N’okpuru ukwu ya abuo, e were ihe dika ebe nzokwasị ukwu nke e ji nkume safaia mee. Nkume ndi a na-enwukwa ezi onwunwu dika mbara eluigwe.

¹¹ O bu ezie na ndi okenye Izrel huru Chineke anya ma o laghi ha n’iyi. Kama o mere ka ha noo n’ihu ya rie, nuo.

¹² Mgbe nke a gasiri, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, “Rigota, biakwute m n’elu ugwu, nodukwa ebe ahụ, maka na aga m enye gi mbadamba nkume nke iwu na ukpuru di na ya, nke m ji aka m dee maka i ji kuziere ha.”

¹³ Mosis biliri, ya na Joshua onye na-agara ya ozi. Mosis n’onwe ya rigokwara n’elu ugwu Chineke.

¹⁴ O gwara ndi okenye Izrel okwu si, “Cherenu anyi n’ebe a tutu ruo mgbe anyi ga-alaghachikwute unu. Unu na Eron na Hua no, onye obula nwere nsogbu jekwuru ha.”

¹⁵ Ngwangwa, Mosis rigoro n’elu ugwu ahụ, oke igwe ojii kpuchiri ugwu ahụ niile,

¹⁶ ebube ONYENWE ANYI kpuchikwara elu ugwu ahụ. O bu ubochi isii ka igwe ojii kpuchiri ugwu ahụ. N’ubochi nke asaa, ONYENWE ANYI sitere n’etiti igwe ojii ahụ kpoo Mosis oku.

¹⁷ Ma n’ebe ndi Izrel no, ebube ONYENWE ANYI na-enwu dika oku na-achọ irechapu ugwu ahụ.

¹⁸ Mosis banyere n’ime igwe ojii ahụ mgbe o na-arigo ugwu ahụ. O nogidere n’elu ugwu ahụ iri ubochi ano, ehie na abali.

25

Onyinye maka owuwu ulo nzute

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis si,
² “Gwa umu Izrel ka ha wetara m onyinye. I ga-anabatara m onyinye ahụ site n’aka nwoke oḅula onye o meturu n’obi inye onyinye a.

³ “Ndi a bu Onyinye i ga-anata n’aka ha:

“olaocha, olaedo na bronz.

⁴ Ogbo na-acha anunu anunu, nke odo odo, nke uhie uhie, nke ezi akwa ocha,
na nke aji ewu;

⁵ akpukpo anu ebule e sijiri uhie uhie, akpukpo ehi mmiri,
na osisi akashia;

⁶ mmanu oliv nke a ga-etinye n’iheoku,
uda isi utu a na-etinye na mmanu nsu, na uda na-eme ka aja nsure oku na-esi isi utu;

⁷ nkume oma oniks, na nkume ndi ozo a na-ahionye n’efood,* na nke a na-ahionyekwa n’ihe mgbochi obi.

⁸ “Mee ka ha wuoro m ebe nsu. Mu onwe m ga-ebikwa n’etiti ha.

⁹ Wuo ulo nzute a na ihe icho ya mma niile, ka o buru otu ihe dika oiyi m ga-egosi gi.

Igbe ogbugba ndu

¹⁰ “Ha ga-eji osisi akashia wuo igbe ogbugba ndu nke idi ogologo ya ga-abu otu mita na sentimita iri. Obosara ya bu sentimita iri isii na asatu. Ila elu ya ga-abukwa sentimita iri isii na asatu.

¹¹ Machie olaedo a nuchara anucha n’ime na azu ya niile, jiri olaedo kpuo ihe gburugburu akuku ya niile.

¹² Kpuo mgbaaka olaedo ano maka ya, kwunye ha n’ukwu ano ya, ya bu mgbaaka abuo n’otu akuku, mgbaaka abuo n’akuku nke ozo ya

¹³ Jirikwa osisi akashia mee mkpara ogologo. Emesia, were olaedo machie mkpara ndi a.

¹⁴ I ga-etinye mkpara ndi ahụ n’ime mgbaaka ahụ di n’akuku igbe ahụ, ka o buru ihe iji na-ebu ya.

¹⁵ N’ihi nke a, mkpara olaedo ndi ahụ ga-adigide n’ime mgbaaka olaedo igbe a oge niile.

¹⁶ Ya mere, mgbe a rusiri igbe ogbugba ndu ahụ, tnye Ihe Ama ahụ m nyere gi n’ime ya.

¹⁷ “I ga-ejikwa olaedo a nuchara anucha mee ihe mkpuchi igbe ogbugba ndu ahụ. Ogologo ya ga-adi nzo ukwu ano. Obosara ya ga-abu nzo ukwu abuo na okara.

¹⁸ I ga-eji olaedo a nuchara anucha, nke e tipara etipia kpuo cherubim abuo na nsotu abuo nke ebe mkpuchi ahụ.

¹⁹ Ruu otu cherub n’otu nsotu, otu cherub na nsotu nke ozo; mee ka cherubim ndi a na okwuchi igbe ahụ buru otu na nsotu abuo ahụ.

²⁰ Cherubim ndi a ga-agbasa nku ha laa elu, were ha na-ekpuchi okwuchi ahụ. Cherubim ndi ahụ ga-eche onwe ha ihu, na-ele anya n’ebe okwuchi ahụ di.

* 25:7 Efood bu uwe di nso nke onyeisi nchaja na-eyi. Opu 28:4,6-14

21 Tụkwasi ihe mkpuchi ahụ n'elu igbe oḡbūgba ndụ ahụ. Tinyekwa Ihe Ama ahụ m nyere gị n'ime igbe ahụ.

22 N'ebe ahụ, n'etiti cherubim abụọ ndị ahụ dị n'elu ihe mkpuchi igbe oḡbūgba ndụ, ka m ga-ezute gị, nye gị iwu niile ị ga-enye ndị Izrel.

Tebul na achicha dī nso.

23 "Jiri osisi akashia mee tebul nke ogologo ya ga-adị iri sentimita itoolu. Obosara ya ga-abụ iri sentimita anọ na ise. Ịla elu ya ga-abụ iri sentimita isii na asaa.

24 Ị ga-eji ọlaedo a nuchara anucha machie ya nke ọma, jirikwa ọlaedo kpuo ọnu ọnu ya gburugburu.

25 Ị ga-etinye ihe njikota a kpuru akpu gburugburu ọnu ọnu ya, nke ga-aha ka otu ọbụ aka† dimkpa. A ga-eji mpempe ọlaedo techie ihe njikota ahụ gburugburu.

26 Kpuo mgbaaka ọlaedo anọ maka tebul ahụ, kwunye ha n'akuku anọ ahụ nke ukwu anọ ya.

27 Mgbaaka ndị ahụ ga-adị nso nso, ihe njiko ahụ ka ha jide mkpara ndị ahụ, i ji ebu tebul ahụ.

28 Jiri osisi akashia mee mkpara a ga-eji na-ebu tebul ahụ. Jiri ọlaedo techie ha.

29 Ozokwa, jiri ọlaedo a nuchara anucha kpuo efere dī iche iche, na iko dī iche iche, na okwa dī iche iche, nke e ji awupu onyinye.

30 Dọkwasi achicha nke iche n'Ihu n'elu tebul ahụ, n'ihu m, oge niile.

Ihe idoba oriṅa

31 "Jiri ọlaedo a nuchara anucha kpuo ihe idokwasi oriṅa. Kpuo ukwu ala ala ya, na alaka ya, mee ka iko ya niile yiri okoko osisi, na isi ya niile, na ifuru ya niile buru otu ya na ahụ ya.

32 Alaka isii ga-esite n'akuku abụọ nke ihe idokwasi oriṅa ahụ waputa, alaka atọ n'otu akuku ya, alaka atọ n'akuku nke ozo.

33 Iko atọ e mere dika okoko osisi alumonḡ ya na ifuru, ya na okoko ya niile ga-adị n'otu alaka, iko atọ n'alaka nke ozo, otu a ka ọ ga-adị n'alaka isii niile ahụ na-awaputa site n'ihe idokwasi oriṅa ahụ.

34 N'elu ihe idoba oriṅa ahụ, ọ ga-adị iko anọ dika ifuru osisi alumonḡ, ya na ebe o si awaputa na okoko ya.

35 Otu isi ga-adikwa n'okpuru alaka abụọ si n'etiti ihe idoba oriṅa ahụ puta. Isi nke abụọ ga-adị n'okpuru alaka abụọ nke ozo. Isi nke atọ ga-adị n'okpuru alaka nke atọ, ya bu ha niile alaka isii.

36 Isi nwaputa ya na alaka ya niile ga-adikotakwa ọnu, ha na ihe idokwasi oriṅa ahụ, nke e ji ọlaedo a nuchara anucha ruo.

37 "Ị ga-eme oriṅa asaa, dōba ha n'elu ihe idokwasi iheokwu ahụ, ka ha na-enye ihè naanị n'ebe ihu ya.

38 Mkpa ya na ihe ikpakepu oku ya niile, ga-abu ọlaedo a nuchara anucha.

39 Ọlaedo a nuchara anucha nke dī iri kilogram atọ na anọ ka a ga-eji kpuo ihe idokwasi oriṅa ahụ na ngwongwo ndị a niile.

40 Lezie anya hụ na i mere ihe ndị a niile n'usoro ihe atụ nke e gosiri gị n'elu igwu.

26

Ụlọ nzute

† 25:25 Ihe dika inchi atọ

1 “Ruo ụlọ nzute nke ga-enwe akwa mgbochi iri, nke e ji ezi ogbo na-acha anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie, na uhie uhie kpaa akwa ndi a. Onye oru aka na-eme nka kpanyekwara oyiya cherubim n’ime ha.

2 Akwa mgbochi ndi a ga-aha n’otu. O nweghi nke ga-aka ibe ya. Ogologo akwa mgbochi obula ga-abu mita iri na abuo na okara. Obosara ya bu otu mita na sentimita asato.

3 Dukotaa akwa mgbochi ise n’otu, dukotaakwa ise nke ozọ n’otu.

4 Jiri akwa na-acha anunu anunu dunye anya nko n’elu onu akwa mgbochi nke otu uzọ, otu a ka i ga-emekwa na nsotu onu akwa mgbochi nke ozọ.

5 Dunye iri anya nko ise n’otu akwa mgbochi, dunyekwa iri anya nko ise n’onu akwa mgbochi nke ozọ. Mee ka anya nko ndi a chee ibe ha ihu.

6 I ga-emekwa iri nko olaedo ise, nke i ga-eji jikota akwa mgbochi abuo ahụ n’otu, si otu a mee ka ulọ nzute ahụ buru otu.

7 “I ga-eji akpukpo aji ewu mee akwa mgbochi maka i ji kpuchie elu ulọ nzute ahụ. Iri na otu ka ha ga-adị n’onuogugu.

8 Akwa mgbochi iri na otu ndi a ga-aha n’otu. O ga-abu mita iri na ato na okara n’ogologo. Ebe obosara ya bu otu mita na iri sentimita asato.

9 Dukotaa ise n’ime akwa mgbochi ahụ. Debe ya iche. Dukotakwa isii nke foduru debekwa ya iche. Pijie akwa mgbochi nke isii uzọ abuo n’ihu ulọ nzute ahụ.

10 Dunyekwa iri anya nko ise n’elu onu otu akwa mgbochi ndi ahụ. Meekwa otu ihe ahụ n’onu akwa mgbochi nke ozọ e debere iche.

11 Meekwa iri nko bronz ise, mee ka nko ahụ baa n’anya nko nke ozọ, i ji jikota ulọ nzute ahụ ka o buru otu.

12 Ma banyere ogologo akwa mgbochi nke foduru maka ulọ nzute, ya bu okara akwa mgbochi nke maputara, nke a ga-akwuba n’azu ulọ nzute ahụ.

13 Akwa mgbochi ahụ ga-eji ihe ruru okara mita n’ogologo kariya n’akuku abuo. Uma ndi a maputara ga-akwudata n’akuku abuo nke ulọ nzute ahụ ikpuchi ya.

14 I ga-eji akpukpo ebule e sijiri uhie uhie mee ihe mkpuchi maka ulọ nzute ahụ, ya na akwa mkpuchi ozọ nke e ji akpukpo ehi mmiri mee maka ikpukwasị n’elu ya.

15 “I ga-emere ulọ nzute ahụ mbudo ibo osisi akashia, guzo oto.

16 Mbudo ibo obula ga-adị mita anọ na okara n’ogologo, dirikwa iri sentimita asaa n’obosara.

17 Mbudo ibo ndi a ga-enwe ihe nhionye abuo nke ga-abanye n’ime ibe ya ijiko ha n’otu. I ga-arụ mbudo ibo ulọ nzute ahụ niile otu a.

18 I ga-arụ mbudo ibo iri abuo maka akuku ndida nke ulọ nzute ahụ.

19 Meekwa iri ukwu olaocha anọ n’okpuru ha. Otu mbudo ibo ga-enwe ukwu abuo, otu ukwu n’okpuru otu ihe nhionye, otu ukwu n’okpuru ihe nhionye nke ozọ.

20 N’akuku nke ozọ, bu akuku ugwu nke ulọ nzute ahụ, i ga-arukwa iri mbudo ibo abuo.

21 Rukwaa iri ukwu olaocha anọ, ukwu abuo n’okpuru mbudo ibo obula.

22 N’ebe isi isi nsotu, ya bu akuku odida anyanwu nke ulọ nzute, i ga-arụ mbudo ibo isii.

23 Ruo mbudo ibo abuo, ga-adị na nkuku niile nke nsotu ulọ nzute ahụ.

24 N’isi nkuku abuo ndi a, ha ga-anọ iche iche site n’okpuru ruo n’elu ya, ma a ga-ejiko ha onu n’ime otu mgbaaka, ha abuo ga-adị otu ahụ.

²⁵ Ha niile ga-adị mbudo ibo asatọ na ụkwụ ọlaocha dị iri na isii, ya bu ụkwụ abụọ n'okpuru mbudo ibo ọbụla.

²⁶ “Jiri osisi akashia mee osisi ntubichi, ise maka mbudo ibo ndi di n’otu akuku nke ulo nzute,

²⁷ ise nke ozọ maka ndi di n’akuku nke ozọ, ise nke ozọ maka mbudo ibo di n’akuku odida anyanwu, n’ebe ndida ndida nke ulo nzute ahụ.

²⁸ Osisi ntubichi nke di n’etiti ga-esite n’otu isi ruo n’isi nke ozọ nke mbudo ibo ahụ.

²⁹ Jiri ọlaedo machie mbudo ibo ndi ahụ niile, kpuo mgbaaka ọlaedo ka o buru onodu ichikota osisi ntubichi ndi a. Jirikwa ọlaedo machie osisi ntubichi ndi a.

³⁰ “Guzobe ulo nzute a n’usoro dika udidi ihe ahụ m ziri gi n’elu ugwu si di.

³¹ “Meekwa akwa mgbochi nke e ji ogbo na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, uhie uhie na ezi akwa ocha a kpara nke oma, onye nka kpanyekwara oyiya cherubim n’ime ya.

³² Were anya nko ọlaedo kwuba ya n’elu ogidi osisi akashia anọ nke e ji ọlaedo machie, mee ka o guzoro n’elu ụkwụ ọlaocha anọ.

³³ Konye akwa mgbochi ahụ na nko ndi ahụ, ma donye igbe ihe ama ahụ n’azu akwa mgbochi ahụ. Akwa mgbochi ahụ ga-ekewapu Ebe Nso ahụ site n’Ebe Kachasi Nso.*

³⁴ Tinye ihe mkpuchi mmehie ahụ n’elu igbe ihe ama n’ime Ebe Kachasi Nso.

³⁵ Donye tebul ahụ na mputa nke akwa mgbochi ahụ, n’akuku ugwu nke ulo nzute ahụ. Donyekwa ihe idokwasị iheoku na ncherita ihu tebul ahụ, n’akuku ndida.

³⁶ “I ga-eme akwa mgbochi maka onu uzọ mbata nke ulo ikwu ahụ nke eji ogbo na-acha anunu anunu na ngwakota anunu na uhie, na uhie uhie, na ezi akwa ocha a kpara nke oma, nke bu akaoru onye nka.

³⁷ I ga-aruru akwa mgbochi a anya nko ọlaedo na ogidi ise nke osisi akashia nke e ji ọlaedo machie. I ga-arukwa ụkwụ bronz ise maka ha.

27

Ebe ichu aja

¹ “I ga-eji osisi akashia wuo ebe ichu aja. Idi elu ya ga-abu otu mita na iri sentimita anọ. Ogologo ya na obosara ya ga-aha n’otu, mita abuo na iri sentimita ato, mita abuo na iri sentimita ato.

² Runye mpi n’akuku anọ nke ebe ichu aja ahụ n’otu n’otu. Mee ka mpi ndi a na ebe ichu aja ahụ buru ihe e jikotara n’otu. Jiri bronz machie ebe ichu aja a.

³ Jiri bronz kpuo ngwongwo niile di iche iche, ya bu efere ikpofu ntụ, shovel ya niile, efere ikwosa mmiri niile, ngaji eze iduta anu na efere ndi e ji agu oku.

⁴ I ga-eme ngiga mbadamba, ihe okpukpa bronz, meekwa mgbaaka bronz nke ga-adị n’akuku anọ nke ngiga ahụ.

⁵ Tinye ya n’okpuru oghere di n’ebe ichu aja ahụ. Tinye ya ka o diri n’etiti ebe ichu aja ahụ.

⁶ Jiri osisi akashia mee mkpara osisi maka ebe ichu aja ahụ, were bronz machie ha.

* **26:33** O bu naani onyeisi nchujaja na-aba n’ime ebe ahụ a na-akpo Ebe Kachasi Nso. O bu naani otu ubochi n’afọ, nke bu ubochi ikpuchi mmehie ndi Izrel, ka o na-aba n’ebe ahụ.

⁷ A ga-eme ka mkpara ahụ baa n'ime mgbaaka ndị ahụ, ka ha dị n'akụkụ abụọ nke ebe ichụ aja ahụ mgbe ọbụla a na-ebu ya.

⁸ Jiri obodobo osisi ruo ebe ichụ aja ahụ, ka o nwee oghere n'ime, dika igbe. I ga-arụ ya dika e gosiri gi n'elu ugwu ahụ.

Ogige ulo nzute

⁹ "I ga-arukwa ogige maka ulo nzute ahụ. N'akụkụ ndịda ya ga-adị iri mita anọ na ise n'ogologo. O ga-enwekwa akwa mgbochi nke e ji ezi akwa ọcha a kpara nke oma mee.

¹⁰ Iri ogidi abụọ ga-adị na iri ebe ndokwasị abụọ nke e ji bronz kpuo. Anya nko ogidi ndị ahụ ha na ihe ikegide ha ga-abụ ọlaọcha.

¹¹ Otu a kwa, akụkụ ugwu ga-adikwa iri mita anọ na ise. O ga-enwe akwa mgbochi, nwekwa iri ogidi abụọ na iri ebe ndokwasị abụọ nke e ji bronz kpuo, ya na anya nko nke ọlaọcha na ihe e ji ekegide ha n'ogidi ahụ.

¹² "Akụkụ ọdịda anyanwụ nke ogige ahụ ga-adị iri mita abụọ na atọ n'obosara. O ga-enwe akwa mgbochi, na ogidi iri na ebe ndokwasị iri.

¹³ N'akụkụ ọwụwa anyanwụ, ebe anwụ na-awalite, akwa mgbochi ahụ ga-adikwa iri mita abụọ na atọ n'obosara.

¹⁴ Akwa mgbochi nke ogologo ya di mita isii na sentimita iri asato ga-adị n'otu akụkụ nke onu uzọ mbata ahụ. O nwere ogidi atọ na ebe ndokwasị atọ.

¹⁵ Otu a kwa, akwa mgbochi nke idi ogologo ya di mita asaa ga-adị n'akụkụ nke ọzọ. O ga-enwekwa ogidi atọ na ebe ndokwasị atọ.

¹⁶ "Banyere onu uzọ mbata nke ogige ahụ, mee akwa mgbochi ga-adị mita itoolu nke e ji ogho na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, uhie uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke oma, akaoru nke onye na-akpa ihe icho mma. O ga-enwe ogidi anọ na ihe ndokwasị anọ.

¹⁷ Ogidi niile di gburugburu ogige ahụ ga-enwe ihe njikota ọlaọcha na nko, tinyere ebe ndokwasị bronz.

¹⁸ Ogologo ogige ahụ ga-abụ iri mita anọ na ise. Ebe obosara ya ga-adị iri mita abụọ na atọ. O ga-enwe akwa mgbochi nke idi elu ya di iri mita abụọ na atọ, nke e ji ezi akwa ọcha a kpara nke oma mee, nwekwa ebe ndokwasị bronz.

¹⁹ Ngwongwo niile nke e ji eje ozi n'ulo nzute ahụ, ihe ọbụla bu oru ha, tinyere ntu ya niile na nke ogige ahụ, ga-abụ ihe e ji bronz ruo.

Mmanu imu oku

²⁰ "Nye ndi Izrel niile iwu ka ha wetara gi mmanu oliv asuru asu nke a na-agwaghị ihe maka itinye n'iheoku ime ka oku oriona na-enwu mgbe niile.

²¹ N'ime ulo nzute ahụ, na mputa nke akwa mgbochi nke kpuchiri igbe Ihe Ama ahụ, Eron na umu ya ndi ikom ga-eme ka oriona ndi ahụ di n'ihu ONYENWE ANYI, na-enwu oku, site n'uhuruchi ruo n'ututu. Nke a bu ukpuru ga-adigide n'etiti ndi Izrel nye ogbo niile di n'ihu.

28

Uwe ndi nchujaja

¹ "Ugbu a, site n'etiti umu Izrel kpobata nwanne gi nwoke Eron, ya na umu ya ndi ikom, bu Nadab, na Abihu, na Elieza na Itama. Ka ha jeere m ozi dika ndi nchujaja.

² Meere Eron nwanne gi nwoke uwe nsọ, nke ga-enye ya ugwu na nsopuru.

³ Gwa ndi niile nwere onyinye nka n'idi akwa, bu ndi m nyere amamihe n'ihe ndi a, si ha duoro Eron uwe puru iche, nke e ji edo ya nsọ, ime ya onye na-ejere m ozi dika onye nchujaja.

⁴ Nke a bu idi uwe ha ga-adu: Ihe mgbochi obi, efood, uwe ime ahụ akpara akpa na-enweghi aka na uwe mwuda buru ibu, na uwe ime ahụ nke turu agwa agwa na akwa a na-atuhi n'isi na nke a na-eke n'ukwu. Ha ga-aduru Eron nwanne gi nwoke na umu ya ndi ikom uwe ndi a di nsọ. Ka ha na-ejere m ozi dika ndi nchujaja.

⁵ Ka ha jiri ogho olaedo, nke na-acha anunu anunu, nke ngwakota anunu na uhie, nke uhie uhie nakwa nke ezi akwa ocha duo ha.

Efood

⁶ "Weere ogho olaedo, na nke na-acha anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie, na uhie uhie na ezi akwa ocha a kpara nke oma mee efood ahụ, nke bu akaoru onye nka.

⁷ O ga-enwe akwa n'ubu ya abuo nke e ji ejikota onu nkuku ya abuo, ka e nwe ike na-ekechisi ya ike.

⁸ Ihe okike nke ukwu ahụ nke onye nka kpaziri nke oma ga-adi ka ya. Ya na efood ahụ bu otu, nke e ji ogho na-acha edo edo, nke anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie na uhie uhie, nakwa nke ezi akwa ocha a kpara nke oma mee.

⁹ "Were nkume oniks abuo, gbunye aha umu ndi nwoke Izrel n'elu ya,

¹⁰ n'usoro dika e si muo ha, isii n'elu otu nkume, isii foduru na nkume nke ozo.

¹¹ Gbunye aha umu ndi nwoke Izrel n'elu nkume abuo ndi ahụ, dika onye nka si egbunye akara na nkume. Mgbe ahụ, hionye nkume ndi ahụ n'ime ihe olaedo ahụ a kpara akpa,

¹² jikota ha n'elu akwa ubu nke efood ahụ ka o buru nkume ncheta mgbe ebighi ebi nye umu Izrel. Eron ga-ebukwa aha ndi a n'elu ubu ya abuo, dika ihe ncheta n'ihu ONYENWE ANYI.

¹³ I ga-eji olaedo mee ihe icho mma a turu atu.

¹⁴ Jirikwa olaedo a nuchara anucha kpuo eriri a tujikotara dika udo, jikota eriri olaedo ahụ na ihe icho mma ndi ahụ.

Ihe mgbochi obi

¹⁵ "I ga-adu ihe mgbochi obi nke ikpe, nke bu oru aka onye nka. Mee ya dika efood ahụ: jiri ogho edo edo, nke anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie, na nke uhie uhie nakwa ezi akwa ocha a kpara nke oma mee ya.

¹⁶ Akuku anọ ya ga-aha n'otu, iri sentimita abuo na ato n'ogologo, iri sentimita abuo na ato n'obosara, nke apajiri uzo abuo.

¹⁷ Mgbe ahụ, hionye n'elu ya ahiri nkume anọ ndi di oke onuahia. Udi ga-adi n'ahiri nke mbu bu, nkume kanelian, krisolait na beril,

¹⁸ n'ahiri nke abuo, ga-abu nkume tokwoisi, safaia na emeraludu.

¹⁹ N'ahiri nke ato ga-abu nkume jasint, ageeti na ametisiti.

²⁰ N'ahiri nke anọ, ga-abu nkume topaazi, oniks na jasper. Hionye ha n'ime ihe olaedo a kpara akpa.

²¹ Ha niile ga-adi nkume iri na abuo, nke obula na-anochi anya aha umu ndi ikom Izrel. Egbunyere aha ebo iri na abuo ahụ, otu n'otu, nke obula dika aha ya si di.

²² "Jiri olaedo a nuchara anucha mee eriri a kpara akpa dika udo, maka ihe mgbochi obi.

²³ Kpukwaa mgbaaka ọlaedo abụọ, dūnye ha na nkuku abụọ nke ihe mgbochi obi ahụ.

²⁴ Dūnye ụdọ ọlaedo abụọ ndị ahụ n'elu mgbaaka ndị ahụ dī na nkuku ihe mgbochi obi ahụ,

²⁵ were isi ndị ọzọ nke ụdọ ahụ dūnye n'ihe ahụ a kpara akpa, konye ha n'elu ubu efood ahụ, n'ebe ihu ya.

²⁶ I ga-emekwa mgbaaka ọlaedo, konye ha na nkuku abụọ nke ihe mgbochi obi ahụ, n'ime ọnu ọnu ya ebe dī nso efood ahụ.

²⁷ I ga-akpụ mgbaaka ọlaedo abụọ ọzọ, konye ha n'elu ubu abụọ nke efood ahụ, n'okpuru n'ebe n'ihu ya, na nso nso ebe a dukotara ya, n'elu ihe okike ukwu nke efood ahụ.

²⁸ A ga-eji eriri na-acha anụnụ kekota mgbaaka ihe mgbochi obi ahụ na mgbaaka efood ahụ, jikotaa ya na ihe okike ukwu ahụ, ime ka ihe mgbochi obi ahụ ghara itoghapu site n'efood ahụ.

²⁹ "N'uzo dī otu a, mgbe ọbula Eron banyere n'Ebe Nso, ọ ga-ebu aha umu ndi kom Izrel niile n'elu obi ya, n'elu ihe mgbochi obi nke ikpe ahụ, dika ihe ncheta n'ihu ONYENWE ANYI mgbe niile.

³⁰ I ga-etinyekwa n'ime ihe mgbochi obi ahụ umu nkume abụọ e ji ajuta ase nke bu Urim na Tumim.* Ha ga-adi n'elu obi Eron mgbe ọbula ọ gara n'ihu ONYENWE ANYI. Otu a kwa, Eron ga-ebukwa ihe e ji ajuta ase banyere ndi Izrel n'elu obi ya mgbe niile, n'ihu ONYENWE ANYI.

Uwe ndi nchujaja ndi ozo

³¹ "O bu akwa nke na-acha anunu anunu, ka i ga-eji duo uwe mwuda efood ahụ.

³² O ga-enwe oghere n'etiti ya ebe a ga-esi na-etinye isi. A ga-enwe ihe okpukpa gburugburu oghere a dika nke olu uwe agha, ime ka o sie ike, ghara idoka.

³³ N'onu ala ala uwe ahụ gburugburu, i ga-akpanye ihe okpukpa oyiyi mkpuru pomegranet. O bu ogbo nke na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie na uhie uhie ka i ga-eji. I ga-akpanyekwa atanu ọlaedo n'etiti ha.

³⁴ N'onu onu ala uwe mwuda ahụ, a ga-adunye otu atanu ọlaedo, otu oyiyi mkpuru pomegranet, gbaa gburugburu.

³⁵ Mgbe ọbula Eron na-eje ozi ya, ọ ghaghị iyi ya. Aga na anu mgbirigba atanu ahụ ka ọ na-akụ, mgbe ọ banyere n'Ebe Nso ahụ n'ihu ONYENWE ANYI, na mgbe o si n'ebe ahụ na-aputa, ka ọ ghara inwu.

³⁶ "I ga-ejikwa ọlaedo a nuchara anucha mee efere ntakiri, gbunye akara di otu a n'elu ya:

Ihe nsọ diri Onyenwe anyi.

³⁷ Kenye eriri na-acha anunu anunu i ji jikota ya na ihe ike n'isi ahụ; ọ ga-adi n'ihu akwa ike n'isi ahụ.

³⁸ O ga-adi n'egedege ihu Eron. O ga-ebukwa ikpe omuma metutara njehie gbasara ihe nsọ niile nke umu Izrel doro nsọ, na onyinye ha niile. O ga-adi n'egedege ihu Eron mgbe niile, ka ha buru ndi ONYENWE ANYI ga-anabata.

³⁹ "Jiri ezi akwa ocha kpaa uwe ime ahụ. Werekwa ezi akwa ocha mee akwa ike n'isi ahụ. Ihe ike n'ukwu ahụ ga-abu oru aka onye nka na-akpanye ihe icho mma.

⁴⁰ Meekwara umu ndi kom Eron uwe ime ahụ, ihe ike n'ukwu na akwa ike n'isi, inye ha ugwu na nsopuru.

* **28:30** Urim na Tumim bu nkume e ji ajuta ase, na ntuziaka site n'ebe Chineke no.

⁴¹ Mgbe i yinyekwasiri Eron nwanne gi na umu ya ndi ikom uwe ndi a, tee ha mmanu, doo ha nsọ. Chee ha n'ihu m ka ha buru ndi na-ejere m ozi dika ndi nchujaja.

⁴² "Meekwara ha uwe ukwu nke eji akwa ocha mee, maka ikpuchi anu ahụ ha. O ga-esite n'ukwu ruo n'ikpere.

⁴³ Eron na umu ya ndi ikom aghaghi iyi ha mgbe niile ha ga-aba n'ime ulo nzute, maobu mgbe ha na-abia nso ebe ichu aja ije ozi n'Ebe Nso. Ka ha ghara imeta ihe ikpe omuma, ma nwuo.

"Nke a ga-abu iwu na ukpuru ebighi ebi, nke ga-adiri Eron na umu umu ya.

29

Ido ndi nchujaja nsọ

¹ "Nke a ga-abu usoro mmemme nke i ga-eme, iji doo Eron na umu ya ndi ikom nsọ, ka ha na-ejere m ozi dika ndi nchujaja. Were nwa oke ehi na ebule abuo nke na-enweghi ntupo obula.

² Werekwa oka wiiti a kworo nke oma, mee achicha nke na-enweghi ihe na-eko achicha e tinyere n'ime ha, achicha mbadamba na-ekoghi eko nke e ji mmanu oliv gwakotaa, ya na achicha mbadamba ozọ di nta na-ekoghi eko nke e tere mmanu n'ahu ya.

³ Mgbe ahụ, i ga-etinye achicha ndi a niile n'ime otu nkata, bute ha n'ime nkata ahụ, wetakwa nwa oke ehi, na ebule abuo.

⁴ Kpopta Eron na umu ya ndi ikom n'onu uzọ ulo nzute, jiri mmiri saa ha ahụ.

⁵ Yikwasị Eron uwe ime ahụ, uwe mwuda nke efod, efod ahụ na ihe mgbochi obi. Were ihe okike efod ahụ nke akpaziri nke oma kegide ya efod ahụ n'ahu.

⁶ Tuhjakwa akwa ike n'isi ahụ n'isi ya. Tinye okpu nsọ ahụ n'elu akwa ike n'isi ahụ.

⁷ Werekwa mmanu nsọ ahụ, tee ya, site n'iwukwasị ya n'isi ya.

⁸ Kpota umu ya ndi ikom, yikwasị ha uwe ime ahụ.

⁹ Kekwasikwa ha ihe okike n'isi. Keekwa Eron na umu ya ndi ikom ihe ike n'ukwu. Mgbe ahụ oru ndi nchujaja ga-abu nke ha site n'ukpuru ebighi ebi.

"N'uzo di otu a ka i ga-esi doo Eron na umu ya ndi ikom nsọ.

¹⁰ "Kpota oke ehi ahụ n'ihu ulo nzute. Eron na umu ndi ikom ga-ebikwasị aka ha n'elu isi ya.

¹¹ Gbuo ya n'ihu ONYENWE ANYI n'onu uzọ ulo nzute ahụ.

¹² Jiri mkpisiaka gi ruta ufodu n'ime obara oke ehi ahụ tee ya na mpi di n'ebe ichu aja ahụ. Wupu obara foduru n'ukwu ala ala ebe ichu aja.

¹³ Were abuba niile kpuchiri ihe ime ya, mba-umeju nke di n'umeju ya, akuru ya abuo ya na abuba di n'elu ha, kpo ha oku n'elu ebe ichu aja.

¹⁴ Ma anu oke ehi ahụ, akpukpo ya na mgbiru afọ ya, ka i ga-akpo oku n'azu omuma ulo ikwu ahụ. O bu aja mmehie.

¹⁵ "Were otu n'ime ebule ndi ahụ, ka Eron na umu ya ndi ikom bikwasị aka ha n'elu isi ya.

¹⁶ Gbuo ya. Werekwa obara ya fesaa n'akuku ya niile nke ebe ichu aja.

¹⁷ Bowasị ebule ahụ ntakiri ntakiri, sachaa eriri afọ ya na ihe di ya n'ime, ha na ukwu ya niile, tinyeko ha na isi ya na akuku anu ndi ozọ.

18 Kpoo ebule ahụ niile oku n'elu ebe ichu aja. O bu aja nsure oku nye ONYENWE ANYI, nke isisi ya di ezi mma. Aja a churu nye ONYENWE ANYI site n'oku.

19 "Were ebule nke ozo, ka Eron na umu ya ndi ikom ga-ebikwasị aka ha n'elu isi ya.

20 Gbuo ya. Were ufodu n'ime obara ya tee Eron na umu ya n'onu nti aka nri ha, na isi mkpuru aka nke aka nri ha, ya na isi mkpuru ukwu nke ukwu aka nri ha. Werekwa obara nke foduru fesaa n'akuku ya niile nke ebe ichu aja ahụ.

21 I ga-esite n'elu ebe ichu aja were ufodu obara, ya na ufodu mmanu nsọ, fesa ya n'ahu Eron na n'elu uwe ya, n'ahu umu ya ndi ikom, nakwa n'elu uwe ha niile. Mgbe ahụ, ya na umu ya ndi ikom ga-abu ndi e doro nsọ nye ONYENWE ANYI, ha na uwe ha.

22 "Were abuba ebule ahụ, na akuku odudu ya nwere abuba, na abuba nke kpuchiri ime ya, mba-umeju nke di n'umeju ya, akuru ya abuo na abuba gbara ha gburugburu, na apata aka nri ya (n'ihu na ebule ahụ bu ebule ido nsọ),

23 site na nkata achicha ahụ a na-ejighi ihe na-eko achicha mee, nke na-adi n'ihu ONYENWE ANYI. Were otu achicha di gburugburu, otu ogbe achicha a gwakotara mmanu oliv, na otu mbadamba ogbe achicha,

24 tinye ihe ndi a niile n'aka Eron na umu ya ndi ikom, mee ka ha fufee ha n'ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe.

25 Mgbe ahụ, nara ha site n'aka ha. Kpoo ha oku n'elu ebe ichu aja ha na aja nsure oku, ka o buru ihe isisi ya di ezi mma nye ONYENWE ANYI. Onyinye nsure oku nye ONYENWE ANYI.

26 Mgbe i weputara obi ebule ahụ e ji doo Eron nsọ, fufee ya n'ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe. O ga-abukwa oke nke gi.

27 "Doo akuku ebule ido nsọ ahụ nsọ, ndi nke bu oke Eron na umu ya ndi ikom, ya bu, obi ya e fufere efufe na apata ya e chere n'ihu ONYENWE ANYI.

28 Nke a ga-abu oke Eron na umu umu ya ga-eketa dika ukpuru mgbe ebighi ebi n'aka ndi Izrel. Mgbe niile obula ha na-achu aja udo maobu aja ekele, ka nke a buru onyinye umu Izrel na-enye ONYENWE ANYI site n'aja ha.

29 "Uwe nsọ Eron ndi a niile ka a ga-edebe n'ihu mmemme ido nsọ. A ga-eji ha na-edo umu ya nsọ bu ndi ga-anochi anya ya site n'ogbo ruo n'ogbo.

30 Nwa ya nwoke obula nke nochiri anya ya dika onye nchujaja, nke biara n'ulo nzute m ije ozi n'Ebe Nso ga-eyi uwe ndi a ubochi asaa.

31 "Were anu ebule ido nsọ ahụ, sienu anu ahụ n'ebe di nsọ.

32 Eron na umu ya ndi ikom ga-eri anu ebule ahụ, na achicha ndi ahụ di n'ime nkata n'onu uzo ulo nzute.

33 Ha ga-eri ihe ndi aja niile ahụ nke e ji chuo aja mkpuchi mmehie, n'oge ido nsọ ha. O dighi onye obula ozo ga-eso ha rie ya, n'ihu na ha bu ihe di nsọ.

34 O buru na ufodu n'ime anu na achicha ido nsọ ndi ahụ afodu ruo ututu, a ga-akpo ha oku. A gaghi eri ya ozo, n'ihu na o bu ihe di nsọ.

35 "O bu otu a ka a ga-esi doo Eron na umu ya ndi ikom nsọ, dika ihe niile m nyere gi n'iwu si di. O ga-ewe ubochi asaa iji doo ha nsọ.

36 I ga-achu aja oke ehi dika aja mmehie maka ikpuchi mmehie kwa ubochi. I ga-emekwa ka ebe ichu aja m di ocha, site n'ichu aja mkpuchi mmehie n'elu ya, na ite ya mmanu n'ihu iji doo ya nsọ.

³⁷ Ẹbọchị asaa ka ị ga-edo ebe ịchụ aja nsọ site n'ịchụ aja mkpuchi mmehie. Mgbe ahụ ebe ịchụ aja ga-abụ ebe dīkarisiri nsọ. Ihe ọbụla meturu ebe ịchụ aja ahụ ga-adị nsọ.

³⁸ “Ma nke a bụ ihe ị ga-achụ n'elu ebe ịchụ aja kwa ẹbọchị, ị ga-eji ụmụ aturu abụọ gbara otu afọ chụọ aja.

³⁹ Chụọ otu n'oge ututu; chụọkwa nke ọzọ n'oge uhuruchi.

⁴⁰ Ị ga-ewere nwa aturu, tinyere lita utu ọka abụọ a kwoziri akwozi nke a gwokotara n'otu lita mmanu oliv asuru asu, chụọ aja. Wetakwa otu lita mmanya dika aja ihe onunu.

⁴¹ Jirikwa nwa aturu nke ọzọ, ya na otu udi aja mkpuru ọka na aja ihe onunu ya dika i mere n'ututu. Aja isisi ya di ezi mma, nke e sitere n'oku a na-achụ nye ONYENWE ANYI.

⁴² “A ga na-achụ aja nsure oku a oge niile n'ogbo niile, n'onu uto ulo nzute m ka a ga-achụ ya, n'ihu ONYENWE ANYI. N'ihu n'ebe ahụ ka m ga-ezute gi gwa gi okwu.

⁴³ N'ebe ahụ kwa ka m ga-ezute ndi Izrel niile. N'ihu ya, aga m esite n'idi ebube m doo ebe ahụ nsọ.

⁴⁴ “E, aga m edo ulo nzute ahụ nsọ, ya na ebe ịchụ aja, na Eron na umu ya ndi ikom, ka ha na-ejere m ozi dika ndi nchujaja.

⁴⁵ Mgbe ahụ, aga m ebi n'etiti umu Izrel, burukwa Chineke ha.

⁴⁶ Ha ga-amata na m bu ONYENWE ANYI Chineke ha. Onye sitere n'ala Ijpt kpoputa ha, ka m si otu a biri n'etiti ha. Abụ m ONYENWE ANYI Chineke ha.

30

Ebe ịchụ aja uda na-esi isi uto

¹ “Jiri osisi akashia ruo ebe ịchụ aja ihe nsure oku na-esi isi uto.

² Akuku anọ ya ga-aha n'otu. Ogologo ya na obosara ya ga-adị iri sentimita anọ na ise. Idi elu ya ga-adị iri sentimita itoolu. Mpi ya niile ga-esi na ya puta.

³ Jiri olaedo a nuchara anucha machie elu ya, akuku ya niile nakwa mpi ya niile. Ị ga-ejikwa olaedo kpulite onu onu ya gburugburu.

⁴ Kpanye mgbaaka olaedo abụọ n'okpuru ihe ahụ akpulitere akpulite, abụọ na ncherita ihu akuku ọbụla, ebe ga na-ejide mkpara e ji ebu ya.

⁵ Ị ga-eji osisi akashia mee mkpara, jiri olaedo machie ha.

⁶ Ị ga-adọba ebe ịchụ aja ahụ n'ihu akwa mgbochi nke kpuchiri igbe iwu ogbugba ndu ahụ, n'ihu oche ebere ahụ di n'elu igbe iwu ogbugba ndu, n'ebe m ga-ezute gi.

⁷ “Ututu niile, mgbe Eron doziri oriṅa, ọ ga-esure ihe nsure oku na-esi isi uto n'elu ebe ịchụ aja ahụ.

⁸ N'anyasi kwa, mgbe ọ na-amunye oku n'oriṅa ahụ, ọ ga-esurekwa ihe nsure oku. Ihe nsure oku na-esi isi uto nke ga-adị n'ihu ONYENWE ANYI site n'ogbo ruo n'ogbo.

⁹ Unu echekwala ihe nsure oku na-esi isi uto na-adighi nsọ n'elu ya, maobu aja nsure oku, maobu aja ihe oriri, unu awupula onyinye ihe onunu n'elu ya.

¹⁰ Otu ugbo n'afọ Eron ga-ekpuchi mmehie n'elu mpi ya. Mmemme mkpuchi mmehie a nke a na-eme otu ugbo n'afọ, aghaghi ibu nke e ji obara nke si n'aja a churu n'ihu mkpuchi mmehie,* n'ihu ogbo niile nke na-abia. A ga na-edo ebe ịchụ aja nsọ otu a. Nke a bu ebe dīkarisiri nsọ nye ONYENWE ANYI.”

* 30:10 Maobu, ido nsọ

Utu n'ih i ikpuchi mmehie

¹¹ Mgbe nke a gasiri, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

¹² "Mgbe obula a guru mmadu onu, onye Izrel obula ga-akwu ONYENWE ANYI ugwo o ji gbara mkpuruobi ya. Nke a di mkpa, ka ihe otiti obula ghara ibiakwasị ha mgbe i ga-agu ha onu.

¹³ Ihe onye a guru onu ga-akwu bu okara shekel, dika shekel nke ebe nsọ si di. Okara shekel bu iri gera abuo.† Okara shekel a bu onyinye nye ONYENWE ANYI.

¹⁴ Ndi kwesiri inye onyinye a bu ndi niile gbara iri afọ abuo gbagoo. O bu ndi a kwesiri inye ONYENWE ANYI onyinye a.

¹⁵ Ndi ogaranya agaghi enye kari okara shekel. Otu a kwa ndi ogbenye agaghi enye ihe di ntakiri kari okara shekel. N'ih i na onyinye a bu onyinye unu na-enye ONYENWE ANYI maka ikpuchiri mkpuruobi unu mmehie.

¹⁶ Nabata ego niile ndi a site n'aka umu Izrel, ma jiri ya jee ozi di n'ulo nzute. Ihe onyinye a ga-eme bu ikpotu uche ONYENWE ANYI n'ebe unu no n'ih i mkpuchi mmehie maka ndu unu."

Efere mmiri osisa

¹⁷ Ozokwa, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

¹⁸ "Jiri bronz kpuo efere ukwu na ihe ndokwasị ya, maka isa ihe. Wunye mmiri n'ime ya, dosa ya n'etiti ulo nzute na ebe ichu aja.

¹⁹ Eron na umu ya ndi ikom ga na-asa ukwu na aka ha site na ya.

²⁰ Mgbe obula ha na-aba n'ulo nzute ahụ, ha ga-eji mmiri saa onwe ka ha ghara inwu. Ozokwa, mgbe ha na-abiaru nso n'ebe ichu aja, maka ije ozi iche onyinye n'ihu ONYENWE ANYI site n'oku,

²¹ ha ga-asa aka ha na ukwu ha, ka ha ghara inwu. Nke a ga-abu ukpuru diri Eron na umu ya ndi ikom site n'ogbo ruo n'ogbo."

Mmanu Nso

²² Ozokwa, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

²³ "Were eso osisi na-esi isi uto ndi a di iche iche: maá, nke otutu ya ruru kilo isii, na ihe ruru kilo sinamon abuo na uma itoolu, na kilo kalamus ato,

²⁴ na kilo kashia isii, na lita ano na uma asato nke mmanu oliv,‡ dika otutu shekel ebe nsọ ahụ si di.

²⁵ I ga-eji ya meputa mmanu nsọ, nke di nsọ, nke a gwakotara nke oma dika nke onye na-eme mmanu na-esi isi uto mere. O ga-abu mmanu otite di nsọ.

²⁶ I ga-ewere mmanu ahụ tee ulo nzute ahụ niile na igbe iwu ogbugba ndu ahụ,

²⁷ na tebul ahụ, na ngwongwo ya niile, na n'ihe idosa oriona, na n'ihe niile di ya n'ahụ, na n'ebe idosa ihe nsure oku na-esi isi uto,

²⁸ na n'ebe ichu aja nke aja nsure oku, na ngwongwo ya niile, na n'ite isa ukwu na aka, na n'ebe a na-adoba ya.

²⁹ I ga-edo ha nsọ, ka ha buru ihe dikariri nsọ. Ihe obula meturu ha ahụ ga-adikwa nsọ.

³⁰ "I ga-eji mmanu otite a tee Eron na umu ya ndi ikom. Ha niile ga-adikwa nsọ, buru ndi na-ejere m ozi dika ndi nchaja.

³¹ Gwa umu Izrel okwu si ha, 'Nke a bu mmanu nsọ m, nke di nsọ site n'ogbo ruo n'ogbo.

³² Agaghi awusa ya n'ahụ mmadu. O nwekwaghi onye kwesiri imeputa mmanu otite di otu a. O di nsọ, unu kwesikwara ido ya nsọ.

† 30:13 Mat 17:24 ‡ 30:24 Ya bu otu Hin

³³ A ga-esite n’etiti ndị m wezuga onye ọbụla mere ụdị mmanụ isi ọma a, maọbụ tee ya onye na-abughị onye nchụaja m.’ ”

The nsure ọkụ na-esi isi uto

³⁴ Mgbe ahụ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si, “Were ụda na-esi isi uto, dika eso osisi stakit, na onyicha, na galbanom, na ezigbo frankisens a na-agwaghị ihe, nke otutu ha niile ga-abu otu ihe.

³⁵ Mee ihe nsure ọkụ na-esi isi uto, nke a gwakotara nke ọma, bu oru onye na-eme mmanu isi uto. Tinyekwa ya nnu, ka o buru ihe nsure ọkụ a nuchara anucha, nke dikwa nsọ.

³⁶ Gwerie ufodu n’ime ya ka o dika uzuzu. Wusa ya n’ihu igbe iwu ogbugba ndu ahụ n’ime ulo nzute, ebe m ga-ezute gi. O ga-abu ihe dikarisiri nsọ nye unu.

³⁷ Unu emerela onwe unu nke dika otutu udi ihe nsure ọkụ a. Huta ya ka ihe di nsọ n’ebe ONYENWE ANYI no.

³⁸ Onye ọbụla meere onwe ya udi ihe nsure ọkụ a, inu isisi ya, a gawapụ onye ahụ site n’etiti umunna ya.”

31

Bezalel na Oholiab

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si,

² “Lee, ahoputala m Bezalel nwa Uri, nwa Hua, onye si n’ebo Juda,

³ emejuputakwala m ya na Mmuo nke Chineke, n’amamihe, nghota, ihe omuma na ike ije ozi oru nka di iche iche,

⁴ icheputa ihe nka di iche iche, nke metutara olaocha na olaedo na bronze,

⁵ iwa nkume na ido nkume, ikwa nka osisi, na iru oru nka di iche iche.

⁶ Ozokwa, ahoputala m Oholiab, nwa Ahisamak, onye si n’ebo Dan, ka o buru onye inyeaka Bezalel.

“Enyekwala m ndi nka niile amara iru oru di iche, nke ga-enyere ha aka iru ihe ndi a niile m nyere gi iwu iru:

⁷ “ya bu, ulo nzute ahụ,
na igbe iwu ogbugba ndu ahụ, na ebe mkpuchi mmehie di ya n’elu,
na ngwongwo ndi ozo niile di n’ulo ikwu ahụ,

⁸ na tebul, na ngwongwo ya,
ma ihe idokwasi oriona nke olaedo a nuchara anucha,
na ngwongwo ya,

⁹ na ebe ichu aja nke aja nsure ọkụ na-esi isi uto, na ebe ichu aja nke aja nsure ọkụ, na ngwongwo ya,
na ite mmiri isa ukwu na aka, na ukwu ite ahụ.

¹⁰ Na uwe oma ahụ akpara akpa,
ma uwe nsọ Eron onye nchujaja
na uwe nke umu ya ndi ikom, mgbe ha na-eje ozi dika ndi nchujaja.

¹¹ Ya na mmanu nsọ ahụ, na ihe nsure ọkụ na-esi isi uto e mere maka Ebe Nso.

“Ha ga-aruzu ihe ndi a n’usoro dika m si nye gi ya n’iwu.”

Ubochi izuike

¹² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri Mosis,

¹³ Gwa ndi Izrel, “Unu aghaghị ido ubochi izuike m nsọ. N’ihi na nke a ga-abu ihe iribama n’etiti mu na unu ruo ogbo niile ga-abia, ka unu maara na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, onye na-edo unu nsọ.

¹⁴ “ ‘Ubochi izuike m di nsọ nye unu. N’ihi nke a, unu ga-edebe ya nsọ. O buru na onye obula edebeghi ya nsọ, o ga-anwu. O burukwa na onye obula aruo oru obula n’ubochi izuike m, a ga-ewezuga ya site n’ebe unu no.

¹⁵ Ubochi isii ka unu ga-aru oru unu niile. Ma ubochi nke asaa di iche. O bu ubochi izuike. O bukwa ubochi di nsọ nye ONYENWE ANYI. N’ihi nke a, onye obula ruru oru obula n’ubochi izuike ga-anwu.

¹⁶ Ndi Izrel ga-edebe ubochi izuike, na-eme mmemme ya n’ogbo niile, dika ogbugba ndu nke ebighi ebi.

¹⁷ O ga-abu ihe iribama nke ga-adigide n’etiti mu na ndi Izrel ruo mgbe ebighi ebi. N’ihi na n’ubochi isii ka ONYENWE ANYI kere eluigwe na uwa. O kwusiri oru n’ubochi nke asaa, zuo ike, turu ndu.’ ”

¹⁸ Mgbe ONYENWE ANYI gwasiri Mosis okwu ndi a n’elu ugwu Sainai, o nyere ya mbadamba nkume abuo nke iwu ogbugba ndu ahụ. O bukwa mbadamba nkume ndi ahụ nke mkpisiaka Chineke dere ihe n’elu ha.

32

Oyiyi nwa ehi olaedo

¹ Mgbe ndi mmadu ahụ huru na Mosis anoola odu iridata site n’elu ugwu Sainai, ha zokotara, biakwute Eron, si ya, “Bilie, meere anyi chi ndi ga-edu anyi, n’ihi na nwoke a bu Mosis onye duputara anyi site n’ala Ijpt, anyi amaghi ihe mere ya.”

² Eron zara si ha, “Yiputanu olanti olaedo ndi nwunye unu, na umu unu ndi ikom na ndi inyom yi. Wetara m ha.”

³ Ngwangwa, ha niile yipuru olanti ha weta ha nye Eron.

⁴ O naara ya n’aka ha, were ngwa oru e ji egbunye akara, kputara ha arusi nwa oke ehi. Mgbe ahụ, ha kwuru si, “Ndi Izrel, ndi a bu chi unu, nke sitere n’ala Ijpt duputa unu.”

⁵ Mgbe Eron huru na umu Izrel juputara n’obi anuri, n’ihi ihe ahụ o kpuru, o wuru ebe ichu aja n’ihu nwa ehi ahụ o kpuru, kwuo okwu si, “Echi, a ga-enwe oke mmemme nye ONYENWE ANYI!”

⁶ Ya mere na echi ya, ha biliri n’oge, bido ichu aja nsure oku, na aja udo, nye nwa ehi ahụ a kpuru akpu. Mgbe nke a gasiri, ha noduru ala iri ihe na inu ihe onunu, biliekwa otu gwurie egwu ime onwe ha obi utu.

⁷ N’oge ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, “Gbada osiso, n’ihi na ndi gi, ndi i duputara site n’Ijpt emerula onwe ha.

⁸ N’otu ntabi anya a, ha ahapula uzọ m niile. Ha akpuolara onwe ha arusi nwa oke ehi, nke ha na-efe ofufe, nke ha chukwaara aja nye. Ha kwukwara si, ‘Ndi Izrel, ndi a bu chi unu, nke duputara unu site n’ala Ijpt.’ ”

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri Mosis, “Ahula m na ndi a bu ndi isiike, na ndi na-enupu isi.

¹⁰ Ugbu a, hapu m ka iwe m biakwasị ha, ka m laa ha n’iyi. Aga m eme ka gi onwe gi bu Mosis buru mba ukwu n’onodu ha.”

¹¹ Ma Mosis rioro ONYENWE ANYI Chineke ya aririo si ya, “Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ginị mere iwe gi ji di oku otu a n’ebe ndi gi no bu ndi nke i ji ike ebube gi, na otutu ihe iribama di itunanya, duputa site n’ala Ijpt?”

12 N'ihì gini ka ndi Ijpt ga-ekwu si, 'O bughì ime ha ihe ojoò ka o ji duputa ha, ka o nwee ike gbuo ha n'ugwu ndi a, ma kpochapukwa ha site n'elu uwa a?' Site n'iwe gi di oku chigharia, kwere ka o dajuò. Chighariakwaa site n'atumatu ojoò a n'ebe ndi gi no.

13 Cheta nkwa ahụ i kwere ndi ohu gi bu Ebrahim, Aizik, na Izrel. N'ihì na i ji onwe gi nuò iyi nye ha si, 'Aga m eme ka mkpuru gi mubaa dika kpakpando nke eluigwe. Aga m enye ha ala m kwere umu umu gi na nkwa ka o buru ihe nketa ha ruo mgbe ebighi ebi.' "

14 Ya mere, ONYENWE ANYI gbanwere obi ya. O lakwaghi ha n'iyi.

15 Mgbe ahụ, Mosis tughariri site n'ugwu ahụ rịdata, mbadamba nkume abuo nke iwu ogbugba ndu ahụ di ya n'aka. E dere ha ihe n'ihu abuo, n'ihu nakwa n'azu.

16 Mbadamba nkume ndi ahụ bu akaoru Chineke, ihe e dere n'elu ha bu ihe Chineke n'onwe ya dekwasiri n'elu mbadamba nkume ndi ahụ.

17 Mgbe Joshua nuru uzu si na ndida ugwu ahụ, nke umu Izrel niile na-eme, o gwara Mosis okwu si, "Uzu agha di n'omuma ulo ikwu."

18 Ma Mosis zara si,
"Mba, nke a abughi uzu ndi meriri n'agha,
maobu uzu ndi e meriri n'agha,
kama o bu olu abu ka m na-anu."

19 Mgbe Mosis biaruru nso ebe ahụ ha mara ulo ikwu ha, hụ nwa oke ehi ahụ a kpuru akpu na egwu a na-ete, iwe were ya nke ukwu. O tupuru mbadamba nkume ndi ahụ o ji n'aka. Kurie ha na ndida ugwu ahụ.

20 Mosis weere nwa oke ehi ahụ ha kpuru akpu, kpoò ya oku. Mgbe ahụ, o gweriri ya dika ntụ. Fesaa ya n'elu mmiri mee ka umu Izrel nuò mmiri ahụ.

21 O gwara Eron okwu si, "Gini ka ndi a mere gi i ji bute udi mmehie ojoò di otu a tukwasị ha n'isi?"

22 "Eron zara si ya, ka iwe gi ghara idi oku, onyenwe m. Gi onwe gi maara ndi a, mata otu ha si buru ndi ojoò.

23 Ha siri m, 'Meere anyi chi ndi ga-edu anyi, n'ihì na nwoke a bu Mosis onye duputara anyi site n'ala Ijpt, anyi amaghi ihe mere ya.'

24 Asiri m ha, 'Onye obula nke nwere ihe icho oma olaedo, ya yipu ya.' Mgbe ahụ, ha wetara m olaedo ndi a, nke m tubara n'ime oku. Ihe si na ya puta bu nwa ehi a kpuru akpu!"

25 Mosis huru na omume ndi a jogbuziri onwe ya na njo n'ihì na Eron mere ka isi kopu ha. Nke mere ka ha buruzia ihe ochi n'ebe ndi iro ha di.

26 O guzoro n'onu uzo ulo ikwu ahụ kwuo si, "Onye obula dinyeere ONYENWE ANYI ya biakwute m." Ndi Livayi niile biakwutere ya.

27 Mgbe ahụ, o siri ha, "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel kwuru, 'Nwoke obula nyara mma agha ya n'akuku ya,* jegharia n'etiti omuma ulo ikwu umu Izrel, site n'otu isi ruo n'isi nke ozo. Ya gbuo obuladi nwanne ya nwoke, maobu enyi ya, maobu onye agbataobi ya.' "

28 Ndi Livayi mezuru ihe Mosis gwara ha. Ya mere ndi nwuru n'ubochi ahụ di puku mmadu ato.

29 Mgbe ahụ, Mosis gwara ndi Livayi okwu si, "Taa, unu ekwaputala onwe unu nye ONYENWE ANYI. N'ihì na unu gburu umu unu ndi ikom na umunne unu ndi ikom. Ugbu a, o goziela unu taa."

30 N'echi ya, Mosis gwara ndi Izrel okwu si ha, "Unu emeela mmehie di ukwu megide ONYENWE ANYI. Ma aga m alaghachikwuru ONYENWE

* 32:27 Nwoke o bu la kee mma agha ya n'ukwu ya

ANYỊ n'elu ugwu ahụ rịọọ ya. Ma eleghị anya, aga m ariọta maka ikpuchi mmehie unu."

³¹ Ya mere, Mosis jekwuuru ONYENWE ANYỊ sị ya, "Biko Onyenwe anyị, ndị a emeela mmehie dị ukwu megide gị, n'ihị na ha akpuọlara onwe ha chi ọlaedo.

³² Ma ugbu a, biko, gbaghara mmehie ha. Ọ bụrụ na ị gaghị agbaghara ha, biko hichapụ aha m site n'akwụkwọ ahụ i dere."

³³ Ma ONYENWE ANYỊ zara sị Mosis, "Onye ọbụla mehiere megide m ka a ga-ehichapụ aha ya site n'akwụkwọ m.

³⁴ Ma ugbu a, duru ndị a gaa ebe ahụ m gwara gị. Mmụọ ozi m ga-edu unu n'ije a. Ma otu ọ dị, mgbe m bịaara ileta ndị a, aga m ata ha ahụhụ n'ihị mmehie ha."

³⁵ Ya mere, ONYENWE ANYỊ mere ka ọrịa dị egwu biakwasị ha, n'ihị ihe ha ji nwa ehi ahụ, bụ nke Erọn kpurụ mee.

33

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu sị, "Duru ndị a i si n'ala Ijpt kpoputa baa n'ala ahụ m kwere Ebrahim, na Aizik na Jekob na nkwa, n'ihị na agwara m ha sị, 'Aga m enye umụ umụ unu ala a, ka ọ bụrụ ihe nketa ha.'

² Aga m ezipu Mmụọ ozi m ka ọ gaa n'ihu unu chupurụ unu ndị Kenan, na ndị Amorait, na ndị Het, na ndị Periz, na ndị Hiv, na ndị Jebus.

³ Gbago n'ala mmiri ara ehi na mmanụ ańụ na-eru na ya, ma agaghị m eso unu n'ije unu, n'ihị na unu bụ ndị isiike. Ọ bụrụ na m esoro unu, unu ga-anwa m ọnwunwa, nke ga-eme ka m laa unu n'iyi n'uzọ."

⁴ Mgbe ndị mmadụ ahụ nūrụ okwu olu ike ndị a, ha malitere iru ụjụ, ọ dighikwa onye ọbụla yinyere ihe ichọ mma ya n'ahụ ha.

⁵ N'ihị na ONYENWE ANYỊ agwala Mosis sị, "Gwa umụ Izrel, 'Unu bụ ndị isiike. A sị na m nọ n'etiti unu, otu ntabi anya ezuorola m ịla unu n'iyi. Ugbu a, yipunụ ihe ichọ mma niile unu yi n'ahụ, aga m ekpebi ihe m ga-eme unu.'"

⁶ Ya mere, ndị Izrel yipurụ ihe ichọ mma ha niile. N'ugwu Horeb ka ha nọ mgbe ihe ndị a mere.

Ụlọ nzute

⁷ N'oge a, Mosis na-ewere ụlọ ikwu manye n'azụ ọmụma ụlọ ikwu, ọ na-akpọ ya ụlọ nzute. Ọ na-amanye ya n'ebe dị anya site n'ebe umụ Izrel mara ụlọ ikwu ha. Onye ọ bụla nke choro ijuta ONYENWE ANYỊ ase, na-apụ, gaa n'ụlọ nzute ahụ nke dị n'azụ ọmụma ụlọ ikwu.

⁸ Mgbe ọbụla Mosis na-aga n'ụlọ ikwu nzute ahụ, ndị Izrel niile na-aputa guzoro n'ọnu ụzọ ụlọ ha, na-ele ya anya tutu Mosis abanye n'ụlọ ikwu ahụ.

⁹ Mgbe ọ banyere n'ụlọ ikwu ahụ; ogidi igwe ojii ahụ na-abia guzochie n'ọnu ụzọ mgbe ONYENWE ANYỊ na Mosis na-akparị ụka.

¹⁰ N'oge ọbụla, ndị mmadụ hūrụ ogidi igwe ojii ahụ ka o guzo n'ọnu ụzọ ụlọ ikwu nzute ahụ, ha onwe ha na-eguzokwa, onye ọbụla, n'ọnu ụzọ ụlọ ikwu ha, kpoọ isiala.

¹¹ N'ime ụlọ nzute ahụ, ONYENWE ANYỊ na-agwa Mosis okwu ihu na ihu, dika mmadụ sị agwa enyi ya okwu. Mgbe ha kparichara ụka, Mosis na-aloghachi azụ n'ebe umụ Izrel mara ụlọ ikwu ha. Ma nwokorobia ahụ na-enyere ya aka, bụ Joshua, nwa Nun, na-anogide n'ụlọ ikwu nzute ahụ.

Nkwa ONYENWE ANYỊ kwere ndị ya

¹² Mgbe Mosis na ONYENWE ANYỊ nọ na-ekwurita okwu, ihe Mosis gwara ya bụ nke a, "Ọ dila anya kemgbe ị na-agwa m sị m, 'Duru ndị m baa

n'ala ahụ e kwere na nkwa inye ha.' Ma matakwa na ị gwabeghi m onye ị ga-edunyere m ga-eduzi m ụzọ. I kwuola na ị maara aha m, kwukwaa na achotala m ihuoma n'ebe ị nọ.

¹³ Biko, ọ buru na o si otu a di, zi m ụzọ gi, nke ga-eme ka m mata gi, gaakwa n'ihu inweta ihuoma site n'ebe ị nọ. Chetakwa na mba a di ukwu bu ndi gi."

¹⁴ O zara si, "Mu onwe m ga-eso gi gaa, aga m enyekwa gi izuike."

¹⁵ Mgbe ahụ Mosis siri ya, "O buru na ị gaghi eso anyi n'ije a, ekwela ka anyi si n'ebe a zopu ukwu.

¹⁶ O buru na i soghi anyi, olee otu a ga-esi mata na mu onwe m, na ndi gi achotala ihuoma gi? Olee otu o ga-esi puta ihè na mu na ndi gi bu mba di iche site na mba ndi ozọ di n'uwa?"

¹⁷ Ma ONYENWE ANYI zara Mosis si, "E, aga m eme ihe ị rioro m, n'ihu na ị chotala ihuoma m. N'ezie, amara m onye ị bu, marakwa aha gi."

¹⁸ Mgbe ahụ, Mosis rioro si, "Gosi m ebube gi."

¹⁹ Ma ONYENWE ANYI zara si, "Aga m eme ka ị hu idi mma m, aga m akowakwara gi ihe aha m bu ONYENWE ANYI putara. Onye m chorọ imere ebere ka m ga-emere ebere, o bukwa onye m chorọ imere omiiko ka m ga-enwere omiiko.

²⁰ Ma ị pughi ihu ihu m n'ihu na mmadu obula enweghi ike ihu ihu m ma dirikwa ndu."

²¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri, "Lee, e nwere ebe di nso n'akuku m, n'elu nkume, ebe i nwere ike iguzo.

²² Mgbe ebube m ga-agafe, aga m ezo gi n'okpuru nkume, werekwa aka m kpuchie gi, tutu ruo mgbe m gafechara.

²³ Emesia, aga m eweli aka m, ka i nwee ike ihu azu m anya, ma ị pughi ihu ihu m."

34

Mbadamba nkume ohuru

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis, "Waputa mbadamba nkume abuo dika nke mbu, aga m edekwasị n'elu ha okwu niile nke di n'elu mbadamba nkume ndi mbu ahụ, bu nke ị tupiasiri.

² Jikere n'ututu, rigoro ugwu Sainai ka i chee onwe gi n'ihu m n'elu ugwu ahụ.

³ Onye obula esokwala gi, ma o bukwanu nodu nso ugwu ahụ. Ekwekwala ka igwe ehi maobu igwe aturu kpaa nri nso nso ugwu ahụ."

⁴ Mosis biliri n'isi ututu, waa mbadamba nkume abuo dika ndi nke mbu, rigoro ugwu Sainai dika ONYENWE ANYI gwara ya. O jikwa nkume abuo ahụ n'aka ya.

⁵ N'oge ahụ, ONYENWE ANYI ridatara n'ime ogidi igwe ojii, guzo n'ihu Mosis, kwuputa aha ya bu ONYENWE ANYI.

⁶ O si n'ihu Mosis gafee na-ekwu na-asị, "ONYENWE ANYI, ONYENWE ANYI, Chineke omiiko na onye amara, onye na-adighi ewe iwe osiiso, na onye babigara uba oke n'ihunanya na ikwesi ntukwasị obi.

⁷ Onye na-egosi ihunanya ya nye imerime puku, ma na-agbaghara ajo omume na nnupu isi, na mmehie. Ma o dighi ahapu ka onye ikpe mara laa na-anataghi ahuhu, o na-ata umu na umu umu ha ahuhu n'ihu mmehie nna nna ha ruo n'ogbo nke ato na nke ano."

⁸ Otu mgbe ahụ, Mosis hulataro kpoọ isiala,

⁹ si ya, “O buru n’ezie na m achotala ihuoma n’anya gi, Onyenwe m, ka Onyenwe m, biko soro anyi gaa. O bu ezie na ndi a bu ndi isiike, gbaghara anyi ajo omume anyi, na mmehie anyi niile, ka i nabatakwa anyi dika ndi nke gi.”

¹⁰ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri, “Mụ onwe m na gi na-agba ndu. N’ihu ndi gi niile, aga m aru oke oru itunanya di ukwu, udi nke a na-emetubeghi mbu n’uwa, maobu na mba o bu. Ndi niile unu bi n’etiti ha ga-ahu oru ONYENWE ANYI. Oru ahụ di oke egwu nke m ga-aru n’ihi unu.

¹¹ Debe ihe niile m nyere gi n’iwu taa. Aga m esite n’ihu unu chupu ndi Amorait, ndi Kenan, ndi Het, ndi Periz, ndi Hiv na ndi Jebus.

¹² Kpacharanu anya ka unu na ndi bi n’ala ahụ unu na-aba n’ime ya ghara igba ndu. Ka ha ghara i bu ihe ima n’onye n’etiti unu.

¹³ Kama, tikpou ebe ichu aja ha niile. Kurienu ogidi arusi ha niile. Gbutukwaanu osisi Ashera ha jiri mere chi ha.

¹⁴ Unu efela chi ozo, n’ihi na ONYENWE ANYI, onye aha ya bu Ekworo, bu Chineke na-ekwo ekworo.

¹⁵ “Kpacharanu anya ka unu na ndi bi n’ala ahụ ghara igba ndu, n’ihi na mgbe ha na-akwaso chi ha iko, na-achukwa aja nye chi ha, ha ga-akpo unu oku nri, mgbe ahụ, unu ga-eri site n’ihe aja ha.

¹⁶ Mgbe unu lutara ufodu ndi inyom ha dika nwunye nye umu unu ndi ikom, ndi inyom ndi a na-akwaso chi ha iko, ga-eme ka umu unu ndi ikom soro ha n’omume di otu a.

¹⁷ “Unu akpala chi obula.

¹⁸ “Na-emenu mmemme achicha na-ekoghi eko. Renu achicha na-ekoghi eko ubochi asaa, dika m nyere n’iwu na a ga-eme n’ubochi ndi ahụ a hoputara, n’onwa Abib, n’ihi na o bu n’onwa ahụ ka unu si n’ala Ijpt puta.

¹⁹ “Nwa nwoke obula e bu uzọ muo bu nke m, tinyere umu anu ulo, ma ehi, ma aturu, ma ewu.

²⁰ E nwere ike igbaputa nwa oke inyinya ibu site n’iwere nwa aturu dochie n’onodu ya. O buru na i kpebie na i gaghi agbaputa ya, mgbe ahụ, i ga-agbaji olu ya. Ma umu unu ndi ikom niile ka a ga-agbaputa.

“O nweghi onye obula n’ime unu ga-abia guzo m n’ihu na-ejighi onyinye.

²¹ “N’oge iku ihe n’ubi na n’oge owuwe ihe ubi, ruonu oru naani ubochi isii. Zukwanu ike n’ubochi nke asaa.

²² “Mee Mmemme Izu Uka asaa, bu nke i ga-eji mkpuru mbu nke oka wiiti mee, na Mmemme Nchikota Ihe n’ogwugwu afo obula.

²³ Ugboro ato n’afọ ka ndi ikom unu niile ga-abia chee onwe ha n’ihu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI nke Izrel.

²⁴ N’ihi na aga m esite n’ihu unu chupu mba di iche iche. Meekwa ka ala unu saa mbara. O dighi onye obula ga-enwe anya ukwu n’ebe ala unu di, mgbe unu na-aga iche onwe unu n’ihu ONYENWE ANYI bu Chineke unu, ugbo ato n’afọ.

²⁵ “Unu etinyekwala ihe obula nke nwere ihe na-eko achicha n’ime ya, mgbe unu na-achu obara nke aja nye m. Unu ahapukwala aja sitere na Mmemme Ngabiga ka o noo ruo ututu.

²⁶ “Wetanu mkpuru mbu niile nke ala ubi unu, bu ndi kachasi mma n’ulo ONYENWE ANYI, bu Chineke unu.

“Unu esikwala nwa ewu n’ime mmiri ara nne ya.”

²⁷ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, “Dee iwu ndi a m nyere gi, n’ihi na dika okwu ndi a si di, ka ogbugba ndu mu na gi na umu Izrel ghara si di.”

²⁸ Mosis na ONYENWE ANYI nọ n'ebe ahụ iri ubochi anọ, ehie na abali. Ma n'oge ndi a niile o righi nri obula. O nukwaghi ihe onunu obula. O dere na mbadamba nkume abuo ahụ okwu niile nke ogbugba ndu ahụ, nke bu iwu iri ahụ.

Mosis aridata site n'ugwu Sainai

²⁹ Mgbe Mosis ji mbadamba nkume abuo nke ihe ama ahụ na-aridata site n'elu ugwu ahụ, o mataghi na ihu ya na-egbuke egbuke, n'ihie onodu nke o noro n'ihu ONYENWE ANYI.

³⁰ N'ihie mgbuke ahụ ihu Mosis na-egbuke, ujo ekweghi Eron na umu Izrel bjaruo ya nso.

³¹ Ma Mosis kporo ha ka ha biakwute ya. N'ihie ya, Eron na ndi ndu nzuko Izrel bjaru ka ha na Mosis kparitaa uka.

³² Mgbe e mesiri, ndi Izrel niile biakwutere ya. O nyekwara ha iwu ndi ahụ ONYENWE ANYI nyere ya n'elu ugwu Sainai.

³³ Mgbe Mosis gwachara ha okwu, o weere akwa kpuchie ihu ya.

³⁴ Ma mgbe obula o na-abanye n'ihu ONYENWE ANYI ka ha kparitaa uka n'ime ulo nzute ahụ, o na-ekupu akwa ahụ o ji kpuchie ihu ya tutu ruo mgbe o nochara puta. Mgbe o putara, o na-agwa ndi Izrel ihe niile ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

³⁵ Ha hukwara na ihu ya na akpukpo ihu ya na-egbuke egbuke. Emesia, Mosis na-ekpuchikwa ihu ya tutu ruo mgbe o ga-abanye n'ime ka ya na ONYENWE ANYI kparita uka.

35

Usoro Iwu metutara ubochi izuikere

¹ Emesia, Mosis kporo nzuko umu Izrel niile gwa ha si, "Ndi a bu iwu ONYENWE ANYI nyere nke unu na-aghaghi idebe.

² Ruonu oru ubochi isii, ubochi nke asaa bu ubochi izuikere, ubochi di nso nke izuikere nye ONYENWE ANYI. Onye obula ruru oru n'ubochi nke asaa ga-anwu.

³ Unu amunyela oku n'ebe obibi unu n'ubochi izuikere ahụ."

Onyinye maka oru ulo nzute

⁴ Mgbe ahụ Mosis gwara nzuko Izrel niile si, "Nke a bu iwu ONYENWE ANYI nyere,

⁵ sitenu n'ihie unu nwere wetara ONYENWE ANYI onyinye. Onye obula nke o masiri, ya wetara ONYENWE ANYI onyinye nke ihe ndi a:

"Olaocha, olaedo na bronz,

⁶ ogho na-acha anunu anunu, nke odo odo, nke uhie uhie na nke ezi akwa ocha, na aji ewu;

⁷ akpukpo ebule e sijiri uhie uhie, akpukpo ehi mmiri, na osisi akashia;

⁸ mmanu oliv nke a ga-etinye n'iheoku,

uda a na-etinye na mmanu nso, na uda na-eme ka aja nsure oku na-esi isi utu;

⁹ nkume oma oniks, na nkume ndi ozu a na-ahionye n'efood, na nke a na-ahionyekwa n'ihie mgbochi obi.

¹⁰ "Unu niile ndi nwere onyinye ikwa nka, bianu ruo ihe ahụ niile ONYENWE ANYI nyere anyi n'iwu iru, nke bu ihe ndi a:

- 11 “ụlọ nzute ahụ, na ihe mkpuchi ya, na nko ya niile, na mbudo ibo ya, na mkporo osisi ya, na ogidi ya, na ukwụ ya niile.
- 12 Rukwanụ igbe ogbugba ndụ ahụ, na mkpara ahụ e ji ebu ya. Ya na oche ebere ahụ. Mekwaanụ akwa mgbochi nke ga-ekpuchi ebe nsọ ahụ,
- 13 na tebul ahụ, na mkpara e ji ebu ya, na ngwongwo ya niile, na achicha nke iche n’Ihu ONYENWE ANYI.
- 14 Mekwaa ebe idokwasị oriṅna maka ihè, ya na ngwongwo ya niile, iheokụ na mmanụ maka imụ okụ;
- 15 n’ebe ichụ aja ihe nsure okụ na mkpara ya. Mmanụ nsọ ahụ na ihe nsure okụ na-esi isi uto nke e ji uda mee; akwa mgbochi maka onụ uto nke di n’ebe mbata ụlọ nzute ahụ;
- 16 ebe ichụ aja nke aja nsure okụ ya na ihe okpukpa bronz ya, mkpara e ji ebu ya na ngwongwo ya niile, efere ukwu ahụ na ihe ndokwasị ya.
- 17 Akwa mgbochi nke ogige ụlọ ahụ na ogidi ha, na ihe ndokwasị ya, nakwa akwa mgbochi nke onụ uto e si abanye n’ogige ahụ;
- 18 ntu maka ikpogide ụlọ ikwu ahụ na nke ogige ahụ, na uto ha,
- 19 uwe niile a kpara akpa nke a na-eyi eje ozi n’ebe nsọ ahụ, ma uwe nsọ nke Erōn, onye nchajaja na uwe nke umu ya ndi ikom na-eyi mgbe ha na-eje ozi ha dika ndi nchajaja.”

20 Ugbu a, ogbako umu Izrel niile siri n’ihu Mosis puo.

21 Onye obula choronu na onye nke mmuo ya kwaliri laghachiri azu bja wetara ONYENWE ANYI onyinye n’ihi oru nke ulo nzute ahụ na n’ihi ije ozi di n’ime ya na n’ihi uwe nsọ ndi ahụ.

22 Ndi niile o meturu n’obi, ma ndi nwoke ma ndi nwanyi biara weta onyinye ha. Ha wetaara ONYENWE ANYI onyinye ihe icho mma nke olaedo di iche iche: ihe ikpochi uwe, olanti, olaaka na ihe ndi ozọ e ji achọ mma di iche iche, nke e ji olaedo kpuo. Ha chere ha n’ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe.

23 Ufodu mmadu wetara akwa na-acha anunu anunu na ngwakota anunu na uhie na nke uhie uhie maobu ezi akwa ocha maobu akpukpo aji ewu, akpukpo ebule e sijiri obara obara na akpukpo ehi mmiri.

24 Ndi ozọ wetara olaocha na bronz, dika onyinye ha nyere ONYENWE ANYI, ufodu wetara osisi akashia nke a ga-eji wuo ulo ikwu ahụ.

25 Umu nwanyi ndi bu oka n’idu akwa na ikwe akwa turu eri na-acha anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie, nke na-acha uhie uhie na nke ezi akwa ocha, webata ha dika onyinye.

26 Ufodu umu nwanyi kwa ji onyinye nka puru iche ha nwere kpaa aji ewu dika akwa puru iche.

27 Ndi ndu niile wetakwara nkume oniks na nkume ndi ozọ nke ihionye n’ihe a ga-eji duo efod na ihe mgbochi obi ahụ.

28 Ha wetakwara uda di iche iche, mmanu oliv nke a ga-etinye n’iheokụ, nke a ga-eji mee mmanu otite di nsọ, mekwa ihe nsure oku na-esi isi uto.

29 N’uzo di otu a ka umu Izrel niile, ma nwoke ma nwanyi, ndi choro inyeaka n’oru ahụ ONYENWE ANYI nyere Mosis n’iwu si weta onyinye ha. Onye obula n’ime ha nyere ONYENWE ANYI onyinye afọ ofufu.

Bezalel na Oholiab

30 Mgbe ahụ, Mosis gwara ndi Izrel, si, “Lee, ONYENWE ANYI ahoputala Bezalel, nwa Uri, nwa Hua, onye si n’ebo Juda.

³¹ O mejupụtala na Mmuọ nke Chineke, n'amamihe, nghọta na ihe omuma na ike ije ozi ọrụ ñka dị iche iche.

³² Icheputa ihe ñka dị iche iche, nke metụtara ọlaocha na ọlaedo na bronz,

³³ ịwa nkume na ido nkume, ịkwa ñka osisi nakwa ọrụ ñka niile dị iche iche.

³⁴ Ma o tinyela n'ime ya na Oholiab, nwa Ahisamak, onye si n'ebo Dan, amara ikuziri ndị ọzọ ihe.

³⁵ O mejupụtala ha n'ike ije ozi ọrụ ñka dị iche iche, dika igbunye akara, ise ihe osise, ịkpanye ihe ịchọ mma n'akwa dị iche iche, ya bụ iji ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie, uhie uhie nakwa n'ezi akwa ọcha na nke ndị ọkpa akwa. Ha niile bukwa ndị ñka na ndị ncheputa ihe ịchọ mma doro anya."

36

¹ Ya mere, Bezalel na Oholiab na ndị ñka niile ONYENWE ANYỊ nyere ike na nghọta imata otu ha ga-esi ruọ ọrụ iwu ebe nsọ ahụ ga-arụ ọrụ ahụ dika ONYENWE ANYỊ nyere n'iwu.

² Mgbe ahụ, Mosis kpọrọ Bezalel na Oholiab na ndị ñka ndị ahụ ONYENWE ANYỊ nyere ike na nghọta, ndị weputara obi ha ịbia ịrụ ọrụ ahụ.

³ Ha si n'aka Mosis nara onyinye ndị ahụ niile umụ Izrel wetara maka ịrụ ọrụ ebe nsọ ahụ. Ndị mmadụ nọkwa na-eweta onyinye afọ ofufu ha ututu niile.

⁴ N'ihia ya, ndị ọrụ ñka niile nọ na-arụ ọrụ n'ebe nsọ ahụ hapuru ọrụ ha na-arụ,

⁵ bjakwute Mosis, si ya, "Lee, onyinye ndị mmadụ na-eweta adila ukwuu karịa ihe a choro maka ịrụ ọrụ a ONYENWE ANYỊ nyere n'iwu."

⁶ Mgbe ahụ, Mosis nyere iwu, ha zisara ozi ahụ n'omuma ulo ikwu niile si, "Ka nwoke maobu nwanyi obula gharakwa inwe ihe obula nke o ga-eweta dika onyinye maka ọrụ ebe nsọ a." N'ihia nke a, ndị mmadụ kwusiri iweta ihe ọzọ.

⁷ N'ihia na onyinye e wetara adila ukwuu karịa ihe a choro maka ọrụ ahụ.

Ọrụ ulo nzute

⁸ Ndị niile mara ñka n'etiti ndị ọrụ ahụ ji ezi ogho na-acha anụnụ anụnụ, ngwakọta anụnụ na uhie na uhie uhie wuo ulo nzute ahụ. Onye oka kpanyekwara oiyi cherubim n'ime ha.

⁹ Akwa mgbochi ndị a ha n'otu. Ịdị ogologo ha n'otu n'otu bụ mita iri na abuo na okara. Obosara ha bụ otu mita na sentimita asato.

¹⁰ E jikotara akwa mgbochi ise n'otu, jikotakwa akwa ise nke ọzọ n'otu.

¹¹ Ha ji akwa na-acha anụnụ anụnụ dunye anya nko n'elu onu akwa mgbochi nke otu uzọ, otu a ka emekwara menyekwa na nsotu onu akwa mgbochi nke ọzọ.

¹² Ha dunyere iri anya nko ise n'otu akwa mgbochi, dunyekwa iri anya nko ise n'onu akwa mgbochi nke ọzọ, mee ka anya nko ndi a chee ibe ha ihu.

¹³ Emesia, ha ji iri nko ọlaedo ise jikota uzọ akwa mgbochi abuo ndi a, si otu a mee ka ulo nzute ahụ ghoọ otu.

¹⁴ Ha ji akpukpo aji ewu mee akwa mgbochi maka i ji kpuchie elu ulo nzute ahụ. Iri na otu ka ha ga-adị n'onuogugu.

¹⁵ Akwa mgbochi iri na otu ndi a ha n'otu. O ga-abu mita iri na ato na okara n'ogologo, ebe obosara ya bụ otu mita na iri sentimita asato.

¹⁶ Ha dukotara ise n'ime akwa mgbochi ahụ, debe ya iche. Dukotakwa isii nke foduru debekwa ya iche.

¹⁷ Mgbe ahụ, ha dunyekwara iri anya nko ise n'elu onu otu akwa mgbochi ndi ahụ. Mekwaa otu ihe ahụ n'onu akwa mgbochi nke ozo e debere iche.

¹⁸ Ha mekwara iri nko bronz ise, iji jikota ulo nzute ahụ ka o buru otu.

¹⁹ Mgbe ahụ, ha ji akpukpo ebule e sijiri uhie uhie mee ihe mkpuchi maka ulo nzute ahụ, ya na akwa mkpuchi ozo nke e ji akpukpo ehi mmiri mee maka ikpukwasi n'elu ya.

²⁰ Ha meere ulo nzute ahụ mbudo ibo osisi akashia, guzo oto.

²¹ Mbudo ibo o bua di mita anọ na okara n'ogologo, dirikwa iri sentimita asaa n'obosara,

²² nwee ihe nhionye abuo nke ga-abanye n'ime ibe ya ijiko ha n'otu. Ha ruru mbudo ibo ulo nzute ahụ niile otu a.

²³ Ha ruru mbudo ibo iri abuo maka akuku ndida nke ulo nzute ahụ,

²⁴ ma mekwaa iri ukwu olaocha anọ n'okpuru ha. Otu mbudo ibo ga-enwe ukwu abuo, otu ukwu n'okpuru otu ihe nhionye, otu ukwu n'okpuru ihe nhionye nke ozo.

²⁵ N'akuku nke ozo bu akuku ugwu nke ulo nzute ahụ, ha rukwara iri mbudo ibo abuo,

²⁶ rukwaa iri ukwu olaocha anọ, ukwu abuo n'okpuru mbudo ibo obula.

²⁷ N'ebe isi isi nsotu ya bu akuku odida anyanwu nke ulo nzute, ha ruru mbudo ibo isii.

²⁸ Mbudo ibo abuo ka e mere maka nkuku niile nke nsotu ulo nzute ahụ,

²⁹ N'isi nkuku abuo ndi a, mbudo ibo ndi a no iche iche site n'okpuru ruo n'elu ya; ma e jikoro ha onu n'ime otu mgbaaka. Emere ka ha abuo yie ibe ya.

³⁰ Ha niile di mbudo ibo asato na ukwu olaocha di iri na isii, ya bu ukwu abuo n'okpuru mbudo ibo obula.

³¹ Ha ji osisi akashia mekwaa osisi ntubichi, ise maka mbudo ibo ndi di n'otu akuku nke ulo nzute ahụ,

³² ise nke ozo maka ndi di n'akuku nke ozo, ise nke ozo maka mbudo ibo di n'akuku odida anyanwu, n'ebe ndida ndida nke ulo nzute ahụ

³³ Ha mere osisi ntubichi nke di n'etiti ka o gabiga site n'otu isi ruo n'isi nke ozo nke mbudo ibo ahụ.

³⁴ Ha ji olaedo machie mbudo ibo ndi ahụ niile. Kpukwaa mgbaaka olaedo ka o buru onodu ichikota mkporo osisi ahụ niile. Ha ji olaedo machie kwa mkporo osisi ndi ahụ niile.

³⁵ Ha ji ogbo na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, uhie uhie na ezi akwa ocha a kpara nke oma mee akwa mgbochi. Onye nka kpanyekwara oyihi cherubim n'ime ya.

³⁶ Ha mere ogidi osisi akashia anọ maka ya were olaedo machie ha. Ha meere ha anya nko; wukwara ha ukwu olaocha anọ.

³⁷ Ha mere akwa mgbochi maka onu uzọ mbata nke ulo ikwu ahụ, nke e ji ogbo na-acha anunu anunu, na ngwakota anunu na uhie, na uhie uhie, na ezi akwa ocha a kpara nke oma, nke bu akaoru onye nka.

³⁸ Ha ruru ogidi ise ya na anya nko ha. Ha ji olaedo machie isi ogidi ahụ na ihe mkporo ha, were bronz ruo ukwu ise ha.

37

¹ Bezalel ji osisi akashia wuo igbe oḡbūgbā ndū nke ịdị ogologo ya bụ otu mita na sentimita iri. Obosara ya ga-abū sentimita iri isii na asatọ. Ịla elu ya ga-abūkwā sentimita iri isii na asatọ.

² O ji ọlaedo a nūchara anūcha machie n'ime na azū ya, jirikwa ọlaedo kpūọ ihe gburugburu akūkū ya niile.

³ O kpūrū mgbaaka ọlaedo anọ maka ya, kwūnyekwa ha n'ūkwū anọ ya, ya bụ mgbaaka abūọ n'otu akūkū, mgbaaka abūọ n'akūkū nke ọzọ ya.

⁴ O jikwa osisi akashia ahū mee okporo osisi, machiekwa ha ọlaedo.

⁵ O tinyekwara mkpara ndị ahū n'ime mgbaaka ahū dī n'akūkū igbe ahū; ka ọ būrū ihe iji na-ebu ya.

⁶ Emesīa, o ji ọlaedo a nūchara anūcha mee ihe e ji ekwuchi igbe ahū. Aha a na-akpọ okwuchi igbe a bụ Oche Ebere. Ịdị ogologo ya dī otu mita na sentimita iri, obosara ya dī iri sentimita asaa.

⁷ Mgbe ahū, o ji ọlaedo a nūchara anūcha, nke e tipīara etipīa, kpūọ cherubim abūọ na nsotū abūọ nke ebe mkpuchi ahū.

⁸ A rūnyere otu cherub n'otu nsotū, otu cherub na nsotū nke ọzọ; n'isi nsotū abūọ ahū, ka o jikotara ha ọnū ka ha na okwuchi igbe ahū būrū otu.

⁹ Cherubim ndị a gbasara nku ha laa elu, were ha na-ekpuchi okwuchi ahū. Cherubim ndị ahū cheritara onwe ha ihu, na-ele anya n'ebe okwuchi ahū dī.

Tebul

¹⁰ Emesīa, o mere tebul nke ịdị ogologo ya bụ iri sentimita itoolu. Obosara ya bụ iri sentimita ise, ịla elu ya bụ iri sentimita asaa. O bụ osisi akashia ka o ji mee ya.

¹¹ O būkwā ọlaedo a nūchara anūcha ka e ji machie ya. A kpūnyekwara ihe okpūkpū ọlaedo gburugburu ọnū ọnū ya.

¹² A rūnyere ihe n'ọnū ọnū tebul ahū nke ịla elu ya ga-eru sentimita asatọ. Ihe a dī gburugburu ọnū ọnū tebul ahū, ọ būkwā ọlaedo a kpūrū akpū ka e ji rūọ ya.

¹³ Ha kpūrū mgbaaka ọlaedo anọ maka tebul ahū; kwūnyekwa ha n'akūkū anọ ahū n'ebe ụkwū anọ ya dī.

¹⁴ E tinyere mgbaaka ndị ahū nso nso ihe njikọ ahū ka ha jide mkpara ndị ahū, e ji ebu tebul ahū.

¹⁵ O jikwa osisi akashia mee okporo osisi ahū e ji ebu tebul ahū. Jirikwa ọlaedo machie ya.

¹⁶ O mekwara ihe niile na-adị n'elu tebul ahū: efere, ngaji, okwa na iko, nke e ji awupū aja ihe ọnūñū. O būkwā ọlaedo a nūchara anūcha ka o ji kpūọ ha.

Ihe ịdọba oriọna

¹⁷ Ha ji ọlaedo a nūchara anūcha kpūọ ihe ịdọkwasi oriọna. Ha kpūrū ụkwū ala ala ya, na alaka ya, mekwāa ka iko ya niile yiri okoko osisi, n'isi ya niile, na ifuru ya niile būrū otu ya na ahū ya.

¹⁸ Alaka isii sitere n'akūkū abūọ nke ihe ịdọkwasi oriọna ahū wapūta, alaka atọ n'otu akūkū ya, alaka atọ n'akūkū nke ọzọ.

¹⁹ Iko atọ e mere dīka okoko osisi alūmōnd ya na ifuru, ya na okoko ya niile dīkwa n'otu alaka; iko atọ n'alaka nke ọzọ, otu a ka ọ ga-adī n'alaka isii niile ahū na-awapūta site n'ihe ịdọkwasi oriọna ahū.

²⁰ N'elu ihe ịdọba oriọna ahū, enwere iko anọ dīka ifuru osisi alūmōnd, ya na ebe o si awapūta na okoko ya.

²¹ Otu isi di n'okpuru alaka abuo si n'etiti ihe idoba oriona ahụ pụta, isi nke abuo ga-adi n'okpuru alaka abuo nke ozo, isi nke ato ga-adi n'okpuru alaka nke ato, ya bu ha niile alaka isii.

²² Isi nwaputa ya na alaka ya niile dikotara onu, ha na ihe idokwasi oriona ahụ, nke e ji olaedo a nuchara anucha ruo.

²³ Ha mekwara oriona asaa ya, ma mkpa ya na ihe ikpakepu oku ya niile. Ha bu olaedo a nuchara anucha.

²⁴ Ha sitere na iri kilogram ato na anọ nke olaedo a nuchara anucha kpuo ihe idokwasi oriona ahụ na ngwongwo ya niile.

Ebe ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utu

²⁵ Ha ji osisi akashia wuo ebe ichu aja a na-anọ esure ihe nsure oku na-esi isi utu. Akuku anọ ya ha n'otu. Ogologo ya na obosara ya bu iri sentimita anọ na ise. Idi elu ya bu iri sentimita itoolu. Mpi ya niile si na ya puta.

²⁶ Ha ji olaedo a nuchara anucha machie elu ya; akuku ya niile nakwa mpi ya niile. Ha jikwa olaedo kpulite onu onu ya gburugburu.

²⁷ Ha kpunyere mgbaaka olaedo abuo n'okpuru ihe ahụ akpulitere akpulite, abuo na ncherita ihu akuku o bua, ebe a ga na-ejide mkpara e ji ebu ya.

²⁸ Ha ji osisi akashia mee mkpara ndi ahụ. Jirikwa olaedo machie ha.

²⁹ Ha mekwara mmanu otite di nsọ, na ezigbo ihe nsure oku na-esi isi utu nke a na-agwaghi ihe; bu oru nke onye na-eme mmanu isi utu.

38

Ebe ichu aja ihe nsure oku

¹ Ha ji osisi akashia wuo ebe ichu aja nke aja nsure oku. Nke ila elu ya di otu mita na iri sentimita ato. Ogologo ya na obosara ya ha n'otu. Ha di mita abuo na iri sentimita ato, mita abuo na iri sentimita ato.

² Ha runyekwara mpi n'akuku anọ nke ebe ichu aja ahụ n'otu n'otu. Mee ka mpi ndi a na ebe ichu aja ahụ ghoọ nke e jikotara n'otu. Ha jikwa bronz machie ebe ichu aja a.

³ Ha ji bronz kpuo ngwongwo niile di iche iche, ya bu efere ikpofu ntụ, shovel ya niile, efere ikwosa mmiri niile, ngaji eze iduta anu na efere ndi e ji agu oku.

⁴ Ha mere ngiga mbadamba maka ebe ichu aja ahụ, ihe okpukpa bronz, nke ga-adi n'okpuru oghere onu onu ya.

⁵ Ha kpuru mgbaka bronz ndi a ga-eji jide mkpara ndi ahụ maka akuku anọ nke ngiga bronz ahụ.

⁶ Ha mere mkpara osisi akashia ndi a, were bronz machie ha.

⁷ Ha mere ka mkpara ndi ahụ baa n'ime mgbaaka ndi ahụ, ime ka ha diri n'akuku abuo nke ebe ichu aja ahụ maka iji n'ebu ya. Ha ji obodobo osisi ruo ya dika igbe.

Efere isa ihe

⁸ Ha ji bronz kpuo efere ukwu na ihe ndokwasi ya. O bu enyo nke ndi inyom ahụ ndi na-eje ozi n'onu uzo ulo nzute ka e ji kpuo ha.

Ogige ulo nzute

⁹ Ozo, ha mere ogige ahụ. Idi ogologo nke n'akuku ndida di iri mita anọ na ise. O nwere akwa mgbochi nke e ji ezi akwa ocha a kpara nke oma mee.

¹⁰ Iri ogidi abuo ga-adi na iri ebe ndokwasị abuo nke e ji bronz kpuo. Anya nko ogidi ndi ahụ ha na ihe ikegide ha ga-abu olocha.

¹¹ Otu a kwa, akuku ugwu dikwa iri mita anọ na ise. O nwere iri ogidi abuo na iri ebe ndokwasị abuo nke e ji bronz kpuo, na anya nko nke olocha na ihe e ji ekegide ha n'ogidi ahụ.

¹² Akuku odida anyanwu di iri mita abuo na ato. Nwekwaa akwa mgbochi, nwere ogidi iri na ebe ndokwasị iri, tinyere anya nko olocha na ihe e ji ekegide ha n'ogidi ahụ.

¹³ N'akuku owuwa anyanwu, ebe anwu na-awalite dikwa iri mita abuo na ato n'obosara.

¹⁴ Akwa mgbochi nke ogologo ya di mita isii na sentimita iri asato bu ihe di n'otu akuku nke onu uzọ mbata ahụ. O nwere ogidi ato na ebe ndokwasị ato.

¹⁵ Otu a kwa, akwa mgbochi nke idi ogologo ya di mita asaa bu ihe di n'akuku nke ozọ nke onu uzọ mbata nke ogige ahụ. O ga-enwekwa ogidi ato na ebe ndokwasị ato.

¹⁶ Akwa mgbochi niile nke ogige ahụ gburugburu bu ezi akwa ocha a kpara nke oma.

¹⁷ Ogidi obula nwere ihe ndokwasị bronz. Nko niile na ihe njikota niile ka e jikwa olocha machie. O bukwa naani olocha ka e ji mee okporo osisi ndi ahụ.

¹⁸ Akwa mgbochi nke onu uzọ mbata nke ogige ahụ bu ihe e ji oghe na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, uhie uhie na nke ezi akwa ocha a kpara nke oma mee; akaoru nke onye na-akpa ihe icho mma. O di mita itoolu n'ogologo, yikwaa akwa mgbochi nke ebe ogige ahụ, di mita abuo na iri sentimita ato n'idi elu.

¹⁹ O bu ogidi anọ ka e ji jidesie ha ike na ihe ndokwasị bronz anọ, nko na okporo osisi ha niile bu olocha. E jikwa olocha machie isi ogidi ndi ahụ.

²⁰ Ntu niile nke ulọ nzute ahụ nakwa n'ogige ya gburugburu bu bronz ka e ji kpuo ha.

Ngwongwo e ji wuo ulọ nzute

²¹ Ndi a bu ngwongwo niile e ji wuo ulọ nzute ahụ; ebe a ga-edebe Ihe Ama ahụ. O bu ndi Livayi deputara ihe niile ndi a n'usoro dika Mosis si nye ha n'iwu. O bukwa Itama, nwa Eron onye nchujaja, lekotara ndi niile ruru oru idekota ya.

²² Bezalel, nwa Uri, nwa Hua, onye si n'ebo Juda, ruzuru ihe niile dika ONYENWE ANYI si nye ya Mosis n'iwu.

²³ Onye na-enyere ya aka bu Oholiab nwa Ahisamak, onye ebo Dan, bu onye oka a maara aha ya, o bu onye oka ihe otutu, na onye oka idunye ihe icho mma di iche iche n'akwa na-acha anunu anunu, nke ngwakota anunu na uhie, uhie uhie nakwa ezi akwa ocha.

²⁴ Idi arọ nke onyinye olaedo niile sitere n'aja mfufe ahụ nke ndi mmadu wetara maka iru ebe nsọ ahụ, bu otu puku na nari kilogram ise.

²⁵ Idi arọ nke olocha enwetara n'aka ogbakọ ahụ, bu puku kilogram anọ, na nari kilogram isii na iri ise dika shekel ebe nsọ si di.

²⁶ Ha niile turu otu beka, otu isi, dika utu mgbe e kere utu okara shekel dika otutu shekel ebe nsọ si di, e nyere n'isi onye obula nke gabigara n'ebe ndi a guru onu no, bu ndi gbara iri afo abuo rigoo. Onuogugu ha di nari isii, na puku ato, na nari ise, na iri ise.

²⁷ Ịdị arọ nke ọlaọcha niile e ji ruọ ụkwụ ibo niile nke ebe nsọ ahụ, na ụkwụ ogidi niile e ji jidesie akwa mgbochi ndị ahụ ike bụ puku kilogram atọ, na nari kilogram isii. Ịdị arọ nke ọlaọcha e ji wuo ụkwụ ọbụla bụ iri kilogram atọ na isii.

²⁸ Ịdị arọ nke ọlaọcha e ji menye nko n'ibo osisi niile, na nke e ji machie okporo osisi niile, na nke e ji techie isi ogidi osisi niile, bụ iri kilogram abuo.

²⁹ Ịdị arọ nke bronz niile ndị mmadu wetara dika onyinye aja mfufe bụ puku kilogram atọ, na nari kilogram atọ, na iri isii.

³⁰ E ji bronz ndị a wuo ụkwụ ogidi niile a manyere n'ihu ụzọ e si abata ogige ụlọ nzute ahụ. E jikwa ya wuo ebe ichu aja bronz ahụ, na ihe okpukpu bronz ahụ, na ngwongwo niile e ji eje ozi n'ebe ichu aja,

³¹ na ụkwụ ogidi a manyere n'ihu ụlọ nzute, na ntu niile e ji wuo ụlọ nzute ahụ, na ogige gbara ya gburugburu.

39

Uwe ndi nchujaja

¹ Ha sitekwara n'ogho akwa na-acha anunu anunu na nke na-acha ngwakota anunu na uhie (odo odo), nke na-acha uhie uhie, meere ndi nchujaja uwe akpara akpa nke oma iyi jee ozi n'ebe nsọ ahụ. Ha meekwara Eron uwe nsọ, n'usoro iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis.

Efod

² Ha ji ogbo ọlaedo, na nke na-acha anunu anunu, nke na-acha ngwakota anunu na uhie, na nke na-acha uhie uhie, nakwa nke ezi akwa ọcha a kpara nke oma mee efod ahụ.

³ Ha tipjara mpempe ọlaedo ndi ahụ mee ka o di mbadamba. Biputasia ha ntakiri ntakiri dika eriri maka i ji ha kpanye n'etiti ogbo ndi a na-acha anunu anunu; ngwakota anunu na uhie, nke uhie uhie nakwa nke ezi akwa ọcha ahụ, nke bu akaoru onye nka.

⁴ Ha duru akwa na-adi n'ubu maka efod ahụ, nke e jikotara na nkuku ya abuo, maka i ji na-ekechisi ya ike.

⁵ Ihe okike nke ukwu ahụ, nke onye nka kpaziri nke oma yiri ya, ya na efod ahụ bu otu, nke e ji ogbo na-acha edo edo, anunu anunu, ngwakota anunu na uhie na uhie uhie nakwa nke ezi akwa ọcha a kpara nke oma mee, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

⁶ Ha doziri nkume oniks ndi ahụ n'ime ihe ọlaedo a kpara akpa; ma gbunye aha umu ndi ikom Izrel niile n'elu ya dika onye oka si egbunye aha mmadu n'elu mgbaaka akara.

⁷ Ha jikotara ha n'elu akwa ubu nke efod ahụ, ka o buru nkume ncheta mgbe ebighi ebi nye umu Izrel, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

Ihe mgbochi obi

⁸ Ha mekwara ihe mgbochi obi, nke bu oru aka onye nka. Ha mere ya dika e si mee efod ahụ. O bu ogbo edo edo, nke na-acha anunu anunu, nke ngwakota anunu na uhie, nke uhie uhie na ezi akwa ọcha a kpara nke oma ka e ji mee ya.

⁹ O ha n'otu, iri sentimita abuo na atọ n'ogologo, iri sentimita abuo na atọ n'obosara; nke apijiri uzọ abuo.

¹⁰ Mgbe ahụ, ha hionyere ahiri nkume anọ ndi di oke onuahia n'ime ya. Udi di n'ahiri nke mbu bu: nkume kanelian, krisolait na beril,

¹¹ n'ahiri nke abuo bu: nkume tokwoisi, safai na emeraludu.

¹² N'ahiri nke atọ bu: nkume jasint, ageeti na ametisiti.

¹³ N'ahiri nke anọ bu: nkume topaazi, oniks na jaspera. Ahionyere ha n'ime ihe olaedo a kpara akpa.

¹⁴ Ha di nkume iri na abuo, nke obula na-anochi anya aha umu ndi ikom Izrel. Egbunyere aha ebo iri na abuo ahụ, otu n'otu, nke obula dika aha ya si di.

¹⁵ Ha ji olaedo a nuchara anucha mee eriri a kpara akpa dika udo, maka ihe mgbochi obi.

¹⁶ Ha mere ihe olaedo abuo nke a kpara akpa, ya na mgbaaka olaedo abuo. Donyekwa mgbaaka ndi ahụ na nkuku abuo nke ihe mgbochi obi ahụ.

¹⁷ Ha dnyere udo olaedo abuo ndi ahụ n'elu mgbaaka ndi ahụ di na nkuku ihe mgbochi obi ahụ.

¹⁸ Were isi ndi ozo nke udo ahụ dnyere n'ime ahụ a kpara akpa. Konye ha n'elu ubu efod ahụ, n'ebe ihu ya.

¹⁹ Ha mere mgbaaka olaedo. Konyekwa ha na nkuku abuo nke ihe mgbochi obi ahụ, n'ime onu onu ya ebe di nso efod ahụ.

²⁰ Mgbe ahụ, ha kpuru mgbaaka olaedo abuo ozo, konyekwa ha n'elu ubu abuo nke efod ahụ, n'okpuru n'ebe ihu ya, na nso nso ebe a dukotara, n'elu ihe okike ukwu nke efod ahụ.

²¹ Ha jikwa eriri na-acha anunu kekota mgbaaka ihe mgbochi obi ahụ na mgbaaka efod ahụ, jikota ya na ihe okike ukwu ahụ, ime ka ihe mgbochi obi ahụ hapu itoghapu site n'efod ahụ, dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

Uwe ndi ozo

²² O bu akwa nke na-acha anunu anunu, * ka ha ji duo uwe mwuda efod ahụ, oru onye okwe akwa.

²³ A ga-enwe oghere n'etiti uwe mwuda ahụ, dika oghere olu uwe agha, nwekwa akwa nta a dnyere n'okpuru oghere a, ime ka o sie ike gharakwa idoka.

²⁴ Ha ji ogho na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie, nke na-acha uhie uhie na ezi akwa ocha a kpara nke oma kpanye oiyi mkpuru pomegranet, gburugburu n'onu ala ala uwe mwuda ahụ.

²⁵ Ha dnyekwara atanu e ji olaedo a nuchara anucha kpuo, gburugburu n'onu onu ala ya n'etiti pomegranet ndi ahụ.

²⁶ Otu atanu, otu oiyi mkpuru pomegranet, otu a ka a dnyere ya gburugburu onu onu ala uwe mwuda ahụ, nke a ga-eyi mgbe a na-eje ozi, dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

²⁷ Ha ji ezi akwa ocha metara Eron na umu ya ndi ikom, uwe ime ahụ, akaoru nke onye okpa akwa,

²⁸ jirikwa ezi akwa ocha mee akwa ike n'isi, okpu akwa ocha, na uwe ukwu nke ezi akwa ocha a kpara nke oma.

²⁹ Ihe ike n'ukwu bu nke e ji ogho na-acha anunu anunu, ngwakota anunu na uhie uhie, na uhie uhie, nke ezi akwa ocha a kpara nke oma, oru aka onye nka na-akpanye ihe icho mma, dika ONYENWE ANYI si nye Mosis n'iwu.

³⁰ Ha mere efere, bu okpu nso ahụ, site n'olaedo a nuchara anucha, gbunyekwa akara n'elu ya, dika ihe e dere n'elu mgbaaka akara:

Ihe nso diri Onyenwe anyi.

* 39:22 Maobu, buluu

31 Mgbe ahụ, ha kenyere ya eriri na-acha anụnụ anụnụ i ji jikọta ya na ihe ike n'isi ahụ, dika ONYENWE ANYI nyere ya Mosis n'iwu.

Nrucha ọrụ iwu ụlọ nzute

32 Otu a ka ha si rucha ọrụ iwu ụlọ nzute ahụ. Ndi Izrel mere ihe niile dika ONYENWE ANYI si nye Mosis n'iwu.

33 Mgbe ahụ, ha buteere Mosis ụlọ nzute ahụ:

ụlọ ikwu ahụ ya na ngwongwo ya niile, ya bu nko ya niile, mbudo ibo ya niile, mkporo osisi ya niile, ogidi ya niile na ukwu ya niile,

34 na akpukpo ebule e sijiri uhie uhie, akpukpo ehi mmiri e ji emechi elu ụlọ nzute ahụ, na akwa mgbochi,

35 na igbe iwu ogbugba ndu ahụ, ya na mkpara e ji ebu ya, na oche ebere ya,

36 na tebul ahụ, ya na ngwongwo ya niile na achicha nke iche n'Ihu Onyenwe anyi,

37 na ihe idokwasị oriona e ji olaedo a nuchara anucha kpuo, na iheoku ya niile na ngwongwo ya niile, na mmanu oliv maka imu oku,

38 na ebe ichu aja olaedo, mmanu nsọ na uda na-esi isi utọ na akwa mgbochi nke onu uzọ ụlọ nzute,

39 na ebe ichu aja bronz ahụ, na ihe okpukpa bronz ya, mkpara ya niile na ngwongwo ya niile,

efere ukwu ahụ ya na ihe ndokwasị ya,

40 akwa mgbochi nke ogige ụlọ ahụ, na ogidi ya na ihe ndokwasị ya nakwa akwa mgbochi nke onu uzọ e si abanye n'ogige ahụ;

udọ na ntu ikpogide ogige ahụ;

ngwongwo niile nke ụlọ nzute ahụ, ụlọ ikwu nzute ahụ

41 na uwe niile a kpara akpa, nke a na-eyi eje ozi n'ebe nsọ ahụ, ma uwe nsọ nke Eron, onye nchujaja, na uwe nke umu ya ndi ikom na-eyi mgbe ha na-eje ozi ha dika ndi nchujaja.

42 Ndi Izrel niile ruzuru ọrụ ndi a niile dika ONYENWE ANYI si nye ya Mosis n'iwu.

43 Mosis n'onwe ya hukwara ọrụ ndi a niile, nabata ya ka nke e jere dika iwu ONYENWE ANYI nyere si di. N'ihu ya, Mosis goziri ha.

40

Nguzo e guzobere ụlọ nzute

1 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

2 "Guzobe ụlọ nzute ahụ n'ubochi mbu nke onwa mbu.

3 Donye igbe ogbugba ndu nke Ihe Ama ahụ n'ime ya. Konyekwa akwa mgbochi nke ga-ezo ya.

4 Webata tebul ahụ, na ngwongwo di n'elu ya, webatakwa ihe idoba oriona ahụ. Mnyekwa oriona ndi ahụ oku.

5 Doo ebe ichu aja olaedo ahụ nke e mere maka ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utọ n'ihu igbe iwu ogbugba ndu ahụ. Konyekwa akwa mgbochi nke kwesiri idi n'onu uzọ e si abata n'ime ụlọ nzute ahụ.

6 "Doo ebe ichu aja nke aja nsure oku ahụ n'ihu onu uzọ ibata n'ulo nzute bu ụlọ ikwu ahụ.

7 Donye efere ukwu isa mmiri ahụ n'etiti ụlọ nzute na ebe ichu aja ahụ. Gbajukwaa ya mmiri.

8 Guzobe ogige gburugburu ụlọ nzute ahụ. Konyekwa akwa mgbochi n'ọnu ụzọ ogige ahụ.

9 "Were mmanụ nsọ ahụ tee ụlọ nzute ahụ, ya na ihe niile dị n'ime ya, si otu a doo ha nsọ ma ngwongwo ichọ mma ya niile. O ga-abụ ebe dị nsọ.

10 Mgbe ahụ, tee ebe ichụ aja nke aja nsure oku ahụ mmanụ ya na ihe ya niile e ji eje ozi. Doo ebe ichụ aja ahụ nsọ, o ga-abụkwa ebe dīkarisiri nsọ.

11 Tekwaa efere ukwu isa mmiri ahụ na ukwu ya mmanụ. Doo ha nsọ.

12 "Kpobata Erọn na ụmụ ya ndi ikom n'ọnu ụzọ ụlọ nzute. Jiri mmiri saa ha ahụ n'ebe ahụ.

13 Yikwasị Erọn uwe nsọ ya. Tekwaa ya mmanụ, ido ya nsọ maka i jere m ozi dika onye nchụaja.

14 Mekwaa ka ụmụ ya ndi ikom biaruo nso, yikwasikwa ha uwe ime ahụ.

15 Tee ha mmanụ dika i si tee nna ha, ime ka ha buru ndi na-ejere m ozi dika ndi nchụaja. Otite mmanụ ha ga-abụ nye oru nchụaja ha nke ga-adigide site n'ogbo ruo n'ogbo."

16 Mosis mezuru ihe niile dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu ime.

17 O ruo, n'ubochi mbu nke onwa mbu, n'afọ nke abuo, e mere ka ulọ nzute ahụ guzo otọ.

18 Mosis mere ka ulọ nzute ahụ guzo otọ site n'itinye mbudo ibo ya niile, ukwu ya na mkporo osisi ya niile n'onodu ha.

19 Emesia, o gbasapuru ihe mkpuchi n'elu ulọ nzute ahụ, tukwasikwa okpukpu ihe mkpuchi nke abuo n'elu ya dika ONYENWE ANYI nyere ya iwu.

20 O tinyere Ihe Ama n'ime igbe ogbugba ndu ahụ. Emesia, o tukwasikwara mkpara e ji ebu igbe ahụ n'akuku igbe ahụ, were okwuchi igbe ahụ, nke bu Oche Ebere ahụ, kpuchie igbe iwu ogbugba ndu ahụ.

21 Emesia, o bubatara igbe ahụ n'ime ulọ nzute ahụ, kwunyekwa akwa mgbochi nke mgbochi, kewapu igbe iwu ogbugba ndu ahụ, dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

22 Mosis donyere tebul ahụ n'akuku ugwu nke ulọ nzute ahụ, na mputa nke akwa mgbochi ahụ.

23 O dokwasiri achicha ahụ a na-edo n'ihu ONYENWE ANYI n'elu tebul ahụ, dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

24 O dokwasiri ihe idoba oriona ahụ n'ime ulọ nzute n'akuku tebul ahụ, n'akuku ndida nke ulọ nzute ahụ.

25 O mnyere oriona ndi ahụ n'ihu ONYENWE ANYI dika ONYENWE ANYI si nye n'iwu.

26 Mosis debere ebe ichu aja olaedo ahụ n'ime ulọ nzute nso nso ebe akwa mgbochi ahụ di,

27 surekwaa ihe nsure oku na-esi isi utọ n'elu ya, dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

28 O kwubara akwa mgbochi n'ọnu ụzọ ụlọ nzute ahụ.

29 Debekwa ebe ichu aja nke aja nsure oku ahụ nso onu ụzọ iba ulọ nzute ahụ. O surekwara aja nsure oku n'elu ya, na aja onyinye mkpuru oka dika ONYENWE ANYI si nye ya n'iwu.

30 O dobara efere isa mmiri ahụ n'etiti ulọ nzute na ebe ichu aja, wujuo ya mmiri, maka iji sachaa ihe.

31 Mosis, na Erọn, na ụmụ ya ndi ikom na-eji ya akwocha aka ha, sakwaa ukwu ha.

32 Mgbe obula ha na-abanye n'ulo nzute na mgbe ha na-abia nso ebe ichu aja, ha na-asacha, dika ONYENWE ANYI nyere ya Mosis n'iwu.

³³ Mosis guzobere ogige ahụ gburugburu ụlọ nzute ahụ na ebe ichụ aja ahụ. O konyekwara akwa mgbochi n'ụzọ mbata nke ogige ụlọ nzute ahụ. Otu a, Mosis ruzuru orụ niile ahụ.

Ebube ONYENWE ANYỊ

³⁴ Mgbe ahụ, igwe ojii kpuchiri ụlọ nzute ahụ, ebube ONYENWE ANYỊ juputakwara n'ime ya.

³⁵ Mosis n'onwe ya enweghị ike ịbanye n'ime ụlọ nzute ahụ n'ihị igwe ojii kpuchiri elu ya na ebube ONYENWE ANYỊ juputara n'ụlọ nzute ahụ.

³⁶ N'ime njegharị ha niile, mgbe ọbụla igwe ojii ahụ si n'elu ụlọ nzute ahụ bilie, mgbe ahụ ka ụmụ Izrel na-ebuli njem.

³⁷ Ma ọ buru na igwe ojii ahụ ebilighị, ụmụ Izrel adighị ebulikwa njem tutuu ruo mgbe o biliri.

³⁸ Igwe ojii ONYENWE ANYỊ ahụ na-anogide n'elu ụlọ nzute ahụ n'ehihie ma n'abalị, oku na-esi n'ime ya na-enwuputa. Ndị Izrel niile na-ahukwa ya anya ụbọchị niile nke ha jegharị n'ozara.

Levitikọs

Aja nsure ọkụ

¹ ONYENWE ANYỊ sitere n'ụlọ nzute ahụ kpọ Mosis oku, gwa ya si,

² “Gwa ụmụ Izrel si, ‘Mgbe onye ọbụla n’ime unu wetara ONYENWE ANYỊ onyinye, ka onyinye ọ ga-eweta buru anụ ụlọ si n’etiti igwe ehi maọbụ igwe ewu na aturu.

³ “ ‘Ọ buru na ọ bu onyinye aja nsure ọkụ* e wetara site n’igwe ehi, ọ bu oke ehi nke na-enweghi ntupo ka ọ ga-eweta. N’onu uto ụlọ nzute ka ọ ga-eweta ya, ka ọ buru ihe ONYENWE ANYỊ ga-anabata.

⁴ Onye ahụ wetara ya ga-ebikwasị aka ya n’isi anụ aja nsure ọkụ ahụ, a ga-anabata ya maka iji kpuchie mmehie ya.

⁵ Nwoke ahụ ga-egbu nwa oke ehi ahụ n’ihu ONYENWE ANYỊ. Ụmụ ndi ikom Eron, bu ndi nchujaja ga-ewere ọbara ya fesa ya n’akuku niile nke ebe ichu aja, n’onu uto e si abata ulo nzute ahụ.

⁶ I ga-agba ehi aja nsure ọkụ ahụ akpukpo, bokasia ya ntakiri ntakiri.

⁷ Ụmụ Eron, ndi nchujaja ga-etinye ọkụ n’ebe ichu aja ahụ, doo nku n’usoro n’elu ya.

⁸ Mgbe ahụ, ụmụ Eron ndi nchujaja ga-atukwasị akuku ehi ahụ niile, na isi ya, na abuba ya, n’elu nku ahụ na-enwu ọkụ n’ebe ichu aja ahụ.

⁹ Ma a ga-asacha ihe ndi di n’ime afo ya, na ukwu ya mmiri. Onye nchujaja ga-akpo ha niile ọkụ n’ebe ichu aja ahụ. Ọ bu onyinye aja nsure ọkụ, onyinye e nyere site n’okụ nke di ezi uto nye ONYENWE ANYỊ.

¹⁰ “ ‘Ọ buru na onyinye aja nsure ọkụ ahụ si n’igwe ewu na aturu, ọ ga-aburiri mkpi maobu ebule na-enweghi nkwaru.

¹¹ Onye wetara ya ga-egbu ya n’ihu ONYENWE ANYỊ n’akuku ebe ichu aja chere ihu n’ugwu. Ụmụ ndi ikom Eron, bu ndi nchujaja, ga-efesa ọbara ya n’akuku niile nke ebe ichu aja ahụ.

¹² Mgbe nke a gasiri, onye ahụ wetara ya, ga-abo ya. Onye nchujaja ga-ewere akuku ya niile, na isi ya, na abuba ya tukwasị ha n’elu nku ahụ na-enwu ọkụ di n’ebe ichu aja.

¹³ Ma ihe ndi di n’ime afo ya, na ukwu ya, ka onye ahụ ga-asa mmiri, tupu onye nchujaja eweta ha niile kpo ha ọkụ n’ebe ichu aja. Ọ bu onyinye aja nsure ọkụ, onyinye e nyere site n’okụ, nke isisi ya di ezi uto nye ONYENWE ANYỊ.

¹⁴ “ ‘Ọ buru na onyinye ọ na-enye ONYENWE ANYỊ dika aja nsure ọkụ bu site n’umu anu ufe, ọ ghaghị ibu nduru, maobu nwa kpalakwukwu.

¹⁵ Onye nchujaja ga-ewebata anu ufe ahụ n’ebe ichu aja, tubipu isi ya, wusa ọbara ya n’akuku ebe ichu aja.

¹⁶ Ọ ga-ewepu akpa nri ya, na ihe di ya n’ime, tunye ha n’akuku owuwa anyanwu nke ebe ichu aja ahụ; ebe a na-ekposa ntụ.

¹⁷ Ọ ga-ejide nku ya abuo nyawaa ha, ma ọ gaghị anyakapucha ha. Mgbe ahụ, onye nchujaja ahụ ga-akpo ya ọkụ n’elu ebe ichu aja. Ọ bu aja nsure ọkụ, onyinye e nyere site n’okụ, nke isisi ya di ONYENWE ANYỊ ezi uto.

* **1:3 Aja nsure ọkụ** Ọ bu uto anu ato ka a na-eji achu aja nsure ọkụ, nke a na-adaba dika aka si ruo onye ahụ na-achụ aja. Nke mbu bu ehi, nke diri ndi ogaranya. Ozokwa, bu ewu na aturu, ma banyere ndi ogbenye, ihe ha ga-eweta bu nnunu nduru ma ọ bu kpalakwukwu. Lev 1:3,10,14; 5:7; 12:8; Luk 1:24

2

Aja mkpuru oka

¹ “Mgbe onye obula wetaara ONYENWE ANYI onyinye mkpuru oka, onyinye ya ga-abu nke ezi utu oka a kworo nke oma. Ha ga-awukwasi ya mmanu oliv, tinyekwa ihe nsure oku na-esi isi utu n’elu ya,

² o ga-ebutere ya umu Eron ndi nchujaja. Onye nchujaja ga-ekpoju utu oka na mmanu ahụ n’aka, tinyekwara ihe nsure oku na-esi isi utu niile ahụ, kpoo ihe ndi a oku dika oke ncheta* n’elu ebe ichu aja. O ga-abukwa onyinye nsure oku, nke na-esi isi utu nye ONYENWE ANYI.

³ Ma nke foduru n’onyinye oka ahụ bu nke Eron na umu ya. O bu oke dikarisiri nsọ nke onyinye nsure oku niile echere n’ihu ONYENWE ANYI.

⁴ “O buru na onyinye mmadu wetara bu achicha eghere n’ite e ji eghe ihe, o ga-abu nke e ji ezi utu oka a kworo nke oma mee. O ga-abu ogbe achicha agwara mmanu oliv nke a na-ejighi ihe na-eko achicha† mee, maobu achicha mbadamba e tere mmanu nke a na-ejighi ihe na-eko achicha mee.

⁵ O buru na onyinye mmadu wetara bu achicha e ghere eghe, achicha ahụ aghaghị ibu nke e mere site n’ezi utu oka a kworo nke oma, nke a gwakotara mmanu, nke na-enweghi ihe na-eko achicha n’ime ya.

⁶ Nyawasia ya, wukwasi ya mmanu n’elu, o bukwa onyinye mkpuru oka.

⁷ O buru na onyinye mkpuru oka gi bu ihe e siri n’ite, o ghaghị ibu ezi utu oka a kworo nke oma, e tinyeturu mmanu oliv.

⁸ I ga-ebute onyinye mkpuru oka ahụ bunye ya onye nchujaja. O ga-eche ya n’ihu ONYENWE ANYI n’ebe ichu aja.

⁹ Onye nchujaja ga-ekporo ufodu n’aka dika oke ncheta n’ime onyinye oka ahụ, kpoo ya oku n’elu ebe ichu aja dika aja e surere n’oku, nke isisi ya na-atọ ONYENWE ANYI ezi utu.

¹⁰ Ma nke foduru n’onyinye oka ahụ bu nke Eron na umu ya. O bu oke dikarisiri nsọ nke onyinye nsure oku niile echere n’ihu ONYENWE ANYI.

¹¹ “Unu etinyela ihe na-eko oka obula n’onyinye mkpuru oka unu na-enye ONYENWE ANYI, n’ihi na unu ekwesighi ikpo ihe na-eko achicha maobu mmanu anu oku n’onyinye nsure oku unu na-enye ONYENWE ANYI.

¹² Unu nwere ike nye ONYENWE ANYI achicha e ji ihe na-eko achicha na mmanu anu mee n’oge onyinye owuwe ihe ubi, ma a gaghị eme otu a n’oge onyinye ochuchu aja nsure oku, nke na-esi isi utu.

¹³ Unu aghaghị itinye nnu‡ n’ime onyinye mkpuru oka obula unu na-enye. Unu ahapula ogbugba ndu Chineke unu n’onyinye mkpuru oka unu. Tinyenu nnu n’onyinye unu niile.

¹⁴ “O buru na onyinye mkpuru oka i na-ewetara ONYENWE ANYI bu mkpuru mbu nke ubi gi, site n’oka ohuru gi weta oka a suru asu, maobu nke a huru n’oku.

¹⁵ Tinye ya mmanu na uda na-esi isi utu. O ga-abu onyinye oka.

¹⁶ Onye nchujaja ga-ewere oke ncheta n’ime oka ahụ a suru asu, nke a gwara mmanu na uda na-esi isi utu, dika onyinye nsure oku nye ONYENWE ANYI.

3

Aja Udo

* 2:2 Nke nochiri anya utu oka ahụ niile † 2:4 Ihe na-eko achicha O bu naani n’oge aja udo na mmemme izu asaa, ka a na-etinye ihe na-eko achicha n’utu oka a na-eweta. Lev 7:13; 23:17 ‡ 2:13 Nnu Nnu na-ehekwa ihe ka o ghara imebi.

¹ “Ọ bụrụ na onye ọbụla achoọ inye onyinye aja udo, o nwere ike jiri anụ ụlọ si n’igwe ehi, oke ehi maọbụ nwunye ehi. Ma anụ ahụ ọ ga-ewebata n’ihu ONYENWE ANYỊ aghaghị ibụ ehi na-enweghị nkwarụ.

² Onye ahụ wetara ya, ga-ebikwasị aka ya n’isi anụ ahụ, gbuo ya n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Mgbe ahụ umụ Eron ndị ikom, bụ ndị nchụaja,* ga-efesa ọbara ya n’akụkụ niile nke ebe ichụ aja.

³ Site n’onyinye aja udo, ị ga-eweta onyinye nsure ọkụ nye ONYENWE ANYỊ: abụba niile kpuchiri ihe dị n’ime afo ya, na abụba niile nke metụtara ha,

⁴ akurū ya abụọ na abụba nke dị n’elu ha ruo n’akụkụ ukwu ya, na umeju ya na abụba kpuchiri umeju ya, nke ọ ga-ewepụ ya na akurū ya.

⁵ Mgbe ahụ, umụ Eron ga-esunye ha ọkụ n’elu aja nsure ọkụ a tụtwasiri n’osisi e sunyere ọkụ, ọ bụ onyinye nsure ọkụ, nke na-esi isi uto nye ONYENWE ANYỊ.

⁶ “Ọ bụrụ na onyinye aja udo a na-achurū ONYENWE ANYỊ bụ site n’igwe ewu maọbụ aturū, ọ ghaghị ibụ mkpi maọbụ nne ewu na-enweghị ntupọ.

⁷ Ọ bụrụ onyinye aturū, onye ahụ ga-ewebata ya n’ihu ONYENWE ANYỊ.

⁸ Ọ ga-ebikwasị aka ya n’isi aturū ahụ, gbuo ya n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Ndị nchụaja, umụ Eron, ga-efesa ọbara ya n’akụkụ niile nke ebe ichụ aja ahụ.

⁹ Ị ga-esite n’onyinye aja udo a, weta onyinye nsure ọkụ nye ONYENWE ANYỊ: abụba ya, na abụba niile dị n’odudu ya nke a ga-esite n’akụkụ ọkpukpu azụ ya beputa, na abụba kpuchiri ihe dị n’ime afo ya; na abụba niile nke metụtara ha,

¹⁰ na akurū ya abụọ, na abụba kpuchiri ha ruo n’akụkụ ukwu ya, na umeju ya, na abụba kpuchiri ya; nke ọ ga-ewepụ ya na akurū ya.

¹¹ Onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n’ebe ichụ aja dika ihe oriri, onyinye nsure ọkụ nye ONYENWE ANYỊ.

¹² “Ọ bụrụ na onye ọbụla eweta ewu dika onyinye ọ na-eche n’ihu ONYENWE ANYỊ,

¹³ ọ ga-ebikwasị aka ya n’isi ewu ahụ, gbuo ya n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute. Umụ Eron ndị ikom ga-efesa ọbara ya n’akụkụ niile nke ebe ichụ aja.

¹⁴ Ọ bụ site n’onyinye nke i wetara ka ị ga-esi chee onyinye nsure ọkụ nye ONYENWE ANYỊ: abụba niile kpuchiri ihe dị n’ime afo ya na abụba niile metụtara ha,

¹⁵ na akurū ya abụọ, na abụba kpuchiri ha ruo n’akụkụ ukwu ya, na ihe kpuchiri umeju ya; nke ọ ga-ewepụ ya na akurū ya.

¹⁶ Onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n’elu ebe ichụ aja dika ihe oriri, onyinye nsure ọkụ, nke na-esi isi uto. Abụba niile bụ nke ONYENWE ANYỊ.

¹⁷ “Iwu ndị a ga-adigide site n’ogbo ruo n’ogbo. Unu ga-edebezu ya n’ebe ọbụla unu bi. Unu agaghị eri abụba maọbụ ọbara ọbụla.”†

4

Aja mmehie, na usoro aja ndị ọzọ

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis si,

² “Gwa umụ Izrel okwu, si ha, ‘Mgbe onye ọbụla mehiera na-amaghị ama, megide ihe ọbụla ONYENWE ANYỊ nyere n’iwu:

³ “Ọ bụrụ na onye nchụaja e tere mmanụ emehie na-amaghị ama, si otu a weta ikpe omuma n’isi ọha mmadu. Ọ ga-ewetara ONYENWE ANYỊ otu oke ehi na-enweghị ntupọ dika aja mmehie, n’ihi mmehie ahụ o mere.

⁴ Ọ ga-ewere oke ehi ahụ bịa n’ọnụ ụzọ ụlọ nzute, n’ihu ONYENWE ANYỊ. Ọ ga-ebikwasị aka ya n’isi ya, gbuo ya n’ebe ahụ n’ihu ONYENWE ANYỊ.

* 3:2 Lev 1:5 † 3:17 Lev 7:25-26; 17:10-14.

⁵ Mgbe ahụ, onye nchụaja e tere mmanụ ga-eburu ụfọdụ ọbara oke ehi ahụ baa n'ime ụlọ nzute.

⁶ Ọ ga-edenye mkpisiaka ya n'ime ọbara ahụ, fesa ya ugboro asaa n'ihu ONYENWE ANYỊ, n'ihu akwa mgbochi nke ebe nsọ ahụ.

⁷ Onye nchụaja ga-etekwasị ụfọdụ ọbara ahụ na mpi dị n'ebe ichụ aja nke aja nsure ọkụ ihe na-esi isi uto, n'ihu ONYENWE ANYỊ n'ime ụlọ nzute. Ọbara fọdurụ n'oke ehi ahụ ka ọ ga-awusa n'ụkwụ ebe ichụ aja nke aja nsure ọkụ ahụ, n'ọnu ụzọ iba ụlọ nzute.

⁸ Ọ ga-ewepụ abụba niile site n'oke ehi aja mmehie, abụba niile kpuchiri ihe dị n'ime afọ ya na nke jikọtara ha,

⁹ na akurụ ya abụọ na abụba kpuchiri ha ruo n'akụkụ ukwu ya, na ihe kpuchiri umeju ya, nke ọ ga-ewepụ ya na akurụ ya,

¹⁰ dika e si ewepụ abụba oke ehi e ji chụọ aja udo. Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n'elu ebe ichụ aja nke aja nsure ọkụ.

¹¹ Ma akpukpọ anụ oke ehi ahụ na ahụ ya niile, ma isi ya, na ụkwụ ya, na ihe dị n'ime afọ ya, na mgbiri afọ ya,

¹² ihe niile fọdurụ n'oke ehi ahụ, ka a ga-ebupu n'azụ ebe obibi ụmụ Izrel, ebe dị ọcha, ebe a na-ekpofu ntụ. Ebe ahụ ka a ga-anọ kpọọ ya ọkụ, n'ọkụ a kwanyere n'ebe a na-ekpofu ntụ.

¹³ “ Ọ buru na nzuko Izrel niile emehie na-amaghị ama, mee ihe ọbula megidere ihe ONYENWE ANYỊ nyere n'iwu nke a na-adighi eme eme, ọ bụ ezie na ndi obodo amaghị okwu a, mgbe ha ghotara ikpe omuma ha

¹⁴ matakwa mmehie ha mehiere, nzuko ahụ aghaghị iweta nwa oke ehi dika aja mmehie, duru ya chee ya n'ihu ụlọ nzute.

¹⁵ Ndi okenye nzuko Izrel ga-ebikwasị aka* ha n'isi oke ehi ahụ n'ihu ONYENWE ANYỊ. A ga-egbu ehi ahụ n'ihu Onyenwe anyi.

¹⁶ Mgbe ahụ, onye nchụaja e tere mmanụ ga-ewere ụfọdụ n'ime ọbara ya baa n'ụlọ nzute.

¹⁷ Ọ ga-edenye mkpisiaka ya n'ime ọbara ahụ fesa ya ugboro asaa n'ihu ONYENWE ANYỊ, n'ihu akwa mgbochi ahụ.

¹⁸ Ọ ga-ete ọbara ụfọdụ n'elu mpi nke di n'ebe ichụ aja nke di n'ihu ONYENWE ANYỊ, n'ụlọ nzute. Ọ ga-awu ọbara nke fọdurụ n'ụkwụ ala ala, n'ebe ichụ aja nke aja nsure ọkụ, n'ọnu ụzọ ụlọ nzute.

¹⁹ Ọ ga-eweputa abụba niile di ya n'ahụ kpọọ ha ọkụ n'elu ebe ichụ aja.

²⁰ Ọ ga-eme oke ehi ahụ ihe o mere oke ehi aja mmehie. N'uzọ di otu a, onye nchụaja ga-ekpuchi mmehie ndi Izrel. A ga-agbagharakwa ha.

²¹ Emesia, onye nchụaja ga-eburu ozu oke ehi ahụ gaa n'azụ obodo kpọọ ya ọkụ n'ebe ahụ, dika o mere oke ehi nke mbu. Nke a bu aja mmehie n'ihhi nzuko Izrel.

²² “ Mgbe otu n'ime ndiisi obodo mehiere na-amaghị ama, si otu a megide ihe ONYENWE ANYỊ Chineke nyere n'iwu banyere ihe a na-agaghị eme, mgbe ọ ghotara ikpe omuma ya.

²³ Ọ burukwa na-eme ka ọ mata mmehie ya, ọ ghaghị iweta mkpi na-enweghị nkwaru dika onyinye n'ihhi mmehie ya.

²⁴ Ọ ga-ebikwasị aka ya n'isi mkpi ahụ. Gbuo ya n'ebe a na-egbu anụ aja nsure ọkụ, n'ihu ONYENWE ANYỊ. Ọ bu aja mmehie.

²⁵ Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-aruru ụfọdụ n'ime ọbara aja mmehie ahụ na mkpisiaka ya tee ya n'elu mpi ebe ichụ aja nke aja nsure ọkụ.† Nke fọdurụ ka ọ ga-awupu n'ụkwụ ala ala ebe ichụ aja.

* 4:15 Lev 8:14,22; Onu 8:8-10 † 4:25 Lev 9:9

²⁶ Ọ ga-akpọ abụba ya niile ọkụ n'ebe ichu aja dika o si kpọọ abụba anụ e ji chụọ aja udo ọkụ. N'uzọ dị otu a, onye nchụaja ga-ekpuchiri onyeisi ahụ mmehie ya. A ga-agbaghara ya.

²⁷ “ ‘Ọ buru na otu onye n'etiti ndi obodo ahụ emehie na-amaghị ama, mee ihe megidere ihe ọbụla ONYENWE ANYI nyere n'iwu nke a na-adighi eme eme, mgbe ha ghotara ikpe omuma ha,

²⁸ ọ burukwa na-amata mmehie ha mere, ha ga-eweta nne ewu na-enweghi ntupọ dika onyinye n'ihie mmehie ya.

²⁹ Ọ ga-ebikwasị aka ya n'elu isi aja mmehie ahụ, e gbuo ya n'ebe a na-achụ aja nsure ọkụ.

³⁰ Onye nchụaja ga-ewere ufodu ọbara ahụ na mkpisiaka ya tee ya na mpi nke ebe ichu aja nke aja nsure ọkụ, ọ ga-awu ọbara foduru n'ukwu ala ala ebe ichu aja.

³¹ Ọ ga-ewepu abụba ya niile dika a na-eme n'aja udo. Onye nchụaja ga-akpọ ha ọkụ n'ebe ichu aja, dika ihe na-esi isi uto nye ONYENWE ANYI. N'uzọ dị otu a, onye nchụaja a ga-ekpuchikwara ha mmehie. A ga-agbagharakwa ha.

³² “ ‘Ma ọ buru na mmadu eweta otu aturu dika onyinye n'ihie aja mmehie ya, ọ ghaghị ibu nne aturu na-enweghi ntupọ.

³³ Ọ ga-eweta ya n'ebe a na-egbu anụ aja nsure ọkụ. Ọ ga-ebikwasị ya aka n'isi, gbuo ya n'ebe ahụ, ka ọ buru aja mmehie ya.

³⁴ Onye nchụaja ga-ewere ufodu ọbara anụ aja mmehie ahụ na mkpisiaka ya, tee ya na mpi di n'ebe ichu aja nke aja nsure ọkụ. Ọ ga-awu ọbara foduru n'ukwu ala ala nke ebe ichu aja.

³⁵ Ha ga-ewepu abụba ya niile, dika a na-eme n'aturu aja udo. Onye nchụaja ga-akpọ abụba ahụ ọkụ n'elu ebe ichu aja dika onyinye nsure ọkụ a churu nye ONYENWE ANYI. N'uzọ dị otu a, onye nchụaja ga-ekpuchikwara ha mmehie n'ihie iwu ha dara. A ga-agbaghara ha mmehie ha.

5

¹ “ ‘Ọ buru na mmadu ọbụla emehie n'ihie na ọ juru ikwuputa mgbe ọ nuru okwa amaara n'oha maka igba ama banyere ihe ọ huru maobu ihe ọ maara, ọ bu onye ikpe mara.

² “ ‘Onye na-amaghị ama metu ihe ruru aru aka, dika ozu anu ọbụla iwu megidere, maobu anu ulo, maobu anu ohia, maobu anu ọbụla na-akpu akpu n'ala. Ọ ghoala onye ruru aru, na onye ikpe mara.

³ Ma ọ buru na ha emetu ihe ọbụla ruru aru si n'ahu mmadu puta aka, ihe ọbụla ga-eme ya ka ọ hapu idi ocha, ọ bu ezie na ha amaghị na ọ bu ihe ruru aru, mgbe ọ matara ya, ọ ga-abu onye ikpe mara.

⁴ Ọ buru na mmadu a nuo iyi nzuzu, nke ga-akwagide ya ime ihe ọbụla maobu ihe di mma, maobu ihe di njo, mgbe onye ahụ ghotara na ọ bu iyi nzuzu ka ọ nuru, ọ burula onye ikpe mara.

⁵ Onye ọbụla sitere n'uzo di otu a buru onye ikpe mara, ga-ekwuputa mmehie ya,* dika o si di.

⁶ Ọ ga-ewetara ONYENWE ANYI nne aturu, maobu nne ewu site n'igwe ewu na aturu, dika aja ikpe omuma maka mmehie ha mere. Onye nchụaja ga-achuru ha aja mkpuchi mmehie maka mmehie ha.

⁷ “ ‘Ọ buru na o nweghi ike iweta aturu, ọ ga-ewetara ONYENWE ANYI nduru abuo, maobu kpalakwukwu abuo, dika ihe ikpe omuma mmehie

* 5:5 Onu 5:7

ha. Otu n'ime nnunụ ndị a ga-abụ maka aja mmehie, nke ọzọ ga-abụ maka aja nsure ọkụ.

⁸ Ọ ga-eweta ha nye onye nchụaja. Onye ga-ewere nnunụ nke mbụ chụọ aja mmehie. Ọ ga-atụbipụ olu ya, kama ọ gaghi ekwapụcha isi nnunụ ahụ site n'ahụ ya.

⁹ Ọ ga-efesa ụfọdụ ọbara aja mmehie ahụ n'akụkụ ebe ichụ aja, ma ọbara fọdurụ ka ọ ga-awusa n'ụkwụ ala ala ebe ichụ aja. Nke a ga-abụ aja mmehie.

¹⁰ Onye nchụaja ga-eji nnunụ nke ọzọ chụọ aja nsure ọkụ. Ọ ga-agbaso usoro e debere maka ichụ aja nsure ọkụ.† Ọ ga-ekpuchikwara ha mmehie ha mere. A ga-agbagharakwa ha.

¹¹ “‘Ọ buru na onye ahụ enweghi ike iweta nduru abụọ, maọbụ kpalakwukwu abụọ, ọ ga-eweta iko ọka asaa a kworo nke oma ka ọ buru onyinye aja mmehie. Ọ gaghi etinye ya mmanụ oliv na ụda na-esi isi uto, n'ihu na ọ bụ aja mmehie.

¹² Ha ga-ewere ya biakwute onye nchụaja, onye ga-ekporo nke ga-eju ya aka ya dika oke ncheta. Kpoo ya ọkụ n'ebe ichụ aja nke onyinye nsure ọkụ e chere n'ihu ONYENWE ANYI. Nke a ga-abukwa aja mmehie ya.

¹³ N'uzo di otu a, onye nchụaja ga-achuru ya aja ikpuchi mmehie ya niile. A ga-agbagharakwa ya. Utu oka fodoru ga-abu nke onye nchụaja, dika e si mee ya n'aja onyinye mkpuru oka.’”

Aja ikpe omuma

¹⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

¹⁵ “Mgbe onye obula sitere na-amaghi ama mehie, meruo ihe nsọ niile nke ONYENWE ANYI, buru onye nke n'ekwesighi ntukwasi obi nye ONYENWE ANYI. Ọ ga-ewetara ONYENWE ANYI otu ebule na-enweghi ntupo site n'igwe anu, dika onuahia ya si di n'olaocha, n'usoro shekel nke ebe nsọ.‡ Ọ bụ aja ikpe omuma.

¹⁶ Ọ ga-akwughachikwa ugwo ihe nsọ ndi ahụ niile nke ọ na-emezughị. Ọ ga-atukwasi otu uzo n'ime uzo ise nke onuahia ya n'elu ya, were ha niile nye onye nchụaja. Onye nchụaja ahụ ga-ewere ebule ahụ na ihe ndi a choro ya aja mkpuchi mmehie, n'ihu ikpe omuma ya. A ga-agbagharakwa ya.

¹⁷ “Ma ọ buru na mmadu obula emehie, mee ihe obula megidere iwu obula ONYENWE ANYI nyere, ọ bụ ezie na e mere mmehie a na-amaghi ama, ma ikpe mara ha, ọ ga-atakwa ahuhu soo ya.

¹⁸ Ọ ga-ewetara onye nchụaja ihe aja ikpe omuma nke bu otu ebule na-enweghi ntupo site n'igwe anu, nke onuahia ga-abu ihe o ruru. N'uzo di otu a, onye nchụaja ga-achuru ya aja mkpuchi mmehie n'ihu ihe ojoo o mere na-amaghi ama. A ga-agbaghara ya mmehie ya.

¹⁹ Ọ bụ aja ikpe omuma, n'ihu na onye mehiere megide ONYENWE ANYI ka ọ bụ.”

6

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

² “Ọ buru na onye obula emehie buru onye na-ekwesighi ntukwasi obi nye ONYENWE ANYI, site n'iduhie onye agbataobi ya banyere ihe e tinyere ya n'aka idebe, maobu izunari mmadu ihe, maobu iji aghugho nara mmadu ibe ya ihe;

† 5:10 Lev 1:14-17 ‡ 5:15 Ya bu onu ego, dika ndi ikpe kpebiri ya.

³ maọbụ site n'ijide ihe furu efu nke ọ chọtara ghaa ụgha banyere ya. Ma ọ buru na ha a n'ụọ iyi na ha ejighi ya, maọbụ gbasara ụdi mmehie mmadu puru ime.

⁴ Mgbe ha mehiere n'uzo obula n'ime uzo ndi a niile, ghotu na ikpe mara ha. Ha aghaghi inyeghachi onye nwe ihe ahụ ha zuru n'ohi, maọbụ ihe ha punara n'ike, maọbụ ihe e nyere ya idebe, ma ọ bukwanu ihe ahụ furu efu ọ chọtara,

⁵ maọbụ ihe obula ọ nuru n'iyi ụgha. Ọ ga-akwughachi ihe ndi a niile n'uju, tukwasikwa otu uzo n'ime uzo ise* nke onuahia ihe ahụ, nyeghachi ya onye nwe ya, n'ubochi ahụ ọ ga-eweta aja ikpe omuma ya.

⁶ Ọ ga-ewetara onye nchujaja n'ihu ONYENWE ANYI, aja ikpe omuma ya nke bu ebule na-enweghi ntupu site n'igwe anu, nke onuahia ya ga-abu ihe ahụ e gbubiri iji ikwu ugwo mmehie.

⁷ N'uzo di otu a, onye nchujaja ga-ekpuchikwara ya mmehie ya n'ihu ONYENWE ANYI, a ga-agbaghakwara ha n'ihu ihe obula ha mere nke ikpe ji maa ha."

Aja nsure oku

⁸ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

⁹ "Nye Eron na umu ya ndi ikom iwu si: 'Ndi a bu usoro iwu metutara aja nsure oku. Aja nsure oku ga-adigide n'ekwu ahụ di n'ebe ichu aja site n'abalı ruo n'ututu. A ga-akwanyekwa oku na-adi n'ebe ichu aja hapu ya ka o nwuo abalı niile.

¹⁰ Mgbe chi boru, onye nchujaja ga-eyiri uwe ime ahụ ya nke akwa ocha, nakwa uwe elu ahụ ya, gaa kpopu ntụ di n'ekwu nke ebe ichu aja nsure oku ahụ, wusa ha n'akuku ebe ichu aja ahụ.

¹¹ Mgbe o mesiri nke a, ọ ga-agbanwe uwe ya, kporo ntụ ahụ, buru ya puo n'azu ogige ahụ gaa wufuo ya n'ebe ahụ e mere ka ọ di ocha.

¹² Oku di n'ebe ichu aja ga na-enwu mgbe niile, a gaghı ekwe ka ọ nyu. N'ututu niile onye nchujaja ga-akwanye ya nku ohuru, tukwasikwa aja nsure oku n'elu ya surekwaa abuba aja udo n'elu ya.

¹³ Oku ga-enwugide n'ebe ichu aja mgbe niile. A gaghı ekwe ka ọ nyu mgbe obula.'

Aja mkpuru oka

¹⁴ " 'Ndi a bu usoro iwu gbasara onyinye mkpuru oka. Umu Eron ndi ikom ga-eguzo n'ihu ebe ichu aja iche ya n'ihu ONYENWE ANYI.

¹⁵ Mgbe ahụ, onye nchujaja ga-ekpoju oka ahụ a kworo nke oma, na ufodu mmanu oliv, tinyere uda na-esi isi utu n'aka ya dika oke ncheta. Kpoọ ya oku n'elu ebe ichu aja ka ọ nochie anya onyinye ahụ niile, nke isisi ya di ONYENWE ANYI ezi mma.

¹⁶ †Eron na umu ya ndi ikom ga-eri nke foduru. Ma a ga-eri ya na-ejighi ihe na-eko achicha, n'ime ebe nsu, n'ogige ulu nzute ka a ga-anu eri ya.

¹⁷ Agaghı etinye ya ihe na-eko achicha ma a na-eghe ya. Enyela ya ka ọ buru oke ruuru ha site n'onyinye nsure oku e chere n'ihu m. Ha bukwa ihe dikarisiri nsu, dika aja ikpe omuma na aja mmehie.

¹⁸ Nwoke obula sitere n'agburu Eron, onye nchujaja, nwere ike iri ya. Ọ bu oke ọ ga na-eketa site n'onyinye nsure oku niile echere n'ihu ONYENWE ANYI ruo n'ogbo niile na-abia. Ihe obula meturu ha ahụ ga-agho ihe di nsu.'"

¹⁹ ONYENWE ANYI gwakwara Mosis si,

* 6:5 Onu 5:7 † 6:16 Lev 2:3

20 “Nke a bụ aja Erọn na ụmụ ya ndị ikom ga-achuru ONYENWE ANYI n’ubochi a ga-ete ya mmanu. O ga-abu otutu ruru lita abuo nke oka di ezi mma dika aja onyinye a na-achu mgbe niile. Ha ga-enye otu okara ya n’ututu, nye nke ozo n’uhuruchi.

21 Ha ga-etinye ya mmanu, ghee ya n’ite. I ga-ebubata ya mgbe a gwokoro ya nke oma, chee ya dika aja oka a nyawasiri anyawasi nke isisi ya di ONYENWE ANYI ezi mma.

22 Nwa nwoke ahụ nke ga-anochi ya dika onye nchajaja e tere mmanu bu onye ga-akwado ya. O bu oke ruuru ONYENWE ANYI ebighi ebi, burukwa nke a ga-esure oku kpamkpam.

23 Onyinye mkpuru oka obula nke onye nchajaja nyere ka a ga-akpo oku kpamkpam. A gaghị eri ya eri.”

Aja mmehie

24 ONYENWE ANYI siri Mosis,

25 “Gwa Erọn na ụmụ ya ndị ikom, si, ‘Ndi a bu usoro iwu unu ga-edebe banyere aja mmehie. A ga-egbu anu aja mmehie n’ihu ONYENWE ANYI, n’ebe ahụ a na-egbu anu aja nsure oku. O bu ihe dikarisiri nsọ.

26 Onye nchajaja churu ya ga-eri anu ya, o bu n’akuku ebe nsọ ahụ, ya bu n’ogige ulo nzute ahụ ka a ga-anọ rie ya.

27 Ihe obula meturu anu nke obula aka, ga-aghọ ihe di nsọ. O burukwa na obara ya efesa n’uwe obula, i ga-asu uwe ahụ n’akuku ebe nsọ ahụ.

28 A ghaghị itiwa ite aja e ji sie anu ahụ. O burukwanu n’ite bronze ka e siri ya, a ga-asa ite ahụ mmiri nke oma, saa ya ka o di ezi ocha.

29 Nwoke obula a muru n’ezinaulo ndi nchajaja nwere ike iri anu ahụ, o bu ihe dikarisiri nsọ.

30 Ma a gaghị eri anu aja mmehie obula, bu nke e webatara obara ya n’ime ulo nzute maka ikpuchi mmehie n’Ebe nsọ ahụ. Aghaghị ikpo ya oku.

7

Aja ikpe omuma

1 “ ‘Ndi a bu usoro iwu banyere aja ikpe omuma, bu nke dikarisiri nsọ.

2 A ga-egbu anu aja ikpe omuma ahụ n’ebe a na-egbu anu aja nsure oku, were obara ya fesaa n’akuku niile nke ebe ichu aja.

3 Abuba ya niile ka a ga-enye dika onyinye: abuba di n’odudu ya, na abuba niile kpuchiri ihe di n’ime afo ya,

4 na akuru abuo ya, na abuba nke di n’elu ha, ruo n’akuku ukwu ya, na umeju ya, na abuba kpuchiri ya.

5 Onye nchajaja ga-akpo ha oku n’elu ebe ichu aja dika onyinye nsure oku nye ONYENWE ANYI. O bu aja ikpe omuma.

6 Nwoke obula a muru n’ezinaulo ndi nchajaja nwere ike iri anu foduru na ya, maobu n’ebe nsọ ka aghaghị ino rie ya. O bu ihe dikarisiri nsọ.

7 “ ‘Otu iwu a metutakwara aja ikpe omuma na aja mmehie. Anu obula foduru ga-abu nke onye nchajaja ahụ nke ji ha chuo aja mkpuchi mmehie. Oke ya ka o bu.

8 Onye nchajaja nke churu aja nsure oku n’isi onye obula, ka o diri iwere akpukpo niile si n’anu ahụ o ji chuo aja nye onwe ya.

9 A ga-ebunye onye nchajaja churu aja mkpuru oka nke e ji utu oka chuo, utu oka foduru. Otu a ka o ga-adikwa n’aja achicha obula a nuru anu, maobu nke e siri esi, maobu nke e ghere eghe. Ihe obula foduru ga-abu nke onye nchajaja ahụ.

10 Aja mkpuru ọka ọbula, ma nke e tinyere mmanu, ma nke a natinyeghi mmanu, nke foduru ga-abu nke umu ndi ikom Eron.

Aja udo

11 “ ‘Ndi a bu usoro iwu gbasara aja udo nke mmadu ọbula nwere ike choro ONYENWE ANYI n’aja:

12 “ ‘O buru na ha enye ya dika aja ekele, tinyere aja ekele a ha ga-eweta ogbe achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee, nke a gwakotara ya na mmanu oliv, na mbadamba achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee, nke e tere mmanu n’elu ya, nakwa achicha e ji oka a kworo nke oma a gwakotara ya na mmanu n’ime ya.

13 O ga-ewetakwa onyinye achicha ozo nke e ji ihe na-eko achicha, ya bu, yiist mee, tinyere aja udo nke ekele ha.

14 Ha ga-esikwa na ya weta otu n’ime onyinye ọbula, chee n’ihu ONYENWE ANYI, dika onyinye. O bu nke ndi nchujaja ahụ na-efesa obara anu e ji choo aja udo n’elu ebe ichu aja.

15 Ma anu ahụ eji choo aja onyinye udo nke ekele, ka a ga-eri n’otu ubochi ahụ e ji ha choo aja. O nweghi nke a ga-ahapu ka o bochi.

16 “ ‘Ma o buru na onyinye mmadu wetara bu onyinye afo ofufu, maobu onyinye o wetara n’ihi nkwa o kwere, a ga-eri anu aja ahụ n’ubochi ahụ a churu ya, nweekwa ike rie nke foduru ma chi bochi.

17 Ma anu ọbula foduru n’ime anu aja ahụ, nke a na-erichapughi n’ubochi nke abuo ahụ ka a ga-akpo oku.

18 O buru na e rie anu aja udo ahụ n’ubochi nke ato, a gaghi anabata ya. A gaghi agunyere ya onye ahụ wetara ya n’ihi na ihe ruru aru ka o bu. Onye ọbula riri ya ga-abu onye ikpe mara.

19 “ ‘Anu ọbula nke meturu ihe ruru aru aghoola ihe na-adighi ocha. A gaghi eri ya. A ga-akpo ya oku. Ma n’ebe anu ndi ozo di, onye ọbula e mere ka o di ocha nwere ike iri ya.

20 A ga-esite n’etiti ndi m kewapu onye ọbula riri anu e ji choo aja udo nye ONYENWE ANYI mgbe onye ahụ no n’onodu adighi ocha.

21 Onye ọbula meturu ihe ọbula ruru aru aka, ma iru aru ahụ o si na mmadu, ma o si n’anu ohia, ma o si n’ihe ọbula ozo, a ga-esite n’etiti ndi ya kewapu ya ma o buru na onye ahụ anoro n’onodu ahụ rie anu e ji choo aja udo nye ONYENWE ANYI.’ ”

Iwu megidere iri abuba na obara

22 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

23 “Gwa umu Izrel okwu si ha, ‘Unu erila abuba ehi, maobu nke ewu, maobu nke aturu.

24 Abuba anu ọbula nwuru anwu maobu nke anu ohia gburu adighi mma oriri. E nwere ike jiri ha mee ihe ozo.

25 A ga-ekewapu mmadu ọbula site n’etiti ndi ya, bu onye na-eri abuba anumanu nke a ga-esite na ya chee onyinye nsure oku nye ONYENWE ANYI.

26 Ozokwa, unu erila obara nnunu maobu nke anumanu n’ebe ọbula unu bi.*

27 Onye ọbula riri obara ka a ga-ekewapu site n’etiti ndi ya.’ ”

Oke ndi nchujaja

28 ONYENWE ANYI gwakwara Mosis si,

* 7:26 Jen 9:4

29 “Gwa ụmụ Izrel okwu si ha, ‘Onye ọbụla wetaara ONYENWE ANYI onyinye aja udo aghaghị iweta ụfọdụ n’ime onyinye ahụ dika onyinye puru iche nye Onyenwe anyi.

30 Ha ga-eji aka ha chee onyinye nsure oku ahụ n’ihu ONYENWE ANYI. Ha ga-eweta abụba ahụ, ya na obi anụ, fufee obi anụ ahụ n’ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe.

31 Onye nchụaja ga-akpọ abụba ahụ oku n’ebe ichu aja, ma obi anụ ahụ ga-abu nke Erọn na ụmụ ya ndi ikom.

32 Unu ga-enye onye nchụaja apata aka nri nke anụ aja udo ahụ, dika onyinye.

33 Nwa Erọn, onye ji ọbara na abụba chuo aja udo ahụ ga-ewere apata aka nri ya dika oke ruuru ya.

34 Site n’onyinye ụmụ Izrel na-enye n’oge aja udo, ewerela m obi anụ ahụ a na-efufe efufe, na apata anụ a na-eche n’ihu m nye Erọn, onye nchụaja na ụmụ ya ndi ikom ka ha buru oke ruuru ha mgbe ọbụla ụmụ Izrel na-achụ aja udo.’”†

35 Nke a bu akuku anụ ahụ e ji chuo aja nsure oku nye ONYENWE ANYI, nke e nyekwara Erọn na ụmụ ya ndi ikom n’ubochi ahụ e chere ha n’ihu ONYENWE ANYI ijere ya ozi dika ndi nchụaja.

36 N’ihi na n’ubochi ahụ e tere ha mmanu ka ONYENWE ANYI nyere ụmụ Izrel iwu si ha nye Erọn na ụmụ ya ndi ikom oke ndi a oge niile, site n’ogbo ruo n’ogbo.

37 Ndi a bu usoro iwu metutara aja nsure oku, na aja mkpuru oka, na aja mmehie, na aja ikpe omuma, na onyinye ido nsọ, na aja udo.

38 ONYENWE ANYI nyere Mosis iwu ndi a n’ugwu Sainai n’ubochi ahụ o nyere ụmụ Izrel iwu si ha, wetara ONYENWE ANYI onyinye n’ozara Sainai.

8

Ido Erọn na ụmụ ya nsọ

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

2 “Kpota Erọn na ụmụ ya ndi ikom, chitakwa uwe ha, weta mmanu nsọ, oke ehi nke aja mmehie na ebule abuo ahụ, na nkata achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee.

3 Kpokotaa ogbakọ ụmụ Izrel niile ka ha bia n’onu uzọ ulọ nzute.”

4 Mosis mere ihe ONYENWE ANYI gwara ya ka o mee. Ogbakọ ụmụ Izrel zukotara n’onu uzọ ulọ nzute ahụ.

5 Mosis gwara ogbakọ ahụ si, “Nke a bu ihe ONYENWE ANYI nyere n’iwu ka e mee.”

6 Mgbe ahụ, Mosis kpoputara Erọn na ụmụ ya ndi ikom n’ihu, jiri mmiri saa ha ahụ.

7 O yikwasiri Erọn uwe ime ahụ, kee ya ihe okike a na-eke n’ukwu, yikwasikwa ya uwe mwuda na efod ahụ, jiri ihe okike ahụ a choro mma kegidesie efod ahụ ike n’ahụ ya.

8 O tukwasiri ya ihe igbochi obi ahụ n’ahụ, tinye Urim na Tumim n’ime ihe igbochi obi ahụ.

9 O tuhikwara akwa ike n’isi ahụ n’isi Erọn, tinye n’ihu akwa ike n’isi ahụ, okpu nsọ e ji olaedo kpuo, nke bu akara ido nsọ, dika ONYENWE ANYI si nye Mosis n’iwu.

10 Mgbe ahụ, Mosis weere mmanu nsọ ahụ tee n’ulo nzute ahụ, na n’ihe niile di n’ime ya, ido ha nsọ.

† 7:34 Opu 29:27

11 Ọ fesakwara ọfọdu n'ime mmanu ahụ ugboro asaa n'ebe ichu aja, fesakwa ya ugboro asaa n'elu ngwongwo niile di n'ebe ichu aja, na n'efere e ji asa ihe, na ukwu ya, ido ha nsọ.

12 Ọ wusara Eron ọfọdu mmanu nsọ ahụ n'isi, tee ya mmanu, n'ihi ido ya nsọ.

13 Ọ kpọtara umu ndi ikom Eron nso, o yikwasiri ha uwe ime ahụ, kee ha ihe okike nke ukwu, kekwasị ha ihe okike n'isi, dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

14 Ọ kpọtara oke ehi e ji achu aja mmehie, mee ka Eron na umu ya ndi ikom bikwasị aka ha n'elu isi ya.

15 Mosis gburu oke ehi ahụ, were ọfọdu n'ime obara ahụ, jiri mkpishiaka ya ruta obara tee na mpi niile di n'ebe ichu aja, ido ebe ichu aja ahụ nsọ. Ọ wupuru obara nke foduru n'ukwu ala ala nke ebe ichu aja ahụ. Otu a ka o si doo ya nsọ, ikpuchiri ya mmehie.

16 Mosis wekwara abuba niile di gburugburu ihe di n'ime afo ehi ahụ, mba-umeju nke umeju ya, akuru abuo ya na abuba di n'elu ha, kpoọ ya oku n'ebe ichu aja.

17 Ma oke ehi ahụ, akpukpo ya, anu ya na mgbirị afo ya, ka o kporo oku n'azu omuma ulo ikwu ahụ dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

18 O weere ebule ahụ, chee n'ihu ONYENWE ANYI, dika aja nsure oku. Eron na umu ya ndi ikom bikwasiri aka ha n'elu isi ya.

19 Mgbe ahụ, Mosis gburu ebule ahụ, fesa obara ya n'akuku niile nke ebe ichu aja.

20 Ọ bowasiri ebule ahụ ntakiri ntakiri, kpoọ isi ya, iberibe anu ya na abuba ya oku.

21 Ọ sachara ihe di n'ime afo ya na ukwu ya niile mmiri, kpoọ ebule ahụ niile oku n'ebe ichu aja. N'ihi na o bu aja nsure oku nke isisi ya di ONYENWE ANYI ezi mma, n'ihi na o bu dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

22 Ọ kpuputara ebule nke ozo, bu ebule nke ido nsọ, Eron na umu ya ndi ikom bikwasiri aka ha n'elu isi ya.

23 Mgbe ahụ, Mosis gburu ya, were ọfọdu n'ime obara ya tee Eron n'onu nti aka nri, na n'isi mkpuru aka nke aka nri ya, na n'isi mkpuru ukwu nke aka nri ya.

24 Mosis kpọtara umu ndi ikom Eron nso, weere ọfọdu obara ahụ tee n'onu nti aka nri ha, na n'isi mkpuru aka nke aka nri ha, na n'isi mkpuru ukwu nke aka nri ha. O fesakwara obara n'akuku niile nke ebe ichu aja ahụ.

25 O weere abuba ya, akuku odudu ya nwere abuba, na abuba niile nke kpuchiri ihe di n'ime afo ya, na mba-umeju nke di n'umeju ya, akuru ya abuo na abuba ha, na apata aka nri ya

26 O sitere na nkata achicha ahụ a na-ejighi ihe na-eko achicha mee, nke di n'ihu ONYENWE ANYI, weputa otu ogbe achicha, na otu ogbe achicha a gwakotara mmanu oliv, na otu mbadamba ogbe achicha, tukwasị ha n'elu abuba ndi ahụ, na n'elu apata aka nri ahụ.

27 O tinyere ihe ndi a niile n'aka Eron na umu ya ndi ikom, ha fufere ha n'ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe.

28 Mosis naara ya site n'aka ha, kpoọ ha oku n'elu ebe ichu aja, ya na aja nsure oku, ka o buru aja ido nsọ nke isisi ya di ezi mma, onyinye nsure oku nye ONYENWE ANYI.

29 Mosis werekwara obi ebule ido nsọ ahụ, fufee ya n'ihu ONYENWE ANYI, dika aja mfufe, dika ONYENWE ANYI nyere n'iwu. Nke a bu oke Mosis.

³⁰ Mgbe ahụ, Mosis weere ufọdu n'ime mmanụ nsọ ahụ, na ufọdu n'ime ọbara ahụ dị n'ebe ichu aja fesa ya Erọn na uwe ya, fesakwa ya umu ndi ikom Erọn n'uwe ha. Otu a ka o si doo Erọn na uwe ya, na umu ya ndi ikom na uwe ha nsọ.

³¹ Mgbe ahụ, Mosis gwara Erọn na umu ya ndi ikom si, "Sienu anu ahụ n'onu uzọ ulọ nzute. Nọrọkwanu n'ebe ahụ rie ya na achicha ahụ di n'ime nkata onyinye ido nsọ, dika a gwara m, si, 'Erọn na umu ya ndi ikom ga-eri ya.'

³² Ihe ọbula fọdurụ na anu ahụ na achicha ahụ, ka unu ga-akpo oku."

³³ O siri ha: "Unu esikwala n'onu uzọ ulọ nzute a puo ruo ubochi asaa, tutu ruo mgbe ubochi ido nsọ unu zuruoke, n'ih na ido nsọ unu ga-anu ubochi asaa.

³⁴ Ihe niile e mere n'ubochi taa bu ihe ONYENWE ANYI nyere n'iwu, banyere ichu aja maka mkpuchi mmehie unu."

³⁵ Unu aghaghi inogide n'onu uzọ ulọ nzute ehie na abali ubochi asaa, mezuokwa ihe ONYENWE ANYI nyere n'iwu, ka unu ghara inwu. N'ih na nke a bu iwu e nyere m.

³⁶ Ya mere, Erọn na umu ya ndi ikom mezuru ihe niile dika ONYENWE ANYI si nye n'iwu site n'onu Mosis.

9

Mbido oru ndi nchaja

¹ N'ubochi nke asato, Mosis kporo Erọn na umu ya ndi ikom, na ndi okenye Izrel.

² O gwara Erọn si, "Site n'ime igwe ehi were nwa oke ehi i ga-eji chuo aja mmehie. Werekwa ebule na-enweghi ntupo i ga-eji chuo aja nsure oku, nke m ga-eche n'ihu ONYENWE ANYI.

³ O gwakwara umu Izrel si ha, 'Horonu mkpi a ga-eji chuo aja mmehie, na nwa ehi, na nwa aturu na-enweghi ntupo, ndi gbara naani otu afo, a ga-eji chuo aja nsure oku,

⁴ na ehi, na ebule a ga-eji chuo aja udo n'ihu ONYENWE ANYI, tinyere mkpuru oka a gwara mmanu. N'ih na taa ka ONYENWE ANYI ga-eme ka unu hu ya anya.'"

⁵ Ha wetara ihe ndi a niile bia n'onu uzọ ulọ nzute dika Mosis nyere n'iwu. Ogbako umu Izrel niile biara nso guzo n'ihu ONYENWE ANYI.

⁶ Mgbe ahụ, Mosis siri ha, "Ihe ndi a bu ihe ONYENWE ANYI nyere unu n'iwu idebe, ka ebube ya si otu a puta ihè n'ihu unu."

⁷ Mosis siri Erọn, "Bia nso n'ebe ichu aja. Chuo aja mmehie, na aja nsure oku nke a ga-eji kpuchie mmehie gi na mmehie ndi ahụ niile. Chuo aja onyinye diri ndi ahụ, maka ikpuchiri ha mmehie ha, dika ONYENWE ANYI nyere n'iwu."

⁸ Erọn biara nso n'ebe ichu aja, gbuo nwa ehi ahụ ka o buru aja mmehie nke ya.

⁹ Umu Erọn buteere ya ọbara ehi ahụ. O tinyere mkpisiaka ya n'ime ọbara ahụ tee ya na mpi di n'ebe ichu aja. O wuru ọbara fọdurụ n'ukwu ala ala ebe ichu aja ahụ.

¹⁰ O kporo abuba ya, na akuru ya abuo, na ihe kpuchiri umeju si n'aja mmehie ahụ oku n'ebe ichu aja dika ONYENWE ANYI nyere Mosis iwu.

¹¹ Ma anu ahụ ya, na akpukpo ya, ka o kporo oku n'azu ebe obibi.

¹² Emesia, o gburu anu e wetara maka aja nsure oku ahụ. Umu ya ndi ikom nyere ya ọbara anu ahụ, nke o fesara gburugburu ebe ichu aja.

¹³ Ha nyefere ya aja nsure ọkụ ahụ n'aka n'otu ha sị bọọ ya, tinyere isi ya. Ọ kpọrọ ihe niile ọkụ n'ebe ichu aja.

¹⁴ Ọ sachara ihe di n'ime afo ya, na ukwu ya, kpoo ha oku, dika aja nsure oku.

¹⁵ Emesija, Eron wetara onyinye nke di maka ndi mmadu, o were ewu ahụ bu maka mmehie ndi mmadu, gbuo ya, were chuo aja mmehie, dika o mere nke mbu.

¹⁶ Ọ chukwara aja nsure oku n'usoro dika iwu e nyere si di.

¹⁷ Ọ webatakwara aja mkpuru oka ahụ, kporo nke juru ya aka, kpoo ya oku n'elu ebe ichu aja, tinyekwara aja nsure oku nke ututu ahụ.

¹⁸ N'ikpeazu, o gburu ehi na ebule ahụ, nke bu aja udo ndi Izrel. Umụ Eron buteere ya obara nke o fesara gburugburu ebe ichu aja.

¹⁹ Ọ chikotara abuba niile di ehi na ebule ndi ahụ n'ahụ, na odudu ha, na abuba kpuchiri ihe ime ha, ya na akuru ha, na abuba kpuchiri umeju ha,

²⁰ tukwasị ha n'obi anu ndi ahụ, kpoo ha oku n'ebe ichu aja.

²¹ Mgbe ahụ, Eron fufere, dika onyinye mfufe, obi anu ahụ, na apata aka nri ha n'ihu ONYENWE ANYI dika Mosis nyere n'iwu.

²² Eron weliri aka ya elu n'ebe umu Izrel no, gozie ha. Emesija, mgbe o chuchara aja mmehie, na aja nsure oku na aja udo, o sitere n'ebe ichu aja ahụ ridata.

²³ Mosis na Eron bara n'ime ulo nzute. Mgbe ha putara, ha goziri oha mmadu ahụ. Mgbe ahụ kwa, ebube ONYENWE ANYI putara ihè nye mmadu niile n'ogbako ahụ.

²⁴ Oku sitekwara n'ebe ONYENWE ANYI no daa, rechapu aja nsure oku ahụ, na abuba ahụ di n'ebe ichu aja. Mgbe ndi Izrel huru ya, ha tiri mkpu onu. Daa, kpuo ihu n'ala.

10

Onwu Nadab na Abihu

¹ Ma umu Eron, Nadab na Abihu, were oku tinye n'ihe igu oku ha, tinyekwa uda na-esi isi n'oku ahụ, si otu a chee oku na-adighi nsọ n'ihu ONYENWE ANYI, n'uzo megidere ihe e nyere n'iwu.

² N'ihia ya, oku sitere n'ihu ONYENWE ANYI daa rechapu ha, ha nwuru n'ihu ONYENWE ANYI.

³ Mgbe ahụ, Mosis gwara Eron si, "Nke a bu ihe ONYENWE ANYI bu n'obi mgbe o kwuru si,

" 'N'etiti ndi niile na-abiaru m nso

ka a ga-edo m nsọ

o bukwa n'ihu oha mmadu,

ka a ga-asopuru m. *' "

Ma Eron gbara nkiti.

⁴ Mgbe ahụ, Mosis kpoo Mishael na Elzafan, umu Uziel, nwanne nna Eron si ha, "Bianu nso. Gaanu buputa ozu umunne unu site n'ihu ebe nsọ, buru ha gaa n'azu ebe obibi."

⁵ Ha biara ghanye aka n'uwe ime ahụ ha buru ha bupu n'azu omuma ulo ikwu, dika Mosis nyere n'iwu.

⁶ Mosis tughariri si Eron na umu ya, Elieza na Itama, "Unu ekwekwala ka ntutu isi unu kpasaa akpasa iziputa na unu na-eru uju. Unu adowakwala uwe unu. N'ihia na o buru na unu emee otu a, unu ga-anwu. Iwe ONYENWE

* **10:3** A ga-ebulikwa m elu.

ANYỊ ga-abịakwasịkwa ọgbakọ Izrel niile. Ma ndị ikwu gị, ụmụ Izrel ndi ọzọ, nwere ike ruo ụjụ n'ihu Nadab na Abihu.

⁷ Ọzọ, unu ahapụla ọnu ụzọ ụlọ nzute, ka unu ghara inwu, n'ihu na mmanụ nsọ nke ONYENWE ANYỊ dị n'ahụ unu." Ha mere dika Mosis gwara ha.

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Erọn sị,

⁹ "Gị na ụmụ gị ndi ikom agaghị anụ mmanya, maọbụ ihe ọnu ọbula na-aba n'anya mgbe unu na-aba n'ụlọ nzute ka unu ghara inwu. Agburu unu niile ga-esogide iwu a ruo ọgbọ niile na-abia.

¹⁰ Ọrụ unu ka ọ bụ ikpa oke n'etiti ihe dī nsọ na ihe na-adighi nsọ, na n'etiti ihe dī ọcha na ihe na-adighi ọcha.

¹¹ Ọrụ unu bụkwa izi ụmụ Izrel ụkpuru niile ONYENWE ANYỊ nyere ha site n'aka Mosis."

¹² Mosis siri Erọn na ụmụ ya ndi ikom foduru, bụ Elieza na Itama, "Werenụ onyinye mkpuru ọka nke foduru site na onyinye nsure ọkụ, nke a kwadoro na-etinyeghi ihe iko achicha ọbula, bụ nke e nyere ONYENWE ANYỊ. Rienụ ya n'akuku ebe ichu aja, n'ihu na ọ bụ ihe dikarisiri nsọ.

¹³ Rienụ ya n'ime ebe nsọ ahụ, n'ihu na ọ bụ oke ruru unu na ụmụ unu ndi ikom site n'onyinye nsure ọkụ e nyere ONYENWE ANYỊ; n'ihu na nke a bụ ihe e nyere m n'iwu.

¹⁴ Ma unu na ụmụ unu ndi ikom na ndi inyom ka ọ dikwara iri obi anụ na apata ya, nke e fufere n'ihu ONYENWE ANYỊ. Kama, ọ bụ n'ebe dī ọcha ka unu ga-anọ rie ya. Nke a bụ oke enyere unu na ụmụ unu site n'aja udo nke ụmụ Izrel.

¹⁵ Apata ukwu anụ nke aja mbuli na obi anụ ahụ nke e fufere, ka a ga-eweta ya na abuba ya nye dika onyinye sitere n'okụ. A ga-efufe ha n'ihu ONYENWE ANYỊ dika aja mfufe. Nke a ga-abụ oke ruuru unu na ụmụ unu mgbe niile, dika ONYENWE ANYỊ nyere n'iwu."

¹⁶ Mgbe Mosis juru ajuju banyere mkpi ahụ e ji chuo aja mmehie, ọ chọputara na a kpoala ya oku. O wesoro Elieza na Itama ụmụ ndi ikom Erọn iwe si ha,

¹⁷ "Gini mere unu erighi anụ ahụ e ji chuo aja mmehie n'akuku ebe nsọ ahụ? Ọ bụ nke dikarisiri nsọ; e nyere unu ya maka iwepu omuma ikpe diri ọgbakọ Izrel, na ikpuchi mmehie ha n'ihu ONYENWE ANYỊ.

¹⁸ Ebe ọ bụ na e webataghị ọbara ya n'ime Ebe Nsọ ahụ, unu gaara anọ n'akuku ebe nsọ ahụ rie anụ ewu ahụ, dika m nyere unu n'iwu."

¹⁹ Ma Erọn zara Mosis si ya, "Lee, taa ka ha churu aja mmehie na aja nsure oku ha n'ihu ONYENWE ANYỊ. Ma lee udi ihe dakwasiri m. Ọ gaara atọ ONYENWE ANYỊ utọ ma a si na m riri anụ aja mmehie ndi a n'ubochi di otu a?"

²⁰ Mgbe Mosis nuru nke a, o nwere afọ ojuju n'ihu osisa Erọn nyere.

11

Nri dī ọcha na ndi na-adighi ọcha

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis na Erọn, sị,

² "Gwanu ụmụ Izrel, si, 'N'ime anumanu niile dī n'ụwa, ndi a bụ anumanu unu ga-eri.

³ Unu nwere ike iri anumanu ọbula ukwu ya wara njakpa.* nke na-ataghari onu.†

* 11:3 Ya bụ wara abuo † 11:3 Nke na-ata nri ya ugboro abuo

⁴ “Ma ọ dị ụfọdụ ndị na-ataghari nri maọbụ ndị nwere naanị ụkwụ wara njakpa, unu agaghị eri anụ ha. Ha bụ inyinya kamel, ọ bụ ezie na ọ na-ataghari nri, ma ụkwụ ya awaghị njakpa. Unu agaghị eri ha n’ihi na ọ bụ anụ na-adighi ọcha.

⁵ Ewi: Ọ na-ataghari nri ya, ma o nweghi ụkwụ wara njakpa. Ọ bụ anụ na-adighi ọcha nye unu.

⁶ Ewi nkume: Ọ na-ataghari nri ya, ma o nweghi ụkwụ wara njakpa. Ọ bụ anụ na-adighi ọcha nye unu.

⁷ Ezi: Ọ bụ n’ezie na ụkwụ ya wara njakpa ma ọ dighi ataghari nri ya. Ọ bụ anụ na-adighi ọcha nye unu.

⁸ Unu emetukwala ozu ha aka maọbụ rie anụ ha, n’ihi na ha bụ ihe na-adighi ọcha nye unu.

⁹ “N’ime ihe niile e kere eke di ndu biri na mmiri, maọbụ n’iyi nta na n’oke osimiri, unu nwere ike iri ụdi ọbụla nwere ntu na akpirikpa n’ahụ ha.

¹⁰ Ma unu ekwesighi iri ihe ọbụla nke na-enweghi ntu maọbụ akpirikpa, ma ha bụ anụ na-enuputa enuputa, maọbụ na ha so n’anụ ndi ọzọ di ndu bi na mmiri, unu kwesiri iso ha aso.

¹¹ Ebe ha bụ ihe na-aso oyi nye unu, unu ekwesighi iri ha, unu ga-agukwa ozu ha ka ihe na-adighi ọcha.

¹² Ihe ọbụla bi n’ime mmiri nke na-enweghi ntu na akpirikpa n’ahụ ha, bụ nke unu ga-aso aso.

¹³ “Ndi a bụ nnunụ ndi unu ga-aso aso, nke unu na-ekwesighi iri n’ihi na ha bụ ihe aru a na-aso oyi: ugo, udele na udele ojii,

¹⁴ ndagbu na ogankwo di iche iche,

¹⁵ ugooma ọbụla di iche iche,

¹⁶ enyi nnunụ, egbe abali, nnunụ oke osimiri na egbe di iche iche,

¹⁷ okwukwu nta, komorant na okwukwu ukwu,

¹⁸ okwukwu nwere mpi, okwolo na udele,

¹⁹ ụgbala, utu di iche iche, nnunụ ọdu nta‡ na usụ.

²⁰ “Umụ ahuhụ niile na-eefe efe nke na-aga ije n’ụkwụ anọ bụ ihe ruru aru nye unu, unu agaghị eri ya.

²¹ Ma e nwere ụfọdụ umụ ahuhụ na-eefe efe nke na-aga ije n’ụkwụ anọ ndi unu nwere ike iri: ndi a bụ ndi nwere ogwe ụkwụ nke ha ji na-awụ awụ n’ala,

²² ndi a ka unu ga-eri n’etiti ha, igurube di iche iche, na akpankwu di iche iche, na abuzu di iche iche, na ukpana di iche iche.

²³ Ahuhụ ndi ọzọ niile na-eefe efe, ndi nwere ụkwụ anọ, bụ ihe ruru aru. Unu ekwesighi iri ha.

²⁴ “Iri ha ga-eme ka unu ruo aruo. Onye ọbụla meturu ozu ha aka ga-abu onye ruru aru site n’oge o bituru ha aka tutu ruo n’abali nke ubochi ahụ.

²⁵ Onye ọbụla meturu otu n’ime ozu ha aka ga-asakwa uwe ya, guokwa onwe ya dika onye na-adighi ọcha ruo uhuruchi.

²⁶ “Anumanu ọbụla ụkwụ ya na-awasaghi abuo, maọbụ nke na-adighi ataghari nri ya ugboro abuo, ruru aru. Onye ọbụla meturu ozu ya aka ga-abu onye ruru aru.

²⁷ N’ime anumanu niile na-aga ije n’ụkwụ anọ, anumanu ọbụla na-aga ije n’obuaka ya ruru aru, unu agaghị eri ya. Onye ọbụla meturu ozu ya aka ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi.

‡ 11:19 Maobu, hoopoe

²⁸ Onye ọbụla ga-ebu ozu ya ga-asa uwe ya, burukwa onye ruru aru ruo uhuruchi, n'ihhi na o bu ihe ruru aru n'ebe unu no.

²⁹ “ N'ime anumanu niile na-enuputa enuputa n'ala, anumanu ndi a bu ndi ruru aru: nkapi, na oke, na agu iyi dika udi ha si di,

³⁰ na oba mmiri,§ na ngwere aghu, na ngwere, na ngwere uzuzu, na ogumagala.

³¹ N'ime ihe niile na-enuputa enuputa n'ala ndi a ruru aru n'ebe unu no. Onye meturu ozu ha aka ga-abu onye ruru aru tutu ruo uhuruchi ubochi ahu.

³² Ihe ọbụla nke ozu ha dakwasiri ga-abu ihe ruru aru, maobu osisi, maobu akwa, maobu akpukpo a na-akwa n'ala, maobu akpa, ihe ọbụla nke eji ya eme. A ga-etinye ya na mmiri, o ga-adigide n'ime mmiri tutu ruo uhuruchi, mgbe ahu ka o ga-adi ocha.

³³ O buru na otu n'ime ihe ndi a adanye n'ite aja, a ga-etawa ite ahu. Ihe niile di n'ite ahu aburu ihe ruru aru.

³⁴ Ihe oriri ọbụla nke mmiri si n'ite a meturu aburu ihe ruru aru. Mmiri onunu ọbụla di n'ime ite ahu rukwara aru.

³⁵ Ihe ọbụla ozu anumanu di otu a dakwasiri, maobu ite oku eji eghe ihe, maobu ekwu a ga-etawa ha. N'ihhi na ha bu ihe ruru aru, unu ga-agu ha dika ihe ruru aru.

³⁶ O burukwa na ozu anumanu ahu adaba n'isi iyi, maobu n'olulu mmiri, mmiri ahu ga-adi ocha, kama onye ga-emetu anu ahu aka ga-abu onye ruru aru.

³⁷ O buru na ozu anu ahu adakwasu mkpuru ubi a na-aga iku n'ubi, o gaghi emeru ha.

³⁸ Ma o buru na e tinyere mmiri n'elu mkpuru oghigha ndi ahu, ozu adakwasu n'elu ya, ha ga-abu ihe ruru aru.

³⁹ “ O buru na anumanu unu kwesiri iri eri anwuo, onye ahu meturu ya aka ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi.

⁴⁰ Onye ọbụla riri ozu anu ahu, maobu bufuo ozu ya, ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi. O ga-asa uwe ya mmiri.

⁴¹ “ Anumanu ọbụla na-akpughari n'ala bu ihe ruru aru nye unu. Unu erikwala ha.

⁴² Unu agaghi eri anumanu ọbụla na-akpughari n'ala, ma ha na-akpughari n'afu ha, ma ha na-agaghari n'ukwu anu, ma ha nwere ukwu di otutu. Ha bu ihe ruru aru.

⁴³ Unu emerula onwe unu site n'iri anumanu ndi a na-akpughari n'ala. Unu abula ndi na-emeru onwe unu site n'anumanu ndi a, maobu mee ka unu buru ndi e meruru site na ha.

⁴⁴ Abu m ONYENWE ANYI Chineke unu. Doonu onwe unu nsu, n'ihhi na adi m nsu. Unu emerula onwe unu site n'imetu anumanu ndi a na-akpughari n'ala aka.

⁴⁵ Abu m ONYENWE ANYI, onye si n'ala Ijpt kpoputa unu, ka m buru Chineke unu. Unu aghaghi idi nsu, n'ihhi na adi m nsu.

⁴⁶ “ Ndi a bu usoro iwu metutara umu anumanu, na anu ufe, na anu bi na mmiri, na anu ndi na-arighari arighari n'ala.

⁴⁷ Ka unu si otu a kpaa oke n'etiti ndi ruru aru na ndi di ocha, n'etiti ihe e kere eke di ndu ndi unu nwere ike iri n'ihhi na ha di ocha, na ndi unu na-ekwesighi iri n'ihhi na ha ruru aru.’ ”

§ 11:30 Maobu, agu ulu

12

Idi ọcha nke nwanyi muru nwa ọhuru

- ¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya,
² “Nye umu Izrel iwu ndi a si ha, ‘Mgbe nwanyi tuuru ime mesia muo nwa nwoke, o ga-abu onye na-adighi ọcha ubochi asaa, dika o si adi mgbe o no n’adighi ọcha nke nsọ ya n’oge a kara aka.
³ N’ubochi nke asato site n’oge a muru ya, a ga-ebi nwa nwoke ahụ ugwu.
⁴ N’ime iri abali ato na ato site n’ubochi nwanyi ahụ musiri nwa ahụ, o ga-anokwa na-adighi ọcha nke ọbara gbara ya. O gaghị emetu ihe di nsọ aka, maobu banye n’ime ebe nsọ, ruo mgbe ubochi ime ya ka o di ọcha gasiri.
⁵ Mgbe nwanyi di ime muru nwa nwanyi, o ga-abu onye n’adighi ọcha iri ubochi na anọ, dika o si adi mgbe o no na nsọ ya. O ga-echere tutu iri ubochi isii agwusia, ime ya ka o di ọcha.
⁶ “ ‘Mgbe ubochi idi ọcha ya zuru, ma o muru nwa nwoke maobu nwa nwanyi, o ga-ewetara onye nchujaja n’onu uzọ ulọ nzute otu nwa aturu gbara otu afo maka onyinye aja nsure oku, na otu nwa kpalakwukwu maobu otu nduru maka onyinye aja mmehie.
⁷ Onye nchujaja ga-anarakwa ha chee ha n’ihu ONYENWE ANYI, churoro ya aja ikpuchi mmehie. Mgbe ahụ ka o ga-adi ọcha site n’iso ọbara ya.
 “ ‘Nke a bu usoro iwu diiri nwanyi obula muru nwa nwoke, maobu nwa nwanyi.
⁸ O buru na aka erughi ya iweta nwa aturu, o ga-eweta umu kpalakwukwu abuo, maobu umu nduru abuo. Otu ga-abu maka aja nsure oku, nke ozo ga-abu maka aja mmehie. Onye nchujaja ga-ewere ha churoro ya aja ikpuchi mmehie, ka o dikwa ọcha ozo.’ ”

13

Usoro iwu gbasara oria elu ahụ

- ¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu si ha,
² “Mgbe mmadu huru etuto, maobu onya, maobu ntupo na-eko eko n’akpukpo anu ahụ ya nke di ka ihe oria ekpenta na-eweta, a ga-eduru onye ahụ bia n’ihu Eron onye nchujaja maobu umu ya ndi ikom, bu ndi nchujaja.
³ Onye nchujaja ga-eleru oria ahụ di ya n’ahụ anya. O buru na aji di gburugburu ebe ahụ ebidola icha ọcha, o burukwa na ebe ahụ mibara ime, o bu oria ekpenta. Mgbe onye nchujaja leruchara ya anya, o ga-ekwuputa na onye ahụ bu onye ruru aru.
⁴ O burukwanu na aji di gburugburu ebe ahụ di ọcha, ma na ebe ahụ emighi emi kari akuku ahụ ya ndi ozo, onye nchujaja ga-edebe onye ahụ ebe o ga-anọ naani ya abali asaa.
⁵ Mgbe ubochi asaa gasiri, onye nchujaja ga-ele ya ahụ ozo. O buru na onya ahụ alabeghi, na o nwekwaghi mgbanwe obula, a ga-edebekwa ya abali asaa ozo.
⁶ Mgbe abali asaa nke a gafekwara, onye nchujaja ga-elekwa ya ahụ ozo. O buru na o ditula ya mma, na onya ahụ agbasaghi n’anu ahụ ya, onye nchujaja ga-asị na o di ọcha, n’ihi na o bu naani onya efu. Onye ahụ gasakwa uwe ya mmiri, mgbe ahụ di ọcha.
⁷ Ma o buru na onya ahụ agbasaa n’ahụ ya mgbe o gosicharala onye nchujaja onwe ya maka nsacha idi ọcha, o ga-alaghachikwa azu ga hu onye nchujaja ahụ ozo.

8 Onye nchụaja ga-eleru ya anya, ọ buru na onye nchụaja achọputa na onya ahụ na-agbasa, ọ ga-agụ onye ahụ dika onye ruru aru, ọ bu ọria na-efe efe.

9 “Mgbe ọbula mmadu nwere ihe di ka ọria na-efe efe n’ahụ ya, a ghaghị ikpotara ya onye nchụaja.

10 Onye nchụaja ga-ele anya n’akuku anu ahụ ya zara aza ichọputa ma ọ di ọcha, ma aji di gburugburu ebe ahụ ọ na-acha ọcha, na ihukwa ma ọ nwere ọnya di gburugburu ebe ahụ.

11 Ọ buru na onye nchụaja ahụ ihe ndi a, ọ bu ọria ekpenta n’ezie. Ọ ga-agukwa onye ahụ dika onye ruru aru. A ghaghị edebekwa ya ile ya ahụ, n’ihi na ọ burulari onye ruru aru.

12 “Ọ buru na onye nchụaja elee onye ahụ anya hu na ọria ọcha ahụ enuputala n’akuku ahụ ya niile, site n’ukwu ya ruo n’isi ya,

13 onye nchụaja a ga-eleru ya anya, ọ buru na ọria ahụ enuputala n’ahụ ya niile, ọ ga-ekwuputa na onye ahụ di ọcha, ebe ọ bu na ọria ahụ enuputala mee ka anu ahụ ya chawa ọcha.

14 Ma ọ buru na e nwere akuku ahụ ya ọnya ọ huru putara, ọ ga-agu ya dika onye na-adighi ọcha.

15 Onye nchụaja ga-enyocha ọnya ahụ. Kwuputa na onye ahụ ruru aru. Ọnya ahụ ruru aru n’ihi na ọria ekpenta ka ọ bu.

16 Ọ buru n’onyahụ agbanwe na-acha ọcha, ha ga-agakwuru onye nchụaja.

17 Onye nchụaja ga-ele ya ahụ. Ọ buru na ọnya niile ahụ na-acha ezi ọcha, onye nchụaja ga-agu ya dika onye na-enweghi ntupo. Ndi di ọcha ka ha ga-abu.

18 “Ọ buru na etuto toro mmadu n’ahụ alaa,

19 ma akpukpo anu ahụ ya anogide na-acha ọcha, maobu na-acha ọbara ọbara, a ga-ejekwuru onye nchụaja ka o lee ya anya n’ahụ.

20 Ọ buru na onye nchụaja achọputa na e nwere ọria di n’okpuru akpukpo ahụ ya, chọputakwa na aji ya na-acha ọcha, onye nchụaja ga-agu mmadu ahụ dika onye ruru aru, n’ihi na ekpenta esitela n’etuto ahụ puta.

21 Ọ buru na onye nchụaja achọputa na aji ọcha adighi n’akpukpo ahụ ya, chọputakwa na ọnya ahụ abanyeghi n’ime, onye nchụaja ga-edebe onye ahụ ubochi asaa.

22 N’ime ubochi asaa ahụ, ọ buru na ọnya ahụ abaa uba kari ka ọ di na mbu, onye nchụaja ga-agu mmadu ahụ dika onye na-adighi ọcha. Ọ bu ọria na-emeru emeru ka ọ bu.

23 Ma ọ buru na ọ baghi uba kari, onye nchụaja ga-agu mmadu ahụ dika onye di ọcha, n’ihi na ihe a bu etuto lara ala.

24 “Ọ buru na oku agbaa mmadu, mee ka ọnya puta ya n’ahụ: ọ buru na ọnya ahụ ebido na-acha ọbara ọbara, maobu na-acha ezigbo ọcha,

25 onye nchụaja ga-elezi onye di otu a anya. Ọ buru na aji di gburugburu ebe ọnya ahụ di na-acha ọcha, maobu na ọnya ahụ mibara ime kari, ọ ghoala ekpenta nke si n’onyahụ nuputa. Onye nchụaja ga-agu mmadu ahụ dika onye na-adighi ọcha. Ọ bu ọria ekpenta.

26 Ma ọ buru na onye nchụaja elee ya hu na aji di gburugburu ebe ahụ adighi ọcha, ọ burukwa na ọ dighi ala kari akpukpo ahụ, na ọ na-anacha, mgbe ahụ onye nchụaja ga-edebe onye ahụ iche ubochi asaa.

27 N’ubochi nke asaa, onye nchụaja ga-elezi onye ahụ anya nke oma. Ọ buru na ọ chọputara na ọnya ahụ na-abasaa n’akpukpo ahụ ya, onye

nchụaja ga-agụ onye ahụ dika onye na-adighi ọcha. Ọria na-emeru emerụ ka ọ bu.

²⁸ Ma ọ buru na ọ gbanweghi, burukwa na ọ basaghi n'akpukpo ahụ ma ọ na-anacha, ọ bu ihe ọziza sitere n'okụ rere onye ahụ, onye nchụaja ga-agụ ya dika onye di ọcha, n'ihina ọ bu apa ọnya lara ala.

²⁹ “Ọ buru na nwoke maobu nwanyi obula enwee ọnya n'isi, maobu na nti ya,

³⁰ onye nchụaja ga-elezi ọnya ahụ anya. Ọ buru na ọ di ala kari akpukpo ahụ ya, ọ burukwa na aji di na ya na-acha odo odo di irighiri, onye nchụaja ga-agụ ha dika ndi na-adighi ọcha. Ọ bu ọria na-emeru emerụ nke di n'isi maobu n'agba.

³¹ Ma ọ buru na onye nchụaja achoputa na ọnya ahụ adighi abasa abasa, maobu na aji di n'ebe ahụ adighi eji ojii, onye nchụaja ga-edebe onye ahụ ubochi asaa.

³² N'ubochi nke asaa onye nchụaja ga-elezi ọnya ahụ anya. Ọ buru na ọnya ahụ abasaghi kari, ọ buru na ọ nweghi aji na-acha edo edo, ọ burukwa na ọ mibaghi emiba,

³³ ọ ga-akpuchapu aji niile di n'akuku ebe ahụ ọnya mere ya, ma ọ gaghi akpuchapu aji di n'ọnya ahụ n'onwe ya. Onye nchụaja ga-edebe onye ahụ ubochi asaa.

³⁴ N'ubochi nke asaa, onye nchụaja ga-elezi ọnya ahụ anya. Ọ buru na ọ basaghi kari, maobu mibanye n'ime kari anu ahụ, a ga-agụ mmadu ahụ dika onye di ọcha. Ọ ga-apu sachaa uwe ya, buru onye di ọcha.

³⁵ Ma ọ buru na mgbe a guchara ya n'onye di ọcha ọnya ahụ emesia basaa n'ahụ ya.

³⁶ Onye nchụaja ga-ele ya anya. Ọ buru na ọnya ahụ agbasaala n'akpukpo ahụ ya, onye nchụaja a gaghi achowa aji na-acha edo edo. Onye ahụ ruru aru.

³⁷ Ma ọ buru n'uche onye nchụaja na ọnya ahụ adighi abasa abasa, ọ burukwa na aji ojii epuputala n'ebe ahụ, ọnya ahụ alaala. Onye di ọcha ka mmadu ahụ bu. Onye nchụaja ga-ekwuputa na ọ di ọcha.

³⁸ “Mgbe nwoke maobu nwanyi obula nwere ntupo ọcha n'anụ ahụ ya,

³⁹ onye nchụaja ga-ele ya ahụ. Ọ buru na ntupo ahụ adighi achazi ezi ọcha, ọ bu oko nuputara onye ahụ n'ahụ. Onye ahụ di ọcha.

⁴⁰ “Mgbe aji na-adighikwa nwoke n'isi, ọ bu isi nkwocha, onye ahụ di ọcha.

⁴¹ Otu aka ahụ, ọ buru na isi ya esite n'egedege ihu ya kwochasia, ọ bughị ekpenta, onye di ọcha ka ọ bu.

⁴² Kama ọ buru na onye ahụ enwee etuto n'isi ya maobu n'egedege ihu ya nke na-acha obara obara, na ọcha ọcha, ọ nwere ike buru ọria ekpenta na-enuputa ya n'isi maobu n'egedege ihu.

⁴³ N'ihina ya, onye nchụaja ga-elezi ya anya. Ọ buru na etuto ahụ toro ya n'isi maobu n'egedege ihu na-acha obara obara, na ọcha ọcha, ọ ga-abu na ọ gholala ọria ekpenta.

⁴⁴ Onye nchụaja ga-agụ ya dika onye ekpenta. Ọ bukwa onye ruru aru, n'ihina ọnya ahụ di ya n'isi.

⁴⁵ “Onye obula a choputara na ọ bu onye ekpenta ga-eyi uwe dokara adoka, hapu agirisi ya ka ọ dika nke onye ara. Ọ ga-ekpuchi elu ebugbere onu ya, na-eti mkpu na-asi, ‘Onye ruru aru ka m bu. Onye ruru aru ka m bu!’

⁴⁶ Ubochi niile nke ọ no n'oria ahụ, ọ gaghi ebi n'ime obodo n'etiti umu mmadu n'ihina onye ruru aru ka ọ bu.

Usoro iwu banyere Ọrịa na-efe efe

47 “Ọ bụrụ na a huru ntupọ yiri ntupọ ọrịa na-efe efe n’uwe aji anụ maọbu n’uwe ogbo ọcha,

48 maọbu n’akpukpo anụ ọbula, maọbu n’ihe ọbula e ji akpukpo aji anụ maọbu uwe ogbo ọcha, uwe a kpara akpa, maọbu nke a turu atu mee.

49 Ọ burukwa na ntupọ di n’uwe ahụ, maọbu n’akpukpo anụ ahụ, maọbu nke a kpara akpa, maọbu nke aturu atu, maọbu n’ihe akpukpo anụ ọbula na-acha ahijia ndu maọbu uhie uhie, o nwere ike ibu ọrịa na-efe efe. A ga-ewegara onye nchujaja uwe ahụ ka o lezie ya anya.

50 Onye nchujaja ga-ele ya anya, were ya debe ya iche ubochi asaa.

51 N’ubochi nke asaa, onye nchujaja ga-ele ya anya ozo. Ọ bụrụ na ntupọ ahụ agbasaa n’uwe ahụ maọbu n’ihe ahụ a kpara akpa, maọbu n’ihe ahụ a turu atu, maọbu n’ihe akpukpo anụ ahụ, n’ime ubochi asaa ndi a, n’agbanyeghi ihe e ji ha eme, o bu ọrịa ojoo na-efe efe. Ihe ahụ bu ihe ruru aru.

52 A ga-akpo uwe ahụ, maọbu akwa aji anụ ahụ, maọbu akwa aji anụ a kpara akpa, maọbu akwa ogbo ọcha ahụ, maọbu ihe akpukpo anụ ọbula oku, n’ihi na ọrịa na-efe efe di n’ime ya, n’ihi na ọrịa na-eweta mbibi ka o bu. A ghakwaghi iji oku rechapu ya.

53 “Ma o buri na onye nchujaja ahụ ele hu na ntupọ ahụ agbasaghi n’uwe ahụ, maọbu n’akwa ahụ a kpara akpa, maọbu akwa a turu atu, maọbu n’ihe akpukpo anụ ahụ ọbula.

54 Ọ ga-enye iwu ka a saa ihe ndi ahụ niile mmiri, wezugakwa ya iche ruo ubochi asaa ozo.

55 Mgbe a sachara ihe ahụ mmiri, onye nchujaja ga-ele ya anya ozo. Ọ buri na ntupọ ahụ agbanwebeghi, o buri na o na-achakwa dika o si acha na mbu, mgbe ubochi ndi a gasiri, o bu ezie na o gbasaghi, o bu ihe ruru aru. A ga-akpo ya oku, ma ntupọ ahụ o di n’ihu uwe ahụ maọbu n’azu ya.

56 Ma o buri na onye nchujaja elee ya anya hu na ucha ntupọ di n’ihe ahụ adighi ukwu n’ihi nsacha a sachara ya na mmiri, o ga-achakapu akuku uwe ahụ, maọbu akwa ahụ a kpara akpa maọbu nke a turu atu.

57 Ọ buri na ntupọ ahụ emesia puta ozo n’uwe ahụ, maọbu n’akwa ahụ a kpara akpa, maọbu nke a turu atu, maọbu n’akpukpo anụ ahụ, o gosiri na o na-agbasa agbasa. Ihe ọbula nwere ntupọ ahụ ka a ga-akpo oku.

58 Uwe maọbu ihe a kpara akpa, maọbu ihe a turu atu, maọbu ihe akpukpo anụ ọbula a sara mmiri nke ntupọ di na ya puru, a ga-asa ya mmiri ozo. Ọ ga-abukwa ihe di ọcha.”

59 Ndi a bu usoro iwu metutara ntupọ dika ntupọ ọrịa na-efe efe nke di n’uwe aji anụ maọbu uwe ogbo ọcha, maọbu n’ihe a kpara akpa maọbu n’ihe a turu atu, maọbu n’ihe akpukpo anụ. Iwu ndi a ga-enye aka ichoputa ma ha ruru aru, maọbu na ha di ọcha.

14

Usoro ido ulo na ndi ekpenta ocha

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis, si,

2 “Ndi a bu usoro iwu gbasara onye ọrịa ekpenta n’oge a na-eme mmemme idi ọcha ya, mgbe e dutere ya biakwute onye nchujaja.

3 Onye nchujaja ga-apu gaa n’azu ebe obibi nodu n’ebe ahụ lee ya ahụ, ichoputa ma ọrịa ekpenta ya o laala n’ezie. Ọ buri na ọrịa ya alaala,

⁴ onye nchụaja ga-enye iwu ka e weta nnunụ abụọ dị ndụ, na ụfọdụ osisi sida, na eriri ogho uhie, na hisọp, maka onye ahụ a ga-emere mmemme idi ọcha.

⁵ Onye nchụaja ga-enye iwu ka e gbuo otu n'ime nnunụ abụọ ahụ n'elu mmiri e si n'ọdọ mmiri na-asọ asọ kute nke di n'ime ite aja.

⁶ O ga-ewere nnunụ nke ọzọ di ndụ, ya na osisi sida ahụ, na ogho uhie ahụ, na hisọp ahụ, denye ha n'ime ọbara nnunụ ahụ e gburu n'elu mmiri ahụ.

⁷ Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-eke ọbara ahụ ugboro asaa n'ahụ onye ahụ a na-eme ka o di ọcha site n'ọri ekpenta. O ga-ekwuputakwa na a gwọọla onye ahụ. Emesịa, o ga-ahapụ nnunụ ahụ ka o felaa n'ọhia.

⁸ “Onye ahụ e mere ka o di ọcha ga-asacha uwe ya, kpuchaa ntutu isi ya, saakwa ahụ ya. Mgbe ahụ, o ga-adị ọcha. Emesịa, o ga-esoro ndi mmadu biri n'obodo. Ma o gaghi abanye n'ulo nke aka ya tutu ubochi asaa agafee.

⁹ N'ubochi nke asaa, o ga-akpuchapụ ntutu isi ya, na afuonu ya, na ikuanya ya, na aji ndi ọzọ di ya n'ahụ. O ga-asa uwe ya na ahụ ya niile. Mgbe ahụ, a ga-agụ ya n'onye di ọcha.

¹⁰ “N'ubochi nke asato, o ga-ewere ebule abụọ na-enweghi ntupo, na otu nne aturu nke na-enweghi ntupo gbara otu afọ, ya na iri iko oka a kworo nke oma a gwakotara mmanu oliv maka aja mkpuru oka, na otu iko mmanu.

¹¹ Onye nchụaja ahụ lere ya ahụ si na ha di ọcha, ga-ewere aja ndi a, ha na onye ahụ a na-aga ime ka o di ọcha chee n'ihu ONYENWE ANYI n'onu uzọ ulọ nzute.

¹² “Mgbe ahụ, onye nchụaja ahụ ga-ewere otu n'ime umu ebule ahụ, na otu iko mmanu choro ya dika onyinye aja ikpe omuma. O ga-efufe ha n'ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe.

¹³ O ga-egbu nwa ebule ahụ n'akuku ebe nsọ ahụ, n'ebe a na-anọ egbu anu aja mmehie na aja nsure oku. O bu onye nchụaja ga-ewere anu aja ikpe omuma a, dika o were nke aja mmehie. O bu ihe dikarisiri nsọ.

¹⁴ Onye nchụaja ahụ ga-ewere ụfodu n'ime ọbara aja ikpe omuma ahụ, tee n'onu nti aka nri nke onye ahụ a na-eme ka o di ọcha. O ga-etekwa ya n'isi mkpuru aka nke aka nri ya, na n'elu isi mkpuru ukwu nke ukwu aka nri ya.

¹⁵ Emesịa onye nchụaja ga-awunyetu mmanu oliv ahụ n'obuaka nke aka ekpe ya,

¹⁶ o ga-aranye otu mkpisiaka nri ya n'ime mmanu di n'obuaka ya, o ga-ewere mkpisiaka ya fesa ụfodu n'ime ya ugboro asaa n'ihu Onyenwe anyi.

¹⁷ Onye nchụaja ga-ewere mmanu ahụ foduru n'obuaka ya tee ya onye ahụ n'onu nti aka nri nke onye ahụ a na-aga ime ka o di ọcha, na n'isi mkpuru aka nke aka nri ya, na n'isi mkpuru ukwu nke aka nri ya, n'elu ọbara aja ikpe omuma ahụ mee.

¹⁸ O ga-ete mmanu ahụ foduru n'aka ya, n'isi onye ahụ a na-eme ka o di ọcha. Onye nchụaja ga-ekpuchikwara ha mmehie ya n'ihu Onyenwe anyi.

¹⁹ “Mgbe ahụ, onye nchụaja ga-achụ aja mmehie, kpuchiere onye ahụ a ga-eme ka o di ọcha site na-adighi ọcha ha mmehie ya. Emesịa, onye nchụaja ga-egbu aja nsure oku ahụ,

²⁰ were ya na onyinye mkpuru oka choro onye ahụ aja, maka ikpuchiri ya mmehie ya. Mgbe ahụ, a ga-agụ onye ahụ n'onye di ọcha.

21 “Ọ buru na o bu ogbenye onye na-enweghi ike iweta ihe ndi a, ha aghaghi iwere otu nwa ebule dika aja ikpe omuma nke a ga-efufe n’ihi aja ikpuchi mmehie ha, Ọ ga-ewetakwa iko oka a kworo nke oma asaa maobu ihe otutu efaa a gwara mmanu oliv dika aja mkpuru oka, ya na otu iko mmanu.

22 Ọ ga-ewetakwa nduru abuo maobu kpalakwukwu abuo, nke obula o nwere ike iweta. Otu ga-abu maka aja mmehie, nke ozo ga-abu maka aja nsure oku.

23 “Ọ ga-ewere ha nye onye nchujaja n’onu uzo ulo nzute n’ihu ONYENWE ANYI, n’ubochi nke asato ya, maka ime ka ha di ocha.

24 Onye nchujaja ga-ewerekwa nwa aturu aja ikpe omuma ahụ, ya na otu iko mmanu oliv ahụ, fufee ha n’ihu ebe ichu aja nye ONYENWE ANYI.

25 Ọ ga-egbu nwa aturu aja ikpe omuma ahụ, were ufodu obara ya tee n’onu nti aka nri onye ahụ a na-aga ime ka o di ocha, na n’isi mkpuru aka nke aka nri ya, na n’isi mkpuru ukwu nke aka nri ya.

26 Onye nchujaja ahụ ga-awunye ufodu mmanu oliv ahụ n’obuaka nke aka ekpe ya,

27 o ga-ewere mkpisiaka nri ya fesa ufodu mmanu ahụ nke di n’obuaka ya ugboro asaa n’ihu ONYENWE ANYI.

28 Ọ ga-etekwa ufodu mmanu ahụ di n’aka ya n’ebe ndi ahụ o tere obara ikpe omuma ahụ, nke bu n’onu nti onye ahụ nke a na-eme ka o di ocha, na n’isi mkpuru aka nke aka nri ya, na n’isi mkpuru ukwu nke aka nri ya.

29 Mmanu nke foduru n’aka ya ka onye nchujaja ga-ete n’isi onye ahụ a na-eme ka o di ocha, ikpuchi mmehie ha n’ihu ONYENWE ANYI.

30 Emesia, o ga-eji nduru abuo ahụ maobu kpalakwukwu abuo ahụ, nke obula o nwere ike iweta, chuo aja.

31 Otu ga-abu maka aja mmehie, nke ozo ga-abu maka aja nsure oku, ha na aja mkpuru oka. N’uzo di otu a, onye nchujaja ga-ekpuchiri ya mmehie ya n’ihu ONYENWE ANYI, bu onye ahụ a na-eme ka o di ocha.”

32 Ndi a bu usoro iwu diri onye obula e sitere n’oria ekpenta mee ka o di ocha, onye aka ya na-erughi iweta ihe o kwesiri iweta, bu nke e ji eme ka o di ocha.

Oría na-efe efe di n’ulo

33 ONYENWE ANYI gwara Mosis na Erón okwu si,

34 “Mgbe unu banyere ala Kenan, bu ala ahụ m na-enye unu, o buru na o nwee ulo obula m webatara oria na-efe efe,

35 onyenwe ulo ahụ ga-ejekwuru onye nchujaja si ya, ‘Ahula m ihe yiri oria na-efe efe n’ulo m.’

36 Onye nchujaja ahụ ga-enye iwu ka a kwapusia ihe niile di n’ulo ahụ tupu o gaa lezie ulo ahụ anya, ka ihe niile di n’ulo ahụ ghara ibu ihe ruru aru, ma o buru na achoputa oria na-efe efe n’ulo ahụ. Mgbe a kwaputasiri ihe di n’ulo ahụ, onye nchujaja ga-aga lee ulo ahụ.

37 Ọ ga-ele ntupo di n’ahu ulo ahụ. Ọ buru na ntupo ahụ na-acha ahijia ndu ahijia ndu, maobu obara obara,* o burukwa na ha miri emi karija aja ulo ahụ n’ile anya,

38 onye nchujaja ga-esi n’onu uzo ulo ahụ puo, kpochie ulo ahụ ubochi asaa.

39 N’ubochi nke asaa, onye nchujaja ga-aloghachi bia lee ulo ahụ ozo. Ọ buru na ntupo ahụ agbasaala n’aja ulo ahụ,

* 14:37 Nke na-acha mmanu nri mmanu nri

⁴⁰ onye nchụaja ga-enye iwu ka e tida akụkụ aja ụlọ ahụ bufuo ya n'ebe a na-ekpofu ihe ruru aru n'azu obodo.

⁴¹ O ga-enyekwa iwu ka a kpuchaa aja ụlọ niile di n'ime ụlọ ahụ, bufukwaa aja niile a kpuchaputara n'ebe a na-ekpofu ihe ruru aru n'azu obodo.

⁴² A ga-ebute nkume ozo jiri ha dochie ndi ahụ e bupusiri. A ga-ejikwa uru oheru tee ụlọ ahụ ozo.

⁴³ “Ma o buru na ntupo ahụ aputa ozo, mgbe e bupusiri nkume ndi ahụ, ma mgbe a kpuchasiri aja ụlọ ma techikwaa ya,

⁴⁴ onye nchụaja ga-abia lee ya. O buru na o hu na ntupo ahụ agbasaala ozo, o ga-agu ụlọ ahụ dika ihe ruru aru, n'ihi na ntupo ahụ bu oria na-eefe.

⁴⁵ O ga-enye iwu ka a kwatuo ụlọ ahụ bufukwaa ihe niile e jiri ruo ya, nkume niile, osisi niile na uru niile, n'ebe a na-ekpofu ihe ruru aru n'azu obodo.

⁴⁶ “Onye obula banyere n'ulo ahụ n'oge e mechiri ya, ga-abu onye ruru aru ruo n'oge uhuruchi.

⁴⁷ Onye obula dinara ala maobu rie nri n'ime ya, ga-asacha uwe ya.

⁴⁸ “Ma o buru na onye nchụaja abia hu na ntupo ahụ aputaghị ozo, mgbe e techara ụlọ ahụ uru nke ugboro abuo, o ga-agu ya n'ulo di ocha, n'ihi na oria ahụ na-eefe efe alaala.

⁴⁹ O ga-ejikwa nnunu abuo, na osisi sida, na ogho uhie, na osisi hisop mee mmemme ido ihe ocha.

⁵⁰ O ga-egbu otu n'ime nnunu ndi ahụ n'elu mmiri e si n'iyi na-aso aso kute, nke di n'ime ite aja.

⁵¹ O ga-edenye osisi sida ahụ, na ogho uhie ahụ, na osisi hisop ahụ, n'ime obara nnunu ahụ na mmiri ahụ. O ga-efesa obara ahụ n'ulo ahụ ugboro asaa.

⁵² O bu obara nnunu ahụ, na mmiri ahụ, na nnunu nke ozo ahụ di ndu, na osisi sida ahụ na hisop ahụ, na ogho uhie ahụ ka o ga-eji mee ka ụlọ ahụ di ocha.

⁵³ O ga-ahapu nnunu ahụ di ndu ka o fepu felaa n'ohia di n'azu obodo. Nke a ga-abu otu e si kpuchiere ụlọ ahụ mmehie ya. O ga-adikwa ocha.”

⁵⁴ Ndi a bu usoro iwu metutara oria ekpenta, na oko,

⁵⁵ na oria na-eefe efe di n'uwe maobu n'ulo,

⁵⁶ maobu etuto, maobu ntupo, maobu onya.

⁵⁷ Iwu ndi a ga-enye aka imata ihe ruru aru maobu ihe na-adighi ocha.

Ndi a bu usoro iwu metutara oria ekpenta na oria na-eefe efe.

15

The nsoputa ndi na-ebute adighi ocha

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu si ha,

² “Gwa umu Izrel okwu si ha, ‘Nwoke obula ihe nsoputa si n'ahu ya na-asoputa, bu onye ruru aru.

³ Onye ahụ ruru aru mgbe ihe ahụ si ya n'ahu na-asoputa, ruokwa aru mgbe ihe ahụ kwusiri iso. Otu a ka ihe osuso ahụ si eme ka onye ahụ ruo aru.

⁴ “ ‘The obula onye ahụ ji anodu ala, maobu nke o ji dinaa bu ihe ruru aru.

⁵ Onye obula meturu ihe ndina ya aka ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi. O ga-asa uwe ya, na ahụ ya mmiri.

⁶ Onye ọbụla nọdurụ ala n'ihe onye ahụ nọdurụ ala n'oge ahụ ọ bụ onye rụrụ arụ, ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya, na ahụ ya mmiri.

⁷ “Onye ọbụla meturụ nwoke ahụ ihe si n'ahụ ya na-asọputa aka ga-asa uwe ya na ahụ ya mmiri, burụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi.

⁸ “Onye ọbụla dị ọcha nke onye ahụ busara ọnụ mmiri ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya mmiri.

⁹ “The ọbụla onye ahụ ji anọkwasi n'elu anumanu ọ na-agba ga-abụ ihe rụrụ arụ.

¹⁰ Onye ọbụla ga-eburu, maọbụ metụ ihe ọbụla o ji nọdu ala aka ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya mmiri.

¹¹ “Ọ burụ na nwoke ahụ rụrụ arụ ebughi ụzọ saa aka ya tupu o metụ mmadu aka, onye ahụ o meturụ aka ga-abụ onye rụrụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya mmiri.

¹² “A ga-etitwa ite aja ọbụla onye ahụ meturụ aka, jiri mmiri nachaa ihe osisi ọbụla o meturụ aka.

¹³ “Mgbe e mere ka onye ahụ burụ onye dị ọcha site n'ihe nsọputa a, ọ ga-anọ ụbọchi asaa maka idi ọcha ya. Ọ ga-asa uwe ya na ahụ ya n'ime mmiri na-asọ asọ tupu ọ burụ onye dị ọcha.

¹⁴ N'ụbọchi nke asato, ọ ga-ewere nduru abuo maobu umu kpalakwukwu abuo bia n'ihu ONYENWE ANYI n'onu uzọ ulo nzute, were ha nye onye nchujaja.

¹⁵ Onye nchujaja ga-eji ha churo ya aja n'ebe ahụ. Otu n'ime nnunu abuo ahụ ga-abu maka aja mmehie, nke ozọ maka aja nsure oku. N'uzo di otu a, ọ ga-ekpuchiri nwoke ahụ mmehie ya n'ihu ONYENWE ANYI n'ihie osuso ahụ.

¹⁶ “Nwoke ọbụla mkpuru nwa ya si ya n'amụ puo, ga-asa ahụ ya nke oma, buru onye ruru aru ruo uhuruchi.

¹⁷ A ga-asacha ihe ọbụla mkpuru nwa ahụ meturụ, maobu akwa maobu akpukpo anu. Ha ga-abu ihe ruru aru ruo uhuruchi.

¹⁸ Mgbe nwoke na nwanyi dinakoro, ma nwoke ahụ anyuputa mkpuru nwa, ha abuo ga-asa ahụ ha nke oma, buru ndi ruru aru ruo uhuruchi.

¹⁹ “Mgbe obara si nwanyi n'ahu puo dika o kwesiri n'oge a kara aka n'onwa ọbụla, nwanyi ahụ ga-abu onye ruru aru ubochi asaa. Onye ọbụla meturụ ya aka n'oge a ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi.

²⁰ “The ọbụla o dinara n'elu ya n'oge a, maobu ihe ọ nokwasiri n'elu ya ga-aru aru.

²¹ Onye ọbụla meturụ ihe ndina ya aka, ga-asa uwe ya na ahụ ya. Ọ ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi.

²² Onye meturụ ihe o ji nodu ala aka ga-asa uwe ya na ahụ ya. Ọ ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi.

²³ Ọ burukwa na ọ bu ihe ndina ya, maobu ihe ozọ nke o ji nodu ala, onye ọbụla meturụ ya aka ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi.

²⁴ “Nwoke dinakwuru nwanyi obara si n'ahu ya na-aputa, ọ buru na obara ahụ emetu ya, ọ ga-abu onye ruru aru abali asaa. Ihe ndina ọbụla o dinara n'elu ya ga-abu ihe ruru aru.

²⁵ “Ọ buru na obara si nwanyi n'ahu na-aputa agafee oge o kwesiri ikwusi maobu na ọ putara n'oge ọ na-ekwesighi iputa, nwanyi ahụ ga-anogide buru onye ruru aru ogologo ubochi ndi ahụ niile obara ahụ si ya n'ahu na-aputa.

²⁶ Ihe ọbụla o dinara n'elu ya mgbe ọbara si ya n'ahụ na-apụta, ma ọbụ ihe ọbụla ọ nọdurụ ala n'elu ya, ga-abụ ihe ruru arụ, dika mgbe ọbara nke oge a kara aka.

²⁷ Onye ọbụla meturu ihe ndina ya ma ọbụ ihe ọ nọdurụ ala n'elu ya aka, ga-arụ arụ ruo uhuruchi. Ọ ga-asakwa uwe ya na ahụ ya mmiri.

²⁸ “ Mgbe ọbara ahụ kwusiri, ọ ga-agụ ụbọchị asaa site n'oge ọ kwusiri. Mgbe abali asaa ahụ zuru, ọ ga-abụ onye di ọcha.

²⁹ N'ụbọchị nke asato, ọ ga-ewere nduru abụọ ma ọbụ ụmụ kpalakwukwu abụọ, nye onye nchụaja n'onụ ụzọ ụlọ nzute.

³⁰ Onye nchụaja ahụ ga-eji otu chọrọ ya aja mmehie, werekwa nke ọzọ chọrọ ya aja nsure ọkụ. N'uzọ di otu a, ọ ga-ekpuchiri ya mmehie ya n'ihu ONYENWE ANYI, n'ihu adighi ọcha nke ihe ọsụsọ ya.

³¹ “ ‘Unu ga-ekewapụ ụmụ Izrel site n'ihe ndi ahụ na-emeru ha, ka ha ghara inwụ n'onodu adighi ọcha ha n'ihu imeru ụlọ nzute m, nke di n'etiti ha.’ ”

³² Ndi a bu usoro iwu gbasara ndi ikom ihe si n'ahụ ha na-asoputa, na ndi ikom ruru aru n'ihu mkpuru nwa si ha n'ahụ puo.

³³ Ọ bukwa iwu diri nwanyi ọbara si n'ahụ ya puo n'oge a kara aka, na nwoke ma ọbụ nwanyi ọbụla ihe si n'ahụ ya na-asoputa, na nke diri nwoke ọbụla ya na nwanyi ga-edinako n'oge nwanyi ahụ bu onye ruru aru.

16

Ubochi mkpuchi mmehie

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu mgbe ụmụ ndi ikom Eron abuo ndi ahụ biara n'ihu ONYENWE ANYI nwusiri.

² ONYENWE ANYI siri Mosis, “Gwa nwanne gi nwoke Eron si ya ka ọ ghara ibata mgbe ọbụla ọ choro, n'ime Ebe ahụ Kachasi Nso nke di n'azu akwa mgbochi, nke di n'ihu ebe mkpuchi mmehie di n'elu igbe ogbugba ndu ahụ, ma ọ bughị ya ọ ga-anwu. N'ihu na aga m aputa ihè n'ime igwe ojii di n'elu ebe mkpuchi ahụ.

³ “Otu a ka Eron ga-esi na-abata n'Ebe ahụ Kachasi Nso. Ọ ga-eweta nwa oke ehi n'ihu aja mmehie, na ebule ọ ga-eji chuo aja nsure oku,

⁴ Ọ ga-eyikwasị onwe ya uwe mwuda ọcha,* ya na uwe ime ahụ di ọcha. Ọ ga-eke gburugburu ukwu ya ihe ike n'ukwu akwa ọcha, keekwa akwa ọcha n'isi ya. Ndi a bu uwe di nso, n'ihu ya, ọ ga-ebu uzọ saa ahụ tupu ọ na-eyi ha.

⁵ Ọ ga-esi n'aka ogbako ụmụ Izrel nata mkpi abuo n'ihu aja mmehie, na otu ebule n'ihu aja nsure oku.

⁶ “Eron ga-eweta oke ehi nke ya, maka aja mmehie iji kpuchie mmehie nke ya na nke ezinaulo ya.

⁷ Emesia, ọ ga-ewere mkpi abuo ndi ahụ chee ha n'ihu ONYENWE ANYI n'onu uzọ ulọ nzute ahụ.

⁸ Ọ ga-eke nza n'isi mkpi abuo ahụ, ichoputa nke diri ONYENWE ANYI nke ozọ aburu nke ọ ga-ahapu.

⁹ Mkpi ahụ nza mara ga-abu nke ONYENWE ANYI, ya ka Eron ga-egbu dika aja mmehie.

¹⁰ Ma mkpi ahụ nke nza mara dika ewu na-ewere onodu iburu mmehie ka a ga-eche na ndu n'ihu ONYENWE ANYI, n'ihu iji ya mee mmemme mkpuchi mmehie, a ga-ahapu ya ka o buru mmehie niile kpafuo n'ozara.

* **16:4** Ndi nchujaja na-eyipu uwe ije ozi ha, hapu ya n'ime ulonso ukwu Onyenwe anyi, mgbe ha jesiri ozi. Izk 44:17-19

11 “Eron ga-eweta oke ehi maka aja mmehie nke ya onwe ya, iji kpuchie mmehie ya na nke ezinaulo ya. O ga-egbu oke ehi ahụ maka aja mmehie nke ya onwe ya.

12 O ga-esite n’ebe ichu aja di n’ihu ONYENWE ANYI were ihe igu oku juputara n’icheku oku. O ga-ewerekwa uda na-esi isi utu ruru mkpoju aka abuo, were ha bata n’ime akuku nke ozo nke akwa mgbochi ahụ.

13 N’ebe ahụ o ga-awanye uda ndi ahụ na-esi isi utu n’elu icheku oku ahụ n’ihu ONYENWE ANYI, ka anwuru oku nke uda ndi a kpuchie ebe mkpuchi mmehie ahụ di n’elu Ihe Ama ahụ ka o ghara inwu.

14 O ga-ewebatakwa ufodu obara oke ehi ahụ, jiri mkpisiaka ya fesa ya n’ihu ebe mkpuchi mmehie ahụ, n’akuku owuwa anyanwu, fesakwa ya ugboro asaa n’ihu ebe mkpuchi mmehie ahụ.

15 “Emesia, o ga-esi n’ebe ahụ puo gaa gbuo mkpi aja mmehie umu Izrel, werekwa obara ya bata n’azu akwa mgbochi fesa ya n’elu ebe mkpuchi mmehie ahụ, na n’ihu ya, dika o jiri obara nwa oke ehi ahụ mee.

16 N’uzo di otu a, o ga-ekpuchiri Ebe ahụ Kachasi Nso mmehie ya, n’ihi mmehie na nnupu isi umu Izrel, ihe obula mmehie ndi ahụ bu. O ga-achukwa udi aja a n’ihi ulo nzute ahụ, n’ihi na o di n’etiti ebe obibi ruru aru nke umu Izrel.

17 O nweghi onye obula ozo ga-anu n’ime ulo nzute ahụ, site n’oge Eron banyere n’Ebe ahụ Kachasi Nso ichu aja mkpuchi mmehie tutu ruo mgbe o putara, mgbe o chuchara aja mkpuchi mmehie maka onwe ya na ezinaulo ya, na maka umu Izrel niile.

18 “Mgbe o si n’ebe ahụ puta, gaa n’ebe ichu aja di n’ihu ONYENWE ANYI kpuchiere ya mmehie ya. O ga-ewere ufodu obara nwa oke ehi ahụ na nke mkpi ahụ tee ya na mpi niile di n’ebe ichu aja ahụ.

19 O ga-eji mkpisiaka ya fesa ufodu obara ahụ n’elu ebe ichu aja ahụ ugboro asaa iji hichapu adighi ocha ya n’ihi iru aru umu Izrel, na ido ya nsu.

20 “Mgbe Eron chuchara aja mkpuchi mmehie maka Ebe ahụ Kachasi Nso, ulo nzute, nakwa ebe ichu aja, o ga-akpabata mkpi ahụ e debere ndu.

21 O ga-ebikwasị aka ya abuo n’isi ya, kwuputa ajo omume na nnupu isi umu Izrel niile, mmehie ha niile, bokwasị ha mkpi ahụ n’isi. O ga-ezipu mkpi ahụ puo n’ime ozara site n’aka onye ahụ a hoputara ime nke a.

22 N’uzo di otu a, mkpi ahụ ga-eburu mmehie ndi ahụ niile baa n’ebe mmadu obula na-ebighi. Nwoke ahụ ga-ahapukwa ya n’ozara.

23 “Mgbe ahụ, Eron ga-aba n’ime ulo nzute ahụ,† yipu uwe akwa ocha ndi nchujaja ahụ niile o yi n’ahụ ya tupu o banye n’Ebe ahụ Kachasi Nso. O ga-awusa ha n’ebe ahụ.

24 O ga-eji mmiri saa ahụ ya n’akuku ebe nsu ahụ, yirikwa uwe efu ya. Mgbe ahụ, o ga-aputa bia chuo aja nsure oku nke onwe ya, na aja nsure oku nke ndi ahụ, maka ikpuchiri onwe ya, na ikpuchikwara ndi ahụ mmehie ha.

25 O ga-akpokwa abuba anu e ji chuo aja mmehie ahụ oku n’elu ebe ichu aja.

26 “Mgbe nwoke ahụ kpugara mkpi ahụ n’ozara hapu ya, lotara, o ga-asa ahụ ya na uwe ya tupu o laghachi n’ime obodo.

27 Oke ehi nakwa mkpi maka ichu aja mmehie ahụ, bu nke ewebatara obara ha n’ime Ebe ahụ Kachasi Nso, maka ikpuchi mmehie, ka aghaghi

† 16:23 Izk 42:14

ibupụ n'azụ ọmụma ụlọ ikwu; a ga-akpọ akpukpọ ha, anụ ahụ ha na mgbiri afọ ha niile ọkụ.

²⁸ Onye ga-akpọ ha ọkụ ga-asa uwe ya, saakwa ahụ ya tupu ọ laghachi n'ime obodo.

²⁹ “Nke a ga-aburū unu ụkpurū ebighi ebi. N'afọ ọbụla, unu ga-ebu ọnụ, hapụ iri ọrụ ọbụla, n'ubochi iri nke ọnwaa asaa. Iwu a diri nwa afọ ala maobu onye ọbia bi n'etiti unu.‡

³⁰ N'ihu na n'ubochi a ka a na-ekpuchi unu mmehie unu, ime ka unu diri ọcha. Mgbe ahụ, unu ga-abu ndi di ọcha site na mmehie unu niile n'ihu ONYENWE ANYI.

³¹ Ọ bu ubochi izuike nye unu, burukwa ubochi unu ga-ebu ọnụ. Iwu a enweghi mgbanwe!

³² Onye nchujaja e tere mmanu, nke e doro nsọ dika onye nchujaja inochi nna ya, ga-achụ aja mkpuchi mmehie ndi a, yirikwa akwa ọcha ahụ, bu uwe nsọ ahụ.

³³ Ọ ga-ekpuchi Ebe ahụ Kachasi Nso na ụlọ nzute, ebe ichu aja na ndi nchujaja, na mkpokota ndi obodo niile mmehie ha.

³⁴ “Nke a ga-abu iwu ebighi ebi nye unu. Otu ugboro n'otu afọ ka a ga-ekpuchi mmehie maka mmehie ndi Izrel niile.”

E mezuru ihe ndi a niile dika ONYENWE ANYI si nye ya Mosis n'iwu.

17

Iwu banyere iri obara

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

² “Gwa Eron, na umu ya ndi ikom, na umu Izrel niile okwu si ha, ‘The ndi a ka ONYENWE ANYI nyere n'iwu.

³ Onye obula bu onye ulọ Izrel gbuo ehi, maobu nwa aturu, maobu ewu n'ogige ebe obibi,* maobu n'azu ebe obibi,

⁴ ma o wetaghi ya n'onu uzọ ulọ nzute iche ya dika onyinye n'ihu ONYENWE ANYI, n'ihu ulonsọ ONYENWE ANYI, a ga-agu onye ahụ dika onye ikpe iwufu obara mara. Ọ wufuola obara, n'ihu ya, a ga-esite n'etiti ndi ya kewapu ya.

⁵ Ihe e ji nye iwu a bu ka umu Izrel wetara ONYENWE ANYI aja niile ha na-achụ ugbo a na mbara ezi obula. Ha kwesiri iwetara ya ONYENWE ANYI site n'aka onye nchujaja n'onu uzọ ulọ nzute, ka o jiri ya churo ha aja udo.

⁶ N'uzo di otu a, onye nchujaja ga-efesa obara ahụ n'ebe ichu aja di n'onu uzọ ulọ nzute, kpoakwa abuba ya oku, ka o buru aja nsure oku nke isisi ya di ONYENWE ANYI ezi utọ.

⁷ O kwesikwaghi ka ndi Izrel chuo aja ha ozọ na mbara ezi nye arusi ewu ndi ha na-akpo isiala nye. Iwu a ga-adigide nye ha na umu ha niile, site n'ogbo ruo n'ogbo.’

⁸ “Gwa ha, ‘Onye Izrel obula, maobu onye obia bi n'etiti unu, nke ga-achụ aja nsure oku maobu aja ozọ,

⁹ ma o webataghi ya n'onu uzọ ulọ nzute, ebe a ga-achuru ya ONYENWE ANYI, ka a ga-ewezuga site n'etiti ndi ya.

¹⁰ “ ‘Onye Izrel obula maobu onye obia bi n'etiti ha, nke riri obara obula ka m ga-eche ihu m megide. A ga-ewezuga ya site n'etiti ndi m.

‡ 16:29 Lev 23:27,32; Onu 29:7 * 17:3 Ya bu omuma ulọ ikwu

11 N'ihị na ndụ ihe nwere ndụ dị n'ọbara ya, ọ bụ n'ihị nke a ka m ji nye iwu na a ga-awụsa ọbara niile n'elu ebe ichụ aja, maka iji ya kpuchie mmehie unu. Ọ bụ ọbara na-ekpuchi mmehie maka ndụ mmadụ.†

12 N'ihị nke a, a siri ndị Izrel, "Ọ dighị onye ọbụla n'etiti unu, ma ọbụ onye ọbịa ọbụla nke bi n'etiti unu ga-eri ọbara."

13 " 'Onye Izrel ọbụla, na onye ọbịa ọbụla binyere unu nke gara ichụ nta, gbuo anụ ma ọbụ nnunụ ọbụla a na-eri eri, ga-awụfu ọbara ya were aja kpuchie ya.

14 N'ihị na ndụ ihe niile nwere ndụ dị n'ọbara. Ọ bụ ya mere m ji nye umụ Izrel iwu si unu erila ọbara anumanụ ọbụla, n'ihị na ndụ ihe niile nwere ndụ dị n'ọbara ya. N'ihị ya onye ọbụla riri ọbara, a ga-ekewapụ ya site n'etiti ndị m.

15 " 'Mmadụ ọbụla, ma ọbụ nwa afọ ma ọ bukwanụ onye ọbịa, nke riri anụ nwurụ n'onwe ya, ma ọbụ nke anụ ọhịa dogburu,‡ ga-eji mmiri saa uwe ya na ahụ ya, ọ ga-abukwa onye ruru arụ ruo uhuruchi tupu ọ di ọcha ọzọ.

16 Ma ọ buru na ọ saghi uwe ya na ahụ ya, ikpe omuma di ya n'isi.' "

18

Iwu banyere mmekọ di iche iche

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

2 "Gwa umụ Izrel okwu ndi a si ha, 'Mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu.

3 Ya mere, ọ bụ ezie na unu ebiela n'etiti ndi Ijipt, ma unu ekwesighi ibi ndu unu dika ha si ebi. Unu ekwesikwaghi ibi ndu dika ndi Kenan ebe m na-akpobata unu. Unu agbasola omenaala ha.

4 Unu ga-edebe iwu m niile, gbasookwa ukpuru m niile n'ihị na abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu.

5 Debenụ iwu m na ukpuru m, n'ihị na onye na-edebe ha ga-adị ndụ* site na ha. Abụ m ONYENWE ANYI.

6 " 'Onye ọbụla ya na mmadụ bu nwanne e jekwurukwala ya ka ha nwe mmekọ edina, i ji kpughee otọ ya. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

7 " 'I gaghị eleda nna gi anya site na i jekwuru nne gi ka gi na ya nwe mmekọ edina. Nne gi ka ọ bu; gi na ya agaghị enwe ụdi mmekọ di otu a.

8 " 'I gaghị e jekwuru nwunye nna gi ka gi na ya nwe mmekọ edina. Nke a bu ileda nna gi anya.

9 " 'I gaghị e jekwuru nwanne gi nwanyi ka gi na ya nwe mmekọ edina, ma ọbụ nwa nwanyi nke a muru nna gi, ma ọbụ nwa nwanyi nke nne gi muru, ma a muru ya n'ulo ma a muru n'ama.

10 " 'I gaghị e jekwuru nwa nwanyi nke nwa gi nwoke muru, ma ọbụ nwa nwanyi nke nwa gi nwanyi muru i nwe mmekọ edina; n'ihị na nke a ga-eweta nleda anya nye gi.

11 " 'I gaghị e jekwuru nwa nwanyi nwunye nna gi muru, ka gi na ya nwe mmekọ edina, n'ihị na ọ bu nwa nna gi muru; nwanne gi nwanyi ka ọ bu.

12 " 'I gaghị e jekwuru nwanne nwanyi nna gi ka gi na ya nwe mmekọ edina, n'ihị na ọbara jikoro ya na nna gi, ha bu otu ahụ.

13 " 'I gaghị e jekwuru nwanne nne gi nke nwanyi, ka gi na ya nwe mmekọ edina, n'ihị na ọbara jikoro ya na nne gi, ha bu otu ahụ.

† 17:11 Hib 9:22 ‡ 17:15 Opu 22:31 * 18:5 Izk 20:11; Rom 10:5

14 “ Ị gaghị eleda nwanne nna gị nke nwoke anya, site n’ijekwuru nwunye ya, ka gị na ya nwe mmekọ edina. N’ihi na nwunye nwanna gị ka ọ bụ.

15 “ Ị gaghị e jekwuru nwunye nwa gị nwoke ka gị na ya nwe mmekọ edina; nwunye nwa gị nwoke ka ọ bụ; gị na ya agaghị enwe mmekọrịta ọbụla gosiri mkpughe ọtọ ya.

16 “ Ị gaghị e jekwuru nwunye nwanne gị nwoke ka gị na ya nwe mmekọ edina, n’ihi na nke a bụ omume nleda anya nye nwanne gị nwoke.

17 “ Ị gaghị e jekwuru nwanyị na nwa ya nwanyị ka gị na ha nwe mmekọ edina. Ị gaghị akporọ nwa nwanyị nwa ya nwoke, maọbụ nwa nwanyị nke nwa ya nwanyị muru dinaa ya; n’ihi na otu ọbara ka ha bụ. Ihe di otu a bụ aru.

18 “ Ị gaghị alu nwanne nwanyị nwunye gị, dika nwunye ọzọ gị, n’ihi ikpagbu ya, gị na ya a na-enwe mmekọrịta edina, i na-ekpughe ọtọ nwunye gị mgbe ọ ka di ndu.

19 “ E jekwurukwala nwanyị ka gị na ya nwe mmekọ edina, mgbe ọ nọ n’onodu adighi ọcha nke (iso uba) nsọ nwanyị ya n’oge a kara aka.

20 “ A kporokwala nwunye onye agbataobi gị idina ya, si otu a meruo onwe gị n’ihi mmekọ di otu a.[†]

21 “ Ị gaghị enye nwa gị ka e jiri ya churo Molek aja.[‡] N’ihi na i kwesighi imeru aha Chineke gị. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

22 “ Gị na nwoke edinala, dika nwanyị na nwoke si edina. Ihe akporo asi ka ọ bụ.

23 “ Gị na anumanu obula edinakwala, site otu a meruo onwe gị. Nwanyị agakwaghị ewere onwe ya nye ka ya na oke anumanu nwee mmekọrịta, aru a na-adighi eme eme ka ọ bụ.

24 “ Unu emerukwala onwe unu site na-ime ihe ndi a, n’ihi na ihe ndi a bu ihe mba ndi ahụ na-eme. O bukwa n’ihi ya ka m ga-eji chupu ha site n’ala ahụ m ga-enye unu.

25 O buladi ala ahụ niile ghorọ ihe ruru aru site n’omume ndi a. O bu nke a mere m ji ata ndi bi n’ime ya ahuhu n’ihi mmehie ha. Ala ahụ meghere onu ya gboputa ndi bi n’ime ya.

26 Unu ga-edebe iwu m na ukuru m ndi a niile. Unu emekwala ihe aru ndi a, ma ndi amuru n’ala ma ndi obia niile bi n’etiti unu.

27 Ala m na-aga inye unu ruru aru n’ihi na ndi bi n’ime ya na-eme omume ndi a ruru aru.

28 Unu emekwala ihe aru ndi a, n’ihi na o buru na unu emee ha, o ga-emeghe onu ya gboputa unu, dika o si mee mba niile bu ndi buru unu uzọ biri n’ime ya.

29 “ Onye obula n’etiti unu mere ihe aru ndi a, ka a ga-ekewapu site n’etiti ndi ya.

30 N’ihi ya, lezienu anya ka unu debe iwu m, ka unu ghara ime ihe aru ndi a, nke ndi buru unu uzọ biri n’ala ahụ mere. Ka unu gharakwa imeru onwe unu site n’omume aru ndi a. Abu m ONYENWE ANYI Chineke unu.’ ”

19

Iwu ndi ozo

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

2 “Gwa ogbakọ umu Izrel niile okwu si ha: ‘Dinu nsọ, n’ihi na mu onwe m bu ONYENWE ANYI bu Chineke unu, di nsọ.

[†] 18:20 Opu 20:14; Mat 5:27-28; 1Kọ 6:9; Hib 13:4 [‡] 18:21 Lev 20:2-5

3 “ ‘Onye ọbụla n’ime unu aghaghi ịsọpuru nne na nna ya, debekwa iwu m nyere maka ụbọchi izuike, n’ihi na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI Chineke unu.

4 “ ‘Unu akpọla isiala nye arusi, unu emekwarala onwe unu chi ndi e ji ọla kpọ. Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI Chineke unu.

5 “ ‘Mgbe unu ga-achuru ONYENWE ANYI aja udo, soronu ukpuru m nyere unu chuo ya, ka m nabata ya.

6 Unu ga-eri ya n’ubochi ahụ unu churu ya, maobu n’ubochi nke na-eso ubochi ahụ. Nke ọbụla foduru ruo ubochi nke ato ka unu ga-esure oku.

7 O buru na unu erie ya n’ubochi nke ato ihe aru ka o bu. A gaghi anabata aja ọbụla unu ga-eri n’ubochi nke ato.

8 Ikpe ga-ama onye ga-eri ya n’ubochi nke ato n’ihi na o meela ka ihe nso ONYENWE ANYI buru ihe aru. A ga-ekewapu onye ahụ site n’etiti ndi ya.

9 “ ‘Mgbe unu na-ewe ihe ubi, unu ewechala ihe niile di n’akuku ubi niile, maobu chikotachaa irighiri ihe ubi niile foduru n’ala.

10 A ghorochakwala mkpuru vaini niile miri n’elu vaini gi, maobu chikoro mkpuru ndi dara n’ala. Hapuru ha umu ogbenye na ndi obia, n’ihi na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI Chineke unu.

11 “ ‘Unu ezula ohi.

“ ‘Unu aghala ugha.

“ ‘Unu aghogbula ibe unu.

12 “ ‘Unu anula iyi ugha, si otu a weta nkocha nye aha ONYENWE ANYI Chineke unu. Abu m ONYENWE ANYI.

13 “ ‘Unu ejila ike punara onye agbataobi unu ihe ya, maobu zuru ihe o nwere n’ohi.

“ ‘Kwunu onye ọbụla unu goro oru ugwo oru ya osiso. Unu echela ka chi boo tupu unu akwu ya ugwo ya.

14 “ ‘Akochala onye nti chiri, edochikwarala onye isi ihe n’uzo. Tuo egwu Chineke. Abu m ONYENWE ANYI.

15 “ ‘Unu ekpela ikpe na-ezighi ezi, unu elela mmadu anya n’ihu mgbe unu na-ekpe ikpe, ma onye unu na-ekpe ikpe o bu ogaranya maobu ogbenye. Kama kpeenu ikpe kwu oto.

16 “ ‘Unu ejegarila na-agbasa okwu nkwojo n’etiti ndi mmadu.

“ ‘Emela ihe ọbụla ga-ebutere onye agbataobi gi onwu. Abu m ONYENWE ANYI.

17 “ ‘Akpola nwanne gi asi n’ime obi gi. Tuo onye agbataobi gi mmehie ya n’ihu ya, ka i ghara iketa oke n’ikpe omuma diri ya.

18 “ ‘Abola obo, ebukwala iro n’obi megide onye ọbụla n’etiti ndi gi. Kama hu onye agbataobi gi n’anya dika i si hu onwe gi n’anya. Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI unu.

19 “ ‘Unu ga-edebe iwu m niile.

“ ‘Unu ejila otu udi anu ulo unu na-agba udi anu ulo ozo di iche.

“ ‘Akula udi mkpuru abuo n’ubi.

“ ‘Eyila uwe e ji uzo ihe abuo, dika aji anu na ogho du.

20 “ ‘O buru na nwoke ọbụla akporo nwaagboghọ bu ohu nwanyi nke a na-agbaputabeghi, maobu nke na-enwerebeghi onwe ya, nke nwoke ozo choro ilu, mee ka ha abuo dinako, a ga-ekpe ha abuo ikpe n’uloikpe, ma a gaghi egbu ha, n’ihi na nwanyi ahụ abughi onye nwe onwe ya.

21 Ma nwoke ahụ ga-eweta aja ikpe omuma nye ONYENWE ANYI n’onu uzo ulo nzute. O ga-abukwa ebule ka o ga-eji chuo aja ahụ.

22 Onye nchụaja ga-eji ebule aja ikpe omuma ahụ chụọrọ nwoke ahụ aja mkpuchi mmehie ya n'ihu ONYENWE ANYỊ, n'ihu mmehie o mere. A ga-agbaghakwara ya mmehie ya.

23 “Mgbe unu batara n'ala ahụ kọọ mkpuru osisi dị iche iche, unu erila mkpuru osisi ahụ miri n'afọ nke mbụ, ọ bụ ihe ruru aru. Ruo n'afọ nke ato, ha bụ ihe ruru aru. Unu agaghị eri ha.

24 N'afọ nke anọ, mkpuru nke osisi ndi ahụ niile ga-amị di nsọ. Unu ga-eji ya nye ONYENWE ANYỊ onyinye otuto.

25 Site n'afọ nke ise, mkpuru ọbula ga-abu nke unu. N'uzo di otu a ihe ha ga-amiputa ga-adị ukwu. Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu.

26 “Unu erila anu ọbula ọbara di n'ime ya.

“Unu agbala afa maobu juta mmuo ase.

27 “Unu akpuchala agiri isi di gburugburu akuku isi unu, maobu chabie onu onu afonu unu.

28 “Unu akala ihe ọbula n'ahu unu, n'ihu onye nwuru anwu maobu jiri mma oku dee ihe n'ahu unu. Abu m ONYENWE ANYỊ.

29 “Emerula nwa gi nwanyi site n'ikwagide ya ka o buru akwuna, ka ala unu ghara ijuputa n'igba akwuna na ihe ojoo di iche iche.

30 “Debenu iwu niile m nyere maka ubochi izuika m. Sopuskwaranu ebe nsọ m. Abu m ONYENWE ANYỊ.

31 “Unu ejekwurula ndi na-aju mmuo ojoo ase maobu chogaa ndi dibia afa, n'ihu na unu ga-emeru onwe site na ha. Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu.

32 “Bilienu oto n'ihu okenye, sopusunu ndi okenye, ma tunu egwu Chineke unu. Abu m ONYENWE ANYỊ.

33 “Mgbe onye obia soro unu biri n'ala unu, unu emejola ya.

34 Mesonu onye obia bi n'etiti unu mmeso dika o bu otu n'ime ndi amuru n'ala. Hunu ha n'anya dika unu si hu onwe unu, n'ihu na o nwere oge unu bu obia n'ala Ijpt. Abu m ONYENWE ANYỊ Chineke unu.

35 “Unu ejila ihe otutu aghughu mgbe unu na-atu ihe di ogologo, maobu ihe di aru, maobu ihe di ukwu,

36 Jirinu ezi ihe otutu tuu ogologo, maobu ihe di aru, maobu ihe di ukwu. Abu m ONYENWE ANYỊ Chineke unu, onye si n'ala Ijpt kpoputa unu.

37 “Debenu ukpuru m niile, na iwu m niile, gbasoonu ha. Abu m ONYENWE ANYỊ.”

20

Ahuhu n'ihu mmehie

1 ONYENWE ANYỊ siri Mosis,

2 “Gwa umu Izrel, Onye Izrel obula maobu onye obia obula bi n'etiti unu, nke weere nwa ya nye maka ichuru Molek aja, aghaghị ime ka o nwuo. Ndi mmadu ga-ewere nkume tugbuo ya.

3 Mụ onwe m ga-emegide onye ahụ, bipu ya site n'etiti ndi ya, n'ihu na o meruola ebe nsọ m, mee ka aha m gharakwa idi nsọ, site n'iji umu ya churo Molek aja.

4 O buru na ndi obodo elezie anya mee omume dika a ga-asị na ha amaghị ihe onye ahụ mere, hapukwa igbu ya, mgbe o were otu n'ime umu ya nye Molek,

5 mụ onwe m ga-emegide onye ahụ na ezinaulo ya bipu ha site n'etiti ndi ya. Otu a kwa ka m ga-eme ya na ndi niile so ya meruo onwe ha site n'ife arusi Molek.

6 “ ‘Aga m edo ihu m megide onye ọbụla gara juo ase site n’aka mmuo ojuo, maobu onye gara na dibia afa gbaa afa, site n’iso ha kwaa iko. Aga m ekwapu onye ahụ site n’etiti ndi ya.

7 “ ‘Doonu onwe unu nsọ, ma dikwanu nsọ n’ihi na abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu.

8 Debenu ukpuru m niile, ma gbasoonu ha n’ihi na abụ m ONYENWE ANYI onye na-edo unu nsọ.

9 “ ‘Onye obula kochara nne ya maobu nna ya ka a ga-egbu n’ihi na o kochara nne na nna ya. Obara onye di otu a ga-adikwa ya n’isi.

10 “ ‘O buru na nwoke obula edinakwuru nwunye nwoke ozo, ya bu nwunye onye agbataobi ya, nwoke ahụ na nwanyi kwara iko ka a ga-egbu.

11 “ ‘Nwoke obula ya na nwunye nna ya dinakoro nwe mmeko, emeruala nna ya. A ga-egbu nwoke ahụ na nwanyi ahụ. Obara ha ga-adi ha n’isi.

12 “ ‘O buru na nwoke obula edinakwuru nwunye nwa ya, wetara onwe ha ikpe omuma, a ga-egbu ha abuo n’ihi na o bu aru ka ha mere.

13 “ ‘O buru nwoke na nwoke ibe ya edinakoro nwee udi mmeko edina nwoke na nwanyi, a ga-egbu ha abuo n’ihi na ihe ha mere bu ihe ruru aru. Obara ha ga-adi ha n’isi.

14 “ ‘O buru na nwoke aluo nwanyi na nne muru ya, ajo ihe ka o bu. Nwoke ahụ na ndi inyom ndi ahụ ka a ga-akpo oku, ka ihe ojuo di otu a hapu idi n’etiti unu.

15 “ ‘O buru na nwoke na anumanu enwe mmekorita, a ga-egbu nwoke ahụ gbukwaa anumanu ahụ.

16 “ ‘O buru na nwanyi obula abiaruo anumanu obula nso dinakwuru ya inwe mmeko, a ga-egbu nwanyi ahụ na anumanu ahụ, n’ihi na ha kwesiri onwu. Obara ha ga-adi ha n’isi.

17 “ ‘Nwoke obula ya na nwanne ya nwanyi nwere mmeko edina, maobu nwa afọ nne ya maobu nwa nwunye nna ya, a ga-ekpochapu ha site n’ihu oha mmadu n’ihi na o bu ihe ihere di ukwu ka ha mere. O meruala nwanne ya, n’ihi ya ikpe omuma di ya n’isi.

18 “ ‘Nwoke obula nke ya na nwanyi no na nsọ nwanyi ya dinakoro nwee mmeko ekpugheela adighi ocha nwanyi ahụ. Nwanyi ahụ n’onwe ya ekpugheekwala adighi ocha nke ya. A ga-ebipu ha abuo site n’etiti ndi ha.

19 “ ‘I gaghi enwe mmeko edina n’etiti gi na nwanne nwanyi nne gi maobu nwanne nwanyi nna gi, n’ihi na nke a bu ihe nleda anya nye onye obara jikoro gi na ya. Ikpe omuma ga-adiri unu abuo.

20 “ ‘O buru na nwoke obula na nwunye nwanne nna ya edinaa, o bu omume ileda anya nye nwanne nna ya. Ha ga-ebu mmehie ha. Ha ganwu na-amutaghi nwa.

21 “ ‘O buru na nwoke aluo nwunye nwanne ya, o bu omume ruru aru, n’ihi na o bu ihe nleda anya nye nwanne ya. Ha ga-agba aka nwa.

22 “ ‘Debenu iwu ndi a na ukpuru ndi a, ma gbasoonu ha ka ala ahụ m na-eduba unu n’ime ya hapu imeghe onu ya gbupu unu.

23 Unu agbasola omenaala ndi mba niile a m na-achupu site n’ala m na-enye unu, n’ihi na ha na-eme ihe ndi a niile m nyere unu n’iwu emela. O bu nke a mere ihe banyere ha ji so m oyi.

24 Ma agwala m unu si, “Unu ga-eketa ala ha. Aga m enye ya unu ka o buru ihe nketa unu. Ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya.” Abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu onye kewaputara unu doo unu iche site na mba ndi ozo niile.

25 “ ‘Unu aghaghị ikpa oke n’etiti anumanu ndi di ocha iri eri, na anumanu ndi na-adighi ocha, na n’etiti anu ufe di ocha iri eri na ndi ruru aru.* Unu emerula onwe unu site n’iri anumanu maobu anu ufe, maobu ihe ozọ na-akpughari n’ala, ndi ahụ m kewapuru iche dika ihe ruru aru.

26 Unu ga-adi nsọ nye m, n’ihi na mu, bu ONYENWE ANYI, di nsọ. Ekewaputala m unu, doo unu iche, site n’etiti ndi mba ozọ niile, ka unu buru nke m.

27 “ ‘A ga-eji nkume tugbuo nwoke maobu nwanyi obula nke na-aju mmuo ojoo ase, maobu dibia afa no n’etiti unu ka o nwuo. Obara ha ga-adikwa ha n’isi.’”

21

Iwu nke ndi nchujaja

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis si, “Gwa ndi nchujaja, umu ndi ikom Eron okwu si ha, ‘Onye nchujaja ekwesighi imeru onwe ya mgbe mmadu nwuru n’etiti umunna ya.

2 Kariakwa ma onye ahụ bu onye di ya nnoo nso, dika nne ya, maobu nna ya, maobu nwa ya nwoke, maobu nwa ya nwanyi, maobu nwanne ya nwoke,

3 maobu nwanne ya nwanyi na-alubeghi di, onye o na-elekota n’ihi na o nweghi di. N’ihi ya, o nwere ike meruo onwe ya.

4 Ma o gakwaghi eme onwe ya ka o ghara idi ocha n’etiti ndi ogo ya, ma site otu a meruo onwe ya.

5 “ ‘Ndi nchujaja ekwesighi ikpucha isi ha, maobu kpuchapu akuku afunu ha, maobu kaa ihe obula n’akpukpo ahụ ha.*

6 Ha ga-abu ndi di nsọ nye Chineke ha, ndi na-agaghi emekwa ka aha Chineke ha ghara idi nsọ. N’ihi na o bu ha na-eche n’ihu ONYENWE ANYI onyinye aja nsure oku, bu nri Chineke ha. N’ihi ya, ha aghaghi idi nsọ.

7 “ ‘Onye nchujaja agaghi alu nwanyi e meruru site n’igba akwuna, maobu nwanyi luturu di nke kewapuru onwe ya site n’ahu di ya, n’ihi na ndi nchujaja bu ndi di nsọ nye Chineke ha.

8 Guo ha dika ndi di nsọ n’ihi na o bu ha na-eche nri Chineke n’ihu ya. Guo ha dika ndi di nsọ n’ihi na mu onwe m bu ONYENWE ANYI di nsọ, mu onwe m na-eme ka unu di nsọ.

9 “ ‘O buru na nwa nwanyi onye nchujaja emeruo onwe ya site n’igho onye akwuna, o sitela na ndu ojoo di otu a wetara nna ya ihe ihere. A ga-akpo ya oku.

10 “ ‘Onyeisi nchujaja, onye ahụ sitere n’etiti umunna ya, onye awusara mmanu nsọ n’isi ya, onye ahoro doo nsọ iyiri uwe onye nchujaja ahụ, agaghi ahapu agiri isi ya ka o kpasasia, maobu dowaa uwe ya.

11 O gaghi abanye ebe ozu di. O gaghi emeruo onwe ya, o buladi ma ozu ahụ o bu nke nne ya maobu nke nna ya.

12 O gaghi esi n’ebe nsọ Chineke ya puo, maobu mee ya ka o ghara idi nsọ, n’ihi na e doola ya nsọ site na ite ya mmanu nsọ nke Chineke ya. Abu m ONYENWE ANYI.

13 “ ‘Nwanyi onyeisi nchujaja ga-alu ga-abu nwanyi na-amaghi nwoke.

14 O gaghi alu nwanyi di ya nwuru, maobu nwanyi ya na di ya na-ebikwaghi, maobu nwanyi akwuna. Nwanyi o ga-alu ga-abu naani nwanyi na-amaghi nwoke nke si n’etiti umunna ya,

* 20:25 Dit 14:3-21 * 21:5 Lev 19:28; Izk 44:20

15 ka ọ ghara ime ka ụmụ ya ghara idi nsọ n'etiti ụmunnna ya. Abu m ONYENWE ANYI onye na-edo ya nsọ.' ”

16 ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

17 “Gwa Eron, ‘N’ogbo niile nke na-abia, o nweghi onye obula n’ime umu umu gi nke akuku ahụ ya na-ezughị oke ga-abia nso iwetara Chineke ya ihe oriri.

18 O nweghi nwoke obula nwere orusi obula ga-abia nso, o nweghi nwoke kpuru isi, maobu onye ngwuro, maobu onye imi mpia, maobu onye ukwu maobu aka ya na-ezughị oke,†

19 maobu onye okpukpu ukwu ya maobu okpukpu aka ya gbajiri,

20 maobu onye mkpumpu azu di, maobu nwa akakpo, maobu onye na-adighi ahuzi uzọ, maobu onye agba na-ata, maobu onye akpukpa di n’ahụ, maobu onye mkpuru amu ya chipiara echipia.

21 O nweghi nwa nwa Eron onye nchujaja obula nwere orusi ga-abia iwetara ONYENWE ANYI aja onyinye site n’oku. Ebe ọ bu na o nwere orusi, ọ gaghị abia nso iwetara Chineke ya nri.

22 Ma o nwere ike iri nri ahụ dikarisiri nsọ nke sitere na nri Chineke ya, tinyekwara nri ahụ di nsọ.

23 Kama ọ gaghị abia nso akwa mgbochi ahụ maobu biaruo ebe ichu aja nso, n’ihi ezughị oke ya. Ka ọ ghara imeru ebe nsọ m, n’ihi na abu m ONYENWE ANYI onye na-edo ha nsọ.’ ”

24 Ya mere Mosis nyere Eron na umu ya ndi ikom na umu Izrel niile iwu ndi a.

22

Idi nsọ nke onyinye ochuchu aja

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

2 “Gwa Eron na umu ya ndi ikom ka ha jiri nsopuru nabata onyinye di nsọ nke umu Izrel na-edo nsọ nye m, ka ha ghara imeru aha nsọ m. Abu m ONYENWE ANYI.

3 “Gwa ha si, ‘N’ogbo unu niile na-abia, ọ buru na enwee onye obula n’agburu unu nke biara nso n’ihe ndi ahụ di nsọ umu Izrel na-edo nsọ nye ONYENWE ANYI, mgbe onye ahụ no onodu dika onye ruru aru, a ga-esi n’ihu m wezuga onye ahụ. Abu m ONYENWE ANYI.

4 “ ‘Onye obula bu nwa nwa Eron nke oria ekpenta na-aria, maobu nke ihe si n’ahụ ya na-asoputa agaghị eri aja di nsọ tutu ruo mgbe e mere ka ọ diri ocha. Ọ ga-abukwa onye ruru aru ma ọ buru na o metu ozu aka, maobu onye mkpuru nwa na-esite n’ahụ awusi,

5 maobu na o meturu anu na-akpughari akpughari n’ala aka, nke na-emeru ya, maobu na ọ meturu mmadu aka nke mere ka ọ buru onye ruru aru n’agbanyeghi ihe ọ bu na-emeru ya.

6 Onye ahụ meturu ihe ndi a aka ga-abu onye ruru aru ruo uhuruchi. Ọ gaghị eri ihe nsọ obula tutu ruo mgbe ọ sachara ahụ.

7 Mgbe anyanwu dara ka ọ ga-adi ocha, nweekwa ike iri ihe di nsọ, n’ihi na ọ bu nri ya.

8 Ọ gaghị eri anu nwuru anwu, maobu nke anu ozọ dogburu,* n’ihi na ihe ndi a ga-emeru ya. Abu m ONYENWE ANYI.

† 21:18 Ihe ndi a gunyere ma mmadu ma anumanu, dika e deputara ha site n’amaokwu iri na isii gbadaa. * 22:8 Opu 22:31

9 “ Ndi nchụaja kwesiri idebe ụkpuru m, ka ha ghara ibu ndi ikpe mara si otu a nwuo n’ihi na ha leliri ha anya. Abu m ONYENWE ANYI onye na-edo ha nso.

10 “ O nweghi onye obula na-esiteghi n’ezinaulo ndi nchụaja ga-eri aja nso ahụ. Onye bu obia na onye e goro oru no n’ulo onye nchụaja agaghi eri ya.

11 Otu o di, o buru na onye nchụaja weere ego nke aka ya gbata ohu, maobu na a muru ohu ahụ n’ulo ya, ohu ahụ nwere ike iri aja nso ahụ.

12 O buru na nwa nwanyi onye nchụaja aluo onye na-abughi onye nchụaja, o gaghi eri ihe obula site n’ime aja nso a.

13 Ma nwa nwanyi onye nchụaja nke di ya nwuru, maobu na ya na di ya ebikwaghi, o burukwa na o mutaghi nwa obula, o loghachi bia biri n’ulo nna ya dika o mere mgbe o bu agboghọ, o nwere ike iri nri di n’ulo nna ya. O dikwaghi onye na-ekwesighi iri ya,† nke ga-eri ya.

14 “ O buru na onye obula erie onyinye nso ahụ na-amaghi ama, o ga-eweghachiri onye nchụaja ihe niile o riri tukwasikwa ya otu uzo n’uzo ise ozo.

15 Ndi nchụaja ekwesighi imeru onyinye nso umu Izrel na-eche n’ihu ONYENWE ANYI,

16 site n’ikwenye ka ndi mmadu efu rie onyinye nso ahụ, si otu a wetara ndi riri ya ikpe omuma nke ya na nkweghachi so. Abu m ONYENWE ANYI onye na-edo ha nso.’”

Aja na-ezughị oke

17 ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

18 “Gwa Eron na umu ya ndi ikom na umu Izrel niile okwu si ha, ‘O buru na onye obula, onye Izrel maobu onye obia n’Izrel, eweta aja nsure oku nye ONYENWE ANYI imezu nkwa o kwere, maobu dika onyinye afo ofufu,

19 o ga-eweta otu oke nke na-enweghi nkwaru nke si n’igwe ehi, maobu aturu, maobu ewu, ka a nabata ya n’aha.

20 Ewebatala ihe obula nke nwere nkwaru, n’ihi na agaghi m anabata ya n’aha gi.

21 Mgbe onye obula wetara ehi maobu aturu maobu ewu site n’igwe anu, dika onyinye aja udo o na-enye ONYENWE ANYI maka imezu nkwa, maobu onyinye afo ofufu, o ga-abu nke na-enweghi orusi maobu ntupo obula tupu a nabata ya.

22 Anumanu obula kpuru isi, maobu nke meruru ahụ, maobu nke ukwu maobu aka gbajiri, maobu nke akpukpa di n’ahu ya, maobu ihe nwere ure, maobu nke onya di n’ahu, agaghi abu ihe onyinye nye ONYENWE ANYI. Unu atukwasikwala ha n’ebe ichu aja dika onyinye nye ONYENWE ANYI.

23 Unu nwere ike jiri ehi maobu aturu‡ nke akuku ahụ ya tara ata, maobu nke otu akuku ya buru ibu karia ibe ya chuo aja onyinye si n’obi, ma a gaghi e ji ya chuo aja imezu nkwa.

24 Unu agaghi enye anumanu obula nke mkpuru amu ya chipiara ehipia, maobu nke piara apia, maobu nke a dowapuru adowapu maobu nke a chakapuru achakapu, dika onyinye n’ihu ONYENWE ANYI. Unu enyekwala udi onyinye a n’ala unu.

25 Unu esitekwala n’aka onye obia nata udi onyinye a, ma webata ya dika nri a na-enye Chineke unu. A gaghi anabata ha n’onodu unu, n’ihi na ha nwere nkwaru, nwekwa ntupo.’”

26 ONYENWE ANYI siriri Mosis,

† 22:13 Nke a bu onye obia maobu onye ala ozo ‡ 22:23 Lev 3:6

27 “Mgbe a mụrụ nwa ehi, maọbụ nwa aturụ, maọbụ ewu ọhụrụ, a ga-ahapụ ya na nne ya ụbọchị asaa. Site n’ụbọchị nke asatọ gaa n’ihu a ga-anabata ya dika onyinye ihe oriri i ji chụọ aja nsure ọkụ nye ONYENWE ANYI.

28 Egbula nne anụ na nwa ya n’otu ụbọchị, maọbụ ehi maọbụ aturụ. §

29 “Mgbe unu na-achurụ ONYENWE ANYI aja ekele, chụonụ ya n’uzọ ahụ a ga-anabata ya.

30 Riekwanụ anụ aja ahụ n’otu ụbọchị ahụ, ka ọ hapụ ifọdụ ruo echi ya. Abụ m ONYENWE ANYI.

31 “Unu ga-edebe iwu m ndị a niile, mee ha n’ihi na abụ m ONYENWE ANYI.

32 Unu emekwala ka aha m ghara idị nsọ. A ga-edo aha m nsọ n’etiti umụ Izrel, n’ihi na abụ m ONYENWE ANYI onye na-edo unu nsọ.

33 Ọ bụ m kpọputara unu site n’ala Ijipt ka m buru Chineke unu. Abụ m ONYENWE ANYI.”

23

Mmemme dị iche iche

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

2 “Gwa umụ Izrel okwu si ha, ‘Ndị a bụ mmemme a kara aka nye ONYENWE ANYI, nke unu ga-ekwusa dika mkpọkọta di nsọ.

Ụbọchị izuike

3 “ Ụbọchị isii ka unu ga-eji ruo ọrụ. Ma ụbọchị nke asaa, bụ ụbọchị izuike, ụbọchị mkpọkọta di nsọ. Unu agaghị arụ ọrụ ọbụla n’ụbọchị ahụ, n’ebe ọbụla unu bi. Ọ bụ ụbọchị izuike nye ONYENWE ANYI.

Mmemme Ngabiga na Mmemme Achicha na-ekoghi eko

4 “ ‘Ndị a bụ mmemme ONYENWE ANYI a kara aka, mkpọkọta di nsọ nke unu ga-ekwusa n’oge a kara aka.

5 N’onwa mbụ, n’ụbọchị nke iri na anọ nke onwa ahụ, n’oge uhuruchi, mgbe anwụ dara, ka Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI ga-adị.

6 Mmemme achicha na-ekoghi eko ONYENWE ANYI ka unu ga-ebido n’ụbọchị iri na ise nke onwa ahụ. Abali asaa ka unu ga-eri achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee.

7 N’ụbọchị mbụ nke mmemme a, unu ga-enwe mkpọkọta di nsọ, ọ dikwaghị onye ọbụla ga-arụ ọrụ ọbụla.

8 Unu ga-eweta aja e sitere n’ọkụ chụọ nye ONYENWE ANYI. N’ụbọchị nke asaa nweenụ mkpọkọta di nsọ, unu arukwala ọrụ nke ụbọchị ahụ.’ ”

Mmemme Mkpuru Mbụ

9 ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya,

10 “Gwa umụ Izrel si ha, ‘Mgbe unu banyere n’ala ahụ m na-aga inye unu, ghotā mkpuru ihe ubi nke mbụ unu, unu ga-ewetara onye nchajaja otu ukwu ọka site n’ọka unu ghotara n’ubi unu.

11 Ọ ga-anara unu ukwu ọka ahụ fufee ya n’ihu ONYENWE ANYI, ka a nabata ya. Ọ bụ n’ụbọchị ahụ ga-esote ụbọchị izuike ka onye nchajaja ga-efufe ya.

12 N’otu ụbọchị ahụ e fufere ukwu ọka ahụ, unu ga-ewere nwa ebule na-enweghi ntupọ, nke gbara naani otu afo, chụoro ONYENWE ANYI aja nsure ọkụ.

13 Aja mkpuru ọka ga-eso aja nsure oku a. O ga-eji iko ọka a kworo nke oma iri na abuo a gwara mmanu oliv, ka o buru ihe e surere n'oku na-esi ezi isi oma nye ONYENWE ANYI. A ga-enyekwa iko mmanya ato dika onyinye ihe onunu

14 Unu agaghị eri achicha, maobu ọka e ghere eghe, maobu ọka ohuru tutu ruo mgbe unu buru uzo weta onyinye nye Chineke unu. N'ebe obula unu bi, ukpuru a ga-adigide ruo ogbo niile.

Mmemme Izu Asaa

15 "Site n'ubochi ahụ sote ubochi izuike, bu ubochi ahụ unu wetara ukwu ọka nke onyinye mfufe, guputa izu asaa zuru ezu.

16 Guputakwa iri ubochi ise site n'ubochi izuike ahụ mezuru izu asaa ahụ ma wetara ONYENWE ANYI onyinye ọka ohuru.

17 Site n'ebe obula unu bi, unu ga-ewetara ONYENWE ANYI ogbe achicha abuo nke unu ji iko ọka a kworo nke oma iri na abuo, nke e ji ihe na-eko achicha mee, ya bu yiist, dika aja mfufe nke mkpuru mbu nye ONYENWE ANYI.

18 Tinyere achicha a, unu ga-eweta umu aturu asaa gbara otu afo, ndi na-enweghi ntupo, na otu nwa oke ehi, na ebule abuo. Ha ga-abu aja nsure oku nye ONYENWE ANYI, ya na aja mkpuru ọka na aja ihe onunu, aja e sitere n'oku chuo, nke isisi ya di ezi mma nye ONYENWE ANYI.

19 Unu ga-ejikwa otu mkpi chuo aja mmehie. Werekwa umu aturu abuo gbara otu afo, otu afo, chuo aja udo.

20 Onye nchujaja ga-efufe umu aturu abuo ndi a, na achicha ndi si na mkpuru mbu ahụ n'ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe. Ha bu aja di nsọ nye ONYENWE ANYI. O bukwa ndi nchujaja ga-ewere ha dika nri ha.

21 N'otu ubochi ahụ unu ga-akposakwa mkpokota di nsọ, unu arukwala oru nke ubochi ahụ. Nke a ga-abu ukpuru ga-adigide ebighi ebi site n'ogbo ruo n'ogbo niile, n'ebe obula unu bi.

22 "Mgbe unu na-ewe ihe ubi, unu ewechala ihe niile di n'akuku niile nke ubi unu. Hapurunu ha umu ogbenye, na ndi obia. Hapukwara ha mkpuru ubi niile dara n'ala. Abu m ONYENWE ANYI Chineke unu.' "

Mmemme Opi

23 ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

24 "Gwa umu Izrel si, 'Ubochi mbu nke onwa nke asaa ga-abu ubochi izuike, ubochi mkpokota di nsọ nke a ga-eji opi na-ada oke uda cheta.

25 Unu arula oru obula n'ubochi ahụ, kama unu ga-achu aja nsure oku nye ONYENWE ANYI.' "

Ubochi Mkpuchi Mmehie

26 ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

27 "Ubochi nke iri nke onwa asaa a bu ubochi Mkpuchi Mmehie. O bu ubochi mkpokota di nsọ nye unu. Unu ga-ata onwe unu ahuhu bia wetara ONYENWE ANYI onyinye site n'oku.

28 Unu arula oru obula n'ubochi ahụ n'ihu na ubochi ahụ bu ubochi ichu aja mkpuchi mmehie unu n'ihu ONYENWE ANYI Chineke unu.

29 Onye obula na-ejighi ubochi ahụ weda onwe ya n'ala ka a ga-ekewapu site n'etiti ndi ya.

30 Aga m ebikwa onye obula ruru oru n'ubochi ahụ.

31 Unu agaghị aru oru obula. N'ebe obula unu bi, ukpuru a ga-adigide nye unu niile site n'ogbo ruo n'ogbo.

³² Ọ ga-abụ ụbọchị izuike zuruoke nye unu, unu ga-ewedakwa onwe unu n'ala. N'ụbọchị nke itoolu nke ọnwá ahụ, site n'uhuruchi ruo n'uhuruchi nke na-esote ya, unu ga-edebe izuike unu."

Mmemme Ụlọ Ikwu

³³ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis si,

³⁴ "Gwa ụmụ Izrel, 'N'ụbọchị nke iri na ise, n'ọnwá nke asaa, ka unu ga-amalite mmemme Ụlọ Ikwu ONYENWE ANYỊ. A ga-eme ya ụbọchị asaa.

³⁵ N'ụbọchị nke mbụ bụ ụbọchị mkpọkọta dị nsọ. Onye ọbụla agaghị aru ọrụ n'ụbọchị ahụ.

³⁶ N'ụbọchị ọbụla n'ime ụbọchị asaa ndị a niile ka a ga-ewetara ONYENWE ANYỊ onyinye site n'ọkụ. N'ụbọchị nke asatọ ka mkpọkọta dị nsọ ga-adị. A ga-achụ aja nsure ọkụ nye ONYENWE ANYỊ, n'ụbọchị a. Ọ bụ mkpọkọta mmechi, n'ihu ya, a gaghị arụ ọrụ ọbụla n'ụbọchị ahụ.

³⁷ (" 'Ndị a bụ mmemme a kara aka, mgbe a ga-ekwusa mkpọkọta dị nsọ maka iwetara ONYENWE ANYỊ onyinye nri, ya bụ, onyinye aja nsure ọkụ, na onyinye mkpuru ọka, na aja dị iche iche, na onyinye ihe ọnnụ dika e si hazie na ọ ga na-adị kwa ụbọchị.

³⁸ Unu ga-enye onyinye ndị a, tinyere onyinye a na-enye ONYENWE ANYỊ n'ụbọchị izuike, na tinyere onyinye ndị ọzọ unu na-enye na ihe ndị ọzọ unu kwere na nkwa, na onyinye afọ ofufu niile unu na-enye ONYENWE ANYỊ.)

³⁹ " 'Ya mere, malite n'ụbọchị nke iri na ise nke ọnwá asaa, mgbe unu webatasiri ihe ubi unu, meere n' ONYENWE ANYỊ mmemme ụbọchị asaa, ụbọchị nke mbụ, na ụbọchị nke asatọ ga-abụ ụbọchị izuike.

⁴⁰ N'ụbọchị nke mbụ, unu ga-ewere ụfọdụ mkpuru osisi dị mma nke si n'osisi unu na-amị mkpuru, gbutekwa igu nkwa, na alaka osisi nwere ahịhịa ndụ, na osisi popla, jiri ha mee mmemme obi uto n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke unu ụbọchị asaa.

⁴¹ Mmemme ụbọchị asaa a ga-adị nye ONYENWE ANYỊ n'afọ niile, site n'ogbo ruo n'ogbo unu niile. Ọ bụkwa n'ọnwá nke asaa ka unu ga-eme mmemme a.

⁴² N'oge mmemme a, ụmụ Izrel niile ga-ebi n'ụlọ e ji alaka osisi na ahịhịa wuo ụbọchị asaa. Ụmụ afọ Izrel niile ga-ebi n'ụlọ dị otu a.

⁴³ Nke a ga-echetara ogbo ụmụ Izrel niile na mgbe m kpoputara unu site n'ala Ijpt, unu biri n'ụlọ e ji osisi na ahịhịa wuo n'ozara. Abụ m ONYENWE ANYỊ Chineke unu.' "

⁴⁴ Mosis gwara ụmụ Izrel ihe gbasara mmemme niile a kara aka nye ONYENWE ANYỊ.

24

Iheokụ na mmanụ ya

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis si,

² "Nye ndị Izrel niile iwu ka ha wetara gi mmanụ oliv asuru asu, nke a na-agwaghị ihe, maka itinye n'iheokụ ime ka ọkụ oriona na-enwu mgbe niile.

³ Na mputa nke akwa mgbochi nke kpuchiri igbe Ihe Ama ahụ, n'ime ụlọ nzute, Erọ ga-amanye oriona ndị ahụ n'ihu ONYENWE ANYỊ mgbe niile, site n'uhuruchi ruo n'ututu. Nke a bụ ukpuru ga-adigide nye ogbo niile dị n'ihu.

⁴ Ihe ọkụ ọlaedo a nuchara anucha ndị ahụ dọ n'elu ihe idokwasi oriona, n'ihu ONYENWE ANYỊ ga na-enwu ọkụ mgbe niile.

Achicha na-adị n'ihu ONYENWE ANYỊ

⁵ “Were ọka a kworọ nke oma mee ogbe achicha iri na abuo. Jiri ihe ruru iko ọka asato mee otu ogbe achicha obula.

⁶ Doo achicha ndi a n'ahiri abuo n'elu tebul ahụ e ji olaedo a nuchara anucha kpuo, nke di n'ihu ONYENWE ANYI. Ogbe achicha isii ga-adị n'otu ahiri.

⁷ N'ogologo ahiri obula tinye insensi a na-agwaghi ihe, ka o buru ihe nochiri achicha ndi a dika onyinye nsure oku nye ONYENWE ANYI.

⁸ A ga-edo achicha ndi a n'ihu ONYENWE ANYI oge niile, ubochi izuike niile, nonodu umu Izrel, dika ogbugba ndu ebighi ebi.

⁹ O diri Eron na umu ya ndi ikom, bu ndi ga-eri ya n'ime n'ebe nsọ ahụ, n'ihị na o bu oke dikarisiri nsọ, site n'oke ha mgbe niile, nke sitere n'onyinye nsure oku e chere nye ONYENWE ANYI.”

Onwu onye kochara ONYENWE ANYI

¹⁰ Otu nwokorobia, nke nna ya bu onye Ijpt ma nne ya bu onye Izrel, sitere n'etiti umu Izrel puta. O ruo na nwoke a nne ya bu onye Izrel na otu n'ime ndi ikom Izrel malitere ilu ogu.

¹¹ Mgbe ha na-alu ogu ahụ nwoke ahụ nne ya bu onye Izrel kwuluru Aha ahụ kochaa ya. N'ihị ya, a kporo ya ikpe n'ihu Mosis. (Aha nne ya bu Shelomit, nwa Dibri, onye ebo Dan.)

¹² Ha tinyere nwoke ahụ n'ulo mkporo na-eche ka ha nu okwu ONYENWE ANYI, imata ihe ha ga-eme ya.

¹³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

¹⁴ “Kpuru onye nkwulu ahụ gaa n'azu obodo. Ndi niile nuru okwu ahụ o kwuru ga-ebikwasị ya aka ha n'isi. Mgbe ahụ, ogbakọ Izrel niile ga-eji nkume tugbuo ya.

¹⁵ Gwa umu Izrel okwu si ha, 'Onye obula kochara Chineke ya ga-ebu mmehie ya n'isi ya.

¹⁶ Onye obula kwuluru aha ONYENWE ANYI ka a ga-egbu. Mmadu niile ga-agbakọ jiri nkume tugbuo onye ahụ. Onye obula kwuluru Aha ahụ, maobu obia, maobu nwa afọ ala, ka a ga-egbu.

¹⁷ “ 'Onye obula gburu mmadu ka a ga-egbu.

¹⁸ Onye gburu anu ulo na-abughị nke ya, ga-akwughachi ugwo ya. Ndu ga-alara ndu.

¹⁹ Onye obula meruru mmadu ibe ya ahụ, a ga-emerukwa onye ahụ ahụ n'ebe o meruru ibe ya ahụ.

²⁰ Onye tijiri mmadu okpukpu, a ga-etiji okpukpu nke ya. Anya ga-alara anya, eze ga-alakwa eze. Otu e si meruo mmadu ahụ, ka a ga-esi meruokwa onye meruru ya ahụ.

²¹ Onye obula gburu anu ulo onye ozo, ga-akwu ugwo ya. Ma a ga-egbu onye obula gburu mmadu.

²² Unu ga-enwe otu iwu nke ga-adị nye ndi amuru n'ala, dikwara ndi obia niile. Abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu.' ”

²³ Mgbe ahụ, Mosis gwara ndi Izrel okwu, n'ihị ya ha dokpuuru onye nkwulu ahụ puo n'azu obodo, jiri nkume tugbuo ya n'ebe ahụ, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

25*Afo izuike*

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu n'ugwu Sainai si ya,

² “Gwa ụmụ Izrel sị ha, ‘Mgbe unu batara n’ala ahụ m ga-enye unu, unu ga-eme ka ala ahụ nwee afọ izuike nke ya nye ONYENWE ANYỊ.

³ Afọ isii ka unu ga-akụ ihe n’ubi, afọ isii ka unu ga-ewe ihe ubi, kwachaakwa alaka osisi vainị unu.

⁴ Ma mgbe o ruru afọ nke asaa, unu ga-ahapụ ala ubi unu ka o zuo ike, afọ izuike nye ONYENWE ANYỊ. Unu akụla ihe ọbụla n’ubi unu maọbụ kwachaa osisi vainị unu.

⁵ Unu agaghị ewe ihe ubi ọbụla ga-epuputara onwe ha n’oge a, maọbụ tutuọ mkpuru osisi vainị ndị ga-ada ada. N’ihi na afọ ahụ bụ afọ ozuzu ike dīrī ala ubi niile.

⁶ Ihe ubi puputara n’ala ahụ niile n’afọ izuike ahụ bụ nri dīrī unu onwe unu, na ndị odibo nwoke na nwanyị unu niile, na onye i goro ọrụ, na onye ọbja bi n’etiti unu.

⁷ Ihe ubi ahụ dīkwara anụ ụlọ gị, na anụ ọhịa bi n’ala gị. Ihe ọbụla puputara n’ala bụ ihe unu ga-eri.

Afọ iri ise nke inwere onwe

⁸ “ ‘Guputa afọ izuike asaa, afọ asaa, ụzọ asaa. Ngụkọ afọ izuike ndị a niile ga-enye iri afọ anọ na itoolu.

⁹ N’ubochi nke iri nke ọnwaa asaa, zipu onye ga-egbu opi ike, ya bụ, n’ubochi mkpuchi mmehie, a ga-egbu opi ike n’ala Izrel niile.

¹⁰ Doonụ afọ nke iri ise ahụ nsọ, kwusaakwa inwere onwe nye mmadu niile n’ala ahụ niile. Afọ ahụ ga-abụ afọ inwere onwe* nye unu. Onye ọbụla n’ime unu ga-alaghachi n’ihe onwunwe nke ezinaulo ya, onye ọbụla kwa ga-alaghachi n’agburu ya.

¹¹ Afọ nke iri ise bụ afọ inwere onwe nye unu. A gaghị akụ ihe ọbụla n’ubi, a gaghị ewe ihe ubi ọbụla puputara n’onwe ya, maọbụ mkpuru osisi vainị mīrī n’onwe ya.

¹² Ọ bụ afọ inwere onwe, burukwa afọ dī nsọ nye unu, nke onye ọbụla ga-eri naanị ihe e wetara n’ubi.

¹³ “ ‘Onye ọbụla ga-alaghachi n’ihe onwunwe nke ya, n’afọ inwere onwe a.

¹⁴ “ ‘Ọ buru na i resiri onye agbataobi gị ala, maọbụ na o nwere nke ọ zuru site n’aka gị, unu aghogbula ibe unu.

¹⁵ I ga-azuru ala site n’aka onye agbataobi dika ọnuogugu afọ si dī site n’afọ inwere onwe. Ha ga-eresi gị ya dika ọnuogugu afọ ole fodoru maka iko ihe n’ala ahụ.

¹⁶ Ọ buru na a zuru ala ahụ nso nso mmemme iri afọ ise a, ọnahia ala ahụ ga-adị ala, ọ burukwanu na ọ dī anya site na mmemme ahụ, ọnahia ya ga-adị elu, n’ihi na ụgwọ onye ahụ na-akwu bụ ụgwọ ugboro ole ọ ga-akụ ihe n’ala ahụ.

¹⁷ Unu emegbula ibe unu kama tọnụ egwu Chineke unu. Abụ m ONYENWE ANYỊ Chineke unu.

¹⁸ “ ‘Gbasoonu ukpuru m, ma lezie anya imezu ihe m nyere n’iwu, ka unu nwee ike ibi obi udo n’ala ahụ.

¹⁹ Mgbe ahụ, ala ga-amī mkpuru ya, unu ga-eriju afọ, birikwa n’ala ahụ n’udo.

²⁰ Unu nwere ike juo ajuju sị, “Gini ka anyi ga-eri n’afọ nke asaa ahụ ebe ọ bụ na anyi agaghị akụ ihe ọbụla, maọbụ wee ihe ubi ọbụla n’afọ ahụ?”

²¹ Aga m ezitere unu ngozi dī ukwu n’afọ nke isii, nke ga-eme ka ala mee ihe omume nke ga-ezuru unu afọ atọ.

* **25:10** *Inwere onwe putara mmeri maobu Jubili.*

22 Mgbe unu ga-akụ ihe ubi n'afọ nke asatọ unu ga na-eri site n'owuwe ihe ubi ochie unu tutu ruo n'afọ nke itoolu mgbe unu ga-ewebata ihe ubi ọhuru.

23 “ ‘Chetanụ na ala bụ nke m, n'ihị nke a, o kwesighị ka unu ree ala ọbụla kpamkpam. Unu bụ naanị ndị ọbịa na ndị nlekọta nye m.

24 N'ala obibi unu niile, unu ga-enye ohere maka mgbaputa ala erere ere.

25 “ ‘Ọ bụrụ na otu onye n'ime unu aghoọ onye ogbenye si otu a ree ala ya, nwanna ya dị ya nso ga-abịa gbaputa ala ahụ.

26 Ọ bụrụ na-enweghị onye ga-agbaputa ala ahụ nye ha, ma ha mesia ghọọ ndị bara ụba nwekwa ihe ga-ezu igbaputa ala ahụ n'onwe ha.

27 A ga-agụ afọ ole gara site na mgbe o rere ala ahụ, nyeghachi ya ego ole o kwesiri inweta. Onye rere ala ga-alaghachikwa n'ala ya.

28 Ọ bụrụ na onyenwe ya enweghị ike ichota ego ọ ga-eji gbara ya, ala ahụ ga-adị n'aka onye ahụ zuru ya tutu ruo n'afọ inwere onwe. Mgbe ahụ ọ ga-ewerekwa ala ahụ nyeghachi ya onye resiri ya.

29 “ ‘Onye ọbụla rere ụlọ obibi dị n'obodo e ji mgbidi gbaa gburugburu nwere ikike mgbaputa ya naanị mgbe otu afọ zuru site na mgbe e rere ya. N'oge ahụ ka onye rere ya nwere ike igbaghachi ya.

30 Ọ bụrụ na a gbaputaghị ya tupu otu afọ agafee, ụlọ ahụ dị n'ime obodo nwere mgbidi ga-abụ nke onye ahụ zuru ya mgbe niile, burukwa nke ụmụ ụmụ ya. A gaghị enyeghachikwa ya mgbe afọ inwere onwe ruru.

31 Ma ụlọ ndị dị n'obodo nta na-enweghị mgbidi a ga-agụ ha dika ihe dị n'ọhia. E nwere ike igbaputa ha, ha bukwa nke a ga-eweghachite mgbe afọ inwere onwe ruru.

32 “ ‘Ma banyere obodo niile nke ndị Livayi dị iche iche. Ha nwere ikike igbaputa ụlọ ha dị n'ime nketa ha mgbe ọbụla.

33 Ihe onwunwe ndị Livayi bụ nke e nwere ike igbaputa, bụ ndị a, ụlọ niile e rere nke dị n'obodo ha nwere. Ọ ga-abụ n'afọ inwere onwe ka aga enwetaghachi ha, n'ihị na ụlọ ndị ahụ dị n'obodo ndị Livayi bụ naanị oke ha nwere n'etiti ụmụ Izrel.

34 Ma a gaghị ere ala ebe ita nri nke anụ ụlọ gbara obodo ha gburugburu ere, n'ihị ọ bụ ihe ha nwee n'oha ruo ebighi ebi.

35 “ ‘Ọ bụrụ na nwanne gị adaa ogbenye ruo na o nweghị ike inyere onwe ya aka, ọ dị gị n'aka inyere ya aka, kpobata ya ka ọ bia biri n'ụlọ gị dika i ga-esi kpobata onye ọbịa. N'uzọ dị otu a, ọ ga-anogide biri n'etiti unu.

36 Tụọ egwu Chineke, kwerekwa ka nwanna gị soro gị biri n'ala ahụ. A nakwala ụma maobu omurunwa ọbụla.†

37 I gaghị ana omurunwa n'ego i gbazinyere ha, maobu rie uru site na nri i resiri ha.

38 Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI Chineke unu, onye kpoputara unu site n'ala Ijipt, inye unu ala Kenan, na i bụ Chineke unu.

39 “ ‘Ọ bụrụ na onye Izrel ọbụla adaa ogbenye, resi gị onwe ya, emela ka o jere gị ozi dika onye ohu.

40 Kama i ga-emeso ya mmeso dika i ga-esi meso onye oru e goro ego, maobu dika onye ọbịa no n'etiti unu. Ọ ga-ejere gị ozi tutu ruo afọ inwere onwe.

41 N'afọ ahụ, i ga-ahapu ha na umu ha ka ha laghachikwuru ndi ikwu ha, si otu a nwetaghachi ala ubi di n'ezinaulo ha.

42 N'ihị na a kpoputara m ndi Izrel site n'ala Ijipt ka ha buru ndi na-ejere m ozi. Ya mere, a gaghị ere ha mgbe ọbụla dika ohu.

† 25:36 Ọpụ 22:25

⁴³ A gawkaghị emegbu ha n'uzọ dị njọ.‡ Tuonụ egwu Chineke unu.

⁴⁴ “ ‘Ma unu nwere ike gbara ndị ohu nwoke maọbụ nwanyị site n’etiti ndị mba ọzọ niile bi n’akụkụ unu. Unu nwere ike site n’ebe ahụ zuta ndị ohu.

⁴⁵ Unu nwere ike ịzụ ndị ohu site n’etiti ndị mbịarambịa bi n’etiti unu, maọbụ site n’etiti ndị agburu ha a muru n’ala Izrel. Ndị dị otu a ga-abukwa ihe onwunwe unu.

⁴⁶ Unu nwere ike kenye ha umu unu dika ihe nketa, ma mee ha ndị ohu unu ubochi ndu ha niile. Ma unu agaghị eji aka ike chia onye Izrel ibe unu.

⁴⁷ “ ‘O buru na onye obia bi n’etiti unu agho ogaranya, ma otu n’ime umunna unu adaa ogbenye were onwe ya resi onye obia ahụ bi n’etiti unu, maọbụ were onwe ya resi nwanna ndị ikwu onye obia ahụ,

⁴⁸ ha nwere ikike igbaputa ya mgbe ha resiri onwe ha. Otu n’ime umunna ya nwere ike gbaputa ha.

⁴⁹ Nwanne nne ya, maọbụ nwanne nna ya, maọbụ nwanna n’ikwu ha obula nwere ike igbaputa ya. O nwekwara ike igbaputa onwe ya ma o buru na o kpata ego.

⁵⁰ Ya na onye ahụ o resiri onwe ya ga-agu afọ ole o bu site na mgbe o rere onwe ya ruo n’afọ inwere onwe. Ego a ga-akwu n’ihi igbaputa ya ga-abu ego o ga-efu ikwu ohu ọzọ ugwo iru oru onuogugu afọ ndi ahụ niile.

⁵¹ O buru n’otutu afọ foduru, o ga-esite n’onu ego e rere ha kwuo nke di ukwu dika ego mgbaputa ha. Naani ihe ntakiri ga-apu n’ime ego ahụ.

⁵² O buru naani afọ ole na ole foduru tupu afọ inwere onwe eruo, o ga-aguko ihe ego ahụ putara, kwuo ya maka igbara onwe ya dika o kwesiri.

⁵³ A ga-emeso ha dika ndi oru e goro ego kwa afọ, ma i ga-ahu na onye ha no n’okpuru ya agaghị eji aka ike chia ha.

⁵⁴ “ ‘Ma o buru na e nweghi ike gbaputa ya site n’uzo ndi a niile, ya na umu ya ga-enwere onwe ha mgbe afọ inwere onwe ahụ zuru.

⁵⁵ N’ihi na mu ka umu Izrel bu ndi ohu nye. Ha bu ndi ohu m, ndi m kpoputara site n’ala Ijpt. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu.

26

Ugwọ oru nrube isi

¹ “ ‘Unu emerela onwe unu arusi* obula, maobu guzobe oiyi apiri api, maobu ogidi nkume obula oto, nye onwe unu. Unu edokwala nkume a piri api obula n’ala unu maka ikpo isiala nye ya. Abu m ONYENWE ANYI Chineke unu.

² “ ‘Debenu iwu niile m nyere maka ubochi Izuike m,† sopuskwaranu ebe nsọ m. Abu m ONYENWE ANYI.

³ “ ‘O buru na unu ejegharia n’ukpuru m, lezie anya debe iwu m niile,

⁴ aga m enye unu mmiri ozuzo n’oge ya, nke ga-eme ka ala unu mia otutu ihe ubi. Osisi unu niile ga-ejuputakwa na mkpuru mgbe niile.

⁵ Unu ga-anogide na-azocha oka tutu ruo mgbe unu ga-aghọ mkpuru vaini unu, owuwe ihe ubi mkpuru vaini unu ga-adigidekwa ruo oge iku mkpuru n’ubi. N’uzo di otu a, unu ga-enwe nri ga-ezuru unu, unu ga-ebikwa n’udo n’ala unu.

⁶ “ ‘Aga m eme ka udo diri n’ala ahụ, unu ga-edina ala, o dighikwa onye ga-eme ka unu tuo egwu obula. Aga m ewezuga site n’etiti unu ajo anu obia, mma agha agaghị esitekwa n’ala unu bi n’ime ya gafee.

‡ 25:43 Opu 1:13 § 25:49 Nwanna Onye ahụ ga-abu nwa nwoke nwanne nna ya. * 26:1 Opu 20:4 † 26:2 Lev 19:30

7 Unu ga-achụ ndị iro unu ọsọ. Ha ga-ada n'ihu unu site na mma agha.

8 Mmadu ise n'ime unu ga-achụ nari mmadu ọsọ. Nari mmadu n'etiti unu ga-achukwa iri puku mmadu ọsọ. Ndi iro unu ga-ada n'ihu unu site na mma agha.

9 “‘Aga m eji ihuoma leta unu, mee ka unu mubaa ma juputa n'onuogugu. Aga m eme ka ogbugba ndu m n'ebe unu no digide.

10 Unu ga-enwebiga mkpuru ubi oke ruo na mgbe unu ka no na-eri ndi ochie unu ga-ewezuga ha n'akuku maka inye ohere iwebata ihe ubi oheru.

11 Aga m eme ka ebe obibi m diri n'etiti unu. Agaghi m aso unu oyi.

12 Aga m ejeghari n'etiti unu, buru Chineke unu, unu ga-abukwa ndi m.

13 N'ihia na abu m ONYENWE ANYI Chineke unu onye kporotara unu site n'ala Ijpt, ka unu ghara ibu ndi ohu ozo. Etijiela m mkporo igwe† nke ibu ohu unu, mee ka unu buru ndi ji nganga ejeghari.

Ahuhu n'ihia Nnupu isi

14 “‘Ma o buru na unuaju ige m nti, jukwa imezu ihe ndi a m nyere unu iwu ya,

15 o buru na unuaju igbaso ukpuru m, so o iwu m ndi a oyi, si otu a mebie ogbugba ndu m,

16 mgbe ahụ, aga m eme ka oke ujo, na oria na-ebibi ebibi, na ahụ oku, biakwasị unu. Oria ndi a ga-eme ka anya unu daa mba, o ga-eripakwa anu ahu unu. Unu ga-aku mkpuru ubi n'ubi unu ma ndi iro unu ga-eri ha.

17 Aga m eguzo megide unu n'oge ibu agha, mee ka ndi iro unu merie unu n'agha. Unu ga-agba oso mgbe onye obula na-adighi achu unu oso. Ndi kporo unu asi ga-achikwa unu.

18 “‘O buru na unu anogidesie ike ju ige m nti n'agbanyeghi ihe ndi a, aga m enye unu ntaramahuhu di okpukpu asaa n'ihia mmehie unu.

19 Aga m etiji inya isi nganga unu, mee ka mbara eluigwe diri unu dika igwe, elu ala unu na-azokwasị ukwu ga-adikwa dika bronzo.

20 Unu ga-adogbu onwe unu n'oru n'efu, n'ihia na ala unu agaghi emeputara unu ihe omume ya, osisi nke ala unu agaghi amikwa mkpuru ya.

21 “‘O burukwa na mgbe nke a mesiri, unu anogidekwa ju ime ihe m nyere n'iwu, aga m eme ka ntaramahuhu unu diri ukwu, ugboro asaa oso, n'ihia mmehie unu.

22 Aga m ezite anu ohia megide unu. Ha ga-adogbu umu unu, bibie anu ulo unu, meekwa ka unu di nta n'onuogugu, ruo na ndi a ga-ahu n'okporozo unu ga-adi ole na ole.

23 “‘O burukwa na unu anogide ju ido aka na nti m, chie nti nogide na-ebu agha nnupu isi unu megide m,

24 mu onwe m ga-ebu agha megide unu. Aga m eti unu ugbo ihe otiti asaa, n'ihia mmehie unu.

25 Aga m ewebata mma agha n'ebe unu no, ibo obo n'ihia ogbugba ndu m unu mehiri. Mgbe unu ga-agba oso gbaba n'obodo unu, aga m ezite ihe mbibi ga-ebibi unu n'ebe ahu. Aga m enyefekwa unu n'aka ndi iro unu.

26 Aga m eme ka unu hapu inwe ihe oriri ga-ezuru unu. Otu ite nri naani ka ndi inyom iri ga-eji sie nri ha nwere. Ha ga-eji ihe otutu tuo ya mgbe ha na-eke ya. Unu ga-eri ya, ma afo agaghi eju unu.

27 “‘O burukwa na unu agaa n'ihu ju ige m nti n'agbanyeghi ihe ndi a, nogide na-emegide m,

† 26:13 Ya bu, yoku

28 mgbe ahụ, aga m egosi unu oke iwe m, nye unu ntaramahụhụ di okpukpu asaa n'ihì mmehie unu.

29 Unu ga-eri anụ ụmụ unu ndi ikom, na anụ ụmụ unu ndi inyom.

30 Aga m ebibikwa ụlọ arụsị unu niile di n'elu ugwu, gbutuo ebe ichu aja niile unu na-esure ihe nsure oku na-esi isi. Aga m atukota ozu unu n'elu arụsị unu na-enweghi ume ndu, ka unu buru ihe m na-asọ oyi.

31 Aga m eme ka obodo unu niile togboro n'efu, kudasiakwa ebe nsọ unu niile. Agaghi m anabatakwa isisi uto nke aja unu.

32 Aga m eme ka ala unu togboro n'efu, mee ka onodu idi ala unu buru ihe ga-eju ndi iro unu ga-ebi n'ime ya anya.

33 Aga m achusa unu na mba niile, miputa mma agha m jiri ya chuso unu oso. Ala unu ga-atogboro n'efu, a ga-etikpoka obodo unu niile.

34 Mgbe ahụ, ala ahụ ga-ezu ike, ogologo oge ndi ahụ niile o ga-atogboro n'efu. Mgbe unu ga-anọ dika ndi ohu n'ala ndi iro unu. Ala ahụ ga-ezu ike, imejuputa afo izuike ya niile.

35 Ogologo oge niile ala ahụ togboro n'efu, ala ahụ ga-ezu ike, udi izuike o na-enweghi n'afọ izuike ndi ahụ unu bi n'ime ya.

36 “Ma ndi ahụ foduru ndu n'ime unu, aga m etinye ida mba n'obi ha n'ala ndi iro ha. Mkpotu ahija nke ifufe na-ebughari ga-eme ka ha gbapu oso. Ha ga-agba oso dika ndi si n'ihu mma agha na-agba oso. Ha ga-ada mgbe onye obula na-adighi achu ha oso.

37 N'ezie, ha ga-agba oso mgbe onye obula na-adighi achu ha oso. Ha ga-adagide ibe ha mgbe ha na-agba oso a, dika ndi si n'ebe a na-alu agha na-agbapu oso. Unu agaghi enwe ike iguzo n'ihu ndi iro unu.

38 Unu ga-ala n'iyi n'etiti ndi mba ozo, ala ndi iro unu ga-eri unu.

39 Ndi ahụ a hapuru na ndu n'etiti unu ga-ata ahuhu n'ala ndi iro ha n'ihì mmehie ha. Ha ga-atakwa ahuhu n'ihì mmehie nke nna nna ha.

40 “Ma o buru na ha ekwuputa mmehie§ ha niile, na mmehie niile nke ndi nna nna na ha na ha mehiere megide m, mmehie ekwesighi ntukwasi obi ha, na mmehie nnupu isi ha, nke ha mehiere megide m,

41 nke mere ka m doo onwe m imegide ha, na izipu ha gaa n'ala ndi iro ha, o buru na ha eweda onwe ha ala nabata ntaramahụhụ m nyere ha n'ihì mmehie ha

42 aga m echeta ogbugba ndu mu na Jekob gbara, ogbugba ndu mu na Aizik gbara, na ogbugba ndu mu na Ebrahim gbara. Aga m echeta ala ahụ.

43 Ma ala ahụ aghaghi itogboro n'efu. O ghakwaghi inwezu izuike ruuru ya, oge ndi ahụ o togboro n'efu, mgbe ha na-ebighi n'ime ya. Ha ga-anata ntaramahụhụ ruuru ha n'ihì na ha juru iwu m, sookwa ukpuru m oyi.

44 Ma ewezugakwa ihe ndi a niile, agaghi m ajụ ha,* maobu so o ha oyi, ruo na ibibi ha kpamkpam mgbe ahụ ha no n'ala ndi iro ha. Agakwaghi m emebi ogbugba ndu† mu na ha gbara n'ihì na abụ m Onyenwe anyi Chineke ha.

45 Kama n'ihì ha, aga m echeta ogbugba ndu ahụ mu na nna nna ha gbara, ibu Chineke ha, ndi ahụ m kpoptara site n'ala Ijpt n'ihu mba niile. Abụ m ONYENWE ANYI.’”

46 Ndi a bu iwu, na ukpuru na ndumodu ONYENWE ANYI guzobere n'ugwu Sainai, n'etiti ya onwe ya, na umu Izrel, site n'aka Mosis.‡

§ 26:40 1Jon 1:9 * 26:44 Rom 11:2 † 26:44 Dit 4:31 ‡ 26:46 Lev 7:38; 27:34

27

Iwu banyere nkwa dị iche iche

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si ya,

² “Gwa ụmụ Izrel si ha, ‘O bụrụ na mmadụ e kwee nkwa pụrụ iche iji mmadụ nye ONYENWE ANYỊ onyinye, ihe ndị a ka ọ ga-eji gbara onye ahụ:

³ n’isi nwoke ọbụla gbara iri afọ abụọ ruo iri afọ isii, ọ ga-akwụ iri ọlaọcha shekel ise, dika ihe ọtụtụ ebe nsọ si dị.

⁴ N’isi nwanyị ọbụla gbara iri afọ abụọ ruo iri afọ isii ọ ga-enye iri ọlaọcha shekel atọ.

⁵ N’isi nwoke gbara afọ ise ruo iri afọ abụọ, ọ ga-enye iri ọlaọcha shekel abụọ. N’isi nwanyị gbara afọ ise ruo iri afọ abụọ, ọ ga-enye ọlaọcha shekel iri.

⁶ A ga-akwuru nwantakiri nwoke gbara site otu ọnwa ruo afọ ise, ọlaọcha shekel ise, kwuora nwantakiri nwanyị gbara otu ọnwa ruo afọ ise ọlaọcha shekel atọ.

⁷ N’isi nwoke gafere iri afọ isi, a ga-enye ọlaọcha shekel iri na ise. N’isi nwanyị gafere iri afọ isi a ga-enye ọlaọcha shekel iri.

⁸ Ọ bụrụ na e nwee onye ogbenye na-enweghi ego ọ ga-eji kwuọ ụgwọ ndị a, a ga-akpotara ya onye nchụaja, onye ga-ekwubi ihe onye ahụ kwere nkwa ga-akwụ dika ego o nwere ruru.

⁹ “ ‘O bụrụ anụ ụlọ dị mma inye ONYENWE ANYỊ dika onyinye ka e kwere nkwa inye, anụ ụlọ e nyere ONYENWE ANYỊ ga-aghọ ihe dị nsọ.

¹⁰ Onye kwere nkwa inye ya enweghi ike iji anụ ụlọ nke ahụ ya na-ezughị oke gbanwere anụ ụlọ ahụ na-enweghi ntupọ. O nwekwaghị ike iji anụ ụlọ ahụ na-enweghi ntupọ gbanwere nke anụ ahụ ya na-ezughị oke. Ọ bụrụ na o mee otu a, anụ ụlọ nke mbụ, na nke abụọ, ga-abụ ihe dị nsọ.

¹¹ Ọ bụrụ na anụ ụlọ o ji kwee nkwa bụ anụ ụlọ ruru arụ,* ụdị anụ ụlọ ahụ a juru inabata dika onyinye maka iji ya chụọ aja nye ONYENWE ANYỊ, a ga-akpotara onye nchụaja anụ ụlọ ahụ.

¹² Ọ bụ ya ka ọ diri ikpebi ma anụ ụlọ ahụ ọ dị mma, ma ọ joro njọ. Onu ego ọbụla onye nchụaja kpebiri, ka onye wetara anụ ụlọ ahụ ga-akwụ.

¹³ Ọ bụrụ na onye nwe anụ ụlọ ahụ achọọ igbara ya, ọ ga-akwụ ụgwọ anụ ụlọ ahụ, tukwasikwa n’elu ya otu ụzọ n’ime ụzọ ise nke ọnụahịa anụ ụlọ ahụ.

¹⁴ “ ‘O bụrụ na mmadụ enye ụlọ ya, dika ihe ga-adị nsọ nye ONYENWE ANYỊ, onye nchụaja ga-ekpebi ma ọbụ ụlọ dị mma, ma ọ bukwanu ụlọ joro njọ. Ọ ga-ekwukwa ihe bụ ọnụahịa ụlọ ahụ.

¹⁵ Ọ bụrụ na onye ahụ nke na-edo ụlọ ya nsọ achọọ igbara ya, ọ ga-akwụ ọnụahịa ụlọ ahụ, tukwasikwa n’elu ya otu ụzọ n’ime ụzọ ise nke ọnụahịa ụlọ ahụ. Emesia, ụlọ ahụ ga-abukwa nke ya.

¹⁶ “ ‘O bụrụ na mmadụ ewere mpaghara ala ubi ezinaulo ya nye ONYENWE ANYỊ ka ihe ido nsọ, ihe a ga-eji mata ọnụahịa ala ahụ ga-abụ ụdị ihe ubi e nwere ike iku n’ime ya. Ọnụahịa ala ubi e nwere ike ikunye oka balị ruru otu ihe ọtụtụ homa, ga-abụ iri mkpuru ego ọlaọcha shekel ise.

¹⁷ Ọ bụrụ n’ime afọ inwere onwe ka o doro ala ahụ nsọ, agaghị agbanwe ọnụahịa ya.

* **27:11 Anụ ụlọ ruru arụ** Ndị a bụ anụ ndị ahụ a juru inabata maka i ji chụọ aja, ha bụ inyinya, inyinya kamel na inyinya ibu.

¹⁸ Ma ọ bụrụ na o doro ala ahụ nsọ mgbe afọ inwe onwe ahụ gafere, onye nchụaja ga-agukoro ya ọnụahịa ya dịka afọ ole ọ fọdurụ mgbe mmemme afọ inwere onwe ọzọ ga-adị. A ga-ewebilatakwa ihe ọnụahịa ya ruru.

¹⁹ Ọ bụrụ na onye doro ala ahụ nsọ achọọ ịgbara ala ya, ọ ga-akwụ ọnụahịa ahụ onye nchụaja kpebiri, tụtwasị ya ego ruru otu ụzọ n'ime ụzọ ise nke ọnụahịa ala ahụ. Mgbe ahụ ala ahụ ga-abụkwa nke ya.

²⁰ Ọ bụrụ na ọ gbapụtaghị ala ahụ, maọbụ na o resila ya onye ọzọ, a gaghị agbapụtakwa ala ahụ ọzọ.

²¹ Mgbe mmemme afọ inwere onwe ruru, ala ahụ ga-aghọ ala dị nsọ, ala e doro nsọ nye ONYENWE ANYỊ. Ndi nchụaja ga-ewere ya ka ọ bụrụ nke ha.

²² “ Ọ bụrụ na mmadu e doro ONYENWE ANYỊ ala ubi ọ zuru azu nsọ, nke na-abughị ala ezinaulo ha,

²³ onye nchụaja ga-agụ afọ ole ọ fọdurụ ruo mmemme afọ inwere onwe. Ọ ga-agwa onye ahụ ego ole ọ ga-akwụ n'ihia ya. Ego ọbụla ọ kwurụ n'ubochi ahụ ga-abụ ihe di nsọ nye ONYENWE ANYỊ.

²⁴ Mgbe afọ inwere onwe ahụ zuru, onye nwe ala ahụ, ya bụ onye ahụ e si n'aka ya zuo ya, ga-ewerekwa ala ya.

²⁵ Ọnụahịa ọbụla a ga-ekpebi ga-abụ n'usoro dịka shekel ebe nsọ si di. Iri gera abụ† ga-abụ otu shekel.

²⁶ “ ‘A gaghị edo nwa mbụ anumanu mutara nsọ maọbụ ehi maọbụ aturu n'ihia na ha bụ nke ONYENWE ANYỊ.

²⁷ Ọ bụrụ otu n'ime anu ndi ahụ ruru aru, a ga-agbara ya n'onu ego nke akara bu onu ahia ya, tụtwasikwa n'elu ya otu ụzọ n'ime ụzọ ise nke ọnụahịa ya. Ọ bụrukwanu na onye nwe anu ulo ahụ achoghị ịgbarakwa ya, a ga-ere ya n'onu ahia dika o ruru.

²⁸ “ ‘A gaghị ere, maọbụ gbara ihe ọbụla mmadu nwere, nke o doro nsọ‡ nye ONYENWE ANYỊ, maọbụ mmadu, maọbụ ala ezinaulo, maọbụ anu ulo, n'ihia na ihe ọbụla nke e wezugara icha bu ihe dikarisiri nsọ nye ONYENWE ANYỊ.

²⁹ “ ‘Mgbaputa ọbụla adighi nye onye ọbụla e doro nsọ nye mbibi. A ghaghị ime ka ọ nwuo.

³⁰ “ ‘Otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke ihe niile si n'ala, maọbụ mkpuru oghigha nke ubi, maọbụ mkpuru nke osisi miri, bu nke ONYENWE ANYỊ. Ha bu ihe nsọ diri ONYENWE ANYỊ.

³¹ Onye ọbụla choro ịgbara otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke ihe ubi ya aghaghị ikwu ọnụahịa ya, tụtwasị ya otu ụzọ n'ime ụzọ ise nke ọnụahịa e kwesiri ire ya.

³² Otu ụzọ n'uzo iri nke igwe ehi na aturu niile, anu nke iri ọbụla nke na-agabiga n'okpuru mkpanaka onye ozuzu aturu mgbe a na-agu ha onu, ga-abu ihe di nsọ nye ONYENWE ANYỊ.

³³ A gaghị ahọ anu ulo a na-enye ONYENWE ANYỊ ahọ, ile ma ha di mma, maobu na ha di njo. A gaghị agbanwekwa ha. Ọ bụrụ na a gbanwee ha, ndi e ji gbanwee ha na ndi a na-achọ ịgbanwe ga-aghọ ihe di nsọ, a gaghị agbarakwa ha.’ ”

³⁴ Ndi a bu iwu ONYENWE ANYỊ nyere Mosis n'ugwu Sainai ka ọ nye umu Izrel.

† 27:25 Opu 30:13 ‡ 27:28 Jos 6:15-17

Ọnụọgụgụ

Igụ ọnu

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu n'ọzara Sainai, n'ime ụlọ nzute, n'ụbọchị nke mbụ,* n'ọnwa nke abụọ nke afọ abụọ, mgbe ụmụ Izrel pụtachara site n'obodo Ijipt. Ọ siri,

² “Gaa guọ ma chọpụta ọnụọgụgụ ndị ikom niile e nwere n'etiti ọgbako Izrel, dika ebo ha na agburu ha si di, na dika ezinaulo ha si dikwa. Deputa aha nwoke obula n'otu na otu.

³ Gi na Eron ga-agukota ndi ikom Izrel niile gbara iri afọ abụọ maobu kari ọnu, bu ndi tozuru ije agha. Unu ga-edo ha n'usuu, n'usuu.

⁴ Otu nwoke, site n'ebo Izrel obula, onye bu onyendu ezinaulo, ga-esonyere unu n'oru a.

⁵ “Ndi a bu aha ndi ikom ndi ahụ ga-enyere unu aka.

“Site n'ebo Ruben, Elizọ na Shedeua,

⁶ site n'ebo Simion, Shelumiel nwa Zurishadai,

⁷ site n'ebo Juda, Nashon nwa Aminadab,

⁸ site n'ebo Isaka, Netanel nwa Zua,

⁹ site n'ebo Zebulon, Eliab nwa Helon,

¹⁰ Site n'umu Josef:

site n'ebo Ifrem, Elishama nwa Amihud

site n'ebo Manase, Gamaliel nwa Pedazo

¹¹ site n'ebo Benjamin, Abidan nwa Gidon

¹² site n'ebo Dan, Ahieza nwa Amishadai

¹³ site n'ebo Asha, Pagiel nwa Okran

¹⁴ site n'ebo Gad, Eliasaf nwa Deuel

¹⁵ site n'ebo Naftali, Ahira nwa Enan.”

¹⁶ Ndi a bu ndi ikom e si n'ogbako ahụ hoputa, ndi bu ndi ndu ebo di iche iche n'Izrel. Ha bu ndi ndu ebo niile di n'Izrel.

¹⁷ Mosis na Eron nabatara ndi ikom ndi a, bu ndi e deputara aha ha.

¹⁸ Emesia, ha kporo nzuko ndi Izrel niile ka ha zuko n'ubochi mbu nke onwa abuo. Ndi niile zuko kowara ikwu ha na ezinaulo ha si puta n'otu na otu. Ma ndi ikom niile gbara site n'iri afọ abuo gbagoo ka e denyere aha ha n'akwukwo n'otu na otu,

¹⁹ dika ONYENWE ANYI si nye Mosis n'iwu. Otu a kwa ka Mosis si guo ha onu n'ozara Sainai.

²⁰ Umu Ruben, bu okpara Izrel: Ndi ikom niile gbara iri afọ abuo gbagoo; ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

²¹ Onuogugụ ndi niile si n'ebo Ruben di iri puku anọ, puku isii na nari ise (46,500).

* **1:1** Nke a bu otu onwa site n'oge umu Izrel si Ijipt rute n'ozara Sainai, Opu 9:1 otu onwa mgbe aruchara ulo nzute ahụ n'ozara, Opu 40:17 burukwa mgbe abali iri na ise gafesiri site n'oge ha mere ncheta Mmemme Ngabiga n'ozara Sainai.

- 22 Site n'umu Simion, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 23 Onuogugu ndi niile si n'ebo Simion di iri puku ise, puku itoolu na nari ato (59,300).
- 24 Site n'umu Gad, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 25 Onuogugu ndi niile si n'ebo Gad di iri puku ano, puku ise na nari isii na iri ise (45,650).
- 26 Site n'umu Juda, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 27 Onuogugu ndi niile si n'ebo Juda di iri puku asaa, puku ano na nari isii (74,600).
- 28 Site n'umu Isaka, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 29 Onuogugu ndi niile si n'ebo Isaka di iri puku ise, puku ano na nari ano (54,400).
- 30 Site n'umu Zebulon, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 31 Onuogugu ndi niile si n'ebo Zebulon di iri puku ise, puku asaa na nari ano (57,400).
- 32 Site n'umu Josef, ya bu umu Ifrem, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 33 Onuogugu ndi niile si n'ebo Ifrem di iri puku ano na nari ise (40,500).
- 34 Site n'umu Manase, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 35 Onuogugu ndi niile si n'ebo Manase di iri puku ato, puku abuo na nari abuo (32,200).
- 36 Site n'umu Benjamin, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 37 Onuogugu ndi niile si n'ebo Benjamin di iri puku ato, puku ise na nari ano (35,400).
- 38 Site n'umu Dan, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.
- 39 Onuogugu ndi niile si n'ebo Dan di iri puku isii, puku abuo na nari asaa (62,700).

⁴⁰ Site n'umu Asha, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

⁴¹ Onuogugu ndi niile si n'ebo Asha di iri puku ano, otu puku na nari ise (41,500).

⁴² Site n'umu Naftali, ndi ikom niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi tozuru ije agha ka e dere aha ha n'usoro n'otu n'otu di ka ikwu ha na ezinaulo ha si di.

⁴³ Onuogugu ndi niile si n'ebo Naftali di iri puku ise, puku ato na nari ano (53,400).

⁴⁴ Ndi a bu ndi ikom Mosis na Eron, na ndi ndu Izrel iri na abuo ndi ahụ gurū onū, onye obula n'ime ha nochitere anya ezinaulo ya.

⁴⁵ Ndi Izrel niile gbara iri afo abuo gbagoo, ndi nwere ike ije agha ka a gurū onū dika ezinaulo ha si di.

⁴⁶ Mgbako onuogugu ndi a niile di, nari puku isii, puku ato, nari ise na iri ise (603,550).

⁴⁷ A gunyekotaghi onuogugu ebo nna nna Livayi n'igu onu a,

⁴⁸ n'ih na ONYENWE ANYI gwara Mosis, si,

⁴⁹ "I gaghi agu ndi ebo Livayi onu. I gawkaghi agbakonye onuogugu ha n'onuogugu ndi Izrel.

⁵⁰ Kama, i ga-ahoputa ndi Livayi ka ha buru ndi nlekota ulo nzute Ihe Ama, na ngwongwo niile, na ihe niile di nye ya. O bu ha ga-ebu ulo nzute ahụ na ngwongwo ya niile: ha ga na-elekota ihe banyere ya, o bukwa gburugburu ya ka ha ga-ama ulo ikwu ha.

⁵¹ Mgbe obula kwa a ga-ebughari ya maka njem, o bu oru ha iweda ya. Mgbe obula a ga-eguzo ya oto, o bukwa oru ndi Livayi iguzobe ya oto. Onye obula ozo ga-abia nso ka a ga-egbu.

⁵² Ebo Izrel ndi ozo ga-enwe ebe di iche nye onwe ha, ebe ha ga-ewu ulo ikwu ha. Ha ga-akwubakwa okoloto nke ha, igosi aha ebo ha.

⁵³ Ndi Livayi ga-ama ulo ikwu ha gburugburu ulo nzute Ihe Ama ahụ, ka iwe oku m ghara ibiakwasị n'ahụ nzuko umu Izrel. O bu oru ndi Livayi ilekota ulo nzute Ihe Ama ahụ."

⁵⁴ Ya mere, Izrel mere ihe ndi a niile ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

2

Usoro ebo di iche iche

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron si ha,

² "Umụ Izrel ga-ama ulo ikwu ha gburugburu ulo nzute, n'ebe diputuru adipu site n'ulo nzute ahụ. Onye obula ga-ama ulo ikwu ya n'akuku okoloto ebo ya, ha na ihe iribama nke ulo ha."

³ N'akuku owuwa anyanwu, usuu ndi agha ebo Juda, ga-ama ulo ikwu ha n'akuku okoloto ha. Onyendu ha ga-abu Nashon nwa Aminadab.

⁴ Onuogugu usuu ndi agha ya di puku iri asaa na ano, na nari isii (74,600)

⁵ N'akuku ha ka usuu ndi agha ebo Isaka ga-amanye ulo ikwu ha. Onyendu ha bu Netanel nwa Zua.

6 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku ise, puku anọ na nari anọ (54,400).

7 N'akuku ha ka usuu ndi agha ebo Zebulon ga-amanye ulọ ikwu ha. Onyendu ha bu Eliab nwa Helon.

8 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku ise, puku asaa na nari anọ (57,400).

9 Onuogugu ndi niile a gukotara ha na Juda n'owuwa anyanwu nke ulọ nzute ahụ di nari puku, iri puku asato na puku isii na nari anọ (186,400). Ha ga-ebu uzọ bulie ije.

10 N'akuku ndida ka usuu ndi agha ebo Ruben ga-ama ulọ ikwu ha n'akuku okoloto ha. Onyendu ha bu Elizọ nwa Shedeua.

11 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku anọ, puku isii na nari ise (46,500).

12 N'akuku ha ka ebo Simion ga-ama ulọ ikwu ha. Onyendu ha bu Shelumiel nwa Zurishadai.

13 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku ise, puku itoolu na nari ato (59,300).

14 Ebo Gad ga-esokwa ha. Onyendu ha bu Eliasaf nwa Deuel.*

15 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku anọ, puku ise na nari isii na iri ise (45,650).

16 Ya mere onuogugu ndi niile ha na Ruben bikoro na ndida ulọ nzute ahụ di nari puku, iri puku ise na otu, na nari anọ na iri ise (151,450) dika usuu ndi agha ha si di. Ebo ato a bu ndi na-eso ebo ato nke mbu ahụ n'oge obula umu Izrel no n'ije.

17 Ka ulọ nzute na-azoli ije, ulọ ikwu ndi Livayi ga-anọ n'etiti ulọ ikwu ndi ozo. Ha ga-ebili ije n'usoro dika ha si maa ulọ ikwu ha. Ndi obula n'onodu ha, n'okpuru okoloto nke na-akowa ndi ha bu.

18 N'akuku odida anyanwu ka ebo Ifrem ga-ama ulọ ikwu ha dika okoloto ha si di. Onyendu ha bu Elishama nwa Amihud.

19 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku anọ na nari ise (40,500).

20 Ebo Manase ga-amakwa ulọ ikwu n'akuku ha. Onyendu ha bu Gamaliel nwa Pedazo.

21 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku ato, puku abuo na nari abuo (32,200).

22 N'akuku ha ka ebo Benjamin ga-ama ulọ ikwu ha. Onyendu ha bu Abidan nwa Gidon.

23 Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku ato, puku ise na nari anọ (35,400).

24 Ya mere onuogugu ndi niile ha na Ifrem bikoro n'akuku odida anyanwu nke ulọ nzute ahụ di nari puku, puku asato na nari mmadu (108,100). Ha niile na-esokwa n'azu ndi Livayi na ulọ nzute ahụ. Ndi a bu ndi na-eso n'onodu nke ato n'oge obula umu Izrel no n'ije.

25 Ebo Dan na usuu ndi agha ha

* 2:14 N'ime otutu akwukwo ndi Masoreti, akwukwo ise nke ndi Samaria nakwa akwukwo Volgeti, n'isi mbu na amaokwu iri na anọ ha, ihe e dere bu *Reuel*

- ga-ama ulo ikwu ha n'akuku elu elu n'okpuru okoloto ha. Onyendu ha bu Ahieza nwa Amishadai
- ²⁶ Onuogugu usuu ha di iri puku isii, puku abuo na nari asaa (62,700).
- ²⁷ N'akuku ha ka ebo Asha ga-ama ulo ikwu ha. Onyendu ha bu Pagiel nwa Okran.
- ²⁸ Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku ano, otu puku na nari ise (41,500).
- ²⁹ Otu aka ahụ ka ebo Naftali ga-ama ulo ikwu ha. Onyendu ha bu Ahira nwa Enan.
- ³⁰ Onuogugu usuu ndi agha ha di iri puku ise, puku ato na nari ano (53,400).
- ³¹ Ya mere onuogugu ndi niile ha na Dan bikoro n'akuku elu elu nke ulo nzute ahụ di nari puku, iri puku ise na puku asaa na nari isii (157,600). Ha ga-abu ndi ga-ekpe azu bilie ije n'okpuru okoloto ha.
- ³² Ndi a bu ndi Izrel, ndi a guru onu dika ezinaulo ha si di. Ndi ikom niile no n'omuma ulo ikwu, dika usuu ha di iche iche si di, nari puku isii, puku ato na nari ise na iri ise (603,550) n'onuogugu.
- ³³ Ma otu o di, a gunyeghi ebo Livayi n'onuogugu† ndi Izrel ndi ozo dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

³⁴ Ya mere, ndi Izrel mere ihe niile dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu. Otu a ka ha si maa ulo ikwu ha n'akuku okoloto ha. Otu a kwa ka ha si ebuli ije. Onye obula n'ime ha dika ebo ha na ezinaulo ha si di.

3

Igu ndi Livayi onu

¹ Nke a bu akuko banyere usoro agburu Eron na Mosis n'oge ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu n'ugwu Sainai.

² Ndi a bu aha umu ndi ikom Eron, Nadab, okpara ya, Abihu, Elieza na Itama.

³ Ndi a bu aha umu ndi ikom Eron, ndi e tere mmanu ibu ndi nchujaja, ndi e doru nsọ n'ihu ije ozi dika ndi nchujaja.

⁴ Ma ONYENWE ANYI mere ka Nadab na Abihu nwuo, n'ihu ya n'ime ozara Sainai, mgbe ha ji oku na-adighi nsọ wetara ya onyinye. Ebe o bu na ha amutaghi umu ndi ikom nke aka ha, o bu naani Elieza na Itama jere ozi dika ndi nchujaja ogologo ubochi ndu nna ha bu Eron.

⁵ N'oge ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

⁶ "Kpokotaa ebo Livayi* niile were ha nyefee Eron onye nchujaja n'aka, ka ha buru ndi inyeaka ya.

⁷ Ha ga-ejere ya na nzuko Izrel niile ozi n'ulo nzute ahụ site na iru oru metutara ebe obibi ahụ.

⁸ Ha ga-elekota ngwongwo ulo nzute, ruo oru metutara ndi Izrel niile mgbe ha na-eje ozi ha n'ebe obibi ahụ.

⁹ Were ndi Livayi nyefee Eron na umu ya ndi ikom n'aka. O bu ha ka a ga-esi n'etiti umu Izrel nyefee ha n'aka kpamkpam.

† 2:33 Onu 1:47-49 * 3:6 Ndi Livayi di iche na ndi nchujaja, ha bu naani ndi inyeaka nye ndi nchujaja. O di n'akwukwo Onu 8:6-22; 18:1-6 O bu naani Eron, na umu ya bu ndi na-aga ozi dika ndi nchujaja. Nke a di n'akwukwo Onu 18:7

10 HỌPỤTA Eron na ụmụ ya ndị ikom ka ha buru ndị na-eje ozi dika ndi nchuaja. Onye obula ozọ biara nso ebe nsọ ahụ ka a ga-egbu.”

11 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

12 “Anarala m ndi Livayi dika ndi nochitere anya ụmụ ndi ikom mbu niile a muru n’etiti ndi Izrel. Ndi Livayi niile bu nke m.

13 N’ihi na ihe niile meghere akpanwa bu nke m. Site n’ubochi ahụ m gburu ụmụ ndi ikom niile e buru uzọ muo n’ala Ijipt ka m doro ụmụ ndi ikom niile e buru uzọ muo n’etiti ndi Izrel nsọ nye onwe m, ma mmadu, ma anumanu bu nke m. Abu m ONYENWE ANYI.”

14 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu n’ozara Sainai si ya,

15 “Guo, choputa ihe onuogugu ebo Livayi bu.† Gosi ikwu na ezinaulo onye obula si n’ime ya puta. Choputa onuogugu ndi ikom niile site n’onye di otu onwa.”

16 Ya mere, Mosis guru ha onu dika iwu o natara site n’okwu ONYENWE ANYI si di.

17 Ndi a bu aha umu ndi ikom Livayi:

Geshon, Kohat na Merari.

18 Ndi a bu aha ndi ikwu Geshon dika ezinaulo ha si di:

Libni na Shimei.

19 Umu Kohat dika ikwu ha si di:

Amram, Izha, Hebron na Uziel.

20 Umu Merari dika ikwu ha si di:

Mahali na Mushi.

Ndi a bu ndi agburu Livayi, dika ezinaulo ha si di.

21 Ndi Geshon bu ndi ikwu Libni na Shimei. Ndi a bu ndi ikwu Geshon.

22 Onuogugu ndi ikom di otu onwa gbago di puku asaa na nari ise (7,500).

23 Ndi ikwu Geshon mara ulo ikwu ha n’akuku odida anyanwu, n’azu ulo nzute.

24 Onyendu ezinaulo ndi Geshon bu Eliasaf nwa Lael.

25 Oru diri umu Geshon bu ilekota ulo nzute ahụ, na ulo ikwu ya, na ihe mkpuchi ya, na akwa mgbochi onu uzọ ulo nzute.

26 O dikwa ha n’aka ilekota akwa mgbochi niile nke ogige gbara ya gburugburu, na akwa e ji gechie onu uzọ ogige ahụ. Ha nwekwara oru ilekota ebe ichu aja, na udọ niile, na ozi niile metutara ihe ndi a.

27 Nke Kohat bu ikwu ndi Aram, ndi Izha, ndi Hebron na ndi Uziel. Ndi a bu ndi ikwu Kohat.

28 Onuogugu ndi ikom niile di otu onwa gbago di puku asato na nari isii (8,600).

Oru diri ndi Kohat bu ilekota ebe nsọ.

29 Ndi ikwu Kohat mara ulo ikwu ha n’akuku ndida nke ebe nsọ.

30 Onyendu ezinaulo ndi ikwu Kohat bu Elizafan nwa Uziel.

31 Oru e tinyere ha n’aka bu ilekota igbe ogbugba ndu, tebul ahụ, ihe idoba orioma ahụ na ebe ichu aja. Ihe ozọ bu ilekota ngwongwo niile

† 3:15 Ndi ikom ebo Livayi adighi eso ndi ikom Izrel ndi ozọ a ga agha. Ya mere na-adighi agunye ha n’onuogugu dika a na-agunye ndi ikom ebo ndi ozọ mgbe ha gbara iri afọ abuo. Ogugu a guru ndi ikom Livayi bu n’ihi i were ha dochie anya ndi ikom niile e bu uzọ muo n’Izrel. Onu 3:40-49

e ji eje ozi n'ebe nsọ ahụ, akwa mgbochi na ihe niile metụtara otu e si e ji ha eje ozi.

³² Onyeisi ndị ndu nke ndị Livayi bụ Elieza nwa Erọn, onye nchụaja. O bụ ya na-elekọta ndị ọrụ ha bụ ihu maka ihe niile metụtara ebe nsọ ahụ.

³³ Ndị Merari bụ ikwu Mahali na Mushi. Ndị a bụ ndị ikwu Merari.

³⁴ Onuogugu ndị ikom niile dị otu ọnwá gbagoo dị puku isii na narị abụọ (6,200).

³⁵ Onyendu ezinaulo ndị ikwu Merari bụ Zuniel nwa Abihail.

Ha mara ulọ ikwu ha n'akukụ ugwu nke ulọ nzute ahụ.

³⁶ Ọrụ e tinyere n'aka ndị ikwu Merari bụ ilekọta mbudo niile nke ulọ nzute ahụ, na mkporo ya niile, ukwu ya niile, na ngwongwo niile e kwesiri iji ruo ọrụ metụtara ha.

³⁷ Ọrụ ndị ọzọ bụ ilekọta ogidi osisi niile dị gburugburu ogige ahụ ha na ukwu ha, ntu na udọ ha niile.

³⁸ Mpaghara akukụ ọwụwa anyanwu n'ihu ulọ nzute ahụ ka e debere maka ulọ ikwu Mosis na Erọn, na nke umu ya ndị ikom.

Ọrụ ha bụ ilekọta ebe nsọ ahụ n'aha umu Izrel niile.

Onye ọbula ọzọ biara ebe nsọ ahụ nsọ ka a ga-egbu.

³⁹ Ya mere, onuogugu ndị ikom Livayi niile Mosis na Erọn nwetara mgbe a gurụ ha onu n'ikwu n'ikwu dika iwu ONYENWE ANYI nyere ha si di, bụ iri puku abụọ na puku abụọ (22,000). Nke a bụ onuogugu ndị ikom niile di site n'otu onwa gaa n'ihu.

⁴⁰ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri Mosis, "Guo ndị ikom Izrel niile e buru uzọ muo, ndị di site n'otu onwa gbagoo. Chopta onuogugu ha, dee aha ha niile n'akwukwo.

⁴¹ Nabata ndi Livayi ka ha buru nke m n'onodu ndi ikom niile e buru uzọ muo n'Izrel. Ozokwa, anu ulo ndi Livayi niile bu nke m, n'onodu umu mbu nke anu ulo niile a muru n'etiti anu ulo ndi Izrel niile. Abu m ONYENWE ANYI."

⁴² Ya mere, Mosis gurụ ndi ikom niile e buru uzọ muo n'Izrel, dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu,

⁴³ chopta na onuogugu ndi ikom e buru uzọ muo site n'onye di otu onwa ruo n'okenye di iri puku abuo na puku abuo na narị abuo na iri asaa na ato (22,273).

⁴⁴ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si:

⁴⁵ "Nye m ndi Livayi n'onodu ndi ikom niile e bu uzọ muo n'Izrel. Nyekwa m anu ulo ndi Livayi niile n'onodu anu ulo niile e bu uzọ muo n'Izrel. Ndi Livayi bu nke m. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

⁴⁶ Ihe a ga-eji gbara narị umu ndi ikom Izrel abuo na iri ndi ikom asaa, na ato (273) ndi e buru uzọ muo maputara n'elu onuogugu ndi Livayi

⁴⁷ bu ego ruru shekel ise, na isi onye obula, udi shekel ebe nsọ, nke otutu ya bu iri gera abuo.

⁴⁸ Were ego mgbaputa a nye Erọn na umu ndi ikom ya."

⁴⁹ Ya mere, Mosis natara ego mgbaputa ahụ n'isi onye ọbula di n'onuogugu ndi ahụ mara n'elu onuogugu ndi Livayi.

⁵⁰ Ego niile o natara site n'aka ndi ikom Izrel niile e bu uzọ muo bu oiaocha ruru puku shekel na nari shekel ato na iri isii na ise (1,365), dika ihe otutu shekel ebe nsọ si di.

⁵¹ Mosis nyere Eron na umu ya ego mgbaputa ndi a dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

4

Umu Kohat

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu si,

² "Guo onu choputa, onuogugu umu Kohat di n'ebo Livayi dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

³ Guo ndi ikom niile gbarala iri afo ato ruo iri afo ise, ndi tozuru ije ozi n'ulo nzute.

⁴ "Nke a bu oru diri ndi Kohat n'ulo nzute, ilekota ihe ndi ahụ kachasi idi nsọ.

⁵ Mgbe omuma ulo ikwu ahụ ga-ebili ije ha, Eron na umu ya ndi ikom ga-eburu uzọ banye n'ulo nzute ahụ wetuo akwa mgbochi ahụ, jiri ya kpuchie igbe iwu ogbugba ndu ahụ.

⁶ Mgbe ahụ, ha ga-agbakwasị akpukpo anu ehi mmiri n'elu akwa mgbochi ahụ, sakwasikwa akwa na-acha anunu anunu* n'elu ya, tinyekwa mkporo osisi niile n'oghere ha kwesiri idi.

⁷ "N'elu tebul ahụ na-adi n'ihu Onyenwe anyi, ha ga-agbasa akwa anunu anunu tukwasikwa efere niile, ngaji niile, okwa niile na iko aja ihe onunu. Achicha ahụ na-adigide n'elu ya ga-adikwa ebe o di.

⁸ Ha ga-agbasakwa akwa uhie n'elu ya, jiri akpukpo anu ehi mmiri gbokwasikwa n'elu akwa uhie ahụ. Mgbe ahụ, ha ga-etinyekwa mkporo osisi e ji ebu tebul n'ime oghere o kwesiri idi.

⁹ "Ozo, ha ga-eji akwa anunu anunu sachie ihe idoba orioma ahụ nke na-enye ihè, ya na orioma ya niile, mkpa ya niile na ihe ikpakepu oku ya niile na ite mmanu ya niile, e ji awunye ya mmanu.

¹⁰ Emesija, ha ga-eji akpukpo anu ehi mmiri sachie ya na ngwongwo ya niile, tukwasị ya n'elu ihe e ji ebu ya.

¹¹ "Ha ga-ejikwa akwa anunu anunu tusaa n'elu ebe ichu aja ahụ e jiri olaedo mee, werekwa akpukpo anu ehi mmiri sachie ya, tinyekwa mkporo osisi e ji ebu ya n'oghere di n'akuku ebe ichu aja ahụ.

¹² "Ihe ndi ozo niile e ji eje ozi n'ebe nsọ ahụ ka ha ga-eji akwa anunu anunu kekoota, jirikwa akpukpo anu ehi mmiri sachie ha, tukwasị ha n'elu ihe e ji ebu ha.

¹³ "A ga-ekpopu ntu di n'ebe ichu aja bronz ahụ, jiri akwa na-acha ngwakota anunu na uhie, sachie ebe ichu aja bronz ahụ.

¹⁴ Emesija ha ga-atukwasị ihe niile e ji eje ozi n'ebe ichu aja ahụ n'elu akwa ahụ, ihe dika ite igu oku, na ndudu, na ihe ikpofu ntu, na efere ikwosa mmiri niile. Akpukpo anu ehi mmiri ka a ga-eji sachie ha niile. Ma n'ikpeazu, mkporo osisi e ji ebu ya ka a ga-etinye n'ebe ha kwesiri idi.

¹⁵ "Mgbe Eron na umu ya kpuchisiri ulonso ahụ na ngwongwo niile nke ebe nsọ ahụ, dika ndi Izrel niile na-ejikere ibili ije, mgbe ahụ ka ndi Kohat ga-abata buru ihe ndi a. Ma ha agaghị emetu ihe nsọ ndi a aka ka ha ghara inwu. Oru ibu ihe ndi a niile di n'ime ulo nzute diri Ndi Kohat.†

* 4:6 Maobu, buluu † 4:15 Ndi Kohat, ndi agburu Geshon na umu Geshon bu ndi agburu Livayi. Ha bu ndi e nyere oru ibu ihe di iche iche n'ulo nzute. 4:24,29,34-49

16 “Elieza nwa Eron, onye nchajaja, ka oru ndi a di n’aka: mmanu e ji amu oku, na ihe nsure oku e ji uda di iche iche na-esi isi utu mee, na onyinye mkpuru oka a na-enye ubochi niile, na mmanu nsu ahu. N’aka ya ka oru metutara nlekota ulo nzute ahu niile, ihe niile di n’ime ya na ngwongwo nsu ya di iche iche di.”

17 ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron si,

18 “Unu ekwekwala ka agburu Kohat buru ndi e bipuru site n’ebo Livayi.

19 Otu a ka unu ga-esi meso ha mmeso ime ka ha diri ndu, ghara inwu, mgbe ha biara nso ihe ndi ahu dikarisiri nsu, Eron na umu ya ga-esoro ha banye gosi onye o bua n’ime ha ihe ha ga-ebu.

20 Ma ndi Kohat ekwesighi ibanye ilekwasi ihe nsu ndi ahu anya, ka ha ghara inwu.”

Umu Geshon

21 Mgbe ahu ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

22 “Guo onu choputa onuogugu umu Geshon, dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

23 Mata onuogugu ndi ikom ole ha di, ndi kwesiri iru oru n’ulo nzute, ndi gbara iri afu atu ruo iri afu ise.

24 “The ga-abu oru ndi ikwu Geshon ga-abu ije ozi na ibu ibu.

25 Ha ga-ebu akwa mgbochi ebe obibi ahu na nke ulo nzute ahu, tinyere akwa e ji sachie ya na akpukpo anu ehi mmiri e ji mee elu ulo ya na akwa mgbochi di n’onu uzu ulo nzute ahu.

26 Ha ga-ebukwa akwa mgbochi niile e ji gechie ogige ahu, akwa e ji gechie onu uzu ama ogige gbara ebe ichu aja na ulo nzute ahu gburugburu, udu ya niile na ngwongwo niile e ji eje ozi.

27 Oru ha niile, maabu ibu ihe ma o bukwanu iru oru ozo, ga-abu site na ntuziaka Eron na umu ya. I ga-ekenye ha oru diri ha n’ihe niile bu ihe ha ga-ebu.

28 Nke a bu oru diri ikwu Geshon n’ulo nzute. Ha ga-anu n’okpuru Itama, nwa Eron, onye nchajaja, onye bu onyeisi ha.

Umu Merari

29 “Guo, choputa onuogugu umu Merari dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

30 Choputa onuogugu ndi ikom ole ha di, ndi gbara iri afu atu ruo iri afu ise, ndi toruru iru oru n’ulo nzute Onyenwe anyi.

31 Ije ozi ha dika o si metuta oru ulo nzute bu ibu mbudo ulo nzute ahu niile, osisi ntubichi ya niile, ogidi osisi na ukwu ya niile;

32 tinyere ogidi osisi niile di ogige ahu gburugburu na ukwu ha niile, itu niile, udu ha niile na ngwongwo ndi ozo e ji aru oru metutara ihe ndi a ha ga-ebu. Kenye nwoke obula oru nke ya. Kpo onye ahu aha nye ya oru nke ya.

33 Nke a bu oru diri ndi agburu Merari mgbe ha na-aga ozi ha n’ulo nzute. Ha ga-anu n’okpuru Itama, nwa Eron, onye nchajaja, onye bu onyeisi ha.”

Igu agburu Livayi niile onu

34 Ya mere, Mosis na Eron na ndi ndu nzuko umu Izrel guru ma choputa onuogugu umu Kohat, dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

35 Ndi ikom niile gbara iri afu atu ruo iri afu ise, ndi toruru ije ozi n’ulo nzute ahu

36 dika ikwu ha si di bu puku abuo na nari asaa na iri ise (2,750).

³⁷ Ndi a niile bu ndi si n'ikwu Kohat ndi na-eje ozi n'ulo nzute. Mosis na Eron guru ha onu dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

³⁸ A guru umu Geshon onu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

³⁹ Ndi ikom niile gbara iri afo ato ruo iri afo ise, ndi toruru ije ozi n'ulo nzute,

⁴⁰ dika ikwu ha si di bu puku abuo na nari isii na iri ato (2,630).

⁴¹ Ndi a niile bu ndi si n'ikwu Geshon ndi na-eje ozi n'ulo nzute. Mosis na Eron guru ha onu dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

⁴² A guru umu Merari onu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

⁴³ Ndi ikom niile gbara iri afo ato ruo iri afo ise ndi toruru ije ozi n'ulo nzute

⁴⁴ dika ikwu ha si di bu puku ato na nari abuo (3,200).

⁴⁵ Ndi a niile bu ndi si n'ikwu Merari ndi na-eje ozi n'ulo nzute. Mosis na Eron guru ha onu dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

⁴⁶ Otu a ka Mosis na Eron na ndi ndu umu Izrel si guo ndi Livayi niile onu dika ikwu ha na ezinaulo ha si di.

⁴⁷ Ndi ikom niile gbara iri afo ato ruo iri afo ise, ndi toruru ije ozi na ibu ulo nzute ahụ

⁴⁸ di puku asato na nari ise na iri asato (8,580).

⁴⁹ Dika iwu ONYENWE ANYI nyere site n'aka Mosis si di, e kenwere onye obula oru ya ma gwa ya ihe o kwesiri ibu.

A guru ha onu dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

5

Idebe omuma ulo ikwu ocha

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

² "Nye ndi Izrel iwu ka ha site n'omuma ulo ikwu ha kpogu onye ekpenta obula maobu onye ihe si n'ahu na-asoputa, na ndi meruru onwe ha site n'imetu onye nwuru anwu aka.

³ Iwu a metutara onye obula, nwoke na nwanyi. Kpogu ha ka ha gaa n'azu omuma ulo ikwu, ka ha ghara imeru ogige ulo ikwu ha bu ebe ahụ m binyere unu."

⁴ Ndi Izrel mezuru iwu a, site n'etiti ha kpogu ndi di otu a, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

Ikwughachi ugwo

⁵ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

⁶ "Gwa umu Izrel okwu si ha, 'Mgbe onye obula, nwoke maobu nwanyi, mejoro mmadu ibe ya n'uzo obula, si otu a buru onye na-ekwesighi ntukwasị obi nye ONYENWE ANYI bu onye ikpe mara.

⁷ Onye di otu a aghaghi kwuputa mmehie ya, kwughachi onye ahụ o mejoro ihe iwu kwuru na o ga-akwu. O ga-atukwasị n'elu ihe o na-akwughachi onye ahụ o mejoro ego ozo ruru otu uzo n'uzo ise.

⁸ Ma o buru na onye ahụ enweghi onye ikwu ya bu onye a ga-akwughachi ugwo n'ihị mejo ahụ, ihe ikwughachi ugwo ahụ ga-abu nke ONYENWE ANYI, aghaghi inye onye nchujaja. A ga-atukwasikwa ya ebule a ga-eji chuo aja mkpuchi mmehie n'ihị onye ahụ mehiere.

9 Onyinye niile di nsọ ndi Izrel wetaara onye nchujaja bu nke onye nchujaja ahụ.

10 Onyinye di nsọ niile mmadu na-eweta bu nke onye na-eweta ya, ma onyinye e nyere onye nchujaja bu nke onye nchujaja.’”

Iwu banyere ekwesighi ntukwasị obi

11 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

12 “Gwa umu Izrel okwu si ha, O buru na nwunye mmadu ejehie uzo buru onye na-ekwesighi ntukwasị obi n’ebe di ya no

13 site n’idinakwuru nwoke ozọ n’uzọ zoro ezo n’ebe di ya no ruo na achoputaghị adighi ocha ya (ebe a na-enweghị onye ga-agba akaebe megide ya, maobu na e jidere ya mgbe o na-akwa iko ahụ),

14 o buru na mmuo ekworo abiakwasị di ya, o burukwa na di nwanyi ahụ na-enyo nwunye ya enyo, na-ele ya anya dika onye meruru onwe ya, ma o bukwanu, o buru na di ya esite n’ekworo nyoo nwunye ya, o bu ezie na nwanyi ahụ bu onye na-emerughị onwe ya,

15 nwoke a ga-akporo nwunye ya biakwute onye nchujaja. O ga-eweta onyinye iji ibiaru nso n’ihi nwunye ya, nke bu iko utu oka balị abuo a na-awukwasighi mmanu, maobu uda na-esi isi utu a gwakoro agwako, n’ihi na o bu onyinye mkpuru oka e sitere n’obi juputara n’ekworo nye, onyinye ikpotu uche n’ikpe omuma.

16 “ ‘Onye nchujaja ga-akpobata nwanyi a mee ka o guzo n’ihu ONYENWE ANYI.

17 *O ga-ekunye mmiri nsọ n’ime ite aja, kporo aja n’ala site n’ulo nzute ahụ wunye ya n’ime mmiri ahụ.

18 Dika nwanyi ahụ guzo n’ihu ONYENWE ANYI, onye nchujaja ahụ ga-atosa agiri isi ya, tnye onyinye mkpuru oka ncheta ahụ, nke bu onyinye mkpuru oka ekworo ahụ n’obuaka nwanyi a. Onye nchujaja n’onwe ya ga-eguzo n’ihu nwanyi a jide ite mmiri ilu ahụ na-eweta obubu onu.

19 Mgbe ahụ, onye nchujaja ga-eme ka nwanyi a nuo iyi, mgbe o na-agwa ya okwu si, “O buru na o nweghị nwoke obula gi na ya nwere mmeko, o buru na i kpafughị ghoo onye na-adighi ocha mgbe i no n’ulo di gi, ka ihe ojo obula ghara izute gi site na mmiri ilu a na-eweta obubu onu.

20 Ma o buru na i kpafuola mgbe i ka no n’ulo di gi, o buru na i meruola onwe gi site na idinakwuru nwoke ozọ na-abughị di gi,”

21 (n’oge a, onye nchujaja ga-eme ka nwanyi a nuo iyi nke ya na obubu onu a so, gwa nwanyi okwu si ya) “ka ONYENWE ANYI mee ka ndi i no n’etiti ha buo gi onu ma kochaa gi mgbe o mere ka apata gi ree ure, mgbe o mere ka afọ gi koo eko.

22 Ka mmiri ilu a, nke na-eweta obubu onu banye gi n’ahụ ime ka afọ gi koo eko, imekwa ka akpanwa gi daa ada.”

“ ‘Nwanyi ahụ ga-aza si, “Amen, ya diri m otu a.”

23 “ ‘Mgbe ahụ onye nchujaja ahụ ga-edo obubu onu ndi a n’akwukwo, sanye ha n’ime mmiri ilu ahụ.

24 Mgbe ahụ, o ga-enye nwanyi a mmiri ilu ahụ na-eweta obubu onu ka o nuo, mmiri a ga-abanye ya n’ime ahụ, wetara ya ita ahuhu di ilu.

25 Emesia, onye nchujaja ga-anara nwanyi ahụ onyinye mkpuru oka ekworo ahụ o ji n’obuaka ya, fegharĩa ya n’ihu ONYENWE ANYI, buru ya gaa n’ebe ichu aja.

* 5:17 Mmiri nsọ ahụ, na aja si n’ala ulo nzute ahụ, bu ihe na-egosi ikpe omuma sitere n’aka Chineke megide onye ahụ ikpe mara.

²⁶ Onye nchụaja ga-esite n'onyinye mkpuru ahụ kporo nke ga-eju ya aka, nke na-anochite anya ha niile, suo ha oku n'elu ebe ichu aja. Emesia, o ga-enye nwanyi ahụ mmiri ahụ ka o nūo.

²⁷ O buru na nwanyi a emerula onwe ya, buru onye na-ekwesighi ntukwasị obi nye di ya, mgbe o nuru mmiri na-eweta obubu onu, o ga-abanye n'ime ya wetara ya ahuhu di ilu. Afọ ya ga-eko, buo ibu,† akpanwa ya a gaghị anagide nwa. O ga-agho onye a buru onu n'etiti ndi ya.

²⁸ Ma o buru na nwanyi emerughị onwe ya, kama o bu onye di ocha, o ga-abu onye nwere onwe ya site n'ikpe omuma. O ga-aturu ime mta umu.

²⁹ “ ‘Nke a bu iwu metutara ikwo ekworo mgbe nwanyi bi n'ulo di ya kpafuru meruo onwe ya.

³⁰ Maobu mgbe ekworo juputara nwoke n'obi n'ihu na o guru nwunye ya dika onye na-ekwesighi ntukwasị obi. Onye nchujaja ga-eme ka nwanyi a guzo n'ihu ONYENWE ANYI, mezuokwa ihe niile n'usoro dika e si deputa ha n'ebe a.

³¹ A gaghị ama di nwanyi a ikpe dika onye mere ihe ojojo, kama nwanyi a ga-ebu ahuhu ya na mmehie ya naani ya.’”

6

Onye Nazirait

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

² Gwa ndi Izrel si ha, “Mgbe nwoke maobu nwanyi nuru iyi* o ji kpebie ikwe nkwa puru iche nke ikewapu onwe ya nye ONYENWE ANYI dika onye Nazirait,

³ ha ga-ekewapu onwe ha site na inu mmanya, maobu detu ihe onunu obula na-aba n'anya ire. Ha agaghị anu mmiri mkpuru vaini, o gaghị ata mkpuru vaini ohuru maobu nke a mikporo amikpo.

⁴ Oge ahụ niile o bu onye Nazirait,† o gaghị eri ihe obula sitere na mkpuru osisi vaini maobu mkpuru ya maobu okpokoro azu ya.

⁵ “ ‘N'ime oge niile nke imezu nkwa ikewapu onwe ya nye ONYENWE ANYI, aguba agaghị agabiga ya n'isi. O ga-anogide buru onye di nsọ tutu ruo oge nkwa ikewapu onwe ya nye ONYENWE ANYI zuru. N'ihu nke a, o ga-ahapu agirị isi ya ka o too.

⁶ “ ‘N'ime oge niile nke imezu nkwa ikewapu onwe ya nye ONYENWE ANYI, o gaghị aga nso mmadu obula nwuru anwu,

⁷ o buladi na nna ya, maobu nne ya, maobu nwanne ya nwoke, maobu nwanne ya nwanyi anwu. O gaghị emeru onwe ya n'ihu ha, n'ihu na akara ikewapu onwe ya iche nye Chineke di ya n'isi.

⁸ N'oge niile nke ikewapu onwe ya, onye e doro nsọ nye ONYENWE ANYI ka o bu.

† 5:27 Afọ ya ga-aza aza * 6:2 Inu iyi maka mkpebi i bu onye Nazirait bu ihe a na-adighi akwagide mmadu ka o mee. Ma oge ufodu, nne na nna nwantakiri nwere ike nuọ iyi n'isi nwa ha. Mgbe mmadu horo inu iyi a, onodu a nwere ike buru maka nwa oge nta, ihe dika iri abali ato ma o bukwanu oge ndu ya niile. Ma mgbe nne na nna nuru iyi a n'isi nwa ha, nwa ahụ ga-abu onye Nazirait n'oge ndu ya niile. O di okpurukpu uzo ihe ato na-eso inu iyi a: Nke mbu, onye ahụ agaghị anu mmanya maobu detu ihe onunu obula na-aba n'anya ire. Nke abuo, dika o na-adi ndu, o gaghị akpucha agirị isi ya, o gaghị akpachakwa afonu ya. Nke ato, o gaghị emetu ozu obula aka. † 6:4 Onye e doro nsọ site na nkwa o kwere ikewapu onwe ya nye Onyenwe anyi.

9 “O buru na mmadu anwu na mberede n’akuku onye nazirait, si otu a meruo agiri isi ya nke na-egosi ido nsọ ya, o ghaghị ikpacha isi ya n’ubochi nke asaa bu ubochi ime ka o di ocha.

10 N’ubochi nke ozo ya, bu n’ubochi nke asato. O ghaghị iwetara onye nchujaja nduru abuo maobu umu kpalakwukwu abuo, n’onu uzọ ulo nzute ahụ.

11 Onye nchujaja ahụ ga-ewere otu n’ime ha choro ya aja mmehie. O ga-ewerekwa nnunu nke ozo choro ya aja nsure oku maka ikpuchiri onye ahụ nwere akara ido nsọ mmehie ya, bu nke o mere site n’ino onye nwuru anwu nso. O ga-edokwa isi ya nsọ ozo n’ubochi ahụ.

12 O ga-ekewapu onwe ya nye ONYENWE ANYI dika o mere na mmalite ubochi niile nke ido nsọ ya. Wetakwa otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja ikpe omuma. A gaghị agunyere ya ubochi ndi ahụ niile gafere tupu o meruo onwe ya, n’ihi na o meruru onwe ya mgbe o no onodu imezu nkwa nkewapu.

13 “Nke a bu iwu diri onye Nazirait mgbe oge ido onwe ya nsọ nye ONYENWE ANYI zuru. A ga-eduru ya bia n’onu uzọ ulo nzute ahụ.

14 N’ebe ahụ ka o ga-anọ chee onyinye ya ndi a n’ihu ONYENWE ANYI: nwa ebule na-enweghi ntupo, gbara otu afọ, maka aja nsure oku na otu nwa nne aturu na-enweghi ntupo gbara otu afọ maka aja mmehie, na otu ebule ahụ zuruoke maka aja udo,

15 tinyere aja mkpuru oka, na aja ihe onunu na otu nkata achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee, na achicha e ji ezi utu oka a gwara mmanu oliv mee, na achicha mbadamba na-ekoghi eko nke e tere mmanu oliv.

16 “Onye nchujaja ahụ ga-eche ihe aja ndi a niile n’ihu ONYENWE ANYI, choo aja mmehie na aja nsure oku.

17 O ga-eji nwa ebule ahụ choo aja udo nye ONYENWE ANYI, ya na nkata achicha na-ekoghi eko ahụ. O ga-achukwa aja mkpuru oka, na aja ihe onunu.

18 “Mgbe ahụ, onye ahụ doro onwe ya nsọ nye ONYENWE ANYI ga-akpuchapu agiri isi ya nke bu ihe na-egosi ido nsọ ya. O ga-eme nke a na mbata onu uzọ ulo nzute ahụ. Emesia, o ga-etinye agiri isi ahụ o kpuchaputara n’oku ahụ di n’okpuru aja udo ahụ.

19 “Mgbe a kpuchasiri onye ahụ agiri isi ya, nke na-egosi ido nsọ ya, onye nchujaja ga-ewere ubu aka ebule ahụ e siri esi, otu ogbe achicha na-ekoghi eko na otu mbadamba achicha na-ekoghi eko site na nkata ahụ, tnye ha niile n’aka onye ahụ.

20 Onye nchujaja ahụ n’oge a, ga-ewere aja ndi a fufee ha n’ihu ONYENWE ANYI dika aja mfufe. Ha niile ga-abu ihe nsọ nye onye nchujaja ahụ, tinyere obi anu ahụ e fufere efufe, na apata anu ahụ e chere n’ihu ONYENWE ANYI. Mgbe nke a gasiri, onye ahụ doro onwe ya nsọ nwere onwe ya inu mmanya.

21 “Nke a bu iwu diri onye o bula kpabiri ikewapu onwe ya nye ONYENWE ANYI dika onye Nazirait. Onyinye onye ahụ ga-enye ga-abu dika nkwa ido nsọ ya si di, tinyere ihe ndi ozo ha nwere ike inye. Onye di otu a aghaghị imezu nkwa obula o kwere dika iwu metutara onye Nazirait si di.”

Ngozi nke ndi nchujaja

22 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

23 “Gwa Eron na umu ya ndi ikom si, ‘Otu a ka unu ga-esi gozie ndi Izrel. Unu ga-asị ha,

24 “ ‘ONYENWE ANYI gozie unu ma chebe unu,

25 ONYENWE ANYI mee ka ihu ya mukwasị unu,
ma meere unu amara,‡

26 ONYENWE ANYI chee ihu ya n'ebe unu nọ,
nyekwa unu udo." "

27 "Otu a ka ha ga-esi kwuputa aha m nye umu Izrel. Mu onwe m ga-agozikwa ha."

7

Onyinye ido ulo nzute nsọ

1 Mgbe Mosis guzobesiri ulo nzute ahụ otọ, o tere ya mmanu. Doo ya na ihe niile e ji chọọ ya mma nsọ. O tekwarara ebe ichu aja mmanu, doo ya nsọ, ya na ngwongwo ya niile.

2 Mgbe ahụ, ndi ndu Izrel, ndiisi ezinaulo niile, ndi bu ndi ndu ebo niile e tinyere oru igu ndi ahụ niile onu wetara onyinye ha.

3 Ha wetara dika onyinye ha nye ONYENWE ANYI ugboala isii ihe juputara n'ime ha, na ehi iri na abuo. Ndi ndu abuo obula wetara otu ugboala, ma ha niile n'otu na otu wetara otu ehi, otu ehi. Ha chere ihe ndi a niile n'ihu ulo nzute ahụ.

4 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

5 "Nabata onyinye ndi a niile, ka e jiri ha ruo oru ulo nzute, were ha nyefee ndi Livayi n'aka, onye obula dika mkpa oru ya si di."

6 Ya mere, Mosis nabatara ugboala ndi ahụ na ehi ndi ahụ, nyefee ha ndi Livayi n'aka.

7 O nyere umu Geshon ugboala abuo na ehi anọ, dika oru ha si di.

8 Nye umu Merari, ugboala anọ na ehi asato, dika oru ha si di. Ha niile nọ n'okpuru nlekota Itama nwa Eron, onye nchajaja.

9 Mosis enyeghi umu Kohat ihe obula n'ihia na o bu n'isi mbu aka ha ka ha ji ebu ihe nsọ ndi ahụ ha ketara ibu.

10 Ndi ndu umu Izrel niile wetara onyinye ido nsọ n'ubochi e tere ebe ichu aja ahụ mmanu ido ya nsọ. Ha wetara ha, debe ha n'ihu ebe ichu aja ahụ.

11 N'ihia na Onyenwe anyi gwara Mosis okwu si, "Ka onyendu obula weta onyinye n'ubochi di iche iche, otu onye, otu ubochi, maka ido nsọ nke ebe ichu aja ahụ."

12 Ya mere, Nashon nwa Aminadab onye si n'ebo Juda wetara onyinye nke ya n'ubochi nke mbu.

13 Onyinye o wetara bu:

efere olaocha nke idi arọ ya bu nari shekel na iri shekel ato, na otu efere ikwosa mmiri e ji olaedo kpuo nke idi arọ ya bu iri shekel asaa, dika ihe otutu shekel ebe nsọ si di. A wujuru efere abuo ndi a utu oka a gwara mmanu maka onyinye mkpuru oka.

14 O wetara otu efere olaedo, nke idi arọ ya bu shekel iri. A wujuru efere a uda na-esi isi utu.

15 O wetakwara otu nwa oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule nke gbara otu afọ maka aja nsure oku.

16 O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

17 na ehi abuo, na ebule* ise, na mkpi ise, na umu ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chuo maka aja udo.

Nke a bu onyinye Nashon nwa Aminadab nyere.

‡ 6:25 Jen 43:29 * 7:17 Ya bu oke aturu

¹⁸ N'ubochi nke abuo, Netanel nwa Zua, onyendu ebo Isaka wetara onyinye nke ya.

¹⁹ Onyinye o wetara bu:

otu efere olaocha nke idi arọ ya bu nari shekel na iri shekel ato, na otu efere ikwosa mmiri e ji olaedo kpuo, nke idi arọ ya bu iri shekel asaa, efere abuo ndi a bu n'usoro dika shekel ebe nsọ si di. A wujuru efere obula ezi utu oka a gwara mmanu dika onyinye mkpuru oka.

²⁰ O wetara otu efere olaedo, nke idi arọ ya bu shekel iri. A wujuru efere a uda na-esi isi utu.

²¹ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afo maka aja nsure oku.

²² O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

²³ na ehi abuo, na ebule ise, mkpi ise, na umu ebule ise gbara otu afo, otu afo, ka a chuo maka aja udo.

Nke a bu onyinye Netanel nwa Zua.

²⁴ N'ubochi nke ato Eliab nwa Helon onyendu ebo Zebulon wetakwara onyinye nke ya.

²⁵ Onyinye o wetara bu:

otu efere olaocha nke idi arọ ya bu nari shekel na iri shekel ato, na otu efere ikwosa mmiri e ji olaedo kpuo, nke idi arọ ya bu iri shekel asaa, efere abuo ndi a bu n'usoro dika shekel ebe nsọ si di. A wujuru efere obula ezi utu oka a gwara mmanu dika onyinye mkpuru oka.

²⁶ O wetara otu efere olaedo nke idi arọ ya bu shekel iri. A wujuru efere a uda na-esi isi utu.

²⁷ O wetakwara otu nwa oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afo maka aja nsure oku.

²⁸ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

²⁹ na ehi abuo, na ebule ise, mkpi ise, na umu ebule ise gbara otu afo, otu afo, ka a chuo maka aja udo.

Nke a bu onyinye Eliab nwa Helon wetara.

³⁰ N'ubochi nke ano, Elizọ nwa Shedeua onyendu ebo Ruben wetara onyinye nke ya.

³¹ Onyinye o wetara bu:

otu efere olaocha nke idi arọ ya bu nari shekel na iri shekel ato, na otu efere ikwosa mmiri e ji olaedo kpuo, nke idi arọ ya bu iri shekel asaa, efere abuo ndi a bu n'usoro dika shekel ebe nsọ si di. A wujuru efere obula ezi utu oka a gwara mmanu dika onyinye mkpuru oka.

³² O wetara otu efere olaedo, nke idi arọ ya bu shekel iri. A wujuru efere a uda na-esi isi utu.

³³ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afo maka aja nsure oku.

³⁴ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

³⁵ na ehi abuo, na ebule ise, mkpi ise, na umu ebule ise gbara otu afo, otu afo, ka a chuo maka aja udo.

Nke a bu onyinye Elizọ nwa Shedeua nyere.

³⁶ N'ubochi nke ise Shelumiel nwa Zurishadai, onyendu ebo Simion butere onyinye nke ya.

³⁷ Onyinye o wetara bu:

otu efere ọlaocha nke ịdị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwosa mmiri e ji ọlaedo kpuo, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abuo ndi a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si di. A wujuru efere obula ezi utu oka a gwara mmanu dika onyinye mkpuru oka.

³⁸ O wetara otu efere ọlaedo nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a uda na-esi isi utu.

³⁹ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁴⁰ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁴¹ ehi abuo, ebule ise, mkpi ise na umu ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chuo maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Shelumiel nwa Zurishadai nyere.

⁴² N'ubochi nke isii, Eliasaf nwa Deuel onyendu ebo Gad butere onyinye nke ya.

⁴³ Onyinye o wetara bu:

otu efere ọlaocha nke ịdị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwosa mmiri e ji ọlaedo kpuo, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abuo ndi a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si di. A wujuru efere obula ezi utu oka a gwara mmanu dika onyinye mkpuru oka.

⁴⁴ O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a uda na-esi isi utu.

⁴⁵ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁴⁶ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁴⁷ na ehi abuo, ebule ise, mkpi ise na umu ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chuo maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Eliasaf nwa Deuel nyere.

⁴⁸ N'ubochi nke asaa, Elishama, nwa Amihud, onyendu ebo Ifrem butere onyinye nke ya.

⁴⁹ Onyinye o wetara bu:

otu efere ọlaocha nke ịdị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwosa mmiri e ji ọlaedo kpuo, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abuo ndi a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si di. A wujuru efere obula ezi utu oka a gwara mmanu dika onyinye mkpuru oka.

⁵⁰ O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a uda na-esi isi utu.

⁵¹ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁵² O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁵³ na ehi abuo, ebule ise, mkpi ise na umu ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chuo maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Elishama nwa Amihud nyere.

⁵⁴ N'ubochi nke asato, Gamaliel nwa Pedazo onyendu ebo Manase nyere onyinye nke ya.

⁵⁵ Onyinye o wetara bu:

otu efere ọlaocha nke ịdị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ịkwosa mmiri e ji ọlaedo kpuo, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel

asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si dī. A wujuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dika onyinye mkpuru ọka.

⁵⁶ O wetara otu efere ọlaedo, nke idị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a ụda na-esi isi uto.

⁵⁷ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁵⁸ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁵⁹ ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Gamaliel nwa Pedazo nyere.

⁶⁰ N'ubochi nke itoolu, Abidan nwa Gidiyon onyendu ebo Benjamin nyere onyinye nke ya.

⁶¹ Onyinye o wetara bụ:

otu efere ọlaocha nke idị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ikwosa mmiri e ji ọlaedo kpuo, nke idị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si dī. A wujuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dika onyinye mkpuru ọka.

⁶² O wetara otu efere ọlaedo, nke idị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a ụda na-esi isi uto.

⁶³ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁶⁴ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁶⁵ na ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Abidan nwa Gidiyon nyere.

⁶⁶ N'ubochi nke iri, Ahieza nwa Amishadai, onyendu ebo Dan butere onyinye nke ya.

⁶⁷ Onyinye o wetara bụ:

otu efere ọlaocha nke idị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ikwosa mmiri e ji ọlaedo kpuo, nke idị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si dī. A wujuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dika onyinye mkpuru ọka.

⁶⁸ O wetara otu efere ọlaedo, nke idị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a ụda na-esi isi uto.

⁶⁹ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁷⁰ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁷¹ ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Ahieza nwa Amishadai nyere.

⁷² N'ubochi nke iri na otu, Pagiel nwa Okran, onyendu ebo Asha butere onyinye nke ya.

⁷³ Onyinye o wetara bụ:

otu efere ọlaocha nke idị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ikwosa mmiri e ji ọlaedo kpuo, nke idị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si dī. A wujuru efere ọbụla ezi ụtụ ọka a gwara mmanụ dika onyinye mkpuru ọka.

⁷⁴ O wetara otu efere ọlaedo, nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a ụda na-esi isi uto.

⁷⁵ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁷⁶ O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁷⁷ na ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Pagiel nwa Okran nyere.

⁷⁸ N'ụbọchị nke iri na abụọ, Ahira nwa Enan, onyendu ebo Naftali nyere onyinye nke ya.

⁷⁹ Onyinye o wetara bụ:

otu efere ọlaocha nke ịdị arọ ya bụ nari shekel na iri shekel atọ, na otu efere ikwosa mmiri e ji ọlaedo kpụọ, nke ịdị arọ ya bụ iri shekel asaa, efere abụọ ndị a bụ n'usoro dika shekel ebe nsọ si dī. A wujuru efere ọbụla ezi uto ọka a gwara mmanụ dika onyinye mkpuru ọka.

⁸⁰ O wetara otu efere ọlaedo nke ịdị arọ ya bụ shekel iri. A wujuru efere a ụda na-esi isi uto.

⁸¹ O wetakwara otu oke ehi, otu ebule, otu nwa ebule gbara otu afọ maka aja nsure oku.

⁸² O wetakwara otu mkpi maka aja mmehie,

⁸³ na ehi abụọ, ebule ise, mkpi ise na ụmụ ebule ise gbara otu afọ, otu afọ, ka a chụọ maka aja udo.

Nke a bụ onyinye Ahira nwa Enan nyere.

⁸⁴ Ndị a bụ onyinye ndị ndu ụmụ Izrel wetara maka ido ebe ichu aja nsọ n'oge e tere ya mmanụ:

efere ọlaocha iri na abụọ, na efere ọlaocha ikwosa mmiri iri na abụọ, na efere ọlaedo iri na abụọ.

⁸⁵ Ịdị arọ nke efere ọlaocha ọbụla dī otu nari shekel na iri shekel atọ. Ịdị arọ nke efere ikwosa mmiri ọbụla dī iri shekel asaa. Ịdị arọ efere ọlaocha niile ha wetara bụ puku shekel abụọ na nari shekel anọ,† dika ihe otutu shekel ebe nsọ si dī.

⁸⁶ Ịdị arọ nke otu n'ime efere ọlaedo iri na abụọ ndị ahụ ụda nsure oku na-esi isi uto juru n'ime ha bụ iri shekel, dika ihe otutu shekel ebe nsọ si dī. Ịdị arọ nke efere ọlaedo ndị ahụ niile bụ otu nari shekel na iri shekel abụọ.

⁸⁷ Onuogugu anụ ulọ niile e wetara maka aja nsure oku bụ: oke ehi iri na abụọ, na ebule iri na abụọ, na ụmụ ebule iri na abụọ gbara otu afọ, otu afọ, tinyere ihe niile ha wetara maka aja mkpuru ọka. E ji mkpi iri na abụọ chụọ aja mmehie.

⁸⁸ Anụ ulọ niile e ji chụọ aja udo bụ, iri oke ehi abụọ na anọ, na iri ebule isii, na iri mkpi isii, na ụmụ ebule iri isii ndị gbara naanị otu afọ, otu afọ.

Ndị a niile bụ onyinye e nyere maka ido ebe ichu aja nsọ n'oge e tere ya mmanụ.

⁸⁹ Mgbe Mosis banyere n'ulọ ikwu ahụ ka ya na Onyenwe anyị kparia ụka, ọ nuru olu ahụ ka ọ na-agwa ya okwu site n'etiti cherubim abụọ ndị

† 7:85 Puku shekel abụọ na nari shekel anọ nke a bụ kilogram iri abụọ na asatọ

ahụ n'elu ebe mkpuchi mmehie dị n'elu igbe iwu ogbugba ndụ gwa ya okwu. N'uzọ dị otu a ka ONYENWE ANYỊ si gwa ya okwu.

8

Idoba oriṅa

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si ya,

² “Gwa Eron okwu si ya, ‘Mgbe ọbụla i mụnyere oriṅa asaa nke iheokụ, i ga-edozi ha ka ihè ha na-enwuputa naanị n’ihu iheokụ ahụ.’”

³ Eron mere otu a. O doziri oriṅa ndị ahụ ka ha chee ihu n’ihe idoba oriṅa, dika ONYENWE ANYỊ nyere Mosis n’iwu.

⁴ Otu a ka esi mee ihe idoba oriṅa ahụ. O bụ naanị ọlaedo ka e ji kpụọ iheokụ ahụ, site n’ukwu ya ruo n’okooko niile e ji chọọ ya mma. A kpụrụ iheokụ ahụ n’usoro dika oyiyi ONYENWE ANYỊ gosiri Mosis si dị.

Ido ndi Livayi nsọ

⁵ Mgbe ahụ ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu si,

⁶ “Ugbu a, site n’etiti umu Izrel, kpọputa umu Livayi, doo ha iche, mee ha ka ha diri ọcha.

⁷ Ime ka ha di ọcha, lee ihe i ga-eme. Fesa ha mmiri na-asachapụ mmehie. Hụkwa na ha kpuchapuru aji niile di ha n’ahụ, ma sachaa uwe ha. Si otu a mee ka ha buru ndi di ọcha.

⁸ Gwa ha ka ha weta nwa oke ehi na onyinye mkpuru oka, bu utu oka a gwara mmanu. Ha ga-ewetakwa nwa oke ehi ozọ; ka o buru ihe ha ji achu aja mmehie.

⁹ Emesia, kpobata umu Livayi n’onu uzọ ulọ nzute ahụ. Meekwa ka ogbakọ ndi Izrel niile zukọọ n’ebe ahụ.

¹⁰ Kpọputa ndi Livayi n’ihu ONYENWE ANYỊ, ma mee ka ndi Izrel niile bikwasị ha aka ha.

¹¹ Mgbe ahụ, Eron ga-ewere ndi Livayi chee ONYENWE ANYỊ n’ihu dika onyinye mfufe ndi Izrel niile na-enye ya. N’uzọ di otu a, umu Livayi niile ga-abu ndi jikere ijere ONYENWE ANYỊ ozi.

¹² “Emesia, ndi Livayi ga-abia bikwasị aka ha n’isi oke ehi abuo ndi ahụ jiri otu n’ime oke ehi abuo ndi ahụ chuo aja mmehie nye ONYENWE ANYỊ, jiri nke ozọ chuo aja nsure oku, maka ikpuchi mmehie ndi Livayi.

¹³ Mgbe ahụ, mee ka ndi Livayi guzo n’ihu Eron na umu ndi ikom, werekwa ha nyefee ONYENWE ANYỊ n’aka dika a ga-asị na ha bu onyinye mfufe a na-enye ONYENWE ANYỊ.

¹⁴ Otu a ka i ga-esi doo ndi Livayi nsọ ime ka ha diri iche site n’igwe umu Izrel ndi ozọ. O bu m nwe ndi Livayi.

¹⁵ “Mgbe i dosiri ndi Livayi nsọ, cheekwa ha n’ihu Onyenwe anyi dika aja mfufe,* ha ga-abia n’ime ulọ nzute ahụ ije ozi diri ha.

¹⁶ Ha bu nke m site n’etiti umu Izrel niile. Anarala m ha ka ha buru nke m n’onođu umu niile e bu uzọ muo, nwa nwoke nke nwanyi obula n’Izrel.

¹⁷ N’ihi na nwa nwoke mbu obula a muru n’etiti ndi Izrel bu nke m, ma mmadu ma anumanu niile. Egoro m ha nsọ nye onwe m, site n’abalị ubochi ahụ m tigbusiri umu niile e bu uzọ muo n’Ijpt.

¹⁸ Ewerela m ndi Livayi n’onođu umu nwoke mbu niile a muru n’Izrel.

¹⁹ Site n’etiti ndi Izrel niile, ewerela m ndi Livayi nye Eron na umu ya ndi ikom dika onyinye, ka ha ruo oru niile di n’ime ulọ nzute ahụ n’onođu umu Izrel. Ka ha kpuchiere ha mmehie ha niile ka ihe otiti nke nri nri ghara ibiakwasị umu Izrel, mgbe obula ha biara nso ebe nsọ ahụ.”

* 8:15 Opu 29:24

²⁰ Ya mere, Mosis na Erõn na nzuko niile nke umu Izrel chere umu Livayi n'ihu ONYENWE ANYI, n'usoro dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

²¹ Ndi Livayi niile doro onwe ha ocha, sachakwaa uwe ha niile. Erõn chere ha n'ihu ONYENWE ANYI dika onyinye aja mfufe, churo ha aja ikpuchi mmehie, ime ka ha di ocha.

²² N'ikpeazu, ndi Livayi biara ije ozi ha n'ulo nzute n'okpuru Erõn na umu ya ndi ikom. Ha nyekwara ndi Livayi oru dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

²³ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

²⁴ "Iwu m ndi a metutara ndi Livayi niile. Nwoke onye Livayi obula ga-ebido iru oru n'ulo nzute m mgbe o gbara iri afõ abuo na ise.

²⁵ O ga-akwusikwa iru oru n'ime ya mgbe o gbara iri afõ ise, mgbe oge ezumike oru ya ga-amalite.

²⁶ Ha nwere ike inyere umunne ha aka n'iru oru ha n'ime ulo nzute, ma ha onwe ha agaghi aru oru ahõ. Otu a ka i ga-esi dozie oru ije ozi nke ndi Livayi."

9

Mmemme Ngabiga

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ndi a n'ozara Sainai n'onwa mbu n'afõ nke abuo site n'oge ha hapuru ala Ijpt. O siri ya,

² "Gwa umu Izrel ka ha mee Mmemme Ngabiga n'oge a kara aka.

³ Ha mee ya n'oge a kara aka, malite n'uhuruchi abali iri na anõ nke onwa a. Ha ga-eme ya n'usoro dika iwu na ukpuru e ji eme ya si di."

⁴ Ya mere, Mosis gwara ndi Izrel si ha mee Mmemme Ngabiga.

⁵ Ha mekwara ya n'ozara Sainai malite n'uhuruchi abali iri na anõ nke onwa mbu.* Ndi Izrel mere ihe niile n'usoro dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

⁶ Ma ufõdu n'ime umu Izrel esoghi mee Mmemme Ngabiga ahõ n'ih na ha ruru aru site n'inõ ozu nso. N'ih ya, ha biakwutere Mosis na Erõn n'ubochi ahõ,

⁷ si Mosis, "Anyi ghorõ ndi ruru aru n'ih inõ ozu mmadu nso. Gini ga-egbochi anyi iso ndi Izrel ndi ozõ iwetara ONYENWE ANYI onyinye n'oge a kara aka?"

⁸ Mosis zara si ha, "Cherenu ka m ga juta ONYENWE ANYI ihe bu uche ya banyere mkpa unu."

⁹ Mgbe ahõ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

¹⁰ "Gwa umu Izrel okwu si ha, 'O buru na e nwee onye Izrel obula nke meruru onwe ya n'oge Mmemme Ngabiga site n'inõ ozu mmadu nso, maobu site n'inõ n'ije, ha nwekwara ike iso mee Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI.

¹¹ Kama ha ga-eme ya n'uhuruchi abali iri na anõ nke onwa abuo. Ha ga-eri nwa aturu ha, achicha na-ekoghi eko,† na ahija ilu.

¹² Ha agaghi erifo ihe obula n'ime ya ruo chi obubo ubochi so ya. Ha agaghi agbaji okpukpu obula nke nwa aturu ahõ. Mgbe ha mere Mmemme Ngabiga, ha ga-esorokwa uzõ niile e si eme mmemme ahõ mee nke ha.

¹³ Ma obula nõ n'onõdu idi ocha, onye nke na-anõgh n'ije n'oge Mmemme Ngabiga ma kpachapuru anya hapu isoro ndi ozõ n'oge mmemme a, a ga-ewezuga‡ ya site n'etiti umu Izrel niile, n'ih na o juru

* 9:5 Bu ubochi ngabiga umu Izrel † 9:11 Achicha nke yiist na-adighi n'ime ya ‡ 9:13 A ga-ewezuga Maobu, a ga-egbu onye di otu

iwetara ONYENWE ANYI onyinye n'oge a kara aka. Onye di otu a ga-ebu ahuhu mmehie ya n'isi ya.

¹⁴ “Onye obia bi n'etiti unu chorọ iso na Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI, o ga-eme ya n'usoro dika iwu na ukpuru e nyere si di. Unu ga-enwe otu iwu ahụ nye onye amuru n'ala na mbiarambia.’”

Igwe ojii kpuchiri ulo nzute

¹⁵ N'ubochi ahụ e guzobere ulo nzute ahụ bu ulo ikwu nke igbe iwu ogbugba ndu ahụ, igwe ojii kpuchiri ya. Site n'uhuruchi ruo n'ututu igwe ojii ahụ di n'elu ulo nzute ahụ dika oku n'ile anya.

¹⁶ Otu a ka o digidere mgbe niile. Igwe ojii kpuchigidere ya, ma n'abali o na-acha di ka oku.

¹⁷ Mgbe o bua igwe ojii ahụ si n'elu ulo nzute ahụ bilie, umu Izrel na-ebuli njem, ma mgbe obula igwe ojii ahụ na-anogide, ha na-anogidekwa. §

¹⁸ Mgbe ONYENWE ANYI nyekwara iwu, ha na-akwusi, maa ulo ikwu ha. Oge niile igwe ojii nogidere n'elu ulo nzute ahụ ka umu Izrel na-anogidekwa n'ulo ikwu ha.

¹⁹ O buru na igwe ojii ahụ anotee anya, umu Izrel n'onwe ha na-erube isi n'iwu ONYENWE ANYI hapu iga n'ihu n'ije ha.

²⁰ Oge ufodu, igwe ojii ahụ na-anogide naani abali ole na ole. Dika iwu ONYENWE ANYI si di, ha na-ama ulo ikwu ha, maobu bulie njem ha.

²¹ Oge ufodu, igwe ojii ahụ na-anogide naani site n'uhuruchi ruo n'ututu. Mgbe o si n'elu ulo nzute ahụ bilie n'ututu, umu Izrel na-ebuli njem ha. O buru n'ehihie, maobu n'abali, mgbe obula igwe ojii ahụ biliri, umu Izrel na-ebuli njem ha.

²² O buru na igwe ojii ahụ anodu n'elu ulo nzute ahụ abali abuo, maobu otu onwa, maobu otu afo, umu Izrel na-anogide n'ulo ikwu ha. Ma ngwangwa igwe ojii ahụ biliri, ha onwe ha na-ebulikwa njem ha.

²³ Site n'iwu ONYENWE ANYI na-enye, ha na-ama ulo ikwu ha, sitekwa n'iwu ONYENWE ANYI nyere ha, ha na-ebili njem. Ha mere ihe niile ONYENWE ANYI kwuru n'usoro dika iwu o nyere ha site n'onu Mosis si di.

10

Opi olaocha

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

² “Kpuo opi olaocha abuo, jiri ha na-akpo mkpokota nzuko umu Izrel na ime ka ha mara mgbe mbuli ije nke omuma ulo ikwu ruru.

³ Mgbe a furu opi abuo ahụ, nzuko Izrel niile ga-ezuko n'ihu gi n'onu uzọ ulo nzute.

⁴ Ma o buru naani otu opi ka a furu, o bu ndi ndu, ndiisi ikwu Izrel niile ga-ezuko biakwute gi.

⁵ Otu uda opi ike ga-egosi na ebo Izrel niile mara ulo ikwu ha n'akuku owuwa anyanwu ga-ebuli ije.

⁶ Opi ike ahụ daa uda nke ugboro abuo, o na-egosi na ndi mara ulo ikwu ha na ndida ga-ebuli ije. Ida uda nke opi ike bu ihe e ji amata na oge ibuli ije eruola.

⁷ Mgbe a ga-akpokota ndi Izrel niile a ga-egbu opi, kama uda ya ga-adiche.

⁸ “O bu naani umu ndi ikom Eron, ndi nchujaja ga-egbu opi ndi a. Nke a bu iwu ga-adigide nye unu site n'ogbo ruo n'ogbo niile.

⁹ Mgbe unu gara ibu agha n'ala unu imegide onye iro na-akpagbu unu, fuonu opi ike. Nke a ga-eme ka ONYENWE ANYI Chineke unu cheta unu, ma naputa unu site n'aka ndi iro unu.

¹⁰ Unu ga-egbukwa opi ndi a n'oge anuri, n'oge mmemme unu a kara aka, na n'oge mmemme onwa ohuru niile. Gbukwaanu opi mgbe unu na-achu aja nsure oku unu, na aja udo unu niile. Ka o buru ihe a ga-eji na-echeta unu n'ihu Chineke unu. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu."

Ndi Izrel ahapu Sainai

¹¹ N'ubochi iri abuo, n'ime onwa nke abuo, n'afu nke abuo, igwe ojii ahụ biliri site n'elu ulo nzute nke igbe iwu ogbugba ndu ahụ.

¹² Mgbe ahụ, umu Izrel biliri ije site n'ozara Sainai jeharịa site n'otu ebe ruo n'ebe ozu tutu igwe ojii ahụ akwusi n'ozara Paran.

¹³ Nke a bu njem mbu ha mere dika ONYENWE ANYI si nye Mosis iwu banyere ije ha.

¹⁴ Usuu omuma ulo ikwu nke ebo Juda buru uzu bulie ije a, n'okpuru okoloto ha. Nashon, nwa Aminadab, bu onyendu ha.

¹⁵ Netanel nwa Zua bu onyendu usuu ebo Isaka.

¹⁶ Eliab nwa Helon bu onyendu usuu ebo Zebulon

¹⁷ Mgbe ahụ, e wedara ulo nzute ahụ. Umu Geshon na Merari buru ya, bilikwaa ije ha.

¹⁸ Usuu omuma ulo ikwu ebo Ruben biliri ije, n'okpuru okoloto ha. Elizo nwa Shedeua bu onyendu ha.

¹⁹ Shelumiel nwa Zurishadai bu onyendu usuu ebo Simion.

²⁰ Eliasaf nwa Deuel bu onyendu usuu ebo Gad.

²¹ Mgbe ahụ, umu Kohat ndi bu ihe nsu ndi ahụ niile, biliri ije ha. Tutu ha erute, e guzobere ulo nzute ahụ n'ebe o kwesiri idi.

²² Usuu omuma ulo ikwu ebo Ifrem biliri ije n'okpuru okoloto ha. Elishama nwa Amihud bu onyendu ha.

²³ Gamaliel nwa Pedazo bu onyendu usuu ebo Manase.

²⁴ Abidan nwa Gidioni bu onyendu usuu ebo Benjamin.

²⁵ Na ngwusi usoro ahụ, usuu omuma ulo ikwu ebo Dan biliri ije n'okpuru okoloto ha. Onyendu ha bu Ahieza nwa Amishadai.

²⁶ Pagiel nwa Okran bu onyendu usuu ebo Asha.

²⁷ Ahira nwa Enan bu onyendu usuu ebo Naftali.

²⁸ Nke a bu usoro usuu umu Izrel si bilie ije ha.

²⁹ Mosis gwara Hobab nwa Reuel,* nna nwunye ya onye Midia okwu si, "Anyi ebiliela ije iga ebe ahụ ONYENWE ANYI gwara anyi si, 'Aga m enye unu.' Bia ka i soro anyi. Anyi ga-emezi gi nke oma n'ihu na ONYENWE ANYI ekwela Izrel nkwa otutu ezi ihe."

³⁰ Ma o zara si, "E e, agaghị m eso unu. Ana m alaghachi n'ala nke aka m ilaghachikwuru umunna m."

³¹ Ma Mosis zara si ya, "Biko ahapula anyi n'ihu na i maara ebe anyi nwere ike kwusi zuo ike n'ozara. I ga-aburu anyi anya anyi ji ahụ uzu.

³² O buru na i soro anyi, anyi ga-ekenye gi ihe oma obula ONYENWE ANYI ga-enye anyi."

³³ Ya mere ha sitere n'ugwu ONYENWE ANYI bilie ije. Jeekwa ije abali ato. Igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI na-aga ha n'ihu ubochi ato ndi ahụ niile ichotara ha ebe ha ga-akwusi zuo ike.

* 10:29 Opu 2:18

³⁴ Igwe ojii ONYENWE ANYI di n'elu ha n'ehihie mgbe ha si n'omuma ulo ikwu ha bilie ije.

³⁵ Mgbe obula igbe ogbugba ndu ahụ biliri ije, Mosis na-ekwu si,
 “Bilie O ONYENWE ANYI,
 ka ndi iro ya buru ndi a chusasiri;
 ka ndi iro gi niile site n'ihu gi gbalaga.”

³⁶ Ma mgbe obula igbe ogbugba ndu biara ebe izuike, Mosis na-ekwukwa si,
 “Loghachi O ONYENWE ANYI,
 biakwute otutu mmadu ndi a, bu imerime puku ndi Izrel.”

11

Oku si n'ebe ONYENWE ANYI no

¹ Mgbe na-adighi anya umu Izrel bidoro itamu ntamu n'ihie ike niile ha na-ezute n'ije ha. Ma ntamu a ruru ONYENWE ANYI nti. N'ihie ya, ONYENWE ANYI were iwe di ukwu megide ha. Oku sitere n'ebe ONYENWE ANYI no, ree n'etiti ha, repia ufodu ndi bi n'akuku ngwusi omuma ulo ikwu ahụ.

² Mgbe nke a mere, umu Izrel tikuru Mosis mkpu akwa. Mosis kpere kpere nye ONYENWE ANYI n'ihie ha, oku ahụ kwusikwara.

³ N'ihie ya, a kporo ebe ahụ Tabera, n'ihie oku ahụ si n'ebe ONYENWE ANYI no ree n'etiti ha.

ONYENWE ANYI ezite nnunu kweel

⁴ Ndi amakekwu so umu Izrel n'ije a malitere itamu ntamu banyere nri ndi ozo na-agu ha agu. Nke a mere ka umu Izrel malite ikwa akwa, na-asị,
 “A sikwari na anyi nwere anu anyi ga-ata.

⁵ Anyi chetara azu anyi tara n'Ijpt, nke na-adighi efu anyi ego, ya na kukumba, na melon,* na liik, na ayo† na galiik.

⁶ Ma ugbu a, anyi enweghikwa agu iri nri, n'ihie na site n'ubochi ruo n'ubochi, o bu naani mana bu ihe oriri anyi nwere.”

⁷ Mana dika mkpuru korianta, na-acha ka eso osisi kporo nku.

⁸ Ndi Izrel na-ejehari na-achikota ha. Emesia, ha na-eji nkume e ji akwo nri na-akwori ha. Oge ufodu, ha na-eji ikwe nri suo ya. Emesia, ha na-esi ya esi, maobu ghee ya eghe. O na-atu dika ihe e ji mmanu oliv ghee.

⁹ Mana ndi a na-ada mgbe igirigi dara n'omuma ulo ikwu n'abali.

¹⁰ Mosis nuru mkpu akwa umu Izrel niile, nke na-ada n'ezinaulo obula n'akuku onu uzo ulo ikwu ha. Iwe were ONYENWE ANYI nke ukwu. Otu a kwa, obi joro Mosis njo nke ukwu.

¹¹ Mosis juru ONYENWE ANYI si, “Gini mere i ji bokwasi ohu gi nsogbu di otu a n'isi? Gini ka m mere na m ahutakwaghi amara n'ebe i no, nke mere i ji bukwasị m ibu arọ nke ilekota ndi a?

¹² O bu m turu ime ndi a niile? O bu m muru ha? Gini mere i ji si m kuru ha n'aka m gawa n'ala ahụ i nuru n'iyi inye nna nna ha,‡ dika m bu nne nwa na-ekughari nwantakiri?

¹³ Ebee ka m ga-achota anu ga-ezuru igwe mmadu ndi a? Lee na ha na-akwasa m akwa na-asị m, 'Nye anyi anu!'

¹⁴ Agaghi m ebulate ibu ichikota ndi a niile n'onwe m! Ibu a di m arọ nke ukwu.

* 11:5 Nke a bu wota melon. † 11:5 Maobu, yabasi ‡ 11:12 Jen 13:5

15 O buru na i ga-esi otu a meso m mmeso, biko napu m ndu m ugbu a, n'ihhi na onwu m ga-egosi na m natara amara n'ebe i no. Site n'onodu a ga-ewetara m mbibi wezuga m."

16 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, "Kpọkọta iri ndi okenye umu Izrel asaa, ndi i maara na ha bu ndi ndu, na ndi nlekota ije ozi n'etiti umu Izrel. Kpota ha n'ulo nzute m ka ha soro gi guzoro.

17 Aga m abia n'ebe ahụ gwa gi okwu. Mgbe ahụ kwa, aga m ewere ufodu n'ime Mmuo m di n'ime gi tinye n'ime iri ndi ndu asaa ahụ. Ha ga-enyere gi aka ibu ibu arọ nke ichikota umu Izrel. N'uzo di otu a, o gaghị abukwa ibu diri naani gi ibu.

18 "Ugbu a, gwa ndi Izrel niile si ha, 'Doonu onwe unu nsọ, kwadoonu maka echi, mgbe unu ga-ata anu. ONYENWE ANYI nuru mgbe unu kwara akwa si, "A sikwa na anyi nwere anu anyi ga-ata. Ihe diri anyi mma n'Ijpt karia otu o di ugbu a."

19 Anu unu ga-eri abughi naani nke otu ubochi, maobu ubochi abuo, maobu ubochi ise, maobu iri, ma o bukwanu iri ubochi abuo!

20 Kama unu ga-eri ya otu onwa zuru ezu, ruo mgbe o ga-esi unu n'imi sputa, ghoru unu ihe iso oyi. N'ihhi na unu ajula ONYENWE ANYI, onye no n'etiti unu, kwaa akwa n'ihu ya, si, "Gini mere anyi ji site n'ala Ijpt puta?" " "

21 Ma Mosis siru ONYENWE ANYI, "Onuogugu ndi ikom di nari puku isii§ ndi ji ukwu eje ka m no n'etiti ha, ma i na-asu, 'Aga m enye ha anu otu onwa.'

22 O ga-ezuru ha ma o buru na e gbuoro ha igwe ehi na aturu? O bu azu niile nke di n'oke osimiri ga-ezuru ha ma egbuo ha niile nye ha?"

23 ONYENWE ANYI siru Mosis, "Aka ONYENWE ANYI o di mkpumkpu? Ugbu a, i ga-ahu ma m ga-emezu okwu m, maobu na m agaghị emezu ya."

24 Ya mere, Mosis puru ga gwa umu Izrel ihe ONYENWE ANYI kwuru. O chikotara iri ndi okenye asaa ahụ nye ha onodu gburugburu ulo nzute ahụ.

25 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI ridatara n'ime igwe ojii. Ya na Mosis kparitaa uka. ONYENWE ANYI weere ufodu n'ime Mmuo di n'ime Mosis, tinye ya n'ime iri ndi okenye asaa ndi ahụ. Mgbe Mmuo a batara n'ime ha, ha niile buru amuma. Ma ha ebughi amuma gaa n'ihu.

26 Ma mmadu abuo n'ime iri ndi okenye asaa ndi ahụ, Eldad na Medad nogidere n'omuma ulo ikwu ha. O bu ezie na e deputara aha ha dika ndi ndu, ma ha esoghi ndi ozo gaa n'ulo nzute. Ma Mmuo ahụ biakwasiri ha n'ebe ahụ ha no. Ha bukwara amuma.

27 Otu okorobia gbapuru oso gaa kororo Mosis si ya, "Eldad na Medad na-ebu amuma n'omuma ulo ikwu ha."

28 Joshua nwa Nun, onyeozu Mosis site na mgbe o bu okorobia, gwara Mosis okwu si ya, "Onyenwe m Mosis, mee ka ndi a kwusi ibu amuma."

29 Ma Mosis zara si, "O bu n'ihhi ikwochitara m ekworo ka i ji choo ka m kwusi ha? O gaara ato m utu ma a si na ndi ONYENWE ANYI niile bu ndi amuma, ndi ONYENWE ANYI ga-etinye Mmuo ya n'ime ha!"

30 Mgbe ahụ Mosis na ndi okenye Izrel ndi ahụ niile loghachiri n'ebe ulo ikwu ha di.

31 Otu oke ifufe sitere n'ebe ONYENWE ANYI no bia si n'osimiri bute otutu nnunu a na-akpo kweel. O mere ka nnunu ndi a daa n'ebe umu Izrel mara ulo ikwu ha, n'ime ogige ya niile. Nnunu ndi a fere ihe dika otu mita

site n'elu ala, n'akuku niile, ruo n'ebe mmadu puru iji ukwu jeruo n'otu ubochi. Ha juputakwara ebe niile.

³² Ya mere ndi Izrel biliri ubochi ahụ niile, na n'abali ahụ niile, na echi ya niile puo ichikota nnunu kweel ndi a! Onye gbutere nke nta gbutezuru ihe otutu homa iri. Ha gbasara ha akuku niile nke ogige omuma ulo ikwu ahụ.

³³ Ma mgbe anu ndi a ka di ha nonu, ONYENWE ANYI were iwe di ukwu megide ha. O tiri ha nri na nri na-eefe efe.

³⁴ N'ihu nke a, a kporo aha ebe ahụ Kibrọt Hataava, n'ihu na n'ebe ahụ ka e liri ndi Izrel nwuru n'ihu oke ochichonri.

³⁵ Site na Kibrọt Hataava, ndi Izrel biliri njem rute Hazerot ebe ha noro.

12

Miriam na Eron eguzo megide Mosis

¹ Miriam na Eron malitere ikwu okwu megide Mosis, n'ihu na o luru nwunye onye Kush.

² Ha kwuru si, "O bu naani site nonu Mosis ka ONYENWE ANYI si agwa ndi ya okwu? O naghị esitekwa nonu anyi kwuo okwu?" ONYENWE ANYI nuru ihe ndi a ha kwuru.

³ (Ma nwoke ahụ bu Mosis di umeala n'obi nke ukwu kari onye obula no n'elu ala.)

⁴ Na mberede, ONYENWE ANYI siri Mosis, na Eron, na Miriam, "Putanu, bia n'ulo nzute, unu mmadu ato" Ya mere ha ato putara.

⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI ridatara n'ime igwe ojii, guzoro na mbata onu uzọ ulo nzute ahụ, kporuta Eron na Miriam. Mgbe ha abuo biara nso.

⁶ ONYENWE ANYI gwara ha si, "Geenu nti nokwu m ndi a:

"Mgbe onye amuma no n'etiti unu,

Mu onwe m bu ONYENWE ANYI na-egosi ya onwe m site nohu.

Ana m agwa ya okwu site na nro.

⁷ Ma n'ebe ohu m Mosis no, o sighi otu a diri,
o bu onye kwesiri ntukwasị obi n'ulo m niile.

⁸ N'ebe o no, ana m agwa ya okwu ihu na ihu
n'uzo doro anya, o bughị site n'ilu,
o na-ahukwa didi ONYENWE ANYI.

Gini mere ujo atughi unu

ikwu okwu megide ohu m Mosis?"

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI were iwe di oku megide ha. O si n'ebe ha no puo.

¹⁰ Ma mgbe igwe ojii ahụ hapuru ulo nzute ahụ, lee Miriam ebe o guzo, ekpenta tiwaputara ya n'ahu dika nzu ocha. Mgbe Eron tughariri ebe o no hu na o ghola onye ekpenta,

¹¹ o gwara Mosis okwu si, "Biko, onyenwe m, atala anyi ahuhu n'ihu mmehie anyi sitere na nzuzu mee.

¹² Ekwela ka Miriam diri ka nwa ohuru nwuru anwu nke akpukpo ahụ ya rere ure n'oge o si n'akpanwa nne ya na-aputa."

¹³ Ya mere Mosis tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa si ya, "Chineke, biko, gwo ya!"

¹⁴ Ma ONYENWE ANYI zara Mosis si ya, "O buru na nna ya gburu ya asu n'ihu, o gaghị abu onye ruru aru abali asaa? Ya mere, hapu ya ka o buru onye e sitere n'ogige omuma ulo ikwu Izrel wezuga abali asaa. Mgbe oge a gafesiri, o nwere ike iloghachi."

¹⁵ Ya mere e wezugara Miriam site n'ogige omuma ulo ikwu Izrel abali asaa. Ndi Izrel niile noduru chere ya ruo mgbe o loghachiri, tutu ha ebilie n'ije ozọ.

¹⁶ Mgbe ihe ndi a gasiri, ha hapuru Hazerot rute n'ozara Paran ebe ha wuru ogige ulo ikwu ha.

13

Nledo ala Kenan

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

² "Ziga ufodu ndi ikom ka ha gaa legharia anya n'ala Kenan, ala ahụ m na-enye Izrel. Ziga mmadu iri na abuo, otu onyendu site n'ebo Izrel obula."

³ Ya mere, dika iwu ONYENWE ANYI nyere ya si di, Mosis zipuru ha site n'ozara Paran. Ha niile bu ndi ndu n'etiti umu Izrel.

⁴ Nke a bu aha ha:

Site n'ebo Ruben, Shamua nwa Zakua,

⁵ Shafat nwa Hori, onye si n'ebo Simion.

⁶ Kaleb nwa Jefune, onye si n'ebo Juda.

⁷ Igal nwa Josef, onye si n'ebo Isaka.

⁸ Hoshea nwa Nun, onye si n'ebo Ifrem

⁹ Palti nwa Rafu, onye si n'ebo Benjamin.

¹⁰ Gadiel nwa Sodi, onye si n'ebo Zebulon.

¹¹ Gadi nwa Susi, onye sitere n'ebo Manase (ya bu ebo Josef).

¹² Amiel nwa Gemali, onye si n'ebo Dan.

¹³ Setua nwa Maikel, onye si n'ebo Asha.

¹⁴ Nabi nwa Vofusi, onye si n'ebo Naftali.

¹⁵ Geuel nwa Maki, onye si n'ebo Gad.

¹⁶ Ndi a bu aha ndi ikom ndi ahụ Mosis zipuru inyocho ala ahụ. (O bu n'oge a ka Mosis gbanwere aha Hoshea nwa Nun, ka o buru Joshua.)

¹⁷ Mosis zipuru ha iga ledoo ala Kenan, o siri, "Gbagoonu site n'uzo Negev gakwanu n'ala ugwu ugwu.

¹⁸ Letanu otu ala ahụ di. Choputanu udi ndi bi n'ime ya, ma ha di ike ma ha bu ndi na-adighi ike, ma ha di otutu ma ha di ole na ole.

¹⁹ Letanu udi ala ha bi n'ime ya, ma o di mma ma o joro njo. Choputanu udi obodo di n'ebe ahụ, ma ha bu obodo mgbidi na-adighi gburugburu ha, ma ha bu obodo e wusiri ike.

²⁰ Letanu otu ala ahụ di. O na-epuputa ihe ka o bu ala ukpa? Letanu ma ha nwere otutu osisi ka o bu na osisi adighi n'ime ya. Gbalianu ka unu weta ufodu n'ime mkpuru osisi di n'ala ahụ." (O bu oge mkpuru mbu nke osisi vaini.)

²¹ Ya mere ndi a gara ledoo ala ahụ anya site n'ozara Zin ruo na Rehob, nke di nso na Lebo Hamat.

²² Ha gara site na Negev rute Hebron, ebe Ahiman na Sheshai na Talmai, umu umu Anak bi. (Ma ewuru Hebron afo asaa tupu e wuo obodo Zoan di n'Ijpt.)

²³ Mgbe ha rutere Ndagwurugwu Eshkol,* ha gbutere otu alaka osisi vainị nke nwere ụyọkọ mkpuru vainị. Mmadu abuo butere ya n'osisi tinyere ufodu mkpuru osisi pomegranet na fiig.

²⁴ A kporo ebe ahụ Ndagwurugwu Eshkol, n'ihu ụyọkọ mkpuru osisi vainị ndị Izrel gbutere n'ebe ahụ.

²⁵ Mgbe iri abali anọ gasiri, ndị nledo a sitere n'ije ha loghachi.

Akuko ndi nledo ala ahụ

²⁶ Ha lotara biakwute Mosis na Eron na nzuko niile nke umu Izrel, na Kadesh nke di n'ozara Paran. Ndi nledo ahụ koro akuko otu ha si gaa n'ogbako umu Izrel niile. Gosikwa mkpuru osisi si n'ala ahụ.

²⁷ Nke a bu akuko ha koro Mosis, "Anyi ruru n'ala ahụ i si anyi gaa leta. O bukwa ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya. Ndi a bu mkpuru osisi si n'ala ahụ.

²⁸ Ma ndi bi n'obodo ahụ siri ike. Obodo ha buru ibu burukwa nke e wusiri ike. Anyi hukwara umu umu Anak n'ebe ahụ.

²⁹ Ndi Amalek bi na Negev, ndi Het na ndi Jebus na ndi Amorit bi n'ala ugwu ugwu. Ma n'akuku osimiri Mediterenian na ndagwurugwu mmiri Jordan ka ndi Kenan bi."

³⁰ Ma Kaleb kwuru okwu mere ka obi sie ndi Izrel ike n'oge a ha guzoro n'ihu Mosis si ha, "Ka anyi gaanu otu ihu nweta ala ahụ. N'ihu na anyi nwere ike imeri ha."

³¹ Ma ndi nledo ahụ soro ya gaa zara si, "Anyi enweghi ike ibu agha megide ndi a; ha di ike karia anyi."

³² Ndi a gbasara akuko ojoo n'etiti umu Izrel banyere ala ahụ ha gara ledoo. Ha siri, "Ala ahụ anyi gara ledoo anya bu ala na-eripia ndi bi n'ime ya. Ndi niile anyi huru n'ebe ahụ gbara nnoo dimkpa

³³ Anyi huru ndi Nefilim n'ebe ahụ (ndi bu umu umu Anak, ndi sitere na ndi Nefilim). N'anya anyi, anyi dika ukpana n'ebe ha no, otu a ka anyi dikwa n'anya ha."

14

Nnupu isi nke umu Izrel

¹ N'abali ahụ, ogbako Izrel niile weliri olu ha bido iti mkpu akwa. Ha kwagidere akwa a abali niile.

² Ndi Izrel niile tamuru ntamu megide Mosis na Eron. Ogbako ahụ niile si ha, "O gaara aka mma ma a si na anyi nwuru n'ala Ijpt maobu n'ozara a.

³ Gini mere ONYENWE ANYI ji akpobata anyi n'ala a ime ka anyi daa n'ihu mma agha. Ndi nwunye anyi na umu anyi ga-aghọ ndi a dotara n'agha. O garaghi akara anyi mma ilaghachi azu n'Ijpt?"

⁴ Ya mere ha kwekoritara n'etiti onwe ha si, "Ka anyi hoputaranu onwe anyi onyendu ga-edughachi anyi azu n'Ijpt."

⁵ Mgbe ahụ, Mosis na Eron dara kpuo ihu n'ala n'ihu ogbako ndi Izrel niile zukotara n'ebe ahụ.

⁶ Mmadu abuo n'ime ndi nledo ahụ, Joshua nwa Nun na Kaleb nwa Jefune, dowara uwe* ha.

⁷ Ha gwara nzuko Izrel si, "Ala ahụ anyi gara ledoo anya bu ala mara mma.

* **13:23** Eshkol putara Uyoko nke a dikwa n'amaokwu nke 13:24 * **14:6** Mgbe mmadu dowara uwe ya, nke a na-egosiputa onodu iru uju na iwe.

8 O buru na ihe banyere anyi na-atọ ONYENWE ANYI uto, o ga-edu anyi bata n'ala ahụ, ala mmiri ara ehi na mmanu ahu na-eru na ya.

9 Unu enupukwala isi megide ONYENWE ANYI. Unu atukwala egwu ndi bi n'ime ala ahụ, n'ihu na anyi ga-emeri ha. ONYENWE ANYI nonyeere anyi. O wepukwala aka nchebe ya n'ahu ha. Unu atula egwu ha."

10 Ma naani nzaghachi ogbakọ ndi Izrel nyere n'ihu okwu nkasiobi ndi a bu iche uche otu ha ga-esi jiri nkume tugbuo Joshua na Kaleb. N'oge a, ebube ONYENWE ANYI putara ihe n'ulo nzute ahụ nye ndi Izrel niile.

11 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, "Ruo ole mgbe ka ndi a ga-anogide na-eleda m anya? Ruo ole mgbe ka ha ga-anọ ju ikwenye na m, n'agbanyeghi otutu ihe iribama nke m mere n'etiti ha.

12 Aga m eji nri nri nke na-efe efe tigbuo ha. Napu ha ihe ha nwere. Ma aga m emekwa gi ka i ghọ mba di ukwu, nke ga-adị ukwu, dikwa ike karịa ha."

13 Ma Mosis rioro ONYENWE ANYI si ya, "Gini ka ndi Ijpt ga-eche banyere nke a, mgbe ha ga-anu ya? Ha maara nke oma otu i siri jiri ike gi naputa ndi a site n'etiti ha.

14 Ha agwakwala ndi bi n'obodo ndi a ihe banyere ya. Ndi obodo ndi a anula ihe banyere gi ONYENWE ANYI, matakwa na i nonyeere Izrel, na gi bu ONYENWE ANYI na ndi Izrel na-ekwurita okwu ihu na ihu. Ha anukwala na ogidi igwe ojii gi ONYENWE ANYI na-eguzo n'elu, n'isi anyi. Ha matakwa na i na-edu anyi n'ime ogidi igwe ojii n'ehihie, na n'ime ogidi na-enwu oku n'abali.

15 Ma ugbu a, o buru na i gbusie ndi gi a dum, mba niile nuru ala akuko ndi a banyere gi ga-asi,

16 'ONYENWE ANYI enweghi ike ikpobata ndi a n'ala ahụ o kwere nkwa inye ha. O bu ya mere o ji gbuo ha n'ozara.'

17 "Ugbu a ka Onyenwe anyi gosi ike ya di ukwu, dika i si kwuo.

18 ONYENWE ANYI bu onye na-adighi ewe iwe osiso, onye juputara n'ihunanya, onye na-agbaghara mmehie na nnupu isi. Ma o dighi ahapu onye ikpe mara ka o laa na-anataghi ahuhu, o na-ata umu ahuhu n'ihu mmehie nna nna ha ruo n'ogbo nke ato na nke ano.

19 Dika idi ukwu nke ihunanya gi si di; gbaghara mmehie nke ndi a mere, dika i si agbaghara ha kemgbe ha hapuru Ijpt ruo ugbu a."

20 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI zaghachiri Mosis si ya, "Agbagharala m ha dika i rioro.

21 Ma dika m na-adị ndu na dika o bu eziokwu na uwa niile ga-ejuputa n'ebube ONYENWE ANYI.

22 O dighi otu onye n'etiti ndi ikom niile hurula ebube m, na oru iribama niile m ruru n'ime Ijpt, na n'ime ozara a, ma buru onye nupuru isi nye m na onye nwaara m ugboro iri ndi a,

23 o nweghi onye obula n'ime ha ga-ahu ala ahụ m sitere n'inu iyi kwee nkwa inye nna nna ha. O nweghi onye obula n'ime ndi a leli m ga-ahu ala ahụ anya.

24 Ma ohu m nwoke Kaleb bu nwoke nwere mmuo di iche. O rubeere m isi n'ihe niile. Aga m akpobata ya n'ala ahụ o banyere dika onye nledo. Umụ umụ ya niile ga-eketa ya.

25 Ma ugbu a, ebe ndi Izrel na-atu ndi Amalek na ndi Kenan bi n'ime ndagwurugwu ahụ egwu, echi, unu ga-atugharia laghachi azu n'ozara ahụ; chee uzọ gaje Osimiri Uhie ahụ ihu."

26 ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu si,

27 “Ruo ole mgbe ka ogbako ojojo a ga-anogide na-atamu ntamu megide m? N’ihi na anula m ntamu niile nke ndi Izrel a.

28 Gwa ha si, ‘Di ka m na-adi ndu, ka ONYENWE ANYI kwubiri, aga m emeso unu mmeso di ka unu kwunyere ya na nti m.

29 Unu niile ga-anwupia n’ime ozara a! Onye obula n’ime unu niile gbarala iri afọ abuo maobu karia, nke tamuru ntamu megide m.

30 O nweghi onye obula n’ime unu ga-abanye n’ala ahụ, m sitere n’aka m welie elu nuo iyi ime ka o buru ebe obibi unu, karia Kaleb nwa Jefune na Joshua nwa Nun.

31 Ma ebe unu turu egwu si na umu unu na-aga ibu ndi ohu nye ndi bi n’ala ahụ. Lee na aga m edubata ha n’ime ala ahụ. Ha ga-eketakwa ala ahụ unu juru, nke unu ledara anya.

32 Ma unu onwe unu, ozu unu ga-ada aghara aghara n’ozara a.

33 Umu unu ga-abukwa ndi ozuzu aturu n’ime ozara a iri afọ anọ, na-ata ahuhu n’ihi ekwesighi ntukwasị obi, ruo mgbe ozu onye ikpeazu n’ime unu ga-atogboro n’ime ozara.

34 Iri afọ anọ ka unu ga-ata ahuhu n’ihi mmehie unu, matakwa ihe o putara bu mu iguzo megide unu, ya bu otu afọ ga-anochi otu ubochi n’ime iri ubochi anọ ahụ unu ji ledo ala ahụ anya.

35 Mu onwe m, bu ONYENWE ANYI, ekwuola ya. Nke a ka m na-aghaghị ime ka o dakwasị ajo nzuko ndi a, bu ndi gbakoro megide m. Ha ga-ezute ogwugwu ha n’ozara, n’ebe a ka ha ga-anwu.’”

36 Ya mere ndi ahụ Mosis zipuru iledo ala ahụ, ndi ahụ lotara mee ka ogbako umu Izrel tamuo ntamu n’ihi akuko ojojo ha gbasara.

37 Ndi ikom ndi ahụ e si n’onu ha gbasaa akuko ojojo banyere ala ahụ, ka e ji nri nri na-eefe efe tigbuo n’ihu ONYENWE ANYI.

38 N’ime ndi ikom gara ledo ala ahụ anya, o bu naani Joshua nwa Nun na Kaleb nwa Jefune foduru ndu.

39 Mgbe Mosis gwara umu Izrel okwu niile si n’onu ONYENWE ANYI, ha ruru uju di ilu.

40 N’isi ututu echi ya, ha biliri n’oge bulie ije iga n’ala ugwu ugwu ahụ. Ha siri, “Anyi emehiela. Ugwu a anyi ejikerela ije n’ala ahụ ONYENWE ANYI kwere anyi nkwa.”

41 Ma Mosis zara si ha, “Gini mere unu ji enupu isi n’iwu ONYENWE ANYI nyere? Nke a agaghi aga nke oma.

42 Unu arigokwala, n’ihi na ONYENWE ANYI anoghi n’etiti unu. Ndi iro unu ga-emerikwa unu.

43 N’ihi na ndi Amalek na ndi Kenan no na-eche unu n’ebe ahụ! Ebe o bu na unu esitela n’ebe ONYENWE ANYI no wezuga onwe unu, o gaghi anonyere unu, unu ga-adakwa n’ihu mma agha.”

44 N’agbanyeghikwa nke a, na ha enweghi nkwado. Ha rigooro ruo ebe kachasi elu n’obodo ahụ di n’ugwu, o bu ezie na Mosis maobu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI esighi n’omuma ulo ikwu ahụ puo.

45 Mgbe ahụ, ndi Amalek na ndi Kenan bu ndi bi n’obodo ugwu ahụ, ridatara luso ha ogo. Tidaa ha n’ala ruo Homa.

15

Ochuchu aja ndi ozo di iche iche

1 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

2 “Gwa umu Izrel okwu si ha, ‘mgbe unu batara ala ahụ m na-enye unu di ka ulo unu,

³ ọ buru na unu echee n'ihu ONYENWE ANYI aja nsure oku nke isisi ya di utu nye ONYENWE ANYI, maobu nke si n'igwe ehi, maobu nke si n'igwe ewu na aturu, maobu aja nsure oku, maobu aja ndi ozo, maka imezu nkwa puru iche maobu onyinye afu ofufu, maobu aja mmemme.

⁴ Onye wetara onyinye a aghaghi iweta n'ihu ONYENWE ANYI aja mkpuru oka nke bu ezi utu oka ruru lita abuo nke e ji mmanu ruru otu lita gwakotaa.

⁵ O ga-eweta otu lita mmanya dika onyinye ihe onunu maka nwa aturu obula e ji chuo aja nsure oku maobu aja uzo.

⁶ "O buru nwa ebule ka e ji achu aja ahụ, weta lita ezi utu oka ano na okara, nke a gwakotara ya na mmanu jitu ntakiri karia otu lita,

⁷ tinyekwa ya mmanya jitu ihe nta karia otu lita ka o buru onyinye ihe onunu nye ha, dika aja nke isisi ya di utu nye ONYENWE ANYI.

⁸ "Mgbe i ji nwa oke ehi chuo aja nsure oku, maobu aja imezu nkwa, maobu aja udo nye ONYENWE ANYI,

⁹ tinyere oke ehi ahụ, i ghaghi iji ezi utu oka ruru lita isii na okara, nke a gwakotara ya na mmanu ruru lita abuo.

¹⁰ Wetakwa lita mmanya abuo nke ga-abu onyinye ihe onunu. O ga-abu onyinye e sitere n'oku nye, nke isisi ya di utu nye ONYENWE ANYI.

¹¹ Nke a bu usoro a ga-agbaso n'oge obula e ji nwa oke ehi, maobu nwa ebule, maobu nwa aturu, maobu nwa ewu chuo aja.

¹² Meenu ya maka anu ulo obula n'oge niile obula unu na-achu aja.

¹³ "Onye obula bu nwa afu ala aghaghi ime ihe ndi a mgbe obula o wetara onyinye e sitere n'oku nye dika onyinye isisi ya di utu nye ONYENWE ANYI.

¹⁴ N'ogbo niile na-abia, mgbe obula onye obia, maobu onye ozo bi n'etiti unu wetara onyinye e sitere n'oku nye, nke isisi ya di utu nye ONYENWE ANYI, o ghaghi igbaso uzo a nye onyinye ya.

¹⁵ Ogbako umu Izrel ga-enwe otu iwu ga-adiri unu na ndi obia bi n'etiti unu. Nke a bu ukpuru ebighi ebi ga-adiri ogbo niile na-abia. Unu na ndi obia ga-abu otu n'ihu ONYENWE ANYI.

¹⁶ Otu iwu na otu ukpuru bu ihe ga-adiri onye obula, diala na ndi obia bi n'etiti unu."

¹⁷ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

¹⁸ "Gwa ndi Izrel okwu si ha, 'mgbe unu banyere n'ala ahụ m na-akpobata unu n'ime ya,

¹⁹ o buru na unu erie nri di n'ala ahụ, wetanu ufodu n'ime nri ahụ dika onyinye nye ONYENWE ANYI.

²⁰ Wetanu ogbe achicha site n'oka mbu unu ga-akwo, chee ya n'ihu ONYENWE ANYI dika onyinye e wetara site n'ebe izocha oka.

²¹ Unu aghaghi inye ONYENWE ANYI onyinye a sitere n'oka mbu obula unu kworo, site n'ogbo ruo n'ogbo.

Onye mehiere na-amaghi ama

²² "O buru na unu amaghi ama ghara idebe iwu ndi a niile ONYENWE ANYI nyere site n'aka Mosis,

²³ bu iwu ndi a niile ONYENWE ANYI nyere unu site n'aka Mosis, site n'ubochi ahụ ONYENWE ANYI nyere ha ruo n'ogbo niile nke na-abia.

²⁴ O buru na e mere ya na-amaghi ama, o buru na ogbako umu Izrel amaghi ama mee ya, mgbe ahụ, ogbako umu Izrel ga-eji nwa oke ehi chuo aja nsure oku, aja na-esi isi utu nke ONYENWE ANYI na-anabata. Aghaghi

iwetakwa mkpuru oka, na onyinye ihe onunu nke ya na aja ahụ so, tinyere otu mkpi maka aja mmehie.

²⁵ Onye nchujaja ga-ekpuchitere nzuko Izrel niile mmehie ha. A ga-agbagharakwa ha mmehie ha niile, n'ihu na o bu mmehie ha mere na-amaghị ama. Ha e cheela n'ihu ONYENWE ANYI aja onyinye nri n'ihu amaghị ama ha ya na aja mmehie.

²⁶ A ga-agbaghara nzuko Izrel niile na ndi obia no n'etiti ha mmehie ha, n'ihu na mmadu ndi a niile akpachaghị anya mehie.

²⁷ “O buru na o bu naani otu onye mehiera na-amaghị ama, o ga-eweta nwa nne ewu gbara otu afo maka aja mmehie.

²⁸ Onye nchujaja a ga-eji ya chuo aja ikpuchitere onye ahụ na-amaghị ama mehie mmehie ya n'ihu ONYENWE ANYI. Mgbe ekpuchichara mmehie ya, a ga-agbaghara onye ahụ.

²⁹ O bu otu iwu a diri onye obula mehiera na-amaghị ama, maobu nwa afo Izrel, maobu onye obia nke bi n'etiti unu.

³⁰ “Ma onye obula kpachapuru anya mehie, maobu nwa afo maobu onye obia, nke na-ekwulu ONYENWE ANYI, a ga-ebipu onye di otu a site n'etiti ndi Izrel.

³¹ N'ihu na ha eledala okwu ONYENWE ANYI anya, mehie ihe o nyere n'iwu. A ghaghị ibipu onye di otu a, mmehie ha ga-adikwa ha n'isi.’”

Onye meruru ubochi izuike

³² Mgbe umu Izrel no n'ozara, e jidere otu onye n'ime ha ka o na-akpa nku n'ubochi izuike.

³³ Ndi huru ya ebe o na-akpa nku duuru ya jekwuru Mosis na Eron na ogbako umu Izrel.

³⁴ Ha tinyere ya n'ulo mkporo n'ihu na o doghi anya ihe e kwesiri ime ya.

³⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, “Nwoke a ghaghị inwu. Ogbako Izrel niile ga-atu ya nkume n'azu obodo.”

³⁶ Ya mere, ogbako ahụ kporuru ya n'azu obodo jiri nkume tugbuo ya, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

Ihe icho mma onu onu uwe

³⁷ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

³⁸ “Gwa umu Izrel okwu si ha, ‘N'ogbo niile na-abia unu ga-adunye eriri akwa n'onu ala ala uwe unu. Unu ga-eji eriri na-acha anunu anunu dunye ya.

³⁹ Eriri akwa ndi a di n'onu onu uwe unu ga-eme ka unu cheta iwu niile ONYENWE ANYI nyere unu. Ka unu rube isi na ha hapu imeru onwe unu site na igbaso ihe ojobo niile na-agu obi unu na anya unu.

⁴⁰ Mgbe ahụ unu ga-echeta irube isi n'iwu m niile, buru ndi e doro nsọ nye Chineke unu.

⁴¹ Abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu, onye si n'ala Ijpt kpoputa unu ibu Chineke unu. Abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu.’”

16

Nnupu isi Kora na Datan na Abiram

¹ Ugbu a, Kora nwa Izha, nwa Kohat, nwa Livayi, na ufodu ndi agburu Ruben bu Datan, na Abiram umu Eliab, na On, nwa Pelet nupuru isi

² bilie imegide Mosis. Ndi so ha bu nari ndi ikom abuo na iri ise, ndi ndu a maara nke oma, ndi so nodu n'ulo nzuko ukwu ndi Izrel.

³ Ha kpọrọ ọgbakọ imegide Mosis na Eron sị ha, “Omume unu agafeela oke! Ọgbakọ Izrel dī nsọ, onye ọbula n’ime ha kwa. ONYENWE ANYI nonyeere ha. Gini mere unu ji ebuli onwe unu elu karịa ọgbakọ ONYENWE ANYI?”

⁴ Mgbe Mosis nuru ihe ndi a ha kwuru, o dara n’ala kpuo ihu ya n’ala.

⁵ Mgbe ahụ, o gwara Kora na ndi niile sonyeere ya, sị, “N’utu echi, ONYENWE ANYI ga-eme ka amara ndi bu ndi ya na onye di nsọ. O ga-eme ka onye ahụ biaruo ya nso. Onye o ga-ahoputa ka o ga-emekwa ka o biaruo ya nso.

⁶ Lee ihe i ga-eme, Echi gi onwe gi Kora, na ndi niile nonyeere gi, chirinu ihe igu oku,

⁷ mune ya oku. Tinyekwanu uda na-esi isi utọ n’ime ha, were ha bia n’ihu ONYENWE ANYI. Onye ahụ ONYENWE ANYI hoputara ga-abu onye ahụ di nsọ. O zuorola unu, unu umu Livayi!”*

⁸ Mgbe ahụ, Mosis gwakwara Kora okwu ozọ sị ya, “Ugbu a, geenu nti, unu ndi Livayi!”

⁹ O bu ihe di nta n’anya unu na Chineke nke Izrel kewaputara unu site na nzuko ndi Izrel niile, mee ka unu biaruo ya nso, n’ihi ije ozi n’ulo nzute ONYENWE ANYI, nakwa iguzo n’ihu nzuko Izrel niile ijere ha ozi†?

¹⁰ O kpobatala gi na ndi Livayi ibe gi nso ebe o no. Ugbu a, unu nachokwa oru nchujaja?

¹¹ O bu ONYENWE ANYI ka gi na ndi sonyeere gi gbara izu megide. Onye ka Eron bu unu ji atamu ntamu megide ya?”

¹² Mgbe ahụ, Mosis ziri ozi ka a kpọọ Datan na Abiram, umu ndi ikom Eliab, ma ha siri, “Anyi agaghi abia.

¹³ O bu na o zurughi gi na i si n’ala Ijpt ebe mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru kpopta anyi igbuchapu anyi nozara a? Ugbu a i chokwara ime onwe gi onyenwe anyi?

¹⁴ Nke kachasi nke, i kpobatabeghi anyi n’ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya. I nyebeghi anyi ihe nketa ala ubi na ubi vaini. I chorọ igbupusi ndi ikom ndi a mkpuru anya?‡ Anyi agaghi abia!”

¹⁵ Mgbe ahụ, oke iwe were Mosis. O kpokuru ONYENWE ANYI sị ya, “Anabatakwalala aja ha niile! O dibeghi oge m naara ha ihe obula, obuladi otu inyinya ibu! O nwekwaghi onye obula n’ime ha m mejoro.”

¹⁶ Mgbe ahụ, Mosis siri Kora, “Echi, gi na ndi na-esonyere gi ga-aputa bia n’ihu ONYENWE ANYI. Eron ga-abiakwa.

¹⁷ Nwoke obula ga-eweta ihe igu oku nke ya, tnye ya uda na-esi isi utọ, chee ha n’ihu ONYENWE ANYI. Ha niile di ihe igu oku nari abuo na iri ise. Gi na Eron ga-ejikwa nke unu bia.”

¹⁸ Ya mere, nwoke obula wetara ihe igu oku nke ya, mune ya oku, ma tnye ya uda na-esi isi utọ. Ha niile guzoro nonu uzọ ulọ nzute ahụ, ha na Mosis na Eron.

¹⁹ Mgbe Kora kpokotara ndi na-eso ya imegide Mosis na Eron n’ihu onu uzọ ulọ nzute, ebube ONYENWE ANYI putara ihe nye ọgbakọ Izrel niile.

²⁰ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu sị,

²¹ “Sitenu n’etiti ọgbakọ ndi a puo, ka m bibie ha n’otu ntabi anya.”

²² Ma Mosis na Eron dara kpuo ihu n’ala n’ihu ONYENWE ANYI ripo ya sị, “O Chineke, gi bu Chineke nwe ndu mmadu niile, i ga-ewe iwe megide nzuko niile n’ihi mmehie otu onye?”

²³ Ma ONYENWE ANYI zara Mosis sị ya,

* 16:7 Nke a na-egosi na ha agafeela oke e nyedebere ha. † 16:9 Dit 10:8 ‡ 16:14 I ga-eme ha ka ndi ohu.

24 “Gwa nzuko Izrel niile si ha, ‘Wezuganu onwe unu site n’ulo ikwu Kora, Datan na Abiram.’”

25 Mosis biliri jekwuru Datan na Abiram, ndi okenye Izrel sokwa Mosis.

26 Mgbe Mosis ruru n’ebe ahụ, o doro nzuko Izrel aka na nti si, “Ngwa, sinu n’ulo ndi ojojo a wezuga onwe unu. Unu ebitukwala ihe obula bu nke ha aka. Ma o bughị otu a, a ga-agunyeko unu na mmehie ha, lakoo unu na ha n’iyi.”

27 Ya mere mmadu niile wezugara onwe ha site n’omuma ulo ikwu Kora, na Datan na Abiram. Ma Datan na Abiram putara guzoro n’onu uzo ulo ikwu ha, ha onwe ha na ndi nwunye ha niile, na umu ha niile, na umuntakiri ha niile.

28 Mgbe ahụ, Mosis kwuru si, “Ugbu a ka unu ga-amata na o bu ONYENWE ANYI zitere m ime ihe ndi a niile m mere. N’ihi na-emeghi m ha site n’uche nke onwe m.

29 O buru na ndi ikom ndi a anwuo onwu chi ha, bu udi nleta nke diri mmadu obula, mgbe ahụ, matanu na o bughị ONYENWE ANYI zitere m.

30 Ma o buru na ONYENWE ANYI emee ihe ohuru di iche, mee ka ala meghee onu ya, lodaa ndi a niile, na ihe niile bu nke ha, si otu a mee ka ha rida n’ala ili na ndu, mgbe ahụ, unu ga-amata na ndi ikom ndi a eledala ONYENWE ANYI anya.”

31 Mgbe Mosis kpu okwu a n’onu ya, lee ala ahụ Kora, na Datan, na Abiram, na ndi ezinaulo ha niile guzo n’elu ya kewara abuo n’otu ntabi anya ahụ,

32 ala ahụ meghere onu ya, loo ha, na ezinaulo ha niile, na ndi ahụ niile so Kora, na ihe niile ha nwere.

33 Ha niile ridaruru n’ala ndi nwuru anwu na ndu. Ala ahụ kpuchikwara ha niile, si otu a mee ka ha laa n’iyi.

34 Ndi Izrel niile no ha gburugburu gbara oso, mgbe ha tiri mkpu akwa, na-asi, “Ala na-agakwa iloda anyi.”

35 Mgbe ahụ, oku si n’ebe ONYENWE ANYI no dara, rechapu nari mmadu abuo na iri ise ndi ahụ na-enye onyinye aja nsure oku na-esi isi utu.

36 ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

37 “Gwa Elieza nwa Eron, onye nchujaja, ka o site n’oku ahụ weputa ihe igu oku ndi ahụ niile n’ihi na ha di nsu. O ga-ekposakwa icheku oku niile n’akuku niile.

38 Ha bu ihe igu oku nke ndi ikom sitere na mmehie ha tufuo ndu ha. Ka etipia ihe igu oku ndi ahụ. Mee ha ka ha ghoo ihe sara mbara nke a ga-eji machite ebe ichu aja, n’ihi na e chere ha n’ihu ONYENWE ANYI, ha aghoola ihe di nsu. Ka ha buru ihe iribama nye ndi Izrel niile.”

39 Ya mere Elieza, onye nchujaja, chikotara ihe igu oku bronz ndi ahụ nke ndi ahụ a kporo oku wetara, tipia ha, mee ka ha ghoo ihe sara mbara e ji ekpuchi ebe ichu aja,

40 dika ONYENWE ANYI nyere ya n’iwu site n’onu Mosis. Ka o buru ihe ncheta nye ndi Izrel niile na onye mba ozo a na-enyeghi ike, nke na-esiteghi n’agburu Eron, ekwesighi ibiaru ONYENWE ANYI nso isure aja nsure oku nye ya, ka ihe mere Kora na ndi sonyere ya ghara ime ha.

41 Ma n’ututu echi ya, nzuko Izrel niile malitere itamu ntamu megide Mosis na Eron si, “Unu egbuchaala ndi nke ONYENWE ANYI.”

42 Ma mgbe ogbako Izrel zukotara imegide Mosis na Eron, mgbe ha chere ihu n’ulo nzute, na mberede, igwe ojii kpuchiri ulo nzute ahụ, ebube ONYENWE ANYI putakwara ihe.

43 Mgbe ahụ, Mosis na Eron gara n’ihu ulo nzute ahụ.

⁴⁴ Ma Onyenwe anyị gwara Mosis sị,

⁴⁵ “Sinu n’etiti ogbako a puo ka m bibie ha n’otu ntabi anya.” Ha dara kpuo ihu n’ala.

⁴⁶ Mgbe ahụ, Mosis sirị Erõn, “Ngwa, were ihe igu oku ma site n’ebe ichu aja gunye ya oku. Tinye ya uda na-esi isi uto. Burukwa ya gaa ngwangwa n’etiti nzuko Izrel ka i kpuchiere ha mmehie ha, n’ihi na iwe oku ONYENWE ANYI adakwasila ha. Nriã nriã na-eefe efe amalitekwalari ibibi ha.”

⁴⁷ Erõn mere dika Mosis kwuru. O mere ngwangwa gbaba n’etiti ndi Izrel n’ihi na nriã nriã ahụ ebidola n’ezie idakwasì ha. Erõn mụnyere uda na-esi isi uto ahụ oku, si otu ahụ kpuchiere ha mmehie ha niile.

⁴⁸ O guzokwara n’etiti ndi di ndu na ndi nwuru anwu tutu ihe otiti ahụ akwusi.

⁴⁹ Ma ihe otiti ahụ egbuolari puku mmadu iri, puku anọ na nari asaa (14,700). A gunyeghi ndi niile ahụ so Kora nwuo n’ubochi gara aga.

⁵⁰ Mgbe ahụ, Erõn laghachikwutere Mosis n’onu uzo ulo nzute ahụ, n’ihi na nriã nriã ahụ na-eefe efe akwasila.

17

Mkpanaka Erõn epuputa ahia

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

² “Gwa umu Izrel okwu, sitekwa n’aka ha nata mkpanaka iri na abuo otu mkpanaka n’isi onyendu nke ebo obula. Dekwasì aha onyendu obula n’ahụ mkpanaka nke ya.

³ Ma n’elu mkpanaka Livayi dekwasì aha Erõn. A ga-enwe otu mkpanaka maka onyendu ebo obula.

⁴ Tinye mkpanaka ndi a niile n’ime ulo nzute, n’ihu Ihe Ama ahụ, ebe m na-ezute gi.

⁵ Mkpanaka nke onye ahụ m hoputara ga-ama ifuru ndu. M gawezugakwa ntamu niile nke ndi Izrel site n’ebe m no, bu nke ha na-atamu megide unu.”

⁶ Ya mere, Mosis gwara ndi Izrel okwu ndi a. Ndi ndu ha nyere ya mkpanaka iri na abuo, otu mkpanaka n’isi otu onyeisi maka onyeisi ebo ha n’otu n’otu. Mkpanaka Erõn dikwa n’etiti nke ha.

⁷ Mosis chiri ha niile dozie ha n’ihu ONYENWE ANYI n’ime ime ulo nzute Ihe Ama ahụ.

⁸ N’echi ya, Mosis banyere n’ulo nzute Ihe Ama ahụ choputa na o bughì naani na mkpanaka Erõn, onye nochitere anya ebo Livayi, amaala ifuru, kama na o waala okoko ma miakwa mkpuru osisi chara acha a na-akpo alumond.

⁹ Mgbe ahụ, Mosis sitere n’ihu ONYENWE ANYI weputa mkpanaka ndi ahụ niile gosi ha ndi Izrel niile. Ha huru ha, ma nwoke obula weghachiri mkpara osisi nke ya.

¹⁰ ONYENWE ANYI gwara Mosis sị, “Tinye mkpanaka Erõn n’ihu Ihe Ama ahụ, ka o digide n’ebe ahụ dika ihe ama nye ndi nnupu isi. Nke a ga-eme ka ntamu ndi a megide m kwusi, ka ha ghara inwu.”

¹¹ Ya mere, Mosis mezuru ihe niile dika ONYENWE ANYI nyere ya n’iwu.

¹² Ma ndi Izrel zara Mosis si ya, “Ndi nwuru anwu ka anyi bu! Ofufu ka anyi furu. N’ezie anyi bu ndi furu efu.

¹³ Onye obula bjaruru nso ebe obibi ONYENWE ANYI ga-anwu. Anyi niile ga-anwu?”

18

Oru ndi nchujaja na ndi Livayi

¹ ONYENWE ANYI gwara Eron si, "Gi, na umu gi ndi ikom gi, na ezinaulo nna gi ga-ebu ahuhu ajo omume metutara ebe nsọ ahụ. Gi na umu gi ndi ikom naani ka o di n'aka isa ajuju ihe ojuo obula banyere oru nchujaja.

² Site n'ebo unu kpobata umunna gi ndi Livayi ka ha sonyere gi ma nyere gi aka mgbe gi na umu gi ndi ikom na-eje ozi n'ulo nzute Ihe Ama.

³ Ha ga-anọ gi n'okpuru ije ozi niile n'ulo nzute, ma ha agaghi abiaru nso ngwongwo e ji chọọ ebe nsọ ahụ mma, maobu n'ebe ichu aja. Ma o bughị otu a, gi na ha ga-anwu.

⁴ Ha ka o diri, isonye gi n'ilekota ulo ikwu ahụ, ya bu, ihe niile metutara ulo ikwu anya. O nweghi onye ozọ nke ga-abia nso ebe i no.

⁵ "Gi ka o diri ilekota ihe niile metutara ebe nsọ ahụ, na ebe ichu aja ahụ, ka oke iwe ONYENWE ANYI ghara idakwasị onye obula n'ala Izrel ozọ.

⁶ Mu onwe m ahoputala umunna gi ndi Livayi site n'etiti ndi Izrel, were ha nye gi dika onyinye, ka ha buru ndi e doro nsọ nye ONYENWE ANYI maka iru oru ulo nzute.

⁷ Ma o bu naani gi, na umu gi ndi ikom, ga-aga ozi dika ndi nchujaja, ozi metutara ebe ichu aja, na ihe niile di n'azu akwa mgbochi ahụ. Ana m enye gi oru nchujaja dika onyinye. Onye obula ozọ biara nso ebe nsọ ahụ ga-anwu."

Oke ndi nchujaja na ndi Livayi

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Eron okwu si ya, "Mu onwe m emeela gi onye nlekota onyinye niile a na-eche n'ihu m, onyinye niile di nsọ nke umu Izrel wetara m ka m na-enye gi na umu gi ndi ikom dika oke ruuru unu site n'ukpuru ebighi ebi.*

⁹ Unu ga-enwere akuku aja ahụ kachasi nsọ nke a na-edopu iche site n'oku. Site n'onyinye niile nke a na-ewetara m, bu onyinye mkpuru oka maobu aja mmehie maobu aja ikpe omuma, ndi ahụ a na-edopu iche dika ihe kachasi nsọ, ha ga-abu oke gi na umu gi ndi ikom.

¹⁰ A ga-eri ha dika ihe dikariri nsọ. Nwa nwoke obula ga-eri ya. Unu ga-agu ha dika ihe di nsọ.

¹¹ "Nke a bukwa nke gi: Ihe obula nke ewezugara site n'onyinye nke aja mfufe niile nke ndi Izrel wetara. Mu onwe m na-ewere nke a nye gi na umu gi ndi ikom, na umu gi ndi inyom dika oke unu n'ukpuru ebighi ebi. Onye obula nke dooro onwe ya ocha n'ezinaulo nwere ike iri ya.

¹² "Ana m enye gi mmanu oliv nke kachasi mma, na mmanya ohuru nke kachasi mma na oka, bu mkpuru mbu nke owuwe ihe ubi ha na-ewetara ONYENWE ANYI.

¹³ Mkpuru mbu nke ihe niile di n'ala nke ha na-ewebatara ONYENWE ANYI, ga-abu nke gi. Onye obula nke di ocha n'ezinaulo unu nwere ike iso rie ya.

¹⁴ "Ihe niile e doro nsọ n'ala Izrel niile nye ONYENWE ANYI bu nke gi.

* **18:8** Ndi nchujaja na ndi Livayi enweghi oke, maobu ihe nketa obula, dika ebo ndi ozọ. Ihe ndi Livayi ketara bu naani obodo ufodu ebe ha ga-ebi na ala ebe anu ulo ha ga na-ata ahija. N'ihu i ji tie ha aka n'obi, o bu ha nwe onyinye otu uzọ n'ime uzọ iri ha na-anata site n'aka umu Izrel, nke a di n'amaokwu. 18:25-32 O bu oke ha iri ufodu ihe ndi Izrel ji chuo aja, Dit 18:1-8 ozokwa, ha nwere ike iri onyinye ndi ozọ niile e chere n'ihu ebe ichu aja, ha na ndi ezinaulo ha, ma o gaghi abu n'ime ulo nzute ahụ 18:11.

15 Ihe niile e bu ụzọ muo, ma mmadu ma anu ulo, nke e nyere ONYENWE ANYI dika onyinye, bu nke gi. Ma unu aghaghi igbara umu ndi ikom niile e bu ụzọ muo, na umu oke anu ulo niile e bu ụzọ muo ndi na-adighi ocha.

16 Mgbe ha di otu onwa, a ga-eji shekel olaocha ise, n'usoro shekel ebe nso, nke bu iri ihe otutu gera abuo gbaputa ha.

17 "Ma a gaghi agbara nwa ehi mbu, maobu nwa aturu mbu maobu nwa ewu mbu. Ha di nso. Fesa obara ha n'elu ebe ichu aja ahụ, ma kpo abuba ha oku dika onyinye e nyere site n'oku, nke na-esi isi utu nye ONYENWE ANYI.

18 Ozu anu ndi a niile e gburu ga-abu nke gi, dika obi anu na apata ukwu aka nri anu nke aja mfufe a na-eche n'ihu ONYENWE ANYI n'ebe ichu aja si buru nke gi.

19 Ihe obula e dopuru iche site n'onyinye nso niile umu Izrel chere n'ihu ONYENWE ANYI ka m na-enye gi na umu gi ndi ikom, na umu gi ndi inyom dika oke ruuru unu n'ukpuru ebighi ebi. O bu ogbugba ndu nnu ebighi ebi n'ihu ONYENWE ANYI nye gi na umu umu gi."

20 ONYENWE ANYI gwara Eron okwu si ya, "Unu agaghi enwe ihe nketa nke ala, a gaghi ekenyekwa unu ala obula n'ala Izrel niile. N'ihu na mu onwe m bu oke na ihe nketa unu nwere n'etiti umu Izrel.

21 "Enyela m ndi Livayi, onyinye otu uzọ n'uzo iri ahụ umu Izrel niile na-akwubatarara m. Nke a bu ihe nketa ha n'ihu oru ha na-aru n'ulo nzute.

22 Site ugbu a gaa n'ihu, o nweghi onye Izrel obula kwesiri ibia nso ulo nzute ahụ, ka ha ghara iwetara onwe ha ikpe omuma, mmehie na onwu.

23 O bu naani umu Livayi ga-aru oru n'ulo nzute ahụ. Ha ka o diri ibu ahuhu ajo omume obula banyere ezejighi ozi nke ulo nzute. Ukpuru a ga-adi ebighi ebi ruo ogbo niile di n'ihu. Ndi Livayi agaghi enwe ihe nketa nke aka ha n'etiti umu Izrel.

24 Kama, enyela m ndi Livayi onyinye otu uzọ n'ime uzọ iri ahụ niile ndi Izrel na-ewetara ONYENWE ANYI ka o buru ihe nketa ha. O bu nke a mere m ji kwuo si, 'Ha agaghi enweta ihe nketa n'etiti umu Izrel.'

25 ONYENWE ANYI gwakwara Mosis okwu si,

26 "Gwa ndi Livayi okwu si, 'Mgbe unu si n'aka umu Izrel nata onyinye otu uzọ n'ime uzọ iri ahụ m nyere unu dika ihe nketa, unu aghaghi isite n'onyinye ahụ nye otu uzọ n'ime uzọ iri dika onyinye nye ONYENWE ANYI.

27 A ga-agu onyinye unu wetara dika o bu onyinye oka unu si n'ebe izocha oka weta, maobu dika mmanya unu si n'ebe izocha mmanya weta.

28 N'uzo di otu a, unu onwe unu ga-eche onyinye unu n'ihu ONYENWE ANYI site n'onyinye otu uzọ n'ime uzọ iri unu si n'aka umu Izrel nata. Site n'onyinye ndi a unu natara, unu ga-enye Eron onye nchujaja onyinye ahụ ruuru ONYENWE ANYI.

29 Onyinye unu ga-enye dika nke ruuru ONYENWE ANYI ga-abu akuku onyinye ndi ahụ kachasi mma, na ndi kachasi idi nso.'

30 "Gwa ndi Livayi okwu si ha, 'Mgbe unu wetara akuku onyinye ndi ahụ kachasi mma, a ga-agunyere unu ya dika a ga-asị na o bu onyinye unu si n'ebe izocha oka, na n'ebe izocha mmanya vaini unu weta.

31 Unu na ezinaulo unu nwere ike iri ndi foduru n'ulo unu, maobu n'ebe obula masiri unu, n'ihu na ha bu ugwo oru unu n'ihu ozi niile unu jere n'ulo nzute.

32 Ikpe omuma agaghi adiri unu mgbe unu na-eri ya ma o buru na unu chere onyinye ndi ahụ kachasi mma n'ihu ONYENWE ANYI. Ma kpachapunu anya hu na unu e merughu onyinye ndi a di nso umu Izrel webatarara. O buru na unu emee nke a, unu ga-anwu.'"

19

Mmiri ido ihe ocha

- ¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu si ha,
- ² “Ndi a bu ukpuru di n’iwu ahụ ONYENWE ANYI nyere. Gwa umu Izrel ka ha wetara gi nwa nne ehi na-acha uhie uhie nke na-enweghi ntupo, na nke udo yoku na-agabeghi n’olu ya.
- ³ Nye ya Elieza onye nchujaja, ka o kpuru ya puo n’azu ogige, ebe otu onye ga-egbu ya mgbe o no na-ele ya anya.
- ⁴ Elieza bu onye nchujaja ga-aruru ufodu n’ime obara ya na mkpisiaka ya, fesa ya na ncherita ihu ulo nzute ahụ ugboro asaa.
- ⁵ Mgbe ahụ, onye ozo ga-akpo nwa nne ehi ahụ oku mgbe Elieza nokwa na-ele ya anya. O ga-akpo akpukpo ya, anu ya, obara na mgbiru afọ ya oku.
- ⁶ Onye nchujaja ga-ewere osisi sida, na osisi hisop, na ogbo uhie, tuba ha n’etiti ebe ahụ a kporo nwa nne ehi ahụ oku.
- ⁷ Emesia, onye nchujaja ahụ ga-asacha uwe niile o yi; sakwaa ahụ ya. O ga-aloghachikwa azu n’ime ogige ahụ ebe o ga-anọ dika onye na-adighi ocha ruo n’uhuruchi.
- ⁸ Onye ahụ kporo nwa ehi ahụ oku aghaghi isa uwe ya niile, sakwaa ahụ ya. O ga-anokwa onodu onye na-adighi ocha ruo anyasi.
- ⁹ “Mgbe ahụ, onye nke di ocha, ga-ekpokota ntu ozu nwa nne ehi ahụ, wunye ya n’ebe di ocha n’azu ogige ahụ. Ebe ahụ ka nzuko Izrel ga-edebe ya maka ikporo wunye na mmiri e ji asachapu adighi ocha. O bu maka nsacha puo na mmehie.
- ¹⁰ Ma onye ahụ ga-ekpokota ntu nsure oku nwa nne ehi ahụ aghaghi isa uwe ya niile, sakwaa ahụ ya, nokwaa dika onye na-adighi ocha ruo n’uhuruchi. Iwu a ga-adigidere ndi Izrel na ndi obia binyere ha site n’ogbo ruo n’ogbo.
- ¹¹ “Onye obula meturu ozu mmadu aka ga-abu onye na-adighi ocha ubochi asaa.
- ¹² Ha aghaghi iji mmiri e ji asachapu adighi ocha saa ahụ ha n’ubochi nke ato na n’ubochi nke asaa. Mgbe ahụ, ha ga-adi ocha. Ma o buru na ha asaghi ahụ ha n’ubochi nke ato nakwa n’ubochi nke asaa, ha ga-anogide buru ndi na-adighi ocha o buladi mgbe ubochi asaa ahụ gafesiri.
- ¹³ Onye obula meturu ozu mmadu aka ma o saghi ahụ ya dika usoro a si di, o merula ebe nsọ ONYENWE ANYI. A ga-ewezuga onye di otu a site n’etiti ndi Izrel. Ebe o bu na a wusaghi ya mmiri nsacha ahụ; o ga-anogide buru onye na-adighi ocha.
- ¹⁴ “Mgbe mmadu nwuru n’ulo ikwu, ndi a ga-abu iwu unu ga-eso. Ndi no n’ime ulo ikwu mgbe o nwuru na onye obula banyere n’ulo ikwu ahụ, ga-abu ndi na-adighi ocha ubochi asaa.
- ¹⁵ Ihe obula nke ghere oghe, nke na-enweghi ihe mkpuchi eriri e ji kechie elu ya, ga-abu ihe na-adighi ocha.
- ¹⁶ “Onye gara n’ohia metu onye e gburu n’agha aka, maobu onye nwuru n’uzo ozo di iche, ma o bukwanu metu okpukpu, maobu ili onye nwuru anwu aka, o ga-abu onye na-adighi ocha ubochi asaa.
- ¹⁷ “Ma banyere onye ahụ na-adighi ocha, kporo ntu site n’ime aja mmehie ahụ a kporo oku, tinye ya n’ime ite, wukwasu ya mmiri e si n’iyi na-eru eru kute.
- ¹⁸ Mgbe ahụ, nwoke nke no n’onodu idi ocha ga-ewere ufodu hisop, denye ya na mmiri ahụ fesaa ya n’ime ulo ikwu ahụ, na ngwongwo niile e

ji dozie ụlọ ahụ, na ndị mmadụ nọ n'ebe ahụ. Ọ ga-efesakwa ya n'ahụ onye ọbụla meturu ọkpukpu, maọbụ onye e gburu egbu, maọbụ onye nwuru anwu ma ọ bukwanu ili aka.

¹⁹ Nwoke ahụ di ọcha ga-efesakwa ndi ahụ ruru aru n'ubochi nke ato na n'ubochi nke asaa. N'ubochi nke asaa ka ọ ga-eme ka ha di ọcha. Ndi ahụ a na-edo ọcha ga-asa uwe ha mmiri, saa ahụ ha, n'uhuruchi ubochi ahụ ka ha ga-adi ọcha.

²⁰ Ma ọ buru na ndi ahụ meruru onwe ha e doghi onwe ha ọcha, aghaghi iwepu ha site n'etiti ogbako Izrel. N'ihu na ha meruru ebe nsọ ONYENWE ANYI. E fesakwaghi ha mmiri nke idi ọcha n'ahụ, nke mere na ha adighi ọcha.

²¹ Nke a bu ukuru ga-adigide mgbe ebighi ebi.

"Nwoke ahụ na-efesa mmiri ahụ e ji edo mmadụ ọcha, aghaghi isacha uwe ya niile. Onye ọbụla meturu mmiri nke idi ọcha ahụ aka, ga-abu onye na-adighi ọcha ruo n'uhuruchi.

²² Ihe ọbụla kwa onye na-adighi ọcha meturu aka, ga-agho ihe na-adighi ọcha, onye ọbụla metukwara ya aka ga-abu onye na-adighi ọcha ruo n'uhuruchi."

20

Mmiri si na nkume

¹ Umụ Izrel, bu nzuko ahụ niile rutere n'ozara Zin n'onwa nke mbu. Ha manyere ulo ha na Kadesh. Ọ bukwa n'ebe ahụ ka Miriam nwuru. E lie ya.

² Ma mmiri onunu adighi nye ndi nzuko ahụ. Ya mere na ha gbakotara imegide Mosis na Eron.

³ Ha sesiri Mosis okwu si, "Ọ gaara akara anyi mma ma a si na anyi nwuru mgbe umunna anyi nwuru n'ihu ONYENWE ANYI.

⁴ Gini mere i ji kpobata ogbako nke ONYENWE ANYI n'ime ozara a, ime ka anyi na anu ulo anyi niile nwuo n'ebe a?

⁵ Gini mere i ji si n'ala Ijpt kpoputa anyi, kpobata anyi n'ebe ojoo a? O nweghi mkpuru oghigha maobu fiig, enweghi mkpuru vaini maobu mkpuru pomegranet. Ọ dighi mmiri di nke ha ga-anu."

⁶ Mosis na Eron si n'ebe ogbako ahụ nọ tugharia gaa n'onu uzọ ulo nzute, daa kpuo ihu ha n'ala. E mee ka ha hu ebube ONYENWE ANYI anya.

⁷ ONYENWE ANYI gwara Mosis si,

⁸ "Were mkpara ahụ, gi na nwanne gi Eron kpokota nzuko Izrel niile. Gwa nkume ahụ okwu n'ihu ha, ọ ga-asoputa mmiri ya. Unu ga-eme ka mmiri si na nkume ahụ soputa nye ogbako ahụ, ka ha na igwe anu ulo ha, nuo mmiri."

⁹ Ya mere Mosis sitere n'ihu ONYENWE ANYI weere mkpara ahụ dika iwu ONYENWE ANYI nyere ya si di.

¹⁰ Emesja, Mosis na Eron kpokotara umu Izrel niile n'ihu nkume ahụ. Mgbe ha biaruru nso, Mosis gwara ha okwu si ha, "Geenu nti unu ndi nnupu isi! Ọ bu site na nkume a ka anyi ga-enye unu mmiri?"

¹¹ Mgbe ahụ Mosis weliri aka ya elu jiri mkpara ahụ tie nkume ahụ ugboro abuo. Mmiri sitere na ya soputa. Ogbako Izrel niile na igwe anu ulo ha nukwara mmiri.

¹² Ma ONYENWE ANYI gwara Mosis na Eron okwu si, "Ebe ọ bu na unu juru ikwenye n'okwu m, jukwa ido m nsọ n'ihu ndi Izrel niile, unu agaghi edubata ogbako ndi a n'ala ahụ m na-aga inye ha."

¹³ A kpọrọ ebe ahụ mmiri Meriba,* n'ihì na ọ bụ n'ebe ahụ ka Izrel wesoro ONYENWE ANYỊ iwe. O gosikwara ha ịdị nsọ ya.

Edom aju na Izrel ga-agafe

¹⁴ Mosis sitere n'ozara Kadesh, zipụ ndị ozi ka ha gakwuru eze Edom, si ya,

“Otu a ka nwanne gị bụ Izrel na-ekwu: Ị nula akụkọ ihe nhụju anya niile dakwasiri anyị.

¹⁵ Nna anyị gara biri n'ala Ijpt. Anyị biri n'ebe ahụ otutu afo. Ndi Ijpt mekpara anyị na nna nna anyị ha ahụ.

¹⁶ Ma mgbe anyị tikuru ONYENWE ANYỊ mkpu akwa, ọ nuru akwa anyị, zitere anyị mmuọ ozi ya, onye duputara anyị site n'ala Ijpt.

“Ugbu a, anyị nọ na Kadesh obodo di nso n'oke ala gị.

¹⁷ Biko kwere ka anyị si n'ala gị gafee. Anyị ga-akpachara anya hụ na anyị esiteghi n'ubi ihe okuku gị maobu n'ubi vaini gị gafee. Anyị agaghị anu mmiri obula site n'olulu mmiri gị. Anyị ga-anogide naani n'okporouzo eze. Anyị agaghị ahapu ya, chee ihu akuku aka nri maobu aka ekpe, tutu ruo mgbe anyị gafechara oke ala gị.”

¹⁸ Ma eze Edom zara si,

“Unu amanyela ukwu; ọ buru na unu anwaa anwa bata n'ala m, aga m eji ndi agha m zute unu.”

¹⁹ Ma ndi Izrel zara ozi o ziri si ya,

“Ọ bụ naani n'okporouzo ka anyị ga-esi gafee. Ọ buru na anyị maobu anu ulo anyi a nuo mmiri di n'ala gi, anyi ga-akwu onuahia ya. Naani mkpa anyi bu igafe. Ọ dighi ihe ozọ anyi chorọ.”

²⁰ Ma eze Edom anaghị ntị, ọ gwaghere ha onu si,

“Unu agaghị esite n'ala gabiga.”

Edom chikotara otutu ndi agha di ike duru ha puo iga izute ha.

²¹ Ebe ọ bụ na ndi Edom ekweghi ka ndi Izrel si n'oke ala ha gafee, ndi Izrel tughariri azu hapu isi uzọ ahụ.

Onwu Eron

²² Ogbako Izrel niile sitere na Kadesh bulie ije gagide rute n'ugwu Hor.

²³ N'ugwu Hor, n'oke ala Edom, Onyenwe anyi gwara Mosis na Eron okwu si ha,

²⁴ “Oge eruola mgbe Eron ga-anwu. Ọ gaghị abanye n'ala ahụ m nyere umu Izrel, n'ihì na unu abuo nupuru isi n'iwu m na mmiri Meriba.

²⁵ Ugbu a, kpọrọ Eron na nwa ya nwoke Elieza, duru ha gaa n'ugwu Hor.

²⁶ N'ebe ahụ ka ị ga-eyipu Eron uwe onye nchujaja o yi, yikwasị ha Elieza nwa ya nwoke. Ọ bukwa n'ebe ahụ ka Eron ga-anọ nwuo.”

²⁷ Ya mere Mosis mere dika ONYENWE ANYỊ nyere ya iwu. Ha atọ rigoro n'ugwu Hor mgbe nzuko Izrel niile nọ na-ele ha anya.

²⁸ Mgbe ha ruru n'elu ugwu ahụ, Mosis yipuru Eron uwe onye nchujaja ya yikwasị ha nwa ya nwoke Elieza. Eron nokwa n'ebe ahụ, n'elu ugwu ahụ nwuo. Emesia, Mosis na Elieza tughariri site n'ugwu ahụ loghachi.

²⁹ Mgbe ogbakọ Izrel nuru ihe banyere onwu Eron ha ruru ujju n'ihì ya iri ubochi atọ.

21

Mbibi obodo Arad

* 20:13 Meriba putara Esemokwu.

¹ Mgbe eze Kenan, bu Arad, onye bi na Negev nuru na ndi Izrel na-agbaso uzọ ahụ na-aga obodo Atarim, o chikotara ndi agha ya, pukwuru ndi Izrel, luso ha agha. O dotara ufodu n'ime ha n'agha.

² Mgbe ahụ, ndi Izrel kwere ONYENWE ANYI nkwa si, "O buru na i ga-enyere anyi aka imeri eze Arad na ndi ya, anyi ga-ebibi obodo ha niile kpamkam."

³ ONYENWE ANYI nara nti n'aririọ ha, nyere ha aka imeri ndi Kenan ahụ. Mgbe ahụ, umu Izrel bibiri obodo ha niile, na ndi niile bi n'ime ya. Ya mere, aha a kporo ebe ahụ niile bu Homa.

Agwo Bronz Ahu

⁴ Mgbe ahụ, umu Izrel sitere n'ugwu Hor bilie ije ha, si uzọ gawara Osimiri Uhie, ka ha nwee ike gaa gburugburu ala ndi Edom. Ma ndi Izrel enweghi ntachiobi oge niile ha no n'ije a.

⁵ Ha kwuru okwu megide Chineke na Mosis si, "Gini mere i ji site n'ala Ijpt kputa anyi ka anyi nwusia n'ozara a? Lee na nri obula adighi n'ebe a, mmiri onunu adighikwa, ike iri mana a na-enweghi isi agwukwala anyi."

⁶ Ya mere, ONYENWE ANYI zitere agwo ojoo na-ata ata n'etiti ha. Agwo ndi a tagbukwara otutu n'ime umu Izrel.

⁷ Mgbe ahụ, ndi Izrel biakwutere Mosis si ya, "Anyi emehiela, n'ihi na anyi ekwuluola ONYENWE ANYI, kwulukwaa gi onwe gi. Biko rioro anyi ONYENWE ANYI ka o wezugara anyi agwo ojoo ndi a." Mosis rioro aririọ n'ihi ha.

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, "Kpuo otu agwo yiri agwo ndi a. Kwuba ya n'onu ogologo osisi nke i ga-amanye n'ala ebe mmadu niile ga-ahu ya anya. Onye obula agwo ojoo a tara ga-adi ndu ma o buru na o ga-ewelite anya ya elu lekwasị agwo ahụ i kwubara n'elu osisi ahụ."

⁹ Ya mere, Mosis ji bronz kputa agwo yiri otu n'ime agwo ndi ahụ, tinye ya n'onu osisi di ogologo. Onye obula kwa agwo ahụ tara nke welitere anya ya elu lee agwo bronz ahụ anya, dikwara ndu.

Njem iga obodo Moab

¹⁰ Umu Izrel biliri njem, manye ulo ikwu ha na Obot.

¹¹ Ha sikwa n'Obot bilie njem, maa ulo ikwu ha na Iye Abarim, n'ozara ahụ nke chere ihu n'obodo Moab, n'uzo owuwa anyanwu.

¹² Ha si n'ebe ahụ bilienjem, manye ulo ikwu ha na Ndagwurugwu Zered.

¹³ Ha sitekwara n'ebe ahụ bilie njem, maa ulo ikwu ha n'ofe iyi Anon nke di n'ozara ruru n'oke ala ndi Amorait. Iyi Anon bu oke ala Moab, n'etiti ndi Moab na ndi Amorait.

¹⁴ N'ihi nke a, n'Akwukwo Agha di iche iche nke ONYENWE ANYI na-asi, "Waheb n'ime Sufa ya na ndagwurugwu niile

Anon

¹⁵ na mgbadata ndagwurugwu ndi ahụ nke gbasapuru ruo n'ebe Ar di,

nke togboro n'oke ala Moab."

¹⁶ Mgbe ahụ, umu Izrel niile biliri njem biarute Bja bu n'olulu mmiri ahụ ONYENWE ANYI nyere Mosis iwu si, "Kpokoata ndi Izrel niile, n'ihi na m na-aga inye ha mmiri."

¹⁷ Mgbe ahụ, umu Izrel buru abu a. "Soputa gi olulu mmiri!

Buonu abu banyere mmiri a!
 18 Olulu mmiri umu ndi eze gwuru
 nke ndi ndu anyi doziri.

Mkpara eze ha na mkpara ha, ka ha ji gwuo ya.”
 Emesja, ha hapuru ozara ahụ, gaa n’ihu ruo n’obodo Matana.

19 Ha si Matana jeruo Nahaliel, si Nahaliel jeruo Bamot.

20 Sitekwa Bamot rute na ndagwurugwu ahụ di n’ohia Moab, ruo n’ugwu Piga, nke chere ihu n’ala ahụ togboro n’efu.

Mmeri e meriri Saihon na Og

21 Ndi Izrel zipuru ndi ozi ka ha jekwuru Saihon, eze ndi Amorait, si ya,

22 “Biko, kwere ka anyi site n’obodo gi gafee. Anyi agaghi atughari banye n’ime ala ubi gi maobu n’ubi vaini, maobu nuo mmiri site n’olulu mmiri obula di n’ala gi. Anyi ga-eje n’okporozo eze tutu ruo mgbe anyi ga-agabiga oke ala gi.”

23 Ma Saihon ekweghi na umu Izrel ga-esi n’oke ala ya gafee. O chikotara ndi agha ya niile, zopu ije ibu agha megide ndi Izrel n’ime ozara ahụ. Mgbe o rutere Jehaz, o lusoro Izrel agha.

24 Ma Izrel jiri mma agha gbuo ya. Nwetara onwe ha ala ya, site n’iyi Anon ruo n’iyi Jabok, gamiekwa rute n’oke ala ha na ndi Amon, ha kwusiri n’ihi n’oke ala ndi Amon siri ike kari.

25 Ndi Izrel lugburu obodo niile nke ndi Amorait bichie n’ime ha, tinyere Heshbon na obodo nta niile gbara ya gburugburu.

26 Heshbon bu isi obodo Saihon, eze ndi Amorait onye busoro eze naara achi Moab agha dota ala ya niile n’agha ruo Anon.

27 O bu nke a mere ndi na-arọ abu ji kwuo si,
 “Bia na Heshbon ka e wukwaa ya,
 ka e mee ka isi obodo eze Saihon guzosie ike.

28 “N’ihi na oku esitela na Heshbon puo.
 Ire oku esitela n’obodo ukwu Saihon,
 rechapu obodo Ar, nke di na Moab,
 ndi nwe ebe niile di elu nke Anon.

29 Ahuhu diri gi Moab!
 Ndi a lara n’iyi ka unu bu, unu ndi Kemosh.
 Umu ya ndi ikom aghola ndi na-enweghi ebe obibi.
 A dotala umu ndi inyom n’agha,
 nye Saihon eze ndi Amorait.

30 “Ma anyi ebibiela ha,
 bibie Heshbon ruo rii na Dibon,
 bibie ha ruo Nofa,
 ruokwa rii Medeba.”

31 Ya mere, umu Izrel bichiri n’ala ndi Amorait.

32 Emesja, Mosis zipuru ndi nnyoputa ka ha ga nyochaa Jeza. Umu Izrel tigburu obodo niile di gburugburu ya chupukwa ndi Amorait bi n’ebe ahụ.

33 Mgbe ahụ, ha chighariri gbago n’uzo gwara Bashan. Ma Og, eze Bashan, na ndi agha ya niile biliri chiru agha puo izute ha na Edrei.

34 Ma ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu, si, “Atula ya egwu n’ihi na ewerela m ya na ndi agha ya niile, na ala ya, nyefee gi n’aka. Mee ya ihe i mere Saihon eze ndi Amorait onyeisi obodo ya bu Heshbon.”

³⁵ Ya mere, ha gburu ya, tinyere umu ya na ndi agha ya niile, na-ahapughị onye obula ndu nye ha. Ha nwetakwara ala ha, biri n'ime ya.*

22

Balak akpoo Belam oku

¹ Ndi Izrel biliri njem biarute n'obosara ala Moab. Manye ulo ikwu ha n'akuku Jordan ebe chere ihu n'obodo Jeriko.

² Ma Balak nwa Zipoa ahulari ihe niile Izrel mere ndi Amorait.

³ Oke ujo jidere ndi Moab n'ihina ndi Izrel di otutu. N'ezie, oke ujo di ukwu jidere ndi Moab n'ihina umu Izrel.

⁴ Ndi Moab jekwuru ndi okenye Midia si ha, "Igwe mmadu ndi a gacheriapu ihe niile gbara anyi gburugburu. Ha ga-eripia ha dika ehi si erichapu ahija ndu di n'ala."

Ya mere, Balak nwa Zipoa, onye bu eze ndi Moab n'oge ahụ,

⁵ zigara ndi ozi ya ka ha jekwuru Belam, nwa Beoa onye bi n'obodo ya bu Petoa, nke di nso n'iyi ukwu Yufretis. O ziri ya si,

"Lee otu ndi sitere n'Ijpt puta. Lee ka ha si kpuchie elu ala a; ugbu a, ha bi n'akuku m.

⁶ Ugbu a, bia ka i buoro m ha onu, n'ihina ha di ike kariya m. Ma eleghi anya aga m enwe ike merie ha, ma chupukwa ha site n'ala m. N'ihina amaara m na ndi obula i goziri bu ndi a goziri agozi, ndi obula i buru onu ga-anogide buru ndi a buru onu."

⁷ Ndi ozi o zigara bu ndi okenye obodo Moab na Midia. Ha ji ego ijuta ase n'aka ha. Mgbe ha ruru, ha ziri Belam ozi Balak ziri.

⁸ Belam gwara ha okwu si, "Nodunu n'ebe a n'abali a. Aga m ewetara unu osisa obula ONYENWE ANYI nyere m." Ya mere, ndi ozi ahụ si Moab nonyeere ya.

⁹ N'abali ahụ, Chineke biakwutere Belam juo ya si, "Ndi ikom ndi a biara ileta gi, ha bu ndi ole?"

¹⁰ Belam siru Chineke, "Balak nwa Zipoa eze Moab zitere m ozi si m,

¹¹ 'Otu ndi esitela n'ala Ijpt puta, ndi di ukwu n'onuogugu. Achoro m ka i bia buoro m ha onu. Ma eleghi anya aga m enwe ike luso ha agha, ma chupukwa ha.'"

¹² Ma Chineke siru Belam, "Esola ha aga! I gaghi abu ndi a onu, n'ihina ha bu ndi a goziri agozi."

¹³ Mgbe chi boro, Belam biliri gwa ndi ozi Balak si ha, "Laghachinu n'obodo unu n'ihina ONYENWE ANYI ekweghi ka m soro unu."

¹⁴ Ya mere, ndi ozi Moab laghachikwuru Balak gwa ya si, "Belam juru iso anyi loghachi."

¹⁵ Balak nwara ike ya ozo. N'oge a, o zipuru umu eze ndi di otutu na ndi a maara aha ha kariya ndi mbu.

¹⁶ Ha jiri ozi a biakwute Belam si ya,

"The a ka Balak nwa Zipoa si anyi zie gi, O si gi ekwela ka ihe obula gbochie gi ibiakwute m.

¹⁷ N'ihina aghaghi isopuru gi n'ebe o di ukwu m,* mekwaa ihe obula i si m mee. Naani bia ka i buoro m ndi a onu."

* **21:35** Mgbe ndi Izrel meriri eze niile ndi a n'agha, ha bichiri ala niile di n'owuwa anyanwu Jordan. Ha bichiri ala ndi Moab ruo o buladi n'ala ugwu ugwu Bashan, nke di na mpaghara ugwu Hemon. Ndi Juu na-eme mmemme banyere mmeri a ha meriri eze Saihon, na Og. Abu 135:10-11; 136:19-20 * **22:17** Nke a bu ikwu ya ugwo di mma

18 Ma Belam zaghachiri si, "O buru na Balak enye m uloeze ya nke juputara n'olaocha na olaedo, apughị m ime ihe obula di ukwu maobu nke nta igabiga iwu ONYENWE ANYI bu Chineke m.

19 Ma otu o di, nonu ka chi boe dika ndi ozo ahụ mere ka m nwee ike choputa ma o di ihe ONYENWE ANYI ga-atukwasị n'ihe o kwuru na mbu."

20 N'abali ahụ, Chineke gwara Belam okwu si ya, "Ebe o bu na ndi a bjara ikpo gi oku, bilie soro ha gaa, kama jikere ikwu naani okwu m ga-etinye gi n'onu."

Inyinya ibu Belam

21 Ya mere, mgbe chi echi ya bore, Belam rigooro n'elu inyinya ibu ya soro umu eze Moab gaa.

22 Ma iwe were Chineke n'ihia na o na-aga, ma mmuo ozi ONYENWE ANYI guzochiri uzọ igbochi ya. Belam na ndi odibo ya abuo no na-elu inyinya ibu ya.

23 Mgbe inyinya ibu ahụ huru mmuo ozi ONYENWE ANYI ka o guzochiri n'uzo, jide mma a miputara amiputa n'aka ya, inyinya ibu ahụ chighariri onwe ya hapu okporouzo, tnye isi n'ohia. Ma Belam tiri ya ihe ichughachi ya n'uzo.

24 N'oge a, mmuo ozi ONYENWE ANYI guzochiri n'uzo di warawara, nke di n'etiti mgbidi ogige ubi vaini abuo.

25 Mgbe inyinya ibu ahụ huru mmuo ozi ONYENWE ANYI, o tinyere isi n'ahụ mgbidi ogige ubi ahụ, choe isite n'ebe ahụ gafee. Mgbe o na-eme nke a, o mere ka mgbidi ahụ chihapu Belam ukwu. Ya mere Belam tiri inyinya ibu ahụ ihe ozo.

26 Mgbe ahụ, mmuo ozi ONYENWE ANYI gakwara n'ihu n'okporouzo ahụ nochie uzọ ahụ ebe di nnoo mkpakota, ebe inyinya ibu ahụ na-agaghi enwe ike gafee, maobu ichighari aka nri maobu aka ekpe.

27 N'ihia nke a, mgbe inyinya ibu ahụ huru mmuo ozi ONYENWE ANYI o dinara ala n'okporouzo. N'oke iwe, Belam ji mkpara di ya n'aka tie ya ihe ozo.

28 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI mere ka inyinya ibu ahụ kwuo okwu. O juru Belam ajuju si, "Gini ka m mere gi i ji tie m ihe ugboro ato?"

29 Belam zara inyinya ibu ahụ si, "O bu n'ihia na i meela ka m di ka onye nzuzu! N'ezie, a si na m ji mma agha n'aka m, agaara m egbu gi."

30 Inyinya ibu ahụ gwara Balam okwu ozo si ya, "O bu na mu onwe m abughi inyinya ibu gi nke i na-anọ n'elu ya ogologo oge ndi a niile? O dila mgbe m si otu a meso gi omume n'ime ndu m niile?"

Belam zara si ya, "Ee."

31 Mgbe ahụ ka ONYENWE ANYI meghere anya Belam. O huru mmuo ozi ONYENWE ANYI ka o ji mma agha ya guzochie uzọ. Belam dara n'ala, gbatia onwe ya n'ala n'ihu ya.

32 Mmuo ozi ONYENWE ANYI ahụ juru Belam ajuju si, "Gini mere i ji tie inyinya ibu gi ihe ugboro ato? Abiara m igbochi gi ka ila n'iyi di na-eche gi ghara irute gi.

33 Ugboro ato ka inyinya ibu a huru m, ma site n'ihu m wezuga onwe ya. A si na o bughị ntughari o tughariri site n'ebe m no, n'ezie, ugbu a, a gara m egbu gi ma hapu inyinya ibu gi ndu."

34 N'oge a, Belam siri mmuo ozi ONYENWE ANYI, "Emehiela m. Amaghi m na i guzo n'uzo igbochi m. O buru iwe na-ewe gi, ejikeere m ilaghachi azu."

³⁵ Ma mmuọ ozi ONYENWE ANYI siri Belam, “Soro ndi ikom a gaa, ma kwuo naani ihe m si gi kwuo.” Ya mere, Belam soro ndi ozi eze Balak gaa.

³⁶ Mgbe Balak nuru na Belam no n’uzo na-abia, o puru gaa izute Belam n’otu obodo Moab nke di n’onu mmiri Anon, nke di na ngwucha oke ala ya.

³⁷ Mgbe o bjarutere, Balak juru Belam ajuju si ya, “Eziri m gi ozi ka i bia ngwangwa, gini mere i biaghi? O bu na m enweghi ike isopuru gi?”

³⁸ Belam zaghachiri, “Lee, Abiakwutelam gi ugbo a, ma enweghi m ike ikwu ihe obula di m mma. O bu naani ihe Chineke tinyere m n’onu ka m ga-ekwu.”

³⁹ Belam sooro Balak gaa Kiriath Huzoth.

⁴⁰ Balak jiri ehi na aturu chuo aja. O nyere Belam ufodu, nyekwa ma ndi ozi eze ndi ya na ha no n’ebe ahụ.

⁴¹ N’utu echi ya, Balak kpoo Belam, duru ya rigoo Bamoth Baal.† O sitere n’ebe ahụ hu nsotu omuma ulo ikwu ndi Izrel.

23

Amuma Belam nke mbu

¹ Belam siri, “Wuoro m ebe ichu aja asaa n’ebe a. Kwadokwaara m oke ehi asaa na ebule asaa.”

² Balak mezuru dika Belam gwara ya. Ha abuo gburu otu oke ehi na otu nwa ebule n’ebe ichu aja asaa ahụ n’otu na otu.

³ Mgbe ahụ, Belam gwara Balak si, “Guzoro n’ebe a n’akuku aja gi ka m gaa n’ihu choputa ma eleghi anya ONYENWE ANYI ga-ezute m. Aga m agwa gi ihe obula o kpughere m.” Ya mere, Belam rigoro n’ebe ohia na-adighi.

⁴ Chineke zutere ya n’ebe ahụ. Belam gwara ya si, “Edoziela m ebe ichu aja asaa, gbukwaa otu oke ehi na otu ebule n’elu ha niile n’otu na otu.”

⁵ N’oge a, ONYENWE ANYI tinyere Belam ozi n’onu si ya, “Laghachi gaa zie Balak ozi a.”

⁶ Mgbe Belam loghachiri o huru ya ka o guzoro n’akuku ihe aja ya ndi ahụ, ya na ndiisi Moab niile.

⁷ Nke a bu ozi Belam ziri:

“Balak esitela n’obodo Aram kpoa m.

Eze Moab esitela n’owuwa anyanwu nke ugu ahụ kpoa m.

O siri m, bia buoro m Jekob onu

bia kwutoo Izrel.

⁸ M ga-esi ana buo

onye Chineke na-abughi onu onu?

M ga-esi ana

kochaa onye ONYENWE ANYI na-akochaghi?

⁹ Esitela m n’elu nkume ndi a hu ha.

Elegidere m ha anya site n’ugu ahụ,

hu na ha bu ndi biri onwe ha,

ndi di iche site n’etiti mba niile ozo.

¹⁰ Onye puru iguta ole uzuzu Jekob di?

Maobu guta ole otu uzo n’ime nkewa ano nke Izrel di.

O ga-atu m utu inwu udi onwu ndi na-eme ezi omume.

Ka ogwugwu ndu m buru ihe nwere ike iyi nke ha!”

¹¹ Balak siri Belam, “Gini bu ihe a i mere m? Akpotara m gi ka i buoro m ndi iro m onu, ma ugbo a, o dighi ihe ozo i mere kari naani igozhi ha!”

† 22:41 Baal aha nke putara onye nzoputa bu chi egbe eluigwe nke ndi ala Siria na Kenan.

12 Ma Belam zaghachiri si ya, "O bughị ihe ONYENWE ANYI tinyere m n'onu ka m ga-ekwu?"

Amuma Belam nke abuo

13 Mgbe ahụ, Balak siri ya, "Soro m bia n'ebe ozọ ebe i ga-ahụ ha; o bu naani nsotu omuma ulo ikwu ha ka i ga-ahụ, i gaghị ahụ ha niile. Site n'ebe ahụ buoro m ha onu."

14 Ya mere, eze Balak duuru Belam gaa n'ohia Zofim, n'elu ugwu Pisga, wuo ebe ichu aja asaa n'ebe ahụ. O jikwa otu oke ehi, otu oke ehi, na otu ebule, otu ebule, chuo aja n'ebe ichu aja ndi ahụ.

15 Belam siri Balak, "Guzoro n'ebe a n'akuku ihe aja gi, ebe mu onwe m ga-ezute ya n'ofe nke ozọ."

16 Ma ONYENWE ANYI zutere Belam gwa ya ihe o ga-ekwu si ya, "Laghachikwuru Balak zie ya ozi a."

17 Ya mere, o loghachiri azu n'ebe ahụ Balak na umu eze Moab guzoro n'akuku ihe aja ha. Balak juru ya si, "Gini ka ONYENWE ANYI siri?"

18 Ma Belam zaghachiri si ya:
"Bilie oto Balak, nuru ozi.

Naa nti n'okwu m, gi nwa Zipoa.

19 Chineke agaghị agha ugha, n'ihina o bughị mmadu.

O gaghị agbanwe obi ya, n'ihina o bughị nwa mmadu.

O kwuola okwu, ma ghara ime ihe o kwuru?

O kwela nkwa ma ghara imezu nkwa o kwere?

20 Chineke enyela m iwu si m gozie ha.

O goziela ha, a pughikwa igbanwe ya!

21 "O nweghi ajo ihe nke ahuru n'ime Jekob,
ahughikwa mwute obula n'Izrel.

ONYENWE ANYI Chineke ha nonyeere ha.

Iti mkpu nke Eze dikwa n'etiti ha.*

22 Chineke kporotara ha site n'Ijpt.

Ha di ike dika ehi ohia.

23 O dighi mgbaasi ga-emegide ha.

O dikwaghi igba afa a puru iji megide Izrel.

N'ihina ugbu a, ihe di otu a ka a ga-ekwu banyere Jekob
na Izrel. 'Lee, ihe Chineke mere ha.'

24 Ha na-ebili oto dika nne odum,

ha na-enughari onwe ha dika odum,

nke na-adighi edina ala tutu o richaa ihe o gburu,
ma nuokwa obara ihe ahụ o tigburu!"

25 Mgbe ahụ, Balak siri Belam, "Abula ha onu ma oli, ma o bukwanu gozie ha ma oli."

26 Ma Belam zaghachiri, "O bu na m agwaghi gi, ihe obula nke ONYENWE ANYI ga-ekwu ka m ga-eme?"

Amuma Belam nke ato

27 Mgbe ahụ, Balak siri Belam, "Bia, aga m akporo gi gaa n'ebe ozọ. Eleghi anya o ga-amasi Chineke ka i si n'ebe ahụ buoro m ha onu."

28 Ya mere, Balak duuru Belam gaa n'elu ugwu Peoa nke na-elegide ozara ahụ anya.

* 23:21 Maobu, O bu eze ha!

²⁹ Belam gwara Balak okwu si ya, “Wuoro m ebe ichu aja asaa ozọ. Doziekwa umu oke ehi asaa na ebule asaa e ji achu aja.”

³⁰ Balak mere dika Belam gwara ya. O ji otu oke ehi na otu ebule chuo aja n’ebe ichu aja ahụ n’otu na otu.

24

¹ N’oge a, Belam aghotala n’uche ya na o masiri ONYENWE ANYI igozị Izrel. Ya mere, o horo ghi igba afa dika o mere n’oge ndi gara aga, kama o chere ihu ya n’ozara.

² Mgbe Belam lepuru anya o huru umu Izrel dika ha si maa ulo ikwu n’ebo n’ebo. Mgbe ahụ kwa, Mmuo nke Chineke dakwasiri ya.

³ O buru amuma ndi a si,
 “Okwu si n’onu Belam nwa Beoa puta,
 okwu onye ahụ anya ya saghere asaghe.
⁴ Okwu onye ahụ na-anu okwu Chineke
 onye na-ahụ ohu site n’aka onye puru ime ihe niile.
 Onye na-ada n’ala ma anya ya na-eghe oghe.

⁵ “Lee ka ebe obibi gi si maa mma, gi Jekob,
 ebe obibi gi niile, gi Izrel!

⁶ “Dika ndagwurugwu di iche iche ka ha gbasapuru,
 dika ubi a gbara ogige di n’akuku osimiri,
 dika osisi aloos nke ONYENWE ANYI kuru,
 dika osisi sida di n’akuku mmiri.

⁷ Mmiri ga-esi n’ite mmiri ha na-eruputa,
 mkpuru ha ga-enwekwa mmiri di ukwu.

“Eze ha ga-adi ukwu karija Agag,
 a ga-ebulikwa alaeze ha elu.

⁸ “Chineke sitere n’ala Ijpt kputa ha.
 Ha nwere ike dika atu.
 Ha ga-eripia mba niile na-ebili imegide ha.
 Ha ga-anyajisi okpuku ha niile,
 jirikwa otutu aku ha gbatuo ha.

⁹ Ha na-amakpuru, dinara ala dika odum,
 dika nne odum, onye puru ikpote ha?

“Ngozị na-adiri onye o bula na-agozi gi,
 ma obubu onu na-adiri onye obula na-akocha gi.”

¹⁰ Iwe Balak di oku megide Belam n’oge a. O kuktara aka ya abuo n’iwe. Tie mkpu si Belam, “Akporo m gi ka i bia buoro m ndi iro m onu. Ma i goziela ha ugboro ato a.

¹¹ Si n’ebe m no wezuga onwe gi! Laghachi n’ulo gi! Akwadobere m inye gi onodu di elu, ma ONYENWE ANYI e gbochiela gi inweta ugwo oru a.”

¹² Belam zara Balak si, “O bu na m agwaghi ndi ozi gi niile, bu ndi i zitere m,

¹³ ‘na a sikwari na Balak enye m olaocha na olaedo niile nke di n’uloeze ya, apughi m ime ihe obula n’ike aka, maobu ihe oma maobu ihe ojo, i gabiga iwu ONYENWE ANYI. O bukwa naani ihe ONYENWE ANYI na-ekwu ka m ga-ekwu’?

14 Ugbu a, ana m alakwuru ndi m, ma bia, ka m doo gi aka na nti banyere ihe ndi a ga-eme ndi gi n'ubochi ndi a na-abia n'ihu."

Amuma Belam nke anọ

15 Ya mere Belam kwuru okwu ndi a:

"Amuma Belam nwa Beoa,

amuma nke onye ahụ anya ya n'ahụ ụzọ nke oma,

16 amuma onye ahụ nke na-anụ okwu Chineke,

onye ihe omuma ya si n'ebe Onye kachasi ihe niile elu na-abia.

Onye na-ahụ ohu site n'aka Onye puru ime ihe niile.

Onye na-ada n'ala, ma anya ya abuo ghekwa oghe.

17 "Ana m ahụ ya, ma o bughị ugbu a,
ana m ele ya anya, ma o nohị nso.

Otu kpakpando ga-esi n'ime Jekob zolie.

Mkpara eze ga-esi n'etiti Izrel bilie.

O ga-etipia egedege ihu ndi Moab,

na okpokoro isi ndi ikom Shet niile.

18 A ga-meri Edom,*

Sia, onye iro ya, ka a ga-meri n'agha.

Ma Izrel ga-eto, gho onye di ike.

19 Otu onye ochichi ga-esi na Jekob puta.

Bibie ndi niile foduru n'obodo ahụ."

Amuma Belam nke ise

20 Mgbe ahụ, Belam lepuru anya legide ulo ndi Amalek niile, buo amuma banyere ha si:

"Amalek bu mba mbu n'etiti mba niile,
ma ikpeazu ya bu mbibi!"

Amuma Belam nke isii

21 O huru ndi Ken anya, kwuo okwu ya:

"E, i bi ugbu a n'ebe e wusiri ike,†

akwu gi di n'ime oke nkume ahụ!

22 Ma, a ga-ebibi unu ndi Ken niile,

mgbe Asho ga-adota unu n'agha."

Amuma Belam nke asaa

23 Ndi a bu okwu o ji mechie amuma ya:

"Onye ga-adi ndu mgbe Chineke ga-eme ihe ndi a?

24 Ugbu mmiri ga-esi n'onu mmiri Saipros bia.

Ha ga-eji ike dobe ndi Eba‡ na ndi Asho n'okpuru ha,
ma a ga-ebibikwa ha onwe ha."

25 Emesia, Belam biliri laghachi n'ulo ya, ma Balak gbasoro uzọ nke ya.

25

Moab emee ka Izrel mehie

1 Mgbe Izrel bi na Shitim, ndi ikom ha malitere isoro ndi inyom Moab na-akwa iko.

2 Ndi inyom a kporo ha ka ha bia soro na mmemme ichu aja nye chi ha niile. Ndi Izrel riri nri ihe aja ahụ, kpoakwa isiala nye chi ndi a niile.

* 24:18 Ndi Edom si n'agburu Iso. Jen 36:1-9 † 24:21 Ya bu nke n'adigide adigide ‡ 24:24 Eba bu nna nna ndi Hibru. Jen 10:21; 1Ih 1:25-27

³ Ya mere, ndi Izrel sonyere na-akpo isiala nye chi Baal nke Peoa.* Nke a mere ka iwe ONYENWE ANYI nwuru oku megide ha.

⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya, "Duru ndi ndu ebo niile nke Izrel gbuo ha ma kwunye ha n'osisi n'ihu ONYENWE ANYI n'etiti ehie, ka oke iwe ONYENWE ANYI di oku ghara ibiakwasị ndi Izrel."

⁵ Ya mere, Mosis siri ndi okaikpe Izrel, "Onye obula n'ime unu aghaghi igbu ndi unu, bu ndi jikotara onwe ha na Baal nke Peoa."

⁶ Mgbe ahụ, otu nwoke onye Izrel kpobatarara n'ime ulo ikwu otu nwanyi onye Midia, n'ihu Mosis na nzuko Izrel niile, mgbe ha niile no na-akwa akwa n'onu uzọ ulọ nzute ahụ.

⁷ Mgbe Finehaz na Elieza, nwa Eron, onye nchajaja huru ihe a, o hapuru ogbako Izrel. O were ube n'aka ya,

⁸ soro nwoke ahụ baa n'ime ulo, ebe ya na nwaagboghọ ahụ dina. O mara ha ube ahụ, nke si n'ahụ nwoke ahụ gafee mikpuo n'afọ nwaagboghọ ahụ. Nke a mere ka ihe otiti ahụ na-emegide ndi Izrel kwusi.

⁹ Ma tupu ihe otiti ahụ akwusi, ndi mmadu onuogugu ha ruru iri puku abuo na ano (24,000) anwulari.

¹⁰ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si,

¹¹ "Finehaz nwa Elieza, nwa Eron, onye nchajaja, emeela ka iwe m megide Izrel dajuo. N'ihina o nwere inu oku n'obi dika mu onwe m banyere idebe nsopuru m nsọ n'etiti ha, ka m ghara isite n'inu oku nke obi m bibie ha.

¹² Ya mere, gwa ya, na m na-eme ka ogbugba ndu udo m diri ya.

¹³ Ya na umu umu ya ka ogbugba ndu ebighi ebi nke iru oru nchajaja ga-adiri, n'ihina o nwere inu oku n'obi banyere nsopuru nke Chineke ya, si otu a choro ndi Izrel aja ikpuchi mmehie."

¹⁴ Aha nwoke Izrel ahụ e gburu ya na nwanyi onye Midia ahụ bu Zimri, nwa Salu, onyendu otu ezinaulo n'ebọ Simion.

¹⁵ Aha nwanyi Midia ahụ e gburu bu Kozbi, nwa nwanyi Zua, onye bu otu n'ime ndisi ezinaulo na Midia.

¹⁶ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

¹⁷ "Mesoo ndi Midia mmeso dika ndi iro. Gbukwaa ha.

¹⁸ N'ihina ha mesoro unu mmeso dika ndi iro mgbe ha ji uzọ aghugho ghogbuo unu n'okwu Peoa, na n'okwu Kozbi nwanne ha nwanyi, bu nwa nwanyi otu n'ime ndisi Midia, onye e gburu mgbe ihe otiti ahụ biara n'ihina okwu Peoa."

26

Igu onu nke ugoro abuo

¹ Mgbe ihe otiti ahụ niile gasiri, ONYENWE ANYI gwara Mosis na Elieza nwa Eron, onye nchajaja okwu si ha,

² "Gaanu guo, choputa onuogugu nzuko niile nke umu Izrel dika ezinaulo ha si di; ndi niile ghara iri afọ abuo gafee. Choputa onuogugu ndi nwere ike ije agha."

³ Ya mere, na mbara ala Moab, n'akuku osimiri Jordan, na ncherita ihu Jeriko, ka Mosis na Elieza onye nchajaja no gwa ha okwu si ha,

⁴ "Gunu ndi ikom ghara iri afọ abuo gafee onu, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu."

Ndi a bu ndi Izrel si Ijpt puta:

* 25:3 Ha sitere n'ikpo isiala kekota onwe ha n'ahu Baal-Peoa.

⁵ Ụmụ ụmụ Ruben, ọkpara Izrel, bụ ndị a:
site na Hanok, ikwu Hanok,

site na Palu, ikwu Palu,
⁶ site na Hezron, ikwu Hezron
site na Kami, ikwu Kami

⁷ Ndi a bu agburu Ruben. Onugugụ ha di iri puku anọ, puku atọ
na nari asaa na iri atọ (43,730).

⁸ Nwa Palu bu Eliab,

⁹ ụmụ Eliab bụ Nemuel, Datan na Abiram. Datan na Abiram bụ ndi
ndu ogbako ahụ nupuru isi megide Mosis na Eron. Ha sonyere ndi ahụ so
Kora mgbe ha nupuru isi megide ONYENWE ANYI.

¹⁰ Ala meghere onu ya, loo ha na Kora, ma oku rechapuru nari mmadu
abuo na iri ise ndi ozọ ahụ sonyere ha. Onwu ha ghorọ ihe ido aka na nti.

¹¹ Otu o di, ndi niile si n'ezinaulo Kora anwuchaghi.

¹² Ụmụ ụmụ Simion dika ikwu ha si di bu,
site na Nemuel, ikwu Nemuel,

site na Jamin, ikwu Jamin,
site na Jakin, ikwu Jakin,

¹³ Site na Zera, ikwu Zera,
site na Shaul, ikwu Shaul.

¹⁴ Ndi a bu ndi agburu Simion. Onugugụ ndi ikom ha di iri puku
abuo, puku abuo na nari abuo (22,200).

¹⁵ Ụmụ ụmụ Gad dika ikwu ha si di bu ndi a:
ikwu Zefon, site na Zefon,

ikwu Hagi, site na Hagi,
ikwu Shuni, site na Shuni,

¹⁶ ikwu Ozni, site na Ozni,
ikwu Eri, site na Eri,

¹⁷ ikwu Arodi, site na Arodi,
ikwu Areli, site na Areli,

¹⁸ Ndi a bu agburu Gad. Ndi a guru onu di iri puku anọ na nari
ise (40,500).

¹⁹ Ụmụ ndi ikom Juda abuo, Ia na Onan, nwuru n'ala Kenan.

²⁰ Ma ụmụ ụmụ Juda ndi ozọ, dika ikwu ha di iche iche si di bu ndi a:
ikwu Shela, site na Shela,

ikwu Perez, site na Perez,
ikwu Zera, site na Zera.

²¹ Ikwu abuo ozọ si n'agburu Perez bu ndi a:
Ikwu Hezron, site na Hezron,

Ikwu Hamul, site na Hamul.

²² Ndi a bu agburu Juda. Ndi a guru onu di iri puku asaa, puku isii
na nari ise (76,500).

²³ Ụmụ ụmụ Isaka dika ikwu ha si di bu ndi a:
ikwu Tola, site na Tola,

ikwu Pua, site na Pua

²⁴ ikwu Jashub, site na Jashub,
ikwu Shimron, site na Shimron.

²⁵ Ndi a bu agburu Isaka. Ndi a guru onu di iri puku isii, puku anọ
na nari atọ (64,300).

26 Umụ umụ Zebulon dika ikwu ha si di bu ndi a:
 ndi Sered, site n'ikwu Sered,
 ndi Elon, site n'ikwu Elon,
 ndi Jaliil, site n'ikwu Jaliil.

27 Ndi a bu agburu Zebulon. Ndi a guru onu di iri puku isii na nari ise (60,500).

28 Umụ umụ Josef dika ha si di n'agburu Manase na Ifrem bu ndi a:

29 Umụ umụ Manase bu ndi a:
 ndi Makia, site n'ikwu Makia. Makia bu nna Gilead.
 Ikwu Gilead, site na Gilead.

30 Ndi a bu umụ umụ Gilead:
 ikwu Leza, site na Leza,
 ikwu Helek, site na Helek.

31 Ikwu Asriel, site na Asriel.
 Ikwu Shekem, site na Shekem.

32 Ikwu Shemida, site na Shemida,
 ikwu Hefa, site na Hefa.

33 (Hefa mutara nwoke a na-akpo Zelofehad. Ma Zelofehad amutaghị nwoke obula kama ndi inyom ndi a ka o mutara, Mahla, na Noa, na Hogla, na Milka, na Tiaza.)

34 Ndi a bu agburu Manase. Ndi a guru onu di iri puku ise, puku abuo na nari asaa (52,700).

35 Ndi a bu umụ umụ Ifrem dika ikwu ha si di:
 ikwu Shutela site na Shutela,
 ikwu Beka site na Beka,
 ikwu Tahan site na Tahan.

36 Ndi a bu umụ umụ Shutela:
 ikwu Eran site na Eran.

37 Ndi a bu agburu Ifrem. Ndi a guru onu di iri puku ato, puku abuo na nari ise (32,500).

Ndi a bu umụ umụ Josef dika ikwu ha si di.

38 Ndi a bu umụ umụ Benjamin dika ikwu ha si di:
 ikwu Bela site na Bela,
 ikwu Ashbel site Ashbel,
 ikwu Ahiham site na Ahiham.

39 Ikwu Shufam site na Shufam,
 ikwu Hufam site na Hufam.

40 Umụ umụ Bela site na Aad, na Naaman bu,
 ikwu Aad site na Aad,
 ikwu Neeman site na Neeman.

41 Ndi a bu agburu Benjamin. Ndi a guru onu di iri puku ano, puku ise na nari isii (45,600).

42 Umụ umụ Dan dika ikwu ha si di bu ndi a:
 ikwu Shuham, site na Shuham.

Ndi a bu naani ikwu di na Dan.

43 Ha niile si n'agburu Shuham. Ndi a guru onu di iri puku isii, puku ano na nari ano (64,400).

44 Umụ umụ Asha dika ikwu ha si di bu ndi a:
 ikwu Imna site na Imna,
 ikwu Ishvi, site na Ishvi,

ikwu Beriya, site na Beriya.

⁴⁵ Ikwu e nwere site n'umu umu Beriya bu ndi a:

ikwu Heba, site na Heba,
ikwu Malkiel, site na Malkiel.

⁴⁶ Asha mutakwara otu nwa nwanyi aha ya bu Sera.

⁴⁷ Ndi a bu agburu Asha. Ndi a guru onu di iri puku ise, puku ato na nari ano (53,400).

⁴⁸ Umu umu Naftali dika ikwu ha si di bu ndi a:

ikwu Jaziil, site na Jaziil,

ikwu Guni, site na Guni,

⁴⁹ ikwu Jeza, site na Jeza,

ikwu Shilem, site na Shilem.

⁵⁰ Ndi a si n'agburu Naftali. Ndi a guru onu di iri puku ano, puku ise na nari ano (45,400).

⁵¹ Ya mere, onuogugu ndi ikom niile tozuru ije agha n'Izrel di nari puku isii, otu puku na nari asaa, na iri ato (601,730).

⁵² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

⁵³ "I ga-ekenye ha ala ahụ ka o buru ihe nketa ha dika onuogugu aha ha si di.

⁵⁴ Ndi di ukwu n'onuogugu ga-eketa ala di ukwu, ma ndi di nta ga-eketa ala di nta. Ihe nketa nke onye obula ga-enweta ga-adi ka onuogugu ahụ e dere.

⁵⁵ Lezie anya hu na e kesara ala ahụ site n'ife nza. Ala ndi obula ga-eketa ga-abu dika aha nna ochie ebo ha si di.

⁵⁶ A ga-esite n'ife nza kenye ndi obula ihe nketa nke ha dika idi ukwu maabu idi nta ha si di."

⁵⁷ Ndi a bu ndi Livayi a guru onu dika ikwu ha si di,

ikwu Geshon, site na Geshon,

ikwu Kohat, site na Kohat,

ikwu Merari, site na Merari.

⁵⁸ Ndi a sikwa n'agburu Livayi:

ikwu Libni,

ikwu Hebron,

ikwu Mahali,

ikwu Mushi, na

ikwu Kora.

(Kohat bu nna nna Amram.

⁵⁹ Aha nwunye Amram bu Jakobed, nwa nwa Livayi, onye a muru n'agburu ndi Livayi n'Ijpt. O mutaara Amram umu ndi a: Eron na Mosis, na Miriam, nwanne ha nwanyi.

⁶⁰ Eron mutara Nadab, na Abihu, na Elieza, na Itama.

⁶¹ Ma Nadab na Abihu wuru mgbe ha chere oku na-adighi nsọ n'ihu ONYENWE ANYI.)

⁶² Onuogugu umu ndi ikom Livayi niile di otu onwa gaa n'ihu di iri puku abuo na puku ato (23,000). Ma a gunyekoghi onuogugu agburu Livayi n'onuogugu ndi Izrel, n'ihu na agburu Livayi enweghi oke obula mgbe e kenye agburu Izrel niile ihe nketa ha.

⁶³ Ya mere, ndi a bu nchoputa onuogugu umu Izrel, dika Mosis na Elieza onye nchujaja kwadobere guo na mbara ala Moab, n'akuku osimiri Jordan, na ncherita ihu obodo Jeriko.

⁶⁴ Ma n'etiti ndi a, o nweghi otu onye obula Mosis na Eron onye nchujaja guru n'onuogugu mgbe ha guru ndi Izrel onu n'ozara Sainai.

⁶⁵ N'ihhi na ONYENWE ANYI gwara ndi Izrel ahụ na ha ga-anwu n'ime ozara ahụ. Naani ndi a hapuru ndu bu Kaleb, nwa Jefune, na Joshua nwa Nun.

27

Umu ndi inyom Zelofehad

¹ Umu ndi inyom Zelofehad nwa Hefa, nwa Gilead, nwa Makia, nwa Manase bu ndi si n'agburu Manase nwa Josef. Aha ndi inyom ndi a bu: Mahla, Noa, Hogla, Milka na Tiaza. Ha biara,

² n'onu uzọ ulọ nzute, guzo n'ihu Mosis, na Elieza onye nchujaja, na ndi ndu niile na ogbakọ Izrel niile kwuo si,

³ "Nna anyi Zelofehad nwuru n'ozara ma o bughu otu n'ime ndi sonyere Kora, bu ndi ahụ zokotara megide ONYENWE ANYI. O nwuru onwu n'ihhi mmehie nke ya. Ma otu o di, o mutaghi nwoke.

⁴ Gini ga-eme a ga-eji hichapu aha nna anyi site n'agburu ya n'ihhi na o mutaghi nwoke? O bu uche anyi na e kwesiri ikenye anyi oke n'oge a na-enye umunne nna anyi oke."

⁵ Ya mere, Mosis butere mkpa ha n'ihu ONYENWE ANYI.

⁶ Ma ONYENWE ANYI zaghachiri Mosis si ya,

⁷ "Ihe umu Zelofehad na-ekwu ziri ezi. I ghaghi ikenye ha oke n'etiti umunne nna ha, ma nyefeekwa ha oke ruru nna ha.

⁸ "Gwa ndi Izrel si ha, 'O buru na nwoke obula anwuo na-amutaghi nwoke, oke niile ruru ya ga-alara nwa ya nwanyi.

⁹ Ma o buru na o mutaghi nwa nwanyi, oke ruru ya ga-alara umunne ya ndi nwoke.

¹⁰ A sikwa na o nweghi umunne ndi nwoke, mgbe ahụ oke ya ga-alara umunne nna ya ndi nwoke.

¹¹ O burukwa na o nweghi ndi nwoke bu umunne nna ya, mgbe ahụ ihe nketa ya ga-alara onye dikariri ya nso n'ikwu ya, ka o buru nke ya. Nke a bu iwu diri ndi Izrel niile dika ONYENWE ANYI si nye ya Mosis n'iwu.'"

Joshua agho onyendu

¹² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya: "Gaa rigoro n'ugwu Abarim site n'ebe ahụ lefee anya n'ofe mmiri Jordan leruo ala ahụ nke m nyere umu Izrel anya.

¹³ Mgbe i lechasi ya, i ga-anwu dika nwanne gi Eron nwuru.

¹⁴ N'ihhi na unu nupuru isi nye okwu m n'ozara Zin, mgbe ogbakọ umu Izrel sesiri m okwu. Unu abuo nupuru isi n'iwu m ido m nsọ n'ihu ha." (Ndi a bu mmiri Meriba Kadesh, nke di n'ozara Zin.)

¹⁵ Mosis zara ONYENWE ANYI si ya,

¹⁶ "Ka ONYENWE ANYI, Chineke nwe mmuo nke mmadu niile, hoputa onyendu ga-elekota ogbakọ a.

¹⁷ Onye ga na-apu na-abatakwa n'ihu ha, onye ga na-edu ha puo, duru ha batakwa, ka ndi ONYENWE ANYI ghara idi ka aturu na-enweghi onye ozuzu."

¹⁸ Ya mere, ONYENWE ANYI siri Mosis, "Kporo Joshua, nwa Nun, onye nwere mmuo Chineke n'ime ya, bikwasị ya aka gi.

¹⁹ Mee ka o guzo n'ihu Elieza onye nchujaja, nakwa n'ihu ogbakọ niile, nyefee ya ọrụ nke ịbụ onyendu n'ihu ha.

²⁰ Nyekwa ha ụfọdụ ikike* gi, ka nzukọ niile nke ụmụ Izrel nwee ike rubere ya isi.

²¹ Ma ya onwe ya ga-eguzo n'ihu Elieza onye nchujaja, onye ga-ajuru ya ase site na mkpebi Urim n'ihu ONYENWE ANYI. O bu site n'okwu onu ya ka ha ga-apu, site n'okwu onu ya ka ha ga-ana abata. Ma ya onwe ya, ma ndi Izrel niile, tinyekwara nzuko niile."

²² Ya mere, Mosis mere dika ONYENWE ANYI nyere ya iwu. O duuru Joshua mee ka o guzo n'ihu Elieza onye nchujaja na ogbakọ niile.

²³ Mosis bikwasiri aka ya abuo n'isi Joshua, rara ya nyefee maka ije ozi ahụ niile dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

28

Aja nke ubochi niile

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

² "Nye ndi Izrel iwu a si ha, 'Lezienụ anya hụ na unu na-eche n'ihu m, n'oge niile a kara aka, nri ahụ a na-enye maka onyinye m a na-enye site n'okụ, nke isisi ya na-adị m ezi mma.'

³ Si ha, 'Nke a bu onyinye unu na-enye site n'okụ nke unu na-eche n'ihu ONYENWE ANYI: ụmụ aturu abuo gbara otu afo, nke na-enweghi ntupo, ka e jiri ha chuo aja nsure oku kwa ubochi niile.

⁴ Chuo otu nwa aturu n'oge ututu, chokwa nke ozo n'oge uhuruchi.

⁵ I ga-ejikwa lita utu oka abuo a kwoziri akwozi nke a gwokotara n'otu lita mmanu oliv asuru asu, chuo aja mkpuru oka.

⁶ Nke a bu aja nsure oku ahụ ONYENWE ANYI nyere iwu ya n'ugwu Sainai na a ga na-achuru ya mgbe niile, dika aja isisi ya di ezi mma, aja nke a churu site n'okụ nye ONYENWE ANYI.

⁷ Mmanya ga-eso aja a ga-abu otu lita mmanya gbara uka n'isi otu aturu obula, i ga-awusa aja ihe onunu a n'ebe nsọ nye ONYENWE ANYI.

⁸ N'oge anyasi, i ga-ewerekwa nwa aturu nke abuo, ya na otu udi aja mkpuru oka na aja ihe onunu di ka i mere n'ututu, jiri chuo aja. Nke a bukwa aja e sitere n'okụ chuo, nke isisi ya di ezi mma nye ONYENWE ANYI.

Aja nke ubochi izuike

⁹ "N'ubochi izuike, jiri ụmụ aturu abuo gbara otu afo, otu afo, ndi na-enweghi ntupo, ha na aja ihe onunu na aja mkpuru oka e ji lita utu oka ano na okara a kwoziri akwozi, nke a gwaziri mmanu mee.

¹⁰ Nke a bu aja nsure oku nke Ubochi Izuike, tinyere aja nsure oku na aja ihe onunu ndi ahụ a na-achụ n'oge ha.

Aja nke ubochi mbu n'onwa

¹¹ "Ozo, n'ubochi mbu nke onwa obula, a ga-achuru ONYENWE ANYI aja nsure oku di iche, nke a ga-eji umu oke ehi abuo, na otu ebule, na umu ebule asaa gbara otu afo, otu afo, ndi na-enweghi ntupo chuo.

¹² Tinyere oke ehi obula, i ga-eji lita utu oka isii na okara a kwoziri nke oma, nke a gwara mmanu chuo aja. Ma lita utu oka ano na okara a kwoziri nke oma, nke a gwakotakwara mmanu ka a ga-eji chuo aja mkpuru oka maka otu ebule obula.

* 27:20 Maobu, ebube nke ya na ikike so

¹³ Ma n'isi otu nwa aturu obula, o bu lita utu oka abuo a kwoziri nke oma, nke a gwakotara ya na mmanu ka a ga-eji chuo aja mkpuru oka. A ga-eji ha chuo aja nsure oku nke isisi ya ga-atokwa ONYENWE ANYI ezi utu.

¹⁴ Aja obula a churu ga-enwe aja ihe onunu nke ga-eso ya, lita mmanya abuo maka otu oke ehi, ihe ji ntakiri kariya otu lita mmanya n'isi otu ebule, na otu lita n'isi otu nwa aturu. Nke a ga-abu aja nsure oku nke a ga-achu n'oge onwa ohuru o bu, n'ime afo obula,

¹⁵ n'agbanyeghi aja nsure oku na aja ihe onunu nke a na-achu dika mgbe ha si di, a ga-eche otu mkpi n'ihu ONYENWE ANYI dika aja mmehie.

Mmemme Ngabiga

¹⁶ " 'N'ubochi nke iri na anọ nke onwa mbu, ka a ga-edebe Mmemme Ngabiga. ONYENWE ANYI.

¹⁷ N'ubochi na-eso ya, bu abali iri na ise nke onwa ahụ ka a ga-eme mmemme. N'ime abali asaa ka a ga-eri achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee.

¹⁸ N'ubochi mbu mmemme a bidoro, a ga-akpo nzuko di nsọ nke ndi Izrel niile. O dighi oru siri ike a ga-aru n'ubochi ahụ.

¹⁹ Unu ga-eji umu oke ehi abuo, na otu ebule, na umu ebule asaa gbara naani otu afo, otu afo, nke na-enweghi ntupo obula churo ONYENWE ANYI aja nsure oku.

²⁰ N'isi otu oke ehi obula, a ga-achu aja mkpuru oka nke a ga-eji lita utu oka isii na okara a kwoziri nke oma, a gwakotara ya na mmanu chuo. N'isi ebule obula, lita utu oka anọ na okara.

²¹ Ma n'isi otu nwa aturu obula, a ga-enye lita utu oka abuo a kwoziri nke oma.

²² Tinye otu mkpi n'ihichu aja mmehie maka ikpuchiri unu mmehie unu.

²³ A ga-achu aja ndi a, tinyere aja ndi ozo niile a na-achu n'ubochi niile.

²⁴ A ga-achu aja ndi a ubochi niile n'ime ubochi asaa nke mmemme ahụ. Ha ga-abu aja nke isisi ha di ONYENWE ANYI ezi utu. A ga-achu ha, chukwaa aja nsure oku na aja ihe onunu nke a na-achu dika mgbe ha si di.

²⁵ N'ubochi nke asaa nweenu mkpokota di nsọ, unu arukwala oru nke ubochi ahụ.

Mmemme Izu Asaa

²⁶ " 'N'ubochi mbu nke mkpuru mbu, mgbe unu na-eche onyinye oka ohuru unu n'ihu ONYENWE ANYI n'oge mmemme Izu Asaa, nweenu mkpokota di nsọ. Unu arukwala oru nke ubochi ahụ.

²⁷ Unu ga-achu aja nsure oku, nke isisi ya di ezi mma nye ONYENWE ANYI. O bu umu oke ehi abuo, na otu ebule, na umu ebule asaa gbara otu afo, otu afo, ka a ga-eji chuo aja a.

²⁸ Ihe unu ga-etinye n'ihe ndi a bu aja mkpuru oka a ga-eji lita utu oka isii na okara a kwoziri akwozi, nke a gwakotara ya na mmanu chuo, n'isi otu oke ehi. Lita utu oka anọ na okara, n'isi otu ebule,

²⁹ na lita utu oka abuo, n'isi otu nwa aturu obula.

³⁰ Ozokwa, a ga-eji otu mkpi chuo aja maka mkpuchi mmehie unu.

³¹ Dozie aja ndi a tinyere aja ihe onunu ha, ya na aja nsure oku na aja mkpuru oka ya na aja ahụ so. Hukwanu na anu ulo e ji chuo aja ndi a bu ndi na-enweghi ntupo obula.

1 “ Ụbọchị unu ga-egbu opi ike ga-adị n’abalị mbụ nke ọnwá asaa n’afọ ọbụla. N’ụbọchị ahụ, a ga-enwe mkpọkọta dị nsọ nke mmadụ niile. Unu agaghị arụ ọrụ ọbụla n’ụbọchị ahụ.

2 N’ụbọchị ahụ, unu ga-achụ aja nsure ọkụ a ga-eji otu oke ehi, na ebule, na ụmụ atụrụ asaa gbara otu afọ, otu afọ ndị na-enweghị ntupọ, chụọ. Nke a bụ aja na-adị ONYENWE ANYỊ ezi mma, ma na-esi ya isi ụtọ.

3 Aja mkpụrụ ọka ka a ga-eji lita ụtụ ọka isii na ọkara a gwakọtara ya na mmanụ chụọ, n’isi oke ehi ahụ, lita anọ na ọkara, n’isi ebule,

4 na lita abụọ, n’isi otu nwa atụrụ ọbụla.

5 Tinyere otu mkpi a ga-eji chụọ aja maka mkpuchi mmehie unu.

6 Aja ndị a niile bụ nke a ga-etinye nye n’aja nsure ọkụ a na-achụ kwa ọnwá, na aja nsure ọkụ a na-achụ ụbọchị niile, ha na aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọñụñụ dika e deputara. Ha bụ aja ihe oriri a na-achụ ONYENWE ANYỊ, aja nwere isisi dị ụtọ.

Aja ikpuchi mmehie

7 “ N’ụbọchị nke iri nke ọnwá asaa ahụ, unu ga-enwekwa nzukọ dị nsọ. Unu ga-ebudata onwe unu n’ala. O nweghikwa ụdị ọrụ ọbụla unu ga-arụ.

8 N’ụbọchị ahụ, unu ga-achụ ONYENWE ANYỊ aja nsure ọkụ, nke isisi ya na-atọ ya ụtọ. A ga-eji otu nwa oke ehi, na otu ebule, na ụmụ ebule asaa gbara otu afọ, otu afọ ndị na-enweghị ntupọ chụọ aja a.

9 Aja mkpụrụ ọka ga-eso ya. A ga-eji lita ụtụ ọka isii na ọkara a gwakọtara ya na mmanụ chụọ aja nwa oke ehi ahụ. Jiri lita ụtụ ọka anọ na ọkara chụọ aja ebule,

10 jirikwa lita ụtụ ọka abụọ chụọ aja n’isi otu n’ime nwa atụrụ ọbụla.

11 Tinyekwa otu mkpi a ga-eji chụọ aja mmehie. A ga-atụkwasi nke a n’aja mkpuchi mmehie a na-achụ, tinyere aja nsure ọkụ a na-achụ ụbọchị niile, na aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọñụñụ niile.

Mmemme Ụlọ Ikwu

12 “ N’ụbọchị iri na ise nke ọnwá asaa, a ga-enwe mkpọkọta dị nsọ nke ụmụ Izrel niile. N’ụbọchị ahụ, onye ọbụla agaghị arụ ọrụ ọbụla, n’ihi na ọ bụ mmalite mmemme abalị asaa n’ihu ONYENWE ANYỊ.

13 Cheenụ onyinye a na-enye site n’ọkụ n’ihu ONYENWE ANYỊ nke isisi ya na-atọ ya ụtọ, jirinụ oke ehi iri na atọ, na ebule abụọ, na ụmụ ebule iri na anọ ndị na-enweghị ntupọ, ndị gbara otu afọ, otu afọ, chụọ aja nsure ọkụ.

14 A ga-atụkwasi kwa aja mkpụrụ ọka nke e ji lita ụtụ ọka isii na ọkara gwakọta ya na mmanụ, n’isi otu n’ime oke ehi iri na atọ ndị ahụ niile. Lita anọ na ọkara n’isi otu ebule n’ime ebule abụọ ndị ahụ,

15 ma lita abụọ n’isi otu n’ime nwa atụrụ ọbụla.

16 Tinyekwa otu mkpi maka ichụ aja mmehie, ya na aja nsure ọkụ a na-achụ n’oge ha, tinyere aja mkpụrụ ọka na aja onyinye ihe ọñụñụ so ha.

17 “ N’ụbọchị abụọ nke mmemme a, a ga-eji oke ehi iri na abụọ, ebule abụọ, na ụmụ ebule iri na anọ gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-enweghị ntupọ chụọ aja.

18 Ihe ga-eso aja oke ehi, na ebule na ụmụ atụrụ ndị ahụ n’onuogugu ha, bụ aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọñụñụ dika e si nye ya n’iwu.

19 Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie, ya na aja nsure ọkụ a na-achụ n’oge ha, na aja mkpụrụ ọka, na aja ihe ọñụñụ so ha.

20 “ N’ụbọchị nke atọ nke mmemme ahụ, i ga-ewere ụmụ oke ehi iri na otu, na ebule abụọ, na ụmụ ebule iri na anọ ndị gbara otu afọ, otu afọ, ndị na-enweghị ntupọ, chụọ aja.

²¹ Ihe ga-eso aja oke ehi na ebule na umu aturu ndi ahụ n'onuogugu ha bu aja mkpuru oka na aja ihe onunu dika e si nye ya n'iwu.

²² Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie, ya na aja nsure oku a na-achụ n'oge ha, na aja mkpuru oka, na aja ihe onunu so ha.

²³ “ ‘N'ubochi nke anọ nke mmemme ahụ, i ga-ewere umu oke ehi iri, ebule abuo, umu ebule iri na anọ ndi gbara otu afo, otu afo, ndi na-enweghi ntupo, chuo aja.

²⁴ Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule na umu aturu ndi ahụ n'onuogugu ha bu aja mkpuru oka, na aja ihe onunu dika e si nye ya n'iwu.

²⁵ Tinyekwa otu mkpi maka ichu aja mmehie ya na aja nsure oku a na-achụ n'oge ha, tinyere aja mkpuru oka, na aja onyinye ihe onunu so ha.

²⁶ “ ‘N'ubochi nke ise nke mmemme a, i ga-ewere umu oke ehi itoolu, ebule abuo na umu ebule iri na anọ ndi gbara otu afo, otu afo, ndi na-enweghi ntupo chuo aja.

²⁷ Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule na umu aturu ndi ahụ n'onuogugu ha bu aja mkpuru oka na aja ihe onunu dika e si nye ya n'iwu.

²⁸ Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie, ya na aja nsure oku a na-achụ n'oge ha, na aja mkpuru oka, na aja ihe onunu so ha.

²⁹ “ ‘N'ubochi nke isii nke mmemme ahụ, i ga-ewere umu oke ehi asato, na ebule abuo, na umu ebule iri na anọ ndi gbara otu afo, otu afo, ndi na-enweghi ntupo, chuo aja.

³⁰ Ihe ga-eso aja oke ehi, na ebule, na umu aturu ndi ahụ n'onuogugu ha bu aja mkpuru oka, na aja ihe onunu dika e si nye ya n'iwu.

³¹ Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie, ya na aja nsure oku a na-achụ n'oge ha, na aja mkpuru oka, na aja ihe onunu so ha.

³² “ ‘N'ubochi nke asaa nke mmemme ahụ, were umu oke ehi asaa, ebule abuo na umu ebule iri na anọ, ndi gbara otu afo, otu afo, ndi na-enweghi ntupo, chuo aja.

³³ Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule na umu aturu ndi ahụ n'onuogugu ha bu aja mkpuru oka na aja ihe onunu dika e si nye ya n'iwu.

³⁴ Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie, ya na aja nsure oku a na-achụ n'oge ha, na aja mkpuru oka, na aja ihe onunu so ha.

³⁵ “ ‘N'ubochi nke asato ndi Izrel niile ga-enwe oke nzuko. I gaghị aru oru obula n'ubochi ahụ.

³⁶ Chuo aja nsure oku, nke isisi ya di ONYENWE ANYI ezi utu. I ga-eji otu nwa oke ehi, otu ebule na umu ebule asaa ndi gbara otu afo, otu afo, ndi na-enweghi ntupo obula, chuo ya.

³⁷ Ihe ga-eso aja oke ehi, ebule na umu aturu ndi ahụ bu aja mkpuru oka na aja ihe onunu dika e si nye ya n'iwu.

³⁸ Tinyekwa otu mkpi maka aja mmehie ya na aja nsure oku a na-achụ n'oge ha, na aja mkpuru oka, na aja ihe onunu so ha.

³⁹ “ ‘Tinyere onyinye a na-enye dika nkwa e kwere si di, na onyinye afo ofufu unu, unu ga-akwadoro ONYENWE ANYI onyinye ndi a n'oge mmemme a kara aka unu: aja nsure oku unu, onyinye mkpuru oka na onyinye ihe onunu na aja udo.’ ”

⁴⁰ Ya mere Mosis gwara umu Izrel ihe niile ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu igwa ha.

30

1 Mosis kpokotara ndi ndu ebo Izrel niile gwa ha si: "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI nyere n'iwu:

2 Mgbe nwoke obula kwere ONYENWE ANYI nkwa, maobu nuo iyi ime ihe obula, o gaghị emebi nkwa di otu a. Kama o ga-emezu ihe niile dika o kwuru ya.

3 "O buru na nwaagboghọ nọ n'ulo nna ya ekwe ONYENWE ANYI nkwa maobu nuo iyi ime ihe obula,

4 o buru na nna ya anu mgbe o na-ekwe nkwa maobu nuo iyi ime ihe ahụ, ma gba ya nkiti,* onye di otu a aghaghị imezu nkwa niile ndi ahụ o kwere.

5 Ma o buru na nna ya aju mgbe o nuru banyere ya na o gaghị emezu nkwa di otu ahụ, mgbe ahụ, nkwa ahụ maobu iyi o nuru ga-abu ihe efu. ONYENWE ANYI ga-agbaghakwara ya, n'ihhi na nna ya juru na o ga-emezu nkwa ya.

6 "O buru na o mesia luo di, mgbe o nusiri iyi, maobu kwee nkwa nzuzu o kwesiri imezu,

7 di ya nu banyere ya ma gba ya nkiti n'ubochi ahụ o nuru ya, nkwa ahụ ga-eguzogide, o ga-emezu ya.

8 Ma o buru na di ya aju inabata nkwa ahụ, maobu onunu iyi nzuzu ahụ, ojuju di ya juru nkwa ahụ ga-eme ka iyi ahụ maobu nkwa ahụ ghara idi ire. ONYENWE ANYI ga-agbaghakwara ya.

9 "Ma nkwa obula nke nwanyi di ya nwuru maobu nwanyi ya na di ya kewara, ihe obula nke o ji onu ya kwuo ka o ghaghị imezu.

10 "Ma o buru na nwanyi ya na di ya bi e kwee nkwa maobu site na kwagide nuo iyi,

11 di ya nu ihe banyere ya, ma gba nkiti maobu ogbochighi ya, mgbe ahụ, inu iyi na nkwa ndi ahụ niile nke o kwere ga-eguzo.

12 Ma o buru na di ya juru ikwenye ka nkwa ahụ digide n'ubochi mbu o nuru ya, nkwa ahụ maobu onunu iyi ahụ aghola ihe efu. ONYENWE ANYI ga-agbaghakwara ya.

13 Ya mere, di ya nwere ike iju, maobu mesie nkwa ahụ, maobu iyi ahụ o nuru ike.

14 O buru na di ya ekwughị ihe obula site n'otu ubochi ruo n'ubochi ozo, mgbe ahụ, o gosiri na o kwenyere ka nwunye ya mezu nkwa maobu iyi ndi ahụ niile.

15 O buru na o mesia ju na nwunye ya agaghị emezu nkwa ahụ o kwere, ikpe omuma niile di n'ihhi emezughị nkwa ahụ di ya n'isi."

16 Ndi a bu usoro iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis banyere mmekorita nke nwoke na nwunye ya. O metutakwara nna na nwa ya nwanyi onye bi n'ulo ya.

31

Ibo obọ megide ndi Midia

1 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

2 "Taa ndi Midia ahuhu, ka i si otu a booro ndi Izrel obo ihe ojojo ndi Midia mere ha. Mgbe i mesiri nke a, i ga-anwu."

3 Ya mere, Mosis gwara ndi Izrel okwu si, "Kwadoonu ndi ikom unu ibuso ndi Midia agha, maka ibotara ONYENWE ANYI obo.

4 Sinu n'ebo obula di n'Izrel guputa puku ndi ikom puku ndi ikom."

* 30:4 Ma o kwughị ihe obula

⁵ Ya mere, e sitere n'igwe ndi ikom niile no n'Izrel zipu puku ndi ikom iri na abuo, ka ha gaa buo agha. Ebo obula zipuru otu puku ndi ikom.

⁶ Mosis zipuru ha ibu agha, otu puku, otu puku site n'ebo obula. Finehaz nwa Elieza, onye nchujaja, du ha gaa agha ahụ. O bu ngwongwo si n'ebe nsọ, tinyere opi ike nke a ga-afu.

⁷ Ha busoro ndi Midia agha dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu. Ha gburu onye obula bu nwoke.

⁸ N'ime ndi ha gburu n'agha ahụ bu ndi eze Midia ise a na-akpo Evi, Rekem, Zua, Hua na Reba. Ha jikwa mma agha gbuo Belam nwa Beoa.

⁹ Ndi agha Izrel chikotara ndi inyom niile, na umuntakiri niile no n'ala Midia dika ndi ha dotara n'agha. Ha chikotara ngwongwo niile ndi Midia ji biri, tinyere igwe ehi, na igwe ewu na aturu ha niile, dika ihe ha dotara n'agha.

¹⁰ Emesja, ha mnyere oku n'obodo ndi Midia niile na ebe ha mara ulo ikwu, rechapu ha n'oku.

¹¹ Ha chikotara ihe niile ha dotara n'agha, ma mmadu ma anu ulo.

¹² Ndi a niile ha dotara n'agha na ngwongwo niile ha lutara n'agha ka ha buteere Mosis, na Elieza onye nchujaja na ogbakọ Izrel niile na mbara ala Moab, n'akuku osimiri Jordan na ncherita ihu Jeriko.

¹³ Mosis na Elieza onye nchujaja na ndi ndu ogbakọ Izrel niile puru gaa zute ha n'azu ebe ha mara ulo ikwu ha.

¹⁴ Ma Mosis were iwe megide ndisi agha, ya bu ndi ahụ na-achi imerime puku ndi agha, na ndi ochiagha na-achi nari ndi agha, ndi si ibu agha lota.

¹⁵ Mosis juru ha si, "Gini mere unu ji debe ndi inyom niile ndi a ndu?"

¹⁶ O bu ndi a bu ndi gbasoro ndumodu Belam, rafuo ndi Izrel mee ka ha ghoo ndi na-ekwesighi ntukwasị obi nye ONYENWE ANYI n'ihe gbasara okwu Peoa. O bu nke a mere ka nri nri ojobo ahụ na-eefe efe dakwasị ndi nke ONYENWE ANYI.

¹⁷ Ugbu a, gbuonu umunta ndi nwoke niile, na ndi inyom niile matarala nwoke.

¹⁸ Naani umuntakiri ndi nwanyi ha nke nwoke na-edinabeghi ka unu ga-ahapu ka ha diri ndu. Unu nwere ike debere onwe unu ndi di otu a.

¹⁹ "Ma ugbu a, unu niile bu ndi soro gbuo mmadu, maobu bitu ozu ha aka, unu abatala n'ime ogige Izrel tutu ubochi asaa agafee. N'oge a, doonu onwe unu ocha, dokwaanu ndi niile unu dotara n'agha ocha, n'ubochi nke ato na n'ubochi nke asaa.

²⁰ Debekwanu uwe niile ocha, ya na ihe niile e ji akpukpo anu na aji ewu, maobu osisi, mee."

²¹ Mgbe ahụ, Elieza onye nchujaja gwara ndi ikom niile ahụ jere agha okwu si ha, "Nke a bu iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis.

²² Otu o di olaedo, olaocha, bronz, igwe, gbamgbam na opu,

²³ na ihe o bu la ozọ bu nke ga-anagide oku, ka a ga-eme ka o gabiga site n'oku, mgbe ahụ o ga-adikwa ocha. Ma aghaghi iga n'ihu ime ka ha di ocha site n'isacha ha n'ime mmiri nke nsacha. Ma ihe obula nke na-agaghi anagide oku ka a ga-eji mmiri sachaa, maka ido ya ocha.

²⁴ N'ubochi nke asaa, unu aghaghi isacha uwe unu niile, buru ndi di ocha. Mgbe ahụ, unu puru iloghachi n'omuma ulo ikwu ndi Izrel."

Ike ihe nkwata n'agha

²⁵ Ma ONYENWE ANYI siri Mosis,

²⁶ “Gị na Elieza onye nchụaja, na ndịisi ezinaulo nke ogbakọ Izrel niile, ga-agukọ ihe niile unu dotara n’agha choputa onuogugu mmadu na anumanu.

²⁷ Mgbe ahụ, kee ihe ndi a niile uzọ abuo. Okara ya ga-abu nke ndi ikom ahụ niile gara agha, ma okara nke ozọ ka a ga-enye ogbakọ Izrel niile.

²⁸ Ma ONYENWE ANYI nwere oke site n’oke ndi ahụ jere agha: mmadu, na ehi niile, na inyinya ibu niile, na aturu na ewu niile. Oke ONYENWE ANYI bu otu uzọ n’ime nari ise obula.

²⁹ Nye Elieza onye nchụaja oke sitere n’aja a dika ihe ONYENWE ANYI ketara.

³⁰ Otu aka ahụ kwa, site n’oke ndi Izrel ga-eketa, kee utu. Otu uzọ n’ime iri ise, maobu mmadu, maobu ehi, maobu inyinya ibu, maobu aturu, maobu ewu, maobu igwe anu ulo uzọ. Were ha nye ndi Livayi, ndi o di n’aka ilekota ulo nzute ONYENWE ANYI, ka o buru oke nke ha.”

³¹ Ya mere, Mosis na Elieza onye nchụaja mere dika ONYENWE ANYI nyere ha n’iwu.

³² Ihe nweta bu nke foduru n’ihe ndi agha lutara n’agha bu ndi a, bu aturu di nari puku isii, iri puku asaa na puku ise (675,000),

³³ Ehi di iri puku asaa na puku abuo (72,000),

³⁴ inyinya ibu di iri puku isii na otu puku (61,000),

³⁵ Umụ agboghọ na-amatabeghi nwoke di iri puku ato na puku abuo (32,000).

³⁶ Ya mere, okara e nyere ndi gara luo agha di:

Igwe ewu na aturu di nari puku ato na iri puku ato na puku asaa na nari ise (337,500).

³⁷ N’ime ya, utu e nyere ONYENWE ANYI site n’igwe aturu ahụ di nari isii na iri asaa na ise (675).

³⁸ Igwe ehi di iri puku ato na puku isii (36,000). N’ime ya, ihe e nyere ONYENWE ANYI bu iri asaa na abuo (72).

³⁹ Inyinya ibu di iri puku ato na nari ise (30,500). Nke e nyere ONYENWE ANYI bu iri isii na otu (61).

⁴⁰ Onuogugu umu agboghọ di puku iri na isii (16,000). Ndi e nyere ONYENWE ANYI di iri ato na abuo (32).

⁴¹ Mosis nyere Elieza bu onye nchụaja ONYENWE ANYI oke n’ihe ndi ahụ niile a turu n’utu, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n’iwu.

⁴² Ma okara nke ahụ diri ndi Izrel, nke Mosis kewaputara site na nke ndi ikom luru agha.

⁴³ Okara nke nzuko di, igwe ewu na aturu, nari puku ato, iri puku ato, puku asaa na nari ise (337,500),

⁴⁴ igwe ehi, iri puku ato na isii (36,000),

⁴⁵ inyinya ibu, iri puku ato na nari ise (30,500),

⁴⁶ umu agboghọ, puku iri na isii (16,000).

⁴⁷ Site n’oke ndi Izrel Mosis hoputara otu uzọ n’ime iri ise, ma mmadu ma anu ulo dika ONYENWE ANYI nyere n’iwu. O nyere ha ndi Livayi na-ilekota ulo nzute ONYENWE ANYI mmadu na anu ulo ndi a.

⁴⁸ Mgbe ahụ, ndisi agha niile na ndi ochiagha na-achi imerime puku ndi agha, na ndi na-achi nari ndi agha biakwutere Mosis,

⁴⁹ si ya, “Ndi ohu gi aguola ndi niile gara agha no n’okpuru anyi, choputa na o nweghi onye obula a na-achọ achọ.

⁵⁰ Ya mere, anyị wetaara ONYENWE ANYỊ onyinye site n'ihe anyị kwatara n'agha. Onyinye anyị bụ ihe onye ọbụla nwetara, ihe ọlaedo a na-agba n'ụkwụ na mgbaaka, na ọlaaka ikike, na ọlantị na ihe iyi n'olu niile, i ji ha chọọ aja mkpuchi mmehie n'ihị onwe anyị n'ihu ONYENWE ANYỊ.”

⁵¹ Mosis na Elieza onye nchụaja natara onyinye ọlaedo ndị ahụ bụ ihe a kpuru akpụ site n'aka ha.

⁵² Ịdị arọ nke ihe ọlaedo niile nke ndị ọchịagha na-achị imerime puku ndị agha, na ndị na-achị narị ndị agha, nke Mosis na Elieza chere n'ihu ONYENWE ANYỊ dika onyinye, di narị kilogram na iri itoolu.*

⁵³ Ndị ahụ luru agha ahụ nwekwara otutu ihe ndi ozo ha debeere onwe ha.

⁵⁴ Mosis na Elieza onye nchụaja natara onyinye ọlaedo ndi a di iche site n'aka ndi ochiagha na-achị otutu puku ndi agha na narị ndi agha. E webatara onyinye ndi a n'ulo nzute, debe ha n'ihu ONYENWE ANYI ka o buru ihe ncheta nye ONYENWE ANYI n'ihị ndi Izrel niile.

32

Ndi ketara ala n'owuwa anyanwu

¹ Mgbe ndi Izrel rutere ala Jeza na Gilead, ndi ebo Ruben na Gad ndi nwere otutu igwe ehi, na igwe ewu na aturu choputara na ala ahụ di mma nke ukwu maka izu anu ulo.

² Ya mere, ha bjakwutere Mosis na Elieza onye nchụaja, na ndi ndu nzuko Izrel, si ha,

³ “Ala ndi a: Atarot, Dibon, Jeza, Nimra, Heshbon, Eleale, Sebam, Nebo, na Beon,

⁴ bu ala nke ONYENWE ANYI meriri n'agha n'ihu nzuko Izrel, di mma maka izu anu ulo. Anyi onwe anyi kwa nwere igwe ewu na aturu.

⁵ O buru na anyi achotala amara n'ihu unu, biko, kwerenu ka akuku ala a buru ihe nketa nke anyi bu ohu unu. Unu emekwala ka anyi soro ndi Izrel gafee n'akuku nke ozo nke osimiri Jordan.”

⁶ Mosis juru ndi Gad na Ruben ajuju si, “Unu na-ekwu na unu choro ino n'ebe a mgbe umunna unu ndi ikom niile ga-agafe osimiri Jordan ilu agha niile ahụ di na-eche ha?

⁷ O bu n'ihị gini ka unu ji eme ka ndi Izrel daa mba ghara igafe banye n'ala ahụ ONYENWE ANYI nyerela ha?

⁸ Otu a ka nna unu ha mere mgbe m si Kadesh Banea zipu ha inyocho ala ahụ.

⁹ Mgbe ha letasiri ala ahụ si na Ndagwurugwu Eshkol loghachi, ha mere ka obi ndi Izrel niile daa mba ibanye n'ala ahụ ONYENWE ANYI nyere ha.

¹⁰ N'ihị nke a ONYENWE ANYI were iwe di oku megide ha n'ubochi ahụ. O nuru iyi kwuo si,

¹¹ 'N'ihị na unu juru iji obi unu niile gbasoo m, o nweghi onye obula n'ime ndi ahụ o si n'ala Ijipt kpoputa, ndi ghara iri afo abuo rigoo, ga-ahụ ala ahụ m kwere Ebrahim na Aizik na Jekob nkwa inye ha.’

¹² Naani ndi onunu iyi a na-emegideghi bu Kaleb, nwa Jefune onye Keniz,* na Joshua nwa Nun, n'ihị na ha jiri obi ha niile sogide ONYENWE ANYI.

* **31:52** Ya bu puku shekel iri na isii na narị asaa na iri ise * **32:12** Nkwa e nyere banyere akwukwo Jenesi isii nke 15:19, nakwa n'isi nke 36:11, mere ka anyi mata na ndi Keniz bu ndi Kenan. Ha bu ndi si n'agburu Iso.

13 Iwe ONYENWE ANYI diiri oku megide Izrel, o mere ka ha wagharia n'ozara iri afọ anọ, tutu ruo mgbe ogbo ahụ niile nke mere ihe ojọọ n'anya ya nwuchara.

14 "Ma lee unu ugbo a, agburu ndi mmehie, o bukwa otu ihe ahụ ka unu na-eme! Unu na-achọ ime ka iwe di ukwu wee ONYENWE ANYI megide ndi Izrel.

15 O buru na unu aju iso ONYENWE ANYI ugbo a, ONYENWE ANYI ga-emekwa ka ndi Izrel nogide n'ozara. Mbibi na ila n'iyi nke ga-abiakwasị ha ga-abukwa nke unu ji aka unu kpatara ha."

16 Ma ha zara si ya, "O gaghị adi otu a! Anyi ga-ewuru anu ulo anyi ulo, tinye igwe ewu na aturu anyi n'ime ha. Anyi ga-ewukwara ndi nwunye anyi na umuntakiri anyi obodo ebe ha ga-anọ.

17 Ma anyi onwe anyi ga-eburu ngwa agha anyi, buru ndi Izrel niile ozo uzọ gaa n'ihu ilu ogo, tutu anyi edubata ha n'ala nke ha ga-eketa. Ma ndi nwunye anyi na umuntakiri anyi ga-anọ n'obodo e wusiri ike, ikpuchite ezinaulo anyi niile site n'aka ndi iro bi anyi gburugburu.

18 Anyi agaghị aloa n'ulo anyi tutu onye Izrel obula enweta ihe nketa nke ya.

19 Anyi achoghị ihe nketa, n'ofe Jordan nke ozo, n'ihu na anyi ewerela oke nke anyi n'ebe a, n'akuku owuwa anyanwu Jordan."

20 Mgbe ahụ, Mosis zara si ha, "O di mma, o buru na unu ga-eme dika unu kwuru, jikere onwe unu, n'ihu ONYENWE ANYI, ibu agha.

21 O buru na ndi agha unu ga-eso gafee n'ofe ozo nke osimiri Jordan, soro ndi ozo buo agha tutu ruo mgbe ONYENWE ANYI chupuchara ndi iro ya niile,

22 mgbe ahụ, e merichaa mba ndi ahụ niile n'ihu Onyenwe anyi, unu nwere ike iloghachi n'ebe a, buru ndi ikpe na-amaghị n'ebe ONYENWE ANYI na ndi Izrel no. Ala a di n'owuwa anyanwu, ga-abu ihe nketa unu nwere site n'aka ONYENWE ANYI.

23 "O burukwanu na unu aju ime dika unu kwuru, mgbe ahụ, o bu ONYENWE ANYI ka unu na-emehie megide. Matakwanu na unu ga-emesia nata ugwo oru mmehie unu.

24 Wuonu obodo ebe ndi inyom na umu unu ga-ebi, wuokwanu ulo anu maka igwe ewu na aturu unu, ma mezuokwanu ihe niile unu kweere na nkwa."

25 Ndi ebo Gad na Ruben siri Mosis, "Anyi bu ndi ohu gi ga-eme dika onyenwe anyi nyere n'iwu.

26 Umu anyi niile, na ndi inyom anyi niile, na igwe ewu na aturu anyi, na ehi anyi niile, ga-anọ n'ebe a, n'obodo ndi a anyi wuru n'ala Gilead.

27 Ma anyi, ndi ohu gi, ndi niile tozuru ije agha, ga-agafe osimiri Jordan ibu agha n'ihu ONYENWE ANYI, dika onyenwe anyi si kwuo."

28 Mgbe ahụ, Mosis nyere Elieza, bu onye nchaja, na Joshua nwa Nun, na ndisi ezinaulo nke ebo Izrel niile iwu banyere ha,

29 O siri ha, "O buru na ndi ebo Gad na Ruben, onye obula nke jikere iga agha, ga-eso unu gafee Jordan n'ihu ONYENWE ANYI, mgbe ahụ, oge unu lughuru ndi ala ahụ niile, unu aghaghị inye ha ala Gilead dika ihe nketa ha.

30 Ma o buru na ha aju iso unu, ha ga-eso ndi ozo keta oke n'ala Kenan."

31 Ndi ebo Gad na Ruben zara si, "Ihe obula ONYENWE ANYI nyere n'iwu ka anyi ga-eme.

32 Anyi ga-ejikere soro ONYENWE ANYI jee agha n'ala Kenan. Ma ihe nketa anyi ga-adi n'ebe a, n'akuku Jordan."

³³ Mosis nyere ndi ebo Gad, na Ruben, na okara Manase nwa Josef, alaeze niile Saihon eze Amori nakwa alaeze niile nke Og, eze ndi Bashan na-achi. O nyere ha ala ahụ niile, na obodo niile di n'ala ahụ gburugburu.

³⁴ Ndi ebo Gad wughariri ma wusiekwa obodo ndi a, Dibon, Atarot, Aroea

³⁵ Arot-Shofan, Jeza, Jogbeha,

³⁶ Bet-Nimra na Bet-Haran bu obodo e wusiri ike, wukwaara igwe ewu na aturu ha ulo anu n'ime ya.

³⁷ Ma ndi ebo Ruben wughariri obodo ndi a: obodo Heshbon, Eleale, Kiriates,

³⁸ Nebo na Baal-Meon (ma a gbanwere aha ha) na Sibma. Ha gbanwere aha obodo niile ndi ahụ ha wughariri, guo ha aha oheru.

³⁹ Ndi agburu Makia, nwa Manase gara n'obodo Gilead lugbuo ya, churu ndi Amorit bi n'ebe ahụ.

⁴⁰ Ya mere, Mosis were obodo Gilead nye Makia, umu Manase ka ha biri n'ebe ahụ.

⁴¹ Jia, onye sikwa n'ebo Manase gara buso otutu obodo nta ndi ozo aha, lugbuo ha. O gbanwere aha obodo nta ndi a, guo ha Havot Jaja.

⁴² N'oge a kwa, otu nwoke a na-akpo Noba duuru ndi aha gaa n'obodo Kenat, na n'obodo nta ndi ozo gbara ya gburugburu, lugbuo ha, bichie n'ime ha. O gbanwere aha obodo ndi ahụ niile bido ikpo ha Noba, nke bu aha ya onwe ya.

33

Njehari umu Izrel

¹ Ndi a bu usoro mbili ije umu Izrel, site n'oge ha hapuru Ijipt dika ha si no n'igwe n'igwe. O bu Mosis na Eron duuru ha n'ije ndi a.

² Mosis, n'onwe ya, dere usoro ije ha ndi a n'akwukwo dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu.

³ Ha biliri njem site na Ramesis, n'ubochi nke iri na ise n'onwa nke mbu, ubochi na-esota nke e mere Mmemme Ngabiga. Ha niile zopuru ije n'atughi egwu n'ihu ndi Ijipt,

⁴ Mgbe ndi ha no na-eli umu ha niile ndi e buru uzọ muo, bu ndi ONYENWE ANYI tigburu n'etiti ha n'ihia na ONYENWE ANYI kpere chi ha niile ikpe.

⁵ Ndi Izrel hapuru Ramesis, bia maa ulo ikwu ha na Sukot.

⁶ Ha hapuru Sukot biaruo Etam, nke di n'onu onu ozara ahụ.

⁷ Ha hapuru Etam laghachi azu gaa Pi Hahiro, nke di nso n'akuku owuwa anyanwu Baal-Zefon, ebe ha manyere ulo ikwu ha na ndida ugwu Migdol.

⁸ Mgbe ha hapuru Pi Hahiro, ha sitere n'etiti Osimiri Uhie gafee gaa ije ubochi ato bata n'ozara Etam. Ha manyere ulo ikwu ha na Mara.

⁹ Mgbe ha hapuru Mara, ha batara Elim, ebe e nwere mmiri iri na abuo si n'ala na-asoputa, na iri osisi nkwu asaa. Ha noro odu di ukwu n'ebe a.

¹⁰ Mgbe ha hapuru Elim, ha wuru ulo ikwu ha n'akuku Osimiri Uhie.

¹¹ Emesia, ha hapuru Osimiri Uhie gaa maa ulo ikwu ha n'ozara a na-akpo Sin.

¹² Ha hapuru ozara Sin gaa maa ulo ikwu ha na Dofka.

¹³ Emesia, ha hapuru Dofka biaruo Alush maa ulo ikwu ha.

14 Mgbe ha hapuru Alush, ha rutere Refidim, ebe ndi Izrel na-ahughi mmiri onunu.

15 Ha hapuru Refidim biaruo n'ozara Sainai ebe ha mara ulo ikwu ha.

16 Ha hapuru ozara Sainai biaruo Kibrot Hataava ebe ha mara ulo ikwu ha.

17 Ha hapuru Kibrot Hataava biaruo Hazerot ebe ha mara ulo ikwu ha.

18 Ha hapuru Hazerot biaruo Ritma ebe ha mara ulo ikwu ha.

19 Ha hapuru Ritma biaruo Rimon-Perez ebe ha mara ulo ikwu ha.

20 Ha hapuru Rimon-Perez biaruo Libna ebe ha mara ulo ikwu ha.

21 Ha hapuru Libna biaruo Rissa ebe ha mara ulo ikwu ha.

22 Ha hapuru Rissa biaruo Kehelata ebe ha mara ulo ikwu ha.

23 Ha hapuru Kehelata biaruo n'ugwu Shefa ebe ha mara ulo ikwu ha.

24 Ha hapuru ugwu Shefa biaruo Harada ebe ha mara ulo ikwu ha.

25 Ha hapuru Harada biaruo Makhelot ebe ha mara ulo ikwu ha.

26 Ha hapuru Makhelot biaruo Tahat ebe ha mara ulo ikwu ha.

27 Ha hapuru Tahat biaruo Tera ebe ha mara ulo ikwu ha.

28 Ha hapuru Tera biaruo Mitka ebe ha mara ulo ikwu ha.

29 Ha hapuru Mitka biaruo Hashmona ebe ha mara ulo ikwu ha.

30 Ha hapuru Hashmona biaruo Moserot ebe ha mara ulo ikwu ha.

31 Ha hapuru Moserot biaruo Bene Jaakan ebe ha mara ulo ikwu ha.

32 Ha hapuru Bene Jaakan biaruo Ho Hagidgad ebe ha mara ulo ikwu ha.

33 Ha hapuru Ho Hagidgad biaruo Jotbata ebe ha mara ulo ikwu ha.

34 Ha hapuru Jotbata biaruo Abrona ebe ha mara ulo ikwu ha.

35 Ha hapuru Abrona biaruo Ezion Geba ebe ha mara ulo ikwu ha.

36 Ha hapuru Ezion Geba bia maa ulo ikwu ha na Kadesh, nke di n'ozara Zin.

37 Ha hapuru Kadesh bia maa ulo ikwu ha n'ugwu Hor n'oke ala ndi Edom.

38 Eron, bu onye nchujaja gbagoro n'ugwu Hor site n'iwu ONYENWE ANYI. N'ebe o no nwuo, n'ubochi mbu nke onwa nke ise, n'afu nke iri anu site na mgbe umu Izrel si Ijiputa.

39 Eron gbara nari afu na iri afu abuo na ato mgbe o nwuru n'ugwu Hor.

40 Onye Kenan bu eze Arad, onye bi na Negev n'ime ala Kenan, nuru na ndi Izrel na-abia.

41 Ha hapuru ugwu Hor biaruo Zalmona ebe ha mara ulo ikwu ha.

42 Ha hapuru Zalmona biaruo Punon ebe ha mara ulo ikwu ha.

43 Ha hapuru Punon biaruo Obot ebe ha mara ulo ikwu ha.

44 Ha hapuru Obot biaruo Iye Abarim, n'oke ala ndi Moab.

45 Ha hapuru Iye Abarim biaruo Dibon Gad ebe ha mara ulo ikwu ha.

46 Ha hapuru Dibon Gad biaruo Almon Diblataim ebe ha mara ulo ikwu ha.

47 Ha hapuru Almon Diblataim biaruo n'ugwu Abarim nke di nso na Nebo ebe ha mara ulo ikwu ha.

48 Ha hapuru ugwu Abarim bata n'obosara ala Moab n'akuku osimiri Jodan, na ncherita ihu Jeriko, ebe ha mara ulo ikwu ha.

49 Mgbe ha no n'ebe a, ha manyere ulo ikwu ha n'ebe di iche iche n'akuku osimiri Jodan, site na Bet-Jeshimot rute rii ebe a na-akpo Ebel-Shitim, n'obosara ala Moab.

⁵⁰ N'obosara ala Moab, n'akukū Jōdan, na ncherita ihu Jeriko ka ONYENWE ANYI nọ gwa Mosis okwu si ya,

⁵¹ "Gwa umu Izrel okwu si ha, 'Mgbe unu gafere osimiri Jōdan banye n'ala Kenan,

⁵² unu aghaghi ichupu ndi niile bi n'ebe ahụ ma bibie chi niile ha na-eфе, ndi ha ji nkume tuo na ndi ha kpuru akpu. Unu ga-ebibikwa ebe niile di n'elu ugwu niile, ebe ha na-anọ efe arusi ha niile ofufe.

⁵³ Nwetanu ala ahụ, birikwa n'ime ya, n'ih i na enyela m unu ala ahụ ka unu nwere ya.

⁵⁴ Unu ga-eke ala ahụ site n'ife nza, dika agburu unu niile si di. Ndi bara uba nye ha ihe nketa di ukwu, ndi di ole na ole nye ha ihe nketa di nta. Ihe o bu ruuru agburu obula site n'ife nza ga-abu nke ha. Kee ya dika ebo nna nna unu ha si di.

⁵⁵ "Ma o buru na unu achupugh i ndi niile bi n'ala ahụ, ndi unu hapuru ga-aburu unu iberibe unyi n'anya unu. Ha ga-adikwara unu ka ogwu nke ga-adukasi unu ahụ. Ha ga-enye unu nsogbu n'ala ahụ unu na-aga ibi n'ime ya.

⁵⁶ Mgbe ahụ kwa, aga m emeso unu udi mmeso ahụ m na-akwado imeso ha ugbu a."

34

Oke ala na Kenan

¹ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

² "Nye ndi Izrel iwu si ha, 'Mgbe unu banyere n'ala Kenan, ndi a bu oke ala ndi ahụ unu ga-enweta dika ihe nketa unu:

³ "Oke ala unu n'akukū ndida ga-etinyetu aka n'ozara Zin. Ala unu na ala ndi Edom ga-enweko oke ala. N'akukū owuwa anyanwu, oke ala ndida unu ga-ebido na ngwucha Osimiri Nnu,

⁴ gafee ndida Akrabim, gabiga ruo ozara Zin, gbada ndida ruo Kadesh Banea. Site n'ebe ahụ o ga-aga ruo Haza Ada, gafee ruo Azmon,

⁵ ebe o ga-echighari gbasoro iyi Wadi nke Ijpt ma kwusi n'osimiri Mediterenja.

⁶ Oke ala unu n'akukū odida anyanwu ga-abu onu mmiri osimiri Mediterenja. Nke a ga-abu oke ala unu.

⁷ Oke ala unu n'akukū ugwu ga-amalite n'osimiri Mediterenja ruo n'ugwu Hor.

⁸ O ga-esitekwa n'ugwu Hor ruo Lebo Hamat, gbatikwa ruo Zedad,

⁹ ruo Zifron tutu kwusi na Haza Enan. Nke a ga-abu oke ala unu n'akukū ugwu.

¹⁰ Oke ala unu n'akukū owuwa anyanwu ga-ebido na Haza Enan ruo Shefam.

¹¹ Oke ala ahụ ga-agbada site Shefam ruo Ribla n'akukū owuwa anyanwu Ain. Site n'ebe ahụ, o ga-agbasoro ndida odida anyanwu Osimiri Galili.

¹² Mgbe ahụ, o ga-aga ogologo ogologo, gbasoro osimiri Jōdan, tutu kwusi n'Osimiri Nnu.

"Nke a bu ala unu, na oke ala ya n'akukū obula."

¹³ Mosis nyere ndi Izrel iwu si, "Kesaanu ala a dika ihe nketa site n'ife nza. ONYENWE ANYI enyela iwu ka enye ya ebo itoolu na okara ndi ahụ foduru.

14 N'ihì na ebo Ruben na Gad tinyere okara ebo Manase, enwetalarì ala ihè nketa ha.

15 Ebo abụọ n'okara ndị a enwetala ihè nketa nke ha n'akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jodan, na ncherita ihu obodo Jeriko."

16 ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu sị ya,

17 "Ndị a bụ aha ndị ikom m họtara ihu na e kenyere unu ala ahụ dika ihè nketa unu. Elieza onye nchụaja, na Joshua nwa Nun.

18 Site n'ebo obula họtara otu onyendu ka ha nye aka ikesa ala nketa ahụ.

19 "Ndị a bụ aha ndị a họtara:

"Kaleb nwa Jefune, site n'ebo Juda.

20 Shemuel nwa Amihud, site n'ebo Simion

21 Elidad nwa Kislou, site n'ebo Benjamin.

22 Buki nwa Jogli, onyendu si n'ebo Dan.

23 Haniel nwa Efod, onyendu si n'ebo Manase, nwa Josef.

24 Kemuel nwa Shiftan, onyendu si n'ebo Ifrem, nwa Josef.

25 Elizafan nwa Panak, onyendu si n'ebo Zebulon.

26 Paltiel nwa Azan, onyendu si n'ebo Isaka.

27 Abihud nwa Shelomi, onyendu si n'ebo Asha.

28 Pedahel nwa Amihud, onyendu si n'ebo Naftali."

29 Ndị a bụ ndị ikom ONYENWE ANYỊ nyere iwu sị ha kenyere ndị Izrel ihè nketa ha n'ala Kenan.

35

Obodo ndi Livayi

1 N'oge a, mgbe ndi Izrel ka no n'akukụ osimiri Jodan n'obosara ala Moab, na ncherita ihu Jeriko, ka ONYENWE ANYỊ gwara Mosis okwu sị ya,

2 "Nye ndi Izrel iwu ka ha nye ndi Livayi ufodu obodo ebe ha ga-ebi. Obodo ndi a ga-abu ndi si n'ihè nketa ndi Izrel ketara. Nyekwa ha ala ebe anu ulo ha ga-anọ na-akpa nri, nke ga-agba obodo ndi a gburugburu.

3 Obodo ndi a ga-aburu ha ebe obibi, ma ala niile gbara ha gburugburu ga-abu ebe ita nri nke igwe ehi na aturu, na anu ulo ha niile.

4 "Ala ebe ita nri nke obodo niile nke unu ga-enye ndi Livayi ga-adi nari mita anọ na okara n'ogologo site na mgbidi obodo ga gburugburu mgbidi obodo obula.

5 Ya mere n'obodo ndi Livayi obula, ala izu anu ulo ga-adi nari mita anọ na okara site na mgbidi ha ruo n'oke ala ha. O ga-adi nari mita anọ na okara n'akukụ ọwụwa anyanwụ, nari mita anọ na okara n'akukụ odida anyanwụ, nari mita anọ na okara n'akukụ ugwu, nari mita anọ na okara n'akukụ ndida. Obodo ha ga-adikwa n'etiti ala izu anu ulo ndi a.

Obodo mgbaba

6 "Obodo isii n'ime obodo ndi ahụ unu na-enye ndi Livayi ga-abu obodo mgbaba, ebe onye obula gburu mmadu na-amaghi ama nwere ike gbaga izere ndu ya. Tinyere obodo ndi a unu ga-enyekwasị ha iri obodo anọ na abuo ozu.

7 Ya mere obodo niile a ga-enye ndi Livayi ga-adi iri obodo anọ na asato, tinyere obosara ala izu igwe ewu na aturu nke gbara obodo ndi a gburugburu.

8 Obodo unu na-enye ndi Livayi site n'ihe nketa ndi Izrel ga-abu dika unu si keta oke unu. A ga-esite n'aka ebo nwere otutu obodo weputa otutu obodo, ma site n'aka ebo obodo ha nwere na-ehighi nne weputa ole na ole."

9 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si ya,

10 "Gwa ndi Izrel si ha, 'mgbe unu gafere Jordan banye n'ala Kenan,

11 hoputanu ufodu obodo ka o buru obodo mgbaba ebe mmadu nwere ike igbabanye ma o buru na o gbuo mmadu na-amaghi ama.

12 Obodo ndi a ga-abu ebe mgbaba nye onye na-ezere ndu site n'aka onye ahụ choro iboro obo,* ka a ghara igbu onye e boro ebubo igbu mmadu tutu ruo mgbe e buru uzọ kpee ya ikpe n'ihu ogbakọ.

13 Obodo isii ndi a unu weputara ga-abu obodo mgbaba.

14 Hoputa obodo mgbaba ato n'akuku ozọ nke Jordan. Ka ato ndi ozọ diri na Kenan.

15 Obodo ndi a agaghi abu ebe izere ndu maka naani ndi Izrel, kama o dikwara ndi obia na ndi ozọ bi n'etiti unu, ka onye na-akpachaghi anya gbuo mmadu gbaga ebe ahụ izere ndu ya.

16 "O buru na mmadu e jiri mkpirisi igwe tigbuo mmadu ibe ya, a ga-agu onye di otu a dika ogbu mmadu. A ga-egbukwa ya.

17 A sikwa na mmadu ejide n'aka ya nkume nke o nwere ike iji tugbuo mmadu, o buru na o tuo mmadu nkume ahụ tugbuo ya, o bu ogbu mmadu. Ogbu mmadu ahụ aghakwaghi inwu.

18 A sikwa na mmadu ji ihe e ji osisi tuo n'aka ya, nke o nwere ike i ji tigbuo mmadu, o buru na o tie mmadu ihe osisi ahụ, tigbuo ya, o bu ogbu mmadu. A ghaghi ime ka ogbu mmadu ahụ nwuo.

19 Onye na-abo obo obara ga-egbu ogbu mmadu ahụ n'onwe ya mgbe obula o zutere ya.

20 O buru na mmadu esite n'ekworo nuo onye ozọ aka, maobu kpachara anya tuo onye ahụ ihe nke mere ka o nwuo,

21 maobu na o sitere n'obi onuma jiri aka ya tie mmadu ihe nke mere ka o nwuo, a ga-egbu onye ahụ, n'ihi na ogbu mmadu ka o bu. Onye na-agwachite ochu ga-egbu ogbu mmadu ahụ mgbe obula o zutere ya.

22 "Ma o buru na mmadu ebughi iro n'obi nutuo mmadu ibe ya na mberede, maobu tuo ya ihe,

23 maobu tutuo nkume nke datara dagbuo mmadu ibe ya mgbe o nahughi ya, bu onye na-abughi onye iro ya, onye o na-ebughi n'obi imejo,

24 mgbe ahụ, ndi ogbakọ ga-ekpe ikpe n'etiti onye e boro ebubo na onye na-agwachite ochu dika usoro iwu ndi a si di.

25 Nzuko aghaghi ichekwa onye e boro ebubo na o gburu mmadu site n'aka onye na-agwachite ochu, zilaga onye ahụ e boro ebubo n'obodo mgbaba, bu ebe ha gbalagara. Onye ahụ e boro ebubo ga-anogide n'obodo mgbaba ahụ tutu ruo mgbe onyeisi nchujaja nwuru, bu onye ahụ e tere mmanu nsọ.

26 "Ma o buru na ogbu mmadu a ahapu obodo mgbaba ahụ puo, o burukwa,

27 na onye ahụ na-abo obo obara achota ya n'azu obodo mgbaba ahụ, o nwere ike igbu onye ahụ e boro ebubo, ikpe igbu mmadu agaghi ama ya.

28 Onye ahụ e boro ebubo na o gburu mmadu aghaghi ino n'ime obodo mgbaba ahụ tutu ruo mgbe onyeisi nchujaja nwuru. O bu naani mgbe

* 35:12 Onye obula ga-aboro obo a, ga-abu nwanne onye e gburu egbu.

onyeisi nchujaja nwuchara, ka ha nwere ike ilaghachi n'ulo ya, n'ihe nketa ya.

²⁹ “ ‘Ndi a bu usoro iwu ga-adigide nye unu site n'ogbo ruo n'ogbo, n'ebe obibi unu niile.

³⁰ “ ‘Onye obula gburu mmadu ga-anwu. A ga-ama ya ikpe onwu naani mgbe e nwere kariya otu onye akaebe. O dighi onye obula a ga-egbu n'ihika akaebe nke otu onye gbara megide ya.

³¹ “ ‘Unu a narakwala ihe igbara isi n'onodu ndu nke onye gburu mmadu, bu onye nke ikpe onwu mara. Aghaghi ime ka ha nwuo.

³² “ ‘Unu a narakwala ihe mgbaputa site n'aka onye obula nke gbagara n'obodo mgbaba, site otu a kwere ka ha loghachite azu ga biri n'ala nke aka ha tupu onyeisi nchujaja anwu.

³³ “ ‘Unu emerukwala ala ahụ nke unu bi n'ime ya. Obara igbu ochu na-emeru ala. O dikwaghi mkpuchi mmehie a ga-eme banyere ala a wufuru obara n'ime ya, ma o bughị naani obara nke onye ahụ gburu ochu ahụ.

³⁴ Unu emerula ala ahụ unu na-aga ibi n'ime ya. N'ihina na mu onwe m bikwa n'ebe ahụ, mu bu ONYENWE ANYI bi n'etiti umu Izrel.' ”

36

Oke umu ndi inyom Zelofehad

¹ N'oge ahụ, ndiisi ezi agburu Gilead, nwa Makia, nwa Manase, otu n'ime umu Josef, biakwutere Mosis na ndi ndu, na ndiisi ezi umu Izrel si ha:

² “Mgbe ONYENWE ANYI nyere unu onyenwe m iwu inye umu Izrel ala ahụ n'ihe nketa site n'ife nza, onye nyekwara gi iwu iwere ihe nketa nwanne anyi nwoke Zelofehad nyefee n'aka umu ya ndi inyom.

³ Ugbu a, o buru na ha aluo ndi ikom Izrel si n'ebo ozo, mgbe ahụ, ihe nketa ha ga-abu nke anapuru anyi, tukwasị n'ihe nketa nke ebo ebe ha luru di. N'uzo di otu a, ihe nketa anyi ga-abu nke e wepuru ihe site na ya.

⁴ Mgbe afọ inwere onwe nye Izrel ruru, a ga-aganye ihe nketa ha n'ebo ebe ha luru di. A ga-esi otu a wepu ala ha site n'ihe nketa nke nna nna anyi ha ketara.”

⁵ Mgbe ahụ, Mosis nyere ndi Izrel ntuziaka site n'iwu ONYENWE ANYI si, “The ndi ikom ebo Josef na-ekwu ziri ezi.

⁶ Ma nke a bu iwu ONYENWE ANYI na-enye maka umu ndi inyom Zelofehad. Ha nwere ike ilu onye obula masiri ha, ma onye ha ga-alu ga-aburiri onye si n'agburu ebo nna ha.

⁷ O nweghi ihe nketa obula n'Izrel ga-esi n'aka otu ebo gafee n'ebo ozo. N'ihina na ihe nketa nke ebo obula ga-adigidere ha dika otu e siri kee ya nye nna nna ha.

⁸ Nwa nwanyi Izrel obula ketara ala n'ebo Izrel o bu ga-alu di site n'agburu ebo nna ya. Ka ala ha ghara igafere ebo ozo.

⁹ O dighi ihe nketa obula ga-esi n'otu ebo feere ebo ozo. N'ihina na ebo Izrel obula ga-edebere onwe ha ala ha ketara.”

¹⁰ Ya mere, umu ndi inyom Zelofehad mere dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

¹¹ Umu Zelofehad ndi a: Mahla, na Tiaza, na Hogla, na Milka, na Noa, luru ndi ikom si n'ebo nna ha.

¹² Ha luru di n'agburu umu Manase, nwa Josef. N'uzo di otu a, ihe nketa ha digidere n'ebo na agburu nna ha.

¹³ Ndi a bu iwu na ukpuru ONYENWE ANYI sitere n'aka Mosis nye ndi Izrel n'oge ha no n'obosara ala Moab, n'akuku osimiri Jordan, na ncherita ihu Jeriko.

Diuteronomi

Umụ Izrel ebulikwa ije

¹ Ndi a bu okwu ahụ Mosis gwara Izrel niile mgbe ha nọ n'owuwa anyanwu Jodan,* n'ozara n'Araba, ebe chere ihu n'obodo Suf, n'etiti Paran na Tofel na Leban, na Hazerot, na Dizahab.

² Site n'ugwu† Horeb ruo Kadesh Banea, bu njem abali iri na otu ma e soro uzọ gwara ugwu Sia.

³ O bu n'abali mbu nke onwa iri na otu, nke afọ iri anọ ka Mosis gwara umu Izrel ihe niile ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu banyere ha.

⁴ Nke mere mgbe o lugbuchara Saihon, eze ndi Amorait, onye na-achi na Heshbon, lugbukwaa Og, eze ndi Bashan na Edrei, onye na-achi n'Ashtarot.

⁵ N'owuwa anyanwu Jodan, n'ala ndi Moab ka Mosis nọ kowaara umu Izrel iwu ndi a si ha,

⁶ ONYENWE ANYI Chineke anyi gwara anyi n'ugwu Horeb si, "Unu anọla otutu oge n'ugwu a.

⁷ Ugbu a bilienu ije, baa n'ala ugwu ugwu ndi Amorait. Gaakwanu n'ala niile ndi agbataobi ha bu Araba, n'ugwu niile na n'ebe di ala ala na Negeb, n'onu mmiri nke oke osimiri, garuokwanu ala ndi Kenan na nke ndi Lebanon, gagidekwanu ruo n'osimiri ukwu Yufretis.

⁸ Lee, enyela m unu ala ahụ niile! Baanu n'ime ya, bichiekwanu ala ahụ ONYENWE ANYI nuru iyi na o ga-enye nna nna unu bu Ebrahim, Aizik, Jekob na umu umu ha niile ndi ga-esote ha."

Nhoputa ndi ndu

⁹ N'oge ahụ, agwara m unu umu Izrel okwu si, "Unu buuru m oke ibu aro, apughikwa m ibu unu naani m.

¹⁰ ONYENWE ANYI Chineke unu emeela ka unu mubaa dika kpakpando nke eluigwe.

¹¹ Ka ONYENWE ANYI Chineke nna nna unu ha meekwa ka unu mubaa n'onuogugu, puku kwuru puku, ya goziekwa unu dika o kwere na nkwa.

¹² Ma olee otu naani m ga-esi buo ibu unu, doziekwa ise okwu unu na nsogbu unu niile?

¹³ Hoputanu ufodu ndi ikom nwe amamihe, nghota, na ndi a na-akwanyere ugwu, site n'ebo niile unu n'otu n'otu, aga m emekwa ha ndiisi unu."

¹⁴ Unu zara si m, "Ihe ahụ i zubere ime di mma."

¹⁵ Ya mere, a kporo m ndiisi n'ebo di iche iche, ndi ikom maara ihe, na ndi a na-asopuru, mee ka ha buru ndiisi ochichi unu, ufodu ha na-elekota puku mmadu, ufodu nari mmadu, ndi ozo na-elekota iri mmadu ise, ndi ozo mmadu iri, ka ha buru ndi ndu ebo di iche iche.

¹⁶ Adoro m ndi ikpe unu a aka na nti n'oge ahụ si ha, "Nurunu ikpe niile metutara esemokwu di n'etiti umunna unu, ma kpeenu ikpe obula na-eleghi mmadu anya n'ihu ma ikpe ahụ o di n'etiti umunna unu ndi Izrel, maobu n'etiti ndi Izrel na ndi obia.

* 1:1 Nke a bu n'ofe Jodan † 1:2 Ugwu Horeb Aha ozo a na-akpo ugwu Horeb bu ugwu Saijai.

¹⁷ Kpeenụ ikpe ziri ezi nye onye ukwu na onye nta. Elekwala ndị unu na-ekpe ikpe anya n'ihu, n'ihhi na unu na-ekpe ikpe unu n'ọnọdu Chineke." Enyekwara m ha iwu sị ha wetaranụ m ikpe niile siri unu ike ka m leba ha anya.

¹⁸ N'oge ahụ, agwara m unu ihe niile unu na-aghaghị ime.

Nzipu ndi Nnyoputa

¹⁹ Emesịa, dika iwu ONYENWE ANYI Chineke anyi nyere si di, anyi hapuru ugwu Horeb, chee ihu gawa n'ala ugwu ugwu ndi Amorait. Uzọ anyi si gafee ozara ukwu ahụ di egwu nke unu ji anya unu hụ tutu anyi erute Kadesh Banea.

²⁰ Mgbe ahụ agwara m unu okwu sị, "Unu erutela n'ala ugwu ugwu ndi Amorait, ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke anyi na-enye anyi.

²¹ Lee, ONYENWE ANYI Chineke unu enyela unu ala ahụ. Gaanụ nweta ya ka o buru nke unu dika ONYENWE ANYI Chineke nna nna unu gwara unu sị, Unu atula egwu, ka obi unu gharakwa ida mba."‡

²² Ma unu niile biakwutere m sị m, "Ka anyi zipu ndi nnyocha ka ha gaa mata ezi uzọ e si abanye n'ala ahụ. Anyi ga-ekpebikwa obodo ndi anyi ga-ebu uzọ banye."

²³ Ntuputa unu juru m afo, n'ihhi ya, esitere m n'etiti unu hoputa mmadu iri na abuo, otu onye site n'ebo obula. §

²⁴ Ndi a puru, gbago ala ugwu ugwu ahụ tutu biaruo na Ndagwurugwu Eshkol. Ha leghariri anya n'ala ahụ.

²⁵ Ha ghotara ufodu n'ime mkpuru osisi miri n'ala ahụ, bulatara anyi. Ha wetakwaara anyi ozi, sị, "Ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke anyi na-aga inye anyi di mma."

Nnupu isi umu Izrel

²⁶ Ma unu juru iga n'ala ahụ, si otu a nupu isi megide iwu ONYENWE ANYI Chineke unu nyere.

²⁷ Unu no n'ulo ikwu unu tamuo ntamu na-asị, "N'ezie ONYENWE ANYI ahughị anyi n'anya. Lee ka o si site n'ala Ijpt duputa anyi were anyi nyefee n'aka ndi Amorait ka ha laa anyi n'iyi!

²⁸ Ebee ka anyi nwere ike iga ugbu a? Umunna anyi gara nyochaa ala ahụ emenyela anyi egwu. Ha siri, 'Na ndi bi n'ala ahụ toro ogologo kari anyi burukwa ndi di ike. Ha sikwara na mgbidi e ji gbaa obodo ha gburugburu topuru ruo n'eluigwe! Anyi hukwara umu Anak* n'ebe ahụ.' "

²⁹ Ma agwara m unu sị, "Ka ujo ghara itu unu, unu atula ndi ahụ egwu.

³⁰ ONYENWE ANYI Chineke unu, onye na-aga n'ihu unu, ga-aluru unu ogu, † dika o si lora unu ogu n'ihu anya unu, n'ala Ijpt,

³¹ nakwa n'ime ozara, ebe unu no hụ otu ONYENWE ANYI Chineke unu si bulie unu elu dika nna si ebuli nwa ya elu, n'uzo niile unu gbasoro tutu unu erute ebe a."

³² Ma agbanyeghi nke a, unu ekwenyeghi na ONYENWE ANYI Chineke unu,

³³ bu onye gara n'ihu unu n'ije unu niile, ichoputara unu ebe unu ga-ama ulo ikwu unu, onye jikwa oku duo unu n'abali, jiri igwe ojii duo unu n'ehihie, iji zi unu uzọ unu ga-agbaso.

³⁴ Ma otu o si di, mgbe ONYENWE ANYI nuru ntamu unu, iwe di ukwu were ya, n'ihhi ntamu unu, o nuru iyi sị,

‡ 1:21 Jos 1:6,9 § 1:23 Onu 13:2-3 * 1:28 Umu Anak Umu Anak bu ndi bi n'ala Kenan. Ha bu ndi a kwara dika ndi gbara nnoo dimkpa, topukwa etopu. Onu 13:28 † 1:30 Opu 14:14; Dit 3:22; 20:4; Neh 4:20

³⁵ “O nweghị otu onye n’ime oğbọ ojọọ a ga-anọ ndụ hụ ala ọma ahụ m n’urū iyi inye nna nna unu,

³⁶ kariakwa Kaleb, nwa Jefune. Ọ ga-ahụ ala ahụ anya, aga m enye ya na umụ umụ ya ala ahụ ọ zọkwasịrị ụkwụ ya, n’ihi na o ji obi ya niile sogide ONYENWE ANYỊ.”

³⁷ Ọ bukwa n’ihi unu ka ONYENWE ANYỊ ji weso m iwe, na-asị, “Gị onwe gị kwa, ị gaghị aba n’ebe ahụ!

³⁸ Kama Joshua, nwa Nun, onye na-enyere gị aka, ga-edu ha banye n’ebe ahụ. Gbaa ya ume n’ihi na ọ bụ ya ga-edu ndị Izrel inweta ala ahụ dika ihe nketa ha.

³⁹ Ọ bukwa ụmuntakiri ahụ na-amaghị ihe dī iche site n’ihe ọma na ihe ojọọ ka m ga-enye ala ahụ. Ha ga-abanye n’ime ya, nweta ya dika ihe nketa.

⁴⁰ Ma unu onwe unu, bilienu, chigharịa gawa n’ime ọzara. Cheenu ihu unu n’Osimiri Uhie.”

⁴¹ Mgbe ahụ, unu kwuputara mmehie unu sị, “Anyị emehiela megide ONYENWE ANYỊ. Anyị ga-agbago n’ala ahụ gaa lụọ oḡu, dika ONYENWE ANYỊ Chineke anyị nyere anyị n’iwu.” Ya mere, onye ọbụla n’ime unu yikwasiri ihe agha ya na-eche na ọ dī mfe ịgbago n’obodo ndi ahụ dī n’ugwu.

⁴² Ma ONYENWE ANYỊ siri m, “Gwa ha, ‘Unu arigokwala, gaa buo agha, n’ihi na agaghị m anonyere unu. Ndi iro unu ga-emerikwa unu.’ ”

⁴³ Ya mere, agwara m unu, ma unu anaghị ntị. Unu nupuru isi n’iwu ONYENWE ANYỊ, jiri nganga juru unu obi bilie, rigoo n’obodo ahụ dī n’ugwu.

⁴⁴ Ndi Amori bụ ndi bi n’ugwu ahụ putara, ha chusasiri unu dika anụ si eme, tidaa unu n’ala site na Sia ruo Homa.

⁴⁵ Emesia, unu loghachiri bia kwaa akwa n’ihu ONYENWE ANYỊ, ma o geghi ntị nye olu akwa unu, ọ nakwaghị unu ntị.

⁴⁶ N’ihi ya, unu noro otutu oge na Kadesh.

2

Mwaghari n’ozara

¹ Anyi laghachiri azu chee ihu n’ozara n’uzo gwara Osimiri Uhie, dika ONYENWE ANYI gwara m. Otutu afo ka anyi no na-awaghari gburugburu ugwu Sia.

² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri m,

³ “Unu agbaala ala ugwu ugwu a gburugburu ogologo oge, cheenu ihu n’akuku ugwu.

⁴ Nye umu Izrel iwu ndi a: ‘Unu ga-aga site n’ala umunna unu ndi Edom gafee. Ndi Edom bu umu umu Iso, onye biri na Sia. Ha ga-atu egwu mgbe ha nuru na unu ga-esi n’ala ha gafee, ma kpachapunu anya.

⁵ Unu akpasukwala ha ka ha luso unu oḡu, n’ihi na agaghị m enye unu ala ọbụla sitere n’ala ha, ọ buladi ebe ga-ezuru unu izokwasị ụkwụ unu. Enyela m Iso ala niile nke ugwu Sia dika nke aka ya.*

⁶ Jirinu olocha kwuo ha ugwo nri ọbula unu riri, jirikwanu olocha kwuo ha ugwo n’ihi mmiri ọbula unu nuru.’ ”

⁷ ONYENWE ANYI Chineke unu agoziela unu n’ihe ọbula bu akaoru unu. O cheela nzo ukwu unu nche iri afo ano ndi a niile unu waghari n’ozara ukwu a. ONYENWE ANYI Chineke unu anonyerela unu, ọ dikwaghị ihe koru unu.

* 2:5 Ndi Edom, ndi Moab na ndi Amon nwere ka ha si buru umunna ndi Izrel. Chineke nyere ha ala nke aka ha, Jen 36:6-8; Jos 24:4

⁸ Ya mere, anyị sitere n'ala ụmụnna anyị bụ ụmụ Iso,† ndị bi na Sia gafee. Anyị hapụkwara ụzọ Araba nke si Elat na Eziyon Geba, tugharia gawa elu elu ụzọ ozara Moab.

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ doro anyị aka na ntị si, “Unu esogbula maobu luso ndi Moab ogo n'ih i na unu enweghi oke n'ala ha, n'ih i na enyela m umu umu Lot ala Ar ka o buru ihe nketa nke ha.”

¹⁰ (Ndi biri n'ebe ahụ na mgbe gara aga bu ndi Emim, agburu ha gbara dimkpa dikwa otutu n'onuogugu. Ha toro ogologo dika ndi Anak.

¹¹ A na-eche na ha bu ndi Refaim, dika ndi Anak, ma ndi Moab na-akpo ha ndi Emim.

¹² Ma mgbe gara aga o bu ndi Hor bi na Sia, ma ndi Edom, umu Iso, chupuru ha. Ha bibiri ndi Hor bichikwaa ala ha, dika umu Izrel si bichie n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ nyere ha dika ihe nketa.)

¹³ ONYENWE ANYỊ gwara anyị okwu si, “Ugbu a bilienụ, gafee Ndagwurugwu Zered.” Anyị bilikwara gafee.

¹⁴ Iri afọ atọ na asatọ gasiri, site na mgbe anyị hapuru Kadesh Banea ruo mgbe anyị gafere Ndagwurugwu Zered! N'oge a, ogbo ndi ikom ahụ niile na-alu agha anwuchaala site n'omuma ulo ikwu, dika ONYENWE ANYỊ nuru ha n'iyi.

¹⁵ E, aka ONYENWE ANYỊ di megide ha, ruo mgbe o mere ka ha niile nwuchaa site n'omuma ulo ikwu ahụ.

¹⁶ Mgbe onye nke ikpezụ n'ime ndi niile a tozuru ije agha nwuchara,

¹⁷ ONYENWE ANYỊ siri m,

¹⁸ “Taa, umu Izrel ga-esi na Ar gafee oke ala ndi Moab.

¹⁹ Mgbe unu bara n'ala ndi Amon, unu esogbula ha, unu alusola ha ogo, n'ih i na agaghi m enye unu ala ndi Amon. Enyela m umu umu Lot ala ahụ dika ihe onwunwe ha.”

²⁰ ‡ Ndi bi n'ebe a na mbu bu ndi Refaim, ma umu Amon na-akpo ha ndi Zamzum.

²¹ Ha bu agburu di ukwu n'onuogugu, siekwa ike nke ukwu, ha toro ogologo dika umu Anak. ONYENWE ANYỊ sitere n'aka ndi Amon laa ha n'iyi, bu ndi chupuru ha ma bichie n'obodo ha.

²² ONYENWE ANYỊ mekwara otu ihe ahụ nye ndi agburu Iso bu ndi bi n'ugwu Sia mgbe o lara ndi Hor bu uzọ biri n'ebe ahụ n'iyi. Ha chupuru ha, bichie ala ha ruo taa.

²³ Ebe ozokwa ONYENWE ANYỊ mere ihe di otu a bu mgbe o mere ka ndi Kafto laa ndi Avim n'iyi. Ha bichiri obodo nta niile ndi Avim nwere nke di gburugburu ebe ahụ rukwaa Gaza.

Mmeri Saihon eze Heshbon

²⁴ Emesia, ONYENWE ANYỊ siri, “Gafeenu ndagwurugwu di warawara nke Anon, baakwanu n'alaeze Saihon, onye Amori, eze obodo Heshbon. Lusonụ ya agha, bichiekwanu n'ala ya n'ih i na enyefeela m ya bu eze na ala ya n'aka unu.

²⁵ Site taa gaa n'ihu, aga m etinye egwu na ujo n'obi ndi niile bi n'okpuru mbara eluigwe. Ha ga-anu akuko unu tuo oke egwu, maakwa jijiji n'ih i unu.”

²⁶ Esitere m n'ozara Kedemot zipu ndi ozi, ka ha jekwuru Saihon, eze Heshbon, zie ya ozi na anyi choro udo, si,

²⁷ “Kwere ka anyi site n'obodo gi gafee. O bu naani n'okporozo ka anyi ga-anu. Anyi agaghi atughari gaa n'aka nri maobu n'aka ekpe.

† 2:8 **Umu Iso** Ha kwesiri ikpo ndi Edom umunna ha, n'ih i na nna nna ha bu Iso bu nwanne Jekob. Jen 25:24-26; Jos 24:4 ‡ 2:20 Jen 15:5

²⁸ Renye anyị ihe oriri anyị ga-eri na mmiri anyị ga-añụ n'ọnu ahia ọlaọcha. Naanị kweere ka anyị gabiga n'ụkwụ ala,

²⁹ dika ụmụ Iso, bu ndi bi na Sia, nakwa ndi Moab bi n'obodo Ar meere anyi, ruo mgbe anyi gafere Jodan banye n'ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke anyi na-enye anyi.”

³⁰ Ma Saihon, eze Heshbon, ekweghi ka anyi si n'ala ya gafee. N'ihi na ONYENWE ANYI Chineke unu mere ka mmuo ya sie ike, meekwa ka o mesie obi ya ike, ka o si otu a nyefee ya n'aka unu dika o mere ugbo a.

³¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara m si, “Lee, amalitela m iwere Saihon na obodo a nyefee unu n'aka. Ngwanu, malitenu ibuso ya agha! Merienu ya, nwetakwanu ala ya.”

³² Mgbe Saihon na ndi agha ya niile putara izute anyi n'agha n'ebe a na-akpo Jehaz,

³³ ONYENWE ANYI Chineke anyi nyefere ya n'aka anyi. Anyi gburu ya, gbukwaa umu ya ndi ikom niile, na ndi agha ya niile.

³⁴ N'oge ahụ, anyi meriri obodo ya niile, bibiekwa ha niile kpmkpam, ma ndi ikom, ma ndi inyom, ma umuntakiri. Anyi ahapughi mmadu onye ndu.

³⁵ Ma ihe ndi anyi bukororo bu naani anu ulo, na ngwongwo ndi ozo di iche iche anyi si n'obodo ndi anyi meriri kwata.

³⁶ Anyi lugburu ndi niile bi n'obodo di site n'Aroea ruo n'onu ndagwurugwu di warawara nke Anon, na site n'etiti ndagwurugwu ahụ ruo Gilead. O nweghi obodo obula rara anyi ahụ imeri, n'ihi na ONYENWE ANYI Chineke nyefere ha niile n'aka anyi.

³⁷ Ma dika usoro iwu ONYENWE ANYI Chineke anyi si di, anyi abanyeghi ala ndi Amon obula maobu ruokwa n'ala di n'akuku iyi Jabok nso, maobu n'obodo ndi ahụ niile di n'ugwu.

3

Izrel emerie eze Og

¹ Ihe ozo bu na anyi chighariri, gbagoo n'uzo gwara Bashan. Ma Og, eze Bashan, ya na ndi agha ya niile biliri chiriri agha puta izute anyi n'agha na Edrei.

² Ma ONYENWE ANYI gwara m okwu, si, “Atula ya egwu, n'ihi na ewerela m ya na ndi agha ya niile, na ala ya, nyefee gi n'aka. Mee ya ihe i mere Saihon eze ndi Amorait, onyeisi obodo Heshbon.”

³ Ya mere, ONYENWE ANYI bu Chineke anyi nyefere Og, eze Bashan na ndi agha ya niile n'aka anyi. Anyi gbuchapukwara ha niile, na-ahapughi onye obula ndu.

⁴ N'oge ahụ, anyi lugburu obodo ya. O dighi obodo obula n'ime iri obodo isii ahụ niile nke anyi na-anaraghi ha, ya bu akuku Agob niile bu alaeze Og n'ime Bashan.

⁵ Obodo ndi a bu obodo e wusiri ike, nwechara mgbidi di elu nke ukwu, nwekwaa onu uzo na mkporo e ji akpochi ha. Anyi lugbukwara otutu obodo nta ndi ozo, ndi na-enweghi mgbidi.

⁶ Anyi bibiri ihe niile di n'obodo Bashan, dika anyi mere n'obodo Saihon, eze Heshbon. Anyi gburu mmadu niile bi n'ime ha, nwoke, nwanyi, na umuntakiri.

⁷ Ma anu ulo ha niile, na ihe nkwata si n'obodo ha niile, bu ihe anyi lutara n'agha nye onwe anyi.

⁸ Mgbe ahụ, anyị napụrụ ala ahụ site n'aka eze abụọ ndị Amōrait, ya bụ ala ndị dī n'akụkụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jōdan. Ha dī site na ndagwurugwu Anōn ruo n'ugwu Hemon.

⁹ (Aha ndị Saịdōn na-akpọ ugwu Hemon bụ Sirion, ma ndị Amōrait na-akpọ ya Senia.)

¹⁰ Anyị meriri obodo ndị ahụ niile dī n'ala dī larịj, meriekwa Gilead niile na Bashan, tutu ruo obodo Saleka na Edrei, obodo ndị dī n'alaeze Oḡ, eze Bashan.

¹¹ (Oḡ, eze ndị Bashan bụ naanị onye fọdurụ ndụ n'agburụ ndị Refaim. E ji igwe kwaa ihe ndina ya, nke ogologo ya dī mita anọ, nke obosara ya bụkwa mita abụọ. Ihe ndina a dī ruo taa n'obodo Raba, otu n'ime obodo ndị Amōn.)

The nketa n'owuwa anyanwụ Jōdan

¹² Mgbe anyị nwetara ala ndị a, eweere m ya nye ndị Ruben, na Gad, ya bụ, oke ala dī n'ebe obodo ugwu Aroea, nke dī n'akụkụ ndagwurugwu Anōn. Tinyekwara ọkara obodo ugwu Gilead, na obodo niile dī n'ime ya.

¹³ Ala fọdurụ na Gilead nakwa Bashan niile na alaeze Oḡ ka m nyere otu ọkara ebo Manase. Nke a bụ ala Agob niile dī na Bashan, bụ ndị amaara dika ala ndị Refaim.

¹⁴ Jaia, onye si n'ebo Manase, were ala niile dī n'Agob, ọ bụladị ruo n'oke ala ndị Geshua na ndị Maaka. Ọ kpọrọ ya n'aha ya, nke mere na ruo taa ihe a na-akpọ Bashan bụ Havot Jaia, nke pụtara, obodo Jaia.

¹⁵ Makia ka m nyere Gilead.

¹⁶ Ma Ebo Ruben na Gad ka m nyere ala niile dī site na Gilead ruo n'etiti ndagwurugwu Anōn, na site na ndagwurugwu a ruo n'iyi Jabok, nke bụ oke ala ụmụ Amōn. Etiti ndagwurugwu Anōn bụkwa oke ala ebo Ruben na Gad.

¹⁷ Oke ala ha n'akụkụ ọdịda anyanwụ bụ osimiri Jōdan nke dī n'Araba. Oke ala a sitere na Kineret gbatia ruo n'Osimiri Araba (ya bụ Osimiri Nnu), nke dī na mgbada ugwu Pisga.

¹⁸ Enyekwara m unu iwu n'oge ahụ sị, “ONYENWE ANYỊ Chineke unu enyela unu ala a ka unu nwere ya. Ma ndị unu niile, ndị bụ dimkpa, ndị jikeere maka agha, ga-agafe nọrọ ndị Izrel ndị ọzọ n'ihu.

¹⁹ Otu ọ dī, ebe ọ bụ na unu nwere ọtụtụ anụ ụlọ, ndị nwunye unu na ụmuntakiri unu ga-ebi n'obodo ndị m nyere unu, lekotaa anụ ụlọ unu anya,

²⁰ tutu ruo mgbe ONYENWE ANYỊ ga-enye ụmunnna unu mmeri dika o nyere unu. Mgbe ha nwetara ala ONYENWE ANYỊ Chineke anyị na-enye ha n'ofe Jōdan, onye ọbụla n'ime unu nwere ike loghachi bịa biri n'ala unu.”

Mosis agaghị agafe osimiri Jōdan

²¹ N'oge ahụ, agwara m Joshua okwu sị, “I jirila anya gị hụ ihe ONYENWE ANYỊ Chineke gị mere eze abụọ ndị a. Otu a ka ọ ga-emekwa alaeze niile dī n'ofe Jōdan ebe unu na-aga.

²² Atula ha egwu, n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-alurū gị ọgụ.”

²³ N'oge ahụ, aririọ m ONYENWE ANYỊ aririọ sị ya,

²⁴ “Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ ị malitela igosi mụ bụ ohu gị idi ukwu gị na ike gị. O nweghi chi ọzọ dī n'eluigwe maobu n'uwa puru iru oru ebube niile ị ruru.

²⁵ Kwere ka m gafee hụ ala oma ahụ dī n'ofe ọzọ nke Jōdan, ala ugwu ugwu ahụ mara mma, na Lebanon.”

²⁶ Ma n'ihì unu, ONYENWE ANYÌ wesoro m iwe jù ige m ntị! ONYENWE ANYÌ gwara m okwu sị m, "O zuola! Agwakwala m ihe ọbụla banyere okwu a.

²⁷ Gaa, rigoruo n'elu ugwu Pisga, site n'ebe ahụ lepụ anya n'akụkụ ugwu na ndịda ma n'akụkụ ọwụwa anyanwụ na ọdịda anyanwụ. Ọ bụ anya gị ka ị ga-eji hụ ala ahụ, n'ihì na ị gaghị agafe osimiri Jọdan.

²⁸ Nye Joshua ike ka ọ nọchie ọnọdụ gị. Gbaakwa ya ume,* n'ihì na ọ bụ ya ga-edu ndị a gafee Jọdan iketa ala ahụ niile ị ga-ahụ."

²⁹ Ya mere, anyị nọduru na ndagwurugwu ahụ dị nso na Bet-Peoa.

4

Nrube isi dī mkpa

¹ Ugbu a, O Izrel, gee ntị n'ụkpuru na iwu niile m na-aga ikuziri unu ka unu na-eme ma ọ buru na unu chorọ idị ndu banye, ma nwetakwa ala ahụ ONYENWE ANYÌ Chineke nna nna unu ha na-enye unu.

² Unu atukwasila iwu ọzọ n'elu iwu ndi a, ma ọ bukwanu site na ha wepu iwu ọbula. Kama, meenu ihe iwu ndi a na-ekwu, n'ihì na ha si n'aka ONYENWE ANYÌ Chineke unu.

³ Unu ji anya unu hụ ihe ONYENWE ANYÌ mere na Baal-Peoa. ONYENWE ANYÌ Chineke unu sitere n'etiti unu bibie ndi niile gbasoro Baal nke Peoa.

⁴ Ma unu niile nọgidesiri ike soro ONYENWE ANYÌ Chineke unu bu ndi di ndu taa.

⁵ Lee, ezila m unu ụkpuru na iwu niile ONYENWE ANYÌ Chineke m sị m zi unu, iwu unu na-aghaghị idebe n'ala ahụ unu na-aga inweta.

⁶ Lezienụ anya hụ na unu debere ha, n'ihì na nke a ga-egosi mba gbara unu gburugburu na unu bu ndi nwere nghota na amamihe. N'ihì na mgbe ha nuru banyere ụkpuru ndi a, ha ga-ekwu okwu sị, "N'ezie, ndi juputara na mba ukwu a bu ndi nwere nghota na amamihe."

⁷ Olee mba ọzọ di ukwu, nke e mere ka chi ha noo ha nso dika ONYENWE ANYÌ Chineke anyi si na-anọ anyi nso mgbe ọbula anyi kpokuru ya n'ekpere?

⁸ Olee mba ukwu ọzọ dikwa nke nwere ụkpuru na iwu ziri ezi dika iwu ndi a m na-enye unu taa?

⁹ Naani kpachapunu anya unu, ma cheenu onwe unu nche mgbe niile, ka unu ghara ichefu ihe ndi a niile unu ji anya unu hụ, ka ha gharakwa isi n'obi unu puo ubochi niile nke ndu unu. Kama kuziere ha umu unu, na umu umu ndi ga-esote ha.

¹⁰ Cheta ubochi ahụ unu biara guzo n'ihu ONYENWE ANYÌ Chineke unu n'ugwu Horeb, n'ubochi ahụ ọ gwara m okwu sị m, "Kpokotaa umu Izrel ka ha bia n'ihu m, nuru okwu m, ka ha nwee ike muta itu m egwu ubochi niile nke ha ga-ebi n'ala ahụ, ka ha nweekwa ike ikuziri umu ha."

¹¹ Ọ bụ n'ala ugwu ahụ ka unu biara nso, guzo, mgbe oku si n'ugwu ahụ na-ere, na-alali elu iru eluigwe, ya na igwe ojii* nakwa oke ochichiri.

¹² Mgbe ahụ ONYENWE ANYÌ sitere n'oku ahụ gwa unu okwu. Unu nuru uda olu ya, ma unu ahughị oyiya ọbula anya, naani uda olu.

¹³ O nyere unu ogbugba ndu ya, nke unu na-aghaghị idebe. Ha di iwu iri. O dere ha na mbadamba nkume abuo.

¹⁴ E, ọ bụ n'oge ahụ ka ONYENWE ANYÌ nyere m iwu sị m nye unu ụkpuru na iwu unu ga-agbaso mgbe unu banyere n'ala ahụ di n'ofe Jọdan, nke unu na-aga inweta.

* **3:28** Onu 27:18,23; Dit 31:3,7-8,23 * **4:11** Maobu, *anwuru oku di oji*

Ido aka na nti banyere ikpere arusi

¹⁵ Unu maara na unu ahughi udi ONYENWE ANYI anya n'ubochi ahụ o sitere n'okụ gwa unu okwu n'ugwu Horeb. Ya mere kpachapurunu onwe unu anya

¹⁶ ka unu ghara imeru onwe unu site n'ikpu oyiyi obula dika arusi, udi oyiyi ihe obula, maobu n'udi nwoke maobu n'udi nwanyi,

¹⁷ maobu n'udi anumanu, maobu n'udi nnunu na-efe efe,

¹⁸ maobu n'udi anu na-akpu akpu, ma o bukwanu n'udi azu bi na mmiri.

¹⁹ Mgbe unu lere anya na mbara eluigwe hu anyanwu, onwa, na kpakpando, dika ha si basaa na mbara eluigwe, unu ekwela ka unu buru ndi a na-arafu ikpo isiala nye ha na ife ha ofufe bu ihe ndi a ONYENWE ANYI Chineke unu kere nye mba niile bi n'okpuru eluigwe.

²⁰ Ma banyere unu, Onyenwe anyi kporo unu, kputa unu site n'ime oku na-agbaze igwe, site n'Ijpt puta, ka unu buru ihe nketa ya, dika unu di ugbu a.

²¹ ONYENWE ANYI wesoro m iwe n'ihu unu, o nuru iyi na m agaghi agafe osimiri Jordan ibanye n'ala oma ahụ nke ONYENWE ANYI Chineke gi na-enye gi dika ihe nketa gi.

²² Aghaghi m inwu n'ala a. Agaghi m agafe Jordan. Ma unu ga-agafe gaa nweta ala oma ahụ.

²³ Lezienu anya ka unu ghara ichefu ogbugba ndu unu na ONYENWE ANYI Chineke unu nwekoru, unu emerela onwe unu arusi yiri udi ihe obula, ndi ahụ iwu ONYENWE ANYI Chineke unu nyere megidere.

²⁴ N'ihu na ONYENWE ANYI Chineke unu bu oku na-erepia erepia. O bu Chineke ekworo.

²⁵ Mgbe i ga-amu umu, nwekwa umu umu, mgbe unu birila otutu oge n'ala ahụ, o buru na unu emeru onwe unu site n'imere onwe unu udi arusi obula, si otu a mee ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI Chineke unu, ma kpasuo ya iwe

²⁶ ana m akpoku eluigwe na uwa ka ha buru ndi akaebe mu na unu taa, na a ga-ala unu n'iyi ngwangwa n'ala ahụ bu nke unu na-agafe Jordan inweta. Unu agaghi ebi ogologo oge n'ebe ahụ, n'ihu na a ga-ekpochapu unu.

²⁷ ONYENWE ANYI ga-eme ka unu gbasasia n'etiti mba ndi ozo. O bukwana nani mmadu ole na ole ga-afodu ndu n'etiti mba ndi ahụ ONYENWE ANYI ga-achuga unu.

²⁸ N'ebe ahụ, unu ga-eke chi ndi bu oru aka mmadu nke e ji osisi tuu na nke e ji nkume pia, nke na-adighi ahụ uzu, nke na-adighi anu ihe, nke na-apughu iri nri ma o bukwanu inu isisi.

²⁹ Ma o buru na unu anoro n'ebe ahụ choo ONYENWE ANYI Chineke unu, unu ga-achotakwa ya, mgbe unu ji obi unu niile na mkpuruobi unu niile choo ya.

³⁰ Mgbe mkpagbu biara, mgbe ihe ilu ndi a biakwasiri unu n'oge di n'ihu, unu ga-emesia loghachikwute ONYENWE ANYI Chineke unu, unu ga-egakwa nti n'ihe o ga-agwa unu.

³¹ N'ihu na ONYENWE ANYI Chineke unu bu Chineke na-eme ebere. O gaghi agonari unu maobu laa unu n'iyi, maobu chefu ogbugba ndu ya na nna nna unu ha gbara, nke o ji iyi o nuru mesie ike.

ONYENWE ANYI bu Chineke

³² Nyochaanu ihe mere n'oge gara aga, tupu a muo unu, na tupu Chineke ekee mmadu n'uwa. Junu ajuju n'uwa niile, juta ma ihe ukwu di otu a o metula mgbe obula.

³³ O nweela ndị mmadụ n'ụrụ olu Chineke mgbe o si n'ọkụ gwa ha okwu dika unu mere, ma ha anwughị?

³⁴ O nweela chi ọzọ nwara ka o site na mba ọzọ nwetara onwe ya otu mba, site n'ihe nwalee, site n'ihe iribama na ihe ebube di iche iche, site n'agha, n'aka di ike, na ogwe aka esetipuru esetipu, ma obu n'ihe di oke egwu di iche iche, dika ihe niile nke ONYENWE ANYI Chineke unu mere n'ala Ijpt n'ihu anya unu abuo?

³⁵ O gosiri unu ihe ndi a ka unu mara na ONYENWE ANYI bu Chineke n'ezie, na o dikwaghị onye ọzọ ma o bughị ya.

³⁶ O sitere n'elugwe mee ka unu nu olu ya maka ido unu aka na nti. N'ụwa, o mere ka unu hu oke ogidi oku ahụ o wuru, unu nukwara olu ya n'etiti oku ahụ.

³⁷ N'ihì ihunanya o nwere n'ebe nna nna unu no na n'ihì nhoputa o hoputara umu umu ha, ka o ji si n'Ijpt duputa unu n'ihu ya. O bukwa ike aka ya ka o ji mezuo nke a.

³⁸ Ka o site n'ihu unu chupu mba di ukwu na ndi di ike, ma kpobata unu n'ala ha, inye unu ala ahụ dika ihe nketa unu, di ka o si di taa.

³⁹ Matanu nke oma, ma nabata okwu a n'obi unu na ONYENWE ANYI bu Chineke n'elugwe na n'ụwa. O nwekwaghị chi ọzọ di ma o bughị ya.

⁴⁰ Debenu ukpuru ya na iwu ndi a niile m na-enye unu taa, ka ihe niile gaara unu na umu unu nke oma, ka unu biekwa n'ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke na-enye unu ruo mgbe niile.

Obodo mgbaba

⁴¹ Mgbe ahụ, Mosis hoputara obodo ato n'ofe owuwa anyanwu nke osimiri Jordan,

⁴² ebe onye obula gburu mmadu ga-agbaba oso ndu, ma o buru na ha gburu onye agbataobi ha na-amaghị ama, na-akpoghi ya asi na mgbe gara aga. O ga-agbaba n'otu ime obodo ndi a ichebe ndu ya.

⁴³ Obodo ndi ahụ bu, Beza, nke di n'ugwu elu ya di larii n'ime ozara. A hoputara ya maka ebo Ruben. Ramot, nke di na Gilead, maka ebo Gad, na Golan, nke di na Bashan, maka ebo Manase.

Okwu mmalite tupu enye iwu

⁴⁴ Nke a bu iwu Mosis chere n'ihu umu Izrel.

⁴⁵ Ndi a bu ihe ama, na ukpuru, na iwu Mosis nyere umu Izrel nke ha aghaghị idebe mgbe ha si n'Ijpt puta

⁴⁶ na ndagwurugwu Bet-Peoa nke di n'owuwa anyanwu Jordan, n'ala Sairon, eze ndi Amorit, onye na-achi na Heshbon, bu onye Mosis na ndi Izrel meriri n'agha mgbe ha si n'Ijpt puta.

⁴⁷ Ndi Izrel nwetaara onwe ha ala ya na ala Og, eze Bashan. Eze abuo ndi a bu eze ndi Amorit ndi ala ha di n'owuwa anyanwu nke osimiri Jordan.

⁴⁸ Ala a sitere n'Aroea, n'onu mmiri Anon ruo n'ugwu Sirion (ya bu ugwu Hemon),

⁴⁹ ruo n'ala Araba niile, nke di n'owuwa anyanwu osimiri Jordan, ruokwa n'Osimiri Nnu, n'ala ala ugwu Pisga.

5

Iwu iri

¹ Mosis kpokotara Izrel niile gwa ha okwu si,

Geenu nti, unu Izrel, n'ukpuru ndi a na iwu ndi a niile m na-aguputa na nti unu taa, mutanu ha, hukwanu na unu debere ha!

2 Anyị na ONYENWE ANYỊ Chineke anyị gbara ndụ n'ugwu Horeb.*

3 Ọ bughị ONYENWE ANYỊ na nna nna anyị ha gbara ndụ, kama ọ bụ anyị na ya, anyị niile ndị dị ndụ taa.

4 ONYENWE ANYỊ sitere n'etiti ọkụ gwa unu okwu ihu na ihu n'ugwu ahụ.

5 E guzoro m n'etiti unu na ONYENWE ANYỊ mgbe ahụ, ikwuputara unu okwu ONYENWE ANYỊ, n'ihị na unu tụtụ egwu ọkụ ahụ, unu arịgoghikwa n'ugwu ahụ.

Ọ siri:

6 “Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu, onye kpọtara unu site n'Ijpt, bụ ala nke ibu ohu.

7 “Gị enwela chi ọzọ tinyere m.

8 Gị emerela onwe gị arụsị a piri api, n'oyiyi nke ụdị ọbụla nke yiri ihe dị n'eluigwe maọbụ nke yiri ihe dị n'ụwa, n'okpuru ya maọbụ n'ime mmiri, n'okpuru ụwa.

9 Gị akpọla isiala nye ha, efekwala ha ofufe, n'ihị na Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị, abụ m Chineke ekworo. Onye na-ata umụ na umụ umụ ahụhụ, n'ihị ajọ omume nke ndị mụrụ ha, ọ bụladi ruo n'ogbo nke atọ na nke anọ, nke ndị ahụ kporo m asị.

10 Ma na-egosi ihunanya nye puku ogbo niile nke ndị hụrụ m n'anya, bụ ndị na-edebe ihe niile m nyere n'iwu.

11 Gị ejikwala aha ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị eme ihe efu, n'ihị na ONYENWE ANYỊ agaghị agụ onye ji aha ya eme ihe efu dika onye ikpe na-amaghi.

12 Debe ụbọchị izuike site n'ido ya nsọ, dika ONYENWE ANYỊ Chineke gị nyere gị n'iwu.

13 N'ime ụbọchị isii ka ị ga-eje ozi gị niile. Ọ bụkwa n'ime ha ka ị ga-aruzu ọrụ gị niile,

14 ma ụbọchị nke asaa bụ ụbọchị izuike nke ONYENWE ANYỊ Chineke gị. Ị gaghị arụ ọrụ ọbụla n'ụbọchị ahụ, gị onwe gị, nwa gị nwoke na nwa gị nwanyi, onye ọrụ gị nwoke, onye ọrụ gị nwanyi, ehi gị, inyinya ibu gị maọbụ anụ ụlọ gị ọbụla, ọ bụladi onye ọbịa bi n'obodo gị, ka ohu gị nwoke na ohu gị nwanyi zuru ike dika gị onwe gị si ezu ike.

15 Ị ga-echetakwa na ị bụ ohu n'ala Ijpt, ma ONYENWE ANYỊ Chineke mere ka i si n'ohu pụta. Ọ bụ ike ya dị ukwu ka o ji naputa gị. Ọ bụ ya mere ONYENWE ANYỊ Chineke gị ji nye iwu na ị ga-edebe ụbọchị izuike nsọ.

16 Sọpuru nne gị na nna gị, dika ONYENWE ANYỊ Chineke gị nyere gị n'iwu, ka ụbọchị ndụ gị dị ogologo, ka ihe dikwara gị mma n'ala ahụ nke ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị.

17 Gị egbula mmadu.

18 Gị akwala iko.

19 Gị ezula ohi.

20 Gị agbala ama ụgha megide onye agbataobi gị.

21 Gị enwela anya ukwu n'ebe nwunye onye agbataobi gị dị. Gị enwekwala agụ inwetara onwe gị ụlọ onye agbataobi gị, maọbụ n'ebe ala ya, maọbụ ohu ya nwoke, maọbụ ohu ya nwanyi, maọbụ ehi ya, maọbụ inyinya ibu ya, ma ọ bụkwanu n'ihe ọbụla nke onye agbataobi nwere dị.”

* 5:2 Ọpụ 19:5; Dit 4:23

22 Iwu ndị a ka ONYENWE ANYỊ sitere n'olu ike kwuputa nye ogbako unu niile n'elu ugwu ahụ, site n'ọkụ ahụ na igwe ojii ahụ na oke ọchịchiri ahụ. O nweghi okwu ozo o tukwasiri n'elu ya. O mechara dee ha na mbadamba nkume abuo, nye m ha.

23 Ma mgbe unu nuru oke olu ahụ kwuru okwu site n'oke ọchịchiri ahụ, hukwa ire oku ahụ di egwu na-enwu n'elu ugwu, ndiisi unu, ndi ndu ebo obula na ndi okenye unu biakwutere m.

24 Unu siri, "ONYENWE ANYỊ bu Chineke anyi egosila anyi ebube ya, na idi ukwu ya, anyi anukwala olu ya site n'ime oku ahụ. Taa anyi ahula na mmadu puru idi ndu obuladi ma Chineke kpanyere ha uka.

25 Ma ugbu a n'ihi ginị ka anyi ga-eji nwuo? Oku a, nke na-enwusi ike ga-erechapu anyi. Anyi ga-anwu ma o buru na anyi anu olu ONYENWE ANYỊ Chineke anyi gaa n'ihu.

26 N'ihi na onye di n'etiti mmadu, nke nuru olu Chineke di ndu ka o na-ekwu okwu site n'etiti oku, dika anyi nuru ma diri ndu.

27 Gaa nso nutara anyi ihe ONYENWE ANYỊ Chineke anyi na-ekwu, mgbe ahụ, gwa anyi ihe obula bu nke o gwara gi, anyi ga-anu, mekwa ya."

28 ONYENWE ANYỊ nuru olu okwu mgbe unu gwara m okwu, ONYENWE ANYỊ siri m, "Anula m ihe ndi a gwara gi. Ihe niile ha kwuru ziri ezi.

29 Lee, o ga-adi nnoo mma ma mkpuruobi ha di otu a, itu egwu m, na idebe ihe niile m nyere ha n'iwu, ka ihe gaara ha na umu ha nke oma mgbe niile ebighi ebi.

30 "Gaa, gwa ha ka ha laghachi n'ulo ikwu ha.

31 Ma gi onwe gi, guzo n'ebe a n'akuku m, ka m nye gi iwu m na ukpuru m niile, i ga-akuziri ha idebe iwu m, ha aghakwaghi idebe ha n'ala ahụ m gaje inye ha ka ha nweta."

32 Lezienu anya ime ihe ndi ahụ niile ONYENWE ANYỊ bu Chineke unu nyere unu n'iwu. Unu esitela na ha wezuga onwe unu gaa n'aka nri maobu n'aka ekpe.

33 Jegharianu ije n'uzo niile ONYENWE ANYỊ Chineke unu nyere unu n'iwu, ka unu diri ndu, baa uba, ma meekwa ka ndu unu di ogologo n'ala ahụ unu na-aga inweta.

6

Ihu ONYENWE ANYỊ n'anya

1 Ndi a bu iwu, na ukpuru, na ikpe niile nke ONYENWE ANYỊ bu Chineke unu, nyere m n'iwu ka a kuziere unu ka unu debe, n'ala ahụ unu na-agafe Jodan inweta.

2 Ihe e ji nye iwu ndi a bu ka unu na umu unu, na umu umu unu, tuo egwu ONYENWE ANYỊ bu Chineke unu, site n'idebe iwu ya, ogologo ndu unu niile. O buru na unu emee ya, unu ga-enwe ndu ogologo.

3 Nuru Izrel ma lezie anya n'irube isi, ka ihe gaara unu nke oma, ka unu baa uba nke ukwu n'ala ahụ mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru n'ime ya, o buladi dika ONYENWE ANYỊ Chineke nna nna unu ha kwere unu na nkwa.

4 Nuru gi Izrel, ONYENWE ANYỊ bu Chineke anyi, ONYENWE ANYỊ bu otu.

5 Were obi gi niile, na mkpuruobi gi niile, na uche gi na ike gi niile, hu ONYENWE ANYỊ Chineke gi n'anya.

6 Iwu ndi a m na-enye gi taa ka i ga-eme ka o diri gi n'obi.

⁷ I ga-akuziri ya umu gi. Kwuo okwu banyere ha mgbe i na-anodu ala n'ulo gi, mgbe i na-aga n'okporouzo, mgbe i na-edina ala na mgbe i si n'ihe ndina bilie.

⁸ Keenu ha dika ihe iribama n'elu aka unu, kekwasikwa ha dika ihe ncheta n'egedege ihu unu.

⁹ Dee ha n'elu ibo onu uzou ulo gi na nke onu uzou ama gi.

¹⁰ Mgbe ONYENWE ANYI Chineke ga-akpobata unu n'ala ahụ o nuru iyi nye nna nna unu ha, bu Ebrahim, na Aizik, na Jekob, na inye unu, ala sara mbara nke juputara n'obodo unu na-ewughi,

¹¹ na ulo ihe oma di iche iche juputara n'ime ya nke unu na-azughi, na olulu mmiri unu na-egwughi n'onwe unu, na ubi vaini na otutu osisi oliv unu na-amaghi ndi kuru ha, mgbe unu riri ihe rijuo afo,

¹² Ieruonu anya, ka unu ghara ichefu ONYENWE ANYI, onye mere ka unu site n'ala Ijipt puta, bu ala ebe unu bu ohu.

¹³ ONYENWE ANYI bu Chineke gi, ka i ga-atu egwu, naani ya ka i ga-eefe ofufe, o bukwa aha ya ka i ga-eji nuu iyi.

¹⁴ Unu agbasola chi ndi ozou, bu chi ndi niile a gbara unu gburugburu na-eefe.

¹⁵ N'ihu na ONYENWE ANYI Chineke unu, onye no n'etiti unu, bu Chineke ekworo. O ga-eme ka iwe ya di oku megide unu, o ga-ekpochapukwa unu site n'elu uwa.

¹⁶ Anwala ONYENWE ANYI, bu Chineke gi onwunwa, dika unu nwara ya na Masa.

¹⁷ Lezienu anya hu na unu debere iwu niile na ukuru niile, na ihe ama niile ONYENWE ANYI Chineke unu nyere unu.

¹⁸ Meenu ihe ziri ezi, na nke di mma n'anya ONYENWE ANYI, ka ihe niile gaara unu nke oma, ka unu nweekwa ike ibanye, ma nweta ezi ala ahụ ONYENWE ANYI ji inu iyi kwee nna nna unu ha na nkwa.

¹⁹ Ka unu chupukwa ndi iro unu niile site n'ala ahụ, dika ONYENWE ANYI n'onwe ya kwuru.

Osisa nye umu umu

²⁰ N'oge na-abia, mgbe nwa nwoke gi ga-aju gi si, "Gini bu isi ihe ama ndi a, na ukuru ndi a, na iwu ndi a ONYENWE ANYI Chineke anyi nyere unu?"

²¹ I ga-aza ya si, "Anyi buru ndi ohu Fero n'ala Ijipt, ma site n'ike ya di ukwuu, ONYENWE ANYI kpoptara anyi site n'ala Ijipt.

²² N'ihu anyi, ONYENWE ANYI zipuru otutu ihe iribama di iche iche na ihe ebube di iche iche, di ukwuu jokwa njo n'ahu Ijipt na eze Fero nakwa ndi ulo ya niile.

²³ Ma o mere ka anyi site n'Ijipt puta, ikpobata na inye anyi ala ahụ o ji inu iyi kwee nna nna anyi ha na nkwa.

²⁴ N'ihu ya ka ONYENWE ANYI ji nye anyi iwu ka anyi debe ukuru ndi a niile, na-atu ONYENWE ANYI Chineke anyi egwu, ka anyi buru ndi ihe ga-agara nke oma ubochi niile, ndi a na-edebe ndu, dika o di taa.

²⁵ O buru na anyi elezie anya debe iwu ndi a niile ONYENWE ANYI Chineke anyi nyere anyi, dika o nyere anyi n'iwu, anyi ga-abu ndi na-ejehari n'ezi omume."

7

Iwu banyere ikpochapu ndi Kenan

¹ Mgbe ONYENWE ANYI bu Chineke unu ga-akpobata unu n'ala ahụ unu na-abanye inweta, mgbe o si n'ihu unu chupu otutu mba ndi a n'ihu unu,

bụ ndị Het, ndị Gigash, ndị Amorait, ndị Kenan, ndị Periz, ndị Hiv na ndị Jebus, bụ mba asaa ndị dị ike nke ukwu, baakwa ụba karịa unu;

² Mgbe ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu nyefere ha n'aka unu, unu meriekwa ha, lezienu anya hụ na unu bibiri ha kpamkpam. Ka unu na ha ghara ịgba ndụ, unu emekwarala ha ebere.

³ Unu na ha alurịtakwala di na nwunye, unu enyekwala ụmụ ha ndị ikom ụmụ unu ndị inyom ka ha lụọ, maọbụ lụlara ụmụ unu ndị ikom ụmụ ha ndị inyom.

⁴ N'ihị na nke a ga-eme ka ụmụ unu site n'iso m tugharịa, malite ife chi ndị ọzọ. Mgbe ahụ iwe ONYENWE ANYỊ ga-adị ọkụ megide unu, laakwa unu n'iyi ngwangwa.

⁵ Kama otu a ka unu ga-eme: tikpoonu ebe ichu aja ha niile. Kurienu ogidi arusi ha niile. Gbutukwaanu osisi Ashera ha, ma suo arusi ha niile oku.

⁶ N'ihị na unu bụ ndị di nsọ nye ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu. ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ahoputala unu site n'agburu niile di n'ụwa a, ka unu buru ndi nke ya, ihe onwunwe ya di oke onuahia.

⁷ O bughị n'ihị na unu di ukwu n'onuogugu karia ndi mba ozo, ka ONYENWE ANYI ji hoputa unu, hu unu n'anya otu a, n'ezie unu dikarisiri nta n'onuogugu.

⁸ Kama, o bu n'ihị ONYENWE ANYI huru unu n'anya, mezuokwa iyi o nuru nye nna nna unu ha, ka o ji site n'aka ya di ike gbaputa unu site n'ala ebe unu bu ndi ohu, site n'ike nke Fero, bu eze Ijpt.

⁹ Matanu nke oma na ONYENWE ANYI bu Chineke unu bu Chineke. O bu Chineke kwesiri ntukwasị obi, onye na-edebe ogbugba ndu ihunanya ya ruo puku ogbo, nye ndi niile huru ya n'anya, ndi na-edebe ihe niile o nyere n'iwu.

¹⁰ Ma

onye kporo ya asi, o na-eji mbibi kwughachi ya ugwo n'ihu ya,

o gaghị egbu oge ikwughachi onye kporo ya asi ugwo n'ihu ha.

¹¹ N'ihị ya, hụ na unu devezuru iwu na ukpuru ndi a m na-enye unu taa.

¹² O buru na unu elezie anya, naa nti n'iwu ndi a, debe ha, ma mezuokwa ha, ONYENWE ANYI bu Chineke unu ga-emezuru unu ogbugba ndu ihunanya ahụ dika o nuru n'iyi nye nna nna unu ha.

¹³ O ga-ahu unu n'anya, gozie unu, meekwa ka unu baa uba n'onuogugu. O ga-agosi unu nomumu, gozie ihe okuku nke ala unu, oka unu, na mmanya ohuru unu, na mmanu unu, na umu ehi unu muru, na umu igwe aturu unu muru, n'ala ahụ o nuru nna nna unu ha iyi inye unu.

¹⁴ A ga-agosi unu karia mba ndi ozo niile di n'ụwa. O dighi onye obula n'ime unu, maobu nwoke maobu nwanyi ga-anọ na-amutaghị nwa, o dikwaghị anu ulo unu ga-agba aka nwa.

¹⁵ ONYENWE ANYI ga-ewepuru unu oria niile. O gaghị ekwe ka oria ndi Ijpt obula, nke unu na-echeta nke oma dakwasị unu, oria ndi a niile ka o ga-eme ka o bjakwasị ndi iro unu!

¹⁶ Mba obula ONYENWE ANYI bu Chineke unu nyefere unu n'aka ka unu ga-ala n'iyi. Unu emerela ha ebere, unu efekwala chi niile ha, n'ihị na nke a ga-aburu unu ihe ima n'onya.

¹⁷ Ma eleghi anya, unu ga na-eche n'ime onwe unu si, "Mba ndi a di ike karia anyi, olee otu anyi ga-esi chupu ha?"

¹⁸ Ma unu atula egwu! Naani chetanu ihe ONYENWE ANYI bu Chineke unu mere Fero na ndi Ijpt niile.

¹⁹ Unu ji anya unu hu ɔnwunwa ukwu niile, ihe iribama niile na ihe ebube niile, n'aka ahụ dī ike na ogwe aka esetipuru esetipu, nke ONYENWE ANYI bu Chineke unu ji kpoputa unu. ONYENWE ANYI bu Chineke gamekwa otu ihe ahụ n'ebe ndi niile a unu na-atu egwu ugbu a.

²⁰ Karisia, ONYENWE ANYI bu Chineke unu ga-ezipu ebun'etiti ha tutu ruo mgbe o buladi ndi foduru ndu, ndi ahụ ga-ezo onwe ha site n'ebe unu no, ghororo ndi e bibiri.

²¹ Unu amala jijiji n'ihu ha, n'ihu na ONYENWE ANYI bu Chineke unu, onye no n'etiti unu bu Chineke di ukwu, dikwa egwu.

²² ONYENWE ANYI bu Chineke unu, ga-achupu mba ndi a ntakiri ntakiri. O gaghị ekwe ka unu chupu ha otu ugboro, ma o bughị ya, umu anu oha ojoo ga-amuba megide unu.

²³ ONYENWE ANYI Chineke unu ga-enyefe ha n'aka unu, o ga-etinye ha oke ogbaaghara n'obi, tutu ruo mgbe ha lara n'iyi.

²⁴ Eze ha niile ka o ga-enyefe n'aka unu, unu ga-ehichapukwa aha ha n'elu uwa. O dikwaghị onye puru iguzo n'ihu unu, n'ihu na unu ga-ebibi ha niile.

²⁵ Kpooonu arusi niile nke apiri api nke chi niile ha oku. Unu enwela anya ukwu n'ebe olocha maobu oloedodi ha n'ahu di. Unu ewerela ya ka o buru nke unu, ka unu ghara ibu ndi o matara n'onya, n'ihu na o bu ihe aru nye ONYENWE ANYI bu Chineke unu.

²⁶ Unu ewebatala ihe aru obula n'ulo unu, ka unu ghara ibu ihe e debere iche nye mbibi dika ya. Kpooonu ihe aru ahụ asi, ledakwanu ya anya, n'ihu na ihe e debere iche nye mbibi ka o bu.

8

Echezola ONYENWE ANYI

¹ Lezie anya hu na i debezuru iwu ndi a niile m nyere gi taa. O buru na i debe ha, o bughị naani na i ga-adi ndu, kama i ga-amuba, banyekwa inweta ala ahụ ONYENWE ANYI kwere nna nna gi ha na nkwa.

² Chetakwa otu ONYENWE ANYI bu Chineke gi si duo gi n'ime ozara iri afo anọ ndi a niile. O wedara mmuo gi ala, nwakwaa gi onwunwa imata ihe di gi n'obi, ichoputa ma i ga-edebekwa iwu ya.

³ E, o wedatara mmuo gi ala mgbe o mere ka ihe oriri ko gi, mgbe o mere ka i rie manà, nri ahụ gi na nna gi na-amaghị ihe o bu. O mere nke a igosi gi na izi gi na o bughị naani achicha ka mmadu ga-eji di ndu, kama o bu n'okwu niile nke si n'onu ONYENWE ANYI puta.

⁴ Iri afo anọ ndi a niile, uwe gi akaghị nka, ukwu gi azakwaghị aza.

⁵ N'ihu ya, mata nke a n'obi gi, na dika nna si adọ nwa ya aka na nti, otu a ka ONYENWE ANYI bu Chineke gi si adọ gi aka na nti.

⁶ Debe iwu ONYENWE ANYI Chineke gi. Na-ejehari ije n'uzo ya, ma natukwa ya egwu.

⁷ N'ihu na ONYENWE ANYI Chineke gi na-ewebata gi n'ala mara mma, bu ala nwere iyi, na odọ mmiri, ala nwere mmiri nke si n'ime ya na-asoputa asoghari n'ugwu na ndagwurugwu,

⁸ O bu ala na-eputa oka wiiti na oka balị, na osisi vaini, na osisi fiig, na osisi pomegranet, na mmanu oliv, na mmanu anu.

⁹ O bukwa ala juputara n'ihu oriri, ebe a na-agaghị enwe uko nri. O bu ala ebe igwe juputara n'ime ya di ka ha bu nkume, ala ebe ola juputakwara n'ugwu ya niile.

¹⁰ Mgbe i riri rijuo afọ, too ONYENWE ANYỊ Chineke gị n'ihị ala mara mma nke o nyere gị.

¹¹ Ma lezie anya ka ị ghara ichefu ONYENWE ANYỊ Chineke gị, na-edebeghị iwu ya niile, na ikpe ya niile, na ụkpụrụ ya niile, nke m na-enye gị taa.

¹² Ka ọ ghara ị bụ, mgbe i riri rijuru afọ, mgbe i wuuru onwe gị ezi ụlọ dị mma birikwa n'ime ha,

¹³ mgbe igwe ehi na igwe aturụ gị mụbara, mgbe ọlaocha na ọlaedo gị mụbara, na mgbe ihe niile i nwere mụbara.

¹⁴ Kpachara anya hụ na nganga abanyeghị gị n'obi, ime ka i chefu ONYENWE ANYỊ Chineke gị onye mere ka ị site n'Ijpt, sitekwa n'ala ịbụ ohu pụta.

¹⁵ Onye duuru gị n'ime ọzara ukwu ahụ dị egwu, ebe agwọ ojọọ na akpị juputara, ebe na-ekpo oku, nke mmiri na-adighị. O sitere na nkume nye gị mmiri ọhụhụ

¹⁶ O ji mánà nyejuo gị afọ n'ọzara, mánà ahụ nna gị ha na-amaghị ihe ọ bụ na mbụ. O mere ya n'ihị iweda mmụọ gị ala, na ịnwale gị, ka ihe si otu a gaara gị nke oma.

¹⁷ I nwere ike kwuo si, "Ọ bụ site n'ike aka m ka m ji baa ụba."

¹⁸ Ma cheta ONYENWE ANYỊ Chineke gị, n'ihị na ọ bụ ya onwe ya na-enye gị ike i ji akpata akụ, ime ka ọgbugba ndụ ya guzosie ike, bụ nke ọ n'urụ nna nna gị ha n'iyi, dika ọ dị taa.

¹⁹ Ma ọ bụrụ na i chefu ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị, gbasoo chi ndị ọzọ, fee ha ofufe ma kpọkwa isiala nye ha, ana m agba ama megide gị taa na ị ghaghị ịla n'iyi.

²⁰ Ọ bụrụ na unu egegghị ntị n'olu ONYENWE ANYỊ Chineke unu, ime ihe ọ choro, ọ ga-ala unu n'iyi, dika o si bibie mba ndị a niile dị iche iche ọ na-ebibi n'ihị unu.

9

Ọ bughị n'ihị ezi omume Izrel

¹ N'urụ, Izrel! Taa ka ị na-aga ịgafe osimiri Jodan ịbanye ka inweta ala mba ndị dị ukwu na ndị dị ike karịa gị, inweta obodo ndị dị ukwu nke nwere mgbidi ha dị elu ruo n'eluigwe.

² Ndị bi n'ime ha bụ ndị Anak, ndị gbara dimkpa, too ogologo nke ukwu. Ị maara banyere ha. Ị n'ukwaala ka e kwuru si, "Onye p'urụ iguzo onwe ya n'ihu umụ Anak?"

³ Ma mata taa na ONYENWE ANYỊ Chineke gị bụ onye na-aga n'ihu gị dika oku na-erepịa erepịa. Ọ ga-ala ha n'iyi. Ọ b'ukwa ya ga-eme ka unu l'ugbuo ha, chupụ ha, bibiekwa ha ngwangwa dika ONYENWE ANYỊ kwere gị na nkwa.

⁴ Mgbe ONYENWE ANYỊ Chineke gị sitere n'ihu gị chupụ ha, asịla onwe gị, "ONYENWE ANYỊ akpobatala m n'ebe a, ka m nweta ala a n'ihị ezi omume m." Mba, ọ bụ naanị n'ihị ajọ omume nke mba ndị a bi n'ala ahụ ka ONYENWE ANYỊ ji esite n'ihu gị chupụ ha.

⁵ Ọ bughị n'ihị ezi omume gị, maobụ izi ezi nke obi gị ka ị ga-eji nweta ala ahụ, kama ọ bụ n'ihị ajọ omume nke mba ndị a bi n'ime ya ka ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-eji achupụ ha site n'ihu gị. Ọ na-emekwa ya n'ihị imezu nkwa ahụ o kwere nna nna gị ha bụ Ebrahim, Aizik, na Jekob.

⁶ Ya mere, ghotā ya nke oma na ONYENWE ANYỊ Chineke gị anaghị enye gị ezi ala a ka inweta ya n'ihị ezi omume gị, n'ihị na unu bụ ndị isiike.

Nwa ehi ọlaedo

⁷ Chetakwa nke a ma echefukwala otu i si kpasuo ONYENWE ANYI Chineke gi iwe, mgbe mgbe, n'ime ozara. Site n'ubochi i hapuru Ijpt tutu ruo taa, ka i na-enupu isi n'ebe ONYENWE ANYI no.

⁸ Unu kpasuru ONYENWE ANYI iwe n'ugwu Horeb, ya mere o jiri were iwe laa unu n'iyi.

⁹ Mgbe m rigooro n'elu ugwu ahụ inata mbadamba nkume ndi ahụ bu mbadamba nkume ogbugba ndu di n'etiti ONYENWE ANYI na unu, anoro m n'elu ugwu ahụ iri ubochi ano, ehie na abali, o dighi nri m riri, o dighikwa mmiri m nuru.

¹⁰ ONYENWE ANYI nyere m mbadamba nkume abuo ndi ahụ, nke eji mkpisiaka Chineke dee. Edekwasiri n'elu ha iwu niile nke ONYENWE ANYI gwara unu n'ugwu ahụ site n'etiti oku, n'ubochi mkpokota ahụ.

¹¹ Mgbe iri abali ano gwuru ONYENWE ANYI nyere m mbadamba nkume abuo ndi ahụ, bu mbadamba nkume ogbugba ndu.

¹² Mgbe ahụ ka ONYENWE ANYI gwara m si m, "Ridata osiso, n'hi na ndi gi, ndi i si n'Ijpt duputa, emerula onwe ha, ha emeela ngwangwa iwezuga onwe ha site n'iwu m nyere ha. Ha emeela onwe ha nwa ehi a kpuru akpu, ka o buru chi ha."

¹³ ONYENWE ANYI gwara m si, "Ahula m na ndi a bu ndi isiike n'ezie.

¹⁴ Hapu m, ka m kpochapu ma hichapukwa aha ha site n'okpuru eluigwe. Aga m emekwa gi ka i ghoo mba di ike kara, dikwa otutu n'onuogugu kara ha."

¹⁵ Ya mere, atughariri m malite isi n'ugwu ahụ na-enwu oku ridata, ejikwa m mbadamba nkume abuo nke ogbugba ndu ahụ n'aka m.

¹⁶ Mgbe m lepuru anya, ahuru m na unu emeela mmehie megide ONYENWE ANYI Chineke unu. Unu akpuolara onwe unu arusi n'udi nwa ehi. Unu esitela n'igbaso iwu ONYENWE ANYI wezuga onwe unu osiso.

¹⁷ Mgbe ahụ, ewere m mbadamba nkume abuo ahụ, tupu ha site n'aka m abuo, kurie ha n'ihu unu.

¹⁸ Mgbe ahụ, adara m n'ala ozo n'ihu ONYENWE ANYI. Iri ubochi ano, ehie na abali, erighi m nri maobu nuo ihe onunu obula, n'hi mmehie niile unu mere. Unu mere ihe ojobo n'anya ONYENWE ANYI si otu a kpasuo ya iwe nke ukwu.

¹⁹ Aturu m egwu iwe na onuma nke ONYENWE ANYI, n'hi na iwe ya di ukwu megide unu ruo na ikpochapu unu. Ma n'oge ahụ, ONYENWE ANYI gere nti n'ariri m.

²⁰ N'oge ahụ, Eron n'onwe ya, noro n'oke nsogbu, n'hi na ONYENWE ANYI were iwe megide ya, choo ibibi ya, ma aroro m ONYENWE ANYI ariri n'hi ya.

²¹ Mgbe ahụ, eweere m ngwa oru mmehie unu, ya bu nwa ehi ahụ unu kpuru, kpo ya oku, tipia ya, gwerie ya nke oma dika ntu, wunye ntu ya n'ime mmiri nke si n'ugwu na-asoputa.

²² Ozokwa, unu kpasuru ONYENWE ANYI iwe na Tabera, na Masa, o buladi na Kibrot Hataava.

²³ Mgbe ONYENWE ANYI si na Kadesh Banea zipu unu o si unu, "Gaanu nweta ala ahụ m nyere unu." Ma unu nupuru isi n'iwu ONYENWE ANYI Chineke unu nyere unu. Unu ekwenyeghi maobu rubere ya isi.

²⁴ Site n'ubochi m maara ndi unu bu, o dibeghi mgbe unu na-enupughi isi n'ebe ONYENWE ANYI no.

²⁵ O bu ya mere m jiri daa n'ala n'ihu ONYENWE ANYI iri ubochi ano, ehie na abali, n'hi na ONYENWE ANYI kwuru na o ga-ala unu n'iyi.

²⁶ Ekpere m ekpere n'oge ahụ nye ONYENWE ANYỊ sị ya, "Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ biko, alala ndị gị n'iyi, n'ihhi na ha bụ ihe nketa gị, burukwa ndị i ji ike aka gị na ebube gị gbaputa site n'Ijpt.

²⁷ Elekwasila nnupu isi ha na isiike ha anya, kama, cheta nkwa gị, nke i kwere ndị ohu gị, Ebrahim, Aizik, na Jekob. Biko, agunyela ndu ojo ha, na mmehie ha megide ha.

²⁸ Ma o bughị otu a, ndị obodo ahụ nke i si na ya kpopta anyị ga-asị, 'O bụ n'ihhi na ONYENWE ANYỊ apughị inye ha ala o kwere ha na nkwa ka o ji laa ha n'iyi. N'ihhi na o kporo ha asị, ka o ji kpobata ha n'ime ozara mee ka ha nwuo n'ebe ahụ.'

²⁹ Ma ha bụ ndị gị, ha bukwa ihe nketa gị. Ha bụ ndị i sitere n'ike gị di egwu na ike nke aka gị kpopta site n'Ijpt."

10

Mbadamba nkume abuo ozo

¹ N'oge ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara m, sị, "Waputa mbadamba nkume abuo dika nke mbu, were ha biakwute m n'elu ugwu. Ozo, wuokwara onwe gị igbe osisi.

² Aga m edekwasị n'elu mbadamba nkume ndi a, okwu niile nke di n'elu mbadamba nkume ndi mbu, bu nke i tupiasiri. I ga-etinyekwa ha n'ime igbe ahụ."

³ Ya mere, eji m osisi akashia kwaa igbe ahụ. A waputakwara m mbadamba nkume abuo yiri ndi nke mbu, were ha rigoro ugwu ahụ.

⁴ ONYENWE ANYỊ dere n'elu mbadamba nkume ahụ ihe ndi ahụ o dere na mbu, bu iwu iri ndi ahụ o gwara unu n'elu ugwu site n'ime oku, n'ubochi mkpokota ahụ. ONYENWE ANYỊ nyekwara m ha.

⁵ Mgbe m si n'ugwu ahụ rịdata, etinyere m mbadamba nkume abuo ahụ n'ime igbe ahụ m kwara, dika ONYENWE ANYỊ nyere m n'iwu. Ha dikwa n'ebe ahụ ruo taa.

⁶ (Umụ Izrel gara ije site n'olulu mmiri nke Bene Jaakan garuo Mosera, n'ebe ahụ ka Erōn nọ nwuo, e lie ya n'ebe ahụ. Elieza, bu okpara ya nochiri onodu ya dika onye nchaja.

⁷ Site n'ebe ahụ, ha gagidere ije ruo Gudgoda, sitekwa na ya ruo Jotbata, ala nke iyi na-aso aso juru n'ime ya.

⁸ N'oge ahụ, ONYENWE ANYỊ kewaputara ebo Livayi ibu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ, na iguzo n'ihu ONYENWE ANYỊ ijere ya ozi na ikwuputa ngozi n'aha ya, dika ha si eme ruo taa.

⁹ O bu nke a mere ndi Livayi enweghi oke maobu ihe nketa n'etiti ndi Izrel ibe ha; ONYENWE ANYỊ bu ihe nketa ha, dika ONYENWE ANYỊ Chineke unu gwara ha.)

¹⁰ Ugbu a, anoola m n'elu ugwu ahụ iri ubochi ano, ehie na abali, dika m mere n'oge mbu, ONYENWE ANYỊ gekwara m nti n'oge ugbu a. O bughị ochicho ONYENWE ANYỊ ibibi unu.

¹¹ ONYENWE ANYỊ gwara m, "Bilie, gaa ka i duru ndi a gaa na njem ha, ka ha banye, ma nwetakwa ala ahụ nke m kwere nna nna ha na nkwa inye ha."

Sopuru ONYENWE ANYI

¹² Ugbu a, Izrel, gini ka ONYENWE ANYỊ Chineke gi na-ana n'aka gi ma o bughị ka i tuo egwu ONYENWE ANYỊ bu Chineke gi, jee ije na nrube isi nye ya, ihu ya n'anya, na iwere obi gi niile na mmuo gi niile fee ya ofufe,

¹³ na ilezi anya debezuo iwu na ụkpụrụ ONYENWE ANYỊ, ndị m na-enye gị taa, n'ihì ọdìmma gị.

¹⁴ Ụwa na eluigwe na ebe niile kachasi elu nke eluigwe, na ihe niile di n'ime ha, bu nke ONYENWE ANYỊ Chineke gị.

¹⁵ Ma ONYENWE ANYỊ nwere mmasi n'ahụ nna nna unu ha, hụkwa ha n'anya, ọ hōrō unu, na naanị ụmụ ha niile, site n'etiti mba niile dika ọ di taa.

¹⁶ N'ihì nke a, biekwanụ obi unu ugwu, kwusikwanụ ibi ndu nke isiike.

¹⁷ N'ihì na ONYENWE ANYỊ, bu Chineke unu bu Chineke kachasi chi niile, burukwa Onyenwe kachasi ndi nwenụ niile. Chineke ukwu ahụ, onye di ike dikwa egwu, onye na-adighi ele mmadu anya n'ihu, ọ nakwaghị eri ngari.

¹⁸ Ọ na-aluru ndi na-enweghi nna, na umu nwanyi na-enweghi di ogu. Ọ na-ahụ ndi obia n'anya, na-enyekwa ha nri na uwe.

¹⁹ Ya mere, unu onwe unu kwa, hunu ndi obia n'anya, n'ihì na unu onwe unu bururi ndi obia n'ala Ijipt.

²⁰ Tuo ONYENWE ANYỊ Chineke gị egwu, feekwa ya ofufe. Ya ka i ga-arapara n'ahụ,* ọ bukwa naanị n'aha ya ka i ga-anu iyi.

²¹ Ọ bu ya bu onye i ga-eto otuto, ọ bu ya bu Chineke gị, onye ruru gi oru ndi ahụ di oke egwu na ebube, nke gi onwe gi ji anya gi hu.

²² Nna nna unu ndi gara n'Ijipt di naanị iri mmadu asaa, ma ugwu a, ONYENWE ANYỊ Chineke gị emeela ka imubaa dika kpakpando nke mbara igwe.

11

Ihu ONYENWE ANYỊ n'anya na irubere ya isi

¹ Hu ONYENWE ANYỊ bu Chineke gi n'anya, na-edebzukwa ikpe ya na ukpuru ya na ihe niile o nyere n'iwu.

² Chetanu taa na o bughu umu unu, kama o bu unu onwe unu jiri anya unu hu ido aka na nti ONYENWE ANYỊ Chineke unu. Ọ bu unu huru idi ukwu ya, idi ike ya, irusi oru ike nke ike ya,

³ ihe iribama ya niile na ihe niile o mere n'Ijipt, otu o si megide Fero eze Ijipt na ndi ala Ijipt niile.

⁴ Unu huru ihe o mere ndi agha Ijipt na inyinya ha, na ugbu agha ha. Otu o si mee ka ha laa n'iyi n'ime Osimiri Uhie, mgbe ha na-achu unu oso, na otu ONYENWE ANYỊ si wetara ha ila n'iyi ebighi ebi.

⁵ Ọ bughu umu unu huru ihe o meere unu n'oge ahụ niile unu no n'ozara tutu unu erute n'ebe a,

⁶ na ihe o mere Datan na Abiram, umu Eliab, ndi si n'ebo Ruben, otu ala si meghee onu ya loda ha, ha na ezinaulo ha, ulo ikwu ha na ihe obula nke di ndu ha nwere n'etiti Izrel niile.

⁷ Ma o bu anya unu huru oke ihe itunanya ndi a niile ONYENWE ANYỊ mere.

⁸ Lezienu anya debe iwu ndi a m na-enye unu taa, ka unu nwee ike, baa bichikwaa ala ahụ unu na-agafe Jordan inweta,

⁹ ka unu bie ogologo ndu n'ime ala ahụ ONYENWE ANYỊ nuru n'iyi inye nna nna unu ha, na umu umu ha, ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya.

* 10:20 Ya ka i ga-ejidesi aka ike

¹⁰ N'ihì na ala a unu na-aga ìbanye n'ime ya inweta adìghì ka ala Ijìpt, ebe unu si pùta, ebe ì na-agma mkpùrù gị, were ùkwù tùwara mmiri ùzọ,* dika a na-eme n'ubi akwùkwò nri.

¹¹ Ma ala unu na-agafe Jòdan inweta bù ala nwere ugwu na ndagwu-rugwu, nke na-anù mmiri ozuzo si n'eluigwe.

¹² O bù ala nke ONYENWE ANYÌ Chineke unu n'onwe ya na-elekòta! Site n'ùbòchì ruo n'ùbòchì, sitekwa na mbido afọ ruo n'ògwùgwù afọ, anya ya adìghì apụ na ya.

¹³ Ya mere, o buru na unu ga-eji ntùkwasi obi rube isi n'iwu ya niile, nke m na-enye unu taa, o burukwa na unu ga-eji obi unu niile na mmuò unu niile hụ ONYENWE ANYÌ Chineke unu n'anya, o burukwa na unu ga-eke ya ofufe,

¹⁴ o ga na-ezite mmiri ozuzo n'oge ya, mmiri ozuzo nke mbu na nke ikpeazu, nke ga-eme ka oka unu mia mkpuru hiri nne, ka unu nwee otutu vaini, nweekwa mmanu oliv.

¹⁵ O ga-eme ka anu ulo gi nwee ahija ha ga-ata, gi onwe gi ga-enwekwa ihe oriri di ukwu. Afọ ga-ejukwa gi n'ihe i nwere.

¹⁶ Ma lezienu anya, ka ahapu irafu obi unu mee ka unu wezuga onwe unu, bido ife chi ndi ozo ofufe, kpoakwa isiala nye ha.

¹⁷ Mgbe ahụ, iwe ONYENWE ANYÌ ga-adì oku n'ebe unu no, o ga-agbachì eluigwe, mmiri agaghì ezo, ala agaghì epuputakwa ihe ubi, unu ga-alakwa n'iyi n'otu ntabi anya, n'ezì ala ahụ ONYENWE ANYÌ na-enye unu.

¹⁸ Meenu ka okwu m ndi a digide n'obi unu na n'ime mmuò unu. Keenu ha dika ihe iribama n'elu aka unu, kekwasikwa ha dika ihe ncheta n'egedege ihu unu.

¹⁹ Kuzierenu ha umu unu, na-ekwu ihe banyere ha mgbe i na-anodu n'ulo gi, na mgbe i na-aga n'okporozo, mgbe i na-edina ala na mgbe i si n'ihe ndina bilie.

²⁰ Dee ha n'elu ibo onu ulo gi na nke onu uzọ ama gi.

²¹ Ka ubochi ndu unu na nke umu unu di ogologo n'ala ahụ unu na-aga ibi n'ime ya, nke ONYENWE ANYÌ kwere nna unu na nkwa. Dika ogologo ubochi niile ha nke eluigwe di n'elu, uwa dikwa n'okpuru ya.

²² O buru na unu elezie anya debe iwu niile m na-enye unu taa, na-ahukwa ONYENWE ANYÌ Chineke unu n'anya, na-eso uzọ ya, na-adaberekwa na ya,

²³ ONYENWE ANYÌ ga-achupu mba niile bi n'ala ahụ unu na-aga inweta, unu ga-anapukwa ha ala ahụ, o buladi na ha buru ibu, siekwa ike karja unu.

²⁴ Ebe obula unu zonyere ukwu unu n'ala ahụ aghola nke unu, site na ndida Negeb ruo Lebanon, sitekwa n'Osimiri Yufretis ruo Osimiri Mediterenja. Ha ga-abu nke unu.

²⁵ O dighi onye obula puru imegide unu n'ihì na ONYENWE ANYÌ Chineke unu ga-emenye ha egwu na ujo n'afọ n'uzo obula unu na-aga, dika o kwere na nkwa.

²⁶ Lee, taa, ana m eche n'ihu unu ngozi ONYENWE ANYÌ na obubu onu.

²⁷ Ngozi ga-adiri unu ma o buru na unu edebe iwu ONYENWE ANYÌ Chineke unu, nke m na-enye unu taa.

²⁸ Nkocha ahụ ga-adì ma o buru na unu ajụ irube isi nye iwu niile nke ONYENWE ANYÌ, bù Chineke unu, wezuga onwe unu n'uzo ahụ nke m nyere unu n'iwu taa site n'igbaso chi ndi ozo, nke unu na-amaghì.

* **11:10** Nke a bù n'ala ebe ihe okuku na-adighi eto ma a gbaghi ya mmiri.

²⁹ Mgbe ONYENWE ANYỊ Chineke unu mere ka unu nweta ala ahụ, a ga-esite n'elu ugwu Gerizim kwupụta ngozị ga-adịrị unu, a ga-esitekwa n'elu ugwu Ebal kwupụta ọbụbụ ọnụ ga-adakwasị unu.

³⁰ Gerizim na Ebal bụ ugwu dị n'ofe Jodan, n'akụkụ okporoụzọ dị n'ọdịda anyanwụ. Ọ dị nso n'ebe osisi ukwu ndị ahụ toro na More, n'ala ndị Kenan ahụ bi n'Araba, n'akụkụ Gilgal.

³¹ N'ihị na unu na-aga ịgafe osimiri Jodan, ịbanye nweta ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu na-enye unu. Mgbe unu nwetara ya biri n'ime ya,

³² hụnụ na unu rubere isi debe iwu niile na ụkpụrụ niile m na-eche n'ihu unu taa.

12

Ebe a ga-anọ fee Onyenwe anyị

¹ Ndị a bụ iwu na ụkpụrụ niile unu na-aghaghị idebe ogologo ụbọchị niile unu ga-ebi n'ala ahụ, ONYENWE ANYỊ Chineke nna unu ha nyere unu, dika ihe nweta.

² Tikpoonụ ebe niile nke dị n'elu ugwu niile dị elu na n'elu ugwu niile dị nta, nakwa n'okpuru osisi mgbasa ọbụla, bụ ebe mba niile unu na-anapụ ala ha fere chi niile ha ofufe.

³ Kwatuokwanụ ebe ịchụ aja ha niile, tijisie ogidi nsọ ha niile, kpọkwa osisi Ashera ha ọkụ, gbutukwaanụ arụsị niile a apiri api nke chi niile ha. Kpochapụkwanụ aha ha niile site n'ebe niile ahụ.

⁴ Unu agaghị efe ONYENWE ANYỊ Chineke unu ofufe dika ndị ahụ na-efe arụsị na-eme.

⁵ Kama unu chọpụta ebe ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu ga-ahoputa, site n'etiti ebo Izrel niile, ebe ọ ga-akpọkwasi aha ya. N'ebe ahụ ka unu ga-abiakwute ya.

⁶ Ọ bụkwa n'ebe ahụ ka unu ga-ewetara ONYENWE ANYỊ aja nsure ọkụ unu, na aja ndị ọzọ niile, na otu ụzọ n'ụzọ iri unu, na onyinye pụrụ iche unu, bụ onyinye unu kwere nkwa inye, na onyinye afo ofufu unu, na onyinye umụ mbụ igwe ehi, na igwe ewu na aturu unu.

⁷ Unu na ezinaulo unu ga-anokwa n'ebe ahụ, n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke unu, rie oriri unu. N'ihu ya kwa ka unu ga-anurikwa ọnụ, n'ihị ihe niile ahụ unu setipuru aka unu ime, na n'ihị ngozị ONYENWE ANYỊ Chineke unu goziri unu.

⁸ Unu agaghị emekwa ihe masiri unu, dika unu si eme taa, n'ihị na onye ọbụla na-eme ihe ọbụla o chere na o ziri ezi n'anya ya,

⁹ n'ihị na iwu ndị a ebidobeghi idi ire, ebe ọ bụ na unu abanyebeghi n'ebe izuike ahụ, na ihe nketa ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu na-enye unu.

¹⁰ Kama, mgbe unu gafere osimiri Jodan, birikwa n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu na-enye unu dika ihe nketa, mgbe ONYENWE ANYỊ nyere unu izuike, meekwa ka unu nwere onwe unu site n'ebe ndi iro unu no.

¹¹ Mgbe ahụ, unu ga-eweta ihe ndi ahụ niile m nyere unu n'iwu: aja nsure ọkụ unu niile, na aja ndi ọzọ, na onyinye ahụ puru iche unu kwere nkwa inye, unu ga-eweta ya n'ebe ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu hoputara ebe o kpokwasiri aha ya.

¹² Unu na umu unu ndi ikom, na umu unu ndi inyom, na ndi odibo nwoke na nwanyi niile unu, na ndi Livayi bi n'obodo unu, ndi na-enweghi ihe nketa nke aka ha, ga-anọ n'ebe ahụ nuria onu n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke unu.

13 I gaghi achu aja nsure oku gi n'ebe obula masiri gi,

14 o bu naani n'ebe ahụ ONYENWE ANYI ga-ahoputa. O ga-ahoputa otu ebe, n'ala otu ebo. O bu naani n'ebe ahụ ka i ga-esure aja unu niile, o bukwa n'ebe ahụ ka i ga-eweta onyinye gi niile.

15 Otu o di, i puru ino n'ebe obula gbuo anu i ga-eri, dika o bu ele maobu mgbada ugbo a. Rie anu mgbe obula o guruguru gi agu, na-erikwa ya mgbe obula i nwetara ya, dika ngozi ONYENWE ANYI Chineke unu na-enye unu. Ma onye di ocha, ma onye na-adighi ocha nwere ike iso rie ya.

16 Naani iwu di n'iri anu ndi a bu na i gaghi eri obara ya, wusa obara ya n'ala, dika mmiri.

17 Ma o nweghi onyinye obula a na-enye ONYENWE ANYI i kwesiri ino n'ulo gi rie. I kwesighi ino n'ulo gi rie onyinye ndi a: onyinye otu uzọ n'uzo iri nke oka na mmanya ohuru gi, na nke mmanu oliv, na umu mbu nke igwe ehi na igwe ewu na aturu gi, na ihe obula i kwere na nkwa, na onyinye afọ ofufu gi, na onyinye ndi ozọ puru iche.

18 Kama unu ga-eri ha n'ihu ONYENWE ANYI bu Chineke unu, n'ebe ahụ ONYENWE ANYI Chineke unu ga-ahoputa, gi onwe gi, na umu gi ndi nwoke na umu gi ndi nwanyi, na ndi odibo nwoke na nwanyi niile unu, na ndi Livayi si n'obodo unu niile, unu ga-anurikwa onu n'ihu ONYENWE ANYI bu Chineke unu, n'ihe niile aka gi ruputara.

19 Echefukwala ndi Livayi, gi na ha ga na-enweko ihe ndi a niile, ogologo ubochi niile i biri n'ala ahụ.

20 Mgbe ONYENWE ANYI, bu Chineke gi mere ka oke ala gi saa mbara, dika o kwere gi na nkwa, i nwee oke agu maka iri anu na-asi, "Achoro m iri anu," mgbe ahụ, i nwere ike rie anu dika i si choo.

21 O buru n'ebe ahụ ONYENWE ANYI Chineke gi kpokwasiri aha ya di gi anya site n'ebe i no, i nwere ike gbuo anu ulo site n'igwe ehi maobu ewu na aturu nke ONYENWE ANYI nyere gi, dika m si nye gi n'iwu. Gbuo ha n'obodo ebe i bi, riekwa ha otu i choo.

22 Rie ha dika i ga-esi rie ele maobu mgbada. Onye obula n'ime unu nwere ike rie ya, ma onye di ocha ma onye na-adighi ocha.

23 Ma lezie anya hu na i righi obara, n'ih na ndu di n'obara. I gaghi erikota anu obula na ndu ya.

24 Erila obara, wusa ya n'ala dika mmiri.

25 Erila ya, ka ihe si otu a gaara gi na umu umu gi nke oma, n'ih na i na-eme ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI.

26 Ma were ihe ndi ahụ niile i doro nso, ya na ihe obula i kwere ONYENWE ANYI na nkwa gaa n'ebe ahụ ONYENWE ANYI ga-ahoputa.

27 Chuo aja nsure oku n'elu ebe ichu aja ONYENWE ANYI Chineke gi, ma anu na obara. A ghaghi iwusa obara anu ahụ e ji chuo aja n'akuku ebe nchujaja nke ONYENWE ANYI Chineke gi. Ma i nwere ike rie anu ahụ e ji chuo aja.

28 Lezie anya, debe iwu ndi a niile m na-enye gi. O buru na i mee ya, ihe ga-agara gi na umu gi nke oma, n'ih na o bu ihe di mma n'anya ONYENWE ANYI Chineke gi, na ihe ziri ezi ka i ga na-eme.

29 ONYENWE ANYI Chineke gi ga-ala mba niile bi n'ala ahụ i na-aga ibuso agha n'iyi. Ma mgbe i si n'ala ahụ chupu ha, i ga-ebichi n'ala ha.

30 Mgbe i lachara ha n'iyi, lezie anya ka i ghara ima n'onya, site n'iju ajuju ka ijuputa otu ha si efe chi ha, na-asi, "Mba ndi a o si ana na-efe chi ha ofufe? Anyi ga-emekwa otu a."

³¹ Efekwala ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị dika ha si efe chi ha, n'ihina mgbe ha na-efe chi ha ofufe, ha na-eme ihe arụ dī iche iche nke ONYENWE ANYỊ kpọrọ asi. Ọ bụladị umụ ha ndị ikom na ndị inyom ka ha na-esure n'okụ nye chi ha dī iche iche dika aja.

³² Lezienụ anya hụ na unu na-eme ihe niile bụ nke m nyere unu n'iwu. Unu etinyela ihe n'ime ya maọbụ wepukwa ihe site na ya.

13

*Ikpere chi ndi ozo**

¹ Ọ bụrụ na onye amuma, maọbụ onye na-akowa nrọ apụta n'etiti gị kwee nkwa na ihe iribama maọbụ ihe dī ebube na-aga ime,

² ọ bụrụkwa na ihe iribama ahụ maọbụ ihe ebube ahụ e kwuru maka ya emezuo, emesia onye amuma ahụ na-asi, “Ka anyị gbaso chi ndi ozo dī iche, ka anyị feekwa ha,” bụ chi ndi i na-amaghị,

³ egela okwu onye amuma maọbụ orọ nrọ ahụ ntị. N'ihina ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu na-ele unu ule imata ma unu jikwa obi unu, na uche unu hụ ya n'anya.

⁴ Ọ bụ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ka unu ga-eso, naanị ya ka unu ga-atụ egwu. Debenụ iwu ya niile na-erubekwara ya isi, na-ejere ya ozi, jidesiekwa ya ike.

⁵ A ga-egbu onye amuma ahụ maọbụ onye orọ nrọ ahụ nke choro iduhie unu, n'ihina ọ choro iweta nnupu isi megide ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu, onye kpọtara unu site n'ala Ijpt, onye gbaputara unu site n'onodu ibu ndi ohu. Ihe ọ choro ime bụ iduhie gị, ka i ghara ibi udi ndu ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị choro ka i bie. Onwu ya ga-eme ka i wezuga ihe ojoo site n'etiti gị.

⁶ Ọ bụrụ na ezi enyi gị maọbụ nwanne gị nwoke maọbụ nwa gị nwoke maọbụ nwunye gị i huru n'anya ejiri aghughu gwa gị okwu si gị, “Bia ka anyị gaa fee chi ndi ozo ofufe” (bụ chi ndi i na-amaghị maọbụ nke nna gị ha na-amaghị,

⁷ chi nke ndi ala ahụ gbara unu gburugburu, ma ha bụ ndi bi gị nso ma ha bụ ndi bi n'ebe dī anya, site n'otu nsotu nke ala ahụ ruo nsotu nke ozo),

⁸ ekwenyekwala maọbụ naa ntị n'ihe ọ na-ekwu. Enwekwala obi ebere n'ebe ọ no, ekpuchikwala atumatu ojoo ya niile.

⁹ I ghaghị igbu ha. Buru uzo setipu aka gị tuo ya nkume, ka ndi ozo soro gị tugbuo ya.

¹⁰ Jiri nkume tugbuo ya, n'ihina ọ choro ime ka i site n'iso ONYENWE ANYỊ Chineke, wezuga onwe gị, ka i puo, ma chigharia site n'iso ya, bụ ONYENWE ANYỊ, onye mere ka i site n'ala Ijpt puta, ala ebe i no n'ime ya dika ohu.

¹¹ Izrel niile ga-anukwa banyere ihe ojoo o mere, ha ga-atukwa ihe ojoo dī otu a egwu, ọ dikwaghị onye obula n'etiti gị ga-achokwa ime ihe ojoo dī otu ahụ.

¹² Mgbe i bi n'obodo ndi ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị, ọ bụrụ na akuko esite n'otu obodo ndi a ruo gị ntị si,

¹³ na ufodu ndi mmadu jogburu onwe ha eduhiela ndi obodo ha, na-asi, “Ka anyị gaa fee chi ndi ozo ofufe” (bụ chi ndi i na-amaghị na mbu),

¹⁴ tupu i mee ihe obula, i ga-eburu uzo juo ase, juputa nke oma, ma nyochaputa ma okwu ahụ ọ bụ eziokwu. Ọ bụrụ na ọ bụ eziokwu na-achoputakwara n'ihe aru dī otu a mere n'etiti unu,

* 13: Maobu, ikpere arusi

15 ị ghaghị ibuso obodo ahụ agha jiri mma agha gbuo ndị mmadụ niile bi n'ime obodo ahụ. Ị ghaghị ibibi ya kpamkpam, ma ndị mmadụ ma anụ ulọ ha.

16 Ihe nkwa niile i si n'obodo ahụ kwata ka ị ga-ekpokota n'otu ebe, n'ama dị n'etiti obodo ahụ. A ga-akpokwa ha niile oku, gbaakwa obodo ahụ niile oku, dika aja nsure oku nye ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu. Ruo mgbe ebighị ebi, obodo ahụ ga-abụ mkpompkpọ ebe, a gaghi ewugharịkwa ya ozo.

17 O dighi ihe ndi ahụ e debere nye mbibi nke e kwesiri ihu n'aka gi. Nke a ga-emekwa ka iwe oku ONYENWE ANYỊ dajuo, ka o gosikwa gi obi ebere. O ga-enwekwa omiiko n'ahụ gi, meekwa ka ị baa uba n'onuogugu, dika o ji ihu iyi kwee nna nna gi ha na nkwa.

18 ONYENWE ANYỊ Chineke gi ga-eme ihe ndi a ma o buru na ị na-erubere ya isi, na-edebekwa iwu ya niile, nke m na-enye gi taa, ma na-eme ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYỊ Chineke gi.

14

Nri kwesiri oriri na ndi na-ekwesighi

1 Unu onwe unu bu umu ONYENWE ANYỊ Chineke unu, ya mere unu egbula onwe unu mma, maobu kpuchapu agiri isi di nso nso egedege ihu unu n'ihu onye nwuru anwu.*

2 N'ihu na onye di nsọ ka ị bu nye ONYENWE ANYỊ Chineke gi. O bukwa gi ka ONYENWE ANYỊ hoooro site na ndi niile no n'elu uwa, ị bu ihe oke onuahia nye ya.

3 Erila ihe obula m kwuru na o bu ihe ruru aru.

4 Ndi a bu anumanu unu ga-eri: ehi, aturu, na ewu,

5 na ele nta, na mgbada, na aturu ohia, na ewu ohia, ele ukwu, na anigo bi n'elu ugwu.

6 Anumanu obula ukwu ya wara njakpa, nke na-ataghari onu ka unu ga-eri.

7 Ma otu o di, n'etiti anu ndi ahụ na-ataghari nri maobu ndi ukwu ha wara njakpa, ndi a ka unu na-agaghi eri, inyinya kamel, na ewi maobu ewi nkume, na anu ndi ozo yiri ha, o bu ezie na ha na-ataghari onu, ma ha enweghi ukwu wara njakpa. Ha bu ihe na-adighi ocha nye unu.

8 Ezi bukwa anu na-adighi ocha; o bu ezie na o nwere ukwu wara njakpa, ma o dighi ataghari nri. Unu agaghi emetula ozu ha aka maobu rie anu ha.

9 N'ime ihe niile e kere eke, di ndu, biri na mmiri, unu nwere ike iri nke obula nwere ntu na akpirikpa,

10 ma ihe obula nke na-enweghi ntu na akpirikpa, unu erila ha, n'ihu na ha ruru aru.

11 Unu ga-eri nnunu obula di ocha,

12 ma unu agaghi eri ndi a: ugo, na udele, na udele ojii,

13 na ndagbu, na ogankwo, na ndagbu di iche iche,

14 na ugoloma obula di iche iche,

15 na enyi nnunu, na egbe abali, na nnunu oke osimiri, na egbe di iche iche,

16 na okwukwu nta, na okwukwu ukwu, na okwukwu nwere mpi,

17 na okwolo na udele, na komorant,

18 na ugbala, na utu di iche iche, na nnunu odu nta, na usu.

* 14:1 Ihe ndi a bu usoro mmemme iru ugu nke ndi na-eme omenaala. Lev 19:27-28

19 Ụmụ ahụhụ niile na-eefe efe ruru arụ nye unu, unu erila ha,

20 Ma unu nwere ike iri ụmụ ahụhụ ndị ahụ nwere nku, ndị dị ọcha.

21 Unu erila anụ ọbụla nwuru anwu. Ma otu o si dị, onye ọbịa n'etiti unu nwere ike rie ya. I nwere ike inye ya, maọbụ resi ya onye ahụ, ma erila ya, n'ihị na onye dị nsọ nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị ka ị bụ.

Esila nwa ewu maọbụ nwa aturu n'ime mmiri ara nne ya.

Onyinye otu ụzọ n'ụzọ iri

22 Ị ghaghị inye otu ụzọ n'ụzọ iri nke mkpuru ubi gị afọ niile.

23 Ị ga-erikwa mkpuru ndị a n'ihu ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke gị, n'ebe ahụ ọ ga-ahoputa ka ọ buru ebe obibi ya, ị ga-anọ n'ebe ahụ rie otu ụzọ n'ụzọ iri nke ọka gị, na mmanya vainị ọhuru gị, na mmanu oliv gị, na nwa mbu nke igwe ehi gị, na igwe ewu na aturu gị. Ihe e ji eme nke a bụ ka ị muta itu egwu ONYENWE ANYỊ Chineke gị ubochi ndu gị niile.

24 Ọ buru na ebe ONYENWE ANYỊ hoputara di anya, ọ burukwa na ONYENWE ANYỊ Chineke gị agoziela gị ruo na ị pughi ibu otu ụzọ n'ụzọ iri gị gaa n'ebe ahụ (n'ihị na ebe ahụ ONYENWE ANYỊ hoputara di anya),

25 mgbe ahụ, gbanwee otu ụzọ n'ụzọ iri nata ọlaocha, were ọlaocha ahụ jee n'ebe ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị hoputara.

26 Were ọlaocha ahụ zuo ihe ọbụla ị choro: ehi, na aturu, na mmanya, maobu mmanya siri ike na-aba n'anya maobu ihe ọbụla ozo nke ị choro. Mgbe ahụ, gị na ezinaulo gị ga-eri nri n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị, nriakwa onu.

27 Echefukwala ime ka ndi Livayi soro gị rie ihe ị kpatara, n'ihị na ha enweghi ihe nketa ọbụla, maobu ihe ubi dika gị.

28 N'ogwugwu afọ ato ọbụla, ị ga-eweta otu ụzọ n'ụzọ iri nke ihe ubi gị, chikota ha n'ebe a ga-echebe ha n'obodo gị,

29 ka ndi Livayi, ndi na-enweghi ihe nketa n'etiti gị, na ndi ọbịa, na ndi inyom di ha nwuru anwu, na umu mgbei niile no n'obodo gị, bia n'ebe ahụ were nri ha ga-eri, rijuokwa afọ. N'uzo di otu a, ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-agozi gị, goziekwa oru aka gị niile.

15

Afo inwere onwe

1 N'ogwugwu afọ asaa ọbụla, ị ga-akagbu ugwo niile mmadu ji gị.

2 Otu a ka a ga-esi mee ya: Onye ọbụla e ji ugwo ga-akagbu ugwo niile onye Izrel ibe ya ji ya. Ọ gaghị elekwa anya na onye agbataobi ya maobu nwanna ya ga-akwu ya ugwo ahụ, n'ihị na oge a na-ekwusa mgbaghara ugwo ONYENWE ANYỊ eruola.

3 Mgbaghara a erughi n'ebe ndi ọbịa no,* ma ị ghaghị ikagbu ugwo ọbụla nwanna gị ji gị.

4 Otu ọ di, o kwesighi ka ndi ogbenye diri n'etiti gị, n'ihị n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị ka inweta dika ihe nketa gị, ọ ga-agozi gị nke ukwu,

5 ma ọ buru na i rube isi nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị, ma lezie anya debe iwu ndi a niile m na-enye gị taa.

6 ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-agozi gị dika o kwere na nkwa. Ị ga-agbazinye otutu mba ego, ị gaghị anọ n'uko! Ị ga-achi otutu mba, ma ha agaghị achi gị.

* 15:3 Ndi ọbịa kwesiri ikwu ugwo a, n'ihị na ha adighi eso umu Izrel na-ahapu ala ha ka o zuo ike nye Onyenwe anyi, mgbe afọ asaa ruru. Ya mere, ha nwere ego ikwu ugwo ha ji. Lev 25:1-7

⁷ Ma mgbe ị banyere n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu na-enye gị, a sị na e nwee onye ogbenye n'etiti gị, nke bụ onye Izrel ibe gị, ị gaghị emechi obi gị maọbụ kechie aka gị megide ya,

⁸ ị gaghị ịgbazinye ya ihe dị ka o si chọọ.

⁹ Lezie anya ka ị ghara inwe ụdị echiche ọjọọ a n'obi gị sị, "Afo mgbaghara ụgwọ na-abịa nso," n'ihị ya, ị kechie obi gị jụ ibinye nwanna gị nọ na mkpa ihe ọ chọrọ. Ọ buru na onye ahụ nọ na mkpa akwaa akwa kpọkuo ONYENWE ANYỊ, a ga-agụ gị dika onye ikpe mmehie mara.

¹⁰ Ị gaghị inye ha site n'afọ ofufu, meekwa nke a na-enweghị obi ilu, mgbe ahụ, n'ihị nke a, ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị ga-agọzi gị n'ọrụ gị niile nakwa ihe niile nke ị tinyere aka na ya.

¹¹ A gaghị inwe ndị ogbenye n'etiti unu, ọ bụ ya mere iwu a jiri dị mkpa. Gbasapụ aka n'ebe nwanna gị na n'ebe ndị ogbenye na ndị nọ na mkpa nọ.

Mmeso a na-emeso ndị ohu

¹² Ọ buru na onye Hibru ibe gị, ndị nwoke maọbụ ndị nwanyi, eresi gị onwe ha, gbakwaara gị odibo afo isii, n'afọ nke asaa, ị gaghị ịhapụ ha ka ha nwere onwe ha.

¹³ Mgbe ọ hapuru ụlọ gị, ezipukwala ya n'aka efu!

¹⁴ Ị ga-esite n'igwe anụ ụlọ gị, na n'ebe ịzocha ọka gị, na n'ebe ịzocha vaini gị, nye ya onyinye puru iche iji sị ya laa n'udo. Nye ya onyinye a dika ONYENWE ANYỊ Chineke gị si gozie gị.

¹⁵ Cheta na ị buru ohu n'ala Ijipt ma ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị gbaputara gị. Ọ bụ n'ihị ya ka m ji na-enye gị iwu a taa.

¹⁶ Ma ọ buru na ohu gị asị gị, "Achoghị m ịhapụ gị," n'ihị na ọ huru gị na ndị ụlọ gị n'anya, hukwa na ihe na-agara gị na ya nke oma, mgbe gị na ya nọ.

¹⁷ Were agiga kpopuo ntị† ya n'onu ụzọ ụlọ gị. Ọ ga-abukwara gị ohu ogologo ndu ya niile. Otu aka ahụ kwa ka ị ga-eme ohu gị nwanyi.

¹⁸ Enwela obi mwute mgbe ọbula ị na-ahapụ ohu gị ka o nwere onwe ya, n'ihị na ị ga-echeta na ọ ruuru gị ọrụ afo isii, ihe ị mefukwara erughị ọkara ihe ị gaara eji goo ndị ọrụ. ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-agozikwa gị n'ihe niile ị na-eme.

Anụ ụlọ e bụ ụzọ muo

¹⁹ Nwa oke ehi ọbula maọbụ nwa aturu ọbula maọbụ nwa ewu ọbula e bụ ụzọ muo n'ime igwe anụ ụlọ gị ka ị ga-edo nsọ nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị, ejila nwa mbu nke ehi gị e buru ụzọ muo aru ọrụ ubi, akpachakwala aji nwa ewu maọbụ nwa aturu ọbula e buru ụzọ muo di n'ime igwe ewu na aturu gị.

²⁰ Gị na ezinaulo gị ga-eri anu ndi a n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị afo ọbula n'ebe ọ hoputara.

²¹ Ma ọ buru na nwa anu ọbula e buru ụzọ muo nwere nkwaru, dika ngwuru maọbụ isi maọbụ nkwaru ọbula nke joro njo, ị gaghị eji ya achu aja nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị.

²² Kama, ka ọ buru ihe oriri nye ezinaulo gị n'ime ụlọ gị. Onye ọbula, ma ndi di ọcha ma onye ruru aru n'oge ahụ ga-eri ya, dika onye ọbula puru iri anu ele maọbụ anu mgbada.

²³ Ma erila ọbara ya. Wusa ya n'ala dika mmiri.

† 15:17 Ịkpọpu ntị bụ akara e ji amara onye bụ ohu na mgbe ochie.

16

Mmemme Ngabiga

¹ Debe ọ́nwa Abib* iche maka ime Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYỊ Chineke gị, n'ihì na ọ́ bụ́ n'ọ́nwa Abib ka ONYENWE ANYỊ Chineke gị mere ka i si n'ala Ijìpt pụ́ta n'abalì.

² Ị ga-èjì anụ́ si n'igwe atụ́rụ́ na ehi gị chụ́ọrọ́ ONYENWE ANYỊ Chineke gị aja ngabiga n'ebe ahụ́ ONYENWE ANYỊ ga-ahọ́pụ́ta dika ebe obibi nye aha ya.

³ Erila ya na achicha e ji ihe na-eko achicha mee, kama ụ́bọ́chị́ asaa ka ị ga-eri achicha na-ekoghị́ eko, ya bụ́, achicha ahụ́hụ́, iji cheta na i si n'ala Ijìpt pụ́ta ngwangwa. Nke a ga-eme ka i nwee ike na-echeta mgbe i sitere n'ala Ijìpt pụ́ta, ụ́bọ́chị́ niile nke ndụ́.

⁴ Ka ihe ọ́bụ́la na-eko achicha ghara ị́bata n'ezinaụ́lọ́ gị abalì asaa ndị́ ahụ́. Unu ahapụ́kwala anụ́ ọ́bụ́la unu chụ́rụ́ n'aja n'oge uhuruchi nke ụ́bọ́chị́ mbụ́, nọ́ọ́ ruo ụtụ́tụ́.

⁵ Ị gaghị́ achụ́ aja ngabiga n'obodo ọ́bụ́la ONYENWE ANYỊ Chineke gị nyere gị,

⁶ kariakwa n'ebe ahụ́ ONYENWE ANYỊ Chineke gị họ́pụ́tara dika ebe obibi nye ya ka i ga-anọ́ chụ́ọ ya. N'ebe ahụ́ ka ị ga-achụ́ aja ngabiga gị n'oge uhuruchi, mgbe anwụ́ dachara, n'oge mgbe dika oge ụ́bọ́chị́ ahụ́ i sitere n'Ijìpt pụ́ta.

⁷ Ị ga-ahụ́ ya n'ọ́kụ́ riekwa ya n'ebe ahụ́ ONYENWE ANYỊ bụ́ Chineke ga-ahọ́pụ́ta. N'ụtụ́tụ́, ị ga-alaghachikwa n'ụ́lọ́ ikwu gị.

⁸ Ụ́bọ́chị́ isii ka ị ga-eri achicha na-ekoghị́ eko, n'ụ́bọ́chị́ nke asaa, nweenụ́ mkpọ́kọ́ta nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị, arụ́kwala ọ́rụ́ ọ́bụ́la.

Mmemme owuwe ihe ubi

⁹ Gupụ́ta izu asaa site na mgbe ị malitere itinye mma iwe ihe ubi n'ukwu ọ́ka guzoro eguzo n'ubi gị.

¹⁰ Meenụ́ Mmemme Izu Ụ́ka asaa nye ONYENWE ANYỊ, bụ́ Chineke gị, site na inye onyinye afọ́ ofufu, n'usoro ọ́tụ́tụ́ ngọ́zị́ ONYENWE ANYỊ bụ́ Chineke gị ji gọ́zie gị.

¹¹ Ọ́ bụ́ oge ị́nụ́rị́ ọ́nụ́ nye gị na ụ́mụ́ gị ndị́ ikom na ndị́ inyom, ndị́ ohu gị nwoke na nwanyị́, ndị́ Livayị́ bi n'obodo gị, ndị́ ọ́bị́a, ndị́ na-enweghị́ nna na ndị́ inyom di ha nwurụ́ bi n'etiti gị. Meenụ́ nke a n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị, n'ebe ahụ́ ọ́ họ́pụ́tara dika ebe obibi nye aha ya.

¹² Cheta na ị́ bụ́rị́ ohu n'ala Ijìpt, n'ihì nke a, unu echefula iwu ndị́ a.

Mmemme ụ́lọ́ ikwu

¹³ Mmenụ́ mmemme ụ́lọ́ Ikwu. Unu aghaghị́ ime ya ụ́bọ́chị́ asaa mgbe unu wechara ihe ubi, ya bụ́, mgbe unu chikọ́tachara ọ́ka site n'ebe ị́zọ́cha ọ́ka, nakwa ebe ị́zọ́cha mmanya unu niile

¹⁴ Ọ́ bụ́ oge ị́nụ́rị́ ọ́nụ́, nye gị onwe gị, ụ́mụ́ ndị́ ikom na ndị́ inyom gị, ndị́ odibo nwoke na nwanyị́ unu niile, ndị́ Livayị́, ndị́ ọ́bị́a, ụ́mụ́ mgbei na ụ́mụ́ nwanyị́ niile di ha nwurụ́ anwụ́ ndị́ bi n'obodo gị niile.

¹⁵ A ga-eme mmemme a nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị ụ́bọ́chị́ asaa n'ebe ahụ́ ONYENWE ANYỊ n'onwe ya họ́pụ́tara. N'ihì na ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-agozi ihe ubi gị niile, gọ́ziekwa akaọ́rụ́ gị niile, ime ka ọ́nụ́ gị zuo oke.

¹⁶ Ugboro atọ́ n'afọ́ ka ndị́ ikom unu niile aghaghị́ ị́bị́a chee onwe ha n'ihu Onye kachasị́ ihe niile elu, bụ́ ONYENWE ANYỊ unu, n'ebe ọ́ ga-ahọ́pụ́ta: n'oge mmemme ndị́ a: Mmemme Achicha na-ekoghị́ eko,

* **16:1** Nke a bụ́ n'etiti ọ́nwa atọ́ na ọ́nwa anọ́ n'afọ́, dika anyị́ si agụ́ afọ́ nke anyị́.

Mmemme Izu Ụka asaa na Mmemme Ụlọ Ikwu. Ọ dịghị onye ọbụla ga-agba aka efu bịa n'ihu ONYENWE ANYỊ.

¹⁷ Onye ọbụla ga-eweta onyinye dika o nwere ike na dika ONYENWE ANYỊ Chineke gị sị gozie ya.

Ndị ikpe

¹⁸ Ị ga-ahọputa ndị ikpe, na ndịisi ozi n'ebo niile, na n'obodo ọbụla ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị. Ha ga-eme ka ezi ikpe dirị ndị mmadụ niile.

¹⁹ Ekpekwalala ikpe aghugho, maọbụ kpee ikpe ile mmadụ anya n'ihu. Erikwala ngarị, n'ihu na iri ngarị na-eme ka anya onye amamihe kpuo isi, meekwa ka okwu onye aka ya di ocha gbagọ agbagọ.

²⁰ Gbasoo ikpe ziri ezi, mee ka ikpe ziri ezi digide, ka ị dirị ndụ, nweta ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị.

Ikpere arusi†

²¹ Amanyela oyiyi osisi chi Ashera ọbụla gị n'akuku ebe ichu aja ị wuru nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị.

²² Eguzokwala ogidi nkume ọbụla n'ihu na ha bu ihe ONYENWE ANYỊ Chineke gị kpọrọ asi.

17

¹ Achuruła ONYENWE ANYỊ bu Chineke gị ehi maobu aturu nwere nkwaru obula maobu ntupo. Onyinye di otu a bu ihe aru n'ebe o no.

² O buru na i nu na onye obula n'ime obodo ndi ahụ ONYENWE ANYỊ nyere gi, nwoke maobu nwanyi na-eme ihe di njo n'anya ONYENWE ANYỊ Chineke gi ime ihe megidere ogbugba ndu ya,

³ o buru na onye ahụ efee chi ndi ozo, maobu kpo isiala nye ha, maobu fee anwu, maobu onwa, maobu kpakpando nke mbara eluigwe bu ihe m na-enyeghi n'iwu,

⁴ o buru na e mere ka i maara n'ihe di otu a di maobu i nu ya, i ghaghi iju ase, nyochaa ya nke oma. O buru na ihe i nuru bu eziokwu, o buru n'ezie na e mere ihe aru di otu a n'ala Izrel,

⁵ kporo nwoke maobu nwanyi ahụ mere ihe ojo di otu a, kpoputa ya n'onu uzọ ama obodo, tuo ya nkume, tugbuo ya.

⁶ Ma otu o si di, a gaghi eme ka onye ahụ nwuo site naani n'ama otu mmadu, kama o ga-anwu site n'ama mmadu abuo maobu ato gbara.

⁷ Ndi ahụ gbara akaebe n'isi ya ga-eburu uzọ tuo ya nkume, tupu mmadu niile esoro tugbuo ya. Site n'uzo di otu a, unu ga-ekpochapu ihe ojo site n'etiti gi.

Ulo ikpe

⁸ O buru na unu enwee okwu siri ike na mkpebi, dika igbu ochu, maobu okwu na uka metutara mmadu, maobu ilu ogo nke mmeru ahụ daputara n'ime ya, ihe unu ga-eme bu iweta ikpe ahụ n'ebe obibi ONYENWE ANYỊ Chineke gi hoputara,

⁹ n'ihu ndi nchujaja, bu ndi Livayi na onye no n'uche ikpe n'oge ahụ ka ha ghubie ikpe ahụ.

¹⁰ Ị ga-emekwa dika mkpebi ha nyere gi n'ebe ahụ ONYENWE ANYỊ ga-ahoputa. Lezie anya hu na i mezuru ihe niile dika ha si tuziere gi aka.

¹¹ Mee dika iwu ha ziri gi si di, na dika mkpebi ha nyere gi si di. Ewezugala onwe gi site n'okwu ha nyere gi n'uzo obula

† 16:20 Ikpere chi ndi ozo

¹² Ma onye ahụ ledara onye nchụaja na onye ikpe ahụ a họtara ije ozi nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-anwu. Unu ga-esi n'ala Izrel wezuga ihe ojoo di otu ahụ.

¹³ N'uzo di otu a, mmadu niile ga-anu ihe mere onye ahụ nupuru isi, ha ga-atu egwu ghara ibu ndi mpako.

Inwe eze

¹⁴ Mgbe i banyere n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị, merie ndi bi n'ime ya, biri n'ime ya, i nwere ike malite iche n'obi gị si, "Anyi kwesiri inwe eze dika mba ndi ozo niile di anyi gburugburu."

¹⁵ O si otu a diri, lezie anya hu na onye i ga-eme eze bu onye ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-ahota. Onye ahụ aghaghi ibu onye Izrel n'ihu na i kwesighi ime onye mba ozo eze ka o chia gi.

¹⁶ Hu na eze ahụ i họtara enweghi otutu inyinya. Eze ahụ ekwesikwaghi izipu ndi ga-aga Ijpt izuputara ya otutu inyinya ozo, n'ihu na ONYENWE ANYỊ agwala gi si, "I gaghị alaghachi Ijpt ozo."

¹⁷ Eze ahụ agaghị enwe otutu nwunye, n'ihu na nke a ga-eme ka obi ya si n'ebe ONYENWE ANYỊ no puo. O gakwaghi ababiga uba olocha na oloedo oke.

¹⁸ Mgbe o nokwasiri n'ocheeze dika eze, o ga-esite n'akwukwo iwu a ndi nchujaja bu ndi Livayi na-edebe, deputara onwe ya iwu a metutara obibi ndu ndi eze.

¹⁹ Ihe ahụ o deputara ka o ga-agu mgbe niile na ndu ya. Nke a ga-eme ka o muta itu egwu ONYENWE ANYỊ Chineke ya, na igbaso ihe niile di n'iwu na ukpuru ndi a.

²⁰ Igu akwukwo iwu a mgbe niile ga-eme ka o mata na o nweghi uzo o si di elu kariya umunna ya. O ga-emekwa ka o ghara iwezuga onwe ya site n'iwu a n'uzo obula. Mgbe ahụ, ya onwe ya, na umu umu ya ga-achi alaeze Izrel ogologo oge.

18

Ihe nketa ndi nchujaja na ndi Livayi

¹ Ndi nchujaja bu ndi Livayi, na ndi ebo Livayi niile agaghị enwe oke maobu ihe nketa obula dika ebo ndi ozo n'Izrel. Ihe onyinye ichu aja niile e wetara n'ihu ONYENWE ANYỊ site n'oku bu ihe nketa ha.

² Ha agaghị enwe ihe nketa obula n'etiti umu Izrel ndi ozo, n'ihu na ONYENWE ANYỊ aburula ihe nketa nke ha dika o kwere ha na nkwa.

³ Nke ga-abu oke ruuru ndi nchujaja n'ebe ndi mmadu no, n'ebe ndi nachu aja, site n'anu ehi maobu aturu: a ga-enye onye nchujaja ubu aka ya, agba ya abuo na afu ya.

⁴ Ha ga-enwetakwa mkpuru mbu nke owuwe ihe ubi unu, ya bu, oka mbu unu, mmanya vaini ohuru unu, mmanu oliv unu na aji mbu a kpuchaputara site n'ahu igwe aturu unu.

⁵ N'ihu na ONYENWE ANYỊ Chineke unu ahoputala ebo Livayi na umu umu ha site n'ebo niile nke Izrel ka ha buru ndi ga-eguzo jee ozi n'ihu ONYENWE ANYỊ oge niile.

⁶ Onye Livayi obula si n'ebe o bi kwapu gaa biri n'obodo ozo n'Izrel nwere ike ije n'ebe ichu aja ONYENWE ANYỊ họtara,

⁷ o ga-eje ozi n'aha ONYENWE ANYỊ bu Chineke ya dika umunna ya ndi Livayi na-eje ozi n'ihu ONYENWE ANYỊ.

8 Ọ ga-esokwa keta oke a na-ekenye ndị Livayị bi n'obodo ahụ, n'agbanyeghị na ọ na-enweta ego site n'orire e rere ihe onwunwe ezinaulọ ya.

Ikpere arusi

9 Mgbe ị banyere n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke ị na-enye ị, amụtakwala ime omume arụ dika ndị mba bi n'ala ahụ.

10 Ka a hapụ ịchọta onye ọbụla n'etiti ị nke na-ewere nwa ya nwoke maọbụ nwanyị nye ka a kpọọ ya ọkụ n'ihị ịchurụ chi ndị mba ọzọ aja. Ka onye Izrel ọbụla ghara ịbụ onye na-ajụ mmụọ ase maọbụ onye mgbaasi maọbụ na-agba aja,

11 maọbụ onye na-akụ mmadụ ibe ya ọgwụ, maọbụ onye na-ajụ mmụọ ọjọọ ase, maọbụ dibia afa maọbụ onye na-ajụ ase site n'aka ndị nwurụ anwu.

12 Onye ọbụla na-eme ihe ndị a bụ onye ONYENWE ANYỊ kpọrọ asi. Ọ bụkwa n'ihị ihe arụ ndị a ka ONYENWE ANYỊ Chineke ị ji na-achụpụ ndị bi n'ala a.

13 Ị ghaghị ịbụ onye zuruoke n'uzọ niile n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke ị.

Onye amụma nke ga-abia

14 Mba ndị ị na-aga inweta ala ha bụ ndị na-ajụ ase site n'aka ndị mgbaasi na ndị na-agba aja, ma ONYENWE ANYỊ Chineke ị anabataghị na ị ga-eme ihe ị otu ahụ.

15 Kama ONYENWE ANYỊ Chineke ị ga-eme ka onye amụma nke ị ka m biliere unu site n'etiti unu, site n'etiti ndị unu bụ Izrel. Ọ bụ ya ka unu ga-àna ntị.

16 N'ihị na nke a bụ ihe ị onwe ị rịrọrọ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke ị n'ugwu Horeb, n'ubochi mkpokota ahụ. I kwuru si, "Anyị achoghị ịnu olu ONYENWE ANYỊ maọbụ hụ ọkụ ahụ ị egwu anya ọzọ, ka anyị ghara ịnwụ."

17 N'ihị ya, ONYENWE ANYỊ gwara m okwu si m, "Ihe ha kwuru ị mma.

18 Aga m eme ka onye amụma bilie n'etiti ha, onye Izrel dika ị. Aga m agwa ya ihe ọ ga-ekwu, okwu niile m tinyere n'ọnu ya ka ọ ga-agwa ha.

19 Onye ọbụla juru ige ntị n'okwu m niile nke onye amụma ga-agwa ha n'aha m ka mụ onwe m ga-emesi ike.

20 Ma onye amụma ọbụla sitere na nganga obi ya kwuo okwu n'aha m, bụ okwu nke m na-ezighị ya ka o kwuo, ga-anwu, maọbụ onye amụma ọbụla nke kwuru okwu n'aha chi ndị ọzọ, onye amụma ahụ ga-anwukwa."

21 I nwere ike ikwu n'obi ị si, "Olee otu anyị ga-esi mata na okwu e kwuru si n'aka ONYENWE ANYỊ n'ezie?"

22 Otu a ka unu ga-esi mata, ọ buru na ihe onye amụma buru n'amụma n'aha ONYENWE ANYỊ emezughị, okwu ahụ esighị n'ebe ONYENWE ANYỊ nọ bia. Ọ bụ okwu onye amụma ahụ cheputara kwuo n'onwe ya. Unu atula ya ujo.

19

Obodo mgbaba

1 Mgbe ONYENWE ANYỊ Chineke ị bibiri mba ndị ahụ nwe ala ahụ ọ na-enye ị, mgbe ị chupuru ha bichie n'obodo ha nakwa ulọ ha niile,

2 mgbe ahụ, kewaputa* obodo atọ n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke ị na-enye ị inweta, doo ha iche.

* **19:2 Obodo atọ** Ndị a bụ obodo atọ ọzọ tinyere ndị mbụ e kewaputarala n'owuwa anyanwu Jodan n'ihị ize ndụ. Ndị a ga-adị n'ebe odida anyanwu nke Jodan.

³ Kewaa ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị dika ihe nketa ụzọ atọ ka otu obodo mgbaba dirị n'otu akukụ. Wuzie ụzọ e si aga n'obodo ndị a ka ọ dirị onye na-agba ọsọ mfe igbaje n'ebe ahụ.

⁴ Nke a bụ iwu banyere onye ọbụla gburu mmadụ gbaba n'ebe ahụ maka izere ndụ. Ọ bụrụ na mmadụ esite na-amaghị ama gbuo onye agbataobi ya, bụ onye ọ na-akpoghị asị n'oge gara aga, ọ ga-agbaba n'obodo ahụ n'ihie ize ndụ ya.

⁵ Ọ bụrụ na mmadụ na ibe ya agaa n'ohia iwa nkụ ma isi anyụike ya esite n'osisi ya dapụ dagbuo nwoke ahụ so ya gaa iwa nkụ, nwoke ahụ na-awa nkụ ga-agbala n'ime otu obodo ndị a ichebe ndụ ya.

⁶ Ma ọ bughị otu a, onye ahụ na-agba ụgwọ ọchụ ga-esite n'ọnụma juru ya obi chụọ nwoke ahụ ọsọ, chụkwute ya, gbuo ya ma ọ bụrụ na obodo mgbaba ahụ adirị n'ebe dị anya, ọ bụ ezie na nwoke ahụ abughị onye kwesiri ọnwụ, ebe ọ bụ na o siteghị n'ekworo gbuo onye o gburu.

⁷ Ọ bụ nke a mere m ji nye unu iwu ka unu weputara onwe unu obodo mgbaba atọ.

⁸ Ọ bụrụ na ONYENWE ANYỊ Chineke gị emee ka oke ala gị saa mbara dika ọ n'ụrụ nna nna gị ha n'iyi na ọ ga-eme, ọ bụrụkwa na o nye gị ala niile dika o kwere na nkwa,

⁹ n'ihie na i leziri anya gbasoo iwu ndị a m nyere gị taa ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị n'anya, na ije ije dika ụzọ ya si dị, mgbe ahụ, i nwere ike hoputa obodo atọ ọzọ, nke ga-abụ obodo izere ndụ.

¹⁰ N'ụzọ dị otu a, i ga-enwe ike gbochie ọnwụ ndị aka ha dị ọcha. Ọbara onye na-adighi ihe o mere agaghị adikwa gị n'isi, n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị dika ihe nketa.

¹¹ Ma ọ bụrụ na nwoke ọbụla echere onye ọ kpọrọ asị n'ụzọ, gbuo ya, mesia gbara ọsọ gaa n'ime otu obodo ndị a,

¹² ndị okenye obodo ya ga-ezi ndị mmadụ ka ha gaa kputa ya site n'ebe ahụ. Ha ga-ewerekwa ya nyefee n'aka onye ga-aboro onye ahụ nwuru anwụ ọbọ, ka o gbuo ya.

¹³ Emerela ya ebere. I ghaghị ikpochapụ site n'Izrel ikpe omuma nke so iwufu ọbara ndị aka ha dị ọcha, ka ihe gaara gị nke oma.

¹⁴ Mgbe i batara n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-aga inye gị dika ihe nketa, ehigharila oke ala onye agbataobi gị n'ala ahụ enyere gị inweta.

Ndị akaebe

¹⁵ Amala onye ọbụla ikpe mmehie n'ihie ama otu onye gbara. E kwesiri inwe ndị akaebe abụọ, maobu atọ tupu a maa mmadụ ikpe.

¹⁶ Ọ bụrụ na onye ọbụla achọọ imegide onye ọzọ site n'igba ama ụgha,

¹⁷ a ga-eduru mmadụ abụọ ahụ bịa n'ihu ONYENWE ANYỊ na n'ihu ndị nchụaja na ndị ikpe na-arụ ọrụ n'oge ahụ.

¹⁸ Ndị ikpe ga-enyocha okwu ahụ nke oma. Ọ bụrụ na a choputa na onye akaebe ahụ gbara ama ụgha,

¹⁹ ọ ga-ata ahụhụ ahụ nwoke ahụ ọ gbagidere akaebe gaara ata. N'ụzọ dị otu a, i ga-ekpochapụ ndị ojọ site n'etiti gị.

²⁰ Ndị niile n'uru ya ga-atụ egwu, ha agaghị emekwa ihe ojọ dị otu ahụ ọzọ.

²¹ Emekwala ebere ọbụla. Ndụ laara ndụ, anya laara anya, eze laara eze, aka laara aka, ukwụ laara ukwụ.

20

Ibu agha

¹ Mgbe i puru ibuso ndi iro gi agha, o buru na i lee anya hu na ndi iro gi nwere otutu inyinya, ugbo agha na ndi agha di ukwuu n'onuogugu kariya gi, unu atula egwu, n'ihu na ONYENWE ANYI Chineke gi, onye ahụ mere ka i si n'ala Ijipt puta n'udo, nonyeere gi.

² Tupu agha ebido, otu onye nchujaja ga-eguzo n'ihu ndi agha Izrel gwa ha okwu si,

³ "Geenu nti, unu ndi Izrel, taa, unu na-apu ibuso ndi iro unu agha. Unu atula egwu. Unu atula ujo. Ka obi unu gharakwa ida mba.

⁴ N'ihu na ONYENWE ANYI Chineke unu ga-eso unu gaa, o ga-aluru unu ogu imegide ndi iro unu, o ga-enyekwa unu mmeri."

⁵ Mgbe ahụ, ndi ochiagha ga-esi otu a gwa ndi agha Izrel okwu si ha, "O nwere onye obula n'ime unu wuru ulo ohuru o na-edobeghi nsọ nye ONYENWE ANYI? Ka onye di otu a laghachi n'ulo ya. Ka onye ahụ ghara inwu n'agha hapu ulo ya, ka nwoke ozọ doo ya nsọ nye ONYENWE ANYI!

⁶ O di nwoke obula kuru ubi vaini ohuru nke o na-esitebeghi n'ime ya ghoo mkpuru obula? Ya laa, ka o ghara inwu n'agha, hapuru ya onye ozọ nke ga-eri mkpuru si na ya!

⁷ O di nwoke nwere nwaagboghoo o kwere nkwa na o ga-alu? Ya laa, gaa luo nwanyi! N'ihu na o buru na o nwuo n'agha, nwoke ozọ ga-alu ya."

⁸ Mgbe ahụ, ndi ochiagha ahụ ga-ekwukwa si, "O di onye egwu na-atu? O buru na o nwere onye ujo na-atu, ya laghachi n'ulo ya ka itu ujo ya hapu ijide ndi ozọ."

⁹ Mgbe ndiisi agha gwachara ndi agha ha okwu ndi a, ha ga-ahoputa ndiisi ga-achikota usuu ndi agha.

¹⁰ Mgbe i bjaruru obodo obula nso ibuso ya agha, i ga-ebu uzọ kpoo ndi bi n'ime ya oku, maka ime udo.

¹¹ O buru na ha anabata ime udo, megheere gi onu uzọ ama ha, ndi niile bi n'ime obodo ahụ ga-aburu gi ndi oru na-agbakwara gi odibo.

¹² Ma o buru na ha ekweghi ime udo, luso gi agha, mgbe ahụ, ndi agha gi ga-agba ya gburugburu.

¹³ Mgbe ONYENWE ANYI Chineke gi nyefere gi ya n'aka, were mma agha gbuo nwoke obula no n'ime ya.

¹⁴ Ma umu nwanyi niile na umuntakiri niile, anu ulo niile na ihe nkwata niile nke ndi obodo ahụ ka i ga-edebere onwe gi. I ga-ewerekwa ihe nkwata nke ONYENWE ANYI Chineke gi nyere site n'aka ndi iro gi mee ihe di gi mma.

¹⁵ Iwu ndi a metutara naani mmeso i ga-emeso obodo ndi tere anya. O metutaghi obodo ndi na-adighi n'ime mba ndi a di nso.

¹⁶ Ma otu o di, n'obodo niile ndi ahụ ONYENWE ANYI Chineke na-enye gi dika ihe nketa, o nweghi ihe obula na-eku ume i ga-ahapu ndu. Laa ihe niile na-eku ume n'iyi.

¹⁷ I ghaghi ila obodo ndi a n'iyi: obodo ndi Het na nke ndi Amorait, nke ndi Kenan na nke ndi Periz, nke ndi Hiv na nke ndi Jebus, dika ONYENWE ANYI Chineke gi nyere gi n'iwu.

¹⁸ Ma o bughu otu a, ha ga-akuziri gi ime ihe ndi ahụ niile ruru aru ha na-eme mgbe ha na-efe chi ha di iche iche, mee ka i mehie megide ONYENWE ANYI Chineke gi.

¹⁹ Mgbe i nochibidoro obodo obula ogologo oge, na-ebu agha megide ya maka iwere ya, ebibila osisi na-amu mkpuru di n'ime ya site n'iji anyuikwa gbutuo ha. N'ihu na i nwere ike rie mkpuru osisi ha, egbutula ha. Osis di nohia ha o bu ndi mmadu, na i ga-anochibido ha?

20 Naanị osisi na-adighi amị mkpuru ka i ga-egbutu, nke a na-adighi eri mkpuru ya eri. Jiri ha meere onwe gi ngwa ogo, dika ubibi, na nkwasu, na ihe unu ji etitu mgbidi obodo ahụ.

21

Onwu amaghi ihe kpatara ya

1 Mgbe i batara n'ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke gi na-enye gi inweta, biri n'ime ya, o buru na i hu otu onye e gburu egbu ka o togbọ n'ime oha, ma i maghi onye gburu ya,

2 ndi okenye gi, na ndi ikpe ga-aputa, tuo idi anya nke obodo niile di gburugburu oha ahụ, site n'ebe ahụ onye ahụ e gburu egbu togbọ.

3 Ndi okenye obodo ahụ ga-ewere nwa nne ehi a na-ejibeghi ruo oru, maobu nyara yoku obula

4 ha ga-eduru ya gaa na ndagwurugwu nke mmiri na-eru n'ime ya, ndagwurugwu a na-egwuzebeghi mgbe obula iru oru ubi n'ime ya, nke a na-akughị mkpuru n'ime ya, gbajie olu nwaagboghọ ehi ahụ n'ebe ahụ.

5 Ndi nchujaja, umu Livayi, ga-abia, n'ih i na ONYENWE ANYI Chineke gi ahoputala ha ka ha buru ndi na-ejere ya ozi. Ha ka o hoputakwara ikwuputa ngozi n'aha ONYENWE ANYI, na ikpe niile metutara mmeru ahụ.

6 Mgbe ahụ, ndi okenye niile nke obodo ndi ahụ dikarisiri ozu ahụ nso, ga-akwo aka ha n'elu nwaagboghọ ehi ahụ,* nke ahụ a gbajiri olu n'ime ndagwurugwu ahụ.

7 Ha ga-ekwuputa si, "Aka anyi di ocha, o bugh i anyi gburu nwoke a, anyi amakwaghi onye gburu ya.

8 ONYENWE ANYI, kpuchiere ndi gi Izrel mmehie ha, bu ndi gi i gbaputara. Agula ndi gi dika ndi ikpe mara n'ih onwu nwoke a na-emeghi ihe ojo." Otu a ka a ga-esi kpuchie mmehie n'ih mwufu obara ahụ.

9 N'uzo di otu a, ka i ga-esi wezugara onwe gi ikpe omuma gaara abu nke gi n'ih obara onye ahụ nwuru anwu, ebe o bu na i meela ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI.

Ilu ndi inyom a dotara n'agha

10 Mgbe i puru ibuso ndi iro gi agha, o buru na ONYENWE ANYI Chineke gi emee ka i merie ndi iro gi, dota ufodu n'ime ha n'agha,

11 o buru na i hu nwaagboghọ mara mma nke masiri gi n'etiti ndi a dotara n'agha, i nwere ike iduru ya ka o buru nwunye gi.

12 I ga-akpobata ya n'ulo gi, mee ka o kpucha agiri isi ya, bekwaa mbo ya niile,

13 yipu uwe ahụ o yi mgbe e jidere ya. O ga-anodu n'ulo gi ruo ugu n'ih nna ya na nne ya otu onwa. Emesia, i nwere ike ibakwuru ya ghoo di ya, ya onwe ya ga-aghokwa nwunye gi.

14 O buru na ihe ya amasikwaghi gi, i ga-ahapu ya ka o gaa ebe obula o choroo. I gaghi ere ya n'onu ego obula maobu kpasi ya agwa dika ohu, ebe o bu na i wedala ya n'ala site n'ihu oto ya anya.

Oke ruru okpara

15 O buru na nwoke luru ndi inyom abuo, ma hu otu n'ime ha n'anya kara nke ozo, o burukwa na ndi inyom abuo ahụ mutaara ya umu ndi ikom, ma nwanyi ahụ o kporo asi buuru uzo muta nwa nwoke,

* 21:6 Omume di otu a, ziputara na ha bu ndi aka ha di ocha n'onwu onye ahụ e gburu.

¹⁶ mgbe nwoke ahụ na-eke ihe onwunwe ya, ọ gaghi ewere oke ruuru ọkpara ya, nke nwanyi ahụ ọ kpọrọ asi mutara kenye nwa nwoke nke nwanyi ahụ ọ huru n'anya muru.

¹⁷ Ọ ga-anabata nwa nwoke nke nwanyi ahụ ọ na-ahughị n'anya mutara di ka ọkpara, nye ya, oke abuo site n'ihe niile o nwere. N'ih i na nwoke ahụ bu mmalite ume ya, onodu nke i bu ọkpara bukwa nke ya.

Nwa isiike

¹⁸ Ọ buru na nwoke amuta nwa nwoke na-eme isiike, nke na-enupu isi, onye na-adighi ege nna ya na nne ya nti, ọ buladi mgbe ha doru ya aka na nti.

¹⁹ Nne ya na nna ya ga-eduru ya gaa n'ihu ndi okenye, n'onu uzọ ama obodo ha.

²⁰ Ha ga-agwa ndi okenye obodo ahụ, "Nwa anyi nwoke a na-eme isiike, na-enupu isi, ọ dighi ege nti n'olu anyi. Ọ bu onye mmefu na onye na-anubiga mmanya oke."

²¹ Ndi ikom niile nke obodo ahụ ga-ewere nkume tugbuo ya. N'uzo di otu a, unu ga-ekpochapu ihe ojoo ahụ n'etiti unu. Ndi Izrel niile ga-anu ihe mere, ujo ga-atukwa ha.

Iwu di iche iche

²² Ọ buru na nwoke obula emee ihe ojoo kwesiri onwu, ọ buru na e kpee ya ikpe onwu, kwugbuo ya n'osisi,

²³ unu agaghi ahapu ozu ya ka ọ digide n'elu osisi abali ahụ niile. Huru na e liri ya n'otu ubochi ahụ, n'ih i na onye obula a kwubara n'elu osisi bu onye Chineke buru onu. Emerula ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke gi na-enye gi dika ihe nketa.

22

¹ Ọ buru na i hu ehi, maobu aturu nwanna gi ka ọ na-akpafu, emela dika a ga-asi na i hugh i ya, jide ya, kpulaara ya onye nwe ya.

² Ọ buru na i maghi onye nwe ya, maobu na nwanna gi ebighi nso, were ya laa n'ulo gi, hapu ya n'ebe ahụ tutu onye nwe ya achowa ya, mgbe ahụ ka i ga-ewere ya nyeghachi ya.

³ Otu a kwa ka i ga-eme ma i hu inyinya ibu nwanna gi, maobu uwe, maobu ihe obula i ga-atututa. Were ya debere onye nwe ya.

⁴ Ọ buru na i hu inyinya ibu, maobu ehi nwanna gi ka ha dara n'uzo, elela anya n'ebe ozo, gaa nyere ya aka bulie ya.

⁵ Nwanyi ekwesighi iyi uwe ndi ikom, nwoke agaghi eyikwa uwe ndi inyom. N'ih i na ihe aru ka ọ bu n'anya ONYENWE ANYI Chineke gi.

⁶ Ọ buru na i hu akwu nnunu togbo n'ala, maobu nke di n'elu osisi, ọ burukwa na ọ bu nnunu nke no n'elu umu ya, maobu n'elu akwa ya, ewerela nne na umu nnunu ya.

⁷ Hapu nne nnunu ka ọ laa, ma were naani umu ya. Ihe ga-agakwara gi nke oma n'ih i ya, i ga-enwekwa ndu ogologo.

⁸ *Mgbe i wuru ulu, wuokwa ihe mgbochi gburugburu elu ya, nke ga-eme ka onye obula ghara isi n'elu ya dapu, si otu a wetara ulu na onye nwe ya ikpe omuma nke iwufu obara.

⁹ Akula udi mkpuru abuo n'ubi vaini gi. Ọ buru na i mee otu a, ihe okuku ndi a, na mkpuru ha miri ga-abu ihe ruru aru.

¹⁰ Ejikola ehi na inyinya ibu maka idu ihe e ji ako ala ubi.

* **22:8** Iwu a bu ihe di mkpa n'ih i na elu ulu ha na-adi larii, nke bu na mmadu nwere ike ijeghari n'ebe ahụ, maobu dinaa ala n'abali n'oge okpomoku.

11 Eyila uwe e ji ụzọ ihe abụọ kpaa, dika uwe aji anụ na ogho ọcha kpaa.

12 I ga-akpanyere onwe gi ihe ogho akpara akpa, n'akukụ anọ nke uwe mgbokwasị gi.

Mmekorita nwoke na nwanyi

13 O buru na nwoke alu nwaagboghọ, mesie mgbe o dinakwuru ya kpebie n'obi ya na o chokwaghị ilu ya ozo,

14 o buru na nwoke a ekwutoo nwaagboghọ ahụ, mebie aha ya kwuo na nwaagboghọ ahụ amatalari nwoke tupu ha abuo alu,

15 nne nwaagboghọ ahụ, na nna ya, ga-ewere ihe ga-egosi na nwa ha amabeghi nwoke gaa n'ihu ndi okenye obodo ahụ, n'onu uzọ ama.

16 Nna nwaagboghọ ahụ ga-agwa ndi okenye, "Enyere m nwoke a nwa m nwanyi dika nwunye, ma ugbu a, o chokwaghị ilu ya.

17 Ugbu a, o boola ya ebubo ihere, si, 'Achoputaghi m ihe obula n'ahu nwa gi nwanyi a ihe na-egosi na o maghi nwoke.' Ma nke a bu ihe ngosi na ada anyi amaghi nwoke." Mgbe ahụ ndi muru ya ga-agbasapu akwa ahụ n'ihu ndi okenye obodo ahụ.

18 Ndi okenye obodo ahụ ga-akporo nwoke nyekwa ya ahuhu.

19 Ha ga-emekwa ya ka o kwuo nna nwaagboghọ ahụ nari shekel olaocha, n'ihu na o boro nwaagboghọ Izrel na-amaghi nwoke ebubo ugha. Nwaagboghọ ahụ ga-anogide buru nwunye nwoke ahụ. Nwoke ahụ agaghi achupukwa ya ubochi ndu ya niile.

20 Ma o buru na ebubo nwoke ahụ bu eziokwu, na achoputaghi ihe gosiri na nwaagboghọ ahụ amaghi nwoke.

21 A ga-eduru nwaagboghọ ahụ puta n'onu uzọ ulo nna ya, n'ebe ahụ ka ndi ikom obodo ya ga-anọ were nkume tugbuo ya. N'ihu na o mere ihe ihere jogburu onwe ya n'Izrel, site n'ibi ndu akwuna mgbe o ka no n'ulo nne ya na nna ya. I ghaghi ikpochapu ihe ojoo ahụ site n'etiti unu.

22 O buru na e jide nwoke ebe ya na nwunye onye ozo dina, ma nwoke ahụ dinara ya ma nwanyi ahụ o dinara aghaghi inwu. N'uzo di otu a, i ga-ekpochapu ihe ojoo a site n'Izrel.

23 Ma o buru na nwaagboghọ na-amaghi nwoke a na-alu alu na nwoke ozo edinakoo n'ime obodo,

24 ya na nwoke ahụ ka a ga-eduru gaa n'onu uzọ ama obodo, were nkume tugbuo ha n'ebe ahụ, ka ha nwuo, nwaagboghọ ahụ ga-anwu n'ihu na o tighi mkpu, ma nwoke ahụ ga-anwu n'ihu na o mebiela nwunye nwoke ibe ya na-achọ ilu. Unu aghaghi ikpochapu ihe ojoo site n'etiti unu.

25 Ma o buru na nwoke ezute nwaagboghọ na-amaghi nwoke a na-alu alu n'ohia, were ike mee ka ha abuo dina, o bu naani nwoke ahụ ga-anwu.

26 Aka nwaagboghọ ahụ di ocha, o dighi mmehie o mere nke ikpe onwu ji adiri ya, n'ihu na onodu ya di ka onodu mmadu ahụ onye iro ya biakwasiri na mberede gbuo ya.

27 A puru i si na nwaagboghọ ahụ tiri mkpu ma o dighi onye no inaputa ya.

28 O buru na nwoke obula ejiri ike jide nwaagboghọ na-amaghi nwoke, nke nwoke obula na-ekwebeghi nkwa ilu, mee ka ha abuo dinaa,

29 nwoke ahụ ga-akwu nna nwaagboghọ ahụ iri shekel olaocha ise. O ga-alukwa nwaagboghọ ahụ n'ihu na o mebiela ya. O gawaghị achupu ya ubochi niile nke ndu ya.

30 Nwoke obula agaghi alu nwunye nna ya, n'ihu na o bu nwunye nna ya. Ime ihe di otu a bu imeru ihe ndina nna ya.

23

Ndi na-agaghị esonye na mkpọkọta ahụ

¹ Nwoke ọbụla echipịara mkpụrụ amụ ya, maọbụ nke e bipurụ mkpụrụ amụ ya, agaghị esonye na mkpọkọta ONYENWE ANYI.

² Nwa ọbụla a mụtara site n'ikwa iko agakwaghị esonye na mkpọkọta ONYENWE ANYI, ụmụ ụmụ ya, ruo n'ogbo nke iri, agakwaghị esonye na mkpọkọta ONYENWE ANYI.

³ Onye Amon, maọbụ onye Moab, agaghị esonye na mkpọkọta ONYENWE ANYI, ọ buladi ruo n'ogbo nke iri ha.

⁴ N'ihhi na ha e jighi achicha na mmiri bia zute unu n'uzo mgbe unu si Ijpt puta, ha goro Belam, nwa Beoa, onye si Petọ nke di na Aram Naharaim, ka o buo unu onu.

⁵ Ma ONYENWE ANYI Chineke gi egeghi Belam nti, kama ONYENWE ANYI Chineke gi gbanwere ibu onu ahụ mee ka o ghooro gi ngozi, n'ihhi na ONYENWE ANYI Chineke gi huru gi n'anya.

⁶ Achola udo ndi Amon na Moab, na odimma ha ubochi ndu gi niile ruo mgbe ebighi ebi.

⁷ Ma eledala ndi Edom anya, n'ihhi na ndi Edom bu umunna unu. Unu eledala ndi Ijpt anya, n'ihhi na unu biri dika ndi obia n'ime ala ha.

⁸ Umụ a ga-amuru ha n'ogbo nke ato ha nwere ike ibata na mkpọkọta nke ONYENWE ANYI.

Adighi ocha n'omuma ulo ikwu

⁹ Mgbe unu mara ulo ikwu unu maka ibu agha megide ndi iro unu, wezaganu onwe unu site n'ihe obula na-adighi ocha.

¹⁰ Nwoke obula n'etiti gi nke na-adighi ocha site n'inyu mkpuru nwa n'ahu ya n'abali, ga-apu gaa nodu n'azu omuma ulo ikwu.

¹¹ O ga-anọ n'ebe ahụ ruo uhuruchi, emesia, o ga-asa ahụ ya loghachi n'ulo ikwu n'anyasi.

¹² I ga-enwekwa otu ebe ndi gi ga-anọ jee n'ogwe ga-adi n'azu omuma ulo ikwu.

¹³ Onye obula n'ime unu ga-enwe shovel dika otu n'ime ngwa agha ya. Mgbe obula kwa o jere n'ogwe, o ga-eji ya gwuo ala kpochie nsi o nyuru.

¹⁴ Ulo ikwu gi ga-adi nsọ, n'ihhi na ONYENWE ANYI Chineke gi na-ejeghari n'etiti gi ichebe gi, na inaputa gi site n'aka ndi iro gi. ONYENWE ANYI achoghi ihu ihe obula na-adighi mma n'anya, ka o ghara ilaghachi azu iso gi.

Iwu ndi ozọ

¹⁵ O buru na ohu esite n'aka onye nwe ya gbakwute unu, akwagidela ya ka o loghachi,

¹⁶ hapu ya ka o biri n'etiti gi n'ime obodo obula masiri ya, emegbukwala ya.

¹⁷ O dighi nwoke maobu nwanyi, onye Izrel ga-agho akwuna ulo arusi.

¹⁸ I gaghị ewebata n'ulo ONYENWE ANYI Chineke gi, onyinye obula site n'ego nwanyi na-agba akwuna kpatara, maobu site n'ego nwoke ahụ na-edebe onwe ya dika akwuna nye ndi ikom ibe* ya kpatara, iji mezuo nkwa obula. N'ihhi na ha abuo bu ihe ruru aru n'anya ONYENWE ANYI Chineke gi.

¹⁹ A nakwala onye Izrel ibe gi omurunwa, n'ihhe obula i binyere ya, maobu ego, maobu nri, ma o bukwanu ihe obula ozọ nwere ike imuta omurunwa.

* 23:18 Maobu, ego e retara na nkita

²⁰ Onye mba ọzọ ka ị ga-ana ọmụrụnwa n'ihe i binyere ya, ọ bughị onye Izrel ibe gị. Ka ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị gozie gị n'ihe niile i tinyere aka gị ime n'ala ahụ nke ị na-aba inweta.

²¹ Mgbe i kwere ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị nkwa, alala azụ n'ikwughachi ya, n'ihị na ONYENWE ANYỊ Chineke gị chọrọ ka ị kwughachi nkwa gị ọsiisọ. Ọ ga-abụkwara gị mmehie ma i meghị ya.

²² Ma ọ gaghị aburū gị mmehie ma ọ burū na i kweghị nkwa ọbụla!

²³ Ihe ọbụla nke i kwere na nkwa, jisie ike hụ na i mezuru nke ahụ dika okwu gị si dị, n'ihị na ọ bụ onyinye afọ ofufu nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị.

²⁴ Ọ burū na ị banye n'ubi vainị onye agbataobi gị, i nwere ike ghorọ mkpuru vainị ọbụla ị chọrọ rachaa n'ebe ahụ, ma etinyela mkpuru ọbụla n'akpa gị.

²⁵ Otu a kwa, ị banye n'ubi ọka onye agbataobi gị, ghorọ mkpuru ọka ọbụla ị chọrọ n'aka gị, nọkwara n'ebe ahụ taa ya, ma ị gaghị etinye mma iwe ihe ubi n'ime ọka ha ndị guzoro eguzo.

24

¹ Ọ burū na nwoke akporo nwanyi, luo ya, ma emesia ihe nwanyi ahụ amasikwaghị ya n'ihị na ọ di ihe ọ chọputara n'ahụ ya nke na-adighi mma, ọ ga-edede akwukwo alukwaghị m nye nwanyi ahụ n'aka, zilaa ya.

² Ọ burū na emesia, nwoke ọzọ aluo ya,

³ ma nwoke ahụ ekpebiekwa igbara ya akwukwo achokwaghị m, maobu na nwoke a mesiri nwuo,

⁴ nwoke mbu ahụ luru nwanyi ahụ agaghị alu ya ọzọ, n'ihị na nwanyi a aburula onye ruru aru nye nwoke ahụ. Ọ bukwa aru n'anya ONYENWE ANYỊ ma di ya nke mbu luo ya ọzọ. Ihe di otu a ga-eweta ihe ojoo n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke na-enye gị dika ihe nketa.

⁵ Nwoke ọbụla luru nwunye oheru agaghị apu soro ndi agha, maobu soro ruo oru ọzọ puru iche, otu afọ ka ọ ga-enwere onwe ya ino n'ulo ya, ya na nwunye ya, ime onwe ha obi utu.

⁶ Mmadu agaghị ewere nkume ikwo nri dika ihe ebe, n'ihị na ọ bu ihe onye nwe ya ji achota nri ubochi ya.

⁷ Ọ burū na onye ọbụla ezuru nwanna ya onye Izrel n'ohi, mesoo ya mmeso dika ohu, maobu ree ya, onye ohi ahụ ga-anwu. Nke a bu ikpochapu ihe ojoo n'etiti gị.

⁸ Gbalisie ike ihu na ị na-eso iwu niile onye nchujaja, bu onye Livayi nyere gị banyere ndi nwere oria ekpenta, n'ihị na agwala m ya usoro ha ga-agbaso.

⁹ Chetakwa ihe ONYENWE ANYỊ Chineke gị mere Miriam, mgbe i si n'Ijpt na-aputa.

¹⁰ Ọ burū na i binye mmadu ihe ọbụla, abanyekwala n'ulo ya inata ihe a na-enye gị di ka ihe ebe.

¹¹ Guzo n'ezi! Ka onye ahụ ị na-ebinye ihe wetara gị ihe ibe ahụ n'ezi.

¹² Ọ burū na ọ bu onye ogbenye na-enweghi ihe, e jidela ihe ibe ya naba ura abali.

¹³ Weghachiri ya akwa ahụ n'anyasi, ka onye agbataobi gị jiri ya hie ura abali. Mgbe ahụ ha ga-ekele gị, ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-agukwara gị ya n'ezi omume.

¹⁴ Emegbula nwa ogbenye mkpa na-akpa i goro oru, ma onye ahụ ọ bu nwa Izrel ma ọ bukwanu onye obia bi n'obodo gị.

¹⁵ Kwụọ ya ụgwọ ya ụbọchị niile tupu anwụ adaa, n'ihhi na ebe ọ bụ nwa ogbenye, obi ya dabeere n'ụgwọ ahụ ị ga-akwụ ya. Ọ bụrụ na i megħi otu a, ọ ga-akwa akwa kpọkuo ONYENWE ANYI megide ġi. A ga-agụkwara ġi ya dika mmehie.

¹⁶ Agaghị eme ka ndi muru umu nwuọ n'ihhi ihe umu ha metara, maobu mee ka umu nwuọ n'ihhi ihe ndi muru ha metara, onye obula ga-anwu n'ihhi mmehie nke aka ya.

¹⁷ Ikpe ziri ezi ga-adiri, ọ buladi onye obia na nwa mgbei, anarakwala nwanyi di ya nwuru anwu uwe ya dika ihe ibe.

¹⁸ Cheta mgbe niile na i bururi ohu n'ala Ijpt, ma ONYENWE ANYI Chineke gi gbaputara gi, n'ihhi nke a ka m ji enye gi iwu ndi a.

¹⁹ Ọ bụrụ na i lefuo ukwu oka ufodu anya mgbe ị na-ewe ihe ubi n'ubi gi, alaghachila azu n'ubi gi ichiri ha. Hapuru ya ndi obia, na ndi inyom di ha nwuru anwu, na umu mgbei, ONYENWE ANYI Chineke gi ga-agosi gi, ọ ga-emekwa ka ị baa uba.

²⁰ Mgbe ị na-akutusi mkpuru osisi oliv gi, ejeghachila azu n'alaka obula inyochazi ya, ichoputa ma ị ghotachaala mkpuru niile miri n'elu ha. Hapuru ndi obia na umu mgbei, na ndi inyom di ha nwuru mkpuru obula foduru.

²¹ Otu a ka ị ga-emekwa n'ihe banyere mkpuru ubi vaini gi. Atutukochala mkpuru niile miri n'elu ya. Hapuru ndi obia, na ndi mgbei, na ndi inyom di ha nwuru ihe niile foduru.

²² Chetakwa na o nwere mgbe ị bu ndi ohu n'ala Ijpt. Ọ bu n'ihhi ya ka m ji na-enye gi iwu a.

25

¹ Mgbe esemokwu di n'etiti ndi mmadu, ha ga-ebuga ikpe ha n'uloikpe ebe ndi ikpe ga-elenye anya n'ikpe ahụ, maa onye ajo omume ikpe, meekwa ka onye aka ya di ocha nwere onwe ya.

² Ọ burukwa na onye ikpe mara kwesiri ka apia ya utari, onye okaikpe ga-eme ka onye ahụ dinaa ala n'ihu ya, ka apiakwa ya onuogugu utari kwesiri ajo omume ya,

³ ma agaghị eti ya karia onu utari iri anọ. Ọ bụrụ na e tie onye ahụ ikpe mara onu utari kari nke a, ọ ga-abu onye e leliri anya n'ihu ndi Izrel ibe ya.

⁴ Mgbe ehi* na-azocha oka, ejila ihe kechie ya onu.

⁵ Ọ bụrụ na nwoke anwu na-amutaghị nwa, nwunye ya ahụ agaghị alu di n'ama, kama nwanne nwoke di ya ga-aluru ya, ha ga-edinakokwa.

⁶ Nwa nwoke mbu nwanyi ahụ ga-amu ga-aza aha nwoke ahụ nwuru anwu, ka a ghara ihichapu aha ya n'ala Izrel.

⁷ Ma ọ bụrụ na nwoke ahụ ajụ ilu nwunye nwanne ya nwuru anwu, nwanyi ahụ ga-ejekwuru ndi okenye obodo ahụ n'onu uzọ ama, gwa ha si, "Nwanne di m ajula ime ka aha nwanne ya nwoke digide n'Izrel. O kweghi iru oru kwesiri nwanne di n'ebe m no."

⁸ Ndi okenye obodo ga-akpo ya, duọ ya odu. Ọ bụrụ na ọ nogide ju si, "Achoghi m ilu ya,"

* **25:4** Otutu oge, ehi bu ihe na-azocha oka n'ebe izocha oka. A na-eji osisi kegide anu ndi a na nkume igwe nri, mgbe ha na-agahari, ukwu ha bu ihe na-azocha mkpuru oka site n'igbugbo ya. N'otu oge ahụ, nkume igwe nri ahụ na-egweri oka ndi a ka ọ buri utu oka.

⁹ nwanyị ahụ ga-ejekwuru ya n'ihu ndị okenye, topu akpukpoukwu o yi n'ukwu aka nri ya, buo ya asu n'ihu, si ya, "Otu a ka a na-eme nwoke obula juru iwuli ulo nwanne ya nwoke."

¹⁰ A ga-ama ahiri ya n'Izrel dika, "Ezinaulo nwoke ahụ e sitere n'ukwu ya yipu akpukpoukwu ya."

¹¹ Mgbe ndi ikom abuo na-alu ogo, o buru na nwunye otu n'ime ha abia inaputa di ya site n'aka onye na-eti ya ihe, ma nwanyị ahụ esetipu aka jide nwoke ahụ n'amụ ya,

¹² a ga-egbupu aka nwanyị ahụ. Ebere adighi ya.

¹³ Enwela uzọ ihe otutu abuo n'ime akpa gi, nke di aro, na nke na-adighi aro.†

¹⁴ Enwela udi ihe otutu abuo n'ulo gi, nke ukwu na nke nta.

¹⁵ I ghaghị inwe ezi ihe otutu na nke zuru ezu. Nke a ga-eme ka ndu gi di ogologo, dikwa mma n'ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke gi na-enye gi.

¹⁶ N'ih i na ONYENWE ANYI Chineke gi kporo onye obula na-eme ihe ndi a asi, bu onye obula na-agho aghogh.

¹⁷ Cheta ihe ndi Amalek mere gi n'uzo mgbe i si n'Ijpt na-aputa.

¹⁸ Chetakwa na ha lusoro gi ogo mgbe ike gwuru gi, mgbe i dara mba, tigbuo ndi niile ji nwayoo na-abia n'azu. Ha atukwagh i egwu Chineke.

¹⁹ Mgbe ONYENWE ANYI Chineke gi mere ka i nwere onwe gi site n'aka ndi iro gbara gi gburugburu, mgbe o mere ka i zuru ike n'ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke gi na-enye gi dika ihe nketa, ime ka i nweta ya, i ghagh i gbuchapu ndi Amalek, ka ha buru ndi a na-agagh i echetakwa ozo n'okpuru eluigwe. Echefukwala ime otu a.

26

Onyinye mkpuru mbu na otu uzo n'uzo iri

¹ Mgbe i ga-aba n'ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke gi na-enye gi dika ihe nketa, mgbe i nwetara ya, birikwa n'ime ya,

² i ga-ewere ufodu n'ime mkpuru niile si n'ala ahụ ONYENWE ANYI Chineke gi na-enye gi, tinye ya n'ime nkata, were ya gaa n'ebe ahụ ONYENWE ANYI Chineke unu ga-ahoputa, dika ebe a kpokwasiri aha ya.

³ I ga-agwakwa onye nchujaja no n'oru n'oge ahụ okwu si: "Ana m ekwuputa taa nye ONYENWE ANYI Chineke gi na abiala m n'ala ahụ ONYENWE ANYI nuru nna nna anyi ha n'iyi inye anyi."

⁴ Onye nchujaja ahụ ga-anara nkata ahụ, doba ya n'ihu ebe ichu aja ONYENWE ANYI Chineke gi.

⁵ Mgbe ahụ, i ga-ekwuputa n'ihu ONYENWE ANYI Chineke gi si, "Nna nna m bu onye Aram na-awaghari awaghari, onye jere Ijpt izere ndu.* Ha di ole na ole mgbe ha gara Ijpt, ma n'Ijpt ha ghoru mba di ukwu, ndi di ike, na ndi bara uba n'onuogu."†

⁶ Ma ndi Ijpt mejoro anyi, mee ka anyi taa ahuhu n'ih i oru di ike nke ha bokwasiri anyi.

⁷ Mgbe ahụ, anyi tikuru ONYENWE ANYI Chineke nna nna anyi. ONYENWE ANYI nuru olu anyi, hukwa mmegbu a na-emegbu anyi, na ndogbu anyi na-adogbu onwe anyi n'oru, na onodu ojoo anyi.

⁸ ONYENWE ANYI ji aka di ike na ogwe aka o setiri eseti, n'otutu ihe oke egwu na oru iribama, na ihe ebube, si n'Ijpt kpoputa anyi.

† 25:13 Nke ukwu na nke nta * 26:5 Onye a na-ekwu banyere ya bu Jekob, Hos 12:12; Jen 43:3; 45:7,11

⁹ Ọ kpọbatara anyị n'ebe a, nye anyị ala a, ala mmiri ara ehi na mmanụ ańụ na-eru na ya.

¹⁰ Ya mere, ugbo a, ONYENWE ANYỊ, lee, ewebatala m mkpụrụ mbụ sitere n'ala i nyere m." Dọba nkata ahụ n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị, kpọkwa isiala nye ya n'ebe ahụ.

¹¹ Mgbe ahụ, gị na ndị Livayi, na ndị mbiarambia bi n'etiti unu, ga-ańuri ọńụ n'ihe ọma niile ONYENWE ANYỊ Chineke gị nyere gị na ezinaụlọ gị.

¹² N'afọ nke atọ ọbụla, ị ga-enye onyinye pụrụ iche, onyinye otu ụzọ n'ụzọ iri, nke ihe ubi gị. N'afọ ahụ, ị ga-enye ndị Livayi, na ndị ọbia, na ụmụ mgbei, na ndị inyom di ha nwurụ, onyinye otu ụzọ n'ụzọ iri gị, ka ha rie ya n'obodo gị di iche iche, ka afọ jukwa ha.

¹³ Ị ga-ekwuputa n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị si, "Esitela m n'ụlọ wepụ oke ahụ di nsọ, nye ha ndị Livayi, na ndị ọbia, na ụmụ mgbei, na ndị inyom di ha nwurụ, dika i nyere m n'iwu, enupughị m isi maọbụ chefu o iwu gị ọbụla.

¹⁴ Erighị m ihe ọbụla si n'ime ya mgbe m na-eru ụjụ maọbụ wepụ ihe ọbụla n'ime ya n'ọńodu adighị ọcha m, ọ dkwaghị nke m ji chụọrọ ndị nwurụ anwụ aja. Egeela m ntị n'olu ONYENWE ANYỊ Chineke m, meekwa ihe niile i nyere m n'iwu.

¹⁵ Site n'ebe obibi nsọ gị di n'eluigwe ledata anya gị, gozie ndị gị Izrel na ala a i nyere anyị, ala mmiri ara ehi na mmanụ ańụ na-eru na ya, dika i kwere nna nna anyị ha na nkwa."

Ịgbaso iwu ONYENWE ANYỊ

¹⁶ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị iwu taa si gị gbaso ụkpụrụ ndị a na iwu ndị a. Lezie anya hụ na i ji obi gị niile na mkpụrụobi gị niile debe ha.

¹⁷ Ị kwuputala taa na ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị, ị kweekwala nkwa na ị ga-ege ya ntị, debe iwu ya niile, na ụkpụrụ ya niile, na ị ga-emekwa ihe niile ọ si gị mee.

¹⁸ Taa kwa, ONYENWE ANYỊ ekwuputala na unu bụ ndị nke aka ya, dika o kwere na nkwa, na ị ga-edebekwa ihe niile o nyere n'iwu.

¹⁹ O kwuru na ọ ga-emekwa ka ị karịa mba niile o kere elu, n'otuto, n'aha, nsọpụrụ na ija mma. Na unu ga-abụkwa mba di nsọ nye ONYENWE ANYỊ Chineke unu, dika o kwere na nkwa.

27

Ebe ichụ aja n'ugwu Ebal

¹ Mosis na ndị okenye Izrel nyere ndị Izrel iwu si, "Debenụ iwu ndị a niile m na-enye unu taa.

² Mgbe ị gabigara osimiri Jodan ruo n'ala ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị, bukọtaanụ nkume buru ibu n'otu ebe, jirikwa ụrọ ọcha techie ha.

³ Deputa n'elu nkume ndị ahụ iwu na ụkpụrụ ndị a mgbe ị batara n'ala ahụ mmiri ara ehi na mmanụ ańụ na-eru n'ime ya, nke ONYENWE ANYỊ Chineke nna nna gị kwere nkwa inye gị.

⁴ Mgbe ị nọkwa n'ofe ọzọ nke osimiri Jodan, doo nkume ukwu ndị a n'ugwu Ebal, dika m na-enye gị n'iwu taa. Jirikwa ụrọ ọcha techie ha.

⁵ Wuokwara ONYENWE ANYỊ Chineke gị ebe ichụ aja ya n'ebe ahụ. Ebe ichụ aja eji naanị nkume wuo, nke ejighị ihe ngwa ọrụ igwe ruo ihe bula na ya.

⁶ Jiri nkume a na-awaghị awa wuore ONYENWE ANYỊ Chineke gị ebe ichu aja ahụ, chụọkwa aja n'elu ya nye ONYENWE ANYỊ Chineke gị.

⁷ Chụọ aja udo n'ebe ahụ, rie ha, ma nūrīakwa ọñụ n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke gị.

⁸ Deputa iwu ndị a nke ọma, n'elu nkume ndị ahụ i guzobere.”

Ịbụ ọñụ site n'ugwu Ebal

⁹ Mgbe ahụ, Mosis na ndị nchụaja, bụ ndị Livayị, gwakwara ndị Izrel niile okwu sị, “Nọọñụ jii, gị Izrel, gekwaa ntị! Taa, ị ghọọla ndị nke ONYENWE ANYỊ Chineke unu.

¹⁰ N'ihị ya debe iwu niile ONYENWE ANYỊ Chineke gị na ụkpurụ niile ndị m nyere gị taa.”

¹¹ N'otu ụbọchị ahụ ka Mosis nyere ha iwu sị,

¹² Mgbe unu gafere Jodan, ebo ndị a: Simion, na Livayị na Juda na Isaka na Josef na Benjamin, ga-eguzo n'elu ugwu Gerizim gọzie ụmụ Izrel

¹³ Agburụ Ruben, Gad, Asha, Zebulon, Dan na Naftalị ga-eguzo n'elu ugwu Ebal kwuputa ọbụbụ ọñụ.

¹⁴ Ndị Livayị ga-eji olu dī elu guputa ya nye ụmụ Izrel niile,

¹⁵ “Onye a buru ọñụ ka mmadu ahụ bụ nke na-apị arụsị maọbụ oyiya ọbụla, akaorụ onye ñka, nke bụ ihe arụ n'anya ONYENWE ANYỊ, ma na-eguzobe ya na nzuzo.”

Ndị mmadu niile ga-aza sị, “Amen.”

¹⁶ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ, nke na-elelị nna ya na nne ya.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

¹⁷ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ nke na-ehigharị oke ala onye agbataobi ya.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

¹⁸ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ nke na-eduhie onye isì ụzọ.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

¹⁹ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ nke na-adighị ekpe ikpe ziri ezi nye ndị ọbia, na ụmụ mgbei, na ndị inyom di ha nwurụ.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

²⁰ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ nke na-abakwuru nwunye nna ya soro ya dinaa, n'ihị na o meruola ihe ndina nna ya.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

²¹ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ nke ya na anumanu ọbụla na-edina.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

²² “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ, nke ya na nwanne ya nwanyị na-akwa iko, bụ nwanne ya nke nne ya muru, maọbụ nke nwunye nna ya muru.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

²³ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ, nke ya na nne nwunye ya na-edina.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

²⁴ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ, nke na-etigbu mmadu ibe ya na nzuzo.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

²⁵ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ, nke na-anara ngarị maka itigbu onye na-emeghị ihe ojojo ọbụla.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

²⁶ “Onye a buru ọñụ ka onye ahụ bụ, nke na-adighị eme ka iwu ndị a guzosie ike site na-edebeghị ha.”

Ụmụ Izrel niile ga-aza, “Amen.”

28

Nrube isi na ngozi

¹ Ọ bụrụ na i debezuo ma gbasookwa iwu ndị a niile ONYENWE ANYỊ Chineke gị sitere n’aka m na-enye gị taa, ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-eme ka i ghọọ mba kachasi mba niile n’uwa elu.

² Ngozi ndị a niile ga-abiakwasị gị, zuo gị ahụ, ma ọ bụrụ na i rubere ONYENWE ANYỊ Chineke gị isi.

³ Onye a goziri agozi ka i ga-abụ n’obodo, burukwa onye a goziri agozi n’ala ubi.

⁴ Ihe a goziri agozi ka mkpuru nke afọ gị ga-abụ na mkpuru nke ala ubi gị na mkpuru nke anụ ụlọ gị, ụmụ ehi gị mụrụ na ụmụ igwe ewu na aturu gị.

⁵ Ihe a goziri agozi ka abọ gị na ihe i ji agwọ achicha ga-abụ.

⁶ Onye a goziri agozi ka i ga-abụ mgbe i na-abata na mgbe i na-apu apu.

⁷ ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ndị iro obula buliri onwe ha elu imegide gị bụrụ ndị e meriri n’ihu anya gị. Ha ga-esite n’otu ụzọ buso gị agha, ma ha ga-esite n’uzọ asaa si n’ihu gị gbalaga.

⁸ ONYENWE ANYỊ ga-ezipu ngozi ya ka ọ dikwasị n’elu oba gị na n’elu ihe obula i tinyere aka gị. ONYENWE ANYỊ Chineke gị ga-agozi gị n’ala ahụ ọ na-enye gị.

⁹ ONYENWE ANYỊ ga-eme ka i guzosie ike dika ndị nsọ ya, dika o sitere n’ihu iyi kwee nkwa ime ma ọ bụrụ na i debe iwu ONYENWE ANYỊ Chineke gị, ma jee ije n’uzọ ya niile.

¹⁰ Mgbe ahụ, ndị niile nọ n’uwa ga-ahuta na ọ bụ aha ONYENWE ANYỊ ka a kpokwasiri gị. Ha ga-atukwa gị egwu.

¹¹ *ONYENWE ANYỊ ga-eme ka i babiga uba oke na mkpuru nke afọ gị, na mkpuru nke anụ ụlọ gị, na mkpuru nke ihe ubi gị, n’ala ahụ ọ nuru n’iyi nye nna nna gị na ọ ga-enye gị.

¹² ONYENWE ANYỊ ga-emeghepu eluigwe ebe ulokwu ya di, zidata mmiri n’ala gị n’oge ya, ma gozie akaoru gị niile. I ga-agbazinye otutu mba ihe, ma gị onwe gị agaghị esite n’aka onye obula gbaziri ihe obula.

¹³ ONYENWE ANYỊ ga-eme ka i buri isi, ọ bughị odudu. Ọ buri na i naa nti n’iwu ndi a ONYENWE ANYỊ Chineke gị na-enye gị taa, lezie anya igbaso ha, i ga-anogide n’elu, i gaghi anọ n’okpuru.

¹⁴ Ewezugala onwe gị site n’iwu niile ndi a m na-enye gị taa, maobu gaa n’aka nri maobu n’aka ekpe, igbaso chi ndi ozọ na ife ha ofufe.

Nnupu isi na obubu onu

¹⁵ Ma otu ọ di, ọ buri na i ju irubere ONYENWE ANYỊ Chineke gị isi, jukwa ilezi anya, gbasoo iwu ya na ukuru ya niile, nke m na-enye gị taa, obubu onu ndi a ga-adakwasị gị.

¹⁶ I ga-abu onye a buri onu n’obodo, buri onye a buri onu n’ala ubi,

¹⁷ Abọ gị na ihe igwo achicha gị ga-abu ihe a buri onu.

¹⁸ Ihe a buri onu ka mkpuru nke afọ gị ga-abu, ihe a buri onu ka mkpuru nke ala gị ga-abu, ya na umu nke igwe anu ulo gi, na umu ehi gi na nke igwe ewu na aturu gi muru.

¹⁹ Onye a buri onu ka i ga-abu mgbe i na-abata abata na mgbe i na-apu apu.

* 28:11 Dit 30:9

²⁰ ONYENWE ANYỊ ga-ezidata n'isi gị ọbụbụ ọnu, na ọgbaaghara, tinyere nkocha n'ihe niile nke i tinyere aka gị, tutu ruo mgbe ị ghorọ onye e bibiri ebibi buru onye lara n'iyi na mberede, n'ihie ihe ọjọọ niile i mere site n'ihapụ m.

²¹ ONYENWE ANYỊ ga-ezite ajọ ọrịa n'etiti gị tutu ruo mgbe a ga-ekpochapụ gị site n'ala ahụ ị gaje ịba n'ime ya inweta.

²² ONYENWE ANYỊ ga-eti unu ọrịa na-eripia eripia, ahụ ọkụ na ọrịa na-aza anụ ahụ, oke okpomokụ na mma agha, ụkọ mmiri ozuzo na ọrịa na-eripia ihe ubi, na omuma ebu ga-abiakwasị gị tutu ruo mgbe i lara n'iyi.

²³ Mbara eluigwe nke ị na-ahụ anya ga-aghọ bronz, ala ị na-azokwasị ụkwụ gị ga-aghọ igwe.

²⁴ ONYENWE ANYỊ ga-eme ka mmiri kwesiri izo n'ala gị ghọọ uzuzu na aja. Ha ga-esi na mbara eluigwe na-ezodata n'ala tutu ruo mgbe ị lara n'iyi.

²⁵ ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ndị iro gị merie gị n'agha. Ị ga-esi otu ụzọ pụta ibuso ha agha, ma ị ga-esi ụzọ asaa gbalaga. Ị ga-aghorọ ndị ụwa ihe a na-asọ oyi mgbe ha hụrụ ihe dakwasiri gị.

²⁶ Ozu unu ga-aghorọ umu anụ ufe niile na anụ ọhia niile ihe oriri. O nwekwaghị onye ga-anọ menye ha egwu chupụ ha.

²⁷ ONYENWE ANYỊ ga-ezite etuto ndị Ijipt ka ha biakwasị gị, ya na ọnya, na agba, na ọkọ. Ọ dikwaghị ihe a ga-eji gwoọ ha.

²⁸ ONYENWE ANYỊ ga-ezitere gị isi mgbaka, na ikpu isi, na ọgbaaghara nke obi.

²⁹ Ị ga-asoghari isi n'etiti ehie dika onye kpuru isi n'asoghari n'ochichiri. Ọ dighi ihe ọbula ga-agara gị nke oma. Site n'ubochi ruo n'ubochi, ị ga-abu onye a na-emegbu emegbu, na onye a na-anapụ ihe ya n'ike oge niile, na-enweghị onye ga-anaputa gị.

³⁰ Gị na nwanyi ga-enwe nkwekorita ilu di na nwunye, ma nwoke ọzọ ga-eduru ya dinaa ya n'ike. Ị ga-ewu ulo ma ị gaghị ebi n'ime ya. Ị ga-akụ ubi vaini ma ị gaghị eri mkpuru si na ya.

³¹ N'ihu anya gị ka a ga-egbu ehi gị, ma ị gaghị ata iberibe anụ ya. A ga-anapụ gị inyinya ibu gị n'ihu anya gị ma a gaghị eweghachiri gị ya. Aturu gị ka a ga-enye ndi iro gị. Ọ dikwaghị onye ga-anaputa ha.

³² A ga-ewere umu gị ndi ikom na ndi inyom nye ndi mba ọzọ. Ọ ga-agu gị agu ogologo oge ka ị hụ ha anya, ma ị pughi inyere ha aka.

³³ Mba nke ị na-amaghi ga-eri mkpuru ubi ị tara ahuhu kuọ n'ala gị. Ị ga-abu naani onye a na-emegbu emegbu na onye a na-akpagbu ubochi ndu gị niile.

³⁴ Ihe ndi a niile ị ga-eji anya gị hụ ga-eme ka i nwe isi mgbaka.

³⁵ ONYENWE ANYỊ ga-eme ka etuto nke na-egbu oke mgbu a na-apughi igwota agwota too gị n'ikpere na ogwe ụkwu gị abuo, ọ ga-agbasa site n'obọ ụkwu gị abuo ruo n'opi isi gị.

³⁶ ONYENWE ANYỊ ga-achupu gị na eze ahụ ị hoputara nye onwe gị, chupu gị nye mba ọzọ, ebe gị na nna nna gị ha, na-amaghi. N'ebe ahụ, ị ga-eefe chi ndi ọzọ nke e ji osisi na nkume kpuo.

³⁷ Ị ga-abu ihe iju anya, na ihe e ji atụ ilu, na ihe akuko, n'etiti mba ahụ niile ONYENWE ANYỊ ga-achuga gị.

³⁸ Ị ga-akụ otutu mkpuru n'ubi ma ị ga-aghota ntakiri mkpuru, n'ihie na igurube ga-ericha ihe ị kuru n'ubi.

³⁹ Ị ga-akọ ubi vaini lekotakwa ya anya, ma ị gaghị aracha mkpuru ya maobu nuo mmanya si na ya, n'ihie na ikpuru ga-eri ha.

40 Osisi oliv ga na-eto ebe niile, ma mmanụ oliv agaghị adị nke ị ga-ete n'ahụ n'ihị na mkpuru oliv ga-adasị na-akaghị aka oge ha mara ifuru.

41 Ị ga-amụta ụmụ ndị ikom na ndị inyom ma ha agaghị adigide n'ihị na a ga-adọta ha n'agha.

42 Igwe igurube ga-erichasi osisi niile dị n'ubi gị, ya na ihe ị kuru n'ubi gị.

43 Onye obia bi n'etiti gị ga-aba ụba karịa gị. Ihe ga na-agara ya nke oma, ma ihe ga na-ajoro gị njo.

44 O ga-ebinye gị ihe, o bukwaghị gị ga-ebinye ya! O ga-abu isi ma ị ga-abu odudu.

45 Obugu onu ndị a niile ga-abiakwasị gị. Ha ga-achuso gị oso, chukwute gị tutu ruo mgbe a lara gị n'iyi, naanị n'ihị na ị juru irubere ONYENWE ANYI Chineke gị isi, na idebe iwu na ukuru ndị a o nyere gị.

46 Ha ga-abu ihe iribama na ihe ebube nye gị, na mkpuru gị niile, ruo mgbe ebighi ebi.

47 N'ihị na ị juru iji onu na obi utọ fee ONYENWE ANYI Chineke gị n'oge ihe na-agara gị nke oma.

48 Ya mere, n'onodu agu na akpiri ikpo nku, n'onodu igba oto na uko ka ị ga-efe ndi iro ahụ ONYENWE ANYI na-ezite imegide gị. O ga-anyakwasị yoku igwe n'olu gị ruo mgbe o lara gị n'iyi.

49 ONYENWE ANYI ga-eme ka mba si n'ebe di anya na nsotu uwa, biakwasị gị, imegide gị. Mba a ga-adị gara gara dika ugo, o ga-abukwa mba ị na-amaghị asusu ha,

50 Mba na-enweghi ihu ochi nke na-adighi asopuru okenye maobu were ihuoma leta umuntakiri.

51 Ha ga-erichapu mkpuru nke anu ulo gị niile na mkpuru nke ihe ubi gị niile tutu ruo mgbe ị ghorọ ihe e bibiri ebibi. O nwekwaghị ihe ga-afoduru gị, maobu oka, maobu mmanya ohuru maobu mmanu oliv, maobu umu ehi maobu ewu na aturu gị muru, ruo mgbe e mere ka ị laa n'iyi.

52 Mba ahụ ga-anochigide obodo ndi ahụ niile di n'ala gị tutu ruo mgbe mgbidi ndi ahụ niile e wusiri ike, nke ị na-atukwasị obi dara. O ga-anochigide ndi ahụ niile di n'ala ahụ niile ONYENWE ANYI Chineke gị na-enye gị.

53 Ị ga-erikwa anu ahụ umu gị ndi ikom na ndi inyom ndi ONYENWE ANYI Chineke gị nyere gị n'ihị oke nnochigide nke ndi agha nochigidere gị na n'ihị oke mkpagbu nke ndi iro.

54 O buladi nwoke ahụ dikasiri nwayo na-enwekwa mmetuta mmadu n'etiti unu ga-aghọ onye afo tara mmiri nke ukwuu megide nwanne ya nwoke, maobu nwunye nke o huru n'anya, maobu umu ya, ndi ka di ndu.

55 O gaghị enye onye obula n'ime ha ufodu n'ime anu ahụ umu ndi o nari, n'ihị na o bu naanị ya bu ihe oriri foduru ya, n'ihị ahuhu nke nnochidi ndi iro nochiri onu uzọ obodo gị niile butere.

56 Nwanyị nke dikarisiri nwayo na-enwekwa mmetuta mmadu n'etiti unu, nke di oke nwayo, nke ihe na-emetuta na o dighi amasi ya izogidesi obu ukwu ya ike n'ala, ga-aju ikenye di ya o huru n'anya, nwa ya nwoke maobu nwa ya nwanyi,

57 o buladi akpanwa si n'etiti ukwu ya puta na umu ohuru o muru. N'onodu ojo n'oke uko ya, o chorọ iri ha na nzuzo, n'ihị ahuhu nke ndi iro gị mere ka o biakwasị gị n'oge nnochigide nke obodo gị niile.

⁵⁸ Ọ buru na i lezighi anya gbasoo okwu iwu niile e dere n'ime akwukwo a, o buru na i sopurughi aha a di ebube na nke di egwu, bu ONYENWE ANYI Chineke gi,

⁵⁹ ONYENWE ANYI ga-ezitere gi na umu umu gi ihe otiti di oke egwu, oke mbibi nke ga-adi ogologo oge, na oria di oke njo nke na-adighi ala ala.

⁶⁰ Ọ ga-ezitere gi oria ndi ahụ niile di n'Ijpt, nke i na-atu ujo ha, ha ga-arapara gi n'ahụ.

⁶¹ Ọ bughị naani nke a! ONYENWE ANYI ga-eme ka udi oria obula, na udi ihe otiti obula, o buladi ndi na-adighi n'ime Akwukwo Iwu a, biakwasị gi, tutu ruo mgbe a ga-ekpochapu gi.

⁶² Ọ bu ezie na i di ukwuu n'onuogugu dika kpakpando nke eluigwe, maobu naani mmadu ole na ole n'ime gi ga-afodu. Ihe ndi a niile ga-emezu n'ihhi na i geghi nti n'olu ONYENWE ANYI bu Chineke gi.

⁶³ Dika mmuba i mubara n'onuogugu, na idi ukwuu nke akunuba gi si buru ihe nyere ONYENWE ANYI obi utu, otu a ka o ga-esi tokwaa ya utu ibibi gi, na ime ka i daa ukpa. Ọ ga-esi n'ala ahụ i na-aga inweta hopu gi.

⁶⁴ N'ihhi na ONYENWE ANYI ga-eme ka i gbasasia n'etiti mba niile, site n'otu nsotu uwa ruo na nsotu nke ozu. N'ebe ahụ, i ga-efekwa chi ndi ozu, nke gi, maobu nna nna gi ha, na-amaghi, chi e ji osisi na nkume kpuo.

⁶⁵ N'etiti mba ndi a, obi agaghi eru gi ala, obu ukwu gi agaghi enwe ebe izuike. N'ebe ahụ, ONYENWE ANYI ga-enye gi mkpuruobi na-ama jijiji, anya nke ike gwuru n'ihhi enweghi olileanya, na obi na-ada mba.

⁶⁶ Ndu gi ga-ekonye n'elu n'ihhi oke egwu. I ga-anu n'egwu, ehie na abali, i gaghi ejikwa ndu gi n'aka.

⁶⁷ N'ututu, i ga-asị, "Ewoo, a sikwa na ugbu a bu uhuruchi!" N'uhuruchi i ga-asikwa, "Ewoo, a sikwari na ugbu a bu ututu!" I ga-ekwu ihe ndi a n'ihhi ihe egwu juru gi obi, na n'ihhi ihe ndi ahụ niile anya gi na-ahụ.

⁶⁸ ONYENWE ANYI ga-eme ka i soro ugbu mmiri loghachi n'Ijpt, n'ije ahụ m kwuru na i gaghi ejekwa ozu. N'ebe ahụ i ga-ewere onwe gi resi ndi iro gi dika ohu ndi ikom maobu ndi inyom, ma o dighi onye ga-achọ izu gi.

29

Imesi ogbugba ndu ike

¹ Ndi a bu okwu nke ogbugba ndu ahụ ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu ka ya na umu Izrel gbaa n'ala Moab na-agbanweghi ogbugba ndu ahụ ya na ha gbara n'ugwu Horeb.

² Mosis kpokotara umu Izrel niile gwa ha okwu si,

Unu ji anya unu hu ihe ONYENWE ANYI mere n'Ijpt megide Fero, na ndi ozi ya, na ala ya niile.

³ Anya unu huru oke nwale niile, na ihe iribama ndi ahụ, na oru ebube niile ahụ.

⁴ Ma tutu ruo taa, ONYENWE ANYI enyebeghi unu obi nwere nghota, na anya na-ahụ uzu, maobu nti na-anu ihe, nke ga-enyere unu aka inomi ihe ndi a niile.

⁵ Ma ONYENWE ANYI na-asị, "N'ime iri afu anu ndi ahụ nke m duuru unu n'ime ozara, uwe unu emeghi ochie, akpukpukwu unu akapughi n'ukwu unu.

⁶ Ọ dighi achicha unu riri, o dikwaghi mmanya maobu ihe onu nu na-aba n'anya unu nuru. E mere m ihe ndi a ime ka unu mata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu."

7 Mgbe unu rutere ebe a, Saihon, eze ndi Heshbon, na Og, eze ndi Bashan, putara ibuso anyi agha, ma anyi lugburu ha.

8 Anyi weere ala ha nye agburu Ruben, na Gad, na otu okara ebo Manase, dika ihe nketa ha.

9 N'ihia ya, lezie anya idebe ukpuru niile nke ogbugba ndu a, ka ihe niile unu na-eme gaara unu nke oma.

10 Unu niile, ndi ndu unu, na ndisi unu, na okenye, na ndisi ochichi, na ndi ikom niile nke Izrel, unu ndi guzo n'ihu ONYENWE ANYI Chineke taa,

11 na umuntakiri unu, na ndi nwunye unu, na ndi obia bi n'etiti unu, ndi na-egburu unu nku, na ndi na-echukwara unu mmiri.*

12 Unu guzo n'ebe a taa ka unu na ONYENWE ANYI Chineke gbaa ndu. Unu guzokwa, maka ogbugba ndu a unu na ONYENWE ANYI na-agba taa, nke e ji inu iyi mesie ike,

13 ime ka o puta ihè nye unu taa na unu bu ndi nke ya, imekwa ka unu mata na o bu Chineke unu, dika o kwere nna nna unu ha, Ebrahim, na Aizik, na Jekob na nkwa.

14 Ogbugba ndu a nke ya na inu iyi so nke m na-eme ka o diri abughi naani n'ihia unu,

15 ndi soro anyi guzo n'ebe a taa, n'ihu ONYENWE ANYI Chineke anyi, kama o bukwa n'ihia ndi ahụ na-anoghi n'ebe a.

16 Unu onwe unu maara otu anyi si bie n'ala Ijipt, na otu anyi si gafee mba ndi ahụ niile anyi gafere n'uzo.

17 Unu huru n'etiti ha ihe aru ha niile, na arusi niile e ji osisi, na nkume na oiaocha, na oiaedo kpuo.

18 Lezienu anya ka unu hu na obi onye obula n'ime unu, nwoke maobu nwanyi, agburu maobu ebo obula n'Izrel, esighi n'ebe ONYENWE ANYI bu Chineke anyi no puo, bido chewe echiche ife chi ndi mba ozu ndi a niile. Lezienu anya hu na mgborogwu na-eweputa nsi na-elu ilu di otu a adighi n'etiti unu.

19 Mgbe onye di otu a nuru okwu inu iyi a, na ha ga-agosi onwe ha, na-eche, "Ihe ga-agara m nke oma, o bu ezie na m nogidere na-agbaso uzu isiike m." Ha ga-eweta mbibi nye ala a gbara mmiri nke oma nyekwa ala ahụ kporo nku.

20 N'ihia na ONYENWE ANYI agaghi agbaghara onye di otu a! Iwe ya, na ekworo ya, ga-adi oku megide nwoke ahụ. Obubu onu niile e dere n'ime akwukwo a ga-abiakwasikwa ya. ONYENWE ANYI ga-ehichapukwa aha ya, ka a ghara inukwa ihe banyere ya n'ua.

21 ONYENWE ANYI ga-akpa oke n'etiti ya na ebo niile nke Izrel, maka iwetara ya mbibi, di ka obubu onu niile nke ogbugba ndu nke e dere n'ime Akwukwo Iwu a si di.

22 Mgbe ahụ, umu unu ndi ga-eso unu n'ogbo ndi di n'ihu, na ndi obia si ebe di anya bia, ga-ahụ oke ihe otiti ojoo a biakwasiri ala a, ya na oria niile ONYENWE ANYI mere ka o biakwasia ya.

23 Ala ahụ niile ga-abu ala nnu, nke oku repiara, ala nke a na-adighi akụ ihe obula n'ime ya, ala na-adighi ami mkpuru, nke ahia na-adighi epu n'elu ya. Ala dika ala Sodom na Gomora, na Adma, na Zeboim, nke ONYENWE ANYI sitere n'oke iwe ya mebie.

24 Mba niile ga-aju si, "Gini mere ONYENWE ANYI ji mee ihe di otu a n'ala a? Gini kpatara oke iwe oku a?"

* 29:11 Nke a bu oru nleda anya nke ndi bu ohu na-aru. Jos 9:21,23,27

²⁵ Ọsịsa ya ga-abụ, “Ọ bụ n’ihi na ndị a hapụrụ idebe ọgbụgba ndụ ha na ONYENWE ANYỊ, Chineke nke nna nna ha gbara, ọgbụgba ndụ ha na ya gbara mgbe o mere ka ha site n’Ijpt pụta.

²⁶ N’ihi na ha fere chi ndị ọzọ ofufe, kpọkwa isiala nye ha, bụ chi ndị nke ha na-amaghị, chi ndị nke ọ na-enyeghị ha.

²⁷ Ọ bụ ya mere iwe ONYENWE ANYỊ ji dị ọkụ megide ala a, meekwa ka o zidata n’isi ha ọbụbụ ọnu niile e dere n’ime akwụkwọ a.

²⁸ N’oke iwe ya na ọnụma ya ka ONYENWE ANYỊ ji hopu ha site n’ala ha, werekwa ha tūba n’ala ọzọ, dika ọ dị ugbu a.”

²⁹ Ihe niile e zoro ezo dīrī ONYENWE ANYỊ Chineke anyị, ma ihe ndị ahụ niile e kpughere ekpughe dīrī anyị, dīkwara ụmụ anyị ruo mgbe ebighị ebi, ka anyị nwee ike ịgbaso na imezu okwu niile nke iwu a.

30

Ịbịaghachikwute ONYENWE ANYỊ na ngozi ya

¹ Mgbe ihe ndị a niile ga-emezu n’ebe unu nọ, ya bụ, ngozi niile na ọbụbụ ọnu niile m guputara n’ihu unu, ọ buru na unu ga na-atughari uche na ha n’etiti mba ndi ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu ga-achuba unu,

² ọ burukwa na unu ekpebie n’obi unu n’oge ahụ ịlughachikwute ONYENWE ANYỊ Chineke unu, ọ buru na unu, na ụmụ unu ga-eji obi unu niile na mmụọ unu niile mezu iwu ndi a niile m nyere unu taa.

³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ga-anaputa unu. Ọ ga-enwe obi ebere n’ebe unu nọ kpokotakwa unu site na mba niile ebe ọ chusasiri unu.

⁴ A sịkwari na ọ bụ n’ala di na nsotu uwa n’okpuru eluigwe ka a chugara unu, n’ebe ahụ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gi ga-achikota unu, kpoghachitekwa unu.

⁵ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ga-akpolata unu n’ala ahụ bụ nke nna nna unu ha. Unu ga-enwetakwa ya, ọ ga-eme ka ihe gara unu nke oma, meekwa ka unu baa uba kari nna nna unu ha.

⁶ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ga-ebi obi unu, na obi ụmụ unu, na nke ụmụ ụmụ unu ugwu, ka unu were obi unu niile na mmụọ unu niile, hụ ya n’anya, ma dikwa ndu.

⁷ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ga-eme ka ọbụbụ ọnu ndi a biakwasi ndi iro unu, ndi kporo unu asi na ndi na-akpagbu unu.

⁸ Unu ga-emesiakwa rubere ONYENWE ANYỊ isi, gbasookwa iwu ya niile nke m na-enye unu taa.

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ga-eme ka unu babiga uba oke n’oru niile nke aka unu, n’ime mkpuru nke afo, n’ime mkpuru nke anu ulo gi, na mkpuru nke ala ubi gi. Obi ga-atokwa ONYENWE ANYỊ uto ozo, ime gi ka i baa uba dika ọ toro ya n’ebe nna unu ha nọ.

¹⁰ Ma ọ buru na unu erubere ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu isi, debekwa iwu ya na ukpuru ya niile nke e dere n’Akwukwo iwu a, jirikwa obi unu niile na mmụọ unu niile biaghachikwute ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu.

Ndu maobu onwu

¹¹ Idebe iwu ndi a m na-enye unu taa abughi oru siri ike, ọ bukwaghi ihe kari unu ike ime.

¹² N’ihi na iwu ndi a adighi n’eluigwe nke i ga-eji si, “Onye ga-arigo n’eluigwe wedatara m ya ka m nu ihe ọ na-ekwu, ma debekwa ya.”

¹³ Iwu a adighikwa n'ofe ozo nke oke osimiri, nke i ga-eji si, "Onye ga-agafe ga weta ya, kposaa ya nye anyi ka anyi nu, ma debekwa ihe o nakwu?"

¹⁴ Mba, okwu ahụ di gi nso, o di gi n'onu, dirikwa n'obi gi, ka i nwee ike idebe ha.

¹⁵ Lee, edoola m n'ihu gi taa ndu na oganihu, onwu na ila n'iyi.

¹⁶ Enyela m gi iwu taa, si gi hu ONYENWE ANYI bu Chineke gi n'anya, ana m asikwa gi gbasoo uzo ya, ma debekwa iwu na ukpuru ya niile, ka i diri ndu, ghookwa mba buru ibu, ka ONYENWE ANYI bu Chineke gi gozie gi n'ala ahụ i na-aga inweta.

¹⁷ Ma o buru na obi gi e si n'iso ya tugharia, o burukwa na i ju ige nti, o buru na a dokpufuo gi mee ka i fee chi ndi ozo ofufe ma ikpo isiala nye ha,

¹⁸ agwala m gi hooaha taa, na i ga-ala n'iyi, i gaghị enwe ogologo ndu n'ala ahụ i na-agafe osimiri Jodan inweta.

¹⁹ Ana m akpoku eluigwe na uwa* taa ka ha buru ndi akaebe m, na edebela m n'ihu gi onwu na ndu, debekwa n'ihu gi ngozi na obubu onu. Ugbu a, horo ndu, ka gi na umu gi di ndu

²⁰ ka i hu ONYENWE ANYI bu Chineke gi n'anya, naa nti n'olu ya, daberekwa na ya. N'ih i na ONYENWE ANYI bu ndu gi, o ga-enye gi ubochi ndu gi niile n'ala ahụ o kwere nkwa i nye nna nna gi ha Ebrahim, na Aizik, na Jekob.

31

Joshua anochie anya Mosis

¹ Mgbe Mosis gwachara umu Izrel okwu ndi a niile,

² o gwakwara ha okwu ozo si, "Ugbu a, agbaala m otu nari afo na iri afo abuo! Enwekwaghị m ike idu unu, n'ih i na ONYENWE ANYI agwala m si, I gaghị agafe osimiri Jodan.

³ ONYENWE ANYI Chineke gi n'onwe ya ga-ebu gi uzo gabiga osimiri a. O ga-ebibi mba niile ndi a n'ihu gi. I ga-enwetakwa ala ha. Joshua ga-edu gi gabiga osimiri a, dika ONYENWE ANYI kwuru.

⁴ ONYENWE ANYI ga-emekwa ha ihe o mere Saihon na Og, bu eze ndi Amorait, ndi o kpochapuru ha na ala ha.

⁵ ONYENWE ANYI ga-enyefe ndi bi n'ebe ahụ n'aka unu, unu ga-ekpochapukwa ha dika m nyere unu n'iwu.

⁶ Dina ike! Nweenu obi ike! Unu atula ha egwu! N'ih i na ONYENWE ANYI Chineke unu ga-anonyere unu. O gaghị agbakuta unu azu, o gawkwaghị ahapu unu."

⁷ Mgbe ahụ, Mosis kporo Joshua, gwa ya okwu n'ihu umu Izrel, si ya, "Di ike! Nwee obi ike! N'ih i na o bu gi ga-edu ndi a baa n'ala ahụ ONYENWE ANYI nuru iyi inye nna nna ha, i ga-emekwa ka ha keta ala a dika ihe nketa ha.

⁸ ONYENWE ANYI n'onwe ya ga-eburu gi uzo, o ga-anonyekwara gi, o gaghị ahapu gi maobu gbakuta gi azu. Atula egwu, adala mba."

Nguputa akwukwo iwu

⁹ Mgbe ahụ, Mosis deputara iwu ndi ahụ niile n'akwukwo, were ya nye ndi nchujaja, umu Livayi, ndi na-ebu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ. Mosis nyekwara ndi okenye Izrel akwukwo a e dere iwu niile.

* 30:19 Dit 4:26; 8:19

¹⁰ Mgbe ahụ, Mosis nyere ha iwu si, “Na ngwucha afo asaa oḅula, n’afọ ahụ a na-akagbu ugwo niile, n’oge a na-eme Mmemme ulo Ikwu,

¹¹ mgbe Izrel niile ga-abia n’ihu ONYENWE ANYI bu Chineke unu, n’ebe ahụ o ga-ahoputa, i ga-aguputa ihe a site n’akwukwo iwu a n’ihu mmadu niile ka ha nuru ya.

¹² Kpokota mmadu niile n’otu ebe, ndi ikom, na ndi inyom na umuntakiri,* na ndi oḅia bi n’etiti obodo unu, ka ha nuru, ma muta itu egwu ONYENWE ANYI Chineke unu na ilezi anya igbaso okwu niile di n’iwu a.

¹³ Umuntakiri ha, ndi na-amabeghi iwu ndi a, aghaghi inu na imuta itu egwu ONYENWE ANYI Chineke unu, ubochi ndu unu niile n’ala ahụ unu na-agafe Jodan inweta.”

Okwu ikpeazu Onyenwe anyi gwara Mosis

¹⁴ ONYENWE ANYI gwara Mosis si, “Lee, ubochi onwu gi na-abiaru nso. Kporo Joshua ka gi na ya soro bia n’ulo nzute ebe m ga-anọ nye ya oru o ga-aru.” Mosis na Joshua sooro bia guzo onwe ha n’onu uzọ ulo nzute.

¹⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gosiri ha onwe ya n’ime ogidi igwe ojii nke guzochiri onu uzọ ulo nzute ahụ.

¹⁶ ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu si, “I ga-anwu, jekwuru nna nna gi ha. Mgbe i nwuru, ndi a ga-amalite ife chi ozọ ofufe ndi di n’ala ahụ ha na-abanye. Ha ga-agbakuta m azu, mebie ogbugba ndu mu na ha gbara.

¹⁷ N’ubochi ahụ, iwe m ga-adi oku megide ha, aga m agbakuta ha azu, zoo ihu m n’ebe ha no. A ga-alakwa ha n’iyi. Odachi na ahuhu di iche iche ga-abiakwasị ha, nke ga-eme ka ha si, ‘Chineke anyi anokwaghi n’etiti anyi, o bu ya mere odachi ndi a ji biakwasị anyi.’

¹⁸ Aga m echepu ihu m site n’ebe ha no n’ubochi ahụ, n’ihi ajo omume ha nke ife chi ozọ ofufe.

¹⁹ “Ugbu a, deputaranu onwe unu abu a n’akwukwo, kuziekwara ya umu Izrel, ka o buru ihe akaebe m megide ha.

²⁰ Mgbe m mere ka ha bata n’ala ahụ m kwere nna nna ha na nkwa, ala ahụ mmiri ara ehi na mmanu anu na-erughari n’ime ya, mgbe ha rijukwara afo, baakwa uba, ha ga-ebido ife chi ozọ ofufe, ju m, ma mebikwaa ogbugba ndu m.

²¹ Ma mgbe otutu ihe odachi na ahuhu ga-abiakwasị ha, abu a ga-eme ka ha cheta ihe mere nsogbu ha niile ji biakwasị ha, n’ihi na abu a ga-adigide site n’ogbo ruo n’ogbo. Amaara m nke oma ugbu a, o buladi tupu ha abanye n’ala ahụ m kwere nkwa inye ha site n’inu iyi, udi mmadu ha bu.”

²² Ya mere, n’ubochi ahụ, Mosis dere abu ahụ, kuziekwara ya umu Izrel.

²³ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI nyere Joshua nwa Nun iwu si ya, “Di ike, nwee obi ike, i ghaghi ikpobata umu Izrel n’ala ahụ m sitere n’inu iyi kwee ha na nkwa. Mu onwe m ga-anonyere gi.”

²⁴ Mgbe Mosis dechara okwu niile nke iwu ndi a n’akwukwo, site na mbido ruo n’ogwugwu,

²⁵ o nyere ndi Livayi na-ebu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI iwu si ha,

²⁶ “Werenu Akwukwo Iwu a tinye ya n’akuku igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI Chineke unu, ka o buru ihe igba ama megide unu.

* **31:12** O bu naani na memme nke a, ka a na-akpokota ndi inyom na umuntakiri, ka ha bia nuru ihe a na-aguputa site n’akwukwo iwu ahụ.

²⁷ N'ihì na amaara m na unu bụ ndị nnupu isi, na ndị isiike. Lee, ọ bụladi taa m nọ ndụ n'etiti unu, unu na-enupu isi n'ebe ONYENWE ANYI nọ, unu ga-esi ahaa ghara inupu isi mgbe m nwuru?

²⁸ Kpọkọtaanu ndị okenye unu niile, na ndị ọchịchị agburu unu niile, ka m kwuputa okwu ndị a mgbe ha na-anu ya. Ka m kpọkuokwa eluigwe na uwa ka ha gbaa ama megide ha.

²⁹ N'ihì na amaara m na mgbe m nwuru, unu ga-agho ndi ruru aru nke ukwu, unu ga-ewezuga onwe unu site n'ebe iwu ndi ahụ m nyere unu di. Amakwaara m na n'ubochi ndi ahụ na-abia, ihe ojojo ga-adakwasị unu, n'ihì ihe ojojo niile unu mere n'ihu ONYENWE ANYI nke unu ji kpasuo ya iwe site n'ihè ndi ahụ unu ji aka unu kpọọ."

Abu Mosis

³⁰ Ya mere, Mosis guputara okwu niile di n'abu a site na mbido ruo ogwugwu na nti nzuko ndi Izrel niile.

32

¹ Gee nti, gi eluigwe, nuru ihe m na-ekwu!

Gee nti, uwa, nuru okwu si m n'onu.

² Ka okwu m daa dika mmiri ozuzo

ka okwu m daa dika igirigi,

ka o daa dika nshansa mmiri n'elu ahija,

dika oke mmiri ozuzo n'ahija na-epuputa epuputa.

³ Aga m eto aha ONYENWE ANYI

toonu idi ukwu Chineke anyi!

⁴ O bu oke nkume ahụ, oru ya zuruoke,

uzo ya niile ziri ezi.

Chineke kwesiri ntukwasị obi, nke na-adighi eme ihe ojojo,

onye ezi omume na onye ziri ezi ka o bu.

⁵ Ha emerula onwe ha, ha abukwaghi umu ya,

ha bu ogbo gbagoro agbago, ndi udiri ha gbanwere agbanwe

⁶ O bu otu a ka unu si emeso ONYENWE ANYI

unu ndi nzuzu, ndi na-enweghi uche?

ONYENWE ANYI o bughị nna unu, onye kere unu,

onye kpuru unu mee ka unu guzosie ike?

⁷ Cheta ubochi ochie ndi ahụ gara aga,

tulee ogbo ndi ahụ gara aga

juo nna gi, o ga-akoro gi.

Juo ndi okenye gi, ha ga-eme ka o doo gi anya.

⁸ Mgbe Onye kachasi ihe niile elu nyere mba obula ihe nketa nke ha,

mgbe o kesara umu mmadu,

mgbe o guzobere oke ala nye ndi niile

dika onuogugu umu Izrel si di.

⁹ N'ihì na oke ONYENWE ANYI nwetara bu ndi ya

Jekob bu ihe nketa e kenyere ya.

¹⁰ N'ala di n'ozara ka o chotara ya,

n'ala togboro n'efu, nke kporo nku.

O kpuchitere ya, lezie ya anya,

o chebere ya dika o bu mkpuru anya ya,

- 11 dika ugo nke na-akpote umu di n'akwu ya,
nke na-erughari n'elu umu ya,
nke na-agbasapu nku ya ijide ha,
nke na-ebu ha na nku ya,
- 12 ONYENWE ANYI naani ya duru ya,
chi ala ozo esokwaghi ya.
- 13 O mere ka o rikwasị n'ebe niile di elu nke ala ahụ,
jiri mkpuru na-amị n'ala ubi ahụ zuo ya.
O ji mmanu anu si na nkume zuo ya,
ya na mmanu si n'oke nkume,
- 14 na mmiri ara rahuru arahu nke igwe ehi, na mmiri ara rahuru arahu
nke igwe ewu na aturu,
na umu aturu na mkpi gbara abuba,
na oke ebule Bashan di ezi mma,
tinyere ezi obi oka wiiti.
I nukwara mmanya na-agbo ufufu, nke bu obara mkpuru vaini.
- 15 Ma Jeshurun mara abuba, ma gbagharịa ukwu ya,
ebe nri juru ya onu, o buru ibu, maa mma ile anya.
O hapuru Chineke kpuru ya,
ju oke nkume ahụ, bu Onye Nzoputa ya.
- 16 Ha sitere na chi ndi ala ozo ha kpasuo ekworo ya,
meekwa ka iwe wee ya n'ih ihe aru nke arusi ha.
- 17 Ha churu aja nye umu mmuo, ndi na-abughi Chineke,
bu chi ndi ha na-amaghi,
chi ndi ka putara ohuru,
chi ndi ahụ nna nna ha na-atughi ujo ha.
- 18 I gbakutara Oke Nkume ahụ muru gi azu,
i chefuru Chineke ahụ muru gi.
- 19 ONYENWE ANYI huru ihe di otu a, ju ha,
n'ih na umu ya ndi ikom na ndi inyom kpasuru ya iwe.
- 20 "Aga m ezo ihu m n'ebe ha no," ka o kwuru,
"ka m hu ihe onodu ikpezu ha ga-abu,
n'ih na ha bu ogbo gbagoro agbago,
umu na-ekwesighi ntukwasị obi.
- 21 Ha esitela n'ih na-abughi chi kpalie ekworo m,
jiri arusi ha na-abaghi uru mee ka iwe wee m.
Mu onwe m ga-esite na ndi na-abughi ndi kpalie ekworo ha,
sitekwa na mba na-enweghi nghota kpalie iwe ya.
- 22 N'ih na a munya oku n'onuma m,
oku ga-enwu ruo ala mmuo n'okpuru uwa.
O ga-eripia uwa na mkpuruobi niile,
o ga-amunya oku na ntala ugwu ukwu niile.
- 23 "Aga m ekpokwasị mbibi n'elu ha,
zipu aku m niile megide ha.
- 24 Aga m eziga onwu na-eripia eripia megide ha,
na ila n'iyi nke na-ebibi ebibi, na oria ojo na-egbu egbu.
Aga m eziga anu ohia ndi ga-eji eze tapiasia ha,
na ajuala na-akpu akpu n'uzuzu, nke elo onwu di n'onu ya.

- 25 N'okporouzo, mma agha ga-eme ka ha gbara aka umu,
n'ime ulo ha, ihe oke egwu ga-abiakwasị ha.
Umu okorobia na agboghobia ga-ala n'iyi,
o buladi umuntakiri na ndi agadi isi awo.
- 26 Ekwuru m na m ga-achusasị ha,
hichapu ncheta obula banyere ha n'etiti umu mmadu.
- 27 Ma ihe banyere inya isi onye iro tinyere m ujo n'obi,
ka onye iro ghara ighotahie kwuo si,
'Aka anyi ewetarala anyi mmeri,
o bughị ONYENWE ANYI mere ihe ndi a niile.' "
- 28 Ha bu mba na-enweghi uche,
ndi na-enweghi mmuo nghota obula n'ime ha.
- 29 A sikwari na ha maara ihe, nwee uche
nakwa ighota ihe ikpeazu ha ga-abu.
- 30 Kedu ka otu onye ga-esi chuo otu puku mmadu oso,
kedu ka mmadu abuo ga-esi chuo iri puku mmadu oso,
ma o bughị na Oke Nkume ha erefuola ha,
ma o bughị na ONYENWE ANYI echepula ihu ya n'ebe ha no?
- 31 N'ihia na nkume ha adighi ka Nkume anyi,
dika ndi iro anyi, n'onwe ha, jiri onu ha kwuo.
- 32 Osisị vaini ha si n'osisi vaini Sodom,
na n'ubi di na Gomora
mkpuru vaini ha juputara na nsi,
uyoko vaini ha juputara n'ilu ilu.
- 33 Mmanya vaini ha bu elo agwo,
elo ajuala na-ebute onwu.
- 34 "Nke a o bughị ihe m dokotarala chere oge,
chezie ha nke oma n'uloaku m?
- 35 O bu m ka ibo obo diri m, aga m akwughachi.
Mgbe oge ruru ukwu ha ga-agbuchapu,
ubochi mbibi ha na-abia nso,
ila n'iyi ha chi oso na-abiakwasị ha."
- 36 ONYENWE ANYI ga-ekpe ndi ya ikpe,
o ga-enwe omiiko n'ahu ndi ohu ya,
mgbe o huru na ike ha nwere agwula,
mgbe otu onye na-agaghi afodu, ohu na onye nwe onwe ya.
- 37 O ga-asikwa, "Ugbu a, olee ebe chi niile ha no,
bu oke nkume ahụ ha ghabara izere ndu n'ime ya,
- 38 chi ndi ahụ riri abuba ihe ichu aja ha,
nuokwa mmanya ha ji chuo aja ihe onunu?
Ha bilie bia nyere unu aka!
Ha buru ulo ndo nye unu!"
- 39 "Ugbu a, hunu na mu onwe m abu m ya!
O dighikwa chi ozo di ma o bughị m.
Mu onwe m na-eme ka a nwuo, mu onwe m na-eme ka a di ndu.
Mu onwe m na-etipu mmadu onya, mu onwe m na-agwo ya,
mmadu obula apughikwa inaputa onye m ji n'aka m.
- 40 Ana m eweli aka n'eluigwe na-ekwuputa n'inu iyi si,

dịka m na-adị ndụ ruo mgbe ebighị ebi,
⁴¹ mgbe m mụrụ mma agha m na-egbu amụma,
 mgbe aka m jidere mma agha ahụ n'ọnọdụ ikpe ikpe,
 aga m abọ ọbọ megide ndị iro,
 kwughachi ndị ahụ niile kporo m asị.
⁴² Aga m eme ka àkụ m ñujuo ọbara afo,
 ma mma agha ga-ebibi anụ ahụ,
 ọbara ndị e gburu egbu, na nke ndị a dotara n'agha,
 na isi ndị ndu ndị iro."

⁴³ Nụrianyụ ọnyụ mba niile, unu na ndị ya,
 n'ihì na ọ ga-abọ ọbọ ọbara ndị ohu ya,
 ọ ga-abọ ọbọ megide ndị iro ya,
 kpuchiere ala ya na ndị ya mmehie ha.

⁴⁴ Mosis na Joshua* nwa Nun soro bịa guputa mkpuru okwu abụ a na ntị ndị Izrel.

⁴⁵ Mgbe Mosis guputachara abụ a nye ndị Izrel,

⁴⁶ ọ gwara ha okwu ndị a sị, "Na-atugharinyụ uche n'okwu niile m kwuputara nye unu taa, ka unu si otu a nyefeekwa ya n'aka umụ unu, ka ha onwe ha lezie anya debe okwu niile dị n'iwu ndị a.

⁴⁷ N'ihì na okwu ndị a abughị okwu efu, ndụ unu dabeere na ha. Unu debe ha, unu ga-adị ndụ ogologo n'ime ala ahụ unu na-aga inweta n'ofe ozo nke osimiri Jodan."

Onwu Mosis n'ugwu Nebo

⁴⁸ N'otu ubochi ahụ, ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu sị,

⁴⁹ "Bilie ga n'ugwu Nebo nke dị n'etiti ugwu Abarim, n'ala Moab, na ncherita ihu Jeriko, leekwa ala Kenan anya, bu ala ahụ m na-enye umụ Izrel dịka ihe nketa ha.

⁵⁰ Mgbe i hụsiri ala a, i ga-anwu n'ebe ahụ n'elu ugwu ahụ, lakwurukwa nna nna gi ha, dịka Eron nwanne gi si nwuo n'ugwu Hor, lakwuru ha.

⁵¹ N'ihì na gi na Eron juru irubere m isi n'ihu umụ Izrel, na mmiri Meriba Kadesh, nke di n'ozara Zin, unu edoghi m nsọ n'ihu ndi Izrel.†

⁵² N'ihì ya, i ga-esite n'ebe di anya hu ala ahụ m na-enye umụ Izrel, ma i gaghị aba n'ime ya."

33

Mosis agozie umu Izrel

¹ Nke a bu ngozi Mosis, onye nke Chineke, jiri gozie umu Izrel, tupu o nwuo.

² O siri,

"ONYENWE ANYI si n'ugwu Sainai bia,
 o waliteere ha site n'ugwu Sia,
 o nwuputara site n'ugwu Paran

Ya na igwe ndi nsọ so bia
 site n'akuku ndida, site n'ala ala ugwu ahụ.

³ N'ezie, o bu gi na-ahụ ndi mmadu ahụ n'anya,
 ndi nsọ ahụ niile di gi n'aka.

N'ukwu gi ka ha na-ada kpoọ isiala,
 gi na-akuziri ha ihe,

* **32:44** Joshua Hosea bu uzọ ozo e si akpo aha a † **32:51** Onu 20:11-13

- 4 iwu ahụ Mosis nyere anyị,
ihe onwunwe nke ọgbako Jekob.
- 5 Ọ bụ ya bụ eze na Jeshurun,
mgbe ndị ndu ndị mmadụ zukoro
ha na ebo niile nke Izrel.
- 6 “Ka ebo Ruben diri ndu ghara inwu,
ma ka onuogugu ndi ikom ya diri ole na ole.”
- 7 Ihe a ka o kwuru banyere Juda,
“Nuru, ONYENWE ANYI, akwa Juda,
kpolata ya n’ebe ndi ya no.
Aka ya ka o ji aluru onwe ya ogu ichebe ihe o bu n’uche.
Buru ya onye inyeaka megide ndi iro ya.”
- 8 Banyere Livayi o kwuru si,
“Urim na Tumim gi diri
ohu gi ahụ kwesiri ntukwasị obi.
I nwara ya onwunwa na Masa,
gi na ya sekwara okwu na mmiri Meriba.
- 9 Onye ahụ lere nne na nna ya anya si,
‘Ejighi m ha kporo ihe.’
Ọ gunyeghikwa umunne ya dika ndi o maara,
o nabatakwaghi umu nke aka ya.
Ma o debere okwu gi,
cheziekwa ogbugba ndu gi.
- 10 Ọ na-akuziri Jekob ikpe gi,
na-akuzikwara Izrel iwu gi.
Ọ na-achukwa aja uda na-esi isi utu n’ihu gi,
na-achukwa aja nsure oku n’ebe ichu aja gi.
- 11 Gozie akunuba ya ONYENWE ANYI,
ka oru aka ya burukwa ihe na-atu gi utu.
Tijie ukwu ndi niile na-ebili imegide ya,
tigbuo ndi iro ya ka ha ghara inwe ike ibili ozu.”
- 12 Mosis kwuru banyere ebo Benjamin si,
“Ka onye ahụ ONYENWE ANYI huru n’anya zuru ike na-atughị ujo n’ime ya.
N’ihi na o ga-ekpuchi ya ogologo ubochi niile.
O bukwa n’etiti ubu ya abuo ka onye ONYENWE ANYI huru n’anya na-
ano.”
- 13 Banyere Josef o kwuru si,
“Ka ONYENWE ANYI gozie ala ya,
ya jiri igirigi di oke onuahia nke eluigwe di n’elu,
na ogbu mmiri di n’okpuru ala,
- 14 na ihe oma niile anyanwu na-eweta,
na ihe oma niile onwa na-eweputa,
- 15 na onyinye oma niile si n’ugwu ukwu ochie,
na iba uba ugwu ebighi ebi ndi ahụ,
- 16 na onyinye oma niile si n’ala na uju ya niile,
na ihuma onye ahụ na-ebi n’ohia nta ahụ na-enwu oku.
Ka ihe ndi a niile diri n’isi Josef,
n’iku anya onye bu nwa eze, n’etiti umunna ya.
- 17 N’ima mma, o di ka nwa oke ehi e bu uzu muo,
mpi ya di ka mpi ehi ohia.
Ya ka o ga-eji soda mba niile

o bụladị mba ndị ahụ dī na nsotụ ụwa.
Otu a ka iri puku kwurū puku ndi Ifrem dī
otu a ka imerime puku ndi Manase dī.”

- ¹⁸ Banyere Zebulun, o kwuru si,
“Nuria, gi Zebulun, n’opupu gi,
ma gi Isaka, nuria n’ebe obibi gi.
- ¹⁹ Ha ga-akpo ndi mmadu oku n’elu ugwu ukwu,
no n’ebe ahụ chuo aja ezi omume,
ha ga-eri site n’iba uba nke ihe di n’osimiri,
site n’aku nzuzo di n’aja.”
- ²⁰ Banyere Gad, o kwuru si,
“Ngosi na-adiri onye ahụ na-eme ka ebe obibi Gad saa mbara.
Gad na-ebi dika odum,
na-adokapu aka maobu isi.
- ²¹ O horo ala nke kachasi mma nye onwe ya;
oke ruuru onyendu ka e wepuru dobere ya.
Mgbe ndi ndu ndi mmadu zoro,
o mezuru ezi ihe di ONYENWE ANYI n’obi,
na ikpe ya niile banyere Izrel.”
- ²² Banyere Dan, o kwuru si,
“Dan bu nwa odum,
onye na-esi na Bashan maputa.”
- ²³ Banyere Naftali, o kwuru si,
“Naftali bu onye njuputa nke ihuoma ONYENWE ANYI diri,
o juputakwara na ngosi ya,
o ga-eketa akuku ndida nke iyi ukwu.”
- ²⁴ Banyere Asha, o kwuru si,
“Onye a goziri karichasia n’umu ndi ikom ka Asha bu,
ka ihe banyere ya to ommuna ya to,
ka o jirikwa mmanu* saa ukwu ya.
- ²⁵ Ihe mkpochi nke onu zo ama gi ga-abu bronze na igwe,
dika ubochi ndu gi niile si di, otu a ka idi ike gi ga-adi.
- ²⁶ “O nweghi onye dika Chineke Jeshurun,
onye na-agba eluigwe dika inyinya ibia inyere gi aka,
onye na-agba igwe ojii dika inyinya n’idi ukwu ya.
- ²⁷ Chineke ebighi ebi bu ebe mgbaba gi.
N’okpuru gi ka aka ebighi ebi ya di.
O ga-esite n’ihu gi chupu ndi iro gi, kwuokwa si,
‘Bibie ha!’
- ²⁸ Ya mere Izrel ga-ebe naani ya n’udo,
isi iyi mmiri Jekob di chim,
n’ala ahụ juputara na mkpuru ubi na mmanya oheru
ebe igirigi nke eluigwe na-ada.
- ²⁹ Onye a goziri agozi ka i bu, gi Izrel,
onye di ka gi
ndi ONYENWE ANYI zoputara?
O bu ota gi na onye inyeaka gi,
na mma agha gi di ebube.

* **33:24** Mmanu bu ihe ngosi na mmadu bu ogaranya n’oru ubi, nke kachasi, o buru na onye di otu a na-akọ mkpuru oliv nke e si na ya emeputa mmanu. Jen 49:20; Job 29:6.

Ndị iro gị ga-eji egwu daa n'ihu gị,
ị ga-azọdakwa ebe ha niile dị elu.”

34

Onwụ Mosis

¹ Mgbe ahụ, Mosis sitere na mbara ala Moab rigoruo n'elu n'ugwu Nebo, ruo n'elu Pisga, nke dị na ncherita ihu Jeriko. N'ebe ahụ ONYENWE ANYỊ mere ka ọ hụ ala ahụ niile anya site na Gilead ruo Dan;

² ya na ala Naftalị niile n'oke ala Ifrem, na nke Manase, na ala Juda niile ruo n'osimiri Mediterenja.*

³ Mosis hukwara ala Negev, na akụkụ ala ahụ niile dị site na Ndagwurugwu Jeriko, obodo nkwa, ruo Zoa.

⁴ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Mosis si ya, “Nke a bụ ala ahụ m sitere n'ihu iyi kwee Ebrahim, Aizik na Jekob nkwa mgbe m kwuru si, ‘Aga m enye ya umu umu gi.’† Ugbu a emeela m ka i jiri anya gi hụ ya ma ị gaghị agabiga banye n'ime ya.”‡

⁵ Ya mere, Mosis, onyeoziri ONYENWE ANYỊ nwurụ n'ebe ahụ, n'ala Moab, dika ONYENWE ANYỊ kwuru.

⁶ ONYENWE ANYỊ liri ya na Moab, na ndagwurugwu chere ihu na Bet-Peoa, ma ruo taa, ọ dighi onye obula maara ebe ili ya di.

⁷ Mosis gbara nari afọ na iri afọ abuo mgbe ọ nwurụ, ma n'oge ahụ ike ka di ya n'ahụ, anya ya na-ahukwa uzọ nke oma.

⁸ Umụ Izrel ruru ujụ n'ihu Mosis, iri ubochi ato n'obosara ala Moab, tutu ruo mgbe oge iru ujụ na ikwa akwa gasiri.

⁹ Joshua nwa Nun, juputara na mmuo amamihe,§ n'ihu na Mosis ebikwasila ya aka n'isi. Ya mere, umụ Izrel nara Joshua nti, gbasookwa iwu niile ONYENWE ANYỊ nyere ha site n'onu Mosis.

¹⁰ O dibeghi onye amuma ozo putarala n'ala Izrel niile, nke dika Mosis,* onye ya na ONYENWE ANYỊ kparitara uka ihu na ihu,†

¹¹ onye mere ihe iribama ndi a niile, ruokwa oru ebube niile nke ONYENWE ANYỊ ziri ya ka o mee n'Ijpt, n'ihu Fero, na ndi ozi ya niile, nakwa n'ala ahụ niile.

¹² N'ihu na o nwebekwaghi onye ozo gosirila ike di oke egwu, maobu ruo oru di oke egwu udi nke Mosis ruru n'ihu ndi Izrel niile.

* 34:2 Osimiri Mediterenja di n'odiada anyanwu † 34:4 Jen 12:7 ‡ 34:4 Dit 3:27 § 34:9 Aiz 11:2 * 34:10 Dit 18:15,18 † 34:10 Opu 33:11; Onu 12:8; Dit 5:4

Joshua

Iwu ONYENWE ANYI nyere Joshua

¹ Mgbe Mosis, bu odibo ONYENWE ANYI nwuru, ONYENWE ANYI gwara Joshua nwa Nun, onye na-enyere Mosis aka okwu si,

² “Mosis, odibo m anwuola.* Ugbu a, jikere onwe gi,† meekwa ka ndi m jikere igafe ofe ozo nke osimiri Jordan, ibanye n’ala ahụ m na-aga inye ha, bu ndi Izrel.

³ Ana m agwa gi ihe m gwara Mosis mgbe o di ndu si, Ebe obula unu ga-azokwasi ukwu unu n’ala, ala ahụ ga-abu nke unu.

⁴ Oke ala unu ga-abu site n’ozara di na ndida ruo Lebanon, ma site n’iyi ukwu Yufretis, tinyere ala niile nke ndi Het, ruo n’osimiri ukwu ahụ di n’odida anyanwu.

⁵ O dighi onye obula puru iguzo imegide gi ubochi niile nke ndu gi.‡ Aga m anonyere gi dika m si nonyere Mosis.§ Agaghi m ahapu gi aka. Agaghi m agbakutakwa gi azu.*

⁶ Dirị ike, nweekwa ume, n’ihi na i ga-abu onye ga-edu ndi a iketa ala ahụ m nuru n’iyi inye nna nna ha ochie.

⁷ “Naani dirị ike, nweekwa ume. Lezie anya ime ihe niile Mosis bu odibo m nyere gi n’iwu. Ewezugala onwe gi na ya gaa aka nri maobu aka ekpe, ka ihe si otu a gaara gi nke oma n’ebe obula i na-aga.

⁸ Esitela n’onu gi wezuga ihe di n’Akwukwo Iwu a. Kama na-atughari uche gi na ya ehie na abali, ka i si otu a lezie anya imezu ihe niile e dere n’ime ya. Mgbe ahụ i ga-aba uba, ihe ga-agakwara gi nke oma.

⁹ O bu na m enyebeghi gi iwu si gi, Nwee obi ike, dirikwa ike! Wezuga ujo niile na ida mba nke obi. Cheta na mu, bu ONYENWE ANYI Chineke gi, nonyeere gi ebe obula i na-aga.”

¹⁰ Mgbe ahụ, Joshua nyere ndisi Izrel niile iwu si ha,

¹¹ “Jegharianu n’etiti ebe obibi umu Izrel gwa mmadu niile okwu si ha ‘Dozierenu onwe unu ihe unu ga-eri n’uzo, n’ihi na n’ime ubochi ato, anyi ga-agafe osimiri Jordan, imeri na inweta ala ahụ ONYENWE ANYI bu Chineke na-enye unu.’”

¹² Joshua kpokotara ndisi ebo Ruben, na Gad, na okara ebo Manase, gwa ha okwu si,

¹³ “Chetanu iwu ahụ Mosis odibo ONYENWE ANYI nyere unu, mgbe o siri, ‘ONYENWE ANYI Chineke unu na-enye unu izuikwe. O nyekwala unu ala a.’

¹⁴ Kama ndi nwunye unu, na umuntakiri unu, na anu ulo unu, ga-anu n’ala a di n’owuwa anyanwu nke Mosis nyere unu. Ma ndi agha unu, ndi jikeere ejike, ga-eduru ndi Izrel ndi ozo gafee osimiri Jordan inyere umunna ha aka,

¹⁵ tutu ruo mgbe ONYENWE ANYI Chineke unu nyere ha izuikwe, dika o si nye unu, na tutu ruo mgbe ha nwetara ala niile bu nke ONYENWE ANYI Chineke unu ga-enye ha. Mgbe nke a mezuru, unu ga-alaghachi azu, nweta ala ahụ Mosis onyeozu ONYENWE ANYI nyere unu n’akuku owuwa anyanwu osimiri Jordan.”

* 1:2 Onu 12:7 † 1:2 N’oge a, ndi Izrel no na Shitim Jos 2:1; 3:1 n’ala Moab Dit 34:3 di n’akuku Jordan. ‡ 1:5 Dit 7:24 § 1:5 Opu 3:12; Dit 31:8,23 * 1:5 Dit 31:6,8; Hib 13:5

¹⁶ Mgbe ahụ, ha zara Joshua, “Ihe ọbụla nke ị nyere anyị n’iwu anyị ga-eme ha, ebe ọbụla i zigara anyị ka anyị ga-aga.

¹⁷ Anyị ga-ege gị ntị dika anyị si gee Mosis ntị. Ka ONYENWE ANYỊ Chineke gị nonyere gị dika o si nonyere Mosis.

¹⁸ Onye ọbụla nupuru isi n’iwu i nyere anyị, ọ ga-anwụ. Naanị diri ike, nweekwa obi ike.”

2

Rehab na ndị Nnyoputa

¹ Joshua nwa Nun sitere na Shitim zipu ndi nnyoputa abuo na nzuzo si ha, “Gaanu leta otu ihe si aga n’ala ahụ, karịsịa n’obodo Jeriko.”* Ha gara n’obodo ahụ baa n’ulo nwanyi akwuna aha ya bu Rehab noo onodu n’ebe ahụ.

² Ma otu onye gwara eze Jeriko okwu si, “Lee, ufodu umu ndi ikom Izrel batara obodo a n’abali inyochaputa ala anyi.”

³ Mgbe eze Jeriko nuru okwu a, o zigaara Rehab ozi si, “Kpoputa ndi ikom ahụ batara n’ulo gi n’ihi na ha biara iledo ala anyi.”

⁴ Ma nwanyi ahụ zoro mmadu abuo ahụ. Mgbe ndi ahụ e ziri ozi biarutere, ọ gwara ha okwu si, “Ọ bu eziokwu na ndi ikom ahụ bakwutere m, ma amaghi m ebe ha si bia.

⁵ Ma ha apuolari. Ha hapuru obodo a mgbe a na-achọ imechi onu uzo ama, n’oge ochichiri bidoro igba. Amaghi m ebe ha gara. Ma, n’uche m, ọ buru na unu achuso ha oso osiso unu nwere ike ijide ha.”

⁶ (N’eziokwu ọ bu Rehab n’onwe ya mere ka mmadu abuo ahụ rigoro n’elu ulo ebe o zoro ha n’okpuru ahija flakisi ọ wusara n’ebe ahụ.)

⁷ Ya mere, ndi ikom ahụ puru na-achu ndi nnyoputa ahụ n’akuku uzo gara ngabiga Jordan. Ma ngwangwa ha puru, e mechiri onu uzo ama e si abata obodo ahụ.

⁸ Ma tupu ndi nnyoputa ahụ edina ala irahu ura n’abali ahụ, Rehab rigokwuru ha,

⁹ gwa ha si, “Ama m na ONYENWE ANYI enyela unu ala a,† marakwa na oke ujo nke egwu unu adakwasila anyi, nke mere na ndi niile bi n’ime ala a na-agbaze n’egwu n’ihi unu,

¹⁰ n’ihi na anyi anula otu ONYENWE ANYI si mee ka mmiri di n’Osimiri Uhie taa n’ihi unu, mgbe unu si n’Ijpt puta. Anyi nukwara ihe unu mere Saihon, na Og, bu eze abuo ndi Amori, ndi bi n’owuwa anyanwu osimiri Jordan, otu unu si bibie ha, gbuchapu ndi niile bi n’ala ahụ.

¹¹ Ma mgbe anyi nuru ihe ndi a, obi anyi gbazere n’ihi ujo, mmuo onye obula dara mba n’ihi unu, n’ihi na ONYENWE ANYI Chineke unu bu Chineke n’eluigwe na n’uwa.

¹² “Ugbu a, ebe ọ bu na m emelara unu ebere, jirinu ONYENWE ANYI nuoro m iyi na unu ga-emere ezinaulo m ebere. Gosinu m ihe iribama n’eziokwu,

¹³ na unu ga-emekwa ka ndu nna m, na nne m, na umunne m ndi ikom na ndi inyom, na ndi ezinaulo ha niile diri, na unu ga-anaputa anyi site n’onwu.”

* **2:1** Jeriko bu obodo ochie e wuru nke oma, wusikwaa ike. Obodo e ji mgbidi e wusiri ike gbaa gburugburu, nke otutu iyi, tinyekwara osimiri gbara gburugburu. Jos 15:1-6 E wuru ya ka o nwee ike inagide atumatu obula nke ndi iro na-atu, maka iba n’ime ya. O ruu ihe dika kilomita asato ma a na-aga n’akuku odida anyanwu nke osimiri Jordan, burukwa uzo di oke mkpa a ga-eji baa n’ala nkwa ahụ. † **2:9** Jen 35:5

¹⁴ Ndi ikom ahụ kwere ya nkwa si, “Ndu anyị lara ndu unu. O buru na i bghị anyị ama, anyị ga-egosi gi obi ebere na ikwesi ntukwasị obi mgbe ONYENWE ANYI ga-enye anyị ala a.”

¹⁵ Ulo Rehab di n'akuku mgbidi obodo ahụ. O ji udo site na oghereikuku wedata ndi ikom abuo ahụ.

¹⁶ O gwakwara ha si, “Gbalaganu n'ugwu, zoonu onwe unu n'ebe ahụ ubochi ato, tutu ndi ahụ na-achọ unu alaghachi azu. Mgbe ahụ, unu nwere ike iputa laghachi ebe unu si bia.”

¹⁷ Ndi ahụ gwara ya si, “Iyi a i mere ka anyị nuo agaghị adi ire megide anyị,

¹⁸ ma o buru na n'ubochi ahụ anyị ga-abata ala a, i wereghị udo ahụ na-acha uhie uhie kenye ya na oghereikuku i si wedata anyị, ma o burukwa na ikpobataghị n'ulo gi nna gi, na nne gi, na umunne gi ndi ikom, na ndi ezinaulo gi niile.

¹⁹ O buru na onye obula esite n'ulo gi puo n'ezi, obara ya agaghị adi anyi n'isi, anyi agaghị abukwa ndi ikpe mara. Ma ikpe omuma diri anyi ma o buru n'ihe obula emee onye obula gi na ya so nodu n'ime ulo.

²⁰ Ma o buru na i gbaa anyi ama, o dikwaghị iwu ji anyi imezu iyi a i mere ka anyi nuoro gi.”

²¹ Rehab zara si ha, “Dika okwu niile unu kwuru si di, otu a ka o ga-adi.” O zilagara ha. Ha pukwara gaara onwe ha. Ma Rehab kekwasiri udo uhie uhie ahụ n'onu oghereikuku ulo ya.

²² Ndi ikom abuo ahụ gara zoo onwe ha n'ugwu ahụ. Ha noro ubochi ato n'ebe ahụ dika Rehab gwara ha, tutu ndi ahụ na-achụ ha laghachiri n'obodo Jeriko. Ndi a choro ha gaa ebe niile, n'okporozo niile, ma ha ahughị ha.

²³ Emesia, mmadu abuo ahụ e zipuru iledo ala ahụ anya sitere n'ebe ha zoro onwe ha riputa, gafee osimiri Jordan, laghachi n'ebe umu Izrel no. Ha biara koro Joshua nwa Nun otu ha si gaa ije ha.

²⁴ Ha gwara Joshua si, “N'ezie, ONYENWE ANYI enyela anyi ala ahụ niile, n'ihu na ndi niile bi n'ala ahụ na-atu anyi ujo.”

3

Ngabiga osimiri Jordan

¹ N'isi ututu, Joshua na umu Izrel niile hapuru Shitim biaruo n'akuku osimiri Jordan, maa ulo ikwu n'ebe ahụ. N'ebe a ka ha no chere tutu ruo mgbe ha ga-agafe.

² Mgbe ubochi ato gasiri, ndisi umu Izrel gabigara jegharĩa n'etiti omuma ulo ikwu ahụ,

³ nye ha iwu si, “Mgbe unu huru igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI Chineke unu, ka ndi nchujaja, umu Livayi, bulitere ya, unu onwe unu ga-esi n'ebe unu no bilie soro ha n'azu.

⁴ Ma a ga-enwe oke n'etiti unu na ha, ihe dika otu kilomita site n'ebe igbe ogbugba ndu ahụ di. Unu agaghị abiaru ya nso. Nke a bu maka i mara uzo unu ga-eso, n'ihu na unu esibeghi n'uzo a gaa ije mbu.”

⁵ Joshua gwara ndi Izrel si, “Doonu onwe unu nsọ, n'ihu na echi ka ONYENWE ANYI ga-eme oke ihe ebube di iche iche n'etiti unu.”

⁶ Joshua gwara ndi nchujaja si ha, “Bulienu igbe ogbugba ndu ahụ, gabiga n'ihu ndi Izrel.” Ha buliri igbe ogbugba ndu ahụ, bido iga n'ihu umu Izrel.

⁷ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Joshua sị, “Taa, ka m ga-amalite ime ka ị dị ukwu n’anya ụmụ Izrel niile, ka ha niile mata na dika m si n’onyere Mosis, otu a ka m ga-esi n’onyere ị.”

⁸ Ị ga-enye ndị nchụaja bu ndị na-ebu igbe ogbugba ndụ iwu si, ‘Mgbe unu ruru n’ọnu mmiri osimiri Jodan, banyekwanu gaa guzo n’ime osimiri ahụ.’”

⁹ Mgbe ahụ, Joshua gwara ụmụ Izrel niile sị, “Bianu nso, bianu nuru okwu niile nke ONYENWE ANYỊ Chineke unu.

¹⁰ Otu a ka unu ga-esi mata n’ezie na Chineke di ndu no n’etiti unu, unu ga-amatakwa na o ghaghị inapụ ndi Kenan, na ndi Het, na ndi Hiv, na ndi Periz, na ndi Gigash, na ndi Amorit, na ndi Jebus ala ha n’ihu unu.

¹¹ Lee, igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ, Onyenwe uwa niile ga-agabiga n’ihu unu banye n’ime Jodan.

¹² Ugbu a sitenu n’ebo Izrel niile hoputa ndi ikom iri na abuo, site n’ebo obula otu onye.

¹³ Ngwangwa ndi nchujaja bu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ, Onyenwe uwa niile zonyere ukwu na Jodan, mmiri Jodan nke si n’ebe elu ya na-aridata ga-akwusi iso, guzoro dika mgbidi.”

¹⁴ Ya mere, mgbe ndi Izrel sitere n’ulo ikwu ha bilie njem igabiga osimiri Jodan, ndi nchujaja bu igbe ogbugba ndu buuru ha uzọ na-aga ha n’ihu.

¹⁵ N’oge owuwe ihe ubi obula, osimiri Jodan na-etoju etoju, sojukwaa akuku ya niile.* Ma ngwangwa ndi nchujaja bu igbe ogbugba ndu a biaruru nso zonye ukwu ha n’onu mmiri Jodan,

¹⁶ mmiri si n’elu elu osimiri ahụ kwusiri iso, o gara elu tukota onwe ya dika mgbidi n’ebe di anya, n’obodo a na-akpo Adam, nke di nso obodo Zaretan. Ebe mmiri nke na-eruda na-asobanye osimiri Araba, ya bu, osimiri Nnu kwusiri iso kpmkpm. Ya mere, ndi Izrel gabigara na ncherita ihu Jeriko.

¹⁷ Ndi nchujaja bu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ guzoro n’ala akoro n’etiti Jodan, Izrel niile gabigakwara tutu ruo mgbe mba ahụ niile gafesiri n’ala akoro.

4

¹ Mgbe mba ahụ niile gafesiri osimiri Jodan, ONYENWE ANYỊ gwara Joshua okwu si ya,

² “Site n’etiti ndi umu Izrel hoputa ndi ikom iri na abuo, otu onye site n’ebo obula,

³ ka onye obula n’ime ha site n’ebe ahụ ndi nchujaja guzoro n’etiti osimiri Jodan buputa otu nkume, otu nkume, gwa ha ka ha debe nkume ndi a ha buputara n’ebe unu ga-anọ onodu abali taa.”

⁴ Ya mere, Joshua kporo ndi ikom iri na abuo ndi ahụ, ndi o hoputara, site n’etiti ndi Izrel, otu onye site n’ebo obula,

⁵ O gwara ha si, “Sitenu n’etiti osimiri Jodan, ebe ndi bu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ Chineke unu guzoro, buputa nkume. Onye obula n’ime unu ga-ebuputa otu nkume, tukwasị n’ubu ya, dika onuogugu ebo Izrel niile si di,

⁶ ka ha buru ihe iribama n’etiti unu. N’oge di n’ihu, mgbe umu unu ga-aju unu ajuju si, ‘Gini bu isi ogidi nkume a di n’ebe a?’

⁷ Unu ga-asikwa ha, ‘O bu ihe na-echetara anyi otu osimiri Jodan si kwusi iso, mgbe ndi bu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ zonyere ukwu

* 3:15 Jos 4:18; 1Ih 12:15

ha n'osimiri ahụ.' Nkume a ga-abụkwara ụmụ Izrel niile ihe ncheta ruo mgbe ebighị ebi."

⁸ Ụmụ Izrel mere dịka Joshua gwara ha. Ha buputara nkume iri na abụọ site n'etiti osimiri Jodan, dịka ONYENWE ANYỊ si nye Joshua n'iwu sị na otu onye, n'ebo Izrel ọbụla, ga-ebuputa otu nkume. Ha buuru nkume iri na abụọ ndị ahụ gaa n'ebe ha nọrọ ọnọdu abalị, debe ha n'ebe ahụ.

⁹ Joshua n'onwe ya kwa ji nkume iri na abụọ ahụ nke si n'etiti osimiri Jodan wuo ogidi iribama, n'ebe ahụ ndị nchụaja bu igbe ọgbugba ndụ ahụ guzoro. Ha dịkwa n'ebe ahụ ruo taa.

¹⁰ Ndị nchụaja, ndị bu igbe ọgbugba ndụ ahụ, guzoro n'etiti osimiri Jodan, tutu ruo mgbe e mezuru iwu ahụ niile ONYENWE ANYỊ nyere Joshua site n'ọnụ Mosis. Mgbe ahụ kwa, ndị Izrel mere ngwangwa gafee osimiri Jodan.

¹¹ Ngwangwa ha niile gafetasiri, igbe ọgbugba ndụ ONYENWE ANYỊ na ndị nchụaja gafetakwara n'akụkụ nke ọzọ, ka ndị mmadụ na-ele ha anya.

¹² Ndị agha ụmụ Ruben, na ụmụ Gad, na ọkara ebo Manase, buuru ụmụ Izrel niile ụzọ gafee, idu ha n'agha, dịka Mosis nyere ha n'iwu.

¹³ Ndị agha ọnuogugụ ha ruru iri puku anọ (40,000), ndị jikeere nke ọma ibu agha, duuru ebo ndị ọzọ, gafere n'ihu ONYENWE ANYỊ bata n'obosara ala Jeriko maka ibu agha.

¹⁴ Ụbọchị ahụ bu ụbọchị ONYENWE ANYỊ buliri Joshua elu nke ukwu n'ihia na o mere Joshua ka ọ dị ukwu n'anya ndị Izrel niile, si otu a mee ka ha tụọ ya egwu nke ukwu dịka ha si tụọ Mosis egwu, ma sọpụkwara ya ụbọchị niile nke ndụ ya.

¹⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Joshua okwu sị,

¹⁶ "Nye ndị nchụaja, ndị bu igbe ọgbugba ndụ ahụ iwu ka ha si n'osimiri Jodan pụta."

¹⁷ Ya mere Joshua nyere ndị nchụaja iwu sị ha, "Sitenụ n'osimiri Jodan pụta."

¹⁸ Mgbe ndị nchụaja bu igbe ọgbugba ndụ ONYENWE ANYỊ ahụ si n'osimiri Jodan rịpụta, dịka ọbụ ukwu ha na-emetụ n'ala akọrọ, mmiri osimiri ahụ soghachiri n'ọnọdu ya ruchie akụkụ ya niile, ka ọ dị na mbụ.

¹⁹ Ihe iribama a mere n'ụbọchị nke iri, n'ọnwa nke mbụ. N'ụbọchị ahụ ka ndị Izrel niile gafere osimiri Jodan, gaa maa ụlọ ikwu ha na Gilgal, ebe dị n'owuwa anyanwu obodo Jeriko.

²⁰ Nkume iri na abụọ ahụ ha si n'osimiri Jodan buputa, ka Joshua guzobere na Gilgal.

²¹ Ọ siri ndị Izrel, "N'oge dị n'ihu, mgbe ụmụ unu ga-ajụ ndị bu nna ha ajuju sị, 'Gini ka nkume ndị a pụtara, Gini kwa ka ha na-egosi?'"

²² Gwa ha, 'Izrel gafere osimiri Jodan n'ala akọrọ.'

²³ N'ihia na ONYENWE ANYỊ bu Chineke unu mere ka osimiri Jodan takpọọ n'ihu unu tutu ruo mgbe unu gafesiri n'ofe nke ọzọ. ONYENWE ANYỊ Chineke unu mere osimiri Jodan ihe o mere osimiri Uhie* mgbe o mere ka osimiri Uhie takpọọ n'ihu anyị, tutu ruo mgbe anyị gafesiri n'ofe ya nke ọzọ.

²⁴ O mere ihe ndị a niile ka ndị niile bi n'elu ụwa mata na aka ONYENWE ANYỊ dị ike.† O mekwara ya ka unu onwe unu tụọ egwu ONYENWE ANYỊ Chineke unu, mgbe niile."‡

* 4:23 Ọpụ 14:21 † 4:24 1Ez 8:42; Abụ 106:8; 89:13; Ọpụ 15:16 ‡ 4:24 Ọpụ 14:14; Dit 6:2; Abụ 76:6

5

¹ Mgbe ndị eze ndị Amōrait niile, ndị bi n’ofe ọzọ nke osimiri Jōdan, n’akukū ọdịda anyanwū, na ndị eze ndị Kenan niile bi n’akukū oke osimiri Mediterenīa, nūrū na ONYENWE ANYỊ emeela ka osimiri Jōdan takpọọ n’ihu ụmụ Izrel, ruo mgbe anyị niile gafesiri, obi lōrō ha mmiri. Ọ dīkwaghị ike ọbụla fọdūrū ha iguzo n’ihu ụmụ Izrel.

Obibi ugwu na Gilgal

² Ma n’oge ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Joshua okwu sị ya, “Jiri nkume mee mma ị ga-eji bie ụmụ Izrel niile ugwu ọzọ.”

³ Ya mere, Joshua ji nkume mee mma ntakiri e ji bie ụmụ Izrel niile ugwu. Ebe a nọ bie ụmụ Izrel ugwu bụ ebe a na-akpọ Gibiat Haaralot.

⁴ Nke a bụ ihe mere o ji mee otu a: Ndị ikom niile si n’Ijpt pụta, ndị tozuru ije agha, nwurū n’uzọ, n’ime ọzara, mgbe ha hapụchara Ijpt.

⁵ Mgbe ụmụ Izrel niile si Ijpt pụta, e biri ndị nwoke niile nọ n’etiti ha ugwu. Ma n’ime iri afọ anọ ahụ ha na-awaghari n’ọzara, o nweghị ụmụ ha ndị nwoke a mūrū n’oge a e biri ugwu.

⁶ Ndị Izrel niile awaghariala n’ọzara iri afọ anọ tutu ruo mgbe ndị ikom niile toruru ije agha, bụ ndị hapūrū Ijpt nwụchara, ebe ọ bụ na ha jurū irubere ONYENWE ANYỊ isi. N’ihi na ONYENWE ANYỊ nūrū iyi sị ha na ha agaghị ahụ ala ahụ anya, bụ ala ahụ o kwere nna nna ha na nkwa, inye anyị, ala mmiri ara ehi na mmanū ahụ na-eru na ya.

⁷ ONYENWE ANYỊ mere ka ụmụ ndị nnupu isi a mūtara nọchie anya ha. Ọ bụkwa ndị a ka Joshua biri ugwu, n’ihi na tutu ruo ugbo a, e bibeghị ha ugwu.

⁸ Mgbe e bizuru mba niile ahụ ugwu, ha nọdurū n’ebe ahụ ha mara ụlọ ikwu tutu ọnya obibi ugwu ha alaa.

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gwara Joshua okwu sị, “Taa, ewezugala m site n’ebe unu nọ ihe nkọcha nke ya na Ijpt so.” N’ihi nke a, ha kpọrọ ebe ahụ Gilgal.* Ọ bụkwa aha ya ruo taa.

¹⁰ Mgbe ụmụ Izrel mara ụlọ ikwu ha na Gilgal n’ala ihe n’adighi nke Jeriko, ha mere Mmemme Ngabiga n’uhuruchi nke ụbọchị iri na anọ nke ọnwā ahụ.

¹¹ N’ụbọchị sotere ụbọchị ngabiga, n’otu ụbọchị ahụ, ha riri ụfọdụ ihe ubi nke ala Kenan. Ọ bụ achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee, na ọka ahurū n’okū ka ha tara.

¹² Mánà kwusikwara n’echi ya mgbe ha riri nri sitere n’ala ahụ. Ụmụ Izrel ahụkwaghị mánà anya ọzọ, ma n’afọ ahụ ha riri ihe omume ubi si n’ala Kenan.

Ọdịda Jeriko

¹³ Mgbe Joshua nọ nso obodo Jeriko, o weliri anya ya elu hụ otu nwoke ka o guzo n’ihu ya. Nwoke a mīputara mma agha ya jide ya n’aka ya. Joshua jekwuru ya juo ya sị ya, “Ị dīnyeere anyị ka ị dīnyeere ndị iro anyị†?”

¹⁴ Nwoke ahụ zaghachiri ya sị, “Ọ dighi onye m dīnyeere, kama abịara m ugbo a dika ọchịagha usuu ndị agha ONYENWE ANYỊ.” Joshua dara n’ala kpuo ihu ya n’ala kpọọ isiala nye ya, sị ya, “Ejikerela m ime ihe ọbụla i nyere n’iwu. Onyenwe m, gini ka ị choro ka m mee?”

¹⁵ Ọchịagha usuu ndị agha ONYENWE ANYỊ zara sị Joshua, “Yipu akpukpoukwu gi, n’ihi na ebe ahụ i guzo bụ ala di nsọ.” Joshua mere dika ọ gwara ya.

* 5:9 Jos 4:9; 9:6 † 5:13 Maọbụ, ndi na-emegide anyi

6

¹ Ma e mechiri ọ̀nụ ụ̀zọ e si abata Jeriko nke ọ̀ma, n'ihì ụ̀mụ Izrel. Ọ̀ dighì onye ọ̀bụ̀la na-apụ̀ n'ezì, ọ̀ dighìkwa onye na-abata n'ime ya.

² Ma ONYENWE ANYÌ gwara Joshua sị, “Lee, enyefela m obodo a bụ̀ Jeriko, ya na eze ya, na ndì dì ike ibu agha nọ̀ n'ime ya, n'aka gị̀.”

³ Gị̀ na ndì agha gị̀ zọ̀onụ̀ ije gburugburu obodo a. Unu ga-ejeghari gburugburu mgbidi obodo a otu ugbo n'ụ̀bọ̀chì. Unu ga-esi otu a jeghari ụ̀bọ̀chì isii.

⁴ Ndì nchụ̀aja asaa, ndì ga-eji opi mpi ebule asaa ga-ebu ụ̀zọ̀ gawa n'ihu. Ndì nchụ̀aja ndì ọ̀zọ̀ ga-ebu igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀. N'ụ̀bọ̀chì nke asaa, unu ga-agba obodo ahụ̀ gburugburu ugboro asaa. Mgbe unu na-eme nke a, ndì nchụ̀aja asaa ahụ̀ ga na-afụ̀ opi mpi ebule ha.

⁵ Emesị̀a, ndì nchụ̀aja ga-afụ̀si opi ahụ̀ ike otu ugbo ọ̀zọ̀, ha ga-afụ̀ ya ka ọ̀ daa ụ̀da nke ukwu. Mgbe mmadụ̀ niile nụ̀rụ̀ ụ̀da opi a, ha niile ga-eti mkpu nke ga-ada ezi ụ̀da. Nke a ga-eme ka mgbidi obodo ahụ̀ daa. Mgbe ahụ̀, onye agha ọ̀bụ̀la ga-esite n'ebe ọ̀bụ̀la ọ̀ nọ̀ banye n'ime obodo ahụ̀.”

⁶ Ya mere, Joshua nwa Nun kpọ̀rọ̀ ndì nchụ̀aja sị̀ ha, “Burunu igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ ONYENWE ANYÌ ahụ̀, ka ndì nchụ̀aja asaa n'ime unu werekwa opi mpi ebule buru ụ̀zọ̀ na-aga n'ihu ya.”

⁷ Mgbe ahụ̀ Joshua nyere ndì Izrel iwu sị̀ ha, “Zọ̀lienù ije! Gbaanụ̀ obodo a gburugburu, ka ndì agha na-aga n'ihu igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ ONYENWE ANYÌ.”

⁸ Mgbe Joshua gwachara ndì Izrel okwu, ndì nchụ̀aja asaa ahụ̀ bu opi ike n'aka ha, n'ihu ONYENWE ANYÌ, gafere n'ihu na-afụ̀ opi ike ha. Ndì bu igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ ONYENWE ANYÌ sochiri ha azụ̀.

⁹ Ndì agha na-aga n'ihu ndì nchụ̀aja bụ̀ ndì na-afụ̀ opi ike, ebe ndì agha ndì ọ̀zọ̀ na-esote igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ n'azụ̀. N'oge a niile ha na-azọ̀ ije, ndì na-afụ̀ opi ike gara n'ihu na-eme nke a.

¹⁰ Ma Joshua nyere ndì Izrel iwu sị̀ ha, “Unu emela mkpọtụ̀ agha ọ̀bụ̀la, maọ̀bụ̀ kwee ka anụ̀ olu unu, maọ̀bụ̀ kwuo okwu ọ̀bụ̀la, tutu ruo ụ̀bọ̀chì m ga-asì unu tie mkpu. Mgbe m nyere unu iwu a, tienù ezi mkpu.”

¹¹ Ya mere, e buuru igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ ONYENWE ANYÌ ahụ̀ jeghari obodo ahụ̀ gburugburu otu ugboro n'ụ̀bọ̀chì ahụ̀. Mgbe ha mesìrì nke a, onye ọ̀bụ̀la laghachiri n'ebe ụ̀lọ̀ ikwu ya dì rahụ̀ ụ̀ra abalì.

¹² Joshua biliri n'isi ụ̀tụ̀tụ̀ echi ya, ndì nchụ̀aja bulikwara igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ ONYENWE ANYÌ.

¹³ Ndì nchụ̀aja asaa ahụ̀ bu opi ike asaa ndì ahụ̀, na-aga n'ihu igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ ONYENWE ANYÌ, na-afụ̀ opi ike ha na-esepụ̀ghì aka. Ndì agha nọ̀ n'ihu ha, ebe ndì nche na-eso ndì bu igbe ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ ONYENWE ANYÌ n'azụ̀, n'oge niile a a na-afụ̀ opi ike ndì a na-esepụ̀ghì aka.

¹⁴ N'ụ̀bọ̀chì nke abụ̀ọ̀, ha gbara obodo ahụ̀ gburugburu otu ugboro, laghachikwa n'ụ̀lọ̀ ikwu ha. Otu a ka ha mere ruo n'ụ̀bọ̀chì nke isii.

¹⁵ Ma n'isi ụ̀tụ̀tụ̀ ụ̀bọ̀chì nke asaa, ha bilitere mgbe chi na-abọ̀beghì, gbaa obodo ahụ̀ gburugburu ugboro asaa dika ha na-eme. Ma ọ̀ dì iche n'ụ̀bọ̀chì ahụ̀, bụ̀ naanì na ha gbara obodo ahụ̀ gburugburu ugboro asaa.

¹⁶ O ruo, n'oge njeghari nke ugboro asaa ahụ̀, mgbe ndì nchụ̀aja asaa ndì a fụ̀siri opi ike asaa ndì ahụ̀ ike kariya, ka Joshua gwara ndì Izrel sị̀ ha, “Tienụ̀ mkpu! N'ihì na ONYENWE ANYÌ enyela unu obodo a!

¹⁷ Gbuonụ̀ ihe niile na-eku ume ndụ̀, n'ihì na obodo a na ihe niile dì n'ime ha bụ̀ ihe e doro nsọ̀ nye ONYENWE ANYÌ. Ma ọ̀ bụ̀ naanì Rehab, nwanyì akwuna ahụ̀ ka unu ga-ahapụ̀ ndụ̀, ya na ndì ọ̀bụ̀la nọ̀ n'ụ̀lọ̀ ya. N'ihì na o zoro ndì anyì zigara inyochaputa obodo ahụ̀.

18 Ma unu onwe unu, wezuganụ onwe unu pụọ n'ebe ihe ndị a kwadoro mbibi dī, ka unu gharakwa iweta ịla n'iyi nye onwe unu site na iwere ihe ọbụla n'ime ha. Ma ọ bughị otu a, unu ga-eme ka mbibi dakwasị ụlọ ikwu ụmụ Izrel niile.

19 Ma ihe niile e ji ọlaocha na ọlaedo kpụọ, na ihe niile e ji bronz na igwe kpụọ, ka a ga-edo iche nye ONYENWE ANYỊ. A ga-ewebata ha n'ụlọakụ ONYENWE ANYỊ."

20 Mgbe ụda opi ike ahụ dasiri ike, ndị agha tiri mkpu, na ụda opi ike ahụ. Mgbe ndị ikom tiri oke mkpu, mgbidi ahụ dara dapiasia, nke mere na onye ọbụla chere ihu banye n'ime obodo ahụ, lụgbuo obodo ahụ.

21 Ha debere obodo a iche nye ONYENWE ANYỊ site n'iji mma agha ha gbuchapụ ihe niile dī ndụ n'obodo ahụ, ma nwoke, ma nwanyị, ma nwantakiri, ma okenye, ma ehi, ma aturụ, ma ịnyinya ibu, ihe niile dī n'ime ya.

22 Mgbe ahụ, Joshua gwara ndị ikom abụọ ahụ buru ụzọ gaa nnyochaputa obodo ahụ anya si ha, "Mezuonụ nkwa unu kwere. Gaanụ n'ụlọ nwanị akwuna, kpopta ya na ndị niile dī n'ụlọ ya."

23 Ya mere, ụmụ okorobia abụọ ahụ bụ ndị mere nledo ala ahụ, bara n'ụlọ ahụ, kpopta Rehab na nna ya na nne ya na ụmụnne ya na ndị ikwu ya niile. Ha kpoptara ndị ezinaulo ya niile debe ha n'otu ebe nke dī n'azụ omuma ụlọ ikwu ụmụ Izrel.

24 Ha kpọrọ obodo ahụ oku, ya na ihe niile dī n'ime ya. Ma ha weputara naanị ọlaocha na ọlaedo, na ihe niile e ji bronz na igwe kpụọ, tinye n'ụlọakụ ONYENWE ANYỊ.

25 Joshua mere ka Rehab, nwanyị akwuna ahụ, na ndị ezinaulo ya niile dīri ndụ. N'ihia na Rehab zoro ndị ikom abụọ Joshua zigara, mee ka ha dī ndụ, bụ ndị gara inyochaputa obodo Jeriko. Ya mere, o binyere ndị Izrel ruo taa.

26 Mgbe ahụ, Joshua gbara obodo Jeriko iyi si, "Ọbubu onu ka a na-abu nwoke ọbụla n'ihu ONYENWE ANYỊ nke ga-ebili wuokwa obodo Jeriko ọzọ.

"Ndụ okpara* ya ka ọ ga-eji

toọ ntọala ya niile,

ndụ nwa ya nke nta,

ka ọ ga-eji guzobe onu ụzọ ama ya niile ọto."†

27 Ya mere, ONYENWE ANYỊ nonyeere Joshua. Akuko a korọ banyere ya gbasara nke ukwuu n'ala ahụ niile.

7

Mmehie Ekan

1 Ma ụmụ Izrel ekwesighi ntukwasị obi n'ihe gbasara ihe ndị ahụ e debere iche nye ONYENWE ANYỊ. N'ihia na Ekan nwa Kami, nwa Zimri,* nwa Zera, onye si n'ebọ Juda gara were ufodu n'ime ihe ndị ahụ. Nke a mere ka iwe wee ONYENWE ANYỊ nke ukwuu megide ụmụ Izrel.

2 Emesia, Joshua si Jeriko zipu ufodu ndi mmadu ka ha gaa Ai, obodo di Bet-Aven nso, n'owuwa anyanwu Betel. O gwara ha si ha, "Gaanu nnyoputa akuku ala ahụ niile." Ya mere, ndi ahụ gara nnyochaputa obodo Ai.

3 Mgbe ha loghachiri azu, ha gwara Joshua si ya, "Ai bu obodo nta. O gaghi ewe karija puku mmadu abuo maobu ato imeri obodo ahụ. O

* 6:26 Ya bu, okpara ya ga-anwu mgbe o ga-atọ ntọala n'ihia iwughari obodo ahụ. † 6:26 1Ez 16:34 * 7:1 Zabdi, di na nsughari Griik nke akwukwo nsọ e dere n'asusu Hibru.

bakwaghị uru ka anyị niile gaa tigbuo obodo a, n'ihị na ha dị mmadụ ole na ole.”

⁴ N'ihị nke a, ihe dika puku ndị agha atọ ka e zigara imeri obodo Ai. Ma ngwangwa, ndị agha obodo Ai meriri ndị agha ụmụ Izrel, chụọ ha ọsọ.

⁵ Ihe dika iri mmadụ atọ na isii n'etiti ndị agha Izrel ka e gburu n'agha ahụ. Ndị Ai churụ ha ọsọ site n'uzo ama obodo ruo n'ebe a na-awa nkume, gbuo ha na mgbada ugwu ahụ. N'ihị nke a, ndị agha Izrel dara mba, obi lọkwara ha mmiri.

⁶ Mgbe ahụ, Joshua na ndị okenye Izrel sitere n'obi mwute dọwaa uwe ha, daa n'ala kpuo ihu n'ala n'ihu igbe ogbugba ndụ ONYENWE ANYỊ site n'ututu ruo n'anyasi. Ha wekwara ntụ wụkwasi onwe ha n'isi igosi obi mwute ha.

⁷ Mgbe ahụ kwa, Joshua siri, “Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYỊ! N'ihị gini ka i ji mee ka ndi a gabiga osimiri Jodan, inyefe anyi n'aka ndi Amorait, ime ka ha tigbuo anyi? O gaara adi anyi mma nke oma ma o buru na anyi noduru n'ofe ozọ nke Jodan.

⁸ Biko, Onyenwe m, Gini ka m ga-ekwu ugbu a umu Izrel sitere n'ihu ndi iro ha gbaa ọsọ?

⁹ N'ihị na mgbe ndi Kenan na ndi bi n'akuku ala ahụ ga-anu maka mmeri e meriri anyi, ha ga-agba anyi gburugburu luso anyi agha, bipu aha anyi n'ụwa. O bukwa gini ka i ga-eme banyere aha ukwu gi di ebube?”

¹⁰ Ma ONYENWE ANYỊ siri Joshua, “Bilie otọ! Gini bu nke a, na i dara kpuo ihu n'ala?”

¹¹ Izrel emehiela. Ha emebiela ogbugba ndu m nyere ha n'iwu idebe, ha ewerela ufodu n'ime ihe ndi ahụ e doro iche nye ONYENWE ANYỊ. O bughị naani na ha zuru ohi, ha nokwa n'elu ya ghaa ụgha banyere ya. Ha ewerekwala ihe ndi ahụ tinyekota n'ihe nke aka ha.

¹² O bu n'ihị nke a mere na umu Izrel enwekwaghị ike iguzo n'ihu ndi iro ha. O bukwa nke a mere ha ji tugharia gbaa ọsọ, n'ihị na ha aghoala ndi kwesiri ka e bibie. Ya mere, agaghị m anonyere unu ozọ, tutu ruo mgbe unu wezugara ma mebie site n'etiti onwe unu, ihe obula e debere iche maka mbibi.

¹³ “Bilie! Doo Izrel nsọ. Gwa ndi m okwu si ha, ‘Onye obula n'etiti unu ga-ejikere doo onwe ya nsọ maka echi. N'ihị na ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel na-ekwu si, Ihe ndi e doro nsọ di n'etiti unu, Izrel. Unu apughikwa iguzosi ike n'ihu ndi iro unu, tutu ruo mgbe unu ga-esite n'etiti onwe unu wezuga ihe ndi ahụ.’

¹⁴ “ ‘N'ututu echi, unu ga-aputa n'ebo n'ebo. Ebo obula ONYENWE ANYỊ hoputara ga-aputa n'ikwu n'ikwu,† ikwu obula ONYENWE ANYỊ hoputara ga-aputa bia n'ezinaulo n'ezinaulo, ulo obula nke ONYENWE ANYỊ horo, ndi ikom ya ga-aputa n'otu n'otu.

¹⁵ Ma onye obula e jidere ji ihe ndi ahụ e doro nsọ ka a ga-akpo oku, ya onwe ya, na ihe niile o nwere, n'ihị o mebiela iwu ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ, meekwa ihe jogburu onwe ya na njo n'Izrel.’ ”

¹⁶ N'ihị nke a, Joshua biliri n'isi ututu. O mere ka ebo niile di n'Izrel biaruo nso n'ebo n'ebo, ebo Juda ka a horo.

¹⁷ Mgbe ahụ, e mere ka ikwu niile di n'ebo Juda biaruo nso, ikwu Zera ka ahoputara. Mgbe e mere ka ikwu Zera puta n'ezinaulo ha niile n'otu n'otu, ezinaulo Zimri bu nke ahoputara.

† 7:14 O bu nkume abuo a na-eji ajuta ase n'ihu Chineke, nke a na-akpo Urim na Tumim, ka ha ji choputa eziokwu banyere ihe mere. Opu 28:30; Lev 8:8; Onu 27:21; 1Sa 28:6; Ezr 2:63; Neh 7:63-65

¹⁸ Joshua mere ka ndị ikom niile dị n'ezinaụlọ Zimri pụta n'otu n'otu, ma e jidere Ekan, nwa Kami, nwa Zimri, nwa Zera onye ebo Juda.

¹⁹ Mgbe ahụ, Joshua sịrị Ekan, "Nwa m, nye ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel otuto, nyekwa ya nsọpụrụ. Gwa m ihe i mere. Ezonarịkwala m ihe ojọọ i mere."

²⁰ Mgbe ahụ, Ekan zara Joshua sị ya, "Ọ bụ eziokwu! Emehiela m megide ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel. Lee ihe m mere.

²¹ Mgbe m huru n'etiti ihe ndị a kwatara n'agha, otu uwe mwuda Babilon‡ mara mma, na nari Shekel ọlaọcha abụọ, na mkpirisi ọlaedo idị arọ ya ruru iri shekel ise. E nwere m anya ukwu n'ebe ihe ndị a dị, chiri ha. Lee, ezoro m ha n'ime ala n'ulo ikwu m, ọlaọcha ahụ dikwa n'okpuru ya."

²² Ya mere, Joshua zigara ụfọdu ndị ikom ka ha gaa chọọ ihe ahụ Ekan zoro. Ndị a gara n'ulo ikwu ahụ, chọputa ihe ahụ ezuru n'ohi. Dika Ekan kwuru, ihe ikpeazu ha huru bụ ọlaọcha ahụ.

²³ Ha chikọtara ha niile chitara ha Joshua. Mgbe ha biaruru ebe Joshua na ndị Izrel niile nọ, ha chisara ya n'ala n'ihu ONYENWE ANYỊ.

²⁴ Mgbe ahụ, Joshua na ndị Izrel niile, duuru Ekan, nwa Zera, chikorokwa ọlaọcha ahụ, na uwe mwuda ahụ, na mkpirisi ọlaedo ahụ, na umu ya ndị ikom na umu ya ndị inyom, na ehi na inyinya ibu ya, na igwe ewu na aturu ya, na ulo ikwu ya, na ihe niile o nwere, gaa na Ndagwurugwu Akọ.

²⁵ Mgbe ahụ, Joshua sịrị, "Gini mere i ji wetara anyi nsogbu ndi a? ONYENWE ANYI ga-eme ka nsogbu dakwasikwa gi onwe gi taa."

Ndị Izrel niile weere nkume tugbuo ha n'ebe ahụ. Emesia, a kporo ha oku.

²⁶ Ha tukotara otutu nkume tukwasị ya n'elu Ekan. Nkume ndi a di n'ebe ahụ ruo taa. O bukwa n'uzo di otu a ka iwe oku ONYENWE ANYI ji dajuo. Ya mere, e ji akpo ebe ahụ Ndagwurugwu Akọ ruo taa.

8

Mbibi Ai

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri Joshua, "Atula egwu, adakwala mba. Chiri ndi agha gi niile gaa Ai, n'ihu na ugbo a, unu onwe unu ga-emeri ha. Aga m eme ka i merie eze ndi Ai, na ndi ya na obodo ya, na ala ya.

² I ga-emekwa obodo Ai na eze ya ihe i mere Jeriko na eze ya. Ma ihe di iche na nke a bu na unu ga-edebere onwe unu ihe niile unu kwatara n'agha, ya bu anu ulo niile na ngwongwo obodo ahụ niile. Jikerenu ibuso ha agha. O bukwa n'azu obodo ha ka unu ga-esi luso ha agha."

³ Mgbe ahụ, Joshua na ndi agha ya niile, biliri gaa ibuso Ai agha. Joshua hoputara iri puku ndi agha ato zipu ha n'abali

⁴ o nyere ha iwu a, "Lee! Unu ga-aga zoo onwe unu n'ohia di n'azu obodo Ai. Unu ezola onwe unu n'ebe di anya site n'obodo ahụ, kama nonu nso, nookwanu na njikere.

⁵ Mu na ndi niile so m ga-abiaru obodo ahụ nso. Mgbe ha ga-aputa iluso anyi ogu dika ha mere na mbu, anyi ga-agbakwa oso n'ihu ha,

⁶ Ha ga-achụ anyi oso, tutu ruo mgbe anyi mere ka ha niile hapu n'obodo ha puta. N'ihu n'uche ha, ha ga-asị, 'Ha na-agbara anyi oso dika ha mere na mbu, bianu ka anyi chuo ha oso gbuo ha.' Ya mere, dika anyi na-agbapu site n'ebe ha no,

‡ 7:21 N'asusu ndi Hibru, ihe e ji mara Babilon bu Shaina. Jen 10:10

⁷ unu ga-esite n'ebe unu zoro onwe unu bilie, nweta obodo ahụ, n'ihina ONYENWE ANYỊ Chineke unu ga-enyefe ya n'aka unu.

⁸ Mgbe unu weere obodo ahụ, unu ga-esunye obodo ahụ oku. Meenu ihe ONYENWE ANYỊ nyere n'iwu. Hụnu na unu mezuru ihe ndi a m nyere unu n'iwu."

⁹ Mgbe Joshua nyesiri ha iwu ndi a, o zipuru ha. Ha hapukwara n'abali ahụ gaa zoo onwe ha n'ohia di n'etiti Betel na odida anyanwu Ai. Ma Joshua na ndi agha ndi ozo foduru noduru n'abali ahụ n'etiti ndi Izrel.

¹⁰ N'isi ututu echi ya, Joshua chikotara ndi agha ya, ya na ndi ndu Izrel gara n'ihu ha, ruo Ai.

¹¹ Ndi agha niile ha na ya so, chere ihu ha gaa nso obodo ruo n'ihu ya. Ha mara ulo ikwu ha n'akuku ugwu obodo Ai, ndagwurugwu bu ihe kewara ha na obodo ahụ.

¹² Joshua chiri ihe ruru puku ndi agha ise, zoo ha n'akuku odida anyanwu obodo ahụ, n'etiti Betel na Ai.

¹³ Ya mere, ndi agha were onodu ha n'usoro, ndi ga-ebu agha no n'akuku ugwu, ndi niile zoro onwe ha n'akuku odida anyanwu nke obodo ahụ. Ma n'abali ahụ, Joshua gara nodu na ndagwurugwu ahụ.

¹⁴ Mgbe eze Ai huru nke a, ya na ndi ikom obodo ahụ niile mere ngwangwa puo n'isi ututu izute ndi Izrel n'otu ebe, nke chere ihu n'Araba. Ma o mataghi na o nwere ndi agha zubere imegide ya ndi zoro onwe ha n'ohia di n'azu obodo.

¹⁵ Joshua na ndi Izrel niile mere ka ha chughachi ha azu site n'ihu ha, ha gbara oso na-aga akuku ozara ahụ niile dika ndi e meriri emeriri.

¹⁶ N'ihina nke a, a kpokuru ndi ikom niile no n'ime obodo Ai si ha puta bia chuo umu Izrel oso, ha churu Joshua na-aga, e si otu a raputa ha n'ebe di anya site n'obodo ahụ.

¹⁷ O dikwaghi otu onye nwoke nke foduru na Ai maobu na Betel. Ha hapukwara obodo ahụ ka o ghere oghe, gaa ichu ndi Izrel oso.

¹⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ kporo Joshua si ya, "Setipu ube di gi n'aka n'uzo Ai, n'ihina na aga m enye gi obodo a." Joshua mere dika ONYENWE ANYỊ gwara ya.

¹⁹ Mgbe ndi agha ahụ zoro onwe ha n'ime ohia lere anya hu na Joshua setiri aka ya, ngwangwa, ha wuputara site n'ebe ha zoro onwe ha, gbara oso gbaba n'obodo Ai, merie ya, mune ya oku.

²⁰ Ma mgbe ndi agha Ai lere anya n'azu, hu ka anwuru oku si n'obodo ha na-alali elu, ha dara mba n'ime onwe ha. Ohere obula adighikwa nye ha igbalaga gaa otu uzo maobu uzo ozo. N'ihina na ndi Izrel ahụ buuru uzo gbaa oso, ndi ahụ gbara na-aga n'ozara, chighariri bido iluso ndi agha Ai ahụ na-achụ ha oso ogu.

²¹ N'ihina na mgbe Joshua na ndi agha Izrel so ya lepu anya hu ka anwuru oku si n'obodo Ai na-arigo elu, ha matara na ndi ha zoro onwe ha n'ohia abanyela obodo Ai, lughuo ya. Ya mere, Joshua na ndi agha so ya tughariri bido igbu ndi agha obodo Ai.

²² Ndi agha Izrel ahụ gara kpo obodo ahụ oku putakwara, site n'obodo ahụ, bido iluso ndi agha Ai ogu. Nke a mere ka ndi agha Ai nodu n'etiti uzo ndi agha Izrel abuo. Otu n'ihu ha, ndi nke ozo n'azu ha. Ya mere, ndi agha Izrel menyuru ha anya, gbuo ha, ruo na o dikwaghi otu onye foduru n'ime ha, maobu onye gbapuru agbapu.

²³ Naani eze Ai ka e jidere na ndu. A kpotakwara ya biaruo n'ebe Joshua no.

²⁴ Mgbe ndị agha Izrel gbusiri ndị agha Ai niile nọ n'ohia na n'ozara, ha loghachiri azu gbuo ndị niile foduru n'ime obodo ahụ.

²⁵ Ndị niile e gburu n'ubochi ahụ, ma nwoke ma nwanyi di puku iri na abuo. O bukwa ndị niile nọ n'obodo ahụ ka e gburu.

²⁶ N'ihia na Joshua nogidere setipu ube o ji n'aka ya, megide obodo Ai, tutu e bibie ndị niile nọ n'obodo ahụ kpamkpam.

²⁷ Ma ndị Izrel kwaara anu ulo, na ihe nkwata n'agha nke obodo ahụ, dika okwu ONYENWE ANYI nyere Joshua n'iwu si di.

²⁸ Ya mere, Joshua kporo obodo Ai oku, mee ya ka o ghoo mkpomkpo ebe nke togboro n'efu ruo taa.

²⁹ Ma Joshua kwubara eze ndi Ai n'elu osisi site n'ututu ruo n'anyasi. Mgbe anyanwu dara, Joshua nyere iwu ka e wedata ozu eze Ai site n'osisi ahụ, tusa ya n'ihu onu uzọ e si abata obodo ahụ. Emesia, ha tukotara otutu nkume n'elu ya. Nkume ahụ ha tukotara dikwa n'ebe ahụ ruo taa.

Nguputa akwukwo iwu n'ugwu Ebal

³⁰ Mgbe ahụ, Joshua wuuru ONYENWE ANYI, Chineke Izrel ebe ichu aja n'elu ugwu Ebal,

³¹ dika Mosis onyeoziri ONYENWE ANYI nyere ndi Izrel n'iwu. O wuru ya dika ihe e dere n'akwukwo iwu Mosis si di, ebe ichu aja a na-ejighi nkume a wara awa wuo, nkume a na-ejighi ngwa oru igwe waa. N'elu ebe ichu aja a ka ha churu ONYENWE ANYI aja nsure oku na aja udo.

³² Ma mgbe ndi Izrel nọ na-ele anya, Joshua deputara iwu ndi ahụ Mosis nyere ha n'elu nkume.

³³ Izrel niile, ha na ndi okenye ha, na ndi ochiagha ha, na ndi ikpe ha, guzo n'akuku abuo nke igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, na ncherita ihu ndi nchujaja, bu ndi Livayi ndi na-ebu ya. Ma ndi obia bi n'etiti ha, ma ndi amuru n'ala ahụ nọ n'ebe ahụ. Okara n'ime ha gara guzo n'akuku ugwu Gerizim, okara ndi ozo guzoro n'akuku ugwu Ebal, dika Mosis onyeoziri ONYENWE ANYI nyere n'iwu na mbu, na ha ga-agosi ndi Izrel.

³⁴ Emesia, Joshua guputara na nti ha,* okwu niile nke iwu ahụ, ya na ngozi na obubu onu so ya,† dika ihe niile e dere n'Akwukwo‡ Iwu si di.

³⁵ Iwu niile Mosis nyere ha ka Joshua guputara na nti ndi Izrel niile. Ndi inyom na umuntakiri, na ndi obia niile bi n'etiti umu Izrel so nokoo n'oge a ndi Izrel niile zukoro.

9

Aghugho ndi Gibion

¹ Mgbe eze ndi niile bi n'akuku odida anyanwu osimiri Jordan, nuru banyere ihe ndi a, ya bu, ndi niile bi n'ala ugwu ugwu n'odida anyanwu ndagwurugwu, na ndi bi ogologo akuku osimiri Mediterenia ruo Lebanon, eze ndi Het na nke ndi Amorait na nke ndi Kenan na nke ndi Periz na nke ndi Hiv na nke ndi Jebus,

² ha niile zukotara ibu agha megide Joshua na umu Izrel.

³ Ma mgbe ndi Gibion* nuru ihe Joshua mere Jeriko na Ai,

⁴ ha sitere n'agugho choo uzọ ha ga-esi zoputa onwe ha. Ha zipuru ndi ozi, ndi bokwasiri inyinya ibu ha akpa mere ochie, na karama akpukpo mere ochie, nke a duchiri ebe di iche iche n'ahụ ha.

* **8:34** Dit 31:11; Neh 8:3 † **8:34** Dit 28:2,15,45; 29:20-21; 30:19 ‡ **8:34** Jos 1:8 * **9:3** O ga-ewe onye si Jerusalem na-aga Gibion, ije njem ruru iri kilomita.

⁵ Ndi ahụ yikwasiri n'ukwu ha akpukpoukwu kara nka nke a kwachiri akwachi, na uwe mere nnoo ochie. Achicha niile ha ji bu nri ha, kporo nku maakwa ebu.

⁶ Mgbe ha bjaruru n'ebe ndi Izrel mara ulo ikwu ha na Gilgal, ha jekwuuru Joshua, gwa ya na ndi Izrel okwu si ha, "Anyi si n'ala di anya bia. Ugbu a, biko anyi choroo ka anyi na unu gbaa ndu."

⁷ Ndi ikom Izrel zaghachiri si ndi Hiv† ahụ, "Olee otu anyi si amata na unu ebighi anyi nso? Ma eleghi anya unu bi anyi nso, anyi na unu o ga-esi anaa gbaa ndu?"

⁸ Ha zara Joshua si ya, "Anyi bu ndi ohu unu."

Ma Joshua juru ha ajuru si, "Olee ndi unu bu? Ebee ka unu si bia?"

⁹ Ha zara ya si, "Ala anyi, ebe ndi ohu gi si bia di anya nke ukwu. Anyi biara n'ihu na anyi anula akuko banyere ONYENWE ANYI Chineke unu, na ihe niile o mere n'Ijpt.

¹⁰ Anyi anukwala ihe niile o mere eze abuo ndi Amorait, ndi no n'owuwa anyanwu Jordan, Saihon eze Heshbon, na Og eze Bashan, onye chiri n'Ashtarot.

¹¹ Ndi okenye anyi na ndi niile bi n'ala anyi siri anyi, 'Werenu ihe unu ji aga njem, jekwurunu ndi Izrel si ha, "Anyi bu ndi ohu unu, kwerenu ka anyi na unu gbaa ndu."'

¹² Lee achicha ndi a bu nke anyi ji mgbe anyi hapuru ala anyi. Ha di oku mgbe anyi hapuru ulo anyi ibia njem a, n'ihu na e si n'ebe a na-eghe ya weputa ya, ma ugbu a, dika unu huru, ha akpoola nku, bidokwa ima ebu.

¹³ A gbajuru karama akpuko anyi ndi a mmanya oheru mgbe anyi hapuru, ma ugbu a, karama ndi a adowaala. Uwe anyi, na akpukpoukwu anyi, emeela ochie n'ihu iga ije di anya."

¹⁴ Ndi ikom Izrel rituru ufodu n'ime ihe oriri ha ji bia, ma ha ajutaghi ihe bu uche ONYENWE ANYI.

¹⁵ Mgbe ahụ, Joshua na ndi ahụ gbara ndu udo ikwe ka ha di ndu. Ndisi nzuko Izrel mesiri ogbugba ndu ahụ ike site n'ihu iyi.

¹⁶ Mgbe ubochi ato gasiri site na mgbe umu Izrel na ndi Gibion gbara ndu, ndi Izrel nuru na ndi Gibion bu ndi agbataobi ha, ndi bi ha nso.

¹⁷ Ya mere, ndi Izrel buliri ije gaa ichoputa ebe ndi a si bia, si otu a bjaruo obodo ha niile n'ubochi nke ato. Aha obodo ha bu Gibion, Kefira, Beerot na Kiriath Jearim.

¹⁸ Ma ndi Izrel ebusoghi ha agha n'ihu na ndisi nzuko Izrel ejirila aha ONYENWE ANYI, Chineke Izrel nuo iyi idebe ha ndu.

Ma nzuko Izrel niile tamuru ntamu megide ndisi ha n'ihu ogbugba ndu a.

¹⁹ Ma ndisi Izrel kwuru si, "Anyi anuola iyi n'ihu ONYENWE ANYI, Chineke Izrel si, na anyi agaghi emetu ha aka, ugbu a kwa anyi agaghi eme ha ihe obula.

²⁰ Ma nke a ka anyi ga-eme. Anyi ga-ekwe ka ha di ndu, n'ihu na o buru na anyi emezughi iyi anyi nuru, iwe ONYENWE ANYI ga-adakwasị anyi niile."

²¹ Ya mere, ndisi kwukwara si, "Anyi ga-ahapu ha ka ha diri ndu, kama ha ga-ahọ ohu ndi Izrel, ndi ga na-awara anyi nku na ndi ga na-ekutere anyi mmiri." N'uzo di otu a, e mere ka ha diri ndu.

† 9:7 Ndi Hiv, bukwanda ndi a na-akpo ndi Amorait, si Mesopotamia puta. Jos 9:1; 10:5; 13:4

²² Emesịa, Joshua ziri ozi kpọọ ndiisi obodo Gibiọn juọ ha ajuju si, “Gini mere unu ji ghogbuo anyi site n’igwa anyi, ‘Anyi bi n’ebe dipuru anya, site n’ebe unu bi,’ ebe o bu na unu bi anyi nso?”

²³ Ugbu a, unu ga-abu ndi a buru onu. Site n’ubochi taa gaa n’ihu, unu aghoala ndi ohu anyi, ndi ga na-awara anyi nku mgbe niile, na ndi ga na-ekutere anyi mmiri nke anyi ga-eji ruo oru n’ulonso Chineke m.”

²⁴ Ha zara Joshua si, “Anyi mere nke a n’ihi na agwala anyi na ONYENWE ANYI Chineke gi nyere Mosis iwu si ya merie ala ndi a niile, ma kpochapu ndi niile bi n’ime ya. O bu nke a mere ujo ji tuo anyi. O bukwa ya mere anyi ji mee ihe di otu a, n’ihi ichebe ndu anyi.

²⁵ Ma ugbu a, anyi di unu n’aka. Unu nwere ike ime anyi ihe di unu mma.”

²⁶ N’ihi nke a, Joshua ekweghi ka ndi Izrel gbuo ha.

²⁷ Joshua mere ha ndi owa nku na ndi ose mmiri nye umu Izrel, na ihukwa banyere ihe ndi di mkpa n’ebe ichu aja ONYENWE ANYI, n’ebe ahụ ONYENWE ANYI ga-ahoputa. O bukwa nke a ka ha bu ruo taa.

10

Nguzo nke anyanwu

¹ Mgbe Adoni-Zedek, eze Jerusalem nuru na Joshua emerielai Ai, laa ya n’iyi, gbukwaa eze ya, dika o lara Jeriko na eze ya n’iyi, mgbe o hukwara na ndi Gibiọn na ndi Izrel emeela udo, na ha bikwa nso ndi Izrel,

² o turu egwu nke ukwuu, ya na ndi ya. N’ihi na Gibiọn bu obodo a ma ama, dika otu n’ime obodo ndi eze, ndi ikom ya bukwa ndi di ike, n’ihi na o dikwa ukwuu karia Ai. Ndi ikom ya niile maara otu e si ebu agha.

³ Ya mere, Adoni-Zedek, eze Jerusalem ziri ozi zigara eze ndi a: Homa, eze Hebron, Piram, eze Jamut, Jafia, eze Lakish, na Debja, eze Eglon, n’asi,

⁴ “Bianu nyere m aka, ka anyi gaa tigbuo Gibiọn, n’ihi na ha na Joshua na umu Izrel emeela udo.”

⁵ Mgbe ahụ, eze ise ndi Amorait ndi a, eze Jerusalem, na eze Hebron, na eze Jamut, na eze Lakish na eze Eglon chikotara ndi agha. Ha na ndi agha ha gara were onodu ha imegide Gibiọn, ha lusokwara ha ogu.

⁶ Ma ndi Gibiọn mere ngwangwa zigara Joshua ozi n’ulo ikwu di na Gilgal si ya, “Bia nyere ndi ohu gi aka. Bia ngwangwa zoputa anyi, n’ihi na eze niile nke ndi Amorait, ndi bi n’ugwu, abiala n’ebe a, ha na ndi agha ha ibuso anyi agha.”*

⁷ Joshua na ndi agha ya niile, tinyere ndi ahụ niile ibu agha were anya, hapuru Gilgal gawa izoputa Gibiọn.

⁸ Ma ONYENWE ANYI gwara Joshua okwu si ya, “Atula ha egwu! N’ihi na ha bu ndi e meriri emeriri. Enyela m ha n’aka unu ila ha n’iyi. O dikwaghi otu onye n’etiti ha nwere ike iguzo n’ihu unu.”

⁹ Joshua biakwutere ha na mberede, n’ihi na ogologo abali niile ka o si Gilgal gaa njem.

¹⁰ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI tinyere ha n’onodu ogbaaghara mgbe ha zutere ndi Izrel. Nke a mere ka ndi agha Izrel lugbuo ha na Gibiọn. N’ezie, onuogugu ndi ha tigburu na Gibiọn di nnoo ukwuu. Ma ha chukwara ndi foduru oso churuo ha Bet-Horon, na Azeka, na Makeda, na-egbu ha n’uzo.

* **10:6** Ogbugba ndu ahụ di n’etiti umu Izrel na ndi Gibiọn, putara na Joshua ga na-enyere ha aka, n’oge obula e nwere ndi biara ibuso ha agha.

11 Mgbe ha si n'ihu Izrel gbapụ ọsọ n'uzọ nrịda Bet-Horon na-aga Azeka, ONYENWE ANYỊ sitere n'elu na-atụdakwasị ha ọtụtụ mkpuru mmiri. Onuogugu ndi mkpuru mmiri ndi a dagburu di ukwu karịa ndi umu Izrel ji mma agha ha gbuo.

12 N'ubochi ahụ, ONYENWE ANYỊ mere ka ndi Izrel lụgbuo ndi Amorait. Joshua gwara ONYENWE ANYỊ okwu n'ihu ndi Izrel niile si, "Gị, anyanwụ, guzo n'otu ebe na mbara eluigwe Gibion.

Gị, ọnwá, guzokwa n'otu ebe na mbara eluigwe na Ndagwurugwu Aijalon"

13 Anyanwụ guzoro,
ọnwá guzokwa.

Ha abụọ adaghị tutu ruo mgbe ndi agha mba ahụ gbuchasiri ndi iro ha.

Ihe banyere akukọ agha a ka e dere n'akwukwọ Jasha.

Ya mere, anyanwụ guzoro n'otu ebe n'etiti mbara eluigwe. O nokwa n'otu ebe ihe dika otu ubochi zuru ezu.

14 O nweghi ubochi ozo dika ubochi ahụ n'oge niile gara aga. O dibekwaghị ubochi yiri ubochi ahụ ruo taa. O bu ubochi ONYENWE ANYỊ mere ka anyanwụ na ọnwá kwusi, n'ihhi naanị ekpere otu nwoke. N'ihhi na ONYENWE ANYỊ na-eburu Izrel agha.

15 Joshua na ndi Izrel niile laghachiri n'omuma ulo ikwu di na Gilgal.

Ogbu ndi eze Amori ise

16 Ma n'oge ahụ a na-alu agha ahụ, ndi eze ise ahụ si n'ogbo agha gbapụ, zoo onwe ha n'ime ogba nkume di na Makeda.

17 Mgbe ozi ruru Joshua nti, na a chotala eze ise ndi ahụ, ebe ha zoro onwe ha n'ime ogba nkume di na Makeda,

18 Joshua nyere iwu si, "Werenu nkume buru ibu mechie onu ogba nkume ahụ. Debekwanu ndi nche n'ebe ahụ, ka ha chee ndi eze ahụ nche.

19 Ma unu eguzola n'ebe ahụ n'onwe unu, chusonu ndi iro unu, na-egbukwanu ha site n'azu. Unu ekwela ka ha gbaba n'obodo ha di iche iche, n'ihhi na ONYENWE ANYỊ Chineke unu enyefeela ha n'aka unu."

20 Ya mere, Joshua na ndi Izrel tigbuchara ha kpankpan n'uzo di egwu, o bu naanị mmadu ole na ole n'ime ha nwere ike gbaba n'ime obodo ha e wusiri ike.

21 Ndi agha niile laghachikwuru Joshua n'omuma ulo ikwu ha di na Makeda n'udo. O dikwaghị onye obula nwara anwa kwuo okwu megide ndi Izrel n'ala ahụ.

22 Mgbe ahụ Joshua siri, "Megheenu onu ogba nkume ahụ, weputanu ndi eze ise ahụ."

23 Ya mere, ha kpoputara ndi eze ise ahụ site n'ogba nkume ahụ, ha bu eze Jerusalem, na eze Hebron, na eze Jamut, na eze Lakish, na eze Eglon.

24 Mgbe a kputara ha n'ihu Joshua, o kporo ndi ikom Izrel niile ka ha zukota, o gwara ndisi agha bu ndi so ya jee, "Bianu nso, zokwasinu ukwu unu n'olu eze ndi a." Ya mere, ha biara zokwasị ukwu ha n'olu ha.

25 Joshua siri ha, "Unu atula egwu, maobu daa mba. Dinu ike, nweekwanu ume, n'ihhi na otu a ka ONYENWE ANYỊ ga-eme ndi iro unu niile bu ndi na-ebuso unu agha."

26 Emesia, Joshua ji mma agha ya gbuo eze ise ndi a. O kwubara ha n'elu osisi ise, ebe ha no ruo n'oge anyasi.

27 Ma mgbe anwu bidoro ida, Joshua nyere iwu ka e site n'osisi wedata ozu ndi eze ise ahụ, tuba ha n'ime ogba nkume ahụ, ebe ha zoro onwe

ha. Ha ji nkume di ukwu mechie onu ogha nkume ahụ. Nkume ukwu ahụ dikwa n'ebe ahụ ruo taa.

Obodo ndi ozo Joshua lugburu

²⁸ N'otu ubochi ahụ, Joshua lara obodo Makeda n'iyi, jiri mma agha gbuo eze ya, na onye obula bi n'ime ya. O dikwaghi onye obula no n'ime obodo ahụ o hapuru ndu. Otu ihe ahụ o mere eze Jeriko ka o mere eze Makeda.

²⁹ Joshua na ndi Izrel niile so ya sitere na Makeda gaa na Libna luso ya agha.

³⁰ ONYENWE ANYI nyekwara obodo a na eze ya n'aka Izrel. Joshua weere mma agha ya tigbuo mmadu niile di n'ime ya. O nweghi onye obula nke o hapuru ndu n'ebe ahụ. O mekwara eze obodo a ihe o mere eze Jeriko.

³¹ Site na Libna, Joshua na ndi Izrel gara ruo Lakish, luso ha agha.

³² Ma ONYENWE ANYI nyefere Lakish n'aka umu Izrel. Joshua lugburu ya n'ubochi nke abuo ya. Ha weere mma agha ha tigbuo mmadu niile bi n'ime ya, diha ha mere Libna.

³³ Ma mgbe a na-alu agha na Lakish, Horam eze Gaza, duuru ndi agha ya bia inyere ndi obodo Lakish aka, ka ha si otu a gbochie ndi agha Izrel ibata n'ime ya. Ma ndi agha Joshua gburu ya, laa ndi agha ya niile n'iyi, ruo na o fodughu otu onye.

³⁴ Emesia, n'ubochi ahụ kwa, Joshua na ndi Izrel hapuru Lakish gaa Eglon lugbuo ya.

³⁵ Ha were obodo ahụ n'otu ubochi ahụ, jiri mma agha ha tigbuo mmadu niile di n'ime obodo ahụ, diha ha mere na Lakish.

³⁶ Mgbe Joshua na ndi Izrel sitere n'Eglon puo, ha gara Hebron buso ya agha.

³⁷ Ha weere obodo ahụ, jiri mma agha gbuo eze ha, na obodo nta niile gbara ya gburugburu. Ha gburu ndi mmadu niile bi n'ime ya diha ha mere n'Eglon. O dikwaghi otu onye a hapuru ndu.

³⁸ Joshua na ndi Izrel niile ya na ha so laghachiri azu gaa busoo Debia agha.

³⁹ Ha meriri obodo a, na obodo nta niile gbara ya gburugburu, na eze ya, jiri mma agha gbuchapu ha niile, mmadu niile no n'ime ya ka ha gburu kpmkpm. Ha ahapughi onye obula ndu, ha mere Debia na eze ya diha ha mere Libna na eze ya, na Hebron kwa.

⁴⁰ Ya mere, Joshua na ndi agha ya meriri obodo ahụ niile, na ala ahụ niile. O meriri eze niile nke obodo ugu ahụ, na ndi bi na Negeb, na mgbada ala ugu di n'odida anyanwu, na mgbada ala ugu ugu ahụ. O gbuchara mmadu niile bi n'ala ahụ, diha ONYENWE ANYI, Chineke Izrel si nye ya iwu.

⁴¹ Joshua tigburu ha niile site na Kadesh Banea ruo Gaza, sitekwa na Goshen† ruo Gibion.

⁴² Eze ndi a niile, na ala ha niile, ka Joshua meriri n'otu oge ibu agha, n'ihia na ONYENWE ANYI, Chineke Izrel na-aluru Izrel agha.

⁴³ Emesia, Joshua na ndi Izrel niile laghachiri n'omuma ulo ikwu ha di na Gilgal.

11

Mmeri nke ndi eze si n'ugwu

† **10:41** Ka anyi ghara iche na Goshen nke a, bu otu ihe ya na nke ahụ di n'akuku mmiri n'ala Ijpt, nke a di ndida ala Palestia. Jos 11:16; 15:51

¹ Mgbe Jabin eze Hazo nuru nke a, o ziri ozi zigara Jobab eze ndi Madon, zigakwara ndi eze obodo Shimron na Akshaf,

² na ndi eze bi n'obodo ugwu ugwu, na ndi bi n'ime Araba, na ndida Kineret, na ndagwurugwu odida anyanwu, na n'ime Nafot Doa, nke di n'odida anyanwu,

³ zigakwara eze ndi Kenan ndi bi n'owuwa anyanwu, na odida anyanwu, zigakwara eze ndi Amorait, na eze ndi Het, na eze ndi Periz, na nke ndi Jebus nke di n'ala ugwu. O zigakwara eze ndi Hiv ndi bi na ndida Hemon, na mpaghara Mizpa.

⁴ Ndi eze a niile kwekoritara chikotaa ndi agha ha niile n'otu. Ndi agha ha chikotara di ukwu dika aja di n'akuku osimiri. Ha ji otutu inyinya na otutu ugbo agha.

⁵ Eze ndi a niile zokoro maa ulo ikwu ha n'akuku mmiri Merom, maka ibuso Izrel agha.

⁶ Ma ONYENWE ANYI siri Joshua, "Atula ha egwu, n'ihi na echi, n'oge dika ugbu a, aga m ewere ha niile n'onodu ndi egburu egbu nyefee ha n'aka Izrel. I ga-ebipu nkwonkwo ukwu inyinya ha niile, kpookwa ugbo agha ha niile oku."

⁷ Ya mere, Joshua na ndi agha ya niile biaruru akuku mmiri Merom na mberede, luso ha agha.

⁸ ONYENWE ANYI nyefere ndi agha ha n'aka ndi Izrel, ndi lughuru ha, choo ha oso ruo n'oke ala Saidon, ruokwa ebe a na-akpo Mizrefot Maim, na ruo n'akuku owuwa anyanwu, n'ime Ndagwurugwu Mizpa. Ya mere, o nweghi o buladi otu onye iro a hapuru ndu n'agha ahụ.

⁹ Joshua na ndi agha ya mere ha ihe ONYENWE ANYI kwuru na a ga-eme ha. Ha gbupuru nkwonkwo ukwu inyinya ha niile, surekwaa ugbo agha ha niile n'oku.

¹⁰ Mgbe ahụ, Joshua laghachiri azu busoo Hazo agha merie ya, were mma agha gbuo eze ya, n'ihi na Hazo burii isi obodo alaeze ahụ niile.

¹¹ Ha ji mma agha gbuo ndi niile bi n'obodo ahụ, bibie ha kpamkpam, o dighi onye a hapuru nke na-eku ume. O sukwara Hazo oku.

¹² Joshua weere obodo niile nke ndi eze ahụ na ndi eze ha niile,* jiri mma agha gbuchapu ha. O lakwara ha niile n'iyi, dika Mosis onyeozu ONYENWE ANYI nyere n'iwu.

¹³ Ma ndi Izrel esughi obodo obula n'ime ndi ahụ niile e wuru na mkputamkpu ala oku, kariakwa obodo Hazo, nke Joshua kporo oku.

¹⁴ Ihe niile a kwatara n'agha n'obodo ndi a, na anu ulo ha niile, ka ndi Izrel weere. Ma ha gburu mmadu niile. Ha ahapughi o buladi otu onye ndu.

¹⁵ N'ihi na nke a bu iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis onyeozu ya. Mosis nyekwara Joshua otu iwu a. Ugbu a Joshua emeela dika a gwara ya. O mezuru ihe ndi a niile, bu nke ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

¹⁶ Ya mere, Joshua meriri ala ahụ niile, bu ala ugwu ugwu ahụ, na ala Negeb, na ala Goshen, na obosara ala odida anyanwu ahụ niile, na ala Araba, na ala ugwu ahụ niile, na ala ahụ di na mgbada ugwu Izrel.

¹⁷ N'ihi nke a, ala ndi Izrel nwere gbasara n'uzo niile site n'ugwu Halak, nke di nso na Sia, ruo Baal-Gad nke di na Ndagwurugwu Lebanon, na ndida ugwu Hemon. Joshua jidere ma gbukwaa ndi eze ndi ala ahụ niile.

¹⁸ O were Joshua ogologo oge imeri obodo ndi a niile na eze ha n'agha.

* 11:12 Dit 7:2; 20:16

¹⁹ Ọ dīkwaghị obodo ọzọ e mere ka ha na ụmụ Izrel dī n'udo kariā naani ndi Hiv, ndi bi na Gibiōn. Obodo ndi ọzọ niile ka a lara n'iyi.

²⁰ N'ihī na ọ bụ ONYENWE ANYI, n'onwe ya, mere ka ndi eze ahụ nyichie obi ha, ka ha luso Izrel agha, ka o si otu a laa ha n'iyi, kpochapụkwa ha niile, na-emereghị ha amara, dika ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

²¹ N'oge ahụ kwa, Joshua gara kpochapụ ndi Anak ahụ bi n'ala ugwu ugwu, ya bụ, na Hebron, na Debīa, na Anab, na ala ugwu ugwu Juda, na ala ugwu ugwu Izrel. O gburu ha niile, laa obodo ha n'iyi.

²² Ọ dīkwaghị otu onye Anak a hapurū ndū n'oke ala Izrel niile, kariakwa ndi fōdurū na Gaza, na Gat, na n'ime Ashdōd.

²³ Ya mere, Joshua meriri ala ahụ niile dika ONYENWE ANYI si nye ya Mosis n'iwu. O nyekwara ndi Izrel ala ahụ dika ihe nketa ha. O kenyere ha ala ahụ dika ebo ha si dī. Site n'oge ahụ gaa n'ihu, ala ahụ dara jūū. Ibu agha adighikwa n'ime ya ọzọ.

12

Onuogugu ndi eze e meriri

¹ Ndi a bụ ndi eze ala ndi ahụ ndi Izrel lara n'iyi, bụ ala ndi ahụ ha nwetara n'akukū ọwụwa anyanwụ osimiri Jōdan. Obodo niile a lara n'iyi bụ ndi dī site na ndagwurugwu iyi Anōn ruo n'ugwu Hemon ha na akukū ọwụwa anyanwụ Araba.

² Saihōn, eze ndi Amōrait, onye bi na Heshbōn.

Ala ya gbatiri site n'Aroea, n'akukū ndagwurugwu Anōn, na n'etiti ndagwurugwu iyi Anōn, ruo iyi Jabōk, nke bụ oke ala ụmụ Amōn. Okara ala Gilead, nke dī n'ugwu iyi Jabōk bukwa ala ya.

³ Ọ bukwa Saihōn na-achi akukū ọwụwa anyanwụ Araba site n'osimiri Kineret ruo n'osimiri Araba (ya bụ, Osimiri Nnu), ruo Bet-Jeshimōt, gbadaakwa akukū ndida ndida ruo na mgbada ugwu Pīsga.

⁴ Ha merikwara Oḡ, eze Bashan, onye bụ otu n'ime ndi eze ikpezū ndi agburū Refaim. Isi alaeze ya dī n'Ashtarōt na Edrei.

⁵ Ọ chirī n'ugwu Hemon, Saleka, ala Bashan niile ruo n'oke ha na ndi Geshua na Maaka nwere, nakwa ọkara nke Gilead, bụ oke ala Saihōn, bụ eze Heshbōn.

⁶ Ọ bụ Mosis onyeozī ONYENWE ANYI, na ụmụ Izrel, lara eze abūō ndi a n'iyi. Mosis nyekwara ebo Ruben, na ebo Gad, na ọkara ebo Manase ala ha.

⁷ Ndi a bụ aha ndi eze niile Joshua na ụmụ Izrel meriri, n'ofe osimiri Jōdan, n'akukū ọdida anyanwụ, site na Baal-Gad nke dī na ndagwurugwu Lebanōn, ruo n'ugwu Halak nke dī na mgbago n'uzọ Sia. Joshua nyere ebo Izrel niile ala ha ndi a dika ihe nketa, n'usoro dika ebo ha si dī.

⁸ Ala ndi ọzọ bukwa ala ugwu ugwu ahụ, na ala dī na mgbada ugwu ọdida anyanwụ, na ala Araba, na ala ndi dī na mgbada ugwu, na ọzara, nakwa Negev. Ndi a bụ ala ndi Het, na ndi Amōrait, na ndi Kenan, ndi Periz, na ndi Hiv, na ndi Jebus.

Ndi a bụ ndi eze ahụ:

⁹ Eze Jeriko, otu eze Ai (nke dī nso na Betel), otu

10 eze Jerusalem, otu
 eze Hebron, otu
 11 Eze Jamut, otu
 eze Lakish, otu
 12 eze Eglon, otu
 eze Gaza, otu
 13 eze Debja, otu
 eze Geda, otu
 14 eze Homa, otu
 eze Arad, otu
 15 eze Libna, otu
 eze Adulam, otu
 16 eze Makeda, otu
 eze Betel, otu
 17 eze Tapuoa, otu
 eze Hefa, otu
 18 eze Afek, otu
 eze Lasharon, otu
 19 eze Madon, otu
 eze Hazo, otu
 20 eze Shimron Meron, otu
 eze Akshaf, otu
 21 eze Teanak, otu
 eze Megido, otu
 22 eze Kedesh, otu
 eze Jokneam, n'ime Kamel, otu
 23 eze Doa, (n'ime obodo Naftod), otu
 eze Goiim, n'ime Gilgal,* otu
 na
 24 eze Tjaza, otu.

Ha niile di ndi eze iri ato na otu.

13

Ala foduru

1 N'oge a, Joshua aghoala agadi nwoke,* ONYENWE ANYI kporo ya si ya, "Ugbu a, i ghoala agadi, ubochi ogwugwu ndu gi abiala nso, ma otutu ala foduru ndi a ga-meri.

2 "Ndi a bu ala nke foduru unu ga-enweta:

"ala ndi Filistia niile na ala ndi Geshua niile,†

3 site n'osimiri Shaicho di n'onu Ijpt ruo n'oke ala Ekron, n'akuku ugwu ya, nke a gunyere ndi Kenan, na ndisi ise ndi Filistia: ndi Gaza, ndi Ashdod, ndi Ashkelon, ndi Gat, na ndi Ekron;

nakwa ala ndi Ava,

4 site na ndida ala ahụ niile di n'ugwu;

n'ala ndi Kenan, na Meara, nke bu ala ndi Saidon, ruo n'Afek, na oke ala ndi Amorait;

* **12:23** Ka o doo anyi anya n'obodo Gilgal nke a, abuchi otu ihe ya na nke di nso n'obodo Jeriko.

* **13:1** N'oge a, Joshua agbaala ihe dika iri afo itoolu, maobu nari afo, ebe Kaleb ga-adu ihe dika iri afo asato na ise. Jos 14:10; 23:1-2; 24:29 † **13:2** Ndi Geshua biri n'akuku onu mmiri n'oke ala Ijpt, na ndida ala Filistia.

⁵ na ala ndị Gebal niile;
na Lebanon niile ruo n'owuwa anyanwu, site Baal-Gad n'okpuru ugwu
Hemon ruo na mbata Hamat.

⁶ “Ndi niile bi n'ala ugwu site na Lebanon ruo Mizrefot Maim, ya bu, ndi
Saidon niile, Mu onwe m ga-achupu ha site n'ihu umu Izrel. Ihe diri gi bu
ike ala ahụ ka o buru ihe nketa nye ndi Izrel, dika mu onwe m nyere gi
iwu.

⁷ Ya mere, kere ebo itoolu, na okara Manase, ala ndi a niile, ka o buru
ihe nketa ha.”

Ala di n'owuwa anyanwu Jordan

⁸ Okara ebo Manase, na ebo Ruben, na Gad, enwetala ihe nketa
ha n'ofe ozọ nke Jordan, n'akuku owuwa anyanwu, dika Mosis
onyeozi ONYENWE ANYI nyere ha.

⁹ Ala ha gbatiri site n'Aroea nke di na ndagwurugwu Anon, na site
n'obodo di n'etiti ndagwurugwu ahụ, ruo n'ala di larii nke gbatiri site
na Medeba ruo Dibon.

¹⁰ O gbatikwara ruo n'oke ala ndi Amon, tinyere obodo niile nke Saihon,
eze ndi Amorit na-achi mgbe o bi na Heshbon.

¹¹ O gunyekwara Gilead, n'oke ala ndi Geshua, na ndi Maaka, na ugwu
Hemon niile, na Bashan niile, ruokwa Saleka.

¹² Ya bu, obodo niile nke Og eze ndi Bashan na-achi, mgbe isi alaeze ya
di n'Ashtarot na Edrei. (O bu eze ikpezu n'agburu ndi Refaim.) Mosis
busoro Saihon na Og agha, tigbuo ha, napukwa ha ala ha.

¹³ Ma ndi Izrel achupughị ndi Geshua na ndi Maaka, ya mere, ha
nogidere na-ebi n'etiti umu Izrel ruo taa.

¹⁴ O nweghi ala o kenye ebo Livayi. N'ihia na ONYENWE ANYI kwere ha
nkwa na ihe nketa ha ga-abu ihe aja onyinye niile e si n'oku na-ewetara
Onyenwe anyi Chineke Izrel.

¹⁵ Nke a bu ala Mosis nyere ebo Ruben dika agburu ha si di, ka o
buru ihe nketa ha.

¹⁶ Ala ha gbatiri site n'Aroea, na ndagwurugwu iyi Anon, sitekwa
n'obodo di n'etiti ndagwurugwu ahụ na ala di larii gabiga gafee
Medeba,

¹⁷ ruo Heshbon, na obodo ndi ozọ di n'ala larii ahụ, tinyere obodo Dibon,
na Bamot Baal, na Bet-Baal-Meon,

¹⁸ na Jahaz, na Kedemot, na Mefaat,

¹⁹ na Kiriatem, na Sibma, na Zeret Shaha, nke di n'ugwu nta di na
ndagwurugwu ahụ;

²⁰ na Bet-Peoa, na Bet-Jeshimot, nke di n'ebe di na mgbada ugwu Pisga;

²¹ na obodo niile di n'ala larii ahụ, na ala Saihon niile, onye bu eze ndi
Amori nke chiri na Heshbon. Mosis lughuru ya, lughbukwaa ndiisi Midia
bu Evi, na nke Rekem, na nke Zua, na nke Hua, na nke Reba, umu ndi eze
ha na Saihon jikotara aka buo agha.

²² Tinyere ndi ha gburu n'ogbo agha, umu Izrel ji mma agha gbuo Belam
nwa Beoa, onye na-agba aja.

²³ Ya mere, oke ala ebo Ruben di n'onu mmiri osimiri Jordan.
Obodo ukwu na obodo nta ndi a bu ihe ha nwetara dika ihe
nketa ha. Ezinaulo obula nwetakwara oke nke ha dika ikwu ha
si di.

- 24 Mosis nyekwara ebo Gad ala nke ha site n'ala ahụ ha lụgburu, dika ikwu ha si dị.
- 25 Ndi a bu ala ebo Gad nwetara: ala ahụ niile di na Jeza, na obodo Gilead niile, na okara ala ndi Amon nke ruru Areoa, n'akuku Raba.
- 26 Na ala sitere Heshbon ruo Ramat Mizpa, na Betonim, na sitekwa Mahanaim ruo oke ala Debja.
- 27 N'ime ndagwurugwu ala ha bu Bet-Haram, na Bet-Nimra, na Sukot, na Zafon, na ala foduru n'alaeze Saihon eze Heshbon, nke di n'akuku owuwa anyanwu osimiri Jordan n'oke ala ya ruokwa nsotu osimiri Galili.‡
- 28 Obodo ndi a na obodo nta ndi ozu bu ihe nketa umu Gad dika agburu ha si di.
- 29 Mosis nyekwara ikwu obula di n'okara ebo Manase ala nke ha, dika mkpa ha si di.
- 30 Ala ha ketara gbatiri ruo Mahanaim. O bu ha nwekwa ala Bashan niile, na ala niile Og, eze Bashan, na-achi, tinyere iri obodo nta isii di na Bashan, nke Jaia wuru. Ha nwetakwara
- 31 okara Gilead, na Ashtarot, na Edrei bu isi obodo alaeze Og n'ime Bashan. Ala ndi a niile ka e nyere okara ebo Manase, ya bu ikwu niile e nwere site n'umu Makia, okpara Manase.
- 32 Ndi a bu otu Mosis si keere umu Izrel ala di n'akuku owuwa anyanwu osimiri Jordan, mgbe umu Izrel mara ulo ikwu ha n'obosara ala Moab, na ncherita ihu obodo Jeriko.
- 33 Ma Mosis enyeghi ebo Livayi ala obula, n'ih na o gwara ha na ONYENWE ANYI, Chineke Izrel bu ihe nketa ha nwere, dika o kwere ha na nkwa.

14

Okike ala di n'owuwa anyanwu Jordan

- 1 Otu a ka esi kenye ndi Izrel ala Kenan, bu nke Elieza onye nchujaja,* na Joshua, nwa Nun, na ndi ndu ikwu niile di n'ebo Izrel kere.
- 2 Ebo obula n'ime ebo itoolu na okara ahụ foduru nwetara ihe nketa ha site n'ife nza, dika ONYENWE ANYI nyere ya Mosis n'iwu.
- 3 Ma Mosis enyelari ebo abuo na okara ala nke ha n'ofe ozu nke osimiri Jordan, n'akuku odida anyanwu. Ma o kenyeghi ndi Livayi ihe nketa obula n'etiti ha.
- 4 N'ih na umu Josef di ebo abuo, ya bu Manase na Ifrem.† Enyeghi ndi Livayi oke n'ala ahụ, kari obodo ufodu ebe ha ga-ebi na ebe ita nri nke anu ulo ha.
- 5 Ndi Izrel keere ala ahụ n'usoro dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si di.

Ala Kaleb ketara

- 6 N'oge a, umu Juda zipuru ndi ozi ndi jekwuuru Joshua na Gilgal. Kaleb, nwa Jefune, onye Keniz so ha n'ije a. Mgbe ha biarutere, Kaleb gwara Joshua okwu si ya, "I chetakwara okwu ahụ ONYENWE ANYI gwara Mosis

‡ 13:27 Osimiri Galili bukwa Osimiri Kineret * 14:1 Elieza bu nwa Eron. Opu 6:23; 28:1 † 14:4 Jekob mere umu ndi ikom abuo a mutara Josef n'ala Ijpt ndi nke ya, i ga-aguta nke a n'akwukwo Jen 48:5 N'ih onodu ohuru a ha nwere dika umu Jekob, o nyere ha ikike i keta oke n'ih o nwere, dika umu ya ndi ozu si keta.

onye nke Chineke banyere gi na banyere mu onwe m, mgbe anyi no na Kadesh Banea?

⁷ Agbara m iri afọ anọ n'oge ahụ Mosis onyeoziri ONYENWE ANYI si na Kadesh Banea zipu anyi iga iledo ala ndi Kenan anya. Mgbe anyi loghachiri, agwara m ya okwu, kowaara ya ihe m chere n'obi m bu eziokwu.

⁸ Ma umunna anyi, ndi anyi na ha so gaa, menyere umu Izrel egwu, mee ka obi ha daa mba icho ibanye n'ala ahụ e kwere anyi na nkwa. Ma ebe m nogidere jiri obi m niile soro ONYENWE ANYI Chineke m,

⁹ Mosis nuru iyi si m, 'Ebe o bu na i ji obi gi niile soro ONYENWE ANYI Chineke m, ala ahụ i jeghariri ije n'elu ya ga-abu ihe nketa nye gi na umu gi ruo mgbe ebighi ebi.'

¹⁰ "Ugbu a, dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa, o meela ka m di ndu. Nke a bu iri afọ anọ na ise kemgbe ONYENWE ANYI gwara Mosis okwu ndi a, mgbe Izrel na-awaghari n'ozara. Ma ugbu a, lee, agbaala m iri afọ asato na ise taa.

¹¹ M di ike taa dika m di n'ubochi ahụ Mosis zipuru m. Dika ike m di mgbe ahụ, adikwa m ike ugbu a, ipu buo agha ma batakwa

¹² Ya mere, nye m ala ugwu ugwu ahụ ONYENWE ANYI kwere m nkwa n'ubochi ahụ. Gi onwe gi nuru n'oge ahụ na umu Anak bi n'ebe ahụ, na obodo ha bukwarala ibu, na e jikwa mgbidi e wusiri ike gbaa ha gburugburu. Ma site n'inyeaka ONYENWE ANYI, aga m achupu ha dika ONYENWE ANYI kwuru."

¹³ N'ihu nke a, Joshua goziri Kaleb nwa Jefune. O nyere ya obodo Hebron ka o buru ihe nketa ya.

¹⁴ Ya mere, obodo Hebron ghorọ ihe nketa Kaleb nwa Jefune onye Keniz bido mgbe ahụ, n'ihu na o ji obi ya niile soro ONYENWE ANYI, Chineke Izrel.

¹⁵ Tupu oge a, aha a na-akpo Hebron bu Kiriath Aaba, nke putara Obodo Aaba. Aaba bukwa aha nwoke kachasi idi ukwu n'etiti ndi Anak niile.

Site n'oge a gaa n'ihu, e nwere udo n'ala ahụ niile.

15

Oke ndi Juda

¹ Ala ndi a ka e nyere ndi Juda dika ikwu di n'ebo ahụ si di. Ikwu obula ketara ala nke ha site n'ife nza. Ala Juda gbatiri nnoo ruo n'oke ala Edom, gbatiakwa ruo n'ozara Zin, kwusi n'onu onu ndida ozara a.

² N'akuku ndida, oke ala ha malitere n'onu onu ndida osimiri Nnu.*

³ Site n'ebe akuku ndida nriigo Akrabim, gafee ruo n'ozara Zin, ma rigoo n'akuku nke ndida Kadesh Banea, gafee Hebron rigoruo na Aada, gba gburugburu gaa Kaka;

⁴ site n'ebe ahụ ruo Azmon, puo gbasoro iyi di n'oke ala ndi Ijipt gagide ruo n'osimiri Mediterenja. Nke a bu oke ala n'ebe ndida.

⁵ Oke ala ha n'owuwa anyanwu bu oke osimiri Nnu, ruo n'onu mmiri osimiri Jordan.

Oke ala ha n'akuku ugwu bidoro n'onu mmiri osimiri Jordan,

⁶ gbatiri ruo Bet-Hogla, ma ruo n'ugwu Bet-Araba,† rukwaa na nkume Bohan, nwa Ruben.

* 15:2 Maobu, *Osimiri Nwuru anwu*. † 15:6 Maobu, *Osimiri Mediterenja Onu* 34:14

⁷ Site n'ebe ahụ, ọ gbatiri ruo na Ndagwurugwu Akọ na Debja, tugharia gbatirikwa ruo Gilgal, na ncherita ihu ala ala Adumim nke di n'akuku ndida ndagwurugwu ahụ. Site n'ebe ahụ ọ gbatiri ruo na mmiri En-Shemesh, kwusi na En-Rogel.

⁸ Oke ala ahụ gbagoro Ndagwurugwu nke Ben Hinom, rukwaa n'akuku ndida Jebus n'ebe e wuru obodo Jerusalem. Oke ala ahụ sitekwara ebe ahụ gbago ruo n'elu di n'akuku odida anyanwu nke Ndagwurugwu Hinom, na nsotu ugwu nke Ndagwurugwu Refaim.

⁹ Site n'elu ugwu ebe ahụ, oke ala ahụ gbatiri ruo na mmiri ime ala Neftoa, puta site n'ebe ahụ ruo obodo niile di nso ugwu Efron. Site n'Efron, oke ala ahụ gbadara ruo Baala (nke aha ya ozo bu Kiriath Jearim).

¹⁰ Oke ala ahụ mere dika ọ ga-agba Baala gburugburu n'akuku odida anyanwu, site n'ebe ahụ puta n'ugwu Sia, sitekwa n'ebe ahụ ruo n'akuku ugwu Jearim (ya bu Kesalon), gbatia ruo na ndida Bet-Shemesh, gafee ruo n'odida anyanwu oke ala Timna.

¹¹ O sikwara ebe ahụ ruo ndida ugwu Ekron, tugharia ruo Shikeron, gafee ya, ruo n'ugwu Baala, sitekwa n'ebe ahụ ruo Jabneel, oke ala ahụ kwusiri n'osimiri.

¹² Oke ala ha n'akuku odida anyanwu bu onu mmiri osimiri Mediterenja.

Ndi a bu oke ala gbara ndi Juda gburugburu dika ikwu ha niile si di.

Kaleb emerie Hebron na Debja

¹³ Dika iwu ONYENWE ANYI nyere si di, Joshua nyere Kaleb nwa Jefune oke n'etiti ndi Juda. O kenyere ya Kiriath Aaba, ya bu, Hebron. Aaba bu nna nna Anak.

¹⁴ Kaleb sitere n'obodo Hebron chupu ndi ikom ato, bu Sheshai, na Ahiman, na Talmai, umu Anak n'ala ha.

¹⁵ O si n'ebe ahụ bilie iluso ndi bi na Debja ogo. Nke a na-akpo Kiriath Sefa n'oge mbu.

¹⁶ Kaleb siri, "Nwoke obula ga-aga busoo Kiriath Sefa agha ma merie ya ka m ga-akponye Aksa, bu nwa m nwanyi ka o buru nwunye ya."

¹⁷ Ya mere, Otniel, nwa Kenaz, nwa nwanne Kaleb, lugburu obodo ahụ n'agha. N'ihhi nke a, Kaleb kponyere ya Aksa, bu nwa ya nwanyi ka o buru nwunye ya.

¹⁸ Otu ubochi, mgbe Aksa biakwutere Otniel, ọ kwagidere ya ka ọ riọọ ala ubi site n'aka nna ya.‡ Mgbe Aksa si n'elu inyinya ibu ya ridata, Kaleb juru ya si, "Gini ka i choro ka m mere gi?"

¹⁹ Ọ zaghachiri, "Nyem onyinye puru iche. Ebe ọ bu na i nyela m ala Negev, biko nyekwa m isi mmiri ufođu." N'ihhi nke a, Kaleb nyere ya isi mmiri mgbago na isi mmiri nke ndida.

²⁰ Nke a bu ihe nketa ebo Juda dika ikwu ha niile si di.

²¹ Obodo niile nke ndi ebo Juda di na Negev, n'akuku ndida n'oke ala Edom bu ndi a:

Kabzeel, Eda, Jaguo,

²² Kina, Dimona, Adada,

²³ Kedesh, Hazo, Itnan,

²⁴ Zif, Telem, Bealot,

‡ 15:18 Nkp 1:14

- 25 Hazo Hadata, Keriot Hezron (ya bu Hazoa),
 26 Amam, Shema, na Molada,
 27 Haza Gada, Heshmon, Bet-Pelet,
 28 Haza Shual, Bhasheba, Biziotia,
 29 Baala, Iyim, Ezem,
 30 Eltolad, Kesil, Homa,
 31 Ziklag, Madmanna, Sansanna,
 32 Lebaot, Shilhim, Ain na Rimon. Onuogugu obodo ndi a di iri abuo na itoolu. Obodo nta ndi ozo gbara ha niile gburugburu.
- 33 Obodo niile ndi a di na ndida ugwu ka e nyekwara ebo Juda. Obodo ndi a bu,
 Eshtaol, Zora, Ashna,
 34 Zanoa, En-Ganim, Tapuoa, Enam,
 35 Jamut, Adulam, Soko, Azeka,
 36 Shaaraim, Aditaim na Geder (maobu Gederotaim). Ha niile di obodo iri na ano. Obodo nta ndi ozo gbakwara ha gburugburu.
- 37 Ebo Juda ketara Zenan, Hadasha, Migdal Gad,
 38 Dilean, Mizpa, Jekteel,
 39 Lakish, Bozkat, Eglon,
 40 Kabon, Laamam, Kitlish,
 41 Gederot, Bet-Dagon, Naama na Makeda. Obodo ndi a di iri na isii, tinyekwara obodo nta ha. Ndi Juda ketakwara:
- 42 Libna, Eta, Ashan
 43 Ifta, Ashna, Nezib,
 44 Keila, Akzib na Maresha. Ha niile di obodo itoolu, tinyekwara obodo nta ha niile.
- 45 Ha ketakwara Ekron, na obodo nta ya niile.
 46 O bu ha nwekwa obodo niile di n'akuku odida anyanwu Ekron, ndi di nso nso Ashdod, na obodo nta niile di ha nso.
- 47 Ma Ashdod n'onwe ya, na umu obodo nta ya niile, na Gaza na obodo nta ya niile, ruo n'iyi Ijpt, na ruo n'oke osimiri Mediterenja.
- 48 Ha nwetakwara ala ndi di n'ugwu ugwu bu,
 Shamia, Jatia, Sokoh,
 49 Dana, Kiriath-Sana (ya bu Debja),
 50 Anab, Eshtemo, Anim,
 51 Goshen, Holon na Gailo, ha niile di obodo iri na otu tinyere obodo nta ha niile.
- 52 Obodo ndi ozo bu Arab, Duma, Eshan,
 53 Janim, Bet-Tapuoa, Afeka,
 54 Humta, Kiriath Aba nke bu Hebron na Zior, obodo itoolu tinyere obodo nta ha niile.
- 55 Maon, Kamel, Zif, Juta,
 56 Jezril, na Jokdeam, Zanoa,
 57 Kain, Gibeon na Timna, obodo iri tinyere obodo nta ha niile.
 58 Halhaul, Bet Zoa, Gedoa,
 59 Maarat, Bet-Anot na Eltekon, obodo isii tinyere obodo nta ha niile.
 60 Kiriath Baal, ya bu, Kiriath Jearim na Raba, obodo abuo tinyere obodo nta ha niile.
- 61 Obodo ha ndi di n'ozara bu ndi a:
 Bet-Araba, Midin, Sekaka,
 62 Nibshan, Obodo Nnu na En-Gedi, obodo isii tinyere obodo nta ha niile.

⁶³ Ma ebo Juda enweghị ike ichụpụ ndị Jebus bi n'ime Jerusalem; ruo taa ndị Jebus bi na Jerusalem, n'etiti ụmụ Juda.

16

Oke Ifrem na Manase

- ¹ Ala e kenyere ụmụ ụmụ Josef bidoro n'osimiri Jodan n'akụkụ ọwụwa anyanwụ Jeriko gbatiri ruo n'ozara. O sitere na Jeriko gbago ala ugwu ugwu ahụ, ruokwa Betel.
- ² O sitekwara Betel (ya bụ Luz), gafee ruo Atarot, ebe ndị Akai bi.
- ³ Site n'ebe ahụ, ọ gbatiri n'akụkụ ọdịda anyanwụ rute ala ndị Jaflet, ruo ala mgbada mgbada Bet-Horon. O si n'ebe ahụ ruo Gaza, tutu kwụsị n'osimiri Mediterenja.

⁴ Ụmụ Josef bụ Ifrem, na Manase nwetara ihe nketa ha.

Ebo Ifrem

⁵ Ndị a bụ ala nke ikwu dị iche iche dị n'ebo Ifrem nwetara.

- Oke ala ha n'akụkụ ọwụwa anyanwụ malitere n'Atarot-Ada. Site n'ebe ahụ, o ruru n'akụkụ elu elu Bet-Horon;
- ⁶ sitekwa n'ebe ahụ ruo n'osimiri Mediterenja. Oke ala ha n'akụkụ ugwu malitere na Mikmetat, gafee n'akụkụ ọwụwa anyanwụ ruo Taanat Shailo, gafee ya ruo na Janoa.
- ⁷ O sitere na Janoa gbadaa ruo Atarot, na Naara, bjaruo Jeriko, gafee, kwụsị n'osimiri Jodan.
- ⁸ Oke ala ahụ n'akụkụ ọdịda anyanwụ sitere na Tapuqa gaa ruo iyi Kana, na ruo n'osimiri Mediterenja. Nke a bụ ala ebo Ifrem ketara, dika ikwu ha si dị.
- ⁹ E tinyere obodo ukwu na obodo nta niile ekeputara iche n'ihi ebo Ifrem n'etiti ihe nketa ụmụ Manase.
- ¹⁰ Ma ha achụpughị ndị Kenan ndị bi na Gaza.* N'ihi nke a, ndị Kenan binyere ndị Ifrem ruo taa, ma e mere ka ha bụrụ ndị ọrụ ngo.

17

Okara ebo Manase

- ¹ Nke a bụ oke e kenyere ndị ebo Manase, bụ okpara Josef, ya bụ Makia okpara Manase, onye bụ nna nna ndị Gilead. Onye natara ala Gilead na Bashan, n'ihi na ndị agburu Makia bụ dike n'agha.
- ² Ya mere, oke a diiri ndị ọduru n'ebo Manase dika ezinaulo ha si di. Agburu Abieza, Helek, Asriel, Shekem, Hefa na Shemida. Ndị a bụ ụmụ ndị ikom agburu Manase, nwa Josef, dika ikwu ha si di.
- ³ Ma Zelofehad, nwa Hefa, nwa Gilead, nwa Makia, nwa Manase, amutaghị ụmụ ndị ikom kama ọ mutara naanị ụmụ ndị inyom, ndị aha ha bụ nke a: Mahla, Noa, Hogla, Milka na Tiaza.
- ⁴ Ndị inyom ndị a biakwutere Elieza, onye nchụaja na Joshua nwa Nun, n'ihu ndị ndu ụmụ Izrel niile si ha, "ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya kenye anyi ala nke anyi, dika o si kenye ụmụ ndị ikom ikwu anyi." Ya mere, dika

* **16:10** Jos 15:63; 17:12-13; Nkp 1:29

ONYENWE ANYỊ nyere ya Mosis n'iwu, Joshua nyere ha ihe nketa ruuru ha n'etiti umunne nna ha, dika ndi ozo si keta.

⁵ Manase chitara ala oke iri, tinyere Gilead, na Bashan nke di n'akuku owuwa anyanwu Jordan,

⁶ n'ih na e mere ka ndi inyom Manase keta oke n'etiti ndi ikom ebo Manase. Ala foduru na Gilead bu ndi ikom ebo Manase nwe ya.

⁷ Oke ala ebo Manase gbatiri site n'Asha ruo na Mikmetat, nke di n'akuku owuwa anyanwu Shekem. O gbatikwara n'akuku ndida site n'ebe ahụ tinyere ndi bi n'ala En-Tapuoa.

⁸ Ala di gburugburu Tapuoa bu ala ebo Manase, ma obodo Tapuoa n'onwe ya, nke di n'oke ala ebo Manase, bu obodo ebo Ifrem.

⁹ Oke ala umu Manase gbatiri ga ndida ruo na mmiri iyi Kana. Ufodu obodo ndi Ifrem di n'ebe ahụ, n'etiti obodo ndi Manase, kama oke ala ndi Manase n'akuku ugwu iyi ahụ kwusiri n'osimiri Mediterenja.

¹⁰ Ala di na ndida bu nke e kenyere Ifrem, ma ala mgbago ugwu bu nke Manase. Ala ndi Manase gbatiri ruo n'osimiri Mediterenja ma ha na ndi Asha nwekoru oke ala n'akuku ugwu, ebe ha na ndi Isaka nwere oke ala n'akuku owuwa anyanwu.

¹¹ Manase ka e nyere obodo ndi a, nke di n'ala e nyere Isaka na Asha: obodo Bet-Shan, na Ibleam, na Doa, na Endoa, na Teanak, na Megido, na obodo nta niile gbara ha gburugburu. Obodo nke ato bu Nafot.

¹² Ma umu Manase enweghi ike ichupu ndi Kenan bi n'obodo ndi ahụ, n'ih na ndi Kenan nogidere bichie obodo ndi a.

¹³ Ma n'ikpeazu, mgbe umu Izrel ghoru ndi di ike, ha achupughu ndi Kenan niile bi n'obodo ndi a kpmkpm, kama ha mere ka ha buru ndi na-ejere umu Izrel ozi, dika ndi ohu ha.

¹⁴ Ma umu umu Josef* siri Joshua, "Gini mere i ji nye anyi naani otu uzu ala ka o buru ihe nketa anyi? I huru na ONYENWE ANYI goziri anyi mee ka onuogu anyi baa uba."

¹⁵ Joshua zara si ha: "O buru na ala ugwu ugwu Ifrem agaghị ezuru unu n'ih na unu bara uba n'onuogu, gaanu n'oke ohia suchasia ala, n'ime ala ndi Periz, na nke ndi Refaim."

¹⁶ Umu Josef zara Joshua si, "Ala ugwu ugwu a agaghị ezuru anyi. Ozo, ndi Kenan niile bi n'ala di larii nwere ugboala igwe, ma ndi niile bi na Bet-Shan, na umu obodo nta ha na ndi bikwa na Ndagwurugwu Jezril."

¹⁷ Ma Joshua zara umu Josef, ya bu, Ifrem na Manase, si ha, "Unu di ukwu n'onuogu, burukwa ndi di ike, o bughu naani otu oke ka unu ga-eketa,

¹⁸ n'ih na ala ugwu ugwu oke ohia ahụ bukwa nke unu. Suchaanu ya, ruo na nsotu ya, ka o buru nke unu. O bu ezie na ndi Kenan bi n'ime ya nwere ugbo agha igwe,† burukwa ndi siri ike, unu nwere ike ichupu ha."

18

Okike ala foduru

* **17:14** Umu umu Josef bu ebo Ifrem na Manase Jos 14:4 † **17:18** Dit 20:1

¹ Ogbako Izrel niile zuko tara na Shailo* maa ulo nzute n'ebe ahụ. N'oge a, ala ahụ niile biara n'okpuru ochichi ndi Izrel,

² ma e nwekwara ebo Izrel asaa a na-ekenyebeghi ala nke ha di ka ihe nketa.

³ Ya mere, Joshua juru umu Izrel ajuju si ha, "Ruo ole mgbe ka unu ga-eche tupu unu ekpochapu ndi niile bi n'ala a, inweta ala ONYENWE ANYI Chineke nna nna unu nyere unu?"

⁴ Hoputanu ndi ikom ato site n'ebo obula, ndi m ga-eziga ka ha gaa jeharja n'ala niile ahụ, dee ya n'akwukwo nkowa otu ihe nketa obula si di, n'akuku ya niile. Mgbe ahụ, ha ga-aloghachikwute m.

⁵ Ha ga-eke ala ahụ foduru uzọ asaa. Ma ebo Juda ga-anogide n'ala ha n'akuku ndida, umu umu Josef kwa ga-anogide n'ala ha n'akuku ugu.

⁶ Unu deputachaa uzọ asaa ndi a n'akwukwo, werenu ya biakwute m ka m feere unu nza n'ihu ONYENWE ANYI Chineke anyi ichoputa ebo ga-eketa akuku obula n'ala ahụ.

⁷ Ma ndi Livayi agaghi eketa ala obula n'etiti unu, n'ihu na ihe nketa ha bu oru nchaja ha na-aru n'ihu ONYENWE ANYI. Ebo Gad, na Ruben, na okara ebo Manase agaghi enwetakwa oke ozọ, n'ihu na ha anarala ihe nketa nke ha n'ofe Jordan, n'akuku owuwa anyanwu, ebe Mosis onyeozi ONYENWE ANYI kwere ha na nkwa na ha ga-ebi."

⁸ Ya mere, mgbe ndi ikom nledo ahụ gwara ijeharja n'ala ahụ niile, Joshua gwara ha okwu si, "Jenu jeharja n'ala ahụ niile. Deputakwanu otu unu chere a ga-esi kee ya n'akwukwo. Mgbe unu lotara aga m anọ n'ebe a bu Shailo juta ONYENWE ANYI ase site n'ife nza, choputa ala nke ebo obula ga-eketa."

⁹ Ndi ikom ahụ gabigara ala ahụ, deputa ya n'akwukwo, n'obodo n'obodo di ka o si di n'oke asaa. Mgbe ha mesiri nke a, ha loghachikwutere Joshua n'omuma ulo ikwu n'ime Shailo.

¹⁰ Joshua feere ha nza na Shailo n'ihu ONYENWE ANYI, n'ebe ahụ ka o no keere ndi Izrel ala ahụ di ka ebo ha si di.

Oke umu Benjamin

¹¹ Ndi mbu e kenye ala site n'ife nza bu ebo Benjamin di ka ikwu ha si di. Ala niile e kenye ebo Benjamin bu nke di n'etiti ala e nyere ebo Juda na Josef.

¹² Oke ala ha n'akuku uguw sitere n'osimiri Jordan ruo n'akuku uguw Jeriko. N'odida anyanwu o sitere na Jeriko ruo ala uguw uguw ahụ niile, ruokwa n'ozara Bet-Aven.

¹³ Oke ala ahụ sitekwara n'akuku ndida ruo n'akuku Luz (ebe a na-akpoka Betel), ruokwa Atarot-Ada, nke di n'akuku ndida uguw di na mgbada Bet-Horon.

¹⁴ Site n'ugwu ahụ chere Bet-Horon ihu n'akuku ndida, oke ala ahụ gbadara ndida gbasoro akuku odida anyanwu puta na Kiriati Baal, ya bu, Kiriati Jearim, otu n'ime obodo ndi Juda. Nke a bu oke ala ahụ n'odida anyanwu.

¹⁵ Oke ala ha na ndida sitere na nsotu akuku Kiriati Jearim rute n'isi iyi mmiri Neftoa.

* **18:1** Obodo a n'oge ochie, bu isi obodo ebe ochichi ndi Izrel di, nakwa ebe ha na-aga akpo isiala nye Onyenwe anyi. Site Jerusalem jeruo ya bu ihe ruru iri kilomita anọ. Ulo ikwu ahụ digidere na Shailo ruo n'oge Samuel bu onyeisi nchaja 1Sa 4:1-11, tutu ruo mgbe ebugara ya na Gibion. Nkp 18:31; 1Ih 16:39; 21:29; Jer 7:12

¹⁶ O sitekwara n'ebe ahụ gbada ruo na ndịda ugwu ahụ nke chere ihu na Ndagwurugwu nke Ben Hinom, n'akụkụ ugwu Ndagwurugwu nke Refaim. O sitekwara n'ebe ahụ gafee ruokwa n'akụkụ ndịda ugwu obodo ndị Jebus, ruo En-Rogel.

¹⁷ Site n'En Rogel oke ala ahụ gbatiri ruo En-Shemesh, gafee ruo Gelilot, nke chere ihu na nrigo ugwu Adumim. O si n'ebe ahụ ruo na nkume Bohan, nwa Ruben.

¹⁸ O sitere n'ebe ahụ gafee n'akụkụ ugwu Bet-Araba gbadata rute n'Araba,

¹⁹ ọ gafere gbatiri ruo n'akụkụ Bet-Hogla na mgbago ugwu, pụta n'akụkụ ugwu nke osimiri Nnu, nke bụ n'akụkụ ndịda ọnụ mmiri osimiri Jodan. Nke a bụ oke ala ha n'akụkụ ndịda.

²⁰ Oke ala ha n'akụkụ ọwụwa anyanwụ bụ osimiri Jodan.

Ndị a bụ ihe nketa ụmụ Benjamin, dika oke ala ya niile si di gburugburu, di ka ikwu ya niile si di n'akụkụ niile.

²¹ Ndị a bụ obodo e kenyerere ebo Benjamin, dika ikwu ha si di:

Jeriko, Bet-Hogla, Emek Keziz,

²² Bet-Araba, Zemaraim, Betel,

²³ Avim, Para, Ofra,

²⁴ Kefa Amoni, Ofni, Geba, obodo iri na abuo na obodo nta ha ndi ozo.

²⁵ Na Gibion, Rema, Beerot,

²⁶ Mizpa, Kefira, Moza,

²⁷ Rekem, Iapeel, Tarala,

²⁸ Zela, Haelef na obodo ndi Jebus, nke aha ya bu Jerusalem, Gibe'a na Kiriath Jearim, obodo iri na anọ na obodo nta niile gbara ha gburugburu.

Ndị a bụ ihe nketa ụmụ Benjamin maka ikwu ya niile.

19

Oke ụmụ Simion

¹ Ndị nke abuo sitere n'ife nza nweta oke ha bu ebo Simion dika ikwu ha si di. Ala ha ketara di n'ime ala e kenyerere ndi Juda.

² Ihe nketa ụmụ Simion bu ndi a:

Biasheba (maobu Sheba), Molada,

³ Haza Shual, Bala, Ezem,

⁴ Eltolad, Betul, Homa,

⁵ Ziklag, Bet-Makabot, Haza Susa,

⁶ Bet-Lebaot na Sharuhem, obodo iri na ato na obodo nta ndi ozo gbara ha gburugburu.

⁷ Na Ain, Rimon, Eta na Ashan, obodo anọ na obodo nta ha,

⁸ tinyekwara obodo nta ndi ozo niile gbara obodo ukwu ndi a gburugburu, ruo obodo Baalat-Bia, ya bu (obodo Rema di na Negev).

Nke a bu ihe nketa ebo Simion dika ikwu ha si di.

⁹ E sitere n'oke ụmụ Juda weputa oke ụmụ Simion, n'ihi na ihe ụmụ Juda ketara di ukwu karia ihe ha kwesiri iketa. O bu nke a mere ụmụ Simion ji nweta ihe nketa site n'etiti ala ndi Juda.

Oke ụmụ Zebulon

¹⁰ Ebo nke ato nwetara ihe nketa ha site n'ife nza bu ebo Zebulon dika ikwu ha si di.

Ala ha nwetara gbatiri ruo Sarid.

¹¹ Site n'ebe ahụ, oke ala ahụ gbatiri gaa n'akụkụ oḍida anyanwụ, ruo Marala na Dabeshet, rukwaa iyi di n'ihu Jokneam.

¹² O si na Sarid chigharia ihu n'akụkụ oḍuwa anyanwụ, oke ala ahụ ruru n'oke ala Kislot Teboa, gbagorokwa ruo Daberat, ruokwa Jafia.

¹³ O gbatikwara n'akụkụ oḍuwa anyanwụ ruo Gat Hefa, Et Kazin na Rimon, tugharia n'uzo e si aga Nea.

¹⁴ N'ebe ahụ, o gara gburugburu n'akụkụ ugwu ruo Hanaton, ruokwa na Ndagwurugwu Ifta El ebe o soturu.

¹⁵ Obodo ndi a niile dikwa n'ime ihe nketa umu Zebulon: Katat, Nahalal, Shimron, Idala na Betlehem.* Obodo niile ndi a di iri na abuo, tinyere obodo nta niile gbara ha gburugburu.

¹⁶ Obodo ndi a niile na obodo nta ha, so n'ala umu Zebulon nwetara dike ihe nketa ha, dike ikwu ha si di.

Oke Umu Isaka

¹⁷ Ebo nke anọ sitere n'ife nza nweta ihe nketa ha bu umu Isaka dike ikwu ha si di.

¹⁸ Ala na obodo ha ketara bu ndi a:

Jezril, Kesulot, Shunem,

¹⁹ Hafaraim, na Shion, Anaharat,

²⁰ Rabit, Kishion, Ebez na

²¹ Remet, En-Ganim, En-Hada na Bet-Pazez.

²² Oke ala ha ruru na Taboa, Shahazuma na Bet-Shemesh, ma kwusi n'osimiri Jodan.

Obodo ndi a niile di iri na isii, tinyere obodo nta niile gbara ha gburugburu.

²³ Ya mere, obodo ukwu ndi a na obodo nta ha di n'ala ahụ ebo Isaka nwetara dike ihe nketa ha, di ka ikwu ha si di.

Oke umu Asha

²⁴ Ebo nke ise e kenyerere ala site n'ife nza bu umu Asha dike ikwu ha si di.

²⁵ Ala na obodo ha ketara bu ndi a:

Helkat, Hali, Beten, Akshaf,

²⁶ Alamelek, Amad na Mishal. Oke ala ha n'akụkụ oḍida anyanwụ gbatiri ruo Kamel na Shihoa-Libnat.

²⁷ O sitere n'ebe ahụ tugharia n'akụkụ oḍuwa anyanwụ gawa Bet-Dagon, ma ruokwa Zebulon na Ndagwurugwu Ifta El, ma gbagoro ruokwa Bet-Emek na Neiel. O sikwa n'ebe ahụ gafee, ruo Kabul, n'akụkụ aka ekpe.

²⁸ O gara ruo Ebron, Rehob, Hamon na Kana, ruokwa ebe obodo Saidon gbasapuru.

²⁹ Oke ala ahụ mere dike o na-alaghachi azu biaruo Rema, ruokwa obodo e wusiri ike bu Taja, tughariakwa gawa Hosa puta n'onu mmiri osimiri Mediterenja nke di n'akụkụ Akzib

³⁰ na Umma, Afek na Rehob.

Oḍuogugu obodo ndi a niile bu iri abuo na abuo tinyere obodo nta ha niile.

³¹ Obodo ndi a na obodo nta ha niile di n'ala ahụ ebo Asha nwetara dike ihe nketa, dike ikwu ha si di.

Oke umu Naftali

* **19:15** Obodo Betlehem nke a, di iche na Betlehem di na Juda. 1Sa 17:12; Rut 1:1

³² Ebo nke isii e nyere ihe nketa site n'ife nza bu ebo Naftali, dika ikwu ha si di.

³³ Oke ala ha malitere na Helef ruo n'osisi ukwu di na Zaananim, Adami Nekeb na Jabneel, gafee ruo Lakum, kwusi n'osimiri Jodan.

³⁴ Site n'ebe ahụ oke ala ha gara n'akuku odida anyanwu ruo Aznot Tabo, site n'ebe ahụ ruo Hukok, rute Zebulon na ndida, na Asha n'odida anyanwu, ruokwa Juda n'akuku owuwa anyanwu Jodan.

³⁵ Obodo niile e wusiri ike e kenyerere ha bu ndi a: Zidim, Zea, Hamat, Rakat, Kineret,

³⁶ Adama, Rema, Hazo,

³⁷ Kedesh, Edrei, En-Hazoa,

³⁸ Iron,† Migdal El, Horem, Bet-Anat na Bet-Shemesh.

Ya mere, onuogugu obodo ndi a niile bu iri na itoolu, tinyere obodo nta niile gbara ha gburugburu.

³⁹ Obodo ndi a na obodo nta ha niile ka ebo Naftali dika ikwu ha si di, nwetara dika ihe nketa ha.

Oke umu Dan

⁴⁰ Site n'ife nza ebo Dan, bu ebo nke asaa nwetara ihe nketa dika ikwu ha si di.

⁴¹ Oke ala ihe nketa ha bu ndi a:

Zora, Eshtaol, Ia-Shemesh,

⁴² Shaalabin, Aijalon, Ithla,

⁴³ Elon, Timna, Ekron,

⁴⁴ Elteke, Gibeton, Baalat,

⁴⁵ Jehud, Bene-Berak, Gat Rimon,

⁴⁶ Me-Jakon na Rakon, obodo di n'oke ala, na ncherita ihu Jopa.

⁴⁷ Mgbe oke ala umu Dan ketara sitere n'aka ha puo. Ha gara buso obodo Leshem agha merie ha, were mma agha tigbuo ndi niile bi n'ime ya, bichie ya. Ha kporo obodo ahụ Dan, nke bu aha nna nna ha ochie.

⁴⁸ Obodo ndi a na obodo nta ha bu ihe nketa ebo Dan nwetara dika ikwu ha si di.

Oke Joshua

⁴⁹ Mgbe e kechara ala ahụ niile, nye ebo obula ala dika onuogugu ha niile si di, umu Izrel nyere Joshua, nwa Nun ihe nketa ha n'etiti ha.

⁵⁰ N'ihu na ONYENWE ANYI ekwuola na Joshua nwere ike iwere ala obula ochoro. Ya mere, ha nyere Joshua obodo Timnat Sera nke di n'ugwu Ifrem. Joshua wughariri obodo ahụ biri n'ime ya.

⁵¹ Ndi a bu oke ala nke Elieza onye nchujaja, Joshua nwa Nun na ndisi ulo ebo umu Izrel, kere na Shailo site n'ife nza n'ihu ONYENWE ANYI, n'onu uzo ulo nzute. Ha si otu a kebie ala ahụ.

20

Obodo mgbaba

¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Joshua okwu si ya,

² "Gwa umu Izrel okwu si ha hoputara onwe unu obodo mgbaba dika m gwara unu site n'aka Mosis.

³ Ka obodo ndi a buru ebe onye gburu mmadu n'oghom na-amaghi ama ga-agbaga n'ihu izere ndu ya site n'aka onye ahụ ga-achọ iboro obọ ochu.

† 19:38 Maqbu, Yiron

⁴ Mgbe onye gburu mmadu ahụ na-amaghị ama gbabara n'ime otu obodo ndi a, o ga-eguzo n'onu uzọ ama obodo ahụ gwa ndi okenye obodo ahụ ihe niile mere. Ndi okenye ahụ ga-akpobata ya n'ime obodo ahụ, nye ya ebe o ga-ebi n'etiti ha.

⁵ O burukwa na onye ikwu onye ahụ nwuru anwu abia iboro obo ochu ahụ, ndi okenye obodo ahụ agaghị ekwe ka e gbuo onye ahụ gburu mmadu na-amaghị ama, n'ihu na onye ahụ akpachaghị anya mee ihe o mere.

⁶ Onye ahụ gburu mmadu na-amaghị ama ga-anogide n'obodo ahụ ruo mgbe o ga-akwuru n'ihu nzuko maka ikpe ruokwa mgbe onyeisi nchujaja no n'oge ahụ nwuru. Mgbe ahụ, o nwere ike laghachi n'ulo nke aka ya na n'obodo ya bu ebe o si gbapu oso."

⁷ Obodo ndi ha kewaputara iche dika obodo mgbaba bu, Kedesh,* nke di n'ime Galili, n'ala ugwu ugwu ndi Naftali; na Shekem,† nke di n'ala ugwu ugwu Ifrem na Kariat Aba,‡ nke a na-akpokwa Hebron. O di n'ala ugwu ugwu Juda.

⁸ Ha kewaputara obodo ato ozo n'ihu otu ihe ahụ, n'akuku owuwa anyanwu osimiri Jordan n'ofe Jeriko. Obodo ato ndi a bu, Beza, nke di n'ozara, n'ala larii ahụ e nyere ebo Ruben, na Ramot; nke di n'ime Gilead bu ala ebo Gad; na Golan, n'ime Bashan, nke e si n'ala ebo Manase weputa.

⁹ Obodo mgbaba ndi a a hoputara bu maka ndi obia bi n'etiti umu Izrel, na maka umu Izrel. O bu ebe onye obula gburu mmadu na-amaghị ama ga-agbaga. Onye na-aboro obo ochu agaghị egbukwa onye ahụ tupu e kpee ya ikpe n'ogbako ndi Izrel.

21

Obodo ndi Livayi

¹ Emesia, ndi ndu ezinaulo Livayi biakwutere Elieza, onye nchujaja, na Joshua, nwa Nun, na ndiisi ebo Izrel,

² na Shailo, n'ime ala Kenan, si ha, "ONYENWE ANYI nyere iwu site n'aka Mosis ka enye anyi obodo ufodu ebe anyi ga-ebi, na ala ebe anu ulo anyi ga na-ata ahijia."

Oke umu Kohat, Geshon, na Merari

³ N'ihu nke a, dika iwu ONYENWE ANYI si di, umu Izrel sitere n'ihe nketa ha nye ndi Livayi obodo ufodu, nyekwa ha ala ebe anu ulo ha ga-anota taa nri.

⁴ Ndi buru uzọ nweta oke site n'ife nza bu ikwu Kohat dika ikwu ha si di. E sitere n'ala ndi Juda, na Simion, na Benjamin nye ha obodo iri na ato, ka o buru ihe nketa umu Kohat ndi si n'ebo Livayi, ndi bukwa umu umu Eron onye nchujaja.

⁵ Ma ndi foduru n'umu Kohat ka e nyere obodo iri site n'obodo nke ikwu ndi ebo Ifrem, na Dan, na okara ebo Manase.

⁶ Umu Geshon nwetara obodo iri na ato site n'ife nza. Obodo ha nwetara di na Bashan. Ha sikwa n'ala ndi ikwu ebo Isaka na Asha, na Naftali, na okara ebo Manase nweta oke ahụ.

⁷ Umu Merari dika ikwu ha si di ketara obodo iri na abuo site n'ala ndi ebo Ruben, na Gad, na Zebulon.

* 20:7 Jos 21:32; 1Ih 6:76 † 20:7 Jos 21:21; 2Ih 10:1 ‡ 20:7 Jos 14:15; 21:11,13

⁸ Ya mere, ụmụ Izrel mezuru iwu niile ONYENWE ANYỊ nyere Mosis site n'ikenye ndị Livayị obodo ha ga-ebi, nakwa ebe anụ ụlọ ha ga-ata nri.

⁹ Ha sitere n'ebo Juda na Simiọn, keputa obodo ndị a akpọrọ aha

¹⁰ kenye ndị ikwu Kohat, ndị bụ ụmụ ụmụ Eron, burukwa ụmụ ụmụ Livayị. O bụ ha ka e bụ ụzọ kenye ihe nketa site n'ife nza.

¹¹ E kenyere ha obodo Kiriath Aaba, nke a na-akpọkwa Hebron. Obodo a dị n'ala ugwu ugwu Juda, ya na ala gbara ya gburugburu ka o buru ebe ita nri anụ ụlọ. (Aaba bụ nna nna ndị Anak.)

¹² Ma eburularị ụzọ nye Kaleb nwa Jefune obodo ukwu na obodo nta niile, na ala ubi niile dị n'akụkụ ya ka o buru ihe nketa ya.

¹³ Ya mere, ụmụ ụmụ Eron, onye nchụaja, ka e kenyere obodo Hebron, nke bukwa obodo mgbaba, kenyekwa ha obodo ndị a: Libna,

¹⁴ Jathia, Eshtemoa,

¹⁵ Holon, Debja,

¹⁶ Ain, Juta na Bet-Shemesh. E nyekwara ha ala niile gbara obodo ndị a gburugburu ka o buru ebe anụ ụlọ ha ga-anọ taa nri. Ya mere, o bụ obodo itoolu ka e si n'ala ebo Juda na Simiọn kenye ha.

¹⁷ Ebo Benjamin nyere ha obodo anọ ndị a,

Gibion, Geba,

¹⁸ Anatot, Almon na ala dị ya gburugburu ebe anụ ụlọ ha ga-anọ taa nri, bụ obodo anọ.

¹⁹ Ya mere, obodo niile e nyere ndị nchụaja, ụmụ ụmụ Eron dị iri na atọ, tinyere ebe anụ ụlọ ha ga-anọ taa nri.

²⁰ Ụmụ Kohat* ndị fọdurụ, ndị agburu Livayị ka e kenyere obodo anọ ndị a site n'aka ebo Ifrem.

²¹ E sitere n'ala ugwu ugwu Ifrem nye ha:

Shekem, nke bụ obodo mgbaba na Gaza,

²² Kibzaim na Bet-Horon, tinyere ebe ita ahijia nke anụ ụlọ ha, bụ obodo anọ.

²³ Ha sitere n'ala ndị ebo Dan keta obodo anọ ndị a:

Elteke na Gibeton,

²⁴ Aijalon na Gat Rimon, tinyere ebe ita nri nke anụ ụlọ ha, bụ obodo anọ.

²⁵ Okara ebo Manase nyere ha obodo abuo,

Teanak, Gat Rimon na ebe ita ahijia nke anụ ụlọ ha.

²⁶ Ya mere, obodo niile na ebe ita ahijia nke anụ ụlọ e nyere ndị fọdurụ n'ikwu Kohat dị iri.

²⁷ Ụmụ Geshon, ndị agburu Livayị, ketara obodo abuo ndị a, ya na ebe ita nri nke anụ ụlọ ha.

Okara ebo Manase nyere:

Golan, n'ime Bashan, nke bụ obodo mgbaba, na Be Eshtera.

²⁸ Ebo Isaka nyere ha obodo anọ. Obodo ndị a bụ,

Kishion, Dabrat,

²⁹ Jamut na En-Ganim, tinyere ebe ita nri nke anụ ụlọ ha, obodo anọ.

³⁰ Ebo Asha nyekwara ha obodo anọ. Ha bụ,

Mishal, Abdon,

* **21:20** Ndị a abughị ndị nchụaja n'ihia na ha e sghị n'agburu Eron. Onu 26:57; 1Ih 6:1,66-70

- ³¹ Helkat na Rehob, tinyere ebe ìta nri nke anụ ụlọ ha, obodo anọ.
³² Ebo Naftalì nyere ha obodo atọ, nyekwa ha ala ebe anụ ụlọ ha ga-anọ taa nri. Obodo ndi a bu,
 Kedesh, n'ime Galili, nke bukwa obodo mgbaba, Hamot Doa na Katan.
³³ Obodo iri na atọ, na ebe ìta ahìhìja nke anụ ụlọ ka e nyere ikwu Geshon.

Oke ụmụ Merari

- ³⁴ Ndi ikwu Merari, bu ụmụ ụmụ Livayi fọdurụ nwetara site n'aka:
 Ebo Zebulon,
 Jokneam, Kata,
³⁵ Dimna na Nahalal, obodo anọ tinyere ebe ìta nri nke anụ ụlọ ha.
³⁶ Ebo Ruben nyere ha obodo anọ:
 Beza, Jahaz,
³⁷ Kedemot, Mefaat na ala ebe anụ ụlọ ha ga-anọ kpaa nri.
³⁸ Ebo Gad nyere ha obodo anọ. Obodo ndi a bu,
 Ramot, n'ime Gilead nke bu obodo mgbaba, Mahanaim,
³⁹ Heshbon na Jeza, tinyere ebe ìta nri nke anụ ụlọ ha, bu obodo anọ.
⁴⁰ Onuogugu obodo niile e kenye agburu Merari bu obodo iri na abuo, ha bu ndi fodoru na ndi Livayi.
⁴¹ Onuogugu obodo niile na ebe ìta nri nke anụ ụlọ e sitere n'ala umu Izrel nye ndi Livayi di iri anọ na asato.
⁴² Obodo obula nwere ala gbara ya gburugburu ebe anụ ụlọ ga-anọ kpaa nri.
⁴³ Ya mere, ONYENWE ANYI nyere umu Izrel ala ahụ o nuru iyi inye ndi nna nna ha. Ha nwetara ya, biri n'ime ya.
⁴⁴ ONYENWE ANYI nyere ha izuike n'akuku niile, dika o nuru n'iyi nye ndi nna nna ha. O dikwaghị otu n'ime ndi iro ha obula guzogidere ha, n'ihì na ONYENWE ANYI nyefere ndi iro ha niile n'aka ha.
⁴⁵ O nweghì otu n'ime nkwa oma niile ONYENWE ANYI kwere Izrel nke na-emezughì. O mezuru nkwa niile o kwere ha.

22

Nloghachi ndi bi n'owuwa anyanwu Jordan

- ¹ Emesia, Joshua kpokotara ndi agha si n'ebo Ruben, na Gad, na okara Manase, gwa ha okwu si:
² "Unu emeela ihe niile Mosis onyeozi ONYENWE ANYI nyere unu n'iwu. Unu egeela nti n'olu m, mee ihe niile m nyere unu n'iwu.
³ E, unu aruzuola oru ahụ ONYENWE ANYI Chineke unu nyere unu. Unu ahapughì umunna unu n'ogbo agha ogologo ubochi ndi a niile.
⁴ Ugbu a, ONYENWE ANYI Chineke unu enyela umunna unu mmeri. O meekwala ka ha zuru ike dika o kwere nkwa na o ga-eme. Ugbu a, laghachinu n'ulo unu, laghachikwanu n'ala unu, ala ahụ Mosis onyeozi ONYENWE ANYI nyere unu n'ofe ozo nke osimiri Jordan.
⁵ Ma lezienụ anya nke oma idebe iwu na ukpuru niile nke Mosis onyeozi ONYENWE ANYI nyere unu: nke bu ihu ONYENWE ANYI Chineke unu n'anya, iga ije n'irube isi nye ya, irube isi n'iwu ya niile, idabere na ya, na iji obi unu niile na mkpuruobi unu niile fee ya ofufe."
⁶ Ya mere, Joshua goziri ha, zipu ha, ha lakwara n'ulo nke aka ha.

⁷ Ọkara ebo Manase ka Mosis nyere ihe nketa nke ha n'ime ala Bashan, ma ọkara ebo Manase nke ọzọ nwetara ihe nketa nke ha n'akụkụ ọdida anyanwụ osimiri Jodan. Mgbe Joshua na-ezilaga ha n'ụlọ ha, ọ gọziri ha, gwa ha okwu si,

⁸ “Werenụ ọtụtụ akụ unu lụlara n'agha laa. Mgbe unu ruru, kenyenụ ndị ikwu unu ụfọdụ ihe site n'ime akụ ndị iro unu a.” N'ihị na ihe ha kwatara n'agha dị ukwu: igwe anụ ụlọ, na ọlaocha, na ọlaedo, na bronz, na igwe, na uwe dị iche iche.

⁹ Ya mere, ndị agha Ruben na Gad, na ọkara ebo Manase, hapụrụ ndị agha Izrel na Shaילו, n'ime ala Kenan, n'ofe osimiri Jodan, laghachi n'ala nke ha dị na Gilead, nke ha nwetara dika iwu ONYENWE ANYI nyere Mosis si dị.

¹⁰ Mgbe ha rutere Gelilot dị n'akụkụ Jodan, n'ala ndị Kenan, ụmụ Ruben, ndị Gad na ọkara ebo Manase wuru ebe ichụ aja dị ukwu n'ebe ahụ n'akụkụ Jodan.

¹¹ Mgbe ndị Izrel nūrụ na ha e wuola ebe ichụ aja n'oke ala Kenan, na Gelilot, n'ebe dị nso Jodan, n'ofe ala ndị Izrel,

¹² ọgbakọ Izrel niile zukọtara na Shaילו, jikere iga ibuso ụmụna ha ahụ agha.

¹³ Ya mere, ụmụ Izrel zigara Finehaz, nwa Elieza, bụ onye nchụaja ka ọ ga n'ala Gilead, ya bụ ijekwuru ụmụ Ruben, na ụmụ Gad, na ọkara ebo Manase.

¹⁴ Ndị so Finehaz n'ozị a bụ ndị ndu iri. Otu onyendu sitere n'otu ebo, n'ime ebo iri nke ụmụ Izrel.

¹⁵ Mgbe ndị a rutere n'ala Gilead, ha kpọkọtara ụmụ Ruben, na ụmụ Gad, na ọkara ebo Manase gwa ha okwu si,

¹⁶ “Otu a ka ọgbakọ niile nke ONYENWE ANYI siri, ‘Olee ụdị njehie dị nke a, nke unu mere megide Chineke? Olee otu unu si wezuga onwe unu site n'ebe ONYENWE ANYI nọ, gaa wuore onwe unu ebe ichụ aja, si otu a nupu isi megide ya?

¹⁷ Ọ pụtara na mmehie Peoa ezubereghị anyị? Ruo taa anyị asachapụbeghị onwe anyị site na mmehie ahụ, ọ bụ ezie n'ọrịa na-efe efe dakwasiri nzukọ nke ONYENWE ANYI.

¹⁸ Ugbu a, unu na-achọkwa isite n'ebe ONYENWE ANYI nọ chigharia.

“Ọ bụrụ na unu enupu isi megide ONYENWE ANYI taa, matakwanụ na echi ya, ọ ga-eweso nzukọ Izrel niile iwe.

¹⁹ Ọ bụrụ na unu wuru ebe ichụ aja ahụ n'ihị na ala unu rūrụ arụ, bjakwutenụ anyị n'akụkụ nke ọzọ, nke osimiri a, ebe ONYENWE ANYI bi n'etiti anyị, n'ime ụlọ nzute obibi ya. Anyị ga-ekenyekwa unu ala anyị. Ma unu enupula isi megide ONYENWE ANYI site n'iwu ebe ichụ aja ọzọ, ebe ọ bụ na e nwere otu ebe bụ ezi ebe ichụ aja nye ONYENWE ANYI Chineke anyị.

²⁰ Mgbe Ekan, nwa Zera, zipụtara onwe ya dika onye na-ekwesighi ntụkwasi obi n'ihe metụtara ihe e doro nso, ọ bụ na nzukọ Izrel niile esoghị keta oke n'ahụhụ dakwasiri ya? Ọ bughị naanị ya nwurụ n'ihị mmehie ahụ.”

²¹ Nke a bụ nzaghachi ụmụ Ruben, na ụmụ Gad na ọkara ebo ụmụ Manase, nyere ndị ndu ụmụ Izrel niile;

²² “Chineke onye kachasi chi niile, bụ ONYENWE ANYI! Chineke onye kachasi chi niile, bụ ONYENWE ANYI! Ya onwe ya maara, ka Izrel niile matakwa. A si na nke a bụ nnupu isi, a sịkwari na ọ bụ enweghị ntụkwasi obi nye ONYENWE ANYI, unu ahapula anyị ka anyị diri ndu.

²³ O bụrụ na anyị sitere na nnupu isi wuo ebe ichu aja a maka ichu aja udo maobu aja mkpuru oka, ka ONYENWE ANYI n'onwe ya taa anyi ahuhu.

²⁴ "Ma nke ahụ abughị ihe anyị bu n'obi! Anyị wuru ya n'ihị na anyị turu ujo na n'oge di n'ihu, umu unu ga-agwa umu anyi okwu si, 'Gini ka unu na ONYENWE ANYI, Chineke Izrel nwekoru?'

²⁵ ONYENWE ANYI e jirila osimiri Jordan kpaa oke n'etiti anyi na unu, unu umu Ruben na Gad. Unu enweghi oke n'ime ONYENWE ANYI!' N'uzo di otu a, umu unu nwere ike ime umu anyi ka ha kwusi itu egwu ONYENWE ANYI.

²⁶ "O bu nke a mere anyi ji kpebie si, 'Ka anyi jikere wuo ebe ichu aja, ma o bughị ebe ichu aja nsure oku maobu aja ndi ozo,'

²⁷ Kama, o bu ebe ichu aja* ihuba ama n'etiti unu na anyi, nakwa ogbo ndi nke ga-esote anyi, na anyi ga-efe ONYENWE ANYI ofufe n'ulonso ya, site na ichuru ya aja nsure oku, na aja udo. Mgbe ahụ, n'oge di n'ihu, umu umu unu agaghị asi umu umu anyi, 'Unu enweghi oke n'ime ONYENWE ANYI Chineke.'

²⁸ "Echiche obi anyi bu na o buri na umu umu unu ekwuo ihe di otu a, umu anyi ga-azaghachi ha si, 'Lee ebe ichu aja nna anyi ha wuru, nke yiri ebe ichu aja ONYENWE ANYI. E wughị ya maka ichu aja nsure oku, kama e wuru ya dika ihe ama na-egosi nnweko di n'etiti anyi na unu.'

²⁹ "Anyi agaghị enupu isi n'ebe ONYENWE ANYI no; anyi agaghị esitekwa n'iso ONYENWE ANYI Chineke wezuga onwe anyi, site n'iwuru onwe anyi ebe ichu aja nke aja nsure oku, na aja mkpuru oka maobu udi aja ozo di iche iche. Ebe ichu aja anyi maara bu ebe ichu aja ONYENWE ANYI Chineke anyi, nke guzo n'ihu ulo nzute ya."

³⁰ Mgbe Finehaz onye nchujaja, na ndi ndu nzuko ahụ, bu ndisi ezinaulo ndi Izrel nuru ihe umu Ruben, na umu Gad, na umu Manase kwuru, o masiri ha.

³¹ Ya mere, Finehaz nwa Elieza, bu onye nchujaja, siri Ruben, na Gad, na Manase, "Taa ka anyi maara na ONYENWE ANYI no n'etiti anyi,† n'ihị na unu emehieghi megide ONYENWE ANYI dika anyi chere. Ya mere, unu azoputala ndi Izrel site na mbibi gaara abiakwasị ha site n'aka ONYENWE ANYI."

³² Mgbe ahụ Finehaz, nwa Elieza, onye nchujaja, na ndi ndu ahụ laghachitere Kenan site na nzuko ha na umu Ruben na Gad na okara Manase mere n'ala Gilead koru Izrel ihe ha gatara.

³³ Okwu a toro umu Izrel utu. Ha nuriri onu, too Chineke otuto. Ha ekwukwaghị okwu ibu agha megide umu Ruben, umu Gad na umu Manase, banyere ibibi ala ha bi n'ime ya.

³⁴ Ya mere, umu Ruben na umu Gad kporo ebe ichu aja ha wuru, "Ebe ichu aja akaebe," n'ihị na ha siri, "O bu ihe akaebe igosi mmadu niile na ONYENWE ANYI bukwa Chineke anyi."

23

Okwu ikpeazu Joshua kwuru

¹ Ma mgbe otutu oge gasiri, site n'oge ONYENWE ANYI mere ka Izrel nwee ezumike n'ebe ndi iro gbara ha okirikiri no, Joshua aghola agadi, gbaa otutu afo.

² Ya mere, Joshua kporo ndi Izrel niile, ndi okenye ha, ndi ndu ha, ndi odozi okwu ha na ndisi ha, si ha, "Emeela m agadi gbaakwa otutu afo.

* **22:27** Jen 31:48; Jos 22:34; 24:27 † **22:31** Opu 25:8; Lev 26:11-12; 2Ih 15:2

³ Unu onwe unu ejirila anya unu hụ ihe niile ONYENWE ANYỊ Chineke unu mere mba ndị a niile, n'ihì unu. Ọ lụrụ unu ọgụ, nyere unu aka imeri ndị iro unu.

⁴ Unu hụrụ na ekekwarala m unu ala mba ahụ niile nke fọdurụnụ ka ha bụrụ ihe nketa ebo unu, site na Jodan, tinyekwara mba niile ndị ahụ m kpochapụrụ n'akụkụ osimiri Mediterenja dị na mpaghara ọdịda anyanwụ.

⁵ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu ga-akwapụ ndị bi n'ime ha n'ihì unu. Ọ ga-achụpụ ha n'ihu unu, mee ka unu nweta ala ha, dika ONYENWE ANYỊ Chineke unu kwere unu nkwa.

⁶ “Ya mere, dịnụ ike, lezienụ anya idebezu na irube isi n'ihe niile e dere n'Akwukwọ Iwu Mosis. Unu esila n'ime ya wezuga onwe unu n'uzọ ọbụla.

⁷ Lezienụ anya ka unu na mba ndị a fọdurụ n'ala a ghara inwe mmekọ ọbụla. Unu akpọtukwala chi ha niile aha. Unu anụkwala iyi n'aha ha, maọbụ fee ha ofufe, maọbụ kpọọ isiala nye ha.

⁸ Kama raparanụ* n'ahụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu dika unu mere ruo taa.

⁹ “ONYENWE ANYỊ achụpụla mba dị ukwuu na mba siri ike site n'ebe unu nọ. O nwekwaghị otu mba n'ime ha o kwere ka ha merie unu.

¹⁰ Otu nwoke n'ime unu achụọla puku ndị ikom ndị iro unu ọsọ. N'ihì na ONYENWE ANYỊ Chineke unu alọlara unu ọgụ, dika ya onwe ya kwere nkwa.

¹¹ N'ihì ya, lezienụ onwe unu anya nke ọma ka unu hụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu n'anya.

¹² “Ma ọ bụrụ na unu alaghachi azụ, ma kwere ka e jikọọ unu na mba ndị a fọdurụ n'etiti unu. Ọ bụrụ na unu na ha ebido ilurita di na nwunye, na-emekọrita ihe ọnụ,

¹³ maranụ nke ọma, na ONYENWE ANYỊ Chineke unu agaghị achụpụrụ unu mba ndị a site n'ala unu. Kama ha ga-aburụ unu igbudu na ọnya. Ha ga-abukwara unu apipia n'akụkụ unu, na ogwu n'anya unu, ruo mgbe unu ga-ala n'iyi n'ezì ala a, nke ONYENWE ANYỊ Chineke unu nyere unu.

¹⁴ “Mgbe na-adighi anya, mụ onwe m ga-agbaso ụzọ ahụ ndị niile bi n'ụwa na-aghaghị igbaso. Unu niile maara n'ime obi unu na n'ime mkpuruobi unu na o nweghị otu n'ime nkwa ọma ONYENWE ANYỊ Chineke unu kwere nye unu nke na-emezughị. E mezuola nkwa ndị a niile; o nweghị nke ọbụla a na-emezughị.

¹⁵ Ma dika ezi nkwa niile ONYENWE ANYỊ Chineke unu kwere si bụrụ ihe e mezuru emezu, otu a kwa ka ONYENWE ANYỊ ga-esi mee ka ihe ojọọ niile ọ bara mba ya mezuo n'isi unu, tutu ruo mgbe o mere ka unu laa n'iyi n'ezì ala ahụ ọ na-enye unu.

¹⁶ Ọ bụrụ na unu emebie ọgbugba ndụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu, nke o nyere unu iwu idebe, tugharia malite igbaso na ife chi ndị ọzọ na ikpọ isiala nye ha, iwe ONYENWE ANYỊ ga-adị ọkụ megide unu, unu ga-alakwa n'iyi ngwangwa n'ala ọma ahụ o nyere unu.”

24

Imesi ọgbugba ndụ ike

¹ Joshua kpọkọtara ebo Izrel niile na Shekem. Ọ kpọrọ ndị okenye Izrel na ndịisi ha na ndị ikpe ha na ndị nlekọta ha. Ha niile bịaara chee onwe ha n'ihu Chineke.

² Mgbe ahụ, Joshua gwara ndị Izrel niile si, “Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Chineke nke Izrel kwuru, ‘Nna nna unu ochie ha, nke bụ Tera, nna

* 23:8 Dit 10:20

Ebrahim, na Nahọ, bikwara n'akukụ ọwụwa anyanwụ nke ofe osimiri Yufretis, ebe ha nọ fee chi ndị ọzọ ofufe.

³ Ma mụ onwe m kpọputara nna nna unu Ebrahim site n'ala ahụ dị n'ofe osimiri dubata ya n'ala Kenan, nye ya ọtụtụ ụmụ ụmụ, site na nwa ya bụ Aizik.

⁴ Ụmụ m nyere Aizik bụ Jekọb na Iso. Iso ka m nyere ala ugwu ugwu Sia, ka o nweta ma Jekọb na ezinaulọ ya gara n'ala Ijipt.

⁵ “ ‘Emesịa, ezigara m Mosis na Erọn, ma wetara ndị Ijipt ihe otiti ojọọ niile dị iche iche site n'ihe m mere n'ebe ahụ. N'ikpeazu, akpọputara m ndị m site n'ala Ijipt.

⁶ Ma mgbe unu rutere n'Osimiri Uhie, ndị agha Ijipt gbaputara chiri ugbo agha ha na ndị agha na-agba inyinya ha chụwa unu ọsọ.

⁷ Mgbe ndị Izrel hụrụ ha, ha tiri mkpu kpọkuo ONYENWE ANYI. O tinyere oke ọchịchiri n'etiti unu na ndị Ijipt. O mere ka oke osimiri kpuchie ha, mee ka ha mikpuo n'osimiri ahụ. Unu niile hukwara ihe m mere ndị Ijipt. Emesịa, unu bikwara n'ozara ọtụtụ afọ.

⁸ “ ‘Ma emesịa, emere m ka unu bata n'ime ala ndị Amọrait, ndị bi n'akukụ ọwụwa anyanwụ osimiri Jodan. Ha lụsoro unu ọgụ, ma eweere m ha nyefee unu n'aka. E bibiri m ha n'ihu unu, ma unu nwetara ala ha.

⁹ Mgbe Balak nwa Zipoa, eze Moab, jikeere ibuso Izrel agha, o zigaara Belam, nwa Beoa ozi ka ọ bịa buo unu ọnu.

¹⁰ Ma egeghi m Belam nti. Kama emere m ya ka ọ gozie unu. Anaputara m unu site n'aka ya.

¹¹ “ ‘Emesịa, unu gafere osimiri Jodan biaruo Jeriko. Ndị ikom Jeriko busoro unu agha, otu a kwa ka ndị Amọrait, na ndị Periz, na ndị Kenan, na ndị Het, na ndị Gigash, na ndị Hiv, na ndị Jebus. Ma eweere m ha niile nyefee unu n'aka.

¹² E zigara m ebu n'ihu unu nke chupuru ha n'ihu unu, bụ eze abuo ndị Amọrait. O bughị mma agha na uta unu ka unu ji mee nke a.

¹³ *Ya mere enyere m unu ala ahụ, nke unu na-adogbughi onwe unu n'ihia ya, nyekwa unu otutu obodo nke unu na-ewughị, bụ ala ndị a unu bi n'ime ya ugbo a. Enyere m unu ubi vaini na ubi oliv nke unu na-akughị, nke unu na-eri mkpuru ha.'

¹⁴ “Ya mere ugbo a, tūonụ egwu ONYENWE ANYI, feekwanu ya ofufe n'uzo ikwesi ntukwasị obi na n'eziokwu. Wezuganu chi ndị ahụ niile nna nna unu ha fere ofufe n'ofe osimiri Yufretis ahụ, na n'Ijipt. Feenu naanị ONYENWE ANYI ofufe.

¹⁵ O burukwanu na ọ masighi unu ife ONYENWE ANYI, hoputaranu onwe unu taa onye unu ga-eife. Ma ọ bụ chi ndị ahụ nna nna unu ha fere n'ofe ọzọ nke osimiri, maobu chi ndị Amọrait, ndị unu bi n'ala ha. Ma n'ebe mụ onwe m na ezinaulọ m nọ, anyi ga-eife ONYENWE ANYI.”

¹⁶ Ndị Izrel niile zara si ya, “O nweghi ihe ga-eme ka anyi hapu ONYENWE ANYI fee chi ndị ọzọ!

¹⁷ O bụ ONYENWE ANYI Chineke anyi, ya onwe ya si n'ala Ijipt, ebe anyi bụ ndị ohu, kpọputa anyi na nna anyi ha. O ruru ọrụ iribama ndị ahụ niile di oke egwu n'ihu anyi. O chebere anyi n'ije anyi niile n'etiti mba ndi ahụ niile anyi si n'ala ha gafee.

¹⁸ O bụ ONYENWE ANYI chupuru ndi Amori na otutu mba ndi ọzọ bi n'ala a. E, anyi onwe anyi ga-eife ONYENWE ANYI, n'ihia na ọ bụ Chineke anyi.”

* 24:13 Dit 6:10-11

¹⁹ Joshua zaghachiri ndị Izrel si, “Unu apughị ife ONYENWE ANYỊ ofufe; n’ihi na ọ bụ Chineke dị nsọ, burukwa Chineke ekworo. Ọ gaghị agbaghara unu nnupu isi unu na mmehie unu niile.

²⁰ Ọ buru na unu agbakuta ONYENWE ANYỊ azu, fee chi ala ozo ofufe, ọ ga-echighari laa unu n’iyi, n’agbanyeghi na ọ nonyerela unu ubochi ndi a niile.”

²¹ Ma ndi Izrel siri Joshua, “Mba, kama ONYENWE ANYỊ ka anyi ga-efe ofufe.”

²² Mgbe ahụ, Joshua siri, “Unu bu ndi ama megide onwe unu na unu ahoro la ife ONYENWE ANYỊ ofufe.”

Ha zara si, “E, anyi bu ndi akaebe.”

²³ Joshua siri, “Ugbu a, wezuganụ chi ndi mba ozo niile di n’etiti unu. Werekwanu obi unu nye maka irubere ONYENWE ANYỊ Chineke Izrel isi.”

²⁴ Ndi ahụ siri Joshua, “Anyi ga-efe ONYENWE ANYỊ Chineke anyi ofufe. Anyi ga-egakwa nti n’olu ya, mee ihe o nyere n’iwu.”

²⁵ Ya mere, Joshua na ndi Izrel gbara ndu n’ubochi ahụ na Shekem. O nyere ha iwu na ukpuru ha ga-edebe.

²⁶ Joshua dere iwu ndi a umu Izrel kwere na ha ga-eme n’Akwukwo Iwu Chineke. Emesia, o buputara otu nkume buru ibu guzo ya n’okpuru osisi ukwu ook di n’akuku ebe nsọ ONYENWE ANYỊ.

²⁷ Joshua siri ndi ahụ niile, “Lee, nkume a ga-abu ihe ama megide anyi. N’ihi na ọ nula okwu niile nke ONYENWE ANYỊ gwara anyi. Ọ ga-abukwa ihe ama megide unu, ma ọ buru na unu mee ihe mmekpu megide Chineke unu.”

²⁸ Emesia, Joshua zilara onye obula, ka ha laa n’ihe nketa nke aka ha.

Onwu Joshua na Elieza

²⁹ Ọ dighi anya, mgbe ihe ndi a gasiri, Joshua nwa Nun, odibo ONYENWE ANYỊ nwuru, mgbe ọ gbara nari afo na iri.

³⁰ E liri ya n’oke ala nke ihe nketa ya, na Timnat Sera,[†] n’ime ala ugwu ugwu Ifrem, n’akuku ugwu di n’ala Gaash.

³¹ Ndi Izrel fere ONYENWE ANYỊ ofufe ubochi niile nke ndu Joshua, na nke ndu ndi okenye ahụ, bu ndi gara n’ihu bie ndu mgbe ọ nwusiri, ndi maakwara ihe niile nke ONYENWE ANYỊ ruuru ndi Izrel.

³² Okpukpu Josef ndi Izrel chitara mgbe ha si n’ala Ijipt puta, ka ha liri na Shekem, n’ime ala ahụ Jekob zuru nari mkpuru olocha n’aka umu Hamo nna Shekem. Ala a ghorọ n’ihe nketa umu Josef.

³³ Elieza nwa Eron, nwukwara. E liri ya n’ala ugwu ugwu ndi Ifrem, na Gibeaa, obodo e nyere nwa ya bu Finehaz.

[†] 24:30 Jos 19:50; Nkp 2:9

Ndi Ikpe

Agha ndi Izrel luru

¹ Mgbe Joshua nwuru, umu Izrel juru ONYENWE ANYI si, "Olee ebo ga-ebu uzọ gaa luso ndi Kenan agha n'ihhi anyi?"

² ONYENWE ANYI zara, "O bu ebo Juda. Enyefeela m ala ahụ n'aka ha."

³ Ndi Juda gwara umu nwanne ha ndi ebo Simion si, "Soronu anyi banye n'ala ahụ anyi ketara site n'ife nza, ka anyi ga luso ndi Kenan agha. Anyi ga-esokwara unu banye n'ala nke unu." Ya mere, ndi ebo Simion* soro ha gaa.

⁴ Mgbe Juda busoro ha agha, ONYENWE ANYI nyefere ndi Kenan, na ndi Periz n'aka ha, mee ka ha gbuo puku ndi agha iri n'ime obodo Bezek.

⁵ N'ebe ahụ ka ha zutere Adoni-Bezek, buso ya agha, tigbukwaa ndi Kenan na ndi Periz.

⁶ Ma Adoni-Bezek gbapuru ozo zoo onwe ya, ma ha chugidere ya, jide ya, gbupu ya isi mkpuru aka ya abuo na isi mkpuru ukwu ya abuo.†

⁷ Mgbe ahụ, Adoni-Bezek siri, "Iri ndi eze‡ asaa ka m mesoro udi mmeso a unu mesoro m, o bukwa nri si na tebul m dapu ka ha riri. Ugbu a Chineke akwughachila m ugwo oru ojo m." Ha kpuru ya gaa Jerusalem, ebe o no nwuo.

⁸ Ndi Juda busoro obodo Jerusalem agha, were mma agha gbuchapu mmadu niile bi n'ime ya, ma gbaakwa obodo ahụ niile oku.

⁹ Mgbe nke a gasiri, ndi agha Juda busoro ndi Kenan bi na ndida ala ugwu ugwu ahụ, bu Negev, ya na akuku odida anyanwu n'ebe di ala ala.

¹⁰ Ha jekwuru ndi Kenan bi n'obodo Hebron (nke a na-akpo Kiriath Aza, na mbu) merie Sheshai, na Ahiman, na Talmi.

¹¹ Site n'ebe ahụ, ha jekwuru ndi bi na Debai (nke a na-akpo Kiriath Sefa, n'oge mbu).

¹² Kaleb siri, "Nwoke obula ga-aga buso Kiriath Sefa agha ma merie ya ka m ga-akponye Aksa bu nwa m nwanyi ka o buru nwunye ya."

¹³ Otniel nwa Kenaz, nwanne nta Kaleb, lughuru obodo ahụ n'agha. N'ihhi nke a, Kaleb kponyere ya Aksa, bu nwa ya nwanyi ka o buru nwunye ya.

¹⁴ Otu ubochi, mgbe Aksa biakwutere Otniel, o kwagidere ya ka o riuo ala ubi site n'aka nna ya. Mgbe Aksa si n'elu inyinya ibu ya ridata, Kaleb juru ya si, "Gini ka i chorọ ka m mere gi?"

¹⁵ O zaghachiri, "Nyem onyinye puru iche. Ebe o bu na i nyela m ala Negev, biko nyekwa m isi mmiri ufo." N'ihhi nke a, Kaleb nyere ya isi mmiri mgbago na isi mmiri nke ndida.

¹⁶ Umunna nwunye Mosis, onye Ken, si n'obodo nkwu nkwu§ soro ndi Juda, gaa biri n'etiti ndi ahụ bi n'ozara Juda, na Negev, nke di nso n'Arad.

* **1:3** Ebo Simion na ebo Juda si n'agburu Lia Nkp 1:17 † **1:6** I gbupu isi mkpuru aka, na mkpisiukwu nke ndi e jidere n'agha, bu ihe a na-ejighi kporo ihe na mba ndi di n'etiti owuwa anyanwu. Mgbe e gbupuru isi mkpuru aka na mkpisiukwu onye agha, onye di otu a agahi e nwe ike jide ngwa agha ozo, maobu gaa ije. ‡ **1:7** Ala Kenan bu mba e kewara na mpaghara na mpaghara, maobu n'obodo nta n'obodo nta. Mpaghara, maobu obodo nta obula nwere eze na-achi ya. Otutu obodo ndi a gbara isi obodo ahụ gburugburu. § **1:16** Nke a bu Jeriko

¹⁷ Ndi ikom Juda sooro ndi ikom Simion, umunna ha, luso ndi Kenan bi na Zefat agha, bibie obodo ahụ kpamkpam. N'ih i nke a, a gughariri obodo ahụ, kpoọ ya Homa.

¹⁸ Ndi agha Juda lughbukwara obodo Gaza, na Ashkelon, na Ekron, tinyere ala niile gbara ha gburugburu.

¹⁹ ONYENWE ANYI nonyeekwara ndi Juda mee ka ha kpochapu ndi niile bi n'obodo niile di n'ala ugwu ugwu ahụ. Ma ha enweghi ike ichupu ndi bi n'ala ndagwurugwu ahụ, n'ih i na ndi ahụ nwere ugbo agha igwe di iche.

²⁰ E nyekwara Kaleb obodo Hebron, di ka Mosis kwere ya na nkwa. Kaleb chupuru umu Anak ato site n'ala ahụ.

²¹ Ndi ebo Benjamin enweghi ike chupu ndi Jebus bi na Jerusalem. N'ih i nke a, ha soro umu Benjamin biri ruo taa.

²² Ma ndi sitere n'ebo Josef busoro obodo Betel agha. ONYENWE ANYI nonyeere ha.

²³ Mgbe ha zipuru ndi ikom iga nyochaputa obodo Betel, nke a na-akpo Luz,

²⁴ ndi nnyoputa ahụ huru otu nwoke si n'obodo ahụ na-aputa. Ha gwara ya okwu si ya, "Zi anyi uzo anyi ga-esi banye n'ime obodo a, anyi ga-ahụ na e mesoro gi mmeso di mma."

²⁵ Ya mere, nwoke ahụ gosiri ha uzo, ha ji mma agha gbuo mmadu niile bi n'ime obodo ahụ, ma ha hapuru nwoke ahụ na ezinaulo ya ndu.

²⁶ Emesia, nwoke ahụ kporo ezinaulo ya gaa biri n'ala ndi Het wuoro onwe ya otu obodo n'ebe ahụ. O kporo aha obodo ahụ Luz, nke bukwa aha obodo ahụ ruo taa.

²⁷ Manase achupughi ndi Bet-Shan na obodo nta ya ndi ozo, maobu Teanak na obodo nta ya ndi ozo, maobu Doa, maobu Ibleam, maobu Megido, tinyere obodo nta niile ndi ozo gbara ha gburugburu. N'ih i na ndi Kenan bigidere n'ebe ahụ.

²⁸ Mgbe umu Izrel diri ike karja, ha manyere ndi Kenan i ruru ha oru, ma ha achupughi ha site n'ala ahụ.

²⁹ Ifrem enwekwaghi ike chupu ndi Kenan bi na Gaza. Ndi Kenan gara n'ihu biri n'etiti ha n'ebe ahụ.

³⁰ Otu a kwa, ebo Zebulon achupughi ndi Kenan bi n'ala Kitron, maobu na Nahalol, kama ha mere ha ndi ohu na-aru oru ike.

³¹ Ozokwa, ndi ebo Asha achupughi ndi niile bi n'Ako, na Saidon, na Ahlab, na Akzib, na Helba, na Afik, maobu Rehob.

³² Ndi Asha binyere n'etiti ndi Kenan bu ndi bi n'ala ahụ, n'ih i na ha achupughi ha.

³³ Ndi ebo Naftali achupughi kwa ndi bi na Bet-Shemesh, maobu ndi bi na Bet-Anat. Kama ndi Naftali binyere ndi Kenan bi n'ala ahụ. Ma ndi bi na Bet-Shemesh, na Bet-Anat ghoru ndi ohu ndi Naftali.

³⁴ Ma banyere ndi ebo Dan, ndi Amorait chupuru ha chuba ha n'elu ugwu. Ha ekwenyeghi ka ha ridata na ndida ugwu ahụ.

³⁵ Ma ndi Amorait nogidesiri ike n'ugwu Heres, na Aijalon, na Shaalbim, ma mgbe ike ebo Josef bara uba, ha meriri ha, mee ha ndi ohu ha.

³⁶ Oke ala umu ndi Amorait malitere na mgbago Akrabim ruo, ma gafeekwa ebe a na-akpo Sela.

2

Mmuo ozi ONYENWE ANYI abia Bokim

¹ Mmuo ozi ONYENWE ANYI sitere na Gilgal bia Bokim gwa ndi Izrel okwu si ha, "Mu onwe m kpoputara unu site n'Ijpt, kpopata unu n'ala a dika m kwere nna unu ha na nkwa. Asiri m, 'Agaghi m ala azu imezu ogbugba ndu mu na unu,

² unu na ndi bi n'obodo ahụ agbakwala ndu obula, kama unu ga-etitu ebe ichu aja ha.' Ma unu erubeghi isi n'okwu a, gini mere unu emeghi nke a?

³ Agwara m unu, na 'agaghi m esite n'ihu unu chupu ha; ha ga-adiri unu dika onya n'akuku niile, ebe chi niile ha ga-abukwara unu ihe na-eweta onwunwa.* †

⁴ Mgbe Mmuo ozi ONYENWE ANYI ahụ kwusiri okwu ndi a, umu Izrel niile kwara akwa nke ukwu.

⁵ N'ihhi nke a, ha kporo ebe ahụ Bokim. Ha churu ONYENWE ANYI aja n'ebe ahụ.

Nnupu isi na Mmeri

⁶ Mgbe Joshua zilagasiri ndi Izrel niile, onye obula n'ime ha gara n'ihe nketa ya, inweta ya, dika ebo obula di n'Izrel si di.

⁷ Ndi Izrel fere ONYENWE ANYI ofufe ubochi niile nke ndu Joshua, na nke ndu ndi okenye ahụ, bu ndi gara n'ihu bie ndu mgbe o nwusiri, bukwa ndi huru oru ukwu niile nke ONYENWE ANYI ruru ndi Izrel.

⁸ Ma Joshua, nwa Nun, onyeozi ONYENWE ANYI nwuru, mgbe o gbara otu nari afo, na afo iri.

⁹ E liri ya n'oke ala nke ihe nketa ya, n'obodo Timnat Heres, n'ala ugwu ugwu nke ebo Ifrem, n'uzo mgbago ugwu Gaash.

¹⁰ Emesia, ogbo ahụ niile nwuru dika ndi nna nna ha, ogbo ozo tolitere, ndi na-amaghi ONYENWE ANYI maobu ihe ndi nke o mere nye umu Izrel.

¹¹ Mgbe ahụ, ndi Izrel mere ihe ojobo n'anya ONYENWE ANYI site n'ife Baal ofufe.

¹² Ha gbakutara ONYENWE ANYI azu, bu Chineke ahụ, nna ha fere ofufe, onye kpoputara ha site n'ala Ijpt. Ma ha malitere ife na isopuru, na ikpo isiala nye otutu chi di iche iche, bu chi nke ndi bi ha gburugburu. Ha si otu a kpasuo ONYENWE ANYI iwe.

¹³ Ha gbakutara ONYENWE ANYI azu, fee chi Baal na Ashtoret ofufe.*

¹⁴ Ya mere, ONYENWE ANYI† were iwe megide Izrel, rara ha nye n'aka ndi ji aka ike punara ha ihe ha nwere. O weere ha resi ndi iro ha gbara ha gburugburu, bu ndi ha enwekwaghi ike iguzogide.

¹⁵ Dika o nuru ya n'iyi nye ha, mgbe obula umu Izrel puru ibu agha, aka ONYENWE ANYI megidere ha ime ka ha buru ndi e meriri emeriri. Onodu ha joro njo nke ukwu.

¹⁶ N'ihhi onodu ojobo a, ONYENWE ANYI mere ka ndi ikpe si n'etiti ha puta, inaputa ha site n'aka ndi a ji ike na-apunara ha ihe ha nwere.

¹⁷ Ma umu Izrel egeghi ndi ikpe ahụ nti, kama ha nogidere na-akpo isiala nye ma na-agbasokwa chi ndi ozo. Dika nna nna ha na-emeghi, ha mere ngwangwa wezuga onwe ha site n'uzo ONYENWE ANYI, buru ndi na-enupu isi n'ebe iwu ONYENWE ANYI di.

¹⁸ Ma mgbe obula ONYENWE ANYI nyere umu Izrel onye ikpe, o na-anonyere onye ikpe ahụ ogologo ubochi niile nke ndu ya. O na-esitekwa n'aka onye ikpe a naputa umu Izrel n'aka ndi iro ha n'ihhi na ONYENWE

* 2:3 Maobu, *Ihe ima n'onya* † 2:3 Qpu 23:33; Dit 7:17 ‡ 2:7 Maobu, *gbasokwara* § 2:10 Ya bu, oru ebube * 2:13 Abu 106:36 † 2:14 Nkp 3:8; 2Ez 17:20

ANYI nwere obi ebere n'ahụ ụmụ Izrel, mgbe ha na-asụ ude, n'ihì mmegbu na mkpagbu niile ndị iro ha na-emegbu ha, ma na-akpagbukwa ha.

¹⁹ Ma mgbe ọbụla onye ikpe a nwurụ, ụmụ Izrel na-alaghachi azụ biwe ndụ ọjọọ karịa nke nna nna ha ochie. Ha na-agbaso chi ndị ọzọ, na-akpọ isiala nye ha, na ife ha ofufe. Ha juru iwezuga agwa ọjọọ ha ndị a ma ọ bukwa ụzụ isiike ha.

²⁰ N'ihì nke a, ONYENWE ANYI were iwe dị ọkụ megide Izrel, ma si, "N'ihì na mba a emebiela ọgbugba ndụ ahụ m nyere nna ha n'iwu, jukwa ige m ntị,

²¹ agaghị m achupukwa site n'ihu ha mba ndị ahụ Joshua hapuru mgbe ọ nwurụ.

²² Aga m eji ha nwalee Izrel, ichoputa ma ha ga-elezi anya idebe ụzọ ONYENWE ANYI, gaakwa ije n'ime ya dika nna nna ha mere m."

²³ ONYENWE ANYI hapuru mba ndị ahụ niile ka ha nogide. Ọ chupughị ha ngwangwa site na inyefe ha n'aka Joshua.

3

¹ Ndi a bu aha mba di iche iche ONYENWE ANYI hapuru n'ala ahụ iji nwaputa ndi Izrel ahụ niile na-esoghi mgbe e buru agha n'ime ala Kenan.

² O mere nke a naani ka ọ kuziere ọgbọ niile ndi Izrel ibu agha, bu ndi ahụ na-amabeghi ihe agha bu n'oge gara aga.

³ Ndisi ise nke ndi Filistia, na ndi Kenan niile, ndi Saidon na ndi Hiv, ndi bi n'elu ugwu Lebanon, site n'ugwu Baal-Hemon ruo na mbata obodo Hamat.

⁴ A ga-esite na ndi a nwaputa okwukwe umu Izrel ma imata ma ha ga-ebebe iwu ONYENWE ANYI sitere n'onu Mosis nye nna nna ha ochie.

⁵ N'ihì nke a, umu Izrel biri n'etiti ndi Kenan, ndi Het, ndi Hiv, ndi Periz, ndi Amorait, na ndi Jebus.

⁶ Ha lutaara onwe ha umu ha ndi inyom na nwunye,* werekwa umu ha ndi inyom nye umu ha ndi ikom, feekwa chi ha niile ofufe.

Otniel, onye ikpe

⁷ Umu Izrel mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI. Ha chefuru ONYENWE ANYI Chineke ha, malite ife chi Baal, na Ashera ofufe.

⁸ N'ihì ya, iwe oku ONYENWE ANYI kpaliri megide umu Izrel. O raara ha nye n'aka eze Kushan Rishataim, eze Aram Naharaim, onye ndi Izrel noro n'okpuru ochichi ya afo asato.

⁹ Ma mgbe umu Izrel kpokuru ONYENWE ANYI, o mere ka Otniel, nwa Kenaz, bilie n'etiti ha. Otniel bu nwa nwanne Kaleb nke nta. O bukwa ya naputara umu Izrel site n'aka ndi iro ha.

¹⁰ Mmuo ONYENWE ANYI biakwasiri ya, nke mere ka ọ buru onye ikpe ndi Izrel, ọ puru ibu agha. ONYENWE ANYI nyefere Kushan Rishataim bu eze ndi Aram n'aka Otniel, onye ike ya kariri nke ya.

¹¹ Sitekwa n'oge ahụ gaa n'ihu, udo diri n'ala niile iri afo ano, mgbe Otniel na-ekpe Izrel ikpe. N'ikpeazu, Otniel, nwa Kenaz nwuru.

Ehud

¹² Umu Izrel bidoro ime ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYI. Ya mere, ONYENWE ANYI nyefere ha n'aka Eglon, eze Moab.

¹³ O kpotara ndi Amon† na ndi Amalek ka ha dinyere ya. Eglon biara

* **3:6** Opu 34:15-16; Dit 7:3-4; Jos 23:12 † **3:13** Ndi Amon bu ndi si n'agburu Lot, nke a di n'akwukwo Jen 19:38, ebe ndi Amalek si n'agburu Iso (i ga-aguta nke a n'akwukwo Jen 36:12,16). O bughị naani na ha bu ndi agbataobi ndi Izrel, ma ha bu ndi iro ka ndi iro niile nke ndi Izrel nwere (guo Dit 25:17-18).

buso ndi Izrel agha, nweta obodo Nkwu, ya aburuzia nke ha.

¹⁴ Afọ iri na asatọ site n'oge ahụ ka umu Izrel nọrọ n'okpuru ọchichi Eglon, eze Moab.

¹⁵ Ma mgbe umu Izrel tikuru ONYENWE ANYI banyere onodu ojo ha, o zitere ha onye nzoputa. Aha nwoke ahụ bu Ehud, nwa Gera, onye sitere n'agburu Benjamin. O bu onye na-eme aka ekpe. Ya onwe ya bukwa onye na-ebugara Eglon, eze Moab, ego utu niile umu Izrel na-atu kwa afọ.

¹⁶ Tupu o malite ije ya, o buru uzọ kwadebere onwe ya mma agha nwere ihu abuo na nzuzo. Ogologo mma ahụ ga-eru ihe dika site n'onu mkpisiaka ruo n'isi mbu aka. Ehud kekwasiri mma ahụ n'apata ukwu aka nri ya, yikwasị ya uwe mwuda ya.

¹⁷ O banyere Eglon, eze Moab ego utu ahụ. Eglon bu nwoke buru oke ibu.

¹⁸ Mgbe Ehud nyesiri eze Eglon ego utu ahụ o ji bia, o zilagara ndi butere ego ahụ.

¹⁹ Mgbe o biaruru nso n'obodo Gilgal, ebe arusi di iche iche a piri api di, o laghachiri azu jekwuru eze Eglon si ya, "Enwere m ozi m ga-ezi gi, ma o ga-abu na nzuzo."

Mgbe ahụ, eze zipuru ndi so ya nodu, ka ya na Ehud naani nwee ike ino kparia uka ha na nzuzo.

²⁰ Ehud biakwutere ya mgbe o no naani ya n'onuulo di n'ime n'elu uloze ya, si, "Enwere m ozi Chineke si m zie gi." Dika eze ahụ si n'uche ya bilite oto,

²¹ Ehud tinyere aka ekpe ya n'ime uwe ya, miputa mma ahụ nwere ihu abuo nke o kegidere n'apata ukwu aka nri ya. O weere ya mapuo eze Eglon afọ.

²² O buladi isi mma ahụ sooro ihu mma ahụ mibanye n'ime afọ ukwu eze Eglon. Onu mma ahụ putakwara n'azu eze ahụ. Ehud amiputaghi mma ahụ, kama abuba di n'afọ eze ahụ kpuchiri ya.

²³ Ya mere, Ehud puru n'ezi, mechibido ya onu uzọ niile e si abanye n'onuulo elu ahụ, kpochie ha.

²⁴ Mgbe o puchara, ndi na-ejere eze ozi biara choo ibanye n'ulo ahụ. Ma mgbe ha huru na a kpochiri onu uzọ ulo ahụ akpochi, ha kwuru n'onwe ha si, "O ga-abu na o na-anyu nsi n'ulo mposi."

²⁵ Ma mgbe oge di anya gasiri ma eze aputaghi, ha enweghi ike ijide onwe ha ozo. Ha weere otughe uzọ tughee onu uzọ ahụ, hu ebe eze ha togboro n'ala, nwuo.

²⁶ Mgbe ahụ ha no na-eche, Ehud gbapuru. O sitere n'ebe ahụ arusi ndi ahụ a piri api di gbafee, gbaga Seira.

²⁷ Mgbe o ruru n'ebe ahụ, o furu opi ike n'ala ugwu ugwu Ifrem, ndi Izrel sooro ya site n'ugwu ahụ rida, ya onwe ya na-edu ha.

²⁸ O siri ha, "Soronu m n'azu, n'ihia na ONYENWE ANYI enyela ndi Moab ndi iro unu n'aka unu." Ya mere, ha sooro ya gbadaa, gaa nochie uzọ niile ndi Moab nwere ike isi gafee osimiri Jordan. Ha ekwekwaghi ka onye Moab obula si n'ebe ahụ gafee.

²⁹ N'ubochi ahụ, ha gburu puku ndi agha Moab iri, ha niile siri ike burukwa dimkpa. O nweghi otu onye gbapuru.

³⁰ N'ubochi ahụ, e mere ka Moab nodu n'okpuru ndi Izrel. Ala ahụ nwere ozuzu ike na udo, iri afọ asatọ.

Shamga

³¹ Mgbe Ehud chisiri, Shamga, nwa Anat rigotara ichi. O tigburu nari ndi Filistia isii. O bu ndudu e ji achi ehi ka o ji tigbuo ha. Ya onwe ya kwa, zoputara ndi Izrel.

4

Debora

¹ Mgbe Ehud nwusiri, umu Izrel mekwara ihe ojojo megide ONYENWE ANYI.

² N'ihia ya, ONYENWE ANYI renyere ha n'aka Jabin, eze Kenan, onye chiri n'obodo Hazo. Aha onyeisi ndi agha ya bu Sisera, onye bi n'obodo a na-akpo Heroshet Hagoyim.

³ N'ihia na o nwere nari ugbo agha igwe itoolu, ma megbukwaa umu Izrel nke ukwu iri afo abuo, ha tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa, ka o nyere ha aka.

⁴ N'oge a, Debora, bu nwanyi na-ebu amuma, nwunye Lapidot bu onyendu umu Izrel.

⁵ O na-anoo n'okpuru osisi nkwu a na-akpo Nkwu Debora, nke di n'agbata Rema na Betel, bu n'ala ugwu ugwu Ifrem na-ekpe ikpe. N'ebe ahụ ka umu Izrel na-ejekwuru ya ka o doziere ha okwu ha niile.

⁶ O ziri ozi kpo Barak, nwa Abinoam, onye bi n'obodo Kedesh, nke di n'ime Naftali, o siri ya, "ONYENWE ANYI Chineke umu Izrel na-enye gi iwu, 'Gaa chikotaa puku ndi agha iri bu ndi sitere n'ebo Naftali na Zebulon, duru ha jeruo ugwu Taboa.

⁷ Aga m edute Sisera, ochiagha ndi agha Jabin, mee ka o biaru nso iyi ukwu Kishon, ya na ugbo agha ya niile na ndi agha ya niile ma nyefee ha n'aka gi.' "

⁸ Barak siri ya, "Ejikeere m aga ma o buru na i ga-eso m. O burukwanu na i ju iso m, agaghi m aga."

⁹ Debora siri, "Aghaghi m isoro gi jee ma n'ihia mkpebi gi n'ihe a, nsopuru agaghi abụ nke gi, n'ihia na ONYENWE ANYI ga-enyefe Sisera n'aka nwanyi." Ya mere, Debora biliri soro Barak jee obodo Kedesh.

¹⁰ Barak sitere n'ebo Zebulon na Naftali kpokotaa ndi ikom ga-eso ya jee agha ahụ, puku ndi agha iri ndi dinyere ya. Debora sokwa ya jee.

¹¹ N'oge a, Heba,* onye Ken, ahapula ndi Ken ndi ozo, ndi bu umu umu Hobab, nwanne nwunye Mosis gaa maa ulo ikwu ya n'okpuru osisi ukwu di na Zaananim, nke di nso Kedesh.

¹² Mgbe ha gwara Sisera na Barak nwa Abinoam arigorola n'elu ugwu Taboa,

¹³ Sisera kpokotara ndi agha ya niile, tinyere nari ugbo agha itoolu ya, site na Haroshet Haroyim gaa n'iyi ukwu Kishon.

¹⁴ Mgbe ahụ, Debora siri Barak, "Gaa n'ihu! Taa bu ubochi nke ONYENWE ANYI nyefere Sisera n'aka gi. O bu na ONYENWE ANYI apubeghi jee n'ihu gi?" N'ihia nke a, Barak duuru puku ndi agha iri ahụ gbada ndida ugwu Taboa.

¹⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI jiri mma agha ya chusaa Sisera na ndi agha ya na ugbo agha igwe ha n'ihu Barak. Sisera n'onwe ya hapuru ugbo agha ya jiri ukwu gbapu oso.

* **4:11** Ezi mmekorita nke di n'etiti ndi Izrel na ndi Ken, bidoro n'oge Mosis. Opu 3:1 Ndi Ken nyere umu Izrel aka imeri ndi iro ha, mgbe ha na-achọ inweta Kenan bu ala nkwa ahụ Nkp 1:16

¹⁶ Barak na ndi agha ya churu ndi agha ahụ oso, ha na ugbo agha igwe ha niile, churo ha Haroshet Hagoyim. Ha ji mma agha tigbuo ndi agha Sisera niile. O dikwaghi otu onye n'ime ha foduru ndu.

¹⁷ Ma Sisera gbapuru oso gaa zoo onwe ya n'ulo ikwu Jael, nwunye Heba, onye Ken. N'ihu udo di n'etiti eze Jabin, onye Hazo, na ndi ezinaulo Heba, onye Ken.

¹⁸ Jael puru ije zute Sisera si ya, "Bia Onyenwe m, bakwute m. Atula ujo." Ya mere na o bara n'ime ulo ikwu ya, o weere akwa ichu oyi kpuchie ya.

¹⁹ Mgbe ahụ, o siri ya, "Akpiri na-akpo m nku, nyetu m mmiri ka m nuo." O meghere karama akpukpo mmiri ara ehi, nye ya ihe onunu, jirikwa akwa ahụ sachie ya.

²⁰ Sisera gwara nwanyi ahụ bu Jael okwu si, "Guzo n'onu uzo ulo a. O buru na onye obula abia juo gi, 'O nwere onye gbatara n'ebe a?' si ya, 'Mba.'"

²¹ Ike gwuru nnoo Sisera. Mgbe ahụ, o malitere irahu ura, Jael, nwunye Heba, weputara otu ntu e ji a kpoide ulo ikwu ahụ n'ala, werekwa mkpirisi igwe n'aka ya. O jiri nwayoo jekwuuru Sisera ebe o dina na-arahu ura, kpo ya ntu ahụ n'egedege ihu ya. Otu a ka Sisera si nwuo.

²² Mgbe Barak biara icho Sisera, Jael jekwuru ya si, "Bia ka m gosi gi nwoke ahụ i na-achọ." Barak sooro ya jee, ma lee, Sisera anwulari site na ntu ahụ a kporo ya n'isi.

²³ N'ubochi ahụ, Chineke meriri Jabin, eze ndi Kenan n'ihu umu Izrel.

²⁴ Aka umu Izrel bu nke di ike na-adikwa ike nke ukwu megide Jabin bu eze Kenan ruo mgbe ha lara ya n'iyi.

5

Abu Debora

¹ N'ubochi ahụ, Debora na Barak nwa Abinoam buru abu* si,

² "Mgbe ndi ndu na-edu n'Izrel,
mgbe ndi mmadu jikwa afọ ofufu nye onwe ha,
toonu ONYENWE ANYI!

³ "Nurunu nke a, unu ndi eze, Geenụ ntị, unu ndiisi!
Mu onwe m, o buladi mu onwe m, ga-abuku Onyenwe anyi abu.
Aga m abu abu otuto nye ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel.

⁴ "ONYENWE ANYI, mgbe i si Sia puta,
mgbe i sitere n'ala Edom gabiga,†
uwa mara jijiji, mmiri ozuzo di ukwu
sikwa na mbara eluigwe zodata.

⁵ E, o buladi ugwu ukwu niile mara jijiji n'ihu ONYENWE ANYI.
Ugwu Sainai makwara jijiji n'ihu ONYENWE ANYI, Chineke Izrel.

⁶ "N'ubochi Shamga, nwa Anat,
n'ubochi Jael, ndi inyinya ibu na-azu ahia n'ozara kwusiri,
ndi ije niile na-esi n'akuku uzo gbagoro agbago na-aga.

⁷ O dikwaghi ihe gara aga n'obodo Izrel,
tutu ruo mgbe m biara,
ee, mgbe m bu Debora biara dika nne nye Izrel.

* 5:1 Banyere mmeri ahụ di ukwu † 5:4 Duuru anyi gabiga ozara Edom

- 8 Mgbe umu Izrel horo ife chi ndi ozo ofufe,
mgbe agha biara n'onu uzo ama niile,
ahughi o buladi otu uta maobu ube.‡
E, o buladi n'etiti iri puku ndi agha ano, a hughi otu ngwa agha obula.
- 9 Ma ugbu a, ana m anuri onu banyere ndi na-achi umu Izrel.
Ndi ji obi ha niile were onwe ha nye n'etiti ndi Izrel.
Toonu ONYENWE ANYI!
- 10 "Kwuputanu ya, unu ndi na-agba inyinya ibu di ocha,
unu ndi na-anokwasị n'elu akwa di oke onuahia n'elu inyinya unu,
na unu ndi na-eji ukwu na-agaghari n'okporozo.
Tuleenu
- 11 olu abu igwe mmadu ndi no n'akuku olulu mmiri niile.
Ha na-ako akuko mmeri niile nke ONYENWE ANYI,
ya bu, mmeri nke obodo nta ya niile n'Izrel.
- "Mgbe ahụ, ndi nke ONYENWE ANYI
ridara gaa n'onu uzo ama niile e si abata n'obodo.
- 12 "Teta, teta, gi Debora!
Teta, teta, buo abu.
Bilie, gi Barak nwa Abinoam, bilie!
Duru ndi ahụ niile i dotara n'agha.'
- 13 "Ndi foduru na ndi a na-asopuru ridatara,
ndi nke ONYENWE ANYI biakwutere m imegide ndi di ike.
- 14 Ufodu si Ifrem bia, bu ndi ahụ nwere mgborogwu n'ala ndi Amalek,
ndi Benjamin sokwa puta,
ndi ndu sikwa Makia bia,
ndi na-eso ndi ndu sikwa Zebulon puta.
15 Ndi ndu ebo Isaka pukwutekwara Debora.
E, Isaka sokwara Barak
na ndagwurugwu ahụ ka ezigara ha n'okpuru ya.
Ma n'etiti ndi Ruben,
ha no na-atughari uche.
- 16 Gini mere unu ji nodu n'etiti ogba aturu,
inu uda oja a na-egburu igwe aturu?
N'etiti obodo niile nke Ruben,
ka e nwere otutu ntughari uche.
- 17 Ndi Gilead nogidere n'ofe ozo nke osimiri Jordan.
Ndi Dan nogidekwara n'ime ugbo mmiri ha.
Ndi Asha nogidere n'ahu udo
n'akuku onu mmiri.
- 18 Ma ndi Zebulon na Naftali jiri ndu ha chuo aja,
puo n'ozara ibu agha ahụ.
- 19 "Ndi eze ala Kenan biara ogu na Teanak,
n'akuku mmiri ala Megido.
Ma ha enweghi mmeri obula.
Ha akwataghi olocha maobu ihe nkata ozo n'agha.
- 20 O buladi kpakpando niile
di na mbara eluigwe luru ogu megide Sisera.

‡ 5:8 Ndi iro ha ekwekwaghi ka onye Izrel obula jide ngwa agha obula.

- 21 Mmiri na-achị oku nke iyi ukwu Kishon bupuru ha niile.
Ya mere, mkpuruobi m gaa n'ihu,
zoo ukwu gi n'ala, di ike dika odum!
- 22 Gee nti nuru uda nzo ukwu nke inyinya ndi iro.
Leekwa mwuli elu nke ukwu inyinya ahụ!
- 23 Ma Mmuo ozi ONYENWE ANYI siri,
'Buo Meroz§ onu.'
'Buo ndi bi na ya onu ebe o di ukwu,
n'ihu na ha abighi nyere ONYENWE ANYI aka imeri ndi iro ya.'
- 24 "Onye a goziri karichasia ka Jael,
nwunye Heba onye Ken bu,
e, onye a goziri karichasia ndi inyom niile na-ebi n'ulo ikwu.
- 25 Nwoke ahụ rioro mmiri, ma o nyere ya mmiri ara ehi,
o ji iko kwesiri ndi a na-asopuru nye ya mmiri ara ehi rahuru arahụ.
- 26 O setipuru aka ya were ntu ji ulo ikwu ahụ,
aka nri ya welitere mkpirisi igwe nke onye oru ji aru oru.
O kporo ya Sisera otu mkpo, kporie ya isi,
o kpwasiri, ma kpomie ntu ahụ n'egedege ihu ya.
- 27 N'ukwu ya ka o milara n'ala,
n'ebe ahụ o dara, ka o dinara.
N'ukwu ya ka o milara n'ala, n'ebe o dara,
n'ebe ahụ o milara n'ala, n'ebe ahụ o dara nwuo.
- 28 "Nne Sisera si na oghereikuku lepu anya
n'azu oghere inata ikuku, o tiri mkpu,
'Gini mere ugboala igwe ya ji anọ odu ibia?
Gini ji na mkpotu ukwu ugboala ya adawabeghi?'
- 29 Ma otu n'ime ndi inyom na-ejere ya ozi, nke makarisiri ibe ya n'ihe.
E, ya onwe ya kwukwara si,
- 30 'O bu na ha adighi achota ma na-ekekwa otutu ihe a kwatara n'agha:
onye agha obula ga-eketa otu nwaagboghọ, maobu abuo.
Sisera ga-enweta uwe nwere otutu agwa di iche iche,
uwe nwere otutu agwa ndi a kpara nke oma
uwe ndi akpaziri nke oma maka inya n'olu m,
ihe ndi a niile dika ihe nkwata n'agha?'
- 31 "ONYENWE ANYI, biko, ka ndi iro gi niile si otu a laa n'iyi.
Ka ndi niile huru gi n'anya nwuputa ihe dika anyanwu
mgbe o biliri n'ike."
E nwere izuika n'ala ahụ iri afọ anọ.

6

Gidiọ

¹ Ozokwa, umu Izrel mere ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYI, n'ihu ya, ONYENWE ANYI nyefere ha n'aka ndi Midia* afọ asaa.

§ 5:23 Meroz bu obodo di n'ebo Naftali. Ha esonyeghi ndi Izrel mgbe ha na-alu agha, ha e nyeghikwa aka jide ndi iro Izrel e meriri emeriri, mgbe ha na-agbapu oso ndu, ya mere e ji buo ha onu. * 6:1 Ndi Midia, bu ndi si n'otu agburu n'ime umu ndi Ketura mutara Ebrahim.

² N'ihì na ndi Midia mekpara ha ahụ nke ukwu, ụmụ Izrel meere onwe ha ebe obibi n'ugwu, n'ime ọgba nkume, na n'ebe e wusiri ike di iche iche.

³ Mgbe ọbụla ndi Izrel ghasiri mkpuru n'ubi ha, ndi Midia, ndi Amalek na ọfodu ndi ọzọ si n'owuwa anyanwu na-abia buso ha agha.

⁴ Ha na-ebichi ala ahụ, bibie ihe niile a kuru n'ubi n'ala ahụ niile ruo na Gaza. O nweghi ihe ọbụla di ndu ndi Izrel nwere, ma aturu, ma ehi, ma inyinya ibu, ha na-ahapu.

⁵ Dika usuu igurube ka ha na-abia, ha na anu ulo ha niile, na ulo ikwu ha niile. Onuogugu ha di ukwu ruo na-apughị iguta ole ha di, maobu inyinya kamel ha. Ha na-abata n'ala ahụ n'ihì ibibicha ya.

⁶ Site n'omume ojobo ndi a, e mere ka ụmụ Izrel buru ndi dara ubiam nke ukwu n'ihì ọchichi ndi Midia. N'ikpeazu, ụmụ Izrel tikuru ONYENWE ANYI ka o nyere ha aka.

⁷ Mgbe ụmụ Izrel tikuru ONYENWE ANYI n'ihì mkpagbu ndi Midia na-akpagbu ha,

⁸ ONYENWE ANYI zitere onye amuma, onye gwara ha okwu si, "Ihe a bu ihe ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel kwuru, Esi m n'ala Ijipt, ala ahụ unu bu ndi ohu n'ime ya, kpoputa unu.

⁹ Anaputara m unu site n'aka ike ndi Ijipt na site n'aka ndi niile kpagburu unu, chupu ha site n'ihu unu, ma nye unu ala ha.

¹⁰ Agwara m unu si, 'Mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke unu. Unu efela chi niile nke ndi Amorait, ndi unu bi n'ala ha.' Ma unu juru ige m nti."

¹¹ Mmuo ozi ONYENWE ANYI biara nodu odu n'okpuru osisi ukwu ook di n'Ofra, n'ala ubi Joash, onye obodo Abieza, ebe nwa ya a na-akpo Gidion no na-azocha mkpuru oka wiiti n'ime ebe izocha mkpuru vaini n'ihì na o na-ezo onwe ya ka ndi Midia hapu ihu ya anya.

¹² Mmuo ozi ONYENWE ANYI putara ihe n'ebe ahụ gwa ya okwu si, "Gi dike na dimkpa n'agha, ONYENWE ANYI nonyeere gi."

¹³ Gidion zara si, "Biko onyenwe m, ma o buru na ONYENWE ANYI nonyeere anyi, gini mere ihe ndi a niile ji na-adakwasị anyi? Ebeekwanu ka ihe iribama ahụ niile di nke nna anyi ha gwara anyi si, 'O bughị site n'Ijipt ka ONYENWE ANYI siri gbaputa anyi?' Ma ugbo a, ONYENWE ANYI ajula anyi, hapu anyi n'aka ndi Midia ka ha laa anyi n'iyi."

¹⁴ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI nyere ya iwu si ya, "Ngwa, jiri ike gi di ukwu puo, gaa ka i gbaputa umu Izrel site n'aka ndi Midia. Mu onwe m na-ezigakwa gi."

¹⁵ Ma Gidion siri ya, "Biko, Onyenwe m, olee otu m ga-esi zoputa Izrel? Lee, esi m n'ikwu dikarisiri nta n'ime Manase puta. Mu onwe m bukwa onye dikarisiri ala n'ezinaulo m."

¹⁶ Ma ONYENWE ANYI zara si ya, "Mu onwe m ga-anonyere gi. I ga-ebibikwa ndi Midia niile."

¹⁷ Gidion zaghachiri si, "O buru na m achotala ihuma n'anya gi, nye m ihe iribama nke ga-egosi na o bu gi n'ezie na-agwa m okwu.

¹⁸ Biko esikwala ebe a puo ruo mgbe m loghachiri weta onyinye m ga-eche n'ihu gi."

ONYENWE ANYI zara si ya, "Aga m eche ruo mgbe i loghachiri."

¹⁹ Gidion mere ngwangwa laa n'ulo ya, gbuo otu nwa ewu, sie ya. O jikwa utu oka mee achicha, nke ihe na-eko achicha na-adighi n'ime ya. Emesia, o tinyere anu ahụ n'ime nkata, wunyekwa ofe n'ime ite, buru ha jekwuru Mmuo ozi ahụ, ebe o no na-eche ya n'okpuru osisi ook ahụ.

²⁰ Mmuo ozi nke Chineke siri ya, "Were anu a na ogbe achicha ahụ na-ekoghi eko, tukwasị ha n'elu nkume a, wupukwa ofe ahụ." Gidiōn mere otu a.

²¹ Mgbe Mmuo ozi ONYENWE ANYI ahụ meturu onu mkpanaka ahụ nke di n'aka ya n'elu anu na achicha ahụ na-ekoghi eko. Oku sitere n'oke nkume ahụ nwuru, rechapu anu ahụ na achicha n'ekoghi eko ahụ. Mmuo ozi nke ONYENWE ANYI ahụ gbara bari site n'ihu ya.

²² Mgbe Gidiōn ghotara na o bu Mmuo ozi nke ONYENWE ANYI, o tiri mkpu akwa si, "Ewoo! Onyenwe m ONYENWE ANYI! Ahula m Mmuo ozi ONYENWE ANYI ihu na ihu!"

²³ Ma ONYENWE ANYI siri ya, "Udo diri gi, atula egwu! I gaghị anwu."

²⁴ Ya mere, Gidiōn wuuru ONYENWE ANYI ebe ichu aja n'ebe ahụ, kpo ya, ONYENWE ANYI bu Onye Udo. Ulo nchujaja ahụ dikwa n'ime obodo Ofra n'ala ndi Abieza ruo taa.

²⁵ N'abali ubochi ahụ, ONYENWE ANYI gwara Gidiōn okwu si ya, "Were oke ehi nna gi, bu oke ehi nke abuo, nke gbara afọ asaa. Dotuo ebe ichu aja nna gi wuru maka Baal, gbutukwaa ogidi osisi Ashera di n'akuku ya.

²⁶ Mgbe ahụ, wuro ONYENWE ANYI bu Chineke gi ebe ichu aja, n'elu ebe a di oke elu. Jiri osisi Ashera ahụ nke i gbuturu kwanye oku, chuo oke ehi nke abuo ahụ dika aja nsure oku."

²⁷ Ya mere, Gidiōn duuru mmadu iri site na ndi na-ejere ya ozi, ndi nyeere ya aka imezu ihe niile dika ONYENWE ANYI nyere ya n'iwu. Kama, site n'egwu maka ndi ikwu nna ya, na ndi bi n'obodo ahụ, o mere ihe ndi a niile n'ime abali.

²⁸ Mgbe chi boru, mgbe ndi obodo ahụ malitere ijeghari, ha huru na a kwatuola ebe ichu aja Baal, hukwa na e gbutuola ogidi osisi Ashera di n'akuku ya, ma werekwa oke ehi nke abuo chuo aja n'elu ebe ichu aja ohuru ahụ!

²⁹ Ha juritara onwe ha ajuju si, "Onye mere ihe di otu a?"

Mgbe ha ji nwayoo jugharia ajuju, a gwara ha si, "O bu Gidiōn nwa Joash mere ya."

³⁰ Ndi obodo ahụ siri Joash, "Kpuputa nwa gi. O ga-anwuriri, n'ihi na o kwadala ebe ichu aja Baal, gbutuo ogidi osisi Ashera, nke di n'akuku ya."

³¹ Ma Joash tinyere onu juo ha ajuju si ha, "Baal, o gwara unu na o choro ka unu nyere ya aka? Unu na-achoro izoputa ya? Onye obula weputara onwe ya maka iluru Baal ogu ga-anwu tupu chi echi aboo. O buru n'ezie na Baal bu chi, hapunu ya ka o tigbuo onye ahụ mebiri ebe ichu aja ya."

³² Ya mere, n'ubochi ahụ, ha malitere ikpo Gidiōn "Jerub-Baal." Ha kwuru si, "Ka Baal luro onwe ya ogu," n'ihi na o kwadara ebe ichu aja Baal.

³³ Mgbe na-adighi anya, usuu ndi agha Midia, na ndi Amalek, na obodo niile gbara ha gburugburu jikotara onwe ha n'otu, bia ibu agha megide umu Izrel. Ha niile gafere osimiri Jordan, biaru na Ndagwurugwu Jezril ebe ha mara ulo ikwu.

³⁴ Mgbe ahụ, Mmuo Nso ONYENWE ANYI biakwasiri Gidiōn. O furu opi ike nke o ji kpokota ndi agha ka ha zuko. Ndi agha niile si n'ikwu Abieza pukwutere ya.

³⁵ Otu aka ahụ, o zipuru ndi ozi ka ha jekwuru ndi agha ndi Manase, na nke ndi Asha, na nke ndi Zebulon, na nke ndi Naftali, ikpo ha ka ha bia soro ya gaa ibu agha. Ha niile kwenyere pukwute ya maka agha ahụ.

³⁶ Gidiōn siri Chineke, "O buru n'ezie na i ga-azoputa Izrel site n'aka m dika i kwere na nkwa,

³⁷ lee, aga m edebe aji anu n'ebe izocha oka. O buru na igirigi adakwasi naani n'elu aji anu ahụ ma ala ebe o togbọ gbakọọ agbakọ, mgbe ahụ aga m amata na i ga-anaputa Izrel site n'aka m, dika i kwuru."

³⁸ Ihe a mezuwara dika Gidion si rịọọ ya. Mgbe chi boro, o gara welite aji anu ahụ choputa na o juputara na mmiri. Mmiri o si na ya piputa juru otu efere miri emi.

³⁹ Mgbe ahụ, Gidion siri Chineke, "Ka iwe gi ghara idi oku megide m. Ka m rịkwuo naani otu ihe ozo. Kwere ka m jiri aji anu a nwalee otu ugboro ozo, kama n'oge a, mee ka mmiri ghara idi n'aji anu ahụ, ma ka igirigi juputa n'ala ebe o togbọ."

⁴⁰ N'abali ahụ, Chineke mere otu a. Ala niile gbaa gburugburu dere mmiri site n'igirigi, ma mmiri obula adighi n'aji anu ahụ.

7

Gidion emerie ndi Midia

¹ Jerub-Baal, onye bukwa Gidion, na ndi agha ya niile biliri n'isi ututu, maa ulo ikwu ha n'isi iyi Harod. Ma ndi agha Midia mara ulo ikwu nke ha n'akuku ugwu ebe ndi Izrel no, n'ime ndagwurugwu nke di nso n'ugwu nta More.

² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Gidion okwu si ya, "Lee, ndi ikom gi di otutu. Agaghi m enyefe ndi Midia n'aka ha, ma o bughu otu a, Izrel ga-anya isi megide m, si, 'Ike aka m azoputala m.'"

³ Ugbu a, maa okwa nye ndi agha si ha, 'Onye obula ujo na-atu, ya hapu ugwu Gilead laghachi azu.'" N'ihu nke a, iri puku ndi agha abuo na abuo laghachiri azu n'ulo nke aka ha. Ma ndi agha di puku iri nonuogugu foduru.

⁴ Ma ONYENWE ANYI gwara Gidion, si ya, "Lee, ndi agha gi ka di otutu. Duru ha gbada na mmiri ala, m ga-anwale ha ma webilatara gi onuogugu ha n'ebe ahụ. O buru na m si, 'Onye nke a ga-eso gi jee,' o ga-eje, ma o buru na m si, 'Onye nke a agaghi eso gi jee,' o gaghi eso jee."

⁵ Ya mere, Gidion duuru ha bia na mmiri ala ahụ. N'ebe ahụ, ONYENWE ANYI gwara ya okwu si ya, "Kewapu ndi ji ire ha rachara mmiri dika nkita, site na ndi ahụ gburu ikpere n'ala inu mmiri."

⁶ O bu naani nari ndi agha ato ji obu aka ha kwolite mmiri ha nuru. Ma ndi agha foduru gburu ikpere ha abuo n'ala tinye onu ha na mmiri, nuo mmiri.

⁷ ONYENWE ANYI siri Gidion, "O bu nari ndi ikom ato ndi a raara mmiri ka m ga-eji zoputa gi, ma rarakwa ndi Midia nye gi n'aka. Zilaga ndi foduru ka ha laa n'ulo nke aka ha."

⁸ Gidion zilagara ndi Izrel ndi a n'ulo ikwu ha ma hapu naani nari mmadu ato ndi naputara ndi ahụ na-ala ala ngwongwo niile ha ji ebu agha, na opi ike.

Ndi Midia mara ulo ikwu ha na ndagwurugwu, n'ebe na-adighi anya site n'ebe Gidion no.

⁹ N'abali ahụ, ONYENWE ANYI gwara Gidion okwu si ya, "Bilie, gaa luso omuma ulo ikwu ahụ agha, n'ihu na ana m aga inyefe ha n'aka gi.

¹⁰ Ma o buru na ujo na-atu gi ibuso ha agha, duru Pura onyeozi gi gaa nso n'omuma ulo ikwu ahụ,

¹¹ naa nti, nuru ihe ha na-ekwu. Emesia, i ga-abu onye a gbara ume ibu agha megide omuma ulo ikwu ahụ." Ya mere, ya na Pura onyeozi ya gara n'ebe di nso, n'ebe ndi nche omuma ulo ikwu ahụ no.

* 7:2 Idi otutu nke onuogugu ndi agha ha

¹² Ma lee, usuu ndi agha Midia, na ndi Amalek, na ndi obodo ndi ozo ahụ si n'owuwa anyanwu bja juputara na ndagwurugwu ahụ di ka igurube. N'ezie, inyinya kamel ha di otutu, dika aja di n'akuku oke osimiri.

¹³ Gidion rutere mgbe otu onye no na-akorọ enyi ya banyere nro o roro. O na-asi, "Aroro m nro, ebe otu ogbe achicha di gburugburu, e ji oka bali mee dabatara n'ime ulo ikwu ndi Midia. O ji ike di egwu tie ulo ikwu a, nke mere na ulo ikwu a dajiri, kpuo ihu n'ala."

¹⁴ Onye ibe ya zara si, "Nke a abughi ihe ozo karia mma agha Gidion nwa Joash, onye Izrel na-aga ibiakwute anyi n'ebe a. Chineke enyefeela ndi Midia na ulo ikwu ya niile n'aka ya."

¹⁵ Mgbe Gidion nuru nro ahụ, na nkowa ya, o kporo isiala kelee Chineke. O laghachiri na omuma ulo ikwu ndi Izrel si ha, "Bilienu oto! N'ih na ONYENWE ANYI enyefeela unu omuma ulo ikwu ndi Midia n'aka."

¹⁶ O kewara ndi agha ya uzọ atọ, nyekwa onye obula n'ime ha opi ike, na ite aja nke iheokụ di n'ime ya.

¹⁷ O siri ha, "Unu na-ele m anya, meekwa ihe m na-eme. Mgbe anyi bjaruru nso na mputa ebe ulo ikwu ahụ di, meenu ihe obula unu huru m mere.

¹⁸ Mgbe obula mu na ndi so m n'azu furu opi ike anyi, unu niile gafukwa opi ike unu n'akuku obula unu no, tie mkpu, si, 'Anyi dinyere ONYENWE ANYI, dinyekwara Gidion.' "

¹⁹ N'abali ahụ, mgbe etiti abali ahụ gabigasiri, Gidion na nari ndi agha ya gbeere egbere ruo na mputa ebe ndi agha Midia mara ulo ikwu ha. N'oge a, ha ka gbanwere ndi agha na-eche nche.

²⁰ Uzọ ndi agha Gidion atọ ahụ furu opi ike ha, tiwakwaa ite aja ha. Ha ji owaokụ ndi ahụ n'aka ekpe ha na opi ike ha gaje igbu n'aka nri ha, ha tiri mkpu si, "Mma agha ONYENWE ANYI, na mma agha Gidion!"

²¹ Onye obula n'ime ha guzoro n'ebe o kwesiri ino gburugburu omuma ulo ikwu ahụ. Ndi Midia niile malitere igba oso, na-etikwa mkpu akwa mgbe ha na-agbalaga.

²² Mgbe ha furu nari opi ike atọ ndi ahụ, ONYENWE ANYI mere ka ndi ikom niile no n'akuku niile nke omuma ulo ikwu ahụ tugharia were mma agha gburita onwe ha. Ndi agha ahụ gbapuru oso gbara gaa Bet-Shita n'uzo Zerera, gbarukwaa nke oke ala Ebel-Mehola, nke di nso Tabat.

²³ A kpoputara ndi Izrel si Naftali, na Asha na Manase niile ka ha puta chuso ndi Midia oso.

²⁴ Gidion ziri ozi n'ala ugwu ugwu Ifrem si ha, "Putanu gbochie uzọ niile ndi Midia si agbafe. Cheenu onu mmiri Jodan niile nche ruo na Bet-Bara."

Ya mere, a kpoputara ndi ikom niile no na Ifrem, bu ndi gbochiri mmiri Jodan ruo na Bet-Bara.

²⁵ Ha jidekwara ochiagha ndi Midia abuo, ndi aha ha bu Oreb na Zeeb. Ha gburu Oreb n'elu nkume nke na-aza aha ya ruo taa. E gbukwara Zeeb n'ebe a na-azocha vaini. Ebe ahụ na-azakwa aha Zeeb ruo taa. Ha bipuru Oreb na Zeeb isi buru ha jekwuru Gidion n'akuku osimiri Jodan.

8

Zeba na Zalmuna

¹ Ndi Ifrem juru Gidion ajuju si ya, "Gini mere i ji meso anyi mmeso di otu a? O bu gini mere i zighi ozi kpo anyi mgbe i gara ibuso ndi Midia agha?" Ha tara ya uta nke ukwu.

² Ma Gidiyon zaghachiri ha si, "Gini ka m rupu tara e ji atunyere nke unu. O bu na ntutu kota ihe ubi Ifrem adighi mma kara owuwe ihe ubi nke Abieza?"

³ Chineke nyefere unu Oreb na Zeeb, ndi ndu Midia, n'aka. Gini ka m rupu tara a ga-eji tunyere nke unu?" Okwu a mere ka onuma ha n'ebe o no dajuo.

⁴ N'oge a, Gidiyon gabigara, gafee osimiri Jordan, ya na nari ndi agha ato so ya. Ike gwuru ha nke ukwu ma ha nogidere na-achusi ndi iro ha oso ike.

⁵ O siri ndi ikom Sukot, "Nyetunu ndi agha m achicha n'ih na ike gwuru ha. Ana m na-achuso Zeba na Zalmuna, ndi eze Midia oso."

⁶ Ma ndiisi Sukot siri, "Anyi ga-esi ana nye ndi agha gi achicha? Ijidela Zeba na Zalmuna n'aka gi?"

⁷ Mgbe ahụ, Gidiyon zaghachiri, "N'ih nke a, mgbe ONYENWE ANYI nyefere m Zeba na Zalmuna n'aka, aga m eji ogwu na uga na-epu n'ozara dokasia unu ahụ."

⁸ O sitere n'ebe ahụ gaa Peniel* rikwaa ndi obodo ahụ otu ariri ahụ. Ma otu udi osisa ahụ ndi Sukot nyere ka ndi Peniel nyekwara.

⁹ Ya mere, o gwara ndi ikom Peniel si, "Mgbe m nwere mmeri lota, aga m akwatu ulo elu a."

¹⁰ N'oge a, Zeba na Zalmuna na puku ndi agha iri na ise foduru ha no na Kako. Ndi a bu naani ndi agha foduru n'ime usuu ndi agha ndi Midia niile. N'ih na onuogu ndi agha e gburu egbu di nari puku na iri puku abuo.

¹¹ Gidiyon rigoro site uzọ ndi na-achi anu ulo nke di n'owuwa anyanwu obodo Noba na Jogbeha, biakwasị ndi agha ahụ na mberede n'ih na ha no n'atughi egwu ihe obula ime ha.

¹² Zeba na Zalmuna, eze abuo ndi Midia, gbapuru oso, ma Gidiyon na ndi agha ya chugidere ha oso, jide ha. Ha gweriri ndi agha ha niile.

¹³ Emesia, Gidiyon nwa Joash, sitere n'okporozo Heres lota agha ahụ.

¹⁴ N'ebe ahụ ka Gidiyon no jide otu nwokorobia onye Sukot. O juru ya ajuju, nwokorobia ahụ deputakwaara ya aha ndiisi obodo Sukot. Ha di iri asaa na asaa, ndi okenye obodo ahụ.

¹⁵ Mgbe Gidiyon biaruru obodo Sukot, o gwara ha okwu si, "Ngwa leenu Zeba na Zalmuna ndi unu kpariri m maka ha, kwuo si, 'Ijidela Zeba na Zalmuna n'aka gi ugbu a nke mere na anyi ga-enye ndi ikom gi ike gwuru achicha?'"

¹⁶ O jidere ndi okenye obodo ahụ, were ogwu na uga taa ndi ikom Sukot ahuhu ime ka ha mara ihe.

¹⁷ O kwaturu ulo elu Peniel gbukwaa ndi ikom obodo ahụ niile.

¹⁸ Mgbe ahụ, o juru Zeba na Zalmuna, "Ndi ikom di ana ka unu gburu na Taboa?"

Ha zara si ya, "Ha nwere udid ka gi onwe gi, onye obula nwere udid dika nwa eze."

¹⁹ Gidiyon zaghachiri si, "Ndi ahụ bu umunne m ndi ikom, ndi nke nne m muru. Ugbu a, ONYENWE ANYI n'onwe ya maara na a si na unu egbughi ha, agaraghi m egbu unu."

²⁰ O chighariri gwa Jeta, okpara ya, si ya, "Gbuo ha!" Ma Jeta amiputaghi mma, n'ih na o bu naani nwokorobia. O turu egwu igbu ha.

* 8:8 Ebe Jekob gbasoro Chineke mgba Jen 32:30-31

21 Zeba na Zalmuna, gwara Gidion okwu si, "Jiri aka gi gbuo anyi. 'A hu dimkpa, a hu ike ya.' " N'ih i nke a, Gidion were aka ya gbuo ha, chikorokwa ihe olu niile ha nyakwasiri inyinya kamel ha n'olu.

Efod Gidion

22 Mgbe ahụ, ndi Izrel gwara Gidion si ya, "Bia ka i buru eze anyi! Gi na umu gi ndi ikom, na ezinaulo gi niile, ga-abu ndi ga-achi, n'ih i na i gbaputala anyi site n'aka usuu ndi agha Midia."

23 Ma Gidion gwara ha okwu si, "Mu onwe m na umu m agaghi abu eze unu, n'ih i na ONYENWE ANYI Chineke bu eze unu."

24 O siri, "Enwere m otu ariso m ga-ariso unu. Onye obula n'ime unu nye m olanti site n'oke unu nwetara site n'ih e nkwata n'agha." (O bu omenaala ndi Ishmel niile iyi olanti olaedo.)

25 Ha jiri obi utu kwenye, gbasaa akwa n'ala, tinyechaa olanti ha n'ime ya. Onye obula n'ime ha mere nke a.

26 Idi aru nke olanti olaedo ndi a bu otu puku na nari shekel asaa, nagunyeghi ihe icho mma ndi ozo, na ihe olu, na uwe odo odo ndi eze Midia na-eyi, na ihe olu di n'olu inyinya kamel ha.

27 Gidion jiri olaedo ahụ niile kpuo efod debe ya n'Ofra, n'obodo nke aka ya. Ma mgbe na-adighi anya, umu Izrel niile malitere igbaso na ife ihe ahụ ofufe. N'uzo di otu a, o ghororo Gidion na ezinaulo ya ihe ima n'onya.

Onwu Gidion

28 Otu a ka Midia si gho ndi Izrel meriri emer i. Midia eweliteghi isi ya ozo. N'ih i nke a, Izrel biri n'udo iri afro ano, n'ubochi niile Gidion di ndu.

29 Jerub-Baal, nwa Joash laghachiri n'ulo nke aka ya, biri n'ebe ahụ.

30 O mutakwara iri umu ndi ikom asaa, n'ih i na o luru otutu ndi inyom.

31 O nwekwara iko nwanyi n'obodo Shekem, onye mutaara ya nwa nwoke aha ya bu Abimelek.

32 Mgbe ihe ndi a gasiri, Gidion nwa Joash, nwuru, mgbe o kasiri nka nke ukwu. E liri ya n'ili nna ya Joash n'obodo Ofra, n'ala Abieza.

33 O dighi anya ka Gidion nwusiri, umu Izrel laghachiri azu bido ife chi Baal. Ha guzobere Baal-Berit† ka o buru chi ha.

34 Ma umu Izrel echetagh i ONYENWE ANYI Chineke ha, onye naputara ha site n'aka ndi iro ha niile gbara ha gburugburu.

35 Ha ekwesighikwa ntukwas i obi nye ezinaulo Jerub-Baal (ya bu Gidion) dika ezi ihe niile o mere ha si di.

9

Abimelek

1 Otu ubochi, Abimelek nwa Jerub-Baal jekwuuru umunne nne ya ndi ikom bi na Shekem, na ndi ikwu nne ya niile si ha,

2 "Jekwurunu ndi Shekem juo ha, 'Kedu nke kara unu mma: o bu ka umu iri ndi ikom asaa Jerub-Baal muru chia unu, ka o bu ka otu onye chia unu?' Chetakwanu na mu na unu bu otu anu ah u na obara."

3 Mgbe umunne nne ya ndi ikom gwara ndi Shekem ihe Abimelek kwuru, ha kwekoritara iso ya n'ih i na ha kwuru si, "Nwanne anyi ka o bu."

4 Ha sitere n'ulo arusi Baal-Berit nye ya iri shekel olaedo asaa. Abimelek ji ego ndi a goo ndi efulefu jogburu onwe ha, ndi na-akpoghi ndu ha ihe obula, ndi kwenyere ma gbasoro ya.

† 8:33 Baal-Berit bu arusi, ulo ya di n'obodo Shekem.

⁵ O gara n'ulo nna ya n'obodo Ofra. N'ebe ahụ, o gburu iri ndi ikom asaa ahụ bu umunna ya n'elu otu nkume. Kama Jotam, bu odudu nwa Jerub-Baal, zoro onwe ya gbapu.

⁶ Mgbe ahụ, ndi Shekem na ndi Bet Milo kporo nzuko n'okpuru osisi ukwu di n'obodo ahụ n'akuku ogidi e guzobere oto na Shekem. N'ebe ahụ ka ha no mee Abimelek eze Izrel.

⁷ Mgbe Jotam nuru ya, o rigooro n'ugwu Gerizim* guzo n'ebe ahụ tikuo ndi Shekem niile mkpu si ha, "Geenu m nti ka Chineke nwe ike gee unu nti.

⁸ Otu mgbe, osisi niile puru ije iga tee otu onye mmanu ka o buru eze ga-achi ha. Ha siri osisi oliv, 'Buru eze anyi.'

⁹ "Ma osisi oliv juru ha ajuju si, 'O kwesiri ka m hapu iweputa mmanu m a nke a na-esite na ya sopuru Chineke† na umu mmadu, noo onodu ifeghari alaka m n'elu osisi ndi ozo?'

¹⁰ "Ozokwa, ha rioro osisi fiig ka o buru eze ha.

¹¹ "Ma osisi fiig siri, 'O buru na m ekwere na m ga-abu eze unu, o putara na m ga-akwusi imiputa mkpuru osisi na-atoto oto, noo onodu ifeghari alaka m n'elu osisi ndi ozo?'

¹² "Ozokwa, ha rioro osisi vaini ma o ga-ekwenye ibu eze ha.

¹³ "Ma osisi vaini ahụ zara si ha, 'O buru na m ekwere ibu eze unu, o putara na m ga-akwusi imiputa mkpuru osisi e ji eme mmanya nke na-enye Chineke na umu mmadu obi ototo, noo onodu ifeghari alaka m n'elu osisi ndi ozo?'

¹⁴ "N'ikpeazu, osisi niile jekwuuru ogwu ohia, 'Bia ka i buru eze anyi.'

¹⁵ "Ogwu ohia siri osisi niile, 'O buru n'ezie na unu choro ite m mmanu ka m buru eze unu, bianu zere ndu n'okpuru ndo m kpokwanu isiala nye m. O buru na unuaju ime nke a, ka oku si n'ogwu ohia puta rechapu sida niile di na Lebanon!'

¹⁶ "Ugbu a, omume unu o ziri ezi ma sitekwa n'ebi obi na unu mere Abimelek eze? Mmeso unu mesoro Jerub-Baal na ezinaulo ya o ziri ezi? Unu omesoro ya dika o kwesiri ya?

¹⁷ Chetakwanu na nna m luru ogu maka unu, kporo ndu ya ihe efu, n'ihini napa unu site n'aka ndi Midia.

¹⁸ Ma taa, unu enupula isi megide nna m na ezinaulo ya, gbuo iri umu ndi ikom asaa ya n'elu otu nkume, meekwa Abimelek nwa ya nwoke nke ohu nwanyi ya mutara eze ga-achi ndi Shekem niile, n'ihini na o bu onye nke unu.

¹⁹ Nke a o gosiri na omume unu ziri ezi, sitekwa n'obi ocha n'ebe Jerub-Baal na ezinaulo ya no taa? O buru na unu mere otu a, ka Abimelek buru onye ga-ewetara unu onu ka unu bukwara ndi ga-ewetara ya onu.

²⁰ Ma o buru na omume unu ezighi ezi, ka oku si n'Abimelek puta repia unu, ndi Shekem na Bet Milo, ka oku sitekwa n'ebe unu bu ndi Shekem na Bet Milo, puta repia Abimelek."

²¹ Emesia, Jotam gbapuru, gbaga Bia, biri n'ebe ahụ n'ihini egwu Abimelek bu nwanna ya.

²² Mgbe o gasiri afo ato Abimelek bidoro ichi Izrel,

²³ Chineke kpaliri iro di ukwu n'etiti Abimelek na ndi nwe obodo Shekem, nke bu na ha mere omume ihu abuo megide Abimelek.

* 9:7 Dit 11:29; 27:12; Jos 8:33 † 9:9 chi di iche iche, nke bu n'ebe o metutara ndi n'efe arusi

24 Chineke mere nke a n'ihì na ọ chọrọ ịbọta ọbọ ọbara iri ụmụ Jerub-Baal asaa ahụ n'isi Abimelek, na ndị Shekem ahụ bụ ndị nyeere ya aka gbuo ụmụnne ya.

25 N'ọnọdụ imegide ya, ndị Shekem doro ndị ikom ụfọdụ n'elu ugwu niile, ndị zoro n'ebe ahụ na-apụnara ndị ọbụla na-esite n'ebe ahụ agafe ihe ha nwere. E mere ka Abimelek mata na ihe dị otu a na-eme.

26 N'oge ahụ, Gaal, nwa Ebed, chikọtara ụmụnne[‡] ya ndị ikom gaa biri na Shekem, ndị Shekem nwere ntụkwasi obi n'ebe ọ nọ.

27 Mgbe ha pụrụ baa n'ubi, chikọta mkpuru vainị, zochaa ha, ha mere mmemme n'ụlọ chi ha. Mgbe ha nọ na-eri na-anụ, ha kochara Abimelek.

28 Mgbe ahụ, Gaal nwa Ebed siri, "Onye bụ Abimelek? Gini mere na anyi bụ ndị Shekem ga-eji nọrọ n'okpuru ya? Ọ bughị nwa Jerub-Baal? Ọ bukwa ghi Zebul bụ onye na-esote ya? Ọ bụ ka anyi fee ezinaulọ Hamọ, nna Shekem ofufe. Ọ bụ maka gini ka anyi ga-eji fee Abimelek ofufe?"

29 A sịkwari na ndị a nọ n'okpuru ọchichi m, mgbe ahụ, m ga-ewezuga Abimelek. Aga m asi ya, 'Kpọtuta ndị agha gi niile.'

30 Mgbe Zebul onye na-achi obodo ahụ nuru ihe Gaal nwa Ebed kwuru, o were nnoo oke iwe.

31 O zigara Abimelek ndi ozi na nzuzo ka ha si ya, "Gaal nwa Ebed na ndi ikwu ya abiala obodo Shekem. Ha akpaliela obi ndi obodo a niile ka ha megide gi.

32 Ugbu a, gi na ndi agha gi, bianu n'abalì zoo onwe unu n'ohia.

33 N'ututu, mgbe anwu wara, busonu obodo a agha. Mgbe Gaal na ndi ya putara iluso gi agha, mee ha ihe di gi mma."

34 Ya mere, Abimelek na ndi agha ya di n'otu anọ, jiri abali bilie jeruo Shekem zoo onwe ha na nso obodo ahụ.

35 Gaal nwa Ebed puru guzo n'onu ama obodo ahụ mgbe Abimelek na ndi ya sitere n'ebe ha zoro onwe ha puta.

36 Mgbe Gaal huru ha, ọ kpọrọ Zebul si ya, "Lee ndi mmadu si n'elu ugwu ndi a na-aridata."

Zebul zara si ya, "Ọ bughị mmadu ka i na-ahụ, kama ọ bụ onyinyo ugwu ka i na-akpọ mmadu."

37 Gaal kwukwara okwu si, "Lee ndi mmadu si n'etiti ala ahụ na-aridata, ndi ozọ sikwa n'akuku uzọ ebe osisi iju ase di."

38 Mgbe ahụ, Zebul siri ya, "Olee uru ọ bara na i turu onu, gi onye na-asi, 'Onye bụ Abimelek na anyi ga-eke ya ofufe?' Ọ bụ ndi a abughị ndi ahụ i kochara? Pukwuru ha gaa luso ha ogu."

39 Ya mere, Gaal duuru ndi nwe Shekem puo iluso Abimelek ogu.

40 Ma Abimelek churu ya oso ruo mbata onu uzọ ama, otutu bukwa ndi egburu ka ha na-agba oso.

41 Abimelek nogidere n'Aruma n'oge ahụ. Ma Zebul churu Gaal na ndi ikwu ya site na Shekem.

42 N'echi ya, ndi Shekem putara baa n'ohia. E mere ka Abimelek mara nke a.

43 N'ihì ya, Abimelek kere ndi agha ya uzọ atọ. Ha niile zokwara onwe ha n'ohia. Mgbe ọ huru ka ndi mmadu si n'ime obodo ahụ na-aputa, o biliri buso ha agha.

44 Abimelek na usuu ndi agha so ya maputara, gbara oso were onodu n'onu uzọ ama obodo ahụ. Emesia, uzọ abuo n'ime uzọ atọ nke ndi agha na-eso ya chere ihu n'ohia gbuo ndi ahụ niile nọ n'ebe ahụ.

[‡] 9:26 Maqbụ, Ndi ikwu ya

⁴⁵ Ubochi ahụ niile, Abimelek busoro obodo ahụ agha tutu ruo mgbe o meriri ya, gbuo ndi niile bi n'ime ya. Emesia, o lara obodo ahụ niile n'iyi, fesaa nnu n'ala ya niile.

⁴⁶ Mgbe ndi nwe ala no n'ulo elu Shekem nuru ihe mere, ha gbabanyere n'ebe e wusiri ike nke ulo arusi El Berit.

⁴⁷ Mgbe Abimelek nuru na ha ezukotala n'ebe ahụ,

⁴⁸ ya na ndi agha ya rigoro ugwu Zalmon. O ji anyuike gbutuo ufodu ngalaba osisi nke o tukwasiri n'ubu ya. O nyere ndi agha ya iwu si, "Ngwa, meenu ihe unu huru na m mere."

⁴⁹ Ya mere, ndi agha ya niile gbuturu alaka osisi buru ha soro Abimelek. Ha tukotara alaka osisi ndi a niile n'akuku ebe ahụ e wusiri ike mune ha oku ka o regbuo ndi mmadu no n'ime ya. Ya mere, ndi mmadu niile no n'ulo elu Shekem, nwoke na nwanyi, ndi onuogugu ha ruru otu puku nwuru.

⁵⁰ Ozo, Abimelek gara obodo Tebez luso ya agha, merie ya.

⁵¹ Ma e nwere n'ime obodo ahụ, otu ulo elu e wusiri ike, ebe ndi obodo ahụ niile, nwoke na nwanyi, gbabanyere. Ha kpochidoro onwe ha uzo, rigoro n'elu ulo ahụ.

⁵² Abimelek gara n'ulo elu ahụ ibuso ya agha. Ma mgbe o na-abiaru onu uzo ama ulo elu ahụ isunye ya oku,

⁵³ otu nwanyi tudara nkume igwe nri n'isi ya, nke tiwara okpokoro isi ya.

⁵⁴ Ngwangwa, Abimelek kporo onye na-ebu ihe agha ya si ya, "Seputa mma agha gi jiri ya gbuo m, ka ndi mmadu ghara i si banyere m, 'O bu nwanyi gburu ya.'" Ya mere nwokorobia ahụ were mma agha ya dugbuo ya, o nwukwara.

⁵⁵ Mgbe ndi Izrel huru na Abimelek anwula, ha niile lara n'ulo ha.

⁵⁶ Otu a ka Chineke si kwughachi Abimelek ihe ojo o mere megide nna ya site n'igbu iri umunna ya asaa.

⁵⁷ Chineke mekwara ka ndi Shekem nata ugwu oru ihe ojo ha. Obubu onu Jotam nwa Jerub-Baal mezukwara n'isi ha.

10

Tola

¹ Mgbe Abimelek nwusiri, Tola nwa Pua, nwa nwa Dodo, biliri izoputa Izrel. O si n'ebo Isaka puta. O bukwa n'obodo Shamia ka o bi, n'ime obodo e wukwasiri n'elu ugwu Ifrem.

² O kpere Izrel ikpe iri afo abuo na ato. Mgbe o nwuru, e liri ya na Shamia.

Jaia

³ Onye ikpe ozo nochiri ya bu Jaia, onye si Gilead puta. O kpere Izrel ikpe iri afo abuo na abuo.

⁴ O nwere umu ndi ikom iri ato, ndi na-agba inyinya ibu iri ato. Ha nwekwara obodo iri ato nke aka ha na Gilead, nke a na-akpokwa Havot Jaia ruo taa.

⁵ Ma mgbe Jaia nwuru, e liri ya na Kamon.

Jefta

⁶ Ozokwa, umu Izrel mere ihe joro njo n'ihu ONYENWE ANYI, ha fere chi Baal na Ashtoret, chi ndi Aram, chi ndi Saidon, nke ndi Moab, nke ndi Amon, na chi ndi Filistia ofufe. Ndi Izrel hapuru ONYENWE ANYI, ha efekwaghi ya ofufe.

⁷ Nke a mere ka ONYENWE ANYI wee iwe megide ha. O nyefere ha n'aka ndi Filistia na ndi Amon,

⁸ ndi mekpara ha ahụ, chie ha onụ n'ala. Afọ iri na asatọ ka ndi Filistia megburu ndi Izrel bi n'akuku ọwụwa anyanwụ osimiri Jodan, n'ime ala ndi Amorait, ya bụ na Gilead.

⁹ Ndi Amon gafekwara osimiri Jodan ibuso ndi Juda, ndi Benjamin na ndi Ifrem agha. Ihe ndi a mere ka onodu umu Izrel di nnoo njo nke ukwu.

¹⁰ N'ikpeazu, umu Izrel tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa, rifo ya ka o gbaputa ha. Ha kwuputara si, "Anyi emehiela megide gi,* anyi ahapula gi Chineke anyi, fee arusi Baal ofufe."

¹¹ Ma ONYENWE ANYI siri ndi Izrel, "Mgbe ndi Ijipt, ndi Amorait, ndi Amon, ndi Filistia,

¹² ndi Saidon, ndi Amalek na ndi Maon kpagburu unu; unu tikuru m mkpu akwa inyere unu aka, o bu na m anaputaghi unu site n'aka ha?

¹³ Ma unu nogidere na-agbakuta m azu oge niile, na-eфе chi ndi ozo ofufe. Ya mere, gawaranu onwe unu, agaghi m anaputakwa unu ozo.

¹⁴ Kpokuonu chi ndi ahụ bu ndi unu hoputaara onwe unu, ka ha zoputa unu mgbe obula nsogbu dakwasiri unu!"

¹⁵ Ma ndi Izrel siri ONYENWE ANYI, "Anyi emehiela. Mee anyi ihe obula i chere di gi mma, ma biko, zoputa anyi taa."

¹⁶ Ha sitere n'etiti ha wezuga chi ala ozo niile di iche iche, fee ONYENWE ANYI ofufe. O nweghikwa ike nagide onodu ojobo ndi Izrel gaa n'ihu.

¹⁷ Mgbe a kpokotara ndi Amon maka ibu agha, ha mara ulo ikwu ha na Gilead, ndi Izrel zukotakwara maa ulo ikwu nke ha na Mizpa.

¹⁸ Ndi ndu obodo Gilead gwaritara onwe ha si, "Onye obula ga-amalite agha megide ndi Amon ga-abu onyeisi ndi niile bi na Gilead."

11

¹ Otu o di, Jefta, onye Gilead, bu dimkpa n'agha. Nna ya bu Gilead; nne ya bu akwuna.

² Nwunye Gilead mutaara ya otutu umu ndi ikom ozo. Mgbe ha tolitere, ha chupuru Jefta site n'obodo ahụ, si ya, "I gaghị eketa ihe obula n'ezie nna anyi, n'ihu na nwa nwanyi ozo ka i bu."

³ N'ihu nke a, Jefta gbapuru site n'ulo nna ya, gaa biri n'obodo Tob. Mgbe na-adighi anya, otutu ndi isi na-anu oku biara nonyere ya ma sorokwa ya.

⁴ O ruo mgbe otutu oge gasiri, ndi Amon busoro umu Izrel agha.

⁵ Ndi okenye Gilead jere ikpopta Jefta site n'ala Tob.

⁶ Ha siri ya, "Bia buru onyeisi agha anyi ka anyi nwee ike ibuso ndi Amon agha."

⁷ Jefta siri ha, "Unu akpoghi m asi,* ma chupukwa m site n'ulo nna m? Gini mere unu ji na-achọ m ugbu a unu no n'oke nsogbu?"

⁸ Ndi okenye Gilead siri ya, "na-agbanyeghi nke a, anyi abaghachikwutela gi ugbu a, bia ka anyi na gi luso ndi Amon agha. I ga-abukwa onyeisi anyi niile bi na Gilead."

⁹ Jefta zara, "A sikwari na m esoro unu gaa luso ndi Amon agha, o buru na ONYENWE ANYI enyefee ha n'aka m, m ga-abu onyeisi unu n'ezie?"

¹⁰ Ndi okenye Gilead zara, "ONYENWE ANYI bu onye akaebe, na anyi aghaghi ime dika i kwuru."

* 10:10 Dit 1:10; 1Sa 12:10 * 11:7 Jen 26:27

11 Ya mere, Jefta sooro ndị okenye Gilead, ha mekwara ya onyeisi ha na ọchịagha ha. O kwughachikwara okwu ya niile n'ihu ONYENWE ANYỊ n'obodo Mizpa.

12 Mgbe ahụ, Jefta zipurụ ndị ozi ka ha jekwuru eze ndị Amọn juọ ya ajuju si, "Gini bu ihe i nwere megide anyi i ji ebuso ala anyi agha?"

13 Eze ndị Amọn zaghachiri ndị ozi Jefta, "Mgbe umu Izrel si n'ala Ijpt puta, ha ji aka ike napu anyi ala anyi, site n'osimiri Anon ruo na Jabok, rukwaa n'osimiri Jodan. Ugbu a nyeghachinu anyi ala ahụ niile n'udo."

14 Jefta zighachiri ndị ozi ka ha jekwuru eze ndị Amọn,

15 na-asị,

"Ihe ndi a ka Jefta siri: Izrel esiteghi n'aka ike napu Moab maobu Amon ala ha.†

16 Kama, mgbe ha si Ijpt rigoputa, Izrel sitere n'ozara bjaruo Osimiri Uhie, sikwa n'ebe ahụ ruo Kadesh.

17 Mgbe ahụ, Izrel zipurụ ndị ozi ka ha jekwuru eze Edom si ya, 'Kwere ka anyi si n'ala gi gafere,' ma eze Edom juru aju. Ha zipukwara ozi nye eze Moab, ma o kwenyeghi. N'ihia ya, Izrel nogidere na Kadesh.

18 "Ozo, ha sitere n'ozara gaa gburugburu Edom na Moab, site n'akuku owuwa anyanwu ala Moab, maa ulo ikwu ha n'ofe Anon. Ha abaghi n'oke ala Moab, n'ihia na Anon bu oke ala ya.

19 "Mgbe ahụ, umu Izrel zigara ndi ozi ka ha jekwuru Saihon eze ndi Amorait, onye bi na Heshbon, si ya, 'Biko, ka anyi site n'ala gi gafee ruo n'ala nke anyi.'

20 Ma eze Saihon atukwasighi Izrel obi isite n'oke ala ya gabiga. N'ihia nke a, o chikotara usuu ndi agha ya, ma ulo ikwu na Jahaz, buso umu Izrel agha.

21 "Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel nyere Saihon na ndi agha ya niile n'aka Izrel. Ha merikwara ha. Izrel nwetara ala niile nke ndi Amorait, bu ndi bi n'ala ahụ.

22 Ha nwetara ala niile ahụ, site n'Anon ruo Jabok, sitekwa n'ozara ruo Jodan.

23 "Ma ugbu a, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel achupula ndi Amorait n'ihu ndi ya bu Izrel. Olee ikike i nwere iwere ala ahụ?

24 O bughi ihe chi gi, Kemosh, nyere gi ka i ga-enweta? Otu aka ahụ kwa, ihe obula ONYENWE ANYI Chineke anyi nyere anyi ka anyi ga-enweta.

25 I di mma karia Balak nwa Zipoa, eze Moab? O nwere mgbe o choro Izrel okwu, maobu luso ha agha?

26 O bu nari afo ato kemgbe umu Izrel malitere ibi na Heshbon na Aroea, na n'ime obodo ndi ozo gbara ha gburugburu ruo n'iyi Anon. O bukwa gini mere na inaputaghi ala ndi a n'oge ndi ahụ?

27 Emegideghi m gi, kama o bu gi na-emejo m, site n'ibuso m agha. Ka ONYENWE ANYI, onye na-ekpe ikpe ziri ezi kpebie ikpe a taa n'etiti ndi Izrel na ndi Amon."

28 Ma eze Amon egeghi nti n'ozu Jefta ziri ka e zie ya.

29 N'oge ahụ, mmuo ONYENWE ANYI dakwasiri Jefta. Site n'ike mmuo ahụ, o duuru ndi agha Izrel gafee obodo Gilead na Manase, gafeekwa Mizpa, nke di n'ime Gilead, gaa luso ndi Amon agha.

30 Jefta kwere ONYENWE ANYI nkwa si ya, "O buru na i ga-enyefe ndi Amon n'aka m,

† 11:15 Dit 2:9,19

³¹ ihe ọbụla sitere n'ọnu ụzọ ụlọ m pụta izute m mgbe m ọghachiri n'ọnođụ mmeri megide ndi Amon, ga-abụ nke ONYENWE ANYI. Aga m eji ya chọọ aja nsure oku."

³² Jefta duuru ndi agha ya gaa ibuso Amon agha. ONYENWE ANYI nyekwara ya mmeri di ukwu.

³³ O bibiri iri obodo abuo site n'Aroea ruo nso nso Minit, ruokwa Ebel-Keramim. Otu a ka Izrel si merie ndi Amon.

³⁴ Mgbe Jefta ọghachiri n'ulo ya na Mizpa, ma lee ada ya nwanyi onye ji iti egwu na ite egwu puta izute ya. O bu naani ya ka nna ya mutara. Ewezuga ya, nna ya amutaghị nwa nwoke maobu nwa nwanyi ozo.

³⁵ Mgbe Jefta huru ya, o dowara uwe ya, tie mkpu si, "Ewoo, nwa m nwanyi! I wetarala obi m ihe mgbu, n'ih i na ekwela m ONYENWE ANYI nkwa, nke m na-aghaghị imezu."

³⁶ O zara, "Nna m, lee, i ghaghị imezu ihe i kwere ONYENWE ANYI na nkwa. Jiri m mee ihe i kwere ONYENWE ANYI na nkwa, n'ih i na o nyela gi mmeri di ukwu n'ebe ndi Amon, ndi iro gi no.

³⁷ Ma o di otu ihe m choro irio gi, biko kwere ka m soro umu agboghọ ibe m gaa wagharia n'ugwu ndi a, ka mu na ha kwaa akwa onwa abuo, n'ih i na agaghị m alu di."

³⁸ Nna ya zara si ya, "E, nwa m, i nwere ike iga." O puru gaa, jeharia, kwaakwa akwa, ya na umu agboghọ ndi enyi ya, ruo mgbe onwa abuo ahụ zuru.

³⁹ Mgbe onwa abuo gasiri, o laghachikwutere nna ya, onye ji ya mezu nkwa ahụ o kwere. O bu nwaagboghọ na-amatabeghi nwoke.

Malite n'oge ahụ ka o ghorọ omenaala ndi Izrel,

⁴⁰ na umu agboghọ na-apu kwa afo, gaa, noo abali ano n'ih i icheta ada Jefta, onye Gilead.

12

Jefta na ndi Ifrem

¹ Mgbe ahụ, ndi Ifrem kpokotara ndi agha ha na Zafon zigara Jefta ozi si ya, "Gini mere i kpoghi anyi ka anyi bia nyere gi aka iluso ndi Amon agha? Anyi na-abia iwere oku irechapu gi na ezinaulo gi."

² Jefta zaghachiri ha si, "Akporo m unu mgbe mu na ndi m na ndi Amon na-ese okwu di ukwu ma unu juru ibia. Unu azoputaghị m site n'aka ha.

³ Mgbe m huru na unu achoghi inyere anyi aka, e tinyere m ndu m n'aka m, gabiga n'ofe nke ozo ibuso ndi Amon agha. Ma ONYENWE ANYI nyeere m aka imeri ha. Ugbu a, n'ih i gini ka unu ji bia iluso m ogu taa?"

⁴ Jefta kpokotara ndi ikom Gilead puo buso ndi Ifrem agha. Ndi Gilead tidara ha n'ala n'ih i na ndi Ifrem siru, "Ndi gbapuru agbapu site n'Ifrem na Manase ka unu bu."

⁵ O nochiri akuku Jordan di ndi agha Ifrem n'azu, ebe ndi agha Ifrem nwere ike isi gbapu. Mgbe obula onye agha Ifrem obula gbapuru oso choo igafe osimiri ahụ, ndi agha Gilead ga-ejide ya juo ya si, "I bu onye Ifrem?" O buru na onye ahụ ekwu na ya abughi onye Ifrem,

⁶ ha siru, "O di mma, kpo, 'Shibolet.'" O buru na onye ahụ akpo, "Sibolet," n'ih i na o kpopotaghị mkpuru okwu ahụ nke oma, ha na-akpuru ya gbua ya na ngabiga mmiri Jordan. O bu onuogugu iri puku ano, na puku abuo ndi Ifrem ka e gburu mgbe ahụ.

⁷ Jefta duuru ndi Izrel afo isii. Mgbe o nwuru, e liri ya n'otu obodo Gilead.

Ibzan, Elon, na Abdon

⁸ Onye ikpe ozo Izrel nwere bu Ibzan onye bi na Betlehem.*

⁹ O nwere iri umu ndi ikom ato na iri umu ndi inyom ato. O kenyere ndi ikom ikwu ozo umu ya ndi inyom. Otu a kwa, o sikwa n'ikwu ozo lutara umu ya ndi ikom iri ndi inyom ato. O kpere Izrel ikpe afọ asaa.

¹⁰ Ibzan nwuru, e lie ya na Betlehem.

¹¹ Onye ozo kpere Izrel ikpe bu Elon, onye Zebulon. O kpere Izrel ikpe afọ iri.

¹² Emesia, Elon nwuru, e lie ya n'Aijalon, n'ime ala Zebulon.

¹³ Onye ozo kpere Izrel ikpe bu Abdon nwa Hilel, onye Piraton.

¹⁴ O nwere iri umu ndi ikom anọ na iri umu umu ato ndi na-agba iri inyinya ibu asaa. O kpere umu Izrel ikpe afọ asato.

¹⁵ Mgbe ahụ, Abdon nwa Hilel nwuru, e lie ya na Piraton ala di n'Ifrem, n'obodo ugwu ndi Amalek.

13*Omumu Samsin*

¹ Ndi Izrel mehiekwara ozo n'ihu ONYENWE ANYI. N'ih i nke a, ONYENWE ANYI kwenyere ka ndi Filistia merie ha. Ndi Izrel noro n'okpuru ochichi ha iri afọ anọ.

² N'oge ahụ, o nwere otu nwoke onye Zora aha ya bu Manoa. Nwoke a si n'agburu Dan, nwunye ya bu nwanyi aga nke mere na o mutaghi nwa.

³ Otu ubochi, mmuo ozi ONYENWE ANYI gosiri nwanyi a onwe ya, gwa ya okwu si, "O bu ezie na i bu nwanyi aga nke mere na i mutaghi nwa ma na mgbe na-adighi anya, i ga-aturu ime muta nwa."

⁴ Ma site ugbo a, gaa n'ihu, anukwala ihe onunu obula na-aba n'anya. Erikwala ihe obula ruru aru.

⁵ I ga-aturu ime, mukwaa nwa nwoke, onye aguba agaghi aba n'isi ya,* n'ih i na o ga-abu onye e kewapuru nye Chineke site n'ime akpanwa. O ga-ebute uzọ n'igbaputa Izrel site n'aka ndi Filistia."

⁶ Nwanyi ahụ gbara oso gbalaa gaa gwa di ya si ya, "Otu onye nke Chineke egosila m onwe ya. O dokwara m anya na o bu mmuo ozi Chineke, n'ih i na o di oke ebube n'ile anya. Ma ajugh i m ya ebe o siri bia, o gwakwaghi m aha ya."

⁷ Kama o siri m, 'I ga-adi ime, muta nwa nwoke. Ma ugbo a, i gaghi anu mmanya vain i maobu ihe obula na-aba n'anya, maobu rie ihe obula ruru aru, n'ih i na nwantakiri ahụ ga-abu onye e doro nsọ nye Chineke, site n'ime akpanwa ruo n'onwu ya.'"

⁸ Mgbe ahụ, Manoa kpere ekpere riro ONYENWE ANYI ariro si, "Biko, Onyenwe anyi, ka onye nke Chineke ahụ i ziteere anyi biaghachikwa ozo, kuziere anyi otu anyi ga-esi zulite nwa nwoke a ga-amuta."

⁹ Chineke zara ekpere ya. Mmuo ozi ahụ biakwutekwara nwunye Manoa mgbe o no n'ubi; maobu naani ya no, di ya anoghi ya.

¹⁰ Ya mere, nwanyi ahụ gbara oso gaa gwa di ya si, "Lee, nwoke ahụ biakwutere m ubochi a, abiala ozo!"

¹¹ Manoa biliri, soro nwunye ya. Mgbe o biarutere ebe nwoke ahụ no, o juru ya ajuju si, "O bu gi bu nwoke ahụ gwara nwunye m okwu n'oge gara aga?"

O zara si ya, "E, o bu m."

* **12:8** Obodo Betlehem nke a di n'ala Zebulon, o dighi na Juda. * **13:5** Onu 6:5; 6:2; 1Sa 1:11

¹² Manoa gwara ya okwu si, “Mgbe okwu gi mezuru, ginị bu iwu banyere ndu na oru nwa nwoke a?”

¹³ Mmuo ozi ONYENWE ANYI zaghachiri, “Nwunye gi aghaghi imezu ihe niile m nke m gwara ya.

¹⁴ Ka o ghara iri ihe obula si n’osisi vaini,† maobu nuo mmanya obula maobu ihe obula na-aba n’anya, maobu rie ihe ruru aru obula.”

¹⁵ Manoa rioro Mmuo ozi ONYENWE ANYI si ya, “O ga-amasi anyi ma i nodu chere ka anyi kwadoro gi nwa ewu.”

¹⁶ Ma Mmuo ozi ONYENWE ANYI zara ya, “A sikwari na i mee ka m noro, agaghi m eri nri gi obula. Ma o buru na i kwadoo aja nsure oku, were ya choro ONYENWE ANYI aja.” Ma Manoa aghotaghi na onye ahụ bu Mmuo ozi ONYENWE ANYI.

¹⁷ Mgbe ahụ, Manoa juru Mmuo ozi ONYENWE ANYI ahụ, si, “Biko, ginị bu aha gi, ka anyi nye gi nsopuru diiri gi mgbe okwu gi mezuru?”

¹⁸ O zara, “N’ihi ginị kwa ka i na-aju banyere aha m?‡ O bu ihe kariri nghota.”

¹⁹ Mgbe ahụ, Manoa weere nwa ewu, ya na ufodu mkpuru oka, jiri ha choro ONYENWE ANYI aja n’elu nkume. Mgbe ahụ kwa, ONYENWE ANYI mere ihe di ebube nke ukwu mgbe Manoa na nwunye ya guzo na-ele anya:

²⁰ Mgbe ire oku ahụ sitere n’ebe ichu aja ahụ na-arigo na-aga elu, Mmuo ozi ONYENWE ANYI wuliri elu soro ire oku ahụ rigoro gawa n’elugwe! Mgbe Manoa na nwunye ya huru ka nke a na-eme, ha kpuru ihu ha n’ala.

²¹ Mgbe Mmuo ozi ONYENWE ANYI na-egosighi onwe ya ozo nye Manoa na nwunye ya, ka Manoa ghotara na o bu Mmuo ozi ONYENWE ANYI ka ha huru.

²² Manoa gwara nwunye ya si, “Anyi aburu ndi nwuru anwu, n’ihi na anyi ahula Chineke!”

²³ Ma nwunye ya zara si ya, “O buru na ONYENWE ANYI choro igbu anyi, o garaghi anara aja nsure oku, na aja mkpuru oka anyi churu nye ya. Ozokwa, o garaghi egosi anyi ihe ndi a niile maobu gwa anyi ihe ndi a.”

²⁴ Emesia, nwanyi ahụ muru nwa nwoke, onye ha guru Samsin. ONYENWE ANYI gozikwara nwantakiri ahụ mgbe o na-etolite.

²⁵ Mmuo ONYENWE ANYI bidokwara na-agba ya ume n’oge niile, mgbe o no Mahane Dan, nke di n’etiti Zora na Eshtaol.

14

Olulu nwunye Samsin

¹ Samsin gbadara n’obodo Timna* ebe o huru otu nwaagboghọ onye Filistia.

² Mgbe o lotara n’ulo, o gwara nne na nna ya, “Ahuru m otu nwanyi n’ime Timna† sitere n’umu ndi inyom Filistia; ugbo a, lutara m ya na nwunye.”

³ Nne na nna ya zara ya, “O bu na o dighi nwanyi di n’etiti ndi inyom umunne gi, maobu n’etiti ndi anyi niile? Ginị mere o ji buru n’etiti ndi Filistia a na-ebighi ugwu ka i si lutara onwe gi nwunye?”

Ma Samsin siri nna ya, “Gaa lutara m ya. N’ihi na o ziri ezi n’anya m.”

† 13:14 Onu 6:3-4; Nkp 13:4 ‡ 13:18 Jen 32:29 * 14:1 Timna bu otu obodo n’ihe nketa ebo Dan Jos 19:43 O bu obodo ndi Filistia, tupu ndi Izrel e merie ha. † 14:2 Jen 38:13; Jos 15:10,57

4 (Nne na nna ya aghotaghị na aka ONYENWE ANYỊ dī n'olulū nwunye a Samsin choro ilu. N'ihī na ONYENWE ANYỊ na-achọ ụzọ ọ ga-esi megide ndi Filistia, ndi na-achị umu Izrel n'oge ahụ.)

5 Samsin na nne na nna ya gawara obodo Timna maka olulū nwanyị a. Mgbe ha na-erute ubi vaini dī obodo Timna nso, otu[‡] nwa odum sitere n'ohia maputa, gboro uja na-abiakwute Samsin.

6 N'otu oge ahụ, Mmuo ONYENWE ANYỊ biakwasiri Samsin n'ike. O jekwuuru odum ahụ, were aka ya abuo dowaa ya onu, dika a ga-asị na o bu nwa ewu. Ma Samsin agwaghị nne na nna ya ihe mere.

7 Ma mgbe ha biaruru Timna, Samsin na nwaagboghọ ahụ kparitara uka. Ihe banyere nwaagboghọ ahụ dī Samsin ezi mma.

8 O laghachiri mgbe ubochi ole na ole gasiri ka o kporo ya. Ma mgbe o tughariri ka o hu ozu odum ahụ, o huru na igwe anu bizi n'ime ozu odum ahụ, na-emeputakwa mmanu anu.

9 O koputara mmanu anu ahụ tinye n'aka ya, malite iracha ka o na-aga n'uzo. Mgbe o biakwutere nne na nna ya, o nyebinyere ha ufodu, ha onwe ha rachakwara ya. Ma o gwaghị ha na o wetara ya site n'ozu odum.

10 Nna ya gara ihu nwanyị ahụ ma Samsin kpokotara umu okorobia obodo ahụ meere ha oriri dika omenaala ha si di.

11 Mgbe Samsin rutere, a kponyere ya ndi biara mmemme onuogugu ha di iri ato.

12 Mgbe ahụ, Samsin gwara ha okwu si ha, "O nwere ajuju, gwa m, gwa m, gwa m, m choro ka unu kowaa m. O buru na unu enwee ike kowaa ya, site taa ruo n'ubochi asaa nke mmemme a, aga m enye unu iri uwe mwuda ato, nyekwa unu iri uwe mwuda ato ozo akpara akpa.

13 O burukwanu na unu enweghi ike kowaa ya, unu ga-enye m iri uwe mwuda ato, na iri uwe mwuda ato akpara akpa."

Ha niile kwenyere si, "O di mma. Kwuo ka anyi nu."

14 O gwara ha si,

"The oriri si n'ime onye na-eri eri na-aputa,
ozokwa, ihe di utu si n'ime onye di ike puta."
Mgbe ubochi ato gasiri, ha enwebeghikwa ike kowaa ya.

15 Ma n'ubochi nke ano, ha jekwuuru nwunye Samsin gwa ya okwu si, "Choro uzo rafuta di gi onu, ka o gwa gi ihe okwu a putara. Ma o bughị ya, anyi ga-akpo gi na ezinaulo nna gi oku. O bu inapu anyi ihe anyi nwere ka unu ji kpo anyi oku bia n'ebe?"

16 Mgbe ahụ nwunye Samsin buuru onwe ya tuo n'elu ahụ ya, n'ebe akwa, si, "I kporo m asi! N'ezie, i hughị m n'anya. I tuuru ndi m ilu, ma i gwaghị m osisa ya."

O siri ya, "Lee, agwaghị m nne na nna m, o bukwa gi ka m ga akowara ya?"

17 Ma nwanyị ahụ kwagidere akwa abali asaa ha no na mmemme ahụ. N'ikpeazu, n'ubochi nke asaa, Samsin kowaa ya okwu ahụ n'ihī na o nogidere na-enye ya nsogbu. Nwanyị ahụ gakwara kowaa umu okorobia obodo ihe okwu ahụ putara.

18 Ma tupu anwu adaa n'ubochi nke asaa ahụ, ndi ikom obodo ahụ siri ya,

"Olee ihe di utu kari mmanu anu?"

Gini dikwa ike kari odum?"

Ma Samsin zara si ha,

‡ 14:5 N'oge ahụ, otutu odum bi na ndida ala Palestia.

“A sị na unu enyeghị nwa ehi m nsogbu,
unu agaraghị enwe ike kowaa ya.”

¹⁹ Otu mgbe ahụ kwa, Mmuo ONYENWE ANYI bjakwasiri ya. O sitere n'ebe ahụ puo, gaa n'obodo Ashkelon. § N'ebe ahụ ka o no tigbuo iri mmadu ato, napu ha uwe ha niile, chiri ha chinye ndi ahụ kowaara ya ilu ahụ. Ma site n'oke iwe, o laghachiri n'ulo nna ya.

²⁰ E duuru nwunye Samsin dunye enyi Samsin ka ha abuo buru di na nwunye.

15

Samsin egbuo ndi Filistia

¹ Mgbe oge nta gasiri, n'oge owuwe ihe ubi, mgbe a na-aghọ oka, Samsin weere nwa ewu* nta, gaa ileta nwunye ya. O gwara nna nwunye ya si, “Ana m aga n'onuulo nwunye m.” Ma nna nwunye ya ekweghi ka o banye.

² Nna ya siri, “O doro m anya na i kporo nwa m nwanyi asi, o bu n'ih nke a ka m jiri kenye ya enyi gi nwoke ka o buru nwunye ya. Nwanne ya nwanyi nke nta, o maghi mma karja ya? Kporo ya ka o nochie anya ya.”

³ Samsin siri ha, “N'oge a, o ziri m ezi i bokwara obo n'ebe ndi Filistia no.” Aghaghi m imesi ha ike.

⁴ Ya mere, Samsin puru gaa jide nari nkita ohia ato, wetakwa owa ufo. O kekotara odudu ha abuo abuo. O kenyere owa n'agbata otu nkita ohia na ibe ya.

⁵ Emesia, o mnyere oku n'owa ahụ niile. O mekwara ka nkita ohia ndi ahụ dokpuru owa a mnyere oku baa n'ubi oka ndi Filistia, si otu a rechapu oka niile guzoro eguzo n'ubi, na ubi vaini niile, ha na osisi oliv niile oku.

⁶ Mgbe ndi Filistia choputara ihe mere, ha juru si, “Onye mere ihe di otu a?” A gwara ha, “O bu Samsin ogo onye Timna, n'ih na a konyere enyi ya nwunye ya.”

N'ih nke a, ndi Filistia niile zukotara kpoputa nwaagboghohu ahụ na nna ya kpo ha oku.

⁷ Ma Samsin gwara ha okwu si, “Ebe o bu na unu mere ihe di otu a, agaghi akwusi tutu m boru obo ihe ojoo unu mere.”

⁸ Ya mere, o pukwuru ha ozo, site n'oke iwe, gbuo otutu mmadu n'ime ha. Mgbe nke a gasiri, o gara biri n'ime otu ogba nkume nke Etam.

⁹ Ndi Filistia gara maa ulo ikwu ha n'ala Juda, gbasaa n'ala ahụ ruo obodo Lehi.

¹⁰ Ndi Juda juru ajuju si ha; “O bu gin mere unu ji bia n'ebe a ibuso anyi agha?”

Ha zara si, “Anyi na-achọ ijide Samsin, ka anyi megwara ya ihe ojoo o mere anyi.”

¹¹ N'ih nke a, ndi Juda zipuru puku ndi agha ka ha gaa jide Samsin n'ogba nkume ahụ nke Etam. Ndi a biara juo Samsin ajuju si ya, “Gini bu ihe a i mere anyi? O bu na i maghi na ndi Filistia na-achọ obodo anyi?”†

Samsin zara si ha, “Ihe m mere bu imegwata ha ihe ha mere m.”

§ 14:19 Ashkelon bu otu obodo n'ala Palestia. * 15:1 Mgbe nwoke luru nwanyi, o buru na nna nwanyi di otu a a naraghi ego isi aku, o bu onyine nwa ewu nta ka o ga-ewegara nwunye ya ahụ, mgbe obula o gara ihu ya. Nwanyi ahụ ga-ebikwa n'ulo nna ya, n'ih na nna ya a naghi ego aku n'isi ya. Ma mgbe obula di nwanyi ahụ ga-abia, o ga-ewetara ogo ya otutu onyine. Nwa ewu nta bu onyine onye obula na-enye n'oge ahụ. Jen 38:17 † 15:11 Lev 26:25; Dit 28:43; Nkp 13:1; 14:4; Abụ 106:40-42

¹² Ha siri ya, “Anyi abiala ka anyi kee gi agbu, dokpuru gi, nye n’aka ndi Filistia.”

Samsin siri ha, “Nuoronu m iyi na unu agaghi eji aka unu gbuo m.”

¹³ Ha zara si ya, “Anyi agaghi egbu gi kama anyi ga-eke gi agbu.” Ya mere, ha kere ya agbu, duru ya jekwuru ndi Filistia.

¹⁴ Mgbe o na-abiaru Lehi, ndi Filistia tiiri mkpu, bia izute ya. Mmuo ONYENWE ANYI biakwasiri Samsin n’ebe o di ukwuu. Nke a mere ka eriri ahụ e kere ya n’aka diri ka eriri ogho flakisi erere oku, sitekwa n’aka ya dapusia.

¹⁵ Mgbe ahụ Samsin lere anya gburugburu, hụ okpukpu agba inyinya ibu nke togboro n’ala n’ebe ahụ. O tutilitere ya, were ya tigbuo puku ndi agha Filistia.

¹⁶ Mgbe ahụ, Samsin kwuru si,
“E ji m agba inyinya ibu
mee ka ha di ka inyinya ibu.
E ji m agba inyinya ibu
tigbuo puku ndi ikom.”

¹⁷ Mgbe o kwuchara ihe ndi a, o tufuru okpukpu agba inyinya ibu ahụ; a kpokwara ebe ahụ Ramat Lehi.

¹⁸ N’oge a, akpiri kporo Samsin nku nke ukwuu, n’ihi ya, o kpokuru ONYENWE ANYI n’ekpere si, “Lee, i nyela ohu gi mmeri a di ukwuu! Ma ugbo a, i ga-ekwe ka m nwuo n’ihi akpiri ikpo nku, si otu a daba n’aka ndi a na-ebighi ugwu?”

¹⁹ Chineke gbawara olulu ahụ nke di n’ime Lehi, mee ka mmiri si na ya nuputa. Mgbe Samsin nuru mmiri ahụ, ike ya loghachiri, mmuo ya biaghachikwara. Ya mere, a kporo isi iyi ahụ En-Hakkore. Mmiri ala ahụ ka dikwa na Lehi n’ebe ahụ ruo taa.

²⁰ Ya mere, Samsin kpere umu Izrel ikpe iri afọ abuo n’oge ndi Filistia.

16

Samsin na Delaila

¹ Otu ubochi, Samsin gara n’otu obodo ndi Filistia a na-akpo Gaza, soro otu nwanji akwuna bi n’ebe ahụ hie ura abali.

² A gwara ndi Gaza si, “Samsin no n’obodo a.” N’ihi ya, ha gbara ebe ahụ gburugburu ma nodu na-eche n’onu uzọ ama obodo ahụ abali niile. O dighi ihe ha mere n’abali ahụ n’ihi na ha zubere si, “Mgbe chi boro, anyi ga-egbu ya.”

³ Ma Samsin dinara n’ulo nwanji akwuna ahụ ruo n’etiti abali ahụ. Mgbe o putara, o gara ruo n’onu uzọ obodo ahụ, foro ibo onu uzọ obodo ahụ, ya na ibo ya abuo, bukwasi ya n’ubu ya, buru ha gaa n’elu ugwu chere obodo Hebron ihu.

⁴ O dighi anya, Samsin huru otu nwaagboghọ, onye o huru n’anya. Aha nwaagboghọ a bu Delaila, onye si n’obodo di na Ndagwurugwu Sorek.

⁵ Ndi eze ndi Filistia,* biakwutere Delaila rijo ya si, “Gbalia lee ma i ga-enwe ike choputa ebe ike Samsin si abia, ka anyi nwee ike imata uzọ anyi ga-esi jide ya, kee ya agbu. O buru na i meere anyi nke a, anyi na-ekwe nkwa na onye obula n’ime anyi ga-enye gi puku shekel na nari shekel olaocha.”†

* **16:5** Filistia bu ala nwere obodo ise n’ime ya, nke ndi eze ise na-achị. Jos 13:3 † **16:5** A chikota ego niile e kweere na nkwa inye n’ihi ijide Samsin, o bu onu ego a na-akwu n’isi nari ohu na iri asaa na ise.

⁶ N'ihhi nke a, Delaịla gwara Samsin okwu si ya, "Gwa m ebe ike gi si abia. Gwakwa m otu mmadu puru isi kee gi agbu, merie gi."

⁷ Mgbe ahụ, Samsin zara si ya, "O buru na mmadu e jiri akwara eriri asaa di ohuru, ndi a na-amikpoghi amikpo kee m, m ga-abukwa onye na-adighi ike dika mmadu obula ozo."

⁸ Ngwangwa, ndiisi ndi Filistia wetara ya eriri asaa di ohuru ndi a na-amibeghi n'anwu, o weere ha kee Samsin.

⁹ Ma o mere ka ufodu ndi ikom Filistia zoo onwe ha n'otu akuku ulo ya. O tiri mkpu si, "Samsin, lee, ndi Filistia abiala ijide gi!" Otu mgbe ahụ kwa, Samsin biliri dōbisie eriri ahụ dika o bu eriri e ji oghe mee nke biara oku nso. Ya mere, a choputaghi ebe ike Samsin si abia.

¹⁰ Emesia, Delaịla gwara Samsin si ya, "Lee, i kwaala m emo, ghaara m ugha. Biko, gwa m uzo a ga-esi kee gi agbu."

¹¹ Samsin zara si ya, "Lee, o buru na e jiri udo ohuru nke a na-ejibeghi kee ihe mgbe obula, kee m, aga m adikwa dika ndi ozo."

¹² Ya mere, Delaịla chikotara udo ohuru jiri ya kee ya nke oma. Ma ufodu ndi ikom Filistia zokwara onwe ha n'ime ime ulo ahụ. Ozokwa, Delaịla tiri mkpu si, "Samsin, lee, ndi Filistia abiala ijide gi." Ma Samsin biliri dōbisie eriri ahụ e ji kee ya ka a ga-asị na o bu oghe ka e ji mee ha.

¹³ Mgbe ahụ, Delaịla gwara ya si, "Lee, i na-eme ka abụ m onye nzuzu, ghaara m ugha. Gwa m eziokwu, otu a ga-esi kee gi agbu."

Samsin zara si ya, "Lee, e kewara agiri isi di m n'isi uzo asaa, i were uzo nkekota asaa e kekotara agiri isi m, kpanyekotaa ha n'ihe i ji ekwe akwa, were ntu osisi i ji akpachi akwa kpachie ya, mgbe ahụ, aga m adikwa ka ndi ozo." Mgbe Samsin rahuru ura, Delaịla weere agiri isi Samsin kpanyekotaa ya n'ihe o ji ekwe akwa.

¹⁴ O jikwa ntu osisi o ji akpachi akwa, kpachikotasie agiri isi Samsin ike.

Ozo, Delaịla siri ya, "Samsin, ndi Filistia abiala ijide gi." Ma Samsin bilitere n'ike fokoro ntu osisi ahụ, na ihe eji akpa akwa, na akwa akpara akpa.

¹⁵ Mgbe ahụ, Delaịla gwara ya okwu si, "Olee ka i si kwuo na i huru m n'anya, ebe o bu na i nweghi ike igwa m ihe di gi n'obi? Lee, ugbo ato ndi a, i mere m ka m dika onye nzuzu, ma i gwabeghi m ebe ike gi di ruo ugbu a."

¹⁶ Delaịla sikwara otu a nyegide Samsin nsogbu tutu ruo mgbe Samsin na-enweghikwa ike inagide nsogbu ya.

¹⁷ Ya mere, o gwara ya ihe niile, "O dibeghi mgbe aguba obula gara n'elu isi m, n'ihhi na abụ m onye Nazirait, onye e doro nsọ nye Chineke ka m bu, site n'afọ nne m. O burukwa na a kpuchapu agiri isi m, mgbe ahụ, ike niile di m n'ahụ ga-apu. Mgbe ahụ, aga m adikwa ka ndi ozo."

¹⁸ Mgbe Delaịla matara na o gwala ya ihe niile, o ziri ozi kpo ndiisi ndi Filistia ahụ, si, "Biaghachinu otu ugbu a, n'ihhi na o gwara m ihe niile." Ya mere, ndiisi ndi Filistia loghachiri jiri ego olaedo ahụ n'aka ha.

¹⁹ Ma Delaịla mere ka o dinaa n'apata ukwu ya rahụ ura. Mgbe ahụ, o kpobatarara nwoke na-akpucha isi, ka o kpuchapu agiri isi niile di Samsin n'isi, si otu a mee ka ike ghara idikwa ya. Ike ya hapuru ya.

²⁰ O tiri mkpu si, "Samsin, lee, ndi Filistia abiala ijide gi."

Ma mgbe Samsin bilitere site n'ura, o chere n'obi ya, "Aga m apu ka m si mee na mbu megharia aru ma nwere onwe m." Ma o maghi na ONYENWE ANYI ahapula ya.

²¹ Ndi Filistia jidere ya, ghupu ya anya ya abuo, duru ya gbadata Gaza. N'ebe ahụ, ha jiri udo bronz kee ya agbu, nye ya oru inyaghari igwe na-akwo oka n'ulo mkporo ha tinyere ya.

²² Mgbe na-adighi anya, agiri isi ya malitekwara ito ozo.

Onwu Samsin

²³ Ugbu a, ndiisi ndi Filistia niile zukotara ichuru chi ha bu Dagon,‡ aja di ukwu, na inuri onu, na-asi, "Chi anyi enyela Samsin bu onye iro anyi n'aka anyi."

²⁴ Mgbe ndi mmadu huru ya, ha toro chi ha si,
"Chi anyi enyela onye iro anyi
n'aka anyi,
onye mere ka ala anyi togboro n'efu
gbukwaa otutu ndi anyi."

²⁵ Mgbe ha ka no n'obi udo, ha tiri mkpu si, "Duputara anyi Samsin, ka o kpaa anyi ochi." Ya mere, e duputara Samsin site n'ulo mkporo ka o meere ha ihe egwuregwu.

Ha mere ka o guzo n'etiti ebe ogidi e ji wuo ulo ahụ di.

²⁶ Mgbe ahụ, Samsin siri onye na-eji ya n'aka si, "Debe m n'ebe m gаметu ogidi ndi ulo a na-eguzo na ha aka, ka m nwe ike dabere na ha."

²⁷ N'oge a, mmadu ejuputala n'ime ulo ahụ, nwoke na nwanyi; ndiisi ochichi ndi Filistia nokwa n'ebe ahụ. Ndi ozo onuogugu ha ruru puku ato, nwoke na nwanyi, no n'elu ulo ahụ na-ele Samsin, ebe o na-emere ha ihe ochi.

²⁸ Mgbe ahụ, Samsin kpere ekpere riro ONYENWE ANYI ariri si, "O! Onyenwe m ONYENWE ANYI, biko cheta m naani otu ugbu a. Biko, Chineke, nye m ike n'otu ohere a m nwere, ka m nwee ike iboro obo n'ahụ ndi Filistia n'ih, o buladi, mkpuru anya m abuo."

²⁹ Mgbe ahụ, Samsin jidesiri ogidi abuo di n'etiti ulo ahụ aka ike, aka nri ya n'otu, aka ekpe ya na nke ozo.

³⁰ Samsin kpere ekpere si, "Ka m soro ndi Filistia nwuo!" O ji ike ya niile nuogidi ahụ aka. Otu mgbe ahụ kwa, ulo arusi ahụ dara, dakwasi ndiisi ochichi Filistia ndi ahụ, na ndi niile no n'ime ulo ahụ. Ya mere, ndi niile so Samsin nwuo n'oge ahụ di otutu kari ndi Samsin gburu mgbe o di ndu.

³¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, umunna ndi ikom Samsin, na ndi ezinaulo nna ya biara n'ebe ahụ, buru ozu ya. Ha liri ya n'agbata Zora na Eshtaol, ebe e liri nna ya Manoa. Samsin kpere umu Izrel ikpe iri afro abuo.

17

Arusi Maika

¹ E nwere otu nwoke si n'ala ugwu ugwu Ifrem, aha ya bu Maika.

² Otu ubochi, Maika gwara nne ya okwu si ya, "I chetara puku na nari ego olaocha shekel ndi ahụ funariri gi, nke i ji n'ih ya buo onye zuru ya onu n'oge gara aga? Eji m olaocha ahụ. O bu m weere ya."

Nne ya siri, "Ka ONYENWE ANYI gozie gi nwa m!"

³ Mgbe o nyeghachiri nne ya puku na nari ego olaocha shekel ahụ, nne ya gwara ya si, "Ana m edo olaocha ndi a nsọ nye ONYENWE ANYI n'ih nwa

‡ 16:23 Dagon bu chi ahija ndu nye ndi Filistia. Ogidi oyiyi ya bu okara mmadu na okara azu. Nasusu ndi Hibru, Dagon putara mkpuru oka, ebe mkpuru okwu a Dag putara azu.

m nwoke maka iji ya mee oyiyi a piri api na arusi a kpuru akpu. Aga m emesia nyeghachi gi ya.”

⁴ Ya mere, o nyeghachiri nne ya olaocha ahụ, Nne ya weere nari ego olaocha shekel abuo wegara okpu uzu olaocha, onye jiri ya mee oyiyi a piri api na ihe a kpuru akpu. E tinyere ha n'ulo Maika.

⁵ Nwoke ahụ bu Maika nwere ulo arusi, o mere efood na arusi ezinaulo* di iche iche, mee otu n'ime umu ya ndi ikom ka o buru onye nchujaja ya.

⁶ N'ubochi ndi a, Izrel enweghi eze na-achi ha. N'ih i nke a, onye obula na-eme ihe obula o chorọ, na ihe obula di ya mma n'anya.

⁷ Otu nwokorobia onye Livayi, sitere n'obodo Betlehem nke di na Juda, bu onye binyere ndi agburu Juda,

⁸ hapuru obodo ahụ, bu Betlehem Juda icho onodu n'ebe ozo. Mgbe o na-aga, o biaruru n'ulo Maika n'ala ugwu ugwu Ifrem.

⁹ Maika juru ya, “Ebee ka i si bia?”

O siri “Abu m onye Livayi si Betlehem di na Juda. Ana m achoro onwe m ebe m ga-anọ.”

¹⁰ Mgbe ahụ, Maika siri ya, “Soro biri n'ulo m, ghokwara m nna na onye nchujaja, aga m akwu gi mkpuru ego olaocha shekel iri kwa afo, nyekwa gi uwe, na ihe oriri.”

¹¹ Ya mere, onye Livayi ahụ kwere n'ihe o gwara ya, nwokorobia ahụ sooro ya biri ka otu n'ime umu ya ndi ikom.

¹² Mgbe ahụ, Maika nyere onye Livayi ahụ oru, nwokorobia ahụ ghororo ya onye nchujaja, birikwa n'ulo ya.

¹³ Mgbe ahụ, Maika kwuru, “Ugbu a, amaara m na ONYENWE ANYI ga-agoz i m nke ukwu, n'ih i na onye Livayi a aghola onye nchujaja m.”

18

Ebo Dan ebiri na Laish

¹ N'oge ahụ kwa, umu Izrel enweghi eze obula na-achi ha.

Ebo Dan na-achokwara onwe ha ebe obibi nke ga-abu ala nke aka ha, n'ih i na ruo ugbu a, ha enwebeghi ike chupu ndi bi n'ala ahụ e kenyer e ha dika ihe nketa nke ha.

² N'ih i nke a, ebo Dan sitere n'ikwu ise di n'ebo ha hoputa mmadu ise. Ndi a bu dimkpa, na dike n'agha, burukwa ndi si n'obodo Zora na Eshtaol. Ha zipuru mmadu ise ndi a ka ha gaa nyochaa ala ahụ ha na-achọ ibi n'ime ya.

Mgbe ndi ahụ jeruru obodo ugwu ugwu Ifrem, ha gara nodu odu abali n'ulo Maika.

³ Mgbe ha no nso ulo Maika, ha nuru asusu nwokorobia onye Livayi ahụ bu onye nchujaja. Ha kpoputara ya n'otu akuku juo ya ajuju si, “Onye kpotara gi ebe a? Gini ka i na-eme n'ebe a? Gini mere i ji bia n'ebe a?”

⁴ Nwokorobia ahụ kwara ha ihe Maika meere ya. O gwara ha, “O nyere m oru, abukwa m onye nchujaja ya.”

⁵ Ha siri ya, “O di mma! Biko, juta Chineke ase, choputa ma ije anyi a o ga-agakwa nke oma.”

⁶ Onye nchujaja ahụ zara si ha, “Gaa n'udo. Ije unu nwere ngozi ONYENWE ANYI.”

⁷ Ya mere, ndi ikom ise ndi ahụ biliri ije biaruo n'obodo Laish, ebe ha huru na ndi ahụ na-ebi n'udo, na-enweghi nsogbu obula. Ha dika ndi obodo Saidon, ndi onwe ha juru afo, ndi na-adighi atu anya ihe egwu

* 17:5 Maobu, terafim

obula. Ha bu ndi bara uba, ebe o dighi ihe obula koru uko n'ala ahụ. Ozọ, ha bi n'ebe di anya site n'obodo ndi Saidon. O dikwaghi ihe ha na mmadu obula nwekoru.

⁸ Mgbe ndi nnyocha ahụ laghachiri n'obodo Zora na Eshtaol, ndi ebo Dan ibe ha juru ha, si, "Unu si ana jee? Gini ka unu choputara?"

⁹ Ha zara si, "Bianu, ka anyi gaa buso ha agha. Anyi ahula ala ahụ, o dikwa mma nke ukwu. Gini ka unu na-agbara nkiti? Unu egbula oge iba n'ebe ahụ nweta ya.

¹⁰ Mgbe unu ruru ebe ahụ, unu ga-ahụ ndi na-adighi atụ anya ihe egwu obula, na ala sara mbara nke Chineke na-etinye unu n'aka. Ala nke ihe obula na-adighi ako n'ime ya."

¹¹ Ya mere, nari ndi agha isii ndi si n'ebo Dan biliri gaa ibuso obodo ahụ agha. Ha sikwa Zora na Eshtaol puo.

¹² Mgbe ha na-aga, ha rutere Kariat Jearim, nke di na Juda, maa ulo ikwu ha n'ebe ahụ. O bu ya mere e ji akpo ebe ahụ di n'akuku odida anyanwu Kariat Jearim Mahane Dan ruo taa.

¹³ Emesia, ha puru n'ala ugwu ugwu Ifrem, biarute n'ulo Maika.

¹⁴ Mmadu ise ndi ahụ gara nnyochaputa ala (ya bu ala Laish) ahụ gwara umunna ha si, "Unu maara na n'ime otu ulo ndi a na e nwere efodu, n'ufodu arusi ezinaulo ndi di iche iche, na oiyi a kpuru akpu nke eji ola wuo? Ugwu a, maranu ihe unu ga-eme."

¹⁵ Ya mere, ha gara n'ebe ahụ, banye n'ulo nwokorobia Livayi ahụ, ebe o bi n'ulo Maika, juo ya maka odimma ya.

¹⁶ Nari ndi ikom Dan, ndi jikere ibu agha, guzo nonu uzo ama.

¹⁷ Mgbe ahụ, ndi nnyocha ise ahụ banyere n'ime ulo ahụ buru arusi ola ahụ, na efodu ahụ, na arusi ezinaulo ndi ahụ, ma onye nchujaja ahụ na nari ndi agha isii ndi ji ngwa agha guzo nonu uzo ama.

¹⁸ Mgbe ndi ikom ahụ banyere n'ulo Maika buru arusi ola ahụ, efodu ahụ na arusi ezinaulo ndi ozọ ahụ, onye nchujaja ahụ siri ha, "Gini ka unu na-eme?"

¹⁹ Ha zara si ya, "Mechie onu gi! Ekwukwala okwu obula. Soro anyi bia buru nna anyi na onye nchujaja anyi. O ga-abara gi uru karija ibu onye nchujaja nye otu ebo na otu agburu n'Izrel, karija ibu onye nchujaja nke naani otu nwoke n'ime ezinaulo ya."

²⁰ Mgbe ahụ, obi toro nwokorobia onye nchujaja ahụ utu isoro ha gaa. O buuru efodu ahụ, arusi ezinaulo ndi ozọ ahụ na oiyi ahụ a piri api soro ndi ahụ gawa.

²¹ Ha malitekwarra ije ha, umuntakiri ha, na igwe anu ulo ha, na ngwongwo ha ka ha tinyere n'ihu ha.

²² Mgbe ha gamituru nke nta site n'ulo Maika, ndi ikom ndi bi nso ulo Maika kpoqtara onwe ha chuso ndi Dan, gafee ha.

²³ Maika na ndi so ya na-etikwa mkpu na-akpoku ha si ha kwusi ije ha. Ma ndi ebo Dan juru Maika ajuju si ya, "Gini na-eme gi iji kpoputa ndi gi ka ha bia luso anyi agha?"

²⁴ O zaghachiri, "Unu chiiri chi ndi m mere, kporo onye nchujaja m puo. Gini ozọ ka m nwekwara? Olee otu unu siaju, 'Gini na-eme gi?'"

²⁵ Ndi ikom Dan zara si ya, "Lezie anya kpachara anya banyere udi okwu i na-ekwu. N'ihu na i kwuo udi okwu a gaa n'ihu, ufodu ndi ikom isi na-anu oku ga-abia luso gi agha gbuo gi na ndi ezinaulo gi."

²⁶ Ya mere, ndi ebo Dan gbara ya nkiti na-aga ebe ha na-aga. Mgbe Maika huru na ha di otutu karija ya, o hapuru ha, tugharia laghachi n'ulo ya.

27 Umụ Dan chiiri arusi ahụ niile Maika mere, durukwa onye nchaja ya gawa n'obodo Laish, obodo nọ n'udo, nke na-adighi atụ anya ihe egwu obula. Ha busoro ndi obodo ahụ agha, suo obodo ahụ oku.

28 O dighi onye obula nwere ike bia inyere ndi obodo ahụ aka n'ihia ha bi n'ebe di anya site n'obodo Saidon. O nwekwaghị obodo obula ha na ha na-emekorita. Obodo a di na ndagwurugwu di nso na Bet-Rehob.

Emesia, ndi ebo Dan wughachiri obodo ahụ ozo, biri n'ime ya.

29 O bu nke a mere e ji kpo aha obodo ahụ Dan, nke bu aha nna ha ochie, onye bu nwa Izrel. Ma tupu ebo Dan ebibie ya, aha obodo a n'oge gara aga bu Laish.

30 N'ebe ahụ ndi Dan guzobeere onwe ha arusi, Jonatan, nwa Geshom, nwa Mosis, na umu ya ndi ikom niile ghororo ndi nchaja nye ebo Dan ruo n'oge a dotara ala ahụ n'agha.

31 * Ndi ebo Dan nogidere na-eke arusi ndi ahụ Maika mere oge ahụ niile ulo nzute Chineke di na Shaio.

19

Onye Livayi na iko ya nwanyi

1 N'oge a, Izrel enweghi eze na-achi ha.

N'oge ahụ kwa, o di otu nwoke, onye Livayi bi n'ebe di anya n'ala ugwu ugwu Ifrem. Nwoke a gara Betlehem, n'ime Juda, kporo otu nwaagboghọ ka o buru iko ya nwanyi.

2 Ma iko ya nwanyi ahụ kwara iko megide ya. O hapuru ya laghachi n'ezinaulo nne na nna ya na Betlehem, Juda. O noro onwa ano n'ebe ahụ.

3 Nwoke ahụ kpebiri iga n'ulo nna nwaagboghọ ahụ irio ya ka o loghachi. O kporo otu n'ime ndi ohu ya, duru inyinya ibu abuo. Mgbe nwoke ahụ biaruru n'ulo ahụ, iko ya nwanyi kpatara ya n'ulo nna ya. Mgbe nna nwaagboghọ ahụ huru ya, o jiri onu kelee ya ekele.

4 Nna nwanyi ahụ rioro ya ka o nonyere ha ufodu oge. N'ihia nke a, o nonyeere ha ubochi ato. Ha niile noro onodu obi utu abali ato ahụ niile, rie nuokwa.

5 N'ubochi nke ano, nwoke ahụ na iko ya jikeere n'isi ututu ilaghachi. Ma nna nwanyi ahụ rioro ha si ha, "Jirinu ihe oriri gbaanu onwe unu ume. Emesia unu nwere ike ilawa."

6 Ya mere, ha abuo noduru ala rie ihe, nuokwa ihe onunu. Mgbe e mesiri, nna nwaagboghọ ahụ siru ha, "Biko, nodunu rahu ura n'abali taa, meekwanu onwe unu obi utu."

7 Ma mgbe nwoke ahụ biliri ka o laa, nna nwaagboghọ ahụ, nogidere ya, nke a mere ka o kwenye ino ruo echi ya.

8 N'isi ututu ubochi nke ise, ha bilikwara ngwangwa jikere ihapu ma ilaghachi. Ozokwa, nna nwaagboghọ ahụ rikwara ha si ha, "Biko, nogidenu n'ututu taa, ma n'oge ehie unu nwere ike laa." N'ihia nke a, ha nogidekwara rie, nuo.

9 Mgbe nwoke ahụ na iko ya nwanyi, na ohu ya, jikeere ihapu, nna nwaagboghọ ahụ rikwara ha si ha, "Biko, lee chi ebidola iji ugbo a, abali adikwala nso. Biko, nogide n'ulo m naani abali taa. Anyi ga-emekwa onwe anyi obi utu abali taa niile. Ma unu ga-amalite ije unu n'isi ututu echi. Mgbe ahụ, unu ga-ala n'udo."

* 18:31 Dit 12:1-32; Jos 18:1,8; Nkp 18:18; 21:12

¹⁰ Ma nwoke ahụ ekweghị ino onodu abali ozo, o hapuru gawa n'uzo ije Jebus (ya bu Jerusalem), ya na inyinya ibu ya abuo akwadoro maka njem nakwa iko ya nwanyi.

¹¹ Ha rutere ebe ahụ oge chi na-akwado iji. Ohu ya siri nna ya ukwu, "Bia, ka anyi kwusi n'obodo ndi Jebus a, no onodu abali."

¹² Ma nna ya ukwu zaghachiri, "Mba! Anyi agaghị aba n'obodo ndi na abughị umu Izrel. Anyi ga-aga n'ihu ruo Gibe."a.

¹³ O kwukwara si, "Bia ka anyi gbalia iru Gibe maobu Rema, no onodu abali n'otu n'ime ebe ndi a."

¹⁴ Ya mere, ha gara n'ihu n'ije ha. Anwu dara dika ha na-eru Gibe di na Benjamin.

¹⁵ N'ebe ahụ ka ha kwusiri ino onodu abali. Ha gara noro na mbara ama obodo ahụ, ma o nweghị onye obula kpobatarara ha ka ha rahụ ura n'ulo ya.

¹⁶ N'anyasi ahụ, otu agadi nwoke zutere ha ka o si iru oru n'ubi na-aloghachi, onye si n'obodo ugwu ugwu Ifrem, ma o bi ka onye obia na Gibe (ndi bi n'ebe a bu ndi Benjamin).

¹⁷ Mgbe agadi nwoke a huru ndi ije ahụ na mbara ama obodo ahụ, o juru ha ajuju si, "Ebee ka unu si bia? Ebee ka unu na-aga?"

¹⁸ Nwoke ahụ zara si ya, "Anyi si Betlehem di na Juda na-aloghachi n'ulo anyi di n'ebe di anya n'ala ugwu ugwu Ifrem. Esi m ebe ahụ gaa Betlehem di na Juda, ma ugbo a, ana m aga n'ulo ONYENWE ANYI. O nweghị onye kpobatarara anyi n'ulo ya.

¹⁹ Anyi nwere ihe oriri nke inyinya ibu anyi ga-eri, achicha na mmanya nke anyi bu ndi ohu gi ga-eri, ya bu, mu onwe m na ohu gi nwanyi na nwokorobia so anyi. Anyi achoghị ihe obula n'aka onye obula."

²⁰ Agadi nwoke ahụ siri ha, "Batana n'ulo m dika ndi obia nke m. Ka m nye unu ihe niile bu mkpa unu. Naani unu anola onodu abali n'ama."

²¹ N'ih i nke a, o kpobatarara ha n'ulo ya. O duuru inyinya ibu ha, nye ha ihe oriri. Emesia, ha sara ukwu* ha mmiri, nodu ala rie ma nuokwa.

²² Ma mgbe ha risiri nri, noro na-ezu ike, na-akporita uka, na mberede, ndi ikom ufodu sitere n'obodo ahụ, ndi jogburu onwe ha n'omume gbara ulo ahụ gburugburu. Ha malitekwara iti aka n'uzo ahụ na iti mkpu na-akpoku agadi nwoke ahụ, si ya, "Kpopta onye obia ahụ no n'ime ulo gi ka anyi mara ya."

²³ Agadi nwoke ahụ bu onyenwe ulo ahụ pukwuuru ha n'ezi, si ha, "Biko umunna m, unu emela ihe ojoo di otu a. Nwoke a no n'ulo m dika obia. Unu emela ihe ihere di otu a.

²⁴ Ka m kpoptara unu nwa m nwanyi na-amaghị nwoke, na iko nwanyi nwoke a ka unu jiri ha mee ihe obula unu chororo ma hapunu nwoke a. Unu emela ihe ihere di otu a."

²⁵ Ma ndi ikom ahụ egeghị ya nti. Ya mere, nwoke ahụ kpoptara iko ya nwanyi zipuru ha ya n'ezi. Ha niile n'otu na otu, dinakwuru nwanyi ahụ abali ahụ niile. Mgbe chi na-achoro ibo, ha hapuru ya ka o laa.

²⁶ N'isi ututu, nwanyi ahụ biliri laghachi azu n'ulo ahụ iko ya nwoke no. Ma o dara n'ala n'ihu onu uzo ulo ahụ togboro n'ebe ahụ tutu chi abozie.

²⁷ Mgbe nwoke ahụ biliri n'ututu, meghee uzo ka o malite ije ya, o huru iko ya nwanyi ahụ ka o togboro n'onu uzo ahụ. Aka ya abuo dikwa n'onu uzo mbata ulo ahụ.

* **19:21** Isacha ukwu bu omenaala i ji gosi na-anabatara mmadu mgbe o batara n'ulo. Mmemme a bu ihe a na-eme ebe ndi mmadu na-eji ukwu aga ogologo uzo, n'ala ebe uzuzu juputara. Jen 18:4; Jon 13:5

²⁸ Nwoke ahụ kpokuru ya si ya, “Ngwa, bilie ka anyị laa.” Ma nwaagboghọ ahụ ekwughị okwu oḅula. Nwoke ahụ buliri ya, tukwasi ya n’elu inyinya ibu ya, buru ya laa n’obodo nke aka ya.

²⁹ Mgbe ọ bjaruru obodo ya, ọ banyere n’ulo ya weputa mma jiri ya bowaa ozu iko ya nwanyị ahụ ụzọ iri na abụọ. O zigaara ebo iri na abụọ niile di n’Izrel otu ụzọ, otu ụzọ.

³⁰ N’ihi nke a, Onye oḅula huru ihe oḅọ a kwuru si, “O nwebeghi onye oḅula mere udi ajo omume di otu a kemgbe umu Izrel si n’obodo Ijpt puta. Chee echiche banyere ihe a. Tulee ya ma gwa anyi ihe anyi ga-eme?”

20

Ndi Izrel ebuso ebo Benjamin agha

¹ Mgbe ahụ, ndi Izrel niile ndi si n’ala Dan ruo Biasheba, tinyere ndi si n’ala Gilead, putara dika otu mmadu, bia zuko n’ihu ONYENWE ANYI na Mizpa.

² Ndi ndu ebo Izrel niile weere onodu na nzuko nke ndi Chineke, onuogugu ha bu nari puku ndi agha ano, ndi na-ebu mma agha.

³ Mgbe na-adighi anya, nzuko umu Izrel niile na Mizpa ruru umu Benjamin nti. Mgbe ahụ, ndiisi Izrel niile kporo nwoke ahụ e gburu iko ya nwanyị si ya, “Koro anyi otu ihe oḅọ a si mee.”

⁴ Ya mere, onye Livayi ahụ, di nwanyị ahụ e gburu kwuru si, “Mu na iko m nwanyị bjaruru obodo Gibe, obodo nta ndi Benjamin, kwusi n’ebe ahụ ino onodu abali.

⁵ N’oge abali, ndi ikom Gibe bira gba ulo anyi no n’ime ya gburugburu. Nzube ha bu igbu m. Ma ha jidere iko m nwanyị, dinakwuru ya n’ike, tutu ruo mgbe o nwuru.

⁶ N’ihi ya, abwasiri m ahụ iko m nwanyị ụzọ iri na abụọ, zisa ya n’akuku niile nke ihe nketa ndi Izrel niile n’ihi na ndi ikom Gibe ndi ahụ emeela ihe oḅọ na ihe ihere n’ala Izrel.

⁷ Ugbu a, unu umu Izrel niile, unu onwe unu tureen okwu a, nyekwanu ndumodu ihe a ga-eme ebe a.”

⁸ Ndi mmadu niile kulitere dika otu onye, si, “O nweghi onye oḅula ga-ala na be ya. O nweghi onye oḅula ga-esi n’ebe a laa n’ulo ya.

⁹ Ma ugbu a, nke a bu ihe anyi ga-eme ndi Gibe. Anyi ga-e nza choputa ndi ga-aga luso ndi Gibe agha.

¹⁰ Anyi ga-esite n’ebo niile nke Izrel hoputa mmadu iri site na nari mmadu, hoputa nari mmadu site na puku mmadu, hoputakwa puku mmadu site n’iri puku mmadu, ka ha hu maka iwetara ndi agha ihe oriri. Mgbe ndi agha a rutere Geba di na Benjamin, anyi puru ikwughachi ha ugwo ruru ha dika ihe ihere niile ha mere n’ala Izrel si di.”

¹¹ Ya mere, ndi Izrel niile jikotara onwe ha onu ibu agha ahụ dika otu onye, megide obodo ahụ.

¹² Ndi ebo Izrel zipuru ndi ozi ka ha gazuo ebo Benjamin niile, si ha, “Gini bu ihe oḅọ nke a jogburu onwe ya emere n’etiti unu?”

¹³ Ugbu a, kpoputara anyi ndi ikom oḅọ di a si n’obodo Gibe ka anyi gbuo ha. Anyi ga-esikwa otu a hichapu ihe oḅọ a site n’Izrel.”

Ma umu Benjamin egeghi ndi Izrel ibe ha nti.

¹⁴ Ha sitere n’obodo ha di iche iche zukotaa na Gibe maka ibuso ndi Izrel agha.

15 N'ubochi ahụ, ndi Benjamin sitere n'obodo ha di iche iche kpokota iri puku ndi ikom abuo na puku isii bu ndi na-amiputa mma agha, tinyere nari ndi ikom asaa ahụ zuruoke site na ndi bi na Gibeaa.

16 N'ime ndi agha ndi a, e nwere nari ndi agha asaa, ndi a maara nke oma dika ndi na-agbata uta nke oma.* Ha bu ndi na-eme aka ekpe, onye obula n'ime ha nwere ike iji okwute mata otu agiri isi, ghara imahie ya.

17 Ma onuogugu ndi agha umu Izrel, ma o buru na e wezuga umu Benjamin, di nari puku anọ.

18 Ma tupu agha ahụ ebido, ndi agha Izrel buru uzo gaa Betel ijuta Chineke ase. Ha juru ya si, "Olee ebo ga-edu anyi ibuso ndi agha Benjamin agha?"

ONYENWE ANYI zara si ha na o bu Juda ga-ebu uzo.

19 N'ihu nke a, n'isi ututu echi ya, ndi agha umu Izrel niile buliri ihe agha ha puo, maa ulo ikwu ha nso nso Gibeaa.

20 Emesia, ndi Izrel puru izute ndi Benjamin, doo onwe ha n'usoro ibu agha na Gibeaa.

21 Ma n'ubochi ahụ, ndi Benjamin si Gibeaa nuputa n'igwe gbuo ndi agha Izrel onuogugu ha di iri puku abuo na puku abuo.

22 Ndi agha Izrel gbaritara onwe ha ume, ma werekwa onodu ibu agha dika ha mere n'ubochi mbu.

23 Ndi agha Izrel kwara akwa nke ukwu n'ubochi ahụ n'ihu ONYENWE ANYI site n'ututu ruo anyasi. Ha juru ONYENWE ANYI ase ozo si ya, "Anyi ga-aga n'ihu iluso umunna anyi ndi Benjamin ogo?"

ONYENWE ANYI zara si ha, "Gaanu ga luso ha agha."

24 N'ihu nke a, ndi Izrel jehachikwara ozo ibuso umu Benjamin agha n'ubochi nke abuo ya.

25 N'oge a kwa, ndi agha Benjamin si n'obodo Gibeaa puta ibuso ha agha. Ha gburu ndi agha Izrel onuogugu ha di puku iri na asato. Ndi a niile bukwa ndi ji mma agha ebu agha.

26 Mgbe ahụ, ndi Izrel niile gara Betel, nodu n'ebe ahụ, kwaa akwa n'ihu ONYENWE ANYI Ha erighi nri obula n'ubochi ahụ site n'ututu ruo n'anyasi. Ha chere n'ihu ONYENWE ANYI onyinye aja udo, ma चुokwa aja nsure oku.

27 Ndi Izrel juru ase site n'aka ONYENWE ANYI. (N'oge ndi ahụ, igbe ogbugba ndu Chineke di n'ebe ahụ.)

28 Finehaz nwa Elieza, nwa nwa Eron na-eje ozi nchujaja n'ebe ahụ.) Umu Izrel juru ONYENWE ANYI ase si ya, "O bu anyi gaakwa ozo ibuso umunna anyi ndi Benjamin agha, ka i si anyi agala?"

ONYENWE ANYI zara si ha, "Gaanu, n'ihu na aga m ahụ na unu meriri ndi agha Benjamin echi."

29 N'ihu nke a, umu Izrel kewaputara ndi zoro onwe ha n'ohia, gburugburu obodo Gibeaa.

30 N'ubochi nke ato ya, ha puru gaakwa izute ndi Benjamin, ha were onodu ha imegide ndi Gibeaa dika ha mere n'oge gara aga.

31 Ndi Benjamin putara izute ha, e mere ka ha site n'obodo puo. Ha malitere igbu ndi Izrel dika ha mere na mbu, nke mere na ndi ikom iri ato dara nwuo n'ohia ma na uzo, otu nke gawara obodo Betel, na nke ozo gawara obodo Gibeaa.

32 Ya mere, mgbe ndi agha Benjamin malitere na-asi, "Lee, anyi emerielaa ha dika anyi mere na mbu," ndi Izrel no na-ekwu si, "Ka anyi gbara oso na-aga ruo mgbe ha ga-anọ ebe di anya site n'obodo ha."

* 20:16 Nkp 3:16; 1Ih 12:2

³³ Ndi ikom niile nke Izrel sitere n'ọnọdu ha bilie, doo onwe ha n'usoro na Baal-Tama, ndi Izrel ndi zoro onwe ha waputara site n'ọnọdu ha n'odida anyanwu nke Geba, si n'ohia maputa.

³⁴ Iri puku ndi ikom Izrel ahụ zuruoke gara na ncherita ihu Gibeaa busoo ya agha. Agha ahụ di ike nke ukwu nke mere na ndi Benjamin amataghi na oke mbibi na-abiakwasị ha.

³⁵ ONYENWE ANYI meriri ndi Benjamin n'ihu Izrel, n'ubochi ahụ; ndi Izrel gburu ndi agha Benjamin onuogugu ha di iri puku abuo, na puku ise, na otu nari. Ha niile bukwa ndi na-eji mma agha aga agha.

³⁶ Mgbe ahụ, ndi Benjamin n'onwe ha, huru na e emerielala ha.

Ugbu a, ndi ikom Izrel nyere ndi Benjamin ohere iga n'ihu, n'ihina ha dabere na ndi ha zoro n'ohia n'akuku Gibeaa.

³⁷ Ndi ahụ zoro n'ohia gbaputara osiso gbaba n'obodo Gibeaa, kesaa onwe ha, were mma agha gbuchapu ndi niile no n'obodo ahụ.

³⁸ Ndi Izrel na ndi zoro n'ohia kwekotara na ha ga-eme ka anwuru oku di ukwu na-ala elu elu site n'obodo ahụ,

³⁹ ma mgbe ahụ, ndi Izrel ga-ebido ibo obo ogbugbu egburu ha.

Ndi Benjamin egbuolari iri ndi Izrel ato, n'ihina ya ha siri, "Anyi na-emeri ha dika anyi mere n'agha mbu."

⁴⁰ Ma mgbe anwuru oku malitere ila elu site n'obodo ahụ, ndi Benjamin lere anya n'azu hu ka anwuru oku na-ala elu site n'akuku niile nke obodo ahụ.

⁴¹ Mgbe ahụ, ndi Izrel bidoro igbu ha, oke egwu jidere ndi Benjamin n'ihina ha ghotara na ila n'iyi adakwasila ha.

⁴² Ha si n'ihu ndi Izrel gbaa oso, gbaga n'uzo gwara n'ozara, ma ha enweghi ike igbanari agha ahụ. Ndi Izrel si n'obodo Gibeaa gbaputa gburu ha n'ebe ahụ.

⁴³ Ha gbara ndi Benjamin gburugburu n'akuku owuwa anyanwu Gibeaa, gbuo otutu n'ime ha n'ebe ahụ.

⁴⁴ Ndi agha Benjamin e gburu n'agha ubochi ahụ di puku iri na asato.

⁴⁵ Mgbe ha chighariri na-agbala n'uzo ozara na-aga n'ebe oke nkume Rimon di, ndi Izrel gburu puku ndi agha ise n'ime ha n'uzo ahụ. Ha chugidere ndi Benjamin oso ruo Gidom, gbukwaa puku ndi agha ha abuo.

⁴⁶ Ya mere, ndi Benjamin e gburu n'agha n'ubochi ahụ di iri puku abuo, na ise. Ndi a bu ndi agha mma agha, dike na dimkpa n'agha.

⁴⁷ Naani nari ndi agha isii n'ime ha tughariri gbapu oso gbalaga n'ozara, n'ebe nkume Rimon di. Ha nogidere n'ebe ahụ onwa ano.

⁴⁸ Mgbe ahụ, ndi agha Izrel hapuru ha, laghachi azu, gaa n'obodo ndi Benjamin niile gbuo ndi niile no n'ime ha, igwe anu ulo, na ihe ndi ozo niile di n'ime ha. Obodo niile ha ruru, ha kporo ha oku.

21

Ndi nwunye ndi ikom Benjamin

¹ Mgbe ndi ikom Izrel niile zokotara na Mizpa, ha nuru iyi si, "O nweghi onye obula n'ime anyi ga-ekwe ka nwoke obula si n'ebo Benjamin luo umu anyi ndi inyom."

² Ndi Izrel niile gara Betel, nodu ebe ahụ ruo mgbede n'ihu Chineke. Ha welitere olu bee akwa dara uda.

³ "Ha siri, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, gini mere ihe di otu a ji dakwasị Izrel? Gini mere a ga-eji na-achọ otu ebo Izrel achọ taa?"

⁴ N'isi ututu echi ya, ha biliri ngwangwa ruo ebe ichu aja. Ha churu aja nsure oku, na aja udo n'ebe ahụ.

⁵ Emesia, ha juritara onwe ha ajuju si, "O nwere ebo Izrel na-enweghi onye nochiri anya ha n'ihu ONYENWE ANYI anyi mgbe anyi zuko na Mizpa?" N'ih na ha nuru iyi kwuo na onye obula juru ibia n'ihu ONYENWE ANYI na Mizpa aghaghi inwu.

⁶ Ma oke iru uju di n'ala Izrel dum n'ih ihe dakwasiri umunna ha, bu ndi Benjamin. Ha niile kwuru si, "Taa, otu ebo Izrel alaala n'iyi, e kpochapula ya.

⁷ Olee otu anyi ga-esi nwetara ndi foduru nwunye ha ga-alu ebe anyi nuru iyi site n'aha ONYENWE ANYI na anyi agaghi enye ha umu anyi ndi inyom?"

⁸ Mgbe ahụ, ha juru ajuju si, "O nwere ebo Izrel na-esoghi anyi zokota mgbe anyi zokotara n'ihu ONYENWE ANYI na Mizpa?" Ha choputara na o nweghi onye obula si na Jebesh Gilead bia.

⁹ N'ih na mgbe ha guru ndi zuko onu, ha choputara na o nweghi ndi si Jebesh Gilead bia.

¹⁰ Ya mere, nzuko ahụ zipuru puku ndi agha iri na abuo, ndi di ike n'etiti ha, ka ha gaa jiri mma agha gbuchapu mmadu niile bi na Jebesh Gilead, ndi nwoke, na ndi nwanyi, na umuntakiri.

¹¹ Nke a bukwa ihe unu ga-eme, "Gbuonu ndi ikom niile na umu nwanyi niile matarala nwoke."

¹² Onuogugu umu agboghọ na-amabeghi nwoke ha chotara na Jebesh Gilead di nari ano. Ndi agha ahụ kpotara ha na Shailo, n'ime Kenan, ebe ndi Izrel mara ulo ikwu ha.

¹³ Emesia, ha zigara ufodu mmadu ka ha jekwuru ndi agha Benjamin na nkume Rimon maka ime udo.

¹⁴ Mgbe ndi Benjamin loghachiri, e dunyere ha nari ndi inyom ano, ndi Jebesh Gilead, bu ndi e mere ka ha di ndu. Ma umu agboghọ ndi a ezughi onuogugu ha niile.

¹⁵ Oge ahụ bu nnoo oge iru uju di ukwu n'ala Izrel maka onodu ndi Benjamin, n'ih na ONYENWE ANYI emeela ka ebo ndi Izrel hapu izu ezu.

¹⁶ Ndi okenye Izrel juritara onwe ha si, "Gini ka anyi ga-eme ilutara umunna anyi nwunye ebe o bu na umu agboghọ ndi Benjamin anwuchaala?"

¹⁷ Ndi Benjamin foduru ndu aghaghi inweta ndi ga-anochi anya ha," bu ihe ha kwuru, "ka otu n'ime ebo Izrel ghara ibu ndi e kpochapuru ekpochapu.

¹⁸ Ma anyi enweghi ike inye ha ndi nwunye site n'umu anyi ndi inyom, n'ih na umu Izrel nuru iyi si, 'Onye aburu onu ka o bu, bu onye obula nke nyere onye Benjamin nwunye.'

¹⁹ Ma lee, e nwere memme ONYENWE ANYI a na-eme afọ niile na Shailo, n'akuku ugu Betel, na mpaghara owuwa anyanwu nke uzọ ahụ sitere Betel gaa Shekem, na n'akuku ndida Lebona."

²⁰ Ya mere, ha gwara ndi ikom Benjamin, bu ndi choro nwunye okwu si ha, "Gaanu zoo onwe unu n'ubi vaini di n'agbata uzọ ahụ,

²¹ ma na-elepu anya. Mgbe umu agboghọ Shailo ga-aputa ite egwu ha, situ n'ubi vaini gbaputanu jide ha, ka onye obula n'ime unu jide otu nwaagboghọ kpuru ya laa n'ala Benjamin, ka ha buru nwunye unu.

²² O buru na nna ha maobu umunne ha abiakwute anyi iju ajuju banyere ha, anyi ga-agwa ha okwu si, 'Biko, gosinu anyi amara, site n'ihapu ha ka ha luo umu agboghọ ahụ, n'ih na anyi achotaghi umu agboghọ ga-ezuru

ha niile mgbe anyi gburu ndi niile bi na Jebesh Gilead. O nwekwaghi uzọ ọzọ unu gaara esi nye ha umu unu ndi nwanyị ghara ibu ndi ikpe mara.' "

²³ Ya mere, ndi Benjamin mere dika ndumodu e nyere ha si di. Onye obula n'ime ha jidere otu nwaagboghọ n'ike mgbe ha na-ete egwu n'oge mmemme ahụ ka o buru nwunye ya. Ha lara n'ihe nketa ha, wughachi obodo ha, biri n'ime ya.

²⁴ Mgbe ihe ndi a gasiri, umu Izrel laghachiri n'obodo ha, n'otu n'otu, onye obula kwa laghachiri n'ebo ya, n'ikwu ya, n'ihe nketa nke aka ya.

²⁵ N'ubochi ndi a, Izrel enweghi eze na-achi ha.* N'ih i nke a, onye obula na-eme ihe obula o chorọ, na ihe obula di ya mma n'anya.†

* 21:25 Nkp 17:6; 18:1; 19:1 † 21:25 Dit 12:8; Nkp 17:6

Rut

Rut na Naomi

¹ N'oge ndị ahụ, mgbe ndị ikpe na-achị, oke ụnwụ dara n'ala Izrel. N'ihị ụnwụ a, otu nwoke, onye Betlehem, obodo dị na Juda, kwakọrọ ihe ya niile, duru nwunye ya, na ụmụ ya ndị ikom abụọ, hapụ obodo ya gaa biri dika ọbịa n'ala Moab.

² Aha nwoke a bụ Elimelek. Aha nwunye ya bụ Naomi, ma aha ụmụ ya ndị ikom abụọ bụ Mahlon na Kilion. Ha bụ ndị Efrat* si Betlehem nke dị na Juda. Ha bjarutere n'ala Moab biri n'ebe ahụ.

³ Ma Elimelek di Naomi nwurụ, hapụ naanị Naomi, na ụmụ ya ndị ikom abụọ.

⁴ Ha luru ndị nwunye site n'etiti ndị inyom Moab. Aha nke mbụ bụ Opa, ebe aha nke abụọ bụ Rut. Ha biri n'ebe ahụ ihe di ka afọ iri.

⁵ Mahlon na Kilion mechara nwụ. Ya mere, Naomi ghorọ onye gba aka di, na onye gba aka ụmụ.

Naomi na Rut alaghachi n'obodo Betlehem

⁶ Mgbe Naomi nọ n'ala Moab nụ na ONYENWE ANYI eletala ndị Izrel site n'inye ha ihe oriri, Naomi na ndị nwunye ụmụ ya abụọ kwadoro ilaghachi azụ n'ala Izrel.

⁷ Ya mere, Naomi na ndị nwunye ụmụ ya abụọ hapuru ala Moab ebe ha bi kemgbe, malite igbaso ụzọ ha ga-esi laghachi n'ala Juda.

⁸ Mgbe ahụ, Naomi gwara ndị nwunye ụmụ ya abụọ okwu si ha, "Ngwa, onye ọbụla n'ime unu laghachi n'ulo nne ya.† Ka ONYENWE ANYI gosi unu obioma dika unu si gosi mụ onwe m, na ndị unu nwurụ anwụ.

⁹ Ka ONYENWE ANYI nyekwa unu di ọzọ ma meekwa ka unu chọta udo n'ezinaulo ọzọ."

Mgbe ahụ Naomi suturu ha onụ, ha niile kwara akwa.

¹⁰ Ma Opa na Rut zara Naomi si ya, "E, anyi agaghị ala. Anyi ga-esoro gi laghachikwuru ndi gi."

¹¹ Naomi zara si ha, "Laghachinu ụmụ m, o bụ n'ihị gini ka unu ga-eji soro m laa? E nwere m ike imuta ụmụ ndi ikom ọzọ ndi ga-abu di unu?‡

¹² Laghachinu azu ụmụ m. Emeela m agadi ilu di ọzọ. A sikkwari na olileanya foduuru m ilu di na imuta ụmụ ndi ikom n'abali taa,

¹³ unu ga-echere ruo mgbe ha tolitere? Unu ga-anọ na-alughị di ọzọ? Mba, ụmụ m ndi inyom, onodu m di ilu kari nke unu, n'ihisi§ na ONYENWE ANYI eseputala aka ya imegide m."

¹⁴ Ha welitere olu ha kwaa akwa ọzọ. Mgbe ahụ Opa suturu nne di ya onụ ma Rut kwusiri ike n'ebe o nọ.

¹⁵ Ma Naomi gwara ya si, "Lee, nwunye nwanne di gi alaghachikwurula ndi nwe ya na chi ya niile, soro ya laa."

* **1:2** Efrata bụ aha ezinaulo ebe Elimelek si puta. O bụ Elimelek guru mpaghara ala ahụ di nso Betlehem, Efrata. Mgbe ufodu a na-akpokwa ya Betlehem Efrata. Rut 4:11; Jen 35:19; 1Sa 17:12; Mai 5:2 † **1:8** Omenaala bụ na ndi ada na-alubeghi di, na ndi ada di ha nwuru, na-ebinyere nne ha. Jen 24:28,67 N'akwukwo Rut isi abuo, amaokwu nke iri na otu, e mere ka anyi mata na nna Rut ka di ndu. ‡ **1:11** Ajuju a bụ n'ihị omenaala ndi Juu, nke bụ, na nwanyi obula na-amutaghi nwa tupu di ya a nwuo, na nwanne di ya ga-aluru ya. Jen 38:6-8; Dit 25:5-10 § **1:13** Nkp 2:15; Job 19:12; Abu 38:2

¹⁶ Ma Rut zara, “Akwagidela m ka m hapụ gi, maọbụ ime ka m site n’iso gi chigharịa. Aga m esoro gi gaa ebe ọbụla i na-aga. Aga m esokwa gi biri n’ebe ọbụla i ga-ebi; ndi gi ga-abụ ndi m, Chineke gi ga-abụkwa Chineke m,

¹⁷ ebe i nwurụ ka m ga-anwụ, ebe ahụ kwa ka a ga-eli m. Ka ONYENWE ANYI mesoo m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si di njo, ma o buru na m ekwere ka ihe ozo, ma o bughị onwu, kewaa mu na gi.”

¹⁸ Mgbe Naomi huru na Rut ekpebiela n’ime onwe ya iso ya, o kwusiri igwa ya okwu ozo.

¹⁹ Ya mere, ha abuo gagidere ije rute Betlehem. Mgbe ha batara Betlehem, obodo ahụ mere mkpotu, n’ihi nlotu ha. Ndi inyom juru si, “O bu Naomi bu nke a n’ezie?”

²⁰ Ma Naomi zara ha si, “Unu akpokwala m Naomi, kama kpoonu m Mara, n’ihi na Onye puru ime ihe niile emeela ka ndu m juputa n’ihe ilu.

²¹ Aka m juru eju mgbe m si n’ebe a puo, ma ONYENWE ANYI emeela ka m gbara aka lota. Gini mere unu ji akpo m Naomi ebe o bu na ONYENWE ANYI gbakutara m azu, ebe o bu na Onye puru ime ihe niile mere ka nsogbu dakwasi m.”

²² Otu a ka Naomi na Rut onye Moab bu nwunye nwa ya si laghachi n’ala Juda. Oge ha ji lobata n’obodo Betlehem bu oge a na-amalite igho oka bali.*

2

Rut ezute Boaz

¹ Ma Naomi nwere otu nwanne di ya, onye bara uba, burukwa onye a maara nke oma, onye si n’agburu Elimelek. Aha nwoke a bu Boaz.

² Rut onye Moab, gwara Naomi okwu si ya, “Kwere ka m gaa n’ubi ebe a na-aghọ oka, ka m lee ma m ga-achota ihuoma n’ihu ndi na-aghọ oka, ndi ga-ekwere ka m tutukota oka* ndi ha hapuru.”

Naomi zara si ya, “O di mma nwa m, gaa.”

³ Ya mere, Rut puru gaa na-atutu oka n’azu ndi na-ewe ihe ubi. Ma dika ihe si di, Rut choputara na ubi o na-atutu oka bu ubi Boaz, onye si n’agburu Elimelek.

⁴ N’oge ahụ, Boaz n’onwe ya si na Betlehem biarute n’ubi ahụ, kelee ndi ahụ na-aghọ mkpuru n’ubi si ha, “ONYENWE ANYI nonyere unu.”

Ha niile zakwara si ya, “ONYENWE ANYI gozie gi.”

⁵ Mgbe Boaz huru Rut, o juru onyeisi ndi oru ubi ya si, “Onye ka nwanyi a bu?”

⁶ Onye nlekota oru ubi ahụ zaghachiri, “O bu onye Moab ahụ so Naomi lota.

⁷ O siri, ‘Biko kwere ka m soro ndi oru n’azu tutukotaa ukwu oka ha hapuru.’ Kemgbe ututu o biara, o kwusibeghi oru ya kariakwa naani nwa mgbe nta o zuru ike n’okpuru ndo.”

⁸ Ya mere, Boaz gwara Rut okwu si ya, “Nwa m nwanyi, gee m nti. Agakwala itutu oka n’ubi ozo, esitekwala n’ebe a puo. Soro umu agboghọ na-ejere m ozi nodu n’ebe a.

⁹ Lezie anya n’ubi ebe ndi ikom na-ewe ihe ubi, ma soro umu agboghọ ndi a. Enyela m ndi ikom ndi a iwu ka ha ghara imetu gi aka. Mgbe ọbụla

* **1:22** N’oge owuwe ihe ubi, oka bali bu ihe ubi mbu a na-eweta, mgbe izu uka ole na ole gasiri, o buru oge owuwe ihe ubi wiiti. Rut 2:23; 2Sa 21:9 * **2:2** I tutukota oka ndi a hapuru mgbe a na-ewe ihe ubi, bu oke ndi inyom di ha nwuru anwu, na umu mgbei na ndi obia. Lev 19:9; Dit 24:19

aguu mmiri guru gi, gaa n'ite mmiri ndi ahụ ndi ikom gbanyere mmiri kuru mmiri n'ụọ."

¹⁰ Mgbe Boaz na-agwa ya okwu, Rut hulatara isi ya ala. Emesịa o kwuru si, "Gini mere m ji chọta ụdi amara di otu a n'ebe i nọ, na i hụ tara m, ebe i maara na m bu naani onye mba ozo?"

¹¹ Boaz zara si ya, "Anula m ihe niile i meere nne di gi site n'oge di gi nwuru, na otu i si hapu nne gi na nna gi, na ala ebe amuru gi, bia n'ebe a ibi n'etiti ndi i na-amaghi na mbu."

¹² Ka ONYENWE ANYI kwughachi gi ugwo ihe oma ndi a i mere. Ka ONYENWE ANYI onye bu Chineke Izrel, onye i gbabara n'okpuru nku ya izere ndu kwughachi gi nkwughachi di ukwu n'ihi ezi oru gi niile."

¹³ Rut zara si ya, "Ka m gaa n'ihu na-achota amara n'ebe i nọ, onyenwe m. N'ihi na i kasiela m obi, gwakwa m, odibo nwanyi gi, okwu di nro. O bu ezie na m abughi otu n'ime ndi odibo nwanyi gi."

¹⁴ Mgbe oge iri ruru, Boaz siri ya, "Bia nso n'ebe a, were ufodu nri rie, sunyekwa achicha gi n'ime mmanya viniga."†

Mgbe o soro ndi ahụ na-ewe ihe ubi n'odu ala iri ihe, o nyere ya ufodu oka a huru n'oku. O riri, rijuo afo ma nri e nyere ya foduru.

¹⁵ Mgbe o biliri ichikotakwa oka, Boaz nyere umu okorobia ya iwu, "Hapunu ya ka o chikota oka o buladi n'etiti ukwu oka ndi guzo eguzo, unu agwala ya okwu ihere obula."

¹⁶ Unu sitekwa n'ukwu oka miputara ya ufodu tusara ya n'ala ka o tuturu. Unu abarala ya mba."

¹⁷ Ya mere, Rut tuturu oka n'ubi ahụ ruo oge anyasi. Mgbe o fuchasiri oka bali niile o tututara, o nwetara ihe nwere ike iru otu bushel.

¹⁸ O buuru ya baa n'ime obodo, bunye ya nne di ya, nyekwa ya nri o riforo mgbe o rijuchara afo.

¹⁹ Nne di ya juru ya, "Ebee ka i tuturu oka taa? Ebee ka i ruru oru? Ka nwoke ahụ hū tara gi buru onye a goziri agozi."

Rut koro nne di ya banyere onye ahụ o ruru oru na nke ya. O siri, "Aha nwoke mu na ya ruru oru bu Boaz."

²⁰ Mgbe ahụ Naomi zara nwunye nwa ya si, "Onye ONYENWE ANYI goziri ka o bu, onye na-ahapubeghi igosi ebere ya nye ndi di ndu na ndi nwuru anwu. Nwoke a bu otu n'ime ndi agburu anyi, otu onye n'ime ndi onye mgbaputa anyi."‡

²¹ Mgbe ahụ Rut, onye Moab siri, "Ihe o sikwara m bu, 'Nonyere ndi oru m tutu ruo mgbe ha ghochara oka niile di n'ubi m.'"

²² Naomi siri Rut, nwunye nwa ya, "Nwa m nwanyi, o kaara gi mma ime dika o kwuru. Soro umu agboghọ nọ n'ubi ya n'azu tutuoka i na-atutu, n'ihi na n'ubi onye ozo, e nwere ike imeru gi ahụ."

²³ Ya mere, Rut sogidere umu agboghọ Boaz na-atutu oka, tutu ruo ogwugwu igho oka bali na wiiti. Ya na nne di ya bigidekwara.

3

Rut ejekwuru Boaz

† **2:14** O bu mmanya gbara uka a wunyere mmanu ntakiri, ka e ji emeputa mmanya viniga. ‡ **2:20** Onye mgbaputa anyi Onye di otu a, aghaghi ibu onye metutara nwoke ahụ nwuru anwu. O nwere ike buru nwanne ya maobu nwanna ya. O bu ya ka o diri dika iwu ahụ si di, inwetaghachi maobu zughachite ala niile nke onye ahụ nwuru anwu. Iwu ahụ bu, na onye mgbaputa a di nso, ga-alu nwunye nwanne maobu nwanna ya ahụ nwuru anwu, ma o buru na o mutaghi nwa. Dit 25:5-10

¹ Otu ụbọchị, Naomi, nne di Rut, gwara ya okwu si, “Nwa m nwanyị, ọ bụ na o rubeghị mgbe m ga-achọtara gi ụlọ nke aka gi, ebe a ga-anọ lekọtazie gi anya nke ọma?”

² Ọ bụ na Boaz, onye gi na ụmụ agboghọ ya so ruo ọrụ ichikọta ọka abughị onye agburu anyị? Lee, n’abalị taa ka ọ ga-afucha ọka balị n’ebe izocha ọka.

³ Ugbu a, gaa saa ahụ gi, teekwa mmanụ isi uto, yirikwa uwe mara mma. I mesia, gaa n’ebe izocha ọka,* ma ekwekwala ka ọ hụ gi, tutu ruo mgbe o risiri nri n’ụkwa ihe ọhụhụ.

⁴ Leziekwa anya chọputa ebe ọ ga-edina rahụ ụra. Mgbe i maara na ọ rahula ụra nke ọma, gaa kpughepu akwa o ji kpuchie ụkwu ya, dinaakwa ala n’ebe ahụ. Ọ ga-agwa gi ihe i ga-eme.”

⁵ Rut zara si, “Aga m eme ihe ọbụla i si m mee.”

⁶ Ya mere, Rut puru n’abalị ahụ gaa n’ebe izocha ọka ahụ, meekwa dika nne di ya gwara ya.

⁷ Mgbe Boaz risiri nri ma n’ụkwa ihe ọhụhụ, mmuo ya dikwa mma, ọ gara ka ọ dinaa ala na nsotu ebe atukotara akpa ọka. Rut jiri nwayo gaa n’ebe ahụ, kpughepu akwa o ji kpuchie ụkwu ya abuo, dina n’akuku ụkwu ya.

⁸ N’etiti abali Boaz kujara teta na mberede, tugharia, ma lee o nwere nwanyị dina n’ala ala ụkwu ya.

⁹ Ọ juru ya si, “I bụ onye?”

Rut zara ya si, “Abu m Rut, ohu gi nwanyị, onyenwe m. Were onu onu akwa gi kpukwasị m,† n’ihi na i bụ onye agburu mgbaputa m di nso.”

¹⁰ Boaz zara si ya, “ONYENWE ANYI gozie gi, nwa m nwanyị. Ihunanya i gosiri ugbu a akariala nke i gosiri na mbu, n’ihi na i gbasoghi umu okorobia, ma ha bu ogaranya maobu ogbenye.

¹¹ Ma ugbu a, nwa m nwanyị, atula ujo. Aga m emezuru gi dika i si rijo, n’ihi na mmadu niile maara na i bu onye nwere ezi agwa.

¹² Ọ bụ ezie na m bụ onye mgbaputa di nso nke ezinaulo anyi, ma o nwere onye ozo di ezi nso karia m.

¹³ Nodu n’ebe a n’abalị a. N’utu, ọ buru na onye ahụ ekwere imezu oru ya dika onye mgbaputa, ya ruo ya. Ọ buru na o kwere, ọ di mma, ọ burukwanu na o kweghi, dika ONYENWE ANYI na-adị ndu, aga m emezu ya. Ugbu a, dinara ala ruo ututu.”

¹⁴ Ya mere, Rut dinara n’ukwu ya ruo ututu. Ma chi abozibeghi nke ọma mgbe o si n’ebe ahụ bilie n’ihi na Boaz siri ya, “Ekwela ka onye ọbụla mata na nwanyị bįara n’ebe izocha ọka.”

¹⁵ O gwakwara Rut okwu si ya, “Chita akwa mgbokwasị gi, gbasaa ya.” Ya mere Rut gbasara akwa ya, Boaz manyere ya otutu ọka balị isii, bokwasị ya Rut, onye buuru ya banye n’ime obodo.

¹⁶ Mgbe Rut bįkwutere nne di ya, Naomi juru ya si, “Nwa m nwanyị, olee otu ihe si gaa?”

Rut gwara ya ihe niile Boaz meere ya, si,

¹⁷ “Ọ manyeere m otutu ọka balị isii ndi a si m, ‘O kwesighi ka i gbara aka lakwuru nne di gi.’”

* **3:3** Ọ bụ ọrụ umu anumanu izocha ọka n’oge ehie. Ma n’oge uhuruchi, mgbe ikuku n’efe, ndi oru ubi na-eji ihe dika nkata na-awuli ọka ahụ elu n’ihi iyocha ya. Dika ha na-awuli ya elu, ikuku na-ebufu igbugbo ọka na ahija, ma mkpuru ọka na-adigide n’ime nkata ahụ. † **3:9** Mgbe nwoke were akwa, maobu onu akwa gbasaa nwanyị n’ahụ, nke a na-egosi na ọ choro ilu ya. Izk 16:8

¹⁸ Naomi zara si ya, “Chere, nwa m nwanyi, ruo mgbe i ga-ahụ otu okwu a ga-esi bie. Nwoke a agaghị ezu ike tutu ruo mgbe o kwubiri okwu a taa.”

4

Boaz alụọ Rut

¹ Ya mere, Boaz pụrụ gaa n’ọnụ ụzọ ama obodo ahụ, nọdụ ala n’ebe ahụ. Ọ dighị anya onye mgbaputa ahụ dị nso nke Boaz kwuru okwu banyere ya si n’ebe ahụ na-agafe. Boaz kpọrọ ya si, “Enyi m bịa nọdụ ala.” Ọ bịaara nọdụ ala.

² Boaz kpọrọ mmadụ iri, ndị bu ndị okenye obodo ahụ, gwa ha, “Nọdunụ ala n’ebe a.” Ha mere otu ahụ.

³ Mgbe ahụ, ọ gwara nwoke onye mgbaputa ahụ dị nso si, “Naomi, onye si n’ala ndị Moab lọta, na-achọ ire ala nwanna anyị nwoke Elimelek.

⁴ Ahurū m na o kwesiri ka m buru ụzọ gwa gị ka i zuo ya n’ihu ndị a nọ odu n’ebe a, na n’ihu ndị okenye obodo anyị. Ọ buru na i ga-agbara ya, gwa m, ọ burukwanu na i gaghị agbara ya, gwa m, ka m mara ihe m ga-eme. N’ihi na ọ bu gị ka ọ diri igbaputa ya. Mụ onwe m na-esote gị.”

Ọ zara si, “Aga m agbaputa ya.”

⁵ Mgbe ahụ, Boaz siri, “N’ubochi i ga-azuru ala ahụ site n’aka Naomi ka i ga-enwetakwa Rut onye Moab bu nwunye onye ahụ nwuru anwu, ime ka aha onye ahụ nwuru anwu na ihe nketa ya na-adigide.”

⁶ Na nke a, onye nchekwa mgbaputa ahụ siri, “Apughị m igbaputa ya n’ihi na e nwere m ike itinye ihe nketa m na nsogbu. Gị onwe gị gbaputa ya. Nke a agaghị ekwe m omume.”

⁷ Na mgbe ochie n’ala Izrel,* ime ka mgbaputa ihe na iwefe ihe site n’aka baa n’aka zuo oke, otu onye ga-eyipu akpukpoukwu† ya were ya nye onye nke ozo. Otu a ka e si ekpebi okwu gbasara orire na ozuzu, na-ime ka ihe ndi ozo guzosie ike n’ala Izrel.

⁸ N’ihi ya, mgbe nwoke ahụ gwara Boaz si ya, “Zuru ala ahụ n’onwe gị,” o yiputara akpukpoukwu ya.

⁹ Mgbe ahụ, Boaz kwuputara na nti ndi okenye ndi ahụ na ndi mmadu no n’ebe ahụ si ha, “Unu bu ndi akaebe na esitela m n’aka Naomi zuru ala niile Elimelek, na Kilion na Mahlon nwere.

¹⁰ Azurukwala m Rut onye Moab, nwunye Mahlon ka ọ buru nwunye m, ime ka aha onye nwuru anwu na ihe nketa ya na-adigide, ka aha ha hapu ifu n’etiti ndi ikwu ya maobu site n’obodo ebe amuru ya. Taa unu niile bu ndi akaebe m.”

¹¹ Mgbe ahụ, ndi okenye na ndi niile no n’onu uzọ ama kwuru si, “Anyi bu ndi akaebe. Ka ONYENWE ANYI mee nwanyi a na-abata n’ezinaulo gi ka ọ diri ka Rachel na Lia,‡ ndi ebo Izrel niile sitere na ha puta! Ka i burukwa ogaranya n’agburu Efrata, ghookwa onye a ma ama na Bethlehem.

¹² Site n’umu ONYENWE ANYI ga-enye gi site na nwanyi a, ka ezinaulo gi diri ka nke Perez§ onye Tama muru Juda.”

Nwa nwoke a mutara Naomi

* 4:7 Dit 25:7-10 † 4:7 Gbaa mba niile di n’etiti owuwa anyanwu gburugburu, akpukpoukwu bu ihe na-egosiputa onye nwe ihe. Mgbe mmadu nyere onye ozo akpukpoukwu ya, n’ihi ihe obula, nke a putara inye ya ikike i si, site ugbu a gawa ihe ahụ a burula nke gi. Abu 60:8; Ems 2:6; 8:6 ‡ 4:11 Rachel na Lia bu ndi muru ebo niile nke Izrel, n’otu aka ahukwa, agburu Devid na onye nzoputa ahụ sitere na Rut puta. I ga-aguta nke a n’akwukwo Mat 1:5,6,16 § 4:12 Perez bu nna ochie Boaz. Mat 1:3; Luk 3:33

¹³ Boaz kpọọ Rut ka ọ bụrụ nwunye ya. Mgbe ya na Rut dinakoro, ONYENWE ANYI nyeere ya aka ituru ime. O mukwara nwa nwoke.

¹⁴ Mgbe ahụ, ndi inyom obodo ahụ biakwutere Naomi si ya, “Onye a goziri agozi ka ONYENWE ANYI bu, onye na-agbawaghị gi aka onye agburu mgbaputa di nso. Ka aha ya buri ihe ga-ada uda n’ala Izrel niile.

¹⁵ Ya wetakwara gi ntute na ndu gi ma burukwa onye ga-azu gi n’isi awo gi. N’ihi na nwunye nwa gi, onye huru gi n’anya, onye baara gi uru kari ndi ikom asaa, amurala gi nwa nwoke.”

¹⁶ Naomi kuuru nwantakiri ahụ, jikuo ya n’apata ya, lekootaa ya.

¹⁷ Ndi inyom ndi agbataobi ya siri, “Ugbu a, n’ikpeazu, Naomi enwetala nwa nwoke ozo!” Ha guru ya Obed. O bukwa onye ahụ bu nna Jesi, onye bu nna Devid.

Usoro omumu Devid

¹⁸ Nke a bu usoro ndi a muru site na Perez.

Perez muru Hezron

¹⁹ Hezron muru Ram

Ram muru Aminadab

²⁰ Aminadab muru Nashon

Nashon muru Salmon

²¹ Salmon muru Boaz

Boaz muru Obed

²² Obed muru Jesi

Jesi muru Devid.

1 Samuel

Omumụ Samuel

¹ O nwere otu nwoke onye Zuf, si na Ramataim, n'ala ugwu ugwu Ifrem. Aha ya bụ Elkena nwa Jeroham, nwa Elihu, nwa Tohu, nwa Zuf, onye Ifrem.

² Elkena luru ndi inyom abuo, aha nke mbu bu Hana, ebe aha nke abuo bu Penina. Penina nwere umu, ma Hana enweghi nwa.

³ Kwa afo, nwoke a na-esi n'obodo ya gaa Shailo ife ofufe na ichuru ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile aja. O bu n'ebe ahụ ka umu ndi ikom abuo Elayi a na-akpo Hofni na Finehaz, bu ndi nchujaja ONYENWE ANYI no.*

⁴ N'ubochi obula Elkena na-achu aja ya, o na-ekenye Penina na umu ya ndi ikom na ndi inyom otutu oke site n'anụ o ji chuo aja.

⁵ Ma o na-enye Hana oke mmadu abuo, n'ihu na o huru ya n'anya, o bu ezie na ONYENWE ANYI mechiri akpanwa ya.

⁶ Ma Penina na-eme ka obi joo Hana njo karja, site n'ikpasu ya iwe, n'ihu na ONYENWE ANYI mechiri akpanwa ya.

⁷ Ihe ndi a na-eme kwa afo. Penina na-akwa Hana emo, na-achi ya ochi oge niile ha gara n'ulo ONYENWE ANYI, si otu a na-eme ka o na-akwa akwa, gharakwa iri nri.

⁸ Mgbe Hana bidoro ikwa akwa otu a, Elkena na-aju ya si, "Hana, o bu ginị mere i ji na-akwa akwa? Ginị mere i naghị eri nri? Ginị mere obi ji ajo gi njo? O bu na mu adighi gi mma karja umu ndi ikom iri nye gi?"

⁹ Otu ubochi mgbe ha risiri nri, nuokwa ihe onunu na Shailo, Hana biliri oto. N'oge a, Elayi onye nchujaja noduru ala n'ochi ya n'akuku onu uzo ulo ONYENWE ANYI.

¹⁰ N'onodu obi mwute Hana kwara akwa, kpee ekpere, kpokuo ONYENWE ANYI.

¹¹ O kwere nkwa si, "O! ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, o buru na i ga-elekwasị anya na njuju anya nke ohu gi nwanyi ma cheta m, ghara ichefu ohu gi nwanyi, ma nye ya nwa nwoke, mgbe ahụ, aga m enyeghachi ya ONYENWE ANYI ogologo ubochi niile nke ndu ya. Aguba agakwaghi aga n'isi ya mgbe obula."

¹² Mgbe o nogidere na-ekpe ekpere nye ONYENWE ANYI, Elayi no na-ele ya anya n'onu.

¹³ Ka Hana no na-ekpe ekpere n'obi ya, naani egbugbere onu ya na-emeghari emeghari, ma enweghi onye na-anu olu ya. Mgbe ahụ, Elayi chere n'obi ya na o bu nwanyi mmanya na-egbu.

¹⁴ Elayi siri ya, "Ruo ole mgbe ka i ga-akwusi inubiga mmanya oke? Si n'ebe mmanya di wezuga onwe gi!"

¹⁵ Ma Hana zara si ya, "Mba, onyenwe m, anughi m mmanya obula! Kama abu m nwanyi obi ya di ilu nke ukwu. Anọ m na-ekwuputara ONYENWE ANYI ihe di m n'obi.

¹⁶ Biko agula ohu gi nwanyi dika onye ajo omume. Esi m n'obi mwute na-akwasara ONYENWE ANYI uwa m."

* **1:3** Onye Izrel obula kwesiri iga n'ihu Onyenwe anyi maka ife ofufe, ugoro ato kwa afo. Dit 16:16-17; Opu 23:14-19 Ebe ulo nzute na igbe ogbugba ndu ahụ di, bu ihe dika iri kilomita ato n'ebe ugwu ugwu Jerusalem. 1Sa 3:3; Jos 18:1

17 Elayi zara si ya, "Laa n'udo, ka Chineke Izrel mezuoro gi dika aririo gi niile si di."

18 Hana zara si, "Ka m buru onye si n'aka gi nata ihuoma." O jiri obi utu laghachi, malitekwa iri nri ya. Ihu ya agbarukwaghi ozo.

19 N'isi ututu echi ya, ha biliri kpo isiala n'ihu ONYENWE ANYI, mgbe ahụ, ha laghachiri n'ulo ha di na Rema. Mgbe ha laruru, Elkena bakwuru nwunye ya Hana, ONYENWE ANYI chetakwara ya.

20 Mgbe oge ruru, o mere ka Hana turu ime, muo nwa nwoke. O guru ya Samuel, n'ihu na o siru, "Aririo m ONYENWE ANYI maka ya."

Hana edoo Samuel nso

21 Mgbe di ya, bu Elkena na ndi ezinaulo ya gara Shailo ichuru ONYENWE ANYI aja nke afu ahụ, na ichukwa aja metutara nkwa di iche nke o kwere ONYENWE ANYI,

22 Hana esoghi ha, o gwara di ya, "Mgbe nwantakiri a kwusiri inu ara,† ka m duru ya ga chee ya n'ihu ONYENWE ANYI, o ga-ebikwa n'ebe ahụ ruo mgbe ebighi ebi."

23 Elkena bu di ya siru ya, "Mee ihe obula i chere kwesiri ekwesi. Nodu ruo mgbe o hapuru inu ara, ma ka ONYENWE ANYI mezuo okwu ya." Hana nogidere n'ulo tutu ruo mgbe o zulitere nwantakiri ahụ, kwusi ya inu ara.

24 Mgbe o kwusiri nwantakiri ahụ inu ara, nwantakiri ahụ ka di ntakiri. Ma o duuru ya, jiri oke ehi gbara afu ato, na iri lita utu oka abuo na abuo, na otu karama mmanya, gaa n'ulo ONYENWE ANYI di na Shailo.

25 Mgbe ha ji oke ehi ahụ chusia aja, ha kpotaara Elayi nwantakiri ahụ.

26 Mgbe ahụ, o siru, "Onyenwe m, dika i si na-adi ndu, o bu m bu nwanyi ahụ guzoro onwe ya nso n'ebe i no kpee ekpere nye ONYENWE ANYI.

27 N'ihu nwa a ka m kpere ekpere, ONYENWE ANYI emelara m ihe m rioro n'aka ya.

28 Ma ugbu a, ana m enyeghachi ya ONYENWE ANYI ka o buru nke ya ndu ya niile." O fere ONYENWE ANYI ofufe n'ebe ahụ.

2

Ekpere Hana

1 Mgbe ahụ Hana kpere ekpere si:
 "Obi m na-anuru onu n'ime ONYENWE ANYI;
 n'ime ONYENWE ANYI ka e buliri mpi* m elu.
 Onu m na-anya isi megide ndi iro m,
 n'ihu na-enwere m mmasi na nzoputa gi.

2 "O nweghi onye di nso dika ONYENWE ANYI;
 o nweghi onye di kari gi,
 o nweghi nkume ozo yiri Chineke anyi.

3 "Anogidela na-ekwu okwu site na mpako,
 ekwekwala ka onu gi kwuputa okwu nganga.
 N'ihu na ONYENWE ANYI bu Chineke maara ihe niile,
 ya bu onye na-anwale oru niile.

4 "Uta ndi na-ebu agha agbajela

† 1:22 N'oge ochie, adighi anapu umuntakiri ara osijiso, kama o bu mgbe ha gbara afu ato maobu karija. * 2:1 N'ebe a, mpi na-akowa maka ike

ma ndị ahụ dara mba ka e nyere ike.

⁵ Ndi na-eriju afọ e meela onwe ha ndi oru ngo maka nri,
ma ndi na-adighi eriju afọ na mbu aghoala ndi aguu adighi agukwa.
Nwanyị aga amutala umu asaa
ma nwanyị ahụ muru otutu umu adighi amutakwa.

⁶ “ONYENWE ANYI na-eweta onwu, ya na-emekwa ka a di ndu,
o bu ya na-eme ka mmadu daa n'ura onwu, na-emekwa ka ha di ndu
ozo.

⁷ ONYENWE ANYI na-ezite ubiam na akunuba;
o na-eweda n'ala, ma na-ebulikwa elu.

⁸ O na-esite na ntụ welite onye ogbenye
na-ebuli ndi mkpa na-akpa site n'ikpo ntụ.

O na-eme ka ha soro umu eze nodu,
na-emekwa ka ha keta ocheeze nsopuru.

“N’ihi na ntọala uwa bu nke ONYENWE ANYI
n’elu ya ka o dokwasiri uwa.

⁹ O ga-echebe ukwu ndi nsọ ya
ma ndi ajo omume ka o ga-eme ka ha dere duu n’ime ochichiri.

“O bughị site n’idi ike ka mmeri si abia.

¹⁰ Ndi ahụ na-ebuli onwe ha imegide ONYENWE ANYI ka a ga-etipia.
Onye kachasi ihe niile elu ga-ebigbo site n’eluigwe megide ha.
ONYENWE ANYI ga-ekpe nsotu niile nke uwa ikpe.

“O ga-enye eze ya ike
bulikwaa idi ike† nke onye ya e tere mmanu.”

¹¹ Mgbe ahụ, Elkena na Hana laghachiri Rema, ma ha hapuru Samuel
n’ebe ahụ. Nwata ahụ ghorọ onyeozu ONYENWE ANYI, n’ihi na o no na-
enyere Elayi onye nchujaja aka.

Umu ojoo Elayi

¹² Umu Elayi bu ndi omume ha jogburu onwe ya; ha na-eleli ONYENWE
ANYI anya.

¹³ Dika mmeso ndi nchujaja n’ebe ndi mmadu si di: mgbe onye obula
biara ichu aja, onyeozu onye nchujaja na-abia mgbe a na-esi anu, jiri ndudu
nwere eze ato n’aka ya.

¹⁴ O na-adunye ya n’ime efere anu maobu ite, maobu iko e ji esi anu.
Ihe obula ndudu ahụ duputara ka onye nchujaja na-ewere. Otu a ka ha si
emeso ndi Izrel niile na-abia na Shailo.

¹⁵ Mgbe ufodu, tupu e suree abuba anu n’ebe ichu aja,‡ ndi ozi onye
nchujaja na-abia gwa onye wetara anu ichu aja si ya, “Nye onye nchujaja
anu ndu nke o ga-ahu n’oku, n’ihi na o choghi iri anu e siri esi, kama anu
ndu ka o chorọ.”

¹⁶ O buru na onye ji anu ahụ bia ichu aja agwa onyeozu ahụ okwu si,
“Chere ka anyi buru uzo suo abuba ndi a oku tupu i were ihe i chorọ,”
onyeozu ahụ na-aza si, “Nye m anu ahụ ugbu a, o buru na i nyeghi m ya
aga m eji ike were ya.”

† 2:10 Maobu, mpi ‡ 2:15 N’iwu e nyere banyere ichu aja, abuba na anu niile abuba kpuchiri
ka a na-akpo oku n’elu ebe ichu aja. Lev 3:3-5,16; 4:8-10

¹⁷ Mmehie ụmụ okorobia ndị a na-eme dị ukwuu n'anya ONYENWE ANYỊ, n'ihhi na ha na-eleda onyinye a na-ewetara ONYENWE ANYỊ anya.

¹⁸ N'oge a, Samuel na-agakwa ozi ya n'ihu ONYENWE ANYỊ. O bụ ezie na o bụ naanị nwantakiri, o na-eyi akwa ocha efood dika ndi nchujaja.

¹⁹ Afọ obula, nne ya na-akwara ya uwe mwuda, nke o na-ewetara ya mgbe ya na di ya biara ichu aja.

²⁰ Tupu ha alaa, Elayi na-agozu Elkena na Hana si, "Ka ONYENWE ANYỊ nye gi umu ozo, ndi ga-anochi anya onye a i rioro maka ya, nke i nyeghachiri ONYENWE ANYỊ."

²¹ ONYENWE ANYỊ gosiri Hana amara. O turu ime muta umu ndi ikom ato, na umu ndi inyom abuo. Ma Samuel tokwara n'ije ozi ya n'ihu ONYENWE ANYỊ.

²² N'oge a, Elayi aburula nnoo agadi. O nokwa na-anu ihe ojoo niile umu ya ndi ikom na-eme ndi Izrel niile, ya na otu ha si edinakwuru umu nwanyi na-eje ozi n'onu uzọ ebe ichu aja ulo nzute.

²³ Ya mere, Elayi gwara umu ya si, "Anula m site n'onu ndi ONYENWE ANYI, banyere ihe ojoo niile di iche iche unu na-eme. Gini mere unu ji na-eme ihe ojoo di otu a?"

²⁴ O bughu akuko oma ka m na-anu site n'onu ndi ONYENWE ANYI banyere unu.

²⁵ O buru na mmadu emehie megide mmadu, Chineke nwere ike gbooro ya ogo. Ma o buru na mmadu emehie megide ONYENWE ANYI, onye ga-egboro ya ogo?" Ma umu ya ndi ikom egeghu nna ha nti, n'ihhi na ONYENWE ANYI na-akwado ila ha n'iyi.

²⁶ Nwata ahụ bụ Samuel na-eto, na-agba dimkpa, burukwa onye ihe ya di ONYENWE ANYI na mmadu mma.

Amuma megide ezinaulo Elayi

²⁷ Otu onye nke Chineke biara gwa Elayi okwu si ya, "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru: O bu na m eziputaghi ike m n'uzo putara ihe mgbe nna nna gi ha bu ohu n'ala Ijipt n'okpuru Fero?"

²⁸ Ahoputara m nna nna unu ochie site n'etiti ebo niile nke Izrel mee ya ka o buru onye nchujaja m, ka o chuo aja n'ebe ichu aja m, isure ihe nsure oku na-esi isi utu, na iyi uwe efood ndi nchujaja n'ihu m. Enyere m ezinaulo nna nna gi onyinye niile Izrel ji chuo aja nsure oku.

²⁹ Gini mere unu ji na-eleli aja a na-achuru m, na onyinye a na-ewetara m n'usoro dika m si nye ya n'iwu anya? Gini mere i ji na-asopuru umu gi kari m, ime onwe unu ka unu gbaa abuba site n'idebere onwe unu akuko kachasi mma nke onyinye niile umu Izrel, ndi m, na-ewetara m.

³⁰ "N'ihhi ya, otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, kwuputara, si, 'Ekwere m nkwa na ndi ezinaulo gi na nke nna gi ga-eje ozi n'ihu m ruo mgbe ebighi ebi,' ma ugbu a, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya, 'O gaghi adikwa otu a n'ebe m no! N'ihhi na ndi na-asopuru m ka m ga-asopuru, ma ndi niile na-eleda m anya, ka a ga-akpo ihe efu.

³¹ Oge na-abia mgbe m ga-ebipu ike gi na ike ezinaulo nna gi, wezuga ha ka nwoke obula n'ezinaulo gi hapu ito ghoo agadi.

³² I ga-ahu mkpagbu n'ebe obibi m; a ga-emere Izrel ihe oma nke ga-eme ka i nwee anya ufu, ma o dighi onye ga-eme agadi n'ezinaulo gi.

³³ Onye obula n'ime unu nke m na-ebipughi site n'ebe ichu aja m ga-adi ndu naanị n'onodu anya mmiri akwa nke ga-ekpuchi ya anya, na iru uju nke obi. Umụ umu gi niile ga-anwu tupu ha eruo agadi.

³⁴ “The ga-adakwasị ụmụ gị ndị ikom, bụ Hofni na Finehaz, ga-aburū gị ihe ama. Ha abụọ ga-anwū n’otu ụbọchị.

³⁵ Aga m akpọlite nye onwe m, onye nchụaja kwesiri ntụkwasi obi, onye ga-eme ihe dị m n’uche na n’obi. Aga m eme ka ezinaụlọ ya guzosie ike. O ga-eje ozi n’ihu Onye m e tere mmanụ oge niile.

³⁶ Mgbe ahụ, ndị niile fọdurū n’ezinaụlọ gị ga-abịa kpọọ isiala nye ya, rịọọ ya ego na ihe oriri. Ha ga-asị, “Biko, nyetụ m ọrụ m ga-arū n’etiti ndị nchụaja, ka m hụ ihe m ga-eri.” ” ”

3

Onyenwe anyị akpọọ Samuel

¹ Nwata ahụ bụ Samuel nọkwa na-ejere ONYENWE ANYỊ ozi n’ihu Elayị. N’ụbọchị ndị ahụ okwu ONYENWE ANYỊ dị ụkọ, adighikwa ahụ ọtụtụ ọhụ.

² O ruru n’otu abalị, ka Elayị dinara ala n’ọnọdu ya irahụ ụra, ebe ọ bụ na anya ya akala nka nke bụ na ọ dighị ahụzikwa ụzọ nke ọma.

³ Mgbe ahụ, oriṅa* Chineke anyubeghị, Samuel dinara n’ulonso ONYENWE ANYỊ, n’ebe ahụkwa ka igbe ogbugba ndụ Chineke dị.

⁴ ONYENWE ANYỊ kpọrọ Samuel oku, Samuel zara sị, “Lee m n’ebe a.”

⁵ O biliri jekwuru Elayị, sị ya, “Lee m abịala m.”

Ma Elayị siri ya, “Mba, akpoghị m gị, laghachi gaa dinaa ala.” Samuel gara dina ala.

⁶ Ọzọkwa, ONYENWE ANYỊ kpọrọ ya sị, “Samuel!” Samuel gbaara ọsọ jekwuru Elayị sị ya, “Lee m, gini ka m ga-eme?”

Ma Elayị zara sị ya. “Mba akpoghị m gị oku, nwa m. Laghachi gaa dinaa ala.”

⁷ Ma Samuel amatabeghị onye ONYENWE ANYỊ bụ, ekpughebeghị okwu ONYENWE ANYỊ nye ya.

⁸ ONYENWE ANYỊ kpọrọ ya oku nke ugbo atọ; ọzọkwa Samuel biliri jekwuru Elayị sị ya, “Lee m, gini ka i choro ka m mee?”

Mgbe ahụ, Elayị ghotara na ọ bụ ONYENWE ANYỊ na-akpọ nwantakiri ahụ,

⁹ n’ihi ya ọ gwara Samuel okwu sị, “Laghachi, dinaa ala. Ọ burū na ọ kpọọ gị ọzọ, sị ya, ‘Lee m, kwuo, ONYENWE ANYỊ, n’ihi na ohu gị na-ege ntị.’ ” Ya mere Samuel laghachiri gaa dinaa ala.

¹⁰ ONYENWE ANYỊ biara guzo onwe ya n’ebe ahụ, kpọọ ya ọzọ dika o si kpọọ ya na mbụ sị, “Samuel! Samuel!”

Samuel zara sị, “Lee m, kwuo, n’ihi na ohu gị na-anụ.”

¹¹ ONYENWE ANYỊ gwara Samuel sị, “Lee, ana m aga ime ihe n’Izrel nke ga-eme ka ntị nuru ya zuo wuruwuru.

¹² N’oge ahụ aga m emezu ihe niile m kwuru megide Elayị na ezinaụlọ ya, site na mmalite ruo ogwugwu.

¹³ N’ihi na agwara m ya na m ga-ekpe ezinaụlọ ya ikpe, ruo mgbe ebighi ebi, n’ihi mmehie ahụ ọ maara ihe banyere ya. N’ihi na ụmụ ya mere onwe ha ndị a na-eleli anya,† ma o meghe ihe ọbula ikwusi ha.

¹⁴ Ya mere, anuola m iyi nye ulọ Elayị sị, ‘Ikpe omuma dikwasiri ulọ Elayị bụ nke a na-agaghi eji onyinye maobu ichu aja kpuchie.’ ”

¹⁵ Samuel dinara ala tutu ruo ututu. Mgbe chi borọ, o meghere onu ụzọ ulọ nzute ONYENWE ANYỊ dika ọ na-eme. Ma egwu turu ya igwa Elayị ọhụ ahụ.

* **3:3** Oriṅa di n’ebe nsọ ahụ kwesiri i na-enwu oku ehie na abali ọbula. Ọpụ 27:20-21; 30:7-8 Ọ bụ n’isi ututu tupu chi abọọ ka ihe a mere. † **3:13** 1Sa 2:12,17,22

16 Ma Elayi kpọrọ ya si, “Samuel, nwa m.”

Samuel zara si, “Lee m n’ebe a.”

17 Elayi juru ya si, “Gini ka o gwara gi? Ezola ihe obula n’ebe m no. Ka Chineke mesoo gi mmeso, otu obula mmeso ahụ si di njo, ma o buru na i zoo ihe obula o gwara gi n’ebe m no.”

18 Ya mere, Samuel gwara ya ihe niile, o zokwaghi ihe obula. Mgbe ahụ Elayi kwuru okwu si, “Ya onwe ya bu ONYENWE ANYI, ya meekwa dika o si di ya mma n’anya.”

19 ONYENWE ANYI nonyeere Samuel mgbe o na-eto, meekwa ka amuma niile Samuel buru mezu.

20 Ndi Izrel niile, site na Dan ruo Biasheba, matara na Samuel bu onye amuma ONYENWE ANYI kwesiri ntukwasị obi.

21 ONYENWE ANYI gakwara n’ihu na-egosi onwe ya na Shailo. N’ebe ahụ o gosiri onwe ya nye Samuel site n’okwu ya.

4

1 Okwu Samuel rutere ndi Izrel niile nti.

Ndi Filistia adota igbe ogbugba ndu n’agha

Mgbe Izrel puru izute ndi Filistia n’agha, ha mara ulo ikwu ha na Ebeneza, ma ndi Filistia mara nke ha n’Afek.

2 N’agha a luru n’ubochi ahụ, ndi Filistia doro onwe ha n’usoro izute ndi Izrel, dika agha na-agbasa, ndi Filistia lughuru umu Izrel, gbukwaa puku mmadu anọ n’ime ha.

3 Mgbe ndi agha Izrel foduru laghachiri n’ulo ikwu ha, ndi okenye Izrel juritara onwe ha si, “Gini mere ONYENWE ANYI ji kwe ka ndi Filistia merie anyi taa. Ka anyi gaa Shailo buputa igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, ka o soro anyi jee agha, ka o naputa anyi site n’aka ndi iro anyi.”

4 Ya mere, ha zigara ndi mmadu ka ha gaa Shailo. Ha sitere n’ebe ahụ bute igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, onye ahụ na-anokwasị n’oche ebere n’etiti cherubim. Umu ndi ikom Elayi abuo, bu Hofni na Finehaz, nonyeere igbe ogbugba ndu Chineke ahụ.

5 Mgbe e bubatara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ n’ebe ndi agha Izrel mara ulo ikwu ha, ndi Izrel tiri mkpu mere ka ala maa jijiji.

6 Mgbe ndi Filistia nuru uda mkpu a, ha juru si, “Gini na-eme? O bu gini kpatara oke iti mkpu a n’ulo ikwu ndi Hibru?”

Mgbe a gwara ha na o bu n’ihi na igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI erutela,

7 ujo turu ndi Filistia. Ha siru, “Chi abatala n’omuma ulo ikwu ahụ. Ahuhu diri anyi n’ihi na ihe di otu a emetubeghi n’oge gara aga.

8 *Ahuhu diri anyi! Onye ga-anaputa anyi site n’aka chi ndi a di ike? N’ihi na o bu chi ndi a ji ihe otiti di iche iche tie ndi Ijpt mgbe umu Izrel no n’ozara.

9 Unu di ike, unu ndi Filistia, burukwanu ndi ikom, ma o bughu otu a, unu ga-agho ohu ndi Hibru dika ha buuru unu ndi ohu. Burunu ndi ikom, luo agha!”

10 Ndi Filistia luru ogu dika dike, lughuo ndi Izrel. Ndi agha ji ukwu eje ogu onuogugu ha di iri puku ato nwuru n’otu ubochi ahụ. Ma ndi foduru gbalara n’ulo ikwu ha.

11 Ndi Filistia dotara igbe ogbugba ndu Chineke n’agha, ma gbukwaa Hofni na Finehaz umu Elayi.

* 4:8 N’ihi na ndi Filistia e kwenyeghi na Chineke, kama ha kweere na chi arusi.

Onwụ Elayi

¹² Ma otu nwoke onye Benjamin gbapuru ọsọ site n'ogbo agha ahụ, gbara ruo Shailo n'otu ubochi ahụ, o yi uwe dowara adowa, aja dikwa ya n'isi.

¹³ Mgbe o rutere, Elayi no n'uche ya n'akuku ụzọ, na-eche, n'ihi na obi ya na-ama jijiji, n'ihi igbe ogbugba ndu Chineke. Mgbe nwoke ahụ batara n'ime obodo, kọọ ihe mere, mkpu akwa dara n'obodo ahụ niile.

¹⁴ Elayi nuru iti mkpu ahụ juo si, "Gini bu isi uzu a?"

Onyeozu ahụ mere ngwangwa bata gwa Elayi okwu.

¹⁵ Elayi agbaala iri afọ itoolu na afọ asatọ n'oge a, nke mere na ọ naghị ahukwa ụzọ.

¹⁶ Nwoke ahụ gwara Elayi si, "Esi m n'ihu agha gbalata. Anọ m n'ebe ahụ taa hụ ka agha si gaa."

Elayi juru si, "Nwa m, ọ bu gini mere?"

¹⁷ Onyeozu ahụ zara si, "Izrel sitere n'ihu ndi Filistia gbaa ọsọ. E tigbukwara otutu n'ime ndi agha ha. Ozo, umu gi abuo, Hofni na Finehaz nwuru. E burukwara igbe ogbugba ndu Chineke."

¹⁸ Mgbe onyeozu ahụ kwutere maka igbe ogbugba ndu Chineke. Elayi sitere n'uche ya dalaa azu n'akuku onu ụzọ ama, dajie olu ya, nwuo! N'ihi na o meela nnoo agadi. O bukwa onye buru ibu. Ya onwe ya kpekwarat umu Izrel ikpe iri afọ anọ.

¹⁹ Nwunye nwa ya, bu nwunye Finehaz, di ime, nookwa nso oge imu nwa ya. Mgbe ọ nuru maka obubu e buuru igbe ogbugba ndu Chineke, nukwa maka onwu nna di ya na di ya, ọ mputara nwa ya n'ike. Ma ọ nwuru n'ihi ihe mgbu nke afọ ime.

²⁰ Ma mgbe ọ na-anwu, ndi inyom na-eji ya ime, siru ya, "Atula egwu, adala mba, i muola nwa nwoke." Ma ọ zaghị ha ihe obula. O nakwaghị ha nti.

²¹ O guru nwantakiri aha, kpoọ ya Ikabodu, kwuo si, "Ebube esitela n'Izrel puo," n'ihi obubu e buuru igbe ogbugba ndu Chineke, na n'ihi onwu nna di ya na di ya.

²² O kwuru si, "Ebube esitela n'Izrel puo, n'ihi na e buuru igbe Chineke."

5

Igbe ogbugba ndu n'Ashdod na Ekron

¹ Mgbe ndi Filistia buuru igbe ogbugba ndu Chineke, ha si Ebeneza buru ya buga Ashdod.

² Ha butere igbe ogbugba ndu Chineke, buba ya n'ime ulo Dagon,* dọba ya n'akuku Dagon.

³ Mgbe ndi Ashdod tetara n'isi ututu echi ya, ma lee, Dagon adaala, kpuo ihu ya n'ala n'ihu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI. Ha bulikwara Dagon elu doghachi ya n'onodu ya.

⁴ Ma n'ututu echi ya, Dagon adakwala kpuo ihu n'ala n'ihu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI. Isi ya na aka ya abuo dakapuru, togboro na mbata onu ụzọ, O bukwa naani ogwe ahụ ya foduru.

⁵ O bu nke a mere, site mgbe ahụ ruo taa, ndi nchujaja Dagon na ndi niile na-abata n'ulo Dagon, adighi azo ukwu ha n'onu ụzọ mbata ulo Dagon di n'Ashdod.

† 4:18 Maobu, Duru umu Izrel * 5:2 Dagon bu arusi kachasi arusi ndi ozo nke ndi Filistia na-efe. Guo ihe nkwa banyere ya na Nkp 16:23

⁶ Aka ONYENWE ANYI malitere idi arọ n'ahụ ndi Ashdod, ha na obodo ndi ozo gbara ya gburugburu, o ji etuto di iche iche menye ha egwu ma bibiekwa ha n'Ashdod n'oke ala ya niile.

⁷ Mgbe ndi Ashdod huru ihe na-eme, ha siri, "Anyi achoghi ka igbe ogbugba ndu Chineke nke Izrel diri n'etiti anyi, n'ihi na aka ya di ike n'ahụ anyi, otu aka ahukwa na chi anyi Dagon."

⁸ Ya mere, ha ziri ozi kpokota ndiisi ndi Filistia niile, juo ha si, "Gini ka anyi ga-eme igbe chi ndi Izrel?"

Ha zara, "Ka e buru igbe chi ndi Izrel buga ya n'obodo Gat." Ya mere ha buuru igbe Chineke nke Izrel buga Gat.

⁹ Ma mgbe ha bubatara ya na Gat, aka†ONYENWE ANYI malitere imegide obodo ahụ. O tinyere ndi obodo ahụ n'onodu oke egwu. O tiri ndi bi n'obodo ahụ ihe otiti, ma nwantakiri ma dimkpa, etuto di iche iche toro ha n'ahụ.

¹⁰ Ya mere, ha zilara igbe ahụ Ekron.

Ma mgbe igbe ahụ na-abata Ekron, ndi Ekron kwara akwa si, "Ha e burula igbe ogbugba ndu chi ndi Izrel butere anyi, ka anyi na ndi anyi nwusja!"

¹¹ Ya mere, ha kpokotara ndiisi ndi Filistia niile si ha, "Sinu n'obodo zipu igbe chi ndi Izrel, maobu zighachinu ya n'obodo e si bute ya na mbu, ka o hapu igbuchapu anyi na ndi anyi." N'ihi egwu maka onwu ejidela ndi niile bi n'obodo. Aka Chineke dikwa ike nke ukwu megide obodo ahụ.

¹² Ndi na-anwughi ka e mere ka etuto juputa ha n'ahụ, mkpu akwa nke ndi obodo ahụ ruru eluigwe.

6

Mbughachi igbe ogbugba ndu

¹ Igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ noro n'obodo ndi Filistia onwa asaa.

² Emesja, ndi Filistia kporo ndi nchaja ha na ndi na-aju mmuo ase juo ha si, "Gini ka anyi ga-eme banyere igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI? Gwa anyi otu anyi ga-esi zilaga ya n'ala ya."

³ Ndi ahụ zara si, "O buru na unu ezighachi igbe ogbugba ndu chi ndi Izrel, unu ezighachila ya n'aka efu, kama jirinu onyinye aja ikpe omuma zilaga ya. Unu mee nke a, ihe otiti ndi a ga-ala. Unu ga-amatakwa ihe mere o ji na-ata unu ahuhu ndi a."

⁴ Ha juru, "Olee udi onyinye aja ikpe omuma anyi ga-enye."

A gwara ha, "Dika onugugu ndiisi obodo Filistia si di ise, unu ga-eziga onyinye* oyiyi etuto ise nke e jiri olaedo kpuo na oyiyi oke ise nke e jikwa olaedo kpuo, n'ihi na o bu otu udi ihe otiti ahụ ka o ji tie unu na ndiisi obodo unu niile.

⁵ Jiri olaedo kpuo oyiyi etuto na oke ndi ahụ na-emebi ala unu, si otu a nye chi ndi Izrel nsopuru. Ma eleghi anya o ga-ewezuga aka ike ya site n'ebe unu na chi unu di iche iche na ala unu no.

⁶ Gini mere unu ga-iji nyichie obi unu dika ndi Ijpt na Fero mere? Mgbe Chineke mesiri ha ike, o bu na ha ahapughi ndi Izrel ka ha laa?

⁷ "Wuonu ugboala ohuru, werekwanu nne ehi abuo na-enye umu ara kegide n'ugbo ahụ. Ehi ndi a ga-abu ndi a na-ejibeghi ko o ru ubi mbu.

† 5:9 Dit 2:15; 1Sa 5:11; 12:15 * 6:4 Onyinye olaedo ndi ahụ bu i ji mee ka obi juru Chineke n'ihi etuto ndi ahụ o mere ka o too ha. 1Sa 6:5,6,9,12

Mgbe unu kegidere ehi ndi a, chirinu umu ha chuba ha n'ebe a na-edebe ehi.

⁸ Werenu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI tnye n'ugboala ahụ, tinyekwa ihe olaedo ndi ahụ unu na-enye ka o buru aja ikpe omuma unu n'ime igbe nta unu ga-etinye n'akuku ya. Zilaganu ya n'uzo o ga-agbaso.

⁹ Ma guzonu na-ele ya anya. O buru na o gafee oke ala anyi banye Bet-Shemesh, unu ga-amata na o bu ONYENWE ANYI mere ka ihe ojoo ndi a dakwas anyi. Ma o buru na o meghi otu a, o buru na o loghachi, anyi ga-amata na ihe otiti a bu naani ihe ndaba nke dakwasiri anyi, o sikwaghi n'aka ONYENWE ANYI."

¹⁰ Ha were dika okwu ndi a si di. Ha weere nne ehi abuo na-enye umu ara kegide ha n'ugboala ahụ, werekwa umu ha kpochie n'ogba anu.

¹¹ Igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI na igbe nta ahụ e tinyere oke na oiyi etuto olaedo ndi ahụ a kpuru akpu ka ha dokwasiri n'elu ugboala ahụ.

¹² Ehi ndi ahụ dokpuru ugbo ahụ gawa n'uzo Bet-Shemesh. Ha nabekwa muuu mgbe ha na-aga. Ha sogidere uzo ahụ na-aga. Ha echigharighi gaa aka nri maobu aka ekpe. Ndi eze ndi Filistia sogidekwara ha n'azu tutu rute n'oke ala Bet-Shemesh.

¹³ N'oge a, ndi Bet-Shemesh no n'ubi na-ewe ihe ubi nke oka wiiti na ndagwurugwu ala ahụ. Mgbe ha lepuru anya hu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, onu juru ha obi.

¹⁴ Mgbe ugboala ahụ batara n'ubi nwoke a na-akpo Joshua na Bet-Shemesh, o kwusiri n'akuku otu nkume ukwu di n'ebe ahụ. Ngwangwa, ndi no n'ebe ahụ gbuwasiri osisi e ji mee ugbo ahụ, gbukwaa ehi abuo ahụ, were ha choro ONYENWE ANYI aja nsure oku.

¹⁵ Ndi ikom Livayi no n'ebe ahụ buliri igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI na igbe nta ahụ di n'akuku ya nke olaedo niile a kpuru akpu di n'ime ya, dokwas ha n'elu nkume. Ndi Bet-Shemesh† churu otutu aja nsure oku na aja ndi ozo nye ONYENWE ANYI n'ubochi ahụ.

¹⁶ Mgbe ndi eze ise obodo ndi Filistia huru ihe mere, ha laghachiri n'Ekron n'ubochi ahụ.

¹⁷ Onyinye etuto olaedo ise a kpuru akpu nke ha nyere ONYENWE ANYI di ka aja ikpe omuma n'ihu ihe mere ha bu maka obodo ndi Filistia ndi a, Ashdod, Gaza, Ashkelon, Gat na Ekron.

¹⁸ Ha wetakwara oke olaedo a dika onuogugu obodo ndi Filistia si di, bu nke ndisi ise ahụ nwere, obodo ndi e wusiri ike, na obodo nta niile ha. Nkume ukwu ahụ ebe a dokwasiri igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, bu ihe akaebe n'ubi Joshua, onye Bet-Shemesh ruo taa.

¹⁹ Ma ONYENWE ANYI tigburu iri ndi ikom asaa n'etiti ndi Bet-Shemesh n'ihu na ha nyobara anya n'ime igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ. N'ihu ya ndi Bet-Shemesh ruru uju n'ihu ndi ahụ niile ONYENWE ANYI tigburu.

²⁰ Ndi Bet-Shemesh juru si, "Onye puru iguzo n'ihu ONYENWE ANYI, bu Chineke a di nsọ? Olee ebe anyi ga-ezigakwa igbe ogbugba ndu a?"

²¹ Ha zipuru ndi ozi ka ha gaa gwa ndi Kiriath Jearim si ha, "Ndi Filistia ezighachila igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI. Bianu buru ya gaa n'obodo unu."

† 6:15 Bet-Shemesh bu otu n'ime obodo ndi Livayi ketara. Jos 21:16 O bu naani ndi Livayi na-ebu igbe ogbugba ndu Chineke. Dit 10:18

7

1 Ya mere, ndị ikom Kariat Jearim b́ara buru igbe ọgbugba ndu*ONYENWE ANYI bubata ya n'ulo Abinadab nke di n'elu ugwu. Ha doro Elieza, ọkpara Abinadab nso, ka o buru onye na-elekota igbe ọgbugba ndu ONYENWE ANYI.

Mmeri Samuel meriri ndi Filistia na Mizpa

2 Igbe ahụ digidere na Kariat Jearim ogologo oge, iri afọ abuo zuruoke. Ma n'oge a niile, ndi Izrel no na-eru uju n'ihu ONYENWE ANYI.†

3 Ya mere, Samuel gwara ezinaulo Izrel niile si, "O buru na unu ji obi unu niile na alaghachikwute ONYENWE ANYI, mgbe ahụ, wezuganụ chi niile nke ndi ala ozo, na arusi Ashtoret site n'etiti unu. Kpebienu n'obi unu ibiakwute ONYENWE ANYI, feekwa naani ya ofufe. O ga-anaputakwa unu site n'aka ndi Filistia."

4 Ya mere, ndi Izrel wezugara arusi Baal na Ashtoret ha, bido ife naani ONYENWE ANYI.

5 Samuel gwara ha si, "Unu ndi Izrel, zukotanu na Mizpa, ka m riuo ONYENWE ANYI aririu n'isi unu."

6 Mgbe ha niile zuko n'ebe ahụ, ha kuuru mmiri wupu ya n'ala n'ihu ONYENWE ANYI. N'ubochi ahụ kwa, ha buru onu, kwuputa mmehie si, "Anyi emehiela megide ONYENWE ANYI." O bu na Mizpa ka Samuel malitere ikpe umu Izrel ikpe.

7 Mgbe ndi Filistia nuru na umu Izrel zuko na Mizpa, ndi eze ndi Filistia chikotara ndi agha ha, bia ibuso Izrel agha. Mgbe umu Izrel nuru na ha na-abia nso, ha turu ujo nke ukwu.

8 Ha siri Samuel, "Akwusila itiku ONYENWE ANYI Chineke anyi mkpu akwa n'ihu anyi, kpeekwa ekpere ka o zoputa anyi site n'aka ndi Filistia."

9 Mgbe ahụ, Samuel weere nwa aturu na-anu ara jiri ya choro ONYENWE ANYI aja nsure oku, rikwa ONYENWE ANYI ka o nyere Izrel aka. ONYENWE ANYI zara ekpere ya.

10 N'oge ahụ, mgbe Samuel no na-esure aja nsure oku ahụ, ndi Filistia biaruru nso ibuso Izrel agha, ma ONYENWE ANYI sitere n'eluigwe were oke olu egbe eluigwe nke dara oke uda chusasia ha. O mere ka ogbaaghara bata n'etiti ndi Filistia. Nke a mekwara ka umu Izrel kpochapu ha,

11 Ndi ikom Izrel si na Mizpa puta chuso ndi Filistia oso, na-etigbu ha n'uzo ruo na ndida Bet-Ka.

12 Mgbe ahụ, Samuel weere otu nkume doo ya n'agbata Mizpa na Shen, kpo ebe ahụ, Ebeneza, nke putara, "Nkume inyeaka," n'ihu na o siri, "N'ezie, ONYENWE ANYI enyerela anyi aka ruo ugbu a."

13 Ya mere, mmeri a e meriri ndi Filistia mere ka ha ghara ibuso Izrel agha ozo, n'ihu na ONYENWE ANYI kwusiri ha ime nke a ubochi niile nke ndu Samuel.

14 E nyeghachiri ndi Izrel obodo niile ndi Filistia dotara n'agha na mbu, nke di site n'Ekron ruo Gat. Ndi Izrel naputara oke ala ndi a site n'aka ndi Filistia. N'uzo di otu a, e mere ka udo di n'etiti ndi Izrel na ndi Amorit.‡

15 Samuel nogidere dika onye ikpe ndi Izrel ubochi niile nke ndu ya.

* 7:1 Igbe ọgbugba ndu ahụ digidere n'ebe a, ruo oge Devid b́ara bulata ya na Jerusalem. 1Sa 6:21; Abu 132:6; 2Sa 6:2-3 † 7:2 Eleghị anya n'ihu na ONYENWE ANYI chepuru ihu ya site n'ebe ha no. ‡ 7:14 Ndi Amorit bu aha ozo eji mara ndi niile bu ndi Kenan. Jen 14:5-7

¹⁶ Afọ niile, ọ na-ejeghari site n'otu obodo ruo n'obodo ọzọ, site n'obodo Betel ruo Gilgal, ruokwa Mizpa. § Ọ na-anọkwa n'obodo ndị a na-ekpe ndị Izrel ikpe.

¹⁷ Ma ọ na-alọghachi na Rema, n'ihhi na ọ bụ n'ebe ahụ ka ụlọ ya dị. O kpekwarara ndị Izrel ikpe n'ebe ahụ, wuokwarara ONYENWE ANYỊ ebe ichụ aja n'ebe ahụ.

8

Izrel ariọọ ka e nye ha eze

¹ Mgbe Samuel ghorọ agadi, o mere ụmụ ya ndị ikom ka ha buru ndị ikpe ndị Izrel.

² Juel, ọkpara ya, na Abija, nke na-eso ya ka ọ hoputara. Ha nokwa na Biasheba na-ekpe ndị Izrel ikpe.

³ Ma ụmụ ya esoghi ụzọ ya.* Ha na-agbaso naani ihe ga-abara ha.† Ha na-erikwa ngari, na-ekpe ikpe na-ezighi ezi.‡

⁴ N'ihhi ya, ndị okenye ụmụ Izrel niile zukotara, biakwute Samuel na Rema si ya,

⁵ "I meela agadi, ụmụ gi ndị ikom adighikwa eso ụzọ gi. Ugbo a hoputara anyi onye ga-abu eze anyi, onye ga na-edu anyi, dika mba ndi ozo."

⁶ Ma obi adighi Samuel utọ mgbe ha rioro si, "Nye anyi eze ga-edu anyi." N'ihhi ya, Samuel kpokuru ONYENWE ANYI n'ekpere.

⁷ ONYENWE ANYI gwara ya, "Gee nti n'ihhe niile ndi a na-agwa gi; ọ bughị gi ka ha juru, kama ọ bu mu onwe m ka ha juru ibu eze ha.

⁸ Site n'ubochi m mere ka ha si n'Ijpt puta ruo taa, ha na-agbakuta mazu, na-efe chi ndi ozo. O bukwa otu a ka ha na-eme gi ugbo a.

⁹ Mee dika ha rioro, ma echefula igwa ha udi omume eze ahụ ga-achi ha ga-emeso ha."

¹⁰ Samuel gwara ndi Izrel na-ariọ ka e nye ha eze ihe ONYENWE ANYI kwuru.

¹¹ Ọ zara si ha, "Ihe ndi a bu udi mmeso eze ahụ ga-achi unu ga-emeso unu: Ọ ga-eduru ụmụ unu ndi ikom mee ha ndi na-agba oso n'ihu ugbo agha ya na inyinya ya.

¹² Ufodu ka ọ ga-eme ochiagha, ndi ga-elekota otutu puku ndi agha, maobu iri ndi agha ise; ndi ufodu ga-abu ndi ga-ako ubi ya, ndi ozo ga-ewebatakwa ihe owuwe ubi ya, ma ndi ozo ga-akporu ya ngwa agha na ihe niile e ji anya ugbo agha ya.

¹³ Ọ ga-eduru ụmụ unu ndi inyom mee ka ha buru ndi na-esiri ya mmanu otite na-esi isi utọ, na ndi na-esiri ya nri, na ndi na-eghere ya ihe oghighe.

¹⁴ Ọ ga-anarakwa unu ubi unu, na ubi vaini unu, na ubi oliv unu ndi kachasi mma, were ha nye ndi na-ejere ya ozi.

¹⁵ Ọ ga-ewere otu uzo n'ime uzo iri nke mkporu ubi unu na ubi vaini unu nye ndiisi oru ya na ndi na-ejere ya ozi.

¹⁶ Ọ ga-akwagidekwa unu ka unu nye ya ndi ohu unu, ndi ikom n'ime ha, na ndi inyom n'ime ha, ya na anu ulo unu ahụ di ezi mma, na inyinya ibu unu.

¹⁷ Ọ ga-ewerekwa otu uzo n'uzo iri nke igwe anu ulo unu, meekwa ka unu onwe unu burukwa ndi ohu ya.

§ 7:16 Betel, Gilgal na Mizpa bu obodo ato ndi so n'oke ala Benjamin ketara. Ọ bukwa na mpaghara ala ndi a, ka ulonso Chineke di. Jos 18:11-28; Jos 4:19 * 8:3 1Sa 12:3; Jer 22:15-17 † 8:3 Opu 18:21 ‡ 8:3 Opu 23:6-8; Dit 16:19

¹⁸ Mgbe ụbọchị ndị ahụ bịara, mgbe ihe ndị a bidoro imezu, unu ga-akwa akwa, rịọọ ka e wezugara unu eze ahụ unu hoputaara onwe unu, ma ONYENWE ANYỊ agaghị aña unu ntị n'ụbọchị ahụ."

¹⁹ Ma ndị Izrel juru ige Samuel ntị. Ha siri, "Anyị choro eze ga-achị anyị.

²⁰ Mgbe ahụ, anyị onwe anyị ga-adị ka ndị mba niile ozo, anyị ga-enwe eze ga na-edu anyị, na-aga n'ihu anyị na-ebukwa agha anyị."

²¹ Samuel gwara ONYENWE ANYỊ ihe niile ha kwuru.

²² Ma ONYENWE ANYỊ zara ya ozo si, "Mee ihe ha kwuru, nye ha eze."

Mgbe ahụ, Samuel gwara ndị ikom Izrel okwu si ha, "Laanụ, nwoke obula n'obodo ya."

9

Samuel etee Sol mmanu ibu eze

¹ E nwere otu nwoke si Benjamin aha ya bu Kish nwa Abiel, nwa Zeroa, nwa Bekorat, nwa Afia, onye Benjamin, burukwa oke mmadu a maa ama.

² O nwere nwa nwoke aha ya bu Sol, onye bu okorobia no n'uju ya. O nweghi nwoke ozo e ji atunyere ya n'Izrel niile. O toro ogologo kariya onye obula site n'ubu ruo n'isi.

³ Otu ubochi, ufodu n'ime inyinya ibu Kish nna Sol nwere kpafuru. N'ih ya, Kish kporo Sol gwa ya okwu si, "Duru otu odibo ka gi na ya soro ga chogharia inyinya ibu ndi a."

⁴ Ha choro inyinya ndi ahụ gaa n'ala ugwu ugwu Ifrem, na n'akuku Shalisha, ma ha ahughi ha. Ha chokwara ha gaa n'akuku Shaalim, ma ha ahughi ha n'ebe ahụ. Emesia, ha choro inyinya ibu ndi ahụ gaa n'ala niile nke ndi Benjamin, ma ha ahughi ha ebe obula.

⁵ N'ikpeazu, mgbe ha choro ha rute n'ala Zuf, Sol gwara onyeozu ahụ ya na ya so, si, "Ka anyi laghachi, n'ih na o buru na nna m elee anya anyi ma o hugh anyi, o ga-amalite iche echiche banyere anyi kariya inyinya ibu ndi a."

⁶ Ma odibo ahụ zara ya si, "Lee, e nwere otu onye nke Chineke bi n'obodo a; o bukwa onye mmadu niile na-asopuru n'ih na ihe obula o kwuru na-emezu. Ka anyi gaa hu ya, ma eleghi anya o ga-agwa anyi uzọ anyi ga-esi."

⁷ Sol siri odibo ya, "O buru na anyi agaa, gini ka anyi ga-enye nwoke ahụ? Nri di na-akpa anyi agwula, o dikwaghi onyinye anyi nwere nke anyi ga-enye onye nke Chineke. Gini ka anyi nwere?"

⁸ Onyeozu ahụ zara ya ozo si, "Lee, enwere m otu mkpuru shekel olaocha. Aga m enye ya onye Chineke a ka o gwa anyi uzọ anyi ga-esi."

⁹ (Na mgbe gara aga n'Izrel, o buru na mmadu agaa iju Chineke ase, o na-asi, "Bia ka anyi jekwuru onye ohu uzọ," n'ih na onye a na-akpo onye amuma taa, ka a na-akpo onye ohu uzọ n'oge ahụ).

¹⁰ Sol siri odibo ya, "O di mma, Bia ka anyi gaa." Ha biliri gawa n'obodo ebe onye Chineke ahụ no.

¹¹ Mgbe ha na-arigo ugwu ibanye obodo ahụ, ha zutere ufodu umu agboghọ ka ha na-aputa iseta mmiri, juo ha ajuju si, "Onye ohu uzọ ahụ o no n'ebe a?"

¹² Umu agboghọ ahụ zara ha si, "E, o no ya. Lee ya ka o na-aga n'ihu unu. Unu jesie ike unu ga-ahụ ya. Ugwu a ka o batara obodo anyi, n'ih na o na-aga iso ndi mmadu gaa ichu aja n'ebe di elu.

¹³ Ngwangwa unu banye n'obodo, unu ga-ahụ ya tupu o gaa n'ebe di elu iri ihe. N'ih na ndi mmadu agaghị ebido iri ihe tutu ruo mgbe o rutere,

n'ihì na ọ ghaghị ịgọzi ihe aja ahụ tupu ndị a kpọrọ oku ebido iri ihe.* Gbagoonu unu ga-ahụ ya n'oge dịka nke a."

¹⁴ Ya mere, ha mere ngwangwa, baa n'ime obodo ahụ. Dịka ha na-abata n'ime obodo, lee Samuel ka ọ na-abiakwute ha; ọ na-aga n'ebe ahụ dị elu.

¹⁵ Ma n'ụbọchị boro tupu ụbọchị Sọl na-abia, ONYENWE ANYỊ kpughere nke a nye Samuel.

¹⁶ "Dịka mgbe a echi, aga m ezitere gi otu nwoke si n'ala Benjamin. I ga-ete ya mmanu nke ga-eme ya ka ọ buru onyendu Izrel ndi m. O ga-azoputa ha site n'aka ndi Filistia, n'ihì na ahula m ahuhu nke ha no n'ime ya; anukwala m ikwa akwa ha."

¹⁷ Mgbe Samuel huru Sọl, ONYENWE ANYỊ gwara ya si, "Lee nwoke ahụ m gwara gi ihe banyere ya! O bu ya ga-achi ndi m."

¹⁸ Ma Sọl biaruru Samuel nso juo ya si, "Biko, zi m ebe ulo onye ohu uzo di."

¹⁹ Samuel zara si ya, "Mu onwe m bu ohu uzo ahụ. Gaanu n'ihu m rigoruo n'ebe di elu, n'ihì na mu na unu ga-eso rikoo nri taa. N'ututu echi aga m agwa gi ihe di gi n'obi. Aga m ezilagakwa gi.

²⁰ Enyela obi gi nsogbu maka inyinya ibu ndi ahụ furu efu n'abali ato gara aga, n'ihì na a chotala ha. Ma, onye ka mmadu ahụ bu, onye ndi Izrel niile na-achosi ike? O bughì gi na ezinaulo nna gi."

²¹ Ma Sọl zara si, "O bughì onye Benjamin ka m bu, onye sitere n'ebo kachasi nta n'Izrel; o bughì agburu m dikarisiri nta n'etiti agburu niile ozo di n'ebo Benjamin? Gini mere i ji agwa m udi okwu di otu a?"

²² Mgbe ahụ, Samuel duuru Sọl na onyeozì ya kpobata ha n'ime ulo ukwu, nye ha onodu n'isi oche n'etiti iri mmadu ato o kporo oriri.

²³ Samuel gwara onyeisi ndi na-esi nri okwu si, "Weta anu ahụ m nyere gi, nke ahụ m si gi ka i debe iche."

²⁴ Onye na-esi nri weere ukwu anu ahụ na ihe ndi so ya debe ya n'ihu Sọl. Samuel siri, "Lee, ihe ndi e wepuru ka e debere gi. Rie, n'ihì na e debere gi ya maka oge akara aka, site n'oge ahụ m kwuru si, 'Akporo m ndi mmadu oku nri.'" Sọl sooro Samuel rie nri n'ubochi ahụ.

²⁵ Mgbe ha sitere n'ebe ahụ di elu ridata n'obodo. Samuel kpanyere Sọl uka n'elu ulo ya.

²⁶ N'isi ututu mgbe ha biliri, Samuel kporo Sọl n'ulo elu si, "Jikere, ka m zilaga gi." Mgbe Sọl kwadoro, ya na Samuel sooro puo n'ezì.

²⁷ Ka ha na-arida na-abiaru nsotu obodo ahụ, Samuel siri Sọl, "Gwa onyeozì ahụ ka o gafee n'ihu anyi." Onyeozì ahụ mekwara otu a, ma, "Gi onwe gi chere ntakiri oge n'ebe a ka m mee ka i nuru ozi sitere n'aka Chineke."

10

¹ Mgbe ahụ, Samuel weere karama mmanu wukwasì ya n'isi, sutukwa ya onu n'agba si ya, "O bu na ONYENWE ANYỊ etebeghi gi mmanu ime gi onyendu ihe nketa ya?"

² Mgbe i ga-ahapu m n'ebe a, i ga-ahụ ndi ikom abuo n'akuku ili Rechel na Zelza, n'ala Benjamin, ha ga-agwa gi, 'A chotala inyinya ibu ndi ahụ furu efu, ugbu a, nna gi akwusila iche ihe gbasara inyinya ibu ya, ma o nokwa na-echegbu onwe ya n'ihì gi, o na-aju, "Olee ihe m ga-eme banyere okpara m?"'

* 9:13 Otutu oge, iri nri na ibu abu bu otu n'ime ihe a na-eme ma a chusa aja ufodu.

³ “Mgbe i ruru n’osisi ukwu Taboa, i ga-ezute ndi ikom ato ndi na-aga ife Chineke ofufe na Betel. Otu n’ime ha ga-ebu umu ewu ato, nke ozo ga-eji ogbe achicha ato, ma nke ato ga-eji otu karama mmanya.

⁴ Ha ga-aju gi banyere odimma gi, nyekwa gi ogbe achicha abuo, nke i ga-anara site n’aka ha.

⁵ “Emesia, i ga-aga Gibeaa nke Chineke, ebe ndi agha ndi Filistia mara ulo ikwu nche. Mgbe i na-abata obodo ahụ, i ga-ezute ndi amuma, ndi si n’ebe di elu ahụ na-aridata. Ha ga na-akpo une, na egwu otiti, na oja, na ubo akwara. Ha ga na-ebukwa amuma.

⁶ N’oge ahụ, mmuo ONYENWE ANYI ga-abiakwasị gi, i ga-esorokwa ha buo amuma. I ga-abukwa onye a gbanwere, onye di iche.

⁷ Mgbe ihe iribama ndi a mezuru i ga na-eme ihe obula i cheputara n’obi gi, n’ihi na Chineke nonyeere gi.

⁸ “I ga-aga Gilgal* chere m n’ebe ahụ abali asaa, n’ihi na ana m abia ichu aja nsure oku na aja udo. Aga m agwa gi ihe i ga-eme mgbe m biara.”

Sol ebuo amuma

⁹ Mgbe o na-atughari ka o si ebe Samuel no puo, Chineke gbanwere ya, nye ya obi ohuru, ihe iribama ndi ahụ mezukwara n’ubochi ahụ.

¹⁰ Mgbe ya na onye na-ejere ya ozi rutere Gibeaa, ndi amuma no n’ahiri zutere ha. Mmuo nke Chineke biakwasiri ya n’ebe o di ukwu, o sooro ha malite ibu amuma.

¹¹ Mgbe ndi niile maara Sol huru ya ka o so ndi a na-ebu amuma, ha juru onwe ha ajuju si, “Gini mere nwa Kish? Sol, o ghola otu n’ime ndi amuma?”

¹² Otu n’ime ndi bi n’ebe ahụ juru si, “Onye ka nna ha bu?” Nke a bu mmalite okwu ahụ a na-ekwu si, “Sol o ghola otu n’ime ndi amuma?”

¹³ Mgbe Sol buchara amuma, o rigooro gaa n’ebe ichu aja ahụ di n’elu ugwu.

¹⁴ Mgbe nwanne nna ya huru Sol, o juru ya ajuju si, “Olee ebe i gara?”

Sol zara ya si, “Anyi gara icho inyinya ibu ndi ahụ furu efu, ma anyi achotaghi ha, n’ihi ya anyi gara n’ebe onye amuma a na-akpo Samuel ijuta ase ebe ha no.”

¹⁵ Ma nwanne nna Sol siri, “Gwa m ihe Samuel gwara gi.”

¹⁶ Sol zara ya si, “O gwara anyi na a chotala inyinya ibu ndi ahụ.” Ma okwu gbasara alaeze, dika Samuel siri kwuo ya, o gwaghi ya ihe obula.

¹⁷ Emesia, Samuel kporo nzuko ndi Izrel niile na Mizpa,† ka ha bia zute ONYENWE ANYI.

¹⁸ O gwara ha si, “Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, ‘Mu onwe m si n’ala Ijipt kpoputa Izrel ma naputakwa unu site n’aka ike ndi Ijipt, na site n’aka alaeze niile bu ndi kpagburu unu.’

¹⁹ Ma ugbo a, unu ajula Chineke unu onye na-azoputa unu site n’ihe ndakwasị na nhuju anya unu niile. Unu kwukwara si, ‘Mba, nye anyi eze ga-achi anyi.’ Ugbo a, doonu onwe unu n’usoro n’ihu ONYENWE ANYI dika ebo unu na ikwu unu niile si di.”

²⁰ Samuel mere ka ebo Izrel niile biaru nso n’ebo n’ebo, nza‡ mara ebo Benjamin.

* **10:8** Ebe mbu e wuru ulonso Chineke n’ime ala Kenan bu n’obodo Gilgal. Jos 4:19-24 † **10:17** Oge obula ndi Izrel nwere ihe di mkpa ha ga atule, o bu n’obodo Mizpa ka ha na-ezuko Nkp 20:2; 21:1; 1Sa 7:5-6 ‡ **10:20** O bu site na-ijuta ase n’Urim na Tumim ka mmadu ji amata ihe o ga-eme. Onu 27:21; 1Sa 28:6

21 O mere ka ebo Benjamin biaruo nso n'agburu n'agburu, nza mara agburu Matri. N'ikpeazu nza ahụ mara Sọl, nwa Kish. Ha chọghariri ya ma ha ahughị ya.

22 Ha juru ONYENWE ANYI ase ozo, "Nwoke ahụ o biala n'ebe a?"

ONYENWE ANYI siri, "E, Lee, o zoro onwe ya n'etiti akpa ndi ahụ."

23 Ha gbaara gaa n'ebe ahụ kpoputa ya. Mgbe o putara guzoro n'etiti ha, ha huru na o toro ogologo kari onye obula site n'ubu ruo n'isi.

24 Samuel gwara ndi ahụ niile okwu si, "Onye a bu nwoke ahụ ONYENWE ANYI hoputara ka o buru eze unu. O dighi onye ozo dika ya n'Izrel!"

Mgbe ahụ, mmadu niile tiri mkpu si, "Ka eze di ogologo ndu gaa n'ihu!"

25 Ozokwa, Samuel gwara ndi Izrel ihe bu oru eze, na ihe ruuru ya. O dekwara ihe ndi a n'akwukwo, debe akwukwo ahụ n'ihu ONYENWE ANYI. Emesia, Samuel mechiri nzuko ahụ. Onye obula laghachikwara n'ulo ya.

26 Mgbe Sọl laghachiri n'obodo ya, bu Gibeaa, ndi ikom ndi Chineke meturu aka n'obi sooro ya.

27 Ma ufodu ndi efulefu jogburu onwe ha kwuru si, "Olee otu nwoke a ga-esi zoputa anyi?" Ha leliri ya anya, jukwa iwetara ya onyinye inata ihuoma. Ma Sọl gbachitere ha nkiti.

11

Mmeri Sọl meriri ndi Amon

1 N'oge ahụ, Nahash, eze ndi Amon,* duuru ndi agha ya bilie imegide ndi Izrel bi n'ala Jebesh Gilead. Ma ndi Jebesh rioro ya si, "Ka anyi na gi gbaa ndu, anyi ga-anọ n'okpuru ochichi gi."

2 Ma Nahash, onye Amon zara si ha, "Mu na unu ga-agba ndu ma o buru na unu ekwenye ka m ghuputa anya aka nri nke onye obula n'ime unu, si otu a wetara Izrel niile ihe nkocha."

3 Ndi okenye obodo Jebesh zara si, "Nye anyi abali asaa ka anyi ziga ndi ozi n'ala Izrel niile. O buru na o nweghi onye kwere ibia zoputa anyi, anyi ga-ewere onwe anyi nyefee gi n'aka."

4 Mgbe ndi ozi ha zipuru biaruru Gibeaa, nke bu obodo Sọl, ha kororo ndi mmadu ihe ndi a, ha niile dapuru n'akwa.

5 Ma n'oge a, Sọl si n'ubi na-alota, soro umu ehi ya n'azu, o juru, "O bu gini na-eme onye obula? Gini mere na ha ji ebe akwa?" Ha kororo ya ihe banyere ozi e si Jebesh zite.

6 Mgbe Sọl nuru ozi a, Mmuo nke Chineke biakwasiri ya n'ike, iwe wekwara ya nke ukwu.

7 O kpoputara ehi abuo bokasia ha, zipu ndi ozi ka ha buru ha ga obodo niile di n'Izrel. Ozi ha ga-ezi ndi obodo obula bu nke a. "O bu ihe e mere ehi ndi a ka a ga-eme ehi onye obula juru iso Sọl na Samuel jee ogu." ONYENWE ANYI mere ka egwu jide ndi Izrel niile. N'ihu ya, ha niile biakwutere Sọl dika otu mmadu.

8 Mgbe Sọl kpokotara ha na Bezek, onuogugu ndi ikom Izrel di nari puku ato, tinyekwara iri puku mmadu ato, ndi sitere na Juda.

9 Ha gwara ndi zitere ozi ahụ okwu si ha, "Zienu ndi ikom Jebesh Gilead, 'Echi, tupu anyanwu achaa n'uju ya, a ga-anaputa unu.'" Mgbe ndi ozi a gara zie ndi ikom Jebesh Gilead ozi a, ha nuriri onu nke ukwu.

10 Ndi ikom Jebesh ziri ozi gwa ndi Amon si ha, "Echi, anyi ga-ene unu onwe anyi, ka unu mee anyi ihe masiri unu."

* 11:1 Ndi Amon bu umu umu Lot, Jen 19:38; Dit 2:19 n'oge Ndi Ikpe na-achi n'Izrel, ha gbaliri ibuso ha agha ka ha nara ha ala ha. Nkp 3:13; 11:4-33

¹¹ Ma n'ututu echi, Sọl na ndi agha ya biaruru. O kewara ndi agha ya uzọ atọ, buso umu Amon agha na mberede n'isi ututu. O gbugidere ha ututu niile ruo mgbe anyanwu chara n'uju ya, chusasia ndi foduru n'ime ha. Nke a mere na o nweghi ebe a ga-ahu ka ndi agha Amon abuo nokotara.

Nnabata Sọl dika eze

¹² Ndi Izrel niile biakwutere Samuel juo ya si, "Olee ndi ahu si na Sọl agaghi abu eze anyi? Kpọtara anyi ha ka anyi gbuo ha!"

¹³ Ma Sọl zara si, "O nweghi onye obula a ga-egbu taa, n'ihu na taa, ONYENWE ANYI anaputala Izrel!"

¹⁴ Samuel gwara ha si, "Bianu ka anyi gaa Gilgal mee ibu eze a ka o di ohuru ozo."

¹⁵ Ya mere, mmadu niile gara Gilgal. Na mmemme puru iche, ha mere Sọl eze n'ihu ONYENWE ANYI. Ha chukwara aja udo nye ONYENWE ANYI n'ebe ahu. Onu juputakwara n'obi Sọl na ndi Izrel niile.

12

Okwu ikpeazu Samuel kwuru

¹ Mgbe ahu, Samuel gwara umu Izrel si, "Lee, emelara m unu ihe unu rioro, Enyela m unu eze.

² Ugbu a, unu enweela eze, onye bu onyendu unu. Ma n'ebe mu onwe m no, aburu m agadi isi awo, umu m ndi ikom so norokwa n'etiti unu. Abu m onyendu unu site na mgbe m bu okorobia ruo taa.

³ Lee m ka m guzo n'ihu unu. Gbaanu ama megide m n'ihu ONYENWE ANYI na n'ihu onye ya o tere mmanu. Onye ka m zuuru ehi ya?* Onye ka m zuuru inyinya ibu ya? O di onye m ghogburu? O di onye m megburu? O di onye m si n'aka ya nara ego aka azu ime ka m ghara ikpe ikpe ziri ezi? Gwanu m ma o buru na m mere ihe ndi a, aga m emezi ya."

⁴ Ha zara si, "Mba o dibeghi mgbe i ghogburu anyi, maobu kpagbuo anyi, n'uzo obula. O nweghikwa onye i si n'aka ya were ihe obula."

⁵ Samuel zara si ha, "ONYENWE ANYI bu onye akaebe megide unu. Otu a kwa, onye ya o tere mmanu bu onye akaebe taa, na unu achotaghi ihe obula n'aka m."

Ha zara si, "E, o bu onye akaebe!"

⁶ Samuel gakwara n'ihu n'okwu ya si, "O bu ONYENWE ANYI hoputara Mosis na Eron. O bukwa ya mere ka nna nna unu ha si n'Ijpt puta.

⁷ Ugbu a, guzonu ju n'ebe a n'ihu ONYENWE ANYI ka m chetara unu ihe oma niile ONYENWE ANYI meere unu na nna nna unu ha.

⁸ "Mgbe umu Jekob batara Ijpt, ha kpokuru ONYENWE ANYI ka o nyere ha aka. ONYENWE ANYI zitere Mosis na Eron, ndi kpọtara nna nna unu ha site n'Ijpt, mee ka ha bia biri n'ebe a.

⁹ "Ma ha chefuru ONYENWE ANYI bu Chineke ha, n'ihu ya o nyefere ha n'aka Sisera, bu ochiagha eze Hazo, nakwa n'aka ndi Filistia, na eze ndi Moab, bu ndi lusoro ha ogu.

¹⁰ Ha tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa, si ya, 'Anyi emehiela,† anyi agbakutala‡ONYENWE ANYI azu, fee arusi Baal na Ashtoret. Ma ugbu a, naputa anyi site n'aka ndi iro anyi, anyi ga-efekwa gi.'

¹¹ ONYENWE ANYI zitere Jerub-Baal, na Barak,§ na Jefta, na Samuel, ka ha zoputa unu site n'aka ndi iro no unu gburugburu, mee ka unu biri n'udo.

* 12:3 Onu 16:15; Oru 20:33; 1Te 2:5; Opu 23:8; Dit 16:19 † 12:10 Nkp 10:10 ‡ 12:10 Nkp 2:13; 3:7 § 12:11 N'ime akwukwo ufodu ihe i ga-ahu bu Bedan

12 “Ma mgbe unu huru na Nahash, eze ndi Amon na-achọ ibuso unu agha, unu turu egwu biakwute m si m, ‘Mba, anyi choro eze ga-achi anyi,’ n’agbanyeghi na ONYENWE ANYI Chineke unu bu eze unu.

13 Ugbu a, leenu eze unu hoputara, n’ihi na o bu unu rioro ONYENWE ANYI ka o nye unu ya; ONYENWE ANYI azakwala aririo unu.

14 Ugbu a, o buru na unu ga-atu egwu ONYENWE ANYI, fee ya, rubere ya isi, hapu inupu isi n’ebe iwu ya di, o burukwa na unu na eze unu ga-esogide ONYENWE ANYI Chineke unu, ihe niile ga-adi mma.

15 Ma o buru na unu enupu isi n’iwu ONYENWE ANYI, ju ige ya nti, aka ya ga-abiakwasị unu n’oke iwe, o ga-emekwa unu ihe o mere nna nna unu ha.

16 “Ugbu a, na-elenu anya ka unu hu oru itunanya niile ONYENWE ANYI na-aga iru.

17 Unu maara na ugbu a bu oge a na-aghọ mkpuru oka wiiti, ma aga m ekpe ekpere ka ONYENWE ANYI zite egbe eluigwe na mmiri ozuzo taa, ka unu ghota udi ihe ojoo unu mere n’anya ONYENWE ANYI mgbe unu rioro ya si ya nye unu eze.”

18 Mgbe ahụ Samuel kpokuru ONYENWE ANYI, ONYENWE ANYI zidatakwarā egbe eluigwe na mmiri ozuzo n’ubochi ahụ. Nke a mere ka mmadu niile tuo ONYENWE ANYI na Samuel egwu.

19 Ndi ahụ rioro Samuel aririo si ya, “Biko kpeere anyi ekpere nye ONYENWE ANYI Chineke gi ka anyi bu ndi ohu gi ghara inwu. N’ihi na, n’ezie, anyi ejirila aka anyi mee ka mmehie anyi mubaa site n’irio ka e nye anyi eze.”

20 Samuel zara si, “Unu atula egwu. Unu emeela ihe ojoo ndi a niile, ma hukwanu na unu ji obi unu niile fee ONYENWE ANYI ofufe. Unu agbakutakwala ya azu n’uzo obula.

21 Unu agbasola chi ndi ozo, n’ihi na ha abaghi uru. Ha agaghi enyere unu aka maobu naputa unu site n’aka ndi iro unu.

22 ONYENWE ANYI agaghi ahapu ndi ya o hoputara, n’ihi na-ime ihe di otu a bu iwetara aha ya di ukwu ihere. O toro ONYENWE ANYI utu ime unu mba puru iche nye onwe ya.

23 Ma banyere mu onwe m, o ga-aburu m ihe aru ma a si na m ga-emehie megide ONYENWE ANYI site n’ikwusi ikpere unu ekpere. Aga m anogidekwa na-ezi unu ihe ndi ahụ di mma, na ihe ndi ahụ kwesiri ekwesi.

24 Naani tunu egwu ONYENWE ANYI, werekwanu obi unu fee ya ofufe n’ikwesi ntukwasị obi; chetanu ihe ukwu niile o meere unu.

25 Ma o buru na unu anogide na-eme ihe ojoo, unu na eze unu ka a ga-ekpochapu.”

13

Samuel abaara Sol mba

1 Sol gbara iri afọ atọ* mgbe e mere ya eze. O chikwara dika eze n’ala Izrel iri afọ anọ na abuo.

2 Sol sitere n’etiti umu Izrel hoputa puku ndi ikom atọ ka ha buru ndi agha ya. Sol na puku abuo no na Mikmash n’ala ugwu ugwu Betel. Otu puku nonyeere Jonatan na Gibeā, n’ala Benjamin. Ndi ikom ndi foduru ka o zighachiri, onye obula n’ulo ha.

* 13:1 N’ufodu akwukwo ndi ogbara ohuru e nweghi onuogugu a

³ Ma Jonatan busoro ndị agha Filistia nọ na Geba agha. Ndi Filistia nukwara ihe banyere ya. Mgbe ahụ, Sọl nyere iwu ka e gbuo opi ike n'ala Izrel niile, kwuo si, "Unu ndi Hibru niile, geenu nti."

⁴ Ya mere, umu Izrel niile nuru akuko ahụ nke kwuru si, "Sọl ebusola omuma ulo ikwu ndi agha Filistia agha, n'ihhi nke a, ndi Izrel niile aburu ndi a kporo asi ugbu a n'etiti ndi Filistia." Ya mere, ndi agha Izrel niile putakwara soro Sọl gaa Gilgal.

⁵ Ndi Filistia n'onwe ha chikotara ndi agha ha ibuso ndi Izrel agha. Onuogugu ugbo agha ha di puku ato, ndi na-agba inyinya ha nwere di puku isii; ndi agha ha ndi ozo di ukwu n'onuogugu. N'ezie, ha di ukwu dika aja di n'onu osimiri. Ha manyere ulo ikwu ha na Mikdash n'owuwa anyanwu Bet-Aven.

⁶ Mgbe ndi agha Izrel huru na onodu ha di njo nke ukwu, hukwa na ndi iro na-emegide ha, ha zoro onwe ha n'ogba nkume, n'ime oke ohia, n'etiti nkume, n'ime olulu na n'ime oghere obula.

⁷ Ndi Hibru ufodu gafere Jordan ruo n'ala Gad na Gilead.

N'oge a, Sọl nọ na Gilgal, ndi agha niile ya na ha nọ na-amakwa jijiji n'ihhi ujo.

⁸ Samuel gwarari Sọl ka o chere ya ruo abali asaa, ma mgbe abali asaa zuru Samuel abiaghi Gilgal. N'oge a, ndi agha Sọl malitere na-agbasasi.

⁹ Ya mere, Sọl kwuru si, "Wetaranu m ihe aja nsure oku na nke aja udo." Sọl chukwara aja nsure oku ahụ.

¹⁰ Ngwangwa o na-achucha aja ndi ahụ, Samuel rutere, Sọl puru izute ya, na ikele ya.

¹¹ Samuel siri, "Gini bu ihe a i mere?"

Sọl zara, "Mgbe m huru na ndi a na-agba aghara aghara, na-esite n'ebe m nọ na-agbapu, mgbe m lere anya lee, ma ahughi m ka i na-abia dika i kwuru, mgbe m hukwara ndi Filistia ka ha nọ na Mikdash, na-akwado ibuso anyi agha,

¹² echeere m, 'Ugbu a, ndi Filistia ga-aridakwute m ibuso m agha na Gilgal, ma ariobeghi m ihuma ONYENWE ANYI.' Ya mere m, m jisie ike chuo aja nsure oku ahụ."

¹³ Samuel siri Sọl, "I kpara agwa onye nzuzu. I debeghi ihe ONYENWE ANYI Chineke gi nyere gi n'iwu idebe. A si na i mere nke a, o gaara eme ka alaeze gi guzosie ike n'ebe Izrel nọ ruo mgbe niile.

¹⁴ Ma ugbu a, alaeze gi agaghi adigide. ONYENWE ANYI achoputala otu nwoke dika ochicho obi ya si di, o hoputakwala ya ibu eze nke ndi ya; n'ihhi na i debeghi ihe ONYENWE ANYI nyere gi n'iwu."

¹⁵ Samuel biliri hapu Gilgal gaa Gibe a n'ala Benjamin. Mgbe Sọl guru ndi agha so ya, o choputara na ha di naani nari isii.

Ngwa agha obula adighi n'ala Izrel

¹⁶ Sọl na nwa ya nwoke Jonatan, na nari mmadu isii ndi soo ha nọ na Geba n'ala Benjamin, ebe ndi Filistia mara ulo ikwu ha na Mikdash.

¹⁷ Ufodu n'ime ndi agha Filistia kere onwe ha uzọ ato site n'ulo ikwu ndi Filistia puta; otu uzọ chere ihu n'uzọ Ofra n'akuku Shual,

¹⁸ nke ozo chere ihu iga Bet-Horon, nke ato chee ihu n'uzọ oke ala di na Ndagwurugwu Zeboim, nke di ozara nso.

¹⁹ N'oge ahụ, e nweghi ike ichota otu okpu uzu n'ala Izrel, n'ihhi na ndi Filistia siri, "Ma o bughu otu a, ndi Hibru ga-akputara onwe ha mma agha maobu ube."

²⁰ Izrel niile na-ejekwuru ndị Filistia maka ịmụ ọgụ igwuze ala ha, maọbụ mma oge ha, maọbụ anyụike ha, maọbụ mma ha ji ewe ihe ubi.

²¹ Ihe ha na-akwu maka ịmụ ọgụ igwuze ala, na mma oge ha bụ ụzọ abụọ nke shekel e kere ụzọ atọ, maka ịmụ anyụike, na ndụdụ, ya na ịpị ndụdụ e ji achị ehi bụ, otu ụzọ nke shekel e kere ụzọ atọ.

²² Nke mere na ahụtaghị mma agha† maọbụ ùbe ọbụla n'aka ndị agha Izrel n'ubochi agha ahụ, ma ọ bughị naanị nke dị n'aka Sọl na Jonatan.‡

Jonatan ebuso ndị Filistia agha

²³ Ugbu a ndị Filistia e kewaputara iche a puola gaa n'uzọ warawara di na Mikdash.

14

¹ Otu ubochi, Jonatan nwa Sọl, kpọrọ nwokorobia na-ebu ihe agha ya si, “Bia, ka anyị gafee ndagwurugwu jeruo n'ulo ikwu ndi Filistia.” Ma ọ gwaghị Sọl nna ya.

² Sọl na nari ndi ikom isii ya na-anodu n'ebe di anya site na Gibeal, n'okpuru osisi pomegranet di na Migron.

³ Otu n'ime ndi so Sọl bu Ahija onye nchujaja, onye yi efod.* O bu nwa Ahitub, onye bu nwanne Ikaabodu. Ahitub bu nwa nwa Finehaz, onye bu nwa Elayi, onye nchujaja ONYENWE ANYI na Shailo. O dikwaghị onye ma na Jonatan apuola.

⁴ Tupu Jonatan eruo ebe ndi Filistia no, o ghaghị isite na nwa ụzọ warawara di n'agbata nkume abuo, a na-akpo Bozez na Sene gabiga.

⁵ Nkume nke di n'akuku elu elu, di n'ihu Mikdash, nke di n'akuku ndida di n'ihu Geba.

⁶ Jonatan gwara nwokorobia na-ebu ihe agha ya si, “Bia, ka anyị gafee ga n'ebe nguzo ndi ahụ a na-ebighi ugwu, ma eleghi anya ONYENWE ANYI ga-aluru anyi ogu. N'ihina o dighi ihe puru igbochi ONYENWE ANYI izoputa, site n'otutu mmadu, maobu ole na ole.”

⁷ Nwokorobia ahụ zara si ya, “Gaa n'ihu, eji m obi m na mmuo m na-eso gi dika ochicho gi si di.”

⁸ Jonatan gwara ya si, “Bia ka anyi ga, lee ihe anyi ga-eme. Anyi gapukwuru ndi agha ahụ mee ka ha hu anyi anya.

⁹ O buru na ha asi, ‘Guzonu ebe ahụ ruo mgbe anyi biakwutere unu,’ anyi ga-echere ebe anyi no, anyi agaghị agakwuru ha.

¹⁰ Ma o buru na ha si, ‘Rigokwutenu anyi,’ anyi ga-emekwa otu ahụ, n'ihina o ga-aburu anyi ihe ama na ONYENWE ANYI enyela ha n'aka anyi.”

¹¹ Ya mere, ha abuo guzoro ebe ndi Filistia ga-ahụ ha. Mgbe ndi Filistia huru ha, ha tiri mkpu si, “Lee, ndi Hibru esitela n'onu† ebe ha zoro nariputa.”

¹² Ndi ikom ndi na-anu n'ebe nguzo ndi nche tikuru Jonatan na onye ahụ na-ebu ngwa agha ya si, “Rigokwutenu anyi, ka anyi mee unu ihe.”

Jonatan gwara onye ahụ na-ebu ngwa agha, “Soro m n'azu rigota, n'ihina ONYENWE ANYI ewerela ha nyefee n'aka Izrel.”

¹³ Ya mere, Jonatan ji ikpere ya na aka ya rigoruo n'ebe ahụ; onye na-ebu ihe agha ya sokwa ya n'azu. Ma ndi agha Filistia daghachiri azu mgbe Jonatan na onye na-ebu ihe agha ya bidoro igbu ha.

† 13:22 Nkp 5:8 ‡ 13:22 O bu uta na akụ ka ndi Izrel ji luo ogu. * 14:3 O bu n'ime efod ka umu nkume abuo e ji ajuta ase n'ihu Chineke, nke bu Urim na Tumim na-adi. Opu 28:30 † 14:11 1Sa 13:6; 14:22

14 Na ogbugbu mbụ ahụ, Jonatan na onye ahụ na-ebu ngwa agha ya gburu ọnuọgụgụ ndị Filistia dị iri abụọ. Ọ bụ n'ihe ha ka nketa ala ruru otu ọkara n'ekaa‡ n'ọtutu.

Izrel emerie ndị Filistia

15 Oke ọma jijiji dakwasiri ndị agha niile, na ndị nọ n'omuma ụlọ ikwu, ma ndị nọ n'ohia, ma ndị nọ n'ebe dipuru adipu, ma ndị na-ejeghari ejeghari ibu agha. Ala ahụ niile mara jijiji. Ọ bụ ọma jijiji nke Chineke zitere.

16 Ndi nche Sọl, bụ ndi nọ na Gibea n'ime Benjamin, lepuru anya hu igwe ndi agha ka ha malitere igba barji n'ihu na-azu.

17 Mgbe ahụ, Sọl gwara ndi agha ya na ha so, "Gụonu ndi agha onu, choputa onye na-anoghi n'ebe a." Mgbe ha mere nke a, ha choputara, na Jonatan na onye na-ebu ihe agha ya anoghi n'ebe ahụ.

18 Sọl siri Ahija, "Bute igbe ogbugba ndu Chineke." (N'oge ahụ igbe ogbugba ndu di n'aka umu Izrel.)

19 Mgbe Sọl na-agwa onye nchujaja okwu, uzu na iti mkpu nke na-ada n'ulo ikwu ndi Filistia dara karja, n'ihia ya, Sọl gwara onye nchujaja ahụ okwu si ya, "Sepu aka gi."

20 Mgbe ahụ, Sọl na ndi niile ya na ha nọ jikotara onwe ha baa n'agha ahụ, ma lee, ndi Filistia ji mma agha na-egburita onwe ha. Ogbaaghara dikwa n'ebe niile.

21 Ma ndi Hibru, ndi so ndi Filistia na-alu ogu, tughariri dinyere ndi Izrel soro Sọl na Jonatan.

22 Emesia, ndi ikom Izrel niile, ndi ahụ zoro onwe ha n'ala ugwu ugwu Ifrem putara, mgbe ha huru na ndi Filistia na-agba oso. Ha gbaputara soro ndi ozọ ichu ndi Filistia oso.

23 Ya mere, ONYENWE ANYI naputara ndi Izrel n'ubochi ahụ. E buru agha ahụ gabiga Bet-Aven.

Jonatan arachaa mmanu anu

24 Ma ndi ikom Izrel nọ onodu nhuju anya n'ubochi ahụ, n'ihia na Sọl jiri inu iyi kechie ha, mgbe o kwuru si, "Onye a buru onu ka nwoke ahụ bu onye ga-eri nri obula site ugbo a ruo anyasi, tutu ruo mgbe m bosiri obọ megide ndi iro m!" N'ihia ya, o nweghi onye obula n'etiti ndi agha ya deturu ihe oriri onu.

25 Ndi agha ahụ niile banyere n'ohia ebe mmanu anu di n'ala.

26 Mgbe ha banyere n'ohia, ha huru mmanu anu ebe o na-asoputa, ma o nweghi onye meturu aka n'onu ya, n'ihia na ha turu egwu iyi ahụ ha nuru.

27 Ma Jonatan anughi na nna ya mere ka ndi ahụ nuo iyi, ya mere, o setipuru onu onu mkpanaka di ya n'aka ruta mmanu anu na ugbugbo ya, tnye n'onu ya rachaa. Nke a mere ka ike ya laghachite.

28 Ma otu onye agha gwara ya si, "Nna gi ji inu iyi gbaa ndi agha niile iwu, si, 'Onye a buru onu ka nwoke ahụ bu, onye riri nri taa. O bu nke a mere ndi mmadu ji ada mba.'" "

29 Jonatan zara si, "Nna m esitela n'iwu di otu a wetara ala anyi nsogbu. Lee ka m si nweta ike site na mmanu anu nta m rachara.

30 O garaghi aka mma ma a si na ndi ikom riri ihe ha si n'aka ndi iro ha kwata n'agha? O bu na ogbugbu a gaara egbu ndi Filistia agaraghi adi ukwuu karja?"

31 Ma ndi agha Izrel bu aguu tigbuo ndi Filistia, चुokwa ha oso site na Mikdash ruo Aijalon. Ha dakwara mba karja.

‡ 14:14 Maobu, okara furo n'otutu

³² Ha dakwasiri ihe a kwatara n'agha, gbuo aturu na ehi na umu ehi, bido iri anu ha na ndu n'ihia agu.

³³ Ma otu onye gwara Sol si, "Ndi ikom Izrel na-emehie megide ONYENWE ANYI site na iri anu obara ya di n'ahu ya."

Mgbe ahụ, o siri, "Ihe di otu a jogburu onwe ya. Nutenu nkume ukwu n'ebe a ugbu a."

³⁴ Sol siri, "Gaa n'etiti ndi ikom a gwa ha, 'Ka onye obula weta ehi na aturu ha choro igbu n'ebe a, ka e gbuo ha n'ebe a, rie anu ha. Unu emehiela megide ONYENWE ANYI site n'iri anu obara di n'ime ya.'"

Ya mere, onye obula wetara ehi ya n'abali ahụ, gbuo n'ebe ahụ.

³⁵ Emesia, Sol wuuru ONYENWE ANYI ebe ichu aja. Nke a bu ebe ichu aja nke mbu o wuru.

³⁶ Mgbe ahụ, Sol gwara ndi agha ya si, "Ka anyi gaa cho ndi Filistia oso n'abali a niile, ma gbukwaa onye obula foduru n'ime ha."

Ndi agha ya zara si, "O di mma, mee di ka i kwuru."

Ma onye nchujaja siri, "Ka anyi buru uzo juta ihe bu uche Chineke."

³⁷ Mgbe ahụ, Sol juru Chineke si, "O bu m rida gaa chuso ndi Filistia? I ga-enyefe ha n'aka ndi Izrel?" Ma Chineke enyeghi ya osisa obula n'ubochi ahụ.

³⁸ Sol gwara ndisi agha Izrel okwu si, "The emebiela! Anyi aghaghi ichoputa udi mmehie anyi mere taa, nke mere ONYENWE ANYI ji ju inye anyi osisa."

³⁹ N'ezie di ka ONYENWE ANYI, onye na-azoputa Izrel na-adi ndu, a sikwari na o bu nwa m Jonatan ka a choputara na o bu ya ka ikpe mara, o ganwu!" Ma o dighi onye gwara ya ihe obula.

⁴⁰ Mgbe ahụ, Sol gwara ndi Izrel niile okwu si ha, "Guzonu onwe unu n'ebe ahụ, mu na nwa m Jonatan ga-eguzo onwe anyi n'ebe a."

Ndi ahụ zara si, "Mee ihe obula di gi mma."

⁴¹ Mgbe ahụ, Sol kpere ekpere nye ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel, "Gini mere na i zabeghi ohu gi taa? O buru na ikpe mara m maobu nwa m Jonatan, zaa site n'Urim, ma o buru ndi ikom Izrel ka ikpe mara,§ nye osisa site na Tumim." Nza ahụ mara Jonatan na Sol, ma ikpe amaghi ndi ikom Izrel.

⁴² Mgbe ahụ, Sol kwuru si, "Ugbu a feenu nza n'etiti mu na Jonatan, nwa m nwoke." Nza ahụ mara Jonatan.

⁴³ Sol gwara Jonatan okwu si ya, "Gwa m ihe i mere."

Jonatan zara si ya, "O bu naani mmanu anu ntakiri ka m ji onu mkpanaka m ruru rachaa. O putara na m ga-anwu n'ihia ya?"

⁴⁴ Mgbe ahụ, Sol zara si, "N'ezie Jonatan, i ghaghi inwu. Ka Chineke meso m mmeso, otu obula mmeso ahụ si sie ike, ma o buru na i nwughi n'ihia ihe a i mere."

⁴⁵ Ma ndi ikom ahụ siri Sol, "Jonatan o ga-anwu, bu onye a wetara nzoputa a di ukwu n'Izrel? Nke a apughi ime! Di ka ONYENWE ANYI na-adi ndu, o buladi otu agiri isi agaghi esi n'isi ya dapu, n'ihia na Chineke ejirila ya ruo oru itunanya di ukwu taa." Ya mere, ndi agha ahụ zoputara Jonatan, e gbukwaghi ya.

⁴⁶ Emesia, Sol kwusiri ndi agha ya ichu ndi Filistia oso. Ndi Filistia n'onwe ha lakwara n'ala nke ha.

§ 14:41 Akwukwo ndi Hibru ochie enweghi akuku a, nke bidoro na "Gini mere na i zabeghi ohu gi taa? ruo n'ebe asiri maobu ndi Izrel ka ikpe mara".

⁴⁷ Site n'oge Sọl malitere ịchị n'Izrel, o buru agha megide ndị iro ha n'akukụ niile, ndị Moab, ndị Amōn, ndị Edōm, ndị eze Zoba na ndị Filistia. Ebe ọbụla o chere ihu ọ na-alụgbu.

⁴⁸ O buru agha dị ukwu, lụgbuo ndị Amalek; ma zọpụta ndị Izrel site n'aka ndị niile na-emegbu ha site n'ipunari ha ihe ha nwere.

Ezinaulo Sọl

⁴⁹ Sọl mụtara ndị ikom atọ; Jonatan, Ishvi na Malkishua. Ọ mụtakwara ụmụ agboghọ abuo, Merab na Mikal.

⁵⁰ Aha nwunye Sọl bụ Ahinoam, ada Ahimaaz. Ọchịagha Sọl bụ Abna, nwa Nea, nwanne nna Sọl.

⁵¹ Nea, nna Abna, na Kish, nna Sọl bụ ụmụnne. Ha bụ ụmụ Abiel.

⁵² Ndi Izrel na ndi Filistia no n'agha di egwu ubochi niile Sọl bu eze. Mgbe ọbụla Sọl huru nwoke di ike, maobu dimkpa, ọ na-eduru ya mee ya ka ọ buru otu n'ime ndi agha ya.

15

ONYENWE ANYI aju eze Sọl

¹ Samuel siri Sọl, "Mụ ka ONYENWE ANYI zitere ite gi mmanu ka i buru eze ndi ya, bu Izrel. Ya mere, gee nti n'ozu sitere n'aka ONYENWE ANYI bia.

² Ihe a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile* kwuru. 'Aga m ata ndi Amalek ahuhu n'ihu ihe ojoo niile ha mere Izrel, mgbe ha nochiri ha n'uzo oge ha si Ijipt puta.

³ Ugbu a, gaa buso ndi Amalek agha. Gbuchapu ihe niile† ha nwere. Enwekwala omiiko n'ahu ha. Gbuo ndi ikom niile, ndi inyom niile, umuntakiri niile na umu na-ahu ara, igwe ehi na aturu, inyinya kamel na inyinya ibu ha niile.' "

⁴ Ya mere, Sọl chikotara ndi agha ya mee ka ha zukotaa n'obodo Telaim. Onuogugu ha di nari puku abuo, ndi agha ji ukwu, tinyere puku ndi ikom iri si na Juda.

⁵ Sọl duuru ndi agha ya gaa zoo n'akukụ iyi tara ata di nso n'obodo ndi Amalek.

⁶ Sọl zigaara ndi Ken ozi si ha, "Sitenu n'etiti ndi Amalek wezuga onwe unu ka m ghara ibibikota unu na ha. N'ihu na unu gosiri ndi Izrel obioma mgbe ha si n'Ijipt puta." Ya mere, ndi Ken sitere n'etiti ndi Amalek wezuga onwe ha.

⁷ Sọl busoro ndi Amalek agha site na Havila ruo Shua, nke di n'owuwa anyanwu Ijipt.

⁸ O jidere Agag, eze ndi Amalek na ndu, ma jiri mma agha gbuchapu ndi ya niile.

⁹ Ma Sọl na ndi agha ya debere Agag ndu, debekwa aturu na ehi kachasi mma, na umu ebule na aturu gbara abuba, na ihe ndi ozo niile mara mma. N'ezie, ihe obula di mma n'anya ka ha juru ibibi. Ma ihe ndi ozo niile nke na-amasighi ha, na nke na-abaghi uru, ka ha bibiri.

¹⁰ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI rutere Samuel nti,

¹¹ "Ọ na-ewute m na m mere Sọl ka ọ buru eze, n'ihu na o nupuru isi site n'okwu m, ju ime ihe m nyere ya n'iwu." O wutere Samuel nke ukwu mgbe ọ nuru ihe ONYENWE ANYI kwuru. Ya mere, o tikuru ONYENWE ANYI mkpu akwa abali ahụ niile.

* **15:2** Onye puru ime ihe niile † **15:3** Gbuchapu ihe niile nke a, n'okwu ndi Hibru putara i were ihe niile, tinyere mmadu na anu ulo, nyefee ONYENWE ANYI kpamkpam na-eleghi anya n'azu site ikpochapu ha. Usoro okwu a dikwa n'amaokwu ndi a: 1Sa 15:8,9,15,18,20,21

¹² N'isi ututu echi ya, Samuel puru gawa icho Sol. Otu onye gwara ya si, "Sol agaala n'ugwu Kamel iwuru onwe ya ihe ncheta. O ga-esitekwa ebe ahụ gaa Gilgal."

¹³ N'ikpeazu, mgbe Samuel huru ya, Sol ji oke onu kelee Samuel si, "Onye ONYENWE ANYI goziri agozi ka i bu. Lee, emeela m ihe niile ONYENWE ANYI kwuru!"

¹⁴ Ma Samuel juru ya si, "Gini bu ube aturu ndi a m na-anu? Ebee ka ube igwe ehi ndi a si na-ada?"

¹⁵ Sol zara si, "Ndi agha m si n'etiti ndi Amalek chita ufodu n'ime aturu na ehi ndi mara mma nke ha choro iji churo ONYENWE ANYI Chineke gi aja. Ma anyi bibiri ihe ndi ozo foduru." "

¹⁶ Mgbe ahụ Samuel gwara Sol si, "Ekwukwala ozo! Gee nti nuru ihe ONYENWE ANYI gwara m n'abali!"

Sol zara ya si, "Kwuo, gini ka o gwara gi?"

¹⁷ Samuel gwara ya si, "O bughị ezie n'agbanyeghi na i diri ntakiri n'anya gi onwe gi, ma i buru onyeisi ndi ebo Izrel niile? ONYENWE ANYI tere gi mmanu ibu eze ndi Izrel.

¹⁸ ONYENWE ANYI ziri gi ijere ya ozi, gwa gi si, 'Gaa, laa ndi ajo omume ahụ, bu ndi Amalek n'iyi; buso ha agha ruo mgbe i kpochapuru ha niile.'

¹⁹ Gini mere i geghi nti n'okwu ONYENWE ANYI ime ihe o kwuru? Gini mere i ji churu ihe nkwata gaa, si otu a mee ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI?"

²⁰ Ma Sol siri ya, "Ma erubeere m ONYENWE ANYI isi. Ejere m ozi ahụ ONYENWE ANYI zigara m. Anwutara m Agag eze Amalek na ndu, ma gbuchapu ndi Amalek niile.

²¹ Ndi agha sitere n'ihe a kwatara n'agha were ufodu aturu na ehi, bu ndi kachasi mma n'etiti ihe ndi ahụ e debere iche maka ila ha n'iyi, iji ha churo ONYENWE ANYI Chineke gi aja na Gilgal."

²² Ma Samuel siri,

"The na-atọ ONYENWE ANYI uto o bu onyinye na aja nsure oku dika nrube isi nye ihe si n'onu ONYENWE ANYI puta?

Nrube isi di mma karija ichu aja ina nti di mma karija abuba ebule.

²³ N'ih i na nupu isi dika mmehie igba afa,

mpako dikwa njo dika ikpere arusi.

N'ih i na i jula okwu ONYENWE ANYI

ya onwe ya ajukwala gi dika eze."

²⁴ Sol zara Samuel si ya, "Emehiela m. N'ezie, enupula m isi na ndumodu gi na n'iwu ONYENWE ANYI. O bu n'ih i na m turu egwu ndi Izrel ka m ji mee ihe ha choro.

²⁵ Biko, gbaghara m mmehie m ugbu a, biakwa soro m ka m gaa fee ONYENWE ANYI ofufe."

²⁶ Ma Samuel siri ya, "Agaghi m eso gi laghachi azu. Ebe i juru okwu ONYENWE ANYI, ONYENWE ANYI ajukwala gi dika eze ndi Izrel!"

²⁷ Mgbe Samuel tughariri ka o si n'ebe ahụ puo, Sol jidere ya n'onu onu uwe ya ime ka o loghachi azu, ma uwe ahụ dowara.

²⁸ Mgbe ahụ, Samuel zara si ya, "Taa ONYENWE ANYI adowapula alaeze Izrel site n'aka gi were ya nyefee otu n'ime ndi agbataobi gi, onye ka gi mma.

²⁹ Chineke, onye bu Ebube Izrel, anaghi agha ugha; o nakwaghi agbanwe obi ya, n'ih i na o bughị mmadu efu!"

³⁰ Ma Sọl malitekwarara iriọ aririọ ozo si, “Emehiela m. Ma, sọpuru m ugbu a n’ihu ndi okenye ndi m, na n’ihu ndi Izrel. Loghachi soro m ka m gaa fee ONYENWE ANYI Chineke gi ofufe.”

³¹ Ya mere, Samuel kwenyere soro Sọl laghachi, Sọl kpokwara isiala nye ONYENWE ANYI.

³² Mgbe ahụ, Samuel gwara ya okwu si ya, “Kpọtara m Agag, eze ndi Amalek.”

Agag ji ihu ochi biakwute ya, n’ihi na o chere si, “N’ezie oge onwu agaala.”

³³ Ma Samuel kwuru si,
“Dika mma agha gi si gbawa ndi inyom aka umu
otu a ka nne gi ga-esi buru onye na-enweghi nwa n’etiti ndi inyom.”
Samuel gburu Agag n’ihu ONYENWE ANYI na Gilgal.

³⁴ Emesia, Samuel lara n’ulo ya na Rema. Ma Sọl laghachikwara na Gibeaa, obodo nke aka ya.

³⁵ Site n’oge ahụ ruo mgbe Samuel nwuru, o hukwaghi Sọl anya ozo. Ma o rugidere uju n’ihi Sọl oge ndi a niile. O wutekwara ONYENWE ANYI na o mere Sọl eze ndi Izrel.

16

Samuel etee Devid mmanu

¹ Emesia ONYENWE ANYI siri Samuel, “Ruo ole mgbe ka i ga-anogide n-eru uju n’ihi Sọl, ebe o bu na m ajula ya dika eze ndi Izrel? Ugbu a, gbajuo mmanu na mpi gi, bilie ije. Ana m eziga gi ka ijekwuru Jesi onye Betlehem, ahoro la m otu onye ga-abu eze site n’etiti umu ya ndi ikom.”

² Ma Samuel zara si, “Oleekwanu otu m ga-esi gaa n’ebe ahụ? O buru na Sọl anu ya, o ga-egbu m.”

ONYENWE ANYI siri, “Were nwaagboghọ ehi, jiri ya n’aka, si, ‘Abiara m ichuru ONYENWE ANYI aja.’

³ I ga-akpo Jesi ka o bia soro n’ochuchu aja ahụ. Mgbe ahụ, aga m egosi gi ihe i ga-eme. I ga-etekwara m ya mmanu, bu onye m nke ga-egosi gi.”

⁴ Samuel mere ihe ONYENWE ANYI kwuru. Mgbe o rutere na Betlehem, ndi okenye obodo ahụ ji ima jijiji puta izute ya. Ha juru ya si “O dikwa mma? Udo o dikwa?”

⁵ Ma Samuel zara ha si “E, udo di, Abiara m ichuru ONYENWE ANYI aja. Doonu onwe unu nsọ bia soro m gaa ichu aja ahụ.” O dokwara Jesi na umu ya ndi ikom nsọ, gwakwa ha ka ha soro gaa.

⁶ Mgbe ha ruru, Samuel huru Eliab kwuo n’obi ya si, “N’ezie, onye nke ONYENWE ANYI tere mmanu na-eguzo n’ihu ONYENWE ANYI.”

⁷ Ma ONYENWE ANYI zara Samuel si ya, “Ejila ihu mmadu maobu ito ogologo ya ekpebi, n’ihi na onye a abughi ya. ONYENWE ANYI adighi ahụ ihe dika mmadu si ahụ. Mmadu na-ele anya n’elu ahụ, ma ONYENWE ANYI na-ele anya n’obi.”

⁸ Jesi kporo Abinadab ka o gafee n’ihu Samuel. Ma Samuel siri, “ONYENWE ANYI ahoro ghi onye a.”

⁹ Jesi mere ka Shama bia gafee, ma Samuel siri, “Mba ONYENWE ANYI ahoro ghi onye a.”

¹⁰ Umu ndi ikom Jesi asaa si otu a gafee n’ihu Samuel, ma Samuel siri ya, “ONYENWE ANYI ahoro ghi ndi a.”

¹¹ O juru Jesi si, “Ndi a o gwuchaala umu ndi ikom i mutara?”
Jesi zara si “O foduru odudu nwa m, ma o no n’ohia na-azu aturu.”

Samuel siri, “Ziga ozi kpolata ya, anyi agaghi anodu ala tutu ruo mgbe o biara.”

¹² O zigara ozi ka akpo ya, mee ka o bia. O nwere ucha ahụ puru iche, nwee anya mara mma, dikwa mma ile anya.

Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Samuel okwu si ya, “O bu onye a, bilie tee ya mmanu.”

¹³ Ya mere, Samuel weere mpi ahụ mmanu di tee ya n’ihu umunne ya. Site n’ubochi ahụ Mmuo ONYENWE ANYI biakwasiri Devid n’ebe o di ukwu. Emesija, Samuel laghachiri na Rema.

Devid aghoo onye na-ejere Sol ozi

¹⁴ Ugbu a, Mmuo ONYENWE ANYI esitela n’ime Sol puo, ONYENWE ANYI zitekwara mmuo ojo nke biara na-esogbu Sol.

¹⁵ Ndi na-ejere Sol ozi gwara ya okwu si, “Lee, mmuo ojo si n’ebe Chineke no bia na-enye gi nsogbu.

¹⁶ Biko, ka onyenwe anyi nye ndi ohu ya no n’ebe a ike, ka ha gaa chota onye maara akpo ubo akwara nke oma. O ga-akpo ubo akwara mgbe obula mmuo ojo si n’ebe Chineke no bia biakwasiri gi, ime ka ahụ di gi mma.”

¹⁷ Sol kwenyere si ha, “O di mma, gaanu chota ma kpotara m nwoke na-akpo ubo akwara nke oma.”

¹⁸ Otu onye n’ime ndi na-eje ozi kwuru si, “Lee, ahula m otu n’ime umu ndi ikom Jesi, onye Betlehem, onye maara akpo ubo akwara nke oma. O bu dike na oka n’agha. O bu onye na-ekwu okwu nke oma, na nwoke mara mma ile anya. ONYENWE ANYI nonyekwara ya.”

¹⁹ Sol zipuru ndi ozi ka ha jekwuru Jesi si ya, “Zitere m nwa gi nwoke Devid, onye na-azuru gi aturu.”

²⁰ Ya mere Jesi zipuru Devid ka o jekwuru Sol. O mekwara ka Devid duru otu inyinya ibu nke o bukwasi achicha, na otu karama akpukpo mmanya, na otu nwa ewu, onyinye a na-enye Sol.

²¹ Devid biakwutere Sol, banye n’oru ijere ya ozi. Sol huru ya n’anya nke ukwu, n’ihi ya, Devid ghoro otu n’ime ndi na-ebu ihe agha Sol.

²² Mgbe ahụ, Sol ziri Jesi ozi si ya, “Biko, kwere ka Devid buru otu n’ime ndi agha m, n’ihi na ihe ya na-atu m utu.”

²³ Mgbe obula mmuo ojo ahụ si n’ebe Chineke no bia malitere inye Sol nsogbu, Devid na-akpo ubo akwara ya. Ahụ Sol na-adajukwa, mmuo ojo ahụ na-esitekwa n’ebe o no wezuga onwe ya.

17

Devid na Golaiat

¹ N’oge a, ndi Filistia chikotara ndi agha ha onu, zukotaa n’obodo Sokoh nke di na Juda maka ibu agha. Ha mara ulo ikwu ha n’Efes Damim, nke di n’agbata Sokoh na Azeka.

² Mgbe ahụ, Sol na ndi Izrel niile zukotara maa ulo ikwu nke ha na ndagwurugwu Ila. Ha doro onwe ha n’usoro agha izute ndi Filistia.

³ Ndi Filistia doro onwe ha n’elu ugwu n’otu akuku, ma ndi Izrel dokwara onwe ha n’elu ugwu n’akuku nke ozo. Ndagwurugwu dikwa n’etiti ha.

⁴ Mgbe ahụ, otu onye oka agha aha ya bu Golaiat,* onye obodo Gat, sitere n’etiti ulo ikwu ndi Filistia puta. Nwoke a toro ogologo nke ukwu; idi ogologo ya ga-erukwa mita atu.

* **17:4** Golaiat bu onye si n’agburu ndi Anak, ndi Joshua kpochapuru n’ala Izrel niile, kariakwa ndi foduru na Gaza, Ashkelon na Gat. Jos 11:21-22

⁵ O kpu okpu agha e ji bronz kpuo, ma yiri uwe agha nke idi arọ bronz e ji kpuo ya ga-erukwa iri kilogram ise na asaa.

⁶ O yikwa ihe agha o ji kpuchie ukwu ya abuo nke e ji bronz kpuo, nyakwasikwa n'ubu ya ube e ji bronz kpuo.

⁷ A kpuru ube ya ka o diri ka osisi e ji ekwe akwa, jiri igwe idi arọ ya ga-eru kilogram asaa kpuo onu onu ube ahụ. Onye na-ebu ota o ji ekpuchi obi ya nokwa n'ihu ya.

⁸ Golajat guzoro kpokuo ndi agha Izrel si ha, "Gini mere unu ga-eji puta guzo n'usoro ibu agha. O bu na m abughi onye Filistia? O bukwa na unu onwe unu abughi ndi ozi Sol? Hoputaranu onwe unu otu nwoke, ka o biakwute m.

⁹ O buru na onye ahụ unu hoputara etigbuo m, anyi ga-aburu unu ndi ohu, ma o burukwanu na m etigbuo ya, unu ga-aburu anyi ndi ohu!"

¹⁰ Mgbe ahụ, onye Filistia ahụ siri, "Taa, ana m ama usuu ndi agha Izrel aka n'ihu! Kpoptaranu m otu nwoke ka mu na ya luo ogo."

¹¹ Mgbe Sol na ndi agha Izrel nuru ihe onye Filistia a kwuru, ha mara jijiji tukwa oke egwu.

¹² Ma Devid bu nwa Jesi, onye Efrat nke Betlehem di na Juda. Jesi mutara ndi ikom asato. N'oge nke Sol, o ghoala agadi nwoke.

¹³ Atọ n'ime umu ndi ikom Jesi, ndi bu okenye, soro Sol gaa agha. Aha ha bu Eliab, okpara ya, Abinadab, nwa nke abuo na Shama, nwa nke ato.

¹⁴ Devid bu odudu nwa. Umunne ya ndi okenye ato na-eso Sol.

¹⁵ Ma Devid na-apu jekwuru Sol, ma na-alaghachikwa n'ulo izu aturu nna ya na Betlehem.

¹⁶ Golajat, onye Filistia na-abiaru nso ututu na uhuruchi, na-eguzo onwe ya otu a iri ubochi ano.

¹⁷ Otu ubochi, Jesi gwara Devid okwu si, "Bia ka i wegara umunne gi otu akpa oka ndi a e ghere eghe. Chirikwa ogbe achicha iri ndi a chilara ha.

¹⁸ Wegakwara onyeisi usuu ha, iri chiizi,[†] ndi a. Choputa otu ihe si agara umunne gi[‡] natakwaha ha ihe i ga-egosi anyi na ha di ndu."

¹⁹ Ha na Sol na ndi ikom Izrel niile, no na ndagwurugwu Ila, na-ebuso ndi Filistia agha.

²⁰ Devid biliri njem n'isi ututu, hapu igwe aturu ya n'aka onye na-elekota aturu, buru onyinye ndi ahụ gawa dika Jesi nyere ya n'iwu. O biarutere ulo ikwu ndi Izrel mgbe ha na-apu n'ihu agha, ha na-etikwa mkpu agha.

²¹ Ndi Izrel na ndi Filistia dokwara onwe ha n'usoro izute onwe ha n'agha, ndi agha megide ndi agha.

²² Devid hapuru ihe ndi ahụ n'aka onye na-elekota akpa niile, gbara oso gaa n'usoro ndi agha juo umunne ya banyere udo ha.

²³ Ma mgbe ha na ya no na-akparita uka, onye mmeri n'ogbo agha, onye Filistia nke Gat, Golajat bu aha ya, sitere n'usoro ndi agha Filistia puta, kwuokwa okwu niile ahụ dika o na-ekwu na mbu. Devid nuru ihe o kwuru.

²⁴ Mgbe ndi Izrel niile huru nwoke a, ha gbara oso puo n'ihu ya ma tukwa oke egwu.

²⁵ Ndi Izrel siri, "Unu huru nwoke a na-eguzo onwe ya? O bu ka o kparia nnoo ndi Izrel ka o ji aputa? Eze kwere nkwa inye onye obula ga-etigbu ya aku n'ebe o bara uba. O ga-akponyekwa ya nwa ya nwanyi ka o buru

[†] 17:18 Mmiri ara ehi kpukoro akpuko [‡] 17:18 Jen 37:14

nwunye ya, meekwa ka ndị ezinaulo onye ahụ gharakwa itụ ụtu taks ozo n'Izrel!"

²⁶ Devid juru ndi ikom no ya nso, "Gini ka a ga-emere nwoke ga-etigbu onye Filistia a, meekwa ka mkpari a ghara idiri Izrel ozo? Onye ka onye Filistia a a na-ebighi ugwu bu, na o ga-aputa na-akpari ndi agha Chineke di ndu?"

²⁷ Ha gwara ya otu ihe ahụ ha kwuru na mbu si ya na o bu ihe ahụ ka a ga-emere onye gburu ya.

²⁸ Mgbe Eliab, nwanne Devid nke okenye, nuru ka ya na ndi ikom ahụ na-ekwu okwu, o were iwe di oku megide ya, juo ya si, "Gini ka i biara ime n'ebe a? Onye kwa ka i hapuru aturu ole na ole ndi ahụ n'ozara? Amaara m udi nganga di n'ime gi na echiche ojoo juru gi obi. Ihe i ji bia n'ebe a bu naani ka ihuchata ihe na-eme n'agha."

²⁹ Ma Devid zara si ya, "Oleekwanu ihe m mere ugbu a? Adara m iwu n'ih na m juru ajuju?"

³⁰ Devid chigharikwara jekwuru onye ozo juokwa ya otu ajuju ahụ. O natakwaro otu udi osisa ahụ.

³¹ N'ikpeazu, mgbe a matara ihe bu uche Devid, e mere ka Sol mara ihe banyere Devid. Sol zikwara ozi ka a kpo ya.

³² Devid siri Sol, "Ka obi onye obula ghara ida mba n'ih onye Filistia a; ohu gi ga-aga luso ya ogo."

³³ Ma Sol zaghachiri, "I pughi ibuso onye Filistia a agha, megide ya, n'ih na i bu naani nwantakiri, ma ya onwe ya bu onye na-ebu agha siteri na mgbe o bu okorobia."

³⁴ Ma Devid gwara Sol si, "Ohu gi bu onye na-elekota aturu nna ya. Mgbe odum maobu anu ohia bia biara buru aturu site n'igwe aturu ahụ,

³⁵ achuru m ya, tigbuo ya ma naputakwa aturu ahụ site n'onu ya. Mgbe o biliri imegide m, ejidere m ya n'aji ya, tie ya ihe, gbuo ya.

³⁶ Etigburu m odum na anu ohia bia ahụ, ugbu a, apukwara m ime onye Filistia a na-amaghi Chineke otu ihe ahụ, n'ih na o kpariala usuu ndi agha Chineke di ndu!

³⁷ ONYENWE ANYI ahụ naputara m site n'aka odum na anu ohia bia ganaputakwa m site n'aka onye Filistia a!"

N'ikpeazu, Sol siri Devid, "Gaa, ka ONYENWE ANYI nonyere gi."

³⁸ Mgbe ahụ, Sol yinyere Devid uwe ime ahụ nke ya, yikwasikwa ya uwe agha igwe, ma kpukwasị ya okpu bronz n'isi.

³⁹ Devid fanyere mma agha n'ime uwe ahụ, malite ijeghari ije, n'ih na o maghi otu e si eyi uwe ndi ahụ ejeghari.

O dighi anya, o gwara Sol okwu si, "Agaghi m eyi uwe ndi a n'ih na o doghi m ahụ." Ya mere, Devid yipuru ha.

⁴⁰ Emesia, o were mkpanaka ya n'aka ya, site n'iyi hoputa nkume ise di murumuru tinye ha n'akpa nta di n'ime akpa onye ozuzu aturu ya. O jidere ebe ya n'aka ya, malite ipukwuru onye Filistia ahụ.

⁴¹ Onye Filistia ahụ, na-abia nso na-apukwute Devid, onye ahụ na-ebu ota ya na-agakwa n'ihu ya.

⁴² O lere Devid anya hu na o bu naani nwantakiri nwoke, onye ahụ di mma, onye mara mma ile anya. N'ih ya, o ledara Devid anya.

⁴³ O siri Devid, "Abu m nkita, na i ji mkpanaka na-abiakwute m?" Onye Filistia ahụ ji aha chi niile ya buo Devid onu.

⁴⁴ O siri, "Bia n'ebe a ka m were anu ahụ gi mere anu ufe nke eluigwe na anu ohia niile ihe oriri!"

⁴⁵ Ma Devid siri onye Filistia ahụ, “I ji mma agha na ùbe igwe na ùbe osisi, na-abiakwute m, ma eji m aha ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, Chineke nke usuu ndi agha Izrel ahụ i kpariri, na-abiakwute gi.

⁴⁶ Taa ka ONYENWE ANYI ga-enyefe gi n’aka m. Aga m etigbu gi, bepukwa gi isi. Taa aga m ewere anu ahụ ndi agha Filistia niile nyefee n’aka umu anu ufe niile nke eluigwe, na umu anu oha niile nke uwa. Uwa niile ga-amatakwa na Chineke no n’Izrel.

⁴⁷ Ndi niile guzokwa n’ebe a ga-amata na ONYENWE ANYI adighi eji mma agha maobu ube azoputa. N’ihi na agha a bu nke ONYENWE ANYI, o ga-ewerekwa unu niile nyefee anyi n’aka.”

⁴⁸ Mgbe onye Filistia ahụ na-abia nso ibuso ya agha, Devid jiri oso gbara gaa n’ihu agha izute ya.

⁴⁹ O manyere aka n’ime akpa ya weputa otu nkume, maa ya mata onye Filistia ahụ n’egedege ihu. Nkume ahụ mikpuru n’egedege ihu ya, o dakwara kpuo ihu n’ala.

⁵⁰ Otu a ka Devid si jiri ebe na nkume merie onye Filistia ahụ. O gburu onye Filistia ahụ ma o jighi mma obula n’aka ya gbuo ya.

⁵¹ Devid gbaara oso jeruo n’ebe Golajat dara, miji mma agha ya site n’obo, jiri ya gbuo ya. O ji ya bepukwa isi ya!

Mgbe ndi Filistia huru na onye oka agha ha adaala nwuo, ha tughariri gbawa oso.

⁵² Mgbe ahụ, ndi agha Izrel na Juda tiri mkpu onu, biliekwa, malite ichu ndi Filistia oso. Ha churu ha oso churo ha n’onu uzo ama Gat, na n’onu uzo ama Ekron. Ndi Filistia nwuru anwu dara nnoo aghara aghara n’uzo Shaaraim nke gawara Gat na Ekron.

⁵³ Emesia, ndi Izrel loghachiri bia kwakoro ihe niile di n’ulo ikwu ndi Filistia, nke ha hapuru gbaa oso.

⁵⁴ Devid buuru isi onye Filistia bulata na Jerusalem. Ma dobe ngwa agha onye Filistia ahụ n’ime ulo ikwu nke ya.

⁵⁵ Mgbe Sol no na-ele Devid anya ka o na-apu izute onye Filistia ahụ, o siri Abna, ochiagha ya, “Abna, nwa onye ka nwokorobia ahụ bu?”

Abna zara si, “Dika i si adi ndu, eze, amaghi m.”

⁵⁶ Eze zara si, “Choputa onye muru nwokorobia a.”

⁵⁷ Mgbe Devid si n’igbu onye Filistia ahụ loghachi, Abna duuru ya, dute ya n’ihu Sol. Isi onye Filistia a dikwa n’aka Devid.

⁵⁸ Sol juru ya si, “Nwokorobia, nwa onye ka i bu?”

Devid zara si, “Abu m nwa ohu gi nwoke Jesi onye Betlehem.”

18

Ekworo Sol

¹ Mgbe Devid gwasiri Sol okwu, ihunanya di ukwu malitere n’etiti Jonatan na Devid. Jonatan huru Devid n’anya dika o si hu onwe ya.

² Sol mere ka Devid nogide n’uloeze. O kwekwaghi ka o laghachi n’ulo nna ya.

³ Jonatan na Devid gbara ndu n’ihi na Jonatan huru Devid n’anya dika o si hu onwe ya.

⁴ Jonatan yiputara uwe o yi n’ahu nye ya Devid, nyekwa ya uwe ime ahụ ya, na o buladi mma agha ya, ma uta ya na eriri ukwu* ya.

* 18:4 Maobu, belit

⁵ Devid jeziri ozi niile Sọl ziri ya, o mere ihe niile nke ọma nke a mere na Sọl nyere ya ọkwa dị elu n'etiti ndị agha ya. Ọnọdụ a dị mma n'anya ndị Izrel nakwa n'anya ndị agha Sọl.

⁶ Mgbe ndị agha ahụ na-aloghachite, mgbe Devid gbusiri onye Filistia† ahụ, ndị inyom‡ sitere n'obodo niile nke Izrel pụta izute eze Sọl. Ha na-abụ abụ na-ete egwu ọnụ, nke ha ji ụbọ akwara na ihe egwu ndị ọzọ na-eti.

⁷ Dịka ha na-ete egwu, ha buru abụ si,

“Sọl egbuola otutu puku ndị agha

ma Devid egbuola iri puku kwuru puku ndị agha.”

⁸ Nke a were Sọl iwe nke ukwu. O kwuru n'ime onwe ya si, “Gini bu nke a? Ha enyela Devid ugwu dika onye gburu iri puku kwuru puku ndi agha, ma mu onwe m ka ha nyere naani ugwu dika onye gburu otutu puku ndi agha. Gini ozọ foduru ya ugbu a, ma o bughị naani inweta alaeze?”

⁹ Site n'ubochi ahụ gawa, Sọl malitere ile Devid anya ojọ.

¹⁰ N'echi ya, mmuo ojọ Chineke zitere biara dakwasị Sọl, o malitekwara ibu amuma n'ulo ya. Ma Devid kporo ubo akwara dika o na-eme mgbe obula. Ma n'oge a, o nwere ube di Sọl n'aka.

¹¹ O turu ube ahụ, kwuo n'obi ya si, “Aga m atugide Devid n'aja ulo ahụ.” Ma Devid wezugara onwe ya, ugboro abuo ndi a.

¹² Sọl na-atu Devid egwu, n'ihị na ONYENWE ANYI ahapula Sọl, ma nonyere Devid.

¹³ Emesịa, Sọl mere ihe ga-eme ka o ghara ihukwa Devid anya ozọ. O mere Devid ka o buru onye na-elekota puku ndi agha, ndi o na-edu na-aga ibu agha.

¹⁴ Ma ihe niile o na-eme na-agara ya nke ọma, n'ihị na ONYENWE ANYI na-anonyere ya.§

¹⁵ Mgbe Sọl huru na o bu onye nwere uche nke ọma, o turu ya ujo.

¹⁶ Ma Izrel na Juda niile huru Devid n'anya, n'ihị na o na-edu ha n'agha.

¹⁷ Sọl gwara Devid okwu si ya, “Lee ada m nwanyị Merab. Aga m akponye gi ya, ka i luo ya. Naani jeere m ozi, luo kwa agha ONYENWE ANYI.” N'ihị na Sọl kwuru n'ime obi ya si, “Agaghị m ewelite aka m megide ya. Ka ndi Filistia mee nke ahụ.”

¹⁸ Ma Devid siri Sọl, “Onyekwanu ka m bu, ginikwa bu ezinaulo ma obu agburu m n'Izrel, nke m ga-eji buru ogo nwoke eze?”

¹⁹ O ruo, na mgbe a ga-eduru Merab, ada Sọl dunye Devid, akporo ya nye Adriel, onye Mehola ka o luo.

²⁰ N'oge a, a choputara na Mikal, ada Sọl huru Devid n'anya, mgbe e mere ka Sọl mata nke a, obi toro ya utu.

²¹ O kwuru n'obi ya si, “Aga m akponye ya nwa m nwanyị, ka o buru ihe ima n'onya nye ya, ka aka ndi Filistia si otu a megide ya.” Ya mere, Sọl gwara Devid si ya, “Ugbu a i nwekwara ohere ozọ igho ogo m nwoke.”

²² Sọl nyere ndi ohu ya iwu si, “Gwanu Devid okwu na nzuzo si ya, ‘Lee, ihe banyere gi masiri eze, ndi niile na-ejere ya ozi hukwara gi n'anya. Ugbu a, kwerenu ibu ogo ya.’”

²³ Ha gwara Devid okwu ndi a niile. Ma Devid zara si, “O bu ihe nta ibu ogo eze? Mu onwe m bu onye ogbenye, onye a na-amaghi ama.”

²⁴ Mgbe ndi ohu Sọl gwara Sọl ihe Devid kwuru,

²⁵ o gwara ha si, “Gwanu Devid, ‘Eze achoghi ihe ozọ dika ugwo isi aku obula kari naani nari api ndi Filistia. Ka o buru obo o ga-aboro m n'isi ndi iro m.’” Ma ihe Sọl bu n'obi bu na a ga-egbu Devid n'ogu ahụ.

† 18:6 Ya bu, Golajat ‡ 18:6 Opu 15:20 § 18:14 Jen 39:2,3,23; Jos 6:27; 1Sa 16:18

²⁶ Mgbe ndị ohu eze gwara Devid ihe eze kwuru, ọ tọrọ ya ụtọ, n'ihì ya, o kwenyere ìbù ọgọ eze. Tupu oge ahụ a kara aka eruo,

²⁷ Devid na ndị agha ya pụrụ gbuo nari ndị Filistia abụọ, werekwa apị ha gosi eze. Sọl kpọnyere Devid Mikal, nwa ya nwanyi, ka ọ buru nwunye ya.

²⁸ Mgbe Sọl huru na ONYENWE ANYI na-anonyere Devid, hukwa na Mikal nwa ya nwanyi huru Devid n'anya,

²⁹ ọ turu Devid ụjọ kari na mbu. Sọl kpokwara Devid asi, guo ya dika onye iro ubochi ndu ya niile.

³⁰ Ndiisi agha Filistia na-aputa ibu agha dika ha na-eme mgbe obula, ma Devid na-eme nke oma kari ndi ochiagha Sọl ndi ozọ niile. Nke a mere ka Devid ghoo onye a mara aha ya n'ala ahụ niile.

19

Sọl agbalia igbu Devid

¹ Sọl gwara ndi ohu ya na okpara ya, Jonatan, ka ha gbuo Devid. Ma n'ihì na ihe banyere Devid masiri Jonatan,

² ọ dorọ ya aka na nti, "Nna m Sọl na-achọ ohere igbu gi. Lezie anya chee ndu gi nche, ututu echi, gaa n'ebe i ga-ezo onwe gi nodu n'ebe ahụ.

³ Mụ na nna m ga-eso bia n'akuku ohia ebe ahụ i zoro onwe gi. Aga m agwa ya okwu banyere gi. Ihe obula m choputara, aga m agwa gi."

⁴ Jonatan kwuru okwu oma banyere Devid nye Sọl nna ya si ya, "Ka eze ghara ime ihe ojoo megide Devid bu ohu ya. O nwebeghi ihe ojoo o mere gi. N'ezie, ihe niile o mere bu ihe baara gi uru nke ukwu.

⁵ O kporo ndu ya asi mgbe o gburu onye Filistia ahụ. ONYENWE ANYI nyekwara ndi Izrel niile mmeri di ukwu. Obi dikwa gi utọ mgbe i huru nke a. Gini mekwaranu i ga-eji mejoo nwoke aka ya di ochia dika Devid, site n'igbu ya ebe o bu na ikpe amaghi* ya?"

⁶ Sọl nara Jonatan nti nuokwa iyi si, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, agaghi egbu ya."

⁷ Emesia, Jonatan kporo Devid gwa ya ihe mere. Jonatan duuru Devid gaa n'ihu Sọl. Ihe niile dizikwara dika o di na mbu.

⁸ Agha ozọ dakwara. N'oge a, Devid duuru ndi agha ya puo ibuso ndi Filistia agha. O gburu otutu n'ime ha, चुokwa ndi agha Filistia oso.

⁹ Ma mmuo ojoo ONYENWE ANYI zitere biakwasiri Sọl dika o no n'ime ulo ya, ube ya dikwa ya n'aka. Mgbe Devid na-akpo n'ubọ akwara,

¹⁰ Sọl turu ube ahụ ka ọ tugbuo Devid n'ahụ aja, ma ọ gbapuru site n'ihu Sọl, ma ube ahụ manyere n'aja ulo ahụ. Devid gbapuru oso zoo onwe ya n'abalị ahụ.

¹¹ Sọl zipuru ndi agha ka ha chee ulo Devid nche, gbuo ya mgbe o putara n'ututu. Ma Mikal nwunye Devid gwara ya si, "O buru na i gbapughi, zoo onwe gi n'abalị a, onye wuru anwu ka i ga-abu n'ututu echi."

¹² Ya mere, Mikal sitere na oghereikuku wetuo Devid, ebe o si gbapu.

¹³ Emesia, Mikal kwaghariri ihe ndina Devid, were ihe a kpuru akpu tukwasị n'elu ya, werekwa akwa kpuchie ya, tnye ihe aji ewu n'ebe isi ya.

¹⁴ Mgbe ndi agha ahụ biaruru ijide Devid na ikpugara ya Sọl, Mikal gwara ha si, "Ahụ esighi ya ike."

¹⁵ Mgbe ahụ, Sọl zighachiri ndi ahụ azu n'ebe Devid no si ha, "Bute ya na ihe ndina o dina n'elu ya, ka m gbuo ya."

* 19:5 Maobu, na e nweghi ihe o mere

¹⁶ Mgbe ndị ikom ahụ batara, ha hụrụ ihe a kpurụ akpụ ka ọ dị n'elu ihe ndina, hụkwara aji ewu ka ọ dị n'akụkụ ebe isi nke ihe ndina ahụ.

¹⁷ Sọl juru Mikal sị, "Gini mere i ji ghogbuo m otu a, mee ka onye iro m gbalaga?"

Mikal zara, "Ọ bu ya siri m, 'Hapu m ka m puo, n'ihi gini ka m ga-eji gbuo gi?'"

¹⁸ Mgbe Devid gbara oso gbalaga, ọ gakwuru Samuel na Rema, korọ ya ihe niile Sọl mere ya. Ya na Samuel gara biri na Naiot.

¹⁹ Ozi ruru Sọl nti, "Devid no na Naiot n'ime Rema,"

²⁰ ya mere, o zipuru ndi ikom ka ha gaa jide ya. Ma mgbe ha rutere, ha huru otu ndi amuma ka ha na-ebu amuma, hukwa Samuel ka ọ na-eguzo n'ebe ahụ dika onyeisi ha. Mmuo nke Chineke biakwasiri ndi ozi Sọl ahụ, mee ka ha malitekwa ibu amuma.

²¹ Mgbe Sọl nuru ihe mere, o zipukwara ndi agha oso, ma ha onwe ha bukwara amuma! Otu ihe ahụ mekwara ndi o zipuru nke ugboro ato.

²² N'ikpeazu ya onwe ya puru gaa Rema, ruo n'olulu mmiri Seku. O juru, "Ebee ka Samuel na Devid no?"

Ha siri, "Ha no na Naiot nke Rema."

²³ Ya mere, Sọl gara Naiot nke di na Rema. Ma Mmuo nke Chineke biakwasiri ya, dika ọ na-aga n'uzo ọ malitere ibu amuma tutu ruo mgbe ọ biaruru Naiot.

²⁴ O yipuru uwe ya buo amuma n'ihu Samuel. O gba oto dinara ala n'ebe ahụ ehie ahụ, na abali ahụ niile. O bu nke a mere ndi mmadu ji si, "Sọl ọ gholo otu n'ime ndi amuma?"

20

Devid na Jonatan

¹ Devid sitere na Naiot n'ime Rema gbapu oso, chota Jonatan, si ya, "Ọ bu gini ka m mere? Gini hukwa ihe ozo m mere? Olee uzo m si mezo nna gi, mere o ji na-achosi ike ka ọ napu m ndu m?"

² Jonatan siri ya, "Nke a abughi eziokwu. I gaghị anwu! Ihe di otu a adighi nna m n'obi, n'ihi na ọ na-agwa m ihe obula ọ na-ezube ime, ọ buladi ihe ukwu maobu ihe ntakiri. Amakwaara m na ọ gaghị ezonari m ihe di otu a. Mba, ọ bughị eziokwu."

³ Devid nuru iyi si, "Nna gi maara nke oma na m anatala amara n'ebe i no, n'ihi ya, o kwuola n'ime onwe ya si, 'Agaghị m agwa Jonatan, ka ọ ghara iwute ya.' Ma eji m ONYENWE ANYI na mkpuruobi gi na-anu iyi na-asị na ọ bu naani otu nzo ukwu di ugbo a n'etiti mu na onwu."

⁴ Jonatan siri Devid, "Ihe obula i choro ka m mee, aga m emere gi ya."

⁵ Devid siri ya, "Lee echi ga-abu mmemme onwa ohuru, e kwesiri m iso eze rie nri. Ma hapu m ka m ga zoo onwe m n'ohia tutu ruo uhuruchi nke nwanne echi."

⁶ O buru na nna gi ajuo ase m, si ya, 'Devid riosiri m aririo ike ka m hapu ya ka ọ gbagha Betlehem, bu obodo ya, n'ihi a na-achụ aja nke diri agburu ya kwa afo.'

⁷ O buru na ọ si, 'O di mma,' mgbe ahụ, udo ga-adiri ohu gi. Ma ọ buru na o wee iwe nke ukwu, mara n'ezie na o zubere ime m ihe ozo.

⁸ Ma gi onwe gi, meere ohu gi ebere, n'ihi na i meela ka o sooro gi baa n'ogbugba ndu n'ihu ONYENWE ANYI. O buru na ikpe mara m, gi onwe gi gbuo m. N'ihi gini ka i ga-eji nyefee m n'aka nna gi?"

⁹ Jonatan sirị, “Agaghị m eme ya, lee, a sịkwa na m maara na nna m na-achọ igbu gi, ọ bụ na m agaghị agwa gi?”

¹⁰ Devid juru ya, “Onye ga-agwa m ma ọ buru na nna gi aza gi okwu ike?”

¹¹ Jonatan sirị ya, “Bia ka anyi puo gaa n’ohia.” Ya mere, ha abuo puru jee n’ohia.

¹² Jonatan gwara Devid si, “Eji m aha ONYENWE ANYI, Chineke Izrel na-ekwe nkwa na-asị gi, n’oge ugbo a echi, maobu nwanne echi, aga m akpanyere nna m uka banyere gi, meekwa ka i mata ihe o na-eche banyere gi. O buru na obi di ya mma n’ebe i no, aga m eme ka i mata.

¹³ Ma o buru na nna m na-achọ imeru gi ahụ, ka ONYENWE ANYI meso Jonatan mmeso, otu obula o si di njo, ma o buru na m abighi gwa gi, zilaga gi ka i laa n’udo. Ka ONYENWE ANYI nonyere gi dika o si nonyere nna m.

¹⁴ Chetakwa, i ghaghị igosi m ihunanya na obi ebere ONYENWE ANYI, ma o buru na m anwu.

¹⁵ E wezugakwala ihunanya gi na obi ebere gi site n’ebe ezinaulo m di, o buladi mgbe ONYENWE ANYI bipuchara ndi iro Devid niile site n’elu uwa.”

¹⁶ Jonatan na ulo Devid gbara ndu. O kwuru si, “Ka ONYENWE ANYI kpee ndi iro Devid niile ikpe.”

¹⁷ Jonatan mere ka Devid site n’ihunanya o huru ya nuora ya iyi. N’ihi na Jonatan huru Devid n’anya dika o huru onwe ya.

¹⁸ Mgbe ahụ, Jonatan sirị Devid, “Echi bu mmemme onwa ohuru. A ga-ele anya gi, n’ihi na onodu gi ga-atogboro n’efu.

¹⁹ Nwanne echi ya, n’oge uhuruchi, gaa n’ebe ahụ i zoro onwe gi mgbe nsogbu a malitere, chere n’ebe ahụ, n’akuku nkume Ezel.

²⁰ Aga m abia gbaa aku ato n’akuku ya dika a ga-asị na o nwere ihe m chorọ iji uta m gbata.

²¹ Emesia, aga m ezipu otu nwantakiri si ya, ‘Gaa chota aku ndi ahụ.’ O buru na i nu ka m na-agwa ya okwu si, ‘Lee aku ndi a di n’akuku azu gi, chita ha ebe a,’ mgbe ahụ, puta n’ihi, dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, udo diri gi, egwu obula adighi.

²² Ma o buru na m agwa nwantakiri ahụ okwu si ya, ‘Lee, aku ahụ di n’ihu gi,’ o putara na i ghaghị isi n’ebe a puo, n’ihi na ONYENWE ANYI ezipula gi.

²³ Ma ihe banyere okwu ahụ anyi kwuru, cheta na ONYENWE ANYI bu onye akaebe, n’etiti mu na gi ruo mgbe ebighi ebi.”

²⁴ Ya mere, Devid gara zoo onwe ya n’ohia. Mgbe oge mmemme onwa ohuru ruru, eze Sol noduru ala iri nri.

²⁵ O noduru odu n’akuku aja ulo, bu ebe o di mbu anọ, na ncherita ihu Jonatan. Abna noduru n’akuku Sol, ma oche Devid na-anọ enweghi onye no ya.

²⁶ Sol ekwughị ihe obula banyere ya n’ubochi ahụ, n’ihi na o chere na o di ihe ndaba mere, nke tinyere Devid n’onodu adighi ocha.* Sol kwuru n’obi ya si, “E, o ghaghị ibu ihe kpatara ya.”

²⁷ Ma n’echi ya, bu abali nke abuo nke onwa ohuru, onodu Devid togboro n’efu ozo. Mgbe ahụ, Sol sirị nwa ya Jonatan, “Gini mere nwa Jesi abighi iso rie nri, ma unyaahu ma taa?”

²⁸ Jonatan zara si, “Devid rioro si m nye ya ike ka o gaa Betlehem.

²⁹ O sirị m, ‘Kwere ka m gaa n’ihi na ndi ezinaulo anyi nwere aja mmemme ha na-eme n’obodo. Nwanne m nwoke nyere m iwu si m na

* 20:26 Lev 7:20-21; 15:1-5

m aghaghị ịbịa. Ọ bụrụ na m ahụta amara n'ebe ị nọ, biko kwere ka m gaa hụ ụmụnne m.' Ọ bụ nke a mere ọ biaghị na tebul eze."

³⁰ Iwe were Sọl nke ukwu. Ọ gwara Jonatan okwu n'iwe sị ya, "Gị nwa nke nwanyị na-enupu isi, nke uche ya gbagoro agbago. Ị na-eche na m amaghị na ị dinyere nwa Jesi si otu a wetara onwe gị na nne gị ihe ihere?"

³¹ N'ihị na ụbochị niile nwa Jesi dị ndụ n'ụwa a, ọndụ gị na alaeze gị agaghị eguzosi ike. Ugbu a, pụọ, zipụ ozi kpọtara m ya ka m gbuo ya!"

³² Jonatan juru nna ya Sọl sị, "Gini ka o mere? N'ihị gini ka a ga-eji mee ka ọ nwuo?"

³³ Ma Sọl turu ụbe o ji n'aka ya ka o jiri ya tugbuo Jonatan, ma Jonatan zere ya. Nke a mere ka Jonatan mata n'ezie na nna ya na-achọ igbu Devid.

³⁴ Jonatan si na tebul ahụ bilie n'oke iwe pụọ, o righikwa nri n'ụbochị nke abuo nke mmemme ahụ, n'ihị na omume ihere nna ya mesoro Devid wutere ya hie nne.

³⁵ N'ututu echi ya, dika ha kara aka, Jonatan gara n'ohia, ya na nwantakiri nwoke so gaa.

³⁶ Ọ siri nwantakiri nwoke ahụ, "Gbara osọ gaa chota akụ ndi ahụ niile m na-agba." Mgbe nwantakiri ahụ na-agba osọ na-aga, Jonatan gbapuru akụ, gbafee ya n'ihu nwantakiri ahụ.

³⁷ Mgbe nwokorobia ahụ na-ejeru nso ebe akụ ahụ Jonatan gbara di, Jonatan kpokuru ya sị ya, "Akụ ahụ di n'ihu gị."

³⁸ Mgbe ahụ, o tiri mkpu sị, "Mee ngwangwa! Gawa osiso! Eguzokwala!" Nwokorobia ahụ chikotara akụ ndi ahụ niile gbaghachikwute nna ya ukwu.

³⁹ Ma nwantakiri nwoke ahụ aghotaghị ihe Jonatan mere; ma Jonatan na Devid maara ihe gara.

⁴⁰ Jonatan nyere nwokorobia ahụ uta ya na akụ ndi ahụ ka ọ chighachi ha n'obodo.

⁴¹ Mgbe nwokorobia ahụ lara, Devid biliri site n'akuku ndida nkume ahụ ebe o zoro onwe kpuo ihu ya n'ala, kpoọ isiala ugboro ato, n'ihu Jonatan. Ha suritere onwe ha onu, bekokwaa akwa. Ma Devid kwara akwa kari.

⁴² N'ikpeazu, Jonatan gwara Devid okwu sị, "Gaa n'udo, n'ihị na anyi ejirila aha ONYENWE ANYI nuo iyi ibu enyi n'etiti onwe anyi, na-asi, 'ONYENWE ANYI bu onye akaebe n'ebe mu na gi, na n'ebe umu umu m, na umu umu gi no ruo mgbe ebighi ebi.'" Ha kewara. Devid malitere ipu, ma Jonatan tughariri baa n'obodo.

21

Devid n'obodo Nob

¹ Devid jere n'obodo Nob ihu Ahimelek, onye nchajaja. Ahimelek mara jijiji mgbe ọ huru Devid. Ọ siri Devid, "Gini mere naani gi ji bia? Gini mere o nweghi onye so gi?"

² Devid zara Ahimelek, onye nchajaja sị, "Eze ziri m ozi di mkpa, ma si m, 'Ka onye obula ghara ima ihe obula banyere ozi a m na-eziga gi.' Ma banyere umu okorobia m, agwala m ha ebe ha ga-ezute m.

³ Ugbu a, olee ihe oriri i nwere? Nye m ogbe achicha ise maobu ihe ozo i nwere."

⁴ Onye nchajaja ahụ zara Devid sị, "Enweghi m achicha ana edoghi nso n'ebe a. Ma otu ọ di, e nwere ufodu achicha e doro nso n'ebe a, ma ọ buri

na ụmụ okorobia gi na ha so debere onwe ha ocha, na-emetughị nwanyi ahụ.”*

⁵ Devid zara si ya, “N’ezie, anyi ekwebeghi ka ụmụ nwanyi bia anyi nso, dika anyi di mbu eme ma anyi na-eje ozi. Ndi ikom ndi a na-edo onwe ha nso o buladi mgbe njem anyi na-adighi nso ka ofoduzie njem nke taa.”

⁶ Ebe nri ozọ na-adighi, onye nchujaja ahụ nyere Devid achicha nso, bu achicha nke icha n’Ihu ONYENWE ANYI, nke eweputara site n’ihu ONYENWE ANYI n’ime ebe ichu aja, debekwa achicha ohuru nke e ji gbanwee nke ochie di n’ebe ahụ.

⁷ Ma otu onye odibo Sol no n’ebe ahụ n’ubochi ahụ, onye e jigidere n’ihu ONYENWE ANYI. O bu Doeg, onye Edom onyeisi ndi na-azu anu ulo Sol.

⁸ Devid juru Ahimelek ajuju si ya, “I nweghi ube maobu mma agha n’ebe a? Ewetaghi m mma agha m maobu ngwa agha ozọ, n’ihi na ozi eze ziri anyi di oke ngwangwa.”

⁹ Onye nchujaja zaghachiri, “Mma agha Golajat, onye Filistia, onye ahụ i tibururu na ndagwurugwu Ila di n’ebe a, a fuchiri ya n’akwa n’azu efod. O buru na i chorọ ya, were ya, n’ihi na o dighi mma agha ozọ di n’ebe a ma o bughị nke ahụ.”

Devid sirị, “O dighi nke dika ya, nye m ya.”

Devid n’obodo Gat

¹⁰ N’ubochi ahụ, Devid gbapuru oso site n’ebe Sol no gbakwuru Akish eze ndi Gat.

¹¹ Ma ndi ozi Akish sirị ya, “Onye a o bughị Devid, eze nke ala ahụ? O bughị ya bu isi abụ ha na-abụ mgbe ha na-ete egwu na-asi:

“Sol egbuola otutu puku ndi iro ya,

Devid egbukwaala iri puku kwuru puku ndi iro nke ya?”

¹² Mgbe Devid nuru okwu ndi a, o turu egwu ihe Akish eze Gat ga-eme ya.

¹³ N’ihi ya o gbanwere omume ya, bido ime dika onyeisi na-adighi mma. O bidokwara ika akara n’ibo, bidokwa na-agusasị onu mmiri n’ahunu ya.

¹⁴ Akish gwara ndi ozi ya okwu si ha, “Leenu nwoke a! O bu onyeisi mebiri! Gini mere unu ji kpotara m ya?”

¹⁵ Ndi na-ayi ara ha korọ m, nke mere unu ji kpotara m nwoke a n’ebe a ka o bia na-eme ka onye na-ayi ara n’ihu m? O kwesiri ka onye di otu a bata n’ulo m?”

22

Devid n’obodo Adulam na Mizpa

¹ Devid hapuru Gat gbaba n’ogba nkume Adulam. Mgbe umunne ya ndi ikom na ndi ezinaulo nna ya nuru nke a, ha jekwuru ya n’ebe ahụ.

² Ndi ozọ malitekwaru ibiakwute ya n’ebe ahụ, ndi niile no na mkpagbu di icha icha, ndi ji ugwo, na ndi ochichi Sol na-adighi mma. Ha niile jekwuru ya. O dighi anya Devid ghororo onyendu ha. Ihe ruru nari mmadu anọ so ya.

³ Devid sitere n’ebe ahụ jee Mizpa di na Moab riro eze obodo ahụ si, “Biko, i ga-ekwe ka nna m na nne m puta bia biri n’etiti unu tutu ruo mgbe m matara ihe Chineke na-aga imere m?”

⁴ Ya mere, o hapuru ha ka ha nodu na nke eze Moab. Ha na ya nogidere oge niile Devid bi n’ebe ahụ e wusiri ike.

* 21:4 Opu 25:30; Lev 24:5-9; Mat 12:4.

⁵ Ma Gad onye amuma siri Devid, "Anogidela n'ebe ahụ e wusiri ike, kama laghachi n'ala Juda." Ya mere, Devid biliri gaa n'oke ohiya Heret.

Sol egbuo ndi nchujaja Nob

⁶ Ugbu a Sol nuru na achotala ebe Devid na ndi ikom na-eso ya no. Sol, onye ji ube ya n'aka noduru ala n'okpuru osisi tamarisk nke di n'ugwu di na Gibe. Ndi ozi ya guzokwa gburugburu ya.

⁷ Sol gwara ha si, "Geenu nti unu ndi ikom Benjamin! O bu unu niile ka nwa Jesi ga-enye ala ubi na ubi vaini? O bu unu niile ka o ga-eme ndi ochiagha na-achi otutu puku ndi agha, na ochiagha na-achi otutu nari ndi agha?"

⁸ O bu ya mere unu ji dnyere ya imegide m? O dighi onye obula n'ime unu gwara m na nwa m na nwa Jesi gbara ndu. O dighi onye obula n'ime unu ihe gbasara m na-emetu n'obi igwa m na nwa m nwoke akpaliela ohu m imegide m, ichebiri m n'uzo, dika o mere n'ubochi taa."

⁹ Ma Doeg onye Edom, onye so ndi ozi Sol guzo n'ebe ahụ kwuru si, "Ahuru m mgbe nwa Jesi biakwutere Ahimelek, nwa Ahitub na Nob.

¹⁰ Ahimelek jutaara ya ase site n'aka ONYENWE ANYI, ma nyekwa ya ihe oriri na mma agha Golaiat onye Filistia."

¹¹ Mgbe ahụ, eze Sol zipuru ozi nye Ahimelek nwa Ahitub na ndi ezinaulo nna ya niile, ndi bu ndi nchujaja na Nob. Ha niile biara guzo n'ihu eze.

¹² Sol gwara ha okwu si, "Gee nti, gi nwa Ahitub."

Ahimelek zara si, "Ana m ege nti, onyenwe m."

¹³ Sol juru ya si, "Gini mere gi na nwa Jesi ji gbaa izu imegide m? Gini mere i ji nye ya nri na mma agha, jukwaara ya ase site n'aka Chineke? Gini mere i ji na-agba ya ume ka o nupu isi n'ebe m no, na ka o biakwa n'ebe a imegide m taa?"

¹⁴ Ahimelek zara eze si, "Onye n'etiti ndi ohu gi niile bu onye kwesiri ntukwasị obi dika Devid, ogo eze, na onyeisi ndi agha na-eche gi nche; o bukwa onye a na-enye nsopuru di ukwu n'ezinaulo gi?"

¹⁵ Nke a o bu ubochi mbu m na-ajuru ya ase n'aka Chineke? O bughị! Ka eze ghara ibo ohu ya na ezinaulo nna m ebubo, n'ihia na ohu gi amaghị ihe obula banyere okwu a niile."

¹⁶ Ma eze kwuru si, "I ga-anwu. Ahimelek gi na ezinaulo nna gi niile!"

¹⁷ O nyere ndi na-eso ya iwu si ha, "Gbuonu ndi nchujaja ndi a, n'ihia na ha na Devid agbaala izuzu; ha makwa na o si n'ihu m na-agbapu, ma ha agwaghị m!"

Ma ndi agha eze juru isetipu aka ha megide ndi nchujaja ONYENWE ANYI.

¹⁸ Mgbe ahụ eze nyere Doeg iwu si ya, "Gi onwe gi, chigharia gbuo ha." Ya mere, Doeg onye Edom chighariri tigbuo ha. N'ubochi ahụ, o gburu iri ndi nchujaja asato na ise, ndi yi uwe akwa ocha efood.

¹⁹ O ji mma agha jee Nob, obodo ndi nchujaja, gbuo ezinaulo ndi nchujaja niile, nwoke na nwanyi, na umuntakiri, na umu na-anu ara. O gbukwara ehi na inyinya ibu na aturu ha niile.

²⁰ Otu n'ime umu Ahimelek nwa Ahitub, aha ya bu Abiata gbapuru, gbakwuru Devid.

²¹ O gwara Devid na Sol egbuola ndi nchujaja ONYENWE ANYI.

²² Mgbe ahụ, Devid siri Abiata, "N'ubochi ahụ, mgbe Doeg onye Edom no n'ebe ahụ, amaara m na o ghaghị igwa Sol. Mu onwe m kpatara onwu ndi niile nke ndi ezinaulo nna gi.

²³ Soro m nọdu n'ebe a, atula ụjọ, n'ihhi na onye na-achọ ndu gi na-achokwa ndu nke m. Mmekpa ahụ ọbụla agaghị adakwasị gi ma mụ na gi nọdu."

23

Devid anaputa obodo Keila

¹ Otu ụbọchị, ozi rutere Devid ntị na ndị Filistia na-ebuso ndị obodo Keila* agha na-apunara ha ihe niile ha nwere nke di n'ebe izochacha oka ha niile.

² Devid juru ONYENWE ANYI ase si, "O bu m jee buso ndi Filistia a agha?" ONYENWE ANYI zara ya, "Gaa, buso ndi Filistia agha, zoputa Keila."

³ Ma ndi agha Devid siriri ya, "Lee, anyi onwe anyi na-atu egwu ihe a ga-eme anyi, o buladi n'ime Juda, oleekwanu otu anyi ga-esi jee buso ndi Filistia niile agha na Keila?"

⁴ Devid juru ONYENWE ANYI ozo, ma ONYENWE ANYI zara ya nke ugboro abuo si, "Jee, ridaruo Keila, n'ihhi na aga m anonyere gi; i ga-emerikwa ndi Filistia."

⁵ Ya mere, Devid na ndi agha ya gara Keila buso ndi Filistia agha. Ndi agha Devid gburu otutu ndi Filistia kpokoro igwe anu ulo ha. Ha zoputakwara ndi Keila.

⁶ (Ugbu a, Abiata nwa Ahimelek chikwa efod n'aka gbadaa, mgbe o gbakwujere Devid na Keila).

Sol achuso Devid

⁷ Mgbe a gwara Sol na Devid no na Keila, o kwuru si, "Ahaa! Chineke enyefeela ya n'aka m, n'ihhi na Devid e jirila aka ya kee onwe ya agbu site n'ibanye n'obodo nwere ibo onu uzo na mkporo e ji akpochi ha."

⁸ Sol chikotara ndi agha ya iga Keila inochibido Devid na ndi ikom ya.

⁹ Mgbe Devid nuru ihe Sol na-achọ ime, o gwara Abiata onye nchujaja si ya, "Chita efod ahụ."†

¹⁰ Devid siriri, "O! ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, anula m na Sol na-achọ ibia laa Keila na obodo a n'iyi n'ihhi m no n'ebe a.

¹¹ Ndi nwe Keila ha ga-arara m nye n'aka Sol? O bu ezie na Sol na-abia dika m nuru? O! ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, biko gwa ohu gi."

Ma ONYENWE ANYI siriri, "O ga-abia."

¹² Ozokwa, Devid juru si, "Ndi nwe Keila ha ga-arara m na ndi ikom m nye n'aka Sol?"

ONYENWE ANYI siriri, "Ha ga-eme otu a."

¹³ N'ihhi ya, Devid na ndi ikom ya onuogugu ha di nari ndi ikom isii, hapuru Keila puo na-awaghari site n'otu ebe gaa n'ebe ozo. Mgbe Sol nuru na Devid esitela na Keila puo, o jekwaghị ebe ahụ ozo.

¹⁴ N'oge a, Devid nogidere n'ebe e wusiri ike di n'ozara, na n'ala ugwu ugwu nke ozara Zif. Ubochi niile, Sol choghariri ya ma Chineke enyefeghi Devid n'aka ya.

¹⁵ Mgbe Devid no na Horesh, nke di n'ozara Zif, o natara ozi na Sol na-abia igbu ya.

¹⁶ Jonatan, nwa Sol puru icho Devid. Mgbe o huru ya na Horesh, o gbara ya ume, nyere ya aka iguzosi ike n'ime Chineke.

¹⁷ Jonatan siriri ya, "Atula egwu, nna m Sol apughị ichota gi. I ga-abu eze Izrel. Aga m abukwa onye na-eso gi dika Sol nna m maara nke oma."

* **23:1** Jos 15:44; Neh 3:17,18 † **23:9** Onu 27:21; 1Sa 23:6; 30:7

¹⁸ Ha abụọ gbara ndụ n'ihu ONYENWE ANYỊ. Devid nọgidere na Horesh, ma Jonatan laghachiri n'ulo ya.

¹⁹ Ma ndị Zif biliri jekwuru Sọl na Gibe a sị ya, "Devid o zoghị onwe ya n'etiti anyị n'ogba nkume dị n'ohia Horesh, n'ugwu Hakila, na ndida Jeshimon?"

²⁰ Ugbu a, eze anyị, bịa mgbe oḅula i choro, ka anyị gaa jidere gi ya. I ga-emekwa ya dika obi gi si choo."

²¹ Sọl zara ha sị, "ONYENWE ANYỊ gozie unu n'ih i mmetuta onodu m na-emetuta unu n'obi.

²² Gaanu chopta nke oma ebe o na-ezo onwe ya, na onye huru ya, n'ih i na agwara m na o bu onye aghughu.

²³ Choptanu ebe o na-ezo onwe ya ma loghachikwanu bia gwa m ihe unu choptara. Mgbe ahụ, aga m eso unu jee. O buru na o no n'ala ahụ, aga m achopta ya; e, aga m enyobanye anya choo ya n'ikwu niile nke Juda."

²⁴ Ha biliri buru Sọl uzọ gawa Zif. N'oge a, Devid na ndi agha ya no n'ozara Maon, n'ime Araba, na ndida Jeshimon.

²⁵ Sọl na ndi agha ya biarutere ebe ahụ malite chowa Devid. Mgbe a gwara Devid na Sọl na-achọ ya, o duuru ndi agha ya gbada gaa n'oke nkume ahụ ma nọgide n'ozara Maon. Mgbe Sọl nuru nke a, o chugidekwara Devid oso gaa n'ebe ahụ.

²⁶ Mgbe ha ruru n'ebe ahụ, Sọl na ndi agha ya no n'otu akuku ugwu ahụ, Devid na ndi agha ya nokwa n'akuku nke ozo, na-eme ngwa ka ha gbanari Sọl. Ma Sọl na ndi agha ya na-abia nnoo nso ijide Devid.

²⁷ Ma n'otu mgbe ahụ, onyeoz i biakwutere Sọl sị ya, "Mee ngwangwa, lota, n'ih i na ndi Filistia aputala ibuso Izrel agha."

²⁸ Ngwangwa, Sọl sitere n'ichu Devid chigharia azu, lota ibuso ndi Filistia agha. Site n'oge ahụ, a kporo ebe ahụ Devid no, Sela Hamahleket, nke putara, Nkume Nkewa.

²⁹ Devid si n'ebe ahụ puo gaa biri n'ebe e wusiri ike nke En-Gedi, ebe o zoro onwe ya.

24

Devid edoo Sọl ndu

¹ Mgbe Sọl sitere n'iluso ndi Filistia agha lota, a gwara ya sị, "Devid no n'ozara En-Gedi."

² Sọl chiri puku ndi agha ato a zuru nke oma site n'Izrel niile, puo icho Devid na ndi ikom ya n'etiti ogha nkume, na n'akuku uzọ di warawara nke Ewu Ohia.

³ Mgbe o biaruru nso n'ogba aturu nke di n'uzo ahụ, otu ogha nkume di n'ebe ahụ, Sọl banyere n'ime ya, iga mposi. Devid na ndi ikom ya no n'ime ime ogha nkume ahụ.

⁴ Ndi ikom Devid siri ya, "Ahaa ugbu a bu oge gi! Taa bu ubochi ahụ ONYENWE ANYI kwuru okwu ya, mgbe o siri, 'Aghaghi m inyefe gi onye iro gi n'aka, ka i mee ya dika o si masi gi.'" Ma Devid ji nwayoo gaa nso ebe Sọl no bipu onu onu uwe mwuda ya.

⁵ Emesja, obi Devid malitere ima ya ikpe n'ih i na o bipuru onu onu uwe mwuda Sọl.

⁶ O gwara ndi ya na ha so okwu sị, "ONYENWE ANYI ekwela na m ga-emeso nna m ukwu, onye ONYENWE ANYI tere mmanu mmeso di otu ahụ, maobu

na m ga-eweli aka imegide ya. N'ih i na onye ONYENWE ANYI tere mmanu ka o bu."

⁷ Devid sitere n'okwu ndi a o kwuru baara ndi so ya mba. O nyeghi ha ohere ibuso Sol agha. Emesia, Sol hapuru ogba nkume ahụ.

⁸ Mgbe Sol si n'ogba nkume ahụ puo iga n'ihu n'ije ya, Devid sitere n'ime ogba nkume ahụ puo, kpoo Sol oku si ya, "Onyenwe m, eze!" Sol tughariri ma Devid kpoo isiala nye ya, daa n'ala kpoo ihu ya n'ala.

⁹ Mgbe ahụ Devid gwara Sol okwu si, "Gini mere i ji na-ana nti n'okwu ndi mmadu na-ekwu, ndi ahụ na-asị Devid na-achọ ụzọ o ga-esi meruo gi ahụ?"

¹⁰ Taa, i jirila anya gi hu na o bughị eziokwu. ONYENWE ANYI nyere gi n'aka m n'ime ogba nkume ahụ i banyere, ufo du ndi mu na ha so gwara m ka m gbuo gi, ma ahapuru m gi ndu n'ih i na m siri, 'Agaghị m eweli aka m megide nna m ukwu n'ih i na o bu onye ONYENWE ANYI tere mmanu.'

¹¹ Lee, nna m, lee iberibe uwe mwuda gi n'aka m. Ebiputara m onu onu uwe gi, ma ebughi m gi. Jiri nke a ghotu ma matakwa na ikpe nnupu isi na ajo omume megide gi amaghị m. O nweghi ụzọ m si mejo gi, ma i no na-achosikwa m ike iwere ndu m.

¹² Ka ONYENWE ANYI kpebie n'etiti mu na gi, ka ONYENWE ANYI bo o obo ihe ojo niile i mere. Ma agaghị m emetu gi aka.

¹³ Dika ilu ndi mgbe ochie si di, 'The ojo na-esi n'aka ndi na-eme ihe ojo,' ma agaghị m emetu gi aka.

¹⁴ "Ma onye kwanu ka eze Izrel na-achọ ijide? Onye ka o na-atufu oge ya ichoghari? O bu ozu nkita? Ka o bu akpi?"

¹⁵ Ka ONYENWE ANYI buru onye ikpe n'etiti mu na gi, ya kpebiekwa okwu anyi. Ya leba okwu m anya kpeputa m, ya gosi na m bu onye ikpe na-amaghị site n'inaputa m n'aka gi."

¹⁶ Mgbe Devid kwuchara okwu ndi a, Sol zara si ya, "O bu olu Devid nwa m di nke ahụ?" O malitekwara ikwa akwa.

¹⁷ O siri Devid, "I bu ezi mmadu kari m,* n'ih i na i jirila ezi omume kwughachi m ajo omume m.

¹⁸ E, i gosila m oke obi ebere taa, n'ih i na mgbe ONYENWE ANYI nyefere m n'aka gi, i bughị m.

¹⁹ Ebee ka onye ahụ no n'awa niile, nke puru ihapu onye iro ya mgbe o mara n'onya ya? Ka ONYENWE ANYI kwughachi gi ezi ihe n'ih i obi ebere i gosiri m taa.

²⁰ Ugbu a, amatala m na i ghaghị ibu eze, i ga-achikwa alaeze Izrel.

²¹ Biko, nuora m iyi n'aha ONYENWE ANYI na mgbe oge ahụ ruru, na i gaghị egbu umu m, maobu hichapu aha m site n'ezinaulo nna m."

²² Devid nuuru Sol iyi. Emesia, Sol laghachiri n'ulo ya, ma Devid na ndi ikom ya laghachiri n'ogba nkume ha.

25

Devid na Nebal na Abigel

¹ Emesia Samuel nwuru. Izrel niile chikotara onwe ha onu zokota ruo uju n'ih i onwu ya. Ha liri ya n'ulo ya di na Rema. Emesia, Devid gara n'ozara Paran biri n'ebe ahụ.

² Otu nwoke di, onye obodo Maon, onye ikwu Kaleb, nke nwere akunuba. O nwere igwe aturu di puku ato, na otu puku ewu, ndi o no n'ubi n'oge a na-akpuchapu aji ha n'obodo Kamel.

* 24:17 Jen 38:26

³ Aha nwoke a bụ Nebal. Nwunye ya kwa, onye bụ nwanyị mara mma, na onye nwere akonuche, ka a na-akpọ Abigel. Nwoke a nwere omume ojọọ; ọ kwara obi n'azụ, afọ takwara ya mmiri.

⁴ Mgbe Devid nọ n'ozara nụ na Nebal na-akpucha aji igwe ewu na aturu ya,

⁵ o zipuru ndi ikom iri si ha. "Jekwurunụ Nebal n'obodo Kamel, juo ya otu ihe si aga n'aha m.

⁶ Sinu ya, ndu gi, ndu ogologo, udo na ahụ ike nye gi na ezinaulo gi, udo na ahụ ike nye ihe niile i nwere.

⁷ " 'Anula m na i na-akpacha aji igwe ewu na aturu gi. Oge ndi ozuzu aturu gi no n'etiti anyi, anyi emejoghi ha, o nweghi ihe obula funariri ha oge ahụ niile ha noro n'obodo Kamel.

⁸ Juokwa ndi ikom gi, ha ga-agwa gi ma ihe m kwuru o bu eziokwu. Ya mere gosi umu okorobia ndi a ihuoma, ebe o bu na ha na-abiakwute gi n'oge mmemme. Biko, nyetu ndi ohu gi ndi a, na mu bu Devid nwa gi, ihe obula aka gi ruru.' "

⁹ Umu okorobia Devid zipuru bjarutere zie Nebal ozi Devid ziri ha. Ha nogidekwara chere ka onye ha osisa.

¹⁰ Ma Nebal juru ha si, "Onye bu Devid? Onye bukwa nwa Jesi a? Otutu ndi ohu di taa bu ndi na-esi n'aka nna ha ukwu na-agbapu.

¹¹ M ga-ewere achicha m, na mmiri m, na anu m gburu n'ihhi ndi na-akpachara m aji anu nye ndi m na-amaghi ebe ha si puta?"

¹² Ndi ikom Devid tughariri azu laghachi ebe ha si bia. Mgbe ha bjarutere, ha koru akuko banyere okwu niile Nebal kwuru.

¹³ Devid siri ndi ikom ya, "Onye obula nyara mma agha!*" Ha mere ihe o kwuru. Devid n'onwe ya nyanyekwara mma agha nke ya. Ihe di ka nari ndi ikom anọ sooro Devid puo, ebe nari mmadu abuo ndi ozu noduru na-eche ulo ha nche.

¹⁴ Ma otu n'ime ndi ikom Nebal gara koru Abigel, nwunye Nebal si ya, "Lee, Devid esitela n'ozara zite ndi ozi ka ha nye onyenwe anyi ekele ya, ma o kpariri ha, baakwara ha mba.

¹⁵ Ma ndi ikom ndi a† mesoro anyi mmeso oma, ha emejoghi anyi. Oge ahụ niile anyi no ha nso n'ohia o dighi ihe funariri anyi.

¹⁶ Ehihie na abali, ha buuru anyi mgbidi, ichebe anyi na aturu anyi, mgbe ha na-akpa nri n'akuku ebe ha no.

¹⁷ O di mma ka i mata ma marakwa ihe i ga-eme ngwangwa; n'ihhi nsogbu di njo nke na-aga idiri nna anyi ukwu na ezinaulo ya niile. N'ihhi o bu nwoke jogburu onwe ya, na o dighi onye puru igwa ya okwu."

¹⁸ Abigel mere ngwangwa chikota nari ogbe achicha abuo, karama akpukpo mmanya abuo, aturu ise e doziri edozi, otu bushel oka e ghene eghe, otu nari uyoko mkpuru vaini a mikporo amikpo na nari achicha fiig abuo, bukwasi ihe ndi a niile n'elu inyinya ibu.

¹⁹ O siri umu okorobia na-ejere ya ozi, "Na-aganu n'ihu, ana m abia n'azu." Ma o gwaghi di ya Nebal ihe o na-aga ime.

²⁰ Mgbe o no n'elu inyinya ibu na-agbada uzu nke ugwu ahụ o huru Devid na ndi agha ya ka ha na-abia. O zutere ha

²¹ ma Devid nori na-ekwu na-asị, "O bu n'efu ka anyi nyeere nwoke a aka. Anyi chebere igwe ewu na aturu ya n'ozara; o dikwaghi otu furu efu, o dikwaghi otu nke e zuru ezu, ma o jirila ajo omume kwughachi m ihe oma m meere ya.

* 25:13 Onye obula kee mma agha ya n'ukwu ya † 25:15 Ndi a bu umu okorobia na-ejere Devid ozi.

22 Ka Chineke mesoo Devid mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si dị n'ọ, ma ọ bụrụ na m ahapụ otu mkpụrụ nwoke ndụ n'etiti ihe niile o nwere na-eku ume, mgbe chi echi ọrọ."

23 Mgbe Abigel hụrụ Devid, o mere ngwangwa si n'elu inyinya ibu ya rịda, kpuo ihu n'ala, kpọọ isiala nye Devid.

24 Ọ dara n'ala n'ụkwụ ya, si, "Ka ajọ omume ahụ dīkwasi n'isi[‡] ohu gị, onyenwe m. Biko, kwere ka ohu gị gwa gị okwu, gekwaa ntị n'ihe ohu gị nwere ikwu.

25 Nebal bụ nwoke nwere obi ọjọọ, biko ka onyenwe m ghara ịgụ ihe ọbụla o kwuru n'ihe. Ọ bụ onye nzuzu, dika aha ya na-egosi. Aha ya pụtara nzuzu, nzuzu na-esokwa ya. Ma ahughị m ndị ozi ahụ i zitere, n'ezie ohu gị ahughị ndị ikom onyenwe m zitere.

26 Ugbu a, onyenwe m, dika ONYENWE ANYI na-adị ndụ ma gị onwe gị na-adikwa ndụ, ebe ọ bụ na ONYENWE ANYI gbochiri gị ka ị ghara iba n'ikpe omuma nke igbu mmadu, na iji aka gị ọrọ onwe gị ọbọ, ka ndụ ndị iro gị na ndị niile na-achọ ime onyenwe m ihe ọjọọ, dika Nebal.

27 Ma kwerekwa ka onyinye a, nke ohu gị nwanyị wetaara nna m ukwu, bụrụ nke a ga-enye ndị ikom na-eso gị.

28 "Biko, gbaghara njehie ohu gị nwanyị, n'ihị na ONYENWE ANYI Chineke gị aghaghị imere onyenwe m alaeze nke ga-adigide, n'ihị na ọ bụ agha ONYENWE ANYI ka ị na-alụ, agaghị ahuta ajọ omume n'ime gị ogologo ubochi ndụ gị niile.

29 Ọ bụ ezie na mmadu puru ị na-achụ gị inapụ gị ndụ gị, ma ndụ onyenwe m ga-abụ ihe ONYENWE ANYI Chineke gị ga-ekechi na ngwungwu ndị dị ndụ. Ma ndụ ndị iro gị ka ọ ga-atufu dika nkume esi n'akpa e ji efe ebe.

30 Mgbe ONYENWE ANYI mezuru nye onyenwe m ihe ọma niile nke o kwere na nkwa, meekwa ya onyendu ndị Izrel,

31 onyenwe m agaghị enwe akonuche nke ga na-esogbu ya n'ihị na o ji aka ya ọrọ onwe ya ọbọ, maobu nke iwufu ọbara. Mgbe ONYENWE ANYI Chineke gị mere ka ihe gaara onyenwe m nke ọma, chetakwa ohu gị nwanyị."

32 Devid zara Abigel si ya, "Otuto dirị ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel onye zitere gị taa ka ị bịa zute m.

33 Ka ngozi dirị gị n'ihị ezi uche gị, na n'ihị na i gbochiri m iwufu ọbara taa, gbochiekwa m iji aka m ọrọ onwe m ọbọ.

34 Ma ọ bughị otu a, dika ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel na-adị ndụ, bụ onye jidere m site n'imeru gị ahụ, ọ bụrụ na ị pụtaghị ngwa izute m, ọ dighị otu nwoke gaara adị ndụ n'ulo Nebal n'ihè ututu echi."

35 Devid naara ya ihe ndị ahụ niile o wetara si ya, "Laghachi n'ulo gị n'udo. Anula m ihe i kwuru ma meekwa ihe ị rịọrọ."

36 Mgbe Abigel batara n'ulo, o jekwuru Nebal ebe ọ nọ n'oriri ọ kpọrọ, oriri dika oriri a na-enwe n'uloeze. Ọ nūkwala mmanya nūbigakwa ya oke; n'ihị ya ọ gwaghị ya ihe ọbụla tutu ruo n'ututu.

37 N'ututu, mgbe mmanya puru Nebal n'anya, nwunye ya gwara ya ihe ndị a niile. Nke a mere ka obi ya nwuo, ka ọ togboro dika nkume.

38 Mgbe abali iri gafere, ONYENWE ANYI tiri Nebal ihe otiti, nke mere ka ọ nwuo.

39 Mgbe Devid nuru na Nebal anwuola, ọ siri, "Otuto dirị ONYENWE ANYI, onye kpechitere m okwu m megide Nebal n'ihị nleli anya o leliri m. O

‡ 25:24 Gbaghara ita uta maobu ajọ omume nke ohu gị

gbochiela ohu ya site n'ime ihe ezighi ezi, ma kwughachi Nebal ugwo mmehie ya."

Mgbe ahụ Devid zigara ndi ozi ka ha gaa juo Abigel ma o ga-ekwe i ghoo nwunye ya.

⁴⁰ Ndi ozi Devid biakwutere Abigel na Kamel zie ya ozi si, "Devid zitere anyi biakwute gi iluta gi ka i ghoo nwunye ya."

⁴¹ Abigel kpuru ihu n'ala si ya, "Lee ohu gi nwanyi, ejikeere m ijere gi ozi, na isacha ukwu ndi na-ejere onyenwe m ozi."

⁴² Abigel mere ngwangwa jikere, kporo umu agboghoo ise na-ejere ya ozi, nokwasị n'elu inyinya ibu, soro ndi ahụ Devid zitere lakwuru Devid. Otu a ka Abigel si ghoo nwunye Devid.

⁴³ Devid lukwara nwanyi ozo aha ya bu Ahinoam,[§] onye Jezril. Ha abuo bukwa ndi nwunye ya.

⁴⁴ N'oge a, Sol ewerela nwa ya nwanyi Mikal, onye bu nwunye Devid kponye Palti, nwa Laish, onye obodo Galim, dika nwunye.

26

Devid edebekwa Sol ndu ozo

¹ Ndi Zif jekwuru Sol na Gibeaa gwa ya na Devid na-ezo onwe ya n'ugwu Hakila nke chere ihu n'ozara.

² N'ihia ya, Sol biliri chiru puku ndi agha ato o leziri anya hoputa n'etiti ndi agha Izrel, duru ha gaa n'ozara Zif icho Devid.

³ Sol mara ulo ikwu ya n'akuku uzo ugwu nta Hakila na ncherita ihu Jeshimon nke no n'okporozo. Ma ka Devid n'onwe ya no n'ime ozara, o huru na Sol churu ya bata n'ime ozara,

⁴ Devid zipuru ndi nledo, matakwa na Sol biara n'ezie.

⁵ Emesia, Devid puru jeruo ebe Sol mara ulo ikwu ya. O huru ebe Sol na Abna nwa Nea, onyeisi agha dinara ala. Sol dina n'ime ogige ulo ikwu ahụ, ndi agha ya dinakwara gburugburu ya.

⁶ Devid siru Ahimelek onye Het, na Abishai, nwa Zeruya* onye bu nwanne Joab, "Onye ga-eso m gaa n'ogige ebe Sol na ndi agha ya mara ulo ikwu ha?"

Abishai zara si, "Aga m eso gi gaa."

⁷ Ya mere, n'abali, Devid na Abishai jiri nwayoo jeruo ebe ndi agha Sol mara ulo ikwu ha. Ha huru Sol ebe o dinara ala na-arahu ura. Ube ya ka o manyekwara n'ala n'akuku ebe isi ya di. Abna, na ndi agha ndi ozo dina gburugburu Sol na-arahu ura.

⁸ Abishai siru Devid, "N'ezie, Chineke enyefeela gi onye iro gi n'aka taa. Ugbu a, kwere ka m gaa were ube magide ya n'ala otu ugboro; agaghi m atu ya ugboro abuo."

⁹ Ma Devid siru Abishai, "Mba egbula ya. Onye ga-eseti aka ya megide onye ONYENWE ANYI tere mmanu, ghara i bu onye ikpe na-amaghi?"

¹⁰ O siru, "N'ezie dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, o bu ONYENWE ANYI ya onwe ya ga-etida ya, maobu oge ya ga-eru mgbe o ga-anwu, ma o bukwanu o gaa agha, o nwufuo.

[§] **25:43** Ahinoam bu nwunye mbu Devid, onye mutara ya okpara mbu ya, a na-akpo Amnon. 1Sa 27:3; 2Sa 3:2 * **26:6** Zeruya bu nwanne nwanyi Devid, onye toro ya n'usoro omumu ha. Nke a di n'akwukwo 1Ih 2:16 Abishai na Joab, ndi bu ndi ndu ndi agha, tinyere Asahel, bu umu nwanne nwanyi Devid, n'ihia na o bu Zeruya muru ha, guo nke a n'akwukwo 2Sa 2:13,18,24

¹¹ Ma ONYENWE ANYỊ ekwela ka m setipụ aka megide onye ONYENWE ANYỊ tere mmanụ. Ugbu a, weta ùbe na ihe ịñụ mmiri nke dị n'akụkụ isi ya, ka anyị si n'ebe a pụọ."

¹² Devid weere ùbe ya na ite mmiri dị n'akụkụ isi Sọl, ha sitere n'ebe ahụ pụọ. Ọ dīkwaghị onye hụrụ ha. Ọ dīkwaghị onye tetara, n'ihị na ONYENWE ANYỊ mere ka ha daba n'oke ụra.

¹³ Mgbe ahụ, Devid pụrụ gafee n'ofe nke ọzọ, guzo onwe ya n'elu ugwu ebe dị anya, ebe mbara dị n'etiti ya na ha.

¹⁴ Devid kpọrọ Abna nwa Nea na ndị agha oku sị, "Abna, za m oku!"

Abna juru ya sị, "Onye ka ị bụ i ji si otu a na-eti mkpu ịkpote eze?"

¹⁵ Devid siri, "N'ezie, ọ bughị nwoke ka ị bụ? Onye dīkwa ka ị n'izrel niile? Gini mere i ji hapu ichezi onyenwe ị eze nke oma? Otu onye bīara igbu onyenwe ị, bụ eze.

¹⁶ Ihe a i mere adighi mma. N'eziokwu, dika ONYENWE ANYỊ na-adị ndu, ị na ndi ikom ị kwesiri onwu, n'ihị na ị na ndi ị echebeghi onyenwe unu, bụ onye ONYENWE ANYỊ tere mmanu. Ebee ka ùbe eze, na ihe mmiri onu ya, nke di n'akuku isi ya di?"

¹⁷ Mgbe ahụ, Sọl matara na ọ bụ olu Devid, ọ siri, "Ọ bụ ị nwa m, Devid?"

Devid zara sị ya, "E, ọ bụ olu m, onyenwe m, eze."

¹⁸ Ọ sika, "N'ihị gini ka onyenwe m ji na-achughari ohu ya? Gini ka m mere? Gini kwa bụ ihe ojoo ị chotara n'aka m?"

¹⁹ Ugbu a ka onyenwe m eze gee nti n'okwu ohu ya: Ọ buru na ONYENWE ANYI kpaliri ị imegide m, mgbe ahụ aririọ m bụ ka ONYENWE ANYI nara onyinye inata ihuoma. Otu ọ di, a si na ọ bụ ndi mmadu na-akpali ị imegide m, ka ndi di otu a buru ndi a buru onu n'ihu ONYENWE ANYI. N'ihị na ha esitela n'oke m nwere n'ihe nketa ONYENWE ANYI chupu m, si m, 'Gaa fee chi ndi ozo ofufe.'

²⁰ Ugbu a, ekwela ka obara m buru ihe a wufuru n'ala di anya, na-abughị n'ihu ONYENWE ANYI. Eze Izrel aputala icho akpi dika m, otu dinta si achoghari okwa n'elu ugwu."

²¹ Mgbe ahụ, Sọl zara sị, "Emehiela m. Loghachi n'ulo nwa m Devid. N'ihị na ị gurụ ndu m taa dika ihe di oke onuahia. Agaghị m emejo ị ozo. N'ezie, a kpaala m agwa dika onye nzuzu, meekwa ihe nke ukwu na-amaghi ama."

²² Devid zara ya sị, "Lee ùbe eze, Zie otu n'ime ndi ikom ị ka ọ bīa were ya.

²³ ONYENWE ANYI na-akwughachi nwoke obula ezi omume ya na ikwesi ntukwasị obi ya. ONYENWE ANYI nyere ị n'aka m taa ma ajula m igbu onye ya o tere mmanu.

²⁴ Ugbu a, ka ONYENWE ANYI zoputa ndu m, ọ buladi dika m si zoputa ndu nke ị taa. Ka ọ naputakwa m site na mkpagbu m niile."

²⁵ Sọl siri Devid, "Onye a goziri agozi ka ị bụ nwa m, Devid. Ị ga-eme oke ihe, burukwa onye na-emerị n'agha."

Devid sitere n'ebe ahụ pụọ. Sọl laghachikwara n'ulo ya.

27

Devid ebiri n'etiti ndi Filistia

¹ Devid chere n'ime onwe ya sị, "Otu ubochi Sọl ga-enweta m, bibie m. Ihe ka mma m ga-eme bụ igbaga n'ala ndi Filistia. Nke a ga-eme ka Sọl kwusi ichoghari m ebe obula n'izrel. Aga m esikwa otu a, nwere onwe m site n'aka ya."

² Ya mere, Devid na nari ndi ikom isii ya, na ezinaulo ha, biliri jekwuru Akish nwa Maok, eze ndi Gat.

³ Devid na ndi agha ya sooro Akish biri na Gat. Onye obula du ezinaulo ya. Devid n'onwe ya du ndi inyom abuo ya: Ahinoam onye Jezril, na Abigel onye Kamel, nwunye ochie Nebal.

⁴ O dighi anya, Sol nuru na Devid agbalaala Gat, n'ihia ya o kwusiri ichuso ya.

⁵ Devid gwara Akish si ya, "O buru na m anatala amara n'ebe i no, o ga-adi mma ka enye m otu obodo n'ime obodo nke ala a, ka m biri. N'ihia gini ka ohu gi ga-eji soro gi biri n'obodo eze?"

⁶ Akish nyere ya Ziklag, n'ihia ya, Ziklag bu obodo ndi eze Juda ruo taa.

⁷ Devid biri n'oke ala ndi Filistia otu afo na onwa ano.

⁸ Devid na ndi ikom ya nogidere oge ahụ niile na-emegide ndi Geshua, ndi Gizi na ndi Amalek. (Site na mgbe ochie ndi a bi n'ala ahụ gbatiri ruo Shua na Ijipt)

⁹ Mgbe obula Devid wakporo akuku obula, o dighi ahapu nwoke maobu nwanyi ndu. Ma o na-akporu aturu ha, na ehi ha, na inyinya ibu ha, na inyinya kamel ha, nakwa uwe ha. Emesia, o na-aloghachikwuru Akish.

¹⁰ O buru na Akish ajuo Devid aju si, "Ndi ole ka unu busoro agha taa?" Devid ga-aza si, "O bu ndi bi na ndida Juda", maobu "ndi ndida Jerahmel", maobu "ndi ndida Ken."*

¹¹ Ma o dighi nwoke maobu nwanyi onye o hapuru ndu, nke a ga-akpota na Gat, n'ihia na o chere n'obi ya si, "Ha nwere ike ibia kwuo megide anyi, si, 'Otu a ka Devid mere.'" Otu a ka o na-emekwa otutu oge ahụ niile o bi n'etiti ndi Filistia.

¹² Akish kwenyere Devid, kwuo n'obi ya si, "Devid aburu ihie a kporo asi n'ebe ndi nke ya bu ndi Izrel no. O ga-abukwara m ohu ruo mgbe niile."

28

¹ N'oge ahụ, ndi Filistia chikotara ndi agha ha jikere iluso ndi Izrel agha. Akish eze Gat gwara Devid okwu, "Ghotakwa na gi na ndi agha gi ga-eso mu na ndi agha m gaa ibu agha."

² Devid zara ya si, "I ga-eji anya gi huru ihie ohu gi ga-eme."

Akish zara si, "O di mma aga m eme gi onye nche m ubochi ndu gi niile."

Onye mgbaasi Endo

³ N'oge a Samuel anwuala, ndi Izrel niile rukwara uju n'ihia ya, lie ya n'obodo ya bu Rema. Sol achupusiakwala ndi niile na-aju mmuo ndi nwuru anwu ase na ndi dibia afa site n'ala ahụ.

⁴ Ndi Filistia zukotara, bia maa ulo ikwu ha na Shunem, ebe Sol na ndi Izrel niile zukotakwara maa ulo ikwu ha na Gilboa.

⁵ Mgbe Sol huru igwe ndi agha ndi Filistia, oke ujo jidere ya.

⁶ O juru ONYENWE ANYI ase, ma ONYENWE ANYI azaghi ya. O zaghi na nro, maobu site n'Urim, maobu site n'onu ndi amuma.

⁷ Mgbe ahụ, Sol siri ndi na-ejere ya ozi, "Chotara m nwanyi onye na-aju mmuo ndi nwuru anwu ase, ka m gawkwuru ya juta ya ase."

Ha siri, "E nwere otu nwanyi di otu a n'Endoa."

* **27:10** Ndi Jerahmel bu umu umu Juda site na nwa nwa ya bu Hezron, 1Ih 2:5,9,25 guo ihie banyere ndi Ken n'ihie e deputara n'akwukwo. Nkp 4:11

⁸ Ya mere, Sọl nwoghariri onwe ya, yiri uwe ọzọ, o ruo n'abalị, ya na ndi ikom abuo gawkuru nwanyi ahụ. O siri, "Jutara m mmuo ase,* kpolitekwara m onye m ga-akpo aha ya."

⁹ Ma nwanyi ahụ siri ya, "N'ezie gi onwe gi maara ihe Sọl mere. O kwusila ndi niile na-aju mmuo ndi nwuru anwu ase, na ndi dibia afa site n'ala a. N'ih i gi ni ka iji a gbara ndu m onya, ime ka m nwuo?"

¹⁰ Ma Sọl jiri ONYENWE ANYI nua ya iyi, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, agaghi ata gi ahuhu n'ih ihe a."

¹¹ Mgbe ahụ, nwanyi ahụ juru, "Onye ka i chorọ ka m mee ka o rigokwute gi?"

Sọl siri, "Mee ka Samuel rigokwute m."

¹² Mgbe nwanyi ahụ huru Samuel, o tiri mkpu si, "Gini mere iji ghogbuo m? Gi onwe gi bu Sọl!"

¹³ Eze siri ya, "Atula egwu! Gini ka i na-ahu?"

Nwanyi ahụ siri, "A huru m chi† ka o si n'ala na-arigoputa."

¹⁴ Sọl juru, "Gini ka onye ahụ yiri n'odidi?"

O siri, "O bu agadi nwoke na-arigota, e ji uwe mwuda kpuchie ahụ ya."

Mgbe ahụ, Sọl matara na o bu Samuel. O kpuru ihu n'ala, kpoakwa isiala.

¹⁵ Samuel siri Sọl, "Gini mere i ji esogbu m, site na ikpolite m?"

Sọl zara, "Ano m n'oke nsogbu. Ndi Filistia na-ebuso m agha, ma Chineke esitekwala n'ebe m no wezuga onwe ya. O nagh i azakwa m ozọ, maobu site na ndi amuma, maobu site na nro. N'ih i ya ka m ji kpo gi, iju gi ihe m ga-eme."

¹⁶ Samuel siri, "N'ih i gi ni ka i ji na-aju m, ebe o bu na ONYENWE ANYI ewezugala onwe ya site n'ebe i no, ghokwara gi onye iro?"

¹⁷ ONYENWE ANYI emeela ihe o si na o ga-eme. O napula gi alaeze gi were ya nye Devid.‡

¹⁸ Ihe ndi a niile na-aga idakwas i gi n'ih i na i geghi nti na ndumodu ONYENWE ANYI, mgbe o were iwe di oku megide ndi Amalek.

¹⁹ ONYENWE ANYI ga-arara gi na ndi Izrel nyefee n'aka ndi Filistia, echi gi na umu gi ndi ikom ga-abia nonyeere m n'ebe a. ONYENWE ANYI ga-ararakwa ndi agha Izrel nye n'aka ndi Filistia."

²⁰ Ngwangwa, Sọl dara n'ala, gbatia onwe ya n'oke egwu, n'ih i okwu ndi a niile Samuel kwuru. Ike adighikwa n'ime ya n'ih i agu, ebe o bu na o ribeghi nri obula ubochi ahụ niile.

²¹ Mgbe nwanyi a huru onodu Sọl, o gwara ya okwu si ya, "Onyenwe m, lee, ohu gi rubere isi mee ihe i si m mee. O bukwa ndu m ka m ji chuo aja imezu ihe i rioro m.

²² Ugbu a, biko, gee nti n'ih e ohu gi na-aga igwa gi. Kwere ka m nye gi nri ka i rie, ka i nweta ike i ga-eji laghachi."

²³ Ma Sọl juru iri nri obula.

Ma ndi ikom ya na ha so malitere irio ya tutu ruo mgbe o kwenyere bilie, nodu ala n'elu ihe ndina.

²⁴ Nwanyi ahụ mere ngwangwa gbuo nwa ehi gbara abuba o nwere n'ulo ya. O jikwa utu oka mee achicha nke etinyeghi ihe na-eko achicha n'ime ya,

²⁵ O doziri nri n'ihu Sọl na ndi ikom ya. Ha rikwara ya. Ha biliri laa n'abalị ahụ.

* 28:8 Dit 18:10-11; 1Ih 10:13; Aiz 8:19 † 28:13 Maobu, mmuo ‡ 28:17 1Sa 15:28

29

Akish ezighachi Devid Ziklag

¹ Ndi Filistia chikotara ndi agha ha biaruo Afek, ma ndi agha Izrel zukotara n'akuku isi iyi Jezril.

² Mgbe ndiisi agha ndi Filistia malitere igafesi ha na ndi agha ha, ufodu n'ime ha du otutu nari ndi agha, ufodu, otutu puku ndi agha, Devid na ndi agha ya so n'azu, ha na Akish, eze ndi Filistia.

³ Ndiisi agha ndi Filistia juru eze Akish ajuju si, "Gini ka ndi Hibru ndi a na-eme n'ebe a?"

Akish gwara ha si, "Onye a o bughi Devid, onyeozi si n'aka Sol eze ndi Izrel gbapu? Mu na ya ebiela ihe kariri otu afo, ma achoputaghi ihe obula di njo n'ebe o no, site n'ubochi ahụ o hapuru Sol ruo ugbu a."

⁴ Ma ndiisi agha ndi Filistia were iwe megide ya. Ha siri ya, "Zilaga nwoke a, ka o laghachi n'onodu ozi ebe i mere ya onye nlekota. Anyi na ha agaghi eso jee n'ihu ogu, ma o bughi ya o ga-atugharia megide anyi n'agha. Olee uzọ ozo o ga-esi mee ka ya na nna ya ukwu di na mma ma o bughi site n'igbu ndi agha anyi ndi a?"

⁵ Onye a o bughi Devid ahụ ndi inyom Izrel ji guo egwu si, "Sol egbuola otutu puku ndi iro ya,

ma Devid egbuola iri puku kwuru puku ndi iro?"

⁶ Ya mere, Akish kporo Devid si ya, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, i bu onye kwesiri ntukwasị obi. O gaara ato m utu ka i soro m buo agha. Site na mgbe i biakwutere m tutu ruo ugbu a, o nweghi mmejọ obula m choputara n'ime gi. Ma ndiisi anyi anabataghi gi.

⁷ Ugbu a, laghachinu azu, laa n'udo. Unu emeela ihe obula ga-akpasu ndiisi ndi Filistia iwe."

⁸ Devid juru Akish, "Ma gini ka m mere? Gini kwa ka i hutara megide ohu gi site n'ubochi m biakwutere gi ruo taa? Gini ga-eme ka m ghara iluso ndi iro onyenwe m, bu eze agha?"

⁹ Akish zaghachiri, "Ama m n'onye di mma ka i bu n'anya m, dika mmuo ozi nke Chineke. N'agbanyeghi nke a, ochiagha ndi Filistia asila, 'O gaghi eso anyi jee n'agha.'

¹⁰ Ya mere, bilie n'isi ututu, gi na ndi oru onyenwe gi ndi soro gi bia, bilienu n'isi ututu laghachi mgbe ihè diri unu."

¹¹ Devid na ndi ikom na-eso ya biliri n'isi ututu ilaghachi n'ala ndi Filistia. Ma ndi agha ndi Filistia gara n'ihu jeruo Jezril.

30

Devid ebibie ndi Amalek

¹ Mgbe Devid na ndi ikom ya rutere obodo Ziklag n'ubochi nke ato, ha huru na ndi Amalek abiala wakporo bi n'akuku ndida Negev na Ziklag. Ha buru agha megide Ziklag, gbaa obodo ahụ oku,

² dotakwa ndi inyom na ndi niile bi n'ime ya n'agha, ma okenye ma umuntakiri. Ha egbughi ha egbu, kama ha buuru ha laa.

³ Mgbe Devid na ndi ikom ya ruru Ziklag, ha huru na-esuola ya oku, dokpuru ndi inyom ha, na umu ndi ikom na ndi inyom n'agha.

⁴ Ya mere, Devid na ndi ikom ya kwara akwa ruo mgbe ike akwa gwuru ha.

⁵ Ndi inyom abuo Devid, Ahinoam onye Jezril na Abigel, nwunye ochie Nebal onye Kamel, sokwa na ndi a dotara n'agha ahụ.

⁶ Ihe a wetaara Devid oke nsogbu, n'ihì na ndì ikom ya nọ na-ekwu okwu ìjì nkume tugbuo ya; ha niile nọ n'obi ilu n'ihì ụmụ ha ndì ikom na ndì inyom. Ma Devid chọtara ike n'ime ONYENWE ANYÌ Chineke ya.

⁷ Devid siri Abiata, bu onye nchujaja, nwa Ahimelek, "Chitara m efodu ahụ." Ya mere, Abiata chitara ya nye ya

⁸ Mgbe ahụ, Devid juru ONYENWE ANYÌ ase si, "Ọ bu m chuso ndi a na-apunara ndi mmadu ihe? Ọ buru na m achuso ha, aga m ejide ha?"

ONYENWE ANYÌ zara, "E, chuso ha oso, i ga-achukwute ha, ma nataghachikwa ihe niile ha were."

⁹ Mgbe ahụ, Devid na nari ndi agha isii ya biarutere n'odo mmiri Beso, ebe ha hapuru ufodu ndi

¹⁰ nari ndi ikom abuo n'ime ha enwekwaghi ike igafe ndagwurugwu Beso n'ihì ike ogwugwu, ma Devid na nari anọ ndi ozo chusoro ha.

¹¹ Ha huru otu nwokorobia onye Ijpt n'ohia, duuru ya biakwute Devid. Ha nyere ya mmiri ka o nuo, nyekwa ya nri ka o rie.

¹² Ihe ha nyere ya bu achicha fiig,* na uyoko mkpuru vaini abuo nke a mikporo amikpo. Mgbe o richara ha, o nweghachiri onwe ya, n'ihì na o ribeghi nri obula, maobu nuo mmiri obula ubochi ato, ehie na n'abali.

¹³ Mgbe ahụ, Devid juru ya si, "I bu onye? Ebeekwa ka i si bia?"

Ọ zara Devid si, "Abu m onye Ijpt, burukwa ohu onye Amalek. Onyenwe m hapuru m n'ebe a abali ato gara aga n'ihì na ahụ adighi m ike.

¹⁴ Anyi si obodo ebe anyi gara luo agha na-aloghachi mgbe ha hapuru m n'ebe a. Anyi gara lugbuo obodo ndi Keret,† nke di n'ime Negeb, na obodo di na ndida ala Juda na ala Kaleb. Anyi gbakwara obodo Ziklag oku."

¹⁵ Devid juru ya si, "I nwere ike duru m gaa ebe ha no."

Nwokorobia ahụ zara ya si, "Ọ buru na i ga-anu iyi n'aha Chineke na i gaghi egbu m maobu were m nyeghachi onyenwe m, aga m eduru gi gaa ebe ha no."

¹⁶ O duuru ha jee n'ebe ndi Amalek no. Mgbe ha ruru ebe ahụ, ha huru ha ebe ha tusara onwe ha n'ala na-eri na-anu, na-etekwa egwu onu, n'ihì ihe di ukwu ha kwatara n'agha site n'ala ndi Filistia, na n'ala Juda.

¹⁷ Devid na ndi agha ya biakwasiri ha na mberede gbuo ha site n'abali ahụ ruo anyasi echi ya. Ọ dikwaghi otu nwoke n'ime ha foduru ndu ma o bughi nari ndi ikom anọ makwasiri n'elu inyinya kamel ha gbalaga.

¹⁸ Devid nwetaghachiri ihe niile ndi Amalek kwatara n'agha, tinyere ndi inyom ya abuo.

¹⁹ O nweghi ihe furu efu, ma nke ukwu ma nke nta, umu ndi ikom na umu ndi inyom, ihe a kwatara n'agha, maobu ihe obula ozo ndi Amalek dotara n'agha. Devid nwetaghachiri ihe niile.

²⁰ Ozokwa, Devid chikotara igwe ehi na igwe ewu na aturu. Ndi ikom ya chiri ha, tinyere anu ulo ndi ozo, na-aga, na-asị, "Ndi a bu ihe Devid kwatara n'agha."

²¹ Emesia, Devid biarutere ebe nari ndi ikom abuo ndi ahụ no na Ndagwurugwu Beso. Ndi a bu ndi ahụ na-enweghi ike iso Devid n'ihì na ike gwuru ha. Ha putara zute Devid na ndi so ya. Mgbe Devid na ndi ikom ya biara ha nso, o juru ha otu ha mere.

²² Ma ndi ikom ojobo ahụ niile, na ndi okwu na uka no n'etiti ndi na-eso Devid siri, "N'ihì na ndi a esoghi anyi jee, ya mere ha agaghi eso anyi keta

* **30:12** 1Sa 25:18 † **30:14** Ndi Keret, ha na ndi Filistia nwere ka ha si buru nwanne Zef 2:5 Ma ndi Keret mesiri soro Devid na-alu agha 2Sa 15:18; 20:7; 1Ez 1:38,44

ihe ndị a anyị kwatara n'agha. Nyeghachi ha naanị nwunye ha na ụmụ ha; gwakwa ha ka ha laa."

²³ Ma Devid siri, "Mba, ụmụnna m, unu ekwesighi isi otu a kee ihe ndi ahụ ONYENWE ANYI nyere anyi. O chebere anyi, nyefee n'aka anyi ndi agha ahụ niile biara imegide anyi.

²⁴ Unu chere na o di onye ga-ege unu nti mgbe unu na-ekwu okwu di otu a? Anyi niile ga-eketa oke; oke ndi jere agha na ndi chebere ihe anyi ga-abu otu."

²⁵ Site n'ubochi ahụ, Devid mere ka nke a buru iwu nye ndi Izrel niile ruo taa.

²⁶ Mgbe ha rutere Ziklag, Devid weere ufodu ihe ha kwatara n'agha zigara ndi okenye Juda, ndi bu ndi enyi ya, na-asị, "Lee onyinye ewetaara unu site n'ufodu n'ime ihe anyi kwatara site n'aka ndi iro ONYENWE ANYI."

²⁷ O zigara ha nye ndi bi na Betel, Ramot Negev na Jatia,

²⁸ nyekwa ndi no Aroea, Sifmot, Eshtemoa

²⁹ na Rakal, nyekwa ndi bi n'obodo ndi Jerameel na nke ndi Ken,

³⁰ nyekwa ndi bi na Homa, Bo Ashan, Atak

³¹ na Hebron na ndi no n'ebe niile ndi ahụ ebe Devid na ndi ya waghari.

31

Onwu Sọl na ụmụ ya

¹ N'oge a, ndi Filistia lusoro ndi Izrel agha, ndi Izrel si n'ihu ha gbaa oso, ma otutu n'ime ha nwuru n'ugwu Gilboa.

² Ndi Filistia ji ike chuso Sọl na ụmụ ya. Ha gburu ụmụ ya ndi ikom, Jonatan, Abinadab na Malkishua.

³ Agha ahụ siri ike nke ukwuu megide Sọl, mgbe ndi na-agba uta chukwutere ya ha meruru ya ahụ n'ebe o di ukwuu.

⁴ Sọl gwara onye na-ebu ngwa agha ya, si, "Miputa mma agha gi, were ya magbuo m ka ndi a a na-ebighi ugwu ghara ibia jiri m mee ihe egwuregwu."

Ma onye na-ebu ngwa agha ya ekweghi, n'ihu onodu oke egwu. N'ihu ya, Sọl were mma agha nke ya, dakwasị n'elu ya.

⁵ Mgbe onye na-ebu ihe agha Sọl huru na o nwuola, ya onwe ya dakwasikwara n'elu mma agha nke ya, soro Sọl nwuo.

⁶ Ya mere, Sọl na ụmụ ya ndi ikom ato, onye na-ebu ihe agha ya na ndi agha ya niile, nwuru n'otu ubochi ahụ.

⁷ Mgbe ndi Izrel no n'ofe ozo nke ndagwurugwu, na ndi no n'ofe Jodan, huru na ndi agha Izrel agbaala oso, na Sọl na ụmụ ya ndi ikom anwuola, ha hapuru obodo ha niile gbapu oso. Ndi Filistia biakwara bichie n'ime ha.

⁸ N'echi ya, mgbe ndi Filistia biara iyipu ndi nwuru anwu ihe ha ga-achikoro, ha huru ozu Sọl na nke ụmụ ya ndi ikom ato ka ha togbo n'ugwu Gilboa.

⁹ Ha bipuru Sọl isi, yipukwa ya ihe agha ya. Ha zipukwara ndi ozi gara n'ala ndi Filistia niile ikwusa akuko ihe mere n'ulo arusi ha nakwa n'etiti ndi ha niile.*

¹⁰ Ha tinyere ihe agha Sọl n'ulo Ashtoret, kpogidekwa ozu ya n'aja ulo mgbidi obodo Bet-Shan.

¹¹ Mgbe ndi obodo Jebesh Gilead† nuru ihe ndi Filistia mere Sọl,

* **31:9** Nkp 16:23-24; 2Sa 1:20 † **31:11** 1Sa 11:1-13

¹² ndị ikom ha niile bụ ndị dimkpa, gara njem ogologo abalị ahụ niile jeruo Bet-Shan. Ha sitere n'elu mgbidi obodo Bet-Shan tọda ozu Sọl na nke ụmụ ya ndị ikom buru ha laa Jebesh ebe ha nọ kpọọ ozu ha ọkụ.

¹³ Ha liri ọkpụkpụ ha n'okpuru osisi Tamarisk dị na Jebesh, buo ọnụ ụbọchị asaa.

2 Samuel

Devid ahụ maka ọnwu Sọl

¹ Mgbe Sọl nwusiri, Devid si ebe o gara tigbuo ndi Amalek loghachi. Devid noro ubochi abuo na Ziklag.

² O ruo, n'ubochi nke ato, otu nwoke si n'omuma ulo ikwu Sọl biakwutere ya. Uwe nwoke a yi n'ahu dowara adowa. Isi ya dikwa aja aja. O batara daa n'ala n'ihu Devid n'onodu inye ya nsopuru.

³ Devid juru ya si, "Ebee ka i si bia?"

Nwoke ahụ zara si, "Esi m n'omuma ulo ikwu ndi Izrel gbaputa."

⁴ Devid juru ya si, "Gini mere? Biko gwa m."

Nwoke ahụ zara si, "Ndi agha Izrel niile agbaala oso. Otutu n'ime ndi agha Izrel anwukwala. Sọl na Jonatan nwa ya nwukwara!"

⁵ Devid juru ya si, "Olee otu i si mata na Sọl na Jonatan anwuola?"

⁶ Nwokorobia ahụ siri ya, "O daputara na m no n'ugwu Gilboa hu Sọl mgbe o dabeere n'ube ya. Mgbe ahụ ugbo agha ndi iro na ndi na-agba inyinya agha na-esosi ya ike.

⁷ Mgbe o huru m, o kporo m ka m biakwute ya. Azara m ya si, 'Gini ka m nwere ike ime?'

⁸ "O juru m si, 'I bu onye?'

"Azara m ya si, 'Abu m onye Amalek.'

⁹ "O si m, 'Biko, bia guzo n'akuku m ka i gbuo m, n'ihi na o bu ezie na m di ndu, ma ano m nnoo n'oke ihe mgbu nke onwu.'

¹⁰ "Ya mere, eguzoro m n'akuku ya, gbuo ya, n'ihi na amaara m na o gaghị adi ndu tee anya. O bukwa mgbe m gbusiri ya ka m kpupuru ya okpueze di ya n'isi, gbaputakwa ya mgbaaka di n'ogwe aka ya, chiri ha, ka m chitara gi ha, onyenwe m."

¹¹ Mgbe Devid na ndi ikom ya nuru ihe ndi a. Ha dowara uwe ha.

¹² Ha ruru ujū. Kwaa akwa. Bukwaa onu ruo oge anyasi n'ihi Sọl na Jonatan nwa ya nwoke, na n'ihi ndi agha ONYENWE ANYI na ulo Izrel. N'ihi na ha dara site na mma agha.

¹³ Mgbe ahụ, Devid juru nwokorobia ahụ wetara ozi ahụ ajuju si, "Olee ebe i si bia?"

O zara si ya, "Abu m onye obia, onye Amalek."

¹⁴ Devid juru ya si, "Gini mere i ji setipu aka gi, na-atughi ujo, tigbuo onye ONYENWE ANYI tere mmanu?"

¹⁵ Devid kporo otu n'ime ndi ikom ya si ya, "Gbuo ya!" Nwoke ahụ weere mma agha gbuo ya.

¹⁶ Mgbe ahụ Devid siri ya, "Obara gi laa gi n'isi, n'ihi na i ji onu gi kwuputa si, 'Egburu m onye ONYENWE ANYI tere mmanu.'"

Abu akwa Devid maka Sọl na Jonatan

¹⁷ Emesia, Devid deputara abu akwa a n'ihi Sọl na Jonatan.

¹⁸ O nyere iwu ka akuziere ndi Juda, abu uta a. E dere ya n'ime akwukwo Jesha.

¹⁹ "Ebube gi, gi Izrel, aburu la ihe e gburu n'ebe gi niile di elu.

Lee ka ndi bu dike si daa!

20 “Ekwutela ya na Gat.*

Ekwusala ya n’okporouzo Ashkelon.†

Ka ada ndi Filistia ghara inuri onu.

Ka umu inyom ndi a na-ebighi uguwu ghara iti mkpu onu.

21 “Unu uguwu Gilboa,

ka igirigi maobu mmiri ozuzo ghara ibiakwasu unu.

Ka mmiri ozuzo gharakwa izokwasu n’aja mbuli elu unu.‡

N’ihi na n’elu unu ka a no meruo ota§ ndi di ike.

E, ota Sol, nke a na-adighi etekwa mmanu.

22 “Site n’obara ndi e gburu egbu,

site n’anu ahụ ndi di ike.

Uta Jonatan aloghachighi azu.

Mma agha Sol agbaghikwa aka loghachi.

23 Sol na Jonatan,

na ndu ha bu ndi a huru n’anya. Ndi juputara n’amara.

Ma n’onwu, nkewa obula adighi n’etiti ha.

Ha di gara gara kariya ugo.

Ha di ike kariya odum.

24 “Umuada* Izrel,

kwaaranu Sol akwa.

Onye na-eji uwe uhie uhie choo unu mma.

Onye ji uwe na ihe icho mma olaedo choo unu mma.

25 “Lee ka ndi di ike si daa n’etiti ogbo agha.

E gbuola Jonatan n’elu uguwu;

26 ana m eruru gi uju, gi Jonatan, nwanne m
n’ihi na ihe di oke onuahia ka i buuru m.

Ihunanya† i nwere n’ebe m no di omimi

kariya ihunanya ndi nwanyi.

27 “Lee ka ndi di ike si daa!

Ngwa agha niile aburu la ihe lara n’iyi!”

2

Devid aburu eze ndi Juda

1 Dika oge na-aga, Devid juru ONYENWE ANYI ase si, “M ga-ebili gbagoo n’otu obodo di na Juda?”

ONYENWE ANYI siri, “Gbagoo.”

Devid jukwara, “Olee ebe m ga-agbago?”

ONYENWE ANYI zara, “Hebron.”

2 Devid na nwunye ya abuo, Ahinoam onye Jezril, na Abigel nwunye ochie Nebal onye Kamel gara n’ebe ahụ.

* **1:20** Obodo Gat na Ashkelon di n’ala Filistia. 1Sa 6:17; 1Sa 27:2 † **1:20** Otu obodo n’ime ala ndi Filistia Jer 25:20 ‡ **1:21** Ka ubi unu di n’elu uguwu ghara imiputa mkpuru § **1:21** O bu akpukpo anu a miporo amikpo, nke e tere mmanu ka e ji eme ota. O bu mmanu ahụ e teere ya, na-eme ka o ghara ima ebu, meekwa ka o na-amị amị, i ji gbochie ka akụ a gbara ghara imife n’ota ahụ. Ma ota ndi a, n’ihi na ha amijuola obara n’ebe o di ukwu, ha adighi abakwa uru ota na-aba n’oge agha. * **1:24** Maobu, Umua ndi inyom Izrel. † **1:26** 1Sa 18:1-4; 19:2; 20:17

³ Devid kpokwaara ndi ikom ahụ ya na ha so, onye oḅula n'ime ha durukwaara ezinauḷo ya, ga biri na Hebrōn na obodo ndi ozo gbara ya gburugburu.

⁴ Ndi ikom Juda biakwutere Devid na Hebrōn. Tee ya mmanu ibu eze ebo Juda niile.

Mgbe Devid nuru na o bu ndi ikom Jebesh Gilead liri Sol,

⁵ o zigaara ha ndi ozi ka ha si ha, "Ka ONYENWE ANYI gozie unu n'ih i obioma unu gosiri site n'ili Sol, nna unu ukwu, n'uzo kwesiri ekwesi.

⁶ Ka ONYENWE ANYI gosikwa unu obioma na ikwesi ntukwas i obi. Mu onwe m ga-egosikwa unu otu udi amara a, n'ih ihe a unu mere.

⁷ Ma ugbu a, burunu dike na dimkpa, n'ih ihe na Sol nna unu ukwu anwuola. Ozokwa, ndi Juda niile eteela m mmanu ibu eze ha."

Agha dara n'etiti ezinauḷo Devid na Sol

⁸ Ma Abna* nwa Nea, ochiagha ndi agha Sol edurulari Ishboshet, nwa Sol, dubata ya n'obodo Mahanaim.

⁹ O noro n'ebe ahụ mee ya eze ndi Gilead, ndi Ashuri† na ndi Jezril; na ndi Ifrem, ndi Benjamin na Izrel niile.

¹⁰ Ishboshet nwa Sol gbara iri afo anọ mgbe o ghorọ eze ndi Izrel. O chikwara afo abuo. Ma otu o di, ndi Juda niile nogidere n'okpuru Devid.

¹¹ Ogologo oge niile Devid chir i dika eze ndi Juda na Hebrōn bu afo asaa na onwa isii.

¹² Otu ubochi, Abna nwa Nea, duuru ndi agha Ishboshet nwa Sol site na Mahanaim jee Gibion.

¹³ Ma Joab,‡ nwa Zeruaya dukwaara ndi agha Devid puo izute ha n'odo mmiri Gibion. Otu ndi noduru ala n'otu akuku odo mmiri, ndi nke ozo n'akuku ozo nke odo mmiri ahụ. Ha cheritara onwe ha ihu.

¹⁴ Abna gwara Joab si, "Ka ufo du umu okorobia puta n'ihu anyi maa aka mgba."

Joab si, "Ka ha puta."

¹⁵ Ha putara ka a guputachara ha. Ha di mmadu iri na abuo site n'etiti ndi agha Benjamin na Ishboshet nwa Sol, mmadu iri na abuo site n'etiti ndi agha Devid.

¹⁶ Nwoke oḅula jidere ibe ya n'isi were mma agha ya manye ya n'akuku, si otu a wetara onwe ha onwu. O bu nke a mere e ji kpo ebe ahụ di na Gibion, Helkat Hazurim, nke putara Ala mma agha.

¹⁷ Agha siri ike dara n'ubochi ahụ. Ma ndi agha Devid lugburu Abna na ndi agha Izrel.

¹⁸ Umu Zeruaya ato no n'ebe ahụ, ya bu, Joab, na Abishai na Asahel. Asahel bu nwoke na-agba oso dika mgbada.

¹⁹ O chuwara Abna oso, o dighi mgbe o tughariri gaa n'aka nri maobu n'aka ekpe mgbe o no na-achụ ya oso.

²⁰ Mgbe Abna lere anya n'azu hu ya ka o na-abia, o kporo ya oku si ya, "O bu gi Asahel?"

Asahel zara si, "O bu m."

²¹ Abna gwara ya okwu si ya, "Tugharia n'akuku aka nri maobu aka ekpe, jide otu n'ime umu okorobia ndi a. Napu ya ngwa agha ya niile." Ma Asahel akwusighi ichu ya oso.

* **2:8** Abna, bu nwa nwanne nna Sol. O bu ochiagha Sol, onye gbalisiri ike ihu n'ocheeze Sol digidere na-aga n'ihu. 1Sa 14:50; 2Sa 3:6 † **2:9** Ndi Ashuri bu ndi ezinauḷo si n'ebo Asha Nkp 1:31-32; Jos 19:24-31 ‡ **2:13** Dika Abna, ochiagha Sol, bu nwa nwanne nna ya 1Sa 2:8 Otu a ka Joab, ochiagha Devid, Abishai na Asahel di nye Devid. Ha bu umu nwanne ya nwan yi.

²² Abna gwara Asahel ọzọ sị, “Laghachi azụ. Kwụsị ichu m ọsọ! Gini mere m ga-eji tigbuo gi? Olee otu m ga-esi lekwasị nwanne gi Joab anya n’ihu ma m gbuo gi?”

²³ Ma Asahel juru ilaghachi azu. N’ihi ya, Abna weere isi ube ya mapuo ya afo. Ube ahụ sikwa ya n’azu pụta. O dara n’ala, nwuo otu mgbe ahụ. Ndi niile biaruru ebe ahụ o dara nwuo kwusiri. Ha agakwaghi n’ihu ichu ndi ozo.

²⁴ Ma Joab na Abishai chugidere Abna oso. Anwụ adaala mgbe ha biarutere n’ugwu nta Ama, nke di Gĩa nso, n’uzo e si aga n’ozara Gibion.

²⁵ Ndi ikom Benjamin chikotara onwe ha onu dinyere Abna. Ha niile guzoro n’elu otu ugwu dika otu usuu ndi agha.

²⁶ Mgbe ahụ, Abna kporo Joab oku si ya, “O bu ruo ole mgbe ka anyi ga na-eji mma agha na-egburita onwe anyi? Olee mgbe i ga-akpoghachi ndi gi ka ha hapu ichu na igbu umunne ha? I maghi na ihe di otu a ga-eweta obi ilu?”

²⁷ Joab zara si, “Eji m aha Chineke nuo iyi na-asị na o buru na i gbara nkiti, ndi a gaara achuso umunna ha oso na-akwusighi ruo n’ututu echi.”

²⁸ Mgbe ahụ, Joab furu opi§ ike ya. Nke a mere ka ndi ya kwusi ichu ndi Izrel. Ha kwusikwara ibu agha.

²⁹ N’abalị ahụ, Abna na ndi ikom ya jere ije gafee ndagwurugwu Jodan, gabigakwa osimiri Jodan, jee ije n’ututu echi ya tutu ha eruo Mahanaim.

³⁰ Joab kwusiri ichu Abna oso, o chikotara ndi agha niile. Mgbe o guru ha onu, o choputara na mmadu iri na itoolu n’ime ndi ikom Devid, tnyere Asahel nwanne ya, bu ndi na-alotaghi agha.

³¹ Ma ndi ikom Devid gburu nari ndi agha Benjamin ato na iri isii, bu ndi so Abna.

³² Emesia, Joab na ndi agha ya buuru ozu Asahel gaa lie ya na Betlehem, n’ili nna ya. Ha jere ije abali ahụ niile tutu ha erute Hebron mgbe chi bidoro ibo.

3

¹ Agha di n’etiti ndi ulo Sol na ulo Devid diiri ruo oge toro ogologo. Ma ka Devid na-aga n’ihu na-esiwanye ike, ulo Sol na-aga azu na-ada ada.

Umụ Devid

² A mụtaara otutu umu ndi ikom nye Devid mgbe o no na Hebron.

Okpara ya bu Amnon nke, Ahinoam bu nwanyi Jezril muru.

³ Nke abuo bu Kiliab, nke Abigel, nwunye ochie Nebal, onye Kamel muru. Nke ato bu Absalom, nke Maaka nwa nwanyi Talmai, bu eze Geshua* muru.

⁴ Nke anọ bu Adonaija, nwa nwoke Hagit.

Nke ise bu Shefataya nwa Abital;

⁵ nke isii bu Itream, nwa nwoke Egla nwunye Devid.

Ndi a ka a mụtaara Devid na Hebron.

Abna adinyere Devid

§ 2:28 I fuu opi ike, nwere ike i bu ikposa mbido agha, maobu mkpasa ka a kwusi agha. Nkp 7:16-20; 2Sa 2:28; 20:22 * 3:3 Geshua, bu otu mpaghara n’alaeze ndi Siria ebe Absalom gbalagara maka ize ndu. Jos 13:13; 1Sa 27:8; 2Sa 13:37-38; 14:32; 15:8

⁶ O ruo, mgbe agha na-aga n'ihu n'etiti ụlọ Sọl na ụlọ Devid, na Abna nọ na-eme ka ọnọdu ya sie ike n'ụlọ Sọl.

⁷ Ma Sọl nwererịi otu iko nwanyị aha ya bụ Rizpa, nwa Aia. Ishboshet juru Abna ajuju si, "Gini mere gi na iko nwanyị nna m ji dinaa?"

⁸ Iwe were Abna nke ukwuu n'ihi ihe Ishboshet kwuru. Ya mere, ọ zara, "Ọ bụ isi nkita nke ụlọ Juda ka m bụ? Taa ka m ji obi m niile na-ejere ụlọ nna gi, bụ Sọl, na ezinaulo ya, na ndi enyi ya ozi. Ewerebeghi m gi nyefee n'aka Devid. Ma lee, ugbu a i na-ebo m ebubo ajo omume n'ihe metutara nwanyị a.

⁹ Ka Chineke mesoo Abna mmeso, otu obula mmeso ahụ si di njo, ma ọ buru na m emereghị Devid ihe ndi ahụ niile ONYENWE ANYI sitere n'inu iyi kwee nkwa inye ya.

¹⁰ Inapu ulo Sọl alaeze ahụ, na ime ka ocheeze Devid guzosie ike n'ebe Izrel niile na Juda niile no, site na Dan ruo Biasheba."[†]

¹¹ Ishboshet ekwughị ihe obula n'ihi na ọ na-atu Abna egwu.

¹² Ngwangwa, Abna zipuru ndi ozi ka ha jekwuru Devid si ya, "Onye nwee ala a? Ka mu na gi gbaa ndu. Aga m enyere gi aka kpooghachite ndi Izrel ka ha dinyeere gi."

¹³ Devid sirị, "Ọ di mma. Mu na unu ga-agba ndu. Ma ọ di otu ihe m chorọ n'aka unu. Unu agaghị ahụ ihu m anya ma ọ buru na unu eduteghi Mikal, nwa Sọl, mgbe unu ga-abia ihu m."

¹⁴ Devid ziri Ishboshet nwa Sọl ozi si ya, "Dulatara m nwunye m Mikal, n'ihi na ọ bụ narị api ndi Filistia ka m ji lutara ya onwe m."

¹⁵ Na-atufughị oge, Ishboshet nyere iwu ka e site n'aka di ya bụ Paltiel, nwa Laish, kpoputa ya.

¹⁶ Mgbe ha du ya na-aga, Paltiel sogidere ya n'azu na-akwa akwa tutu ha eruo Bahurim. N'ebe ahụ ka Abna nọ si ya, "Laghachi ugbu a." Ọ tughariri laa.

¹⁷ Abna na ndi okenye Izrel kparitara uka. Ọ chetaara ha si ha, "Ọ dila anya kemgbe unu na-achọ ka Devid buru eze unu.

¹⁸ Ugbu a meenu ya, n'ihi na ONYENWE ANYI kweere Devid nkwa, 'Site n'aka ohu m bụ Devid ka m ga-esi zoputa ndi m bụ Izrel site n'aka ndi Filistia, nakwa site n'aka ndi iro ha niile.'"

¹⁹ Abna gwakwara ndi Benjamin okwu. Emesia, o jere Hebron igwa Devid ihe niile ndi Izrel na ndi Benjamin zubere ime.

²⁰ Abna, ya na iri ndi ikom abuo so gakwuru Devid na Hebron. Mgbe ha ruru, Devid meere ha oke oriri.

²¹ Mgbe ahụ, Abna sirị Devid, "Ka m gaa ngwangwa ga kpoootaa ndi Izrel niile, nye onyenwe m bụ eze, ka gi na ha gbaa ndu, ka i buru eze ndi niile mkpuruobi gi na-achosi ike." Ya mere Devid zilara Abna. Ọ laa n'udo.

Joab egbuo Abna

²² N'otu mgbe ahụ, ndi ikom Devid na Joab si n'ebe ha gara ipunara ndi mmadu ihe lota, bukorọ otutu ihe nkwata. Ma Abna anoghikwa na Hebron ya na Devid, n'ihi na Devid ezipula ya, ọ puola n'udo.

²³ Mgbe Joab na ndi agha ya lotara, a kororo ya na Abna, nwa Nea, bjara hu eze, na ọ laakwala n'udo.

²⁴ Ya mere Joab jekwuuru eze si ya, "Gini ka i mere? Lee, Abna biakwutere gi. Gini mere i ji hapu ya ka ọ laa? Lee ya ugbu a, ọ laala!

[†] **3:10** Mgbe obula e kwuru otu a, site na Dan ruo Biasheba, ọ bụ banyere ndi Izrel niile ka a na-ekwu maka ya. Nke a bụ i site na nsotu ebe ugwu ruo na nsotu ndida. Nkp 20:1; 1Sa 3:20; 2Sa 17:11; 1Ez 4:25

²⁵ Ị maara onye Abna nwa Nea bụ? Ọ b́ara igho ǵ aghugho, na inyocha njeghari ǵ, ichoputa ihe niile ị na-eme.”

²⁶ Mgbe Joab si n'ihu Devid ṕta, o zipuru ndi ozi ka ha sochie Abna azu, gwa ya ka o laghachi. Ha huru ya n'olulu mmiri Sira. O sokwara ha laghachi, ma Devid amaghi ihe banyere nke a.

²⁷ Mgbe Abna loghachiri na Hebron, Joab duuru ya gaa n'akuku onu uzọ ama, dika o chorọ ka ha kparitaa uka. Ngwangwa, o miputara nwa mma ya, jiri ya magbuo Abna, n'ih i bọ obọ obara nwanne ya, bu Asahel.

²⁸ Mgbe emesiri, Devid nuru banyere ya, o siri, “Aka m di ocha, ya na nke alaeze m n'ihu ONYENWE ANYI banyere obara Abna, nwa Nea.

²⁹ Ka ikpe omuma a dakwasị Joab n'isi, nakwa ezinaulo nna ya niile, ka a gharakwa ihu n'ulo Joab onye na-adighi aria oria ahụ ihe ntokasi, maobu oria ekpenta, maobu onye ji mkpara eji akpa akwa, maobu onye ga-anwu site na mma agha, maobu onye ukọ nri adighi ako.”‡

³⁰ Ya mere, Joab na Abishai nwanne ya gburu Abna, n'ih i na Abna gburu nwanne ha Asahel n'agha Gibion.

³¹ Emesia, Devid kporo Joab na ndi niile so ya si ha, “Dowaanu uwe unu, yikwasị onwe unu akwa mkpe, jeghariakwanu n'onodu iru ujụ n'ih i Abna.” Eze, bu Devid n'onwe ya so ndi bu ozu Abna n'azu.

³² Ha liri Abna na Hebron. Eze na ndi Izrel niile kwara akwa n'akuku ili ahụ n'ih i Abna.

³³ Eze buru abu akwa n'ih i Abna, si,
“O kwesiri ka Abna nwuo dika onye nzuzu?”

³⁴ E kekwasighi aka gi abuo ihe.

E kekwasighi ukwu gi abuo agbu.

Ị nwuru dika onye ndi ajo omume gburu.”

Mmadu niile bekwara akwa ozọ n'ih i ya.

³⁵ Mgbe ahụ, ndi mmadu biakwutere Devid riro ka o ritu ihe, mgbe ihè ubochi ka di, ma Devid nuru iyi si, “Ka Chineke mesoo m mmeso, otu obula mmeso ahụ si di njo, ma o buru na m edetu achicha maobu ihe obula ozọ onu tutu ruo mgbe anyanwu dara.”

³⁶ Ndi mmadu nuru ihe o kwuru, okwu ahụ tokwara ha utọ. N'ezie, ihe niile eze mere toro ha utọ.

³⁷ N'ubochi ndi mmadu niile no ebe ahụ ka Izrel niile matara na eze amaghi ihe banyere onwu Abna, nwa Nea.

³⁸ Devid juru ndi ikom ya ajuru si, “Unu ghotakwara na onye a dara n'Izrel taa bu nwa eze na onye di mkpa?”

³⁹ O bu ezie na m bu onye ONYENWE ANYI tere mmanu ibu eze, ma o nweghi ihe m puru ime umu ndi ikom Zeruaya ndi a, n'ih i na ha di ike kari m. Ka ONYENWE ANYI kwughachi onye ojoo ihe ojoo o mere.”

4

Onwu Ishboshet

¹ Mgbe Ishboshet nwa Sol nuru na Abna anwuola na Hebron. O turu egwu. Ndi Izrel tukwara egwu hie nne.

² N'oge a, nwa Sol nwere mmadu abuo ndi bu ndisi ndi na-aga apunara ndi mmadu ihe. Aha otu onye bu Baana, aha onye nke ozọ bu Rekab. Ha abuo bu umu Rimon onye Beerot, nke di n'ebo Benjamin. A na-agu ndi Beerot dika ndi Benjamin,

‡ 3:29 Dit 21:6-9; 1Ez 2:32-33

³ n'ihì na ndị Beerot gbara oşo agha gbalaa Gitaim, obodo ndị Benjamin. Ha bikwa n'ebe ahụ ruo taa dika ndi obia.

⁴ (Jonatan nwa Sol nwere otu nwa nwoke dara ngwuro n'ukwu ya abuo. O gbara afo ise mgbe akuko banyere Sol na Jonatan si Jezril biarute ha. Nwanyi na-eku ya kuuru ya bido igbapu oso, ma dika o na-agba oso, nwantakiri nwoke ahụ dara n'ala gho o nyere ngwuro. Aha ya bu Mefiboshet.)

⁵ N'oge a, Rekab na Baana umu Rimon, onye Beerot biaruru n'ulo Ishboshet n'oge ehihie, mgbe o no na-ezu ike.

⁶ Ha banyere n'ime ime ulo, dika a ga-asị na ha na-aga iburu oka wiiti. Mgbe ha banyere n'ebe ahụ, ha mara Ishboshet mma n'afọ. Emesia, Rekab na nwanne ya Baana si n'ulo ahụ zopu onwe ha.

⁷ Ha abatala n'ulo mgbe Ishboshet dinara n'elu ihe ndina ya, n'ime ulo ndina ya. Mgbe ha machara ya mma, gbuo ya, ha bipuru ya isi. Buru isi ya gbalaga. Jee ije abali ahụ niile gafee ozara.

⁸ Ha buuru isi Ishboshet butere Devid na Hebron, si eze, "Taa ka ONYENWE ANYI booro onyenwe m eze obo megide Sol na mkpuru ya. Nke a bu isi Ishboshet, nwa onye iro gi Sol, onye chosiri ike iwepu ndu gi."

⁹ Ma Devid zara Rekab na Baana umu Rimon onye Beerot okwu si ha, "Dika ONYENWE ANYI si adi ndu, onye naputara m site na nsogbu m niile,

¹⁰ mgbe otu onye* biakwutere m gwa m na Sol anwulo, na-eche n'obi ya na o wetaara m ozioma. Egburu m ya na Ziklag, si otu ahụ kwuo ya ugwo ozioma ahụ o chere na o wetaara m.

¹¹ O buladi kari nke a, mgbe ndi ikom ajo omume gburu nwoke onye aka ya di ocha n'ulo ya, n'elu ihe ndina ya?† M ga-ahapu ibotara onye e gburu egbu obo, si otu a kpochapu unu n'uwa!"

¹² Devid nyere umu okorobia ya iwu ka ha gbuo mmadu abuo ahụ. Ha gbukwara ha. Emesia, ha bipuru aka ha na ukwu ha. Were ozu ha kwuba ya n'akuku odo mmiri Hebron. Ha wekwaara isi Ishboshet, lie ya n'ili Abna na Hebron.

5

Devid aburu eze ndi Izrel niile

¹ Mgbe ahụ, ndi ebo Izrel niile biakwutere Devid na Hebron, si ya, "Lee, okpukpu gi na anu ahụ gi ka anyi bu.

² N'oge gara aga, mgbe Sol bu eze na-achi anyi, o bu gi duuru ndi agha Izrel n'ogu niile, ma opupu ma mbata. ONYENWE ANYI siri gi, 'I ga-azu ndi m, bu Izrel, i ga-abukwa onye ga-achi ha.'"

³ Mgbe ndi okenye Izrel niile biakwutere Devid na Hebron, ha na eze Devid gbara ndu n'ihu ONYENWE ANYI na Hebron. Ha tere Devid mmanu* ibu eze Izrel.

⁴ Devid gbara iri afo ato mgbe o malitere ibu eze. O chikwara iri afo ano.

⁵ O chiru ndi Juda niile na Hebron afo asaa na onwa isii. Chikwa ndi Izrel na Juda niile mgbe o no na Hebron na mgbe o no na Jerusalem iri afo ato na ato,

Devid adota Jerusalem n'agha

⁶ Eze na ndi ikom ya zoro ije garuo Jerusalem ibuso ndi Jebus bi n'ebe ahụ agha. Ndi Jebus gwara Devid si, "I gaghị abata n'ebe a, o buladi ndi

* **4:10** 2Sa 1:2-16 † **4:11** Jen 9:5-6; Abi 9:12 * **5:3** Otite mmanu a, bu nke ugboro ato a na-ete Devid ibu eze ndi Izrel. 1Sa 16:13; 2Sa 2:4

ìsì na ndị ngwụrọ nwere ike ichughachi gị azụ.” Ha na-eche si, “Devid agaghị abata n’ebe a,”

⁷ n’agbanyeghị okwu ndị a, Devid dọtara ebe ahụ e wusiri ike nke Zayon n’agha, ya bụ obodo Devid.

⁸ N’ubochi ahụ, Devid kwuru si, “Onye ọbụla ga-emeri ndị Jebus ga-esite n’ọnu warawara ebe mmiri si abanye n’obodo a banyekwuru ndị ngwụrọ na ndị ìsì a bụ ndị iro Devid.” Ọ bụ nke a mere ha ji ekwu okwu si, “Ndi ìsì na ndị ngwụrọ agaghị abata n’ụlọeze ahụ.”

⁹ Devid biiri n’ebe ahụ e wusiri ike, kpọọ ya obodo Devid. O wuru akụkụ ebe di gburugburu ya, site na Milo baa ruo n’ime ya.

¹⁰ Ma ọ gara n’ihu na-adị ukwu karịa, n’ihi na ONYENWE ANYI, Chineke, Onye puru ime ihe niile nonyeere ya.

¹¹ Hiram bụ Eze Taia, zitere Devid osisi sida e ji ewu ụlọ, na ndị nka osisi, ndị na-ewu ụlọ. Ha wuuru Devid ụlọeze.

¹² Mgbe ahụ, Devid ghotara na ONYENWE ANYI emeela ka o guzosie ike dika eze ndi Izrel. Bulikwa alaeze ya elu n’ihi ndi ya Izrel.

¹³ Mgbe Devid sitere na Hebron kwabata na Jerusalem; ọ luru ndi inyom ozo, nwetakwara onwe ya otutu ndi iko nwanyi. Ọ mutakwara otutu umu nwoke na umu nwanyi.

¹⁴ Ndi a bu aha umu a muru ya na Jerusalem: Shamua, Shobab, Netan, Solomon,[†]

¹⁵ Ibha, Elishua, Nefeg, Jafia,

¹⁶ Elishama, Eliada na Elifelet.

Devid emerie ndi Filistia

¹⁷ Mgbe ndi Filistia nuru na eteela Devid mmanu i bu eze ndi Izrel, ha puru ka igwe ha niile ha icho ya. Ma Devid nuru maka ya, gbadaa n’ime ebe ahụ e wusiri ike.

¹⁸ Ma ndi Filistia bira, gbasaa onwe ha na Ndagwurugwu Refaim niile.

¹⁹ Mgbe ahụ, Devid juru ONYENWE ANYI ase si, “Ọ bụ m gaa buso ndi Filistia agha? I ga-enyefe ha n’aka m?”

ONYENWE ANYI zara si ya, “Gaa, n’ihi na aghaghị m inyefe ndi Filistia n’aka gi.”

²⁰ Ya mere, Devid gara Baal-Perazim, meriekwa ha n’ebe ahụ. O kwuru si, “ONYENWE ANYI enupula megide ndi iro m n’ihu m, dika idee mmiri si enupu.” N’ihi ya, a kporo ebe ahụ Baal-Perazim.

²¹ Ndi Filistia hapuru arusi niile ha n’ebe ahụ. Devid na ndi ikom ya chikotara ha chipu.

²² Ma ndi Filistia loghachiri ozo, gbasaa onwe ha na Ndagwurugwu Refaim.

²³ N’ihi nke a, Devid juru ONYENWE ANYI ase, o zara si, “Esitekwala n’ihu ha gaa, kama gaa gburugburu ruo n’azu ha, buso ha agha na ncherita ihu osisi balsam ndi ahụ.

²⁴ Ngwangwa i nuru uda ikiri ukwu n’elu osisi balsam ndi ahụ, mee ngwa malite ogu, n’ihi na nke a putara na ONYENWE ANYI eburula unu uzọ puo, itigbu ndi agha Filistia.”

²⁵ Devid mere dika ONYENWE ANYI nyere ya n’iwu. O tigburu ndi Filistia, site na Geba ruo Gaza.

[†] 5:14 Ndi a bu umu ndi ikom Batsheba mutaara Devid 1Ih 3:5 † 5:19 1Sa 23:2; 2Sa 2:1; 5:23

6

Mbubata igbe ogbugba ndu na Jerusalem

¹ Emesija, Devid chikotara iri puku ndi agha Izrel ato a zuziri azuzi,

² Ya na ndi ikom ya niile gara Baala n'ime* Juda, isi n'ebe ahụ bugota igbe ogbugba ndu Chineke, nke akpokwasiri Aha ya, bu aha ONYENWE ANYI. Onye puru ime ihe niile, onye na-anokwasi n'etiti cherubim.

³ Ha dokwasiri igbe Chineke ahụ n'elu ugboala ohuru ehi na-adokpu, buputa ya site n'ulo Abinadab nke di n'elu egwu nta. O bu Uza na Ahio, umu Abinadab, na-edu ugboala ohuru ahụ,

⁴ nke igbe ogbugba ndu Chineke di n'elu ya, Ahio butere uzọ na-aga n'ihu igbe ahụ.

⁵ Devid na ndi Izrel weere ike ha niile na-anu onu n'ihu ONYENWE ANYI. Ha ji abụ, ubo akwara, opi, une na ogene na ihe egwu di iche iche, dika igba na ekwe na-eti egwu.

⁶ Mgbe ha rutere n'ebe izocha oka nke Nakon, Uza setipuru aka ya, jide igbe ogbugba ndu Chineke ahụ, n'ihi na ehi ahụ zohiere ukwu.

⁷ Ma iwe ONYENWE ANYI di oku megide Uza, n'ihi omume enweghi nsopuru o mere. Ya mere, Chineke tigburu ya. O nwuo n'ebe ahụ n'akuku igbe Chineke.

⁸ Mgbe ahụ, iwe were Devid, n'ihi onuma ONYENWE ANYI dakwasiri Uza. Ruo taa, a na-akpo ebe ahụ Perez Uza.†

⁹ Devid turu egwu ONYENWE ANYI n'ubochi ahụ. O kwuru si, "Igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI o ga-esi ana a biakwute m?"

¹⁰ O kweghi ebubata igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ n'ime obodo Devid, kama o bugara ya n'ulo Obed-Edom, onye Git.

¹¹ Igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI noro n'ulo Obed-Edom, onye Git onwa ato. ONYENWE ANYI gozikwara ya na ezinaulo ya niile.

¹² Mgbe a gwara eze bu Devid si, "ONYENWE ANYI agoziela ezinaulo Obed-Edom na ihe niile o nwere, n'ihi igbe ogbugba ndu Chineke." N'ihi nke a, Devid ji oke onu gaa n'ulo Obed-Edom, n'ihi ibugote igbe ogbugba ndu Chineke, buga n'obodo Devid.

¹³ Mgbe ndi bu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ zoro nzo ukwu isii; o na-eji oke ehi na nwa ehi gbara abuba chuo aja.

¹⁴ Devid ji ike ya niile na-ete egwu n'ihu ONYENWE ANYI. O yi uwe efod e ji akwa ocha duo n'ubochi ahụ,

¹⁵ mgbe ya na ndi Izrel niile ji iti mkpu na uda ifu opi ike na-ebubata igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI.

¹⁶ Mgbe ha bu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI na-abata n'obodo Devid, Mikal, nwa Sol lepuru anya site na oghereikuku ulo. Mgbe o huru eze Devid ka o na-awuli elu na-etekwa egwu n'ihu ONYENWE ANYI, o ledara ya anya n'ime obi ya.

¹⁷ Ha bubatara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ, guzobe ya n'onodu ya n'ime ulo ikwu nke Devid manyere maka ya. Devid churu aja nsure oku na aja udo n'ihu ONYENWE ANYI.

¹⁸ Mgbe o chusiri aja nsure oku na aja udo ndi a, o goziri ndi Izrel n'aha ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.

¹⁹ O nyekwara onye obula n'etiti igwe ndi Izrel niile ahụ, ma nwoke ma nwanyi, otu ogbe achicha, okpurukpu anu na achicha mkpuru osisi a mikporo amikpo. Ndi a niile lara, onye obula n'ulo nke ya.

* 6:2 Ya bu Kariat Jearim. 1Ih 13:6 † 6:8 Perez Uza putara ihe ntiwaputa megide Uza

²⁰ Mgbe Devid lotara ka o gozie ndi ulo ya, Mikal, ada Sol putara izute ya, si, "Lee ka eze Izrel si mee onwe ya onye di ukwuu taa! O gbara onwe ya oto na mbara, n'ihu ndi ohu nwanyi nke ndi odibo ya dika mmadu efu."

²¹ Ma Devid zara Mikal si ya, "O bu n'ihu ONYENWE ANYI onye hoputara m kari nna gi maobu onye obula ozọ sitere n'ulo ya ka m tere egwu. E, ONYENWE ANYI ahụ hoputara m ibu onyendu Izrel, ndi nke ya. N'ezie, aga m aga n'ihu ikpa agwa dika onye nzuzu n'ihu isopuru ONYENWE ANYI."

²² E, aga m aga n'ihu igho onye na-enweghi uche, na onye e weturu ala n'anya onwe m. Ma umu agboghohu ndi ahụ i kwuru okwu ha, ha ga-asopuru m!"

²³ Mikal, ada Sol amutaghi nwa obula ruo n'oge onwu ya.

7

Nkwa Chineke kwere Devid

¹ O ruo mgbe eze nosara ahụ n'uloeze ya, mgbe ONYENWE ANYI mekwara ka o site n'aka ndi iro ya no gburugburu zuru ike,

² o siru Netan, bu onye amuma, "Lee, mu onwe m na-ebi n'ulo sida, ma igbe ogbugba ndu Chineke di n'ime ulo ikwu."

³ Netan zaghachiri eze si, "The obula di gi n'obi gaa n'ihu mee ya, n'ihu na ONYENWE ANYI nonyeere gi."

⁴ Ma n'abali ahụ, okwu ONYENWE ANYI rutere Netan nti, na-asi,

⁵ "Gaa gwa ohu m Devid si ya, 'Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, O bu gi ga-ewuru m ulo ebe m ga-ebi?"

⁶ N'ihu na ebibeghi m n'ulo site n'ubochi m si n'Ijpt kpoputa ndi Izrel ruo taa. Kama ana m ejeghari site otu ebe gaa ebe ozọ, were ulo ikwu mere ebe obibi m.

⁷ N'ebe obula m na-ejeghari n'etiti ndi Izrel niile, o di mgbe m siru onye obula n'ime ndi ochichi ha, ndi m nyere iwu ka ha zuo ndi m Izrel, si, "Gini mere unu ewubereghi m ulo sida?"

⁸ "Ma ugbu a, gwa Devid bu ohu m, si, 'Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru: Mu onwe m sitere n'ohia ebe ita nri nke umu anu ulo, sikwa n'ebe i na-azu igwe ewu na aturu kpoputa gi. Mee gi onye na-achi ndi m Izrel."

⁹ Anonyekwara m gi n'ebe obula i gara, kpochapu ndi iro gi niile site n'ihu gi. Ugbu a, aga m eme ka aha gi di ukwuu, dika aha ndi ikom dikarisiri ukwuu n'uwa.

¹⁰ Aga m ahoputa otu ebe n'ihu ndi m Izrel, kukwa ha dika osisi ka ha biri n'ebe obibi nke aka ha; ka ha ghara i bukwa ndi a na-esogbu ozọ. Ndi ajo mmadu agaghi emegbukwa ha dika ha mere na mbu,

¹¹ dika ha na-emekwa siteri na mgbe m hoputara ndi ndu nye ndi m Izrel. Aga m enyekwa gi ezumike site n'ebe ndi iro gi niile no.

"ONYENWE ANYI na-ekwuputara gi, na ONYENWE ANYI ya onwe ya, ga-eguzobere gi ulo.

¹² Mgbe ubochi gi n'uwa zuru, mgbe i ga-esoro nna nna gi ha dinaa n'onwu, aga m eme ka otu mkpuru gi bilie nochie onodu gi, onye bu anu ahụ na obara gi, aga m emekwa ka alaeze ya guzosie ike.

¹³ O bu ya ga-ewuru m ulo. Aga m eme ka ocheeze nke alaeze ya guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi.*

¹⁴ Mụ onwe m ga-abụrụ ya nna. Ya onwe ya ga-abụkwara m nwa. Ọ buru na o jehie, aga m eji mkpanaka mmadu taa ya ahụhụ. Werekwa ihe otiti si n'aka ndi mmadu duọ ya odu.

¹⁵ Ma agaghị ewezuga ihunanya m site n'ebe o nọ, dika m si wezuga ya site n'ebe Sol nọ, bu onye m wezugara site n'ihu gi.

¹⁶ Ulo gi na alaeze gi ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi n'ihu m. A ga-eme ka ocheeze gi buru ihe guzosiri ike ruo mgbe ebighi ebi.' "

¹⁷ Netan ziri Devid ozi dika okwu niile nke ohu ahụ si di.

Ekpere Devid

¹⁸ Mgbe ahụ, eze Devid banyere nọdu ala n'ihu ONYENWE ANYI, si:

"Onye ka m bu, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI, ginikwa ka ezinaulo m bu, na i mere ka m biaruo n'ogogo ha otu a?

¹⁹ Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI, dika a ga-asị na nke a bu ihe di nta n'anya gi. Ugbu a, i kwuola banyere odinihu nke ulo ohu gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI, nke a bukwa ukpuru metutara mmadu efu.

²⁰ "Ma gini ozọ ka Devid ga-agwa gi? O, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI. N'ihu na i maara ohu gi nke oma.

²¹ N'ihu okwu gi na dika ochicho obi gi si di, i meela ihe a di ukwu, meekwa ka ohu gi mata ha.

²² "Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI, lee ka i si di ukwu! O dighi onye dika gi. O dikwaghị Chineke ozọ di ma o bughị gi, dika anyi nuru ya na nti anyi.

²³ Olee ndi dika ndi gi, bu Izrel, bu otu mba n'elu uwa nke Chineke gara igbaputa dika otu ndi nye onwe ya, na iji mere onwe ya aha, ruokwa oru itunanya di egwu dikwa ukwu n'ihu ha, site n'ichupu mba di iche iche na chi niile ha site n'ihu ndi gi, bu ndi i gbaputara site n'Ijpt?

²⁴ I meela ka ndi gi Izrel guzosie ike, dika ndi nke gi ruo mgbe ebighi ebi. Ma gi onwe gi kwa, ONYENWE ANYI, aburula Chineke ha.

²⁵ "Ugbu a, ONYENWE ANYI Chineke, debe nkwa a nke i kwere banyere ohu gi na ulo ya ka o diri ruo mgbe ebighi ebi. Mezukwaa ihe niile dika nkwa gi si di

²⁶ Ka aha gi buru ihe di ukwu ruo mgbe ebighi ebi. Mgbe ahụ, ndi mmadu ga-asị, 'ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke na-achi Izrel' A ga-emekwa ka ulo ohu gi bu Devid guzosie ike n'anya gi.

²⁷ "O ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, Chineke Izrel, n'ihu na i kpugheerela ohu gi ihe a, na-asị, 'Aga m ewuru gi ulo.' Ya mere, ohu gi ji nwee obi ike ikpere gi ekpere a.

²⁸ O, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI, i bu Chineke n'ezie. Okwu gi kwesiri ntukwasị obi.† I kweekwala ohu gi nkwa ihe oma ndi a.

²⁹ Ugbu a biko, ka o masi gi igozu ulo ohu gi, ka o digide n'ihu gi ruo mgbe ebighi ebi. N'ihu na gi, o Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ekwuola ya, sitekwa na ngozi gi, ulo ohu gi ga-abukwa ihe a goziri agozi ruo mgbe ebighi ebi."

8

Mmeri n'agha nke Devid meriri

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, Devid meriri ndi Filistia. Mee ka ha nodu n'okpuru ochichi ya. O naara obodo Meteg-Amaa site n'ochichi ndi Filistia.

† 7:28 Opu 34:8; Jos 21:45; Jon 17:17

² Devid merikwara ndị Moab.* O mere ka ha dinaa n'ala. O jikwa ụdọ ọtụtụ tụa ha. Ọtụtụ abụọ ọbụla n'ime ha ka egburu. Ọtụtụ nke atọ ka a hapuru ka ha diri ndu. Ya mere, ndị Moab ghorọ ndi ohu Devid, na-ebutakwara ya utu kwa afọ ọbụla.

³ Devid merikwara Hadadeza nwa Rehob, eze Zoba. Mgbe o gara inweghachita ogidi e jiri mara ya, n'akuku osimiri Yufretis.

⁴ Devid nwudere otu puku inyinya ya na-adokpu ugbo agha, puku ndi agha asaa ndi na-agba ugbo agha, tinyere ndi agha ji ukwu eje di iri puku abuo. O bipuru akwara ukwu inyinya ndi ahụ niile o dotara n'agha, ma hapu naani nari inyinya.

⁵ Mgbe ndi Aram nke Damaskos biara inyere Hadadeza eze Zoba aka, Devid gburu iri puku ndi agha abuo na abuo n'ime ha.

⁶ O wuru ogige ndi agha n'alaeze ndi Aram nke Damaskos. Ndi Aram ghorọ ndi ohu Devid, na-ewetakwa utu inata ihuoma. ONYENWE ANYI nyere Devid mmeri ebe ọbụla o gara.

⁷ Devid chikotara ota olaedo ndisi agha Hadadeza ji luo agha webata ha na Jerusalem.

⁸ Site na Teba† nakwa Beirutai, bu obodo Hadadeza na-achi. Eze Devid weere otutu bronz di ukwu.

⁹ Mgbe Tou, eze Hamat, nuru na Devid emerielala ndi agha Hadadeza niile,

¹⁰ o zipuru Joram, nwa ya nwoke, ka o gaa kelee Devid, n'ihhi mmeri o meriri Hadadeza n'agha, bu onye ya na Tou no n'agha. Joram ji otutu akurungwa nke olaocha, nke olaedo na nke bronz bia.

¹¹ Eze Devid doro akurungwa ndi a niile nsọ nye ONYENWE ANYI, dika o si mee olaocha na olaedo si na mba niile ndi o lugburu.

¹² Mba ndi a bu: Edom, Moab, ndi Amon, ndi Filistia na Amalek. O dokwara nsọ nye ONYENWE ANYI ihe o kwatara n'agha site n'aka Hadadeza nwa Rehob, bu eze Zoba.

¹³ Devid meere onwe ya aha, mgbe o si n'itigbu puku ndi ikom Edom iri na asato na Ndagwurugwu Nnu loghachite.

¹⁴ O wuru ogige ndi agha n'ala Edom niile, ndi Edom niile ghorọ ndi na-ejere Devid ozi. ONYENWE ANYI nyere Devid mmeri ebe ọbụla o gara.

Ndi na-ejere Devid ozi

¹⁵ Devid chiru ndi Izrel niile, na-emere ndi ya ihe di mma na ihe ziri ezi. O mesokwaghi onye ọbụla mmeso ojoo.

¹⁶ Onyeisi ndi agha ya bu Joab‡ nwa Zeruaya; ode akwukwo obodo bu Jehoshafat, nwa Ahilud.

¹⁷ Zadok§ nwa Ahitub, na Ahimelek nwa Abiata, bu ndi nchujaja; Seraya bu ode akwukwo eze.

¹⁸ Benaya, nwa Jehoiada, bu onyeisi ndi Keret na Pelet.* Umụ ndi ikom Devid bukwa ndi nchujaja.

* **8:2** Ndi Moab bu ndi agburu Lot Jen 19:37, ha bichiri oke ala ndi Izrel n'akuku owuwa anyanwu nke Osimiri Nwuru anwu. Sol lugburu ha n'oge gara aga. 1Sa 14:47 Devid zigara ndi ezinaulo ya na nke ndi ikwu ya n'ala Moab, mgbe o gbara oso ndu site n'aka Sol. 1Sa 22:3-4 Agburu nna nna ochie Devid sitekwara n'ala Moab. Rut 1:22; 4:22 † **8:8** Ma o bukwanu, Beta ‡ **8:16** Joab bu nwa nwanne nwanyi Devid. § **8:17** Zadok bu nwa nwa Elieza, onye nchujaja, 2Ih 24:3 nke nogidere n'aru oru ya n'ikwesi ntukwasi obi nye Devid. O bu ya tere Solomon mmanu ibu eze n'onodu Devid. 1Ez 1:32-35; 1Ih 23:1; 29:22 * **8:18** Ndi Keret bu ndi si obodo Kriit, ebe ndi Pelet si n'obodo Filistia. Ha bu ndi agha e goro ego na-eche eze nche, guo akwukwo 1Ih 18:17

9

Devid na Mefiboshet

¹ Otu ụbọchị, Devid juru ajuju si, “O nwere onye foduru ndu n’ezinaulo Sọl? Achoro m igosi onye ahụ obi ebere n’ihi Jonatan.”

² O nuru ihe banyere otu nwoke aha ya bu Ziba, onye bu otu n’ime ndi ohu Sọl. O ziri ozi ka a kpoo ya. Mgbe o biara n’ihu Devid, eze juru ya si, “O bu gi bu Ziba?”

O zara si, “E, onyenwe m, o bu m ohu gi.”

³ Eze juru ya si, “O di onye foduru ndu n’ezinaulo Sọl? O buru na o di onye foduru, achoro m igosi ya udi obioma Chineke na-egosi.”

Ziba zara ya si, “Otu nwa nwoke Jonatan, nke dara ngwuro no ndu.”

⁴ Eze juru, “Ebee ka o no?”

Ziba zaghachiri, “O no na Lo Deba, n’ulo Makia, nwa Amiel.”

⁵ Ya mere eze Devid ziri ka e site n’obodo Lo Deba, n’ulo Makia nwa Amiel kpoa ya.

⁶ Mgbe Mefiboshet nwa Jonatan, nwa Sọl, biara n’ebe Devid no, o hulata isi, kporo ya isiala, n’onodu nsopuru.

Mgbe ahụ, Devid kpoo ya aha si, “Mefiboshet,”

Mefiboshet zara si ya, “A bu m ohu gi.”

⁷ Ma Devid siru ya, “Atula egwu, n’ezie, aga m egosi gi obioma n’ihi nna gi Jonatan. Aga m enyeghachi gi ala niile nna nna gi Sọl nwere. Ma i ga-eso soro m na-eri nri na tebul m oge niile.”

⁸ Mefiboshet dara n’ala n’ihu eze si, “Eze, onye ka m bu i ji egosi nkita nwuru anwu dika m obi ebere?”

⁹ Eze kpoo Ziba ohu Sọl ahụ si ya, “Enyeghachila m nwa nwa nna gi ukwu ihe niile Sọl na ulo ya nwere.

¹⁰ Gi na umu gi ndi ikom na ndi ozi gi ga-aru oru n’ubi ya iruputa nri. Ma Mefiboshet, nwa nwa nna gi ukwu ga na-eri ihe na tebul m.” Ziba, nwere umu ndi ikom iri na ise, na iri ndi ozi abuo.

¹¹ O siru eze, “Onyenwe m, ohu gi ga-eme ihe niile eze nyere m n’iwu.” Site n’oge ahụ, Mefiboshet riri nri na tebul* Devid dika o bu otu n’ime umu ndi ikom eze.

¹² Mefiboshet nwekwara otu nwa nwoke aha ya bu Mika. Ziba na ndi niile bi n’ulo ya niile ghoro ndi ohu Mefiboshet.

¹³ Ma Mefiboshet biri na Jerusalem n’ihi na o bu na tebul eze ka o na-eri nri mgbe niile. O bu onye dara ngwuro n’ukwu ya abuo.

10

Devid emerie ndi Amon

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, eze ndi Amon* nwuru. Hanon nwa ya ghoro eze n’onodu ya.

² Mgbe ahụ, Devid chere si, “Aga m egosi Hanon nwa Nahash obi ebere dika nna ya si gosi m obi ebere.” Ya mere, Devid zipuru ndi ozi ka ha ga kasie ya obi n’ihi onwu nna ya.

Mgbe ndi ikom Devid rutere n’ala ndi Amon,

³ ndisi ala Amon siru Hanon bu onyenwe ha, “I na-eche na Devid na-akwanyere nna gi uguwu site na izite ndi ozi ya ka ha bia kasie gi obi? O bu na Devid eziteghi ha ibiakwute gi, naani ka ha bia mee nledo n’obodo a, nyochaputa ya ma kwatuo ya?”

* **9:11** Maobu, *okpokoro iri ihe*

* **10:1** Ndi Amon bu mba na-ebi n’ozara, n’akuku owuwa anyanwu nke osimiri Jodan.

⁴ N'ih i nke a, Hanon jidere ndi ozi Devid n'ike, kpuchapu otu mpaghara afuonu nwoke obula, bipukwa uwe mwuda ha n'etiti ike ha, zilaga ha.

⁵ Mgbe a gwara Devid ihe mere, o zipuru ndi ozi ka ha gaa zute ndi ikom ahụ, n'ih i na e mere ha ihe ihere n'ebe o di ukwu. Eze sirị, "Nodunu na Jeriko ruo mgbe afuonu unu tolitere, mgbe ahụ unu ga-alota."

⁶ Ma mgbe ndi Amon choputara na ha aburula ihe isọ oyi n'ebe Devid no, ha gara goo iri puku ndi agha abuo ji ukwu eje site n'Aram, Bet-Rehob nakwa Zoba. Ha gokwara eze Maaka ya na puku ndi ikom, tinyekwara iri puku ndi ikom na puku abuo ozo site n'ala Tob.

⁷ Mgbe Devid nuru nke a, o zipuru Joab na ndi agha ya niile bu dike na dimkpa n'agha.

⁸ Ndi Amon putara doo onwe ha n'usoro ibu agha, nonu uzo ama nke obodo ha. Ma ndi Aram, ndi si Zoba na Rehob, na ndi ikom Tob na Maaka, nopuru onwe ha na mbara ala.

⁹ Mgbe Joab huru na agha di megide ya n'ihu na azu, o hoputara ufodu ndi okachamara site n'etiti ndi agha Izrel, doo ha n'usoro izute ndi Aram.

¹⁰ O tinyere ndi ikom foduru n'okpuru ochichi Abishai, nwanne ya, zipukwa ha izute ndi Amon n'agha.

¹¹ Joab sirị, "O buru na ndi agha Aram akaria m ike, puta bia nyere m aka; ma o burukwanu na ndi Amon akaria gi ike, aga m aputa bia naputa gi.

¹² Nwee obi ike, ka anyi luo ogo a dika ndi di ike, n'ih i ndi anyi, na obodo niile nke Chineke anyi. Ka ONYENWE ANYI meekwa ihe di mma n'anya ya."

¹³ Mgbe ahụ, Joab na ndi agha so ya biara nso ibuso ndi Aram agha, ha sitere n'ihu ha gbapu oso.

¹⁴ Mgbe ndi Amon huru ka ndi Aram na-agbapu oso, ha onwe ha gbakwara oso n'ihu Abishai, gbaba n'ime obodo. Ya mere, Joab sitere n'iluso ndi Amon agha loghachi, bia na Jerusalem.

¹⁵ Mgbe ndi Aram huru na ndi Izrel tigburu ha; ha lara, chikotaa onwe ha onu.

¹⁶ Hadadeza mere ka a kpota ndi Aram site n'ofe oso nke Osimiri Yufretis. Ha gara Hiram, ha na ochiagha ndi agha Hadadeza, a na-akpo Shobak, onye na-edu ha.

¹⁷ Mgbe a gwara Devid banyere nke a, o chikotara ndi Izrel niile, gafee Jordan, jeruo Hiram. Ndi Aram doro usoro agha ha izute Devid, lusokwaa ya agha.

¹⁸ Ma ha sitere n'ihu ndi Izrel gbaa oso, Devid gburu nari ndi ikom asaa na-anya ugbọ agha nke inyinya na-adokpu. Gbukwaa iri puku ndi agha anọ na-eji ukwu eje. O tidara Shobak, bu ochiagha ndi agha ha, o nwuo n'ebe ahụ.

¹⁹ Mgbe ndi eze niile no n'okpuru ochichi Hadadeza huru na Izrel etigbuola ha, ha mere ka ha na ndi Izrel diri n'udo, burukwa ndi no n'okpuru ha.

Ya mere, ndi Aram turu egwu inyere umu Amon aka oso.

11

Devid na Batsheba

¹ N'oge okochi, mgbe ndi eze na-apu ibu agha, Devid zipuru Joab ochiagha ya, na ndi agha Izrel. Ha bibiri ndi Amon, nochibidokwa Raba. Ma Devid noduru na Jerusalem.

² N'otu uhuruchi, Devid sitere n'ihe ndina ya bilie, gagharĩa n'elu ụlọeze ya. Ọ sitere n'elu ụlọ ahụ hụ otu nwanyị na-asa ahụ. Nwanyị ahụ mara mma nke ukwu n'ile anya.

³ Devid ziri ozi ka a jụta onye nwanyị ahụ bụ, ma a gwara ya na ọ bụ Batsheba, nwa Eliam, nwunye Ụraya onye Het.

⁴ Devid ziri ka a gaa kpọta ya. Mgbe ọ bịa, ya na Devid dinara. (Ka ọ ghuchasiri onwe ya site n'adighi ọcha ya nke onwa ahụ.) Ọ laghachiri n'ụlọ ya.

⁵ Nwanyị a mechara di ime, bịa ziga ozi ka agwa Devid. Ọ siri, "Adi m ime."

⁶ Mgbe Devid nuru ya, o zigaara Joab ozi si ya, "Zitere m Ụraya, onye Het."

⁷ Mgbe Ụraya biakwutere ya, Devid juru ya otu Joab mere, na otu ndi agha Izrel di na otu agha si aga.

⁸ Devid siri Ụraya, "Laa n'ulo gi gaa saa ukwu gi." Ụraya si n'uloeze puo. E zipukwara onyinye nke ndi na-ejere eze ozi ji sochie ya azu.

⁹ Ma Ụraya agaghi n'ulo ya. Kama o so ndi na-ejere eze ozi dinaa n'onu uzo e si abata uloze.

¹⁰ Mgbe a gwara Devid na Ụraya alaghi n'ulo ya, Devid kporo Ụraya, juo ya ajuju si, "O bughi ije di anya ka i si lota? Gini mere i larughi n'ulo gi?"

¹¹ Ụraya zara Devid, "Lee, igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, na Izrel na Juda niile no n'ulo ikwu. Nna m ukwu Joab na ndi agha nna m ukwu no n'ohia. M ga-esi ana laa n'ulo m, iri na inu ihe onunu na isoro nwunye m dinaa? Ana m anu iyi na agaghi m eme ihe di otu a."

¹² Devid gwara ya si, "O di mma, nodu n'ebe a taa, echi i ga-alaghachikwa n'ogbo agha." Ụraya kwenyere nodu na Jerusalem ubochi ahụ, nakwa ubochi na-eso ya.

¹³ Emesia, Devid kporo ya oriri, meekwa ya ka ọ nubi mmanya oke, ma nke a emeghi ka ọ laa n'ulo ya n'abali ahụ, kama ọ bukwa n'onu uzo e si abata uloze ka o dinara n'etiti ndi na-ejere eze ozi.

¹⁴ N'ututu echi ya, Devid degaara Joab akwukwo, zighachikwa ya site n'aka Ụraya.

¹⁵ Ihe o dere n'akwukwo ahụ bụ nke a, "Tinye Ụraya n'ihu agha ebe ogu siri ike. Mgbe ndi iro na-apukwute unu, laanu azu, ma hapunu Ụraya n'ihu ogu ka ndi iro gbuo ya."

¹⁶ Ya mere, mgbe Joab gara obodo ahụ gburugburu, o tinyere Ụraya n'ebe o maara na ndi di ike n'etiti ndi iro ha no.

¹⁷ Ndi ikom obodo ahụ putara buso Joab agha. Ufodu ndi agha Devid nwuru. Ụraya onye Het, so na ndi egburu.

¹⁸ Mgbe ahụ, Joab zigara ozi gwa Devid otu agha si na-aga,

¹⁹ Ọ gwara onyeozi ahụ si, "Mgbe i gwachara eze akuko ihe gbasara otu agha si gaa

²⁰ iwe nwere ike iwe eze nke ukwu, na o nwere ike juo gi si, 'Gini mere unu ji gaa mgbidi obodo ahụ nso ilu agha? Ọ bụ na unu amaghi na a ga-esi n'elu mgbidi ahụ gbaa aku?"

²¹ Onye gburu Abimelek nwa Jeru-Beshet? Ọ bughi na mgbidi obodo ka nwanyị no tuda aka nkume dagburu ya na Tebez? Gini mere unu ji jeruo mgbidi ahụ nso? Ọ buru na ọ juo gi ihe di otu a, gwa ya, 'Ohu gi bụ Ụraya, onye Het anwukwala.'"

²² Onyeozi ahụ biliri ije, mgbe o rutere, ọ gwara Devid ihe niile Joab ziri ya ka o zie.

²³ Onyeozị ahụ sịrị Devid, “Ndi ikom ahụ ji ike kariri anyi, ha putara i buso anyi agha na mbara ma anyi chughachiri ha azu. Churo ha n'onu uzọ ama obodo ahụ.

²⁴ Mgbe ahụ, ndi ogba uta sitere n'elu mgbidi malite igba ndi ohu gi aku, ufodu n'ime ndi ikom eze nwuru. Ohu gi Uraya, onye Het, sokwa na ndi nwuru.”

²⁵ Devid siri onyeozị ahụ, “Otu a ka i ga-agwa Joab, ‘Ka ihe a ghara iwute gi n'obi, n'ihu na mma agha na-egbu otu onye dika o si egbu onye ozọ. Lusie ogu ike, lugbukwaa obodo ahụ.’ Jiri okwu ndi a gbaa ya ume.”

²⁶ Mgbe nwunye Uraya nuru na di ya anwula, o ruru uju n'ihu ya.

²⁷ Mgbe oge iru uju ya gabigara, Devid ziri ka a kpota ya n'uloeze. O ghokwara nwunye ya. Mura ya nwa nwoke. Ma ihe Devid mere joro njo n'anya ONYENWE ANYI.

12

Netan abaara Devid mba

¹ Ya mere, ONYENWE ANYI zigara Netan ka o jekwuru Devid. Mgbe Netan biakwutere Devid, o kororo ya akuko a, “E nwere ndi ikom abuo bi n'otu obodo, otu bu ogaranya ma nke ozọ bu ogbenye.

² Onye ogaranya a nwere otutu igwe aturu na igwe ehi.

³ Ma nwoke ogbenye ahụ enweghi ihe obula kara otu nwa nne aturu nta nke o zutara. O zulitere ya, o tolite n'etiti ya na umu ya. O na-eri nri site na ihe oriri ya, na-anu mmiri site n'iko mmiri ya, n'obi ya ka o na-edinakwa. O no onodu dika nwa nwanyị nye ya.

⁴ “Otu ubochi, onye obia biara n'ulo onye ogaranya ahụ. Ma kama ogaranya ahụ ga-ewere otu aturu maobu ehi nke ya siere onye obia ya nri, o gara were nne aturu ogbenye ahụ, gbuo ya, jiri ya siere obia ya nri.”

⁵ Devid were oke iwe megide nwoke ahụ, o siri Netan, “Ana m anu iyi n'aha ONYENWE ANYI di ndu na onye mere ihe di otu a aghaghi inwu!”

⁶ O ga-ejikwa nwa aturu okpukpu ano kwughachi ogbenye ahụ ugwọ otu aturu ahụ o weere, n'ihu na onye ogaranya ahụ egosighi na o nwere obi ebere obula.”

⁷ Mgbe ahụ, Netan siri Devid, “O bu gi bu nwoke ahụ! Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel siri, ‘Mu onwe m tere gi mmanu ibu eze Izrel, mu onwe m naputakwara gi site n'aka Sol.

⁸ Enyere m gi ulo nna gi ukwu, nyefekwa ndi inyom nna gi ukwu n'aka gi, na alaeze Izrel na Juda, ka ha buru nke gi. Ma o buru na nke a ezughi, agaara m atukwasiri gi ihe ndi a niile okpukpu okpukpu.

⁹ Gini mere i ji leia okwu ONYENWE ANYI anya, mee ihe a jogburu onwe ya? N'ihu na i jirila mma agha gbuo Uraya onye Het, zurukwa nwunye ya n'ohi. O bukwaa mma agha ndi Amon ka i ji gbuo ya.

¹⁰ Ya mere, n'ihu ihe a i mere, mma agha agaghi esi n'ezinaulo gi puo, n'ihu na i ledara m anya kororo nwunye Uraya onye Het ka o buru nwunye gi.’

¹¹ “The a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘Aga m eme ka ihe ojo si n'ezinaulo gi bilie megide gi. N'ihu gi ka m ga-eduru ndi nwunye gi dunye otu onye di gi nnoo nso, ya na ha ga-edinakọ n'ehihie ocha, n'ihu ndi Izrel niile.

¹² I mere mmehie gi na nzuzo, ma aga m eme nke a na mbara, n'ihu Izrel niile.’ ”

¹³ Mgbe ahụ, Devid siri Netan, “Emehiela m megide ONYENWE ANYI.”

Netan zara si ya, “ONYENWE ANYI n'onwe ya agbagharakwala gi mmehie gi, i gaghi anwu.

14 Ma n'ihhi na i meela ka ndi iro ONYENWE ANYI nwe ohere ikwulu na ileli ya anya, nwa nwoke ahụ amụrụ gi ga-anwụ.”

15 Mgbe Netan lara, ONYENWE ANYI mere ka nwantakiri ahụ nwunye Uraya mụrụ Devid daa orịa.

16 Devid rioro Chineke aririo banyere nwantakiri ahụ. O buru onu, dinaa n'ala efu abali ahụ niile n'ihu ONYENWE ANYI.

17 Emesia, ndi okenye ulo ya rioro Devid ka o bilie rie nri, ma o juru iri ihe obula.

18 N'ubochi nke asaa, nwantakiri ahụ nwuru. Mgbe ahụ, ndi na-ejere Devid ozi turu egwu otu ha ga-esi gwa ya na nwantakiri ahụ anwuola. N'ihhi na ha kwuru n'ime onwe ha si, “Mgbe nwantakiri ahụ ka di ndu, anyi gwara ya okwu ma o geghi anyi nti. Anyi ga-esi anaa gwa ya na nwantakiri ahụ anwuola? O nwere ike imeru onwe ya ahụ.”

19 Mgbe Devid huru na ha na-ekwurita okwu n'etiti onwe ha na nzuzo; o matara na nwa ahụ anwuola. O juru ha si, “Nwata ahụ o nwuola?”

Ha zara si ya, “E, o nwuola!”

20 Mgbe ahụ, Devid sitere n'ala ebe o dina, bilie, saa ahụ, gbanwee uwe ya, baa n'ulo ONYENWE ANYI, kporo ya isiala. O loghachiri n'ulo ya nye iwu ka e wetara ya ihe oriri. O rikwara nri.

21 O juru ndi na-ejere ya ozi anya, n'ihhi ya ha juru ya ajuju si, “Gini mere i ji eme omume di otu a? Mgbe nwantakiri ahụ no ndu, i buru onu, kwaakwa akwa, ma ugbu a, nwa ahụ anwuola, i kwusila iru uju. Ugbu a, i biliela na-erikwa nri.”

22 Devid zara ha si, “Eburu m onu, kwaakwa akwa mgbe nwa ahụ no ndu, n'ihhi na ekwuru m si, 'ma eleghi anya, ONYENWE ANYI ga-enwe omiiko n'ebe m no mee ka nwa ahụ di ndu.’

23 Ma ugbu a o nwuru, ginikwa ka m nwere dika uru ibu onu ozu? M puru ime ka o di ndu ozu? Aga m alakwuru ya, ma o gaghi alaghachikwutekwa m.”

24 Devid kasiri Batsheba nwunye ya obi, emesia, mgbe ya na ya dinakoro, o turu ime ozu muo nwa nwoke onye ha kporo aha ya Solomon. Ma ONYENWE ANYI huru nwantakiri ahụ n'anya.

25 O zigara ozi site n'aka Netan, onye amuma, ka a guo ya Jedidaya n'ihhi ONYENWE ANYI.

26 N'oge a, Joab busoro Raba obodo ndi Amon agha dota isi obodo eze ha n'agha.

27 Joab zigara Devid ozi si ya, “Ebuola m agha megide Raba dota isi mmiri onu nu ya n'agha.

28 Ugbu a chikotaa ndi agha foduru bia lupuchaa agha a, ka i dota obodo a n'agha. O buru na i meghe otu a, aga m adota obodo a n'agha, a ga-akpokwasikwa ya aha m.”

29 N'ihhi nke a, Devid duuru ndi agha Izrel jeruo Raba, buso ya agha, meriekwa ya.

30 Devid kpupuru okpueze nke di n'isi eze ha, e kpunye ya n'isi nke ya onwe ya. Idi aru nke okpueze ahụ ruru kilogram olaedo iri ato na aru, nke e ji nkume ndi di oke onuahia choo mma. Devid sitekwara n'obodo ahụ kwakoro otutu ihe nkwata n'agha.

31 O kpoputara ndi no n'ebe ahụ, manye ha n'iru oru nke e ji mma nkwo e ji awa osisi, na igwe e ji egwu ala na anyuike n'aru. O mere ka ha ruo oru n'ebe a na-akpu blok brik. Devid mekwara otu ihe a n'obodo niile nke umu Amon. Emesia, ya na ndi agha ya niile laghachiri na Jerusalem.

13

Amnon na Tama, na onwu Amnon

¹ Absalom nwa Devid nwere otu nwanne nwanyị mara mma, aha ya bụ Tama.* Ma Amnon, otu n'ime ụmụ ndị ikom Devid, hụrụ nwaagboghọ a n'anya.

² Ma ihunanya a Amnon hụrụ Tama nwanne ya nwanyị mere ya ka ọ daa ọrịa, n'ihị na ọ bụ ihe rara Amnon ahụ ichọputa ụzọ ya na Tama ga-esi nwee mmekọ, ebe ọ bụ na Tama bụ nwaagboghọ na-amaghị nwoke.†

³ Ma Amnon nwere otu enyi dị aghughọ, onye aha ya bụ Jonadab, nwa Shimea, nwanne Devid.

⁴ Otu ụbọchị, Jonadab biakwutere Amnon juo ya si, "Gini mere, gi bụ nwa eze ji na-ata ahụ ututu niile? O bụ na i gaghị akoro m?"

Amnon gwara ya si, "Ahuru m Tama n'anya, bụ nwanne Absalom, nwanne m nwoke."

⁵ Jonadab gwara ya si, "O di mma. Lee ihe i ga-eme. Gaa dinna ala, dika a ga-asị na ahụ adighi gi. Mgbe nna gi biara ileta gi, gwa ya okwu si ya, 'Achoro m ka nwanne m nwanyị bụ Tama bia nye m ihe oriri. Achoro m ka ọ nođu n'ihu m sie nri ahụ, mgbe m na-ele ya anya, ka o jirikwa aka ya nye m nri ahụ.'"

⁶ Amnon mere otu a. Mgbe eze biara ileta ya, Amnon rioro ya si, "Biko, ka Tama bia ebe a gheere m achicha ole na ole ebe m ga-ahụ ya anya. Ka o jirikwa aka ya dozie ya n'ihu m ka m rie ya."

⁷ Devid kwenyere, zie Tama ka ọ gaa n'ulo Amnon gaa siere ya nri.

⁸ Tama gara n'ulo Amnon, banyekwa n'ime ulo ebe o dinna, ka Amnon na-ele ya anya mgbe ọ na-agwoğhari utu oka. Emesia, Tama gheere ya achicha mara mma.

⁹ Mgbe o cheziri achicha ahụ n'ihu Amnon, Amnon juru iri ya.

Ihe o mere mgbe ahụ bụ inye ndi na-ejere ya ozi no n'ebe ahụ iwu si ha niile puo ngwangwa. Ha niile pukwara.

¹⁰ Mgbe ahụ, Amnon gwara Tama okwu si, "Ugbu a, wetara m nri ahụ n'ime ulo ndina m, bia jiri aka gi nye m ya." Tama bugaara ya achicha ahụ n'ime ulo ebe ihe ndina ya di.

¹¹ Ma mgbe Tama guzo n'ihu ya, Amnon jidere ya n'ike si ya, "Bia, soro m dinna, nwanne m nwanyị."

¹² Tama zara si ya, "Mba! Nwanne m nwoke. Emerula m. Ihe di otu a ekwesighi ime n'ala Izrel. Emela ihe ojo di otu a.

¹³ Olee ihe ga-abu onodu m? Oleekwanu ihe ga-abu onodu gi? Olee ebe m ga-agbala izo onwe m n'ihị ihe ihere ga-adiri m ma i mee ihe di otu a? I ga-adi ka otu n'ime ndi nzuzu ojo di n'Izrel. Biko, gwa eze, o ga-ekwe ka i luo m."

¹⁴ Ma Amnon egeghi nti. Ebe o bu na o ka Tama ike, o jidere ya dinna ya n'ike meruo ya.

¹⁵ Emesia, Amnon kporo Tama asi. N'ezie, o kporo ya asi ugbu a karia ihunanya o huru ya na mbu. O gwara Tama okwu si ya, "Bilie si n'ebe a puo osiso!"

¹⁶ Ma Tama kwara akwa si ya, "Mba! Iju m otu a ka njo karia ihe ojo i mere m."

* **13:1** Tama bụ nwa nwanyị Maaka, nwa Talmi, eze Geshua 2Sa 3:3 Amnon bụ okpara Devid, nke Ahinoam nwunye mbụ ya mụtara. N'usoro omenaala, ọ bụ Amnon kwesiri inochi anya eze ma ọ nwuo. † **13:2** Ụmụ nwanyị ndi na-alubeghi di na-ebi naani ha n'ebe e doziri ha onodu. Adighi ekwe ka ha ga leta ndi ikom, o buladi ndi umunna ha, bu ndi nna ha mụtara.

Ma Amnon egeghi ya nti.

¹⁷ O kporo nwokorobia na-ejere ya ozi si ya, "Chupu nwanyi a n'ezi, kpachiere m uzo n'azu."

¹⁸ Onyeozu ya chupuru ya n'ezi, kpachie uzo n'azu ya. Uwe mwuda nwere aka ogologo ka Tama yi, n'ihi na o bu udi nke umu ndi inyom eze na-amaghi nwoke na-eyi.

¹⁹ Tama dowara uwe‡ mwuda ahụ o yi n'ahụ, werekwa ntụ kpokwasi onwe ya n'isi, buru aka ya n'isi na-eti mkpu akwa dika o na-ala.

²⁰ Nwanne ya nwoke, Absalom juru ya si, "Amnon, nwanne gi nwoke, o dinakwuuru gi? Ma ugbo a, nwanne m, gba nkiti, nwanne gi nwoke ka o bu. Etinyela ihe a mere n'obi." Tama noro dika onye mmadu niile juru aju n'ulo nwanne ya nwoke, bu Absalom.

²¹ Mgbe eze Devid nuru ihe ndi a niile, iwe were ya nke ukwu.

²² Absalom agwaghi Amnon okwu obula, maobu nke di mma, maobu okwu ojoo. Ma o kporo Amnon asi nke ukwu n'ihi onodu iweda n'ala o wedara nwanne ya Tama, mee ya ihe ihere.

Absalom egbuo Amnon

²³ Mgbe afo abuo gasiri, mgbe ndi na-akpuchara Absalom aji umu aturu ya no na Baal-Hazo, n'oke ala Ifrem, o kpokotara umu ndi ikom eze niile ka ha bia n'ebe ahụ.

²⁴ Absalom jekwuuru eze si ya, "Ndi na-akpucha aji umu aturu ohu gi biara. Eze na ndisi ozi ya, ha ga-abia sonyere m?"

²⁵ Ma eze zara si ya, "Mba, nwa m, anyi niile agaghi abia, anyi ga-abu ibu di arọ nye gi." N'agbanyeghi na Absalom rugidere ya ma o kweghi aga, kama o goziri ya.

²⁶ Mgbe ahụ, Absalom rioro nna ya si, "O di mma, o buru na i gaghi abia, i ga-emekwa ka nwanna m nwoke Amnon, na umu eze ndi ozo bia?"

Eze juru ya si, "N'ihi gin ka Amnon ga-eji soro gi gaa?"

²⁷ Ma Absalom rugidere ya, ya mere o zipuru Amnon na umu eze ndi ozo ka ha soro ya gaa.

²⁸ Mgbe ahụ, Absalom nyere ndi na-ejere ya ozi iwu banyere Amnon si, "Cherenu ruo mgbe mmanya bidoro igbu ya, mgbe m sikwara unu tigbuo ya, unu atula egwu, tigbuonu ya. O bu m na-ekwu ihe ga-eme n'ebe a. Nweenu obi ike, meekwanu ya."

²⁹ Mgbe oge ruru, ndi ozi Absalom tigburu Amnon. Mgbe ahụ, umu eze niile biliri makwasi n'inyinya ha gbalaga.

³⁰ Mgbe ha ka no n'uzo na-agbaga Jerusalem, ozi eruolari Devid nti si, "Absalom egbuchaala umu eze niile, o dikwaghi otu onye n'ime ha foduru ndu!"

³¹ Eze biliri oto, dowaa uwe ya, daa n'ala, gbatia onwe ya n'ihi obi ojoo. Ndi na-ejere ya ozi dowakwara uwe ha n'ihi egwu na obi ojoo.

³² Ma Jonadab, nwa Shimea, nwanne Devid, siri, "Onyenwe m, echekwala na e gburu umu ndi ikom eze niile, kama o bu naani Amnon! Nke a bu ihe Absalom jikere ime site mgbe Amnon wakporo nwanne ya nwanyi bu Tama, dina ya.

³³ Ma ugbo a, ka onyenwe m bu eze ghara itinye akuko banyere onwu umu ndi ikom eze niile, n'obi ya. O bu naani Amnon nwuru."

³⁴ Ma Absalom gbara oso gbalaga.

O dighi anya nwoke na-anọ n'elu mgbidi Jerusalem na-eche nche, lepuru anya hu ndi mmadu ka ha si n'uzo di n'akuku ugwu nta na-abia. Nwoke

‡ 13:19 Jos 7:6; 2Sa 1:2; Job 2:12; 42:6

ahụ gara gwa eze si ya, “Ahurū m ndị si n’akukū Horonaim, n’akukū ugwu na-abia.”

³⁵ Jonadab gwara eze si, “Lee, ọ bụ ụmụ ndị ikom eze na-alọta dika m kwuru.”

³⁶ Mgbe ha lọbatara, ha bidoro ikwa akwa nke ukwu. Eze na ndị na-ejere ya ozi sokwa kwaa akwa.

³⁷ Absalom gbara ọsọ gbakwuru Talmai nwa Amihud, eze Geshua. Ma eze Devid ruru ụjụ nke ukwu maka onwụ Amnon.

³⁸ Mgbe Absalom gbara ọsọ gbaga Geshua, ọ nọrọ n’ebe ahụ afọ atọ.

³⁹ Ọ gurū eze bụ Devid aguū igakwuru Absalom, n’ihi ọ kasịela obi maka onwụ Amnon.

14

Absalom aloghachi Jerusalem

¹ Joab, nwa Zeruaya matara na obi eze di n’ebe Absalom nọ.

² Joab zigara ozi na Tekoa, si n’ebe ahụ kpọta otu nwanyị maara ihe. Mgbe nwanyị ahụ bjaruru, Joab gwara ya si, “Mee onwe gi dika onye n-eru ụjụ. Yiri akwa mkpe, etekwala mmanụ otite. Kpaa agwa dika nwanyị nọ n’iru ụjụ ogologo oge.

³ Emesịa, jekwuru eze, gwa ya okwu ndị a m na-agwa gi.” Joab tinyere okwu ndị ahụ n’onụ ya.

⁴ Mgbe nwanyị ahụ si Tekoa gara na nke eze, ọ dara n’ala kpuo ihu ya n’ala isopurū eze. Ọ siri, “Biko nyere m aka, gi onye a na-asopurū!”

⁵ Eze jurū ya ajujū si, “Gini bụ mkpa gi?”

Ọ zara si, “Abụ m nwanyị isi mkpe, di m anwuola.

⁶ Enwere m ụmụ ndị ikom abụọ ndị gara lụọ ogụ n’ohia. Mgbe ha na-alū ogụ ahụ, o nweghi onye putara gboo ha. N’ihi ya, otu n’ime ha tigburu ibe ya.

⁷ Ma ugbu a, ndị ikwu di m na-esogbu m na-asị ‘Kpọputa onye ahụ gburu nwanne ya ka anyi gbuo ya n’ihi ndu nwanne ya o wepurū, ka anyi si otu a memilaa onye nke fodurū ga-erita oke ezinaulo.’ Ha chorọ isi otu a menyoọ icheku oku nke fodurū m, nke bu na di m agaghi enwezikwa aha maobu onye fodurū ya n’elu uwa.”

⁸ Eze siri nwanyị ahụ, “Laa n’ulo gi, aga m ahụ na o nweghi onye meturū ya aka.”

⁹ Ma nwanyị ahụ si Tekoa siri ya, “Ka onyenwe m, bu eze, gbaghara mu na ezinaulo m, ka ikpe omuma obula ghara idiri eze na ocheeze ya.”

¹⁰ Eze zara ya, “Enyela onwe gi nsogbu maka nke ahụ. Ọ buru na onye obula agwa gi okwu obula, kpotara m ya. Onye di otu a agaghi enyekwa gi nsogbu ozọ.”

¹¹ Mgbe ahụ ọ zara, “Biko, ka eze kpokuo aha ONYENWE ANYI Chineke ya ka ọ kwusi onye na-agwa ochu, ka ọ ghara igbu onye ozọ, ka a gharakwa ila nwa m nwoke n’iyi.”

Ọ siri, “Dika ONYENWE ANYI na-adị ndu,* otu agiri isi agaghi esi n’isi nwa gi dapu n’ala.”

¹² Mgbe ahụ, nwanyị ahụ siri, “Biko kwere ka ohu gi nwanyị gwa onyenwe m eze otu mkpurū okwu ozọ.”

Ọ siri, “Gaa n’ihu kwuo.”

* 14:11 1Sa 14:45; 1Ez 1:52; Mat 10:30; Oru 27:34

13 Nwanyị ahụ sịrị, “Ọ bụ n’ihi gini ka ị chere ihe di otu a megide ndi nke Chineke? Mgbe eze na-ekwu otu a, ọ bụ na ọ dighi ama onwe ya ikpe, n’ihi na eze a jula ikpoghachi nwa ya a chupuru achupu?”

14 Anyi niile ga-anwu. Anyi dikwa ka mmiri a wusara n’ala, nke a na-apughi ichikotakwa ozọ. Ma Chineke adighi anapu mmadu ndu ya, ma ọ na-emeghepu uzọ ga-eme ka onye ọ chupuru achupu loghachikwutekwa ya.

15 “Ma ugbo a, ebe m biara igwa onyenwe m bu eze, okwu a, n’ihi na ndi mmadu emenyela m egwu. Ohu gi chere n’obi ya, ‘Aga m agwa eze okwu; ma eleghi anya, ọ ga-emezuru ohu ya nwanyi ihe ọ rioro.’

16 Ma eleghi anya eze ga-anaputa ohu ya nwanyi site n’aka nwoke ahụ na-agbali ibipu mu na nwa m nwoke site n’ihe nketa nke Chineke.’

17 “Ugbo a, ohu gi nwanyi na-asị, ‘Ka okwu onyenwe m eze kwuru wetara m izuika, n’ihi onyenwe m eze na-enyochaputa ihe oma maobu ihe ojoo dika mmuo ozi Chineke. Ka ONYENWE ANYI Chineke gi nonyere gi.’”

18 Mgbe ahụ, eze gwara nwanyi ahụ okwu si, “Achoro m ka ị gwa m eziokwu n’ajuju a m na-aga iju gi.”

Nwanyị ahụ zara si, “Ka onyenwe m, bu eze kwuo ihe di ya n’obi.”

19 Devid juru ya si, “Aka Joab ọ di n’okwu ndi a niile?”

Nwanyị ahụ zara si ya, “Dika ị na-adi ndu, onyenwe m, bu eze, ọ dighi onye obula ga-esi n’ihe onyenwe m bu eze kwuru, chee ihu n’aka nri maobu n’aka ekpe. E, ọ bu ohu gi Joab nyere m iwu ime nke a, ya gwakwara ohu gi nwanyi okwu niile ndi a.

20 Ohu gi bu Joab mere ihe a ka ọ gbanwee otu onodu ihe di ugbo a. Onyenwe m nwere amamihe dika ndi mmuo ozi Chineke. Ọ maakwara ihe niile na-eme n’ala.”

21 Eze siri Joab, “Ọ di mma, aga m eme ya. Gaa kpoghachite nwokorobia ahụ bu Absalom.”

22 Joab dara n’ala kpuo ihu ya n’ala, kpo isiala, gozie eze. Joab siri, “Taa ka ohu gi maara na ahutala m amara n’ihu gi, onyenwe m bu eze, n’ihi na eze e merela ohu ya ihe ọ rioro.”

23 Joab biliri gaa Geshua, kpolata Absalom na Jerusalem.

24 Mgbe ha biaruru, eze gwara Joab okwu si, “Gwa ya ka ọ laa n’ulo ya. Ọ gaghị abia n’ihu m, n’ihi na-achoghi m ihu ya anya.” Ya mere, Absalom lara n’ulo ya. Ọ hukwaghị eze anya.

25 Ọ dighi nwoke mara mma dika Absalom n’ala Izrel niile. Ọ dikwaghị onye na-adighi ekwu okwu banyere ima mma ya. N’ihi na ntupo obula adighi ya n’ahu site n’opi isi ya ruo n’obo ukwu ya.

26 Mgbe obula ọ kpuchara ntutu isi ya, n’ihi na ọ bu otu ugboro n’afọ ka ọ na-akpucha agiri isi mgbe o bidoro inyị ya arọ. Ọ na-atu agiri isi a na-akpuchaputa ya n’isi, idi arọ ya na-eru nari shekel abuo† ma a tuọ ya n’ihe otutu eze.

27 Absalom mutara umu ndi ikom ato, na otu nwanyi, aha ya bu Tama. Nwaagboghọ a mara mma nke ukwu.

28 Mgbe Absalom noro afọ abuo na Jerusalem na-ahughi eze anya,

29 o ziri ozi ka Joab bia, ka ọ gaa ziere ya eze ozi, ma Joab abiaghị. Absalom zigakwara ozi ozọ ka ọ bia ma Joab ekweghi ibia.

30 N’ikpeazu, Absalom gwara ndi na-ejere ya ozi okwu si ha, “Gaanu sunye ubi oka bali Joab di n’akuku nke m oku.” Ha mekwara dika a gwara ha.

† 14:26 Nke a bu kilo abuo na uma ato

³¹ Mgbe ahụ, Joab biliri jee n'ulo Absalom, ma si ya, "Gini mere ndi na-ejere gi ozi ji gbaa ubi m oku?"

³² Absalom sirị ya, "Lee ezitere m gi ozi, si, 'Bia n'ebe a ka m ziga gi na nke eze ka i juta, "N'ih i gini ka m ji site na Geshua loghachita? O gara a kara m mma ma a si na m no n'ebe ahụ ruo ugbu a.'" Ugbu a, achoro m ka mu hu ihu eze, o buru na onwe ajo omume di n'ime m, ya mee ka m nwuo."

³³ Joab gakwuru eze, gwa ya ihe Absalom kwuru. Mgbe ahụ, eze kporo Absalom, onye batara ma kpo isiala n'ihu eze. Eze sutukwara ya onu.

15

Nzube ojoo Absalom

¹ Mgbe nke a gasiri, Absalom zutaara onwe ya ugbu agha na inyinya na-adokpu ya. O nwetakwara onwe ya iri ndi ikom ise ndi na-agba oso n'ihu ya.

² N'isi ututu, o na-ebili gaa guzo n'akuku onu uzo e si abata Jerusalem. O buru na o hu onye obula nwere okwu o choro ka eze mara ihe banyere ya, Absalom na-akpo onye ahụ juo ya si, "Olee obodo i si bia?" Onye ahụ na-aza si, "Ohu gi si n'otu n'ime ebo di n'Izrel."

³ Absalom na-agwa onye ahụ si, "Ahuru m na okwu gi niile bu eziokwu. Ma o na-ewute m na eze enweghi onye na-enyere ya aka inu okwu ndi a niile."

⁴ Absalom na-ekwukwa si, "Asi na m bu onye ikpe n'ala Izrel, onye obula nwere okwu na uka gaara abiakwute m ka m mee ka ikpe ziri ezi rute ya aka."

⁵ Mgbe onye obula biara ikpo isiala nye ya nonodu nsopuru, o na-eseti aka ya, jide onye ahụ sutu ya onu.

⁶ Otu a ka Absalom si na-akpaso ndi Izrel agwa, bu ndi ahụ niile na-abiakwute eze na-ario maka ikpe ziri ezi. O si otu a zuru obi ndi Izrel niile n'ohi.

⁷ Mgbe afo ano gasiri, Absalom biakwutere eze rioo ya si, "Biko kwere ka m jee Hebron mezuoro ONYENWE ANYI nkwa m kwere ya.

⁸ Mgbe ohu gi bi na Geshua n'ime Aram, ekweere m nkwa a, 'O buru na ONYENWE ANYI ga-eme ka m loghachi ozo na Jerusalem, aga m efe ya ofufe na Hebron.' "

⁹ Eze sirị ya, "Gaa n'udo." Ya mere, o puru gaa Hebron.

¹⁰ Mgbe ahụ, Absalom zigara ndi ozi na nzuzo, ka ha gaa n'ebo niile nke ala Izrel. Nke a bu ihe o ziri ha, "Mgbe unu nuru uda opi ike, tienu mkpu si, 'Absalom aburu eze na Hebron.' "

¹¹ Nari mmadu abuo si Jerusalem soro Absalom gaa dika ndi o kpoko oku oriri ma ha amaghi ihe obula.

¹² Mgbe Absalom nokwa na-achụ aja ahụ, o ziri ozi ka a kpoo Ahitofel* onye Gailo, otu n'ime ndi na-adu Devid odu, ka o si Gailo bia nke bu obodo ya. Nke a mere ka nkwekorita nzuzo ojoo ahụ na-esi ike kari, ndi dinyere Absalom na-amubanyekwa.

Mgbapu Devid

¹³ O dighi anya, onyeoz i biaruru Jerusalem gwa Devid na ndi Izrel niile kwagidere Absalom.

¹⁴ Mgbe ahụ, Devid gwara ndi oru ya niile ndi ya na ha no na Jerusalem, si, "Bilienu! Anyi aghaghi igbapu, ma o bughu otu a, o dighi onye n'ime

* 15:12 Ahitofel bu nna nna Batsheba, nke a di n'akwukwo 2Sa 11:3; 23:34

anyị ga-agbanarị Absalom. Anyị ga-ahapụ ugbu a, ma ọ bughị ya, ọ ga-eme ngwa gafee anyị wetara anyị mbibi, werekwa mma agha gbuchapụ ndị niile nọ n'obodo a."

¹⁵ Ndi na-ejere ya ozi zara si ya, "Anyị dinyere gi! Anyị jikekwara ime ihe obula onyenwe anyị eze kwuru."

¹⁶ Ya mere, eze na ndi ulo ya niile si na Jerusalem puo. O dighi onye o hapuru kariakwa ndi iko ya nwanji iri n'ihu ilekota obieze ahụ.

¹⁷ Eze biliri puo, ya na ndi niile so ya, ha kwusiri n'oke ala nke obodo ahụ.

¹⁸ Ndi niile na-ejere ya ozi, gafere n'akuku ya, ha na ndi Keret na Pelet, na nari ndi ikom isii ndi Git, bu ndi so ya site na Gat, gafekwara noro n'ihu eze.

¹⁹ Mgbe ahụ, Devid tughariri kpo Itai, onye Git, ochiagha nari ndi agha isii ahụ si ya, "Gini mere i ji eso m? Laghachi azu soro eze Absalom, n'ihu na i bu obia n'Izrel, onye gbatarara oso ndu."

²⁰ O dibeghi anya kemgbe i bira. M ga-esi ana kwere ka i soro m na-awaghari, ebe o bu na m amaghi ebe m na-aga. Chiri ndi agha gi laghachi. Ka obioma na ikwesi ntukwasi obi dinyere unu."

²¹ Ma Itai zara eze si, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, onyenwe m na-adikwa ndu, ebe obula onyenwe m bu eze ga-anu, ma o putara ndu maobu onwu, n'ebe ahụ ka odibo gi ga-anokwa."

²² Devid siri Itai, "Gaa n'ihu, gabiga." Ya mere Itai, onye Git gabigara ya na ndi ikom ya niile, na ezinaulo niile ndi so ya.

²³ Obodo niile tiri mkpu akwa mgbe ndi ahụ niile na-agabiga. Eze gafere odo mmiri Kidron, ya na ndi mmadu niile chere ihu n'uzo ozara.

²⁴ Zadok bjakwara, ya na ndi Livayi niile, ndi bu igbe ogbugba ndu Chineke. Ha dobara igbe ogbugba ndu Chineke n'ala. Abiata chugidere aja tutu ruo mgbe mmadu niile sitere n'obodo ahụ gabigasiri.

²⁵ Mgbe ahụ, eze siri Zadok, "Bughachi igbe Chineke a n'ime obodo. O buru na m ahuta amara n'anya ONYENWE ANYI, o ga-akpoghachi m mee ka m hu ya, na ebe obibi ya anya ozu."

²⁶ Ma o buru na o si, 'The banyere gi adighi atokwa m utu,' lee m, ya mee m otu o si di ya mma n'anya."

²⁷ Mgbe ahụ, eze gwara Zadok bu onye nchujaja si, "Okwa i bu onye ohu uzu? Laghachi n'obodo n'udo, kporo Ahimaaz nwa gi nwoke, na Jonatan nwa Abiata. Gi na Abiata kporo umu unu ndi ikom abuo ndi a laghachi n'obodo."

²⁸ Aga m akwusi chere n'ebe e si akwofe osimiri Jordan, ruo mgbe ozi ga-esi n'ebe i no bia."

²⁹ Mgbe ahụ, Zadok na Abiata bughachiri igbe Chineke na Jerusalem. Ha nodukwara n'ebe ahụ.

³⁰ Ma Devid na ndi so ya chere ihu irigo Ugwu Oliv. Mgbe o na-aga, Devid no na-akwa akwa. O yikwaghi ihe obula n'ukwu ya, ma o ji ihe kpuchie isi ya.† Ndi niile so ya kpuchikwara isi ha na-akwakwa akwa ka ha na-arigo.

³¹ Mgbe a gwara Devid na Ahitofel onye na-adu ya odu dinyere Absalom, Devid kpere ekpere si, "O ONYENWE ANYI, biko, tugharia ndumodu Ahitofel ka o buru ndumodu nzuzu."

† 15:30 Nke a na-egosiputa onodu obi ojuo na iru uju. Guo 2Sa 19:4; Est 6:12; Izk 24:17,23; Aiz 20:2-4

³² Mgbe Devid b̄iaruru n'elu Ugwu Oliv, ebe ndi mmadu na-anọ na-efe Chineke ofufe, Hushai, onye Akai‡ nọ n'ebe ahụ na-eche izute ya. Uwe ya dọwakwara adọwa, aja d̄ikwa ya n'isi.

³³ Ma Devid siri ya, "Ọ buru na i soro m, i ga-abu ibu arọ nye m.

³⁴ Ma ọ buru na i laghachi n'obodo, si Absalom, 'Aga m abu ohu gi, eze. Abu m ohu nna gi n'oge gara aga, ugbu a aga m abu ohu gi.' N'uzọ di otu a i ga-enyere m aka mebie ndumodu Ahitofel.

³⁵ Ọ bu na Zadok na Abiata ndi nchujaja agaghi eso gi nodu n'ebe ahụ? Gwa ha ihe obula i ga-anuta n'uloeze.

³⁶ Umụ ha ndi ikom, Ahimaaz nwa Zadok na Jonatan nwa Abiata so ha nodu n'ebe ahụ. Zitere m ha ka ha gwa m ihe obula i nutara."

³⁷ Ya mere Hushai, enyi Devid, b̄iarutere Jerusalem mgbe Absalom na-abata obodo ahụ.

16

Devid na Ziba

¹ Mgbe Devid gafechara elu ugwu ahụ na-agbada n'akuku nke ozo ya, Ziba, onye na-elekota akụ Mefiboshet, guzo na-eche ya. Ọ chi inyinya ibu bu nari ogbe achicha abuo, na otu nari uyoko mkpuru vaini a mikporo amikpo na nari uyoko mkpuru osisi ndi ozo, na karama akpukpo buru ibu mmanya juru n'ime ya.

² Eze juru Ziba si, "Gini mere i ji bute ihe ndi a?"

Ziba zara si, "Inyinya ibu ndi a bu nke ndi uloeze ga-anokwasị. Achicha na mkpuru osisi ndi a bu nke ndi ikom gi ga-eri. Mmanya a bu nke ndi na-ada mba n'ozara ga-anu."

³ Eze juru ya si, "Ebeekwanu ka nwa nna gi ukwu no?"

Ziba zara ya si, "Ọ no na Jerusalem n'ihu na ọ siri, 'Taa ulo Izrel ga-enyeghachi m alaeze nna nna m.'"

⁴ Eze gwara Ziba si ya, "N'ihu ya, enyela m gi ihe niile Mefiboshet nwere, ha ga-abukwa nke gi."

Ziba siri, "Ka m huta amara n'ihu eze, bu onyenwe m."

Shimei abuo Devid onu

⁵ Dika eze bu Devid na-abiaru obodo Bahurim,* lee, otu nwoke sitere n'agburu ulo Sol sitere n'ebe ahụ puta. Ọ bu Shimei† nwa Gera. Ọ na-akocha mgbe ọ na-aputa ya.

⁶ Ọ chiri nkume na-atu Devid na ndi ozi eze niile. Ọ bu ezie na ndi agha Izrel na ndi na-eche Devid nche gbara ya gburugburu n'aka nri na aka ekpe.

⁷ Ma dika Shimei na-akocha, ọ siri, "Si n'ebe a puo, si n'ebe a puo, gi ogbu mmadu, gi onye ojoo!"

⁸ ONYENWE ANYI akwughachila gi ugwo obara niile i wusiri n'ezinaulo Sol, onye i nochiri onodu ya dika eze. ONYENWE ANYI anapula gi alaeze ahụ, were ya nye Absalom nwa gi! Ugbu a, ihe i metara abiala gi ugwo, gi ogbu mmadu."

⁹ Abishai, nwa Zeruaya‡ gwara eze okwu si, "N'ihu gini ka nkita a nwuru anwu ga-eji na-akocha onyenwe m bu eze? Biko, ka m gafee gaa bipu ya isi."

‡ 15:32 Ndi Juu na ndi Akai nwere ka ha si buru nwanne, e dere nke a n'akwukwo. Jos 16:2

* 16:5 2Sa 3:16 † 16:5 2Sa 19:21; 1Ez 2:8,44-46 ‡ 16:9 Zeruaya bu nwanne nwanyi Devid, ya mere Joab na Abishai bu umu nwanne ya.

¹⁰ Ma eze zara si, “Gini jikoro mu na unu, unu umu ndi ikom Zeruaya. O buru na o na-akocha m n’ihi na ONYENWE ANYI si ya ‘Kochaa Devid,’ onye puru iju ajuju si, ‘Gini mere i ji na-eme ihe di otu a?’ ”

¹¹ Mgbe ahụ, Devid gwara Abishai na ndi ozi ya okwu si, “Nwa m nwoke, onye si n’ahụ m na-agbali inapụ m ndu m. Gini ga-eme ka onye Benjamin a ghara ime kari? Hapu ya, ya kochaa, n’ihi na ONYENWE ANYI agwala ya ka o kochaa m.

¹² Ma eleghi anya, ONYENWE ANYI ga-ahụ onodu ahuhu m, nyeghachikwa m ngozi n’onodu nkocha ndi a.”

¹³ Ya mere, Devid na ndi ya gakwa n’ihu ije ha n’uzo ahụ ma Shimei sokwara ha na-aga n’akuku ugwu ahụ na-akocha ha. O nogidekwara natu Devid nkume, na-ekpolikwa aja elu ka o na-awusa ha n’ahụ.

¹⁴ Ya mere, eze na ndi niile so ya gagidere biaruo n’akuku Jodan n’onodu ike ogwugwu. N’ihi ya, ha noduru n’ebe ahụ zuo ike.

Ndumodu Hushai na Ahitofel

¹⁵ Ma Absalom na ndi Izrel abatalari Jerusalem. Ahitofel sokwa ya.

¹⁶ Mgbe Hushai, enyi Devid, onye Akai biaruru, o gara hu Absalom si ya, “Ka eze di ogologo ndu, ka eze di ndu.”

¹⁷ Absalom siri Hushai, “O bu otu a ka i si egosi ihunanya i nwere na-ebe enyi gi no? Gini mere i soghi ya?”

¹⁸ Hushai zara Absalom si, “Mba! Onye ahụ ONYENWE ANYI na oha mmadu na ndi Izrel niile hoputara, nke onye ahụ ka m ga-abu. O bukwara onye ahụ ka m ga-adinyere.

¹⁹ Ma onye kwanu ka m kwesiri ijere ozi? O bughi nwa eze? Ejeere m nna gi ozi, ugwu a anokwa m jikere ijere gi ozi!”

²⁰ Absalom tughariri gwa Ahitofel okwu si, “Gini ozu ka m ga-eme? Nye anyi ndumodu gi. Gini ka anyi kwesiri ime?”

²¹ Ahitofel zara, “Ga dinaa ndi iko nwanyi nna gi ndi ahụ o hapuru ka ha lekotaa ulu. Mgbe ahụ, Izrel niile ga-anu na i meela onwe gi ihe na-asu oyi n’ebe nna gi no, aka ndi niile nonyere gi ga-akwukwa chim.”

²² Ya mere, ha manyeere Absalom ulu ikwu n’elu ulu; o kpokwaara ndi iko nwanyi nna ya dinaa ha n’otu n’otu, n’ihu ndi Izrel niile.

²³ N’oge ahụ, ndumodu obula Ahitofel duru di ka a ga-asu na o bu ozi si n’onu Chineke n’onwe ya bia. O buladi n’ebe Devid no, na n’ebe Absalom nokwa, otu a ka esi bulie ndumodu obula Ahitofel nyere elu.

17

¹ Ahitofel gwara Absalom si ya, “Kwere ka m hoputa puku ndi ikom iri na abuo ka m duru ha chuso Devid oso n’azu n’abali taa.

² Aga m abiakwasu ya mgbe ike gwuru ya, mgbe obi ya na-ada mba. Aga m emenye ya egwu nke ga-eme ka o maa jijiji. Mgbe ahụ, ndi niile so ya ga-agbasasikwa. O bu naani eze ka m ga-egbu

³ Aga m eme ka ndi ya niile loghachikwute gi. Onwu nke otu nwoke a i na-achosi ndu ya ike ga-eme ndi ozu niile iloghachikwute gi, onye obula ga-anu n’udo.”

⁴ Atumatu ahụ ziri ezi n’anya Absalom na ndi okenye niile nke Izrel.*

⁵ Ma Absalom kwuru si, “Kpoo Hushai onye Akai ka anyi juo ya ihe o chere banyere okwu a.”

* 17:4 Ha nabatara atumatu ahụ

⁶ Mgbe Hushaj bjakwutere ya, Absalom siri ya, "Ahitofel nyere ndumodu di otu a. Gini ka i chere? Anyi ga-eme ihe o kwuru? O buru na anyi agaghi eme ya, gi onwe gi kwuo nke gi."

⁷ Hushaj zara Absalom si, "Ndumodu Ahitofel duru n'oge a adighi mma.

⁸ O siri, Gi onwe gi maara nna gi na ndi ikom ya; ha bu ndi dike n'agha, mkpuruobi ha dikwa ilu ugbo a dika anu ohia bia a gbabara aka nwa n'ohia. Nna gi bu onye ihe banyere agha doru anya. O gaghi eso ndi ya noo onodu abali.

⁹ O buladi ugbo a, o zoola onwe ya n'ime otu olulu maobu n'ime ogba nkume. O buru na o puta buru uzobuso ndi agha gi agha, onye obula nuru ya ga-ekwu si, 'Etigbuola ndi agha Absalom oke ntigbu.'

¹⁰ Mgbe ahụ, o buladi dimkpa n'agha ndi nwere obi odum, ujo ga-atukwa ha. Ha agaghi ekwekwa iga n'ihu ogu. N'ihu na Izrel niile maara na nna gi bu dike. Ha maakwara na ndi agha ya bukwa ndi obi kara aka.

¹¹ "Ndumodu m na-enye bu nke a: chikotaa ndi Izrel niile, site na Dan ruo Biasheba, ha dika aja nke di n'akuku oke osimiri. O bukwa gi ga-edu ha n'agha ahụ.

¹² Mgbe ahụ, anyi ga-ebuso ya agha ebe obula anyi huru ya; anyi ga-abiakwasị ya dika igirigi si adakwasị ala. Anyi ga-egbu ya, gbukwaa ndi niile so ya. Otu onye agaghi afodukwa n'ime ha.

¹³ O burukwa na o zoo onwe ya n'otu obodo, mgbe ahụ Izrel niile ga-eweta udo n'obodo ahụ, anyi ga-adotu ya dobane ya na ndagwurugwu, ruo mgbe o buladi otu nkume ga-afodu n'ebe ahụ."

¹⁴ Absalom na ndi ikom Izrel niile siri, "Ndumodu Hushaj, onye Akai di mma karja nke Ahitofel." Ma ONYENWE ANYI ekpebielarị imebi ezi ndumodu Ahitofel ka o si otu a wetara Absalom ihe ndakwasị ojoo.

¹⁵ Hushaj gwara Zadok na Abiata, ndi nchujaja, "Otu a na ihe ndi a ka Ahitofel duru Absalom na ndi okenye Izrel n'odu ka ha mee, ma otu a na nke a ka mu onwe dukwaranu n'odu.

¹⁶ Ugbo a, meenu ngwa, ziga ozi gwa Devid si, 'Anokwala onodu abali n'uzo ngabiga nke osimiri n'ime ozara, kama gabiga na-atufughi oge, ma o bughu otu a, ma eze ma ndi niile ya na ha soo ga-abu ndi elodara.'

¹⁷ Jonatan na Ahimaaz no n'akuku En-Rogel ka a ghara ihu ha mgbe ha na-abata n'obodo. Otu nwaagboghọ na-eje ozi na-aga zie ha ozi, ha onwe ha agaa zie eze Devid.

¹⁸ Ma otu nwokorobia huru ha gaa gwa Absalom. Ya mere, ha abuo mere ngwangwa baa n'ulo otu nwoke onye Bahurim, onye nwere olulu mmiri n'ogige ya, ha ridara n'ime olulu ahụ

¹⁹ Nwunye nwoke ahụ weere ihe mkpuchi ya tusaa n'onu olulu mmiri ahụ gbasaakwa mkpuru oka n'elu ya.† O dighi onye maara maka ya.

²⁰ Mgbe ndi ozi Absalom biaruru juo nwanyi ahụ, "Olee ebe Ahimaaz na Jonatan no?"

Nwanyi ahụ zara, "Ha agafeela mmiri iyi." Ndi ozi Absalom chorọ ha ma ha ahughi ha. Ha laghachiri na Jerusalem.

²¹ Mgbe ha lawara, mmadu abuo ahụ sitere n'olulu mmiri ahụ rigoputa, gaa gwa eze Devid. Ha siri ya, "Bilie gafeenu mmiri ngwangwa, n'ihu na Ahitofel aduola Absalom odu otu a na otu a megide gi."

²² Nke a mere Devid na ndi niile so ya biliri gafee osimiri Jodan. Mgbe chi ututu na-abo, ha niile no n'ofe nke ozọ Jodan.

† 17:19 Jos 2:4-6

²³ Mgbe Ahitofel huru na-emeghi ndumodu ya, o biliri jikwaa inyinya ibu ya, laa n'ulo ya n'obodo ya. Mgbe o ruru n'ulo ya, o doziri n'ezinaulo ya n'usoro, were udo kwugbuo onwe ya. O nwuru. E lie ya n'ili nna ya.

Onwu Absalom

²⁴ Devid batara Mahanaim oge Absalom gabigara Jordan, ya na ndi ikom Izrel so ya.

²⁵ Absalom hoputakwara Amasa mee ya onyeisi ndi agha, n'onodu Joab. Amasa bu nwa nwoke Itra, onye Ishmel,[‡] onye luru Abigel, nwa nwanyi Nahash, onye bukwa nwanne nwanyi Zeruaya nne Joab.

²⁶ Absalom na ndi agha Izrel mara ulo ikwu ha n'ala Gilead.

²⁷ Mgbe Devid biarutere Mahanaim, Shobi nwa Nahash onye obodo Raba nke di n'ala ndi Amon, na Makia[§] nwa Amiel onye si Lo Deba, na Bazilai, onye Gilead si Rogelim

²⁸ wetara ute e ji edina ala, na ite isi nri, na efere e ji eri nri bu oru onye okpu ite. Tinyere oka wiiti na oka bali, utu oka na oka a nara n'oku, akidi na lentil.

²⁹ O wetakwara mmanu anu, na bota, aturu na chiizi nke sitere na mmiri ara ehi nye Devid na ndi so ya ka ha rie. N'ihi na ha siri, "Ike agwula ndi mmadu, agu na-agu ha, akpiri na-akpokwa ha nku, n'ime ozara."

18

¹ Devid gukotara ndi ya na ha so ma hoputa ndiisi agha. Doo ufordu ka ha chia otutu puku ndi agha, ufordu ka ha chia otutu nari ndi agha.

² Devid zipuru ndi agha ya, otu uzọ n'ime uzọ atọ n'okpuru Joab, O hoputakwara Abishai, nwanne Joab, nwa Zeruaya, ka o chia otu uzọ. Ma otu uzọ nke fodoru ka o tinyere n'aka Itai onye Gat. Eze gwara ndi agha ahụ si, "Mụ onwe m ga-edu unu gaa agha."

³ Ma ndi ikom ahụ siri, "I gaghị apukwa ozo n'ihi na o buru na anyi atugharia bido igba oso, o burukwa na otu okara n'ime anyi anwuo, nke ahụ agaghị emetu ha n'obi. Naani gi ka ha na-achọ. I dikwa mkpa karịa puku ndi agha iri. O ga-akara anyi mma ugbu a ka i na-ezitere anyi inyeaka site n'ime obodo."

⁴ Eze zara n'ikpezụ si, "Ihe obula di mma n'anya unu ka m ga-eme."

Ya mere, eze guzoro n'akuku onu uzọ ama dika ndi ikom ya niile na-apu n'usu nke otutu nari, nakwa n'usu nke otutu puku.

⁵ Eze nyere ndiisi agha ya, bu Joab, Abishai na Itai, iwu si ha, "Bikonu, n'ihi m, werenu nwayoo n'ebe nwokorobia ahụ bu Absalom no." Ndi agha niile nukwara mgbe eze nyere ndiisi niile iwu a banyere Absalom.

⁶ Ndi agha Devid si n'obodo puo izute ndi Izrel n'agha. Aluru agha a n'ohia Ifrem.

⁷ Ndi agha Devid tiggukwara ndi agha Izrel. Ha gburu iri puku ndi agha abuo n'ubochi ahụ.

⁸ Agha ahụ gbasara n'elu ala ahụ niile. Ndi nwuru n'ohia n'etiti umu Izrel kariri ndi e gburu egbu.

⁹ Absalom zutere ndi agha Devid. O na-anokwasị n'elu inyinya ya n'oge a, dika inyinya ahụ sitere n'okpuru osisi ook ukwu di n'ohia ahụ na-agbafee, agiri isi ya konyere n'alaka osisi ahụ, tughikotakwa, nke mere na o kwuru n'etiti eluigwe na ala. Ma inyinya ya gbaara na-aga.

[‡] 17:25 Lee anya na 1Ih 2:17. Ufordu akwukwo mgbe ochie nke ndi Hibru nakwa ndi ozo na-asi Onye Izrel [§] 17:27 Makia bu nwoke ahụ nabatara Mefiboshet n'ulo ya. 2Sa 9:4

¹⁰ Otu n'ime ndi ikom ahụ hụrụ ya, kọrọ Joab, "Lee, ahurū m Absalom ebe ọ kwū n'elu osisi ook."

¹¹ Joab siri nwoke ahụ onye gwara gi, "Gini, i hụrụ ya? Gini mere i tigbughi ya ka o ruo n'ala n'ebe ahụ? Mgbe ahụ, agaara m enye gi shekel ọlọcha iri, na belit a na-enye onye bu dike n'agha."

¹² Ma nwoke ahụ zara si, "A sikiwari na e nyere m puku ọlọcha n'aka m a, agaraghi m egbu ya. N'ih na anyi niile nuru mgbe eze na-agwa gi na Abishai na Itai si, 'Lezienụ anya banyere nwokorobia bu Absalom, n'ih m.'

¹³ A si na m gburu ya, ọ ga-abu imegide eze. Ọ ga-emesiekwacha chopta onye mere ya. Ma gi onwe gi agaraghi aputa kwuchite onu m."

¹⁴ Joab siri, "Ọ bughị otu a ka m ga na-eche n'ihu gi." Ya mere, ọ chiri ụbe atọ n'aka ya, dubaa ha n'obi Absalom, mgbe Absalom ka di ndu makwuru n'elu osisi ook.

¹⁵ Umụ okorobia iri ndi na-ebu ihe agha Joab gbara Absalom gburugburu, tigbuo ya.

¹⁶ Emesia, Joab furu opi ike nke mere ka ndi agha Devid na-achụ ndi Izrel kwusi ichu ha oso, n'ih na Joab kwusiri ha.

¹⁷ Ha buuru ozu Absalom tuba ya n'olulu ukwu di n'oke oha ahụ, werekwa nkume tuo ya n'elu. Ndi agha Izrel niile gbalara n'ulo ha.

¹⁸ N'oge Absalom di ndu, o wuru onwe ya ogidi ncheta. O wuru ogidi a na Ndagwurugwu Eze, n'ih na o chere n'ime onwe ya si, "Enweghi m nwa nwoke ga-aza aha m." Ya mere, ọ gurū ogidi ahụ aha nke ya onwe ya. Ọ bukwa Ogidi Absalom ka a na-akpo ya ruo taa.

Iru uju Devid

¹⁹ Mgbe ahụ, Ahimaaz, nwa Zadok,* biakwutere Joab si ya, "Biko, ka m gbara oso gaa zie eze ozioma a, na ONYENWE ANYI azopotala ya site n'aka ndi iro ya."

²⁰ Ma Joab zara si ya, "Ọ bughị gi ga-ezi eze ozi taa. I nwere ike ime ya mgbe oso, ma ọ bughị taa, n'ih na nwa eze nwuru."

²¹ Joab gwara otu nwoke onye Kush si ya, "Gaa gwa eze ihe i huru." Nwoke ahụ kporo isiala, gbapu oso.

²² Ahimaaz nwa Zadok rikwara Joab oso si ya, "Otu obula o si di, biko kwere ka m gbaso onye Kush a."

Ma Joab zara si, "Nwa m nwoke, gini mere i ji choo i ga? I nweghi ozi obula i ga-ezi nke ga-ewetara gi ugwo oru."

²³ Ọ rioro si, "Otu obula o si di, hapu m ka m gaa."

N'ikpezu Joab kwenyere si ya, "Ọ di mma, gbara oso gaa." Ahimaaz sitere n'uzo di mkpumpku nke gafere obosara ala Jodan buru nwoke Kush ahụ uzo gbaruo.

²⁴ Devid no n'onu uzo ama n'oge a. Mgbe onye nche rigoruru n'elu mgbidi ebe ọ na-anọ, ọ huru otu nwoke ka ọ na-agba oso naani ya.

²⁵ Onye nche ahụ kporo Devid oku gwa ya na o nwere onye na-abia.

Ma eze zara ya si, "Ọ buru naani ya, o nwere ozioma." Mgbe onyeozi ahụ na-abiaru nso,

²⁶ onye nche ahụ lepukwara anya hu otu nwoke oso ka o ji oso na-abia naani ya. Ọ kpokwara oku oso si, "Onye oso na-abiakwa."

Eze zara si, "Onye ahụ ga-enwekwa ozioma."

²⁷ Onye nche ahụ zara si, "Onye nke mbu na-abia di ka Ahimaaz, nwa Zadok,"

* 18:19 2Sa 15:36; 17:17

Eze zara si, “O bu ezi mmadu, o bukwa ozioma ka o ji na-abia.”

²⁸ Mgbe ahụ, Ahimaaz kpọrọ eze oku si, “Udo!” O kpọrọ isiala nye eze. Kpuokwa ihu ya n’ala si, “Ngọzi na-adiri ONYENWE ANYI Chineke gi. Onye nke mebiri nzube ndi ahụ niile weliri aka imegide onyenwe m bu eze.”

²⁹ Eze juru ya si, “Oleekwanu maka nwokorobia ahụ bu Absalom? O nokwa n’udo?”

Ahimaaz zara si, “Mgbe Joab zipuru ohu eze, na mu onwe m, oke uzu di, ma amaghi m ihe kpatara ya.”

³⁰ Eze gwara ya si, “Chere n’ebe a.” Ahimaaz chighariri chere.

³¹ Mgbe ahụ, onye Kush ahụ bjarutere si, “Onyenwe m bu eze, nuru ozioma a. Taa ONYENWE ANYI ekpeputala gi site n’inaputa gi n’aka ndi niile biliri imegide gi.”

³² Eze juru onye Kush ahụ, “Nwokorobia ahụ bu Absalom, o nokwa n’udo?”

Onye Kush ahụ zaghachiri, “Ka ndi iro onyenwe m bu eze na ndi niile na-ebili imejo gi di ka nwokorobia ahụ!”

³³ Okwu a meturu eze n’ahụ nke ukwu, o biliri rigoo n’ulo nke di n’onu uzọ ama, nodu n’ebe ahụ kwaa akwa. O no na-akwa akwa mgbe o na-aga, na-eti mkpu akwa na-asi, “O, nwa m, Absalom! O nwa m, nwa m, Absalom. A sikwari na m nwuru n’onodu gi! O, Absalom nwa m, nwa m oo!”

19

¹ O dighi anya ozi ruru Joab nti si, “Lee, eze na-akwa akwa, na-eru uju n’ihi Absalom.”

² Mgbe ndi agha ya nuru na eze no n’oke iru uju n’ihi nwa ya, mmeri ha ghoro ha ihu mgbaru n’ubochi ahụ.

³ Ndi agha Devid niile zobatasiri onwe ha n’ime obodo dika a ga-asi na ha bu ndi ihere na-eme dika ndi e meriri n’agha.

⁴ Eze kpuchiri ihu ya nogidekwa na-akwa akwa na-asi, “O, nwa m Absalom! O! Absalom nwa m, nwa m!”

⁵ Emesia, Joab jekwuuru eze n’ulo si ya, “Anyi zoputara ndu gi, na ndu umu gi ndi ikom na ndi inyom, na ndi nwunye gi, na ndi iko gi nwanyi taa, ma lee ka i si emeso anyi. I na-eme ka ihere mee anyi, dika a ga-asi na anyi mere ihe ojojo.

⁶ I huru ndi iro gi n’anya, ma na-akpo ndi huru gi n’anya asi. I meela ya ka o puta ihè taa na o nweghi ihe ndi ochiagha gi na ndi agha gi bu n’anya gi. Ahuru m na o gaara abu ihe ziri ezi n’anya gi ma a sikwari na Absalom di ndu taa, ma anyi niile anwujo.

⁷ Ugbu a, puo gaa kelee ndi agha gi. Eji m aha ONYENWE ANYI na-anu iyi na-asi na o buru na i pughi n’ezi kelee ha, otu onye n’ime ha agaghi afodu n’ebe a mgbe chi taa jiri, mgbe ahụ ihe ga-ajoro gi njo kari ihe niile i jirila anya gi hu na ndu gi.”

⁸ Ya mere, eze biliri nodu odu n’onu uzọ ama. Mgbe ndi agha nuru na eze no n’onu uzọ ama, ha niile putara guzo n’ihu ya.

Ma n’oge a, ndi Izrel niile agbalaala, onye obula n’ulo ya.

Devid aloghachi Jerusalem

⁹ N’etiti ebo Izrel niile, ndi mmadu no na-arụ uka na-asi, “Eze naputara anyi site n’aka ndi iro anyi. O bu ya naputara anyi site n’aka ndi Filistia. Ma ugbu a, o sitela n’ala a gbapu n’ihi Absalom.”

¹⁰ Absalom, onye anyi tere mmanu ka o chia anyi anwuola n’agha. Gini mere, unu a gaghi ekwu okwu i kpo ghachite eze anyi?

¹¹ Eze Devid zigaara Zadok na Abiata, ndi nchujaja ozi a, "Juonu ndi okenye Juda si, 'N'ihi ginị ka unu ga-eji buru ndi ikpeazu ime ka eze loghachi n'obi ya, ebe o bu na ihe a na-ekwu n'ala Izrel niile eruola eze nti n'ebe o bi?"

¹² Umunne m ka unu bu, okpukpu m na anu ahụ m. Ginị mere unu ga-eji buru ndi ikpeazu ga-akpolata eze n'ulo ya?"

¹³ Gwakwanu Amasa si ya, 'O bu na i bughị okpukpu m na anu ahụ m? Ka Chineke mesoo m mmeso otu obula mmeso ahụ si di njo, ma o buru na i bughị ochiagha m malite taa n'onodu Joab.' "

¹⁴ Amasa mere ka obi ndi okenye Juda rulata, dika otu mmadu. Ha zigara eze ozi, si, "Loghachikwute anyi, gi na ndi ohu gi niile."

¹⁵ Mgbe ahụ, eze loghachitere na Jodan.

Ndi ikom Juda biarutere Gilgal izute eze, na ikpofeta ya Jodan.

¹⁶ Shimei, nwa Gera, onye Benjamin, nwoke ahụ sitere na Bahurim, mere ngwangwa soro ndi ikom Juda puta izute eze Devid.

¹⁷ Ya na puku ndi ikom Benjamin sokwa. Ziba, onyeozi Sol, na umu ya ndi ikom iri na ise, na iri ndi ozi abuo ndi ozi ya, mekwara ngwangwa ibiarute Jodan tupu eze erute n'ebe ahụ.

¹⁸ Ha gabigara mmiri n'ebe o di nta ikwofe ndi uloeze n'ugbo mmiri, na ime ihe obula di mma n'anya ya.

Mgbe Shimei nwa Gera gafere Jodan, o dara n'ala n'ihu eze,

¹⁹ si ya, "Ka Onyenwe m, ghara igukoro m njehie m nye m. Echetakwala otu ohu gi si mee ihe n'ezighi ezi n'ubochi onyenwe m hapuru Jerusalem puo. Ka eze ghara itinye ya n'obi ya,

²⁰ n'ihi na mu bu ohu gi maara na m mehiere, ma taa abia m dika onye mbu site n'agburu Josef, ibia zute onyenwe m, bu eze."

²¹ Abishai nwa Zeruaya juru eze si ya, "O bu na Shimei agaghị anwu n'ihi ihe a? N'ihi nkocha o kochara onye ONYENWE ANYI tere mmanu bu eze."*

²² Ma Devid sirị, "Ginị jikotara mu na unu umu ndi ikom Zeruaya, nke mere na taa unu aghoola ndi na-emegide m? O kwesiri ka e gbuo onye obula n'ala Izrel taa? O bu na m amaghị na taa, abu m eze Izrel?"

²³ Ya mere eze gwara Shimei si, "I gaghị anwu. Eze jiri inu iyi kwee ya nkwa a."

²⁴ Mefiboshet, nwa nwa Sol biarukwara izute eze. Site n'ubochi eze hapuru Jerusalem, o sabeghi ukwu ya, ma uwe ya, o kpughikwa afuonu ya tutu ruo mgbe eze lotara n'udo.

²⁵ Mgbe o si Jerusalem puta izute eze, eze juru ya ajuju si, "Mefiboshet, ginị mere i soghi m gaa?"

²⁶ O zara ya si, "Onyenwe m, eze, agwara m Ziba ohu m ka o doziere m inyinya ibu m, ka m soro eze, ma ebe m bu onye ngwuro, o ghogburu m.

²⁷ O kwuluru ohu gi n'ebe onyenwe m bu eze no. Ma onyenwe m bu eze dika mmuo ozi Chineke, n'ihi ya mee m ihe masiri gi.

²⁸ N'agbanyeghi na ulo nna m niile dika ndi nwuru anwu n'ebe onyenwe m bu eze no, ma i nyere ohu gi onodu n'etiti ndi na-eri nri n'elu tebul gi. Ginị bu ikike ozo m nwere iji rijo eze arijo?"

²⁹ Eze sirị ya, "N'ihi ginị ka i ka na-ekwuru okwu? Enyela m gi na Ziba iwu ka unu kee ala ahụ n'etiti onwe unu."

³⁰ Mefiboshet sirị eze, "Ka o were ihe niile ebe onyenwe m bu eze loghachiri n'ulo ya n'udo."

* 19:21 Opu 22:28; 1Sa 26:9

³¹ Bazilai onye Gilead[†] sikwa na Rogelim bịa iso eze kwọfee osimiri Jọdan, na izilaga ya site n'ebe ahụ.

³² N'oge a, Bazilai bụ agadi nwoke, onye gbara iri afọ asatọ. Ọ lekọtara eze mgbe eze nọ na Mahanaim, n'ihị na ọ bụ ọgaranya.

³³ Eze gwara Bazilai sị ya, "Soro m gafee osimiri ka i soro m biri na Jerusalem. Aga m elekọtakwa gị."

³⁴ Ma Bazilai zara eze sị ya, "Afọ ole ka ọ fọdurụ m idị ndụ m ga-eji soro eze gaa Jerusalem?"

³⁵ Agbaala m iri afọ asatọ. Enwere m ike ikowa ihe dị iche n'etiti ihe dị mma na nke na-adighi mma. O nwere ụzọ ohu gị si anụ ụtọ ihe oriri na ihe ọñụñụ? O nwere ụzọ m si anụ olu ndị ikom na ndị inyom na-abụ abụ? Gịni mere ohu gị ga-eji buru ibu arọ nye onyenwe m na eze?

³⁶ Ohu gị ga-eso eze gafee osimiri Jọdan, maọbụ n'ihị gịni ka eze ga-eji nye m onyinye ọzọ dị iche.

³⁷ Biko, ka ohu gị laghachi, ka m nwee ike nwụọ n'obodo m, n'akụkụ ili nna m na nne m. Ma lee ohu gị bụ Kimham, ka o soro onyenwe m, bụ eze gafee. Gị mekwara ya ihe ọbụla dị mma n'anya gị."

³⁸ Eze zara sị ya, "Ọ dị mma, Kimham ga-eso m gafee, aga m emekwara ya ihe ọma niile i rịrọ m."

³⁹ Ya mere, ndị ahụ niile gabigara Jọdan, mgbe ahụ eze gabigakwara. Eze suturu Bazilai ọñụ, gọziekwa ya, Bazilai laghachiri n'ụlọ ya.

⁴⁰ Mgbe eze gabigara ruo Gilgal, Kimham sokwa ya gafee. Ndị agha Juda niile na otu ọkara ndị agha Izrel niile mere ka eze gabiga.

⁴¹ Ọ dighi anya, ndị ikom Izrel niile nọ na-abiakwute eze na-asị ya, "Gịni mere ụmụna anyị, ndị ikom Juda, jiri zopu eze kpọfeta ya na ezinaụlọ na ndị ikom ya niile osimiri Jọdan?"

⁴² Ma ndị ikom Juda zara ndị ikom Izrel, "Anyị mere nke a n'ihị na eze bụ onye metụtara ahụ anyị. Gịni mere iwe ji ewe unu maka nke a? Anyị erielala ihe ọbụla site na nri eze? Ka anyị anarala ihe ọbụla dobere onwe anyị?"

⁴³ Ma ndị ikom Izrel zara sị, "Anyị dị ebo iri n'Izrel, n'ihị ya, anyị nwere oke iri n'ime Devid karịa unu. Gịni mere unu ji leli anyị anya? Chetakwanụ na ọ bụ anyị bu ụzọ kwuo okwu maka nłota ya ibụ eze anyị ọzọ."

Ma ndị ikom Juda ejighi olu ọma nye ndị Izrel ọsịsa.

20

Nnupu isi Sheba megide Devid

¹ Mgbe ahụ, otu onye okwu na ụka, aha ya bụ Sheba, nwa Bikri, onye Benjamin nọ n'ebe ahụ n'oge a. Ọ fūrụ opi ike ya tie mkpu sị, "Anyị enweghi oke n'ime Devid,

anyị enwekwaghị ihe nketa n'ime nwa Jesi.

Ndị Izrel, onye ọbụla laa n'ụlọ ikwu ya!"

² Ya mere, ndị ikom Izrel niile tughariri hapụ Devid, soro Sheba nwa Bikri. Ma ndị ikom Juda nọgidere soro eze ha site na Jọdan ruo Jerusalem.

³ Mgbe Devid loghachitere n'ụlọ ya na Jerusalem. O nyere iwu ka ndị iko ya nwanyị iri ndị ahụ ọ hapurū ilekọta ụlọ, ndị ahụ ha na Absalom dinara, nọrọ n'ụlọ dị iche, ebe a nọ na-eche ha nche. Eze abakwurughị ha ọzọ. Ha bụ ndị emechibidoro ụzọ, ha na-ebi ndụ dika ndị di ha nwurū anwụ tutu ruo ụbọchị ọnwụ ha.

[†] 19:31 2Sa 17:27-29; 1Ez 2:7

⁴ Mgbe ahụ, eze gwara Amasa okwu sị, “Kpokọta ndị agha Juda ka ha bịakwute m n’ime abalị atọ. Gị onwe gị kwa ga-eso ha bịa n’oge ahụ.”

⁵ Amasa pụrụ jee ikpokọta ndị Juda; ma o were ya otụtụ oge karịa abalị atọ.

⁶ Devid siri Abishai, “Lee nwoke a bụ Sheba nwa Bikri na-aga ime ihe ojoo ga-adị njo karịa nke Absalom mere. Chiri ndị agha nna gị ukwu chuso ya, ma o bughị ya, o ga-achota obodo e wusiri ike gbaba, ebe anyị na-apughị inweta ya.”

⁷ Ya mere ndị agha Joab, na ndị Keret na Pelet, na ndị niile bụ dike na dimkpa n’agha pụrụ n’ikike ochichi Abishai. Ha si Jerusalem puo ichuso Sheba nwa Bikri.

⁸ Mgbe ha rutere n’oke nkume ahụ di na Gibion, Amasa putara izute ha. Joab yi uwe agha ya n’oge a; o fanyekwara mma agha ya n’obo n’ukwu ya. Mgbe o gara n’ihu, mma ahụ si n’obo ya daputa.

⁹ Joab kelere Amasa sị ya, “Kedu ka i di nwanna m.” Mgbe ahụ, Joab ji aka nri ya jide Amasa n’ahonụ isutu ya onu,

¹⁰ Amasa elezighi anya hu na mma agha nta di n’aka Joab. Joab mabanyere ya n’ime afo Amasa, mee ka mgbirị afo ya sosikwaa n’ala. O maghi ya mma ahụ ugboro abuo, n’ihi na otu ugboro ahụ mere ka Amasa nwuo. Mgbe ahụ, Joab na nwanne ya Abishai chusoro Sheba nwa Bikri n’azu.

¹¹ Mgbe ahụ, otu n’ime ndị agha Joab guzo n’akuku Amasa sị, “Onye obula dinyeere Joab na Devid ya bịa soro Joab n’azu.”

¹² Ma Amasa togbo n’ala n’etiti uzo. Obara sikwa ya n’ahụ na-asoputa. Mgbe nwoke ahụ huru na otutu ndi agha na-agbakọ ile Amasa, o bupuru ozu ya n’uzo, were uwe kpuchie ya n’ohia.

¹³ Mgbe e bupusiri ozu Amasa n’uzo, ndi agha niile sooro Joab gaa ijide Sheba, nwa Bikri.

¹⁴ Sheba gabigara ebo niile nke Izrel ruo Ebel-Bet-Maaka, gabigakwa oke ala ndi Bikri, bu ndi zokotara soro ya.

¹⁵ Ndi agha Joab biara gbochie ya na Ebel-Bet-Maaka. Ha wuru ihe mgbochi ruo obodo ahụ, nobichie mgbidi di ya gburugburu. Ebe ha no na-aku mgbidi ahụ ihe, ka ha kwatuo ya.

¹⁶ Otu nwanyi maara ihe si n’obodo ahụ kpo oku si, “Geenu m nti, geenu m nti, gwanu Joab ka o bia n’ebe a. Achoro m igwa ya okwu.”

¹⁷ Joab putara gaa ya nso. Nwanyi ahụ juru si, “O bu gi bu Joab?”

O zara si, “E, o bu m.”

Mgbe ahụ, o gwara ya, “Gee nti, ka i nu ihe ohu gi nwere ikwu.”

Joab siri ya, “Ana m ege nti.”

¹⁸ O gara n’ihu si, “N’oge ochie a na-ekwu si, ‘Gaa juta ase n’Ebel,’ n’uzo di otu a ka ha si ekwubi okwu.

¹⁹ Anyi bu ndi udo na ndi kwesiri ntukwasị obi n’Izrel. I na-achọ ibibi obodo bu nne n’Izrel. Gini mere i ji choo iloda ihe nketa nke ONYENWE ANYI?”

²⁰ Joab zara si, “Mba! O bughị uche m ila obodo a n’iyi.

²¹ O bughị otu a ka okwu ahụ di. Otu nwoke a na-akpo Sheba nwa Bikri, nke si n’obodo ugwu Ifrem e welieala aka ya imegide eze, bu Devid. Nyefee nwoke a osiso n’aka m, aga m esi n’obodo a puo.”

Nwanyi ahụ siri Joab, “A ga-atuputara gi isi ya site na mgbidi.”

²² Nwanyi ahụ ji ndumodu nke amamihe ya gkwuru ndi obodo. Ha bipuru Sheba nwa Bikri isi, tuputara ya Joab. Ya mere na o furu opi ike

ya, ndị ikom ya sitere n'obodo ahụ lasaa, onye ọbụla lara n'ụlọ nke ya. Joab laghachikwuru eze na Jerusalem.

Ndịisi na-ejere Devid ozi

²³ Ọ bụ Joab ka e mere onyeisi agha na-achị ndị agha niile nke Izrel. Benaya nwa Jehoiada bụ onye na-achikọta ndị Keret na ndị Pelet na-eche eze nche.

²⁴ Adoniram* na-ahụ maka ihe banyere ndị orụ mmanye. Jehoshafat nwa Ahilud bụ onye na-edekọta ihe niile na-eme n'obodo.

²⁵ Sheva bụ ode akwụkwọ eze, Zadok na Abiata bụ ndị nchụaja.

²⁶ Ira, onye si n'obodo Jaia, bụ onye nchụaja eze Devid.

21

Ibọ ọbọ ndị Gibion

¹ Ụnwụ dara afọ atọ n'oge Devid na-achị, afọ kwa afọ. Devid choro ihu ONYENWE ANYI. Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri, "Ọ bụ maka Sọl na ọbara ụlọ ya kwafuru, n'ihhi na o gburu ndị Gibion."

² Eze kpọrọ ndị Gibion, gwa ha okwu. (Ndị Gibion abughị ndị Izrel, kama ha bụ ndị fọdurụ n'ime ndị Amorait,* ndị bi n'ala Kenan mgbe umu Izrel batara. Mgbe ahụ ha batara, ndị Izrel nuru iyi nye ndị Gibion† na ha agaghị egbu ha, ma Sọl sitere n'inu oku nke obi n'ihhi Izrel na Juda choọ ikpochapu ha.)

³ Devid juru ndị Gibion ajuju si, "Gini ka m ga-emere unu? Gini ka m ga-eji kpuchie mmehie a e mere megide unu, ime ka unu gozie ihe nketa ONYENWE ANYI?"

⁴ Ndị Gibion zara ya si, "Nsogbu anyi na Sọl na ndị ulọ ya abughị ihe a ga-eji ọlaocha maobu ọlaedo mezie. Anyi achokwaghị ka onye ọbụla n'Izrel nwuo n'ihhi anyi."

Devid siri ha, "Gini ka unu choro ka m meere unu?"

⁵ Ha zara eze si, "Kwere ka anyi wezuga nwoke ahụ wetaara anyi mbibi na ịla n'iyi, onye ahụ mere ka anyi ghara inwe ebe obibi ọbụla n'ala Izrel.

⁶ Ka akponye anyi ndị ikom asaa site n'umu ya, ka anyi kwugbuo ha nye ONYENWE ANYI na Gibe a Sọl, onye ONYENWE ANYI hoptara."

Eze zara si, "Aga m akponye unu ha."

⁷ Ma eze nwere omiiko n'ahụ Mefiboshet nwa Jonatan, nwa Sọl, n'ihhi igba ndu di n'etiti ya na Jonatan n'ihu ONYENWE ANYI.

⁸ Ma eze kpọrọ Amoni na Mefiboshet, umu ndị ikom abuo nke Rizpa, nwa nwanyi Aia, bụ ndị o mtaara Sọl. Nakwa umu ndị ikom ise nke Merab nwa Sọl mtara mgbe o bụ nwunye Adriel, nwa Bazilai onye Mehola.

⁹ O nyefere ha niile n'aka ndị Gibion; ndị Gibion kwubakwara ha n'ugwu n'ihu ONYENWE ANYI. Ha asaa nwuru n'otu ubochi na mmalite owuwe ihe ubi nke oka balị.

¹⁰ Ma Rizpa, nwa nwanyi Aia were akwa mkpe gbasara onwe ya n'elu nkume. O kweghikwa ka anu ufe bekwasi ha n'ehihie, maobu anu ohia n'abalị. O nogidere n'ebe ahụ site n'oge mmalite owuwe ihe ubi tutu ruo mgbe mmiri bidoro izokwasị anu ahụ ha.

¹¹ Mgbe a gwara Devid ihe Rizpa, nwa nwanyi Aia, iko nwanyi Sọl mere,

* 20:24 N'ime ufodu akwukwo ndi Hibru maobu Griik, i ga-ahu Adoram, o bu otu onye ahụ.

* 21:2 Ndi Amori bu aha e ji maara ndi niile bi n'ala Kenan, tupu ndi Izrel e merie ma achupu ha. Jen 15:16; Jos 24:18 † 21:2 Ndi Gibion bu ndi Hiv Jos 9:7; 11:19

¹² Ọ gara chikotaa okpukpu Sọl na nke nwa ya Jonatan site n'aka ndi nwe obodo Jebesh Gilead. Ha gara na nzuzo zuru ozu Sọl na Jonatan site n'ama di na Bet-Shan, ebe ndi Filistia kwubara ha, oge ha gburu Sọl na Gilboa.

¹³ Devid sitere n'ebe ahụ chikotaa okpukpu Sọl na nke nwa ya nwoke Jonatan, chikotaa okpukpu ndi ahụ akwugburu.

¹⁴ Ha liri okpukpu Sọl na nke nwa ya nwoke Jonatan n'obodo Zela n'ala Benjamin, n'ime ili Kish nna Sọl, meekwa ihe ndi ozo niile eze nyere n'iwu. Mgbe nke a gasiri, Chineke zara ekpere n'ihia ala ahụ.

Agha megide ndi Filistia

¹⁵ Emesija, ndi Filistia busokwara Izrel agha ozo. Devid na ndi agha ya pukwara iluso ha ogo. N'oge ha na-ahụ ogo a, ike gwuru Devid nke ukwu.

¹⁶ Mgbe ahụ, Ishibi-Benob, otu onye agburu Rafa, onye idi arọ nke bronzo di n'onu ube ya ruru kilogram ato na okara, onye jikwa mma agha oheru, biaruru Devid nso choo igbu ya.

¹⁷ Ma Abishai nwa Zeruaya biara nyere Devid aka, tigbuo onye Filistia ahụ. Site n'oge ahụ, ndi ikom Devid nuru iyi si ya, "I gaghị esokwa anyi gaa ibu agha ozo! Ka a ghara imenyu oriona Izrel."

¹⁸ Mgbe oge gaturu, ha na ndi Filistia luru agha ozo na Gob. N'oge a, Sibekai, onye Husha, gburu Saf, otu n'ime ndi agburu Rafa.

¹⁹ N'agha ozo ha na ndi Filistia luru na Gob, Elhanan§ nwa Jaja* onye Betlehem gburu nwanne Golaiat onye Gat, onye ube ya nwere osisi di ogologo dika nke onye na-ekwe akwa ji ekwe akwa.

²⁰ N'agha ozokwa, bu nke a luru na Gat, e nwere otu nwoke gbara oke dimkpa, nke nwere mkpisiaka isii n'aka ya obula, nweekwa mkpisiukwu isii n'ukwu ya obula, ya bu, a gkootaa ha niile, iri mkpisiaka na mkpisiukwu abuo na ano. O bukwa onye amuru n'agburu Rafa.

²¹ Mgbe o kochara Izrel, Jonatan nwa Shimei, nwanne nwoke Devid, gburu ya.

²² Mmadu ano ndi a bu ndi agburu Rafa di na Gat. Devid na ndi agha ya gburu ha niile.

22

Abu otuto Devid

¹ Devid buuru ONYENWE ANYI okwu niile nke abu a mgbe ONYENWE ANYI naputara ya site n'aka ndi iro ya niile, nakwa n'aka Sọl.

² O siri:

"ONYENWE ANYI bu oke nkume m. O bu ebe mgbaba m e wusiri ike, na onye nnaputa m.

³ Chineke m bu oke nkume m, onye m gbabara n'ime ya.

O bu ota m, na mpi nzoputa m.

Ya bu oke nkume m nke onye obula na-apughị iba n'ime ya, ebe mgbaba m, na onye nzoputa m, site n'aka ndi na-eme ihe ike.

‡ **21:18** Sibekai onye Husha, bu onye sitere n'akuku owuwa anyanwu nke ndida Betlehem. O bu onyeisi agha nkewa nke asato n'etiti ndi ochiagha Devid. 1Ih 11:29; 27:11 § **21:19** O bu nwanne nna Devid 1Ih 11:26 * **21:19** Maobu, Jaare-Oregim † **21:19** Dika akuko a koru n'akwukwo Ihe E Mere n'ubochi ndi eze, 1Ih 20:5 si di, Elhanan, nwa Jaja, gburu Lahmi nwanne Golaiat. Akuko a dakotara na nke a koru n'akwukwo 1Sa 17, ebe e dere na Devid tigburu Golaiat. Eleghi anya, ndi ndeputa okwu chere na "Lahmi nwanne ya," putara "onye Betlehem."

- 4 “Akpọkuru m ONYENWE ANYI; onye e kwesiri inye otuto.
Azọputara m site n’aka ndi iro m.
- 5 Ebili mmiri nke ọnwụ gbara m gburugburu;
Ichi ọkụ nke mbibi ọjọọ kpuchiri m.*
- 6 Ụdọ niile nke ili kere m agbụ,
Ọnya nke ọnwụ guzogidere m.
- 7 “N’ọnọdụ oke mkpagbu m, akpọkuru m ONYENWE ANYI,
akpọkuru m Chineke m.
Akwa m ruru ya ntị.
O sitekwara n’ulonso ukwu ya nụ olu m.
- 8 Ụwa mere mkpọtụ maa jijiji,
ntọala eluigwe makwara jijiji,
ha mara jijiji n’ihi iwe nke na-ewe ya.
- 9 Anwuru ọkụ sitere ya n’imi pụta;
Ọkụ na-erepịa erepịa sikwa n’onu ya pụta.
Icheke ọkụ na-ere ọkụ sitekwara n’ebe ahụ nwuputa.
- 10 O kewara mbara eluigwe, rịdata;
oke igwe ojii dikwa n’okpuru ukwu ya.
- 11 Ọ nọkwasi n’elu cherubim felie elu,
O feliri elu n’elu nku nke ifufe.
- 12 O mere ọchịchiri ihe mkpuchi nke gbara ya gburugburu,
bụ ọchịchiri mmiri igwe ojii nke mbara eluigwe.
- 13 Site n’ihè nke na-enwuputa n’ahụ ya,
amụma egbe eluigwe nwuputara ire ọkụ.
- 14 ONYENWE ANYI sitere n’eluigwe bigbo.
- 15 Ọ gbara àkụ ya, mee ka ndi iro gbasasia.
O jikwa oke amụma nke egbe eluigwe chusaa ha.
- 16 E kpughere ala ala nke oke osimiri.
Gbakwa ntọala niile nke ụwa ọtọ,
site n’iba mba nke ONYENWE ANYI,
na nkuume si n’imi ya pụta.
- 17 “O sitere n’elu setipụ aka ya,
jidesie m aka ike, ọ doputara m site n’ogbu mmiri niile.
- 18 Ọ naputara m site n’aka ndi iro m di ike,
bụ ndi kporo m asi, ndi dikwa ike karịa m.
- 19 Ha guzogidere m n’ubochi ihe ndakwasị m.
Ma ONYENWE ANYI buru m ihe ndabere.
- 20 Ọ kpọtutara m gaa n’ebe sara mbara,
Ọ naputara m n’ihi na ihe m na-atọ ya uto.
- 21 “ONYENWE ANYI mesoro m dika ezi omume m si di,
O kwughachiri m dika idi ọcha nke aka m si di.
- 22 N’ihi na edebezuola m ụzọ niile nke ONYENWE ANYI;
ikpe amaghi m n’ihi igbakuta Chineke azu.
- 23 Iwu ya niile di n’ihu m,
esibekwaghi m n’ukpuru ya wezuga onwe m.
- 24 Abụ m onye na-enweghi ita uta n’ihu ya,

* 22:5 Mmekpa ahụ nke na-eweta mbibi biakwasiri m

- edebekwara m onwe m puo na mmehie.
- 25 ONYENWE ANYI kwughachiri m dika ezi omume m si di,
dika idi ocha m si di n'anya ya.
- 26 "N'ebe onye kwesiri ntukwasị obi no, i na-egosi onwe gi onye kwesiri
ntukwasị obi,
n'ebe onye zuruoke no, i na-egosi onwe gi onye zuruoke.
- 27 N'ebe onye di ocha no, i na-egosi onwe gi onye di ocha,
ma nye ndi uzọ ha na-ezighi ezi, I na-egosi onwe gi dika onye di
aghugho.
- 28 I na-azoputa ndi di umeala n'obi,
ma anya gi di n'ahu ndi mpako, I mee ka ha di ala.
- 29 O bu gi, ONYENWE ANYI, bu oriona m,
ONYENWE ANYI na-eme ka ochichiri m ghoo ihè.
- 30 Site n'inyeaka gi, apuru m iluso igwe ndi agha ogo;
sitekwa na Chineke m apukwara m iwufe mgbidi obula.
- 31 "Ma banyere Chineke, uzọ ya zuruoke;
okwu onu ONYENWE ANYI bu ihe a nuchara anucha.
O bu ota nke onye obula na-ezo onwe ya n'okpuru ya.
- 32 N'ih i na onye bu Chineke, ma o bugh i naani ONYENWE ANYI?
Onye bukwa Oke Nkume ahụ, ma o bugh i naani Chineke?
- 33 O bu Chineke na-enye m ike,
na-echebekwa uzọ m n'izuoke.
- 34 O na-eme ka ukwu m di gara gara, dika nke nne ele
O na-emekwa ka m kwuru chim n'ebe niile di elu.
- 35 O na-azu aka m abuo ibu agha,
ogwe aka m abuo puru iroji uta bronz.
- 36 I na-eme ka inyeaka nke nzoputa gi buru ota m,
inyeaka gi emeela m ka m di ukwu.
- 37 I na-edozi uzọ sara mbara nye ukwu.
Ka nkwonkwo ukwu m ghara igbuchapu.
- 38 "Achuru m ndi iro m oso, kpochapu ha.
Alaghachighi m azu tutu ruo mgbe ha niile lara n'iyi.
- 39 Etidara m ha n'ala kpamkpam. Ha enwekwagh i ike ibilite.
Ha dara n'okpuru ukwu m abuo.
- 40 O bu gi nyere m ike ibu agha.
I wedara ndi niile na-emegide m n'ala n'ihu m.
- 41 I meela ka ndi iro m tugharia gbalaga.
Ebibiekwala m ha niile.
- 42 Ha bere akwa maka enyemaka, ma o digh i onye na-azoputa ha.
Ha kpokuru ONYENWE ANYI, ma o zagh i ha.
- 43 Egwepiara m ha nke oma, mee ka ha diri ka ntụ nke ala.
Asuru m ha akwu, zotoo ha dika apiti nke okporozo.
- 44 "I naputala m site n'aka ndi niile na-aluso m ogo.
I chebere m dika onyeisi nke otutu mba.
Ndi m na-amagh i na mbu na-ejekwara m ozi.
- 45 Ndi ala ozo na-ehulata n'ihu m n'ih i egwu,
ngwangwa ha nuru olu m, ha na-erube isi nye m.
- 46 Obi na-ada ha mba.

Ha na-ama jijiji mgbe ha na-esite n'ebe niile ha e wusiri ike na-apụta.

- 47 “ONYENWE ANYỊ na-adị ndụ. Otuto dịrị oke nkume m.
Mbuli elu dịrị Chineke m, bụ oke nkume ahụ, Onye nzọpụta m.
- 48 Ọ bụ Chineke ahụ, onye na-abọrọ m ọbọ.
Onye na-emekwa ka mba dị iche iche n'okpuru m.
- 49 Onye na-anapụta m site n'aka ndị iro m.
I mere ka m dị elu karịa ndị iro m.
Napụtakwa m site n'aka nwoke na-eme ihe ike.
- 50 N'ihì nke a, ONYENWE ANYỊ, aga m eto gị n'etiti mba niile dị iche iche.
Aga m abụku aha gị abụ otuto.
- 51 “Chineke na-enye eze ya mmeri dị ukwuu.
Ọ na-egosikwa onye ya o tere mmanụ obi ebere.
Ihe ndị a ka ọ na-emere Devid na ụmụ ụmụ ya, ruo mgbe niile ebighị ebi.”

23

Okwu ikpeazụ Devid

- 1 Ndị a bụ okwu ikpeazụ Devid kwuru:
“Okwu puru iche si n'ọnu Devid, nwa Jesi,
ihe si n'ọnu nwoke ahụ Chineke Onye kachasi ihe niile elu buliri elu.
Nwoke ahụ onye Chineke nke Jekob tere mmanụ,
onye bụ ọka n'ibụ abụ n'ala Izrel.
- 2 “Mmụọ ONYENWE ANYỊ kwuru okwu site n'ọnu m,
okwu ya dika m n'ire.
- 3 Chineke Izrel kwuru okwu,
Oke nkume Izrel siri m,
'Mgbe mmadụ na-achị ndị ọzọ site n'ezì omume,
mgbe ọ na-achị site n'egwu Chineke.
- 4 Ọ dị ka ihè nke ụtụtụ, mgbe anyanwụ na-achawaputa
n'ụtụtụ nke igwe ojii na-adighi.
Dika ihè na-acha mgbe mmiri zochara
nke na-eme ka ahịhia ndụ na-epuputa n'ala.’
- 5 “Ọ bụrụ na ihe banyere ụlọ m ezighi ezi n'ebe Chineke nọ.
N'ezie, ọ garaghị ekwe ka ọgbugba ndụ ebighi ebi diri n'etiti mụ na
ya,
Ọgbugba ndụ e doro n'usoro nke e mere ka o guzosie ike n'uzọ niile.
N'ezie, ọ garaghị eme ka nzọpụta m zuo oke.
Ma mezu kwaara m ọchịchọ obi m niile.
- 6 Ma ndị ajọ mmadụ ka a ga-atufu n'akụkụ dika ogwu,
nke mmadụ anaghị eji aka ekpokota.
- 7 Onye ọbula meturu ogwu aka,
bụ onye nwere ngwa ọrụ igwe maọbụ osisi ùbe.
A na-esure ha oku n'ebe ha togboro.”

Ndị ọka agha Devid

- 8 Ndị a bụ aha ndị dike n'agha Devid nwere:
Josheb-Bashebet, onye Takemon, bụ onyeisi nke mmadụ atọ. O weliri
ùbe ya megide nari ndị ikom asatọ, bụ ndị o gburu n'otu mgbe ibu agha.

⁹ Onye nke na-eso ya bu Elieza, nwa Dodayi, onye Ahohi. Dika otu n'ime ndi dike ato ahụ, ya na Devid no mgbe ha na-akwa ndi Filistia emo, bu ndi zuko na Pas Damim ibu agha.* Mgbe ahụ, ndi Izrel lara azu,

¹⁰ ma Elieza guzoro na-alaghi azu. O gbugidere ndi Filistia ruo mgbe ike gwuru aka ya. Aka ya rapakwaara na mma agha. ONYENWE ANYI nyekwara ha mmeri di ukwu n'ubochi ahụ. Ndi agha ahụ laghachikwutere Elieza, maobu naani ka ha yipusia ndi ahụ e gburu egbu ihe ha yi n'ahụ.

¹¹ Onye nke ato bu Shama, nwa Agee, onye Hara. Mgbe ndi Filistia chikotara onwe ha n'otu ebe, nke e nwere otu ubi juputara na lentil, ma ndi agha Izrel niile sitere n'ebe ha no gbapu.

¹² Ma naani Shama guzoro n'etiti ubi lentil ahụ. O naputara ya, tigbuo ndi Filistia niile ahụ. ONYENWE ANYI nyere mmeri di ukwu.

¹³ N'oge owuwe ihe ubi, mmadu ato n'ime iri ndi dike ato ahụ, jekwuru Devid n'ogba nkume Adulam, mgbe otu ndi Filistia mara ulo ikwu ha na Ndagwurugwu Refaim.

¹⁴ Ma Devid no n'ebe ahụ ewusiri ike n'oge ahụ, ma onodu ndi agha Filistia di na Betlehem.

¹⁵ Aguu mmiri guru Devid nke ukwu. O si, "O ga-amasi m ma o buru na o nwere onye ga-ekunye m mmiri onunu, site n'olulu mmiri di nso n'onu zo ama Betlehem!"

¹⁶ Ya mere, ndi dike n'agha ato ahụ wakpuru omuma ulo ikwu ndi Filistia, seta mmiri site n'olulu mmiri ahụ di n'akuku onu zo ama Betlehem, bulatara ya Devid. Ma Devid juru inu ya, kama o wufuru ya n'ala n'ihu ONYENWE ANYI.

¹⁷ O siru, "Ya buru m ihe aru, ONYENWE ANYI, na m ga-eme nke a. Nke a o bughi obara ndi ikom a, ndi ji ndu ha chuo aja n'ihikute mmiri a?" Devid ekweghi anu ya.

Nke a bu udi ike dike ato ahụ kpara.

¹⁸ Abishai, nwanne Joab, nwa Zeruaya, bu onyeisi ndi ikom ato ahụ. O weliri ube ya megide nari ndi ikom ato, tigbukwaa ha niile. N'ihikute nke a o ghoru onye a ma ama dika mmadu ato ndi a.

¹⁹ Ma anaghi asopuru ya n'ebe o di ukwu kari iri ndi ikom ato ahụ? O ghoru onyeisi ha. O bu ezie a na-agunyeghi ya dika otu onye n'ime ha.

²⁰ Benaya, nwa Jehoiada, onye si Kabzeel, bu dike n'agha nke kpara ike di ukwu. O tigburu dimkpa abuo ndi Moab, ndi bu okaka n'agha. O ridakwukwara odum n'ime olulu na-amu amu n'ubochi mkpuru mmiri n-ezo, gbuo ya.

²¹ O tigburu otu nwoke onye Ijpt, gbara dimkpa. O bu ezie na onye Ijpt ahụ ji ube n'aka ya, ma Benaya ji naani mkpo jekwuru ya. Punara onye Ijpt ahụ ube di n'aka ya. Jiri ya magbuo ya.

²² Nke a bu udi ike Benaya nwa Jehoiada kpara. Ya onwe ya nwekwara aha dika ndi dike ato mbu.

²³ A na-asopuru ya n'ebe o di ukwu kari onye obula n'etiti iri dike ato ndi ahụ, ma o rughi ogugo ndi dike ato mbu ahụ. Devid mere ya onyeisi ndi na-eche ya nche.

²⁴ N'etiti iri ndi ikom ato ahụ bu:

Asahel, nwanne Joab,
Elhanan nwa Dodo, onye Betlehem

* **23:9** I lee anya n'akwukwo 1Ih 11:13 n'asusu Hibru Pas Damim putara gbaoro n'ebe ahụ

- 25 Shama, onye Harod,
 Elika, onye Harod,
 26 Helez onye Palti,
 Ira, nwa Ikesh, onye Tekoa,
 27 Abieza, onye Anatot,
 Mebunai, onye Husha,
 28 Zalmon, onye Ahohi,
 Maharai, onye Netofa,
 29 Heled,[†] nwa Baana, onye Netofa,
 Itai, nwa Ribai, nke Gibe'a ụmụ Benjamin,
 30 Benaya, onye Piraton,
 Hidai, nke si n'akụkụ iyi dị na Gaash,
 31 Abi-Albon, onye Arba,
 Azmavet, onye Bahurim
 32 Eliaba, onye Shaalbon,
 Ụmụ Jashen,
 Jonatan
 33 nwa Shama, onye Hara
 Ahiam, nwa Shara nke Hara,
 34 Elifelet, nwa Ahasbai, onye Maaka,
 Eliam, nwa Ahitofel, onye Gailo,
 35 Hezro, onye Kamel,
 Parai, onye Aaba,
 36 Igal nwa Netan, onye Zoba,
 nwa Hagri,
 37 Zelek, onye Amon,
 Naharai, onye Beerot, onye na-ebu ihe agha Joab nwa Zeruaya,
 38 Ira, onye Itra,
 Gareb, onye Itra
 39 na Ụraya, onye Het.

Ha niile dị iri ndị ikom atọ na asaa.

24

Devid agụọ ndị agha ya ọnụ

¹ Ọzọkwa, ONYENWE ANYỊ were iwe dị ọkụ megide Izrel. Ọ kpaliri Devid imegide ha, si, "Gaa guọ Izrel na Juda ọnụ."

² Ya mere, eze gwara Joab na ndiisi ọchịagha ya ha so, "Jegharĩa n'ebo niile nke Izrel, site na Dan ruo Bíasheba, gukọtaa ndị tozuru ije agha n'Izrel niile ka m nwee ike mata ole ọnụogụgu ha dị."

³ Joab zaghachiri eze, "Ka ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gi, mee ka ndị agha mụbaa, otu onye narị ụzọ, otu onye narị ụzọ karĩa. Ka anya onyenwe m, bụ eze, hụkwa ya. Ma n'ihì gịni ka onyenwe m bụ eze ji chọọ ime ihe dị otu a?"

⁴ Ma okwu eze dị ike karĩa nke Joab na nke ndị ọchịagha ahụ. Ya mere, ha hapụrụ ihu eze pụọ ịgụ ndị agha Izrel ọnụ.

⁵ Mgbe ha gabigachara Jodan, ha manyere ụlọ ikwu ha na nso Aroea, n'aka nri obodo ahụ dị n'etiti ndagwurugwu Gad na-eru Jeza,

⁶ ha gara Gilead ruokwa n'ala Taatim Hodshi, bjarukwaa Dan Jaan, jee gburugburu jeruo Saịdon.

[†] 23:29 Heled bụkwa Heleb

⁷ Ha jere ruokwa n'ebe e wusiri ike nke Taia, na obodo niile nke ndi Hiv,* na nke ndi Kenan. N'ikpeazu, ha gaara ruo Biasheba n'ime ndida Juda.

⁸ Mgbe ha jegharichara n'ala ahụ niile; ha loghachitere na Jerusalem na ngwucha onwa nke itoolu na iri abali abuo ya.

⁹ Joab nyere eze ngukota onuogugu nke ndi agha Izrel. N'Izrel, ha di nari puku asato, bu ndi ikom ndi tozuru iji mma agha buo agha, na Juda ha di nari puku ise.

¹⁰ Ma obi Devid bidoro ita ya uta mgbe o guchara ndi ikom na-alu agha onu. O siri ONYENWE ANYI, "Emehiela m nke ukwu n'ih ihe m mere. Ma ugbu a, ONYENWE ANYI biko, ario m gi, wezuga ikpe omuma nke diiri ohu gi; n'ih na emeela m ihe nzuzu di ukwu."

¹¹ N'utu echi ya, tupu Devid na-eteta n'ura, okwu ONYENWE ANYI eruola Gad onye amuma, bu onye ohu uzọ Devid, si,

¹² "Gaa gwa Devid, 'Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu: Uzọ ihe ato ka m na-eche gi n'ihu. Horo otu n'ime ha nke m ga-eme ka o biakwasị gi.'"

¹³ Ya mere, Gad jekwuuru Devid si ya, "O bu ka oke unwu ida n'ala gi afo ato? Ka o bu na i ga-agbalaga site n'ihu ndi iro gi onwa ato, ka ha na-achu gi oso? Ka o bu ka ajo oria na-eefe efe daa n'ala gi mkpuru ubochi ato? Ugbu a, chee echiche, kpebie osisa i chorọ ka m weghachiri onye ahụ zitere m."

¹⁴ Devid siri Gad, "Ano m n'oke nsogbu, o ka mma ka anyi daba n'aka ONYENWE ANYI kari idaba n'aka mmadu, n'ih na obi ebere ya bara uba."

¹⁵ N'ih ya, ONYENWE ANYI zitere ajo oria na-eefe efe n'ala Izrel, site n'utu ahụ ruo oge akara aka. O bu iri puku mmadu asaa nwuru site na Dan ruo Biasheba.

¹⁶ Mgbe mmuo ozi ahụ setipuru aka ya ibibi Jerusalem, o wutere ONYENWE ANYI n'ih oke mbibi ahụ. O siri mmuo ozi ahụ nke na-eweta nhuju anya nye ndi mmadu, "O zuola. Seghachi aka gi." Mgbe ahụ, mmuo ozi ONYENWE ANYI no n'ebe izocha oka Arauna onye Jebus.

¹⁷ Mgbe Devid huru mmuo ozi ahụ na-etida ndi mmadu, o siri ONYENWE ANYI, "O bu mu onwe m mehiere; mu bu onye ozuzu aturu, mere ajo omume. Ma ndi a bu naani umu aturu, gin kwanu ka ha mere? Ka aka gi digide naani n'ahu m, digidekwa n'ahu ndi ulo m."

Devid ewuo ebe ichu aja

¹⁸ N'ubochi ahụ, Gad biara n'ulo Devid gwa ya si, "Gaa, wuore ONYENWE ANYI ebe ichu aja n'ebe izocha oka Arauna, onye Jebus."

¹⁹ Ya mere, Devid rubere isi gaa mee dika iwu ONYENWE ANYI nyere site n'onu Gad.

²⁰ Mgbe Arauna weliri anya hu eze na ndi oru ya ka ha na-abia n'ebe o no, o putara kpo isiala nye eze. Kpudokwa ihu ya n'ala.

²¹ Arauna siri, "Gini mere onyenwe m, bu eze ji biakwute ohu ya?"

Devid zaghachiri, "Abiara m izuru ebe izocha oka gi, ka m nwee ike wuore ONYENWE ANYI ebe ichu aja; ka akwusi oria a na-eefe efe dakwasiri ndi mmadu."

²² Arauna siri Devid, "Ka onyenwe m, bu eze were ihe obula o chorọ, werekwa chuo aja. Lee ehi maka iji chuo aja nsure oku, leekwa ihe igwe izocha oka niile, na osisi ndi ahụ niile a na-anyanye ehi n'olu,† ka ha buru nkụ.

* 24:7 Ndi Hiv, na ndi Kenan bu ndi bi n'ala ahụ tupu ndi Izrel e merie ha n'agha, chupu ha ma bichie ya. † 24:22 Lit. yoku

²³ Eze, ihe ndị a niile ka mụ bụ Arauna na-enye eze, ka ONYENWE ANYỊ Chineke gị nabatakwa gị.”

²⁴ Ma eze zaghachiri Arauna, “Ee, aghaghị m ikwuzụ gị ụgwụ ya, n’ihi na agaghị m achụrụ ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke m aja nsure ọkụ nke na-agaghị efu m ihe ọbụla.”

Ya mere, Devid zuru ebe izocha ọka ahụ na ehi ahụ niile, kwuo Arauna iri shekel olocha ise, n’ihi ha.

²⁵ Devid wuru ebe ichuru ONYENWE ANYỊ aja n’ebe ahụ. Chuo kwa aja nsure ọkụ na aja udo. Mgbé ahụ, ONYENWE ANYỊ zara ekpere o kpere n’ihi ala ahụ. Nriá nriá ahụ na-efe efe nke dakwasiri Izrel kwusikwara.

1 Ndị Eze

Adonaija echie onwe ya eze

¹ Mgbe eze Devid ghoro agadi, n'agbanyeghi na-eji otutu uwe kpuchie ya, ahụ ya ekpoghi oku.

² Ya mere, ndi na-ejere ya ozi siri ya, "Ka anyi chotara eze otu nwaagboghọ na-amaghi nwoke, onye ga-akwu n'ihu eze ma burukwa onye ga-elekota ya. O nwere ike idina n'akuku onyenwe anyi bu eze ime ka ahụ kpoo ya oku."

³ Ha gaghariri n'ala Izrel niile choo nwaagboghọ mara mma, chota otu nwaagboghọ onye Shunem, aha ya bu Abishag, kpotaara ya eze.

⁴ Nwaagboghọ a mara mma nke ukwu; o lekotakwara eze, jekwaara ya ozi ma ya na eze enweghi mmeko obula.

⁵ N'oge a, Adonaija* onye nne ya bu Hagit, weputara onwe ya, kwuo si, "Aga m abụ eze." N'ihu nke a, o kwadooro onwe ya ugbọ agha na otutu inyinya, kpotakwa iri ndi ikom ise, ndi ga-agba oso n'ihu ya.

⁶ Na ndu Adonaija niile, o nweghi oge nna ya baara ya mba site n'iju ya, "Gini mere i ji akpa agwa di otu a?" O bu nwokorobia mara mma nke ukwu; o bu ya na-esotekwa nwanne ya Absalom.

⁷ Adonaija na Joab, nwa Zeruaya† tinyere Abiata‡ onye nchujaja, kparitara uka. Ha kwenyere inyere ya aka ka o ghoo eze.

⁸ Ma Zadok onye nchujaja, Benaya nwa Jehoiada, Netan onye amuma, Shimei, Rei na ndi agha niile na-eche Devid nche esonyeghi Adonaija.

⁹ Adonaija chiri aturu, ehi na umu ehi gbara abuba, gaa n'akuku En-Rogel choo aja na Nkume Zohelet. O kporo umunne ya niile bu umu ndi ikom eze na ndisi Juda niile, ndi na-ejere eze ozi oku,

¹⁰ ma o kpoghi Netan onye amuma, maobu Benaya, maobu ndi agha niile na-eche Devid nche. O kpokwaghi Solomon nwanne ya.

¹¹ Mgbe ahụ, Netan onye amuma juru Batsheba nne Solomon ajuju si, "I nughị na Adonaija nwa Hagit aghoola eze ugbu a, ma onyenwe anyi bu Devid amaghi ihe obula banyere ya?"

¹² Ma ugbu a, ka m duo gi odu otu i ga-esi zoputa ndu gi na ndu nwa gi Solomon.

¹³ Bakwuru eze Devid si ya, 'Onyenwe m bu eze, o bu na i kweghi m bu ohu gi nkwa si: "N'ezie, Solomon nwa gi ga-abu eze n'onodu m, o ga-anodu n'ocheeze m"? Ma gini mere Adonaija ji buru eze?'

¹⁴ Mgbe i ka no na-akpanyere eze uka, mu onwe m ga-abiakwute gi gbaa okwu niile i na-ekwu ume."

¹⁵ Batsheba bakwuuru eze n'ime ulo. Eze emeela nnoo agadi nke ukwu. Abishag onye Shunem nokwa na-elekota ya.

¹⁶ Batsheba gburu ikpere n'ala, kpo isiala nye eze.

Mgbe ahụ, eze juru ya si, "Gini ka i na-achọ?"

¹⁷ Batsheba zara si ya, "Onyenwe m, i jiri ONYENWE ANYI Chineke gi nuoro m iyi, kwee m nkwa si na nwa m Solomon ga-abu eze, nodukwa n'ocheeze gi."

* **1:5** Adonaija, bu nwa nke ano a muru Devid. Okpara ya bu Amon, Kiliab na Absalom nwuru anwu, ma Kiliab nwuru n'oge o bu nwantakiri. 2Sa 3:4 † **1:7** Zeruaya, bu nwanne nwanyi Devid.

‡ **1:7** Abiata, bu nwa Ahimelek. 1Sa 22:20

18 Ma ugbo a, Adonaija aghoala eze, ma gi onyenwe m bu eze amaghi ihe banyere nke a.

19 O jirila otutu igwe ehi na umu ehi gbara abuba, na aturu chuo aja. O kpokwara umu ndi ikom eze niile na Abiata onye nchujaja, na Joab onyeisi agha. Ma o kpoghi Solomon bu ohu gi.

20 Ma ugbo a, onyenwe m eze, ndi Izrel niile na-ele gi anya isi nonu gi nuta onye ga-anochi anya gi, inokwasị n'ocheeze eze gi.

21 Ma o bughị otu a, ngwangwa onyenwe m bu eze ga-esoro ndi nna nna ya ha dina nonwu, mu onwe m na nwa m Solomon ka a ga-emeso mmeso dika ndi mmebi iwu."

22 Mgbe Batsheba no na-akpanyere eze uka, Netan onye amuma batara.

23 A gwara eze okwu si, "Netan onye amuma no n'ebe a." Ya mere, o gara n'ihu eze kpo isiala nye ya.

24 Netan siri, "Onyenwe m, bu eze, o bu gi onwe gi siri Adonaija ga-abu eze mgbe i nwuru, na o ga-anokwasikwa n'ocheeze gi?"

25 Taa, o gaala jiri otutu igwe ehi, na umu ehi gbara abuba, na umu aturu chuo aja. O kpokwala umu ndi ikom eze niile. O kpokwara ndiji agha, na Abiata onye nchujaja. Ha na ya na-eri ihe oriri, na-anukwa ihe onu, na-eti mkpu na-asi, 'Eze Adonaija ga-adi ruo mgbe ebighi ebi.'

26 Ma ha akpoghi mu bu ohu gi na Zadok, onye nchujaja, na Benaya nwa Jehoiada, na ohu gi bu Solomon.

27 O bu site n'aka onyenwe m bu eze ka ihe nke a siri mee, ma i meghe ka ndi ohu ya mata onye ga-anodu n'ocheeze onyenwe m eze, mgbe o nohikwa ya?"

Devid emee Solomon eze

28 Mgbe ahụ, Devid kwuru okwu si, "Kporonu m Batsheba." Batsheba batara, guzo n'ihu eze.

29 Mgbe ahụ, eze nuru iyi si ya, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, Onye ahụ naputara m site na nsogbu m niile,

30 otu ahụ m siri nuru gi iyi n'aha ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, si, na Solomon nwa gi ga-abu eze nonodu m, o bu ya ga-anochi anya m, nodukwa n'ocheeze m. Otu ahụ ka m ga-eme n'ubochi taa."

31 Mgbe ahụ, Batsheba kporo isiala, gbukwaa ikpere n'ihu eze si ya, "Ka onyenwe m eze Devid diri ndu ruo mgbe ebighi ebi."

32 Mgbe ahụ, Devid nyere iwu si, "Kporo m Zadok onye nchujaja, na Netan onye amuma, na Benaya, nwa Jehoiada." Mgbe ha niile biara n'ihu eze,

33 o siri ha, "Duru ndi ozi onyenwe unu, tinyere unu onwe unu, mee ka Solomon nwa m nokwasị n'elu inyinya muul nke mu onwe m, kporonu ya gbada Gaihon.

34 N'ebe ahụ, ka Zadok onye nchujaja, na Netan onye amuma, tee ya mmanu ibu eze Izrel. Fukwaanu opi, tiekwanu mkpu si, 'Eze Solomon ga-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi.'

35 Mgbe ahụ, unu na ya ga-esokwa gbagota, o ga-abia nokwasị n'ocheeze m ichi nonodu m. N'ih na o bu ya ka m hoputara ichi eze n'Izrel na Juda."

36 Benaya nwa Jehoiada zara eze si, "Amen, ka ONYENWE ANYI Chineke onyenwe m na eze, kwuputa ya ka o di otu a.

§ 1:33 Ndi ozi n'uloeze, a na-ekwu ihe banyere ha n'ebe a, bu ndi agha eze.

³⁷ Dịka ONYENWE ANYỊ si n'onyere onyenwe m bụ eze, biko, ka o si otu a n'onyere Solomōn ime ka ocheeze ya dị ukwuu karịa ocheeze onyenwe m bụ eze Devid."

³⁸ Ya mere, Zadok, onye nchụaja, na Netan onye amuma, na Benaya, nwa Jehoiada, na ndị Keret na ndị Pelet,* duuru Solomōn mee ya ka o n'okwasị n'elu inyinya muul nke eze Devid. Emesịa, ha duuru ya gaa Gaihon.

³⁹ N'ebe ahụ, Zadok onye nchụaja weputara mpi mmanụ† ahụ dị n'ulo nzute‡ Chineke, were tee Solomōn n'isi. Ha fukwara opi. Mgbe ahụ, ndị mmadụ niile tiri mkpu sị, "Ka eze Solomōn dirị ndụ ruo mgbe ebighị ebi."

⁴⁰ Ndị Izrel niile sooro ya rigoo, na-afu oja na-anurikwa oke onụ, ruo n'ala mara jijiji n'ihie oke uzụ.

⁴¹ Adonaija na ndị obia ya niile n'uru mkpu onụ ahụ mgbe ha onwe ha na-erisi nri. Mgbe Joab n'uru opi ike ka o na-ada, o juru sị, "Gini mere oke uzụ dị otu a ji na-ada n'ime obodo."

⁴² Ma mgbe o ka kpụ okwu ahụ n'onụ, lee Jonatan nwa Abiata onye nchụaja, ka o batara. Adonaija siri, "Bata! N'ihie na i bụ ezi mmadụ amaara m na o bụ ozioma ka i ji bia."

⁴³ Jonatan zara ya sị, "Mba, o dighi otu ahụ! Onyenwe anyi eze Devid emeela Solomōn eze.

⁴⁴ Eze e zigala ya na Zadok onye nchụaja, na Netan onye amuma, na Benaya nwa Jehoiada, ndị Keret na ndị Pelet sokwa duru ya gaa. Ha mere ka o n'okwasị n'elu inyinya muul eze.

⁴⁵ Zadok onye nchụaja na Netan onye amuma eteela ya mmanụ na Gaihon i bụ eze. Ha esitekwala n'ebe ahụ n'uru onụ na-alaghachikwa, ndi obodo niile n'okwa ugbo a na-eme mkpotu, na-anurikwa onụ. O bukwa uzụ onụ ha ka unu n'uru.

⁴⁶ Solomōn na-anokwasị n'ocheeze ugbo a.

⁴⁷ Ozokwa, ndi na-ejere eze ozi abiala ikele onyenwe anyi eze Devid ekele, na-asị, 'ka Chineke gi mee ka aha Solomōn buru aha a ma ama karia nke gi, ka ocheeze Solomōn dikwa ukwuu karia nke gi.' Eze n'okwa n'elu ihe ndina ya kpoọ isiala ofufe,

⁴⁸ sị, 'Otuto dirị ONYENWE ANYI, Chineke Izrel onye mere ka m jiri anya m hu onye nochiri anya n'ocheeze m taa.' "

⁴⁹ Mgbe ahụ, Adonaija, na ndi obia ya si n'ebe ha na-eri ihe malie. Onye obula sikwa n'ebe ahụ gbapu oso, n'ihie ujo.

⁵⁰ Ma Adonaija turu egwu nke ukwuu ihe Solomōn ga-eme ya, n'ihie ya, o gara jide mpi di n'ebe ichu aja aka.

⁵¹ Mgbe ahụ, a gwara Solomōn sị, "Adonaija na-atu egwu ihe Solomōn ga-eme ya, n'ihie ya o na-ejide mpi ebe nchụaja aka. O na-asị, 'Ka eze Solomōn n'ora m iyi taa si na o gaghị eji mma agha gbuo ohu ya.' "

⁵² Solomōn zara sị, "O buru na o gosi onwe ya dika onye kwesiri ntukwasị obi, otu agiri isi di ya n'isi agaghị ada n'ala, ma o buru na a huta ihe ojuo na n'aka ya, o ga-anwu."

⁵³ Mgbe ahụ, eze Solomōn, zigara ndi ozi mere ka o site n'ebe nchụaja ridata. Adonaija biara kpoọ isiala nye eze Solomōn. Mgbe ahụ, Solomōn siri ya, "Laa n'ulo gi."

* **1:38** Ndị Keret na ndi Pelet, bu ndi nche eze Devid, ndi sitere na mba Kriit na Filistia. 1Sa 30:14; 2Sa 2:18 † **1:39** Mmanu a, bu udi mmanu otiti ahụ Chineke nyere Mosis iwu ka o mee n'Akwukwo Opu 30:22-33 ‡ **1:39** Ulo nzute, bu ulo ikwu ahụ Devid wuru maka i dōba igbe ogbugba ndu Chineke. Mgbe ahụ, ulo nzute ahụ ka di na Gibion. 1Ez 3:4; 2Sa 6:17

2

Ndumọdụ Devid nyere Solomọn

¹ Mgbe ụbọchị ọnwụ eze Devid na-abịaru nso, o nyere nwa ya Solomọn iwu sị ya,

² “Oge ọnwụ m eruola,” ka ọ sịrị, “Ya mere, dị ike, meekwa dika nwoke.

³ Debe iwu niile ONYENWE ANYỊ bụ Chineke gị nyere, bie ndụ n’uzọ ya niile. Debekwa ụkpurụ na ihe niile o nyere n’iwu, na ntuziaka ya niile dika e dere ya n’akwukwo iwu Mosis. Mee nke a ka ihe niile ị ga-eme gaara gị nke ọma, n’ihe niile ị na-eme, n’ebe ọbụla ị na-eche ihu gị.

⁴ Ka ONYENWE ANYỊ mezuo nkwa o kwere banyere m, sị ‘Ọ bụrụ na ụmụ gị na ụmụ ụmụ ha elezie anya n’otu ha si ebi ndụ, ọ bụrụ na ha ejegharịa n’uzọ ikwesi ntụkwasi obi n’ihu m, jiri obi ha niile na mkpuruobi ha mee nke a, ị gaghi achọ onye ga-anọkwasi n’oche eze Izrel achọ.’

⁵ “Ugbu a, gị onwe gị maara ihe Joab nwa Zeruaya mere m, ya bụ ihe o mere mmadụ abụọ bụ ndịisi agha Izrel, Abna nwa Nea, na Amasa nwa Jeta. O gburu ha, wufuo ọbara ha n’oge udo, dika a ga-asị na ọ bụ ihe e mere n’agha. O jikwa ọbara ahụ meru ọ ihe okike o kere n’ukwu na akpukpoukwu o yi n’ukwu.

⁶ Ị bụ nwoke maara ihe, ị makwaara ihe ị ga-eme. Ekwela ka Joab, n’agbanyeghi isi awọ ya, nwuo n’udo.

⁷ “Ma meere ụmụ Bazilai onye Gilead ebere. Meekwa ka ha bụrụ ndị na-eso gị rie ihe na tebul gị n’ihi na ha ji obi ha zute m mgbe m na-agba ọsọ ndụ n’ihi nwanne gị Absalom.

⁸ “Cheta Shimei, nwa Gera, onye Benjamin ahụ bi n’obodo Bahurim, onye kọchara m nkọcha jọgburu onwe ya n’ụbọchị ahụ m jere Mahanaim. Mgbe ọ biara izute m na Jodan, eji m aha ONYENWE ANYỊ ńuoro ya iyi sị ya, ‘Agaghi m eji mma agha gbuo gị.’

⁹ Ma achoghị m ka ị hapụ ya dika onye ikpe na-amaghi. Ị bụ nwoke maara ihe. Ị makwaara ihe ị ga-eme ya. Mee ka o jiri isi awọ ọbara juru baa n’ili.”

¹⁰ Emesịa, Devid sooro ndị nna nna ya ha dina n’ọnwụ. E liri ya na obodo Devid.

¹¹ Ma ọ chiri Izrel iri afọ anọ; ọ chiri afọ asaa na Hebron, chikwa iri afọ atọ na atọ na Jerusalem.

¹² Solomọn nọdurụ n’ocheeze nna ya Devid dika eze. Alaeze ya guzosiri ike nke ukwu. Ọchichi ya gakwara nke ọma.

Iguzosi ike nke ichi eze Solomọn

¹³ Otu ụbọchị, Adonaija nwa Hagit, biakwutere Batsheba, nne Solomọn. Mgbe Batsheba huru ya, ọ juru ya ajuju sị, “Ọ bukwa ọbibia udo ka ị biara?”

Adonaija zara sị ya, “E, abịara m n’udo.”

¹⁴ O kwuru sị, “O nwere ihe m nwere igwa gị.”

Nne Solomọn zara sị ya, “Kwuo.”

¹⁵ Ọ zara sị, “Dika ị maara, ọ bụ m nwe alaeze a. Ndị Izrel niile lekwaranya na m ga-abụ eze ha. Ma otu ọ di, ihe niile adighikwa ka ọ di na mbu, alaeze a aghoala nke nwanne m, n’ihi na o si n’aka ONYENWE ANYỊ rute ya aka.

¹⁶ Ugbu a, enwere m otu ihe m na-arịo n’aka gị. Biko ajukwala imere m ya.”

Batsheba sịrị ya, “Gini bụ aririọ gị? Kwuo ihe ọ bụ.”

17 Ọ zaghachiri ya sị, “Biko rịọrọ m Solomon eze, n’ihi na amaara m na ọ ga-eme ihe ọbụla ị rịọrọ ya, ka ọ kpọnye m Abishag, nwanyị Shunem ahụ, ka ọ buru nwunye m.”

18 Batsheba zara sị ya, “Ọ dị mma, aga m agwara gị eze okwu.”

19 Emesịa, Batsheba biakwutere eze Solomon igwa ya okwu banyere Adonaija. Mgbe ọ na-abata, eze sitere n’ocheeze ya bilie gaa izute ya, kpokwaa isiala nye ya nọdu ala n’ocheeze ya. O mere ka e butere nne eze* ocheeze, ọ nọdukwara ala n’aka nri ya.

20 Ọ siri, “Enwere m aririọ nta m choro iriọ gi. Ajukwala i mere m ya.” Eze zaghachiri, “Riọọ ya nne m. Agaghị m ajụ i mere gi ya.”

21 Ya mere ọ siri, “Biko, kwere ka enye nwanne gi nwoke Adonaija Abishag nwanyị Shunem, ka ọ buru nwunye ya.”

22 Eze Solomon zara nne ya sị, “Gini mere i ji riọọ m ka m nye Adonaija naanị Abishag nwanyị Shunem ka ọ buru nwunye ya? Ị gaara ariokwa m si m nye ya alaeze m. N’ihi na ọ bu ya toro m” Ị gaara ariokwa n’ihi Abiata onye nchujaja ma Joab nwa Zeruaya.

23 Mgbe ahụ, eze Solomon ji ONYENWE ANYI nūọ iyi sị, “Ka Chineke meso m mmeso, otu ọbụla mmeso ahụ si di njo, ma ọ buru na Adonaija ejighi ndu ya kwuo ugwo n’ihi aririọ a.

24 Ugbu a, dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, bu onye ahụ mere ka m nọgidesie ike n’ocheeze nna m Devid, onye mere ka ochichi eze m malite dika o kwere na nkwa, a ga-eme ka Adonaija nwuo taa.”

25 Eze Solomon zigara Benaya nwa Jehoiada ka ọ gaa gbuo Adonaija. Benaya gakwara tigbuo Adonaija.

26 Eze kpokwara Abiata onye nchujaja sị ya, “Laghachi azu n’ubi gi n’Anatot.† I kwesiri inwu onwu ma ọ bughị ugbu a ka a ga-egbu gi n’ihi na i buru igbe ogbugba ndu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI n’oge nna m Devid di ndu. I sokwa ya huọ ahuhụ n’oge ahụ niile o nwere nsogbu.”

27 Ya mere, Solomon chupuru Abiata‡ ka ọ ghara ibu onye nchujaja ONYENWE ANYI ozo. Otu a ka o si mezuo§ bu okwu ahụ ONYENWE ANYI kwuru banyere ezinaulo Elayi na Shailo.

28 Ma mgbe Joab nuru na Adonaija anwulo, ọ gbaara oso gaa n’ulo nzute ONYENWE ANYI jigide mpi di n’akuku ebe ichu aja aka. Ọ bu ezie na Joab so Adonaija gbaa izu imegide Solomon, ma o soghi Absalom gbaa izu imegide Devid.

29 Mgbe a gwara eze Solomon, na Joab a gbabala n’ulo ikwu ONYENWE ANYI, nodu n’akuku ebe ichu aja. Solomon nyere Benaya, nwa Jehoiada iwu sị, “Gaa, tituo ya n’ala.”

30 Benaya banyere n’ime ulo nzute ONYENWE ANYI, si Joab, “Eze si gi, ‘puta ezi!’”

Ma ọ zara, “Mba, aga m anwu n’ebe a.”

N’ihi nke a, Benaya jekwuru eze gwa ya ihe Joab kwuru.

31 Mgbe ahụ, eze nyere Benaya iwu sị ya, “Gaa mee dika o kwuru. Gbuo ya, liekwa ya. Nke a ga-eme ka ikpe omuma ghara idiri mu na ezinaulo nna m Devid n’ihi ikpe omuma diri Joab maka obara ndi aka ha di ocha ọ wusiri.

* **2:19** N’uloeze mba ndi di n’owuwa anyanwu, nne eze bu onye a na-asopuru. A na-enyekwa ya oru ufodu ka ọ ruo, i ji kwanyere ya ugwu. † **2:26** Anatot, bu otu n’ime obodo nke ebo Benjamin nyere ndi nchujaja Jos 21:18; Jer 1:1 ‡ **2:27** Ọ bu naanị Abiata gbapuru mgbe a na-egbu ndi ezinaulo Elayi. 1Sa 22:17-20 § **2:27** 1Sa 2:27-36

³² ONYENWE ANYỊ ga-emekwa ka ọbara ọ wusiri laa ya n'isi, n'ih na o ji mma agha gbuo ndi ikom abuo, ma nna m Devid amaghi maka ya. Ha abuo, ya bu Abna nwa Nea, ochiagha ndi Izrel, na Amasa nwa Jeta, ochiagha ndi Juda, ndi di mma ma burukwa ndi ezi omume kariya ya.

³³ Ka ikpe omuma di n'ih igbu ochu ndi a dikwasị Joab na umu umu ya n'isi ruo mgbe ebighi ebi. Ma n'ebe Devid na umu umu ya, na ulo ya, na ocheeze ya di, ka udo ONYENWE ANYỊ dikwasị ha ruo mgbe ebighi ebi."

³⁴ Benaya nwa Jehoiada gara gbuo Joab. E liri ya n'ala nke ya* di n'ozara.

³⁵ Mgbe ahụ, eze hoputara Benaya, nwa Jehoiada ka ọ buru onyeisi ndi agha ya niile, ma mee Zadok onye nchujaja n'onodu Abiata.

³⁶ Emesia, eze ziri Shimei ozi si ya, "wuoro onwe gi ulo na Jerusalem, biri n'ebe ahụ, esitekwala n'ebe ahụ puo jee ebe obula.

³⁷ N'ih na ubochi i ga-apu gafee iyi di na Ndagwurugwu Kidron, mara nke oma na i ghaghi inwu. Obara gi ga-adikwa gi n'isi."

³⁸ Shimei zara eze, "Okwu gi di mma. Ohu gi ga-eme dika onyenwe m bu eze kwuru." Shimei biiri n'ime Jerusalem, nookwa otutu ubochi.

³⁹ Ma n'ogwugwu afọ atọ, ndi ohu abuo Shimei nwere gbapuru oso gbakwuru Akish, nwa Maaka, eze Gat.† Ndi mmadu biara gwa Shimei si ya, "Lee, ndi ohu gi no na Gat."

⁴⁰ Nke a mere ka o bilie, rikwasị n'elu inyinya ibu ya, gaa Gat, jekwuru Akish n'ih icho ndi ohu ya. Shimei gara mee ka ndi ohu ya soro ya laghachite azu.

⁴¹ Mgbe a gwara Solomon na Shimei hapuru Jerusalem gaa Gat ma loghachikwa azu,

⁴² eze ziri ozi kpo Shimei si ya, "O bu na m adoghi gi aka na nti, jiri aha ONYENWE ANYI nuo iyi si, 'Mara nke oma n'ubochi obula i ga-esi n'ebe a puo gaa n'ebe obula ozo, na i ga-anwu?' N'oge ahụ, i zara m si m, 'Okwu gi di mma. Aga m emekwa ya.'

⁴³ O bu gini mere i ji mebie iyi i nuru nye ONYENWE ANYI, jukwa idebe ihe m nyere gi n'iwu?"

⁴⁴ Eze gwakwara Shimei okwu si ya, "I maara ihe ojojo‡ niile i mere megide nna m Devid. Ugbu a ONYENWE ANYI ga-akwughachi gi ugwo n'ih omume ojojo gi.

⁴⁵ Ma eze Solomon ga-abu onye a goziri agozi. Ocheeze Devid ga-guzosikwa ike n'ihu ONYENWE ANYI ruo mgbe ebighi ebi."

⁴⁶ Mgbe ahụ, eze nyere Benaya, nwa Jehoiada iwu ka o gbuo Shimei. O pukwara tituo ya, o nwuo.

Sitekwa n'oge ahụ, alaeze Solomon guzosiri ike n'aka ya.

3

Solomon ariọ maka amamihe

¹ Solomon na Fero eze Ijpt jikotara onwe ha n'otu, o luru nwa nwanyi Fero. O kpobatarara ya n'obodo Devid ruo mgbe o wusiri uloeze ya na ulonso ONYENWE ANYI, na mgbidi gbara Jerusalem gburugburu.

² N'oge ahụ, ndi Izrel ka na-achụ aja ha n'ebe di elu niile, n'ih na ewubeghi ulonso ukwu nye aha ONYENWE ANYI.

³ Ma Solomon gosiri ihunanya n'ebe ONYENWE ANYI no, site na igbaso ntuziaka niile nke Devid nna ya nyere ya, o bu naani na o churu otutu aja di iche iche, na ihe nsure oku na-esi isi utu n'ebe di elu di iche iche.

* **2:34** N'oge ochie, n'ih na-enweghi ebe ili ozu nke ozuzu oha, a na-eli onye obula n'ala nke aka ya. † **2:39** Obodo Gat di na Filistia. ‡ **2:44** 2Sa 16:5-13

⁴ Eze gara Gibion n'ihì ichu aja, n'ihì na ebe ahụ bu ebe kachasi mkpa, di elu. Solomon churu otu puku aja nsure oku n'elu ebe ichu aja ahụ.

⁵ Na Gibion, ONYENWE ANYI mere ka Solomon hu ya anya na nro nke abali, Chineke siru ya, "Riio ihe obula i choro ka m nye gi."

⁶ Solomon zara si, "I gosila ohu gi bu nna m Devid obi ebere di ukwu, n'ihì na o bu onye kwesiri ntukwasi obi nye gi, onye ezi omume nakwa onye obi ya ziri ezi. I nogidela na-egosi ya obi ebere di ukwu, nyekwa ya nwa nwoke ga-anokwasi n'ocheeze ya n'ubochi taa.

⁷ "Ugbu a, ONYENWE ANYI bu Chineke m, i meela ohu gi eze n'onodu nna m, bu Devid. Ma abu m naani nwantakiri* na-amaghi otu esi apu ma na-abatakwa.†

⁸ Ohu gi no n'ebe a, n'etiti ndi gi i hoputara, ndi bara uba nke ukwu, ndi a na-adighi aguta onu n'ihì n'onuogugu ha babigara uba oke.

⁹ Ya mere, nye ohu gi uche nghota nke m ga-eji chia ndi gi, na ighota ihe di iche n'etiti ezi ihe na ajo ihe. N'ihì na onye puru ichikota ndi gi a di ukwu?"

¹⁰ O masiri Onyenwe anyi na Solomon rioro nke a.

¹¹ Ya mere, Chineke zara si ya, "N'ihì na i rioro amamihe na nghota i ga-eji chia ndi m, ma i rioghi m ka m nye gi ndu ogologo, maobu akunuba, maobu onwu nye ndi iro gi.

¹² Aga m eme dika ihe i rioro si di. Aga m enye gi obi maara ihe na uche ighota ihe ziri ezi, nke ga-abu na o dighi onye obula dika gi, o dighikwa onye obula ga-adi ka gi.

¹³ Ozokwa, aga m enyekwa gi ihe ndi ahụ i na-arioghi m, akunuba, na nsopuru, ka o ga-abu n'ubochi niile nke ndu gi, i gaghi enwe onye obula ga-adi ka gi n'etiti ndi eze niile.

¹⁴ O burukwa na i jee ije n'uzo m niile, debe iwu m, meekwa ihe m gwara gi, dika nna gi Devid mere, aga m enye gi ogologo ndu."

¹⁵ Mgbe ahụ, Solomon si n'ura teta, ghotakwa na o bu nro ka o na-arọ.

O lotara na Jerusalem bata guzo n'ihu igbe ogbugba ndu Onyenwe anyi, choo aja nsure oku na aja udo. Emesia, o meere ndi na-ejere ya ozi oke oriri.

Ikpe ziri ezi Solomon kpere

¹⁶ Mgbe ihe ndi a gasiri, umu nwanyi akwuna abuo biakwutere eze, guzo n'ihu ya.‡

¹⁷ Otu n'ime ha gwara ya si, "Onyenwe m, mu na nwanyi a bi n'otu ulo. Anyi abuo dikwa ime. Ma eburu m ya uzo muo nwa nke m.

¹⁸ Mgbe ubochi ato gasiri ka m musiri nwa, ya onwe ya mukwara nwa nke ya. Naani anyi abuo bi, o nweghi onye ozo binyere anyi.

¹⁹ "Ma n'otu abali, nwa ya nwuru mgbe o dinakwasiri ya n'oge o narahu ura.

²⁰ Mgbe o biliri n'etiti abali, choputara na nwa ya anwuala, o kuuru ya nibe ya n'akuku m, kurukwanu nwa nke m di ndu nibe n'akuku ya onwe ya.

²¹ N'isi ututu, mgbe m tetara n'ura choo inye nwa m ara, achoputara m na o nwuala. Ma mgbe m leziri ya anya nke oma ka chi boro, ahuru m na nwa mu na ya dina abughi nwa nke m muru."

* **3:7** O bughi nwantakiri n'onuogugu afo kama o bu n'amamihe, n'ihì n'oge a, o bu naani iri afo abuo ka Solomon gbara. 1Ih 22:5; Jer 1:6 † **3:7** Maobu, na-amaghi otu m ga-esi aru m ndi a.

‡ **3:16** Ka o dozieere ha okwu.

²² Mgbe ahụ, nwanyị nke ọzọ kwuru si, “Mba, nwantakiri ahụ di ndụ bu nwa m, ma nke nwuru anwu bu nwa gi.” Nwanyị nke mbu zara si,

“Mba, o bughị eziokwu; nwa nke nwuru anwu bu nke gi, ma nke di ndụ bu nke m.” Otu a ka ha si na-arurita uka n’ihu eze.

²³ Eze kwuru si, “Onye nke a na-asị, ‘Nwa m bu nke di ndụ, ma nke gi bu nke nwuru anwu,’ mgbe onye nke ọzọ na-asị, ‘Mba! Nwa gi bu nke nwuru anwu, ma nke m bu nke di ndụ.’”

²⁴ Mgbe ahụ, eze sirị, “Wetara m mma agha.” Ya mere, ha wetaara eze mma agha.

²⁵ Eze nyere iwu si, “Kpọwaa nwa ahụ di ndụ ụzọ abụọ, were otu okara nye otu onye, werekwa nke ọzọ nye onye nke ọzọ.”

²⁶ Nwanyị ahụ nwa ya di ndụ juputara n’omiko n’ebe nwa ya nọ, o gwara eze si, “Biko, onyenwe m, kunye ya nwantakiri ahụ di ndụ. Egbukwala ya.”

Ma onye nke ọzọ sirị, “Kpọwaa ya abụọ. Nwa a agaghị abụ nke gi, o gaghị abukwa nke m.”

²⁷ Mgbe ahụ, eze kpebiri ikpe si, “Kuru nwantakiri a di ndụ kunye ya nwanyị ahụ choro ka o di ndụ. Egbula ya, n’ihi na nwanyị ahụ bu nne ya.”

²⁸ Mgbe ndi Izrel niile nuru otu eze si kpebie ikpe a, ha sitere n’itu egwu nye eze nsopuru, n’ihi na ha huru na o si n’aka Chineke nweta amamihe§ ikpe ikpe ziri ezi.

4

Ndịisi ozi Solomon

¹ Ya mere Solomon ghorọ eze ndi Izrel niile.

² Ndi a bu aha ndiisi ochichi obodo eze Solomon hoputara inyere ya aka.

Azaraya,* nwa Zadok bu onye nchujaja.

³ Elihoref na Ahija, umu ndi ikom Shisha, bu ndi ode akwukwo. Jehoshafat, nwa Ahilud bu onye na-edeko akuko.

⁴ Benaya, nwa Jehoiada bu onyeisi agha ndi Izrel. Zadok na Abiata, bu ndi nchujaja.

⁵ Azaraya nwa Netan bu onyeisi na-elekota ndi na-ejere eze ozi. Zabud nwa Netan bu onye nchujaja na onye ndumodu nye eze.

⁶ Ahisha, bu onyeisi na-elekota n’uloeze.

Adoniram nwa Abda bu onyeisi na-elekota ndi oru mmanye.

⁷ Eze Solomon hoputara ndi ikom iri na abuo ndi o mere ndiisi ga-elekota akuku iri na abuo nke o mere ka Izrel diri. Mmadu iri na abuo ndi a nwekwa oru iwetara eze ihe oriri. Nwoke obula n’ime ha nwe iwetara eze na ezinaulo ya ihe oriri otu onwa n’afọ.

⁸ Nke a bu aha ndi ikom iri na abuo ahụ.

Ben-Hua, onye na-achi ala ugwu ugwu Ifrem.

§ 3:28 1Ez 3:9,11-12; 2Ih 1:12; Dan 1:17; Kọl 2:2,3 * 4:2 Zadok muru Ahimaaz, Ahimaaz a muo Azaraya. Ya mere, Zadok ji buru nna nna Azaraya. Azaraya bu onyeisi nchujaja n’Izrel n’afọ niile Solomon chiru, n’ihi na mgbe ahụ Ahimaaz anwula. 2Sa 15:27,36; 1Ih 6:8-9

- 9 Ben-Deka, onye na-achị Makaz, na Shaalbim na Bet-Shemesh, na Elon Bethanan.
- 10 Ben-Hesed, onye na-achị Arubot, na Soko, na Ala Hefa niile.
- 11 Ben-Abinadab, onye na-achị ala elu elu Doa. Nwoke a luru Tafat, nwa nwanyị Solomon.
- 12 Baana, nwa Ahilud, onye na-achị Teanak, na Megido n'akụkụ Bet-Shan niile, nke dị n'akụkụ Zaretan na ndịda Jezril, sitekwa na Bet-Shan ruo Ebel-Mehola gafee ma ruokwa Jokmeam.
- 13 Ben-Geba, onye na-achị Ramot Gilead, na obodo niile nke ikwu Jaia, nwa Manase nwere n'ime Gilead, na akụkụ Agob niile nke dị na Bashan, na iri obodo ukwu isii e ji mgbidi gbaa gburugburu, nke nwekwara mkporo bronz e ji kpuo uto ya.
- 14 Ahinadab nwa Ido, onye na-achị Mahanaim.
- 15 Ahimaaz, onye na-achị Naftali (o lukwara nwa nwanyị Solomon a na-akpo Basemat).
- 16 Baana nwa Hushai, onye na-achị Asha na Alot.
- 17 Jehoshafat nwa Parua onye na-achị Isaka.
- 18 Shimei nwa Ela onye na-achị Benjamin.
- 19 Gebea nwa Uri, onye na-achị Gilead (ala Saihon eze ndi Amorait, na nke Og eze Bashan). Naani ya ka e doro dika gwanọ ala ahụ.

Ihe a na-ebubata Solomon kwa ubochi

20 N'oge a, ndi Juda na Izrel bara uba n'onuogugu dika aja di n'akuku osimiri. Ha dikwa ukwu n'onuogugu. Ha na-eri na-anu, na-emekwa onwe ha obi uto.

21 Ala niile Solomon na-achị sitere n'oke osimiri Yufretis ruo ala ndi Filistia, rukwaa n'oke ala ndi Ijpt.† Ndi niile a lurburu n'agha n'obodo ndi a na-atuta utu ha na-enye Solomon. Ha nogidekwara n'okpuru Solomon ubochi niile nke ndu ya.

22 Ihe oriri a na-ewebata n'ulo Solomon ubochi niile bu otu nari bushel utu oka na iri bushel asato, na iri akpa oka a kworo akwo isii,

23 na ehi iri mara abuba, na iri ehi abuo a zuru n'ebe a na-azu anu, na nari aturu na ewu. A gunyeghi anu ele na mgbada na oke ele na okuko oma‡ a na-ewebata.

24 N'ihia na o chiru alaeze niile a ruo n'akuku odida anyanwu nke osimiri Yufretis, site na Tifsa ruo na Gaza.§ O nwekwara udo n'akuku niile.

25 N'oge ndu Solomon niile, Juda na Izrel site na Dan ruo Biasheba bi n'udo. Nwoke obula no n'okpuru osisi vaini na n'okpuru osisi fig nke ya.*

26 Onuogugu ulo a na-etinye ugbu agha inyinya na-adokpu nke Solomon nwere di puku ano. Onuogugu inyinya a na-agba agba o nwere di puku iri na abuo.†

27 N'onwa obula, ndi ahụ a hoputara ichi Izrel na-ewetara eze Solomon na ndi ulo ya ihe oriri. Ha adighi ekwekwa ka otu ihe koo n'ulo ya.

28 Ha na-ewetakwa oka bali na ahijia oka n'ebe o kwesiri, maka inyinya na-adokpu ugbu agha na inyinya ukwu oso ndi ozo dika ihe ha ketara n'utu si di.

† 4:21 Oke alaeze niile Solomon bu dika Chineke kweere ya Ebrahim na nkwa Jen 15:18-21; Dit 17; 11:24; Jos 1:4. ‡ 4:23 Ya bu, ugbala mmiri § 4:24 Tifsa ruo na Gaza, bu obodo di n'owuwa anyanwu nke ugwu. O bu oke alaeze Solomon n'ugwu, burukwa obodo di mkpa nke di n'akuku osimiri Yufretis. Gaza na Filistia bu obodo ndi di nso n'osimiri Mediterenjan. Ha bu oke ala n'owuwa anyanwu nke ndida alaeze ahụ. * 4:25 Nwoke obula no n'okpuru osisi vaini na n'okpuru osisi fig nke ya Nke a putara n'ezinaulo obula, biri n'udo na nchekwa n'ulo ha. Jer 23:6. † 4:26 Dit 17:16

Amamihe Solomōn

²⁹ Chineke nyere Solomōn amamihe, na uche nghoṭa, na mmuṅo imuṭa otuṭu ihe nke bara ụba dika aja di n'akuku osimiri.

³⁰ Amamihe Solomōn di ukwu kariakwa amamihe ndi si owuwa anyanwu.‡ N'ezie, o di ukwu kariakwa amamihe ndi maara ihe n'Ijpt.

³¹ O maara ihe kariakwa onye obula, kariakwa Etan onye Ezra, na Heman, na Kalkol, na Dada, umu ndi ikom Mahol. Ihe banyere idi ukwu ya gbasara na mba niile gbara ha gburugburu.

³² O turu puku ilu ato, deekwa abu onuogugu ha di otu puku na ise.

³³ O kwuru okwu banyere osisi, site na osisi sida nke Lebanon ruo n'ahija hisop nke na-eto na mgbidi aja, na ihe banyere umu anumanu na anu ufe, na anu na-akpuhari n'ala nakwa azu.

³⁴ Ndi eze niile di n'awa bu ndi biara inuru banyere amamihe ya zitere ndi si na mba niile di iche iche inuru okwu amamihe Solomōn.

5

Nkwado maka iwu Ulonso ukwu

¹ Mgbe Hiram eze Taja* nuru na eteela Solomōn mmanu ibu eze n'onodu nna ya Devid, o zipuru ndi ozi ya ijekwuru Solomōn, n'ih na ya na Devid bu enyi, dirikwa na mma.

² Mgbe ahụ, Solomōn zigara Hiram ozi, si ya:

³ "I maara na Devid nna m enweghi ike iwu ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI Chineke ya, n'ih agha niile o luru mgbe o di ndu.† O nokwa na-eche ka ONYENWE ANYI nye ya udo.

⁴ Ugbu a, ONYENWE ANYI Chineke m enyela m udo n'akuku obula. Enwekwaghi m ndi iro, ma o bukwanu ihe ndakwaso ojojo obula.

⁵ N'ih ya, ana m achọ iwu ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI Chineke m, dika ONYENWE ANYI gwara nna m Devid mgbe o siri ya, 'Nwa gi nwoke, onye m ga-eme ka o nodu n'ocheeze gi, ga-ewu ulonso ukwu nye Aha m.'

⁶ "Ya mere, nye iwu ka e gbutuoro m osisi sida nke Lebanon. Ndi oru m ga-esoro ndi nke gi n'oru a. Aga m akwu gi ihe obula i kpebiri bu ugwo oru ha. I maara na anyi enweghi ndi oka igbutu osisi dika ndi Saidon."

⁷ Mgbe Hiram nuru ozi Solomōn ziri, obi toro ya utu nke ukwu. O kwuru si, "Otuto diri ONYENWE ANYI taa, n'ih na o nyela Devid nwa nwoke nwere amamihe ichi mba ukwu a."

⁸ Ya mere, Hiram zigaara Solomōn ozi si,

"Anula m ozi i ziteere m. Aga m emekwa ihe niile dika i kwuru banyere i budatara gi osisi sida na osisi junipa.

⁹ Ndi ohu m ga-esi n'ugwu Lebanon budaruo ha n'osimiri Mediterenja. A ga-ekekota ha onu, zitere gi ha n'ebe i choro ino buru ha. Mgbe ha sere n'elu mmiri rute ebe i choro, anyi ga-atosakwara gi ha, ka i buru ha. Ma gi onwe gi ga-eme ihe bu ochicho m, site na-inye ndi ulu m ihe oriri."

¹⁰ N'uzo di otu a, Hiram nogidere na-ezitere Solomōn osisi sida na junipa niile o choro.

¹¹ Solomōn nyere Hiram na ezinaulo ya nari puku bushel, na iri puku bushel oka wiiti abuo, ka o buru ihe oriri nye ezinaulo ya, tinyekwara

‡ 4:30 Ebe a, na-ekwu banyere ebo ndi Arab bi na mpaghara owuwa anyanwu Palestia. Jen 25:6; Nkp 6:3,33; 7:12; 8:10 * 5:1 2Sa 5:11; 2Ih 14:1 † 5:3 1Ih 28:2-3; 22:7-8

nari puku galoonu, na iri puku galoonu abuo nke mmanu oliv asuru asu. Solomou nigidere na-enye Hiram ihe ndi a kwa afo.

¹² ONYENWE ANYI nyere Solomou amamihe di ukwu dika o kwere ya na nkwa. Hiram na Solomou nwere mmeko udo, ha abuo gbakwara ndu.

¹³ Eze Solomou, sitere n'akuku Izrel niile kpobata ndi oru mmanye onuogugu ha di iri puku ato.

¹⁴ N'otu onwa, o na-eziga puku mmadu iri n'ime ndi a ka ha gaa Lebanou iru oru. N'onwa ozo, o na-ezigakwa puku mmadu iri ka ha gaa gbanwee ndi buuru uzogaa. N'uzo di otu a, otu uzogaa n'ime iri puku mmadu ato ndi a na-anou na Lebanou otu onwa maka iru oru, ma ha na-alota zuo ike onwa abuo. Adoniram‡ bu onyeisi ndi oru mmanye a.

¹⁵ Solomou nwere ndi oru ozo onuogugu ha di iri puku asaa na-ebu ibu, nweekwa ndi na-awa nkume n'ugwu onuogugu ha di iri puku asato.

¹⁶ N'agunyeghi ndi a, o nweekwara ndiisi, ndi na-elekota ndi oru ndi a, onuogugu ha di puku ato na nari ato.

¹⁷ Dika iwu eze si di, ha na-esite n'ebe a na-awa nkume ebuputa nkume di mma buru ibu nke e ji ewu ntoala ulonso ukwu ahụ

¹⁸ Ndi ikom si Gebal, nyere ndi oru Solomou na ndi oru Hiram aka, igbutu osisi na iwa ha. Ha nyekwara aka ikwado nkume e ji ewu ulo ahụ.

6

Solomou ewuo Ulonso Ukwu

¹ Solomou bidoro iwu ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ n'onwa Zif,* bu onwa nke abuo n'afogaa nke anogaa nke ibu eze ya. O bukwa n'afogaa nke mere ya nari afogaa na iri afogaa asato site n'oge ndi Izrel si n'ala Ijipt puta.

² Ulonso nke eze Solomou wuru ONYENWE ANYI di iri mita abuo na asaa n'ogologo, mita itoolu n'obosara, ebe ila elu ya dikwa mita iri na anogaa.

³ Mputa onu ulo nke di n'ihu ulo ezumezu nke ulonso ahụ di mita itoolu n'ogologo nke gbakwunyere ihe n'obosara ulonso ahụ, dirikwa mita anogaa na okara n'obosara ya.

⁴ O meere ulonso ahụ oghereikuku kpara nkpa n'ime ma saa mbara n'ezi, n'ebe elu elu mgbidi ulo ahụ.

⁵ N'akuku mgbidi ulo ezumezu ahụ nakwa mgbidi nke ime ebe nsogaa ahụ, o wuru okpukpu gburugburu ulo ahụ, nke nwere otutu ulo nta di iche iche gbaa gburugburu.

⁶ Obosara okpukpu ulo nke dikarisiri ala† bu mita abuo na okara, obosara okpukpu nke ulo etiti di mita ato, otu a kwa, obosara okpukpu ulo nke ato di mita ato na okara. Mgbe e wuru mgbidi gbara ulonso ukwu ahụ gburugburu, e wukwara ihe dika aka n'akuku mgbidi ahụ niile. O bu n'elu ihe ndi a dika aka ka e dokwasiri osisi e ji wuo onuulo nta ndi ahụ. N'uzo di otu a, ka e ji gbochie imanye ihe obula n'aja ulonso ukwu ahụ.

⁷ Mgbe a na-ewu ulonso ukwu ahụ, o bu naani nkume awara nke oma n'ebe a no gwuputa ha ka eji wuo ya. O nweghi onye nuru uzu itipia nkume, maobu uzu iwa osisi, maobu udi mkpotu ahụ ngwa oru mkpirisi igwe na-eme, n'ebe a no wuo ulonso ukwu ahụ, mgbe a na-ewu ya.

⁸ Onu uzogaa e si abata n'onu ulo ndi di n'okpukpu ulo elu nke mbu di n'akuku aka nri nke ulonso ukwu ahụ. E nweekwara uzogaa nri e wuru e si abanye n'onu ulo ndi di n'okpukpu ndi di n'etiti. A na-esitekwa na nke a rigoro ruo na nke ato.

‡ 5:14 1Ez 12:18 * 6:1 Onwa Zif, bu onwa abuo n'afogaa, n'onuogugu afogaa ndi Juu ma buru onwa ise n'afogaa n'onuogugu afogaa ugbo. † 6:6 Maobu, ulo nke mbu di n'ala

⁹ Mgbe o wusiri ụlọnsọ ukwu a, Solomọn jiri ibe osisi na osisi dị obosara e si n'osisi sida meputa, wuo ihe mgbachị elu ụlọ ahụ.

¹⁰ O wuru otutu onuulo nta n'akuku mgbidi gbara ụlọnsọ ukwu ahụ gburugburu. O bukwa osisi sida ka e ji jikota mgbidi ụlọ ahụ na onuulo nta ndi ahụ. Idi elu nke obula n'ime ha bu mita abuo na okara.

¹¹ Okwu ONYENWE ANYI rutere Solomọn nti,

¹² "Banyere ụlọnsọ ukwu a i na-ewu, o buru na i mee ihe m gwara gi, gbasoo ihe niile m nyere gi n'iwu, ma mezuo okwu m niile, aga m esite na gi mezuo nkwa ahụ m kwere nna gi Devid.

¹³ Aga m ebikwa n'etiti ndi Izrel, agaghị m ahapukwa ndi m, Izrel."

¹⁴ Emesia, Solomọn wusiri ụlọnsọ ukwu ahụ.

¹⁵ O ji osisi sida di obosara machie ahụ ime ụlọnsọ ukwu ahụ site n'akuku ala ruo n'elu ya. E jikwa osisi junipa machie ala ụlọ ahụ niile.

¹⁶ O ji osisi sida kewaputa ihe ruru mita itoolu n'azu ụlọnsọ ukwu ahụ, site n'ala ụlọ ahụ ruo n'elu, n'ihu iweputa site n'ụlọnsọ ahụ, ime ime ebe nsọ, nke bu Ebe Kachasi Nso.

¹⁷ Ulo ezumezu nke di n'ihu onuulo a di iri mita na asato.

¹⁸ Ahu ime ụlọnsọ ukwu ahụ bu osisi sida, nke a turu ihe otutu nke oiyi afufa ohia na okoko osisi wasara awasa n'elu ya. Ihe niile di n'ime ulo ahụ bu osisi sida, adighi ahụ nkume obula anya.

¹⁹ O kwadokwara ebe nsọ ahụ, ebe di n'ime ime ulo ahụ, maka idebe igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI n'ebe ahụ.

²⁰ Ime ime ebe nsọ ahụ, di mita iri n'ogologo, obosara ya dikwa mita iri, idi elu ya dikwa mita iri. § O ji olaedo a nuchara anucha machie ahụ ime ulo a niile, jiri osisi sida machie ebe nchujaja ya.

²¹ Solomọn ji olaedo a nuchara anucha machie ahụ ime ụlọnsọ ukwu ahụ. O gbatiri udọ olaedo gafere n'ihu ime ime ebe nsọ ahụ, nke e jikwa olaedo machie.

²² Ya mere, o ji olaedo machie ime ya niile. O jikwa olaedo machie ebe ichu aja nke diiri ime ime ebe nsọ ahụ.

²³ O mere cherubim abuo, nke e ji osisi oliv tuo n'ime ime ebe nsọ ahụ, idi elu nke obula bu mita ise.

²⁴ Cherub nke mbu nwere nku abuo, otu nku di mita abuo na uma ato n'ogologo, nku nke ozo dikwa mita abuo na uma ato n'ogologo. Ya bu, mita ise site na uma isii, site n'onu otu nku ruo n'onu nku nke ozo.

²⁵ Cherub nke abuo dikwa iri mita na uma isii, n'ihu na cherubim abuo ndi a bu otu n'otutu nakwa n'ibu ibu.

²⁶ Idi elu nke cherub obula ruru mita ise na uma isii.

²⁷ O tinyere cherubim ndi a nke gbasapuru nku ha n'ime ime Ebe Nso Kachasi Nso nke ụlọnsọ ukwu. Onu onu nke nku cherub obula na-emetu otu akuku ahụ ulo ahụ, ebe onu onu nke nku cherub obula na-emetu na nke ibe ya n'etiti onuulo ahụ.

²⁸ O jiri olaedo machie cherubim ndi ahụ.

²⁹ N'ahu aja ụlọnsọ ukwu ahụ gbaa gburugburu, ma n'ime onuulo nke di n'ime na ndi di na mputa, ka o pikwasiri oiyi cherubim, osisi nkwa na okoko osisi wara awa.

³⁰ O jikwa olaedo machie ala ulo nke onuulo niile di n'ime ulo, na onuulo ndi di na mputa ulonsọ ukwu ahụ.

³¹ O ji osisi oliv mee ibo onu uzọ mbata nke ime ime ebe nsọ ahụ, osisi ndi a bu otu uzọ n'uzọ ise nke obosara ebe nsọ ahụ.

‡ 6:20 Opu 37:25-28; 1Ez 7:48-50 § 6:20 Ogologo ime ime n'ulonsọ ukwu a, bu otutu abuo, ma a tinyere ya na Ebe Kachasi Nso nke ulo nzute ahụ. Opu 26

³² N'ahụ ibo abụọ ahụ nke si n'osisi oliv, ọ tunyere oyiyi cherubim abụọ, igu nkwụ na okoko osisi wara awa. O ji ọlaedo etipịara etipịa machie oyiyi cherubim na igu nkwụ ndị ahụ.

³³ Otu a kwa, o ji osisi oliv mee mbudo ibo ọnụ ụzọ e si abata n'ụlọ ezumezu ahụ, nke bụ otu ụzọ na nkewa anọ nke obosara ụlọ ezumezu ahụ.

³⁴ O jikwa osisi junipa mee ibo abụọ a na-emechikọta n'otu.

³⁵ O piri oyiyi cherubim na oyiyi nkwụ, na oyiyi okoko osisi wara awa, jiri ọlaedo techie ibo ndị ahụ na oyiyi a pikwasiri ha.

³⁶ O wuru ogige n'ime ụlọnsọ ukwu ahụ. O bụ ahiri nkume atọ e doziri edozi na otu ahiri osisi sida a kwachara nke ọma ka e ji wuo ogige a.

³⁷ O bụ n'ọnwá Ziv, n'afọ nke anọ, nke ibụ eze Solomon ka a toro ntọala ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI.

³⁸ O bụ n'ime afọ iri na otu, n'ọnwá Bul,* ya bụ ọnwá nke asatọ, ka e wusiri ụlọnsọ ukwu ahụ, n'ihe niile ya dika ntuziaka e nyere si di. O bụ afọ asaa ka o weere ya i ji ruchaa ụlọnsọ ukwu ahụ.

7

Solomon ewuo ụlọeze ya

¹ Solomon ji afọ iri na atọ wuo ụlọ nke ya, bịa ruchakwaa ụlọ ya niile.

² O wuru ụlọeze ukwu aha ya bụ Oke Ohia Lebanon,* nke ogologo ya di iri mita ise, obosara ya di iri mita abụọ na ise. Otu a kwa, idi elu ya di mita iri na ise. Osisida ukwu e ji ruo elu ya ka e mere ka ha nokwasị n'elu ogidi e doro n'ahiri n'ahiri. Ahiri ogidi ndi a dikwa anọ.

³ O bukwa osisi sida ka e ji machie elu ụlọ ahụ. A kukwasiri osisi ndi a n'elu osisi sida ukwu ndi a a wara awa, ndi e mere ka ha nokwasị n'ogidi ndi ahụ. Onuogugu osisi ndi ahụ bụ iri anọ na ise. O bukwa iri na ise ka e nwere n'ahiri obula.

⁴ Oghereikuku ya dikwa n'uzo ahiri atọ, otu n'elu ibe ya. E mere ka oghereikuku ndi di n'elu n'otu akuku chee oghereikuku ndi di n'akuku nke ozo ihu.

⁵ Onu uzo niile nwere mbudo onu uzo anọ. Ha di atọ atọ cheritara ibe ha ihu n'ebe mputa ya.

⁶ O wuru onu uzo mbata nke ogidi, nke ruru iri mita na anọ n'obosara, rukwaa iri mita anọ na ise n'idi ogologo. N'ihu ya, e nwere mputa onu ulo, n'ihu ya, e nwekwara ogidi na elu ebe kpuchiri ekpuchi.

⁷ E nwekwara onu ulo ozo a na-akpo, Ulo Ocheeze, maobu Ulo Ikpe ziri ezi ebe Solomon na-anọ ekpe ikpe. E ji osisi sida machie ahụ ya niile, site n'ala ruo n'elu.

⁸ Ulo obibi Solomon dikwa n'ogige di n'azu ulo ikpe a. E wukwara ya dika e si wuo ulo ndi ozo. Solomon wukwara nwunye ya ulo yiri nke ya. Nwanyi a bụ nwa Fero, eze ndi Ijpt, nke Solomon na-alu.

⁹ E ji nkume di mma ma dikwa oke onuahia nke a wara awa na nke a kwadoro nke ọma n'ime na n'ezidi dika otutu si di, wuo ulo ndi a. Site na ezi ruo n'ogige ukwu ahụ ma sitekwa na ntọala ruo n'elu ya.

¹⁰ Nkume e ji toto ntọala ulo ndi a bụ nkume buru ibu, ndi di ezi mma. Ufodu n'ime nkume ndi a ruru mita anọ na okara n'ogologo, ndi ozo di mita atọ na uma isii.

* **6:38** Onwa Bul, bụ onwa nke asatọ, n'onuogugu afọ ndi Juu, ma buru onwa iri n'afọ n'onuogugu ugbo a. * **7:2** Aha a, bụ n'ihigidi osisi sida eji wuo ụlọeze, nke e si Lebanon buta, bụ ndi edoro n'ahiri n'ahiri dika osisi di n'ime ohia.

11 N'elu nkume ndị a ka e doro nkume ndị ọzọ, ndị dị ezi mma, a waziri awazi dika ọtụtụ si dị. Emesịa, e dokwara osisi sida n'elu ha.

12 Ogige ukwu ahụ bụ nke eji ahiri nkume atọ a wara awa dikwasiri n'elu ibe ya gbaa gburugburu, otu ahiri bụ nke sida a wara awa dika ọ dị n'ime ime ogige ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ, ya na mputa onu ulo ya.

The ndi e ji choo ulonso ukwu mma

13 Eze Solomon zigara ozi na Taja, ka a kpota Huram.

14 Nne Huram bu nwanyi si n'ebo Naftali nke di ya nwuru anwu, ma nna ya bu onye Taja, onye maara nka di n'ikpu bronz. Huram juputara n'amamihe na nghota n'ihe omuma iru oru obula metutara bronz. O biakwutere eze bu Solomon, ruokwa oru niile enyere ya iru.

Ogidi bronz abuo

15 O kpuru ogidi bronz abuo, nke otutu ya ruru mita asato na otu uma n'ogologo, na mita ise na uma ano gburugburu ya.

16 O kpukwara ihe okpukpu bronz, nke isi ya yiri onu ite mmiri. A dokwasiri ha n'elu ogidi ola abuo ahụ. Otu n'ime ihe okpukpu bronz abuo ndi a di ihe ruru mita abuo na uma ato n'ogologo.

17 E nwekwara ihe e ji choo ha mma. O bu ola akpara akpa, nke yiri udo a turu atu ka e ji choo ha mma. Asaa di n'otu ihe okpukpu ola.

18 O kpuru ihe yiri mkpuru pomegranet, nke di n'ahiri abuo, nke o ji gbaa ihe icho mma ndi ahụ gburugburu, maka iji ha choo ihe okpukpu ola ndi ahụ di n'elu ogidi ndi ahụ mma. O mere otu ihe a maka ihe okpukpu ola obula.

19 Ihe okpukpu ola ndi di n'elu ogidi di na mgbe ulo ka o mere ka ha yie okoko osisi lili. Idi elu ha ruru otu mita na uma asato.

20 N'elu ihe okpukpu ola di n'ogidi abuo ahụ, n'elu elu ha, ebe ahụ yiri onu ite mmiri nke di n'akuku ihe okpukpu ola ahụ, e nwere ihe yiri nari mkpuru pomegranet abuo e doro n'ahiri n'ahiri gburugburu ha.

21 O guzobere ogidi abuo ndi ahụ na mgbe onu uzo ulonso ukwu ahụ. Ogidi nke di na ndida ka o kporo Jakin, ma nke di n'ugwu ka o kporo Boaz.

22 Ihe okpukpu ola di n'elu ogidi ndi a bu nke yiri okoko osisi lili. O bu n'uzo di otu a ka e si ruo oru niile metutara ogidi ndi ahụ.

Oke osimiri eji ola kpuo

23 O mekwara Oke osimiri† nke ola awuru awu, nke di gburugburu n'udidi. Otutu ya bu mita abuo na uma ato n'ogologo, dikwa mita ise na uma ato, site n'otu onu ruo n'onu nke ozo. O bu eriri e ji atu ihe ruru ihe dika mita iri na ano ka e ji tuo ya gburugburu.

24 N'okpuru onu ya, oyiya oba gbara ya gburugburu, iri di na mita ano na okara obula. Oba ndi a di n'ahiri abuo, awukotara ha na Oke osimiri ahụ otu mgbe.

25 E mekwara ka Oke osimiri ahụ guzo n'elu ehi iri na abuo. Ato na-eche ihu n'akuku owuwa anyanwu; ato na-eche ihu n'odida anyanwu; ato na-eche ihu n'akuku ndida, ato na-eche ihu n'akuku ugu. Oke osimiri ahụ dikwasiri ha n'elu, ebe azu ha niile di n'ime n'etiti.

26 Idi arọ ya ha ka otu otutu ntu-aka dimkpa. E mere onu ya ka ọ di ka onu iko mmiri, dikwa ka okoko lili na-awaputa awaputa. O na-erite puku galononu iri na abuo.

† 7:23 Ndị nchaja na-eji mmiri di n'ime ya na-asa ukwu na aka ha, tupu ha a baa n'ulo nzute n'ihichu aja nsure oku nke na-esi isi utu. Opu 30:17-21

Ihe ndọkwasi bronz

²⁷ O mekwara ihe ndọkwasi bronz iri, nke e nwere ike ikpughari akpughari. Mita abuo ka ogologo nke otu ihe ndokwasi obula di, mita abuo ka obosara ya dikwa; idi elu ya di otu mita na okara.

²⁸ Ihe ndokwasi ahụ nwere ihe e ji jikota ya di n'etiti ya. Otu a ka e si mee ihe ndokwasi ahụ.

²⁹ N'elu ihe njikota ahụ ka a wuru oyiya di iche iche, dika odum, na oke ehi, na ndi mmuo ozi cherubim nwere nku. N'elu, na n'okpuru odum, na oke ehi ndi ahụ, a wukwara ahija na okoko osisi di iche iche.

³⁰ Otu ihe ndokwasi obula nwere ukwu bronz anọ di gburugburu, nweekwa okporo bronz ebe ukwu ndi a na-agbaghari. N'akuku anọ nke ihe ndokwasi ndi a, a runyere ebe a na-adokwasi efere. E ji oyiya okoko osisi na ahija choo ihe ndi a mma.

³¹ N'ime ihe ndokwasi ahụ, e nwere oghere nke nwere onu di gburugburu nke idi omimi ya bu sentimita iri anọ na ise. Oghere a di gburugburu, nwee ebe ndokwasi n'okpuru ya nke di sentimita iri isii na asato n'otutu. Oyiya ihe apiri api dikwa gburugburu onu ya. Ihe njikota ha niile nwere akuku anọ nke ha n'otu, ha adighi gburugburu.

³² A na-adokpughari ihe ndokwasi a n'ukwu anọ o nwere. A dunyekotakwara ukwu anọ ndi a n'ime okporo ola e mekotara ya na ihe ndokwasi ahụ. Idi elu nke ukwu obula bu iri sentimita isii na asato.

³³ E mekwara ukwu ndi a dika ukwu ugboala nke inyinya na-adokpu. O bukwa ola ka e ji kpuo akuku ihe ndokwasi ahụ niile, ma okporo igwe ukwu, ma okporo igwe nta, na ihe niile jikotara ha.

³⁴ Ukwu ola nta anọ dikwa n'okpuru ihe ndokwasi ahụ, n'akuku obula. A wukotakwara ha na ihe ndokwasi ahụ.

³⁵ E nwere ihe a magidere gburugburu n'elu ihe ndokwasi obula, nke omimi ya di iri sentimita abuo na uma ato. Ola a, na ukwu ya, ka a wukotara na ihe ndokwasi ahụ otu mgbe.

³⁶ Ebe obula ohere di, o gbunyere oyiya cherubim nwere nku, na oyiya odum, na oyiya osisi nkwu, n'ahụ ibo ola ahụ e mere ka o diri gburugburu elu ihe ndokwasi ola ahụ.

³⁷ Ihe ndokwasi ola iri ndi ahụ ha otu. Ha yikwara ibe ha, n'ihia na e mere ka ha nwee otu udi.

³⁸ Hiram jikwa bronz kpuo efere isa ihe iri. Ogbu efere obula di mita abuo na otu uma, otu efere maka ihe ndokwasi obula. Mmiri na-eju otu n'ime ha bu nari galoonu mmiri abuo na iri anọ.‡

³⁹ O donyere ihe ndokwasi ola ise n'akuku ndida ulonso ukwu ahụ, donyeka ihe ndokwasi ola ise nke ozo n'akuku ugwu. O dobara ihe ichenye mmiri ukwu ahụ n'akuku ndida, n'ihu owuwa anyanwu nke ulonso ahụ, n'ebe chere ihu na ndida.

⁴⁰ O kpukwara ite di iche iche, shovel niile, na efere ikwosa mmiri niile. N'ikpeazu, o ruchara oru niile di n'ulonso ONYENWE ANYI, nke eze Solomon tinyere ya n'aka iru.

⁴¹ Ogidi abuo ahụ;

ihe okpukpu abuo dika efere di n'elu ogidi abuo ahụ;

ihe okpukpu yiri udo a turu atu nke e ji choo ihe okpukpu abuo ahụ dika efere mma.

⁴² Nari anọ nke mkpuru pomegranet a kpuru akpu maka ahiri ihe abuo ahụ a kpuru akpu, ya bu, ahiri pomegranet abuo n'ihia otu ihe

‡ 7:38 Maobu, ihe ruru nari lita asato na iri asato

okpukpu, iji choo ihe okpukpu ahụ yiri efere di n'isi elu ogidi ahụ
mma.

⁴³ Ihe ndokwasị iri na efere isa mmiri iri nke dokwasiri n'elu ha;

⁴⁴ na Oke osimiri ahụ na oke ehi iri na abuo ahụ di ya n'okpuru;

⁴⁵ ite niile, shovel niile na efere ikwosa mmiri.

Ihe ndi a niile nke Huram meere eze Solomon n'ihu ulonso ONYENWE ANYI, bu bronz na-egbu maramara ka eji mee ha.

⁴⁶ O bu n'ala uru, n'obosara ala Jordan, n'etiti Sukot na Zaretan ka eze mere ka a noro kpuo ihe ndi a.

⁴⁷ Ma Solomon atughi ihe ndi a niile a kpuru n'ihe otutu, n'ihu na ha di otutu n'onuogugu, achoputaghikwa idi aru nke bronz ahụ.

⁴⁸ Solomon mekwara ngwongwo niile di n'ime ulonso ONYENWE ANYI, ya bu:

ebe ichu aja e ji olaedo kpuo,

tebul olaedo nke a dokwasiri achicha nke iche n'Ihu Onyenwe anyi.

⁴⁹ E jikwa olaedo a nuchara anucha kpuo ihe idokwasiri oriona, ise n'akuku aka nri, ise n'akuku aka ekpe,[§] n'ihu ime ime ebe nsu; tinyere ihe icho mma oiyi okoko osisi, na oriona niile, na ihe iguta ihe niile;

⁵⁰ na efere olaedo a nuchara anucha di iche iche, na ihe ikpakepu oku niile, na efere ikwosa mmiri, na ngaji na ihe igu oku;

na ihe ikonye ibo n'ihu ibo onuulo ndi di n'ime ime, bu Ebe Kachasi Nso, nakwa ibo ndi di onu uzo ulo ezumezu nke ulonso ukwu.

⁵¹ Mgbe a ruzuru oru niile nke eze Solomon nwere iru maka ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ, o webatara ihe niile Devid bu nna ya doro nsu n'ime ya, ya bu olaocha, olaedo na ngwongwo ndi ozo niile. O tinyere ha n'uloaku di n'ulonso ONYENWE ANYI.

8

Mbubata igbe ogbugba ndu n'ime Ulonso Ukwu

¹ Mgbe ahụ, eze Solomon kpokotara ndi okenye Izrel, na ndiisi ebo niile, na ndiisi ezinaulo Izrel niile, ka ha biakwute eze na Jerusalem, maka i site na Zayon bu obodo Devid bugota igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI.

² Ndi Izrel niile gbakotara biakwute eze Solomon n'oge a na-eme mmemme n'onwa Etanim* nke bu onwa asaa n'afu.

³ Mgbe ndi okenye Izrel niile biarutere, ndi nchujaja buliri igbe ogbugba ndu ahụ.

⁴ Ha bugotara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, ya na ulu nzute, na ngwongwo niile di nsu di n'ime ya. Ndi nchujaja na ndi Livayi buliri ha elu.

⁵ Eze Solomon na ogbakọ Izrel niile, bu ndi zukotara n'ebe o no, no n'ihu igbe ogbugba ndu ahụ, na-achụ aja otutu aturu na otutu ehi nke a na-apughi iguta onu maobu gbakota onuogugu ha n'ihu iba uba.

⁶ Ndi nchujaja bubatara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ n'ime ime ulonso ukwu ahụ, n'ime Ebe Kachasi Nso, dọba ya n'okpuru nku cherubim ahụ.

[§] 7:49 N'ulo nzute, o bu naani otu ihe idoba oriona nwere iheoku asaa ka e nwere. Ma Solomon kpuru nke nwere iheoku iri were dochie nke ochie ahụ. Opu 25:31-40; 26:35 * 8:2 Onwa Etanim, bu ihe di ka onwa itoolu, ma o bukwana onwa iri ndi Juu.

⁷ Cherubim ndị ahụ gbasara nku ha n'elu igbe ogbugba ndụ ahụ, zochie igbe ogbugba ndụ ahụ na okporo osisi ndị e ji ebu ya.

⁸ Okporo osisi ndị a di oke ogologo, na e nwere ike ị site n'Ebe Nsọ, di n'ihu ime ime ebe nsọ ahụ hụ isi ha anya, ma onye na-anoghi n'Ebe Nsọ ahụ adighi ahụ ha. Ha ka dikwa n'ebe ahụ ruo taa.

⁹ O nweghi ihe di n'ime igbe ogbugba ndụ ahụ, kariakwa mbadamba nkume abụọ ahụ Mosis tinyere n'ime ya n'ugwu Horeb, n'ebe ONYENWE ANYI na umu Izrel gbara ndụ, mgbe ha si n'ala Ijpt pụta.

¹⁰ Mgbe ndị nchụaja si n'Ebe Nsọ ahụ pụta, igwe ojii juputara ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ.

¹¹ Ndị nchụaja enwekwaghị ike jee ozi ha, n'ihigwe ojii ahụ, n'ihigwe ojii na ebube ONYENWE ANYI juputara n'ime ulonso ya.

¹² Mgbe ahụ, Solomōn siri, "ONYENWE ANYI ekwuola na o ga-ebi n'oke igwe ojii.

¹³ Ma n'ezie, ewuola m ulonso puru iche, maa mma nye gi, ebe ị ga-ebi ruo mgbe ebighi ebi."

¹⁴ Dika ogbako Izrel niile na-eguzo n'ebe ahụ, eze chighariri onwe ya chee ha ihu, gozie ha.

¹⁵ Mgbe ahụ, o siri,

"Otuto diri ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel, onye ji aka ya mezuo nkwa nke o sitere n'onu ya kwee nna m Devid. N'ihigwe ojii na o kwuru si,

¹⁶ 'Site n'ubochi ahụ m si n'ala Ijpt kputa ndi m, ahoputaghị m obodo obula n'ebo obula nke Izrel, ka e wuru m ulonso ka Aha m diri n'ebe ahụ. Ma a horola m Devid ị bu onye ga-achi ndi m Izrel.'

¹⁷ "Nna m, Devid bu n'obi iwu ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel.

¹⁸ Ma ONYENWE ANYI siri nna m, Devid, 'I mere nke oma ibu n'obi iwu ulonso ukwu nye Aha m.

¹⁹ Ma otu o di, o bughị gi ga-ewu ulonso ukwu ahụ, kama o bu nwa gi nwoke, anu ahụ gi na obara gi; o bu ya ga-ewu ulonso ukwu nye Aha m.'

²⁰ "Ugbu a, ONYENWE ANYI emezuola nkwa ahụ o kwere. A nochielala m nna m Devid, ugbu a, ana m anodu n'ocheeze nke Izrel dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa. Ewuokwala m ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel.

²¹ Edoziokwala m onodu ebe igbe ogbugba ndu ahụ ga-adi, n'ime ya ka ogbugba ndu ONYENWE ANYI di, bu nke ya na nna nna anyi ha gbara, mgbe o mere ka ha si n'ala Ijpt puta."

Ekpere Solomōn

²² Mgbe ahụ, Solomōn guzoro n'ihu ebe ichu aja ONYENWE ANYI, na n'ihu ogbako umu Izrel niile, gbasapu aka ya abuo chilie ha elu,

²³ kwuo si,

"ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel, o dighi Chineke dika gi n'eluigwe nke di n'elu, maobu n'uwa, n'okpuru eluigwe. Gi onye na-edebe ogbugba ndu ihunanya gi na ndi ohu gi, bu ndi ji obi ha niile na-esozu gi.

²⁴ I mezuokwala nkwa niile i kwere nna m Devid, bu ohu gi. I ji onu gi kwee nkwa a ma taa, i jirila aka gi mezuo ya.

²⁵ "Ugbu a, O! ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel, mezuokwala nkwa niile i kwere Devid nna m, mgbe ị siri, 'O buru na umu umu gi elezie anya bie ndu n'uzo kwesiri ntukwasị obi n'ihu m, n'ihe niile ha na-eme, dika

gị onwe gị mere, agaghị achọ onye ga-anọ n'ihu m n'ocheeze Izrel n'ime ha.'

²⁶ Ma ugbo a, Chineke nke Izrel, ka okwu gị, bụ nkwa nke i kwere ohu gị, bụ nna m Devid, bịa na mmezu.

²⁷ "Ma ọ bụ ezie na gị Chineke ga-ebi n'elu ụwa? Lee, eluigwe ọbụladi ebe kachasi elu nke eluigwe, ezughị ịba gị. Olee otu ụlọ a nke m wuru ga-esi bata gị?"

²⁸ Ma ONYENWE ANYI Chineke m, naa ntị n'ekpere ohu gị, na arịrịọ ọ na-arịọ maka ebere. Nụrụ akwa na ekpere nke ohu gị na-ekpe n'ihu gị taa.

²⁹ Biko, mee ka anya gị abụọ ghere oghe n'ebe ụlọnsọ ukwu a dị, abali na ehie, bụ ebe a i kwuru banyere ya, si, 'Aha m ga-adị n'ebe ahụ,' ka i si otu a n'ihu ekpere nke ohu gị ga-ekpe banyere ebe a.

³⁰ N'ụrụkwa arịrịọ ohu gị na nke ndị gị Izrel niile, mgbe ọbụla ha chere ihu ha n'ebe a n'ekpere. Biko, site n'eluigwe bụ ebe obibi gị n'ụrụ, mgbe ị n'ụrụ biko, gbagharakwa.

³¹ "Mgbe onye ọbụla mehiere mmadụ ibe ya, a kpọọ ya oku ka ọ bịa n'ụlọ iyi, onye dị otu a bịa, guzo n'ebe a, n'ihu ebe ịchụ aja gị a, n'ụlọ iyi ahụ.

³² Mgbe ahụ, n'ụrụ olu ya n'eluigwe ma mee ihe ziri ezi. Kpeekwa ikpe n'etiti ndị ohu gị, maa onye mejoro ikpe site n'itukwasị n'isi ha ihe o metara, meekwa ka onye aka ya dị ọcha nwere onwe ya, site n'imeso ha dika ezi omume ha si dị.

³³ "Mgbe ndị iro meriri ndị gị Izrel, n'ihu na ha mehiere megide gị, ọ b'uru na ha aloghachikwute gị, too aha gị, na-ekpe ekpere, na-arịọ gị arịrịọ n'ụlọnsọ ukwu a,

³⁴ biko, site n'eluigwe n'ụrụ ekpere ha, gbaghara mmehie ndị gị Izrel. Meekwa ka ha aloghachita n'ala ahụ nke i nyere nna nna ha.

³⁵ "Mgbe e gbochiri eluigwe, mee na mmiri adighi ezokwa, n'ihu na ndị gị emehiela megide gị, ọ b'uru na ha echee ihu n'ebe a kpee ekpere, too aha gị, si na mmehie ha chegharia, n'ihu na itaala ha ahuhu.

³⁶ Biko, site n'eluigwe n'ụrụ ma gbagharakwa mmehie ndị ohu gị, bụ ndị gị Izrel. Kuziere ha ezi ụzọ ha ga-esi bie ndụ ma zidata mmiri ozuzo n'ala ahụ nke i nyere ndị gị ka ọ b'uru ihe nketa ha.

³⁷ "Mgbe unwu maobu ajo oria na-eefe efe ga-adakwasị ala a, maobu oria na-eripia ihe ubi maobu omuma ebu, maobu igurube maobu ukpana, maobu mgbe onye iro nochibidoro ha n'obodo ha niile, ihe mbibi niile maobu oria obula,

³⁸ ekpere obula maobu aririo nke onye obula n'etiti ndi gi Izrel kpere ma rioro, n'ihu ighota ihe otiti niile nke obi ha, ha gbasapu aka ha, ma chee ihu ha n'ebe ulonso ukwu di,

³⁹ mgbe ahụ, site n'eluigwe bụ ebe obibi gị n'ụrụ arịrịọ ha. Gbaghara ma meekwa; mesoo onye obula dika ihe niile ha na-eme si di, ebe o bu na i maara obi ha niile, n'ihu na naani gi maara obi mmadu obula,

⁴⁰ ka ha tuo egwu gi oge niile nke ha na-ebi n'ala ahụ nke i nyere nna nna anyi ha.

⁴¹ "Ma banyere onye mba ozo, onye na-esonyeghi na ndi gi Izrel, kama o si n'ala ebe di anya bia n'ihu Aha gi,

⁴² n'ihu na ha ga-anu ihe banyere aha ukwu gi, n'aka gi di ike na ogwe aka gi e setipuru esetipu. Mgbe ha biara kpee ekpere n'ulonso a,

⁴³ mgbe ahụ, site n'eluigwe ebe obibi gị n'ụrụ arịrịọ ha. Mekwaa ihe niile nke onye mba ozo ahụ na-arịọ n'ekpere, ka ndi niile nke ụwa mara

aha gi, tuokwa egwu gi, dika ndi nke gi bu Izrel na-eme, ka ha matakwa na-akpokwasiri Aha gi n'ulo a nke m wuru.

⁴⁴ “Mgbe ndi gi ga-aga ibu agha megide ndi iro ha, n’ebe obula i na-eziga ha, mgbe ha chere ihu ha n’uzo obodo a nke i hoputara na n’ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi, kpee ekpere nye ONYENWE ANYI,

⁴⁵ mgbe ahụ, site n’eluigwe nuru ekpere na aririọ amara ha, mezukwa ihe ha na-ariọ (dinyekwara ha).

⁴⁶ “Mgbe ha mehiere megide gi, n’ihi na o dighi mmadu obula na-adighi emehie, i wee iwe megide ha, rara ha nyefee n’aka ndi iro ha, ndi dokpuru ha n’agha gaa n’obodo ozo, maobu obodo di anya maobu nke di nso;

⁴⁷ o buru na ha anoro n’ala ahụ a dokpuru ha gaa, chegharia n’obi ha, noro n’ala ebe ahụ eji ha riro gi, si, ‘Anyi emehiela, anyi emeela ihe n’adighi mma, anyi emekwala ajo omume’;

⁴⁸ o buru na ha ejiri obi ha na mmuo ha niile chegharia, n’ala ebe ndi iro ha, bu ndi dororo ha n’agha, ma kpee ekpere nye gi chee ihu ha n’uzo ala a nke i nyere nna nna ha, n’obodo a nke i hoputara, ya na n’ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi;

⁴⁹ mgbe ahụ, site n’eluigwe, ebe obibi gi, nuru ekpere ha na aririọ ha, nyekwara ha aka.

⁵⁰ Gbaghara ndi gi, bu ndi mehiere megide gi, gbaghara njehie niile ha mere megide gi, ma meekwa ka ndi dotara ha n’agha gosi ha obi ebere.

⁵¹ N’ihi na ha bu ndi gi na oke gi, ndi i mere ka ha si n’ala Ijpt puta, ala oke ita ahuhu nke nhuju anya.

⁵² “Ka anya gi ghere oghe n’aririọ mu bu ohu gi, nakwa n’aririọ ndi gi Izrel, biko, na-egakwa ha nti mgbe obula ha bekuru gi akwa.

⁵³ N’ihi na gi onwe gi kewaputara ha site na mba niile nke uwa ka ha buuru gi ihe nketa, dika i kwuputara site n’onu ohu gi bu Mosis, mgbe gi bu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI mere ka nna nna anyi ha si n’ala Ijpt puta.”

⁵⁴ Mgbe Solomon kpechara ekpere ndi a ya na aririọ o riro ONYENWE ANYI o si n’ihu ebe ichu aja ONYENWE ANYI, bu ebe o gburu ikpere n’ala, bilie, gbasapu aka ya abuo chilie ha elu.

⁵⁵ O guzoro gozie ogbako Izrel niile, gwa ha okwu n’oke olu si ha,

⁵⁶ “Onye a goziri agozi ka ONYENWE ANYI bu, onye nyere ndi ya, Izrel izuika dika o kwere na nkwa. O dikwaghi okwu obula nke na-emezughu n’ime ezi nkwa ahụ niile o kwere site n’onu Mosis ohu ya.

⁵⁷ Ka ONYENWE ANYI Chineke anyi dinyere anyi, dika o si dinyere nna nna anyi ha. Ka o gharakwa ihapu anyi, maobu gbakuta anyi azu.

⁵⁸ Ya nyekwa anyi mmuo ime ihe niile o choro, dika uche nsọ ya si di, na mmuo ijezi ije n’uzo ya niile, na idebe ukpuru na iwu niile nke o nyere nna nna anyi ha.

⁵⁹ Ka okwu m ndi a niile, nke m ji riọ amara n’ihu ONYENWE ANYI dikwa ONYENWE ANYI Chineke anyi nso ehie na abali. Ka o nyekwara ohu ya na ndi Izrel niile aka, dika mkpa ubochi obula si di.

⁶⁰ Ka ndi niile bi n’uwa mara na ONYENWE ANYI bu Chineke, marakwa na o nweghi chi ozo di kariya ya.

⁶¹ Ya mere, werenu obi unu nyechasia ONYENWE ANYI bu Chineke anyi, kpankpan, na-ebinu ndu n’ukpuru ya, rubenu isi n’iwu ya, dika o di taa.”

⁶² Mgbe ahụ, eze ya na ndị Izrel niile chụrụ aja dị iche iche n'ihu ONYENWE ANYỊ.

⁶³ Solomọn chụrụ aja udo, bụ nke ọ chụrụ nye ONYENWE ANYỊ. Ehi dị puku iri abụọ na abụọ, na ewu na aturu dị narị puku na iri puku abụọ. Ya mere, eze na ndị Izrel niile si otu a doo ulonso ONYENWE ANYỊ nsọ.

⁶⁴ N'otu ubochi ahụ kwa, eze doro etiti ogige dị n'ihu ulonso ONYENWE ANYỊ ahụ nsọ. N'ebe ahụ ka ọ nọ chụọ aja nsure oku, aja onyinye mkpuru oka na aja abuba udo. O mere nke a n'ihu na ebe ichu aja bronz nke na-eguzo n'ihu Chineke dị oke nta ibata aja nsure oku niile, aja mkpuru oka niile nakwa aja abuba udo niile ahụ.

⁶⁵ Ya mere, Solomọn ya na ndị Izrel niile mere mmemme a n'oge ahụ, ọ bụ nzuko dị ukwu. Ndị mmadu biara sitere na Lebo Hamat ruo na mmiri iyi Ijipt. Ha mere mmemme a n'ihu ONYENWE ANYỊ Chineke anyị, ubochi asaa tinyere ubochi asaa ozokwa, ya bụ agukota ha ubochi iri na anọ.

⁶⁶ N'ubochi nke na-eso ya, o zilagara ndị ahụ niile. Ha goziri eze, laakwa n'ulo ha, n'inuri onu na obi utu n'ihu ihe oma niile nke ONYENWE ANYỊ meere ohu ya Devid, na ndị ya Izrel.

9

ONYENWE ANYỊ emee ka Solomọn hu ya anya

¹ Mgbe Solomọn rụchara ulonso ukwu ONYENWE ANYỊ, na uloeze, ruzukwaa ihe niile bụ nke o bu n'obi ime,

² ONYENWE ANYỊ mere ka ọ hu ya anya nke ugboro abụọ dika o mere ka ọ hu ya anya na Gibion.*

³ ONYENWE ANYỊ siri ya,

"Anula m ekpere gi, na aririo gi, nke i rioro n'ihu m. Edoola m ulonso a nke i wuru nsọ, site n'itinye Aha m n'ebe ahụ ruo mgbe ebighi ebi. Anya m na obi m abụọ ga-adikwa n'ebe ahụ ubochi niile.

⁴ "Ma gi onwe gi, ọ buru na i jiri obi zuruoke na omume ziri ezi, bie ndu n'ikwesi ntukwasi obi n'ihu m dika Devid nna gi mere, na-eme ihe niile m nyere n'iwu, debe ukpuru m na iwu m niile,

⁵ mgbe ahụ, aga m eme ka ocheeze ochichi gi n'Izrel guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi, dika m kwere nna gi Devid nkwa, mgbe m siri, 'I ghaghi inwe onye nnochite anya n'ocheeze Izrel.'

⁶ "Ma ọ buru na unu, maobu umu umu unu alaghachi azu, site n'ebe m no, ju idebe iwu na ukpuru niile bu nke m nyere unu, puo gbasoro chi ndi ozo ife ha ofufe na ikpo isiala nye ha,

⁷ mgbe ahụ, aga m esite n'ala ahụ nke m nyere ha wezuga Izrel. Aga m ajukwa ulonso a m doro nsọ nye Aha m. Izrel ga-agho ihe eji atụ ilu na ihe ikpa ochi n'etiti ndi niile.

⁸ Ọ bụ ezie na ulonso ukwu a kachasi elu ugbu a, ma onodu ya ga-eju ndi niile ga-esi n'akuku ya gafee anya. Ha ga-emi onu, si, 'Gini mere ONYENWE ANYI ji mee ala a na ulonso a, ihe di otu a?'

⁹ Ndị mmadu ga-aza, 'N'ihu na ha gbakutara ONYENWE ANYI Chineke ha azu, onye kpoputara ha site n'ala Ijipt azu, makuo chi ndi ozo, na-akpo isiala na-efekwa ha ofufe. Ọ bụ n'ihu nke a ka O ji mee ka ihe ozo niile ndi a biakwasi ha.' "

Oru ndi ozo Solomọn ruru

¹⁰ N'ogwugwu iri afọ abụọ, mgbe Solomọn ji wuo ulo abụọ ndi a, ya bu ulonso ONYENWE ANYI na uloeze.

* 9:2 1Ez 3:5; 11:9; 2Ih 1:7

11 Eze Solomon nyere Hiram, eze Taia, iri obodo abụọ dị na Galili, n'ihị osisi sida, na osisi junipa, na ọlaedo niile Hiram butere ya dika o si chọọ ya.

12 Ma mgbe Hiram si Taia gaa ihu obodo ndi a nke Solomon nyere ya, ha amasighi obi ya.

13 Ya mere, o juru si, "Nwanne m nwoke, udi obodo di anaa bu ihe a i nyere m?" N'ihị ya, o kporo ha Kabul,[†] aha o na-aza ruo taa.

14 Hiram zigaara eze ọlaedo di puku kilogram anọ na iri asato.

15 Nke a bu akuko banyere ndi oru mmanye niile eze bu Solomon chikotara maka iru ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na uloze nke ya, na ebe e wusiri ike nke Milo, na mgbidi Jerusalem, Hazo, Megido nakwa Gaza.

16 Fero eze Ijipt buru agha na mbu merie Gaza, kpoọ ya oku, gbukwaa otutu ndi Kenan bi n'obodo ahụ, were ya nye nwa ya nwanyi, bu nwunye Solomon, ka o buru ihe o ji duo ya ulo.

17 Solomon wughariri obodo Gaza, wuokwa ndida Bet-Horon,

18 Baalat na Tadmō[‡] nke di n'ozara n'ime ala ya.

19 O wukwara otutu obodo ebe nchikoba ihe, obodo ebe idebe ugbo agha na inyinya ya niile. O wuru ihe obula guru obi ya aguu iwu na Jerusalem, Lebanon na n'oke ala ahụ niile o na-achi.

20 Ndi niile foduru ndu n'etiti ndi Amorait, ndi Het, ndi Periz, ndi Hiv na Jebus (ndi ahụ abughị ndi Izrel),

21 ndi umu umu ha niile foduru n'ala ahụ, ndi ahụ ndi Izrel na-enweghi ike egbuchapụ, ndi a ka Solomon mere ndi oru mmanye na ndi ohu, nke a bukwa onodu ha ruo taa.

22 Ma Solomon emeghi ka onye Izrel obula buru ohu. Kama ha bu ndi ikom agha, ndiisi oru n'ochichi, ndiisi ndi ochiagha, ndiisi ugbo agha na ndi na-agba inyinya agha ya.

23 Ndi a bukwa ndiisi na-ahụ ihe banyere oru niile nke Solomon ji n'aka. Ndi Izrel di narị ise na iri ise (550), ka e mere ndiisi na-elekota ndi oru Solomon.

24 Emesia, ada Fero sitere n'obodo Devid puta gbagoo n'uloze nke Solomon wuuru ya. Solomon wukwara ebe mputa nke ulo ahụ.

25 Ugboro ato n'afọ,[§] ka Solomon na-achụ aja nsure oku, na aja udo n'elu ebe ichu aja o wuru nye ONYENWE ANYI, tinyere aja nsure oku ihe na-esi isi utọ o na-achụ n'ihu ONYENWE ANYI. O si otu a wuchaa ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

26 Eze Solomon wukwara otutu ugbo mmiri n'Eziyon Geba,^{*} bu nke di n'akuku Elat, n'onu mmiri Oke osimiri Uhie n'ala Edom.

27 Hiram zigaara ndi ikom ya na-anya ugbo, ndi maara ihe banyere ime njem osimiri nke oma, ka ha soro ndi ikom Solomon jee ozi n'ime ugbo ndi a.

28 Ha nyaara ugbo gaa Ofia,[†] site n'ebe ahụ bulatara eze Solomon ọlaedo nke idi arọ ya ruru puku kilogram iri na anọ na narị abụọ na asato.

[†] 9:13 Ala na-adighi ihe o di mma iji ya mee. [‡] 9:18 Maqbu, *Tama n'asusu ndi Hibru* § 9:25 O bu n'usoro uzọ mmemme ato di mkpa nke ndi Izrel na-eme kwa afọ. Ndi a bu mmemme achicha ekoghi eko, mmemme owuwe ihe ubi, na mmemme ibi ulo ikwu. Opu 23:14-17; Dit 16:16; 2Ih 8:13

^{*} 9:26 Obodo Eziyon Geba di n'akuku Elat n'ala Edom, baara Solomon uru n'ebe o di ukwu n'ihị osimiri Uhie na oke osimiri India di ya nso. Onu 33:35; Dit 2:8; 1Ez 22:48 [†] 9:28 Otutu mmadu na-ama atụ ebe a ga-enwe ike chota obodo Ofia taa. Ufodu na-asị, na o bu n'onu mmiri Arebia ka o di, ndi ozọ na-asị, o bu na mpaghara akuku onu mmiri Somalia. Ebe ndi ozọ na-asị, na o di n'ala India maqbu n'ala Zimbabwe.

10

Eze nwanyị Sheba b́ara ileta Solomón

¹ Mgbe eze nwanyị Sheba nūrụ akụkọ Solomón, na ịdị na mma nke dị n'etiti ya na ONYENWE ANYỊ, ọ b́ara ka o were ọtútụ ajujụ siri ike nwalee Solomón.*

² Ọ b́arutere Jerusalem, ya na ọtútụ ndị ozi n'ebe ha bara ụba, ndi so ya, tinyere ọtútụ ịnyinya kamel ndi bu ụda di iche iche, ọtútụ ọlaedo na nkume di oke ọnụahịa di iche iche. Ọ b́akwutere Solomón, ya na ya kparítara ụka banyere ihe niile nke di ya n'obi.

³ Solomón zara ya ajujụ ya niile; ọ dikwaghị ihe siiri eze ike ikowara ya.

⁴ Mgbe eze nwanyị Sheba huru amamihe niile nke Solomón, hukwa ụlọeze o wuru,

⁵ na ihe oriri a na-adokwasị n'elu tebul ya, usoro ọnọdu nke ndiisi ọchichị ya, na ndi guzo na-ejere ya ozi n'uwe ha yi, onye na-ebu iko ihe ọnụnu ya, na aja nsure oku niile ọ na-achụ n'ụlonsọ ONYENWE ANYỊ, ọ dikwaghị ihe ọzọ ọ maara ọ ga-eme, maobu kwuo.

⁶ Ọ siri eze, "Akukọ niile m nọ n'ala m nụ banyere ihe niile i ruputara na amamihe gi bu eziokwu.

⁷ Ma ekwenyeghi m akukọ ndi a tutu ruo mgbe m b́ara jiri anya m abuo hu ha. N'ezie, ihe m nuru erughi okara; n'amamihe nakwa n'iba uba gi, i tukwasila ihe n'akukọ m nuru.

⁸ Lee, udi onu ndi gi na-enwe. Lee, udi onu nke ndi ozi na-enwe, bu ndi na-eguzo n'ihu gi mgbe niile na-anu okwu amamihe gi.

⁹ Ngozi diri ONYENWE ANYI Chineke gi, onye nwere mmasi n'ebe i no, o debere gi n'ocheeze Izrel. N'ih ihunanya nke ONYENWE ANYI na-adi ruo mgbe ebighi ebi n'ebe Izrel no, o mee gi eze, ka i debe ikpe ziri ezi na ezi omume."

¹⁰ O nyere Solomón onyinye ọlaedo idi arọ ya di puku kilogram anọ,† nyekwa ya ọtútụ ụda na-esi isi uto di iche iche, na ọtútụ nkume di oke ọnụahịa. O nwebeghi oge ọzọ ewebatara ọtútụ ụda na-esi isi uto dika ndi ahụ eze nwanyị Sheba nyere eze Solomón.

¹¹ (Ozokwa, ọtútụ ugbo mmiri nke eze Hiram bubatara ọlaedo site n'Ofia bulatara Solomón. Ha sitekwara n'ebe ahụ bute osisi almug n'ebe ọ bara ụba, na ọtútụ nkume di oke ọnụahịa di iche iche.

¹² Eze ji osisi almug ndi a wuo ogidi ndabere di n'ụlonsọ ukwu ONYENWE ANYI na nke ụlọeze. O jikwa ya meere ndi na-abu abu ubo akwara na une. Ọ dibeghi mgbe obula ahuru maobu tubata osisi almug ha otu a site n'ubochi ahụ ruo taa.)

¹³ Eze Solomón nyekwara eze nwanyị Sheba ihe niile ọ choro na ihe niile bu nke ọ rioro, na-agunyeghi onyinye niile Solomón nyere ya dika eze ọ bu. Emesia, ọ hapuru laghachi n'ala nke aka ya, ya na ndi na-ejere ya ozi.

Ebube ibu eze Solomón

¹⁴ Ọtútụ idi arọ nke ọlaedo Solomón na-enweta kwa afọ bu puku kilogram iri abuo na ato,‡

¹⁵ na-agunyeghi uru nke na-esi n'aka ndi na-atu mgbereahia na ndi na-azu ahia na nke sitekwara n'aka ndi eze Arebia niile, nakwa n'aka ndiisi na-achi obodo niile nke ala ahụ.

* **10:1** Maka ịnwaputa amamihe o nwere † **10:10** Talenti di nari na iri abuo ‡ **10:14** Nari talenti isii na talenti iri isii na isii

¹⁶ Eze Solomōn kpurū narị ọta ọlaedo ukwu abụọ site n'ọlaedo etipịara etipia. Ọ bụ ọlaedo nke idị arọ ya ruru kilogram isii na ụma itoolu ka eji kpuọ ọta ọbụla.

¹⁷ Ọ kpukwara narị ọta nta atọ, nke sitere na ọlaedo etipịara etipia. Ọ bụ ọlaedo idị arọ ya ruru kilogram atọ na ọkara ka eji kpuọ ọta ọbụla. Eze debere ha n'ụlọeze n'Oke Ọhia Lebanon.

¹⁸ Eze mekwara ocheeze di ukwu nke e ji ọdụ enyi na ọlaedo a nuchara anucha machie.

¹⁹ Ocheeze ahụ nwere ihe nrigo isii, o nwere elu di gburugburu n'azụ ya. E nwere ebe ntukwasị aka n'akukū abụọ ya, nke nwere oyiyi ọdum abụọ guzo n'akukū nke ọbụla n'ime ha.

²⁰ Ọdum iri na abụọ na-eguzo n'elu ihe nrigo isii ahụ, otu n'akukū isi abụọ nke ihe nrigo ọbụla. Ọ dikwaghị alaeze ọzọ di nke e mere ihe di otu a nye.

²¹ Ihe niile Solomōn nwere nke e ji anụ ihe bụ ọlaedo ka e ji mee ha. Ngwongwo niile nke di n'ime ụlọeze n'Oke Ọhia Lebanon bukwa ọlaedo a nuchara anucha ka e ji kpuọ ha. Ọ dighi ihe e ji ọlaocha kpuọ, n'ih na-agunyeghi ọlaocha dika ihe ọbụla n'oge Solomōn.

²² Eze nwere otutu ugbo§ mmiri e ji azụ ahia n'oke osimiri, tinyere ugbo nke Hiram. Otu ugbo n'afọ atọ, ka ugbo mmiri ndi a na-alota, buru ọlaedo, ọlaocha na ọdụ enyi, enwe na adaka di iche iche bata.

²³ Eze Solomōn bara ụba n'aku, nwekwa amamihe karịa ndi eze niile di n'uwa.

²⁴ Ụwa niile na-abia icho ihu Solomōn ka ha nuta okwu amamihe nke Chineke tinyere n'obi ya.

²⁵ Onye ọbụla biakwutere ya na-ebutere ya onyinye inata ihuoma, ya bụ ngwa ọlaocha na ọlaedo, uwe di iche iche, ngwa agha, ụda di iche iche, inyinya na inyinya muul, nke a bụ kwa afọ, kwa afọ.

²⁶ Solomōn chikobara otutu ugbo agha na inyinya di iche iche. O nwere ugbo agha di otu puku na narị anọ na inyinya agha di puku iri na abụọ n'onyogugu, ndi o debere ufodu n'ime ha n'obodo ugbo agha ya ma ndi ọzọ di na Jerusalem ebe ya onwe ya no.

²⁷ Eze mere ka ọlaocha baa ụba dika nkume efu na Jerusalem. O mekwara ka osisi sida di otutu dika osisi sikamo nke di n'ala ala ugwu di iche iche.

²⁸ A na-esite n'Ijpt nakwa ala Kue atubatarara Solomōn inyinya. Ndi ahia eze na-azuta ha site na Kue n'onu ahia a na-ere ha n'oge ahụ.

²⁹ Ha sitere n'Ijpt tubata otu ugbo agha n'onu ahia narị shekel ọlaocha isii, jirikwa otu narị shekel na iri shekel ise zuta otu inyinya. Ha zipukwara ha nye ndi eze niile nke ndi Het na ndi Aram.

11

Otutu ndi inyom Solomōn

¹ Ma eze Solomōn huru otutu ndi inyom mba ọzọ n'anya, tinyere nwa nwanyi Fero, ha bụ ndi inyom ndi Moab, ndi Amon, ndi Edom, ndi Saidon na ndi Het.

² Ha bụ ndi sitere na mba ndi ahụ ONYENWE ANYI gwara Izrel si, "Unu na ha agaghị aluritakwa di na nwunye, n'ih na ha aghaghị ime ka obi unu gbasoo chi niile ha." Ma, n'agbanyeghi nke a, Solomōn rapara ha n'ahụ n'ih ihunanya.

§ 10:22 Hibru ga-asị, *Otutu ugbo nke Tashish*

³ Onuogugu ndi inyom Solomon luru di nari asaa, bu ndi amuru n'obi ndi eze. O nwekwara ndi iko nwanyi, onuogugu ha di nari ato. Ndi inyom ya duhiere obi ya.

⁴ Mgbe Solomon ghorog agadi, ndi inyom ndi a duhiere obi ya mee ka o gbasoo chi ndi ozog, nke mere na o jikwaghi obi ya niile gbasoo ONYENWE ANYI Chineke ya, dika Devid bu nna ya mere.

⁵ O gbasoro Ashtoret, bu chi ndi Saidon na Molek,* bu chi ruru aru nke ndi Amon.

⁶ N'uzog di otu a, Solomon mere ihe ojog n'anya ONYENWE ANYI. O soghi uzog ONYENWE ANYI dika nna ya Devid si mee n'ubochi niile nke ndu ya.

⁷ N'elu ugu di n'owuwa anyanwu Jerusalem,† Solomon wuru ebe di elu nye Kemosh, chi ruru aru nke ndi Moab, wuokwara Molek chi ruru aru nke ndi Amon.

⁸ O mekwara otu ihe ahụ nye ndi nwunye ya niile si mba ozog, bu ndi na-achug aja nsure oku ihe na-esi isi utog, na-achukwa aja nsure oku di iche iche nye chi niile ha.

⁹ ONYENWE ANYI were iwe di ukwu megide Solomon, n'ihu na obi ya esitela n'ebe ONYENWE ANYI Chineke Izrel nog puog, bu onye mere ka o hu ya anya ugboro abug.

¹⁰ O bu ezie na o nyere Solomon iwu ka o ghara igbaso chi ndi ozog, ma Solomon erubeghi isi n'iwu a ONYENWE ANYI nyere.

¹¹ Ya mere, ONYENWE ANYI gwara Solomon okwu si, "Ebe o bu na i mere ihe di otu a, ju idebe ogbugba ndu m na ukpuru m, nke m nyere gi idebe, aghaghi m isite n'aka gi dokapu alaeze a, were ya nye otu n'ime ndi na-ejere gi ozi.

¹² Ma n'ihu nna gi Devid agaghi m eme ihe ndi a mgbe i di ndu. Aga m anapu nwa gi nwoke alaeze Izrel.

¹³ Ma agaghi m anapucha ya alaeze Izrel niile, kama aga m eme ka o buru eze otu ebo Izrel, n'ihu Devid, na n'ihu Jerusalem, obodo m hoputara nye onwe m."

Ndi iro Solomon

¹⁴ Mgbe ahug, ONYENWE ANYI mere ka onye iro bilie megide Solomon. Onye a bu Hadad onye Edom, onye sikwa n'ezinaulo ndi eze Edom.

¹⁵ N'oge gara aga, mgbe Devid na-ebuso ndi Edom agha, Joab, onyeisi ndi agha, onye gara ili ndi agha e gburu egbu, tigburu ndi ikom niile nog n'Edom.

¹⁶ Joab na ndi agha Izrel niile nogidere n'ebe ahug onwa isii, tutu ruo mgbe ha gbuchapuru ndi ikom niile nog n'Edom.

¹⁷ Ma Hadad, onye bu nwantakiri n'oge ahug, gbapuru osog gbaga Ijipt, ya na ufodu ndiisi ochichi Edom, ndi jeere nna ya ozi.

¹⁸ Ha sitere n'ala Midia gaa Paran. Site na Paran, ha duuru ufodu ndi mmadu, ndi sooro ha gaa Ijipt, jekwuru Fero eze Ijipt, onye nyere Hadad ulog obibi na ala, nyekwa ya ihe oriri.

¹⁹ Hadad hutara amara n'ihu Fero, nke mere na o kponyere ya nwanne nwanyi Tapenes bu nwunye eze ka o buru nwunye ya.

²⁰ Nwanne Tapenes mutara ya nwa nwoke aha ya bu Genubat, onye Tapenes zulitere n'uloeze. Genubat biri n'etiti umu Fero.

* **11:5** Maobu, *Milkom* † **11:7** Ugu di n'owuwa anyanwu Jerusalem Ugu a, bu Ugu Oliv, nke aha ozog a na-akpo ya bu Ugu ruru aru, 2Ez 23:13

21 Mgbe Hadad no n'Ijpt, o nuru na Devid sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu na Joab ochiagha ndi agha anwuokwala, o rioro Fero aririo ka o kwenye ka o laghachi n'Edom.

22 Fero juru ya ajuju si ya, "Gini mere i ji choo ila? O nwere ihe i choo nke i na-adighi enweta n'ebe a?"

Hadad zara si ya, "O nweghi ihe koru m, kama kwere ka m laghachi."

23 Nwoke ozo Chineke mere ka o buru onye iro Solomon bu Rezon nwa Eliada, onye gbapuru site n'aka nna ya ukwu bu Hadadeza, eze Zoba.

24 Devid lara ndi agha Zoba n'iyi, Rezon chikotara ndi ikom gbara ya gburugburu, gho onyendu ha, ndi nnupu isi a gara Damaskos biri n'ebe ahụ, na-achikwa n'ebe ahụ.

25 Ogologo ubochi niile nke ndu Solomon, Rezon bu onye iro Izrel, tinyekwara nsogbu nke Hadad wetaara Izrel. Rezon bu eze ndi Aram, burukwa onye na-emegide Izrel.

Nnupu isi Jeroboam

26 Jeroboam nwa Nebat, onye Ifrem nke Zereda, otu n'ime ndi ozi Solomon, biliri megide eze. Nne ya bu Zerua, nwanyi di ya nwuru anwu.

27 Nke a bu akuko banyere otu o siri bilie imegide eze: Solomon wughariri Milo, wuziekwa ntipu di na mgbidi obodo Devid bu nna ya.

28 Ugbu a Jeroboam, n'onwe ya, bu dimkpa. Mgbe Solomon huru otu nwokorobia a si aruzi oru ya nke oma, o mere ya onye nlekota ndi oru niile si n'ezinaulo Josef.

29 Ma otu ubochi, mgbe Jeroboam si Jerusalem na-apu, o zutere Ahija onye amuma, onye Shilo, n'uzo, ebe o yi uwe oheru. O bukwa naani ha abuo no n'ohia mgbe ahụ.

30 Mgbe ahụ, Ahija yipuru uwe oheru nke o yi n'ahụ dowasịa ya uzo iri na abuo.

31 Mgbe ahụ, o gwara Jeroboam si, "Chiri iberibe iri nye onwe gi, n'ih na otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel siri, 'Lee, aga m anapu Solomon alaeze a, ma aga m enyekwa gi ebo iri n'ime ha.

32 Ma aga m ahapuru ya otu ebo, n'ih ohu m Devid na n'ih Jerusalem obodo m hoputara site n'ebo niile nke Izrel.

33 N'ih na ha ahapula m malite ikpo isiala nye Ashtoret, chi nwanyi ndi Saidon; na nyekwa Kemosh, chi ndi Moab; na nye Molek, chi umu Amon. Ha agbasoghi uzo m, ha emekwaghi ihe ndi ahụ m guru dika ezi ihe. Ha edebeghi iwu m na ukpuru m niile dika Devid nna Solomon mere.

34 " 'Ma agaghi m anapu alaeze ya ugbu a, n'ih ohu m Devid, onye m hoputara, na onye mere ihe toro m utu. Aga m ahapu Solomon ka o nogide dika eze ubochi ndu ya niile.

35 Ma aga m anapu alaeze ya site n'aka nwa ya, nye gi ebo iri.

36 Nwa ya ka m ga-enye otu ebo, n'ih na achoro m ka Devid ohu m nogide ibu eze Jerusalem, obodo m hoputara nye onwe m, ebe m mere ka Aha m diri.

37 Ma otu o di, gi ka m ga-ewere. I ga-abukwa onye ga-achi ebe ahụ niile obi gi choo; i ga-abu eze Izrel.

38 O buru na i gee nti mee ihe niile m ga-enye gi n'iwu, jekwa ije n'irubere m isi, mee ihe ziri ezi n'anya m, site n'idebe ukpuru niile na iwu niile, dika ohu m Devid mere, aga m anonyere gi. Aga m ewuru gi ulo ga-adigide dika m siri wuro Devid. Aga m enyekwa gi Izrel.

39 Aga m eweda agburu Devid n'ih ihe a, ma ha agaghi abu ndi e wedara n'ala ruo ebighi ebi.' "

⁴⁰ Solomōn gbaliri igbu Jeroboam, ma Jeroboam gbaara oso gbakwuru eze Shishak nke Ijpt.† O nokwara n'Ijpt ruo mgbe Solomōn nwuru.

Onwu Solomōn

⁴¹ Ma banyere ihe ndi ozo mere n'oge ochichi Solomōn, nke bu, ihe niile o mere na amamihe o gosiputara, o bu na-edeghi ha n'akwukwo akuko nke Solomōn?

⁴² Solomōn chiru Izrel niile iri afo ano na Jerusalem.

⁴³ O sooro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'obodo Devid bu nna ya. Rehoboam nwa ya, ghokwara eze n'onodu nna ya.

12

Ochichi Rehoboam

¹ Rehoboam gara Shekem, n'ih na Izrel niile zokoro ebe ahụ ime ya eze.

² Mgbe Jeroboam nwa Nebat nuru nke a (o ka no n'Ijpt ebe o gbagara oso ndu site n'aka eze Solomōn), o sitere Ijpt lota.

³ Ya mere, ha ziri ozi kpo Jeroboam, ya na ogbako Izrel niile jekwuru Rehoboam si ya:

⁴ "Nna gi boro anyi ibu aro, ma ugbo a mee ka ibu aro na iyagba aro a nke o bokwasiri anyi, di mfe, anyi ga-ejere gi ozi."

⁵ Rehoboam zara ha si, "Laanu, ubochi ato gasia unu biaghachikwutenu m." N'ih na ndi ahụ lara.

⁶ Mgbe ahụ, eze Rehoboam gara inata ndumodu n'aka ndi okenye, bu ndi jeere nna ya Solomōn ozi n'oge o di ndu, si ha, "Olee ndumodu unu ga-enye m maka mu inye ndi a osisa?"

⁷ Ha zara ya, "O buru na i ga-abu odibo nye ndi a taa, jeere ha ozi, nyekwa ha osisa di mma,* ha ga-anogide buru ndi ohu gi mgbe niile."

⁸ Ma o nabataghi ndumodu ndi okenye nyere ya, o gakwuru umu okorobia ndi ya na ha tokoro, bukwa ndi na-ejere ya ozi, ka ha nye ya ndumodu.

⁹ Rehoboam juru ha si, "Gini bu ndumodu unu? Gini bu osisa anyi ga-enye ndi a na-asii, 'Mee ka ibu aro nna gi bokwasiri anyi di mfe?'"

¹⁰ Umu okorobia ahụ, bu ndi ya na ha tokoro, zaghachiri si, "Gwa ndi ahụ siri gi, 'Nna gi bokwasiri anyi ibu aro, ma mee ka ibu anyi di mfe,' i ga-agwa ha, si, 'Mkpisiaka nta di n'aka m gbara okpotokpo karia ukwu nna m."

¹¹ Nna m boro unu ibu aro; aga m atukwasii ihe n'ibu ahụ mee ka o di aro karia. Nna m ji apipia doo unu aka na nti, maobu akpi ka m ga-eji mekpaa unu ahụ."

¹² Mgbe ubochi ato gasiri, Jeroboam na ndi Izrel† niile biaghachiri inuru osisa Rehoboam, dika eze kwuru, si, "Laghachitenu n'ubochi nke ato."

¹³ Eze sara ndi a okwu n'olu di ike. O juru ndumodu nke ndi okenye nyere ya,

¹⁴ ma gbasoro ndumodu nke umu okorobia nyere. O siri, "Nna m mere ka ibu unu di aro, aga m eme ka ibu unu di aro karia. Nna m ji apipia doo unu aka na nti, aga m eji akpi mekpaa unu ahụ."

¹⁵ Ya mere, eze anaghi ndi ahụ nti, n'ih na mgbanwe nke onodu niile a sitere n'ebe ONYENWE ANYI no, ka e mezuo okwu ahụ ONYENWE ANYI gwara Jeroboam nwa Nebat site n'onu Ahija onye Shilo.

† 11:40 Eze Shishak, bu Fero mbu chiru Ijpt na senchuri nke iri. Mgbe ochichi puru site n'aka ezinaulo a, ahoputara onye ozo ga-achi 1Ez 14:25-26; 2Ih 12:2-9 * 12:7 Ilu 15:1; 2Ih 10:7 † 12:12 Ndi Izrel a na-ekwu banyere ha n'ebe a, bu ndi Izrel nke alaeze ugwu ugwu.

16 Mgbe Izrel niile huru na eze juru ige ha nti, ha zaghachiri ya si,
 “Olee oke anyi nwere n’ime Devid?”

Olee ihe nketa anyi nwere n’ime nwa Jesi?
 Ndị Izrel, laanu n’ulo ikwu unu!

Gị Devid lekotakwa ulo nke gi.”
 Ya mere, ndi Izrel lara n’ulo ha.

17 Ma banyere ndi Izrel bi n’obodo niile nke Juda, Rehoboam gara n’ihu buru eze ha.

18 Eze Rehoboam zipuru Adoniram, onyeisi na-elekota ndi oru manye, ma ndi Izrel niile ji nkume tugbuo ya. Ma eze Rehoboam jisiri ike gbaba n’ime ugbo agha ya, gbalaga laa Jerusalem.

19 Ya mere, Izrel no na nnupu isi megide ulo Devid ruo taa.

20 Mgbe ndi Izrel nuru na Jeroboam alaghachitala, ha ziri ya ozi si ya puta n’ihu oha mmadu. N’ebe ahụ ka ha no mee ya eze Izrel. O dighi ebo obula kwenyere iso ulo Devid, kariakwa ebo Juda.

21 Mgbe Rehoboam biarutere Jerusalem, o kpokotara ndi ulo Juda niile na ndi ebo Benjamin, ha di nari puku na iri asato n’onuogugu, umu okorobia ndi tozuru iga agha, ka ha gaa buso ulo Izrel agha ma weghachitekwa alaeze n’okpuru ochichi Rehoboam, nwa Solomon.

22 Ma okwu Chineke rutere Shemaya onye nke Chineke nti, si,

23 “Gwa Rehoboam, nwa Solomon eze Juda, na ndi Juda niile, na Benjamin na ndi ozọ niile, si ha,

24 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘Unu agakwala gaa buso umunna unu, bu ndi Izrel agha. Laghachinu, nwoke obula n’ulo ya, n’ihi na o bu m na-eme nke a.’” Ya mere, ha rubere isi n’okwu ONYENWE ANYI, onye obula n’ime ha laghachikwara n’ulo ya dika ONYENWE ANYI nyere n’iwu.

Oyiyi ehi olaedo di na Betel na Dan

25 Mgbe ahụ, Jeroboam wusiri Shekem di n’ala ugwu Ifrem ike, biri n’ebe ahụ. N’ebe ahụ ka o si puo, gaa wuo obodo Peniel.‡

26 Ma Jeroboam chere n’obi ya, si “Ugbu a, ka alaeze nwere ike laghachikwa n’aka ulo Devid.

27 N’ihi na o buru na ndi mmadu gaa ichu aja n’ulonso ukwu ONYENWE ANYI nke di na Jerusalem, obi ha nwere ike laghachikwuru onyenwe ha, bu Rehoboam eze Juda. Ha ga-egbu m, laghachikwuru eze Rehoboam.”

28 Mgbe o natachara ndumodu, eze kpuru umu ehi olaedo abuo. O siri ndi mmadu, “O bu oke oru nye unu igbago Jerusalem. Leenu chi unu, ndi Izrel, ndi sitere n’Ijpt kpoputa unu.”

29 Otu n’ime ha ka o guzobere na Betel, tinyekwa nke ozọ na Dan.

30 Ihe a ghoru mmehie diri ha, n’ihi na ndi mmadu na-abia kpo isiala nye nke di na Betel ma gaakwa ebe di anya, dika Dan, n’ihi ife ehi olaedo nke di n’ebe ahụ ofufe.

31 Jeroboam wuru ebe ichu aja n’ebe di elu di iche iche. O hoputara ndi nchujaja site n’etiti ndi Izrel niile,§ n’agbanyeghi na ha abughi ndi Livayi.

32 O hiwere mmemme a na-eme n’ubochi nke iri na ise n’onwa nke asato, dika mmemme a na-eme na Juda. O chukwara aja n’ebe ichu aja. O mere nke a na Betel, churo umu ehi olaedo ahụ o kpuru aja. O tinyere ndi nchujaja n’oru n’ebe niile di elu nke o mere ka ha diri na Betel.

‡ 12:25 N’asusu Hibru *Penuel* bu otu ozọ e si akpo *Peniel* § 12:31 Mgbe ndi nchujaja gbapuru oso site na Jerusalem, n’ihi ize ndu site n’aka Jeroboam, o hoputara ndi nchujaja site n’etiti ndi Izrel niile, n’agbanyeghi na ndi a abughi ndi Livayi. 2Ih 11:13-17

³³ N'ubochi nke iri na ise, n'onwa asato, bu onwa nke ya onwe ya cheputara, o churu aja di iche iche n'elu ebe ichu aja o wuru na Betel. Ya mere, o hiwere mmemme a ka o diiri ndi Izrel niile; ya onwe ya kwa gara chuọ aja onyinye di iche iche n'elu ebe ichu aja.

13

Onye nke Chineke si Juda

¹ Otu onye nke Chineke si Juda bia Betel, site n'okwu nke ONYENWE ANYI oge Jeroboam guzo n'ebe ichu aja ka o chuọ aja.

² O tiri mkpu n'oke olu megide ebe ichu aja ahụ dika okwu ONYENWE ANYI si di, "Ebe ichu aja, ebe ichu aja! Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu: 'A ga-amu otu nwa nwoke n'ulo Devid, aha ya ga-abu Josaya.* O ga-eji ndi nchujaja niile nke ebe di elu, bu ndi na-achu aja n'elu gi, chuọ aja n'elu gi. A ga-esurekwa okpukpu ndi mmadu oku n'elu gi.' "

³ N'ubochi ahụ, onye nke Chineke ahụ kwuru okwu banyere ihe iribama ga-emezu. O kwuru si, "Nke a bu ihe iribama ONYENWE ANYI ji emesi okwu ya ike: Ebe ichu aja a ga-agbawa uzọ abuo. Ntu di n'elu ya ga-awusasi n'ala."

⁴ Mgbe eze Jeroboam nuru ihe onye nke Chineke ahụ kwuru megide ebe ichu aja Betel, o setipuru aka ya site n'ebe ichu aja ahụ si, "Jidenu nwoke a!" Ma aka ahụ o setipuru tugide nwoke ahụ kponwuru na o nwekwaghi ike iweghachi ya azu ozọ.

⁵ Ozokwa, ebe ichu aja ahụ gbawara abuo, ntu di n'elu ya wusikwara n'ala dika ihe iribama nke onye amuma Chineke nyere, site n'okwu ONYENWE ANYI.

⁶ Mgbe ahụ, eze siru onye nke Chineke ahụ, "Biko, riuo ONYENWE ANYI Chineke gi, kpekwaru m ekpere ka e nyeghachi m aka m." Ya mere, onye nke Chineke ahụ riuo ONYENWE ANYI site n'ekpere, emekwara ka aka eze dighachi dikwa ka o di na mbu.

⁷ Emesia, eze gwara onye nke Chineke ahụ okwu si, "Soro m gaa n'ulo m. Aga m enye gi ihe oriri, nyekwa gi onyinye."

⁸ Ma onye nke Chineke ahụ zara eze si, "O buru na i nye m okara ihe niile i nwere, agaghi m eso gi baa n'ime ulo gi. Agaghi m erikwa nri gi maobu nuo mmiri n'ebe a.

⁹ N'ihu na-enyere m iwu site n'okwu ONYENWE ANYI, si, 'Erila nri, anukwala mmiri, esitekwala uzọ i si gaa laghachi.' "

¹⁰ Ya mere, o sitere n'uzo ozọ lawa, nke na-abughi uzọ o si bia Betel.

¹¹ Ma o nwere otu onye amuma bu agadi bi na Betel. Onye umu ya biara kororo ihe niile onye nke Chineke ahụ mere n'ubochi ahụ na Betel, ha kokwaara nna ha ihe niile o gwara eze.

¹² Nna ha juru ha, "Olee uzọ o gara?" Umu ya ndi ikom ziri ya uzọ nke onye nke Chineke ahụ si Juda gara.

¹³ Mgbe ahụ, o siru umu ya ndi ikom, "Jiekwaranu m inyinya ibu m." Ha jiekwaara ya inyinya ibu, o nokwasiri n'elu ya.

¹⁴ O gbasoro onye nke Chineke n'azu, o huru ya ka o no ala n'okpuru osisi ook, O siru ya, "O bu gi bu onye nke Chineke ahụ si Juda bia?"

O zara, "E, o bu mu onwe m."

¹⁵ Onye amuma ahụ siru ya, "Soro m ka anyi gaa n'ulo m, ka i rie nri."

¹⁶ Ma o siru, "Apughi m iso gi laghachi azu, maobu rie nri, ma o bukwa nuo mmiri obula n'ebe a.

* 13:2 2Ez 23:15-16

17 N'ihì na a gwara m site n'okwu ONYENWE ANYÌ sị, 'Erikwala nri maọbụ ñụọ mmiri n'ebe ahụ, maọbụ soro ụzọ ì si gaa lọtakwa.' "

18 Ma onye nke ọzọ siri ya, "Mụ onwe m bụkwa onye amụma dika gi, mmụọ ozi zikwara m ozi site n'okwu ONYENWE ANYÌ sị, 'Kpọrọ ya ka o soro gi laghachi n'ụlọ gi, ka o rie nri, ñụọkwa mmiri.'" (Ma ọ gwara ya okwu ụgha.)

19 Ya mere, nwoke nke Chineke ahụ soro ya laghachi rie nri, ñụọkwa mmiri.

20 Ma mgbe ha abụọ nọdụ na-eri ihe na tebul, okwu ONYENWE ANYÌ rutere onye amụma agadi ahụ ntị, bụ onye mere ka ọ loghachi azụ.

21 Ọ kpọrọ onye nke Chineke ahụ si Juda bịa sị ya, "Otu a ka ONYENWE ANYÌ na-ekwu, 'N'ihì na ì nupula isi n'okwu ọnụ ONYENWE ANYÌ, hapụ idebe iwu ONYENWE ANYÌ Chineke gi nyere gi.

22 Ì laghachikwara n'ebe a, rie nri, ñụọkwa mmiri, bụ ebe ọ gwara gi sị gi, erila nri, anụkwala mmiri. Ya mere, agaghị eli ozu gi n'ala ili nna gi ha.'" "

23 Mgbe onye nke Chineke ahụ risiri nri, ñụọkwa ihe ọnụ, ha kwadooro ya ñnyinya ibu nke onye amụma ahụ kpoghachiri ya azụ.

24 Dika ọ na-alaghachi, otu ọdum zutere ya n'uzọ, dogbuo ya. Ma ọ hapuru ozu ya ka ọ togboro n'okporo, ma ñnyinya ibu ya ma ọdum ahụ dogburu nwoke ahụ guzokwa n'akuku ozu ya.

25 Ndị mmadu na-agafe huru ozu ahụ ka ọ togboro n'uzọ, hukwa ka ọdum ahụ guzo n'akuku ya. Ndị a gara kọọ akukọ ihe ha huru n'uzọ n'obodo ebe onye amụma agadi ahụ bi.

26 Mgbe onye amụma ahụ mere ka ọ laghachi azụ nuru ihe mere, ọ siri, "Ọ bụ onye nke Chineke ahụ nupuru isi n'okwu ONYENWE ANYÌ. ONYENWE ANYÌ enyefeela ya n'aka ọdum, nke dogburu ma gbukwaa ya, dika okwu ONYENWE ANYÌ dorọ ya aka na ntị."

27 Mgbe ahụ, ọ siri umu ya ndi ikom, "Jiekwaranu m ñnyinya ibu." Ha mere otu a.

28 Ọ puru gaa chota ozu nwoke ahụ ka ọ togboro n'uzọ. ñnyinya ibu ya na ọdum ahụ guzokwa n'akuku ozu ahụ. Ọdum erighi anu nwoke ahụ, ọ dogbukwaghị ñnyinya ibu ahụ.

29 Onye amụma agadi ahụ buliri ozu onye nke Chineke ahụ dokwasi ya n'elu ñnyinya ibu ya, buru ya bughachi ya n'obodo, n'ihì iruru ya ụjụ, nakwa ili ya.

30 O liri ozu onye nke Chineke ahụ n'ili nke aka ya. Mgbe o liri ya, ọ kwara akwa sị, "Ewoo nwanna m!"

31 Mgbe o lisiri ya, ọ gwara umu ya ndi ikom sị, "Mgbe m nwuru, lienu m n'otu ili a e liri onye nke Chineke; doonu okpukpu m ka ọ diri n'akuku okpukpu ya.

32 N'ihì na ozi ahụ niile o ziri site n'okwu ONYENWE ANYÌ megide ebe ichu aja di na Betel, na megidekwa ebe ulọ arusi niile di n'ebe di elu n'obodo Sameria aghaghị imezu."

33 N'agbanyeghi ihe ndi a niile, Jeroboam esiteghi n'uzọ ojoọ ya tugharia. Kama ọ gara n'ihu hoputa ndi nchujaja maka ebe niile di elu site n'etiti ndi mmadu efu. Onye obula chorọ ì bụ onye nchujaja ka o doro nsọ maka ije ozi n'ebe niile di elu.

34 †Nke a bụ mmehie ezinaulo Jeroboam. Ọ bụ ya mere alaeze Jeroboam ji daa, meekwa ka e kpochapu ya n'elu ụwa.

† 13:34 1Ez 12:30; 2Ez 17:21

14

Amuma Ahija megide Jeroboam

¹ N'oge a, Ahija nwa Jeroboam no n'oria nke di ukwuu.

² N'ihia ya, Jeroboam siri nwunye ya, "Gaa, jikwaa onwe gi n'uzo mmadu na-enweghi ike imata na i bu nwunye Jeroboam. I ga-ejekwa Shailo, Ahija onye amuma no n'ebe ahụ, bu nwoke ahụ gwara m okwu na m ga-abu eze ndi nke a.

³ Chirikwa ogbe achicha iri, na achicha nta ole na ole, na otu karama mmanu anu, jekwuru ya. O ga-agwa gi ihe ga-eme banyere nwantakiri a."

⁴ Nwunye Jeroboam mere ihe o kwuru, o biliri jee n'ulo Ahija na Shailo. Ahija bu agadi nwoke n'oge a. O naghị ahukwa uzo n'ihia nka o kara.

⁵ Ma ONYENWE ANYI agwalari Ahija okwu si ya, "Nwunye Jeroboam na-abia ijuta ase n'aka gi banyere nwa ya nwoke ahụ na-adighi ike, osisa di otu a ka i ganye ya. Mgbe o ga-abia ihu gi o ga-eme onwe ya dika o bughị nwunye Jeroboam."

⁶ Mgbe Ahija nuru uda nzo ukwu ya ka o na-abata n'onu uzo, o kporo ya oku si ya, "Bata, nwunye Jeroboam. Gini mere i ji jie ejiji dika onye ozo? Enwere m akuko ojo o m ga-akoro gi

⁷ Ga gwa Jeroboam si ya, Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, 'Esi m n'etiti ndi m welie gi elu, mee gi ka i buru onye ga-achi ndi m, bu Izrel.

⁸ Adowapuru m alaeze Izrel site n'ulo Devid nye gi ya, ma i geghi nti n'iwu m, maobu debe ha dika ohu m Devid debere ihe niile m nyere ya n'iwu. Onye echiche obi ya na ihe na-atu obi ya utu mgbe niile bu idebe iwu m, na ime ihe ziri ezi n'anya m.

⁹ * Ma ihe ojo o i mere adila ukwuu kari nke ndi niile bu gi uzo buru eze mere. I kpuolara onwe gi chi ndi ozo, chi ndi e ji ola kpuo, si otu a kpasuo m iwe, gbakuta m azu gi.

¹⁰ "N'ihia ihe ndi a, aga m eme ka ihe ojo o biakwasị ezinaulo Jeroboam. Aga m ekpochapukwa umu ndi ikom gi niile, ma ndi ohu, ma ndi nwe onwe ha no n'ala Izrel. Aga m ekpochapukwa ulo Jeroboam dika mmadu si ekpochapu nsi anu, ruo mgbe e kpochapuru ha niile.

¹¹ Nkita ga-eri ozu ndi nke Jeroboam ndi nwuru n'ime obodo, ma ndi nwuru n'ohia ka anu ufe nke eluigwe ga-eri ozu ha. ONYENWE ANYI ekwuola ya.'

¹² "Ma gi onwe gi, Laa n'ulo gi. Mgbe i na-azobanye ukwu gi n'obodo, nwokorobia ahụ ga-anwu.

¹³ Ndi Izrel niile ga-akwa akwa n'ihia ya lie ya. O bu naani ya bu onye a ga-eli eli, n'ihia na n'ime ezinaulo Jeroboam, o bu naani n'ime nwokorobia a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel chotara ihe di mma.

¹⁴ "Ma ONYENWE ANYI ga-emekwa ka eze ozo bilie n'Izrel, onye ga-ekpochapu ezinaulo Jeroboam niile. O bidola taa, e, ma ugbu a kwa!

¹⁵ ONYENWE ANYI ga-eti Izrel ihe, mee ka o maa jijiji dika osisi achara nke ikuku na-ebughari n'ime mmiri. O ga-ehopu Izrel site n'ezia ala o nyere nna nna ha, fesaa ha n'ofe osimiri Yufretis, n'ihia na ha akpasuola iwe ONYENWE ANYI site n'iguzobe ogidi ofufe Ashera.

¹⁶ O ga-agbakuta Izrel azu n'ihia mmehie Jeroboam mere, ma meekwa ka Izrel niile soro ya mehie."

¹⁷ Mgbe ahụ, nwunye Jeroboam biliri laghachi Tiaza. Ma nwokorobia ahụ nwuru mgbe o na-azobata ukwu ya n'onu uzo ulo ha.

* 14:9 1Ez 12:28; 2Ih 11:15

¹⁸ Ha liri ya, ndị Izrel niile rukwara ụjụ n'ihhi ya, dika okwu ONYENWE ANYI si di, nke o kwuru site n'onu Ahija, onye amuma.

¹⁹ Ihe niile ozo Jeroboam mere, na ihe niile banyere ibu agha ya niile, na otutu ihe ozo di iche banyere ochichi ya, ka e dere n'akwukwo akuko ihe ndi eze Izrel mere.

²⁰ Jeroboam chiri Izrel iri afo abuo na abuo. O sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, nwa ya Nadab ghoro eze n'onodu ya.

Rehoboam, eze Juda

²¹ N'oge a, Rehoboam nwa Solomon, bu eze Juda. O gbara iri afo ano na otu mgbe o malitere ibu eze. O chiri afo iri na asaa na Jerusalem, bu obodo ahụ ONYENWE ANYI horo site n'etiti ebo niile nke Izrel, bu ebe o ga-akpokwasị Aha ya. Aha nne ya bu Naama, onye Amon.

²² Mgbe ahụ, ndi Juda mehiekwara megide ONYENWE ANYI. Ha sitere n'otutu mmehie ha mere, nke karihi mmehie nke ndi nna nna ha ochie mere, kpasuo ekworo ya.

²³ Ha wukwara nye onwe ha ebe ichu aja na ogidi arusi n'elu ugwu niile, na ogidi chi Ashera, na n'okpuru osisi obula akwukwo ndu di n'elu ya.†

²⁴ E nwere ndi ikom akwuna n'ala ahụ, ndi no n'ulo arusi ha di iche iche. Ndi mmadu mere udi ihe aru ahụ nke ndi mba niile ndi ahụ na-eme, bu mba ndi ahụ ONYENWE ANYI sitere n'ihu ndi Izrel chupu.

²⁵ N'afọ nke ise, nke ochichi eze Rehoboam, Shishak, eze Ijipt, busoro Jerusalem agha.

²⁶ O bukorọ akụ niile di n'ime ulo ONYENWE ANYI, na akụ niile dikwa n'uloeze. O kwakoro ihe niile, werekwa ota olaedo niile ndi ahụ Solomon kpuru.

²⁷ Ma eze Rehoboam kpuru ota bronz i ji dochie ndi ahụ, nyefee ha n'aka ndiji ndi nche, bu ndi na-eche n'onu uzo uloeze nche ka a lekota ha anya.

²⁸ Mgbe obula eze na-aga n'ulosọ ukwu ONYENWE ANYI, ndi nche na-ebu ota ndi ahụ, emesia, ha na-ebughachikwa ha n'ime ulo ndi nche.

²⁹ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Rehoboam, na ihe niile o mere, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ndi eze Juda?

³⁰ Agha digidere n'etiti Rehoboam na Jeroboam ubochi niile nke ndu ha.

³¹ Rehoboam sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Aha nne ya bu Naama, onye Amon. Abija nwa ya ghoro eze n'onodu ya.

15

Ochichi eze Abija

¹ Abija malitere ibu eze Juda, n'afọ iri na asato nke ochichi eze Jeroboam nwa Nebat.

² O chiri afo ato na Jerusalem. Aha nne ya bu Maaka, nwa nwanyi Abishalom.

³ O mere mmehie niile nna ya mere n'ihu ya; o jighi obi zuruoke gbasoo ONYENWE ANYI Chineke ya, dika obi nna nna ya Devid di.

⁴ Ma n'ihu Devid, ONYENWE ANYI Chineke ya nyere ya oriona na Jerusalem, site na-ime ka nwa ya nwoke nochie onodu ya nakwa ime ka Jerusalem guzosie ike.

† 14:23 Mgbe ndi Izrel wuru ebe ichu aja na ogidi arusi, ha nupuru isi site n'iwu Chineke nyere ha n'akwukwo Opu 23:24; 34:13-14; Dit 7:5; 12:2-3

⁵ N'ihì na Devid mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYÌ, ọ dighikwa iwu ONYENWE ANYÌ ọbùla nke ọ na-edebeghì n'ụbọchì ndụ ya niile, ma ọ bughì naanì ihe banyere okwu Ụraya, onye Het.

⁶ Agha dì n'etiti Abija na Jeroboam n'ụbọchì niile nke ndụ Abija.

⁷ Ma banyere ihe ndì ọzọ niile mere n'oge ọchìchì Abija, o bụ na e degghì ha n'akwụkwọ akụkọ ndì eze Juda? Agha dīgidere n'etiti Abija na Jeroboam.

⁸ Abija sooro nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie ya n'obodo Devid. Asa, nwa ya nwoke ghorọ eze n'ọndụ ya.

Asa, eze Juda

⁹ N'afọ nke iri abụọ nke ọchìchì Jeroboam eze Izrel, ka Asa ghorọ eze Juda.

¹⁰ Ọ chiri iri afọ anọ na otu na Jerusalem. Aha nne nne ya bụ Maaka, nwa nwanyì Abishalom.

¹¹ Asa mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYÌ dika Devid nna ya mere.*

¹² O sitere n'ala ahụ niile chụpụ ndì ikom akwuna ụlọ arụsì niile, wezugakwa arụsì niile nke ndì nna nna ya ha mere.

¹³ Ọ chụdakwara ọbụladì nne nne ya bụ Maaka, site n'ọndụ ya dika nne eze, n'ihì na ọ kpuru ihe arụ, ogidi Ashera maka iji fee ya ofufe. Asa gbutura ya kpọọ ya oku na ndagwurugwu iyi Kidron.

¹⁴ Ọ bụ ezie na o wezugaghì ugwu niile dì elu, ma Asa ji obi zuruoke jere ONYENWE ANYÌ ozi n'oge ndụ ya niile.

¹⁵ O webatara n'ime ụlọnsọ ONYENWE ANYÌ ọlaocha na ọlaedo na ihe niile nke nna ya na ya onwe ya doro nsọ.

¹⁶ Ma agha dīgidere n'etiti Asa na Baasha, eze Izrel ụbọchì ọchìchì ha niile.

¹⁷ Baasha eze Izrel, busoro Juda agha, wuchie Rema igbochi onye ọbùla na-apụ apụ maọbụ onye na-abata abata n'oke ala Asa, eze Juda.

¹⁸ Mgbe ahụ, Asa chiri ọlaocha na ọlaedo niile dì n'uloaku ụlọnsọ ONYENWE ANYÌ, na ndì dì n'uloeze ya, nyefee ya n'aka ndì ozi ya ka ha chiri ha zigara Ben-Hadad, nwa Tabrimom, nwa Hezion, bụ eze Aram, onye na-achì na Damaskos, sị,

¹⁹ “Biko, ka anyì gbaa ndù dika nna m na nna gị mere. Lee, ana m ezitere gị onyinye ọlaocha na ọlaedo. Ugbu a, mebie ọgbugba ndù dì n'etiti gị na Baasha, bụ eze Izrel, ka o si n'ebe m nọ wezuga onwe ya.”

²⁰ Ben-Hadad kwenyere eze Asa, zipu ndì ọchìagha ndì agha ya ka ha gaa buso obodo Izrel niile agha. Ọ lụgburu Ijon, Dan, Ebel-Bet-Maaka na ala Kineret niile, tinyere ala niile nke ndì Naftali.

²¹ Mgbe Baasha nuru nke a, ọ kwusiri iwu Rema, laghachi biri na Tiaza.

²² Mgbe ahụ, eze Asa nyere iwu zigara ndì Juda niile, na ọ dighì onye iwu ahụ hapuru, ha b́ara bupusì nkume na osisi niile dì na Rema, nke Baasha ji na-ewu ihe n'ebe ahụ. Eze Asa ji ihe ndì a wulie Geba nke Benjamin, wuokwa Mizpa.

²³ Ma banyere ihe ndì ọzọ niile mere n'oge ọchìchì Asa, na ihe niile ọ rụputara na obodo niile ndì o wuru, ọ bụ na e degghì ha n'akwụkwọ akụkọ ihe e mere n'oge ndì eze Juda? Ma ọ rịara ọrì nke metutara ukwu ya abụọ, mgbe o mere agadi.

²⁴ Asa sooro ndì nna nna ya ha dina n'ọnwụ, e lie ya n'ebe e liri ha, n'obodo Devid, bụ nna ya. Jehoshafat nwa ya ghorọ eze n'ọndụ ya.

* 15:11 2Ih 14:2; 1Ez 9:4; 14:8

Nadab, eze Izrel

²⁵ Nadab, nwa Jeroboam, malitere ibụ eze Izrel, n'afọ nke abụọ nke Asa, eze Juda. Ọ chiri Izrel afọ abụọ.

²⁶ O mere ihe dị njoyo n'anya ONYENWE ANYI. Ọ gbasoro ụzọ niile nke nna ya ma na-emekwa otu mmehie ahụ nke nna ya ji duba Izrel n'ime mmehie.

²⁷ Baasha nwa Ahija, onye si n'ebonye Isaka gbara izu ojoyo megide ya. O tidara ya na Gibeton, n'otu obodo ndi Filistia, mgbe Nadab na ndi Izrel niile nochibidoro ya.

²⁸ Baasha gburu Nadab, nochie onodu ya dika eze, n'afọ nke ato nke ochichi Asa, eze Juda.

²⁹ Ngwangwa, mgbe o malitere ochichi ya, o gburu ndi ezinaulo Jeroboam niile. O kweghi ka onye obula na-eku ume fodu, kama o lara ha niile n'iyi, dika okwu ONYENWE ANYI kwuru site n'onu onyeozu ya, bu Ahija onye Shilo.

³⁰ Ihe ndi a mere n'ihu mmehie niile Jeroboam mere, nke o mere ka Izrel mee, nakwa n'ihu na o kpasuru ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel iwe.

³¹ Ma banyere ihe ndi ozọ niile mere n'oge ochichi Nadab, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ihe mere n'oge ndi eze Izrel?

³² Ma agha digidere n'etiti Asa na Baasha, eze Izrel, ubochi ochichi ha niile.

Baasha, eze Izrel

³³ N'afọ nke ato nke Asa, eze Juda, Baasha nwa Ahija ghorọ eze ndi Izrel niile na Tiaza. Ọ chiri iri afọ abụọ na abụọ.

³⁴ O mere otutu ihe di njoyo n'anya ONYENWE ANYI. Ọ gbasoro ụzọ ojoyo niile nke Jeroboam, jeekwa ije n'ime otu mmehie ahụ nke Jeroboam dubara ndi Izrel ime.

16

¹ Mgbe ahụ, ozi ONYENWE ANYI sitere n'onu Jehu, nwa Hanani banyere Baasha, eze Izrel si ya,

² "Esi m n'aja welie gi elu, mee gi onye ochichi ndi m Izrel. Ma i jeela ije n'uzo ojoyo niile nke Jeroboam. I meela ka ndi m bu Izrel mmehie, si otu a kpasuo m iwe site na mmehie ha.

³ Ya mere, aga m ekpochapu Baasha na ezinaulo ya, m ga-emekwa ulo gi ka o dika ulo Jeroboam, nwa Nebat.

⁴ *Onye obula nke metutara Baasha nke nwuru n'ime obodo ka nkita ga-eri ozu ya, ma ndi nwuru n'ohia ka anu ufe nke eluigwe ga-eri ozu ha."

⁵ Akuko niile banyere oru Baasha ruru, na ibu agha ya niile, e deghi ha n'akwukwo akuko oru ndi eze Izrel?

⁶ Baasha sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya na Tiaza. Ela, nwa ya nwoke, nochiri onodu ya dika eze.

⁷ Ma ozi ONYENWE ANYI si n'onu Jehu onye amuma, nwa Hanani biara Baasha na ndi ezinaulo ya n'ihu ihe ojoyo niile o mere, si otu a kpasuo ONYENWE ANYI iwe. Ọ bu ezie na o maara na Onyenwe anyi kpochapuru ezinaulo Jeroboam n'ihu ihe ojoyo o mere, ma Baasha gara n'ihu mee ihe ojoyo.

Ela, eze Izrel

⁸ Ela, nwa Baasha, malitere ibụ eze Izrel n'iri afọ abụọ na isii nke ibụ eze Asa, eze Juda. Ma naani afọ abụọ ka o chiri dika eze na Tiaza.

* 16:4 1Ez 14:11; 21:24

⁹ Mgbe ahụ, Zimri, ọchịagha na-achị ọkara ụgbọala agha eze, gbara izuzu megide ya. N'oge a, Ela nọ na-anụ mmanya na Tịaza, n'ụlọ Aza, onye na-elekọta ụlọeze dị n'obodo ahụ. Ọ nùkwara mmanya ahụ nùbiga ya oke.

¹⁰ Zimri batara kùdaa ma gbukwaa ya. Ọ bụ n'iri afọ abụọ na asaa nke ọchịchị Asa, eze Juda. Ọ bụrụ eze n'ọnọdu ya.

¹¹ Ngwangwa ọ ghorọ eze, nọkwasi n'ọcheeze ya, o gburu mmadu niile nọ n'ezinaulọ Baasha. Ọ hapughị ọ buladi otu nwoke. O gburu ikwu na ibe Baasha, na ndi enyi ya niile.

¹² Ya mere, Zimri kpochapuru ndi ezinaulọ niile Baasha, n'usoro okwu ONYENWE ANYI kwuru megide Baasha site n'onu onye amuma ya bu Jehu.

¹³ N'ihie mmehie niile nke Baasha na nwa ya Ela mere, na nke ha ji mee ka Izrel mehie, biakwa kpasuo iwe ONYENWE ANYI bu Chineke Izrel, site n'arusi ha niile na-abaghi uru.

¹⁴ Akuko banyere ochichi Ela, na ihe niile o mere e deghi ha n'akwukwo ochichi ndi eze Izrel?

Zimri, eze Izrel

¹⁵ N'afọ nke iri abuo na asaa nke ochichi Asa, eze Juda, ka Zimri chiri ubochi asaa na Tịaza. N'oge a, ndi agha Izrel mara ulo ikwu na Gibeton, obodo ndi Filistia na-ebu agha.

¹⁶ Mgbe ha nuru na Zimri egbuola eze ha, ha niile kwekotara mee Omri eze oheru ha. Omri bu onyeisi agha ndi agha Izrel niile.

¹⁷ N'ihie nke a, Omri duuru ndi agha ahụ nọ na Gibeton bia ibuso Tịaza, isi obodo Izrel agha.

¹⁸ Mgbe Zimri huru na-adotala obodo ahụ n'agha, ọ banyere n'ulo elu di n'uloeze, sunye onwe ya na uloze ahụ oku. O si otu a nwuo,

¹⁹ n'ihie na Zimri n'onwe ya mere ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYI dika Jeroboam. Ọ kporo isiala nye arusi, dubakwa umu Izrel n'ime mmehie.

²⁰ Akuko banyere Zimri na ihe ojoo niile o mere e deghi ha n'akwukwo akuko ochichi ndi eze Izrel?

Omri, eze Izrel

²¹ Ma n'oge a, ndi Izrel kere onwe ha uzọ abuo maka onye ga-abu eze ha. Otu uzọ dinyeere Omri, ndi nke ozọ dinyeere Tibni, nwa Ginat.

²² Ma ndi dinyeere Omri di ike karia ndi dinyeere Tibni, nwa Ginat. Ya mere, Tibni nwuru. Omri ghokwara eze Izrel.

²³ Asa, eze Juda anoola iri afọ ato na otu dika eze mgbe Omri malitere ibu eze Izrel. Omri chiri Izrel afọ iri na abuo, afọ isii n'ime afọ ndi a na Tịaza.

²⁴ Omri zuru ala ugwu ugwu a na-akpo Sameria site n'aka Shema, kwuo ya talenti olaocha abuo. O wuru obodo oheru n'ugwu ahụ guo aha ya Sameria, n'ihie na aha onyenwe ala ahụ na mbu bu Shema.

²⁵ Ma Omri mere ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYI karia ndi eze Izrel niile buru ya uzọ.

²⁶ Ọ kporo isiala nye arusi, dika Jeroboam nwa Nebat mere. O dubakwara ndi Izrel n'ime mmehie. N'ihie nke a o mere ka iwe wee ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, n'ihie arusi nzuzu ha.

²⁷ Akuko ihe niile Omri mere, ọ bụ na e deghi ha n'akwukwo akuko ochichi ndi eze Izrel?

²⁸ Omri sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya na Sameria. Ehab, nwa ya ghorọ eze n'ọnọdu ya.

Ehab, aghoọ eze Izrel

²⁹ N'afọ nke iri atọ na asatọ nke oghichi eze Asa na Juda, ka Ehab, nwa Omri, malitere ichi dika eze n'Izrel. O chiri ndi Izrel iri afọ abuo na abuo na Sameria.

³⁰ Ehab nwa Omri mere ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYI kari ndi eze niile buru ya uzo.

³¹ O bughi naani na o guru mmehie niile Jeroboam nwa Nebat mere di ka ihe di nta, kama o gara n'ihu luo Jezebel, nwa nwanyi Etbaal, eze ndi Saidon.† O bidokwara ikpo isiala nye arusi Baal, na ife ya ofufe.

³² O guzobere ebe ichu aja nye Baal, n'ulo arusi Baal nke o wuru na Sameria.

³³ Ehab manyere ogidi chi Ashera, si otu a kpasuo ONYENWE ANYI bu Chineke nke Izrel iwe kari otu ndi eze Izrel niile bu ya uzo chia si mee.

³⁴ Mgbe Ehab na-achi, ka Hiel, onye Betel, wughachiri obodo Jeriko. Okpara ya bu Abiram nwuru, mgbe o toro ntoala obodo ahụ, ka o guzobere onu uzo ama ya oto, nwa ya nwoke nke nta aha ya bu Segub nwuru, imezu okwu ONYENWE ANYI kwuru site n'onu Joshua nwa Nun.

17*Ilaija ekwuo maka oke unwu nke ga-ada*

¹ Ugbu a, Ilaija onye Tishbe, onye si obodo Tishbe, nke di n'ala Gilead, siri Ehab, "Eji m aha ONYENWE ANYI Chineke Izrel di ndu, onye m na-efe na onye m na-ejere ozi na-agwa gi na igirigi agaghi ada, mmiri agaghi ezo ozo n'afọ ndi a na-abia kari ma o bughi naani site n'okwu onu m!"

Ugoloma ebutere Ilaija nri

² Okwu ONYENWE ANYI rutere Ilaija nti, si ya,

³ "Si n'ebe a puo. Soro uzo owuwa anyanwu, gaa zoo onwe gi n'akuku iyi Kerit, n'akuku owuwa anyanwu ya, nke bu n'ihu Jordan.

⁴ Nodu n'ebe ahụ nuo mmiri si n'iyi ahụ, riekwa nri obula umu ugoloma ga-ebutere gi, n'ih na enyela m ha iwu ka ha nye gi nri."

⁵ O mere ihe ONYENWE ANYI gwara ya ka o mee. O gara n'akuku iyi nta Kerit n'akuku owuwa anyanwu Jordan noro n'ebe ahụ.

⁶ Ugoloma na-ebutere ya achicha na anu, ututu na anyasi niile. O na-ankwa mmiri site n'iyi ahụ.

Ilaija na Nwanyi Zarefat

⁷ Ma mgbe ubochi ufodu gasiri, mmiri ahụ tara, n'ih na mmiri adighi ezokwa n'ala ahụ.

⁸ Okwu ONYENWE ANYI biakwutere ya,

⁹ "Bilie, jee Zarefat, obodo di Saidon nso, biri n'ebe ahụ. O nwere otu nwanyi di ya nwuru, onye m nyere iwu ka o nye gi nri."

¹⁰ Ilaija biliri jee Zarefat. Mgbe o ruru onu uzo ama e si abanye obodo ahụ, o huru otu nwanyi di ya nwuru ka o no na-achikota nku. Ilaija kporo ya oku si ya, "Biko, kutere m ntakiri mmiri n'iko ka m nuo."

¹¹ Mgbe nwanyi ahụ na-aga ikute mmiri ahụ, Ilaija kporo ya oku ozo si ya, "Biko, wetara m otu iberibe achicha ka m taa."

¹² Ma nwanyi ahụ zara si ya, "Dika ONYENWE ANYI Chineke na-adi ndu, enweghi m achicha obula n'ulo m. Naani ihe m nwere bu otu njuaka utu oka di n'ite, na mmanu ntakiri di na karama. Ugbu a, ana m achikota nku

† 16:31 Dit 7:3; Nkp 18:7

ka m baa ga siere onwe m siekwara nwa m nri, ka anyị rie, chere ọnwụ ga-abịa egburu anyị.”

¹³ Ịlajja siri ya, “Atụla egwu! Gaa mee dika i kwuru. Ma naanị buru ụzọ meere m ogbe achicha ntakiri site n’ihe i nwere, wetara m ya. Emesịa, mee nke gi na nwa gi ga-eri.

¹⁴ N’ihi na nke a bu ihe ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, ‘Utu oka di n’ite ahụ agaghị agwu, mmanụ ahụ di n’ite ahụ agakwaghị akọ tutu ruo ubochi ahụ ONYENWE ANYI ga-ezite mmiri ozuzo n’ala a.’”

¹⁵ Nwanyị ahụ mere dika Ịlajja kwuru. Sitekwa n’ubochi ahụ gaa n’ihu, ihe oriri akokwaghị Ịlajja na nwanyị ahụ, na ezinaụlọ ya.

¹⁶ N’ihi na utu oka ahụ agwughị, mmanụ akokwaghị nwanyị ahụ, dika okwu ONYENWE ANYI kwuru site n’onu Ịlajja, onye amuma.

¹⁷ Mgbe ihe ndi a gasiri, nwa nwanyị ahụ nwe ulo riara oria. Ori a biara sie ike nke ukwu na ume afodughị n’ime ya.

¹⁸ Mgbe ahụ, nwanyị ahụ kwaara akwa biakwute Ịlajja si ya, “Ewoo, onye nke Chineke, gini ka i nwere megide m? I biara ka i chetara m mmehie m, na igbu nwa m nwoke?”

¹⁹ Ịlajja zara si ya, “Kunye m nwa gi nwoke.” Ịlajja kuuru ya site n’aka nne ya rigoo n’ulo elu ebe ya onwe ya na-edina,* nibe ya n’elu ihe ndina ya.

²⁰ O kpokuru ONYENWE ANYI si ya, “ONYENWE ANYI Chineke m, gini mere i ji wetara nwanyị a m bi n’ulo ya ihe mgbu site n’ikwe ka nwa nwoke ya nwuo?”

²¹ Ịlajja gbatiri onwe ya n’ahụ nwantakiri ahụ ugboro atọ, kpokuo ONYENWE ANYI, si, “Biko, ONYENWE ANYI Chineke m, kwere ka mkpuruobi nwantakiri a laghachikwute ya.”

²² ONYENWE ANYI nuru ekpere Ịlajja, ndu nwantakiri ahụ laghachikwutere ya, o dikwara ndu ozo.

²³ Mgbe ahụ, Ịlajja kuuru ya si n’ulo elu ahụ ridata, kunye ya nne ya, gwa ya okwu si, “Lee, nwa gi di ndu!”

²⁴ Nwanyị ahụ siri Ịlajja, “Ugbu a, amatala m na i bu onye nke chineke, na okwu ONYENWE ANYI si n’onu gi aputa bu eziokwu.”

18

Ịlajja na Ọbadaya

¹ Mgbe otutu oge gasiri, n’afọ nke atọ, okwu ONYENWE ANYI rutere Ịlajja nti, “Bilie, gaa gosi Ehab onwe gi. Aga m emekwa ka mmiri zookwa n’ala a.”

² Ya mere, Ịlajja puru gaa igosi Ehab onwe ya.

Ma unwu di na Sameria n’oge a siri nnoo ike.

³ O nwere otu nwoke na-elekota ihe di n’ezinaulo Ehab. Aha ya bu Ọbadaya. (O bu nwoke ji obi ya niile kwere na ONYENWE ANYI.)

⁴ Mgbe eze nwanyị bu Jezebel na-egbu ndi amuma ONYENWE ANYI choo igbuchapu ha, o bu Ọbadaya zoro nari ndi amuma n’ime ha n’ime ogba nkume. O zoro iri ndi amuma ise n’otu ogba nkume, zookwa iri ndi amuma ise foduru n’ime ogba nkume ozo. Emesia, o na-ewegara ha nri na mmiri n’ebe ahụ.)

⁵ Ehab kporo Ọbadaya si ya, “Jegharja n’ala a niile nyochaputa na ndagwurugwu na isi iyi niile, ebe ahija ndu di. Gbutere inyinya na

* **17:19** Onuulo a, bu ebe e debere maka ndi obia nakwa ichekwa ihe oriri.

inyinya muul m ahijia ahụ ka ha taa ghara inwụ, ka anyị gharakwa igbu ha.”

⁶ Ha kere ala ahụ n’etiti onwe ha. Ehab sitere otu akukụ, ma Obadaya sitere akukụ nke ọzọ.

⁷ O dighi anya, na mberede, Obadaya huru Ilaija ka o na-abia izute ya. Obadaya matara na o bu ya. N’ihi ya, o dara n’ala kpuo ihu ya n’ala si, “O bu gi ka m huru n’ezie, onyenwe m, Ilaija?”

⁸ Ilaija zara si ya, “E, o bu m. Ugbu a gaa gwa onyenwe gi, ‘mu bu Ilaija no n’ebe a.’”

⁹ Mgbe ahụ, Obadaya juru Ilaija si, “Gini bu ihe m mejoro, nke mere i ji na-achọ inyefe ohu gi n’aka Ehab ka o gbuo ya?”

¹⁰ Dika ONYENWE ANYI Chineke gi si adi ndu, o nwebeghi mba maobu alaeze di nke nna m ukwu na-ezigaghi mmadu icho gi. Ebe obula o gara a na-akorọ ya na Ilaija anoghi n’ebe ahụ. Ehab na-eme ka eze obodo ahụ nuo iyi na ihe o na-ekwu bu eziokwu.

¹¹ Ma ugbu a, i na-asị m gaa gwa Onyenwe m na, ‘Ilaija no n’ebe a.’

¹² O burukwanu na m esite n’ebe a puo, onye ma ebe Mmuo ONYENWE ANYI ga-ebuga gi. Mgbe ahụ, o buru na Ehab abia hapu ihu gi, o ga-egbu m. N’ihi na mu bu ohu gi bu onye na-eke ONYENWE ANYI ofufe siteri na mgbe m bu okorobia.

¹³ O bu na onyenwe m anughi ihe m mere mgbe Jezebel no na-egbu ndi amuma ONYENWE ANYI? E zoro nari ndi amuma ONYENWE ANYI n’ime ogba nkume abuo, iri ise n’ime otu ogba nkume, iri ise n’ime otu ogba nkume ka m zoro ha, jirikwa nri na mmiri onunu zuo ha.

¹⁴ Ma ugbu a i na-agwa m si m, ‘Gaa gwa onyenwe gi na Ilaija abiala.’ O ga-egbukwa m!”

¹⁵ Ma Ilaija zara si ya, “Dika ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile na-adi ndu, onye m na-ejere ozi, ana m agwa gi na agaghi m esi n’ebe a puo tutu ruo mgbe m gosiri Ehab onwe m taa.”

Ilaija n’ugwu Kamel

¹⁶ Mgbe ahụ, Obadaya puru gaa kororo Ehab na Ilaija abiala. Emesia, Ehab putara izute Ilaija.

¹⁷ Mgbe o huru Ilaija, Ehab siru ya, “O bu gi onwe gi bu nke a, gi onye na-emekpa Izrel ahụ?”

¹⁸ Ilaija zara si Ehab, “O nweghi mgbe m ji butere Izrel nsogbu. O bu gi onwe gi na ezinaulo nna gi na-ebutere Izrel nsogbu. Unu agbakutala iwu ONYENWE ANYI azu, gbasoro chi Baal di iche iche.*

¹⁹ Ugbu a, kpokota ndi Izrel niile ka ha zute m n’ugwu Kamel. Kpoptakwa ndi amuma Baal onuogugu ha di nari ano na iri mmadu ise, na ndi amuma Ashera, ndi di nari ano, bu ndi na-eso eze nwanyi Jezebel eriko ihe na tebul ya.”

²⁰ Ehab zigara ozi kpokota ndi Izrel niile, na ndi amuma ahụ niile. Ha niile biakwara n’ugwu Kamel.

²¹ Ilaija gara n’ihu ndi a, si ha, “O bu ruo ole mgbe ka unu ga-akwusi inwe obi abuo? O buru na ONYENWE ANYI bu Chineke unu, soronu ya! Ma o burukwanu na unu ekpemie na Baal bu chi unu, soronu ya.”

Ma ndi zoro n’ebe ahụ ekwughu ihe obula.

²² Mgbe ahụ Ilaija siru ha, “Leenu! O bu mu onwe m, naani m, bu onye amuma ONYENWE ANYI foduru, ma ndi amuma Baal di nari ano na iri ise n’onuogugu.”

* 18:18 1Ez 16:30-33

²³ Ugbu a wetanụ oke ehi abụọ ka ndị amụma Baal hōrō otu oke ehi, nke ha chōrō. Ha ga-egbujasị ya, tūkwasị ya n'elu nkụ dī n'ebe ichū aja, ma ha agaghị amūnye ọkụ ọbụla n'okpuru ya. Mụ onwe m ga-akwado oke ehi nke ọzọ tūkwasị ya n'elu nkụ ma agaghị m amūnyekwa ọkụ n'okpuru ya.

²⁴ Emesịa, unu ga-akpọku chi Baal† unu, mụ onwe m kwa ga-akpọku aha ONYENWE ANYỊ. Ọ ga-erukwa na chi ga-eji ọkụ za, chi ahụ bụ Chineke.”

Ndị Izrel niile zara sị, “Okwu gị dī mma.”

²⁵ Ịlajja gwara ndị amụma Baal, sị, “Ebe unu dī ọtụtụ, burunu ụzọ hōrō otu oke ehi n'ime ehi abụọ a dozie ya. Unu amūnyekwala ya ọkụ n'okpuru, kama kpọkuonụ chi unu.”

²⁶ Ya mere, ndị amụma Baal weere oke ehi ahụ e nyere ha doziekwa ya.

Mgbe ahụ, ha kpọkuru aha Baal, chi ha. Site n'ututu tigide mkpu ruo n'etiti ehie na-asị “O Baal, biko, zaa anyị.” Ma o nweghị ihe ha nūrū site n'ọnụ Baal. Ọ dīkwaghị onye zara ha. Ha malitere ite egwu gburugburu ebe ichū aja ahụ ha kwadoro.

²⁷ N'ihe dī ka n'etiti ehie, Ịlajja malitere ichi ha ọchi, na ikwa ha emo. Ọ gwara ha okwu sị ha, “Tisienụ mkpu ike ka Baal nwe ike inụ aririọ unu. N'ezie, ọ bụ chi! Ma eleghị anya ọ nọ n'oke echiche, maọbụ o ji ọrụ n'aka, maọbụ ọ gara njem. Ma eleghị anya ọ na-arahụ ụra. Ọ chōrō onye ga-akpote ya.”

²⁸ Ndị amụma a tiri mkpu n'oke olu dika ha si eme. Ha ji mma na ụbe na-egbukasị onwe ha ahụ, tutu ruo mgbe ọbara malitere isite ha n'ahụ na-agbaputa.

²⁹ Ma mgbe etiti ehie gasiri, ha nọgidekwara na-ebu amụma ruo mgbe oge ichū aja uhuruchi ruru, ma o nweghị onye zara ha, o nwekwaghị olu a nūrū. Ọ dīkwaghị onye nara ha ntị.

³⁰ Mgbe ahụ, Ịlajja kpōrō ndị Izrel sị ha, “Biaruenụ m nso.” Ha niile biaruru ya nso, o doziri ebe ichū aja ONYENWE ANYỊ, bụ ndị ahụ a kwaturu n'ala na mbụ.

³¹ Ịlajja chiiri nkume iri na abụọ, nke otu n'ime ha nọchiri anya otu ebo Jekōb, onye okwu ONYENWE ANYỊ rutere si ya, “Aha gị ga-abụ Izrel.”

³² O ji nkume ndị a wuzie ebe ichū aja ONYENWE ANYỊ. Emesịa, o gwuru olulu miri emi, nke gbara ebe ichū aja ahụ gburugburu.

³³ Ọ tūkwasiri nkụ n'elu ebe ichū aja ahụ, tūkwasikwa otu oke ehi o gbujasiri n'elu nkụ ndị ahụ. Emesịa, o nyere ndị nọ n'ebe ahụ iwu sị ha, “Gbajuonụ ite anọ mmiri. Butekwanụ mmiri ahụ bịa wūkwasi ya n'elu aja nsure ọkụ a, na n'elu nkụ ndị a.” Mgbe ha mesiri nke a, Ịlajja gwara ha okwu sị,

³⁴ “Gbajukwaanụ ite mmiri ndị ahụ, bute ha bịa wūkwasi mmiri ahụ nke ugboro abụọ n'elu aja nsure ọkụ a.” Ha mere dika Ịlajja kwuru.

Ịlajja nyekwara ha iwu sị, “Gbajukwaanụ ya nke ugboro atọ, bịa wūkwasi ya.” Ha mekwara otu a.

³⁵ Mmiri juputakwara n'ebe ichū aja ahụ, na olulu ahụ dī ya gburugburu.

³⁶ Mgbe oge e ji achū aja anyasị ruru, Ịlajja, onye amụma biara ebe ichū aja ahụ nso kpee ekpere sị, “O, ONYENWE ANYỊ Chineke Ebrahim, na Aizik, na Izrel, biko gosi taa na ọ bụ gị onwe gị bụ naanị Chineke n'Izrel, na mụ onwe m bukwa ohu gị. Gosikwa na m bụ onyeozị gị, na ọ bụ ihe i nyere m n'iwu ka m mere ndị a niile.

† 18:24 Baal, bụ chi egbe eluigwe, nke ọtụtụ ndị Siria na ndị Kenan na-eke.

³⁷ Biko, ONYENWE ANYỊ m, zaa m ekpere m, zaa m ya, ka ndị Izrel niile mata na gị onwe gị, ONYENWE ANYỊ bụ Chineke, na gị onwe gị na-atugharịkwa obi ha ilaghachikwute gị.”

³⁸ Mgbe ahụ, na mberede, oku ONYENWE ANYỊ sitere n’eluigwe daa, rechapụ oke ehi ahụ, na nkụ ahụ, na nkume, na ntụ, ma rechapụkwa mmiri niile dị n’ime olulu ahụ dị gburugburu ebe ichụ aja ahụ.

³⁹ Mgbe ndị mmadụ ahụ niile hụrụ ihe a mere, ha niile dara n’ala kpuru ihu n’ala, na-eti mkpu na-asị, “ONYENWE ANYỊ, ya onwe ya bụ Chineke! ONYENWE ANYỊ ya onwe ya bụ Chineke!”

⁴⁰ Mgbe ahụ, Ilaija nyere ha iwu sị, “Jidenụ ndị amụma Baal niile. Unu ekwekwala ka otu onye n’ime ha laa.” Ha jidekwara ha niile. Ilaija dukwaara ha niile gaa na ndagwurugwu iyi Kishon, gbuo ha n’ebe ahụ.

⁴¹ Emesịa, Ilaija gwara Ehab okwu sị, “Gaa rie nri, n’ụkwa ihe onụnụ; n’ihi na anurụ m ụzụ oke mmiri ozuzo ka ọ na-ada.”

⁴² N’ihi nke a, Ehab sitere n’ebe ahụ puo gaa iri nri na inụ ihe onụnụ ma Ilaija rigooro n’elu ugwu Kamel gbuo ikpere n’ala, kpuokwa ihu ya n’ala n’etiti ikpere ya abụo ikpe ekpere.

⁴³ N’oge a, ọ gwara nwokorobia na-ejere ya ozi sị ya, “Gaa lee anya n’uzo oke osimiri.” Ọ rigooro lee anya, sị,

“Ọ dighị ihe obula m hụrụ.”

Ilaija gwakwara ya otu a, ugboro asaa, sị ya, “Jeghachi.”

⁴⁴ O ruo na nke ugboro asaa, nwokorobia ahụ biaghachiri sị Ilaija, “Onyenwe m, ahurū m igwe ojii dị nta dika obu aka mmadu ka o si n’oke osimiri na-aputa.”

Ya mere, Ilaija siri, “Gaa gwa Ehab, ‘dozie ugbo agha gi, gbadaa tupu mmiri ozuzo egbochi gi ila.’”

⁴⁵ Ọ dighi anya, eluigwe gbajikotara nnoo oji. Oke ifufe bidokwara ife. Mmiri di ukwu bidokwara izo. Mgbe ahụ, Ehab gbaara ugbo agha ya laa Jezril.

⁴⁶ Ma ike ONYENWE ANYI biakwasiri Ilaija. O fanyere onu uwe mwuda ya na belit o kere n’ukwu, gbapu oso buru Ehab uzo gbaruo obodo Jezril.

19

Ilaija agbaga n’ugwu Horeb

¹ Ehab kororo Jezebel ihe niile Ilaija mere, na otu o si jiri mma agha gbuo ndi amuma Baal niile.

² N’ihi nke a, Jezebel zigara onyeozu ka ọ ga zie Ilaija sị, “Ka chi ndi a mesoo m mmeso, n’agbanyeghi otu mmeso ahụ si di njo, ma ọ buru na oge dika oge a echi, egbughi gi dika i si gbuo ndi amuma Baal.”

³ Ilaija turu egwu, gbapu oso, n’ihi ichebe ndu ya. Mgbe ọ biaruru Biasheba, di na Juda, ọ hapuru nwokorobia na-ejere ya ozi n’ebe ahụ.

⁴ Ma ya onwe ya pukwara jee ije otu ubochi n’ozara naani ya. N’ikpeazu, ọ kwusiri nodu ala n’okpuru otu osisi brum, kpee ekpere rigo ka a napu ya ndu ya. Ekpere o kpere n’oge a bu, “O zuorela m ONYENWE ANYI, biko napu ndu m. O nweghi uzo m si di mma kari nna nna m ha.”

⁵ O dinara n’okpuru osisi brum rahụ ụra.

Ma lee, otu oge ahụ, mmuo ozi meturu ya aka, sị ya, “Bilie, rie nri.”

⁶ Ilaija biliri legharia anya, hu ogbe achicha na ite mmiri nta nke di n’akuku ebe ọ tukwasiri isi ya. O riri ogbe achicha ahụ a huru n’icheku oku, n’okwa mmiri ahụ. Emesia, o dinakwara ozo.

⁷ Mmụọ ozi nke ONYENWE ANYỊ b́aghachikwara nke ugboro abụọ, sị ya, “Bilie rie ihe, n’ihi na ije d́ ǵ n’ihu d́ ukwu.”

⁸ Ịlajja biliri rie ihe, n’ụkwa mmiri. Nri ahụ nyere ya ike ije ije iri ụbọch́ anọ ozo, ehie na abaĺ, tutu ruo mgbe ọ b́aruru n’ugwu Horeb* nke b́ ugwu Chineke.

⁹ N’ebe ahụ, ọ banyere n’otu ọgba nkume rahụ ụra abaĺ n’ime ya.

ONYENWE ANYỊ apụta ihè nye Ịlajja

Ma okwu ONYENWE ANYỊ rutere ya sị, “Ịlajja, ǵń ka ị na-eme n’ebe a?”

¹⁰ Ọ zaghachiri sị, “Eji ḿ inu ọkụ n’obi na-ejere ONYENWE ANYỊ Chineke Onye puru ime ihe niile ozi. Nd́ Izrel ajula ọgbugba ndu ǵ, tidasakwa ebe ichu aja ǵ, were mma agha gbukwaa nd́ amuma ǵ niile, ugwu a, ọ b́ naani mu onwe m b́ onye foduru, ma ha na-achokwa iwepu ndu m.”

¹¹ ONYENWE ANYỊ siri ya, “Puọ gaa guzo n’elu ugwu, n’ihu ONYENWE ANYỊ, n’ihi na ONYENWE ANYỊ na-aga isite n’ebe ahụ gafee.”

Mgbe ahụ, oke ifufe d́ ike gbawara ugwu ahụ, tipiasia nkume nd́ ahụ n’ihu ONYENWE ANYỊ, ma ONYENWE ANYỊ anoghi n’ime ifufe ahụ. Mgbe ifufe ahụ gasiri, e nwere oke ala oma jijiji n’ugwu ahụ, ma ONYENWE ANYỊ anokwaghi n’ala oma jijiji ahụ.

¹² Mgbe ala oma jijiji ahụ gasiri, ọkụ nwuuru, ma ONYENWE ANYỊ anoghi n’ime ọkụ ahụ. Ma mgbe ọkụ ahụ gasiri, nwa olu nta d́ nwayo dara.

¹³ Mgbe Ịlajja nuru ya, o ji uwe mwuda ya kpuchie ihu† ya, puọ gaa guzo n’onu zo ọgba nkume ahụ.

Mgbe ahụ, ọ nuru olu juru ya sị, “Ịlajja, ǵń ka ị na-eme n’ebe a?”

¹⁴ Ọ zaghachiri sị, “Eji ḿ inu ọkụ n’obi na-ejere ONYENWE ANYỊ Chineke Onye puru ime ihe niile ozi. Nd́ Izrel ajula ọgbugba ndu ǵ, tidasakwa ebe ichu aja ǵ, were mma agha gbukwaa nd́ amuma ǵ niile, ugwu a ọ b́ naani mu onwe m b́ onye foduru, ma ha na-achokwa iwepu ndu m.”

¹⁵ ONYENWE ANYỊ siri ya, “Sikwa zo i si b́ laghachi, gaa n’ozara Damaskos. Mgbe i ruru ebe ahụ, tee Hazael mmanu ibu eze Aram.

¹⁶ Teekwa Jehu, nwa Nimshi mmanu ibu eze Izrel. I ga-etekwa Ịlaisha nwa Shafat, onye Ebel-Mehola mmanu ibu onye amuma n’onodu ǵ.

¹⁷ Onye obula gbanariri Hazael ga-anwu n’aka Jehu. Otu a kwa, nd́ niile gbanariri mma agha Jehu ka Ịlaisha ga-egbu.

¹⁸ Ma ghotá na ọ d́ puku mmadu asaa no n’Izrel, nd́ na-egbubeghi ikpere ha n’ala nye Baal, maobu sutu ya onu, ife ya ofufe.”

Okpukpo Ịlaisha

¹⁹ Ịlajja sitere n’ebe ahụ puọ gaa chota Ịlaisha nwa Shafat ebe ọ no na-akọ ala ubi. Iri ehi abuo na anọ e jikotara abuo abuo d́ ya n’ihu, ma ya onwe ya ji ehi abuo e jikotara onu, nke iri na abuo ya na-akọ ala ubi. Ịlajja jekwuru Ịlaisha wukwasị ya uwe mwuda ya n’ubu ya.

²⁰ Mgbe ahụ, Ịlaisha hapuru ehi nd́ ahụ ebe ha guzoro n’ubi ahụ gbara oso gbakwuru Ịlajja sị ya, “Biko, kwere ka m gaa sutu nna m na nne m onu, sị ha nodu nke oma. Emesia, aga m esokwa ǵ.”

Ịlajja zara sị ya, “Laghachi azu, ọ b́ gini ka m mere ǵ?”

²¹ Ịlaisha laghachiri azu, gbuo ehi abuo ahụ e jikotara n’otu, kpoọ ihe ahụ e ji aru oru n’ubi oku, were ha sie anu ahụ nye nd́ mmadu, ha rie. Mgbe ahụ, o biliri ije puọ ga soro Ịlajja, buru nwaodibo ya.

* **19:8** Ugwu Horeb Maobu, Sainai, ọ b́ n’ebe a ka Chineke mere ka Mosis hu ya anya. Opu 3:1; 4:27; 31:18; 32:17 † **19:13** Ịlajja kpuchiri ihu ya, n’ihi na o nweghi onye obula ga-adı ndu, ma ọ hu ihu Chineke. Opu 3:6; Ajz 6:2

20

Ben-Hadad ebuso Sameria agha

¹ Ugbu a, Ben-Hadad, bu eze ndi Aram, chikotara ndi agha ya niile. Iri ndi eze ato na abuo sonyere ya, ha na inyinya ha na ugbo agha ha. O rigoro nochibido obodo Sameria buso ya agha.

² Mgbe ahụ, eze ndi Siria zigaara Ehab, eze Izrel ozi n'ime obodo si ya, "otu a ka Ben-Hadad siri,

³ 'Olaocha na olaedo gi, nkem ka ha bu, ndi nwunye gi na umu gi, bu ndi di mma karisia nke m ka ha bu.' "

⁴ Ehab eze Izrel, zighachiri ozi si, "O di mma, onyenwe m, mu onwe m, na ihe niile m nwere bu nke gi."

⁵ Ngwangwa ndi ozi Ben-Hadad biaghachiri zie Ehab ozi ozo si ya, "Otu a ka Ben-Hadad siri, 'O bu ezie na m ziteere gi ozi, si, olaocha gi na olaedo gi na ndi nwunye gi na umu gi ka i ga-enye m.

⁶ Ma ugbu a, n'oge di ka nke a, echi, aga m ezite ndi ozi m ka ha bia nyochaa ulo gi niile na ulo ndi ozi gi niile. Ihe obula di oke onuahia n'anya gi ka ha ga-ewere.' "

⁷ Eze Izrel kporo ndi okenye niile nke ala ahụ, si ha, "Leenu ugbu a, hukwanu otu nwoke a si achọ nsogbu. Mgbe o zitere m ozi inye ya ndi nwunye m, na umu, na olaocha m na olaedo m, ekwenyere m ya inye ya ihe ndi a."

⁸ Ndi okenye na ndi Izrel zara si ya, "Anala ya nti! Enyela ya ihe obula."

⁹ Mgbe ahụ, o siri ndi ozi Ben-Hadad, "Gwanu onyenwe m, bu eze, 'M bu odibo gi jikeere ime ihe niile i buru uzọ kwuo na m ga-enye gi. Ma ekwenyeghi m n'ozu nke ugoro abuo a.'" Ndi ozi ahụ laghachiri koro Ben-Hadad ihe niile Ehab kwuru.

¹⁰ Ma Ben-Hadad zigakwaara Ehab ozi ozo si, "Ka chi ndi a mesoo m mmeso,* otu obula mmeso ahụ si di njo, ma o buru na aja Sameria gafodu inye onye obula n'etiti ndi ikom m otu njuaka."

¹¹ Ma eze Izrel zaghachiri, "Gwa ya, 'Onye na-ebu agha na-anya isi naani mgbe a luchara agha, o bughu tupu a luo agha.' "

¹² Ben-Hadad nuru ozi Ehab ziri mgbe ya na ndi eze ndi ozo ahụ no na-anu mmanya n'ulo ikwu ha manyere n'ogbo agha ahụ. Ben-Hadad nyere ndi agha ya iwu si ha, "Jikerenu, buso ndi Izrel agha." Ya mere, ha kwadoro ibuso obodo ahụ agha.

Ehab emerie Ben-Hadad

¹³ N'oge a, otu onye amuma biakwutere Ehab, bu eze Izrel si, "Otu a ka ONYENWE ANYI siri, 'I huru oke igwe ndi agha a? Aga m enyefe ha n'aka gi taa, mgbe ahụ i ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.' "†

¹⁴ Ma Ehab juru si, "Onye ga-eme nke a?"

Onye amuma zara, "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'O bu umu okorobia bu ndiisi agha no n'okpuru ndi ochiagha na-achi akuku ala Izrel.' "

Ehab jukwara ozo, "Onye ga-amalite agha a?"

Onye amuma ahụ zara, "Gi onwe gi."

¹⁵ Mgbe ahụ, Ehab kporo umu okorobia bu ndiisi agha si n'akuku obodo ya. Onogogu ha di nari abuo na iri ato na mmadu abuo. Onogogu ndi agha Izrel ndi ozo di puku asaa.

¹⁶ N'etiti ehie, mgbe Ben-Hadad na iri ndi eze ato na abuo ahụ, bu ndi ahụ biara inyere ya aka no na-anu mmanya, na-anubiga ya oke,

* 20:10 1Ez 19:2; 2Ez 6:31 † 20:13 1Ez 20:28

17 Ụmụ okorobia, bụ ndị agha, ndị nọ n'okpuru ndị ọchiagha na-achi akụkụ ala Izrel buru ụzọ puo ibu agha.

Ma Ben-Hadad, n'onwe ya ezipulari ndi nledo, ndi loghachiri bia gwa ya si, "Ndi agha si Sameria na-abia."

18 O siri, "O buru na ha abia n'ih i udo, jidenu ha na ndu; o buru na ha biara maka ibu agha, jidenu ha na ndu!"

19 Ma ụmụ okorobia ndi ochichi a bu ndi no n'okpuru ndisi, na-achi akukụ ala ahụ sitere n'obodo zolie ije ebe ndi agha so ha n'azu, puo ibu agha.

20 Onye obula n'ime ha gburu onye agha Siria obula lusoro ya ogo. Nke a mere ka ndi agha Siria gbapu oso, ndi agha Izrel chusokwara ha. Ma Ben-Hadad, eze Aram, na ndi agha na-agba inyinya, sitekwara n'ihu ogo agha ahụ gbapukwa oso.

21 Ma eze ndi Izrel pukwuru ya, nwude otutu inyinya na ugo agha, butere ndi Aram oghom di ukwu.

22 Emesia, onye amuma ahụ biakwutere eze Izrel si ya, "Mee onwe gi ka i di ike nke oma, mara ihe e kwesiri ka e mee, n'ih i n'etiti okochi na udu mmiri nke afo n'abia, eze Aram ga-abia ibuso gi agha ozo."

23 Ma otu o di, ndisi agha eze ndi Aram duru ya odu si, "Chi ha bu chi ugu. N'ih i ya ka ha ji di ike kari anyi. Ma o buru na anyi ebuso ha agha n'obosara ala di larii, anyi aghaghi idi ike kari ha.

24 Mee ihe a, wepu ndi eze a niile site n'ebe ha no, jiri ndi na-achi ala gbanwee ha.

25 Kpokotaakwa ndi agha ozo, ndi di ukwu n'onuogugu, dika ndi agha i du gaa agha na mbu. Nyekwa anyi inyinya na ugo agha ga-ezuru anyi. Anyi ga-apukwa buso ndi Izrel agha n'obosara ala di larii. O dikwaghi ihe ga-egbochi anyi imeri ha n'oge a." Ben-Hadad, eze Aram, kwenyere, meere ha dika ha rioro ya.

26 Mgbe otu afo gasiri, Ben-Hadad chikotakwara ndi Aram niile duru ha gaa Afek ibuso Izrel agha.

27 Mgbe a kpokotara ndi agha niile no n'Izrel nye ha ngwa agha, ha puru izute ha. Ndi agha Izrel mara ulo ikwu ha na ncherita ihu ndi agha Siria, dika igwe ewu nta abuo, ebe ndi Aram juputara ala ahụ niile.

28 Onye nke Chineke biara gwa eze ndi Izrel, "Otu a ka ONYENWE ANYI siri, 'N'ih i na ndi Aram na-eche na ONYENWE ANYI bu chi nke ugu, na o bughi chi ala ndagwurugu, aga m arara igwe ndi agha a nyefee gi n'aka, ka gi na ndi gi mata n'ezikwu na m bu ONYENWE ANYI.' "

29 O bu ubochi asaa ka ha mara ulo ikwu ha na ncherita ihu ibe ha. Ma n'ubochi nke asaa ahụ, ndi agha malitere ibu agha. Ndi Izrel meruru nari puku ndi agha Aram ahụ n'otu ubochi.

30 Ma ndi foduru n'etiti ndi agha Aram gbapuru oso gbalaga n'obodo Afek. Ebe ahụ ka mgbidi obodo Afek no dagbuo iri puku ndi agha abuo na asaa n'ime ha. Ma Ben-Hadad n'onwe ya gbalagara, gbaba n'ime obodo ahụ, gaa zoo onwe ya n'ime ime otu ulo.

31 Mgbe ahụ, ndiisi agha ya biakwutere ya si ya, "Lee, anyi nuru na ndi eze Izrel bu ndi obi ebere. Ka anyi yiri akwa mkpe n'ukwu anyi, kee udo n'olu anyi, gaa rioro eze Izrel. Ma eleghi anya o ga-edebe gi ndu."

32 Ya mere, ha yikwasiri onwe ha akwa mkpe, nyarakwa udo n'olu ha, jekwuru eze Izrel si ya, "Ohu gi bu Ben-Hadad na-asi, 'Biko, kwee ka m diri ndu.' "

Eze juru ha si, "O bu ezie na o ka di ndu ugu a? Nwanne m ka o bu."

³³ Okwu a mere ka ndị ozi eze Aram nwee olileanya. Ha mere ngwangwa kwughariakwa ihe ahụ o kwuru. Ha sịrị, “E, Nwanne gị bụ Ben-Hadad.”

Mgbe ahụ, eze Ehab nyere ha iwu sị, “Gaanụ kpọpụta ya, dutekwanụ ya n’ebe a.” Mgbe Ben-Hadad bịara, Ehab mere ka ọ rigota n’ụgbọ agha nke ya.

³⁴ Mgbe ahụ, Ben-Hadad gwara Ehab sị, “Obodo niile nke nna m naara nna gị, ka m ga-enyeghachi gị. I nwere ike iwuru onwe gị ọdụ ahịa n’ama obodo Damaskos dika nna m wuru n’ime Sameria.”

Ehab kwuru, “Ọ bụrụ na anyị agbaa ndụ, aga m eme ka i nwere onwe gị.” Ya mere, ha abụọ gbara ndụ. Ehab hapụkwara ya ka ọ laa n’udo.

Onye amụma amaa Ehab ikpe

³⁵ Emesịa, okwu ONYENWE ANYỊ rutere otu onye n’etiti ụmụ ndị amụma. Ọ gwara otu nwoke n’ime ụmụ ndị amụma ahụ nọ ya nso sị ya, “Jiri ngwa agha dị gị n’aka tie m ihe.” Ma nwoke ahụ juru ime ihe onye amụma ahụ kwuru.

³⁶ N’ihi nke a, onye amụma gwara nwoke ahụ okwu sị, “Ebe ọ bụ na i juru ime ihe ONYENWE ANYỊ nyere n’iwu, lee ihe ga-adakwasị gị. Mgbe i si n’ebe a na-ala n’ulo gị, ọdum ga-ezute gị n’uzo dogbuo gị.” Amụma a mezuwara, n’ihi na mgbe nwoke ahụ tughariri si n’ebe ahụ na-ala, ọdum luso ya ogo n’uzo gbuo ya.[‡]

³⁷ Onye amụma ahụ pụkwara chọta onye ọzọ sị ya, “Biko, tie m ihe.” Nwoke ahụ tiri ya ihe tihia ya ahụ.

³⁸ Mgbe ahụ, onye amụma ahụ e tiri ihe jiri akwa kechie ihu ya, ka mmadu obula ghara imata onye ọ bụ. Ọ pụrụ gaa guzo n’akuku ụzọ ebe eze Izrel ga-esi gafee.

³⁹ Mgbe eze na-agafe, onye amụma ahụ tiri mkpu sị, “Onyenwe m, biko gee m nti. Lee, otu onye agha biakwutere m mgbe m nọ n’ihu agha sị m, ‘Lee nwoke a a dotara n’agha; chee ya nche. Ekwekwala ka ọ gbanari gị. N’ihi na ọ bụrụ na o site n’aka gị gbapu, § i ga-anwu, maobu i jiri otu talenti olaocha gbara isi gị.’”

⁴⁰ Ma mgbe m nọ na-arụ ọrụ ọzọ, nwoke ahụ a dotara n’agha gbapuru. Ahukwaghị m ya anya ọzọ.”

Mgbe ahụ, eze Izrel zara sị ya, “I jirila onu gị maa onwe gị ikpe. I ghaghị inata ahuhu diri gị.”

⁴¹ Mgbe ahụ, onye amụma ahụ mere ngwangwa wepu akwa ahụ o ji kechie anya ya abuo. Eze Izrel matakwar na ọ bụ otu onye n’ime ndi amuma.

⁴² Onye amụma ahụ gwara eze okwu sị ya, “Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, ‘Ebe i mere ka nwoke a laa, bu onye m nyere gị n’aka ime ka ọ nwuo, ugbu a, i ghaghị inwu n’onodu ya. A ga-alakwa ndi gị n’iyi, n’onodu ndi nke ya.’”

⁴³ N’ihi okwu a, eze Izrel ji iwe na ihu mgbaru laa n’ulo ya di na Sameria.

21

Ubi Nebot

¹ Mgbe nwa oge nta gasiri, Nebot, onye Jezril, nwere ubi vaini di na Jezril, n’akuku uloeze Ehab bu eze Sameria.*

² Ehab siri Nebot, “Nye m ubi vaini gi ka o buru ubi a gbara ogige, ebe m ga-aku akwukwo nri, ebe o di nso n’uloeze m. Aga m enye gi ubi vaini

‡ 20:36 1Ez 13:24. § 20:39 2Ez 10:24 * 21:1 Sameria bu isi obodo alaeze ugwu ugwu, ya mere o na-anochite anya alaeze ahụ n’ebe a. 1Ez 16:24

ozo di mma karịa ya, ma o burukwa na i chorọ, aga m akwu gi ego obula o ruru n'onu ahia ya."

³ Ma Nebot zara si Ehab, "Ala a bu ihe nketa ruuru m site n'aka nna nna m ha. M ga-esi anaa nye gi ya. ONYENWE ANYI ekwela na m ga-ewere ihe nketa nke nna nna m ha nye gi."

⁴ Ehab jiri obi ufu na ihu mgbaru laa n'ulo ya n'ih i okwu a Nebot, onye Jezril gwara ya, si, "Agaghi m enye gi ihe nketa nna nna m ha." O dinara n'ihe ndina ya, chee ihu ya n'aja ulo, ju iri ihe obula.

⁵ Ma nwunye ya bu Jezebel, biakwutere ya juo ya si, "Gini mere i ji ju iri ihe? Gini mere i ji nogide n'obi ojo na iwe?"

⁶ Ehab zara si ya, "Agwara m Nebot, nwoke onye Jezril okwu si ya, 'Resi m ubi vaini gi, ma o buru na i chorọ, aga m enye gi ala ubi ozo mara mma n'onodu ya.' Ma o juru juwaa isi inye m ubi ahụ."

⁷ Mgbe ahụ, nwunye ya Jezebel juru ya ajuju si ya, "O bughi gi bu eze na-achi Izrel? Bilie, rie nri, enyela obi gi nsogbu, n'ih na aga m enyefe gi ubi vaini Nebot onye Jezril n'aka."

⁸ Ya mere, Jezebel dere akwukwo n'aha Ehab, were mgbaaka akara eze kaa n'akwukwo ndi ahụ, zigara ha ndi okenye obodo na ndi a na-asopuru bi n'obodo ebe Nebot bi.

⁹ N'ime akwukwo ozi ndi a, o dere si,

"Nyenu iwu ka mmadu niile bu onu. Kpokotaanu ndi Jezril niile, ka ha zukota. Mgbe unu zoro, nyenu Nebot onodu n'uche di mkpa.

¹⁰ Hoputanu ndi ikom abuo, ndi na-abaghi uru ka ha puta n'ihu nzuko unu guzo gbaa ama ugha megide Nebot si na ha nuru mgbe o kochara Chineke na eze.† Maanu ya ikpe onu, kpupu ya n'azu obodo, jiri nkume tugbuo ya, ka o nwuo."

¹¹ Ndi okenye na ndi a na-asopuru ndi bi n'obodo ahụ mere dika Jezebel nyere n'iwu n'akwukwo ahụ o degaara ha.

¹² Ha nyere iwu maka ibu onu, kpokwa nzuko ndi obodo ahụ niile, meekwa ka Nebot ndu n'uche di mkpa.

¹³ Mgbe ahụ, ndi ikom abuo na-abaghi uru putakwa, ndu na ncherita ihu ya, ha gbara ama ugha megide Nebot, n'ihu ndi mmadu, si, "Nebot kochara Chineke na eze." N'ih nke a, ha dokpuru ya gaa n'azu obodo jiri nkume tugbuo ya.

¹⁴ Emesia, ndi okenye na ndi a maara aha ha nke obodo Jezril, ziri ozi zigara Jezebel gwa ya na Nebot anwula.

¹⁵ Ngwangwa Jezebel natara ozi na a tugbola Nebot, o siri Ehab, "Bilie, gaa nwetara onwe gi ubi vaini Nebot, nwoke onye Jezril. Ubi ahụ o juru inye gi n'ego aburu nke gi ugbu a n'ih na Nebot anwula. O dikwaghi ndu ozo!"

¹⁶ Mgbe Ehab nuru na Nebot anwula, o biliri puo, gaa ibanye n'ubi ahụ, inwetara onwe ya ubi vaini Nebot, onye Jezril.

¹⁷ Ma okwu ONYENWE ANYI rutere Ilaija, onye Tishbe, si ya,

¹⁸ "Bilie, gaa zute Ehab, eze Izrel onye bi na Sameria. O no ugbu a n'ime ubi vaini Nebot inwetara ya onwe ya.

¹⁹ Gwa ya si ya, 'Ihe a ka ONYENWE ANYI kwuru: I gbuola ochu mmadu si otu a nwetara onwe gi ihe nketa? Ebe ahụ nkita no rachaa obara Nebot ka ha ga-anọ rachaakwa obara gi. E, obara gi onwe gi.' "

²⁰ Mgbe ahụ, Ehab juru Ilaija ajuju si ya, "Onye iro m, i chorokwala m bia?"

† 21:10 I kochaa Chineke na eze Opu 22:28; Lev 24:15-16; Oru 6:11

Ilaija zara si ya, “E, achọrọla m gi bịa n’ihi nnyefe i nyefere onwe gi ime ihe di njo n’anya ONYENWE ANYI.

²¹ O siri, ‘Aga m eme ka ihe ojoo dakwasị gi. Aga m ekpochapu ndi agburu gi, site n’ezinaulo Ehab bipu nwoke obula, maobu ohu maobu onyenwe onwe ya n’Izrel.

²² Aga m eme ka ulo gi diri ka nke Jeroboam nwa Nebat, na dika nke Baasha nwa Ahija, n’ihi na i kpasuola m iwe, meekwa ka Izrel mehie.’

²³ “Ma banyere Jezebel, ONYENWE ANYI siri, ‘Umụ nkita ga-eri anu ahụ Jezebel n’akuku mgbidi aja ulo di n’obodo Jezril.’

²⁴ “Nkita ga-eri anu onye obula si n’ezinaulo Ehab nke nwuru n’ime obodo, ma anu ufe nke eluigwe ga-eri anu ndi obula nwuru n’ohia.”

²⁵ (N’ezie, o nweghi onye obula ozo di ka Ehab, onye rere onwe ya nye ime ihe ojoo di ukwu n’anya ONYENWE ANYI, onye Jezebel nwunye ya kwagidere ime ihe ojoo di iche iche.

²⁶ Ehab bu onye mere mmehie di oke njo nke igbaso na ife arusi di iche iche ofufe dika ndi Amorait[‡] mere, bu ndi ahụ ONYENWE ANYI sitere n’ala a chupu ime ka ndi Izrel nweta ala ha.)

²⁷ Mgbe Ehab nuru okwu amuma ndi a, o dowara uwe ya, yikwasị onwe ya akwa mkpe, buo onu, dinaa n’akwa mkpe ahụ, jeharịakwa n’idi umeala.

²⁸ Ma okwu ONYENWE ANYI rutere Ilaija, onye Tishbe ozo, si ya,

²⁹ “I huru otu Ehab si weda onwe ya ala n’ihu m? N’ihi ihe a o mere, iweda onwe ya ala n’ihu m, agaghi m eme ka ihe ojoo ndi a m kwuru okwu banyere ha rute ya n’oge o di ndu. Kama aga m eme ka ihe ndi a dakwasị ezinaulo ya mgbe nwa ya ga-achi dika eze.”

22

Amuma Mikaya megide Ehab

¹ Agha ozo adaghi n’etiti Aram na Izrel afọ atọ.

² Ma n’afọ nke atọ, Jehoshafat, eze Juda, gara ileta Ehab eze Izrel.

³ Eze Izrel siri ndi ozi ya, “Unu amaghi na ala Ramot Gilead bu nke anyi, ma lee na anyi gbara nkiti iga naputa ya site n’aka eze Aram?”

⁴ Ya mere, o juru Jehoshafat, “I ga-eso m gaa buso Ramot Gilead agha?” Jehoshafat zaghachiri eze Izrel, si, “Otu m di ka gi onwe gi di, ndi m bukwa ndi gi, inyinya m bukwa nke gi.”

⁵ Ma Jehoshafat gwakwara eze Izrel, si, “Buru uzo choputa ihe bu ntuziaka ONYENWE ANYI.”

⁶ Ya mere, eze Izrel kpokotara ndi amuma, onuogugu ha ruru nari ndi ikom ano, juo ha si, “O bu m gaa buso Ramot Gilead agha, ka o bu m hapu iga?”

Ha zara, “Gaa, n’ihi na Onyenwe anyi ga-enyefe ha n’aka eze.”

⁷ Ma Jehoshafat juru, “O bu na e nwekwaghi onye amuma ONYENWE ANYI no n’ebe a, onye anyi nwere ike ijuta ase n’aka ya?”

⁸ Eze Izrel zaghachiri Jehoshafat, si, “A ka nwere otu onye amuma, onye anyi nwere ike isite n’aka ya juo ONYENWE ANYI ase, o bu Maikaya nwa Imla,* ma akporo m ya asi, n’ihi na o nweghi oge o na-ebu amuma ihe oma n’ebe m no, kama o bu naani nke ojoo.”

Jehoshafat siri, “Eze ekwesighi ikwu okwu di otu a.”

[‡] 21:26 Aha a, ka e ji mara ndi biri n’ala ahụ Chineke kwere Ebrahim na nkwa tupu umu Izrel a bịa bichie na ya. Jen 15:16; Opu 23:23; Dit 1:7-8; 2Ez 21:11 * 22:8 Nke a, abughi onye dere akwukwo Maika, nke bu otu akwukwo n’ime akwukwo nsọ

⁹ Mgbe ahụ, eze Izrel kpọrọ otu onye na-ejere ya ozi sị ya, “Mee ọsịsọ kpọta Maikaya nwa Imla n’ebe a.”

¹⁰ Ehab eze Izrel na Jehoshafat eze Juda, onye ọbụla yi uwe eze ya, na-anọkwasi n’ocheeze ya n’ebe ịzọcha ọka n’ọnu ụzọ ama e si abata obodo Sameria. Ndi amuma ahụ niile nọkwa na-ebu amuma n’ihu ha.

¹¹ Zedekaya nwa Kenaana, mere mpi igwe, ọ kwuputara sị, “Nke a bụ ihe ONYENWE ANYI na-ekwu, ‘Ihe ndi a ka i ga-eji sọgide ndi Aram, ruo mgbe a ga-ala ha n’iyi.’”

¹² Ndi amuma ndi ọzọ niile na-ebu otu ihe ahụ n’amuma, na-asị, “Gaa, busoo Ramot Gilead agha, i ga-enwekwa mmeri, n’ihi na ONYENWE ANYI ga-enyefe ya n’aka eze.”

¹³ Onyeozu ahụ nke gara ikpọ Maikaya siri ya, “Lee, ndi amuma ndi ọzọ na-agupughị onye ọbụla na-ebu amuma ọganihu nye eze. Mee ka okwu gi na ha dakota. Kwuokwa ihe ga-adị eze mma.”

¹⁴ Ma Maikaya siri, “Dika ONYENWE ANYI na-adị ndu, aga m agwa ya naani ihe ONYENWE ANYI gwara m.”†

¹⁵ Mgbe ọ biarutere, eze juru ya, “Maikaya, ọ bụ anyi gaa buso Ramot Gilead agha, ka ọ bụ anyi hapu?”

Ọ zara, “Gaa, ma nwekwa mmeri, n’ihi na ONYENWE ANYI ga-enyefe ya n’aka eze.”

¹⁶ Eze siri ya, “Ugboro ole ka m ga-eme ka i nuo iyi na i gaghi agwa m ihe ọzọ, karịa naani eziokwu n’aha ONYENWE ANYI?”

¹⁷ Mgbe ahụ Mikaya zara, “Ahuru m Izrel niile ka ha gbasasiri n’elu otutu ugwu dika aturu na-enweghi onye ozuzu aturu, ma ONYENWE ANYI siri, ‘Ndi a enweghi onyendu. Ka onye ọbụla laghachi n’ulo ya n’udo.’”

¹⁸ Eze Izrel, siri Jehoshafat, “Ọ bụ na m agwaghi gi na ọ dighi mgbe ọ na-ebu amuma ihe oma banyere m, kama naani ihe ojoo?”

¹⁹ Mikaya gara n’ihu, sị, “Ya mere, nurunu okwu ONYENWE ANYI. Ahuru m ONYENWE ANYI ka ọ nọkwasiri n’ocheeze ya, hukwa usuu nke eluigwe ka ha na-eguzo n’akuku ya, n’aka nri ya nakwa n’aka ekpe ya.

²⁰ ONYENWE ANYI siri, ‘Onye ga-aga rafuo Ehab ka ọ gaa buso Ramot Gilead agha, gaa nwuo n’ebe ahụ?’

“Otu onye tuputara aro nke a, ebe onye ọzọ tuputara nke ọzọ.

²¹ N’ikpezu otu mmuo putara, guzo n’ihu ONYENWE ANYI sị, ‘Mu onwe m ga-arafu ya.’

²² “‘ONYENWE ANYI juru sị, Olee otu i ga-esi mee nke a?’

“‘Aga m apu gaa buru mmuo nrafu n’onu ndi amuma ya niile,’ ka ọ zara.

“ONYENWE ANYI siri, ‘I ga-enwe ike irafu ya. Gaa mee otu a.’

²³ “Ma ugbu a, ONYENWE ANYI etinyela mmuo okwu ugha n’onu ndi amuma gi niile ndi a. ONYENWE ANYI ekwubiela n’ihe ojoo ga-adakwasị gi.”

²⁴ Mgbe ahụ, Zedekaya nwa Kenaana, gara nso, maa Maikaya aka na nti, juo ya, “Olee ụzọ ka mmuo ahụ sitere na ONYENWE ANYI gara, mgbe ọ hapuru m bia igwa gi okwu?”

²⁵ Maikaya zaghachiri, “I ga-achoputa nke a n’ubochi i ga-agbaba n’ime ime ulo izo onwe gi.”

²⁶ Mgbe ahụ, eze Izrel nyere iwu sị, “Jidenu Maikaya kpugara ya Amon onye na-achi obodo a, na Joash nwa eze

²⁷ i ga-asikwa, ‘Otu a ka eze siri: Tinye nwoke a n’ulo mkporo, nye ya naani achicha na mmiri onunu tutu ruo mgbe m loghachiri n’udo.’”

† 22:14 Onu 22:38; 24:13

28 Maikaya kwuputara si, “Ọ buru na ị loghachi n’udo, ọ putara na ọ bughị ONYENWE ANYI si n’onu m kwuo okwu.” O kwukwara si, “Unu niile hubakwanu okwu m ndi a niile ama!”

Ehab anwu na Ramot Gilead

29 Ya mere, eze Izrel na Jehoshafat eze Juda, puru gawa Ramot Gilead.

30 Eze Izrel gwara Jehoshafat, si, “Aga m ejikere onwe m dika m bu onye ozọ banye n’ogbo agha, ma gi onwe gi yiri uwe eze gi.” Ya mere, eze Izrel nwoghariri onwe ya ka onye ozọ baa n’ogbo agha.

31 Ma eze Aram enyelari ndi ochiagha ndi na-agba ugbo agha, onuogugu ha di iri ato na abuo, iwu si, “Unu ebusola onye obula agha, maobu onye ukwu maobu onye nta, kariakwa naani eze Izrel.”

32 Mgbe ndi ochiagha, na-achi ugbo agha huru Jehoshafat, ha chere n’obi ha, “N’ezie, onye a bu eze Izrel.” N’ihi ya ha tughariri ibuso ya agha, ma Jehoshafat tiri mkpu,

33 ndi ochiagha, na-achi ndi na-agba ugbo agha huru na ọ bughị eze Izrel, ma kwusi ichuso ya.

34 Ma otu onye doro uta ya gbapu ya na-ebughị onye obula n’obi, gbata ya eze Izrel n’etiti njiko nke uwe agha ya.† Eze gwara onye okwo ugbo agha ya, si, “Tugharia, si n’ebe a bupu m, n’ihi na emerula m ahụ.”

35 Agha ahụ siri ike n’ubochi ahụ niile, e ji ihe mee ka eze kwuru oto n’ime ugbo agha ya na-eche ndi Aram ihu. Obara si n’onya ahụ sojuru n’ala ugbo agha ahụ, ọ nwuru n’uhuruchi ubochi ahụ.

36 Mgbe anyanwu na-ada, e tiri mkpu nke gazuru n’ogbo agha ndi Izrel, si, “Nwoke obula laa n’obodo ya, onye obula laakwa n’ala nke aka ya!”

37 Ya mere, eze nwuru, e buta ozu ya n’obodo Sameria, ebe a no lie ya.

38 Ha sachara ugbo agha ya n’odo mmiri di na Sameria (ebe ndi akwuna na-asa ahụ). Umụ nkita rachara obara ya, dika okwu ONYENWE ANYI kwubiri.‡

39 Ma banyere ihe ndi ozọ niile mere n’oge ochichi Ehab na ihe niile o mere, uloze o wuru nke o ji odu choo mma, na obodo niile o wusiri ike, ọ bu na e deghi ha n’akwukwo akuko ihe mere n’oge ndi eze Izrel?

40 Ehab sooro ndi nna nna ya ha dina n’onwu. Ahazaya nwa ya ghorọ eze n’onodu.

Jehoshafat, eze Juda

41 Jehoshafat nwa Asa ghorọ eze Juda, n’afọ nke anọ, nke ochichi Ehab eze Izrel.

42 Jehoshafat gbara iri afọ ato na ise mgbe ọ malitere ibu eze. Ọ chiri iri afọ abuo na ise na Jerusalem. Aha nne ya bu Azuba, nwa Shilhi.

43 N’ihe niile o jere ije n’uzo Asa bu nna ya, o sitekwaghi n’ime ha wezuga onwe ya, o mekwara ihe ziri ezi n’anya ONYENWE ANYI. Naani na o wezugaghi ebe di elu niile, nke mere na ndi mmadu gara n’ihu na-achụ aja, na-esurekwa ihe nsure oku na-esi isi utọ n’ebe ahụ niile.

44 Jehoshafat mere ka udo di n’etiti ya na eze Izrel.

45 Ma banyere ihe ndi ozọ niile mere n’oge ochichi Jehoshafat, ihe niile ndi ọ rputara, ike ọ kpara n’otutu agha nke o buru, ọ bu na e deghi ha n’akwukwo akuko ihe mere n’oge ndi eze Juda?

46 O kpochapuru ndi ikom akwuna ulo arusi, bu ndi nke foduru, mgbe nna ya bu Asa chichara ochichi.

† 22:34 Eleghi anya ebe uwe agha ya na-ekpuchiteghi § 22:38 1Ez 21:19

⁴⁷ N'oge a, eze adighi n'ala Edom, kama o bu onye nnochite anya eze bu onye na-achi.

⁴⁸ Jehoshafat wuuru otutu ugbo mmiri eji azu ahia, maka ije n'ala Ofia iga bute olaedo ma ugbo mmiri ndi a agaghi ebe obula, n'ihi na ha mikpuru n'Ezion Geba.

⁴⁹ N'oge ahụ, Ahazaya nwa Ehab siri Jehoshafat, "Kwere ka ndi ikom m soro ndi oru gi n'ugbo gi," ma Jehoshafat ekweghi.

⁵⁰ Mgbe ahụ, Jehoshafat sooro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid, nna ya. Jehoram nwa ya ghoro eze n'onodu ya.

Ahazaya, eze Izrel

⁵¹ Ahazaya nwa Ehab, malitere ibu eze Izrel na Sameria, n'afọ iri na asaa nke ochichi Jehoshafat, eze Juda. Ma o chiri Izrel naani afọ abuo.

⁵² O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI, n'ihi na o sooro uzọ ojoo niile nke nna na nne ya, na uzọ ojoo nke Jeroboam nwa Nebat, onye mere ka Izrel mee mmehie.

⁵³ O fekwara arusi Baal ofufe, kpoakwa isiala nye ya, si otu a kpasuo ONYENWE ANYI, Chineke Izrel iwe, dika nna ya mere.

2 Ndi Eze

Ikpe omuma diri Ahazaya

¹ Moab nupuru isi megide Izrel mgbe Ehab nwuru.

² N'oge a, Ahazaya sitere na mgbe ulo elu ya di na Sameria daa, meruo ahụ nke ukwu. N'ihu oria a, o zigara ndi ozi, si ha, "Gaa juta ase n'aka Baal-Zebub,* bu chi Ekron, ma m ga-adiri site n'ihe mmeru ahụ a."

³ Ma mmuo ozi ONYENWE ANYI gwara Ilaia onye Tishbe okwu si ya, "Gaa zute ndi ozi eze Sameria zipuru, juo ha si, 'Gini mere unu ji aga Ekron iju ase? O bu na Chineke anoghi n'Izrel mere unu ji aga iju Baal-Zebub ase imata ma eze o ga-adi ndu?'"

⁴ N'ihu nke a, otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'I gaghị esite n'elu ihe ndina ahụ bilie. I ghaghị inwu!' " Ya mere Ilaia puru gaa zie ndi ozi eze ozi ahụ.

⁵ Ndi ozi ahụ laghachiri azu. Ma mgbe eze huru ha, o juru ha si, "Gini mere unu ji loghachi?"

⁶ Ha zara ya, "Otu nwoke zutere anyi n'uzo si anyi, 'Laghachi ga zie eze ahụ zitere unu si ya: "Ihe ndi a, ka ONYENWE ANYI kwuru, O bu n'ihu na Chineke anoghi n'Izrel ka i ji zipu ndi mmadu ka ha gaa juta ase site n'aka Baal-Zebub, chi ndi Ekron? N'ihu nke a, i gaghị esite n'ihe ndina gi bilie. Ya doo gi anya na i ghaghị inwu!"'"

⁷ Eze juru ha si, "Onye bu nwoke a zutere unu n'uzo gwa unu okwu ndi a? Olee udi mmadu o bu?"

⁸ Ha zaghachiri ya, "O bu nwoke yi uwe e ji aji anu kpa; o kere ihe okike akpukpo anu n'ukwu ya."

Eze siri, "O bu Ilaia, onye amuma si Tishbe!"

⁹ Mgbe ahụ, eze zigara otu onyeisi agha ya, na iri ndi agha ise ka ha gaa jide Ilaia. Mgbe ndi agha ahụ biarutere hu Ilaia ka o no ala n'elu ugwu, onyeisi agha ahụ kporo Ilaia si ya, "Onye nke Chineke, eze si gi, 'rituo!'"

¹⁰ Ilaia zara si ha, "O buru na m bu onye nke Chineke dika i kwuru, ka oku si n'eluigwe daa rechapu gi na iri ndi a agha ise so gi." Otu mgbe ahụ, oku sitere n'eluigwe daa rechapu iri ndi agha ise ahụ na onyeisi ha.

¹¹ Ozokwa, eze zigara otu onyeisi agha na iri ndi agha ise ozo ka ha gaa jide Ilaia. Mgbe ha biarutere hu Ilaia, onyeisi agha ahụ kpokuru ya si ya, "Onye nke Chineke, eze si gi, 'rituo, bia ngwangwa!'"

¹² Ilaia zara si ya, "O buru na m bu onye nke Chineke dika i kwuru, ka oku si n'eluigwe daa rechapu gi na iri ndi agha ise gi na ha so." Ngwangwa, oku Chineke si n'eluigwe daa rechapu ha.

¹³ Ozokwa, eze zigara otu onyeisi agha na iri ndi agha ise ozo ka ha gaa jide Ilaia. Mgbe ndi agha a biara hu Ilaia, onyeisi agha ahụ rigoro n'elu ugwu gbuo ikpere n'ala n'ihu Ilaia ripo ya amara si ya, "Onye nke Chineke, biko, meere ohu gi na iri ndi agha ise mu na ha so ebere.

¹⁴ Lee, oku esitela n'eluigwe rechapu ndisi agha abuo ahụ buru uzo, ha na ndi agha ha. Ugbu a, biko, ario m gi, chebe ndu anyi."

¹⁵ Mgbe ahụ, mmuo ozi ONYENWE ANYI gwara Ilaia okwu si ya, "Atula egwu! Soro ya gaa!" Ya mere, Ilaia sooro onyeisi agha ahụ gaa n'ihu eze.

* **1:2** Baal-Zebub bu aha ndi Kenan, nke putara eze mmuo ojoo, maobu ekwensu. Beel-Zebub nke putara, eze umu ijji bu aha ikwa emo nye chi ndi Kenan a na-akpo Baal-Zebub. Mat 10:25; 12:27

¹⁶ Mgbe Ilaija ruru n'ihu eze, o gwara eze okwu si ya, "The ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, o bu n'ih i na Chineke anoghi n'Izrel ka i ji zipu ndi ozi ka ha gaa juta ase site n'aka Baal-Zebub, chi ndi Ekron? Ebe o bu na i mere ihe di otu a, i gaghi esite n'ihe ndina gi bilie. I ga-anwuriri!"

¹⁷ O nwuru dika okwu ONYENWE ANYI nke Ilaija kwuru si di.

N'ih i na Ahazaya enweghi nwa nwoke obula, Jehoram† nochiri anya ya dika eze, n'af o nke abuo nke ibu eze Jehoram nwa Jehoshafat, bu eze Juda.

¹⁸ Akuko banyere ibu eze nke Ahazaya, na ihe niile o mere, e deghi ha n'akwukwo akuko ndi eze Izrel?

2

Ilaija alaa eluigwe

¹ O ruo mgbe ONYENWE ANYI choro i koro Ilaija laa n'eluigwe site n'oke ifufe, Ilaija na Ilaisha no n'uzo sitere Gilgal.

² Ilaija siri Ilaisha, "Nodu n'ebe a, n'ih i na ONYENWE ANYI ziri m ozi ka m gaa Betel."*

Ma Ilaisha zara si ya, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, na dika gi onwe gi nokwa na-adi ndu, agaghi m ahapu gi." Ya mere, ha abuo sooro gaa Betel.

³ N'ebe ah u, umu okorobia ndi amuma no na Betel putara zute ha abuo. Ndi amuma ah u biakwutere Ilaisha si ya, "I maara na ONYENWE ANYI gae si n'ebe i no wepu onyenwe gi Ilaija taa?"

Ilaisha siri, "Mu onwe m maara, ma unu noro nwayo."

⁴ Mgbe ah u, Ilaija siri ya, "Ilaisha, nodu n'ebe a, n'ih i na ONYENWE ANYI ziri m ozi ka m gaa Jeriko."

Ma o zara, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, na dika gi onwe gi nokwa na-adi ndu, agaghi m ahapu gi." Ya mere ha abuo sokwaara ruo Jeriko.

⁵ Ndi otu ndi amuma no na Jeriko biakwutere Ilaisha nso juo ya, "I maara na ONYENWE ANYI ga-ewepu onyenwe gi taa?"

O zara, "E, amaara m, ya mere nonu nwayo."

⁶ Mgbe ah u, Ilaija siri ya, "Nodu n'ebe a, n'ih i na ONYENWE ANYI ziri m ka m jee Jodan."

Ma o zara, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, na dika gi onwe gi nokwa na-adi ndu, agaghi m ahapu gi." Ya mere, ha abuo sooro na-eje.

⁷ Iri ndi amuma ise sitere n'etiti ndi amuma sooro ha guzoro n'ebe di anya na ncherita ihu ebe Ilaija na Ilaisha kwusiri n'akuku Jodan.

⁸ Mgbe ah u, Ilaija chiiri uwe mwuda ya, piakotaa ya, tie ya n'elu osimiri ah u. Mmiri ah u kewara uzo abuo, ala akoro putakwara. N'ebe ah u ka Ilaija na Ilaisha si gafee n'ofe ozo nke osimiri ah u.

⁹ Mgbe ha abuo gafesiri, Ilaija juru Ilaisha ajuju si ya, "Gini ka i choro ka m meere gi tupu e site n'ebe i no wepu m?"

Ilaisha rioro si ya, "Biko, mee ka m nweta udi mmuo i nwere okpukpu abuo."

¹⁰ Ilaija zara si ya, "The i rioro bu ihe siri ike omume. O buru na i hu m mgbe a na-ewepu m site n'ebe i no, i ga-enweta ihe i rioro. Ma o buru na i hugh i m, i gaghi enweta ihe i rioro."

† **1:17** Maobu, Joram dika a na-akpo ya mgbe ufodu * **2:2** Betel bu obodo di mkpa site n'oge nna nna ochie ndi Izrel. Rehoboam bu eze wuru ebe ichu aja na Betel n'uzo ima aka nye nke e wuru na Jerusalem. Jen 12:8; 22:10-22; 35:1-5; 1Ez 12:28-33

11 Mgbe ha na-aga n'ihu n'ije ha na-akparịta ụka, na mberede, ụgbọ oku nke ịnyinya oku na-adokpu putara ihe kewaa ha abụọ. Mgbe ahụ kwa oke ifufe buuru Ịlajia rigoro n'eluigwe.

12 Ịlaisha huru ya, lelie anya elu tie mkpu akwa si, "Nna m! Nna m! Usuu ụgbọ agha na usuu ndi na-agba ịnyinya Izrel!" O hukwaghị Ịlajia anya ozo. O jidere uwe o yi n'ahụ dowaa ya ibe abụọ.

13 Emesija, o chiliri uwe mwuda Ịlajia nke dapuru mgbe e weliri ya elu, laghachi bia guzo n'akuku osimiri Jodan.

14 O tiri akwa ahụ† n'elu mmiri ahụ juo si, "Olee ebe ONYENWE ANYI, Chineke Ịlajia no?" Mgbe o tiri mmiri ahụ ihe, o kewakwara otu ụzo n'aka nri nke ozo n'aka ekpe, Ịlaisha gafere n'ofe nke ozo.

15 Mgbe ndi amuma ahụ si Jeriko n'ele anya, huru ihe mere, ha siri, "Mmuo Ịlajia adakwasila Ịlaisha." Ha gara zute ya, kpo isiala n'ihu ya.

16 Ha siri ya "Lee, anyi bu ndi ohu gi nwere iri ndi ikom ise ahụ siri ike. Kwere ka ha ga chogharia nna gi ukwu. Ma eleghi anya mmuo ONYENWE ANYI eburula ya tudakwa ya n'otu ugwu, maobu n'otu ndagwurugwu."

Ịlaisha zaghachiri, "Unu ezigala ha."

17 Ma mgbe ha nogidere riosie ya aririo ike, ruo mgbe o nwekwaghị ike igbochi ha. O gwara ha si, "O di mma, ziganu mmadu ka ha gaa choo ya." Ha zigara iri ndi ikom ise, ndi gara chogharia Ịlajia ubochi ato, ma ha achotaghị ya.

18 Ịlaisha no na Jeriko mgbe ndi a loghachiri bia koro ya otu ha si gaa. Mgbe ahụ, o gwara ha si, "O bu na m agwaghị unu si unu ejela?"

Ezi mmiri onunu

19 Ndi obodo ahụ siri Ịlaisha, "Lee, onyenwe anyi, obodo anyi di n'ebe di mma, dika gi onwe gi na-ahụ, ma mmiri di n'ime ya joro njo, ala ya adighi amiputa mkpuru dika o kwesiri."

20 Ịlaisha zara si ha, "O di mma, gaanu tnye nnu n'ime efere ohuru wetara m ya." Ha gara weta efere ohuru nke nnu juru n'ime ya.

21 Ịlaisha buuru nnu ahụ gaa n'ebe mmiri ahụ si asoputa, wunye nnu ahụ n'ime ya. Mgbe o na-eme nke a, o kwuru okwu si, "The ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'Agwoola m mmiri a. Onwu maobu amighi mkpuru nke ala agaghị adikwa.'"

22 Site n'ubochi ahụ gaa n'ihu, mmiri ahụ diiri ocha ruo taa, dika Ịlaisha kwuru.

Nkocha a kochara Ịlaisha

23 Emesija, Ịlaisha sitere na Jeriko puo ilaghachi Betel. Mgbe o na-aga n'uzo, ufodu umu okorobia nta sitere n'ime obodo puta, bido jiri ya n-eme ihe ochi, si ya, "Onyeisi nkwocha, site n'ebe a puo! Onyeisi nkwocha, site n'ebe a puo!"

24 Ịlaisha tughariri lee ha anya, buo ha onu n'aha ONYENWE ANYI. Otu mgbe ahụ, nne anu ohia abuo, a na-akpo bia, sitere n'ohia puta, dogbuo iri umu okorobia ano na abuo n'ime ha.

25 Emesija, Ịlaisha sitere n'ebe ahụ puo jeruo n'ugwu Kamel. Emesiakwa, o sitere n'ebe ahụ laghachi na Sameria.‡

3

Nnupu isi Moab

† 2:14 Akwa ahụ Maobu, uwe mwuda Ịlajia 2Ez 2:8. ‡ 2:25 O bu n'obodo Sameria ka Ịlaisha biri.

¹ Jehoram nwa Ehab, malitere ibụ eze ndi Izrel na Sameria n'afọ nke iri na asatọ nke ọchichi Jehoshafat na Juda. Afọ iri na abụọ ka ọ chiri dika eze.

² O mere ihe ọjọọ n'anya ONYENWE ANYI, ma ọ bughị dika nna ya na nne ya mere. O wezugara nkume ahụ e doro nsọ nye Baal nke nna ya kpuru.

³ Otu ọ di, ọ nọgidere na mmehie Jeroboam nwa Nebat, onye mere ka Izrel baa n'ime mmehie ife arusi. Joram esiteghị na ha wezuga onwe ya.

⁴ Eze ndi Moab, bụ Misha, na ndi ya, bụ ndi na-azụ aturu. N'afọ niile, ọ na-aturu eze Izrel otu nari puku aji ebule, na otu nari puku aturu.

⁵ Ma mgbe Ehab eze Izrel nwuru, eze Moab nupuru isi megide eze Izrel, jukwa ino n'okpuru ya ozo.

⁶ Ya mere, eze Joram sitere na Sameria puo ga kpokota ndi Izrel niile.

⁷ O zigara Jehoshafat eze Juda ozi si ya, "Eze Moab enupula isi megide m. I ga-abia soro m iga buso ndi Moab agha?"

Ọ zaghachiri, "Aga m eso gi gaa. Mu na gi bu otu, ndi m bu ndi gi, inyinya m bukwa inyinya gi."

⁸ "Ma olee uzọ anyi ga-esi gaa ibu agha ahụ?"

Joram zara, "Anyi ga-esi uzọ ozara Edom.*"

⁹ Ya mere, eze Izrel na eze Juda, na eze Edom,† na ndi agha ha niile, zukotara site uzọ ozara Edom iga ibuso Moab agha. Ha gara ije abali asaa n'ozara. Ma mmiri onunu ha nwere gwusiri. Ọ dikwaghị mmiri diri anu ulo ha, na ndi agha ha.

¹⁰ Mgbe ahụ, eze Izrel tiri mkpu si, "Gini ka anyi ga-eme? Ọ ga-abu na ONYENWE ANYI kpoputara anyi bu eze ato ndi a, n'ebe a, inyefe anyi n'aka ndi Moab, ka ha merie anyi?"

¹¹ Ma Jehoshafat, eze Juda, juru ajuju si, "Ọ bu na o nweghi onye amuma ONYENWE ANYI no n'ebe a, onye anyi ga-esi n'aka ya juta ONYENWE ANYI ase, site na ya?"

Otu onyeisi agha ndi Izrel si ha, "Ilaisha, nwa Shafat, onye jeere Ilaisha ozi, no n'ebe a."

¹² Jehoshafat zara si, "Okwu ONYENWE ANYI di n'onu ya." Ya mere, eze Izrel na Jehoshafat, na eze Edom, gakwuru ya.

¹³ Ilaisha zara eze Izrel si, "Gini ka mu na gi nwekorọ? Jekwuru ndi amuma nne gi na nna gi, juta ha ase."

Eze Izrel zara si ya, "Mba, n'ihu na ọ bu ONYENWE ANYI kpoputara anyi bu eze ato n'ebe a, ka o were anyi nyefee n'aka ndi Moab."

¹⁴ Ilaisha siri, "Ebe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-adi ndu, bu onye m na-efe, a si na ọ bughị nsopuru m nwere n'ebe Jehoshafat eze Juda no, agaraghị m atupuru gi onu maobu lee gi anya n'ihu.

¹⁵ Ma ugbu a, kpotaranu m onye na-akpo ubo."

Mgbe okpo ubo ahụ malitere ikpo ubo ya, aka ONYENWE ANYI biakwasiri Ilaisha.

¹⁶ Ọ siri, "Ihe a ka ONYENWE ANYI kwuru, aga m eme ka ndagwurugwu a juputa n'olulu mmiri.

¹⁷ N'ihu na otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, Unu agaghị ahụ ifufe maobu mmiri ozuzo, ma ndagwurugwu a ga-ajuputa na mmiri, unu onwe unu ga-anu, na ehi unu, na anumanu ndi ozo unu ga-anukwa mmiri.

* **3:8** Ihe nke a putara, bu na ha ga-esi n'akuku odida anyanwu Osimiri Nwuru anwu gbaa gburugburu, puta n'akuku ndida obodo Moab ma buso ha agha. Ma tupu ha e nwee ike mee otu a, ha ga-esite n'oke ala ndi Edom, bu obodo ndi Juda na-achi gafee. † **3:9** Eze Edom bu onyeisi alaeze Jehoshafat hoputara. I ga-ahu nke a n'akwukwo 1Ez 22:47; 2Ez 8:20

¹⁸ Ma nke a bụ ihe dị nta n'ebe ONYENWE ANYỊ nọ, n'ihu na ọ ga-enyefekwa ndị Moab n'aka unu.

¹⁹ Unu ga-etigbu obodo ọbụla e wusiri ike, na obodo ukwu niile. Unu ga-egbudakwa ezi osisi ha na-amị mkpụrụ, kpọchie isi mmiri ha niile, werekwa nkume mebikwaa ezi ala ubi ha niile.”

²⁰ O ruo, n'ụtụtụ, n'oge e ji achụ aja nsure ọkụ ụtụtụ, lee na mmiri sitere ụzọ Edom sọrọ bịa n'ebe ahụ ha gwuru olulu na ndagwurugwu ala ahụ sojuo ala ahụ niile.

²¹ Mgbe ndị Moab nūrụ na ndị eze ahụ na-abia imegide ha, ha kpọkọtara ndị ikom ọbụla nwere ike ilụ agha, ma okenye ma okorobia, pụta bịa guzo n'oke ala ha.

²² Mgbe chi boro n'isi ụtụtụ, anyanwụ wara mụkwasi mmiri ahụ. Site n'ebe ha nọ, ndị Moab lepuru anya hụ mmiri ahụ ka ọ na-acha ọbara ọbara.

²³ Mgbe ahụ, ha sịrị tara onwe ha, “Leenu ọbara! Ọ ga-abụ na ndị agha eze atọ ndị a etigbuola onwe ha. Pụtanụ, unu ndị Moab, ka anyị gaa kwakoro ihe nkwa na-agma!”

²⁴ Mgbe ha gbaara ọsọ biaruo n'ulo agha ndị Izrel, ndị agha Izrel biliri malite itigbu ha. Ya mere, ndị agha Moab sitere n'ihu ha gbalaga. Ma ndị agha Izrel banyere n'ime obodo ndị Moab, gbuo ihe niile ha hūrụ n'uzo.

²⁵ Ha tidara obodo ndị Moab niile, tinye nkume n'ala ubi oma ndị Moab niile. Ha kpochiri isi mmiri niile, gbudasakwa ezi osisi niile na-amị mkpụrụ n'ala ahụ. N'ikpeazu, ọ bụ naanị otu obodo ndị Moab fodoru, isi obodo a na-akpo Kia Hareset. Ndị ji udo na-ama nkume gbara obodo a gburugburu, bido ibuso ya agha.

²⁶ Mgbe eze Moab hūrụ na agha ahụ anaghị agaziri ya nke oma, ọ chiri nari ndị agha asaa, ndị ji mma agha ebu agha, gbalia isi n'etiti ndị agha Izrel tikaputa, na ncherita ihu ebe eze Edom nọ, ma ha enweghi ike.

²⁷ Ya mere, o weere okpara ya, onye gaara abụ eze n'onodu ya, gbuo ya, dika aja n'elu mgbidi gbara obodo ahụ gburugburu nye chi Moab. Iwe di ukwu di n'ubochi ahụ megide Izrel. Ha kwusiri ibu agha, laghachi n'obodo nke aka ha.

4

Mmanu oliv nwanyi di ya nwuru

¹ Otu ubochi, otu nwanyi n'ime ndi inyom ndi amuma biakwutere Ilaisha rijo ya si, “Ohu gi, bu di m anwula. I matara na o na-atu egwu* ONYENWE ANYI. Ma ugbu a, onye o ji ugwo na-abia ikporo umu m ndi ikom abuo ime ka ha buru ndi ohu ya.”

² Ilaisha juru ya ajuju si, “Gini ka m ga-emere gi? Gwa m, gini ka i nwere n'ulo?”

Nwanyi ahụ zara si, “O nweghi ihe obula ohu gi nwanyi nwere n'ulo karia naani ntakiri mmanu.”†

³ Ilaisha siri, “Jegharị na-ezi, gaa nata ndi agbataobi gi niile ite nke ihe obula na-adighi n'ime ya. Ha abukwala ole na ole.

⁴ Mgbe ahụ, baa n'ime ulo, gi na umu gi, mechibido onwe unu uzo. Malite igbanye mmanu ahụ n'ime ite ahụ niile, mgbe nke obula juru, bupu ya n'otu akuku.”

* 4:1 Ọ sọpuru Onyenwe anyi † 4:2 Mmanu bu otu ngwa nri di mkpa na nri niile ndi si na mpaghara owuwa anyanwu na-eri. Mkpa o di bu na o na-edozi ahụ mma.

⁵ Nwanyị ahụ hapụrụ ya, ga mechibido onwe ya na ụmụ ya ndị ikom ụzọ. Ha na-ebutere ya ite niile ahụ nso, ebe ya onwe ya na-agbanye agbanye n'ime ha.

⁶ Mgbe ọ gbajuru ite ndị ahụ niile, ọ sirị nwa ya, "Butere m ite ọzọ."

Ma ọ zara, "O nweghị ite ọzọ fọdụrụ." Mgbe ahụ, mmanụ ahụ kwusiri igbaputa.

⁷ Ọ gara gwa onye nke Chineke ahụ, onye sirị, "Gaa, ree mmanụ ahụ, kwukwaa ụgwọ unu ji. Gị na ụmụ gị ndị ikom were nke fọdụrụ mee mkpa diri unu."

Nwanyị Shunem na nwa ya

⁸ Otu ụbọchị, Ịlaisha gara n'obodo Shunem. Otu nwanyị nwere ugwu bi n'ebe ahụ. Nwanyị ahụ riosiri ya ike ka o rie nri. N'ihu ya, mgbe ọbụla Ịlaisha si n'ebe ahụ gafee, ọ na-akwusi n'ebe ahụ rie ihe.

⁹ Ma nwanyị ahụ gwara di ya okwu si, "O doro m anya nke oma na nwoke a na-akwusi n'ulo anyi mgbe niile bu onye nsọ nke Chineke.

¹⁰ Biko, ka anyi doziere ya otu onuulo nta n'ime ulo elu anyi, ka anyi tinyere ya ihe ndina na tebul, na oche, na orioma, ka o nwee ebe ọ ga na-anọ mgbe ọbụla ọ biakwutere anyi."

¹¹ Otu ụbọchị, mgbe Ịlaisha biakwara n'ebe ahụ, ọ bara n'onuulo ahụ, dinaa n'ebe ahụ.

¹² Ọ sirị Gehazi onye na-ejere ya ozi, "Gaa kpọọ onye Shunem a," Ya mere, ọ kpọọ ya, ọ biara guzo n'ihu ya,

¹³ Ịlaisha gwara Gehazi, "Gwa nwanyị ahụ, si, 'Lee, otu i si enye onwe gị nsogbu niile ndi a maka anyi. Ugwu a, gini ka a ga-emere gi? O bu ka anyi gwa eze okwu banyere gi, ka o bu igwa onyeisi ndi agha?'"

Ọ zara, "Ebi m n'etiti ndi m."

¹⁴ Ịlaisha juru, "Ginikwa ka anyi ga-emere nwanyị a?"

Gehazi sirị, "N'ezie, o nweghị nwa nwoke, di ya emeekwala agadi."

¹⁵ Ịlaisha sirị, "Kpọọ ya." Ya mere, Gehazi kpọọ ya, ọ biara guzo n'onuulo ụzọ.

¹⁶ Ịlaisha sirị, "Na mgbe di otu a n'afọ ọzọ, i ga-eku nwa nwoke n'aka gi abuo."

Ọ sirị, "Mba, onyenwe m, biko, gi onye nke Chineke, agwala ohu gi nwanyị okwu ugha."

¹⁷ Ma dika Ịlaisha si kwuo, nwanyị ahụ tūrū ime, na mgbe ahụ n'afọ ọzọ ya, ọ mūrū nwa nwoke.

¹⁸ Nwata ahụ toputara, otu ụbọchị ọ puru jekwuru nna ya n'ubi, ebe ha nọ na-aghọ oka.

¹⁹ O tikuru nna ya si ya, "Isi m o, isi m o!"

Nna ya sirị otu n'ime ndi ohu ya, "Kuru ya kulaara nne ya."

²⁰ O kuuru ya, kulaara ya nne ya, nwantakiri nwoke ahụ noduru n'apata nne ya ruo etiti ehie, mgbe ọ nwuru.

²¹ Nne ya kuuru ya rigoo n'elu ulo ahụ, togbo ya n'elu ihe ndina ahụ onye nke Chineke ahụ na-edina, mechie ụzọ puo.

²² O ziri ozi kpọọ di ya si ya, "Biko, zitere m otu okorobia na otu inyinya ibu, ka m jekwuru onye Chineke ahụ. Aga m alotakwa osiso."

²³ Ọ sirị, "Gini mere i ji ejekwuru ya taa? Ọ bughị Onwa oheru, ọ bughikwa ụbọchị izuikwe."

Ọ zara si, "Udo di."

²⁴ Mgbe ahụ, ọ nọkwasịrị n'elu inyinya ibu ahụ, nye nwokorobia ahụ iwu si ya, "Gbasie ọsọ ike. Akwusikwala igba ọsọ ma ọ bughị mgbe m gwara gi kwusi."

²⁵ Ya mere, o buliri ije,‡ gawkuru onye nke Chineke n'ugwu Kamel.

Mgbe o lepuru anya hu ya ka ọ na-abia, onye nke Chineke siri odibo ya bu Gehazi, "Lee nwanyi Shunem ahụ.

²⁶ Gbara ọsọ gaa zute ya juo ya si ya, 'O dikwa mma? Di gi o nokwa n'udo? Nwa gi o nokwa n'udo?' " Mgbe Gehazi zutere ya juo ajuju ndi a, nwanyi ahụ zara Gehazi si ya,

"E, anyi niile no n'udo, ihe niile na-aga nke oma."

²⁷ Ma mgbe ọ biakwutere onye nke Chineke, ọ dara n'ala n'ihu ya, jide ya n'ukwu ya abuo. Gehazi biaruru nso inupu ya, ma onyeozu Chineke siri ya, "Hapu ya aka, n'ihu na ọ di ihe na-enye ya nsogbu n'ime mmuo ya, ma ONYENWE ANYI zonariri m ya, ọ gwaghikwa m ihe mere."

²⁸ Nwanyi ahụ siri, "Onyenwe m, arioro m gi nye m nwa nwoke? O bu na m asighi gi, 'emeela m ka m nwee olileanya?'"

²⁹ Ilaisha siri Gehazi, "Ngwa, were ihe ike n'ukwu jikota uwe mwuda gi, werekwa mkpanaka m n'aka gi, bilie gaa Shunem. Mgbe i na-aga ekekwala onye obula ekele. O burukwa na onye obula ekelee gi, azala ekele ya. Gaa n'ulo ahụ. I ruo, tukwasi mkpanaka m n'ihu nwantakiri nwoke ahụ."

³⁰ Ma nne nwantakiri ahụ zara si, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, na dika gi onwe gi nokwa na-adi ndu, agaghi m ahapu gi laa." Ilaisha biliri soro ya bido ila n'ulo ya.

³¹ Ma Gehazi butere uzọ rute n'ulo ahụ, were mkpanaka ahụ tukwasi n'ihu nwantakiri nwoke ahụ, ma nke a emeghi ka nwantakiri ahụ teta ma ọ bukwanu kuo ume. Ya mere, Gehazi laghachiri izute Ilaisha, gwa ya si, "Nwata ahụ etetaghi."

³² Mgbe Ilaisha rutere n'ulo ahụ, ọ huru ka nwantakiri ahụ nwuru anwu dina n'elu ihe ndina ya.

³³ O banyere n'ime onuulo ahụ, mechibido ha abuo uzọ, kpee ekpere, kpokuo ONYENWE ANYI.

³⁴ Emesia, ọ makpuuru n'elu nwantakiri ahụ, tukwasi onu ya n'onu nwantakiri ahụ, na anya ya abuo na nke nwantakiri ahụ, na aka ya abuo na nke ya. Mgbe o si otu a dinara n'elu nwantakiri ahụ, ahụ nwantakiri ahụ malitere ikpo oku ozo.

³⁵ Ilaisha biliri jegharia n'ime ulo ahụ ugboro ole na ole, laghachikwa makpuru n'elu nwantakiri ahụ ozo. Emesia, nwantakiri ahụ zere uzere ugboro asaa, meghe anya ya abuo.

³⁶ Ilaisha kporo Gehazi si ya, "Kporo nwanyi Shunem." Ya mere, ọ kporo ya. Mgbe ọ biakwutere ya, ọ siri, "Kuru nwa gi."

³⁷ O batara, daa n'ala n'ukwu ya, kporo isiala. Emesia, o kuuru nwa ya nwoke puo.

Onwu di n'ite nri

³⁸ Ilaisha loghachiri na Gilgal, mgbe unwu di n'ala ahụ. Otu ubochi, mgbe ya na ufodu ndi amuma no na-enwe nzuko, ọ gwara onye na-ejere ya ozi okwu si ya: "Sikwasi ite ukwu ahụ n'oku, siere ndi a mu na ha no ihe oriri."

‡ 4:25 Njem a, ga-abu ihe di ka kilomita iri ato site n'obodo Shunem ruo n'ugwu a.

³⁹ Otu onye n'ime ha pụrụ banye n'ohia ichikota akwukwo nri. O huru osisi vaini toro n'ohia, chikotaa ufodu afufa ohia, § nke o kpojuru n'uwe mwuda ya dika o ga-ejideli. Mgbe o loghachiri, o gbupiasiri afufa ohia ndi a, wunye ha n'ime ite ahụ si n'oku, o bu ezie na o nweghi onye maara ihe ha bu.

⁴⁰ Mgbe o ghere, a wuputara ya nye ndi ikom ndi ahụ. Ma mgbe ha bidoro iri ya, ha tiri mkpu akwa si, "Onye nke Chineke, lee, onwu di n'ite nri a." Ha enwekwaghi ike iri ya.

⁴¹ Ilaisha kwuru okwu si, "Kpotanu utu oka." O ghanyere ya n'ime ite ahụ si, "Kunyerenu ha nri ka ha rie." Ha riri ya. O nwekwaghi ihe na-egbu egbu di n'ite ahụ.

Ilaisha enye nari ndi amuma nri

⁴² Otu nwoke si Baal-Shalisha bia, butere onye nke Chineke ogbe achicha iri abuo nke e ji oka bali mbu a ghotara n'ubi mee. O butekwaara ya isi oka ole na ole n'akpa. Ilaisha siru, "Were ihe ndi a nye ndi anyi ka ha rie."

⁴³ Onye na-ejere ya ozi juru, "Olee otu m ga-esi chee ihe a n'ihu nari mmadu?"

Ma Ilaisha zara, "Chiri ya nye ndi mmadu a ka ha rie, n'ihu na otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'Ha ga-eriju afu ha, nwekwa ndi ga-afodukwa.'"

⁴⁴ Ya mere, o chere ya n'ihu ha, ha rikwara, nri ahụ fodukwara dika okwu ONYENWE ANYI si di.

5

Neeman onye ekpenta

¹ N'oge a, Neeman bu ochiagha ndi agha eze Aram,* O bu onye di ukwu n'anya nna ya ukwu, burukwa onye a na-enye nsopuru n'ihu na ONYENWE ANYI sitere n'aka ya nye ndi agha Aram mmeri n'ogbo agha di iche iche. O bu dike na dimkpa n'agha, maobu onye ekpenta.

² Otu mgbe, ufodu n'ime ndi agha Aram na-apunara ndi mmadu ihe puru ga dota otu nwaagboghọ nta site n'Izrel, onye na-ejere nwunye Neeman ozi.

³ O siru nne ya ukwu, "O gaara ato m utu ma a si na nna m ukwu ga-aga hu onye amuma no na Sameria. O ga-agwo ya oria ekpenta a."

⁴ Neeman nuru nke a, bilie gaa kororo eze Aram ihe niile nwaagboghọ a si Izrel kwuru.

⁵ Eze Aram siru, "Bilie, gaa, aga m ezigakwara eze Izrel† akwukwo ozi." Ya mere Neeman gara, o chiri talenti olaocha iri, na puku shekel olaedo isii, na uwe oma di iche iche, nke di iri n'onuogugu.

⁶ Nke a bukwa ihe di n'ime akwukwo ahụ eze Aram degaara eze Izrel: "Nwoke a ji akwukwo a biakwute gi bu Neeman, onyeisi ndi agha m. Biko, achoro m ka i gworo ya oria ekpenta di ya n'ahu."

⁷ Ngwangwa eze Izrel guru akwukwo ahụ, o dowara uwe ya si, "Abu m Chineke? A puru m ime ka mmadu nwuo na ime ka mmadu di ndu? Gini mere nwoke a ji ezitere m onye m ga-agwo oria ekpenta? Lee ka o si na-achoro uzoro anyi ga-eji nwee esemokwu."

⁸ Mgbe Ilaisha onye Chineke nuru na eze Izrel dowara uwe ya, o ziri ozi a zigara ya si, "Gini mere i ji dowaa uwe gi? Zitere m Neeman. O ga-amatakwa na e nwere onye amuma n'Izrel."

§ 4:39 Mkpuru afufa ohia yiri kukumba n'odidi, buo ibu dika oroma ma o na-elu ilu n'onu. * 5:1 Aha eze a, bu Ben-Hadad nke abuo 2Ez 8:7 † 5:5 Aha eze a, bu Joram. 2Ez 8:28

⁹ Ya mere, Neeman bjarutere guzo n'onu uto ulo Ilaisha, ya na inyinya ya, na ugbo agha ya.

¹⁰ Ilaisha zigara onyeozu ya nke bbara zie si ya, "Jee saa ahụ gi ugboro asaa n'osimiri Jordan. I mee nke a, ekpenta ahụ ga-esi n'akuku ahụ gi niile puo. I ga-adikwa ocha."

¹¹ Ma Neeman were iwe nke ukwu tugharia bido ilaghachi ebe o si bia. Mgbe o na-ala, o na-ekwu na-asị, "Echere m na o ga-apukwute m, guzo, kpokuo aha ONYENWE ANYI Chineke ya, fufee aka ya n'ebe ahụ oria m di, gwo m oria ekpenta m.

¹² Abana‡ na Fapa, bu osimiri di na Damaskos, ha adighi mma karia mmiri Izrel niile? O bu na m enweghi ike isa ahụ n'ime ha ma di ocha." O tughariri jiri onuma puo.

¹³ Ma ndi ozi Neeman jekwuru ya si ya, "Nna anyi, a si na o bu ihe siri ike nke ukwu ka onye amuma ahụ gwara gi si gi mee, i garaghi eme ya? Ma ihe o si gi mee bu naani 'Gaa saa ahụ gi ka i di ocha.'"

¹⁴ Ya mere, o gara sunye onwe ya n'ime osimiri Jordan ugboro asaa, dika onye nke Chineke gwara ya. Anu ahụ ya loghachiri di ocha ka anu ahụ nwantakiri.

¹⁵ Mgbe ahụ, Neeman na ndi niile ya na ha so laghachikwutere onye nke Chineke. O guzoro n'ihu ya si, "Ugbu a amatala m na o dighi Chineke ozo di n'uwa niile ma o bughu naani n'Izrel. Ya mere, biko, nara onyinye a site n'aka ohu gi."

¹⁶ Ma Ilaisha zara si ya, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, bu onye m na-ejere ozi, agaghi m ana gi ihe obula." Ma Neeman rioro ya aririo ka o nara ya, ma o juruaju.

¹⁷ Mgbe ahụ Neeman siri, "O buru na i gaghi anara, biko, kwerenu ka m kporo aja nke inyinya abuo nwere ike ibu. N'ihu na site ugbo a gaa n'ihu, agaghi m achuru chi ozo aja nsure oku, ma o bughu naani ONYENWE ANYI.

¹⁸ Ma ka ONYENWE ANYI gbaghara ohu gi naani otu ihe a. Mgbe nna m ukwu banyere n'ulo arusi Rimon ikpo isiala, mgbe o na-adabere n'aka m, nke ga-eme ka mu onwe m kpokwa isiala. Mgbe m si otu a kpo isiala n'ulo arusi Rimon, ka ONYENWE ANYI gbaghara ohu gi n'ihu nke a."

¹⁹ Ilaisha zara si ya, "O di mma, laa n'udo."

Mgbe Neeman lawara, o jerubeghi ebe di anya,

²⁰ Gehazi, bu onyeozu Ilaisha onye nke Chineke, siri n'obi ya, "Nna m ukwu emezighi ikwere ka Neeman onye Aram laa na-anataghi ya ihe o ji bia. Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, aga m eji oso gbakwuru ya naputa ya ufodu ihe ahụ."

²¹ Ya mere, Gehazi gbara oso gbakwuru Neeman. Mgbe Neeman huru ya ka o gba oso na-abia, o si n'elu ugbo agha ya wudata gaa zute ya, juo ya si: "Udo o dikwa?"

²² "E, udo di," ka Gehazi zara, "Onyenwe m zitere m ka m gwa gi, 'Lee, umu okorobia abuo n'etiti ndi amuma si n'ugwu Ifrem biakwute m. Biko nye ha otu talenti olocha na uwe mgbanwe abuo.'"

²³ Ma Neeman zara si ya, "Biko, were talenti abuo." O kwagidere Gehazi ka o nara ha. O kechiri talenti olocha abuo ahụ n'akpa abuo, tinyere uwe mgbanwe abuo. O bunyere ndi ohu ya ka ha buru ya na-aga n'ihu Gehazi.

²⁴ Ma mgbe ha rutere n'ugwu, Gehazi naara ndi ohu Neeman ihe ndi ahụ, si ha laghachikwa. O zoro ihe ndi ahụ n'ime ulo.

‡ 5:12 A na-akpokwa ya Amana

25 Mgbe ọ batara n'ulo guzo n'ihu nna ya ukwu, Ilaisha juru ya si, "Ebee ka i si na-abia Gehazi?"

Ọ zara, "Ohu gi ejeghi ebe obula."

26 Mgbe ahụ Ilaisha zara ya, "Ọ bụ na mmuọ m esoghi gi mgbe nwoke ahụ si n'ugbo ya ridata izute gi? Oge a ọ bụ oge inara ego, na inara uwe, na inara ubi oliv, na ubi vaini, na igwe ehi, na igwe aturu, na ndi ohu ndi ikom, na ndi ohu ndi inyom na-eje ozi?"

27 N'ihia nke a, ekpenta ahụ di Neeman ga-abiakwasị gi, na umu umu gi, ruo mgbe ebighi ebi." Ya mere, Gehazi ghorọ onye ekpenta si n'ihu ya puo. Anu ahụ ya bidokwara icha ocha dika ogho ocha.

6

Isi anyuike esee n'elu mmiri

1 Umụ ndi amuma gwara Ilaisha okwu si, "Lee, ebe a anyi bi n'ihu gi di oke nta kari."

2 Ya mere, ka anyi gaa n'akuku Jordan gbute osisi anyi ga-eji wuo ulo ebe anyi ga-ebi."

Ọ sirị ha, "Meenu ka unu kwuru."

3 Ma otu onye n'ime ha rioro ya si, "Biko, nna anyi ukwu, soronu anyi."

Ọ kwenyere na ọ ga-eso ha.

4 Ọ sonyekwara ha.

Mgbe ha biaruru n'akuku Jordan, ha malitere igbutu osisi.

5 Ma mgbe otu n'ime ha no na-egbutu otu osisi, anyuike ya dabara n'ime mmiri. Ọ tiri mkpu si, "Ewoo, onyenwe m. Ọ bukwanu ihe a rioro ariota."

6 Mgbe ahụ, onye nke Chineke juru ya si, "Ebee ka ọ dabara?" Mgbe o ziri ya ebe ọ dabara, Ilaisha gbute osisi tuba ya n'ebe ahụ, mee ka anyuike ahụ segolite na-erughari n'elu mmiri.

7 Ọ sirị, "Tutulite ya." Ọ setiri aka ya weputa ya.

Isi ekpuo ndi agha Siria

8 N'oge a, eze ndi Aram* na ndi Izrel no n'agha. Mgbe ya na ndiisi agha ya kparitachara, ọ sirị, "Aga m eguzobe omuma ulo ikwu m n'ebe di otu a na n'ebe di otu a."

9 Ngwangwa, onye nke Chineke zigaara eze Izrel† ozi si, "Lezie anya, unu ejekwala nso n'ebe ahụ, n'ihia na eze Aram na ndi agha ya no n'ebe ahụ."

10 N'ihia nke a, eze Izrel mere nchoputa banyere ebe ahụ onye nke Chineke gwara ya. Otutu mgbe Ilaisha doro eze aka na nti, n'ihia ya, ha noro na nche n'ebe ahụ niile.

11 Ihe ndi a mere ka iwe wee eze ndi Aram. Ọ kpokotara ndiisi oru ya nye ha iwu si, "Gwanu m, onye n'ime anyi dinyere eze Izrel?"

12 Otu onye n'ime ndi ochiagha ya sirị, "O nweghi onye obula n'ime anyi, onyenwe m bu eze. Ọ bu Ilaisha, onye amuma Izrel, bu onye nagwa eze Izrel okwu niile i na-ekwu n'ime ebe ndina gi."

13 Ya mere, eze Aram nyere ha iwu si ha, "Gaanu, choputa ebe ọ no, ka m ziga ndi agha ga-aga jide ya." Ha gara lota, kororo ya na Ilaisha no na Dotan.

14 N'ihia ya, n'otu anyasi eze Aram zigara otutu ndi agha ya, ndi ji inyinya na ugbo agha gbaa obodo ahụ gburugburu.

* 6:8 Nke bu Ben-Hadad nke abuo † 6:9 Onye a na-akpo Joram

15 Mgbe onye na-ejere onye nke Chineke ozi biliri ọtọ n'isi ụtụtụ puo, o huru ọtụtụ ndị agha na inyinya na ugboala, ka ha gbara obodo ha no gburugburu. O tiri mkpu si, "Ewoo, onyenwe m, gini ka anyi ga-eme ugbu a?"

16 Ma Ilaisha zara si ya, "Atula egwu, n'ihhi na ndi nonyere anyi di otutu kari ndi nonyeere ha."

17 Mgbe ahụ, Ilaisha kpere ekpere si, "ONYENWE ANYI, biko, saghee anya ya abuo ka o hu." ONYENWE ANYI meghere anya ohu Ilaisha, mee ka o hu inyinya oku, na ugboala oku juputara n'ugwu di gburugburu ebe ahụ niile.

18 Mgbe ndi iro ahụ na-abiaru ya nso, Ilaisha kpokuru ONYENWE ANYI n'ekpere si, "Mee ka isi kpuo ndi agha niile." O mekwara ka isi kpuo ha, dika Ilaisha rioro.

19 Ilaisha putara si ha, "Nke a abughi uzọ, nke a abukwaghi obodo unu na-achọ. Soronu m, ka m gosi unu nwoke unu na-achọ." O duuru ha jee Sameria.

20 Mgbe ha biaruru Sameria, Ilaisha kpere ekpere si, "Biko, ONYENWE ANYI, ugbu a meghee anya ha, ka ha hu uzọ." ONYENWE ANYI meghere anya ha dika Ilaisha kpere n'ekpere; ha matakwarana na ha no na Sameria.

21 Mgbe eze Izrel huru ha, o juru Ilaisha ajuju si, "Nna m, i chorọ ka m gbuo ha?"

22 Ilaisha zara si ya, "Egbula ha. I ga-egbu ndi i ji mma agha na uta gi dota n'agha? Nye ha nri na mmiri, zilaga ha ka ha lakwuru onyenwe ha."

23 Ya mere, o kwadooro ha oke oriri di ukwuu, mgbe ha riri, nukwaa, o zilagara ha, ha lakwuuru nna ha ukwu. Site n'oge ahụ gaa n'ihu, ndi otu Aram na-apunara mmadu ihe kwusiri inye nsogbu n'oke ala ndi Izrel.

Unwu n'obodo Sameria

24 Ma mgbe ufodu oge gasiri, Ben-Hadad, eze Aram, chikotara ndi agha ya niile puta bia gbaa Sameria gburugburu.

25 N'ihhi nke a, oke unwu dara n'obodo Sameria. Nri korọ n'ala ahụ ruo na e bidoro ire otu isi inyinya ibu[‡] iri shekel olocha asato. E rekwara nsi nduru shekel ise.

26 Mgbe eze Izrel na-agafe n'elu mgbidi gbara obodo ahụ gburugburu, otu nwanyị kpokuru ya si ya, "Nyere m aka, onyenwe m eze."

27 Ma eze zara si ya, "O buru na ONYENWE ANYI ekweghi inyere gi aka, ebee ka m ga-esi nwetara gi inyeaka? O bu site n'ebe izocha oka? Ka o bu n'ebe izocha mmanya vaini?"

28 Mgbe ahụ, eze juru ya si, "Gini na-eme?"

O zara, "Nwanyi a siri, 'Nye nwa gi nwoke ka anyi rie ya taa, echi anyi ga-eri nwa m nwoke.'

29 Ya mere, na anyi siri nwa m rie ya. N'ubochi nke so ya asiri m ya, 'Weputa nwa gi nwoke ka anyi rie ya,' ma o zoola ya."

30 Mgbe eze nuru okwu nwanyi a, o dowara uwe ya. Ma dika o na-agabiga n'elu mgbidi ahụ, ndi mmadu lere anya hu n'okpuru uwe, akwa mkpe di n'ime ahụ ya.

31 O siri, "Ka Chineke mesoo m mmeso, otu obula mmeso ahụ si di njo, ma o buru na isi Ilaisha nwa Shafat anogide n'ahụ ya taa."

32 N'oge a, Ilaisha noduru ala n'ulo ya, ndi okenye sokwa ya nodu. Eze zipuru onyezi, ma tupu o rute, Ilaisha gwara ndi okenye ahụ okwu si ha, "Unu ahula na ogbu mmadu a ezitela mmadu ka o bia gbupu m isi. Mgbe

[‡] 6:25 Inyinya ibu so n'anụ umu Izrel na-ekwesighi iri n'ihhi na o dighi ocha. Lev 11:4

onyeozị ya bjaruru, mechienụ ụzọ hapụ ya n'ezị, n'ihị na eze n'onwe ya ga-eso ya n'azụ bja."

³³ Mgbe Ịlaisha nọ na-agwa ha okwu, lee onyeozị ahụ ka ọ na-abiakwute ya.

Eze sokwa ya n'azụ na-ekwu okwu na-asị, "ONYENWE ANYỊ emeela ka ihe ojọọ dị otu a dakwasị anyị. Gịnị mere m ga-eji lee anya inyeaka site n'aka ONYENWE ANYỊ ỌZỌ?"

7

¹ Ịlaisha zara sị ya,* "Nurụ okwu ONYENWE ANYỊ. N'ihị na otu a ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu,† N'oge dika mgbe a echi, a ga-ere otu akpa nta ụtụ ọka otu shekel, rekwaa akpa nta ọka balị abụọ otu shekel n'ọnu ụzọ ama obodo Sameria."

² Ọchiagha ahụ, nke eze na-adabere n'aka ya, siri onye nke Chineke, "Lee, a sịkwari na ONYENWE ANYỊ emeghee oghere idee nke eluigwe, nke a ọ puru ime?"

Ma Ịlaisha zara ya, "Ị ga-eji anya gi abụọ hụ ya, ma ị gaghị eri site n'ime ya."

Ọgbaaghara n'ogige agha ndị Sameria

³ N'oge a, e nwere ndị ekpenta‡ anọ nọ n'ezị mgbidi gbara Sameria gburugburu, n'akuku ọnu ụzọ e si abata obodo ahụ. Ha siri tara onwe ha, "Gịnị ka anyị nọ n'ebe a na-eme? Ọ bụ ka anyị nọrọ n'ebe a tutu anyị anwụọ?"

⁴ Ọ buru na anyị asị, 'Anyị ga-abanye n'ime obodo,' unwu dị n'ebe ahụ, anyị ga-anwukwa. Ọ burukwanu na anyị anogide n'ebe a anyị ga-anwu. Ya mere ka anyị gafeenu banye n'omuma ulo ikwu ndi agha Aram, were onwe anyi nyefee ha n'aka. Ọ buru na ha edebe anyi ndu, anyi ga-adu ndu, ọ buru na ha egbuo anyi, anyi ga-anwukwa."

⁵ N'oge uhuruchi, ha biliri gaa n'omuma ulo ikwu ndi agha Aram. Mgbe ha bjarutere n'onu ulo ikwu ahụ, o nwekwaghị onye nọ n'ebe ahụ,

⁶ n'ihị na Onyenwe anyi mere ka ndi Aram nu uzu ugbo agha na nke inyinya, na nke usuu ndi agha. Nke a mere ka onye obula gwa ibe ya si, "Lee, eze ndi Izrel egoola ndi agha ndi Het, na ndi eze Ijpt ibuso anyi agha."

⁷ Ha biliri gbapu oso n'abali ahụ, hapu ulo ikwu ha niile, na inyinya ha niile, na inyinya ibu ha niile, na ihe niile otu o si diri, ma gbapu oso ndu.

⁸ Mgbe ndi ekpenta ahụ rutere ogige ndi agha ndi Siria, ha banyere n'ime otu ulo rie ihe, nukwaa ihe onunu di n'ime ya. Ha chiri olaocha na olaedo na uwe oma niile di n'ime ya gaa zoo ha. Ozokwa, ha loghachiri banye n'ulo ozo kwakoro ufodu ihe di n'ime ya gaa zoo.

⁹ Ma mgbe ahụ ha siri tara onwe ha, "Ihe anyi na-eme ezighi ezi. Taa bu ubochi ozioma, ma lee ka anyi na-agba nkiti. Ọ buru na anyi echere ruo ihè ututu, a ga-achoputa ajo omume anyi. Ugbu a bianu, ka anyi gaa gwa ndi nọ n'uloeze, ihe anyi huru."

¹⁰ Ya mere, ha gara kpokuo ndi nche onu uzu obodo ahụ, gwa ha si, "Anyi banyere n'ogige ndi agha Aram, o nweghi mmadu obula nọ n'ebe ahụ, ọ dighi olu mmadu anyi nuru n'ebe ahụ, naani inyinya na inyinya ibu elibere n'osisi, na ulo ikwu ha a hapuru dika ha di."

¹¹ Ndi na-eche nche tiri mkpu kororo ndi nọ n'uloeze ihe mere.

* 7:1 2Ez 6:24-29 † 7:1 2Ez 7:18-19 ‡ 7:3 Onye obula na-aria oria ekpenta a gaghị ebi n'ime obodo n'etiti umu mmadu. Lev 13:45-46; Onu 5:2-4; 12:10.

¹² Eze biliri n'abalị ahụ gwa ndịisi orụ ya sị, "Ka m gwa unu ihe ndi Aram mere anyi. Ha maara na anyi no n'oke aguu, n'ihia ya, ha akpacharala anya hapu omuma ulo ikwu ha gaa zoo onwe ha n'ime oha. Echiche ha bu, 'Ndi a ga-aputariri, mgbe ahụ, anyi ga-ejide ha na ndu, banyekwa n'ime obodo ha.'"

¹³ Ma otu onye n'ime ndiisi agha ya zara si ya, "Ka ufodu mmadu duru inyinya ise ndi ahụ foduru n'obodo. O buru na ndi a alotaghi onodu ha ga-adi ka nke ndi Izrel niile foduru n'ebe, e, ha ga-adi ka ndi Izrel niile a guru dika ndi nwuru anwu. Ya mere, ka anyi zipu ha ka ha gaa choputa ihe mere."

¹⁴ Ya mere, ha hoputara ugbo agha abuo na inyinya ndi na-adokpu ha. Eze zipuru ha ichuso ndi agha Aram, O nyere ndi na-agba ha iwu si, "Gaanu choputa ihe mere."

¹⁵ Ha sogidere ha ruo n'osimiri Jordan. N'akuku uzọ niile juputara n'uwe na ngwa agha ndi agha Aram tufuru mgbe ha na-eme ngwangwa. Ndi ahụ e zipuru loghachiri bia kororo eze ihe ha huru.

¹⁶ Ndi Izrel niile puru gaa kwakoro ihe di n'omuma ulo ikwu ndi Aram. Nke bu na e rere otu akpa nta utu oka a kororo nke oma otu shekel, rekwa akpa oka bali abuo otu shekel dika ONYENWE ANYI si kwuo.

¹⁷ Eze hoputara ochiagha ahụ, nke o na-adabere n'aka ya, nye ya oru ilekota onu uzọ obodo ahụ. Ma ndi si n'obodo na-enuputa nuturu ya, zoọ ya ukwu, zogbuo ya mgbe ha na-agbaputa. § O nwuru dika Ilaisha onye nke Chineke kwuru mgbe eze biakwutere ya unyaahu, ijide ya.

¹⁸ Ihe niile mezuru dika onye nke Chineke gwara eze okwu si ya, "A ghere akpa nta oka bali abuo otu shekel na otu akpa nta utu oka otu shekel, nonu uzọ ama Sameria."

¹⁹ N'oge ahụ, ochiagha ahụ na-ejere eze ozi zara si ya, "Ihe di otu a agaghi eme, o buladi na ONYENWE ANYI emeghee eluigwe mee ka nri zoo, nke a o ga-eme?" Ma onye nke Chineke zara ya, "I ga-eji anya gi hu ya, ma i gaghi eso rie ya."

²⁰ O bukwa otu a ka o si mee, n'ihia na ndi mmadu zogburu ya n'ukwu nonu uzọ ama, ebe o no nwuo.

8

Nloghachi nwanyi Shunem

¹ Ilaisha gwara nwanyi ahụ o mere ka nwa ya si nonwu bilie okwu si ya, "Bilie, gi na ezinaulo gi, gaa n'obodo ozọ ebe unu ga-anọ dika oha n'ihia na ONYENWE ANYI ekwuola na oke unwu ga-adakwasị ala Izrel afọ asaa."

² Nwanyi ahụ mere dika onye nke Chineke gwara ya, o biliri, ya na ezinaulo ya gaa biri n'ala ndi Filistia* afọ asaa.

³ Mgbe unwu ahụ gwusiri n'afọ nke asaa, o si n'ala ndi Filistia lota n'Izrel. Mgbe o lotara, o jekwuuru eze ka o nyere ya aka inwetaghachi ulo ya na ala ya.

⁴ Mgbe nwanyi ahụ biakwutere eze, eze no na-agwa Gehazi bu onye na-ejere onye nke Chineke ozi okwu si ya, "Biko, kororo m akuko ihe ukwu niile Ilaisha mere."

§ 7:17 Amuma ahụ mezuru n'isi ochiagha eze dika e kwuru ya. 2Ez 7:2 * 8:2 O bughị naani n'ala Filistia na-emeputa nri karija ala ugwu ugwu Izrel, kama ndi agha Siria adighi e buso ha agha mgbe mgbe, dika ha na-eme ndi Izrel.

⁵ Mgbe Gehazi na-akoro eze otu Ilaisha si mee ka nwantakiri nwuru anwu di ndu ozo, nwanyi ahụ, onye bu nne nwantakiri ahụ, batara n'ime uloeze.

Mgbe ahụ, Gehazi kwuru si, "Onyenwe m eze, onye a bu nwanyi ahụ, leekwa nwa ya nwoke, onye Ilaisha mere ka o di ndu ozo."

⁶ Eze juru nwanyi ahụ ajuju si ya, "O bu eziokwu?" Nwanyi ahụ koro eze akuko ihe niile mere.

Mgbe ahụ, eze dunyere ya otu onyeisi n'ime ndi ozi ya ka o nyere ya aka inwetaghachi ihe ya niile, ya na ugwo ruru ya n'ihu mkpuru ubi ya niile ha goro mgbe ahụ o bi n'ala ndi Filistia.

Hazael egbuo Ben-Hadad

⁷ Mgbe ihe ndi a gasiri Ilaisha gara Damaskos, isi obodo ndi Siria. N'oge a, Ben-Hadad eze Aram, na-arja orja. "A gara gwa eze na onye nke Chineke abiala n'ebe ahụ."

⁸ Mgbe eze nuru ya, o koro Hazael si ya, "Were onyinye inata ihuoma n'aka gi wegara onye nke Chineke, site n'aka ya juta ONYENWE ANYI ase. Juo ya, 'M ga-esi n'orja a bilie?'"

⁹ Hazael weere iri inyinya kamel anọ buru ezi ihe niile si n'ala Damaskos,† wetara Ilaisha onyinye ndi a si ya, "Nwa gi Ben-Hadad, eze Aram, zitere ka m juo gi si, 'M ga-esi n'orja a bilie?'"

¹⁰ Ilaisha zara si ya, "Laa, gaa gwa ya si ya, 'I ga-esi n'orja bilie.' Ma ONYENWE ANYI egosila m na, n'ezie, o ga-anwu."

¹¹ Mgbe Ilaisha no na-ekwu okwu a, o legidere Hazael anya n'ihu tutu ruo mgbe ihere mere ya. Mgbe ahụ, onye nke Chineke kwara akwa.

¹² Mgbe ahụ, Hazael juru Ilaisha ajuju si, "O bu ginị mere onyenwe m ji akwa akwa?"

Ilaisha zara si ya, "N'ihu na amaara m ihe ojuo i ga-eme umu Izrel n'oge di n'ihu. I ga-akpo obodo niile ha e wusiri ike oku, jiri mma agha gbuo umu okorobia ha. I ga-atupia umuntakiri na-anu ara, bowakwaa afọ ndi inyom di ime."

¹³ Hazael siri, "Olee otu oru gi, bu nkita efu, ga-esi nwee ike imezu ihe ukwu a?"

Ilaisha zara, "ONYENWE ANYI egosila m na i ga-abu eze Aram."

¹⁴ Mgbe Hazael, si n'ebe Ilaisha no laa, o biakwutere nna ya ukwu. Mgbe Ben-Hadad juru ya si, "Gini ka Ilaisha gwara gi?" Hazael zara si, "O gwara m na i ga-esi n'orja bilie."

¹⁵ Ma n'echi ya, Hazael chiri akwa na-egbo oyi, banye ya na mmiri jiri ya baa n'ebe eze dina, gbasaa ya n'ihu eze, tutu ruo mgbe o nwuru. Emesia, Hazael goro eze n'onodu ya.

Jehoram eze Juda

¹⁶ N'afọ nke ise nke ochichi Joram nwa Ehab eze Izrel, mgbe Jehoshafat bu eze Juda, ka Jehoram nwa Jehoshafat malitere ochichi ya dika eze Juda.

¹⁷ O di iri afọ ato na abuo mgbe o malitere ibu eze, o chiri afọ asato na Jerusalem.

¹⁸ O soro uzo ndi eze Izrel dika ulo Ehab mere, n'ihu na o luru ada Ehab. O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI.

¹⁹ Ma n'agbanyeghi nke a, n'ihu ohu ya bu Devid ONYENWE ANYI achoghi ibibi Juda. N'ihu na o kwere nkwa ime ka oriona diri Devid na umu umu ruo mgbe ebighi ebi.

† 8:9 Damaskos, bu isi obodo di mkpa ebe a na-azu ahia, nke di n'etiti mba Ijpt, na Eshia nke mpaghara Toki na Mesopotamia.

20 N'oge Jehoram bụ eze, ka Edom si n'okpuru Juda nupu isi, hoputara onwe ha eze.

21 Ya mere, Jehoram‡ duuru ugbo agha ya niile gaa n'obodo Zaija. O biliri n'abalị tigbuo ndi Edom ahụ gbara ya na ndi ochiagha ugbo agha ya gburugburu; ma ndi agha ya gbaghachiri azu, laa n'ulo ha.

22 Ya mere, Edom ka na-enupu isi megide Juda, ruo taa. Obodo Libna nupukwara isi n'otu oge ahụ.

23 Akuko ihe niile Jehoram mere, e deghi ha n'akwukwo akuko ihe ndi eze Juda mere n'ubochi ndu ha?

24 Joram sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri nna ya ha n'obodo Devid. Ahazaya nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

Ahazaya eze Juda

25 N'afọ nke iri na abuo nke ochichi Joram nwa Ehab, bu eze Izrel, ka Ahazaya nwa Jehoram, bu eze Juda malitere ichi.

26 Ahazaya gbara iri afọ abuo na abuo mgbe o malitere ibu eze, o chiri otu afọ na Jerusalem. Aha nne ya bu Atalaya,§ nwa nwa Omri, eze Izrel

27 O soro uzo niile nke ndi ezinaulo Ehab, mee ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI dika ezinaulo Ehab mere, n'ihina o luru nwanji si n'ezinaulo Ehab.

28 Ahazaya sooro Joram nwa Ehab, gaa ibuso Hazael eze Aram* agha na Ramot Gilead. Ndi Aram meruru Joram ahụ.

29 Ya mere, eze Joram loghachitere na Jezril, ka a gwoyo ya mmeru ahụ ndi Aram meruru ya na Ramot, n'agha nke ya na Hazael eze Aram luru.

Mgbe ahụ, Ahazaya nwa Jehoram eze Juda, gara Jezril ileta Joram nwa Ehab, n'ihina e meruru ya ahụ.

9

Jehu na onwu Jezebel

1 Emesia, Ilaisha onye amuma, kporo otu onye n'ime umu ndi amuma si ya, "Jikere, fanye onu uwe mwuda gi n'eriri ikere n'ukwu gi,* werekwa karama mmanu oliv a n'aka gi, bia ka i gaa Ramot Gilead.

2 I jeruo ebe ahụ, jee hụ Jehu nwa Jehoshafat, nwa Nimshi anya. Mee ka o bilie site n'etiti ndi ha na ya no. Mekwaa ka gi na ya naani baa n'ime ulo.

3 Were karama mmanu wukwasị ya n'isi gwa ya okwu si, 'Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, eteela m gi mmanu ibu eze Izrel.' I mesia, meghe uzo osiso, sitekwa n'ebe ahụ gbapu oso."

4 Nwokorobia onye amuma ahụ gara Ramot Gilead.

5 Mgbe o jeruru, o huru ebe ochiagha ahụ noduru n'ala n'etiti ndiisi agha ibe ya. O kwuru si, "Enwere m ozi m ga-ezi gi, ochiagha."

Jehu juru, "O bu onye n'ime anyi ka i chorọ izi ozi?"

O zara, "O bu gi ochiagha."

6 Jehu biliri baa n'ime ulo. Nwokorobia onye amuma ahụ wukwasiri ya mmanu n'isi, si ya, "Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel siri, 'Eteela m gi mmanu ibu eze ndi nke ONYENWE ANYI, bu Izrel.

7 I ga-ekpochapu ezinaulo Ehab, nna gi ukwu, aga m esi otu a botara onwe m obo, n'ihina obara ndi ohu m, bu ndi amuma na obara ndi ozi ONYENWE ANYI niile Jezebel wufuru.

‡ 8:21 Joram, nke a bu ikpobiri aha a na nkenke § 8:26 Atalaya, bu nwunye Joram, burukwa nwa eze Ehab, onye Jezebel muru ya. 2Ih 21:6 * 8:28 Maobu, Siria * 9:1 Lit. belit

⁸ Ezinaulo Ehab ga-abu ihe lara n'iyi. N'ala Izrel, m ga-esite n'ezinaulo Ehab bipu ndi ikom niile, maobu ohu maobu onye nwe onwe ya.

⁹ M ga-ala ulo Ehab n'iyi, ka m si laa ezinaulo Jeroboam nwa Nebat n'iyi, na dika m si lakwaa ezinaulo Baasha, nwa Ahija n'iyi.

¹⁰ Nkita ga-erikwa anu Jezebel nwunye Ehab na Jezril. O dikwaghi onye ga-eli ya.' " Mgbe o kwuchara okwu ndi a, onye amuma ahụ meghere uzo gbapu oso.

¹¹ Jehu jekwuuru ndiisi agha ibe ya. Otu onye n'ime ha juru ya si, "Gini ka onye ara ahụ chorọ bja? Udo o dikwa?"

Jehu zara, "Unu maara onye o bu, marakwa udi okwu ga-esi ya n'onu putu."

¹² Ha siri, "The i kwuru abughi eziokwu, gwa anyi ihe o kwuru."

Jehu siri, "The ndi a ka o gwara m, 'Otu a ka a ONYENWE ANYI kwuru, Eteela m gi mmanu ibu eze Izrel.' "

¹³ Ngwangwa ha chiri uwe mgbokwasị ha niile doo ha n'usoro n'ala ebe ahụ ka Jehu zokwasị ha ukwu. Ha furu opi ike tie mkpu si, "Jehu bu eze!"

Jehu egbuo Joram na Ahazaya

¹⁴ Otu a ka Jehu nwa Jehoshafat, nwa Nimshi, si gbaa izu megide Joram. (N'oge a, Joram na ndi Izrel niile na-eche Ramot Gilead nche, n'ihhi Hazael eze Aram.)

¹⁵ Ma Joram bu eze, laghachitere na Jezril ebe o no ka ahụ di ya mma maka ahụ ndi Aram meruru ya mgbe ya na Hazael, eze Aram luru agha. Ya mere, Jehu siri, "O buru na nke a bu uche unu, ime m eze unu, unu ekwela ka onye obula si n'obodo a gbapu, gaa Jezril koo akuko a."

¹⁶ Mgbe ahụ, Jehu wukwasiri n'elu ugbo agha ya gbaga Jezril, n'ihhi na Joram no n'ebe ahụ na-ezu ike. Ma Ahazaya, bu eze Juda gakwara ileta ya.

¹⁷ Mgbe onye nche no n'ulo elu Jezril huru Jehu na ndi agha ya ka ha na-abia, o tiri mkpu si, "Lee, o nwere ndi agha na-abia."

Joram eze Izrel nyere iwu si, "Zipu otu onye na-agba inyinya ka o gaa zute ha juo ha si, 'Udo o dikwa?'"

¹⁸ Onye ogbainyinya ahụ nokwasiri n'elu ya gbapu izute Jehu, si, "Otu a ka eze siri, 'Udo o dikwa?'"

Jehu zara, "Gini ka gi na udo nwekoru? Tugharia gaa soro m n'azu."

Onye nche ahụ ziri ozi si, "Onyeozu ahụ ezutela ha, kama o naghi aloa."

¹⁹ Eze zipuru onye ogbainyinya nke abuo. Mgbe o biakwutere ha o siri, "Otu a ka eze siri, 'Udo o dikwa?'"

Jehu zara, "Gini ka gi na udo nwekoru? Chigharia soro m n'azu."

²⁰ Onye ahụ no na-eche nche siri, "O garuola ha nso, ma o dighi aloghachitekwa azu. Ma ogbugba inyinya dika o bu Jehu nwa Nimshi, n'ihhi na o na-agba inyinya ya dika onye na-ayi ara."

²¹ Joram nyere iwu si, "Kwadooro m ugbo agha m." Mgbe a kwadooro ya, Joram eze Izrel, na Ahazaya, eze Juda, putara nokwasị n'ugbo agha, onye obula na nke ya, puo iga izute Jehu. Ha zutere ya n'oke ala ubi Nebot, onye Jezril.

²² Mgbe Joram huru Jehu, o juru, "I biara n'udo? Udo o dikwa, Jehu?"

Jehu zara, "Olee otu udo ga-esi diri, ebe o bu na ihe ojo niile nke ikpere arusi na mgbaasi nke Jezebel nne gi, juputara n'ebe niile."

²³ Joram chighariri ugbo agha ya bido igba oso. Mgbe o na-agba oso, o tiri mkpu kpokuo Ahazaya si ya, "Ahazaya, Aghughu di, ogbaaghara di!"

²⁴ Jehu jiri ike ya niile dotia uto o ji n'aka ya gba ya Joram. O gbatara Joram aku ahụ n'azu. Aku ahụ sikwa ya n'obi pụta. Nke a mere ka Joram daa n'ime ugboala ya nwuo.

²⁵ Mgbe ahụ, Jehu siri Bidka, bu onyeisi agha ya, "Bulie ya, tuba ya n'ubi Nebot onye Jezril. Chetakwa na mu na gi nokwasiri n'elu inyinya, anyi abuo, na-eso nna ya Ehab, mgbe ONYENWE ANYI kwuru okwu amuma a megide ya.

²⁶ 'N'ezie, ahuru m obara Nebot na obara umu ya ndi ikom unyaahu, otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara, n'ihi ya, aghaghị m ime ka i kwughachi ugwo obara ha n'ala ubi a.' Ugbu a, bulie ya tuba ya n'ala ubi a di ka okwu ONYENWE ANYI si di."

²⁷ Mgbe Ahazaya eze Juda, huru ihe mere, o gbaara oso na-agbago n'uzo Bet Hagan. Ma Jehu chosoro ya, na-eti mkpu si, "Gbukwuonu ya." Ha meruru ya ahụ ka o no n'ugbo agha ya, n'uzo iga Gua, nso Ibleam, o gbara oso ga Megido ebe o no nwuo.

²⁸ Ndi ohu ya ji ugbo agha bia buru ozu ya bubata ya na Jerusalem, lie ya n'ebe e liri nna nna ya ha, n'obodo Devid.

²⁹ N'afọ iri na otu nke ochichi Joram nwa Ehab, ka Ahazaya malitere ibu eze Juda.

Onwu Jezebel

³⁰ Mgbe Jezebel nuru na Jehu abiaruola Jezril, o banyere n'ulo ya, tee uri n'anya abuo, dozie agiri isi ya, puta bia nodu ala n'akuku oghereikuku, site n'ebe ahụ na-elepu anya n'ezie.

³¹ Mgbe Jehu batara n'onu uzo e si abata uloeze, Jezebel kpokuru ya si, "I biara n'udo, gi Zimri, gi onye gburu nna gi ukwu."

³² Jehu leliri anya elu lee anya na oghereikuku tie mkpu si, "Onye dnyeere m?" Onozi abuo maobu ato na-eje ozi n'uloeze leputara anya lee ya anya.

³³ Jehu nyere ha iwu si ha, "Tudanu ya n'ala." Ya mere, ha si n'elu ebe ahụ tuda ya n'ala. Mgbe o daruru ala, obara ya fesasiri n'ahụ mgbidi ulo na n'ahụ inyinya ndi ji ukwu ha zojaa ya.

³⁴ Jehu banyere no n'ime uloeze rie ihe, nukwaa ihe onunu. Emesia, o nyere iwu si, "Leenu nwanyi a a buru onu; burunu ya gaa lie ya, n'ihi na o bu ada eze."†

³⁵ Mgbe ha putara ili ya, o bu naani okpokoro isi ya na okpukpu ukwu ya abuo, na aka ya abuo ka ha huru. Ha ahukwaghị anu ahụ ya.

³⁶ Ha laghachiri gwa Jehu ihe ha huru. O zara si ha, "Nke a bu okwu ONYENWE ANYI, nke o kwuru site n'onu ohu ya Ilajia onye Tishbe si: 'N'ala ubi di na Jezril ka nkita ga-anọ rie anu ahụ Jezebel.

³⁷ Ozu Jezebel ga-adi ka unyi n'ala ubi di na Jezril, ruo na mmadu enweghi ike ikwuputa si, Nke a bu Jezebel.' "

10

Ogwugwu ezinaulo Ehab

¹ Ugbu a, e nwere umu Ehab ndi ikom onuogugu ha di iri asaa ndi no na Sameria,* Jehu dere akwukwo ozi ziga Sameria, zigara ndisi obodo Jezril, zigakwara ndi okenye na ndi na-elekota umu Ehab ndi ahụ. O siri,

† **9:34** Jezebel bu ada Etbaal, eze ndi Sajdon 1Ez 16:31 * **10:1** Sameria, bu isi obodo alaeze Ugwu, site n'oge eze Omri chiri Izrel. 1Ez 16:24

2 “Ugbu a, mgbe akwukwo a rutere unu aka, ebe unu na umu ndi ikom nna unu ukwu no, ebe unu nwekwara ugbo agha na inyinya, na obodo e wusiri ike na ngwa agha,

3 hoputanu onye kachasi inwe ugu ma kwesikwa n’ime umu ndi ikom nna unu ukwu, mee ka o nokwasị n’ocheeze nna ya. Mgbe ahụ, buo agha chebe ulo nna unu ukwu.”

4 Ma ha turu egwu n’ebe o di ukwu, si, “Lee, eze abuo† enweghi ike iguzogide ya, anyi onwe anyi ga-esi ana guzogide ya?”

5 Ya mere, onye o di n’aka ilekota ezinaulo eze, onyeisi obodo, ndi okenye na ndi niile na-elekota umu Ehab, dere akwukwo a zigara Jehu, si ya, “Jehu, anyi niile bu ndi ohu gi. Anyi jikeere ime ihe niile i gwara anyi. Anyi agaghi ahoputa onye obula dika eze; gi onwe gi mee ihe obula i chere na o bu ya kachasi mma.”

6 Mgbe ahụ, Jehu degaara ha akwukwo nke ugboro abuo si ha, “O buru na unu dinyeere m, o burukwa na unu ga-erube isi nye m, chirinu isi umu ndi ikom nna unu ukwu, biakwute m n’otu oge a echi na Jezril.”

N’oge ahụ, umu eze iri ndi ikom asaa no n’aka ndisi obodo ahụ, ndi na-azulite ha.

7 Mgbe akwukwo ozi ahụ rutere ha, ndi ikom ahụ kporo umu ndi ikom eze di iri asaa n’onuogugu gbuo ha niile, chirisi isi ha tinye na nkata zigara ya Jehu na Jezril.

8 Mgbe onyeozisi biarutere, o gwara Jehu si, “Ha ebutala isi umu ndi ikom eze.”

Mgbe ahụ, Jehu nyere iwu si, “Tukobanu ha onu n’oke abuo, n’onu uzo e si abata obodo, tutu ruo ututu.”

9 N’ututu ya, Jehu puru, guzoro n’ihu ndi niile gbakoro n’ebe ahụ gwa ha okwu si, “Ndi Izrel, unu bu ndi ezi omume. O bu mu onwe m gbara izu ojo megide nna m ukwu, gbuo ya, ma onye gburu ndi a niile?”

10 Matanu nke oma na o nweghi okwu obula ONYENWE ANYI kwuru megide ezinaulo Ehab nke na-agaghi emezu. ONYENWE ANYI emeela ihe o kwere nkwa na o ga-eme site n’onu ohu ya Ilaija.”

11 Emesia, Jehu gburu ndi ikwu Ehab foduru n’obodo Jezril, ha na ndisi niile, na ndi enyi ya niile, na ndi nchaja ya niile. O dikwaghi otu onye ikwu Ehab o hapuru ndu.

12 Emesiakwa, Jehu hapuru Jezril gaa Sameria. Mgbe o na-aga n’uzo, o biaruru ebe a na-akpo Ebe Izuike Ndi ozuzu aturu.

13 N’ebe ahụ, o zutere ndi umunna Ahazaya, eze Juda, juo si, “Olee ndi ka unu bu?”

Ha zara, “Anyi bu ndi ikwu Ahazaya, eze Juda, anyi biara ka anyi juo maka odimma ndi ezinaulo eze na nne eze.”

14 O nyere iwu si, “Jidenu ha na ndu.” Ha jidere ha na ndu, gbukwaa ha niile n’akuku olulu miri nke Bet-Eked. Onuogugu ha di iri ano na abuo. O nweghi onye obula o hapuru ndu.

15 Mgbe o si n’ebe ahụ puo, o zutere Jehonadab nwa Reka,‡ ka o na-abia izute ya. Jehu kelere ya, si, “Obi gi, o ziri ezi nwee nkwekorita, dika obi m di n’ebe i no?”

Jhonadab zara si ya, “E.”

† 10:4 Eze abuo a na-ekwu banyere ha n’ebe a, bu Joram na Ahazaya. 2Ez 9:23-28 ‡ 10:15 Ndi Reka, bu ndi sitere n’agburu Reka, onye sitere n’agburu ndi Kena. Ha bu agburu na-ebi ndu ogologo n’ihi na anyi nuru ihe banyere ha n’akwukwo onye amuma Jer 35:5-10 Ha n’ebi n’ulo ikwu, burukwa ndi nwere ezi inu oku n’obi banyere ihe Chineke. Jetro, ogo nwoke Mosis si n’agburu a. Opu 3:1; 4:18; 18:5; Onu 10:29

Jehu siri, “O buru na o si otu a diri, kwe m n’aka.” Jehonadab kwere ya n’aka. Jehu n’onwe ya nyeere ya aka ka o rigota n’ugbo agha ya.

¹⁶ Mgbe ahụ, Jehu siri ya, “Ugbu a, soro m bia lee udi inu oku n’obi m nwere maka oru ONYENWE ANYI.” Ha abuo sooro n’ugbo agha Jehu.

¹⁷ Mgbe ha biaruru Sameria, Jehu gburu ndi enyi na ndi ikwu Ehab niile, ndi foduru site n’ikwu Ehab, o bibiri ha dika okwu ONYENWE ANYI kwuru site n’onu onye amuma Ilaija.

Ogbugbu ndi nchujaja Baal

¹⁸ Emesia, Jehu kpokotara ndi obodo ahụ niile si ha, “Ehab fere Baal ofufe nke nta, Jehu ga-eke ya ebe o di ukwu.

¹⁹ Ugbu a, kpokotaanụ ndi amuma Baal niile, ndi niile na-eke ya, na ndi nchujaja ya niile. Huru na onye obula n’ime ha biara, n’ihi na a ga-eme oke mmemme ichu aja nye Baal. Onye obula e lere anya ya n’ebe ahụ, ma a hughu ya, agaghị adi ndu.” Ma Jehu ji aghughu n’ihi ka o laa ndi a na-eke Baal n’iyi.

²⁰ Jehu siri, “Kpotaanụ na a ga-enwe oke mkpokota di nsọ nye Baal.” Ya mere, ha kwusara ya.

²¹ O zipuru ozi nye ndi bi n’akuku Izrel niile. Ndi niile na-eke Baal biazuru. O dighi onye foduru nke na-abighi. Ha juputara n’ulonso ukwu Baal site n’otu isi ya ruo n’isi nke ozọ.

²² Jehu siri onye na-eleka ulo ebe a na-edebe uwe ndi na-eke ofufe na-eyi, “Chiputa uwe nye ndi niile na-eke Baal.” Ya mere, o chiputaara ha uwe.

²³ Mgbe ahụ, Jehu na Jehonadab nwa Rekab, banyere n’ebe nzuko Baal. Jehu siri ndi n’efe Baal, “Chozienu nke oma ka unu hu na o nweghi onye obula na-eke ONYENWE ANYI no n’ebe a, kariakwa naani ndi na-eke Baal.”

²⁴ Mgbe ha malitere ichu aja na isure ihe nsure oku, Jehu emelarị ka iri ndi agha asato gbaa ulo ahụ niile gburugburu. O nyelarị iwu si, “O buru na unu ekwere ka otu onye si n’ime ulo a gbapu, unu ga-eji ndu unu kwughachi ugwo onye di otu ahụ.”

²⁵ Ngwangwa Jehu chuchasiri aja nsure oku, o puru gwa ndi agha ya, na ndisi ha okwu si, “Baanu n’ime ulo gbuo ndi niile no n’ebe ahụ. Unu ekwela ka otu onye n’ime ha gbapu.” Ha jiri mma agha gbuo ndi ahụ no n’ime ulo Baal, tupa ozu ha n’ezi. Emesia, ndi agha Jehu banyere n’ime ime ulo ebe ichu aja Baal,

²⁶ ha buputara ogidi nsọ e ji efe Baal, kpo ha oku.

²⁷ Ha kwaturu ogidi nsọ Baal, kwatukwaa ulo ichu aja ya. Ya mere e meghariri ya ka o buru ebe oha mmadu na-aga ogwe ruo taa.

²⁸ Jehu kpochapuru ofufe Baal n’ala Izrel niile.

²⁹ Ma otu o di, o siteghu na mmehie Jeroboam nwa Nebat wezuga onwe ya. Mmehie nke Jeroboam mere ka Izrel mehie, ya bu, mmehie nke ife arusi umu ehi e ji olaedo kpuo, di na Betel na Dan.

³⁰ ONYENWE ANYI gwara Jehu si, “N’ihi na i mere nke oma mezuo ihe niile ziri ezi n’anya m, n’ebe ezinaulo Ehab no, n’usoro ihe niile di n’uche m ime, umu umu gi ga-anokwasu n’ocheeze Izrel, ruo n’ogbo nke ano ha.”

³¹ Ma Jehu akpachapughu anya iji obi ya niile debe iwu ONYENWE ANYI, Chineke Izrel. O siteghu na mmehie Jeroboam wezuga onwe ya, bu mmehie ahụ o mere ka Izrel mee.

³² N'oge ahụ, ONYENWE ANYI malitere ime ka ndi Izrel bido idi nta. Hazael eze Aram, buru agha merie otutu akuku Izrel,

³³ nke di n'owuwa anyanwu osimiri Jordan, na ala niile nke Gilead (n'oke ala ndi Gad, na nke ndi Ruben, na Manase), site n'Aroea nke di n'akuku ndagwurugwu Anon, ruo Gilead na Bashan.

³⁴ Akuko gbasara ochichi eze Jehu, na ihe niile o mere, na ikpa ike ya niile, e deghi ha n'akwukwo akuko ndi eze Izrel?

³⁵ Jehu sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya na Sameria. Nwa ya bu Jehoahaz nochiri anya ya dika eze.

³⁶ Ma ubochi niile Jehu bu eze Izrel n'ime Sameria di iri afu abuo na asato.

11

Atalaya na Joash

¹ Mgbe Atalaya nne Ahazaya huru na nwa ya nwoke anwola, o gara n'ihu bido igbu ndi niile a muru n'ulo eze.

² Ma Jehosheba,* bu nwa nwanyi eze Jehoram,† ma burukwa nwanne nwanyi Ahazaya, kuuru Joash‡ nwa Ahazaya, zopu ya site n'etiti umu ndi ikom eze, bu ndi a chorog igbu egbu. O zoro ya na nwanyi na-elekota ya anya n'ime ulo ndina, ka Atalaya hapu ihu ya, nke a mere na-egbughi ya.

³ Ya na nwanyi na-elekota ya anya nogidere na nzuzo n'ime ulonso ONYENWE ANYI, afu isii, oge ahu niile Atalaya na-achi n'ala ahu.

⁴ N'afu nke asaa, Jehoiada, ziri ozi kporo ndi ochiagha na-achi nari ndi agha, ndi Kari§ na ndi nche oku, mee ka ha biakwute ya n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI. Ya na ha gbara ndu, o mekwara ka ha nuo iyi n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI. Mgbe ahu, o gosiri ha nwa eze.*

⁵ O nyere ha iwu, si, "Nke a bu ihe unu ga-eme, unu bu ndi no n'otu ato ga-abia oru n'ubochi izuike, nke otu uzog n'ime unu na-eche uloeze nche,

⁶ otu uzog n'ime uzog ato ga-anog n'onu uzog Sua, ebe otu uzog ga-anog n'onu uzog ama, n'azu ndi na-eche nche n'ulonso ukwu Chineke.

⁷ Ma unu bu otu abuo ndi kwesiri iga ezumike site n'oru unu n'ubochi izuike, ga-eguzo na nche n'ulonso ukwu n'ihie eze.

⁸ Doonu onwe unu gburugburu eze, onye obula n'ime unu jide ihe agha n'aka ya. Onye obula nke na-abia nso ahiri unu, ka e gbuo ya. Noronu eze nso ebe obula o gara, mgbe o na-apu n'ezi na mgbe o na-aba n'ime."

⁹ Ndi ochiagha ndi a na-achi nari ndi agha mere dika Jehoiada, onye nchujaja nyere n'iwu. Onye obula kporo ndi ikom ya, ma ndi na-emechi oru, ma ndi na-abata iru oru n'ubochi izuike, biakwute Jehoiada, bu onye nchujaja.

¹⁰ O nyere ndi ochiagha ahu ube na ota niile, ndi buriji nke eze Devid, ndi di n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

¹¹ Onye obula na ndi nche ahu ji ngwa agha n'aka ya, ha guzoro onwe ha, nodu eze gburugburu, na nso ebe ichu aja na ulonso ukwu, site n'akuku ndida ruo n'akuku ugwu nke ulonso ukwu ahu.

* **11:2** Eleghi anya, nne Jehosheba di iche na nne Atalaya, ma n'ihie na Jehosheba bu nwunye Jehoiada onye nchujaja, o zoro Joash n'otu onwulo n'ime ulonso ukwu 2Ih 22:11 † **11:2** Mgbe ufodu a na-akpokwa ya Jehoram ‡ **11:2** Joash bu nwa eku n'aka nke ka na-anu ara, o rubeghi otu afu mgbe ihe ndi a mere. § **11:4** Ndi Kari bu ndi agha e goro ego si Eshia na mpaghara Toki. Ha bu ndi nochiri anya ndi agha Keret, ndi jere ozi n'oge eze Devid. 2Sa 8:18 * **11:4** N'akwukwo 2Ih 23:2 n'ebe ahu e mere ka anyi mara na akporo ndi Livayi, na ndisi Juda niile n'oku nzuzo a.

¹² Jehoiada kpọtara nwa eze, kpube ya okpueze n'isi, o nyere ya otu akwukwo nke ihe ogbugba ndu ahụ, chie ya eze. Ha tekwarara ya mmanu ibu eze. Ndi niile no n'ebe ahụ kuru aka, tie mkpu, si, "Ka eze diri ndu ruo mgbe ebighi ebi!"

¹³ Mgbe Atalaya nuru mkpotu nke ndi nche na ndi mmadu na-eme, o gakwuru ndi ahụ no n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

¹⁴ O lepuru anya, ma lee eze, ka o guzo n'akuku ogidi,[†] dika omenaala mmemme ichi eze si di. Ndiisi na ndi na-afu opi no n'akuku eze. Ndi niile nke ala ahụ nokwa na-anuri onu na-afu opi. Atalaya dowara uwe ya, si, "Nnupu isi megide eze! Nke a bu nnupu isi megide ochichi!"

¹⁵ Jehoiada, bu onye nchujaja nyere ndiisi ochiagha na-achi nari ndi agha, bu ndi na-elekota usuu ndi agha, iwu si ha, "Sitenu n'ebe ahụ kpọtara ya n'etiti ahiri unu, onye obula nke gbasoro ya, werenu mma agha gbuo onye ahụ." N'ihu na onye nchujaja siri, "Agaghi egbu ya n'ime ulonso ONYENWE ANYI."

¹⁶ Ya mere, ha jidere ya, mgbe o rutere n'uzo ebe inyinya si abata n'ogige uloze, ebe ahụ ka ha no gbuo ya.

¹⁷ Jehoiada mere ka ogbugba ndu di n'etiti ONYENWE ANYI na eze, na ndi mmadu, na ha ga-abu ndi nke ONYENWE ANYI. O mekwara ka ogbugba ndu diri n'etiti eze na ndi ahụ.

¹⁸ Ndi niile nke ala ahụ gara n'ulo nchujaja Baal kwatuo ya. Ha tidasiri ebe nchujaja na arusi niile di n'ebe ahụ mee ka o darisia, gbukwaa Matan onye nchujaja Baal n'ihu ebe ichu aja ahụ.

Mgbe ahụ, Jehoiada onye nchujaja, debekwara ndi nche ka ha lekota ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

¹⁹ O kporo ndi ochiagha na-achi nari ndi agha, ha na ndi Kari, na ndi nche, ha na ndi ala ahụ niile, ha niile duputara eze site n'ulonso ONYENWE ANYI site n'onu uzo ndi nche banye n'uloze. Eze were onodu ya n'elu ocheeze.

²⁰ Ndi ala ahụ niile nuriri onu nke ukwu, obodo ahụ dakwara juu, n'ihu na e ji mma agha gbuo Atalaya n'uloze.

²¹ Joash[‡] gbara afọ asaa mgbe o malitere ibu eze.

12

Joash emezie ulonso ukwu

¹ N'afọ nke asaa, nke ochichi Jehu n'Izrel, ka Joash malitere ibu eze na Juda. Iri afọ anọ ka o chiri dika eze na Jerusalem. Aha nne ya bu Zibia onye Biasheba.

² Joash mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI ubochi niile nke Jehoiada onye nchujaja ziri ya ihe.

³ Ma naani na o wezugaghi ebe ichu aja niile di n'ugwu. Ndi Juda nogidere na-achụ aja di ichi ichi n'ebe ahụ, na-esurekwa ihe nsure oku na-esi isi utu.

⁴ Joash siri ndi nchujaja, "Nakotaa ego niile a na-ewebata dika onyinye di nsọ n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ya bu, ego a na-anakota n'oge igu mmadu onu, na ego e webatara maka imezu nkwa ndi mmadu kwere, na ego e webatara n'ulonso ukwu dika onyinye afọ ofufe.

⁵ Ka onye nchujaja obula site n'aka otu n'ime ndi na-eche ego nara ego, a ga-eji mezie ihe obula a chọtara na o mebiri n'ulonso ukwu ahụ."

[†] 11:14 2Ez 23:3; 2Ih 34:31 [‡] 11:21 Maobu, Jehoash

⁶ Ma n'afọ nke iri abuo na atọ nke ochichi eze Joash, o chọputara na ndi nchujaja ahụ emezibeghi ihe mebiri n'ulonso.

⁷ Ya mere, eze Joash* kporo Jehoiada, onye nchujaja, kpokwaa ndi nchujaja ndi ozo juo ha, "Gini mere unu emezibeghi ulonso a? Site ugbo a gaa n'ihu, unu esitekwala n'aka ndi na-eche ego anara ego ozo, kama, nyefeenu ya maka iji dozie ulonso ukwu ahụ."

⁸ Ndi nchujaja ahụ kwenyere si, "Anyi agaghi esitekwa n'aka ndi mmadu nara ego obula. Otu a kwa, anyi agaghi emezikwa ulonso ukwu a n'onwe anyi."

⁹ Mgbe ahụ, Jehoiada wetara otu igbe mepuo oghere n'elu ya, debe ya n'akuku ebe ichu aja, n'aka nri dika mmadu na-abata n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI. Ndi nchujaja niile na-eche nche n'onu uzo ulonso ahụ na-etinye ego niile e webatara n'ulonso ONYENWE ANYI n'ime igbe ahụ.

¹⁰ Mgbe obula ha huru na igbe ego ahụ ejuputala n'ego, onye ode akwukwo uloze na onyeisi nchujaja na-abia, guo ego ahụ e webatara n'ulonso ONYENWE ANYI, tnye ha n'akpa.

¹¹ Ha na-ewere ego ahụ a guru onu, nyefee n'aka ndi ikom ahoputara maka ilekota ndi oru na-emezi ulo ONYENWE ANYI. Ndi ahụ na-eji ya kwuo ndi okwa nka osisi na ndi na-ewu ulo,

¹² na ndi na-edo nkume, na ndi na-awa nkume ugwo. O bu sitekwa n'ego ahụ ka a na-azuta osisi na nkume a wara awa iji dozie ulonso ONYENWE ANYI, na ikwu ugwo ihe ndi ozo e ji emezi ihe niile ekwesiri imezi n'ulonso ukwu ahụ.

¹³ E jikwaghi ego ahụ e webatara n'ulonso kputa efere olaocha, ihe e ji akpakepu oku, efere ikwosa mmiri, opi maobu ihe ndi ozo nke e ji olaedo maobu olaocha kpuo maka ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI.

¹⁴ O bu ndi na-eje ozi, ndi ji ya ruzie ulonso ukwu ONYENWE ANYI ka e nyere ya.

¹⁵ O nweghi onye a siri ka o guzie otu e si jiri ego ahụ ruo oru, bu ndi e nyere ego ahụ maka ikwu ndi oru ugwo, n'ihu na ha bu ndi kwesiri ntukwasị obi.

¹⁶ E webataghi ego niile sitere n'aja ikpe omuma nakwa aja mmehie n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI. O bu ndi nchujaja nwe nke ahụ.

¹⁷ N'oge ahụ, Hazael eze Aram, gara buso Gat agha, lugbuo ya, dota ya n'agha. Emesia, o chere ihu n'uzo Jerusalem imegide ya.

¹⁸ Ma Joash, bu eze Juda, chikotara ihe niile ahụ bu nke Jehoshafat, Jehoram na Ahazaya nna ya, ndi bu eze Juda doro nsọ nye Chineke, chirikwa onyinye nke ya onwe ya dokwara nsọ, na olaedo niile, na aku niile e nwere ike ichota n'ulonso ONYENWE ANYI, na nke di n'uloze, zigara Hazael, bu eze Aram. N'ihu ihe ndi a, o lara, hapu ibuso Jerusalem agha.

¹⁹ Akuko gbasara ochichi eze Joash, na ihe niile o mere, e deghi ha n'akwukwo akuko ihe ndi eze Juda niile mere n'oge ha.

²⁰ Ndi ozi ya gbara izu ojo megide Joash, gbukwaa ya na Bet Milo, n'uzo e si aga Sila.

²¹ Ndiisi ozi ahụ gburu ya bu Jozabad nwa Shimeat, na Jehozabad nwa Shomea. O nwuru, e lie ya na ndi nna nna ya ha n'obodo Devid. Amazaya nwa ya, ghoru eze n'onodu ya.

13

Jehoahaz eze Izrel

* 12:7 N'oge a, eze Joash a gbaa afọ iri atọ.

¹ N'afọ nke iri abụọ na atọ nke ọchịchị eze Joash nwa Ahazaya na Juda, ka Jehoahaz nwa Jehu malitere ịbụ eze n'Izrel n'obodo Sameria. Ọ chikwara na Sameria afọ iri na asaa.

² Kama Jehoahaz bụ eze ojọọ. O mere ihe jọrọ njọ n'anya ONYENWE ANYỊ. O soro ụzọ ojọọ niile nke Jeroboam nwa Nebat, onye dubara ndị Izrel na mmehie.

³ N'ihị nke a, iwe were ONYENWE ANYỊ nke ukwu megide Izrel. O mere ka ha nọrọ n'okpuru ọchịchị Hazael eze Aram na Ben-Hadad nwa ya ogologo oge.

⁴ Ma Jehoahaz kpere ekpere rịọọ ONYENWE ANYỊ n'oge a ka o nyere ya aka, ONYENWE ANYỊ gere ya ntị, n'ihị na Chineke hụrụ mmegbu* nke eze Aram na-emegbu ndị Izrel.

⁵ ONYENWE ANYỊ họtụtaara Izrel onye nzọpụta, ha sitere n'aka ike ndi Aram nwere onwe ha.† Izrel biri n'ụlọ nke aka ha dika ha biiri n'oge gara aga.

⁶ Ma ha esighi na mmehie niile nke ụlọ Jeroboam wezuga onwe ha, bụ nke o jiri mee ka Izrel mehie, kama ha nọ na-ejeghari n'ime ha. Ọzọkwa, ogidi Ashera ka guzoro na Sameria.

⁷ Ọ dighi ihe fọdurụ na ndi agha Jehoahaz ma ọ bughị naani iri ndi agha ise na-agba inyinya, na ụgbọ agha iri, na puku ndi agha iri. N'ihị na eze Aram alaala ndi nke fọdurụ n'iyi, meekwa ka ha diri ka uzuzu mgbe a na-azocha mkpuru.

⁸ Akukọ gbasara ọchịchị Jehoahaz, na ihe niile o mere, na ihe ọ rụputara, e degi ha n'akwukwo akukọ ihe ndi eze Izrel mere n'oge ha?

⁹ Jehoahaz sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya na Sameria. Nwa ya Jehoash nochiri anya ya.

Jehoash eze Izrel

¹⁰ N'afọ iri atọ na asaa nke ịbụ eze Joash na Juda, ka Jehoash nwa Jehoahaz malitere ịbụ eze Izrel na Sameria. Ọ chirị afọ iri na isii.

¹¹ O mere ihe jọrọ njọ n'anya ONYENWE ANYỊ. O siteghị na mmehie Jeroboam nwa Nebat wezuga onwe ya, mmehie nke Jeroboam dubara Izrel ime. Jehoash nọgidere n'ime ha.

¹² Akukọ gbasara ọchịchị Jehoash, na ihe niile o mere, na ihe ọ rụputara, tinyere agha o buru megide Amazaya eze Juda, e degi ha n'akwukwo akukọ ihe ndi eze Izrel mere n'oge ha?

¹³ Jehoash sooro nna nna ya ha dina n'onwu, Jeroboam anochie n'ocheeze ya. E liri Jehoash na Sameria, n'ebe e liri ndi eze Izrel ndi ibe ya.

¹⁴ N'oge a, Ilaisha nọ n'oria nke ọ ga-esite na ya anwu. Jehoash, bụ eze Izrel gara ihu ya, ọ kwara akwa mgbe ọ huru ya si, "Nna m, nna m, usuu ụgbọ agha na usuu ndi na-agba inyinya Izrel!"

¹⁵ Ilaisha gwara ya okwu si, "Weputa uta na akụ ụfodu." O mere dika Ilaisha gwara ya.

¹⁶ Ilaisha gwakwara eze Izrel okwu si ya, "Jide uta ahụ n'aka gi abuo." Mgbe o jidere uta ahụ Ilaisha tukwasiri aka nke ya n'aka eze.

¹⁷ Ilaisha gwara ya si, "Meghee oghereikuku ahụ chere ihu n'owuwa anyanwu." O meghere ya. Mgbe ahụ Ilaisha gwara ya si, "Gbapu akụ." Eze gbapuru akụ. Ilaisha kwuru si, "Akụ mmeri ONYENWE ANYỊ, akụ mmeri megide Aram. I ga-ebibi ndi Aram kpankpam n'afek."

* 13:4 Opu 3:7,9; Nkp 2:18; 2Ez 14:28. † 13:5 Neh 9:27; 2Ez 13:25; 14:25,27

18 O siri, “Chilite àkụ ndị ahụ,” o chilitere ha. Ilaisha gwara eze Izrel, “Gbaa ha n’ala.” O gbara ha n’ala ugboro atọ, ma kwusi.

19 Ma onye nke Chineke ahụ were iwe si ya, “Ị gaara apịa ya n’ala ugboro ise maọbụ isii. Mgbe ahụ, ị gaara enwe ike merie ndị Aram bibie ha kpamkpam. Ma ugbo a, o bụ naanị ugbo atọ ka ị ga-emerị ha.”

20 Ya mere, Ilaisha nwurụ. E likwara ya.

N’oge ahụ, otutu ndị na-apunara mmadu ihe n’ike na-esi n’ala ndị Moab na-abia n’ala Izrel izu ohi site n’onwa nke atọ n’afọ oheru obula.

21 Otu ubochi, mgbe ufodu ndi ikom na-eli otu nwoke nwuru anwu, ha huru ndi a na-apunara mmadu ihe n’ike. N’ihi nke a, ha mere ngwangwa site n’ujo tubanye nwoke ahụ n’ili Ilaisha. Mgbe ozu nwoke ahụ dara metu okpukpu Ilaisha ahụ, nwoke ahụ nwuru anwu meghariri ahụ bilie, guzo n’ukwu ya abuo.

22 Hazael, eze Aram, busoro Izrel agha ubochi niile nke ndu Jehoahaz eze Izrel.

23 Ma ONYENWE ANYI meere ha amara, nwee omiiko n’ebe ha no, ma gosikwa ha na ihe banyere ha na-emetu ya n’obi n’ihi ogbugba ndu ya na Ebrahim na Aizik na Jekob. Ruo taa, o kweghi ka e bibie ha, maobu ka e site n’ihu ya chupu ha.

24 Emesia, Hazael eze Aram nwuru, Ben-Hadad nwa ya nochikwara n’onodu ya.

25 Jehoash nwa Jehoahaz, weghachitere obodo niile nke o naara n’aka nna ya Jehoahaz site n’aka Ben-Hadad nwa Hazael. Ugboro atọ ka Jehoash meriri ya, site otu a weghachi obodo niile nke Izrel.

14

Amazaya eze Juda

1 N’afọ nke abuo nke ibu eze Jehoash nwa Jehoahaz n’Izrel, ka Amazaya nwa Joash eze Juda malitere ochichi ya.

2 Amazaya gbara iri afọ abuo na ise mgbe o malitere ibu eze. O bu eze na Jerusalem iri afọ abuo na itoolu. Aha nne ya bu Jehoaddin, onye Jerusalem.

3 O mere ihe ziri ezi n’anya ONYENWE ANYI, ma o meghi dika nna nna ya bu Devid mere. N’ihe niile, o gbasoro nzọ ukwu nna ya Joash.

4 O wezugaghi ebe ichu aja niile di n’ugwu. Ndi Juda gara n’ihu na-achu aja na-esurekwa ihe nsure oku na-esi isi utu n’elu ugwu ahụ niile.

5 Mgbe alaeze ahụ siri ike n’ochichi ya, o gburu ndi ozi ahụ gburu eze, bu nna ya.

6 Ma o meghi ka umu ndi ogbu mmadu ahụ nwuo, n’usoro ihe e dere n’akwukwo iwu Mosis, ebe ONYENWE ANYI nyere iwu si: “Agaghi eme ka ndi muru umu nwuo n’ihi ihe umu ha metara, maobu mee ka umu nwuo n’ihi ihe ndi muru ha metara, onye obula ga-anwu n’ihi mmehie nke aka ya.”

7 Amazaya bu onye gburu puku ndi agha Edom iri na Ndagwurugwu Nnu, dotakwa obodo Sela* n’agha, gugharia ya Jekteel,† nke bu aha a na-akpo ya ruo ubochi taa.

8 Mgbe ahụ, Amazaya zigara ndi ozi ka ha jekwuru Jehoash nwa Jehoahaz nwa Jehu, eze Izrel, zie ya ozi ima aka, si, “Bia, ka dimkpa na ibe ya zute ihu na ihu n’agha.”

* 14:7 Aha a na-akpo Sela n’asusu Griik bu Petra. Petra bu isi obodo Idumia. † 14:7 Jos 15:38

⁹ Ma Jehoash eze Izrel zighachiri ozi nye Amazaya eze Juda si ya, “Uke di na Lebanon zigaara osisi sida nke di na Lebanon ozi, si ya, ‘Nye nwa m nwoke nwa gi nwanyi ka o buru nwunye ya.’ Mgbe ahụ, anụ ọhia nke di na Lebanon gafetere ebe ahụ, zọpịa uke ahụ.

¹⁰ I meriela Edom, n’ezie. Ugbu a, mpako abatala. Nuriya onu n’ihi mmeri nke i nwetara, ma nodu n’ulo gi. N’ihi gini ka i ga-eji kpaliere onwe gi nsogbu, si otu a wetara onwe gi na Juda odida?”

¹¹ Ma otu o di, Amazaya egeghi nti. Ya mere, Jehoash bu eze Izrel buliri agha, ya na Amazaya eze Juda zutere ihu na ihu n’aha na Bet-Shemesh, di n’ala Juda.

¹² Ndi Izrel meriri ndi Juda, mee ka ha gbalaga, nwoke obula n’ulo ya.

¹³ Jehoash bu eze Izrel nwudere Amazaya bu eze Juda, nwa Joash, nwa Ahazaya na Bet-Shemesh. Mgbe ahụ, Jehoash gara Jerusalem kwada mgbidi Jerusalem, site n’Onu uzọ ama Ifrem[‡] ruo n’onu uzọ ama Nkuku, nke ogologo ya ruru nari nzọ ukwu isii.

¹⁴ O chikoro olaedo na olaocha niile na ngwongwo niile ahutara n’ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na nke di n’ulokwu nke uloze. O dotara otutu ndi mmadu n’aha, kporo laghachi na Sameria.

¹⁵ Ihe banyere akuko ndi ozo gbasara ochichi Jehoash, na ihe o mere, na ihe o rupertara, tinyere agha o luru megide Amazaya eze Juda, o bu na-edeghi ha n’akwukwo akuko ihe ndi eze Izrel mere n’oge ha?

¹⁶ Jehoash sooro nna nna ya ha dinaa n’onwu, e lie ya na Sameria, ebe e liri eze ndi Izrel ndi ozo. Jeroboam nwa ya ghorọ eze n’onodu ya.

¹⁷ Amazaya nwa Joash, eze Juda noro ndu afo iri na ise, mgbe Jehoash nwa Jehoahaz, eze Izrel nwusiri.

¹⁸ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n’oge ochichi Amazaya, o bu na e deghi ha n’akwukwo akuko ihe mere n’oge ndi eze Juda?

¹⁹ Ha gbara izuzu imegide ya n’ime Jerusalem, o gbapuru gbalaga Lakish. Ma ha zipuru ndi ikom churu ya gaa Lakish, gbuo ya n’ebe ahụ.

²⁰ Ha bulatara ozu ya n’elu inyinya, e lie ya na Jerusalem n’ebe e liri ndi nna nna ya ha, n’obodo Devid.

²¹ Mgbe ahụ, ndi Juda niile duuru Azaraya onye aha ya bukwa Uzaya, onye gbara afo iri na isii, mee ya eze n’onodu nna ya Amazaya.

²² O bu ya wughariri obodo Elat, nyeghachi ya Juda, mgbe Amazaya eze sooro ndi nna nna ya ha dina n’onwu.

Jeroboam nke abuo eze Izrel

²³ N’afọ nke iri na ise nke Amazaya nwa Joash, eze Juda, Jeroboam nwa Jehoash eze Izrel ghorọ eze na Sameria. O chiri iri afọ anọ na otu dika eze.

²⁴ Ma o mere ihe ojoo n’anya ONYENWE ANYI n’ihi na o wezugaghi onwe ya site na mmehie Jeroboam nwa Nebat, onye ahụ dubara ndi Izrel na mmehie.

²⁵ O bu ya weghachitara oke ala Izrel site na Lebo Hamat ruo n’osimiri Araba, dika okwu ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel si di, nke o kwuru site n’onu Jona nwa Amitai, onye amuma si Gat Hefa.

²⁶ ONYENWE ANYI huru onodu ojoo nke ndi Izrel no n’ime ya; onye obula n’ime ha, ohu na onye nwe onwe ya, no n’oke ahuhu. O dikwaghi onye inyeaka obula ha nwere.

²⁷ Ma o bughu uche ONYENWE ANYI ila Izrel n’iyi kpamkpam n’okpuru eluigwe, n’ihi ya ka o mere ka Jeroboam nwa Jehoash naputa ha site n’aka ndi iro ha.

[‡] 14:13 Neh 8:16; 12:39

²⁸ Akukọ niile gbasara ihe niile Jeroboam mere, na ike ya niile, na agha niile o buru, na otu o si nwetaghachiri ndi Izrel obodo Damaskos na Hamat, bu obodo ndi Juda, o bu na e degbi ha n'akwukwo akukọ ihe ndi eze Izrel mere n'ubochi ndu ha?

²⁹ Jeroboam sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ndi eze Izrel nwuru anwu. Ma Zekaraya nwa ya ghorọ eze Izrel n'onodu ya.

15

Azaraya eze Juda

¹ N'afọ nke iri abuo na asaa nke ochichi Jeroboam n'Izrel ka Azaraya nwa Amazaya bidoro ichi dika eze na Juda.*

² O gbara afọ iri na isii mgbe o malitere i bu eze. O chikwara na Jerusalem iri afọ ise na abuo. Aha nne ya bu Jekolaya, onye Jerusalem.

³ O soro nzo ukwu nna ya bu Amazaya, mee ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI.

⁴ Kama dika eze ndi ozo, o wezugaghi ebe ichu aja di n'elu ugwu; ndi mmadu gara n'ihu na-achụ aja nsure oku na aja na-esi isi utọ n'ebe ahụ.

⁵ ONYENWE ANYI tiri eze ihe otiti oria ekpenta ruo ubochi onwu ya.† O biri n'ulo ewupuru iche. Jotam‡ nwa nwoke eze ghorọ onye nlekota uloze na-achikwa ndi ala ahụ.

⁶ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Azaraya, na ihe niile o mere, o bu na e degbi ha n'akwukwo akukọ ihe mere n'oge ndi eze Juda?

⁷ Azaraya soro ndi nna nna ya dina n'onwu, e lie ya nso n'ebe e liri ha, n'ime obodo Devid. Jotam nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

Zekaraya eze Izrel

⁸ N'afọ nke iri ato na asato nke ochichi eze Azaraya bu eze Juda, ka Zekaraya, nwa Jeroboam ghorọ eze Izrel na Sameria. O chiri onwa isii.

⁹ Dika ndi nna ya bu ya uzo si mee, Zekaraya mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI. O mekwara dika Jeroboam nwa Nebat, onye dubara ndi Izrel na mmehie ikpo isiala nye chi ozo.

¹⁰ Shalum nwa Jebesh, na ndi ozo, gbara izu ojojo megide ya, tigbuo ya n'ihu ndi Izrel niile. O ghokwara eze mgbe Zekaraya nwuru.

¹¹ Akukọ metutara ihe ndi ozo mere mgbe Zekaraya bu eze, e degbi ha n'akwukwo akukọ ihe ndi eze Izrel mere n'ubochi ndu ha.

¹² Ya mere, okwu ahụ ONYENWE ANYI gwara Jehu mezuru, nke bu: "Umụ umụ gi ga-anokwasị n'ocheeze Izrel ruo n'ogbo nke anọ ha."

Shalum eze Izrel

¹³ Shalum nwa Jebesh malitere ibu eze n'afọ nke iri ato na itoolu nke ochichi Uzaya eze Juda. O chiri otu onwa na Sameria.

¹⁴ Menahem nwa Gadi sitere n'obodo Tiaza bjaruo Sameria gbuo Shalum nwa Jebesh gho eze n'onodu ya.

¹⁵ Akukọ ndi ozo gbasara Shalum na izu ojojo ya, e degbi ha n'akwukwo ihe mere n'oge ndi eze Izrel na-achi.

¹⁶ N'oge ahụ, Menahem sitere na Tiaza buso obodo Tipsa agha, na onye obula bi n'obodo ahụ na gburugburu ya n'ihina ha ekweghi emeghe onu

* **15:1** O bu n'ime senchuri nke asato (Tupu a muo Kraist) † **15:5** A korọ akukọ a n'akwukwo 2Ih 26:16-21 ebe o putara ihè. Chineke mere ka eze gho onye ekpenta n'ihina nleda anya o ledara ndi nchaja, mgbe o gara chuo aja, bu ihe o na-ekwesighi ime dika eze o bu. Onu 3:10; 16:39-40; 18:6-7 ‡ **15:5** O bu Jotam no na-achi ala ahụ n'onodu eze Azaraya ruo mgbe o nwuru.

uzo ama ha. O tigburu Tifsa kwakoro ihe niile, bowakwaa afo ndi inyom niile di ime.

Menahem eze Izrel

¹⁷ N'afọ iri atọ na itoolu nke Azaraya, eze Juda, Menahem nwa Gadi ghorọ eze oheru ndi Izrel. O chirị afo iri dika eze na Sameria.

¹⁸ O mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI. N'oge ochichi ya, o sighi na mmehie Jeroboam nwa Nebat wezuga onwe ya, bu nke o mere ka Izrel mehie.

¹⁹ Mgbe ahụ, Pul§ eze Asiria busoro ala ahụ agha. Menahem nyere ya otu puku talenti olocha, ime ka Pul kwagide ochichi ya, na ime ka aka ya siekwa ike n'alaeze Izrel.

²⁰ Menahem si n'aka ndi Izrel nweta ego a. Onye ogaranya obula turu iri shekel olocha ise nke e nyere eze Asiria. Mgbe eze Asiria natachara olocha ndi a, o si n'ala ahụ puo, o nogidekwaghị n'ala ahụ.

²¹ Akuko banyere Menahem na ihe niile o mere, e deghi ha n'akwukwo akuko ihe ndi eze Izrel mere n'ubochi ndu ha?

²² Menahem sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, Pekahaya nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

Pekahaya eze Izrel

²³ N'afọ nke iri ise, nke ochichi eze Azaraya na Juda, ka Pekahaya nwa Menahem bidoro ichi dika eze n'Izrel. Afo abuo ka o chirị n'ime Sameria.

²⁴ Ma Pekahaya mere ihe ojoo n'anya ONYENWE ANYI. O sighi na mmehie niile nke Jeroboam nwa Nebat wezuga onwe ya, bu nke o jiri mee ka Izrel mehie.

²⁵ Ma Peka nwa Remalaya, otu n'ime ndisi agha eze na iri ndi ikom ise ozo si Gilead gbara izu megide ya, gbuo ya n'uloeze di n'ime Sameria. Ha gbukwara Agob na Arie n'oge a ha gburu Pekahaya. Emesia, Peka ghorọ eze n'onodu ya.

²⁶ Akuko banyere Pekahaya na ihe niile o mere ka e dere n'akwukwo akuko ihe ndi eze Izrel mere n'ubochi ndu ha.

Peka eze Izrel

²⁷ N'afọ nke iri ise na abuo nke ochichi Azaraya eze Juda ka Peka nwa Remalaya ghorọ eze Izrel n'obodo Sameria. O chirị dika eze iri afo abuo.

²⁸ O mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI. O fere chi ozo ofufe, o sighi na mmehie Jeroboam nwa Nebat wezuga onwe ya, bu mmehie nke o dubara ndi Izrel n'ime ya.

²⁹ N'oge Peka bu eze Izrel, ka Tiglat-Pilesa, eze Asiria biara were Ijon, Ebel-Bet-Maaka, Janoa, Kedesh, Hazo, Gilead, Galili na ala ndi Naftali niile. O chupuru ndi mmadu niile mee ka ha gaa biri n'Asiria.

³⁰ N'oge ahụ, Hoshea nwa Elaa gbara izu ojoo megide Peka nwa Remalaya gbuo ya, buru eze n'onodu ya. O malitere ibu eze n'afọ nke iri abuo nke ochichi eze Jotam nwa Uzaya.

³¹ Akuko banyere Peka na ihe niile o mere, e deghi ha n'akwukwo akuko ihe ndi eze Izrel niile mere n'ubochi ndu ha?

Jotam eze Juda

³² N'afọ nke abuo nke ochichi Peka nwa Remalaya eze Izrel ka Jotam nwa Uzaya eze Juda malitere ochichi ya.

³³ O gbara iri afo abuo na ise mgbe o ghorọ eze. O chirị afo iri na isii na Jerusalem. Aha nne ya bu Jerusha, nwa Zadok.

§ 15:19 Pul bukwa onye a na-akpo Tiglat-Pilesa, n'asusu ndi Babilon, guo 1Ih 5:26

³⁴ O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI dika nna ya Uzaya mere.

³⁵ Kama, o wezugaghi ebe ichu aja di n'elu ugwu, ndi mmadu gara n'ihu na-achu aja nsure oku di iche iche na aja na-esi isi utu n'ebe ahụ. Jotam wughariri Onu Uzo ama nke di Elu nke ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

³⁶ Ma banyere ihe ndi ozo niile nke oge ochichi Jotam na ihe o mere, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ihe mere n'oge ndi eze Juda?

³⁷ (N'ubochi ndi ahụ, ONYENWE ANYI malitere izite Rezin eze ndi Aram na Peka nwa Remalaya, imegide ndi Juda.)

³⁸ Jotam sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ha, n'obodo Devid, bu obodo nna ya. Ehaz nwa ya nwoke ghoru eze n'onodu ya.

16

Ehaz eze Juda

¹ Ehaz* nwa Jotam, malitere ibu eze Juda n'afu nke iri na asaa nke ochichi eze Peka nwa Remalaya eze Izrel.

² Ehaz gbara iri afu abuo mgbe o malitere ibu eze. Afu iri na isii ka o chikwara n'ime Jerusalem, ma o meghi ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI bu Chineke ya, dika nna ya Devid mere.

³ O gbasoro uzu niile nke ndi eze Izrel, obuladi i ji nwa ya nwoke chu aja n'oku. O gbasoro omenaala niile ruru aru nke ndi mba ozo, ndi ahụ ONYENWE ANYI chupuru site n'ihu ndi Izrel.

⁴ O churu aja surekwaa ihe nsure oku aja na-esi isi utu n'ebe niile di elu, n'elu ugwu niile, na n'okpuru osisi ndu obula.

⁵ Mgbe ahụ, Rezin eze Aram na Peka nwa Remalaya, eze Izrel rigooro iga buso Jerusalem agha, gbakwaa Ehaz gburugburu. Ma ha emerighi ya n'agha.

⁶ N'oge ahụ, Rezin eze Aram dotaghachiri obodo Elat nye onwe ya, site na i chupu ndi Juda bi n'Elat. Ndi Edom bara n'obodo Elat, ha bikwa n'ebe ahụ ruo taa.

⁷ Ehaz zigara ndi ozi ka ha gaa zie Tiglat-Pilesa, eze ndi Asiria ozi, si ya, "Abu m ohu gi, onyenwe m ka i bu. Bia naputa m site n'aka eze ndi Aram na eze ndi Izrel, ndi na-ebuso m agha."†

⁸ Ehaz weere olaedo na olaocha ahutara n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na nke di n'aku niile di n'uloeze zigara eze Asiria dika onyinye.

⁹ Eze ndi Asiria nara ya nti site n'ibuso obodo Damaskos agha na imeri ya. O gburu Rezin, bulaa mmadu niile bi n'ime ya n'ike ka ha gaa biri n'obodo Kia.

¹⁰ Mgbe eze Ehaz gara Damaskos izute Tiglat-Pilesa bu eze Asiria. O huru otu ebe nchujaja nke di na Damaskos. O zigaara Uraya onye nchujaja oyiye ebe ichu aja ahụ. O dekwara ihe gbasara ya n'akwukwo, nke ga-akowa otu e si ewu ya.

¹¹ Ya mere, Uraya onye nchujaja, wuru ebe ichu aja nke di ka nke ahụ Ehaz huru na Damaskos. O wuchara ya tupu eze aloa.

¹² Mgbe eze si Damaskos lota na Juda, o huru ebe ichu aja ahụ, biaruo ya nso, doo onyinye ichu aja ya n'elu ya.

* **16:1** Ehaz na nna ya Jotam, chikoro dika eze na Juda n'ime senchuri nke asato (Tupu a muo Kraist). † **16:7** Aririo enyemaka a site n'ebe eze Pul no, mere ka ndi Izrel tufuo onodu i nwere onwe ha. 2Ih 28:20; Dit 28:36

13 O churu aja nsure oku, na aja ihe nsure oku na-esi isi utu, na aja onyinye mkpuru oka. O wukwasiri onyinye ihe onunu n'elu ebe ichu aja ahụ, fesakwa obara aja udo ya niile n'elu ebe ichu aja ahụ.

14 O wepuru ebe ichu aja bronz nke di n'ihu ONYENWE ANYI, o sitere n'ebe o di n'ihu ulonso ahụ, n'etiti ebe ichu aja oheru na ulonso ukwu ONYENWE ANYI, bute ya n'akuku ugwu nke ebe ichu aja oheru ya.

15 Eze Ehaz nyere Uraya, bu onyeisi nchujaja iwu, si, "O bu n'elu ebe ichu aja oheru a ka i ga na-esure aja nsure oku ututu niile, na onyinye mkpuru oka nke uhuruchi niile, na aja nsure oku eze, na onyinye mkpuru oka nke eze, na aja na onyinye nke ndi niile n'ala a, ya na onyinye mkpuru oka ha niile na onyinye ihe onunu ha niile. Fekwasị obara niile e ji choo aja nsure oku na aja ndi ozo n'elu ebe ichu aja ahụ. Ma ebe ichu aja oha ahụ ga-adiri m iji juta ase."

16 Uraya onye nchujaja mere ihe niile dika eze Ehaz nyere ya n'iwu.

17 Eze bu Ehaz wepuru ihe njiko niile jikoro ihe ndokwasị ahụ niile a na-ebughari ebughari. O wepuru efere ukwu idoba mmiri a dokwasiri n'elu ehi oha ahụ di n'okpuru ya, ma dokwasị ya n'elu nkume.

18 N'ih i imekwa ka obi too eze Asiria utu, o wepuru uzo a na-esite maka ubochi izuika nke e wuru n'ime ulonso, na uzo mbata eze si abanye n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

19 Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Ehaz, na ihe ndi o mere, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ihe mere n'oge ndi eze Juda?

20 Ehaz soro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Hezekaya nwa ya ghoru eze n'onodu ya.

17

Hoshea eze Izrel nke ikpeazu

1 N'afu nke iri na abuo nke ochichi Ehaz, bu eze Juda, ka Hoshea nwa Elaa ghoru eze Izrel n'obodo Sameria. O chiru dika eze afu itoolu.

2 O mere ihe ojuo n'anya ONYENWE ANYI mgbe o bu eze. Ma o bughu dika ndi eze Izrel ndi ozo bu ya uzo.

3 Shalmanesa eze Asiria biara buso Hoshea agha, n'ih i na Hoshea no n'okpuru ochichi eze Asiria, burukwa onye na-atu utu nye ya kwa afu.

4 Ma eze Asiria choputara na Hoshea abughu onye kwesiri ntukwasị obi n'ih i na Hoshea eze Izrel zipuru ndi ozi ya ka ha jekwuru So, eze Ijpt, maka enyemaka. Ozokwa, Hoshea kwusiri itu utu nye eze Asiria dika o na-eme kwa afu. N'ih i ya Shalmanesa nwuchiri ya, tinye ya n'ulo mkporo.

5 Eze Asiria wakporo ala ahụ niile n'agha, gbagoo imegide Sameria, nochibido ya gburugburu, afu ato.

6 N'afu itoolu nke ochichi Hoshea, eze Asiria dotara Sameria n'agha,* dokpuru ndi Izrel niile buga ha n'ala Asiria. O mere ka ha biri n'obodo Hala, n'ime Gozan nke di n'osimiri Hoboa, na n'ime obodo ndi Midia.

Ndota a dotara Izrel n'agha n'ih i mmehie

7 Ihe ndi a niile mere n'ih i na ndi Izrel mehiere megide ONYENWE ANYI, bu Chineke ha, onye ahụ mere ka ha site n'okpuru ike Fero, eze Ijpt puta. Ha kporo isiala nye† chi ndi ozo

8 gbasoro omenaala niile nke ndi mba ahụ ONYENWE ANYI chupuru site n'ala ha. Ha gbasokwara omenaala ojuo ndi ahụ niile ndi eze ha webatara.

* 17:6 Ndota a dotara ndi Izrel n'agha n'oge a, bu nke ugboro abuo. Nke mbu, bu n'oge Peka bu eze. 2Ez 15:29 † 17:7 Fere chi ndi ozo ofufe

⁹ Ndi Izrel mere ihe ndi ahụ niile ONYENWE ANYI Chineke ha na-adighi anabata na nzuzo. Ha wuru ebe ichu aja nye chi di iche iche n'obodo ha niile, e, n'obodo ukwu ma n'obodo nta obula.

¹⁰ Ha manyeere onwe ha ogidi nkume, na ogidi chi Ashera n'elu ugwu obula, na n'okpuru osisi obula nwere ndo.

¹¹ Ha churu aja nsure oku na-esi isi utu n'elu ugwu obula dika mba ndi naara ebi n'ala ahụ si eme, bu ndi ONYENWE ANYI chupuru site n'ala ha, mgbe Izrel biara biri n'ebe ahụ. Ha mere ihe ojoo di iche iche, nke mere ka iwe wee ONYENWE ANYI nke ukwu.

¹² E, ha fere arusi di iche iche ofufe, lefu anyanwa na ONYENWE ANYI doru ha aka na nti si ha, "Unu emela ihe di otu a."

¹³ Mgbe niile ka ONYENWE ANYI na-eziga ndi amuma ya, na ndi ohu uzo, ido Izrel na Juda aka na nti, si ha, "Sitenu n'ajo ihe unu na-eme chegharia. Debenu iwu na ukuru m, dika iwu ahụ niile m nyere nna unu ha ka ha debe si di, nke m sikwa n'onu ndi ozi m bu ndi amuma nye unu."

¹⁴ Ma ndi Izrel juru ige nti. Kama ha kpachara anya kwesie olu ha ike dika nna nna ha mere, bu ndi na-ekwenyeghi na ONYENWE ANYI Chineke ha.

¹⁵ Ha juru ukuru ya niile na ogbugba ndu ya, nke ya na ndi bu nna nna ha gbara na iwu nke o doru ha aka na nti ka ha debe. Ha gbasoro chi arusi bu ihe efu, ha onwe ha ghokwara ihe efu. Ha nomiri mba di iche iche ndi ahụ bi ha gburugburu, n'agbanyeghi na ONYENWE ANYI nyere ha iwu si, "Unu emela dika ha."

¹⁶ Ha juru idebe iwu niile ONYENWE ANYI Chineke ha nyere ha. Ha meere onwe ha ogidi arusi Ashera, kporo onwe ha oyiyi umu ehi abuo. Ha kporo isiala nye Baal, na anyanwu, na onwa, na kpakpando.

¹⁷ Ha jiri umu ha ndi ikom na umu ha ndi inyom chuo aja nsure oku nye chi ndi mba ozo. Ha gakwara n'aja iju ase, na igba aja, si otu a nyefee onwe ha n'aka ime ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI, si otu a kpasuo ya iwe.

¹⁸ Ya mere, ONYENWE ANYI wesoro Izrel iwe nke ukwu, wezuga ha site n'ihu ya. O dikwaghi onye o kwere ka o fodu, kariakwa naani ebo Juda.‡

¹⁹ Ma ndi Juda jukwara idebe ihe niile ONYENWE ANYI bu Chineke ha nyere ha n'iwu. Ha sooro omume ojoo ndi Izrel webatara.

²⁰ N'ihia nke a, ONYENWE ANYI juru ndi Izrel niile. O tara ha ahuhu site n'inyefe ha n'aka ndi na-apunara mmadu ihe n'ike tutu ruo mgbe o mere ka e site n'ihu ya wezuga ha.

²¹ Mgbe ONYENWE ANYI mere ka ndi Izrel dowapu onwe ha site n'alaeze Devid, ha mere Jeroboam nwa Nebat, eze ha. Ma Jeroboam mere ka Izrel site n'iso ONYENWE ANYI wezuga onwe ha. O mere ka ha mee mmehie di ukwu.

²² O dikwaghi mgbe umu Izrel sitere n'ime mmehie ahụ Jeroboam dubara ha puta,

²³ tutu ruo mgbe ONYENWE ANYI kpochapuru Izrel niile site n'ihu ya, dika o kwuru na o ga-eme, site n'onu ndi amuma na-ejere ya ozi. O bu nke a mere ndi Izrel ji gaa biri n'Asiria dika ndi a dotara n'agha ruo taa.

Ndi ohuru biara biri na Sameria

²⁴ Eze Asiria sitere n'ala Babilon, Kuta, Ava, Hamat na Sefavaim kpota ndi mmadu biara biri n'obodo Sameria inochi anya ndi Izrel niile e sitere

‡ 17:18 Ndi alaeze ndida si n'agburu Simion na Benjamin, maobu naani ebo Juda gosiri onwe ha ndi kwesiri ntukwasị obi, guo akwukwo 1Ez 11:13,32

n'ebe ahụ bupụ. N'uzọ dị otu a, ha nwetara Sameria birikwa n'obodo ya niile.

²⁵ Ma mgbe ndị Asiria malitere ibi n'ebe ahụ, ha atughị egwu ONYENWE ANYI, maobụ fee ya ofufe. N'ihia ya, ONYENWE ANYI zitere odum§ ndi batara n'etiti ha gbuo ufodu mmadu n'ime ha.

²⁶ Ya mere, e zigara eze Asiria ozi si ya, "Ndi ahụ i dotara n'agha mee ka ha bja biri n'obodo Sameria amaghi ihe chi nwe ala ahụ chorọ. O zitere odum n'etiti ha, nke na-egbu ha, n'ihia na ndi ahụ amaghi ihe o chorọ."

²⁷ Eze Asiria nyere iwu si: "Ka otu onye n'ime ndi nchujaja* e si na Sameria dota n'agha laghachi gaa biri n'ebe ahụ, izi ndi bi n'obodo ahụ ihe chi ala ahụ chorọ."

²⁸ Ya mere, otu n'ime ndi nchujaja ebuuru site na Sameria gaa ala ozo, bjara biri na Betel, kuziere ha otu ha ga-esi na-atu egwu ONYENWE ANYI.

²⁹ N'agbanyeghi nke a, ndi mba obula meere onwe ha chi nke aka ha n'obodo ahụ niile ebe ha bi n'ime ya. Ha guzobere chi ndi a n'ulo arusi nke ndi Sameria wuru n'ebe niile di elu.

³⁰ Ndi si Babilon mere chi ha a na-akpo Sukot Benot; ndi si Kut emee Neagal, ebe ndi si Hamat mekwara Ashima.

³¹ Ndi si Ava mekwara Nibaz, na Tatak, ma ndi si Sefavaim na-esure umu ha n'oku dika aja nye Adramelek na Anamelek, bu chi ndi Sefavaim.

³² Ha turu egwu†ONYENWE ANYI, ma ha hoputara udi mmadu di iche iche site n'etiti onwe ha, ndi na-ejere ha ozi dika ndi nchujaja n'ulo chi ha di n'ebe niile di elu.

³³ Ha na-atu egwu ONYENWE ANYI ma ha gara n'ihu na-eke chi nke aka ha dika omenaala mba ebe ndi e si dota ha n'agha si di.

³⁴ Ruo taa, ha na-anogidesi ike n'ife ofufe dika uzo ochie ha si di. Ha adighi atu egwu ONYENWE ANYI, maobu mee dika ukpuru na iwu niile, maobu dika ntuziaka na ihe niile enyere n'iwu si di, bu nke ONYENWE ANYI nyere umu Jekob, onye o kporo Izrel.

³⁵ Mgbe ONYENWE ANYI na ndi Izrel gbara ndu, o nyere ha iwu si, "Unu atukwala chi ozo obula egwu, maobu kpo isiala nye ha. Unu efela ha ofufe maobu chuo aja nye ha.

³⁶ Ma ONYENWE ANYI, onye ji ike di ukwuu, na aka di ike e setipuru esetipu kporuta unu site n'ala Ijpt, bu naani onye unu ga-atu egwu. Ya ka unu ga-akpo isiala nye, ya ka unu ga-achuru aja.

³⁷ Unu ga-elezi anya hu na unu debere ukpuru na iwu niile, ntuziaka na ihe niile enyere n'iwu ndi a e deputara n'akwukwo nye unu. Unu atukwala egwu‡ chi ndi ozo.

³⁸ Unu echefula ogbugba ndu ahụ mu na unu gbara. Unu akpokwala isiala nye chi ndi ozo n'ihia egwu.

³⁹ Kama, tunu egwu ma fee ONYENWE ANYI Chineke unu. O bu ya ganaputa unu site n'aka ndi iro unu niile."

⁴⁰ Ma ndi Izrel egeghi nti, kama, dika uzo ojoo ha si di, ha fere chi ozo ofufe.

⁴¹ O bu ezie na ndi a na-eke ONYENWE ANYI ofufe, ma ha nogidekwara na-ejere arusi niile ha ozi. Ruo taa, umu ha, na umu umu ha, gara n'ihu na-emekwa ihe nna nna ha mere.

§ 17:25 N'ihia n'ala ahụ togboro n'efu nwa oge nta, nke mere ka odum bi n'ohia ndi Palestia mubaa. Lev 26:21-22 * 17:27 Onye n'otu n'ime ndi nchujaja ahụ Jeroboam hoputara, bu ndi na-achụ aja nye chi nwa ehi ahụ o kpuru na Betel. 1Ez 12:31 † 17:32 Kpokwara isiala nye ‡ 17:37 Maobu, efekwala

18

Hezekaya eze Juda

¹ N'afọ nke atọ nke ọchịchị Hoshea nwa Elaa eze Izrel ka Hezekaya nwa Ehaz eze Juda malitere ọchịchị nke ya.

² Ọ gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere ị bụ eze. Ọ chiri iri afọ abụọ na itoolu na Jerusalem. Aha nne ya bụ Abija,* ada Zekaraya.

³ O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, dika nna nna ya Devid.

⁴ O wepuru ebe niile di elu, kurisie ogidi nsọ niile, gbutukwa ogidi Ashera niile. O tipiakwara agwo bronzo ahụ Mosis mere, n'ihu na ruo n'oge ahụ, umu Izrel na-esure aja nsure oku na-esi isi utọ nye ya. (A kpọrọ ya Nehushtan.)

⁵ Hezekaya tukwasiri ONYENWE ANYI, Chineke Izrel obi ya. N'ezie, o nwekwaghị onye ozo di ka ya n'etiti ndi eze Juda niile, ndi bu ya uzọ chia, na ndi so ya.

⁶ Ọ gbasoro ONYENWE ANYI n'uzọ niile. O sitekwaghị n'uzọ ONYENWE ANYI wezuga onwe ya. O debere ihe niile ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu.

⁷ ONYENWE ANYI nonyeere ya n'ebe obula o gara, ihe niile o mere gaara ya nke oma. O nupuru isi ju inokwa n'okpuru eze ndi Asiria, o fekwaghị ya ofufe.

⁸ O tigburu ndi Filistia n'ala ha niile ruo na Gaza, na obodo di ya gburugburu. O lara obodo ahụ niile n'iyi, obodo ukwu niile e wusiri ike na obodo nta niile a na-ewusighi ike.

⁹ N'afọ nke anọ nke ọchịchị Hezekaya, nke bukwa afọ nke asaa nke ọchịchị Hoshea nwa Elaa, bụ eze Izrel, Shalmanesa, eze Asiria gbagoro imegide Sameria, nochibido ya gburugburu.

¹⁰ Mgbe afọ atọ gasiri, n'afọ nke isii nke ọchịchị Hezekaya, na afọ nke itoolu nke ọchịchị Hoshea, bụ eze Izrel, ndi agha Asiria dotara Sameria n'agha.

¹¹ Ọ bụ n'oge ahụ ka eze Asiria bupuru ndi Izrel niile bulaa ha Asiria n'ime obodo Hala, na Gozan n'akuku iyi ukwu Hoboa, na n'obodo ndi Midia.

¹² Nke a mere n'ihu na ha juru ige nti n'olu ONYENWE ANYI bu Chineke ha, jukwa ime ihe o chorọ ka ha mee. Ha edebeghi ogbugba ndu ya na iwu niile Mosis onyeozu ONYENWE ANYI nyere ha. Ha juru ige nti n'iwu ndi a, maobu debe ha.

¹³ N'afọ nke iri na anọ nke ọchịchị eze Hezekaya, Senakerib bụ eze Asiria, busoro obodo Juda niile e wusiri ike agha, merikwaa ha.

¹⁴ Mgbe ahụ, Hezekaya chorọ uzọ o ga-esi mee udo, zie ozi zigara eze Asiria n'obodo Lakish si ya, "Emehiela m, biko, site n'ala m puo. Aga m akwu gi ihe obula i chorọ n'aka m." Eze Asiria sitere n'aka Hezekaya eze Juda nara nari talenti olaocha atọ, na iri talenti olaedo atọ.

¹⁵ Hezekaya chiri olaocha niile o chotara n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na aku niile di n'uloeze, nye ya eze Asiria.

¹⁶ N'oge ahụ, Hezekaya bụ eze Juda, nyakaputachara olaedo niile o ji techie ibo na ibo onu uzọ ulonso ukwu ONYENWE ANYI, chiri ihe ndi a niile nye eze Asiria.

Senakerib ebuo agha megide Jerusalem

¹⁷ Eze Asiria sitere na Lakish zipu ochiagha† onye okwa ya kasi ukwu, onyeisi ndi na-eje ozi na ochiagha ya na usuu ndi agha ka ha jekwuru

* 18:2 Maobu, Abi † 18:17 A na-akpo Tatan

Hezekaya na Jerusalem. Ndi agha a biaruru Jerusalem kwusi n'akuku olulu warawara‡ e gwuru ebe Odo mmiri di elu si n'asofo, n'uzo e si aga obosara ala ndi na-asu akwa.

¹⁸ Mgbe ha kporo eze oku ka o bia, Eliakim nwa Hilcaya, onye nlekota uloze, na Shebna, ode akwukwo eze, na Joa nwa Asaf, onye ndeko akuko ihe mere, puru jekwuru ha.

¹⁹ Ochigaha ahụ siri ha, “Gwanu Hezekaya:

“Otu a ka eze ukwu ahụ, bu eze Asiria na-ekwu, O bu na gini ka ntukwasị obi gi dabere?

²⁰ I na-ekwu na i nwere ndumodu na ike ibu agha, maobu naani egbe onu§ ka i na-agba. O bu onye ka i na-atukwasị obi mere i ji enupu isi n'okpuru m?

²¹ Lee, amatara m na i na-atukwasị obi n'Ijpt, mkpanaka achara ahụ gbajiri agbaji, nke na-aduwa aka onye obula na-adabere na ya. Otu a ka Fero, eze Ijpt di nye ndi niile na-atukwasị ya obi.

²² Ma o buru na unu asi m, “Anyi na-atukwasị ONYENWE ANYI bu Chineke anyi obi.” O bughị ya ka Hezekaya wezugara ebe ya niile di elu na ebe ichu aja ya niile, na-asi Juda na Jerusalem, “Unu aghaghi ikpo isiala n'ebe ichu aja di n'ime Jerusalem?”

²³ “Ma ugbu a, bia kwee nna m ukwu, bu eze Asiria nkwa. Aga m enye gi puku inyinya abuo ma o buru na i nwere ike ichota ndi ga-agba ha.

²⁴ I ga-esi aana ju otu onyeisi nke dikarisiri nta n'ime ndisi oru onyenwe m, na-agbanyeghikwa na i na-atukwasị obi n'Ijpt maka inweta ugbu agha na ndi na-agba inyinya?

²⁵ Tinyere nke a, abara m ibuso ala a agha na ibibi ya ma enweghi okwu sitere na Chineke bia? O bu ONYENWE ANYI ya onwe ya gwara m ka m bilie megide obodo a, lakwaa ya n'iyi.’”

²⁶ Mgbe ahụ, Eliakim nwa Hilcaya, Shebna na Joa siri ochigaha ahụ, “Biko, gwa ndi ohu gi okwu n'asusu Aramaik,* ebe o bu na anyi na-aghota ya. Agwala anyi okwu n'asusu Hibru, ebe ndi no n'elu mgbidi ga-anu.”

²⁷ Ma ochigaha ahụ zaghachiri, “O bu n'ihhi naani nna unu ukwu na nye unu onwe unu ka nna m ukwu ji zite m, ka m kwuo ihe ndi a? O bughị n'ihhi ndi mmadu ahụ na-anodu n'elu mgbidi, ndi, dika unu, ha ga-eso rie nsi ha nyuru, nuokwa mamiri ha nyuru?”

²⁸ Mgbe ahụ, ochigaha ahụ guzoro were oke olu kwuo n'asusu Hibru, si, “Nurunu okwu eze ukwu ahụ, bu eze Asiria.

²⁹ Nke a bu ihe eze siri, unu ekwela ka Hezekaya duhie unu. O pughi izoputa unu site n'aka m.

³⁰ Unu ekwela ka Hezekaya mee ka unu tukwasị ONYENWE ANYI obi. Mgbe o na-asi, 'N'ezie, ONYENWE ANYI aghaghi inaputa anyi, a gaghi enyefe obodo a n'aka eze Asiria.'

³¹ “Unu anakwala Hezekaya nti. Ihe a ka eze Asiria kwuru: Pukwutenu m, bianu ka mu na unu mee udo.† Mgbe ahụ, onye obula n'ime unu ga-eri mkpuru si n'ubi vaini ya na nke si n'osisi fiig ya, nuokwa mmiri‡ nke si n'ihhe icheta mmiri ya:

‡ 18:17 Olulu warawara mmiri nke eze Hezekaya gwuru, bu maka i ji webata mmiri n'ime obodo site n'iyi Gaihon. § 18:20 O bu sosu okwu egbugbere onu * 18:26 Asusu Aramaik (ndi Siria) bu asusu mba na mba ji emekorita ihe n'oge ahụ, ma o mesiri gho asusu ndi Juu, site na senchuri nke ise tupu a muo Kraist. † 18:31 Na mgbe ochie a na-eme udo site n'igba ndu ‡ 18:31 Nke a na-egosi onodu udo na oganihu.

³² ruo mgbe m ga-abia duru unu gaa n'ala dika nke unu, bu ala mkpuru oka na nke mmanya oheru, ala achicha na ubi vaini, ala mmanu anu na osisi oliv juputara n'ime ya. Horonu ndu ka unu ghara inwu.

"Unu egela Hezekaya nti, n'ihi na o bu nrafu ka o na-arafu unu mgbe o na-asị, 'ONYENWE ANYI ga-anaputa anyi.'

³³ O nwere chi mba obula nke naputara ha site n'aka eze Asiria?

³⁴ Olee ebe ka chi ndi Hamat na Apad no? Olee ebe ka chi ndi Sefavaim, Hena na Iva nokwa? Ha anaputala Sameria site n'aka m?

³⁵ Olee chi n'ime chi mba ndi a niile bu nke zoputarala ala ya site n'aka m? Unu si anaa chee na ONYENWE ANYI puru izoputa Jerusalem site n'aka m?"

³⁶ Ma ndi ahụ niile gbara nkiti, ha ekwughị ihe obula, n'ihi na eze nyere ha iwu si, "Unu azaghachila ya."

³⁷ Mgbe ahụ, Eliakim nwa Hilcaya, onye na-elekota uloeze, na Shebna ode akwukwo eze, na Joa nwa Asaf ode akwukwo, ha yi uwe ha dowara adowa, biakwute Hezekaya gwa ya ihe niile onyeisi agha ahụ kwuru.

19

A ga-agbaputa Jerusalem

¹ Mgbe eze Hezekaya, nuru nke a, o dowara uwe ya, yikwasị akwa mkpe, baa n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

² O zipuru Eliakim onye nlekota uloeze, Shebna ode akwukwo eze na ndi okenye n'etiti ndi nchaja, bu ndi yikwa akwa mkpe, ka ha jekwuru Aizaya onye amuma, nwa Emoz.

³ Ha siri ya, "Otu a ka Hezekaya siri, Ubochi taa bu ubochi ahuhu, na iba mba na nke ihe ihere. Ubochi jogburu onwe ya dika ubochi nwanyi no n'oke ihe mgbu nke imu nwa ma ike adikwaghị o ji amuputa nwa ya.

⁴ Ma eleghi anya ONYENWE ANYI Chineke gi, ga-anu okwu ahụ niile nke Rabashaka bu ochiagha, onye nna ya ukwu bu eze Asiria, zitere ikwa Chineke di ndu emo. Eleghi anya ONYENWE ANYI Chineke gi ga-abara ya mba n'ihi okwu ndi a niile o kwuru, bu ndi o nuru. Ya mere, kpeere anyi ekpere, anyi bu ndi foduru ndu."

⁵ Mgbe ndi ozi eze Hezekaya biakwutere Aizaya,

⁶ o siri ha, "Otu a ka unu ga-asị nna unu ukwu, 'Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, Atula egwu n'ihi okwu niile nke i nuru, bu nke ndi na-ejere eze Asiria ozi ji kwuluo m.

⁷ Gee nti, mgbe o nuru akuko di anaa, aga m eme ka o choo ilaghachi n'obodo nke aka ya. N'ebe ahụ ka m ga-emekwa ka e jiri mma agha gbuo ya.'"

⁸ Mgbe ochiagha ahụ nuru na eze Asiria e sitela n'obodo Lakish pua, o laghachiri hu na eze Asiria na-ebuso obodo Libna agha.

⁹ N'oge ahụ, Senakerib natara ozi na Tiahaka, eze Kush,* na-aputa ibia ibuso ya agha. Ya mere, o zipuru ndi ozi ka ha ga zie Hezekaya ozi, si,

¹⁰ "Gwanu Hezekaya, eze Juda, Ekwela ka Chineke onye i na-atukwasị obi duhie gi, mgbe o na-asị, 'Agaghị enyefe Jerusalem n'aka eze Asiria.'

¹¹ N'ezie a, i nula ihe ndi eze Asiria mere obodo niile ha busoro agha, otu ha si bibie ha kpamkpam. Ma a ga-anaputakwa gi onwe gi?

¹² Chi niile nke mba niile ndi ahụ nna nna m ha lara n'iyi, ha naputara ha, bu chi ndi Gozan, Haran, Rezuf na nke ndi Eden, ndi no na Tel Asa?

* 19:9 Nke a bu Itiopia ugbu a

13 Olee ebe eze ndi Hamat maobu eze Apad no? Olee ebe eze obodo Lair, Sefavaim, Hena na Iva nokwa?"

Ekpere Hezekaya

14 Mgbe Hezekaya natara akwukwo ozi a site n'aka ndi ozi ahụ, guo ya, o weere ya gaa n'ime ulonso ONYENWE ANYI, gbasaa ya n'ihu ONYENWE ANYI.

15 Hezekaya kpere ekpere nye ONYENWE ANYI, si, "O, ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel, onye ocheeze ya di n'etiti ndi cherubim, naani gi bu Chineke na-achi alaeze niile nke uwa. O bukwaa naani gi kere eluigwe na uwa.

16 To o nti gi n'ala, o ONYENWE ANYI ma nuru; meghee anya gi abuo ONYENWE ANYI, ka ihu; gee nti nukwa okwu ndi ahụ Senakerib zitere, nke o ji ekwulu Chineke di ndu.

17 "N'ezikwu, ONYENWE ANYI, ndi eze Asiria alala mba niile a di iche iche na ala ha n'iyi, mee ka ha togboro n'efu.

18 Ha atunyekwala chi ha niile n'ime oku, repiakwa ha, n'ihu na o bughu chi ka ha bu, kama ha bu naani ihe a kpuru akpu, nke mmadu ji osisi na nkume pia.

19 Ugbu a, ONYENWE ANYI Chineke anyi, biko, zoputa anyi site n'aka ya, ka alaeze niile nke uwa mata na naani gi ONYENWE ANYI, naani, bu Chineke."

Aizaya ebuo amuma odida Senakerib

20 Mgbe ahụ Aizaya nwa Emoz zigaara Hezekaya ozi si, "Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel siri, Anula m ekpere i kpere banyere Senakerib, eze Asiria.

21 Nke a bu okwu nke ONYENWE ANYI kwuru megide ya:

"Nwaagboghọ na-amaghị nwoke, bu Ada Zayon na-eleli gi anya, ma jirikwa gi na-eme ihe ochi.

Nwaada Jerusalem

na-efufekwa isi ya mgbe i na-agbapu oso

22 Onye ka i kpariri ma kwulukwaa?

O bu onye ka i sitere na nganga gi welie olu okwu gi na anya gi elu megide?

O bu megide Onye Nso nke Izrel?

23 I sitere n'aka ndi ozi gi

kparia Onyenwe anyi, kwuluo ya, i sikwara,

"Eji m otutu ugboala m rigoruo ebe di elu nke n'elu ugwu niile,

n'ebe kachasi elu nke ugwu Lebanon.

Egbudasiala m osisi sida ya niile toro ogologo,

na osisi junipa ya niile kachasi mma.

Ejeruola m na nsotu niile ya,

bu ebe kachasi maa mma n'oke ohia ya niile.

24 Egwuola m otutu olulu mmiri n'ala ndi mba oso, nukwa mmiri di n'ebe ahụ.

O bu obu ukwu m ka m ji mee

ka isi iyi niile di n'Ijpt takpoo."

25 "O bu na i nubeghi?

Na mgbe ochie ka m kpebiri ya.

N'ubochi ndi ahụ gara aga ka m no pia opipia ya;

ugbu a, emeela m ka o bia na mmezu,

na i meela ka obodo nke mgbidi gbara gburugburu,
ghoọ mkpokota nkume.

26 Ndi bi n'ime ha, ndi a napuru ike ha nwere
bu ndi dara mba, ndi e tinyekwara n'onodu ihere.

Ha dika ahija ndu puru n'ala ubi
na ome na-epuputa epuputa
nakwa ahija na-etoputa n'elu ulo
nke anwu na-achakpo tupu o tolite.

27 "Ma amaara m ebe i no onodu
marakwa opupu gi na mbata gi
marakwa oke iwe gi megide m.

28 N'ih i onuma di gi n'obi megide m,
n'ih i na mkpari gi eruola m nti,
aga m etinye nko m n'imi gi
werekwa mkpumkpu igwe m kpachie egbugbere onu gi
mee ka i laghachi
site n'uzo ah u nke i siri bia.'

29 "Ma nke a ga-abu ihe iribama, nye gi, Hezekaya:
"N'af o a unu ga-eri ihe na-e pu n'onwe ya,
n'af o nke abuo unu ga-eri ihe ubi si na nke ah u puputa.
Ma n'af o nke ato ghaanu mkpuru ubi, weenu ihe ubi;
kuo vaini n'ubi vaini, riokwanu mkpuru ha.

30 Ozokwa, ndi foduru n'alaeze Juda
ga-agba mgborogwu n'okpuru ala, mikwaa mkpuru n'elu.

31 N'ih i na o bu site na Jerusalem ka ndi foduru ga-esi puta;
otu ndi foduru ndu ga-esitekwa n'ugwu Zayon puta.

"O bu site n'inu oku n'obi nke ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile
ga-emezu nke a.

32 "Ya mere, nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru banyere eze Asiria, si,
" 'O gagh i azobata ukwu ya n'ime obodo a
maobu gbaa o buladi otu aku n'ebe a.

O gagh i eji ota jeharia n'onu uzo ama ya,
maobu wuo mgbidi nnochibido megide ya.

33 Uzo o si bia ka o ga-esi laghachi;
o gagh i abanye n'obodo a.
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

34 Aga m echebe obodo a, zoputakwa ya
n'ih i aha m, na n'ih i Devid, bu ohu m.' "

35 N'abali ah u, mmuo ozi ONYENWE ANYI puru gaa tigbuo otu puku nari
na puku iri asato na ise n'ulo ikwu ndi Asiria. Mgbe ndi mmadu tetara
n'isi ututu, lee, ozu ka ha juputara ebe niile.

36 Ya mere, Senakerib, eze Asiria biliri ije, laghachi n'ala ya. O laghachiri
biri n'obodo Ninive.

37 Otu ubochi, mgbe o no na-akpo isiala n'ulo chi ya a na-akpo Nisrok,
umu ya ndi ikom aha ha bu Adramelek na Shareza were mma agha gbuo
ya. Ha gbapuru oso gbaga n'ala Ararat. Isahadon, bu nwa ya nwoke, ghoru
eze n'onodu ya.

20

Ọrịa Hezekaya

¹ N'oge ahụ, Hezekaya rịara ọrịa ruo na ọ gaara anwụ. Aịzaya onye amụma nwa Emoz biakwutere ya si ya, "Otu a ka ONYENWE ANYỊ siri, Dozie ezinaụlọ gị, n'ihu na i ga-anwụ. I gaghị esite n'ute ọrịa a bilie."

² Hezekaya tughariri chee ihu ya n'aja ụlọ, kpee ekpere nye ONYENWE ANYỊ, si,

³ "Chetakwa, ONYENWE ANYỊ, otu m si jegharịa n'ihu gị n'ikwesi ntukwasị obi, jiri obi m niile fee gị ofufe, ma meekwa ihe di mma n'anya gị." Hezekaya bekwarara akwa nke ukwu.

⁴ Tupu Aizaya esite n'etiti ogige ụlọeze puo, okwu nke ONYENWE ANYỊ rutere ya nti, si ya:

⁵ "Gaghachi azu, gaa gwa Hezekaya, onye na-achi ndi m, 'Otu a ka ONYENWE ANYỊ bu Chineke nna gị Devid, kwuru: Anula m ekpere gị, ahukwala m anya mmiri akwa gị, aga m agwo gị. Aga m eme ka ahụ di gị ike n'ubochi nke ato site taa, mgbe ahụ i ga-aga n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI."

⁶ Aga m atukwasị afo iri na ise n'ubochi ndu gị. Aga m anaputakwa gị na obodo a site n'aka eze Asiria. Aga m echebe obodo a n'ihu mu onwe m, na n'ihu Devid, bu ohu m."

⁷ Mgbe ahụ, Aizaya siri, "Kwadoonu mmanu fiig di oku." Ha mere nke a, teekwasị ya n'elu etuto ahụ, ahụ dikwara ya mma.

⁸ Mgbe ahụ, Hezekaya juru Aizaya si, "Gini ga-abu ihe iribama na ONYENWE ANYI ga-agwo m, na m ga-aga n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI n'ubochi nke ato na-abia n'ihu?"

⁹ Aizaya zara, "Nke a bu ihe ama ONYENWE ANYI nye gị na ONYENWE ANYI ga-emezu ihe o kwere na nkwa. I chorọ ka onyinyo a gaa n'ihu ihe nrigo iri, ka o bu ka o laa azu ihe nrigo iri?"

¹⁰ Hezekaya zara si, "O di mfe ka onyinyo gaa n'ihu nzo ukwu iri. Ma mee ka onyinyo a laa azu ihe nrigo iri."

¹¹ Mgbe ahụ, Aizaya, onye amuma rioro ONYENWE ANYI ka o meere Hezekaya nke a. ONYENWE ANYI mekwara ka onyinyo laghachi azu ihe nrigo iri dika o si gbada n'ihe nrigo ulo Ehaz.

Ndi ozi si Babilon

¹² N'oge ahụ, Merodak-Baladan,* nwa Baladan, bu eze Babilon zigaara Hezekaya akwukwo ozi ekele na onyinye, n'ihu na o nuru na Hezekaya rịara ọrịa.

¹³ Hezekaya nabatara ndi ozi ahụ gosi ha ihe niile di n'uloaku ya, oloacha, na olaedo, uda di iche iche na-esi isi utọ na ezigbo mmanu oliv, ulo ebe ngwa agha ya niile di, na ihe niile bu aku o nwere. O dighi ihe di n'uloeze ya maobu n'alaeze ya niile nke o na-egosighi ha.

¹⁴ Mgbe ahụ, Aizaya onye amuma jekwuru eze Hezekaya juo ya si, "Gini ka ndi ikom ndi ahụ kwuru? Ebeekwa ka ha si biakwute gị?"

Hezekaya zara si, "O bu n'ala di anya ka ha si, ha si Babilon."

¹⁵ Onye amuma juru, "Gini ka ha huru n'ulo gị?"

Hezekaya zara si, "Ihe niile nke di n'ulo m ka ha huru. O dighi ihe niile di n'uloaku m nke m na-egosighi ha."

¹⁶ Mgbe ahụ, Aizaya siri Hezekaya, "Gee nti nuru okwu ONYENWE ANYI."

* **20:12** Merodak, bu aha chi ndi Babilon a na-akpo Maadok, O bu ya ka a guru nwa Baladan.

¹⁷ Lee, oge na-abịa mgbe a ga-eburu ihe niile dị n'ụlọeze gị, na ihe niile nke nna nna gị ha debere n'ụlọakụ ruo taa, buru ha bulaa Babilon. Ọ dikwaghị ihe ga-afọdu, otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru.

¹⁸ A ga-ebupụ ụfọdu n'ime ụmụ gị, ndị bụ ahụ na ọbara gị,† ndị a ga-amutara gị, buru ha puo n'ebe dị anya, ha ga-abụ ndị onozị n'ụlọeze nke eze Babilon.”

¹⁹ Hezekaya zaghachiri, “Okwu ONYENWE ANYỊ nke i kwuru dị mma.” N'ihu na o chere n'obi ya si, “Ọ bụ na udo na nchekwa agaghị adị n'oge ndu m?”

²⁰ Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'oge ọchịchị Hezekaya, ọrụ niile ọ ruru, tinyere ọdọ mmiri o gwuru, na olulu ọwa mmiri‡ na-aga o gwuru, nke o ji webata mmiri n'ime obodo, ọ bụ na e degị ha n'akwukwo akukọ ihe mere n'oge ndị eze Juda?

²¹ Hezekaya sooro ndị nna nna ya dinaa n'ọnwu. Manase nwa ya ghorọ eze n'ọnọdu ya.

21

Manase eze Juda

¹ Manase gbara afọ iri na abuo mgbe ọ malitere ibụ eze. Ọ chiri iri afọ ise na ise na Jerusalem. Aha nne ya bụ Hefziba.

² O mere ihe dị njo n'anya ONYENWE ANYỊ, site n'igbaso ihe arụ niile nke ndị mba ọzọ bi n'ala ahụ na mbụ mere, bụ ndị ONYENWE ANYỊ chupuru n'ihu ndị Izrel.

³ O wughariri ebe dị elu niile nke nna ya Hezekaya lara n'iyi. O wukwara ebe ichu aja dị iche iche nye Baal, piakwa ogidi Ashera, dika Ehab eze Izrel mere. Ọ kporo isiala nye usuu ihe niile nke dị na mbara eluigwe,* feekwa ha ofufe.

⁴ O wuru ebe ichu aja dị iche iche, n'ime ulonso ONYENWE ANYỊ, nke ONYENWE ANYỊ, kwuru okwu banyere ya si, “Ọ bụ na Jerusalem ka m gatinye Aha m.”

⁵ O wuru ebe ichu aja nye usuu ihe niile dị na mbara eluigwe,† n'ogige abuo nke n'ulonso ONYENWE ANYỊ.

⁶ O jikwa nwa ya nwoke chuo aja n'ime oku, ọ gbara aja, choo osisa n'aka ndi mgbaasi, juta ase n'aka ndi na-aju mmuo ojo ase, ya na ndi dibia afa mekokwara ihe. O mere ihe di njo n'ebe o di ukwu n'anya ONYENWE ANYI, si otu a kpasuo ya iwe.

⁷ O were chi Ashera a piri api, bu nke o mere, debe n'ime ulonso ahụ, nke ONYENWE ANYI gwara Devid na nwa ya Solomon okwu, si, “N'ulonso a na n'ime Jerusalem, nke mu onwe m hoputara site n'ebo niile nke Izrel, ka m ga-akpokwasị Aha m ruo mgbe ebighi ebi.

⁸ Ma agaghị emekwa ka ukwu ndi Izrel wagharia ozo site n'ala ahụ nke m nyere ndi nna nna ha, naani ma o buru na ha elezie anya debe ihe niile m nyere ha n'iwu ma debekwa iwu niile nke ohu m bu Mosis nyere ha.”

⁹ Ma ha egeghi nti, Manase duhiere ha, mee ka ha mee ihe di njo kari nke ndi mba niile ndi ONYENWE ANYI lara n'iyi site n'ihu ndi Izrel.

¹⁰ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI kwuru okwu site n'onu ndi amuma ya, si,

† 20:18 Ụmụ si n'ahụ gị pụta ‡ 20:20 Hezekaya gbobichiri mmiri iyi Gaihon, gwuo olulu ebe mmiri a si aga, ka ọ diri ha mfe i nweta mmiri ma ndi iro gbaa Jerusalem gburugburu n'oge agha. 2Ih 32:30 * 21:3 Nke a bu anyanwu, onwa na kpakpando † 21:5 Nke a bu anyanwu, onwa na kpakpando

11 “N’ihi na Manase, eze Juda emeela ihe arụ ndị a, o meela ihe dị njo karia nke ndị Amōrait,‡ bụ ndị bụ ya ụzọ, o werela arụsị ya duba Juda n’ime mmehie.

12 Ya mere, nke a bụ ihe ONYENWE ANYI, bụ Chineke nke Izrel, sirị: Lee, ana m aga iweta mbibi dị ukwu nke ga-adakwasị Jerusalem na Juda, nke ntị ọbụla nūrụ ya ga-azụ wuruwuru.

13 Aga m esetipụ eriri itụ ọtutụ nke m ji megide Sameria na ihe itụ mgbidi nke m ji megide ụlọ Ehab, n’elu Jerusalem. Aga m ehichapụ Jerusalem dika mmadụ si ehichapụ efere, hichaa ya ihu na azụ ma kpuo ya ihu n’ala.

14 Aga m agbakutakwa ndị fọdurụ n’ihe nketa m azụ, were ha nyefee n’aka ndị iro ha. Ha ga-aghọ ihe anaara n’ike, ghọkwa ihe nkata n’agha nye ndị iro ha niile,

15 n’ihi na ha emeela ihe dị njo n’anya m, kpasukwaa m iwe, site n’ubochi nna nna ha si Ijipt pụta ọbụladi ruo taa.”

16 Nke ka nke, Manase gbukwara ọtutụ ndị aka ha dị ọcha, ruo na ọ wusaara ọbara ha site n’otu akụkụ Jerusalem ruo n’akụkụ nke ọzọ ya, nke a agunyeghi mmehie ahụ nke o dubara ndị Juda ime, nke mere ka ha mee ihe dị njo n’anya ONYENWE ANYI.

17 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n’oge ọchichi Manase na ihe niile o mere, tinyere mmehie niile nke o mere, ọ bụ na e deghi ha n’akwukwo akukọ ihe mere n’oge ndị eze Juda?

18 Manase soro ndị nna nna ya ha dina n’onwu, e lie ya n’ime ubi a gbara ogige n’uloeze ya, bụ ubi Ụza a gbara ogige. Amọn nwa ya ghorọ eze n’onodu ya.

Amọn eze Juda

19 Amọn gbara iri afọ abụọ na abụọ mgbe ọ malitere ibụ eze. Ọ chiri afọ abụọ na Jerusalem. Aha nne ya bụ Meshulemet, ada Haruz onye Jotba.

20 O mere ihe dị njo n’anya ONYENWE ANYI dika nna ya Manase mere.

21 Ọ gbasoro ụzọ ahụ niile dị iche nke nna ya gbasoro. O fere arụsị niile nke nna ya fere, kpokwa isiala nye ha. §

22 Ọ juru iso ONYENWE ANYI, bụ Chineke nna nna ya ha, jukwa ibi ndu irube isi nye ya.

23 Ndị na-ejere Amọn ozi gbara izu megide ya, ha gburu eze n’ime uloeze ya.

24 Mgbe ahụ, ndị ala ahụ gburu ndị niile ahụ gbara izu megide eze Amọn. Ha mere Josaya nwa ya nwoke eze n’onodu ya.

25 Ma banyere ihe ndị ọzọ niile mere n’oge ọchichi Amọn na ihe ndị o mere, ọ bụ na e deghi ha n’akwukwo akukọ ihe mere n’oge ndị eze Juda?

26 E liri ya n’ili nke aka ya, dị n’ogige Ụza. Josaya nwa ya ghorọ eze n’onodu ya.

22

Akwukwo iwu a chotara

1 Afọ asatọ ka Josaya gbara mgbe ọ malitere ibụ eze Juda. Iri afọ atọ na otu ka ọ chiri na Jerusalem. Aha nne ya bụ Jedida, nwa Adaya onye Bozkat.

2 O mere ihe ziri ezi n’anya ONYENWE ANYI, gbasookwa ụzọ niile nke nna nna ya Devid kpamkpam, o sighi n’uzọ a wezuga onwe ya gaa n’aka nri maobu n’aka ekpe.

‡ 21:11 Nke a bụ aha ozuzu e ji mara ndị niile bi n’ala Kenan tupu ndị Izrel abia buso ha agha ma merie ha. § 21:21 Nkp 2:12-13; 1Ez 11:33

³ N'afọ nke iri na asatọ nke ọchịchị ya, eze Josaya, zigara ode akwụkwọ bụ Shefan nwa Azalaya, onye bụkwa nwa nwa Meshulam, ka ọ gaa n'ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ. Ọ siri ya,

⁴ "Gakwuru Hilcaya onyeisi nchụaja, si ya, gụkọta ego nke e webatara n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ, bụ nke ndi na-eche ọnu ụzọ nakọtara site n'aka ndi mmadu.

⁵ Gwa ha ka ha nyefee ya n'aka ndi ikom ahọtara maka ilekọta ọru n'ụlọnsọ ahụ. Ka ndi ikom a kwụọ ndi ọru na-aruzi ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ ugwo ọru,

⁶ ya bụ, inye ya ndi ọkpọ ntu, ndi na-ewu ụlọ, na ndi na-edo nkume ụlọ. Ha jirikwa ego ahụ zuta osisi na nkume a wara awa, maka i ji dozie ụlọnsọ ahụ.

⁷ Ọ dighi mkpa ka ha guzie otu ha si mefuo ego nke e nyefere ha n'aka, n'ihu na ọru ha egosila na ha kwesiri ntukwasị obi."

⁸ Hilcaya onyeisi nchụaja, siri Shefan ode akwụkwọ, "Achotala m Akwụkwọ Iwu* n'ime ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ." O nyere ya Shefan, onye nke gụkwara ya.

⁹ Mgbe ahụ, Shefan, bụ ode akwụkwọ, biakwutere eze, gwa ya si, "Ndi ozi gi enyefela ego niile nke di n'ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ n'aka ndi ọru na n'aka ndi nlekọta nọ n'ụlọnsọ Onyenwe anyi."

¹⁰ Mgbe ahụ, Shefan bụ ode akwụkwọ, gwara eze si, "O nwere akwụkwọ Hilcaya, onye nchụaja nyere m." Shefan guputara ihe di n'akwụkwọ a n'ihu eze.

¹¹ Mgbe eze nuru okwu niile di n'ime Akwụkwọ Iwu ahụ, ọ dowara uwe ya.†

¹² O nyere Hilcaya bụ onyeisi nchụaja, Ahikam nwa Shefan, Akboa nwa Mikaya, Shefan ode akwụkwọ na Asaya, bụ onye ọru eze, iwu, si ha,

¹³ "Gaanu juta ONYENWE ANYI ase, n'isi m na n'isi ndi m, na Juda niile, banyere ihe niile e dere n'akwụkwọ a nke a chotara. N'ihu na onuma ONYENWE ANYI di ukwu bụ nke na-ere oku megide anyi, n'ihu na ndi bu anyi uzọ erubeghi isi n'okwu nke akwụkwọ iwu a, ha agbasoghi ihe niile e dere n'ime ya banyere anyi."

¹⁴ Hilcaya onye nchụaja, Ahikam, Akboa, Shefan na Asaya, jekwuuru Hulda, bụ onye amuma nwanyi. Onye bụ nwunye Shalum, nwa Tikva, nwa Hahas, ọ bụ onye na-elekota uwe. Hulda na-ebi na mpaghara Jerusalem e wuru ọhuru.

¹⁵ O siri ha, "Otu a ka ONYENWE ANYI bụ Chineke nke Izrel kwuru: Gwanu nwoke ahụ ziri unu ka unu biakwutem, si,

¹⁶ 'Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu: Ana m aga iweta mbibi ga-adakwasị ebe a na ndi niile bi n'ime ya, dika ihe niile e dere n'ime akwụkwọ nke eze Juda gurū, si di.

¹⁷ N'ihu na ha ajula m, gbakuta m azu, chuo aja nsure oku na-esi isi uto nye chi ndi ozo, kpasuo m iwe site na arusi niile nke aka ha meputara. Iwe m ga-adi oku megide ebe a, ọ gaghị akwusikwa.'

¹⁸ Gwanu eze Juda, onye ahụ zitere unu ijuta ase site n'onu ONYENWE ANYI si ya, 'Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel na-ekwu banyere okwu ndi ahụ i nuru.

¹⁹ N'ihu na o wutere gi n'obi, na i wedakwara onwe gi n'ala n'ihu Chineke, mgbe i nuru ihe m kwuru megide ebe a na ndi bi n'ime ya, na ha ga-abu

* **22:8** Akwụkwọ Iwu a, nke a chotara bụ akwụkwọ Diuteronomi, Dit 31:24-26; 2Ih 34:14 Nchoputa akwụkwọ a, gosiri n'uzo putara ihe oke nupu isi di n'ala Izrel megide iwu Chineke n'oge eze Manase na-achi. † **22:11** N'oge ochie, ndi mmadu na-adowa uwe n'ihu obi mwute

ihe a buru onu, na ihe togboro n'efu, n'ihhi na i dowara uwe gi, bekwa akwa n'ihu m, mu onwe m anukwala, otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

²⁰ Ya mere, aga m achikota gi nye nna nna gi ha, a ga-eli gi n'udo. Anya gi agaghị ahụ mbibi nke m ga-eme ka o biakwasị ebe a.' "

Ha laghachiri inye eze oşisa ya.

23

Ogbugba ndu eze na ndi Juda

¹ Mgbe ahụ, eze zigara ozi kpokota ndi okenye Juda na Jerusalem.

² O gara n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ya na ndi ikom Juda niile, ndi niile bi na Jerusalem, na ndi nchujaja, na ndi amuma niile, na ndi mmadu niile, site n'onye nta ruo na onye ukwu. O guputara na nti onye obula okwu niile si n'akwukwo ogbugba ndu ahụ, bu nke achotara n'ime ulonso ONYENWE ANYI.

³ Eze guzoro n'akuku ogidi, kwee nkwa n'ihu ONYENWE ANYI, igbaso ONYENWE ANYI, na iji obi ya niile, na mkpuruobi ya niile, debe ihe niile o nyere n'iwu, n'ihe ama ya niile na ukpuru ya niile. O si otu a mee ka okwu niile nke ogbugba ndu ahụ e dere n'akwukwo guzosie ike. Mgbe ahụ, ndi mmadu niile kwekwara nkwa idebe ogbugba ndu ahụ.

⁴ Eze nyere Hilcaya onyeisi nchujaja na ndi nchujaja na-esote n'okwa, na ndi na-eche onu uzọ mbata, iwu ka ha site n'ulonso ONYENWE ANYI kwaputasi ngwongwo niile e mere nye Baal, na Ashera, na usuu ihe niile nke mbara eluigwe.* O sunyere ha niile oku n'azu Jerusalem, n'ohia di na Ndagwurugwu Kidron, buru ntu ha bulaa Betel.†

⁵ O chudara ndi nchujaja arusi ndi ahụ niile, bu ndi eze Juda hoputara isure ihe na-esi isi utọ n'elu ebe di elu nke obodo Juda nakwa ebe di oku. N'ihhi na ndi nchujaja ndi a achuola aja, surekwaa ihe nsure oku na-esi isi utọ n'ebe ichu aja di n'elu ugwu niile di n'obodo di iche iche na Juda, nakwa ndi di gburugburu Jerusalem. Ha bu ndi surere ihe nsure oku na-esi isi utọ nye Baal, na anyanwu, onwa na kpakpando, nyekwa usuu niile nke mbara eluigwe.

⁶ O sikwa n'ulonso ONYENWE ANYI bupu ogidi chi Ashera,‡ wezuga ya n'azu Jerusalem, na Ndagwurugwu Kidron. Ebe ahụ ka o no suo ya oku, supia ya ka o ghoo ntu, fesaa ya n'ebe a na-eli ndi mmadu efu.

⁷ O kwadakwa ulo obibi umu ndi ikom na-agba akwuna di no n'ulonso ONYENWE ANYI. N'ebe ndi inyom na-anọ na-akpara Ashera akwa.

⁸ O mere ka ndi nchujaja niile site n'obodo Juda niile bia, o merukwara ebe ichu aja niile nke di elu, site na Geba ruo Bjasheba, ebe ndi nchujaja ndi a noro suree ihe nsure oku na-esi isi utọ. O kwaturu onu uzọ ama nke di n'ebe onu uzọ ama Joshua, onye bu govanọ obodo, nke di n'akuku aka ekpe nke onu uzọ ama obodo.

⁹ Ma e kweghi ka ndi nchujaja ahụ jee ozi n'ulonso ONYENWE ANYI di na Jerusalem, ma o nyere ha ike iso ndi nchujaja ndi ozọ rie achicha a na-ejighi ihe na-eko achicha mee.

¹⁰ Josaya meruru Tofet, laa ya n'iyi. Tofet bu ebe ichu aja di na Ndagwurugwu nke Ben Hinom. O mere nke a igbochi mmadu obula iji nwa ya nwoke, maobu nwa ya nwanyi choro chi Molek aja nsure oku.

* **23:4** Nke a bu anyanwu, onwa na kpakpando † **23:4** Betel bu ebe Ulo Chineke di n'oge ochie, ma otutu ndi eze Izrel jiri ya mere ebe ha na-eke arusi ha. Jen 28:19; 1Ez 12:25-29 ‡ **23:6** Ashera bu chi ndi Kenan. N'oge Hezekaya na-achi Juda, o gbuturu ogidi a, ma Manase wughachiri ya n'oge nke ya di ka eze. 2Ez 18:4; 2Ez 21:3-5

11 O sitere n'onu uto ulonso ukwu ONYENWE ANYI wepu inyinya ndi ahụ ndi eze Juda dororo nso nye anyanwu. Inyinya ndi a di n'ogige ulonso ONYENWE ANYI n'ebe di nso n'ulo onyeozisi aha ya bu Netan-Melek. Josaya kporo ugbo agha ndi a niile e dororo nso nye anyanwu oku.

12 Josaya kwadara ebe ichu aja niile nke ndi eze Juda wukwasiri n'elu uloeze, n'elu elu ulo Ehaz. O kwadakwara ebe ichu aja niile nke Manase wuru n'ime ogige abuo nke ulonso ukwu ONYENWE ANYI, kporo ha kpofuo n'ime Ndagwurugwu Kidron.

13 Eze merukwara ebe ichu aja niile di n'akuku owuwa anyanwu obodo Jerusalem n'akuku ndida nke Ugwu Mbibi, nke Solomon eze Izrel wuru nye chi Ashtoret, ihe aru ndi Saidon, na chi Kemosh, ihe aru ndi Moab, na chi Molek, ihe aru umu Amon.

14 Josaya kwadakwara ogidi nkume niile, gbutuo ihe arusi Ashera niile, werekwa okpukpu ndi mmadu wusa n'elu ala ahụ niile.

15 Josaya kwadakwara ogidi niile di na Betel, nke Jeroboam nwa Nebat wuru mgbe o dubara ndi Izrel na mmehie. O kwadara ebe ichu aja di n'ebe ahụ, kujisie nkume e dororo n'ebe ahụ, gwerie ha dika ntụ. O kpokwara arusi Ashera oku.

16 Josaya legharikwara anya gburugburu hu otutu ili di n'elu ugwu. O ziri ndi ohu ya ka ha gaa chiputasia okpukpu di n'ili ahụ niile, kpo o ha oku n'elu ebe ichu aja imeru ya, dika okwu ONYENWE ANYI si di, nke onye nke Chineke kwuputara mgbe o buru amuma banyere ihe ndi a.

17 Josaya juru ndi guzo n'ebe ahụ ajuru si, "O bu ili onye bu nke a?"

Ndi ikom obodo ahụ zara si, "O bu ili onye nke Chineke ahụ si Juda bia buo amuma megide ebe ichu aja Betel. O buru amuma na ihe ndi a i na-eme ebe ichu aja a ga-emezu."

18 Mgbe ahụ, Josaya zara si ha, "Hapuru ya ka o guzoro onwe ya. Ka nwoke obula gharakwa ichiputa okpukpu ya." Ha hapuru okpukpu ya, hapukwa okpukpu onye amuma ahụ si Sameria bia.

19 Dika o mere na Betel, otu a ka Josaya wepuru ma merukwaa ebe ichu aja niile di n'ebe niile di elu nke ndi eze Izrel wuru n'obodo niile nke Sameria, bu ebe ichu aja kpasuru ONYENWE ANYI iwe.

20 O gburu ndi nchujaja chi ndi a niile n'elu ebe ichu aja ha, suo okpukpu ha oku n'elu ebe ichu aja ha. Mgbe o mesiri ihe ndi a, o laghachiri na Jerusalem.

21 Eze nyere ndi Juda niile iwu si ha, "Meerenu ONYENWE ANYI Chineke unu Mmemme Ngabiga, dika e dere ya n'akwukwo ogbugba ndu a."

22 O nwebeghi mgbe e mere udi Mmemme Ngabiga dika nke a n'oge obula, site n'ubochi ndi ikpe bu ndi duru Izrel maobu n'ubochi ndi eze Izrel na eze niile chiri Juda, o dighi nke yiri Mmemme Ngabiga a.

23 Ma o bu n'afu nke iri na asato nke ochichi eze Josaya, n'ime Jerusalem ka a no mee Mmemme Ngabiga a nye ONYENWE ANYI.

24 Ozokwa, Josaya gara n'ihu kpochapu ndi niile na-ajuta mmuo ojo ase, na ndi dibia afa, na arusi ezinaulo di iche iche, na arusi a piri api, na ihe aru niile nke a huru n'ime Juda na Jerusalem niile. O mere nke a ka e mezuo ihe niile e dere n'ime akwukwo ahụ Hilcaya onye nchujaja chotara n'ulo ONYENWE ANYI.

25 O dighi eze ozu n'ime ndi niile buru ya uto chia nke dika Josaya, onye chigharikwutere ONYENWE ANYI. Onye ji obi ya niile, na mmuo ya niile na

ike ya niile debe iwu niile e nyere Mosis.* O dikwaghị eze ozo dika ya, onye biliri mgbe o nwusiri.

²⁶ Ma ihe ndi a emeghi ka iwe oku ONYENWE ANYI na-ewe megide Juda daju, bu iwe a kpasuru ya n'ihu ihe ozo niile nke Manase mere.

²⁷ Ya mere, ONYENWE ANYI siri, "Aga m ekpochapu Juda niile site n'ihu m, dika m si kpochapu Izrel niile. Aga m ajukwa obodo ahụ m hoputara, bu Jerusalem, jukwa ulonso ukwu a nke m kwuru banyere ya si, 'N'ime ya ka Aha m ga-adi.' "

²⁸ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Josaya na ihe niile o mere, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ihe mere n'oge ndi eze Juda?

²⁹ N'oge Josaya bu eze, Fero Neko, eze Ijpt, gbagoro gaa n'akuku osimiri Yufretis inyere eze Asiria aka. Eze Josaya pukwara izute ya n'agha, ma Neko zutere ya n'agha, gbuo ya na Megido.

³⁰ Ndi na-ejere Josaya ozi si na Megido buru ozu ya n'ime ugbo agha bulata ya na Jerusalem, lie ya n'ili nke aka ya. Ndi ala ahụ kporo Jehoahaz nwa nwoke Josaya, tee ya mmanu, mee ya eze nonodu nna ya.

Jehoahaz eze Juda

³¹ Jehoahaz gbara iri afọ abuo na ato mgbe o bidoro ichi, ma o chiri na Jerusalem onwa ato. Aha nne ya bu Hamutal, nwa Jeremaya onye Libna.

³² O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI dika ndi eze buru ya uzo.

³³ Ma Fero Neko keere ya agbu na Ribla n'ala Hamat, ime ka o ghara ichikwa na Jerusalem. Neko kwagidere ndi Juda ka ha toro ya utu nari talenti olocha, na otu talenti olaedo.

³⁴ Fero Neko mere Eliakim nwa nwoke Josaya, eze, nonodu Josaya bu nna ya. O gughariri aha Eliakim ka o buru Jehoiakim. Ma o duuru Jehoahaz gaa Ijpt, ebe o no nwuo.

³⁵ Jehoiakim kwuru Fero Neko olocha na olaedo ahụ o nara n'aka ya. Ka o nwee ike mee nke a, o kere utu n'ala ahụ, werekwa ike nara ndi ala ahụ olocha na olaedo, dika mkpebi ha si di banyere ihe onye ahụ ga-akwu.

Jehoiakim eze Juda

³⁶ Jehoiakim gbara iri afọ abuo na ise mgbe o malitere ibu eze. O chiri afọ iri na otu na Jerusalem. Aha nne ya bu Zebida nwa Pedaya, onye Ruma.

³⁷ O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI, dika ihe niile nna ya ha ndi bu ya uzo mere.

24

¹ N'oge Jehoiakim na-achi, Nebukadneza eze Babilon ji ike bata n'ala ya, mee ka Jehoiakim gho ohu ya afọ ato. Ma o mesiri tugharia megide Nebukadneza, nupukwa isi n'okpuru ya.

² ONYENWE ANYI zigara ndi na-apunara mmadu ihe site na Kaldia, Aram, Moab na ndi Amon, ka ha ga bibie Juda. O bu n'usoro okwu ONYENWE ANYI kposara site nonu ndi amuma ya.

³ N'ezie, ihe ndi a biakwasiri Juda dika ONYENWE ANYI si nye ya n'iwu, ka o si otu a kpochapu ha site n'ihu ya n'ihu mmehie niile Manase mere, na dika ihe niile o mere si di,

⁴ tinyere obara ndi aka ha di ocha nke o wusiri. N'ihu na o mere ka obara ndi aka ha di ocha juputa na Jerusalem. ONYENWE ANYI ekwekwaghị agbaghara ajo omume di otu a.

* 23:25 2Ez 18:5

⁵ Akuko ozo niile gbasara ochichi Jehoiakim na ihe niile o mere, e degbi ha n'akwukwo akuko ihe e mere n'ubochi ndu ndi eze Juda?

⁶ Jehoiakim sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu. Jehoiakin nwa ya ghoru eze oheru n'onodu ya.

⁷ Ma eze Ijipt esiteghi n'ala ya puta ozo, n'ihu na eze Babilon nochiri oke ala ya niile, site na mmiri iyi Ijipt ruo n'oke Osimiri Yufretis.

Jehoiakin eze Juda

⁸ Jehoiakin gbara afu iri na asato mgbe o malitere ibu eze. O chiri naani onwa ato na Jerusalem. Aha nne ya bu Nehushta, nwa Elnatan, onye Jerusalem.

⁹ O mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI, dika nna ya ha mere.

¹⁰ N'oge o bu eze, ndiisi Nebukadneza, eze Babilon bira, gbaa Jerusalem gburugburu ma nochibido obodo ahu n'aha.

¹¹ Nebukadneza, eze Babilon n'onwe ya, bira n'obodo ahu mgbe ndi aha ya gbara ya gburugburu.

¹² Jehoiakin, bu eze Juda, na nne ya na ndi oru ya niile na ndiisi niile na ndiisi ozi ya niile were onwe ha nyefee Nebukadneza n'aka.

N'afu asato nke ochichi eze Babilon ka o kpuuru Jehoiakin dika onye mkporo.

¹³ O kwakoro aku niile di n'ulosu ukwu ONYENWE ANYI, na ndi nke di n'uloeze, o gbukakwa ihe olaedo niile Solomon eze Izrel tinyere n'ulosu ukwu ONYENWE ANYI buru ha bulaa Babilon, ihe a niile mere dika ONYENWE ANYI kwururii.

¹⁴ O bupukwara puku ndi ikom iri site na Jerusalem bulaa ha Babilon dika ndi a dotara n'aha. Ndi so n'ime ndi a bu ndiisi niile na ndi aha niile. O bupukwara ndi na-akwa nka niile na ndi okpu uzu. Naani ndi na-enweghi ike, na ndi ogbenye ka o hapuru n'ala ahu.

¹⁵ Nebukadneza kpuuru Jehoiakin ka o ga biri na Babilon. O sikwa na Jerusalem kporo nne eze, na ndi nwunye eze, ndi ozi ya, na ndi niile a ma ama n'ala ahu gaa Babilon.

¹⁶ Eze Babilon bupukwara ndi ikom niile di ike ma tozkwaa ibu aha, ndi onugugu ha di puku asaa, tinyere otu puku ndi oru aka, na ndi oru nka, bulaa ha Babilon.

¹⁷ O mere nwanne nna Jehoiakin, bu Matanaya, eze n'onodu ya. O gugariri ya aha, kporo ya Zedekaya.

Zedekaya eze Juda

¹⁸ Iri afu abuo na otu ka Zedekaya gbara mgbe o malitere ibu eze n'ime Jerusalem. Aha nne ya bu Hamutal, nwa Jeremaya onye Libna. O chiri dika eze na Jerusalem afu iri na otu.

¹⁹ Ma o mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI dika Jehoiakim mere.*

²⁰ O bu n'ihu iwe ONYENWE ANYI ka ihe ndi a niile ji biakwasị Jerusalem na Juda. N'ikpeazu, o sitere n'ihu ya chupu ha.

Odida Jerusalem

N'oge a, Zedekaya nupuru isi n'okpuru eze Babilon.†

25

¹ N'afu nke itoolu nke ochichi ya, n'onwa nke iri, n'ubochi nke iri, Nebukadneza, eze Babilon duuru ndi aha ya niile bia ibuso Jerusalem

* 24:19 2Ih 36:12 † 24:20 2Ih 36:13; Izk 17:15.

agha. O mara ulo ikwu n'azu obodo ahụ, wukwaa mgbidi nnochibido gburugburu obodo ahụ.

² Anochibidoro obodo a n'agha ruo n'afọ nke iri na otu nke ochichi eze Zedekaya.

³ N'ubochi nke itoolu nke onwa anọ n'afọ ahụ, oke unwu siri ike di n'obodo ahụ ruo na o dikwaghi nri di nke ndi mmadu ga-eri.

⁴ Mgbe ahụ, e tipuru oghere n'aja mgbidi obodo ahụ, ndi agha niile ji abali gbapu site n'onu uzọ ama nke di n'etiti mgbidi abuo n'akuku ubi eze a gbara ogige, n'agbanyeghi na ndi Kaldia* nọ obodo ahụ gburugburu. Ha gbapuru chee ihu n'uzọ Araba.†

⁵ Ma ndi agha Kaldia chusoro eze n'azu, chukwute ya na mbara ala Jeriko. Ndi agha ya niile sitere n'ebe o nọ gbasasia, hapu ya,

⁶ e jide ya.

Ha kpugara ya eze Babilon, n'obodo Ribla, ebe a nọ maa ya ikpe.

⁷ Ha gburu umu ndi ikom Zedekaya n'ihu ya. Ha ghupuru anya ya abuo, jiri udọ bronz kee ya agbu, kporo ya gaa Babilon.

⁸ N'ubochi nke asaa, n'onwa nke ise nke afọ iri na itoolu nke ochichi eze Nebukadneza na Babilon, Nebuzaradan, ochiagha ndi nche, onyeisi n'oru eze Babilon, bjarutere Jerusalem.

⁹ O sunyere ulonso ONYENWE ANYI oku, uloze na ulo niile di na Jerusalem, ulo obula bu nke di mkpa ka o surere oku

¹⁰ Ndi agha Kaldia niile bu ndi nọ n'okpuru onyeisi ndi nche eze kwaturu mgbidi niile gbara Jerusalem gburugburu.

¹¹ Nebuzaradan, ochiagha ndi nche eze, buuru ufodu mmadu ndi foduru n'obodo, na ndi niile fodukwara, ha na ndi ozọ ahụ ji aka ha gbakwuru eze bulaa ha Babilon, ka ha ga biri n'ala ozọ.

¹² Ma ochiagha ahụ, hapuru ufodu na ndi ahụ bu nnoo ndi ogbenye onu ntụ, ka ha na-elekota ubi vaini niile a gbara ogige na ala ubi niile.

¹³ Ma ndi Babilon tipara ogidi bronz niile, ha na ihe ndokwasị niile na oke osimiri bronz ndi ahụ di n'ulonso ONYENWE ANYI, buru bronz ndi ahụ bulaa Babilon.

¹⁴ Ha chikoro ite niile, na shovel niile, na ihe ikpakepu oku, na ngaji ukwu niile na ngwa bronz niile nke e ji eje ozi n'ime ulonso ahụ.

¹⁵ Ochiagha ndi nche eze, chiri ihe igunye oku niile, efere ikwosa mmiri niile, ya bu ihe ndi ahụ niile e ji olaedo a nuchara anucha maobu olaocha kpuo.

¹⁶ O bukwara bronz sitere n'ogidi abuo ahụ, oke Osimiri ahụ na ihe ndokwasị ya niile, nke eze bu Solomon mere n'ih i ulonso ONYENWE ANYI. Ha kariri ihe a ga-eji ihe otutu tuo.

¹⁷ I di elu nke otu n'ime ogidi abuo ndi a bu mita asato na uma‡ n'otutu. Isi bronz nke e kpukwasiri n'otu ogidi di otu mita na okara§ n'idi elu. O bukwara ihe yiri mkpuru pomegranet e ji bronz kpaa, ka e ji choo ya mma gburugburu ya niile. Ogidi nke abuo nwekwara pomegranet, yiri ibe ya.

¹⁸ Ochiagha ndi nche eze ahụ, kpuru Seraya, onyeisi nchujaja, na Zefanaya, bu onye nchujaja na-esote ya n'okwa, na ndi nche ato na-eche onu uzọ mbata.

¹⁹ O sitere n'etiti ndi ahụ foduru n'obodo kpuru otu onyeisi na-ahụ maka ndi agha, na ndi ikom ise na-enye eze ndumodu. O kpukwara ode

* 25:4 Maobu, Babilon † 25:4 Ya bu ndagwurugwu Jordan ‡ 25:17 Nzọ ukwu iri abuo na asaa § 25:17 Nzọ ukwu anọ na okara

akwukwo, onye isi oru na-ahu maka imanye ndi ga-aga agha, jidekwa iri ndi ikom isii ndi oru mmanye, ndi a huru n'ime obodo ahu.

²⁰ Nebuzaradan, bu ochiagha kpuru ha niile dute ha n'ihu eze Babilon na Ribla.

²¹ N'ebe ahu, na Ribla di n'obodo Hamat, ka eze no nye iwu ka e gbuo ha niile.

Ya mere, a dororo Juda n'agha, mee ka o ga biri n'ala ozo.

²² Emesja, Nebukadneza eze Babilon hoputara Gedaliya nwa Ahikam, nwa nwa Shefan, ka o buru onye na-elekota ndi foduru na Juda,

²³ Mgbe ndiisi agha na ndi ikom ha nuru na eze Babilon emeela Gedaliya onye na-achi ala ahu, ha biakwutere Gedaliya na Mizpa. Ndi biakwutere ya bu, Ishmel nwa Netanaya, Johanan nwa Kariya, Seraya nwa Tanhumet, onye Netofa, na Jaazanaya nwa onye Maaka, na ndi ikom ha.

²⁴ Gedaliya nuro ha iyi, nukwaara ndi ikom ha, si, "Unu atula egwu n'ihidi ndiisi oru Babilon. Birinu n'ala a, feekwa eze Babilon, ihe ga-agara unu nke oma."

²⁵ Ma n'onwa nke asaa, Ishmel nwa Netanaya, nwa Elishama, onye ya onwe ya si n'agburu eze, duuru mmadu iri bia Mizpa, tigbuo Gedaliya, na ndi ikom Juda na ndi Kaldia niile, bu ndi ya na ha no.

²⁶ Nke a mere ka ndi Juda niile, site n'onye nta ruo n'onye ukwu, ha na ndiisi agha ndi ahu biliri gaa Ijpt, n'ihidi na ha turu ndi Kaldia egwu.

Jehoiakin enwere onwe ya

²⁷ N'afu nke iri ato na asaa, site na mgbe e mere ka Jehoiakin eze Juda gaa biri n'ala ozo, n'afu Awel-Maduk* ghoru eze Babilon, o mere ka Jehoiakin si n'ulo mkporo puta nwere onwe ya. O bu n'ubochi nke iri abuo na asaa nke onwa iri na abuo ka o mere nke a.

²⁸ O gwara ya okwu oma, nye ya oche onodu ya di elu kariya nke ndi eze ndi ozo ya na ha no na Babilon.

²⁹ N'ihidi nke a, Jehoiakin gbanwere uwe mkporo ya, wezuga ya. Sitekwa n'oge ahu, tutu ruo mgbe o nwuru, ya na eze na-eriko nri.

³⁰ Site n'ubochi ruo n'ubochi, eze Babilon na-enye Jehoiakin oke ihe ruru ya kwa ubochi niile nke o di ndu.

* 25:27 O bu ya bukwa Evil-Merodak.

1 Ihe e mere

Usoro ọmụmụ site n'Adam ruo Ebrahim

Ruokwa ụmụ Noa

- ¹ Adam, Set, Enosh,
² Kenan, Mahalalel, Jared,
³ Enok, Metusela, Lamek,
na Noa.

⁴ Ụmụ Noa bụ Shem, Ham, na Jafet.

Ụmụ Jafet

- ⁵ Ụmụ ndị ikom Jafet bụ:
Goma, Magog, Madai, Javan, Tubal, Meshek na Tiras.
⁶ Ụmụ ndị ikom Goma bụ
Ashkenaz, na Rifat, na Togama.
⁷ Ụmụ ndị ikom Javan bụ:
Elisha, Tashish, Kitim, na Rodanim.

Ụmụ Ham

- ⁸ Ụmụ ndị ikom Ham bụ:
Kush, Ijipt, Put na Kenan.
⁹ Ụmụ ndị ikom Kush bụ:
Seba, Havila, Sabta, Raama, na Sabteka.
Ụmụ ndị ikom Raama bụ:
Sheba na Dedan.
¹⁰ Kush bụ nna Nimrød,
onye mesiri bụrụ dike n'agha n'ụwa.
¹¹ Ijipt bụ nna
ndị Lud, ndị Anam, ndị Lehab, ndị Naftuh,
¹² ndị Patrus, na ndị Kasluh (onye ndị Filistia sitere na ya) na ndị Kafto.
¹³ Kenan bụ nna
Saidon, ọkpara ya, na ndị Het,
¹⁴ ndị Jebus, ndị Amorit, ndị Gigash,
¹⁵ ndị Hiv, ndị Aka, ndị Sini,
¹⁶ ndị Avad, ndị Zema na ndị Hamat.

Ụmụ Shem

- ¹⁷ Ụmụ ndị ikom Shem bụ
Elam, Ashua, Apakshad, Lud na Aram.
Ụmụ Aram bụ
Uz, Hul, Geta na Meshek.
¹⁸ Apakshad bụ nna Shela;
Shela bụrụ nna Eba.
¹⁹ Eba mụtara ụmụ ndị ikom abụọ:
Aha otu n'ime ha bụ Peleg,* n'ihi na ọ bụ n'oge ndụ ya ka e kewara
ụwa; aha nwanne ya nwoke bụ Joktan.
²⁰ Joktan bụ nna
Almodad, Shelef, Hazamavet, Jera,
²¹ Hadoram, Uzal, Dikla,

* **1:19** *Peleg* pụtara *Nkewa*, n'ihi na mgbe a mụrụ Peleg bụ mgbe e mere ka asụsụ ụwa niile kewasịa.

22 Obal, Abimael, Sheba,
23 Oḡia, Havila na Jobab. Nḡi a niile bụ ụmụ nḡi ikom Joktan.

24 Shem, Apakshad, Shela,
25 Eba, Peleg, Reu,
26 Serug, Nahō, Tera
27 na Ebram, ya bụ Ebrahim.

Ụmụ nḡi ikom Ebrahim

28 Ụmụ Ebrahim mụrụ bụ Aizik na Ishmel.

Ụmụ nḡi ikom Hega

29 Nḡi a bụ ụmụ ụmụ ha:
Nebaiot (ọkpara Ishmel), Keda, Adbel, Mibsam,
30 Mishma, Duma, Masa, Hadad, Tema,
31 Jetua, Nafish na Kedema.
Nḡi a bụ ụmụ nḡi ikom Ishmel.

Ụmụ nḡi ikom Ketura

32 Ketura, iko nwanyị Ebrahim, mụtaara ya
Zimran, Jokshan, Medan, Midian, Ishbak na Shua.
Jokshan mụtaara nḡi a:
Sheba na Dedan.
33 Ụmụ nḡi ikom Midian bụ:
Efaa, Efe, Hanok, Abida na Eldaa.
Nḡi a niile bụ ụmụ ụmụ Ketura.

Ụmụ nḡi ikom Sera

34 Ebrahim mụtaara Aizik.
Ụmụ nḡi ikom Aizik bụ
Isō na Izrel.

Ụmụ nḡi ikom Isō

35 Isō mụrụ nḡi a:
Elifaz, Reuel, Jeush, Jalam na Kora.
36 Ụmụ Elifaz bụ
Teman, Omaa, Zefi, Gatam na Kenaz,
na Amalek, site na Timna.
37 Ụmụ nḡi ikom Reuel bụ:
Nahat, Zera, Shama, na Miza.

Nḡi Edom

38 Ụmụ nḡi ikom Sia bụ
Lotan, Shobal, Zibiōn, Ana, Dishōn, Eza na Dishan.
39 Ụmụ nḡi ikom Lotan bụ
Hori na Homam. Timna bụkwa nwanne nwanyị Lotan.
40 Ụmụ nḡi ikom Shobal bụ
Alvan,† Manahat, Ebal, Shefo na Onam.
Zibiōn mụrụ
Aia na Ana.
41 Ana mụrụ
Dishōn.
Ụmụ Dishōn bụ
Hamran, na Eshban, na Itran, na Keran.
42 Ụmụ nḡi ikom Eza bụ

† 1:40 Maḡbụ, *Alian*, dika ọtụtụ akwụkwọ nḡi Hibru na-eḡe ya. Jen 36:23.

Bilhan, na Zaavan, na Akan.
 Ụmụ ndị ikom Dishan bụ
 Uz na Aran.

Ndị eze Edom

⁴³ Ndị a bụ ndị eze chiri n'Edom tupu ndị Izrel enwee eze nke ha. Bela nwa Beoa, onye aha obodo ya bụ Dinhaba.

⁴⁴ Mgbe Bela nwuru Jobab nwa Zera, onye Bozra nochiri ya dika eze.

⁴⁵ Mgbe Jobab nwuru, Husham onye si n'ala Teman nochiri ya dika eze.

⁴⁶ Mgbe Husham nwuru, Hadad nwa Bedad, onye meriri ndị agha Midia n'ozara Moab, ghorọ eze. Isi obodo ya bụ Avit.

⁴⁷ Mgbe Hadad nwuru, Samla onye Masrika nochiri ya dika eze.

⁴⁸ Mgbe Samla nwuru, Shaul onye sitere na Rehobot di n'akuku osimiri[‡] nochiri ya dika eze.

⁴⁹ Mgbe Shaul nwuru, Baal-Hanan nwa Akboa, nochiri ya dika eze.

⁵⁰ Mgbe Baal-Hanan nwuru, Hadad nochiri ya dika eze. Akporo isi obodo ya Pai. Aha nwunye ya bụ Mehetabel, nwa Matred, nwa nwa Mezahab.

⁵¹ Hadad mesiri nwukwa.

Ndịisi onumara n'Edom bụ
 Timna, Alva, Jetet,

⁵² Oholibama, Elaa, Pinon,

⁵³ Kenaz, Teman, Mibza,

⁵⁴ Magdiel na Iram.

Ndị a bụ ndịisi onumara n'Edom.

2

Ụmụ ndị ikom Izrel

¹ Izrel muru umu ndi ikom ndi a: Ruben, Simion, Livayi, Juda, Isaka, na Zebulon,

² Dan, Josef, Benjamin, Naftali, Gad na Asha.

Ndị Juda

Ruokwa umu Hezron

³ Juda mutara umu ndi ikom ato site na nwunye ya Bat-shua, onye Kenan. Aha ha bu Ia, Onan na Shela.

Ma Ia okpara Juda bu nno mmadu ojoo n'ihu ONYENWE ANYI, n'ihia ya, ONYENWE ANYI gburu ya.

⁴ Juda mutakwara umu nwoke abuo ozo, Perez na Zera, site na Tama nwunye nwa ya nwoke.

Umu ndi nwoke niile Juda di ise.

⁵ Umu ndi ikom Perez bu,
 Hezron na Hamul.

⁶ Zera muru:

Zimri, na Etan, na Heman, na Kalkol, na Dara. Ha di ndi ikom ise n'onuogu.

⁷ Ekan nwa Kami,

bụ onye ahụ tinyere ndi Izrel na nsogbu, site n'ihe o mere nke gbasara ihe e doro nsọ.

⁸ Etan muru
 Azaraya.

[‡] 1:48 Eleghị anya o bụ osimiri Yufretis

⁹ Hezron mụtara
Jerameel, Ram na Kaleb.

Umụ Ram nwa Hezron

¹⁰ Ram mụrụ Aminadab,
Aminadab amụọ Nashon onyendu a maara ama na Juda.

¹¹ Nashon mụrụ Salma,
Salma amụọ Boaz.

¹² Boaz amụta Obed,
Obed amụọ Jesi.

¹³ Nwa nwoke mbụ Jesi mụrụ bụ
Eliab; nke abụọ bụ Abinadab,
nke atọ bụ Shimea.

¹⁴ Nke anọ bụ Netanel,
nke ise bụ Radai,

¹⁵ nke isii Ozem,
nke asaa Devid.

¹⁶ O mụkwara umụ nwanyị abụọ site n'aka nwunye ya,
ndị aha ha bụ Zeruaya na Abigel. Zeruaya mụrụ Abishai, na Joab,
na Asahel.

¹⁷ Abigel, nwunye Jeta onye Ishmel mụrụ Amasa.

Kaleb nwa Hezron

¹⁸ Kaleb nwa Hezron lụrụ umụ nwanyị abụọ, Azuba na Jeriot. O mụrụ
umụ ndị ikom ndị a
Jesha, Shobab na Adon.

¹⁹ Mgbe Azuba nwurụ, Kaleb lụrụ nwunye ọzọ. Aha ya bụ Efrat, onye
mụtaara ya Hua.

²⁰ Hua mụrụ Uri, Uri mụtara Bezalel.

²¹ Mgbe Hezron gbara iri afọ isii, ọ lụrụ ada Makia onye mụtaara ya
Segub. Makia bụ nna Gilead.

²² Segub mụrụ Jaia, onye chiri iri obodo abụọ na atọ na Gilead.

²³ Ma Geshua na Aram dotara obodo Jaia n'agha, dotakwa Kenat
n'agha, ya na iri obodo nta isii ndị ọzọ gbara ya gburugburu.
Ndị a niile bụ umụ Makia nna Gilead.

²⁴ Mgbe Hezron nwurụ n'obodo Kaleb Efrata, Abija nwunye Hezron
mụtaara ya Ashua, onye bụ nna Tekoa.

Jerameel nwa Hezron

²⁵ Jerameel ọkpara Hezron mụtara Ram, onye bụ ọkpara ya,
mụkwara Buna, na Oren, na Ozem, na Ahija.

²⁶ Nwunye Jerameel nke abụọ, aha ya bụ Atara, mụtara Onam.

²⁷ Ram ọkpara Jerameel mụtara umụ ndị ikom ndị a:
Maaz, na Jamin, na Eka.

²⁸ Umụ Onam mụrụ bụ
Shamai, na Jada.

Shamai mụkwara
Nadab, na Abishua.

²⁹ Abishua na nwunye ya Abihail mụrụ Aban, na Molid.

³⁰ Umụ Nadab mụrụ bụ
Seled, na Apaim. Seled nwurụ na-amụtaghi nwa ọbula.

³¹ Ma Apaim mụtara Ishi.

Ishi mụrụ Sheshan, Sheshan amụtakwa Alai.

³² Jada nwanne Shamai mụtara ụmụ ndị ikom abụọ,

Jeta na Jonatan. Jeta amụtaghi nwa ọbụla,

³³ ma Jonatan mụtara ụmụ ndị ikom abụọ:

Pelet na Zaza.

Ndị a bụ ụmụ Jerameel.

³⁴ Sheshan mụtara ọtụtụ ụmụ nwanyi, ma o nweghi nwa nwoke.

O nwere otu ohu bụ onye Ijipt, aha ya bụ Jaha.

³⁵ O weere ada ya nwanyi nye odibo ya bụ Jaha, ka ọ bụrụ nwunye ya.
O mụtara ya otu nwa nwoke aha ya bụ Atai.

³⁶ Atai mụrụ Netan,

Netan mụrụ Zabad,

³⁷ Zabad amụọ Eflal.

Nwa Eflal bụ Obed,

³⁸ ma Obed mụrụ Jehu.

Jehu amụọ Azaraya.

³⁹ Azaraya bụ nna Helez,

Helez mụrụ Eleasa.

⁴⁰ Eleasa mụrụ Sismai,

Sismai amụọ Shalum.

⁴¹ Shalum bụ nna Jekamaya,

ebe Jekamaya mụrụ Elishama.

Ikwu Kaleb

⁴² Ụmụ ndị ikom Kaleb nwanne Jerameel bụ

Mesha onye bụ ọkpara ya, nna Zif,

onye mụrụ Maresha nna Hebron.

⁴³ Hebron mụrụ ndị a:

Kora, Tapuọa, Rekem na Shema.

⁴⁴ Shema mụrụ Raham,

onye bụ nna Jokean.

Rekem mụrụ Shamai.

⁴⁵ Ọkpara Shamai bụ Maon,

onye mụrụ Bet Zoa.

⁴⁶ Efaa, iko nwanyi Kaleb,

mụtaara ya Haran, Moza na Gazez.

Haran mụtakwa nwa ọ kporo aha ya Gazez.

⁴⁷ Jadia mụtara ndị ikom ndị a:

Regem, Jotam, Gesham, Pelet, Efaa na Shaaf.

⁴⁸ Maaka, iko nwanyi ọzọ Kaleb nwere mụtaara ya ndị a:

Sheba na Tiahana,

⁴⁹ ọ mụtakwa Shaaf, onye bụ nna Madmanna,

Sheva nna Makbena, tinyere Gibeaa.

Aha nwa nwanyi Kaleb mụtara bụ Aksa.

⁵⁰ Ndị a bụ ụmụ Kaleb.

Ụmụ Hua, ọkpara Efrata mụrụ bụ,

Shobal, nna Kiriati Jearim,

⁵¹ Salma nna Betlehem, na Haref, nna Bet-Gadea.

⁵² Ụmụ Shobal nna Kiriati Jearim mụrụ bụ

Haroe, onye mụrụ ọkara ndị ikwu Menuhot.

⁵³ Ya mụtakwara ndị ikwu Kiriath Jearim, ndị Itra, ndị Put, ndị Shumat na ndị Mishra. N'ime ndị a ka ndị Zorat na ndị Eshtaol si pụta.

⁵⁴ Salma mụtara ikwu ndị a:

Betlehem, ndị Netofa, ndị Atrot Bet Joab, ụfọdụ ndị Manaha na ndị Zoa.

⁵⁵ Ụfọdụ ha bụ ikwu ndị ode akwụkwọ, ndị bi n'obodo Jabez: ndị Tirait, na ndị Shimea, na ndị Suka. Ndị a niile bụ ndị Ken, ndị sitere n'agburụ Hamat, nna ndị ikwu Rekab.

3

Ụmụ ndị ikom Devid

¹ Ndị a bụ ụmụ ndị ikom Devid, ndị amụrụ ya mgbe ọ nọ na Hebron.

Okpara ya bụ Amnon, nke Ahinoam bụ nwanyị Jezril mụrụ.

Nwa ya nke abụọ bụ Daniel, onye nne ya bụ Abigel onye Kamel.

² Nke atọ bụ Absalom, nwa Maaka, nwa nwanyị Talmai, bụ eze Geshua. Nke anọ bụ Adonaija, nwa nwoke Hagit

³ Nke ise bụ Shefataya, nwa Abital.

Nke isii bụ Itream, nke nwunye ya bụ Egla mụrụ.

⁴ Ụmụ ndị ikom isii ndị a ka a mụtara Devid na Hebron, ebe ọ nọ chịa dika eze afọ asaa na onwa isii.

Devid chirị na Jerusalem iri afọ atọ na atọ.

⁵ Ndị a bụkwa ụmụ a mụrụ ya n'ebe ahụ:

Shamua,* Shobab, Netan na Solomon. Mmadụ anọ ndị a bụ ndị Batsheba nwa nwanyị Amiel mụrụ.

⁶ Ndị ọzọ bụkwa Ibha, Elishua,† Elifelet,

⁷ Noga, Nefeg, Jafia,

⁸ Elishama, Eliada na Elifelet. Ha niile dị itoolu n'ọnuogugụ.

⁹ Ndị a niile bụ ụmụ ndị ikom Devid, na-agunyeghi ụmụ ndị ikom ndị iko ya nwanyị mụtara. Tama bụ nwanne ha nwanyị.

Ndị eze Juda

¹⁰ Ndị a bụ ụmụ Solomon: Rehoboam,

na Abija,

na Asa,

na Jehoshafat,

¹¹ na Joram,‡

na Ahazaya,

na Joash,

¹² na Amazaya,

na Azaraya,

na Jotam,

¹³ na Ehaz,

na Hezekaya,

na Manase,

* 3:5 Shimea bụ ọzọ ọzọ e si akpọ Shamua † 3:6 Elishua ma ọ bụkwanụ Elishama. ‡ 3:11 Joram ma ọ bụkwanụ Jehoram

14 na Amon,
na Josaya.

15 Umụ ndị ikom Josaya:
Johanan nwa mbụ ya,
na Jehoiakim nwa ya nke abụọ,
na Zedekaya nwa ya nke atọ,
na Shalum nwa ya nke anọ.

16 Umụ Jehoiakim bụ ndị a,
Jehoiakin nwa ya,
na Zedekaya.

Umụ umụ Jehoiakin

17 Ndi a bụ umụ ndi ikom Jehoiakin, eze ahụ a dọtara n'agha:
Shealtiel, nwa ya,

18 Malkiram, Pedaya, Shenaza, Jekamaya, Hoshama na Nedabaya.

19 Umụ ndi ikom Pedaya bụ
Zerubabel na Shimei.

Umụ ndi ikom Zerubabel bụ ndi a:
Meshulam na Hananaya. Shelomit bụ nwanne ha nwanyi.

20 E nwekwara ndi ikom ise ozo aha ha bụ Hashuba, Ohel, Berekaya,
Hasadaya na Jushab-Hesed.

21 Umụ Hananaya mụrụ bụ
Pelataya na Jeshaya. Jeshaya mụrụ Refaya; Refaya mụrụ Anan na
Obadaya, Obadaya mụrụ Shekanaya.

22 Umụ Shekanaya bụ ndi a:
Shemaya na umụ ya ndi ikom: Hatush, Igal, Bariya, Nearaya na Shafat.
Ha di isii n'onuogugu.

23 Umụ Nearaya bụ ndi a,
Elioenai, Hezekaya na Azrikam. Ha di atọ n'onuogugu.

24 Ndi Elioenai mụrụ bụ ndi a:
Hodavaya, Eliashib, Pelaya, Akub, Johanan, Delaya na Anani. Ha niile
di asaa n'onuogugu.

4

Umụ umụ Juda

1 Ndi ikwu Juda bụ
Perez, Hezron, Kami, Hua na Shobal.

2 Shobal mụrụ Reaya, onye bụ nna Jahat. Jahat bụ nna Ahumai na Lahad,
ndi a bụ ndi ikwu Zorat.

3 Ndi a bụ umụ Etam:
Jeziel, na Ishma, na Idbash, aha nwanne ha nwanyi bụ Hazelelponi.

4 Penuel bụ nna Gedoa, Eza bụ nna Husha.

Ndi a bụ umụ Hua, bụ okpara Efrata, nna Betlehem.

5 Ashua nna Tekoa luru ndi nwunye abuo: Hela na Naara.

6 Naara mutaara ya Ahuzam, na Hefa, na Temeni, na Haahashitari. Ndi
a bụ umụ ndi ikom Naara.

7 Umụ ndi ikom Hela mutara bụ
Zeret, Zoha, Etnan

8 na Koz, onye bụ nna Anub na Hazobeba, nakwa nke ikwu Ahahel,
nwa Harum.

9 Jabez bụ nwoke a na-asopuru kariya umunne ya ndi ikom niile. Nne ya
kporo aha ya Jabez, si, "A muru m ya n'ihe mgbu."

¹⁰ Jabez tikuru Chineke Izrel mkpu akwa si ya, “Biko gozie m, mee ka oke ala m saa mbara. Kwere ka aka gi dikwasi m, ma wezuga m site n’ihe mmeru ahụ oḅula, ka m si otu a gbanari ihe mgbu.” Chineke zara ekpere ya meere ya ihe o rioro.

¹¹ Kelub, nwanne nwoke Shua muru Mehia, nna Eshton,

¹² Eshton muru Bet-Raafa, na Pasea, na Tihina. Tihina muru Ir Nahash. Ndi a niile bu ndi ikwu Reka.

¹³ Umụ ndi ikom Kenaz mutara bu,
Otniel na Seraya.

Otniel amuta

Hatat na Meonotai.

¹⁴ Meonotai bu nna Ofra.

Seraya bu nna Joab,

Joab bu nna Ge Harashim. A kporo ha Ge Harashim n’ihi na ha bu ndi nka.

¹⁵ Kaleb nwa Jefune muru

Iru, Elaa na Naam.

Ma Elaa muru

Kenaz.

¹⁶ Umụ ndi ikom Jehalelel muru bu ndi a:

Zif, Zifa, Tiria na Asarel.

¹⁷ Umụ Ezra bu

Jeta, Mered, Efaa na Jalon.

Otu n’ime ndi nwunye Mered luru mutara Miriam, Shamai na Ishba, bu nna Eshtemoa.

¹⁸ Ndi a bukwa umu ndi ikom Bitaya, bu nwa nwanyi Fero, nke Mered luru.

Nwunye ya nke si n’ebo Juda muru Jered bu nna Gedoa, Heba nna Soko na Jekutiel nna Zanoa.

¹⁹ Umụ ndi ikom nwunye Hodia, nwanne nwanyi Naham,

bu nna Keila onye Gam na Eshtemoa onye Maaka.

²⁰ Umụ ndi ikom Shimon muru bu

Amnon, Rina, Ben-Hanan na Tilon.

Ishi muru

Zohet na Ben-Zohet.

²¹ Umụ Shela nwa Juda muru bu

İa, nna Leka, Laada, nna Maresha, na ikwu ndi oru ikpa ezi akwa ocha no na Bet Ashbea

²² na Jokim, ndi ikom Koziba, na Joash na Saraf, ndi chiru na Moab na Jashubi Lehem. Aha ndi a sitere n’akwukwo akuko mgbe ochie.

²³ Ha bu ndi okpu ite, ndi biri na Netaim ya na Gedera. Ha biri n’ebe ahụ n’ihi iruru eze oru.

Umụ umu Simion

²⁴ Simion muru

Nemuel, Jamin, Jarib, Zera na Shaul.

²⁵ Shaul muru Shalum nna Mibsam. Mibsam bukwa nna Mishma.

²⁶ Umụ Mishma muru bu

Hamuel nwa ya, Zakua nwa ya na Shimei nwa ya.

²⁷ Shimei mụrụ ndị ikom iri na isii, na ndị inyom isii. Ụmụnne ya ndị ikom enweghị ọtụtụ ụmụ dika ya onwe ya. N'ihii ya, ndị ikwu ya adighi ukwu n'ọnuogugụ dika ndị ọzọ na Juda.

²⁸ Ha biri na Bíasheba, Molada, Haza Shual,

²⁹ Bilha, Ezem, Tolad,

³⁰ Betuel, Homa, Ziklag,

³¹ Bet-Makabot, Haza-Susim, Bet-Biri na Shaaraim. Ọ bụ ha bi n'obodo ndị a niile tutu ruo n'oge ọchịchị Devid.

³² Obodo gbara ha gburugburu bụ Etam, Ain, Rimon, Token na Ashan, obodo ise,

³³ tinyere obodo nta niile gbara obodo ndị a gburugburu ruo na Baalat. Ndi a bụ ebe obibi ha.

Ha nwekwara akwukwo usoro omumu.

³⁴ Meshobab, Jamlek,

Josha nwa Amazaya,

³⁵ Juel,

Jehu nwa Joshibaya, nwa Seraya, nwa Asiel,

³⁶ nakwa Elioenai, Jaakoba, Jeshohaya,

Asaya, Adiel, Jesimiel na Benaya,

³⁷ na Ziza nwa Shifi, nwa Alon, nwa Jedaya, nwa Shimri, nwa Shemaya.

³⁸ Ndi ikom ndi a e deputara aha ha bu ndi ndu ikwu ha.

Ezinaulo ha mubara nke ukwu,

³⁹ ha gakwara na mputa Gedoa n'akuku owuwa anyanwu ndagwurugwu ichoro igwe anu ulo ha ebe ita nri.

⁴⁰ Ha chotara ebe ita ahija anu ulo mara mma, nke sara mbara, nke di juu, burukwa ebe nsogbu na-adighi. Ufodu n'ime umu Ham ebiela n'ebe ahụ na mbu.

⁴¹ Ndi ikom ndi a e dere aha ha n'akwukwo usoro omumu bjara n'oge Hezekaya na-achi dika eze Juda. Ha busoro umu Ham agha n'ebe obibi ha, busokwa ndi Meunim bi n'ebe ahụ agha, bibie ha kpamkpam, dika o di ruo taa. Emesia ha bichiri ebe ahụ n'ihii na ebe ita ahija nke igwe anu ulo ha n'ebe ahụ.

⁴² Ozokwa, nari ndi ikom ise n'ime ndi a si n'ebo Simon, ndi ndu ha bu Pelataya, Nearaya, Refaya na Uziel, umu Ishi busoro obodo ugwu ugwu Sia agha.

⁴³ Ha gburu ndi Amalek foduru ndu n'ebe ahụ, bichie ala ahụ ruo taa.

5

Umụ umụ Ruben

¹ Okpara Izrel bụ Ruben. Ma n'ihii na o meruru ihe ndina nna ya site na idinakwuru nwunye nna ya, a napuru ya onodu okpara ya were ya nye umu nwanne ya Josef mutara. N'ihii ya, akwukwo akuko usoro omumu umu Izrel akpoghi Ruben okpara.

² O bu ezie na Juda di ike kariya umunna ya, burukwa eziokwu na onyendu si na Juda puta, maabu Josef ka e nyere oke ruuru okpara.

³ Ruben, okpara Izrel muru ndi ikom ndi a:

Hanok, na Palu, na Hezron, na Kami.

⁴ Juel mụrụ

Shemaya, nna Gog,

Gog mụrụ Shimei.

⁵ Shimei mụrụ Maika,

Maika amụọ Reaya. Reaya amụọ Baal.

⁶ Baal mụrụ Beera, onye Tiglat-Pileasa eze ndị Asiria dọtara n'agha. Beera bụkwa onyendu ndị Ruben.

⁷ Ndi ụmụna ha dika agburu niile ha si di, bu ndi e deputara aha ha dika usoro omumu ha si di;

Jeiel onyeisi, na Zekaraya,

⁸ na Bela nwa Azaz nwa Shema, nwa Juel.

Ha nwere ebe obibi ha site n'Aroea ruo n'ugwu Nebo, rukwaa Baal-Meon.

⁹ Ha bu ndi ozuzu aturu, nwekwa otutu igwe anu ulo. O bụkwa n'akuku owuwa anyanwu, n'onu ozara ruo n'osimiri Yufretis ka ha na-azu ha, n'ihi na anu ulo ha nwere bara uba na Gilead.

¹⁰ N'oge Sol bu eze Izrel, umu Ruben meriri ndi Haga n'agha, bichie ala ha niile di n'owuwa anyanwu Gilead.

Umu umu Gad

¹¹ Umu Gad bi n'akuku ha site na Bashan ruo Saleka.

¹² Juel bu onyendu na Bashan, Shafam na-esote ya, ya na Janai na Shafat.

¹³ Umuna ha, ndi bu ndi ndu ikwu asaa a bu,

Maikel, na Meshulam, na Sheba, na Jorai, na Jakan, na Zia, na Eba.

¹⁴ Ndi a bu umu ndi ikom Abihail, nwa Huri, nwa Jaroa, nwa Gilead, nwa Maikel, nwa Jehishai, nwa Jado, nwa Buz.

¹⁵ Ahi nwa Abdiel, nwa Guni bu onyeisi n'etiti umuna ya.

¹⁶ Ndi Gad nwere ebe obibi na Gilead n'ime Bashan, na n'obodo nta niile gbara ya gburugburu. Ha bikwa n'ebe ahija anu ulo na-ata juputara na Sharon ruo n'ebe oke ala ha kwusiri.

¹⁷ E denyere aha ndi a niile n'akwukwo usoro omumu n'oge Jotam bu eze Juda, na n'oge Jeroboam bu eze Izrel.

¹⁸ Ndi Ruben na ndi Gad, na okara ebo Manase nwere iri puku mmadu anu na anu na nari asaa na iri isii (44,760) ndi jikeere ije agha, ndi di ike, ndi a zuru iji ota na mma agha, na uta ibu agha.

¹⁹ Ha busoro ndi Haga, na Jetua, na Nafish na ndi Nodab agha.

²⁰ E nyeere ha aka ibuso ha agha, Chineke nyefere ndi Haga na ndi niile na-enyere ha aka n'aka ha, n'ihi na ha kpokuru ya n'oge ogu ahụ. O zara ekpere ha n'ihi na ha tukwasiri ya obi.

²¹ Ha ji ike chikoro anu ulo ndi Haga, di iri puku inyinya kamel ise, nari puku aturu abuo na iri puku ise, puku inyinya ibu abuo. Ha dokpukwara nari puku ndi mmadu n'agha.

²² E gbukwara otutu ndi mmadu n'ihi na agha ahụ bu nke Chineke luru n'onwe ya. Ha bichiri ala ahụ tutu ruo mgbe a dooro Izrel niile n'agha.

Okara ebo Manase

²³ Okara ebo Manase di ukwuu n'onuogugu; ha nwere ebe obibi ha site n'ala Bashan ruo Baal-Hemon, ya bu, ruo Senia, ugwu Hemon.

²⁴ Ndiisi ikwu ha niile bu ndi a: Efaa, Ishi, Eliel, Azriel, Jeremaya, Hodavaya na Jadiel. Ndi a niile bu dimkpa n'agha, ndi a ma ama na ndiisi ezinaulo.

²⁵ Ma ha bu ndi na-ekwesighi ntukwasị obi nye Chineke nna nna ha. Kama ha meruru onwe ha site n'ife chi niile nke ndi bi n'ala ahụ na mbu, bu ndi Chineke lara n'iyi n'ihu ha.

²⁶ N'ihii nke a, Chineke nke Izrel kpaliri mmuo Pul, bu eze Asiria (ya bu Tiglat-Pilesa* eze ndi Asiria), ka o bilie megide ndi Ruben, ndi Gad na okara ebo Manase, dota ha n'agha, buru ha gaa Hala, na Hoboa, na Hara na osimiri Gozan, ebe ha no ruo taa.

6

Umụ umụ Livayi

¹ Livayi muru ndi a:

Geshon, Kohat na Merari.

² Kohat muru

Amram, Izha, Hebron na Uziel.

³ Amram muru

Eron, Mosis na Miriam.

Eron muru

Nadab, Abihu, Elieza na Itama.

⁴ Elieza muru Finehaz;

Finehaz aburu nna Abishua

⁵ Abishua bu nna Buki,

Buki aburu nna Uzi.

⁶ Uzi muru Zerahaya,

Zerahaya amuo Meraiot.

⁷ Meraiot muru Amaraya,

Amaraya amuo Ahitub.

⁸ Ahitub muru Zadok,

Zadok amuo Ahimaaz.

⁹ Ahimaaz muru Azaraya,

Azaraya amuo Johanan.

¹⁰ Johanan muru Azaraya

o bu ya bu onye ahụ bu onye nchujaja ulonso ukwu ahụ Solomon wuru na Jerusalem.

¹¹ Azaraya muru Amaraya,

Amaraya amuo Ahitub.

¹² Ahitub muru Zadok,

Zadok amuo Shalum.

¹³ Shalum muru Hilkaya,

Hilkaya amuo Azaraya.

¹⁴ Azaraya muru Seraya,

Seraya amuo Jehozadak,

¹⁵ A dotara Jehozadak n'agha mgbe ONYENWE ANYI mere ka Nebukadneza dokpuru ndi Juda na Jerusalem n'agha.

¹⁶ Umụ ndi ikom Livayi bu,

Geshom, Kohat na Merari.

¹⁷ Geshom muru

* 5:26 Tiglat-Pilesa bukwa onye a na-akpo Pul, hu nke a n'akwukwo 2Ez 15:19

- Libni na Shimei.
¹⁸ Ụmụ Kohat bụ
 Amram, Izha, Hebrōn, na Uziel.
¹⁹ Merari mụtara
 Mahali na Mushi.

Ndị a bụ ikwu Livayị ndị e deputara dika aha nna ha si di.

- ²⁰ Ikwu Geshom bụ
 Libni, Jahat,
 Zima,
²¹ Joa,
 Ido, Zera
 na Jeaterai.
²² Ikwu Kohat bụ
 Aminadab, Kora,
 Asia,
²³ Elkena,
 Ebiasaf, Asia,
²⁴ Tahat, Uriel,
 Uzaya na Shaul.
²⁵ Ụmụ ụmụ Elkena bụ
 Amasai na Ahimot.
²⁶ Ụmụ ụmụ Ahimot bụ
 Elkena, Zofai, Nahat,
²⁷ Eliab,
 Jeroham, Elkena
 na Samuel.
²⁸ Ụmụ Samuel bụ
 Juel, okpara ya,
 na Abija nke abụọ.
²⁹ Ụmụ ụmụ Merari bụ
 Mahali, Libni,
 Shimei, Uza,
³⁰ Shimea, Hagiya
 na Asaya.

Ndị na-abụ abụ n'ụlọnsọ ukwu

³¹ Ndị a bụ ndị ikom Devid hoputara nye oru ilekota ndi obu abụ n'ulo ONYENWE ANYI mgbe e bubatara igbe ogbugba ndu n'ebe ahụ.

³² Ha jere ozi ibu abụ ha n'ihu ulo ikwu, ya bụ, ulo nzute, tutu ruo mgbe Solomon wuchara ulonsọ ONYENWE ANYI na Jerusalem. Ha jere ozi ha dika usoro ije ozi ha si di.

³³ Ndị a bụ ndị ikom ahụ jere ozi, ha na ụmụ ha ndị ikom:

- Site n'ikwu Kohat:
 Heman, obu abụ.
 Ndị a bụ nna nna ya ochie: Juel, nwa Samuel,
³⁴ nwa Elkena, nwa Jeroham,
 nwa Eliel, nwa Toa,
³⁵ nwa Zuf, nwa Elkena,
 nwa Mahat, nwa Amasai,
³⁶ nwa Elkena, nwa Juel,
 nwa Azaraya, nwa Zefanaya,

- ³⁷ nwa Tahat, nwa Asia,
 nwa Ebiasaf, nwa Kora,
³⁸ nwa Izha, nwa Kohat,
 nwa Livayi, nwa Izrel.
- ³⁹ Asaf onye na-enyere Heman aka, na-eje ozi n'akukụ aka nri ya.
 Ndi bu nna nna ya ochie bu ndi a: Berekaya, nwa Shimea,
⁴⁰ nwa Maikel, nwa Baaseya,
 nwa Malkija,
⁴¹ nwa Etni,
 nwa Zera, nwa Adaya,
⁴² nwa Etan, nwa Zima,
 nwa Shimei,
⁴³ nwa Jahat,
 nwa Geshom, nwa Livayi.
- ⁴⁴ Onye ozọ na-enyere Heman aka bu Etan, onye ikwu Merari. O na-anọ
 n'aka ekpe ya.
 Ndi bu nna nna ochie Etan bu ndi a, Kishi, nwa Abdi,
 nwa Maluk,
⁴⁵ nwa Hashabaya,
 nwa Amazaya, nwa Hilcaya,
⁴⁶ nwa Amzi, nwa Bani,
 nwa Shema,
⁴⁷ nwa Mahali,
 nwa Mushi, nwa Merari,
 nwa Livayi.
- ⁴⁸ Umunna ha ndi Livayi ufodu ka e tinyere n'oru di iche iche n'ulo ikwu,
 bu ulo Chineke.
- ⁴⁹ Ma Eron na umu umu ya bu ndi churu aja onyinye n'elu ebe ichu
 aja nke aja nsure oku, nakwa n'elu ebe ichu aja ihe na-esi isi utu, nke
 metutara oru ije ozi niile n'ime Ebe ahụ Kachasi Nso, na-ekpuchikwara
 Izrel mmehie niile ha, n'usoro dika ihe niile si di nke Mosis ohu Chineke
 nyere n'iwu.
- ⁵⁰ Umụ umụ Eron bu
 Elieza, na Finehaz,
 na Abishua,
⁵¹ na Buki,
 na Uzi, na Zerahaya,
⁵² na Meraiot, na Amaraya,
 na Ahitub,
⁵³ na Zadok,
 na Ahimaaz.
- ⁵⁴ Ndi a bu ala na obodo di iche iche umu Eron ketara, nke e nyere
 ikwu Kohat, umu umu Eron, n'ihia na o bu ha ka e bu uzọ kenye
 oke site n'ife nza.
- ⁵⁵ Hebron, n'ime Juda, ya na ala ita nri anu ulo niile di ya gburugburu.
- ⁵⁶ Ma ala ubi na obodo nta niile gbara Hebron gburugburu ka e nyere
 Kaleb nwa Jefune.
- ⁵⁷ Ya mere e nyere umu umu Eron Hebron (obodo mgbaba), na Libna,
 na Jatia, na Eshtemoa,
⁵⁸ na Hilan, na Debja,

⁵⁹ na Ashan, na Juta, na Bet-Shemesh, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha.

⁶⁰ Site n'ebo Benjamin e nyere ha obodo Gibion, Geba, Alemet, na Anatot, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha.

Obodo ndị a, nke e kere n'etiti ndị ikwu Kohat, dị iri na otu n'ọnụogụgụ.

⁶¹ E fere nza tupu e nye ndị ọduru n'ime ikwu Kohat obodo iri site n'ala ọkara ebo Manase.

⁶² E fekwara nza nye agburu niile dị n'ikwu Geshom obodo iri na atọ na Bashan, site n'ala ebo Isaka, na Asha, na Naftali, na agburu niile dị n'ikwu Manase.

⁶³ E fekwara nza nye ikwu Merari obodo iri na abụọ site n'ala ebo Ruben, na Gad, na Zebulon.

⁶⁴ Otu a ka ndị Izrel si nye ndị Livayi obodo ndị a na ebe ịta nri nke anụ ụlọ dị.

⁶⁵ Site n'ebo Juda, na Simion, na Benjamin ka e si kenye ha obodo ndị ahụ a kpọrọ aha ha na mbụ.

⁶⁶ E sitere n'ala ndị ebo Ifrem kenye ụfọdụ n'ime ndị agburu Kohat obodo ụfọdụ.

⁶⁷ N'ala ugwu ugwu Ifrem e kenye ha Shekem (obodo mgbaba), na Gaza,

⁶⁸ na Jokmeam, na Bet-Horon,

⁶⁹ na Aijalon, na, Gat Rimon, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ gbara ya gburugburu.

⁷⁰ Site n'ọkara ebo Manase, ndị Izrel nyere ndị ikwu Kohat ọduru obodo ndị a: Anea na Bileam, tinyere ala ebe ịta nri anụ ụlọ ha.

⁷¹ Ndị Geshom natara obodo ndị a:

Site n'agburu ọkara ebo Manase ha natara Golan, nke dị na Bashan, na Ashtarot, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha.

⁷² Ebo Isaka nyere ha Kedesh, Dabrat,

⁷³ Ramot na Anem, tinyere ebe ịta nri anụ ụlọ niile dị ha gburugburu.

⁷⁴ Ebo Asha nyere ha Mashal, Abdon,

⁷⁵ Hukok na Rehob, tinyere ebe ịta nri anụ ụlọ niile dị ha gburugburu.

⁷⁶ Ebo Naftali nyere ha Kedesh n'ime Galili, Hamon na Kiriatesem, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha.

⁷⁷ Ndị ebo Zebulon nyere umu Merari ndị Livayi ọduru ala ndị a: Jokneam, Kata, Rimon na Taboa, tinyere ebe ịta nri anụ ụlọ ha.

⁷⁸ Ma n'ofe osimiri Jordan, n'owuwa anyanwu obodo Jeriko, ndị ebo Ruben nyere ha obodo Beza dị n'ozara, nyekwa ha Jahaz,

⁷⁹ Kedemot na Mefaat, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha niile.

⁸⁰ Ndị ebo Gad nyere ha Ramot nke Gilead, Mahanaim,

⁸¹ Heshbon na Jeza, tinyere ebe ịta nri nke anụ ụlọ ha niile.

7

Umu umu Isaka

¹ Isaka muru umu anọ:

Tola, na Pua, na Jashub, na Shimron.

² Ụmụ Tola ndị ghorọ ndịisi ezi bụ ndị a:

Uzi, na Refaya, na Jeriel, na Jamai, na Ibsam, na Samuel. N'oge Devid bụ eze, ọnuogugụ ndị agha sitere n'etiti ha dị iri puku abụọ na abụọ, na narị isii. (22,600).

³ Uzi mụrụ

Izrahaya.

Izrahaya amụta ndị a:

Maikel, Qbadaya, Juel na Ishaya. Ha niile bụkwa ndịisi ikwu ha.

⁴ Ndi bụ ndi agha n'etiti umu umu ha n'oge Devid bu eze ruru iri puku ato na isii (36,000), n'ihia na ha niile luru otutu ndi inyom, muo otutu umu.

⁵ Umunne ha bu ndi na-alu agha bu ndi agburu Isaka di iri puku asato na asaa (87,000) n'onuogugu, dika e deputara aha ha n'akwukwo usoro omumu.

Umụ umụ Benjamin

⁶ Benjamin mụrụ ndị ikom atọ:

Bela, Beka na Jediael,

⁷ Bela mụrụ umu ise:

Ezbon, Uzi, Uziel, Jerimot na Iri. Ha niile bụ ndịisi ezi. Onuogugu ndi agha ha di iri puku abuo na abuo na iri ato na ano (22,034). E dekwara aha ndi a niile n'akwukwo usoro omumu.

⁸ Umụ ndi ikom Beka muru bu

Zemira, Joash, Elieza, Elioenai, Omri, Jeremot, Abija, Anatot na Alemet.

⁹ Akwukwo ebe e dere usoro omumu ha deputara aha ndisi ezinaulo, na iri puku ndi agha abuo na narị abuo (20,200).

¹⁰ Jediael mụrụ otu nwa nwoke:

aha ya bụ Bilhan.

Umụ Bilhan bụ

Jeush, Benjamin, Ehud, Kenaana, Zetan, Tashish na Ahishaha.

¹¹ Umụ ndi ikom Jediael ndi a bu ndisi ezinaulo. E nwere n'etiti ha ndi agha onuogugu ha di puku iri na asaa na narị abuo (17,200), ndi no na njikere ibu agha.

¹² Ndi Shupim na ndi Hupim bu umu umu Er ebe ndi Hushim bu umu umu Aha.

Umụ umụ Naftali

¹³ Umụ Naftali mụtara bụ

Jaziel, Guni, Jeza na Shalum bụ umu Bilha.

Umụ umụ Manase

¹⁴ Umụ Manase:

Asriel, onye iko ya nwanyị bụ onye Aram mụtara, na Makia. Makia bụ nna Gilead.

¹⁵ Makia sitere n'etiti ndi Hupim na Shupim luo nwunye. Aha nwanne ya nwanyị bụ Maaka. Otu onye ozo si n'agburu Manase bụ Zelofehad, onye mụtara naani umu ndi inyom.

¹⁶ Maaka nwunye Makia mụtara otu nwa nwoke o guru Peresh. Aha nwanne ya bụ Sheresh, onye mụtara Ulam na Rakem.

¹⁷ Nwa nwoke Ulam mụtara

bụ Bedan.

Ndi a bu umu Gilead, nwa nwa Makia, nwa Manase.

¹⁸ Hamoleket, nwanne nwanyị Makia mụrụ Ishod, Abieza na Mahla.

¹⁹ Shemida mụrụ umu ikom ndi a:

Ahian, Shekem, Liiki na Aniam.

Umụ umụ Ifrem

20 Umụ Ifrem bụ
Shutela, Bered,
Tahat, Eleada,
Tahat

21 na Zabad nwa ya,
na Shutela nwa ya.

Eza na Elead bụ ndị gara ichikoro anụ ụlọ ndị Gat, ndị ikom nwe obodo ahụ jidere ha gbuo ha n'ebe ahụ.

22 Ifrem nna ha ruru ụjụ nke ukwu n'ihì ọnwụ ha, ma ụmụna ya kasiri ya obi.

23 Mgbe nwunye ya mụrụ nwa nwoke ozo, o kporo aha ya Beriya, nke putara, Ihe ndaba ojoo, n'ihì ọnwụ Elead na Eza.

24 Aha nwa Ifrem nke nwanyị bụ Sheera. Sheera bụ onye wuru akuku ugwu na ndida Bet-Horon, wuokwa Uzen-Sheera.

25 Ndi a bukwa umu Ifrem: Refa, nna Reshef,
onye bụ nna Tela. Tela bụ nna Tahan,

26 onye bụ nna Ladan, Ladan bụ nna Amihud,
onye bụ nna Elishama.

27 Elishama bụ nna Nun,
onye bụ nna Joshua.

28 Betel na obodo ndi ozo gbara ya gburugburu, ya bụ Naaran, n'akuku owuwa anyanwu, na Gaza na obodo nta ya, ndi di n'odida anyanwu, na Shekem, na obodo ndi ozo, tutu ruo Aya, na obodo nta ya niile, so n'ala ha.

29 Umụ Manase, nwa Josef, nwa nwa Izrel, bikwa n'obodo ndi a di n'oke ala ha: Bet-Shan, na Teanak, na Megido, na Doa, tinyere obodo nta ha niile.

Umụ umụ Asha

30 Asha mụrụ ndi a:

Imna, Ishva, Ishvi na Beriya. Nwa ya nwanyị bụ Sera.

31 Beriya amuta ndi a:

Heba na Malkiel, onye bụ nna Biazait.

32 Heba bụ onye mụrụ Jaflet, Shoma na Hotam. Nwanne ha nwanyị bụ Shua.

33 Umụ Jaflet mụrụ bụ

Pasak, Bimhal na Ashvat.

Ndi a bụ umu Jaflet.

34 Shoma amuo

Ahi, Roga, Huba na Aram.

35 Nwanne ya nwoke Helem mụrụ

Zofa, Imana, Shelesh na Amal.

36 Zofa amuta ndi a:

Sua, Hanefa, Shual, Beri, Imra,

37 Beza, Hod, Shama, Shilsha, Itran na Beera.

38 Jeta mutara

Jefune, Pispā na Ara.

39 Ula amuta

Ara, Haniel na Rizia.

40 Umụ umụ Asha ndi a niile bụ ndiisi ezi, ndi a sara anya na mmiri hoputa, ndi bụ dimkpa n'agha, ndi ndu a ma ama. Onuogugu

ndị ha tozuru ije agha dị puku iri abụọ na isii (26,000), ndị e deputara aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ.

8

Usoro ọmụmụ Sọl

- 1 Benjamin mụtara ụmụ ndị ikom ise. Aha ha n'usoro dika e si muo ha bu:
 Bela nke mbu,
 nke abuo Ashbel, nke ato Ahara,
 2 nke ano Noha, na nke ise Rafa.
- 3 Ndi ikom Bela muru bu
 Aada, Gera, Abihud,
 4 Abishua, Neeman, Ahoa,
 5 Gera, Shefufan na Huram.
- 6 Umụ Ehad ndi bu ndiisi ezinaulo na Geba, ndi bukwa ndi e si na Geba chupu mee ka ha gaa biri na Manahat bu ndi a:
 7 Neeman, Ahija na Gera, onye chupuru ha na onye bukwa nna Uza na Ahihud.
- 8 A mutara Shahaaraim umu ndi ikom na Moab mgbe o gbachara ndi nwunye ya abuo bu Hushim na Baara alukwaghi m.
- 9 Nwunye ya Hodesh mutara Jobab, Zibia, Mesha, Malkam,
- 10 Jeuz, Sakia na Miana. Ndi a bu umu ya ndi ikom, ndi bukwa ndiisi ezi.
 11 Tupu o chupu nwunye ya Hushim, o mutaara ya Abaitub, na Elpaal.
- 12 Elpaal muru ndi a:
 Eba, Misham, Shemed (onye wuru obodo Ono na Lod, na obodo nta gbara ha gburugburu).
- 13 Umụ ya ndi ozo bu Beriya, na Shema, ndi bu ndiisi ezinaulo ndi bi n'Aijalon. O bu ha chupuru ndi Gat site n'obodo ahu.
- 14 Beriya muru Ahio, Shashak, Jeremot,
- 15 Zebadaya, Arad, Eda,
- 16 Maikel, Ishpa na Joha, ndi a bu umu ndi ikom Beriya.
- 17 Zebadaya, Meshulam, Hizki, Heba,
- 18 Ishmerai, Izlaya na Jobab bu umu Elpaal.
- 19 Jakim, Zikri, Zabdi,
- 20 Elienai, Ziletai, Eliel,
- 21 Adaya, Beraya na Shimrat bu umu Shimei.
- 22 Ishpan, Eba, Eliel,
- 23 Abdon, Zikri, Hanan,
- 24 Hananaya, Elam, Antotija,
- 25 Ifdeya na Penuel bu umu ndi ikom Shashak.
- 26 Jeroham muru Shamshehai, Sheharaya, Atalaya,
- 27 Jareshaya, Ilaija na Zikri bu umu ndi ikom Jeroham.
 28 Ndi a niile bu ndiisi ezi, ndi ndu, ndi bi na Jerusalem, ndi e deputara aha ha n'akwukwo usoro omumu.
- 29 Jeiel nna Gibion biri na Gibion.
 Aha nwunye ya bu Maaka.
- 30 O muru Abdon, okpara ya, Zua, Kish, Baal, Nea, Nadab,
- 31 Gedoa, Ahio na Zeka
 32 na Miklot, onye bu nna Shimea. Ha onwe ha bikwa ndi umunna ha nso na Jerusalem.

- ³³ Nea mụrụ Kish, nna Sọl. Ma Sọl mụrụ Jonatan, Malkishua, Abinadab na Esh-Baal.
- ³⁴ Jonatan mụrụ nwa nwoke a na-akpọ Merib-Baal, nna Maịka.
- ³⁵ Ụmụ Maịka mụrụ bụ, Piton, Melek, Tarea na Ehaz.
- ³⁶ Ehaz amụọ Jehoadā nna Alemet, Azmavet na Zimri. Zimri mụrụ Moza.
- ³⁷ Moza mụrụ Binea, nna Rāfa, nna Eleasa, nna Azel.
- ³⁸ Azel mụrụ ụmụ ndị ikom isii ndị a: Azrikam, Bokeru, Ishmel, Shearaya, Ọbadaya na Hanan. Ndị a bụ ụmụ ndị ikom Azel.
- ³⁹ Eshēk nwanne nwoke Azel mụrụ ndị ikom atọ: Ụlam, ọkpara ya na Jeush, na Elifelet.
- ⁴⁰ Ụmụ Ụlam bụ dike na dimkpa ndị a zuru ịgba ụta. Ọnụogụgụ ụmụ ha na ụmụ ụmụ ha dị otu narị na iri mmadụ ise, 150. Ha niile sikwa n'ēbo Benjamin.

9

¹ E dere usoro ọmụmụ ụmụ Izrel niile n'ime akwụkwọ ndị eze Izrel na Juda. Emesịa, a dọrọ ha n'agha buru ha gaa Babilon n'ihī ekwesighi ntukwasị obi ha.

Ndị Jerusalem

- ² N'ime ndị a, ndị bụ ụzọ lōta bīa birikwa n'ihē onwunwe ha n'obodo nke aka ha bụ ụfōdū ndị Izrel, na ndị nchūaja, na ndị Livayī, na ndị na-eje ozi n'ulōnsō ukwu.
- ³ Ndị si n'ēbo Juda, na Benjamin, na Ifrem na Manase lōta bīa biri na Jerusalem bụ ndị a:
- ⁴ Utai nwa Amihud, nwa Omri, nwa Imri, nwa Bani, onye ikwu Perez, nwa Juda.
- ⁵ N'ezinaulō Shilo:
Asaya nwa mbū ya na ụmụ ya ndị ikom.
- ⁶ Ụmụ Zera,
Jeuel so n'ime ha.
Ọnụogụgụ ndị Juda niile lōtara dī narị isii na iri itoolu (690).
- ⁷ Ụmụ Benjamin:
Salu nwa Meshulam, nwa Hodavaya, nwa Hasenua;
- ⁸ na Ibneia nwa Jeroham;
Elaa nwa Uzi, nwa Mikri;
na Meshulam nwa Shefataya, nwa Reuel, nwa Ibnija.
- ⁹ Ha niile bụ ndiisi ezi. Ọnụogụgụ ndị Benjamin niile lōtara ndị e dere aha ha n'akwụkwọ usoro ọmụmụ ha, dī narị itoolu na iri ise na isii (956).
- ¹⁰ Ndị nchūaja:
Jedaya, Jehoiarib na Jakin;
- ¹¹ Azaraya nwa Hilcaya, nwa Meshulam, nwa Zadok, na Meraiot, nwa Ahitub. Azaraya bụ onye na-elekōta ulōnsō ukwu Chineke.

¹² Ndi nchujaja ozọ lotaranu bu Adaya nwa Jeroham, nwa Pashua, nwa Malkija.

Onye ozọ bu Maasai nwa Adiel, nwa Jazera, nwa Meshulam nwa Meshilemit, nwa Imea

¹³ Onuogugu ndi nchujaja lotaranu bu otu puku na nari asaa, na iri isii (1,760). Ha niile bukwa ndiisi ezinaulo, ndi tozuru etozu iru oru ha, ndi oru ha bu ije ozi n'ulonso Chineke.

¹⁴ Ndi Livayi:

Shemaya nwa Hashub, nwa Azrikam, nwa Hashabaya onye ikwu Merari.

¹⁵ Bakbaka, Heresh, Galal, na Matanaya nwa Mika, nwa Zikri, nwa Asaf;

¹⁶ Qbadaya nwa Shemaya, nwa Galal, nwa Jedutun;

na Berekaya nwa Asa, nwa Elkena onye biri n'obodo nta ndi Netofa.

¹⁷ Ndi nche onu uzọ ulonso si n'ebo Livayi:

Shalum, onyeisi ha, Akub, Talmon, Ahiman na umunna ha.

¹⁸ Ha no ruo ugbu a n'onu uzọ ama Eze, n'akuku owuwa anyanwu. Ha bu ndi nche onu uzọ ama si n'omuma ulo nke ndi Livayi.

¹⁹ Shalum bu nwa Kore, na nwa nwa Ebiasaf na Kora. Ya na umunna ya ka o bu oru ha ilekota ebe a na-eje ozi, na onu uzọ ulonso ukwu ahụ dika nna nna ha lekotara, cheekwa ulo nzute ONYENWE ANYI nche.

²⁰ Finehaz nwa Elieza bu onyeisi ndi mbu ruru oru a na mgbe ochie, ONYENWE ANYI nonyekwaara ya.

²¹ Mgbe ahụ, Zekaraya nwa Meshelemaia bu onye na-elekota onu uzọ e si abata n'ime ulo ikwu.

²² Onuogugu ndi na-eche onu uzọ nche n'oge ahụ bu nari abuo na iri na abuo (212). E deputara aha ha n'akwukwo usoro omumu nke obodo nta ha.

Ndi nche onu uzọ ama ndi a bu ndi Devid na Samuel onye amuma hoputara nye ha onodu a n'ih na-atukwasiri ha obi.

²³ Ha na umu umu ha ka e tinyere ya n'aka iche ulo nzute ONYENWE ANYI nche.

²⁴ Ha na-eche akuku anọ ya niile, owuwa anyanwu, odida anyanwu, ugwu na ndida.

²⁵ Ubochi asaa ka ha na-anọ n'oru a. Emesia, umunna ha na-abia gbanwee ha. Ya mere, ha na-agbanwe onwe ha ubochi asaa asaa.

²⁶ Ma ndiisi nche onu uzọ ama anọ ndi ahụ bu ndi Livayi ka esitere n'itukwasiri obi nyefee oru ilekota ime ulo niile nakwa ulokwu niile di n'ime ulo Chineke n'aka.

²⁷ Ha na-eche nche gburugburu ulonso Chineke abali niile, n'ih na o bu ha ka o di n'aka iche ya nche. O bukwa ha ka e nyefere oru imeghe ya ututu niile.

²⁸ Ufodu n'ime ha ka o di n'aka ilekota ngwongwo e ji achu aja. Ha na-agu ya onu mgbe obula e webatara ya, na mgbe obula a na-ewepu ya.

²⁹ Ndi ozọ na-elekota ihe niile e ji choo ulonso ahụ mma, ya na utu oka, na mmanya, na ihe nsure oku na-esi isi utu, na uda di iche iche.

³⁰ Ma o bu ndi nchujaja ndi ozọ ka e nyere oru isu, igwakota na ikpukota uda na ihe nsure oku na-esi isi utu.

³¹ Matitaia, onye Livayi, okpara Shalum, onye ikwu Kora, ka esitere na ntukwasiri obi nyefee ya oru ime achicha onyinye.

³² Ufọdụ n'ime ndị ikwu Kohat ka ọ dị n'aka ime achicha pụrụ iche, a na-adọkwasi n'elu tebul, n'ubochi izuike niile.

³³ Ndi ọbụ abụ, ndi bu ndiisi ezinaulo ndi Livayi na-anogide n'ime onuulo ndi di n'ulonso ukwu n'ihu na e kweghi ka ha ruo oru ozo ebe o bu na ha na-aru oru ibu abu ehie na abali niile.

³⁴ Ha niile bu ndisi ezinaulo n'ebo Livayi. Ndi ndu dika e deputakwara aha ha n'akwukwo usoro omumu. Ha bikwa na Jerusalem.

Usoro omumu Sol

³⁵ Jeiel nna Gibion bu na Gibion ka o bi,
Aha nwunye ya bu Maaka.

³⁶ O muru Abdon, okpara ya, Zua, Kish, Baal, Nea, Nadab,

³⁷ Gedoa, Ahio, Zekaraya na Miklot.

³⁸ Miklot bu nna Shimeam. Ha onwe ha sokwa umunna ha biri na Jerusalem.

³⁹ Nea muru Kish nna Sol, onye bu nna Jonatan, Malkishua, Abinadab na Esh-Baal.

⁴⁰ Jonatan muru
Merib-Baal nna Maika.

⁴¹ Maika muru
Piton, Melek, Tahrea na Ehaz.

⁴² Ehaz muru Jada. Jada bu nna Alemet, Azmavet na Zimri. Zimri muru Moza.

⁴³ Moza muru Binea, nna Refaya, nna Eleasa, nna Azel.

⁴⁴ Azel muru umu isii:
Azrikam, Bokeru, Ishmel, Shearaya, Obadaya na Hanan. Ndi a bu umu ndi ikom Azel.

10

Onwu Sol

¹ N'oge a ndi Filistia luso ndi Izrel agha, ndi Izrel si n'ihu ha gbaa oso, ma otutu n'ime ha nwuru n'ugwu Gilboa.

² Ndi Filistia ji ike chuso Sol na umu ya. Ha gburu umu ya ndi ikom, Jonatan, Abinadab na Malkishua.

³ Agha ahụ siri ike nke ukwu megide Sol, mgbe ndi na-agba uta chukwutere ya ha meruru ya ahụ.

⁴ Sol gwara onye na-ebu ngwa agha ya, si, "Miputa mma agha gi, were ya magbuo m ka ndi a a na-ebighi ugwu ghara ibia jiri m mee ihe egwuregwu."

Ma onye na-ebu ngwa agha ya ekweghi, n'ihu onodu oke egwu. N'ihu ya, Sol were mma agha nke ya, dakwasi n'elu ya.

⁵ Mgbe onye na-ebu ihe agha Sol huru na o nwuola, ya onwe ya dakwasikwara n'elu mma agha nke ya, nwukwa.

⁶ Ya mere, Sol na umu ya ndi ikom ato nwuru, ndi niile si n'ulo ya nwukwara n'otu mgbe ahụ.

⁷ Mgbe ndi Izrel niile no na ndagwurugwu huru na ndi agha agbaala oso, na Sol na umu ya ndi ikom anwuola, ha hapuru obodo ha niile gbapu oso. Ndi Filistia biakwara bichie n'ime ha.

⁸ N'echi ya, mgbe ndi Filistia biara iyipu ndi nwuru anwu ihe ha ga-achikoro, ha huru ozu Sol na nke umu ya ndi ikom ka ha togbo n'ugwu Gilboa.

⁹ Ha yipuru ya ihe niile oyi, buru isi ya na ihe agha ya, zipukwa ndi ozi gara n'ala ndi Filistia niile ikwusa akuko ihe mere nye ndi ha niile na arusi ha niile.

¹⁰ Ha tinyere ihe agha ya n'ulo chi ha, kwubakwa okpokoro isi ya n'ulo Dagon.

¹¹ Mgbe ndi Jebesh Gilead niile nuru ihe ndi Filistia mere Sol,

¹² ndi ikom ha niile bu ndi dimkpa, biliri gaa buru ozu Sol na umu ya, bulata ha na Jebesh. Ha liri okpuku ha n'okpuru osisi ukwu di na Jebesh, bu onu ubochi asaa.

¹³ Sol nwuru n'ih i ekwesighi ntukwas i obi ya nye ONYENWE ANYI, o debeghi okwu ONYENWE ANYI, karisia, o gara na nke onye na-aju mmu oqo ase, n'ih ijuta ya ase,

¹⁴ ma o jugh i ase site n'onu ONYENWE ANYI. O bu nke a mere ONYENWE ANYI ji gbuo ya, were alaeze ya nyefee Devid nwa Jesi n'aka.

11

Devid agho eze Izrel

¹ Ndi Izrel niile gbakotara biakwute Devid na Hebron si ya, "Lee, okpuku gi na anu ah u gi ka anyi bu.

² N'oge gara aga, o buladi mgbe Sol bu eze, o bu gi duuru ndi agha Izrel n'ogu niile, ma opu ma mbata. ONYENWE ANYI bu Chineke gi, siri gi, 'I ga-azu ndi m, bu Izrel, i ga-abukwa onye ga-achi ha.' "

³ Mgbe ndi okenye Izrel niile biakwutere eze Devid na Hebron, ya na ha gbara ndu n'ihu ONYENWE ANYI na Hebron. Ha tere ya mmanu ibu eze Izrel, dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa site n'onu Samuel.

Devid emerie Jerusalem

⁴ Devid na ndi Izrel zooro ije garuo Jerusalem nke bu Jebus. Ma ndi Jebus bi n'ebe ah u,

⁵ gwara Devid si, "I gagh i abata n'ebe a." N'agbanyeghi okwu ndi a, Devid dotara ebe ah u e wusiri ike nke Zayon n'agha, ya bu obodo Devid.

⁶ Devid ekwuolari si, "Onye obula buru uz o buo agha megide ndi Jebus ga-abu onyeisi ochiagha ndi agha." Joab nwa Zeruaya bu onye mbu gara, n'ih i ya, o nwetara ike ibu ochiagha.

⁷ Devid biiri n'ebe ah u e wusiri ike. O bu nke a mere e ji akpo ya obodo Devid.

⁸ O wuru obodo gburugburu ya, site na Milo ruo na mgbidi gbara ya gburugburu. Ma Joab wuzikwara akuku obodo ah u nke foduru.

⁹ Ma Devid gara n'ihu na-adi ukwu karia, n'ih i na ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, nonyeere ya.

Ndi oka agha Devid

¹⁰ Ndi a bu ndisi ndi dike n'etiti ndi agha Devid. Ha na ndi Izrel niile nyere ichi eze Devid ezi nkwado ime ka ochichi ya ruo n'akuku niile nke ala ah u, dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa.

¹¹ Nke a bu ndeko onuogu ndi dike n'agha Devid nwere:

Jashobeam, onye Hakmon, bu onyeisi n'etiti ndisi ndi ozo. O weliri ube ya megide nari ndi ikom ato, bu ndi o gburu n'otu mgbe ibu agha.

¹² Onye nke na-eso ya bu Elieza nwa Dodayi, onye Ahohi, onye bu otu n'ime ndi dike ato ndi ah u.

¹³ Ya na Devid no na Pas Damin mgbe ndi Filistia zoro n'ebe ah u ibu agha. N'otu ebe, nke e nwere otu ubi juputara n'oka bali, ma ndi agha Izrel si n'ogbo agha gbapu oso n'ih i ndi Filistia.

14 Ma ha were ọ̀nọ̀dụ ha n'etiti ubi ahụ, ha napụtara ya, tigbuo ndi Filistia niile ahụ. ONYENWE ANYI nyere mmeri di ukwu.

15 Mmadu atọ n'ime iri ndiisi agha atọ ahụ jekwuru Devid na nkume di n'ogba Adulam, na mgbe otu ndi Filistia mara ulo ikwu ha na Ndagwurugwu Refaim.

16 Ma Devid no n'ebe ahụ ewusiri ike n'oge ahụ, ma ọ̀nọ̀dụ ndi agha ndi Filistia di na Betlehem.

17 Aguu mmiri guru Devid nke ukwu, o si, "O ga-amasị m ma o buru na o nwere onye ga-ekunye m mmiri onunụ site n'olulu mmiri di nso n'onu ụzọ ama Betlehem!"

18 Ya mere, ha atọ wakpuru omuma ulo ikwu ndi Filistia, seta mmiri site n'olulu mmiri ahụ di n'akuku onu ụzọ ama Betlehem, bulatara ya Devid. Ma Devid juru inu ya, kama o wufuru ya n'ala dika onyinye nye ONYENWE ANYI, kwuo si,

19 "Chineke ekwela ka m mee nke a. M ga-anu obara ndi ikom a, bu ndi ji ndu ha chuo aja n'ihi ikute mmiri a?" N'ihi na ha ji ndu ha chuo aja iga kute ya, Devid ekweghi anu ya.

Nke a bu udi ike dike atọ ahụ kpara.

20 Abishai, nwanne Joab bu onyeisi ndi ikom atọ ahụ. O weliri ube ya megide nari ndi ikom atọ, tigbukwaa ha niile. N'ihi nke a, o ghorọ onye a ma ama dika mmadu atọ ndi a.

21 N'etiti mmadu atọ ahụ, a na-asopuru ya karia, o ghorọ onyeisi ha. O bu ezie na-agunyeghi ya dika otu onye n'ime ha.

22 Benaya, nwa Jehoiada, onye si Kabzeel, bu dike n'agha, kpara ike di ukwu. O tigburu dimkpa abuo ndi Moab, ndi bu okaka n'agha. O ridakwukwara odum n'ime olulu na-amị amị n'ubochi mkpuru mmiri n-ezo, gbuo ya.

23 O tigburu otu nwoke onye Ijipt, nke ogologo ya di mita abuo na okara. O bu ezie na onye Ijipt ahụ ji ube buru ezigbo ibu n'aka, nke okporo ya dika nke onye na-ekwe akwa ji ekwe akwa, ma Benaya ji naani mkpo jekwuru ya, punara onye Ijipt ahụ ube di ya n'aka, jiri ya magbuo ya.

24 Nke a bu udi ike Benaya nwa Jehoiada kpara. Ya onwe ya nwekwara aha dika ndi dike atọ ahụ.

25 A na-asopuru ya n'ebe o di ukwu karia onye obula n'etiti iri dike atọ ndi ahụ, ma o rughi ogugo ndi dike atọ mbu ahụ. Devid mere ya onyeisi ndi na-eche ya nche.

26 Ndi bu dike n'agha bu ndi a:

Asahel nwanne Joab,

Elhanan nwa Dodo onye Betlehem,

27 Shamot onye Haroa,

Helez onye Pelon,

28 Ira nwa Ikesh, onye Tekoa,

Abieza onye Anatot,

29 Sibekai onye Husha,

Ilai onye Ahohi,

30 Maharai onye Netofa,

Heled nwa Baana, onye Netofa,

31 Itai nwa Ribai, nke Gibe'a umu Benjamin,

Benaya onye Piraton,

32 Hurai onye si n'akuku iyi di na Gaash,

Abiel onye Arba,
³³ Azmavet onye Baharum,
 Eliaba onye Shaalbon,
³⁴ Ụmụ Hashem onye Gizon,
 Jonatan nwa Shagee, onye Hara,
³⁵ Ahiam nwa Saka, onye Hara,
 Elifal nwa Ụọ,
³⁶ Hefa onye Mekerat,
 Ahija onye Pelon,
³⁷ Hezro onye Kamel,
 Naarai nwa Ezbai,
³⁸ Juel nwanne Netan,
 Miba nwa Hagri,
³⁹ Zelek onye Amon,
 Naharai onye Beerot, onye na-ebu ngwa agha Joab, nwa Zeruaya,
⁴⁰ Ira onye Itra,
 Gareb onye Itra,
⁴¹ Ụraya onye Het,
 Zabad nwa Alai,
⁴² Adina nwa Shiza, onye Ruben, onye bụ onyeisi ebo Ruben na iri
 mmadụ atọ ahụ na-eso ya.
⁴³ Hanan nwa Maaka,
 Joshafat onye Mitna,
⁴⁴ Ụzia onye Ashterat,
 Shama na Jeiel ụmụ Hotam, onye Aroea,
⁴⁵ Jediael nwa Shimri,
 Joha nwanne ya, onye Tiza,
⁴⁶ Eliel onye Mahavi,
 Jeribai na Joshavia ụmụ Elnaam,
 Itma onye Moab,
⁴⁷ Eliel, Obed, na Jaasiel onye Mezoba.

12

Ndị dike n'agha so David

- ¹ Ndị a bụ ndị ikom bjakwutere David na Ziklag, mgbe e si n'ihu Sọl nwa Kish chụpụ ya. (Ha so n'ime ndị ọka agha nyeere David aka ibu agha.)
- ² Ngwa agha ha bụ ụta, ha nwere ike iji aka nri maọbụ aka ekpe gbapụ àkụ maọbụ fee ebe; ndị a bụ ndị ikwu Sọl si n'ebo Benjamin.)
- ³ Onyeisi ha bụ Ahieza na Joash, bụ ụmụ Shema onye Gibeaa.
Ndị ọzọ bụ, Jeziel na Pelet ụmụ Azmavet,
Beraka, Jehu onye Anatot,
- ⁴ Ishmaya onye Gibion, dimkpa n'etiti iri mmadụ atọ ndị ahụ, onye bụ onyendu iri mmadụ atọ ahụ,
Jeremaya, Jahaziel, Johanan, Jozabad onye Gedera,
- ⁵ Eluzai, Jerimot, Bealia, Shemaraya, na Shefataya onye Haruf;
- ⁶ Elkena, Ishaya, Azarel, Joeza na Jashobeam, ndị Kora;
- ⁷ Juela na Zebadaya ụmụ Jeroham onye Gedoa.

⁸ Ndi a bukwa dike n'agha sitere n'ebo Gad gbasoo Devid n'ebe e wusiri ike ya di n'ozara. Ha bukwa ndi oka n'iji ube na ota alu agha. Ha dikwa gara gara dike ele n'elu ugwu, ihu ha dikwa ka ihu odum.

⁹ Eza, bu onyeisi ha.

Obadaya bu onye na-eso ya, tupu Eliab esoro.

¹⁰ Onye nke anọ bu Mishmana. Ndi ozo n'usoro ha bu, Jeremaya,

¹¹ na Atai bu nke isii, na Eliel bu nke asaa,

¹² na Johanan bu nke asato, na Elzabad bu nke itoolu,

¹³ na Jeremaya onye nke iri, nakwa Makbanai onye nke iri n'otu.

¹⁴ Ndi a, ndi sitere n'ebo Gad bu ndiisi agha. Onye na-adighi ike n'ime ha di ike dike nari ndi agha, ma onye di ike n'ime ha di ike dike puku ndi agha.

¹⁵ O bu ha gafere osimiri Jordan n'udu mmiri, mgbe Jordan tofere akuku ya niile, chusaa ndi niile bi na ndagwurugwu, n'akuku owuwa anyanwu na odida anyanwu.

¹⁶ Ndi ozo sitekwara n'ebo Benjamin na Juda biakwute Devid n'ebe ya e wusiri ike.

¹⁷ Mgbe ahụ, Devid puru iga zute ha, si ha, "O buru na unu biara n'udo inyere m aka, ejikeere m inabata unu ka unu dinyere m. Kama o burukwanu na unu biara irara m nye n'aka ndi iro m, ebe aka m di ocha, ka Chineke nna nna anyi hu ihe di unu n'obi kpee unu ikpe."

¹⁸ Mgbe ahụ, Mmuo Nso dakwasiri Amasai, onyendu iri ndi ikom ato ahụ, mee ka o gwa Devid okwu si ya, "Anyi bu ndi gi, Devid!

Anyi so gi n'azu, gi nwa Jesi!

Udo, udo ga-abu nke gi,

udo ga-abukwa nke ndi na-enyere gi aka,
n'ihu na Chineke gi na-enyere gi aka."

Ya mere, Devid nabatara ha mee ha ndiisi agha na-apunara ndi mmadu ihe.

¹⁹ Ufodu n'ime ndi ebo Manase gbasoro Devid, mgbe o gara sonyere ndi Filistia n'iluso Sol ogo. Ma ya na ndi agha ya enyereghị ndi Filistia aka, n'ihu na mgbe ndi Filistia gbachara izu, ndi ndu ndi Filistia zilagara ya. Ha kwuru si, "Isi anyi ka anyi ga-atufu ma o buru na Devid ahapu anyi n'ogbo agha gbakwuru nna ya ukwu bu Sol."

²⁰ Mgbe Devid gara Ziklag, ndi a bu ndi ikom si n'ebo Manase ndi gbasoro ya: Adna, Jozabad, Jediael, Maikel, Jozabad, Elihu na Ziletai. Ndi a niile bu ndiisi agha na-achi puku ndi agha n'ebo Manase.

²¹ Ha nyeere Devid aka imegide ndi agha nkwata ahụ, n'ihu na ha niile bu dike n'agha, burukwa ndiisi agha.

²² Site n'ubochi ruo n'ubochi, otutu ndi ikom na-agbafeta soro Devid, tutu ruo mgbe ha ghorogwe ndi agha, ndi agha nke Chineke.

Ndi ozo biakwutere Devid na Hebron

²³ Ndi a bu ndi jikeere ibu agha, ndi chikwa ngwa agha biakwute Devid na Hebron, n'ihu na ha chorogwe ka o bia buru eze ha n'onodu Sol, dike ONYENWE ANYI kwuru.

²⁴ Ndi sitere n'ebo Juda, ndi bu ota na ube ha di puku isii na nari asato. (6,800)

²⁵ Ndi Simion a maara aha ha n'ibu agha di puku asaa na otu nari. (7,100)

- 26 Ndi Livayi di puku anọ na nari isii. (4,600),
 27 tinye Jehoiada, onyendu n'ezinaulo Eron na puku ndi ikom ato na nari asaa (3,700),
 28 na Zadok, nwokorobia bu dike na dimkpa n'agha, onyendu ndiisi agha iri abuo na abuo (22) ndi si n'ezinaulo ya.
 29 Umụ Benjamin, ndi ikwu Sol, di puku ato (3,000), n'ihhi na n'oge a, otutu ha nonyeere Sol.
 30 Umụ Ifrem di iri puku abuo na nari asato (20,800), ndi di ike n'agha, ndi a makwaara aha ha n'ikwu ha.
 31 Site n'okara ebo Manase, ndi onuogugu ha di puku iri na asato (18,000) ka a hoputara iga inyere Devid aka ibu eze.
 32 Umụ Isaka; nari ndiisi abuo (200), na ndi ha na-edu. Ndiisi a bu ndi nwere nghota oge ha no n'ime ya marakwa ihe Izrel kwesiri ime n'oge ahụ.
 33 Umụ Zebulon di iri puku ise. (50,000) Ha enweghi obi abuo obula iso Devid. A zukwara ha n'iji udi ngwa agha obula na-ebu agha.
 34 Onuogugu ndi ndu umu Naftali di otu puku (1,000), tinyere ndi agha di puku iri ato na asaa (37,000), ndi ji ube na ota.
 35 Umụ Dan di iri puku abuo na asato, na nari isii. (28,600) Ha bukwa ndi agha jikeere ibu agha.
 36 Umụ Asha di iri puku anọ (40,000). Ha bu ndi ibu agha doro nnoo anya.
 37 Sitekwa n'owuwa anyanwu Jordan, site n'ebo Ruben na Gad, na okara ebo Manase bi, ndi agha onuogugu ha di nari puku na iri abuo (120,000), ndi ji udi ngwa agha obula putara soro Devid. Ha bukwa ngwa agha ha puta.

38 Ndi a niile bu ndi agha na-eje ozi n'usoro ndi ji obi ha puta.

Ha nwekwara mkpebi mgbe ha si ebe obula ha si puta ibia Hebron ime Devid eze. Ndi Izrel niile jikwa otu obi puta ime Devid eze Izrel.

39 Mgbe ha pukwutere Devid, ha so ya rie, nuo, abali ato. O bukwa ihe ndi ezinaulo ha kwadoro ha ji bia ka ha riri.

40 Ndi Isaka, na Zebulon, na Naftali si ebe di anya bute nri. Inyinya ibu, na inyinya kamel, na inyinya muul na ehi ka ha ji bute nri ndi a. O bukwa nri di iche iche ka ha butere, dika utu oka, na achicha e ji mkpuru fiig mee, na achicha ndi ozo di iche, na mmanya, na mmanu, na igwe ehi, na igwe aturu. Ha si otu a bute nri ndi a n'ihhi na oke onu juputara n'ala Izrel niile.

13

Mbughachi igbe ogbugba ndu

1 Devid na ndiisi agha ya na-achi imerime puku ndi agha, na otutu nari ndi agha, zukoro gbaa izu.

2 O gwara ogbako Izrel niile ahụ si, "O buru na o di unu mma, o burukwa na o bu ochicho ONYENWE ANYI Chineke anyi, ka anyi ziga ozi zie umunna anyi niile bi n'akuku niile nke ala Izrel, na ndi nchujaja na ndi Livayi niile, bi n'obodo ha na ndi bi n'ebe ita nri nke anu ulo ha, ka ha bia, soro anyi.

3 Ka anyi gaa bulata igbe ogbugba ndu Chineke n'ihhi na e lefuru ya anya n'oge ahụ niile Sol bu eze."

4 Ha niile kwekoritara ime nke a n'ihhi na okwu ahụ di ndi niile zukoro mma.

⁵ Mgbe ahụ, Devid kpọrọ ndị Izrel niile oku ka ha zuo ezuo site n'ebe niile ha bi, site n'oke ala ha na ndị Ijpt, ya bụ iyi Shiho, ruo n'oke ala dī n'ugwu, ya bụ Lebo Hamat, ka ha gaa bulata igbe oḡbūḡba ndū Chineke site na Kiriāt Jearim.

⁶ Devid na ndị Izrel niile jere Baala n'ime Juda, ya bụ Kiriāt Jearim, i si n'ebe ahụ bugota igbe oḡbūḡba ndū Chineke, bụ ONYENWE ANYỊ, onye na-anḡkwasi n'etiti cherubim, igbe ahụ nke akpḡkwasiṛi aha ya.

⁷ Ha ji ṡḡbḡala ḡhuru ehi na-adḡkpū buru igbe oḡbūḡba ndū Chineke site n'ṡḡ Abinadab, ṡza na Ahio na-eduzi ṡḡbḡala ahū ṡzḡ.

⁸ Devid na ndị Izrel niile weere ike ha niile na-aṡ ḡṡ n'ihu Chineke, jiri abū, ṡḡ akwara, opi, une na ogene na iti egwu na-etekwa egwu.

⁹ Mgbe ha rutere n'ebe iḡḡcha ḡka nke Kidon, ṡza setipuru aka ya ijide igbe oḡbūḡba ndū ahū, n'ihu na ehi ahū zḡhiere ṡkwū.

¹⁰ Ma iwe ONYENWE ANYỊ dī ḡkū megide ṡza, o tigburu ya n'ihu na o meturu igbe oḡbūḡba ndū ahū aka. Ya mere, ḡ nwuru n'ebe ahū n'ihu Chineke.

¹¹ Mgbe ahū, iwe were Devid n'ihu ḡṡma ONYENWE ANYỊ dakwasiri ṡza, ruo taa, a na-akpḡ ebe ahū Perez ṡza.

¹² Devid turu egwu Chineke n'ṡḡḡhi ahū, o kwuru si, "M ga-esi aṡaa bubatara onwe m igbe oḡbūḡba ndū a?"

¹³ O bubataghi igbe oḡbūḡba ndū ahū n'ime obodo Devid, kama o bugara ya n'ṡḡ Obed-Edḡm, onye Git.

¹⁴ Igbe oḡbūḡba ndū Chineke ahū nḡrḡ n'ezinaṡḡ Obed-Edḡm n'ṡḡ ya ḡnwa atḡ. ONYENWE ANYỊ ḡzikwara ezinaṡḡ ya na ihe niile o nwere.

14

Ezinaṡḡ Devid

¹ Hiram bṡ eze Taia zitere Devid ndi ozi, na ndi ḡkwa ṡka osisi na ndi na-edo nkume, ka ha nyere Devid aka iwu ṡḡzeze ya. O nyekwara ya osisi sida o ji ewu ṡḡ ahū.

² Devid ḡḡtara na ONYENWE ANYỊ emeela ka o guzosie ike dika eze ndi Izrel, na ebuliela alaeze ya elu nke ukwuu n'ihu ndi ya Izrel.

³ Devid luru ndi inyom ḡzḡ mgbe o jere biri na Jerusalem. Nke a mere ka ḡ muḡ ḡtutu umu nwoke na umu nwanyi.

⁴ Ndi a bukwa aha umu a muru ya n'ebe ahū: Shamua, Shobab, Netan, Solomon,

⁵ Ibha, Elishua, Elpelet,

⁶ Noga, Nefeg, Jafia,

⁷ Elishama, Beeliada na Elifelet.

Devid emerie ndi Filistia

⁸ Mgbe ndi Filistia nuru na eteela Devid mmanu i bṡ eze ndi Izrel niile, ha puru n'igwe ha ichḡ ya. Ma Devid nuru maka ya, jikere puḡ izute ha.

⁹ Ma ndi Filistia bira, bukorḡ ihe niile di na Ndagwurugwu Refaim.

¹⁰ Devid juru Chineke ase si, "ḡ bṡ m gaa buso ndi Filistia agha? I ga-enyefe ha n'aka m?"

ONYENWE ANYỊ zara si ya, "Gaa, aga m enyefe ha n'aka gi."

¹¹ Ya mere, Devid na ndi ikom ya gara Baal-Perazim, meriekwa ha n'ebe ahū. O kwuru si, "Chineke enupula megide ndi iro m site n'aka m, dika idee mmiri si enupu." N'ihu ya, a kpḡrḡ ebe ahū Baal Perazim.

¹² Ndi Filistia hapuru chi niile ha n'ebe ahū, Devid nyere iwu ka e suo ha niile ḡkū.

¹³ Ndi Filistia bukwara agha bja na ndagwurugwu ahụ ozo.

¹⁴ N'ih i nke a, Devid juru Chineke ase ozo. Chineke siri ya, "Esitekwa na n'ihu buso ha agha, kama gbaa ha gburugburu, buso ha agha na ncherita ihu osisi balsam ndi ahụ.

¹⁵ Ngwangwa i nuru uda ikiri ukwu n'elu osisi balsam ndi ahụ, mgbe ahụ ka unu ga-apu ibu agha, n'ih i na nke a putara na Chineke eburula unu uzo puo, itigbu ndi agha Filistia."

¹⁶ Devid mere dika Chineke nyere ya n'iwu. Ha tigburu ndi agha Filistia site na Gibeon ruo Gaza.

¹⁷ Ya mere, aha Devid bidoro na-ewu ewu; ONYENWE ANYI tinyekwara ujo ya n'obi mba niile.

15

Mbubata igbe ogbugba ndu na Jerusalem

¹ Mgbe Devid wuchara ulo obibi ya n'obodo Devid, o doziri ebe a ga-adosa igbe ogbugba ndu Chineke. O mara ulo ikwu maka ya.

² Devid kwuru si, "O nweghi onye obula ga-ebu igbe Chineke kariakwa ndi Livayi, n'ih i na ONYENWE ANYI hoputara ha ibu igbe ONYENWE ANYI na ije ozi n'ihu ONYENWE ANYI ruo mgbe ebighi ebi."

³ Ya mere, Devid kpokotara ndi Izrel niile, na Jerusalem ibubata igbe Onyenwe anyi n'ebe ahụ o kwadoro na a ga-adosa ya.

⁴ O kpokotara umu Eron na ndi Livayi:

⁵ Ndi Kohat na umunna ha di otu nari na iri abuo. (120)
Uriel bu onyeisi ha.

⁶ Umu Merari na umunna ha di nari abuo na iri abuo. (220)
Asaya bu onyeisi ha.

⁷ Umu Geshom na umunna ha di otu nari na iri ato. (130)
Juel bu onyeisi ha.

⁸ Umu Elizafan na umunna ha di nari abuo (200).
Shemaya bu onyeisi ha.

⁹ Umu Hebron na umunna ha di iri asato. (80)
Eliel bu onyeisi ha.

¹⁰ Umu Uziel na umunna ha di otu nari na iri na abuo. (112)
Aminadab bu onyeisi ha.

¹¹ Devid kporo Zadok na Abiata, ndi nchujaja na Uriel, Asaya, Juel, Shemaya, Eliel, na Aminadab ndi Livayi si ha,

¹² "Unu bu ndisi ezinaulo di iche iche, n'ebo Livayi. Doonu onwe unu nsu unu na umunna unu ibulata igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, Chineke Izrel n'ebe a m doziri n'ih i ya.

¹³ Na mbu, ONYENWE ANYI Chineke tara anyi ahuhu n'ih i na anyi esoghi omenaala ime ka unu bu ndi Livayi buru ya. Anyi ajutaghi ya ase otu a ga-esi bulata ya n'uzo o kwesiri."

¹⁴ Ya mere, ndi nchujaja na ndi Livayi mezuru omenaala ido onwe ha nsu maka ibulata igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, Chineke Izrel ahụ.

¹⁵ Ndi Livayi jiri osisi ogologo buru igbe Chineke ahụ n'isi ubu aka ha dika Mosis nyere n'iwu n'usoro dika okwu ONYENWE ANYI si di.

¹⁶ Devid nyekwara ndị ndu Livayi iwu si ka ha hoputa site n'etiti umunna ha ndi abu na ndi egwu, ndi ga-abu abu onu, nke ya na ngwa egwu ndi a ga-eso: ubo akwara, une na ogene.

¹⁷ Ndi Livayi hoputara Heman nwa Juel; ma site n'etiti umunna Juel ha hoputara Asaf, nwa Berekaya. Sitekwa n'etiti umunna ha ndi Merari ha hoputara Etan nwa Kushaya,

¹⁸ tinyere ndi a, ha hoputara umunna ha ndi a, ndi na-esote ha n'okwa: Zekaraya, Jaaziel, Shemiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Benaya, Maaseia, Matitaia, Elifelehu, Mikneya, Obed-Edom na Jeiel bu ndi na-eche onu uzo.

¹⁹ Heman, Asaf na Etan ka a hoputara maka iku ogene bronz.

²⁰ Zekaraya na Aziel, Shemiramot, Jehiel, Unni, Eliab, Maaseia na Benaya bu ndi na-akpo ubo akwara dika usoro abu *alamat*, si di

²¹ Matitaia, Elifelehu, Mikneya, Obed-Edom, Jeiel na Azazaya bukwa ndi na-akpo une dika usoro abu *Sheminit* si di.

²² Onyeisi ndi na-abu abu a hoputara bu Kenaniya, onye bukwa onyeisi ndi Livayi. A hoputara ya n'ihu na o bu onye nwere nghota banyere abu.

²³ Berekaya na Elkena bu ndi na-eche onu uzo ebe igbe ahụ di.

²⁴ Shebanaya, Joshafat, Netanel, Amasai, Zekaraya, Benaya na Elieza, ndi bu ndi nchujaja bu ndi na-afu opi n'ihu igbe ogbugba ndu Chineke. Obed-Edom na Jehaya ga-esokwa ndi ga-eche onu uzo ebe igbe ahụ di nche.

²⁵ Devid na ndi okenye Izrel, na ndiisi agha na-achi puku ndi agha, ji oke onu gaa n'ulo Obed-Edom n'ihu ibugote igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ.

²⁶ N'ihu na Chineke nyeere ndi Livayi na-ebu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI aka, o bu oke ehi asaa na ebule asaa ka a churu n'aja.

²⁷ O bu ezi akwa ocha ka e ji kee Devid ekike, dika ndi Livayi niile bu ndi bu igbe ogbugba ndu ahụ, na ndi obu abu, na Kenaniya, bu onyeisi otu ndi na-abu abu yi akwa ocha n'ahu ha. Devid yikwa uwe efod e ji akwa ocha duo.

²⁸ Ya mere, ndi Izrel niile ji iti mkpu, na-ifu opi mpi ebule na-ifu opi ike, ikpo ubo akwara, iku ogene na une, bulata igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI.

²⁹ Mgbe ha bu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI na-abata n'obodo Devid, Mikal nwa Sol, lepuru anya site na oghereikuku ulo. Mgbe o huru eze Devid ka o na-ayori egwu na-anuri onu, o ledara ya anya n'ime obi ya.

16

Abu ekele

¹ Ha bubatara igbe ogbugba ndu Chineke ahụ guzobe ya n'ime ulo ikwu nke Devid manyere maka ya. Ha chekwara aja nsure oku na aja udo n'ihu Chineke.

² Mgbe Devid chusiri aja nsure oku na aja udo ndi a, o goziri ndi Izrel n'aha ONYENWE ANYI.

³ O nyekwara onye obula n'Izrel, ma nwoke ma nwanyi, otu ogbe achicha, okpurukpu anu na achicha mkpuru osisi a mikporo amikpo.

⁴ O hoputara ufodu ndi Livayi ka ha nodu n'ihu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ inye ONYENWE ANYI, Chineke Izrel ekele na otuto na irio ya ngozi n'isi ndi ya Izrel. Ndi a bu ndi o nyere ije ozi a:

⁵ Asaf bu onyeisi ndi a. Ndi ozo bu Zekaraya, Jeiel, Shemiramot, Jehiel, Matitaia, Eliab, Benaya, Obed-Edom na Jeiel. Oru ha bu ikpo ubo akwara, na une, ma oru Asaf bu onye na-aku ogene ola na-ada uda.

⁶ Benaya na Jahaziel, ndị nchụaja, ketara ọrụ ifu opi n'ihu igbe ọgbugba ndụ Chineke kwamgbe kwamgbe.

⁷ N'ụbọchị ahụ ka Devid buru ụzọ họtuta Asaf na ndị otu ya ka ha nye ONYENWE ANYỊ otuto n'usoro dị otu a:

⁸ Nyenụ ONYENWE ANYỊ otuto, kwuputakwa aha ya, meenụ ka amata n'etiti mba niile banyere ihe niile ọ rụrụ.

⁹ Bụkuonụ ya abụ, bụkuonụ ya abụ otuto; kwuputaranụ mba niile ọrụ ebube ya niile.

¹⁰ Nūrianụ n'ime aha nsọ ya; ka obi ndị niile na-achọ ONYENWE ANYỊ nūrĩa ọñụ.

¹¹ Na-achonụ ONYENWE ANYỊ na ike ya, chonụ ihu ya mgbe niile.

¹² Chetanụ ọrụ ebube niile nke ọ rụrụ, ihe iribama ya niile na ikpe ziri ezi niile nke si n'ọnụ ya pụta.

¹³ Unu, umụ Izrel, bụ ohu ya umụ Jekob, ndị ọ họtutara.

¹⁴ Ya onwe ya bụ ONYENWE ANYỊ Chineke anyị; ikpe ya dị n'ụwa niile.

¹⁵ Ọ na-echeta ọgbugba ndụ ya ruo mgbe ebighị ebi; bụ nkwa o kwere nye puku ọgbọ.

¹⁶ Ọgbugba ndụ ahụ nke ya na Ebrahim gbara, na iyi ọ nūrụ nye Aizik.

¹⁷ O mere ka o guzoro nye Jekob dika ụkpurụ, ma n'ebe Izrel nọ dika ọgbugba ndụ ebighị ebi:

¹⁸ Sị, "Aga m enye gị ala Kenan ka ọ buru ihe nketa gị."

¹⁹ Mgbe ha dị ole na ole n'ọnuogugu, n'ezie, ole na ole, burukwa ọbia n'ala ahụ.

²⁰ Ha waghari site n'otu mba gaa mba ọzọ, sitekwa n'otu alaeze gaa na alaeze ọzọ.

²¹ O kweghi ka onye ọbula mekpaa ha ahụ; ọ baara ndị eze mba n'ihi ha, sị:

²² "Unu emetukwala ndị m e tere mmanụ aka, unu emekpakwala ndị amuma m ahụ."

²³ Bụkuonụ ONYENWE ANYỊ abụ, unu ụwa niile; kwuputanụ nzoputa ya site n'otu ụbọchị ruo n'ụbọchị nke ọzọ.

²⁴ Kwusaanụ ebube ya n'etiti mba niile, kọsakwanụ banyere oke ọrụ ya niile n'etiti ndị niile dị iche iche.

²⁵ N'ihi na ONYENWE ANYỊ dị ukwu, ọ bukwa onye kachasi ka e nye otuto. Onye a na-atụ egwu karịa chi ọzọ niile ka ọ bukwa.

²⁶ N'ihi na chi niile nke mba niile dị iche iche bụ arusi efu, maobu ONYENWE ANYỊ kere eluigwe niile.

²⁷ Ima mma na ebube dị n'ihu ya; ike na ọñụ dị n'ebe obibi ya.

²⁸ Nyenụ ONYENWE ANYỊ, unu ezinaulo nke mba niile dị iche iche, nyenụ ONYENWE ANYỊ nsopuru na ike.

- 29 E, nyenu ONYENWE ANYI nsopuru ruuru aha ya,
werenu onyinye bia n'ihu ya.
Kpooonu isiala nye ONYENWE ANYI n'ima mma nke idi nsọ ya.
30 Maa jijiji n'ihu ya, unu uwa niile.
Elu uwa niile kwu chim, a pughị iwezuga ya n'onodu ya.
- 31 Ka eluigwe nuria, ka uwa nwekwa obi uto;
ka ha kwuputa n'etiti mba niile si, "ONYENWE ANYI na-achi."
32 Ka osimiri bigbo, na ihe niile di n'ime ya,
ka ala ubi niile na ihe niile di n'ime ha juputa n'obi uto.
33 Ka osisi niile nke oke ohia buo abu,
ka ha buo abu onu n'ihu ONYENWE ANYI,
n'ihia na o na-abia ikpe uwa ikpe.
- 34 Keleenu ONYENWE ANYI, n'ihia na o di mma,
n'ihia na ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
35 Tikuonu ya mkpu si, "Zoputa anyi, gi Chineke, Onye nzoputa anyi;
chikota anyi, ma naputakwa anyi site n'aka mba di iche iche,
ka anyi nwee ike nye aha nsọ gi ekele;
ma nyaakwa isi n'ime otuto gi."
36 Otuto diri ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel,
site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.
Mgbe ahụ, mmadu niile siri, "Amen" na "Toonu ONYENWE ANYI."
- 37 Devid hapuru Asaf na ndi Livayi ibe ya n'ihu igbe ogbugba ndu
ONYENWE ANYI ahụ ubochi niile ije ozi mgbe niile, dika oru ubochi obula
si di.
38 Obed-Edom nwa Jedutun so n'ime ha, ya na Hosa, na iri mmadu isii
na asato ozọ. Obed-Edom nwa Jedutun na Hosa bu ndi na-eche onu uzọ.
39 Devid nyefekwara Zadok, onye nchujaja, na ndi nchujaja ibe ya, oru
ino n'ihu ulo nzute ONYENWE ANYI, n'ebe di elu nke Gibion.
40 N'ihia ichu aja nsure oku mgbe niile n'elu ebe ichu aja nke aja nsure
oku nye ONYENWE ANYI, ututu na anyasi niile n'usoro dika e si dee ya
n'akwukwo iwu ONYENWE ANYI, nke o nyere ndi Izrel.
41 Devid hoputakwara Heman, na Jedutun, na ndi ozọ a kporo aha
hoputa inye ONYENWE ANYI ekele, "n'ihia ihunanya ya na obi ebere ya nke
na-adi ruo mgbe ebighi ebi."
42 Heman na Jedutun bu ndi o diri ifu opi, na iku ogene ola, na ihe egwu
ndi ozọ eji na-enye Chineke otuto. Umụ ndi ikom Jedutun bu ndi no nche
n'onu uzọ ama.
43 Mgbe memme ahụ gwusiri, onye obula lara n'ulo ya. Devid lakwara
igozu ezinaulo ya.

17

Nkwa Onyenwe anyi kwere Devid

1 Mgbe Devid nosara ahụ n'uloeze ya, o siri Netan onye amuma, "Lee, mu onwe m na-ebi n'ulo sida, ma igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI di n'okpuru ulo ikwu."

2 Netan zaghachiri Devid, "Ihe obula di gi n'obi, mee ya, n'ihia na Chineke nonyeere gi."

3 Ma n'abali ahụ, okwu Chineke rutere Netan nti, na-asị,

⁴ “Gaa gwa ohu m Devid si ya, ‘Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru: Gi onwe gi agaghị ewuru m ụlọ ebe m ga-ebi,

⁵ n’ihi na ebibeghị m n’ụlọ site n’ubochi m si n’Ijpt kpoputa Izrel ruo taa. Kama e sitela m n’otu omuma ụlọ ikwu baa na nke ozo, sitekwa n’otu ebe obibi gaa ebe nke ozo.

⁶ N’ebe obula m na-ejeghari n’etiti ndi Izrel niile, o di mgbe m siriri onye obula n’ime ndi ndu ha, ndi m nyere iwu ka ha zuo ndi m, si, “Gini mere unu ewubereghi m ụlọ sida?”

⁷ “Ma ugbo a, gwa Devid bu ohu m, si, ‘Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru: Mu onwe m sitere n’ohia ebe ita nri nke umu anu ulo, sikwa n’ebe i na-azu igwe ewu na aturu kpoputa gi, mee gi onye na-achi ndi m Izrel.

⁸ Anonyekwara m gi n’ebe obula i gara, kpochapu ndi iro gi niile site n’ihu gi. Ugbo a, aga m eme ka aha gi dika aha ndi ikom dikarisiri ukwu n’uwa.

⁹ Aga m ahoputa otu ebe n’ihi ndi m Izrel, kukwa ha dika osisi ka ha biri n’ebe obibi nke aka ha, ka ha ghara i bukwa ndi a na-esogbu ozo. Ndi ajo mmadu agaghị emegbukwa ha dika ha mere na mbu,

¹⁰ dika ha na-emekwa siteri na mgbe m hoputara ndi ndu nye ndi m Izrel. Aga m eme ka ndi iro gi niile noro n’okpuru gi.

“Ana m ekwuputara gi na ONYENWE ANYI ga-ewuru gi ulo.

¹¹ Mgbe ubochi gi n’uwa zuru, mgbe i gkwuru ndi nna nna gi ha, aga m eme ka otu mkpuru gi bilie nochie onodu gi, o ga-abu otu n’ime umu ndi i muru. Aga m emekwa ka alaeze ya guzosie ike.

¹² O bu ya onwe ya ga-ewuru m ulo, aga m emekwa ka ocheeze ya guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi.

¹³ Mu onwe m ga-aburu ya nna, ya onwe ya ga-abukwara m nwa. Agaghị m ewezuga ihunanya m site n’ebe o no, dika m mere onye bu gi uzọ chia.

¹⁴ Aga m eme ka o chia ulo m na n’alaeze m ruo mgbe ebighi ebi. A ga-emekwa ka ocheeze ya buru ihe guzosiri ike ruo mgbe ebighi ebi.’”

¹⁵ Netan ziri Devid ozi dika okwu niile nke ohu ahụ si di.

Ekpere Devid

¹⁶ Mgbe ahụ, eze Devid banyere nodu ala n’ihu ONYENWE ANYI, si:

“Onye ka m bu, ONYENWE ANYI Chineke, ginikwa ka ezinaulo m bu, na i mere ka m biaruo n’ogogo ha otu a?

¹⁷ O Chineke m, dika a ga-asị na nke a bu ihe di nta n’anya gi, ugbo a, i kwuola banyere odinihu nke ulo ohu gi. Ma gi onwe gi ONYENWE ANYI Chineke na-ele m anya dika a ga-asị na m bu onye onodu ya di elu karichasịa nke umu mmadu niile.

¹⁸ “Gini ozo ka Devid ga-agwa gi, n’ihi nsopuru i nyere ohu gi? N’ihi na i maara ohu gi nke oma,

¹⁹ O ONYENWE ANYI, n’ihi okwu gi na dika ochicho obi gi si di, i meela ihe a di ukwu, meekwa ka o mata nkwa ndi a niile di ukwu.

²⁰ “ONYENWE ANYI, o dighi onye dika gi, o dikwaghị Chineke ozo di ma o bughị gi, dika anyi nuru ya na nti anyi.

²¹ Olee ndi dika ndi gi, bu Izrel, bu otu mba n’elu uwa ndi Chineke ha gara igbaputara onwe ya ka o buru otu ndi, na iji mere onwe gi aha, ruokwa oru itunanya di egwu dikwa ukwu n’ihi ha, site n’ichupu mba di iche iche na chi niile ha site n’ihu ndi gi, bu ndi i gbaputara site n’Ijpt?

²² I mere ka ndị gị Izrel buru ndị nke gị ruo mgbe ebighi ebi. Gị onwe gị kwa, ONYENWE ANYI, aburula Chineke ha.

²³ “Ma ugbo a, ONYENWE ANYI, mee ka nkwa a nke i kwere banyere ohu gị na ulo ya buru nke ga-eguzosie ike ruo mgbe ebighi ebi. Mezukwaa ihe niile dika nkwa gị si di,

²⁴ ka o nwee ike guzosie ike. Ka aha gị buru ihe di ukwu ruo mgbe ebighi ebi. Mgbe ahụ ndi mmadu ga-asị, ‘ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, Chineke nke na-achi Izrel, bu Chineke Izrel.’ A ga-emekwa ka ulo ohu gị Devid guzosie ike n’ihu gị.

²⁵ “Gị onwe gị, Chineke m, e kpugheerela ohu gị na i ga-ewuru ya ulo. Ya mere, ohu gị ji nwee obi ike ikpere gị ekpere.

²⁶ Gị onwe gị, ONYENWE ANYI, bu Chineke. I kweekwala ohu gị nkwa ihe oma ndi a.

²⁷ Ugbo a, o masiri gị igozu ulo ohu gị, ime ka o diri na-aga n’ihu gị ruo mgbe ebighi ebi, n’ihi na gị ONYENWE ANYI, agoziela ya. O ga-abukwa ihe a goziri agozi ruo mgbe ebighi ebi.”

18

Mmeri di iche iche Devid meriri

¹ Mgbe nke a gasiri, Devid meriri ndi Filistia, mee ka ha nodu n’okpuru ochichi ya. O naara obodo Gat na obodo nta ndi ozu gbara ya gburugburu site n’aka ndi Filistia.

² Devid merikwara ndi Moab, ha ghoru ndi ohu ya, na-ebutakwara ya utu kwa afu obu.

³ Devid merikwara Hadadeza eze Zoba, na nso Hamat, mgbe o na-aga iguzobe ogidi eji mara ya n’akuku osimiri Yufretis.

⁴ Devid nwudere otu puku inyinya ya na-adokpu ugbo agha, puku ndi agha asaa ndi na-agba ugbo agha, tinyere ndi agha ji ukwu eje di iri puku abuo. O bipuru akwara ukwu inyinya ndi ahụ niile o dotara n’agha, ma hapu naani nari inyinya.

⁵ Mgbe ndi Aram nke Damaskos biara inyere Hadadeza eze Zoba aka, Devid gburu iri puku ndi agha abuo na abuo n’ime ha.

⁶ O wuru ogige ndi agha n’alaeze ndi Aram nke Damaskos, ndi Aram ghoru ndi ohu Devid, na-ewetakwara ya utu inata ihuoma. ONYENWE ANYI nyere Devid mmeri ebe obu o gara.

⁷ Devid chikotara ota olaedo nke ndisi agha Hadadeza na-ebu na Jerusalem.

⁸ Site na Tibhat nakwa Kun, bu obodo ndi Hadadeza na-achi, Devid weere otutu bronz di ukwu, nke Solomon ji kpuo Osimiri bronz ahụ, ogidi niile na ngwongwo ndi ozu niile nke e ji bronz kpuo.

⁹ Mgbe Tou eze Hamat nuru na Devid emerela ndi agha niile nke Hadadeza, eze Zoba,

¹⁰ o zipuru Hadoram nwa ya nwoke, ka o gaa kelee eze Devid n’ihi mmeri o meriri Hadadeza n’agha, bu onye ya na Tou no n’agha. Hadoram ji otutu akurungwa nke olaedo, nke olaocha na nke bronz di iche iche bia.

¹¹ Eze Devid doro akurungwa ndi a niile nsu nye ONYENWE ANYI, dika o mere olaocha na olaedo o wetara na mba ndi a: Edom, Moab, ndi Amon, ndi Filistia na Amalek.

¹² Abishai nwa Zeruya gburu puku ndi Edom iri na asato na Ndagwugwu Nnu.

¹³ O wuru ogige ndị agha n'Edom, ndị Edom niile ghorọ ndị na-ejere Devid ozi. ONYENWE ANYI nyere Devid mmeri ebe oḅula o gara.

Ndịisi ozi Devid

¹⁴ Devid chirị ndị Izrel niile, na-emere ndị ya ihe dị mma na ihe ziri ezi.

¹⁵ Joab nwa Zeruaya bu onyeisi agha ya;
Jehoshafat nwa Ahilud bu onye na-edekota akuko.

¹⁶ Zadok nwa Ahitub, na Ahimelek nwa Abiata, bu ndi nchujaja.
Shavsha bu ode akwukwo eze.

¹⁷ Benaya nwa Jehoiada bu onyeisi ndi Keret na Pelet.
Umụ ndi ikom Devid bukwa ndiisi n'oru eze.

19

Devid emerie ndi Amon

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, Nahash eze ndi Amon nwuru, nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

² Mgbe ahụ, Devid chere si, "Aga m egosi Hanon nwa Nahash obi ebere n'ihu na nna ya gosiri m obi ebere." Ya mere, Devid zipuru ndi ozi ka ha gaa kasie ya obi n'ihu onwu nna ya.

Mgbe ndi ozi Devid biakwutere Hanon n'ala ndi Amon ikasi ya obi,

³ ndiisi ala Amon siri Hanon, bu onyenwe ha, "I na-eche na Devid na-akwanyere nna gi ugwu site na izite ndi ozi ya ka ha bia kasie gi obi? O bu na ndi ozi ya abiakwuteghi gi, naani ka ha mee nledo, nyochaputa otu obodo a di ma kwatuo ya?"

⁴ N'ihu nke a, Hanon jidere ndi ozi Devid n'ike, kpuchapu ha aji, bipukwa uwe mwuda ha n'etiti ike ha, zilaga ha.

⁵ Mgbe otu onye biara zie Devid ihe banyere ndi ikom ahụ, o zipuru ndi ozi, ka ha gaa zute ha, n'ihu na e mere ha ihe ihere n'ebe o di ukwu. Eze siri, "Nodunu na Jeriko tutu ruo mgbe afonu unu tolitere, mgbe ahụ unu ga-alota."

⁶ Ma mgbe ndi Amon choputara na ha aburu la ihe iso oyi n'ebe Devid no, Hanon na ndi Amon zipuru otu puku talenti olaocha iji gbazite ugbo agha na ndi na-agba ugbo agha site na Aram Naharaim, na Aram Maaka, nakwa Zoba.

⁷ Ha goro ugbo agha onugugu ya di iri puku ato, na puku abuo. Ha gokwara eze Maaka na ndi agha ya, ndi biara maa ulo ikwu agha ha na nso Medeba, ebe ndi Amon sikwa n'obodo ha niile chikota onwe ha puta ilu agha.

⁸ Mgbe Devid nuru nke a, o zipuru Joab na ndi agha ya niile bu dike na dimkpa n'agha.

⁹ Ndi Amon putara doo onwe ha n'usoro ibu agha, n'onu uzọ ama obodo ha. Ma ndi eze ahụ biara agha, nopuru onwe ha na mbara ala.

¹⁰ Mgbe Joab huru na agha di megide ya n'ihu na azu, o hoputara ufodu ndi okachamara site n'etiti ndi agha Izrel, doo ha n'usoro izute ndi Aram.

¹¹ O tinyere ndi ikom foduru n'okpuru ochichi Abishai, nwanne ya, e zipuru ha izute ndi Amon n'agha.

¹² Mgbe Abishai na-apu, Joab gwara ya okwu si ya, "O buru na ndi Aram esie ike karja m, mgbe ahụ, i ga-abia naputa m. O burukwanu na ndi Amon adiri ike karja gi, aga m abia naputa gi.

¹³ Nwee obi ike, ka anyi luo ogu a dika ndi di ike, n'ihu ndi anyi na obodo niile nke Chineke anyi. Ka ONYENWE ANYI meekwa ihe di mma n'anya ya."

¹⁴ Mgbe ahụ, Joab na ndị agha so ya b́ara nso ibuso ndị Aram agha, ha sitere n'ihu ha gbapụ ọsọ.

¹⁵ Mgbe ndị Amōn hụrụ ka ndị Aram na-agbapụ ọsọ, ha onwe ha gbakwaara ọsọ n'ihu Abishai, gbaba n'ime obodo. Ya mere, Joab laghachiri na Jerusalem.

¹⁶ Ma mgbe ndị Aram hụrụ na ndị Izrel tigburu ha, ha zipurụ ndị ozi gara kpọta ndị Aram site n'ofe ọzọ nke Osimiri Yufretis. Ọ bụ Shofaka ọchiagha ndị agha Hadadeza na-edu ha.

¹⁷ Mgbe a gwara Devid banyere nke a, ọ chikọtara ndị Izrel niile, pụọ gafee Jōdan. O gara nso imegide ha, o doro usoro agha ya na ncherita ihu ha. Devid doro usoro ndị agha ya izute ndị Aram n'agha, ha lụsokwara ya agha.

¹⁸ Ma ha sitere n'ihu ndị Izrel gbaa ọsọ. Devid gburu puku asaa n'ime ndị ikom na-anya ụgbọ agha, gbukwaa iri puku ndị agha anọ ndị na-eji ụkwụ eje. O gbukwara Shofaka, bụ ọchiagha agha ha.

¹⁹ Mgbe ndị eze niile nọ n'okpuru ọchịchị Hadadeza hụrụ na Izrel etigbuola ha, ha mere ka ha na Devid dīrī n'udo, burụkwa ndị nọ n'okpuru ya.

Ya mere, ndị Aram adighikwa njikere inyere ụmụ Amōn aka ọzọ.

20

Ndota adọtara Raba

¹ N'oge ọkọchị, mgbe ndị eze na-apụ ibu agha, Joab duuru ndị agha pụọ ibu agha. O bibiri ala ndị Amōn niile, gaa Raba nọchibido ya, ma Devid nọdurụ na Jerusalem. Joab busoro Raba agha, mee ka ọ ghọọ mkpọmkpọ ebe.

² Devid kpupuru okpueze nke dī eze ha n'isi, ahūtara n'idi arọ nke okpueze ahụ ruru kilogram ọlaedo iri atọ na anọ, nke e ji nkume ndị dī oke ọnụahịa chọọ mma, e kpunyere ya Devid n'isi. O sitekwara n'obodo ahụ kwakọrọ ọtutụ ihe nkwa n'agha.

³ Ọ kpọtara ndị nọ n'ebe ahụ, manye ha n'irụ ọrụ nke e ji mma nkwo e ji awa osisi, na igwe e ji egwu ala, na anyịke na-arụ. Otu a ka Devid mekwara obodo niile nke ndị Amōn. Emesia, Devid na ndị agha ya niile laghachiri na Jerusalem.

Agha megide ndị Filistia

⁴ Mgbe oge gaturu, agha ọzọ daara ha na ndị Filistia, na Gaza. Mgbe ahụ, Sibekai, onye Husha, gburu Sipai, otu n'ime ndị agburu Refaim. Nke a mere ka ndị Filistia chilie aka ha elu, buru ndị a lụgburu n'agha.

⁵ N'agha ọzọ ha na ndị Filistia luru, Elhanan, nwa Jaja, gburu Lami nwanne Golaiat, onye Gat. Onye ụbe ya nwere osisi dī ogologo dika nke onye na-ekwe akwa ji ekwe akwa.

⁶ N'agha ọzọkwa, bụ nke a luru na Gat, e nwere otu nwoke gbara oke dimkpa, nke nwere mkpisiaka isii n'aka ya ọbula, nweekwa mkpisiukwu isii n'ukwu ya ọbula, ya bụ, a gukọta ha niile, iri mkpisiaka na mkpisiukwu abuo na anọ. Ọ bukwa onye amuru n'agburu Rafa.

⁷ Mgbe ọ kọchara Izrel, Jonatan nwa Shimea, nwanne Devid gburu ya.

⁸ Ndị a bụ ndị agburu Rafa dī na Gat. Devid na ndị agha ya gburu ha niile.

21

Devid aguo ndi agha ya onu

¹ Ekwensu biliri megide Izrel, mgbe ọ kpaliri Devid ka ọ guọ Izrel ọnu.

² Ya mere, Devid gwara Joab na ndịisi agha okwu si, “Gaa guọ ụmụ Izrel niile ọnu, site na Bíasheba ruo Dan. Emesía, bía gwa m ihe ị gútara ka m mata ole ọnuogugụ ha dị.”

³ Ma Joab zaghachiri, “Ka ONYENWE ANYỊ mee ka ndị agha ya mụbaa, otu onye narị ụzọ karịa. Ma onyenwe m eze, ọ bụ na ndị a niile abughị ndị nọ n’okpuru ọchịchị onyenwe m? N’ihi gini ka onyenwe m ji na-achọ ime ihe a? N’ihi gini ka ọ ga-eji wetara Izrel ikpe ọmụma?”

⁴ Ma okwu eze di ike karịa nke Joab. Ya mere, Joab puru gagharia n’Izrel niile, mechaa loghachikwa na Jerusalem.

⁵ Joab nyere Devid ngukota ọnuogugụ nke ndị agha Izrel niile. N’Izrel niile, ha di otu nde, na narị puku ndi ikom ndi tozuru iji mma agha buo agha, tinyekwara narị puku ndi ikom anọ na iri asaa n’ala Juda ndi namiputa mma agha.

⁶ Ma Joab agunyeghi ndi Livayi, na ndi Benjamin n’onuogugụ ahụ, n’ihi na iwu eze amasighi ya n’obi n’uzo obula.

⁷ Iwu banyere ọnuogugụ a adighikwa Chineke mma n’anya. Ya mere, ọ tara ndi Izrel ahuhu n’ihi ya.

⁸ Mgbe ahụ, Devid siri Chineke, “Emehiela m nke ukwu site n’ihe a m mere. Ma ugbu a, biko, ario m gi, wezuga ikpe ọmụma diiri ohu gi; n’ihi na emeela m ihe nzuzu di ukwu.”

⁹ ONYENWE ANYỊ gwara Gad, onye ohu uzo Devid, si,

¹⁰ “Gaa gwa Devid, ‘Otu a ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu: Uzo ihe ato ka m na-eche gi n’ihu. Horo otu n’ime ha nke m ga-eme ka ọ biakwasị gi.’”

¹¹ Ya mere Gad jekwuuru Devid si ya, “Ihe a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, Horo nke di gi mma.

¹² Oke unwu nke ga-adi afo ato, ka ọ bu onwa ato nke mkpochapu n’ihu ndi iro unu, site na mma agha ha ga-eru unu ahụ, ka ọ bu ubochi ato nke mma agha ONYENWE ANYỊ, bu ajo oria na-efe efe ida n’ala a, nke mmuo ozi ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ọ biakwasị ala Izrel niile. Ugbu a, chee echiche, kpebie osisa i choro ka m weghachiri onye ahụ zitere m.”

¹³ Devid siri Gad, “Ano m n’oke nsogbu. O ka mma ka m daba n’aka ONYENWE ANYỊ karia idaba n’aka mmadu. N’ihi na obi ebere ya bara uba nke ukwu.”

¹⁴ N’ihi ya, ONYENWE ANYỊ zitere ajo oria na-efe efe n’ala Izrel, iri puku ndi ikom asaa dara nwuo.

¹⁵ Chineke zipuru mmuo ozi i ga bibie Jerusalem, ma dika mmuo ozi ahụ na-eme nke a, ONYENWE ANYỊ huru ya, o wutere ya n’ihi mbibi ahụ. O siri mmuo ozi ahụ nke na-ebibi ndi mmadu, “O zuola! Seghachi aka gi.” Mgbe ahụ, mmuo ozi ONYENWE ANYỊ na-eguzo n’ebe izocha oka Arauna onye Jebus.

¹⁶ Mgbe Devid leliri anya elu hu mmuo ozi ONYENWE ANYỊ ka o guzo n’etiti mbara eluigwe na uwa, hukwa mma agha o ji, nke o chere ihu ya na Jerusalem, ya na ndi okenye Izrel yi akwa mkpe, dara n’ala kpuo ihu n’ala.

¹⁷ Devid siri Chineke, “O bughị m nyere iwu ka a guo ndi tozuru ibu agha onu? O bu mu onwe m, mu bu onye ozuzu aturu, mehiere mee ajo omume. Ma ndi a bu naani umu aturu, gini kwanu ka ha mere? ONYENWE ANYỊ Chineke m, biko ekwela ka oria a na-efe efe nogide n’ahu ndi gi, ka aka gi digide naani n’ahu m, digidekwa n’ahu ndi ulo m.”

Devid e wuo ebe ichu aja

18 Mgbe ahụ, mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ nyere Gad iwu ka ọ gwa Devid, ka ọ gaa wuore ONYENWE ANYỊ ebe ichu aja n'ebe izocha oka Arauna, onye Jebus.

19 Ya mere, Devid rubere isi gaa dika okwu ahụ Gad kwuru n'aha ONYENWE ANYỊ.

20 Mgbe Arauna nọ n'ebe izocha oka, ọ tughariri hụ mmụọ ozi ahụ, umu ya ndi ikom anọ ndi so ya guzo n'ebe ahụ zoro onwe ha.

21 Mgbe Devid bjakwutere Arauna, Arauna weliri anya hụ ya, ọ hapuru ebe izocha oka ahụ, bia kpoọ isiala nye Devid, kpudokwa ihu ya n'ala.

22 Devid siri ya, "Nye m ebe a, bu ala ebe izocha oka gi, ka m nwee ike wuore ONYENWE ANYỊ ebe ichu aja, ka akwusi oria a na-eefe efe dakwasiri ndi mmadu. Resi m ya n'onu ahia o ruru."

23 Ma Arauna zara si Devid, "Were ya ka onyenwe m eze mee ihe obula di ya n'obi. Aga m enye ehi maka iji chuo aja nsure oku, ihe nzocha oka niile ka ha buru nku na oka wiiti maka ichu aja mkpuru oka. Aga m enye ha niile."

24 Ma eze Devid zaghachiri Arauna, "ee, aghaghi m ikwuzu gi onuahia ya. N'ih na agaghi m ewere ihe bu nke gi nye ya ONYENWE ANYỊ, maobu chuo aja nsure oku nke na-agaghi efu m ihe obula."

25 Ya mere, Devid kwuru Arauna nari shekel olaedo isii iji zuru ebe ahụ.

26 Devid wuru ebe ichuru ONYENWE ANYỊ aja n'ebe ahụ, chokwa aja nsure oku na aja udo. O kpokuru ONYENWE ANYỊ, ONYENWE ANYỊ zakwara ya, site n'oku nke si n'eluigwe daa n'elu ebe ichu aja nke aja nsure oku ahụ.

27 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ nyere mmụọ ozi ahụ iwu ka o tinyekwa mma agha ya n'obọ ya.

28 Mgbe Devid huru na ONYENWE ANYỊ azala ekpere ya n'ebe izocha oka nke Arauna onye Jebus, ọ chukwara aja ozọ nye ONYENWE ANYỊ.

29 Ulo ikwu ONYENWE ANYỊ na ebe ichu aja nke aja nsure oku ahụ Mosis wuru n'ozara di n'ebe di elu Gibion, n'oge ahụ.

30 Ma Devid ejerughi ebe ahụ ijuta Chineke ase, n'ih na ujo turu ya mgbe ọ huru mma agha ahụ di n'aka mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ.

22

1 Mgbe ahụ, Devid siri, "Ebe a ka a ga-ewuru ONYENWE ANYỊ Chineke ulo, nakwa ebe ichu aja nke aja nsure oku nye Izrel."

Nkwado maka iwu Ulonso ukwu

2 Ya mere, Devid nyere iwu ka a kpokota ndi obia niile bi n'Izrel, site n'etiti ha ọ hoputara ndi ga-edozi nkume a wara awa nke e ji wuo ulo Chineke.

3 Devid wetara otutu igwe di ukwu, nke ha ji akputa ntu maka ibo onu uzọ ama niile, na nke ikpu ihe njikota niile. O wetakwara bronz a na-apughi ikowa idi arọ ya.

4 O webatakware osisi sida n'apughi iguta onuogugu ha, n'ih na ndi Taia na Saidon butere ha n'onuogugu riri nne nye Devid.

5 Mgbe ahụ, Devid kwuru, "Solomon nwa m bu nwantakiri, onye namachabeghi ihe. Ma ulonso a ga-ewuru ONYENWE ANYỊ ga-abu ulo di ukwu, nke ga-enwe aha a ma ama, na nke mara ezi mma n'anya mba niile di n'ua. N'ih ya, aga m akpakoba ihe niile e ji ewu ya." Ya mere, tupu Devid anwo, ọ kwakotara ngwongwo riri nne.

⁶ O kpọrọ Solomọn, bụ nwa ya, nye ya iwu iwuru ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke nke Izrel ụlọ.

⁷ Devid gwara Solomọn sị, “Nwa m, ọ dị m n’obi* iwu ụlọ maka aha ONYENWE ANYỊ bụ Chineke m,

⁸ ma okwu ONYENWE ANYỊ ndị a ruru m ntị sị m, ‘Ị wụsịala ọtutu ọbara, bukwa ọtutu agha. Ị gaghị ewu ụlọ nye Aha m, n’ihi na ị wụsịala ọtutu ọbara n’elu ala n’ihu m.

⁹ Ma ị ga-amụta otu nwa nwoke onye ga-abụ mmadụ udo, na onye ga-enwe izuike n’oge ya. Aga m enye ya izuike site n’aka ndị iro ya n’akụkụ niile. Aha ya ga-abụ Solomọn. Aga m enye Izrel udo na ahụ dị juu n’oge ọchịchị ya.

¹⁰ Ya onwe ya ga-ewuru m ụlọ ahụ. O ga-aburu m nwa, mụ onwe m ga-abụkwara ya nna. Aga m emekwa ka ocheeze alaeze ya n’Izrel guzosie ike ruo mgbe ebighị ebi.’

¹¹ “Ya mere, ugbu a nwa m, ka ONYENWE ANYỊ nonyere gị mgbe ị ga-ewu ụlọ ONYENWE ANYỊ Chineke gị, dika o kwuru na ị ga-eme.

¹² ONYENWE ANYỊ nyekwa gị amamihe na nghota nke ị ga-eji chia ezi ọchịchị mgbe ị ghoro eze Izrel, ka i si otu a debe iwu ONYENWE ANYỊ Chineke gị.

¹³ Mgbe ahụ, ị ga-enwe ọganihu, ma ọ buru na i lezie anya idebe iwu na ukpuru niile nke ONYENWE ANYỊ nyere Mosis maka Izrel. Dị ike, nwee obi ike. Atula ujo, maobu daa mba.

¹⁴ “Ejisiela m ike chikotaa ihe maka ulonso ONYENWE ANYỊ, nari puku talenti olaedo na nde talenti olaocha, na igwe, na bronz, nke a na-apughị iguta idi arọ ha, na osisi, na nkume. I nwere ike itinyekwa ihe ndi ozo n’ime ha.

¹⁵ Lee, i nwekwara otutu ndi oru ndi na-awa nkume, na ndi na-edo nkume, na ndi oka osisi, na ndi a maara aha ha n’ihe gbasara nka n’oru di iche iche,

¹⁶ olaedo, na olaocha, na bronz, na igwe, ndi oru n’enweghi onuogugu. ONYENWE ANYỊ aghaghị inonyere gị. Bilie, ruo oru diiri gi.”

¹⁷ Devid nyere ndiisi Izrel iwu ka ha nyere nwa ya Solomọn aka, mgbe o ga-ewu ụlọ ahụ.

¹⁸ O gwara ha okwu sị, “O bu na ONYENWE ANYỊ Chineke anonyereghi unu? O bu na o nyebeghi unu udo n’akuku niile? N’ihi na o nyela m mmeri n’ebe ndi iro m no. Ugbu a, ala a dikwa n’aka ONYENWE ANYỊ na n’aka ndi ya.

¹⁹ Ya mere, tinyenu obi unu na mmuo unu n’igbaso ONYENWE ANYỊ Chineke unu. Malitekwanu iwu ulonso ONYENWE ANYỊ Chineke, ka unu nweekwa ike ibubata igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYỊ, na ihe nsọ ndi ozo n’ime ulonso ukwu ahụ a ga-ewu n’ihi Aha ONYENWE ANYỊ.”

23

Ndi Livayi

¹ Mgbe Devid ghoro nnoo agadi, ubochi ndu ya jukwara ya afo, o mere Solomọn nwa ya, eze Izrel.

² N’oge a, o kpokotara ndi ndu Izrel niile, tinyekwara ndi nchujaja na ndi Livayi.

³ A guru ndi Livayi niile onu, bu ndi gbara iri afo ato gbagoo, choputa na ha di iri puku ndi ikom ato na asato n’onuogugu.

* 22:7 Maobu, o guru m aguu

⁴ Devid siri, “N’ime ndi a, ka iri puku ndi ikom abuo na anọ buru ndi ga-ahu maka oru ulonso ukwu ONYENWE ANYI, puku ndi ikom isii a buru ndiisi na ndi ikpe,

⁵ puku ndi ikom anọ aburu ndi nche onu uzo ama, ebe puku ndi ikom anọ ndi ozo ga-eji ihe egwu di iche iche nke m kwadobere maka ito ONYENWE ANYI, na-eto ya.”

⁶ Devid kewara ndi Livayi n’oke, n’oke dika umu ndi ikom Livayi si di: Geshon, Kohat na Merari.

Ikwu Geshon

⁷ E kekware ikwu Geshon uzo abuo dika umu ya si di,

Ladan na Shimei.

⁸ Ndi sitere n’ezinaulo Ladan di ndi ikom ato:
Jehiel, onyeisi ha, Zetam na Juel.

⁹ Umu Shimei bu,
Shelomot, Haziell na Haran, ha di ndi ikom ato.
Ndi a niile bu ndiisi ezinaulo n’ikwu Ladan.

¹⁰ Umu Shimei bu,
Jahat, Ziza,* Jeush na Beriya.
Ha di ndi ikom anọ.

¹¹ Jahat bu onye mbu, Ziza onye nke abuo. Ma Jeush na Beriya amutaghi otutu umu ndi ikom. N’ihi ya, a gunyekotara ha dika otu ezinaulo, kenye ha otu oru.

Ikwu Kohat

¹² Umu ndi ikom Kohat bu
Amram, Izha, Hebron na Uziel. Ha di ndi ikom anọ.

¹³ Umu ndi ikom Amram bu,
Eron na Mosis.
Eron ka e kewapuru iche, ido ya nsọ ya na umu ya ruo ebighi ebi,
maka ido ihe niile kachasi nsọ nsọ, ichu aja n’ihu ONYENWE ANYI, ije
ozi n’ihu ya nakwa ikwuputa ngozi n’aha ya ruo ebighi ebi.

¹⁴ Umu Mosis, onye nke Chineke ka a gunyekotara dika ndi si n’ebo Livayi.

¹⁵ Umu ndi ikom Mosis bu,
Geshom na Elieza.

¹⁶ Umu ndi ikom Geshom bu
Shubuel, onye mbu.

¹⁷ Umu umu Elieza bu
Rehabaya onye mbu.
Elieza amutaghi umu ndi ikom ozo, ma umu ndi ikom Rohabaya di
otutu.

¹⁸ Umu ndi ikom Izha bu
Shelomit onye mbu.

¹⁹ Umu ndi ikom Hebron bu
Jereaya onye mbu, na Amaraya, onye nke abuo,
Jahaziel onye nke ato, na Jekameam, onye nke anọ.

²⁰ Umu ndi ikom Uziel bu
Maika, onye mbu, na Ishaya, onye nke abuo.

Ikwu Merari

²¹ Umu ndi ikom Merari bu

* **23:10** N’ime otutu akwukwo Hibru ihe a na-edede bu *Zina*

Mahali na Mushi
 Umụ ndị ikom Mali bụ

Elieza na Kish

²² Elieza nwurū na-amutaghị umụ ndị ikom. O bụ naanị umụ ndị inyom ka o mutara. Umụ nwanne nna ha, umụ ndị ikom Kish, lūrū ha.

²³ Umụ ndị ikom Mushi bụ

Mahali, Eda na Jeremot. Ha dị ndị ikom atọ.

²⁴ Ndi a bụ umụ umụ Livayi dika ezinaulo ha si di, ndiisi ezi, dika e si debanye aha, na dika e si guo ha onu n'otu n'otu, ya bu ndi na-arū orū n'uloonso ukwu ONYENWE ANYI, ndi gbara iri afo abuo gbagoo.

²⁵ N'ihu na Devid kwuru si, "Ebe o bu na ONYENWE ANYI, Chineke Izrel enyela ndi ya udo, ebe o bukwa na o ga-ebi na Jerusalem ruo ebighi ebi.

²⁶ Ugbu a, o dikwaghị mkpa o di na ndi Livayi ga na-ebughari ulo ikwu, maobu ngwongwo obula nke ije ozi niile ya."

²⁷ Igu ndi Livayi onu bu otu n'ime ihe ikpeazu Devid mere tupu o nwuo. A guru ndi Livayi gbara iri afo abuo gbagoo onu.

²⁸ Oru e nyere ndi Livayi niile bu inyere umu Eron ndi nchujaja aka n'ofufe n'uloonso ukwu ONYENWE ANYI: ilekota ogige, na onuulo nta ndi di n'akuku ya niile, na ime ka ihe nsọ niile di ocha, na iru oru obula e nyere ha n'ulo Chineke.

²⁹ O bukwa oru ha iwebata achicha a na-eche n'ihu Chineke, na utu oka e ji enye onyinye mkpuru oka, na achicha mbadamba a na-ejighi ihe na-eko achicha mee. Oru ha bukwa igwakota ihe e ji eme achicha, na ighe ya, na ilekota ihe otutu niile e ji atu ihe.

³⁰ Ututu obula, na anyasi obula, o bu oru ha iguzo n'ihu ONYENWE ANYI ibu abu otuto, na ekele.

³¹ Ha na-enyekwa aka n'ihe gbasara aja nsure oku a na-achu n'ubochi izuike, na n'oge mmemme onwa ohuru, na mmemme ndi ozo niile a kara aka. Mgbe niile ka ha ga-eje ozi ha n'ihu ONYENWE ANYI dika usoro ha na onuogugu ha si di.

³² Ya mere, e tinyere oru ilekota ulo nzute ONYENWE ANYI, na ulonso ukwu ahụ n'aka ha. Ha ka o dikwara inyere ndi ikwu ha, bu ndi nchujaja ahụ, umu Eron, aka n'oru ha niile n'uloonso ukwu ahụ.

24

Ndi nchujaja na oru ha di iche iche

¹ Ndi a bu otu e si kenye umu Eron oru ije ozi ha:

Umụ ndi ikom Eron bu Nadab, na Abihu, na Elieza, na Itama.

² Ma Nadab na Abihu nwuru tupu nna ha anwuo. Ha amutaghị umu ndi ikom, ya mere, Elieza na Itama jere ozi dika ndi nchujaja.

³ Devid kewara ha dika usoro ije ozi ha ga-esi di. O bu Zadok onye ikwu Elieza, na Ahimelek onye ikwu Itama nyeere Devid aka ime nke a.

⁴ Onuogugu ndi ndu a chotara n'ikwu Elieza kariri onuogugu ndi ndu a chotara n'ikwu Itama. N'ihu ya, e sitere n'ikwu Elieza nweta ndiisi ezinaulo iri na isii, sitekwa n'ikwu Itama nweta ndiisi ezinaulo asato.

⁵ E kere ha na-elegħi onye oḅula anya n'ihu, site n'ife nza, n'ihhi na e nwere ndiisi ozi ebe nsọ, nweekwa ndiisi ozi Chineke n'etiti ndi ikwu Elieza na Itama.

⁶ Ode akwukwo Shemaya, nwa Netanel, onye Livayi, dekotara aha ndi a niile n'ihu eze, na ndiisi ozi eze, ya bu, Zadok onye nchujaja, na Ahimelek nwa Abjata, na ndiisi ezi ndi nchujaja, na nke ndi Livayi. E sitere n'ikwu Elieza, horo otu ezinaulo, sitekwa n'ikwu Itama horo otu ezinaulo.

⁷ Nza nke mbu mara Jehoiarib
nke abuo a maa Jedaya

⁸ nke ato, Harim
nke ano, Seorim

⁹ nke ise, Malkija
nke isii, Mijamin

¹⁰ nke asaa, Hakoz
nke asato, Abija

¹¹ nke itoolu, Jeshua
nke iri, Shekanaya

¹² nke iri na otu, Eliashib
nke iri na abuo, Jakim

¹³ nke iri na ato, Hupa
nke iri na ano, Jeshebeab

¹⁴ nke iri na ise, Bilga
nke iri na isii, Imea

¹⁵ nke iri na asaa, Hezia
nke iri na asato, Hapizez

¹⁶ nke iri na itoolu, Petahaya
nke iri abuo, Jehezkel

¹⁷ nke iri abuo na otu, Jakin
nke iri abuo na abuo, Gamul

¹⁸ nke iri abuo na ato, Delaya
nke iri abuo na ano, Maazaya.

¹⁹ Otu a ka e si keere ha usoro ije ozi ha mgbe ha batara n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI. E mere ya di ka ukpuru nna nna ha Eron nyere ha si di, dika ONYENWE ANYI, Chineke Izrel si nye ya n'iwu.

Ndi ndu ozo e nwere n'ebo Livayi

²⁰ Ndi a bukwa ndi ndu a hoputara n'ebo Livayi:

Site n'umu Amram, a hoputara Shubuel.

Site n'umu Shubuel a hoputara Jehdeia.

²¹ Site n'umu Rehabaya, onye mbu a hoputara bu Ishaya.

²² Site na ndi Izha a hoputara Shelomot.

Sitekwa n'umu Shelomot a hoputaara Jahat.

²³ Site n'umu Hebron a hoputara

Jeraya, nwa mbu ya, Amaraya nwa nke abuo ya, Jahaziel nwa nke ato ya na Jekameam nwa nke ano ya.

²⁴ A hoputara Maika nwa Uziel,
sitekwa n'umu Maika hoputa Shamia.

²⁵ A hoputara nwanne Maika nke nwoke aha ya bu Ishaya,
sitekwa n'umu Ishaya hoputa Zekaraya.

²⁶ Site n'umu Merari e nwere Mahali na Mushi.

A họtakwara Beno nwa Jaazia.

²⁷ Sitekwa n'ụmụ Merari a họtara ụmụ Jaazia ndị a:

Beno, Shoham, Zakua na Ibri.

²⁸ Site n'ụmụ Mahali a họtara Elieza, ma Elieza n'onwe ya amụtaghi nwa nwoke.

²⁹ Site n'ụmụ Kish a họtara Jerameel.

³⁰ Site n'ụmụ Mushi, a họtara Mahali, na Eda na Jerimot.

Ndị a niile bụ ndị Livayi dika ezinaụlọ ha si dị.

³¹ Dika e mere mgbe a na-ahọtara ụmụ Eron, e ji ife nza kenye ha niile oru ha kwesiri iru n'otu n'otu, onye ukwu ha na onye nta ha. E mere ya n'ihu eze Devid, na Zadok, na Ahimelek, na ndiisi ezinaụlọ ndi nchajaja na ndi Livayi niile. Mgbe a na-efe nza a, e mesoro ndi ikom niile otu mmeso, ma okenye ha ma ndi na-etolite etolite.

25

Ndi na-abu abu

¹ Devid na ndiisi agha ndi Izrel họtara ndi ga na-ebu amuma mgbe ndi ji ubo akwara, une na ogene na-eti egwu. Ha sitere n'ụmụ Asaf, Heman na Jedutun, họtara ha. Ndi a bu aha ndi ruru oru nke a:

² Ndi amuma na-ebu amuma, ndi nke bu ụmụ Asaf:

Zakua, Josef, Netanaya na Asarela bu ụmụ Asaf no n'okpuru Asaf, onye no n'okpuru eze bu onyeisi ha.

³ Ma nye Jedutun, ụmụ ndi ikom ya:

Gedaliya, Zeri, Jeshaya, Shimei, Hashabaya na Matitaia. Ha di isii n'onuogugu noro n'okpuru nna ha bu Jedutun, onye na-ebu amuma, na-eji une na-enye ONYENWE ANYI ekele na otuto.

⁴ Ma nye Heman, ụmụ ndi ikom ya:

Bukaya, Matanaya, Uziel, Shubuel, Jerimot, Hananaya, Hanani, Eliata, Gidalti, Romamti-Eza, Joshbekasha, Maloti, Hotia, na Mahaziot.

⁵ Ndi a niile bu ụmụ Heman, onye bu onu uzo eze. Dika nkwa Chineke kwere maka ibuli ya elu, Chineke nyere ya ụmụ ndi ikom iri na anọ, na ụmụ ndi inyom atọ.

⁶ Ụmụ ndi ikom ndi a niile no n'okpuru nna ha, maka ibu abu n'ulo ONYENWE ANYI na-eji ikpo ubo na une na iti ola na-ada uda, n'ihu ofufe ulo Chineke.

Asaf, na Jedutun, na Heman nokwa n'okpuru nlekota eze.

⁷ Onuogugu ha tinyere ụmụ nne ha ndi e nyere ozuzu n'ihe gbasara abu, bu ndi nwere nghota n'ihe banyere abu a na-abuku ONYENWE ANYI, di nari abu, na iri asato na asato (288).

⁸ Ha ji ife nza kee oru ha, ma onye ukwu ma onye nta n'ime ha, ndi nwere nghota ma ndi a na-azu azu, n'otu aka ahụ.

⁹ Nza nke mbu e fere mara Josef nwa Asaf, ya na ụmụ ya ndi ikom na umunne ya. Ha niile di iri na abuo (12).

Nke abuo, Gedaliya na ụmụ ya ndi ikom na umunne ya. Ha niile di iri na abuo (12).

¹⁰ Nke ato, Zakua na ụmụ ya ndi ikom na umunne ya. Ha niile di iri na abuo (12).

- 11 Nke anọ, Izri na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 12 Nke ise, Netanaya na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 13 Nza nke isii mara Bukaya, na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 14 Nke asaa, Jesarela na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 15 Nke asatọ, Jeshaya na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 16 Nke itoolu, Matanaya na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 17 Nke iri, Shimei na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 18 Nke iri na otu, Azarel na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 19 Nza nke iri na abụọ mara Hashabaya, na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 20 Nke iri na atọ, Shubuel na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 21 Nke iri na anọ, Matitaia na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 22 Nke iri na ise, Jeremot na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 23 Nke iri na isii, Hananaya na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 24 Nke iri na asaa, Joshbekasha na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 25 Nza nke iri na asatọ mara Hanani, na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 26 Nke iri na itoolu, Maloti na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 27 Nke iri abụọ, Eliata na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 28 Nke iri abụọ na otu, Hotia na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 29 Nke iri abụọ na abụọ, Gidalti na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 30 Nke iri abụọ na atọ, Mahaziot na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).
- 31 Ebe nza nke iri abụọ na anọ mara Romamti-Eza, na ụmụ ya ndị ikom na ụmụne ya. Ha niile dị iri na abụọ (12).

26

Ndị nche ọnyụ ụzọ

¹ Usoro otu ndị nche ọnyụ ụzọ ụlonsọ ahụ.

Site na ndị Kora:

Meshelemaia, nwa Kore, otu n'ime ụmụ Asaf.

² Meshelemaia nwekwara ụmụ ndị ikom:
nke mbụ bụ Zekaraya, na Jediael nke abụọ,
Zebadaya, bụ nke atọ, Jatniel, nke anọ

- ³ Elam, nke ise na Jehohanan, bu nke isii na Eliehoenai bu onye nke asaa.
- ⁴ Obed-Edom nwekwara umu ndi ikom. Ha bu ndi a: Shemaya, nwa mbu ya, Jehozabad, osote ya, Joa, nke ato, Saka, bu onye nke ano Netanel, nke ise,
- ⁵ Amiel, nke isii Isaka, nke asaa na Peuletai, onye bu onye nke asato. N'ihii na Chineke goziri Obed-Edom.
- ⁶ Shemaya, nwa ya mutakwara umu ndi ikom, ndi bu ndi ndu n'ezinaulo nna ha, n'ihii na ha bu dike na dimkpa.
- ⁷ Umu ndi ikom Shemaya bu, Otni, Refael, Obed na Elzabad; umunne ya bu Elihu na Semakaya bukwa dike na dimkpa.
- ⁸ Ndi a niile bu umu umu Obed-Edom; ha na umu ha ndi ikom, na ndi ikwu ha niile bu dimkpa ndi nwere ike iru oru ahụ. Ha niile bu umu umu Obed-Edom. Ha di iri isii na abuo (62) n'onuogugu.
- ⁹ E sitekwara n'ezinaulo Meshelemaia hoputa ndiisi iri na asato (18) ndi bukwa ezi ndi ndu.
- ¹⁰ Hosa, nwa Merari nwekwara umu ndi ikom: Shimri onye nke mbu (o bu ezie na o bughii okpara ya ma nna ya hoputara ya ka o buru onye mbu).
- ¹¹ Hilkaya, nke abuo, Tebalaya, nke ato na Zekaraya onye nke ano. Umu ndi ikom na umunne Hosa nwere di iri na ato (13).
- ¹² E kere ndi nche ulonso ukwu niile n'otu n'otu. Otu ndi a nwekwara ndiisi. E kenyekwara otu obula oru dika e si kenye umunna ha oru ha n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.
- ¹³ E sitere n'ife nza kenye ma nwantakiri ma okenye, onu uzọ ha ga-eche nche, dika ezinaulo ha si di.
- ¹⁴ Site n'ife nza, Shelemaya ketara iche onu uzọ di n'akuku owuwa anyanwu nche. Zekaraya nwa ya, onye ndumodu nwere uche, sitekwara n'ife nza keta iche onu uzọ di n'akuku ugwu, ya na ndi otu ya.
- ¹⁵ Obed-Edom na ndi otu ya na-eche uzọ di na ndida. Umu ya bu ndi na-eche ulo ebe a na-achikota ihe.
- ¹⁶ Shupim na Hosa na-eche onu uzọ di n'odida anyanwu ya na onu uzọ ama Shaleket nke di n'uzọ elu elu.
- Ndi nche na-esota ndi nche ibe ha.
- ¹⁷ Ya mere, o bu ndi Livayi isii na-eche nche n'onu uzọ di n'akuku owuwa anyanwu ubochi niile. Mmadu ano na-ano n'ugwu, ano na ndida, abuo n'ebe a na-achikobata ihe.
- ¹⁸ N'ogige nke di n'odida anyanwu e nwere ndi nche ano n'uzọ, ndi nche abuo ozọ n'ime ogige n'onwe ya.
- ¹⁹ A hoputara ndi nche ndi a site n'ikwu Kora na Merari.

Ndi nche ulokwu na ndi oru ozu

²⁰ Ufodu ndi Livayi ka e nyefere oru ilekota ulokwu, na ulu a na-echekota onyinye niile e doru nsu nke e webatara n'ulonso ukwu Chineke.

²¹ Ndi agburu Ladan, ndi si n'ikwu Geshon, ndi bu ndiisi ezinaulo nna ha Ladan, bu onye Geshon, bu Jehieli,

²² na umu ndi ikom Jehieli, Zetam na nwanne ya nwoke Juel. Ndi a bu ndi na-elekota ulokwu niile di n'ulonso ONYENWE ANYI.

²³ Site na ndi Amram, na ndi Izha, na ndi Hebron, na ndi Uziel.

²⁴ Shubuel nwa Geshom, na nwa nwa Mosis ka e nyere oru ibu onyeisi ulokwu di n'ulonso ahu.

²⁵ Umunna ya site na Elieza bu ndi a, Rehabaya nwa ya nwoke, Jeshaya nwa nwoke Rehabaya, Joram nwa nwoke Jeshaya na Zikri nwa nwoke Shelomit.

²⁶ Shelomit na umunna ya ka o di n'aka ilekota ulokwu nke ihe nsu niile, nke Devid bu eze, na ndiisi ezinaulo niile, ndi bu ndiisi agha na-achi otutu puku ndi agha, na ndiisi agha na-achi otutu nari ndi agha, na ndiisi agha ndi ozu, doru nsu.

²⁷ Ufodu ihe agha na ihe sitere n'ihe a kwatara n'agha ka ha doru nsu maka idozi ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

²⁸ Ya na ihe niile nke Samuel, bu onye ohu uzu, na Sol, nwa Kish na Abna, nwa Nea na Joab, nwa Zeruaya na ihe niile ndi ozu e doru nsu. O bu n'aka Shelomit na umunna ya ka o di ilekota ha.

²⁹ Site n'ikwu Izha,

Kenaniya, na umu ndi ikom ya ka ozi diri puo n'ulonso, dika ndiisi na ndi ikpe nye ndi Izrel.

³⁰ Site na ndi Hebron,

Hashabaya na umunna ya ndi bukwa dimkpa, onuogugu ha di otu puku na nari asaa, ka e mere ndiisi ala Izrel di n'akuku odida anyanwu osimiri Jodan. Ihe niile banyere oru ONYENWE ANYI, na ijere eze ozi di ha n'aka.

³¹ Jeraya bu onyendu ndi Hebron, dika akwukwo e deoro usoro omumu si gosi.

N'ihia na n'afu nke iri anu nke ochichi eze Devid n'Izrel, ka e mere nnyocha n'akwukwo usoro omumu choputa na e nwere ndi di ike oru n'etiti ndi Hebron. A choputara ndi a n'obodo Jeza nke di na Gilead.

³² Jeraya nwere ndi ikwu ya, ndi bu dimkpa, na ndi di ike oru, onuogugu ha di puku abuo na nari asaa. Ndi a niile bukwa ndi ndu ezinaulo di iche iche. Ya mere, Devid, eze Izrel, mere ha ndiisi ebo Ruben, na ebo Gad, na okara ebo Manase. Oru ha bu ilekota ihe banyere ofufe Chineke na ije ozi niile metutara eze.

27*Usoro ndi agha na ndi ndu*

¹ Nke a bu usoro ndi Izrel, dika onuogugu ha si di, ndiisi ezinaulo, na ndi ochiagha na-achi otutu puku ndi agha, ndi ochiagha na-achi otutu nari ndi agha, na ndiisi ozi ha, bu ndi na-ejere eze ozi n'ihe niile gbasara nkewa e kewara ndi agha dika iru oru ha si di n'onwa n'onwa n'ime onwa niile nke afu. Nkewa obula

nwere ndị agha ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ha dị iri puku ndị agha abụọ na anọ (24,000).

- ² Ndị a bụ aha ọ̀chị̀agha na-achị ndị agha n'ọ̀nwa ọ̀bụ̀la. Onyeisi nkewa nke mbụ, maka ọ̀nwa nke mbụ bụ Jashobeam nwa Zabdiel. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ³ O si n'ikwu Perez nke dị n'ebo Juda, ọ bụ onyeisi ndịisi agha nke ọ̀nwa mbụ.
- ⁴ Onyeisi nkewa nke abụọ, maka ọ̀nwa nke abụọ bụ Dodayi, nwa Ahohi bụ onyeisi agha nkewa nke abụọ. Miklot bụ onyendu otu a, ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa a bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ⁵ Onyeisi nkewa nke atọ, maka ọ̀nwa nke atọ bụ Benaya nwa Jehoiada, onye nchụaja. Ọ bụ onyeisi, ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ⁶ Nke a bụ Benaya ahụ bụ dike n'agha n'etiti iri ndịisi agha atọ, ma bụrụkwa onye na-achị iri ndị agha atọ ahụ. Amizabad nwa ya ka e tinyere ilekọta nkewa nke atọ a.
- ⁷ Onyeisi nkewa nke anọ, maka ọ̀nwa nke anọ bụ Asahel, nwanne Joab. Zabadaya nwa bụ onye nnochiri anya ya. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000). Zabadaya nwa ya, nochiri anya ya mgbe ọ nwurụ.
- ⁸ Onyeisi nkewa nke ise, maka ọ̀nwa nke ise bụ Shamhut onye Izha. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ⁹ Onyeisi nkewa nke isii, maka ọ̀nwa nke isii bụ Ira nwa Ikesh, onye Tekoa, bụ onyeisi agha nkewa nke isii. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ¹⁰ Onyeisi nkewa nke asaa, maka ọ̀nwa nke asaa bụ Helez onye Pelon. Onye sitere n'ikwu Ifrem. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ¹¹ Onyeisi nkewa nke asatọ, maka ọ̀nwa nke asatọ bụ Sibekai onye Husha. Onye sitere n'ikwu Zera. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ¹² Onyeisi nkewa nke itoolu, maka ọ̀nwa nke itoolu bụ Abieza onye Anatot. Onye sitere n'ikwu Benjamin. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ¹³ Onyeisi nkewa nke iri, maka ọ̀nwa nke iri bụ Maharai onye Netofa, site n'ikwu Zera. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ¹⁴ Onyeisi nkewa nke iri na otu, maka ọ̀nwa nke iri na otu bụ Benaya onye Piraton, nke ikwu Ifrem. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).
- ¹⁵ Onyeisi nkewa nke iri na abụọ, maka ọ̀nwa nke iri na abụọ bụ Heldai onye Netofa. Onye sitere n'ezinaụlọ Otniel. Ọ̀nụ̀ọ̀gụ̀gụ̀ ndị agha dị na nkewa ya bụ iri puku abụọ na anọ (24,000).

Ndị ndu ebo Izrel

¹⁶ Ndị a bụ ndị ndu ebo Izrel niile:

- Elieza nwa Zikri bụ onyendu ndị Ruben;
 Shefataya nwa Maaka bụ onyendu ndị Simiọn;
¹⁷ Hashabaya nwa Kemuel bụ onyendu ndị Livayi;
 Zadok bụ onyendu umụ Eron;

- 18 Elihu nwanne Devid bụ onyendu ndị Juda;
 Omri nwa Maikel bụ onyendu ndị Isaka;
 19 Ishmaya nwa Obadaya bụ onyendu ndị Zebulun;
 Jerimot nwa Azriel bụ onyendu ndị Naftali;
 20 Hoshea nwa Azazaya bụ onyendu ndị Ifrem;
 Juel nwa Pedaya bụ onyendu okara ebo Manase;
 21 Ido nwa Zekaraya bụ onyendu okara ebo Manase nke ozo di na Gilead;
 Jaasiel nwa Abna bụ onyendu ndị Benjamin;
 22 Azarel nwa Jeroham bụ onyendu ndị Dan.

Ndi a niile bu ndi ndu ebo Izrel niile.

23 Mgbe Devid guru umu Izrel onu. O gughi ndi gbara site n'iri afo abuo gbadaa ala, n'ihi na ONYENWE ANYI kwere nkwa ime ka onuogugu umu Izrel baa uba dika kpakpando eluigwe.

24 Joab nwa Zeruaya, aguchaghi mmadu niile onu n'ihi na Chineke tara Izrel ahuhu n'ihi igu onu a. Ya mere, e denyeghi onuogugu mmadu ole a gutara n'akwukwo akuko Devid eze Izrel nwere.

Ndi na-elekota ihe eze nwere

- 25 Azmavet nwa Adiel, bu onye na-elekota ulo ichikota ihe eze.
 Ma Jonatan nwa Uzaya bu onyeisi ndi na-ahu maka ulo nchikota ihe di n'akuku ala ahu niile, ma n'obodo ukwu, ma n'obodo nta, ma n'ulo nche ndi Izrel niile.
 26 Ezri nwa Kelub bu onye na-elekota ubi eze na ndi na-aru oru n'ime ya.
 27 Shimei onye Ramat na-elekota ubi vaini niile.
 Otu a kwa, Zabdi onye Sifma ka o di n'aka imeputa mmanya na ichekwa ha.
 28 Baal-Hanan onye Gedera na-elekota ubi oliv na osisi sikamo eze, nke di n'oke ala ndi Filistia na Izrel.
 Joash ka o di n'aka iweta mmanu oliv.
 29 Shitrai onye Sharon na-elekota igwe ehi eze ndi na-ata nri na Sharon.
 Shafat nwa Adlai na-elekota igwe ehi ndi nke di n'ala ndagwurugwu.
 30 Obil onye Ishmel nwe ilekota inyinya kamel eze.
 Jehdeia onye Meronot na-elekota inyinya ibu.
 31 Jaziz onye Haga bu onyeisi na-elekota igwe aturu.
 Ndi a niile bu ndiisi na-elekota aku niile nke eze Devid nwere.

32 Jonatan nwanne nna Devid bu onye ndumodu na nwoke nwere ezi nghota. O bukwa ode akwukwo.

Jehiel nwa Hakmoni bu onye na-elekota umu eze ndi ikom.

33 Ahitofel bu onye na-adu eze odu.

Hushai onye Akai bu enyi eze.

34 Mgbe Ahitofel nwuru, Jehoiada nwa Benaya na Abiata nochiri anya ya.

Joab bu ochiagha igwe ndi agha eze.

28

Nzube Devid banyere Ulonso ukwu

1 Devid kpokotara ndiisi ozi niile nke Izrel, ka ha zuko na Jerusalem, bu ndi ndu ebo Izrel niile, na ndi ochiagha nke otu ndi agha no n'oru eze.

Ndị ọzọ bụ ndịisi agha na-achị ọtụtụ puku ndị agha, na ndịisi agha na-achị ọtụtụ nari ndị agha, na ndịisi ozi na-elekọta ihe niile na anụ ụlọ niile nke eze na ụmụ ya ndị ikom nwere, tinyere ndị ozi niile nọ n'ụlọeze, na ndị bụ dimkpa na ndị niile bụ dike n'agha.

² Eze Devid biliri kwurū ọtọ sị, “Geenū m ntị, unu ụmụnna m, na ndị m. Ọ buri ihe di m n'obi iwu ụlọ nke ga-abụ ebe izuike nye igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, nke ga-abụ ebe mgbakwasị ukwū nye Chineke anyi. Edokotachaala m ihe e ji ewu ya,

³ ma Chineke siri m, ‘Ọ bughị gi ga-ewu ụlọ nye Aha m, n’ihi na i bụ onye na-ebu agha, onye wufuru ọbara site n’igbu ọtụtụ mmadu n’agha.’

⁴ “Ma otu ọ di, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel esitela n’etiti ikwu m hoputa m, mee m eze Izrel ruo ebighi ebi. Ọ horo ebo Juda dika onyendu. Ọ bukwa site n’ebo Juda ka o si horo ụlọ nna m, sitekwa n’etiti ụmụnne m ndi ikom horo m. Mee m eze Izrel.

⁵ ONYENWE ANYI enyela m ọtụtụ ụmụ ndi ikom, ma site n’ime ha ọ hoputara Solomon nwa m ka ọ nokwasị n’ocheeze nke alaeze ONYENWE ANYI dika eze Izrel.

⁶ Ọ gwara m, ‘Solomon nwa gi, bụ onye ga-ewuru m ụlọ m, na ogige m niile, n’ihi na ahoputala m ya i buru m nwa, aga m abukwara ya nna.

⁷ Ọ burukwa na o debe ihe niile m nyere n’iwu, mezu o ha dika o si eme n’oge a. Aga m eme ka alaeze ya digide ruo ebighi ebi.’

⁸ “Ya mere, ugbu a ana m enye unu iwu n’ihu ndi Izrel niile, na n’ihu ogbako ndi nke ONYENWE ANYI, na n’ihu Chineke anyi. Kpachapụ anyi chọputa ma debekwa iwu niile nke ONYENWE ANYI Chineke unu, ka unu nwee ike nweta ezi ala nke a; ma nyefekwa ya dika ihe nketa n’aka ụmụ ụmụ unu ruo ebighi ebi.

⁹ “Ma gi, Solomon nwa m, mara Chineke nke nna gi, jiri obi zuruoke, na mmuo nwere njikere mgbe niile fee ONYENWE ANYI ofufe, n’ihi na ONYENWE ANYI na-enyocha obi mmadu niile. Ọ na-aghotakwa ihe niile anyi bu n’obi na echiche niile. Ọ buru na i chosie uzọ ya ike, i ga-achota ya, ma ọ buru na i ju ya, ọ ga-aju gi ruo ebighi ebi.

¹⁰ Kpachapụ anyi, n’ihi na ONYENWE ANYI ahoro la gi iwuru ya ulonso ya. Di ike, ruokwa oru a e tinyere gi n’aka.”

¹¹ Mgbe ahụ, Devid nyere Solomon nwa ya ihe e sere gbasara otu ọ ga-esi wuo ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ, na nke ụlọ ndi ozo niile ga-adi n’ime ya, na n’akuku ya; ulokwu ya niile, na ime ulọ elu ya, na ime ulọ ya, na ulọ ebe ikpuchi mmehie.

¹² Ọ nyekwara ya ihe osise gosiri ihe niile nke Mmuo Nso tinyere ya n’uche banyere ogige ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ, na onuulo niile di ya gburugburu, maka ulọ nchikota akw nke ulonso Chineke nakwa akw niile nke e doro nso.

¹³ Devid nyekwara Solomon iwu otu ọ ga-esi kewaa ndi nchujaja na ndi Livayi, na iwu metutara oru ije ozi niile nke ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na iwu metutara ngwongwo niile e ji eje ozi.

¹⁴ Ọ weputara olaedo di ukwu maka iji ya kpuo ngwongwo olaedo a ga-eji jee ozi di iche iche. Ọ weputakwara olaocha di ukwu maka iji ya kpuo ngwongwo olaocha a ga-eji jee ozi di iche iche.

¹⁵ Ọ weputara olaedo nke e ji akpu iheoku na ihe idoba iheoku. Weputakwa olaocha ga-ezu ikpu oriona olaocha, na ihe idoba ha.

¹⁶ Ọ weputara olaedo e ji akpu tebul achicha nso, na olaedo e ji akpu tebul ndi ozo, na olaocha e ji akpu tebul olaocha.

¹⁷ O weputara ọlaedo a nuchara anucha a ga-eji kpuo ndudu e ji aduru anu e ji chuo aja, efere ikwosa mmiri na ite mmiri; ọlaedo zuru nke e ji akputa efere ọlaedo obula, na ọlaocha zuru nke e ji akputa efere ọlaocha obula, weputakwa ọlaocha na ọlaedo.

¹⁸ N'ikpeazu, o weputara ọlaedo a nuchara anucha a ga-eji kpuo ebe ichu aja ihe nsure oku na-esi isi uto. O nyere ya ihe osise gosiri otu a ga-esi wuo ugbo agha, ya bu, mmuo ozi cherubim ndi ahụ e ji ọlaedo kpuo, ndi gbasapuru nku ha n'elu igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI.

¹⁹ Devid kwuru si, "E deela ihe niile gbasara osise ulonso ukwu a n'akwukwo nke m sitere na ntuziaka ONYENWE ANYI nweta. ONYENWE ANYI nyekwara m nghota banyere ihe niile metutara osise ulonso ukwu a."

²⁰ Devid gwakwara nwa ya Solomon okwu si, "Di ike, nwee obi ike, ruo oru a. Atula ujo, adakwala mba, n'ihi na ONYENWE ANYI Chineke, bu Chineke m, nonyeere gi. O gaghị ahapu gi, maobu gbakuta gi azu. O ga-ahụ na ihe niile gaara gi nke oma, tutu ruo mgbe oru iwu ulonso ONYENWE ANYI gwusiri.

²¹ Ndi nchujaja ndi a niile, na ndi Livayi jikeere iru oru niile metutara ulonso ukwu Chineke ahụ. Ndi ozọ bu ndi oka oru di iche iche ndi o meturu n'obi ga-abiakwa inyere gi aka, ma ndi ozi, ma ndi Izrel niile; ha ga-emezu iwu obula i nyere ha."

29

Onyinye di iche iche e nyere

¹ Mgbe ahụ, Devid gwara ogbako Izrel niile okwu si ha, "Nwa m Solomon, onye Chineke hoputara ibu eze nonodu m, bu nwantakiri namachabeghi ihe. Ma oru o nwere iru di ukwu, n'ihi na ulo ukwu a abughi mmadu ka o diri, kama o bu nye ONYENWE ANYI Chineke.

² Ma n'ike m niile, agbalala m wetachaa ihe niile a ga-eji wuo ulonso ukwu Chineke m ebe ha di ukwu: ọlaedo a ga-eji kpuo ihe ọlaedo niile, ọlaocha a ga-eji kpuo ihe ọlaocha niile, bronz a ga-eji kpuo ihe bronz niile, igwe a ga-eji kpuo ihe igwe niile, na osisi a ga-eji ruo ihe osisi niile, nkume di oke onuahia oniks, a ga-ahionye ahionye, na nkume di oke onuahia tokwosi, na nkume ndi ozọ ucha ha di iche iche, na nkume ndi ozọ mara mma, tinyere mabul.

³ Ugbu a, n'ihi mmasi m n'ebe ulonso Chineke m di, ana m enye aku nke aka m niile, ya bu ọlaedo na ọlaocha m, iji ya nye aka, maka iwu ulonso ukwu Chineke m. Ihe ndi a ka m na-enye, tukwasikwa n'elu ihe ndi ozọ niile bu nke m nyerela, n'ihi ulonso ukwu a:

⁴ bu puku talenti ọlaedo ato (ọlaedo e si Ofia bubata), na puku talenti ọlaocha asaa nke a nuchara anucha, nke a ga-eji machite ahụ ulo niile nke ulo ndi ahụ.

⁵ Maka oru niile a ga-eji ọlaedo ruo, na nke a ga-eji ọlaocha ruo, na oru niile ndi nka ga-aru. Ugbu a, onye jikeere iwere onwe ya nyechasia ONYENWE ANYI n'aka taa?"

⁶ Mgbe ahụ, ndiisi ezinaulo, na ndiisi ozi nke ebo Izrel niile, na ndiisi agha na-achi otutu puku ndi agha, na ndiisi agha na-achi otutu nari ndi agha, na ndiisi ozi na-elekota oru eze, jiri obi ha niile nye onyinye.

⁷ Ha nyere maka oru ulonso ukwu Chineke. Ha nyere puku talenti ọlaedo ise, na puku darik ọlaedo iri, nyekwa puku talenti ọlaocha iri, na puku talenti bronz iri na asato, na nari puku talenti igwe.

⁸ Ndi niile nwere nkume di oke onuahia di iche iche webatara ya tinye ha n'uloaku di n'ulo nso ukwu ONYENWE ANYI, nke Jehiel onye Geshon na-elekota.

⁹ Ndi Izrel niile nuriri onu n'ihu otu ndiisi ha jiri weputa obi nye onyinye, n'ihu na ha ji onu na obi ha niile nye ONYENWE ANYI onyinye. Eze Devid n'onwe ya nurikwara onu nke ukwu.

Ekpere Devid

¹⁰ N'ihu oha Izrel niile, Devid kelere ONYENWE ANYI ekele si,
 "Otuto diri gi ONYENWE ANYI
 Chineke nna anyi Izrel
 site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.

¹¹ Gi onwe gi, ONYENWE ANYI nwe idi ukwu, na ike,
 na ima mma, na ugwu eze, na ebube,
 n'ihu na ihe niile n'eluigwe na n'owa bu nke gi.

Gi onwe gi, ONYENWE ANYI nwe alaeze.

Gi kwa ka e buliri elu dika onye na-achi isi n'elu ihe niile.

¹² Akunuba na nsopuru na-esite n'ebe i no abia.

Gi onwe gi na-achikwa ihe niile.

O bukwa n'aka gi ka ume na ike di
 ibuli ihe niile elu, na inye ihe niile ike.

¹³ Ugbu a, Chineke anyi, anyi na-enye gi ekele
 na-etokwa aha gi di ebube.

¹⁴ "Ma onye ka m bu, ole ndi kwa ka umu Izrel bu, na i kweere ka anyi gbasapu aka anyi nye gi onyinye. Ihe niile anyi nwere sitere n'aka gi bia, ha kwa ka anyi na-enyeghachi gi.

¹⁵ Anyi bu ndi obia na ndi mbiarambia n'ihu gi, dika nna nna anyi ha. Ubochi ndu anyi n'owa di ka onyinyo, nke olileanya na-adighi n'ime ya.

¹⁶ O, ONYENWE ANYI Chineke anyi, ihe niile ndi a anyi bukoru maka iji ruora gi ulonso si n'aka gi bia. Ha niile bukwa nke gi.

¹⁷ Amaara m, Chineke m, na i na-anwale obi, na i na-enwekwa mmasi n'ihe ziri ezi. Ihe ndi niile ka m onwe m nyere site n'afu ofufu nakwa obi ziri ezi. Ma ugbu a, ahula m onu ndi gi, bu ndi no n'ebe a, ji were afu ofufu nye gi onyinye ha.

¹⁸ Ya mere, gi ONYENWE ANYI, Chineke nna anyi Ebrahim na Aizik, na Izrel, biko, mee ka udi ochicho a digide n'ime obi ndi gi ruo ebighi ebi, meekwa ka ha jiri obi ha niile gbasoo gi mgbe niile.

¹⁹ Nye nwa m Solomon obi zuruoke nke o ga-eji debe iwu gi niile, ochicho gi niile na ukpuru gi niile, ya na mmuo imezu ihe niile metutara owuwu ulonso ukwu a nke m kwadooro ihe niile ndi a."

²⁰ Mgbe ahụ, Devid gwara ndi Izrel okwu si, "Toonu ONYENWE ANYI Chineke unu!" Ha niile toro ONYENWE ANYI Chineke nna ha, kpo isiala nye Onyenwe anyi na eze.

Nnabata Solomon dika eze

²¹ N'echi ya, ha wetara otu puku oke ehi, na otu puku ebule, na otu puku umu ebule jiri ha choro ONYENWE ANYI aja nsure oku. Tinyere aja ihe onunu na otutu aja ndi ozo n'ebe o bara uba n'ihu umu Izrel niile.

²² Emesia, ha jiri onu rie oriri, nukwaa ihe onunu n'ihu ONYENWE ANYI.

Ha nokwa n'ebe ahụ nabata Solomon, nwa Devid dika eze nke ugboro abuo, teekwa ya mmanu n'ihu ONYENWE ANYI ka o buru onye ochichi. Ha mekwara Zadok onye nchaja.

²³ Ya mere, Solomōn nọkwasiiri n'ocheeze ONYENWE ANYI dika eze, n'onodu nna ya Devid. O bara uba nke ukwu. Ndi Izrel rubekwaara ya isi.

²⁴ Ndiisi ochichi niile, na ndiisi Izrel niile, na umu ndi ikom eze Devid niile kwuputara nrube isi ha nye Solomōn, eze oheru.

²⁵ ONYENWE ANYI mere ka Solomōn di ukwu hie nne n'anya ndi Izrel niile. O yikwasiri ya ebube nke alaeze n'udi o dibeghi eze obula buru ya uzọ chia n'Izrel nweturula.

Onwu Devid

²⁶ Devid nwa Jesi bu eze ndi Izrel niile.

²⁷ O chiri Izrel iri afọ anọ. O chiri afọ asaa na Hebron, chikwa iri afọ atọ na atọ na Jerusalem.

²⁸ O nwuru mgbe o ghorọ ezigbo agadi. O bukwa onye biri ogologo ndu, onye nwekwara akunuba na nsopuru. Solomōn nwa ya nwoke nochiri ya dika eze.

²⁹ Ihe niile gbasara ochichi eze Devid, site na mmalite ruo n'ogwugwu, ka e dere n'akwukwo akuko Samuel, onye ohu uzọ, na n'akwukwo Netan, onye amuma, na n'akwukwo Gad onye ohu uzọ.

³⁰ Akuko ndi a gosiri ihe gbasara ochichi eze ya, na idi ike ya, na ihe niile mere ya, na ihe mere ndi Izrel, na ndi eze ndi mba ozọ bi ha gburugburu.

2 Ihe e mere

Solomon ariṣo amamihe

¹ Solomon nwa Devid mere onwe ya ka o guzosie ike n'alaeze ya, n'ihhi na ONYENWE ANYI Chineke ya nonyeere ya, meekwa ka o di ukwuu hie nne.

² Mgbe ahụ, Solomon gwara ndi Izrel niile okwu, ya bu, ndiisi agha na-achi otutu puku ndi agha, na ndiisi agha na-achi otutu nari ndi agha, na ndi ikpe, na ndi ndu niile no n'Izrel, na ndiisi ezinaulo niile.

³ Solomon ya na ogbako ahụ niile, gara n'ebe di elu nke Gibion, n'ihhi n'ebe ahụ ka ulo nzute Chineke di, bu nke Mosis onyeozu ONYENWE ANYI wuru n'ozara.

⁴ Ma Devid esitelari na Kariat Jearim buputa igbe ogbugba ndu Chineke ahụ, bulaa ya n'ulo ikwu nke o wuru maka ya na Jerusalem.

⁵ Ebe ichu aja bronz ahụ Bezalel nwa Uri, nwa Hua wuru dikwa na Gibion, n'ihu ulo nzute ONYENWE ANYI. Solomon na ogbako ahụ na-ajuta ya ase n'ebe bronz ahụ.

⁶ Solomon jere n'ebe ichu aja ahụ e ji bronz kpuo, nke di n'ihu ONYENWE ANYI, n'ime ulo nzute, jiri anu ulo onuogugu ha di otu puku chuo aja nsure oku n'elu ya.

⁷ N'abali ubochi ahụ na Gibion, ONYENWE ANYI mere ka Solomon hu ya anya, si ya, "Riṣo ihe obula i chorṣo ka m nye gi."

⁸ Ma Solomon zara Chineke, si, "I gosila nna m bu Devid obi ebere di ukwuu. Ugbu a, i meekwala m eze n'onodu ya

⁹ Ugbu a, ONYENWE ANYI bu Chineke, ka nkwa gi nke i kwere nna m, bu Devid, buru ihe e mezuru, n'ihhi na i meela m eze ndi a bara uba n'onuogugu dika aja nke ala.

¹⁰ Biko, nye m amamihe na nghota, nke m ga-eji edu ndi a napu na-abata, n'ihhi na onye puru ichikota ndi gi a di ukwuu?"

¹¹ Chineke zara Solomon si ya, "Ebe o bu na i rioghi m ka m nye gi akunuba, maobu ogologo ndu; ebe o bukwa na i rioghi m ka m mee ka ndi kporo gi asi nwusia, maobu ka m mee ka i nwee nsopuru kari, kama mkpa na-akpa gi bu ka m nye gi amamihe na nghota i ga-eji duzie ndi m, nke m mere gi eze ha.

¹² Ya mere, enyela gi amamihe na nghota dika i riṣo. Aga m enyeka gi akunuba na nsopuru di ukwuu, nke eze obula nke buru gi uzṣo na-enwebeghi. O dikwaghi onye nke ga-eso gi ga-enwe udi ya."

¹³ Mgbe ahụ, Solomon sitere n'ebe di elu nke Gibion, site n'ihu ulo nzute ahụ, loghachi na Jerusalem. O chiru dika eze n'Izrel.

¹⁴ Solomon chikobara otutu ugbo agha na inyinya di iche iche. O nwere ugbo agha di otu puku na nari ano na inyinya agha di puku iri na abuo n'onuogugu, ndi o debere ufodu n'ime ha n'obodo ugbo agha ya ma ndi ozṣo di na Jerusalem ebe ya onwe ya no.

¹⁵ Eze mere ka olaocha na olaedo baa uba na Jerusalem, dika nkume efu. O mekwara ka osisi sida di otutu dika osisi sikamo nke di n'ala ala uguwu di iche iche

¹⁶ A na-esite n'Ijpt nakwa ala Kue atubataru Solomon inyinya. Ndi ahia eze na-azuta ha site na Kue n'onu ahia a na-ere ha n'oge ahụ.

¹⁷ Ha sitere n'Ijpt tubata otu ugbo agha n'onu ahia nari shekel olaocha isii; jirikwa otu nari shekel na iri shekel ise zuta otu inyinya. Ha zipukwara ha nye ndi eze niile nke ndi Het na ndi Aram.

2

Nkwado maka iwu ulonso ukwu

¹ Solomon nyere iwu ka e wuo ulo nso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI, ka e wuokwara ya bu Solomon uloeze.

² O manyere ndi oru onuogugu ha di iri puku asaa (70,000) na-ebu ibu, na ndi na-awa nkume n'ugwu onuogugu ha di iri puku asato (80,000), na ndi o doro dika ndisi ha, onuogugu ha di puku ato na nari isii (3,600).

³ Solomon zigara Hiram eze Taja ozi si ya,

“Zidatara m osisi sida dika i mere n'oge nna m Devid wuru uloeze nke ya.

⁴ Ugbu a, ana m akwado iwu ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI Chineke m, na ido ya nso nye ya maka ichu aja nsure oku na-esi isi utu n'ihu ya, na idebe n'ebe ahụ achicha nso a na-edo n'usoro mgbe niile. Na isure aja nsure oku ututu na anyasi, na n'ubochi izuike niile, na n'onwa oheru na n'oge mmemme ndi ozo niile a kara aka nke ONYENWE ANYI Chineke anyi. Nke a bu ukpuru na-adigide nye umu Izrel ruo ebighi ebi.

⁵ “Ulonso m ga-ewu ga-adi ukwu n'ihia na Chineke anyi di ukwu karia chi ndi ozo niile.

⁶ Ma onye puru iwu ulonso nye ya, ebe o bu na eluigwe, obuladi ebe kachasi elu nke eluigwe, ezughi iba gi? Onye ka mu onwe m bu, na m ga-ewu ulonso nye ya, ma o bughu naani ebe a ga-anu choo aja di iche iche n'ihu ya?

⁷ “Zitere m, onye nka, onye maara otu e si eji olaedo na olaocha, na bronz, na igwe aru oru. Onye bukwa onye maara oru nka metutara akwa di iche iche, akwa ngwakota anunu na uhie, na nke uhie uhie, na nke anunu anunu. O ga-abukwa onye igbunye akara n'ihe doro anya, onye ga-aru oru na Juda na n'ime Jerusalem, ebe o ga-eso ndi nka m, bu ndi nna m Devid hoputara ruo oru.

⁸ “Zitekwa m osisi sida, na osisi junipa, na osisi algum, ndi sitere n'ohia Lebanon, n'ihia na ndi gi bu okachamara n'oru iwa osisi. Aga m ezitekwa ndi m ga-abia soro ha ruo oru,

⁹ ime ka osisi ha ga-egbutere m di ukwu, n'ihia na ya bu ulonso ga-ebu ibu, maakwa mma.

¹⁰ Aga m enye ndi oru gi, bu ndi na-awa osisi, nari puku bushel na iri puku bushel oka wiiti abuo a kworo akwo, na nari puku bushel na iri puku bushel oka bali abuo, na nari puku galonu ite mmanya vaini na iri galonu abuo, nakwa nari puku galonu mmanu na iri galonu mmanu oliv abuo.”

¹¹ Hiram, eze Taja zighachiiri Solomon akwukwo ozi si ya.

“O bu n'ihia na ONYENWE ANYI huru ndi ya n'anya ka o ji mee gi eze ha.”

¹² Hiram kwukwara si,

“Otuto diri ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel. Onye kere eluigwe na uwa. Onye nyere Devid, bu eze, nwa nwere nghota na akonuche di otu a, iwuru ONYENWE ANYI ebe obibi, na iwukwa uloeze nke aka ya.

¹³ “Ana m ezitere gi Hiram-Abi, onye oka maara oru ya nke oma.

¹⁴ Onye nne ya si n'ebo Dan nke di n'Izrel, ma nna ya bu onye Taja. O bu onye a zuru n'oru ikpu uzu nke oma, n'ihe gbasara olaedo, na olaocha,

na bronz, na igwe, na nkume, na osisi. O makwa otu e si eji akwa odo odo, na akwa anunu anunu, na akwa uhie uhie na ezi akwa ocha aru oru. Igbunye udi akara obula n'ihe nakwa icheputa ihe o ga-eji ihe obula enyere ya mee doro ya anya nke oma. O ga-esonye ndi nka gi, na ndi nke onyenwe m Devid, bu nna gi.

¹⁵ “Ugbu a, ka onyenwe m zitere ndi ohu ya oka wiiti ahụ, na oka bali, na mmanya vaini, na mmanu oliv, dika o kwere na nkwa.

¹⁶ Anyi ga-egbutu osisi niile i choro site n'ugwu Lebanon, sitekwa n'osimiri budata ha obodo Jopa, ebe i nwere ike isite buruo ha Jerusalem.”

¹⁷ Emesia, Solomon guru ndi obia niile bi n'ala Izrel onu, dika Devid mere, achoputara na ha di narị puku iri ise na ato, na narị isii (153,600).

¹⁸ O mere iri puku ndi oru asaa (70,000) n'ime ha ka ha buru ndi na-ebu ibu, na onuogugu di iri puku asato (80,000) ka ha buru ndi ga-awa nkume, meekwa puku ndi ikom ato na narị isii (3,600), ndi ga-abu ndisi oru ime ka oru na-aga nke oma.

3

Solomon ewuo ulonso ukwu

¹ Mgbe ahụ, Solomon malitere iwu ulonso ukwu ONYENWE ANYI. O bu n'ugwu Moria, nke di na Jerusalem, ka e wukwasiri ya, n'ebe ahụ ONYENWE ANYI mere ka Devid bu nna ya hu ya anya. O bu n'ala ebe izocha oka Arauna, onye Jebus, ebe ahụ Devid hoputara.

² O bidoro iwu ulo ahụ n'abali nke abuo, nke onwa abuo, n'afọ nke ano, nke ochichi eze ya.

³ Ntoala Solomon toro maka iwu ulonso Chineke di iri mita abuo na asaa n'ogologo, mita itoolu n'obosara. (Nke a bu ma ejiri ihe otutu ochie).

⁴ Idi ogologo mputa onu ulo nke ulonso ukwu ahụ di mita itoolu, dika idi ogologo obosara ulo nso ahụ n'onwe ya. Idi elu ya dikwa mita itoolu.

O jikwa olaedo a nuchara anucha machie ime ya.

⁵ O ji osisi junipa machie ahụ ime ulo ezumezu ahụ, jirikwa olaedo a nuchara anucha techie osisi ndi ahụ niile. Emesia, e sere oiyi nkwu di iche iche, na oiyi udo igwe n'ahụ ulo ahụ iji choo ya mma.

⁶ O ji nkume di oke onuahia di iche iche choo ime ulonso ahụ mma, ya na olaedo nke e si na Pavaim bute.

⁷ Ogidi osisi silin niile, na ibo onu uzo niile, na aja ulo niile, na onu uzo niile di n'ulonso ukwu ahụ ka o ji olaedo techie. O gbukwara egbugbu oiyi cherubim na mgbidi ya niile.

⁸ O wuru Ebe ahụ Kachasi Nso; nke ogologo onu ulo ya di mita iri, otu a kwa, obosara ya di mita iri. O ji olaedo di ezi mma nke onuahia ya ruru narị talenti isii techie ahụ ime ulo ahụ niile.

⁹ Idi arọ olaedo e ji kpuo ntu e ji wuo ya di iri shekel ise. E jikwa olaedo techie akuku elu elu nke ime onu ulo a.

¹⁰ Solomon tinyere oiyi mmuo ozi cherubim abuo o kpuru n'ime Ebe ahụ Kachasi Nso, werekwa olaedo machie ha.

¹¹ Idi ogologo nku cherubim ndi a ruru mita iri. Idi ogologo otu nku cherub nke mbu ruru mita abuo na okara. Onu nku a na-emetu ahụ ime ulo nke ulonso ukwu, ma onu onu nku nke ozo, nke idi ogologo ya ruru mita abuo n'okara, na-emetu onu otu nku cherub nke ozo.

¹² N'otu aka ahụ, otu nku cherub nke abuo ruru mita abuo na okara n'ogologo. Onu nku ya na-emetu akuku nke ozo nke ahụ ime ulonso ukwu, ma nku ya nke ozo, nke rukwara mita abuo na okara n'ogologo, na-emetu onu onu otu nku cherub nke mbu.

¹³ Nku cherubim ndị a gbasapụrụ ruo mita iri n'ogologo. Ha guzo ọtọ n'ụkwụ ha, na-eche ihu n'ọnu ụlọ ezumezu ahụ.

¹⁴ O ji akwa na-acha anụnụ anụnụ, na uhie uhie, na odo odo, na ezi akwa ọcha, mee akwa mgbochi, nke a kpanyekwara oyiyi cherubim n'ime ya.

¹⁵ O wuru ogidi abụọ dị n'ihu ụlọnsọ ahụ, nke ịdị elu ya ruru mita iri na asaa. O kpụkwara ihe a dokwasiri n'elu ogidi ndị a, nke ịdị elu ha dị mita abụọ na ọkara.

¹⁶ O kpụkwara ihe yiri ụdọ igwe a tūrū atū, nke e kokwasiri n'elu ogidi abụọ ndị ahụ. Kpụkwara nari mkpuru pomegranet, nke a ganyekọtara ya na ụdọ igwe ahụ.

¹⁷ O guzobere ogidi abụọ ndị ahụ n'ihu ụlọnsọ ukwu ahụ, otu n'akụkụ ugwu nke ọzọ n'akụkụ ndịda. Ogidi nke dị na ndịda ka ọ kpọrọ Jakin, ma nke dị n'ugwu ka ọ kpọrọ Boaz.

4

Ngwongwo di n'ulonso

¹ Solomon wukwara ebe ichu aja bronz. Ogologo ya ruru iri mita na ọkara. Obosara ya rukwara iri mita na ọkara; ma ịdị elu ya dị mita ise na ụma atọ.

² O mekwara Oke osimiri nke ọla awuru awu, nke di gburugburu n'udidi. Otutu ya bu ihe ruru mita abuo na uma atọ n'ogologo, dikwa mita ise na uma atọ, site n'otu onu ruo n'onu nke ozo. O bu eriri e ji atu ihe nke ruru ihe dika mita iri na anọ ka e ji tuo ya gburugburu.

³ N'okpuru onu ya, oyiyi umu oke ehi gbara ya gburugburu, iri di na mita anọ na ọkara obula. Ehi ndi ahụ di n'ahiri abuo. A wukotara ha na Oke osimiri ahụ otu mgbe.

⁴ E mekwara ka Oke osimiri ahụ guzo n'elu ehi iri na abuo. Atọ na-eche ihu n'akuku owuwa anyanwu; atọ na-eche ihu n'odida anyanwu; atọ na-eche ihu n'akuku ndida, atọ na-eche ihu n'akuku ugwu. Oke osimiri ahụ dikwasiri ha n'elu, ebe azu ha niile di n'ime n'etiti.

⁵ Idi arọ ya ha ka otu otutu ntu-aka dimkpa. E mere onu ya ka o di ka onu iko mmiri, dikwa ka okoko lili na-awaputa awaputa. O na-erite puku galonu iri na asato.

⁶ A kpukwara efere ukwu iri nke e ji asacha ihe e wetara maka ichu aja nsure oku. Ise n'ime ha di n'akuku ndida olulu mmiri ahụ, ise n'akuku ugwu. Ndi nchujaja na-esite naani na olulu mmiri ahụ ekuru mmiri ha ji asacha ihe.

⁷ O kpuru ihe idoba oriona olaedo iri n'usoro dika Chineke nyere ya n'iwu. O debere ha n'ime ulonso ukwu ahụ, ise n'akuku ndida ulọ ahụ, ise n'akuku nke ugwu.

⁸ O mekwara tebul iri donye n'ulonso ukwu ahụ, ise n'akuku ndida, ise n'akuku ugwu. O kpukwara otu nari efere olaedo maka ikwosa mmiri.

⁹ O mere ogige ndi nchujaja, mekwa otu ogige ukwu, na ibo onu uzọ maka itinye n'ogige ahụ. O jiri bronz machie ibo onu uzọ ndi ahụ.

¹⁰ Oke osimiri ahụ ka o dobara n'akuku ndida, na ncherita ihu owuwa anyanwu nke ulonso ahụ.

¹¹ Hiram kpukwara ite di iche iche, shovel niile,* na efere ikwosa mmiri niile.

N'ikpeazu, o ruchara oru di n'ulonso Chineke, nke eze Solomon tinyere ya n'aka iru.

* 4:11 Ya bu, oseke

- 12 Ogidi abụọ ahụ;
 ihe ọkpụkpụ abụọ dika efere dị n'elu ogidi abụọ ahụ;
 Ihe ọkpụkpụ yiri ụdọ a tūrū atū nke e ji chọọ ihe ọkpụkpụ abụọ ahụ
 dika efere mma;
- 13 nari anọ nke mkpūrū pomegranet a kpūrū akpū maka ahiri ihe
 abụọ ahū a kpūrū akpū, ya bụ, ahiri pomegranet abụọ n'ihu otu ihe
 ọkpụkpū, iji chọọ ihe ọkpụkpū ahū yiri efere dị n'isi elu ogidi ahū
 mma;
- 14 ihe ndokwasị na efere isa mmiri ha,
 15 na Oke osimiri ahū na ehi iri na abụọ ahū dị ya n'okpuru,
 16 na ite niile, shōvel niile, ihe igūrū anū niile na ihe ngwongwo ndi ọzọ
 ya na ha so.

Ihe niile nke Hiram-Abi mere eze Solomon n'ihu ulonso ONYENWE ANYI,
 bu bronze e hichaziri nke oma.

17 O bu n'ala uru, n'obosara ala Jordan, n'etiti Sukot na Zaretan, ka eze
 mere ka a noro kpuo ihe ndi a.

18 Ihe ndi a niile nke Solomon mere di ukwu nke ukwu; nke bu na-
 enweghi ike igukota ihe idi arọ nke bronze ahū bụ.

19 Solomon mekwara ngwongwo niile di n'ime ulonso Chineke, ya bụ,

ebe ichu aja e ji olaedo kpuo,

na tebul niile nke a dokwasiri achicha nke iche n'Ihu ONYENWE ANYI,

20 ihe idokwasị oriṅa niile nke olaedo a nuchara anucha, ha na oriṅa
 ha niile, ka o na-enwu n'ihu ime ime ebe nsọ, dika e nyere n'iwu,

21 ihe icho mma oiyi okoko osisi, na oriṅa niile na ihe iguta ihe niile.
 E ji olaedo a nuchara anucha kpuo ha niile.

22 O kpukwara ihe ikpakepu oku niile nke olaedo a nuchara anucha,
 na efere ikwosa mmiri niile, na ngaji niile, na ihe igu oku niile, na ibo
 olaedo niile nke ulonso, ya bụ, ibo onu uzọ ime ime niile nke diri Ebe
 ahū Kachasi Nso, na ibo ndi di n'onu ulo ezumezu.

5

1 Mgbe a ruzuru oru niile nke eze Solomon nwere iru maka ulonso ukwu
 ONYENWE ANYI ahū, o webatara ihe niile Devid bu nna ya doro nsọ n'ime ya,
 ya bụ olaocha, olaedo na ngwongwo ndi ọzọ niile. O tinyere ha n'uloaku
 di n'ulonso Chineke.

Mbubata igbe ogbugba ndu

2 Mgbe ahū, Solomon kpokotara ndi okenye Izrel niile, na ndisi ebo Izrel
 niile, na ndisi ezinaulo Izrel niile na Jerusalem, maka i site na Zayon, bu
 obodo Devid bugota igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI.

3 Ndi Izrel niile gbakotara biakwute eze n'oge a na-eme memme
 n'onwa Etanim, nke bu onwa asaa n'afọ.

4 Mgbe ndi okenye Izrel niile biarutere, ndi Livayi buliri igbe ogbugba
 ndu ahū.

5 Ha bugotara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI, ya na ulo nzute, na
 ngwongwo niile di nsọ di n'ime ya. Ndi nchujaja bu ndi Livayi buliri ha
 elu.

6 Eze Solomon na ogbako Izrel niile, bu ndi zokotara n'ebe o no, no
 n'ihu igbe ogbugba ndu ahū, na-achū aja otutu aturu na otutu ehi nke a
 na-apughi iguta onu maobu gbakota onuogugu ha n'ihu iba uba.

⁷ Ndi nchujaja bubatara igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI ahụ n'ime ime ulonso ukwu ahụ, n'ime Ebe Kachasi Nso, dōba ya n'okpuru nku cherubim ahụ.

⁸ Cherubim ndi ahụ gbasara nku ha n'elu igbe ogbugba ndu ahụ, kpuchie ya na okporo osisi ndi ahụ e ji ebu ya.

⁹ Okporo osisi ndi a di oke ogologo, na isi ha sitere n'igbe ogbugba ndu ahụ na-aputa, na e nwere ike i site n'ihu ime ime ebe nso ahụ hụ ha anya, ma onye na-anoghi n'Ebe Nso ahụ adighi ahụ ha. Ha ka dikwa n'ebe ahụ ruo taa

¹⁰ O nweghi ihe di n'ime igbe ogbugba ndu ahụ, kariakwa mbadamba nkume abuo ahụ Mosis tinyere n'ime ya n'ugwu Horeb, n'ebe ONYENWE ANYI na umu Izrel gbara ndu, mgbe ha si n'ala Ijipt puta.

¹¹ Mgbe ndi nchujaja sitere n'Ebe Nso Kachasi Ebe Nso puta, n'ihia na ndi nchujaja ahụ niile doro onwe ha nso n'agbanyeghi usuu nke onye obula n'ime ha si puta.

¹² Ma ndi Livayi bu ndi obu abu, ya bu Asaf, Heman, Jedutun na umu ha ndi ikom na ndi ikwu ha guzoro onwe ha n'akuku owuwa anyanwu nke ebe ichu aja. Ha yi uwe ezi akwa ocha ma na-akpo ubo akwara, na-akukwa ogene ola. Ndi nchujaja di otu nari na iri abuo (120) n'onuogugu. Ndi na-afu opi sokwa ha.

¹³ Ndi obu abu ahụ na ndi na-afu opi jikoro onwe ha onu were otu olu bukuo ONYENWE ANYI abu ekele na otuto. Ndi na-afu opi, na ndi na-aku ola na-ada uda, na ndi ji ngwa egwu ndi ozo sonyeere ha, welie olu ha elu too ONYENWE ANYI n'abu si:

"N'ihia na o di mma

Ihunanya ya na-adi ruo ebighi ebi."

Mgbe ahụ igwe ojii juputara n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI,

¹⁴ nke mere na ndi nchujaja enwekwaghi ike jee ozi ha, n'ihia igwe ojii ahụ, n'ihia na ebube ONYENWE ANYI juputara n'ime ulonso Chineke.

6

Ekpere Solomon

¹ Mgbe ahụ, Solomon siri, "ONYENWE ANYI ekwuola na o ga-ebi n'oke igwe ojii.

² Ma ewuola m ulonso puru iche, maa mma nye gi, ebe i ga-ebi ruo mgbe ebighi ebi!"

³ Dika ogbako Izrel niile na-eguzo n'ebe ahụ, eze chighariri onwe ya chee ha ihu, gozie ha.

⁴ Mgbe ahụ o siri,

"Otuto diri ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel. Onye ji aka ya abuo mezu nkwa ahụ o ji onu ya kwee nna m Devid. N'ihia na o kwuru si,

⁵ 'Site n'ubochi ahụ m si n'ala Ijipt kputa ndi m, ahoputaghi m obodo obula n'ebo obula nke Izrel, ka e wuru m ulonso ka Aha m diri n'ebe ahụ, maobu hoputa onye obula ka o buru onyendu ndi m Izrel.

⁶ Ma ugbu a, a horola m Jerusalem ka o buru ebe Aha m ga-adi, ahorokwala m Devid i bu onye ga-achi ndi m Izrel.'

⁷ "Nna m, Devid bu n'obi iwu ulonso ukwu nye Aha ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel.

⁸ Ma ONYENWE ANYI siri nna m, Devid, 'I mere nke oma ibu n'obi, iwu ulonso ukwu nye Aha m.

⁹ Ma otu o di, o bughu gi ga-ewu ya, kama nwa gi nwoke nke si n'ahu gi puta ga-ewu ulonso ahụ nye Aha m.'

¹⁰ “Ugbu a, ONYENWE ANYI emezuola nkwa ahụ o kwere. A nọchiela m nna Devid, ana m anọdụ n’ocheeze nke Izrel dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa. Ewuokwala m ụlọnsọ ukwu nye Aha ONYENWE ANYI, bụ Chineke nke Izrel.

¹¹ N’ebe ahụ ka m dọbara igbe ogbugba ndụ, n’ime ya ka ogbugba ONYENWE ANYI dị, bụ nke ya na ụmụ Izrel gbara.”

Ekpere Ido Nsọ

¹² Mgbe ahụ, Solomọn guzoro n’ihu ebe ichụ aja ONYENWE ANYI, na n’ihu ogbakọ ụmụ Izrel niile, gbasapụ aka ya abụọ.

¹³ Solomọn ji bronz kpụọ ihe nrigoro inọ gwa oha mmadụ okwu. Ogologo ihe nrigoro ahụ, obosara ya ruru mita abụọ na okara mita abụọ na okara. Iđi elu ya ruru otu mita na okara. O debere ya n’etiti ebe mpụta nke ogige ụlọnsọ ukwu ahụ. O guzoro n’elu ihe nri gwa ahụ, n’ihu ogbakọ Izrel niile, gbuo ikpere n’ala, gbasaa aka ya abụọ chilie ha elu.

¹⁴ O siri,

“ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel, ọ dighi Chineke dika gi n’eluigwe maobu n’uwa. Gi onye na-edebe ogbugba ndu ihunanya gi na ndi ohu gi, bu ndi ji obi ha niile na-eso uzọ gi.

¹⁵ I mezuokwala nkwa niile i kwere nna m Devid, bụ ohu gi. I ji onu gi kwee nkwa a, ma taa, i jirila aka gi mezuo ya.

¹⁶ “Ugbu a, O! ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel, mezuokwala nkwa niile i kwere Devid nna m, mgbe i siri, ‘O buru na umu umu gi elezie anya bie ndu dika iwu m si di n’ihu m, n’ihe niile ha na-eme, dika gi onwe gi mere, agaghị achọ onye ga-anọ n’ihu n’ocheeze Izrel n’ime ha.’

¹⁷ Ma ugbu a, ONYENWE ANYI bụ Chineke nke Izrel, ka okwu gi, bụ nkwa nke i kwere ohu gi Devid bia na mmezu.

¹⁸ “Ma ọ bụ ezie na Chineke ga-ebinyere ụmụ mmadụ n’elu uwa? Lee, eluigwe, obuladi ebe kachasi elu nke eluigwe ezughi iba gi. Olee otu ulo a nke m wuru ga-esi bata gi!

¹⁹ Ma ONYENWE ANYI Chineke m, naa nti n’ekpere ohu gi, na aririọ o na-aririọ maka ebere. Nuru akwa na ekpere nke ohu gi na-ekpe n’ihu gi.

²⁰ Biko, mee ka anya gi abuo ghere oghe n’ebe ulonsọ ukwu a di, ehieha na n’abali, bu ebe a i kwuru si, na i ga-akpokwasi Aha gi n’ebe ahụ. Biko, ka i nuru ekpere ohu gi ga-ekpe banyere ebe a.

²¹ Nuru kwa aririọ niile nke ohu gi na nke ndi gi Izrel niile, mgbe obula ha chere ihu ha n’ebe a n’ekpere. Biko, site n’eluigwe bu ebe obibi gi nuru, mgbe i nuru biko, gbagharakwa.

²² “Mgbe onye obula mehiere mmadụ ibe ya, a kpoọ ya oku ka ọ bia nuo iyi, onye di otu a bia guzo n’ebe a, n’ihu ebe ichu aja gi a, nuo iyi ahụ,

²³ mgbe ahụ, nuru olu ya n’eluigwe ma mee ihe ziri ezi, kpeekwa ikpe n’etiti ndi ohu gi. Maa onye mejoro ikpe site n’itukwasi n’isi ha ihe o metara, meekwa ka onye aka ya di ocha nwere onwe ya, site n’imeso ha dika ezi omume ha si di.

²⁴ “Mgbe ndi iro meriri ndi gi Izrel, n’ihi na ha mehiere megide gi, o buru na ha aloghachite, too aha gi, na-ekpe ekpere, na-aririọ aririọ n’ihu gi n’ulonsọ ukwu a,

²⁵ biko, site n’eluigwe nuru ekpere ha, gbaghara mmehie ndi gi Izrel. Meekwa ka ha loghachita n’ala ahụ nke i nyere ha na nna nna ha.

26 “Mgbe e gbochiri eluigwe, mee na mmiri adighi ezokwa, n’ihi na ndi gi emehiela megide gi, o buru na ha echee ihu n’ebe a kpee ekpere, too aha gi, si na mmehie ha chegharia, n’ihi na itaala ha ahuhu,

27 biko, site n’eluigwe nuru ma gbagharakwa mmehie ndi ohu gi, ndi gi Izrel. Kuziere ha ezi uzọ ha ga-esi bie ndu ma zidata mmiri ozuzo n’ala ahụ nke i nyere ndi gi ka o buru ihe nketa ha.

28 “Mgbe unwu, maobu ajo oria na-eefe efe ga-adakwasị ala a, maobu oria na-eripia ihe ubi, maobu omuma ebu; maobu igurube, maobu ukpana, maobu mgbe ndi iro ga-anochibido ha n’obodo ha niile, ihe mbibi niile maobu oria obula,

29 ekpere obula maobu aririo nke onye obula n’etiti ndi gi Izrel kpere ma rioro, n’ihi ighota ihe otiti na ihe mgbu niile, ha gbasapu aka ha, ma chee ihu ha n’ebe ulonso ukwu di;

30 mgbe ahụ, site n’eluigwe bu ebe obibi gi nuru aririo ha. Gbaghara ma meekwa; mesoo onye obula dika ihe niile ha na-eme si di, ebe o bu na i maara obi ha niile (n’ihi na naani gi maara obi umu mmadu),

31 ka ha tuo egwu gi, jeekwa ije n’irubere gi isi n’oge niile ha na-ebi n’ala ahụ nke i nyere nna nna anyi ha.

32 “Ma banyere onye mba ozo, onye na-esonyeghi na ndi gi Izrel, kama o si n’ala ebe di anya bia n’ihi ukwu gi, n’aka gi di ike na ogwe aka gi e setipuru esetipu. Mgbe ha biara kpee ekpere n’ulonso a,

33 mgbe ahụ, site n’eluigwe ebe obibi gi nuru aririo ha. Mekwaa ihe niile nke onye mba ozo ahụ na-ario n’ekpere, ka ndi niile nke uwa mara aha gi, tuokwa egwu gi, dika ndi nke gi bu Izrel na-eme. Ka ha matakwa na-akpokwasiri Aha gi n’ulo a nke m wuru.

34 “Mgbe ndi gi ga-aga ibu agha megide ndi iro ha, n’ebe obula i na-eziga ha, mgbe ha chere ihu ha n’uzo obodo a nke i hoputara na n’ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi, kpee ekpere,

35 mgbe ahụ, site n’eluigwe nuru ekpere na aririo amara ha, mezukwa ihe ha na-ario.

36 “Mgbe ha mehiere megide gi, n’ihi na o dighi mmadu obula na-adighi emehie, i wee iwe megide ha, rara ha nyefee n’aka ndi iro, ndi ga-adokpuru ha n’agha gaa n’obodo ozo, maobu obodo di anya maobu nke di nso;

37 o buru na ha anoro n’ala ahụ a dokpuru ha gaa, chegharia n’obi ha, noro n’ala ebe a dotara ha n’agha, rioro gi, si, ‘Anyi emehiela, anyi emeela ihe n’adighi mma, meekwa ajo omume.’

38 O buru na ha ejiri obi ha na mmuo ha niile chegharia, n’ala ebe ndota n’agha ha, bu ebe a kporo ha gaa, ma kpee ekpere nye gi chee ihu ha n’uzo ala a nke i nyere nna nna ha, n’obodo a nke i hoputara, ya na n’ulonso ukwu a m wuru nye Aha gi

39 mgbe ahụ, site n’eluigwe, ebe obibi gi, nuru ekpere ha na aririo ha niile, nyekwara ha aka. Gbaghara ndi gi, bu ndi mehiere megide gi.

40 “Ugbu a, Chineke m, biko ka anya gi na nti gi ghere oghe n’ekpere niile a na-ekpe n’ebe a.

41 “Ma ugbu a, bilie, O ONYENWE ANYI Chineke, bata n’ebe izuikwe gi, gi na igbe ogbugba ndu nke ike gi.

Ka ndi nchujaja gi, O ONYENWE ANYI Chineke, yiri nzoputa dika uwe.

Ka ndi gi kwesiri ntukwasị obi nuri onu n’ihi idi mma gi.

42 O ONYENWE ANYI Chineke, agbakutala onye gi e tere mmanu azu. Chetakwa oke ihunanya nke i kwere Devid bu ohu gi na nkwa.”

7

Ido ụlọnsọ ukwu nsọ

¹ Ngwangwa, mgbe Solomon kpesiri ekpere a, oku sitere n'eluigwe daa repia aja nsure oku ahụ na aja ahụ niile. Ebube ONYENWE ANYI juputakwara n'ụlọnsọ ukwu ahụ,

² Ndi nchujaja enweghi ike ibanye n'ime ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI n'ihu ebube ONYENWE ANYI nke juputara ụlọnsọ ahụ.

³ Mgbe oha ndi Izrel niile huru oku ahụ si n'elu daa, hukwa ebube ONYENWE ANYI ka o guzo n'elu ụlọnsọ ukwu ahụ, ha dara n'ala kpoo isiala nye ONYENWE ANYI, kelee ya ekele si:

“N'ihu na O di mma

ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.”

⁴ Mgbe ahụ, eze na ndi a niile churu aja di iche iche n'ihu ONYENWE ANYI.

⁵ Eze Solomon churu aja ehi nke di puku iri abuo na abuo, na ewu na aturu di nari puku na iri abuo. Ya mere, Eze na ndi ahụ niile si otu a doo ụlọnsọ Chineke nsọ.

⁶ Ndi nchujaja guzo n'ihu oru ha, ha na ndi Livayi. Ha jiri ngwa egwu ONYENWE ANYI nke eze Devid mere maka i na-eto ONYENWE ANYI, bukwa nke o ji mgbe o nyere ekele, na-asi, “Ihunanya ya na-adi ruo ebighi ebi.” Na ncherita ihu ndi Livayi, ndi nchujaja furu opi ike ha mgbe ndi Izrel guzooro oto.

⁷ Mgbe ahụ, Solomon doro etiti ogige di n'ihu ụlọnsọ ONYENWE ANYI ahụ nsọ. N'ebe ahụ ka o no choo aja nsure oku, aja onyinye mkpuru oka na aja abuba udo. O mere nke a n'ihu na ebe ichu aja bronz nke o ruru enweghi ike ibata aja nsure oku niile, aja mkpuru oka niile nakwa aja abuba ndi ahụ.

⁸ Ya mere, Solomon mere mmemme a n'oge ahụ, ubochi asaa, ya na ndi Izrel niile. O bu nzuko di ukwu. Ndi mmadu biara sitere na Lebo Hamat ruo na mmiri iyi Ijpt.

⁹ N'ubochi nke asato, ha nwere ogbako, n'ihu na ha mere mmemme nke ido ebe ichu aja nsọ n'ime ubochi asaa, meekwa mmemme* ahụ abali asaa ozo.

¹⁰ Ya mere, n'ubochi nke iri abuo na ato n'onwa nke asaa, o zilagara ndi ahụ niile n'ulo ha, n'inuri onu na obi utu n'ihu ihe oma niile nke ONYENWE ANYI Devid na Solomon na ndi ya Izrel.

ONYENWE ANYI e mee ka Solomon hu ya

¹¹ Mgbe Solomon rucharu ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI, na uloze, mekwaa ihe niile bu nke o bu n'obi ime n'ụlọnsọ ONYENWE ANYI nakwa n'uloze nke ya onwe ya.

¹² ONYENWE ANYI mere ka o hu ya n'ohu abali si ya,

“Anula m ekpere gi, ahorokwala m ebe a nye onwe m, ka o buru ebe ichu aja.

¹³ “Mgbe obula m mere ka mmiri ghara izo, maobu zidata igurube ka ha bia bibie ihe ubi unu, maobu zidata oria n'etiti unu,

¹⁴ o buru na ndi m ndi a kpokwasiri aha m, ewedata onwe ha n'ala, kpee ekpere, chosie ihu m ike, sitekwa na mmehie ha chigharia, aga m esite n'eluigwe za ekpere ha, gbaghara ha mmehie ha, mee ka ala ha diri ndu.

¹⁵ Anya m ga-eghere oghe mgbe niile; otu a kwa, nti m ga-egherekwa oghe ihu na inu ekpere niile a na-ekpe n'ulo nsọ a.

* 7:9 Ya bu, mmemme Ulo ikwu

¹⁶ Edoola m ụlọnsọ a nsọ nye onwe m, ka Aha m dị n'ebe ahụ ruo ebighị ebi; anya m abụọ na obi m ga-adikwa n'ebe ahụ ụbọchi niile.

¹⁷ “Ma gị onwe gị, bie ndụ n'ikwesị ntụkwasi obi n'ihu m dika Devid nna gị mere, na-eme ihe niile m nyere n'iwu, debe ụkpụrụ m na iwu m niile.

¹⁸ Aga m eme ka ocheeze ọchịchị gị guzosie ike, dika mụ na nna gị Devid gbara na ndụ, mgbe m siri, ‘Ị ghaghị inwe onye nnochite anya n'ocheeze nke ga-achị Izrel.’

¹⁹ “Ma ọ buru unu alaghachi azu, gbakuta ụkpụrụ na iwu niile, bu nke m nyere unu azu, puo gbasoro chi ndi ozo ife ha ofufe, na ikpo isiala nye ha,

²⁰ mgbe ahụ, aga m esite n'ala m, bu nke m nyere ha, hopu Izrel. Aga m ajukwa ụlọnsọ a m doro nsọ nye Aha m, meekwa ka ọ ghọọ ihe e ji atụ ilu na ihe ikpa ọchị n'etiti ndi niile.

²¹ Ọ bu ezie na ụlọnsọ ukwu a kachasi elu ugbo a, ma onodu ya ga-eju ndi niile ga-esi n'akuku ya gafee anya, ha ga-asi, ‘Gini mere ONYENWE ANYI ji mee ala a na ụlọnsọ a, ihe di otu a?’

²² Ndi mmadu ga-aza, ‘O bu n'ihina ha gbakutara ONYENWE ANYI, Chineke nna nna ha, onye kpoputara ha site n'ala Ijpt azu, makuo chi ndi ozo, na-akpo isiala na-efekwa ha ofufe. O bu n'ihina nke a ka O ji mee ka ihe ojoo niile ndi a bjakwasị ha.’”

8

Oru ndi ozo Solomon ruru

¹ N'ogwugwu iri afọ abuo, mgbe Solomon ji wuo ụlọnsọ ONYENWE ANYI na uloeze nke ya onwe ya,

² Solomon wughariri obodo ndi ahụ Hiram* nyere ya, mee ka ndi Izrel biri n'ime ha.

³ Solomon gara Hamat-Zoba, merie ha.

⁴ O wuru obodo Tadmō nke di n'ozara na otutu obodo nchikoba ihe na Hamat.

⁵ O wugharikwara obodo Bet-Horon nke di n'elu elu, wuokwa Ndida Bet-Horon ka ọ ghọọ obodo e wusiri ike nke nwere mgbidi, ibo onu uzo ama na mkporo e ji kpochie ha.

⁶ O wukwara obodo Baalat na obodo niile nke ebe ichikoba ihe, na obodo niile ebe idebe ugbo agha na inyinya ya niile. O wuru ihe obula guru obi ya aguu iwu na Jerusalem, Lebanon na n'oke ala ahụ niile ọ na-achi.

⁷ Ndi niile foduru ndu n'etiti ndi Het, ndi Amorait, ndi Periz, ndi Hiv na Jebus (ndi a abughị ndi Izrel),

⁸ ndi umu umu ha foduru n'ala ahụ, ndi ahụ ndi Izrel na-ebibighi, ndi a ka Solomon mere ndi oru mmanye na ndi ohu, nke a bukwa onodu ha ruo taa.

⁹ Ma Solomon emeghi ka onye Izrel obula buru ohu, maka oru ya, kama ha bu ndi ikom agha, ndisi ndi ochiagha ya, ndisi ugbo agha na ndi na-agba inyinya agha ya.

¹⁰ Ha bukwa ndisi ozi nke eze Solomon, nari ndi ikom abuo na iri ise bu ndisi na-elekota ndi mmadu.

¹¹ Solomon kpoputara ada Fero site n'obodo Devid, gaa n'uloeze nke o wuuru ya, n'ihina ọ siri, “Nwunye m agaghị ebi n'uloeze Devid, bu eze Izrel, n'ihina ebe obula igbe ogbugba ndu ONYENWE ANYI banyere aburula ebe di nsọ.”

* 8:2 Maobu, Hiram

¹² Emesịa, Solomọn churụ aja nsure oku nye ONYENWE ANYI, n'elu ebe ichu aja ONYENWE ANYI, nke o wuru n'ihu mputa onu ulo ulonso ukwu ahụ,

¹³ obuladi dika iwu metutara aja e kwesiri ichu kwa ubochi si di, bu nke Mosis nyere n'iwu. Aja ndi a bu maka Ubochi Izuike, Onwa Ohuru na udi mmemme ato a na-eme n'afọ, ndi bu mmemme achicha ekoghi eko, mmemme izu uka asaa na mmemme ulo Ikwu.

¹⁴ O sitere n'usoro ije ozi nke Devid, hoputara otu ndi nchujaja oru di iche iche ha na-arụ ubochi niile. O nyekwara ndi Livayi oru idu n'otuto a na-enye Chineke na inyere ndi nchujaja aka ime ihe ubochi obula n'ubochi ya. Kenyewa ndi na-eche onu uzọ ulonso ahụ niile nche oke oru ha n'otu n'otu, n'ihia na nke a bu ihe Devid, onye nke Chineke nyere n'iwu.

¹⁵ Ha ewezugaghị onwe ha n'iso iwu niile eze nyere ndi nchujaja maobu ndi Livayi banyere ihe obula na ihe gbasakwara ulokwu niile.

¹⁶ A ruzuru oru niile Solomọn zubere iru, site n'ubochi a toro ntoala ulonso ukwu ONYENWE ANYI tutu ruo mgbe ewuchara ya. Ya mere, e wuchara ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

¹⁷ Mgbe ahụ, Solomọn gara Ezion Geba na Elat nke di n'onu osimiri, n'ala Edom.

¹⁸ Hiram zigaara ya otutu ugbo mmiri nke ndi ikom ya na-anya ugbo mmiri na-edu, bu ndi maara ihe banyere ime njem n'osimiri nke oma. Ndi a, ha na ndi ikom Solomọn nyaara ugbo gaa Ofia site n'ebe ahụ bulatara eze Solomọn, olaedo idi arọ ya ruru puku kilogram iri na ise na nari ato.

9

Eze nwanyi Sheba

¹ Mgbe eze nwanyi Sheba nuru akuko Solomọn, o biara Jerusalem ka o were otutu ajuju siri ike nwalee ya. O du otutu ndi ozi bara uba bia, tinyere otutu inyinya kamel ndi bu uda di iche iche, otutu olaedo na otutu nkume di oke onuahia di iche iche. O biakwutere Solomọn, ya na ya kparitara uka banyere ihe niile nke di ya n'obi.

² Solomọn zara ya ajuju ya niile. O dikwaghị ihe siiri ya ike ikowara ya.

³ Mgbe eze nwanyi Sheba huru amamihe Solomọn, ma hukwa uloze o wuru,

⁴ na ihe oriri a na-adokwasi n'elu tebul ya, usoro onodu nke ndiisi ochichi ya, na ndi guzo na-ejere ya ozi n'uwe ha yi, ndi na-ebu iko ihe onunu n'uwe ha, na aja nsure oku niile o na-achu n'ulonso ONYENWE ANYI. O dikwaghị ihe ozọ o maara o ga-eme, maobu kwuo.

⁵ O siri eze, "Akuko niile m no n'ala nu banyere ihe niile i rupertara na amamihe gi bu eziokwu.

⁶ Ma ekwenyeghi m ihe ha kwuru tutu ruo mgbe m biara jiri anya m abuo hu ha. N'ezie, ihe m nuru erughi okara nke idi ukwu amamihe gi. I tukwasila ihe n'akuko m nuru.

⁷ Lee, udi onu ndi gi na-enwe. Lee, udi onu nke ndi ozi na-enwe, bu ndi na-eguzo n'ihu gi mgbe niile na-anu okwu amamihe gi.

⁸ Ngozi diri ONYENWE ANYI Chineke gi, onye nwere mmasi n'ebe i no. O debere gi n'ocheeze ya dika eze ichi n'aha ONYENWE ANYI bu Chineke gi. N'ihia ihunanya nke Chineke gi nwere n'ebe Izrel no, na mmasi ya ime ka ha guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi. O meela gi eze ha, ka i debe ikpe ziri ezi na ezi omume."

⁹ Emesija, O nyere Solomon onyinye ọlaedo idi arọ ya di puku kilogram anọ, nyekwa ya ụda di iche iche, na nkume oke ọnụahịa di iche iche. Enwebeghi ụdi ụda dika ndi ahụ eze nwanyi Sheba nyere eze Solomon.

¹⁰ Ndi ohu Hiram na ndi ohu Solomon bubatara ọlaedo site n'Ofia. Ha butekwara osisi algum, na nkume di oke ọnụahịa di iche iche.

¹¹ Eze ji osisi algum ndi ahụ mee nkwas nri n'ulonso ONYENWE ANYI, na nke uloze. O jikwa ya meere ndi na-abu abu ubo akwara na une. O nwebeghi oge ozo e nwere udi ngwa egwu e ji osisi oma di otu a kwaa n'ala Juda niile.

¹² Eze Solomon nyekwara eze nwanyi Sheba ihe niile o choro na ihe niile bu nke o rioro. O nyere ya kariya ihe niile o wetaara ya. Emesija, o hapuru laghachi n'ala nke aka ya, ya na ndi na-ejere ya ozi.

Ebube ibu eze Solomon

¹³ Otutu idi arọ nke ọlaedo Solomon na-enweta kwa afọ bu puku kilogram iri abuo na ato,*

¹⁴ na-agunyeghi uru nke na-esi n'aka ndi na-atu mgbereahia na ndi na-azu ahia. Ozokwa, ndi eze niile nke di Arebia na ndisi na-achi obodo niile nke ala ahụ, na-enwetara Solomon ọlaocha na ọlaedo.

¹⁵ Eze Solomon kpuru nari ota ọlaedo ukwu abuo site n'ọlaedo etipjara etipja. O bu ọlaedo idi arọ ya ruru kilogram isii ka e ji kpuo ota obula.

¹⁶ O kpukwara nari ota nta ato, nke sitere na ọlaedo etipjara etipja. O bu ọlaedo idi arọ ya ruru kilogram ato na okara ka eji kpuo ota obula. Eze debere ha n'uloze n'Oke Ohia Lebanon.

¹⁷ Eze mekwara ocheeze di ukwu nke e ji odu enyi na ọlaedo a nuchara anucha machie

¹⁸ Ocheeze ahụ nwere ihe nri isii na ihe itukwasị ukwu eji ọlaocha ruo nke ejikotara n'ahụ ya. E nwere ebe ntukwasị aka n'akuku abuo ya, nke nwere oyiya odum abuo guzo n'akuku nke obula n'ime ha.

¹⁹ Odum iri na abuo na-eguzo n'elu ihe nri isii ahụ, otu n'akuku isi abuo nke ihe nri obula. O dikwaghi alaeze ozo di nke e mere ihe di otu a nye.

²⁰ Ihe niile Solomon nwere nke e ji anu ihe bu ọlaedo ka e ji mee ha. Ngwongwo niile nke di n'ime uloze n'Oke Ohia Lebanon bukwara ọlaedo a nuchara anucha ka e ji kpuo ha. O dighi ihe e ji ọlaocha kpuo, n'ih na-agunyeghi ọlaocha dika ihe obula n'oge Solomon.

²¹ Eze nwere otutu ugbo mmiri e ji azu ahia nke ndi ohu Hiram na-elekota. Otu ugbo n'afọ ato, ka ugbo ndi a na-alota buru ọlaedo, ọlaocha na odu enyi, enwe na adaka di iche iche bata.

²² Eze Solomon bara uba n'aku, nweekwa amamihe kariya ndi eze niile di n'uwa.

²³ Ndi eze niile nke uwa na-achọ ihu Solomon, ka ha nuta okwu amamihe nke Chineke tinyere n'obi ya.

²⁴ Onye obula biakwutere ya na-ebutere ya onyinye inata ihuoma, ya bu ngwa ọlaocha na ọlaedo, na uwe di iche iche, ngwa agha, ụda di iche iche, inyinya na inyinya muul, nke a bu kwa afọ, kwa afọ.

²⁵ Solomon nwere ulo anumanu di puku anọ maka inyinya na ugbo agha, nweekwa puku inyinya iri na abuo ndi o dobere n'obodo ugbo agha di iche iche, na n'ebe eze no na Jerusalem.

²⁶ O chiru ndi eze niile site n'osimiri Yufretis ruo n'ala ndi Filistia, rukwaa oke ala ndi Ijpt.

* 9:13 Nari talenti isii na talenti iri isii na isii

²⁷ Eze mere ka ọlaọcha baa ụba na Jerusalem, dika nkume efu. O mekwara ka osisi sida dika osisi sikamọ nke di n'ala ala ugwu di iche iche.

²⁸ A na-esite n'Ijpt na n'ala ndi ozo di iche iche atubatara Solomon inyinya.

Onwu Solomon

²⁹ Ma banyere Ihe ndi ozo mere n'oge ochichi Solomon, site na mmalite ruo n'ogwugwu, o bu na-edeghi ha n'akwukwo Netan onye amuma, n'ime akwukwo amuma Ahija, onye Shilo, nakwa n'ohu Ido onye ohu uzo, banyere Jeroboam nwa Nebat?

³⁰ Solomon chiri Izrel niile iri afro ano na Jerusalem.

³¹ O sooro nna nna ya ha dina n'onwu. E lie ya n'obodo Devid bu nna ya. Rehoboam nwa ya ghokwara eze n'onodu ya.

10

Nnupu isi Izrel megide ochichi Rehoboam

¹ Rehoboam gara Shekem n'ihi na Izrel niile zukoro ebe ahụ ime ya eze.

² Mgbe Jeroboam nwa Nebat nuru nke a (o no n'Ijpt ebe o gbagara oso ndu site n'aka eze Solomon) o sitere Ijpt lota.

³ Ya mere, ha ziri ozi kpoo Jeroboam, ya na ndi Izrel niile jekwuru Rehoboam si ya:

⁴ "Nna gi boro anyi ibu arọ, ma ugbu a mee ka ibu arọ na iyagba arọ a nke o bokwasiri anyi di mfe, anyi ga-ejere gi ozi."

⁵ Rehoboam zara ha si, "Biaghachikwutenu m mgbe ubochi ato gasiri." N'ihi ya ndi ahụ lara.

⁶ Mgbe ahụ, eze Rehoboam gara inata ndumodu n'aka ndi okenye, bu ndi jeere nna ya Solomon ozi n'oge o di ndu ya, si ha, "Olee ndumodu unu ga-enye m maka mu inye ndi a osisa?"

⁷ Ha zara ya, "O buru na i ga-emere ha ihe oma, mee ihe ga-atọ ha uto, nyekwa ha osisa di mma, ha ga-anogide buru ndi ohu gi mgbe niile."

⁸ Ma o nabataghi ndumodu ndi okenye nyere ya, o gakwuru umu okorobia ndi ya na ha tokoro, bukwa ndi na-ejere ya ozi, ka ha nye ya ndumodu.

⁹ Rehoboam juru ha si, "Gini bu ndumodu unu? Gini bu osisa anyi ga-enye ndi a na-asi, 'Mee ka ibu arọ nna gi bokwasiri anyi di mfe?'"

¹⁰ Umu okorobia ahụ, bu ndi ya na ha tokoro, zaghachiri si, "Gwa ndi ahụ siri gi, 'Nna gi bokwasiri anyi ibu arọ, ma mee ka ibu anyi di mfe,' i ga-agwa ha, si, 'Mkpisiaka nta di n'aka m gbara okpotokpo kari ukwu nna m."

¹¹ Nna m boro unu ibu arọ; aga m atukwasị ihe n'ibu ahụ mee ka o di arọ kari. Nna m ji apipia doo unu aka na nti, maobu akpi ka m ga-eji mekpaa unu ahụ."

¹² Mgbe ubochi ato gasiri, Jeroboam na ndi Izrel niile biaghachiri inuru osisa Rehoboam, dika eze kwuru, si, "Laghachitenu n'ubochi nke ato."

¹³ Eze sara ha okwu n'olu di ike. O juru ndumodu ndi okenye

¹⁴ ma gbasoro ndumodu nke umu okorobia nyere, o siri, "Nna m mere ka ibu unu di arọ, aga m eme ka ibu unu di arọ kari. Nna m ji apipia doo unu aka na nti, aga m eji akpi mekpaa unu ahụ."

¹⁵ Ya mere, eze anaghi ndi ahụ nti, n'ihi mgbanwe nke onodu niile a sitere n'ebe Chineke no, ka e mezuo okwu ahụ ONYENWE ANYI gwara Jeroboam nwa Nebat site n'onu Ahija onye Shilo.

¹⁶ Mgbe Izrel niile huru na eze juru ige ha nti, ha zaghachiri ya si,
“Olee oke anyi nwere n’ime Devid?”

Olee ihe nketa anyi nwere n’ime nwa Jesi?
Ndi Izrel, laanu n’ulo ikwu unu!

Gi Devid lekotakwa ulo nke gi.”
Nke a mere, ka ndi Izrel niile laa n’ulo ha.

¹⁷ Ma banyere ndi Izrel bi n’obodo niile nke Juda, Rehoboam gara n’ihu buru eze ha.

¹⁸ Eze Rehoboam zipuru Adoniram* onyeisi na-elekota ndi oru mmanyere ma ndi Izrel ji nkume tugbuo ya. Ma eze Rehoboam jisiri ike gbaba n’ime ugbo agha ya, gbalaga laa Jerusalem.

¹⁹ Ya mere, Izrel no na nnupu isi megide ulo Devid ruo taa.

11

¹ Mgbe Rehoboam biarutere Jerusalem, o kpokotara ndi ulo Juda niile na ndi ebo Benjamin, ha di nari puku na iri asato n’onuogugu, umu okorobia ndi tozuru iga agha, ka ha gaa buso ulo Izrel agha ma weghachitekwa alaeze n’okpuru ochichi Rehoboam.

² Ma okwu ONYENWE ANYI rutere Shemaya, onye nke Chineke nti:

³ “Gwa Rehoboam, nwa Solomon eze Juda, na Izrel niile no na Juda na Benjamin,

⁴ Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘Unu agakwala gaa buso ndi Izrel ibe unu agha. Laghachinu, nwoke obula n’ulo ya, n’ihi na o bu m na-eme ihe ndi a.’” Ya mere, ha rubere isi n’okwu niile nke ONYENWE ANYI. Ha tughariri laghachi azu n’iga megide Jeroboam.

Rehoboam ewusie obodo Juda ike

⁵ Rehoboam bigidere na Jerusalem wusie obodo ndi di na Juda ike n’ihi nchedo.

⁶ Obodo ndi a bu Betlehem, Etam, Tekoa,

⁷ Bet Zoa, Soko, Adulam,

⁸ Gat, Maresha, Zif,

⁹ na Adoraim, Lakish, Azeka

¹⁰ Zora, Aijalon na Hebron. Obodo ndi a bukwala obodo ndi Juda na Benjamin e wusiri ike.

¹¹ O wusiri ha ike tinye ndisi agha n’ime ha, tinyekwa ihe oriri na mmanu oliv na mmanyere.

¹² O tinyere ota na ube n’ebe niile a na-edebe ngwa agha n’obodo niile, n’ihi iche obodo ya nke oma, ebe o bu naani Juda na Benjamin no n’okpuru ya.

¹³ Ma ndi nchujaja niile na ndi Livayi ndi sitere n’akuku niile nke Izrel dinyere ya.

¹⁴ Ndi Livayi hapuchara ebe ita nri anu ulo ha na ihe niile ha nwere bia biri na Juda na Jerusalem, n’ihi na Jeroboam na umu ya ndi ikom juru ha dika ndi nchujaja ONYENWE ANYI.

¹⁵ O hoputara ndi nchujaja nke aka ya, maka ebe niile di elu, nakwa ife arusi ewu na nwa ehi ndi ahụ o kpuru.

¹⁶ Ndi si n’ebo niile nke Izrel, ndi kpebiri n’obi ha icho ONYENWE ANYI, Chineke Izrel sooro ndi Livayi bia Jerusalem ichu aja nye ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha.

¹⁷ Ha mere ka alaeze Juda sie ike. Ha kwagidekwara Rehoboam nwa Solomon afọ atọ, na-agbasokwa n’uzo niile nke Devid na Solomon n’oge a.

* **10:18** Maobu, *Hadoram*

Ezinaulo Rehoboam

¹⁸ Rehoboam, luru Mahalat, bu nwa nwanyi Jerimot nwa Devid, na Abihail, nwa nwanyi Eliab, nwa Jesi.

¹⁹ O mutaara ya umu ndi ikom ato ndi a: Jeush, na Shemaraya, na Zaham.

²⁰ Emesja, o lukwara nwunye ozọ aha ya bu Maaka, nwa nwanyi Absalom. Umụ ha mutara bu Abija, na Atai, na Ziza, na Shelomit.

²¹ Rehoboam huru Maaka nwa nwanyi Absalom n'anya kariya ndi nwunye ya na ndi iko ya nwanyi niile. O nwere ndi nwunye iri na asato, nweekwa iri ndi iko nwanyi isii. O mutara iri ndi ikom abuo na asato, na iri umu nwanyi isii.

²² Rehoboam mere Abija nwa Maaka onyeisi n'etiti umu eze niile n'ih na o chorọ ime ya eze.

²³ O ji ezi uche zipuchaa umu ya ndi ikom gaa n'ala ndi Juda na Benjamin, nakwa n'obodo ndi ahụ e wusiri ike. O nyere ha ihe e ji elekota ndu n'ebe o bara uba ma lukwara ha otutu ndi inyom.

12*Shishak ebusoo Jerusalem agha*

¹ Ma mgbe e mere ka alaeze Rehoboam guzosie ike, mgbe o dikwa ike, o hapuru iwu ONYENWE ANYI ya na ndi Izrel* niile.

² N'ih na ha ekwesighi ntukwasi obi nye ONYENWE ANYI, Shishak eze Ijpt busoro Jerusalem agha n'afọ nke ise nke ochichi eze Rehoboam.

³ O ji otu puku ugbo agha na nari abuo, na ndi agha na-agba inyinya di puku iri isii, na ndi agha ukwu ala, ndi a na-apughị iguta onu, ndi agha si Libia, Sukim na Kush, ndi sooro ya site n'ala Ijpt.

⁴ O merikwara obodo niile e wusiri ike nke Juda ma biarukwaa Jerusalem.

⁵ Mgbe ahụ, Shemaya onye amuma biakwutere Rehoboam na ndiisi Juda niile, ndi zokotara na Jerusalem n'ih egwu Shishak, si ha, "Otu a ka ONYENWE ANYI siri, 'Unu ahapula m, n'ih ya, ahapukwala m unu, nyefee unu n'aka Shishak.'"

⁶ Ndi ndu Izrel na eze wedara onwe ha n'ala si, "Onye ezi omume ka ONYENWE ANYI bu."

⁷ Mgbe ONYENWE ANYI huru otu ha si weda onwe ha n'ala, okwu ONYENWE ANYI biakwutere Shemaya, si, "Ebe o bu na ha ewedala onwe ha n'ala, agakwaghị m ebibi ha kama aga m eme ka ha nwe nzoputa ngwangwa. Agakwaghị m eji Shishak gosi Jerusalem oke iwe m.

⁸ Ma otu o di, ha ga-aburu ya ohu, ka ha nwe ike mata o di iche di n'etiti ijere m ozi na ijere ndi eze ala ozọ di iche iche ozi."

⁹ Mgbe Shishak eze Ijpt busoro Jerusalem n'agha; o bukorọ akụ niile di n'ime ulọ ONYENWE ANYI, na akụ niile dikwa n'uloeze. O kwakorọ ihe niile, werekwa ota olaedo ndi ahụ Solomon kpuru.

¹⁰ Ma eze Rehoboam kpuru ota bronz i ji dochie ndi ahụ, nyefee ha n'aka ndiisi ndi nche, bu ndi na-eche n'onu uzọ uloeze nche ka a lekota ha anya.

¹¹ Mgbe obula eze na-aga n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ndi nche na-eso ya buru ota ndi ahụ, emesja, ha na-ebughachikwa ha n'ime ulọ ndi nche.

¹² Mgbe eze wedara onwe ya n'ala, iwe ONYENWE ANYI na-eweso ya dajuru, O laghikwa ya n'iyi kpankpam. N'ezie, ezi ihe fodukwara na Juda.

* 12:1 Izrel n'ebe a na-ekwu maka ndi Juda, otu a ka o dikwa n'akwukwo 2Ih.

¹³ Eze Rehoboam mere onwe ya ka ọ dị ike na Jerusalem na-achikwa ka eze. Ọ gbara iri afọ anọ na otu mgbe ọ malitere ibụ eze, ọ chiri afọ iri na asaa na Jerusalem, bụ obodo ahụ ONYENWE ANYỊ hojoro site n'etiti ebo niile nke Izrel, bụ ebe ọ ga-akpokwasị Aha ya. Aha nne ya bụ Naama, onye Amọn.

¹⁴ O mere ihe ojoo, n'ihi na ọ dighi mgbe obula o kpebiri n'obi ya icho ONYENWE ANYI.

¹⁵ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Rehoboam, site na mmalite ruo ogwugwu, ọ bu na e deghi ha n'akwukwo akuko nke Shemaya onye amuma na nke Ido onye ohu uzọ, nke na-ahụ maka ihe banyere usoro omumu niile? Agha digidere n'etiti Rehoboam na Jeroboam ubochi niile nke ndu ha.

¹⁶ Rehoboam sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'obodo Devid. Abija nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

13

Abija eze Juda

¹ Abija malitere ibụ eze Juda, n'afọ iri na asato nke ochichi eze Jeroboam.

² Ọ chiri afọ ato na Jerusalem. Aha nne ya bụ Maaka,* otu n'ime umu nwanyi† Uriel, onye Gibeaa.

Agha digidere n'etiti Abija na Jeroboam.

³ Abija hoputara ndi ya di ike n'agha bu ndi onuogugu ha di nari puku anọ, ma Jeroboam eze Izrel hoputara ndi agha onuogugu ha di nari puku asato doo ha n'usoro.

⁴ Abija guzoro n'ugwu Zemaraim n'ala ugwu ugwu Ifrem jiri oke olu si "Jeroboam na ndi Izrel niile geenu m nti!

⁵ Unu amataghi na ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel esitela n'ogbugba ndu nnu nyefee ochichi ala Izrel niile n'aka Devid na umu umu ya ruo ebighi ebi?

⁶ Ma Jeroboam, nwa Nebat, bu onye oru Solomon nwa Devid, nupuru isi megide onyenwe ya.

⁷ Ndi efu niile na-abaghi uru chikotara onwe ha gbaa ya gburugburu guzogide Rehoboam nwa Solomon, mgbe o bu nwantakiri na onye na-enweghi ike inwe mkpebi, onye n'adighikwa ike iguzogide ha.

⁸ "Ma ugwu a, unu ejikerela imegide alaeze ONYENWE ANYI nke di n'aka umu umu Devid. N'ezie, unu bu igwe ndi agha bara uba, n'etiti unu ka umu ehi olaedo ahụ dikwa, bu nke Jeroboam mere ka ha buru chi unu.

⁹ Ma unu achupughi ndi nchujaja ONYENWE ANYI, bu umu Eron, chupukwa ndi Livayi ma meere onwe unu ndi nchujaja dika ndi mba ozo na-eme? Onye obula ji nwa oke ehi na ebule asaa bia ido onwe ya nsọ na-aghorọ unu onye nchujaja nye ihe ndi ahụ na-abughị chi.

¹⁰ "Ma banyere anyi, ONYENWE ANYI bu Chineke anyi, anyi ahapubeghi ya. Ndi nchujaja na-ejere ONYENWE ANYI ozi bu umu Eron, ndi Livayi bukwa ndi na-enyere ha aka.

¹¹ Ha na-achụ aja nye ONYENWE ANYI kwa ututu na anyasi niile, na-esurekwa ihe nsure oku na-esi isi utu; ma na-edobekwa achicha edoro nsọ n'elu tebul ahụ di ocha. Ha na-amunyekwa oku n'iheoku ndi ahụ di n'elu ihe idoba oriona olaedo kwa abali niile. N'ihi na anyi onwe anyi na-edebe iwu ONYENWE ANYI Chineke anyi; ma unu onwe unu ahapula ya, gbakuta ya azu.

* 13:2 Maobu, Mikaya † 13:2 Maobu, nwa nwa

¹² Chineke n'onyeere anyị. O b'ukwa onyendu anyị. Ndi n'ch'ajaja ya ga-eji ifu opi ike tie mkpu agha megide unu. Unu ndi Izrel, unu al'usokwala ONYENWE ANYI bu Chineke nna unu ha o'gu n'ihu na mmeri agaghị abụ nke unu!"

¹³ Ma Jeroboam ezipulari ufodu ndi agha ya ka ha ga ndi agha Juda n'azu. Mgbe Jeroboam no n'ihu ndi Juda, ufodu ndi agha ya nokwa ndi Juda n'azu.

¹⁴ Mgbe ndi agha Juda tughariri hu na agha di ha n'ihu dikwa n'azu, ha tikuru ONYENWE ANYI mkpu nzoputa, ndi n'ch'ajaja fukwara opi ike ha.

¹⁵ Ndi Juda tiri oke mkpu agha. Mgbe ha na-eti mkpu a, Chineke mere ka Abija na ndi Juda merie Jeroboam na ndi Izrel.

¹⁶ Ndi agha Izrel gbara oso n'ihu ndi Juda, Chineke nyefere ha n'aka ndi Juda.

¹⁷ Abija na ndi agha ya gburu nari puku ndi Izrel ise n'ubochi ahụ.

¹⁸ Ya mere, ntukwasị obi nke Juda nwere n'ime ONYENWE ANYI Chineke nna ha mere ka ha merie Jeroboam na ndi Izrel.

¹⁹ Abija chukwara Jeroboam na ndi agha ya oso dota obodo ndi a n'agha: Betel, na Jeshana, na Efron, na obodo niile gbara ha gburugburu.

²⁰ Jeroboam enwetakwaghị ike ya oso oge niile Abija no dika eze. Ma o dighi anya ONYENWE ANYI tidara ya tigbuo ya.

²¹ Ma Abija gara n'ihu buru onye di ike, o luru nwunye iri na anọ, muo iri umu nwoke abuo na abuo, na umu ndi nwanyi iri na isii.

²² Akuko niile banyere ochichi Abija, ihe o mere na ihe o kwuru, di n'akwukwo akuko nke Ido onye amuma dere.

14

¹ Abija sooro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'obodo Devid. Asa, nwa ya nwoke ghorọ eze n'onodu ya. Udo dikwa afọ iri n'ubochi ibu eze ya.

Asa eze Juda

² Asa mere ihe di mma na nke ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI bu Chineke ya.

³ O wezugakwara ebe ichu aja nke chi oso niile di n'ugwu, tipia ogidi nsọ niile, gbujasiakwa ogidi Ashera.

⁴ O nyere Juda iwu ka ha choo ONYENWE ANYI Chineke nke nna ha, ka ha debekwa iwu ya na ukpuru ya niile.

⁵ O wezugakwara ebe niile a na-eefe arusi n'elu ugwu, bibiekwa ebe niile a na-esure ihe nsure oku na-esi isi utu n'obodo Juda. Alaeze ahụ nwekwara udo n'okpuru ochichi ya.

⁶ O wuru otutu obodo e ji mgbidi gbaa gburugburu n'ala Juda niile. O nweghi onye busoro ya agha, n'ihu na ONYENWE ANYI nyere ya udo.

⁷ N'ihu nke a, o gwara ndi Juda si ha, "Ugbu a ka anyi kwesiri iwu obodo ndi a. Ka anyi wuokwa mgbidi gburugburu ha, wuokwa ulo elu nche, tinyesia ha niile ibo onu uzọ ama, na mkporo e ji akpochi ya, ala a bu nke anyi, n'ihu na ONYENWE ANYI Chineke onye anyi ji obi anyi chosie ike enyela anyi udo." Ya mere, ha wuru ihe ndi a niile nwekwa oghanu.

⁸ Onuogugu ndi agha Asa ndi si Juda n'oge ahụ bu nari puku ato. Ngwa agha ha ji bu ota ukwu na ube. Ndi agha ya oso si Benjamin di nari puku abuo na iri puku mmadu asato. Ndi a jikwa ota na uta. Ndi agha ndi a niile bu ndi a zuziri azuzi, burukwa ndi di ike.

⁹ Zera, bụ onye Kush duru puku kwurū puku,* na nari ugbo agha ato, bjaruo Maresha ibuso Juda agha.

¹⁰ Asa puru izute ya. Ha doro onwe ha n'usoro ibu agha na Ndagwurugwu Zefata nke di Maresha nso.

¹¹ Mgbe ahụ, Asa kpokuru ONYENWE ANYI Chineke ya, si, "ONYENWE ANYI o dighi onye dika gi n'inyere onye na-adighi ike aka n'ihu onye di ike nke ukwu. Nyere anyi aka, O ONYENWE ANYI Chineke anyi, n'ih na anyi dabere na gi. O bukwa n'aha gi ka anyi na-apu ibuso igwe a agha. O ONYENWE ANYI i bu Chineke anyi. Ekwela ka o buru na mmadu efu meriri gi."

¹² ONYENWE ANYI tigbukwara ndi Kush niile ahụ n'ihu Asa na Juda. Ndi Kush gbakwara oso.

¹³ Asa na ndi agha ya churu ha oso churo ha obodo Gera ebe otutu ndi Kush dara, ruo na o nwekwaghi onye foduru ndu n'ime ha. E tibururu ha n'ihu ONYENWE ANYI na ndi agha ya. Ndi Juda bukororo otutu ihe nkwata n'agha di iche iche.

¹⁴ Ha bibiri obodo niile gbara Gera gburugburu, n'ih na egwu ONYENWE ANYI dakwasiri obodo ndi ahụ niile. Ndi Juda bukororo otutu ihe nkwata n'ih na otutu ihe di n'obodo ndi ahụ.

¹⁵ Ha busokwara ebe obibi ndi na-azu anu ulo agha, chikoro igwe aturu na ewu na inyinya kamel. Emesia ha laghachiri Jerusalem.

15

Mgbanwe Asa wetara

¹ Mgbe ahụ, Mmuo nke Chineke dakwasiri Azaraya nwa Oded.

² O puru jekwuru Asa si ya, "Geenu m nti, gi Asa na ndi Juda niile na Benjamin. ONYENWE ANYI ga-anonyere unu oge niile unu na-eme okwu ya. Unu ga-achota ya mgbe obula unu choro ya. Ma o ga-agbakuta unu azu oge obula unu nupuru isi n'iwu ya.*

³ Ma otutu oge di anya ndi Izrel no na-enweghi Chineke nke ezie, ha enweghikwa onye nchaja ga-ezi ihe, ha enweghikwa iwu Chineke

⁴ Ma mgbe obula ha chigharikwutere ONYENWE ANYI, Chineke Izrel tikuo ya n'ime mkpagbu ha, o na-enyere ha aka.

⁵ N'oge ahụ, o dighi udo diri onye obula na-apu apu igaghari n'obodo, maka na ndi niile bi n'ala ahụ no n'onodu oke ogbaaghara.

⁶ Otu obodo na-azopia obodo ozo ebe otu mba na-emegidekwa mba ozo n'ih na Chineke ji nsogbu di iche iche megide ha.

⁷ Ma unu ndi Juda, unu adala mba n'oru oma unu, n'ih na a ga-akwu unu ugwo oru unu."

⁸ Mgbe Asa nuru okwu ndi a, bu amuma Azaraya nwa Oded, o bu onye a gbara ume. O wepuru ihe aru niile di n'ala Juda na Benjamin na nke di n'obodo niile ahụ o meriri n'agha ndi di n'ugwu Ifrem. O wuziri ebe ichu aja ONYENWE ANYI, nke di n'ihu mputa onu ulo ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI.

⁹ Mgbe ahụ, Asa kporo ndi Juda na Benjamin niile oku, ha na ndi obia niile si Izrel, n'ih na otutu sitere n'ala Ifrem na Manase, na Simion gbafeta Juda, mgbe ha huru na ONYENWE ANYI Chineke nonyeere Asa.

¹⁰ Ha niile zukoro na Jerusalem n'onwa nke ato n'afu nke iri na ise nke ochichi eze Asa.

* 14:9 Ihe ruru otu nde mmadu * 15:2 Maobu, unu gbakutara ya azu

¹¹ N'oge ahụ, ha ji nari ehi asaa na puku aturu na ewu asaa, choro ONYENWE ANYI aja n'ubochi ahụ. Anumanu ndi a so n'ihe ha kwatara n'agha.

¹² Emesia, n'ubochi ahụ, ha gbara ndu, kpebie na o bu naani ONYENWE ANYI Chineke nna ha ka ha ga-eke.

¹³ Ha kpebikwara na onye obula nke na-agaghi efe ONYENWE ANYI, Chineke Izrel ga-anwu, ma onye ahụ o bu nwoke maobu nwanyi, nwantakiri maobu okenye.

¹⁴ Ha niile ji oke olu na iti mkpu na opi na opi ike, nuro ONYENWE ANYI iyi.

¹⁵ Ndi Juda niile nuriri onu n'ih na ha ji obi ha niile nuoyi a. Ha jikwa obi ha niile choo Chineke. O mere ka ha chota ya. ONYENWE ANYI nyekwara ha udo n'akuku niile.

¹⁶ Eze Asa chudakwara nne nne ya bu Maaka, site nonodu ya dika nne eze, n'ih na o kpuru ihe aru, ogidi Ashera maka iji fee ya ofufe. Asa gbaturu ya, supia ya, kpooyi odu na ndagwurugwu iyi Kidron.

¹⁷ O bu ezie na o wezugaghi ugu niile di elu site n'Izrel, ma Asa ji obi zuruoke jere ONYENWE ANYI ozi n'oge ndu ya niile

¹⁸ O webatara n'ime ulonso ukwu Chineke, olocha na olaedo na ihe niile, nke nna ya na ya onwe ya dororo nsoro.

¹⁹ O dikwaghi agha ozoro a luru tutu ruo n'afu iri ato na ise nke ochichi eze Asa na Juda.

16

Afo Ikpeazu nke Asa

¹ N'afu nke iri ato na isii nke ochichi Asa, Baasha eze Izrel, busoro Juda agha, wuchie Rema igbochi onye obula na-apu apu maobu onye na-abata abata n'oke ala Asa, eze Juda.

² Mgbe ahụ, Asa chiri olocha na olaedo niile di n'uloaku ulonso ONYENWE ANYI, na ndi di n'uloeze ya, zigara Ben-Hadad, eze Aram, onye na-achi na Damaskos, si,

³ "Biko, ka anyi gbaa ndu dika nna m na nna gi mere. Lee, ana m ezitere gi olocha na olaedo. Ugbu a, mebie ogbugba ndu di n'etiti gi na Baasha, bu eze Izrel, ka o si n'ebe m no wezuga onwe ya."

⁴ Ben-Hadad kwenyere eze Asa, zipu ndi ochiagha ndi agha ya ka ha gaa buso obodo Izrel niile agha. Ha lurburu Ijon, Dan, Ebel-Maim* na obodo niile a na-achikobata ihe di na Naftali.

⁵ Mgbe Baasha nuru nke a, o kwusiri iwu Rema, hapukwa oru ya.

⁶ Mgbe ahụ, eze Asa chiri ndi ikom niile nke Juda. Ha biara bupusia nkume na osisi niile di na Rema, nke Baasha ji na-ewu ihe. O ji ihe ndi a wulie Geba na Mizpa.

⁷ N'oge ahụ Hanani, bu onye odu uzo biakwutere Asa, bu eze Juda si ya, "Ebe o bu na i hapuru ONYENWE ANYI Chineke gi, tukwasị eze Aram obi, lee na usuu ndi agha Siria esitela n'aka gi wezuga onwe ha.

⁸ Ndi Kush na ndi Libia, ha abughi usuu ndi agha ji otutu ugbo agha, na ndi na-agba inyinya? Ma mgbe i dabeere na ONYENWE ANYI, o nyefere ha n'aka gi.

⁹ N'ih na anya ONYENWE ANYI na-agazu uwa niile, igba ha ume bu ndi obi ha zuruoke n'ebe o no. I meela omume nzuzu na nke a, site ugbu a gaa n'ihu i ga na-enwe agha."

* 16:4 Aha ozoro e ji mara ya bu Ebel-Bet-Maaka

¹⁰ Iwe were Asa megide onye ọhụ ụzọ a n'ihị nke a; iwe were ya nke ukwu nke mere na ọ tūnyere Hanani n'ụlọ mkpọrọ. Sitekwa n'oge ahụ, Asa bidoro imekpa ụfọdụ n'ime ndị ya ahụ.

¹¹ Ihe banyere ihe ọzọ niile n'oge ọchịchị Asa, site na mmalite ruo ogwugwu ka e dere n'ime akwukwọ ndị eze Juda na Izrel.

¹² N'ime iri afọ atọ na itoolu nke ọchịchị ya, eze Asa rịara ọrịa nke metụtara ụkwụ ya abụọ. O bụ ezie na ọrịa a siri nọọ ike ma n'ime ọnọdụ ya ọ chọghị enyemaka site n'aka ONYENWE ANYỊ kama ọ bụ naanị ndị dibia ka o jekwuru.

¹³ Asa nwurụ n'iri afọ anọ na otu nke ọchịchị eze ya, sooro ndị nna nna ya ha dina n'ọnwụ.

¹⁴ Ha liri ya n'ili nke ọ waara onwe ya n'obodo Devid. Ha dobere ya n'elu ihe idọba ozu nke jupụtara na ụda dị iche iche, na mmanụ na-esi isi ụtọ nke a gwọkọtara nke ọma, surekwara ya ihe nsure ọkụ n'ebe ọ dị ukwu iji kwanyere ya ugwu.

17

Jehoshafat eze Juda

¹ Jehoshafat nwa ya ghorọ eze n'ọnọdụ ya, o mere onwe ya ka ọ dị ike imegide Izrel.

² O tinyere ụfọdụ ndị agha ya n'obodo niile dị na Juda e wusiri ike, tinyekwa ụfọdụ n'obodo ndị ọzọ dị n'Ifrem, na ebe ndị ọzọ niile nke nna ya, Asa meriri n'agha.

³ ONYENWE ANYỊ nonyeere Jehoshafat n'ihị na o sooro nzo ụkwụ nna ya, bụ Devid, onye buuru ya ụzọ chia. O jughị ase site n'aka Baal,

⁴ kama ọ choro ONYENWE ANYỊ, Chineke nna ya, dobekwa iwu ya niile, ọ bughikwa dika omume ndị Izrel si dị.

⁵ N'ihị nke a ONYENWE ANYỊ mere ka ọchịchị ya guzosie ike. Ndị Juda niile tukwara utu ha dika o kwesiri wetara Jehoshafat, nke a mere ka o nwee akunuba ebe ọ dị ukwu, nwekwa nsopuru.

⁶ O ji obi ya niile gbasoo ụzọ ONYENWE ANYỊ. Ọzokwa, o sitere na Juda wezuga ebe niile dị elu nakwa ogidi Ashera niile.

⁷ N'afọ nke atọ nke ọchịchị ya, o zipuru ndiisi ọchịchị alaeze ya ndị a, Ben-Hail, Qbadaya, Zekaraya, Netanel na Mikaya ka ha gaa zie ndị mmadu ihe n'obodo niile nke Juda.

⁸ Ụfọdụ ndị Livayi ndị a sokwa gaa: Shemaya, Netanaya, Zebadaya, Asahel, Shemiramot, Jehonatan, Adonajia, Tobaija, Tob-Adonajia na ndị nchujaja ụfọdụ, ndị dị ka Elishama na Jehoram.

⁹ Ha ji akwukwọ iwu ONYENWE ANYỊ, zie ihe na Juda. Ha jere gburugburu obodo niile nke Juda na-ezi ndị mmadu ihe.

¹⁰ Egwu ONYENWE ANYỊ dakwasiri alaeze niile dị gburugburu Juda, n'ihị ya, ha ebukwaghị agha megide Jehoshafat.

¹¹ Ụfọdụ n'ime ndị Filistia wetaara ya onyinye na ọlọcha kwa afọ n'uzọ ikwanyere ya ugwu, ma ndị Arab, wetaara ya igwe anụ ulọ di puku ebule asaa na nari asaa, na puku mkpi asaa na nari asaa.

¹² Ya mere, Jehoshafat ghorọ eze di ike. O wusiri obodo ndi di na Juda ike, wukwaa obodo ichikoba ihe.

¹³ O nwekwara ihe ndi o chikobara n'otutu obodo Juda. O debekwara ndi agha ibu agha doro anya n'ime Jerusalem.

¹⁴ Ngukota ha dika e si dekoọ ya n'ezinaulo si di:

- Ndị si Juda, ndịisi agha na-achị puku ndị agha (1,000),
 Adna, onyeisi agha, na-achị narị puku ndị agha atọ (300,000),
¹⁵ onye na-eso ya bụ Jehohanan, onyeisi agha, na-achị narị puku ndị
 agha abụọ na iri puku asatọ (280,000),
¹⁶ ọzọ, Amasiya nwa Zikri, onye ji afọ ofufu* nye onwe ya maka ọrụ
 ONYENWE ANYỊ, na-achị narị puku ndị agha abụọ (200,000).
¹⁷ Ndị si Benjamin,
 Eliada, dimkpa n'agha, na-achị narị puku ndị agha abụọ (200,000), ndị
 ji akụ na ụta, na ọta ebu agha.
¹⁸ Onye ọzọ bụ Jehozabad, onye na-achị narị puku ndị agha na iri puku
 asatọ (180,000), ndị jikeere ibu agha.

¹⁹ Ndị a bụ ndị ikom na-ejere eze ozi, n'agụnyeghị ndị ahụ o tinyere ka ha
 nọdụ n'obodo niile e wusiri ike dị n'ime Juda.

18

Amụma Maikaya megide Ehab

¹ Ugbu a, Jehoshafat nwere akunuba na ugwu buru ibu, biakwa ghoọ
 ọgọ Ehab.

² Mgbe afọ ole na ole gasiri, Jehoshafat gara Sameria ileta Ehab. Ehab
 gbuuru ya na ndị ya na ha yi otutu aturu na ehi, ọ kpọrọ oriri kwagide ya
 ka o buso Ramot Gilead agha.

³ Ehab eze Izrel juru Jehoshafat eze Juda, si, "Ị ga-eso m buso Ramot
 Gilead agha?"

Jehoshafat zaghachiri, "Otu m di ka gi onwe gi di, ndi nke m bukwa ndi
 gi. Anyi ga-eso gi gaa agha."

⁴ Ma Jehoshafat gwakwara eze Izrel, si, "Buru uzọ chọputa ntuziaka
 ONYENWE ANYI."

⁵ Ya mere, eze Izrel kpokotara ndi amuma di narị ndi ikom anọ
 n'onuogugu juo ha, si, "Anyi a ga-ebuso Ramot Gilead agha, ka o bu m
 hapu?"

Ha zara, "Gaa, n'ihi na Chineke ga-enyefe ha n'aka eze."

⁶ Ma Jehoshafat juru, "O bu na e nwekwaghị onye amuma ONYENWE ANYI
 no n'ebe a, onye anyi nwere ike ijuta ase n'aka ya?"

⁷ Eze Izrel zaghachiri Jehoshafat, si, "A ka nwere otu onye amuma, onye
 anyi nwere ike isite n'aka ya juo ONYENWE ANYI ase, o bu Maikaya nwa
 Imla,* ma akporo m ya asi, n'ihi na o nweghi oge o na-ebu amuma ihe
 oma n'ebe m no, kama o bu naani nke ojoo."

Jehoshafat siri, "Eze ekwesighi ikwu okwu di otu a."

⁸ Mgbe ahụ, eze Izrel kpọrọ otu onye na-ejere ya ozi si ya, "Mee ọsiiso
 kpota Maikaya nwa Imla n'ebe a."

⁹ Ehab eze Izrel na Jehoshafat eze Juda, onye obula yi uwe eze ya, na-
 anokwasị n'ocheeze ya n'ebe izocha oka n'onu uzọ ama e si abata obodo
 Sameria. Ndi amuma ahụ niile nokwa na-ebu amuma n'ihu ha.

¹⁰ Zedekaya nwa Kenaana, mere mpi igwe, o kwuputara si, "Nke a bu
 ihe ONYENWE ANYI na-ekwu, 'Ihe ndi a ka i ga-eji sogide ndi Aram, ruo
 mgbe a ga-ala ha n'iyi.' "

* **17:16** Hoptara * **18:7** Nke a bughị onye dere akwukwo Maika, nke bu otu akwukwo n'ime
 akwukwo nsọ

11 Ndi amuma ndi ozo niile na-ebu otu ihe ahụ n'amuma, na-asị, "Gaa, busoo Ramot Gilead agha, i ga-enwekwa mmeri, n'ih i na ONYENWE ANYI ga-enyefe ya n'aka eze."

12 Onyeoz i ahụ nke gara ikpo Maikaya siri ya, "Lee, ndi amuma ndi ozo na-agupugh i onye obula na-ebu amuma oganihu nye eze. Mee ka okwu gi na ha dakota. Kwuokwa ihe ga-adi eze mma."

13 Ma Maikaya siri, "Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, aga m agwa ya naani ihe Chineke m kwuru."

14 Mgbe o bjarutere, eze juru ya, "Maikaya, o bu anyi gaa buso Ramot Gilead agha, ka o bu m hapu?"

O zara, "Gaa, ma nwekwa mmeri, n'ih i na a ga-enyefe ha n'aka gi."

15 Eze siri ya, "Ugboro ole ka m ga-eme ka i nuo iyi na i gagh i agwa m ihe ozo, kari naani eziokwu n'aha ONYENWE ANYI?"

16 Mgbe ahụ, Mikaya zara, "Ahuru m Izrel niile ka ha gbasasiri n'elu otutu ugwu dika aturu na-enweghi onye ozuzu aturu ma ONYENWE ANYI siri, 'Ndi a enweghi onyendu, ka onye obula laghachi n'ulo ya n'udo.'"

17 Eze Izrel siri Jehoshafat, "O bu na m agwagh i gi na o digh i mgbe o na-ebu amuma ihe oma banyere m, kama naani ihe ojo?"

18 Maikaya gara n'ihu si, "Ya mere, nurunu okwu ONYENWE ANYI: Ahuru m ONYENWE ANYI ka o nokwasiri n'ocheeze ya, hukwa usuu nke eluigwe ka ha na-eguzo n'aka nri ya nakwa n'aka ekpe ya."

19 Ma ONYENWE ANYI siri, 'Onye ga-aga rafuo Ehab, eze Izrel, ka o gaa buso Ramot Gilead agha, gaa nwuo n'ebe ahu?'

"Otu onye tuputara aro nke a, ebe onye ozo tuputara nke ozo."

20 N'ikpeazu, otu mmuo putara guzo n'ihu ONYENWE ANYI si, 'Mu onwe m ga-arafu ya.'

"ONYENWE ANYI juru ya si, 'Olee otu i ga-esi mee nke a?'

21 "O zara, 'Aga m apu buru mmuo nrafu n'onu ndi amuma ya niile.'

"ONYENWE ANYI siri, 'I ga-enwe ike irafu ya. Gaa mee otu a.'

22 "Ma ugbo a, ONYENWE ANYI etinyela mmuo okwu ugha n'onu ndi amuma gi niile ndi a. ONYENWE ANYI ekwubiela n'ih e ojo ga-adakwas i gi."

23 Mgbe ahụ, Zedekaya nwa Kenaana, gara nso maa Maikaya aka na nti, juo ya, "Olee uzọ ka mmuo ahụ sitere na ONYENWE ANYI gara, mgbe o hapuru m bia igwa gi okwu?"

24 Maikaya zaghachiri, "I ga-achoputa nke a n'ubochi i ga-agbaba n'ime ime ulo izo onwe gi."

25 Eze Izrel nyere iwu si, "Jidenu Maikaya kpugara ya Amon, onye n'ach i obodo a, na Joash, nwa eze."

26 I ga-asikwa, 'Otu a ka eze siri: Tine nwoke a n'ulo mkporo, nye ya naani achicha na mmiri onunu tutu ruo mgbe m loghachiri n'udo.'"

27 Maikaya kwuputara si, "O buru na i loghachi n'udo, o putara na o bugh i ONYENWE ANYI si n'onu m kwuo okwu." O kwukwara si, "Unu niile, hubakwanu okwu m ndi a niile ama."

Onwu Ehab na Ramot Gilead

28 Ya mere, eze Izrel na Jehoshafat eze Juda puru gawa Ramot Gilead.

29 Eze Izrel gwara Jehoshafat, si, "Aga m ejikere onwe m dika m bu onye ozo banye n'ogbo agha, ma gi onwe gi yiri uwe eze gi." Ya mere, eze Izrel nwoghariri onwe ya ka onye ozo baa n'ogbo agha.

³⁰ Ma eze Aram enyelari ndi ochiagha, ndi na-agba ugbo agha iwu si, "Unu ebusola onye obula agha, maobu onye ukwu maobu onye nta, kariakwa naani eze Izrel."

³¹ Mgbe ndi ochiagha na-achi ugbo agha huru Jehoshafat, ha chere n'obi ha, "Onye a bu eze Izrel." N'ihi ya, ha tughariri ibuso ya agha, ma Jehoshafat tiri mkpu, nke mere na ONYENWE ANYI nyeere ya aka. Chineke wezugara ha site n'ebe o no,

³² n'ihi na mgbe ndi ochiagha, na-achi ndi na-agba ugbo agha huru na o bughu eze Izrel, ha kwusiri ichuso ya.

³³ Ma otu onye doro uta ya gbapu ya na-ebughu onye obula n'obi, gbata ya eze Izrel n'etiti njiko ihe ikpuchi obi na uwe agha ya. Eze gwara onye okwo ugbo agha, si, "Tugharia, si n'ebe a bupu m n'ihi na emerula m ahụ."

³⁴ Agha ahụ siri ike n'ubochi ahụ niile. Eze Izrel guzobere onwe ya ka o kwuru oto n'ime ugbo agha ya na-eche ndi Aram ihu ruo uhuruchi. O nwuru mgbe anyanwu dara.

19

¹ Mgbe Jehoshafat, eze Juda, laghachiri n'ulo ya na Jerusalem n'udo.*

² Jehu nwa Hanani, onye ohu ohu, puru gaa izute ya; o siri eze Jehoshafat, "O kwesiri ka i nyere onye ojojo aka? O bukwa ndi na-akpo ONYENWE ANYI asi ka i na-ahụ n'anya? N'ihi nke a iwe oku ONYENWE ANYI adakwasila gi.

³ Ma otu o di, achotara ezi ihe n'ime gi, i sitela n'ala a wezuga ogidi Ashera niile, dozieekwa obi gi icho Chineke."

Jehoshafat ahoputa ndi Ikpe

⁴ Jehoshafat biri na Jerusalem. O puru gagharia n'etiti ndi ya site na Biasheba ruo n'obodo ugwu ugwu Ifrem, laghachikwutekwa ONYENWE ANYI, bu Chineke nke nna nna ha.

⁵ O hoputara ndi ikpe n'ala ahụ, n'otu n'otu n'obodo ndi ahụ niile e wusiri ike nke Juda.

⁶ O gwara ha si, "Lezienụ anya ihe unu na-eme n'ihi na o bughu mmadu ka unu na-ekpere ikpe kama o bu ONYENWE ANYI, onye na-anonyere unu mgbe unu na-ekpebi ikpe.

⁷ Ugbu a, kwenụ ka egwu ONYENWE ANYI diri n'ime unu. Kpeenụ ikpe ziri ezi, n'ihi na n'ebe ONYENWE ANYI Chineke anyi no, ikpe ikpe na-ezighi ezi, maobu ile mmadu anya n'ihu maobu iri ngari adighi ya."

⁸ Ozokwa, n'ime Jerusalem, Jehoshafat hoputara ufodu ndi Livayi, na ndi nchujaja, na ndiisi ezinaulo Izrel ka ha buru ndi na-ahazi iwu nke ONYENWE ANYI na-edozikwa esemokwu. Ha bikwa na Jerusalem.

⁹ O nyere ha iwu ndi a, "Jirinụ ikwesi ntukwasị obi, na itu egwu ONYENWE ANYI ruo oru unu.

¹⁰ Mgbe obula umunna unu ndi bi n'obodo unu di iche iche buteere unu ikpe igbu mmadu maobu ikpe mmebi iwu obula, maobu ihe megidere ihe e nyere n'iwu, maobu nke megidere ukpuru, ma o bukwanu megide iwu na usoro ime ihe, unu ga-adọ ha aka na nti ka ha ghara imehie megide ONYENWE ANYI. O buru na unu emeghi otu a, iwe ONYENWE ANYI ga-adakwasị unu na umunna unu. Ma o buru na unu aruo oru unu nke oma, unu agaghi emehie.†

¹¹ "Amaraya, onyeisi nchujaja, ga-abu onyeisi unu n'ihe obula metutara ONYENWE ANYI. Zebadaya nwa nwoke Ishmel, onyeisi nke ebo Juda ga-abu

* 19:1 Na-emerughu ahụ obula † 19:10 Ikpe agaghi ama unu

onyeisi unu n'ihe o bula metutara eze. Ndi Livayi ga-abu ndiisi ozi n'ihu unu. Burukwanu ndi di ike, unu atukwala ujo, ka ONYENWE ANYI nonyere ndi na-eme nke oma."

20

Jehoshafat emerie ndi Moab na ndi Amon

¹ Mgbe oge nta gasiri, eze ndi Moab na nke ndi Amon, na ndi ozokwa, biara ibuso Jehoshafat na ndi Juda agha.

² Ufodu ndi mmadu biara gwa Jehoshafat si, "Lee, igwe usuu ndi agha na-abia imegide gi site n'Edom, nakwa n'ofe osimiri Nnu (osimiri nwuru anwu). Ha erutela Hazezon Tama, ebe a na-akpokwa En-Gedi."

³ Jehoshafat turu egwu nke ukwu, kpebiekwa icho inyeaka ONYENWE ANYI. N'ihhi nke a, o kposara obubu onu nye ndi Juda niile.

⁴ Ndi Juda zukotara icho inyeaka ONYENWE ANYI; n'ezie, ha sitere n'obodo niile nke Juda bia icho ihu ONYENWE ANYI.

⁵ Mgbe ahụ, Jehoshafat guzoro n'etiti nzuko ndi Juda na Jerusalem n'ulonso ONYENWE ANYI n'ihu ogige ohuru ahụ,

⁶ si;

"O ONYENWE ANYI, Chineke nna nna anyi ha, o bughị gi bu Chineke onye bi n'elugwe? O bukwa gi na-achị alaeze niile nke mba di iche iche. Ike na ume di n'aka gi, o dikwaghị onye puru iguzogide gi.

⁷ O Chineke anyi, o bughị gi onwe gi chupuru ndi bi n'ala, site n'ihu ndi gi Izrel, were ya nye umu umu Ebrahim, bu enyi gi nwoke?

⁸ Ha ebiela n'ime ya wukwaa ebe nsọ n'ime nye n'Aha gi na-asị,

⁹ 'O buru na ihe ojoo adakwasị anyi, maobu mma agha, ma nke ikpe omuma, maobu ajoo oria na-efe efe, maobu oke unwu, anyi ga-eguzo n'ihu gi n'ulonso a nke a kpokwasiri Aha gi, kpokuo gi n'ime nsogbu anyi, gi onwe gi ga-aza anyi, zopotakwa anyi.'

¹⁰ "Ugbu a lee, ndi ikom si Amon, na Moab, na n'ugwu Sia, ndi i na-ekweghi ka ndi Izrel banye n'oke ala ha mgbe ha si n'Ijpt puta, kama ha sitere n'akuku ozo gabiga si otu a chebe ndi a ndu.

¹¹ Lee ihe ha ji akwu anyi ugwo bu icho ka ha chupu anyi n'ala a i nyere anyi ka o buru ihe nketa anyi.

¹² O Chineke anyi, o bu na i gaghi ekpe ha ikpe? N'ihhi na ike adighi n'ime anyi iguzogide igwe mmadu ndi a bara uba na-abia iluso anyi ogo. Anyi amakwaghị ihe anyi ga-eme, kama o bu na gi ka anya anyi na-adikwasị."

¹³ Ndi ikom Juda niile, ha na ndi nwunye ha, na umu ha, na umuntakiri ha guzoro n'ihu ONYENWE ANYI.

¹⁴ Mgbe ahụ, mmuo Nso ONYENWE ANYI dakwasiri Jahaziel nwa Zekaraya, nwa Benaya, nwa Jeiel, nwa Matanaya, bu onye Livayi, onye si n'ikwu Asaf, dika o guzo n'etiti mkpokota ahụ.

¹⁵ O siri, "Geenu m nti, unu ndi Juda niile na ndi bi na Jerusalem, na gi eze Jehoshafat. Nke a bu ihe ONYENWE ANYI na-asị unu. 'Unu atula ujo, maobu daa mba, n'ihhi usuu ndi agha a niile di unu n'ihu. O bughị unu ka agha a diri, kama o bu Chineke nwe ya.

¹⁶ Echi pounu izute ha. Ha ga arigota site n'uzo warawara nri go Ziz, unu ga-ahụ ha na nsotu ndagwurugwu di tupu e ruo n'ozara Jeruel.

¹⁷ O bughị unu ka o diri ilu agha a, kama werenu onodu unu, guzosienu ike ka unu jiri anya unu hu nzoputa ONYENWE ANYI bu Chineke unu ga-enye unu, unu ndi Juda na Jerusalem. Unu atula egwu, unu adakwala

mba. Pụkwuru ha n'ihu agha mgbe chi echi boro, ONYENWE ANYI ga-anonyekwara unu.' "

¹⁸ Mgbe ahụ, Jehoshafat, na ndị Juda na ndị Jerusalem niile dara n'ala kelee ONYENWE ANYI, kpọọ isiala nye ya.

¹⁹ Mgbe ahụ kwa, ndị Livayi si n'agburu Kohat na Kora jiri ike ha niile too ONYENWE ANYI Chineke Izrel n'abụ.

²⁰ N'isi ututu, ha puru gawa n'ozara Tekoa. Ma mgbe ha na-apu, Jehoshafat guzoro otu si, "Geenu m nti, unu ndi Juda na ndi bi na Jerusalem. Nweenu okwukwe n'ime ONYENWE ANYI bu Chineke unu, nwekwanu ntukwasị obi na ige ndi amuma ya nti, ka ihe gaara unu nke oma."

²¹ Mgbe ya na ndi ya gbasiri izu, Jehoshafat hoputara ndi ikom ndi ga-eji abụ too ONYENWE ANYI n'ih i ebube ya na idi nsọ ya. Mgbe ha na-aga n'ihu ndi agha, ha na-abu abụ na-asị:

"Nyenu ONYENWE ANYI ekele,

n'ih i na ihunanya ya na-adigide ruo ebighi ebi."

²² Mgbe ndi Juda malitere ibu abụ na ito otuto, ONYENWE ANYI cheere ndi agha Amon na nke ndi Moab, na ndi nke si n'ugwu Sia n'uzo, merie ha.

²³ Ma ndi agha Amon na Moab buru uzo luso ndi agha si n'ugwu Sia ogo. Mgbe ha lakwara onwe ha n'iyi, ogo dakwara n'etiti ndi Moab na Amon.

²⁴ Mgbe ndi agha Juda rutere ebe ha ga-esi lepu anya hu ihe na-eme n'ozara ahụ, ha lepuru anya ihu usuu ndi agha ahụ, ma ihe ha huru bu ozu ndi agha togbocha n'ala. O dikwaghi otu n'ime ndi agha ahụ gbapuru na ndu.

²⁵ Ya mere Jehoshafat na ndi agha ya banyere n'ogbo agha ahụ kwakoro ihe nkwata n'agha. Ha butere otutu ngwa agha, na uwe na ihe ndi ozo di oke onuahia ma ha enweghi ike ibutecha ihe niile. Ihe nkwata n'agha hiri nne ruo na o were ha ubochi ato ibutecha ha.

²⁶ N'ubochi nke ano ha zokotara na Ndagwurugwu Beraka* ebe ha no too ONYENWE ANYI otuto. O bu nke a mere e ji akpo ebe ahụ Ndagwurugwu Beraka ruo taa.

²⁷ Emesia, Jehoshafat duuru ndi Juda na Jerusalem niile laghachi na Jerusalem n'onu, n'ih i na ONYENWE ANYI emelara ha ihe ha kwesiri iji nuria onu n'ebe ndi iro ha no.

²⁸ Ha ji une, na ubo akwara, na opi ike bata Jerusalem, gaa n'ulonso ONYENWE ANYI.

²⁹ Egwu Chineke dakwasiri alaeze niile bi gburugburu, mgbe ha nuru otu ONYENWE ANYI si luo ogo megide ndi iro Izrel niile.

³⁰ Ya mere, udo diri n'alaeze Jehoshafat, n'ih i na Chineke nyere ya udo.

Ogwugwu ochichi Jehoshafat

³¹ Jehoshafat ghoru eze juda. O gbara iri afu ato na ise mgbe o malitere ibu eze juda. O chiru iri afu abuo na ise na Jerusalem. Aha nne ya bu Azuba, nwa Shilhi.

³² O jere ije n'uzo niile nke Asa bu nna ya, o sitekwaghi n'ime ha wezuga onwe ya, o mekwara ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI.

³³ Naani na o wezugaghi ebe di elu niile, nke mere na ndi mmadu ka no na-ejighi obi ha niile tukwasị na Chineke nke nna nna ha.

* 20:26 Beraka putara Otuto

³⁴ Ihe banyere ihe ndị ọzọ niile mere n'ọchịchị Jehoshafat, site na mbido ruo na ngwucha, ka e dere n'akwukwo ihe mere nke Jehu nwa Hanani, nke e debanyere n'ime akwukwo akuko ndi eze Izrel.

³⁵ Mgbe ihe ndi a gasiri, Jehoshafat, bu eze Juda jikoro onwe ha na Ahazaya, eze Izrel, onye ahụ omume ya joro njo.

³⁶ Ha kwekoritara ka ha na ya wuo otutu ugbo mmiri e ji azu ahia. Emesia, ha wuru ugbo ndi a n'Eziyon Geba.

³⁷ Elieza nwa Dodavahu, onye Maresha buru amuma megide Jehoshafat, na-asi, "N'ih na i kwenyere ka gi na Ahazaya na-azuko ahia, ONYENWE ANYI ga-emebi ihe ndi a i ruru." Ugbo mmiri ahụ niile kpuru, ha enwekwaghị ike ijeru Tashish zuo ahia.

21

¹ Mgbe ahụ, Jehoshafat sooro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'ebe e liri ha n'obodo Devid. Jehoram nwa ya ghoro eze n'onodu ya.

² Umunne Jehoram, ndi bukwa umu Jehoshafat bu ndi a: Azaraya, Jehiel, Zekaraya, Azarayu, Maikel na Shefataya. Ndi a niile bu umu Jehoshafat, bu eze Izrel.

³ Nna ha nyere onye obula n'ime ha otutu onyinye nke olaocha, na olaedo, na ihe ndi di oke onuahia, tinyere obodo e wusiri ike n'ime Juda. Ma o mere Jehoram eze, n'ih na o bu okpara ya.

Jehoram eze Juda

⁴ Mgbe Jehoram mere onwe ya ka o guzosie ike n'ebe alaeze nna ya di, o weere mma agha gbuo umunne ya ndi ikom niile, tinyere ufodu n'ime ndiisi Izrel.

⁵ Jehoram gbara iri afo ato na abuo mgbe o malitere ibu eze. O chiru afo asato na Jerusalem.

⁶ O soro uzo ndi eze Izrel, dika ulo Ehab mere, n'ih na o luru ada Ehab. O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI.

⁷ Ma n'agbanyeghi nke a, ONYENWE ANYI achoghi ibibi ulo Devid, n'ih ogbugba ndu ahụ ONYENWE ANYI na Devid nwere. N'ih na o kwere ya nkwa ime ka oriona diiri ya na umu umu ya ruo mgbe ebighi ebi.

⁸ N'oge Jehoram bu eze, ka Edom si n'okpuru Juda nupu isi, hoputara onwe ha eze.

⁹ Ya mere, Jehoram duuru ndisi agha ya na ugbo agha ya niile gaa n'ebe ahụ. O biliri n'abaligbuo ndi Edom ahụ gbara ya na ndi ochiagha ugbo agha ya gburugburu.

¹⁰ Ya mere, Edom ka na-enupu isi megide Juda, ruo taa.

Obodo Libna nupukwara isi n'otu oge ahụ, n'ih na Jehoram gbakutara ONYENWE ANYI Chineke nna nna ya ha azu.

¹¹ O wukwara otutu ebe di elu n'otutu ugwu nke Juda, mee ka ndi bi na Jerusalem were onwe ha nye ife arusi. O si otu a duhiekwa Juda.

¹² Jehoram natara akwukwo ozi site n'aka Ilaija onye amuma, nke siri:

"Otu a ka ONYENWE ANYI Chineke nke nna gi Devid, kwuru, 'N'ih na i soghi uzo niile nke nna gi, bu Jehoshafat, maobu nke Asa bu eze Juda,

¹³ kama i sooro uzo niile nke ndi eze Izrel, meekwa ka ndi Juda na ndi Jerusalem fee chi ozo, dika ulo Ehab mere. I gbuola umunne nke gi, ndi bu ndi si n'ezinaulo nke gi onwe gi, ndi ikom bu ndi di mma kari gi.

¹⁴ Ya mere, ugbo a, ONYENWE ANYI ga-eji ihe otiti nke oria tie ndi gi, umu gi ndi ikom, na ndi nwunye gi, na ihe niile i nwere.

¹⁵ Gị onwe gị kwa ga-ada n'oke ọrịa, ọrịa afo nke na-agaghị ekwe ngwota. Ọrịa a ga-eme ka eriri afo gị na-enuputa kwa ubochi.' ”

¹⁶ ONYENWE ANYI mekwara ka ndi Filistia, na ndi Arab, ndi bi nso ndi Kush, bia luso Jehoram agha.

¹⁷ Ha ji ike bata Juda, buru ihe niile di mma ha huru n'uloeze, tinyere umu nwoke ya niile na ndi nwunye ya niile. O bu naani Ahazaya, nwa ya nwoke nke nta ka ha hapuru.

¹⁸ O bu mgbe nke a gasiri ka ONYENWE ANYI mere ka ọrịa afo nke a napughị igwota agwota biakwasị Jehoram.

¹⁹ Mgbe afo abuo gasiri, eriri afo ya nuputara n'ihhi ọrịa ahụ. O nwukwara n'oke ihe mgbu. Mgbe e liri ya, e meghi omenaala ikwanye oku olili dika a na-eme n'oge a na-eli ndi eze.

²⁰ O gbara iri afo ato na abuo mgbe o malitere ibu eze Jerusalem. O chiri afo asato nwuo. Onwu ya abughi ihe mwute nye onye obula. E liri ya n'obodo Devid ma o bughi n'ime ili a na-eli ndi eze.

22

Ahazaya eze Juda

¹ Ndi Jerusalem mere Ahazaya, nwa Jehoram nke nta, eze n'onodu ya, n'ihhi na ndi na-apunara mmadu ihe n'ike, bu ndi ha na ndi Arab so bata n'ulo ikwu ha, egbuolari umunne ya ndi okenye. Ya mere Ahazaya, nwa Jehoram bu eze Juda malitere ichi.

² Ahazaya gbara iri afo abuo na abuo mgbe o malitere ibu eze. O chiri otu afo na Jerusalem. Aha nne ya bu Atalaya nwa nwa Omri eze Izrel.

³ Ya onwe ya sokwara uzọ niile nke ndi ezinaulo Ehab, n'ihhi na nne ya gbara ya ume ime ajo omume.

⁴ O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI dika ezinaulo Ehab mere n'ihhi na ha ghorọ ndi ndumodu ya mgbe nna ya nwusiri, nke a wetara odida ya.

⁵ O gbasokwara ndumodu ha, mgbe o sooro Joram nwa Ehab, bu eze Izrel, iga buso Hazael eze Aram agha na Ramot Gilead. Ndi Aram meruru Joram ahụ,

⁶ ya mere, o loghachitere na Jezril ka a gwoo ya mmeru ahụ ha meruru ya na Ramot, n'agha nke ya na Hazael eze Aram luru.

Mgbe ahụ, Ahazaya nwa Jehoram, eze Juda gara Jezril ileta Joram nwa Ehab, n'ihhi na e meruru ya ahụ.

⁷ O bu site na nleta Ahazaya gara leta Joram, ka Chineke si weta odida Ahazaya. Mgbe Ahazaya biarutere, ya na Joram puru iga zute Jehu nwa Nimshi, onye ahụ ONYENWE ANYI tere mmanu ka o laa ezinaulo Ehab n'iyi.

⁸ Mgbe Jehu no na-emezu ihe e kpebiri n'ikpe banyere ezinaulo Ehab, o zutere ndi ozi Juda na umu ndi ikom umunne Ahazaya, ndi na-ejere Ahazaya ozi, gbuo ha niile.

⁹ O puru icho Ahazaya. Ndi ozi ya jidere ya ebe o zoro onwe ya na Sameria. Ha kputaara ya Jehu onye gburu ya. Ha liri ya, n'ihhi na ha kwuru si, “Nwa Jehoshafat ka o bu, onye jiri obi ya niile gbasoo ONYENWE ANYI.” Ya mere, o nwekwaghị onye di ike n'ulo Ahazaya ijide alaeze ahụ.

Atalaya na Joash

¹⁰ Mgbe Atalaya, nne Ahazaya huru na nwa ya nwoke anwuola, o gara n'ihu bido igbu ndi niile a muru n'ulo eze, bu ndi ezinaulo eze Juda.

¹¹ Ma Jehosheba, bu nwa nwanyi eze Jehoram, kuuru Joash nwa Ahazaya zopu ya site n'etiti umu eze, bu ndi a chorọ igbu egbu. O zoro ya na nwanyi

na-elekota ya anya n'ime ulo ndina. N'ih na Jehosheba, bu nwa nwanyi eze Jehoram, bu nwanne Ahazaya, ma burukwa nwunye Jehoiada onye nchujaja, ya mere o jiri zonari Atalaya nwantakiri ahụ, ka o ghara igbu ya.

¹² Ya na ha nogidere na nzuzo n'ime ulonso Chineke, afo isii, oge ahụ niile Atalaya na-achi n'ala ahụ.

23

¹ N'afọ nke asaa, Jehoiada gosiri idi ike nke obi ya. Ya na ndi ochiagha na-achi nari ndi agha gbara ndu. Ndi a bu: Azaraya nwa Jeroham, Ishmel nwa Jehohanan, Azaraya nwa Obed, Maaseia nwa Adaya na Elishafat nwa Zikri.

² Ha puru gaa akuku niile nke ala Juda kpokota ndi Livayi na ndisi ezinaulo Izrel site n'obodo niile. Mgbe ha biarutere Jerusalem,

³ ogbakọ ahụ niile na eze gbara ndu n'ulonso ukwu Chineke.

Mgbe ahụ, Jehoiada siri ha, "Nwa eze ga-achi dika ONYENWE ANYI kwere na nkwa banyere agburu Devid.

⁴ Ugbu a, nke a bu ihe unu ga-eme: Otu uzọ n'ime uzọ atọ nke ndi nchujaja na ndi Livayi, bu ndi ga-abia oru n'ubochi izuike ga-abu ndi ga-eche onu uzọ niile nche.

⁵ Otu uzọ n'ime uzọ atọ nke ozọ ga-anọ n'uloeze, ebe otu uzọ ga-anọ n'onu uzọ Ntoala. Ndi ozọ niile ga-anọ gburugburu mputa ulonso ONYENWE ANYI.

⁶ O dighi onye obula ga-abata n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI kari naani ndi nchujaja na ndi Livayi ndi no oru, ha ga-abata n'ih ha bu ndi edoro nso, ma ndi ozọ niile ga-edebe iwu ONYENWE ANYI, ghara ibata.

⁷ Ndi Livayi ga-edo onwe ha gburugburu eze, onye obula ga e jide ihe agha n'aka ya. Onye obula batara n'ime ulonso ahụ ka a ga-egbu. Noronu eze nso, ebe obula o gara, mgbe o na-apu n'ezi na mgbe o na-aba n'ime."

⁸ Ndi Livayi na ndi ikom Juda niile mere dika Jehoiada, onye nchujaja nyere n'iwu. Onye obula kporo ndi ikom ya, ma ndi na-abata iru oru n'ubochi izuike ma ndi na-emechi oru. N'ih na Jehoiada onye nchujaja ezipughu otu obula n'ime ndi oru ahụ niile.

⁹ O nyere ndi ochiagha ahụ na-elekota nari ndi agha, ube na ota ukwu na ota nta niile, ndi buru nke eze Devid, bu ndi di n'ulonso Chineke.

¹⁰ O guzobere ndi ikom niile ahụ, onye obula ji ngwa agha ya n'aka ya, nodu eze gburugburu na nso ebe ichu aja na ulonso ukwu ahụ. Site n'akuku ndida ruo n'akuku gwu nke ulonso ukwu ahụ.

¹¹ Jehoiada na umu ya ndi ikom kpoputara nwa eze, kpube ya okpueze n'isi, ha nyere ya otu akwukwo nke ihe ogbugba ndu ahụ, chie ya eze. Ha tekwarara ya mmanu ibu eze, tie mkpu si, "Ka eze diri ndu ruo mgbe ebighi ebi!"

¹² Mgbe Atalaya nuru mkpotu ndi mmadu, ndi na-agba oso na-eto eze, o gakwuru ha n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

¹³ O lepuru anya, ma lee eze, ka o guzo n'akuku ogidi ya di na mbata. Ndisi na ndi na-afu opi no n'akuku eze, ndi niile nke ala ahụ nokwa na-anuri onu na-afu opi. Ndi obu abu jikwa iti egwu na-edu n'abu otuto. Mgbe ahụ, Atalaya dowara uwe ya, si, "Nke a bu nnupu isi megide eze! Nke a bu nnupu isi megide ochichi!"

¹⁴ Jehoiada, bu onye nchujaja zipuru ndi ochiagha na-achi nari ndi agha, bu ndi na-elekota usuu ndi agha, si ha, "Sitenu n'etiti ahiri ahụ kpuputa ya n'etiti ahiri unu, onye obula nke gbasoro ya, werenu mma agha gbuo onye

ahụ.” N’ihi na onye nchụaja siri, “Ka egbula ya na ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI.”

¹⁵ Ya mere, ha jidere ya mgbe o rutere na mbata nke ọnu ụzọ inyinya n’ogige ụlọeze, ebe ahụ ka ha gburu ya.

¹⁶ Jehoiada mere ka ogbugba ndụ dị, na ya, na ndị mmadụ, na eze, ga-abụ ndị nke ONYENWE ANYI.

¹⁷ Ndị niile ahụ gara n’ụlọ nchụaja Baal kwatuo ya. Ha tidasiri ebe nchụaja na arusi niile dị n’ebe ahụ, gbukwaa Matan onye nchụaja Baal n’ihu ebe ichu aja ahụ.

¹⁸ Mgbe ahụ, Jehoiada nyefere nlekota nke ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI n’aka ndị nchụaja bụ ndị Livayi, bụ ndị Devid nyere ọrụ ichu aja nsure oku nke ONYENWE ANYI n’ime ụlọnsọ, dika e dere ya n’iwu Mosis, n’iji ọnu na ibu abụ dika Devid nyere n’iwu.

¹⁹ O debekwara ndị nche n’ọnu ụzọ ama ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI, igbochi ka onye obula nke na-adighi ocha n’uzo obula ghara ibanye.

²⁰ O kporo ndi ochiagha na-achi nari ndi agha, na ndi a na-asopuru, na ndi na-achi achi, na ndi ala ahụ niile, duputa eze site n’ụlọnsọ ONYENWE ANYI. Ha bara n’ụlọeze site n’ọnu ụzọ ama nke di Elu, mee ka eze nokwasi n’elu ocheeze.

²¹ Ndị ala ahụ niile nuriri ọnu nke ukwu, obodo ahụ dakwara juu, n’ihi na e ji mma agha gbuo Atalaya n’ụlọeze.

24

Joash edozie ụlọnsọ ukwu Onyenwe anyi

¹ Joash gbara afọ asaa mgbe e mere ya eze, o chiri iri afọ anọ na Jerusalem. Aha nne ya bụ Zibia onye Biasheba.

² Joash mere ihe ziri ezi n’anya ONYENWE ANYI n’afọ niile nke Jehoiada bụ onye nchụaja, di ndu.

³ Jehoiada lutaara ya ndi inyom abuo, ndi mutaara ya umu ndi ikom na umu ndi inyom.

⁴ Mgbe ihe ndi a gasiri, Joash kpebiri ime ka ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI di ohuru.

⁵ O kpokotara ndi nchujaja na ndi Livayi niile si ha, “Gaanu n’obodo Juda niile nakota ego utu afọ n’aka ndi Izrel niile, maka iwuzi ụlọnsọ Chineke unu. Meenu ya ugbo a.” Ma ndi Livayi emeghi ya ngwangwa.

⁶ Ya mere, eze kporo Jehoiada bụ onyeisi nchujaja si ya, “Gini mere i mebeghi ka ndi Livayi gaa nakotaa, site n’aka ndi bi n’obodo Juda niile, na n’obodo Jerusalem, ego utu nke Mosis ohu ONYENWE ANYI na ogbako umu Izrel nyere n’iwu maka ulo ikwu nke iwu ogbugba ndu?”

⁷ N’oge a umu ndi ikom Atalaya, nwanyi ojoo ahụ tipuru ụlọnsọ Chineke, bukoroo ihe nsọ niile e ji efe ONYENWE ANYI di n’ime ya maka Baal.

⁸ Ya mere, eze nyere iwu ka e wuo igbe onyinye, nke a ga-adoba n’onu uzo e si abanye ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI.

⁹ A kposara ya na Juda na Jerusalem niile si ka ha wetara ONYENWE ANYI utu nke Mosis ohu Chineke kwagidere umu Izrel n’ozara na ha ga na-atu.

¹⁰ Ndisi na ndi mmadu niile jiri obi utu tuta utu ha. Ha jiri onyinye ha bia tunye ha n’igbe onyinye ahụ, tutu ruo mgbe o juru n’onu.

¹¹ Mgbe obula ndi Livayi bubataara ndi ozi eze igbe ahụ, ha hu na-atujuola ya ego, ode akwukwo eze ya na onyezi nke onyeisi nchujaja ga-awuputa ihe di n’igbe, ma bughachi okpokoro igbe ahụ n’onodu ya. Otu a ka ha mere otutu oge ruo mgbe ha nwetara otutu ego di ukwu.

12 Eze na Jehoiada weere ego ahụ niile nyefee ha n'aka ndị ọrụ ụlọ ONYENWE ANYỊ dị n'aka, ha chọtara ndị ọka na-edo nkume, na ndị ọkpọ ñtu.* Ha tinyere ọrụ ime ka ụlọnsọ ahụ dị ọhụrụ n'aka ndị a. Ha gokwara ndị ụzụ bịara kpọọ ihe niile gbasara bronze na igwe e ji ruo ọrụ ahụ.

13 Ndi e nyefere ọrụ ahụ n'aka ji obi ha niile ruo ọrụ nke mere na ọrụ ahụ gara n'ihu nke oma. Ha ruziri ụlọnsọ ukwu Chineke dika atumatụ ya mbụ si di, meekwa ya ka o sie ike karịa.

14 Mgbe ha rusiri ọrụ niile, ha weghachitere ego foduru, nye ya eze na Jehoiada, ha were ya ruta ngwa ije ozi maka ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ, ngwa ije ozi na ihe isure aja nsure oku, na ngaji, ya na efere di iche iche, na ihe oloacha na oloed. A na-achụ aja nsure oku n'ụlọnsọ nye ONYENWE ANYỊ ubochi niile Jehoiada di ndu.

15 Ma Jehoiada mere nnoo agadi, juputakwa n'otutu afo, o nwuru mgbe o gbara nari afo na iri afo ato.

16 E liri ya n'ebe a na-eli ndi eze n'obodo Devid n'ih ihe oma niile o meere Izrel na Chineke na ụlọnsọ ya.

Ajọ omume Joash

17 Mgbe Jehoiada nwusiri, ndisi Juda bịara ikwanyere eze Joash ugwu. O gekwara ha nti.

18 Ha hapuru ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ Chineke nna nna ha, fee ogidi Ashera na arusi ndi ozo. N'ih ike omuma ha wetaara onwe ha, iwe Chineke dakwasiri Juda na Jerusalem.

19 ONYENWE ANYỊ zitere otutu ndi amuma, ndi bịara buo amuma maka ikpoghachi ha azu, ma ha mesiri obi ha ike, ju ige nti.

20 Mgbe ahụ, Mmụọ nke Chineke biakwasiri Zekaraya nwa Jehoiada onye nchaja. O guzoro n'ihu oha na eze gwa ha okwu si; "Otu a ka Chineke siri, 'Gini mere unu ji enupu isi n'iwu ONYENWE ANYI? Ihe agaghi agara unu nke oma. Unu agbakutala ONYENWE ANYI azu, ugbu a, ya onwe ya agbakutakwala unu azu.'"

21 Ma ndisi Juda niile gbara izu megide ya, sitekwa n'iwu eze nyere ha ji nkume tugbuo ya n'ogige ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYI.

22 Eze Joash echetagh i ebere nke nna Zekaraya bu Jehoiada meere ya kama o gburu nwa ya. Ma mgbe o na-anwu, o siri, "Ka ONYENWE ANYI hukwa mmeso ojoo a ma kwukwa unu ugwọ ajo omume unu niile."

23 O ruo ka o gbara otu afo, ndi agha Aram bịara imegide Joash, ha wakporo Juda na Jerusalem gbuo ndi ndu niile site n'etiti ndi mmadu. Ha zigaara eze ha no na Damaskos ihe niile ha kwatara n'ike.

24 N'agbanyeghi na ndi Aram kpoọ naani ndi ikom ole na ole bia, ONYENWE ANYI raara igwe ndi agha di ukwu ranye ha n'aka. N'ih na Juda gbakutara ONYENWE ANYI azu, bu Chineke nke nna nna ha, e mezuru ihe niile e kpere n'ikpe n'ahu Joash.

25 Mgbe ndi agha Aram lara, hapu Joash n'onodu mmeru ahu di ukwu, ndisi ozi ya gbara izu gbuo ya, n'ih ogbugbu o gburu nwa Jehoiada, onye nchaja. Ha gburu ya mgbe o dina n'ih ndina ya. Emesia, ha liri ya n'obodo Devid, ma o bugh i n'ebe a na-eli ndi eze.

26 Ndi gbara izu gbuo ya bu Zabad, onye nne ya bu Shimeat onye Amon, na Jehozabad, onye nne ya bu Shimrit onye Moab.

27 Ihe niile gbasara Joash na umu ya, na amuma niile e buru banyere ya, na otu e si wuzie ụlọnsọ ukwu Chineke, ka e dere n'akwukwo akuko ndi eze Izrel niile. Mgbe Joash nwuru, Amazaya nwa ya ghorọ eze Juda.

* 24:12 Ya bu, kapinta

25

Amazaya eze Juda

¹ Amazaya gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze, ọ chiri dika eze iri afọ abụọ na itoolu na Jerusalem. Nne ya bụ Jehoadin onye Jerusalem.

² O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, ma o jighi obi ya niile mee nke a.

³ Mgbe alaeze guzosiri ike n'okpuru ọchichi ya, o gburu ndi ozi ahụ gburu eze, bu nna ya.

⁴ Ma o meghi ka umu ha nwuo, kama o gbasoro usoro ihe e dere n'akwukwo iwu Mosis, ebe ONYENWE ANYI nyere iwu si: "Ndi muru umu agaghi anwu n'ih ihe umu ha metara, maobu mee ka umu nwuo n'ih ihe ndi muru ha metara, onye obula ga-anwu n'ih mmehie nke aka ya."

⁵ Amazaya kpokotara ndi Juda, guzo ha dika ezinaulo ha si di, kenye ha n'okpuru ndi ochiagha na-achi otutu puku ndi agha, na ndi na-achi otutu nari ndi agha, bu ndi Juda na ndi Benjamin niile. Mgbe o gururu ndi di afọ iri abuo maobu kari onu, o choputara na ha di nari puku ndi ikom ato ndi tozuru iji ube na ota buo agha.

⁶ O ji nari talenti olaocha gota nari puku ndi agha site n'ala Izrel.

⁷ Ma otu onye nke Chineke biakwutere ya, si ya; "Eze, ka ndi agha a si Izrel ghara isonyere gi, n'ih na ONYENWE ANYI anonyereghi ndi Izrel, o nonyereghi onye obula sitere n'Ifrem.

⁸ A sikwari na i jiri obi dimkpa ga agha a, Chineke ga-eme ka ndi iro gi merie gi, n'ih na Chineke bu onye nwere ike inyere mmadu aka maobu ime ka o suo ngongo."

⁹ Amazaya siri onye nke Chineke ahụ, "Gini kwanu ka anyi ga-eme banyere nari ego talenti m kwuru maka ndi agha Izrel?"

Onye nke Chineke ahụ zara, "ONYENWE ANYI puru inye gi kari nke ahụ."

¹⁰ Amazaya zighachiri ndi agha Izrel ahụ azu ka ha laa, bu ndi a si n'Ifrem biakwute ya. Ha were iwe nke ukwu megide Juda, jirikwa oke iwe laghachi n'ulo ha.

¹¹ Amazaya duuru ndi agha ya gaa na Ndagwurugwu Nnu, ebe o gburu ndi ikom Sia di puku iri.

¹² Ndi agha Juda nwudoro puku ndi ikom iri ozo na ndu, duru ha gaa n'elu nkume di elu, si n'ebe ahụ tuda ha niile, nke mere na ha niile kupiasiri.

¹³ Ma ndi agha ahụ Amazaya zilagara, ka ha ghara iso ya gaa agha, wakporo otutu obodo ndi Juda site na Sameria ruo Bet-Horon. Ha gburu puku mmadu ato n'ime ha, bukorokwa otutu ihe nkwa n'agha, buru ha laa.

¹⁴ Mgbe Amazaya sitere n'agha ebe o gburu otutu ndi Edom lota, o bulatara chi* nke ndi Sia. O guzobere ha dika chi ndi nke aka ya, kpoo isiala nye ha ma surekwa aja nsure oku na-esi isi utu nye ha.

¹⁵ Iwe ONYENWE ANYI di ukwu megide Amazaya. O zigaara ya onye amuma, onye siri, "N'ih gini ka ijiaju ase site n'aka chi nke ndi ahụ, bu ndi na-enweghi ike izoputa ndi ha site n'aka gi?"

¹⁶ Mgbe o ka kpu okwu n'onu ya, eze siri ya; "Mechie onu! I chorọ inwu? Ole mgbe ka anyi mere gi onye na-adu eze odu?"

Ya mere, onye amuma ahụ kwusiri, ma si, "Amaara m na Chineke ekpebiela ila gi n'iyi, n'ih na i mere nke a ma jukwa ige nti na ndumodu m."

* 25:14 Ya bu, arusi

¹⁷ Emesija, mgbe Amazaya, eze Juda gbachara izu ya na ndi ndumodu ya, o zigara Jehoash nwa Jehoahaz, nwa Jehu, eze Izrel ozi ima aka, si, "Bia ka dimkpa na ibe ya zute ihu na ihu n'agha."

¹⁸ Ma Jehoash eze Izrel, zighachiri ozi nye Amazaya eze Juda, si; "Uke di na Lebanon zigaara osisi sida nke di na Lebanon ozi si ya, 'Nye nwa m nwoke nwa gi nwanyi ka o buru nwunye ya.' Mgbe ahụ, anụ ohia nke di na Lebanon gafetere ebe ahụ zopia uke ahụ.

¹⁹ I na-asị onwe gi, na i meriela Edom, ugbo a, mpako abatala, isi a nabe gi. Ma nodu n'ulo gi. N'ihigini ka i ga-eji kpaliere onwe gi nsogbu, si otu a wetara onwe gi na Juda odida?"

²⁰ Ma Amazaya egeghi nti, n'ihigini na Chineke na-akwado inyefe ya n'aka Jehoash onye iro ha, n'ihigini na ha chorochi ndi Edom gawa.

²¹ Ya mere, Jehoash bu eze Izrel buliri agha. Ya na Amazaya eze Juda zutere ihu na ihu n'agha na Bet-Shemesh, di n'ala Juda.

²² Ndi Izrel meriri ndi Juda, mee ka ha gbalaga, nwoke obula n'ulo ya.

²³ Jehoash, bu eze Izrel nwudere Amazaya eze Juda, nwa Joash, nwa Ahazaya na Bet-Shemesh. Mgbe ahụ, Jehoash duuru ya bia na Jerusalem, kwada mgbidi Jerusalem, site n'Onu uzọ ama Ifrem ruo n'onu uzọ ama Nkuku, nke ogologo ya ruru nari nzo ukwu isii.

²⁴ O chikoro olaedo na olocha niile na ngwongwo niile ahutara n'ulonso ukwu Chineke, nke e tinyere n'aka Obed-Edom ilekota, tinyekwara aku niile di n'uloeze. O dororo otutu ndi mmadu n'agha, kporo laghachi na Sameria.

²⁵ Amazaya nwa Joash, eze Juda noro ndu afo iri na ise, mgbe Jehoash nwa Jehoahaz, eze Izrel nwusiri.

²⁶ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Amazaya, site na mmalite ruo ogwugwu, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ndi eze Juda na Izrel?

²⁷ Site n'oge Amazaya gbakutara ONYENWE ANYI azu, ha gbara izuzu imegide ya n'ime Jerusalem. O gbapuru gbalaga Lakish, ma ha zipuru ndi ikom churu ya gaa Lakish, gbuo ya n'ebe ahụ.

²⁸ Ha bulatara ozu ya n'elu inyinya, e lie ya n'ebe e liri nna nna ya ha n'obodo Juda.

26

Uzaya eze Juda

¹ Mgbe ahụ, ndi Juda mere Uzaya* eze n'onodu Amazaya nna ya, mgbe o di naani afo iri na isii.

² O bu Uzaya wugariri obodo Elat, nwetaghachi ya nye Juda mgbe eze bu Amazaya sooro ndi nna nna ya dinaa n'onwu.

³ Uzaya di afo iri na isii mgbe o malitere ichi dika eze. O chiriri iri afo ise na abuo na Jerusalem.

⁴ O soro nzo ukwu nna ya bu Amazaya mee ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI.

⁵ Uzaya chosiri Chineke ike ubochi niile nke Zekaraya na-adi ndu, bu onye mere ka o ghota itu egwu Chineke. Mgbe niile, dika o na-achọ ONYENWE ANYI, Chineke nyere ya oganihu.

⁶ O busoro ndi Filistia agha, ma kudakwa mgbidi niile nke Gat, Jabna, na Ashdod. Emesija, o wuziri otutu obodo di n'akuku Ashdod na n'ebe ndi ozo n'obodo Filistia.

* **26:1** Onye a na-akpokwa *Azaraya*

⁷ Chineke n'onyeere ya n'ogụ niile ọ lụsoro ndị Filistia, na ndị Arab bi na Gua Baal na ndị Meunim.

⁸ Ndi Amon na-atutara ya utu afo niile, ude aha ya ruru ọ buladi ala Ijpt n'ih na ọ ghorọ onye di ike nke ukwu.

⁹ O wuru otutu ulo elu nche na Jerusalem na nkuku Onu Uzọ Ama, n'Onu Uzọ Ama Ndagwurugwu, na nkuku mgbidi, wusie ha ike.

¹⁰ O wukwara otutu ulo elu nche siri ike n'ozara, gwuokwa otutu olulu mmiri n'ih na o nwere otutu anu ulo na ndagwurugwu, na n'ala di larii. O huru iru oru ubi n'anya, n'ih ya, o nwere otutu ndi na-aru oru n'ubi na ubi vaini ya di n'ala ugwu ugwu, na n'ala ndi di na ndagwurugwu.

¹¹ Uzaya nwere ndi agha onuogugu ha di ukwu, ndi a zuziri azuzi, na ndi no na njikere mgbe niile ipu ibu agha dika onuogugu e kewaputara ha si di. O bu Jeiel, ode akwukwo na Maaseia, onyeisi ozi no n'okpuru Hananaya, otu n'ime ndiisi ozi eze, ka o di n'aka iguputa ndi agha ga-apu ibu agha.

¹² Ndi agha a nwekwara puku ndiisi agha abuo na nari isii, ya bu 2,600.

¹³ Onuogugu ndi agha ahụ niile di nari puku ato na asaa, na nari ise, ya bu, 307,500. Ha bu ndi a zuziri nke oma, ndi di nnoo ike iguzo n'azu eze ibu agha megide ndi iro ya.

¹⁴ Uzaya nyere ndi agha niile, ota, na ube, na uwe agha, na okpu igwe, na uwe agha igwe, uta na nkume na-akwo murumuru, nke ndi na-atu iche ji alu ogu.

¹⁵ O meputakwa ihe ncheputa ohuru na Jerusalem, nke ndi nwere amamihe cheputara, bu nke a ga-eguzobe n'ulo elu nche nakwa n'elu nkuku mgbidi, ka ndi agha nwee ike jiri ha gbaa aku maobu tuo nkume ukwu site n'elu mgbidi ahụ niile. Ude aha ya gbasara ruo ebe di anya, n'ih na-onyeere ya aka n'uzo di ukwu ruo mgbe o ghorọ onye di ike.

¹⁶ Ma mgbe Uzaya ghorọ onye di ike, nganga wetaara ya odida. O bu onye na-ekwesighi ntukwasị obi nye ONYENWE ANYI bu Chineke ya, o banyere n'ime ulonso ONYENWE ANYI ka o chuo aja ihe nsure oku na-esi isi utu n'elu ebe ichu aja.

¹⁷ Azaraya onye nchujaja na ndi nchujaja ONYENWE ANYI iri asato ozo bu dimkpa jekwuru ya n'ebe ahụ.

¹⁸ Ha guzogidere eze bu Uzaya, si ya, "Uzaya, i kwesighi ibata n'ebe a jiri aka gi suree ihe nsure oku na-esi isi utu nye ONYENWE ANYI. Nke a bu oru diri naani ndi nchujaja ndi bu umu Eron, ndi a hoputara doo iche maka oru a. Site n'ebe nsọ a puo, n'ih na i gosila onwe gi dika onye na-ekwesighi ntukwasị obi. Ozo i gaghị enwekwa nsopuru site n'aka ONYENWE ANYI Chineke gi."

¹⁹ Uzaya onye ji ihe igu oku nke e ji esure ihe nsure oku na-esi isi utu ahụ n'aka, were iwe nke ukwu megide ndi nchujaja ahụ. Mgbe o no na-abara ndi nchujaja mba n'ihu ebe ichu aja nke di n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, lee ekpenta putara ya n'egedege ihu.

²⁰ Mgbe Azaraya onyeisi nchujaja, na ndi nchujaja ozo niile lere ya anya, ha huru na ekpenta agbaala ya n'egedege ihu ya, ha mere ka o site n'ebe ahụ puo ngwangwa. Ya onwe ya kwa chokwara isite n'ebe ahụ puo ngwangwa, n'ih na ONYENWE ANYI tiri ya ihe otiti.

²¹ Eze Uzaya bu onye ekpenta ruo ubochi onwu ya. O biri n'ulo ewupuru iche, ebe o bu onye ekpenta, na onye amapuru site n'ulonso ONYENWE ANYI. Jotam nwa ya ghorọ onye nlekota ulozeze, na-achikwa ndi ala ahụ.

22 Ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Uzaya, site na mmalite ruo ogwugwu, onye amuma Aizaya nwa Emoz deturu ha n'akwukwo.

23 Uzaya soro ndi nna nna ya dina n'onwu, e lie ya nso n'ohia ebe a nali ozu nke diiri ndi eze, maka na ndi mmadu siri, "O bu onye ekpenta." Jotam nwa ya, ghororo eze n'onodu ya.

27

Jotam eze Juda

1 Jotam gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze. O chiri afọ iri na isii na Jerusalem. Nne ya bu Jerusha nwa Zadok.

2 O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI dika nna ya Uzaya mere, ma o meghi dika nna ya, o banyeghi n'ime ulonso ONYENWE ANYI. Ma ndi mmadu gara n'ihu na-eme omume ha ruru aru.

3 Jotam wughariri Onu Uzo Ama nke di Elu nke ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ruokwa otutu oru n'elu mgbidi nke uguwu Ofel.

4 O wuru otutu obodo n'ala uguwu uguwu Juda, wuokwa otutu ebe e wusiri ike na ulo elu nche n'oke ohia.

5 Jotam busoro eze ndi Amon agha, meriekwa ha. N'afọ ahụ, ndi Amon bunyere ya nari talenti olaocha, na bushel oka iri puku na puku abuo, na bushel oka bali iri puku na puku abuo.

6 Jotam ghororo eze di ike n'ihia na o kpachara anya debe iwu ONYENWE ANYI Chineke ya.

7 Ihe ndi ozo niile n'oge ochichi Jotam, tinyere ihe gbasara agha niile o luru, na ihe ndi ozo niile nke o mere, e deturu ha n'akwukwo akuko ndi eze Izrel na Juda.

8 O gbara iri afọ abụọ na ise mgbe e mere ya eze. O chiri afọ iri na isii na Jerusalem.

9 Jotam sooro ndi nna nna ya dina n'onwu, e lie ya n'obodo Devid. Ehaz nwa ya nwoke ghororo eze n'onodu ya.

28

Ehaz eze Juda

1 Ehaz gbara iri afọ abụọ mgbe o malitere ibu eze. O chikwara afọ iri na isii n'ime Jerusalem, ma o meghi ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, dika nna ya Devid mere.

2 O gbasoro uzo niile nke ndi eze Izrel, kpuokwa arusi di iche iche maka ofufe arusi Baal.

3 O surere ihe nsure oku na-esi isi utu di iche iche n'ime Ndagwurugwu nke Ben Hinom, surekwaa umu ya n'oku. O gbasoro omenaala niile ruru aru nke ndi mba ozo, ndi ahụ ONYENWE ANYI chupuru site n'ihu ndi Izrel.

4 O churu aja surekwaa ihe nsure oku aja na-esi isi utu n'ebe niile di elu, n'elu uguwu niile, na n'okpuru osisi ndu obula.

5 N'ihia ya, ONYENWE ANYI Chineke ya nyefere ya n'aka eze ndi Aram. Ndi Aram lughburu ya, kporo otutu n'etiti ndi ya dika ndi mkporo kpoa ha n'Damaskos.

E nyefekwara ya n'aka eze Izrel, onye gburu otutu ndi agha ya.

6 N'otu ubochi, Peka nwa Remalaya gburu nari puku ndi agha Juda na iri puku abuo. Ihe ndi a mere n'ihia na ha gbakutara ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha azu.

7 Zikri onye Ifrem, onye bu dike n'agha, gburu Maaseia, nwa eze, na Azrikam onye na-elekota uloeze. O gbukwara Elkena onye na-esota eze.

⁸ Ndi Izrel sitere n'etiti umunne ha ndi Juda dota ndi inyom, na umu okorobia, na umu agboghobia onuogugu ha di nari puku abuo n'agha. Ha bukokwaara otutu ihe ndi ozo ha kwatara n'agha laghachi na Sameria.

⁹ Ma Oded, onye amuma ONYENWE ANYI, no na Sameria n'oge a. O puru jekwuru ndi agha ahụ na Sameria si ha, "ONYENWE ANYI Chineke nna nna unu ha mere ka unu merie ndi Juda n'ihu na ha na-efe arusi. Ma unu ji onuma gbuo ha, nke mere na uzu turu ruo n'eluigwe.

¹⁰ Ugbu a, unu na-achokwa ime ndi ikom na ndi inyom Juda na Jerusalem ndi ohu unu? Ma unu abughị ndi ikpe mmehie mara n'ebe ONYENWE ANYI Chineke unu no?

¹¹ Ugbu a, geenu nti n'ihe m na-ekwu. Kpoghachinu umunna unu ndi a unu dotara n'agha n'ulo ha, n'ihu na ugbu a ONYENWE ANYI na-ewe oke iwe megide unu."

¹² Ufodu ndisi ndi Ifrem, bu Azaraya nwa Jehohanan, na Berekaya nwa Meshilemot, na Jehizkaya nwa Shalum, na Amasa nwa Hadlai, biliri guzogide ndi ahụ si agha na-alota.

¹³ Ha siri, "Unu akpobatakwaala ndi a unu dotara n'agha n'ebe a, n'ihu na unu mee ya, anyi ga-abu ndi ikpe maara n'ihu ONYENWE ANYI. Unu chorọ itukwasị ihe na mmehie na ikpe omuma anyi? N'ihu na ikpe omuma anyi adila ukwu, iwe ya di oku na-adikwasikwa n'ahu Izrel."

¹⁴ Ya mere, ndi agha ahụ hapuru ndi mkporo ahụ na ihe niile ha bulatara, n'ihu ndi ozi na igwe mmadu ahụ niile.

¹⁵ Mgbe ahụ, ndi ikom ahụ akporo n'aha n'aha duuru ndi mkporo ahụ, manye aka n'ihe ahụ niile a dotara n'agha weputa uwe, na nri, na mmanya na akpukpukwu, na mmanu, nyeghachi ha ndi ahụ niile a dotara n'agha. Ha bulitere ndi oria no n'etiti ndi ahụ a dotara n'agha kukwasị ha n'elu inyinya ibu. Emesia, ha duuru mmadu ahụ niile dughachiri ha ndi ha no na Jeriko, obodo nkwu. Emesiakwa, ha laghachikwara azu na Sameria.

¹⁶ N'oge ahụ, eze Ehaz zigara ndi eze Asiria ozi ka o bia nyere ya aka.

¹⁷ Ndi Edom biara ozo buso Juda agha, ma dorokwa otutu n'ime ha n'agha.

¹⁸ Ndi Filistia na-ebusokwa ufodu obodo Juda di na mgbada ugwu, na Negeb agha. Ha meriri ma bichikwaa obodo ndi a; Bet-Shemesh, na Aijalon, na Gederot, na Soko, na Timna, na Gimzo, na obodo nta niile gbara ha gburugburu.

¹⁹ Ma ONYENWE ANYI wedara Juda n'ala n'ihu Ehaz, eze Izrel onye mere ka ihe ojoo baa uba na Juda, na-ekwesighi ntukwasị obi ya nye ONYENWE ANYI.

²⁰ Mgbe Tiglat-Pilesa* eze ndi Asiria biara, o wetaara Ehaz nsogbu kama enyemaka.

²¹ Ehaz weere ufodu ihe di n'ulonso ONYENWE ANYI, na nke di n'uloeze, sitekwa na n'ulo ndisi obodo, were ha nye eze Asiria, ma ihe ndi a enyereghị ya aka.

²² N'oge nsogbu ya, eze Ehaz gakwara n'ihu buru onye na-ekwesighi ntukwasị obi nye ONYENWE ANYI.

²³ O churu aja nye chi niile nke Damaskos, bu ndi meriri ya n'agha. O siri, "N'ihu na chi nke ndi eze Aram nyeere ha aka, ha ka m ga-achuru aja, ka ha nwee ike nyere m aka." Ma ha bu ihe wetaara ya odida, burukwa odida nye Izrel niile.

* 28:20 Nke a bu otu ozo e si akpo Tiglat-Pilnesa

²⁴ Ehaz chikotara ngwongwo niile di n'ulonso ukwu Chineke, gbujasija ha. O mechiri onu uzọ niile e si abanye n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ma wuo otutu ebe ichu aja na nkuku uzọ niile n'ime Jerusalem.

²⁵ N'obodo niile obula na Juda, o wuru ebe di elu maka ichu aja di iche iche nye chi ndi ozọ, si otu a kpasuo ONYENWE ANYI, bu Chineke nna nna ya ha iwe.

²⁶ Ma banyere ihe ndi ozọ niile mere n'oge ochichi ya, site na mmalite ruo ogwugwu, o bu na e deghi ha n'akwukwo akuko ihe mere n'oge ndi eze Juda na Izrel?

²⁷ Ehaz soro nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'obodo Jerusalem, ma o bughị n'ime ili ebe a na-eli ndi eze Izrel. Hezekaya nwa ya, ghorọ eze n'onodu ya.

29

Hezekaya edoo ulonso ukwu Chineke nsọ

¹ Hezekaya gbara iri afọ abuo na ise mgbe o malitere i bu eze. O chiri iri afọ abuo na itoolu na Jerusalem. Aha nne ya bu Abija, ada Zekaraya.

² O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI dika nna nna ya Devid mere.

³ N'onwa mbu nke afọ ahụ e mere ya eze ka o meghere ulonso ONYENWE ANYI, mezie ime ya.

⁴ O kporo ndi Livayi, na ndi nchujaja niile oku n'akuku owuwa anyanwu nke ulonso ukwu Chineke,

⁵ gwa ha okwu si ha, "Geenu m nti unu ndi Livayi, doonu onwe unu nsọ, dokwaanu ulonso ukwu ONYENWE ANYI Chineke nna nna unu nsọ. Wezuganu ihe aru niile di n'ebe nsọ nke ulonso ahụ.

⁶ N'ihị na nna anyi ha bu ndi na-ekwesighi ntukwasị obi; ha mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI bu Chineke anyi, hapu ya. Ha wepuru ihu ha site n'ebe obibi ONYENWE ANYI, gbakutakwa ya azu.

⁷ Ha mechikwara uzọ ndi e si abanye na mputa onu ulo ahụ, menyuo kwa oku di n'ime ya. E sureekwaghi ihe nsure oku na-esi isi utọ, o dikwaghi aja nsure oku obula a churu nye Chineke nke Izrel.

⁸ N'ihị nke a ka iwe ONYENWE ANYI ji dakwasị Juda na Jerusalem. O meela ka ha buru ihe oke egwu, na oke ihere na oke ujo, dika unu jirila anya unu hu.

⁹ E gburu nna anyi ha n'agha, dotakwa ndi nwunye anyi na umu okorobia na umu agboghobia anyi n'agha n'ihị ya.

¹⁰ Ma ugbu a, achoro m ka anyi na ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel gbaa ndu, ka iwe ya juru n'ebe anyi no.

¹¹ Umụ m, o kwesighi ka unu gbakuta oru unu azu ozọ, n'ihị na ONYENWE ANYI hoputara unu iguzo n'ihu ya, na ijere ya ozi, na iru oru n'ihu ya, na ichuru ya aja ihe nsure oku na-esi isi utọ."

¹² N'oge a ndi Livayi ndi a malitere oru:

site n'ikwu Kohat:

Mahat na Amasai, na Juel nwa Azaraya;

n'ikwu Merari:

Kish nwa Abdi, na Azaraya nwa Jehalelel;

n'ikwu Geshon:

Joa nwa Zima, na Eden nwa Joa;

¹³ n'ikwu Elizafan:

Shimri, na Jeiel;

n'ikwu Asaf:
 Zekaraya, na Matanaya;
 14 n'ikwu Heman:
 Jehiel, na Shimei;
 n'ikwu Jedutun:
 Shemaya, na Uziel.

15 Mgbe ha kpokotara umunna ha bu ndi Livayi, dokwaa onwe ha ocha, ha bara ido ulonso ONYENWE ANYI nsọ, dika eze nyere n'iwu, n'usoro okwu ONYENWE ANYI si di.

16 Ndi nchujaja banyere n'ime ebe nsọ ahụ ido ya nsọ. Ihe niile na-adighi ocha ha huru n'ime ya ka ha weputasiri n'ogige ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ. Ndi Livayi buuru ha gaa bufuo na Ndagwurugwu Kidron.

17 Ha bidoro mmemme ido nsọ a n'abali mbu n'onwa nke mbu. N'abali nke asato ha ruru na mputa onu ulo nke ulonso ONYENWE ANYI. Ma o were ha abali asato ozo idochasi ulonso ahụ nsọ maka ofufe, ha jezuru ozi niile n'abali iri na isii nke onwa mbu ahụ.

18 Mgbe ahụ, ha bakwuru eze bu Hezekaya kororo ya si, "Anyi emeela ebe niile n'ulonso ONYENWE ANYI ka o di nsọ, ebe ichu aja nke aja nsure oku na ngwongwo ya, na tebul idoba achicha e doro nsọ, na ihe niile di n'ime ya.

19 Ozo, anyi edoziela ma dokwaa ngwongwo ahụ niile nsọ, bu nke eze Ehaz wepuru n'ihu ekwesighi ntukwasi obi ya mgbe o bu eze. Ha dikwa ugbu a n'ihu ebe ichu aja nke ONYENWE ANYI."

20 N'ututu echi ya, eze bu Hezekaya kpokotara ndiisi obodo niile, gaa n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ.

21 Ha wetara oke ehi asaa, na ebule asaa, na umu ebule asaa, na mkpi asaa, maka ichu aja mmehie n'ihu alaeze ahụ, maka ulonso ukwu ahụ, na ala Juda. Eze nyere ndi nchujaja bu umu Eron iwu si ha gbuo anu ulo ndi ahụ n'ebe ichu aja nye ONYENWE ANYI.

22 Ya mere, ha gburu oke ehi ahụ niile. Ndi nchujaja fesara obara ha n'elu ebe ichu aja. Ha gbukwara ebule ndi ahụ fesa obara ha n'ebe ichu aja, gbukwaa umu aturu ndi ahụ fesakwa obara ha n'ebe ichu aja.

23 Ha wetara mkpi ndi ahụ eji achu aja mmehie n'ihu eze na ogbako ahụ, ha bikwasikwara ha aka n'elu.

24 Ndi nchujaja gburu mkpi ndi ahụ, chee obara ha n'elu ebe nchujaja maka ikpuchi mmehie ndi Izrel niile. N'ihu na eze nyere iwu ka a chuo aja nsure oku na aja mmehie n'ihu ndi Izrel niile.

25 O mere ka ufodu ndi Livayi nodu n'ulonso ahụ, dika ndi na-abu ahụ. O nyere ha ogene, na une, na ubo akwara. O mere nke a n'usoro dika Devid na Gad, bu onu uzo eze, na Netan, bu onye amuma, nke a bu dika ONYENWE ANYI nyereriji n'iwu site n'aka ndi amuma ya.

26 Ya mere, ndi Livayi ji ihe egwu Devid ndi ahụ niile guzoro na njikere, ma ndi nchujaja jikwa opi ha nke ha na-afu.

27 Hezekaya nyere iwu ka a chuo aja nsure oku ahụ n'elu ebe ichu aja. Mgbe a malitere isure aja ahụ oku, a malitekwara ibu ahụ nye ONYENWE ANYI, na ifu opi na iti ihe egwu niile nke Devid, eze Izrel.

28 N'oge mmemme ochuchu aja ahụ, mmadu niile kororo isiala nye Chineke, mgbe ndi ahụ na-abu ahụ, ndi opi na-afukwa opi ha. Ihe niile a no na-eme tutu ruo mgbe a chusiri aja niile ahụ.

29 Mgbe ha chuchara aja ndi ahụ, eze na ndi niile no n'ebe ahụ gburu ikpere n'ala, kpokwaa isiala.

³⁰ Eze Hezekaya na ndịisi ozi ya nyere iwu ka ndị Livayị buo ufodu n'ime abụ oma Devid, na nke Asaf onye amuma, maka iji ya too ONYENWE ANYI. Ha mere otu a, kpookwa isiala nye Chineke.

³¹ Emesia, Hezekaya siri, "Ugbu a unu edoola onwe unu nsọ nye ONYENWE ANYI, biana nso, webatanu aja na onyinye ekele n'ime ulonso ONYENWE ANYI." Ya mere, nzuko ahụ niile wetaara aja na onyinye ekele ha, ndi niile nwere mkpebi n'obi ha wetara aja nsure oku.

³² Onuogugu anu ulo niile ha wetara bu ndi a: iri oke ehi asaa, na nari ebule, na nari umu ebule abuo, ka e wetara maka aja nsure oku nye ONYENWE ANYI.

³³ Anu ndi e doro nsọ maka ichu aja di nari oke ehi isii na aturu na ewu di puku ato.

³⁴ Ma ndi nchujaja di ole na ole, ha apughikwa igba akpukpo anu niile ahụ maka aja nsure oku, n'ihia ya, umunne ha bu ndi Livayị nyeere ha aka tutu ruo mgbe ozi ahụ gwusiri, ruokwa mgbe e doro ndi nchujaja ndi ozo nsọ. N'ihia na ndi Livayị nwere obi ziri ezi kari ndi nchujaja ido onwe ha nsọ.

³⁵ Aja nsure oku bara uba, tinyere abuba nke aja udo niile, na aja ihe onunu nke so aja nsure oku ndi a.

O bu n'uzo di otu a ka e si weghachite ije ozi na ichu aja nke na-adi n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

³⁶ Hezekaya na ndi Juda niile nuriri onu n'ihia ihe Chineke doziri nye ndi ya, n'ihia na ihe niile ndi a mere ngwangwa.

30

Mmemme Ngabiga

¹ Hezekaya zigaara ndi Izrel na Juda niile ozi, degakwa ndi Ifrem na Manase akwukwo ikpo oku ka ha bia n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI di na Jerusalem maka ime Mmemme Ngabiga nye ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel.

² Eze na ndiisi ya, na ndi nkpokota niile na Jerusalem kpebiri na Mmemme Ngabiga a ga-adi n'onwa nke abuo.

³ Ha enweghi ike ime ya n'oge e kwesiri ime ya n'ihia na otutu ndi nchujaja enwebeghi ike doo onwe ha nsọ n'onwa ahụ. Otu a kwa, ndi Izrel enwebeghikwa ike zukotaa na Jerusalem.

⁴ Eze na Izrel niile nwere otu mkpebi ime ya otu a.

⁵ Ha kpebiri ka e kwusaa n'ala Izrel niile site na Dan ruo na Biasheba ka onye obula bia na Jerusalem maka ime Mmemme Ngabiga nye ONYENWE ANYI, Chineke Izrel. Otutu mmadu n'Izrel esobeghi mee memme a dika e nyere ya n'iwu.

⁶ Ndi ogba oso weere akwukwo ozi sitere n'aka eze na ndi ozi ya jegharja n'Izrel na Juda niile dika ihe eze nyere n'iwu si:

"Unu ndi Izrel, loghachikwutenu ONYENWE ANYI Chineke Ebrahim, na Aizik, na Jakob, ka o laghachikwute unu bu ndi eze Asiria na-emeribeghi.

⁷ Unu adikwala ka nna unu ha, na umunne unu ndi Izrel, ndi nakwesighi ntukwasị obi nye ONYENWE ANYI, bu Chineke nna nna ha, nke a mere o jiri were ha mee ihe iju anya, dika unu huru ya.

⁸ Unu abula ndi isiike dika ha, kama werenu onwe unu nye ONYENWE ANYI. Biakwanu n'ulonso ya nke o doro nsọ ruo ebighi ebi. Fee ONYENWE ANYI Chineke unu ofufe, ime ka iwe ya juru n'ebe unu no.

⁹ O buru na unu aloghachikwute ONYENWE ANYI, o ga-eme ka e gosi umunna unu na umu unu a dotara n'agha obi ebere, meekwa ka ha site n'ebe e bugara ha loghachikwa. N'ih na ONYENWE ANYI Chineke unu bu onye obi ebere, na onye obioma; o gakwaghị agbakuta unu azu, ma o buru na unu echegharịa, loghachikwute ya."

¹⁰ Ya mere, ndi ogbo oso ozi ahụ sitere otu obodo gaa obodo oso n'Ifrem, na Manase, o buladi ruo Zebulon. Ma ndi mmadu chiri ha ochi, kwaakwa ha emo.

¹¹ Ma otu o di, ufodu ndi si n'ebo Asha na Manase, na Zebulon wedatara onwe ha ala, bia Jerusalem.

¹² Ma aka Chineke dinyere ndi Juda inye ha otu obi, ime ihe eze na ndiisi ya nyere n'iwu, site n'okwu ONYENWE ANYI.

¹³ Ya mere, otutu mmadu biara Jerusalem n'onwa nke abuo nke afọ ahụ, maka mmemme achicha ekoghi eko.

¹⁴ Ha niile jiri otu obi bibie ulo arusi Baal niile di na Jerusalem, kutuokwa ebe ichu aja na-esi isi utu niile, buru ha niile bufuo ha na Ndagwurugwu Kidron.

¹⁵ N'abali nke iri na anọ nke onwa abuo ahụ, ndi mmadu ahụ niile gburu aturu Mmemme Ngabiga ha. Nke a mere ka ihere mee ndi nchujaja na ndi Livayi. Ha mekwara ngwangwa doo onwe ha nsọ were aja nsure oku bia n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

¹⁶ Ha niile guzokwara n'onodu ha dika e dere ya n'iwu Mosis, onye nke Chineke. Ndi nchujaja fesara obara nke ndi Livayi bunyere ha n'aka, n'elu ebe ichu aja.

¹⁷ Ebe o bu na otutu ndi so n'igwe mmadu ahụ edobeghi onwe ha nsọ, ndi Livayi gbuuru ha aturu Mmemme Ngabiga n'ih na ha adighi ocha, ha apughikwa ido aturu ha nsọ nye ONYENWE ANYI.

¹⁸ O bu ezie na otutu ndi sitere n'Ifrem, na Manase, na Isaka, na Zebulon edoghi onwe ha ocha, ma ha sokwa rie oriri ngabiga ahụ, si otu a mebie ihe e dere n'iwu. Ma Hezekaya kpeere ha ekpere si, "Ka ONYENWE ANYI onye di mma gbaghara onye obula

¹⁹ bu ndi ji obi ha na-achọ ONYENWE ANYI Chineke nke nna nna ha, o buladi ma o buru na ha adighi ocha dika iwu nke ebe nsọ si di."

²⁰ ONYENWE ANYI nuru ekpere Hezekaya gwokwa ha.

²¹ Ya mere, ndi Izrel ahụ niile ji onu mee mmemme achicha ekoghi eko ahụ na Jerusalem ubochi asaa. Ma ndi nchujaja na ndi Livayi ji abu na ngwa egwu ONYENWE ANYI too ya otuto ubochi ahụ niile.

²² Hezekaya ji okwu di mma gbaa ndi Livayi ume n'ih ezi nghota ha nwere n'ijere ONYENWE ANYI ozi. N'ime ubochi asaa ahụ niile, ha churu aja udo, riekwa ihe ha ketara site n'aja niile a churu. Ha tokwara ONYENWE ANYI Chineke nna nna ha otuto.

²³ N'ih oke onu ha niile nwere, ha kpebiri ime mmemme ahụ gaa n'ihu ubochi asaa oso.

²⁴ Hezekaya eze Juda, nyere nzuko ahụ otu puku oke ehi, na puku aturu asaa. Ndi ozi eze niile nyekwara ha, otu puku oke ehi na puku aturu iri. Otutu ndi nchujaja dooro onwe ha nsọ.

²⁵ N'oge ahụ kwa, oke onu juputara n'obi ndi Juda niile, na n'obi ndi nchujaja na ndi Livayi, na n'obi ndi obia, na ndi sitere ala Izrel bia.

²⁶ Oke onu juputara na Jerusalem n'ih na site n'oge Solomon nwa Devid, eze Izrel ruo n'oge a, e mebeghi mmemme di otu a na Jerusalem.

²⁷ Mgbe ahụ, ndi nchujaja na ndi Livayi guzoro gozie oha mmadu ahụ niile. Chineke nukwara ekpere ha site n'ebe obibi ya di nsọ nke eluigwe.

31

¹ Mgbe ihe niile a gwusiri, ndi Izrel bu ndi no n'ebe ahụ puru gaa n'obodo niile di na Juda, kurisie ogidi nsọ niile, gbutukwa ogidi Ashera niile. Ha kwaturu ebe niile di elu na ebe ichu aja niile di na Juda, Benjamin, Ifrem na Manase. Mgbe ha lachara ha niile n'iyi, ndi Izrel niile laghachiri n'obodo nke aka ha nakwa n'ihe onye obula nwere.

Onyinye maka ife ofufe

² Hezekaya kenyekwara ndi nchujaja na ndi Livayi n'usoro iru oru ha n'ulonso ukwu Chineke ubochi niile, maka oru ichu aja nsure oku na aja udo, na inye ekele, na ito ONYENWE ANYI n'onu uzọ ama ebe obibi ya.

³ Eze nyekwara utu nke ya site n'ihe nweta ya maka iji chuo aja nsure oku, nke ututu na abali, ya na aja nsure oku nke ubochi izuike niile na onwa ohuru, na nke mmemme niile a kara aka a na-eme dika o di n'iwu ONYENWE ANYI.

⁴ O nyekwara ndi bi na Jerusalem iwu ka ha na-ewebatara ndi nchujaja na ndi Livayi oke nke ruuru ha, ka ha nwee ike lebanye anya nke oma n'iwu ONYENWE ANYI.

⁵ Ngwangwa e kwusara okwu a, umu Izrel niile wetara onyinye ha n'ebe o bara uba. Ha wetara mkpuru mbu nke oka ha, na mmanya vaini ohuru ha, na mmanu oliv, na mmanu anu, na ihe omume niile nke ubi. Ha wetakwara n'uba otu uzọ n'uzọ iri nke ihe niile ozọ ha nwere.

⁶ Ndi Izrel na Juda niile bi n'obodo Juda bubatakware otu uzọ n'ime uzọ iri nke igwe ehi, na igwe ewu na aturu, na otu uzọ n'uzọ iri nke ihe nsọ niile edoro nsọ nye ONYENWE ANYI bu Chineke ha. Ha doro ha niile n'ukwu n'ukwu

⁷ Ha bidoro iwebata ihe ndi a site n'onwa nke ato n'afọ ruo n'onwa nke asaa.

⁸ Mgbe Hezekaya na ndiisi ya biara hu ukwu ihe ndi ahụ niile, ha toro ONYENWE ANYI, goziekwa ndi ya bu Izrel.

⁹ Hezekaya juru ndi nchujaja na ndi Livayi banyere onyinye ndi ahụ e bubatara.

¹⁰ Azaraya, onyeisi nchujaja, onye sitere n'ikwu Zadok zara si ya; "Lee, kemgbe ndi mmadu malitere iwebata onyinye ha n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI o nwebeghi ihe korọ anyi. N'ezie, anyi nwere kari, n'ihhi na ONYENWE ANYI agoziela ndi ya. Leekwa ihe di ukwu ka foduru."

¹¹ Hezekaya nyere iwu ka e edozie ulo ichikoba ihe n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI ahụ. Ha mekwara otu a.

¹² Emesia, ha jiri ikwesi ntukwasi obi bubata onyinye ndi ahụ, na onyinye nke otu uzọ n'ime uzọ iri, na onyinye e doro nsọ, tifee ha n'aka Konanaya, onye Livayi. Shimei nwanne ya nwoke bu onye na-esote ya.

¹³ Jehiel, Azazaya, Nahat, Asahel, Jerimot, Jozabad, Eliel, Ismakaya, Mahat na Benaya, bu ndi nlekota oru ndi no n'okpuru Konanaya na Shimei nwanne ya. Ndi a niile bu ndi eze Hezekaya na Azaraya onye nlekota ulonso ukwu Chineke hoputara.

¹⁴ Kore nwa Imna, onye Livayi, onye bukwa onye na-elekota onu uzọ ama di n'owuwa anyanwu, ka e tinyere oru ilekota onyinye afọ ofufu niile e wetaara Chineke. O bu ya nwekwa oru ikesa onyinye ndi ahụ niile e bubataara ONYENWE ANYI ha na onyinye ndi ozọ e doro nsọ.

¹⁵ Ndi na-enyere ya aka bu Eden, Miniamin, Jeshua, Shemaya, Amaraya na Shekanaya. Ha na-eke onyinye ahụ nye ndi nchujaja niile n'obodo ahụ, onye ukwu na onye nta, dika usoro iru oru ha si di. Ha ji ikwesi ntukwasi obi na-enyere ya aka.

¹⁶ Ozokwa, ndi ikom niile si n'ezinaulo ndi nchujaja, ndi gbara site n'afọ atọ gbagoo, ndi aha ha di n'akwukwo usoro omumu, bu ndi na-aru oru n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, na-eketa oke ihe oriri ha na-eri mgbe obula ha biara iru oru dika usoro oru ha si di.

¹⁷ Ha na-ekenye ndi nchujaja niile e dere aha ha n'akwukwo usoro omumu, kenyekwa ndi Livayi niile gbara site iri afọ abuo gbagoo ihe oriri dika usoro oru ha si di.

¹⁸ Ndi na-esokwa keta oke ndi a bu umuntakiri, na ndi inyom, na umu ndi ikom na ndi inyom na-etolite etolite, bu ndi niile e deputara aha ha n'akwukwo usoro omumu. Ndi a bu ndi kwesiri ntukwasị obi n'ido onwe ha nsọ.

¹⁹ A hoputara ufodu ndi ikom ndi oru ha bu ike nri nye ndi nchujaja niile bu umu umu Eron. Ndi nchujaja a na-ekwu ihe banyere ha n'ebe a bu ndi ahụ bi n'ala ubi nke gbara obodo ndi nchujaja gburugburu, maobu ndi bi n'obodo ndi ozo. Ndi a bukwa ndi e dere aha ha niile n'akwukwo usoro omumu ndi Livayi.

²⁰ Ndi a bu ihe ndi Hezekaya mere n'ime Juda niile, o na-eme ihe di mma, na nke ziri ezi, n'ikwesị ntukwasị obi n'ihu ONYENWE ANYI bu Chineke ya.

²¹ N'ime ihe niile o mere, nke metutara ije ozi nke ulo ukwu Chineke, na idebe iwu niile na ukpuru niile Onyenwe anyi nyere, Hezekaya ji obi ya niile gbasoo Chineke. O jikwa obi ya niile jee ozi niile o jere. Nke a mekwara ka ihe gaara ya nke oma.

32

Senakerib abaa mba ibuso Jerusalem agha

¹ Mgbe Hezekaya ji ikwesi ntukwasị obi rucha oru ndi a niile, Senakerib bu eze Asiria, biara n'ime Juda megide ya. O nochibidoro obodo niile nke e wusiri ike, na-eche na o ga-meri ha nye onwe ya.

² Mgbe o doro eze anya na Senakerib biara ka o buo agha megide Jerusalem,

³ Hezekaya mere ngwangwa kpokota umu eze niile na ndiisi agha ya. Mgbe ha zukotara, ha kpebiri iwuchi isi iyi ahụ niile na-esi n'azu obodo na-asoputa. Ha mekwara otu a.

⁴ Ha kpokotara otutu ndi oru, ndi gara gbochie isi iyi niile, mee ka mmiri gharakwa isoputa n'ala ahụ niile. Ha mere nke a n'ihu na ha achoghị ka eze ndi Asiria na ndi agha ya nweta mmiri ha ga-anu mgbe ha biaruru ibuso Jerusalem agha.

⁵ Hezekaya wuzikwara mgbidi obodo ahụ, wusie ha ike n'ebe niile o na-ada ada. O wukwara mgbidi ozo gburugburu mgbidi nke ochie ahụ. O wusikwara ebe siri ike nke Milo di n'obodo Devid ike, kpuokwa otutu ngwa agha na ota.

⁶ O tinyere ndi agha niile no n'obodo ahụ n'okpuru ndiisi agha na-achi ha, mee ka ha niile zukota n'onu uzo ama nke obodo. N'ebe ahụ ka o no gwa ha okwu si ha,

⁷ "Dirinu ike, unu adakwala mba. Unu atula ujo maobu daa mba n'ihu eze Asiria na usuu ndi agha ya, n'ihu na onye dinyeere anyi ka ya ike.

⁸ Ihe nonyere ya bu ogwe aka nke anu ahụ, ma nke nonyere anyi bu ONYENWE ANYI, Chineke anyi, inyere anyi aka na ibu agha anyi niile." Okwu a, nke Hezekaya bu eze Juda kwuru, mere ka ndi Juda nwee agbamume.

⁹ Mgbe e mesiri, mgbe Senakerib eze Asirija na ndi agha ya niile nochibidoro Lakish, o zipuru ndi oru ya gaa Jerusalem, ka ha jiri ozi a gaa maka Hezekaya, bu eze Juda na ndi Juda niile ndi no n'ebe ahụ:

¹⁰ "Nke a bu ihe Senakerib, bu eze Asirija siri: O bu na gini ka ntukwasi obi gi dabere, mere i ji nogidesie ike na Jerusalem n'onodu nochibido a?"

¹¹ Mgbe Hezekaya na-asị, 'ONYENWE ANYI bu Chineke anyi ga-azoputa anyi site n'aka eze Asirija,' o bu aghugho ka o na-aghọ unu. O na-eduhie unu, na-achọ ka unu nwuo n'aguu nakwa akpiri ikpo nku.

¹² O bughi Hezekaya na onwe ya wezugara ebe ya niile di elu na ebe ichu aja ya niile, na-asị Juda na Jerusalem, 'Unu aghaghi ikpo isiala n'otu ebe ichu aja, chukwa aja n'elu ya'?

¹³ "Unu amaghi ihe mu na nna m ha bu ndi bu m uzo chia mere ndi ala ozo? Chi niile nke mba ndi ahụ niile ha nwere ike zoputa ala ha site n'aka m?"

¹⁴ O bu onye n'etiti chi niile nke mba ndi a niile, bu ndi nna nna m ha bibiri, naputarala ndi ya site n'aka m? Anaa ka chi unu ga-esi zoputa unu site n'aka m?"

¹⁵ Unu ekwela ka Hezekaya duhie unu, rafuokwa unu otu a. Unu ekwenyekwarala ya, n'ihia na o dighi chi obula maobu nke mba obula maobu alaeze obula puru inaputa ndi ya site n'aka m maobu n'aka nna m ha. Ka o buruzie chi unu ga-abu nke ga-anaputa unu site n'aka m!"

¹⁶ N'uzo di otu a ka ndi ozi Senakerib ahụ ji leda ONYENWE ANYI Chineke, na Hezekaya anya kwuokwa okwu mkpari megide ha.

¹⁷ Emesia, Senakerib dekwara akwukwo mkpari ndi ozo, nke o no n'ime ya kwuluo ONYENWE ANYI Chineke Izrel, na-asị, "Dika chi ndi ala ozo niile enweghi ike zoputa ndi ha site n'aka m, otu a kwa, Chineke nke Hezekaya apughikwa izoputa ndi ya site n'aka m."

¹⁸ Mgbe ahụ, ha ji oke olu kpokuo ndi Jerusalem, bu ndi no na mgbidi ahụ n'asusu Hibru, imenye ha egwu nakwa ime ka ujo tuo ha, ka ha nwee ike were obodo ahụ.

¹⁹ Ha kwuru okwu ojoo di iche iche banyere Chineke nke Jerusalem, dika ha si kwuo megide chi niile nke ndi ozo di n'awa, bu oru aka mmadu.

²⁰ Mgbe ahụ, Hezekaya bu eze, na Aizaya onye amuma, nwa Emoz, kpokuru Chineke nke eluigwe n'ekpere.

²¹ ONYENWE ANYI zipuru otu mmuo ozi, onye gara tigbuo ndi agha niile bu dike, ndi ochiagha na ndisi niile no n'omuma ulo ikwu nke eze Asirija. Ya mere, Senakerib ji oke ihere laghachi n'ala ya. Ma mgbe o gara n'ulo chi ya, ufodu n'ime umu ya ndi ikom, ndi bu anu ahụ na obara ya, were mma agha gbuo ya n'ebe ahụ.

²² Otu a ka ONYENWE ANYI si zoputa Hezekaya na ndi Jerusalem, site n'aka Senakerib eze Asirija, na sitekwa n'aka ndi iro ya ndi ozo. Udo dikwara n'ala ya niile.

²³ Site n'oge ahụ, Hezekaya ghorọ eze a maara aha ya na mba niile di Juda gburugburu. Otutu mmadu bidokwara ibutere ONYENWE ANYI onyinye di iche iche na Jerusalem. Hezekaya n'onwe ya nwetakwara onyinye nke ya.

Nganga, Oganihu, na onwu Hezekaya

²⁴ Ma n'oge ahụ, Hezekaya rjara rja, ruo na o gaara anwu. Ma o kpere ekpere rjo ONYENWE ANYI ka o gwoo ya. O zara ekpere ya, gosikwa ya ihe iribama di ebube.

²⁵ Ma Hezekaya ejighị obi ya niile kelee Chineke ekele n'ihị na nganga batara ya n'obi. Nke a mere ka iwe wee ONYENWE ANYỊ megide ya na ndị Jerusalem na Juda.

²⁶ Mgbe Hezekaya na ndị Jerusalem wedara onwe ha n'ala, iwe ONYENWE ANYỊ dajuru n'ebe ha nọ, ọ takwaghị ha ahuhu n'oge niile ahụ Hezekaya dī ndū.

²⁷ Ya mere, Hezekaya ghorọ eze bara ogaranya, burukwa onye a nasopuru. O wuru ulokwu maka ichebe olocha ya na olaedo, na nkume dī oke onuahia, na uda na-esi isi uto, na ota na efere olaedo ya.

²⁸ O wukwara otutu ulo ozo ebe a na-echebe oka, na mmanya vaini ohuru, na mmanu oliv. O wukwara ulo anumanu maka otutu igwe ewu na aturu ya.

²⁹ O wukwara otutu obodo nta dī iche iche, nweekwa otutu igwe anu ulo, na igwe ehi, n'ihị na Chineke mere ka ọ baa uba.

³⁰ Hezekaya bukwa onye gbochiri mmiri iyi Gaihon n'akuku elu elu ya, gwuo olulu ebe mmiri ahụ si sogharia na-asobata n'akuku odida anyanwu nke obodo Devid. Ihe niile o mere gaara ya nke oma.

³¹ Ma mgbe ndi ozi nke ndi na-achi Babilon zitere ka ha juo ya banyere ihe ebube ahụ nke mere n'ala ahụ, Chineke hapuru ya i nwalee ya, ka ọ mara ihe niile dī ya n'obi.

³² Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Hezekaya, na oru ebere niile nke ọ ruru ka edere n'akwukwo ohu onye amuma bu Aizaya, nwa Emoz, dikwa n'akwukwo akuko ndi eze Juda na Izrel niile.

³³ Hezekaya sooro ndi nna nna ya dinaa n'onwu, e lie ya n'ugwu n'ebe ili ndi nna nna Devid dī. Ndi Juda niile na ndi niile bi na Jerusalem kwanyere ya ugwu n'onwu ya. Manase nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

33

Manase eze Juda

¹ Manase gbara afo iri na abuo mgbe ọ malitere ibu eze. Ọ chiriri iri afo ise na ise na Jerusalem.

² O mere ihe dī njo n'anya ONYENWE ANYI, site n'igbaso ihe aru niile nke ndi mba ozo bi n'ala ahụ na mbu mere, bu ndi ONYENWE ANYI chupuru n'ihu ndi Izrel.

³ O wughariri ebe dī elu niile nke nna ya Hezekaya kwadara, o wukwara ebe ichu aja dī iche iche nke Baal, piakwa ogidi Ashera dī iche iche. Ọ kporo isiala nye usuu ihe niile nke dī na mbara eluigwe feekwa ha ofufe.

⁴ O wuru ebe ichu aja dī iche iche, n'ime ulonso ONYENWE ANYI, nke ONYENWE ANYI, kwuru okwu banyere ya, si, "Aha m ga-adigide na Jerusalem ruo mgbe ebighi ebi."

⁵ O wuru ebe ichu aja nye usuu ihe niile dī na mbara eluigwe n'ogige abuo dī n'ulonso ONYENWE ANYI.

⁶ O jikwa umu ya choo aja n'ime oku na Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Ọ gbara aja, taa amusu, choo osisa n'aka ndi mgbaasi, juta ase n'aka ndi na-aju mmuo ojo ase, ya na ndi dibia afa mekokwara ihe. O mere ihe dī njo n'ebe ọ dī ukwuu n'anya ONYENWE ANYI si otu a kpasuo iwe ya.

⁷ O were oyiya apiri api nke o mere debe n'ime ulonso Chineke, nke Chineke gwara Devid na nwa ya Solomon okwu si, "N'ulonso a na n'ime Jerusalem, nke mu onwe m hoputara site n'ebo niile nke Izrel, ka m ga-akpokwasị Aha m ruo mgbe ebighi ebi.

⁸ Ma agaghị emekwa ka ukwụ ndị Izrel hapụ ala ahụ nke m kenyere nna nna unu, naanị ma ọ buru na ha elezie anya debe ihe niile m nyere ha n'iwu banyere iwu niile, ukpuru niile na ntuziaka niile m nyere site n'aka Mosis."

⁹ Ma Manase duhiere Juda na ndị Jerusalem, mee ka ha mee ihe di njo kari nke ndi mba niile ndi ONYENWE ANYI lara n'iyi site n'ihu ndi Izrel.

¹⁰ ONYENWE ANYI gwara Manase na ndi ya okwu, ma ha egeghi nti.

¹¹ N'ihia ya, ONYENWE ANYI mere ka ndi ochiagha nke eze ndi Asiria bia buso ha agha, bu ndi jidere Manase, gbanye ya nko igwe n'imi, were udo bronz kee ya agbu, kporo ya laa Babilon.

¹² N'oge ahụ ka anya doro Manase. O wedara onwe ya ala nke ukwuu, rigo amara site n'aka ONYENWE ANYI Chineke nna nna ya.

¹³ ONYENWE ANYI nuru arigo ya mee ya ka o lotakwa n'alaeze ya na Jerusalem. Mgbe ahụ, Manase matara na ONYENWE ANYI bu Chineke n'ezie.

¹⁴ O bu n'oge a ka o wughachiri mgbidi nke abuo gburugburu obodo Devid, na mgbidi di n'odida anyanwu iyi Gaihon na ndagwurugwu Kidron. Site n'ebe ahụ, o wuru ya ruo n'onu uzo ama Azu, na gburugburu uguw Ofel ebe o wuliri ya elu. O dokwara ndisi agha ya n'obodo niile e wusiri ike di na Juda.

¹⁵ O wezugara chi ndi mba ozo niile, wepukwa oiyi ahụ o tinyere n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, kutuokwa ulo arusi o wuru n'ugwu ulonso, na ndi nke o wuru na Jerusalem. O sitere n'obodo bufuo ha.

¹⁶ Emesia, o wughariri ebe ichu aja ONYENWE ANYI di n'ulonso ukwu Chineke, chuo aja udo na aja ekele n'elu ya. O nyekwara ndi Juda niile iwu si ha fee ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel ofufe.

¹⁷ Ma ufodu ndi Juda nogidekwara na-achụ aja n'ugwu, maobu naani ONYENWE ANYI Chineke ha ka ha na-achuru aja ndi a.

¹⁸ Ma banyere ihe ndi ozo niile mere n'oge ochichi Manase na ekpere nke o kpeere Chineke ya, na okwu niile ndi ohu gwara ya n'aha ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel, ka e dere n'akwukwo akuko ihe e mere n'oge ndi eze Izrel niile.

¹⁹ Ekpere ya, na osisa Chineke zara ya, na mmehie ya niile, na-ekwesighi ntukwasị obi ya, na ebe niile o wuru ulo arusi n'elu uguw, na ebe o manyere ogidi arusi Ashera, na arusi ndi ozo, tupu o weda onwe ya ala, ka e dere n'akwukwo akuko ndi amuma.

²⁰ Manase sooro ndi nna nna ya ha dina n'onwu, e lie ya n'uloeze ya. Amon, okpara ya, nochiri ya.

Amon eze Juda

²¹ Amon gbara iri afo abuo na abuo mgbe o malitere ibu eze. O chiri afo abuo na Jerusalem.

²² O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI dika nna ya Manase mere. Amon kporo isiala, chokwa aja nye arusi niile, nke Manase mere.

²³ Ma o wedaghi onwe ya ala n'ihu ONYENWE ANYI dika Manase nna ya mere. Kama Amon gara n'ihu mee ka ikpe omuma ya mubaa.

²⁴ Ndi na-ejere Amon ozi gbara izu megide ya, ha gburu ya n'ime uloeze ya.

²⁵ Mgbe ahụ, ndi ala ahụ gburu ndi niile ahụ gbara izu megide eze Amon. Ha mere Josaya nwa ya nwoke eze n'onodu ya.

34

Mgbanwe Josaya wetara

¹ Josaya gbara afọ asatọ mgbe e mere ya eze. Ọ chiri iri afọ atọ na otu na Jerusalem.

² O mere ihe ziri ezi n'anya ONYENWE ANYI, gbasookwa ụzọ niile nke nna nna ya Devid, o sighi n'uzọ a wezuga onwe ya gaa n'aka nri maobu n'aka ekpe.

³ N'afọ nke asatọ nke ochichi ya, mgbe o ka bu okorobia, o bidoro iji obi ya niile na-achọ Chineke nke nna ya Devid. N'afọ iri na abuo nke ochichi ya, o malitere ime ka Juda na Jerusalem di ocha site n'iwuzuga ebe ichu aja niile di elu, na ogidi Ashera niile, na arusi a piri api na nke a kpuru akpu niile.

⁴ N'ihu ya o mere ka a kwatuo ebe ichu aja Baal n'ike. O kudara ebe ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utọ di n'elu ebe ichu aja Baal ndi ahụ, tijisie ogidi Ashera niile, na arusi na oiyi niile. O kujasiri ha niile, kpokoro ha ghasaa ha n'elu ili ndi na-eke ha.

⁵ O kporo okpukpu ndi nchujaja ahụ oku n'elu ebe ichu aja arusi ha, si otu a mee ka Juda na Jerusalem di ocha.

⁶ N'obodo ndi Manase, na Ifrem na Simion, ruo na Naftali, na mkpomkpo ebe ha niile gburugburu.

⁷ O tituru ebe ichu aja nke arusi niile na ogidi arusi Ashera, gwepia arusi ndi a niile dika ntụ. Otu a ka o mere n'ala Izrel niile tupu o laghachi Jerusalem.

⁸ N'afọ nke iri na asatọ nke ochichi Josaya, mgbe o mere ka ala ahụ na ulonso di ocha, o zigara Shefan nwa Azalaya, Maaseia onye na-achi obodo, na Joa nwa Joahaz, onye na-edeko akuko, ka ha wuzie ulonso ONYENWE ANYI, bu Chineke ya.

⁹ Ha jekwuru Hilcaya onyeisi nchujaja nye ya ego nke e webatara n'ulonso Chineke, nke ndi Livayi bu ndi na-eche onu uzọ nakotara site n'aka ndi Manase na Ifrem, na ndi niile foduru n'Izrel, na sitekwa n'aka ndi Juda na Benjamin, na ndi niile bi na Jerusalem.

¹⁰ Mgbe ahụ, ha nyefere ya n'aka ndi ikom ahoputara maka ilekota oru n'ulonso ONYENWE ANYI. Ndi ikom a kwuru ndi oru ruziri ma mezie ulonso ahụ ugwo.

¹¹ Ha nyekwara ndi okpo ntu na ndi na-ewu ulo ego iji zuta nkume a wara awa, osisi iji mee ihe njikota na osisi ikwado ulo, maka iji ruzie ulo a nke ndi eze Juda hapuru ka o dakasia.

¹² Ndi oru a ruru oru ha n'ikwesi ntukwasi obi. Ndi nlekota ha bu ndi Livayi ndi a: Jahat na Obadaya ndi si n'ikwu Merari, na Zekaraya na Meshulam ndiisi n'ikwu Kohat. Ndi Livayi ndi ozo, ndi bu ndi nwere nghota n'iti ngwa egwu di iche iche

¹³ ka e mere ndi nlekota ndi na-ebu ibu. Ha lekotakwara ndi niile ruru oru di iche iche. Ufodu n'ime ndi Livayi ndi a bu ndi ode akwukwo na ndi na-edeko ihe, na ndi na-eche onu uzọ nche.

Nchota Akwukwo Iwu

¹⁴ Mgbe ha na-eweputa ego anabatara n'ulonso ONYENWE ANYI, Hilcaya onye nchujaja chotara akwukwo Iwu ONYENWE ANYI, bu nke o nyere site n'aka Mosis.

¹⁵ Hilcaya siri Shefan ode akwukwo, "Achotala m Akwukwo Iwu n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI." O nyere ya Shefan.

¹⁶ Mgbe ahụ, Shefan buuru akwukwo ahụ wegara ya eze, gwa ya si, "Ndi ozi gi na-eje ozi ha dika ihe niile i tinyere ha n'aka si di."

¹⁷ Ha enyefela ego niile nke dị n'ulonso ONYENWE ANYI n'aka ndi nlekota oru, na ndi oru."

¹⁸ Emesia, Shefan ode akwukwo gwara eze okwu ozo si ya, "O nwere akwukwo Hilcaya nyere m." Shefan weputara ya guo ya na nti eze.

¹⁹ Mgbe eze nuru ihe niile e dere n'akwukwo iwu ahụ, o dowara uwe ya.

²⁰ O nyere Hilcaya, Ahikam nwa Shefan, Abdon nwa Maika, Shefan ode akwukwo na Asaya, bu onye oru eze, iwu, si ha,

²¹ "Ganu juta ONYENWE ANYI ase, n'isi m na n'isi ndi foduru n'Izrel na Juda, banyere ihe niile e dere n'akwukwo a bu nke achotara. N'ih na onuma ONYENWE ANYI di ukwu bu nke a wukwasiri anyi, n'ih na ndi bu anyi uzọ edebghi okwu nke ONYENWE ANYI, ha agbasoghi ihe niile e dere n'ime akwukwo a banyere anyi."

²² Ya mere, Hilcaya na ndi ahụ eze zipuru ya na ha, jekwuuru Hulda, onye amuma nwanyi, onye bu nwunye Shalum, nwa Tokhat, nwa Hasra. Onye nlekota ebe a na-edebe uwe. Hulda na-ebi na mpaghara Jerusalem e wuru ohuru.

²³ O siri ha, "Otu a ka ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel, kwuru: Gwanu nwoke ahụ ziri unu ka unu biakwutem, si

²⁴ 'Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu: Ana m aga iweta mbibi ga-adakwasị ebe a na ndi niile bi n'ime ya, obubu onu niile e dere n'ime akwukwo a, bu nke a guputara n'ihu eze Juda.

²⁵ N'ih na ha ajula m, gbakuta m azu, chuo aja nsure oku na-esi isi utu nye chi ndi ozo, kpasuo m iwe site na ihe niile nke aka ha meputara, a ga-awukwasị iwe m n'ebe a, o gaghị akwusikwa.'

²⁶ Gwanu eze Juda, onye ahụ zitere unu ijuta ase site n'onu ONYENWE ANYI si ya, 'Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel na-ekwu banyere okwu ndi ahụ i nuru.

²⁷ N'ih na o wutere gi n'obi, na i wedakwara onwe gi n'ala n'ihu Chineke, mgbe i nuru ihe o kwuru megide ebe a na ndi bi n'ime ya, n'ih na i wedara onwe gi n'ala n'ihu m, ma dowaaakwa uwe gi, bekwaa akwa n'ihu m. Mu onwe m anula, otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

²⁸ Ugbu a, aga m achikota gi nye nna nna gi ha, a ga-eli gi n'udo. Anya gi agaghị ahụ mbibi nke m ga-eme ka o biakwasị ebe a na ndi bi n'ime ya."

Ha laghachiri inye eze osisa ya.

²⁹ Mgbe ahụ, eze kporo ndi okenye Juda na Jerusalem niile.

³⁰ O gara n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ya na ndi ikom Juda niile, ndi niile bi na Jerusalem, na ndi nchujaja, na ndi Livayi, na ndi mmadu niile, site n'onye nta ruo na onye ukwu. O guputara na nti onye obula okwu niile si n'akwukwo ogbugba ndu ahụ, bu nke achotara n'ime ulonso ONYENWE ANYI.

³¹ Eze guzoro n'akuku ogidi, kwee nkwa n'ihu ONYENWE ANYI, igbaso ONYENWE ANYI, na idebe iwu ya na ukpuru ya niile, na iji obi ya niile, na mkpuruobi ya niile rube isi n'okwu ogbugba ndu ahụ e dere n'akwukwo ahụ.

³² O mekwara ka ndi niile no na Jerusalem na Benjamin kwee Onyenwe anyi otu nkwa ahụ. Ndi niile bi na Jerusalem mezuwara ihe ndi a dika ogbugba ndu Chineke, bu Chineke nna nna ha si di.

³³ Josaya sitere n'ala niile bu nke ndi Izrel wezuga ihe aru niile bu arusi, o mere ndi niile no n'Izrel n'oge ahụ ka ha fee ONYENWE ANYI bu Chineke ha. N'ubochi ndu ya niile, ha esiteghi n'iso ONYENWE ANYI, bu Chineke nke nna nna wezuga onwe ha.

35

Josaya emee Mmemme Ngabiga

¹ Josaya mere Mmemme Ngabiga ONYENWE ANYI na Jerusalem n'ubochi iri na anọ nke ọnwá mbụ n'afọ. Ha gburu aturu Mmemme Ngabiga n'ubochi ahụ

² O debekwara ndi nchujaja n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI, gbaa ha ume ka ha bidokwa iru oru ha.

³ O siri ndi Livayi, bu ndi e doró nsọ nye ONYENWE ANYI, ndi na-emekwa ka ndi Izrel ghotá ihe, "Donyenu igbe nsọ ahụ n'ulonso ukwu ahụ Solomón, nwa Devid, bu eze Izrel wuru. Unu ekwesikwaghị i na-ebughari ya n'ubu unu ozo. Ugbu a jeerenu ONYENWE ANYI Chineke unu, na ndi ya Izrel ozi.

⁴ Kwadoonu onwe unu n'usoro ezinaulo unu n'otu n'otu, dika ntuziaka ihe Devid, eze Izrel dere n'akwukwo si di, ya na nke Solomón nwa ya si dikwa.

⁵ "Werenu onodu n'ebe nsọ unu na otu ndi Livayi, maka nkewa nke ezinaulo nna nna unu ha si di, bu ikwu ndi Izrel, ndi na-abughị ndi nchujaja.

⁶ Gbuonu aturu ngabiga ndi ahụ, doonu onwe unu nsọ, doziekwaranu umunna unu ndi Izrel aja ha, ime dika ihe ONYENWE ANYI nyere Mosis n'iwu si di."

⁷ Josaya nyere ndi niile no n'ebe ahụ onyinye igwe ewu na aturu onugugu ya di iri puku ato, nke ha ga-eji chuo aja Mmemme Ngabiga. O nyekwara ha puku oke ehi ato site n'aku eze.

⁸ Ndisi ya nyekwara ndi nchujaja na ndi Livayi onyinye afo ofufu. Otu a kwa, Hilcaya na Zekaraya, na Jehiel, ndi na-elekota ulonso Chineke nyere ndi nchujaja puku ewu na aturu abuo na nari isii, nyekwa ha nari oke ehi ato, maka iji chuo aja Ngabiga.

⁹ Ndi bu ndi ndu n'ebo Livayi aha ha bu Konanaya, na Shemaya, na Netanel, na nwanne ya Hashabaya, na Jeiel, na Jozabad, nyere ndi Livayi puku ewu na aturu ise, na nari oke ehi ise maka iji ha chuo aja Ngabiga.

¹⁰ Mgbe e dozichara usoro ije ozi ahụ niile, ndi nchujaja weere onodu ha, ha na ndi Livayi n'oke oru ha n'usoro dika eze nyere n'iwu.

¹¹ Mgbe ahụ ndi Livayi gburu aturu ngabiga ahụ niile, were obara ha nye ndi nchujaja. Ha fesara ya n'ebe ichu aja mgbe ndi Livayi no na-agba anu ndi ahụ akpukpo.

¹² Ha kenyere ezinaulo obula anu ndi ahụ niile ka ha jiri nke ha ketara chuo aja nsure oku nye ONYENWE ANYI n'usoro dika e dere n'ime akwukwo Mosis. Otu a ka ha mekwara banyere ehi ndi ahụ.

¹³ Otu a kwa, dika e dere ya n'iwu Mosis, ha huru anu aja ngabiga ahụ n'oku, sie aja ndi di nsọ n'ite, buputa ha ngwangwa kee ha ndi mmadu niile.

¹⁴ Emesja, ha kwadooro onwe ha ihe, ma kwadokwara ndi nchujaja, n'ih na ndi nchujaja, bu umu Erón, noori na-achu aja nsure oku na abuba anu ruo abali. Ya mere, ndi Livayi ji kwadoro onwe ha ma kwadokwara ndi nchujaja, bu umu Erón ihe.

¹⁵ Ndi ikwu Asaf ndi a, bu ndi na-abu abu, nokwa n'onodu ha n'usoro dika ihe Devid, na Asaf, na Heman, na Jedutun onye amuma eze nyere n'iwu. Ndi na-eche nche n'onu uzo ama ahapughị onodu ha, n'ih na ndi Livayi ibe ha doziri ihe debere ha.

¹⁶ Ya mere, e doziri ofufe niile nke ONYENWE ANYI n'otu ubochi ahụ, maka ime Mmemme Ngabiga na ichu aja nsure oku niile n'ebe ichu aja ONYENWE ANYI, dika eze Josaya nyere n'iwu.

¹⁷ Ndi Izrel bu ndi no n'ebe ahụ mere Mmemme Ngabiga n'oge ahụ, meekwa mmemme achicha ekoghi eko ubochi asaa.

¹⁸ E mebeghi Mmemme Ngabiga n'udi a n'Izrel, site n'ubochi Samuel onye amuma, o nwebekwaghi eze Izrel obula nke merela mmemme a dika Josaya mere, ya na ndi nchujaja, ndi Livayi na ndi Juda niile na ndi Izrel niile bu ndi no n'ebe ahụ tinyere ndi Jerusalem.

¹⁹ O bu n'afọ nke iri na asato nke ochichi Josaya, ka e mere Mmemme Ngabiga a.

Onwu Josaya

²⁰ Emesia, mgbe Josaya hazisiri ihe n'ulonso ahụ, Neko eze Ijipt gbagoro iga buo agha na Kakemish, nke di n'akuku osimiri Yufretis. Mgbe ahụ, Josaya pukwara izute ya n'agha.

²¹ Ma Neko zipuru ndi ozi biara zie Josaya ozi, si ya, "Olee esemokwu di ugbu a n'etiti mu na gi, gi eze Juda? O bughu ibuso gi agha ka m biara, kama o bu naani ulo mu na ha no n'agha. Chineke siri m ka m mee ngwa; ya mere, egbochikwala Chineke onye nonyeere m, ka o ghara iji iwe bibie gi."

²² Ma Josaya esiteghi n'ebe o no chigharia, kama o nwoghariri onwe ya, ka a ghara imata onye o bu, maka iga buso ya agha. O geghikwa nti na okwu ahụ eze Neko kwuru nke si n'aka Chineke bia, kama o puru ibuso ya agha n'ala Megido.

²³ Ma mgbe ndi n'agba uta gbatarara eze, bu Josaya uta, eze gwara ndi ozi ya si, "Bupunu m, n'ihi na emerula m ahụ n'ebe o di ukwu."

²⁴ Ya mere, ha sitere n'ugbo agha ya bulie ya bubanye ya n'ime ugbo agha ozọ, bulata ya na Jerusalem, ebe o no nwuo. E liri ya n'ili nna nna ya ha, ndi Juda na Jerusalem niile ruuru ya uju.

²⁵ Jeremaya buuru Josaya abuakwa, ruo taa ndi ikom na ndi inyom nabu abu a iji na-echeta Josaya. Nke a ghorọ omenaala n'Izrel, e dekwara ya n'akwukwo abuakwa di iche iche.

²⁶ Ihe ndi ozọ niile Josaya mere, na oru ebere niile o ruru n'usoro ihe e dere n'iwu ONYENWE ANYI,

²⁷ na akuko ndu ya site na mmalite ruo n'ogwugwu, ka e deputara n'akwukwo akuko ndi eze Izrel na Juda.

36

¹ Ndi ala ahụ kporo Jehoahaz, nwa nwoke Josaya mee ya eze na Jerusalem, n'onodu nna ya.

Jehoahaz eze Juda

² Jehoahaz gbara iri afọ abuo na ato mgbe o bidoro ichi, ma o chiru na Jerusalem onwa ato.

³ Eze Ijipt chudara ya site n'ochichi na Jerusalem, kwagide ndi Juda ka ha tuora ya utu nari talenti olaocha na otu talenti olaedo.

⁴ Eze Ijipt mere Eliakim, otu nwanne Jehoahaz, eze ndi Juda na Jerusalem. O gughariri aha Eliakim ka o buru Jehoiakim. Ma Neko duuru Jehoahaz nwanne nwoke Eliakim gaa Ijipt.

Jehoiakim eze Juda

⁵ Jehoiakim gbara iri afọ abụọ na ise mgbe ọ malitere ibụ eze. Ọ chiri afọ iri na otu na Jerusalem. O mere ihe di njo n'anya ONYENWE ANYI Chineke ya.

⁶ Nebukadneza eze Babilon busoro ya agha, jiri udo bronz kee ya agbu, n'ih i duru ya gaa Babilon.

⁷ Nebukadneza bukokwaara efere na iko olaedo di n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, buru ha gaa buba ha n'uloeze ya di na Babilon.

⁸ Akuko ozo niile gbasara ochichi Jehoiakim, na banyere ihe aru niile o mere, na ihe niile a choputara megide ya, ka e dere n'akwukwo akuko ndi eze Izrel na Juda. Jehoiakin nwa ya ghorọ eze n'onodu ya.

Jehoiakin eze Juda

⁹ Jehoiakin gbara afọ iri na asato* mgbe ọ malitere ibụ eze, ọ chiri naani onwa ato na abali iri na Jerusalem. O mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI.

¹⁰ Emesia, n'afọ nke ozo ya, Nebukadneza ziri ozi mee ka akporo ya, na otutu ihe ndi di oke onuahia sitere n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, bulaa ha Babilon n'oge a. O mere nwanne nna Jehoiakin bu Zedekaya, eze Juda na Jerusalem.

Zedekaya eze Juda

¹¹ Zedekaya gbara iri afọ abụọ na otu mgbe e mere ya eze. Ọ chiri afọ iri na otu na Jerusalem.

¹² O mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI Chineke ya, o wedaghi onwe ya ala nara ndumodu Jeremaya bu onye amuma, onye na-ekwu okwu nke ONYENWE ANYI.

¹³ Ozokwa, o nupuru isi megide eze Nebukadneza, onye mere ka o nuo iyi n'aha Chineke. O ghorọ onye isiike, onye mechiri obi ya, ju ichigharikwute ONYENWE ANYI, Chineke Izrel.

¹⁴ N'ime ka ihe di njo kari, mmadu niile, tinyere ndi ndu n'etiti ndi nchujaja, nogidere buru ndi na-ekwesighi ntukwasi obi, site n'igbaso omenaala ruru aru nke mba niile gbara ha gburugburu. Ha meruru ulonso ONYENWE ANYI, nke o doro nsọ n'ime Jerusalem.

Odida Jerusalem

¹⁵ ONYENWE ANYI, Chineke nna nna ha, sitere n'onu ndi amuma ya gwa ha okwu mgbe na mgbe, ido ha aka na nti. O mere nke a n'ih i na o nwere obi ebere n'ebe ha no, na n'ebe ulonso ukwu ya di.

¹⁶ Ma ha kwara ndi amuma Chineke ndi a emo, lelia okwu Chineke ha wetara anya, chia amuma ha buru ochi, tutu ruo mgbe ha kpasuru onuma ONYENWE ANYI megide ndi ya, ruo mgbe ihe obula na-adighikwa nke puru igbochi ngosiputa oke onuma a.

¹⁷ Ya mere, o welitara eze Kaldia imegide ha, bu onye ji mma agha gbuchapu umu okorobia ha n'ulo ebe nsọ ha. O nweghikwa omiiko n'ebe umu okorobia, maobu umu agboghọ di, ndi okenye maobu ndi nri nri. Chineke weere ha niile nyefee ha n'aka Nebukadneza.

¹⁸ O sitere n'ulonso ukwu Chineke kpokoro ihe niile di n'ime ya, ma ihe ukwu ma ihe nta, tinyere aku niile di n'ime ulonso ONYENWE ANYI, na n'uloze, na n'ulo ndiisi ozi eze buru ha gaa Babilon.

¹⁹ Ha sunyere ulonso Chineke oku, kwatukwa mgbidi Jerusalem. Ha sunyere uloze niile oku, mebikwaa ihe niile ndi bara uru di n'ime ya.

* **36:9** Otu akwukwo ndi Hibru, ufodu akwukwo ndi ozo na nke Siriak, ma karichasia akwukwo ndi Hibru na-eke *afọ asato*. 2Ez 24:8

²⁰ Ha buuru ndị fọduru, bụ ndị niile gbanarị mma agha, gaa Babilon, ha ghorọ ya, ghokwara umu ya ndi nochiri anya ya, ndi ohu, tutu ruo mgbe ehiwere alaeze Peshia.

²¹ Ala ahụ nwere ubochi izuike niile kwesiri ya n'ebe o zuruoke, n'oge niile nke itogbo n'efu ya, o zuru ike, ruo mgbe iri afọ asaa ahụ zuru, n'imezu okwu ONYENWE ANYI kwuru site n'onu Jeremaya onye amuma.

²² Ma n'afọ mbu nke ochichi Sairos eze Peshia, ime ka okwu ONYENWE ANYI nke sitere n'onu Jeremaya mezu, ONYENWE ANYI kpaliri mmuọ Sairos, eze Peshia ka o mee mkpọsa n'alaeze ya niile, ma denyekwa ya n'akwukwo iwu, si,

²³ "Otu a ka Sairos, eze Peshia kwuru:

" 'ONYENWE ANYI, Chineke nke eluigwe, e nyela m alaeze niile nke di n'ụwa. O nyekwala m oru iwuru ya ulonso na Jerusalem, nke di na Juda. Ya mere, onye ya obula n'etiti ndi ya nwere ike iga, ka ONYENWE ANYI Chineke ha nonyekwara ha.' "

Ezra

Sairos enyere ndi na-alaghachi aka

¹ N'afọ mbụ nke ọchịchị Sairos, eze Peshia, ime ka okwu ONYENWE ANYI nke sitere n'ọnu Jeremaya mezu, ONYENWE ANYI kpaliri mmụọ Sairos, eze Peshia ka o mee mkpọsa n'alaeze ya niile, ma denyekwa ya n'akwukwo iwu, si,

² "Otu a ka Sairos, eze Peshia kwuru,

" 'ONYENWE ANYI Chineke nke eluigwe, e nyela m alaeze* niile nke di n'ụwa, o nyekwala m ọrụ iwuru ya ụlọnsọ na Jerusalem, nke di na Juda.

³ Ya mere, onye ya ọbụla n'etiti ndi ya nwere ike iga Jerusalem nke di na Juda, gaa wuo ụlọnsọ ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, bụ Chineke nọ na Jerusalem. Ka Chineke ha nonyekwara ha.

⁴ Ma n'obodo ọbụla ebe ndi fọdurụ ndu bi, ka ndi nọ n'ebe ahụ nye ha onyinye ọlọcha na ọlaedo, na akụ na anụ ụlọ n'uzọ enyemaka, tinyere onyinye afọ ofufu maka ụlọnsọ ukwu Chineke nke di na Jerusalem.' "

⁵ Mgbe ahụ, Chineke tinyere ọchịchọ ilaghachi Jerusalem† n'obi ndisi ezinaulo Juda na Benjamin na ndi nchụaja, na ndi Livayi. Ha kwadokwara ilaghachi maka iru ọrụ ụlọnsọ ONYENWE ANYI ahụ na-atufughị oge.

⁶ Ndi Juu bi na gburugburu Peshia nyere ndi nke na-alaghachi Jerusalem onyinye ihe ọlọcha na ọlaedo, na anụ ụlọ na ihe ndi ọzọ, na onyinye di oke ọnụahia di iche iche, tinyere onyinye afọ ofufu ha.

⁷ Nke ka nke, eze Sairos chiputara otutu ngwongwo nke ụlọnsọ ONYENWE ANYI nke Nebukadneza sitere na Jerusalem bukorọ gaa debe n'ulo chi ya.

⁸ Sairos bụ eze Peshia, chiputara ha site n'aka Mitredat, onye bụ odozi akụ, onye gurụ ha ọnu nye Sheshbaza, onye bụ onyeisi ndi Juu ahụ na-alaghachi Jerusalem na Juda.

⁹ Nke a bụ ọnuogugụ ngwongwo ndi ahụ:

efere ọlaedo iri atọ (30),
efere ọlọcha otu puku (1,000),
efere ọlọcha iri abuo na itoolu (29),

¹⁰ efere nta ọlaedo iri atọ (30),
efere ọlọcha nta narị anọ na iri (410),
ngwongwo ndi ọzọ otu puku (1,000).

¹¹ N'ime ihe ndi a niile, ọnuogugụ ihe e ji ọlọcha na ọlaedo kpọ di puku ise na narị anọ (5,400).

Sheshbaza bulatara ihe ndi a mgbe ya na ndi ahụ a dọrọ n'agha hapuru Babilon na-alota Jerusalem.

2

Ọnuogugụ ndi lotara

* **1:2** Alaeze Sairos gbatiri site n'India jeruo Ijipt, ma sitekwa n'ebe di warawara n'osimiri Uhie ruo Kush. † **1:5** Nke a bụ ogologo ụzọ di narị kilomita itoolu maobu otu puku. O ga-ewe onye ije ihe dika onwa abuo, maobu atọ iji ugboala nke inyinya na-adokpu ruo Jerusalem.

¹ Ugbu a, ndị a bụ ndị obodo niile a na-achị achị, bụ ndị sitere na ndọta n'agha nke Nebukadneza, eze Babilon, onye dọtara ha n'agha buru ha laa Babilon. Ha loğhachitere na Jerusalem nakwa Juda, onye oḅula n'obodo nke ha.

² Ndiisi ha na Zerubabel soo, bụ Jeshua, Nehemaya,* Seraya, Reelaya, Mōdekai, Bilshan, Mispa, Bigvai, Rehum na Baana.

Ihe ndeputa onuogugu ndi ikom Izrel bu nke a:

- ³ Ndi agburu Parosh, puku abuo, otu nari na iri asaa na abuo (2,172).
⁴ Umụ Shefataya, nari ato na iri asaa na abuo (372).
⁵ Umụ Ara, nari asaa na iri asaa na ise (775).
⁶ Umụ Pahat-Moab (site n'umu Jeshua na Joab), di puku abuo na nari asato na iri na abuo (2,812).
⁷ Umụ Elam, otu puku na nari abuo na iri ise na ano (1,254).
⁸ Umụ Zatu, nari itoolu na iri ano na ise (945).
⁹ Umụ Zakai, nari asaa na iri isii (760).
¹⁰ Umụ Bani, nari isii na iri ano na abuo (642).
¹¹ Umụ Bebai, nari isii na iri abuo na ato (623).
¹² Umụ Azgad, otu puku na nari abuo na iri abuo na abuo (1,222).
¹³ Umụ Adonikam, nari isii na iri isii na isii (666).
¹⁴ Umụ Bigvai, puku abuo na iri ise na isii (2,056).
¹⁵ Umụ Adin, nari ano na iri ise na ano (454).
¹⁶ Umụ Atea, site na Hezekaya, iri itoolu na asato (98).
¹⁷ Umụ Bezai, nari ato na iri abuo na ato (323).
¹⁸ Umụ Jora, otu nari na iri na abuo (112).
¹⁹ Umụ Hashum, nari abuo na iri abuo na ato (223).
²⁰ Umụ Giba, iri itoolu na ise (95).
²¹ Ndi ikom Betlehem, otu nari na iri abuo na ato (123).
²² Ndi ikom Netofa, iri ise na isii (56).
²³ Ndi ikom Anatot, otu nari na iri abuo na asato (128).
²⁴ Ndi ikom Azmavet, iri ano na abuo (42).
²⁵ Ndi ikom Kiriath Jearim,† Kefira na Beerot, nari asaa na iri ano na ato (743).
²⁶ Ndi ikom Rema na Geba, nari isii na iri abuo na otu (621).
²⁷ Ndi ikom Mikmash, otu nari na iri abuo na abuo (122).
²⁸ Ndi ikom Betel na Ai, nari abuo na iri abuo na ato (223).
²⁹ Ndi ikom Nebo, iri ise na abuo (52).
³⁰ Ndi ikom Magbish, otu nari na iri ise na isii (156).
³¹ Umụ Elam nke ozo, otu puku, nari abuo na iri ise na ano (1,254).
³² Umụ Harim, nari ato na iri abuo (320).
³³ Umụ Lod, Hadid na Ono, nari asaa na iri abuo na ise (725).
³⁴ Umụ Jeriko, nari ato na iri ano na ise (345).
³⁵ Umụ Senaa, puku ato, nari isii na iri ato (3,630).
³⁶ Ndi nchujaja:
ndi agburu Jedaya (site n'ezinaulo Jeshua), nari itoolu na iri asaa na ato (973)
³⁷ ndi Imea, otu puku na iri ise na abuo (1,052)
³⁸ ndi Pashua, otu puku na nari abuo na iri ano na asaa (1,247)

* 2:2 Nehemaya a na-ekwu ihe banyere ya n'ebe a, abughị nke dere akwukwo Nehemaya † 2:25 Maobu, Kiriath Arim

³⁹ ndị Harim, otu puku, otu nari na asaa (1,107).

⁴⁰ Ndi Livayi:
Ndi agburu Jeshua na Kadmiel (nke umu Hodavaya), iri asaa na anọ (74).

⁴¹ Ndi obu abu:
Ndi agburu Asaf,[‡] otu nari, na iri abuo na asato (128).

⁴² Ndi nche onu uzo ulonso ukwu:§
Ndi agburu Shalum, Atea, Talmon, Akub, Hatita na Shobai. Ha di otu nari, na iri ato na itoolu (139).

⁴³ Ndi na-eje ozi n'ulonso:
Ndi agburu* Ziha, Hasufa na ndi Tabaot,

⁴⁴ Keros, Siaha, Padon,

⁴⁵ Lebana, Hagaba, Akub,

⁴⁶ Hagab, Shalmal, Hanan,

⁴⁷ Gidel, Gaha, Reaya,

⁴⁸ Rezin, Nekoda, Gazam,

⁴⁹ Uza, Pasea Besai,

⁵⁰ Asna, Meunim, Nefusim,

⁵¹ Bakbuk, Hakufa, Hahua,

⁵² Bazlut, Mehida, Hasha,

⁵³ Bakos, Sisera, Tema,

⁵⁴ Nezaya na Hatifa.

⁵⁵ Agburu ndi na-ejere eze Solomon ozi,
ya bu ndi agburu Sotai, Hasoferet, Peruda,

⁵⁶ Jaala, Dakon, Gidel

⁵⁷ Shefataya, Hatil, na Pokeret-Hazebaim na Ami.

⁵⁸ Ndi na-eje ozi n'ulonso, na umu ndi na-ejere eze Solomon ozi,
di nari ato na iri itoolu na abuo (392).

⁵⁹ Ndi a bu ndi ozo sitere n'obodo Tel Mela, Tel Hasha, Kerub,
Adon na Imea, nke di n'ala Peshia lota. Ma ha enweghi ike igosi
ezinaulo ebe agburu ha si n'Izrel.

⁶⁰ Ndi agburu Delaya, Tobaya na Nekoda, nari isii na iri ise na abuo (652).

⁶¹ Sitekwa n'etiti ndi nchujaja:
Ndi agburu Hobaya, Hakoza na Bazilai, nwoke luru ada Bazilai onye
Gilead, a kpoo ya aha n'aha ha.

⁶² Ndi a choro ebe e deputara usoro omumu ha n'akwukwo, ma
ha achotaghi ha, n'ihia ya, e wepuru ha n'oru nchujaja dika ndi
na-adighi ocha.

⁶³ Onyeisi ochichi nyere iwu ka ha ghara iri ihe dikarisi nso tutu
ruo mgbe e nwere onye nchujaja na-eji Urim na Tumim ajuta ase.

⁶⁴ Nkpokota onuogugu ndi niile lotara di iri puku anọ na abuo,
na nari ato, na iri isii (42,360),

[‡] 2:41 Asaf bu otu n'ime ndi Livayi, onye Devid hoputara maka ihu ihe banyere abu. 1Ih 15:19;
16:5 § 2:42 Ndi a bu ndi nche ulo ukwu, ha si n'ebo Livayi. 1Ih 15:18 * 2:43 Maobu, ikwu

⁶⁵ nke a agunyeghị ndị ohu ndị ikom na ndị inyom dị puku asaa na narị atọ na iri atọ na asaa (7,337), ndị ikom na ndị inyom, ndị ọbụ abụ†
dị narị abụọ (200).

⁶⁶ Ịnyinya dị narị asaa na iri atọ na isii (736), ebe ịnyinya muul dị narị abụọ na iri anọ na ise (245).

⁶⁷ Ịnyinya kamel ha dị narị anọ na iri atọ na ise (435), ebe ịnyinya ibu dị puku isii, na narị asaa, na iri abụọ (6,720).

⁶⁸ Mgbe ha biarutere n'ụlọ ONYENWE ANYỊ dị na Jerusalem, ụfọdụ n'ime ndịisi ezinaụlọ nyere onyinye afọ ofufu maka i ji ruzie ụlọ Chineke ka o guzo n'ọnọdụ ya.

⁶⁹ Onye ọbụla n'ime ha webatara n'ụlọakụ ihe o nwere ike inye n'ihì ọrụ a. Ha nyere darik ọlaedo dị puku iri isii na otu (61,000),‡ maịna ọlaocha dị puku ise (5,000)§ na onyinye uwe ndị nchụaja, otu narị (100).

⁷⁰ Ndi nchụaja, ndi Livayi, ndi ọbụ abụ, ndi na-eche ọnu ụzọ ama, na ndi na-eje ozi n'ụlọnsọ, tinyere ụfọdụ ndi mmadụ ọzọkwa, ha na ndi Izrel niile fọdurụ gara biri n'obodo nke aka ha.

3

Mwughari ebe ichu aja

¹ Mgbe o ruru ọnwaa asaa n'afọ, ndi Izrel nọkwa n'obodo ha niile, ndi mmadụ zukọtara n'otu na Jerusalem.

² Mgbe ahụ, Jeshua, nwa Jozadak na ndi nchụaja ndi ọzọ, na Zerubabel nwa Shealtiel na ndi na-enyere ya aka malitere iwughari ebe ichu aja Chineke Izrel maka ichu aja nsure ọkụ n'elu ya dika Mosis onye nke Chineke si nye n'iwu.

³ N'agbanyeghi oke egwu maka ndi niile gbara ha gburugburu, ha gara n'ihu wughachikwa ebe ichu aja ahụ na ntọala ya chụọkwa aja n'elu ya nye ONYENWE ANYỊ, bụ aja nsure ọkụ nke ututu na nke uhuruchi.

⁴ Ha mekwara mmemme ụlọ Ikwu dika e dere ya n'iwu Mosis, chụọkwa aja nsure ọkụ di iche iche n'ubochi niile nke mmemme ahụ.

⁵ Mgbe ihe ndi a gasiri, ha churu aja nsure ọkụ nke a na-achụ mgbe niile, na nke aja maka ọnwaa ọhuru, na aja ndi ọzọ maka mmemme ndi ọzọ di nsọ a kara aka nke ONYENWE ANYỊ. Ha chukwara aja onyinye nke ha ji nye ONYENWE ANYỊ onyinye afọ ofufu.

⁶ Ndi nchụaja bidoro ichu aja nsure ọkụ nye ONYENWE ANYỊ n'abalị mbụ nke ọnwaa nke asaa. O bụ ezie na a tọbeghi ntọala ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ.

Mwughari ụlọnsọ ukwu

⁷ Ha nyere ndi ọrụ na-edo nkume na ndi ọkpọ ntu ego, nyekwa ndi Saidon na ndi Taia ihe oriri, na ihe ọhuru na mmanụ oliv, ka ha nwee ike isite n'osimiri Lebanon budata osisi sida ndi ahụ rute Jopa, dika ikike Sairos bụ eze Peshia si kwadoo ya.

⁸ N'ọnwaa nke abụọ nke afọ abụọ site mgbe ha biarutere n'ụlọ Chineke na Jerusalem. Mmadu niile ahụ lotara Juda so ruo ọrụ. Zerubabel nwa Shealtiel, Jeshua nwa Jozadak na ndi fọdurụ na umunne ha, bụ ndi nchụaja na ndi Livayi, na ndi niile si na ndota n'agha lota Jerusalem,

† 2:65 Tinyere ndi Livayi na-abu abụ, e nwere otutu ndi ọzọ na-abu abụ n'oge mmemme di iche iche, dika n'oge ọlulu nwanyi, na n'oge mmemme olili, ya bụ ọnwu. ‡ 2:69 Maobu, narị kilogram ise, § 2:69 Maobu, ọlaocha ruru puku kilogram atọ

malitere iru oru ahụ. Ha hoputara ndi Livayi niile gbara iri afọ abuo rigoo ka ha lekota ihe banyere oru ulo ONYENWE ANYI.

⁹ Jeshua na umu ya ndi ikom, na umunne ya, Kadmiel na umu ya, ndi si n'ikwu Hodavaya, ha na umu Henadad na umu ha, na umunna ha, ha niile bu ndi Livayi, jikotara aka na-elekota ndi na-aru ulonso ukwu Chineke ahụ.

¹⁰ Mgbe ndi na-ewu ulo toro ntoala ulonso ONYENWE ANYI ahụ, ndi nchujaja ahụ niile yii uwe ha jide opi n'aka. Otu a kwa ndi Livayi, umu ndi ikom Asaf jikwa ogene ha na-eto ONYENWE ANYI dika usoro iwu Devid, eze Izrel nyere ha si di.

¹¹ Ha ji abụ otuto na ekele bukuo ONYENWE ANYI abụ si:

“O di mma,

ihunanya ya n'ebe Izrel no na-adi ruo ebighi ebi.”

Mmadu niile jiri oke olu too ONYENWE ANYI n'ihu ntoala ulonso ukwu ahụ ha toro.

¹² Ma ufodu ndi merela agadi n'etiti ndi nchujaja, na ndi Livayi, na ndi ndu nke ikwu di iche iche, bu ndi chetara ulonso ukwu ahụ Solomon wuru, kwara akwa hie nne, mgbe ndi ozo no na-eti mkpu onu.

¹³ Ya mere, e sitere n'ebe di nnoo anya nu uzu onu na uda akwa ndi mmadu ahụ. Ma o nweghi onye nwere ike ikowata nke bu mkpu akwa maobu mkpu onu, n'ihu na uzu ahụ di ukwu.

4

Ndi iro

¹ Mgbe ndi iro Juda na Benjamin* nuru na ndi ahụ a dotara n'agha alotala, nukwa na ha na-ewughari ulonso ukwu ONYENWE ANYI, Chineke Izrel,

² ha biakwutere Zerubabel na ndisi ezinaulo si ha, “Kwerenu ka anyi nyere unu aka n'oru iwu ulo a, n'ihu na anyi huru Chineke unu n'anya dika unu onwe unu si hu ya n'anya. Lee na kemgbe Isahadon eze Asiria butere anyi n'ebe a, anyi alabeghi azu ichuru ya aja.”

³ Ma Zerubabel, na Jeshua na ndisi ozo zara si ha, “Unu enweghi oke obula n'oru iwuru Chineke anyi ulonso. Naani ndi anyi ga-ewuru ONYENWE ANYI, Chineke Izrel ulo ukwu a dika Sairos eze Peshia nyere n'iwu.”

⁴ Ya mere ndi niile no ha gburugburu malitere ime ihe ga-ewetara ndi Juda ida mba n'obi, na ihe ga-eme ka ujo tuo ha iga n'ihu n'oru iwu ulo ahụ.

⁵ Ha ji ngari gota ufodu ndisi ka ha megide ha, mebikwaa atumatu ha niile n'oge niile Sairos bu eze Peshia, ruokwa n'oge Daraios ghoru eze ohuru Peshia.

Mmegide n'oge ochichi eze Ahasueros na Ataksekse

⁶ Na mmalite ochichi Sekse, ha deere ya akwukwo ebubo megide ndi Juda na Jerusalem.

⁷ N'ubochi niile ahụ Ataksekse bu eze ndi Peshia, ka Bishlam, na Mitredat, na Tabeel, na ndi otu ya foduru degaara Ataksekse akwukwo. E dere akwukwo ozi ahụ n'odide akwukwo ndi Aramaik, a sugharikwara ya n'asusu Aramaik.

* **4:1** Sameria bu isi obodo alaeze ugwu, ndi agburu Benjamin bu ndi bi n'obodo ugwu Izrel, ya mere ha ji buru ndi Sameria.

⁸ Ndi ọzọ soro ha gbaa ajo izu a bu Rehum onyeisi ochichi, na Shimshai ode akwukwo. Ha deere Ataksekse akwukwo megide ndi Jerusalem si ya:

⁹ “Akwukwo ozi a si n’aka Rehum, onyeisi agha na Shimshai ode akwukwo, na ndi otu anyi ndi ọzọ, na ndi ikpe, na ndiisi obodo na-elekota ndi ahụ niile si Tripolis, na Peshia, na Ereka, na Babilon, na Susa nke di n’Elam,

¹⁰ na otutu ndi ọzọ ahụ onye ukwu ahụ na onye a na-asopuru bu Ashobanipal† si n’ala ha bupu bute na Sameria, na obodo ndi ọzọ di n’odida anyanwu Yufretis.”

¹¹ Nke a bu ihe ha dere n’akwukwo ha zigaara

Eze Ataksekse.

O bu gi, eze ukwu Ataksekse, ka ndi ohu gi bi n’akuku odida anyanwu Yufretis na-edetara akwukwo a.

¹² Nke a bu ime ka i mata na ndi Juu si Babilon lota Jerusalem ohuru a ebidola iwughachi obodo ojoo nke nnupu isi ahụ. Ha ewulari mgbidi ya, tokwaa ntala ya.

¹³ Anyi chorọ ka o doo gi anya na o buru na ha ewuchaa ya, o ga-abu nsogbu nye alaeze gi, n’ihi na ndi Juu agaghi ekwekwa ituru gi utu isi ha.

¹⁴ Ebe anyi na-asopuru gi dika nna anyi ukwu, anyi achoghi ka ihe ojoo mee n’alaeze gi, ya mere anyi ji kpebie idere gi akwukwo a.

¹⁵ Anyi chorọ ka i leba anya n’akwukwo akuko nke mgbe ochie, ka i choputa na o dighi mgbe Jerusalem na-ejighi buru obodo nnupu isi. N’ezie, o bu n’ihi nnupu isi a na nkwulu nke ha na-ekwulu ndi eze di iche iche, ka e ji bibie ya na mbu.

¹⁶ Anyi chorọ ka i mata na o buru na e wuchaa mgbidi obodo a, o gae si ike ka akuku alaeze gi a, nke di ruo n’osimiri Yufretis, burukwa nke gi ọzọ.

¹⁷ Eze ahụ si otu a saa akwukwo ahụ,

O siri ha, Rehum onyeisi ochichi, na Shimshai ode akwukwo, na ndi otu ha bi na Sameria ruo n’odida anyanwu nke osimiri Yufretis.

Ndeewonu.

¹⁸ Akwukwo ozi ahụ unu zitere anyi, aguola ma tapiakwaa ya n’ihum.

¹⁹ Enyere m iwu ka e nyochaa choputa, e mere nyochaa, a choputakwara ya n’akwukwo na obodo a siteri n’oge gara aga bu obodo na-ebuli onwe ya megide otutu ndi eze,‡ burukwa ebe na-akpali nnupu isi na okwu na-eweta ogbaaghara.

²⁰ Jerusalem e nweela ufodu ndi eze nke chiri n’Izrel, ndi di ike a maara aha ha, ndi alaeze ha gbasara rute n’osimiri Yufretis, ndi a na-atukwara utu di iche iche.

²¹ Ugbu a, nye iwu ka ndi ikom ndi ahụ kwusi oru, ka a ghara iwuzi obodo a tutu ruo mgbe m ga-enye iwu.

²² Lezienu anya ka unu ghara i lepuru okwu a anya. Gini ga-eme ka a hapu ihe iyi egwu a ka o gaa n’ihu, ime ka ihe joro alaeze a njo kari?

²³ Ngwangwa a guru akwukwo ozi si n’aka eze Ataksekse, nye Rehum na Shimshai bu ode akwukwo, na ndi otu ha, ha mere osiso gwakwuru ndi Juu na Jerusalem jiri ike kwagide ha ka ha kwusi iru oru ahụ.

† 4:10 Maobu, *Osanapa*, dika e si sugharja ya n’akwukwo nsọ ufodu ‡ 4:19 Ebe a na-arutu aka na nsogbu, na nnupu isi diriji n’oge ochichi eze Hezekaya, Jehoiakim nakwa Zedekaya, megide ochichi ike nke ndi iro ha na-achị ha. 2Ez 18; 19; 2Ez 24:20; 2Ih 36:13.

²⁴ Ya mere, ha kwusiri iru oru n'ulonso ukwu Chineke na Jerusalem tutu ruo n'afọ abuo nke ochichi Daraios eze Peshia.

5

Akwukwo ozi Tatenai dere

¹ Ugbu a, ndi amuma, bu Hegai, na Zekaraya nwa Ido buru amuma nye ndi Juu no na Juda nakwa Jerusalem. O bu n'aha Chineke nke Izrel, onye na-achi ha ka ha buru amuma ahụ.

² Mgbe ahụ, Zerubabel nwa Shealtiel, na Jeshua nwa Jozadak malitek-wara iwu ulonso Chineke n'Jerusalem. Ndi amuma Chineke ahụ nonyeere ha na-enyekwara ha aka.

³ Ma Tatenai, onye na-achi mba niile di n'odiada anyanwu Yufretis, na Sheta Bozenai, na ndi enyi ha, gara Jerusalem juo ndi Juu si; "Onye nyere unu ike ibido iwuzi ulonso a na mgbidi Jerusalem?"

⁴ Ha jukwara ha ajuju si: "Gini bu aha ndi na-arụ ulo a?"

⁵ Ma anya Chineke ha dikwasiri n'ahụ ndi okenye ndi Juu, ha akwusighi ha oru ruo mgbe akwukwo ozi ruru Daraios, na mgbe osisa ya biara site n'akwukwo ozi.

⁶ Nke a bu akwukwo ozi Tatenai, onye na-achi ala di n'odiada anyanwu Yufretis, na Sheta Bozenai, na ndiisi ozo degara eze Daraios:

⁷ Ha zigara ya akwukwo ozi, nke e si otu a dee,

Daraos bu eze nwe akwukwo a,
Anyi ekelee gi.

⁸ O di mma ka eze mata na anyi jeruru mpaghara ala Juda, n'ebe ahụ ulonso ukwu Chineke di. Anyi choputara na ndi ahụ ji nkume a wara awa na-ewu ya, na-edokwa osisi na-elu mgbidi ya. Oru ahụ na-agakwa n'ihu nke oma na-esepughị aka n'okpuru nlekota ha.

⁹ Anyi juru ndi okenye ajuju si: Onye nyere unu ikike ibido iwuzi ulonso a na mgbidi Jerusalem?

¹⁰ Anyi jukwara ha aha ha, ka anyi si otu a mee ka i mata aha ndi ndu ha.

¹¹ Ma nke a bu ihe ha zaghachiri anyi:

"Anyi onwe anyi bu ndi ohu Chineke nke eluigwe na uwa. Anyi na-ewughari ulonso nke otu eze ukwu ndi Izrel wuru n'oge gara aga.

¹² Ma n'ihia na nna nna anyi ha mere ka iwe wee Chineke nke eluigwe, o weere ha nyefee n'aka Nebukadneza, onye Kaldia, bu eze Babilon, onye bibiri ulonso a ma doru ndi bi n'ala ahụ n'agha laa Babilon.

¹³ "Ma otu o di, n'afọ mbu nke ochichi Sairos, eze Babilon, eze Sairos nyere iwu ka e wugharia ulonso Chineke a.

¹⁴ O sikwa n'ulonso di na Babilon weputa ngwongwo olaocha na olaedo si n'ulonso Chineke nke Nebukadneza si n'ulonso Chineke di na Jerusalem bupu bulaa n'ulonso di na Babilon. Mgbe ahụ eze Sairos nyefere ha n'aka otu nwoke a na-akpo Sheshbaza, onye o hoputara dika govanu.

¹⁵ O gwara ya si, 'buru ngwongwo ndi a bulaa ha n'ulonso di na Jerusalem, wughariakwa ulonso Chineke n'onodu ya mbu.'

¹⁶ "Ya mere, o bu Sheshbaza a biara to o n'ala ulonso di na Jerusalem. Sitekwa n'oge ahụ ruo ugbu a, ha no na-arụ ya ma ha aruchabeghi ya."

¹⁷ Ugbu a, o buru na o di eze mma n'obi, ya nye iwu ka e nyochaa n'ulo a na-echebe akwukwo ochie nke ndi eze Babilon, ichoputa maobu

eziokwu na eze Sairos nyere iwu di otu a iwughari ulonso Chineke di na Jerusalem. Ka eze gwakwa anyi ihe bu mkpebi ya banyere okwu a.

6

Iwu Daraios

¹ Ya mere, Daraios nyere iwu ka a choputa n'ulo a na-echebe akwukwo ochie nke ndi Babilon ma o di akwukwo obula di otu ahụ.

² Emesia, a choputara otu akwukwo n'uloeze di na Ekbatana n'ala Midia. Nke a bu ihe e dere n'ime akwukwo ahụ:

Akwukwo ozi eze;

³ N'afọ mbu nke Sairos bu eze, o nyere iwu banyere ulonso ukwu Chineke di na Jerusalem ebe ndi Juu na-eke Chineke.

A ga-ewughachi ulonso ukwu ahụ ka o buru ebe ichu aja, ka a tosiekwa ntola ya ike. Idi elu ya ga-adi iri mita ato, obosara ya ga-abukwa otu ihe ahụ.

⁴ Ahiri ato nke oke nkume ka a ga-eji toto ntola ya, tinyere otu ahiri osisi. A ga-esi n'uloaku eze Sairos kwuo ugwo ihe ndi a niile.

⁵ Ozokwa, a ga-ebughachikwa ngwongwo olaedo na olaocha niile nke ulo Chineke, ndi Nebukadneza sitere n'ulonso ahụ di n'Jerusalem buru gaa Babilon, doghachikwa ha n'ulo Chineke.

⁶ Mgbe a gusiri ya, Daraios zighachiri Tatenai onye na-achi Yufretis,* na Sheta Bozenai, na ndisi ozo no n'odida anyanwu Yufretis ozi si ha, Unu hapu ha ka ha ruo oru ha.

⁷ Unu egbochila owuwu ulo Chineke ahụ. Kwerenu ka onyeisi ndi Juu na ndi okenye Juu wughachi ulo Chineke a n'ebe e wuru ya na mbu.

⁸ Ozo, ana m enye iwu na nke a bu ihe unu na-aghaghị imere ndi okenye, na ndi Juu niile na-ewughari ulonso Chineke ahụ.

Ka unu site n'utu isi a na-aturu m kwuo ugwo e ji ewu ulo ahụ na-atufughi oge obula.

⁹ Unu nye ha ihe obula dikwa ha mkpa, umu oke ehi na ebule, umu aturu, ha ga-eji choro Chineke nke eluigwe aja. Nyekwanu ha oka wiiti, na mmanya, na nnu, na mmanu oliv, dika ndi nchaja roro, bu ndi no na Jerusalem, aghaghị inye ha ihe ndi a kwa ubochi niile na-esepughi aka.

¹⁰ Ka ha nwee ike ichu ezi aja nye Chineke nke eluigwe, kpeekwaara mu na umu m ekpere.

¹¹ Ana m enye iwu na onye obula ga-agbanwe okwu a, ka ehoputa osisi n'ulo ya jiri kwugbuo ya. A ga-emekwa ulo ya ka o buru ebe ikpofu ahia.

¹² Chineke ahụ, onye mere Jerusalem ebe obibi ya, ga-ebibi eze obula maobu mba obula gbanwere iwu a, maobu bibie ulonso ahụ ozo.

O bu Daraios na-enye iwu a. Ka onye obula were ike ya niile debe ya.

Ido ulonso ahụ nsọ

¹³ Ya mere, n'ih iwu ahụ eze Daraios zitere, Tatenai, onyeisi ochichi n'ala ofe mmiri, na Sheta Bozenai, na ndi otu ha, mere ihe niile dika ozi ahụ si di na-atufughi oge obula.

¹⁴ N'ih ya, ndisi Juu gara n'ihu n'oru, ihe na-agakwara ha nke oma site na nkwsa onye amuma, bu Hegai, na Zekaraya, nwa Ido. Ha wuchara

* 6:6 Maobu, Ala ofe mmiri

ulonso ahụ dika iwu Chineke Izrel nyere si di, nakwa dika Sairos, na Daraios, na Ataksekse, ndi eze Peshia, nyekwara n'iwu.

¹⁵ Ha wusiri ya n'abalị nke atọ n'onwa isii (di ka ogugu afọ ndi Juu si di) n'afọ nke isii nke ochichi Daraios.

¹⁶ Umụ Izrel, bu ndi nchujaja na ndi Livayi, na ndi foduru n'ime ndi e mere ka ha ga biri n'ala ozọ, ji onu mee mmemme nke ido ulo nke Chineke ahụ nsọ na gbaghee ya.

¹⁷ N'ihii ido ulo ahụ nsọ, ha ji oke ehi di otu nari n'onugugu, na nari ebule abuo, na nari aturu anọ chuo aja, werekwa mkpi iri na abuo chuo aja mmehie n'ihii ndi Izrel niile, dika ebo niile nke Izrel si di.

¹⁸ Ha guzobere ndi nchujaja na nkewa ha, ndi Livayi n'otu ha maka ije ozi nke Chineke na Jerusalem, dika e dere ya n'akwukwo iwu Mosis.

Mmemme Ngabiga

¹⁹ Ndi ahụ emere ka ha gaa biri n'ala ozọ, mere Mmemme Ngabiga n'abalị iri na anọ nke onwa mbu.

²⁰ Ndi nchujaja na ndi Livayi edoola onwe ha ocha, ha niile dikwa ocha. Ndi Livayi n'onwe ha gburu otutu aturu Mmemme Ngabiga maka ndi nchujaja, na ndi Livayi ndi ozọ, na ndi ahụ niile lotara alota site na mba ozọ.

²¹ Ya mere, ndi Izrel niile bu ndi ahụ lotara site n'ebe e mere ka ha gaa biri riri ihe ahụ, ha na ndi ahụ niile kewapuru onwe ha juu ibi ajo ndu nke ndi mba ozọ bi n'ala ahụ na-ebi, n'ihii icho ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel.

²² Ha sokwa mee mmemme achicha na-ekoghi eko, nke ha mere ubochi asaa. Oke onu juputara n'ala Izrel niile n'ihii na ONYENWE ANYI mere ka eze Asiria nwee obioma n'ebe Izrel no, nyere ha aka iwughari ulonso ukwu Chineke, onye bu Chineke Izrel.

7

Ezra abiaruo Jerusalem

¹ Mgbe nke a gasiri, n'oge ochichi Ataksekse bu eze Peshia. Ezra bu nwa Seraya nwa Azaraya, Azaraya nwa Hilcaya,

² bu nwa Shalum, nwa Zadok, nwa Ahitub,

³ nwa Amaraya, nwa Azaraya, nwa Meraiot,

⁴ Meraiot nwa Zerahaya; Zerahaya nwa Uzi, Uzi nwa Buki;

⁵ Buki nwa Abishua, Abishua nwa Finehaz; Finehaz nwa Elieza, Elieza nwa Eron onyeisi nchujaja.

⁶ Ezra a si Babilon bjarute. O bu onye oka n'ihe gbasara iwu ahụ ONYENWE ANYI, Chineke Izrel nyere Mosis. Eze nyere ya ihe niile nke o rioro, n'ihii na aka ONYENWE ANYI Chineke ya dikwasiri n'ahụ ya.

⁷ Ufodu ndi Izrel, ndi nchujaja, ndi Livayi, ndi obu abu, ndi nche na ndi na-eje ozi n'ulonso, soro ya jee Jerusalem n'afọ asaa nke ochichi eze Ataksekse.

⁸ Ezra bjaruru Jerusalem n'onwa nke ise, nke afọ asaa nke ochichi eze.

⁹ O hapuru Babilon n'abalị mbu nke onwa mbu, rute Jerusalem n'abalị mbu nke onwa ise n'ihii na Chineke nonyeere ya.

¹⁰ Nke a mere n'ihii na Ezra kpebiri n'obi ya imu, na idebe iwu ONYENWE ANYI, na ibu onye ozizi nke okwu Chineke nye umu Izrel.

Akwukwo ozi Ataksekse degara Ezra

¹¹ Nke a bụ ndepụta akwụkwọ ozi eze, bụ Ataksekse degaara Ezra onye nchụaja, na onye ozizi, na onye ọka n'ihe gbasara iwu na ụkpụrụ nke ONYENWE ANYỊ nyere Izrel:

¹² Ataksekse, eze na-achị ndị eze ọzọ, na-edegara Ezra akwụkwọ, bụ onye nchụaja, burụkwa onye nkuzi okwu Chineke nke eluigwe.

Ndeewo!

¹³ Ugbu a, ana m enye iwu ka onye Izrel ọbụla bi n'alaeze m, ma ndị nchụaja, na ndị Livayị, ndị weputara onwe ha ị soro gị gaa Jerusalem, ha nwere ike ịga.

¹⁴ Eze na mmadụ asaa ndị na-adụ ya ọdụ na-eziga gị Juda na Jerusalem ka ị gaa leba anya n'iwu Chineke nke dị gị n'aka.

¹⁵ Ọzọkwa, ịga e were onyinye ọlaedo na ọlaocha ndị a eze na ndị ndumọdụ ya ji afọ ofufu nye Chineke nke Izrel, onye ebe obibi ya dị na Jerusalem.

¹⁶ Tinyere ọlaedo na ọlaocha nke i nwere ike ịnata n'ala ahụ niile n'akụkụ niile nke Babilon, tinyekwara onyinye ihuoma si n'aka ndị mmadụ, na ndị nchụaja niile, maka ụlonsọ ukwu Chineke ha dị na Jerusalem.

¹⁷ Ị ga-eji ego niile ndị a zuọ oke ehi, na ebule, na aturụ, na onyinye mkpuru ọka, na onyinye ihe ọnụnụ, e ji achụ aja n'ebe ichụ aja nke ụlonsọ Chineke dị na Jerusalem.

¹⁸ Ọ buru na ego amaputa n'ime ya, gị na ụmụnne gị ga-eji ya mee ihe unu maara bụ uche Chineke unu.

¹⁹ Ngwongwo niile e bunyere gị maka ije ozi n'ụlonsọ Chineke, buru ha buruo n'ihu Chineke nke Jerusalem.

²⁰ Ma ihe ndị ọzọ nke fọdurụ n'ihị ụlonsọ Chineke gị, nke kwesiri na i mere, ị nwere ike site n'ụlọakụ eze mee ha.

²¹ Mụ, bụ Ataksekse, na-eziga iwu a nye ndị na-elekota ego n'odida anyanwụ osimiri Yufretis si ha, ihe ọbụla Ezra, onye nchụaja, na onye nkuzi okwu Chineke nke eluigwe choro site n'aka unu, unu nye ya.

²² Ọ buladi ruo ọlaocha di otu nari talenti, ya na nari akpa ọka wiiti ise, na nari galonụ mmanya vaini isii, na nari efa* nke mmanụ oliv na nnu n'otutu ọbụla, dika o choro ya.

²³ Ihe ọbụla ọzọ, nke Chineke nke eluigwe choro, ka e mee ha n'uzo kwesiri nye maka owuwu ụlonsọ Chineke nke eluigwe. N'ihị ginị ka iwe Chineke ga-eji dakwasị eze na ụmụ ya ndị ikom?

²⁴ Ana m enyekwa iwu na ndị nchụaja niile, ndị Livayị niile, ndị ọbụ abụ niile, ndị nche niile, ndị ozi ụlonsọ niile, na ndị ọzọ niile na-aruru Chineke oru, agaghị atụ utu ọbụla.

²⁵ "Ugbu a, Ezra, ị ga-eji amamihe Chineke gị nyere gị hopta ndi ikpe, na ndiisi, ndi ga-achi obodo niile di n'odida anyanwu nke osimiri Yufretis. O buru na ha amazighi iwu Chineke nke oma, ị ga-akuziri ha.

²⁶ Ahuhu ga-adiri onye ọbụla juru idebe iwu Chineke, na iwu eze, ga-abu onwu, maobu nchupu site n'ala ya gaa mba ọzọ, maobu inakoro ya ihe niile o nwere, maobu ituba ya n'ulo mkporo."†

²⁷ Otuto diri ONYENWE ANYI Chineke nna nna anyi ha, onye mere ka eze kpebie ime ka ụlonsọ ONYENWE ANYI di na Jerusalem di mma ile anya.

* 7:22 Nke a bụ nari galonụ isii † 7:26 E dere akwụkwọ ozi a, nke sitere n'amaokwu nke iri na abuo ruo nke iri abuo n'isii n'asusu Aramaik (ndi Siria) nke bu usoro asusu mba na mba ji emerikota ihe n'oge ahụ.

²⁸ Keleekwa Chineke onye nyere m ihuoma n'ihu ndi ndumodu ya, na n'ihu umu eze, bu ndisi ochichi di ike. N'ihu na aka ONYENWE ANYI Chineke m nonyeere m. Eji m obi ike chikota ndisi site n'Izrel ka ha soro m gaa.

8

Ndisi ezinaulo niile so Ezra lota

¹ Ndi a bu usoro omumu ndisi ezinaulo ahụ niile sooro m site na Babilon laghachi mgbe Ataksekse bu eze:

² ndi ikwu Finehaz,
Geshom;

ndi ikwu Itama,
Daniel;

ndi ikwu Devid,
Hatush

³ ndi ikwu Shekanaya;
ndi ikwu Parosh,

Zekaraya na nari mmadu na iri ise (150) ndi so ya denye aha ha n'akwukwo.

⁴ Ndi ikwu Pahat-Moab,
Eliehoenai nwa Zerahaya di nari mmadu abuo (200),

⁵ ndi ikwu Zatu,
Shekanaya nwa Jahaziel na nari mmadu ato (300) so ya.

⁶ Ndi ikwu Adin,
Ebed nwa Jonatan na iri mmadu ise (50) so ya.

⁷ Ndi sitere n'ikwu Elam,
Jeshaya nwa Atalaya, na iri ndi ikom asaa (70),

⁸ ndi sitere n'ikwu Shefataya,
Zebadaya nwa Maikel, na iri ndi ikom asato (80).

⁹ Ndi sitere n'ikwu Joab,
Obadaya nwa Jehiel na nari ndi ikom abuo na iri na asato (218),

¹⁰ ndi sitere n'ikwu Bani,
Shelomit nwa Josifaya na nari ndi ikom na iri isii (160).

¹¹ Ndi sitere n'ikwu Bebai;
Zekaraya nwa Bebai na ndi ikom iri abuo na asato (28),

¹² ndi sitere n'ikwu Azgad,
Johanan nwa Hakatan na nari ndi ikom na iri (110).

¹³ Ndi sitere n'ikwu Adonikam,
ndi ikpezu, ndi aha ha bu Elifelet, na Jeuel na Shemaya na iri ndi ikom isii (60) bu ndi so ha,

¹⁴ ndi sitere n'ikwu Bigvai,
Utai na Zakua na iri ndi ikom asaa (70) bu ndi so ha.

Nlorute na Jerusalem

¹⁵ Akpokotara m ha n'akuku osimiri na-erubanye n'Ahava, anyi noro n'ebe ahụ ubochi ato. Mgbe m leruru anya n'etiti ndi mmadu zokoronu, ha na ndi nchujaja biara, a choputara m na o nweghi o buladi otu onye Livayi no n'ebe ahụ.

¹⁶ Mgbe ahụ, ezigara m ozi kpoọ Elieza, Ariel, Shemaya, Elnatan, Jarib, Elnatan, Netan, Zekaraya na Meshulam, ndi bu ndisi. Ezikwara m ozi kpoọ Joiarib na Elnatan, bu ndi maara ihe.

¹⁷ Enyere m ha iwu ka ha gakwuru Ido, onyendu no na Kasifia. Agwara m ha ihe ha ga-agwa Ido na ndi Livayi ibe ya, bu ndi na-eje ozi n'ulonso

dị na Kasifia, ka ha zite ndị ga-eje ozi ka ha bịakwute anyị maka ụlọnsọ Chineke.

¹⁸ Chineke gosikwara anyị obioma zitere anyị nwoke a na-akpọ Sherebaya na ụmụ ya, na ụmụnne ya, ndị ọnụọgụgụ ha dị iri na asatọ (18). Sherebaya bụ nwa Mahali, nwa Livayị nwa Izrel, burukwa nwoke nwere ezi uche.

¹⁹ Chineke sitere n'ikwu Merari zite Hashabaya, na Jeshaya, tinyere ụmụnne ya na ụmụ ha ndị ikom, ndị ọnụọgụgụ ha dị iri ndị ikom abụọ (20).

²⁰ Ha zitekwara narị abụọ na iri abụọ (220) site na ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ. Otu nke Devid na ndịisi ya họtara hiwee, maka inyere ndị Livayị aka. E deturu aha ha niile n'otu n'otu.

²¹ N'ebe ahụ, ka m nọ kpọsaa obubu ọnụ n'akụkụ osimiri Ahava, n'ihu iweda onwe anyị ala n'ihu Chineke anyị, na iriọ ya ka o duo anyị, ụmụ anyị na akụ anyị niile, n'uzọ ziri ezi n'ije anyị, ma nonyekwara anyị.

²² N'ihu na ihere ekweghị m rịọ eze ka o dunyere anyị ndị agha, na ndị na-agba ịnyinya ga-edu anyị, ichebe anyị n'uzọ, site n'aka ndị iro. N'ihu na anyị agwalari eze na Chineke, onye anyị na-eefe, na-echebe ndị niile na-eefe ya; gwakwa ya na oke iwe ya na-adakwasị ndị niile gbakwara ya azu.

²³ Ya mere, anyị buru ọnụ, kpee ekpere, rịọ Chineke ka o chebe anyị. O chebekwara anyị.

²⁴ Ahọtara m ndị nchụaja iri na abụọ ndị a: Sherebaya, Hashabaya na mmadu iri ndị ọzọ bụ ụmụnna ha ka ha hụ maka ọlaocha, na ọlaedo, na efere ọlaedo ahụ, na ihe ndị ọzọ ahụ eze na ndị na-adu ya ọdu, na ndịisi ọchịchị ya, na ụmụ Izrel niile nyere maka ụlọnsọ ukwu Chineke anyị.

²⁵ Eji m ihe ọtụtụ tuọ onyinye ọlaocha na ọlaedo na ihe ndị ọzọ eze, na ndị ndumodu ya, na ndịisi ozi ya, na ndị Izrel nyere maka ụlọnsọ ukwu Chineke.

²⁶ E jiri m ihe ọtụtụ tunye ha ọlaocha dị narị talenti isii na iri ise (ya bụ 650), na ngwongwo ọlaocha dị otu narị talenti (ya bụ 100), na ọlaedo dị otu narị talenti (ya bụ 100).

²⁷ Iri efere ọlaedo abụọ (20) nke ọnụahịa ya bụ puku darik (1,000),* tinyere efere bronz abụọ e hichaziri nke oma, nke dị oke ọnụahịa dị ka efere ọlaedo.

²⁸ Emesịa, agwara m ha okwu sị ha, "Lee, unu onwe unu na ihe ndị a niile bụ ihe dị nsọ nye ONYENWE ANYỊ. Ọlaocha na ọlaedo ndị a bụkwa onyinye afọ ofufu e nyere ONYENWE ANYỊ Chineke nna nna unu ha.

²⁹ Chenụ ha nche, debekwa ha nke oma, tupu ruo mgbe unu ga-atụ ha n'ihu ndịisi nchụaja, na ndịisi Livayị, na ndịisi ụlọ nke Izrel n'ime Jerusalem, n'ime ụlọakụ nke ụlọ ONYENWE ANYỊ."

³⁰ Ya mere, ndị nchụaja na ndị Livayị kwenyere ibu ọlaocha na ọlaedo, na ngwongwo ihe nsọ ndị ahụ, buga ha n'ụlọnsọ ukwu Chineke dị na Jerusalem.

³¹ Anyị hapuru osimiri Ahava n'ubochi nke iri na abụọ nke ọnwamba mbụ, chee ihu anyị iga Jerusalem. Chineke nonyekwara anyị, doputa anyị site n'aka ndị iro ọbụla, na n'aka ndị ohi.

³² N'ikpeazu, anyị rutere Jerusalem n'udo, zukwaa ike ubochi atọ.

³³ N'ubochi nke anọ, site n'oge anyị ruru, e jiri ihe ọtụtụ tuokwa ọlaocha na ọlaedo ahụ, ha na ngwongwo ihe nsọ ndị ọzọ ahụ. E mere nke a n'ụlọnsọ ukwu Chineke. Ndị turu ha bụ Meremot nwa Uraya onye

* 8:27 Ya bụ kilogram asatọ na ụma anọ

nchụaja, na Elieza nwa Finehaz. Jozabad nwa Jeshua, na Noadaya nwa Binui, ndị Livayi, sokwa tụọ ha.

³⁴ Ihe niile zuru ezu dika idị arọ ha si dị. E dekwara ọnuogugụ ihe a tuputara n'akwukwo n'oge ahụ.

³⁵ Emesịa, onye ọbụla n'ime anyị si esi lọta chụurụ Chineke Izrel aja nsure oku. E ji oke ehi iri na abụọ chụọ aja maka ebo Izrel niile, ya na iri ebule itoolu na isii, na iri umu ebule asaa na asaa. Ma e ji mkpi iri na abụọ chụọ aja mmehie. E jichakwa ha niile chụọ aja nsure oku nye ONYENWE ANYI.

³⁶ E nyere ndiisi oru eze niile, na ndiisi ochichi† niile di n'ofe odida anyanwu osimiri Yufretis akwukwo iwu ahụ eze nyere. Ndiisi a nyekwara aka n'oru iwughachi ulonso Chineke ahụ.

9

Ekpere Ezra banyere ilurita di na nwunye

¹ Mgbe e mesiri ihe ndi a, ndiisi biakwutere m si, "Ndi Izrel na ndi nchujaja, na ndi Livayi, ekwapughị onwe ha site n'etiti ndi agbataobi ha, na omume aru ha niile,* dika nke ndi Kenan, na ndi Het; na ndi Periz, na ndi Jebus, na ndi Amon, na ndi Moab, na ndi Ijipt, na ndi Amorait.

² Ha alutarala onwe ha nwunye site n'umu ndi inyom mba ozọ ndi a, lutakwara umu ha ndi ikom. Ha agwakotala mkpuru nsọ na ndi di iche iche no ha gburugburu. O bu ndi ndu na ndiisi ochichi ha bu ndi butere uzọ n'ibi ndu ekwesighi ntukwasị obi a."

³ Ma mgbe m nuru nke a, adowara m uwe ahụ m na uwe mwuda m,† dopukwa ufodu agiri isi nke isi m, na aji afuonu m, nodukwa ala nonodu mgbagwoju anya.

⁴ Mgbe ahụ, ndi niile mara jijiji nokwu Chineke nke Izrel, gbakotara m gburugburu n'ihị ekwesighi ntukwasị obi nke ndi ahụ e mere ka ha jee biri na mba ozọ lotaranu. Mu onwe m nokwa nonodu mgbagwoju anya ruo oge ichu aja nsure oku nke anyasi.

⁵ N'ikpeazu, n'oge aja uhuruchi, esitere m n'iweda onwe m ala bilie, eji m uwe na uwe mwuda dokara adoka daa n'ala n'ikpere m, chilie aka m abuo elu, tikuo ONYENWE ANYI Chineke m

⁶ n'ekpere si,

"There na-eme m, Chineke m, amaghi otu m ga-esi lelie anya m lekwasị gi n'ihu, n'ihị na mmehie anyi babigara uba oke, ikpe omuma di na-eche anyi dikwa ukwu, n'ezie o ruola eluigwe.

⁷ Site n'ubochi nna nna anyi ha ruo taa, ikpe omuma anyi adila ukwu. N'ihị mmehie anyi, anyi na ndi eze anyi, na ndi nchujaja anyi ka enyefere n'aka mma agha, na ndota n'agha, na ipunara anyi ihe n'ike na nweda n'ala n'aka ndi eze ala mba ozọ, dika o di taa.

⁸ "Ma ugbo a, na nwa oge nta a, gi bu ONYENWE ANYI Chineke anyi egosila anyi amara, mee ka ole na ole foduru anyi. O nyeela anyi onodu siri ike n'ime ebe nsọ ya. Chineke anyi na-enye anya anyi ihè, mee ka anyi kurutu ume ndu n'oge a site nonodu ibu ohu anyi.

⁹ N'ihị na ndi ohu‡ ka anyi bu, ma n'ihị obioma na obi ebere gi, i

† **8:36** Ndiisi oru eze bu ndi ochichi nke mpaghara di iche iche nke alaeze ahụ di n'aka. Ndiisi ochichi ozọ niile na-arụ n'okpuru ha. * **9:1** Omume ruru aru, o bu mgbe onwa itoolu gasiri site na n'oge Ezra loghachiri Jerusalem ka ha mere ihe ndi a megidere iwu Chineke nyere ha n'akwukwo. Dit 7:3-4; Nkp 3:5-6. † **9:3** idowa uwe bu otu ihe na-egosi onodu iru ujū. E deputara nke a n'akwukwo Lev 10:6; Neh 13:25; 10:29-30. ‡ **9:9 Ndi ohu** N'oge a ndi juu no n'okpuru ochichi alaeze ozọ. Neh 9:36; Dit 28:47-48

gbakutaghị anyị azụ n'ọnọdụ ibụ ohu anyị. Kama i mere ka ndị eze Peshja gosi anyị obi ebere. Ha enyekwala anyị ndụ ọhụrụ, nke anyị ga-eji nwee ike wughachi ụlọnsọ Chineke anyị, ma wuziekwa ebe ya niile dakporo adakpo. Ozokwa, o nyekwala anyị ebe ize ndụ site na mwughari nke mgbidi Juda na Jerusalem.

¹⁰ “Ugbu a, Chineke anyị, gịnịkwa ka anyị nwere ikwu banyere ihe ndị a niile mere? Lee na anyị ahapụla gị ọzọ, hapụkwa igbaso iwu gị,

¹¹ nke i ji dọọ anyị aka na ntị site n'ọnu ndị amuma, bụ ndị ohu gị. N'ihhi na i si n'ọnu ha kwuo si, 'Ala ahụ unu na-abanye inweta bụ ala nke ndị bi n'ime ya mere ka ọ ruo arụ. N'ihhi na ndị bi n'ime ya esitela n'omume ojoo ha mee ka akukụ ala ahụ niile ruo arụ.

¹² Ya mere, unu enyekwala umu ha ndị ikom umu unu ndị inyom ka ha luru, maobu kwenye ka umu unu ndị ikom luo umu ha ndị inyom. Unu achokwala udo nke odimma obula n'etiti unu na ha n'oge obula, ka unu di ike, rie ezi ihe nke ala ahụ, hapukwara ya umu unu dika ihe nketa ha ruo mgbe ebighi ebi.'

¹³ “Ma ihe niile dakwasiri anyị bu maka ajo omume anyị, n'ihhi ikpe omuma di ukwu anyị. Ma lee, Chineke anyị ataghị anyị ahuhu dika idi ukwu nke mmehie anyị si di, kama, o mekwara ka ole na ole n'ime anyi fodu.

¹⁴ Ma anyi o ga-emebi iwu gi ozo, site n'ilu ndi a ruru aru n'omume ha? I gaghị eweso anyi iwe ruo na i ga-ebibi anyi kpamkpam, na-afodughị otu onye?

¹⁵ Ma gi, ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, i bu onye ezi omume. Lee anyi ka anyi guzo n'ihu gi n'onodu ikpe omuma anyi, o bu ezie na o nweghi onye obula n'ime anyi kwesiri iguzo n'ihu gi n'ihhi nke a.”

10

Nkwuputa mmehie

¹ Mgbe Ezra na-ekpe ekpere, na-ekwuputa mmehie ndi a, na-akwa akwa, na-atu onwe ya n'ala n'ihu ulo Chineke, igwe ndi Izrel di ukwu, bu ndi nwoke, na nwanyi, na umuntakiri gbara ya gburugburu soro ya na-akwa akwa di ilu.

² Mgbe ahụ, Shekanaya nwa Jehiel, onye agburu Elam, siri Ezra, “Anyi emehiela megide Chineke anyi, n'ihhi n'ilu ndi inyom mba ozo ndi gbara anyi gburugburu. Ma otu o di, olileanya ka diri ndi Izrel.

³ Ugbu a ka anyi gbaa ndu n'ihu Chineke anyi, izilaga ndi inyom ndi mba ozo ndi a na umu ha dika ndumodu onyenwe m Ezra, na ndi na-atu egwu iwu Chineke anyi si di. Ka e mee ihe ndi a dika iwu si di.

⁴ Biko, bilie gwa anyi uzọ anyi ga-esi dozie ihe niile mebiri emebi. Anyi ga-eme ihe i kwuru.”

⁵ Mgbe ahụ, Ezra biliri juo ndisi ndi nchaja na ndi Livayi, na Izrel niile, ma ha ga-eme ihe Shekanaya kwuru. Ha niile nuru iyi kwenye na ha ga-eme ya.

⁶ Mgbe ahụ, Ezra si n'ihu ulo Chineke puo banye n'ime onuulo Jehohanana, nwa Eliashib. Mgbe o no n'ebe ahụ, o righi nri obula, o nughị mmiri obula, n'ihhi na o nogidere na-eru uju n'ihhi ekwesighi ntukwasị obi nke ndi si n'ebe a dotara ha n'agha lota.

⁷ E zisara ozi na Juda na Jerusalem niile na a chorọ ihu ndi niile si esi lota na Jerusalem.

⁸ Ndiisi na ndi okenye kpebiri na onye obula nke na-abighi n'ubochi ato, dika atumatu ha si di, na a ga-anara onye ahụ akụ niile o nwere, kewapukwa onye ahụ site na mkpokota ndi Izrel e mere ka ha gaa biri n'ala ozo.

⁹ Mgbe ubochi ato ahụ zuru, ndi ikom Juda na Benjamin niile zuzoro na Jerusalem. N'ubochi nke iri abuo nke onwa itoolu, mmadu niile zuzoro nodu n'ama di n'ihu ulonso Chineke. Mmiri di ukwu zoro n'ubochi ahụ. Ujo tukwara ndi ahụ niile zuzoro n'ihu oke mmiri ozuzo ahụ na n'ihu okwu ahụ.

¹⁰ Mgbe ahụ Ezra onye nchujaja, biliri oto, si ha, "Unu emehiela, n'ihu na unu luru ndi inyom mba ozo, si otu a tukwasị ihe n'ikpe omuma diri Izrel.

¹¹ Ugbu a, soperunu ONYENWE ANYI, bu Chineke nna nna unu ha, meekwanu ihe bu nzube ya. Kewapunu onwe unu site n'ebe ndi mba ozo no, nakwa ebe nwunye ndi unu si mba ozo luta."

¹² Nzuko niile ahụ zara n'otu olu si. "Okwu gi ziri ezi, Anyi aghaghi ime dika i kwuru."

¹³ Ma ha zakwara si, "Nke a abughi ihe anyi ga-eme n'otu ubochi maobu n'ubochi abuo, n'ihu na aka otutu mmadu n'ime anyi di na mmehie ahụ. Mmiri na-ezosikwa ike, anyi enwekwaghi ike inogide ruo oge di anya.

¹⁴ Ka ndiisi anyi guzobe mkpokota niile. Ka ndi niile no n'obodo anyi ndi luru nwanyi site na mba ozo bia n'oge a kara aka, ha na ndi okenye na ndi ikpe nke obodo obula, ruo mgbe oke iwe Chineke banyere okwu a sitere n'ebe anyi no puo."

¹⁵ Ma ndi na-ekweghi ka e mee ya otu a bu naani Jonatan nwa Asahel na Jazeia nwa Tikva, na Meshulam na Shabetai onye Livayi.

¹⁶ Ya mere, ndi ahụ niile si esi lota, mere dika mkpebi ahụ si di. Ezra hoputara ufodu ndi ikom, ndi bu ndiisi ezinaulo, e si n'ezinaulo obula hoputa otu onye. E dekwara aha ndi niile a hoputara n'akwukwo. Ya mere, n'ubochi mbu nke onwa iri, ndi a malitere inyocha okwu ndi a.

¹⁷ Mgbe onwa ato gasiri, ya bu, n'abal mbu nke onwa mbu n'afu, ha ruzara oru banyere ndi ikom luru ndi inyom mba ozo.

Ndi luru ndi mba ozo

¹⁸ A choputara n'etiti umu ndi nchujaja, na ndi a luru ndi inyom si na mba ozo.

Ndi si n'ikwu Jeshua nwa Jozadak na umunne ya bu,
Maaseia, Elieza, Jarib na Gedaliya.

¹⁹ Ha niile jikoro aka kpebiekwa na ha ga-ezila ndi nwunye ha. Onye obula wetara ebule site n'igwe aturu dika ihe ikpe omuma.

²⁰ Ndi si n'ikwu Imea bu
Hanani, na Zabadaya.

²¹ Ikwu Harim:
Maaseia, Ilaija, Shemaya, Jehiel na Uzaya.

²² Ndi si n'ikwu Pashua:
Elioenai, Maaseia, Ishmel, Netanel, Jozabad, na Eleasa.

²³ N'ime ndi Livayi:

Jozabad, Shimei, Kelaya (onye a na-akpokwa Kelita), Petahaya, Juda na Elieza.

²⁴ N'ime ndi na-abu abu,
Eliashib.

N'ime ndi nche onu uzo:
Shalum, Telem, na Uri.

²⁵ N'etiti ndi Izrel ndi ozo:

Site n'ikwu Parosh:

Ramaya, Izaya, Malkija, Mijamin, Elieza, Malkija na Benaya.

²⁶ Site n'ikwu Elam:

Matanaya, Zekaraya, Jehiel, Abdi, Jeremot na Ilaija.

²⁷ Site n'ikwu Zatu:

Elioenai, Eliashib, Matanaya, Jeremot, Zabad na Aziza.

²⁸ Site n'ikwu Bebai:

Jehohanan, Hananaya, Zabai, na Atlai.

²⁹ Site n'ikwu Bani,

Meshulam, Maluk, Adaya, Jashub, Sheal na Jeremot.

³⁰ Site n'ikwu Pahat-Moab,

Adna, Kelal, Benaya, Maaseia, Matanaya, Bezalel, Binui, na Manase.

³¹ Site n'ikwu Harim:

Elieza, Ishija, Malkija, Shemaya, Shimeon,

³² Benjamin, Maluk na Shemaraya.

³³ Site n'ikwu Hashum,

Matenai, Matata, Zabad, Elifelet, Jeremai, Manase na Shimei.

³⁴ Site n'ikwu Bani,

Maadai, Amram, Uel,

³⁵ Benaya, Bedeia, Keluhi

³⁶ Venaya, Meremot, Eliashib

³⁷ Matanaya, Matenai na Jaasu.

³⁸ Site n'ikwu Bani:

Binui na Shimei,

³⁹ Shelemaya, Netan, Adaya,

⁴⁰ Maknadebai, Shashai, Sharai,

⁴¹ Azarel, Shelemaya, Shemaraya,

⁴² Shalum, Amaraya na Josef.

⁴³ Site n'ikwu Nebo:

Jeiel, Matitaia, Zabad, Zebina, Jadai, Juel na Benaya.

⁴⁴ Ndi a niile luru ndi inyom site na mba ozo. Ha zilagara ha na umu ha.

Nehemaya

Ekpere Nehemaya

¹ Nke a bụ okwu Nehemaya nwa Hakalaya:

N'ọnwa Kislev,* nke afọ ahụ mere ya iri afọ abụọ nke ọchịchị Ataksekse† mgbe m nọ n'ụlọeze dị na Susa,‡

² otu nwanne m nwoke aha ya bụ Hanani,§ na ụfọdu ndị ọzọ sitere Juda b́jara ileta m. Ajurụ m ha ajurjuru otu ihe si agara ndị Juu ahụ fọdurụ, ndị si ebe dị iche iche lọta, jụkwa ha maka Jerusalem.

³ Ha zara si: “Ndị ahụ niile lọtara* nọ n'oke nsogbu na ihere. A kudara mgbidi Jerusalem; e sukwara ọnu ụzọ ama ya niile ọkụ.”

⁴ Mgbe m nuru okwu ndị a, anọdurụ m ala kwaa nnoo akwa. N'ezie, ajurụ m iri ihe ọbụla ọtutu ụbọchị, n'ihu na eji m oge m niile kpee ekpere rịọ Chineke nke eluigwe arịrịọ,

⁵ si ya:

“Gị, ONYENWE ANYỊ Chineke nke eluigwe, onye dị ukwu na onye dikwa egwu; gị onye na-edebe ọgbugba ndụ ihunanya nke ndị ahụ huru ya n'anya na-edebekwa iwu ya niile. Biko nuru arịrịọ m.

⁶ Leda anya ebere gị ka i nuru arịrịọ mụ bụ ohu gị na-arịọ gị ehie na n'abalị. Ana m ekwuputa mmehie anyị bụ umu Izrel, ma nke m na ezinaulo nna m mere megide gị.

⁷ Anyị emela ihe joro njo megide gị. Anyị edebeghi iwu gị na ukpuru gị nke i nyere ohu gị Mosis.

⁸ “Chetakwa ntuziaka inyere Mosis bụ ohu gị, na-asị, ‘O buru na unu emehie, mụ onwe m ga-achusa unu n'etiti mba dị iche iche.

⁹ Ma o buru na unu alaghachikwute m, debe ihe niile m nyere unu n'iwu, a sikwa na a chusara unu mee ka unu gbasaa ga n'akuku niile nke uwa, aga m achikota unu mee ka unu laghachi na Jerusalem bụ obodo m hoputara nye Aha m.’

¹⁰ “Anyị bụ ndị ohu gị, burukwa ndị i ji aka gị dị ike zoputa.

¹¹ Biko, Onyenwe anyị, nuru ekpere mụ bụ ohu gị, burukwa ekpere ndị ohu gị niile o na-atọ uto itu egwu aha gị. Mee ka ihe gara ohu gị nke oma taa site n'imere ya ebere n'ihu nwoke a.”

N'oge ahụ abụ m onye na-ebu ihe onunụ eze.

2

Nehemaya abiaruo Jerusalem

¹ N'ọnwa Nisan, n'iri afọ abụọ nke ọchịchị eze Ataksekse, mgbe e wetaara eze mmanya. E buru m mmanya ahụ bugara ya eze. Ugwu a, o nwebeghi mgbe ọbụla m jirila ihu mgbaru b́a n'ihu eze.

* **1:1** Nke a bụ ọnwá itoolu n'afọ. Zek 7:1 † **1:1** Nke bụ mgbe narị afọ itoolu n'otu gasiri site na mgbe ndị mbụ si Babilon loghachitara. O bụ na Senchuri nke anọ tupu a mụo Kraist. Neh 2:1 ‡ **1:1** O bụ ụlọeze dị na ndagwurugwu mmiri Taigris, ebe ndị eze atọ chirị obodo Peshia na-ebi n'oge oke oyi. Est 1:2; Dan 8:2 § **1:2** O ga-abu onye nne ji ya na Nehemaya, onye b́jara zie ya ozi banyere onodu Jerusalem. Neh 7:2 * **1:3** E kewara alaeze Peshia mpaghara atọ. N'obodo Sameria ka ndị na-achị mpaghara Juda nọ. † **1:11** Eze a na-ekwu maka ya n'ebe b́ Ataksekse, Ezr 4:21

² Ya mere, eze juru m, “Gini mere ihu gi ji gbaruo mgbe o dighi oria ji gi? Nke a na-egosi naani na obi joro gi njo.”

Ujo turu m nnoo nke ukwu.

³ Azara m eze si, “Onyenwe m, ka ochichi eze di ogologo ndu. Gini gage me ka obi di m utu ebe o bu na obodo ahụ e liri nna nna m ha aghoala mkpomkpo ebe, nke a kpokwara onu uzọ ama ya niile oku?”

⁴ Eze siri m, “O bu gini ka i choro?”

Mgbe ahụ ekpere m ekpere n’obi m nye Chineke,

⁵ ma zaa eze si, “O buru na o ga-amasi eze, biko, o burukwa na ohu gi achota ihuoma n’anya gi, ana m ario ka i ziga m Juda, bu obodo nna nna m ha, ka m gaa wughariakwa ya.”

⁶ Eze siri m, ebe nwunye ya nokwa n’akuku ya, “Ije gi o ga-abu ruo ole mgbe, ole mgbe i ga-aloghachitekwa?” O masiri eze i ziga m. Ya mere, enyere m ya oge.

⁷ Mgbe ahụ, asiri m ya, “O buru na o ga-amasi eze, aga m achọ ka i nye m akwukwo nke m ga-enye ndiisi ochichi niile no n’akuku odida anyanwu osimiri Yufretis, ka ha kwere ka m site n’obodo ha gafee ruo mgbe m garu na Juda.

⁸ Nyekwa m akwukwo ozi m ga-enye Asaf, onye na-elekota ohia eze, ka o nye m osisi nke a ga-eji ruzie onu uzọ di n’akuku ulonso, na nke a ga-eji ruo mgbidi obodo ahụ, na nke m ga-eji ruo ulo nke aka m.” Eze meere m ihe ndi a niile, n’ihi na aka ebere Chineke dinyere m.

⁹ Mgbe m rutere obodo ndi a di n’akuku odida anyanwu osimiri Yufretis, enyere m ndiisi ochichi niile akwukwo ahụ eze dere nye m. Eze dunyere m ndiisi agha na ndi agha na-agba inyinya ka ha chebe m n’ije m.

¹⁰ Ma mgbe Sanbalat,* onye Horonaim, na Tobaya, onye Amon bu onyeisi oru ochichi, nuru ihe banyere obibia m, iwe were ha nke ukwu inu na o nwere onye na-achọ inyere ndi Izrel aka.

Nehemaya eledo Mgbidi Jerusalem

¹¹ E rutere m Jerusalem, nodukwa ebe ahụ mkpuru ubochi ato,

¹² eji m abali puo kporo mmadu ole na ole. O nwebeghi onye obula m gwara ihe Chineke tinyere m n’obi ime na Jerusalem. O dighi inyinya ozo anyi ji ma o bughị nke ahụ m na-agba.

¹³ N’abali a puru m site n’Onu uzọ ama Ndagwurugwu† ruo n’isi iyi mmiri Nkita ohia,‡ sitekwa n’ebe ahụ ruo n’Onu uzọ ama ebe ikpofu ahihia.§ Anyi jeghariri ihu ebe niile mgbidi Jerusalem dara ada, na onu uzọ ama ya niile nke oku rere.

¹⁴ Emesia, ejeruru m onu uzọ nke di n’ebe isi iyi di, ruokwa n’odo mmiri eze, ma inyinya ibu m enweghi ike isite n’ebe ahụ gafee.

¹⁵ Ya mere, ejiri m n’abali jeruo ndagwurugwu ahụ, leruo mgbidi ahụ anya. Emesia, atughariri m loghachi site n’onu uzọ Ama ndagwurugwu.

¹⁶ Ndiisi obodo amaghi ebe m gara maobu ihe m na-eme, n’ihi na agwabeghi m onye Juu obula ihe m bu n’obi, maobu ndi nchujaja, maobu ndi a na-asopuru, maobu ndi ochichi obodo, maobu onye ozo obula ndi ga-aru oru ahụ.

* **2:10** Bu onyeisi ochichi na Sameria. † **2:13** Onu uzọ ama a di n’odiada anyanwu nke mgbidi Jerusalem, 2Ih 26:9; Neh 3:13. ‡ **2:13** Agwo, n’okwu ima atu § **2:13** Onu uzọ ama di n’ebe a na-ekpofu ahihia, bu onu uzọ ndi Juu na-esite mgbe ha na-edupu umu anumanu e ji achu aja, i duru ha jeruo Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Guo akwukwo Neh 3:14; 2Ez 23:10

¹⁷ N'ikpeazu, agwara m ha si, "Unu maara nke oma ihe dakwasiri obodo anyi. Lee otu mgbidi ya si dakasia, na otu onu uzọ ama ya si rechapu oku. Ka anyi wuzienu mgbidi Jerusalem, si otu a wepu ihe ihere a diiri anyi."

¹⁸ Akooro m ha ochicho ahụ Chineke tinyere m n'obi na ihe mu na eze kwuru, na otu o si kwadoo ihe m gwara ya.

Ha zara m si, "O di mma, ka anyi wugharianu mgbidi ahụ." Oru ahụ bidokwara na-atufughi oge.

¹⁹ Ma mgbe Sanbalat, onye Horon, na Tobaya, onyeozidi ndi Amon, na Geshem onye Arab, nuru ya, ha kwara anyi emo si, "Gini bu ihe nke a unu na-eme? O bu eze ka unu na-enupu isi megide?"

²⁰ Ma azara m ha si, "Chineke nke eluigwe ga-eme ka ihe gara anyi nke oma. Anyi onwe anyi bu ndi ohu ya ga-amalite iwughachi mgbidi a, ma unu onwe unu, unu enweghi oke maobu onodu ziri ezi maobu ihe ncheta obula n'ime Jerusalem."

3

Ndi wughariri mgbidi ahụ

¹ Mgbe ahụ, Eliashib onyeisi nchujaja na ndi nchujaja ibe ya wuru mgbidi ahụ ruo n'ulo elu Nari na ulo elu Hananel. Ha wukwara Onu Uzọ ama Aturu, kwuba ibo ya, doo ya nsọ.

² Ndi sitere obodo Jeriko rukwara oru n'akuku ha. Ma Zakua nwa Imri, ruru oru nke ha n'akuku ndi oru si Jeriko.

³ Umụ ndi ikom Hasena wuru Onu Uzọ ama Azu, dobe osisi ya, kwuba onu uzọ ya, kpuokwa ihe mkpochi ya niile, na ihe ntuchi ya niile n'onodu ha.

⁴ Meremot, nwa Uraya, nwa Hakoz, ruziri akuku mgbidi nke ozọ. Onye na-eso ya bu Meshulam, nwa Berekaya, nwa Meshezabel, ruziri mgbidi, onye na-esota ya bu Zadok nwa Baana, onye ruzikwara mgbidi.

⁵ Akuku nke ozọ ka ndi ikom Tekoa ruziri, ma ndi ha a na-asopuru ekweghi ehudata ubu ha nye oru ahụ n'okpuru ndi nlekota ha.

⁶ Joiada nwa Pasea na Meshulam nwa Besodeia wuru Onu Uzọ Ama Jeshana. Ha tinyere osisi ya niile, kwuba ibo onu uzọ ya, ihe mkpochi ya na ihe ntuchi ya niile n'onodu ha.

⁷ Ndi ozọ ruru oru n'akuku ha bu Melataya, onye Gibion, na Jadon onye Meronot, na ndi si Gibion na Mizpa. Obodo ndi a di n'okpuru onyeisi ochichi akuku odida anyanwu Yufretis.

⁸ Uziel nwa Hahaya, bu okpu uzu olaedo, doziri otu akuku. Onye na-eso ya bu Hananaya, otu onye n'ime ndi na-eme mmanu otite na-esi isi oma, doziri nke na-esote nke ahụ. Ha doziri Jerusalem ruruo ya na Mgbidi Obosara.

⁹ Onye na-eso ha bu Refaya nwa Hua onyeisi ochichi otu akuku Jerusalem.

¹⁰ Onye na-eso ya bu Jedaya nwa Harumaf, onye ruru akuku mgbidi ahụ chere ihu n'ulo nke aka ya. Onye na-eso ya n'oru a bu Hatush nwa Hashabneia.

¹¹ Onye ozọ bu Malkija nwa Harim, na Hashub nwa Pahat-Moab, ndi wughariri ulọ elu oku, na otu akuku mgbidi ahụ.

¹² Shalum nwa Halohesh na umu ya ndi inyom meziri akuku mgbidi nke na-esota. O bu onyeisi ochichi otu akuku Jerusalem nke ozọ.

¹³ Hanun duuru ndị obodo Zanoa wuo Ọnụ Ụzọ Ndagwurugwu. Ha wuziri ya, tinye ibo ya, ihe mkpochi ya na ihe ntuchi ya niile n'ọndu ha. Ha wuzikwara mpaghara ahụ nke ịdị ogologo ya ruru narị mita ise, ruo n'ọndu ụzọ ama dị n'ebe a na-ekpofu ahịhịa.

¹⁴ Malkija nwa Rekab, onyeisi ọchịchị ala nke dị Bet-Hakerem gburugburu, bụ onye wuziri ọndu ụzọ ama dị n'ebe ikpofu ahịhịa. O tinyere ibo ya, ihe mkpochi ya na ihe ntuchi ya niile n'ọndu ha.

¹⁵ Shalum nwa Kol-Hoze, onyeisi ọchịchị ala dị Mizpa gburugburu, wuziri ọndu ụzọ ama isi iyi, kpuchie elu ya, tinye ya ibo ọndu ụzọ ya, ihe mkpochi na ihe ntuchi ya niile n'ọndu ha. O mezikwara mgbidi ahụ site n'ọdọ mmiri Siloam ruo n'ubi eze a gbara ogige, na ruokwa na nkwasanrịda dị site n'obodo Devid ma e site Jerusalem na-apụta.

¹⁶ Onye na-eso ya bụ Nehemaya nwa Azbuk, onyeisi ọchịchị ọkara n'ime Bet Zoa.* O wuziri mgbidi ahụ ruo ncherita ihu ebe ili Devid, ruokwa ọdọ ebe emere maka ichekọta mmiri, na n'Ụlọ ndị Dike n'agha.

Orụ ndị Livayi ruru

¹⁷ Ndị na-eso ya bụ ndị Livayi, ndị nke Rehum nwa Bani na-achikọta. Onye ọzọ bụ Hashabaya onyeisi ọchịchị ọkara ndị bi na Keila. Ọ ruru ọrụ e kenyere ndị ya.

¹⁸ Onye ọzọ na-eso ya bụ Binui nwa Henadad onye bụ onyeisi ọchịchị ọkara akukụ Keila nke ọzọ. O du ndị Keila ibe ya ruo ọrụ ha ketara.

¹⁹ Onye na-eso ya bụ Eza nwa Jeshua onyeisi ọchịchị obodo Mizpa. Ya na ndị otu ya ruziri akukụ mgbidi ahụ dị na mgbago ebe ụlọ nchikọta ngwa agha ruo na nkuku ya.

²⁰ Onye ọzọ na-eso ya bụ Baruk, nwa Zabai, onye ji nnoo inu oku n'obi ruzie mgbidi ahụ site na nkuku ya ruo n'ọndu ụzọ e si abata ụlọ Eliashib, bụ onyeisi nchụaja.

²¹ Onye na-eso ya bụ Meremot nwa Ụraya, nwa Hakoz. Ọ sitere n'ọndu ụzọ ụlọ Eliashib ruziri ruo na ngwucha ya.

Orụ ndị nchụaja ruru

²² Ndị nchụaja si n'akukụ Jerusalem wuziri akukụ nke na-esote ya.

²³ Isonye ha, Benjamin na Hashub wuziri akukụ ahụ dị n'ihu ụlọ ha. Azaraya nwa Maaseia, onye bụkwa nwa nwa Ananaya wuziri nke na-esote ya, nke dika n'akukụ ụlọ ya.

²⁴ Binui nwa Henadad wuziri akukụ nke ọzọ, nke sitere n'ihu ụlọ Azaraya ruo na nkuku mgbidi ahụ.

²⁵ Palal nwa Uzai wuziri akukụ nke na-eso ya site na nkuku mgbidi ahụ ruo n'ụlọ elu dị n'akukụ elu elu ụlọeze n'ebe dị nso n'ogige ndị nche. Nke so ya bụ Pedaia nwa Parosh,

²⁶ na ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ ahụ bụ ndị bi n'elu ugwu Ofel, wuziri akukụ nke na-esote ruo n'ebe dị n'akukụ ọwụwa anyanwụ nke Ọnụ Ụzọ Ama Mmiri, ruokwa n'ụlọ elu nche nke ụlọ ukwu ahụ.

²⁷ Ndị ikom Tekoa wuru akukụ nke ọzọ na-esote ya. Ha sitere n'ebe chere ụlọ elu nche nke ụlọnsọ ukwu ahụ ihu, wuzie mgbidi ahụ ruo na mgbidi dị Ofel nso.

* **3:16** Bụ ụlọ obibi ochie ndị nche, nke Devid wuru maka ndị agha na-eche ya nche mgbe ọ bụ eze. 2Sa 23:8-39

²⁸ Ụfọdụ ndị nchụaja wuziri akụkụ na-esote, nke dị n'ugwu, site n'Ọnụ Ụzọ Ama Ịnyinya. Onye ọbụla wuziri mgbidi nke dị n'ihu ụlọ ya.

²⁹ Zadok nwa Imea wuziri nke na-esota, bu akụkụ mgbidi ahụ chere ihu n'ụlọ ya. Shemaya nwa Shekanaya onye na-eche Ọnụ Ụzọ Ama Ọwụwa Anyanwụ wuziri akụkụ nke na-esota.

³⁰ Hananaya nwa Shelemaya na Hanun nwa Zalaf nke isii, wuziri akụkụ mgbidi nke ọzọ. Meshulam nwa Berekaya wuziri akụkụ mgbidi na-esota, bukwa nke dị n'ihu ụlọ obibi ya.

³¹ Malkija ọkpụ ụzụ ọlaedo wuziri akụkụ na-esota ruo n'ụlọ ahụ ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ, na ndị na-azụ ahịa na-anọkọ. Ụlọ a dị na ncherita ihu Ọnụ Ụzọ Ama Nnyocha. Malkija sitekwara n'ebe ahụ wuzie mgbidi ahụ ruo n'ọnuụlọ ahụ dị n'elu nkuku mgbidi ahụ.

³² Ndị ọkpụ ụzụ ọlaedo na ndị ahịa rụchara ọrụ iwuzi akụkụ mgbidi nke fọdurụ, site n'etiti ọnuụlọ ahụ dị n'elu nkuku mgbidi ahụ ruo n'Ọnụ Ụzọ Ama Aturụ.

4

Ndị iro

¹ Iwe were Sanbalat nke ukwu mgbe ọ nuru na anyị na-ewuzigharị mgbidi ahụ niile. O were iwe dị ọkụ, ọnụma jukwara ya obi. Ọ chiri ndị Juu ọchi, kwaakwa ha emo.

² N'ihu ndị otu ya na ndịisi agha Sameria, o kwuru si, “Gini ka ndị Juu ole na ole a na-adighi ike na-eme? Ha na-achọ iwugharị mgbidi obodo a? Ha ga-achụ aja? Ha ga-arucha ọrụ niile n'otu ubochi? Ha ga-esita n'aja a kụpịasiri akupia mee ka nkume ndị a di ndu, ka ọ bu site na nkume ochie ndị a akporo ọkụ?”

³ Tobaya onye Amon, onye no ya n'akukụ mgbe ahụ, kwukwara okwu si; “Leenu udi mgbidi ha na-ewu! O buru na nkita ohia arikwasị ya n'elu ọ ga-ada!”

⁴ Mgbe ahụ, e kpere m ekpere si, “Chineke, biko nuru emo a na-akwa anyi. Ka ikwa emo ha laghachikwa ha n'isi; ka a dotakwa ha n'agha buru ha jee mba ozo.

⁵ Elefula mmehie ha anya, agbagharakwala ha, n'ihina ha ledara gi anya, ledakwa anyi anya, bu ndi na-ewuzi mgbidi gi.”

⁶ Ya mere, anyi wuziri mgbidi ahụ ruo mgbe ha niile ruru okara n'idi elu ya, n'ihina onye obula weputara obi ya iru ọrụ.

⁷ Ma mgbe Sanbalat, Tobaya, ndi Arab, ndi Amon na ndi Ashdod nuru na ọrụ iwuzi mgbidi Jerusalem na-aga n'ihu, nukwa na-emechichala ebe niile puru epu, iwe were ha nke ukwu.

⁸ Ha niile gbara izu ichiri ndi agha bia imegide Jerusalem, ime ka ogbaaghara di n'obodo ahụ.

⁹ Ma anyi kpere ekpere nye Chineke, kwubakwa ndi nche iguzogide ha ehie na abali.

¹⁰ Mgbe ahụ, ndi Juda bidoro itamu ntamu na-asị, na ike ebidola igwu ndi ọrụ ha, na mkpomkpo ihe fodoru ka buru ibu, na naani anyi apughị irucha mgbidi ahụ.

¹¹ Ma n'otu oge ahụ kwa, ndi iro anyi na-agba izu n'akukụ, na-achọ igbu anyi mgbe anyi na-eleghi anya ha maobu mara ka ọrụ ahụ kwusi.

¹² Ndi Juu ndi bi ha nso biara otutu mgbe gwa anyi, "Ebe obula unu gbagara, ha ga-ebuso unu agha."

¹³ N'ihia ya, eguzobere m ndi ufodu n'ebe niile dikarisiri ala n'azu mgbidi ahụ, n'ebe niile ghere oghe, e guzobere ha, kpanye ha mma agha, ube na uta n'aka dika ezinaulo ha si di.

¹⁴ Mgbe m lezichara ihe niile anya, eguzooro m oto si ndi ahụ a nasopuru, na ndi ochichi niile na ndi ozo n'obodo ahụ, "Unu atula ha egwu. Chetanu na Onyenwe anyi, nke di ukwu na-eyikwa egwu, ma bukwaaranu ezinaulo unu, umu unu ndi ikom ndi inyom, ndi nwunye unu na ulo unu agha."

¹⁵ Mgbe ndi iro anyi choputara na anyi amatala izu ojoo ha, na Chineke emebiekwala atumatu ha, anyi onwe anyi laghachiri n'oru anyi nke iwuzi mgbidi ahụ.

¹⁶ Sitekwa n'oge ahụ gaa n'ihu, anyi kere onwe anyi uzọ abuo. Ufodu ndi ji ube, ota na uta na-anọ na nche mgbe ndi ozo na-arụ oru. Ndiisi niile putakwara guzo n'azu ndi Juda niile ebe ha no n'ihu oru ha.

¹⁷ Ndi na-edo nkume na ndi oru obula debere ngwa ogu ha n'ebe o gageru ha aka mgbe obula ha na-arụ oru.

¹⁸ Ndi ozo tinyere mma agha ha n'ukwu ha. Ndi na-egbu opi nokwa m n'akuku mgbe niile maka ifu opi mgbe a chorọ ya.

¹⁹ Mgbe ahụ, asiri m ndi niile a nasopuru, ndi ochichi na ndi mmadu ozo ahụ niile, "Oru anyi nwere iru di ukwu, gbasapukwa, anyi anokotaghi onu n'otu ebe, ekewakwara anyi ebe di iche iche na mgbidi.

²⁰ Ya mere, mgbe obula unu nuru uda opi, gbaranu oso bia n'ebe m no. Chineke ga-alukwara anyi ogu."

²¹ Ya mere, anyi nogidere n'oru anyi site n'ihè mbu nke ututu ruo mgbe kpakpando putara. Okara n'ime ndi oru jikwa ube noro na nche.

²² Agwara m ndiisi oru niile okwu si ha na onyeisi oru obula na ndi nanyere ya aka n'oru ga na-anọ na Jerusalem n'abali niile. N'uzo di otu a, ndi oru ga-aru oru ha n'oge ihe di, ma ha ga-anokwa na nche n'abali.

²³ N'oge ndi a niile, eyipughi m uwe m yi n'ahụ. O nwekwaghi onye obula ozo, maobu nwanne m nwoke, maobu ndi nche na-eso m onye yipuru uwe ya ma onye ukwu ma onye nta. Mma agha anyi na-adikwa anyi n'ukwu mgbe niile, obuladi mgbe anyi chorọ mmiri.

5

Nehemaya enyere ndi ogbenye aka

¹ N'oge ahụ, ufodu ezinaulo bidoro itamu ntamu megide ndi Juu ibe ha.

² Ufodu na-atamu na-asị, "Anyi na umu anyi di ukwu n'onuogugu. O buru na anyi ga-eri nri di ndu, o kwesikwara ka anyi nwee ike izuru oka."

³ Ndi ozo na-asikwa, "Anyi agbaala ubi anyi, ubi vaini anyi na ulo anyi n'ibe ka anyi nweta mkpuru ubi n'oge unwu."

⁴ Ma ndi ozokwa na-asị, "Lee na anyi gbazitere ego anyi ji tuo utu isi eze maka ubi anyi na ubi vaini anyi.

⁵ N'agbanyeghi na o bu otu anu ahụ na obara ka anyi na ndi Juu ozo nwere, dika umu ha di ka umu anyi dikwa, ma anyi emeela ka umu anyi ndi ikom na ndi inyom buru ndi ohu. Ufodu n'ime umu anyi ndi inyom aburulari ndi ohu, ma anyi enweghi ike nke aka anyi, n'ihia na ndi ozo bu ndi nwezi ala ubi anyi na ubi vaini anyi niile."

⁶ Iwe were m nke ukwu mgbe m nuru mkpu akwa ha na mkpesa ndi a.

⁷ Ya mere, mgbe m chesiri echiche banyere ya, e boro m ndị a na-asopuru na ndị ọchịchị ebubo. A gwara m ha, “Unu na-anara ụmụna unu ọmụrunwa ego unu enyere ha.” Ya mere, a kpọrọ m nzuko ọha mmadu maka imegide ha.

⁸ N’ubochi nzuko ahụ, agwara m ha okwu si, “Otutu n’ime anyi na-agbali n’uzo niile ihu na anyi zutaghachiri ụmụna anyi ndi Juu bu ndi e resiri ndi mba ozo. Ma unu no n’ebe a na-agbali ime ha ka ha ghoo ndi ohu unu. Ruo ole mgbe ka anyi ga-anogide na-agbaputa ha site n’onodu ibu ohu?” Ma ha niile ekwughị okwu obula, n’ihi na ha enweghi ihe ha ga-ekwu.

⁹ Agwakwara m ha okwu ozo si, “The unu na-eme joro njo. O kwesighi ka unu tuo egwu Chineke si otu a gbanari nkocha nke ndi iro anyi, bu ndi mba ozo?”

¹⁰ Mu onwe m na ụmụna m na ndi na-ejere m ozi na-agbazinye ụmune anyi ego na oka. Ma ka anyi kwusi inara ọmụrunwa.

¹¹ Nyeghachinu ha ala ubi ha niile ngwangwa, ma ubi vaini ha niile, ubi oliv ha niile, ulo ha niile na ọmụrunwa nke unu na-anara ha nke bu otu uzo n’ime nari nke ego, oka, mmanya ohuru na mmanu.

¹² Ha siri, “Anyi ga-enyeghachi ha. Anyi agakwaghi anara ha ihe ozo. Anyi ga-emezu ihe i kwuru.”

Mgbe ahụ, akpokotara m ndi nchujaja, mee ka ndi ndu na ndiisi ozi nuo iyi imezu nkwa ha.

¹³ Ayoghariri m onu onu uwe mwuda m si, “Otu a ka Chineke ga-esi yochapu site n’ulo ha na ihe nweta ha onye obula nke na-agaghi edebezu nkwa a.”

Ndi niile zukoro kwere si, “Amen.” Ha tokwara ONYENWE ANYI: Ha niile mekwara ihe ha kwere na nkwa.

¹⁴ Ozo, n’ime afo iri na abuo ahụ a hoputara m i bu onyeisi ochichi na Juda, site n’iri afo abuo nke ibu eze Ataksekse ruo n’afọ iri ato na abuo ya, mu na ụmune m esiteghi na nri a na-atukoro onyeisi ochichi were ihe oriri obula.

¹⁵ Ma o bughu otu a ka o si di na mbu, n’ihi na ndiisi ochichi niile buru m uzo chia boro ndi ahụ ibu arọ di ukwu. Ha na-anakota site n’aka onye obula iri mkpuru olaocha ano, tinyere ihe oriri na mmanya ha na-ewebatakwa. Obuladi ndi na-enyere ha aka mekpakwara ndi mmadu ahụ. Ma emeghi m otu a, n’ihi itu egwu Chineke.

¹⁶ Kama, anogidesiri m ike n’oru iwughari mgbidi ahụ, achikotara ndi ikom m niile n’ebe ahụ n’ihi ije ozi a. O dighikwa ala anyi zuru.

¹⁷ Ma otu o di, ndiisi Juu onuogugu ha di otu nari na iri na ise na-eri nri na tebul m, tinyere ndi na-abiakwute anyi site na mba ndi di anyi gburugburu.

¹⁸ Ihe na-ezu nri a na-eri n’ulo m kwa ubochi bu otu ehi na aturu isii gbara abuba, na otutu okuku,* na udi mmanya di iche iche a na-ebubata kwa ubochi iri obula. N’agbanyeghi nke a, o dighi mgbe obula m nara site n’aka ha utu ihe oriri nke onye na-achi ala kwesiri inweta, n’ihi na ha onwe ha no na mkpa di ukwu.

¹⁹ Chineke m biko, echefula ihe m meere ndi a, gozie m n’uzo nke gi.

6

Izuzu ojoo megide Nehemaya

* 5:18 Maobu, umu nnunu

¹ Mgbe a gwara Sanbalat, na Tobaya, na Geshem onye Arab, na ndi iro anyi ndi ozo na m ewuzichaala mgbidi ahụ, na o dikwaghị ntipu foduru na ya, o bu ezie na n'oge ahụ, etinyebeghi m ibo n'onu uzo ama ya niile,

² Sanbalat na Geshem zitere m ozi a, "Bia ka anyi zukota n'otu obodo nta nke di n'obosara ala Ono."

Ma ha na-achọ uzo imeru m ahụ.

³ Ya mere, azara m ha site n'aka ndi ozi si, "Ana m aru oru di oke mkpa, agaghị enwe ike iridata. N'ih i gini ka oru a ga-eji kwusi mgbe m ga-ahapu ya ibia n'ebe i no?"

⁴ Ha zitere ozi ahụ ugboro anọ, ma enyere m ha otu osisa ahụ ugboro anọ.

⁵ Na nke ugboro ise, Sanbalat ziteere m onye na-ejere ya ozi, ya na akwukwo ozi nke e mechighi emechi o ji bia.

⁶ Nke a bu ihe e dere n'ime ya;

"Anula ya na mba niile, Geshem kwukwara otu ihe ahụ, na gi na ndi juu na-akwado inupu isi. O bu ya mere i ji na-ewu mgbidi ahụ. Ozi ahụ na-ekwukwa na gi onwe gi na-achọ ibu eze ha,

⁷ na i hoputala ndi amuma ndi ga-ekwuputa na Jerusalem na i bu eze ndi juda. Ugbu a, ozi a ga-eru nti eze, ya mere, bia ka mu na gi kparitaa uka n'etiti onwe anyi."

⁸ Ma eziri m ya ozi si, "O nweghi eziokwu obula di n'ihe i na-ekwu, n'ih i na ha bu ihe i cheputara n'obi gi."

⁹ Nzube ha bu ime ka ujo tuo anyi. Ha na-ehekwa si, "Ha ga-ada mba n'oru a ma hapukwa irucha ya."

Ma akpokuru m Chineke si ya, "Biko gbaa aka m ume."

¹⁰ Otu ubochi, a gara m n'ulo Shemaya, nwa Delaya, nwa Mehetabel, onye e mechibidoro uzo n'ulo ya. O siri m, "Ka anyi zukota n'ulo Chineke, n'ime ulonso, ka anyi mechiekwa uzo niile nke ulonso ahụ, n'ih i na ndi ikom na-abia igbu gi, e, n'abali ka ha na-abia igbu gi."

¹¹ Ma azara m si; "O kwesiri ka mu onwe m bu onyeisi ochichi gbaa oso? O kwesiri ka mmadu dika m* gbaa oso gbaba n'ulonso Chineke izoputa ndu ya? Agagh i m aga."

¹² Mgbe ahụ ka o doro m anya na Chineke agwagh i ya okwu obula, kama na o bu Tobaya na Sanbalat zuru ya.

¹³ E goro ya oru ka o yinye m egwu, ka m site na-ime otu a mehie, mgbe ahụ, ha ga-ahụ ihe ha ga-eji nye m aha ojoo, kwaa m emo.

¹⁴ "Chineke m, cheta Tobaya na Sanbalat, n'ih i ihe ndi a niile ha mere, chetakwa Noadaya, bu onye amuma nwanyi, na ndi amuma ndi ozo niile foduru, bu ndi ahụ chorọ ime ka m tuo egwu."

¹⁵ E wuchara mgbidi ahụ n'ubochi iri abuo na ise nke onwa Elul, n'ime iri ubochi ise na abuo.

Ogwugwu oru

¹⁶ Mgbe ndi iro anyi niile nuru ya, mba niile ndi no anyi gburugburu turu ujo, obi jukwara ha oyi, n'ih i na ha matara na-aruru oru a site n'inyeaka Chineke.

¹⁷ Ozo, n'ubochi ndi ahụ ndi juda a na-asopuru na e zigara Tobaya otutu akwukwo ozi, akwukwo ozi Tobaya na-erutekwa ha aka.

* **6:11** O bu naani ndi nchujaja ka o diri ibanye n'Ebe kachasi Nso nke ulonso ukwu ahụ. Onu 18:22

¹⁸ N'ihii na otutu ndi Juda nuru iyi ino ya n'ukwu, n'ihii na ogo ya nwoke n'ala Juda bu Shekanaya nwa Ara. Ozokwa, Jehohanan nwa nwoke Tobaya na-alu nwa nwanyi Meshulam, nwa Berekaya.

¹⁹ Ha niile nogidere na-agwa m otu Tobaya si buru ezigbo mmadu. Ma ha na-apukwa gaa kororo ya ihe niile m kwuru. N'ihii ya Tobaya zitere otutu akwukwo ozi ime ka ujo tuo m.

7

¹ Mgbe e wuzichara mgbidi ahụ, na mgbe m guzobesiri ibo n'onu uzo ya niile n'onodu ha, hoputakwa ndi obu abu na ndi nche, na ndi Livayi.

² Enyefere m oru ilekota Jerusalem n'aka nwanne m nwoke bu Hanani, ya na Hananaya onye bu onyeisi ulo ukwu ahụ e wusiri ike, n'ihii na o bu nwoke na-ekwu eziokwu, burukwa onye na-atu egwu Chineke karia otutu ndi ozo.

³ Agwara m ha, "Na-emeghenu onu uzo ama naani mgbe chi boziri nke oma. Kpochiekwa ha mgbe ndi nche ka no na nche. Hoputakwanu ndi bi na Jerusalem ka ha buru ndi nche. Ufodu ga-eche n'ebe a hoputara ha, ufodu ga-eche n'akuku ulo nke aka ha."

Onuogugu ndi lotara

⁴ N'oge a obodo ahụ buru ibu dikwa mbara, ma ndi bi n'ime ya di ole na ole n'onuogugu, ulo ndi di n'ime ya bukwa ihe ewugharibeghi.

⁵ Ya mere Chineke m tinyere ya n'obi m ka m chikota ndi niile a na-asopuru, ndi ochichi, na ndi niile bi n'obodo, maka idebanye aha n'akwukwo ezinaulo n'ezinaulo. Achotara m ebe e deputara usoro ndi mmadu niile bu uzo lota Juda n'oge gara aga. Nke a bu ihe m choputara edere n'ime ya:

⁶ Ndi a bu ndi obodo niile a na-achi achi, bu ndi sitere na ndota n'agha nke Nebukadneza, eze Babilon, onye dotara ha n'agha buru ha laa n'ala ozo. Ha loghachitere na Jerusalem nakwa Juda, onye obula n'obodo nke aka ya.

⁷ Ndiisi ha na Zerubabel soo, bu Jeshua, Nehemaya, Azaraya, Raamaya, Nahamani, Modekai, Bilshan, Misperet, Bigvai, Nehum na Baana.

Ihe ndeputa onuogugu ndi ikom Izrel bu nke a:

⁸ Ndi agburu Parosh, puku abuo, otu nari na iri asaa na abuo (2,172),

⁹ nke Shefataya, nari ato na iri asaa na abuo (372),

¹⁰ nke Ara, nari isii na iri ise na abuo (652),

¹¹ nke Pahat-Moab site n'umu Jeshua na Joab, puku abuo, na nari asato na iri na asato (2,818),

¹² nke Elam, otu puku, na nari abuo na iri ise na anọ (1,254),

¹³ nke Zatu, nari asato na iri anọ na ise (845),

¹⁴ nke Zakai, nari asaa na iri isii (760),

¹⁵ nke Binui, nari isii na iri anọ na asato (648),

¹⁶ nke Bebai, nari isii na iri abuo na asato (628),

¹⁷ nke Azgad, puku abuo, na nari ato na iri abuo na abuo (2,322),

¹⁸ nke Adonikam, nari isii na iri isii na asaa (667),

¹⁹ nke Bigvai, puku abuo, na iri isii na asaa (2,067),

²⁰ nke Adin, nari isii na iri ise na ise (655),

²¹ nke Atea (site na Hezekaya), iri itoolu na asato (98),

²² nke Hashum, nari ato na iri ato na asato (328),

- 23 nke Bezai, nari atọ na iri abụọ na anọ (324),
 24 nke Harif, otu nari na iri na abụọ (112),
 25 nke Gibion, iri itoolu na ise (95).
 26 Ndi ikom Betlehem na Netofa, otu nari na iri asatọ na asatọ (188),
 27 ndi Anatot, otu nari na iri abụọ na asatọ (128),
 28 ndi Bet-Azmavet, iri anọ na abụọ (42),
 29 ndi Kiriath Jearim, Kefira na Beerot, nari asaa na iri anọ na atọ (743),
 30 ndi Rema na Geba, nari isii na iri abụọ na otu (621),
 31 ndi Mikmash, otu nari na iri abụọ na abụọ (122),
 32 ndi Betel na Ai, otu nari na iri abụọ na atọ (123),
 33 ndi Nebo nke ozo, iri ise na abụọ (52),
 34 ndi agburu Elam nke ozo, otu puku, nari abụọ na iri ise na anọ (1,254),
 35 ndi Harim, nari atọ na iri abụọ (320),
 36 ndi Jeriko, nari atọ na iri anọ na ise (345),
 37 ndi Lod, Hadid, na Ono, nari asaa na iri abụọ na otu (721),
 38 ndi Senaa, puku atọ, na nari itoolu na iri atọ (3,930).

39 Ndi nchujaja:

- ndi agburu Jedaya site n'ezinaulo Jeshua, nari itoolu na iri asaa na atọ (973),
 40 ndi Imea, otu puku, na iri ise na abụọ (1,052),
 41 ndi Pashua, otu puku, na nari abụọ na iri anọ na asaa (1,247),
 42 ndi Harim, otu puku, na iri na asaa (1,017).

43 Ndi Livayi:

- ndi agburu Jeshua site na Kadmiel nke umu Hodavaya, iri asaa na anọ (74).

44 Ndi obu abu:

- ndi agburu Asaf, otu nari, na iri anọ na asatọ (148).

45 Ndi nche onu uzo ulonso ukwu:

- ndi agburu Shalum, Atea, Talmon, Akub, Hatita na Shobai otu nari, na iri atọ na asatọ (138).

46 Ndi na-eje ozi n'ulonso:

- ndi agburu Ziha, Hasufa na ndi Tabaot,

47 Keros, Sia, Padon,

48 Lebana, Hagaba, Shalmal,

49 Hanan, Gidel, Gaha,

50 Reaya, Rezin, Nekoda,

51 Gazam, Uza, Pasea,

52 Besai, Meunim, Nefusim,

53 Bakbuk, Hakufa, Hahua,

54 Bazlut, Mehida, Hasha,

55 Bakos, Sisera, Tema,

56 Nezaya na Hatifa.

- 57 Agburu ndi na-ejere eze Solomon ozi,
 ya bu ndi agburu Sotai, Soferat, Perida,

58 Jaala, Dakon, Gidel,

59 Shefataya, Hatil,

Pokeret-Hazebaim na Amon.

⁶⁰ Ndi na-eje ozi n'ulonso na umu ndi na-ejere eze Solomon ozi, di nari ato na iri itoolu na abuo (392).

⁶¹ Ndi a bu ndi ozo sitere n'obodo Tel Mela, Tel Hasha, Kerub, Adon na Imea, nke di n'ala Peshia lota. Ma ha enweghi ike igosi ezinaulo ebe agburu ha si n'Izrel.

⁶² Ndi agburu:

Delaya, ndi Tobaya na ndi Nekoda, nari isii na iri ano na abuo (642).

⁶³ Sitekwa n'etiti ndi nchujaja:

Ndi agburu:

Hobaya, Hakoz na Bazilai (nwoke luru ada Bazilai onye Gilead a kpo ya aha n'aha ha).

⁶⁴ Ndi a choro ebe e deputara usoro omumu ha n'akwukwo, ma ha achotaghi ha n'ih ya e wepuru ha n'oru nchujaja dika ndi na-adighi ocha.

⁶⁵ N'ih nke a, onyeisi ochichi nyere iwu ka ha ghara iri ihe aja dikarisiri nso, tutu ruo mgbe a ga-enwe onye nchujaja na-eji Urim na Tumim ajuta ase.

⁶⁶ Nkpokota onuogugu ndi niile lotara di iri puku ano na abuo, na nari ato na iri isii (42,360),

⁶⁷ nke a agunyeghi ndi ohu ndi ikom na ndi inyom di puku asaa, na nari ato na iri ato na asaa (7,337), ndi ikom na ndi inyom, ndi obu abu* di nari abuo, na iri ano na ise (245).

⁶⁸ Inyinya di nari asaa na iri ato na isii (736), inyinya muul nari abuo na iri ano na ise (245),

⁶⁹ inyinya kamel di nari ano na iri ato na ise (435), ebe inyinya ibu di puku isii, na nari asaa na iri abuo (6,720).

⁷⁰ Ma ufodu n'ime ndiisi ezinaulo nyere onyinye maka oru ahu. Onyeisi ochichi tinyere n'uloaku otu puku darik olaedo (1,000),† iri efere olaedo ise (50) na uwe ndi nchujaja nari ise na iri ato (530).

⁷¹ Ufodu ndiisi ezinaulo tinyere n'uloaku maka ije ozi ahu, darik olaedo puku iri abuo (20,000),‡ na otutu minas olaocha puku abuo na nari abuo (2,200).§

⁷² Nkpokota onuogugu nke ndi mmadu foduru nyere bu, darik olaedo puku iri abuo (20,000), na minas olaocha puku abuo (2,000), na uwe ndi nchujaja iri isii na asaa (67).

⁷³ Ndi nchujaja, na ndi Livayi, na ndi nche onu uzo, ndi obu abu na ndi na-eje ozi n'ulonso, tinyere ufodu ndi mmadu na ndi Izrel niile foduru, gara birikwa n'obodo nke ha.

Ezra aguo site n'akwukwo iwu

Mgbe onwa asaa ruru, n'oge a ndi Izrel niile e birila n'obodo nke aka ha,

* **7:67** Tinyere ndi Livayi na-abu abu, e nwere otutu ndi ozo na-abu abu n'oge mmemme di iche iche, dika n'oge olulu nwanyi, na n'oge olili na onwu Ezr 2:65 † **7:70** Ya bu kilogram asato na uma ano ‡ **7:71** Darik idi arọ ya ruru nari kilogram na iri kilogram asaa § **7:71** Idi arọ ya ruru otu toonu na uma abuo

8

¹ Ndi mmadu niile zukoro dika otu onye na mbara ala di n'Onu Uzo Ama Mmiri. Ha gwara Ezra onye nkuzi ka o weta akwukwo Mosis, nke ONYENWE ANYI nyere ndi Izrel n'iwu.

² Ya mere, Ezra, onye nchujaja weputara akwukwo Iwu ahụ n'ubochi mbu nke onwa asaa n'ihu mkpokota ahụ bu nke ndi ikom na ndi inyom na onye obula ga-aghota ihe mejuputara.

³ O chere ihu n'Onu Uzo Ama Mmiri were oke olu guo ya site n'ututu ruokwa ehie n'ihu ndi nwoke, ndi nwanyi na ndi ozo nwere ike ighota ihe o na-agu. Mmadu niile gekwara nti na nguputa nke akwukwo iwu ahụ.

⁴ Ezra onye ode akwukwo, rigoro n'elu ihe mgbakwasị ukwu ha mere maka nke a. Ndi guzo n'aka nri ya bu, Matitaia, Shema, Anaia, Uraya, Hilcaya na Maaseia. Ndi guzo n'aka ekpe ya bukwa ndi a: Pedaia, Mishael, Malkija, Hashum, Hashbadana, Zekaraya na Meshulam.

⁵ Ezra meghere akwukwo ahụ mgbe mmadu niile na-ahuzu ya n'ihina o guzoro n'ebe di elu mgbe o na-agu ya. Mmadu niile guzoro oto mgbe o na-agu ya.

⁶ Mgbe ahụ, Ezra goziri ONYENWE ANYI Chineke ukwu ahụ, mmadu niile zakwara si; "Amen! Amen!" Ha chiliri aka ha abuo elu, kpo isiala nye ONYENWE ANYI.

⁷ Ndi Livayi aha ha bu Jeshua, Bani, Sherebaya, Jamin, Akub, Shabetai, Hodia, Maaseia, Kelita, Azaraya, Jozabad, Hanan na Pelia, kuziri ndi mmadu ihe di n'Iwu mee ka ha ghota ya dika ha guzo n'ebe ahụ.

⁸ Ha guputara site n'akwukwo iwu Chineke ahụ, sugharia ya, kowazie okpurukpu okwu niile di n'ihe a guputara, mee ka ndi mmadu ghota ihe a na-aguputa nke oma.

⁹ Mgbe ahụ, Nehemaya, onyeisi ochichi, na Ezra, ode akwukwo na onye nchujaja, na ndi Livayi ahụ na-atuziri ndi mmadu ihe, gwara ndi ahụ niile si: "Taa bu ubochi di nsọ nye ONYENWE ANYI, Chineke unu. Unu erula uju maobu bee akwa." N'ihina ha niile na-akwa akwa mgbe ha na-ege nti n'okwu niile nke iwu ahụ.

¹⁰ Nehemaya gwakwara ha si; "Laanu n'ulo unu gaa mee memme oriri na onunu nyekwanu ndi na-enweghi nke ha ga-eri. Ubochi taa di nsọ nye Chineke anyi. Unu erukwala uju, n'ihina onu ONYENWE ANYI bu ike unu."

¹¹ Ndi Livayi mere ka ndi mmadu ahụ noro nwayoo, na-asị, "Noronu nwayoo, n'ihina taa bu ubochi di nsọ, o bughị ubochi iru uju na anya mmiri."

¹² Ya mere, ha niile lawara i ga rie ma nuo, na ikenye ndi ozo site n'ihe ha nwere. Ha gwara ime memme nke oke onu, n'ihina ha ghotara okwu agwara ha.

¹³ N'ubochi nke abuo nke onwa ahụ, ndisi ezinaulo niile na ndi nchujaja, na ndi Livayi, zukoro n'ebe Ezra, bu onye nkuzi no, maka itinye uche n'akwukwo iwu ahụ.

¹⁴ Mgbe ha na-agu ya, ha choputara ebe ONYENWE ANYI gwara Mosis si ya na umu Izrel kwesiri ibi n'ulo ikwu mgbe obula a na-eme memme ulo ikwu nke a ga-eme n'onwa ahụ.

¹⁵ O kwukwara na ha ga-ekwusa okwu a n'obodo niile nke Juda na Jerusalem si; "Gaanu n'ala ugu ugu gbute alaka osisi oliv ulo, na alaka oliv ohia, na alaka osisi mietul,* na alaka nkwi, na alaka osisi ndi ozo

* 8:15 Mietul bu ahijia na-esi isi uto. Aiz 41:19; 55:13

na-enye ndo nke a ga-eji wuo ebe unu ga-ebi tutu ruo mgbe mmemme ahụ ga-agwụsị, dika e dere ya n'akwukwo iwu.”

¹⁶ Ya mere, ndi ahụ puru gaa weta alaka osisi, jiri ha wuore onwe ha ulo ahija ha ga-ebi nwa mgbe nta n'elu ulo ha, na n'ogige ulo nke aka ha, nakwa n'ogige ulo Chineke, na mbara ala Onu Uzọ Ama Mmiri, na n'akuku Onu Uzọ Ama Ifrem.

¹⁷ Ndi ahụ niile si na ndota n'agha lota wuuru onwe ha ulo ikwu biri n'ime ya ubochi asaa ahụ niile e mere mmemme ahụ. Oke onu juputara obi mmadu niile, n'ih na site n'oge Joshua nwa Nun ruo n'oge a, o nwebeghi mgbe umu Izrel mere mmemme a n'uzo di otu a.

¹⁸ Ezra na-aguputa site n'akwukwo iwu Chineke kwa ubochi, site n'ubochi mbu ruo n'ubochi ikpeazu. Ha mere mmemme ahụ ubochi asaa ma n'ubochi nke asato ha nwere ogbakọ ofufe mmechi dika e dere ya n'iwu.

9

Nkwuputa mmehie

¹ N'ubochi nke iri abuo na anọ nke otu onwa ahụ, ndi Izrel niile zukokwara na obubu onu, yiri uwe iru uju, kpokwasikwa onwe ha ntụ n'isi.

² Ndi si n'agburu Izrel wezugakwara onwe ha site n'ebe ndi mba ozo niile no. Ha guzoro n'onodu ha kwuputa mmehie ha na ajo omume nke nna nna ha.

³ Ha guzokwara n'ebe ahụ ha no guo site n'akwukwo iwu nke ONYENWE ANYI, bu Chineke ha ruo awa ato. Ha jikwa awa ato nke ozo kwuputa mmehie ha, na ife ONYENWE ANYI Chineke ha ofufe.

⁴ Mgbe ahụ Jeshua, Bani, Kadmiel, Shebanaya, Buni, Sherebaya, Bani na Kenani rigoro guzo n'elu ihe nguzo ndi Livayi. Ha jiri oke olu kpokuo ONYENWE ANYI bu Chineke ha.

⁵ Ndi Livayi ndi a, Jeshua, Kadmiel, Bani, Hashabneia, Sherebaya, Hodia, Shebanaya na Petahaya siri, “Bilienu oto, too ONYENWE ANYI Chineke unu, onye na-adi site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.”

“Ka aha gi di ebube buru ihe a goziri agozi, ka o buru ihe e buliri elu kari ngozi niile na otuto niile.

⁶ Gi onwe gi, naani gi bu ONYENWE ANYI. Gi kere eluigwe, o buladi eluigwe kachasi elu, na kpakpando niile nke mbara eluigwe, uwa na ihe niile di n'ime ya, oke osimiri niile na ihe niile di n'ime ha. O bu gi na-enye ihe niile ndu, usuu niile nke eluigwe na-akpokwa isiala nye gi.

⁷ “Gi, onwe gi bu ONYENWE ANYI Chineke ahụ, onye hoputara Ebram site n'obodo Uo nke ndi Kaldia, kpoputa ya, gugharia aha ya ka o buru Ebrahim.

⁸ I hukwara n'obi ya kwesiri ntukwasị obi nye gi, gi na ya gbakwara ndu na i ga-enye umu ya ala ndi Kenan, nke ndi Het, nke ndi Amorait, nke ndi Periz, nke ndi Jebus na nke ndi Gigash. I mezuola nkwa gi n'ih na i bu onye ezi omume.

⁹ “I huru nsogbu na iru uju niile nke nna nna anyi ha n'ala Ijpt; i nukwara akwa ha n'akuku Osimiri Uhie.

¹⁰ I gosiri Fero na ndisi ochichi ya na ndi ya niile otutu ihe iribama na oru ebube n'ih na i huru otu ha siri site na nganga juru ha obi meso ndi gi mmeso ojo. Uwa niile maara aha gi taa n'ih oru ebube ndi a niile i ruru.

11 I kewara Osimiri Uhie abụọ mee ka ndị gị site n'ala akorọ gafee. Ma i mere ka ndị iro ha na-achụ ha ọsọ nwụọ n'ime oke osimiri ahụ. Ha mikpuru dika nkume danyere n'ime mmiri, nke oke osimiri.

12 I ji ogidi igwe ojii duo nna nna anyị ha n'ehihie, ma were ogidi ọkụ duo ha n'abalị, inye ha ihè ka ha ghara ijehie ụzọ.

13 "I sitere n'eluigwe gwa ha okwu, ị rịdatara n'ugwu Sainai, ị nyere ha iwu na ntuziaka niile ziri ezi, nyekwa ha ụkpụrụ na ihe niile di mma nke enyere n'iwu.

14 I mere ka ha mata ụbọchị izuike gị di nsọ, nyekwa ha iwu site n'ọnu ohu gị Mosis, ka ha debe iwu gị na ụkpụrụ gị niile.

15 I sitere n'eluigwe nye ha achicha mgbe agụụ gụrụ ha, sitekwa na nkume nye ha mmiri mgbe akpịrị kporọ ha nkụ. I sịkwara ha baa n'ime ala ahụ inweta ala ahụ bụ nke i weliri aka gị n'ụzọ iyi inye ha.

16 "Ma nna nna anyị ha erubeghị isi n'okwu gị, n'ihie isiike ha na nganga ha.

17 Ha egegghị ntị ọbụla, ha echetakwaghị ihe ịribama niile i meere ha. Kama ha nupuru isi họtara onwe ha onyeisi ga-eduru ha ịlaghachi Ijpt. Ma ị bụ Chineke onye na-eme ebere, onye na-agbaghara mmehie ndị gị mgbe ọbụla. Ị bụ onye obioma, onye iwe na-adighị ewe ọsịisọ. I juputara n'ihunanya na amara mgbe niile. N'ihie ya, ị gbakutaghị ha azụ,

18 ọ bụladị mgbe ha meere onwe ha nwa ehi ha kpụrụ akpụ kwuo sị, 'Nke a bụ chi unu. Ọ bụ ya si n'ala Ijpt duputa anyị,' ma ọbụ mgbe ha mehere megide gị n'uzọ niile.

19 "Ma n'ihie obi ebere gị nke di ukwu, ị hapughị ha ka ha nwụọ n'ozara. Ogidi igwe ojii ahụ duuru ha ụbọchị niile, ma ogidi ọkụ ahụ dukwara ha abalı niile.

20 I zitere ezi Mmụọ nke gị ime ka ha nwee uche. Ị gbochikwaghị mánà gị iru ha ọnu, ị nyekwara ha mmiri n'ihie akpịrị ịkpọ nkụ ha.

21 Iri afọ anọ ka i debere ha ndụ n'ozara. Ọ dighị ihe korọ ha n'oge ahụ. Uwe ha akaghị nka, ukwu ha azaghị.

22 "I nyere ha alaeze na mba di iche iche, kenye ha ọbụladị ebe ndi dika risiri anyi. Ha nwetara ala Saihon bu eze Heshbon, na ala Og bu eze Bashan.

23 I mere ka umu Izrel mubaa dika kpakpando nke eluigwe, ị kpobatarara ha n'ala ahụ i gwara ndi bu nna ha ka ha baa nweta.

24 Umu ha banyere nweta ala ahụ. I meriri ndi Kenan n'ihu ha, bu ndi bi n'ala ahụ. I weere ndi Kenan ahụ nyefee n'aka ha, ha na ndi eze ha, na ndi niile bi n'ala ahụ ka ndi gi jiri ha mee ihe ọbụla ha kpebiri n'obi ha.

25 Ndi gi nwetara ala mara mma, na otutu obodo e wusiri ike; ha nwetakwara otutu ulo nke ihe oma juru n'ime ha, na olulu mmiri e gwuru nke oma, na ubi vaini mkpuru di, na ubi oliv, na otutu osisi oma ndi ozo na-amị mkpuru. Ha rijuru afọ, ahụ ha mara mma ile anya, ha nuri kwara onu n'ihie ngozi ị goziri ha.

26 "Ma ha nupuru isi n'okwu gi, ju iwu gi, gbuo ndi amuma turu ha mmehie ha n'ihu, meekwa otutu ihe ojoo ndi ozo di iche iche.

27 N'ihie nke a, i nyefere ha n'aka ndi iro ha, ndi kpagburu ha. Ma n'ime mkpagbu ha, ha kpokuru gi, ị nokwa n'eluigwe nu ekpere ha, sitekwa n'obi ebere gi zigara ha ndi biara zoputa ha, na ndi naputara ha site n'aka ndi iro ha.

28 "Ma mgbe ihe bidoro igara ha nke oma, ha mekwara ihe joro njo n'ihu gi. Ozokwa, i nyefere ha n'aka ndi iro ha ka ndi iro ha merie ha.

Ma mgbe ọbụla ndị gị chegharikwutere gị, kpọkuo gị ka i nyere ha aka, ị na-anụ aririọ ha, sitekwa n'obi ebere gị gbaputa ha.

²⁹ “Ị doro ha aka na ntị si ha loghachi debe ihe i nyere n'iwu. Ma ha sitere na nganga juru ha obi ju idebe iwu gị. Ha mehiere megide ihe niile i nyere n'iwu, o bu ezie na ha maara na idebe ya ga-ewetara ha ndu. Ma site n'isiike ha, ha gbakutara gị azu, buru ndi isiike na ndi juru ige ntị.

³⁰ Ma i sitere na ntachiobi gị nye ha ogologo oge icheghari; ị doro ha aka na ntị site n'onu ndi amuma gị, ma ha egeghi ntị. Ya mere, i kwenyekwara ka ndi iro ha merie ha ozo.

³¹ Ma n'ih i obi ebere gị i bibighi ha kpamkpam; ị gbakutakwaghi ha azu n'ih i na ị bu Chineke onye di ebere na onye amara.

³² “Ugbu a, Chineke anyi, Chineke di ukwuu, onye di ike dikwa ebube, onye na-edebe ogbugba ndu ihunanya ya, ka onodu ihe isi ike a ghara ibu ihe nta n'anya gi. Ntaramahuhu nke dakwasiri anyi, ndi eze anyi na ndi ndu anyi, ndi nchujaja anyi, ndi amuma anyi, nna nna anyi ha na ndi gi niile, site n'oge ndi eze Asiria buru uzo lughbuo anyi n'agha tutu ruo taa.

³³ Ma gi onwe gi bu onye ezi omume, n'ihe niile biakwasiri anyi; ị mere ihe kwesiri, ebe anyi onwe anyi mere ajo omume.

³⁴ Ndi eze anyi, ndi ndu anyi na ndi nchujaja na nna nna anyi edebeghi iwu gi; ha anaghikwa ntị n'ihe niile i nyere n'iwu maobu ihe ama gi nke ị doro ha aka na ntị idebe.

³⁵ O buladi mgbe ha no n'alaeze nke aka ha na-ekpori ndu, nke oke idi mma gi nke ị mere ka o rute ha aka, n'ala oma ahụ sara mbara nwere ume i nyere ha, ha efeghi gi ofufe, ha esitekwaghi n'uzo ojojo ha chigharia.

³⁶ “Ma lee, anyi bu ndi ohu taa, e, anyi bu ndi ohu n'ala ahụ i nyere nna nna anyi ha, ka o buru ebe ha ga-esi rie mkpuru o miputara na ihe oma o na-amiputa.

³⁷ N'ih i mmehie anyi, mkpuru oma niile a na-esi na ya weputa ka ndi eze ahụ niile i mere ka ha na-achi anyi na-ewere. Ha nwere ike n'ahụ anyi, na n'ebe anu ulo anyi di ka o si di ha mma. Anyi na-ahujukwa anya.

Nkwekorita nke mmadu niile

³⁸ “N'ih ihe ndi a niile, anyi na-ekwe gi nkwa ugbu a na anyi ga-efe gi. Anyi, ndisi anyi, ndi Livayi na ndi nchujaja, na-etinye aha anyi n'ogbugba ndu a.”

10

¹ Ndi tinyere aka, n'akwukwo ahụ bu:

Onyeisi ochichi:

Nehemaya nwa Hakalaya.

Zedekaya,

² Ndi ozo bu Seraya, Azaraya, Jeremaya,

³ Pashua, Amaraya, Malkija,

⁴ Hatush, Shebanaya, Maluk,

⁵ Harim, Meremot, Obadaya,

⁶ Daniel, Gineton, Baruk,

⁷ Meshulam, Abija, Mijamin,

⁸ Maazaya, Bilgai na Shemaya.

Ndị a bụ ndị nchụaja.

- ⁹ Ndị Livayi so tinye aka ha n'akwụkwọ bụ,
 Jeshua nwa Azanaya, Binui otu n'ime ụmụ Henadad, Kadmiel,
¹⁰ ndị so ha na-arụ ọrụ: Shebanaya,
 Hodia, Kelita, Pelaia, Hanan,
¹¹ Mika, Rehob, Hashabaya
¹² Zakua, Sherebaya, Shebanaya,
¹³ Hodia, Bani na Beninu.

- ¹⁴ Ndịisi ọchịchị tinyere aka ha bụ,
 Parosh, Pahat-Moab, Elam, Zatu, Bani,
¹⁵ Buni, Azgad, Bebai,
¹⁶ Adonaja, Bigvai, Adin,
¹⁷ Atea, Hezekaya, Azoa,
¹⁸ Hodia, Hashum, Bezai,
¹⁹ Harif, Anatot, Nebai,
²⁰ Magpiash, Meshulam, Hezia,
²¹ Meshezabel, Zadok, Jadua,
²² Pelataya, Hanan, Anaia,
²³ Hoshea, Hananaya, Hashub,
²⁴ Halohesh, Pilha, Shobek,
²⁵ Rehum, Hashabna, Maaseia,
²⁶ Ahaya, Hanan, Anan,
²⁷ Maluk, Harim na Baana.

²⁸ “Ndị ọzọ fọdurụ bụ ndị nchụaja, ndị Livayi, ndị nche, ndị ọbụ abụ, ndị na-eje ozi n'ụlọnsọ na ndị ahụ niile sitere n'irube isi n'iwu Chineke wezuga onwe ha site n'ebe ndị mba ọzọ ahụ bi ha gburugburu nọ, ha na ndị nwunye ha na ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom, bụ ndị niile tozuru ịghọta ihe.

²⁹ Ndị a niile sooro ụmụnne ha ndị Izrel a na-asọpuru, jikọtaa onwe ha n'ọbụbụ ọnụ na ịhụ iyi ịgbaso iwu Chineke, nke o nyere site n'aka Mosis, bụ ohu Chineke; na ilezi anya rube isi n'ihe niile enyere n'iwu, ntuziaka niile na ụkpuru niile nke ONYENWE ANYỊ bụ Onyenwe anyị.

³⁰ “Anyị kpebikwara na ụmụ anyị ndị ikom na ndị inyom agaghị alụ di maọbụ nwunye site na mba ọzọ.

³¹ “Anyị kpebikwara na ọ bụrụ na ndị mba ọzọ eburu ngwa ahia ha maọbụ mkpuru ubi ha bịa ire ya n'ụbọchị izuike, maọbụ n'ụbọchị ọzọ dị nsọ, anyị agaghị azụ ihe ọbụla. Anyị na-ekpebikwa na anyị agaghị arụ ọrụ ọbụla n'afọ nke asaa niile, kwekọkwa na anyị ga-agbaghara ụmụnna anyị niile ji anyị ụgwọ n'afọ ahụ.

³² “Anyị kwekọritakwara na anyị ga-atụ ụtụ otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke otu shekel afọ niile maka iji kwadoo ọrụ ụlọnsọ ukwu Chineke,

³³ maka ime ka ihe ndị a dịrị n'ụlọnsọ ukwu ahụ: achicha nsọ, onyinye ọka nke ụbọchị niile, aja nsure ọkụ na onyinye nke ụbọchị izuike, mmemme ọnwá ọhuru niile, ha na mmemme ndị ọzọ niile a kara aka, maka aja di nsọ niile na aja ikpuchi mmehie ndị Izrel, maka ozi niile a na-aga n'ụlọnsọ Chineke anyị.

³⁴ “Anyị bụ ndị nchụaja, ndị Livayi na ndị ọzọ, ejirila ife nza chọputa mgbe ezinaulọ ọbụla n'etiti anyị ga-eji bubata nku n'ụlọ Chineke anyị

n'oge ya kwa afo, maka ebe ichu aja nke ONYENWE ANYI Chineke anyi dika e dere ya n'iwu.

³⁵ “Anyi kpebikwara na mmadu niile n'otu n'otu ga na-ewebata mkpuru mbu nke ihe ubi ya n'ulonso ONYENWE ANYI, na mkpuru osisi obula, maobu ihe ubi ndi ozo.

³⁶ “Dika e dere ya n'Iwu, anyi ga-ewebata umu ndi ikom mbu anyi, na nwa mbu nke igwe ehi, na igwe ewu na aturu anyi niile, n'ulo Chineke anyi. A ga-enye ha ndi nchujaja na-eje ozi n'ebe ahụ.

³⁷ “Karisia, anyi ga-ewebata n'ulo ichikoba ihe nke ulonso Chineke anyi, nyekwa ha ndi nchujaja, utu oka mbu anyi kworo, ya na onyinye ndi ozo nke mkpuru ubi mbu anyi, dika mmanya vaini mbu, mmanu oliv mbu na mkpuru osisi ndi ozo. Anyi kpebikwara inye ndi Livayi otu uzo n'ime uzo iri nke ihe niile anyi nwetara n'ubi anyi, n'ih na o bu oru ndi Livayi inakota otu uzo n'uzo iri site n'obodo niile ebe anyi na-aruru.

³⁸ Ndi nchujaja bu umu umu Eron ga-eso ndi Livayi mgbe ha na-anakota onyinye otu uzo n'ime uzo iri ndi a. Ha ga-ewekota ihe ndi a niile webaa ha n'ulo Chineke anyi, ruo n'ime onuulo ichikoba ihe,* nke uloku.

³⁹ Ndi Izrel na ndi Livayi, kwesiri iweta onyinye oka ha, na mmanya vaini ohuru, na mmanu oliv n'ime ulo ichikoba ihe, n'ebe a na-edebe ngwongwo niile e ji eje ozi n'ulo ukwu ahụ, nke ndi nchujaja na-eje ozi, ndi nche na nke ndi obu abu.

“Anyi agaghi agbakutakwa ulo Chineke anyi azu.”

11

Ndi ohuru ga-ebi na Jerusalem

¹ Ugbu a, ndiisi Izrel bi n'obodo nso Jerusalem n'oge a, ma e sitere n'ife nza hoputa otu uzo n'ime uzo iri nke ndi bi n'obodo ndi ozo niile ka ha bia biri na Jerusalem, bu obodo nso ahụ, ebe uzo itoolu foduru bikwa n'obodo nke aka ha.

² Ndi mmadu toro ndi niile jiri afo ofufu horo ibia soro biri na Jerusalem.

³ Ndi a bu ndiisi ala ahụ a na-achi achị ndi biara biri na Jerusalem (ma otutu ndi Izrel, ndi nchujaja, ndi Livayi, ndi na-eje ozi n'ulonso na umu ndi na-ejere Solomon ozi biiri n'obodo Juda, onye obula n'ihe onwunwe ya n'obodo ha di iche iche.

⁴ Ebe ndi ozokwa bu ndi sitere na Juda na Benjamin, biiri na Jerusalem).

Ndi sitere n'agburu Juda bu ndi a:

Ataia nwa Uzaya, nwa Zekaraya, nwa Amaraya, nwa Shefataya, nwa Mahalalel, nwa Perez;

⁵ na Maaseia nwa Baruk, nwa Kol-Hoze, nwa Hazaia, nwa Adaya, nwa Joiarib, nwa Zekaraya, nwa onye Shilo.*

⁶ Onuogugu umu Perez niile bi na Jerusalem di nari anọ, na iri isii na asato (468). Ha bu ndi ikom gbara dimkpa.

⁷ Ndi sitere n'agburu Benjamin bu,

* **10:38** Otutu onuulo nchikoba ihe di n'ogige ulonso ukwu ahụ. O bu n'ebe a ka a na-edebe ngwongwo niile di nso. Guo ebe ndi a; 1Ih 9:26; 2Ih 31:11; Neh 13:7; Mal 3:10. * **11:5** Maobu, Shela

- Salu nwa Meshulam, nwa Joed, nwa Pedaia, nwa Kolaya, nwa Maaseia, nwa Itiel, nwa Jeshaya,
- ⁸ ya na ndị na-eso ya bu umu Gabai na Salai. Onuogugu ha di nari itoolu na iri abuo na asato (928).
- ⁹ Juel nwa Zikri bu onyeisi ha. Juda nwa Hasenua bu onye na-eso ya, na onye na-achi akuku oheru nke obodo ahụ.
- ¹⁰ Ndi sitere n'etiti ndi nchujaja bu, Jedaya nwa Joiarib, na Jakin,
- ¹¹ na Seraya nwa Hilcaya, nwa Meshulam, nwa Zadok, nwa Meraiot, nwa Ahitub onye na-elekota ulo ukwu Chineke.
- ¹² Onuogugu ndi ikom ha na ha na-aruko oru n'ulo ukwu ahụ bu nari asato na iri abuo na abuo (822). Adaya, nwa Jeroham, nwa Pelalaya, nwa Amzi, nwa Zekaraya, nwa Pashua nwa Malkija,
- ¹³ na ndi ikom bu ndisi ezinaulo ndi so ya ruo oru di nari abuo na iri anọ na abuo (242) n'onuogugu, Amashai nwa Azarel, nwa Ahazai, nwa Meshilemot, nwa Imea,
- ¹⁴ na ndi otu ya n'oru ndi bukwa dimkpa, di otu nari na iri abuo na asato (128) n'onuogugu. Onyeisi ha bu Zabdiel nwa Hagedolin.
- ¹⁵ Site na ndi Livayi: Shemaya nwa Hashub, nwa Azrikam, nwa Hashabaya, nwa Buni,
- ¹⁶ na Shabetai, na Jozabad, mmadu abuo na ndi ndu ndi Livayi, ndi o bu ha na-aru oru di n'ezi nke ulo Chineke;
- ¹⁷ Matanaya nwa Mika, nwa Zabdi, nwa Asaf, bu onyendu nke duru n'ekpere na ofufe ekele. Bakbukaya onye nke abuo n'etiti ndi otu ya, na Abda nwa Shamua, nwa Galal, nwa Jedutun, bu ndi na-enyere ya aka.
- ¹⁸ Onuogugu ndi Livayi niile no na obodo nsọ ahụ di nari abuo na iri asato na anọ (284).
- ¹⁹ Ndi nche onu uzo ama, Akub, Talmon na ndi otu ha di otu nari na iri asaa na abuo (172) n'onuogugu, ha bu ndi na-eche nche n'onu uzo ama niile.
- ²⁰ Ndi foduru n'Izrel, ha na ndi nchujaja, na ndi Livayi, no n'obodo Juda niile, onye obula n'ihe nketa ya.
- ²¹ Ndi ahụ niile na-eje ozi n'ulonso bi n'ugwu Ofel. Ndisi ha bu Ziha na Gishpa.
- ²² Onye na-elekota ndi Livayi bi na Jerusalem bu Uzi, nwa Bani, nwa Hashabaya, nwa Matanaya, nwa Matanaia, nwa Mika. Uzi bu otu onye si n'ikwu Asaf, ndi obu abu maka ije ozi nke ulo Chineke.
- ²³ Eze hoputara ndi obu abu nyekwa ha oru ha kwesiri iru ubochi niile.
- ²⁴ Petahaya nwa Meshezabel, onye bu otu n'agburu Zera, nwa Juda, bu onyeozi eze banyere ihe niile gbasara ndi mmadu ahụ.
- ²⁵ Obodo ufodu ebe ndi Juda bi bu ndi a: Kiriab, Dibon, Jakobzeel na obodo nta ndi di ha gburugburu,
- ²⁶ Jeshua, Molada, Bet-Pelet,
- ²⁷ Haza Shual, Biasheba na obodo ya niile,
- ²⁸ Ziklag, Mekona na obodo ya niile,
- ²⁹ En-Rimon, Zora, Jamut,

³⁰ Zanoa, Adulam na obodo nta dị ha gburugburu, Lakish, ala dị ya gburugburu, Azeka na obodo ya niile. Nke a putara na ndị mmadụ bi site na Biasheba ruo na Ndagwurugwu Hinom.

³¹ Ndi agburu Benjamin biri na Geba, Mikmash, Aija, Betel na obodo di ya gburugburu,

³² Anatot, Nob, Ananaya,

³³ Hazo, Rema, Gitaim,

³⁴ Hadid, Zeboim, Nebalat,

³⁵ Lod, Ono na Ge Harashim.†

³⁶ Ufodu n'otu ndi Livayi, ndi ebe obibi ha di na Juda ka e zigara isoro biri n'ebo Benjamin.

12

Ndi nchujaja na ndi Livayi

¹ Ndi a bu ndi nchujaja na ndi Livayi ndi so Zerubabel nwa Shealtiel na Jeshua lota.

Seraya, Jeremaya, Ezra,*

² Amaraya, Maluk, Hatush,

³ Shekanaya, Rehum, Meremot,

⁴ Ido, Gineton, Abija

⁵ Mijamin, Maadaya, Bilga,

⁶ Shemaya, Joiarib, Jedaya,

⁷ Salu, Amok, Hilkaya na Jedaya.

Ndi a niile bu ndi ndu ndi nchujaja na ndi na-enyere ndi ndu aka n'ubochi Jeshua.

⁸ Ndi Livayi so ha bu ndi a: Jeshua, Binui, Kadmiel, Sherebaya, Juda nakwa Matanaya, onye ya na ndi otu ya na-elekota ofufe ekele.

⁹ Bakbukaya, na Unni, ndi otu ha no na ncherita ihu n'ofufe ahụ.

¹⁰ Jeshua muru Joiakim,

Joiakim muru Eliashib,

Eliashib muru Joiada,

¹¹ Joiada muru Jonatan,

ebe Jonatan muru Judua.

¹² Ndi a bu ndisi ikwu ndi nchujaja n'oge ndu Joiakim.

Meraia bu onyeisi umu Seraya,

Hananaya bu onyeisi umu Jeremaya,

¹³ Meshulam bu onyeisi umu Ezra,

Jehohanan, onyeisi umu Amaraya;

¹⁴ Jonatan, onyeisi umu Maluk;

Josef bu onyeisi umu Shekanaya†;

¹⁵ nke Harim, Adna,

† **11:35** Maobu, *Ndagwurugwu ndi na-akwa nka* * **12:1** Ezra nke a, abughi Ezra onye nchujaja. Onye bu oka n'ihe gbasara iwu Onyenwe anyi, nke si n'ezinaulo Seraya. Guo akwukwo Ezzr 7:1-5

† **12:14** *Shekanaya* otutu akwukwo ndi Hibru na-edo *Shebayana*

nke Meremot, Helkai;
¹⁶ Zekaraya, onyeisi ụmụ Ido;
 Meshulam, onyeisi ụmụ Gineton
¹⁷ Zikri, onyeisi ụmụ Abija;
 Piltai, onyeisi ụmụ Modaya na Miniamin
¹⁸ Shamua, onyeisi ụmụ Bilga,
 Jehonatan, onyeisi ụmụ Shemaya;
¹⁹ Matenai, onyeisi ụmụ Joiarib;
 Uzi, onyeisi ụmụ Jedaya;
²⁰ Kalai, onyeisi ụmụ Salu;
 Eba, onyeisi ụmụ Amok,
²¹ Hashabaya, onyeisi ụmụ Hilcaya;
 Netanel, onyeisi ndị Jedaya.

²² E dekotara aha ndịisi ezinaụlọ ndị Livayi niile n'ụbọchị Eliashib, Joiada, Johanan na Jada, nakwa nke ndị nchụaja n'akwụkwọ n'oge ọchịchị Daraios bụ eze Peshja.

²³ E dekwara aha ndịisi ndị Livayi niile n'akwụkwọ tutu ruo n'oge Johanan nwa Eliashib dị ndụ.

²⁴ Ndị a bụ ndịisi ndị Livayi n'oge ahụ: Hashabaya, Sherebaya, Jeshua, nwa Kadmiel na ndị otu ha. Ha kere onwe ha ụzọ abụọ. Ụzọ abụọ ndị a na-eguzokwa na-eche ibe ha ihu mgbe ọbụla ha na-abụku Chineke abụ otuto na ekele. Otu ụzọ na-amalite nke ọzọ azaghachi, dika Devid onye nke Chineke si nye ya n'iwu.

²⁵ Ndị nche na-eche ọnụ ụzọ ụlọ ichikọba ihe nke ụlonsọ bụ ndị a: Matanaya, Bakbukaya, Ọbadaya, Meshulam, Talmon na Akub.

²⁶ Ha jere ozi ha n'oge Joiakim nwa Jeshua, nwa Jozadak, dị ndụ, na n'oge Nehemaya bụ onyeisi ọchịchị, na n'oge Ezra bụkwa onye nchụaja, na onye nkuzi okwu Chineke.

Ido mgbidi Jerusalem nsọ

²⁷ Mgbe a na-edo mgbidi Jerusalem ọhụrụ ahụ nsọ, e sitere n'obodo niile ndị Livayi bi kpọọ ha ka ha bịa nye aka iji ọnụ mee mmemme ido nsọ ahụ. Ha bụakwara jiri abụ ekele na ihe egwu dị iche iche dika ụbọ akwara, ịgba na une kelee Chineke.

²⁸ Ndị ọbụ abụ sitekwara n'obodo niile dị gburugburu Jerusalem bịa, ọ bụladi site n'obodo niile ndị Netofa,

²⁹ na Bet-Gilgal, na akụkụ Geba na Azmavet, n'ihia na ha ewuorola onwe ha obodo nta dị iche iche gburugburu Jerusalem.

³⁰ Mgbe ndị nchụaja na ndị Livayi dochara onwe ha ọcha, ha dokwara ndị Izrel niile, na ọnụ ụzọ ama niile, na mgbidi ahụ ọcha.

³¹ E mere m ka ndị ndu Juda niile rigoro n'elu mgbidi ahụ. N'ebe ahụ ka m kenyere otu ndị ọbụ abụ abụọ inye ekele. Otu ụzọ gara akụkụ aka nri nke elu mgbidi ahụ ruo n'Ọnụ Ụzọ Ama Ikpofu Ahịhja.

³² Hoshaya na ọkara ndị ndu Juda na-eso ha n'azụ,

³³ ha na Azaraya, Ezra, Meshulam,

³⁴ Juda, Benjamin, Shemaya, Jeremaya

³⁵ na ndị nchụaja ndị a ndị na-afụ opi, tinyere Zekaraya nwa Jonatan, nwa Shemaya. Ndị bụ nna nna Zekaraya bụ Matanaya, Mikaya na Zakua, ndị ikwu Asaf.

³⁶ Ndị otu ya, bụ Shemaya, Azarel, Milalai, Gilalai, Maai, Netanel, Juda na Hanani. Ha niile ji ngwa egwu ha, ụdị ngwa egwu ndị ahụ Devid onye

nke Chineke nyere n'iwu na ndi obu abu ga-eji. Ezra, bu ode akwukwo no n'ihu na-edu ha.

³⁷ Mgbe ha rutere n'Onu Uzọ ama Isi Iyi, ha rigooro n'elu nkwas nri go ulo elu e si abata n'obodo Devid, si ebe ahụ gafee uloze Devid, gaakwa loghachi n'Onu Uzọ Ama Mmiri, nke di n'akuku owuwa anyanwu obodo ahụ.

³⁸ Ndi obu abu nke ozo bu ndi na-enye ekele gara uzọ aka ekpe. Mu onwe m sooro ha n'elu mgbidi ahụ, tinyere okara ndi mmadu ahụ, gafee Ulo elu Ite Oku jeruo Mgbidi Sara Mbara.

³⁹ Anyi sitekwara n'ebe ahụ gafee Onu Uzọ Ama Ifrem, Onu Uzọ ama Jeshana, Onu Uzọ Ama Azu, Onu Uzọ Ama Ulo Elu Hananel, ruokwa n'Onu Uzọ Ama Ulo Elu Nari na ruo n'Onu Uzọ Ama Aturu, kwusi n'Onu Uzọ Ama Ndi Nche.

⁴⁰ Ya mere, uzọ ndi mmadu abuo na-abu abu ekele nye Chineke zukotara bata n'ulonso ukwu. Esokwa m ha bata, mu na okara ndi ndu,

⁴¹ tinyere ndi nchujaja ndi a: Eliakim, Maaseia, Miniamin, Mikaya, Elioenai, Zekaraya na Hananaya. Ndi a niile ji opi ha.

⁴² Ndi ozo sokwa bata bu ndi a: Maaseia, Shemaya, Elieza, Uzi, Jehohanan, Malkija, Elam na Eza. Onyendu ndi obu abu ahụ niile bu Jezrahaya.

⁴³ Ha churu otutu aja n'ubochi ahụ n'ihu na Chineke nyere ha oke onu. Umunta na ndi inyom sokwa nuri onu. Ha nukwara uda onu ndi Jerusalem site n'ebe di anya.

⁴⁴ N'oge ahụ ka a hoputara ndi ikom na-elekota ulo ichikoba ihe, ebe a na-achikoba onyinye mkpuru mbu, na onyinye otu uzọ n'uzọ iri. A na-esite n'obodo gbara Jerusalem gburugburu na-ewebata n'ulo ichikoba ihe onyinye niile e nyere n'iwu maka odimma ndi nchujaja na ndi Livayi. E si otu a na-ewebata ya n'ihu na oru ndi nchujaja na ndi Livayi na-aru na-atu ndi Juda utu nke ukwu.

⁴⁵ N'ihu na ha na-aru oru Chineke ahụ ha ketara iru, ya na oru ido ndi mmadu na ihe obula nsu. Otu a kwa ka ndi obu abu, na ndi na-eche nche si arukwa oru a dika iwu Devid na Solomon nwa ya nyere si di.

⁴⁶ O bu n'oge Devid na Asaf ka e bidoro inwe ndi ndu abu ito na ikele Chineke.

⁴⁷ Ya mere, n'oge Zerubabel na Nehemaya, ndi Izrel niile na-ewebata onyinye e ji akwagide oru ndi obu abu, na ndi nche, na ndi Livayi. Ha kewaputakwara oke ruru ndi Livayi ndi ozo iche, ndi Livayi n'onwe ha kwa, kewaputara oke ruru umu Eron n'ime ihe e nyere ha dika e si nye ya n'iwu.

13

Mgbanwe ikpeazu Nehemaya wetara

¹ N'ubochi ahụ, a guputara okwu Chineke na nti ndi Izrel site n'akwukwo iwu Mosis. Mgbe a na-aguputa ya, a choputara na o megidere iwu na onye Amon, maobu onye Moab, ga-eso n'ofufe ulonso ukwu Chineke.

² N'ihu na ha bu ndi iro umu Izrel. Ha enyeghi ha ihe oriri na ihe onunu kama ha zuru Belam ka o buo umu Izrel onu. (Ma Chineke anyi gbanwere ibu onu ahụ mee ka o ghoo ngozi.)

³ Mgbe a guputara iwu a, ndi Izrel chupuru ndi mba ozo niile no n'ogbako ha.

⁴ Ma tupu ihe ndị a niile emee, Eliashib onye bụ onye nchụaja, onye e doro n'isi ilekọta ime ụlọ a na-achikọba ihe n'ụlọ Chineke anyị, ya na Tobaya nwee ezi mmekọrịta,

⁵ o weere otu ọ̀nụ̀lọ́ buru ibu a na-achikọba ihe nye ya. Na mbụ, ọ bụ ọ̀nụ̀lọ́ ebe a na-achikọta onyinye ọka na ụda na-esi isi uto, na ngwongwo ụlọnsọ, na efere mmanya ọhuru, na mmanụ oliv. Mosis enyelari ya n'iwu na ọ bụ ndị Livayi na ndị ọbụ abụ na ndị nche nwe onyinye ndị ahụ. Ndi nchụaja nwekwa oke n'ihe ndị a.

⁶ Mgbe ihe ndị a na-eme, anoghi m na Jerusalem, n'ihina na n'iri afọ ato na abụọ nke ọchichi Ataksekese, eze Babilon,* a loghachikwutere m eze. Ma e mesiri m nata ya ike

⁷ laghachikwa na Jerusalem. N'ebe a ka m no mata banyere ihe ojoo ahụ Eliashib mere, inye Tobaya otu ọ̀nụ̀lọ́ nke di n'ogige ulo Chineke ka o buru ebe izuike ya.

⁸ Iwe were m nke ukwu, nke mere na m sitere n'ọ̀nụ̀lọ́ ahụ tupusia ngwongwo Tobaya niile n'ezi.

⁹ Enyere m iwu ka e doo ọ̀nụ̀lọ́ ndi ahụ niile ọcha, a chighachikwara m ngwongwo ulo Chineke niile n'ime ha, ha na onyinye mkpuru ọka, na ụda na-esi isi uto ndi ahụ.

¹⁰ A choputakwara m na-enyebeghi ndi Livayi oke ihe ruru ha, nke mere na ndi ọbụ abụ, na ndi nche ndi o bu oru ha i doo ofufe, alaghachila n'ubi ha di iche iche.

¹¹ N'ihina ya, abaara m ha mba juo ha si: "Gini mere unu jiri gbakuta ulonso ukwu Chineke azu?" Mgbe ahụ akpoghachiri m ndi Livayi nyekwa ha oru ha n'ulonso.

¹² Ndi Juda niile bidokwara iweta utu ha, na onyinye ọka, na mmanya vaini na mmanu oliv ha n'ulo ichikoba ihe di n'ulonso.

¹³ E tinyere m Shelemaya onye nchujaja, na Zadok ode akwukwo, na Pedaia onye Livayi, ka ha buru ndi na-elekota ulo ichikoba ihe niile ahụ. Emekwara m Hanan nwa Zakua, nwa Matanaya, onye ga na-enyere ha aka, n'ihina na a guru ha dika ndi kwesiri ntukwasị obi. Oru ha bu ikere ndi Livayi ibe ha niile oke.

¹⁴ Chineke m, biko cheta m n'ihina nke a, ehichapukwala ihe niile m ji obi m niile ruo n'ulonso gi na ije ozi niile ya.

¹⁵ N'ubochi ndi ahụ, ka m huru na Juda ndi na-azocha mmanya vaini n'ubochi izuike, ndi ji inyinya ibu na-ebubata ogbe ọka, na-ebokwasị ha n'elu inyinya ibu, tinyekwara mmanya, na mkpuru vaini na fiig, na ibu niile obula. Ha na-ebubatakwa ha n'ime Jerusalem n'ubochi izuike. Nke a mere m ji doo ha aka na nti megide ire nri n'ubochi ahụ.

¹⁶ Ndi si obodo Taja, bu ndi birila na Jerusalem no na-ebubata azu na ngwa ahia ndi ozo di iche iche, na-ere ha na Juda, nakwa na Jerusalem n'ubochi izuike.

¹⁷ A baara m ndi a na-asopuru na Juda mba, si ha, "Gini bu ihe ojoo nke a unu na-eme, na-emeru ubochi izuike?"

¹⁸ O bughu otu ihe a ka nna nna unu ha mere, nke mere na Chineke wetara odachi a tukwasị anyi nakwa obodo a? Ugbu a, unu na-akpali onuma tukwasị na nke di megide Izrel site n'imeru ubochi izuike?"

* **13:6** Sairoso nyere onwe ya aha a, bu Eze Babilon, mgbe o meriri ndi Babilon n'agha.

¹⁹ N'ihì nke a, enyere m iwu na a ga-emechi ọ̀nụ ụzọ ama Jerusalem n'uhuruchi tupu ụbọchị izuike, ruo mgbe ụbọchị izuike gafesiri. Emere m ka ụfọdu ndi ohu m na-anọ na nche n'ebe ahụ, ihu na o dighi onye ahia ọbụla ga-abata n'ime obodo Jerusalem n'ubochi izuike.

²⁰ Ya mere, ndi na-azu ahia na ndi na-ere udi ngwa ahia di iche iche, na-anọ ọ̀nọdu abali n'azu Jerusalem, otu gboro maobu ugboro abuo.

²¹ Ma a doro ha aka na nti, si, "Gini ka unu ji na-anọ ọ̀nọdu abali n'akuku mgbidi a? O buru na unu eme ya ozo, aga m enye iwu ka e jide unu." Site n'ubochi ahụ gaa n'ihu, ha abiakwaghị ozo n'ubochi izuike.

²² Mgbe ahụ, enyere m ndi Livayi iwu ka ha doo onwe ha ocha, nọkwa na nche n'onu ụzọ ama, ihu na onye ọbụla doro ụbọchị izuike nsọ.

Chineke m, biko, cheta m n'ihì ihe oma ndi a niile, nwee amara n'ebe m nọ, dika iba uba nke obi ebere gi si di.

²³ Ozo, n'ubochi ndi ahụ a huru m ndi ikom Juda ndi lutara ndi inyom site n'etiti ndi Ashdod, na ndi Amon, na ndi Moab,

²⁴ choputakwa na okara n'etiti umu ha na-asu naani asusu ndi Ashdod, maobu otu asusu nke ndi mba ozo, ma ha amaghi asusu Juda ma oli.

²⁵ Ya mere, abaara m ha mba, bukwaa ha onu. Ufodu ha ka m tiri ihe, dokwa ha n'agiri isi. Emesia, emere m ka ha nuo iyi n'aha Chineke si: "Unu agaghi ekwekwa ka umu ndi ikom na ndi inyom unu luo ndi mba ozo ma unu onwe unu agakwaghị alutara umu unu, maobu onwe unu, ndi inyom ndi mba ozo.

²⁶ O bughi olulu di na nwunye di otu a wetara odida Solomon? O nweghi eze ozo di na mba ọbụla a puru iji tunyere Solomon, n'ihì na Chineke ya huru ya n'anya mee ya eze ndi Izrel niile. Ma o bu ndi nwunye mba ozo o luru dubara ya na mmehie ikpere arusi.

²⁷ Ugbu a, o bu ka anyi gere na nti na unu onwe unu na-emekwa ajo ihe di otu a, na unu ekwesighi ntukwasi obi nye Chineke anyi, site n'ilu ndi inyom ndi mba ozo?"

²⁸ Ya mere, esitere m n'ebe m nọ chupu otu n'ime umu ndi ikom Joiada, nwa Eliashib, onyeisi nchujaja, onye bu ogo Sanbalat onye Hor.

²⁹ Cheta ha, Chineke m, n'ihì na ha meruru oru nchujaja, na ogbugba ndu oru nchujaja, na nke ndi Livayi.

³⁰ Ya mere, e doro m ndi nchujaja, na ndi Livayi ocha, wezugakwa ihe ọbụla nke na-ekwesighi n'ebe ha nọ. E kenyere m ha oru, onye ọbụla n'ije ozi ya.

³¹ Emekwara m ka a na-ebubata nku nke ebe ichu aja n'oge kwesiri, meekwa ka a na-ewebata onyinye mkpuru mbu niile n'oge ha.

Cheta m Chineke, gosi m ihuoma gi.

Esta

Odida eze nwanyi Vashti

¹ Nke a bu ihe mere n'oge ochichi eze Sekses, bu Sekses nke chiri alaeze* nwere mpaghara di iche iche nke kariri otu nari na iri abuo na asaa (127), nke gbasakwara site n'India ruo Kush.†

² N'oge ahụ, isi ochichi obodo eze Sekses bu Susa‡ ebe ocheeze ya dikwa.

³ N'afọ nke ato nke ochichi ya, o mere mmemme oke oriri nye ndiisi oru ya niile. Ndi ozo o kpokwara bu ndiisi agha nke Peshia na Midia, na umu eze, na ndi ochichi sitere na mba di iche iche o na-achi.

⁴ Mmemme a were otu nari na iri ubochi asato (180). Eze jikwa oge a gosi akunuba, na ima mma na ebube nke alaeze ya.

⁵ Mgbe ubochi ndi a gafesiri, eze kporo oke oriri noro ubochi asaa n'ubi a gbara ogige di n'uloeze, nye ndi niile no na Susa, site n'onye ukwu ruo n'onye nta.

⁶ Ihe icho mma e ji dozie ogige ahụ bu ezi akwa mgbochi di ocha, nke e ji ogbo ocha kpaa na nke e jikwa ogbo na-acha anunu anunu kpaa. E jikwa eriri ogbo di ezi ocha na nke na-acha odo odo kekotaa akwa mgbochi ndi ahụ, n'ihe mgbaaka olaocha di n'ogidi nkume di oke onuahia e wuru n'ebe ahụ. A dobakwara oche§ olaocha na olaedo ndi ahụ n'ebe e wulituru elu, nke e ji nkume mabul na nkume ndi ozo di oke onuahia, ndi na-acha ezi ocha, ndi na-acha odo odo na nke na-eji oji wuo ala ya.

⁷ E jikwa iko olaedo nuo ihe onunu. Iko olaedo obula e weputara n'ubochi ahụ di iche n'iche. O nweghi nke yiri ibe ya. E mekwara ka mmanya eze baa uba dika afọ oma aka eze si di.

⁸ E nyeghikwa iwu obula banyere iko mmanya ole mmadu kwesiri inu kama ndi chorọ ga-anu dika o si masi ha. N'ihu na eze agwalari ndiisi ozi ya na onye obula kwesiri inu dika o si cho.

⁹ N'otu oge ahụ, eze nwanyi Vashti, kpokwara oke oriri nye umu nwanyi niile no n'uloeze, Sekses.

¹⁰ N'ubochi nke asaa, mgbe obi di eze Sekses mma n'ihu mmanya o nuru, o nyere ndi onozu asaa ndi a na-ejere ya ozi iwu, ha bu, Mehuman, na Bizta, na Habona, na Bigta, na Abagta, na Zeta, na Kakas,

¹¹ si ha gaa kporo Vashti nwunye eze ka o biakwute ya. Eze nyekwara iwu ka Vashti kpuru okpueze n'isi ya, maka igosi ndi mmadu niile na ndi a na-asopuru no n'ebe ahụ ima mma ya. N'ihu na Vashti mara mma.

¹² Ma mgbe e mere ka ozi eze ruo ya nti, eze nwanyi, bu Vashti juru ibia. Nke a mere ka iwe wee eze nke ukwu.

¹³ Dika eze Sekses na-eme, o kpokwara ndi okachamara n'ihe gbasara iwu na ikpe ziri ezi. Eze na ndi a mara ihe, bu ndi maara ihe ubochi nyere kparitara uka.

¹⁴ Ha bukwa ndi na-anokari eze nso. Aha ha bu Kashena, na Sheta, na Admata, na Tashish, na Meres, na Masena, na Memukan. A maara aha mmadu asaa ndi a n'ala Midia na Peshia. Ha bu ndi na-aga n'ihu eze mgbe obula ha chorọ, burukwa ndi dikarisiri elu n'alaeze ahụ.

* **1:1** E kewara alaeze a uzo isi, nwee isi ochichi iri abuo. Mpaghara obula no n'okpuru otu isi ochichi. † **1:1** Nke bu mgbago osimiri Nail ‡ **1:2** Susa bu otu n'ime isi obodo ano nke alaeze ahụ. Ndi ozo bu Babilon, Peshiapolis na Ekbatana. Obodo Susa bu na ndagwurugwu Taigria ka o di, o bukwa n'ebe ahụ ka ndi eze ato chiru alaeze a na-anọ n'oge oke oyi. § **1:6** Ndi Peshia na-adabere n'oche ma ha na-eri ihe.

¹⁵ Eze juru si, “Dika iwu si di, ginị ka a ga-eme Vashti bu nwunye eze n’ihi na o nupuru isi n’iwu eze Sekses nyere nke o zigaara ya site n’onu ndi onozu ya?”

¹⁶ Memukan kwuchitere onu ndi ozo si, “The Vashti nwunye eze mere joro njo. O mehiela eze, mehiakwa ndi ochichi niile, na ndi niile bi n’akuku niile nke alaeze Sekses.

¹⁷ N’ihi na ndi inyom niile ga-amata ihe eze nwanyi mere, malite ileli ndi di ha anya, ma na-ekwu si, ‘Eze Sekses nyere Vashti nwunye ya iwu ka o bia n’ihu ya, ma o juru ibia.’

¹⁸ N’ubochi taa ka ndi inyom ndiisi nke Peshia na Midia, bu ndi nuru banyere omume nwunye eze mere, ga-azakwa ndiisi ochichi alaeze gi n’uzo di otu a. A ga-enwe nleda anya na esemokwu n’ala a mgbe niile.

¹⁹ “Ya mere, o buru na o masi eze, ya nye iwu, nke a ga-edeputa, ka o buru iwu n’ala Peshia na Midia, nke na-agaghi agbanwe, na Vashti agaghi abatakwa n’ihu eze Sekses ozo. Ka eze werekwa onodu eze nwanyi ahụ nye onye ozo ka ya mma.

²⁰ O ga-erukwa na mgbe a guputara iwu a eze nyere n’akuku alaeze a niile, ndi inyom niile ga-asopuru ndi di ha site n’onye dikarisiri nta n’etiti ha ruo n’onye di ukwu.”

²¹ Eze na ndiisi ochichi ya nabatara ndumodu a, n’ihi ya, eze mere ihe Memukan kwuru.

²² O zipuru akwukwo ozi a nye akuku niile a na-achi achị nke alaeze ahụ. E dekwara akwukwo ozi ahụ n’asusu di iche iche, na-ekwuputa n’asusu obula na nwoke obula kwesiri ibu onye na-achi ezinaulo ya.

2

Esta agho eze nwanyi

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, ka iwe eze Ahasueros dajuru, o malitere iche echiche banyere Vashti. O chetara ihe Vashti mere, chetakwa ihe e kpebiri banyere ya.

² Mgbe ahụ, ndi na-ejere eze ozi siri ya, “Ka anyi gaa chotara eze umu agboghọ na-amaghi nwoke mara mma ile anya.

³ Ka eze hoputa ndi nchikota n’isi obodo niile, ndi ga na-ahoputa, ma na-akpobatakwa umu agboghọ ndi a niile mara mma, n’uloeze di na Susa. Ka Hegai, onozu eze burukwa onye ga-elekota ndi inyom ndi a. Ka e jirikwa ihe icho mma niile choo ha mma dika o si kwesi.

⁴ Emesia, nwaagboghọ ahụ ihe ya masiri eze kariya ga-abu nwunye eze n’onodu Vashti.” Ntuputa a toro eze utu nke ukwu. O nyere ha ike ka ha malite na-atufughi mgbe.

⁵ N’oge a, enwere otu onye Juu no n’obodo Susa nke ewusiri ike, a na-akpo Modakai nwa Jaja, nwa Shimei, nwa Kish, onye Benjamin.

⁶ O bu onye a dotara n’agha mgbe Nebukadneza bibiri Jerusalem. N’oge ahụ, e mere ka o hapu obodo ya gaa biri na Babilon bukwa oge a dotakwara Jekonaya* eze ndi Juda na otutu ndi ozo n’agha.

⁷ Modakai nwere nwa nwanne nna ya, aha ya bu Hadasa, ma a na-akpokwa ya Esta, onye mara mma n’ahụ dikwa mma ile anya. Nne ya na nna ya anwuola, ma Modakai kpobatarara ya n’ulo ya zuo ya dika nwa ya nwanyi.

⁸ Ya mere, n’ihi iwu ahụ eze nyere, e mere ka otutu umu agboghobia bia na Susa, n’ime ulu ukwu eze. O bukwa Hegai na-elekota ha niile. A

* 2:6 Nke a bu uzo ozo e si akpo aha Jehoiakin.

kpobatakwarara Esta n'ulọeze nyefee ya Hegai n'aka, onye na-elekota ebe obibi ndi iko nwanyi eze.

⁹ O masiri ya, o natakwarara ihuoma n'ebe o no. Ngwangwa o malitere inye ya nri puru iche, na ihe ndi ahụ niile e ji edozi ahụ na icho mma. O sitere n'etiti umu agboghọ no n'ulọeze hoputa umu agboghọ asaa ndi na-ejere Esta ozi. O duuru ya na ndi na-ejere ya ozi dubaa n'ebe kachasi mma n'ogige ebe ndi inyom eze bi.

¹⁰ Ma Esta agwabeghi onye obula obodo ya maobu ihe banyere ezinaulo ya, n'ihu na Modakai nyere ya iwu ka o ghara igwa onye obula.

¹¹ Ubochi niile, Modakai na-abia n'ogige ulo ndi inyom na-aju ase otu Esta mere, n'ichoputa otu ihe si agara ya.

¹² Tupu o ruoro nwaagboghọ obula ibakwuru eze Sekses, o ga-anozu onwa iri na abuo n'ebe a na-achọ ya mma dika iwu e nyere banyere icho mma ndi inyom si di. A ga-eji mmanu maá choo ya mma onwa isii, werekwa mmanu isi utọ di iche iche, na ihe icho mma ndi ozọ kwadoo ya n'ime onwa isii nke ozọ.

¹³ N'uzo di otu a, ka nwaagboghọ obula ga-adi gkwuru eze, bu Sekses. A na-enye ya ihe obula o chorọ site n'ebe obibi ha nke o ji aba n'ulọeze.

¹⁴ A na-eme ka o banye n'ulọeze n'anyasi, ma n'ututu, o na-aloghachi n'ulo ozọ nke di n'ebe umu nwanyi eze bi. N'ebe ahụ ka Shashgaz, onozu eze no na-elekota ndi iko nwanyi eze. O gkwaghị aloghachi n'ebe eze ozọ kariakwa ma ihe ya o masiri eze, eze akpoo ya ka o biaghachi ozọ.

¹⁵ Mgbe oge Esta (ada Abihail, onye bu nwanne nna Modakai, onye kporo nwantakiri nwaagboghọ a ka o buru nwa nke ya) ga-eji gaa n'ihu eze ruru, o nabatara ndumodu Hegai, onozu ahụ na-elekota ndi inyom. O hutara amara n'ihu mmadu niile ndi huru ya.

¹⁶ E mere ka Esta bakwuru eze n'onwa nke iri n'afọ nke asaa nke ochichi eze Ahasueros.

¹⁷ Eze huru Esta n'anya kariu umu agboghọ ndi ozọ niile. O natara amara na mmasi eze kariu umu agboghọ na-amaghi nwoke ndi ozọ. Ya mere, o weere okpueze kpukwasị ya n'isi mee ya eze nwanyi n'onodu Vashti.

¹⁸ Eze kporo oke oriri, n'ihu Esta, nye ndisi ochichi ya niile na ndi ozi ya niile. O kposara ezumike nye ndi oru niile n'alaeze ya, ma kesaakwa onyinye nye otutu ndi mmadu dika eze puru ime.

Atumatu ojo Modakai choputara

¹⁹ Mgbe a chikotara umu agboghọ ndi a na-amaghi nwoke nke ugboro abuo, Modakai no ala n'onu uzọ ama eze.

²⁰ Ma Esta emebeghi ka onye obula mara ihe banyere ezinaulo ya maobu obodo ya, dika Modakai nyere ya n'iwu, nke o na-emeri mgbe a na-azulite ya.

²¹ Otu ubochi, mgbe Modakai no n'oru n'onu uzọ ama ulo ukwu eze, ndi onozu abuo eze nwere, aha ha bu Bigtan na Teresh, ndi na-eche onu uzọ ulọeze nche, were iwe megide eze. Ha gbara izu kpebie na ha ga-egbu eze Sekses.

²² Ma Modakai choputara nzube ojo a gwa ya Esta, nwunye eze, onye gwara eze, meekwa ka eze mata na o bu Modakai gwara ya.

²³ Mgbe e nyochara kwu a, choputa na o bu eziokwu, e jidere mmadu abuo ahụ kwugbuo ha n'osisi. E dekwara ihe ndi a niile n'ihu eze n'ime akwukwo akuko ihe e mere.

3

Nzube ojojo Heman

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, eze bu Ahasueros mere Heman nwa Hamedata onye Agag ka o buru onye ukwu, o nyere ya ugwu site n'inye ya oche di elu kara nke ndi ozo niile a na-asopuru.

² Ndisi ochichi eze niile na-egbu ikpere n'ala nye Heman nsopuru mgbe obula o si nonu uzo ama uloeze na-agafe, n'ih na o bu otu a ka eze nyere n'iwu. Ma Modakai ekweghi egbu ikpere nye ya, o kwekwaghi enye ya nsopuru.

³ Mgbe ahụ, ndi ozi eze ndi no nonu uzo ama eze juru Modakai ajuru si ya, "Gini mere i ji na-enupu isi n'iwu eze nyere?"

⁴ Ha na-agwa ya okwu kwa ubochi kwa ubochi, ma o geghi ha nti. N'ih nke a, ha gwara Heman ihe banyere ya, ihu ma o ga-anabata omume Modakai, ebe o gwara ha na ya bu onye juu.

⁵ Ihe a were Heman iwe nke ukwu mgbe o choputara na Modakai juru igbu ikpere n'ihu ya, maobu isopuru ya.

⁶ Mgbe o matara ndi Modakai ha bu, o di ya ka ihe ileda anya ma o gbuo naani Modakai. Kama Heman chorozu o ga-esi laa ndi Modakai niile, bu ndi juu no n'alaeze niile nke Sekses n'iyi.

⁷ Nonwa mbu, nke bu onwa Nisan, n'afu nke iri na abuo nke ochichi eze Ahasueros. Ha fere nza (nke bu Pua) n'ihu Heman iji hoputa ubochi na onwa. Ma nza ahụ danyere n'ubochi nke iri na ato nonwa nke iri na abuo, nke bu onwa Aada.

⁸ Mgbe ahụ Heman siri eze Sekses, "O nwere otu ndi gbasara ebe niile, n'etiti ndi bi n'obodo di iche iche niile nke alaeze gi, ha kepuru onwe ha iche. Iwu ha di iche site n'iwu nke ndi mba ozo. Ha adighi edebekwa iwu eze, o gagh abara eze uru i hapu ha ka ha noduru onwe ha.

⁹ O buru na o masiri eze, ya nye iwu ka a laa ha n'iyi, aga m akwunye puku talenti olaocha iri n'aka ndi nlekota n'ih ulokwu eze."

¹⁰ Ya mere, eze gbaputara olaaka ikike ya* nye ya Heman nwa Hamedata onye Agag, onye iro ndi juu

¹¹ Eze gwara Heman, "Enyela m gi olaocha ahụ, ya na ndi a. Mee ha dika o si di gi mma."

¹² N'abali iri na ato nke onwa mbu, a kpokoro ndi ode akwukwo eze niile. Ha deputara n'akwukwo isi obodo di iche iche, nakwa n'asusu ndi obula, ihe niile Heman nyere n'iwu nye ndi nnochii anya eze niile, ndi ochichi nke ala niile ha na-achii, na ndisi nke ndi obula no n'ime alaeze a. E ji aha Ahasueros dee akwukwo ndi ahụ, werekwa mgbaaka eze nonwe ya kaa ya akara.

¹³ E zipuru ndi ogba oso ozi eze ka ha gaa n'isi obodo obula n'alaeze ahụ, na-enye iwu a edere n'akwukwo ka a laa n'iyi, gbuo, ma kpochapukwa ndi juu niile, ma nwantakiri ma okenye, ma nwanyi, ma umuntakiri, n'otu ubochi, n'abali iri na ato nke onwa iri na abuo, nke bu onwa Aada, nakwa ipunara ha akunuba ha n'ike.

¹⁴ Ihe ndeputa nke otu akwukwo ahụ bu nke a ga-enye dika iwu n'obodo niile obula site na nkwuputa, mee ka ndi mba niile mara maka ya, nookwa na njikere n'ih ubochi ahụ.

¹⁵ O bu ndi ozi eze na-agba oso nke oma ka e nyere ozi ahụ, ka ha jiri ya jee n'obodo niile. E mekwara ka iwu ahụ baa mmadu niile bi na Susa

* **3:10** Maobu, *Mgbaaka eze bu ihe e ji akachi okwu mee ka okwu ahụ buru iwu.* Jen 41:42; Est 8:2,8

ntị. Emesịa, eze na Heman nọdurụ ala ịnụ ihe ọ̀nụ̀nụ̀ n'oge ndị niile bi na Susa nọ n'egwu n'ihị okwu ibibi ndị Juu ahụ.

4

Mọdekai agwa Esta maka nsogbu ha

¹ Mgbe Mọdekai nūrụ ihe mere, ọ dọwara uwe ya, yikwasị onwe ya akwa mkpe, werekwa ntụ kpokwasị onwe ya, puọ baa n'ime obodo, na-eti mkpu akwa.

² Ọ b́aruru n'ọ̀nụ̀ ụzọ ama nke ụlọeze guzo n'ebe ahụ, n'ihị na ọ dighị onye a na-ekwe ka o yiri akwa mkpe banye n'ogige ụlọeze.

³ N'alaeze ahụ ndị Juu niile, nọ n'iru ụjụ na ibu ọ̀nụ̀ na ịkwa akwa na iti aka n'obi n'ihị iwu eze ahụ. Ọtụtụ yikwa akwa mkpe ha, dinarakwa na ntụ.

⁴ Mgbe ụmụ agboghọ na ndị onozị Esta gwara ya ihe banyere Mọdekai, o wutere ya nke ukwuu. O zigaara Mọdekai uwe, ka o nwee ike gbanwee uwe mkpe ahụ o yi, ma ọ naraghị ha.

⁵ Mgbe ahụ, Esta ziri ka a kpọọ Hatak, otu n'ime ndị onozị eze, onye nke ọ bụ ọrụ ya ijere Esta ozi, gwa ya ka o jekwuru Mọdekai jụọ ya ihe kpatara nke a, na ihe mere o ji na-eme otu a.

⁶ Hatak jere n'ama obodo ahụ ebe ọ hūrụ Mọdekai n'ọ̀nụ̀ ụzọ ụlọeze.

⁷ Mọdekai kọrọ ya ihe niile, na otu Heman si kwee nkwa ịkwunye ego n'ụlọakụ eze ka e were laa ndị Juu n'iyi.

⁸ O nyekwara ya akwụkwọ iwu eze ebe e dere maka ịla ha n'iyi, bụ nke akpọsara na Susa, ka o gosi ya Esta, kọwaakwa ya nye ya. Ọ gwara ya ka o nye ya iwu ka ọ bakwuru eze rịọ ya arịrịọ amara, rịọkwa ya ebere n'ihị ndị ya.

⁹ Hatak lọghachiri zie Esta ihe niile Mọdekai kwuru.

¹⁰ Ma Esta gwara Hatak ka o jehgachi gwa Mọdekai si,

¹¹ “Ụwa niile maara nke ọma na onye ọbụla, maọbụ nwoke maọbụ nwanyi, banyere n'ime ime ụlọeze mgbe eze na-akpoghị ya, ga-anwụ, kariakwa ma eze o setipurụ mkpara ọlaedo ya gosi onye ahụ na ọ nabatara ọbibiya ya. Ugbu a, o meela ihe dī ka otu ọnwá kemgbe eze na-ezibeghị ozi ka a kpọọ m.”

¹² Mgbe ha gwara Mọdekai ihe Esta zara,

¹³ o zighachiri ọsịsa a, “Echela n'ihị na i bi n'ụlọeze na naanị gị ga-afọdu ndụ n'etiti ndị Juu niile.

¹⁴ Ọ búrụ na ị gba nkịtị n'oge a, oghere na naputa ndị Juu ga-esite n'uzọ ọzọ b́ia, ma gị onwe gị na ụlọ nna gị ga-ala n'iyi. Onye makwanụ ihe mere i ji nọrọ n'ụlọeze n'oge dī otu a?”

¹⁵ Mgbe ahụ, Esta zara Mọdekai si;

¹⁶ “Gaa kpọkọtaa ndị Juu niile bi na Susa, bukwaaranụ m ọ̀nụ̀. Unu erila ihe ọbụla, maọbụ n̄uọ ihe ọbụla abalị atọ, ehie na abalị. Mụ onwe m kwa, na ụmụ agboghọ na-ejere m ozi, ga-emekwa otu ihe ahụ. Emesịa, ọ bụ ezie na ọ bụ ihe megidere iwu, ma aga m aga hụ eze anya. Ihe ọ pụtara ya pụtá. Ọ pụtara m ọ̀nụ̀, ka m nwuọ!”

¹⁷ Mọdekai purụ, gaa mee dika Esta gwara ya.

5

Aririọ Esta ririọ eze

¹ N'abalị nke atọ ya, Esta yiri uwe eze nwanyị ya, guzo n'ime ime ogige ụlọeze, nke chere ihu n'ụlọ nzuko ukwu dị n'ụlọeze, ebe eze nọdu n'ocheeze ya chee ihu n'ọnu ụzọ.

² Mgbe ọ hụrụ Esta bụ nwunye eze ka o na-eguzo n'ogige ahụ, ihe ya masiri ya, ọ nabatakwarara ya site na ị setipuru ya mkpara ọlaedo nke di n'aka ya. Ya mere, Esta biaruru nso metukwa isi mkpara ọlaedo ahụ aka.

³ Eze juru ya si, "Gini ka ị choro, eze nwanyị Esta? Gini bu mkpa gi? Aga m emere gi ya, ọ buladi ma ọ buru inye gi otu okara alaeze m."

⁴ Esta zara si, "O buru na ọ masiri eze, achoro m ka gi na Heman bia rie oriri m kwadooro unu taa."

⁵ Eze tughariri gwa ndi ozi ya si, "Gwanu Heman ka o mee ngwangwa bia ka anyi gaa mee ihe Esta rioro."

Emesia, eze na Heman biara n'oriri Esta.

⁶ Mgbe ha na-anu mmanya, eze siriri Esta, "Ugbu a, gwa m ihe ị choro, aga m enye gi ya, ọ buladi ma ọ buru otu okara alaeze m."

⁷ Esta zara si, "Ariri m na mkpa m bu nke a,

⁸ ọ buru na m ahutala amara n'ihu eze n'ezie, ọ burukwa na ọ masiri eze imere m ihe m na-ario, na ime ihe m na-achọ, ka ya na Heman sorokwa bia echi n'oriri ozọ m ga-akwado. Echi ka m ga-akokwara gi ihe niile."

Iwe oku Heman megide Modekai

⁹ Heman hapuru ebe oriri ahụ n'oke obi uto. Ma mgbe ọ hụrụ Mōdekai n'ọnu ụzọ ama eze, hukwa na o bilighi maobu maa jijiji n'ihu ya, iwe were ya nke ukwu.

¹⁰ N'agbanyeghi nke a, Heman jisiri onwe ya ike, laa n'ulo ya.

Ọ kpokotara ndi enyi* ya niile na Zeresh, nwunye ya,

¹¹ ọ nyara ha isi n'ihie oke akunuba ya, na otutu umu ndi ikom ya, n'uzo niile nke eze si nye ya nsopuru ma bulikwaa ya elu karia ndi ozọ okwa ha di elu na ndi oru eze niile.

¹² Heman kwukwara si, "Nke a abughi di okwu, ọ bu naani mu ka Esta nwunye eze, kporo ka m soro eze bia n'oriri nke ọ kwadooro. Echi ka ọ kporo m ka m soro eze bia.

¹³ Ma ihe ndi a niile bu ihe efu mgbe obula m na-ahu Mōdekai onye Juu ahụ ka ọ na-anodu ala n'ọnu ụzọ ama uloze."

¹⁴ Mgbe ahụ, Zeresh nwunye ya na ndi enyi ya niile, duru ya odu si ya, "The ị ga-eme bu nke a: Kwadoo osisi e ji akwugbu mmadu, nke idi elu ya ga-adi iri mita abuo na ato. N'ututu echi, rio eze ka o nye gi ike ikwugbu Mōdekai n'elu ya. Mgbe e mere nke a, onu gi ga-ezuka oke, mgbe ị ga-esorokwa eze gaa rie oriri a kporo unu." Okwu a masiri Heman nke ukwu. O nyere iwu ka a kwadoo osisi ahụ ngwangwa.

6

Eze asopuru Mōdekai

¹ N'abalị ahụ, ụra abiaghi eze n'anya ma oli. N'ihie ya, o meturu ya n'obi igu akwukwo ihe ncheta. Ya mere, o nyere iwu ka e wetara ya akwukwo a na-edekota ihe niile e mere n'oge ochichi ya.

² N'ime ya, ọ gutara ihe e dere banyere Mōdekai, otu o si kpughee izuzu ojoo Bigtan na Teresh, ndi onozu eze na-eche nche n'ọnu ụzọ uloze, gbara igbu eze Sekses.

³ Mgbe ahụ eze juru ajuju si, "Gini bu ihe oma e meerela Mōdekai n'ihie ihe a o mere?"

* **5:10** Ndi huru ya n'anya

Ndị ozi ya zara, “O nwebeghị ihe ọbụla e meere ya!”

⁴ Eze siri, “Onye nọ n’ogige?” Ma Heman ka batachara na mbata ogige ụlọeze, ịgwa eze banyere mkwugbu Mọdekai n’elu osisi nke o guzobere n’ihi ya.

⁵ Ndị na-ejere ya ozi zara, “Heman na-eguzo n’ogige.”

Eze siri, “Kpọbata ya.”

⁶ Mgbe Heman batara, eze juru ya ajuju si, “Gini bu ugwu m kwesiri inye onye mere ihe na-atọ m uto?”

Heman chere n’ime onwe ya si, “Oleekwanu onye ozo eze ga-achọ inye ugwu kariya mu onwe m?”

⁷ Ya mere o zara eze, “Banyere nwoke ahụ o masiri eze ikwanyere ugwu,

⁸ nye iwu ka e weputa uwe gi, nke gi bu eze yituru, na inyinya gi, nke eze gbaarala, nke e kpukwasiri oyiyi okpueze n’isi ya.

⁹ Ka enye uwe ahụ na inyinya ahụ n’aka otu onye kachasi nwee ugwu n’ime umu eze, ka ha yikwasị nwoke ahụ nke eze choro isopuru uwe ahụ, ka inyinya buru ya dika ha dokpu ya na-ejeghari n’okporozo niile n’obodo, na-ekwusa n’ihu ya na-asi, ‘Otu a ka a na-emere nwoke ahụ o masiri eze inye nsopuru!’ ”

¹⁰ Mgbe ahụ eze nyere Heman iwu, si; “Ahaa! Ntuputa gi di mma nke ukwu! Mee ngwangwa, were uwe ndi a, na inyinya m, meekwara Mọdekai onye Juu ahụ na-anodu n’onu uzo ama uloze ihe niile ndi a i kwuru. Hukwa na i mehasiri ihe ndi a niile i kwuru.”

¹¹ Ya mere, Heman chiri uwe eze ahụ yikwasị ya Mọdekai n’ahụ. O mekwara ka o nodu n’elu inyinya eze. Emesia, o duuru ya jegharia n’akuku obodo ahụ niile na-eti mkpu na-asi, “Otu a ka eze ga-esi sopuru nwoke ahụ ihe ya di ya mma.”

¹² Emesia, Mọdekai loghachiri n’onu uzo ama eze. Ma Heman mere ngwangwa laa n’ulo ya, kpuchiekwala isi ya n’iru uju,

¹³ o kororo Zeresh nwunye ya, na ndi enyi ya niile ihe niile nke mere ya.

Ndi ndumodu ya na nwunye ya Zeresh siri ya, “Ebe o bu na Mọdekai, onye i bidoro ida n’ihu ya, bu onye Juu, i gaghị enwe ike emegide ya, i ghaghị ila n’iyi.”

¹⁴ Mgbe ha na ya nọ na-akparita uka, ndi onozu eze biaruru duru Heman ngwangwa maka iga n’oriri ahụ Esta kwadoro.

7

Mkwugbu Heman

¹ Eze na Heman gara iri oriri ahụ Esta nwunye eze kporo ha,

² mgbe ha nọ na-anu mmanya, n’ubochi nke abuo ahụ, eze juru Esta ajuju si, “Gini bu ariro gi, Esta, eze nwanyi? Gini ka i choro? Ihe obula o bu, aga m enye gi ya, o buladi otu okara alaeze m.”

³ N’ikpeazu, Esta nwunye eze zara si, “Eze biko, o buru na m ahutala amara n’ihu gi, o burukwa na o masiri gi, zoputa ndu m na ndu ndi m.

⁴ N’ihi na mu na ndi m aburu ndi erere ere n’aka ndi ga-ala anyi n’iyi. Anyi aburu ndi a ga-egbu, na ndi aghaghị ila n’iyi. A si na e rere anyi dika ndi ohu nwoke na nwanyi, agaara m agba nkiti, hapu inye gi nsogbu, ma n’ihi n’odighi ihe ga-akwu ugwo isogbu eze.”

⁵ Eze, bu Sekses, juru Esta, bu nwunye eze, “Onye ka mmadu ahụ bu, olee ebe o nọ, bu onye na-ezube ime ihe ozo di otu a?”

⁶ Esta zara, “O bu onye iro na onye mmegide. O bu Heman, nwoke ozo a!”

Mgbe ahụ, ụjọ dị ukwu jidere Heman n'ihu eze na nwunye eze.

⁷ Eze biliri ọtọ n'iwe,* hapụ mmanya ya site n'ebe oriri ahụ pụọ, gaa n'ime ubi ya a gbara ogige dị n'ụlọeze. Ma Heman nọduru iriọ eze nwanyi, bụ Esta aririọ maka ndu ya, n'ihị na ọ maara na eze ekpebiela ịla ndu ya n'iyi.

⁸ Mgbe eze sitere n'ubi a gbara ogige ọghachita n'ụlọ oriri ahụ, lee ka Heman turu onwe ya n'elu oche ahụ Esta na-adabere n'elu ya.

Eze siri, "Ọ choro iwedakwa nwunye eze n'ala n'ihu m n'ulo m?"

Ngwangwa okwu a si n'onu eze puta, ha kpuchiri Heman akwa n'ihu.†

⁹ Mgbe ahụ kwa, Habona otu n'ime ndi ozi eze gwara eze si, "Onyenwe m, lee na Heman enyela iwu ka a kwadoo osisi nke idi elu ya bu iri mita abuo na ato, ebe o chorori ino kwugbuo Mdekai, nwoke ahụ mere ka a ghara igbu eze. Osisi ahụ guzokwa ugbu a n'ihu ulọ Heman."

Eze siri, "Kwugbuonu ya n'osisi ahụ!"

¹⁰ Ya mere, ha kwugburu Heman n'osisi ahụ ọ kwadoro maka Mdekai. Iwe eze dajukwara.

8

Iwu banyere ndi Juu

¹ N'otu ubochi ahụ, Ahasueros bu eze, nyefere Esta nwunye eze akunuba niile* Heman onye iro ndi Juu nwere. E mekwara ka Mdekai bia n'ihu eze, n'ihị na Esta agwala eze na ọ bu nwanne nna ya.

² Mgbe ahụ, eze weputara ọlaaka ikike ya, nke a gbaputara site n'aka Heman nye ya Mdekai. Esta mekwara Mdekai onye nlekota akunuba Heman.

³ Ozokwa, Esta biara n'ihu eze daa n'ala n'ukwu eze riu ya aririọ n'anya mmiri ka ọ kwusi echiche ojoo ahụ Heman onye Agag, chere megide ndi Juu.

⁴ Eze setipuru mkpara ọlaedo ya nye Esta. Esta biliri, guzo n'ihu eze,

⁵ ọ siri, "Ọ buru na ọ di eze mma, ọ burukwa na m hutara amara n'ihu ya, burukwa ihe ziri ezi n'anya eze, ọ burukwa na ihe m masiri ya, ka ede iwu n'akwukwo ikagbu ozi Heman nwa Hamedata, onye Agag, nke o cheputara dee ime ka a laa ndi Juu n'iyi n'ala niile eze na-achi."

⁶ N'ihị na m ga-esi aña nagide ya, ihu ka a na-egbu ndi m, na-alakwa umunna m n'iyi?"

⁷ Mgbe ahụ, eze bu Ahasueros gwara Esta nwunye eze na Mdekai onye Juu okwu si ha, "Enyela m Esta akunuba Heman, ha akwugbukwala Heman n'osisi, n'ihị na ọ choro ịla ndi Juu n'iyi."

⁸ Ugbu a, deenu akwukwo ozi banyere ndi Juu niile, dee ihe obula di mma n'anya unu n'aha eze. Werekwa ọlaaka ikike eze kaa ya akara, n'ihị na ọ dighi akwukwo obula e dere n'aha eze, kaakwa ya akara mgbaaka eze nke a puru imeghari."

⁹ Otu mgbe ahụ, akporo ndi ode akwukwo eze. Ọ bu n'iri abali na ato nke onwa ato n'afọ nke bu onwa Sivan ka ihe ndi a mere. Ha dere iwu niile Mdekai nyere banyere ndi Juu, ndisi ochichi niile na ndi ochichi† niile na-elekota mpaghara alaeze niile site n'India ruo Kush.‡ Onuogugu ha niile di otu nari na iri abuo na asaa (127). E deputasiri iwu ahụ n'odide

* 7:7 1:12 † 7:8 I ji akwa kpukwasị mmadu n'ihu, maobu iji akwa kpuchie isi mmadu n'oge ahụ, okachasi ma ọ buru n'ihe metutara eze, putara na a maala onye di otu a ikpe onwu. * 8:1 N'oge ahụ, eze alaeze ahụ, nwere ikike i were akunuba niile onye ahụ a maara ikpe onwu. † 8:9 Maobu, ndi Govano ‡ 8:9 Ya bu, mgbago osimiri Naij

akwukwọ nke ala ọbụla a na-achị achị si dị, na dika asusu ndi ọbụla si di, ma nyekwa ndi Juu dika odide akwukwọ na asusu ha si di.

¹⁰ Mọdekai dere akwukwọ ahụ n'aha eze, bu Ahasueros, werekwa ọlaaka ikike eze kaa ya akara, zipu akwukwọ ndi a site n'aka§ ndi ọgba ọso ndi inyinya na-ebu, bu ndi na-agba inyinya ukwu ọso nke e leziri anya nke oma zuo maka ije ozi diri eze.

¹¹ Akwukwọ nke iwu eze a, nyere ndi Juu niile no n'obodo ọbụla ike izukota n'otu maka izo ndu ha, nyekwa ha ikike ibibi, gbuo ma laa n'iyi ndi agha nke mba ọbụla, maobu ala ndi ahụ a na-achị achị bu ndi nwere ike ıla ha, ndi inyom ha na umuntakiri ha n'iyi, na ipunara ha akunuba ha.

¹² Ubochi a akara aka maka ndi Juu ime ihe ndi a n'obodo niile n'alaeze eze Ahasueros bu n'abali iri na ato nke onwa Ada.*

¹³ E kwukwara n'akwukwọ iwu ahụ na a ghaghi inabata iwu eze ahụ n'obodo ọbụla di n'alaeze ya. E kwukwara na a ga-aguputara ya mmadu niile, kowazie ya ime ka ndi Juu niile nodu na njikere imeri ndi iro ha.

¹⁴ Ndi ahụ na-agba ọso, bu ndi na-ebu akwukwọ ozi, nokwasiri n'elu inyinya eze mee ngwangwa puo, ebe iwu eze kwaliri ha. E nyekwara iwu a na Susa.

Mmeri ndi Juu meriri

¹⁵ Mgbe Mọdekai si n'ihu eze puo, o yi uwe ndi eze nke na-acha ocha, na nke na-achakwa anunu anunu, kpurukwa okpueze olaedo di ukwu, na uwe mwuda e ji ezi akwa nke na-acha odo odo duo n'ahụ ya. Obodo Susa tiri mkpu nurikwa onu.

¹⁶ Nye ndi Juu n'onwe ha, o bu oge inuri onu, obi utu na nsopuru.

¹⁷ Na mpaghara alaeze ahụ niile, na n'obodo ọbụla nke iwu eze ahụ biaruru, e nwere onu na obi utu n'etiti ndi Juu niile, nweekwa oke oriri na onunu. Otutu mmadu n'ime ndi si mba di iche iche ghoru ndi Juu, n'ihie egwu ndi Juu dakwasiri ha.

9

¹ N'abali iri na ato nke onwa iri na abuo, nke bu onwa Ada, bu ubochi a gaara emezu iwu ahụ eze nyere. N'ubochi a, ndi iro ndi Juu lere anya na ha ga-ekpochapu ha. Ma ugbo a, a tughariala iwu ahụ, mee ya ka o buru ihe megidere ndi ahụ kporo ndi Juu asi.

² Ndi Juu chikotara onwe ha onu n'obodo niile di n'alaeze eze Sekses, maka izo ndu ha. Ma o nweghi onye ọbụla puru imegide ha, n'ihie na egwu ha dakwasiri ndi obodo niile di iche iche.

³ Ndiisi ochichi obodo niile, ndi na-anochite anya eze, na ndiisi, na ndi ozi eze, nyeere ndi Juu aka, n'ihie na ha turu egwu Mọdekai.

⁴ N'ihie na Mọdekai bu onye a ma ama n'uloeze, o bukwa onye a maara aha ya n'alaeze ahụ niile, n'ihie na ike ochichi ya na-abawanye uba kariya ubochi niile.

⁵ Nke a mere, na ndi Juu ji mma agha gbuo, ma bibie ndi iro ha niile. Ha mesoro ndi kporo ha asi mmeso ọbụla masiri ha.

⁶ N'ime obodo ahụ e wusiri ike bu Susa, ndi Juu gburu nari ndi ikom ise laa ha n'iyi.

⁷ Ha gbukwara Pashandata, Dalfon, Aspata,

⁸ Porata, Adalia, Aridata,

⁹ Pamashta, Arisai Aridai na Vaizata,

§ 8:10 Ka ha gaa kesaa n'obodo niile. * 8:12 Onwa nke iri na abuo

¹⁰ ha bukwa umu ndi ikom iri Heman nwa Hamedata, onye iro ndi Juu mutara. Ma ha emetughi akunuba ha aka.

¹¹ N'ubochi ahụ, a gwara eze onuogugu ndi e gburu n'obodo Susa.

¹² Eze siri Esta bu nwunye eze, "Ndi Juu egbuola nari mmadu ise n'obodo Susa, gbukwaa umu ndi ikom Heman iri. Ebe ha mere otu a n'ebe a, onye ma ihe ha mere n'obodo di iche iche n'alaeze m? Ugbu a, gini ozo bu aririo gi? A ga-emezuru gi ya. Gini ozo bu ihe i chororo? A ga-emekwa ya."

¹³ Esta siri, "O buru na o di eze mma, ka ndi Juu bi na Susa meekwa ihe ha mere taa echi, ka a kwubakwa umu ndi ikom iri Heman n'elu osisi."

¹⁴ Ya mere, eze kwenyere, a kwukwara ya dika ekwe na Susa, a kwubara umu iri Heman n'elu osisi.

¹⁵ Ndi Juu bi na Susa chikotakwara onwe ha onu n'ubochi iri na anọ nke onwa Ada, gbuo nari mmadu ato ozo n'obodo Susa. Ma ha emetughi akunuba ndi ahụ aka.

¹⁶ Ma ndi Juu ndi ozo bi n'obodo ndi ozo di iche iche eze na-achi, jikotakwara onwe ha onu izo ndu ha, site otu a nwere onwe ha puo n'aka ndi iro ha. Ha gburu iri puku mmadu asaa na ise bu ndi kporo ha asi, ma ha emetughi akunuba ha aka.

¹⁷ E mere ihe ndi a n'abali iri na ato nke onwa Ada,* ha zukwara ike n'ubochi so ya bu abali iri na anọ. Ha mere ubochi ahụ, ubochi onu na nke oriri na onu.

¹⁸ Ma ndi Juu no na Susa zukotara n'ubochi nke iri na ato, na n'ubochi nke iri na anọ. Emesia, n'ubochi nke iri na ise ha zuru ike, mekwa ya ubochi onu na nke oriri na onu.

¹⁹ O bu nke a mere ndi Juu niile bi n'ime ime obodo ji eme mmemme onu na nke oriri na onu n'abali iri na anọ nke onwa iri na abuo nke afọ obula. Ha mere ubochi ahụ ka o burukwa ubochi inyerita onyinye.

Mmemme Purim

²⁰ Emesia, Modekai dere ihe ndi a niile n'akwukwo, zigakwara ndi Juu niile no n'okpuru ochichi eze Sekses, ma ndi no nso ma ndi no n'ebe di anya,

²¹ ka ha na-eme mmemme a kwa afọ n'ubochi nke iri na anọ na nke iri na ise nke onwa Ada obula.

²² Nke a bu iji gosi mgbe ndi Juu nweere onwe ha site n'aka ndi iro ha, na iji cheta mgbe iru uju ha ghororo onu, na mgbe ikwa akwa ha ghororo ubochi mmemme onu. O deere ha ka ha debe ubochi ndi a dika ubochi mmemme onu na oriri na onu, na inyerita onwe ha onyinye ihe oriri na inye umu ogbenye onyinye di iche iche.†

²³ Ya mere, ndi Juu kwenyere iga n'ihu ime mmemme a nke ha malitere ime, dika Modekai si deere ha ya,

²⁴ n'ihu na Heman nwa Hamedata, onye Agag, onye iro ndi Juu niile, kpebiri ila ha n'iyi n'ubochi ahụ o tuputara site n'ife nza.

²⁵ Mgbe izu ojoo a ruru eze nti, o nyere iwu nke e debanyere n'akwukwo si, ka echiche ojoo nke Heman megide ndi Juu tugharia n'isi ya, o kwukwara ka akwugbuo ya na umu ndi ikom niile n'elu osisi.

²⁶ Ya mere, a kporo ubochi ndi ahụ Purim nke sitere na mkpuru okwu Pur. N'ihu ihe niile e dere n'akwukwo ahụ na nke ha hukwara na nke mekwaara ha.

²⁷ Ndi Juu niile kwekoritara idebe mmemme a, na imekwa ka umu ha, na ndi niile kwenyere iso ha, na-emekwa ya. Ha kpebiri na ha ga-edebe ubochi abuo ndi ahụ kwa afọ, n'uzo nakwa oge e zubere ka o buru.

* 9:17 Maobu, onwa iri na abuo † 9:22 Abu 30:11

²⁸ Aga na-echeta ụbọchị ndị a, na-eme kwa ya n'ogbo niile ọbụla, n'ezinaụlọ ọbụla, n'ala ọbụla a na-achị nakwa obodo ọbụla. Ndị Juu aghaghị idebe mmemme ụbọchị Purim, ma ọ bụkwanụ ncheta ụbọchị ndị a apụọ n'obi ọgbọ ha niile.

²⁹ N'oge a, Esta nwunye eze, nwa Abihail, na Mōdekai onye Juu jikọtara aka dee akwụkwọ ọzọ nke e ji mesie akwụkwọ ahụ Mōdekai dere ike, maka ịmalite mmemme Purim.

³⁰ Mōdekai zipurụ akwụkwọ ozi nke okwu udo na eziokwu‡ dī n'ime ya, nye ndị Juu niile bi n'ime mpaghara alaeze Sekses, nke dī otu nari na iri abụọ na asaa (127).

³¹ E ji akwụkwọ a mesie okwu ahụ ike na a ga-edebe ụbọchị ndị ahụ kwa afọ maka mmemme Purim dika Mōdekai onye Juu na Esta nwunye eze nyere n'iwu. Ndị Juu niile na ụmụ ụmụ ha ga-eme mmemme a n'oge a kara aka, dika ha si edebe iwu ndị ọzọ metụtara oge ibu ọnụ na oge iru ụjụ.

³² Iwu a Esta nyere mesiri ụkpurụ mmemme Purim ike. E dekwara ya n'akwụkwọ.

10

Idi ukwu nke Mōdekai

¹ Eze bụ Ahasueros na-anakọta ụtụ site n'aka ndị niile bi n'alaeze ya tutu ruo n'ọnụ mmiri osimiri ebe alaeze ahụ sọturụ.

² Ma ọrụ ukwu na ọrụ niile ọ rurụ, ya na ihe niile gbasara idi ukwu nke Mōdekai, na ugwu niile eze nyere ya, ha niile ka e dere n'ime akwụkwọ akukọ ihe ndị eze Midia na Peshia mere n'oge ọchịchị ha.

³ Mōdekai, onye Juu, bụ onye na-esote eze Ahasueros n'okwa. Ọ bụ onye dī ukwu n'etiti ndị Juu, na onye ndị Juu ibe ya na-asopukwara, n'ihị na ọ na-elenye anya n'ihe gbasara udo ndị Juu. Ọ bụkwa onye na-ekwuchite ọnụ n'ihe banyere ọdịmma nke ndị Juu niile.

Job

Okwu mmalite

¹ Otu nwoke aha ya bu Job bi n'obodo Uz.* Nwoke a bu Job bu onye naneweghi ita uta obula, burukwa onye ezi omume nke na-atu egwu Chineke ma na-agbara mmehie oso.

² O muru umu ndi ikom asaa na umu agboghọ ato.

³ O nwere puku aturu asaa, na puku inyinya kamel ato, na ehi onuogugu ha di otu puku e jikoro abuo abuo, na nari inyinya ibu ise, na otutu ndi na-ejere ya ozi. O bu nwoke di ukwu kari ndi niile bi n'owuwa anyanwu.

⁴ Umu ya ndi ikom na-eme mmemme oriri na onunu n'ubochi omumu ha n'ulo ha, nke obula n'ime ya n'usoro. Mgbe ha na-eme nke a, ha na-akpokwa umunne ha ndi nwanyi ato ka ha bia soro ha rie ma nukwaa.

⁵ Mgbe oge mmemme ndi ahụ gwusiri, Job na-akpokota umu ya doo ha nsọ. N'isi ututu ya, o na-achu aja† nsure oku n'ihhi onye obula n'etiti umu ya. Echiche ya bu, "Ma eleghi anya, umu ya emehiela kochaa Chineke n'ime obi ha." Nke a bu ihe Job na-eme mgbe niile.

Onwunwa mbu biakwasiri Job

⁶ Otu ubochi umu Chineke biara igosi onwe ha n'ihu ONYENWE ANYI ma ekwensu sonyekwara ha bia.

⁷ ONYENWE ANYI siri Ekwensu, "Ebee ka i si abia?"

Ekwensu zara ONYENWE ANYI, "Site n'iwaghari n'uwa na site n'igaghari ihu na azu n'ime ya."

⁸ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri Ekwensu, "I leziela ohu m nwoke Job anya? O dighi onye ozo no n'uwa nke dika ya. O bu nwoke zuruoke, onye na-emekwa ihe ziri ezi. O bu onye na-atu egwu Chineke, na-adighi etinye aka ya n'ihe ojoo obula."

⁹ Ekwensu zara ONYENWE ANYI si, "Job o na-atu Chineke egwu n'efu?"

¹⁰ O bu na i gbaghi Job na ezinaulo ya na ihe niile o nwere ogige gburugburu n'akuku niile? I goziela oru aka ya, nke mere na igwe ewu na aturu ya na igwe ehi ya juputara ebe niile.

¹¹ Ngwa, setipu aka gi metu ihe niile o nwere aka, ka i hu ma o gaghi abu gi onu."

¹² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI zara ekwensu si ya, "Lee Job, jiri niile o nwere mee ihe obula i choro, kama emetukwala ndu ya aka."

Emesia, ekwensu sitere n'ihu ONYENWE ANYI puo.

¹³ Otu ubochi, mgbe umu Job ndi nwoke na umunne ya ndi nwanyi zukoro iri ihe oriri na inu ihe onunu n'ulo nwanne ha nwoke nke okenye.

¹⁴ Otu onye n'ime ndi na-eje ozi biakwutere Job si, "Mgbe ehi anyi nako oru na mgbe inyinya ibu anyi na-ata nri n'ebe di nso,

¹⁵ ndi Sheba‡ biara luso anyi ogo ma chikoro ha laa. Ha ji mma agha gbuo ndi onu gi, maobu naani m bu onye gbaputara igwa gi."

* **1:1** Job abughi onye Izrel, kama o bu onye Uz, obodo di n'akuku owuwa anyanwu osimiri Jordan. Jer 25:20 † **1:5** Onyeisi ezinaulo obula na-aru oru di ka onye nchaja nye ezinaulo ya, tupu Onyenwe anyi e nye Mosis iwu banyere ihe ndi a. ‡ **1:15** Ha bu ndi na-agaghari site n'otu ebe gaa ebe ozo na-azu umu anumanu. Ebe obibi ha bu na ndida Arebia.

¹⁶ Mgbe ọ ka kpụ okwu n'ọnụ, onyeozị ọzọ gbabatara kwuo si, "Ọkụ Chineke zitere sitere na mbara eluigwe daa rechapụ igwe aturụ na ndi ohu niile. Ọ bụ naani m bụ onye gbaputara igwa gi ihe mere."

¹⁷ Mgbe onye nke ahụ nọ na-ekwu okwu, onyeozị ọzọ batara kwuokwa si, "Ndi agha ndi Kaldia§ kere onwe ha ụzọ atọ biakwasị inyinya kamel gi niile, dọta ha n'agha, kpurụ ha laa. Ha ji mma agha gbuo ndi ohu gi niile gbalaa. Ọ bụ naani m bụ onye gbaputara igwa gi ihe mere."

¹⁸ Mgbe ọ kpụ okwu ya n'ọnụ, onyeozị ọzọ batakwara kwuo si, "Ụmụ gi ndi ikom na ndi inyom nọ n'ụlọ nwanne ha nke okenye na-eri na-ahụ,

¹⁹ na mberede, oke ifufe di ukwu nke si n'ozara feere tie akukụ anọ nke ụlọ ahụ, mee ka ọ dakwasị ha. Ha niile nwurụ, ma ọ bukwa naani m gbaputara igwa gi ihe mere."

²⁰ Mgbe Job nuru ihe ndi a, o sitere n'ebe ọ nọ bilie ọtọ, dọwaa uwe ya, kpuchaa agiri isi ya, ọ dara n'ala ma kpọọ isiala,

²¹ kwuo si:

"Ọtọ ka m gba mgbe m si n'afọ nne m pụta

n'ọnọdụ igba ọtọ ka m ga-eji laghachikwa.

ONYENWE ANYI nyere ihe niile, ONYENWE ANYI ewerekwala ihe niile,

ka aha ONYENWE ANYI buru ihe a goziri agozi."

²² N'ime ihe ndi a niile, Job emehieghi site n'ibo Chineke ebubo ime ihe ojọọ.

2

Onwunwa nke abuo

¹ Ụbọchị ọzọkwa, umu Chineke biakwara igosi onwe ha n'ihu ONYENWE ANYI. Ekwensu sonyekwara ha ọzọ biakwa igosi onwe ya n'ihu ya.

² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI jukwara ekwensu ajuju si, "Ebee ka i si abia?"

Ekwensu zara ONYENWE ANYI, "Site n'iwaghari n'ụwa na site n'igaghari ihu na azu n'ime ya."

³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI sirị ekwensu, "I leziela ohu m nwoke Job anya? Ọ dighi onye ọzọ di n'ụwa nke dika ya. Ọ bụ nwoke zuruoke, onye na-emekwa ihe ziri ezi. Ọ bụ onye na-atu egwu Chineke, na-adighi etinye aka ya n'ihe ojọọ obula. Ọ ka jidekwara izuoke ya, n'agbanyeghi na i kpaliri m imegide ya ka m laa ya n'iyi mgbe ọ na-adighi ihe o mere."

⁴ Ekwensu zaghachiri ONYENWE ANYI, "Akpukpo anu ahụ lara akpukpo anu ahụ; mmadu ga-enye ihe niile o nwere n'ọnọdụ ndu ya.

⁵ Setipu aka gi metu akpukpo anu ahụ ya na okpukpu ya, ọ ghakwaghi i bu gi onu n'ihu gi."

⁶ ONYENWE ANYI sirị ekwensu, "Lee, ọ nọ n'aka gi. Kama i ghaghi idebe ndu ya."

⁷ Mgbe ahụ, ekwensu sitere n'ihu ONYENWE ANYI puo. O were onya ojọọ na-egbu mgbu tie Job, site n'obọ ukwu ya ruo n'opi isi ya.

⁸ Job tuturu mpekele ite wara awa, jiri ya na-ako onwe ya oko n'ahụ, ma dinara n'ebe e kpokotara ntụ.

⁹ Nwunye ya sirị ya, "I ka na-eguzo n'izuoke gi? Buọ Chineke onu, nwuo."

¹⁰ Ma ọ zara, "I na-ekwu okwu dika otu n'ime ndi inyom nzuzu. Anyi ga-anata ihe oma site n'aka Chineke, hapu inata ihe ojọọ?"

§ 1:17 Ha bu ndi na-ebi n'ozara Mesopotamia, na-agaghari izu umu anumanu, ma mesie buru ndi biiri n'ala Babilon mee ka ọ ghoo alaeze.

Ma n'ime nsogbu a niile, Job emehieghi site n'ikwu okwu ojoo obula.

Ndi enyi Job ato

¹¹ Mgbe ndi enyi Job ato, Elifaz* onye Teman, Bildad onye Shua na Zofa onye Neama, nuru banyere nsogbu niile dakwasiri ya, ha biliri ije site n'ulo ha, ha zokotara site na nkwekorita iga nonyere ya na ikasi ya obi.

¹² Mgbe ha huru ya site n'ebe di anya, ha amataghi ya, ha weliri olu bido iti mkpu akwa, dokaa uwe ha yi n'ahu ha, kporo aja kpokwasị onwe ha n'isi.

¹³ Ha sooro Job nodu n'ala ubochi asaa, ehie na abali. O dighi onye gwara ya okwu n'ih na ha huru otu ihe mgbu ya si di ukwu.

3

Okwu Job

¹ N'ikpeazu, onye kwuru okwu bu Job n'onwe ya. O kwuru okwu bu ubochi a muru ya onu.

² Job siri:

³ "Ka ubochi ahụ amuru m buru ubochi lara n'iyi; ya na abali ahụ e kwuru si, 'Aturu ime nwa nwoke.'

⁴ Ubochi ahụ, ka o ghoo ochichi: ka Chineke site n'elu ghara iju ase ya; ka ihè gharakwa imukwasị ya.

⁵ Ka ochichi na onyinyo onwu ghara ubochi ahụ dika ubochi nke aka ya, ka igwe ojii kpuchigidekwa ya, ka ochichi kpuchie ya n'ebe o di ukwu.

⁶ Abali ahụ, ka oke ochichi kpuchie ya, ka a kachapu ya, ka o hapu ibukwa ubochi a ga-aguko ya na ubochi ndi ozo n'afu, ka o ghara dika otu ubochi nke na-adi n'onwa.

⁷ Ka abali ubochi ahụ buru ubochi togboro n'efu, ka a ghara inu mkpu onu obula n'ime ya.

⁸ Ka ndi ahụ na-abu ubochi onu buo ubochi ahụ onu, bu ndi ahụ jikeere ikpote Leviatan.*

⁹ Ka kpakpando ututu ya gbaa ochichi, ka o lee anya ihè na-efu, ka o ghara ihu mgbubere anya nke chi obubo,

¹⁰ n'ih na o mechighi akpanwa nne m, i zonarikwa anya m nsogbu.

¹¹ "Gini mere m ji hapu inwu mgbe ahụ nne m mputara m, kubie ume mgbe m si n'ime akpanwa puta?

¹² Gini mere ikpere ji diri inabata m? Gini mere ara ji diri i ji zuo m?

¹³ N'ih na ugbu a, agara m idina n'udo; agaara m ano n'ura na izuikwe,

¹⁴ mu na ndi eze na ndi ochichi nke uwa, ndi rukwaara onwe ha ebe obibi di iche iche nke togboro n'efu ugbu a,

¹⁵ mu na umu ndi ikom eze, ndi nwere olaedo,

* **2:11** O bu onye si n'agburu Edom, n'obodo Teman. * **3:8** Anu ojoo di ukwu bi n'osimiri

- ndị jikwa ọlaọcha kpojuo ụlọ ha.
- 16 Ọ bụ gịni mere e zofughị m n'ala dika nwantakiri a mukworo amukwo, dika nwa ọhuru nke na-ahughị ihè nke ụbọchị anya?
- 17 N'ebe ahụ ka ndị na-emebi iwu na-akwusi iweta ọgbaaghara, n'ebe ahụ ka ndị ike gwuru na-ezu ike.
- 18 Ebe ahụ ka ndị nọ n'agbụ na-enwere onwe ha, ha adighi anukwa iba mba nke ndị na-eji aka ike achi ha.
- 19 Ebe ahụ ka ndị ukwu na ndị nta nọ; ebe ahụ kwa ka ohu na-enwere onwe ya kpankpam site n'aka onye nwe ya.
- 20 "N'ihì gini ka e ji enye ndi nọ n'ọndu nhuju anya ihè? Gini bu uru ndu nye onye mkpuruobi ya juputara n'ihe ilu?"
- 21 Gini bu uru ya nye ndi na-echere onwu ma o dighi abia, ee, ndi na-achosi onwu ike karia aku e zoro ezo,
- 22 ndi juputara n'onu, na-anuri onu mgbe ha ridaruru n'ili?
- 23 Gini mere e ji enye mmadu ndu; bu onye ahụ uzọ ya zoro ezo, onye Chineke mechibidoro uzọ?
- 24 N'ihì na ima osu aghoola ihe oriri m kwa ubochi; isu ude m na-awuputakwa dika mmiri.
- 25 Ihe m turu egwu ya abiakwasila m, ihe m turu ujo ya bu ihe biakwasiri m.
- 26 Enweghi m udo, anokwaghi m juu, enweghi m izuike, naani ọgbaaghara."

4

Okwu Elifaz

- 1 Mgbe ahụ, Elifaz onye obodo Teman zara Job si:
- 2 "Iwe o ga-ewe gi ma o buru na mmadu agwa gi okwu? Onye kwanu nwere ike ino n'ebe a hapu ikwu okwu?"
- 3 Lee ka i siri nye otutu mmadu ndumodu, na ka i si mee ka ndi na-ada mba nwee ume.
- 4 Okwu onu gi aburu la ihe igbaume nye otutu mmadu, i buru la igbaume nye ndi ikpere ha na-ama jijiji.
- 5 Ma leenu ugbo a, nsogbu abiakwasila gi, i buru la onye na-ada mba; nsogbu etiola gi aka, i na-ama jijiji.
- 6 Egwu i na-atu Chineke o gaghị abụ ihe igbaume nye gi, izi ezi nke ndu gi aburukwa olileanya gi?
- 7 "Chee echiche ugbo a! Onye, bu onye aka ya di ocha, nke a larala n'iyi? Ebee ka i huru ka e bibiri ndi na-eme ihe ziri ezi?"
- 8 Dika m si hu ya, ndi na-agma ajo ihe dika mkpuru na ndi na-aku okwu na uka na-aghota ya dika ihe ubi.
- 9 Chineke na-ala ha n'iyi site n'ume o na-ekuputa. O na-esitekwa n'oke iwe ya repia ha.
- 10 Odum nwere ike gbogbo uja, maobu bigbogo, ma eze odum di ike ka a gbajisiri.
- 11 Oke odum na-ala n'iyi site na-enweghi ihe o dogbutara,

umụ nne odum niile ka a na-achusa.

- 12 “E mere ka okwu rute m n’uzo nzuzo,
nti m nuru ya n’igba izu.
- 13 N’ime nkujia nke oke nro nke abali,
mgbe oke ura na-adakwasị umu mmadu,
- 14 oke ujo na ahụ ima jijiji dakwasiri m,
meekwa ka okpukpu niile di n’ahụ m maa jijiji.
- 15 Otu mmuo sitere n’ihu m gafee.
O buladi aji di m n’ahụ guzochara oto n’ihi ujo.
- 16 O kwusiri;
ma apughị m ikọ ihe o bu.
- Onyinyo guzoro n’anya m,
anuru m olu di nro, nke kwuru si:
- 17 ‘Mmadu efu o nwere ike buru onye ezi omume karịa Chineke?
O buladi nwoke di ike, o puru idi ocha n’obi karịa Onye kere ya?
- 18 O buru na Chineke adighi atukwasị ndi ozi ya obi,
o buru na o na-ebo ndi mmuo ozi ya ebubo imejo ihe,
- 19 o ga-esi ahaa ghara ibo ndi bi n’ulo uru ebubo karịa,
bu ndi ntoala ha di n’aja,
ndi nke a na-azopia ngwangwa dika nla.
- 20 Site n’ututu ruo n’anyasi, a na-etipiasị ha:
ha na-ala n’iyi ruo mgbe ebighi ebi, ihe niile a na-agakwa dika o si
aga.
- 21 O bu na-eholiteghị eriri ulo ikwu ha elu,
mee ka ha nwuo na-enweghi amamihe?’

5

- 1 “Kpoo oku ma i choo, ma onyekwanu ga-aza gi?
Ole ndi di nsọ i ga-agbakwuru?
- 2 Oke iwe na-egbu onye nzuzu,
ekworo na-egbu onye na-enweghi uche.
- 3 Mu onwe m ahula onye nzuzu ka o na-agba mgborogwu,
mana mberede, aburu ulo ya onu.
- 4 Umụ ya na-anonu anya site n’ebe nchebe di,
a na-azopia ha n’onu uzo ama, o dikwaghị onye na-anaputa ha.
- 5 Onye aguu na-agu na-eripia ihe o wetara n’ubi;
o na-ewere ihe ubi ndi a o buladi site n’etiti ogwu;
akunuba ya ka onye akpiri na-akpo nku ga-achuso.
- 6 N’ihi na onodu ojoo adighi esite n’ala puputa,
ma o bukwanu nsogbu adighikwa esite n’ala walite.
- 7 Kama, a muru mmadu nye nsogbu,*
dika ire oku si esite n’oku a kwanyere na-amali elu.
- 8 “Ma o buru na m bu gi, m ga-ekpesara Chineke;
ya ka m ga-akosara ihe niile.
- 9 N’ihi na Chineke na-aruru onu itunanya kariri nghota,
oru ebube nke a na-apughị iguta onu.
- 10 O bu ya na-enye elu uwa mmiri ozuzo,
ma na-ezigakwa mmiri n’ubi niile.

* 5:7 14:1

- 11 Ọ na-ebuli ndị dị ala elu,
na-emekwa ka ndị na-eru ụjọ nọ n'ebe a na-echebe ha.
- 12 Ọ na-emebi nzube niile nke ndị aghugho,
ka aka ha ghara imezu ihe ha zubere.
- 13 Ọ na-ejide ndị oke amamihe n'aghugho ha niile,
mee ka atumatụ ndị aghugho buru ihe e kpochapuru.
- 14 Ọchịchiri na-abiakwasị ha n'oge ehie,
n'etiti ehie ha na-asọ isi dika ndị nọ n'ochichiri nke abali;
- 15 Ọ na-azoputa ndị mkpa na-akpa, site na mma agha dị ha n'onu,
ọ na-anaputakwa ha site n'aka ndị dị ike.
- 16 Ya mere, ndị ogbenye na-enwe olileanya,
ikpe ezighi ezi na-emechikwa onu ya.
- 17 “Ngozị na-adiri mmadu ahụ Chineke na-adọ aka na ntị;
ya mere, ajula idọ aka na ntị nke Onye puru ime ihe niile.
- 18 N'ihia na ọ na-etihia mmadu ahụ ma na-ekechikwa onya ha;
Ọ na-eti mmadu ihe, ma aka ya na-agwokwa.
- 19 Ọ ga-anaputa gi site n'uzo nsogbu isii,
mee ka ihe ojoo hapu irute gi na nsogbu nke asaa.
- 20 Ọ ga-echebe gi ka i hapu inwu n'oge unwu;
chebekwa gi ka mma agha hapu imetu gi n'oge agha.
- 21 I ga-abu onye a na-echebe site na nkwuto nke ire ndi ga-ekwuto gi.
I gaghị atukwa egwu mgbe mbibi biara.
- 22 I ga-achi ochi n'oge unwu na n'oge mbibi,
i gaghị atukwa egwu ajo anu ohia di iche iche.
- 23 N'ihia na gi na nkume niile di n'ohia ga-agba ndu,
gi na anu ohia ga-anokwa n'udo.
- 24 I ga-amata na ulo ikwu gi di n'udo;
i ga-aguko ihe niile i nwere choputa na o nweghi nke na-efu efu.
- 25 I ga-amata na umu gi ga-adi otutu,
matakwa na umu umu gi di ukwu n'onuogugu dika ahia di n'ala.
- 26 I ga-aba n'ili gi mgbe i mere nnoo ezigbo agadi,
dika oka a ghoru mgbe oge ya ruru.
- 27 “Anyi enyochaala ihe a, hu na o bu eziokwu.
Ya mere nuru ya, ma jiri ya ruo oru na ndu gi.”

6

Okwu Job

- 1 Mgbe ahụ, Job zara si:
- 2 “A sịkwarị na a puru itu ihe mgbu m
ya na njuju anya m niile n'elu n'ihe otutu!
- 3 Ọ ghaghị idi arọ karia aja di n'onu mmiri otutu osimiri,
nke mere okwu m ji ada ike ike.
- 4 Akụ Onye puru ime ihe niile gbara di n'ime m;
mmuo m na-anukwa nsi di na ha;
ihe egwu Chineke edoola onwe ha n'usoro imegide m.
- 5 Inyinya ibu ohia o na-akwa akwa mgbe o nwere ahia o na-ata,
ka oke ehi o na-akwa akwa mgbe ihe oriri ya di?
- 6 A na-eri nri na-adighi utu ma e etinyeghi ya nnu,
ka o nwere utu di na eso okwuru?

- 7 A juru m imetu ya aka,
n'ihhi na nri di otu a na-eme ka m daa oria.
- 8 "O, asi nnoo na a ga-emere m ihe m na-ario,
na Chineke ga-enye m ihe m na-atu anya ya.
- 9 Obuladi ka Chineke kwe igwepia m
ka o topu aka ya, bipu ndu m.
- 10 Mgbe ahụ, aga m enwe nkasiobi a,
wulikwaa elu* n'ime ihe mgbu na-adigide,
na o nwebeghi oge obula m gonariri okwu nke Onye ahụ di nsọ.
- 11 "Ike ginị ka m nwere, na m ga-anogide na-enwe olileanya ndu?
Oganihu ginị di, na m na-anogide na-enwe ndidi?
- 12 O ga-abu na m nwere ike nkume?
Ka anu ahụ m o bu bronzi?
- 13 O ga-abu na m nwere ike inyere onwe m aka,
ugbu a, e siterela n'ebe m no wezuga nzube?
- 14 "Onye obula n'ejichi ebere site n'ebe enyi ya no
na-agbakuta egwu Onye puru ime ihe niile azu.
- 15 Ma umunna m bu ndi a na-ekwesighi idabere na ha,
dika iyi mmiri na-ako, dika iyi nke na-etofe onu ya,
- 16 nke na-eji ojii n'ihhi mkpuru mmiri oyi,
nke unyi juputara n'ihhi mgbaze nke mkpuru mmiri oyi.
- 17 Nke na-akwusi isoputa n'oge okochi,
nke na-ata ata n'ihhi okpomoku.
- 18 Ndi ije na-atughari site n'okporozo ije ha.
Ha na-arigo n'ala akoro si otu a laa n'iyi.
- 19 Ndi ije si Tema na-ele anya mmiri,
otu a kwa ndi ahia Sheba na-ele anya n'olileanya.
- 20 Obi mgbu na-ejide ha n'ihhi na ha nwere ntukwasị obi,
ha biarutere ebe ahụ, buru ndi emenyere ihere.
- 21 Ma ugbu a, unu egosila na unu abaghi uru,
unu ahula ihe na-eyi egwu ma ujo ejidela unu.
- 22 O nweela mgbe m siri unu, 'Nyenu ihe obula n'onodu m,
sitenu n'akunuba unu kwuo ugwo igbaputa m,
- 23 gbaputanu m n'aka ndi iro,
maobu naputanu m n'aka ndi na-enweghi obi ebere'?
- 24 "Zienu m ihe ga-eme ka m mechie onu,
gosi m ebe m si mejoo.
- 25 Eziokwu na-egbu mgbu n'obi!
Ma ginị ka iru uka unu na-eweputa?
- 26 I chororo idozi okwu onu m?
Si otu a mee ka okwu onye ike gwuru ghoọ ikuku efu?
- 27 Unu nwere ike ife nza n'isi onye na-enweghi nna,
ma refukwaa enyi unu.
- 28 "Lezie m anya nke oma,
o di unu ka m nwere ike ilegide unu anya gwa unu okwu ugha?

* 6:10 Maobu, *nwekwa onu*

- 29 Kwụsinụ ihe unu na-eme. Unu abụla ndị na-eme ihe na-ezighị ezi, tuleenụ ihe unu na-eme, n'ihị na ezi omume m ka guzosiri ike.
 30 O dị ihe ojọọ si n'egbugbere ọñụ m abụọ pụta?
 O bụ na ọñụ m apughị ichọpụta nzube iro?

7

- 1 “Ndu mmadụ n'ụwa o bughị oḡu na mgba?
 Ụbọchị ya o dighị ka ụbọchị onye e goro ọrụ?
 2 Dịka ọhụ na-eche mgbe anyanwụ ga-ada,
 maọbụ dika onye e goro ọrụ si ele anya ụgwọ ọrụ ya,
 3 otu a ka e si kenye m ọtutu ọñwa nke obi uto na-adighị n'ime ya,
 nakwa abali nhuju anya di n'ime ya.
 4 Mgbe m na-edina ala, ana m asị, 'Olee mgbe m ga-ebili?'
 Abali na-eseti onwe ya, n'ihị ya, m na-anọ na-atughari onwe m tutu
 chi abọọ.
 5 Lee na anụ ahụ m juputara n'ikpuru, na akpukpo;
 anụ ahụ m etiwasi ala juputa n'onya.
 6 “Ụbọchị nke ndụ m na-agabiga ngwangwa kariya ihe eji akpa akwa nke
 ọkpa akwa,
 ha na-agwucha na-enweghị olileanya ọbula.
 7 O Chineke cheta na ndụ m bụ naanị otu nkuume;
 anya m abụọ agaghị ahukwa ọñụ ọzọ.
 8 Anya na-ahụ m ugbo a agaghị ahukwa m ọzọ;
 unu ga-achọ m ma unu agaghị a hụ m ọzọ.
 9 Dika igwe ojii si efefusi ma na-agbasa,
 otu a ka o diri onye na-arida n'ime ili o naghị ariputakwa.
 10 E, o naghị aloghachikwa n'ulo ya ọzọ;
 ebe ya agaghị amakwa ya ọzọ.
 11 “Ya mere agaghị m emechi ọñụ;
 aga m ekwuputa n'ihị ihe mgbu di m n'ime mmụọ.
 Aga m eme mkpesa n'ihị ihe ilu di m n'obi.
 12 A bụ m oke osimiri, maọbụ anụ ukwu di n'ogbu osimiri,
 nke mere i ji eche m nche?
 13 Mgbe m chere na ihe ndina m ga-akasi m obi,
 maọbụ na oche izuike m ga-ewepu ntamu m,
 14 n'agbanyeghi na i na-eji nrọ menye m egwu
 werekwa ihu ọhụ mee ka m maa jijiji,
 15 ya mere, ahoro m i bụ onye a togburu atogbu na ọñwụ,
 kariya inwe udi ahụ m nke a.
 16 Ana m aso ndụ m oyi; agaghị m adi ndụ ruo ebighi ebi.
 N'ihị ya, hapu m ka m nooro onwe m, n'ihị na ụbọchị ndụ m enweghi
 isi.
 17 “Gini ka mmadụ bụ i ji na-agu ya dika ihe,
 i ji na-elenye anya n'ihe gbasara ya,
 18 i ji na-enyocha ya ututu niile,
 ma na-anwale ya mgbe mgbe?
 19 I gaghị elepu anya gi site n'ebe m no,
 maọbụ hapu m ka m nooro onwe m loda asu mmiri?

- 20 Ọ bụrụ na m emehiela, gini ka m mere megide gi,
gi onye na-ahụ ihe niile anyị na-eme?
Gini mere i ji elekwasi m anya?
Aburula m ibu arọ nye gi?
- 21 Ọ bụ na i nweghi ike igbaghara m njehie m,
ma bupu mmehie m?
- N'ih i na oge onwu m eruola nso, e, oge a ga-eliba m n'aja, ma m nwuo.
Mgbe ahụ i ga-achọ m, ma i gaghi ahukwa m anya ozọ, n'ih i na agaghi
m adikwa."

8

Okwu Bildad

- 1 Mgbe ahụ, Bildad onye Shua zaghachiri si:
2 "Ruo ole mgbe ka i ga na-ekwu okwu di otu a?
Okwu onu gi bu naani ifufe di ike.
3 Chineke o na-ekpe ikpe na-ezighi ezi?
Onye puru ime ihe niile o na-eme ka ihe ziri ezi gbagoo agbagoo?
4 Mgbe umu gi mehiere megide ya,
o weere ha nyefee n'ikpe onuma kwesiri mmehie ha.
5 Ma o buru na i ga-achosi Chineke ike,
riọ Onye puru ime ihe niile,
6 o buru na i bu onye di ocha n'obi na onye uzọ ya ziri ezi,
o buladi ugbo a, o ga-agbachitere gi
weghachi gi n'onodu ibu ogaranya gi.
7 Ọ bụ ezie, na mmalite gi nwere ike idi ala,
ma ubochi ikpezu gi ga-adi elu.
- 8 "Juọ ogbo ndi gara aga
ma choputa ihe ndi bu nna ha choputara.
9 N'ih i na anyi onwe anyi bu ndi a muru naani unyaahu, ndi o dighi ihe
ha maara.
Ubochi ndu anyi n'upa dika onyinyo.
10 Ọ bụ na ha agaghi agwa gi ma kuziekwara gi ihe?
Ọ bụ na ha agaghi esite na nghota kwuo okwu?
11 Ahijia papiros o nwere ike ito n'ebe apiti na-adighi?
Ahijia riidi o ga-eto n'ebe mmiri na-adighi?
12 N'ih i na mgbe ha ka na-etoputa etoputa, mgbe a na-egbubibeghi ha,
ha na-ebu ahijia ndi ozọ uzọ kponwuọ.
13 Nke a bu oke ndi na-echefu Chineke,
otu a kwa ka olileanya nke onye na-amaghi Chineke si ala n'iyi.
14 Ihe o tukwasiri obi bu ihe na-awa awa;
ihe mgbakwasi ukwu ya bu akwu udide.
15 Ọ bụrụ na o dabere na ya, o ga-etibi;
o buru na o jide ya aka, o ga-adobikwa.
16 Ọ di ka ahijia ubi a na-agba mmiri nke oma n'ubi a gbara ogige, nke
anwu na-amukwasi,
nke ome ya na-awasa ruo akuku niile nke ogige ahụ.
17 Mgborogwu ya tuhiri gburugburu nkume ndi di n'ubi ahụ,
ma na-achokwa onodu n'etiti nkume ndi a.
18 Ma mgbe e si n'onodu ya hopu ya,
ebe ahụ na-agonari kwa ya, na-asi, 'Ahutubeghi m gi.'
19 N'ezie, ndu ya na-akponwu,

site n'ala ahụ ahịhịa ndị ọzọ na-etoputakwa.

- 20 “N’ezie Chineke anaghị agbakwuta onye ọzọ ya ziri ezi azụ,
maọbụ gbaa aka onye ajọ omume ume.
21 Ọ ga-eme ka ọnụ gị juputa n’ọchị.
Ọ ga-eme ka mkpu ọnụ si n’egbugbere ọnụ gị pụta.
22 Ndị iro gị ka a ga-eyikwasị ihere dị ka uwe,
ebe obibi nke ndị na-emebi iwu agaghị adịkwa.”

9

Okwu Job

- 1 Job zara sị:
2 “N’ezie, amaara m na ihe ndị a bụ eziokwu.
Ma mmadụ dị ndụ ọ ga-esi ańaa gosi na ya bụ onye aka ya dị ọcha
n’ihu Chineke?
3 Ọ bụrụ na Chineke ekpemie iju mmadụ ajuju,
ebee ka mmadụ ahụ nọ nke nwere ike iza ọ bụladị otu n’ime ajuju dị
iche iche Chineke ga-ajụ ya?
4 Amamihe ya dị ukwuu, ike ya sara mbara,
onye guzogidere ya ma hapụ imerụ ahụ?
5 Ọ na-enugharị ugwu ukwu ma ha adighị ama nke a,
na-akwatụ ha n’iwe ya.
6 Ọ na-enugharịkwa ụwa site na ntọala ya,
mee ka ogidi ya maa jijiji.
7 Ọ na-agwa anyanwụ okwu mee ka ọ kwusị icha;
ọ na-emenyụ ihè kpakpando na-enye.
8 Naanị ya gbasara mbara eluigwe,
ọ na-agakwa ije n’elu ebili mmiri nke oke osimiri.
9 Ọ bụ ya mere kpakpando Bịa, na Orion
na Pleiades, na kpakpando niile nke ndịda eluigwe.
10 Ọ na-arụ ọtụtụ ọrụ ebube nke mmadụ na-enweghị ike ighota,
ihe iribama nke ọnụ na-enweghị ike ịguta.
11 Mgbe ọ na-esi n’akụkụ m agafe, enweghị m ike ihụ ya,
mgbe ọ na-agabiga, adighị m amata na ọ bụ ya.
12 Ọ bụrụ na ọ pụnara ihe, onye na-akwusị ya?
Onye kwa pụrụ iju ya si, ‘Gini ka ị na-eme?’
13 Chineke adighị eme ka iwe ya laghachi,
ọbụladị ndị inyeaka Rehab, ruru ala n’ukwụ ya.
14 “Onye kwanụ ka m bụ, m ga-eji nwee ike iguzo n’ihu ya iju ya ajuju,
maọbụ mụ na ya irurita ụka?
15 N’agbanyeghị na aka m dị ọcha, apughị m ịsa ya okwu;
kama m ga-ariọ onye ikpe m ka o mere m ebere.
16 A sịkwari na m kpọọ ya oku, ọ za m,
ekwenyeghị m na ọ ga-ege m ntị.
17 Ọ ga-eji oke ifufe tirie m,
meekwa ka ihe mgbu m baa ụba na-enweghị ihe butere ya.
18 Ọ gaghị ekwe ka iku ume m loghachi
kama ọ ga-eji iru ụjụ kpuchie m.
19 Ọ bụrụ ihe e ji ike eme, lee na ọ dị ike nke ukwuu!
Ọzọ ọ bụrụ n’ikpe ziri ezi, onye pụrụ iguzogide ya.

- 20 A sịkwari na aka m di ọcha, ọnu m ga-ama m ikpe;
 ọ buru na abụ m onye na-enweghi ita uta, ọ ga-agu m n'onye ikpe mara.
- 21 "Ọ bu ezie na abụ m onye ikpe na-amaghi
 ejighi m onwe m kporo ihe;
 n'ezie ana m eleda ndu m anya.
- 22 Otu ihe ahụ ka ọ bu; n'ihi ya ka m ji asi,
 'Ọ na-ala ndi ezi omume na ndi ajo omume n'iyi.'
- 23 Mgbe ipia utari wetara onwu mberede,
 ọ na-achị enweghi olileanya nke ndi na-enweghi ihe ha mere ọchi.
- 24 Mgbe ala dabara n'aka ndi na-emebi iwu,
 ọ na-ekpuchi ndi ọkaikpe anya.
 Ọ buru na ọ bughị ya na-eme ya, onye kwanu bu onye ahụ na-eme ya?
- 25 "Ubochi ndu m di gara gara kari onye ọgba ọso;
 ha na-agafekwa na-ahutughị ọnu anya.
- 26 Ha na-agafe dika ụgbọ mmiri papiros,*
 dika mgbe ugo na-efeda ngwangwa ijide anu ọ ga-eri.
- 27 Ọ buru na m si, 'Aga m echefu mkpesa m,
 aga m agbanwe ihu m, nwee ihu ọchi.'
- 28 Nsogbu m niile ka na-atu m egwu
 n'ihi na amara m na i gaghị ewere m dika onye aka ya di ọcha.
- 29 Ebe m burii onye ikpe mara,
 n'ihi ginị ka m ji na-adogbu onwe m n'efu?
- 30 A sịkwari na m jiri ncha saa ahụ m
 werekwa soda saa aka m abuo,
 31 i ga-enuba m n'olulu apiti
 nke puru ime ka uwe m yi n'ahụ m kporo m asi.
- 32 "Ọ bughị mmadu efu dika m nke m ga-aza ya,
 ka anyi abuo kporitaa onwe anyi ikpe n'uloikpe.
- 33 A sịkwari na e nwere onye odozi okwu n'etiti mu na gi,
 onye ga-ebikwasị anyi abuo aka ya,
 34 onye ga-ewepu mkpara Chineke site n'ebe m no,
 ka oke egwu ya gharakwa itu m ozo.
- 35 Mgbe ahụ ka m ga-ekwu okwu na-atughị ya egwu;
 ma ka ọ di ugbu a ọ dighi ihe m nwere ike ime.

10

- 1 "Ike idi ndu agwula m.
 Hapunu m ka m kwuo ihe di m n'obi,
 kwuputa ya dika obi ilu nke mkpuruobi m si di.
- 2 Ihe m ga-agwa Chineke bu nke a: Aputala maa m ikpe,
 kama gwa m ihe mere i ji ama m ikpe.
- 3 Ọ di gi mma n'obi imegbu m,
 si otu a leda oru aka gi anya,
 mgbe i na-anabata atumatu nke ndi na-emebi iwu?
- 4 I nwere anya nke anu ahụ?

* 9:26 Ọ bu n'Ijpt ka a na-eji ahija papiros aru ụgbọ epeepe. Ọpụ 2:3

- 5 Ị na-ahụ ụzọ dika mmadụ si ahụ?
 5 Ụbọchị nke gị, ha dika nke ndị nwere anụ ahụ,
 ka afọ nke gị, ha dika nke mmadụ dị ike?
 6 Nke ga-eme na i na-achọputa ikpe omuma m
 ma nyochaa mmehie m?
 7 Ọ bụ ezie na ị maara na ikpe amaghị m,
 na ọ dighị onye puru inaputa m site n'aka gị.
 8 “Ọ bụ aka gị kpuru m kee m.*
 Ọ ga-atugharia ugbo a bibie m?
 9 Cheta na ị kpuru m dika urọ.
 Ị ga-eme ka m laghachi n'aja ozọ?
 10 Ọ bụ na ị wupughị m dika mmiri ara ehi
 mee ka m kpukota dika mmiri ara rahuru arahu?
 11 Yikwasị m akpukpo ahụ na anụ ahụ,
 werekwa okpukpu na akwara kpaa m dika uwe?
 12 I nyere m ndụ gosikwa m obioma gị,
 n'idi mma gị chebekwara mmuo m.
 13 “Ma nke a bụ ihe i zoro n'ime obi gị,
 amakwa m na ọ bụ ihe di gị n'uche.
 14 Ọ buru na m mehiere, ị ga na-ele m anya,
 ị gaghị ekwe ka m ghara ita ahuhu n'ihi mmehie m.
 15 Ọ buru na ikpe mara m, ahuhu na-adiri m!
 A sikwari na aka m di ocha, apughị m iweli isi m elu
 n'ihi na ejuputara m n'ihere,
 burukwa onye e mibara n'ime nsogbu m.
 16 Ọ buru na m welie m isi elu, dika odum ị ga-eji nwayoo na-eso m n'azu
 ma werekwa ike gị di egwu megide m.
 17 I na-eweta ndi ama ohuru megide m,
 mee ka iwe gị baa uba n'ebe m no;
 ị na-eme ka ndi agha gị na-abiakwute m, otu n'elu ibe ya dika ebili
 mmiri.
 18 “Gini mere i ji weputa m site n'afọ nne m?
 Ọ gaara aka m mma inwu tupu anya obula ahụ m.
 19 A sikwari na amuputaghị m
 maobu na e sitere n'afọ nne m buba m n'ime ili!
 20 Ụbọchị ndu m o dighi ole na ole?
 Si n'ebe m no wezuga onwe gị ka m nwetu onu nwa mgbe nta,
 21 tupu m hapu laa n'ala ochichiri na onyinyo nke onwu
 ebe m na-agaghị esi putakwa.
 22 N'ala nke oke ochichiri,
 ala nke onyinyo onwu, nke usoro na-adighi,
 ebe obuladi ihè dikwa ka ochichiri.”

11

Okwu Zofa

- 1 Mgbe ahụ, Zofa onye Neama zara si:
 2 “Ọ dighi nzaghachi diiri otutu okwu niile ndi a?

* 10:8 Abụ 119:73; 139:13

- A ga-agụ onye ekwurekwu a dika onye ikpe na-amaghị?
- 3 Okwu efu gi ndi a ha ga-eme ka mmadu gba nkiti?
O bu na o dighi onye ga-abara gi mba mgbe i na-akwa emo?
- 4 I na-asị Chineke, 'Okwukwe m enweghi ntupọ,
adikwa m ocha n'anya gi.'
- 5 O ga-adi m nnoo mma ma a si na Chineke ga-ekwu okwu,
na o ga-asaghe egbugbere onu ya imegide gi.
- 6 Kpugheere gi ihe nzuzo niile nke amamihe,
n'ihu na ezi amamihe nwere akuku abuo.
Mara nke a: Chineke echefuola ufodu mmehie gi.
- 7 "I nwere ike ichoputa ihe omimi Chineke?
I nwere ike inwaputa nsotu nke Onye puru ime ihe niile?"
- 8 Ha di elu kariya eluigwe, gini ka i puru ime?
Ha di ogbu kariya ala ili, gini ka i puru ima?
- 9 Otutu ha di ogologo kariya uwa,
di obosara kariya oke osimiri.
- 10 "O buru na o bia tuba gi n'ime ulo mkporo,
kpokota ndi ikpe, onye ga-egbochi ya?"
- 11 N'ezie, ya onwe ya na-amata ndi nduhie,
mgbe o huru ajo ihe, o bu na o dighi amatakwa ya?"
- 12 Onye nzuzu ga-aghọ onye maara ihe
naani mgbe nwa inyinya ibu ohia muru ghoru mmadu.
- 13 "Ma o buru na i were obi gi nye ya,
setipu aka gi abuo nye ya,
- 14 o buru na i wezuga mmehie nke di gi n'aka,
ghara ikwe ka ihe ojojo diri n'ulo ikwu gi
- 15 mgbe ahụ, ihere agaghị eme gi iwelite ihu gi,
i ga-eguzokwa chim na-atughị egwu.
- 16 N'ezie i ga-echefukwa nsogbu gi,
na-echeta ya dika mmiri gabigara agabiga.
- 17 Ndu gi ga-amuke kariya etiti ehie,
ochichiri ya ga-adikwa ka ututu.
- 18 I ga-anokwa n'udo n'ihu na olileanya di;
i ga-elegharikwa anya gburugburu gi zuo ike na-atughị ujo.
- 19 I ga-edina ala na-atughị egwu onye obula,
otutu ndi mmadu ga-achọ inata amara n'ihu gi.
- 20 Ma anya ndi na-emebi iwu ga-ada,
ha agaghị achota uzọ mgbapu;
olileanya ha ga-abu nkubi ume nke onwu."

12

Okwu Job

- 1 Mgbe ahụ, Job zara:
- 2 "N'ezie, naani unu bu ndi maara ihe,
unu na amamihe ga-anwuko n'otu.
- 3 Ma enwere m mmuo iche uche dika unu;
abughi m onye na-erughi eru n'ebe unu no.
Onye bu onye na-amaghị ihe ndi a unu na-ekwu?"

- 4 “Abụzi m ihe ọchị n’ebe ndị enyi m nọ,
n’agbanyeghị na m kpokuru Chineke, ọ za,
onye ezi omume, onye na-enweghị ịta ụta bụzikwa ihe eji akpa ọchị!
- 5 Ndi na-enweghị nsogbu na-eleda ndi odachi dakwasiri anya
dika nsogbu si eche ndi ukwu ha na-amichapu amichapu.
- 6 Ulo ikwu nke ndi na-apunara mmadu ihe na-adi juu;
ndi na-akpasu Chineke iwe na-adi n’udo,
bu ndi na-ebughari chi ha n’aka ha.
- 7 “Ma juo umu anumanu, ha ga-akuziri gi,
maobu umu nnunu, ha ga-agwa gi.
- 8 Ma o bukwanu gwa ala okwu, o ga-akuziri gi,
maobu kwere ka azu no na mmiri kororo gi.
- 9 Olee otu n’ime ihe ndi a nke na-amaghi
na o bu aka ONYENWE ANYI mere nke a?
- 10 N’aka ya ka ndu ihe niile e kere eke di,
ya na ndu umu mmadu
- 11 O bu na nti adighi anwale okwu,
otu ire si anwale ihe oriri?
- 12 O bu na-adighi ahụ amamihe n’etiti ndi okenye?
Ogologo ndu, o dighi eweta nghota?
- 13 “O bu Chineke nwe amamihe na ike,
ndumodu na nghota bukwa nke ya.
- 14 Ihe o tidara enweghi mwughari ozo;
mgbaputa adighi nye onye o tubara n’ulo mkporo.
- 15 O buru na o gbochie mmiri, ebe niile atakorochaa.
O buru na o zipu ha, ha erikpuo ala niile.
- 16 N’aka ya ka ike na nzube ihe di;
ndi a ghogburu na ndi na-aghogbu bukwa nke ya.
- 17 O na-anapu ndi ndumodu okwa ha chupu ha,
ma ndi ikpe ka o na-eme ka ha ghoo ndi nzuzu.
- 18 O na-atopu mkporo igwe ndi eze kere,
ma were akwa mgbochi kee ha n’ukwu.*
- 19 O na-agbawa ndi nchujaja oto chupu ha,
kwatuokwa ndi onodu ha sirila ike ogologo oge gara aga.
- 20 O na-emechi onu ndi ndumodu a tukwasiri obi,
wepukwa nghota nke ndi okenye.
- 21 O na-eji ndi ogaranya eme ihe ochi,
napukwa ngwa agha nke ndi di ike.
- 22 O na-ekpughe ihe omimi nke ochichiri
meekwa ka oke ochichiri puta ihè.
- 23 O na-eme ka mba di ukwu, o na-emekwa ka ha laa n’iyi;
O na-eme ka mba baa uba, ma chusakwaa ha.
- 24 O na-anapu ndi ndu nke uwa amamihe ha,
zipukwa ha ka ha na-awaghari n’ozara ebe uzọ na-adighi.
- 25 Ha na-asoghari isi n’ochichiri na-enweghi ihè.
O na-eme ha ka ha na-adaghari dika ndi mmanya na-egbu.

* 12:18 Ndi ohu a dotara n’agha bu naani akwa mgbochi a na-eke n’ukwu ka ha na-eyi.

13

- 1 “Anya m abụọ ahụla ihe ndị a niile,
ntị m anụla ma ghotakwa ha.
- 2 Mụ onwe m makwa ihe unu maara;
abụghị m onye dị ala n’ebe unu nọ.
- 3 Ma ọ bụ Onye pụrụ ime ihe niile ka m chọrọ ịgwa okwu,
ka mụ na Chineke ruokwa ụka banyere okwu m.
- 4 Ma otu ọ dị, unu ji okwu ụgha etechi m dika ọ bụ mgba ụlọ;
unu niile bụ ndị dibia na-abaghị uru.
- 5 Ọ bụrụ nnọọ na unu ga-agba nkịtị,
nke a gaara egosi na unu bụ ndị nwere amamihe.
- 6 Ugbu a, nūrūnū ịrū ụka m;
geekwanū ntị nūrū okwu si m n’onū na-aputa.
- 7 Unu ga-ekpelara Chineke ikpe mmegide?
Unu ga-esite n’okwu aghughọ kwuchitere Chineke onū ya?
- 8 Unu ga-egosi ya na unu na-ekpelara ya ikpe?
Unu ga-ekwuchite onū Chineke?
- 9 Ọ ga-adiri unu mma ma ọ bụrụ na o nyochaa unu?
Unu pụrụ ighogbu ya dika unu si aghogbu ndị mmadu?
- 10 Ọ ghaghị ibara unu mba
ma ọ bụrụ na unu ejiri okwu ụgha chọọ inyere ya aka.
- 11 Ọ ga-abụ na ebube na idi ukwu ya adighi eme ka unu maa jijiji?
Egwu ya ọ dighi atụ unu?
- 12 Okwu amamihe unu niile dika ilu nke ntụ;
okwu ngopu unu dika ihe ngopu uru.
- 13 “Nọonū jūū ka m kwuo okwu;
ihe ọ putara ya puta.
- 14 N’ihi ginị ka m ga-eji tinye onwe m na nsogbu,
werekwa ndu m tinye n’obuaka m?
- 15 A sikwari na ọ ga-etigbu m aghaghị m itukwasị ya obi m.
Aga m ekwuchite onū m gwa ya na uzọ m di ocha.
- 16 N’ezie, nke a ga-aghorọ m nzoputa
maka na ọ dighi onye ajo omume obula puru ibia n’ihu ya.
- 17 Geenū ntị nke oma n’okwu m.
Kwerenū ka ihe m na-ekwu baa unu ntị.
- 18 Ugbu a, edoziela m ikpe m n’usoro,
amatala m na ikpe agaghị ama m.
- 19 Ọ dị onye pụrụ ibo m ebubo*?
Ọ bụrụ na o nwere, aga m emechi onū m ma nwuo.
- 20 “Meere m naani ihe abụọ ndị a, O Chineke,
mgbe ahụ agaghị m ezo onwe m n’ihu gi.
- 21 Wepu aka gi i ji emegide m, meekwa ka ha di anya n’ebe m nọ.
Kwusi ime ka oke egwu gi mee ka m maa jijiji.
- 22 Mgbe ahụ, kpoo m oku, aga m azakwa gi.
Maobu, kwerekwa ka m kwuo okwu, ka i zaa m.
- 23 Ole ka ha di bu mmejọ na mmehie m mere?
Gosi m ajo omume m na mmehie m.
- 24 Ginị mere i ji gbakuta m azu?†

* 13:19 Aiz 50:8 † 13:24 Abu 13:1

- Gịni mere i ji guo m dika onye iro gi?
- 25 I ga-enye ahija ikuku na-ebughari ntaramahuhu?
I ga-achu ahija kporo nku oso?
- 26 N'ihina na i na-edetu ihe ndi di ilu megide m,
na-emekwa ka m ghororo mkporu mmehie m mere n'oge okorobia m.
- 27 I na-eji mkporo igwe kegide ukwu m abuo;
na-enyochakwa nzo ukwu m niile
site n'itye akara n'ebe obula obu ukwu m zoro.
- 28 "Ya mere, mmadu n'ala n'iyi dika ihe rere ere,
na dika akwa nke nla riri.

14

- 1 "Mmadu nke nwanyi muru
nwere ubochi ole na ole nke juputara na nsogbu.
- 2 O na-awalite dika okoko osisi, ma kponwukwa mgbe na-adighi anya,
dika onyinyo, o na-agabiga agabiga.
- 3 I na-elegide onye di otu a anya?
I ga-akpo ya ikpe n'ihu gi?
- 4 Onye puru iweputa ihe di ocha site n'ihe na-adighi ocha?
O dighi onye o bu.
- 5 I kpebiela ubochi ndu nke mmadu;
i kabiela onuogugu nke onwa ya niile,
kpaakwa oke ebe o na-agaghi agabiga.
- 6 N'ihina nke a, wepu anya gi n'ebe o no, hapu ya ka o nooro onwe ya
ruo mgbe ubochi ya ga-ezu dika onye e goro oru.
- 7 "Ma olileanya diiri osisi;
n'ihina na o buru na e gbutuo ya, o ga-epuchikwa,
alaka ohuru ya aghaghi iwaputakwa.
- 8 A sikwari na mgborogwu ya emeela ochie n'ala,
maobu na ogwe ya anwuo n'aja,
- 9 mgbe obula mmiri zokwasiri ya,
o na-epuputa dika ihe a kuru aku.
- 10 Ma mmadu na-anwu, e lie ya;
o na-ekubikwa ume si otu a gabiga.
- 11 Dika mmiri di n'oke osimiri si ata,
maobu ka mmiri di n'iyi si ata n'oge okochi,
- 12 otu a ka mmadu si e dinaa ma o dighi etetakwa ozo;
tutu ruo mgbe eluigwe na-agaghi adikwa; mmadu obula apughi i si
n'ura kpootee ya,
agaghi akpotekwa ha site n'ura ha.
- 13 "A si na i ga-ezo m n'ala mmuo,
na i ga-ezobe m tutu ruo mgbe iwe gi gabigara.
A si na i ga-akanyere m oge
ma mesia cheta m.
- 14 O buru na mmadu anwuo, o ga-adi ndu ozo?
Ubochi niile nke oru ahuhu m,
aga m echere mgbe nnaputa m ga-abia.
- 15 I ga-akpo, aga m azakwa gi,

- aguu oru aka gi ga-agu gi.
 16 N'ih i mgbe ah u i ga-agu nzo ukwu m niile onu,
 ma i gagh i aguko mmehie m.
 17 A ga-ekechi njehie m n'akpa,
 i ga-ekpuchi mmehie m.
 18 "Ma dika ugwu si erichasi daa,
 na dika a na-enupu oke nkume n'onodu ya,
 19 dika mmiri si akwochasi nkume,
 na dika oke mmiri ozuzo si akwazekwa aja ala,
 otu a ka i si eme ka olileanya mmadu laa n'iyi.
 20 I na-egosi ya na i kari i ya ike, ma ha na-agabiga;
 i na-eme ka ihu ya gbanwee, ma zilaga ya.
 21 O buru na a na-asopuru umu ha, ha adighi amata nke a;
 o burukwa na a na-eweda ha n'ala, ha o dighi ah u ya.
 22 Ihe mgbu nke anu ah u ya ka o na-ama
 ma na-erukwara naani onwe ya uju."

15

Okwu Elifaz

- 1 Mgbe ah u, Elifaz onye Teman zara si:
 2 "Onye maara ihe o ga-eji okwu na-abagh i uru zaghachi?
 O ga-emeju afo ya n'ifufe na-ekpo oku nke si n'owuwa anyanwu?
 3 O ga-eji okwu na-abagh i uru ruo uka,
 maobu kwuo okwu na-enweghi isi?
 4 Ma i na-eleda ezi omume anya
 na-egbochikwa isopuru Chineke.
 5 Mmehie gi na-eme ka onu gi kwuo okwu ngwangwa;
 o bukwa ire ndi aghughu ka i nwere.
 6 Onu gi na-ama gi ikpe, o bugh i mu onwe m,
 egbugbere onu gi na-ekwu okwu megide gi.
 7 "I bu mmadu mbu a muru?
 A muola gi tupu e kee ugwu niile?
 8 O getula nti n'izu nzuzo nke Chineke?
 Amamihe niile o bu n'ime gi ka ha juru?
 9 Gini ka i maara nke anyi na-amagh i?
 Udi nghota di ana ka i nwere nke anyi na-enweghi?
 10 Ndisi awo na ndi kara nka no n'etiti anyi,
 ndi ikom mere agadi kari nna muru gi.
 11 O ga-abu na nkasiobi Chineke buru gi ihe nta,
 ka o bu okwu di nro nke o gwara gi?
 12 Gini mere obi gi ji duhie gi,
 gini mekwara anya gi abuo ji chagharia,
 13 nke mere iwe gi jiri di oku megide Chineke,
 meekwa ka okwu ojoo ndi a niile si n'onu gi puta?
 14 "Gini ka mmadu efu bu, o ga-eji di ocha n'obi,
 gini ka mmadu nwanyi muru bu, na ha nwere ike i bu ndi ezi omume?
 15 O buru na Chineke atukwasigh i ndi nsu ya obi,
 o burukwa na eluigwe adighi ocha n'anya ya,

- 16 Ọ ga-esi ańaa tųkwasi mmadu efu onye ruru aru obi,
bu onye na-anu aju omume dika mmiri.
- 17 “Gee m nti ka m kowaara gi;
kwerekwa ka m gwa gi ihe m huru,
18 bu ihe ndi amamihe kwuru,
ndi na-ezobeghi ihe ha natara n’aka nna nna ha,
19 bu ndi e nyefere ala ndi a n’aka ha
mgbe o dighi onye obia gabigara n’etiti ha.
20 Ubochi ndu ya niile, onye aju omume na-ata ahuhu mmekpa ahụ,
bu nke e debere ogologo afọ nye nwoke ahụ na-eme ihe ike.
21 Uzụ na-eweta oke egwu na-eju ya nti,
mgbe o di ka ihe niile na-aga nke oma, ndi na-apunara mmadu ihe
na-abiakwasị ya.
22 O nweghi olileanya igbanari ochichiri;
mma agha no na-echere ya.
23 O na-akpaghari na-achọ ebe nri dika udele;
o makwara na ubochi ochichiri no nso.
24 Ahuhu na mkpagbu na-eme ka o tuọ oke egwu,
nsogbu na-abiakwasị ya dika eze nke no na njikere ibuso ndi iro ya
agha.
25 N’ihi na o na-atu Chineke aka n’ihu,
dokwaa onwe ya imegide Onye puru ime ihe niile.
26 O ji ikwesi olu ike,
dika ota siri ike, na-eme gide Chineke.
- 27 “O bu ezie na abuba kpuchiri ihu ya,
abuba nke di n’ukwu ya na-eme ka anu ahụ nuputakwa,
28 o ga-ebi n’obodo e bibiri ebibi,
n’ulo nke mmadu na-ekwesighi ibi n’ime ha,
ulo nke na-adakasi adakasi.
29 Ma o gaghị aga n’ihu i bu ogaranya, akụ ya agaghị adigidekwa.
Ihe o nwere agakwaghị agbasapu n’ala niile ahụ.
30 O gaghị agbanari ochichiri,
ire oku ga-eme ka ome ya kponwuo,
iku ume nke onu Chineke ga-ebufu ya.
31 Ka onye di otu a hapu ighogbu onwe ya site n’itukwasị uche n’ihe efu,
n’ihi na o dighi ugwo oru obula o ga-enweta.
32 Tupu oge ya eruo, o ga-anata ugwo oru ya n’uju,
ozo, alaka ya ga-akponwu
33 O ga-adi ka osisi vaini nke mkpuru ya dapusiri na-achaghị acha,
dika osisi oliv nke akwukwo ya kponwuru akponwu.
34 N’ihi na ndi na-amaghị Chineke ga-adi ka nwanyi aga,
oku ga-erepia ulo ikwu niile nke ndi huru iri ngari n’anya.
35 Ha na-aturu ihe ojojo dika ime, ma mukwa ajojo omume;
naani aghugho ka akpanwa ha na-aruputa.”

16

Okwu Job

- ¹ Mgbe ahụ, Job zara si:
² “Anula m otutu ihe dika ndi a;

- ndi nkasiobi na-eweta ọ̀nọ̀dụ ọ̀jọ̀ọ̀ ka unu niile bụ.
- 3 Ogologo okwu efu ndi a niile unu na-ekwu, ọ naghị akwụsị?
Gini bụ nsogbu unu nke mere unu ji aga n'ihu na-arụ ụka niile ndi a?
- 4 Mụ onwe m nwekwara ike ikwu okwu dika unu,
ma ọ buru na unu nọ n'ọ̀nọ̀dụ m;
enwere m ike kwuo okwu di uto na nti megide unu,
ma fufekwaa isi* m megide unu.
- 5 Ma ọnu m ga-agba unu ume;
nkasiobi si n'egbugbere ọnu m ga-emekwa ka ihe mgbu unu dajuo.
- 6 "Ma ọ buru na m ekwuo, adighi egbochi ihe mgbu m,
ọ buru na m ahapu ikwu okwu, odighi esi n'ahu m puo?"
- 7 N'ezie o Chineke, i meela ka ike gwu m,
i tidakwala ezinaulo m.
- 8 I keela m agbu; agbu m aburula ihe akaebe megide m;
ita ahụ m ebiliela igba akaebe megide m.
- 9 Chineke na-eweso m iwe, jiri iwe ya na-adowasi m,
ọ na-atakwa ikikere eze ya megide m;
onye iro m na-achichapuru m anya ya.
- 10 Umụ mmadu na-asaghe ọnu ka ha chia m ochi,
ha ji iti m aka n'onu na-akwa m emo,
jikotakwa onwe ha megide m.
- 11 Chineke ewerela m nyefee n'aka ndi ajo omume,
tubakwa m n'aka ndi na-emebi iwu.
- 12 Ihe na-agara m nke oma, ma Chineke tipjara m.
O jidere m n'olu ma tiwasia m.
- O meela m ihe igba uta ya;
13 ndi ogba uta ya agbaala m gburugburu.
- O na-agbawa akuru m na-enweghi omiiko
mee ka oluilu m wusia n'ala.
- 14 Mgbe niile, ọ na-emegide m;
ọ na-achuso m dika dike n'agha.
- 15 "Adukotala m akwa mkpe were ya kpuchie anu ahụ m,
liekwa ikuanya† m n'ime ntu.
- 16 Ihu m na-acha obara obara site n'akwa nke m na-akwa,
onyinyo nke onwu dikwa gburugburu egbugbere anya m abuo;
- 17 ma aka m emeghi ihe ike obula,
ozo ekpere m dikwa ocha.
- 18 "Ala, biko, ezokwala obara m;
mee ka akwa m ghara ibu ihe lara n'iyi!
- 19 O buladi ugbo a, onye akaebe m nọ n'elugwe,
onye nkwuchite onu m nọ n'ebe di elu.
- 20 Onye na-arioro m arioro bu enyi m,
dika m na-awusara Chineke anya mmiri m.
- 21 N'onodu mmadu ka ọ na-ario Chineke
dika mmadu na-ario n'ih i enyi ya.

* 16:4 Ifufe isi n'ihu mmadu, bu omume nleli anya. O putara na e nweghi nsopuru n'ebe onye di otu a no. Abu 22:7; Akw 2:15; Mat 27:39 † 16:15 Maobu, mpi

22 “Naanị afọ ole na ole ga-agabiga
tupu m ga n’uzọ nke nloghachi m na-adighi.

17

- 1 Mmuo m tiwara etiwa,
ubochi m niile di mkpumkpu,
ili na-echere inabata m.
- 2 N’ezie ndi na-akwa emo gbara m gburugburu;
anya m na-elekwasikwa mkpasu iwe ha.
- 3 “Debere m ihe ebe n’ebe gi Chineke no.
Olee onye ozọ puru inara m n’akaebe?
- 4 I mechiela uche ha ka ha ghara inwe nghota;
ya mere, i gaghi ekwe ka ha nwee mmeri.
- 5 O buru na mmadu ekwujoo enyi ya ka o were nweta uru di n’ime ya,
anya umu ya ga-ada mba.
- 6 “Chineke emeela ka m buru okwu ilu nye onye obula,
meekwa ka m buru onye ha na-agbasa aso mmiri n’ihu.
- 7 Anya m na-ahu inyogho inyogho n’ihi iru uju;
ahu m aghoala onyinyo nke ihe m bu na mbu.
- 8 Ndi na-eme ihe ziri ezi na-akuja mgbe ha huru nke a;
ndi aka ha di ocha na-enwe mkpali megide ndi ajo omume.
- 9 Ma otu obula o di, ndi ezi omume ga-aga n’ihu n’iso uzọ ha,
ndi aka ha di ocha ga-aga n’ihu n’idi ike.
- 10 “Ma bianu, unu niile, bidonu okwu unu ozọ!
Agaghi m achota onye maara ihe n’etiti unu.
- 11 Ubochi m niile agafeela, atumatu m aburu la ihe lara n’iyi.
Ma ochicho nke obi m
- 12 na-edo abali n’onodu ehie;
n’ihu ochichiri ka ihè di nso.
- 13 O buru na ebe obibi m na-ele anya ya bu ili,
o buru na m agbasaa* ihe ndina m n’elu ochichiri,
- 14 a sikwa na m asi ire ure, ‘Nna m ka i bu,’
maobu si ikpuru ‘Nne m’ maobu ‘Nwanne m nwanyi,’
- 15 ebeekwa ka olileanya m di?
Onye puru ihu ma m nwere olileanya?
- 16 Olileanya m o ga-arida ruo n’onu uzọ ama nke onwu?
Anyi ga-esokota ridaruo n’uzuzu?”

18

Okwu Bildad

- 1 Mgbe ahu Bildad onye Shua zara si:
2 “Ruo ole mgbe ka i ga-ekwubi okwu ndi a i na-ekwu?
Nwee ezi uche ka anyi kparitaa uka.
- 3 Gini mere i ji were anyi dika anu ohia,
guo anyi dika ndi na-enweghi uche n’anya gi?
- 4 Gi onye na-eji iwe adokasi onwe gi,
a ga-ahapu uwa n’ihi gi?
Ka a ga-enupu oke nkume n’onodu ha?

* 17:13 Maobu, *atusaa*

- 5 “A na-afunyū oriṅa nke onye na-emebi iwu;
ire ọkụ ya ga-akwusikwa inwu enwu,
6 ihè nke dị n’ime ụlọ ikwu ya na-abụ ọchịchiri,
oriṅa nke dị n’akụkụ ya na-anyukwa.
7 Ike agakwaghị adi na nzọ ukwu ya;
atumatụ ya onwe ya ga-atuda ya n’ala.
8 Ụkwu ya na-eduba ya n’onyanya;
ọ na-akpaghari na-adaba n’ime oghere.
9 Onyanya na-ejide ikiri ụkwu ya,
onyanya ahụ na-ejidesi ya ike.
10 E zobere ya ụdọ onyanya igbudu n’ala,
ihe e ji ejide ya na-echere ya n’uzọ ya.
11 Ihe egwu na-emenye ya ụjọ n’akụkụ niile,
na-agbasokwa nzọ ụkwu ya niile.
12 Ila n’iyi na-achosi ya ike;
mbibi nọkwa na njikere na-eche mgbe ọ ga-ada.
13 Mbibi na-eripia akụkụ anụ ahụ ya;
ọkpara onwu na-eripia ahụ ya niile.
14 Esi na nchekwa nke ụlọ ikwu ya dọputa ya
duru ya jekwuru eze nke ihe egwu niile.
15 Ọkụ na-ebi n’ime ụlọ ikwu ya;
a ga-efesasi nkume na-enwu ọkụ n’ebe obibi ya.
16 Mgborogwu ya na-akpo nkụ n’ime ala,
alaka ya ga-akponwu n’elu.
17 A gaghi echeta echiche ya n’uwa ozo,
o nweghi onye obula na-echetakwa aha ya.
18 A na-esite n’ihè chuba ya n’ochichiri,
otu a kwa, a na-achupukwa ya site n’uwa.
19 O nweghi umu, o nwekwaghị umu umu n’etiti ndi ya,
o dighi onye foduru n’ebe o bi na mbu.
20 Onodu ya na-eju ndi si n’odida anyanwu anya;
oke egwu na-ejidekwa ndi si n’owuwa anyanwu n’ihi ya.
21 N’ezie, otu a ka ebe obibi nke onye ajo omume di,
ee, bu onye ahụ nke na-amaghi Chineke.”

19

Okwu Job

- 1 Job zara si:
2 “Ruo ole mgbe ka unu ga-anogide na-ata m ahuhu?
Ruo ole mgbe ka unu ga-ewere okwu onu unu zopia m?
3 Ugboro iri ndi a ka unu kocharala m,
ihere adighi eme unu na unu na-ebuso m agha?
4 A sikwari na m bu onye mmehie,
o bu naani mu onwe m ka o gbasara.
5 O buru na unu na-ebuli onwe unu elu kari m,
ma were onodu idi ala m megide m,
6 mgbe ahụ, maranu na Chineke emejola m,
were ụgbu ya tuo m gburugburu.
7 “O bu ezie na m na-eti mkpu akwa si: ‘A na-emejo m.’ Ma o dighi osisa
m na-anata;

- ọ bụ ezie na m na-eti mkpu ka e nyere m aka ma ikpe ziri ezi adighi.
 8 Ọ nọchiela ụzọ m ka m ghara igafe;
 o jirila ọchịchiri kpuchie ụzọ m.
 9 O yipula m ugwu m,
 wepukwa okpueze m kpu n'isi.
 10 Ọ na-eti m ihe otiti n'akuku niile, ruo mgbe m gabigara;
 ọ na-ehopu olileanya m dika osisi.
 11 Iwe ya di oku megide m;
 ọ na-agunyekwa m dika onye iro ya.
 12 Ndi agha ya ji ike na-abia;
 ha ewuola mgbidi were nnochibido m
 ha agbaala ulo ikwu m gburugburu imegide m.

 13 "O meela ka umunne m
 na ndi enyi m si n'ebe m no puo.
 14 Ndi ikwu m anaghi etinyekwa uche n'ihe banyere m;
 ndi ezi enyi m niile echefuola m.
 15 Ndi obia no n'ulo m na ndi odibo m nwanyi na-agu m dika onye ala ozo;
 adi m ka onye mba ozo n'ebe ha no.
 16 Ana m akpo odibo m oku ma o dighi aza m,
 o buladi mgbe m jiri onu m rio ya.
 17 Iku ume m aburula ihe nwunye m apughi inagide;
 aburula m ihe aru nye umunne m.
 18 Ọ buladi umuntakiri nwoke na-akwa m emo;
 ha na-ejikwa m eme ihe ochi mgbe obula m putara.
 19 Ndi ahụ m kporo ndi enyi oma m na-ele m anya dika m bu ihe aru;
 ndi ahụ niile m huru n'anya echigharịakwala megide m
 20 Abụ m naani okpukpu okpukpu;
 ihe m ji gbanari onwu adighi ukwu.

 21 "Meerenu m ebere, ndi enyi m, meerenu m ebere,
 n'ihhi na aka Chineke na-emegide m.
 22 Gini mere unu ji achu m dika Chineke si achu m?
 O ga-abu na ahuhu m ejubeghi unu afo?

 23 "O gaara ato m utu
 ma a si na e dekoru okwu m n'akwukwo,
 24 na e ji mkpisi igwe dee ha,
 maobu kakwasi ha n'elu mbadamba nkume ruo mgbe ebighi ebi.
 25 Amara m na onye mgbaputa m na-adi ndu,
 amakwaara m na o ga-eguzo n'elu uwa n'oge ikpeazu.
 26 Mgbe e mebisikwara akpukpo ahụ m,
 ma n'anụ ahụ m aga m ahụ Chineke.
 27 Mụ onwe m ga-eji anya m abuo hu ya,
 mu onwe m, o bughu onye ozo.
 Lee ka obi m si anu oku n'ime m maka nke a!

 28 "O buru na unu asi, 'Anyi ga-emegide ya
 n'ihhi na nsogbu a si n'aka ya,'
 29 unu onwe unu kwesiri itu egwu mma agha;
 n'ihhi na iwe ga-ebute ita ahuhu nke mma agha,
 mgbe ahụ, unu ga-ama na ikpe di."

20

Okwu Zofa

- 1 Mgbe ahụ, Zofa onye Neama zara si:
 2 “Enweghị udo nke echiche m na-akpali m izaghachi
 n’ihi na anọ m na mwute dị ukwu.
 3 Anụla m okwu mkparị nke ileda anya nye m,
 ma nghota m na-akpalite m izaghachi gi.
- 4 “N’ezie, ị maara otu ọ dị site na mgbe ochie,
 ya bụ kengbe e debere mmadụ n’ụwa.
 5 Obi uto nke onye na-emebi iwu na-adị nwa mgbe nta,
 onụ nke ndị na-amaghị Chineke na-anọ naanị nwa oge.
 6 N’agbanyeghị na inya isi ya ga-eru eluigwe,
 na isi ya ga-emetukwa igwe ojii;
 7 ọ ga-ala n’iyi ebighị ebi, dika nsị ya onwe ya nyuru;
 ndị maara ya ga-ajụ, ‘Olee ebe ọ nọ?’
 8 Ọ ga-efelaga dika nrọ, agaghị achotakwa ya mgbe obula,
 dika ohụ abali nke e chefuru echefu.
 9 Anya huru ya na mbụ agaghị ahukwa ya ozo,
 ebe obibi ya agaghị elegidekwa ya anya ozo.
 10 Umụ ya ga-achọ ihuoma site n’aka ndị ogbenye;
 aka ya abuo kwa ga-enyeghachi akụ ya.
 11 Okpukpu ya nke juputara n’ike okorobia
 ga-eso ya buru ihe a ghanyere na ntụ.
- 12 “Ọ bụ ezie na ihe ojoo na-atọ ya uto n’onu,
 na ọ na-ezokwa ya n’okpuru ire ya;
 13 ọ bụ ezie na ọ pughi n’ihapu ya,
 ọ na-edebe ya n’onu ya,
 14 ma nri ọ na-eri ga-aghọ ihe gbara ụka n’afọ ya,
 ọ ga-aghokwa elo agwo n’ime afọ ya.
 15 Ọ ga-agboputa akunuba niile o lodara;
 Chineke ga-eme ka o si n’afọ ya gboputachaa ha.
 16 Ọ ga-amicha elo agwo,
 eze agwo ajuala ga-egbu ya.
 17 Ọ gaghị anu uto mmiri si n’iyi,
 bụ iyi nke na-asọ asọ nke juputara na mmanu anu na mmiri ara ehi
 rahuru arahụ.
- 18 Ihe ọ rputara ka ọ ga-eji kwughachi ugwo o ji na-erighi ma otu.
 Uru ọ zutara n’ahia agaghị aburu ya ihe onu.
 19 N’ihi na ọ kpagburu ndi ogbenye, hapu ha na-enweghi olileanya obula,
 ọ nakotakwara ulo nke ọ na-ewughị.
- 20 “N’ezie, ọ gaghị enwe izuike site n’oke ochicho ya;
 ọ gaghị azoputakwa onwe ya site n’uloaku ya.
 21 Ọ dighi ihe foduru ya iripia,
 oganihu ya agaghị adigide.
 22 N’etiti ihe niile o nwere ka mkpagbu ga-abiakwasị ya,
 oke ita ahuhu ga-adakwasị ya.
 23 Mgbe o rijuru afọ
 ka Chineke ga-eme ka iwe ya di oku megide ya,

- iti aka Chineke ga-adakwasị ya dika mmiri ozuzo.
²⁴ O buru na o si na ngwa agha e ji igwe kpuo gbalaga,
 akụ nke e ji oia bronzi kpuo onu ya ga-amapu ya ahụ.
²⁵ N'azu ya ka o na-esi miputa ya,
 site n'umeju ya ka a ga-esi miputa onu ya na-egbu amuma.
 Oke egwu di iche iche ga-abiakwasị ya.
²⁶ Oke ochichiri no na-echere akunuba ya,
 oku nke a na-afunwughi afunwu ga-erepia ya
 o ga-erechapukwa ihe niile foduru n'ulo ikwu ya.
²⁷ Eluigwe ga-ekpughe ikpe omuma ya
 uwa niile ga-ebili megide ya.
²⁸ Idee mmiri ga-ebupu ulo ya;
 oke mmiri okwukwo n'ubochi iwe Chineke.
²⁹ Nke a bu oke nke Chineke debeere ndi na-emebi iwu,
 ya bukwa ihe nketa nke Chineke kwadooro ha."

21

Okwu Job

- ¹ Mgbe ahụ, Job zara si:
² "Gee nti nke oma n'okwu m;
 ka nke a buru nkasiobi i ga-enye m.
³ Nwee ndidi ka m kwuchaa okwu m,
 mgbe m kwuchara, gaa n'ihu ikwa m emo.
⁴ "O bu mmadu ka m na-ekpesara?
 Gini ka m ga-eji ghara ibu onye na-enweghi ndidi?
⁵ Lee m anya ka ahụ maa gi jijiji;
 were aka gi kpuchie onu gi.
⁶ Mgbe m chere echiche maka nke a, egwu turu m
 meekwa ka ahụ m maa jijiji.
⁷ Gini mere ndi ajo omume ji enwe ndu ogologo,
 ghoo okenye, baakwa uba n'idi ike?
⁸ Ha na-ahụ umu ka ha na-akwusike ike gburugburu ha,
 umu ha ka ha ji anya ha ahụ.
⁹ Ha na-ebi ndu udo n'ezinaulo ha na-atughi egwu na ihe ojobo obula ga-
 adakwasị ha;
 mkpara Chineke adighikwa adakwasị ha.
¹⁰ Oke ehi ha na-agba nne ehi ha na-esepughi aka;
 nne ehi ha na-amu umu, ha adighi ekwo ime.
¹¹ Ha na-ezipu umu ha dika igwe aturu;
 umuntakiri ha na-eteghari egwu.
¹² Ha na-abu abu n'uda egwu otiti na ubo akwara;
 ha na-anurikwa onu n'uda nke oja.
¹³ Ha na-anọ ubochi ndu ha niile n'oganihu,
 ha na-aridakwa n'ili ha n'udo.
¹⁴ Ma ndi a na-asị Chineke, 'Hapu anyi aka,
 o dighi anyi mkpa imata uzoghi.
¹⁵ Onye ka Onye puru ime ihe niile bu, anyi ga-eji jeere ya ozi?
 Uru gini ka irio ya aririo ga-abara anyi?'
¹⁶ Ma oganihu ha adighi n'aka ha
 ya mere ana m ewezuga onwe m site na ndumodu ndi na-emebi iwu.

- 17 “Ma ugboro ole ka a na-emenyū ọkụ orìona nke ndị na-emebi iwu?
Ugboro ole ka nhuju anya na-adakwasị ha,
bụ nke Chineke kenyerere ha n’iwe ya?
- 18 Ugboro ole ka ha dika ahịhịa kporo nkụ n’ihu ikuku,
maobu dika igbugbo oka nke ikuku siri ike na-efesasi?
- 19 A na-asị, ‘Chineke na-akpakotara umu ha ntaramahuhu nke njehie ha.’
Ka a kwughachi ha ya, ka ha nwee ike mata ya.
- 20 Ka anya ha hu mbibi nke onwe ya,
ka ha nuo onuma nke Onye puru ime ihe niile dika mmiri.
- 21 Gini gbasara ha banyere ezinaulo ha hapuru
mgbe onwa ndi e kenyerere ya biara na ngwucha?
- 22 “O di onye puru izi Chineke ihe omuma,
ebe o bu ya na-ekpe ndi kachasi elu ikpe?
- 23 Otu onye na-anwu mgbe o juputara n’ike na ume,
mgbe o no na nchekwa na udo,
- 24 mgbe ahụ ya bu nke eji ezi nri zuo nke oma,
okpukpu ya juputakwara n’umi.
- 25 Onye ozo na-anwu n’ihe ilu nke mkpuruobi,
n’ihi na o nweghi mgbe o riri ezi ihe obula.
- 26 Nke obula n’ime ha dina n’akuku ibe ya n’ime aja,
ikpuru kpuchikwara ha abuo.
- 27 “Amaara m nke oma ihe bu echiche unu
na nzube unu ji emegide m.
- 28 Unu ga-aju m ajuru si, ‘Ugbu a, ole ulo oke mmadu ahụ.
Ulo ikwu ndi ahụ ebe ndi na-emebi iwu biiri?’
- 29 O bu na unu ajubeghi ndi njem ajuru?
O bu na unu ejighi ihe ha koru mere ihe,
- 30 na a na-echebe ndi ojoo puo n’ubochi nhuju anya,
na a na-anaputa ha site n’ubochi oke iwe?
- 31 Onye na-atu ha mmehie ha n’ihu?
Onye kwa na-akwughachi ha ugwo ihe ha mere?
- 32 A na-eburu ha gaa n’ili,
a na-echekwa ili ha nche.
- 33 Aja di na ndagwurugwu na-atu ha utu;
Mmadu niile na-eso ha n’azu,
na otutu a na-apughi iguta onu na-ebu ha uzọ n’aga.
- 34 “Ya mere, olee otu unu ga-esi were okwu na-enweghi isi kasie m obi?
O dighi ihe foduru n’osisa unu ma o bughị naani okwu ugha.”

22

Okwu Elifaz

- 1 Mgbe ahụ, Elifaz onye Teman zara si:
2 “Mmadu o puru ibara Chineke uru?
O buladi onye nwere uche o puru ibara Chineke uru?”
- 3 O nwere onu o ga-enye Onye puru ime ihe niile ma a si na i bu onye ezi
omume?
Uru gini ka o ga-enweta ma o buru na uzọ gi niile enweghi ita uta?
- 4 “Chineke o na-abara gi mba na-ebo gi ebubo

- n'ihì na ì na-atụ egwu ya?
⁵ Ọ bụ na mmebi iwu gị adìghì ukwuu?
 Mmehie gị o nwere ọgwụgwụ?
⁶ Ì naara ụmụnne gị ihe ebe n'efu;
 ì yipụrụ ndị mmadụ uwe ha gbawa ha ọtọ.
⁷ Ì nyeghì ndị ike gwuru mmiri,
 ì nyeghìkwa ndị agụụ na-agụ ihe oriri.
⁸ Ọ bụ eziokwu na ì bụ nwoke dị ike na onye nwere ala,
 bụrụkwa onye a na-asọpụrụ bi n'ala ya,
⁹ Ì na-agbaba ụmụ nwanyị di ha nwurụ aka, zipụ ha,
 Ì na-anyaji ogwe aka nke ụmụ na-enweghì nna.
¹⁰ Ọ bụ ya mere ọnya jiri gbaa gị gburugburu,
 bụrụkwa ihe mbibi ji eyi gị egwu.
¹¹ Ọ bụkwa ya mere ọchịchiri jì gbaa gị gburugburu ka ì ghara ihụ ụzọ,
 meekwa ka idee mmiri kpuchie gị.
- ¹² “Ọ bụ na Chineke anọghì n'ebe dị elu nke eluigwe?
 Lee ka ìdị elu nke kpakpando dị elu si dị.
¹³ Kama ì na-asị, 'Gini ka Chineke maara?
 Ọ na-esite n'oke ọchịchiri dị otu a ekpe ikpe?
¹⁴ Oke ọchịchiri kpuchiri ya, nke mere na ọ naghì ahụ anyị
 mgbe ọ na-agaghari n'ebe dị elu nke eluigwe.'
¹⁵ Ì ga-agbaso ụzọ ochie
 nke ndị na-eme ihe ọjọọ zoro ije na ya?
¹⁶ E bupụrụ ha tupu oge ha eru.
 Ntọala ndụ ha ka idee mmiri sachapụrụ
¹⁷ Ha siri Chineke, 'Hapụ anyị aka!
 Gini ka Onye pụrụ ime ihe niile ga-eme anyị?'
¹⁸ Ma ọ bụ ya jì ihe dị mma dị iche iche mejuputa ụlọ ha,
 ya mere ana m ewezuga onwe m site na ndumọdụ ndị na-emebi iwu.
¹⁹ Ndị ezi omume na-ahụ mbibi ndị dị otu a ma n'urịa;
 ndị aka ha dị ọcha na-akwa ha emo si:
²⁰ 'N'ezie, e bibiela ndị iro anyị,
 okụ erepiala akunuba ha.'
- ²¹ “Doo onwe gị n'okpuru Chineke ka gị na ya nọọ n'udo,
 n'uzọ dị otu a, ọganihu ga-abịara gị.
²² Gee ntị, nabata ndumọdụ si ya n'ọnụ,
 doo okwu ya niile n'obi gị.
²³ Ọ bụrụ na ìlaghachikwute Onye pụrụ ime ihe niile, ọ ga-eweghachi gị
 n'ọnọdụ gị;
 ọ bụrụ na iwezuga ihe mmebi iwu mee ka ọ dị anya site n'ebe ụlọ
 ikwu gị dị,
²⁴ togbo okpurukpụ ọlaedo gị n'aja,
 tupukwa ọlaedo nke Ọfia gị n'elu nkume dị n'ime ọdọ mmiri nta.
²⁵ Mgbe ahụ, Onye pụrụ ime ihe niile ga-aburụ gị ọlaedo,
 bụkwara gị ọlaocha kachasi mma.
²⁶ N'ezie, mgbe ahụ kwa, ihe nke Onye pụrụ ime ihe niile ga-atọ mkpuruobi
 gị uto,
 ì ga-ewelikwa ihu gị nye Chineke.
²⁷ Ì ga-ekpe ekpere, ọ ga-azakwa gị ekpere gị,

- ị ga-emezukwa nkwa i kwere.
 28 Ihe i kpebiri ga-emezukwa,
 ihè ga-amụkwasi n'ụzọ gị niile.
 29 Mgbe a na-eweda ndị mmadụ ala, ọ burukwa na ị sị, 'Bulienụ ha elu,'
 mgbe ahụ ọ ga-azọputa ndị e wedara n'ala.
 30 Ọ ga-azọputa ọ buladi onye ahụ nke aka ya na-adighi ọcha,
 bụ onye nke a ga-azọputa site n'idi ọcha nke aka gị."

23

Okwu Job

- 1 Mgbe ahụ, Job zara si:
 2 "Ọ buladi taa, mkpesa m di ilu;
 aka ya di arọ megide m n'agbanyeghi isụ ude m.
 3 A sịkwa na m maara ebe m ga-achota ya;
 a sịkwa na m nwere ike ijeru ebe obibi ya!
 4 Aga m edozi mkpesa m n'usoro n'ihu ya
 were iru uka mejuo onu m.
 5 Aga m achoputa ihe o ga-aza m
 ma tuleekwa ihe o ga-agwa m.
 6 Ọ ga-eji ike di egwu megide m?
 Mba, o gaghị ebo m ebubo.
 7 N'ebe ahụ, onye ziri ezi ga-eme mkpesa n'ihu ya.
 N'ebe ahụ, a ga-anaputakwa m site n'aka onye ikpe m ruo mgbe ebighi
 ebi.
 8 "Ma o buru na m agaa n'owuwa anyanwu o noghi n'ebe ahụ;
 o buru na m gaa n'odida anyanwu, agaghị m achota ya.
 9 Mgbe o no n'oru n'ugwu anaghị m ahụ ya,
 mgbe o loghachiri na ndida anaghị m ahukwa ya.
 10 Ma o maara uzọ m na-aga,
 mgbe o nwaputasi m, aga m aputa dika olaedo,
 11 ukwu m abuo na-agbaso nzọ ukwu ya;
 ana m eso uzọ ya na-atugharighi n'aka nri maobu aka ekpe.
 12 Esibeghi m n'iwu nke si n'onu ya puta wezuga onwe m;
 a na m echekwa okwu onu ya kari nri nke m na-eri kwa ubochi.
 13 "Ma o guzo naani ya, onye puru iguzogide ya?
 O na-eme ihe obula masiri ya.
 14 Ọ na-emezu ukpuru ya niile o zubere megide m,
 o ka nwekwara nzube ndi ozọ yiri nke a o dobere imegide m.
 15 N'ihia ya ka obi ji ama m jijiji n'ihu ya;
 mgbe m chetara banyere ihe ndi a niile, ana m atu egwu ya.
 16 Chineke emeela ka obi m daa mba;
 Onye puru ime ihe niile emeela ka m maa jijiji.
 17 Ma ochichiri emeghi ka m mechie onu m,
 bu oke ochichiri nke kpuchiri ihu m.

24

- 1 "Gini mere Onye puru ime ihe niile adighi ahoputa oge maka ikpe ikpe?
 Gini mere ndi maara ya ga-eji na-ele anya n'efu maka oge ndi a?"

- 2 Ụfọdụ ụmụ mmadụ na-ewezuga nkume oke ala,
na-elekọta igwe aturụ ha zutere n'ohi.
- 3 Ha na-apunara inyinya ibu nke nwa mgbei,
ha na-anarakwa ehi nke nwanyị di ya nwurụ n'ihe ebe.
- 4 Site n'okporoẖọ ka ha na-akwapụ ndị nọ na mkpa.
Ha na-ejikwa aka ike mee ka ndị ogbenye di n'ala ahụ zoo onwe ha.
- 5 Dịka inyinya ibu ọhịa nọ n'ozara,
otu a ka ndị ogbenye si agaghari na-achoghari ihe oriri,
ala na-adighi epuputa ihe na-enye ụmụ ha nri.
- 6 Ha na-ekpokota ahịhia anụ ụlọ na-ata n'ubi,
na-atutukotakwa mkpuru vaini nke fọdurụ n'ubi ndi ajoy omume.
- 7 N'ihie enweghi uwe, ha na-agba otọ n'abalị,
ha enwekwaghi akwa iji kpuchie onwe ha oyi.
- 8 Oke mmiri ozuzo nke ugwu na-edede ha ahụ,
ha na-amaku nkume n'ihie enweghi ebe mgbaba.
- 9 Nwa na-enweghi nna ka a na-eji ike napu ara.
Nwa ọhuru nke onye ogbenye ka a na-anara n'ihe ebe.
- 10 N'ihie enweghi akwa ha na-agba otọ na-agaghari,
ha na-ebu ukwu ọka ma nọrọ n'agụ.
- 11 Ha na-asuputa mmanu oliv n'elu ebe e mebere maka ya,
ha na-azochaputa mmanya vaini ma akpiri na-akpo ha nku.
- 12 Ụzụ isu ude ndi na-anwu si n'obodo na-ebili,
mkpuruobi nke ndi e meruru ahụ na-eti mkpu enyemaka.
Ma o dighi onye Chineke na-ahuta ka onye ikpe mara n'ihie ihe ndi a.
- 13 "O di ndi na-enupu isi megide ihè,
ndi na-amaghi uzọ ya
maobu na-anogide n'uzọ ya.
- 14 Mgbe ihè nke ubochi gafere, ogbu mmadụ na-ebili,
gbuo onye ogbenye na onye nọ na mkpa;
n'abalị kwa, o na-ezoba dika onye ohi.
- 15 Anya onye na-akwa iko na-ele anya chi ojiji;
o na-eche n'obi ya si, 'O dighi onye obula ga-ahụ m,'
o na-ekpuchikwa ihu ya.
- 16 N'ochichiri, ndi ohi na-egbuka ulo ndi mmadụ baa,
ma n'ehihie ha na-emechibido onwe ha uzọ n'ime ulo;
o nweghi ihe ha na ihè jikoro.
- 17 N'ebe ha niile nọ, etiti abali bu ututu ha,
ha na ihe egwu nke ochichiri bu enyi.
- 18 "Ma ha bu ufufu di n'elu mmiri;
ala ha ketara bu ihe a buru onu,
nke mere na o dighi onye na-agakwa n'ubi vaini ha.
- 19 Dika okpomoku na okochi si eme ka mkpuru mmiri oyi gbazee,
otu a ka ala ili si ewere ndi mehiere n'ike.
- 20 Akpanwa na-echefu ha,
ikpuru na-eji ha mere ihe oriri;
anaghi echetakwa ndi ajoy omume
kama a na-etiji ha dika osisi.
- 21 Ha na-akpagbu nwanyị aga na nwanyị na-enweghi nwa,
ha adighi elekota nwanyị di ya nwuru.
- 22 Ma Chineke na-eji ike ya dokpuru ndi di ike nke ukwu puo,

- ọ bụ ezie na ha bụ ndị ihe na-agara nke ọma, ma ha enweghị nkwa nke ndụ.
- 23 Ọ nwere ike ime ka ha dabere na ntụkwasi obi na o nweghị ihe pụrụ ịmetụ ha, ma anya ya dīkwasi ụzọ ha niile.
- 24 A na-ebuli ha elu nwa mgbe nta, ma e mesia, ha anọkwaghị, a na-eweda ha n'ala chikotakwa ha dika ndi ọzọ, a na-ebipụ ha dika ukwu ọka.
- 25 “Ọ bụrụ na ọ bughị otu a, onye pụrụ ị si na ihe m kwuru bụ okwu ụgha si otu a mee ka okwu m bụrụ ihe efu?”

25

Okwu Bildad

- 1 Mgbe ahụ, Bildad onye Shua zara si:
- 2 “Ike ọchịchị na oke egwu bụ nke Chineke; Ọ bụ ya na-eme ka udo dirị n'eluigwe.
- 3 Onye pụrụ ịguta usuu ndi agha ya ọnu? Onye kwa ka ihè ya na-adighi enwukwasi?
- 4 Mmadu ọ ga-esi ahaa buri onye ezi omume n'ihu Chineke? Mmadu nwanyi muru ọ ga-esi ahaa di ọcha?
- 5 Lee, ọ buladi onwa adighi achawaputa, ọzọ kpakpando adighi ọcha n'anya ya,
- 6 ka ọfoduzie nwa mmadu efu muru, nke bu naani ikpuru, mmadu, nke bu naani idide.”

26

Okwu Job

- 1 Mgbe ahụ, Job zaghachiri:
- 2 “Lee ka i si nyere onye na-adighi ike aka! Leekwa ka i si zoputa ogwe aka nke onye ume na-adighi!
- 3 Lee udi ndumodu i nyerela onye na-enweghi amamihe! Leekwa udi oke nghota nke i gosiputara.
- 4 Ọ bụ onye nyeere gi aka ikwu okwu ndi a? Mmuo onye si n'onu gi kwuo okwu?
- 5 “Ndi nwuru anwu no n'oke ihe mgbu, ha na ndi no n'okpuru mmiri na ndi bi n'ime ya.
- 6 Ala mmuo gba oto n'ihu Chineke; mbibi* togbokwara na-enweghi ihe kpuchiri ya.
- 7 Ọ na-agbasapu elu elu nke mbara eluigwe n'elu ebe togboro n'efu. O nweghi ihe o kokwasiri uwa n'elu ya.
- 8 Ọ na-ekechi mmiri n'ime igwe ojii, ma idi arọ ya adighi eme ka igwe ojii gbawaa.
- 9 Ọ na-ekpuchi ihu onwa nke di n'uju ya,† na-agbasakwa igwe ojii ya n'elu ya,
- 10 O kewaputara oke n'elu ogbu mmiri, ka ọ buri oke di n'etiti ihè na ọchichiri.
- 11 Ogidi niile nke eluigwe na-ama jijiji,

* 26:6 Maobu, *Abadon n'asusu Hibu* † 26:9 Ọ na-ekpuchi ihu ocheeze nke onwa

- tuokwa oke egwu n'ih i ịba mba ya.
 12 N'ike ya ka o ji kpalie oke osimiri;
 ọ bu amamihe ya ka o ji tigbuo Rehab.
 13 Ọ bu site na nkuume ya ka mbara eluigwe ji maa mma;
 aka ya dupuru agwo na-agba osọ.
 14 Ihe ndi a bu onu onu oru aka ya;‡
 lee ka o si di nta bu okwu ntakwu anyi na-anu gbasara ya!
 Onye puru ighotacha ida uda§ nke ike ya?"

27

Okwu ikpeazu Job nye ndi enyi ya

- 1 Ma Job gakwara n'ihu n'okwu ya si:
 2 "N'ezie, dika Chineke na-adi ndu, onye juru ikpere m ikpe ziri ezi,
 Onye puru ime ihe niile, onye mere ka m hu ihe ilu nke mkpuruobi.
 3 Ogologo mgbe m nwere ndu n'ime m,
 mgbe iku ume Chineke dikwa n'imi m,
 4 egbugbere onu m agaghi ekwu ihe ojoo,
 ire m agakwaghi ekwu okwu aghughu.
 5 Agaghi m ekwenye na ihe unu kwuru ziri ezi;
 ruo mgbe m ga-anwu, agaghi m agonari izuoke m.
 6 Aga m ejigidesi ezi omume m aka ike, agaghi m ahapu ya;
 o nwekwaghi mgbe obi m ga-ata m uta ogologo ubochi niile nke ndu
 m.
 7 "Ka ndi iro m diri ka ndi ajo omume,
 ka ndi na-ebili imegide m diri ka ndi na-emebi iwu.
 8 N'ih i nke a, gini bu olileanya onye na-amaghi Chineke nwere mgbe e
 bipuru ya,
 mgbe Chineke wepuru ndu ya?
 9 Chineke o na-anu ikwa akwa ya
 mgbe nsogbu dakwasiri ya?
 10 Ọ ga-achota ihe utu n'ime Onye puru ime ihe niile?
 Ọ ga-akpoku Chineke mgbe niile?
 11 "Aga m akuziri unu maka ike nke Chineke;
 agaghi m ezo ihe banyere uzu Onye puru ime ihe niile.
 12 Unu onwe unu ahula ihe ndi a,
 gini mere unu ji ekwu okwu ndi a na-enweghi isi?
 13 "Nke a bu oke Chineke na-ekenye ndi ajo omume,
 nke a bukwa ihe nketa nke onye ahụ na-adighi eme ebere na-anata
 site n'aka Onye puru ime ihe niile.
 14 N'agbanyeghi onuogugu umu ya, oke ha bu mma agha;
 umu ya agaghi enwe ihe oriri ga-ezuru ha.
 15 Orja na-eefe efe ga-egbu ndi ya foro ndu;
 ozu, umu nwanyi ha hapuru nwuo agaghi akwa akwa n'ih i ha.
 16 Ọ buru na o kpakota olocha dika uzuzu,
 ma tukotakwa uwe dika aja uru,
 17 ihe ndi o kpakotara bu onye ezi omume ga-eyi ha,
 ndi aka ha di ocha ga-ekekwa olocha ya.

‡ 26:14 Ihe ndi a bu ufodu n'ime ihe o na-eme § 26:14 Egbe eluigwe nke ike

- 18 Ụlọ o wuru dị ka ụlọ nla,
dịkwa ka ụlọ ntu nke onye nche wuru.
- 19 Ọ na-edina ala dịka ọgaranya ma ọ gaghi edinakwa dịka ọgaranya ọzọ;
mgbe ọ saghere anya ya abụọ, ihe niile efuola.
- 20 Oke egwu na-adakwasị ya dịka idee mmiri;
oke ebili mmiri na-ebufu ya n'abalị.
- 21 Ifufe si n'ọwụwa anyanwụ na-ebufu ya, agaghị ahụkwa ya anya ọzọ;
ọ na-azachapụ ya site n'ọnọdu ya.
- 22 Ọ na-atụfu ya na-enweghị ebere
mgbe ọ na-eme ngwangwa ịgbapụ site n'ike ya.
- 23 Ọ na-akụkọta aka ya n'ikwa emo,
were ịma ọsụ wezuga ya n'ọnọdu ya."

28

Nwa mgbe nta: Ebe a na-achọta amamihe

- 1 Olulu e si egwuputa ọlaocha dị;
ebe a na-anụcha ọlaedo dịkwa.
- 2 E si n'ime ala eweputa igwe,
ọlanchara na-agbazeputa site nkume na-aghọ ọla.
- 3 Mmadu na-eme ka ọchịchiri nwee ọgwugwu;
ọ na-enyochaputa ihe dị ebe dị anya,
na-achọ igwe n'ime oke ọchịchiri.
- 4 Ọ na-egwu olulu n'ebe dị anya site n'ebe mmadu bi,
n'ebe ukwu mmadu na-adighi eru,
n'ebe ahụ dị anya site n'ebe mmadu bi ka ha na-akwufeghari.*
- 5 Ala ahụ e si na ya enweta nri,
aburula ihe e ji oku gbanwee n'okpuru ya.
- 6 Safaia bu nkume di oke onuahia di na nkume ya;
aja ya nwekwara mkpuru ọlaedo.
- 7 Ọ dighi anu ufe nke na-eri anu maara uzọ ahụ zoro ezo;
anya agụ nkwo ọbula ahutubeghi ya.
- 8 Anu ohia di nganga anaghi azonye ukwu n'elu ya,
odum ọbula adighi awaghari n'ebe ahụ.
- 9 Ndi mmadu na-eji aka na-etiwasi nkume ahụ na-enwu oku
mee ka mgborogwu ugwu ahụ puta ihè.
- 10 Ha na-awaputa ọwa uzọ n'etiti nkume ahụ,
anya ha na-ahukwa akunuba ya niile.
- 11 Ha na-achoputa isi mmiri niile
ma meekwa ka ihe nzuzo puta ihè.
- 12 Ma olee ebe ka a ga-achota amamihe?
Olee kwa ebe nghota bi?
- 13 Mmadu apughị ighota onuahia ya,
agaghị achotakwa ya n'ala ndi di ndu.
- 14 Ogbu mmiri na-asị, "Ọ dighi n'ime m,"
osimiri na-asị, "Ọ dighi n'aka m."
- 15 A gaghi eji ọlaedo a nuchara nke oma zuta ya,
apughị itu ihe bu onuahia ya n'ọlaocha.

* 28:4 N'oge ochie, ọ bu n'ochie e ji eriri kegide ka ndi na-egwuputa ihe di iche iche site n'ime ala na-anodu ala. Mgbe a na-adotu ha, ukwu ha adighi eru ala, ha na-akwufegharikwa n'ihu onodu ha.

- 16 A gaghi eji olaedo nke Ofia zuta ya,
a gaghi ejikwa nkume dara oke onuahia nke oniks maobu safaia zuta ya,
- 17 A gaghi eji olaedo maobu kristal tunyere ya,
maobu iji ejiji olaedo nweta ya.
- 18 Koral na jasper erughi ihe a na-akpotu aha n'ebe o di;
onuahia nke amamihe kariri otutu rubi.
- 19 A gaghi eji ola topaazi nke Kush tunyere ya;
a puhgi iji olaedo a nuchara anucha zuta ya.
- 20 Olee ebe amamihe si abia?
Olee ebe nghota bi?
- 21 E zoro ya ezo site n'anya ihe niile di ndu,
e kpuchikwara ya nye o buladi anu ufe nke eluigwe.
- 22 Mbibi na onwu na-asị;
"Naani akuko ya ruru anyi nti."
- 23 Chineke ghotara uzọ ya,
naani ya makwara ebe obibi ya di.
- 24 N'ihu na o na-ahu nsotu nke uwa,
na-ahukwa ihe niile di n'okpuru eluigwe.
- 25 Mgbe o hiwere ike nke ikuku,
tukwa mmiri n'ihe otutu,
- 26 mgbe o nyere mmiri ozuzo iwu
meekwa uzọ nye egbe eluigwe na oke ikuku,
- 27 mgbe ahu, o lere amamihe anya, nyochasia ya,
meekwa ka o guzosie ike, ma nwaputakwa ya.
- 28 O siri mmadu,
"Itu egwu Onyenwe anyi, nke ahu bu amamihe;
ozo, i si n'ihe ozo wezuga onwe bu nghota."

29

Ngọpu ikpeazu Job

- 1 Job gakwara n'ihu n'okwu ya si:
- 2 "O gaara adi m noo mma ma a si na m ga-adi dika m di n'onwa ole na
ole gara aga,
dika ubochi ndi ahu mgbe Chineke na-elekota m,
- 3 mgbe oriona ya na-achakwasị m n'isi
ihe ya ka m ji jee ije n'ochichiri.
- 4 Ewoo, otu ihe diiri n'ubochi ihe na-agara m nke oma,
mgbe mmekorita mu na Chineke mere ka ulo m buru ebe a goziri
agozi,
- 5 mgbe Onye puru ime ihe niile nonyeere m
na mgbe umu m nokwa m gburugburu,
- 6 mgbe uzọ m juputara na mmiri ara ehi rahuru arahu,
mgbe nkume na-awuputara m mmanu oliv dika mmiri na-aso aso.
- 7 "Mgbe m na-apu n'onu uzọ ama obodo
were onodu m n'ama.
- 8 Umu okorobia na-ahu m wezuga onwe ha,
ndi okenye na-ahukwa m ma guzo n'ukwu ha;
- 9 ndiisi ochichi obodo na-akwusi ikwu okwu
ma were aka ha kpuchie onu ha;

- 10 olu ndị a na-asọpuru na-adakwa juu,
ire ha na-araparakwa ha n'akpo onu.
- 11 N'oge ahụ, onye oḅula nuru olu m na-ekwu ihe di mma banyere m,
ndi hukwara m na-agba ama oma maka m.
- 12 N'ih i na anaputara m ndi ogbenye na-eti mkpu enyemaka,
naputakwa ndi mgbei na-enweghi ndi enyemaka.
- 13 Onye no n'onu onwu goziri m;
emekwara m ka obi nwanyi di ya nwuru buo abu.
- 14 Ana m eyikwas i ezi omume dika uwe,
ikpe ziri ezi bu uwe mwuda m na akwa okike nke isi m.
- 15 Abu m anya nye onye isi,
burukwa ukwu nye onye ngwuro.
- 16 Abu m nna nke onye no na mkpa;
burukwa onye gbaliri ihu na ndi obia natara ikpe ziri ezi.
- 17 Etijiri m ikiri eze nke ndi ajo omume,
si otu a naputa ndi ha na-achọ idogbu.
- 18 "Echere m si, 'Aga m anwu n'ulo nke aka m,
na ubochi m ga-abakwa uba dika aja di n'ala.
- 19 Mgborogwu m ga-eto rida na mmiri,
na igirigi ga-adakwasikwa n'alaka m abali niile.
- 20 Nsoपुरu m ga-adigide ohuru n'ime m,
uta m ga-adigidekwa ohuru n'aka m.'
- 21 "Umụ mmadu na-eji oke olileanya na-ege m nti,
ha na-ederekwa duu inuru ndumodu m.
- 22 Mgbe m kwusiri okwu, ha anaghi ekwukwa ozo.
Okwu m na-ada juu na nti ha.
- 23 Ha na-echerekwa m dika e si echere mmiri ozuzo,
na-anukwa okwu m dika ala si anu mmiri ozuzo n'okochi.
- 24 Mgbe m miiri ha onu ochi, ha adighi ekwenye ya;
ihe nke ihu m di oke mkpa nye ha.
- 25 O bu m na-ahoputara ha uzo, na-anodu dika onyeisi ha;
ebiri m dika a ga-as i na m bu onye eze n'etiti ndi agha ya;
na dika onye na-akasi ndi na-eru uju obi.

30

- 1 "Ma ugbu a, ha na-akwa m emo
bu ndi bu umuntakiri n'ebe m no,
bu ndi nna ha na-etorughi ndi m na-ezipu
ka ha na nkita na-eso aturu m nokota.
- 2 Uru gini ka ike aka ha ga-abara m,
ebe o bu na ha adighikwa ike?
- 3 Ha bu ndi ike gwuru site n'uko na aguu,
ha na-agaghari n'ala kporo nku
na-awaghari kwa n'ime ozara n'abali.
- 4 N'ala ohia ka ha na-aturi ahijia nnu,
mgborogwu osisi brum bukwa nri ha.
- 5 A chupuru ha site n'etiti ndi mmadu ibe ha,
a na-etiso ha mkpu dika ha bu ndi ohi.
- 6 A chupuru ha ka ha gaa biri n'ala iyi mmiri na-adighi.

- Ha bi n'etiti oḡba nkume na ọ́nụ́ a tų́rụ́ n'ime ala.
- ⁷ Ha na-eme ụ́zụ́ n'ọ́hịá dika ụ́mụ́ anụ́manụ́,
na-ejikọ́ta onwe ha n'ahihia toro n'okpuru osisi.
- ⁸ Ha bu ndi e ledara anya, ndi na-enweghi aha,
e sitere n'ala ahụ́ chụ́pụ́ ha.
- ⁹ "Ma ugbu a, aburula m ihe umu okorobia ji abụ́ abụ́ ikwa emo;
aburukwala m okwu ha ji anopuru ubochi.
- ¹⁰ Abụ́ m ihe iso oyi nye ha, ha adighi abiakwa m nso;
ha anaghi egbu oge igbu m aso mmiri n'ihu.
- ¹¹ Ma ugbu a, ebe o bu na Chineke atopula eriri uta m ma kpagbuo m,
o nwekwaghi ihe ha na-adighi eme n'ihu m.
- ¹² N'aka nri m mba ndi a na-ebuso m agha.
Ha na-esiri ukwu m onya,
ha na-ewuli mgbidi ha nochibido m.
- ¹³ Ha na-etiwasi uzọ́ m,
ha kwadoro mmekpa ahụ́ m.
'O nweghi onye ga-enyere ya aka,' ka ha na-ekwu.
- ¹⁴ Ha na-abiakwasi m dika ndi sitere ebe e tipuru mgbidi;
n'etiti mbibi ya ha na-enu onwe ha enute n'ebe m no.
- ¹⁵ Oke egwu abiakwasila m;
ugwu m adila ka ihe ifufe buuru,
nchekwa m agabigala dika igwe ojii.
- ¹⁶ "Ugbu a, ndu m ji nwayoo nwayoo na-agabiga;
ubochi ahuhu ejidela m.
- ¹⁷ Abali na-esewasi okpukpu m,
ihe mgbu m nke na-ata ata enweghi ezumike.
- ¹⁸ N'oke ike ya, Chineke na-adiri m ka uwe;
o na-ekechi m dika olu uwe m.
- ¹⁹ O na-atuba m n'ime apiti,
mee ka m ghoo ntụ́ na aja.
- ²⁰ "Chineke m, anam etiku gi ma i dighi aza m;
anam eguzo oto, ma naani anya ka i lere m.
- ²¹ I na-emegide m na-enweghi obi ebere;
i ji aka gi di ike megide m.
- ²² I na-ejide m n'ike welie m elu chuba m n'oke ifufe,
i na-eme ka m buru onye na-akwufeghari n'oke ifufe nke mmiri.
- ²³ Amara m na i ga-eweda m ruo onwu;
ruo n'ebe e debeere mmadu niile di ndu.
- ²⁴ "N'ezie, o dighi onye na-emegide onye e tidara n'ala;
mgbe o na-eti mkpu n'onodu nhuju anya ya na-achọ́ enyemaka.
- ²⁵ O bu na m akwaghi akwa n'ihidi ndi no na nsogbu;
o bu na mmuo m erughi ujụ́ n'ihidi ndi ogbenye?
- ²⁶ Ma mgbe m lere anya ihe oma, ihe ojoo bira;
mgbe m lere anya ihè, mgbe ahụ́ ka ochichiri bira.
- ²⁷ Obi m anaghi ezu ike n'ime m;
ubochi ahuhu na-ezute m.
- ²⁸ Ana m agaghari na-eji nji ma o bughu n'ihidi oke anwu.
Eguzola m oto n'ogbakọ́ ndi mmadu tikuo ha ka ha nyere m aka.

- 29 Aburula m nwanne nkita oha;
onye ya na ikwighikwighi na-esoghari.
30 Akpukpo ahụ m na-eji nji na-ekpe iwere;
anụ ahụ m na-anụ oku dika ihe a kwanyere oku.
31 Uda ubo akwara m bu uda iru ujū;
uda oja m bukwa uda iti mkpu akwa.

31

- 1 “Mụ na anya m gbara ndu kpebie
na o nweghi mgbe m ga-ele nwaagboghohobula anya n’ihi aguu ikwa
iko.*
2 N’ihi na, gini bu oke mmadu ketara n’aka Chineke onye bi n’elu;
gini bukwa ihe nketa ya site n’aka Onye puru ime ihe niile no n’elu?
3 O bughu mbibi nye ndi ajo omume,
nhuju anya nye ndi na-eme ihe ojoo?
4 O bu na o naghị ahụ uzọ m niile,
guokwa nzo ukwu m niile onu?
5 “O buru na m gara ije n’uzo ugha
maobu na ukwu m mere ngwangwa gbasoro uzo aghughoh,
6 ka Chineke were ihe otutu ziri ezi tuo m,
o ga-amata na m bu onye na-enweghi ita uta.
7 O buru na nzo ukwu m si n’uzo wezuga onwe ya,
o buru anya m na-edu obi m,
ma o bukwanu na aka m abuo bu ihe e meruru emeru,
8 o buru otu a, ka onye ozo rie ihe m kuru n’ubi,
ka e hopuchakwa ihe niile m kuru n’ubi.
9 “O buru na o guola obi m aguu ijekwuru nwanyi ozo,
maobu na m ezoola n’onu uzo onye agbataobi m,
10 mgbe ahụ, ka nwunye m kworo nwoke ozo nri,
ka ndi ikom ozo dinaa ya.
11 N’ihi na nke ahụ ga-abu ihe ihere,
burukwa mmehie kwesiri ka e kpee ya ikpe.
12 O bu oku na-ere ruo n’ebe ila n’iyi;†
nke puru ihopu ihe owuwe ubi m niile.
13 “O buru na m juru ikpe ikpe ziri ezi
nye nwoke maobu nwanyi obula na-ejere m ozi
mgbe ha nwere mkpesa megide m,
14 gini ka m ga-eme mgbe Chineke biakwutere m?
Gini ka m ga-aza ya mgbe o juru m ajuju?
15 O bu na o bughu onye kpuru m n’afu nne m mekwara ha?
O bughu ya kpuru anyi abuo n’afu nne anyi?
16 “O buru na maju inye ndi ogbenye ihe di ha mkpa,
ma o burukwa na m eme ka anya nwanyi di ya nwuru dalaa ya n’isi,
17 o buru na m dobere ihe oriri m maka naani m,
ma ju inye ya umu mgbei;

* 31:1 Maobu, *anya ojoo* Mat 5:28 † 31:12 Maobu, *Mbibi*

- 18 ma site n'okorobia m, azulitere m ha dika nna kwesiri,
 o bukwa site na nwantakiri ka m bu onyendu nye nwanyi di ya nwuru.
- 19 O buru na o di mgbe m huru onye na-ala n'iyi n'ihhi enweghi akwa,
 maobu onye no n'uko nke na-enweghi uwe,
- 20 ma obi ha agozighi m
 n'ihhi iji aji sitere n'umu aturu m mee ka o nwee okpomoku n'ahu ya.
- 21 O buru na m eweliela aka m megide onye nna ya nwuru,
 n'ihhi na m mara na m nwere nkwuwa okwu n'uloikpe,
- 22 mgbe ahụ, ka aka m si n'ubu m dapu,
 ka e tijiekwa ogwe aka m site na nkwonkwo ya.
- 23 N'ihhi na aturu m egwu mbibi na-esite n'aka Chineke,
 n'ihhi egwu ebube ya, enweghi m ike ime ihe ndi a.
- 24 "O buru na ntukwasị obi m di n'olaedo,
 maobu na m si olaedo a nuchara anucha, 'I bu ebe ndabere m.'
- 25 O buru na m nuriri onu n'ihhi oke aku m,
 ihe nnweta nke aka m ritere n'uru,
- 26 o buru na m legidere anyanwu anya n'ebube ya,
 maobu onwa n'ike nchawa ya,
- 27 nke ga-eme ka obi m buru ihe a rafuru na nzuzo,
 maobu aka m aburu ihe e weliri ife ha ofufe,
- 28 mgbe ahụ, ihe ndi a ga-abu mmehie nke a ga-ekpe ikpe,
 n'ihhi na m gaara abu onye na-ekwesighi ntukwasị obi nye Chineke,
 Onye bi n'elu.
- 29 "O buru na m nuriri onu n'ihhi odachi nke dakwasiri onye iro m
 maobu chia ochi n'ihhi nsogbu nke dakwasiri ya,
- 30 ekwebeghi m ka onu m mehie
 megide ha site n'ibu ndu ha onu.
- 31 O buru na o nwebeghi oge ndi no n'ezinaulo m kwuru okwu si.
 'Onye ka o bu nke na-erijubeghi afo site n'ihhe oriri Job na-enye?'
- 32 Ma o dighi onye obia na-anọ onodu abali n'ama,
 n'ihhi uzọ m na-eghe oghe mgbe obula nye ndi ije.
- 33 O buru na m na-ezo mmehie m dika ndi ozo,‡
 site n'izobe mmehie m n'ime obi m,
- 34 n'ihhi na m turu egwu igwe mmadu,
 si otu a, tuo oke egwu n'ihhi nleda anya nke ndi agburu di iche iche,
 nke mere ka m gbaa nkiti ghara ipu n'ezi.
- 35 ("O, a si na o nwere onye ga-ege m nti!
 Ana m ebinye aka m n'okwu ngogu m, ka Onye puru ime ihe niile za
 m,
 ka onye na-ebo m ebubo deputa ihe o nwere megide m n'akwukwo.
- 36 N'ezie, aga m eyiri ya n'ubu m,
 aga m eyinyekwa ya dika okpueze.
- 37 Aga m agukoro ya nzo ukwu m niile,
 aga m ejekwuru ya dika okpara eze.)
- 38 "O buru na ala m etie mkpu megide m,
 o buru na olulu di na ya ejuputa n'anya mmiri,
- 39 o buru na m eripia ihe o meputara na-akwughi ugwo,

‡ 31:33 Maobu, dika Adam mere

maọbụ mee ka mmuọ ndị bi n'ime ya daa mba,
⁴⁰ ka ogwu puputa n'ọnọdu oka wiiti,
 ka ahijia na-esi isi ojoọ puputakwa n'ọnọdu oka bali."
 Okwu Job agwula.

32

Okwu Elihu

¹ Mgbe ahụ, ndị ikom atọ ndị a kwusiri ịsa Job okwu ọbula ọzọ n'ihu na ọ hụrụ onwe ya dika onye ezi omume.

² Ma oke iwe were Elihu nwa Barakel onye obodo Buz, si n'ikwu Ram megide Job n'ihu na ọ gurụ onwe ya dika onye ezi omume karịa Chineke.

³ Iwe wekwara ya n'ebe mmadu atọ ndị enyi Job nọ, n'ihu na ọ dighi ebe ha hutara Job dika onye ụzọ ya na-ezighi ezi, ma ha gara n'ihu ima ya ikpe.

⁴ Ma ruo ugbu a, Elihu agwaghị Job okwu ọbula n'ihu na ndị ọzọ bụ okenye n'ebe ọ nọ.

⁵ Ma mgbe ọ hụrụ na ndị ikom atọ ndị a enweghị okwu ọzọ ha ga-ekwu, nke a kpasuru ya iwe.

⁶ Ma Elihu nwa Barakel onye obodo Buz zara si:

"Abụ m nwantakiri n'onuogugụ afọ m gbara,
 ma unu bụ ndị okenye;

ọ bụ nke a mere m ji gbaa nkiti n'ujọ,
 hapu igwa unu ihe m maara.

⁷ Echere m n'obi m si, 'Onuogugụ afọ ga-ekwu okwu;
 otutu afọ ka ọ dikwara ikuzi amamihe.'

⁸ Ma ọ bụ mmuọ di n'ime mmadu,
 nkuume nke Onye puru ime ihe niile na-enye nghota.

⁹ Ọ bughị naanị ndị okenye bụ ndị mara ihe,
 ọ bukwaghị naanị ndị gbara otutu afọ bụ ndị na-aghota ihe ziri ezi.

¹⁰ "Ya mere m na-asị, Geenụ m ntị;
 mu onwe m ga-agwa unu ihe m ma.

¹¹ Echeere m oge niile unu na-ekwu okwu,
 egere m ntị na ntughari uche unu,
 oge niile unu na-achoputa okwu unu ga-ekwu.

¹² Egere m nnoọ unu ntị,
 ma ọ dighi onye n'ime unu nwerela ike gosi Job ụzọ o si jehie;
 ọ dighi onye n'ime unu zaghachiri iru uka ya.

¹³ Unu ekwula si, 'Anyi achotala amamihe;
 ka Chineke na-abughị mmadu gosi ya mmehie ya.'

¹⁴ Ma Job edozighi okwu ya n'usoro megide m,
 ya mere agaghị m eji iru uka unu zaghachi ya.

¹⁵ "Ha adaala mba na-enweghị ihe ọzọ ha ga-ekwu;
 ike okwu agwula ha.

¹⁶ M ga-echere, ugbu a ha deere duu,
 ugbu a ha guzo ebe ahụ na-enweghị osisa?

¹⁷ Mu onwe m ga-ekwu uche m;
 ihe m maara ka mu onwe m ga-ekwu,

¹⁸ n'ihu na okwu juru m onu,

- o bụkwa mmụọ dị n'ime m na-akwagide m.
¹⁹ N'ime m, adi m ka mmanya na-agbo ụfufu a kwuchiri na karama,
 dika karama akpukpo ohuru di njikere igbawa.
²⁰ Aga m ekwuriri okwu ka m si n'uzo di otu a chota izuike;
 aga m emeghe egbugbere onu m ma zaghachi.
²¹ Agaghi m ekpe mmadu obula ikpe mmegide
 maobu jaa mmadu obula mma n'uzo na-ezighi ezi.
²² N'ih na o buru na m bu oka nwere ire utu n'ija ihe na-ezighi ezi mma,
 Onye kere m ga-ewepu m n'oge na-adighi anya.

33

- ¹ "Ma ugbu a, Job, gee nti n'okwu m;
 naakwa nti nke oma n'ihe niile m ga-ekwu.
² Ejikerela m imeghe onu m ikwu okwu;
 okwu m dikwa n'onu ire m.
³ Okwu m sitere n'izi ezi nke obi m;
 egbugbere onu m na-ekwu naani eziokwu nke m ma.
⁴ O bu Mmuo nke Chineke mere m,
 nkuume nke Onye puru ime ihe niile na-enye m ndu.
⁵ Zaghachi m ma o buru na i nwere ike;
 jikere onwe gi ka anyi rurita uka.
⁶ Mu onwe m di ka i si di n'ihu Chineke;
 mu onwe m bukwa ihe esitere n'uro kpuo.
⁷ Egwu m ekwesighi ime ka i tuu oke uu,
 ma o bukwanu ogwe aka m idi aru n'ahu gi.
⁸ "Ma i kwuola ya na nti m,
 anuru m okwu ndi ah niile,
⁹ 'Mu onwe m di ocha n'obi m, o nweghi ihe na-ezighi ezi m mere;
 adi m ocha na-enweghi mmehie obula.
¹⁰ Ma Chineke chotara ezughi oke n'ebe m no;
 o na-ahuta m dika onye iro ya.
¹¹ O na-eji mkporo kechie ukwu m abuo;
 o na-enyochakwa uzu m niile.'
¹² "Ma ana m agwa gi, na nke a i meghe nke oma,
 n'ih na Chineke di elu kari mmadu.
¹³ Gini mere i ji na-ekpesara ya
 na o dighi azaghachi mmadu obula okwu?
¹⁴ Ma Chineke na-ekwu okwu, ugbu a n'otu uzu, ugbu a kwa n'uzu ozo,
 o bu ezie na mmadu nwere ike ghara ighota ya.
¹⁵ Na nro maobu n'ohu nke abali,
 mgbe umu mmadu na-ada n'oke ura,
 mgbe ha na-atughari n'elu ihe ndina ha.
¹⁶ O nwere ike kwunye ha okwu na nti
 ma mee ka egwu tuu ha site n'otutu ido aka na nti;
¹⁷ ka mmadu si n'aju omume ya chegharia,
 ka o si na nganga ya wezuga onwe ya,
¹⁸ ka o chebe mkpuruobi ya site n'olulu,
 chebekwa ndu ya site n'ila n'iyi nke mma agha.

- 19 “Ọzọkwa, a na-abara mmadu mba site n’ihe mgbu nke na-eme ka o dinara n’elu ihe ndina,
ebe ọkpukpo niile di ya n’ahụ na-anogide na-egbu ya mgbu.
- 20 Nke na-eme ka ndu ya na-aso ihe oriri oyi,
ozo, mkpuruobi ya na-ajukwa nri dikarisiri uto.
- 21 Anu ahụ ya na-abu ihe na-ala n’iyi,
ma ọkpukpu ya; nke bu ihe zoro ezo na mbu, na-aputa ihe ugbu a.
- 22 Mkpuruobi ya na-abiaru ili nso,
ndu ha na-anokwa nso n’aka ndi na-ejere onwu ozi.
- 23 Ma a si na e nwere mmuo ozi no ya n’akuku,
dika onye nkwuchite onu, otu onye n’etiti puku mmadu,
onye ga-agwa mmadu ihe ziri ezi nye ya,
- 24 o na-emere onye ahụ amara, na-asikwa Chineke,
‘Naputa ya, ekwela ka o gbadaa n’ime olulu ili;
achotala ihe mgbaputa n’ihi ya.
- 25 Ka ahụ ya nwogharia dika nke nwantakiri,
ka a eweghachi ike ya dika o di n’ubochi okorobia ya.’
- 26 Mgbe ahụ, onye ahụ ga-ario Chineke aririo ma chotakwa ihuoma ya,
ha ga-ahụ ihu Chineke ma tiekwa mkpu onu,
o na-enyeghachi ha ezi ihe n’ihi ezi omume ya.
- 27 Mgbe ahụ, o na-abiakwute umu mmadu si ha:
‘Emehiere m, mee ihe ziri ezi ka o buru ajo omume,
ma anataghi m ihe kwesiri ibu ugwo oru m;
- 28 o gbaputara mkpuruobi m ka m ghara irida n’olulu ili,
ya mere aga m adi ndu hukwa ihè nke ndu.’
- 29 “The ndi a niile ka Chineke na-emere mmadu
ugboro abuo, obuladi ugboro ato.
- 30 Ka o doghachite mkpuruobi ya site n’olulu ili,
ka ihè nke ndu si otu a mukwasị ya.
- 31 “Gee nti, Job, ma nuru okwu m;
dere jii ka m kwuo okwu.
- 32 O buru na i nwere ihe i chorọ ikwu, zaghachi m;
kwupu okwu, n’ihi na achoro m igu gi n’onye ezi omume.
- 33 Ma o bughị otu a, gee m nti;
dere jii, ka m zi gi amamihe.”

34

- 1 Mgbe ahụ Elihu siri:
2 “Nuru okwu m, unu ndi amamihe;
gee m nti unu ndi ikom nwere mmuta.
- 3 Nti na-anwale okwu dika
ire si anu uto ihe oriri.
- 4 Ka anyi choputara onwe anyi ihe ziri ezi;
ka anyi nokota muta ihe di mma.
- 5 “Job na-asị, ‘Abu m onye ezi omume,
ma Chineke na-anapu m ikpe ziri ezi.
- 6 O bu eziokwu na aka m di ocha
ma a na-ahuta m dika onye ugha;
o bu eziokwu na ikpe amaghi m

- ma onya na-enweghị ngwọta ka àkụ ya na-enye m.’
- 7 Olee nwoke dika Job,
nke na-anụ ikwa emo dika mmiri?
- 8 Ya na ndị na-eme ajọ ihe bụ enyi,
ya na ndị ajọ omume na-emekọkwa ihe.
- 9 N’ihi na ọ na-asị, ‘Ọ dighị uru dị ya
na mmadụ na-achọ ime ihe na-atọ Chineke uto.’*
- 10 “Ya mere, geenụ m ntị, unu ndị ikom nwere nghọta.
Ya buru ihe dị anya n’ebe Chineke nọ, bụ ime ajọ omume,
burukwa ihe dị anya n’ebe Onye puru ime ihe niile nọ, bụ ime ihe
na-ezighị ezi.
- 11 Ọ na-akwughachi onye ọbụla dika ihe o mere si dị,
ọ na-ewetara mmadụ dika omume ya kwesiri.
- 12 Ọ bụ ihe a na-ekwesighị iche n’uche na Chineke puru ime ihe na-ezighị
ezi,
na Onye puru ime ihe niile ga-ekpe ikpe n’ezighị ezi.
- 13 Onye hoputara ya ichi uwa?
Onye mere ya onye nlekota uwa niile?
- 14 Ọ buru na ọ bụ ebumnuche ya
iweghachi mmuọ ya na nkuume ya,
- 15 mmadụ niile ga-alakota n’iyi,
mmadụ niile ga-alaghachikwa n’aja.
- 16 “Ọ buru na i nwere nghọta, nuru nke a;
gee ntị n’okwu m.
- 17 Ọ puru ichi bụ onye ahụ kporo ikpe ziri ezi asị?
Ị ga-ama Onye ezi omume na onye dị ike ikpe?
- 18 Ọ bughị ya na-agwa ndị eze okwu si, ‘Unu abaghị uru,’
ma na-agwakwa ndị a mara aha ha si, ‘Unu bụ ndị ajọ omume.’
- 19 Onye na-adighị ekpe ikpe mmegide† nye umu ndi ikom eze,
onye na-adighị emenyere ndi ogaranya, ma megbuo ndi ogbenye,
n’ihi na ha niile bụ oru aka ya.
- 20 N’otu ntabi anya, ha na-anwu n’ime etiti abali;
ndi ahụ na-ama jijiji ma gabiga;
a na-ewezugakwa ndi dī ike ma ọ bughị site n’aka mmadụ.
- 21 “Any a ya na-elekwasị uzọ niile nke umu mmadụ;
ọ na-ahukwa nzo ukwu ha niile.
- 22 Ọ dighị ochichiri dī, ọ dighikwa oke ochichiri dī,
ebe ndi na-eme ajọ ihe puru izo.
- 23 Ọ dighi mkpa ọ diji Chineke iga n’ihu inyocha umu mmadụ,
nke mere na ha ga-abia n’ihu ya maka ikpe ikpe.
- 24 Na-ajughị ajuju Chineke na-akutu ndi a maara aha ha
ma were ndi ozọ dochie n’onodu ha.
- 25 N’ihi na ọ na-aguko oru ha niile,
ọ na-achupu ha n’abali mee ka ha ghoo ndi e gwepiara egwepia.
- 26 N’ebe mmadụ niile ga-ahụ ha ka ọ na-ata ha ahuhu
n’ihi ajọ omume ha,
- 27 n’ihi na ha sitere n’iso ya wezuga onwe ha,

* 34:9 Mal 3:14 † 34:19 Dit 10:17; Rom 2:11

- ha enweghikwa uche ilebanye anya n'uzo ya obula.
- 28 Ha mere ka iti mkpu akwa nke ndi ogbenye ruo ya nti, nke mere na o nuru akwa ndi no na mkpa.
- 29 Ma o buru na o gba nkiti, onye ga-ama ya ikpe? O buru na o zoo ihu ya, onye puru ihu ya?
- Ma ya onwe ya na-achi isi n'ebe mmadu na mba no,
- 30 igbochi nwoke na-adighi atu egwu Chineke ichi obodo, ka o gharakwa ibu ihe onya nye ndi mmadu.
- 31 "O buru na mmadu a si Chineke, 'Abu m onye ikpe mara ma agaghi m emehie kwa ozo.
- 32 Biko, zi m ihe ndi ahụ m na-apughị ihu; o buru na m emehiela, agaghi m emekwa ya ozo.'
- 33 Chineke o ga-akwughachi gi ugwo oru site na mkpebi§ gi mgbe i juru icheghari?
- Gi onwe gi ga-ekpebi, o bughị mu; ya mere gwa m ihe i mara.
- 34 "Ndi ikom ndi nwere nghota na-ekwu si, ndi amamihe nuru okwu m na-asị m,
- 35 'Job na-ekwu okwu dika onye na-amaghi ihe; okwu ya di ka nke onye na-enweghi uche.'
- 36 O ga-adi nnoo mma ma a si na a nwaa Job ruo nsotu maka osisa ya dika nke ajo mmadu!
- 37 O na-atukwasị nnupu isi n'elu mmehie ya; na-aku aka n'etiti anyi n'uzo ikwa emo, ma werekwa okwu nkwulu bara uba megide Chineke."

35

- 1 Mgbe ahụ, Elihu siri:
- 2 "I na-eche na nke a ziri ezi? I siri, 'Na m ziri ezi o bughị Chineke.'
- 3 N'agbanyeghi ihe ndi a, i na-aju ya si, 'Uru gini ka o baara m, gini bu uru m ma o buru na emehieghi m?'
- 4 "O ga-amasi m izaghachi gi, zaghachikwa ndi enyi gi na ha no.
- 5 Lelie anya na eluigwe ma hukwa. Legide mbara igwe na igwe oji niile, nke di anya karia gi.
- 6 O buru na i mehie, olee uzo nke a si metuta ya? O buru na mmehie gi bara uba, gini ka nke a puru ime ya?
- 7 O buru na i bu onye ezi omume, gini ka i na-enye ya, maobu gini ka o na-anata site n'aka gi?
- 8 Ajo omume gi na-emetuta naani mmadu dika gi, ma ezi omume gi na-emetuta naani umu ndi mmadu.
- 9 "Umụ mmadu na-eti mkpu akwa n'ih i ba uba nke mmegbu, ha na-arịo arịrịo enyemaka site n'aka ndi di ike.
- 10 Ma o dighi onye na-asị, 'Olee ebe Chineke onye kere m no, onye na-enye abụ n'ime abali,

‡ 34:32 Maobu, amaghi § 34:33 Ya bu, nroputa

- 11 onye na-akuziri anyị ihe karịa ka ọ na-akuziri ụmụ anụ ọhịa nke ụwa,
onye na-eme ka anyị buru ndị maara ihe karịa ụmụ nnunụ* nke igwe?’
- 12 Ọ dighị azaghachi mgbe ụmụ mmadu na-eti mkpu akwa,
n’ihi inya isi nke ndi ajo omume.
- 13 N’ezie, Chineke adighi ana nti n’aririọ efu ha;
Onye puru ime ihe niile a dighi elebara ya anya.
- 14 Ma ya buruzie nke a i na-ekwu, ọ ga-esi ana gee nti
mgbe i na-ekwu na i dighi ahụ ya anya,
na i burula ikpe gi bia n’ihu ya
na i ga-anokwa na-eche ya!
- 15 Ozo, n’ihi na iwe ya adighi eweta ntaramahuhu,
n’ihi na ọ dighi ariba ama ajo omume ọ buladi nke dikarisi nta.
- 16 Ya mere, Job saghere onu ya kwuo okwu dika onye na-amaghi ihe;
ka onye na-enweghi uche ọ na-ekwu okwu nkwukwasị efu.”

36

- 1 Elihu gara n’ihu si:
2 “Nyetu m nwa oge nta, ka m gosi gi
na ọ ka di otutu ihe e nwere ikwu nyere Chineke.
- 3 Ana m enweta amamihe m site n’ebe di anya;
aga m enye Onye kere m ezi omume.
- 4 Ya doo gi anya na okwu m abughi okwu ugha;
onye zuruoke n’ihe omuma nonyeere gi.
- 5 “Chineke di ike ma ọ dighi eleda mmadu obula anya;
ọ di ike, burukwa onye na-eme ihe obula o zubere ime.
- 6 Ọ naghị edebe ndi ajo omume ndu,
kama ọ na-enye ndi a na-akpagbu akpagbu ihe ruuru ha.
- 7 Ọ dighi ewepu anya ya* n’ebe ndi ezi omume no,
kama ọ na-eme ka ha na ndi eze nokwasị n’ocheeze,
buru ndi e buliri elu ruo mgbe ebighi ebi.
- 8 Ma ọ buru na e kechie ụmụ mmadu n’agbu igwe,
jirikwa agbu nke mkpagbu jidesie ha ike,
- 9 ọ na-agwa ha ihe ha mere,
na ha sitere na nganga ha mehie.
- 10 Ọ na-eme ka ha naa nti nye ntuziaka,
na-enyekwa ha iwu ka ha chegharia site n’ajo ihe ha na-eme.
- 11 Ọ buru na ha erube isi, jekwaara ya ozi,
ha ga-abu ndi ga-ebi oge ndu ha foduru n’akunuba,
biekwa ogologo ndu ha niile n’afọ ojuju.
- 12 Ma ọ buru na ha egeghi nti,
ha ga-ala n’iyi site na mma agha,
ha ga-anwu na-enweghi omuma ihe.
- 13 “Ndi ajo omume na-ebu iro n’obi ha.
Ha adighi echeghari kpokuo ya ọ buladi mgbe o kere ha agbu.†
- 14 Ha na-anwu n’oge okorobia ha,
n’etiti ndi ikom na-agba akwuna n’ulo arusi di iche iche.
- 15 Ma ndi na-ahusi anya ka ọ na-azoputa site n’ahuhu ha;
na-agwa ha okwu site na mkpagbu ha.

* 35:11 Maobu, anu ufe * 36:7 Maobu, igbakuta azu † 36:13 Ọ tara ha ahuhu

- 16 “Ọ na-achosi ike inaputa gi site n’onu mkpagbu,
baa n’ebe sara mbara, ebe mkpagbu na-adighi,
baa na tebul nke juputara na nri di ezi uto.
- 17 Ma ugbu a, ikpe omuma diiri ndi ajo omume na-anyigbu gi;
ikpe omuma na ikpe ziri ezi abiakwasila gi.
- 18 Lezie anya ka mmadu obula ghara iji akunuba rafuo gi;
ekwekwala ka ihe ngari bara uba wezuga gi n’onodu gi.
- 19 Akunuba gi maobu idi ike gi ha puru inaputa gi
ka i ghara ino na mkpagbu?
- 20 Anola na-echere ka abali bia,
mgbe a na-adokpuru ndi umu mmadu site n’ulo ha puo.
- 21 Lezie anya, ka i ghara iche ihu nye ajo ihe,
bu nke o di ka i na-ahoro karija mkpagbu.
- 22 “E buliela Chineke elu n’ike ya,
onye bu onye ozizi dika ya?
- 23 Onye hoputaara ya uzọ o ga-agbaso,
maobu si ya ‘I meela ajo ihe’?
- 24 Cheta ka i bulie oru aka ya elu,
bu nke umu mmadu torola site n’abu.
- 25 Mmadu niile ahuzuola ya;
umu mmadu no n’ebe di anya na-ele ya anya.
- 26 Lee, Chineke di ukwuu, karija nghota anyi.
Onuogugu afo ya kariji mmadu ichoputa.
- 27 “Ọ bu ya na-eme ka ukuru mmiri rigoro n’elu mgbe anwu na-acha,
nke a na-aghọ mmiri ozuzo nye iyi niile.
- 28 Igwe ojii na-awudata mmiri di n’ime ya
mee ka mmiri ozuzo di ukwuu zokwasị umu mmadu.
- 29 Onye puru ighota ka o si gbasaa igwe ojii,
ka o si ebigbo site n’ebe obibi ya?
- 30 Lee, o gbasaala amuma ya gburugburu ya
na-ekpuchi ebe niile dikarisi omimi nke oke osimiri.
- 31 Nke a bu uzọ o si achi mba niile
na-enyejukwa ha nri afo.
- 32 O ji amuma nke egbe eluigwe kpojuo aka ya,
ma na-enye ya iwu itida ihe obula o choro.
- 33 Ida uda nke egbe eluigwe na-akowa obibia nke oke ifufe mmiri;
o buladi ehi na-eme ka a mara na o no nso.

37

- 1 “N’ihi nke a, obi m na-ama jijiji,
na-amali elu site n’onodu ya.
- 2 Gee nti! Gee nti nuru uda olu ya,
na uzu nke si n’onu ya aputa.
- 3 Ọ na-atopu amuma ya ka o na-ejeru n’okpuru eluigwe niile,
o na-ezisakwa ya ebe niile uwa soturu.
- 4 Nke a gasia, ihe ozọ na-eso ya bu mbigbo nke olu ike ya;
uda olu ya na ada uda dika egbe eluigwe,
mgbe olu ahụ dara dakwasi,
o naghị egbochi amuma igbu egbu.

- 5 N'ụzọ dị ebube ka olu Chineke si ada dika egbe eluigwe;
 ọ na-eme ọtụtụ ihe ukwu nke anyị na-apughị ighota.
- 6 N'ihị na ọ bụ ya na-agwa snoo okwu si: 'Daa n'elu ala,'
 na-agwakwa mmiri ozuzo okwu si, 'Zoo nnukwu mmiri ozuzo.'*
- 7 Ka mmadụ o kere mata akaorụ ya;
 ọ na-emekwa ka mmadụ ọbụla kwusị idogbu onwe ya n'orụ.
- 8 Ụmụ anumanụ bi n'ohia na-agbaba zoo onwe;
 ha na-anogide n'ebe obibi ha.
- 9 Oke ifufe na-esite n'ulo ya na-abia,
 oyi na-esitekwa n'ikuku na-agbasa agbasa.
- 10 Iku ume Chineke na-emeputa mkpuru mmiri,
 ogbu mmiri na-akpukotakwa.
- 11 Ọ na-eme ka igwe ojii juputa na mmiri;
 na-eme ka amuma gbuo n'ime igwe ojii.
- 12 Site na ntuziaka ya ka ha na-echighari onwe ha gburugburu
 imezu ihe ọbụla ọ choro ka ha mee
 n'elu uwa niile.
- 13 Ọ na-ewebata igwe ojii maka ita ndi mmadụ ahụhụ,
 na-eweta ya maka ime ka mmiri zokwasị elu ala igosi ihunanya ya.
- 14 "Job, gee ntị.
 Tulee orụ ebube niile Chineke na-arụ.
- 15 I maara otu Chineke si achikota igwe ojii
 na-eme ka amuma gbuo?
- 16 I maara otu Chineke si kwuba igwe ojii na mbara eluigwe,
 nke bụ orụ ebube onye ihe omuma ya zuruoke?
- 17 Gị onye uwe i yi n'ahụ na-ekpo gị oku
 mgbe uwa dere jii n'ihị ifufe na-esite na ndida na-abia,
- 18 i puru iso ya tusaa mbara eluigwe
 nke di ike dika enyo bronz a wuru awu?
- 19 "Gwa anyi ihe anyi ga-azaghachi ya;
 ebe ọ bụ na anyi apughị ido okwu anyi n'usoro n'ihị ochichiri nke
 anyi no n'ime ya.
- 20 A ga-agwa ya na m nwere okwu?
 Ọ di mmadụ ọbụla ga-achọ ka e loda ya?
- 21 Ugbu a, ọ dighi mmadụ ọbụla puru ilekwasi anyanwu anya
 ka ọ na-achake na mbara igwe,
 mgbe ifufe ji ngwangwa gabiga mee ka o nwuo ocha.
- 22 N'ugwu ka ebube na-enwu dika olaedo si aputa;†
 Chineke na-eji ebube di egwu na-abia.
- 23 Onye puru ime ihe niile bu onye anyi na-enweghi ike chota. Ike ya di
 ukwu,
 n'ikpe ikpe ya ziri ezi na ezi omume ya bara uba, ọ naghị emegbu
 mmadụ.
- 24 Ya mere, umu mmadụ na-atu egwu ya,
 ọ bụ na o nweghi nsopuru nye ndi niile obi ha maara ihe?"‡

* 37:6 Ghoo oke mmiri ozuzo † 37:22 Maobu, n'ugwu ka ọ si na-abia ka ebube olaedo ‡ 37:24
 Ma ọ dighi agunye ndi niile na-eche na ha maara ihe.

38

ONYENWE ANYI ekwuo okwu

- 1 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI sitere n'oke ifufe gwa Job okwu si:
 2 "Onye bụ onye a nke ji okwu ihe omuma na-adighi na ya na-eme ka atumatu m ghara iputa ihè?
 3 Ugbu a, jikere onwe gi dika dimkpa n'ihhi na enwere m ajuju m ga-aju gi nke m chorọ ka i nye m osisa ha.
- 4 "Ebee ka i no mgbe m toro ntoala uwa?
 Gwa m ma o buru na i ghotara.
 5 Onye kpebiri ihe uwa ga-aha ka ya? N'ezie i maara, onye setiri ihe otutu e ji tuo ya n'elu ya?
 6 N'elu ginị ka a toro ntoala ya, onye doro nkume mbu e ji toto ntoala ya?
 7 Mgbe kpakpando nke isi ututu zoro buo abu, umu Chineke niile tisikwara mkpu onu ike?
- 8 "Onye kara akara nye osimiri iwu ebe o ga-ejedebe*
 mgbe o nuputara dika a ga-asị na o si n'akpanwa puta,
 9 mgbe m yikwasiri ha igwe ojii dika uwe, werekwa ochichiri meere ya akwa okike,
 10 mgbe m kpaara ya oke ebe o ga-akwusi, tinye ibo onu uzọ na mkporo e ji akpochi ya,
 11 mgbe m siri, 'Ruo ebe a ka i ga-asorute, i gaghị agabiga ya, n'ebe a ka a ga-akwusi ebili mmiri mpako gi'?
- 12 "O nweela oge i nyere ututu iwu, maobu mee ka chi obubo maara onodu ya,
 13 ka o jide akuku niile nke uwa aka ma site n'uwa yopu ndi mmebi iwu?
 14 Uwa na-ewere udidi ya dika uru a kakwasiri akara; udidi ya na-egosiputa dika uwe.
 15 A na-eme ka ndi na-emebi iwu ghara inwe ihè, meekwa ka aka e weliri elu buru nke a nyajiri.
- 16 "I jeruola n'isi iyi mmiri di n'osimiri, ka i jeghariala n'ebe miri emi nke ogbu mmiri?
 17 O nweela onye gosiri gi onu uzọ onwu? Ka i jirila anya gi hu onu uzọ nke onyinyo onwu?
 18 I ghotara idi ukwu nke uwa na otu o si gbasapu? Gwa m, ma o buru na i maara ihe ndi a niile.
- 19 "Olee uzọ e si aga ebe ihè bi? Olee ebe ochichiri bi?
 20 I nwere ike iduru ha jee n'ebe ha bi? I maara uzọ e si eje ebe obibi ha?
 21 N'ezie i maara, n'ihhi na a muola gi tupu e kee ihe ndi a! I bikwaala otutu afo.

* 38:8 Abu 33:7; Abu 104:9; Ilu 8:29; Jer 5:22

- 22 “Ị banyela n’ụlọ niile ebe a na-achịkọba snoo,
ka ị hụla ụlọ niile ebe a na-achịkọba mkpuru mmiri igwe,
23 nke m chekwara nye oge nsogbu,
n’oge ogo na n’oge agha?
24 Kedụ ụzọ e si ejeru ebe a na-anọ ekesasi amuma egbe eluigwe,
ebee ka e si ekesasi ifufe owuwa anyanwu n’elu uwa?
25 Onye wara ụzọ maka oke mmiri ozuzo,
onye kwa waara amuma na egbe eluigwe ụzọ?
26 Si otu a mee ka mmiri zokwasị ebe mmadu na-ebighi,
ala ozara ebe o dighi onye no n’ime ya,
27 ka mmiri ozuzo mee ka ala kporo nkụ nweta mmiri
iji mee ka ahija puputa n’ime ya.
28 Mmiri ozuzo o nwere nna?
Onye muru igirigi?
29 Site n’akpanwa onye ka mkpuru mmiri si aputa?
Onye kwa bu nne oke oyi nke eluigwe,
30 nke na-eme ka mmiri kpukotaa diri ike dika nkume,
meekwa ka ihu ogbu mmiri kpukota?
31 “Ị puru ikechi agbu niile nke Pleiades?
Ị puru itopu ihe nkechikota Orion?
32 Ị puru ime ka igwe kpakpando puta n’oge ha
maobu duputa anu ndogbu Bia na umu ya ndi ozo?
33 Ị maara iwu na-achi ihe niile di na mbara eluigwe?
Ị puru inye ha ike ichi uwa?
34 “Ị puru iti mkpu ruo igwe ojii
si otu a mee ka idee mmiri kpuchie gi?
35 Ị puru izipu amuma egbe eluigwe n’uzo ha?
Ha na-asị gi, ‘Ebe a ka anyi no’?
36 Onye na-etinye amamihe n’obi mmadu,
maobu na-enye oke okpa nghota?
37 Onye nwere amamihe igu igwe ojii niile di na mbara eluigwe onu?
Onye kwa puru ihulata karama mmiri niile nke eluigwe niile,
38 mgbe aja di n’ala siri ike,
mgbe okpurukpu aja di n’ala na-akpukota n’ahu ibe ha?
39 “O bu gi na-achutara nne odum ihe oriri,
mee ka afọ ju umu odum
40 mgbe ha makpuuru n’ime ogba ha,
maobu mgbe ha zoro onwe ha na-eche anu n’ohia?
41 Onye na-edoziri ugoloma ihe oriri ya,
mgbe umu ya na-etiku Chineke mkpu agu,
mgbe ha na-akpaghari na-achọ ihe oriri?

39

- 1 “Ị maara mgbe ewu ohia bi n’elu ugwu ji amu nwa?
O nweela mgbe i ji hu nne ele ka o na-amuputa nwa ya?
2 Ị na-aguko onwa ole afọ ime ha na-adị tupu ha amuo nwa ha.
Ị maara oge ha na-amu umu ha?
3 Ha na-amakpuru ala muputa nwa ha.

- Ihe mgbu nke ọmụmụ nwa ha ebiekwa.
 4 Ụmụ ha na-eto n'ọhịa gbasiakwa ike.
 Ha na-apụ, ha adighi alaghachikwute ha ọzọ.
- 5 “Onye na-eme ka inyinya ibu ọhịa nwere onwe ya?
 Onye na-atọpụ agbụ e kere ya?
 6 Nke m nyere ala ihe na-adighi ka ọ buru ebe obibi ha,
 ala nnu ahụ ka ọ buru ulọ ha.
 7 Ụzụ di n'obodo adighi emetuta ya,
 ọ naghị anukwa mbigbo nke onye na-achị ya.
 8 Elu ugwu niile bu ebe ikpa nri ya,
 ebe ahụ ka ọ na-achọputa ahijia ndu obula.
- 9 “I nwere ike ime ka atụ jeere gi ozi?
 I nwere ike ime ka ọ noḍu n'abalị n'ulọ ebe i na-azụ anụ ulọ gi nri?
 10 I nwere ike ime ka atụ ruora gi oru n'ubi gi?
 O ga-akpughariri gi ogu i ji akọ ala?
 11 I ga-atukwasị ya obi n'ihị na ike ya hiri nne?
 I ga-ahapuru ya oru ndi ahụ siri ike ka ọ ruo?
 12 I nwere ike itukwasị ya obi ka o gaa bulatara gi oka
 site n'ebe izocha oka gi?
- 13 “Enyi nnunu na-eji onu gbasapu nku ya,
 ma a pughi iji nku ya tunyere
 nku na abuba nke ugbala.
 14 O na-eyi akwa ya n'ala
 ma hapu ha ka uzuzu kpoo ha oku.
 15 O naghị emetu ya n'obi na ukwu nwere ike izopia ha
 maobu na anu ohia nwere ike zorie ha.
 16 O na-emeso umu ya ihe ike dika a ga-asị na ha abughi nke ya,
 ọ dighi emetuta ya na ndogbu n'oru ya nwere ike i bu n'efu, ma ọ
 dighi atụ egwu.
 17 N'ihị na Chineke ekenyeghi ya amamihe
 maobu kenye ya oke na inwe uche.
 18 Ma ọ na-agbalite oso. Mgbe obula ọ gbasara nku ya igba oso,
 ọ na-achị inyinya na onye na-agba inyinya ochi.
- 19 “O bu gi na-enye inyinya ike ya,
 ka ọ bu gi mere ka aji ogologo ahụ o nwere diri n'olu ya?
 20 I na-eme ya ka ọ wugharia dika igurube,
 were ebube* nke imapu imi ya na-eyinye ihe oke egwu?
 21 O na-azọ ukwu gam gam n'ala, ọ na-anuri onu n'ihị ike ya,
 ọ na-apu izute agha na-atughị egwu.
 22 O na-achị ihe egwu ochi, ujo obula anaghị atụ ya;
 ọ naghị esi na mma agha wezuga onwe ya.
 23 Akpa akụ na-ayoghari n'akuku ya,
 ya na ube na arua na-egbu maramara.
 24 Mgbe uzu agha bara ya n'isi, ọ na-eripia ala.
 Mgbe ọ nuru uda opi ike, ọ naghị eguzo otu ebe.
 25 Mgbe uzu agha bara ya n'isi, ọ na-eti mkpu si, 'Ahaa!'

* 39:20 Maobu, nganga

Site n'ebe dị anya ka ọ na-anụ isisi agha.
 Ọ na-anụrịkwa ọñụ maka iti mkpu nke ndị ọchịagha n'oge agha.

- 26 “Ọ bụ site n'amamihe gị ka egbe ji efego n'elu,
 gbasaakwa nku ya gaa n'ebe ndịda?”
 27 Ọ bụ gị nyere ugo iwu ifeli elu
 ma wuo akwụ ya n'ebe dị elu?
 28 N'elu nkume dị elu ka ọ na-ebi nọkwa ọnọdụ abali;
 ọwara nkume dị elu bụ ebe e wusiri ike ya.
 29 O bụ site n'ebe ahụ
 ka ọ na-esi enyochaputa ihe ọ ga-eburu.
 30 Ụmụ ya na-amịchakwa ọbara,
 n'ihu na ebe ọ na-aga bụ ebe ọbụla ọ ga-ahụ ihe e gburu egbu.”

40

- 1 ONYENWE ANYỊ zara Job si:
 2 “Onye ahụ na-aruso Onye pụrụ ime ihe niile ụka ọ pụrụ ịdọ ya aka na
 ntị?
 Ka onye ahụ na-ebo Chineke ebubo zaghachi ya.”
 3 Mgbe ahụ, Job zaghachiri ONYENWE ANYỊ si:
 4 “Abụ m onye na-erughị eru. Oleekwanụ ka m ga-esi zaghachi gị?
 Eji m aka m kpuchie ọñụ m.
 5 Ekwuola m mbụ, ma enweghị m ọsịsa ọzọ
 kwuokwa ugboro abụọ, ma agaghị m ekwukwa ọzọ.”
 6 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ sitere n'oke ifufe gwa Job okwu si:
 7 “Kwadoo onwe gị dika dimkpa;
 enwere m ajujụ m ga-aju gị,
 achọkwara m ka i nye m ọsịsa.
 8 “Ị ga-aga n'ihu ikwujo ikpe ziri ezi m?
 Ị ga-aga n'ihu maa m ikpe ka ị si otu a bụrụ onye ikpe gaara?
 9 Ogwe aka gị ọ dị ike dika nke Chineke?
 Olu gị ọ pụrụ ịda ụda dika nke ya?
 10 Were ebube na ịdị ukwu chọọ onwe gị mma,
 yikwasịkwa onwe gị nsopurụ na ugwu dika uwe.
 11 Wusa iwe gị dị oku n'ebe ndị mpako niile nọ,
 weda ha n'ala,
 12 lekwasịkwa ndị mpako niile anya mee ha ihe ihere,
 ma tiriekwa ndị na-emebi iwu ebe ha guzo.
 13 Likọta ha niile n'otu n'aja,
 kpuchie ihu ha niile n'ala ili.
 14 Mgbe ahụ, mụ onwe m ga-ekwenyere gị,
 na aka nri nwere ike ịzoputa gị.
 15 “Lee enyi mmiri anya,
 bụ nke m kere dika m si kee gị,
 ma ihe ọ na-eri bụ ahịhịa dika ehi.
 16 Lee ike dị n'ukwu ya,
 leekwa ike dị n'ime afo ya.
 17 Ọdudu ya ka ọ na-efegharị dika osisi sida;
 akwara dị ya n'ahụ ka e jikọtara nke oma.
 18 Ọkpukpu ya niile dika ogidi bronz nwere ụmị,

- okpukpu ukwu na aka ya dika okporo igwe.
 19 Ya onwe ya bu otu n'ime oru aka mbu nke Chineke,
 ma naani onye kere ya nwere ike iji mma agha bia ya nso.
 20 Ugwu na-enye ya ihe o na-eri.
 N'ebe ahụ kwa ka umu anu ohia ndi ozo na-anọ egwuri egwu.
 21 O na-edina n'okpuru ahijia na-eto n'akuku mmiri,
 zookwa onwe ya n'etiti ahijia riidi n'apiti.
 22 Ahijia lotus na-eji ndo ya kpuchie ya,
 osisi popla nke di n'akuku mmiri gbara ya gburugburu.
 23 O buladi mgbe ebili mmiri na-ama, o dighi atu egwu;
 o na-anọ nwayo, n'agbanyeghi na mmiri Jordan na-asoputa na-asaju
 ya n'onu.
 24 Onye puru ijide ya mgbe o na-ele anya,
 maobu were onya jide ya mapuo ya imi?

41

- 1 "I puru iji nko azu jide Leviatan
 maobu jiri udọ kegide ire ya biada ya?
 2 I puru ikenye eriri n'imi ya
 maobu were ngu igwe mapuo agba ya?
 3 O ga-ariọ gi aririọ ka i meere ya ebere?
 O ga-eji olu di nro gwa gi okwu?
 4 O ga-ekwe ka gi na ya baa n'ogbugba ndu
 ka i were ya dika ohu gi ogologo ndu ya niile?
 5 I ga-eji ya gwurie egwu dika nnunu?
 Maobu kee ya eriri nye ya umu agboghọ no n'ulo gi?
 6 Ndi ahia ha ga-eji ya zuo ahia?
 Ha ga-eke ya n'etiti ndi mgbereahia?
 7 I puru iji igwe nko mejuo akpukpo ahụ ya
 maobu iji ube ndi oku azu dupuo isi ya?
 8 O buru na i tukwasi ya aka,
 i gaghi echefu ogo o ga-aluso gi. I gakhaghi anwa ya ozo.
 9 O bu ime ihe nzuzu bu mmadu igbali ijide ya.
 Naani ilekwasi ya anya na-eyi egwu.
 10 N'ih i nke a, o nweghi onye nwere obi ike ikpasu ya iwe.
 O bu onye puru iguzogide m?
 11 Olee onye m ji ugwo nke m na-aghaghi ikwu?
 Ihe niile di n'okpuru eluigwe bu nke m.
 12 "Agaghi m akwusi ikwu ihe banyere ukwu na aka Leviatan,
 na ike ya, na udiri ya mara mma.
 13 Onye nwere ike ikpughepu ihe e ji kpuchie ya ahụ?
 Onye nwekwara ike ibanye n'agba ya apijiri okpukpu abuo?
 14 Onye puru imeghe uzọ nke onu ya,
 nke eze di oke egwu gbara gburugburu?
 15 Azu ya nwere ota* ndi e doro n'usoro
 nke e mechisiri ike ka ha rapara n'ahu ibe ha,
 16 nke obula di ibe ya nso,
 na ikuku enweghi ike gafee n'etiti ha.

* 41:15 Mpako ya bu ota azu ya

- 17 E jikọtara ha ọnụ nke ọma,
ha na-ejisi onwe ha ike, enweghị ike ikewa ha.
- 18 Ìhè na-enwupụta mgbe ọbụla o zere uzere;
anya ya abụọ na-achakwa dika anwụ ụtụtụ.
- 19 Ire ọkụ na-asọpụta site n'ọnụ ya,
icheku ọkụ na-ekeputakwa n'ọnụ ya.
- 20 Anwuru ọkụ na-esi n'imi ya na-apụta,
dika ukuru ọkụ nke na-esi n'ime mmiri na-agbọ n'elu osisi achara.†
- 21 Ume ọ na-ekupụta na-afunwu ọkụ icheku.
Ire ọkụ na-esitekwa n'ọnụ ya na-amapụ dika àkụ.
- 22 Ike nwere ọnođụ n'olu ya,
obi ilọ mmiri na-aga ya n'ihu.
- 23 Akpukpọ anụ ahụ ya bụ ihe jikọtara ọnụ nke ọma,
ha siri ike na-apughị inugharị ha.
- 24 Obi ya dị ike dika nkume,
dika nkume e ji akwọ ihe.
- 25 Mgbe o bilitere ọtọ, ndị dike na-atụ oke ụjọ;
ha na-alaghachi azụ n'ihu mmaghari ya.
- 26 O nweghị mma agha ọbụla pụrụ igbochi ya,
o nwekwaghị ụbe igwe, maọbụ àkụ maọbụ ihe ọbụla a piri ọnụ ya apị
nke pụrụ igbochi ya.
- 27 N'ebe ọ nọ, igwe dị ka ahịhia;
bronz dikwa ka osisi rere ure n'ebe ọ nọ.
- 28 Àkụ adighị eme ka ọ gbalaga,
itụ ya nkume dị ka itụ ya igbugbo ọka.
- 29 Mkpọrọ osisi na-adị ya ka ahịhia ọka,
ọ na-achị ọchị na mkpọtụ arua na-eme.
- 30 Okpuru afọ ya dị ka ejuju dị nkọ,
nke na-ahapụ ụzọ n'apitị dika igwe eji azọcha mkpuru ọka site n'ogbe
ya.
- 31 Ọ na-eme mmiri dị ogbu ka ọ gboọ dika ite;
ọ na-akpaghari oke osimiri ka ọ dị ka mmanụ otite dị n'ite.
- 32 Ọ na-ahapụ ufufu n'azụ mgbe ọ na-aga;
mmadụ ga-eche na ọ osimiri nwere isi awọ.
- 33 O nweghị ihe ọzọ dị n'ụwa yiri ya,
o nweghị ihe na-emenye ya ụjọ.
- 34 Ọ na-eleda ndị mpako niile anya.
Ọ bụkwa eze n'ebe ndị na-anya isi nọ."

42

Okwu Job

- 1 Mgbe ahụ, Job zara ONYENWE ANYỊ sị:
- 2 "Amara m na ị pụrụ ime ihe niile;
ọ dighị atumatụ gi nke a pụrụ ikposa.
- 3 Ị juru sị, 'Onye bụ onye nke a ji okwu ihe omuma na-adighị na ya na-eme
ka atumatụ m ghara iputa ihe?'
N'ezie, ekwuru m banyere ihe ndị m na-aghotaghi,
ihe ndị dị oke ebube karịa m imata.
- 4 "Ị siri, 'Gee ntị ugbu a, aga m ekwu okwu;

† 41:20 Lit. *Riidi*

m ga-ajụ gị ajụjụ,
gị onwe gị ga-azakwa m.'

⁵ Ntị m nūrụ ihe banyere gị
ma ugbu a, ejirila m anya abụọ hụ gị.

⁶ Ya mere, ana m akpọ onwe m asị,
na echegharịkwa n'ime ntụ na uzuzu."

Okwu mmechi

⁷ Mgbe ONYENWE ANYỊ gwasiri Job okwu, ọ tughariri gwa Elifaz onye Teman okwu si ya, "Ana m ewesa gị na ndi enyi gị abụọ iwe, n'ih i na ihe unu kwuru banyere m ezighi ezi dika nke ohu m Job kwuru.

⁸ Ugbu a, werenu oke ehi asaa na ebule asaa, jekwuru ohu m bu Job ka o jiri ha churo unu aja nsure oku, ohu m bu Job ga-ekpekpara unu ekpere. Aga m anabatakpara ekpere o ga-ekpe n'ih i unu. Agagh i m alakpara unu n'iyi n'ih i okwu nzuzu unu. Unu ekwugh i ihe ziri ezi banyere m dika ohu m Job si kwuo."

⁹ Ya mere, Elifaz onye Teman, na Bildad, onye Shu, na Zofa, onye Naaman mere dika ONYENWE ANYỊ si nye ha n'iwu. ONYENWE ANYỊ nabatakpara ekpere nke Job kpere n'ih i ndi enyi ya.

¹⁰ Mgbe Job kpesiri ekpere maka ndi enyi ya, ONYENWE ANYỊ mekwara ka o baa uba ozọ. O nyekpara ya okpukpo abụọ nke ihe niile o nwere na mbu.

¹¹ Mgbe ahụ, umunne ya ndi ikom na umunne ya ndi inyom, na ndi enyi ya niile biara soro ya rie oriri n'ulo ya, na-akasi ya obi n'ih i iru uju ya niile. Ha kasikpara ya obi n'ih i onwunwa niile ONYENWE ANYỊ mere ka o biakwas i ya. Ha niile n'otu n'otu nyere ya onyinye olaocha na mgbaaka olaedo.

¹² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ goziri Job n'oge ikpeazu nke ndu ya kari ka o si gozie ya na mbu. Job nwere puku aturu iri na anọ na puku inyinya kamel isii na puku ehi abụọ na otu puku inyinya ibu.

¹³ Chineke mekwara ka o muta umu ndi ikom asaa, na umu ndi inyom ato ozọ.

¹⁴ Ndi a bu aha umu ya ndi inyom: nke mbu bu Jimaima, nke abuo bu Kezaya, ebe nke ato bu Kerin-Hapuk.

¹⁵ N'ala ahụ niile, o nweghi umu agboghọ mara mma dika umu ndi inyom Job ndi a. Job mekwara ka ha buru ndi ga-eso umu ya ndi ikom keta oke n'ih e niile o nwere.

¹⁶ Job nogidekwara ndu nari afọ na iri afọ anọ ozọ. O huru umu ya, na umu ha ruo ogbo nke anọ.

¹⁷ Job nwuru mgbe o mere ezigbo agadi, ubochi ndu ya jukpara ya afọ.

Abụ Ọma Nchịkọta Akwukwọ nke mbu

1

Abụ Ọma 1-41

Onye ihe na-agara nke oma

- 1 Onye ihe na-agara nke oma ka mmadu ahụ bu,
onye na-adighi aga ije na ndumodu ndi na-emebi iwu;
onye na-adighi eguzokwa n'uzo ndi mmehie
maobu soro n'otu ndi nkwo.
- 2 Kama ihe na-atọ ya uto bu ime ihe niile di n'iwu ONYENWE ANYI.
O na-atugharikwa uche ya n'iwu ONYENWE ANYI ehie na abali,
- 3 O di ka osisi a kuru n'akuku iyi,
nke na-amiputa mkpuru ya n'oge ya,
nke ahia ya na-adighi akponwu akponwu.
Ihe niile o na-eme na-agara ya nke oma.
- 4 Ma ndi ajo omume adighi otu a.
Ha di ka igbugbo oka
nke oke ifufe na-efesasi.
- 5 Ya mere, ndi ajo omume agaghie eguzosi ike n'ubochi ikpe;
ndi mmehie agaghie eguzokwa na nzuko ndi ezi omume.
- 6 N'ihie na ONYENWE ANYI na-eche uzo ndi ezi omume nche.
Ma uzo ndi ajo omume ga-eduba ha n'ila n'iyi.

Abụ Ọma 2

Onye Chineke tere mmanu

- 1 Gini mere mba niile ji agba izu nzuzo?*
- Gini mere ndi mmadu ji na-apia opipia nke na-abaghie uru?
- 2 Ndi eze nke uwa na-eguzokwa onwe ha,
ndi na-achie achie na-agbakotakwa
imegide ONYENWE ANYI na imegide Onye ya e tere mmanu.
- 3 Ha na-asie, "Ka anyi tijie mkporo igwe niile ha kere anyi
ma tufukwaa ha, nwere onwe anyi."
- 4 Onye na-anodu n'elugwe na-achie ochi.
Onyenwe anyi na-akwa ha emo.
- 5 Mgbe ahụ, o na-eji iwe baara ha mba
mee ka ujo juputa ha obi n'ihie oke iwe ya.
- 6 "Mu onwe m eguzobela m eze m
na Zayon, ugu m di nsọ."
- 7 Aga m ekwusa iwu ONYENWE ANYI:
O siri m, "I bu Okpara m;
taa aburula m nna gi.
- 8 Rijo m,
aga m enye gi mba niile nke uwa

* **Abụ Ọma 2:1** Ya bu, igbakota n'ihie izu ojoo

- ka ha buru ihe nketa gi.
⁹ I ga-eji mkpara igwe chia ha,
tipia ha dika onye na-akpu ite si etipia ite ndi o kpuru na-adighi mma.”
- ¹⁰ N’ihi nke a, unu ndi eze, burunu ndi nwere uche;
ka nke a burukwa ihe ido aka na nti nye ndi na-achị achị n’uwa.
- ¹¹ Jirinu itu egwu fee ONYENWE ANYI ofufe;
jirikwanu ima jijiji nuria onu n’ihu ya.
- ¹² Sutukwanu Okpara ahụ onu ka iwe ghara iwe ya,
ka unu ghara i bu ndi a lara n’iyi n’uzo unu.
N’ihi na iwe ya puru imalite n’otu ntabi anya.
Ndi niile na-eme ya ebe mgbaba ha bu ndi a goziri agozi.

Abụ Qma 3

Abụ Qma Devid. Nke o dere mgbe o si n’ihu Absalom gbapu oso ndu.

Ekpere maka enyemaka

- ¹ O ONYENWE ANYI, onuogugu ndi iro m di otutu.
Otutu ndi mmadu na-ebili imegide m.
- ² Otutu n’ime ha na-ekwu banyere m si,
“Chineke agaghi azoputa ya.”

*

Sela

- ³ Ma gi, ONYENWE ANYI bu ota na-ekpuchi m;
I na-ebuli isi m elu na-eme ka m buru onye nwere nsopuru.
- ⁴ Etikuru m ONYENWE ANYI mkpu akwa,
o nukwara olu m, sitekwa n’ugwu nsọ ya za m.

Sela

- ⁵ Edinara m ala, hie ura,
ma bilikwa n’ututu n’udo, n’ihi na ONYENWE ANYI na-eche m nche.
- ⁶ A sikwa na iri puku kwuru puku ndi iro agbaa m gburugburu,
agaghi m atu egwu obula.

- ⁷ Bilie ONYENWE ANYI!
Zoputa m Chineke m!
Tie ndi iro m niile aka n’agba;†
tipukwa ndi ajo omume eze n’onu.

- ⁸ N’ihi na nzoputa na-esite n’ebe ONYENWE ANYI no na-abia.
Ka ngozi gi diiri ndi gi niile.

Sela

Abụ Qma 4

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ Qma Devid nke a na-eji ubo akwara akpo.

Ntughari uche nke abali

- ¹ Zaa m mgbe m na-akpoku gi
Chineke m, gi onye ezi omume;

* **Abụ Qma 3:2** Okwu Hibru n’usoro abụ nke a na-amaghi ihe o putara, ufodu na-eche na o bu okwu ntuziaka nye ndi obu abụ banyere ihe ha ga-eme † **Abụ Qma 3:7** Job 16:10

Napụta m site n'ihe mgbu m,
meere m ebere, nūrūkwa ekpere m.

² Unu ụmụ mmadụ, ruo ole mgbe ka unu ga-atugharia ebube m, mee ka o
buru ihe ihere?
Ruo ole mgbe ka unu ga-ahụ ihe efu n'anya na-achọ chi ndị ahụ na-
abughị chi n'ezie?*

³ Matanụ nke ọma na ONYENWE ANYỊ ahoputala ndị ezi omume nye onwe
ya;
o ga-egekwa ntị n'olu m mgbe ọbụla m kpokuru ya. Sela

⁴ Maanụ jijiji, unu emehiekwala;
mgbe unu nọ n'elu ihe ndina unu;
nọnụ jụụ na-enyocha obi unu.

⁵ Tụkwasi n'ụ ONYENWE ANYỊ obi unu,
chụkwaranụ ya aja ezi omume. Sela

⁶ Ọtụtụ ndị mmadụ na-ajụ, “Onye puru imere anyị ihe ọma?”
Ma ONYENWE ANYỊ, biko mee ka ihè nke ihu gị mụkwasi anyị.

⁷ Were ọñụ mejuputa obi m
karia mgbe mkpuru ubi, ya na mmanya ọhuru ha bara ụba nke ukwu.

⁸ Aga m edina ala ma rahụ ụra n'udo,
n'ihì na ọ bụ naanị gị ONYENWE ANYỊ,
na-eme ka m nọrọ na-enweghị ihe egwu ọbụla.

Abụ Ọma 5

Abụ Ọma. Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Ọ bụ opi ka e ji abụ ya. Abụ Ọma nke Devid.

Ekpere ututu

¹ ONYENWE ANYỊ, biko, nuru ekpere m
tulee isu ude m.

² Geekwa ntị n'akwa aririọ m,
gị Chineke onye bụ eze m.
N'ihì na ọ bụ naanị gị ka m na-akpoku.

³ Ututu ubochi niile, O ONYENWE ANYỊ, i ga-anu olu m;
aga m ekwuputara gị ihe niile na-akpa m mkpa.
Aga m elekwa anya osisa gị.

⁴ I bụ Chineke, onye ihe ojoo obula anaghi ato uto;
gị na ndi ajo omume apughị ibikota.

⁵ Ndi mpako agaghi eguzo
n'ihu gị.

I kporo ndi niile na-eme ihe ojoo asi.

⁶ I ga-ala ndi niile na-agma ugha n'iyi;
ONYENWE ANYỊ kporo ndi ogbu mmadu niile
na ndi aghugho niile asi.

⁷ Ma mu onwe m, aga m abata n'ime ulo gị,

* **Abụ Ọma 4:2** Nke unu maara na ha bụ okwu ugha

site n'oke ihunanya gi;
aga m ejikwa itu egwu kpoo isiala
n'ebe ulonso ukwuu gi di.

- 8 ONYENWE ANYI, biko, duo m n'ime ezi omume gi
n'ih i ndi iro m;
mee ka uzọ gi zie ezi n'ihu m.
- 9 Obi ha juputara n'echiche ila n'iyi,
a pughi itukwasị okwu obula si ha n'onu puta obi.
Akpiri ha bu ili ghere oghe;
ha ji ire ha ekwu okwu ugha.
- 10 Maa ha ikpe, Chineke.
Mee ka nzube ojobo ha niile buru odida ha.
Chupu ha n'ih i ba uba nke otutu mmehie ha,
n'ih i na ha enupula isi megide gi.
- 11 Ma mee ka onye obula na-agbaba n'ime gi nuri;
mee ka ha nogide na-eti mkpu onu.
Were aka nchebe gi kpuchie ha,
ka ndi niile huru aha gi n'anya nuri onu n'ime gi.
- 12 N'ezie, O ONYENWE ANYI, i na-agosi onye ezi omume.
I na-eji ihuma gi gbaa ha gburugburu dika ota.

Abụ Oma 6

Abụ Oma nke diri onyeisi abụ. Nke e ji ubo akwara abụ. N'usoro Sheminit.
Abụ Oma Devid.

Ekpere n'oge nsogbu

- 1 O ONYENWE ANYI, abarala m mba mgbe i na-ewe iwe.
Atala m ahuhu n'oge onuma gi.
- 2 Biko, meere m ebere ONYENWE ANYI, n'ih i na adighi m ike.
Gwo m, n'ih i na okpukpu m niile no n'ih e mgbu.
- 3 Mkpuruobi m no n'onodu ihe mgbu.
Ruo ole mgbe, O ONYENWE ANYI, ka i ga-anogide na-agba m nkiti?
- 4 ONYENWE ANYI, biko, bia zoputa m;
n'ih i ihunanya gi na-enweghi ogwugwu, naputa m.
- 5 N'etiti ndi nwuru anwu o dighi onye na-ekwuputa aha gi.
O nwere onye na-eto gi site n'ala ili?

- 6 Ike agwula m n'ih i isu ude.

Abali niile, ana m eji ikwa akwa mee ka ihe ndina m juputa na mmiri,
ana m eji anya mmiri dee ihe ndina m.

- 7 Anya m adighi ahuzikwa uzọ nke oma n'ih i ihe mwute;
o kaala nka n'ih i mmeso ndi iro m.

- 8 Sitenu n'ebe m no wezuga onwe unu, unu ndi na-eme ajo ihe,
n'ih i na ONYENWE ANYI anula akwa m niile.

- 9 ONYENWE ANYI anula akwa m; o nula ariri nke m na-ario ya ka o meere
m ebere.
O nabatala ekpere m.

- 10 Ka ndị iro m niile buru ndi ihere ga-eme.
Ha ga-ada mba, burukwa ndi ga-eji ihere laghachi ebe ha si bia.

Abụ Ọma 7

Abụ Shiggaion nke Devid, nke o bukuru Onyenwe anyi banyere Kush, onye Benjamin.

Aririo maka ikpe ziri ezi

- 1 ONYENWE ANYI Chineke m, n'ime gi ka m gbara;
zoputa m, ma naputa m site n'aka ndi niile na-achu m oso,
2 ma o bu ha adokaa m dika odum,
ha ga-adosasi kwa m ebe mmadu obula enweghi ike inaputa m.
3 O ONYENWE ANYI Chineke m, o buru na m mere ihe di otu a;
o burukwa na aka m adighi ocha.
4 O buru na m jiri ihe ojoo kwughachi onye mu na ya no n'udo ugwo,
maobu site n'uzo na-ezighi ezi zuo ihe onye iro m.
5 Mgbe ahụ, ka onye iro m chuo m oso, jide m;
ka o tuo m n'ala zopia ndu m,
mee ka m buru onye a ga-ahapu n'uzuzu n'onodu odindu-
onwukamma.

Sela

- 6 Bilie, ONYENWE ANYI, n'iwe gi,
bilie megide oke iwe ndi iro m;
teta Chineke m, kpee ikpe ziri ezi.
7 Ka nzuko niile chikotara onwe ha onu gbaa gi gburugburu,
ebe i na-anokwasikwa n'ebe di elu na-achi ha.
8 Ka ONYENWE ANYI kpee umu mmadu niile ikpe.
Kpee m ikpe, O ONYENWE ANYI, dika ezi omume m si di,
na dika izuoke m si di, gi Onye kachasi ihe niile elu.
9 O Chineke onye ezi omume,
onye na-enyochaputa echiche na obi mmadu,
mee ka ihe ike ndi ajo omume bia na njedebe
meekwa ka ndi ezi omume guzosie ike.
10 Chineke nke kachasi ihe niile elu, bu ota* m,
o na-azoputa ndi niile obi ha ziri ezi.
11 Chineke bu onye na-ekpe ikpe ziri ezi,
Chineke, onye na-eziputa oke iwe ya kwa ubochi.
12 O buru na onye ahụ echegharighi,
o ga-amu mma agha ya ka o diri nko,
o ga-arogo uta ya, kwadokwa igba ya.
13 O kwadoola ngwa agha niile nke onwu;
o na-eme ka aku ya buru nke na-ere oku.
14 Onye obula di ime ajo ihe,†
na-aturu ime okwu na uka muputakwa ngharipu nke ugha na-eweta.
15 Ma onye ahụ na-egwu olulu na-adaba

* **Abụ Ọma 7:10** Maobu, *Onyenwe m* † **Abụ Ọma 7:14** N'oge ochie, ndi agha iziputa echiche ime ajo ihe ha, na-eji ihe na-aghoru oku osiiso, techie n'onu aku ha, mune ha oku, tuncye ha n'elu ulo ndi iro ha, i gbaa ha oku.

n'ime olulu ahụ o gwuru.

- 16 Nsogbu ahụ ọ kpaliri na-abiakwasị ya
ihe ike ahụ ọ kwadooro na-alaghachikwa azụ dakwasị ya n'isi.
- 17 Aga m enye ONYENWE ANYỊ ekele n'ihhi ezi omume ya,
aga m abụku aha ONYENWE ANYỊ, Onye kachasị ihe niile elu abụ otuto.

Abụ Ọma 8

Abụ Ọma ọrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid n'usoro gittit.

Idi ebube Chineke na nsopuru nke mmadu

- 1 O ONYENWE ANYỊ Onyenwe anyị,
lee ka idi ukwu nke aha gi si juputa uwa niile!
- I meela ka ebube gi di elu
n'ime eluigwe.
- 2 Site n'otuto* umuntakiri na umu na-anu ara,
i tola ntoala siri ike megide ndi iro gi,
ka e si otu a mechie onu onye iro na onye ahụ na-abo obo.
- 3 Mgbe obula m lere anya na mbara eluigwe,
hu oru niile nke aka gi ruru,
mgbe m lere anya n'elu hu onwa na kpakpando
i tinyere n'onodu ha,
- 4 ginj ka mmadu bu i ji na-eche banyere ha?
Ginikwa ka mmadu bu iji na-elekota† ha?
- 5 I mere ka ha‡ di ala nwantakiri n'ebe ndi mmuo ozi§ no,
I jikwa ebube na nsopuru kpube ya n'isi dika okpueze.
- 6 I mekwaala ya ka o buru onyeisi nke ihe niile i kere eke,
tinyekwa ihe niile n'okpuru ukwu ya.
- 7 O na-achi igwe ewu na aturu, na ehi,
na umu anu ohia ndi ozọ niile,
- 8 na nnunu niile,
na azu niile,
na anu ndi ozọ na-ebi n'ime mmiri.
- 9 O ONYENWE ANYỊ, Onyenwe anyị,
lee ka idi ukwu nke aha gi si juputa uwa niile.

Abụ Ọma 9

Abụ Ọma. Abụ Ọma nke ọrị onyeisi abụ. N'usoro olu abụ "Onwu nke Okpara." Abụ ọma Devid.

Ekele n'ihhi nnaputa Chineke

- 1 O ONYENWE ANYỊ, aga m esite n'ala ala obi m too gi,
aga m agwakwa onye obula ihe oma niile i na-eme.
- 2 Obi ga-atọ m uto; obi m ga-ejuputa n'onu n'ihhi gi,
aga m aburu gi abụ otuto, gi Onye kachasị ihe niile elu.
- 3 Ndi iro m na-alaghachi azu,

* **Abụ Ọma 8:2** Mat 21:16 † **Abụ Ọma 8:4** Gini ka nwa nke mmadu bu na ihe banyere ya na-emetu gi n'obi ‡ **Abụ Ọma 8:5** Maobu, ya § **Abụ Ọma 8:5** Maobu, *Chineke*

- ha na-asọ ngongọ na-alakwa n'iyi n'ihu gị.
- 4 I kpeela ikpe m n'ụzọ ziri ezi,
n'ocheeze gị ka ị nọduru na-ekpe ikpe ziri ezi.
- 5 I baarala mba niile mba ma laa ndị ajọ omume n'iyi,
hichapụkwa aha ha ruo mgbe ebighị ebi.
- 6 Mbibi nke na-enweghị ogwugwu adakwasila ndị iro m,
I hopukwala obodo ha niile.
Ọ dighị onye na-echetakwa ha ọzọ.
- 7 ONYENWE ANYỊ bụ eze ruo mgbe ebighị ebi.
Ọ kwadoola ocheeze ya maka ikpe ikpe ziri ezi.
- 8 Ọ ga-eji ezi omume kpee mba niile ikpe;
jirikwa ikpe ziri ezi chịa mba niile.
- 9 ONYENWE ANYỊ bụ ebe mgbaba nye ndị niile a na-emegbu emegbu.
Ọ buuru ha ebe mgbaba e wusiri ike n'oge nsogbu.
- 10 ONYENWE ANYỊ, ndị niile maara aha gị ga-atụkwasi gị obi,
n'ihị na ọ dighị mgbe ị na-agbakuta ndị niile na-atụkwasi gị obi azu.
- 11 Bụkuonu ONYENWE ANYỊ abụ otuto, bụ onye nọ n'ocheeze ya na Zayon.
Kwusaaranu mba niile ihe banyere oru ebube ya.
- 12 N'ihị na onye ahụ na-aboro ndị e gburu egbu obo anaghị echefu ihe;
ọ dighị elefu mkpu akwa nke ndị a na-akpagbu anya.
- 13 O ONYENWE ANYỊ, lee ka ndị iro m si akpagbu m!
Meere m ebere ma naputa m site n'onu onwu,
14 ka m nwee ike ikwusa banyere otuto gị
n'onu uzọ ama* niile nke ada Zayon,
norokwa ebe ahụ nuria onu n'ime nzoputa gị.
- 15 Ndị mba niile adabala n'ime olulu ahụ ha gwuru;
onya ahụ ha siri, zoo, amaala ha.
- 16 Ihe e ji mara ONYENWE ANYỊ bụ ikpe ya ziri ezi;
oru aka ndị na-emebi iwu na-ama ha dika onya.
- 17 Ndị niile na-eme ajọ omume na-alaghachi n'ili;
nke a bukwa onodu mba niile na-echefu Chineke.
- 18 Ma o bughị ruo mgbe ebighị ebi ka a ga-echefu ndị nọ na mkpa;
olileanya ndị a na-akpagbu agaghị abukwa nke efu.
- 19 O ONYENWE ANYỊ, bilie! Ekwela ka mmadu nwee mmeri obula n'ebe ị
nọ;
ka e kpee mba niile ikpe n'ihu gị.
- 20 O ONYENWE ANYỊ! Mee ka ha maa jijiji n'oke egwu;
mee ka mba niile ghotu na ha bu naani mmadu.

Sela

Sela

Abụ Ọma 10

Aririọ maka ikpe ziri ezi

- 1 ONYENWE ANYỊ, gini mere i ji na-eguzoro onwe gị n'ebe di anya?
Gini mere ị na-ezo onwe gị n'oge nsogbu?

* **Abụ Ọma 9:14** Ọ bụ n'uzọ ama obodo ka a na-anọ akpari uka niile di mkpa. Rut 4:1

- 2 Site na mpako, onye ajọ omume na-emegbu ndị na-adighị ike,
ndị mpia mpia aghughọ ya mara dika ọnya.
- 3 Ọ na-anyị isi banyere ọchịchọ niile nke obi ya,
ọ na-elelị ONYENWE ANYỊ anya ma na-agọzi ndị oke ọchịchọ.
- 4 N'ọnođụ mpako ya, onye ajọ omume anaghị achọ Chineke,
n'echiche ya niile, ọ naghị eche banyere ya.
- 5 Ma ihe niile ọ na-eme na-agara ya nke ọma;
ọ bụ onye na-ebuli onwe ya elu, iwu gị niile dika anya site n'ebe ọ
nọ;
ọ na-elelị ndị iro ya niile.
- 6 N'ime obi ya, ọ na-asị, "Ọ dighị ihe ga-emetuta m.
Aga m anọ n'ọnođụ ọñụ mgbe niile. Nsogbu ọbụla agaghị adakwasị
m."*
- 7 Ọñụ ya juputara n'okwu ụgha na ịba mba ime ihe ọjọọ,†
n'okpuru ire ya ka nsogbu na ajọ ihe dika.
- 8 Ha na-ezo onwe ha n'obodo nta dị iche iche,
n'ebe zoro ezo ka ha na-anọ,
na-eche itigbu ndị aka ha dị ọcha.
- 9 Dika ọdum, ha anaghị eme mkpọtụ ọbụla,
ọ na-eche idakwasị ụmụ ogbenye.
Dika ndị bụ dinta si ejide ụmụ anụmanụ n'ọnya ha siri, otu a ka ha si
ejide ụmụ ogbenye.
- 10 Ụmụ ogbenye ndị a na-ada n'ala n'ihị idị ike ya,
ọ na-azọpịakwa ha.
- 11 N'ime obi ya, ọ na-asị, "Chineke echefuola.
O zofuola ihu ya, ọ dighị mgbe ọ huru ya."‡
- 12 Bilie O ONYENWE ANYỊ! O Chineke welie aka gị,
echefukwala ndị na-enweghị onye inyeaka.
- 13 Gini mere onye ajọ omume ji na-eleda Chineke anya?
Gini mere o ji na-asị n'ime obi ya,
"Ọ gaghị akpọ m ka m zaa ajuju banyere omume m"?
- 14 Ma gị, O Chineke, ị na-ahụ nsogbu na ihe mwute,
ị na-atule ihe ị ga-eme banyere ha.
Ndị a na-emegbu na-atukwasị gị obi,
n'ihị na ị bụ onye inyeaka ndị na-enweghị nna.
- 15 Gbajie aka onye ajọ omume a na-eme ihe ọjọọ,
kpọọ ya ka ọ zaa ajuju banyere ajọ omume ya niile
nke a na-apughị ichọputa.
- 16 ONYENWE ANYỊ bụ eze ruo mgbe ebighị ebi.
Ọ ga-esite n'ala ya kpochapụ mba niile.
- 17 O ONYENWE ANYỊ, ị maara ọchịchọ obi ndị niile a na-akpagbu;
ị na-ege ntị na mkpu akwa ha ma kasiekwa ha obi,
- 18 Ị na-echedo ndị na-enweghị nna na ndị niile a na-emegbu emegbu,
ka mmadụ efu, onye e kere eke,
ghara imenye ha egwu ọzọ.

* **Abụ Ọma 10:6** Ọ na-asị n'ime obi ya, "Agaghị ewezuga m n'ọnođụ m"; Ọ na-anụkwa iyi sị, "Ọ dighị onye ọbụla ga-eme m ihe ọjọọ" † **Abụ Ọma 10:7** Ya bụ, ịgba iyi ‡ **Abụ Ọma 10:11** O mechiri anya ya, ọ naghị ahụ ya

Abụ Ọma 11

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Onyenwe anyị ebe mgbaba

- 1 N'ime ONYENWE ANYỊ ka m mere ebe mgbaba m.
Gini mere i ji na-agwa m okwu si,
"Felagaa n'elu ugwu gi dika nnunu."
- 2 N'ihi na ndi ajo omume ekweela uta ha;
ha edoziela aku n'elu eriri uta ha,
zoo onwe ha n'akuku uzo,
ino n'ochichiri, gbaa ndi obi ha ziri ezi uta.
- 3 Mgbe a na-ebibi ntala niile,
gini ka ndi ezi omume puru ime?
- 4 ONYENWE ANYỊ no n'ulosu ukwu ya;
ONYENWE ANYỊ nokwa n'elu ocheeze ya di n'eluigwe.*
O na-ahuzu ihe niile umu mmadu na-eme;
anya ya na-anwalekwa uzo ha.
- 5 ONYENWE ANYỊ na-ele onye ezi omume ule,
ma onye ajo omume na ndi niile huru imebi iwu n'anya,
ka o na-akpo asi nke ukwu.
- 6 O ga-eme ka nkume oku zokwasị ndi ajo omume
dika mmiri ozuzo;
oke ifufe di oku ga-abu ihe nketa ha.
- 7 N'ihi na ONYENWE ANYỊ bu onye ezi omume,
o hukwara ikpe ziri ezi n'anya;
ndi ezi omume niile ga-ahukwa ihu ya anya.

Abụ Ọma 12

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. N'usoro Sheminit. Abụ Ọma nke Devid.

Ekpere maka enyemaka n'oge ihe egwu

- 1 ONYENWE ANYỊ, nyere anyi aka! N'ihi na ndi ezi omume agwula!
Ndi kwesiri ntukwasị obi anokwaghi n'etiti umu mmadu.
- 2 O nwekwaghi onye eziokwu di n'onu ya nye onye agbataobi ya.
Egbugbere onu onye obula na-ekwukwa okwu ire utu,
maobu aghughu di n'obi ha.
- 3 Ka ONYENWE ANYỊ wezuga egbugbere onu niile na-ekwu okwu ire utu
na ire niile na-ekwu okwu inya isi.
- 4 Ndi na-asi,
"O bu site n'ire anyi ka anyi ga-enwe mmeri;
egbugbere onu anyi ga-echebe anyi, o bu onye na-achi anyi?"
- 5 "N'ihi na a na-apunara ndi ogbenye ihe n'ihi ndi no na mkpa na-asu ude,
aga m ebili ugbu a, ka ONYENWE ANYỊ kwuru.
Aga m zoputa ha puo n'aka ndi ahụ ji iwe ekwulu ha."
- 6 Okwu onu ONYENWE ANYỊ niile zuruoke,
ha dika olocha a nuchara n'oku,
nke a nuchara ugboro asaa.

* **Abụ Ọma 11:4** Nke a bu maka ocheeze Onyenwe anyi

- ⁷ O ONYENWE ANYỊ, i ga-edebe anyị n'udo
ma sitekwa n'aka ndị dị otu a chebe anyị ruo mgbe ebighị ebi.
- ⁸ Ndị ajọ omume na-ejeghari n'ebe niile
mgbe a na-eto ihe ojọọ n'etiti ụmụ mmadụ.

Abụ Ọma 13

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Ekpere maka nnapụta

- ¹ Ruo ole mgbe ka i ga-echefu m ONYENWE ANYỊ?
Ruo ole mgbe ka i ga-ezonari m ihu gi?*
- ² Ruo ole mgbe ka mụ na mmụọ m ga na-agba mgbà
nọdụkwa na-eru ụjụ kwa ụbọchị n'ime mkpuruobi m?
Ruo ole mgbe ka ndị iro m ga-anogide na-emerị m?
- ³ Lekwasị m anya, ma zaa m, O ONYENWE ANYỊ Chineke m.
Nyeghachi m ihè nke anya m ka m ghara inwụ;
⁴ mgbe ahụ onye iro m ga-asị, "Emeriela m ya,"
mgbe m ga-ada, ndị kporo m asị ga-anurikwa ọñụ.
- ⁵ Ma atụkwasi m obi n'ihunanya gi nke na-enweghị ogwugwu;
mkpuruobi m na-anuri ọñụ na nzoputa gi.
- ⁶ Aga m abuku ONYENWE ANYỊ abụ,
n'ihì na o mesoro m mmeso ọma.

Abụ Ọma 14

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Ajọ omume nke ndị na-emebi iwu

- ¹ Onye nzuzu na-asị* n'ime obi ya,
"Ọ dighị Chineke ọbụla dị."
Ha bụ ndị ajọ omume riri ahụ, ọrụ aka ha niile bụkwa ihe arụ;
ọ dighị onye ọbụla na-eme ezi ihe.
- ² ONYENWE ANYỊ sitere n'eluigwe
na-ele ụmụ mmadụ anya
ihụ ma ọ ga-achota onye ọbụla nwere nghota
onye nke na-achọ Chineke.
- ³ Mmadụ niile ewezugala onwe ha, ha niile aburula ndị ajọ omume riri
ahụ;
ọ dighị onye ọbụla na-eme ihe ziri ezi,
ọ dighị ọ bụladi, otu onye.
- ⁴ Ndị niile na-eme ajọ ihe, ha amaghị ihe?
- Ha na-eripia ndị m dika mmadụ si eri nri,
ha adighị akpokukwa ONYENWE ANYỊ.
- ⁵ Ma n'ebe ahụ ka ha nọ, n'ọnọdụ oke egwu,
n'ihì na Chineke nọ n'etiti ndị ezi omume.
- ⁶ Unu ndị ajọ omume na-emebi atumatụ ndị ogbenye,
ma ONYENWE ANYỊ bụ ebe mgbaba ha.

* **Abụ Ọma 13:1** Job 13:24; Abụ 89:46 * **Abụ Ọma 14:1** Maọbụ, *na-eche*

- ⁷ A sịkwari na nzọputa Izrel ga-esi na Zayon pụta!
Mgbe ONYENWE ANYI ga-akpoghachite ndi ya n'onodu ha,
ka Jekob nuri a onu, ka Izrel nwekwaa obi utu!

Abụ Ọma 15

Abụ Ọma Devid.

Onye ga-ebi n'ugwu nsọ Onyenwe anyi?

- ¹ ONYENWE ANYI, onye puru inogide n'ulonso ukwu gi?
Onye puru ibi n'ugwu nsọ gi?
- ² Onye na-ebi ndu nke na-enweghi ita uta,
onye na-aru ru ezi omume,
onye na-ekwu eziokwu site n'obi ya.
- ³ Onye juru ikwutosi ndi ozo,
onye na-adighi eme onye agbataobi ya ihe ojoo,
na onye na-adighi ekwulu mmadu ibe ya,
- ⁴ onye na-eleda onye ajo omume anya,
ma na-asopuru ndi ahụ na-atu egwu ONYENWE ANYI,
onye na-adighi agbanwe nkwa obula o kwere,
o buladi mgbe nkwa ahụ na-emegide ya,
- ⁵ onye na-agbazinye mmadu ego na-anaghi uma,
onye na-adighi a nara ngari imegide onye aka ya di ocha.

Onye na-eme ihe ndi a
agaghi ama jijiji n'onodu ya, mgbe obula.

Abụ Ọma 16

Abụ miktam nke Devid.

Ekpere maka iguzosi ike

- ¹ Chebe m, O Chineke,
n'ihi na n'ime gi ka m gbabara izere ndu.
- ² A gwara m ONYENWE ANYI, "I bu Onyenwe m,
e wezuga gi, enwekwaghi m odimma obula."
- ³ Ana m asi maka ndi nsọ bu ndi no n'ala a,
"Ha bu ndi a na-asopuru, ndi ihe ha n'ato m utu."
- ⁴ Iru uju nke ndi ahụ na-agbaso chi ndi ozo ga-aba uba.
Agaghi m eso ha wusa aja ihe onunu obara* nye chi ndi a,
maobu were egbugbere onu m kpoo aha ha.
- ⁵ ONYENWE ANYI, i nyeela m oke m na iko m;†
i na-elekota ihe niile bu nke m site n'ife nza.
- ⁶ Otutu oke ala niile dabara m n'ebe di ezi mma;
n'ezie, e nwere m ihe nketa nke na-enye m onu.
- ⁷ Aga m eto ONYENWE ANYI, onye na-adu m odu;

* **Abụ Ọma 16:4** N'otutu mba, mmanya bu ihe e ji ago ofo, ma n'omenaala mba ufodu, obara onye ahụ eji achu aja ka a na-ewere gwakoo na mmanya, wupu n'ebe ichu aja, nke ka a maara dika aja obara. O bu omenaala mba ndi ahụ na-amaghi Chineke ka onye dere abụ ọma a na-emegide. Lev 18:21; Lev 20:1-2; 2Ez 16:3; 2Ez 23:10. † **Abụ Ọma 16:5** Iko a na-ekwu ihe banyere ya n'ebe a bu iko a na-enye ndi akporo oriri n'oge mmemme. Dan 5:1-4

- ọ bụladị n'abalị, obi m na-agwa m ihe m ga-eme.
⁸ Ana m elekwasi ONYENWE ANYI anya mgbe niile.
 Ebe ọ nọ n'aka nri m, agaghị m ama jijiji.
- ⁹ N'ihị nke a, obi dị m uto, ire m juputakwara n'onu;
 aga m anokwa n'udo.
- ¹⁰ N'ihị na i gaghị ahapụ m n'ala mmuo,
 i gaghị ekwekwa ka Onye gi kwesiri ntukwasị obi‡ hụ ire ure.
- ¹¹ I gosila m uto ndu;
 i ga-eji onu mejuputa obi m n'ihu gi;
 ya na ihe uto ndi di n'aka nri gi ruo ebighi ebi.

Abụ Oma 17

Ekpere Devid.

Ekpere maka nnaputa

- ¹ O ONYENWE ANYI, nuru aririo m ziri ezi,
 nurukwa mkpu akwa m.
 Gee nti n'ekpere m
 n'ihị na o siteghị n'egbugbere onu na-ekwu okwu aghugho.
- ² Ka mkpeputa m si n'aka gi bia;
 ka anya gi hụ ihe ziri ezi.
- ³ O bu ezie na i nyochaala obi m,
 i letala m n'abalị, nwalekwaa m,
 i ga-achoputa na o nweghi ihe o ojoo bula m zubere,
 na onu m ekwuhiebeghi.
- ⁴ Ndi mmadu agbalala inye m ngari
 ma anaghi m ekwe ka mu na ndi na-eme ihe ike nwee mmekorita
 n'ihị iwu sitere n'egbugbere onu gi.
- ⁵ Nzọ ukwu m akpafubeghi site n'uzo gi,
 ukwu m agbuchapughikwa site n'onodu ya.
- ⁶ Ana m akpoku gi, O Chineke, n'ihị na amaara m na i ga-aza m;
 gee m nti ma nuru ekpere m.
- ⁷ Ziputa ihunanya gi di oke ebube;
 gi onye na-eji aka nri gi di ike azoputa
 ndi niile gbabara na gi site n'aka ndi iro ha.
- ⁸ Chebe m dika mkpuru anya gi;
 zoo m na ndo nke nku gi,
- ⁹ site n'aka ndi ajo omume gbara m gburugburu,
 o bulari ndi iro m, ndi chorọ igbu m.
- ¹⁰ Ha anaghi eme ebere, ha bu ndi afọ tara mmiri,
 okwu inya isi juru ha onu.
- ¹¹ Ha achoputala ebe m no, ugbu a, ha gbara m gburugburu,
 ha ji anya nko, jikerekwa itu m n'ala.
- ¹² Ha ka odum agu na-agu nke zoro onwe ya n'ohia,
 dika odum di ike na-eche ihe o ga-adogbu.
- ¹³ ONYENWE ANYI, bilie guzogide ha, tigbuo ha.

‡ **Abụ Oma 16:10** Maobu, onye gi di nsọ

- Jiri mma agha gị zọputa m site n'aka ndị ajọ omume.
- 14 O ONYENWE ANYỊ, zọputa m site n'aka ndị di otu a,
site n'aka ndị ụgwọ ọrụ ha bu n'ụwa a.
Ka ihe ikpakọbara debere ndị ajọ omume juputa afọ ha,
ka afọ jukwa ụmụ site n'ihe ndị a,
ka ha hapuru ihe fọdurụ nye ụmuntakiri ha.
- 15 Ma mụ onwe m ga-ahụ ihu gị site n'ezị omume;
mgbe m ga-ebili, afọ ga-eju m nke ọma, n'ihì na aga m ahụ gị ihu na ihu.

Abụ Ọma 18

Abụ ọma Devid. Abụ Devid ohu ONYENWE ANYỊ. Ọ bụurū ONYENWE ANYỊ okwu niile nke abụ a mgbe ONYENWE ANYỊ naputara ya site n'aka ndị iro ya niile, nakwa n'aka Sọl. Ọ siri:

Abụ mmeri

- 1 O ONYENWE ANYỊ, ahuru m gị n'anya, gị bu ike m.
- 2 ONYENWE ANYỊ bu oke nkume m, na ebe mgbaba m e wusiri ike, na onye nnaputa m.
Chineke m bu oke nkume m, onye m gbabara n'ime ya.
Ọ bu ọta m, na mpi nzoputa m, na oke nkume m nke onye ọbula na-apughị iba n'ime ya.
- 3 Akpokuru m ONYENWE ANYỊ, onye e kwesiri inye otuto,
ọ zoputara m site n'aka ndi iro m.
- 4 Ụdọ niile nke ọnwụ kere m agbụ;
ichị ọkụ nke mbibi ojoọ kpuchiri m.
- 5 Ụdọ nke ili kere m gburugburu,
onye nke ọnwụ guzogidere m.
- 6 N'ọnođụ oke mkpagbu m, akpokuru m ONYENWE ANYỊ;
etiri m mkpu akwa, kpokuo Chineke m ka o nyere m aka;
akwa m rutekwara ya nti,
o sitekwara n'ulonsọ ukwu ya nū olu m.
- 7 Ụwa mere mkpotu, maa jijiji,
ntọala niile nke ugwu niile makwara jijiji,
ha mara jijiji n'ihì iwe nke na-ewe ya.
- 8 Anwuru ọkụ sitere ya n'imi pta,
ọkụ na-erepịa erepịa sikwa n'onu ya pta;
icheku ọkụ na-ere ọkụ sitekwara n'ebe ahụ nwuputa.
- 9 O kewara mbara eluigwe, rịdata;
oke igwe ojii dikwa n'okpuru ukwu ya.
- 10 Ọ nokwasiri n'elu cherubim* felie elu,
o feliri elu n'elu nku nke ifufe.
- 11 O mere ọchichiri ebe nzuzo ya, ihe mkpuchi nke gbara ya gburugburu,
bu ọchichiri mmiri igwe ojii nke mbara eluigwe.
- 12 Site n'ihè nke na-enwuputa n'ahụ ya, igwe ojii
ji mkpuru mmiri na amuma egbe eluigwe gabiga.

* **Abụ Ọma 18:10** Cherubim bu mmuo ndi ahụ di ike na ndi juputara n'ebube nke anya na-adighi ahụ. Ọrụ ha bu ibu ocheeze Ebube ahụ. Izk 1:26

- 13 ONYENWE ANYỊ sitere n'eluigwe bigbọọ;
olu Onye kachasi ihe niile elu dara ụda.
- 14 Ọ gbara àkụ ya, mee ka ndị iro gbasasịa,
o jikwa oke amụma nke egbe eluigwe chụsaa ha.
- 15 E kpughere ala ala nke oke osimiri,
gbakwa ntọala niile nke ụwa ọtọ,
site n'ịba mba gị, O ONYENWE ANYỊ,
na nkuume si gị n'imi pụta.
- 16 O sitere n'elu setipụ aka ya,
jidesie m aka ike, ọ dọpụtara m site n'ogbu mmiri niile.
- 17 Ọ napụtara m site n'aka ndị iro m dị ike,
bụ ndị kporo m asi, ndị dika ike karịa m.
- 18 Ha guzogidere m n'ụbọchị ihe ndakwasị m,
ma ONYENWE ANYỊ buru m ihe ndabere.
- 19 Ọ kpopụtara m gaa n'ebe sara mbara,
ọ napụtara m n'ihi na ihe m na-atọ ya uto.
- 20 ONYENWE ANYỊ mesoro m dika ezi omume m si di;
ọ kwughachiri m dika idi ọcha nke aka m si di.
- 21 N'ihi na edebezuola m ụzo niile nke ONYENWE ANYỊ,
ikpe amaghi m n'ihi igbakuta Chineke azu.
- 22 Iwu ya niile di n'ihu m,
esibekwaghi m n'ukpuru ya wezuga onwe m.
- 23 Abụ m onye na-enweghi ita uta n'ihu ya,
edebekwara m onwe m puo na mmehie.
- 24 ONYENWE ANYỊ kwughachiri m dika ezi omume m si di,
dika idi ọcha nke aka m abuo si di n'anya ya.
- 25 N'ebe onye kwesiri ntukwasị obi no, i na-egosi onwe gi onye kwesiri
ntukwasị obi,
n'ebe onye zuruoke no, i na-egosi onwe gi onye zuruoke.
- 26 N'ebe onye di ọcha no, i na-egosi onwe gi onye di ọcha,
ma nye ndi ụzo ha na-ezighi ezi, i na-egosi onwe gi dika onye di
aghoghọ.
- 27 I na-azoputa ndi di umeala n'obi,
ma i na-eme ka ndi nwere anya mpako di ala.
- 28 Ọ bu gi, ONYENWE ANYỊ, na-eme ka oriona m na-enwu,
Chineke m na-eme ka ochichiri m ghoo ihè.
- 29 Site n'inyeaka gi, apuru m iluso igwe ndi agha ogo,
sitekwa na Chineke m, apukwara m iwufe mgbidi obula.
- 30 Ma banyere Chineke, ụzo ya zuruoke,
okwu onu ONYENWE ANYỊ bu ihe a nuchara anucha;
o bu ota† nke onye obula na-ezo onwe ya n'okpuru ya.
- 31 N'ihi na onye bu Chineke, ma o bughị naani ONYENWE ANYỊ?
Onye bukwa oke Nkume ahụ, ma o bughị naani Chineke anyi?
- 32 Ọ bu Chineke na-enye m ike,
na-echebekwa ụzo m n'izuoke.
- 33 Ọ na-eme ka ukwu m di gara gara, dika nke nne ele;
Ọ na-emekwa ka m kwuru chim n'ebe niile di elu.

† **Abụ Ọma 18:30** Ya bu, ebe nchebe

- 34 Ọ na-azụ aka m abụọ ibu agha,
ogwe aka m abụọ pụrụ ịroji ụta bronzo.
- 35 Ị na-eme ka inyeaka nke nzọpụta gị bụrụ ọta m,
aka nri gị na-akwagidekwa m,
inyeaka gị emeela m ka m dị ukwu.
- 36 Ị na-edozi ụzọ sara mbara nye ụkwụ,
ka nkwonkwo ụkwụ m ghara ịgbuchapụ.
- 37 Achuru m ndị iro m ọsọ, jidekwa ha;
alaghachighi m azụ tutu ruo mgbe ha niile lara n'iyi.
- 38 Etidara m ha n'ala ebe ha enwekwaghị ike ibilite.
Ha dara n'okpuru ụkwụ m.
- 39 Ọ bụ gị nyere m ike ibu agha,
i wedara ndị niile na-emegide m n'ala n'ihu m.
- 40 I mere ka ndị iro m tugharịa gbapụ ọsọ.
Ebibikwara m ndị kpọrọ m asị.
- 41 Ha bere akwa maka enyemaka, ma ọ dighi onye na-azọpụta ha.
Ha kpokuru ONYENWE ANYI, ma ọ zaghi ha.
- 42 Egwepiara m ha nke ọma dika ntụ nke ikuku na-ebufu;
a zọtoro m ha dika apiti nke okporo ụzọ.
- 43 Ị naputala m site n'aka ndị na-aluso m ọgụ
ị meela m onyeisi nke otutu mba;
ndị m na-amaghị na mbụ na-ejekwara m ozi.
- 44 Ndi ala ọzọ na-ehulata n'ihu m n'ihie egwu,
ngwangwa ha nuru olu m, ha na-erube isi nye m.
- 45 Obi na-ada ha mba;
ha na-ama jijiji mgbe ha na-esite n'ebe niile ha e wusiri ike na-aputa.
- 46 ONYENWE ANYI na-adi ndu! Otuto diri oke nkume m!
Mbuli elu diri Chineke, Onye nzọpụta m.
- 47 Ọ bụ Chineke ahụ onye na-aboro m ọbọ,
onye na-emekwa ka mba di iche iche noro n'okpuru m,
48 onye na-anaputa m site n'aka ndi iro m.
- I mere ka m di elu kari ndi iro,
naputakwa m site n'aka nwoke na-eme ihe ike.
- 49 N'ihie nke a, ONYENWE ANYI, aga m eto gi n'etiti mba niile di iche iche,
aga m abuku aha gi abụ otuto.
- 50 Ọ na-enye eze ya mmeri di ukwu;
Ọ na-egosikwa onye ya onye e tere mmanu ihunanya na-adighi ada
ada,
nye Devid na ndi agburu ya ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Ọma 19

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ ọma Devid.

Akaru Chineke na iwu ya

- 1 Eluigwe na-ezipta ebube Chineke;
mbara eluigwe na-egosikwa oru aka ya.
- 2 Ubochi niile, ha na-ekwuputa okwu,
ehihie na abali, ha na-egosiputa ihe omuma.
- 3 Ha nweghi asusu, ha nweghi okwu,

- ma a na-anụ ụda ha.
- 4 N'ụwa niile ka olu ha na-apụ gazuo,
okwu ọnụ ha niile erukwaala n'ebe ụwa sọturu.
Ọ bụ na mbara eluigwe ka Chineke maara ụlọ ikwu nye anyanwu.
5 Ọ dị ka nwokorobia luru nwunye ọhuru mgbe o si n'ulo ndina ya
na-aputa,
dika ọgba ọsọ nke ọ na-anụ oku n'obi igba ọsọ isọ mpi.
- 6 Ọ na-esite n'otu nsotu nke mbara eluigwe,
bido ije ya, gafee ruo na nsotu nke ọzọ.
Ọ dikwaghị ihe ọbula na-ezonari onwe ya site n'okpomoku ya.
- 7 Iwu ONYENWE ANYI zuruoke;
ọ na-eweghachi mkpuruobi.
Ukpuru ONYENWE ANYI niile kwesiri ntukwasị obi;
ọ na-eme ka onye na-enweghị uche mara ihe.
- 8 Iwu ONYENWE ANYI ziri ezi,
ọ na-enye mkpuruobi ọnụ.
Iwu ONYENWE ANYI na-amuke amuke,
ọ na-enye anya ihè.
- 9 Itụ egwu ONYENWE ANYI dị ọcha,
ọ na-adigide ruo mgbe ebighi ebi;
ukpuru niile nke ONYENWE ANYI na-eguzosi ike,
ha niile bukwa ihe ziri ezi.
- 10 Ha dị oke ọnụ karia ọlaedo,
karia ọlaedo a nuchara anucha;
ha na-atokwa uto karia mmanu anu,
karia mmanu anu si n'ububu anu.
- 11 Ọ bụ site na ha ka a na-adọ ohu gi aka na nti;
ugwo ọrụ di ukwu di n'idebe ha.
- 12 Onye puru ighota amaghi ama ya niile?
Gbaghara m ihe niile zoro ezo nke adighi ike m.
- 13 Chebe m, ka m ghara ilezi anya mehie megide gi.
Ekwela ka ha na-achi achị na ndu m.
Mgbe ahụ ka m ga-abu onye zuruoke,
onye nwere onwe ya site n'ebe ihe ojoo niile nke mmehie di.
- 14 Kwere ONYENWE ANYI, Onye mgbaputa m, na Oke nkume nchebe m,
ka okwu ọnụ m niile, na echiche obi m niile,
buru ihe na-atọ gi uto, na nke i na-anabata.

Abụ Qma 20

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Abụ Qma Devid.

Ekpere maka enyemaka

- 1 Ka ONYENWE ANYI zaa gi n'ubochi nsogbu gi;
ka aha Chineke nke Jekob chebe gi.
- 2 Ya sitekwa n'ebe nsọ ya zitere gi inyeaka,
ma site na Zayon kwagide gi.
- 3 Ya chetakwa aja niile i churu,
ma nabata aja nsure oku niile i churu nye ya.
- 4 Ya mezu kwara gi ihe niile nke obi gi na-acho,

Sela

mekwaa ka atumatụ gị niile gaa nke ọma.

- ⁵ Anyị ga-eti mkpu ọnụ maka mmeri i meriri,
buliekwa ọkọlọtọ anyị elu n'aha Chineke anyị.

Ka ONYENWE ANYỊ mezuo arịrịọ gị niile.

- ⁶ Ugbu a, amaara m
na ONYENWE ANYỊ na-azọputa onye ya o tere mmanụ;
ọ na-esite n'ebe nsọ ya n'eluigwe jiri aka nri ya,
zọputa ma zakwaa ya.
- ⁷ Ụfọdụ na-atụkwasi obi ha na inyinya, ndị ọzọ n'ugbo agha;
ma anyị na-atụkwasi aha ONYENWE ANYỊ, Chineke anyị, obi.
- ⁸ Ha na-egbu ikpere n'ala ma daa,
ma anyị ga-ebili, kwurū chīm.
- ⁹ O ONYENWE ANYỊ, zọputa eze!
Zakwaa anyị mgbe anyị kpokuru gị!

Abụ Ọma 21

Abụ Ọma nke dirị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Ekele maka mmeri

- ¹ O ONYENWE ANYỊ, lee na eze na-añurị ọnụ n'ike gị.
Obi na-atọkwa ya ụtọ nke ukwuu n'ihī mmeri niile i nyere ya!
- ² I nyela ya ihe obi ya chọrọ;
i mekwaara ya ihe niile ọ rịrọrọ gị!
- Sela
- ³ I ji ngozị bara ụba nabata ya,
ọ bụkwa okpueze e ji ọlaedo a nuchara nke ọma kpuo ka i kpukwasiri
ya n'isi.
- ⁴ O rịrọrọ ka i nye ya ndụ, i zara ekpere ya
mekwaa ka o nwee ogologo ndụ nke ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- ⁵ Nsopuru ya di ukwuu site na mmeri niile i nyere ya,
ebube na ima mma bu onyinye i nyere ya.
- ⁶ N'ezie, i nyela ya ngozị na-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
i mere ka o nwee obi uto nke na-esite n'onu nke nonyere gi.
- ⁷ N'ihī na eze na-atukwasị ONYENWE ANYỊ obi,
agaghị ewezuga ya n'onodu ya site n'ihunanya
nke Onye kachasi ihe niile elu nke na-enweghi ogwugwu.
- ⁸ I ga-anwuchi ndi iro gi niile;
aka nri gi ga-ejidekwa ndi kporo gi asi.
- ⁹ Mgbe i putara ilu ogo,
i ga-erepia ha dika oku nke na-enwu ajo onwunwu.
N'oke iwe ya, ONYENWE ANYI ga-elo ha,
oku ya ga-erepiakwa ha.
- ¹⁰ I ga-esite n'elu uwa laa agburu ha niile n'iyi,
umu ha kwa site, n'etiti umu mmadu.
- ¹¹ N'agbanyeghi na ha nwere ike ipia opipia ojo megide gi,
maobu tuputa atumatu ojo, ha agaghị emezu ebumnuche ha.
- ¹² N'ihī na i ga-eme ka ha gbaghachi azu
mgbe i kwere uta gi tugide ha n'ihu.

13 O ONYENWE ANYI, ka e bulie gi elu n'ihie ike gi;
anyị ga-abụ abụ ma tokwaa ike gi.

Abụ Oma 22

Abụ Oma dīrī onyeisi abụ. N'usoro olu abụ nke "Nne ele nke ụtutu." Abụ Oma Devid.

Akwa na abụ ekele

- 1 Chineke m, Chineke m, gini mere i jiri hapu m?
Gini mere i ji no ebe di anya izoputa m,
n'ebe di anya site n'isu ude m niile?
- 2 O Chineke m, ana m akpoku gi n'ehie, ma i dighi aza m,
n'abalị kwa, ma o dighi izuika m nwere.*
- 3 N'ezie, i no n'ocheeze gi dika Onye ahụ di Nso;
i bu otuto ndi Izrel.
- 4 Nna anyi ha tukwasiri gi obi;
ha tukwasiri gi obi, i zoputakwara ha.
- 5 Ha kpokuru gi si otu a buru ndi a zoputara;
ihere emeghi ha n'ihie na ha tukwasiri gi obi.
- 6 Abụ m idide, abughi m mmadu;
onye ndi ozọ na-akwa emo, onye ndi mmadu na-eleda anya.
- 7 Ndi niile huru m na-achi m ochi;
na-emiri m onu ikwa emo, na-efufekwa isi ha na-asị.
- 8 "O na-atukwasị ONYENWE ANYI obi;
ka ONYENWE ANYI bịa gbaputa ya.
Ya naputa ya ebe o bu
na ihe ya masiri ya."
- 9 Ma ONYENWE ANYI, o bu gi weputara m site n'afọ nne m.
O bu gi mere ka m tukwasị gi obi, o buladi mgbe m ka na-anu ara.
- 10 Site n'oge amuru m ka e nyefere m n'aka gi.
Site n'afọ nne m, ka gi onwe gi bu Chineke m.
- 11 Anola m ebe di anya,
n'ihie na nsogbu di nso.
O dikwaghi onye inyeaka no nso.
- 12 Otutu oke ehi gbara m gburugburu;
oke ehi di ike nke Bashan† gbara m gburugburu.
- 13 Odum ndi na-agbo uja mgbe ha na-adogbu anu ohia
asaghepula onu ha megide m.
- 14 A wupula m dika mmiri,
okpuku m niile apukwaala n'onodu ha.
Obi m agbazela dika mmanu,
obi ilo mmiri ewerela onodu n'ime m.
- 15 Ike obula adighikwa m n'ahu, dika a ga-asị na m bu uru nke anwu
mikooro mmiri di ya n'ime.

* **Abụ Oma 22:2** Maobu, N'abalị, adighi m emechikwa onu m † **Abụ Oma 22:12** Bashan bu obodo e ji oke ehi gbara abuba ma dikwa ike maara. O di na mpaghara ugwu n'owuwa anyanwu ala Filistia. Dit 3:1; Ems 4:1

Ire m na-araparakwa m n'ọny,
n'ihhi na i togboro m n'ony onwu.

- 16 Otutu nkita agbaala m gburugburu;
otu ndi na-eme ihe ojoo agbaala m gburugburu,
ha adupuola m aka m na ukwu m.
- 17 A puru iguta okpukpu m niile onu;
ndi mmadu na-ele m anya na-emikwa onu ochi
- 18 Ha na-eke uwe m n'etiti ha,
ha sitere n'ife nza kee uwe m.
- 19 Ma gi, ONYENWE ANYI, anola m ebe di anya;
gi Onye bu ike m, mee ngwangwa bia nyere m aka.
- 20 Naputa ndu m site na mma agha,
site n'ike umu nkita, naputa ndu m nke di oke onuahia.
- 21 Gbaputa m site n'ony odum ndi a,
zoputa m site na mpi atu ndi a.
- 22 Aga m ekwuputa aha gi nye umunna m;
n'etiti oha mmadu aga m enye gi otuto.
- 23 Toonu ONYENWE ANYI! Unu niile bu ndi na-atu egwu ya;
unu bu ndi agburu Jekob, soperunu ya!
Tunu ya egwu, unu agburu Izrel!
- 24 N'ihhi na o ledaghi ahuhu onye a na-akpagbu anya
maobu kwaa ya emo;
o lefughi ya anya
kama mgbe o kpokuru ya, o nuru olu akwa ya.
- 25 Isiokwu otuto m n'etiti oha mmadu sitere na gi;
aga m emezukwa nkwa niile m kwere gi n'ihu ndi ahụ na-atu egwu
gi.
- 26 Ndi ogbenye ga-eri nri, rijuo afọ ha,
ndi niile na-achọ ONYENWE ANYI ga-eto ya
ka mkpuruobi unu di ndu ruo mgbe ebighi ebi.
- 27 Nsotu elu uwa niile ga-echeta,
ma laghachikwute ONYENWE ANYI.
Ezinaulo nke mba niile di iche iche
ga-akpo isiala n'ihu ya.
- 28 N'ihhi na ike ochichi bu nke ONYENWE ANYI,
o na-achikwa mba niile.
- 29 Ndi ogaranya niile nke elu uwa ga-eri oriri ma fee ya;
ihe niile na-anwu anwu ga-akpo isiala n'ihu ya;
ndi na-apughi idebe onwe ha ndu.
- 30 Agburu anyi ga-ejere ya ozi;
a ga-akorọ ogbo ndi na-abia n'ihu ihe banyere onyenwe anyi.
- 31 Ha ga-ekwusa ezi omume ya
nye ogbo niile na-abia n'ihu, bu ndi a na-amubeghi
n'ihhi na o meela ya.

Abụ Ọma 23

Abụ Ọma Devid.

Onyenwe anyị na-azụ anyị dị ka aturu

¹ ONYENWE ANYỊ na-azụ m dika aturu, o dighi ihe akoro m.

² O na-eme ka m dinaa ala n'ebe ahijia ndu na-eto,
o na-edughari m n'akuku mmiri di juu,

³ o na-atute mkpuruobi m.

O na-edu m n'uzo niile nke ezi omume
n'ihi aha ya.

⁴ A sikwari na m na-aga ije,
na ndagwurugwu nke ochichiri onwu,
agaghi m atu egwu ihe ojoo obula;
n'ihi na i nonyeere m,
mkporo gi na mkpanaka gi
na-akasi m obi.

⁵ I na-akwado tebul* n'ihu m,
n'anya ndi iro m.

I tere isi m mmanu†
iko m na-ejubiga oke.

⁶ N'ezie, idi mma na ebere ga-agbaso m
ogologo ubochi niile nke ndu m,
m ga-ebikwa n'ulo ONYENWE ANYI
mgbe niile ebighi ebi.

Abụ Ọma 24

Abụ Ọma Devid.

Eze onyenwe ebube

¹ Uwa na ihe niile di n'ime ya bu nke ONYENWE ANYI;
uwa na ndi niile bi n'ime ya.

² O toro ntoala ya n'ime oke osimiri niile,
o mekwara ka o guzosie ike.

³ Onye bu onye ahụ nwere ike irigo n'elu ugwu ONYENWE ANYI?
Onye nwere ike ibata guzo n'ime ulonso ya?

⁴ O bu onye aka ya emeghi ihe ojoo, obi ya dikwa ocha,
onye na-adighi atukwasị obi na chi arusi,
maobu nuo iyi aghugho.

⁵ Ha ga-anata ngozi site n'aka ONYENWE ANYI,
natakwa mkpeputa site n'aka Chineke Onye nzoputa ha.

⁶ Otu a ka o ga-adiri ogbo ndi ya,
bu ndi na-achọ ihu gi, Chineke nke Jekob.

Sela

* **Abụ Ọma 23:5** N'oge ochie, o bu n'ebe iri nri (tebul) ka enyi na enyi na-anọ agba ndu, maobu nwe nkwekorita. Oriri a na-egosi na ogbugba ndu bu ihe onu na ezi mmekorita nke enyi na enyi. Eze ahụ nke na-azụ ndi ya dika aturu, nabatara ohu ya bu Devid n'ebe iri nri, dika e dere ya n'abụ ọma a. † **Abụ Ọma 23:5** Mmanu a na-ete n'isi na-esi isi utọ, o bu mmanu a na-ete onye a kporo oriri iji kwanyere ya ugwu. Luk 7:46 Ndi ozuzu aturu na-ejikwa ya achu umu ahuhu na ndanda na-achọ iribanye aturu ndi ha na-azụ n'imi.

- 7 Welitenu isi unu, unu onu uto ama,
meenu ka isi unu buru ihe e welitere, unu onu uto ama ochie,
ka eze ebube nwee ike ibata.
- 8 Onye bu eze ebube* a?
O bu ONYENWE ANYI, onye bu dimkpa na dike.
O bu ONYENWE ANYI, onye bu dike n'agha.
- 9 Welitenu isi unu, unu onu uto ama,
buliekwanu ha elu, unu onu uto ama ochie,
ka Eze ebube nwee ike ibatakwa.
- 10 Onye bu eze ebube a?
O bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
o bu ya bu Eze ebube!

Sela

Abụ Oma 25

Abụ Oma Devid.

Ekpere maka odudu na nnaputa

- 1 O bu na gi ONYENWE ANYI
ka m tukwasiri obi m.
- 2 O Chineke m, o bu gi ka m tukwasiri obi m.
Ekwela ka ihere mee m,
ekwekwala ka ndi iro m merie m.
- 3 Ihere agaghi eme
onye obula olileanya ya di na gi,
ma ihere ga-eme ha
bu ndi niile igho aghughu juru ahụ.
- 4 O ONYENWE ANYI, zi m uto gi niile,
kuzikwaara m uto gi niile.
- 5 Duo m n'eziokwu gi, kuzikwaara m ihe,
n'ihina na i bu Chineke, onye Nzoputa m, ubochi niile,
olileanya m di na gi.
- 6 Cheta, ONYENWE ANYI, oke obi ebere na ihunanya gi,
n'ihina na ha na-adị siteri na mgbe ochie.
- 7 Echetalala mmehie m mere n'okorobia m,
ya na nnupu isi m niile.
Kama site n'ihunanya gi cheta m,
ONYENWE ANYI, n'ihina na onye di mma ka i bu.
- 8 Onye di mma na onye ezi omume ka ONYENWE ANYI bu;
o bu ya mere o na-ezi ndi mmehie uto ya.
- 9 O na-edu ndi di umeala n'obi n'uto ziri ezi,
na-ezikwa ha uto nke ya.
- 10 Uto niile nke ONYENWE ANYI juputara n'ihunanya na ikwesi ntukwasiri
obi,
nye ndi niile na-edebe iwu ogbugba ndu ya.
- 11 N'ihina aha gi, O ONYENWE ANYI,
gbaghara m ajo omume m n'agbanyeghi na ha di ukwuu.
- 12 Olee mmadu ahụ nke na-atu egwu ONYENWE ANYI?

* **Abụ Oma 24:8** Mkp 19:11-16

- O ga-ezi ya ihe n'uzọ ahụ a họtụtaara ya.
- 13 O ga-ebi ogologo ụbọchị nke ndụ ya n'ime ịba ụba,
ndị agbụrụ ha ga-eketa ala ahụ.
- 14 ONYENWE ANYỊ na-eme ka ndị ahụ na-atụ egwu ya mara
ogbụgba ndụ ya na izu nzuzo ya.
- 15 Anya m abụọ na-elegide ONYENWE ANYỊ mgbe niile;
n'ihị na ọ bụ naanị ya ga-eme ka ụkwụ m abụọ site n'onyanya pụta.
- 16 Chee m ihu ma gosi m ebere gi,
n'ihị na abụ m onye nọ na nsogbu, naanị m nọkwa.
- 17 Ihe mgbu nke obi m abaala ụba,
napụta m site n'obi mwute.
- 18 Lekwasị nsogbu m na ihe mgbu m anya.
Biko, gbaghara m mmehie m niile.
- 19 Lee ka ndị iro m si mụbaa,
ha ji oke iwe kpọọ m asị.
- 20 Chebe ndụ m ma gbapụta m;
ekwela ka m bụrụ onye ihere ga-eme,
n'ihị na n'ime gi ka m ghabara izere ndụ
- 21 Kwere ka ezi omume na izuoke bụrụ ihe ga-agba m gburugburu,
n'ihị na olileanya m dị n'ime gi.
- 22 O Chineke, Gbapụtakwa Izrel,
site na nsogbu ya niile.

Abụ Qma 26

Abụ Qma Devid.

Ekpere nke ezi mmadu

- 1 ONYENWE ANYỊ, biko kpepụta m,
n'ihị na ebiela m ndụ zuruoke,*
atụkwasi m ONYENWE ANYỊ obi,
na-eleghi anya n'azụ.
- 2 Tulee m, O ONYENWE ANYỊ, ma nwakwaa m,
nyochaa obi m na echiche m.
- 3 N'ihị na ejirila m ihunanya gi mere ihe nlere anya nye onwe m.
Ana m ejegharikwa n'ime eziokwu gi.
- 4 Mụ na ndị na-aghọ aghughọ adighi enwe mmekọ ọbụla.
Otu a kwa, nnwekọ ọbụla adighikwa n'etiti mụ na ndị ihu abụọ.
- 5 Akporọ m otu ndị na-emebi iwu asị.
Mụ na ndị ajọ omume agaghị anọkọkwa.
- 6 Ana m asacha aka† m abụọ n'ọnọdụ emeghi ihe ojọọ,
na-eje ozi n'ebe ichu aja gi ife gi ofufe, o ONYENWE ANYỊ.
- 7 Ana m abukwa abụ ekele,
jiri iti mkpu na-ekwusa otuto gi, na ọrụ ebube gi niile.
- 8 O ONYENWE ANYỊ, ahuru m ulọ obibi gi n'anya,

* **Abụ Qma 26:1** 2Ez 20:2; Ilu 20:7 † **Abụ Qma 26:6** O bụrụ na mmadu asacha maobu kwoo aka ya n'ihu ọha, ọ na-aputa ngopu site n'ihe na-ezighi ezi, maobu onye di otu a na-asị, ikpe amaghi m. Abụ 73:13

- 9 ụlọ ahụ ebe ebube gị na-adigide n'ime ya.
 9 Ebibikọtala mụ na ndị mmehie,
 ewezugakọtala ndụ m na nke ndị na-awụfu ọbara,
 10 ndị aka ha jupụtara n'atụmatụ ojọọ,
 aka nri ha jupụtakwara na ngari.
 11 Ma mụ onwe m na-ebi ndụ zuruoke;
 gbaputa m ma meere m ebere.
 12 Ụkwu m na-eguzo n'ala dị larịi;
 aga m eto ONYENWE ANYỊ n'etiti ọha mmadụ.

Abụ Qma 27

Abụ Qma Devid.

Abụ nke iguzosi ike

- 1 ONYENWE ANYỊ bụ ihè* m na nzọpụta m,
 onye ka m ga-atụ egwu ya?
 ONYENWE ANYỊ bụ ebe siri ike nke ndụ m,
 ọ bụkwa onye ka m ga-atụ egwu?
 2 Mgbe ndị na-eme ihe ojọọ busoro m agha
 ka ha ripịa anụ ahụ m,
 ọ bụ ndị iro m na ndị kpọrọ m asi,
 bụ ndị ga-asọ ngongọ ma dakwaa.
 3 Ọ bụrụ na usuu ndị agha agbaa m gburugburu,
 obi m agaghị atụ ụjọ ọbụla;
 ọ bụladi na agha adaa imegide m,
 n'oge ahụ, ka m ga-enwe ntụkwasi obi.
 4 Naanị otu ihe ka m rịọrọ n'aka ONYENWE ANYỊ,
 nke ahụ bụkwa ihe m na-achọsi ike;
 ka m biri n'ụlọ ONYENWE ANYỊ
 ụbọchị niile nke ndụ m,
 na ka m lekwasị ịma mma ONYENWE ANYỊ,
 na ka m chọọ ya n'ime ụlọnsọ ukwuu ya.
 5 N'ihì na n'ụbọchị nsogbu,
 ọ ga-echebe m n'ime ebe obibi ya;
 ọ ga-ezo m n'ime ụlọ ikwu ya;
 ma bulie m elu, debe m n'elu oke nkume.
 6 Mgbe ahụ, a ga-eweli isi m elu
 kariya ndị iro m gbara m gburugburu;
 aga m eji iti mkpu ọnụ, chụọ aja n'ụlọ ikwu ya;
 aga m abụ abụ, kụọ egwu nye ONYENWE ANYỊ.
 7 Gee ntị mgbe m na-akpọku gị ONYENWE ANYỊ.
 Meere m ebere, zaa m.
 8 Obi m na-ekwu banyere gị, "Chọọ ihu ya!"
 Ihu gị, ONYENWE ANYỊ, ka m ga-achọ.
 9 Ezonariila m ihu gị,
 agbakutala ohu gị azụ n'iwe;

* **Abụ Qma 27:1** Aiz 60:19-20; Mai 7:8

- n'ihì na ì búrìjì onye inyeaka m.
 O Chineke, Onye nzọpụta m,
 ahapụkwala m.
 10 Ọ búrurị na nne na nna m ahapụ m,
 ONYENWE ANYỊ ga-anabata m.
 11 Zi m ụzọ gị, O ONYENWE ANYỊ;
 duo m n'ụzọ kwesiri
 n'ihì ndị na-akpagbu m.
 12 Ararala m nyefee n'aka ndị kporo m asị n'ihì ọchịchọ ha,
 ọtụtụ ndị ama ụgha ebiliela imegide m,
 ha na-ekupụ ihe ike dika ume.
 13 Olileanya m bụ nke a:
 Aga m ahụ ịdị mma ONYENWE ANYỊ
 n'ala ndị dị ndụ.
 14 Chere ONYENWE ANYỊ;
 dīrī ike, nwekwaa ume,
 ma chere ONYENWE ANYỊ.

Abụ Ọma 28

Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka enyemaka na-ekere

- 1 Gị ONYENWE ANYỊ ka m na-akpọku;
 gị bụ Oke nkume m,
 agbala m nkịtị.
 Ọ bụrụ na ì jụ ịza m,
 aga m eyi otu n'ime ndị ahụ na-arịda n'olulu.
 2 Nụrụ arịrịọ m maka ebere
 dika m na-akpọku gị maka enyemaka,
 mgbe m chīliri aka m abụọ elu
 n'Ebe gị Kachasi Nso.
 3 Adọkpurula m tinyere ndị ajọ mmadu,
 tinyekwara ndị na-eme ajọ ihe,
 ndị ji ire uto agwa ndị agbataobi ha okwu udo,
 ma ha bu iro n'ime obi ha.
 4 Kwughachi ha dika ọrụ ọjọọ ha
 na omume ha kwesiri;
 kwughachi ha maka ihe aka ha mere,
 ka ihe ga-adakwasị ha bụrụ ihe ha kwesiri iketa.
 5 N'ihì na ha adighi aghota ọrụ niile nke ONYENWE ANYỊ,
 ha adighikwa aghota ihe aka ya abụọ ruru,
 ọ ga-akwada ha n'ala,
 ọ gaghi ewulikwa ha elu ọzọ.
 6 Toonu ONYENWE ANYỊ,
 n'ihì na o gere ntị n'arịrịọ m rịrọ ya ka o meere m ebere.
 7 ONYENWE ANYỊ bụ ike m na ọta m;
 ana m atukwasị ya obi m, si otu a bụrụ onye a na-enyere aka.
 Obi m na-awuli elu n'ihì ọnụ,
 aga m ejikwa abụ m na-eto ya.

- 8 ONYENWE ANYỊ bụ ike nke ndị ya,
ebe mgbaba e wusiri ike nke nzọputa diiri onye ya etere mmanụ.
9 Zọputa ndị gị, gozikwaa ihe nketa gị;^{*}
buuru ha onye ọzuzu aturu, na-ekukwa ha ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Ọma 29

Abụ Ọma Devid.

Olu Onyenwe anyi

- 1 Toonu ONYENWE ANYỊ, unu ndi bi n'eluigwe,
nyenu ONYENWE ANYỊ nsopuru n'ihie ebube na ike ya.
2 Nyenu ONYENWE ANYỊ nsopuru kwesiri aha ya;
kpoo isiala nye ONYENWE ANYỊ n'ebube nke idi nsọ ya.
3 Olu ONYENWE ANYỊ na-ada n'elu osimiri;
olu Chineke di ebube na-ada ike ike,
olu ONYENWE ANYỊ na-ada dika egbe eluigwe* n'elu oke osimiri.
4 Olu ONYENWE ANYỊ di ike,
olu ONYENWE ANYỊ juputakwara n'ebube.
5 Olu ONYENWE ANYỊ na-etiwa osisi ukwu sida;
ONYENWE ANYỊ na-etiwasi osisi ukwu sida nke Lebanon.
6 O na-eme ka Lebanon wulie elu dika nwa ehi,
o na-eme ka Sirion† wulie elu dika nwa atụ.
7 Olu ONYENWE ANYỊ na-agba dika egbe eluigwe
mgbe amuma na-egbu.
8 Olu ONYENWE ANYỊ na-eme ka ozara maa jijiji;
ONYENWE ANYỊ na-eme ka ozara Kadesh maa jijiji.
9 Olu ONYENWE ANYỊ na-eme ka osisi ook gbago‡
na-agbuchapukwa akwukwo niile nke oke oha.
N'ime ulonso ukwuu ya mmadu niile na-eti, "Ebube!"
10 ONYENWE ANYỊ no n'ocheeze ya n'elu uju mmiri;
ONYENWE ANYỊ na-achi dika eze ruo mgbe ebighi ebi.
11 ONYENWE ANYỊ na-enye ndi ya ike,
o ga-ejikwa udo gozie ndi ya.

Abụ Ọma 30

Abụ Ọma. Abụ nke ido obieze Devid nsọ.

Abu mgbaputa

- 1 Aga m eto gi, O ONYENWE ANYỊ,
n'ihie na i sitere n'ebe di omimi doputa m.
I kweghi ka ndi iro m chia m ochi.
2 O ONYENWE ANYỊ Chineke m, akpokuru m gi, ka i nyere m aka,
i gwokwara m.
3 O ONYENWE ANYỊ, i si n'ala ili kpoputa m,
i mere ka m diri ndu.
4 Bukuonu ONYENWE ANYỊ abu, unu ndi nsọ ya,

* **Abụ Ọma 28:9** Maobu, *ndi nke gi* * **Abụ Ọma 29:3** Job 37:4-5; Abụ 18:13 † **Abụ Ọma 29:6**
Nke a bu aha ndi Fonikisi bi na mpaghara ugwu Hemon na-akpo ugwu ahụ. Hemon di n'oke ala
nkwa ahụ n'ebe ugwu. Dit 3:9; Abụ 42:6 ‡ **Abụ Ọma 29:9** Ime na-eme nne ele

- toonu aha nsọ ya.
⁵ Iwe ya adighi adigide tee anya,
 ma ime amara ya na-adị ruo ebighi ebi!
 Ịkwa akwa nwere ike diri ogologo abali niile,
 ma iti mkpu onu ga-adị n'utu.
- ⁶ Mgbe m no n'udo, asiri m,
 "The obula apughi inapu m udo m."
⁷ O ONYENWE ANYI, mgbe i gosiri m ihuma,
 i mere ka m kwuru chim dika ugu;
 ma mgbe i zoro ihu gi site n'ebe m no,
 adara m mba.
- ⁸ O bu gi, ONYENWE ANYI, ka m kpokuru;
 o bukwa onyenwe anyi ka m rioro arioro amara si,
⁹ "Uru gini di ma m laa n'iyi?
 Uru gini di ma m rida n'ili?
 Uzuzu aja o ga-enye gi otuto?
 O ga-ekwusa banyere ikwesi ntukwasị obi gi?"
¹⁰ O ONYENWE ANYI, gee m nti ma meere m ebere;
 O ONYENWE ANYI, buuru m onye inyeaka.
- ¹¹ I meela ka iti mkpu akwa m gho o ite egwu;
 i napuru m akwa mkpe m, ma yinye m onu dika akwa mmemme.
¹² I mere nke a ka obi m buo maka otuto gi, ghara ino nwayoo.
 O ONYENWE ANYI Chineke m, aga m eto gi ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Ọma 31

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Oge m di gi n'aka

- ¹ ONYENWE ANYI, n'ime gi, ka m gbabara izere ndu;
 ekwela ka ihere* mee m;
 site n'ezi omume gi gbaputa m.
- ² To o nti gi n'ala nuru olu m,
 bia ngwangwa gbaputa m;
 ghooro m oke nkume nke ebe mgbaba,
 ebe mgbaba e wusiri ike maka nzoputa m.
- ³ Ebe i bu oke nkume m na ebe mgbaba m e wusiri ike,
 n'ihia aha gi, duo m ma na-edukwa m.
- ⁴ Naputa m site n'onya nke e zobere n'ihia m,
 n'ihia na o bu naani gi bu ebe mgbaba m siri ike.
- ⁵ N'aka gi ka m na-enyefe mmuo m;
 gbaputa m, o ONYENWE ANYI, Chineke, onye eziokwu.
- ⁶ Akporo m ha asi bu ndi niile na-eфе chi mba ozo ndi na-abaghi uru;
 ana m atukwasị ONYENWE ANYI obi m.
- ⁷ Aga m enwe obi utu ma nurikwaa onu n'ime ihunanya gi,
 n'ihia na i huru nsogbu m
 marakwa ihe mgbu nke mmuo m.

* **Abụ Ọma 31:1** *There Maobu, ihe na-eweta onuma ma o bukwanyu, onodu ikwa emo*

- 8 I wereghị m nyefee n'aka ndị iro m,
kama i nyela m ohere ijeghari ebe ọbula m choro.
- 9 O ONYENWE ANYI, meere m amara n'onodu ihe mgbu m.
Anyia m abuo na-acha uhie uhie n'ihu ikwa akwa;
ike adighikwa m.
- 10 Iru uju erielam ahu;
ikwa akwa m ewepula ihe n'afom; ihe mgbu m mere ka ike gwusia m ruo na ume adighikwa n'okpukpu m.
- 11 N'ihu ndi iro m niile;
ndi agbataobi m na-eleli m anya.
Ndi enyi m na-atu ujo ibiakwute m,
ndi huru m n'okporozo na-esite uzo ozo gafee.
- 12 Aghoola m onye echefuru echefu, di ka a ga-asị na m nwuru anwu.
A puru iji ite kwara akwua tunyere m.
- 13 Anula m nkwulu ha megide m;
oke egwu di n'akuku niile;
ha na-agba izu megide m,
na-agba izu nzuzo iji napu m ndu m.
- 14 Ma ana m atukwasị gi obi ONYENWE ANYI.
Ekwuola m ya si, "Naani gi bu Chineke m."
- 15 Oge m niile di gi n'aka.
Napu m n'aka ndi iro m
na n'aka ndi ahu na-adighi ezu ike ichu m oso.
- 16 Mee ka amara gi mukwasị ohu gi dika anyanwu;
zoputa m n'ihu ihunanya gi na-enweghi ogwugwu.
- 17 O ONYENWE ANYI, ekwela ka ihere mee m,
n'ihu na akpokuola m gi;
kama mee ka ihere mee ndi na-eme ihe ojobo,
ka ha togboro n'ala mmuo debe onu ha duu.
- 18 Ka onu ahu ha ji ekwu okwu ugha mechie kpankpan;
n'ihu na o bu site na mpako na nleli
ka ha ji na-ekwu okwu megide ndi ezi omume.
- 19 Lee ka idi mma gi si baa uba,
nke i na-edebere ndi niile na-atu egwu gi,
nke i na-enye ndi na-agbaba n'ime gi,
n'ihu oha mmadu.
- 20 I na-ezobe ha n'ebe nzuzo gi
puo n'izu nzuzo nke umu mmadu;
i na-echebe ha n'ime ebe obibi gi;
ka ha puo n'ebubo nke ire di iche iche.
- 21 Otuto diri ONYENWE ANYI
n'ihu na o gosila m ihunanya ya di ukwu
mgbem no n'obodo ndi iro gbara gburugburu.
- 22 Akujara m, kwuo okwu n'ujosi,
"Ewezugala m site n'ihu ya!"
Ma i nuru ariso m maka ebere
mgbem m kpokuru gi ka i nyere m aka.

- 23 Hụnyụ ONYENWE ANYỊ n'anya, unu ndị ya niile kwesiri ntụkwasị obi,
n'ihu na ONYENWE ANYỊ na-anaputa ndị niile kwesiri ntụkwasị obi nye
ya,
ma ọ na-akwughachi ndị mpako oke zuru ezụ.
24 Ya mere, dirinyu ike, ka obi siekwa unu ike,
unu niile ndị olileanya ha dị n'ime ONYENWE ANYỊ.

Abụ Oma 32

Abụ Oma Devid. Abụ *Maskil*.

Nkwuputa na mgbaghara mmehie

- 1 Onye a goziri agozi ka mmadu ahụ bu,
onye a gbaghaara ajo omume ya niile,
onye e kpuchikwaara mmehie ya niile.
2 Ngozi na-adiri nwoke ahụ,
onye ONYENWE ANYI na-adighi agunyere mmehie ya,
onye ahụ nke aghugho obula na-adighikwa n'ime mmuo ya.
3 Mgbe m gbachiri nkiti,
okpukpu m rere ure
site n'isu ude m ogologo ubochi niile.
4 Ehihie niile na abali niile,
i tara m ahuhu,
ume di m n'obi gwuchara,
dika mgbe okpomoku nke okochi.*
Sela
5 Mgbe ahụ, ekwuputara m mmehie m niile n'ihu gi,
kwusikwa izo ha ezo.
Agwara m onwe m okwu si,
"Aga m ekwuputa mmehie m niile n'ihu ONYENWE ANYI."
I gbaghakwaara m
ikpe omuma nke mmehie m niile.
Sela
6 Ya mere, ka ndi niile bu ndi ezi omume kpokuo gi n'ekpere
mgbe e nwere ike ichota gi;
n'uzo di otu a, o buru na uju mmiri abia,
o gaghị erute ha.
7 Gi onwe gi buuru m ebe nzuzo;
I ga-echebekwa m ka nsogbu obula hapu irute m nso.
O bukwa abụ nzoputa ka i ji gbaa m gburugburu.
Sela
8 Aga m eme ka i nwee uche, zikwa gi uzo i kwesiri igbaso;
Aga m adu gi odu, anya m ga-adikwasikwa n'ahu gi.
9 Adikwala ka inyinya maobu inyinya ibu
nke na-enweghi akonuche,
nke a na-aghaghị iji mkpumkpu igwe na eriri kechie onu ya, ijide ya,
ma emeghi otu a, o gaghị abiakwute gi.
10 Otutu ihe mgbu na-abiakwasị ndi na-eme ihe ojojo,
ma ihunanya ONYENWE ANYI nke na-enweghi ogwugwu,

* **Abụ Oma 32:4** Mgbe anwu na-amikoro mmiri di n'ala

na-agba onye ahụ tũkwasiŕi ya obi gburugburu.

- 11 Nũrianu ọnu n'ime ONYENWE ANYI, nweekwanu obi uto, unu ndi ezi omume;
buo abụ, unu ndi obi ha ziri ezi.

Abụ Oma 33

Idi mma na idi ukwu Onyenwe anyi

- 1 Tienu mkpu onu nye ONYENWE ANYI, unu ndi ezi omume;
n'ihu na o bu ihe ziri ezi ka ndi obi ha ziri ezi too ya.
- 2 Werenu ubo akwara too ONYENWE ANYI;
werenu une nke nwere akwara iri kporo ya egwu.
- 3 Bũkuonu ya abụ oheru;
were nka kporo ubo akwara ma tiekwa mkpu onu.
- 4 N'ihu na okwu ONYENWE ANYI niile ziri ezi burukwa eziokwu;
o kwesiri ntukwasi obi n'oru ya niile.
- 5 ONYENWE ANYI na-ahu ezi omume na ikpe ziri ezi n'anya;
uwa niile juputara n'ihunanya ya nke na-enweghi ogwugwu.
- 6 O bu site n'okwu onu ONYENWE ANYI ka e ji kee eluigwe niile,
jirikwa nkuume nke onu ya mee anwu, na onwa na kpakpando niile.
- 7 O bu ya kekwaro osimiri niile chikota ha n'otu ebe,
kpaa oke ebe ha ga-anọ dika ulokwu di ukwu.
- 8 Ka uwa niile tuo ONYENWE ANYI egwu;
ka mmadu niile bi n'uwa sopusu ya.
- 9 N'ihu na o kwuru okwu, okwu ahụ mezukwara;
o nyere iwu, iwu ahụ guzokwara chim.
- 10 ONYENWE ANYI na-emebi atumatu mba niile;
o na-emebi ebumnobi umu mmadu.
- 11 Atumatu ONYENWE ANYI na-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
ebumnobi ya ruo ogbo niile.
- 12 Mba a goziri agozi ka mba ahụ bu, bu ndi Chineke bu ONYENWE ANYI ha;
bu ndi o hoputara ka ha buru ihe nketa ya.
- 13 ONYENWE ANYI si n'eluigwe na-ele ndi mmadu bi n'uwa anya.
O na-ahuzu umu mmadu niile anya.
- 14 O sitere n'ebe obibi ya na-ele
onye obula bi n'elu uwa anya.
- 15 Ebe o bu ya kpuru obi mmadu niile n'otu na otu;
o na-ahuzu, na-amazukwa ihe niile ha na-eme.
- 16 Onuogugu ndi agha eze apughi izoputa ya;
o nweghi onye agha obula na-azoputa onwe ya, site n'idi ukwu nke
ike ya.
- 17 Inyinya agha ezukwaghi iwetara ndi na-agba ha mmeri n'agha.
O bu ezie na inyinya di ike, ma ha apughi izoputa ndi nwe ha.
- 18 Ma ONYENWE ANYI ji anya ya na-eche ndi niile na-atu ya egwu nche,
ya bu ndi niile na-atukwasi obi ha n'ihunanya ya, nke na-adighi agwu
agwu.
- 19 O ga-anaputa ha site n'aka onwu.

Ọ ga-echebekwa ha ọ buladi n'oge unwu.

- 20 Anyị ji olileanya eche ONYENWE ANYI;
 ọ bu ya bu inyeaka anyị na ọta anyị.
 21 Obi anyị na-anụrị ọnu n'ime ya;
 n'ihu na anyị tūkwasiri aha nsọ ya obi.
 22 O ONYENWE ANYI, ka ihunanya gi na-adigidere anyi,
 dika olileanya anyi di na gi.

Abụ Oma 34

Abụ Oma Devid. Mgbe ọ gbanwere omume ya mee ka onye na-ayi ara n'ihu Abimelek, onye nke chupuru ya, ya a puo.

Chineke di mma

- 1 Aga m eto ONYENWE ANYI mgbe niile.
 Mgbe niile ka otuto ya ga-adi n'onu m.
 2 Mkpuruobi m ga-anyia isi na ONYENWE ANYI;
 ka ndi niile a na-akpagbu gee nti nuriya onu.
 3 Soro m too ONYENWE ANYI;
 ka anyi bulie aha ya elu.
 4 N'ihu na etikuru m ONYENWE ANYI mkpu akwa, ọ zakwara m,
 naputa m site n'aka itu ujo m niile.
 5 Ihu ndi na-elekwasị ya anya na-enwu dika ihe;
 ihere adighi eme ha.
 6 Onye ogbenye a kpokuru ONYENWE ANYI, ọ zakwara ya;
 ọ zoputara ya site na nsogbu ya niile.
 7 Mmuo ozi ONYENWE ANYI na-agba ndi niile na-atu egwu ya gburugburu
 na-anaputakwa ha.
 8 Jiri aka gi tulee ma hukwa na ONYENWE ANYI di mma;
 onye a goziri agozi ka onye ahụ bu, onye nke na-agbaba n'ime ya.
 9 Tuonu egwu ONYENWE ANYI, unu ndi nsọ ya,
 n'ihu na ọ dighi ihe na-ako ndi niile na-atu egwu ya.
 10 Aguu nwere ike igu umu odum, ike pukwara igwu ha,
 ma ihe obula bu ihe oma agaghi ako ndi niile na-achọ ONYENWE ANYI.
 11 Umụ m, bianu gee m nti;
 aga m ezi unu ihe itu egwu ONYENWE ANYI bu.
 12 Onye obula n'ime unu huru ndu n'anya,
 ma nwee ochicho ihu otutu ubochi ndi di mma,
 13 chezie ire gi ka ọ ghara ikwu ihe ojoo,
 chezikwaa egbugbere onu gi ka ọ gharakwa igba ugha.
 14 Site n'ihe ojoo wezuga onwe gi ma mee ezi ihe,
 choo udo ma gbasookwa ya.
 15 Anya ONYENWE ANYI di n'ahu ndi ezi omume,
 nti ya gheekwa oghe nye mkpu akwa ha;
 16 ma ihu ONYENWE ANYI na-emegide ndi na-eme ihe ojoo,
 ime ka a hapu ichetakwa ihe banyere ha n'owa.
 17 ONYENWE ANYI na-anu olu ndi ezi omume, mgbe ha na-akpoku ya ka o
 nyere ha aka;

- ọ na-azọputakwa ha site na nsogbu ha niile.
- 18 ONYENWE ANYỊ na-anọ ndị niile obi ha tiwara etiwa nso,
 ọ na-anaputa ndị niile olileanya ha gwurū.
- 19 Nsogbu na-adakwasị ndị ezi omume na-adị ukwuu,
 ma ONYENWE ANYỊ na-anaputa ha site na nsogbu ndị ahụ niile.
- 20 Ọ na-anaputakwa ha kpamkpam.
 Ọ gaghị ekwe ka ọ buladị otu ọkpụkpụ dī ha n'ahụ gbajie.
- 21 Ihe ọjọọ ga-eme ka onye ajọ omume nwuo;
 ndị na-akpọ onye ezi omume asị ka a ga-ama ikpe ọnwu.
- 22 ONYENWE ANYỊ na-agbaputa ndị ohu ya;
 ọ dighi onye ọbula nke na-agbaba n'ime ya a ga-ama ikpe ọnwu.

Abụ Ọma 35

Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka enyemaka

- 1 O ONYENWE ANYỊ, luso ha ọgụ bụ ndị na-aluso m ọgụ;
 buso ha agha bụ ndị na-ebuso m agha.
- 2 Yikwasị uwe agha gị, werekwa ọta gị;
 bilie bịa nyere m aka.
- 3 Seputa ùbe gị na anyuike agha gị;
 bịa zute ndị na-achụ m ọsọ.
- Gwa mkpuruobi m,
 “Abụ m nzọputa gị.”
- 4 Mee ka ihere mee
 ndị niile na-agbalịsị ike igbu m.
 Ka ndị na-agba izuzu igbu m burukwa ndị a chughachiri azụ,
 na ndị ihere mere.
- 5 Ka ha dika igbugbo ọka mgbe oke ifufe na-efe,
 ka mmuo ozi ONYENWE ANYỊ buru onye na-achufu ha.
- 6 Mee ka uzọ ha gbaa ọchichiri, burukwa ebe na-amị amị;
 ka mmuo ozi ONYENWE ANYỊ buru onye na-achụ ha ọsọ.
- 7 Ọ bụ ezie na ọ dighi ihe ọjọọ ọbula m mere ha,
 ma ha siere m ọnya, gwukwaara m olulu n'uzọ m.
- 8 Ka mbibi biakwasị ha na mberede,
 ka ụgbu ha zobeere m kee ha;
 ka ha lakwaa n'iyi site n'idaba n'olulu ahụ ha gwuru.
- 9 Mgbe ahụ, mkpuruobi m ga-anuri ọnu na ONYENWE ANYỊ,
 ọ ga-enwekwa obi utọ n'ime nzọputa ya.
- 10 Ihe niile dī n'ime m ga-eti mkpu sị,
 “O ONYENWE ANYỊ, ọ bụ onye dika gị?”
- I na-agbaputa ndị na-adighi ike site n'aka ndị dī ike kariha ha,
 ma na-anaputa ndị ogbenye ndị chorọ enyemaka site n'aka ndị na-
 apunara ha ihe ha nwere n'ike.”
- 11 Ndị akaebe, ndị kwara obi n'azụ na-apukwute m;
 ha na-ebo m ebubo ihe ndị m na-anubeghi ihe banyere ha na mbu.
- 12 Ana m emere ha ihe oma, ma ha na-akwughachi m ihe ọjọọ.

- Nke a na-ewute mmuọ m ruo n'ọnwu.
- 13 Mgbe ha na-aria ọria, eyiri m akwa mkpe,
site na ibu ọnu weda onwe m n'ala.
Mgbe ekpere m loghachikwutere m na-enweghi ọsisa,
14 ejeghariri m n'ọnodu iru ọju,
dika a ga-asị na ọ bu nwanne m, maọbu enyi m,
jeghariakwa n'obi ọjọọ dika a ga-asị
na ọ bu nne m na-aria ọria ahụ.
- 15 Ma mgbe m dahiere, ha zuko tara na-anuri ọnu;
mgbe m na-adighi ele anya, ha biliri imegide m.
Ha na-ekwulu m na-esepughị aka.
- 16 Dika ndi ajo omume, ha na-akwa m emo n'iwe,
na-atakwarara m ikikere eze ha.
- 17 O Onyenwe anyi, ọ bu ruo ole mgbe ka i ga-anọ na-ele ihe na-eme?
Gbaputa ndu m site na mbibi ha niile,
site n'aka umu odum ndi a, gbaputa ndu m di oke onuahia.
- 18 Aga m enye gi ekele n'ihu ọha mmadu di ukwu,
n'etiti ọha kachasi ibe ya di ukwu, ka m ga-anọ too gi.
- 19 Ekwekwala ka ndi ahụ bu ndi iro m,
mgbe o nweghi ihe m mere ha, chia m ochi;
ekwekwala ka ndi ahụ kpọro m asi n'ihu iro,
mgbe o nweghi ihe m mere ha nwee izuike.
- 20 N'ihu na ọ bughị okwu udo ka ha na-ekwu,
kama ha na-echeputa ebubo ọgha di iche iche
megide ndi ahụ na-anoro onwe ha juu n'ime ala ahụ.
- 21 N'iju anya, ha na-ele m anya na-eti mkpu na-asị,
"Ewoo! Ewoo! Anya anyi abuo ka anyi ji hu ya."
- 22 O ONYENWE ANYI, i hula nke a, agbakwala nkiti;
anokwala m n'ebe di anya, O Onyenwe anyi.
- 23 Teta, bilie buuru m onye mkpeputa m.
Kpechitere m onu m, Chineke m na onyenwe m.
- 24 O ONYENWE ANYI Chineke m, kpeputa m n'ihu ezi omume gi;
ekwekwala ka ha chia m ochi.
- 25 Ekwekwala ka ha si, "Ahaa, ọ di ka anyi turu anya ya!"
Maobu si, "Anyi eloola ya!"
- 26 Mee ka ihere na oghaaghara
buru nke ndi na-achi m ochi n'ime mkpagbu m;
were ihere na nweda n'ala yinye ha dika uwe,
bu ndi niile na-ebuli onwe ha elu imegide m.
- 27 Ka ndi niile mkpeputa m di mma
were obi uto tie mkpu onu;
ka ha na-asị mgbe niile, "Ka e bulie ONYENWE ANYI elu,
onye odimma nke ohu ya na-amasi."
- 28 Ire m ga-ekwu banyere ezi omume gi
na otuto gi niile ogologo ubochi niile.

Abụ Ọma 36

Abụ Ọma diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid, bu ohu ONYENWE ANYI.

Ajọ omume mmadu na idi mma Chineke

- 1 E nwere m ozi di n'ime obi nke sitere n'aka Chineke
banyere ndu mmehie nke ndi na-eme ajọ ihe.*
Ọ dighi itu egwu Chineke
di n'anya ha.
- 2 N'ihia ha na-agwarita onwe ha okwu ire utọ n'anya ha onwe ha,
na o nweghi uzọ a ga-esi nwe ike ichoputa mmehie ha maobu kpo
ya asi.
- 3 Okwu onu ha niile bu ihe ojoo na aghughu;
ha adighi eji uche eme ihe maobu mee ihe di mma.
- 4 Ọ buladi mgbe ha no n'elu ihe ndina ha, ha na-eche echiche ajọ ihe;
ha enyefeela onwe ha n'aka ndu ajọ omume,
ha adighi ajukwa ihe na-ezighi ezi.
- 5 O ONYENWE ANYI, ihunanya gi na-eru mbara eluigwe,
ikwesi ntukwasi obi gi na-erukwa igwe ojii nke eluigwe.
- 6 Ezi omume gi dika ugwu di ukwu,
ikpe ikpe ziri ezi gi dika omimi nke oke osimiri.
O ONYENWE ANYI, i na-echebe umu mmadu na anumanu.
- 7 Lee ka ihunanya gi nke na-adighi agwu agwu si di oke onuahia, O
Chineke!
Umu mmadu na-agbaba n'okpuru ndo nke nku gi abuo.
- 8 Ha na-eri oriri site n'iba uba nke ulokwu gi;
I na-enyekwa ha mmiri site n'iyi nke obi utọ gi.
- 9 N'ihia na mmiri na-enye ndu di na gi;
o bukwa n'ihia gi ka anyi na-ahia ihia.
- 10 Mee ka ihunanya gi na-adigidere ndi maara gi,
ka ezi omume gi na-adigidekwara ndi ziri ezi n'obi.
- 11 Ekwela ka ndi mpako a zoo m ukwu n'isi,
ekwekwala ka aka ndi ajọ omume nupu m n'ebe m guzo.
- 12 Lee ka ndi na-eme ajọ ihe si daa n'ala,
a kwatuola ha n'ala, ha apughikwa ibilite ozo.

Abụ Ọma 37

Abụ Ọma Devid.

Ogwugwu ndu mmadu

- 1 Echegbula onwe gi n'ihia ndi na-eme ihe ojoo,
maobu kwosa ndi na-eme ihe ojoo ekworo;
- 2 n'ihia na mgbe na-adighi anya, ha ga-akponwu dika ahia,
dika ahia ndu, ha ga-anwukwa.
- 3 Tukwasi ONYENWE ANYI obi meekwa ihe ziri ezi;
biri n'ala na nchebe, rijuokwa afo.
- 4 Ka ihe ONYENWE ANYI toọ gi utọ.
O ga-enyekwa gi ihe niile bu ochicho nke obi gi.
- 5 Nyefee onwe gi n'aka ONYENWE ANYI;

* **Abụ Ọma 36:1** Maobu, Ozi si n'aka Chineke: Mmehie iwu nke ndi ajọ omume bi n'ime obi ha.

- tụkwasi ya obi, ọ ga-emere gi nke a:
- ⁶ Ọ ga-eme ka ezi omume gi pụta ihè dika ihe nke chi ọbụbọ,
meekwa ka izi ezi nke ikpe gi dika ihe nke anyanwụ n'ehihie.
- ⁷ Dere duu n'ihu ONYENWE ANYI,
were ndidi chere ya;
echegbula onwe gi mgbe ndi ọzọ na-enwe ọganihu,
mgbe ha na-emezu atumatụ ọjọọ ha niile.
- ⁸ Kwusi iwe iwe, kwusikwa oke iwe;
echegbula onwe gi, ọ na-eduba naani n'ihe ọjọọ.
- ⁹ N'ihina a ga-ala ndi ajoy omume n'iyi,
ma ndi niile olileanya ha di na ONYENWE ANYI ga-eketa ala ahụ dika
ihe nketa ha.
- ¹⁰ Ọ fọdurụ nwa oge nta, ndi ajoy omume ga-agabiga;
ọ bụ ezie na i ga-achọ ha, ma i gaghị achọta ha.
- ¹¹ Ma ndi niile di nwayọọ n'obi ga-eketa ala a dika ihe nketa ha,
ha ga-enwekwa udo di ukwuu.
- ¹² Ndi ajoy omume na-agba izu ọjọọ megide ndi ezi omume,
na-ata ikekere eze megide ha;
- ¹³ ma onyenwe anyi na-achị ndi ajoy omume ọchị,
n'ihina ọ maara na ubochi ha na-abia.
- ¹⁴ Ndi ajoy omume amiputala mma agha ha,
kwee uta ha
ime ka ndi nọ na mkpa na ndi ogbenye daa,
igbu ndi ụzọ ha ziri ezi.
- ¹⁵ Ma ha ga-ewere mma agha ha gbuo onwe ha,
kurisiekwa uta ha.
- ¹⁶ Ihe ntakiri nke onye ezi omume nwere
di mma kari akunuba otutu ndi ajoy omume;
- ¹⁷ n'ihina a ga-etiji ike niile nke ndi ajoy omume,
ma ONYENWE ANYI ga-akwagide ndi ezi omume.
- ¹⁸ Ndi na-enweghi ita uta na-ebi ndu ha n'okpuru nlekota ONYENWE ANYI,
ihe nketa ha ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- ¹⁹ N'oge ihe ndakwasị, ha agaghị akponwu;
ha ga-erijukwa afo n'ubochi unwu.
- ²⁰ Ma ndi ajoy omume ga-ala n'iyi.
N'agbanyeghi na ndi iro ONYENWE ANYI dika ima mma nke ubi ahijia
ndu,
ha ga-agabigakwa ngwangwa n'anya dika anwuru oku.
- ²¹ Ndi na-eme ihe ọjọọ na-ebiri mmadu ihe ma ha adighi akwughachi ya,
ma onye ezi omume na-eme amara na-enye ndi ọzọ ihe o nwere.
- ²² Ndi ONYENWE ANYI goziri agozi ga-eketa aku nke uwa,
ma ndi ọ buru onu ka a ga-egbuchapu.

- 23 Ọ buru na ONYENWE ANYI nwere mmasi na ndu mmadu,
o ga-eme ka nzọ ukwu ya guzosie ike;
- 24 ọ buru na ọ kpobie ukwu, ọ gaghi ada,
n'ihia na ONYENWE ANYI na-eji aka ya ejigide ya.
- 25 Abụ m nwantakiri na mbu, ugbu a, abụ m agadi,
ma ahubeghi m ebe e chefuru ndi ezi omume,
maobu ebe umu ha na-ario nri.
- 26 Mgbe niile, ha na-eme amara jiri obi ha na-agbazinye ndi mmadu ihe,
umu ha ga-abu ngozi.
- 27 Site n'ihe ojojo puo, mee ezi ihe,
mgbe ahụ, i ga-ebi n'ala a ruo mgbe ebighi ebi.
- 28 ONYENWE ANYI na-ahụ onye ezi omume na ikpe ziri ezi n'anya.
O gaghi ahapukwa ndi ya kwesiri ntukwasia obi.
- A ga-echebe ha ruo mgbe ebighi ebi,
ma umu ndi ajo omume ka a ga-egbuchapu;
- 29 ndi ezi omume ga-eketa ala ahụ dika ihe nketa ha,
ha ga-ebikwa n'ime ya ruo mgbe ebighi ebi.
- 30 Okwu amamihe na-esi n'onu onye ezi omume puta,
ire ya na-ekwukwa ihe ziri ezi.
- 31 Iwu Chineke ya di ya n'obi;
nzọ ukwu ha adighi agbuchapu.
- 32 Ndi ajo omume na-echere ndi ezi omume na nzuzo,
na-achọ inapu ha ndu ha;
- 33 ma ONYENWE ANYI agaghi ahapu ha n'aka ha,
o gaghi ekwe ka a maa ha ikpe mgbe a na-ekpe ha ikpe.
- 34 Chere ONYENWE ANYI,
debekwa uzọ ya.
O ga-ebuli gi elu ka i nweta ala ahụ dika ihe nketa;
mgbe a na-egbuchapu ndi ajo omume, i ga-eji anya gi hu ya.
- 35 Ahula m onye ajo omume na nwoke na-eme ihe ike,
ka o na-eto, na-awasa, dika osisi di ndu n'ezia ala,
- 36 ma o dighi anya, o nwuru,
n'agbanyeghi na m choghariri ya, o dighi ebe obula a huru ya.
- 37 Ma tugharia uche banyere ndi ezi omume, ribaa ndi uzọ ha ziri ezi ama;
oganihu diiri onye udo.
- 38 Ma a ga-ala ndi mmehie niile n'iyi;
o dighi olileanya diiri ndi ajo omume.
- 39 Nzoputa nke ndi ezi omume si n'aka ONYENWE ANYI bia;
o bu ebe ha e wusiri ike n'oge nsogbu.*
- 40 ONYENWE ANYI na-enyere ha aka, na-anaputakwa ha
ma na-azoputakwa ha site n'aka ndi ajo omume,
n'ihia na ha mere ya ebe mgbaba ha.

* **Abụ Qma 37:39** Abụ 9:9; Nhu 1:7

Abụ Ọma 38

Abụ Ọma Devid. Aririọ.

Aririọ n'oge nsogbu

- 1 Biko, ONYENWE ANYI, abarala m mba n'iwe,
maọbụ taa m ahụhụ mgbe iwe gi di oku.
- 2 N'ihì na àkụ gi niile amapuola m ahụ,
aka gi adakwasikwala m, dika o bu okpo.
- 3 N'ihì oke iwe gi, o dighi izuoke di n'ime anu ahụ;
enweghikwa m udo n'ime okpukpu m niile n'ihì mmehie m.
- 4 Mmetuta ikpe omuma m na-adakwasì m
dika ibu arọ nke di arọ karĩa m.

- 5 Ọnya m na-ere ure na-asọ oyi
n'ihì mmehie enweghi uche m.
- 6 Abụ m onye a nyidara ma kwatukwaa n'ala
ogologo ubochi niile, ana m agaghari n'iru ujụ.
- 7 Azụ na-egbu m mgbu nke ukwu
ahụ adighikwa m.
- 8 Ume obula adighikwa n'ime. Adì m ka onye e gwepiara egwepia.
Ana m asu ude n'ihì oke ihe mgbu nke obi.

- 9 O Onyenwe m, i maara aguu niile nke na-agu obi m;
isu ude m ezokwaghi ezo n'ebe i no.
- 10 Obi na-alọ m mmiri, ike na-agwukwa m,
ihè esitekwala n'anya m puo.
- 11 Ndi m huru n'anya na ndi enyi m na-asọ m oyi n'ihì ọnya m,
ndi agbataobi m na-anọ m ebe di anya.
- 12 Ndi na-achọ igbu m na-esiri m ọnya,
ndi ahụ choro imeru m ahụ na-ekwu maka ihe dakwasiri m;
ogologo ubochi niile ha na-agba izuzu aghugho.

- 13 Adì m ka onye nti chiri, onye na-apughì inu ihe obula,
dika onye ogbu, onye na-apughì imeghe onu ya.
- 14 Adila m dika onye na-anaghi anu ihe,
onye onu ya apughì isa okwu.
- 15 O ONYENWE ANYI, ana m eche gi;
o Onyenwe m Chineke m, i ga-aza.
- 16 N'ihì na asiri m, "Ekwela ka ha nuria onu n'isi m;
maobu bulie onwe ha elu n'ebe m no mgbe ukwu m na-agbuchapu."

- 17 N'ihì na lee, ana m achọ ida ada.
Anokwa m n'onodu oke mgbu.
- 18 Ana m ekwuputa mmehie m;
mmehie m na-ewute m.
- 19 Ndi iro m, ndi na-eme ihe ike di otutu,
ndi na-akpo m asi, na-enweghi ihe m mere, bara uba.
- 20 Ndi na-eji ihe ojoo akwughachi m ezi ihe,
na-ebo ebubo megide m
n'agbanyeghi na m na-achọ ime naani ezi ihe.

- 21 O ONYENWE ANYI, ahapukwala m;

O Chineke m, anọkwala m ebe dị anya.
 22 Bịa ọsịisọ inyere m aka
 Onyenwe m na Onye nzọpụta m.

Abụ Ọma 39

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ maka Jedutun. Abụ Ọma Devid.

Nkwuputa mmehie

- 1 Asịrị m, “Aga m elezi anya n’uzọ m niile
 ma debe ire m ka m ghara ikwuhie*;
 aga m eji ihe kechie ọnu m
 mgbe m nọ n’etiti ndị ajọ omume.”
- 2 Ma mgbe m mechiri ọnu m ma nọrọ duu,
 jụ ikwu ọ bụladị ihe ọbụla dị mma,
 oke ihe mgbu m mụbara.
- 3 Obi m kporo ọkụ n’ime m,
 ma mgbe m na-atugharị ihe ndị a n’uche, ọkụ ahụ nọ na-ere;
 mgbe ahụ ekwuru m okwu sị:
- 4 “O ONYENWE ANYI, gosi m ọgwugwu nke ndụ m
 na ọnuogugụ ụbọchị m niile;
 mee ka m mara na ndụ m na-agafe ngwangwa.
- 5 I meela ka ụbọchị m niile bụrụ naanị ihe dị nta;
 ogologo afo m niile adighị ka ihe ọbụla n’ihu gi.
 Ndụ onye ọbụla bụ naanị otu nkuume
 ọbụladị ndị dika ha guzosirike.
- Sela
- 6 “N’ezie onye ọbụla na-ejegharị dika onyinyo
 n’efu ka ha na-ekwoghari n’otu ebe na nke ọzọ, na-akpakọba akụ,
 na-amaghị onye ọ ga-abụ nke ya n’ikpeazụ.
- 7 “Ma ugbu a, Onyenwe m, gini ka m na-ele anya ya?
 Olileanya m di n’ime gi.
- 8 Zọpụta m site na mmehie m niile;
 ekwela ka m bụrụ ihe ọchị nye ndị nzuzu.
- 9 Agbachiri m nkịtị, ajuru m ikwu okwu,
 n’ihi na ọ bụ gi mere ihe a.
- 10 Kwusị iti m ihe;
 ihe otiti nke aka gi ezuola m ahụ.
- 11 I na-abara ndi mmadu mba ma na-ata ha ahuhu n’ihi mmehie ha;
 i na-eripia akunuba ha dika nla,
 mmadu ọbụla bụ naanị otu nkuume.
- Sela
- 12 “O ONYENWE ANYI, nuru ekpere m,
 gekwaa nti n’akwa m maka enyemaka;
 emechila nti gi nye ibe akwa m.
 N’ihi ana m ebinyere gi dika onye ọbia,
 dika onye ije, dika nna nna m ha mere.
- 13 Lepu anya na-ebe m nọ, ka m nwee ike kporie ndu ọzọ,

* **Abụ Ọma 39:1** Job 2:10; Abụ 34:13; Jem 3:5-12

tupu m hapụ ebe a laa, a gaghị ahụkwa m ọzọ.”

Abụ Ọma 40

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Abụ ekele

- 1 Eji m ndidi chere ONYENWE ANYỊ,
 ọ tugharịkwutere m, ọ nụkwaara akwa m.
- 2 O sitere n’olulu na-amị amị,
 nke apịti na ụrọ juru, seputa m;
o guzobere ụkwụ m abụọ n’elu oke nkume,
 nyekwa m ebe siri ike ka m guzo.
- 3 O tinyere abụ ọhụrụ n’ọnu m,
 abụ otuto nye Chineke anyị.
Ọtụtụ ga-ahụ ya ma tụtọ egwu,
 ha ga-atụkwasi obi ha n’ime ONYENWE ANYỊ.
- 4 Onye a ọziri agozi ka onye ahụ bụ,
 onye na-eme ONYENWE ANYỊ ebe ntụkwasi obi ya;
onye na-adighi ele ndi mpako anya
 maọbụ ndi na-atughari gbasoo arusi.*
- 5 O ONYENWE ANYỊ Chineke m,
 oru ebube i ruru di otutu,
 o dighi onye puru igukota ihe niile
i kwadooro maka inye anyi;
 a sikwari na aga m ekwu ma kosaa ihe banyere ha,
 ha kariri ihe onu puru ikwu.
- 6 Aja na onyinye† abughị ihe i choro
 ma i megheela nti abuo;
aja nsure oku na aja a churu maka mmehie abughị ihe i choro.
- 7 Mgbe ahụ, ekwuru m si, “Lee m, abiala m,
 e dere banyere m n’ime akwukwo mpiakota.
- 8 O Chineke m, o bu ochicho m ime ihe i na-achọ,
 iwu gi di n’ime obi m.”
- 9 Ana m anọ n’etiti ọgbako ukwuu na-ekwusa ihe ziri ezi;
 dika i maara, o ONYENWE ANYỊ,
 anaghị m emechi onu m.
- 10 Ekpuchighi m ezi omume gi n’ime obi m,
 ana m ekwuputa maka ikwesi ntukwasi obi gi na nzoputa gi.
Adighi m ekpuchi ihunanya na eziokwu gi,
 n’ebe ọgbako ukwuu no.
- 11 O ONYENWE ANYỊ, ezonari la m ebere gi,
 ka ihunanya gi na eziokwu gi chebe m oge niile.
- 12 N’ihi na otutu nsogbu a na-apughị iguta onu gbara m gburugburu;
 mmehie m niile akari ala m, apughikwa m ihu ọzọ:
ha kariri agiri isi di m n’isi,
 obi m na-adakwa mba n’ime m.

* **Abụ Ọma 40:4** Maobu, *gbasoo okwu ugha* † **Abụ Ọma 40:6** 1Sa 15:22; Abụ 51:16-17; Aiz 1:11; Jer 7:22-23; Mai 6:6-8; Hib 10:5-9

- 13 O ONYENWE ANYI, ya masị gị ịzọpụta m;
O ONYENWE ANYI, bịa ngwangwa inyere m aka.
- 14 Ka ndị niile na-achọ ịnapụ m ndụ m,
buru ndị a ga-etinye n'ọndu ihere na oghaaghara;
ka ndị niile o na-amasi ihu ịla n'iyi m,
laghachi azu n'ihere.
- 15 Ka ndị ahụ na-asi m,
“Ehee! Ehee!” kaja n'ihie ihere onwe ha.
- 16 Ma ka ndị niile na-achọ gị
nri ọnu, nweekwa obi uto n'ime gị;
ka ndị ahụ huru nzọpụta gị n'anya na-ekwu mgbe niile,
“ONYENWE ANYI di ukwu.”
- 17 Ma mu onwe m bu m ogbenye na onye no na mkpa;
ka ONYENWE ANYI cheta m.
I bu onye inyeaka m na onye mgbaputa m;
I bu Chineke m, anola odu ibia.

Abụ Ọma 41

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Ekpere onye oria

- 1 Ndi a goziri agozi ka ha bu ndi nwere uche na-eleta ndi ogbenye;
ONYENWE ANYI na-azoputa ha n'oge nsogbu.
- 2 ONYENWE ANYI ga-echebe ha, debekwa ha ndu;
o ga-eme ka ihe na-agara ha nke oma n'ala ahụ,
o gaghị arara ha nye n'ochicho ndi iro ha.
- 3 ONYENWE ANYI na-elekota ha mgbe ahụ na-esighi ha ike,
meekwa ka ahụ di ha mma.
- 4 Ekwuru m si, “O ONYENWE ANYI, meere m ebere;
gwoo m, n'ihie na emehela m megide gi.”
- 5 Ndi iro m na-esite n'iro ha ekwu okwu megide m
na-asi, “Olee mgbe o ga-anwu ka aha ya laa n'iyi?”
- 6 Mgbe otu n'ime ha biara ihu m,
o na-ekwu okwu ugha, ma obi ya na-achikota ihe nkwulu;
mgbe ahụ o na-apu, ga kosaa ya.
- 7 Ndi niile kporo m asi na-agbarita izu megide m;
ha na-ehekwa echiche ojoo banyere m, na-asirita onwe ha:
- 8 “Oria ojoo adakwasila ya;
o gaghị esite na ihe ndina ya bilie oto ozo.”
- 9 O buladi ezigbo enyi m,
onye m tukwasiri obi,
onye mu na ya na-eso eriko nri m,
ebiliela imegide m.
- 10 Ma gi, O ONYENWE ANYI, meere m ebere,
mee ka ahụ sie m ike ozo, ka m nwee ike kwughachi ha ugwo.
- 11 Amaara m na ihe banyere m na-atọ gi uto n'obi,
n'ihie na i kwebeghi ka ndi iro m nwee mmeri n'ebe m no.

12 N'ihì ikwesi ntụkwasi obi m, ì na-akwagide m,
mee ka m nọrọ n'ihu gị ruo mgbe ebighị ebi.

13 Otuto dirị ONYENWE ANYI, Chineke nke Izrel,
site n'ebighị ebi ruo ebighị ebi.

Amen na Amen.

Nchịkọta Akwụkwọ nke Abụọ

42

Abụ Ọma 42-72

Abụ Ọma nke dirị onyeisi abụ. Abụ *Maskil* nke ụmụ Kora.

Iru ụjụ na nkasiobi onye ezi omume

- 1 Dịka agụụ ìnụ mmiri si na-agụ nne ele,
otu a ka agụụ ihe banyere gị si na-agụ m, O Chineke.
- 2 Akpịrị nke ihe banyere Chineke, bụ Chineke ahụ dị ndụ, na-akpọ m nkụ.
Olee mgbe m pụrụ ịga zute Chineke?
- 3 Anya mmiri m aghọlara m ihe oriri
n'ehihie ma n'abali,
mgbe ndị mmadụ na-asị m ogologo ụbọchị niile,
“Olee ebe Chineke gị nọ?”
- 4 Ihe ndị a ka m na-echeta
mgbe m na-ekwupụta ihe mgbu nke obi m:
ma m cheta mgbe mụ na igwe mmadụ so aga,
mgbe m ji iti mkpu ọnụ na ekele na-edu ha
n'etiti ọha kachasi ibe ya, ndị ọnụ juru obi,
na-aga n'ụlọ Chineke.
- 5 O mkpuruobi m, gini mere i ji daa mba?
Gini mere i ji na-asụ ude n'ime m?
Nwee olileanya na Chineke,
n'ihì na m ka ga-eto ya,
Onye nzọpụta m na Chineke m.
- 6 Mkpuruobi m na-ada mba n'ime m;
ya mere, aga m echeta gị
site n'ala Jodan,
na ebe di elu nke Hemon,* na sitekwa n'ugwu Miza.
- 7 Ogbu mmiri na-akpọku ogbu mmiri
mgbe olu ha na-ada ụda n'etiti nruda mmiri gị niile;
ebili mmiri gị niile na mmali mmiri gị niile
ekpuchiela isi m.
- 8 N'ehihie, ONYENWE ANYI na-awụkwasi m ihunanya ya,
n'abalị abụ ya di m n'obi,
ekpere nye Chineke nke ndụ m.
- 9 Ana m asị Chineke, oke nkume m,
“Gini mere i ji chefu m?
Gini mere m ga-iji na-ejegharị n'iru ụjụ

* **Abụ Ọma 42:6** Hemon bụ obodo di n'oke ala nkwa ahụ n'ebe ugwu.

n'ihì mmegbu nke onye iro?"
 10 Ọkpukpu m na-agabiga oke ihe mgbu,
 mgbe ndi iro m ji m na-eme ihe ọchi,
 ogologo ubochi niile ha na-aju m,
 "Olee ebe Chineke gi no?"

11 O mkpuruobi m, gini mere i ji daa mba?
 Gini mere i ji na-asu ude n'ime m?
 Nwee olileanya na Chineke,
 n'ihì na m ka ga-eto ya ozo,
 Onye nzọpụta m na Chineke m.

Abụ Ọma 43

Aririọ maka enyemaka

1 O Chineke, kpeputa m,
 kpechitere m ikpe m
 n'ebe mba na-amaghi Chineke no;
 gbaputa m site n'aka
 ndi ajo omume na ndi aghugho.
 2 I bu Chineke, ebe m e wusiri ike.
 Gini mere i ji ju m?
 Gini mere m ga-eji na-ejeghari n'iru uju,
 n'ihì mmegbu nke onye iro?
 3 Zipu ihè gi na eziokwu gi,
 ka ha duo m;
 ka ha kpobata m n'ugwu nsọ gi,
 bu ebe i bi.
 4 Mgbe ahụ, aga m aga n'ebe ichu aja Chineke,
 gakwuru Chineke, bu onu m na obi utu m.
 Aga m eji ubo akwara too gi,
 O Chineke, bu Chineke m.
 5 O mkpuruobi m, gini mere i ji daa mba?
 Gini mere i ji na-asu ude n'ime m?
 Nwee olileanya na Chineke,
 n'ihì na m ka ga-eto ya ozo,
 onye Nzọpụta m na Chineke m.

Abụ Ọma 44

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ *maskil* nke umu Kora.

Ekpere maka mgbaputa

1 O Chineke, anyi anula;
 nna anyi ha agwakwala anyi
 ihe ndi i mere n'oge ha,
 n'oge gara aga.
 2 I ji aka gi chupu ndi mba ozo,
 ma kunye nna nna anyi ha dika osisi.
 I gwepiara ndi ahụ
 ma mee ka ndi nna anyi na-eto na-awasa.
 3 O bughị site na mma agha ha ka ha ji merie nweta ala a,
 ha emerighi site n'ike nke aka ha;

ọ bụ aka nri gị, aka gị,
na ihè nke ihu gị nyere ha mmeri, n'ihì na ì hụrụ ha n'anya.

- 4 Ì bụ eze m na Chineke m,
onye na-ekpebi na Jekọb aghaghị inwe mmeri.
5 N'ihì ọ bụ naanị site n'ike gị, ya na aha gị,
ka anyị ji zọda ndị iro anyị n'okpuru ụkwụ anyị.
6 Atụkwasi gị m obi m n'ụta m,
mma agha m anaghị enye m mmeri;
7 ma i na-enye anyị mmeri n'ebe ndị iro anyị nọ,
ì na-eme ka ihere mee ndị na-eguzogide anyị.
8 N'ime Chineke ka ìnya isi anyị dị ogologo ụbọchị niile,
anyị ga-eto aha gị ruo mgbe ebighị ebi.

Sela

- 9 Ma ugbo a, ì jula anyị ma weda anyị n'ala;
ì naghị esokwa ndị agha anyị apụ ọzọ.
10 I mere ka anyị site n'ihu ndị iro anyị gbalaga,
i meela ka ndị na-eme gide anyị were aka ike napụ anyị ihe bụ nke
anyị.
11 Ì gbakutara anyị azụ ka e ripịa anyị dika aturụ,
ma chusasia anyị n'etiti mba niile.
12 I rere ndị gị ọnụ ala,
ihe i retara ha abaghị uru nye gị.
13 I meela ka anyị buru nkocha nye ndị agbataobi anyị,
anyị bụ ihe ikwa emo na ihe ọchị nye ndị gbara anyị gburugburu.
14 I meela anyị ka anyị buru ihe imaatụ ọchị n'etiti mba niile,
ndị ọbula hụrụ anyị na-efufe isi na mkparị.
15 Ogologo ụbọchị niile, ihere m dị m n'ihu,
ihere m na-ekpuchikwa m ihu,
16 mgbe ndị nkwulu na ndị nkocha na-eji m eme ihe ọchị,
n'ihì onye iro, onye kpebiri ìbọ ọbọ.
17 Ọ bụ ezie na ihe ndị a adakwasịla anyị,
ma anyị echefubeghị gị.
Anyị enupubeghị isi n'ogbugba ndụ anyị na gị.
18 Obi anyị ahapubeghị gị!
Anyị ahapubekwaghị iso ụzọ gị.
19 Ma i gwepiara anyị mee ka anyị buru ebe nkita ọhịa na-akpaghari,
jirikwa oke ọchịchiri kpuchie anyị.
20 Ọ buru na anyị chefuru aha Chineke anyị,
maọbụ na anyị gbasaara chi mba ọzọ aka anyị,
21 ọ bụ na Chineke agaraghị achọputa ya,
ebe ọ maara ihe nzuzo niile dị n'obi?
22 Ọ bụ n'ihì gị ka anyị na ọnwụ ji agba mgba, ogologo ụbọchị niile.
A na-ele anyị anya dika aturụ a gaje igbu egbu.
23 O, Onyenwe m teta! Gini mere i ji arahụ ụra?
Kpotee onwe gị! Ajukwala anyị ruo mgbe ebighị ebi.
24 Gini mere i ji ezopu ihu gị,

ma chefuo mmegbu na ịta ahụhụ anyị?

²⁵ E tidala anyị n'ala, n'uzuzu,
ahụ anyị rapara n'aja

²⁶ Bilie ma nyere anyị aka;
gbaputa anyị maka ihunanya gị nke na-adighị agwụ agwụ.

Abụ Ọma 45

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. N'usoro olu abụ "Okoko osisi lili." Abụ maskil ụmụ Kora. Abụ maka agbamakwụkwọ.

Abụ ọlulụ nwunye eze

¹ Isi okwu dị ebube na-akpali mkpuruobi m,
mgbe m na-agughari abụ m nye eze;
ire m bụ mkpisi akwụkwọ dị n'aka ọka ode akwụkwọ.

² I bụ onye kachasi mma n'etiti ụmụ mmadu,
e ji amara tee egbugbere ọnu gị mmanụ,
ebe ọ bụ na Chineke agoziela gị ruo mgbe ebighi ebi.

³ Kenye mma agha gị n'ukwu gị, gị onye dị ike;
yikwasị onwe gị ebube na ịma mma dika uwe.

⁴ N'ebube gị, gaa n'ihu n'ime mmeri,
n'ihi eziokwu, na idi obi umeala, na ezi omume;
ka aka nri gị gosiputa ọrụ gị niile nke na-eju anya.

⁵ Ka akụ gị niile dị nkọ mapuo mkpuruobi ndi iro niile nke eze;
ka mba niile na-adakwa n'okpuru ukwu gị.

⁶ O Chineke, ocheeze gị ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
mkpara omume ziri ezi ka mkpara alaeze gị ga-abu

⁷ I huru ezi omume n'anya, ma kpoo ihe ojoo asi;
ya mere, Chineke, onye bu Chineke gi, emeela ka idi elu karia ndi ibe
gi,
site na ite gi mmanu nke onu.

⁸ Uwe gi niile juputara n'isisi utu nke si na mmanu* maá na aloos na
akashia;
ha sitere n'uloeze niile, e ji odu enyi choo mma.
Egwu sitere n'ubu akwara na-eme ka i nwee obi utu.

⁹ Umụ agboghọ eze nọ n'etiti ndi inyom gi ka a na-asopuru;
nwunye eze, onye yikwasiri olaedo nke Ofia na-eguzo n'aka nri gi.

¹⁰ Gee nti, gi nwaagboghọ, tulee ma nurukwa ihe m na-ekwu:
"Chefu ndi gi na ezinaulo nna gi.

¹¹ N'ihi na ima mma gi ga-eme ka eze chosie gi ike.
Sopuru ya n'ihi na o bu onyenwe gi."

¹² Ada Taja† ga-eji onyinye bia;
ndi ogaranya ga-achokwa ka i gosi ha ihuoma.

¹³ Adaeze, lee ka o si maa mma di ukwu n'ime ulu ya;
o bu akwa a kpanyere olaedo ka e ji duu uwe mwuda ya.

* **Abụ Ọma 45:8** Nke a bụ mmanụ isi ọma a na-efesa n'uwe. Ọ nọ n'ọnọdụ ihe anyị na-akpọ senti taa. Abk 1:12-13. † **Abụ Ọma 45:12** Eze mbụ kwunyeere ochichi alaeze Devid bụ eze obodo Taja, n'ihi Solomon na eze Taja nweere ezigbo mmekorita di mma. Taja bụ isi obodo ebe niile a na-azu ahia n'akuku osimiri Mediterenjan.

- 14 Ụmụ agboghọ ibe ya, ndị na-amaghị nwoke, na-eso ya bjakwute gi;
 ọ bụ uwe mwuda a kpanyere ihe ọkpukpa ka o yi
 mgbe e dubatara ya n'ụlọeze.
- 15 E ji ọñụ na obi uto dubata ha;
 ha bara n'ime ụlọeze.
- 16 Ụmụ gi ndị ikom ga-anochi anya nna nna gi;
 ị ga-eme ka ha bụrụ ndịisi n'ala ahụ niile.
- 17 Aga m eme ka echeta ihe banyere gi ruo ọgbọ niile;
 n'ihhi nke a, mba niile ga-eto gi ruo mgbe niile ebighi ebi.

Abụ Oma 46

Abụ Oma nke dirị onyeisi abụ. Abụ ụmụ Kora. N'usoro olu abụ alamot.
 Otu Abụ.

Chineke bụ ebe mgbaba anyị

- 1 Chineke bụ ebe mgbaba anyị, na ike anyị,
 onye inyeaka anyị ka ọ bụ n'oge nsogbu.
- 2 N'ihhi ya, anyị agaghị atụ egwu, ọ buladi mgbe ụwa niile na-emebi,
 maọbụ mgbe a na-ewezuga ugwu n'ọnọdụ ha, mee ka ha daba n'oke
 osimiri.
- 3 N'agbanyeghi na mmiri ya na-agba aghara, na-asukwa ufufu,
 maọbụ na ugwu niile na-eme mkpotu site n'oke mbili elu ha.
- Sela
- 4 Otu iyi di nke na-asobata na-eweta onu n'ime obodo Chineke,
 n'ime ebe obibi di nsọ nke Onye kachasi ihe niile elu.
- 5 Chineke bi n'ime ya, ọ gaghị ada;
 Chineke ga-enyere ya aka mgbe chi borọ.
- 6 Mba niile na-agba aghara, alaeze niile na-adakwa;
 o welitere olu ya elu, ụwa na-agbaze.
- 7 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile nonyere anyi;
 Chineke nke Jekob bu ebe mgbaba anyi e wusiri ike.
- Sela
- 8 Bija, huru ihe ebube niile ONYENWE ANYI mere,
 lee oke ila n'iyi niile o webatara n'elu uwa.
- 9 O na-eme ka agha kwusi
 ruo nsotu nke elu uwa niile.
- O na-agbaji uta, na-ebibi ube,
 ma na-esu ota* agha niile oku.
- 10 O na-asị, "Nọọnu juu! Maranụ na mụ onwe m bụ Chineke!
 A ga-ebuli m elu n'etiti mba niile,
 a ga-ebulikwa m elu n'ụwa."
- 11 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile nonyere anyi;
 Chineke nke Jekob bu ebe mgbaba anyi e wusiri ike.

Sela

* **Abụ Oma 46:9** Maọbụ, *ugbo agha*

Abụ Ọma 47

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ ụmụ Kora. Abụ Ọma.

Chineke bụ eze nke ụwa

- 1 Kụonụ aka unu, unu mba niile;
jiri iti mkpu ọnụ tikuo Chineke.
 - 2 N'ihì na ONYENWE ANYÌ bụ Chineke kachasi ihe niile elu.
Ọ dị egwu! Ọ bụ eze ukwu na-achị ụwa niile.
 - 3 O wedara mba niile mee ka ha nọọ n'okpuru anyị;
ndị mmadụ niile nọ n'okpuru ụkwụ anyị.
 - 4 Ọ họtara anyị ihe nketa anyị,
ihe inya isi nke Jekob, onye ọ hụrụ n'anya.
- Sela
- 5 Chineke ewerela iti mkpu ọnụ rigoro n'eluigwe.
ONYENWE ANYÌ ewerela olu opi ike rigoo.
 - 6 Bụkụonụ Chineke abụ otuto, bụọ abụ otuto;
bụkụonụ eze anyị abụ otuto, bụọ abụ otuto.*
 - 7 N'ihì na Chineke anyị bụ eze ụwa niile.
Jirinụ abụ too ya.
 - 8 Chineke bụ eze mba niile;
ọ na-anọkwasi n'ocheeze ya dị nsọ na-achị mba niile.
 - 9 Ndị niile a ma ama na mba niile ezukọtala,
dika ndị Chineke nke Ebrahim,
n'ihì na ndị eze[†] niile dị n'ụwa bụ nke Chineke;
ọ bụ onye e buliri elu n'ebe ọ dị ukwu.

Abụ Ọma 48

Otu Abụ. Abụ Ọma nke ụmụ Kora.

Abụ nke Zayon

- 1 ONYENWE ANYÌ dị ukwu, bụrụkwa onye kwesiri inata otuto,
n'ime obodo Chineke anyị, n'ugwu nsọ ya.
- 2 Ọ mara mma n'idi elu ya,
bụkwa ọnụ elu ụwa niile.
Ugwu Zayon, obodo eze ahụ dị ukwu,
dika ebe kachasi elu nke Zafon.
- 3 Chineke nọ n'ime ebe ya e wusiri ike;
o gosila onwe ya dika ebe mgbaba ha e wusiri ike.
- 4 Mgbe ndị eze jikọtara ndị agha ha ọnụ,
mgbe ha biakọtara nsọ,
- 5 ihe ha hụrụ juru ha anya;
n'ihì oke egwu, ha gbara ọsọ.
- 6 Ahụ ọma jijiji bidoro ha n'ebe ahụ,
ihe mgbu ha dika nke nwanyị na-achọ imụ nwa.
- 7 I lara ha n'iyi dika oke ifufe si n'owụwa anyanwụ

* **Abụ Ọma 47:6** Ngwa egwu eji mpi anumanu mee, a na-akpọ Shofa, ka eji abụ abụ. Ọ bụkwa ya ka a eji akpọsa afọ ọhụrụ nye ndị mmadụ. † **Abụ Ọma 47:9** Maobu, ota

si ala ụgbọ mmiri ukwuu nke Tashish n'iyi.

8 Dịka anyị nūrụ,
otu a ka anyị hūrụ,
n'ime obodo ONYENWE ANYI, Onye pūrụ ime ihe niile,
n'ime obodo Chineke anyị:
Chineke na-eme ka o guzosie ike
ruo mgbe ebighị ebi.

Sela

9 O Chineke, n'ime ụlọnsọ ukwuu gị,
ka anyị nọ na-atughari uche n'ihunanya gị nke na-enweghị ogwugwu.
10 O Chineke, dika aha gị,
otuto gị na-eru na nsọtụ ụwa niile;
aka nri gị juputara n'ezi omume.
11 Ugwu Zayon na-anuri onu,
obodo nta niile nke Juda nwere obi uto
n'ihikpe gị niile.
12 Gaanu Zayon gburugburu, Jegharĩa ya gburugburu,
guokwanu ulo elu ya niile onu.
13 Lezienu mgbidi ya niile anya,
nyochakwaanu ebe ya niile e wusiri ike,
ka unu nwee ike ikoro
ogbo na-abia n'ihu akuko ndi a.
14 N'ihikpe na Chineke a, bu Chineke anyi ruo mgbe niile ebighi ebi,
o ga-abu onyendu anyi, o buladi ruo n'ogwugwu.

Abụ Ọma 49

Abụ Ọma diri onyeisi abụ. Abụ umu Kora. Abụ Ọma.

Nzuzu ndi na-atukwasị obi n'akunuba

1 Nurunu nke a, unu mmadu niile!
Geenu nti, unu ndi niile bi n'owa,
2 ma ndi di ala ma ndi di elu,*
ma onye ogaranya ma onye ogbenye.
3 Aga m ekwu okwu amamihe,
ihe si n'obi m ga-enye nghota.
4 Aga m ana nti nye ilu,
aga m e ji ubo akwara kowaa ilu m.
5 N'ihikpe gini ka m ga-eji tuo egwu mgbe ubochi ojojo biara,
mgbe ndi aghugho ojojo gbara m gburugburu,
6 ndi na-atukwasị obi n'akunuba ha
ma na-anyakwa isi n'ihikpe oke uba ha.
7 O nweghi onye puru igbaputa ndu onye ozo,
maobu nye Chineke ugwo e ji agbara onye ahụ,
8 n'ihikpe na ugwo e ji agbara ndu di oke onu,
o nweghi ugwo a ga-akwu nke ga-ezu,†

* **Abụ Ọma 49:2** E newkwar a ike guo ya otu a, *ma umu mmadu ma umu nwoke.* † **Abụ Ọma 49:8** Mat 16:26

- 9 nke ga-eme ka mmadụ dirị ndụ ruo ebighị ebi,
ma hapụ inwụ.
- 10 N'ihì na mmadụ niile na-ahụ na ndị amamihe na-anwụ,
ndị nzuzu na ndị na-enweghị uche na-anwụkwa,
si otu a hapụrụ ndị ọzọ akụnuba ha.
- 11 Ili ha na-aghọ ụlọ ha ruo ebighị ebi,
ebe obibi ha ruo ọgbọ niile
n'agbanyeghị na ha gurụ ọtụtụ ala aha ha.
- 12 Ma mmadụ, n'agbanyeghị akụnuba ya, aghaghị inwụ,
dịka anụ ọhịa, ọ ga-anwụkwa.
- 13 Nke a bụ ihe na-adakwasị ndị na-atụkwasi obi n'onwe ha,
na ndị na-eso ụzọ ha, ndị na-akwado okwu ha.
- Sela
- 14 Dịka aturụ, ọ bụ ala mmụọ ka a kwadooro ha,
onwụ ga-abụ onye na-azụ ha dịka aturụ,
ma ndị na-eme ihe ziri ezi ga-emerị ha n'ututu.
Ozu ha ga-erekasi n'ime ili
n'ebe dị anya site n'ụlọeze ha.
- 15 Ma Chineke ga-agbaputa ndụ m site n'ili,‡
n'ezie, ọ ga-akporo m nye onwe ya.
- Sela
- 16 Amala jijiji mgbe mmadụ na-aba oke ụba,
mgbe idi ebube nke ụlọ ya na-amuba,
17 n'ihì na ọ ga-agba aka laa ma ọ nwụ,
idi ebube ya agaghị eso ya banye n'ili.
18 N'agbanyeghị na ọ gurụ onwe ya dịka onye a goziri agozi mgbe ọ di ndụ,
ọ bụ ezie na ndị mmadụ na-eto gi mgbe i na-enwe ọganihu,
19 ọ ga-eso ọgbọ ndị nna nna ya
ndị na-agaghị ahukwa ihè ọzọ.
- 20 Ndị bara ụba nke na-enweghị nghota
dịka anụ ọhịa nke ga-ala n'iyi.

Abụ Qma 50

Abụ Qma Asaf.

Ofufe zuruoke

- 1 ONYENWE ANYI, Chineke, Onye kachasi chi niile,
ekwuola okwu ma kpokota uwa niile,
site na ọwụwa anyanwụ ruo na odida ya.
- 2 Chineke na-enwuputa dika ihè, site na Zayon,
nke zuruoke n'ime ima mma.
- 3 Chineke anyi na-abia,
ọ gaghị emechikwa onu;
okụ na-erepia erepia di n'ihu ya,
oke ifufe na-efesi ike gbakwara ya gburugburu.
- 4 Ọ na-akpokwu eluigwe
na uwa ka o kpee ndi ya ikpe: Ọ na-asị,
- 5 "Chikotaranu m ndi m e doro nsọ,

‡ **Abụ Qma 49:15** Hos 13:4; Mak 16:6-7

bụ ndị mụ na ha ji ịchụ aja gbaa ndụ.”

- 6 Eluigwe na-ekwuputa ezi omume ya,
n’ihi na Chineke n’onwe ya bụ onye ikpe.

Sela

- 7 “Nurunu, ndị m, m ga-ekwukwa,
Izrel, aga m agba ama megide unu,
Abụ m Chineke, Chineke unu.
- 8 Anaghị m abara unu mba n’ihi ịchụ aja unu,
na aja nsure oku unu nke na-adị m n’ihu oge niile.
- 9 Enweghị m mkpa maka oke ehi unu site n’ulo anumanu unu
maobu mkpi site n’ogba igwe ewu na aturu unu,
- 10 n’ihi na umu anumanu niile nke oke oha bu nke m,
ha na ehi niile no n’elu otu puku ugwu.
- 11 Amaara m umu nnunu niile no n’elu ugwu niile,
ihe niile e kere eke no n’oha bu nke m.
- 12 O buru na agu agu m, agaghị m agwa gi ya,
n’ihi na uwa na ihe niile di n’ime ya bu nke m.
- 13 Ana m ata anu oke ehi,
ka o bu obara mkpi ka m ga-anu?
- 14 “Churo Chineke aja ekele,
mezu nkwa i kwere Onye kachasi ihe niile elu,
- 15 ma kpokuo m n’ubochi nsogbu gi,
aga m agbaputa unu, unu ga-enyekwa m nsopuru.”
- 16 Ma Chineke na-agwa ndi na-eme ihe ojo okwu si,
“Olee, nkwa okwu unu nwere igughari iwu m,
maobu kwuputa ogbugba ndu m n’onu unu?”
- 17 Unu kporo ndumodu m asi,
na-atufekwa okwu m n’azu unu.
- 18 Mgbe unu huru onye ohi, unu na ya na-ejikota aka;
unu na ndi na-akwa iko na-ekekokwa oke.
- 19 Onu unu na-eme osiso ikwu okwu ojo,
okwu aghughu na nke rere ure na-esikwa n’onu unu na-asoputa dika
iyi.
- 20 Unu na-ekwugide umunna unu mgbe niile,
na-ekwutokwa nwanne unu nwoke.
- 21 Ihe ndi a ka unu mere ma agbachiri m nkiti;
unu chekwara na adi m ka unu.
- Ma aga m abara unu mba
ma bokwaa unu ebubo unu n’ihu unu.
- 22 “Tugharia uche na nke a, unu ndi na-echefu Chineke,
ma o bughu ya, aga m adorisi unu, o dikwaghị onye ga-agbaputa unu.
- 23 Onye na-eji ekele achuru m aja, na-asopuru m,
o bukwa onye na-edozi uzọ ya, ka m ga-eme ka o hu nzoputa Chineke.”

Abụ Ọma 51

Abụ diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Mgbe Netan bụ onye amuma
biakwutere Devid n’oge ya na Batsheba kwara iko.

Ekpere maka mgbaghara mmehie

- 1 O Chineke, meere m ebere,

- n'ihì ihunanya gị nke na-adigide adigide;
 n'ihì oke omiiko gị,
 hichapụ njehie m niile.
- 2 Sachapụ mmehie m niile,*
 ma mee m ka m dị ọcha.
- 3 N'ihì na amaara m njehie m niile,
 mmehie m dikwa n'ihu m mgbe niile.
- 4 O bụkwa naanị gị ka m mehiere megide,
 mee ihe ahụ bụ ihe ọjọọ n'ihu gị,
 nke mere na ị bụ onye na-ekpe ikpe ziri ezi mgbe ị na-ekwu okwu,
 na onye ezi omume mgbe ị na-ekpe ikpe.
- 5 N'ezie, onye mmehie ka m bụ site n'oge amurụ m;
 bụrụkwa onye mmehie site n'oge nne m tūrū ime m.
- 6 N'ezie, ị na-achọ eziokwu n'akụkụ niile zoro ezo;
 ị na-akuziri m amamihe n'akụkụ niile zoro ezo.
- 7 Were hisop† sachaa m, aga m adị ọcha;
 sachaa m ka m dị ọcha karịa snoo.
- 8 Mee ka m nūrū olu obi uto na ọnụ;
 ka okpukpu ndị i gwepiara nūrūkwaa.
- 9 Zopu ihu gị n'ebe mmehie m niile dị,
 hichapụkwa mmehie m niile.
- 10 Kee obi dị ọcha n'ime m, O Chineke,
 nwogharị ezi mmụọ n'ime m.
- 11 Achupula m n'ihu gị,
 anapụkwala m Mmụọ Nsọ gị.
- 12 Nyeghachikwa m ọnụ nke nzọpụta gị,
 ma jiri ezi mmụọ kwagide m.
- 13 Mgbe ahụ, aga m enwe ike izi ndị njehie uto gị,
 ndị mmehie ga-echegharị loghachikwute gị.
- 14 O Chineke, zoputa m site n'ikpe omuma nke mwufu ọbara,
 Chineke, gị bụ Chineke Onye nzọpụta m,
 ire m ga-abụ abụ banyere ezi omume gị.
- 15 O, Onyenwe m, meghee ọnụ m,
 ka m kwuputa otuto gị.
- 16 Ị naghị enwe mmasị n'aja, ma ọ bughị ya, agaara m eweta ya.
 Ị naghị enwe mmasị n'aja nsure oku.
- 17 Aja Chineke choro bụ mmụọ tiwara etiwa,
 O Chineke, ị naghị elefu anya,
 n'obi tiwara etiwa na nke nwere ezi nchegharị.
- 18 Ka ọ masị gị inye Zayon ọganihu;
 i wulie mgbidi niile nke Jerusalem.
- 19 Mgbe ahụ, a ga-enwe ezi aja,
 aja nsure oku nke ga-atọ gị uto;
 mgbe ahụ, a ga-achukwa aja otutu oke ehi n'elu ebe ichu aja gị.

* **Abụ Ọma 51:2** Aiz 43:25; Aiz 44:22; Kọl 2:14. † **Abụ Ọma 51:7** N'oge mmemme idebe ihe ọcha, ọ bụ ahijia hisop ka a na-eji efesa ọbara.

Abụ Ọma 52

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ maskil Devid. Nke o buru mgbe Doeg onye Edom gara gwa Sol si, "Devid gara hu Ahimelek n'ulo ya."

The na-eche ndi ajo omume

¹ Gini mere i ji na-anyanya isi n'ihe ojoo, gi nwoke di ike?

Gini mere na ogologo ubochi niile, i na-anyanya isi,
gi onye Chineke na-eleda anyanya?

² Ire gi na-atu atumatu ila n'iyi;

o di ka aguba di nko,
gi onye na-ebi ndu aghughu.

³ I huru ihe ojoo n'anya karia ihe oma,

i huru okwu ugha n'anya karia eziokwu.

Sela

⁴ O onye ire aghughu!

I huru okwu obula nke na-emegide mmadu n'anya.

⁵ N'ezie, Chineke ga-akwatu gi ruo mgbe ebighi ebi.

O ga-ejide gi, doputa gi site n'ulo ikwu gi,*
o ga-ehopukwa gi site n'ala ndi di ndu.

Sela

⁶ Ndi ezi omume ga-ahu ya tukwaa egwu;

ha ga-achi ya ochi na-asi,

⁷ "Ugbu a, lee nwoke ahu,

onye juru ime Chineke ebe mgbaba ya.

O tukwasiri obi ya na akunuba ya nke di ukwu.

O sitekwara na ibibi ndi ozo ghoo onye di ike!"

⁸ Ma adi m ka osisi oliv,

nke na-eto na-awasa n'ulonso ukwu Chineke.

Ana m atukwasi obi m n'ihunanya Chineke,

nke na-adigide ruo mgbe niile ebighi ebi.

⁹ Aga m eto gi ruo mgbe niile ebighi ebi n'ih ihe i mere;

aga m eto gi n'ihu ndi gi di nsu.

Olileanya m ga-adi n'ime aha gi,

n'ih na aha gi di mma.

Abụ Ọma 53

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. N'usoro Mahalat. Abụ maskil Devid.

Nzuzu nke ndi na-emebi iwu

¹ Onye nzuzu na-asi n'ime obi ya,

"O dighi Chineke obula di."

Ha bu ndi ajo omume riri ahu, uzo ha niile bukwa ihe aru;

o dighi onye obula na-eme ezi ihe.

² Chineke sitere n'eluigwe

na-ele umu mmadu anyanya,

ihu ma o ga-achota onye obula nwere nghota,

onye nke na-achota Chineke.

³ Onye obula, n'otu n'otu ewezugala onwe ha, ha niile aburu ndi ajo

omume riri ahu;

* **Abụ Ọma 52:5** Ya bu, ebe obibi ya

ọ dighị onye ọbụla na-eme ihe ziri ezi,
 ọ dighị ọ bụladi otu onye.

⁴ Ndi niile na-eme ajoy ihe, ha amaghi ihe?

Ha na-eripia ndi m dika mmadu si eri nri,
 ha adighi akpokukwa Chineke.

⁵ Ma n'ebe ahụ ka ha nọ, n'onodu oke egwu,
 ebe ọ dighi ihe egwu na-adighi.

Chineke fesasiri okpukpu ndi niile megidere gi;
 i mere ka ihere mee ha, n'ihhi na Chineke ajula ha.

⁶ O, a sikwari na nzoputa Izrel ga-esi na Zayon puta!
 Mgbe Chineke ga-akpoghachite ndi ya n'onodu ha,
 ka Jekob nuri onu, ka Izrel nwekwaa obi utu!

Abụ Ọma 54

Abụ Ọma Devid. Abụ eji ubo akwara akpo. Abụ *maskil* Devid. Mgbe ndi Zif gara si Sol, "Devid ọ dighi ezo n'etiti anyi?"

Ekpere maka nchebe

¹ O Chineke, jiri aha gi zoputa m;
 jirikwa ike gi kpeputa m.

² O Chineke, nuru ekpere m;
 gee nti n'okwu onu m.

³ Ndi m na-amaghi na-ebuso m agha;
 ndi na-eme ihe ike na-achọ inapu m ndu m,
 ndi na-akpoghi Chineke ihe ọbula.

Sela

⁴ N'ezie, Chineke bu onye inyeaka m;
 onyenwe m bu onye na-agba m ume.

⁵ Mee ka ihe ojoo loghachikwute ndi na-ekwulu m;
 n'ime ikwesi ntukwasị obi gi, laa ha n'iyi.

⁶ Aga m eji onyinye afọ ofufu churo gi aja;
 O ONYENWE ANYI, aga m eto aha gi, n'ihhi na ọ di mma.

⁷ N'ihhi na ọ gbaputala m site na nsogbu m niile,
 ọ bu anya mmeri ka m ji na-ele ndi iro m anya.

Abụ Ọma 55

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ eji ubo akwara akpo. Abụ *maskil* Devid.

Ekpere nke onye enyi ya ghorọ ya aghugho

¹ O Chineke, nuru ekpere m,
 agbakwala aririọ m nkiti;

² naa m nti, zaakwa m.

Echiche m na-esogbu m; ana m asukwa oke ude

³ n'ihhi ihe onye iro m na-ekwu,

n'ihhi iba mba nke ndi ajoy mmadu,

n'ihì na ha na-ewetara m ntaramahụhụ,
na-akpagbu m n'iwe ha.

⁴ Obi m nọ n'ọ̀nọ̀dụ oke ihe mgbu n'ime m;
oke ụjọ nke ọ̀nwụ abiakwasịla m.

⁵ Ịtụ egwu na ahụ ịma jijiji abiakwasịkwala m;
oke egwu ekpuchiela m.

⁶ Agwara m onwe m okwu sị, "A sịkwari na m nwere nku dika nduru!
Agaara m efelaga ebe ọzọ gaa zuru ike.

⁷ Agaara m efelaga ebe di anya,
ga nọrọ n'ọzara;

Sela

⁸ Agaara m eme ngwangwa gaa n'ebe mgbaba m,
ebe di anya site n'ebe ifufe siri ike na oke ifufe di."

⁹ O Onyenwe anyi, gbagwojuo ndi ajo omume anya, mee ka ha ghara ighota
ihe ibe ha na-ekwu,
n'ihì na ana m ahụ ihe ike na ịlụ ọgụ n'ime obodo.

¹⁰ Ehihie na abali, ha na-ejeghari n'elu mgbidi ya;
iro na mmegbu di n'ime ya.

¹¹ A na-ahuta akaoru ihe ịla n'iyi n'ime obodo;
ihe ike na ụgha ewerela ọ̀nọ̀dụ ha n'ime obodo.

¹² A si na o bu onye iro ji m eme ihe ochi,
apuru m ịnagide ya;

a sịkwa na o bu onye iro na-eweli onwe ya megide m,
apuru m izonari onwe m site n'ebe o no.

¹³ Maobu gi, nwoke dika m,
onye mu na ya di na mma, enyi m oma,

¹⁴ onye mu na ya na-enwe mmekorita di utọ na mbu,
n'ulo Chineke,

ka anyi na-ejeghari
n'etiti oha mmadu biara ife ofufe.

¹⁵ Ka onwu biakwasị ndi iro m na mberede;
ka ha ridaa ala mmu na ndu,
n'ihì na ihe ojoo na-achota ebe ọ̀nọ̀dụ n'etiti ha.

¹⁶ Ma akpokuru m Chineke,
ONYENWE ANYI na-azopotakwa m.

¹⁷ N'ututu, ma n'ehihie, ma n'abali,
ka m sitere n'oke ihe mgbu, na-akpoku ya
ma o na-anukwa olu m.

¹⁸ O na-agbaputa m, mee ka m ghara imeru ahụ,
site n'agha niile e busoro m,
n'agbanyeghi n'otutu biliri megide m.

¹⁹ Chineke, onye nokwasiri n'ocheeze ya ruo mgbe ebighi ebi,
onye na-adighi agbanwe,
ga-anu olu ha, taakwa ha ahuhu,
n'ihì na ha adighi atu egwu Chineke.

Sela

- 20 Onye mụ na ya dị na mma na-emegide ndị enyi ya,
 ọ na-emerụ ogbugba ndụ ya ka ọ ghara ịdị nsọ.
- 21 Okwu ọnu ya dị mụrụmụrụ* ka bọta,
 ma ibu agha juru ya obi;
 okwu ya niile dị nro karịa mmanụ,
 ma ha bụ mma agha e welitere maka ibu agha.
- 22 Tụkwasi ONYENWE ANYỊ mkpa gị niile,
 ọ ga-agba gị ume;
 ọ gaghi ekwe
 ka ewezuga onye ezi omume.
- 23 Ma gị, O Chineke, ga-adọtu ndị ajọ omume
 n'ime olulu nke juputara n'ire ure;
 ndị ogbu mmadụ na ndị aghughọ
 agaghị ebi ọ buladi okara ndụ ha.

Ma mụ onwe m, ọ bụ na gị ka m na-atụkwasi obi m.

Abụ Ọma 56

Abụ Ọma nke dirị onyeisi abụ. Ọ bụ olu abụ "Nduru nọ n'osisi Ook di ebe di anya." Abụ nke Devid ka eji agụ ya. Abụ miktam. Mgbe ndị Filistia nọchibidoro ya n'obodo Gat.

Ekpere maka mgbaputa

- 1 O Chineke, meere m ebere,
 n'ihia na ndị mmadụ ji ike na-achuso m;
 ogologo ubochi niile, ha na-ebu agha imegide m.
- 2 Ogologo ubochi niile ndị iro m na-achuso m;
 site na nganga ha, otutu na-ebu agha megide m.
- 3 Ma mgbe ujo na-atu m, ọ bụ na gị ka m na-atụkwasi obi m.
 4 N'ime Chineke onye m na-eto okwu ya,
 n'ime Chineke ka m na-atụkwasi obi; ujo agaghị atụ m.
 Gini ka mmadụ efu puru ime m?
- 5 Ogologo ubochi niile, ha na-asughari okwu m kwuru isi;
 oge niile ka ha na-atu atumatu imeru m ahụ.
- 6 Ha na-agba izu nzuzo na-ezokwa onwe ha,
 ha na-enyochaputa nzo ukwu m niile,
 dikwa njikere inapu m ndu m.
- 7 N'ihia ajọ omume ha, ekwekwala ka ha gbapu;
 o Chineke, n'ime iwe gi, wedaa mba ndi a niile di iche iche n'ala.
- 8 Deputa akwa ariri m;
 chekotasia anya mmiri akwa m niile n'ime karama gi.
 O bu na ha adighi n'akwukwo ndeputa gi?
- 9 Mgbe m ga-akpoku gi maka enyemaka,
 ndi iro m ga-agbaghachi azu.
 Site n'uzo di otu a, aga m amara na Chineke nonyeere m.
- 10 N'ime Chineke, onye m na-eto okwu ya,

* **Abụ Ọma 55:21** Ya bụ, okwu ire utọ

- n'ime ONYENWE ANYỊ, onye m na-eto okwu ya,
¹¹ n'ime Chineke ka m na-atụkwasi obi; ụjọ agaghị atụ m.
 Gịni ka mmadụ puru ime m?
- ¹² O Chineke m, n'isi m ka nkwa niile m kwere gị di;
 aga m ewetara gị onyinye ekele m niile.
- ¹³ N'ihu na i zoputala m site n'onwu,
 ma naputa ukwu m site n'iso ngongo,
 ka m nwee ike jegharịa n'ihu Chineke,
 n'ihè nke ndu.

Abụ Ọma 57

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Nke olu abụ "E bibikwala" Devid. Abụ miktam. Mgbe o gbapuru ga biri n'ime ogha nkume n'ihu Sol.

Ntukwasị obi n'ime Chineke

- ¹ Meere m ebere, O Chineke, meere m ebere,
 n'ihu na o bu gi ka mkpuruobi m ji mere ebe mgbaba.
 O bu na ndo nke nku gi abuo ka m ga-agbaba
 tutuu ihe mbibi ndi a agafesia.

- ² Aga m akpoku Chineke nke kachasi ihe niile elu,
 Chineke na-emezuru m ihe niile na-akpa m mkpa.

- ³ O na-esite n'eluigwe zidata inyeaka ma zoputa m
 na-abara ndi ahụ ji ike na-achụ m mba;

Chineke na-ezite ihunanya ya na ikwesi ntukwasị obi ya.

Sela

- ⁴ Anọ m n'etiti otutu odum;
 amanyere m ka m dina n'etiti ajo anu oha,
 umu mmadu ndi eze ha di nko dika aku na ube,
 ire ha dikwa nko dika mma agha.

- ⁵ O Chineke, ka e bulie gi elu karia eluigwe niile;
 ka ebube gi di n'elu uwa niile.

- ⁶ Ha gbasaara ukwu m ugbu,
 ihe mgbu nyituru m.
 Ha egwuola olulu n'uzo m si agafe,
 ma ha onwe ha adabala n'ime ya.

Sela

- ⁷ Obi m di njikere, o Chineke,
 obi m di njikere sikwaa ike;
 aga m abụ abụ, kkwaa egwu.

- ⁸ Teta n'ura mkpuruobi m!
 Teta, ubo akwara na une!
 Aga m akpote chi obubo.

- ⁹ O Onyenwe anyi, aga m eto gi n'etiti mba niile;
 aga m abụ abụ banyere gi n'etiti ndi niile di iche iche.
- ¹⁰ N'ihu na ihunanya gi di ukwu na-eru na mbara eluigwe;
 ikwesi ntukwasị obi gi na-erukwa mbara eluigwe.

- 11 O Chineke, ka e bulie gi elu karịa eluigwe;
ka ebube gi dị n'elu ụwa niile.

Abụ Ọma 58

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Nke olu abụ "E bibikwala." Abụ Devid.
Abụ miktam.

Ahụhụ nke ndị na-emebi iwu

- 1 Unu ndị na-achị achị, O nweela oge unu na-ekwu ihe ziri ezi?
O nweela oge unu na-ekpe ikpe ziri ezi n'etiti mmadụ?
- 2 Mba, n'ime obi unu, unu na-echeputa mmegbu,
aka unu na-emeputa ihe ike n'elu ụwa.
- 3 O buladi site n'omumu, ndi ajo omume na-akpafu;
site n'ime afo, ha na-akpafu akpafu na-ekwusa okwu ụgha.
- 4 Ha na-agboputa nsi n'onu ha dika agwo,
na-emechi nti ha dika ajuala nti chiri,
- 5 nke na-adighi anu olu onye mgbaasi na-akpopta ya,
n'agbanyeghi otu nka onye ahụ si di.
- 6 O Chineke, tijie eze niile di ha n'onu;
o ONYENWE ANYI, doputa eze odum ndi a!
- 7 Mee ka ha sofuo dika mmiri na-aso aso;
mgbe ha na-eseti uta ha, mee ka onu akụ ha gbajie.
- 8 Dika ejula nke na-agbaze mgbe o na-aga n'uzo ya;
dika nwa nwuru n'afọ nne ya, ka ha ghara ihu anyanwu.
- 9 Tupu ite unu amata okpomoku nke osisi ogwu,
ma ha di ndu, ma ha kponwuru akponwu, a ga-azachapu ndi ajo
omume.
- 10 Ndi ezi omume ga-enwe obi utu mgbe a booro ha obo,
mgbe ha ga-asacha ukwu ha n'ime obara ndi ajo omume.
- 11 Mgbe ahụ, ndi mmadu ga-ekwu si,
"N'ezie, a na-akwughachi ndi ezi omume ugwo;
n'ezie, e nwere Chineke onye na-ekpe ụwa ikpe."

Abụ Ọma 59

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Abụ Devid. Abụ miktam nke eji olu abụ "E
bibikwala," abụ. Mgbe Sol zipuru ndi ikom ka e chee ulo Devid nche n'ih
igbu ya.

Ekpere maka nnaputa

- 1 O Chineke, site n'aka ndi iro m gbaputa m,
chebe m site n'aka ndi na-ebili imegide m.
- 2 Gbaputa m site n'aka ndi na-eme ajo ihe,
zopotakwa m site n'aka ndi ogbu mmadu.
- 3 Lee ka ha siri zoo onwe ha n'ih inapu m ndu!
Ndi na-eme ihe ike na-agba izu megide m,
o ONYENWE ANYI, ma o bughu n'ih ihe m mere maobu mmehie m.
- 4 Mgbe o na-adighi ihe ojoo m mere, ma lee ha di njikere imegide m.
Bilie, bia nyere m aka; lee ihe ojoo dakwasiri m!
- 5 Gi, ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile,

gị onye bụ Chineke nke Izrel,
kpotee onwe gị ịta mba niile dị iche iche ahụhụ;
e gosikwala ndị na-ezube nzube ojọọ obi ebere.

Sela

- 6 N'anyasị, ha na-alaghachi,
na-eme mkpọtụ dika ụmụ nkịta
mgbe ha na-akpaghari n'ime obodo.
- 7 Lee ihe ha si n'ọnu ha na-aghuputa,
okwu si n'ọnu ha na-agbuputa di nkọ dika mma agha,
ha na-asikwa, "Onye puru inu ihe anyi na-ekwu?"
- 8 Ma gị ONYENWE ANYI, na-achị ha ochi;
ị na-akwa mba ndi a niile emo.
- 9 O, gị onye bụ ike m, ana m ele anya gị;
gị, o Chineke, bụ ebe mgbaba m e wusiri ike.
- 10 Chineke m, onye m tukwasiri obi.

Chineke ga-ebutere m ụzọ
mekwaa ka m chia ndi niile na-ekwulu m ochi.

11 O Onyenwe anyi na ota anyi, egbukwala ha,
ma o bughị ya, ndi m ga-echefu.

Were ike gị mee ka ha wagharia,*
wedakwaa ha n'ala.

12 Ka e jide ha n'ime nganga ha,
n'ihie mmehie si ha n'ọnu na-aputa,
na n'ihie okwu onu ha.

N'ihie okwu obubu onu ha na okwu ugha ha,
13 jiri iwe oku repia ha,
repia ha ruo mgbe ha ga-aghọ ntụ.

Mgbe ahụ, a ga-amata ruo na nsotu nke uwa,
na Chineke na-achị Jekob.

- 14 N'anyasị ha na-alaghachi;
na-eme mkpọtụ dika ụmụ nkịta,
mgbe ha na-akpaghari n'ime obodo.
- 15 Ha na-awaghari na-achọ nri,
na-etikwa mkpu ma o buru na afọ ejughị ha.
- 16 Ma aga m abụ abụ banyere ike gị,
n'ututu aga m abụ abụ banyere ihunanya gị;
ị bụ ebe mgbaba m e wusiri ike,
ebe mgbaba m n'oge nsogbu.
- 17 O, gị onye bụ ike m, ana m abuku gị abụ otuto;
gị, o Chineke, bụ ebe mgbaba m e wusiri ike,
Chineke m, onye m na-adabere.

Abụ Qma 60

Abụ Qma nke diri onyeisi Abụ. O bụ olu abụ eji ekwe "Okoko lili nke Ogbugba Ndu." Abụ miktam nke Devid maka izi ihe. Mgbe o lusoro Aram

* **Abụ Qma 59:11** Were ike gị hopu ha

Naharaim na Aram Zoba ọgụ, nakwa mgbe Joab loghachitara, tigbuo nari ndi Edom iri n'abuo na Ndagwurugwu Nnu.

Ekpere maka nnaputa

- 1 O Chineke, i jula anyi, i tiwawo anyi n'ike; i wesola anyi iwe, ugbu a, kpoghachi anyi.
- 2 I meela ka ala a maa jijiji, i dowakwala ya; mezie ntiwa ya niile, n'ih i na o na-ama jijiji.
- 3 I meela ka ndi gi gabiga onodu ihe isi ike; i nyela anyi mmanya nke mere ka anyi na-adaghari.
- 4 Ma nye ndi na-atu egwu gi, i weliela otu okoloto nke a ga-agbasa n'ih i eziokwu imegide uta nke ndi iro.

Sela

- 5 Were aka nri gi zoputa anyi ma nyere anyi aka, ka a gbaputa ndi i huru n'anya.
- 6 Chineke esitela n'idi nsọ ya kwuo, si,
"N'onodu onu nke mmeri, aga m ekesa Shekem,*
tukwaa Ndagwurugwu Sukot n'ih e otutu nyepu ya.
- 7 Gilead bu nke m,† otu a kwa, Manase bukwa nke m;‡
Ifrem bu okpu igwe m,
Juda bu mkpara eze m.
- 8 Moab bu efere ikwo aka m,
aga m atusa akpukpokuwu m n'elu Edom;
n'elu isi Filistia, ana m eti mkpu mmeri."
- 9 Onye ga-akporo m gaa n'obodo e wusiri ike?
Onye ga-edu m gaa Edom?
- 10 O bughi gi, O Chineke? Gi onye juru anyi,
onye na-adighi esokwa ndi agha anyi aga agha?
- 11 Nyere anyi aka ka anyi puo n'aka ndi iro,
n'ih i na inyeaka mmadu bu ihe efu.
- 12 Site na Chineke, anyi ga-enwe mmeri,
o ga-azopia ndi iro anyi niile n'ala.

Abụ Ọma 61

Abụ Ọma nke diri onyeisi abụ. Abụ ọma Devid nke eji ubo akwara akpo.

Ekpere nke onye no na nsogbu

- 1 Nuru akwa m, O Chineke,
gee nti n'ekpere m.
- 2 Ana m akpoku gi site na nsotu nke uwa,
ana m akpoku gi mgbe obi m na-ada mba;
duru m gaa n'oke nkume ahụ nke kariri m elu.
- 3 N'ih i na i buriri ebe mgbaba m,
na ulo ahụ dikariri elu, sie ike imegide onye iro ahụ.*
- 4 O na-agu m ibi n'ulo ikwu gi ruo mgbe ebighi ebi,

* **Abụ Ọma 60:6** Shekem bu isi obodo ochichi mbu ndi Izrel. Jen 12:6 † **Abụ Ọma 60:7** Gilead, bu ala ndi di n'akuku owuwa anyanwu obodo ahụ. Jos 13:24-32 ‡ **Abụ Ọma 60:7** Manase, bukwa ala ndi di n'akuku owuwa anyanwu obodo ahụ. Jos 13:24-32 * **Abụ Ọma 61:3** Ilu 18:10

ka m gbaba, zere ndụ n'okpuru nku gị abụọ.

Sela

⁵ N'ihì na gị onwe gị, Chineke, anụla nkwa niile m kwere;
i nyela m ihe nketa nke ndị na-atụ egwu aha gị.

⁶ Tụkwasi ọtụtụ ụbọchị na ndụ eze,
mee ka afọ ya ruo ọtụtụ ọgbọ.

⁷ Kwere ka ọ nọrọ n'ocheeze n'ihu Chineke ruo mgbe ebighị ebi;
zidata ihunanya gị na ikwesi ntụkwasi obi gị, ka ha na-echezikwa ya.

⁸ Mgbe ahụ, aga m abụ abụ otuto nye aha gị, ruo mgbe ebighị ebi.
Aga m emezukwa nkwa m kwere gị ụbọchị niile.

Abụ Ọma 62

Abụ Ọma nke dīrī onyeisi abụ. Maka Jedutun. Abụ Ọma Devid.

Inọgide n'okwukwe

¹ Ọ bụ naanị n'ime Chineke ka mkpuruobi m na-achọta izuike.
Nzọputa m na-esite na ya na-abịa.

² Naanị ya bụ oke nkume m na nzọputa m;
ọ bụ ebe mgbaba m e wusiri ike, agaghị m ama jijiji n'ọnọdu m.

³ Ruo ole mgbe ka unu ga-anogide na-ebuso agha megide nwoke a?
Unu niile, unu choro ikwatu ya,
ebe ọ bụ naanị mgbidi na-ada ada, mgbidi na-esighi ike e ji osisi wuo?

⁴ Ha ekpebiela
isite n'ọnọdu ya di elu kwatuo ya;
okwu ugha na-atọ ha uto.

Ha na-eji onu ha na-agozi,
ma n'ime obi ha, ha na-abu onu.

Sela

⁵ O mkpuruobi m, chota ezumike naanị n'ime Chineke;
olileanya m na-esite na ya na-abịa.

⁶ Naanị ya bụ oke nkume m, na onye nzọputa m.
Naanị ya kwa bụ ebe mgbaba m e wusiri ike, agaghị m ama jijiji
n'ọnọdu m.

⁷ Nzọputa m na nsopuru m dabeere na Chineke,*
Ọ bụ oke nkume m, ebe mgbaba m.

⁸ Tụkwasi n'ụ ya obi mgbe niile, unu ndi mmadu;
kwuputaranu ya obi unu,
n'ihì na Chineke bụ ebe mgbaba anyi.

Sela

⁹ Ndi nta n'etiti umu mmadu bu naanị otu nkuume,
ndi ukwu bu naanị ugha;
ọ buru na a tuo ha n'ihe otutu, ha bu ihe efu;
ha niile bu naanị otu nkuume.

¹⁰ Unu atukwasila obi unu n'iji aka ike kpata ego,
maobu tukwasi olileanya unu n'ihe e zuru ezu;
aku unu nwere ike mubaa,

* **Abụ Ọma 62:7** Maobu, *Chineke nke kachasi ihe niile elu, bu nzoputa m na ugwu m*

unu atụkwasiha ha obi.

- 11 Chineke ekwuola otu ihe,
ihe abụọ ka m nuru:
“Na gi, O Chineke, di ike,
12 na gi, Onyenwe anyi, juputara n’ihunanya.
N’ezie, i ga-akwughachi onye obula
dika oru ya si di.”

Abụ Ọma 63

Abụ Ọma Devid, mgbe o no n’ozara Juda.

Onye ihe Chineke na-agusi agu ike

- 1 O Chineke, i bu Chineke m,
e ji m obi m niile na-achọ gi;
akpiri na-akpo mkpuruobi m nku,
anu ahụ m na-achosi gi ike,
n’ala kporo nku na nke ida mba
ebe mmiri na-adighi n’ime ya.
- 2 Ahula m gi n’ulonso gi,
hukwa ike gi na ebube gi.
- 3 N’ihi na ihunanya gi di mma karia ndu,
aga m eji egbugbere onu m jaa gi mma.
- 4 Ogologo ubochi m niile ka m ga-eto gi,
aga m eweli aka m abuo elu kpokuo aha gi.
- 5 Mkpuruobi m ga-enwe afo ojuju dika onye ji ezi nri rijuo afo;
aga m eji egbugbere onu juputara n’abu too gi.
- 6 N’elu ihe ndina m, ana m echeta gi,
ana m atughari uche n’ihe banyere gi, ogologo abali niile.
- 7 N’ihi na i bu onye inyeaka m,
ana m abụ abụ n’okpuru ndo nke nku gi.
- 8 Mkpuruobi m na-arapara gi n’ahu;
aka nri gi na-ejigide m.
- 9 A ga-ala ndi na-achọ ndu m n’iyi;
ha ga-arida ruo ebe omimi nke uwa.
- 10 A ga-eji mma agha laa ha n’iyi,
ha ga-abukwa nri nye nkita ohia.
- 11 Ma eze ga-anuri onu n’ime Chineke;
ndi niile na-eji aha Chineke anu iyi ga-eto ya,
ma a ga-eme ka onu ndi niile na-agma ugha dere duu.

Abụ Ọma 64

Abụ Ọma diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka nchekwa

- 1 Nuru olu m O Chineke, mgbe m na-akosara gi ihe na-esogbu m.
Chebe ndu m site n’aka ndi iro m.
- 2 Zopu m puo n’izu nzuzo niile nke ndi ojoo,

- site n'atumatụ ndị na-eme ajọ ihe.
- ³ Ha na-amụ ire ha dika e si amụ mma agha,
na-agbapụ okwu dika àkụ ojọọ.
- ⁴ Ha na-agba onye na-enweghị ihe o mere àkụ site n'ebe nzuzo,
na mberede ka ha na-agba ya, na-atughị egwu.
- ⁵ Ha na-agbarịta ibe ha ume na-atumatụ ojọọ,
ha na-ekwu banyere isi ọnya ha na nzuzo,
ha na-asị, "Onye ga-ahụ ya*?"
- ⁶ Ha na-atuputa atumatụ ojọọ na-asị,
"Anyị echeputala atumatụ zuruoke!"
N'ezie, uche na obi mmadụ di aghughọ.
- ⁷ Ma Chineke ga-agba ha àkụ,
na mberede ka a ga-etida ha.
- ⁸ O ga-atugharị okwu ọñụ ha megide ha,
mee ka ha laa n'iyi;
ndị niile hụrụ ha ga-efufe isi ha n'ikwa emo.
- ⁹ Mmadụ niile ga-atụ egwu,
ha ga-ekwuputa ọrụ niile nke Chineke,
ma tugharịa uche nke ọma banyere ihe o mere.
- ¹⁰ Ndị ezi omume ga-anụrị ọñụ n'ime ONYENWE ANYỊ,
ha ga-agbabakwa n'ime ya;
ndị niile obi ha ziri ezi ga-anyakwa isi n'ime ya.

Abụ Ọma 65

Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid. Otu Abụ.

Idi mma na idi ike nke Chineke

- ¹ I kwesiri otuto, O Chineke, n'ime Zayon;
ọ bụ gị ka anyị ga-emezuru nkwa anyị,
- ² O gị onye na-anụ ekpere,
ọ bụ gị ka mmadụ niile ga-abiakwute,*
- ³ Mgbe mmehie na-anyigbu anyị,
ị gbaghara anyị njehie anyị niile.
- ⁴ Ngozi na-adiri ndi ahụ ị họtutara,
ka ha bjaruo nso, ibi n'ebe obibi gị!
E ji otutu ezi ihe nke ulo gị, nke ulonso ukwu gị,
mee ka afọ ju anyị.
- ⁵ O Chineke, Onye nzoputa anyị,
i ji ọrụ ezi omume di oke egwu na-aza anyị,
ị bụ olileanya ndi niile bi na nsotu nke uwa,
na osimiri niile di ebe di anya,
- ⁶ onye ji ike ya kpuo ugwu niile,
ebe i yikwasiri onwe gị ike dika ngwa agha,
- ⁷ onye mere ka uda olu oke osimiri niile
na uda olu ebili mmiri,
na ogbaaghara mba niile deere duu.

* **Abụ Ọma 64:5** Maọbụ, *onye ga-ahụ anyi* * **Abụ Ọma 65:2** Aiz 66:23

- 8 Ụwa niile juputara n'itunanya n'ihì ọrụ ebube gị niile,
n'ebe chi na-abọ, ebe anyanwụ na-ada,
ka ị na-akpọlite abụ ọhụ.
- 9 Ị na-elekọta ala na-agba ya mmiri;
ị na-eme ka ọ buru ala dị mma.
Isi iyi Chineke adighi ata ata,
n'ihì inye ndi mmadu mkpuru ubi,
n'ihì na ọ bu otu a ka ị choro ka ọ diri.
- 10 Ị na-eme ka mmiri juputa n'ala a koro ako mee ka elu aja a koro ako di
lari;
ị na-eji mmiri ozuzo eme ka ọ di nro, na-agozikwa ihe ndi akunyere
na ya.
- 11 Ị na-eji owuwe ihe ubi bara uba kpukwasị afo obula dika okpueze,
ugbo na-ebu ihe owuwe ubi na-ejubiga oke.
- 12 Ala ebe ahija na-epu n'ozara na-epuputa n'ahija ndu,
e yikwasiri ugu niile obi utọ dika uwe.
- 13 E were igwe anu ulo kpuchie n'elu ala niile ebe ahija di ndu puru,
oka kpuchikwara ndagwurugwu niile;
ha na-eti mkpu onu na-abukwa abụ.

Abụ Qma 66

Abụ diri onyeisi abụ. Otu Abụ. Abụ Qma.

Abụ ekele

- 1 Ụwa niile, jirinu onu tikuo Chineke!
2 Buọ abụ banyere ebube aha ya;
meenụ ka otuto ya buru ihe di ebube!
- 3 Gwa Chineke okwu si ya, "Lee ka ọrụ gị niile si di oke egwu!
Ike gị di nnoo ukwu,
ya mere ndi iro gị, na-ada n'ihu gị n'ihì ujo.
- 4 Ndi niile bi n'ụwa na-akpo isiala nye gị;
ha na-abuku gị abụ otuto,
ha na-abu abụ otuto nye aha gị."

Sela

- 5 Bija lee ihe Chineke mere,
udi ọrụ oke egwu ọ na-arụ n'ihì mmadu!
- 6 O mere ka osimiri ghoọ ala akoro,*
ha ji ukwu si n'etiti osimiri gafee†;
bianu ka anyi nuria n'ime ya.
- 7 O na-achi ruo mgbe ebighi ebi site n'ike ya,
anya ya na-elekwa mba niile,
ka ndi nupu isi ghara ifuli onwe ha elu megide ya.

Sela

- 8 Toonu Chineke anyi, unu mmadu niile,
kwere ka a nu uda otuto ya;
- 9 O chebela ndu anyi,
ma mee ka ukwu anyi ghara imichapu.
- 10 N'ihì na ọ bu gi, O Chineke, nwara anyi;

* **Abụ Qma 66:6** Ọpụ 14:22 † **Abụ Qma 66:6** Jos 3:14-16

- ị nuchara anyị dika ọlaọcha.
 11 Ị kpọbatara anyị n'ụlọ mkpọrọ,
 ma bokwasị ibu dị aro n'azụ anyị.
 12 I kwere ka ndị mmadụ rịa anyị elu;
 anyị esitela n'ime ọkụ na n'ime mmiri gafee.
 Ị kpọbatala anyị ebe anyị nwezuru ihe niile.
- 13 Aga m e ji aja nsure ọkụ bata n'ime ụlọnsọ ukwu gị,
 imezu nkwa m kwere gị
 14 n'ihị na nke a bụ ihe m ji ọnụ m kwuo,
 ọ bụkwa nke a ka egbugbere ọnụ m kwuputara na m ga-eme n'oge
 nsogbu m.
 15 Aga m eji anụ ndị gbara abụba चुṛṛṛ gị aja,
 ya na aja onyinye nke ọtụtụ ebule;
 Aga m achukwa aja onyinye nke ọtụtụ oke ehi na mkpi.
- Sela
- 16 Bjanu nuru, unu niile na-atụ egwu Chineke;
 ka m kọrọ unu ihe o meere m.
 17 Eji m ọnụ m kpọkuo ya;
 otuto ya dị m n'ire.
 18 Ọ buru na mmehie na-amasị m n'ime obi m,
 Onyenwe anyị agaraghị ege m ntị;
 19 ma Chineke gere ntị n'ezie,
 nuru kwa olu aririọ m.
 20 Otuto diri Chineke,
 onye na-ajughị ekpere m
 maobu ghara izi m ihunanya ya!

Abụ Ọma 67

Abụ Ọma diri onyeisi abụ. Abụ eji ubo akwara akpo. Abụ Ọma. Otu Abụ.

Abụ ekele

- 1 Ka Chineke meere anyị amara ma gozie anyị,
 ma mee ka ihu ya chakwasị anyị,*
- Sela
- 2 Ka a mara ụzọ gị niile n'ụwa,
 marakwa nzọpụta gị n'etiti mba niile.
- 3 Ka mmadụ niile too gị, O Chineke;
 ka mmadụ niile too gị.
 4 Ka mba niile nuri ma buo abụ ọnụ,
 n'ihị na ị na-eji ikpe ziri ezi na-achị ndị mmadụ,
 na-edukwa mba niile nke ụwa.
- Sela
- 5 Ka mmadụ niile too gị, O Chineke;
 ka mmadụ niile too gị.
- 6 Mgbe ahụ, ala ga-amiputa ihe owuwe ubi ya,
 Chineke, onye bụ Chineke anyị, ga-agozikwa anyị.
 7 Chineke ga-agozị anyị,
 nsọtụ niile nke ụwa ga-atụ egwu ya.

* **Abụ Ọma 67:1** Ọnụ 6:25

Abụ Oma 68

Abụ Oma dirị onyeisi abụ. Nke Devid. Abụ Oma. Otu Abụ.

Chineke nke uwa niile

- 1 Ka Chineke bilie, ka ndị iro ya buru ndị a chusasiri;
ka ndị iro ya site n'ihu ya gbalaga.
 - 2 Dika ikuku si achusa anwuru oku, * sikwa otu a chusaa ha.
Dika mmanu na-ehi ura si agbaze n'oku,
ka ndi na-eme ihe ojojo laa n'iyi n'ihu Chineke.
 - 3 Ka ndi ezi omume buru ndi nwere obi utu,
ma nuria n'ihu Chineke;
ka ha buru ndi nwere obi utu, juputakwa n'onu.
 - 4 Bukuo Chineke abụ, bukuonu aha ya abụ otuto,
toonu onye na-agba igwe ojii dika inyinya,
ONYENWE ANYI bu aha ya, nuria onu n'ihu ya.
 - 5 O bu nna ndi nke na-enweghi nna, onye na-ekpechitere ndi di ha nwuru
anwu onu ha,
onye a bu Chineke, onye bi n'ebe ya di nsu.
 - 6 Chineke na-eme ka ndi naani ha no nwee ezinaulo,
o na-eji ibu abu duputa ndi no n'ulo mkporo,
ma ndi nnupu isi ka o na-eme ka ha biri, n'ala kporo nku.
 - 7 Mgbe i buteere ndi gi uzu, O Chineke,
mgbe i gabigara n'ala togboro n'efu,
- Sela
- 8 elu uwa mara jijiji, eluigwe wupuru mmiri ozuzo,
n'ihu Chineke, Onye Sainaj,
n'ihu Chineke, Chineke nke Izrel.
 - 9 I nyere mmiri ozuzo n'ebe o di ukwuu, O Chineke,
i tutere ihe nketa gi nke ike gwuru.
 - 10 Ndi gi biri n'ime ya,
site n'oke akunuba gi, O Chineke, i roputaara ndi ogbenye mkpa ha.
 - 11 Onyenwe anyi kposara okwu ahụ,
onugogu ndi inyom kwusara ya bu igwe di otutu;
 - 12 ndi eze na ndi agha ha ji oso gbalaa;
ndi mmadu kere ihe a dotara n'agha, n'ime omuma ulo ikwu.
 - 13 O buladi mgbe i na-arahu ura n'etiti ogba aturu,
nku abuo nke nduru m bu ihe e ji olocha kpuchie,
jirikwa olaedo nke na-enwuke kpuchie abuba ya.
 - 14 Mgbe Onye puru ime ihe niile chusasiri ndi eze bi n'ala a,
o di ka snoo dara n'elu Zalmon.
 - 15 Ugwu Bashan, uguw mara mma nke ukwuu,
ugwu Bashan, uguw nwere n'elu ya otutu uguw di iche iche.
 - 16 Gi uguw nwere otutu uguw, gin mere i ji ele anya site n'ekworo
n'ugwu Chineke horo i bu ebe o ga-anu chia,
ebe ONYENWE ANYI n'onwe ya ga-ebi, ruo ebighi ebi?
 - 17 Onugogu uguw agha Chineke di iri puku kwuru puku, a pughi iguta
ha;

* **Abụ Oma 68:2** Hos 13:3

- ha dīkwa puku kwurū puku;
Onyenwe anyị sitere Sainai bata n'ụlọnsọ ya.
- 18 Mgbe i rigoro gaa n'elu,[†]
i duuru ndị a dotara n'agha‡;
i natara onyinye di iche iche n'aka ndi mmadu,
o buladi n'aka ndi na-enupu isi,
ka gi, O ONYENWE ANYI Chineke, biri n'ebe ahụ.
- 19 Otuto diri Onyenwe anyi, Chineke anyi, na Onye Nzoputa anyi,
Onye na-ebu ibu arọ anyi ubochi niile.
- Sela
- 20 Chineke anyi bu Chineke na-azoputa;
mgbaputa puo n'onwu na-esite n'aka Onye kachasi ihe niile elu, bu
ONYENWE ANYI.
- 21 N'ezie, Chineke ga-egwepia isi ndi iro ya niile,
isi ndi niile na-aga n'ihu ibi ndu mmehie.
- 22 Onyenwe anyi kwuru si, "Aga m esite na Bashan kpolata ha,
aga m adoputa ha site n'ebe omimi nke osimiri,
- 23 ka unu nwee ike saa ukwu unu n'ime obara ndi iro unu,
ka ire nkita unu niile ketakwa oke nke ha."
- 24 O Chineke, ahula igwe ahiri mmadu ndi na-eso gi,
bu igwe ahiri mmadu nke so Chineke m, na Eze m na-aba n'ebe nso
ahụ.
- 25 Ndi na-abu abu no n'ihu, ndi na-eti egwu, na-eso ha n'azu;
umu agboghọ na-akpo ubo sokwa ha.
- 26 Too Chineke n'etiti nzuko ukwu ahụ;
toonu ONYENWE ANYI n'etiti nzuko umu Izrel.
- 27 Lee Benjamin bu agburu dikarisiri nta, ka o na-edu ha,
lekwa igwe umu ndi eze Juda
na nke Zebulon na Naftali.
- 28 O Chineke, kpolite ike gi;
mee ka ike gi puta ihe, O Chineke, dika i mere na mbu.
- 29 N'ihu ulonso ukwu gi nke di na Jerusalem,
ndi eze ga-ewetara gi onyinye di iche iche.
- 30 Baara anu ohia ahụ zoro n'etiti riidi mba,
igwe oke ehi no n'etiti umu ehi nke mba niile.
Site na nweda n'ala, ka o wetara gi ogbe olaocha.
Chusasija mba niile, bu ndi na-enwe mmasi n'ibu agha.
- 31 Ndi nnochị anya obodo, ga-esite n'Ijpt bia,
Kush ga-etinye onwe ya n'okpuru Chineke.
- 32 Bukuo Chineke abụ, unu alaeze niile nke uwa,
bukuo Onyenwe anyi abụ otuto,
- Sela
- 33 Buo abụ nye onye na-agba inyinya n'eluigwe, e, o buladi eluigwe nke
diri site na mgbe ochie,
onye olu ike ya dika egbe eluigwe.
- 34 Kwusaa ike Chineke,
onye idi ukwu nke ima mma ya na-ekpuchi Izrel,

[†] **Abụ Qma 68:18** Mak 16:19; Oru 1:9; Kol 3:1 [‡] **Abụ Qma 68:18** Nkp 5:12; Efe 4:8

onye ike ya dị n'eluigwe.

- 35 O Chineke, ị dị oke egwu n'ime ụlọnsọ gị;
Chineke nke Izrel na-enye ndị ya ume na ike.

Toonu Chineke!

Abụ Ọma 69

Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Eji olu abụ "Okoko Lili." Abụ Devid.

Ekpere maka nnapụta

- 1 O Chineke, zọpụta m,
n'ihi na mmiri abiaaruola m n'olu.
- 2 Ana m emikpu n'ururo ebe dị omimi,
e nwekwaghị ebe izokwasị ukwu dị.
Abiala m n'ebe mmiri dị omimi;
uju mmiri na-achokwa ikpuchigide m.
- 3 Akpịrị akpọla m nku;
ike agwula m ebe m na-akpọ oku maka enyemaka.
Anyanwa m agbaala ochichiri
ebe m na-ele anyanwa Chineke.*
- 4 Ndị kpọrọ m asị n'efu dị ukwu
karia agiri isi dị m n'isi.
Ndị na-achọ ịla ndu m n'iyi dị ukwu,
bu ndi horo ịbu ndi iro m, mgbe o na-adighi ihe obula m mere ha.
Ha nogidesiri m ike mee ka m nyeghachi
ihe m na-ezughị n'ohi.
- 5 Gị, Chineke, ị maara enweghị uche m niile;
ikpe omuma m abughị ihe zoro ezo n'ihu gị.
- 6 Ekwela ka ihere mee ndi
na-atukwasị gị obi n'ihi m,
O Onyenwe m, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile;
ka ndi na-achọ gị
ghara ịbu ndi a ga-eme ihe ihere n'ihi m,
O Chineke nke Izrel.
- 7 O bu n'ihi gị ka m na-anagide ikwa emo,
ihere ekpuchiela m ihu.
- 8 Abụ m obia n'ebe umunna m no,
n'ebe umunne no, abụ m onye mba ozo.
- 9 N'ihi na ihe gbasara ulo gị na-anu m oku n'obi,
ita uta niile nke ndi na-akpari gị adakwasila m.
- 10 Mgbe m na-ebe akwa na-ebukwa onu,
ha kpariri m n'ihi na m na-eme nke a.
- 11 Mgbe m yikwasiri uwe iru uju m,
a ghorọ m ihe ha ji eme ihe ochi.
- 12 Ndị na-anọ onodu ala n'onu uzo ama, na-akwa m emo, na-akọ m onu,
abụ m isi abụ nke ndi na-anubiga mmanya oke na-abu.
- 13 O ONYENWE ANYI, ana m akpokwu gị n'ekpere,
n'oge ihuoma gị;

* **Abụ Ọma 69:3** Abụ 119:82,123

- na oke ihunanya gi, O Chineke m,
zaa m n'eziokwu nke nzoputa gi.
- 14 Doputa m site n'ururo,
ekwela ka m mikpuo;
zoputa m site n'aka ndi kporo m asi,
site na mmiri miri emi.
- 15 Ekwela ka uju mmiri kpuchie m,
maobu ka ebe di omimi loda m,
ma o bukwanu ka olulu lomie m, kpuchie m n'ime onu ya.
- 16 O ONYENWE ANYI, zaa m, site n'idi mma nke ihunanya gi,
n'ime idi ukwu nke oke ebere gi, chee m ihu.
- 17 Ezonarila mu bu ohu gi ihu gi.
Ano m na nsogbu, mee ngwangwa zaa m!
- 18 Bja m nso zoputa m.
Gbaputa m site n'aka ndi iro m.
- 19 I maara ihe niile banyere ihe ochi ha ji m mee, mweda n'ala m na ihe
ihere:
ndi iro m niile nokwa gi n'ihu.
- 20 Ochi ha na-achi m etiwaala m obi,
ma hapu m n'onodu enweghi inyeaka.
Elere m anya onye ga-emere m ebere, ma o dighi onye obula m huru;
lee anya ndi ga-akasi m obi, ma o dikwaghi onye m chotara.
- 21 Ha tinyere oluilu n'ime nri m,
nyekwa m mmanya gbara uka ka m nuo.
- 22 Ka tebul e debere n'ihu ha ghoru ha onya;
ka o buru ha ihe ibo obo mgbe ha no n'udo ya ghoru ha onya igbudu.
- 23 Ka anya ha gbaa ochichiri, ka ha gharakwa ihu uzo ozo,
mekwa ka ukwu ha na-ama jijiji mgbe niile.
- 24 Wukwasị ha oke iwe gi,
ka iwe gi di oku zute ha.
- 25 Ka ebe obibi ha togboro n'efu,
ka mmadu obula gharakwa ibi n'ime ulo ikwu ha.
- 26 Ha na-akpagbu ndi ahụ i meruru ahụ,
na-ekwukwa banyere ihe mgbu ndi ahụ i kwohara ahụ.
- 27 Boo ha ebubo ajo omume tukwasị n'elu ajo omume,
ekwekwala ka ha keta oke na ezi omume† gi.
- 28 Mee ka e hichapu aha ha site n'akwukwo nke ndu,
ka a hapu idekota aha ha na nke ndi ezi omume.
- 29 Ano m n'ufu na ihe mgbu,
O Chineke, mee ka nzoputa gi kpuchie m.
- 30 Aga m eji ibu abụ too aha Chineke,
jirikwa ekele bulie ya elu.
- 31 Nke a ga-atọ ONYENWE ANYI uto kariya oke ehi,
kariya oke ehi, nke mpi ya na ukwu ya ka di.
- 32 Ndi ogbenye ga-ahụ ya ma nuriakwa onu;
unu ndi na-achọ Chineke, ka obi unu na-adi ndu.

† **Abụ Qma 69:27** Maobu, nzoputa

33 ONYENWE ANYị na-anụ ekpere ndị nọ na mkpa,
 ọ naghị eledakwa ndị ya a dotara n'agha anya.

34 Ka eluigwe na ụwa too ya,
 osimiri niile na ihe niile bi n'ime ha.

35 N'ihị na Chineke ga-azọputa Zayon;
 ọ ga-ewughari obodo niile nke Juda.

Mgbe ahụ, ndị mmadụ ga-ebi n'ime ya, mee ya ihe nweta ha.

36 Ụmụ ndị na-ejere ya ozi ga-eketa ya,
 ndị hụrụ aha ya n'anya ga-ebikwa ebe ahụ n'ime ya.

Abụ Qma 70

Abụ Qma dịrị onyeisi abụ. Nke Devid. Aririọ.

Ekpere maka nnapụta

1 O Chineke, gbata ọsọ bịa zọputa m,
 O ONYENWE ANYị, bịa ngwangwa inyere m aka.

2 Ka ndị niile na-achọ inapụ m ndụ m,
 buru ndị a ga-etinye n'ọnọdụ ihere na ọgbaaghara.
 Ka ndị ọ na-amasi ihu ịla n'iyi m
 laghachi azu n'ihere.

3 Ka ndị ahụ na-asị m, "Ehee! Ehee!"
 laghachi azu n'ihị ihere ha.

4 Ma ka ndị niile na-achọ gị
 nuri ọnu, nweekwa obi uto n'ime gị,
 ka ndị ahụ huru nzọputa gị n'anya na-ekwu mgbe niile,
 "ONYENWE ANYị di ukwuu."

5 Ma mụ onwe m bu ogbenye na onye nọ na mkpa;
 O Chineke, mee ngwangwa bjakwute m.

I bu onye inyeaka m na onye mgbaputa m;
 O ONYENWE ANYị, anola ọdu ibia.

Abụ Qma 71

Ekpere maka ndu ogologo

1 ONYENWE ANYị, n'ime gị ka m gbabara izere ndu;
 ekwela ka ihere mee m.

2 Site n'ezị omume gị, gbaputa m, mee ka m nwere onwe m;
 toọ ntị gị n'ala nuru olu m ma zọputa m.

3 Ghooro m oke nkume nke ebe mgbaba,
 ebe m nwere ike igbaba mgbe ọbula;

nye iwu maka nzọputa m,
 n'ihị na i bu oke nkume m na ebe m e wusiri ike.

4 O Chineke m, site n'aka ndi ajo omume na ndi mmadu na-eme ihe ojoo,
 ndi afo tara mmiri, gbaputa m.

5 N'ihị na gị onwe gị burij olileanya m, Onyenwe m ONYENWE ANYị,
 ntukwasị obi m site na mgbe m bu nwantakiri.*

6 O bu gị ka m tukwasiri obi, site n'oge amuru m;
 gị onwe gị weputara m site n'afọ nne m.

* **Abụ Qma 71:5** Jer 14:8; Jer 17:7,13

- Aga m anogide na-eto gi.
- 7 Adila m ka ihe ama nye otutu mmadu,
ma i bu ebe mgbaba m siri ike.
- 8 Onu m juputara n'otuto gi,
o na-ekwuputa ima mma gi ogologo ubochi niile.
- 9 Agbakutala m azu mgbe m mere agadi;
ahapukwala m mgbe ike adighikwa m.
- 10 N'ih i na ndi iro m na-ekwu okwu megide m;
ndi ahụ na-achọ igbu m na-agbarita izu nzuzo.
- 11 Ha na-asị, "Chineke agbakutala ya azu;
chuo ya oso, jidekwa ya,
n'ih i na o nweghi onye obula ga-agbaputa ya."
- 12 O Chineke, anla m ebe di anya;
O Chineke m, bia ngwangwa nyere m aka.
- 13 Ka e were ihere kpuchie ndi na-ebo m ebubo ugha;
ka ihere na nleda anya buru ihe ga-ekpuchi
ndi ahụ na-achọ imeru m ahụ.
- 14 Ma mu onwe m ga-anogide na-enwe olileanya mgbe niile;
aga m eto gi mgbe niile kara otu m toro gi na mbu.
- 15 Onu m ga-ekwu banyere ezi omume gi
na nzoputa gi ogologo ubochi niile,
o bu ezie na-amaghi m otutu ya.
- 16 Aga m abia kwusaakwa idi ukwu oru gi niile, Onyenwe m ONYENWE ANYI,
aga m ekwusa ezi omume gi, e, naani nke gi.
- 17 O Chineke, site na mgbe m bu nwantakiri, i kuzielera m ihe,
ruo taa, ana m ekwuputa banyere oru ebube gi niile.
- 18 O Chineke m, o buladi mgbe m mere agadi,
mgbe isi awo juru m isi, ahapula m,
tutu ruo mgbe m ga-ekwuputa ike gi nye ogbo nke na-abia,
na idi ike gi nye ndi niile na-abia n'oge di n'ihu.
- 19 O Chineke, ezi omume gi na-eru n'eluigwe,
gi onye merela otutu ihe di ukwu.
O Chineke, onye di ka gi?
- 20 N'agbanyeghi na i meela ka m gabiga otutu nsogbu
nke di ilu,
i ga-atute ndu m ozo;
site n'ebe di omimi nke uwa,
i ga-adokpuputa m ozo.
- 21 I ga-eme m ka m diri ukwu kara ka m di na mbu.
I ga-akasikwa m obi ozo.
- 22 O Chineke m, aga m eji ubo akwara too gi,
n'ih i ikwesi ntukwasị obi gi;
aga m eji une bukuo gi abu otuto,
gi Onye nsọ nke Izrel.
- 23 Egbugbere onu m ga-eti mkpu onu
mgbe m na-abuku gi abu otuto,
mu, onye i gbaputara.

24 Ogologo ubochi niile, aga m ekwuputa
 oru ezi omume gi niile,
 n'ih i na ndi ahụ choro imeru m ahụ,
 ka e tinyere n'onodu ihere na ogbaaghara.

Abụ Ọma 72

Abụ nke Solomon.

Ekpere maka eze

- 1 O Chineke, jiri ikpe ziri ezi mejuputa eze.
 Nyekwa nwa eze ezi omume gi.
- 2 O ga-eji ezi omume chia ndi gi,
 jiri ikpe ziri ezi chia ndi a na-emegbu.
- 3 Ka uguwu niile wetara ndi mmadu iba uba;
 uguwu nta niile wetakwara ha mkpuru ezi omume.
- 4 O ga-ekpeputa ndi a na-emegbu n'etiti ndi mmadu,
 zoputakwa umuntakiri ndi no na mkpa;
 o ga-egwepia onye mmegbu.
- 5 Ka o digide ruo mgbe niile dika anyanwu na-adigide,
 dika onwa na-adigidekwa ruo ogbo niile.
- 6 O ga-adi ka mmiri na-ezokwasị ala ubi a suru asu,
 dika mmiri ozuzo na-eede elu ala.
- 7 N'oge ndu ya, ka ndi ezi omume too, na-awasa;
 iba uba ga-ajuputa ebe niile ruo mgbe onwa agaghị adikwa.
- 8 O ga-achi site n'osimiri ruo osimiri,
 na-esite n'iyi ukwu.* ruo na nsotu niile nke uwa†
- 9 Ebo niile ndi bi n'ozara ga-akpo isiala nye ya,
 ndi iro ya niile ga-abu ndi e wedara n'ala.
- 10 Ndi eze Tashish‡ na mba niile di n'ebe di anya,
 ga-atu utu wetara ya;
 e, o buladi ndi eze si Sheba na Seba,§
 ga-ewetara ya otutu onyinye.
- 11 Ndi eze niile ga-akpo isiala nye ya,
 mba niile ga-ejekwara ya ozi.
- 12 N'ih i na o ga-azoputa ndi no na mkpa mgbe ha kpokuru ya.
 O ga-azoputakwa ndi ogbenye na-enweghi onye ga-enyere ha aka.
- 13 O ga-enwe omiko n'ahu ndi na-enweghi ike, na ndi no na mkpa,
 o ga-azoputa ndi no na mkpa site n'onwu.
- 14 O ga-azoputa ha site na mkpagbu na ihe ike,
 n'ih i na ndu ha di oke onuahia n'anya ya.
- 15 Ka o di ogologo ndu!
 Ka e nye ya olocha e wetara na Sheba.

* **Abụ Ọma 72:8** Nke a na-ekwu banyere osimiri Yufretis. Mgbe Solomon na-achi, o bu n'akuku owuwa anyanwu ala Izrel ka o di. O bu otu ihe e kwere ndi Izrel na nkwa mgbe ha si n'onodu ohu na-ahapu Ijpt. Opu 23:31; Zek 9:10 † **Abụ Ọma 72:8** O bu site n'osimiri Mediterenja ruo n'osimiri Nwuru anwu, ka a maara di ka nsotu uwa n'oge ahụ. ‡ **Abụ Ọma 72:10** Obodo Tashish di n'ala Spen, o nochiri anya nsotu nke uwa, 2Ih 9:21 § **Abụ Ọma 72:10** Ala Sheba di n'Arabia, ebe ala Seba di n'Afrika.

Ka ndị mmadụ na-ekpere ya ekpere mgbe niile,
ma goziekwa ya ogologo ubochi niile.

¹⁶ Ka mkpuru oka juputa n'ebe niile n'ala a;
ka ha na-efufeghari n'elu ugwu niile.

Ka mkpuru ubi ya wasaa dika Lebanon;
ka mmadụ juputa nke oma n'obodo dika ahija ndu nke ohia.

¹⁷ Ka aha ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi;
ka o na-adigide ruo mgbe niile dika anyanwu si adigide.

A ga-esite na ya gozie mba niile,
a ga-akpo ya onye a goziri agozi.

¹⁸ Otuto diri ONYENWE ANYI Chineke, Chineke nke Izrel,
onye naani ya na-arụ ọrụ ebube di iche iche.

¹⁹ Otuto diri aha ya di ebube ruo ebighi ebi;
ka uwa niile juputa n'ebube ya.

Amen na Amen.

²⁰ Nke a bu ogwugwu ekpere Devid nwa Jesi.

Nchikota Akwukwo nke ato

73

Abụ Ọma 73-89

Abụ Ọma Asaf.

Ogwugwu nke ndi na-emebi iwu

¹ N'ezie, Chineke diri Izrel mma,
dikwara ndi obi ha di ocha.

² Ma mu onwe m, o foduru nwanti ka m zohie ukwu,
o foduru nwanti ka ukwu m gbuchapu.

³ N'ihia na e kwosara m ndi mpako ekworo*;
mgbe m huru iba uba† nke ndi ajo omume.‡

⁴ Ha anaghi adogbu onwe ha;
ahu ha gbara abuba, siekwa ike.

⁵ Nsogbu niile mmadu ibe ha na-enwe adighi erute ha.
Ha enweghi mkpa obula nke na-akpa ha dika ndi ozo nwere.

⁶ N'ihia nke a, nganga bu ihe inya n'olu ha;
ha jikwa ihe ike kpuchie onwe ha dika uwe.

⁷ Mmehie na-esite n'obi ojoo ha aputa;
echiche ojoo ha enweghi nguta.

⁸ Ha na-akwa emo, na-ejikwa iro ekwu okwu;
n'ime mpako ha, ha na-aba mba imegbu ndi ozo.

⁹ Ha ji onu ha na-ekwu na eluigwe bu nke ha,
ha jikwa ire ha kwuo na uwa niile bu nke ha.

¹⁰ N'ihia nke a, ndi ha na-eso ha,
na-anuru okwu ha ebe o bara uba dika mmiri.

¹¹ Ha na-asị, "Olee otu Chineke ga-esi mara?"

* **Abụ Ọma 73:3** Abụ 37:1,7; Ilu 23:17 † **Abụ Ọma 73:3** Maobu, udo ‡ **Abụ Ọma 73:3** Job 21:5-16; Jer 12:1

Ọ dịkwanụ ihe Onye kachasị ihe niile elu maara?"

- 12 Otu a ka ndị ajọ omume dị,
ha na-ebi ndụ na-enweghị nsogbu; akụnuba ha na-amụbakwa.
- 13 N'ezie, ọ bụ naanị n'efu ka m debere obi m ọcha,
n'efu ka m kworọ aka§ m abụọ n'emeghị ihe ọjọọ.
- 14 Ogologo ubochi niile, anọ m na nsogbu;
ututu niile ka m na-anata ntaramahụhụ.
- 15 Ọ bụrụ na m kwuru sị, "Nke a ka m ga-ekwu,"
agaara m abụ onye na-ekwesighi ntụkwasị obi n'etiti ụmụ gi.
- 16 Mgbe m gbaliri ighota ihe ndi a niile,
ọ ghoro m ihe mwute,
- 17 tutu ruo mgbe m bara n'ebe nsọ Chineke;
mgbe ahụ ka m ghotara ihe ga-eme ha n'ikpeazu.
- 18 N'ezie, i na-eguzo ha n'ala na-achị achị;
i na-atụda ha, laa ha n'iyi.
- 19 Lee, ka ha si laa n'iyi n'otu ntabi anya,
bụrụ ndi ihe egwu di iche iche kpochapuru kpankpan!
- 20 Dika nro, mgbe mmadu na-eteta,
otu a, O Onyenwe anyi, mgbe i tetara,
i ga-eleda ha anya dika echiche na-agaghi emezu.
- 21 Mgbe m no n'obi mwute;
mmuo m dara mba.
- 22 Abu m onye nzuzu na onye na-amaghi ihe.
Adi m ka anu oha n'ihu gi.
- 23 Ma ana m anonyere gi mgbe niile;
i na-ejide m n'aka nri m.
- 24 I na-eji ndumodu gi na-edu m,
ma emesia, i ga-anabata m n'ebube gi.
- 25 Onye ka m nwere n'eluigwe ma o bughu gi?
O dighi ihe uwa a nwere nke m ga-achosi ike kari gi.
- 26 Anu ahụ m na mkpuruobi m nwere ike ida mba,
ma Chineke bu ike nke obi m,
na ihe nketa m ruo ebighi ebi.
- 27 Ndi niile nọpuru gi n'ebe di anya ga-ala n'iyi.
I ga-alakwa ndi niile na-ekwesighi ntukwasị obi, nye gi n'iyi.
- 28 Ma nye mu onwe m, o di mma ino Chineke nso.
Emeela m Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ebe mgbaba
m.
Aga m ako banyere oru gi niile di iche iche.

Abụ Qma 74

Abụ maskil nke Asaf.

Ekpere maka enyemaka

§ **Abụ Qma 73:13** Biri ndụ na-enweghị ntụpọ

- 1 Chineke, gini mere i ji ju anyi ruo mgbe ebighi ebi?
Gini mere iwe gi ji akwu anwuru megide igwe aturu ndi i na-azu?
- 2 Cheta mba ahụ nke i zutara na mgbe ochie,
ebo ahụ bu ihe nketa gi, ndi i gbaputara,
n'ugwu Zayon ebe i biri.
- 3 Tugharia nzo ukwu gi bia na mbibi ebighi ebi ndi a.
O bu onye iro wetara ila n'iyi a niile n'ulonso a.
- 4 Ndi iro gi gboro uja n'ebe i zutere anyi.
Ha weliri okolo ha dika ihe iribama.
- 5 Ha kpara agwa dika ndi ikom ji anyuike
ha ga-eji gbutuo otutu osisi di n'oke ohia.
- 6 Ha ji anyuike na egbugbu ha
kujisie ihe niile eji amachi ihe bu nke egbunyere ihe.
- 7 Ha kpokwara ulonso gi oku, mee ya ka o repia.
Ha meruru ulo obibi ahụ a kpokwasiri aha gi.
- 8 Ha siri n'obi ha, "Anyi ga-etipia ha kpamkpam!"
Ha kororo ebe niile a na-anọ efe Chineke n'ala a oku.
- 9 Enyeghi anyi ihe iribama obula site n'aka Chineke.
O dikwaghi ndi amuma foduru.
O dikwaghi onye obula n'etiti anyi onye maara, mgbe ihe a ga-agwu.
- 10 O Chineke, ruo ole mgbe ka ndi iro ga-anogide na-achi gi ochi?
Onye iro, o ga-eleli aha gi ruo mgbe ebighi ebi?
- 11 Gini mere i na-eseghachi aka gi azu, e aka nri gi?
Seputa aka gi laa ha n'iyi!
- 12 Ma gi, O Chineke, burii eze m site na mgbe ochie.
O bu gi na-aruputa nzoputa n'elu uwa.
- 13 Site n'ike gi di ukwu i mere ka osimiri kewaa abuo.
O bu gi gwepiara isi anu ojo ahụ n'ime mmiri.
- 14 O bu gi gwepiara isi anu ojo ahụ a na-akpo leviatan,
mee ka o ghoo nri nye umu anumanu bi n'ozara.
- 15 O bu gi mere ka isi iyi na mmiri iyi na-aso.
I mere ka osimiri na-eru eru mgbe niile taa.
- 16 Ehihie na abali bu nke gi.
I mere ka anyanwu na onwa guzosie ike.
- 17 O bu gi kewaputara oke ala niile nke uwa.
O bu gi mere ka okochi na udu mmiri di.
- 18 O ONYENWE ANYI, cheta otu onye iro si chia gi ochi,
na otu ndi nzuzu si kwaa aha gi emo.
- 19 Eweralala ndu nduru gi nyefee anu ohia ojo n'aka.
Echefukwala ndu ndi gi a na-akpagbu ruo mgbe ebighi ebi.
- 20 Chetakwa ogbugba ndu gi,
n'ihia na ihe ike na-eputa ebe niile gbara ochichiri n'ala a.
- 21 Ekwela ka ndi a na-akpagbu gbaghachi azu n'ihere;
ka ndi ogbenye na ndi no na mkpa too aha gi.
- 22 O Chineke, bilie, kpechitara onwe gi ikpe.
Chetakwa otu ndi nzuzu si koo gi onu ogologo ubochi niile.

²³ Elepula mkpọtụ nke ndị iro gị niile anya,
olu mkpọtụ nke ndị iro gị na-aga n'ihu na-ala elu.

Abụ Ọma 75

Abụ Ọma nke dịrị onyeisi abụ. Nke olu abụ "E bibikwala." Abụ Ọma Asaf. Otu Abụ.

Ikpe ikpe ziri ezi nke Chineke

- ¹ Anyị na-eto gị, O Chineke.
Anyị na-eto gị, n'ihhi na aha gị dị nso.
Ndị mmadụ na-ekwu banyere ọrụ ebube gị dị iche iche.
- ² Ị na-asị, "Ana m ahọpụta oge a kara aka.
Ọ bụ m na-ekpe ikpe ziri ezi.
- ³ Mgbe ụwa na mmadụ niile bi n'ime ya na-ama jijiji,
ọ bụ m na-ejidesi ogidi* ya ike ka o guzo chịm.
- Sela
- ⁴ Nye ndị mpako, ana m asị, 'Unu etukwala ọrụ ọzọ,
nye ndị ajọ omume, ana m asị, Unu ewelila mpi† unu elu.
- ⁵ Unu ewelila mpi unu megide eluigwe;
unu ejila nnupu isi kwuo okwu.' "
- ⁶ Ọ dighị onye ọbụla sitere n'ọwụwa anyanwụ, maọbụ n'ọdịda anyanwụ,
maọbụ n'ọzara nke pụrụ ibuli mmadụ elu.
- ⁷ Kama ọ bụ Chineke, onye na-ekpe ikpe;
ọ na-eweli otu onye elu, wedakwa onye ọzọ ala.
- ⁸ Otu iko dị n'aka ONYENWE ANYỊ
nke juputara na mmanya na-agba ụfufu nke a gwanyekọtara ụda dị
iche iche.
Ọ na-awụpụ ya, ndị ajọ omume niile nke ụwa
na-anụ ya ruo mgbe ọ gwusiri.
- ⁹ Ma mụ onwe m, aga m ekwuputa nke a ruo mgbe ebighi ebi.
Aga m abụku Chineke nke Jekob abụ otuto,
- ¹⁰ bụ onye sirị, "Aga m ebipụ mpi ndị ajọ omume niile,
ma a ga-ebuli mpi ndị ezi omume elu."

Abụ Ọma 76

Abụ Ọma dịrị onyeisi abụ. Nke eji ụbọ akwara akpọ. Abụ Ọma Asaf. Otu Abụ.

Ike mmeri nke Chineke

- ¹ A maara Chineke n'obodo Juda;
aha ya dị ukwuu n'obodo Izrel.
- ² Ụlọ ikwu ya dị na Salem,
ebe obibi ya dị na Zayon
- ³ Ebe ahụ ka o tijisiri àkụ niile na-egbu amụma,
na ọta niile, na mma agha niile, na ngwa agha niile.
- Sela
- ⁴ Ị juputara n'ihè,

* **Abụ Ọma 75:3** Ya bụ, ntọala † **Abụ Ọma 75:4** Mpi na-anọchite anya ike n'ebe a

ị dị oke ebube karià otutu ugwu nke anumanu juputara.

⁵ A punarila ndi nwere obi ike ihe ha,
ha na-arahukwa ura ikpeazu ha;
o nweghi otu onye n'ime ndi dike n'agha ndi a
puru iweli aka ya abuo elu.

⁶ N'ih i ba mba gi, O Chineke nke Jekob,
inyinya na ugbu agha na-anu juu.*

⁷ O bu naani gi ka e kwesiri itu egwu.
Onye puru iguzo n'ihu gi mgbe i na-ewe iwe?

⁸ I sitere n'eluigwe mee ka a nu olu ikpe ikpe gi.

Uwa tukwara egwu, dere duu,
⁹ mgbe gi, O Chineke, biliri ikpe ikpe,
izoputa ndi niile a na-akpagbu n'ala a.

Sela

¹⁰ N'ezie, oke iwe gi megide umu mmadu na-ewetara gi otuto,†
ndi foduru mgbe oke iwe gi gabigasiri, na-anu juu.

¹¹ Kwenu ONYENWE ANYI Chineke nkwa ma mezuokwa ha;
ka ndi ala niile bu agbataobi unu
wetara onye ahu e kwesiri itu egwu onyinye di iche iche.

¹² O na-eweda ndi na-achi achi n'ala;
ndi eze niile nke uwa na-atu ya egwu.

Abụ Qma 77

Abụ Qma nke diri onyeisi abụ. Maka Jedutun. Abụ nke Asaf. Abụ Qma.

Nkasiobi n'oge nsogbu

¹ Etikuru m Chineke n'oke olu maka enyemaka;
etikuru m Chineke mkpu ka o nuru olu m.

² Mgbe m no n'ihe mgbu, o bu Onyenwe anyi ka m choru.
N'anyasi, esetipuru m aka m abuo, ike na-agwughi,
mmuo m jukwara ka a akasi ya obi.

³ O Chineke, echetara m gi, sukwa ude;
echere m echiche, mkpuruobi m dakwara mba.

Sela

⁴ I kweghi ka anya m abuo mechie;
n'ih i oke mwute m, enweghi m ike kwuo okwu.

⁵ Echere m echiche banyere ubochi niile gara aga,
na afu niile ndi gara aga.

⁶ Echetara m abu niile m na-abu n'ime anyasi.
Mkpuruobi m no nonodu ntughari uche, mmuo m jukwara ajuju.

⁷ "Onyenwe anyi o ga-agbaka m azu ruo mgbe ebighi ebi?
O putara na o gagh i egosi ihuoma ya ozu?"

⁸ O putara na ihunanya ya nke na-adigide ruo ebighi ebi agwula?
O putara na nkwa ya agagh i emezu ruo ebighi ebi?

⁹ Chineke, o chefuola i mere anyi ebere?
O jichiela omiko ya n'ih i iwe?"

Sela

* **Abụ Qma 76:6** Opu 15:1-6 † **Abụ Qma 76:10** Opu 9:16-18; Rom 9:17

- 10 Mgbe ahụ, ekwuru m, “Lee ọ̀nọ̀dụ ọ̀jọ̀ọ̀ m,
afọ̀ niile mgbe Onye kachasi ihe niile elu setipuru aka nri ya.
- 11 Aga m echeta ọ̀rụ̀ niile ONYENWE ANYI ruuru;
e, aga m echeta ihe iribama niile i mere n’oge gara aga.
- 12 Aga m atugharia uche m n’oru gi niile,
tuleekwa ọ̀rụ̀ ukwu gi niile di iche iche.”
- 13 O Chineke, uzọ̀ gi niile di nsọ̀.
Olee chi di ukwu dika Chineke anyi?
- 14 I bu Chineke onye na-aru ọ̀rụ̀ ebube di iche iche;
i na-egosiputa ike gi n’etiti umu mmadu.
- 15 I ji aka gi di ike gbaputa ndi gi,
bu umu umu Jekob na Josef.

Sela

- 16 Osimiri huru gi, O Chineke,
osimiri huru gi, taa;
ogbu mmiri mere mkpotu.
- 17 Igwe ojii wupuru mmiri,
mkpotu egbe eluigwe juputara mbara eluigwe;
aku gi gburu amuma ebe niile.
- 18 A nuru uda egbe eluigwe gi n’oke ifufe,
amuma gi nyere uwa niile ihe;
elu uwa niile mara jijiji, tukwaa oke egwu.
- 19 O bu n’osimiri ka nzọ̀ ukwu gi gara,
uzọ̀ gi gara n’etiti oke osimiri,
o bu ezie na ahughi m nzọ̀ ukwu gi anya.
- 20 I sitere n’aka Mosis na Erọ̀n
duo ndi gi dika igwe aturu.

Abụ Qma 78

Abụ *maskil* nke Asaf.

Chineke na ndi ya

- 1 Ndi m, nurunu ihe m na-ezi;
geenu nti n’okwu onu m.
- 2 Aga m eji ilu malite okwu m,
aga m ekwu otutu ihe omimi, ihe ndi sitere na mgbe ochie;
- 3 ihe ndi anyi nuru la, marakwa,
ihe ndi nna nna anyi ha gwara anyi.
- 4 Anyi agaghi ezonari umu anyi ihe ndi a,
kama anyi ga-akorọ ogbo nke na-abia n’ihu
akuko idi ike ONYENWE ANYI,
na ọ̀rụ̀ ebube ya, na ihe itunanya niile o mere.
- 5 O nyere Jekob iwu banyere ukpuru ya,
mekwaa ka iwu ahụ guzosie ike n’Izrel,
bu nke o dorọ nna nna anyi ha aka na nti,
ka ha kuziere umu ha,
- 6 ka ogbo na-eso ha nwee ike muta ya,
o buladi ogbo nke a ka amubeghi,
ndi nke ga-agwakwa ha umu ha.

- 7 Mgbe ahụ, ha ga-atụkwasi Chineke obi ha,
ma ghara ichefu ọrụ ya niile dị iche iche.
Ha ga-edebekwa iwu ya niile.
- 8 Ha agakwaghị adị ka ndị nna nna ha,
ogbọ ndị nnupu isi na ndị isiike;
ndị obi ha na-adighi n'ebe Chineke nọ,
ndị mmụọ ha na-ekwesighi ntụkwasi obi nye ya.
- 9 Ndị ikom Ifrem, n'agbanyeghị na ha kwere ụta ha,
chighariri azụ, gbaa ọsọ n'ụbọchị agha.
- 10 Ha edebeghị ogbugba ndụ Chineke.
Ha jukwara ibi ndụ dika iwu ya si dị.
- 11 Ha chefuru ihe o mere,
ọrụ itụnanya o gosiri ha.
- 12 Chineke ruru ọrụ ebube ndị a n'ihu nna nna ha
n'ala Ijpt na n'ohia Zoan.
- 13 O kewara oke osimiri, site n'etiti ya dufee ha.
O mere ka mmiri ahụ guzo ọtọ dika mgbidi.
- 14 O ji igwe ojii duo ha n'ije n'ehihie,
jirikwa ihè sitere n'okụ ahụ, duo ha ogologo abali niile.
- 15 O gbawara oke nkume dị n'ozara,
si otu a nye ha mmiri hiri nne, dika a ga-asị na o bụ mmiri si n'otutu
oke osimiri.
- 16 O mere ka mmiri iyi site na nkume gbaputa,
mee ka mmiri rudata dika osimiri.
- 17 Ha nọgidere na-emehie megide ya.
Ha nupuru isi n'ozara megide Onye kachasi ihe niile elu.
- 18 Ha kpachara anya nwaa Chineke onwunwa,
mgbe ha rioro ya nri nke obi ha chororo.
- 19 Ha kwuhiere Chineke;
juo ya onu si, "Chineke o puru inye anyi
ezi nri na mmiri onunu n'ozara a?"
- 20 O bu ezie na o tiri nkume ahụ ihe,
mee ka mmiri sputa,
mmiri iyi sputara n'ebe o hiri nne,
ma o puru inye anyi nri?
O puru inye ndi ya anu?"
- 21 Mgbe ONYENWE ANYI nuru ihe ha kwuru, iwe were ya;
okụ ya repara Jakob,
iwe oku ya biliri megide Izrel.
- 22 N'ihia na ha ekwenyeghi na Chineke,
maobu tukwasi obi na nzoputa ya.
- 23 N'agbanyeghi ihe ndi a, o nyere mbara eluigwe iwu
meghekwa onu uzọ niile nke eluigwe.
- 24 O mere ka manà zokwasi ndi mmadu a dika mmiri, ka ha rie.
O nyere ha mkpuru oka nke si n'eluigwe.
- 25 Ndi mmadu tara achicha ndi mmuo ozi.
O zitere ha nri niile ha nwere ike iri.
- 26 O sitere n'eluigwe topu ikuku nke owuwa anyanwu,
o jikwa ike ya duo ikuku nke ndida.
- 27 O zidatara ha anu di ukwu dika o bu uzuzu,

- anụ ufe ọnuogugụ ha dika ọnuogugụ aja di n'ala ọnu oke osimiri.
- 28 O mere ka ụmụ anụ ufe ndi a daara ha n'ala n'etiti ọmụma ụlọ ikwu ha nakwa gburugburu ụlọ ikwu ha.
- 29 Ha riri ihe tutu ruo mgbe ha enwekwaghị ike iri ọzọ, n'ihia na o nyere ha ihe obi ha choro.
- 30 Ha erisibeghi nri ahụ obi ha choro, anụ ufodu dikwa ha n'onu,
- 31 mgbe iwe Chineke biliri imegide ha; o tighuru ndi kachasi ike n'etiti ha, tighukwaa umu okorobia ndi Izrel.
- 32 Ma na-eleghi ihe ndi a anya, ha gakwara n'ihu na mmehie ha, jukwa ikwere n'oru ebube niile Onyenwe anyi ruru.
- 33 O mere ka ubochi ndu ha buru ihe efu. O mekwara ka afọ ha gwusia n'obi olulo mmiri.
- 34 Mgbe obula Chineke tighuru ha, ha na-achọ ya; ha na-alaghachi azu, chosie ya ike.
- 35 Ha na-echeta na Chineke bu Oke nkume ha, na Chineke nke kachasi ihe niile elu buru ha Onye Mgbaputa.
- 36 Ma mgbe ahụ, ha ga-eji naani okwu efu fee ya ofufe, were ire ha na-aghara ya ugha.
- 37 Obi ha ekwesikwaghị ike nye ya. Ha ekwesighi ntukwasi obi nye ogbugba ndu ya.
- 38 Ma o meere ha ebere. O gbaghara ha mmehie ha. O laghi ha n'iyi.
- Otutu oge ka o jidere iwe ya. O kpalikwaghị oke iwe ya.
- 39 N'ihia na o chetara na ha bu naani anu ahu nke o kere eke, chetakwa na ha dika ikuku nke na-adighi aloghachi azu mgbe o gabigasiri.
- 40 Otutu oge ka ha nupuru isi megide ya n'ozara; ha kpasuru ya iwe n'ala ahu togboro n'efu.
- 41 Mgbe mgbe, ha nwara Chineke; ha kpasuru Onye Nso nke Izrel iwe.
- 42 Ha echetaghị ike ya, ubochi ahụ o gbaputara ha site n'aka ndi na-emegbu ha;
- 43 n'ubochi o gosiputara ihe iribama niile n'ala Ijpt, oru ebube ya niile n'ohia Zoan.
- 44 O mere ka osimiri ha niile ghoọ obara. Ha enwekwaghị ike inu mmiri si na ha.
- 45 O zigakwara igwe ijiji n'etiti ha, nke tara ha, zitekwa awo n'ala ha, nke bibiri ha.
- 46 O zitekware umu ukpana ndi tachapuru mkpuru a kuru n'ubi ha, zitekwa igurube nke ripara ihe niile a gaara eweta dika ihe ubi.
- 47 O ji oke mkpuru mmiri mebie osisi vaini ha, jirikwa igirigi juru oke oyi bibie osisi sikamo ha niile.
- 48 O weere ehi ha niile nyefee mkpuru mmiri, werekwa anu ulo ha nyefee amuma egbe eluigwe.
- 49 O zipuru iwe oku ya n'etiti ha, oke iwe ya, na iwe ya, na mmeso nke iwe ya,

- ndị mmụọ ozi na-ebibi ihe na-eleghị anya n'azụ.
- 50 O doziri ụzọ nke iwe ya ga-eso;
o gbochighị ka ha ghara ịnwu;
kama o nyefere ndụ ha n'aka ọrịa na-efe efe.
- 51 O tigburu nwa ọbụla e bụ ụzọ mụọ n'ala Ijpt,
mkpuru mbụ nke ndị ikom n'ime ụlọ ikwu Ham.
- 52 Ma o duputara ndị nke ya dika igwe aturu;
o duuru ha dika aturu gafee ọzara.
- 53 O duuru ha n'udo, ụjọ atukwaghị ha,
ma osimiri kpuchigidere ndị iro ha.
- 54 Otu a ka o si duru ha bjaruo n'oke ala nsọ ya,
ala ugwu ugwu ahụ nke aka nri ya nwetara.
- 55 O chupuru mba niile n'ihu ha,
tuọ ala ha kesara ha dika ihe nketa;
o mere ka ebo niile nke Izrel biri n'ulo nke aka ha.
- 56 Ma ha nwara Chineke onwunwa,
nupu isi megide Onye kachasi ihe niile elu;
ha edebeghi ukpuru ya.
- 57 Dika nna nna ha, ha bu ndi na-ekwesighi ntukwasị obi, na ndi aghugho,
ha dika uta a na-ekweghi nke oma.
- 58 N'ih i ebe nchujaja ha wuru, ha mere ka iwe wee ya;
sitekwa n'arusi ha piri api, ha kpaliri ekworo ya.
- 59 Mgbe Chineke nuru ha, iwe were ya nke ukwu.
O juru ndi Izrel kpamkpam.
- 60 O gbakutara ulo nzute ya nke di na Shailo* azu,
ulo ikwu ahụ o mara n'etiti ndi mmadu.
- 61 O nyefere igbe ogbugba ndu ike ya ka a dota ya n'agha,
o nyefekwara onye iro ahụ ebube ya n'aka.
- 62 O kwere ka e gbuo ndi ya n'agha;
iwe ya di oku megide ihe nketa ya.
- 63 Oku repiara umu okorobia ha,
o dikwaghi onye a guuru egwu olulu di na nwunye, n'etiti umu
agboghohu ha;
- 64 E gburu ndi nchujaja ha n'agha;
ndi inyom ha ndi di ha nwuru enwekwaghi ike iru uju.
- 65 Mgbe ahụ, onyenwe anyi tetara dika onye si n'ura teta,
dika dike si n'ura mmanya teta.
- 66 O chughachiri ndi iro ya azu,
mee ha ihe ihere nke ga-adigide ruo ebighi ebi.
- 67 O juru ulo ikwu Josef,
o hoputaghi ebo Ifrem;
- 68 ma o horo ebo Juda,
na ugwu Zayon, nke o huru n'anya.
- 69 O wuru ulonsọ ya ka o di ka ebe di elu,
dika uwa nke o mere ka o guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi.
- 70 O hoputara Devid, ohu ya,
kporo ya site n'ogba igwe aturu;

* **Abụ Qma 78:60** Shailo di n'oke ala ebo Ifrem, n'etiti Betel na Shekem. O bu ala nsọ ochie n'oge Joshua, ebe umu Izrel dọbara igbe ogbugba ndu ahụ tutu ruo n'oge Samuel. Ma ndi Filistia mesiri bibie obodo a.

- 71 o si n'ebe o nọ na-azụ atụrụ kporo ya,
ka o bịa buru onye na-azụ ndi ya Jekob,
na Izrel, ihe nketa ya dika aturu.
- 72 Devid ji izuoke nke obi ya zuo ha,
aka nke maara ihe o na-eme ka o ji duo ha.

Abụ Qma 79

Abụ Qma Asaf.

Akwa n'ihu mbibi Jerusalem

- 1 O Chineke, mba di iche iche abatala n'ihe nketa gi;
ha emerula ulonso ukwu gi,
ha etikpola Jerusalem, mee ka o togboro n'efu.
- 2 Ha ewerela ozu ndi ohu gi nye anu ufe niile nke eluigwe
ka o buru ihe oriri nye ha,
werekwa ozu nke ndi nsog gi nye anu ohia niile nke uwa.
- 3 Ha awupula obara dika mmiri
n'akuku niile nke Jerusalem,
o dighi otu onye foduru nke ga-eli ndi nwuru anwu.
- 4 Anyi aghola ihe ita uta n'ebe ndi agbataobi anyi no,
ghokwara ndi gbara anyi gburugburu ihe ichi ochi, na ihe ikwa emo.
- 5 O ONYENWE ANYI, ruo olee mgbe? I ga-ewe iwe ruo mgbe ebighi ebi?
Ruo olee mgbe ka ekworo gi ga na-ere dika oku?
- 6 Wukwasị mba niile ndi na-amaghi gi
dika Chineke oke iwe gi,
bu alaeze niile ndi ahụ
na-adighi akpoku aha gi;
- 7 n'ihu na ha eripiala Jekob
mekwaa ka ebe obibi ya togboro n'efu.
- 8 Atala anyi ahuhu mmehie nke nna nna anyi mere;
ka ebere gi bia ngwangwa zute anyi,
n'ihu na anyi no nonodu oke mkpa.
- 9 Nyere anyi aka, O Chineke, Onye Nzoputa anyi,
n'ihu ebube nke aha gi;
naputa anyi, gbaghara mmehie anyi niile
n'ihu aha gi.
- 10 Gini mere ndi mba ozog ji na-aju ajuju si,
"Olee ebe Chineke ha no?"
- N'ihu anyi, mee ka a mara n'etiti ndi mba ozog,
na i na-abo obo obara ndi ohu gi niile a wufuru.
- 11 Gee nti n'isu ude nke ndi no n'ulo mkporo;
site n'ike nke aka gi chebe ndi niile a mara ikpe onwu.
- 12 Bogo obo ughoro asaa megide ndi agbataobi anyi
n'ihu uta ha tara gi, O Onyenwe anyi.
- 13 Mgbe ahụ, anyi bu ndi gi, umu igwe aturu gi
ga-eto gi ruo mgbe niile ebighi ebi;
anyi ga na-ekwuputa otuto gi,
site n'ogbo ruo n'ogbo.

Abụ Ọma 80

Abụ Ọma nke diri onyeisi Abụ. Ọ bụ olu abụ eji ekwe “Okoko lili nke Ogbugba Ndụ” Abụ Ọma nke Asaf.

Ekpere maka nnapụta

- ¹ Nuru olu anyi, O Onye ozuzu aturu nke Izrel,
gi onye na-edu Josef dika igwe aturu.
Gi onye na-anodu dika eze, n'etiti cherubim,
nwuputa Ihe
² n'ihu Ifrem, Benjamin na Manase.*
Kpotee idi ike gi,
bia zoputa anyi.
- ³ O Chineke, kpoghachi anyi azu,
mee ka ihu gi nwukwasị anyi,
ka e nwee ike izoputa anyi.
- ⁴ O ONYENWE ANYI, Chineke, Onye puru ime ihe niile
ruo ole mgbe ka iwe gi ga-adị oku
megide ekpere ndi gi?
- ⁵ I jirila anya mmiri dika a ga-asị na o bu achicha zuo ha nri;
i meela ka ha nuo anya mmiri n'ihe otutu.
- ⁶ I meela ka anyi buru ihe na-eweta esemokwu n'etiti ndi agbataobi anyi,
ndi iro anyi na-achikwa anyi ochi.
- ⁷ O Chineke, Onye puru ime ihe niile, kpoghachi anyi azu,
mee ka ihu gi nwukwasị anyi,
ka e nwee ike izoputa anyi.
- ⁸ I sitere n'ala Ijpt weputa osisi vaini;
i chupuru mba ndi ozo, ku ya.
- ⁹ I suchaara ya ala,
mgborogwu ya bara n'ime ala nke oma, o juputakwara ala ahụ niile.
- ¹⁰ Ndo ya kpuchiri ugwu niile,
alaka ya gbasara kpuchie osisi sida ukwu sida.
- ¹¹ O wasaala alaka ya ruo oke osimiri
wasaakwa ume ya ruo osimiri.†
- ¹² Gini mere i ji tiwasia mgbidi ya niile
si otu a mee ka ndi niile na-agafe ghoru mkpuru ya?
- ¹³ Oke ezi si n'oke ohia na-emebisi ya,
umu ahuhu si n'ohia di iche iche na-ejikwa ya emere ihe oriri.
- ¹⁴ Loghachikwute anyi, O Chineke, Onye puru ime ihe niile.
Si n'eluigwe ledata anya ma hu!
Letakwa osisi vaini a,
¹⁵ mgborogwu nke aka nri gi kuru,
okpara nke i zulitere nye onwe gi.

* **Abụ Ọma 80:2** Ebo ato ndi a bu umu umu Rechel, bu ndi soo igbe ogbugba ndu ahụ n'azu mgbe ndi Izrel na-ala n'ala nkwa ahụ. † **Abụ Ọma 80:11** Eleghi anya osimiri ndi a bu osimiri Mediterenja na Yufretis. N'oge ochichi eze Devid na Solomon, alaeze ha kwusiri n'osimiri abuo ndi a.

- 16 E gbutuola osisi vainị gị, e ji oku repia ya;
mgbe ị bara mba, ndị gị na-ala n'iyi.
- 17 Ka aka gị dikwasị nwoke ahụ nọ n'aka nri gị,
nwa nke mmadụ onye ị zulitere nye onwe gị.
- 18 Mgbe ahụ, anyị agaghị esikwa n'ebe ị nọ laghachi azụ;
tutee anyị, anyị ga-akpọkukwa aha gị.
- 19 Kpoghachi anyị azụ, O ONYENWE ANYỊ, Chineke, Onye puru ime ihe niile
mee ka ihu gị nwukwasị anyị,
ka e nwee ike zoputa anyị.

Abụ Ọma 81

Abụ Ọma nke dirị onyeisi Abụ. Abụ nke Asaf n'usoro gittit.

Idi mma nke Chineke

- 1 Bụkwo Chineke bụ ike anyị abụ ọnu,
tikusie Chineke Jekob mkpu ike!
- 2 Bidonu iti egwu, kuo ihe iti egwu,
kpouonu ubo akwara na-enye abụ uto na une.
- 3 Founu opi ike n'oge onwa oheru,
na mgbe onwa gbaputara n'uju ya, n'ubochi mmemme anyi;
- 4 nke a bu iwu diri Izrel,
ukpuru Chineke nke Jekob.
- 5 O mere ka o guzosie ike dika iwu nye Josef
mgbe o puru imegide Ijipt.

Anukwara m olu n'asusu nke m na-amaghi, ka o na-asị:

- 6 "Ewezugala m ibu arọ site n'ubu ha;
aka ha abuo nwere onwe ha site n'iru oru.
- 7 N'ime ihe mgbu unu, unu kporo oku, anaputara m unu,
azara m unu site n'egbe eluigwe;
anwara m unu na mmiri nke Meriba.

Sela

- 8 "Nuruonu, ndi m, aga m ado unu aka na nti,
a sikwari na unu ga-ege m nti, unu ndi Izrel!
- 9 Unu agaghi enwe chi ndi mba ozo n'etiti unu;
unu agaghi akpokwa isiala nye chi si ala ozo.
- 10 Abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu,
onye kpoputara unu site n'ala Ijipt.
Meghe onu unu ka o saa mbara, aga m emeju ya.
- 11 "Ma ndi m ekweghi ige m nti.
Izrel emekwaghi dika m gwara ha.
- 12 Ya mere, ahapuru m ha na ndu isiike ha,
ka ha soro ncheputa nke echiche ha.
- 13 "Ewoo, a si na ndi m gaara ege m nti,
a sikwa na Izrel ga-eso uzọ m niile.
- 14 O gaghi adi anya mgbe m ga-eji ike m, wezuga ndi iro ya site n'onodu
ha.

Aga m eweli aka m, megide ndị iro ya niile.

¹⁵ Ndị niile kpọrọ ONYENWE ANYỊ asị, ga-ada n'ihu ya n'ujọ.

Ịta ahụhụ ha ga-adịgidekwa, ruo ebighị ebi.

¹⁶ Ma a ga-eji ụtụ ọka wiiti kachasị mma, nyejuo unu afọ;

aga m ejikwa mmanụ ańụ nke sitere n'oke nkume, nyejuo unu afọ.”

Abụ Ọma 82

Abụ Ọma Asaf.

Chineke onye ikpe kachasị ndị ikpe

¹ Chineke na-ewere ọnọdụ ichi isi n'etiti ọgbako dị ukwuu;
ọ na-ekpebi ikpe n'etiti chi niile.

² Ruo ole mgbe ka unu ga-anọgide na-ekpe ikpe na-ezighi ezi?
Ruo ole mgbe ka unu ga na-egosi ndị ajọ omume ihuoma?

³ Kperenụ ndị na-adighi ike na ndị na-enweghi nna ikpe ziri ezi;
hụnụ na ndị ogbenye na ndị a na-emegbu nwetara ihe ruuru ha.

⁴ Gbaputanụ ndị na-adighi ike na ndị nọ na mkpa;
naputa ha site n'aka ndị ajọ omume.

⁵ Ha* amaghi ihe ọbụla, ha aghotaghi ihe ọbụla.
Ha na-ejeghari n'ochichi; Sela
ntọala niile nke ụwa na-ama jijiji.

⁶ “Asiri m, ‘Unu bụ “chi,”
unu niile bụ ụmụ ndị ikom nke Onye kachasị ihe niile elu.’

⁷ Ma unu ga-anwụ ọnwụ dika mmadu ndi ọzọ;
unu ga-ada dika ndi ochichi ọzọ.”

⁸ O Chineke, bilie kpee ụwa ikpe,
n'ihu na mba niile bụ ihe nketa gi.

Abụ Ọma 83

Abụ, bụ Abụ Ọma Asaf.

Ekpere maka mmeri

¹ O! Chineke agbachikwala nkiti.
Biko, Chineke, ahapukwala ikwu okwu,
anokwala juu.

² Lee na ndi iro gi nọ na-ebigbo,
ndi kpọrọ gi asị na-eweli isi ha.

³ Ha ji aghugho na-agba izu imegide ndi gi;
ha na-atu atumatu ojoo megide ndi i huru n'anya.

⁴ Ha na-asị, “Bianu ka anyi laa mba a n'iyi,
ka a ghara ichetakwa aha Izrel ọzọ.”

⁵ Ha ji otu obi na-agbarita izu;
ha agbaala ndu imegide gi,

⁶ ulọ ikwu niile nke ndi Edom, na ndi Ishmel,
na ndi Moab, na ndi Haga,

* **Abụ Ọma 82:5** Maobu, chi ndi a

- 7 na ndị Gebal, na ndị Amōn, na ndị Amalek,
na ndị Filistia, ha na ndị Taia.
8 Ọ bụladị ndị Asiria esorokwala ha,
igba ndị agburu Lot ume.

Sela

- 9 Mee ha dika i si mee ndi Midia,
na dika i mere Sisera na Jabin,* n'akuku iyi Kishon,
10 ndi lara n'iyi n'Endoa
ma ghoọ ihe dika nsi anu e kpofuru ekpofu n'ala.
11 Mee ka ndi ogaranya ha dika Oreb na Zeeb,†
ka umu ndi ikom eze ha niile dika Zeba na Zalmuna,
12 ndi siri, "Ka anyi nwetara onwe anyi,
ebe ita nri umu anumanu niile nke Chineke."
13 O Chineke m, mee ha ka dika ahija ifufe na-efeghari gburugburu,
maobu dika igbugbo oka n'ebe ifufe di.
14 Dika oku na-erepia oke oha,
maobu nke na-ere n'elu ugwu,
15 si otu a were oke ifufe chuo ha oso,
jiri oke ifufe nke na-eso mmiri ozuzo mee ka ha noro n'onodu obi olulo
mmiri.
16 Were ihere kpuchie ha ihu,
ka ndi mmadu si otu a choo aha gi, O ONYENWE ANYI.
17 Ka ha nodu n'onodu ihere na ida mba mgbe niile;
ka ha laa n'iyi n'onodu mweda n'ala.
18 Mee ka ha mata na gi, onye aha ya bu ONYENWE ANYI,
na o bu naani gi bu Onye kachasi ihe niile elu n'awa niile.

Abụ Ọma 84

Abụ Ọma nke diri onyeisi Abụ. Abụ Ọma umu Kora n'usoro gittit.

Agụ nke ulonso Chineke

- 1 Lee ka ebe obibi gi si maa mma,
O ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile!
2 O na-agusi mkpuruobi m aguu ike, e mkpuruobi m na-adakwa mba,
ibata n'ogige ONYENWE ANYI;
mkpuruobi m na anu ahụ m na-eti mkpu
na-achọ Chineke di ndu.
3 O bụladị umu nnunu nta nke eluigwe, achotala ebe obibi;
eleke achotakarala onwe ya akwu,
ebe o ga na-edebe umu ya,
n'akuku ebe ichu aja nsọ gi,
O ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, Eze m na Chineke m.
4 Ndi a goziri agozi ka ndi bi n'ulo gi bu;
ha na-eto gi mgbe niile.

Sela

- 5 Ndi a goziri agozi ka ha bu, bu ndi ike ha nwere di na gi,

* **Abụ Ọma 83:9** Eze Jabin na nwa ya Sisera, bu ndi Debora meriri n'agha n'ugwu Taboa. Nkp 4:15-24; 5:20-21. † **Abụ Ọma 83:11** Ha bu ndi eze, burukwa ndi ochiagha ndi Midia. Ha so na ndi Gidion meriri n'agha, Nkp 7:25

- ndị kpebiri n'obi ha iga njem.
 6 Mgbe ha na-esite na Ndagwurugwu Baka na-agafe,
 ha na-eme ya ka ọ buru ebe isi iyi di iche iche na-asoputa;
 mmiri ozuzo mbu na-ewere ngozi niile kpuchie ya.*
 7 Ike ha na-abawanye abawanye,
 tutu ha niile n'otu na otu, abia guzo n'ihu Chineke na Zayon.
 8 O ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, nuru ekpere m.
 Gee m nti, gi Chineke nke Jekob.
 9 Lekwasị anya n'ota anyi, O Chineke,
 jiri ihuoma lekwasị onye gi e tere mmanu anya.
 10 Otu mkpuru ubochi a noro n'ime ogige gi,
 kari ri puku ubochi a noro ebe ozọ;
 o ga-akara m mma ibu onye nche n'onu uzọ ulonso Chineke m,
 kari ibi n'ulo ikwu nke ndi ajo omume.
 11 ONYENWE ANYI Chineke bu anyanwu† na ota;
 Onyenwe anyi na-enye ihuoma na nsopuru;
 o naghị egbochi ihe oma obula
 site n'ebe ndi na-eje ije n'izuoke no.
 12 O ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
 ngozi na-adiri ndi niile na-atukwasị gi obi.

Abụ Qma 85

Abụ Qma nke diri onyeisi Abụ. Abụ Qma umu Kora.

Ekpere maka ihuoma

- 1 O ONYENWE ANYI, i gosila ala gi ihuoma;
 i nyeghachila Jekob akunuba ya.
 2 I gbagharala ajo omume ndi gi,
 kpuchikwaa mmehie ha niile.
 3 I kwusila iwe oke iwe gi,
 I sikwala n'idi oku nke iwe gi chigharia.
 4 Kpoghachi anyi azu, O Chineke, Onye Nzoputa anyi,
 wezuga iwe gi site n'ebe anyi no.
 5 O bu ruo mgbe ebighi ebi, ka i ga na-eweso anyi iwe:
 I ga-eme ka iwe gi digide ruo ogbo niile?
 6 I gaghị eme ka anyi dikwa ndu ozọ
 ka ndi gi nuri onu n'ime gi?
 7 O ONYENWE ANYI, gosi anyi ihunanya gi nke na-adigide,
 nyekwa anyi nzoputa gi.
 8 Aga m ege nti mara ihe Chineke, onye bu ONYENWE ANYI ga-ekwu;
 o na-ekwe ndi ya, ndi nsọ ya nkwa udo,
 ma ka ha ghara iloghachi na nzuzu.
 9 N'ezie, nzoputa ya di nso* ndi na-atu egwu ya,
 ka ebube ya si otu a digide n'ala anyi.

Sela

* **Abụ Qma 84:6** Na-ewere odo mmiri kpuchie ya † **Abụ Qma 84:11** Aiz 60:19,20; Mkp 21:23

* **Abụ Qma 85:9** Aiz 46:13

- 10 Ihunanya na ikwesi ntukwasị obi ezukotala;
ezi omume na udo esutula onu.
11 Ikwesi ntukwasị obi ga-esite n'ala puputa,
ezi omume ga-esite n'eluigwe ledata anya.
12 N'ezie, ONYENWE ANYI ga-enye ihe di mma,
ala anyi ga-amikwa mkpuru ubi ya.
13 Ezi omume ga-aga n'ihu ya,
idoziri ya uzọ o ga-esi gaa.

Abụ Oma 86

Ekpere Devid.

Ekpere maka enyemaka

- 1 Gee m nti, O ONYENWE ANYI, ma zakwa m,
n'ihu na abụ m ogbenye na onye no na mkpa.
2 Chebe ndu m, n'ihu na m na-erubere gi isi;
zoputa ohu gi onye nke na-atukwasị gi obi.
I bu Chineke m;
3 meere m ebere, O Onyenwe m,
n'ihu na ana m akpoku gi ogologo ubochi niile.
4 Wetara ohu gi onu, n'ihu na o bu gi, O Onyenwe m,
ka m na-eweliri mkpuruobi m.
5 I bu onye na-agbaghara ajo omume na onye di mma, O Onyenwe m,
i juputara n'ihunanya nye ndi niile na-akpoku gi.
6 O ONYENWE ANYI, nuru ekpere m;
gekwa nti n'akwa aririo m maka ebere.
7 N'ubochi nsogbu m, aga m akpoku gi,
n'ihu na i ga-aza m.
8 N'etiti chi niile, i nweghi oyiri, O Onyenwe m;
o dighi oru ebube obula a puru i si na o di ka nke i na-aru.
9 Mba niile i kere ga-abia n'ihu gi,
fee gi ofufe, O Onyenwe anyi;
ha ga-ebutere aha gi ebube.
10 N'ihu na i di ukwu na-arukwa oru ebube di iche iche;
o bu naani gi bu Chineke.
11 Kuziere m uzọ gi, O ONYENWE ANYI,
ka m dabere n'ikwesi ntukwasị obi gi;
nye m obi na-adighi agba abuo,
ka m nwee ike tuo egwu aha gi.
12 Aga m eji obi m niile too gi, O Onyenwe anyi, na Chineke m;
aga m ebulikwa aha gi elu ruo mgbe niile ebighi ebi.
13 N'ihu na ihunanya gi n'ebe m no di ukwu;
i sitela n'omimi nke di ala
site n'ala ndi nwuru anwu doputa m.
14 O Chineke, ndi mpako na-emegide m;
otu ndi mmadu na-eme ihe ike na-achọ igbu m,
ha bu ndi na-ejighi gi kporo ihe obula.
15 Ma gi, Onyenwe anyi, i bu Chineke onye omiko na onye amara,

iwe adighi ewe gi ngwangwa, i juputara n'ihunanya na ikwesi ntukwasi obi.

¹⁶ Chee m ihu, mekwaara m amara.

Nye ohu gi ike gi,
zopotakwa nwa ohu gi nwanyi
n'ihina m na-ejere gi ozi.

¹⁷ Gosi m ihe iribama nke ga-egosiputa idi mma gi,
ka ndi iro m hu ya si otu a buru ndi ihere ga-eme,
n'ihina gi, O ONYENWE ANYI, nyere m aka ma kasiekwa m obi.

Abụ Qma 87

Abụ Qma umu Kora. Otu Abụ.

Abụ maka Zayon

¹ Chineke atola ntola ya n'elu ugwu nsọ ahụ;

² ONYENWE ANYI huru onu uzo ama Zayon n'anya,
karia ebe obibi niile nke Jekob.

³ Ihe di iche iche nke di ebube ka a na-ekwu banyere gi,
O obodo Chineke;

Sela

⁴ "Aga m agunye Rehab na Babilon,
dika ndi na-asopuru m,
aga m agunyekwa ndi Filistia, na ndi Taja, na ndi Kush,
aga m asi, 'A muru nke a na Zayon.'"

⁵ N'ezie, a ga-ekwu okwu banyere Zayon si,
"A muru nke a na nke ozo n'ime ya,
ya onwe ya, bu Onye kachasi ihe niile elu, ga-eme ka o guzosie ike."

⁶ ONYENWE ANYI ga-eede n'ime akwukwo usoro nke ndi mmadu:
"A muru onye a na Zayon."

⁷ Dika ha na-eti egwu, ha ga-abu abu si,
"Isi iyi m niile di na gi."

Abụ Qma 88

Abụ, bu Abụ Qma umu Kora, nke diri onyeisi Abụ. N'usoro olu abụ Mahalat leannot. Abụ Maskil nke Heman onye Ezra.

Akwa maka enyemaka

¹ O ONYENWE ANYI, Chineke onye na-azoputa m,
n'ehihie na abali ka m na-eti mkpu akwa n'ihu gi.

² Ka ekpere m bia n'ihu gi.
Chee nti gi nuru akwa m.

³ N'ihina otutu nsogbu ejuputala mkpuruobi m,
ano m nso n'onu uzo onwu.

⁴ Agunyela m n'etiti ndi na-arida n'olulu.
Adi m dika onye na-enweghi ike.

⁵ A hoputara mu na ndi nwuru anwu iche,
dika ndi e gburu egbu na-edina n'ili,
ndi i nakwaghi echeta ozo,
ndi e kewapuru site na nlekota gi.

6 Ị túbanyela m n'ime olulu dīkarịrị omimi,
olulu nke ọchịchịrị juputara n'ime ya.

7 Oke iwe gị na-anyịgide m nke ukwu;
i jirila ebili mmiri gị niile kpuchigide m.

Sela

8 Ị napụla m ndị enyi m, ndị m hụrụ n'anya,
mee ka m bụrụ ihe a na-asọ oyi n'ebe ha nọ.

Abụ m onye emechibidoro ụzọ; nke n'enweghị ike ipụ ezi;
9 anya m adighị ahụkwa ụzọ n'ihì iru ụjụ.

O ONYENWE ANYỊ, ụbọchị niile ka m na-akpọku gị;
ana m agbasa aka m abụọ n'ihu gị,

10 ọ bụ ndị nwurụ anwụ ka ị na-egosi ọrụ ebube gị?
Ndị nwurụ anwụ, ha na-ebili too gị?

Sela

11 Ọ bụ n'ime ili ka a na-ekwuputa ihunanya gị?
A na-ekwuputa ikwesi ntụkwasi obi gị n'ebe ịla n'iyi?

12 A na-amata banyere ọrụ ebube gị n'ebe ọchịchịrị dī?
Ma ọ bụ ọrụ ezi omume gị, na ịdị mma gị niile n'ala ndị e chezoro
echezọ?

13 Ma ONYENWE ANYỊ m, ọ bụ gị ka m na-akpọku.
Ututu niile ka ekpere m ga na-abia n'ebe ị nọ.

14 O ONYENWE ANYỊ, gini mere i jiri jụ m?
Gini mekwara i jiri zonari m ihu gị?

15 Site na mgbe okorobia m, abụ m onye a na-esogbu, onye nọkwa onwu
nso;
ataala m ahuhu oke ụjọ gị, anọ m n'onodu ida mba.

16 Oke iwe gị agabigala n'ahu m;
ihe egwu gị alaala m n'iyi.

17 Ha na-agba m gburugburu ụbọchị niile dika idee mmiri;
ha gbara m gburugburu n'akuku niile.

18 Ị napụla m ndị enyi m na ndị m hụrụ n'anya;
ọchịchịrị bụ enyi m nọkarisiri m nso.

Abụ Qma 89

Abụ *maskil* nke Etan, onye Ezra.

Ogbugba ndu Chineke na Devid

1 Aga m abụ abụ banyere oke ihunanya ONYENWE ANYỊ ruo mgbe ebighi
ebi;

aga m eji onu m mee ka ogbo niile mara
maka ikwesi ntụkwasi obi gị.

2 Aga m ekwuputa na ihunanya gị na-adigide ruo mgbe ebighi ebi;
na i mere ka ikwesi ntụkwasi obi gị, guzosie ike n'elugwe.

3 Onyenwe anyi siri, "Mụ na onye m hoputara agbaala ndu.
Anuokwala m iyi nye ohu m Devid si,

4 'Aga m eme ka agburu gị guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi
meekwa ka ocheeze gị digide ruo ogbo niile.' "

Sela

5 O ONYENWE ANYỊ, elugwe na-eto ọrụ ebube gị niile,

- na ikwesi ntụkwasi obi gi, n'etiti nzuko ndi di nsọ.
- 6 N'ihì, ọ bụ onye n'eluigwe niile, ka a ga-eji tūnyere ONYENWE ANYI?
Onye yiri ONYENWE ANYI n'etiti ndi mmuọ ozi niile?
- 7 Na nzuko ndi nsọ, Chineke bụ onye a na-atụ oke egwu;
ọ di oke egwu kari ndi niile gbara ya gburugburu.
- 8 O ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile, onye di ka gi?
Gi, O ONYENWE ANYI, di ike nke ukwu, ikwesi ntụkwasi obi gi na-agba
gi gburugburu.
- 9 I na-achi osimiri nke ji ike na-asọ;
mgbe ebili mmiri ya na-amali elu; i na-eme ka ha dajuọ.
- 10 I zopara Rehab di ka otu n'ime ndi ahụ e gburu egbu;
jiri aka gi di ike chusasi ndi iro gi.
- 11 O bụ gi nwe eluigwe; gi nwekwa uwa,
ọ bụ gi toro ntala elu uwa dum, na ihe niile di n'ime ya.
- 12 O bụ gi kere ugwu na ndida;
Taboa na Hemon na-abu abu onu n'ihì aha gi.
- 13 Aka gi ka e mejuputara n'ike;
aka gi di ike, a na-ebuli aka nri gi elu.
- 14 Ezi omume na ikpe ziri ezi, bụ ntala ocheeze gi;
ihunanya na ikwesi ntụkwasi obi, na-aga n'ihu gi.
- 15 Ndi a goziri agozi ka ndi ahụ bụ ndi na-eji olu iti mkpu onu na-abuku gi
abu,
ndi na-ejegharikwa n'ihè nke ihu gi, O ONYENWE ANYI.
- 16 Ha na-anuri onu n'aha gi ogologo ubochi niile;
ha na-anuri n'ezì omume gi.
- 17 N'ihì na i bụ ebube na ike ha,
site n'ihuoma gi, i na-ebuli mpi anyi elu.
- 18 N'ezie, ọta anyi bụ nke ONYENWE ANYI,
eze anyi bukwa nke Onye nsọ Izrel.
- 19 I kwuru okwu otu mgbe site n'ohu,
nye ndi gi kwesiri ntụkwasi obi si:
"Enyela m otu onye di ike agha ike;
Ebuliela m otu nwa okorobia elu site n'etiti ndi m.
- 20 Achotala m Devid ohu m,
were mmanu nsọ m tee ya.
- 21 Aka m ga-agba ya ume;
n'ezie, aka m ga-eme ka ọ di ike.
- 22 O dighi onye iro ga-abiakwasì ya, na mberede;
ọ dighi onye ajo omume ga-emegbu ya.
- 23 Aga m etigbu ndi iro ya niile n'ihu ya.
Aga m emekwa ka ndi niile na-akpo ya asi laa n'iyi.
- 24 Ihunanya m kwesiri ntụkwasi obi ga-adinyere ya,
site n'aha m, a ga-ebuli mpi ya elu.
- 25 M ga-edo aka ya n'oke osimiri,*
dokwaa aka nri ya n'osimiri niile.†

* **Abụ Qma 89:25** O ga-achi oke osimiri na osimiri niile † **Abụ Qma 89:25** Oke osimiri na osimiri niile a na-ekwu banyere ha n'ebe a, bụ osimiri Mediterenia na Yufretis, na osimiri ndi ozo niile na-asobanye n'ime ha. Oke ala ochie ahụ e kwere Devid na Solomon na nkwa jedebere n'osimiri ndi a.

- 26 O ga-akpo m si m, 'I bu Nna m,
burukwa Chineke m, na oke Nkume nzoputa m.'
- 27 Aga m eme ya nwa mbu m,
onye kachasi di elu n'ebe eze niile nke uwa no.
- 28 Aga m eme ka ihunanya m nwere n'ebe o no digide ruo ebighi ebi,
ogbugba ndu mu na ya ga-adigidekwa.
- 29 Aga m eme ka agburu ya guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi,
ocheeze ya ga-adigidekwa dika eluigwe na-adigide.
- 30 "O buru na umu ya elefuwo iwu m niile anya,
gharakwa ijeghari n'uzo m niile,
- 31 o buru na ha eleli ukpuru m niile anya,
hapukwa idebe ihe m nyere ha n'iwu,
- 32 aga m eji mkporo taa ha ahuhu maka mmehie ha,
tikwaa ha utari maka njehie ha;
- 33 ma agaghi m ewezuga ihunanya m, n'ebe ha no.
Ma o bu laa azu n'ikwesi ntukwasi obi m.
- 34 Agaghi m emeru ogbugba ndu m.
Agakwaghi m agbanwe ihe obula siterela n'onu m puta.
- 35 Ejirila m idi nsu m nuo iyi, kpebie
na m apughi ighara Devid ugha,
- 36 na agburu ya ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
ocheeze ya ga-adigidekwa n'ihu m ka anyanwu na-adigide.
- 37 O ga-adigide ruo ebighi ebi dika onwa.
E, dika onwa ahu, onye akaebe m kwesiri ntukwasi obi na mbara
eluigwe."

Sela

- 38 Ma i julala, i werela nleli jukwa,
i na-ewe iwe di ukwu megide onye gi e tere mmanu.
- 39 I julala ogbugba ndu gi na ohu gi gbara
i merula okpueze ya n'ime ntutu di n'ala.
- 40 I kutuola mgbidi gbara ya gburugburu,
i meela ka ebe ya niile e wusiri ike buru ihe dapara adapia.
- 41 Ndi niile si uzo ahu na-agafe, ezuruchaala ihe niile o nwere.
Ndi agbataobi ya na-akwakwa ya emo.
- 42 I meela ka aka nri ndi iro ya di elu;
mekwaa ka ndi iro ya nuria onu.
- 43 I meela ka aka o ji jide mma agha ya suu ngongo,
i nyereghu ya aka mgbe agha dara.
- 44 I meela ka ima mma ya gwusia.
I tudakwala ocheeze ya n'ala.
- 45 I meela ka ubochi ndu nke okorobia ya di mkpumkpu.
I ji ihere dika akwa kpuchie ya.
- 46 Ruo ole mgbe ONYENWE ANYI, ka i ga-ezonari onwe gi?
Ruo ole mgbe ka iwe gi di ukwu ga-eregide dika oku?
- 47 Cheta, na ndu m bu ihe na-agafe ngwangwa.
N'ihu ihe efu ginu ka i ji kee mmadu niile!
- 48 Olee onye ahu nwere ike idi ndu ghara ihu onwu anya,

maṅbụ zṅpṅta onwe ya site n'ike nke ili‡?

Sela

- 49 O Onyenwe anyi, olee ebe oke ihunanya mbu di,
nke i sitere n'ikwesi ntukwasi obi gi nuoro Devid n'iyi?
50 Onyenwe m, cheta otu e si leda ndi ohu gi anya,
otu m si anagide n'ime obi m ichi ochi niile nke ndi mba niile.
51 O ONYENWE ANYI, ichi ochi nke ndi iro gi ji akwa m emo,
nke ha ji lelia nzo ukwu niile nke onye gi i tere mmanu.

52 Otuto diri ONYENWE ANYI ruo mgbe ebighi ebi.

Amen na Amen.

Nchikota nke anọ

90

Abụ Qma 90-106

Ekpere Mosis, bu onyeozu Chineke.

Ebighi ebi Chineke na idi mkpumkpu nke ndu mmadu

- 1 O Onyenwe anyi, ebe obibi ka gi onwe gi burii nye anyi
n'ogbo niile.
2 Tupu e kee uguwu niile,*
na tupu a kpuo uwa na elu uwa,
siteri na mgbe ebighi ebi ruo ebighi ebi, i bu Chineke.
3 I na-eme ka mmadu laghachi buru aja
mgbe i kwuru okwu si, "Unu umu mmadu, laghachi buru aja."
4 Puku afo di n'anya gi dika otu ubochi;
ha dika unyaahu gafere agafe
maobu ka otu awa nke anyasi.†
5 N'ime ura nke onwu ka i na-ekpochapu mmadu;
ha dika ahia oheru nke na-epuputa n'isi ututu,
6 o bu ezie na o na-agbawa uzari na-etokwa eto n'ututu,
ma n'anyasi, o na-akponwu ma-achanwukwaa.
7 E meela ka anyi gwusia n'ihhi oke iwe gi megide anyi;
anyi na-amakwa jijiji n'ihhi onuma gi.
8 I gbasaala njehie anyi niile n'ihu gi.
I na-ahuzukwa mmehie nzuzo anyi niile.
9 Ogologo ubochi anyi niile na-agabiga n'oke iwe gi;
afu ndu anyi nke foduru ka anyi na-ebi dika okwu e ji nwayoo kwuo
na mwute.
10 Ogologo ubochi anyi niile nwere ike ruo afu iri asaa,
maobu afu iri asato, ma o buru na ike anyi adigide,
ma otu o di, nke a ga-asu na o bu ya kachasi mma na-ejuputa na nsogbu
na isu ude,
n'ihhi na ha na-agabiga osiiso, anyi onwe anyi na-efelakwa.
11 Onye puru ighota idi ike nke oke iwe gi?
N'ihhi na oke iwe gi di ukwu dika itu egwu kwesiri gi si di ukwu.
12 Kuziere anyi igu ubochi niile nke ndu anyi onu,
ka anyi si otu a nweta obi amamihe juputara.

‡ **Abụ Qma 89:48** Ya bu, ala mmuo * **Abụ Qma 90:2** Job 15:7; Ilu 8:25 † **Abụ Qma 90:4** 2Pt 3:8

- 13 O ONYENWE ANYI, nwee ntughari obi! Tutu ruo ole mgbe ka o ga-adi? Meere ndi ohu gi ebere.
- 14 Jiri ihunanya gi nke na-adigide adigide, mejuputa anyi n'ututu, ka anyi nwee ike ibu abụ onu ma nwekwaa obi utu ogologo ubochi ndu anyi niile.
- 15 Mee ka anyi nwee obi utu, nke onuogugu ubochi ya ga-adikwa ka onuogugu ubochi niile i tara anyi ahuhu, ka onuogugu afo ya dikwa ka onuogugu afo niile anyi hurula nsogbu.
- 16 Kwere ka ndi ohu gi hu oru gi di iche iche, ka umu ha hukwa ima mma gi.
- 17 Ka ihuma Chineke, Onyenwe anyi dikwasi anyi; mee ka oru aka anyi guzosie ike, e, mee ka oru aka anyi guzosie ike.

Abụ Ọma 91

Chineke onye na-echebe anyi

- 1 Onye ahụ na-ebi n'ebe mgbaba Onye kachasi ihe niile elu ga-ezu ike n'okpuru ndo Onye puru ime ihe niile.
- 2 Nke a ka m ga-ekwu maka ONYENWE ANYI, "O bu ebe mgbaba m na ebe nchebe m e wusiri ike, Chineke m, onye m na-atukwasi obi m."
- 3 N'ezie, o ga-anaputa gi site n'onya nke onye osi onya na site n'aka ajo oria na-eфе efe na-eweta ila n'iyi.
- 4 O ga-eji nku ya kpuchie gi. O bukwa n'okpuru nku ya abuo, ka i ga-agbaba zere ndu, ikwesi ntukwasi obi ya ga-echebe gi, ghokwaara gi ota.
- 5 I gaghị atụ egwu ihe itụ oke egwu nke abali, maobu akụ na-efeghari n'ehihie,
- 6 maobu ajo oria na-eфе efe, nke na-ejeghari n'ochichiri, ma o bukwanu ihe mbibi mberede na-eme n'ehihie.
- 7 Puku mmadu puru ida n'akuku gi, iri puku mmadu nwekwara ike ida n'akuku aka nri gi, ma ihe ojojo ndi a agaghị erute gi nso.
- 8 O bu naani anya gi abuo ka i ga-eji hu ntaramahuhu nke ndi ajo omume.
- 9 O buru na i mee Onye kachasi ihe niile elu ebe obibi gi, o buladi ONYENWE ANYI, onye bu ebe mgbaba m,
- 10 mgbe ahụ, ihe ojojo obula enweghi ike idakwasi gi; ihe ike obula enweghi ike ibiaru ulo obibi gi nso.
- 11 N'ihina o ga-enye ndi mmuo ozi ya iwu banyere gi, ka ha chebe gi n'uzo gi niile.*
- 12 Ha ga-eji obu aka ha, bulie gi elu ime ka i ghara ikpobi ukwu gi na nkume.
- 13 I ga-azokwasi odum na ajuala ukwu, zogbukwaa odum na-akpa ike, na agwo ojojo.

* **Abụ Ọma 91:11** Abụ 34:7; Mat 4:6; Luk 4:10; Hib 1:14

- 14 “N’ihi na ọ hụrụ m n’anya, Mụ onwe m ga-agbaputa ya, ka ONYENWE ANYI kwuru;
aga m echebe ya, n’ihi na ọ maara aha m.
- 15 Ọ ga-akpọku m, aga m azakwa ya.
Aga m anonyere ya n’ime nsogbu ya,
aga m adọputa, ma sọpụrụkwa ya.†
- 16 Aga m eji ogologo ndụ mee ka afọ ju ya,
gosikwa ya nzọputa m.”

Abụ Qma 92

Abụ Qma. Abụ maka ụbọchị izuike.

Ekele maka idi mma Chineke

- 1 Ọ bụ ihe ziri ezi ito ONYENWE ANYI,
na iti egwu nye aha gị, gị Onye kachasi ihe niile elu,
- 2 ikwuputa ihunanya gị n’ututu,
na ikwesi ntukwasi obi gị n’abalị,
- 3 jiri ihe iti egwu ụbọ akwara
na une buoro gị abụ di uto.
- 4 N’ihi na i na-eme ka obi di m uto, site n’oru gị niile, o ONYENWE ANYI,
Ọ bụ ya mere m ji na-abu abu onu.
- 5 Lee ka oru gị si di ukwuu, ONYENWE ANYI.
Leekwa udi echiche miri emi i na-eche.
- 6 Ndi uche koru amaghi nke a,
ndi nzuzu enweghi nghota,
- 7 o bu ezie na ndi ajo omume na-etoputa dika ahijia
ndi na-emekwa ajo ihe na-eto na-awasa,
a ga-ala ha n’iyi ruo mgbe ebighi ebi.
- 8 Ma gị, O ONYENWE ANYI, bu onye e buliri elu ruo mgbe ebighi ebi.
- 9 N’ezie, ndi iro gị niile, ONYENWE ANYI,
e ndi iro gị niile ga-ala n’iyi;
ndi niile na-eme ajo ihe ka a ga-achusasị.
- 10 I meela ka mpi m di elu dika oke ehi na-akpa ike;
awusala m mmanu di mma.
- 11 Ejirila m anya m abuo hu ka e meriri ndi iro m;
ejirila m nti m nu maka ila n’iyi nke ndi iro m afọ tara mmiri.
- 12 Ma ndi ezi omume ga-awa igu dika osisi nkwi;
ha ga-ebukwa ibu dika osisi ukwu sida nke Lebanon,
- 13 nke a kuru n’ime ulo ONYENWE ANYI,
ha ga-eto, wasaakwa n’ime ogige Chineke anyi.
- 14 Ha ga-amị mkpuru, o buladi mgbe ha mere agadi.
Ha ga-ejuputakwa n’ahijia ndu,
- 15 na-ekwuputa, “ONYENWE ANYI bu Onye ziri ezi;
o bu Oke Nkume m, o dikwaghi ajo omume di n’ime ya.”

† **Abụ Qma 91:15** Job 12:4; Abụ 50:15; Aiz 43:2

Abụ Ọma 93

Idi ukwuu nke Onyenwe anyi

- 1 ONYENWE ANYI bu eze, o na-eyikwasị ima mma dika uwe;
ONYENWE ANYI na-eyikwasị ima mma dika uwe, o dikwa ike nke ukwuu;
n'ezie, uwa niile na-eguzosikwa ike; apughikwa iwezuga ya n'onodu ya.
- 2 Ocheeze gi eguzosiela ike siteri na mgbe ochie;
i na-adikwa site n'ebighi ebi ruo ebighi.
- 3 Oke osimiri niile amaliela elu, O ONYENWE ANYI;
oke osimiri niile eweliela olu ha elu;
ebili mmiri niile nke oke osimiri na-amali elu na-eme mkpotu.
- 4 ONYENWE ANYI onye no n'elu, di ukwuu
karia mkpotu nke oke osimiri niile na-eme,
ma kariakwa uda nke ebili mmiri nke oke osimiri.
- 5 Ukpuru gi niile, ONYENWE ANYI na-eguzosi ike;
idi nsọ bu ihe e ji choo uo gi mma
ruo ubochi na-enweghi ogwugwu.

Abụ Ọma 94

Chineke, onye ikpe nke mmadu niile

- 1 O ONYENWE ANYI, Chineke onye na-abo obo,
o Chineke, onye na-abo obo, ziputa onwe gi.
- 2 Bilie, o Onye Ikpe nke uwa;
kwughachi ndi nganga ugwo oru ruuru ha.
- 3 ONYENWE ANYI, o bu ruo ole mgbe?
O bu ruo ole mgbe ka ndi na-eme ajo omume ga-anogide na-anuri onu?
- 4 Ha na-ekwuwapu okwu mpako;
ndi niile na-eme ajo ihe juputara n'itu onu.
- 5 Ha na-azopia ndi gi, O ONYENWE ANYI;
ha na-emegebu ihe nketa gi.
- 6 Ha na-egbu ndi di ha nwuru na ndi obia;
ha na-egbu ndi na-enweghi nna.
- 7 Ha na-asi, "ONYENWE ANYI anaghi ahụ ihe ndi a;
Chineke Jekob na-agba nkiti."
- 8 Lezienu anya, unu ndi amamihe koru n'etiti ndi m;
unu ndi nzuzu, olee mgbe unu ga-amuta ihe?
- 9 O putara na onye kpuru nti anaghi anu ihe?
O putara na onye kere anya anaghi ahụ uzo?
- 10 O putara na onye na-adọ mba niile aka na nti agaghi ata ha ahuhu?
O putara na onye na-ezi mmadu ihe enweghi ihe omuma?
- 11 ONYENWE ANYI maara echiche obi mmadu;
o maara na ihe mmadu na-eche n'obi ya bu naani ihe na-enweghi isi.
- 12 Onye a goziri agozi ka mmadu ahụ bu, onye i na-adọ aka na nti, O ONYENWE ANYI,

- onye ahụ ị na-akuziri ihe site n'iwu gị;
¹³ ị na-enye ya izuike site n'ubochi nsogbu;
 tutu ruo mgbe a ga-egwuru ndi ajo omume olulu.
¹⁴ N'ih i na ONYENWE ANYI agagh i aju ndi ya;
 o gagh i agbakuta ihe nketa ya azu.
¹⁵ Ezi omume ga-abu ntala ikpe ikpe niile;
 ndi niile ndi ziri ezi n'obi ga-agbasokwa ya.
- ¹⁶ Onye ga-ebiliri m imegide ndi ajo omume?
 Onye ga-eguzo n'onodu m imegide ndi na-eme ajo ihe?
¹⁷ A si na ONYENWE ANYI abighi nyere m aka,
 agaara m rii abu onye nwuru anwu.
¹⁸ Mgbe m kwuru si, "Ukwu m na-agbuchapu,"
 o bu ihunanya gi, O ONYENWE ANYI, kwagidere m.
¹⁹ Mgbe oke nchekasi obi batara n'ime m,
 nkasiobi gi wetara mkpuruobi m onu.
- ²⁰ A ga-ejikota gi na ocheeze ochichi ya ruru aru,
 nke na-eweta mmekpa ahụ site n'iwu ya?
²¹ Ndi ajo omume na-ejikota onwe ha imegide ndi ezi omume
 na-amakwa ndi aka ha di ocha ikpe onwu.
²² Ma ONYENWE ANYI a burula ebe mgbaba e wusiri ike nye m,
 na Chineke m na oke nkume ebe m na-ezere ndu.
²³ O ga-akwughachi ha uguo oru kwesiri mmehie ha,
 lakwaa ha n'iyi n'ih i ajo omume ha;
 ONYENWE ANYI Chineke anyi ga-ala ha n'iyi.

Abụ Qma 95

Toonu Onyenwe anyi

- ¹ Bianu ka anyi jiri onu bukuo ONYENWE ANYI abu;
 ka anyi tikuo oke nkume nzoputa anyi mkpu onu.
² Ka anyi jiri ekele biakwute ya
 jirikwa iti egwu na ibu abu jaa ya mma.
- ³ N'ih i na ONYENWE ANYI bu Chineke di ukwuu,
 eze ukwuu kachasi chi niile elu.
⁴ Ebe niile michasiri emi nke uwa di n'aka ya,
 ebe kachasi elu nke ugu niile bukwa nke ya.
⁵ Osimiri niile bu nke ya, n'ih i na o bu ya kere ha,
 aka ya kpuru ala akoro niile.
- ⁶ Bianu ka anyi kpo isiala n'ofufe,
 ka anyi gbuo ikpere n'ala n'ihu ONYENWE ANYI, onye kere anyi;
⁷ n'ih i na o bu Chineke anyi
 anyi bukwa ndi o na-azu dika aturu,
 igwe aturu o na-elekota anya.
- Taa, o buru na unu anu olu ya,
⁸ "Unu emela ka obi unu sie ike dika unu mere na Meriba,
 maabu dika unu mere n'ubochi ahu na Masa n'ime ozara,
⁹ ebe nna nna unu ha nwara m,

- n'agbanyeghi na ha huru ihe niile m mere.
 10 Iri afo ano ka m were iwe megide ogbo ahụ;
 ekwuru m si, 'Ndi a bu ndi obi ha na-akpafu akpafu site n'ebe m no,
 ha amatabeghi uzọ m niile.'
 11 N'ih i nke a, anuru m iyi n'iwe, si,
 'Ha agaghi abanye n'izuike m ma oli.' "

Abụ Qma 96

Kpọonu isiala nye Onyenwe anyi

- 1 Būkuonu ONYENWE ANYI abụ ohuru,
 būkuonu ONYENWE ANYI abụ, unu uwa niile.
 2 Būkuonu ONYENWE ANYI abụ, toonu aha ya;
 kwuputana nzoputa ya site n'otu ubochi ruo n'ubochi nke ozo.
 3 Kwusaanu ebube ya n'etiti mba niile,
 kosakwanu banyere oke oru ya niile n'etiti ndi niile di iche iche.
 4 N'ih i na ONYENWE ANYI di ukwu, burukwa onye kwesiri inata otuto;
 onye a na-atu egwu kari chi ozo niile ka o bukwa.
 5 N'ih i na chi niile nke mba niile di iche iche bu arusi efu,
 maobu ONYENWE ANYI kere eluigwe niile.
 6 Ima mma na ebube di n'ihu ya;
 ike na otuto di n'ebe nsọ ya.
 7 Nyenu ONYENWE ANYI, unu ezinaulo nke mba niile di iche iche,
 nyenu ONYENWE ANYI nsopuru na ike.
 8 Nyenu ONYENWE ANYI nsopuru ruuru aha ya;
 werenu onyinye bata n'ime ogige ya.
 9 Kpọonu isiala nye ONYENWE ANYI n'ima mma nke idi nsọ ya;
 maa jijiji n'ihu ya, unu uwa niile.
 10 Kwusaa n'etiti mba niile si, "ONYENWE ANYI na-achi."
 Elu uwa kwu chim, a pughi iwezuga ya n'onodu ya;
 o ga-eji ikpe ziri ezi kpee ndi niile ikpe.
 11 Ka mbara eluigwe nura, ka uwa nwekwa obi utu;
 ka osimiri bigbo, na ihe niile di n'ime ya.
 12 Ka ala ubi niile na ihe niile di n'ime ha juputa n'obi utu.
 Ka osisi niile nke oke ohia buo abụ n'ih i onu.
 13 Ka ihe niile e kere eke nura onu n'ihu ONYENWE ANYI, n'ih i na o na-abia,
 o na-abia ikpe uwa ikpe.
 O ga-eji ezi omume kpee elu uwa ikpe,
 jirikwa ikwesi ntukwasị obi kpee ndi niile di iche iche ikpe.

Abụ Qma 97

Chineke onye na-achi ihe niile

- 1 ONYENWE ANYI bu eze,* ka uwa niile nwee obi utu;
 ka ndi niile bi n'ebe di anya nura.
 2 Igwe ojii na oke ochichiri gbara ya gburugburu;
 ezi omume na ikpe ziri ezi bu ntala ocheeze ya.
 3 Oku na-enwu enwu na-aga n'ihu ya

* **Abụ Qma 97:1** Abụ 96:10; Abụ 99:1

- ọ na-erepiasi ndi iro ya n'akuku ya obula.
- ⁴ Amuma ya na-acha chazuo elu uwa niile;
uwa niile na-ahu ya na-ama jijiji.
- ⁵ Ugwu niile na-agbaze dika mmanu n'ihu ONYENWE ANYI,
n'ihu Onyenwe uwa niile.
- ⁶ Eluigwe na-ekwuwaputa ezi omume ya;
ndi niile bi n'uwa na-ahukwa ebube ya.
- ⁷ A na-eme ka ihere mee ndi niile na-eke arusi niile a piri api ofufe,
ndi na-anya isi na chi niile e jiri aka mee
feenu ya ofufe, unu chi niile!
- ⁸ Zayon na-anu ma na-anurikwa onu,
obodo nta niile nke Juda na-enwekwa obi utu
n'ihu ikpe gi, O ONYENWE ANYI.
- ⁹ N'ihu na gi, O ONYENWE ANYI, bu Onye kachasi ihe niile elu n'uwa niile;
i bu onye e buliri elu kara chi ndi ozu niile.
- ¹⁰ Ka unu, ndi huru ONYENWE ANYI n'anya, kpo ihe ozo asi,
n'ihu na o na-echebe ndu ndi nke ya, ndi tukwasiri ya obi
ma na-anaputakwa ha site n'aka ndi ajo omume.
- ¹¹ Ihe na-amukwasi onye ezi omume,
onu na-adikwa n'ime obi onye na-eme ihe ziri ezi.
- ¹² Nurianu onu n'ime ONYENWE ANYI, unu ndi ezi omume,
tookwanu aha nsu ya.

Abụ Ọma 98

Abụ Ọma.

Toonu Onyenwe anyi onye ezi omume

- ¹ Bokuonu ONYENWE ANYI abu ohu,*
n'ihu na o ruola otutu oru di ebube;
aka nri ya na aka nsu ya
aruputarala ya nzoputa.
- ² ONYENWE ANYI emeela ka a mata nzoputa ya
o kpugheela ezi omume ya nye mba niile.
- ³ O chetala ihunanya ya
na ikwesi ntukwasi obi ya n'ebe ulu Izrel di;
nsotu nke uwa niile ahula
nzoputa Chineke anyi.
- ⁴ Tikusienu ONYENWE ANYI mkpu onu ike, uwa niile
jirinu iti egwu tiwaa mkpu abu onu;
- ⁵ werenu ubo akwara bokuo ONYENWE ANYI abu,
e, were ubo akwara na olu abu oma,
- ⁶ jirinu opi na opi ike,
tisie mkpu onu ike n'ihu ONYENWE ANYI, Onye bu Eze.
- ⁷ Ka oke osimiri niile gbo uja, ya na ihe niile di n'ime ya,
uwa na ndi niile bi n'ime ya.
- ⁸ Ka osimiri na iyi niile ku aka ha,
ka ugwu niile bukuokwa ya abu n'ihu onu;

* **Abụ Ọma 98:1** Abụ 96:1

- 9 ka ha buọ abụ n'ihu ONYENWE ANYỊ,
n'ihì na ọ na-abịa ikpe ụwa ikpe.
Ọ ga-eji ezi omume kpee ụwa ikpe.
Ọ ga-eji ikpe ziri ezi kpee ndị niile ikpe.

Abụ Ọma 99

Toonu Chineke dị nsọ

- 1 ONYENWE ANYỊ bu eze,
ka mba niile maa jijiji!
O wuru ocheeze ya n'etiti cherubim,
ka elu ụwa maa jijiji.
- 2 ONYENWE ANYỊ dị ukwuu n'ime Zayọn;
ọ bu onye e buliri elu karịa mba niile dị iche iche.
- 3 Ka ha too aha gị nke dị ukwuu, dika oke egwu,
ọ dị nsọ.
- 4 Eze bu onye dị ike, ọ huru ikpe ziri ezi n'anya,
i meela ka ihe ziri ezi guzosie ike;
n'ime Jekob ka i mere
ihe ziri ezi na ihe dị mma.
- 5 Bulienụ ONYENWE ANYỊ Chineke anyị elu,
feenu ofufe n'ihu ebe ihe itukwasị ukwu ya;
ọ dị nsọ.
- 6 Mosis na Eron so n'etiti ndi nchajaja ya,
Samuel sokwa n'etiti ndi kpokuru aha ya;
ha kpokuru ONYENWE ANYỊ
ọ zakwara ha.
- 7 Ọ gwara ha okwu site n'ogidi igwe ojii.
Ha debere ukpuru ya na iwu niile o nyere ha.
- 8 O ONYENWE ANYỊ, Chineke anyị,
ị zara ha;
ị buuru Izrel Chineke onye na-agbaghara mmehie,
n'agbanyeghi na ị tara ha ahuru n'ihì mmehie ha.
- 9 Bulienụ ONYENWE ANYỊ Chineke anyị elu;
na-efe ya ofufe n'elu ugwu ya dị nsọ,
n'ihì na onye dị nsọ ka ONYENWE ANYỊ Chineke anyị bu.

Abụ Ọma 100

Abụ Ọma maka ikele ekele afọ ojuru.

Toonu Chineke

- 1 Tikusienụ ONYENWE ANYỊ mkpu onu ike, ụwa niile.
2 Jiri obi uto fee ONYENWE ANYỊ ofufe;
jirinụ ibu abụ onu bia n'ihu ya
- 3 Matanụ na ONYENWE ANYỊ bu Chineke.
Ọ bu ya onwe ya kere anyị,* ọ bukwa ya nwe anyị,
anyị bu ndi ya, igwe aturu nke ọ na-azu.
- 4 Jirinụ ekele banye n'onu uzọ ama ya

* **Abụ Ọma 100:3** Job 10:3; Efe 2:10

jiri otuto baa n'ogige ya;
keleenụ ya, tookwa aha ya.

- ⁵ N'ihì na ONYENWE ANYÌ dī mma, ìhụnanya ya na-adìgide ruo mgbe ebighì ebi.
Ruo ọgbọ niile ka ikwesi ntụkwasi obi ya na-adìgidekwa.

Abụ Ọma 101

Abụ Ọma Devid.

Nkwa eze

- ¹ Aga m abụ abụ banyere ìhụnanya gị na ikpe gị ziri ezi;
o ONYENWE ANYÌ, ọ bụ gị ka m ga-abụku abụ otuto.
² Aga m enwe uche ì hụ na m biri ndụ na-enweghì ìta ùta ọbùla,
olee mgbe ì ga-abịakwute m?

Aga m ejikwa obi nke a na-agaghì ata ùta ọbùla
jegharịa n'ime ùlọ m.

- ³ Agaghì m edo ihe jọgburu onwe ya
n'ihu m.

Ana m akpọ ọrụ ndì na-ekwesighì ntụkwasi obi asì.
Agaghì m enwekwa oke n'ime ya.

- ⁴ Ndì obi ha gbagoro agbago agaghì anọ m nso.
Agakwaghì m etinye aka n'ọrụ ojọọ ọbùla.

- ⁵ Onye ọbùla na-ekwulu onye agbataobi ya na nzuzo,
onye ahụ ka m ga-emechi ọnụ;
agaghì m anabata
onye ọbùla dì mpako ma nwee obi nganga.

- ⁶ Aga m elekwasi ndì kwesiri ntụkwasi obi n'ala a anya,
ka mụ na ha biri;
onye ahụ na-eje ije na-enweghì ìta ùta ọbùla
ga-ejere m ozi.

- ⁷ Onye ọbùla na-aghọ aghughọ
agaghì ebi n'ùlọ m;
onye ọbùla na-ekwu okwu ụgha
agaghì eguzokwa n'ihu m.

- ⁸ Ụtutu niile ka m na-eme ka ha dere duu
bù ndì ajọ omume niile nọ n'ala a;
Aga m ebipụ ndì niile na-eme ajọ ihe
site n'obodo ONYENWE ANYÌ.

Abụ Ọma 102

Ekpere nke onye nọ na mmekpa ahụ na ọnọdu ìda mba, na-ekwuputa otu
o si diri ya n'ihu ONYENWE ANYÌ.

Aririọ maka ime ebere

- ¹ Nuru ekpere m, O ONYENWE ANYÌ;
ka ikwa akwa m maka inyeaka ruo gị ntị.
² Ezonarila m ihu gị

n'ubochi nsogbu m.
Gee nti n'ekpere m,
zakwaa m ngwangwa.

- 3 N'ih i na ubochi m niile na-agabiga, dika anwuru oku;
okpukpu m niile dikwa ka oloko oku.
- 4 Mkpuruobi m etiwaala abuo na-achanwukwa dika ahija;
ana m echefu iri nri m.
- 5 N'ih i oke isu ude m na-asu,
enwekwaghi m anu ah u obula n'ahu m. Ab u m naani okpukpu.
- 6 Adi m ka ikwighikwighi nke ozara,
a di m ka ikwighikwighi n'etiti ebe dakposiri adakposi.
- 7 Ana m amu anya abali niile;
adi m ka nwa nnunu naani ya bekwasiri n'elu ulo.
- 8 Ubochi niile, ndi iro m na-eji m eme ihe ochi;
ndi na-akwa m emo na-eji aha m mere ihe ibu onu.
- 9 N'ih i na ejirila m ntu mere ihe oriri m,
anya mmiri m na-agwakota n'iko ihe onunu m
- 10 n'ih i oke iwe gi,
i bulitela m, ma tupu m n'akuku.
- 11 Ubochi m niile dika onyinyo nke a na-ahu anya mgbe anwu na-ada.
Ana m akponwu akponwu, dika ahija.
- 12 Ma gi ONYENWE ANYI, na-anogide n'ocheeze gi ruo mgbe ebighi ebi;
aha gi ga-adigide site n'ogbo ruo n'ogbo.
- 13 I ga-ebili nwee omiko n'ebe Zayon no,
n'ih i na oge izi ya ihuma eruola;
oge ah u a kara aka eruola.
- 14 N'ih i na nkume ya niile di oke onuahia nye ndi ohu gi;
mgbe ha huru uzuzu ya, ha na-emere ya ebere.
- 15 Mba niile ga-atu egwu aha ONYENWE ANYI,
ndi eze niile nke uwa ga-asopurukwa ebube gi.
- 16 N'ih i na ONYENWE ANYI ga-ewughari Zayon,
o ga-aputa ihe n'ebube ya.
- 17 O ga-aza ekpere ndi no na mkpa;
o gagh i eleda aririo ha anya.
- 18 Ka e deputa ihe ndi a maka ogbo nke di n'ihu,
ka ndi a na-amubeghi nwee ike too ONYENWE ANYI:
- 19 "ONYENWE ANYI sitere n'ebe ns o ya di elu ledata anya,
o sitere n'elugwe ledata anya ya n'uwa,
- 20 inu isu ude nke ndi a turu mkporo
na igbaputa ndi a mara ikpe onu."
- 21 N'ih i nke a, a ga-ekwuwaputa aha ONYENWE ANYI na Zayon;
a ga-eto ya na Jerusalem,
- 22 mgbe mba niile na alaeze niile,
ga-ezukota n'otu ebe, ife Onyenwe anyi ofufe.
- 23 O meela ka ike gwu m n'oge ndu m;
o meela ka ndu m diri mkpumkpu.
- 24 N'ih i ya, ekwuru m si,
"Anapula m ndu m, o Chineke m, ugbu a m ka di ndu;

- ị na-adigide ndụ site n'ogbo ruo n'ogbo.
 25 Na mmalite, ị toro ntọala uwa,
 eluigwe bukwa oru aka gi.
 26 Ha ga-ala n'iyi, ma ị ga-adigide;
 ha ga-erichasi dika akwa ochie.
 Ị ga-agbanwe ha dika mmadu si agbanwe uwe ya,
 ha ga-abu ndi ewezugara ewezuga.
 27 Ma gi onwe gi enweghi mgbanwe,*
 onuogugu afo gi adighi agwukwa agwu.
 28 Umụ ndi ohu gi ga-ebigide;
 umu umu ha ga-eguzosie ike n'ihu gi."

Abụ Qma 103

Abụ Qma Devid.

Gozie Onyenwe anyi

- 1 Mkpuruobi m, too ONYENWE ANYI;
 ka ihe niile di n'ime m too aha nsọ ya.
 2 Mkpuruobi m, too ONYENWE ANYI;
 echefukwala mmeso oma ya niile,
 3 o bu ya na-agbaghara gi mmehie gi niile;
 na-agwokwa gi oria gi niile,
 4 onye na-agbaputa ndu gi site n'olulu
 werekwa ihunanya na omiiko kpukwasị gi dika okpueze,
 5 onye na-eji ezi ihe na-emejuputa ochicho gi niile,
 ka oge okorobia gi buru ihe a gbanwere dika nke ugo.*
 6 ONYENWE ANYI na-aru oru ezi omume,
 na-ekpe ikpe ziri ezi nye ndi a na-emegbu emegbu.
 7 O mere ka Mosis mata uzọ ya,
 mekwaa ka umu Izrel mara oru ya di iche iche:
 8 ONYENWE ANYI nwere obi omiiko na-emekwa amara.
 O dighi ewe iwe osiso, o juputara n'ihunanya.
 9 Iwe ya anaghi adigide ruo mgbe ebighi ebi,
 o bughị oge niile ka o na-anogide na-ata mmadu uta;
 10 o bughị dika mmehie anyi si di ka o na-emeso anyi,
 o dighi akwughachi anyi dika ajo omume anyi si di.
 11 N'ihia na dika eluigwe si di elu kariya uwa,
 otu a ka ihunanya ya si di ukwuu n'ebe ndi na-atu egwu ya no.
 12 Dika owuwa anyanwu si di anya, site n'odida anyanwu,
 otu a ka o sirila mee ka mmehie anyi niile diri anya site n'ebe anyi no.
 13 Dika nna si enwe obi ebere n'ebe umu ya no,
 otu a ka ONYENWE ANYI si enwe obi ebere n'ebe ndi na-atu egwu ya
 no,
 14 n'ihia na ya onwe ya maara otu e si kpuo anyi,
 o na-echeta na anyi bu aja.
 15 Ebe mmadu no, ubochi ya niile di ka ahia,
 o na-etoputa, na-awasa dika okoko osisi oha,

* **Abụ Qma 102:27** Aiz 41:1; Aiz 43:10; Mal 3:6; Hib 13:8; Jem 1:17
 idi ike na ndu ogologo ka e ji mara nnunu ugo.

* **Abụ Qma 103:5 Ugo** O bu

- 16 ifufe na-efesi ya ike, ọ na-adakwa,
adighi echetakwa ya n'ọnọdu mbu ya.
- 17 Ma ihunanya ONYENWE ANYI na-adigide site
n'ebighi ebi ruo ebighi ebi n'etiti ndi na-atu egwu ya.
Ezi omume ya na-adigidekwara umu umu ha,
- 18 nye ndi ahụ niile na-edebe ogbugba ndu ya
na ndi na-echeta irubere ukpuru ya isi.
- 19 ONYENWE ANYI emeela ka ocheeze ya guzosie ike n'eluigwe,
alaeze ya na-achi ihe niile.
- 20 Toonu ONYENWE ANYI, unu ndi mmuo ozi ya,
unu ndi di ike ndi na-eme ihe o choror,
na-erubere okwu ya isi.
- 21 Toonu ONYENWE ANYI unu usuu ndi agha ya niile;
unu ndi na-ejere ya ozi, ndi na-eme uche ya.
- 22 Toonu ONYENWE ANYI, oru aka ya niile
n'ebe obula o na-achi.

Mkpuruobi m, too ONYENWE ANYI.

Abụ Qma 104

Toonu Chineke onye okike

- 1 Mkpuruobi m, too ONYENWE ANYI.
- O ONYENWE ANYI na Chineke m, i di ukwu nke ukwu;
i na-eyikwasị ima mma na ebube dika uwe.
- 2 O na-eji ihè kpuchie onwe ya dika akwa;
o na-agbasa eluigwe dika ulo ikwu
3 na-atọ ntọala ulo elu ya n'elu mmiri.*
- O na-eji igwe ojii emere onwe ya ugbo agha
na-ejirikwa nku nke ifufe felie elu.
- 4 O ji oke ifufe mere ihe na-ejere ya ozi,
meekwa ka oku na-enwu enwu buru ndi na-ejere ya ozi.
- 5 O bu ya toro ntọala uwa;
agaghị ewezugakwa ya site n'ọnọdu ya.
- 6 I gbokwasiri ogbu mmiri n'elu ya dika o bu uwe ka i yikwasiri ya,
mmiri tokpukwara ugwu niile.
- 7 Ma mgbe i bara mba, mmiri ahụ gbapuru,
n'uda oke olu nke egbe eluigwe gi, ha gbapuru oso.
- 8 Ha sitere n'elu ugwu niile,
soro gaa na ndagwurugwu,
ruokwa n'ebe ahụ i kpara oke na ha ga-anọ.
- 9 I kpara oke nye ha, nke ha na-agaghị agafe,
gbochie ha ikpuchi elu uwa ozo.
- 10 O na-eme ka mmiri, site n'ala na-asoputa na ndagwurugwu,
meekwa ka iyi niile site n'etiti ugwu na-asofe.

* **Abụ Qma 104:3** Ems 9:6

- 11 Ha na-enye anụ ọhịa niile mmiri ọñụñụ
burukwa ebe akpịrị ikpọ nku nke inyinya ibu ọhịa na-adaju.
- 12 N'osisi dị n'akụkụ ha ka umu anụ ufe nke eluigwe ga-anọ wuo akwụ ha;
nọrọkwa n'alaka ha buo abụ.
- 13 O na-esite n'eluigwe na-ezidata mmiri ozuzo n'elu ugwu niile;
uwa niile na-ejuputakwa na mkpuru nke ọrụ aka ya.
- 14 O na-eme ka ahịhia puputara anụ ulọ,
na-emekwa ka ihe a kuru n'ala puoro mmadu n'ubi ya,
ime ka nri site n'ala puputa;
- 15 mmanya nke na-enye obi mmadu anuri,
mmanu nke na-eme ka ihu na-egbupu amuma,
na achicha nke na-enye ya ume n'obi.
- 16 A na-agba osisi niile nke ONYENWE ANYI mmiri nke oma,
osisi sida nke Lebanon nke o kuru.
- 17 Umụ nnunu na-ewu akwụ ha;
n'osisi fịa ka ugbala na-ewu akwụ ya.
- 18 Ugwu niile di elu diiri ewu ọhịa;
n'ogba di na nkume ka ewi nkume na-ezo onwe ha.
- 19 I mere onwa ka o buru ihe a ga-eji na-agu oge na mgbe di iche iche;
anyanwu makwaara mgbe o ga-eji daa.
- 20 I na-eme ka ochichiri bia, o buru abali;
umu anu ohia niile nke oke ohia na-akpaghari.
- 21 Umụ odum na-agbo uja ha na-eleghari anya anu ha ga-adogbu,
ichoro onwe ha ihe oriri ahụ Chineke na-enye ha.
- 22 N'isi ututu mgbe anwu wara,
ha na-alaghachi zoo onwe ha n'ebe nzuzo ha.
- 23 Umụ mmadu na-amalitekwa ọrụ ha n'isi ututu,
kwusikwa n'anyasi mgbe ochichiri bidoro igba.
- 24 ONYENWE ANYI, ọrụ aka gi di otutu.
O bu site n'amamihe ka i ji kee ha.
Elu uwa niile juputara n'ihe niile i kere eke.
- 25 Leenu osimiri nke buru ibu saakwa mbara;
juputara n'ihe e kere eke na-akpu akpu nke a na-apughị iguta onu bi,
anu di ndu ma ndi ukwu ma ndi nta.
- 26 N'ebe ahụ ka ugbọ mmiri niile na-ejeghari,
n'ime ya kwa ka leviatan, nke gi onwe gi kere, na-anọ egwuri egwu.
- 27 Ha niile na-adabere na gi,
ka i nye ha nri n'otu n'otu, mgbe oge iri nri ha ruru.
- 28 I na-enye ha nri;
ha na-erikwa ya.
- Mgbe i meghere obu aka gi nye ha nri,
afọ na-eju ha nke oma.
- 29 Mgbe i zonariri ha ihu gi,
egwu na-eju ha obi.
- Mgbe i napukwara ha ume ndu i nyere ha,
ha na-ekubi ume, nwuo, laghachikwa n'aja ebe ha siri puta.
- 30 Mgbe i zipuru mmuo gi,
a na-eke ha;
i na-agbanwekwa ihu elu uwa.

- 31 Ka ebube ONYENWE ANYỊ dígide site n'ebighị ebi ruo n'ebighị ebi;
ka ọrụ aka ONYENWE ANYỊ niile wetara ya ọñụ,
32 onye na-ele ụwa anya, ụwa amaa jijiji,
onye na-emetụ ugwu niile aka, ha na-akwụ anwụrụ ọkụ.
- 33 Aga m abụku ONYENWE ANYỊ abụ ogologo ụbọchị niile nke ndụ m;
aga m abụku Chineke m abụ otuto oge niile m na-adị ndụ.
34 Ka ntugharị uche m niile buru ihe na-atọ ya uto,
dika m na-anuri ọñụ n'ime ONYENWE ANYỊ.
35 Ka e kpochapụ ndị mmehie niile site n'ụwa.
Ka ndị niile na-emebi iwu gharakwa idi ọzọ.

Too ONYENWE ANYỊ gị mkpuruobi m!

Toonu ONYENWE ANYỊ!

Abụ Qma 105

Toonu Chineke onye na-edebe ọgbugba ndụ

- 1 Nyenu ONYENWE ANYỊ otuto, kwuputakwa aha ya.
Meenu ka amata n'etiti mba niile banyere ihe niile o ruru.
2 Bụkuo ya abụ, bụkuo ya abụ otuto;
kwuputanu ọrụ ihe iribama ya niile.
3 Nurienu n'ime aha nsọ ya;
ka obi ndi niile na-achọ ONYENWE ANYỊ nuri.
4 Na-achonu ONYENWE ANYỊ na ike ya,
chonu ihu ya mgbe niile.
- 5 Chetanu ọrụ ebube niile nke o ruru,
ihe iribama ya niile na ikpe ziri ezi niile si n'onu ya puta,
6 unu umu umu Ebrahim, bu ohu ya,
unu umu umu Jekob, ndi o hoputara.
7 Ya onwe ya bu ONYENWE ANYỊ Chineke anyi;
ikpe ya di n'ụwa niile.
- 8 O na-echeta ọgbugba ndu ya ruo mgbe ebighi ebi,
bu nkwa o kwere nye puku ọgbọ,
9 ọgbugba ndu ahụ nke ya na Ebrahim gbara
na iyi o nuru nye Aizik.
10 O mere ka o guzoro nye Jekob dika ukpuru,
ma n'ebe Izrel no, dika ọgbugba ndu ebighi ebi:
11 "Aga m enye gi ala Kenan
dika oke i ga-eketa."
- 12 Mgbe ha di ole na ole n'onuogugu,
n'ezie ha di ole na ole, burukwa obia n'ime ya.
13 Ha waghari site n'otu mba gaa na mba ozo,
sitekwa n'otu alaeze gaa alaeze ozo.
14 O kweghi ka onye obula mekpaa ha ahụ;
o baara ndi eze mba n'ihia ha;
15 si, "Unu emetukwala ndi m e tere mmanu aka;
unu emekpakwala ndi amuma m ahụ."

- 16 O zitere unwu n'ala ahụ,
bibie uzọ niile ha si enweta ihe oriri;
- 17 o zipurū otu nwoke ka ọ gaa n'ihu ha,
Josef, onye e refuru dika ohu.
- 18 Ha ji mkporo igwe meruo ya ahụ n'ukwu,
nyanyekwa ya mkporo igwe n'olu,
- 19 tutu ruo mgbe ihe ahụ o kwuru na ọ ga-eme mezuru,
tutu ruo mgbe okwu ONYENWE ANYI nwaputara ya dika onye eziokwu.
- 20 Eze ahụ zipurū ozi ka a topu ya,
onye ahụ na-achi ndi di iche iche mere ka o nwere onwe ya.
- 21 O mere ya ka ọ buru onyenwe ezinaulo ya,
onye na-achi ihe niile o nwere,
- 22 ikuziri umu eze ndi ikom dika o si masi ya,
na izi ndi okenye ya amamihe.
- 23 Mgbe ahụ, Izrel bara n'ala Ijpt;
Jekob bikwara n'ala Ham dika onye si mba ozo bia.
- 24 ONYENWE ANYI mere ka ndi ya mubaa nke ukwu;
o mere ka ndi ya di ukwu n'onuogugu kari ndi iro ha,
- 25 ndi o tughariri obi ha ka ha kpoo ndi ya asi,
ka ha gbaa izu nzuzo megide ndi ohu ya.
- 26 O zipurū Mosis, ohu ya,
na Eron, onye o hoputara.
- 27 Ha mere otutu ihe iribama di iche iche n'etiti ha,
oru ebube ya di iche iche n'ala Ham.
- 28 O zipurū ochichiri, mee ka ala ahụ gbaa ochichiri,
n'ihu na ha nupuru isi megide okwu ya.
- 29 O mere ka mmiri ha niile gho obara,
nke mere ka azu niile di n'ime ya nwusia.
- 30 Ala ha niile juputara n'awo
o buladi n'ime onuulo ndina nke ndi na-achi achi.
- 31 O kwuru okwu, igwe ijiji na anwu nta
di iche iche ejuputa n'ala ha niile.
- 32 N'onodu mmiri ozuzo, o zitere ha
mkpuru mmiri na amuma egbe eluigwe n'ala ha niile;
- 33 o tiji osisi vaini na osisi fig niile ha,
kwatusiakwa osisi niile di n'ala ha.
- 34 O kwuru okwu, igurube na ukpana
a na-apughi iguta onu juputara ebe niile;
- 35 ha richapuru ihe niile bu ahija ndu di n'ala ahụ,
ripiakwa mkpuru niile ha kuru n'ubi ha.
- 36 Mgbe ahụ, o gburu ndi niile e buru uzọ muo n'ala ahụ,
mkpuru mbu nke ndi ikom ha.
- 37 O kpoputara umu Izrel, ndi chiri olocha na oloedu,
o dighi otu onye n'ime ebo ya niile nke ahụ na-esighi ike.
- 38 Obi di Ijpt utu mgbe ha puru,
n'ihu na oke egwu ndi Izrel dakwasiri ha.
- 39 O gbasara igwe ojii dika ihe mkpuchi,
na oku na-enye ihè n'abali.
- 40 Ha rioro ya, o zitere ha umu nnuwu kweel,

- jirikwa achicha si n'eluigwe nyejuo ha afọ.
 41 O tiwara nkume ahụ, mmiri sọputara;
 ọ sọghariri n'ime ọzara dika iyi.
- 42 N'ihina o chetara nkwa ya di nsọ,
 nke o kwere ohu ya Ebrahim.
- 43 O ji anuri duputa ndi ya,
 jirikwa onodu iti mkpu onu duputa ndi ya o hoputara;
 44 o nyere ha ala niile nke mba di iche iche,
 ha ghorọ ndi nnweta nke ihe ndi ozo ruputa,
 45 ka ha nwee ike debe ukpuru ya niile
 ma na-erubekwa isi n'iwu ya niile.

Toonu ONYENWE ANYI.

Abụ Qma 106

Toonu Chineke onye ebere

¹ Toonu ONYENWE ANYI.

- Keleenu ONYENWE ANYI n'ihina o di mma;
 Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- ² Onye puru ikwuputasicha ihe ukwu niile nke ONYENWE ANYI na-aru
 maobu kwuputa otuto ya niile?
- ³ Ndi a goziri agozi ka ha bu, bu ndi na-edebe ikpe ziri ezi,
 ndi ahụ na-eme ezi ihe mgbe niile.
- ⁴ O ONYENWE ANYI, cheta m mgbe i ga-egosi ndi gi ihuoma,
 bia leta m, mgbe i na-azoputa ha,
⁵ ka m soro keta oke na ngozi ndi gi i hoputara,
 ka m keta oke n'onu ahụ diri mba gi
 sorokwa ihe nketa gi nye otuto.
- ⁶ Anyi emehiela, dika nna nna anyi ha mehiere;
 anyi emeela ihe ojoo, ruokwa oru ajo omume.
- ⁷ Mgbe nna nna anyi ha no n'Ijpt,
 ha echeghi uche banyere oru ebube gi niile;
 ha echetakwaghi iba uba nke ebere gi niile,
 kama ha nupuru isi n'akuku oke osimiri ahụ, bu Osimiri Uhie.
- ⁸ Ma o zoputara ha n'ihina aha ya,
 ime ka a mara ike ya di ukwu.
- ⁹ O baara Osimiri Uhie mba, o tachaa;
 o dufere ndi ya site n'ebe di omimi gafee dika o bu ọzara.
- ¹⁰ O zoputara ha site n'aka ndi kporo ha asi;
 gbaputakwa ha site n'aka ndi iro ha.
- ¹¹ Mmiri ahụ riri ndi iro ha niile;
 o dighi otu onye n'ime ha foduru.
- ¹² Mgbe ahụ, ha kweere okwu gi niile,
 ma bukuo gi abụ otuto.
- ¹³ Ma o teghi aka, ha chefuru ihe niile o ruru,

- ha e chereghị ka ndumọdụ ya pụta ihè.
- 14 N'ozara, ha sooro ọchịchọ nke obi ha;
n'ala ọgbọ n'efu, ha nwara Chineke ọnwụnwụ.
- 15 N'ihia ya, o nyere ha ihe ha rịrọ ya,
ma zite ọrịa na-eefe efe ka ọ dakwasị ha.
- 16 N'etiti omuma ụlọ ikwu ha, ha kworo ekworo megide Mosis
na Eron, ndi e doro nsọ nye Onyenwe anyi.
- 17 Ala meghere loda Datan,
o likwara Abiram, na ndi otu ya.
- 18 Oku repiara ndi niile sonyere ha;
ire oku repiara ndi ajo omume.
- 19 Na Horeb, ha kpuru nwa ehi,
kpoo isiala nye arusi e jiri igwe pia.
- 20 Ha jiri oiyi oke ehi nke na-ata ahia
ghanwere Ebube ha.
- 21 Ha chefuru Chineke, onye zoputara ha,
onye ruru otutu oru di ukwu n'Ijpt,
- 22 otutu ihe iribama n'ala Ham,
na otutu oru itunanya n'akuku Osimiri Uhie.
- 23 N'ihia ya, o kwuru na o ga-ala ha n'iyi,
ma Mosis, onye ya o hoputara,
guzoro n'etiti ndi ahụ na Chineke,
ka oke iwe ya ghara ila ha n'iyi.
- 24 Emesia, ha ledara ala oma ahụ anya,
ha ekwenyeghi na nkwa ya.
- 25 Ha tamuru ntamu n'ime ulọ ikwu ha;
ha erubekwaghi isi nye ONYENWE ANYI.
- 26 N'ihia nke a, o weliri aka ya elu nuoro ha iyi
na o ga-eme ka ha niile nwuo n'ozara,
- 27 mee ka agburu ha daa n'etiti mba di iche iche,
ma chusasia ha n'ala niile.
- 28 Ha dinyeere ndi na-eefe arusi Baal nke Peoa,
riekwa ihe e ji choro chi na-enweghi ndu aja;
- 29 ha sitere n'ajo omume ha kpasuo ONYENWE ANYI iwe,
nke mere ka oria na-eefe efe dakwasị ha.
- 30 Ma Finehaz guzoro oto, mee ihe ziri ezi,
oria ahụ na-eefe efe kwusikwara.
- 31 A gunyere nke a dika ezi omume nye ya
site n'ogbo ruo n'ogbo.
- 32 N'akuku mmiri Meriba, ha kpasuru ONYENWE ANYI iwe,
n'ihia ha, nsogbu dakwasiri Mosis;
- 33 n'ihia na ha nupuru isi megide Mmuo nke Chineke,
Mosis kwuru okwu, na-echeghi echiche banyere ihe o na-ekwu.
- 34 Ha egbuchapughi mba niile bi n'ala ahụ
dika ONYENWE ANYI doro ha aka na nti ka ha mee.
- 35 Kama ha gwakotara onwe ha na mba niile nke ala ahụ,
site otu a, muta ime ka ha na-eme.
- 36 Ha fere arusi ha ofufe,

- nke ghorọ ihe ịma n'onyanya nye ha.
- 37 Ha gara n'ihu were umu ha ndi ikom na ndi inyom churo chi na-abughị chi aja.*
- 38 Ha na-awufu obara ndi na-emeghi ihe obula, obara umu ha ndi ikom na ndi inyom, bu ndi ha churu dika aja nye arusi niile nke ala Kenan, si otu a jiri obara ha meruo ala ahụ.
- 39 Ha sitere n'ihe ha na-eme meruo onwe ha; site n'aka oru ha, maka uru ha nyefere onwe ha n'aka ndi na-emeru ha.
- 40 N'ihia nke a, iwe were ONYENWE ANYI megide ndi ya; o gukwara ihe nketa ya dika ihe ruru aru.
- 41 O raara ha nye n'aka ndi mba ozọ di iche iche, ndi kporo ha asi chikwara ha.
- 42 Ndi iro ha mekpara ha ahụ chie ha onu n'ala n'okpuru ike ha.
- 43 Otutu oge, o naputara ha, ma ha nogidesiri ike n'inupu isi site na ndumodu ya, buru ndi lara n'iyi n'ime mmehie ha.
- 44 Ma mgbe o nuru mkpu akwa ha, onodu mkpagbu ha metutara ya;
- 45 n'ihia ha, o chetara ogbugba ndu ya, sitekwa n'oke ihunanya ya, meere ha ebere.
- 46 O na-emekwa ka ndi ahụ dotara ha n'agha nwee omiiko n'ahụ ha.
- 47 O ONYENWE ANYI Chineke anyi, zoputa anyi, chikota anyi site n'aka mba di iche iche, ka anyi nwee ike nye aha nsọ gi ekele ma nyaakwa isi n'ime otuto gi.
- 48 Otuto diri ONYENWE ANYI, bu Chineke nke Izrel, site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.

Ka mmadu niile si, "Amen!"

Toonu ONYENWE ANYI.

Nchikota nke ise

107

Abụ Qma 107-150

Ekele maka Chineke onye na-anaputa

- 1 Keleenu ONYENWE ANYI, n'ihia na o di mma; ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- 2 Ka ndi niile ONYENWE ANYI gbaputara kwuo otu a, ndi niile o gbaputara site n'aka onye kporo ha asi,
- 3 ndi o kpolutara site n'ala niile di iche iche,

* **Abụ Qma 106:37** Maqbu, ajo mmuo

site n'ọwụwa anyanwụ na ọdịda anyanwụ, site n'ugwu na ndịda.

- 4 Ụfọdu waghariri n'ozara, ala nke togboro n'efu,
ha enweghi ike ichota uzọ nke ga-eduba ha n'obodo ebe ha ga-ebi.
- 5 Agụu gurụ ha, akpiri kpokwara ha nkụ,
olileanya gwurụ ha n'obi.
- 6 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYI, n'ime nsogbu ha,
ọ naputakwara ha site na mkpagbu ha niile.
- 7 O duuru ha n'uzọ ziri ezi
baa n'obodo ha ga-ebi.
- 8 Ka ha kelee ONYENWE ANYI n'ih ihunanya ya nke na-adighi agwu agwu
na n'ih i ọrụ ebube ya niile nye umu mmadu,
- 9 n'ih na o jirila otutu ezi ihe nyejuo ndi aguu na-agu afọ
meekwa ka onye akpiri na-akpo nkụ njuo afọ.
- 10 Ụfọdu noduru ala n'ochichi na n'onodu oke ihe mwute nke obi,
ndi no n'ulo mkporo na-ata ahuhu ndi e ji mkporo igwe kee ha agbu,
- 11 n'ih na ha nupuru isi megide okwu niile nke Chineke
ma lelikwaa ndumodu niile nke Onye kachasi ihe niile elu.
- 12 N'ih ya, Chineke mere ka ha hujuo anya site n'idogbu onwe ha n'oru,
ha suru ngongo daa, ma o dighi onye obula nyeere ha aka ibilite oto.
- 13 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYI n'ime nsogbu ha,
ọ zoputara ha site na mkpagbu ha niile.
- 14 O mere ka ha site n'ochichi na oke ihe mwute nke obi puta.
O tijikwara agbu ha niile.
- 15 Ka ha kelee ONYENWE ANYI n'ih ihunanya ya, nke na-adighi agwu agwu
na n'ih i ọrụ ebube ya niile nye umu mmadu,
- 16 n'ih na o tijisiela onu uzọ ama niile e ji bronz kpuo
gbujekwa mkporo ikpochi uzọ niile e ji igwe kpuo.
- 17 Ụfọdu ghoru ndi nzuzu site na nnupu isi
taakwa ahuhu n'ih njehe ha niile.
- 18 Ihe oriri obula ghoru ha ihe ruru aru
ha biakwara onu uzọ ama onwu nso.
- 19 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYI n'ime nsogbu ha
ọ zoputara ha site na mkpagbu ahụ niile.
- 20 O zipuru okwu onu ya, gwofo ha;
ọ naputara ha site n'ili.
- 21 Ka ha kelee ONYENWE ANYI n'ih ihunanya ya nke na-adighi agwu agwu
na n'ih i ọrụ ebube ya niile nye umu mmadu.
- 22 Ka ha chuo aja ekele nye ya
jirikwa otutu abu onu kwuputa banyere ọrụ ya niile.
- 23 Ụfọdu ji ugbo mmiri na-ejehari n'elu oke osimiri;
ha bu ndi na-azu ahia ma na-ebugharikwa ngwa ahia n'elu oke
osimiri.
- 24 Ha huru ọrụ niile nke ONYENWE ANYI,
otutu ọrụ ebube ya n'ogbu mmiri.
- 25 N'ih na o kwuru okwu mere ka oke ifufe kuo
nke buliri ebili mmiri elu.
- 26 Ha bu ndi e buliri nnoo ezigbo elu, ma budatakwa ruo ogbu mmiri niile;
n'onodu ihe egwu ahụ, obi loro ha mmiri.

- 27 Ha na-adaghari, na-añaghari kwa dika ndi nùbigara mmanya oke.
Mmụta ha banyere inya ụgbọ mmiri adighi enyekwara ha aka n'oge di otu a.
- 28 Mgbe ahụ, ha kpokuru ONYENWE ANYI n'ime nsogbu ha,
o mere ka ha pụta na mkpagbu ahụ niile.
- 29 O mere ka oke ifufe dere duu;
o mekwara ka ebili mmiri nke oke osimiri dajụọ.
- 30 Ha nūriri ọñụ mgbe ọ dajuru,
o duuru ha ruo ebe ha na-aga n'udo.
- 31 Ka ha kelee ONYENWE ANYI n'ihì ihunanya ya nke na-adighi agwu agwu
na n'ihì ọrụ ebube ya niile nye umu mmadu.
- 32 Ka ha bulie ya elu n'etiti ogbako ukwu umu mmadu
ma tookwa ya na nzuko ndi okenye.
- 33 O na-eme ka iyi ghoo ozara;
na-emekwa ka ebe mmiri si asoputa ghoo ala kporo nku.
- 34 O na-eme ka ala na-amị mkpuru hiri nne ghoo ozara,
n'ihì ajo omume nke ndi bi n'ime ya.
- 35 O na-eme ka ozara ghoo ala nke odo mmiri juputara
mee ka ala akoro ghoo isi iyi nke na-aso aso;
- 36 ebe ahụ ka ọ kpobatarara ndi agu na-agu ka ha biri,
ebe ahụ ka ha wuru obodo ebe ha ga-ebi.
- 37 Ha ghara mkpuru n'ubi ha di iche iche, kwokwa otutu ubi vaini
ndi miri mkpuru di ukwu;
- 38 ọ goziri ha, onugugu ha bakwara ụba,
o mekwara ka anu ulo ha mubaa.
- 39 Mgbe ahụ, onugugu ha adighikwa ka ọ di na mbu,
ha bu ndi e ji mkpagbu na ihe ndakwasị na iru uju wedata n'ala;
- 40 onye ahụ na-eleda ndi na-achi achi anya
mere ka ha wagharia n'ozara, ebe uzọ na-adighi.
- 41 Ma ọ na-anaputa ndi mkpa na-akpa site na nhuju anya ha,
mee ka ezinaulo ha mubaa dika igwe anu ulo.
- 42 Ndi ezi omume na-ahụ ya na-anuri onu,
ma ndi ajo omume na-emechi onu ha noo duu.
- 43 Onye obula maara ihe ga-echezi echiche banyere ihe ndi a,
ma tuleekwa oru ihunanya ONYENWE ANYI nke di ukwu.

Abụ Oma 108

Abụ, Abụ Oma Devid.

Ekpere n'oge nsogbu

- 1 Obi m di njikere, o Chineke;
aga m eji mkpuruobi m niile buo abụ ma kukwaa egwu.
- 2 Teta! Ubo akwara na une!
Aga m akpote chi obubo.
- 3 Aga m eto gi, O ONYENWE ANYI, n'etiti mba niile;
aga m abụ abụ banyere gi n'etiti ndi niile di iche iche.
- 4 N'ihì na ihunanya gi di ukwu karija eluigwe;
ikwesi ntukwasị obi gi na-erukwa mbara eluigwe.
- 5 Ka e bulie gi elu, o Chineke, karija eluigwe niile,

ka ebube gi di n'elu uwa niile.

- 6 Were aka nri gi zoputa anyi ma nyere anyi aka,
ka a gbaputa ndi i huru n'anya.
- 7 Chineke esitela n'idi nsọ ya kwuo, si,
"N'onodu onu nke mmeri, aga m ekesa Shekem,
tukwaa Ndagwurugwu Sukot n'ihe otutu, nyepu ya.
- 8 Gilead bu nke m, Manase bukwa nke m;
Ifrem bu okpu igwe m,
Juda bu mkpara eze m.
- 9 Moab bu efere ikwo aka m,
aga m atusa akpukpoukwu m n'elu Edom
n'elu isi Filistia, ana m eti mkpu mmeri."
- 10 Onye ga-akporo m gaa n'obodo e wusiri ike?
Onye ga-edu m gaa Edom?
- 11 O bughi gi, o Chineke? Gi onye juru anyi,
onye na-adighi esokwa ndi agha anyi aga agha?
- 12 Nyere anyi aka ka anyi puo n'aka ndi iro,
n'ihi na inyeaka mmadu bu ihe efu.
- 13 Site na Chineke, anyi ga-enwe mmeri,
o ga-azopia ndi iro anyi niile n'ala.

Abụ Qma 109

Abụ Qma nke diri onyeisi Abụ. Abụ Qma Devid.

Ntamu n'oge nsogbu

- 1 O Chineke, onye m na-eto,
anogidekwala na-agba nkiti,
2 n'ihi na ndi ajo omume na ndi aghugho
emegheela onu ha megide m;
ha aghaala ugha megide m.
- 3 Ha na-eji okwu ikpo asi gbaa m gburugburu;
na-ebuso m agha n'efu.
- 4 N'onodu ihunanya m huru ha, ha na-ebo m ebubo
ma abụ m nwoke onye ekpere.
- 5 Ha ji ihe ojo na-akwu m ugwo ihe oma m mere,
ikpo asi n'onodu ihunanya.
- 6 Hoputa otu onye ajo omume ka o guzogide ya;
ka onye na-ebo ebubo ugha guzokwa n'aka nri ya.
- 7 Mgbe a ga-ekpe ya ikpe, ka o buru onye ikpe mara,
ka ekpere ya maa ya ikpe onwu.
- 8 Ka ubochi ndu ya di ole na ole,
ka onye ozọ nara ya okwa ya.
- 9 Ka umu ya ghoo ndi na-enweghi nna,
ka nwunye ya buru nwanyi na-enweghi di.
- 10 Ka umu ya ghoo ndi ariri na-enweghi ebe obibi,
ndi e si na mkpomkpo ebe ha bi chupu.
- 11 Ka ndi o ji ugwo kwakoro ihe niile o nwere,
ka ndi obia baa bukoru ihe niile o rupuara onwe ya.
- 12 Ka onye obula ghara igosi ya obioma;

- ka onye ọbụla gharakwa imere ụmụ ya ndị ọ hapụrụ ebere.
- 13 Kama ka ụmụ ụmụ ya niile nwusịa,
ka a ehichapụkwa aha ha n'ogbo nke na-abia n'ihu.
- 14 Ka ONYENWE ANYI chetakwa mmehie niile nke nna nna ya ha,
ka Onyenwe anyi hapụkwa igbaghara mmehie nne ya.
- 15 Ka ONYENWE ANYI na-echeta mmehie ha oge niile;
ma ka o mee ka ha buru ndi a ga-echefu echefu n'ogbo niile.
- 16 N'ihia na ọ dighi mgbe o chere echiche banyere imere onye ọzọ obi ebere,
ọ kpagburu ndi ogbenye, ndi no na mkpa
na ndi obi ha tiwara etiwa ruo n'onwu.
- 17 O huru ibu ndi ọzọ onu n'anya,
ka obubu onu biakwasị ya;
o dighi ato ya utọ igozị onye ọbụla,
ka ngozi di anya site n'ebe o no.
- 18 O yikwasiri ibu onu dika uwe ya;
o bara n'ime ahụ ya dika mmiri,
bakwaa n'ime okpukpu ya dika mmanu.
- 19 Ka o diiri ya ka uwe mwuda nke e kere ya gburugburu dika akwa,
dika belit e kegidere ya gburugburu ruo mgbe ebighi ebi.
- 20 ONYENWE ANYI, mee ka nke a buru udi ugwo oru ndi iro m ga-anata,
bu ndi ahụ niile na-ekwu okwu ojojo megide m.
- 21 Ma gi onwe gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI
nyere m aka n'ihia aha gi,
site n'idi mma nke ihunanya gi, naputa m.
- 22 N'ihia na abụ m ogbenye na onye no na mkpa,
obi m tiwakwara etiwa n'ime m.
- 23 Ana m efu* dika onyinyo nke a na-ahụ anya mgbe anwu dara;
adikwa m ka igurube nke onye m bekwasiri n'ahụ ya na-efechapu.
- 24 Ike agwula ikpere m, n'ihia ibu onu;
ataakwala m ahụ, buru naani okpukpu.
- 25 Aghoala m onye e ji eme ihe ochi nye ndi na-ebo m ebubo,
mgbe ha huru m, ha na-efufe isi ha.
- 26 Nyere m aka, o ONYENWE ANYI Chineke m;
zoputa m dika ihunanya gi si di.
- 27 Ka ha mara na o bu aka gi,
na o bu gi, o ONYENWE ANYI, mere ya.
- 28 Ha nwere ike nogide na-abu onu, ma i ga-agozị;
mgbe ha ga-abia ogu, a ga-eme ha ihe ihere,
ma ohu gi ga-anuri onu.
- 29 A ga-eji ihere yikwasị ndi na-ebo m ebubo dika uwe
werekwa ihere kee ha gburugburu dika uwe mwuda.
- 30 Aga m eji onu m jaa ONYENWE ANYI mma nke ukwuu;
n'etiti oha mmadu di ukwuu, aga m eto ya.
- 31 N'ihia na o na-eguzo n'aka nri nke onye no na mkpa,
izoputa ya site n'aka ndi na-ama ya ikpe onu.

* **Abụ Qma 109:23** Maobu, agba barij

Abụ Ọma 110

Abụ Ọma Devid.

Onyenwe anyị na onye ya o tere mmanụ

¹ ONYENWE ANYỊ gwara Onyenwe m okwu si ya:

“Nọdụ ala n’aka nri m
ruo mgbe m ga-eme ndị iro gị
ihe mgbakwasị ụkwụ nye ụkwụ gị.”*

² ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ike ọchịchị gị site na Zayọn ruo ala ndị ọzọ;
ị ga-achị n’etiti ndị iro gị niile.

³ N’ụbọchị ị ga-ebu agha,
ndị agha gị niile ga-ahọrọ n’onwe ha i soro gị.
Ndị yikwasiri ịma mma nke ịdị nsọ ka uwe,
bụ ụmụ okorobia gị ga-abiakwute gị
dika igirigi site n’afọ ụtutu.

⁴ ONYENWE ANYỊ ańuọla iyi,
ọ gaghi agbanwe uche ya:
“Gị onwe gị bụ onye nchụaja ruo mgbe ebighi ebi,
n’usoro Melkizedek.”

⁵ Onyenwe anyị nọ n’aka nri gị.
Ọ ga-egwepia ndị eze n’ụbọchị oke iwe ya.
⁶ Ọ ga-ekpe mba niile ikpe, na-atukota ndị nwuru anwu,
ma gwepia ndị na-achị achị n’elu ụwa niile.
⁷ Ọ ga-anụ mmiri site n’iyi nta nke di n’akuku ụzọ;
n’ihi nke a, ọ ga-eweli isi ya elu.

Abụ Ọma 111

Toonu Onyenwe anyị

¹ Toonu ONYENWE ANYỊ!

Aga m eji obi m niile jaa ONYENWE ANYỊ mma
n’ime nzukọ ndị ụzọ ha ziri ezi na n’ime ọgbakọ ukwu.

² Ọrụ niile ONYENWE ANYỊ na-arụ di ukwu;
ndị niile na-enwe mmasị na ha na-atughari uche n’ime ha.

³ Ọrụ ya juputara n’ebube na ịma mma,
ezi omume ya na-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi.

⁴ O meela ka e cheta ọrụ ebube ya niile;
ONYENWE ANYỊ bụ onye amara na onye omiiko.

⁵ Ọ na-egboro ndị na-atụ egwu ya mkpa ihe oriri;
ọ na-echetakwa ọgbugba ndụ ya ruo mgbe ebighi ebi.

⁶ O gosila ndị ya ike nke ọrụ ya niile,
site n’inye ha ala niile nke ndị mba ọzọ.

⁷ Ọrụ aka ya niile bụ ihe kwesiri ekwesi na ikpe ziri ezi;

* **Abụ Ọma 110:1** N’oge ochie, a na-arụ ocheeze n’ebe di elu, ma nwee ihe nrigo e ji arigoru ya. Mgbe ahụ, ndị eze na-achikwasa ụkwụ ha n’olu ndị ha meriri n’agha, Mat 22:44; Mak 12:36; Luk 20:42-43; Hib 1:13; 1Kọ 15:25.

- 8 E hiwere ha ịdị ruo mgbe niile ebighị ebi,
 ha bụ ihe e mere n'ikwesị ntụkwasi obi na izi ezi.
 9 O wetaara ndị ya mgbaaputa;
 o meela ka ogbugba ndụ ya guzosie ike ruo ebighị ebi,
 aha ya dị nsọ dikwa oke egwu.
 10 Ịtụ egwu ONYENWE ANYỊ bụ mmalite amamihe;
 ndị niile na-edebe ụkpụrụ ya nwere ezi nghota.
 Otuto ya na-adị ruo mgbe ebighị ebi.

Abụ Ọma 112

Ugwọ ọrụ nke onye ezi omume

- 1 Toonu ONYENWE ANYỊ.

Onye a gọziri agozi ka nwoke ahụ bụ onye na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ;
 onye na-enwe oke mmasị idebe iwu ya niile.

- 2 Ụmụ ya ga-abụ ndị dị ike n'ala ahụ;
 ogbọ ndị na-eme ihe ziri ezi ga-abụ ndị a gọziri agozi.
 3 Akunuba na-adigide n'ulo ya;
 ezi omume ya na-adigidekwa ruo mgbe ebighị ebi.
 4 Ịhè na-enwuru ndị na-eme ihe ziri ezi, ọ buladi n'ime ọchịchiri,
 nyekwa ndị na-eme amara, ndị obioma na ndị ezi omume.
 5 Ihe ọma ga-abịara onye ahụ na-eme ebere na-ejikwa obi ya agbazinye
 ndị mmadu ihe,
 onye na-eji ikpe ziri ezi arụ ọrụ ya niile.
 6 N'ezie, agaghị ewezuga ya n'ọndu ya;
 a ga-echeta onye ezi omume ruo mgbe ebighị ebi.
 7 Ọ gaghị atụ egwu akuko ojoo;
 obi ya na-eguzosi ike, na-atukwasị ONYENWE ANYỊ obi.
 8 Obi ya siri ike, ọ gaghị atụ egwu ihe ọbula;
 n'ikpeazu, ọ ga-ele ndị na-akpo ya asi anya na mmeri.
 9 Ọ gbasapuru aka ya nye ndị ogbenye onyinye di iche iche,
 ezi omume ya na-adigide ruo mgbe ebighị ebi;
 a ga-ewere nsopuru welie mpi ya elu.
 10 Iwe ga-ewe onye ajo omume mgbe ọ ga-ahụ ya,
 ọ ga-atagide ikikere eze tutu ọ nwuo;
 olileanya niile nke ndị ajo omume ga-ala n'iyi.

Abụ Ọma 113

Abụ otuto

- 1 Toonu ONYENWE ANYỊ!

- Toonu ONYENWE ANYỊ unu ndị ohu ya.
 Toonu aha ONYENWE ANYỊ.
 2 Ka aha ONYENWE ANYỊ buru ihe a gọziri agozi
 site ugbo a ruo mgbe ebighị ebi.
 3 Site n'owuwa anyanwu ruo n'odida ya,

aha ONYENWE ANYỊ ga-abụ ihe a na-eto eto.

- 4 ONYENWE ANYỊ dị elu karịa mba niile,
ebube ya dị elu karịa eluigwe.
- 5 Onye dị ka ONYENWE ANYỊ Chineke anyị,
onye nọkwasi ocheeze n'ebe dị elu,
- 6 onye na-eme onwe ya ka ọ dị ala ilekwasi
eluigwe na ụwa anya?
- 7 Ọ na-esi n'uzuzu bulie ogbenye elu
sitekwa n'ebe ikpofu ahịhịa bulie onye nọ na mkpa elu;
- 8 ọ na-eme ka ya na ụmụ eze ndị ikom nọkọọ,
ọ na-eme ka o soro ndị a maara aha ha n'etiti ụmụ mmadụ nọkọọ.
- 9 Ọ na-eme ka nwanyị aga biri n'ụlọ nke ya
dịka nne mụrụ ọtụtụ ụmụ ọhụ juru obi.

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Ọma 114

Abụ ncheta ngabiga

- 1 Mgbe ụmụ Izrel si n'ala Ijipt pụta,
mgbe ezinaụlọ Jekọb sitekwara n'ebe ndị asụsụ ha dị iche pụta,
- 2 Juda ghọrọ ebe nsọ Chineke,
Izrel ghọrọ ala ọ na-achị.
- 3 Osimiri hụrụ ya, gbaa ọsọ,*
osimiri Jọdan hụkwara ya chigharịa laa azụ†;
- 4 Ugwu ukwu niile wuliri elu dika ebule;
ugwu nta niile wulikwara elu dika ụmụ atụrụ.
- 5 Gịni mere gị oke osimiri, i ji na-agba ọsọ?
Osimiri Jọdan, gịni na-eme gị i ji chigharịa laa azụ?
- 6 Gịni na-eme unu, ugwu ukwu niile unu ji na-awuli elu dika ụmụ ebule?
Gịni na-emekwa unu, ugwu nta niile, unu ji na-awuli elu dika ụmụ
atụrụ?
- 7 Ka ụwa niile maa jijiji n'ihu Onyenwe anyị,
ka ọ maakwa jijiji n'ihu Chineke nke Jekọb,
- 8 onye mere ka oke nkume ghọọ ọdọ mmiri,
onye mere ka ọmụ nkume ghọọ isi iyi mmiri.‡

Abụ Ọma 115

Nyenu Chineke otuto

- 1 Ọ bughị anyị ka ọ dirị, o ONYENWE ANYỊ, ọ bughị anyị ka ọ dirị,
kama ọ bụ aha gị ka ebube na-adirị,
n'ihu ihunanya gị na ikwesi ntukwasị obi gị.
- 2 Gịni mere ọtụtụ mba niile nke ụwa ji na-ajụ si,
“Olee ebe Chineke ha nọ?”

* **Abụ Ọma 114:3** Ọpụ 14:21 † **Abụ Ọma 114:3** Jos 3:12-16 ‡ **Abụ Ọma 114:8** Aiz 48:21; 1Kọ 10:4

- 3 Chineke anyị bi n'eluigwe.
 O bụkwa ihe toro ya uto n'obi ka o na-eme.
- 4 Arusi ha niile bu olocha na oloedu ka e ji kpuo ha,
 ha bu oru aka mmadu.
- 5 Ha nwere onu ma ha adighi ekwu okwu,
 ha nwere anya abuo ma ha adighi ahụ uzo;
- 6 ha nwere nti ma ha adighi anu ihe,
 ha nwekwara imi ma ha adighi anu isisi obula;
- 7 ha nwere aka, ma ha adighi emetu ihe obula aka,
 ha nwere ukwu, ma ha adighi eje ije;
 ha enweghi ike iji akpiri ha mee mkpotu obula.
- 8 Ndi na-eme ha ga-adikwa ka ha.
 Ndi na-atukwasi ha obi ga-adikwa ka ha.
- 9 Umụ Izrel, tukwasinu ONYENWE ANYI obi
 o bu onye inyeaka ha na ota ha.
- 10 Ezinaulo Eron, tukwasinu ONYENWE ANYI obi.
 O bu ya bu onye inyeaka ha na ota ha.
- 11 Unu ndi na-atu egwu ya, tukwasinu ONYENWE ANYI obi
 o bu onye inyeaka ha na ota ha.
- 12 ONYENWE ANYI na-echeta anyi, o ga-agozikwa anyi,
 o ga-agozu ndi ya bu Izrel,
 o ga-agozu ezinaulo Eron,
- 13 o ga-agozu ndi niile na-atu egwu ONYENWE ANYI,
 ma onye nta ma onye ukwu.
- 14 Ka ONYENWE ANYI mee ka unu muba, unu na umu unu.
- 15 Ka ONYENWE ANYI onye kere eluigwe na elu uwa gozie unu.
- 16 Eluigwe niile bu nke ONYENWE ANYI,
 o bụkwa ya nyere umu mmadu elu uwa niile.
- 17 O bughu ndi nwuru anwu na-eto ONYENWE ANYI,
 ndi na-arida n'ebe ino duu;
- 18 o bu anyi ga-aja ONYENWE ANYI mma,
 site ugbo a ruo mgbe ebighi ebi.

Toonu ONYENWE ANYI.

Abụ Oma 116

Chineke na-anaputa

- 1 Ahuru m ONYENWE ANYI n'anya, n'ihi na o nuru olu m;
 o nuru mkpu akwa m maka ebere.
- 2 N'ihi na o gere m nti,
 aga m akpoku ya oge ndu m niile.
- 3 Agbu nke onwu kekoro m,
 oke ihe mgbu nke ili biakwasiri m;
 nsogbu na iru uju dakwasiri m.

- 4 Mgbe ahụ, akpọkuru m aha ONYENWE ANYỊ:
“O ONYENWE ANYỊ, zọputa m!”
- 5 ONYENWE ANYỊ bụ onye na-eme ebere na onye ezi omume.
Chineke anyị jupụtakwara n’omịiko.
- 6 ONYENWE ANYỊ na-echebe ndị na-enweghị uche;
mgbe m nọ n’ọndụ mkpa, ọ zọputara m.
- 7 Laghachi azụ zuru ike, gị mkpuruobi m,
n’ihi na ONYENWE ANYỊ emesola gị mmeso ọma.
- 8 N’ihi na gị, o ONYENWE ANYỊ, naputara mkpuruobi m site n’onwu,
anya m site na anya mmiri akwa,
naputakwa ukwu m site n’iso ngongo,
- 9 ka m nwee ike jeharịa n’ihu ONYENWE ANYỊ
n’ime ala ebe ndị dị ndụ bi.
- 10 Ekwenyere m na ONYENWE ANYỊ mgbe m kwuru si,
“Abụ m onye nọ n’oke nsogbu,”
- 11 n’ime ida mba m, ekwuru m si,
“Mmadụ niile bụ ndị ugha.”
- 12 Gịnị ka m ga-enyeghachi ONYENWE ANYỊ
n’ihi mmeso ọma niile o mesoro m?
- 13 Aga m eweli iko nke nzọputa m elu
kpọkuokwa aha ONYENWE ANYỊ.
- 14 N’ihu ndị ya niile ka m ga-anọ
mezuo nkwa m kwere ONYENWE ANYỊ.
- 15 Onwu nke ndị nsọ ya
dị oke onuahia n’anya ONYENWE ANYỊ.
- 16 O ONYENWE ANYỊ, n’ezie, abụ m ohu gị;
abụ m ohu gị, nwa nwoke nke ohu gị nwanyị;
ị zọputala m site na agbụ e kere m.
- 17 Aga m achuru gị aja ekele
kpọkuokwa aha ONYENWE ANYỊ.
- 18 Ọ bukwa n’ihu ndị ya niile
ka m ga-anọ kwughachi ONYENWE ANYỊ nkwa m kwere,
- 19 n’ime ogige ulọ ONYENWE ANYỊ,
n’etiti gị, O Jerusalem.

Toonu ONYENWE ANYỊ.

Abụ Ọma 117

Too ya n’ihi ihunanya ya

- 1 Toonu ONYENWE ANYỊ, unu mba niile dị iche iche.
Jaakwa ya mma, unu ndị niile dị iche iche.
- 2 N’ihi na ihunanya ya n’ebe anyị nọ dị ukwu.
Ikwesị ntụkwasi obi ONYENWE ANYỊ na-adikwa ruo mgbe ebighị ebi.

Toonu ONYENWE ANYỊ!

Abụ Qma 118

Kelee Onyenwe anyị

- 1 Keleenu ONYENWE ANYỊ n'ihì na ọ dị mma;
ìhụnanya ya na-adìgìde ruo mgbe ebighị ebi.
- 2 Ka ụmụ Izrel kwupụta n'onwe ha sị,
"Ìhụnanya ya na-adìgìde ruo mgbe ebighị ebi."
- 3 Ka ndị ezinaulo Eron kwuokwa sị,
"Ìhụnanya ya na-adìgìde ruo mgbe ebighị ebi."
- 4 Ka ndị niile na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ kwuo sị,
"Ìhụnanya ya na-adìgìde ruo mgbe ebighị ebi."
- 5 N'ọnọdụ oke ihe mgbu m, akpọkuru m ONYENWE ANYỊ,
ọ zara m, mee ka m nwere onwe m.
- 6 ONYENWE ANYỊ nọnyeere m, agaghị m atụ egwu.
Gini ka mmadụ puru ime m?
- 7 ONYENWE ANYỊ nọnyere m; ọ bụ onye na-enyere m aka.
Aga m ele ndị iro m anya na mmeri.
- 8 Ọ kachasi mma igbaba n'ime ONYENWE ANYỊ
karia itukwasị ụmụ mmadụ obi.
- 9 Ọ kachasi mma igbaba n'ime ONYENWE ANYỊ
karia itukwasị ndị amara aha ha obi.
- 10 Mba niile gbara m gburugburu
ma site n'aha ONYENWE ANYỊ aga m ala ha n'iyi.
- 11 Ha gbara m gburugburu,
ma site n'aha ONYENWE ANYỊ ka m na-egbuda ha.
- 12 Ha gbara m gburugburu dika anụ,
ma e menyoala ha dika ogwu na-ere oku;
site n'aha ONYENWE ANYỊ, ka m na-egbuda ha.
- 13 Akwaghachiri m azu, agaara m ada,
ma ONYENWE ANYỊ nyere m aka.
- 14 ONYENWE ANYỊ bu ike m na abụ m;
ọ ghoala nzoputa m.
- 15 Olu iti mkpu onu na mmeri
na-ada n'ime ulo ikwu ndi ezi omume:
"Aka nri ONYENWE ANYI emeela otutu ihe di ukwu!
16 Aka nri ONYENWE ANYI bu ihe e weliri elu;
aka nri ONYENWE ANYI emeela otutu ihe di ukwu!"
- 17 Agaghị m anwu,
kama aga m adi ndu kwusaara ndi ozọ oru ebube ONYENWE ANYI ruru.
- 18 ONYENWE ANYI tara m ahuhu nke ukwu,
ma o nyefeeghi m n'aka onwu.
- 19 Megheere m onu uzọ ama nke ezi omume;
aga m abanye nye ONYENWE ANYI ekele.
- 20 Nke a bu onu uzọ ulonso ONYENWE ANYI,
ebe ndi ezi omume ga-esite na ya banye.
- 21 Aga m enye gi ekele, n'ihì na i zara m;

ị ghọọla nzọputa m.

- 22 Nkume ahụ ndị na-ewu ụlọ juru,
aghọọla nkume isi ntọala* ụlọ;
- 23 nke a bụ oru aka ONYENWE ANYI,
ọ bụkwa ihe itunanya n'anya anyi.
- 24 Nke a bụ ụbọchị ONYENWE ANYI anyi mere,
ka anyi nuri ọnu, nweekwa obi uto n'ime ya.
- 25 O ONYENWE ANYI, zoputa anyi;
o ONYENWE ANYI, mee ka ihe gaara anyi nke oma.
- 26 Onye a goziri agozi ka onye ahụ bụ, nke na-abia n'aha ONYENWE ANYI.
Anyi sitere n'ulo ONYENWE ANYI na-agozi gi.
- 27 ONYENWE ANYI bụ Chineke,
ọ bụ ya mere ka ihè ya mukwasị anyi.
Chiri igu nkwa n'aka gi, soro ndi ji onu bata n'ogige Chineke
biaruo n'ebe ichu aja.
- 28 I bụ Chineke m, aga m eto gi;
ị bụ Chineke m, aga m ebuli gi elu.
- 29 Keleenu ONYENWE ANYI n'ihi na ọ di mma,
ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Oma 119

§ *Alef*

- 1 Ndi a goziri agozi ka ha bu, bu ndi uzo ha na-enweghi ihe ita uta obula,
ndi na-ejehari dika iwu ONYENWE ANYI si di.
- 2 Ndi a goziri agozi ka ha bu, bu ndi na-edebe ukpuru ya
ma jirikwa obi ha niile na-achosi ya ike.
- 3 Ha adighi eme ihe ojoo obula;
ha na-ejehari n'uzo ya niile.
- 4 I doola ukpuru
ndi a ga-erubekwara isi.
- 5 O ga-adi m mma ma o buru na m anogidesie ike
na-erube isi nye iwu gi niile!
- 6 Mgbe ahụ, ihere agaghị eme m
mgbe m tulere uche n'iwu gi niile.
- 7 Aga m eji obi ziri ezi too gi
dika m na-amu ihe banyere iwu gi ziri ezi.
- 8 Aga m erubere iwu gi niile isi;
biko ahapukwala m.
- ▢ *Bet*
- 9 Olee uzo nwa okorobia ga-esi bie ndu di nsọ?
O bu site n'ibi ndu dika okwu gi si di.
- 10 Eji m obi m niile na-achosi gi ike.
Ekwela ka m kpafuo site n'ihe niile i nyere n'iwu.
- 11 Ezoola m okwu gi niile n'obi m,
igbochi m imehie imegide gi.

* **Abụ Oma 118:22** Ya bụ, isi nkuku ụlọ

- 12 Otuto dīrī gị, o ONYENWE ANYI;
kuziere m iwu gị niile.
- 13 Aga m eji egbugbere ọnu m gugharịa
iwu niile nke si n'ọnu gị.
- 14 Ana m ańurī ọnu n'igbaso iwu gị niile
dika mmadu si ańurī ọnu n'ime oke ịba ụba.
- 15 Ana m atugharī uche n'ụkpuru gị
na-atulekwa uche n'uzo gị niile.
- 16 Iwu gị na-amasi m;
agaghị m elefu okwu gị anya.
- ↯ *Gimel*
- 17 Meere ohu gị ihe oma, ka m nwe ike di ndu;
aga m erubere okwu gị isi.
- 18 Kpughee anya m abuo
ka m hu oke ihe ebube niile di iche iche di n'ime okwu gi.
- 19 Abụ m onye obia n'elu uwa;
ezonariła m iwu gị niile.
- 20 N'oge niile, ihe banyere iwu gị niile
na-agu mkpuruobi m agu.
- 21 I na-abara ndi mpako mba, ha bu ndi a buru onu
na ndi na-anaghi agbaso iwu gi.
- 22 Site n'ebe m no wepu ichi ochi na nleli,
n'ih na m na-edebe ukpuru gi niile.
- 23 N'agbanyeghi na ndisi nokoro na-ekwulu m,
ohu gi ga-atughari uche n'iwu gi.
- 24 Ukpuru gi niile bu ihe na-amasi m;
ha bu ndi ndumodu m.
- ↯ *Dalet*
- 25 Mkpuruobi m na-arapara n'uzuzu;
kpoghachite ndu m dika okwu gi si di.
- 26 Akowaara m gi uzo m niile, i zakwara m;
ugbu a, kuziere m iwu gi.
- 27 Mee ka m ghota ozizi ukpuru gi;
ka m nwe ike tugharịa uche n'oru ebube gi niile.
- 28 Iru uju emeela ka mkpuruobi m daa mba;
gbaa m ume dika okwu gi si di.
- 29 Chebe m puo n'uzo aghugho niile;
site n'iwu gi meere m amara.
- 30 Ahorola m uzo ikwesi ntukwasị obi;
e kpebiela m idebe obi m n'iwu gi niile.
- 31 O ONYENWE ANYI, ana m ejigidesi iwu gi niile aka ike;
ekwela ka ihere mee m.
- 32 Aga m agbaso iwu gi niile
n'ih na i meela ka obi m nwere onwe ya.
- ↯ *He*
- 33 O ONYENWE ANYI, zi m uzo m ga-esi gbasoo iwu gi niile;
mgbe ahụ, aga m edebe ha ruo n'ogwugwu.
- 34 Nye m nghota, aga m edebe iwu gi
ma jiri obi m niile rubere ya isi.
- 35 Duo m n'uzo nke iwu gi niile,
n'ih na o bu n'ime ha ka m na-achota obi uto.
- 36 Mee ka obi m chee ihu n'iwu gi niile

- ọ bughị nye uru na-esite n'ochicho nke onwe.
- 37 Wepu anya m site n'ihe na-abaghị uru;
chebe ndu m dika okwu gi si di.*
- 38 Mezuokwa i kwere ohu gi,
ka a tuo egwu gi.
- 39 Wepu nkocha nke m na-atu egwu ya,
n'ihina iwu gi niile ziri ezi.
- 40 Ukpuru gi na-agusi m aguu ike!
Chebe ndu m site n'ezi omume gi.
- † *Waw*
- 41 O ONYENWE ANYI, ka ihunanya gi nke na-adigide biakwasị m,
nzoputa gi dika nkwa i kwere si di;
- 42 mgbe ahụ, aga m azaghachi onye ahụ na-achi m ochi,
n'ihina ana m atukwasị obi m n'okwu gi.
- 43 Esitela n'onu m napu okwu nke eziokwu,
n'ihina olileanya m di n'iwu gi niile.
- 44 Aga m anogide na-erubere iwu gi isi
ruo mgbe ebighi ebi.
- 45 Aga m ejeghari n'onodu inwere onwe
n'ihina achoputala m ukpuru gi niile.
- 46 Aga m ekwuputa banyere ukpuru gi n'ihu ndi eze
ma ihere agaghị eme m,
- 47 n'ihina iwu gi na-amasi m
n'ihina ahuru m ha n'anya.
- 48 Ana m eweliri iwu gi niile aka elu, bu ndi m huru n'anya,
ana m atugharikwa uche n'iwu gi niile.
- † *Zayin*
- 49 Cheta okwu i nyere ohu gi,
n'ihina i nyela m olileanya.
- 50 Nkasiobi m n'ime ita ahuhu m bu nke a:
nkwa gi na-echebe ndu m.
- 51 Ndi mpako na-akwa m emo na-esepughị aka,
ma anaghị m esite n'iwu gi wezuga onwe m.
- 52 O ONYENWE ANYI, ana m echeta iwu gi niile, ndi di site na mgbe ochie,
ha na-ewetara m nkasiobi.
- 53 Ana m ewe iwe nke ukwu n'ihina ndi ajo omume,
ndi gbakutara iwu gi azu.
- 54 Iwu gi niile bu isi okwu abụ m
ebe obula m na-anọ.
- 55 N'abali, o ONYENWE ANYI, ana m echeta aha gi,
aga m edebekwa iwu gi.
- 56 Nke a burijị ihe m na-eme oge niile:
ana m erubere ukpuru gi isi.
- ‡ *Het*
- 57 O ONYENWE ANYI, i bu ihe nketa m;
ekweela m nkwa irube isi nye okwu gi niile.
- 58 Ejirila m obi m niile choo ihu gi;
meere m ebere dika nkwa gi si di.
- 59 Echeela m echiche banyere uzọ m niile,
chighariakwa na-agbaso ukpuru gi niile.
- 60 Aga m eme ngwangwa, agaghị atufu oge

* **Abụ Qma 119:37** Mee ka m di ndu n'uzo gi

irubere iwu gị niile isi.

- 61 A sịkwari na ndị ajoy omume ejiri ụdọ kee m agbụ,
agaghị m echefu iwu gị.
- 62 N'etiti abali, aga m ebili nye gị ekele
n'ihhi iwu gị niile ziri ezi.†
- 63 Abụ m enyi ndi niile na-atu egwu gị,
ndi niile na-agbaso ukpuru gị.
- 64 O ONYENWE ANYI, uwa niile juputara n'ihunanya gị;
kuziere m iwu gị niile.

▣ Tet

- 65 Meere ohu gị ihe oma
dika okwu gị si di, o ONYENWE ANYI.
- 66 Zi m ihe omuma na ikpe ziri ezi
n'ihhi na ekwenyere m n'iwu gị niile.
- 67 Tupu m nwee nsogbu, a kpafuru m,
ma ugbu a, ana m erubere okwu gị isi.
- 68 I di mma, ihe i na-eme ziri ezi;
kuziere m iwu gị niile.
- 69 N'agbanyeghi na ndi mpako a gbasala okwu ugha techie m,
ana m eji obi m niile na-edebe ukpuru gị.
- 70 Obi ha siri ike, o dighi ihe na-emetuta ha,
ma ana m enwe mmasi n'iwu gị.
- 71 O di mma na m tara ahuhu
ka m nwee ike mta iwu gị niile.
- 72 Iwu si n'onu gị puta di oke onuahia nye m
karia imerime puku olocha na oloedu.

▣ Yod

- 73 Aka gị kere m, kpuokwa m;
nye m nghota ka m mta iwu gị niile.
- 74 Ka ndi na-atu egwu gị nuria mgbe ha huru m,
n'ihhi na olileanya m di n'okwu gị.
- 75 O ONYENWE ANYI, amaara m na iwu gị niile ziri ezi,
o bukwa n'ikwesi ntukwasi obi ka i tara m ahuhu.
- 76 Ka ihunanya gị nke na-adighi agwu agwu kasie m obi,
dika nkwa i kwere ohu gị si di.
- 77 Ka omiiko gị biakwasi m, ka m nwee ike di ndu,
n'ihhi na iwu gị na-amasi m.
- 78 Ka ihere mee ndi mpako n'ihhi ihe ojojo ha mere m na-enweghi ihe m
mere;
ma aga m atughari uche n'ukpuru gị.
- 79 Ka ndi niile na-atu egwu gị biakwute m,
ndi na-aghota ukpuru gị niile.
- 80 Ka m were obi zuruoke na-agbaso ukpuru gị niile,
ka ihere ghara ime m.

▣ Kap

- 81 Mkpuruobi m na-ada mba site n'ochicho ya maka nzoputa gị,
ma olileanya m di n'okwu gị.
- 82 Anya na-egbu m mgbu ebe m na-ele anya nkwa gị;
ana m asi, "Olee mgbe i ga-akasi m obi?"

† Abụ Qma 119:62 Oru 16:25

- 83 N'agbanyeghị na adị m ka karama akpukpo‡ nke dị n'anwuru oku,
anaghị m echefu iwu gị niile.
- 84 Ruo olee mgbe ka ohu gị ga-anogide na-eche?
Olee mgbe ka ị ga-ata ndị na-akpagbu m ahụhụ?
- 85 Ndị mpako na-egwuru m olulu,
bụ ihe nke na-adighị ka iwu gị si dị.
- 86 Iwu gị niile kwesiri ntukwasị obi;
nyere m aka, n'ihị na ndị mmadụ na-akpagbu m ma o nweghị ihe m
mere ha.
- 87 O foduru ntakiri ihe, ha gaara ala m n'iyi,
ma agbakutaghị m ukpuru gị azu.
- 88 Site n'ihunanya gị nke na-adigide chebe ndu m,
ka m nwe ike rube isi n'iwu nke onu gị.

↳ *Lamed*

- 89 O ONYENWE ANYI, okwu gị na-adigide ruo mgbe ebighi ebi;§
o na-eguzosi ike n'eluigwe.
- 90 Ikwesi ntukwasị obi gị na-adigide site n'ogbo ruo n'ogbo;
o bu gị kere uwa, o na-eguzosikwa ike.
- 91 Ruo taa, iwu gị niile na-eguzosi ike,
n'ihị na ihe niile na-ejere gị ozi.
- 92 A sikwari na iwu gị anaghị amasi m,
agaara m anwu n'ime nsogbu m.
- 93 Agaghị m echefu ukpuru gị niile,
n'ihị na o bu ha ka i ji chebe ndu m.
- 94 Zoputa m, n'ihị na abụ m nke gị;
achoputala m ukpuru gị niile.
- 95 Ndị ajo omume na-eche ịla m n'iyi,
ma aga m atughari uche n'ukpuru gị.
- 96 Ana m ahụ nsotu ihe niile zuruoke,
ma iwu gị niile enweghị nsotu.

↳ *Mem*

- 97 O, otu m si hu iwu gị n'anya!
Ana m atughari uche na ya ogologo ubochi niile.
- 98 Iwu gị na-eme ka amamihe m kari nke ndi iro m,
ha na-anonyere m oge niile.
- 99 Enwere m nghota kari ndi na-ezi m ihe,
n'ihị na ana m atugharia uche n'iwu gị niile.
- 100 Enwere m nghota kari ndi okenye
n'ihị na ana m erubere ukpuru gị niile isi.
- 101 Ajuru maju ije ije n'uzo ojojo obula
ka m nwee ike rubere okwu gị isi
- 102 Ewezugaghị m onwe m n'iwu gị niile,
n'ihị na o bu gị onwe gị ziri m ha.
- 103 Lee ka okwu gị niile si ato m utu,
ha di utu n'onu m kari mmanu anu!
- 104 A na-enweta nghota site n'ukpuru gị niile;
ya mere ana m akpo uzu ojojo obula asi.

‡ **Abụ Qma 119:83** O bu ihe eji agbanye mmanya, n'elu ekwu isi nri a kwanyere oku ka a na-ekonye karama akpukpo anu a gbanyere mmanye ohuru. Nke a bu iji mee ka mmanya ahụ nwee ike gbaa uka osiiso. N'ihị na-edebere ya n'oku, akpukpo anu ahụ na-akpo nku, taa ahụ, di ochie, burukwa ihe na-abaghị uru ozo na ihe a na-atufu atufu. § **Abụ Qma 119:89** Aiz 40:8; Mat 24:35; 1Pt 1:25

] *Nun*

- 105 Okwu gị bụ oriṅa dīrī ụkwu m
burukwa ihè n'uzo m.
- 106 Anụọla m iyi, mee ka o guzosie ike,
na aga m agbaso iwu ezi omume gị niile.
- 107 Ataala m ahụhụ nke ukwuu;
chebe ndu m, o ONYENWE ANYI, dika okwu gị si di.
- 108 O ONYENWE ANYI, nabata otuto afo ofufu niile nke si n'onu m,
kuziekwara m iwu gị niile.
- 109 Mkpuruobi m na-adi m n'obuaka m oge niile,
ma echezoghị m iwu gị.
- 110 Ndi ajo omume esielera m onya,
ma esitebeghi m n'ukpuru gị kpafuo.
- 111 Iwu gị niile bu ihe nketa m ruo mgbe ebighi ebi;
ha bu ihe na-enye obi m onu.
- 112 Obi m ekpebiela idebe ukpuru gi
ruo na ngwucha.

D *Samek*

- 113 Ana m akpo ndi na-enwe obi abuo asi,
ma ahuru m iwu gị n'anya.
- 114 I bu ebe mgbaba m na ota m;
olileanya m di n'okwu gi.
- 115 Sitenu n'ebe m no puo, unu ndi na-eme ihe ojojo,
ka m nwee ike idebe iwu niile nke Chineke m!
- 116 Gbaa m ume dika nkwa gi si di, aga m adikwa ndu;
ekwekwala ka olileanya m daa.
- 117 Kwagide m, aga m abụ onye a gbaputara;
aga m anogide na-asopuru iwu gi niile.
- 118 I na-aju ndi niile na-adighi edebe iwu gi,
nzube aghugho ha niile bu ihe na-enweghi isi.
- 119 I na-ekpochapu ndi ajo omume dika unyi a na-ekpofu ekpofu;
n'ihu ya, ahuru m ukpuru gi niile n'anya.
- 120 Anu ahụ m na-ama jijiji n'ihu itu egwu gi;
ana m eguzo n'oke egwu n'ihu iwu gi niile.

v *Ayin*

- 121 Emeela m ihe di mma na ihe ziri ezi;
ahapukwala m n'aka ndi na-emegbu m.
- 122 Kwee ohu gi nkwa na i ga-elekota ya;
ekwela ka ndi mpako kpagbuo m.
- 123 Anya na-egbu m mgbu ebe m na-ele anya nzoputa gi
ebe m na-ele anya nkwa gi ziri ezi.
- 124 Biko mesoo ohu gi mmeso dika ihunanya gi si di
ma kuziekwara m ukpuru gi niile.
- 125 Abụ m ohu gi, nye m nghota,
ka m nwee ike mara ukpuru gi niile.
- 126 O ONYENWE ANYI, oge eruola mgbe i ga-arụ orụ,
n'ihu na a na-emebi iwu gi.
- 127 N'ihu na ahuru m iwu gi niile n'anya
karija olaedo, e karija olaedo a nuchara anucha,
- 128 n'ihu na m na-ahuta ukpuru gi niile ka ihe ziri ezi,
akporo m uzọ niile na-ezighi ezi asi.

D *Pe*

- 129 Iwu ị niile ị ịtụnanya;
ya mere, ana m erubere ha isi.
- 130 Mkpughepụ na nkọwa nke okwu ị na-enye ịhè;
ọ na-eme ka ndị na-enweghị uche ịghọta ihe.
- 131 Ana m asaghe ọnụ m na-ekupụ ume ike ike,
na-achọsi iwu ị niile ike.
- 132 Chee m ihu, meere m ebere,
dịka i si emere ndị niile hụrụ aha ị n'anya ebere.
- 133 Mee ka nzọ ụkwụ m niile na-aga ịka okwu ị si ị;
ekwela ka mmehie ịka m.
- 134 Gbaputa m site n'aka ndị na-emegbu m,
ka m nwee ike debe iwu ị.
- 135 Mee ka ihuoma ị ịkwasi n'ahụ ohu ị.
Kuziere m ụkpuru ị niile.
- 136 Anya mmiri akwa na-agba m nke ukwu
n'ihia na ndị mmadụ adighi erube isi nye iwu ị.
- ↳ Tsade**
- 137 O ONYENWE ANYI, ị bu onye ezi omume,
iwu ị niile zikwara ezi.
- 138 Ụkpuru ị niile ziri ezi;
ha kwesiri ntukwasị obi.
- 139 N'ihia na ndị iro m na-elefu okwu ị anya,
ịnu ọkụ n'obi m na-ada mba.
- 140 Nkwa ị niile bu ihe enyochara nke ọma,
ohu ị na-ahukwa ha n'anya.
- 141 Ọ bu ezie na m bu onye ị ala, na onye a na-eleda anya,
ma adighi m eleda ụkpuru ị niile anya.
- 142 Ezi omume ị na-adị ruo mgbe ebighi ebi.
Iwu ị niile bukwa eziokwu.
- 143 Nsogbu na ihe mgbu adakwasila m,
ma iwu ị niile bu ihe na-amasi m.
- 144 Iwu ị niile bu ezi omume ruo mgbe ebighi ebi;
nye m nghota, ka m nwe ike ị ndu.
- ↳ Kwof**
- 145 Eji m obi m niile na-akpo oku; zaa m o ONYENWE ANYI,
aga m erubekwa isi nye ụkpuru ị niile.
- 146 Ana m akpoku ị; zoputa m
aga m erube isi nye ụkpuru ị niile.
- 147 Tupu ị na-abo, ana m ebili, na-akwa akwa maka enyemaka;
olileanya m ị n'okwu ị.
- 148 Ana m amụ anya abali n'elu ihe ndina m,
n'ihia ịtughari uche na nkwa ị niile.
- 149 Nuru olu m ịka ihunanya ị si ị;
chebe ndu m, o ONYENWE ANYI, ịka iwu ị niile si ị.
- 150 Ndi na-atuputa atumatu ojojo no nso
ma ha no iwu ị niile n'ebe ị anya.
- 151 Ma ị no nso, ONYENWE ANYI;
ihe niile i nyere n'iwu bu eziokwu.
- 152 Site na mgbe ochie ka m mutara site n'ụkpuru ị,
na i mere ka ha guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi.
- ↳ Resh**
- 153 Ledata anya ka ị hu ita ahuhu m ma gbaputa m,

- n'ihì na echefughì m iwu gị.
- 154 Kpeputa m, gbaputa m,
chebe ndu m dika nkwa gị si dị.
- 155 Nzoputa dị anya n'ebe ndi na-eme ihe ojoo no,
n'ihì na ha anaghì agbaso ukpuru gị niile.
- 156 O ONYENWE ANYI, omiiko gị dị ukwuu;
chebe ndu m dika iwu gị niile si dị.
- 157 Ndi iro m na ndi na-akpagbu m dị otutu,
ma aga m anogide na-edebe iwu gị.
- 158 Ana m aso ndi niile na-enweghì okwukwe n'ime gị oyi,
n'ihì na ha anaghì erubere okwu gị isi.
- 159 Lee ka m si hu ukpuru gị niile n'anya;
chebe ndu m, o ONYENWE ANYI, dika ihunanya gị si dị.
- 160 Okwu gị niile bu eziokwu;
iwu gị niile ziri ezi na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- ✠ Sin na Shin*
- 161 Ndisi na-emegbu m na-enweghì ihe m mere,
ma obi m na-ama jijiji n'ihì okwu gị.
- 162 Ana m anuri onu n'ime nkwa gị
dika onye chotara otutu ihe nkwa n'agha.
- 163 Akporo m okwu ugha asi, o bukwa ihe aru n'ebe m no,
ma ahuru m iwu gị n'anya.
- 164 Aga m eto gị ugboro asaa n'ubochi,
n'ihì iwu gị ziri ezi.
- 165 Ndi huru iwu gị n'anya nwere udo dị ukwuu,
o dighi ihe ga-eme ka ha suo ngongo.
- 166 Ana m echere nzoputa gị, o ONYENWE ANYI,
na-agbasokwa iwu gị niile.
- 167 Ana m erubere ukpuru gị niile isi
n'ihì na m huru ha n'anya nke ukwuu.
- 168 Ana m erubere ukpuru na iwu gị niile isi,
n'ihì na i maara uzọ m niile.
- ✠ Taw*
- 169 Ka akwa m ruo gị nti, o ONYENWE ANYI;
nye m nghota dika okwu gị si dị.
- 170 Ka ariri m ruo gị nti;
gbaputa m dika nkwa gị si dị.
- 171 Ka onu m juputa n'otuto,
n'ihì na i na-ezi m iwu gị niile.
- 172 Ka m jiri ire m buo abu banyere okwu gị,
n'ihì na iwu gị niile ziri ezi.
- 173 Nogo na njikere oge niile inyere m aka,
n'ihì na ahoro m ukpuru gị niile.
- 174 Ana m ele anya nzoputa gị, o ONYENWE ANYI,
iwu gị bu ihe na-amasi m.
- 175 Kwere ka m diri ndu ka m nwee ike ito gị,
ka iwu gị niile gbaa m ume.
- 176 Akpafuola m dika aturu nke furu efu,
choo ohu gị,
n'ihì na echefubeghi m iwu gị niile.

Abụ Ọma 120

Abụ nrigo.

Ekpere maka nnapụta

- 1 Ana m akpọku ONYENWE ANYỊ n'ime nsogbu m,
ọ na-azakwa m.
- 2 O ONYENWE ANYỊ, zọpụta m
site n'egbugbere ọnu okwu ụgha
na ire na-ekwu okwu aghugho.
- 3 Gịni ka a ga-eme gi,
ọ bukwa gịni ọzọ ka a gatukwasiri gi,
gị ire aghugho?
- 4 Ọ ga-eji àkụ dī nkọ nke dike n'agha taa gị ahụhụ,
ya na icheku ọkụ osisi brum na-ere ere.
- 5 Ahụhụ dijiri m n'ihhi na m bi na Meshek,
n'ihhi na m bikwa n'etiti ụlọ ikwu ndi Keda!
- 6 Ogologo oge
ka m binyere ndi kporo udo asi.
- 7 Abụ m onye udo;
ma mgbe m kwuru okwu, okwu ha bu okwu agha.

Abụ Ọma 121

Abụ nrigo.

Inyeaka si n'ebe Onyenwe anyi no

- 1 Aga m eweli anya m abuo elu, lee ha n'elu ugwu niile,
olee ebe inyeaka ga-esi bįara m?
- 2 Inyeaka m na-esite n'aka ONYENWE ANYI,*
onye kere eluigwe na ụwa bįa.
- 3 Ọ gaghị ekwe ka ụkwu gị gbuchapụ,
onye na-eche gị nche na-amụ anya oge niile;
- 4 n'ezie onye na-eche Izrel nche
adighi arahụ ụra, ọ dighi atukwa oru ụra.
- 5 ONYENWE ANYI na-eche gị nche,
ONYENWE ANYI bu ndo† gị n'aka nri gị;
- 6 anyanwu agaghị achagbu gị n'ehihie,
onwa agaghị etigbukwa gị n'abalị.
- 7 ONYENWE ANYI ga-edebe gị ka ihe ojoo obula ghara idakwasị gị.
Ọ ga na-eche ndu gị nche mgbe niile.
- 8 ONYENWE ANYI ga-echebe gị mgbe i na-apu na mgbe i na-abata abata,
site ugbu a ruo mgbe niile ebighi ebi.

Abụ Ọma 122

Abụ nrigo, nke Devid.

Ekpere maka udo Jerusalem

* **Abụ Ọma 121:2** Abụ 124:8 † **Abụ Ọma 121:5** Aiz 25:4

- 1 Anụriri m ọ́nụ mgbe ha si m,
 “Ka anyị gaa n’ụlọnsọ ONYENWE ANYI.”*
- 2 Ụkwu anyị eguzola ugbo a
 n’ọ́nụ ụzọ ama gị niile, gị obodo Jerusalem.
- 3 E wuru Jerusalem dika obodo
 a chikotara ọ́nụ nke oma.
- 4 Ọ́ bụ ebe ahụ ka ebo niile na-arigo,
 bụ ebo niile nke ONYENWE ANYI,
 ịbuku aha ONYENWE ANYI abụ
 dika iwu o nyere ndi Izrel si di.
- 5 N’ebe ahụ ka ocheeze niile nke ikpe ikpe di,
 bụ ocheeze niile nke ezinaulo Devid.
- 6 Kpeenu ekpere maka udo Jerusalem:
 “Ka ndi niile huru gị n’anya noo n’udo.
- 7 Ka udo diri n’ime mgbidi gị niile
 nchekwa dirikwa n’ime ebe nche gị niile e wusiri ike.”
- 8 N’ihi umunne m na ndi enyi m,
 ana m ekwu okwu si, “Udo diri gị.”
- 9 N’ihi ulo ONYENWE ANYI, Chineke anyi,
 aga m achọ ọganihu gị.

Abụ Ọma 123

Abụ nrigo.

Ekpere maka ebere

- 1 Ana m eweli anya m abuo elu ile gị,
 gị onye ocheeze ya di n’eluwigwe.
- 2 Dika ohu si elekwasi nna ya ukwu anya ya,
 na dika ohu nwanyi na-eje ozi si elekwasi nne ya ukwu anya, inata
 ozi o ga-eje,*
- otu a ka anyi si na-elekwasi ONYENWE ANYI bu Chineke anyi anya,
 ruo mgbe o ga-emere anyi ebere.
- 3 Meere anyi ebere, O ONYENWE ANYI, meere anyi ebere,
 n’ihi na anyi aburula ndi a na-akocha akocha.
- 4 N’ihi na nnagide anyi na-anagide
 ichi ochi ndi nganga,
 na ileda anya ndi mpako adila ukwuu.

Abụ Ọma 124

Abụ nrigo. Nke Devid.

Ekele maka mgbaputa

- 1 A si na ONYENWE ANYI adinyereghị anyi,
 ka Izrel kwuo,
- 2 a si na ONYENWE ANYI adinyereghị anyi,
 mgbe ndi mmadu biliri imegide anyi,

* **Abụ Ọma 122:1** Ajz 2:3; Mai 4:2; Zek 8:21 * **Abụ Ọma 123:2** N’oge ochie, ndi nwere ohu adighi e kwuru ha okwu mgbe a na-ezi ha ozi, kama o bu aka ka nne ha ukwu maobu nna ha ukwu ji agwa ha ihe ha kwesiri ime.

- 3 mgbe iwe ha rere dika oku megide anyi,
ha gaara eloda anyi na ndu;
4 idee mmiri gaara iri anyi,
oke mmiri gaara ebufu anyi,
5 ebili mmiri niile
gaara ebufu anyi.
- 6 Ma otuto diri ONYENWE ANYI, onye na-ekweghi
ka ha jiri eze ha dorie anyi.
7 Anyi agbanarila ha dika nwa nnunu si
gbanari onya osi onya choro iji jide ya;
onyah abajiela,
anyi ewezugakwala onwe anyi, nwere onwe anyi.
8 Inyeaka anyi di n'aha ONYENWE ANYI,
onye kere eluigwe na uwa.

Abụ Ọma 125

Abụ nrigo.

Chineke onye na-echebe ndi ya

- 1 Ndi niile na-atukwasi ONYENWE ANYI obi na-anogidesi ike di ka ugwu
Zayon
nke a na-apughi inughari, nke na-adigidekwa n'onodu ya ruo mgbe
ebighi ebi.
- 2 Dika ugwu niile si gbaa obodo Jerusalem gburugburu,
otu a ka ONYENWE ANYI na-agba ndi ya gburugburu
ugbu a na ruo mgbe ebighi ebi.
- 3 Mkpara ochichi ndi ajo omume agaghi adigide*
n'ala ndi ezi omume ketara n'ife nza,
n'ih na ndi ezi omume nwere ike
itinye aka ha na-ime ihe ojoj.
- 4 O ONYENWE ANYI, meere ndi niile na-eme ezi omume ihe oma,
ya bu, ndi niile obi ha ziri ezi.
- 5 Ma ONYENWE ANYI ga-achupu ndi niile na-agbaso uzọ aghugho
na ndi niile na-eme ajo ihe.

Ka udo diri Izrel.

Abụ Ọma 126

Abụ nrigo.

Abụ ekele maka mgbaputa

- 1 Mgbe ONYENWE ANYI kpoghachitere ndi e mere ka ha lota na Zayon,*
anyi di ka ndi na-arọ nrọ.
- 2 Ochi juru anyi onu,
abu onu jukwara anyi ire.
Mgbe ahụ, e kwukwara ya na mba niile si,
“ONYENWE ANYI emeerela ha otutu ihe di ukwuu.”
- 3 ONYENWE ANYI emeerela anyi otutu ihe di ukwuu,

* **Abụ Ọma 125:3** Aiz 14:5 * **Abụ Ọma 126:1** Jer 29:14; Jul 3:1

obi anyị jupụtakwara n'ọhụ.

- ⁴ Nyeghachi anyị akunuba anyị, o ONYENWE ANYI,
dika mmiri iyi na-asọ n'ala Negev.
⁵ Ndi niile na-eji anya mmiri na-arụ ọrụ ikụ mkpuru
ga-emesia jiri abụ ọhụ wee ihe ubi ahụ.
⁶ Onye ji ikwa akwa
buru mkpuru ubi ọ ga-agma na-aga,
ga-emesia jiri abụ ọhụ na-aloghachi azu,
mgbe ha bu ukwu oka ha.

Abụ Ọma 127

Abụ nrigo, nke Solomon.

Chineke di mkpa

- ¹ Ọ buru na ONYENWE ANYI ewughị ulo,
ndi na-ewu ya na-adogbu onwe ha n'oru n'efu.
Ọ buru na ONYENWE ANYI echehgi obodo,
n'efu ka ndi nche na-amu anya.
² Ọ bu n'efu ka i na-ebili n'isi ututu
na-adogbu onwe gi n'oru
ichota ihe i ga-eri ruo n'abali,
n'ihia na ọ na-eme ka ndi niile ọ huru n'anya hie ura n'udo.

³ Umuntakiri bu ihe nketa si n'aka ONYENWE ANYI,
umuntakiri bu ugwo ọrụ ọ na-enye.
⁴ Dika akụ n'aka dike n'agma,
otu a, ka umu a mutaara na mgbe okorobia di.
⁵ Onye a goziri agozi ka nwoke ahụ bu
onye kpojuru akụ ndi a n'akpa akụ ya.
Ihere agaghị eme ha mgbe ha na ndi iro
na-arurita uka n'ama.

Abụ Ọma 128

Abụ nrigo.

Ngozị diri ndi na-atu egwu Onyenwe anyi

- ¹ Ngozị na-adiri ndi niile na-atu egwu ONYENWE ANYI,
ndi na-aga ije n'irube isi nye ya.
² I ga-eri mkpuru ọrụ aka gi;
otutu ngozị na ihe iga nke oma ga-abu nke gi.
³ Nwunye gi ga-adi ka osisi vaini
na-amu mkpuru n'ime ulo gi;
umu gi ndi ikom ga-adikwa ka ome osisi oliv
gburugburu tebul gi.
⁴ Otu a ka a ga-esi gozie nwoke ahụ
na-atu egwu ONYENWE ANYI.

⁵ Ka ONYENWE ANYI gozie gi site na Zayon
ubochi niile nke ndu gi;
ka i hukwa odimma Jerusalem,
⁶ ka i di ndu hu umu umu gi.

Ka udo dịrị Izrel.*

Abụ Ọma 129

Abụ nrigo.

Ekpere megide ndị iro Izrel

- 1 Site na mgbe m bụ nwantakiri, ha kpagburu m ọtụtụ oge,
ka Izrel kwuo.
- 2 “Site na mgbe m bụ nwantakiri, ha kpagburu m ọtụtụ oge,
ma ha enweghị ike merie m.
- 3 Ndị ikom na-akọ ubi akọgharịala azụ m dika ala ubi,
mee ebe ha kọrọ akọ ka ọ dị ogologo.
- 4 Ma ONYENWE ANYỊ bụ onye ezi omume;
ọ topụla m site n’agbụ niile nke ndị ajọ omume.”
- 5 Ka ndị niile kpọrọ Zayon asị
buru ndị ga-alaghachi azụ n’ihere.
- 6 Ka ha niile dịrị ka ahịhia na-epu n’elu ụlọ
nke na-akpọnwụ tupu o pupụta;*
- 7 nke onye na-ewe ihe ubi na-adighi eji ha kpojuo aka ya abụọ,
maobu onye mkpokota e nwee ike kpojuo aka ya.
- 8 Ka ndị si n’uzọ na-agafe hapu i sị ha,
“Ngọzi ONYENWE ANYỊ dịrị unu.
Anyị na-agọzi unu n’aha ONYENWE ANYỊ.”†

Abụ Ọma 130

Abụ nrigo.

Mkpuruobi na-ele anya Chineke

- 1 O ONYENWE ANYỊ, ọ bụ site n’ebe dị omimi ka m na-ebeku gi akwa.
2 Onyenwe anyi, nuru olu m.
Ka nti gi na-anakwa nti
n’olu aririọ m, maka amara.
- 3 O ONYENWE ANYỊ, a sị na i detuo mmehie niile,
Onyenwe anyi, onye puru iguzo?
- 4 Ma ọ bụ n’aka gi ka mgbaghara mmehie* di;
ime ka anyi tuo gi egwu, ma jeere gi ozi.
- 5 Ana m echere ONYENWE ANYỊ, mkpuruobi m na-echekwa ya,
ọ bụ n’okwu ya ka olileanya m di.
- 6 Mkpuruobi m na-echere Onyenwe anyi
karia ndi nche abali na-echere chi obubo,
e, karia ndi nche abali na-echere chi obubo.
- 7 Ndị Izrel, ka olileanya unu diri na ONYENWE ANYỊ,
n’ihi na ihunanya ya na-adigide adigide,
n’aka ya ka nzoputa zuruoke dikwa.

* **Abụ Ọma 128:6** Abụ 125:5 * **Abụ Ọma 129:6** Ọ bụ urọ a gwakọtara ntu na aja ka e ji emechi elu ụlọ n’Izrel. N’oge mmiri ozuzo, ahịhia na-epu n’elu ụlọ ndi a n’ihi na ha di larịi, ma ha adighi adigide. Mgbe okochi biara, n’ihi na mgborogwu ha abanyeghi n’ime aja elu ụlọ ndi a, ha na-akpọnwụ Abụ 37:2 † **Abụ Ọma 129:8** Rut 2:4 * **Abụ Ọma 130:4** Ọpụ 34:7; Neh 9:17; Dan 9:9

⁸ Ya onwe ya, ga-agbaputa Izrel
site na mmehie ya niile.

Abụ Ọma 131

Abụ nrigo, nke Devid.

Abụ nke ndị dị nwayọọ n'obi

- ¹ O ONYENWE ANYỊ, nganga adighi n'obi m,
ndu mpako abukwaghi ochicho m;
adighi m etinye onwe m n'okwu kariri m
maobu n'ihe ndi di ukwu karira m.
- ² Ma ana m edere duu, mkpuruobi m nokwa juu;
dika nwantakiri a napuru ara, ya na nne ya no,
e, dika nwantakiri a napuru ara, otu a ka mkpuruobi m no n'ime m.
- ³ Ndi Izrel, ka olileanya unu diri na ONYENWE ANYI*
ugbu a na mgbe niile ebighe ebi.

Abụ Ọma 132

Abụ nrigo.

Devid na igbe ogbugba ndu Onyenwe anyi

- ¹ O ONYENWE ANYI, cheta Devid,
n'ihe niile bu ndi o gbakutara azu.
- ² O nuru iyi nye ONYENWE ANYI,
kwee nkwa nye Onye di ukwu nke Jekob:
- ³ "Agaghi m abanye n'ime ulo m
maobu rigoo n'ihe ndina m,
- ⁴ agaghi m arahu ura,
egbugbere anya m agaghi atu oru ura,
- ⁵ tutu ruo mgbe m chotara ONYENWE ANYI onodu
ebe obibi nye Onye di ukwu nke Jekob."
- ⁶ Anyi nuru ihe banyere ya n'Efrata,
anyi chotara ya n'ubi niile nke Jearim.
- ⁷ "Ka anyi gaa na-ebe obibi ya;
ka anyi kpo isiala n'ebe ihe mgbakwasu ukwu ya.
- ⁸ 'Bilie, ONYENWE ANYI, bata n'ebe izuike gi,
gi na igbe ogbugba ndu nke ike gi.
- ⁹ Ka ndi nchajaja gi yiri ezi omume gi dika uwe;
ka ndi gi kwesiri ntukwasu obi buo abụ n'ihu onu.' "
- ¹⁰ N'ihu ohu gi, bu Devid,
agbakutala onye gi e tere mmanu azu.
- ¹¹ ONYENWE ANYI nuru Devid iyi n'eziokwu,
bu iyi nke o gaghi esi na ya laghachi azu:
"Otu n'ime umu gi,
ka m ga-eme ka o nodu n'ocheeze gi,
- ¹² o buru na umu ndi ikom gi edebe ogbugba ndu m

* **Abụ Ọma 131:3** Abụ 130:7

na ụkpụrụ niile m kuziri ha,
mgbe ahụ ụmụ ha ga-anọdụ ala
n'ocheeze gi ruo mgbe ebighị ebi."

- 13 N'ihì na ONYENWE ANYÌ ahọrọla Zayọn,
ọ bụ ọchịchọ obi ya ime ya ebe obibi ya;
14 "Ebe a bụ ebe izuike m ruo mgbe ebighị ebi,
ebe a ka ocheeze m ga-adikwa, n'ihì na ọ bụ ihe m chọrọ.
15 Aga m eji ọtụtụ nri dị iche iche gọzie ya;
aga m eji nri mee ka afọ ju ndị ogbenye ya.
16 Aga m eji nzọpụta yinye ndị nchụaja ya niile dika uwe,
ndị nsọ ya ga-abụ abụ n'ihì ọñụ.
17 "N'ebe a ka m ga-eme ka mpi* puputara Devid
ma debekwa oriọna n'ihì onye m e tere mmanụ.
18 Aga m eyikwasị ndị iro ya ihere dika uwe
ma aga eji okpueze mara mma chọọ isi ya mma."

Abụ Ọma 133

Abụ nrigo, nke Devid.

Ngozi nke ibi n'otu

- 1 Lee ka o si bụrụ ihe dị mma
na ihe ọñụ mgbe ụmụnne na-ebikọ n'otu!*
- 2 Ọ dị ka mmanụ dị oke ọñuahịa a wụrụ n'isi,
nke na-asọdata ruo n'ahụọñụ,
e, nke na-asọdata ruo n'ahụọñụ Eron,
ruokwa n'olu uwe mwụda ya.
3 Ọ dị ka a ga-asị na igirigi si na Hemon
na-ada n'elu n'ugwu Zayọn.
N'ihì na n'ebe ahụ ka ONYENWE ANYÌ na-enye onyinye ngozi ya,
ọ bụladị ndụ na-adị ruo mgbe ebighị ebi.

Abụ Ọma 134

Abụ nrigo.

Toonu Onyenwe anyi

- 1 Toonu ONYENWE ANYÌ, unu ndị ohu ONYENWE ANYÌ niile
ndị na-eje ozi n'ime ụlọ ONYENWE ANYÌ n'oge abalị.
2 Chilenụ aka unu abụọ elu n'ime ụlọnsọ ya*
ma toonu ONYENWE ANYÌ.
3 Ka ONYENWE ANYÌ, onye kere eluigwe na ụwa
site na Zayọn gọzie unu.

Abụ Ọma 135

Toonu Onyenwe anyi

- 1 Toonu ONYENWE ANYÌ.

* **Abụ Ọma 132:17** N'ebe a mpi na-egosi ịdị ike * **Abụ Ọma 133:1** Hib 13:1 * **Abụ Ọma 134:2**
1Tm 2:8

- Toonu aha ONYENWE ANYI,
 toonu ya, unu ndi ohu ONYENWE ANYI niile,
 2 unu ndi na-eje ozi n'ime ulo ONYENWE ANYI,
 n'ime ogige ulo Chineke anyi.
- 3 Toonu ONYENWE ANYI, n'ihina ONYENWE ANYI di mma;
 bukuo aha ya abụ otuto, n'ihina o bu ihe ziri ezi.
 4 N'ihina ONYENWE ANYI ahoputala Jekob nye onwe ya,
 o hoputala Izrel ka o buru ihe oke onuahia nke aka ya.
- 5 Amaara m na ONYENWE ANYI di ukwu,
 na Onyenwe anyi di ukwu karia chi niile.
 6 ONYENWE ANYI na-eme ihe obula masiri ya
 n'eluigwe na elu uwa
 na n'oke osimiri na n'ime ogbu mmiri niile.
 7 O bu ya na-eme ka igwe ojii na-aputa site n'akuku niile nke uwa.
 O bukwa ya na-ezite amuma nke na-eweta mmiri ozuzo.
 O na-eweputakwa ifufe site n'ulo ifufe ya niile.
- 8 O tigburu umu niile e buru uzọ muo n'ala Ijpt,
 umu mmadu buru uzọ muo na umu anu ulo e buru uzọ muo.
 9 O zipuru ihe iribama ya di iche iche na oru ebube ya niile n'etiti unu, o
 Ijpt,
 megide Fero na ndi niile na-ejere ya ozi.
 10 O tigburu otutu mba di ukwu n'onuogugu,
 tigbukwaa ndi eze ha, ndi di ike n'agha.
 11 Ufodu n'ime ha bu Saihon, eze ndi Amorait,
 na Og eze Bashan,
 na ndi eze niile di na Kenan.
 12 O weere ala ndi obodo ahụ niile nye ndi ya,
 nye ya umu Izrel dika ihe nketa ha.
- 13 O ONYENWE ANYI, aha gi na-adigide ruo mgbe ebighi ebi
 a maara aha gi ruo ogbo niile.
 14 N'ihina ONYENWE ANYI ga-ekpeputa ndi ya.
 O ga-enwekwa omiko n'ahu ndi ohu ya.
- 15 Chi ndi mba ozọ bu arusi e jiri aka kpuo,
 nke e ji olaocha na olaedo kpuo.
 16 Ha nwere onu ma ha adighi ekwu okwu,
 ha nwere anya ma ha adighi ahụ uzọ.
 17 Ha nwere nti ma ha adighi anu ihe,
 o dikwaghị nkuume di n'ime onu ha.
 18 Ndi na-eme ha ga-adi ka ha.
 O bukwa otu a ka ndi na-atukwasị ha obi ga-adi.
- 19 Ndi Izrel, toonu ONYENWE ANYI.
 Unu ndi ulo Eron, toonu ONYENWE ANYI.
 20 Unu ndi ulo Livayi, toonu ONYENWE ANYI;
 unu ndi na-atu egwu ya, toonu ONYENWE ANYI.
 21 Ka otuto diri ONYENWE ANYI site na Zayon,
 nye onye ahụ na-ebi na Jerusalem.

Toonu ONYENWE ANYị.

Abụ Qma 136

Abụ ekele

- 1 Keleenụ ONYENWE ANYị, n'ihì na ọ dị mma.
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 2 Keleenụ Chineke kachasi chi niile elu.
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 3 Keleenụ Onyenwenụ kachasi ndị nwenụ niile.
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 4 Keleenụ onye ahụ naanị ya na-arụ ọrụ ebube dị iche iche,
 ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 5 Keleenụ onye ahụ ji nghota ya kee mbara eluigwe niile,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 6 Keleenụ onye wuru ụwa n'elu ogbu mmiri,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 7 Keleenụ onye ahụ kere anyanwụ na ọnwa,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 8 Onye mere anyanwụ ka ọ na-acha n'ehie,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 9 Onye mere ka ọnwa na kpakpando na-achị n'abalị,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 10 Onye ahụ tigburu ụmụ niile e buru ụzọ mụọ n'Ijpt,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 11 O duuru ndị Izrel site n'Ijpt pụta,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 12 O ji aka ya dị ike nke o setipuru esetipụ duputa ha;
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 13 Onye ahụ kewara Osimiri Uhie abụọ,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 14 Onye duuru ndị Izrel gafee n'etiti ya,
 n'ihì na ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 15 Ma Osimiri Uhie riri Fero na ndị agha ya niile;
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 16 Keleenụ onye duuru ndị ya gafee ọzara,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 17 Onye ahụ tigburu ndị eze dị ukwuu,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 18 O gbukwara ndị eze dị ike nke ukwuu,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 19 O gburu Saịhọn eze ndị Amōrait,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 20 Na Ọg eze Bashan,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.
- 21 Were ala ha nye dika ihe nketa,
 Ịhunanya ya na-adịgide ruo mgbe ebighị ebi.

- 22 O nyere ohu ya Izrel ala ahụ ka ọ buru ihe nketa ha,
Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- 23 Onye chetara anyi mgbe anyi na-adighi ike,
Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- 24 Mee ka anyi nwere onwe anyi site n'aka ndi iro anyi,
Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- 25 O na-enye ihe niile di ndu nri,
Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- 26 Keleenu Chineke nke eluigwe ekele.
Ihunanya ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Qma 137

Abụ ndi a dotara n'agha

- 1 N'akuku iyi niile Babilon ka anyi noduru ala kwaa akwa
mgbe anyi chetara Zayon.
- 2 O bu n'osisi popla
ka anyi kokwasiri ubo akwara anyi niile.
- 3 N'ebe ahụ ka ndi dotara anyi n'agha gwara anyi ka anyi buoro ha abụ,
ndi na-emekpa anyi ahụ rioro anyi ka anyi buoro ha abụ onu;
ha kwuru si, "Buronu anyi otu abụ n'ime abụ Zayon!"
- 4 Ma, olee otu anyi ga-esi buo abụ ONYENWE ANYI
ebe anyi no n'ala ozo?
- 5 O buru na m echezoo gi, Jerusalem,
ka aka nri m chefuonka ya.
- 6 O buru na m echezoo gi,
o burukwa na m akwusi iche echiche
banyere Jerusalem, oke onu m,
ka ire m rapara n'okpo onu m.
- 7 Cheta, o ONYENWE ANYI, ihe ndi Edom mere
n'ubochi ahụ a dotara Jerusalem n'agha.*
"Tikposia ya," ka ha tiri,
"Tikposia ya ruo na ntala ya niile!"
- 8 Gi ada Babilon, onye a ghaghi ila n'iyi,
onu ga-abu nke onye ahụ ga-akwughachi gi ugwo oru ruru gi
n'ih ihe i mere anyi,
- 9 onye ahụ ga-achiri umu gi ndi na-anu ara
tupia ha n'elu nkume.†

Abụ Qma 138

Abụ Qma Devid.

* **Abụ Qma 137:7** Mgbe Nebukadneza meriri Jerusalem, ma bibekwa ya, ndi Edom nuriri oke onu n'ih i na ndi Izrel bu ndi iro ha. Ma omume a ezighi ezi n'ih i na ndi Edom na ndi Izrel bu umunna. Ndi Edom bu umu umu iso, Izk 25:12-14; Ems 1:11; Qbd 10-14 † **Abụ Qma 137:9** N'oge agha, ndi meriri n'agha na-achikota umuaka niile di n'obodo ahụ ha meriri, tupiasia ha isi na nkume. Ha na-eme nke a i ji mesie mmeri ha meriri obodo ahụ ike, nakwa i ji mee ka a ghara inwe ogbo ozo ga-ebili n'obodo ahụ. 2Ez 8:12; Aiz 13:16; Hos 13:16; Nhu 3:10

Onyenwe anyị bụ onye kwesiri ntụkwasi obi

- 1 O ONYENWE ANYỊ, aga m eji obi m niile too gị;
n'ihu chi niile dị iche iche ka m ga-abụku gị abụ otuto.
- 2 Aga m akpọ isiala n'ebe ụlonsọ ukwu gị dị
aga m etokwa aha gị
n'ihu ihunanya gị na ikwesi ntụkwasi obi gị,
n'ihu na i meela ka aha gị na okwu gị
dị elu karịa ihe niile.*
- 3 Mgbe m kpokuru gị, ị zara m;
i mere m ka m nwee nkwa okwu ma guzosiekwa ike.
- 4 O ONYENWE ANYỊ, ka ndị eze niile nọ n'ụwa too gị,
mgbe ha nūrụ ihe niile i nyere n'iwu.
- 5 Ka ha bụọ abụ banyere ụzọ niile nke ONYENWE ANYỊ,
n'ihu na ebube ONYENWE ANYỊ dị ukwu.
- 6 N'agbanyeghi na ONYENWE ANYỊ dị ukwu, ọ na-elekwasị ndị dị umeala
n'obi anya,
ma ọ naghị ekwe ka ndị nganga bịa ya nso.
- 7 A sịkwari na m na-eje ije n'etiti nsogbu,
ị na-echebe ndụ m;
ị na-esetipụ aka gị megide iwe ndị kporo m asị,
ị na-eji aka nri gị zoputa m.†
- 8 ONYENWE ANYỊ ga-emezuru m ihe niile o kwadoro m;‡
ihunanya gị, o ONYENWE ANYỊ, na-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
ahapukwala ọrụ aka gị niile.

Abụ Ọma 139

Abụ nke dirị onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Chineke maara ihe niile

- 1 O ONYENWE ANYỊ, ị nyochaala m,
ị makwaara m nke ọma
- 2 Ị maara mgbe m na-anọdu ala na mgbe m na-eguzo ọto;
site n'ebe dị anya, ị na-aghota echiche obi m niile.
- 3 Ị na-ahụzu ọpụpụ m na ndina ala m;
ị mazukwara ụzọ m niile.
- 4 O ONYENWE ANYỊ, ị maara ihe m gaje ikwu
tupu m kwuo ya.
- 5 Ị na-anọ m n'ihu, ma na-esokwa m n'azụ,
ị tūkwasi m aka gị.
- 6 Ihe ọmụma dị otu a dị oke omimi nye m,
ọ dịkwa elu apughị m iru ya.
- 7 Ebee ka m ga-ezo onwe m si otu a zonari Mmụọ gị?
Ebeekwa ka m pūrụ ịgbaga ka m si n'ihu gị zoo onwe m?
- 8 Ọ būrụ na m arigoro n'eluigwe ị nọ n'ebe ahụ.
Ọ būrụkwa na m arida zoo onwe m n'ala mmụọ, ị nọkwa n'ebe ahụ.
- 9 Ọ būrụ na m efepụ n'isi ụtụtụ dika nwa nnunụ, felagaa
n'ebe dị nnoo anya nke oke osimiri,
- 10 Ọ buladi n'ebe ahụ ka aka gị ga na-edu m

* **Abụ Ọma 138:2** Aiz 42:21 † **Abụ Ọma 138:7** Abụ 23:3-4 ‡ **Abụ Ọma 138:8** Fil 1:6

- aka nri gị ga-ejidesi m ike.
- 11 Ọ buru na m asi, "N'ezie, ochichiri ga-ekpuchi m ihè ga-agho abali gbaa m gburugburu."
- 12 Ọ buladi ochichiri agaghi abụ ochichiri n'ebe i no; abali ga-enye ihè dika ehie, n'ihie na ochichiri di ka ihè n'ebe i no.*
- 13 Ọ bu gị kpuru akuku niile di m n'ahu. Ọ bukwa gị jikotara ha niile ka ha buru otu mmadu n'ime afo nne m.
- 14 Ana m eto gị n'ihie na abụ m onye e siterè n'oke egwu na ebube kee; oru gị niile di ebube; amaara m nke a nke oma.
- 15 Udidi m abughi ihe zoro ezo n'ebe i no mgbe a kpuru m n'ebe nzuzo ahụ, mgbe a kpakotara m n'ebe omimi nke uwa.
- 16 Anya gị abuo huru ahụ m mgbe o na-enweghi udidi obula. E dere ubochi niile a kwadoro m n'ime akwukwo gị tupu otu n'ime ha adiri.
- 17 Lee ka echiche i na-eche banyere m si di oke onuahia, o Chineke! Leekwa ka ha si di ukwu.
- 18 Ọ buru na m aguo ha onu, ha ga-adi ukwu kari onuogu aja di n'ala. Mgbe m tetara, mu na gị ka no.
- 19 O Chineke, a sikwari na i ga-ala ndi ajo omume niile n'iyi! Sitenu n'ebe m no puo, unu ndi na-akwafu obara!
- 20 Site n'echiche ojo, ha na-ekwu okwu banyere gị; ndi iro gị na-ekwuto aha gị.
- 21 O ONYENWE ANYI, o bu na m akpoghi ha asi bu ndi kporo gị asi, na-asokwa ndi na-enupu isi megide gị oyi?
- 22 Ọ bu naani ikpo asi ka m nwere n'ebe ha no? Ana m agunye ha dika ndi iro m.
- 23 O Chineke, nyochaa m, mara obi m. Nwaa m, matakwa echiche uche m niile.
- 24 Choputa ma o nwere ihe ojo di n'ime m, ma duo m n'uzo ebighi ebi.

Abụ Ọma 140

Abụ nke diri onyeisi abụ. Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka nchebe

- 1 O ONYENWE ANYI, doputa m site n'aka ndi na-eme ihe ojo. Chebe m ka m ghara idaba n'aka ndi na-eme ihe ike di iche iche.
- 2 Ndi na-atu atumatu ime ihe ojo n'obi ha na-akpali agha ubochi niile.
- 3 Ha na-eme ire ha ka ha di nko dika nke agwo; elo ajuala di n'egbugbere onu ha.*

Sela

- 4 Chebe m ONYENWE ANYI, ka m ghara idaba n'aka ndi na-emebi iwu;

* **Abụ Ọma 139:12** Job 26:6; Job 34:22; Hib 4:13 * **Abụ Ọma 140:3** Rom 3:13; Jem 3:8

chebe m ka m ghara idaba n'aka ndi na-eme ihe ike,
ndi na-eche echiche odida m.

- ⁵ Ndi mpako esielera m onya igbudu;
ha agbasaala ugbu ha na udo ha,
siekwara m onya di iche iche n'uzo m na-aga.

Sela

- ⁶ A siri m ONYENWE ANYI, "Gi onwe gi bu Chineke m."
Nuru, O ONYENWE ANYI, olu ariri m maka amara.

- ⁷ Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI Onye nzoputa m di ike,
i na-ekpuchi isi m n'ubochi agha.

- ⁸ Ekwewala ka ndi ajo omume chota ihe ha na-acho, o ONYENWE ANYI,
ekwewala ka nzube ha mezu.

Sela

- ⁹ Ndi niile gbara m gburugburu na-ebuli isi ha elu na nganga
ka ndu ojo nke egbugbere onu ha rikpuo ha.

- ¹⁰ Ka icheku oku na-ere ere dakwasi ha;
ka a tuba ha n'ime oku na-ere ere,
n'ime olulu apiti juputara, nke ha na-enweghi ike isite n'ime ya puta
ozo.

- ¹¹ Ekwela ka ndi na-ekwu okwu nkwulu guzosie ike n'ala,
ka ihe ojo chuda ndi na-eme ihe ike.

- ¹² Amaara m na ONYENWE ANYI ga-ekpe ikpe ziri ezi nye ndi ogbenye
na-emekwa ka ndi no na mkpa nweta ihe ruuru ha.

- ¹³ N'ezie, ndi ezi omume ga-eto aha gi,
ndi ziri ezi ga-ebikwa n'ihu gi.

Abụ Qma 141

Abụ Qma Devid.

Ariri nke ezi mmadu

- ¹ O ONYENWE ANYI, ana m akpoku gi; biakwute m osiso.
Nuru olu m mgbe m na-akpoku gi.

- ² Ka ekpere m bia n'ihu gi dika ihe na-esi isi uto;
ka nhili elu nke m chiri aka m abuo diri ka aja a na-achu n'anyasi.

- ³ Nyere m aka ka m mechie onu m, o ONYENWE ANYI;
na-echekwa egbugbere onu m nche.

- ⁴ Ekwela ka obi m nwee mmasi n'ihe ojo,
isonye ndi na-eme ihe ojo
ruo ruo ajo omume niile di iche iche;
ekwela ka m soro ha rikoo ihe uto ha niile.*

- ⁵ Ka onye ezi omume tie m ihe, nke a na-egosi obi ebere;
ka o baara m mba, nke a bu mmanu n'elu isi m.

- Isi m agahi aja ya.
Otu o di, ekpere m na-emegide ruo niile nke ndi na-eme ihe ojo.

- ⁶ A ga-esite n'elu nkume di elu tuda ndi na-achi ha,
mgbe ahụ, ndi ajo omume ga-amata na okwu m niile bu eziokwu.

* **Abụ Qma 141:4** Ilu 23:6

- ⁷ Ha ga-ekwu si, “Dịka mmadụ na-egburi, na-akoghari ala, otu a ka a ghasasiri okpukpu anyi n’onu ili.”
- ⁸ Ma olileanya m di na gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI n’ime gi ka m gbabara izere ndu, ararala m nyefee n’aka onwu.
- ⁹ Naputa m ka m ghara idaba n’ime onya igbudu niile nke ndi na-eme ajo ihe siiri, sitekwa n’onya niile ha siiri m.
- ¹⁰ Ka ndi ajo omume daba n’ime ugbu ha, ma mu onwe m ga-agabiga na-emerughi ahụ obula.

Abụ Ọma 142

Abụ maskil nke Devid. Mgbe o no n’ogba nkume. Ekpere.

Ekpere nke onye mkporo

- ¹ Etikuru m ONYENWE ANYI mkpu akwa; ewelitara m olu m rijo ONYENWE ANYI ka o meere m ebere.
- ² Ekwuputara m ihe na-esogbu m n’ihu ya, gwakwa ya ahuhu nke m no n’ime ya.
- ³ Mgbe mmuo m dara mba n’ime m, o bu gi maara uzọ m. N’uzo ebe m na-esi aga ka ndi mmadu siiri m onya.
- ⁴ Lee anya n’aka nri m ma hu na o dighi onye obula na-eche ihe banyere m. Enweghi m ebe mgbaba. O dighi onye obula ihe banyere m na-emetuta n’obi.
- ⁵ Ana m etiku gi mkpu akwa, o ONYENWE ANYI, na-asi, “Gi bu ebe mgbaba m, oke m n’ala ndi di ndu.”
- ⁶ Gee nti na mkpu akwa m, n’ihi na anọ m n’onodu ihe isiike; gbaputa m site n’aka ndi na-achu m oso, n’ihi na ha siri ike karia m.
- ⁷ Mee ka m nwere onwe m site n’ulo mkporo, ka m nwee ike too aha gi. Mgbe ahụ ndi ezi omume ga-agba m gburugburu n’ihi idi mma gi n’ebe m no.

Abụ Ọma 143

Abụ Ọma Devid.

Ekpere maka enyemaka

- ¹ O ONYENWE ANYI, nuru ekpere m, gekwaa nti n’akwa aririo m maka amara; n’ihi ikwesi ntukwasi obi gi na ezi omume gi, bia nyere m aka.
- ² Edubatala m n’onodu ikpe m ikpe, n’ihi na o dighi onye obula di ndu bu onye ezi omume n’ihu gi.*

* **Abụ Ọma 143:2** Job 4:17; 9:2; Ekl 7:20

- 3 Onye iro na-achụ m ọsọ,
 ọ na-azọpịa ndụ m n'ala;
 na-emekwa ka m nọdụ n'ochịchiri,
 dịka ndị nwurụ anwụ n'ogologo oge gara aga.
- 4 Ya mere mmụọ m na-ada mba n'ime m
 ujọ juputakwara m n'obi.
- 5 Ana m echeta ubochi niile ndi ahụ gara aga;
 ana m atughari uche n'oru gi niile
 na-echekwa echiche banyere ihe niile aka gi ruru.
- 6 Ana m agbasa aka m abuo nye gi;
 aguu gi na-agu mkpuruobi m dika aguu mmiri ozuzo si agu ala kporo
 nku.

Sela

- 7 O ONYENWE ANYI, zaa m osiso;
 mmuo m na-ada mba.
 Ezonari la m ihu gi,
 ma o bughị ya, aga m adi ka ndi na-arida ruo n'ili.
- 8 Mee ka m nuru okwu ihunanya gi nke na-adighi agharipu n'isi ututu,
 n'ih na o bu gi ka m tukwasiri obi.
- Zi m uzọ m kwesiri igbaso,
 n'ih na o bu gi ka m na-eweli mkpuruobi m nye.
- 9 O ONYENWE ANYI, gbaputa m site n'aka ndi iro m,
 n'ih na o bu n'ime gi ka m na-ezo onwe m.
- 10 Kuziere m ime uche gi,
 n'ih na i bu Chineke m;
 ka ezi Mmuo gi
 duo m n'ala di larii.
- 11 O ONYENWE ANYI, n'ih aha gi chebe ndu m;
 n'ime ezi omume gi, naputa m site na nsogbu.
- 12 N'ime ihunanya gi na-adighi agharipu, kpochapu ndi iro m;
 laa ndi niile kporo m asi n'iyi,
 n'ih na abụ m ohu gi.

Abụ Qma 144

Abụ Qma nke Devid.

Abụ nke dike n'agha

- 1 Otuto diri ONYENWE ANYI, onye bu oke nkume m,
 onye na-ezi aka m abuo ibu agha,
 na mkpisiaka m ilu ogo.
- 2 O bu Chineke m, onye juputara n'ihunanya, burukwa ebe mgbaba m e
 wusiri ike,
 ebe m e wusiri ike na onye mgbaputa m,
 o bu ota m, onye m na-agbaba n'ime ya,
 onye ji aka ike mee ka ndi di iche iche nodu n'okpuru m.
- 3 O ONYENWE ANYI, ginị ka mmadu bu i ji na-eche echiche banyere ya,*
 ginị ka nwa nke mmadu bu ihe banyere ya ji na-emetu gi n'obi?
- 4 Mmadu di ka otu nkuume;
 ubochi ndu ya niile na-agafe ngwangwa dika onyinyo.

* **Abụ Qma 144:3** Abụ 8:4

- 5 O ONYENWE ANYỊ, kewaa eluigwe rịdata;
metụ ugwu niile aka ka ha kwụọ anwụrụ ọkụ.
- 6 Zipụ amụma ka o chụsasịa ndị iro niile;
gbaa ha àkụ gị niile ma chụsasịa ha.
- 7 Site n'elu setipụ aka gị;
gbaputa m, naputakwa m
site n'oke osimiri,
site n'aka ndị si mba ọzọ,
- 8 ndị ọnu ha juputara n'ụgha,
ndị aka nri ha juputakwara n'aghughọ.
- 9 O Chineke, aga m abụku gị abụ ọhụrụ.
Une e ji akwara iri mee ka m ga-eji kpọọrọ gị egwu;
- 10 gị onye na-enye ndị eze mmeri,
onye na-agbaputa ohu ya Devid.

Site na mma agha dị njo

- 11 gbaputa m;
naputakwa m site n'aka ndị si mba ọzọ
ndị ọnu ha juputara n'ụgha,
ndị aka nri ha juputakwara n'aghughọ.

- 12 Mgbe ahụ, umụ ndị ikom anyị, n'oge okorobia ha,
ga-adị ka ihe a kuru n'ala e lekọtara anya nke ọma,
umụ anyị ndị inyom ga-adị ka ogidi a piri api
e ji achọ ụlọeze mma.

- 13 Ọba anyị niile ga-ejuputa n'ihe oriri
dị iche iche si n'ubi anyị.

Aturu anyị ga-amuba n'otutu puku n'onuogugu,
ha ga-adị iri puku kwuru puku n'ubi anyị;

- 14 igwe ehi anyị ga-adokpu ibu di arọ.

A gaghị enwe ntipu na mgbidi anyị niile,
a gaghị adota anyị n'agha gaa obodo ọzọ,
akwa ihe mgbu agaghị adị n'okporoụzọ anyị niile.

- 15 Ndị a goziri agozi ka ndị ahụ bu, ndị ihe ndị a diiri;
ndị a goziri agozi ka ndị ahụ bu, ndị Chineke bu ONYENWE ANYỊ ha.

Abụ Ọma 145

Abụ Ọma otuto, nke Devid.

Idi mma nke Chineke

- 1 Aga m ebuli gị elu, Chineke m onye bu eze;
aga m eto aha gị, site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.
- 2 Ubochi niile ka m ga-eto gị
jaakwa aha gị mma site n'ebighi ebi ruo ebighi ebi.
- 3 ONYENWE ANYỊ di ukwuu, burukwa onye kwesiri inata otuto;
idi ukwuu ya kariri ihe onye obula puru ighota.
- 4 Otu ogbo ga-eto oru gị niile n'ihu ogbo ozo;
ha ga-ekwuputa maka oru ukwuu gị niile di iche iche.
- 5 Ha ga-ekwuputa ihe banyere idi ebube nke ima mma gị,
aga m atugharikwa uche n'oru ebube gị niile.

- 6 Ha ga-ekwuputa ihe banyere ike nke oru itunanya gi niile,
aga m ekwusakwa oru ukwu gi niile.
- 7 Ha ga-eme mmemme n'ih i di mma gi di ukwu
jirikwa onu bu abụ banyere ezi omume gi.
- 8 ONYENWE ANYI na-eme amara nweekwa obi omiko,
o dighi ewe iwe osiso, o bara uba n'itunanya.
- 9 ONYENWE ANYI di mma n'ebe mmadu niile di;
o nwere omiko n'ebe ihe niile o kere eke di.
- 10 O ONYENWE ANYI, ihe niile i kere eke ga-eto gi;
ndi nsọ gi na-aja gi mma.
- 11 Ha ga-ekwuputa banyere ebube nke alaeze gi.
Kwuputakwa maka idi ike gi,
- 12 ka mmadu niile mata ihe banyere oru ukwu gi niile di iche iche
na ebube nke idi mma alaeze gi.
- 13 Alaeze gi bu alaeze na-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
ochichi gi na-adigidekwa site n'ogbo ruo n'ogbo.
- ONYENWE ANYI na-emezu nkwa ya niile
na-ahukwa ihe niile o kere eke n'anya.
- 14 ONYENWE ANYI na-ekulite ndi niile dara ada
na-akwagide ndi niile dara mba.
- 15 Olileanya ihe niile di na gi,
i na-enye ha nri ha mgbe oge ya ruru.
- 16 I na-asaghepu aka gi
na-emezu ochicho ihe niile di ndu.
- 17 Uzo ONYENWE ANYI niile ziri ezi;
o na-ahukwa ihe niile o kere eke n'anya.
- 18 ONYENWE ANYI na-anọ nso ndi niile na-akpoku ya,
bu ndi niile na-akpoku ya n'ezikwu.
- 19 O na-emezu ochicho niile nke ndi na-atu egwu ya;
o na-anu akwa ha na-azoputakwa ha.
- 20 ONYENWE ANYI na-echebe ndi niile huru ya n'anya,
ma o ga-ala ndi ajo omume niile n'iyi.
- 21 Onu m ga-ekwuputa otuto ONYENWE ANYI;
ka ihe niile e kere eke too aha nsọ ya
ruo mgbe ebighi ebi.

Abụ Oma 146

Tukwasị Chineke obi

1 Toonu ONYENWE ANYI.

O mkpurubi m, too ONYENWE ANYI.

- 2 Aga m eto ONYENWE ANYI ogologo ndu m niile;
aga m abụ abụ otuto nye Chineke m mgbe m no na-adi ndu.
- 3 Atukwasila umu eze obi gi,
ndi bu mmadu efu na-apughị izoputa.

- 4 Mgbe mmụọ ha pụrụ, ha na-alaghachi n'aja*;
n'ubochi ahụ, atumatu ha na-aghọ ihe efu.
- 5 Onye a goziri agozi ka onye ahụ bụ, onye inyeaka ya bụ Chineke nke Jekob,
onye olileanya ya dị na ONYENWE ANYI, Chineke ya.
- 6 Onye kere eluigwe na uwa,
na osimiri, na ihe niile dị n'ime ha,
ONYENWE ANYI, onye ikwesi ntukwasị obi ya na-adigide ruo mgbe ebighi ebi.
- 7 Ọ na-ekpe ikpe ziri ezi nye ndị a na-akpagbu
na-enyekwa ndị agụ na-agụ nri.
ONYENWE ANYI na-eme ka ndị nọ n'ulo mkporo nwere onwe ha,
8 ONYENWE ANYI na-emege anya ndị kpuru isi,
ONYENWE ANYI na-akwagide ndị niile dara mba,
ONYENWE ANYI hụrụ ndị ezi omume niile n'anya.
- 9 ONYENWE ANYI na-echebe ndị obia,
na-elekotakwa ndị na-enweghi nna na ndị di ha nwuru anwu,
ma o na-eme ka ihe ghara igara ndị ajọ omume nke oma.
- 10 ONYENWE ANYI na-achị ruo ebighi ebi,
Chineke gi, o Zayon, site n'ogbo ruo n'ogbo.

Toonu ONYENWE ANYI.

Abụ Ọma 147

Onyenwe anyi dike, na onye amara

1 Toonu ONYENWE ANYI!

Ọ bụ ihe di mma ibuku Chineke anyi abụ otuto.
Ọ bụ ihe na-eweta mmasi, burukwa ihe ziri ezi ito ya!

- 2 ONYENWE ANYI na-ewu Jerusalem:
o na-akpoghachita umu Izrel ndi a dooro n'agha gaa n'ala ozo.
- 3 Ọ na-agwo ndi niile obi ha tiwara etiwa
na-ekechikotakwa ebe niile ha meruru ahụ.
- 4 Ọ bụ ya na-ekpebi onuogugu kpakpando niile
na-akpokwa ha n'otu na otu.*
- 5 Onyenwe anyi di ukwuu, ike ya dikwa ukwuu;
nghota ya enweghi nsotu.
- 6 ONYENWE ANYI na-agba ndi di umeala n'obi ume
ma o na-atuda ndi ajọ omume n'ala.
- 7 Jirinu ekele bukuo ONYENWE ANYI abụ;
jirinu ubo akwara kporo Chineke anyi egwu.
- 8 Ọ na-eji igwe ojii na-ekpuchi mbara eluigwe;
o na-ewetara elu uwa mmiri ozuzo
na-eme ka ahia puo n'elu ugu niile.
- 9 Ọ na-enye ehi niile nri

* **Abụ Ọma 146:4** Ekl 12:7 * **Abụ Ọma 147:4** Ajz 40:26

na-enyekwa ụmụ ugołoma nri mgbe ha na-ebeku ya akwa n'ihhi nri.

- 10 Mmasị ya adighi n'ike nke inyinya,
maobu n'ike ukwu nke mmadu.
- 11 ONYENWE ANYI na-enwe mmasi n'ebe ndi na-atu egwu ya no,
ndi olileanya ha di na ihunanya ya nke na-adighi agharipu.
- 12 O Jerusalem, jaa ONYENWE ANYI mma;
o Zayon, too Chineke gi.
- 13 N'ihhi na o wusiela mkporo onu uzo ama gi niile ike,
na-agozikwa ndi niile bi n'ime gi.
- 14 O na-eme ka oke ala gi nwee udo,
jirikwa oka wiiti kachasi mma nyejuo gi afo.
- 15 O na-ezipu iwu ya n'elu uwa niile;
okwu ya na-agbasa ngwangwa.
- 16 O na-atusa snoo n'ala dika aji anu,
na-efesasi igirigi snoo dika ntu.
- 17 O na-atudata mkpuru mmiri ya di ka mkpuru okwute.
Onye puru iguzogide oke ifufe oyi ya?
- 18 O na-ezipu okwu ya na-agbaze ha;
o na-akpalite ikuku ya mee ka mmiri bido isoghari.
- 19 O kpugheela okwu ya nye Jekob,
iwu ya na ukpuru ya niile nye Izrel.
- 20 O mesobeghi mba ozo udi mmeso di otu a.
Ha amakwaghi iwu ya niile.

Toonu ONYENWE ANYI!

Abụ Ọma 148

Toonu Onyenwe ihhe niile

- 1 Toonu ONYENWE ANYI.
- Toonu ONYENWE ANYI site n'eluigwe,
toonu ya n'ebe niile kachasi elu.
- 2 Toonu ya, ndi mmuo ozi ya niile,
toonu ya, unu usuu ndi agha ya niile.
- 3 Toonu ya, anyanwu na onwa
toonu ya, kpakpando niile.
- 4 Toonu ya, unu eluigwe kachasi elu
na unu mmiri di n'elu mbara eluigwe.
- 5 Ka ha niile too aha ONYENWE ANYI,
n'ihhi na ha niile malitere idi site n'okwu onu ya.
- 6 O doro ha nonodu ha ga-anu ruo mgbe ebighi ebi;
o nyere iwu nke a na-agaghi agabiga.
- 7 Toonu ONYENWE ANYI, site n'awa,
unu oke anu mmiri niile na ogbu mmiri niile,

- 8 na amụma, na mkpuru mmiri, na snoo na igwe ojii niile,
na oke ifufe niile na-eme ihe o nyere n'iwu,
9 unu ugwu ukwu niile, na ugwu nta niile
na osisi niile na-amị mkpuru na osisi sida niile
10 na anụ ohia, na anụ ulo niile,
na ihe niile na-akpu akpu n'ala na nnunu niile,
11 ndi eze niile nke uwa na mba niile di iche iche,
unu umu eze na ndi niile na-achi achị n'uwa,
12 umu okorobia na umu agboghọ,
ndi okenye na umuntakiri.
- 13 Ka ha niile too aha ONYENWE ANYI,
n'ihì na o bu naani aha ya ka e buliri elu;
ebube ya di ukwu karịa eluigwe na uwa.
14 O meela ka mpi* ndi ya di elu,
otuto ndi nsọ ya niile,
nke Izrel ndi o huru n'anya.

Toonu ONYENWE ANYI.

Abụ Qma 149

Abu otuto

1 Toonu ONYENWE ANYI!

Bukuonu ONYENWE ANYI abụ ohuru.
Bunu abụ ito ya n'etiti ndi nsọ ya.

- 2 Ka Izrel nuria onu n'ime onye kere ha;
ka ndi bi na Zayon nwee obi utọ n'ime Eze* ha.
3 Ka ha jiri ite egwu too aha ya
ka ha jiri oyo na ubo akwara kporo ya egwu.
4 N'ihì na ihe banyere ndi ya na-atọ ONYENWE ANYI utọ.
O na-eji nzoputa† kpukwasị ndi di umeala n'obi n'isi dika okpueze.
5 Ka ndi nsọ nuria onu n'ime nsopuru a,
bukwaa abụ n'ihì onu n'elu ihe ndina ha.
- 6 Ka otuto Chineke diri n'onu ha,
ka mma agha ihu abuo‡ dirikwa n'aka ha,
7 iji boro mba niile obo
taakwa ndi niile di iche iche ahuhu,
8 iji mkoro igwe kee ndi eze ha
na ndi ha a na-asopuru agbu igwe,
9 imezu ihe ahụ e kpebiri, deputakwa megide ha.
Nke a bu nsopuru diri ndi nsọ ya.

Toonu ONYENWE ANYI.

* **Abụ Qma 148:14** Mpi bu ihe na-egosiputa ike, guo akwukwo 1Sa 2:1 * **Abụ Qma 149:2** Nkp 8:23; Zek 9:9; Mat 21:5 † **Abụ Qma 149:4** Abụ 132:16; Ajz 61:10 ‡ **Abụ Qma 149:6** Hib 4:12; Mkp 1:16

Abụ Qma 150

Ka ihe niile too Onyenwe anyị

¹ Toonu ONYENWE ANYỊ.

Toonu Chineke n'ime ụlọnsọ ya.

Toonu ya, na mbara igwe nke ike ya.

² Toonu ya, n'ihì ọrụ niile ọ rụrụ site n'ike ya.

Toonu ya, n'ihì ịdị ukwu ya nke kachasi ịdị ukwu niile.

³ Werenụ opi ike too ya,

werekwanụ ụbọ akwara na une too ya,

⁴ jirinụ ihe iti egwu na ite egwu too ya,

jirikwanụ ụbọ akwara dī iche iche na oja too ya,

⁵ werenụ ogene too ya,

werekwanụ ogene na-ada oke ụda too ya.

⁶ Ka ihe niile na-eku ume too ONYENWE ANYỊ.

Toonu ONYENWE ANYỊ.*

* **Abụ Qma 150:6** Mgbe mmadụ na-eti, Toonu Onyenwe anyị, ya na onye na-eti Halleluya, na-ekwu otu ihe ahụ.

Ilu The mere e ji dee Ilu

- ¹ Ndi a bu ilu Solomon nwa Devid, eze Izrel.
² O bu maka amamihe na ntuziaka,
 maka ighota okwu niile kwesiri ighota nke oma,
³ n'ih i nweta ntuziaka n'inwe uche,
 ime ezi omume na ikpe ziri ezi nke aghugho na-adighi.
⁴ N'ih i ime ka ndi na-enweghi uche nwee ezi uche,
 ka ndi na-eto eto nweta ihe omuma na izuzu oma.
⁵ Ka onye maara ihe gee nti, tukwasikwa ihe n'ihe o maara,
 ka ndi nwere nghota nwetakwa ezi ndumodu.
⁶ Ka ha ghota ilu niile na okwu niile
 na-esi n'onu ndi maara ihe.
⁷ Itu egwu ONYENWE ANYI bu mmalite ihe omuma.*
 O bukwa naani ndi nzuzu bu ndi na-adighi anabata amamihe na ido
 aka na nti.

Okwu mmalite: Nkwado maka inabata amamihe

Ido aka na nti banyere ndi nrafu

- ⁸ Nwa m, na-ana nti na ntuziaka nke nna gi
 ahapukwala ndumodu nne gi.
⁹ N'ih i na okpu amara ka ha ga-aburu isi gi,
 burukwa ihe inya n'olu nye gi.
¹⁰ Nwa m, o buru na ndi mmehie ara gi ura,
 ekwenyerela ha, Ekwela!†
¹¹ O buru na ha asi gi, "Bia soro anyi; ka anyi zoo onwe anyi,
 tigbuo onye obula anyi huru,
 bu onye na-emeghi ihe ojoo obula.
¹² Ka anyi loo ha na ndu, dika ala ili,
 loo ha kpankpam dika ndi na-arida n'olulu.
¹³ Anyi ga-enwetakwa otutu ihe di oke onuahia,
 nke anyi ga-akwaju n'ulo anyi.
¹⁴ Soro anyi fee nza gi ka anyi nwaa ike anyi,
 ihe obula kwa anyi nwetara, anyi na gi ga-ekekota ya onu."
¹⁵ Nwa m, ejela ije n'uzo ndi di otu a,
 a zookwala ukwu n'okporozo ha;
¹⁶ n'ih i na ukwu ha na-agba oso ime ihe ojoo,
 na-emekwa ngwangwa iwufu obara.
¹⁷ O bu ihe abaghi uru igbasa ugbu,
 n'ebe nnunu obula na-ahu ya anya.
¹⁸ Ma ndi a na-esi onya nke na-ama ha.
 Ha onwe ha ka onya ahu ga-ejide.
¹⁹ Otu a ka o na-adikwara ndi o na-agusi agu ike inweta akunuba n'uzo
 na-ezighi ezi.
 N'ih i na igbaso uzo di otu a na-ewetara ndi na-eso ya onu.

* 1:7 Ilu 9:10; Ilu 15:33; Ekl 12:13 † 1:10 Jen 39:7-10; Dit 13:8; Efe 5:11.

Jidesie amamihe aka ike

- 20 Amamihe na-eti mkpu n'ezi ka mmadu nu.
Olu ya na-ada uda n'ama.
- 21 O bu n'isi akuku uzọ nke mkpotu dikarisiri ka o na-akpo oku,
n'onu uzọ ama obodo ka o na-anọ ekwuputa okwu onu ya niile.
- 22 "Unu ndi na-enweghi uche ruo ole mgbe ka unu ga-anogide buru ndi
ga-ahu enweghi uche n'anya?
Ruo ole mgbe ka ndi na-akwa emo ga-anogide na mmasi ikwa emo?
Ruo ole mgbe ka ndi nzuzu ga-anogide na-akpo ihe omuma asi?"
- 23 O buru na unu gere nti na mba m na-abara unu,
aga m awupu echiche niile nke obi m nye unu,
aga m emekwa ka unu mara okwu m.
- 24 Ma ebe o bu na unu egeghi nti mgbe m kporo oku,
setipukwa aka m nye unu ma o dighi onye nara nti,
- 25 ebe o bu na unu akpola ndumodu m asi,
jukwa inabata iba mba m nye unu,
- 26 ubochi unu ga-adaba na mmekpa ahu, aga m achị ochi.
Mgbe ihe egwu biakwasiri unu, aga m akwa unu emo.
- 27 Mgbe oke ihe egwu ga-abiakwasiri unu dika ikuku di ike,
mgbe nhuju anya ga-erubiga n'elu unu dika oke ifufe,
mgbe ita ahuhu na nsogbu ga-agbagwoju unu anya.
- 28 "Agaghi m ege nti n'akwa unu, o bu ezie na unu ga na-akpo m.
Unu ga-achokwa m ma unu agaghi achota m.
- 29 N'ihini na unu mechiri anya unu n'ebe ihe omuma di,
unu atughi egwu ONYENWE ANYI.
- 30 Unu anaghi nti na ndumodu m.
Unu leliri iba mba m anya.
- 31 Ihe niile unu kuru ka unu ga-aghota.
O bukwa uzọ unu na ndumodu unu ga-eju unu afo.
- 32 N'ihini na ezejighi ije nke ndi na-enweghi uche na-egbu ha,
o bukwa onodu afo ojuju ndi nzuzu ga-alakwa ha n'iyi.
- 33 Ma onye na-ege nti n'okwu m ga-ebi obi ntukwasiri obi.
O ga-anọ juu na-enweghi ihe obula ga-atu ya egwu."

2*Iba uru nke amamihe*

- 1 Nwa m, o buru na i nabata okwu onu m niile
zobekwa iwu m niile n'ime obi gi,
- 2 toto nti gi n'ala nye amamihe,
weputa obi gi inwe nghota.
- 3 E, o buru na o bu ihe omuma ka i na-akpoku,
o burukwa na o bu nghota ka i na-eweliri olu gi,
- 4 o buru na i na-achọ ya dika i si achọ olocha
maobu aku nke zoro ezo,
- 5 mgbe ahu, i ga-aghatakwa ihe bu itu egwu ONYENWE ANYI
chotakwa ihe omuma nke Chineke.
- 6 N'ihini na o bu ONYENWE ANYI na-enye amamihe;
n'ebe o no ka nghota na ihe omuma na-esi abia.*

* 2:6 1Ez 3:9,12; Job 32:8; Jem 1:5.

- 7 Ọ na-edebere ndị ụzọ ha ziri ezi nzube ọganihu,
 ọ bụ ọta nye ndị na-eje ije n'izuoke.
- 8 Ọ na-echebekwa ụzọ nke ndị na-eme ezi ihe na-agbaso,
 na-elekotakwa ụzọ nke ndị hụrụ ya n'anya na-agbaso.
- 9 Mgbe ahụ ka ị ga-aghota ihe ziri ezi
 na ihe dị mma na ezi ụzọ niile.
- 10 N'ihị na amamihe ga-enwe ọnođụ n'ime obi gị,
 ihe ọmụma ga-adikwa mkpuruobi gị uto.
- 11 Izuzu zuruoke ga-echebe gị,
 nghota ga na-eche gị nche.
- 12 Amamihe ga-azoputa gị site n'ụzọ ndị mmehie,
 sitekwa na mmadu ndi okwu ha joro njo,
- 13 ndi hapuru ụzọ niile ziri ezi nke Chineke
 na-agbaso ụzọ niile nke ochichiri,
- 14 ndi na-anuri onu n'ihe ojoo,
 n'ihị na mmehie ha na-atọ ha uto.
- 15 Ihe obula ha na-eme gbagoro agbago,
 jookwa njo.
- 16 Ọ bụ naani amamihe ga-anaputa gị n'aka nwanyi akwuna,
 na nwanyi na-abughi nwunye gị nke na-ekwu okwu nrafu.
- 17 Onye na-ahapu di o luru n'agboghọ,
 nke chefuru ogbugba ndu o gbara n'ihu Chineke.
- 18 Ulo nwanyi di otu a di n'okporozo
 nke na-eduba n'onwu na n'oku ala mmuo.
- 19 Ndi ikom niile banyere n'ulo ha na-ala n'iyi.
 Ha adighi alotakwa n'okporozo nke na-eduba na ndu.
- 20 N'ihị nke a, ị ga-aga ije n'uzo ndi ezi omume,
 debekwa ukwu gi n'okporozo niile nke ndi ezi omume,
- 21 n'ihị na o bu naani ndi ziri ezi ga-ebi n'ala ahụ,
 ndi na-enweghi ita uta ga-afodukwa n'ime ya.
- 22 Ma ndi na-emebi iwu ka a ga-ebipu site n'ala ahụ,
 o bukwa ndi na-ekwesighi ntukwasị obi ka a ga-ewezuga na ya.

3

Amamihe na-eweta ahụ ike

- 1 Nwa m echezola ihe niile m ziri gi.
 Ma debe iwu m n'obi gi.
- 2 N'ihị na ha ga-eme ka ndu gi di ogologo ruo otutu afo,
 wetakwara gi udo na oganihu.
- 3 Ekwela ka ihunanya na ikwesi ntukwasị obi hapu gi,
 kekwasị ha n'olu gi,
 deekwa ha n'elu mbadamba nkume, bu obi gi.*
- 4 Mgbe ahụ, ị ga-enwe ihuoma na ezi aha
 n'anya Chineke na n'ihu mmadu.

* 3:3 Isughari ya n'uzo ozo ga-abu, deekwa ha n'ime obi gi 7:3; 2Kọ 3:3

- 5 Tụkwasi ONYENWE ANYị obi gị niile,
adaberekwala na nghota gị.
- 6 N'ihe obula i na-eme, ka Chineke bute ụzọ,
o ga-eduzi gị, meekwa ka okporoụzọ gị niile gazie.
- 7 A bula onye maara ihe n'anya nke onwe gị.
Tuọ ONYENWE ANYị egwu, kpọkwa ihe ojọọ asị.
- 8 Nke a ga-eme ka i nwee ahụ ike
gbaakwa okpukpu gị ume.
- 9 Sọpuru ONYENWE ANYị site n'inye ya mkpuru mbu nke akunuba gị,
na mkpuru mbu nke ihe ubi gị.
- 10 Mgbe ahụ ka o ga-eme ka oba gị niile jubigakwa oke,
ebe inara mmanya gị ga-ejuputa na mmanya oheru.
- 11 Nwa m nwoke ajula ido aka na nti nke ONYENWE ANYị,
ike agwula gị inagide iba mba ya.
- 12 N'ihina o bu ndi ONYENWE ANYị huru n'anya ka o na-abara mba,
dika nna si abara nwa ya nke ihe ya na-atọ ya uto mba.
- 13 Onye a goziri agozi ka mmadu ahụ bu onye chotara amamihe,
onye nwetara nghota.
- 14 N'ihina amamihe di mma karịa olocha,
o bakwara uru karịa olaedo.
- 15 O di oke onuahia karịa olo rubi,
o dighi ihe na-amasi gi e ji atunyere ya.
- 16 Ndu ogologo di n'aka nri ya;
n'aka ekpe ya ka akunuba na nsopuru dikwa.
- 17 Uzọ ya bu uzọ di mma
burukwa uzọ udo.
- 18 Amamihe bu osisi nke ndu† nye ndi na-ejide ya aka,
e, onye ahụ nke na-ejidesi ya aka ike ka ihe na-agara nke oma.
- 19 O bu site n'amamihe ka ONYENWE ANYị ji toọ ntala uwa;
o bukwa nghota ya mere ka eluigwe diri ebe o di.
- 20 Esitere n'ihe omuma ya kewaa ogbu mmiri niile,
igwe ojii na-atudakwa igirigi.
- 21 Nwa m nwoke, ekwela ka ihe abuo ndi a site n'ihu gi wezuga onwe ha:
amamihe na nghota nke ime ihe di mma n'izuzu zuruoke,
- 22 n'ihina ha na-enye gi ndu oheru,
ha bukwaara gi ihe icho mma amara n'olu gi.
- 23 Ha na-eme ka i na-aga ije n'uzo gi na-enweghi ihe egwu
maobu ihe mkpobi ukwu.
- 24 Mgbe i ga-edina ala, i gaghị atụ egwu,
i ga-edina ala ura gi ga-adi uto.
- 25 I gaghị atụ egwu ihe mbibi mberede obula
maobu tuọ egwu ila n'iyi nke na-abiakwasị ndi ajo omume.
- 26 N'ihina ONYENWE ANYị bu ebe ndabere gi,
o ga-echebekwa gi.

† 3:18 Jen 2:9; Ilu 11:30; Ilu 15:4; Mkp 2:7

- 27 Ejigidele ihe oma i puru imere onye ozo
mgbe o di gi n'aka ime ya.‡
- 28 A sikwala onye agbataobi gi laa,
biaghachi azu echi
mgbe i nwere ike ime ya taa.
- 29 Agbala izu ojo megide onye agbataobi gi,
n'ih na o nwere ntukwas i obi n'ebe i no.
- 30 Ebola mmadu ebubo na-enweghi isi,
mgbe onye ahụ na-emeghi gi ihe ojo obula.
- 31 Ekwosola onye na-eme ihe ike ekworo
maobu horo uzo ya obula.
- 32 N'ih na ndi di otu a bu ihe aru n'anya ONYENWE ANYI,
ma o na-emeso ndi na-eme ihe ziri ezi mmeso oma.
- 33 Obubu onu ONYENWE ANYI di n'ulo ndi na-eme ajo omume,
ma o na-agosi ulo ndi ezi omume.
- 34 Ndi mpako na-akwa emo ka ya onwe ya na-akwakwa emo,
ma ndi di umeala n'obi ka o na-enye amara.§
- 35 Ndi maara ihe na-enweta nsopuru,
ma ndi nzuzu na-enweta ihere.

4

Amamihe Kachasi ihe niile

- 1 Umụ m ndi ikom, geenu nti na ndumodu nke nna unu,
lezienu anya ka unu nwee nghota.
- 2 Naanu nti, nwee uche, n'ih na o bu ezi ozizi ka m na-ezi unu;
ya mere, unu ahapukwala iwu m.
- 3 Mgbe m bu nwantakiri n'ulo nna m,
mgbe m ka di ntakiri, burukwa naani otu nwa nne m ji,
4 o ziri m ihe, sikwa m,
"Ka obi gi jidesie okwu m niile ike,
debe n'iwu niile, i ga-adikwa ndu.
- 5 Nweta amamihe, nwetakwa nghota,
echezokwala okwu m, maobu site na ya wezuga onwe gi.
- 6 Ahapula amamihe, o ga-echebe gi,
hu ya n'anya, n'ih na o ga-eduzi gi.
- 7 Mmalite amamihe bu nke a, nweta amamihe,
ihe obula o ga-efu gi, nweta nghota.
- 8 O buru na i bulie amamihe elu, o ga-ebulikwa gi elu.
Jidesie ya ike, o ga-ewetara gi oke nsopuru.
- 9 O ga-eji okpueze okoko osisi choo isi gi mma
nyekwa gi okpueze mara mma n'isi gi."
- 10 Nwa m, naa m nti, meekwa ihe m gwara gi;
i ga-enwekwa ndu ogologo.
- 11 M ga-edu gi n'uzo nke amamihe,
duokwa gi n'uzo ziri ezi.
- 12 O buru na i bie udi ndu di otu a, ihe agaghi akpo gi n'ukwu n'ije gi,
i gaghi asukwa ngongo mgbe i na-agba oso.

‡ 3:27 Gal 6:10. § 3:34 Jem 4:6; 1Pt 5:5

- 13 Mee ihe niile m gwara gi, echefukwala ha,
n'ihhi na o ga-eduba gi na ndu zuruoke.
- 14 Emela dika ndi na-emebi iwu.
Esokwala uzọ ha.
- 15 Zeere ha, ejekwala n'uzọ ha;
chepu ihu gi n'uzọ ahụ,
- 16 n'ihhi na ndi na-emebi iwu adighi arahụ ụra tutu ha emee arụ nke ubochi
ahụ.
Ha anaghi ezu ike tutu ha emee ka otu onye maa n'onya.
- 17 Ha na-eri ihe oriri nke mmebi iwu,
na-anukwa ihe onunu nke oghaaghara.
- 18 Ma uzọ ndi ezi omume di ka anyanwu na-awa n'isi ututu,
nke na-enwuwakwa dika ihè n'etiti ehie ubochi.
- 19 Ma uzọ onye na-emebi iwu di ka itiri nke ochichiri,
ha anaghi ama ihe na-eme ka ha sọ ngongo.
- 20 Gee nti nwa m, n'ihe m na-ekwu.
Gee nti nke oma.
- 21 Doo ihe ndi a n'uche gi mgbe niile;
ka ha bamiekwa n'ime obi gi,
- 22 n'ihhi na ha bu ndu nye ndi chotara ha,
burukwa ahụ ike nye mmadu.
- 23 Nke ka nke, lezie echiche uche gi niile anya,
n'ihhi na ha na-emetuta ndu gi niile.
- 24 Ka ugha obula ghara isi gi n'onu puta;
kpoo igha ugha niile na okwu ruru aru niile asi.
- 25 Legide anya n'ihu ime ihe bu eziokwu;
atugharikwala isi gi ile ihe obula.
- 26 Leruo ije ukwu gi anya,
doziekwa uzọ gi niile ka o guzozie.
- 27 Ewezugala onwe gi site n'aka nri maobu n'aka ekpe;
si n'ihe ojoo wezuga ukwu gi.

5

Ido aka na nti banyere ikwa iko

- 1 Nwa m, naa nti n'okwu amamihe m,
gee nti n'okwu nghota m ndi a.
- 2 Lezie anya, ka i debe izuzu di iche iche,
ka egbugbere onu gi na-echebekwa ihe omuma.*
- 3 N'ihhi na egbugbere onu nwanyi na-akwa iko na-atọ ka mmanu anu,
okwu onu ya na-akwo murumuru kari mmanu.
- 4 Ma n'ikpeazu, o na-elu ilu dika oluilu
dikwa nkọ ka mma agha ihu abuo.
- 5 Ukwu ya abuo na-aridaru n'onwu,
nzọ ukwu ya abuo na-eje n'uzọ oku ala mmuo.
- 6 N'ihhi na o dighi agbaso uzọ kwesiri ndu;
uzọ ya gbagoro agbago, ma o maghi nke a.
- 7 Ugbu a umu m, geenu m nti,

* 5:2 Mal 2:7

- unu esikwala n'okwu niile nke ọnụ m wezuga onwe unu.
- 8 Gbaara nwanyị dī otu a ọsọ!
Ejekwala ọnụ ụzọ ụlọ ya nso,
- 9 ka ị ghara ire ugwu ị n'ebe ndị ọzọ nọ,
maọbụ were ndụ ị tinye n'aka ndị na-enweghị obi ebere.
- 10 Ka ndị ọbịa ghara inwe oke oriri n'elu akụ ị,
ka ihe niile ị ọgburu onwe ị n'ọrụ ịkpata gharakwa imejuputa ụlọ
onye ọzọ.
- 11 Ka ị gharakwa ịsụ ude n'ikpeazụ
mgbe ọrịa ga-eripia ọkpụkpụ ị na anụ ahụ ị.
- 12 Mgbe ị ga-asị, Lee ka m si kpọọ ịdọ aka na ntị asị!
"Leekwa ka obi m si lelịa iba mba anya!
- 13 Egeghị m ntị n'ozizi nke ndị nkuzi m
maọbụ nabata ndumọdụ nke ndị ndumọdụ m.
- 14 N'ihu na ugbu a, abiaruola m na mbibi
n'ihu ọha mmadụ niile."
- 15 Nụọ naanị mmiri nke si n'ite mmiri ị;
mmiri dī mma nke si n'olulu mmiri ị.
- 16 Gịni mere ị ga-eji kwe ka isi mmiri ị sọọ n'okporouzo,
ka mmiri nke aka ị sọọ n'ama?
- 17 Kwee ka ha buru nke naanị ị,
nke onye ọbịa na-agaghị enwe oke n'ime ya.
- 18 Kwere ka ịbụ nwoke ị buru ngozi nye ị;
nuriakwa ọnụ n'ihu nwunye nke ị lütara n'okorobia ị.
- 19 Nne anụ nke na-ahụ n'anya, dika ele mara mma,
ka ara dī ya n'obi zuore ị,
ka ihunanya ya na-enye ị obi uto mgbe ọbula.
- 20 Gịni ka ị na-achọ n'ahụ nwanyị na-akwa iko?
Gịni mere i ji na-amaku nwunye onye ọzọ obi?
- 21 N'ihu na ONYENWE ANYI na-ele ị anya,
ihe niile ị na-eme ka ọ na-ahụ.
- 22 Onye na-emebi iwu na-esite na mmehie ya laa onwe ya n'iyi;
mmehie ndi a bu uto nke na-ejide ya.
- 23 O ga-anwu n'ihu na ọ nabataghị ịdọ aka na ntị;
ọ bukwa nzuzu ya dufuru ya.

6

Idọ aka na ntị banyere nzuzu

- 1 Nwa m, ọ buru na ị nara onye agbataobi ị n'ibe,
ọ buru na ị nara aka ị buru onye ọbịa onye akaebe,
- 2 ị burula onye mara n'onye site n'ihe ị kwuru,
onye enwudere site n'okwu ọnụ ya.
- 3 Mee nke a, nwa m, si n'ime ya wepu onwe ị;
n'ihu na idabala n'aka onye agbataobi ị:
Jee ọsịisọ weda onwe ị n'ala rịọọ ya
enyekwala ya izuike ọbula.
- 4 Ekwekwala ka ọra baa ị anya abuo,
ekwekwala ka mbubara anya ị ruo ọra.
- 5 Naputa onwe ị, dika mgbada site n'aka dinta,

maṅbụ dika nnunụ site n'onyanya osi onyanya.

⁶ Gaa mụta ihe site n'aka ndanda, gị onye umengwụ.
Mụta ihe site n'uzo ya niile.

⁷ O bu ezie na o nweghi eze na-achikota ha,
maṅbụ onyendu, maṅbụ ochiagha,

⁸ ma o na-akpakota nri ya n'oge okochi
ma na-ewebata nri ya n'oge owuwe ihe ubi.

⁹ O bu ruo ole mgbe ka i ga-edina ala n'ebe ahụ, gị onye umengwụ?
Olee mgbe ka i ga-esi n'ura bilie?

¹⁰ Nwa ura nta, nwa iru ura nta,
nwa ichikoba aka nta zuo ike,

¹¹ ubiam ga-abiakwasi gi dika onye ohi,
uko abiakwasikwa gi dika onye na-apunara mmadu ihe.

¹² Onye okwu na uka na onye omume ya jogburu onwe ya,
onye na-ejeghari na-ekwu okwu aghugho,

¹³ onye ji iro na-egbu ikuanya ya,
jiri ukwu ya na-ekwu okwu
na mkpisiaka ya na-egosi ihe.

¹⁴ Onye obi ya na-echeputa ihe ojoo na aghugho,
onye na-akpalikwa esemokwu mgbe niile.

¹⁵ N'ihia ya, mbibi ga-abiakwasi ya na mberede;
n'otu ntabi anya ka a ga-ebibi ya, apughikwa igwota ya.

¹⁶ O di uzo ihe isii ONYENWE ANYI kporo asi,
e, ha di asaa bu ihe aru n'ebe o no.

¹⁷ Anya di nganga,
ire na-ekwu okwu ugha,
aka na-awufu obara ndi na-emeghi ihe ojoo.

¹⁸ Obi na-echeputa nzube ojoo;
ukwu na-eme ngwangwa igbaba n'ajo ihe,

¹⁹ onyeama ugha na-awupu ugha dika mmiri
na onye na-agbasa esemokwu n'etiti umunna.

Ido aka na nti banyere ikwa iko

²⁰ Nwa m, debe ihe nna gi nyere gi n'iwu,
ahapukwala iwu nke nne gi.*

²¹ Ka ndumodu ha diri gi n'obi mgbe niile,
ka i ghara ichefu ha.

²² Mgbe i na-ejeghari, o ga na-edu gi;
mgbe i na-arahu ura, o ga na-eche gi.
Mgbe i tetakwara, ha ga-akpanyere gi uka.

²³ N'ihia na iwu a bu oriona,†
Ihe ozizi a bukwa ihè,‡

otu a kwa ido aka na nti na iba mba
bu uzo ezi ndu,

²⁴ idebe gi ka i puo n'ebe nwunye onye agbataobi gi no,
sitekwa n'ire utu nke nwanyi ojoo.

* 6:20 Efe 6:1 † 6:23 Abu 119:105 ‡ 6:23 Abu 19:8; 2Pt 1:19

- 25 Ekwela ka agụ n'ezighị ezi guo gi n'ime obi n'ihì ìma mma ya,
ma o bụkwanu ka o jiri ile anya ya rata gi.
- 26 N'ihì na nwanyị akwuna ka enwere ike jii otu ogbe achicha nweta,
ma nwunye nwoke ozo na-achu nta ndu gi ìla ya n'iyi.
- 27 Mmadu o puru iguru oku tukwasi n'ahu ya,
ma uwe ya ereghi oku?
- 28 Mmadu o puru ije ije n'elu icheku oku
ma ukwu ya ahapu igbuchapu?
- 29 Otu a ka o na-adiri nwoke na-abakwuru nwunye mmadu ibe ya;
o nweghi onye obula na-emetu ya aka nke a na-agaghi ata ahuhu.
- 30 Ndi mmadu adighi eleda onye ohi anya ma o buru na o zuo ohi
ka o were gboo mkpa aguu nke na-agusi ya ike.
- 31 Ma o buru na ejide ya o ga-akwughachi ugwo ihe niile ahụ o zuru
okpukpu asaa.
N'agbanyeghi na nke a ga-eme ka o ree ihe niile o ji biri n'ulo ya.
- 32 Ma nwoke ahụ na-akwa iko bu onye nzuzu, amamihe koru ya,
n'ihì na o bu onwe ya ka o na-ala n'iyi.
- 33 A ga-eti ya ezi ihe otiti, a ga-elelikwa ya anya,
ihere ya agaghi ekwe ihichapu.
- 34 N'ihì na di nwanyị ahụ ga-esite n'ekworo wee iwe di oku;
o gawkaghi enwe obi ebere n'ebe o no n'ubochi o ga-abo obu.
- 35 O gaghi anara ihe obula n'onodu ihe nkwughachi n'ihì ihe ojoo o mere
ya.
O nwekwaghi ihe a ga-enye ya puru ime ka iwe ya daju.

7

Ido aka na nti banyere nwanyị na-akwa iko

- 1 Na-agbaso okwu m nwa m, nogide na ya,
dokwaa iwu m niile n'ime obi gi.
- 2 Debe iwu m ka i di ndu,*
chee ozizi m nche dika o bu mkpuru anya gi.
- 3 Kee ha na mkpisiaka gi,
deekwa ha n'elu mbadamba nkume, bu obi gi.
- 4 Hu amamihe n'anya dika nwaagboghohu i huru n'anya;
hukwa inwe nghota n'anya dika a ga-asi na o bu nwanne gi.
- 5 Kwee ka ha debe gi, ka i ghara ijekwuru nwanyị na-akwa iko,
ka i gharakwa ina nti n'okwu ire utu ya.
- 6 N'ihì na otu ubochi,
esi m na oghereikuku di n'ulo m lepu anya,
- 7 hu n'etiti ndi na-enweghi uche,
ahutara m otu nwokorobia n'etiti ha,
onye amamihe koru,
- 8 ka o na-aga n'uzo di nso ebe nkuku ulu
n'akuku ulu nwanyị ihere na-adighi eme,
- 9 n'oge anyasi, dika chi na-eji,
mgbe ochichiri na-agbachi.

* 7:2 Lev 18:5; Ajz 55:3

- 10 Mgbe ahụ, nwanyị ahụ putara zute ya.
O yi uwe dika nwanyị akwuna, jiri aghughọ na-abiakwute ya.
- 11 (O na-eme ụzụ na-anaghi nti inu ihe obula.
Ukwu ya anaghi anogide n'ulo ya.
- 12 O na-akwughari ma n'okporozo ma n'ama;
na-amighari n'ebe nzuzo niile.)
- 13 O weere aka ya abuo jikuo nwokorobia ahụ n'olu, sutu ya onu,
were ihu nke ihere na-adighi, si:
- 14 "Emezuru m nkwa niile m kwere taa,
enwekwara m nri nke sitere n'ihe aja udo m churu n'ulo m,
- 15 O bu gi ka m na-achokwute,
lee gi ka i na-abia.
- 16 Agbasaala m akwa mara mma n'elu ihe ndina m,
bu akwa ocha mara mma turu otutu agwa nke e ji ogho ndi Ijpt kpaa.
- 17 Efesakwala m mmanu isi oma nke maá, aloos na sinamon
n'elu n'ihe ndina m.
- 18 Bia, ka anyi were ihunanya nujubiga afo anyi;
ka anyi mee onwe anyi obi utu site ugbu a ruo ututu echi.
- 19 N'ihina di m anoghi n'ulo
o jeela njem di anya.
- 20 O ji akpa ego juru gaa njem,
abalile na ole ga-agafekwa tupu o lota."
- 21 Otu a ka o si jiri okwu ire utu ya megharia nwokorobia ahụ isi tutu o
kwenyere ya.
O nwekwaghị ike inaputa onwe ya site n'okwu nrafu nke nwanyị ahụ.
- 22 O sooro nwanyị ahụ dika ehi
a na-adokpu na-aga ebe a ga-egbu ya,
dika ele† nke na-aba n'onya,
23 nke na-eche ka e were akụ gbata ya n'obi.
Nwoke ahụ dika nnunu nke na-efeba n'onya
na-amaghị ihe na-eche ya puru iwepu ndu ya.
- 24 Geenu nti, umu m, ma o bughị naanị ige nti,
kama meekwanu ihe m na-ekwu.
- 25 Ekwela ka aguu nke obi gi chia gi;
ejela nwanyị di otu a nso; gbaara ya oso, ka o ghara inwa gi nwetakwa
gi.
- 26 N'ihina o mebiela ndu otutu mmadu,
otutu mmadu amaala n'onya ya.
- 27 Ulo ya bu okporozo nke na-eduba n'ili,
nke na-edubakwa n'ala onwu.

8

Okpukpo oku amamihe na-akpo

- 1 O bu na amamihe adighi eti mkpu?
O bu na nghota anaghi eme ka olu ya daa uda?
- 2 O na-eguzo n'elu ebe niile di elu n'okporozo,
n'agbata uzọ niile.

† 7:22 Maobu, onye nzuzu

- 3 N'ọnu ụzọ nke obodo niile
 na n'ọnu ụzọ ụlọ niile ka ọ nọ na-eti mkpu,
 4 ọ na-asi, "Ụmụ mmadu geenụ m ntị;
 ọ bụ unu ndị dị ndụ ka m na-agwa okwu.
 5 Unu ndị na-enweghị uche, nweenụ uche zuruoke;
 unu ndị nzuzu, nweenụ nghota.
 6 Geenụ m ntị, n'ihị na enwere m okwu dị mkpa m ga-agwa unu;
 Ihe ọbụla m kwuru bụ ihe ziri ezi,
 7 Ọnụ m na-ekwu eziokwu
 n'ihị na akporo m okwu ụgha asi.
 8 Ndumodu m zuruoke, ọ dikwa mma.
 Ihe ojoo ọbụla adighi n'ime ya.
 9 N'ebe onye nwetara nghota no, okwu m doro anya;
 n'ebe ndi chotara ihe omuma no, okwu m ziri ezi.
 10 Horo idọ aka na nti m karia olaocha
 horokwa ihe omuma karia olaedo di ezi mma."
 11 Amamihe di mkpa karia nkume rubi di oke onuahia.
 O dikwaghi ihe a ga-eji tunyere ya.
 12 "Mu onwe m bu amamihe na ezi nghota na-agakota.
 Enwere m omuma ihe na ezi izuzu.
 13 Itu egwu ONYENWE ANYI bu ikpo ihe ojoo asi.
 Akporo m nganga na mpako,
 omume ojoo nakwa okwu gbagoro agbago asi.
 14 Ndumodu na ezi nghota bu nke m;
 enwekwara m omuma ihe na ike.
 15 Site na m ka ndi eze ji achị,
 o bu m na-eme ka ndi na-achị achị mee iwu ziri ezi.
 16 Site na m ka ndi eze ji achị
 bu ndisi niile na-achị n'ụwa.
 17 Ndi niile huru m n'anya ka m na-ahu n'anya.
 Ndi niile na-achọ m aghakwaghi ichota m.
 18 Ana m ekenye uba na nsopuru,
 na ikpe ziri ezi na ezi omume.
 19 Onyinye m na-enye di mma karia olaocha,
 o karikwara olaedo.
 20 Ana m aga ije n'uzo ezi omume,
 n'okporozu ikpe ziri ezi.
 21 Ndi niile huru m n'anya, na-eketa akunuba.
 Ana m emejuputakwa uloku ha.
 22 "ONYENWE ANYI kpuru m dika mmalite uzọ ya,
 tupu o bido ike ihe ọbụla ozo.
 23 Site n'ebighi ebi gara aga ka m di;
 adikwa m adi tupu e kee ụwa.
 24 Anọ m na-adi tupu e kee ogbu mmiri,
 tupu isi iyi ọbụla agbaputa mmiri n'elu ụwa,
 25 tupu e kee ugwu ukwu
 na ugwu nfa.
 26 E, amuola m rii tupu Chineke ekee ụwa
 na osisi niile, na aja niile di n'ime ya.
 27 Anọ m ya mgbe o doziri mbara eluigwe n'onodu ya,

- mgbe ọ t̄sara ha n'elu ogbu mmiri niile;
 28 mgbe o hiwere mbara eluigwe,
 mgbe o mere ka isi iyi niile nke ogbu mmiri d̄i ike,
 29 mgbe ọ kpara oke nye osimiri ebe ọ ga-akw̄s̄i,
 ka mmiri ya ghara ịgafe iwu ya,
 mgbe ọ kara akara ebe a t̄oṛo nt̄ala nke ụwa.
 30 Oge ahụ niile ka m na-anọ n'akuk̄u ya d̄ika onye ñka.
 Ihe banyere m na-atokwa ya uto;
 ana m egwuri egwu n'ihu ya.
 31 Ihe niile o kere tokwara m uto,
 ụwa niile na ụmụ mmadu!
- 32 "N'ih̄i ya, ụmụ m nd̄i ikom, geen̄u m nt̄i;
 n'ih̄i na nd̄i niile na-eso ụz̄o m na-enwe ọn̄u.
 33 Gee nt̄i na nd̄umodu m ka ị bur̄u onye maara ihe,
 agbak̄utakwala nd̄umodu m azu.
 34 Ngozi d̄iri mmadu ahụ na-ana nt̄i n'okwu m,
 onye na-anọ na nche n'ọn̄u ụz̄o m ụb̄och̄i niile,
 onye na-anọ na-echere m n'ọn̄u ụz̄o ụl̄o m;
 35 n'ih̄i na onye ọb̄ula ch̄otara m ch̄otara nd̄u;
 ọ natakwala ihuoma n'ebe ONYENWE ANȲi n̄o.
 36 Ma onye na-enwegh̄i ike ch̄ota m na-emeru onwe ya ahụ;
 nd̄i niile k̄poro m as̄i hur̄u ọnw̄u n'anya."

9

Okpukpo oku nke amamihe na nzuzu

- 1 Amamihe ewuola ụl̄o ukwu ya
 n'elu ogidi asaa.
 2 O doziela oriri ya n'usoro,
 o gbuola an̄u ya, gwaakwa mmanya.*
 3 O zipukwala nd̄i ozi ya ka ha gaa kp̄o mmadu niile,
 site n'ebe d̄i elu nke obodo ka ha n̄o na-akpo oku na-as̄i,
 4 "B̄ian̄u n'ulo m, unu nd̄i niile na-enwegh̄i uche"
 Ma nye nd̄i amamihe k̄oro, ọ na-as̄i,
 5 "B̄ian̄u, rie nri m,
 ñuokwa mmanya m gwakotara.
 6 Hap̄un̄u ụz̄o enwegh̄i uche unu, ka unu were d̄i nd̄u;
 gbasokwan̄u ụz̄o mmūo ighota ihe."
 7 Onye ọb̄ula na-adọ onye na-akwa emo aka na nt̄i na-ewetara onwe ya
 nleli;
 onye na-abara mmadu ọj̄o mba na-enweta nkocha.
 8 Abarala nd̄i na-akwa emo mba, ma ọ bugh̄i ya, ha ga-akpo gi as̄i;
 baara nd̄i maara ihe mba, ha ga-ah̄u gi n'anya.
 9 Kuziere onye maara ihe ihe o kwesiri im̄uta, ọ ga-ama ihe kar̄ia,
 kuziere onye ziri ezi ihe ọ ga-atukwas̄i ihe ọ mutara n'amamihe ya.
 10 N'ih̄i na it̄u egwu ONYENWE ANȲi bu mmalite amamihe,
 inwe ihe om̄uma banyere onye Nso ah̄u bukwa nghota.
 11 N'ih̄i na ọ bu site na amamihe, ka ụb̄och̄i gi ga-ad̄i ogologo.

* 9:2 A na-eji ụda máá gwakoo na mmanya i ji mee ka ọtọ ezi uto n'ọn̄u.

- A ga-etinyekwara gi otutu afo na ndu gi.
- 12 I buru onye nwere amamihe, amamihe gi ga-abara gi uru,
ma i buru onye na-akwa emo, naani gi ga-ata ahuhu ya.
- 13 Nwanyi di nzuzu na-eme mkpotu,
o nweghi uche; ihere adighikwa eme ya.
- 14 O na-anọ ọdu n'onu uzo ulo ya,
n'elu oche n'ebe dikarisiri elu n'obodo,
- 15 na-akpo ndi na-aga n'uzo oku,
bu ndi na-aga mkpa ha,
16 "Ka ndi niile amamihe korọ bia n'ulo m."
- O na-asikwa ndi na-enweghi uche,
17 "Mmiri e zutere n'ohi na-atọ uto,
nri e riri na nzuzo na-atokarikwa n'uto."
- 18 Ma ha adighi aghota na ndi n'adighi ndu no n'ebe ahụ,
na ndi o korọ oku nri aghoolari ndi no n'ala mmuo.

Ndi a bu ilu Solomon

10

- 1 Ilu di iche iche nke Solomon:
Nwata maara ihe na-eme ka nna ya nuria onu;
ma nwantakiri di nzuzu na-ewetara nne ya n'iru uju.
- 2 Aku a kpatara n'uzo na-ezighi ezi adighi aba uru,
ma ezi omume na-azoputa mmadu site n'onwu.
- 3 ONYENWE ANYI agaghi ekwe ka onye ezi omume nwuo n'aguu,
o gakwaghi ekwe ka ihe nogide na-agara onye ajo omume nke oma.
- 4 Aka ndi umengwu na-eweta ogbenye,
ma aka na-arusi oru ike na-eweta uba.
- 5 Onye na-ekpokota n'oge okochi bu nwa maara ihe,
ma nwa ahụ nke na-arahu ura n'oge oru bu nwa na-eweta ihere.
- 6 Onye ezi omume na-anata ngozi,
ma naani nkocha juputara n'onu onye ajo omume.
- 7 Aha onye ezi omume ka eji enye ngozi,
ma aha onye ajo omume ga-ere ure.
- 8 Onye obi ya maara ihe na-anabata ihe e nyere n'iwu,
ma onye nzuzu ekwurekwu ga-ala n'iyi.
- 9 Onye uzo ya ziri ezi na-aga ije n'atughi egwu,
ma onye uzo ya ezighi ezi ka a ga-achoputa.
- 10 Onye obula na-egbu ikuanya na-ebute ihe mwute,
onye nzuzu ekwurekwu ga-abia n'ila n'iyi.
- 11 Onu onye ezi omume bu isi iyi nke ndu,
ma naani nkocha juputara n'onu onye ajo omume.

- 12 Ịkpọ asi na-akpali esemokwu,
ma ihunanya na-ekpuchi mmehie niile.
- 13 Ndi nwere nghota na-ekwu okwu nwere isi,
ma ndi na-enweghi uche ka a na-eti ihe dika ohu.
- 14 Onye amamihe na-akpakoba ihe omuma,
ma onye nzuzu na-eji onu ya akpo ila n'iyi oku.
- 15 Aku ndi ogaranya buru ha obodo e wusiri ike,
ma ubiam bu ila n'iyi nke ndi ogbenye.
- 16 Ugwo onu onye ezi omume bu ndu,
ma ihe nweta nke onye ajo omume bu mmehie na onu.
- 17 Onye na-ege nti na ndumodu na-egosi uzọ nke ndu,
ma onye na-adighi anabata ndumodu na-eme ka ndi ozọ kpafuo.
- 18 Onye ji egbugbere onu ugha ekpuchi ikpo asi
na onye na-agbasa okwu nkwtu bu onye nzuzu.
- 19 N'otutu okwu mmehie adighi akwusi
ma ndi nwere uche na-ejide ire ha.
- 20 Ire nke onye ezi omume bu olocha kachasi mma,
ma obi onye ajo omume bu ihe onuahia nta.
- 21 Egbugbere onu onye ezi omume na-azuju otutu mmadu afo,
ma ndi nzuzu na-anwu n'ih i amamihe nke koru ha.
- 22 Ngozi ONYENWE ANYI na-eme mmadu ogaranya,
o nagh i atukwas i ya nsogbu.
- 23 Ihe na-atu onye nzuzu utu bu izube nzube ojoo;
ma ihe na-atu onye maara ihe utu bu inwe nghota.
- 24 Ihe ah u onye na-emebi iwu n'atu ujo ya ga-abiakwas i ya,
ihe onye ezi omume na-ach o ka a ga-enye ya.
- 25 Mgbe oke ifufe na-emebi ihe, ndi na-emebi iwu ka o na-eburu;
ma ndi ezi omume na-eguzosi ike ruo ebigh i ebi.
- 26 Onye umengwu na-abu ihe mgbu nye onyenwe ya;
o dika anwuru oku n'anya mmadu maobu dika mmanya gbara uka
nke na-ejiji eze.
- 27 Itu egwu ONYENWE ANYI na-enye ogologo ndu,
ma onuogugu afo nke onye ajo omume na-adi mkpumkpu.
- 28 Olileanya ndi ezi omume ga-abu onu;
olileanya ndi na-emebi iwu bu naani ihe efu.

- 29 Ụzọ ONYENWE ANYỊ bụ ebe mgbaba nye ndị na-enweghị ịta ụta, maọbụ ịla n'iyi nye ndị na-eme ajọ ihe.
- 30 A pughị iwezuga* onye ezi omume, ma onye na-emebi iwu agaghị anogide.
- 31 N'ọnu onye ezi omume ka mkpuru amamihe si abia, ma ire na-ekwu okwu nduhie ka a ga-eme ka o dere duu.
- 32 Egbugbere ọnu onye ezi omume mara ihe na-eweta ihuoma, ma ọnu ndị ajọ omume bụ naanị okwu nduhie.

11

- 1 Ihe otutu aghugho* bụ aru n'ihu ONYENWE ANYI ma ihe otutu zuru ezu na-anata ihuoma n'ebe o no.
- 2 Nganga bia, nleli a na-eso ya, ma onye di umeala n'obi na-amuta ihe.
- 3 Eziokwu nke ndi ziri ezi n'obi na-edu ha; ma omume gbagoro agbago nke ndi aghugho n'ala ha n'iyi.
- 4 Akunuba gi agaghị azoputa gi n'ubochi ikpe; o bu naanị ezi omume na-anaputa site n'onwu.
- 5 Ezi omume nke ndi na-enweghị ịta ụta na-eme ka uzọ ha zie ezi, ma ajọ omume nke ndi na-emebi iwu na-akwada ha.
- 6 Ezi omume nke onye ziri ezi na-azoputa ya; ma ochicho ojoo nke ndi na-agho aghugho ka a ga-eji jide ha.
- 7 Mgbe onye ajọ omume nwuru, olileanya ya niile alala n'iyi, ihe niile o na-ele anya inweta site n'ike ya alaakwala n'iyi.
- 8 Chineke na-azoputa ndi ezi omume site na nsogbu ha, ma ndi ajọ omume ka o na-ahapu ka ha daba n'ime ya.
- 9 Okwu ojoo ka onye ajọ omume ji emebi onye agbataobi ya. Ma site n'ihe omuma ka onye ezi omume ga-eji doputa ndu ya.
- 10 Oganihu nke onye ezi omume na-atọ mmadu niile uto, otu aka ahụ kwa, onwu onye ajọ omume na-atọ mmadu niile uto.
- 11 A na-esite na ngozi nke ndi ziri ezi bulie obodo elu, ma a n'ala ya n'iyi site n'okwu onu ndi ajọ omume.
- 12 Ikwu okwu nleda megide onye agbataobi gi bu nzuzu; ma onye ahụ nwere nghota na-agba nkiti.
- 13 Onye na-agba asiri na-ekpughe ihe nzuzo,

* 10:30 Maobu, ihopu * 11:1 Lev 19:35-36; Dit 25:13-16; Mai 6:11

- ma onye kwesiri ntụkwasi obi na-ekpuchi ihe nzuzo.
- 14 N'ih i enweghi ezi ndi ndu ka obodo ji ada,
ma otutu ndi ezi ndumodu na-eweta mmeri.
- 15 Onye obula na-ana onye obia n'akaebe ga-ata ahuhu,
ma onye juru ikwu ugwo onye ozọ ji, no na ntukwasi obi.†
- 16 Nsoपुरu na-adiri nwanji nwere obioma,
ma ndi na-adighi eme ebere bu naani akunuba ka ha na-enweta.
- 17 Onye nwere obioma baara onwe ya uru,
ma onye nwere obi ojoo na-ewetara onwe ya nsogbu.
- 18 Onye ajo omume na-anata ugwo oru aghughu,
ma onye na-agma ezi omume dika mkpuru na-anata ugwo oru kwesiri ekwesi.
- 19 Onye na-eguzosi ike ime ihe ziri ezi ga-enwe ndu;
ma onye na-agbaso ihe ojoo ga-ahu onwu.
- 20 ONYENWE ANYI na-akpo ndi obi ha gbagoro agbago asi
ma ndi uzọ ha na-enweghi ihe ita uta na-amasi ya.
- 21 O bu ihe doro anya na ndi na-emebi iwu ga-ata ahuhu,
ma ndi ezi omume ka a ga-anaputa.
- 22 Nwanji mara mma, nke na-enweghi uche,
dika olaedo a gbanyere ezi n'imi.
- 23 Olileanya onye ezi omume bu onu,
ma onye na-emebi iwu na-ele naani anya ihe ojoo.
- 24 Otu onye na-agbasapu aka ya na-enye enye ma na-enweta aku karia,
ma onye ozọ na-egbochi egbochi ma na-ada ogbenye.
- 25 E, onye na-agbasa aka ya ga-aba ogaranya;
onye obula na-atute ndi ozọ ka a ga-atutekwa.
- 26 Ndi mmadu na-abu onye na-achikoba mkpuru oka na-ereghi ya ere onu,
ma ha na-ekpetara onye nke di njikere ire nke ya ngozi Chineke.
- 27 Onye na-achọ ihe oma na-enweta ihuoma,
ma ihe ojoo na-abiakwasi onye na-achọ ya.
- 28 Ndi tukwasiri obi n'akunuba ha ga-ada,
ma onye ezi omume ga-epuputa dika akwukwo ndu.
- 29 Onye na-ewetara ezinaulo ha nsogbu ga-eketa naani ifufe,
onye nzuzu ga-abu ohu nke onye maara ihe.

† 11:15 Maabu, *ga-enwe udo*

- 30 Mkpurū nke ndị ezi omume bụ osisi na-enye ndū,
onye na-erita mkpuruobi n'uru bụ onye maara ihe.
- 31 O burū na a ga-akwū ndị ezi omume ugwo orū ha n'ūwa a;
a ga-esi aṅaa ghara ikwū ndị na-amaghị Chineke na ndị mmehie ugwo
orū.

12

- 1 Onye obula na-ahū idō aka na ntī n'anya na-ahū ihe omuma n'anya,
ma onye na-akpō iba mba asī bụ onye na-enweghī uburū isi.
- 2 Ezi mmadū na-anata ihuoma site n'aka ONYENWE ANYI,
ma onye na-atuputa atumatū ojōō ka o na-ama ikpe.
- 3 Onye ajō omume agaghī anogide,
ma apughī ihopu onye ezi omume.
- 4 Ezi nwanyī bụ onū na okpueze di ya,
ma nwanyī na-eweta ihere dika ire ure n'okpukpu di ya.
- 5 Echiche obi niile nke onye ezi omume bụ ihe ziri ezi,
ma ndumodu onye ajō omume juputara n'aghughō.
- 6 Okwu niile nke ndī ajō omume bụ ihe na-eweta onwu,
ma okwu ndī omume ha ziri ezi na-anaputa ha.
- 7 Ndī na-emebi iwu ga-ala n'iyi,
ma ndī ezi omume ga-eguzosi ike.
- 8 Onye nwere uche zuruoke ka mmadū niile na-achō,
ma onye uche ya gbagoro agbagō ka mmadū na-eleda anya.
- 9 O ka mma ibū onye a na-elelī anya ma i nwere ohu,
karia ibū onye a na-asopuru ma burū onye nri na-adighī n'ulo ya.
- 10 Onye ezi omume na-elekota anū ulō ya,
ma obi ebere kachasī nro nke onye ajō omume mere bụ enweghī obi
ebere.
- 11 Onye na-arū ala ubi ya ga-enwe nri n'ebe o bara uba,
ma onye na-agbaso ihe efu dī iche iche, amamihe korō.
- 12 Ndī ajō omume na-enwekwa anya ukwu n'ihe ndī ajō omume ibe ha
nwere,
ma mgborogwu nke ndī ezi omume ga-eto eto.
- 13 A na-ejide onye ajō omume site n'okwu onū ya,
ma onye ezi omume na-esi na nsogbu wezuga onwe ya.
- 14 Ikwu eziokwu na-enye mmadū obi utō,
inwe mgbalī na-ewetara ya ngozi.

- 15 Ụzọ ndị nzuzu n'uche ha onwe ha ziri ezi,
ma onye maara ihe na-aña ntị nye ndumọdu.
- 16 Ndi nzuzu na-egosiputa iwe ha ọsiiso,
ma onye nwere uche na-elepuru mkpari anya.
- 17 Ezi onye akaebe na-ekwu eziokwu,
ma ajoy onye akaebe na-ekwu okwu ugha.
- 18 Okwu ojoo na-agbawa obi dika mma agha,
ma ire onye maara ihe na-eweta ogwugwo.
- 19 Eziokwu na-eguzo ruo mgbe ebighi ebi,
ma okwu ugha anaghi adigide.
- 20 Aghughu na-ejuputa n'obi na-eche ihe ojoo;
ma ndi na-eme ka udo di na-enwe onu.
- 21 Ihe ojoo anaghi adakwasị onye ezi omume,
ma ndi ajoy omume enwetala nsogbu ebe o di ukwu.
- 22 ONYENWE ANYI kporo ebugbere onu n'agha ugha asi,
ma ihe ndi kwesiri ntukwasị obi na-amasi ya.
- 23 Onye nwere uche na-edebe ihe omuma ha nye onwe ha,
ma onye nzuzu na-agbasa enweghi uche ya n'anwu.*
- 24 Aka na-arusi oru ike ga-achi achị,
ma umengwu ga-akwusi naani n'oru mmanyee.
- 25 Obi nke juputara na nchegbu na-ada mba,
ma okwu oma na-eme ka obi nuria.
- 26 Onye ezi omume na-eduzi onye agbataobi ya,
ma onye na-emebi iwu na-eduhie ha.
- 27 Onye umengwu adighi ahụ anu o chutara na nta n'oku,
ma ndi na-arusi oru ike na-eri site n'aku ha nwetara n'ichu nta.
- 28 Uzọ nke onye ezi omume na-eduba na ndu,
n'uzo ahụ, onwu adighi ya.

13

- 1 Nwa maara ihe na-ege ntị na ndumodu nna ya
ma onye na-akwa emo adighi ege ntị n'iba mba.
- 2 Onye na-eme ezi ihe ga-esite n'okwu onu ya nweta ugwo oru,
ma ndi na-aghogbu ibe ha ga-anata ihe ike dika ugwo oru ha.
- 3 Mmadu zuruoke bu onye na-ejide ire ya aka!*

* 12:23 Ilu 13:16 * 13:3 Abu 141:3; Ilu 21:23

Ma onye ekwuruekwu na-ewetara onwe ya mbibi.

- 4 Ndi umengwu na-achọ otutu ihe ma o dighi ihe ha na-enweta;
ma onye na-arusi oru ike na-enweta ihe niile o choro.
- 5 Onye ezi omume kporo ugha asi,
ma okwu onu onye na-emebi iwu
na-ewetara ya ihere na nkocha.
- 6 Ezi omume mmadu na-abara ya uru na ndu ya niile,
ma ajo omume ndi mmehie na-ala ha n'iyi.
- 7 O di mmadu na-eme ka o bu ogaranya maobu onye ukpa.
Ma o dikwa mmadu na-eme ka o bu onye ukpa maobu ogaranya.
- 8 Ogaranya nwere ike jiri ego ya gbaputa onwe ya,
ma ogbenye adighi azaghachi mba banyere imeru ya ahụ.
- 9 Ihe onye ezi omume na-enwupu enwupu,
ma oriona onye mmebi iwu ga-anyu.
- 10 Nganga na-eweta esemokwu,
ma a na-ahu amamihe n'ime ndu ndi na-anata ndumodu.
- 11 Aku a kpatara ngwangwa na-emebikwa ngwangwa;
ma aku sitere n'irusi oru ike na-eto eto.
- 12 Nchere a na-echere ogologo oge maka imezu olileanya e nwere na-egbu
obi,
mgbe ihe a na-eche mezuru, oke onu na-adi.
- 13 Onye na-eleli ntuziaka anya ga-akwu ugwo n'hi ya,
ma onye na-atu egwu ihe enyere n'iwu ga-anata ugwo oru ya.
- 14 Nkuzi nke onye maara ihe bu isi iyi nke ndu,
nke na-eme ka mmadu ghara ima n'onya onwu.
- 15 Ezi nghota na-eweta ihuoma,
ma uzọ nke ndi na-ekwesighi ntukwasị obi na-eduba ha na mbibi.
- 16 Onye nwere uche na-eji omuma ihe n'aru oru,
ma ndi nzuzu na-egosiputa enweghi uche ya.
- 17 Onyeozi ajo omume na-adaba na nsogbu,
ma onyeozi kwesiri ntukwasị obi na-eweta ogwugwo.
- 18 Onye na-aju ido aka na nti ga-anwu n'ukpa na n'ihere;
ma onye na-anabata ido aka na nti ka a ga-asopuru.
- 19 Mgbe ihe a na-ele anya mezuru o na-atu mkpuruobi utu,
ma ndi nzuzu kporo isite n'ajo ihe wezuga onwe ha asi.

- 20 Na-eso ndị maara ihe ka ị ghọọ onye mara ihe,
n'ihhi na onye na-eso ndị nzuzu na-aba na nsogbu.
- 21 Nsogbu bụ ihe na-esoghari ndị mmehie,
ma ngozi na-esoghari ndị ezi omume.
- 22 Mgbe ezi mmadu nwuru, o na-ahapuru umu ya na umu umu ya aku,
ma mgbe onye mmehie nwuru, aku ya na-abu nke ndi ezi omume.
- 23 Ubi onye ogbenye puru inwe otutu ihe oriri,
ma ikpe na-ezighi ezi na-azachapu ya.
- 24 Onye obula na-adoghi umu ya aka na nti, na-egosi na o hughu ha n'anya;
ma onye huru ha n'anya, ga-adosi ha aka na nti ike.
- 25 Onye ezi omume na-eri nri ruo na nriju afọ onwe ya,
ma nri na-akọ n'afọ onye ajọ omume.

14

- 1 Nwanyị maara ihe na-ewu ulọ ya,
ma nwanyị nzuzu na-eji aka ya akwada ulọ ya.
- 2 Ime ihe ziri ezi bu itu egwu ONYENWE ANYI;
ma ndi na-ejehie n'uzo ha na-akpo ya asi.
- 3 Onu onye nzuzu na-ekwuputa okwu mpako,
ma ebugbere onu onye maara ihe na-echebe ha.
- 4 Mgbe ehi na-adighi, ulọ ebe a na-azu anu na-adi ocha,
ma site n'ike ehi ihe omume nke ubi na-ejuputa n'ulo.
- 5 Onye akaebe eziokwu adighi aghogbu mmadu,
ma onye akaebe ugha na-agma ugha mgbe obula.
- 6 Onye na-akwa emo na-achọ amamihe ma o dighi achota ya;
ma ihe omuma na-abara onye nwere nghota osiso.
- 7 Si n'ebe onye nzuzu wezuga onwe gi,
n'ihhi na i gaghị achota ihe omuma n'onu ya.
- 8 Amamihe nke onye nwere uche bu ihe na-eme ka o mata ebe o na-aga,
ma enweghi uche nke ndi nzuzu bu aghughu.
- 9 Ndi nzuzu na-eji okwu idozi ihe mmehie mebiri akwa emo;
ma obi ebere ka a na-achota n'etiti ndi omume ha ziri ezi.
- 10 O bu naani onye ihe na-eme maara ufu ya,
o dighi onye ozọ ga-eso keta onu ya.
- 11 A ga-ala ulọ onye ajọ omume n'iyi,
ma ulọ ikwu onye omume ya ziri ezi ga-awasa ka igu.

- 12 Ọ di ụzọ nke ziri ezi n'anya mmadụ,
ma n'ikpeazu ọ na-eduba n'ọnwụ.
- 13 Ọ buladi n'ime ọchi obi mgbu na-adi,
ma ọñụ nwere ike kwusị n'iru ụjụ.
- 14 Ndi na-ekwesighi ntukwasị obi aghaghị inweta ụgwọ ọrụ ha,
ma ezi mmadụ ga-enwetakwa ụgwọ ọrụ ya.
- 15 Onye na-enweghị uche na-ekwenye ihe niile a gwara ya;
ma onye nwere uche na-atule mara ebe ọ na-eje.
- 16 Onye mara ihe na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ na-ewezugakwa onwe ya
n'ihe ojọọ,
ma onye nzuzu na-ewebiga iwe oke ma na-eche na ọ ka bụ onye
kwesiri ntukwasị obi.
- 17 Onye iwe ọkụ na-eme ihe nzuzu,
ma onye na-echepụta nzube ojọọ ka a na-akpọ asị.
- 18 Ndi na-enweghị uche na-enweta ụgwọ ọrụ nke uche gbagoro agbago,
ma onye nwere uche na-enweta ihe ọmụma.
- 19 Ndi ojọọ ga-akpọ isiala n'ihu ndi ezi mmadụ,
ndi ajo omume ga-ada n'ọñụ ụzọ ama ndi ezi omume.
- 20 Ọ buladi ndi agbataobi onye ogbenye na-akpọ ya asị,
ma ọgaranya na-enwe otutu ndi enyi.
- 21 Onye na-eleda onye agbataobi ya anya na-emehie,
ma onye na-emere ndi ogbenye ebere ka ihe ga-agara nke ọma.
- 22 Ndi na-ezube ihe ojọọ, ha ọ naghị akpafu?
Ma ndi na-ezube ihe ọma na-achota ihunanya na ikwesi ntukwasị obi.
- 23 Irusi ọrụ ike na-eweta uru;
ma oke okwu na-eweta ukpa.
- 24 Okpueze nke ndi maara ihe bụ akunuba ha,
ma enweghị uche nke ndi nzuzu na-emeputa naani ihe na-abaghị uru.
- 25 Onye na-agba akaebe eziokwu na-anaputa ndu mmadụ,
ma onye akaebe ụgha bụ onye aghughọ.
- 26 Onye obula na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ nwere ebe mgbaba;
nye umu ya ọ ga-abukwa ebe ize ndu.
- 27 Itu egwu ONYENWE ANYỊ bụ isi iyi nke ndu;
nke na-eme ka mmadụ ghara ima n'onya onwu.
- 28 Otuto onye eze na-enwe dabeere n'ọñụogugụ ndi ọ na-achị,
e wezuga ndi ọ na-achị, eze enweghị ugwu obula.

- 29 Onye na-enwe ndidi nwere ọtụtụ nghọta,
ma onye obi ọkụ na-egosi enweghị uche ya.
- 30 Ndu dị juu na-eme ka ubochi mmadu di ogologo;
ekworo na-eme ka o ree ure.
- 31 Onye obula na-emegbu onye ogbenye na-eleli Chineke kere ha anya,
ma onye na-emere onye ogbenye ebere na-asopuru Chineke.
- 32 O buladi n'onwu onye ezi omume nwere ebe mgbaba n'ime Chineke,
ma ndi ajo omume na-ala n'iyi, mgbe mbibi bira.
- 33 N'obi onye nwere nghota ka amamihe na-anogide,
ma o buladi n'etiti ndi nzuzu o na-eme ka amara ya.
- 34 Ezi omume na-ewuli mba elu,
ma mmehie bu ihe ihere nye ndi obula.
- 35 Eze na-anuri onu n'ihio odibo maara ihe;
ma odibo na-eweta ihere na-akpali oke iwe ya.

15

- 1 Osisa okwu di nro na-eme ka iwe na onuma laa azu;
ma okwu ike na-akpali iwe.
- 2 Ire onye maara ihe na-eme ka ihe omuma muba,
ma onu onye nzuzu na-ekwuputa okwu enweghi uche.
- 3 ONYENWE ANYI na-ahuzu ihe niile,
anya ya dikwa n'ahu ndi oma na ndi ojoo.
- 4 Okwu di nwayoo na-eweta ndu na ume;
ma nkwuto na-eweta ida mba.
- 5 Naani onye nzuzu na-akpo ndumodu ndi muru ya ihe efu;
ma onye obula na-ege nti nye mgbanwe na-eziputa ezi uche.
- 6 Ulo ndi ezi omume na-ejuputa n'otutu aku,
ma aku ndi na-emebi iwu na-ewetara ha nsogbu.
- 7 Egbugbere onu onye maara ihe na-agbasa ihe omuma,
ma obi ndi nzuzu ezighi ezi.
- 8 ONYENWE ANYI na-akpo aja ndi ajo omume asi,
ma ekpere ndi ndu ha ziri ezi na-atu ya utu.
- 9 ONYENWE ANYI kporo uzu ndi na-emebi iwu asi,
ma ndi na-achuso ezi omume ka o na-ahu n'anya.
- 10 Oke ido aka na nti na-echere ndi na-ahapu uzu.
Onye kporo iba mba asi ga-anwu onwu.

- 11 ONYENWE ANYỊ mazuru ihe omimi niile nke ọnwụ na ọkụ ala mmụọ; ọ ga-esikwa ańaa ghara ịma obi ụmụ mmadụ?
- 12 Ọ dighị atọ onye na-akwa emo uto ma a baara ya mba, ya mere ọ dighị ejekwuru onye maara ihe.
- 13 Obi nke na-ańurị ọńụ na-eme ka ihu dị mma. Ihu gbaruru agbaru na-egosi obi nwere ihe mwute.
- 14 Obi nwere nghota na-achọ ịmata ihe, ma ọńụ onye nzuzu na-azụ onwe ya n'okwu na-abaghị uru.
- 15 Ndu onye ogbenye juputara nnoo na mgbalị, ma ndị nwere udo n'obi na-eri oriri mgbe niile.
- 16 Ọ dị mma inwe akunuba dị nta ma buru onye na-atu egwu ONYENWE ANYỊ, karia inwe akụ ma noro na nsogbu.
- 17 Ọ ka mma bu oke nri akwukwo nri nta nke nwere ihunanya, karia ehi buru ibu a zuziri azuzi nke ikpo asi di na ya.
- 18 Onye iwe oku na-amalite ogo; ma onye na-adighi ewe iwe osiso na-eme ka ilu ogo kwusi.
- 19 Eji ogwu gbochie uzọ onye umengwu, ma uzọ onye omume ya ziri ezi bu uzọ di larịi.
- 20 Nwa nke maara ihe na-eme ka obi toọ nna ya uto, ma onye nzuzu na-eleda nne ya anya.
- 21 Onye na-enweghi uche na-ańurị ọńụ n'ime amaghi ihe ya, ma onye nwere nghota na-aga ije n'uzọ ziri ezi.
- 22 Nzube na-enweghi ndumodu na-ama afọ n'ala, ma ndi ndumodu diri otutu oganihu ga-adi.
- 23 Onu na-adi mgbe mmadu natara osisa di mma, okwu e kwuru n'oge o kwesiri di mma.
- 24 Uzọ ndu na-agbago elu nye onye nwere uche, iwezuga ha site na-igbada n'ala mmuọ di n'okpuru.
- 25 ONYENWE ANYỊ na-adotu ma na-adorisi ulo nke onye mpako, ma oke ala nke nwanyi di ya nwuru ka o na-elekota.
- 26 Echiche ojo niile nke ndi na-emebi iwu ka ONYENWE ANYỊ kporo asi ma okwu ebere niile di ocha n'anya ya.
- 27 Onye anya ukwu na-ewetara ezinaulo ya nsogbu. Ma onye kporo iri ngari asi ga-adi ndu.

- 28 Obi onye ezi omume na-atule ọsisa ya
ma ọnụ nke onye ajọ omume na-asọputa ihe ọjọọ dị iche iche.
- 29 ONYENWE ANYỊ anọghị ndị na-emebi iwu nso;
ma ọ na-anụ ekpere ndị ezi omume.
- 30 Ihu ọchị na-eweta obi uto.
Akụkọ ọma na-enyekwa ọkpụkpụ ndụ.
- 31 Onye na-ege ntị nye ịba mba nke na-enye ndụ
ga-esoro ndị amamihe nọrọ.
- 32 Onye juru ịdọ aka na ntị kpọrọ onwe ya asi
ma onye ọbụla naara ndumọdụ nwere nghota.
- 33 Ịtụ egwu ONYENWE ANYỊ bụ amamihe na-abia site n'ịdọ aka na ntị;
onye dị umeala n'obi ga-anata ugwu na nsopuru.

16

- 1 Mmadu nwere ike pia ihe ọ choro ime,
ma okwu ikpeazu ga-esi n'onu ONYENWE ANYI.
- 2 Uzọ niile nke mmadu di ocha n'anya ya,
ma ONYENWE ANYI na-atule ebumnobi niile nke mmadu.
- 3 Were oru gi niile nyefee n'aka ONYENWE ANYI,
o ga-eme ka ha gaa n'ihu.
- 4 ONYENWE ANYI na-eme ka ihe niile rupu ebumnuche ya,
o buladi ndi mmebi iwu ka e debere maka ubochi mbibi.
- 5 ONYENWE ANYI kporo ndi nwere obi di mpako asi.
Mara nke a nke oma: Ha aghaghi ita ahuhu.
- 6 O bu site n'ihunanya na eziokwu ka eji ekpuchi mmehie;
o bukwa site n'egwu ONYENWE ANYI ka mmadu ji agbanari mmehie.
- 7 Mgbe uzọ mmadu na-agbaso na-atọ ONYENWE ANYI uto,
o na-eme ka mmadu ahụ na ndi iro ya di n'udo.
- 8 O di mma inwe ihe nta n'ezi omume
karia inwe otutu uru n'uzo ikpe na-ezighi ezi.
- 9 Anyi nwere ike pia opipia n'obi anyi,
maobu ONYENWE ANYI na-edu ije anyi.
- 10 Egbugbere onu eze na-ekwu okwu sitere na-ezi nghota,
onu ya adighi ekpe ikpe na-ezighi ezi.
- 11 Ihe otutu ziri ezi na ihe niile ha n'otu diri ONYENWE ANYI,
ihe niile e ji atu ihe di n'ime akpa bu ya mere ha.

- 12 Ndi eze kporo ime ihe na-adighi mma asi,
n'ihu na site n'ezi omume ka ocheeze ji eguzosi ike.
- 13 Ndi eze na-enwe mmasi n'egbugbere onu na-ekwu eziokwu,
ha na-agu onye na-ekwu eziokwu di ka ezi mmadu.
- 14 Iwe eze bu onyeozi nke onwu.
Onye maara ihe ga-eme ka o dajuo.
- 15 Mgbe ochi di n'ihu eze o na-ewetara onye huru ya ndu,
ihuoma ya di ka igwe ojii na-eweta mmiri ozuzo.*
- 16 O ka mma inwe amamihe na mmuo ighota ihe
karia inwe olocha na olaedo.
- 17 Uzo di larii nke onye ziri ezi bu iwezuga onwe ya puo n'ihe ojo,
ndi na-echebe uzo ha niile na-echebekwa ndu ha.
- 18 Nganga na-eweta ila n'iyi,
mpako na-ewetakwa odida.
- 19 O ka mma ibu onye ogbenye nwere obi umeala karia ibu onye nganga,
na onye so ndi nganga keta oke n'ihe ha kwatara n'agha.
- 20 Onye obula na-ana nti na ndumodu ka ihe na-agara nke oma,
onye a goziri agozi bu onye ahụ nke na-atukwasị ONYENWE ANYI obi.
- 21 A na-amata onye nwere uche site n'udi nghota o nwere.
Okwu di utu na-eme ka mmadu muta ihe nke oma.
- 22 Inwe uche bu isi iyi ndu nye ndi niile nwere ya,
ma enweghi uche na-ewetara ndi nzuzu ntaramahu.
- 23 Obi onye maara ihe na-eme ka e tinye uche n'okwu onu ya,
egbugbere onu ha na-emekwa ka mmuta gaa n'ihu.
- 24 Okwu di nro na-atu utu ka mmanu anu,
o na-atu mkpuruobi utu, na-enyekwa okpukpu ahụ ike.
- 25 O di uzo nke ziri ezi n'anya mmadu,
ma n'ikpeazu o na-eduba n'onwu.
- 26 Agu uche oriri nke onye oru na-aruputara ya oru;
agu na-akpali mmuo ya iga n'ihu.
- 27 Ndi ojo na-atuputa echiche ojo,
egbugbere onu ha di ka oku nke na-ekpochapu ahụ.
- 28 Onye na-emebi iwu na-agbasa ise okwu;
ha na-akpali nsogbu, na-ekewa enyi na enyi.

* **16:15** Mmiri ozuzo n'oge okochi na-eme ka ahija kponwuru akponwu tutee, nke a na-eweta onu, n'ihu olileanya o na-enye banyere uba nke ihe a kuru n'ubi.

- 29 Ndi ojoo na-arafu ndi agbataobi ha,
na-edubakwa ha n'uzo ga-ewetara ha mbibi.
- 30 Onye ji ikuanya ya ekwu okwu na-atu atumatu ojoo,
onye na-atabi egbugbere onu ya abuo ekpebiela ime mmehie.
- 31 Isi awo bu okpueze nke mara mma,
a na-enweta ya n'uzo ezi omume.
- 32 Onye na-adighi ewe iwe osiiso kariri onye a maara aha ya.
Onye nwere ogologo ntachiobi kariri onye na-adota obodo n'agha.
- 33 A na-efe nza, n'ih i choputa uche ONYENWE ANYI,
maobu Chineke n'onwe ya na-ekpebi ihe a ga-efeta na nza ahụ.

17

- 1 O ka mma ita iberibe achicha kporo nku ma ino n'udo adi ya,
karia n'ulo juputara n'oke oriri na ilu ogo.
- 2 Ohu nwere uche ga-achi nwa nna ya ukwu na-eweta ihere
ma ketakwa oke n'ihe nketa dika otu n'ime ndi ezinaulo ahụ.
- 3 Ite eji anucha ihe diri olocha, oke oku dikwara olaedo
ma ONYENWE ANYI na-anwale obi.
- 4 Ajo mmadu na-ana nti n'egbugbere onu na-eduhie,
onye ugha na-anakwa nti nye ire na-ekwu okwu ila n'iyi.
- 5 Onye obula na-akwa ogbenye emo o bu Chineke kere ha ka o na-eleli
anya.
Ndi niile na-anuri onu n'ih ihe ike dakwasiri ha aghaghi ita ahuhu.
- 6 Umụ umụ bu okpueze ndi okenye.
Nne na nna bu inya isi nke umu ha.
- 7 Egbugbere onu na-ekwu okwu di mma abughi nke onye nzuzu,
otu a kwa, egbugbere onu na-agma ugha ekwesighi ibu nke onye na-
achi achi.
- 8 N'anya onye na-enye ngari o na-ahuta ya dika ogwu irata mmadu,
ha na-eche n'ebe obula ha chere ihu ihe ga-aga nke oma.
- 9 Onye obula na-akwado ihunanya na-ekpuchi njehie,
ma onye na-ekwu ihe mere mgbe na mgbe na-ekewa ezi enyi.
- 10 Iba mba ntakiri a baara onye nwere nghota bara uru
karia nari utari nke a piara onye nzuzu.
- 11 Onye ojoo na-ebi naani ndu nnupu isi* megide Chineke.
O bukwa onyeoz i nke onwu† ka a ga-eziga imegide ya.

* 17:11 Ya bu, omume megidere iwu ya † 17:11 Ya bu, onyeoz i na-adighi eme obi ebere.

- 12 Ọ ka mma izute nne Bịa a napụrụ ụmụ ya
karia izute onye nzuzu uche ya gbagoro agbago.
- 13 Ọ buru na i jiri ihe ojoo kwuo ugwo ihe oma,
obubu onu diri ezinaulo gi.
- 14 Esemokwu malite o na-esi ike imedo ya,
n'ihi ya ekwela ka o malite.
- 15 Onye na-asị onye ikpe maara na ikpe amaghi ya na-amakwa onye aka
ya di ocha ikpe,
ONYENWE ANYI na-akpo omume abuo a asi.
- 16 Uru ginị ka ego bara n'aka onye nzuzu;
ebe o bu na o nweghi ike icho amamihe.
- 17 Ezi enyi na-egosi ihunanya ya n'oge obula.
Otu a kwa, nwanne na-aba uru n'oge mkpa.
- 18 Ọ bu uche ezughi oke inara ugwo onye ozo ji,
si otu a gho onye ji ugwo.
- 19 Onye na-ahu esemokwu n'anya huru mmehie n'anya.
Onye na-ewuli onu uzo ama ya elu na-akpo ntipia oku.
- 20 Ọ dighi aga n'ihu bu onye obi ya gbagoro agbago.
Onye nwere ire nrafu ga-adanye na nsogbu.
- 21 Ọ bu naani iru uju na obi ojoo
diri nna nke nwa ya na-eme ihe nzuzu.
- 22 Obi nke na-anuri onu na-eme ka ahụ sie ike,
ma mmuo na-eru uju oge niile na-akpata oria.
- 23 Onye ajo omume na-anara ihe ngari‡ na nzuzo
ka o sugharia ikpe ziri ezi isi.
- 24 Onye nwere nghota na-eche uche amamihe n'ihe o na-eme,
ma anya onye nzuzu na-eleghari ruo na nsotu nke uwa.
- 25 Nwa di nzuzu na-ewetara nna ya mwute,
burukwa nne muru ya ihe ilu.
- 26 Ọ buru na ira onye ezi omume nra adighi mma,
n'ezie, ipia ndi oru ihe n'ihi ezi oru ha ezighi ezi.
- 27 Nwoke ahụ na-adighi ekwu otutu okwu bu onye maara ihe,
onye mmuo ya dikwa juu bu onye nwere nghota.
- 28 A ga-agu onye nzuzu n'onye maara ihe ma o buru na ha gba nkiti,
guokwa ha na ndi nwere nghota ma o buru na ha e jide ire ha.

‡ 17:23 Opu 23:8

18

- 1 Onye ihe mmadụ na-adighị amasị na-agbaso naanị ọchịchọ nke ya onwe ya,
na-alusokwa ezi nzube niile ọzọ ọgụ.
- 2 Nghọta adighị atọ onye nzuzu uto.
Naanị ihe ọ maara bụ ikwu uche ya.
- 3 Mgbe onye ajọ omume na-abata, ka nleda anya na-abata,
otu a kwa nkocha na-eweta ihere.
- 4 Okwu ọnụ niile bụ mmiri dị omimi,
ma amamihe dị ka mmiri iyi na-asọ asọ.
- 5 Ọ dighị mma ime ka ikpe gara onye mere ihe ọjọọ,
si otu a gbochie onye aka ya dị ọcha inweta ikpe ziri ezi.
- 6 Egbugbere ọnụ ndị nzuzu na-ebutere ha esemokwu,
ọnụ ha na-ebutere ha ihe otiti.
- 7 Ọnụ onye nzuzu na-etinye ya na nsogbu,
egbugbere ọnụ ya bụ ọnya nye mkpuruobi ya.
- 8 Okwu niile nke onye na-agba asiri na-ekwu dika iberibe nri n'atọ ezi uto,
ha na-agbadakwa n'ime ime ala afọ.
- 9 Onye dị umengwu n'oru ya
bụ nwanne nke onye mbibi.
- 10 Aha ONYENWE ANYI bụ ulọ elu e wusiri ike,
ndi ezi omume na-agbaba n'ime ya izere ndu.
- 11 Akụ ndi ọgaranya buru ha obodo e wusiri ike,
ọ bukwa mgbidi di elu nke a na-apughị imafe n'echiche ha.
- 12 Tupu mmadụ adaa obi ya na-ejuputa na nganga,
ma inwe obi umeala na-eweta nsopuru.
- 13 Inye ọsisa okwu tupu mmadụ ege ntị
bụ enweghi uche na ihe ihere.
- 14 Ọ bụ mmuọ mmadụ na-akwado ya n'oge nri nri,
ma mmuọ e tipia etipia, onye puru ibuli ya?
- 15 Obi onye nwere nghota na-enweta ihe omuma,
n'ihia na ntị onye maara ihe na-achoputa ya.
- 16 Onyinye mmadụ na-akwara ya uzọ sara mbara,
ọ na-edubakwa ya n'ihu ndi di elu.
- 17 N'ikpe onye buru uzọ kwuo ihe na-ese na-adi ka onye ikpe gaara,
tutu ruo mgbe mmadụ biara bido iju ya ajuju.

- 18 Ife nza na-akwusi esemokwu na ndorondoro di n'etiti mmadu abuo ndi olu ha na-ala elu.
- 19 O di mfe ilugbu obodo karja ime ka obi nwanne e mehiere tugharia. Iwe ya na-adi ike dika onu uzọ e jiri igodo tuchie.
- 20 Site na mkpuru nke okwu onu mmadu miputara ka afo ga-eji ju ya. Sitekwa n'ihe owuwe ubi nke ebugbere onu ha ka ha ga-eji rijuo afo.
- 21 Ike onwu na ndu di ire n'aka. Ndi huru ya n'anya ga-eri mkpuru ya.
- 22 Nwoke ahụ chotara nwunye chotara ezi ihe. O na-anatakwa ihuoma site n'aka ONYENWE ANYI.
- 23 Onye ogbenye na-arịo arịrịo maka ebere; ma ogaranya na-asa okwu ike ike.
- 24 Onye nwere otutu ndi enyi ndi na-ekwesighi ga-abia n'ila n'iyi mgbe na-adighi anya, ma o di enyi nke na-arapara nso karja nwanne.

19

- 1 O ka mma ibu ogbenye onye kwesiri ntukwasi obi karja ibu onye nzuzu na-ekwu okwu ugha mgbe niile.
- 2 Aririo nke na-enweghi ihe omuma adighi mma otu a kwa onye ukwu ya na-eme ngwa na-ejehie uzọ.
- 3 Enweghi uche nke mmadu na-eduba ha n'oghom, ma obi ha na-ewe iwe di ukwu megide ONYENWE ANYI.
- 4 Onye nwere ego na-enwe otutu ndi enyi, ma o na-ara ahụ ka ndi enyi onye ogbenye nogide.
- 5 Onye na-agba ama ugha ga-ata ahuhu, uzọ onye na-ekupu ugha dika ume ka a ga-achoputakwa.
- 6 Otutu mmadu na-achọ ihuoma n'ebe onye na-achi achi no, otu a kwa, mmadu niile na-agbali ibu enyi onye na-agbasa aka ya na-enye onyinye.
- 7 Ebe o bu na umunne onye ogbenye na-akpo ya asi, ginikwa ka ndi enyi ya ga-eme? Mgbali ya niile irio ha aririo ezughi ime ka ha nogide.
- 8 Onye na-enweta amamihe huru ndu n'anya, onye na-edebekwa nghota na-enweta oganihu.
- 9 Onyeama ugha aghaghi ita ahuhu,

onye ọbụla na-ekwupụ okwu ụgha dika mmiri ga-ala n'iyi.

- 10 Onye nzuzu ekwesighi ibi dika ọgaranya;
ohu ekwesikwaghị ichi umu eze.
- 11 Ezi uche mmadu nwere na-amuputa ndidi;
o bukwa nkwanye ugwu nye onye n'adighi agu mkpari a na-akpari ya.
- 12 Iwe eze di ka mbigbo nke odum.
Ma obi utọ ya di ka igirigi n'elu ahija ndu.
- 13 Nwa nzuzu bu ila n'iyi nke nna,
nwunye na-ese okwu di ka mmiri otutu na-atu kpom, kpom,
mgbe niile n'elu ulo puru epu.
- 14 Ulo di iche iche na aku bu ihe nketa a na-anata n'aka ndi nne na nna,
ma nwunye nwere uche na nghota na-esite naani n'aka ONYENWE ANYI.
- 15 Umengwu na-akpata oke irahu ura,
onye ofo ogori ka aguu na-agu.
- 16 Onye na-edebe iwu Chineke na-enweta ndu,
ma onye na-akpo ya asi na-anwu.
- 17 Onye obula na-egosi ndi ogbenye obi ebere na-ebinye ONYENWE ANYI ihe,
o ga-akwughachi ha n'ih ihe oma ha mere.
- 18 Doo nwa gi aka na nti mgbe o ka di na nwantakiri n'ih i na oge ahụ ka
olileanya di.
Ma i meghi otu a, o bu ndu ya ka i na-emebi.
- 19 Onye oke iwe ga-anata nra so ya,
n'ih i na o buru na i naputa ya, i ga-anaputakwa ya ozo.
- 20 Gee nti na ndumodu a na-enye gi, nabata ido aka na nti.
N'ikpeazu, i ga-abu onye maara ihe.
- 21 Otutu atumatu di n'obi mmadu;
maobu uche ONYENWE ANYI ga-emezu.
- 22 Obi ebere mmadu na-eme ka a na-achosi ya ike.
O ka mma ibu ogbenye kari ibu mmadu nke eziokwu obula na-adighi
n'onu ya.
- 23 Itu egwu ONYENWE ANYI na-eweta ndu na onu,
na nchebe site n'ih e mmeru ahụ.
- 24 Onye umengwu na-amanye aka n'efere nri,
o gagh i eweghachi ya o buladi tinye n'onu ya.

- 25 Tie onye na-akwa emo ihe, onye na-enweghị uche ga-aghọ onye nwere ezi uche,
baara onye nwere nghọta mba, ha ga-enweta ihe ọmụma.
- 26 Ọ bụ nwa ahụ na-eweta ihere ga-ezu nne na nna ya ohi,
maọbụ chụpụ ha site n'ụlọ ya.
- 27 Nwa m ọ bụrụ na ị hapụ ige ntị na ntuziaka m,
ị ga-esi n'okwu ihe ọmụma kpafuo.
- 28 Onyeama ụgha na-akwa ikpe ziri ezi emo.
Ọnụ nke onye ajọ omume na-eloda ajọ ihe.
- 29 Ndị na-akwa emo na ndị nzuzu ga-ata ahụhụ;
a ga-etikwa ha ihe.

20

- 1 Mmanya bụ onye na-akwa emo. Onye mkpọtụ ka ihe ọñụñụ na-aba n'anya bụ.
Onye ọbụla kwere ka ha duhie ya bụ onye nzuzu.
- 2 Ọnụma eze na-emenye oke ụjọ n'ahụ dika mbigbọ nke ọdum;
ndị na-akpasu ya iwe ga-atufu ndụ ha.
- 3 Ọ bụ ihe nsọpuru nye onye na-ezere okwu na ụka,
ma onye nzuzu ọbụla na-eme ngwa ise okwu.
- 4 Onye umengwu adighi arụ ọrụ ubi n'oge ya.
N'oge owuwe ihe ubi ọ pughị ichọta ihe oriri.
- 5 Nzube niile nke di mmadu n'obi bu mmiri di omimi,
ma onye nwere nghota na-adoputa ha.
- 6 Otutu mmadu na-asị na ha nwere ihunanya na-adighi agharipu,
ma onye kwesiri ntukwasị obi, onye puru ichota ya?
- 7 Onye ezi omume nke na-ejeghari n'izuoke,
ndi ihe na-agara nke oma ka umu ga-anochi ya ga-abu.
- 8 Mgbe eze na-anokwasị n'ocheeze ya ikpe ikpe,
ọ na-eji anya ya abuo afuchapu ihe ojojo niile.
- 9 Onye puru i si, "Emeela m ka obi m di ocha;
Abu m onye di ocha, mmehie adighikwa n'ime m?"
- 10 Ihe otutu aghugho na ihe otutu nghogbu,
ha niile bu ihe aru n'ihu ONYENWE ANYI.
- 11 Obuladi umuntakiri ka a na-amata site n'omume ha niile,
nke a o putara n'omume ha di ocha n'ezie a, burukwa ihe ziri ezi?

- 12 Ntị nke na-anụ ihe na anya nke na-ahụ ụzọ,
 ọ bụ ONYENWE ANYỊ mere ha abụọ.
- 13 Ahụla irahụ ụra n'anya, ka ị ghara ighọ onye ụkpa.
 Bilie, mụrụ anya, rụsie ọrụ ike, ka ị nweekwa ihe oriri.
- 14 “Lee, ihe a jorọ njo, ọ baghi uru,” ka onye na-azụ ahia na-asị,
 ma mgbe ọ pụrụ ọ na-anya isi n'ihị ihe ọ zụtara.
- 15 Olaedo di, na otutu rubi n'ebe ọ bara ụba,
 ma egbugbere ọnu nke na-ekwuputa ihe omuma bu ọla di oke
 onuahia.
- 16 Chiri uwe onye ahụ naara onye mba ọzọ n'aka mbe.
 Jichiekwaa ihe mbe ahụ o nyere n'ihị onye mba ọzọ ọ nara na mbe.
- 17 Nri e nwetara n'uzọ aghughọ na-atọ mmadu uto.
 Ma n'ikpeazu aja ga-eju ya ọnu.
- 18 Buru ụzọ nata ndumodu tupu i mee ihe obula ị choro ime;
 ebula agha ma ị bubeghi ụzọ pia ọpịpia.
- 19 Agwala onye na-akpa asiri ihe nzuzo gi,
 n'ihị na ọ ga-akụ ya n'ekwe nye uwa niile.
- 20 Oriona onye ahụ na-akocha nne ya na nna ya
 ka Chineke na-afunyụ.
- 21 Ihe nketa nke anatarara n'oke ọsiiso,
 agaghi agozi ya n'ikpeazu.
- 22 A sikwala, “Aga m akwughachi gi n'ihị ihe ọjọọ a.”
 Chere ONYENWE ANYI, ọ ga-aboro gi ọbo.
- 23 ONYENWE ANYI kporo ihe otutu gbara iche iche asi,
 ihe otutu aghughọ adighi ato ya uto.
- 24 ONYENWE ANYI na-eduzi nzo ukwu niile nke mmadu.
 Olee otu onye obula ga-esi ghotu uzo ha?
- 25 Ime ngwangwa* doo ihe nso, bu ima n'onya
 ma mesie tughariwa uche banyere imezu nkwa ahụ.
- 26 Eze maara ihe na-afuchapu ndi ajo omume,
 ọ na-eji wili ifucha mkpuru gaa n'elu ha.
- 27 Akonuche mmadu bu oku ONYENWE ANYI ji enyocha mmuo ya,
 ọ na-egwuputa ala ala obi ya, igosi anyi ihe anyi bu.
- 28 Ihunanya na ikwesi ntukwasị obi na-echebe eze,
 site n'ihunanya ka ocheeze ya na-eguzo chim.

* 20:25 Ya bu mgbe mmadu na-echehi uche mee nke a.

29 Ugwu a na-akwanyere umu okorobia bu n'ih iidi ike ha,
ma isi awo bu nsopuru ndi okenye.

30 Okpo na mmeru ahụ na-ehichapu ihe ojo,
utari na-asachapu ime ime nke ahụ mmadu.

21

1 Iyi di iche iche nke juputara na mmiri ka obi eze bu n'aka ONYENWE ANYI,
nke o na-ahazi n'uzo obula di ya mma.

2 Oru niile bu ihe ziri ezi n'anya onye na-arụ ya,
ma ONYENWE ANYI bu onye na-eleba anya n'echiche obi anyi niile.

3 Ime ezi omume na ihe ziri ezi
ka ONYENWE ANYI na-anabata karija ichu aja.

4 Nganga na mpako na aguu ihe ojo
nke bu oru ndi ajo omume, bu mmehie.

5 Echiche niile nke onye na-arusi oru ike na-eweta uru,
dika echiche onye ome ngwangwa na-enweta naani uko.

6 Uru niile enwetara n'uzo na-ezighi ezi adighi adigide,
ha bu nkuume ifufe na-efesa, ndi na-achọ ya na-achọ onwu.

7 N'ih i na ndi na-emebi iwu anaghi eme ihe oma,
ihe ojo ha na-eme na-alaghachi laa ha n'iyi.

8 Uzo onye na-emebi iwu bu ihe gbagoro agbago,
ma omume onye aka ya di ocha ziri ezi.

9 O ka mma ibi n'otu akuku elu ulo
karija ibinyere nwanyi na-ese okwu.

10 Ihe na-atọ onye ojo uto bu imeru ndi ozo ahụ;
o maghi imere mmadu ibe ya ebere.

11 Mgbe a na-ata onye na-akwa emo ahuhu, onye na-enweghi uche na-
enweta amamihe,
ma mgbe a na-akuziri onye maara ihe ihe o na-enweta ihe omuma.

12 Onye ezi omume na-amuta ihe site n'ile ulo onye ajo omume anya
na-emekwa ka ndi ajo omume laa n'iyi.

13 Onye na-adighi ege nti na mkpu onye ogbenye,
ya onwe ya ga-akpokwa mkpu ma agaghi aza ya.

14 Onyinye enyere na nzuzo na-eme ka iwe daju,
otu a kwa, ngari ezonyere n'ime uwe na-eme ka oke onuma daju.

15 Onye ezi omume na-anuri onu mgbe e kpere ikpe ziri ezi,

ma buru ihe oke egwu diri ndi na-eme ajo ihe.

- 16 Onye obula si n'uzo nghota wezuga onwe ya ga-eso n'otu ndi nwuru anwu.
- 17 Nwoke huru ibi ndu nganga n'anya na-ada ukpa; inu mmanya na oke oriri abughi uzo esi akpata aku.
- 18 Onye ajo omume ga-abu ihe mgbaputa maka onye ezi omume, onye aghugho ga-abukwa ihe mgbaputa maka onye ndu ya ziri ezi.
- 19 O ka mma ibi n'ozara kariya ibinyere nwanyi na-atamu ntamu na-esekwa okwu.
- 20 Onye maara ihe na-edebe ezi ihe oriri na mmanu oliv n'ulo ya, ma onye nzuzu na-eloda ihe niile n'onu ya.
- 21 Onye na-achuso ezi omume na ihunanya ga-achota ndu, na ugu na oganihu.
- 22 Onye maara ihe nwere ike megide obodo ndi dike, kwatuokwa ebe ewusiri ike nke ha tukwasiri obi ha.
- 23 Onye na-echekwa ire ya na onu ya na-egbochiri onwe ya odachi.
- 24 Onye nganga na onye mpako, onye na-akwa emo bu aha ya. O na-eji oke nganga eme ihe niile.
- 25 Oke ochicho nke onye umengwu na-ewetara ya onwu n'ihu na o juru iru oru.
- 26 Kwa ubochi ka o na-achọ inwe kariya, ma onye ezi omume na-enye na-akpaghi oke.
- 27 Chineke kporo aja ndi na-emebi iwu asi, nke ka nke, ma o buru na ha na-enye onyinye a site na nzube ojoo.
- 28 Onyeama ugha ga-ala n'iyi, ma onye obula na-ege ya nti ka a ga-ebibi ruo ebighi ebi.
- 29 Ndi ajo omume na-ebi ndu atughi egwu, ma ndi omume ha ziri ezi na-atughari uche n'uzo ha niile.
- 30 O nweghi amamihe di, o nweghi nghota di, o nwekwaghi atumatu obula, nke puru iguzosi ike megide ONYENWE ANYI.
- 31 E nwere ike jikere inyinya, kwadokwaa maka agha, maobu naani ONYENWE ANYI na-enye mmeri.

22

- ¹ Ihe nhoru di ezi mma ka aha oma bu kariya otutu aku,

- inata amara* ihuoma ka mma karja olaocha na olaedo.
- 2 Ma ogbenye ma ogaranya bu otu n'ihu ONYENWE ANYI onye kere ha niile.
- 3 Onye nwere uche na-ahụ nsogbu nke na-abia n'ihu ma zobe onwe ya, ma onye na-enweghi uche anaghi ele anya, o na-adaba n'ime nsogbu ahụ taa ahụhụ so ya.
- 4 Obi umeala bu egwu ONYENWE ANYI, ugwo o na-akwu bu akunuba, na nsopuru na ndu ogologo.
- 5 Ogwu na igbudu di n'uzo onye na-emebi iwu; ma onye kporo ndu ya ihe na-aso ya aso.
- 6 Kuziere nwantakiri ka o horo uzo ziri ezi,† mgbe o tolitere o ga-anogide n'ime ya.
- 7 Dika ogaranya si achị ogbenye, otu a kwa ka onye na-ebi ego si buru ohu onye na-ebinye ya ego.
- 8 Onye na-agma ikpe na-ezighi ezi dika mkpuru, ga-ewe ajo ihe dika ihe ubi, mkpanaka nke ikike iwe ha ga-agbajikwa.
- 9 Onye na-agbasapu aka enye onyinye ga-abu onye a goziri agozi, n'ihu na ha na ekenyetu ndi ogbenye nri.
- 10 Chupu onye na-akwa emo, ise okwu ga-akwusi, e, ilu ogo na nleli ga-akwusikwa.
- 11 Onye na-ahu idi ocha nke obi n'anya, onye okwu ya juputara n'amara ga-abu enyi eze.
- 12 Anya ONYENWE ANYI na-echebe ihe omuma, ma o na-emebi atumatu niile nke ndi aghughu.
- 13 Onye umengwu na-asi, "Odum no n'ezi! A ga-egbu m n'ama oha mmadu!"
- 14 Onu nwanyi na-akwa iko bu oke olulu, nwoke no n'okpuru oke iwe ONYENWE ANYI na-adaba n'ime ya.
- 15 Obi umuntakiri juputara n'enweghi uche, ma apipia ido aka na nti ga-achupu ya n'ebe di anya.
- 16 Onye na-achọ uru site n'imegbu onye na-enweghi ike, maobu onye na-enye ogaranya onyinye ga-ebi n'oke uko.

Okwu iri ato onye maara ihe

Okwu nke mbu

* 22:1 Maobu, mmadu inwe ugwu † 22:6 Efe 6:4; 2Tm 3:15

- 17 Lezie anya gee ntị n'okwu niile nke ndị maara ihe,
tinye uche gị n'ihe m na-akuzi.
- 18 Ọ dị ụtọ ma idebe ha n'obi gị,
ma ha dịkwa n'egbugbere ọnụ gị mgbe niile.
- 19 Ọ bụ ka ntụkwasi obi gị dị n'ime ONYENWE ANYI,
ya ka m na-akuziri gị taa, ọbụladi gị onwe gị.
- 20 Ọ bụ na m edepụtabereghị gị iri ndumọdu atọ ndị a,
bụ okwu ndumọdu na ihe ọmụma?
- 21 Ha na-ezi gị ihe bụ ikwesi ntụkwasi obi na ikwu eziokwu.
Mgbe ahụ ọ buru na-ezie gị si gị gaa chọta eziokwu
ị ga-eji ezi ọsịsa loghachi.

Okwu nke abuo

- 22 Emegbula ogbenye n'ihi na ọ bụ ogbenye.
Emegidekwala ya n'uzo ikpe.
- 23 N'ihi na ONYENWE ANYI ga-ekwuchitere ha ọnụ ha
ma bibiekwa ndị na-emegide ha.

Okwu nke ato

- 24 Gị na onye na-ewe oke iwe abula enyi,
gị na onye na-ewe iwe ọsịsọ emekokwala ihe,
- 25 ma ọ bughị ya, i nwere ike imuta ndu ha,
si otu a tinye ndu gị na nsogbu.

Okwu nke anọ

- 26 Abula onye otu n'ime ndị na-anara ndị mmadu akaebe
maobu kwee nkwa ikwu ugwo onye ozo ji.
- 27 N'ihi na ọ buru na i nweghi ego ị ga-eji kwuo ugwo ahụ,
a ga-anapu gị ọ buladi ihe ndina gị.

Okwu nke ise

- 28 Ehigharila oke ala e tinyere site na mgbe ochie.
Nke ndi nna ochie gị ha hiwere.

Okwu nke isii

- 29 Ị huru mmadu ahụ nke nwere nka n'iru oru ya nke oma?
Ọ ga-eguzo n'ihu ndi eze,
ọ gaghi eguzo n'ihu ndi a na-amaghi aha ha.

23

Okwu nke asaa

- 1 Mgbe gị na onye na-achi achi noduru iriko nri,
lezie ihe* di n'ihu gị anya,
- 2 tukwasi mma n'akpiri gị,
ma ọ buru na ị bu onye iri oke nri na-atọ uto.
- 3 Achosila nri uto ya ike,
n'ihi na nri ahụ bu nri aghughọ.

Okwu nke asato

- 4 Adogbula onwe gị n'oru maka ibu ogaranya,
atukwasila obi na nghota gị.†
- 5 N'ihi na aku nwere ike ifu
n'otu ntabi anya dika a ga-asị

* 23:1 Maobu, onye no n'ihu gi † 23:4 Maobu, idi nko gi

na ha nwere nku dika nnunụ ugo.

Okwu nke itoolu

⁶ Erila nri onye aka ntagide na-enye gi.

Nri uto ya agukwala gi agu.

⁷ N'ihia na o bu udi mmadu ahụ
na-eche onuahia ihe o na-emefuru gi.

O na-asị gi, "Rie ihe, nuokwa ihe onunu,"
ma obi ya adighi n'ebe i no.

⁸ I ga-agbokwa nke ntakiri ahụ i riri
mgbe ahụ, okwu oma ahụ niile i kwuru banyere ya ga-abu ihe efu.

Okwu nke iri

⁹ Atufula ume gi igwa onye nzuzu okwu,
n'ihia na o ga-eleda okwu i sitere n'ezi uche kwuo anya.

Okwu nke iri na otu

¹⁰ Anarala nwa na-enweghi nne na nna ala ya
site n'ihighari oke ala e gwunyere site n'oge gara aga,

¹¹ n'ihia na onye mgbaputa ha di ike;
ya onwe ya ga-ekwuchitere ha onu ha.

Okwu nke iri na abuo

¹² Tineye uche gi n'ido aka na nti;
gekwa nti nuru okwu ihe omuma niile.

Okwu nke iri na ato

¹³ Ahapula ido umu gi aka na nti.
Ha agaghi anwu n'ihia na i tiri ha ihe.

¹⁴ Jiri mkpara tie ya ihe
ma zoputa ndu ya site n'onwu.

Okwu nke iri na ano

¹⁵ Nwa m, aga m anuri onu nke ukwu
ma o buru na i gho onye maara ihe.

¹⁶ Mkpuruobi m ga-anuri onu
mgbe egbugbere onu gi abuo kwuru ihe ziri ezi.

Okwu nke iri na ise

¹⁷ Ekwela ka obi gi kwosa ndi mmehie ekworo,
kama nogide n'inu oku n'obi n'itu egwu ONYENWE ANYI mgbe niile,

¹⁸ n'ihia na i nwere otutu ihe oma n'ihu gi.
Olileanya di ukwu diri gi.

Okwu nke iri na isii

¹⁹ Nwa m, nwee uche,
gbasookwa uzọ Chineke.

²⁰ Anola n'etiti ndi na-anubiga mmanya oke,
na ndi iri oke oriri na-atu uto,

²¹ n'ihia na ihe niile ga-ako ha.
O bukwa nkirinka akwa ka onye oke ura na-eyi n'ahu.

Okwu nke iri na asaa

²² Naa nti n'ido aka na nti nna gi,
akpokwala ido aka na nti nne gi bu agadi nwanyi asi.

²³ Zuta eziokwu, erekwala ya,
zutakwa amamihe, ntuziaka, na nghota.

- 24 Nna onye ezi omume ga-añurị ọñụ.
 Ọ bukwa ihe oke ọñụ inweta nwa maara ihe.
- 25 Ka nne na nna gị nwee obi uto.
 Ka onye mụrụ gị nuri.
- Okwu nke iri na asato*
- 26 Nwa m, nye m obi gị
 ka uto m niile nyekwa anya gị ọñụ.
- 27 N'ihị na onye akwuna bu olulu miri emi,
 nwanyị nwe di na-akwa iko bu olulu mmiri di warawara.
- 28 Dika onye ohi ka o na-echere
 na-emekwa ka ndi na-ekwesighi ntukwasi obi baa uba n'etiti umu
 nwoke.
- Okwu nke iri na itoolu*
- 29 Onye ka obi ya juputara n'ahuhu? Onye no na iru uju?
 Olee onye nwere esemokwu? Onye nwere otutu ihe mkpesa?
 Onye nwere mmeru ahụ nke na-abaghi uru? Onye nwere anya nke
 na-acha obara obara?
- 30 O bu ndi na-anọ ogologo oge na-anu mmanya,
 onye na-aga ichoputa mmanya agwara agwa.
- 31 Elekwasila mmanya anya mgbe o na-acha obara obara,
 mgbe o na-eziputa odidi ya n'iko
 mgbe o na-asughari nke oma n'ime iko.
- 32 N'ikpeazu, o na-ata dika agwo
 na-atukwa dika ajuala.
- 33 Anya gi abuo ga-ahu ihe i na-amaghi isi ya na odu ya,
 obi gi ga-atulekwa ihe ndi na-agbagwoju anya.
- 34 I ga-adi ka onye na-edina n'etiti oke osimiri,
 nke na-edinakwa n'elu udo n'ejide ugbu.
- 35 I ga-asị, "Ha tiri m ihe, ma emerughị m ahụ.
 Ha piara m ihe, ma amaghi m.
 Olee mgbe m ga-eteta,
 ka m puo ga choo mmanya ozu?"

24

Okwu nke iri abuo

- 1 Ekwasola ndi ajo omume ekworo,
 ka ihe banyere ha ghara ito gi uto.
- 2 N'ihị na-atumatu obi ha niile bu otu ha ga-esi mee ihe ike,
 egbugbere onu ha na-ekwu naani maka ogbaaghara.

Okwu nke iri abuo na otu

- 3 O bu amamihe ka e ji ewu ulo,
 o bukwa nghota ka e ji eme ka o guzosie ike.
- 4 Sitekwa n'ihe omuma ka aku niile ji ejuputa n'ime ya,
 bu aku ndi puru iche ma dikwa oke onuahia.

Okwu nke iri abuo na abuo

- 5 Onye maara ihe na-emeri site n'idi ike,
 ndi nwere omuma ihe na-akpali ike ha.
- 6 Ejela ogu ma o bughị na i nwetara ezi ndumodu,
 n'ihị na nzoputa di n'ige otutu ndi ndumodu nti.

Okwu nke iri abụọ na atọ

⁷ Amamihe dị elu nke ukwu nye ndi nzuzu,
ha gaghị asaghe ọnu ha n'ogbako ọnu ụzọ ama.

Okwu nke iri abụọ na anọ

⁸ Onye na-eche echiche ime ihe ọjọọ
ka a ga-agụ dika onye nzube ihe ọjọọ
⁹ Nzube niile nke onye na-enweghị uche bụ mmehie,
ndi mmadu na-akpo onye na-akwa emo asi.

Okwu nke iri abụọ na ise

¹⁰ Ọ buru na i pughi iguzosi ike n'oge nsogbu,
i bu nnoo onye ike ya di ntakiri.
¹¹ Naputa ndi a na-eduba n'onwu.
Naputakwa ndi ahụ a mara ikpe onwu n'uzo na-ezighi ezi.
¹² Ọ buru na i si, "Anyi amaghi banyere ihe ndi a,"
o bu na onye na-enyocha obi aghotaghi ya?
Ọ bu na onye na-eche ndu gi amaghi ya?
Ọ bu na o gaghị akwughachi onye obula ugwo dika akaoru ya siri di?

Okwu nke iri abụọ na isii

¹³ Nwa m nwoke, rachaa mmanu anu n'ihi na o di mma.
Mmanu anu nke si n'ugbugbo mmanu anu na-adi gi utọ n'onu.
¹⁴ Marakwa na otu a ka amamihe kwesiri isi toọ obi gi utọ.
Ọ buru na i chota ya
i nwere olileanya nke ga-adigide.

Okwu nke iri abụọ na asaa

¹⁵ Adila ka onye na-emebi iwu, onye echiche ya niile bu imegide ulo onye
ezi omume.
A gakwa ga kwakoro ihe di n'ulo ya.
¹⁶ N'ihi na onye ezi omume nwere ike daa ugboro asaa ma o ga-ebilikwa
ozo.
Ma ndi na-emebi iwu na-aso ngongo mgbe nsogbu biakwasiri ha.

Okwu nke iri abụọ na asato

¹⁷ Anurila onu mgbe onye iro gi dabara na nsogbu.
Ka obi gharakwa ito gi utọ mgbe o dara.
¹⁸ N'ihi na ONYENWE ANYI puru iwe iwe n'ihi ya
megide gi ma kwusi ita ya ahuhu.

Okwu nke iri abụọ na itoolu

¹⁹ Ekwasola onye na-emebi iwu ekworo,
maobu nwe anya ukwu n'ebe onye ajo omume noo.
²⁰ N'ihi na onye na-emebi iwu enweghi odinihu;
a ga-afunyukwa oku onye ajo omume.

Okwu nke iri atọ

²¹ Nwa m, tuo egwu ONYENWE ANYI na onye bu eze,
esonyerela ndi ozi na-enupu isi megide nna ha ukwu.
²² N'ihi na o bu na mberede ka i ga-eso ha daba na nhuju anya.
Onye maara ihe ga-abu ogwugwu ya?

Okwu ozo ndi amamihe kwuru

²³ Ndi a bukwa okwu ozo ndi amamihe kwuru,
iji gosi na ikpe ikpe na-akwughi oto adighi mma.

- 24 Onye ọbụla nke na-asị onye ikpe mara, “Onye ezi omume ka ị bụ,”*
ga-anata ọbụbụ ọnụ site n’ọnụ ọtụtụ mmadụ, mba niile ga-eweso ya
iwe.
- 25 Ma ọ ga-adiri ndị ahụ na-abara onye ikpe mara mba na mma,
ha ga-anatakwa ezi ngozi.
- 26 Ọsịsa ziri ezi
bụ ihe na-egosi ikwesi ntụkwasi obi.†
- 27 Ruchaa ọrụ gị dị n’ezi.
Dozie ala ubi gị.
Emesia wuoro onwe gị ulọ.
- 28 Agbala ama ụgha megide onye agbataobi gị n’efu.
Ọ bụ egbugbere ọnụ gị abụọ ka ị ga-eji ghọọ aghughọ?‡
- 29 Asịla, “Aga m emeso ha dika ha siri meso m.
Aga m akwughachi ha ụgwọ ihe ha mere.”
- 30 Esitere m n’ubi otu onye umengwu gafee,
bụ ubi vainị nke onye na-enweghi uche,
- 31 hụ na ogwu etochiela ya,
ahijia etochiekwala ya;
mgbidi di ya gburugburu adaakwala.
- 32 Eleghariri m ya anya
site na ya mụta otu ihe a:
- 33 Nwa ụra nta, nwa iru ụra nta,
nwa ichikoba aka nta zuo ike
- 34 ụbiam ga-abiakwasị gị dika onye ohi,
ukọ abiakwasikwa gị dika onye na-apunara mmadụ ihe.

Ilu ndi ọzọ nke Solomon

25

- 1 Ndi a bukwa ilu Solomon, nke ndi ozi Hezekaya eze ndi Juda dekotara
n’akwukwo.
- 2 Ọ bụ nsopuru Chineke izobe okwu,
ma nsopuru ndi eze bu ichoputa ala okwu.
- 3 Dika idi elu nke eluigwe, dika idi omimi nke ala,
otu a ka obi ndi eze bu ihe a na-apughi ichoputa.
- 4 Wepu ihe ahụ niile na-ekpuchi mma ọlaọcha,
onye okpu uzu ọla ga-aruputa efere;
- 5 wezugakwa ndisi n’eme ajo ihe n’ihu eze,
ocheeze ya ga-eguzosikwa ike site n’ezi omume.
- 6 Egosiputala onwe gị n’ihu eze,
ewerela onodu n’etiti ndi oke mmadu,
- 7 ọ ga-aka mma ma ọ buru na ọ si gị, “Rigota n’ebe a,”
karia na o wedara gị ala n’ihu ndi oke mmadu.

Ihe iyi anya gi abuo hu

* 24:24 Onye ọbụla nke na-asị onye na-emebi iwu, onye ikpe na-amaghi ka ị bụ † 24:26 Dika
nsusu e susuru n’egbugbere ọnụ ‡ 24:28 Maobu, rafuo mmadu

- 8 e mekwala ngwangwa iga n'uloikpe,
n'ihhi na o bu ginii ka i ga-eme n'ikpeazu
ma o buru n'onye agbataobi gi etinye gi n'onodu ihere?
- 9 O buru na gi na onye ozọ enwee esemokwu, dozienu ya n'onwe unu,
emekwala ka ndi ozọ mata okwu nzuzo gi na onye ozọ kwuru,
10 ma o bughii ya, onye nuru ya nwere ike menye gi ihere,
agwa ojoo gi agaghii enwekwa ogwugwu.
- 11 Ndumodu e nyere n'oge kwesiri ekwesi
di ka mkpuru osisi apul olaedo e tinyere n'efere olaocha.
12 Dika olanti olaedo maobu ihe icho mma nke olaedo mara mma
ka mba onye maara ihe bu na nti onye na-anu ya.
- 13 Onyeozii kwesiri ntukwasii obi na-eweta ntute na ndu,
dika mmiri oyi si eme ka ahii di juu
n'oge okpomoku owuwe ihe ubi.
14 Onye ahii na-adighii emezu nkwa o kwere
dika igwe ojii nke na-adighii ezo mmiri.
- 15 Nwee ndidi, n'ikpeazu i ga-enwe mmeri,
n'ihhi na ire di nro na-agbaji okpukpu.
- 16 Mmanu anu o na-atọ gi uto?
Arachala ya kariia, ka o ghara iwetara gi oria.
17 Ejela ileta onye agbataobi gi mgbe mgbe,
ka i ghara ire ugu gi.
- 18 Onye na-agbagide onye agbataobi ya ama ugha,
dika mkporo osisi maobu mma agha, maobu aku a piziri apizi.*
19 Itukwasii onye aghughu obi n'oge nsogbu di ka iji eze na-eme ndakapu
ata ihe,
maobu iji ukwu jiri eji agba oso.
20 Dika onye e yipuru uwe n'ubochii oyi uguru,
maobu iwere nnu tee n'elu onya,
otu a ka onye na-aburu onye iwe na-ewe abu di.
- 21 O buru na aguu na-agu onye iro gi, nye ya nri ka o rie,
o burukwa na akpiri na-akpo ya nku, nye ya mmiri ka o nuu.†
22 Mgbe i na-eme nke a, i na-agukwasii icheku oku na-ere ere n'isi ya,
ONYENWE ANYI ga-akwughachikwa gi.
- 23 Dika ifufe si n'ugwu si eweta mmiri ozuzo,
otu a ka ikwu mmadu okwu azu si eweta iwe.
- 24 O ka mma ibi n'otu akuku elu ulo
kariia ibinyere nwanyi na-ese okwu.
- 25 Ozioma e sitere na mba di anya nata
di ka mmiri juru oyi nye onye akpiri na-akpo nku.

* 25:18 Ya bu, nke di nko † 25:21 Opu 23:4-5; 2Ih 28:15; Mat 5:44

- 26 Onye ezi omume nke kwenyere n'ihe onye na-emebi iwu kwuru
dị ka iyi a gworuru n'isi ya.
- 27 Dika iracha mmanu anu hie nne si jo njo,
otu a ka o si buru ihe na-enweghi nsopuru, mmadu ichoputa ihe ndi
ezomiri ezomi.
- 28 Nwoke obula na-adighi achị mmuo ya
dị ka obodo na-enweghi ndi na-eche ya nche, nke e tikporo mgbidi ya
etikpo.

26

- 1 Ihu onye nzuzu a na-enye nsopuru
dika ihu mkpuru mmiri ka o na-ada n'oge okochi maobu mmiri na-ezo
n'oge owuwe ihe ubi.
- 2 Dika nnunu nta na-efeghari efeghari, maobu dika eleke na-awughari
otu a ka obubu onu na-ekwesighi agaghi ere.
- 3 Utari diri inyinya, inyinya ibu ka a na-ekenye mkpumkpu igwe n'onu;
otu a kwa ka apipia di nye azu ndi nzuzu.
- 4 A zaghachila onye nzuzu dika enweghi uche ya si di,
ma o bughu ya gi onwe gi ga-adi ka ya.
- 5 Zaa onye nzuzu dika enweghi uche ya si di,
ma o bughu ya o ga-abu onye maara ihe n'anya onwe ya.
- 6 Iziga ozi site n'aka onye nzuzu
dika mmadu ibipu ukwu ya maobu inu ihe ike dika mmiri.
- 7 Dika onye ngwuro si eji ukwu ya eje ije,
otu a ka ilu si esite n'onu onye nzuzu aputa.
- 8 O baghi uru inye onye nzuzu nsopuru, n'ihia na o gaghi anogide.
O di ka iwu okuko mmiri n'azu.
- 9 Dika ogwu manyere n'aka onye na-anubiga mmanya oke
otu a ka ilu di n'onu onye nzuzu.
- 10 Dika ogba uta si agba uta ya na-enweghi onye o bu n'obi,
otu a ka o di bu onye na-enye onye nzuzu maobu onye o bu na-agafe
n'uzo oru ka o ruora ya.
- 11 Dika nkita laghachiri ozo n'ihe o gboro,
otu a ka ndi nzuzu di mgbe ha na-emekwa omume enweghi uche ha.
- 12 I huru onye mara ihe n'anya nke onwe ya?
Olileanya di nye onye nzuzu karja ndi di otu a.
- 13 Onye umengwu na-asi, "Odum no n'okporozo,
odum ji oke iwe na-awaghari no n'ama niile!"
- 14 Dika ibo onu uzo si emeghari n'ihe nkonye ya,
otu a ka onye umengwu si na-atughari onwe ya n'elu ihe ndina ya.
- 15 Onye umengwu na-amanye aka n'efere nri*
ma oke umengwu a naghị ekwe ka o weghachi ya tinye n'onu ya.
- 16 N'uche ya, onye umengwu† na-eche na o maara ihe
karja ndi ikom asaa na-eji ezi uche azaghachi okwu.
- 17 Onye na-etinye onwe ya n'esemokwu na-agbasaghi ya
dị ka mmadu na-apu n'okporozo dokpuru nkita obula o huru na nti.

* 26:15 Maobu, oku nri † 26:16 Ya bu, onye nzuzu

- 18 Dịka onye ara na-agba àkụ
na-ere ọkụ nke na-eweta ọnwụ,
19 ka nwoke ahụ bụ nke na-aghọgbu onye agbataobi ya
ma si, “ọ bụ naanị egwuregwu ka m na-egwu.”
- 20 Ọkụ na-anyụ mgbe nkụ gwurụ,
otu a kwa esemokwu na-akwụsi mgbe a kwusiri ikwu ndị ọzọ okwu
n’azụ.
- 21 Dịka icheku si eme ka nkụ nwuru ọkụ,
otu a ka onye na-ese okwu si eme ka ọgụ nwuru ọkụ.
- 22 Okwu niile nke onye na-agba asiri na-ekwu dịka iberibe nri n’atọ ezi
uto,
ha na-agbadakwa n’ime ime ala afọ.
- 23 Dịka ite aja ụrọ nke e ji ọlaocha na-abaghị uru techie,
ka egbugbere ọnụ dị nro nke obi juputara n’ihe ọjọọ bụ.
- 24 Ndị iro na-eji egbugbere ọnụ ha gbanwee onwe ha,
ma n’ime obi ha ọ bụ naanị aghughọ dị ya.
- 25 Okwu ọnụ ya nwere ike toọ uto na ntị ma ekwenyerela ha,
n’ihi na ihe arụ asaa juputara n’ime obi ha.
- 26 Ọ bụ ezie na ọ ga na-eme ka ọ hụrụ gị n’anya,
ma iro ya ga-aputa ihe, mmadụ niile ga-ahụkwa ya.
- 27 Onye na-egwuru ibe ya olulu ga-adaba n’ime ya.
Ọzọ, onye na-enuda nkume, ya ka nkume ahụ ga-adagbu.
- 28 Onye i kpọrọ asi bụ onye i ga-achọ iwetara ihe mgbu site n’igha ụgha.
Okwu ọma na-esighi n’obi mmadụ pụta na-eweta ịla n’iyi.

27

- 1 Anyala isi banyere echi,
n’ihi na i maghị ihe echi ga-abụ.*
- 2 Ka onye ọzọ too gị, ọ bughị ọnụ gị.†
Ka onye ọzọ too gị, ka egbugbere ọnụ gị abụọ ghara ito gị.
- 3 Nkume dị arọ, aja bụkwa ibu arọ,
ma mkpasu iwe nke onye nzuzu dị arọ kariya ha abụọ.
- 4 Iwe na-emebi ihe,
ma ekworo jọrọ njọ kariya iwe.
- 5 Mba abara n’ihe ka mma
kariya ihunanya ezoro ezo.
- 6 Ihe kwesiri ntụkwasị obi ka mmerụ ahụ nke sitere n’aka enyi bụ,
ma onye iro na-eme ka isutu ọnụ mụbaa.
- 7 Mmanụ anụ adighi atọ onye rijuru afọ uto;
ma mgbe agụụ ji ya, ọ ga-eri ọ buladi ihe di ilu.
- 8 Nwoke na-akpafu site n’ulo ya

* 27:1 Luk 12:19-21; Jem 4:13-16 † 27:2 Etola onwe gị, chere ka ndị ọzọ too gị

dị ka nnụnụ na-amakwaghị akwụ ya.

- ⁹ Mmanụ isi uto na ihe nsure oku na-esi isi uto na-eme ka obi nuri, otu a ka uto enyi di, site na ndumodu nke mkpuruobi ha.
- ¹⁰ Ahapula enyi gi maobu ndi enyi nna gi. Mgbe i no na mkpa ariola nwanne gi ka o nyere gi aka. Onye agbataobi no gi nso nwere ike inyere gi aka kari nwanne gi no ebe di anya.
- ¹¹ Nwa m, obi ga-atu m uto nke ukwu ma a si na i ga-amuta ihe! Mgbe ahụ, aga m enwe ihe m ga-asa ndi na-akocha m.
- ¹² Onye nwere uche na-ahu nsogbu nke na-abia n'ihu ma zobe onwe ya. Ma onye na-enweghi uche anaghi ele anya, o na-adaba n'ime nsogbu ahụ taa ahuhu so ya.
- ¹³ Chiri uwe onye ahụ nke naara onye mba ozo na mbe. E, chiri ya ma o buru nwanji na-abughi nwunye ya ka o nara na mbe.
- ¹⁴ O buru na onye obula e jiri oke olu gozie onye agbataobi ya n'isi ututu a ga-agu nke a dika ibu onu.
- ¹⁵ Mmiri na-ata n'ime ulo mgbe mmiri na-ezo na nwanji na-eso okwu bu otu.
- ¹⁶ Onye nwere ike ikwusi ya nwere ike iji aka jide ifufe, maobu were aka jide mmanu.
- ¹⁷ Dika e si eji igwe amu igwe ozo ka o di nko, otu a ka mmadu si enyere ibe ya aka idi nko.
- ¹⁸ Onye na-eche osisi fiig nche ga-eri mkpuru ya, onye na-echebekwa nna ya ukwu ka a ga-asopuru.
- ¹⁹ Dika e si ahụ ihu mmadu n'ime mmiri otu a ka obi mmadu si egosi ihe onye ahụ bu.
- ²⁰ Dika afo adighi eju onwu na mbibi, otu a ihe na-agu anya mmadu adighi agwu agwu.
- ²¹ Ite eji anucha ihe diri olaocha, oke oku dikwara olaedo ma a na-anwale ndi mmadu site n'otuto a na-enye ha.
- ²² N'agbanyeghi na i ga-egwepia onye nzuzu n'ime ikwe, were aka odo gwee ha dika mkpuru oka, i pughi isite n'ahu ha wepu enweghi uche ha.
- ²³ Lezie oru gi anya nke oma, marakwa onodu igwe ewu na aturu gi na anu ulo ndi ozo,
- ²⁴ n'ih i na akunuba adighi adigide. O buladi okpueze nke onye eze na-emesia gabiga.

- 25 Mgbe e gbupụchara ahịhịa ochie, nke ọhụrụ na-epupụta,
mgbe ahụ ka a na-achikọbata ahịhịa sị n'ugwu.
- 26 Ụmụ aturụ ga-enye gị uwe ị ga-eyi,
ụmụ ewu ga-enyekwa gị ego ọnụahịa ala ubi gị.
- 27 Ị ga-enwe mmiri ara ewu nke ga-ezuru gị na ndị ezinaụlọ gị nri,
na nke ga-edozi ahụ ndị odibo nwanyị gị.

28

- 1 Ndi ajọ omume na-agba ọsọ mgbe onye ọbụla na-adighi achu ha,
ma ndi ezi omume na-enwe ntukwasị obi dika ọdum.
- 2 Mgbe njehie di n'obodo di otutu, o nwere otutu ndiisi,
ma onyeisi nwere ezi nghota na ihe omuma ga-eme ka udo na-adigide
ogologo oge.
- 3 Onye na-achi achị nke na-emegbu ndi ogbenye,
bu mmiri ozuzo nke na-azachapu ihe niile mee ka nri ghara idi.
- 4 Onye na-adighi asopuru iwu na-eto ndi ajọ omume,
ma ndi na-edebe ihe iwu kwuru na-ebu agha megide ha.
- 5 Ndi ajọ omume adighi aghota uru ikpe ziri ezi bara,
ma ndi na-eso ONYENWE ANYI na-aghota ihe bu uru ya.
- 6 O kaara gi mma ibu nwa ogbenye na onye eziokwu
karia na i bu ogaranya na eze aghugho.
- 7 Umụ okorobia nwere nghota na-eme ihe iwu kwuru,
ma nwa nke ya na ndi oke oriri bu enyi na-emenye nna ya ihere.
- 8 Onye na-eme ka akụ ya baa uba site na inara uma maobu omurunwa
n'aka onye ogbenye,
na-ekpokota ya nye onye ozọ, onye na-emere ndi ogbenye ebere.
- 9 Onye na-ewezuga nti ya site n'ebe iwu m di,
o buladi ekpere ha bu ihe aru.
- 10 Onye obula na-eduhie ndi ziri ezi n'uzo ihe ojojo,
ga-adaba n'onya ahụ ha onwe ha gbara,
ma ndi na-enweghi ita uta ga-anata ezi ihe nketa.
- 11 N'anya nke onwe ya, onye ogaranya na-agu onwe ya dika onye maara
ihe,
ma n'ezie, onye ogbenye nwere nghota na-enyochaputa amaghi ihe
nke onye ogaranya.
- 12 Mgbe ihe na-agara ndi ezi omume nke oma, onye obula na-anuri onu,
ma onye obula na-ezo onwe ya mgbe onye na-emebi iwu na-aga n'ihu.
- 13 Onye na-ezo mmehie ya agaghi enwe oganihu na ndu ya.
Ma onye na-ekwuputa mmehie ya hapukwa ha, ka a ga-emere ebere.

- 14 Ngozi na-adiri mmadu ahụ na-atụ egwu Chineke,
ma onye na-enupu isi na-etinye onwe ya na nsogbu.
- 15 Dika odum na-agbo ụja maobu nne bia na-achụ mmadu
otu a ka onye ochichi ojoo nke na-achi ndi na-enweghi ike di.
- 16 O bu naani eze na-amaghi ihe ga-akpagbu ndi ya;
ma eze ga-achi ogologo oge bu eze kporo iri ngari asi.
- 17 Obi ogbu mmadu ga na-ama ya ikpe
ruo ala mmuo.
Ka onye obula ghara inyere ya aka.
- 18 Onye na-eje ije na-enweghi ita uta ka a na-echebe,
ma onye uzọ ya gbagoro agbago ga-adaba n'olulu.
- 19 Onye na-arụ ala ubi ya ga-enwe nri n'ebe o bara uba,
ma onye na-agbaso ihe efu di iche iche, ubiam ga-eju ya afo.
- 20 Onye obula nke kwesiri ntukwasi obi ga-enweta otutu ngozi,
ma nwoke ahụ na-achọ ibu ogaranya ngwangwa aghaghi inweta
ntaramahuhu.
- 21 Ile mmadu anya n'ihu n'oge ikpe jogburu onwe ya.
Ma ufodu ndi ikpe na-eme ihe na-ezighi ezi, o buladi, n'ih iiberibe nri.
- 22 Onye aka ntagide o na-anu oku n'obi igho ogaranya
amaghi na ukpa no na-eche ya.
- 23 Onye obula na-abara mmadu mba, n'ikpeazu ga-enweta amara
karia onye ahụ na-aja mmadu ibe ya mma ire utọ.
- 24 Nwoke na-ezu nne na nna ya ohi ma na-asikwa,
"Olee ihe ojoo di na ya?"
Onye di otu a bu nnoo enyi ndi mbibi.
- 25 Ndi oke ochicho na-akpali ise okwu,
ma ndi na-atukwasi ONYENWE ANYI obi na-enwe oghanihu.
- 26 Nwoke ahụ na-atukwasi onwe ya obi bu onye nzuzu!
Ma ndi na-agbaso amamihe Chineke, aka adighi akpa ha.
- 27 O buru na i nye ogbenye, a ga-egboro gi mkpa gi.
Ma obubu onu diri ndi ahụ na-ekpuchi anya ha n'ebe ndi ogbenye no.*
- 28 Mgbe ndi ajo omume na-aga n'ihu, ndi ezi omume na-ezo onwe ha,
ma mgbe ha n'ala n'iyi, ndi ezi omume n'aba uba.

29

1 Onye a na-abara mba mgbe niile ma o naghị anata ndumodu,

* 28:27 Dit 15:7; Ilu 22:9

- n'otu ntabi anya ka a ga-etipia ya, o gaghị ekulikwa ozo.
- ² Mgbe ndi ezi omume no n'ochichi, ndi a na-achi na-anuri onu, ma ha na-asu ude mgbe onye ajo omume na-achi.
- ³ Nwoke huru amamihe n'anya na-eme ka nna nura, ma onye bu enyi umu nwanyi akwuna, na-ala akunuba ya n'iyi.
- ⁴ Eze na-achi n'eziokwu na-ewetara obodo ya oganihu, ma nke na-achọ ngari na-ala ya n'iyi.
- ⁵ Onye ahụ ji ire utọ na-aja onye agbataobi ya mma bu onya ka o na-esiri ya.
- ⁶ O bu onye ajo omume siri onya ka onya ahụ na-ama. Ma ndi ezi omume na-anoro onwe ha na-agu egwu onu.
- ⁷ Onye ezi omume na-etinye anya n'ihe banyere ikpe ziri ezi nke ndi ogbenye, ma udi echiche ahụ adighi abata ndi ajo omume n'obi.
- ⁸ Ndi nzuzu na-amalite ogu ebe niile, ma ndi nwere uche na-agbalisi ike ime ka udo di.
- ⁹ O buru na onye maara ihe esoro onye nzuzu gaa n'ulokpe, onye nzuzu ga-ewe iwe oku, mee mkpotu, kwaa emo ma udo agaghị adi.
- ¹⁰ Ndi ndu ha na-ebi bu ime ihe ike na-akpo onye eziokwu asi, ha na-achosikwa ike uzo ha ga-esi gbuo onye ndu ya ziri ezi.
- ¹¹ Onye nzuzu na-egosi oke iwe ya, ma onye nwere uche na-ejide onwe ya na-emekwa ka mmuo ya dajuo.
- ¹² O buru na onye na-achi achị ana ntị n'okwu ugha, ndi niile na-ejere ya ozi ga-agho ndi ajo omume.
- ¹³ Ogbenye na ogaranya bu otu na nke a: o bu ONYENWE ANYI na-eme ka ha jiri anya ha na-ahu uzo.
- ¹⁴ O buru na eze esite n'izi ezi kpee ndi ogbenye ikpe, a ga-eme ka ocheeze ya guzosie ike ruo mgbe ebighi ebi.
- ¹⁵ Iba mba na iti nwantakiri ihe na-enye aka mee ka o buru ezi nwa, ma nwantakiri a na-adighi adu odu na-eme nne ya ihe ihere.
- ¹⁶ Mgbe ndi na-emebi iwu na-aga n'ihu, njehie na-aba uba n'etiti ndi a na-achi achị, ma ndi ezi omume ga-eguzo hu odida ha.
- ¹⁷ Doo nwa gi aka na nti, ndu ya ga-enye obi gi udo na onu. O gaghị emekwa ka ihere mee gi.

- 18 Obodo na-adighi atụ egwu Chineke bụ obodo na-adighi agazi n'usoro,
ma onụ na-adiri obodo ahụ na-edebe ihe Onyenwe anyi nyere n'iwu.
- 19 O bughị naani okwu onụ ka e ji adọ ndi na-eje ozi aka na nti,
n'ihia na ha nwere ike ghota ma ha ga-ajụ ime ihe i choro.
- 20 Olileanya diri onye nzuzu
karia onye ahụ na-adighi echezi echiche tupu o kwuo okwu.
- 21 I malite na mbụ na-emezi onye na-ejere gi ozi,
o ga-emesia choro ka i meere ya dika nwa gi.
- 22 Onye na-ewe iwe na-akpali ogo,
onye na-ewe iwe oku na-eme otutu mmehie.
- 23 Nganga mmadu na-eme ka o daa,
ma mmadu ahụ di umeala n'obi ga-eweta nsopuru.
- 24 Ndi obula na-enyere ndi ohi aka bu ndi iro nke ndu ha,
a na-edu ha n'inu iyi, ma ha adighi agba akaebe.
- 25 Itu egwu mmadu bu ihe ima n'onya,
ma onye obula na-atukwasi ONYENWE ANYI obi na-anọ n'udo.
- 26 I choro ikpe ziri ezi?
Elela onye ikpe anya n'ihu, kama gwa ONYENWE ANYI maka ya.
- 27 Onye ezi omume na-akpo ajo omume asi;
ndi na-emebi iwu na-akpo onye ndu ya ziri ezi asi.

Okwu amamihe nke Ago

30

1 Ndi a bu okwu Ago, nwa Jake, onye Masa,
Okwu si n'onu nwoke a zigaara Itiel na Ukal:

"Ike agwula m, Chineke
ma a puru imeri.

2 N'ezie, abu m onye nzuzu karia mmadu obula;*
Enweghi m udi nghota ahụ mmadu na-enwe.

3 Amutabeghi m amamihe,
maobu ruo imata maka Onye Nso ahụ.

4 Olee onye na-arigo n'elugwe na-aridatakwa?
Onye ka o bu, bu onye jikotara ifufe n'aka ya?
Onye kwa weere akwa kechikotaa osimiri niile n'aka ya?
Onye hiwere oke nsotu uwa niile? Onye ka o bu?

O buru na i ma onye o bu, ginu bu aha ya?
Ginikwa bu aha nwa ya?

5 "Okwu onu Chineke niile bu ihe anuchara anucha,

* 30:2 Abu m anu ohia, a bughu mmadu.

- Ọ bụ ọta nye ndị na-agbaba n'ime ya izere ndu.
- 6 Atụkwasilà ihe ọbụla n'okwu ya,
ka ọ ghara ịbara ị mba, ka ị gharakwa ịghọ onye ụgha.
- 7 “O ONYENWE ANYỊ, naanị ihe abụọ ka m na-ariọ ị tupu m nwuọ;
ajụkwala imere m ha:
- 8 Nke mbụ, mee ka okwu efu na okwu ụgha ị anya n'ebe m nọ.
Nke abụọ, e nyela m ọnođụ ogbenye maọbụ ọnođụ ọgaranya,
kama nye m naanị nri ga-ezuru m kwa ụbọchị niile.
- 9 N'ihị na, ọ buru na m aghoọ ọgaranya, ma eleghị anya, afo ga-eju m,
jubiga m oke,
ruo na m ga-asị na m achokwaghị ị ma kwuokwa si, 'Onye ka
ONYENWE ANYỊ bụ?'
- Ọ burukwa na m adaa ogbenye, ma eleghị anya, aga m ezu ohi,
site n'uzo ị otu a, wetara aha nsọ ị Chineke, ihe ihere.
- 10 “Ekwujola ohu n'ihu nna ya ukwu,
ka ọ ghara ịbụ ị ọnu, ikpe amaa ị.
- 11 “Ọ ị ndị† na-akocha nna ha,
ha adighị agozikwa nne ha;
- 12 Ọgbọ ndị ị ọcha n'anya nke onwe ha
ma asapubeghị isisi n'unyi ha ruru.
- 13 Ọ ị ndị anya ha ị n'elu,
ndị ile anya ha juputara na nlelị.
- 14 Ndị eze ha niile bụ mma agha
ịkirị eze ha bukwa mma
maka irichapụ ndị ogbenye site n'uwa
na ndị nọ n'uko site n'etiti mmadu.
- 15 “Etu nwere umu nwanyị abụọ
ndị na-eti, 'Nye, nye.'
- “Ọ ị uzo ihe atọ nke afo na-adighị eju.
E, anọ ị na-adighị asị, 'O zuola.'
- 16 Ala ili,
akpanwa nwanyị na-adighị atụ ime,
ala nke mmiri na-adighị eju afo,
na oku nke na-adighị asị, 'O zuola.'
- 17 “Onye ahụ na-akwa nna ya emo,
nke na-akpokwa irubere nne ya isi asị,
ugoloma ga-aturu mkpuru anya ya,
udele ga-erikwa anu ahụ ya.
- 18 “Ọ ị ihe atọ na-agbagwoju m anya, apughị m ighota ha;
mbaa, ha ị anọ!
- 19 Otu ugo si efegharị na mbara eluigwe;
otu agwo si akpu n'elu nkume,
otu ugbo mmiri si achota uzo ya n'oke osimiri;
na otu ihunanya si eto n'etiti nwoke na nwaagboghọ.

† 30:11 Maobu, Ogbọ

- 20 “Nke bụ ụzọ nwanyị na-akwa iko,
 Ọ na-eri ma hichaa ọnyụ ya,
 na-asi, ‘E meghị m ajọ ihe ọbụla.’
- 21 “Ọ dị ihe atọ na-eme ka ụwa maa jijiji,
 n’okpuru ihe anọ nke ọ na-apughị inagide,
²² Ohu ghorọ eze,
 onye nzuzu ihe na-agara nke oma,
²³ nwanyị obi ilu mesiri luta di,
 na odibo nwanyị ghorọ nwunye nna ya ukwu.
- 24 “The anọ di nke di nta n’elu ụwa,
 ma ha maa ihe nke ukwu.
²⁵ Ndanda bụ ndi na-enweghi ume,
 ma ha na-akpakota nri ha, dozie nke ha ga-eri n’oge oyi.
²⁶ Ewi nkume‡ bụ ndi na-adighi ike,
 ma ha na-echebe onwe ha site n’ibi n’ogba nkume.
²⁷ Igurube enweghi eze,
 ma ha na-aga n’igwe n’ahiri n’ahiri.
²⁸ Ngwere di mfe iji aka jide ya,
 ma i ga-achota ha o buladi n’ulo ndi eze.
- 29 “Ha di ihe atọ na-ejehari n’ụwa n’onodu idi oke ebube,
 mbaa, ha di anọ:
³⁰ Odum, eze umu anumanu. O naghị atụ onye ọbụla egwu,
³¹ na oke okuko na-ejehari ejehari,
 na mkpi,
 na eze ndi agha ya gbara gburugburu.
- 32 “Ọ buru na i meela ihe nzuzu site n’ifuli onwe gi elu
 maobu zube nzube ojoo,
 anyala isi n’ihi ya, were aka gi kpuchie onu gi n’ihere.
- 33 A piaa mmiri ara ehi a na-eweputa mmanu ara ehi;
 iti mmadu aka n’imi na-akpata igba obara,
 otu a kwa ikpali iwe na-eweta ise okwu.”

Okwu eze Lemuel

31

- ¹ Ndi a bu okwu si n’onu Lemuel, eze Masa. Ha bu okwu ndi ahụ nne eze Lemuel kuziri ya.
- ² Gee nti, nwa m, gee nti, nwa nke afo m.
 Gee nti, nwa m, nwa nke oziza ekpere m niile.
- ³ Enyela umu nwanyi* ike gi,
 enyekwela idi ike gi n’aka ndi n’ala ndi eze n’iyi.
- ⁴ Lemuel nwa m, o bughị ihe kwesiri ekwesi na ndi eze ga-anu mmanya.
 O kwesikwaghị ka aguụ inu mmanya
 buru ihe ga na-agu ndi eze.

‡ **30:26** Ewi nkume bu otu udi oke n’otutu uzọ oke e nwere. Ha na-ebi n’igwe n’ugwu. Lev 11:5; Abu 104:18 * **31:3** Okwu a, umu nwanyi, bu banyere otutu ndi inyom bi n’uloze. Onye dere akwukwo a, eleghi anya, na-arutu aka na umu nwanyi ndi a, puru ime ka uche eze puo site n’ihe o kwesiri ime. Est 2:3,8

- 5 Ka ha ghara inubiga mmanya oke si otu a chefuo ikpe ikpe ziri ezi dika
iwu kwuru.
Ka ha gharakwa isite n'inubiga mmanya oke napu ndi a na-emegbu
emegbu ikpe ziri ezi ha kwesiri inweta.
- 6 Ndi e kwesiri inye mmanya bu ndi ahụ na-ala n'iyi,
ndi ahụ nọ n'onodu oke ihe mgbu nke obi.
- 7 Ka ha nuọ chefuo onodu ojoọ ha,
ka ha gharakwa icheta onodu nhuju anya ha.
- 8 Jisie ike kwuchite onu ndi ahụ na-enweghi ike ikwuru onu onwe ha;
kwuchitekwa onu ndi niile onodu ha di ala.
- 9 Kwusie okwu ike, kpeekwa ikpe ziri ezi.
Gbooro ndi ogbenye na ndi mkpa na-akpa ogu site n'aka ndi na-
emegbu ha.

Okwu mmechi: Ezi nwanyi nwere agwa oma

- 10 Nwanyi nwere ugwu† onye ga-achotali ya?
O di oke onu kari nkume rubi.
- 11 Di nwanyi di otu a na-atukwasị obi ya niile n'ime ya,
o dighi ihe di mkpa nke na-ako ya.
- 12 Ihe nwanyi di otu a na-ewetara di ya bu naani ihe oma.
Ihe ojoọ obula adighi esi n'aka ya abiakwasị di ya ubochi niile nke
ndu ya.
- 13 O na-ahoro aji anu na flakisi
jiri ya na-arụ oru na-atọ aka ya uto.
- 14 O na-esite n'ebe di anya na-ebubata ihe oriri n'ulo ya
dika a ga-asị na o bu ugbo mmiri.
- 15 Tupu chi abozie,
nwanyi a esitelari n'ihe ndina bilie kwadooro ezinaulo ya ihe oriri,
ma debekwara odibo ndi inyom na-ejere ya ozi oke ihe oriri nke ha.
- 16 O na-apu nyochaputa idi mma ala ubi, ma zuputa ya.
O bu ego o rupertara n'onwe ya ka o ji aru oru ubi vaini.
- 17 Ike iru oru adighi agwu ya.
O di nnoo ike, burukwa onye na-aruputa ihe di iche iche.
- 18 O na-elezi anya hu na ihe ahia o meputara di ezi oke onuahia;
o bu nke a mere o ji na-aru oru ruo n'ime ime abali.
- 19 N'obuaka ya ka o jidere osisi itu ogbo akwa;
mkpisiaka ya na-ejidesikwa ozele e ji na-ekwe akwa ike.
- 20 O na-agbasapu aka
inyere ndi ogbenye na ndi mkpa na-akpa aka.
- 21 Udu mmiri maobu oge oke oyi adighi eche ya uche
n'ihia na ndi niile no n'ezinaulo ya nwere uwe ha ga-eji choo oyi.
- 22 O na-akpa akwa a na-agbasa n'elu ihe ndina,
ma ya onwe ya na-eyikwa uwe e ji ezi akwa ocha na akwa odo odo‡
duo.
- 23 Di ya bu onye a na-asopuru n'onu uzọ ama obodo§
ebe o na-ewere onodu n'etiti ndi okenye nke ala ahụ.
- 24 O na-akpa ma na-adukwa akwa di iche iche, ya na ihe ike n'ukwu,
ndi o na-eresi ndi ahia ndi ozo.

† 31:10 Maobu, Nwanyi nwere agwa oma na-ejidekwa onwe ya n'uzo kwesiri. ‡ 31:22 N'oge ochie,
naani ndi ogaranya na-eyi uwe na-acha odo odo, n'ihia na o bu akwa di oke onu. § 31:23 Onu
uzo ama obodo bu ebe ndi okenye na-ezukota akparita uka. Jen 19:1; Rut 4:1-3

- 25 Ọ bụ nwanyị dị ike, onye a na-asọpuru asọpuru.
Ụjọ adighị atukwa ya maka ihe ga-eme n'oge dị n'ihu.
- 26 Ọ na-eji amamihe na-ekwu okwu
ntuziaka kwesiri dikwa n'ire ya.
- 27 Ọ na-etinye uche n'ihe niile banyere ezinaụlọ ya,
ọ naghị arụ ọrụ umengwu.
- 28 Ụmụ ya na-ebili gozie ya;
otu a kwa di ya ga-eto ya ezi otuto.
- 29 Ọ ga-asị; "E nwere ọtụtụ ndị inyom ndị bụ ezi nwunye nye di ha,
ma gị onwe gị kachasị ha niile mma."
- 30 Ịma mma nke elu ahụ adighị egosi ihe mmadụ bụ, n'ihị na ịma mma
adighị adigide ogologo oge.
Ma nwanyị ọbụla nke na-atụ egwu ONYENWE ANYỊ bụ onye e kwesiri
ito.
- 31 E kwesiri ito ya n'ihị ọrụ ọma niile nke aka ya rụputara.
Ka ọrụ ya niile wetara ya otuto n'ọnụ ụzọ ama nke obodo.

Ekiliziastis

Ọ nweghị ihe nwere isi

- ¹ Okwu onye ozizi, nwa Devid, onye bụ eze na Jerusalem.
- ² Ihe efu, ihe niile bụ ihe efu
ka onye ozizi na-ekwu.
Ihe na-enweghị isi* ka ihe niile bụ.
Ihe niile bụ nnọọ ihe efu.
- ³ Olee uru mmadụ na-enweta site na ndọgbu niile
ọ na-adọgbu onwe ya n'ọrụ n'okpuru anyanwụ?
- ⁴ Otu ọgbọ laa, ọgbọ ọzọ abia,
ma ụwa na-adigide ruo ebi ebi.
- ⁵ Anyanwụ na-awa, na-adakwa,
ma mee ngwangwa laghachi ebe o si awaputa.
- ⁶ Ifufe na-eke gaa na ndịda;
feekwa gburugburu gaa n'ugwu,
ọ na-efegharị gburugburu ebe niile;
na-eke na-enweghikwa nsọtụ.
- ⁷ Mmiri dị n'iyi niile na-asọbanye n'oke osimiri
ma oke osimiri ejughị eju.
Emesịakwa, mmiri ndị a na-aloghachi n'iyi ndị a,
malitekwa isokwa na-aga n'osimiri.
- ⁸ Ihe niile nọ na-adọgbu onwe ha n'ọrụ;
onụ apughị ikọ ụdị ike ọgwugwu dịnụ.
Otu ọbụla anyị si lee anya, afọ adighị eju anya anyị.
Afọ adighikwa eju ntị anyị inụ ihe, na ige ntị.
- ⁹ Ihe ọbụla nke dirila na mbụ ga-adikwa ọzọ.
Ihe ndị mmadụ mere n'oge gara aga ka a ga-emekwa ọzọ.
Ọ dikwaghị ihe ọhụrụ ọbụla dị n'okpuru anyanwụ.
- ¹⁰ Ọ dị ihe enwere ike ikwu si,
“Lee, ihe a bụ ihe ọhụrụ”?
Ọ bụ ihe dīrī n'oge gara aga,
n'oge ndị garalarị tupu oge anyị.
- ¹¹ Anaghị echeta ndị mgbe ochie,
otu aka ahụ kwa, ọgbọ na-abia abia
ndị ga-eso ha
agakwaghị echeta ha.

Amamihe enweghị isi

- ¹² Mụ onwe m bụ onye nkuzi, buri eze Izrel n'ime Jerusalem.
- ¹³ Ekpebiri m, were onwe m nye, iji amamihe nnyochaputa ihe m nwere
ike imata banyere ihe niile a na-eme n'ime ụwa. Olee ụdị ibu arọ bụ nke
a, nke Chineke bokwasiri umu mmadụ?
- ¹⁴ Enyochaala m ihe niile a na-eme n'ụwa choputa na ha enweghị isi. Ọ
dị ka mmadụ ichughari ifufe.
- ¹⁵ Ihe gbagoro agbago, apughị ime ya ka ọ dizie.
Ihe na-ezughị ezu, enweghị ike iguta ha onụ.

* 1:2 Maobu, ihe efu Abu 144:4.

¹⁶ Echere m n'ime obi m si, "Lee anya! Aghoola m onye ukwu, buru onye maara ihe karịa ndi eze niile chirila na Jerusalem. Enweela m amamihe n'ebe o di ukwu, babigakwa uba oke n'ihe omuma."

¹⁷ N'ihia ya, agbalisiri m ike imuta ihe di iche n'etiti ihe omuma, na iyi ara na nzuzu. Ma ihe m choputara bu na o baghi uru. O di ka itufu oge icho uzo ijide ifufe.

¹⁸ N'ihia na mgbe amamihe na-aba uba, mgbe ahụ ka iwe na omuma na-
ejuputa,
oke ihe omuma na-ewetakwa oke ihe mgbu.

2

Igbaso ihe na-enye anuri enweghi isi

¹ Echere m n'ime obi m si, Ugbu a, aga m eji ihe na-enye obi anuri nwaa gi site otu a choputa ihe di mma, ma nke a bukwa ihe efu.

² "Ochi," ka m siri na "o bu ihe nzuzu. Ikpori ndu, uru ginị ka o bara?"

³ Echere m n'obi utu m ga-esite n'inu mmanya. Agbasokwara m uzo ibi ndu nzuzu ma obi m no nnoo na-edu m site n'amamihe. Olileanya m bu na m ga-esi otu a chota uzo kachasi mma ndi mmadu nwere ike iji bie mkpukpu ndu ha n'awa.

⁴ Aruputara m otutu ihe di iche iche, ewuru m ulo nye onwe m ma nweekwa ubi vaini.

⁵ Ewuru m ubi a gbara ogige ebe izuika, ma kuokwa osisi na-amị mkpuru di iche iche n'ime ha,

⁶ wuore onwe m odo mmiri ebe a ga-esi na-agba ubi m niile mmiri.

⁷ Agbatara m ndi ohu nwoke na nwanyi, nweekwa ndi ohu ozo a muru n'ulo m. Enwekwara m otutu igwe ehi na anu ulo karia eze niile ndi bu m uzo chia na Jerusalem.

⁸ Achikotara m olaocha na olaedo nye onwe m, na akunuba nke otutu ndi eze na-achi ala ha na-atutara m. E nwetakwara m nye onwe m ndi ikom na ndi inyom ndi na-abu abu. Enwekwara ndi iko nwanyi n'ebe o bara uba. Ihe utu niile ndi na-amasi obi nwa mmadu.

⁹ E, aghoro m onye di ukwu karia eze niile ndi burula m uzo chia na Jerusalem. Ma n'ime ihe ndi a niile, anya doro m, ihe niile ka m ji amamihe tulee.

¹⁰ Ihe obula m choro, ka m na-ewere;
egbochighi m onwe m anuri obula.

Obi m nuriri onu site n'oru niile,
nke a bukwa oke m ketara na dogbu niile m dogburu onwe m.

¹¹ Mgbe m tulere ihe banyere ihe ndi a niile m tinyeturu aka,
otu m si dogbuo onwe m n'oru banyere ha,
mkpebi m bu na ha niile bu ihe efu, dika icho ijide ifufe.

N'ezie, ihe niile bu ihe efu, ha abakwaghi uru.

Amamihe na nzuzu enweghi isi

¹² Atughariri m bido imu ihe banyere amamihe,
na iyi ara na nzuzu.

Olee ihe ozo nke onye ga-anochi anya eze ga-eme,
karia ihe ndi ahụ e merela na mbu?

¹³ Achoputara m na amamihe di mma karia nzuzu,
dika ihè si di mma karia ochichiri.

¹⁴ N'ihia na onye maara ihe na-ahụ uzo
ma isi kpuru onye nzuzu.

Ma achoputakwara m
na otu ihe ndaba na-adabara onye amamihe na onye nzuzu.

¹⁵ Agwara m onwe m okwu si,
“Dika onye nzuzu ga-anwu, otu ahụ kwa ka m ga-anwu.
Gini bu uru amamihe m niile bara?”

Ekwuru m n’obi m si,
“The a bukwa ihe efu.

¹⁶ N’ihi na onye maara ihe na onye nzuzu bu ndi a na-agaghị echeta ihe banyere ogologo oge di n’ihu.
N’ubochi ndi na-abia n’ihu, a gaghị echeta ha.
Onye amamihe na onye nzuzu aghaghị inwu.”

Ndogbu n’oru abaghị uru

¹⁷ Ya mere, akporo m idi ndu asi, n’ihi na oru a na-aru n’okpuru anyanwu wutere m. Ihe efu ka o bu; o di ka ichughari ifufe.

¹⁸ Ihe niile m gbaliri iruputa ka m kporo asi, n’ihi na amaara m na emesia, aga m ahapuru ha onye ozo na-abia n’azu m.

¹⁹ Onye maara ma o ga-abu onye maara ihe ma o ga-abukwanu onye nzuzu? Ma ihe niile m ji amamihe nka m na ike m ruputa n’okpuru anyanwu ga-abu nke ya! Ihe a bu ihe efu.

²⁰ Ya mere, o wutere m n’obi na m dogburu onwe m n’oru n’okpuru anyanwu.

²¹ N’ihi na mmadu nwere ike jiri amamihe, na ihe omuma na nka dogbuo onwe ya n’oru, emesia, ha ahapuru onye na-enweghi mgbe o ru ru oru obula ihe ndi ahụ niile. Nke a bukwa ihe efu, na oke ihe ndakwasị.

²² Gini bu uru mmadu na-enweta na ndogbu niile o na-adogbu onwe ya n’oru n’okpuru anyanwu?

²³ N’ihi n’ubochi ha niile juputara naani n’ihe mgbu na iru uju, o buladi n’abali, obi ha anaghị ezu ike. Ihe ndi a bukwa ihe efu.*

²⁴ N’ihi ya, ekpebiri m na o dighi ihe ozo ga-abara mmadu uru kariakwa naani inodu ala rie nri, nuokwa ihe ma chota ojuju afo n’oru ya. Achoputakwara m na o buladi nke a si n’aka Chineke.

²⁵ O dighi onye puru iri maobu nuo ma o siteghi na Chineke?

²⁶ N’ihi na ndi na-eme ihe na-atọ ya uto, ka Chineke na-enye amamihe na ihe omuma, na onu; ma o na-enye onye mmehie oru ikpakota na ichikoba akunuba nke o ga-enyefe n’aka onye ahụ ihe ya di Chineke mma. Nke a bukwa ihe efu; ichuso ifufe.

3

Ihe niile nwere oge

¹ Ihe obula nwere oge;
mgbe dikwara ihe obula a na-eme eme n’eluigwe.

² Oge imu nwa na oge inwu anwu,
oge iku ihe na oge ihopu,

³ oge igbu egbu; na oge igwo oria,
oge itikpo na oge iwuzi ewuzi,

⁴ oge ikwa akwa, na oge ichi ochi,*
oge iru uju na oge ite egwu,

⁵ oge ikposa nkume na oge ichikota nkume,

* **2:23** Job 5:7; Job 14:1 * **3:4** Rom 12:15

- oge ibaku na oge ikwusi ibaku,
⁶ oge icho ihe, na oge ntufu,
 oge ichikoba, na oge ichifusi,
⁷ oge ndowasi, na oge ndukota,
 oge igba nkiti, na oge ikwu okwu,[†]
⁸ oge ihunanya na oge ikpo asi,
 oge ibu agha, na oge ime udo.
⁹ Gini bu nnoo ihe mmadu na-enweta site na ndogbu niile nke n'oru niile o na-aru?
- ¹⁰ Ahula m ibu aru nke Chineke bokwasiri ndi mmadu e kere eke.
¹¹ O meela ka ihe niile maa mma n'oge nke ya. O tinyekwala ebighi ebi n'ime obi ndi mmadu; ma o nweghi ka mmadu ghotu oru Chineke site na mmalite ruo n'ogwugwu.
- ¹² N'ihia ya, ekpebiri m na ihe diiri mmadu icho bu obi utu na inwe anuri na ndu ya niile.
¹³ Ihe ozu bu ka mmadu rie, nuu, ma nwee afu ojuju na ndogbu niile o na-adogbu onwe ya, n'ihia na ha bu onyinye si n'aka Chineke.
- ¹⁴ Amaara m na ihe niile Chineke mere na-adigidekwa. O nweghi ihe apuru itinye na ya, o nweghikwa ihe apuru iwepukwa site na ya. Chineke na-eme nke a ka ndi mmadu tuu egwu ya.
- ¹⁵ Ihe obula di ugbo a, adilari na mgbe ochie,
 ihe obula gaje idi dilari na mbu.
 Chineke na-eme ka ihe niile mere na mgbe gara aga meghariakwa ozu.
¹⁶ Ozokwa, achoputara m otu ihe n'okpuru anyanwu,
 na onodu ezi ikpe naani mmebi iwu juputara,
 n'ebe e kwesiri inwe ikpe ziri ezi i ga-achoputa na ihe ozo dikwa ya.
- ¹⁷ A gwara m onwe m,
 "Chineke ga-ekpe,
 ndi ezi omume na ndi aju omume ikpe,
 n'ihia na a ga-enwe oge maka ihe obula a na-eme eme,
 oge dikwa maka ikpe oru niile nke mmadu ikpe."
- ¹⁸ Echere m n'obi si, "Ebe mmadu no, Chineke na-anwale ya, ka mmadu mata na ha di ka anumanu.
¹⁹ N'ihia na ihe na-eche mmadu na anumanu bu otu. Ha abuo na-eku ume, ha abuo na-anwukwa anwu. O dighi ihe mmadu ji kari anumanu. Ihe niile bu ihe efu.
²⁰ Ha niile na-alaghachi n'otu ebe; o bu n'aja ka ha si puta, ebe ahụ kwa ka ha ga-alaghachi.
²¹ Onye puru iguzo gbaa akaebe na mmuo mmadu na-ala n'elu ma nke anumanu na-ala n'aja?"
²² N'ihia ya, ahuru m na o dighi ihe ozu umu mmadu kwesiri ime kariakwa inwe onu n'oru ha, n'ihia na nke ahụ bu oke ha n'ebe a. Onye ga-eme ka ha biaghachi hu ihe ga-eme n'azu ha?

4

Mmegbu, ndogbu n'oru, na enweghi enyi

- ¹ Ozo, ahuru m mmegbu na obi ilu niile di n'okpuru anyanwu,
 anya mmiri akwa ndi a na-emegbu emegbu,
 ma o dikwaghi ndi nkasiobi ha nwere,
 ma ike di n'aka ndi mmegbu a,

[†] 3:7 Ems 5:13; Ilu 25:11

- ma ha enwekwaghị ndị nkasiobi.
- ² N'ihì ya, ekwuru m, na ndị nwurụ anwụ,
bụ ndị nwurụ anwụ mgbe gara aga,
ka ndị dī ndụ mma,
bụ ndị nke dī ndụ ruo ugbu a.
- ³ Ma ọ dī mma karịa ha abụọ
bụ onye ahụ a na-amụbeghị,
onye na-ahụbeghị ihe ọjọọ
nke dī n'okpuru anyanwụ.
- ⁴ Achọputakwara m na ihe mere ndị mmadụ ji na-adọgbu onwe ha n'ọrụ
bụ n'ihì anya ụfụ ha nwere n'ebe ihe ndị agbataobi ha dī. Nke a bụ ihe
efu, ịchuso ifufe.
- ⁵ Onye nzuzu na-afanye aka abụọ n'apata,
na-eri anụ ahụ onwe ya.*
- ⁶ Ọ ka mma inwe ihe ntakiri na obi udo,
karịa mmadụ inweju akụ site n'idoḡbu onwe ya n'ọrụ,
nke bụ naanị ịchuso ifufe.
- ⁷ Ọ dīkwa ihe ọzọ m huru n'okpuru anyanwụ bụ naanị ihe efu.
- ⁸ Ọ dī otu nwoke nke naanị ya nọ,
o nweghị nwa, o nwekwaghị ụmụnne.
Mgbe niile, ọ na-adọgbu onwe ya n'ọrụ,
ma nke a emeghị ka afọ ju ya n'akunuba o nwere.
Ọ juru si, "Ọ bụ n'ihì onye ka m ji adọgbu onwe m n'ọrụ,"
"n'ihì gini ka m ji anapụ onwe m ihe obi ahuri?"
Ihe nke a enweghị isi,
ihe efu na-eweta obi mgbawa ka ha bụ.
- ⁹ Mmadụ abụọ ka mma karịa otu onye,
n'ihì na ha ga-aruputa otutu ihe:
- ¹⁰ Otu onye n'ime ha daa,
onye nke ọzọ ga-apalite ya.
Ma mgbe ọ bụ naanị otu onye,
onye ga-apalite ya? Ọ nọ n'ime nsogbu.
- ¹¹ Ọzọ, ọ buru na mmadụ abụọ edinako, ahụ ga-ekpokwa ha oku,
ma olee otu onye naanị ya dina ga-esi nweta okpomoku?
- ¹² Ọ bụ ezie na e nwere ike merie onye naanị ya guzo,
ma mmadụ abụọ puru iguzo zoọ onwe ha.
Ụdọ e ji eriri atọ tukota n'otu, adighi adobi ya ngwangwa.

Oganihu enweghị isi

- ¹³ Ọ ka mma ibụ nwantakiri na onye ogbenye nwere nghota karịa ibụ
agadi bụ eze ndị nzuzu, onye na-adighi ana nti na ndumodu obula.
- ¹⁴ Nwata dī otu a, ma eleghị anya, ọ ga-esi n'ulo mkporo puta buru eze,
ma ọ bukwanu na a muru ya ogbenye n'alaeze ahụ.
- ¹⁵ Ahuru m na mmadụ niile ndi bi n'okpuru anyanwụ na-eso nwantakiri
ahụ onye nochiri anya eze.
- ¹⁶ A pughi iguta ndi dinyere ya, ma ndi ga-esota n'azu agaghị enwe onu
n'ebe onye nochiri eze ahụ nọ. Ozokwa, nke a bụ ihe efu, naanị ịchuso
ifufe.

* 4:5 Ilu 24:30-31

5

Kwughachi nkwa i kwere Chineke

¹ Mgbe i na-aba n'ulo ukwu Chineke, lezie anya. Meghee nti gi nke oma, karia ichu aja onyinye nke ndi nzuzu, ndi na-amaghi na ha na-eme ihe ojoo.

² Abula onye na-eme osiso ikwu okwu
maobu ime ngwangwa n'ime echiche obi gi,
maobu ikwe Chineke nkwa onu efu.*

N'ih i na Chineke no n'eluigwe
ma naani n'uwa ka i no,
n'ih i ya ka okwu onu gi di ole na ole.

³ Di ka otutu nchekasi si eweta i roo nro,
otu a ka okwu onye nzuzu si di mgbe otutu okwu di ya nonu.

⁴ N'ih i ya, mgbe i na-ekwe Chineke nkwa, atufula oge imezu ihe ahụ,
n'ih i na ihe banyere ndi nzuzu adighi ato Chineke utu. Mezuo nkwa niile
i kwere Chineke.

⁵ O ka mma na i gbara nkiti karia na i ga-ekwe nkwa ma i gaghi emezu
ya.

⁶ Ekwela ka onu gi duba gi na mmehie. Azokwala onwe gi site n'igwa
onyeozi Chineke, "na i kwere nkwa a na-amaghi ama." N'ih i gini ka
Chineke ga-eji wee iwe n'ih i ihe i kwuru, ma bibiekwa oru aka gi?

⁷ Aga m eme, aga m eme, ma e meghe ya bu naani okwu efu. Ya mere,
tu o egwu Chineke.

Akunu ba enweghi isi

⁸ O buru na i hu ebe a na-emegbu ndi ogbenye, na-anapukwa ha ihe
ruru ha site n'ikpe ikpe na-ezighi ezi na mpaghara obodo a na-achi achi,
ya ejula gi anya, n'ih i na onyeisi obula nwere onye na-aturu ya. Ndisi
na-atu iwu nwekwara ndi kachasi ha elu. Otu a kwa, o dikwa ndi di elu
karia ha.

⁹ Mgbe ihe nnweta si n'ala ubi bara uba, o na-abara onye obula uru; o
na-abakwara eze n'onwe ya uru.

¹⁰ Onye obula huru ego n'anya, o gaghi eju ya afu.

Onye obula huru akunu ba n'anya adighi enwe afu ojuju n'ih e obula.
Nke a bukwa ihe efu.

¹¹ Aku na-abawanye,
ndi na-eri ya na-abawanyekwa.

Olee uru ha bara nye onyenwe ha
karia iji anya ya abuo na-ele ha?

¹² Onye na-arusi oru ike na-arahu ura nke oma,
ma o riri nri nta ma o rikwaranu nke di ukwu,
ma oke iriju afu onye ogaranya
anaghi ekwe ya rahu ura.

¹³ Ahuru m ihe ojoo ozu n'okpuru anyanwu,
mmadu debere akunu ba ruo mgbe o wetara ya ihe mgbu,

¹⁴ ma akunu ba ndi ahụ bu ihe furu site n'odachi
nke bu na mgbe ha mutara umu,
o nwekwaghi ihe foduru umu ahụ iketa.

¹⁵ Dika mmadu si gbara oto site n'afu nne ya bata n'uwa,

* 5:2 Ilu 20:25

otu a ka anyị ga-esi hapụ ya.
O nweghị ihe ọ ga-ebu puo site na ndogbu niile
ọ dogburu onwe ya n'oru.

¹⁶ Ma nke a bu ihe ojoo nke na-egbu mgbu n'obi.
Mmadu na-ala dika o siri bia.

Gini bu uru ya,
mgbe ọ na-adogbu onwe ya n'oru nye ifufe?
¹⁷ Ubochi ndu ya niile, ọ na-eri ihe n'ochichiri,
site oke mgbagwoju anya, na nsogbu na iwe.

¹⁸ Ma achoputara m na ọ bu ihe di mma na ihe kwesiri omume, ka nwoke
rie ihe ma nuokwa ihe onunu Ka ọ chotakwa afo ojuju n'ime ndogbu niile
nke oru ọ ruru n'okpuru anyanwu, n'oge mkpumkpu ndu nke Chineke
nyere ya. N'ihu na nke a bu oke ya.

¹⁹ Ozokwa, ọ buru na Chineke enye mmadu akunuba na ihe nweta, ma
nyekwa ya ike ọ ga-eji kporie ndu n'ime ihe ndi a, ya nabata nke a di ka
oke ya ma were onu ruo oru ya. Ha bu onyinye si n'aka Chineke.

²⁰ Ebe ọ bu na Chineke enyela ya obi utu, ubochi ndu ya ekwesighi
iwetara ya oke echiche.

6

¹ Ọ di ihe ojoo ozo nke m huru n'okpuru anyanwu, nke na-anyido umu
mmadu.

² Chineke na-enye mmadu akunuba, na ihe nnweta, na nsopuru, na-
emekwa ka ha nwee ihe niile ha choru, ma ọ dighi enye ha ike inu utu ha;
ma onye ozo na-anu utu ha. Nke a bu ihe efu, burukwa ihe jogburu onwe
ya.

³ Mmadu nwere ike muta nari umu, o nwekwara ike nwee ndu ogologo
ruo agadi, ma ọ buru na o nweghi ike inu utu akunuba ya, ọ burukwa na o
nwetaghị udi olili ruru ya, ana m asi, na nwa nwuru n'afu* di mma karia
ya.

⁴ Obibia ya e nweghi isi, n'ochichiri ka ọ na-ala, ọ bukwa ochichiri ka e
kpuchiri aha ya.

⁵ Ọ bu ezie na ọ gaghị ahụ ihe anwu anya, ọ makwaghị ihe obula, o
nwere izuike karia nwoke ahụ.

⁶ A sikwari na o biri ndu puku afo, okpukpu abuo, ma ọ nughị utu
akunuba ya. Ọ bughị n'otu ebe ka ha niile na-ala?

⁷ Ndogbu niile mmadu na-adogbu onwe ya n'oru bu ka o rijuo afo, †
ma o nweghi onye na-enweta ihe na-ezuru ya.

⁸ Olee uzọ onye maara ihe si di mma karia onye nzuzu?

Gini bu uru diri onye ogbenye
na ọ maara otu e si akpa ezi agwa n'ihu ndi di ndu? ‡

⁹ Ihe eji anya hu
ka mma karia oke ochicho!

Nke a bukwa ihe efu
na ichuso ifufe.

¹⁰ Ihe obula di ugbo a, ka akporo aha na mgbe gara aga.

Amakwaara ihe mmadu bu,
mmadu obula apughị iluso
onye ka ya ike ogu.

* 6:3 Maobu, a mukworo amukwo † 6:7 Ilu 16:26 ‡ 6:8 Maobu, n'ebe ndi ozo no

- 11 Okwu na-aba ụba,
 nghota na-adị nta.
 O nwere uru nke a bara?
 12 Onye mara ihe dịrị mmadụ mma na ndụ, n'ụbọchị ole na ole nke na-abaghị uru o nwere igabiga ndụ a dika onyinyo? Onye puru igwa ya ihe ga-eme n'okpuru anyanwụ, mgbe ọ nwusiri?

7

Amamihe

- 1 Ezi aha* ka mma karịa mmanụ isi uto.†
 Ụbọchị mmadụ nwurụ ka ụbọchị a muru ya mma.
 2 O kaara gi mma ije n'ebe a na-eru ụjụ
 karịa ebe a na-eri na-anụ.
 N'ihhi na onwụ diiri mmadụ obula;
 ndi di ndu kwesiri iburu nke a n'obi.
 3 Iru ụjụ ka ichi ochi mma,
 ihu gbaruru agbaru na-enyere obi aka
 4 Onye maara ihe na-eche echiche banyere onwụ,
 ma onye nzuzu na-eche naani banyere ikpori ndu.
 5 O ka mma ige nti nye mba onye maara ihe
 karia ina nti n'abu ndi na-enweghi uche na-abu.
 6 Ochị onye nzuzu
 di ka mkpotu nke ogwu na-ere oku na-eme n'okpuru ite.‡
 Ihe a bukwa ihe efu.
 7 Iji anya ike nara mmadụ ihe na-eme ka onye mara ihe ghoọ onye nzuzu,
 iri ngari na-emeru obi mmadụ.
 8 Ogwugwu ihe obula di mma karia mmalite ya!
 Ogologo ntachiobi di mma karia mpako!
 9 Abula onye na-ewe iwe osiso,
 n'ihhi na iwe bu oke ndi nzuzu.
 10 Asila, "Gini mere ubochi gara aga ji di mma karia ubochi ndi a?"
 N'ihhi na o bughị amamihe i ju ajuju di otu a.
 11 Amamihe dika ihe nketa, bu ihe di mma.
 O na-abara uru nye ndi na-ahu anyanwu anya.
 12 Amamihe bu ndo
 dika ego si burukwa ndo,
 ma uzọ ihe omuma ji di mma karia bu nke a:
 Amamihe na-echebe ndu ndi nwere ya.
 13 Chee echiche banyere ihe Chineke na-eme.
 Mmadu o puru ime ka o diezie adizie,
 bu ihe Chineke mere ka o gbagoọ agbago?
 14 Mgbe ihe na-agara gi nke oma, nuria onu, n'ihhi o diri gi mma,
 ma mgbe mmekpa ahụ batara, mata nke oma
 na Chineke onye na-enye onodu oma
 makwa ihe banyere onodu ojoo.

* 7:1 Ilu 22:1 † 7:1 Maobu, *mmanu oke onuahia* ‡ 7:6 Mgbe ogwu na-ere oku, na-eme mkpotu, na-asukwa anwuru, nke a adighi eme ka ahụ ndi na anya oku ya n'oge oyi kporo oku.

Ya mere, o nweghi onye obula nwere ike ichoputa odinihu ya.

¹⁵ Ndu m n'awa a bu ihe efu, ahula m ihe abuo ndi a; onye ezi omume na-anwu n'ezi omume ya, ma onye na-emebi iwu na-ebi ogologo ndu na mmebi iwu ya.

¹⁶ N'ihia ya, abubigala onye ezi omume oke, emekwala onwe gi onye mabigara ihe oke. Gini mere i ji achọ igbu onwe gi?

¹⁷ Abubigala onye na-emefe ajo omume oke, abukwala onye nzuzu! Gini ka i ga-eji nwuo mgbe oge gi na-erubeghi?

¹⁸ O di mma ijide otu na-esepughi aka na nke ozo, onye na-atu egwu Chineke ga-enweta uru n'ime ha abuo.

¹⁹ Amamihe na-eme ka otu onye di ike kari mmadu iri na-achi otu obodo.

²⁰ Gbaa awa niile gburugburu, o dighi otu onye bu onye ezi omume, o dighi onye na-eme ihe ziri ezi nke na-adighi eme mmehie mgbe obula.

²¹ Egela nti n'ihe niile ndi mmadu na-ekwu, i puru inu nkocha nke ohu gi na-akocha gi.

²² Gi onwe gi maara na otutu oge, i na-akochakwa ndi ozo.

²³ Agbalisiela m ike inwe nghota. Ekwuru m si, "Aga m abu onye amamihe," ma nke a kari m.

²⁴ Amamihe adighi mfe inweta, o di omimi nke ukwu; o bu onye puru ichoputa ya?

²⁵ A tughariri uche m ka m ghota, iledo na ichoputa amamihe na atumatu otu ihe niile si di na ighotakwa nzuzu nke di na ajo omume na iyi ara nke di na enweghi uche.

²⁶ Achoputara m na o di ihe di ilu kari onwu, ihe ahụ bu nwanyi.

Obi ya di ka ugbu.

Otu a kwa, aka o ji ejiku gi di ka udo igwe.

Onye ahụ na-eme ihe na-atọ Chineke uto na-esi n'aka ya gbapu, ma ndi mmehie ka o na-enwude n'onya ya.

²⁷ "Lee, ihe a ka m choputara," ka onye nkuzi kwuru: "Site n'itukwasị otu ihe n'elu ibe ya ka m matara isi ihe niile.

²⁸ Mgbe m ka na-achọ ma achotaghi m,

n'etiti puku mmadu ndi ikom, achotara m otu onye aka ya di ocha, ma o dighi otu nwanyi m chotara n'etiti ha.

²⁹ Achoputara m naani nke a, Chineke mere ndi mmadu ka ha buru ndi uzo ha ziri ezi, ma ha atugharila chorọ otutu ihe ncheputa gawa."

8

1 Onye dị ka onye amamihe?

Onye maara nkowa ihe?

Amamihe na-enyekwa ihu ya ihe,

na-emekwa ka mgbaru nke ihu ya gbanwee.

Rubere eze isi

² Asị m, debe iwu eze, n'ihu iyi i n'uru n'ihu Chineke.*

³ Emela ngwangwa isi n'ihu eze puo. Akwagidela ihe ojoo n'ihu na o ga-eme ihe masiri ya.

⁴ N'ihu na okwu eze nwere ike o dighi onye puru iju ya, Gini ka i na-eme?

⁵ Onye na-edebe iwu eze agaghị adaba na nsogbu.

Onye maara ihe na-ama mgbe kwesiri na uzọ kwesiri ime ihe.

⁶ Ihe niile nwere oge kwesiri ya, uzọ e si eme ha dikwa,

o bu ezie na nsogbu mmadu di ukwu n'ahu ya.

⁷ Ebe o bu na o nweghi onye mara ihe na-aga ime,

onye puru igwa ibe ya ihe gaje ime?

⁸ O dighi onye nwere ike igbochi mmuo mmadu† mgbe o choro.

O dighi onye nwere ike igbochi ubochi onwu ya.

Dika o si sie ike izighachi mmadu azu n'oge agha,

otu a ka o si sie ike ajo omume itoghapu ndi na-eme ihe ojoo.

⁹ Ihe ndi a niile ka m huru, mgbe m na-atughari uche banyere ihe niile a na-eme n'okpuru anyanwu. Mgbe ufodu, mmadu na-emegide ibe ya si otu a wetara onwe ya nsogbu.

¹⁰ Ozokwa, ahuru m ebe e liri ndi ajo omume, ndi na-abata na apukwa site n'ebe di nso, a na-etokwa ha n'obodo ebe ha mere ihe ndi a. Nke a bukwa nnoo ihe na-enweghi isi; ihe efu.

¹¹ N'ihu na e nyeghi ntaramahuhu mmehie mgbe o kwesiri, obi ndi mmadu na-ajuputa n'atumatu ime mmehie.

¹² Onye ajo omume nwere ike mee nari mmehie bikwaa ogologo ndu, ma amara m na o ga-adiri ndi na-atu egwu Chineke mma kariya, bu ndi na-atu egwu n'ihu Chineke.

¹³ N'ihu na ndi ajo omume adighi atu egwu Chineke, o gaghi adiri ha na mma, ubochi ndu ha agaghị agbatikwa ogologo dika onyinyo.

¹⁴ O di ihe ozo na-enweghi isi n'uwa: ndi ezi omume na-anata ntaramahuhu diri ndi na-emebi iwu. Ndi na-emebi iwu na-anata ugwo oru ruru ndi ezi omume. N'ezie, ihe ndi a niile bu ihe efu, ha enweghi isi.

¹⁵ Ya mere, ana m ekwuputa, na ikpori ezi ndu di mma, n'ihu na o dighi ihe ka mma nye mmadu n'okpuru anyanwu, kariya iri, na inu, na inwe obi utu. Mgbe ahụ o ga-enwe obi utu n'oru o na-aru n'ubochi niile nke Chineke nyere ya n'okpuru anyanwu.

¹⁶ Mgbe m weputara obi m icho amamihe na ighota oru mmadu n'okpuru anyanwu nke mere na o naghị ehi ura ehie na abali,

¹⁷ mgbe ahụ ka m choputara ihe Chineke mere. O nweghi onye puru ighota ihe na-aga n'okpuru anyanwu. Otu obula mmadu siri gbalia o nweghi ike ichoputa ihe o putara. Onye maara ihe puru i si na a amatala ya, ma n'ezie o maghi ya.

* **8:2** Otutu oge, ndi ochichi na ndisi obodo na-anu iyi n'ihu ndi okaikpe, ndi ukochukwu nakwa oha obodo, na ha ga-abu ndi kwesiri ntukwasị obi n'ije ozi ha. O bu ya ka a na-ekwu n'ebe. † **8:8** Maobu, ifufe

9

Ihe na-eche mmadu niile

¹ Ihe ndi a niile ka m tulere nke oma n'obi m, kpebie na ihe ndi ezi omume na ndi maara ihe na-eme di n'aka Chineke, ma o dighi onye maara ihe na-echere ha maobu ihunanya maobu ikpo asi.

² Ihe niile na-adakwasị mmadu niile n'otu uzọ ahụ, ma onye ezi omume ma onye ajọ omume, ezi mmadu na onye na-abughị ezi mmadu, onye di ọcha na onye na-adighi ọcha, onye na-achụ aja na onye na-adighi achụ aja.

Dika o diri ezi mmadu,
otu a ka o diri onye mmehie;
dika o diri ndi na-anu iyi,
otu a kwa ka o di nye ndi na-adighi anu.

³ Nke a bukwa ihe ojoo na-eme n'okpuru anyanwu. Otu ihe ndakwasị diri mmadu niile. Ozokwa, obi umu mmadu juputara n'ihe ojoo na iyi ara mgbe ha no na ndu, emesia ha alakwuru ndi nwuru anwu.

⁴ Naani ndi di ndu nwere olileanya. O ka mma ibu nkita di ndu karia ibu odum nwuru anwu.

⁵ N'ih i na ndi di ndu maara nke oma na ha ga-anwu,
ma ndi nwuru anwu amaghi ihe obula;
ha enwekwaghi ugwo oru ozo,
n'ih i na ha bu ndi echefurula echefu.

⁶ Ihunanya ha, na ikpo asi ha,
na ekworo ha gabigara mgbe ha nwuru.

Ha agaghi enwekwa oke
n'ihe obula na-eme n'okpuru anyanwu.

⁷ Ya mere, gaa n'ihu, jiri onu rie nri gi, jirikwa onu nuo ihe onunu n'ih i na o bu ugbo a ka Chineke nabatara oru gi.

⁸ Yiri akwa di ọcha mgbe niile, tee mmanu na-esi isi uto n'isi gi.*

⁹ Bie ndu obi uto, gi na nwunye gi i huru n'anya, ubochi niile nke ndu ihe efu gi nke Chineke nyere gi n'okpuru anyanwu, n'ih i na nke a bu oke diri gi na ndu ndogbu onwe gi n'oru n'okpuru anyanwu.

¹⁰ Ihe obula i na-eme, were ike gi niile mee ya, n'ih i na iru oru maobu iche echiche, maobu ihe omuma, maobu amamihe adighi n'ala ndi nwuru anwu. Ebe ahụ kwa ka i na-aga.

¹¹ Ahuru ihe ozo n'okpuru anyanwu,
o bugh i ndi nwere ukwu oso na-agbata ihe,
o bukwaghi onye sikariri ike na-emeri n'agha;
o bugh i ndi maara ihe ka nri diri,
o bugh i ndi nwere nghota ka akunuba diri,
ozokwa, o bugh i ndi nka ka amara na-adiri;
kama o bu mgbe na ihe ndaba na-eme ka ihe ndi a diri.

¹² Nke ka nke, o dighi mmadu obula maara mgbe oge ya ga-eru:
O di ka nnunu nke mara n'onya,
maobu azu e jidere n'ugbu.

Dika ha, umu mmadu na-adaba n'onya nke ihe ojoo
mgbe ha na-atugh i anya ya.

Amamihe di mkpa karia nzuzu

* **9:8** Ihe e ji maara ndi juu n'oge mmemme, maobu ubochi izuike, bu iyi akwa ọcha na itekwasị mmanu n'isi ha.

¹³ Ahụkwara m ihe ọzọ n'okpuru anyanwụ, nke a bụ ụdị amamihe nke meturụ m n'obi n'ebe ọ dị ukwuu.

¹⁴ Ọ dị obodo nke naanị mmadụ ole na ole bi n'ime ya, ma otu eze dị ike chiri ndị agha ya bịa ibuso obodo nta a agha. Ndị agha ya gbara obodo a gburugburu na-achọ ikwatu mgbidi ya.

¹⁵ Ma ọ dị otu onye ogbenye bi n'obodo nta ahụ, onye maara ihe, ọ zoputara obodo ahụ site n'amamihe ya. Ma o nweghi onye chetara ihe banyere ya.

¹⁶ Nke a mere m ji si, inwe amamihe bara uru karịa idi ike, ma ọ buru na onye amamihe ahụ bụ onye ogbenye, a ga-eleda ya anya, a gaghi akpokwa okwu ya ihe.

¹⁷ Okwu nke onye maara ihe na-ekwu na nwayọọ ka a na-anụ, karịa iti mkpu nke onye na-achị achị n'etiti ndi nzuzu.

¹⁸ Amamihe ka ihe agha niile mma, ma otu onye mmehie na-ala otutu ezi ihe n'iyi.

10

¹ Ijiji nwuru anwu ga-eme ka mmanu isi utu sie isi ojo.

Otu a kwa, nzuzu nta puru ime ka amamihe di ukwuu ghara inwe nsopuru.

² Obi onye maara ihe na-eme ka o mee ihe ziri ezi, ma obi onye nzuzu na-eduba ya na mmehie.

³ I ga-ama onye nzuzu site n'ije ukwu ya, n'ihia na o maghi ihe.

Ọ buladi onye obula na-achoputa onye nzuzu* osiso.

⁴ Ọ buru na iwe onye ochichi ebilie megide gi, ahapula onodu gi,

n'ihia na mmuo di nwayoo ga-eme ka mmehie ukwu di iche iche dajuo.

⁵ Ọ dikwa ihe ojo ozo m huru n'okpuru anyanwu, dika njehie nke ndi eze na ndi na-achia achia na-ejehie.

⁶ Ahuru m ka ndi nzuzu na-enweta okwa di elu, ma ndi ogaranya adighi enweta onodu ruuru ha.

⁷ Ahula m ka ohu na-agba inyinya, ma umu eze ji ukwu na-aga dika umu ohu.

⁸ Onye gwuru olulu ga-adaba n'ime ya! Onye na-etida mgbidi ka agwo ga-atagbu.

⁹ Onye na-aru oru n'ebe a na-awa nkume ka nkume ga-adakwasia. Onye na-awa nku no n'ize ndu site na ha.

¹⁰ Ọ buru na anyuika adighi nko, ọ burukwa na-amughia ihu ya amu,

a ga-etinye ike karia, ma ima eme ihe na-eme ka ihe gazie agazi.

¹¹ Ọ buru na agwo ataa mmadu tupu e kechie ya onu, ọ dikwaghi uru ọ bara na e kechiri ya onu.

¹² Okwu onye maara ihe na-ejuputa n'amara,

* 10:3 Ilu 13:16; Ilu 18:2

- ma okwu onye nzuzu na-eduba ya n'ila n'iyi
¹³ N'ihii na mmalite okwu ya bu nzuzu,
 ogwugwu okwu ya bukwa naani mmebi iwu na iyi ara.
¹⁴ Onye nzuzu na-ekwu otutu okwu.
- Ma o nweghi onye ma ihe na-aga ime,
 onye puru igwa ya ihe gaje ime mgbe o nwuru?
- ¹⁵ Oru nke ndi nzuzu na-agwu ya ike,
 ha makwaghi uzọ ijeru obodo.
- ¹⁶ Ahuhu ga-adiri ala nke eze ya bu nwantakiri,
 nke ndi na-achi achii bu ndi na-akpo oriri n'ututu.
- ¹⁷ Ngozi na-adiri ala ahii nke eze ya bu onye a na-asopuru,
 nke umu eze ya na-eri ihe mgbe o kwesiri n'ihii inweta ike,
 o bughi maka inubiga mmanya oke.
- ¹⁸ O bu umengwu na-eme ka ulo hie mmiri;
 o bukwa umengwu na-eme ka elu ulo malite ize eze.
- ¹⁹ Ikpo oriri na-eweta onu ochi,
 mmanya na-enye obi utu,
 ma ego bu osisa nye ihe niile.
- ²⁰ Akochala eze, o buladi n'echiche obi gi;
 maobu buo ogaranya onu n'ime ulo ndina gi,
 n'ihii na anu ufe no n'elu nwere ike buru okwu gi
 nwa nnunu nwere nku ga-ako ihe i kwuru.

11

Igbasapu aka

- ¹ Gbasapu aka gi n'inye onyinye
 n'ihii na mgbe otutu ubochi gasiri i ga-anata ugwo oru gi.
- ² Kee akụ gi uzọ asaa maobu uzọ asato
 n'ihii na i maghi udi ihe ndaba ojoo nwere ike ibiakwasii gi n'obodo.
- ³ Mgbe eluigwe rujiri,
 mmiri ga-ezo;
 mgbe osisi dara, maobu n'ugwu maobu na ndida,
 ebe ahii ka o na-atogbo.
- ⁴ Onye na-ele ikuku anya agaghi akụ mkpuru obula,
 onye na-ele igwe ojii anya agaghi ewe ihe ubi.
- ⁵ Dika mmadu na-apughi imata uzọ ikuku si aga
 maobu otu ndu ohuru si ebido n'ime afọ nwanyii di ime,
 otu a ka o si diri ma mmadu apughi ighota oru Chineke,
 onye mere ihe niile.
- ⁶ Ghaa mkpuru gi n'ututu,
 esepukwala aka n'anyasi,

† 10:20 Oru 22:28; Oru 23:5

n'ihì na ì maghì nke ga-eto,
maòbù nke a maòbù nke ọzọ,
ha niile nwere ike too nke ọma.

Cheta Chineke n'okorobia gi

⁷ Ìhè dì uto,
ọ na-amasikwa anya ihu ìhè anyanwụ.
⁸ Ọ buru na mmadu adi ndu otutu afo,
ya nuria n'ime ihe niile,
ma ya cheta ubochi ochichiri
ga-adi otutu.
Ihe niile ndi na-abia bu ihe efu.

⁹ Nwa okorobia, o bu ihe oke onu na i bu okorobia.
Ya mere, ka obi gi nye gi onu n'ubochi niile nke okorobia gi.*
Mee ihe niile i chorọ ime;
gbasookwa ihe niile nke anya gi na-ahu.
Kama, ghotakwa nke a,
na i ghaghị iza ajuju n'ihu Chineke n'ihì ihe niile i mere.
¹⁰ Ya mere, wezuga nchegbu site n'obi,†
wezugakwa nsogbu nke ahụ gi,
n'ihì na okorobia na idi ike bu ihe efu.

12

¹ Ya mere, cheta Onye kere gi
mgbe i ka bu okorobia,
tupu ubochi ojoo ndi ahụ abia,
na mgbe afo aka abiarubeghi
mgbe i ga-asị, "Ha anaghị atokwa m uto."
² Tupu anyanwụ na ìhè,
onwa na kpakpando ga-agba ochichiri,
na nloghachi igwe ojii mgbe mmiri zosiri.
³ Mgbe ndi na-echebe ulo ga-ama jijiji,
mgbe ndi dimkpa nwoke ga-ehulata,
mgbe ndi na-akwo ihe kwusiri maka ha di ole na ole,
mgbe ndi na-elepu anya site n'oghere ga-ebido igba ochichiri,
⁴ mgbe e mechiri onu uzọ nke puru n'okporouzo,
mgbe olu ikwo nri ga-adi ala,
mgbe uda olu abu umu nnunu ga-akpote ndi mmadu,
ma abu ha niile na-ala ala,
⁵ mgbe ndi mmadu ga-atu egwu ebe di elu;
na ihe egwu nke okporouzo,
mgbe osisi alumonnd ga-ama ifuru
mgbe ukpana ga na-adokpu onwe ya n'uzo,
aguu ihe obula ga-akwusikwa.
Mgbe ahụ, ndi mmadu ga-ala ulo ebighi ebi ya,
ndi na-akwa akwa ga na-agaghari n'okporouzo niile.
⁶ E, cheta ya, tupu e gubie udo olaocha ahụ,
tupu e tiwaa okwa olaedo,

* 11:9 Akw 3:27 † 11:10 2Tm 2:22.

tupu ite adawaa n'isi iyi,
tupu e tijie ụkwu igwe olulu mmiri.

⁷ Mgbe ahụ, anụ ahụ anyị ga-alaghachi n'aja ebe o si pụta;*
mmụọ† anyị ga-alaghachikwuru Chineke onye nyere ya.

⁸ “Ihe efu! Ihe efu!” ka onye ozizi kwuru.
“The niile bụ ihe efu!”

Nchikọta okwu niile

⁹ Ọ bughị naanị n'onye ozizi ahụ bụ onye maara ihe, o jegharịrị na-ezi ndị mmadụ ihe ọ maara. Ọ tugharịrị uche chọpụta ọtụtụ ilu, detuokwa ha n'usoro.

¹⁰ Onye ozizi chọpụtara okwu ndị dabanyere n'usoro, ihe o deputara bụ ihe ziri ezi na eziokwu.

¹¹ Okwu ọhụ nke onye maara ihe dị ka ndụdụ e ji achụ ehi. Nchikọta okwu amamihe ndị a dị ka ñtu a kumiri nke ọma, nke onye na-azụ atụrụ nyere.

¹² Ma nwa m nwoke lezie anya, atụkwasilà ihe ọzọ n'elu ihe ndị a.

Akwụkwọ a na-edede enweghị ọgwụgwụ, ọtụtụ mmụta na-agwụ ike.

¹³ Ugbu a anụla ihe ndị a niile,
ma nọrụ ihe bụ nkwubi okwu:

Tuọ egwu Chineke, debekwa iwu ya niile,
n'ihhi na nke a bụ ọrụ niile dīrī mmadụ.

¹⁴ N'ihhi na Chineke ga-ekpe ọrụ ọbụla ikpe,
ya na ihe nzuzo anyị niile,
ma ha dī mma ma ha dī njọ.

* 12:7 Jen 3:19; Job 34:15; Abụ 90:3 † 12:7 Ekl 3:21

Abụ nke Abụ

¹ Abụ nke abụ nke Solomōn.

Onye a hụrụ n'anya

² Ya were nsusu niile nke ọnụ ya susuo m ọnụ,
n'ihì na ìhụnanya gị dị uto karịa mmanya.

³ Mmanụ otite gị niile na-esi isi ọma,
aha gị dika mmanụ isi uto awụpụtara awụpụta,
ọ bughị ihe ìtụnanya na ụmụ agboghọ hụrụ gị n'anya.

⁴ Kpọrọ m, ka mụ na gị soro, ka anyị mee ngwangwa.
Ka eze kpobata m n'ime ụlọ ya.

Ndị Enyi

Anyị ga-añurị ọnụ nwekwa obi uto n'ime gị.
Anyị ga-eto ìhụnanya gị karịa mmanya.

Onye a hụrụ n'anya

Lee n'izi ezi ka ha n'ahụ gị n'anya nke ukwuu.

⁵ Ana m eji nji ma a maara m mma ile anya,
unu ụmụ agboghọ Jerusalem.

Adị m nji dika ụlọ ikwu nke Keda*
dika akwa mgbochi dị n'ụlọ Solomōn.

⁶ Unu elekwasịla m anya, maka na m na-eji nji.
Ọ bụ anwụ gbajiri m.

Ụmūnne m ndị ikom were iwe megide m,
zipụ m n'ezi ilekọta ubi vaịnị anyị,
ma ubi vaịnị nke m ka m na-elekotaghị.

⁷ Gwa m, gị onye m hụrụ n'anya,
ebee ka anụ ụlọ gị na-ata nri?
Ebee ka aturụ gị na-ezu ike n'etiti ehiehie?
N'ihì gị ka m ga-eji dika nwanyị e kpuchiri ihu
n'etiti igwe anụ ụlọ ndị enyi gị.

Ndị Enyi

⁸ Ọ bụrụ na ì maghị, gị nwanyị kachasi mma,
soro nzo ụkwụ igwe aturụ
meekwa ka ụmụ ewu gị taa ahịhia
dị n'akụkụ ụlọ ikwu ndị na-elekota aturụ.

Onye hụrụ ibe ya n'anya

⁹ Ana m atunyere gị, gị onye m hụrụ n'anya dika nne ìnyinya
e kenyere n'otu ụgbọ agha Fero.

¹⁰ Agba nti gị ka e jiri ọlantị chọọ mma,
olu gị kwa ka e jiri nkume dị oke ọnụahịa e doro n'ahiri chọọ mma.

¹¹ Anyị ga-emere gị ọlantị dị iche iche nke ọlaedo,
nke e ji ọlaocha chọọ mma.

Onye a hụrụ n'anya

¹² Mgbe eze nọ na tebul ya,
mmanụ isi ọma m tere sijuru ebe niile.

* **1:5** Ndị Keda bụ otu ebo n'etiti ndị Arab, obodo ha dị na ndịda ọdịda anyanwụ Edom. Ha na-ebi n'ụlọ ikwu e ji aji ewu ojii wuo

- 13 Onye m hụrụ dị m ka ụda máá† e kechiri n'akpa
nke dị n'etiti ara m abụọ.
- 14 Onye m hụrụ n'anya dīrī m ka ụyọkọ ukwu okoko henna‡
nke sitere n'ogige ubi vainī En-Gedi.§
- Onye hụrụ ibe ya n'anya*
- 15 N'ezie, ị mara mma, onye m hụrụ n'anya.
Leenụ ka ị si maa mma!
Any a gī dīka nduru.
- Onye a hụrụ n'anya*
- 16 Onye m hụrụ n'anya, ị mara mma nwoke.
E, ị mara mma.
Ebe ndina anyī dīka ahīhīa ndū.
- Onye hụrụ ibe ya n'anya*
- 17 Ogidi nke ụlọ anyī bụ osisi sida,
ntuhie ya bụkwa osisi fīa.

2

Onye a hụrụ n'anya

- 1 Abụ m okoko osisi ọhīa nke Sharon,*
na okoko lili nke na-epu na ndagwurugwu.
- Onye hụrụ ibe ya n'anya*
- 2 E, dīka okoko lili nke na-epu n'etiti ogwu,
otu a ka ọmasīrī m dī n'etiti ụmụ agboghọ ndī ọzọ.
- Onye a hụrụ n'anya*
- 3 Onye m hụrụ n'anya dīka osisi apul, n'etiti osisi na-amī mkpuru n'ọhīa,
mgbe e ji ya tūnyere ụmụ okorobīa ndī ọzọ.
Ọ na-enye m obi uto inọ n'okpuru ndo ya,
mkpuru ya dīkwa uto n'onu.
- 4 Ka ọ kpọrọ m jee n'ulo oriri,
ka ọkọloto ya n'ekpuchi m buru ihunanya.
- 5 Were mkpuru osisi a mīkpọrọ amīkpọ gbaa m ume;
werekwa mkpuru osisi apul mee ka ahụ m dī ike,
n'ihī na abụ m onye ihunanya mere ka ike gwusīa.
- 6 Aka ekpe ya dī n'okpuru isi m,
aka nri ya na-ejikū m.
- 7 Unu ụmụ agboghọ Jerusalem,
eji m nne mgbada niile na nne ele ọhīa niile na-agba unu iyi sī:
Unu akpọtela maobu mee ka ihunanya teta,
ruo mgbe ọ masīrī ya.
- 8 Gee ntī! Onye m hụrụ n'anya!
Lee ya ka ọ na-abīa,
na-amali elu n'elu ugwu niile,
na-amafekwa n'elu ugwu nta niile.
- 9 Onye m hụrụ n'anya yiri mgbada, o yiri nwa ele.
Lee ya ka ọ na-eguzo n'azū mgbidi anyī,

† **1:13** Ụda máá bụ eso e ji eme ihe otite na-esi isi uto. A na-eweputa eso ndi a n'osisi Balsam nke na-eto n'obodo Kush, n'etiti ọwụwa anyanwụ nakwa India. ‡ **1:14** Okoko osisi henna bụ ahīhīa isi ọma a na-eji emeputa senti. § **1:14** Bụ odo mmiri dī n'odida osimiri nwuru anwu. Otutu osisi nke a na-esi na ha enweta eso na-esi isi ọma, juputara n'ebe ahū. * **2:1** Okoko osisi a bụ otu n'ime okoko osisi ndi na-epu n'okochi, na ndida akuku osimiri Kamel Ajz 35:1-2

- ọ na-esikwa na oghereikuku
na n'oghere dị ya na-elebata anya.
- 10 Onye m hụrụ n'anya gwara m okwu sị m,
“Bilie, onye ihe ya na-atọ m uto,
onye m mara mma, soro m.
- 11 Lee, oge oyi agafeela,
udu mmiri agabigakwala.
- 12 Okoko osisi epuputala n'ala;
oge eji agụ egwu eruokwala,
a na-anụ abụ nduru
n'ala anyị niile.
- 13 Mkpurụ osisi fiig ebidola imiputa mkpurụ ya nke mbụ,[†]
isi osisi vainị na-amiputa okoko na-esiju ebe niile.
Bilie, ma bịa, ọmasiri m.
Onye nke m mara mma! Bịa ka i sooro m.”
- Onye hụrụ ibe ya n'anya*
- 14 Nduru m nọ n'ogba nkume,
n'ebe nzuzo nke akụkụ ugwu,
gosi m ihu gị,
mee ka m nụ olu gị,
n'ihị na olu gị dị uto,
ihu gị makwara mma.
- 15 Jidenụ nkita ọhia,
umụ nkita ọhia niile
na-emebiri anyị ubi,
ọ buladi ubi vainị anyị na-agbawa okoko.
- Onye a hụrụ n'anya*
- 16 Onye m hụrụ n'anya bụ nke m, mụ onwe m bụkwa nke ya.
Ọ na-azụ igwe aturụ ya n'etiti okoko urodi,
- 17 tutu chi ụtutu abọọ
mgbe onyinyo niile na-agabigakwa.
Tugharia, onye m hụrụ n'anya,
dị ka mgbada
maobụ nwa ele
nke nọ n'elu ugwu.

3

- 1 Achoro m onye m hụrụ n'anya
n'elu ihe ndina m n'abali, ma ahughị m ya.
Ebiliri m choọ ya ma ahughị m ya.
- 2 Ugbu a, aga m ebili puo jegharia n'ama niile
na n'okporouzo niile nke obodo icho ya,
m ga-achoghari onye m hụrụ n'anya.
Ya mere, achoro m ya ma ahughị m ya.
- 3 Ndi nche na-eche obodo* huru m,
mgbe ha na-agaghari n'obodo,
ma ajuru m ha si, “Biko, unu huru onye ahụ m huru n'anya?”
- 4 O dighi anya mgbe m gafere ha,

[†] 2:13 Osi fiig na-amị mkpurụ ugboro abuo n'afọ n'Izrel. Ọ bụ n'oge okochi ka ọ kachasi amị mkpurụ, amaokwu a na-ekwu banyere owuwe ihe ubi nke mkpurụ fig mbu. * 3:3 Ajz 21:11-12

achotara m onye m huru n'anya,
ejidesiri m ya ike, ahapughị m ya aka
tutu m duta ya n'ulo nne m,
n'ime ulo nwanyi turu ime m.

⁵ Unu umu agboghọ Jerusalem,
eji m nne mgbada niile na nne ele oha gbaa unu iyi si,
unu akpotela, maobu mee ka ihunanya teta
ruo mgbe o masiri ya.

⁶ Onye bu nke a na-esi n'ozara na-abia
dika anwuru oku,
nke tere mmanu maá na uda na-esi isi utu,
uda nke ndi ahia na-ere?

⁷ Lee o bu ugbo Solomon.
Iri mmadu isii ndi oka agha,
ndi a maara aha ha karisia n'ala Izrel sokwa ya.

⁸ Ha niile ji mma agha;
ha bu ndi a zuru nke oma ibu agha.
Mma agha onye obula dikwa n'ukwu ya,
idi njikere maka ihe egwu abali.

⁹ Eze Solomon ruru onwe ya ugbo a
nke o ji osisi sitere Lebanon ruo.

¹⁰ Ogidi ya ka o ji olaocha mee;
ala ya bukwa olaedo.
Ebe inodu odu ya ka e ji akwa odo odo kpaá,
e ji ihunanya dozie ebe ime ya.

Ndi inyom Jerusalem,

¹¹ putanu,
bia huru, unu umu agboghọ Zayon,
bianu ka unu hu Solomon bu eze;
lee udi okpueze nne ya kpunyere ya n'isi,
n'ubochi agbamakwukwo ya,
n'ubochi obi utu na inuri onu ya.

4

Onye huru ibe ya n'anya

¹ Leenu ka i si maa mma, onye m huru n'anya,
e, i mara mma!*

Anyá gi abuo nke di n'azu akwa mkpuchi ihu gi di ka nduru.
Agiri isi gi di ka igwe ewu†
nke na-arida n'akuku egwu Gilead.

² Eze gi di ka igwe aturu a ka kpachapuru aji ha oheru,
nke si n'ebe a sapuru ha ahụ na-ariputa.

Nke obula chi umu abuo,
o dighikwa nke gba aka nwa n'etiti ha.

³ Egbugbere onu gi abuo di ka ogho uhie.
Onu gi di mma ile anya.

Agba nti gi abuo nke di n'ime akwa mkpuchi gi
di ka pomegranet‡ e kere abuo.

⁴ Olu gi di ka ulo elu Devid,

* 4:1 Abk 1:15; 5:12 † 4:1 Igwe ewu ndi a di ojii. ‡ 4:3 Pomegranet na-acha uhie uhie.

- nke e wuziri nke ọma.
 E konyere puku ọta na ya,
 ha niile bụ ọta nke ndị ọka n'agha. §
- ⁵ Ara gị abụọ dị ka ụmụ mgbada abụọ,
 nke otu nne mụrụ n'otu oge,
 ndị na-ata nri n'etiti okoko urodi.
- ⁶ Tutu chi ụtụtụ abọọ,
 tutu onyinyo agbalaga,
 aga m aga n'ugwu ụda máá
 na n'ugwu insensi.
- ⁷ I mara mma nke ukwuu, onye m hụrụ n'anya,
 ọ dịkwaghị ntupọ* ọbụla dị gị n'ahụ.
- ⁸ Si na Lebanon soro m, nwunye m lụrụ ọhụrụ.
 Si na Lebanon bịa soro m;
 rịdata site n'ugwu Amana,
 n'ugwu Senia, na n'ugwu Hemon,
 site n'ogba ọdum
 n'ugwu niile ebe agụ bi.
- ⁹ I riela m obi, nwanne m nwanyị, nwunye ọhụrụ m;
 i riela m obi,
 i werela ile anya gị
 na ihe olu i yi rie obi m.
- ¹⁰ Lee ka ihunanya gị si dị uto, nwanne m nwanyị, nwunye ọhụrụ m.
 Lee ka ihunanya gị si dị mma nke ukwuu karịa mmnya,
 isisi uto nke mmanụ otite gị
 na-esi isi ọma karịa mmanụ ụda ọbụla.
- ¹¹ Egbugbere ọnu gị dị uto dika mmanụ anụ dị, nwunye ọhụrụ m,
 mmiri ara ehi na mmanụ anụ dị n'okpuru ire gị,
 isisi uto nke uwe gị
 na-esi ka Lebanon
- ¹² Ubi a gbara ogige, ma gbachiekwa, ka nwanne m nwanyị, nwunye ọhụrụ
 bụ.
 I bụ isi iyi nke a gbara ogige, rachiekwa. †
- ¹³ Ihe okuko dị n'ime ogige gị bụ pomegranet
 nwere ezi mkpuru dị oke ọnuahia,
 nke nwere henna na naad,
¹⁴ naad na safron,
 kalamus na sinamon,
 na osisi nke ihe nsure oku na-esi isi uto,
 na ụda máá, na aloos
 na ụda kachasi mma dị iche iche na-esi isi uto.
- ¹⁵ I bụ isi iyi nke ubi a gbara ogige,
 olulu mmiri dị ndu
 nke si na Lebanon asodata. ‡
- Onye a hụrụ n'anya*

§ 4:4 Neh 3:19 * 4:7 Efe 5:27 † 4:12 I ji debe olulu mmiri ọcha, ka ọ ghara igwoto, a na-emere ya okwuchi. Ma ọ bụrụ isi iyi, a na-akpa ihe mgbochi ka ndị mmadu ghara iru n'ebe elu elu ya mgbe ha na-ekute mmiri. ‡ 4:15 Mgbe mkpuru mmiri nke kpuchiri ugwu Lebanon na-agbaze, mmiri ya na-asodata sobanye n'ime otutu isi iyi, mee ka isi iyi ndi ahụ ghara ita ata.

16 Teta n'ura gị ifufe si n'ugwu;§
 biakwa gị ifufe si na ndịda,
 fekwasi ubi m a gbara ogige,
 ka isisi ụda ya di uto fesaa ebe niile,
 ka onye m huru n'anya bia n'ubi ya a gbara ogige,
 ka o bia rie mkpuru di iche iche di n'ime ya nke di oke onuahia.

5

Onye huru ibe ya n'anya

1 Abatala m n'ubi m a gbara ogige, nwanne m nwanyi, nwunye oheru m.
 Achikotala m maá ya na ụda m,
 arachakwala m mmanu anu m na ugbugbo mmanu anu.
 Anukwala m mmiri ara ehi na mmanya m.

Ndi Enyi

Rie, nuokwa, unu ndi bu enyi;
 nujuo afo, unu ndi huru onwe unu n'anya.

Onye a huru n'anya

2 A rahuru m ura, ma obi m mu anya.
 Gee nti, onye ahụ m huru n'anya na-aku aka n'ibo onu uto.*
 "Megheere m uto, nwanne m nwanyi, onye m huru n'anya,
 nduru m, onye na-enweghi ntupo.
 Igirigi ezokwasila m n'isi,
 agiri isi m juputara na mmiri nke abali."

3 Eyipulari m uwe m.

O bu m yirikwa ha oto?

Asaala m ukwu m,
 aga m eme ka ha ruo unyi oto?

4 Onye m huru n'anya gbatiri aka ya imeghe uto,
 mgbe ahụ, obi m chosikwara ya ike.

5 Mu onwe m biliri imeghere onye m huru n'anya uto,
 ma aka m abuo juputakwara na mmanu maá,
 mmanu maá si na mkpisiaka m niile na-atapusi,
 n'elu ihe mkpochi nke ibo.

6 Mgbe m megheere onye m huru n'anya uto,
 ma lee, o nokwaghi ya, o laala.
 Obi fepuru m mgbe o puwara.

Eleghariri m anya choo ya ma ahughi m ya ebe obula.
 Akporo m ya oku ma o zaghi.

7 Ndi nche huru m
 mgbe ha na-agaghari n'obodo,†
 ha tiri m ihe meruo m ahụ.
 Ndi nche mgbidi obodo
 napuru m akwa mkpuchi m.

8 Unu umu agboghọ Jerusalem, ana m agba unu iyi,
 o buru na unu ahụ onye m huru n'anya,
 gini ka unu ga-agwa ya?

Gwa ya na abụ m onye ihunanya mere ka ike gwuchasia n'ahụ.

Ndi Enyi

§ 4:16 O bu ifufe na-esite na mpaghara ugwu, nke na-eke nwayo na-eme ka mkpuru di oheru, maa mma. Ma nke na-esite na ndida, na-ebute okpomoku na-eme ka mkpuru ndi a chaa nke oma. Ikuku abuo ndi a bu ihe na-ekusasi ezi isisi nke okoko ahia di n'ubi a gbara ogige. * 5:2 Mkp 3:20 † 5:7 Abk 3:3

9 Gị nwanyị kachasi mma,
 olee otu onye i hụrụ n'anya si dị mma karịa ndị ọzọ?
 Olee otu onye i hụrụ n'anya si dị mma karịa ndị ọzọ
 nke i ji enye anyị iwu dị otu a?

Onye a hụrụ n'anya

10 Onye m hụrụ n'anya chapuru achapu, dị mma ile anya.
 O puru iche n'etiti puku ndi nwoke iri.

11 Isi ya dika ọlaedo a nuchara anucha,
 agiri isi ya na-eruda dika igu nkwu,
 na-ejikwa nji dika ugoloma.

12 Anya ya abuo dika nduru‡
 no n'akuku mmiri iyi

nke e jiri mmiri ara ehi sachaa,
 dika nkume di oke onuahia e doro n'ahiri.

13 Nti ya abuo di ka ihe ndina uda§
 nke juputara na mmanu isi utu.

Egbugbere onu ya di ka okoko urodi,
 nke na-agbusi mmanu maá.

14 Aka ya abuo di ka mkpara ọlaedo a kpuziri akpuzi,
 nke a hionyere nkume oke onuahia beril n'ime ya.

Ahu ya na-akwo murumuru dika odu
 nke e ji nkume di oke onuahia safaia choo mma.

15 Ogwe ukwu ya abuo di ka ogidi e ji nkume mabul kpuo,
 nke e ji ọlaedo a nuchara anucha toto ntala ha.

Udidi ya di ka Lebanon,
 dikwa oke onu dika osisi sida ya.

16 Onu ya bu ihe tokarisiri utu n'onwe ya,
 ihe niile banyere ya di mma n'ile anya.

Unu umu agboghọ Jerusalem,
 onye di otu a bu onye ahụ m hụrụ n'anya, o bukwa enyi m.

6

Ndi Enyi

1 Gị onye mara mma n'etiti ndi inyom,
 ebee ka onye i hụrụ n'anya jere?

Olee uzọ o sitere?

Ka anyi soro gi choo ya.

Onye a hụrụ n'anya

2 O gara n'ubi ya a gbara ogige,
 n'ebe ihe ndina ya nke e fesara uda na-esi isi utu,

ijeghari n'etiti okoko urodi,
 na ichikota okoko lili.

3 Abụ m nke onye m hụrụ n'anya, onye m hụrụ n'anya bukwa nke m.
 O na-azu igwe aturu ya n'etiti okoko urodi.

Onye hụrụ ibe ya n'anya

4 Onye m hụrụ n'anya, i mara mma dika Tiaza, i mara mma nke ukwu
 dika Jerusalem, i di ebube ka usuu ndi agha ji okoloto.*

I di mma ile anya dika Jerusalem;

‡ 5:12 Abk 1:15; 4:1 § 5:13 Uda nwere isisi oma nke na-eme mmadu obi utu. * 6:4 Tiaza bu obodo ochie eze Jeroboam hoputara ka o buru isi obodo ochichi nke alaeze ugwu. O bu na senchuri nke iri (Tupu a muo Kraist). 1Ez 14:17; 1Ez 15:21,33; 16:6,8,15,23

- Ị dị ka ndị agha bu ọkọlọtọ.
⁵ Wepụ anya gị n'ebe m nọ,
 n'ihia na i jirila anya gị dọta m.
 Agịrị isi gị dị ka igwe ewu†
 nke na-arịdata site n'ugwu Gilead.
⁶ Eze gị dị ka igwe aturu
 nke si n'ebe a sapuru ha ahụ na-ariputa.
 Nke ọbụla chi umu abuo,
 o dighikwa nke nwa ya furu efu n'etiti ha.
⁷ Agba nti gị abuo nke di n'ime akwa mkpuchi gị
 di ka pomegranet e kere abuo.
⁸ E nwere ike nwee iri eze nwanyi isii,
 na iri ndi iko nwanyi asato,
 na otutu umu agboghọ a na-apughị iguta onu,
⁹ ma gị onwe gi, nduru m, ezigbo m zuruoke, puru iche n'etiti ha niile.
 Naani otu nwanyi nne ya nwere,
 o masiri onye muru ya.
 Umu agboghọ huru ya kpoọ ya onye a goziri agozi,
 ndi eze nwanyi na ndi iko nwanyi tooro ya.

Ndi Enyi

- ¹⁰ Onye bu onye a, putara ihe dika chi obubo,
 nke mara mma dika onwa, na-enwu dika anyanwu,
 di ebube ka di usuu kpakpando na-aga n'ahiri n'ahiri?

Onye huru ibe ya n'anya

- ¹¹ Agara m n'ubi a gbara ogige ebe a kuru mkpuru osisi,
 ile ihe na-etoputa ohuru na ndagwurugwu,
 ilekwa akwukwo ndu ohuru ndi na-epuputa n'osisi vaini,
 na i mata ma n'osisi pomegranet o mara ifuru.
¹² Tupu m mata ebe m no,
 agu nke mkpuruobi m adotala m tinye n'etiti ugbọ agha nke ndi eze
 ala m.

Ndi Enyi

- ¹³ Laghachi azu, gi onye Shulam, laghachi azu;
 laghachi azu, e, laghachi azu ka anyi lee gi anya.

Onye huru ibe ya n'anya

- Maka gini ka unu ga-eji lee onye Shulam anya
 dika o bu ite egwu ndi Mahanaim?

7

- ¹ Lee ka ukwu gi si di mma n'ime akpukpukwu
 gi ada nwa eze.
 Apata ukwu gi abuo di ezi mma dika nkume oke onuahia,
 oru aka nke ezigbo onye okwa nka.
² Otubo gi mara mma
 dika iko nke a gbajuru mmanya.
 Ukwu gi di ka ukwu oka
 e ji okoko urodi gbaa gburugburu.
³ Ara gi abuo di ka umu mgbada abuo
 nke otu nne muru n'otu oge.
⁴ Olu gi guzo kwem di ka ulo elu e ji odu wuo.

† 6:5 Abk 4:2

Anyị gị abụọ dị ka ọdọ mmiri Heshbon
nke dị n'akụkụ ọnu ụzọ ama Bat-Rabim.

Imi gị mara mma dị ka ụlọ elu Lebanon
nke chere Damaskos ihu.

⁵ Isi gị guzo n'ahụ gị ka ugwu Kamel.

Agiri isi nke isi gị dịkwa ogho odo odo.*

Ima mma nke agiri isi gị emela eze onye a dotara n'agha.

⁶ Lee ka i si maa mma nke ukwuu, n'ezie, i mara mma.

I dịkwa uto nke ukwuu, gị onye m huru n'anya.

⁷ I di ogologo dika osisi nkwu;

ara gị abụọ dika ka ụyọkọ mkpuru osisi.

⁸ Ekwuru m si, "Aga m arigoro elu osisi nkwu ahụ,
jidekwa mkpuru ya aka."

Ugbu a, ka ara gị abụọ dika ka ụyọkọ mkpuru vaini,
ka isisi nke iku ume gị dika ka mkpuru osisi apul,

⁹ ka okpo ọnu gị dika mmanya makarisiiri na mma.

Onye a huru n'anya

Ka mmanya ahụ gbaadaa nwayọọ nye onye m huru n'anya,
na-asoda nwayọọ n'elu ebugbere ọnu ya na eze ya.

¹⁰ Abụ m nke onye ahụ m huru n'anya,
ọ bukwa m ka ọ choro.

¹¹ Bịa, onye m huru n'anya, ka anyị gaa n'ime obodo,
ka anyị noo onodu abali n'obodo nta.

¹² Ka anyị bilie ngwangwa n'isi ututu puo jee n'ubi
lee ma osisi vaini ha amaala ifuru,

ma okoko ya agbawaala,

ma osisi pomegranet agbawaala okoko.

N'ebe ahụ ka m ga-egosi gị ihunanya m.

¹³ N'ebe ahụ ka i ga-anọ n'isi nke mandreki† na-eweputa;
mkpuru osisi niile na-atọ uto ga-adikwa n'ọnu ụzọ anyị,

ma ndi ohuru ma ndi ochie,

n'ihu na edokotaala m ha maka onye m huru n'anya.

8

¹ O, a sikwari na i bu nwanne m nwoke;
nke otu nne muru mu na ya

m gaara esutu gi onu

mgbe anyi zutere n'okporozo

ma o di kwaghi onye obula ga-eleda m anya.

² Agaara m akporo gi baa n'ulo nne m,

ka i nodu n'ebe ahụ,

n'ulo onye ziri m ihe.

Agaara m enye gi mmanya e tinyere ihe na-esi isi uto,
mmanya uto nke pomegranet.

³ Aka ekpe ya di n'okpuru isi m,

aka nri ya na-ejiku m.

⁴ Unu umu agboghọ Jerusalem, ana m agba unu iyi,

unu agaghi akpote maobu mee ka ihunanya teta

* 7:5 Ihe akpara akpa nke e jiri mara onye a na-enye nsopuru † 7:13 Dika ndi mmadu na-ekwu, mandreki na-eweta mkpali ochicho mmekorita n'ahu mmadu, na-emekwa ka nwan yi tara ya turu ime. Jen 30:14

tupu ruo mgbe ọ masịrị ya.

Ndị Enyi

⁵ Onye bụ onye a si n'ọzara na-abịa,
onye na-adabere n'ahụ onye ọ hụrụ n'anya.

Onye a hụrụ n'anya

N'okpuru osisi apụl ka m kpọtere gị;
n'ebe ahụ ka nne gị turu ime gị;
n'ebe ahụ ka ọ nọ muo gị.

⁶ Tụkwasi m dika mgbaaka ihe a kara n'obi,
dika mgbaaka ihe a kara n'aka gị
n'ihì na ihunanya dì ike dika onwu,
ekworo* ya dika ike dika ala mmuo.

Ọ na-enwuputakwa dika oku na-ere ere,
dika oku nke dì ukwu.

⁷ Otutu mmiri apughì imenyu ihunanya,
osimiri niile enwekwaghì ike iri ya.

Ọ buru na mmadu ga-enye
aku niile nke ulo ya n'ihì ihunanya,
a ga-eleda ya anya nke ukwu.

Ndị Enyi

⁸ Anyi nwekwara otu nwanne nwanyi nta
ma ọ kpubeghi ara.

Gini ka anyi ga-emere nwanne anyi nwanyi,
n'ubochi a ga-abia ilu ya?

⁹ Ọ buru na ọ bụ mgbidi,
anyi ga-ewukwasi ulo elu olocha n'elu ya;
ma ọ buru na ọ bụ onu uzo,
anyi ga-eji ibo e ji osisi sida wuo mechie ya, ichebe ya.

Onye a hụrụ n'anya

¹⁰ Abụ m mgbidi,
ara m abuo guzokwa dika ulo elu.

Otu a ka m siri dì n'anya ya
dika onye na-ewetara ya afọ ojuju.

¹¹ Solomon nwere ubi vaini na Baal-Hamon,
o nyefere ubi vaini ya n'aka ndi oru nlekota.

Onye obula n'ime ha ga-eweta
puku shekel olocha maka mkpuru ọ na-amita.†

¹² Ma ubi vaini m bu nke aka m. Ana m enye ya onye m choro inye.
Puku olocha bu nke Solomon,
ndi oru ubi ga-enwetakwa nari olocha abuo.

Onye huru ibe ya n'anya

¹³ Gi onye bi n'ubi a gbara ogige,
gi na ndi enyi gi,
kwere ka m nu olu gi.

Onye a huru n'anya

¹⁴ Soro m ka anyi puo, onye m huru n'anya,
biakwute m dika mgbada,

maobu dika nwa ele
na-awughari n'elu ugwu ebe uda di iche iche na-esi isi utu juputara.

* 8:6 Ilu 6:34-35 † 8:11 Mat 21:33

Aizaya

¹ Ohụ Aizaya nwa Emọz, nke ọ hụrụ banyere Juda na Jerusalem n'oge ọchịchị Uzaya, Jotam, Ehaz na Hezekaya, bụ ndị eze Juda.

Mba na-enupu isi

² Gee nti, gi eluigwe, gee nti, gi uwa!

N'ihì na ONYENWE ANYÌ ekwuola okwu:

“Azuru m umuntakiri, zulite ha,
ma ha enupula isi megide m.

³ Ehi maara onyenwe ya,
inyinya ibu makwaara ebe onyenwe ya na-anọ azu ya nri,
ma Izrel amaghi m,
ndi m adighi aghotakwa.”

⁴ Ahuhu diri mba ndi mmehie,
ndi ajo omume riri ahụ,
umu ndi ajo omume,
umu ndi nyefere onwe ha na mmeru!
Ha agbakutala ONYENWE ANYI azu,
ha eleliala Onye di Nso nke Izrel,
ha agbakutala ya azu ha.

⁵ Gini mere a ga-eji nogide na-eti unu ihe?
Gini mere unu ji nogide na nnupu isi?
Lee onya juru unu isi,
leekwa na oria na-aria obi unu.

⁶ O nweghi akuku ahụ unu zuruoke,
site n'obọ ukwu unu ruo n'opi isi unu;
onya, na ntihia ahụ,
na onya mmeru ahụ, juputara unu n'ahụ;
e kechikwaghi ha,
e tekwaghi ha mmanu.

⁷ Ala unu togboro n'efu,
agbaakwa obodo unu oku.
Ndi mbiarambia ewerechaala ihe di n'ubi unu
n'ihu unu,
ha emeela ka o togboro n'efu dika mgbe onye obia kpochapuru ihe di
n'ime ya.*

⁸ Ada Zayon ka a hapuru
dika ulo nche di n'ubi vaini,
dika ulo nta di n'ubi kukumba,
dika obodo ndi iro gbara gburugburu.

⁹ O buru na ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile
emeghi ka mmadu ole na ole fodu ndu n'ime anyi,
anyi gara adi ka Sodom,
anyi gaara adikwa ka Gomora.

* **1:7** Amaokwu a na-akowa ihe mere n'oge ndi agha Asiria busoro ha agha mgbe eze Senakerib na-achị 2Ez 18:13

- 10 Nuruṅụ okwu ONYENWE ANYỊ,
unu ndị na-achị Sọdọm;
geenu ntị n'ozizi Chineke anyị,
unu ndị Gọmọra.
- 11 “N’ihi gịni ka unu ji na-achuru m otutu aja,
gini ka ihe ndi a bu nye m?”
ka ONYENWE ANYI siri.
“Afo ejula m n’aja nsure oku niile
nke eji ebule na anumanu e mere ka ha gbaa abuba chuo;
Obara oke ehi na nke umu aturu na mkpi
adighi atokwa m utu.
- 12 Mgbe unu na-abia ka ahụ unu n’ihu m,
onye choro nke a n’aka unu?
Kwusinu izoto ogige m.
- 13 Kwusi iweta onyinye niile na-enweghi isi.
Ihe nsure oku na-esi isi utu unu buru m ihe aru.
Mmemme onwa ohuru, na nke ubochi izuike, na nzukota unu niile,
apughi m inagide mkpokota unu nke na-abaghi uru.
- 14 Mkpuruobi m kporo mmemme onwa ohuru, na mmemme unu ndi ozo
a kara aka asi.
Ha buuru m ibu aru,
ike agwukwala m ibu ha.
- 15 Mgbe unu na-agbasa aka unu n’ekpere,
agaghi m ana unu ntị;
o buladi mgbe unu na-ekpe otutu ekpere,
agaghi m ana ntị.”

N’ihi na aka unu juputara n’obara!

- 16 Sachapunu onwe unu, dikwanu ocha.
Wezaganu ajo omume unu niile site n’ihu m;
kwusinu ime ihe na-adighi mma.
- 17 Mutanu otu e si eme ihe ziri ezi; chononu ikpe ziri ezi,
nyerenu ndi a na-emegbu aka.
Werenu onodu nna n’ebe ndi na-enweghi nna no,
ma kwuchitenu onu umu nwanyi di ha nwuru.
- 18 “Bianu ka anyi kparitaa uka,”
bu ihe ONYENWE ANYI na-asi.
“A sikwari na mmehie unu di ka uwe uhie,
ha ga-adi ocha dika akummiri igwe,[†]
a sikwa na ha di uhie uhie dika ogho uhie,
ha ga-adikwa ka aji anu ocha.
- 19 O buru na unu ga-ekwenye, o buru na unu ga-erubere m isi,
aga m eme ka unu nwee ezi ihe nke unu ga-eri n’ala a.
- 20 Ma o buru na unuaju ma nupu isi,
o bu mma agha ka a ga-eji gbuchapu unu.”
N’ihi na onu ONYENWE ANYI ekwula ya.
- 21 Lee ka obodo ahụ kwesiri ntukwasị obi
aghọla onye akwuna!

[†] 1:18 Ihe ndi ocha na-akpo snoo.

- Ọ bụ nke juputararị n'ikpe ziri ezi;
ezi omume na-anọbu n'ime ya,
ma ugbo a, ọ bụzi ndị ogbu mmadu.
- 22 Ọlaocha gị aghoola unyi,
ezi mmanya gị aghoola nke a gwafere mmiri oke.
- 23 Ndi ndu gị niile bu ndi nnupu isi,
ndi bukwa ndi enyi ndi ohi,
onye obula n'ime ha huru iri ngari n'anya,
na-agbasokwa onyinye.
Ha adighi echebe ndi na-enweghi nna
ikpe gbasara ndi inyom di ha nwuru adighi abia n'ihu ha.
- 24 N'ihia ya, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime
ihe niile,
Onye di ike nke Izrel, kwubiri si,
"Aga m abo obo megide ndi iro m,
ime ka unu gharakwa inye m nsogbu ozo.
- 25 Aka m ga-abiakwasị unu.
Aga m anucha unu dika e si anucha olaedo,
si otu a wepuchaa unyi niile di n'ime unu.
- 26 Emesija, aga m enye unu ndi na-ekpe ikpe ziri ezi.
Ndi na-adu unu odu ga-abukwa ndi nwere uche dika ndi unu nwere
na mbu.
Ozo, a ga-akpo obodo unu
Obodo Ezi Omume,
Obodo kwesiri Ntukwasị Obi."
- 27 A ga-eji ikpe ziri ezi zoputa Zayon.
Ọ ga-ejikwa ezi omume zoputa ndi niile loghachikwutere ya.
- 28 Ma ndi mmehie niile na ndi niile na-enupu isi ka o ga-ala n'iyi;
o ga-egbukwa ndi niile na-agbakuta ONYENWE ANYI azu.
- 29 "There ga-eme unu n'ihia osisi ook nsọ ndi ahụ niile
obi unu na-enwe anuri n'ime ha.
Ihere ga-eme unu n'ihia ubi a gbara ogige ndi ahụ
unu jiri aka unu horo.
- 30 Unu ga-ala n'iyi dika osisi ook na-akponwu akponwu
maobu ka ubi a gbara ogige nke mmiri koru.
- 31 Onye kachasi ike n'etiti unu ga-ala n'iyi dika ahijia na-ere oku;
oru ya ga-abu icheku oku
nke ga-emenye oku ahụ ga-erepịa unu.
Ọ dikwaghi onye puru imenyu ya."

2

Ugwu nsọ ONYENWE ANYI

¹ Nke a bu ihe Aizaya nwa Emoz huru banyere Juda na Jerusalem.

² N'ubochi ikpeazu,
ugwu nke ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ga-abu nke eguzobere
dika ugwu di elu karia ugwu niile,
a ga-ebuli ya elu karia ugwu nta niile,
mba niile di iche iche ga-eruba n'ime ya dika iyi.

- 3 Otutu ndi mmadu ga-abia ma sikwa,
 "Bianu, ka anyi rigoruo ugwu ONYENWE ANYI,
 ka anyi gaa n'ulonso ukwu Chineke nke Jekob.
 O ga-akuziri anyi uzo* ya niile,
 ka anyi nwe ike jee ije n'okporozo ya niile."†
 Iwu ga-esi na Zayon puta,
 okwu ONYENWE ANYI ga-esitekwa na Jerusalem puta.‡
- 4 O ga-ekpe ikpe n'etiti mba niile,
 doziekwa esemokwu di n'etiti ndi di iche iche.
 Ha ga-akpuharikwa mma agha ha niile mee ka ha buru mma oge;
 kpuharikwa ube ha mee ya ka o gho mma ikwacha osisi.
 Mba obula agakwaghi ebuli mma agha megide mba ozo,
 maobu zuo onwe ha n'ilu agha ozo.
- 5 Unu ulo Jekob, bianu
 ka anyi na-agbaso ihè nke ONYENWE ANYI anyi.
- Ubochi ONYENWE ANYI*
- 6 Gi, bu ONYENWE ANYI, I gbakutala ndi gi,
 bu ulo Jekob azu.
 N'ih na ha juputara n'ikpere arusi nke si n'owuwa anyanwu.
 Ha na-ajukwa ase dika ndi Filistia.
 Ha na ndi na-ekpere arusi na-ejikokwa aka.
- 7 Ala ha juputara n'olaocha na olaedo,
 ha bara uba nke ukwu.
 Ala ha juputara n'inyinya.
 Ugbọ agha ha dikwa ukwu.
- 8 Ala ha juputara n'arusi,
 ha na-akpo isiala nye ihe ndi ahụ ha ji aka ha kpuo,
 ihe ndi ahụ mkpisiaka ha kpuru.
- 9 N'ih ya, a ga-eme ka mmadu buru ihe e wedara n'ala,
 meekwa ka mmadu niile buru ndi e wedara n'ala.
 Ya mere, agbagharala ha.
- 10 Gaanu n'ime nkume,
 zoonu n'ime ala n'ih ihe egwu si n'ebe ONYENWE ANYI,
 na n'ih ima mma ebube nke idi ukwu ya.
- 11 Anya nke onye nganga ka a ga-eweda n'ala,
 mpako nke ndi mmadu ka a ga-ewedakwa n'ala.
 O bu naani ONYENWE ANYI ka a ga-ebuli elu n'ubochi ahụ.
- 12 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, nwere ubochi o kwadooro
 nye ndi mpako na ndi na-ebuli onwe ha elu,
 n'ih na ihe niile e buliri elu
 (ka a ga-eweda n'ala),
- 13 nye osisi sida niile topuru ogologo ma maa mma nke Lebanon,§
 na osisi ook niile nke Bashan,
- 14 nye ugwu ukwu niile nke di elu,
 na ugwu nta niile e buliri elu,
- 15 nye ulo elu niile,

* 2:3 Ya bu, ukpuru † 2:3 Zek 8:21-23 ‡ 2:3 Luk 24:47 § 2:13 Lebanon bu obodo di n'akuku
 owuwa anyanwu osimiri Jordan. Ihe e ji mara obodo a bu osisi ook na-eto n'ebe ahụ na ehi Zek
 11:1-2

- na mgbidi niile e wusiri ike,
 16 nye ụgbọ mmiri niile e ji azụ ahịa,*
 na ụgbọ mmiri ndị ọzọ niile buru ibu maa mma.
 17 Onye nganga ka a ga-eweda n'ala,
 mpako nke ndị mmadụ niile ka a ga-eweda n'ala.
 Naanị ONYENWE ANYỊ ka a ga-ebuli elu n'ụbọchị ahụ.
 18 A ga-ala arụsị niile n'iyi, mee ka ha ghara ịdịkwa.
- 19 Ndị mmadụ ga-agba ọsọ gbaba n'ọnụ dị na nkume,
 na n'ọnụ e gwuru n'ala,
 n'ihì egwu ONYENWE ANYỊ,
 na n'ihì ịma mma ebube nke ịdị ukwuu ya,
 mgbe ọ ga-ebili ịyoghari ụwa.
- 20 N'ụbọchị ndị ahụ,
 ha ga-atụfusị arụsị ọlaedo na nke ọlaocha ha kpurụ,
 nke ha kpurụ ma na-efe,
 hapurụ ha ụmụ oke, na ụmụ ụsụ.
- 21 Mgbe ahụ, ha ga-ezo onwe ha n'oghere niile dị n'oke nkume,
 na n'ime ọgba niile nke oke nkume
 n'ihì ịgbanari iwe ọkụ ONYENWE ANYỊ,
 na ịma mma ebube nke ịdị ukwuu ya,
 mgbe o biliri ịyoghari ụwa.
- 22 Kwusị ịtụkwasi mmadụ efu obi.
 O nweghị ihe ọ bụ kariya naanị nkuume ahụ dị ya n'ime,
 n'ihì gini ka e ji agụnye ya?

3

Ahụhụ diri Juda na Jerusalem

- 1 N'ihì na, lee, Onyenwe anyị,
 bụ ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile,
 na-akwado isite na Jerusalem na Juda
 wezuga ihe nnweta na ihe nkwado niile,
 ya na ihe oriri niile na mmiri ọnụnụ niile.
 2 Ọ ga-ewezugakwa ndị bụ dike n'etiti ha, na onye agha,
 na onye ikpe, na onye amuma,
 na onye na-ajụ ase, na ndị okenye ha,
 3 na onyeisi agha na-achị ndị agha iri ise, na onye a na-asopuru,
 na onye ndumọdụ, na onye ọka maara ọrụ, na onye nwere ezi mmụọ
 nghota ikọ mmadụ ibe ya ogwụ.
- 4 “Aga m eme ka ụmụ okorobia ghọọ ndị ozi ha,
 meekwa ka ụmụ na-anụ ara buru ndị ichi isi dị n'aka ha.”
- 5 Ndị mmadụ ga-emegbu ibe ha,
 otu onye megide onye ọzọ, onye agbataobi megide onye agbataobi ibe
 ya.
 Ụmụ okorobia ga-ebili megide ndị okenye,
 ndị a na-eleli ga-emegide ndị a na-asopuru.

* 2:16 Ụgbọ niile nke Tashish

- 6 Otu nwoke ga-ejide nwanne ya nwoke
n'ulo nna ya si ya,
"I nwere akwa mgbochi, buru onyendu anyi;
lekota mkpomkpọ ebe a anya."
- 7 Ma o ga-azaghachi n'ubochi ahụ si,
"O nweghi ihe m puru ime.
Enweghi m nri maobu akwa mgbochi n'ulo m.
Emela m onyendu ndi a."
- 8 Lee na Jerusalem na-asọ ngongo.
Juda na-adakwa.*
N'ihhi na ndi bi n'ime ya ekwujoola ONYENWE ANYI.
Ha na-eleli kwa, ma na-enupu isi n'ebube Onyenwe anyi.
- 9 Ihu ha na-egosi ihe ha bu. O na-eziputa ajo omume ha.
Ha na-anya isi n'ime mmehie ha dika Sodom.
Ihere adighikwa eme ha.
Ahuhu ga-adiri ha,
n'ihhi na ha ejirila aka ha kpatara onwe ha ahuhu.
- 10 Zie ndi ezi omume niile ozi si ha, na ihe ga-agara ha nke oma,
n'ihhi na mkpuru sitere n'omume ha niile ka ha ga-eri.†
- 11 Ma gwa ndi na-emebi iwu na ahuhu diri ha.
Mbibi adakwasila ha!
Ha ga-eketa oke ruoru ha,
n'ihhi ihe aka ha kpataara ha.
- 12 Umụ okorobia na-emegbu ndi m,
umu nwanyi na-achikwa ha.
Ndi m, lee na ndi na-achi unu na-eduhie unu uzọ.
Ha na-eme ka unu kpafuo; ha esitela n'ezi uzọ wezuga unu.
- 13 ONYENWE ANYI anyi ewerela onodu ya n'ulokpe;
o na-eguzo ikpe ndi ya niile ikpe.
- 14 Onyenwe anyi na-aba n'ikpe
megide ndi okenye na ndi ndu nke ndi ya niile.‡
O bu unu bu ndi lara ubi vaini m n'iyi;
ihe unu ji aka ike punara ndi ogbenye juputara n'ulo unu.
- 15 Gini mere unu ji azoia ndi m,
"Gini mere unu ji si otu a na-egwepia ihu ndi ogbenye?"
Otu a ka Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile
kwuputara.
- 16 Ozokwa, ONYENWE ANYI kwuru si,
"Ndi inyom Zayon bu ndi mpako.
Ha ji olu e setiri eseti,
na anya na-achoghari ndi ikom ha ga-aghobuta na-ejeghari.
Ha na-ejegharikwa na-arọ mma na-anagharikwa ukwu,
na-emekwa ka ihe icho mma ola ukwu ha na-ada uda.
- 17 N'ihhi ya, Onyenwe anyi ga-eme ka onya juputa n'isi ndi inyom Zayon,
ONYENWE ANYI ga-emekwa ka ha gharakwa inwe agiri isi n'isi ha."

* 3:8 2Ih 36:17 † 3:10 Abụ 128:2 ‡ 3:14 N'ihhi na o bu ha na-emegbu ndi ya

- 18 N'ubochi ahụ, Onyenwe anyị ga-anapụ ha ihe icho mma ha niile, ma mgbaaka, ma ichafo igbado isi, ma ihe olu nke di n'udidi onwa ohuru,
 19 ma olanti, ma mgbaaka, ma akwa e ji ekpuchi ihu,
 20 ma akwa ha na-eyi n'isi, na ola ukwu, ma ihe ha na-eke n'ukwu, ma karama mmanu isi utu, ma ogwu di icha icha;
 21 ma olaaka ha niile na ola imi ha niile,
 22 ma uwe mmemme ha niile ma uwe mwuda niile, ma akwa akwa mgbochi, ma akpa nta niile,
 23 ma enyo ha niile, ma akwa ocha niile, ma okpu oma niile, ma mgbokwasị ha niile.
 24 N'onodu uda oma, ha ga-esi ure ure;
 n'onodu ihe ike n'ukwu, ha ga-ekekwasị onwe ha eriri;
 n'onodu agiri isi e doziri edozi, ha agaghị enwe o buladi otu agiri isi;
 n'onodu akwa ocha, o bu akwa mkpe ka ha ga-eyi;
 n'onodu ima mma, anu ahụ ha ga-achakposi.
 25 Ndi ikom unu ka a ga-eji mma agha gbuo,
 ndi bu dike ka a ga-egbu n'agha.
 26 Onu uzọ ama niile nke Zayon ga-eti mkpu akwa ruokwa uju.
 O ga-atogboro n'efu. O ga-anodu n'ala.

4

- 1 N'oge ahụ, ndi ikom ole na ole ga-afodu ndu.
 Nke a ga-eme ka ndi inyom asaa na-azo otu nwoke.
 Ha ga-abiakwute ya si ya "Kwere ka anyi niile buru ndi nwunye gi!
 Anyi ga-akpara onwe anyi nri,
 zuora onwe anyi akwa. Naani kwere ka anyi na-aza aha gi,
 ka a ghara ikọ anyi onu."

Alaka ONYENWE ANYI

- 2 N'ubochi ahụ, ONYENWE ANYI ga-eme ka Alaka ONYENWE ANYI mabiga mma oke, ma nwekwa ebube di ukwu. Ndi foduru ndu n'Izrel ga-enweta ihe ubi ga-enye ha onu, na nke ga-ewetara ha obi nganga na mmuo inya isi.
 3 Ndi ahapuru na Zayon, ndi no na Jerusalem ka a ga-akpo ndi di nso, bu ndi ahụ niile e dere aha ha n'etiti ndi bi n'ime Jerusalem.
 4 Onyenwe anyi ga-asachapu unyi niile nke ndi inyom Zayon, o ga-asachapukwa obara niile di na Jerusalem site na mmuo nke ikpe, na mmuo nke oku.
 5 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI ga-ewuru ugwu Zayon niile na ndi niile zukoro n'ebe ahụ ndo ga-ekpuchi ha niile. Ihe o ga-eji mee ndo a bu igwe ojii na anwuru oku nke ga-adiri ha n'ehihie, na oku na-enwu enwu, nke ga-adiri ha n'abali. Ebube ahụ ga-abu ihe mkpuchi nye ha.
 6 O ga-aburu ha ebe mgbaba na ndo ime ka okpomoku nke ehie hapu ichagbu ha. O ga-abukwara ha ebe izere ndu, na ebe nzuzo puo n'oke ifufe na mmiri.

5

Abu banyere ubi vaini a gbara ogige

- 1 Aga m abu abu nye onye m huru n'anya,
 abu banyere ubi vaini ya.
 Onye m huru n'anya nwere ubi ya
 n'elu ugwu nta nke bu ezi ala.

2 O gwuzere ya, wepusia okwute niile di n'ime ya,
werekwa mkpuru vaini mara mma ku o n'ime ya.
O wuru ulo nche n'etiti ya,
sitekwa na nkume waputakwa ebe izocha mmanya.
Emesia, o noduru chere oge owuwe ihe ubi.
Mgbe oge ahuru ruru, o choputara na n'onodu mkpuru vaini mara mma,
o bu ndi joro njo miri.

3 "Ugbu a, ndi ikom Jerusalem na Juda, unu anula ihe mere.
Kpebienu ikpe a di n'etiti mu na ubi vaini m.

4 Olee ihe ozo m gaara emere ya
karia ihe m mere?
Gini mere ubi vaini m ji miara m mkpuru joro njo
n'onodu mkpuru na-atu utu?

5 Ugbu a, lee,
ihe m na-aga ime ubi vaini m a.
Aga m ewepu ihe mgbochi a gbara ya,
hapu ya ka o gho ebe anu ulo na-ata nri.
Aga m etida mgbidi ya
hapu ya ka o buru ebe a na-azotu ukwu.

6 Agaghi m akwachakwa ya ozo.
Agakwaghi m egwuru ya ala,
aga m ahapu ya ka ogwu na uke too n'ime ya.
Aga m enyekwa igwe ojii iwu
ka mmiri ghara izokwasu ya ozo."

7 Ubi vaini nke ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
bu mba Izrel
na ndi Juda,
ha bu vaini ahuru nke n'atu obi ya utu.
Ma o lere anya ikpe ziri ezi, ma ihe o huru bu iwusi obara.
O lere anya ezi omume, ma ihe o nuru bu mkpu akwa ndi a na-emegbu
emegbu.

Ahuru na ikpe omuma

8 Ahuru diri unu ndi na-azukota ala
ma ndi ozo ahughi ebe ha ga-ebi,
unu ndi na-ewu ulo na-ewukwasu ulo n'ala buru ibu,
ime ka o buru naani unu bi n'ua.

9 Ma ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ekwuola ihe banyere unu,
na onodu unu. Eji m nti m abuo nu mgbe o na-asu,
"N'ezie, otutu ulo mara mma ga-atogboro n'efu,
ulo ukwu mara mma ndi nwe ha agaghi anokwa.

10 Ubi vaini ahuru a ga-eji ehi abuo koo ubochi iri ga-eweputa naani ihe
nwere ike iru galonu mmanya isi,
ma oka a koro, nke ruru akpa oka atu ga-amiputa ihe ruru otu akpa
n'okara."

11 Ahuru ga-adiri unu niile ndi na-ebili n'isi ututu
igbaso mmanya.
Ndi na-amugide anya abali
tutu ruo mgbe ha nubigara mmanya oke.

- 12 Unu na-eji ụbọ akwara dị iche iche na une,
na ihe iti egwu na opi, na mmanya na-eme onwe unu obi uto n'oge
mmemme oriri unu,
ma unu na-eleli ONYENWE ANYI anya;
unu adighikwa asopuru akaoru ya.
- 13 N'ihia ya, ndi m ga-eje biri na mba ozo,
n'ihia amaghi ihe;
ndi okwa ha di elu ga-anwu n'ihia agu,
ndi mmadu efu ga-abu ndi akpiri ga-akpo nku n'ihia agu mmiri.
- 14 N'ihia ya, ala mmuo na-eme ka ochicho ya saa mbara,
o na-asaghebigakwa onu ya oke;
ndi ukwu na ndi nta bi n'ime ala a ka o ga-elo,
tinyere ndi na-emebiga mkpotu oke, na ndi na-egwuribiga egwu onu
oke.
- 15 N'ubochi ahụ, a ga-eweda n'ala ndi di elu,
na ndi di ala,
ndi mpako ka a ga-eweda n'ala.
- 16 Ma ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, nwee onodu dikarisiri elu,
n'ihia ikpe ikpe ziri ezi ya,
Chineke onye di nsọ na-egosikwa onwe ya na o di nsọ site n'ezi omume
ya.
- 17 Mgbe ahụ, umu aturu ga-akpa nri ha di ka o bu n'ozara ka ha no,
ehi na anu ulo ga-akpa nri ha n'ulo ndi ogaranya niile e tikporo etikpo.
- 18 Ahuhu ga-adiri ndi ji aghughu na-adokpughari mmehie ha;
ahuhu dikwara ndi na-adokpughari ajo omume ha dika udo eji
adokpughari ugboala.
- 19 Nye ndi ahụ na-asị "Ka Chineke mee ngwa;
ya ruo oru ya osiso,
ka anyi hu ya.
Atumatu nke Onye nsọ nke Izrel,
ka o biaruo nso, ka o puta ihè,
ka anyi nwe ike mara ihe o zubere.*"
- 20 Ahuhu diri ndi na-akpo ihe ojo ezi ihe
ndi na-akpokwa ezi ihe ihe ojo,
ndi na-etinye ochichiri n'onodu ihè
na ihè n'onodu ochichiri
ndi na-etinye ihe di ilu n'onodu ihe uto,
na ihe uto n'onodu ihe ilu.
- 21 Ahuhu ga-adiri ndi maara ihe n'anya nke onwe ha,
ndi na-elekwa onwe ha anya na ha bu ndi nwere nghota.
- 22 Ahuhu ga-adiri ndi bu dike n'inu mmanya,
na ndi bukwa dimkpa n'igwakota mmanya,
- 23 ndi na-asị onye ikpe maara n'ikpe amaghi ya n'ihia inata ngari,†
ma wezuga ikpe ziri ezi site n'ebe onye aka ya di ocha no.‡
- 24 N'ihia ya, dika ire oku si erechapu ahija oka,
na dika ahija kporo nku si ada n'ime oku na-enwu enwu,
otu a ka mgborogwu ha ga-ere ure

* 5:19 Jer 17:15 † 5:23 Opu 23:8; Ilu 17:15 ‡ 5:23 Abu 94:21

okoko ha ka ikuku ga-ebufu dika uzuzu;
n'ihhi na ha ajula iwu niile ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile nyere,
leliakwa okwu nke Onye nsọ Izrel.

²⁵ N'ihhi nke a, iwe ONYENWE ANYI di oku megide ndi ya;
o setipuru aka ya na-etitu ha n'ala.

Ugwu niile ga-ama jijiji,
ozu ndi ahụ dika ihe na-abaghị uru n'okporoẖo niile.

Ma n'agbanyeghi ihe ndi a niile, iwe ya alaghachibeghi azu,
aka ya ka setipukwara esetipu.

²⁶ O ga-eweli okoloto nye mba niile di n'ebe di anya,
o na-akpokota ndi niile no na nsotu uwa.

Ma lee, ka ha na-abia,
ha na-eme ngwa bia osiiso. §

²⁷ O dighi onye na-ada mba, o dikwaghi onye n'asu ngongo n'ime ha,
o dighi onye n'atu oru ura maobu rahụ ura,

o dighi ihe ike n'ukwu ha nke topuru atopu
o dighi ihe ikechi akpukpokwu nke dohiri adobi.*

²⁸ Aku ha niile di nko,
ekweela uta ha niile,
ukwu inyinya di ka nkume oku,
ukwu ugbo agha ha di ka oke ifufe.

²⁹ Ha na-ebigbo dika odum,
ha na-ebigbokwa dika umu odum;
ha na-asu mgbe ha wukwasiri n'elu ihe ndogbu.
Ha na-ejide ndi m, kpuru ha laa, o dikwaghi onye nnaputa ha nwere.

³⁰ N'ubochi ahụ, ha ga-ebigbo n'elu ya
dika mbigbo nke oke osimiri.

A sikwa na mmadu elegide ala ahụ anya,
o ga-ahụ na ochichiri na ihe mgbu,
o buladi anyanwu ka igwe ojii ga-eme ka o gbaa ochichiri.

6

Okpukpo Aizaya

¹ N'afọ ahụ, mgbe eze bu Uzaya nwuru, ahuru m Onyenwe anyi ka o no
n'ocheeze ya di oke elu. Onu onu ala uwe ya juputara ulonso ukwu ya.

² Ndi na-erughari n'elu ocheeze ya bu ndi mmuo ozi a na-akpo seraf, ndi
nwere nku isii. Ha ji nku ha abuo kpuchie ihu ha; abuo ka ha ji kpuchie
ukwu ha, abuo nke foduru ka ha ji na-efeghari.

³ Ha na-aburitarara onwe ha abụ, si,
“Nsọ, Nsọ, Nsọ, ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile di.
Uwa niile juputara n'ebube ya.”

⁴ N'ihhi uda olu ha, onu uzọ na mgbidi ulonso mara jijiji, ulo ahụ juputara
n'anwuru oku.

⁵ Etiri m mkpu akwa si. “Ewoo! Onye nwuru anwu ka m bu, n'ihhi na
onye mmehie ka m bu, egbugbere onu m bu egbugbere onu ruru aru; o
bukwa n'etiti ndi egbugbere onu ha ruru aru ka m bi. Ugbu a, ejirila m
anya m hu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, onye bu Eze ukwu
ahụ!”

§ 5:26 Ndi bjara buo agha a bu ndi agha mba Asiria. * 5:27 Jul 2:8

⁶ Mgbe ahụ, otu n'ime seraf ndị ahụ sitere n'ebe ọ nọ fekwute m, were mkpa gụta otu icheku dị ọkụ site n'ebe ichụ aja.*

⁷ O weere icheku ọkụ ahụ sọtụ m n'ọnu, sị m, "Ugbu a, a guola gi dika onye di ọcha, n'ihi na icheku a emetula gi n'ọnu. A gbagharakwala gi mmehie gi niile."

⁸ Mgbe ahụ, anụrụ m olu Onyenwe anyị ka ọ na-ajụ, "Onye ka m ga-eziga? Onye ga-ejekwara anyị?"

Asiri m, "Lee m, ziga m."

⁹ Ọ siri, "Gaa gwa ndị a sị,
"Na-anụnụ, ma unu aghotala,
na-elenụ anya ma unu ahula.†"

¹⁰ Mee ka obi ndị a maa abuba, dikwa arọ,‡
mee ka ntị ha kpochie,
mechiekwa anya ha.

Ma ọ bughị otu a, ha nwere ike iji anya ha hụ ụzọ,
jiri ntị ha nụ ihe,
jirikwa obi ha ghotā,
ma chigharịa buru ndị a gworo."

¹¹ Ma ekwuru m sị, "Onyenwe m, ọ bu ruo ole mgbe?"

Ọ zara,

"Ọ bu ruo mgbe obodo ha togboro n'efu,
mgbe ọ na-adighi onye ga-afodu n'ime ya;
mgbe ulo obibi ha niile ga-atogboro n'efu,
mgbe e bibisiri ala ubi ha niile.

¹² Ọ bu ruo mgbe ONYENWE ANYI zigara onye obula gaa ebe di anya,
ala niile atogbokwara n'efu.

¹³ Ma ọ burukwa na otu ụzọ n'ime ụzọ iri n'ime ha niile afodu n'ala a,
a ga-eme ka ọ laa n'iyi.

Ma dika osisi terebint na osisi ook
na-ahapu ogwe mgbe e gbujiri ha,
ya mere mkpuru nsọ ahụ ga-abu ogwe osisi n'ala ahụ."

7

Ihe ama Imanuel

¹ Mgbe Ehaz,* nwa Jotam, nwa nwa Uzaya bu eze na Juda, Rezin eze Aram, na Peka eze Izrel, nwa Remalaya, busoro Jerusalem agha. Ma ha emerighi ya; obodo ahụ guzosiri ike.

² Ma mgbe e mesiri, ozi ruru ulo Devid nti si, "Ndi Aram na Ifrem ejikoola onwe ha onu"; nke a mere ka uloeze, na obi ndi o na-achi maa jijiji, dika osisi di n'ohia si ama jijiji mgbe oke ifufe na-eke.

³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara Aizaya okwu si ya, "Jekwuru Ehaz bu eze. Mgbe i na-aga, kporo Shia-Jashub nwa gi nwoke. Unu ga-ahụ Ehaz n'akuku Elu elu olulu odo mmiri nke di n'uzo ahụ gwara n'Ala osu akwa.

⁴ Gwa ya ka o ghara inye ndu ya nsogbu, ka o gharakwa itu egwu. Si ya, 'Lezie anya, no juu, echegbula onwe ya banyere icheku oku abuo ahụ na-anyu anyu. Atula egwu n'ihi iwe Rezin nwa Aram, na iwe Peka nwa Remalaya.

* **6:6** Ebe ichu aja a, nke di n'etiti ebe nsọ ahụ, ka a na-achụ aja ụda ndi ahụ na-esi isi uto Mkp 8:3 † **6:9** Mat 13:14; Mak 4:12; Luk 8:10 ‡ **6:10** Abu 119:70; Oru 7:51 * **7:1** N'ime senchuri nke asaa, tupu a muo Kraist, ndi Izrel na Siria jikoro aka buso ndi Asiria agha. N'oge ahụ ha gbaliri ikwagide Ehaz, eze Juda, ka o soro ha ga buo agha ahụ.

⁵ E, Aram, na Ifrem, na nwa nwoke Remalaya, agbaala izu ibuso gi agha ila gi n'iyi. Ha ekwuola si,

⁶ "Ka anyi wakpo Juda, ka anyi dowaa ya ma kee ya n'etiti onwe anyi, mee nwa Tabeel ka o buru eze ya."

⁷ Ma otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru,
"O gaghị adi ire!
O gaghị emezukwa.

⁸ N'ihì isi obodo Aram bu Damaskos.†
Onyeisi Damaskos bu naani Rezin.

Ma tupu afo iri isii na ise agafee
a ga-etikpokwa Ifrem.

⁹ Isi obodo Ifrem bu Sameria.
Onyeisi Sameria bu naani nwa Remalaya.

O buru na unu eguzosighi ike n'okwukwe unu,
unu agaghì eguzo ma oli.' "

¹⁰ O dighi anya, ONYENWE ANYI ziri Ehaz ozi ndi a si,

¹¹ "Juo m bu ONYENWE ANYI Chineke gi, ka m meere gi ihe iribama nke ga-egosi gi na m ga-ebibi ndi iro gi niile dika m kwuru. Rijo m ihe masiri gi, n'ebe di elu n'eluigwe maobu n'ebe kachasi omimi n'uwa."

¹² Ma Ehaz zara si, "Mba, agaghì arjo, agaghì m anwakwa ONYENWE ANYI m otu a."

¹³ Ma Aizaya siri, "Naanu nti unu ulo Devid. O bu na o zurughi unu ime ka ike gwu mmadu? Unu ga-emekwa ka ike gwu Chineke n'onwe ya?"

¹⁴ Ya mere, Onyenwe anyi n'onwe ya ga-enye gi ihe iribama! Lee, nwaagboghò ahù na-amaghì nwoke ga-aturu ime, muo nwa nwoke. O ga-akpo aha ya Imanuel, nke putara, Chineke nonyeere anyi.

¹⁵ Mmiri ara ehi rahuru arahu na mmanu anu ka nwantakiri ahù ga-eri mgbe o matara iju ihe ojo na ihoro ezi ihe.

¹⁶ Tupu a zulite nwantakiri ahù imata ihoro ezi ihe na iju ajo ihe, ndi eze abuo ndi i na-atu egwu ha, ga-anwucha.

¹⁷ ONYENWE ANYI ga-eme ka obubu onu di ukwu biakwasì gi na obodo gi, na ezinaulo gi. Ihe egwu ga-adikwa, udi nke a na-ahubeghi mbu, site n'oge e kewapuru Ifrem site na Juda. Eze Asiria ga-edu ndi agha ya bia.‡

Asiria, ngwa oru ONYENWE ANYI

¹⁸ N'ubochi ahù, ONYENWE ANYI ga-akpoku ijiji site na nsotu Nail di n'Ijpt nakwa anu sitere n'ala Asiria.

¹⁹ Ha ga-abia n'igwe, bichie ndagwurugwu ala gi niile, na n'ogba nkume niile, na n'ohia ogwu ogwu niile, na n'ozara niile, na n'ezi ala niile.

²⁰ N'ubochi ahù, Onyenwe anyi ga-eji aguba e gotara n'ofe osimiri, nke bu eze Asiria, kpuchapu unu agiri isi na aji ukwu, kpuchapukwa afonun unu niile.

²¹ N'ubochi ahù, otu onye ga-edebe otu nwa ehi na ewu abuo ndu.

²² Onye obula kwa n'ala ahù ga-eri mmiri ara ehi rahuru arahu, ya na mmanu anu, n'ihì na mmiri ara ehi ga-aba uba nke ukwu n'ala ahù.

²³ N'ubochi ahù, ala obula nke nwere otu puku osisi vaini nke onuahia ya ruru otu puku shekel olaocha ga-abu naani ogwu na uke.

²⁴ Ndi dinta ga-achiri aku na uta gaa n'ebe ahù, n'ihì na uke na ogwu ga-ekpuchi ala ahù.

† 7:8 2Sa 8:6 ‡ 7:17 2Ih 28:19-20

²⁵ Ma banyere ugwu eji oḡu kọḡ na mbu, i gaghi abakwa n'ebe ahụ ozo n'ih i egwu uke na ogwu; ha ga-abu ebe a na-atopu ehi na ebe aturu na-agbaghari.

8

Aizaya na umu ya dika ihe iribama

¹ ONYENWE ANYI siri m, "Were otu mbadamba ihe di ukwu, were odee nke onye obula na-eji ede ihe dekwasi ya Maha-shalal-Hash-Baz.

² Aga m akpobata Uraya onye nchaja na Zekaraya nwa Jeberekaya dika ndi akaebe kwesiri ntukwasi obi."

³ Emesia, mu na nwunye m, bu onye amuma dinakoro, o turu ime, muro m nwa nwoke. Ma ONYENWE ANYI siri m, "Guo ya Maha-shalal-Hash-Baz.

⁴ N'ih i na tupu nwantakiri ahụ etolite ikpo nne maobu nna, eze ndi Asiria ga-ebuso Damaskos na Sameria agha, bukorokwa aku ha niile."

⁵ ONYENWE ANYI gwakwara m okwu ozo si,

⁶ "N'ih i na ndi a ajula

mmiri Shiloa* nke ji nwayo na-aso

ma na-anuri onu n'ih i Rezin

na nwa nwoke Remalaya,

⁷ ya mere, Onyenwe anyi na-aga iweta

iju mmiri nke osimiri Yufretis megide ha,

bu eze ndi Asiria ya na ebube ya niile.

O ga-erubiga oke, gafee uzo ya niile,

o ga-erubiga ma tofeekwa onu ya niile,

⁸ wusiakwa n'ala Juda niile. O ga-erikpu ala Juda niile,

o ga-agabiga, kpuchieka o buladi n'olu ka o ga-eru.

Nku ya ga-agbasa kpuchie obosara niile nke ala gi,

O Imanuel."

⁹ Tienu mkpu agha unu mba di iche iche, ma a ga-etipia unu.

Geenu nti unu mba niile di ebe di anya.

Kwadoonu maka agha ma a ga-etipia unu.

Kwadoonu maka agha ka e tipia unu.

¹⁰ Tunu atumatu unu ma a ga-ekposa ya.

Weputanu atumatu unu ma o gaghi eguzo

n'ih i na Chineke nyere anyi.†

Tuo egwu Onyenwe anyi

¹¹ Otu a ka ONYENWE ANYI siri m n'ike nke aka ya di n'ahu, o doro m aka na nti ka m ghara ije ije n'uzo ndi nke a, na-asii:

¹² "Adinyerela ha

n'ih e niile ha na-ezube ime na nzuzo megide ochichi;

ka ihe ha na-atu egwu

hapu ibu ihe ga-eme ka i tuo egwu.‡

¹³ ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, ya ka unu ga-edo nsu.

Ya bu onye unu kwesiri itu ujo.

Ya bu onye unu ga-atu egwu ma jijiji.

* **8:6** Mmiri a, si n'isi iyi Gaihon na-asobata n'ime Jerusalem, inye ndi bi n'ime obodo mmiri onu nu 2Ih 32:4,30 † **8:10** Rom 8:31 ‡ **8:12** Mgbe ndi Juda nuru ihe banyere njikota aka di n'etiti ndi Izrel na Siria, n'ih i ibuso ha agha, oke egwu turu ha.

14 O ga-abụkwa ebe nsọ; §
nye ụlọ Izrel na Juda, o ga-aghoro ha
nkume nke na-eme ka ndi mmadu so ngongo,
oke nkume nke na-eme ka ha daa.
O ga-abukwara ndi Jerusalem
igbudu na onya nke ha ga-adaba n'ime ya.
15 Otutu n'ime ha ga-aso ngongo;
ha ga-ada buru ndi e tipjara.
Ha ga-abu ndi onya ga-ama, na ndi a ga-anwude.”

16 Kechie ihe igba ama nke iwu a
kpuchie ntuziaka Chineke nke oma n'etiti ndi na-eso uzọ ya.

17 Aga m echere ONYENWE ANYI,
onye na-ezonari ulo Jekob ihu ya ugbo a.
Aga m atukwasị obi m na ya.

18 Lee mu onwe m, na umu ndi ONYENWE ANYI nyere m. Anyi bu ihe
iribama na ihe iji cheta ihe nye ndi Izrel site na ONYENWE ANYI, Onye puru
ime ihe niile, onye na-ebi n'ugwu Zayon.

Ochichiri ghoro ihè

19 Mgbe onye obula siri unu, jutanu ndi na-aju mmuo ojoo ase na ndi
dibia afa ihe, bu ndi na-ekwu okwu n'olu di nta nke mmadu na-adighi anu
nke oma na ndi na-atamu atamu, ndi mmadu o gaghiaju Chineke ha ase?
O bu n'ihigini ka eji juta ndi nwuru anwu ase n'ihigini ndi di ndu?

20 Lezienụ okwu ntuziaka na nke ido aka na nti Chineke anya. O buru na
ozi ha di iche na nke a, o gosiri na ha enweghi ihè maobu eziokwu obula
n'ime ha.

21 Ndi a ga-awaghari n'ala a niile. Aguu ga-agu ha, ha ga-adakwa mba.
N'onodu oke aguu nke ga-agu ha, iwe di ukwu ga-ewe ha, mee ka ha lelie
anya ha n'elu, kochaa eze ha, na Chineke ha.

22 Mgbe ahụ, o buru na ha eledata anya ha n'ala o bu naani oke nsogbu
na oke ihe mgbu ka ha ga-ahụ. Ha ga-ahukwa oke ihe egwu na ochichiri.
Uzo mgbapu agaghi adikwara ha n'oge nsogbu a. A ga-achubanye ha n'ime
ochichiri.

9

A muuru anyi otu nwa

1 Ma otu obula o siri di, oge ahuhu na ochichiri na iru uju ahu agaghi
adigide nye ndi ahu no na nkpa. N'ihigini na n'oge gara aga, o mere ka e lejia
ala Zebulon na ala Naftali anya, ma n'oge di n'ihu, o ga-eme ka a asopuru
Galili nke mba niile, nke di n'akuku osimiri, n'ofe Jordan.

2 Ndi no na-agaghari n'ochichiri
ahula ihè di ukwu;
ndi ahu bi n'ala nke onyinyo onwu
ka ihè nwukwasiri.

3 I meela ka mba ahu baa uba diri ukwu,
mee ka onu ha dikwa ukwu,
ha na-enwe onu n'ihu gi,
dika onu nke ndi oru ubi n'oge owuwe ihe ubi,
dika ndi agha na-eteghari egwu onu
mgbe ha na-ekesa ihe a kwatara n'agha.*

§ 8:14 Maobu, Ebe mgbaba * 9:3 Nke a bu banyere mmeri Gidion meriri ndi Midia Nkp 7; 8:1-21

- 4 N'ihì na dika n'ubochi nke Midia,
i gbajisiela
ibu arọ niile e bokwasiri ha,
ihe mgbochi nke di n'ubu ha,
nke bu mkpara ndi na-akpagbu ha.
- 5 N'ihì na akpukpokwu nke ndi agha na-eyi,
na uwe agha nke obara mechuru,
ha ga-abu ihe a ga-agba oku,
ha ga-abu ihe ndi ga-eme ka oku ree nke oma.
- 6 N'ihì na amurala anyi otu nwa,
e nyekwala anyi otu nwa nwoke.
O ga-abukwa onye ga-achi anyi.
Ndi a ga-abu aha ya,
Onye Ndumodu di Ebube, Chineke bu dike,
Nna nke mgbe ebighi ebi, Eze Udo.
- 7 Alaeze† ya ga-aba uba, ochichi eze ya ga-abu n'onodu udo
nke na-enweghi ogwugwu.
O bu n'ocheeze Devid ka o ga-anokwasị,
chikwa n'alaeze ya.
O ga-eme ka alaeze ahụ guzosie ike;
o bukwa ikpe ziri ezi na ezi omume ka o ga-eji chia
site n'oge ahụ ruo mgbe ebighi ebi.
Inu oku nke ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
ga-emezukwa nke a.

Iwe ONYENWE ANYI megide Izrel

- 8 Onyenwe anyi eziela ozi megide Jekob
o ga-adakwasikwa Izrel.
- 9 Ndi ahụ niile ga-amatakwa ya,
Ifrem na ndi bi na Sameria ga-amatakwa
bu ndi na-eji nganga
na mpako na-ekwu si,
- 10 "Nkume brik ndi ahụ adakposiala
ma anyi ga-eji nkume a waziri awazi wughachi ha;
o bu ezie na e gbutusiala osisi sikamo niile anyi ji wuo ulo anyi,
ma anyi ga-eji osisi oma sida dochie ha."
- 11 Ma ONYENWE ANYI a kpaliela ndi iro Rezin‡ ka ha bilie megide ha,
o kwali kwala ndi iro ha.
- 12 Ndi Aram sitere n'owuwa anyanwu, na ndi Filistia sitere n'odida
anyanwu
ha e werela onu ghere oghe richapu Izrel.

Ma n'agbanyeghi ihe ndi a niile, iwe ya alaghachibeghi azu,
aka ya ka setipukwara esetipu.

- 13 Ma o bu ezie na ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ataala ha ahuhu
di otu a,
ndi Izrel echegharibeghi, ha aloghachikwutebeghi ya.
- 14 N'ihì ya, n'otu ubochi, ONYENWE ANYI ga-ebibi ndiisi Izrel na ndi odudu,

† 9:7 Mgbe a kporo Jekob, maobu Izrel, maobu Ifrem na Sameria, ha niile dinyere otu alaeze.
Alaeze di n'akuku ugwu obodo ahụ nke isi obodo ya bu Sameria. ‡ 9:11 Ndi iro Rezin bu ndi
Siria, Filistia, Tiglat-Pileasa na ndi agha ya so buso Izrel agha.

- o ga-ebibikwa alaka nkwu na osisi achara niile.
- 15 Ndi okenye na ndi a maara aha ha bu ndisi ha,
ndi amuma ugha bu odudu ha.
- 16 N'ihia na ndi ndu nke ndi ya eduhiela ha;
ndi na-ezi ha uzọ emeela ka ha kpafuo.
- 17 Ya mere, Onyenwe anyi agaghi enwe mmasi n'umu okorobia ahụ,
o gaghi enwekwa obi ebere n'ebe umu ndi na-enweghi nna maobu
n'ebe umu nwanyi na-enweghi di no,
n'ihia na onye obula n'ime ha adighi asopuru Chineke, burukwa ndi ajo
omume,
onu onye obula na-ekwu ihe nzuzu.

Ma n'agbanyeghi ihe ndi a niile, iwe ya alaghachibeghi azu,
aka ya ka setipukwara esetipu.

- 18 N'ezie, ajo omume na-ere di ka oku:
o na-erepia ogwu na uke,
o na-emekwa ka oke ohia nwuru oku,
mee ka anwuru oku si na ya rigoruo na mbara eluigwe.
- 19 N'ihia iwe ahụ ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ewe,
ahuhu o ga-enye ga-adi ka oku na-ere ere;
o na-erepia ala ahụ niile na ndi bi n'ime ya;
o dikwaghi onye ga-azoputa ibe ya.
- 20 N'ala ahụ niile, ma n'aka nri ma n'aka ekpe,
onye obula ga-agbali idotara onwe ya ihe oriri.
Ha ga-eri
ma afọ agaghi eju ha;
n'ezie, ha ga-eri o buladi anu ahụ umu nke aka ha.
21 Ndi Manase ga-aluso ndi Ifrem ogu, ndi Ifrem ga-alusokwa ndi
Manase ogu.
Ha abuo kwa ga-ejikota aka luso Juda ogu.

Ma n'agbanyeghi ihe ndi a niile, iwe ya alaghachibeghi azu.
Aka ya ka setipukwara esetipu.

10

- 1 Ahuhu na-adiri ndi niile na-atuputa iwu na-ezighi ezi;
ndi niile na-atuputa iwu mmegbu,
- 2 iji napu ndi ogbenye ihe ruru ha
nakwa inapu ndi m a na-emegbu emegbu ikpe ziri ezi,
na-emekwa ka umu nwanyi di ha nwuru buru anu oriri ha
na izunara umu na-enweghi nne na nna ihe ha nwere.
- 3 Gini ka unu ga-eme n'ubochi m ga-abia ileta unu?
Gini ka unu ga-eme n'ubochi m ga-eweta ila n'iyi, nke ga-esi n'ebe di
anya bira unu?
Onye ka unu ga-agbakwuru maka enyemaka?
O bu ebe ka unu ga-ahapu aku unu niile?
- 4 Mba, o dighi ihe ga-afodu; kariya na a ga-egbu unu n'ihu ogu,
maobu dokpuru unu dika ndi mkporo.

Ma n'agbanyeghi ihe ndi a niile, iwe ya alaghachibeghi azu,
aka ya ka setipukwara esetipu.

Ikpe omuma Chineke nke diri Asiria

⁵ "Ahuhu ga-adiri Asiria onye bu mkpara nke iwe m.

N'aka ya ka mkpo nke onuma* m di.

⁶ Ana m ezipu ya imegide mba a na-amaghi Chineke,
m na-eziga ya imegide ndi na-akpasu m iwe,
ka ha kwakorọ ihe nkwata n'agha ha, punakwara ha ufodu n'ike,
nakwa izoto ndi ha niile n'ala dika apiti nke okporozo.

⁷ Ma o bughị ihe a ka o zubere,
nke a abughị ihe o na-eche n'obi ya;
o zubere ila ndi m n'iyi,
na ibibi otutu mba di iche iche.

⁸ O siri, 'Ndi ochiagha m niile ha abughị ndi eze?'

⁹ 'Onodu Kalno o dighi ka nke Kakemish?'

Hamat o dighi ka Apad;

Sameria o dighikwa ka Damaskos?

¹⁰ Dika aka m si chikota alaeze di iche iche nke otutu arusi,
alaeze di iche iche nke arusi apiri api ha kariri nke Jerusalem na
Sameria.

¹¹ O bu na m agaghi emekwa Jerusalem na arusi ya niile apiri api
dika m mere Sameria na arusi ya niile? "

¹² Mgbe Onyenwe anyi rusiri oru ya niile megide ugwu Zayon na
Jerusalem, o ga-asi, "Aga m ata eze ndi Asiria ahuhu n'ihi nganga nke
obi ha, na inya isi nke anya mpako ya.

¹³ N'ihi na o na-asi,

" 'O bu site n'ike aka m, ka m ji mee nke a,
o bukwa na amamihe m, n'ihi na m nwere nghota.

Ewezugara m oke ala mba niile di iche iche,
apunara m ha aku ha niile;

dika onye di ike, e wedara m ndi eze ha niile n'okpuru m.

¹⁴ Dika mmadu si agbati aka n'ime akwu nnunu,
otu a ka m chikotara akunuba mba di iche iche,
dika mmadu si achikota akwa ahapuru ahapu,
otu a ka m chikotara mba uwa niile;

O dighi onye meghariri otu nku,
maobu saghee onu ya ime mkpotu! "

¹⁵ Anyuike o ga-anya isi si na ya di ukwu kariya onye na-eji ya awa nku,
ka o bu mma nkwo, o ga-aja onwe ya kariya onye na-eji ya akpowa ihe?
Dika a ga-asi na okporo igwe ga-ebuli onye na-eweli ya elu,
maobu mkpo o ga-efeghari onye na-abughị osisi.

¹⁶ N'ihi ya, Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
ga-ezitere ndi agha gi mara abuba ihe otiti;
o ga-akwanye oku n'okpuru ihe ngosiputa nke idi ebube ya
dika ire oku nke na-ere ere.

¹⁷ Ihe nke Izrel, ga-agho oku,

Onye nsọ ha, ga-aghokwa ire oku nke ga-ala ihe niile n'iyi.

N'otu abali ka o ga-erechapu
ogwu niile na uke niile oku.

* 10:5 Maobu, oke iwe

18 A ga-ala ima mma nke oke oħia ya na ala ya na-amị ezi mkpuru
n'iyi kpamkpam,
dika mgbe oħia na-ala mmadu n'iyi.

19 Naani osisi ole na ole ga-afodu,
ha ga-adi ntakiri ruo na nwantakiri nwere ike guo ha onu.

Ndi ga-afodu n'Izrel

20 N'ubochi ahụ, ndi foduru n'ala Izrel,
na ndi foduru ndu n'ulo Jekob,
agaghikwa adabere n'onye† ahụ
tidara ha,

kama ha ga-adabere naani na ONYENWE ANYI,
Onye nsọ nke Izrel.

21 Ndi foduru ga-aloghachi, bu ndi Nke Jekob foduru
ga-aloghachikwute Chineke di ukwu.

22 O bu ezie na ndi gi Izrel di ukwu dika aja di n'akuku osimiri,
o bu naani mmadu ole na ole ga-aloghachi.

A kabiela ila n'iyi,
nke di oke ukwu ya na ezi omume.

23 E, Onyenwe anyi, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, ekpebiela
na o ga-ebibi ala ahụ niile.

24 Ya mere, ihe a ka Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime
ihe niile, siri,

"Unu ndi m, ndi bi na Zayon,
unu atukwala ndi Asiria egwu

bu ndi na-eti unu mkpara igwe,
na-ewelikwa mkpo megide unu dika ndi Ijpt mere.

25 N'oge na-adighi anya, iwe m ga-adaju n'ebe unu no,
ma o ga-ebili megide ha, laakwa ha n'iyi."

26 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, ga-eji utari tie ha ihe
dika o siri tie ndi Midia ihe na nkume Oreb.

O ga-eweli mkpanaka ya n'elu oke osimiri,
o ga-eweli ya dika o mere n'Ijpt.

27 N'ubochi ahụ, aga m eme ka unu nwere onwe
unu site n'ebe ndi Asiria no.

Udo igwe ha kenyere unu n'olu ka m ga-adobisi,
wezuga ibu arọ unu.

28 Ha erutela Ayjat;
ugbu a, ha no na Migron.

Ha na-edokota ngwa agha ha na Mikmash.

29 Lee ka ha na-agabiga uzo warawara;
ha ekpebiela ino onodu abali na Geba!

Ndi Rema na-ama jijiji,
obodo Gibea nke bu obodo Sol agbapula oso ndu.

30 Tienu mkpu akwa unu ada Galim,
geenu nti unu ndi Laisha!
Leenu ihe na-adanyere gi, gi Anatot!

31 Lee na Madmena no n'oso,
ndi Gebim na-ezo onwe ha.

† 10:20 N'ebe a na-ekwu banyere mba Asiria.

³² Ndi iro akwusila n'obodo Nob taa;
 ha na-atu ugwu Zayon
 na Jerusalem aka,
 na-ekwere ya n'isi.

³³ Lee Onyenwe anyi, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
 ga-eji oke ike gbutuo ngalaba osisi niile.
 O ga-egbutukwa osisi ndi di elu,
 meekwa ka ndi toro ogologo di ala.

³⁴ Ya onwe ya ga-egbutu ha niile ka e si eji anyuike egbutu osisi di n'oke
 ohia.
 Lebanon ga-adakwa n'ihu Onye ahụ di ike dika osisi di n'oke ohia si
 ada.

11

Ome si n'ezinaulo Jesi

¹ Ome ga-epuputa site n'ogwe osisi Jesi;
 otu Alaka ga-esitekwa na mgborogwu ya tolite ga-amikwa mkpuru.

² Mmuo ONYENWE ANYI ga-enwekwa onodu n'ime ya,
 inye ya Mmuo amamihe na Mmuo nghota,
 Mmuo ndumodu na ike,
 Mmuo ihe omuma na nke itu egwu ONYENWE ANYI.

³ Ihe ga-amasi ya bu egwu ONYENWE ANYI.

O gaghị ekpe ikpe site naani n'ihe o ji anya ya abuo hu,
 maobu gubie ikpe site naani n'ihe o nuru na nti ya.

⁴ Kama o bu ezi omume ka o ga-eji kpee ndi ogbenye ikpe;
 o bukwa ikpe ziri ezi ka o ga-ekpere ndi na-adighi ike nke uwa.

Okwu onu ka o ga-eji nye ndi mmadu ahuhu,
 o bu okwu onu ka o ga-eji maa ndi ajo omume ikpe onu.

⁵ Ezi omume ya ga-adi ka ihe ike n'ume,
 ma ikwesi ntukwasị obi ga-abu ihe okike ukwu ya.

⁶ N'ubochi ahụ, nkita ohia na nwa aturu ga-ebiko n'udo;
 agu na nwa ewu ga-amakpukokwa.

Nwa ehi na umu odum na nwa inyinya mara abuba ga-anokotakwa,
 o bukwa nwantakiri ga na-edughari ha.

⁷ Nne ehi na anu ohia bia ga-atakokwa ahijia n'otu ebe,
 umu ha ga-amakpukokwa n'udo n'otu ebe.
 Odum ga-atakwa ahijia dika ehi.

⁸ Umuntakiri ga-egwughari egwu n'akuku onu ajuala;
 nwantakiri ga-etinyekwa aka n'akwu ibi.

⁹ Ha agaghị eme ihe mmeru maobu bibikwa ihe,
 n'elu ugwu nsọ m niile.

N'ihia na uwa niile ga-epuputa na ihe omuma
 nke ONYENWE ANYI dika mmiri si ekpuchi oke osimiri.

¹⁰ N'ubochi ahụ, mgborogwu Jesi ga-eguzo ka okoloto nye ndi di iche
 iche. Mba niile ga-abiakwute ya; ebe izuika ya ga-epuputakwa n'ebube.

11 N'ụbọchị ahụ, Onyenwe anyị ga-esetikwa aka nke ugboro abụọ* inwetaghachiri onwe ya ndị ya fọdụrụ site na Asiria, sitekwa na ndịda Ijipt, sitekwa na Mgbago Ijipt,† sitekwa na Kush, sitekwa na Elam, sitekwa na Babilon, bu Shaina, sitekwa na Hamat na obodo niile di n'ala niile osimiri gbara gburugburu.

12 O ga-ebuliri mba niile okoloto
o ga-akpoghachite umu Izrel achupuru achupu,
o ga-esite na nsotu anọ nke uwa
kpokota ndi Juda niile site n'ebe a chusasiri ha.

13 Ekworo Ifrem ga-akwusi,
a ga-ebipu ndi iro Juda.
N'ikpeazu, ekworo ahụ nke di n'etiti Izrel na Juda ga-akwusi‡;
ha agaghi alusokwa onwe ha ogu ozo.

14 Ha ga-ejikota aka ha buso ndi Filistia no n'akuku odida anyanwu ala ha agha;
ha ga-ebusokwa ndi bichiri n'akuku owuwa anyanwu ala ahụ agha.
Ha ga-emerị ndi Edom na Moab.
Ndi Amon ga-erubekwara ha isi.

15 ONYENWE ANYI ga-eme
ka warawara onu osimiri Ijipt taa.
O ga-eji ifufe siri ike, nke na-ekpo oku
mikoro mmiri di n'osimiri Yufretis.
O ga-ekewa ya ka o buru isi iyi asaa,
nke mmadu nwere ike iji ukwu gafee.

16 O ga-esite n'Asiria kpawaa uzọ
n'ihhi ndi ya foduru n'ebe ahụ,
dika o si meere ndi Izrel n'oge gara aga,
mgbe ha si n'Ijipt na-alota.

12

Abu Otuto

1 N'ubochi ahụ, i ga-ekwu si,
"Aga m eto gi ONYENWE ANYI.
O bu ezie na i wesara m iwe,
ma ugbu a, iwe gi adajuola;
i kasikwara m obi.
2 N'ezie, Chineke bu onye nzoputa m;
aga m atukwasi ya obi, ujo agaghi atukwa m.
ONYENWE ANYI, Onyenwe anyi ya onwe ya, bu ike m burukwa abu m,
o ghorola m onye nzoputa."
3 I ga-eji onu doro mmiri
site n'olulu mmiri nke nzoputa.
4 N'ubochi ahụ, i ga-ekwukwa si,
"Nyenu ONYENWE ANYI otuto, Kwuputakwa aha ya*;
meenụ ka amata n'etiti mba niile ihe niile o ruru‡;
kwusaanu na aha ya bu ihe e buliri elu.
5 Būkuonu ONYENWE ANYI abụ, n'ihhi na o meela oke ihe di ebube.
Meekwanu ka uwa niile mara ihe o ruru.

* 11:11 Okwu a, "nke ugboro abuo," na-egosi na onwe mgbe ha lotara n'oge gara aga. Nloghachi mbu ha, bu oge ha si Ijipt lota. † 11:11 Maobu, Patros ‡ 11:13 Aiz 9:21; Jer 3:18; Izk 37:16,17,22

* 12:4 1Ih 16:8; Abu 105:1 † 12:4 Abu 145:4-6.

- 6 Ka ndị niile bi na Zayon tie mkpu ọ́nụ,‡ bukwaabụ. N'ihhi na Onye nsọ nke Izrel.§ dī ukwuu, e, ọ dī ike nke ukwuu, bụ Onye ahụ na-ebi n'etiti unu."*

13

Amuma e buru megide Babilon

- 1 Nke a bụ amuma megide Babilon nke Aizaya nwa Emoz huru.
 2 Welienụ ọkọloto agha n'elu ugwu togboro n'efu.
 Kpokuonu ndi agha.
 Feerenụ ha aka,
 ka ha site n'onu uzọ ama nke ndi a maara aha ha bata n'ime obodo ukwu ahụ na-anya isi.
 3 Enyela m ndi m kwadoro maka agha iwu;
 akpọla m ndi oka agha m oku, bụ ndi na-anuri onu na mmeri m, ka ha gosiputa oke iwe m.
 E, ndi m kporo bụ ndi ahụ na-anuri onu ihu na m meriri ndi iro m.
 4 Gee nti nuru uzu na-ada n'ugwu niile;
 gee nti nuru uzu yiri uzu nke igwe mmadu na-eme.
 Gee nti nuru mkpotu na-ada n'etiti alaeze di iche iche.
 Dika mkpotu na-eme mgbe otutu mba na-ezukota n'otu ebe.
 O bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-achikota ndi agha ya n'ihu ibu agha.
 5 Ha si n'obodo di iche iche, nke di anya na nke di na nsotu uwa na-abia.
 Ha bu ngwa agha na-egosi oke iwe ONYENWE ANYI na-abia imebi ala ahụ niile.
 6 Kwasienu akwa ike n'ihhi na ubochi ONYENWE ANYI di nso,*
 ubochi ahụ oke mbibi ga-esi n'aka Onye puru ime ihe niile biara unu.
 7 N'ihhi nke a, aka ndi mmadu ga-ada mba,
 obi ga-alokwa ndi mmadu mmiri.
 8 Ha ga-ama jijiji n'ihhi oke egwu.
 Ahu mgbu ga-abiakwasị ha mee ka ha suo ude dika nwanyi ime na-eme.
 Ha ga-elerita onwe ha anya n'onodu mgbagwoju anya, ha agaghị amakwa ihe ha ga-eme.
 Onodu di otu a ga-aputa ihe n'ihu ha.
 9 N'ihhi na lee, ubochi ONYENWE ANYI na-abia,
 ubochi nke obi ebere na-agaghị adikwa, ubochi iwe na oke onuma.
 A ga-ekpochapu ala ahụ,
 ya na ndi mmehie niile di n'ime ya.
 10 N'ihhi na kpakpando niile nke eluigwe na kpakpando ndi ozọ gbara ha gburugburu
 agaghị egosiputa ihè ha.
 Anyanwu ga-agba ochichiri n'owuwa ya
 onwa agakwaghị enye ihè ya.
 11 Aga m ata uwa ahuhu n'ihhi mmehie ya,

‡ 12:6 Zef 3:14,15 § 12:6 Abụ 89:18 * 12:6 Zef 3:17 * 13:6 Izk 30:3; Ems 5:18; Zef 1:7; Mkp 6:17

- taakwa ndị na-emebi iwu ahụhụ n'ihì mmehie ha.
 Inya isi nke onye mpako ka m ga-egwepịa,
 ya na nganga onye na-adighi eme ebere.
- 12 Aga m eme ka mmadu di ukọ karià òlaedo a nuchara anucha,
 ha ga-akọ ukọ karià òlaedo si Ofia.
- 13 N'ihì na m ga-eme ka eluigwe maa jijiji,
 meekwa ka e wezuga uwa site n'ònođu ya,†
 n'ihì oke iwe‡ ga-ewe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.
 Ha ga-emezu n'ubochi ahụ o ga-eziputa oke iwe ya di oku.
- 14 O ga-erukwa na onye obula n'ime ha ga-eche ihu ya n'uzo gawara ebe
 ndi ya no.
 Ha ga-agbarakwa oso laghachi n'ala nke aka ha
 dika mgbada na-agbanari ndi na-achụ nta,
 maobu umu aturu ndi na-enweghi onye na-azu ha.
- 15 Onye obula e jidere n'ime ha ka a ga-amapu afo,
 onye obula nke e jidere ka a ga-iji mma agha gbuo.
- 16 A ga-etipia umu ha na-anu ara n'ihu ha;
 a ga-anapu ha ulo ha, merukwaa ndi nwunye ha.
- 17 N'ihì na lee, aga m eme ka ndi Midia puo imegide ha;
 o dikwaghi òlaedo
 maobu olaocha ha puru iji megharia ha anya.
- 18 Ha ga-iji uta ha gbatusia umu okorobia;
 ha agaghi emekwara umuntakiri ebere,
 maobu gosi umu na-etoputa etoputa obi ebere.
- 19 Babilon, bu òla mma nke alaeze niile,
 ima mma na ebube ndi Kaldia,
 mgbe Chineke ga-akwatu ya
 o ga-adi ka Sodom na Gomora.
- 20 O gaghì abụ ebe obibi ozo ruo mgbe ebighi ebi.
 Site n'otu ogbo ruo n'ogbo ozo ndi mmadu agaghì ebi n'ime ya.
 O dighi onye Arebia na-ejeghari ejeghari ga-ama ulo ikwu ya n'ime ya;
 ndi ozuzu aturu agaghì ekwe ka aturu ha makpuru n'ebe ahụ.
- 21 O ga-abu ebe obibi nye anu ohia niile bi n'ozara.
 Ulo di n'ebe ahụ ga-abukwa ebe obibi nye nkita ohia,
 na ikwighikwighi,
 n'ebe ahụ kwa ka umu mkpi ohia ga na-awughari.
- 22 A ga-anukwa uda akwa anu ohia, na igbo uja nkita ohia n'ime ulo ha
 niile e wusiri ike.
 Nkita ohia ga-ebikwa n'ime ulo oma niile di n'ebe ahụ.
 Lee na oge ha ji emezu adila nso,
 a gaghì emekwa ka oge imezu ihe ndi a di anya.

14

- 1 Ma ONYENWE ANYI ga-emekwara Jekob ebere;
 o ga-ahoputakwa ndi Izrel ozo,
 meekwa ka ha loghachi bia biri n'ala nke aka ha.
 Otutu ndi obia di iche iche ga-adinyere ha,

† 13:13 Heg 2:6 ‡ 13:13 Abu 110:5; Akw 1:12

- soro ezinaulo Jekob bikotaa onu.
- ² Mba di iche iche ga-enyere ha aka iloghachi n'ala ha, nke Onyenwe anyi nyere ha.
Mba ndi a ga-aghokwa ndi di n'okpuru umu Izrel, ghokwara ha ndi ohu nwoke na nwanyi.
Umu Izrel ga-adotakwa n'agha ndi ahụ dotara ha n'agha na mbu, ma chiakwa ndi ahụ kpagburu ha n'oge gara aga.
- ³ N'ubochi ahụ, Onyenwe anyi ga-eme ka i puo site n'ihe mgbu na ihe mwute, sitekwa na ndogbu onwe unu n'oru nke ibu ohu unu wetaara onwe unu,
- ⁴ unu ga-achi eze Babilon ochi si ya, Leenu gi.
Ahaa, lee ka i si daa gi onye na-emegbu ndi mmadu.
Lee ka ikpa ike gi si gwusia!
- ⁵ N'ihia na ONYENWE ANYI anyajielala mkpara ndi na-eme ajo ihe, meekwa ka mkpara ndi na-achi achi,
- ⁶ nke sitere n'iwe tidasia ndi mmadu na-esepughi aka n'iti ha ihe, nke ji nrubiga oke nke iwe ya megbuo mba di iche iche ya na oke mmekpa ahụ na-enweghi nkwusi.
- ⁷ Uwa niile adaala ju, ha enwekwaala izuika, ha na-etipu olu ibu abu.
- ⁸ O buladi osisi junipa na osisi sida niile nke Lebanon na-anuri onu megide gi na-asi,
"Agbajielala ike gi;
ugbu a o dikwaghi onye ga-esogbu anyi ozo."
- ⁹ Ala mmuo na-eme mkpotu, na-eche izute gi n'obibia gi;
o na-akpote mmuo nke ndi nwuru anwu ibia kelee gi, bu ndi niile buburiji ndi ndu n'uwa,
o na-eme ka ha si n'ocheeze ha niile bilie bu ndi niile ahụ bu eze na mba niile di iche iche.
- ¹⁰ Ha niile ga-aji otu olu zaa, ha ga-asi gi,
"Gi onwe gi adighikwa ike, dika anyi na-adighi ike;
I ghoola otu onye n'ime anyi."
- ¹¹ Nganga ibu eze gi niile, na oke uzu ubo akwara gi, ka a na-elikota n'aja.
Ikpuru ga-aghoru anu ahụ gi ebe ndina;
o bukwa ikpuru ga-agho ihe mkpuchi ahụ gi.
- ¹² Lee ka i si site n'eluigwe daa, gi kpakpando ututu, nwa chi obubo.
O bu ezie na i di ukwuu n'ebe mba niile nke uwa no na mbu, ma lee ka e si mee ka i buru onye a tudara n'ala.
- ¹³ N'ihia na i kwuru ya n'obi gi si,
"Aga m arigoro n'eluigwe,
doo ocheeze m
n'elu kpakpando niile Chineke kere;
aga m anodukwa n'ugwu nzuko,
na nsotu ugwu nsu ahụ di n'elu elu ugwu, tuo iwu.
- ¹⁴ Aga m arigo n'ebe kachasi elu nke eluigwe,

mee onwe m ka m diri ka Onye kachasi ihe niile elu.”

15 Ma a ga-ewedata gi ala ruo n'ili,
ruo na nsotu ala mmuo.

16 Ndi niile huru gi na-elegide gi anya,
na-atule banyere ndu gi, si,
“O bu nwoke a bu onye ahụ mere ka uwa maa jijiji,
onye mekwara ka alaeze mee mkpotu.

17 O bu onye a bu onye ahụ mebiri uwa mee ya ka o di ka ozara?
O bu ya tikporo obodo ukwu ya niile,
jukwa ihapu ndi o dotara n'agha ka ha laa?”

18 Ndi eze mba niile di iche iche
na-edina na nsopuru n'ime ili ha.

19 Ma ozu gi ka a tupuru
dika alaka osisi ruru aru, nke gbajiri agbaji.

O bukwa ozu ndi niile e gburu n'agha,
na ozu ndi e ji mma agha mapuo afo,
ndi na-aridaru n'olulu nkume, ka e ji kpuchie gi n'ili gi.

E, ozu gi di ka ozu nke inyinya zoro ukwu.

20 A gaghị eli gi dika e si lie ndi eze ndi ozo,
n'ih na i bibiela ala gi.
I gbukwaala ndi gi.

A gaghị akpotukwa aha umu umu
ndi na-emebi iwu ozo.

21 Dozienu ebe a ga-anu gbuo umu ya ndi ikom,
n'ih mmehie nke ndi bu nna ha.

Ha agaghị ebili nweta ala ahụ,
mee ka elu uwa juputa n'obodo ha niile.

22 N'ih na mu bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuputara si,
“Aga m ebili megide ha;

aga m esitekwa na Babilon bipu aha ndi foduru,
na umu ha na umu umu ha.

Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri ya.

23 Aga m eme ka Babilon ghoo ulo obibi nye ikwighikwighi,
na ebe mmiri ga na-adoko.

M ga-eji aziza ila n'iyi zachapu ha.”

Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri ya.

Amuma e buru megide Asiria

24 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile anuola iyi kwuo si,
“N'ezie, dika m si tuo ya n'obi m, otu a ka o ga-emekwa.

O ga-eguzosikwa ike dika m si zube ya.

25 M ga-etipia ndi Asiria n'ala m,
n'elu ugwu m ka m ga-anu zopia ha n'okpuru ukwu.

A ga-ebupu ibu aru ya site n'ahu ndi m,
a ga-ewezugakwa ibu aru ya site n'ubu ha.”

26 Nke a bu nzube ahụ nke ezubere maka uwa niile;
nke a bukwa aka ahụ esetipuru n'elu mba niile di iche iche.

27 N'ihì na ONYENWE ANYÌ, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ dike n'agha, ezubela ime ya. Onye kwa pụrụ igbanwe nzube ya?
O setipụla aka ya, onye pụrụ ime ka o weghachi ya azụ?

Amụma e buru megide ndị Filistia

28 Amụma a bịara n'afọ ahụ eze Ehaz nwurụ:
29 Unu ańurila ọńụ, unu ndị Filistia,
maka na mkpọrọ e ji eti unu ihe agbajielā;
Ọ bụ ezie na ọ gbajielā, ma ihe ga-esite n'ọdụdụ agwọ ahụ pụta bụ ajuala,
mkpuru ya ga-abụ agwọ ojọọ, nke na-amaghari ebe niile.
30 Ndi bụ nnoọ ogbenye ga-achota ihe oriri,
ndi mkpa na-akpa ga-ebikwa n'udo.
Ma aga m eji agụu na unwu
laa ndi foduru ndu n'etiti unu n'iyi.
31 Kwasi akwa ike gi ọnu ụzọ ama! Tie mkpu gi obodo!
Tuonu oke egwu unu ndi Filistia.
N'ihì na lee, ndi agha a zuziri azuzi si n'ugwu na-abia imegide gi.
O dighi onye na-aga ichè n'etiti ahiri ha.
32 Osisa di anaa ka anyi ga-enye
ndi ozi si na mba ahụ?
Gwa ha na ONYENWE ANYI emeela ka Zayon guzosie ike.
O bukwa n'ime ya ka ndi ya e wedara n'ala ga-achotara onwe ha ebe
mgbaba.

15

Amụma e buru banyere Moab

1 Amụma megide Moab:
Ar di na Moab a laala n'iyi,
a lara ya n'iyi naani n'otu abali.
Kia di na Moab a laala n'iyi,
a lara ya n'iyi naani n'otu abali.*
2 Ndi niile bi na Dibon
na-aga n'ihu ulo mmuo ha ikwa akwa. Ndi
Moab na-akwa akwa n'ihì Nebo na Medeba.
Isi ha niile bu isi nkwocha,
afunu ha niile ka akpuchakwara.
3 Ha na-eyi akwa mkpe na-agaghari n'ezi,
mkpu akwa na-ada n'elu ulo, na n'ama.
Ha niile ji iti mkpu na ikwa akwa
na-ada n'ala.
4 Heshbon na Eleale na-eti mkpu akwa,
a na-anu olu akwa ha o buladi ruo Jehaz.
N'ihì nke a, ndi agha Moab na-eti mkpu akwa,
mkpuruobi ha na-amakwa jijiji.
5 O na-ewute mkpuruobi m n'ihì Moab,†
ndi ya na-agba oso ruo o buladi n'obodo Zoa
na Eglat Shelishiya.
Ha na-akwa akwa
dika ha na-arigo Luhit.‡

* 15:1 Obodo Ar na Kia, bu obodo abuo di mkpa n'ala ndi Moab. † 15:5 Aiz 16:11; Jer 48:31

‡ 15:5 Jer 48:5

- Mgbe ha na-agbago ụzọ Heronaim,
 ha na-ebe akwa mwute n'ihì mbibi bìakwasiri ha.
- ⁶ Mmiri Nimrim atachaala!
 Ahìhìa akpónwụkwala;
 ahìhìa ndụ niile agwụkwala
 o nwekwaghì akwụkwọ ndụ nke fọrọ.
- ⁷ Ya mere akunuba ha kpakobara ndi ha chekwara
 ka ha buuru gafee ofe ndagwurugwu warawara nke odọ mmiri osisi
 popla niile.
- ⁸ Mkpu akwa ha na-ada ụda gburugburu oke ala Moab niile;
 akwa ha na-ebesi ike na-ada ruo obodo Eglaim;
 abụ akwa ha na-erukwa Bìa-Elim.
- ⁹ Iyi Dibon juputara n'obara,
 ma aga m atukwasikwa o buladi otutu ihe ndi ozo n'elu Dibon!
 Odum ka a ga-atukwasiri ndi Moab§ gbapuru
 tukwasikwara ndi foduru n'ala ahụ.

16

- ¹ Ziganu umu aturu dika onyinye
 nye onye na-achi ala ahụ
 site na Sela, gafee n'uzo ozara
 ruo uguwu nke Ada Zayon.
- ² Ndi inyom Moab
 nokwa n'onu mmiri Anon*
 na-akwughari
 dika umu nnunu e si n'akwu ha chupu.
- ³ Moab na-asị, "Nwee mkpebi na mmuo gi,"
 "Kwubie okwu n'ihe i kpebiri.
 Mee ka onyinyo gi diri ka abali
 n'etiti oke ehie.
 Zobe ndi gbapuru oso ndu,
 ekpugheela onye na-achọ ebe nchebe.
- ⁴ Ka ndi Moab achupuru achupu noro n'etiti unu,
 ghoro ha ebe nchebe puo n'aka onye mbibi ahụ."
- Onye mmegbu ahụ nwere ogwugwu,
 mbibi ga-akwasikwa,
 onye ahụ na-azoda mmadu ga-agwuchakwa site n'ala ahụ.
- ⁵ A ga-ehiwe otu ocheeze site n'ihunanya;
 otu nwoke ga-anokwasị n'elu ya site n'ikwesị ntukwasị obi,
 otu onye sitere n'ulo ikwu Devid,
 bu, onye mgbe o na-ekpe ikpe, na-achọ ikpe ziri ezi,†
 na-emekwa ngwa ime ezi omume.
- ⁶ Anyi anula akuko banyere Moab,
 nukwa ihe banyere nganga‡ ya na aghughọ ya niile.

§ 15:9 2Ez 17:25; Jer 50:17 * 16:2 Mmiri Anon nke di n'akuku uguwu oke ala ahụ, bu iyi di mkpa n'ala Moab Onu 21:13-14 † 16:5 Aiz 9:6-7; Aiz 32:1; Dan 7:14; Luk 1:33; Mkp 11:15 ‡ 16:6 Jer 48:29; Qbd 3; Zef 2:8

Obodo ahụ na-anyan isi, nke nganga juru obi?
 Ugbu a, lee na inya isi ha erijughị afo.
 7 Ya mere, ndi Moab niile na-eti mkpu akwa,
 ha na-ebetara Moab akwa.
 Kwasi akwa ike, nwee mwute,
 n'ihichicha e ji mkpuru osisi a mīkpō amīkpō mee nke Kia Hereset.
 8 Lee ka ubi niile nke Heshbōn si togboro n'efu;
 osisi vaini ha niile di na Sibma akponwusiala.
 E, ndi eze mba di iche iche azodala
 otutu osisi vaini oma ndi a niile n'ukwu.
 E, osisi vaini ndi gbatiri ruo Jeza,
 ruokwa n'ozara,
 nke mgborogwu ha gbasara
 ruo n'onu osimiri.
 9 N'ihia ya, ana m akwa akwa di ka ndi Jeza§ si akwa akwa
 n'ihia ubi vaini Sibma.
 Anya mmiri akwa m ga-eede gi ahụ
 gi Heshbōn, na gi Eleale,*
 n'ihia na e meela ka uzu mkpu onu nke na-ada
 mgbe a na-ewe ihe ubi n'ime gi gharakwa idi ozo.
 10 Ewepula onu na obi utu site n'ubi na-amī mkpuru oma,
 o dighi onye na-abu maobu tie mkpu onu n'ubi vaini a gbara ogige;
 o dikwaghi onye na-azochaputa mmanya m vaini n'ebe izocha mmanya;
 n'ihia na emeela m ka iti mkpu onu niile kwusi.
 11 Mkpuruobi m na-enwe mwute n'ihia Moab dika ubo akwara,
 ime mmuo m kwa n'ihia Kia Heres.
 12 Mgbe Moab ga-egosiputa onwe ya n'ebe ya di elu,
 o na-eme naani ka ike gwu ya,
 mgbe o ga-aga ikpe ekpere n'ihu mmuo ya,
 o nweghi uru nke a ga-abara ha.
 13 Ihe ndi a niile bu okwu ONYENWE ANYI kwuru banyere Moab na mbu,
 14 ma ugbu a ONYENWE ANYI na-ekwu, si, "Tupu afo ato agachaa, dika
 onye e goro oru† si agu afo, a ga-eleli ugwu niile Moab nwere, ya na igwe
 mmadu ya bara uba. Ndi fodukwara ndu ga-adi naani mmadu ole na ole
 burukwa ndi na-adighi ike."

17

Ozi e ziri banyere Damaskos

1 Nke a bu amuma megide Damaskos,* isi obodo Siria.
 "Lee, Damaskos agaghi adikwa! O gaghi abukwa obodo ozo,
 kama o ga-agho mkpomkpō ebe, nke zedara ezeda.
 2 O dikwaghi onye ga-ebi n'ime n'obodo niile nke Aroea,
 o ga-adiri igwe aturu na ehi di iche iche, ndi ga-amakpu,
 o dikwaghi onye ga-eme ka egwu tuu ha n'ebe ahụ.
 3 Ebe e wusiri ike nke Ifrem agaghi adikwa,
 ya na ike alaeze nke si Damaskos,
 ndi foduru nke Aram ga-adi ka
 ebube nke ndi Izrel,"
 otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri ya.

§ 16:9 Aiz 15:4 * 16:9 Onu 32:3; Jer 48:34 † 16:14 Job 7:1; 14:6; Aiz 21:16 * 17:1 Jen 14:15;
 15:2; 2Ez 16:9; Jer 49:23; Ems 1:3-5; Zek 9:1; Oru 9:2

- 4 “N’ubochi ahụ, a ga-eme ka nsopuru Jekob nwere buru ihe e wedara n’ala.
Abuba dikwa ya n’ahụ ga-atalata.
- 5 O ga-adị ka ubi e si n’ime ya wee ihe mkpuru site n’oka guzoro oṭo,
na-achikota mkpuru n’ogwe aka ha
dika mgbe mmadu na-atutukota mkpuru site n’igbo oka
n’ime Ndagwurugwu Refaim.
- 6 Ma o bu ole na ole n’ime mkpuru ahụ ga-afodukwa,
dika mgbe a kuchasiri osisi oliv,
hapu mkpuru abuo maobu ato, nke di n’alaka kachasi elu,
maobu mkpuru anọ maobu ise a hapuru n’onu onu alaka nke ahụ miri
mkpuru.”
Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwubiri ya.
- 7 N’ubochi ahụ, ha ga-echeta onye kere ha,
nweekwa nsopuru n’ebe Onye nsọ nke Izrel nọ.
- 8 N’ubochi ahụ, ha agaghị elekwasikwa chi ha di iche iche anya ka ha
nyere ha aka.
Ha agakwaghị efe ihe ndi ahụ ha ji aka ha mee.†
Ha agakwaghị asopuru chi nwanyi ha bu Ashera,‡
maobu ebe ichu aja uda na-esi isi utọ nke mkpisiaka kpuru.
- 9 N’ubochi ahụ, obodo ha niile e wusiri ike, nke ha hapuru n’ihi ndi
Izrel, ga-adị ka ebe ahapuru ahapu nye oke ohia na ahia nke ohia. Ebe
niile ga-abu nnoo mkpomkpo ebe.
- 10 N’ihi na i chezola Chineke onye na-azoputa gi.
I chetaghị Nkume ahụ, nke bu ebe mgbaba gi.
Ya mere, o masikwa gi kuo ihe okuku di iche iche nke di utọ,
maobu manye alaka osisi vaini i si n’ala ozọ bubata,
- 11 o burukwa na i mee ka ha too n’ubochi ahụ i kunyere ha n’ala,
maobu na ha mara ifuru n’ututu ubochi ahụ i kunyere ha n’ala,
i gaghị aghota mkpuru o miri,
n’ihi na o bu naani oria na ihe mgbu ka ha ga-ewetara gi.
- 12 Ahaa, lee uzu nke otutu mmadu na-eme,
nke yiri mkpotu oke osimiri.
O bu mkpotu nke mba di iche iche;
ha na-eme mkpotu di ka nnughari nke otutu osimiri.
- 13 O bu ezie na ha na-agbo uja dika mkpotu nke oke osimiri,
ma Chineke ga-abara ha mba nke ga-eme ka ha gbaa oso.
A ga-achusa ha dika ifufe si efesa igbugbo oka,
na dika mpempe akwukwo ifufe siri ike na-ebughari gburugburu
gburugburu.
- 14 N’anyasi, ha na-eme ka oke egwu diri,
tutu ruo ututu, ha adighikwa.
Nke a bu ihe nketa diri ndi ahụ na-apunara anyi ihe anyi nwere n’ike.
E, o bu ihe nza ruru ndi ahụ ji ike na-anakoro anyi ihe anyi nwere.

18

Amuma e buru banyere Kush

† 17:8 Aiz 2:8; 31:7 ‡ 17:8 Ashera bu chi nwanyi ndi Kenan. O bu osisi ka e ji egosiputa oyiya ya na otutu ebe ichu aja ya. Nkp 3:7; Dit 12:3; 16:21

¹ Ahụhụ ga-adịrị ala ahụ a na-anụ ụzụ otụtụ nku n'ime ya,*
ala ahụ dị n'ofe iyi ukwu niile nke Kush.†

² Ala nke na-ezipụ ndị ozi ya site n'osimiri,
bụ ndị na-eji ụgbọ mmiri papịrọs n'aga n'elu mmiri.

Gaanụ ngwangwa, unu ndị ozi dị nkọ
gakwuru ndị toro ogologo nke ahụ ha na-akwọ mụrụmụrụ,
gakwuru ndị a na-atụ egwu n'ebe niile,
mba na-achọ okwu na ụka, nke na-azọpịakwa azọpịa,
ndị osimiri dị iche iche kewara ala ha.

³ Unu niile bi n'elu ụwa dum,
na unu ndị nwere ebe obibi n'ụwa, geenụ m ntị.

Mgbe e buliri ọkọlọtọ elu n'elu ugwu niile,
lee anya;

mgbe a furu opi ike,
gee ntị.

⁴ N'ihị na ihe ndị a bụ ihe ONYENWE ANYỊ gwara m,
“Aga m anọ jụu na-elepụ anya site n'ebe obibi m,
dịka mgbe igirigi na-ada n'oge okpomọkụ nke owuwe ihe ubi,
na dịka anyanwụ si acha n'oge okpomọkụ.”

⁵ N'ihị na tupu oge owuwe ihe ubi eruo, mgbe ifuru dapụsiri,
mgbe okoko na-aghọ mkpuru vaini nke ka na-achata achata,
ọ ga-eji mma oge gbuchapụ ụmụ alaka ya,
ọ ga-egbutu ma wezugakwa alaka ndị ahụ na-awasa awasa.

⁶ A ga-ahapụ ozu ndị agha ha
ka anụ ufe nke ugwu na ụmụ anụ ọhịa rie ha.

Ụmụ nnụnụ ga-eri anụ ha n'oge okpomọkụ,
ma ụmụ anụ ọhịa ga-eri ha n'oge oyi.

⁷ Ma mgbe ahụ, a ga-ewetara ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile
onyinye dị iche iche,
site na ndị toro ogologo, ndị ahụ na-akwọ mụrụmụrụ,
site na ndị a na-atụ egwu n'ebe niile,
bụ mba ndị okwu na ụka,‡ nke na-azọpịakwa azọpịa,
ndị osimiri dị iche iche kewara ala ha.

A ga-eweta onyinye§ a n'Ugwu Zayon, n'ebe ahụ a na-akpọku aha
ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile.

19

Amuma e buru banyere Ijipt

¹ Nke a bụ amuma megide Ijipt:
Lee, ONYENWE ANYỊ na-abịa imegide Ijipt,
ọ na-anọkwasịkwa n'eluigwe ojii nke na-agba ọsọ.
Arụsị ndị Ijipt niile na-ama jijiji n'ihu ya.
Ozọ, n'ihị ụjọ obi ndị Ijipt na-agbaze n'ime onwe ha.

² “Aga m akpali ndị Ijipt mee ka ha lụọ ọgụ n'etiti onwe ha.
Nwanne ga-emegide nwanne ya,

* **18:1** Maọbụ, *uzụ igurube* † **18:1** N'oge Aizaya onye amuma, ndị Kush n'achị Ijipt. Mgbe ha chọrọ ibuso ndị Asirịa agha, ha rịrọrọ ndị Palestin ka ha nyere ha aka. ‡ **18:7** Maọbụ, *asusu* di iche § **18:7** Abụ 72:10; Aiz 16:2; Zef 3:10

- onye agbataobi ga-emegidekwa onye agbataobi ya;
 obodo ga-emegide isi obodo;
 otu a kwa, alaeze ga-emegidekwa alaeze.
- ³ Ndi Ijpt ga-ada mba n'ime mmuṣo ha,
 aga m eme ka nzube ha niile buru ihe efu,
 ha ga-ajuta arusi na mmuṣo ndi nwuru anwu ase,
 juokwa ndi na-ajuta mmuṣo ojoṣo ase na ndi dibia afa.
- ⁴ Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ekwuola ya si,
 O bu n'aka eze afo tara mmiri,*
 nke na-adighi eme ebere,
 ka m ga-enyefe ndi Ijpt, ka o buru onye ga-achi ha.”
- ⁵ Mmiri di n'osimiri ga-atada;
 o ga-atakwa takorokwa.
- ⁶ Uzo niile osimiri Ijpt ahụ si asogharị
 ga-atalata bido n'isi isi.
 Ahija riidi niile na ami niile ga-akponwusikwa.
⁷ Ahija ndu niile di n'akuku Nail ga-akponwu,
 ifufe ga-efesakwa ha.
 Mkpuru niile a kuru n'ebe ahụ ga-ala n'iyi,
 ihe niile ga-anwu.
- ⁸ Ndi oku azu ga-asu ude, kwaa uwa,
 na ndi niile na-atuba nko azu n'ime Nail,
 ndi na-agma ugbu n'elu mmiri
 ga-ata ahụ.
- ⁹ Ndi n'aru oru flakisi etiri eti ga-eru uju,
 na ndi na-akpa akwa ocha ka olileanya ha ga-agharipu.
- ¹⁰ Obi utu agaghi adikwara ndi na-esite n'ikpa akwa enweta ego,
 ha na ndi oru di iche iche a na-akwu ugwo.
- ¹¹ Naani ndi nzuzu ka ndisi Zoan bu,
 ndumodu na-enweghi isi ka ndi na-adu eze Ijpt odu na-enye.
 I ga-esi ana gwa Fero,
 “Abu m otu n'ime ndi maara ihe,
 onye si n'agburu ndi eze ochie”?
- ¹² Ebee ka ndi ikom gi ahụ maara ihe no ugbo a?
 Ka ha gosi gi ma meekwa ka i maara,
 ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile
 zubere megide Ijpt.
- ¹³ Ndisi obodo Zoan aghoala ndi nzuzu,
 ndisi obodo Memfis† aghokwaala ndi e duhiere eduhie;
 ndi bu nkume isi nkuku nke ndi ya niile
 eduhiela ndi Ijpt uzo.
- ¹⁴ ONYENWE ANYI awunyela n'ime ha
 mmuṣo nzuzu nke uche na-ezughị oke;
 nke mere ka Ijpt na-adagharị n'ihe niile o na-eme
 dika onye nubigara mmanya oke si adagharị n'ihe o gboro.
- ¹⁵ O dighi ihe Ijpt nwere ike ime,

* **19:4** Eze Shabaka, onye Kush chiru ala Ijpt na senchuri nke asaa. Aiz 20:4; Jer 46:26; Izk 29:19

† **19:13** Memfis bu isi obodo ndi Ijpt n'oge ochie. Izk 30:13; Hos 9:6

isi maọbụ ọdụ; alaka nkwu maọbụ osisi achara.

¹⁶ N'ubochi ahụ, ndi ikom Ijipt ga-adị ka ndi inyom, ha ga na-ama jijiji n'egwu n'ih i aka ahụ ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile weliri elu imegide ha.

¹⁷ Ala Juda ga-ewetara ndi Ijipt oke egwu, oke ụjọ ga-atụ onye ọbula akpọtara aha Juda, n'ih ihe ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile na-ezube megide ha.

¹⁸ N'ubochi ahụ, obodo ise n'ime ala Ijipt ga-asụ asụsụ Kenan, n'ụọ iyi irubere ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile isi. Otu n'ime obodo ndi a ka a ga-akpọ Obodo anwu.

¹⁹ N'ubochi ahụ, ebe ichuru ONYENWE ANYI aja ga-adị n'etiti ala Ijipt.‡ A ga-ewukwa otu ogidi ncheta nye ONYENWE ANYI n'oke ala ha.

²⁰ Nke a ga-abụ ihe ama na ihe ngosi, na ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile n'okwa n'Ijipt. Mgbe ha kpokuru ONYENWE ANYI maka ndi na-emegbu ha, ọ ga-aza ha, ọ ga-ezitere ha onye nzoputa, onye ga-azoputa ha.

²¹ Ya mere, ONYENWE ANYI ga-eme ka ndi Ijipt mara onye ọ bụ, n'ubochi ahụ, ha ga-amata ONYENWE ANYI, jirikwa ichu aja na onyinye fee ya. Ha ga-ekwe ONYENWE ANYI nkwa debekwa ya.

²² ONYENWE ANYI ga-eti Ijipt ihe otiti, ma ọ ga-agwọkwa ha. Ndi Ijipt ga-aloghachikwute ONYENWE ANYI, ọ ga-anakwa nti n'aririo ha gwookwa ha.

²³ N'ubochi ahụ, a ga-enwe okporozo atuliri atuli nke ga-esite na Ijipt ruo Asiria. Ndi Asiria ga-aga Ijipt, ndi Ijipt ga-agakwa Asiria, ndi Ijipt na ndi Asiria ga-eso fee ofufe.

²⁴ N'ubochi ahụ ka Izrel ga-abụ nke atọ imezu Ijipt na Asiria, buru ngozi n'uwa.

²⁵ ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile ga-agozi ha, na-asị, "Ka ngozi diri Ijipt, ndi m, diri Asiria nke bu akaoru m, na Izrel ihe nketa nke m."

20

Amuma e buru banyere Ijipt na Kush

¹ N'afọ ahụ, Sagon, eze Asiria, zipuru ochiagha onye okwa ya kasi ukwuu, ka ọ gaa buso Ashdod agha. Ọ gara meriekwa ya n'agha.

² N'oge ahụ ONYENWE ANYI kwuru okwu site n'onu Aizaya nwa Emoz. Ọ siri ya, "Yipu uwe mkpe iyi n'ahụ, ya na akpukpokwu di gi n'ukwu." Ọ mere otu a, ọ gbaara otọ, jeghariakwa n'ukwu efu.

³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri, "Di ka ohu m Aizaya si gbara otọ jeghari n'ukwu efu afọ atọ ndi a niile, ọ bụ ihe ama na ihe idọ aka na nti na-egosi ihe gaje ibiakwasị ndi Ijipt na ndi Kush.*

⁴ N'ih i na otu a ka eze Asiria ga-esi kpuru ndi Ijipt na ndi Kush ọ dotara n'agha. Ha ga-agba otọ na-ejeghari n'ukwu efu, ma nwantakiri ma okenye. Otule ha gba otọ ga-aburu Ijipt ihe ihere.

⁵ Egwu ga-ejide ndi ahụ niile nwere nchekwube n'ike Kush, na ndi ahụ niile jiri Ijipt nyaa isi ga-ada mba. Ihere ga-emekwa ha.†

⁶ N'ubochi ahụ, ndi ahụ dinyeere ha, bu ndi bi n'onu mmiri ha ga-asị, 'Ọ buru na ihe di otu a dakwasiri ndi Ijipt anyi tukwasiri obi inyere anyi aka, na inaputa anyi site n'aka eze Asiria, ebeekwanu ka anyi ga-agbaga?' "

‡ 19:19 Jen 28:18; Opu 24:4; Jos 22:10,26,27 * 20:3 Nke a bu mgbago Nail † 20:5 Aiz 30:3-5; 31:1; Izk 29:6-7

21

Amuma e buru banyere Babilon

¹ Amuma megide ozara nke di n'akuku oke osimiri:

Dika oke ifufe si n'ozara Negeb na-efebiga,
ka onye na-eme ihe ike ga-esi n'ozara bia,
site n'ala nke oke egwu.

² Ahuru m ohu di egwu, ohu oke mbibi,
na ohu oke nrara nye n'aka ndi mbibi, n'ebe onye na-apunara mmadu
ihe n'ike na-akwakota ngwongwo.

Bilienu unu ndi agha Elam, bonu agha! Unu ndi agha Midia, gbaanu
obodo gburugburu!

Aga m eme ka isu ude na mmegbu niile kwusi.

³ N'ihhi nke a, ahụ m niile no n'oke ihe mgbu,
oke ihe mgbu* zuru m ahụ, dika ihe mgbu nke nwanyi ime na-eme.

Amara m jijiji n'ihhi ihe m nuru,
ihe m na-ahu na-agbagwoju m anya.

⁴ Obi m anokwaghi juu,
oke oma jijiji na-eme ka m tuo egwu;
chi ojiji nke m na-ele anya ya
aghoolara m ihe ima jijiji.

⁵ Ha na-akwado tebul.
Ha na-edozi ute inodu ala,
ha na-eri, ha na-anu.

Bilienu ndisi agha,
teekwanu ota niile mmanu!

⁶ Ihe a ka Onyenwe anyi gwara m,
"Gaa, guzobe onye nche,
ka o kwuo ihe o na-ahu.

⁷ Mgbe o huru ugbo agha,
na usuu inyinya,
na ndi na-agba inyinya ibu,
maobu ndi na-agba inyinya kamel ka ha na-abia abuo abuo,
gwa ya ka o lezie ha anya nke oma,
nookwa na njikere."

⁸ Onye nche na-elepụ anya tiri mkpu dika odum, si,
"Onyenwe m, n'ehihie ubochi niile ka m na-eguzo n'elu ulo nche,
n'onodu nche m ka m na-eguzokwa abali niile.

⁹ Lee, otu nwoke no n'ime ugbo agha na-abia,
ya na ndi no n'elu inyinya na-abia abuo abuo.

O nyeghachiri osisa ahụ,
'Babilon adaala, e o daala,
arusi niile apiri api nke chi ya niile
a kurisiela togboro n'ala.' "

¹⁰ O, ndi m, ndi a zochara azocha, dika oka a zochara n'ebe izocha oka,
agwala m unu ihe

ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile
bu Chineke Izrel kwuru.

* 21:3 Ya bu, ahụ ufụ

Amuma banyere Edom

- ¹¹ Nke a bu amuma megide Duma:
Otu onye si na Sia na-akpo m oku,
“Onye nche, gini ka o foduru tupu chi aboo?
Onye nche, gini ka o foduru tupu chi aboo?”
- ¹² Onye nche zara si,
“Chi obubo na-abia, abali na-abiakwa.
O buru na i chorọ iju ajuju, juonu ajuju,
ma laghachikwa ozọ.”

Amuma e buru banyere Arebia

- ¹³ Amuma megide Arebia:
Unu ndi ije niile nke Dedan,
ndi na-anọ onodu abali n’oke oha nke Arebia,
¹⁴ kuterenu ndi ahụ biakwutere unu akpiri na-akpo nkụ mmiri onunu;
unu ndi bi n’ala Tema,
buterenu ndi gbakwutere unu oso ndu nri.
- ¹⁵ N’ihi na o bu site n’agha
nke e ji mma agha egbu ndi mmadu,
na agha e ji akụ agbatu mmadu
ka ha si na-agbapu oso.
- ¹⁶ Nke a bu ihe Onyenwe anyi sirị m, “Tupu otu afọ agwu, di ka esi agu
afọ onye ohu e goro oru, ima mma Keda ga-agwusi.
- ¹⁷ Ndi foduru ndu n’ime ndi na-agba uta, ndi bu dike n’agha na Keda,
ga-adị mmadu ole na ole.” ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel ekwuola ya.

22*Amuma e buru banyere Jerusalem*

- ¹ Amuma megide ndagwurugwu nke ohu.
O bukwa gini na-eme unu ugbu a
nke mere na unu niile rigoro n’elu ulo?
- ² Gi obodo juputara n’oke oghaaghara,
gi obodo oke uzu na-anuri obi utu?
Ndi unu niile nwuru anwughi n’ime ogbo agha,
ma o bukwanu site na mma agha.
- ³ Ndisi unu niile agbapuchaala.*
E jidechara ha niile na-enweghi aku obula a gbapuru.
Unu niile e jidere ka a dokpuru n’otu dika ndi mkporo
bu ndi ahụ gbapuru oso mgbe ndi iro ka nori ebe di anya.
- ⁴ N’ihi nke a, asiri m, “Lepunu m anya ka m noro onwe m;
ka m bee akwa di ilu.
Unu anwakwala ikasi m obi,
n’ihi mbibi e bibiri ndi m.”
- ⁵ Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, nwee otu
ubochi
ubochi oghaaghara na nzoda na ihe nke igba mmadu ghari,
n’ime ndagwurugwu nke ohu,
o bu ubochi itida mgbidi
na nke itiku ugwu niile mkpu akwa.
- ⁶ Elam bu akpa aku,

* 22:3 Maobu, agbaala oso

- ya na ndị nọkwasiri n'elu ugboala na inyinya ha;
Kia ewepụtakwala ota.
- 7 Ugboala juputara na ndagwurugwu unu niile mara mma;
ndị na-agba inyinya anochisiela onu uzo niile e si abanye n'obodo unu.
- 8 Onyenwe anyi wezugara ihe nchedo niile nke Juda,
n'ubochi ahụ unu legidere anya
na ngwa agha di n'Uloeze di n'Oke oha.
- 9 Unu huru na mgbidi obodo Devid
nwere otutu mgbawa n'ebe di iche iche na ya.
Unu chekọtara mmiri
n'odo mmiri nke ala ala.
- 10 Unu gurū ulo di na Jerusalem onu,
tiwaa ufodu ulo iji mee ka mgbidi sie ike.
- 11 Unu gwuru odo mmiri n'etiti mgbidi abuo
maka ichekwa mmiri si n'odo mmiri ochie,
ma unu elekwasighi Onye ahụ kere ya anya,
unu ejikwaghị Onye ahụ turu atumatu ya site na mgbe gara aga kporo
ihe.
- 12 Onyenwe anyi, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
kporo unu ubochi ahụ
ka unu kwaa akwa, ruo uju,
kpuchaa agiri isi unu ma yirikwa akwa mkpe.
- 13 Ma lee, e nwere obi utu, na-egwuri egwu;
igbu ehi na igbu aturu,
iri anu nakwa inu mmanya.
Unu na-asị, "Ka anyi rienu, nuokwanu,
n'ihia na echi ka anyi ga-anwu."
- 14 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, ekpugheerala m mee ka m
nuru, "N'ezie, agaghị ekpuchiri unu mmehie a ruo ubochi unu ga-anwu."
O bu ihe Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.
- 15 Otu a ka Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
kwuru:
"Gaa, gwa odozi aku a bu Shebna,
nke bu onye na-elekota ulo ukwu eze:
- 16 Gini ka i na-eme n'ebe a, onye nyekwara gi ikike
na i gwuwaara onwe gi ili n'ebe a,
na-egwuwakwa ili gi n'ebe di elu
na-akaputara onwe gi ebe izuika n'ime nkume ahụ?
- 17 "Kpachara anya, ONYENWE ANYI na-aga ikpata gi aka,
tufuo gi n'ebe di anya, gi dike na nwoke.
- 18 O ga-afikota gi okirikiri dika bolu,
tufuo gi n'obodo sara mbara.
N'ebe ahụ ka i ga-anu nwuo,
n'ebe ahụ kwa ka ugboala gi nke i ji anya isi
ga-agho ihe ihere nye ezinaulo onyenwe gi.
- 19 Onyenwe anyi ga-achupukwa gi site n'okwa gi,
na sitekwa n'onodu gi di elu, doda gi n'ala.
- 20 "N'ubochi ahụ, aga m akpo ohu m, Eliakim, nwa Hilcaya.

²¹ Aga m eyikwasị ya uwe ọrụ gị, kekwasịkwa ya ihe ike n'ukwu, werekwa ike ọchịchị ahụ i nwere na mbụ nyefee ya. Ọ ga-abụkwara ndị Jerusalem na ndị Juda nna.

²² Aga m enyefekwa ya n'aka ihe ntughè ụzọ nke ụlọ Devid. A ga-emegehe ihe niile ọ sị na a ga-emegehe, mechiekwa ihe niile ọ sị na a ga-emechi,

²³ Aga m eme ka o guzosie ike dika òntu a kpogidere n'aja ụlọ. Ocheeze ya ga-ewetara ụlọ nna ya nsopurụ.

²⁴ A ga-ekokwasị ya ebube nke ezinaụlọ ya, ụmụ ya na ụmụ ụmụ ya, ihe niile nke dị nta, site na ite na efere, sitekwa n'ọba ruo na karama niile.

²⁵ "N'ụbọchị ahụ," ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwubiri, "N'oge ahụ, òntu ahụ a kpogidesiri ike n'aja ụlọ ga-apu n'onodu ya, a ga-akpajipu ya o dapu n'ala. Ibu niile nke kokwasiri n'elu ya ka a ga-egbuda n'ala." N'ihì na ONYENWE ANYỊ ekwuola ya.

23

Amuma e buru banyere Taja

¹ Nke a bu amuma megide Taja:

Tienụ mkpu akwa, unu ụgbọ mmiri nke Tashish

n'ihì na e bibiela Taja,

ahapula ya na-enweghi ụlọ ọbula maobu onu mmiri mbata.

Ozi erutela ha aka

site n'obodo Saipros.

² Derenu duu, unu ndi bi n'ala ahụ osimiri gbara gburugburu.

Unu ndi na-azu ahia na Saidon,

ndi na-ezipu ụgbọ mmiri na-aga n'osimiri, kwaanụ akwa.

³ N'elu otutu mmiri di ukwu,

ka mkpuru okuku Shihoa si bia,

owuwe ihe ubi nke Nail bu ihe uru ahia Taja,

o ghorọ oma ahia nke mba di iche iche.

⁴ Ka ihere mee gi, Saidon, na gi bu ebe e wusiri ike nke osimiri,

n'ihì na oke osimiri ekwuola okwu;

"Ime emetubeghi m, nke m ji amuputa nwa;

o nwebeghi mgbe m ji zuputa umu ndi ikom maobu umu ndi inyom tozuru oke."

⁵ Mgbe ozi ga-abara ndi Ijpt,

ha ga-anọ na mwute n'ihì ozi si Taja.

⁶ Gabiganu ruo Tashish

tisienu mkpu akwa ike, unu ndi bi n'ala mmiri gbara gburugburu.

⁷ Nke a o bu obodo ahụ onu na-ejuputa n'ime ya oge niile?

Obodo ahụ dirila kemgbe oge gara aga?

Nke a o bu ihe foduru n'obodo ahụ

ndi ya na-esi n'ime ya puo gaa n'ebe di anya iwu obodo ozọ?

⁸ Onye zubere ihe di otu a megide Taja,

bu mba na-ekpube ndi ozọ okpueze,

mba nke ndi ahia ya bu umu eze,

nke ndi ozu ahia ya bu ndi a na-asopuru n'owa?

⁹ O bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile zubere ya,

n'ihì iweda n'ala mpako na ima mma ya niile,

na iwetara ndi niile a na-asopuru n'owa nleli.

- 10 Gaanụ kọọ ala ubi unu dika ha na-eme n'akukụ Nail,
unu umuada Tashish,
n'ihhi na unu enwekwaghi onu mmiri.
- 11 ONYENWE ANYI esetipula aka ya n'elu osimiri
mee ka alaeze ha niile maa jijiji.
- O nyela iwu banyere Fonisia*
ka e bibie ebe ya niile nke wusiri ike.
- 12 O siri, "I gaghị anuri onu inu mmanya n'oke oriri ozo,
gi ada Saidon na-amaghi nwoke, nke a na-emegbu emegbu.

"Bilie, gafee garuo Saipros,
o buladi n'ebe ahụ, i gaghị enweta ezumike."

- 13 Lee anya n'ala ndi Kaldia,
ndi a gupurula ugbo a na mmadu!
Ndi Asiria mere ya
ka o buru ebe obibi nye anu ohia na-ebi n'ozara.
Ha wuliri ulo nche ha niile di elu gburugburu
tikpoo ebe ya niile e wusiri ike,
mee ha ka ha togboro n'efu ghoo mkpomkpoo ebe.

- 14 Tienu mkpu akwa, unu ugbo mmiri Tashish niile di n'oke osimiri,
n'ihhi na e mebiela ebe unu niile e wusiri ike.
- 15 A gaghị echeta Taia ozo, tutu iri afo asaa agafee, nke bu ogologo ubochi
ndu onye eze. Mgbe oge ahụ zuru, Taia ga-adikwa ka nwanyị akwuna e
jiri roo abụ di otu a:
- 16 "Welite ubo akwara, jeharịa n'ime obodo,
gi nwanyị akwuna e chefuru echefu;
kpozie ubo gi nke oma, buo otutu abụ,
ka e si otu a mee ka i buru onye e chetara echeta."
- 17 E, mgbe iri afo asaa gasiri, ONYENWE ANYI ga-eleta Taia. O ga-alaghachi
n'oru ya dika nwanyị akwuna, ya na alaeze niile di n'ihu elu uwa niile.
- 18 Ma uru ahia ya niile, na ego niile o kpatara site n'izu ahia ka o ga-edo
nsọ nye ONYENWE ANYI. Ha agaghị edokokwa ha n'otu ebe izo ha, kama
uru ahia ha niile ga-adiri ndi niile na-ebi ezi ndu n'ihu ONYENWE ANYI. Ha
ga-ejikwa ego ahụ zuo ihe oriri na uwe di mma.

24

Mbibi ONYENWE ANYI ga-ebibi uwa

- 1 Lee, na ONYENWE ANYI na-aga igba uwa oto.
O na-aga ime ka o togboro n'efu.
O na-aga ibibicha ihe di n'elu uwa,
mee ka ndi bi n'ime ya gbasasia.
- 2 Otu ihe ahụ ka o ga-eme mmadu niile,
nye ndi nchaja ma ndi mmadu,
nye umuodibo na ndi nwe ha,
nye ndi odibo nwanyị, na nne ha ukwu,
nye ndi na-azu ihe a na-ere ere, na ndi na-ere ihe orire;
nye ndi na-ebinye ego, na ndi a na-ebinye ego;
nye ndi ji ugwo, na ndi e ji ugwo.
- 3 O nweghi onye o ga-ahapu.

* 23:11 Ya bu, Kenan

A ga-agba ala ahụ ọtọ kwakọrọ ihe niile dị n'ime ya.
Nke a ka ONYENWE ANYỊ kwuru.

- 4 Ala atakọchaala, ma kponwuọ.
Uwa ahujuola anya ma kponwuọ.
Eluigwe na n'ụwa so na-ahujukwa anya.
- 5 Uwa bu ihe e meruru emeru site na ndi ya;
ha enupula isi n'iwu niile,
ha agbanweela ukpuru ya,
mebie ogbugba ndu ebighi ebi ahụ.
- 6 Ya mere, obubu onu na-eripia uwa;
ndi bi n'ime ya aghaghi inatakwa ikpe omuma ha.
Ya mere ndi niile bi n'ụwa na-ere oku,
o bukwa naani mmadu ole na ole foduru.
- 7 Mmanya oheru atakorola, osisi vaini akponwuokwala,
n'ihia ya, ndi ahụ niile onu na-ejuputa n'obi ha na-asu ude.
- 8 Egwu uto niile akwusila,
mkpotu nke ndi na-eri oriri di iche iche akwusila.
Uda obi uto nke ubo akwara adighikwa.
- 9 Abụ obi uto nke ya na mmanya na-eso adighikwa;
mmanya di ike na-akuzi ilu n'onu ndi na-anu ya.
- 10 Obodo atogborola n'efu;
a kpochichaala onu uzọ e si abata ulo ndi mmadu ka onye obula ghara
inwe ike ibata.
- 11 Igwe ndi mmadu no n'okporozo na-eti mkpu n'ihia na mmanya
adighikwa.
Onu adighikwa,
otu a, ewezugakwala obi uto site n'ụwa.
- 12 Obodo ahụ aghoola mkpomkpo ebe,
e tikpoola onu uzọ ya niile.
- 13 Otu a ka o ga-adi n'ụwa niile,
nakwa n'etiti mba niile,
dika mgbe a na-etitisi mkpuru di n'elu osisi oliv,
maobu mgbe ahapuru ufodu mkpuru grepu n'elu osisi mgbe a
ghochasiri ihe ubi.
- 14 Ma ndi niile foduru ga-eti mkpu onu;
ndi no n'odida anyanwu ga-eto idi ebube nke ONYENWE ANYI.
- 15 Ndi no n'owuwa anyanwu ga-enye ONYENWE ANYI otuto.
Ndi bi n'ala nta niile osimiri gbara gburugburu
ga-ebuli aha ONYENWE ANYI, Chineke Izrel elu.
- 16 Anyi ga-anu abu oma di iche iche site na nsotu uwa.
Ha ga-abu abu na-asi, "Otuto diri Onye ezi omume ahụ."

Ma n'ezie, o nweghi olileanya diri m. "Lee ka anu ahụ m si na-akponwu!
Ahuhu diri m!

N'ihia na ndi ahụ na-ekwesighi ntukwasị obi ereela anyi.
Akpiri ego ha ka ha ji refuo anyi."

- 17 Ihe egwu, na olulu, na igbudu nke onye na-esi onya di na-eche unu,
unu ndi niile bi n'ụwa.
- 18 Onye obula n'ime unu nke gbara oso n'ihia ihe egwu
ga-adaba n'olulu;

onye ọbụla sitekwara n'olulu ọpụta
ga-azonye ụkwụ ya n'onye.

N'ihii na mmiri nke ịla n'iyi esitela na mbara eluigwe na-ezokwasị unu.
Ntọala ụwa na-amakwa jijiji.

19 Ụwa adapiasiala;

ụwa agbawasiala;
e jirila oke ike nugharia ụwa.

20 Ụwa ga-adagbughari dika onye mmanya na-egbu.

Ọ ga-anaghari dika osisi nke oke ifufe na-efeghari.

Ọ daala, ọ pughikwa ibili ọzọ,

n'ihii na njehie ya di arọ na-anyidakwa ya.

21 N'ubochi ahụ,

ONYENWE ANYI ga-ata ike usuu niile di n'eluigwe ahuhu.

Ọ ga-atakwa ndi eze niile n'ụwa ahuhu.

22 A ga-achikota ha dika ndi mkporo,

kpochiekwa ha n'ulo mkporo

n'ebe ahụ ka ha ga-anogide,

tutu ruo mgbe a ga-ekpe ha ikpe.

23 Onwa ga-ada mba,

anwu ka ihere ga-eme;

n'ihii na ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, ga-achi

n'ugwu Zayon nakwa n'ime Jerusalem,

ọ ga-eji oke ebube chia n'ihu ndi okenye ya.

25

Toonu ONYENWE ANYI

1 O ONYENWE ANYI, i bu Chineke m;

aga m ebuli gi elu, nye aha gi otuto,

n'ihii na site na ntukwasị obi zuruoke,

i ruola otutu ihe iribama,

nke i turu atumatu ha siteri n'oge gara aga.

2 N'ihii na i meela ka obodo ghoọ mkpomkpọ ebe;

mee ka obodo e wusiri ike ghoọ ebe dakporo adakpo;

meekwa ka ebe siri ike nke ndi mba ọzọ ghoọ ebe obodo na-adighizi,

agaghi ewukwa ya ruo mgbe ebighi ebi.

3 N'ihii nke a, ndi niile di ike ga-asopuru gi.

Obodo ndi ahụ na-emenye ndi mba ọzọ egwu ga-atu gi egwu.

4 N'ihii na i buuru onye na-enweghi ike ebe mgbaba;

i bukwaara ndi ogbenye ebe mgbaba n'oge mkpa ha,

ebe nchebe siri ike n'oge oke mmiri ozuzo,

na ndo n'oge okpomoku.

N'ihii na nkuume nke ndi na-adighi emere mmadu ebere

di ka oke mmiri ozuzo nke na-amakwasị mgbidi,

⁵ dikwa ka okpomoku nke na-adi n'ozara.

I na-eme ka mkpotu nke ndi mba ọzọ kwusi,

dika ndo nke igwe ojii na-eweta si eme ka okpomoku dajuo,

otu a ka abu oma nke ndi na-adighi eme ebere si kwusi.

6 N'elu ugwu a, ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile

ga-anọ kwadooro ụwa niile oke oriri.

Ọ ga-abụ oke oriri nke ga-adiri ndi niile.

Oke oriri nke ezi anu na mmanya di mma ga-adi.

7 N'elu ugwu a, ka o ga-ewepu ihe ndi ahụ niile na-eweta ihu mgbaru,
nke di ka akwa e ji kpuchie mmadu niile,
nke kpuchikwara ihu ndi mba niile.

8 Ọ ga-elomi onwu ruo mgbe ebighi ebi.

Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ga-ehicha anya mmiri niile
site n'ihu mmadu niile,

o ga-ewezuga ihe ita uta* niile
dakwasiri ndi ya site n'owa niile.

ONYENWE ANYI ekwuola ya.

9 N'ubochi ahụ, ndi mmadu ga-asi,

"Nke a bu Chineke anyi n'ezie,
anyi tukwasiri ya obi, o zoputakwara anyi.

Nke a bu ONYENWE ANYI ahụ, anyi tukwasiri ya obi,
ka anyi nwee onu ma nuriakwa na nzoputa ya."

10 N'ihi na aka ONYENWE ANYI ga-adigide n'elu ugwu a,
ma a ga-azoto ndi Moab n'onodu ha,
dika esi azoda ahia di n'okpuru ukwu mmadu.

11 Ha ga-agbasa aka ha abuo n'ime ya,
dika onye na-egwu mmiri si agbasapu aka ya,
ma Chineke ga-eweda mpako ha niile,
n'agbanyeghi oru aghughu niile nke aka ha.

12 Ọ ga-akwatu mgbidi gi niile di elu nke e wusiri ike,
mee ka ha daruo ala,
o ga-eme ka ha daruo ala,
ruo mgbe ha ghoru uzuzu.

26

Abu Otuto

1 N'ubochi ahụ, a ga-abu abu a n'ala Juda niile:
Anyi nwere obodo e wusiri ike.

Chineke na-eme ka mgbidi ya
na ebe ya niile e wusiri ike buru nzoputa nye anyi.

2 Meghee uzọ ama niile,
ka mba ndi ahụ na-eme ezi omume bata,
e, bu mba ahụ kwesiri ntukwasị obi.

3 I na-eme ka ndi niile echiche uche ha guzosiri ike
nwee udo zuruoke,
n'ihi na o bu na gi ka ha na-atukwasị obi ha.

4 Tukwasị ONYENWE ANYI Chineke obi mgbe niile,
n'ihi na ONYENWE ANYI Chineke bu oke nkume nke mgbe ebighi ebi.

5 Ndi na-akpa nganga ka o na-ewedata ala,
na-emekwa ka obodo na-anya isi kpo onu n'ala.

Mgbidi ya
ka o na-eme ka o daruo ala.

6 Ọ na-enyefe obodo ahụ
n'aka ndi a na-emegbu emegbu,
na n'aka ndi ogbenye ka ha zoto ya ukwu.

* 25:8 Maabu, *The there*

- 7 Ụzọ nke onye ezi omume ha n'otu,
gị, Onye ziri ezi, na-eme ka okporouzo ndi ezi omume di larii.
- 8 E, ONYENWE ANYI, anyi na-aga n'uzo nke ikpe gi niile,
na-ele anya gi.
Aha gi na ihe niile e ji mara gi
bu ihe na-agusi obi anyi agu ike.
- 9 Abali niile ka obi m na-achosi gi ike,
n'utu eji m mmuo m niile na-achosi gi ike,
n'ih na o bu naani mgbe i biara kpee uwa ikpe
ka mmadu ga-esi n'ajo omume tugharia ime ezi ihe.
- 10 Obi ebere gi n'ebe ndi na-emebi iwu no
adighi eme ka ha gbanwee.
O buladi n'ala a, ebe ndi ezi omume bi, ha na-anogide na-eme ihe ojojo.
Ha adighi echeta idi ukwu gi, ONYENWE ANYI.
- 11 ONYENWE ANYI ebuliela aka ya elu,
ha adighi ahụ ya.
Gosi ha ekworo gi banyere ndi gi, ka e si otu a mee ka ihere mee ha.
E, ka oku ahụ i kwadooro ndi iro gi rechapu ha.
- 12 ONYENWE ANYI, i na-enye anyi udo;
n'ih na ihe niile anyi nwere sitere n'aka gi.
- 13 O, ONYENWE ANYI Chineke anyi, o di mgbe anyi no n'okpuru ochichi ndi
ozo di iche iche,
ma ugbu a, o bu naani aha gi ka anyi na-efe.
- 14 Ndi niile anyi fere na mbu anwuchaala; ha adighikwa ndu;
mmuo ha agakwaghi aloghachi ozo.
N'ih na i tara ha ahuhu, laa ha n'iyi;
e chefukwaala ha.
- 15 I meela ka mba a di ukwu, ONYENWE ANYI;
i meela ka mba a saa mbara.
I wetarala onwe gi nsopuru,
i meela ka oke ala ahụ niile gbatia.
- 16 ONYENWE ANYI, n'ime mkpagbu ha, ha gbakwutere gi.
Mgbe iwe gi biakwasiri ha,
o bu olu di nta ka ha ji kpeere gi ekpere.
- 17 Gi, ONYENWE ANYI, emeela ka anyi kwaa akwa,
di ka nwanyị ime na-eme si ata ikikere eze na akwa akwa n'ih ihe
mgbu.
Otu a ka anyi no n'ihu gi.
- 18 Anyi anoola onodu ihe mgbu, na ita ikikere eze,
ma o nweghi ihe oma anyi nwetara n'ime ya.
Mgbali anyi niile emeghi ka nzoputa rute uwa aka.
O nwekwaghi ihe nwere isi anyi rupertara.
- 19 Ma ndi gi niile nwuru anwu ga-adi ndu, O ONYENWE ANYI.
Ozu ha ga-esite n'onwu bilie.
Unu ndi niile bi n'aja
tetanu ma tie mkpu onu.
N'ih na igirigi gi di ka igirigi nke ututu,
ala ga-amuputakwa ndi ya niile nwuru anwu.

- 20 Baanụ n'ụlọ, ndị m,
kpọchienụ ụzọ unu!
Zoonụ onwe unu naanị nwa oge nta,
tutu ruo mgbe iwe Chineke ga-agabiga.
- 21 Lee anya! ONYENWE ANYỊ si n'ebe obibi ya
na-abịa ikpe ndị bi n'ụwa ikpe n'ihị mmehie ha niile.
Ụwa ga-ekpughepụ gosi ọbara niile a wusiri n'elu ya,
ọ gaghị ezokwa ndị niile e gburu lie n'ime ya.

27

Mgbaputa dirị Izrel

- 1 N'ụbọchị ahụ,
ONYENWE ANYỊ ga-eji mma agha ya
iwe ya, dị ukwuu dika ezigbo ike,
taa agwọ ahụ na-akpụ akpụ bụ Leviatan ahụhụ.
Leviatan bụ agwọ mgbakọ ahụ;
ọ ga-egbukwa nnukwu anụ ojọọ ahụ nke bi na mmiri.
- 2 N'ụbọchị ahụ,
abụ a ga-adị n'ọnụ ha, abụ ha ga-abụ banyere ubi vainị nke na-amị ezi
mkpụrụ.
- 3 "Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ na-elekọta ya,
ana m agba ya mmiri ụbọchị niile,
na-eche ya nche ehie na abalị.
Ka onye ọbụla ghara iji ihe ojọọ leta ya.
- 4 Adighi m ewekwa iwe.
Ọ bụrụ na ọ bụ naanị ogwu na uke na-echere m aka mgba,
aga m ebili buso ha agha,
aga m esurekwa ha oku.
- 5 Ma ọ bughị otu a, ka ha bjakwute m maka nchekwa,
ha bịa ka mụ na ha mee udo.
E, ha bịa ka mụ na ha mee udo."
- 6 N'ụbọchị ndị na-abịa, Jekob ga-agba mgborogwu.
Izrel ga-agbawa okoko dika osisi, maakwa ifuru,
jirikwa mkpụrụ mejuputa ụwa niile.
- 7 ONYENWE ANYỊ atabeghi Izrel ahụhụ
dika o si taa ndi iro ya.
O mebekwaghi ka e gbuo ndi ya
di ka e si gbuo ndi iro ha.
- 8 ONYENWE ANYỊ tara ndi ya ahuhu, mee ka a doro ha n'agha ma buru ha
gaa mba ozọ.
O bu ifufe ojoo nke si n'owuwa anyanwu
ka o ji bupu ha.
- 9 O bu n'uzo di otu a ka a ga-esi bupu ikpe omuma diri Jekob,
nke a bukwa iju eju nke mkpuru e ji wezuga mmehie ya:
Mgbe ha gweriri nkume niile ha ji wuo ebe ichu aja arusi ha
dika ntụ,
mgbe ha wezugara ogidi arusi Ashera,
na ebe ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utu niile.
- 10 Obodo ahụ e wusiri ike adakposiala.
O ghoola ozara nke ndi mmadu na-ebighi n'ime ya.

- Ọ ghọkwala ebe ụmụ ehi na-akpa nri,
ebe ha na-amakpu na-ezu ike.
Ha ga-atacha ahịhia dị n'alaka osisi.
- 11 Mgbe alaka osisi ndị ahụ kpọnwụrụ daa,
ụmụ nwanyị ga-abịa chikọtaa ha were ha kwanye ọkụ.
N'ihị na ndị a bụ ndị na-enweghị nghọta.
Ọ bụ nke a mere Onye kere ha adighi emere ha ebere.
Onye ahụ kpurụ ha agakwaghị egosi ha obi ebere.
- 12 N'ụbọchị ahụ, ONYENWE ANYỊ ga-ahọcha site n'ebe mmiri na-eru eru
Yufretis ruo na Wadi nke Ijipt, ma gị, bụ Izrel ka a ga-achikọta otu n'otu.
- 13 N'ụbọchị ahụ, opi ike ga-ada. Ndi ahụ na-ala n'iyi n'Asirja na ndi ahụ
e mere ka ha gaa biri n'Ijipt dika ndi mba ọzọ ga-abia fee ONYENWE ANYI
ofufe n'ugwu nsọ ya di na Jerusalem.

28

Ahuhụ dirị ndiisi Ifrem na Juda

- 1 Ahuhụ ga-adiri okpueze okoko* ọhia ahụ, nke bụ mpako Ifrem,
obodo ahụ ndi ya na-anubiga mmanya oke ji anya isi.
Obodo ahụ e wukwasiri na mbara ala ndagwurugwu mara mma.
Obodo ahụ ima mma ya na-ada dika okoko osisi e kpukwasiri ndi ndu
ya mmanya na-egbu n'isi.
- 2 Lee, Onyenwe anyi nwere otu onye di ike,† onye nwekwara ume,
dika oke mmiri ozuzu nke akummiri igwe na dika oke ifufe na-eweta
mbibi,
dika oke mmiri ozuzo na-erubiga oke na dika oke mmiri ozuzo bu idee
mmiri ji ike ekwo,
ọ ga-eji ike tupu ya n'ala.
- 3 Okpueze okoko osisi, bụ mpako nke ndi Ifrem na-anubiga mmanya oke,
ga-abu ihe a ga-azotokwa n'okpuru ukwu.
- 4 Okoko ọhia nke na-akponwu akponwu, nke bụ ebube ima mma ya,
nke di n'isi ndagwurugwu na-emeputa ihe,
ga-adi ka mkpuru fig chara tupu oge owuwe ihe ubi eruo,
nke mgbe onye obula huru ha na-ewere ha n'aka,
tinye n'onu ya, loo ha.
- 5 N'ubochi ahụ, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile n'onwe ya,
ga-aghoro ndi ya foduru n'ala ahụ
okpueze mara mma,
ọ ga-aghokwara ha okoko mara mma.
- 6 Ọ ga-abu mmuo nke ikpe ziri ezi
nye ndi ikpe.
Ọ ga-abukwa ike
nye ndi na-achughachi ndi iro azu n'onu uzọ ama.
- 7 Ndi a kwa na-adagharị site na mmanya
sitekwa n'ihe onunu na-aba n'anya.
Ndi nchujaja na ndi amuma na-adagharị site na ihe onunu na-aba n'anya,
mmanya emeela na ha amakwaghị ihe ha na-eme;
ha na-adagharị site n'ihe onunu na-aba n'anya

* 28:1 Okpueze okoko n'ebe a, na-ekwu banyere obodo Sameria. † 28:2 N'ebe a otu onye ahụ di ike bu eze ndi Asirja.

- ha na-adagharị mgbe ha na-ahụ ọhụ dị iche iche,
 ha na-asọ ngọngo mgbe ha n'ekpe ikpe.
- 8 N'ihị na tebul ha niile jupụtara n'ihe ọgbugbo ruru unyi.
 O nwekwaghị ebe dị ọcha.
- 9 “Ọ bụ onye ka ọ na-achọ ikuziri ihe?
 Ọ bụ onye ka ọ na-achọ ka ọ ghọta ozi ya?
 Ọ bụ umunta ndị a kwusiri inu mmiri ara,
 bụ ndị a ka napuru ara?”
- 10 N'ihị na ọ na-agbalị izi anyị ihe dika e si dee ya,
 ahiri ime nke a, n'ahiri ime nke ọzọ,
 n'usoro tukwasị n'usoro,
 nwantinti n'ebe a, nwantinti n'ebe ahụ.”
- 11 N'ezie, Chineke ga-eji ndị na-asụ asusu unu na-amaghi
 zi unu ihe.
- 12 N'ihị na ọ gwara unu okwu si,
 “Lee, nke a bụ ebe izuike ahụ, ebe onye ike gwuru nwere ike ino zuru
 ike;
 nke a bụ ebe igbaume ahụ.”
 Ma ha juru ige ya nti.
- 13 Ọ bụ n'ihị ya ka e ji na-ezi unu okwu ONYENWE ANYI
 n'ahiri n'ahiri,
 n'usoro n'usoro;
 nwantinti n'ebe a, nwantinti n'ebe ahụ,
 ka unu gaa sọ ngongọ dalaa azu,
 ka unu buru ndi e tihara ahụ, ndi ọnya mara, ndi e jidekwara.
- 14 N'ihị nke a, nuru unu okwu ONYENWE ANYI, unu ndi na-akwa emo,
 ndi ochichi Jerusalem di n'aka.
- 15 N'ihị na unu ekwuola si, “Anyi na onwu agbaala ndu,
 anyi na ala mmuo enwekookwala otu mkpebi.
 Mgbe ila n'iyi ahụ di ukwu ga-esi n'ebe anyi no gafee,
 o gaghị erute anyi,
 n'ihị na anyi emeela ka okwu ugha buru ebe mgbaba anyi;
 o bukwa n'ime okwu ugha ka anyi na-ezo onwe anyi.”
- 16 Ma otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri,
 “Lee, ana m atogbo na Zayon otu nkume, nke anwaputarala.
 Nkume nkuku di oke onuahia, n'ihị ntala siri ike.‡
 Onye nke kweere na ya
 egwu agaghị ejide ya.§
- 17 Ikpe ziri ezi ga-abu eriri otutu nke ji atụ ihe,
 ezi omume ga-abukwa ihe itu mgbidi;
 akummiri nke oke mmiri ozuzo, ga-ekpochapu ebe mgbaba unu, okwu
 ugha unu,
 mmiri ga-etojukwa n'ebe nzuzo unu.
- 18 Mgbe ahụ, a ga-akagbu ọgbugba ndu ahụ unu na onwu gbara;
 mkpebi unu na ala mmuo agaghị eguzokwa.
 Mgbe oke ila n'iyi ahụ si n'ebe unu no na-agafe,
 o ga-azoda unu.

‡ 28:16 Onye ọbula na-ewukwasị ndu ya n'elu ya agaghị enwe ihe egwu ọbula; § 28:16 Agaghị eme ọsịsọ laghachi azu.

19 Mgbe ọbụla o si n'ebe unu nọ na-agafe, ọ ga-eburu unu, maọbụ n'ututu, ehihie, maọbụ n'abalị, oge niile, mgbe mgbe."

Mgbe ahụ, obi unu ga-aghọta okwu Chineke;
 ọ ga-ewetara unu ahụ ịma jijiji.

20 Ihe ndina dị mkpụmkpụ, mmadu enweghị ike esetipụ onwe ya n'elu ya; akwa mkpuchi dị oke warawara, mmadu enweghị ike iji ya fuchizie ahụ nke ọma.

21 ONYENWE ANYỊ ga-ebili dika o mere n'ugwu Perazim,
 ọ ga-akpalị onwe ya dika o mekwara na Ndagwurugwu Gibion,
 iru ọrụ ya, ọrụ ya nke dị ike n'ikowa,
 na iruzu ọrụ ya, ụdị nke a na-atughị anya ya.

22 Ugbu a, ya mere, kwusịnyịkwa emo,
 ka a ghara ime ka ahuhụ unu dị ukwu karịa.

N'ihị na Onyenwe anyị, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile agwala m na o kpebiela ịla unu n'iyi.

23 Geenu ntị, nurunụ olu m,
 naanụ ntị n'ihe m na-agwa unu.

24 Ọ bụ ụbọchị niile ka onye ọrụ ubi na-akọ ala ubi ya hapụ ikunye ya mkpuru?

Ọ bụ mgbe niile ka ọ na-egwuze ala ubi ya ime ka ọ dị larịi, ma ọ gaghi akunye ya mkpuru ọbụla?

25 Mgbe o gwuzesiri ya,
 ọ naghị aghasa mkpuru karawe, ghasaakwa kumin?

Ọ bụ na ọ naghị akunye ọka wiiti n'ahiri nke ya,
 ọka balị n'ebe o kwesiri,
 na spelti n'ebe o kwesiri?

26 Ọ maara ihe o kwesiri ime,
 n'ihị na Chineke na-ezi ụzọ ziri ezi.

27 N'ihị na ejighị igwe eji azocha mkpuru ọka etichaputa mkpuru karawe, maọbụ kporee ukwu igwe* n'elu kumin, kama ọ bụ mkporo ka e ji etichaputa kumin, werekwa osisi nta kwesiri ekwesi kuputa karawe.

28 A na-akwọ ọka e ji eme achicha akwọ,
 ọ bughị ruo mgbe ebighị ebi ka a na-anogide na-etichaputa ya. E nwere ike jiri ukwu igwe ugboala inyinya na-adokpu zochaa ha, ma ọ bughị ka a kwopiasia mkpuru ha.

29 Ihe ndị a niile na-esite n'aka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile na-abia,
 onye nzube ya dị itunanya,
 onye amamihe ya dị ebube.

29

Ahuhụ diri obodo Devid

1 Ahuhụ ga-adiri gi, gi bụ Ariel, Ariel,*
 gi obodo ebe Devid bi.

Gbakonyenu otu afọ n'afọ ozo

* 28:27 Lit. *wijlu* * 29:1 Nke a bụ aha ozo e ji mara Jerusalem.

- nke unu ga-eji rie oriri, mee mmemme.
- ² Ma aga m akpagbu Ariel,
 ọ ga-eru ụjụ, ma bee akwa,
 ọ ga-adị ka ala ebe ịchụ aja.
- ³ Aga m ama ụlọ ikwu m n'akụkụ gị niile gburugburu,
 aga m eji otutu ụlọ elu gba gị gburugburu
 dokwaa ihe nnọchibido m niile megide gị.
- ⁴ N'ọnọdụ mweda n'ala, ị ga-ekwu okwu site n'ala,
 okwu ọnụ gị ga-esikwa n'uzuzu pụta.
 Olu gị ga-ada ka nke onye mmụọ site n'ala,
 ọ bụ site n'uzuzu ka okwu ọnụ gị na-ada ntakiri ntakiri ga-esi pụta.
- ⁵ Ma igwe ndi iro gị† ga-aghọ ntụ,
 igwe ndi na-adighi eme obi ebere ga-adikwa ka igbugbo ọka nke ifufe
 na-ebufu.
 Mgbe ahụ, na mberede,
⁶ mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYI,
 Onye pụrụ ime ihe niile, ga-eji egbe eluigwe na ala ọma jijiji
 na oke ifufe na oke ụzụ, na ọkụ na-erepịa erepịa, bjakwute ha.
- ⁷ Mba niile ahụ, ndi na-ebuso Ariel agha,
 bụ ndi na-ebuso ya na ebe ya e wusiri ike agha,
 ga-efu dika nrọ,
 onye na-arahụ ụra n'abalị rorọ.
- ⁸ Dika mgbe onye agụụ na-agụ, nke na-arọ nrọ ebe ọ na-eri nri,
 ma agụụ nọkwa na-agụ ya mgbe o si n'ura teta.
 Dika onye agụụ mmiri na-agụ, nke nọ na nrọ hụ mmiri ọ na-anụ,
 ma teta n'ura choputa na akpiri na-akposi ya nkụ ike, na-adakwa mba.
 E, otu a ka ọ ga-adị
 mgbe igwe ndi agha mba ahụ niile ga-ebuso ugwu Zayon agha.
- ⁹ Ka ọ gbagwojuo unu anya. Ka o jukwa unu anya.
 Kpuonu onwe unu isi ka unu ghara ihu ụzọ.
 Nagharianu ma ọ bughị site na mmanya unu nuru,
 soonu ngongọ ma ọ bughị site na mmanya na-aba n'anya.
- ¹⁰ N'ihia na ONYENWE ANYI awukwasila unu mmụọ nke oke ụra.
 O mechela anya ndi amuma unu niile,
 kpuchie isi ndi niile na-ahụ ọhụ.
- ¹¹ Ihe ndi a niile na-aga ime n'oge di n'ihu dika akwukwo a kara akara.
 Mgbe e weere ya nye onye ma akwukwo ka ọ guo, ọ ga-asị, "Enweghi m
 ike, n'ihia na a kaala ya akara."
- ¹² Mgbe e weere ya nye onye na-amaghi akwukwo, ọ ga-asị, "Ewela iwe,
 amaghi m agụ."
- ¹³ Onyenwe anyi siri,
 "Ndi a ji onu ha na-abia m nso,
 ha ji egbugbere onu ha na-asopuru m,
 ma obi ha di anya n'ebe m no.
 Ofufe ha na-efe m, bu nke
 gbadoro ukwu n'ihe mmadu nyere n'iwu, bukwa nke a kuziiri ha.
- ¹⁴ Ya mere, otu ugboro ozo, aga m eme ndi a ihe oke iju anya
 jiri ihe itunanya tukwasị n'elu ihe itunanya,

† 29:5 Ya bụ, ndi ala ozo na-emegide gi

- amamihe nke ndị maara ihe ga-ala n'iyi,
 nghota nke ndị nwere nghota ga-agba barịi.”
- 15 Ahuhụ ga-adiri ndị na-eche
 na ha na-ezonari Onyenwe anyi nzube ha,
 ndi na-agbalisi ike ime ihe ha zubere na nzuzo, ma na-asirita onwe ha,
 “Chineke agaghi ahụ anyi. O maghi ihe anyi na-eme!”
- 16 Lee ka unu si ekpu ihe ihu n'ala,‡
 ka a ga-asị na okpu ite di ka uru e ji akpu ite.
 Ihe mmadu kpuru o nwere ike itughari gwa onye kpuru ya, si,
 “I kpughi m”?
 Ka ite o nwere ike i si okpu ite,
 “I ghotaghi ihe obula”?
- 17 Mgbe na-adighi anya o bu na Lebanon agaghi agho ala ubi na-emeputa
 ihe,
 ala ubi ahụ na-emeputa ihe ga-adikwa ka oke ohia?
- 18 N'ubochi ahụ, ndi nti chiri ga-anu ihe a na-aguputa site n'akwukwo
 ahụ,
 ndi isi, ndi ahụ naara ejeghari n'ochichiri ga-emeghe anya ha,
 hukwa uzọ ozọ.
- 19 Ndi di umeala n'obi, na ndi ogbenye n'etiti ndi mmadu ga-achota onu
 na obi utu
 nke ONYENWE ANYI Onye di nsọ nke Izrel na-enye.
- 20 Ndi na-adighi enwe obi ebere agaghi adikwa;
 ndi niile na-akwa emo agaghi adikwa,
 ndi niile echiche ha bu ime ajo ihe ka a ga-ebipu ndu ha,
- 21 bu ndi ahụ na-eme ka e site n'okwu onu ha mee onye ozọ onye ikpe
 mara,
 ndi na-eme ka onye na-ekpechite onu onye a na-emegbu emegbu maa
 n'onya,
 ndi na-eji igba akaebe ugha mee ka ikpe ziri ezi hapu irute ndi ezi
 omume aka.
- 22 Ya mere, nke a bu ihe ONYENWE ANYI onye gbaputara Ebrahim na-
 agwa ulo Jekob,
 “Ndi m, a gaghi emekwa ka ihere mee unu ozọ.
 Ihu unu agaghi agbarukwa ozọ.
- 23 Mgbe ha huru umu ha,
 bu oru aka m abuo, n'etiti ha,
 ha ga-edo aha m nsọ,
 ha ga-ekwuputa, nabatakwa idi nsọ nke Onye nsọ Jekob,
 ha ga-eguzokwa n'ihu Chineke Izrel n'egwu na n'ima jijiji.
- 24 Ndi na-akpafu n'ime mmuo ha ga-enweta nghota,
 ndi ntamu ga-achokwa ka ha muta ihe.”

30

Ahuhụ diri mba na-eme isiike

- 1 “Ahuhụ ga-adiri umu ndi nnupu isi,”*
 otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,
 “bu ndi na-agbaso nzube nke na-esiteghi n'aka m,
 ndi ha na ndi ozọ na-agba ndu nke Mmuo m na-anabataghi,

‡ 29:16 Ka unu si buru ndi nzuzu * 30:1 Nke a bu n'ihu mmekorita ha na ndi Ijpt 2Ez 18:21.

- si otu a na-eme ka mmehie na-aba ụba n'elu mmehie.
- ² Ndi na-aga Ijipt icho enyemaka
ma ha ajutaghị ase site n'aka m.
Ndi were obi ha tukwasị na Fero maka nchebe,
chosiekwa ike ime Ijipt ebe mgbaba.
- ³ Ma nchekwa Fero ga-aghorọ unu ihe ihere,
ndo ndi Ijipt ga-etinye unu n'onodu mweda n'ala.
- ⁴ O bu ezie na ha nwere ndi ozi na Zoan
ndi nnochị anya ha erutekwala Hans,
- ⁵ ihere ga-eme onye obula
n'ihị ndi na-abaghị uru nye ha,
ndi na-abughị ihe inyeaka maobu ihe iba uru,
kama naanị ihe ihere na ita uta.”
- ⁶ Amuma banyere umu anumanu bi na Negev.
N'ala ahuhu na mkpagbu,
nke odum na nne odum,
nke ajuala na agwo ojoo na-efe ka oku,
ndi nnochite anya obodo na-ebu aku ha niile n'elu inyinya ibu,
na-ebukwa akunuba ha di oke onuahia n'elu inyinya kamel,
na-agakwuru mba ahụ na-abaghị uru,
⁷ bu Ijipt, ndi inyeaka ha na-enye enweghi isi.
N'ihị nke a, ana m agu ya
Rehab, onye na-enweghi ihe o na-arụ.
- ⁸ Gaa ugbu a, dekwasiri ha ya n'elu mbadamba nkume,
detuokwa ha n'ime akwukwo,
ka o diri maka ubochi na-abia
dika ihe akaebe ruo mgbe ebighi ebi.
- ⁹ N'ihị na ndi a bu ndi na-enupu isi, umu aghugho
ndi kpachara anya ju inabata ozizi ONYENWE ANYI na-ezi.
- ¹⁰ Ha na-agwa ndi ohu uzọ,
“Unu ahukwala ohu, o zuola,”
ma sikwa ndi amuma,
“Mechienu onu! Unu ahutakwarala anyi ihe ziri ezi n'ohu unu.
Gwanu anyi ihe na-atọ uto na nti,
buonu amuma nduhie.
- ¹¹ Unu na-anochiri anyi uzọ,
nyenu anyi ohere.
Anyi achokwaghị inu ihe obula
banyere onye ahụ unu na-akpo Onye di nsọ nke Izrel.”
- ¹² Ya mere, ihe a ka Onye di nsọ nke Izrel na-ekwu,
“N'ihị na unu kporo okwu m na-agwa unu asi,
ma dabere na mmegbu
na-atukwasikwa obi unu n'aghugho,
- ¹³ mmehie a ga-aghorọ unu
ihe dika mgbidi di elu, nke gbawara agbawa,
nke ga-ada na mberede, n'otu ntabi anya.
- ¹⁴ O ga-etipiasị dika ite aja,
nke etipiarara na-enweghi obi ebere,
nke a na-enweghi ike ichota mpekele ejuju obula n'etiti ya,
iji guta oku site na-ekwu,
maobu kuputa mmiri site n'ite.”

15 N'ihì na otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYÌ bụ Onye nsọ nke Izrel siri,

“Ọ bụ na nchegharị na izuike ka a ga-azọputa unu,
na inọ juu na ntụkwasi obi ka idi ike unu ga-adi,
ma unu ekweghi na nke obula.

16 Kama unu na-asị, ‘Anyi ga-arikwasị n’elu inyinya gbapu.’
E, unu ga-agba osọ n’ezie.

Unu siri, ‘Anyi ga-arikwasị n’inyinya ndi na-eke osọ.’
Ya mere, ndi ga-achụ unu ga-adi ngwa.

17 Otu onye n’ime ndi iro unu
ga-achụ puku mmadu n’ime unu osọ.

Mmadu ise si n’ime ha
ezuola ichusasi unu,
ruo mgbe unu ga-adi
ka osisi a manyere okoloto debe n’elu ugwu,
e, ka okoloto a hapuru n’elu ugwu nta.”

18 Ma ONYENWE ANYÌ nọkwa na-echere ka unu biakwute ya,
ka o gosi unu ihunanya ya.

O jikeere imere unu ebere, n’ihì na ONYENWE ANYÌ bụ Chineke na-ekpe ikpe ziri ezi.

Ngosi na-adikwara ndi niile na-ele anya inyeaka ya.

19 Unu ndi Zayon ndi bi na Jerusalem, ndi nke m, unu agaghi ebekwa akwa osọ, n’ihì na Onyenwe anyi bụ onye obi ebere. Ọ ga-enyere unu aka mgbe obula unu kpokuru ya.

20 N’agbanyeghi na Onyenwe anyi na-enye unu achicha nke nhuju anya na mmiri nke ahuhu, ndi ozizi unu agaghi abukwa ndi zoro onwe ha osọ, kama unu ga-eji anya unu hu ha.

21 Ma unu tughariri n’aka nri ma o bukwanu n’aka ekpe, nti unu ga-anu otu olu n’azu unu, nke na-asị, “Nke a bu uzọ, Jeenu ije n’ime ya.”

22 Mgbe ahụ kwa, unu ga-emebi arusi unu niile, nke e ji olocha na oloedo kpuo. Unu ga-atufukwa ha dika ihe ruru unyi, nke na-asọ oyi. Unu ga-asị ha, “Punụ n’ebe a!”

23 Ọ ga-ezitekwa mmiri ozuzo maka mkpuru unu kuru n’ala ubi unu, ihe omume nke ga-esite n’ala ahụ puta ga-ama abuba baakwa uba. N’ubochi ahụ anu ulo unu ga-ata nri n’ebe ita nri sara mbara.

24 Ehi na inyinya ibu ndi na-arụ orụ ubi ga-ata nri a gwara nke oma nke nnu di, nke eji ngwa orụ ifucha oka na shovel kpasaa nke oma.

25 N’elu ugwu obula di elu na n’elu ugwu nta obula di elu, ka iyi na mmiri niile ga-eru, n’ubochi oke ogbugbu, mgbe ulo elu niile ga-ada.

26 Onwa ga-amuke dika anwu, ihè anyanwu ga-adikwa okpukpu asaa dika ihè ubochi asaa e mere ka o muo n’otu ubochi! Ihe ndi a ga-emezu n’ubochi ahụ ONYENWE ANYÌ malitere ikechi na igwo onya o mere ka o rute ndi ya aka.

27 Lee, Aha ONYENWE ANYÌ ka o si n’ebe di anya na-abia!

Ọ na-abia n’oke iwe, anwuru oku gbakwara ya gburugburu.

Iwe juputara n’egbugbere onu ya,
okwu ya na-erechapu dika oku.

28 Iku ume ya dikwa ka iyi rubigara oke, nke na-achi oku,
nke na-etoru onye no n’ime ya n’olu.

Ọ na-ayocha mba niile n’ime nyo ila n’iyi,
o na-etinye n’agba ndi mmadu

- eriri igwe nke na-edufu ha.
- 29 Ma unu ga-abu abu
dika unu na-abu n'abali mmemme di nsọ,
obi unu ga-anuri onu
dika mgbe ndi na-egbu opi na-arigo elu
na-aga n'ugwu nsọ ONYENWE ANYI,
na-agakwuru Oke Nkume Izrel.
- 30 ONYENWE ANYI ga-eme ka ndi mmadu nu olu ya di ebube,
o ga-emekwa ka ha hu aka ya na-aridata ala
jiri onuma nke iwe ya na oku na-erepia erepia,
jirikwa oke mmiri ozuzo, na egbe eluigwe, na akummiri igwe.
- 31 Olu ONYENWE ANYI ga-emenye ndi Asiria egwu;
o ga-eji mkpara igwe ya kudaa ha n'ala.
- 32 Ihe otiti obula nke ONYENWE ANYI na-eji mkpo ya,
tie ha n'ahu
ga-adi ka egwu ubo akwara na une di iche iche na-enye,
mgbe o na-eweli aka ya na-eti ha oke ihe otiti dika o na-aluso ha ogu.
- 33 Edoolari ihe niile n'usoro site n'oge gara aga.
A kwadoola ebe a ga-akwanye oku nke ga-erechapu eze ahụ.
O bu ebe sara mbara, nke di omimi,
na nke a kwajuru nku.
O bu iku ume ONYENWE ANYI
nke dika mwuputa nke nkume na-enwu oku
ka a ga-eji mune ya oku.

31

Ahuhu diri ndi ahụ na-atukwasị Ijpt obi

- 1 Ahuhu diri ndi na-aga Ijpt icho enyemaka,
ndi nchekwube ha di n'ike ndi ha na-agba inyinya,
ndi na-atukwasị obi ha n'ugboala ha, nke di otutu,
ndi na-atukwasikwa obi ha n'idi ike nke ndi Ijpt na-agba inyinya.
Ma ha adighi ele anya inyeaka site n'aka Onye Nso Izrel;
ha adighi ariokwa ya ka ONYENWE ANYI nyere ha aka.
- 2 Ma ya onwe ya maara ihe, o puru iweta ila n'iyi.
O dikwaghi agbanwe okwu ya.
O ga-ebili megide ndi mba na-eme ihe ojoo;
ha na ndi niile na-enyere ndi na-eme ajo ihe aka.
- 3 N'ihia na ndi Ijpt bu naani mmadu, ha abughi Chineke!
Inyinya ha nwekwara anu ahụ, ha abughi mmuo.
Mgbe ONYENWE ANYI setipuru aka ya imegide ha,
ha ga-aso ngongo;
ndi ha na-enyere aka ga-adakwa.
Ha niile ga-alakokwa n'iyi.
- 4 Ma ihe ndi a ka ONYENWE ANYI gwara m,
"Dika odum na-agbo uja,
na-ebigbo n'elu anu o dogburu,
n'agbanyeghi na-akpokotara igwe ndi ozuzu aturu
imegide ya,
o naghị atụ egwu mkpu ha,
mkpotu uzu ha adighi enyeka ya nsogbu,
Otu a kwa, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ga-aridata

- ibu agha n'ugwu Zayon, na n'ugwu nta ya niile.
- ⁵ Dika nnunụ si efegharị n'elu akwụ ya ichebe umụ ya,
otu a ka mụ bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile ga-esi chebe
Jerusalem,
ọ ga-ekpuchi ya napụta ya,
ọ ghaghị igabiga ya, gbapụtakwa ya.”
- ⁶ Loghachitenu azụ, unu bụ Izrel, laghachikwurunụ onye ahụ nke unu
nupuru isi n'ebe ọdị ukwu megide.
- ⁷ Amaara m nke ọma na ụbọchị ahụ na-abịa, mgbe onye ọbụla n'ime
unu ga-atụfu arụsị ọlaedo na ọlaocha niile nke aka mmehie unu kpurū.
- ⁸ “Mgbe ahụ, Asiria ga-ada, kama ọ bughị site na mma agha mmadụ,
mma agha na-abughị nke mmadụ efu ga-erichapụ ha.
Ha ga-esi n'ihu mma agha gbaa ọsọ,
ma umụ okorobia ha ka a ga-akpuru tinye n'oru mmanye.
- ⁹ Obodo ha niile e wusiri ike ga-ada n'ihie oke egwu,
ndi ochiagha ha ga-atukwa ụjọ mgbe ha huru okoloto agha.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.
Onye oku ya di na Zayon,
onye ekwu igwe oku ya di na Jerusalem.

32

Alaeze dabeere n'ezi omume

- ¹ Lee, eze ga-achị n'ezi omume na-abia,
ya na ndiisi kwesiri ntukwasị obi, ndi ga-ekpe ikpe ziri ezi.
- ² Onye ọbụla n'ime ha ga-aghorọ ndi mmadụ ebe a na-ezere ndu n'oge oke
ifufe,
na ebe mgbaba n'oge oke mmiri ozuzo.
Ha ga-adi ka mmiri na-asọ n'ozara,
maobu dika ndo nke nkume di elu na-enye n'ebe okpomoku na-eweta
ike ogwugwu di.
- ³ Mgbe ahụ, agaghị emechikwa anya ndi niile na-ahụ ụzọ,
agakwaghị eme ka nti na-anu ihe kwusi inu ihe.
- ⁴ O buladi obi ndi nzuzu n'etiti ha ga-ajuputa n'akonuiche na nghota,
ndi ahụ na-asu nsu ga-ekwukwa okwu nke oma.
- ⁵ N'ubochi ahụ, a gaghị ahukwa onye nzuzu si na o bu onye maara ihe.
A gaghị enyeka onye aghugho nsopuru ozo.
- ⁶ N'ihie na ndi nzuzu na-ekwu okwu na-echeghi echiche,
obi ha niile di na-ime ajo ihe.
O na-ebi ndu asopurughi Chineke,
na-ekwusakwa okwu njehie megide ONYENWE ANYI;
ndi agu na-agu ka ha na-agbaba aka
ndi akpiri na-akpo nku, ha adighi enye ha mmiri onunu.
- ⁷ Ndi ojojo na-eji uzọ aghugho niile eme ihe ojojo,
ha na-echeputa nzube ajo ihe niile,
iji okwu ugha laa onye ogbenye n'iyi,
o buladi mgbe ariri nke onye ahụ no na mkpa bu nke ziri ezi.
- ⁸ Ma onye a na-asopuru na-atuputa atumatu di ezi mma,
o na-eguzokwa chim nye ezi ihe.

Ndi inyom Jerusalem

- ⁹ Unu ndi inyom na-ebi ndu ndi afro juru,

- bilie ọtọ, gee m ntị;
 unu ndị ada ndị nwere ntụkwasi obi,
 nūrūnū ihe m nwere ikwu.
- 10 N'oge na-adighi anya, mgbe otu afọ na abali ole na ole gasiri,
 unu bu ndi nwere ntụkwasi obi ga-ama jijiji;
 n'ih i na mkpuru ubi vaini unu ga-emebi,
 owuwe mkpuru ihe ubi agaghi abia.
- 11 Maanu jijiji, unu ndi inyom afọ juru,
 tuọ egwu unu ndi ada ndi nwere ntụkwasi obi.
 Yipunu uwe oma unu,
 kekwasinu onwe unu akwa mkpe.
- 12 Tienu aka n'obi n'ih i ubi unu na-enye afọ ojuju,
 n'ih i osisi vaini na-am i mkpuru.
- 13 N'ih i na ogwu na uke ga-epupuata n'ala unu.
 Ruonu uju, n'ih i na ulo niile unu na-anọ n'ime ya enwe obi uto,
 na obodo niile unu na-anọ n'ime ya na-eri, na-anu
 agakwaghi adi.
- 14 N'ih i na a ga-ahapu ebe niile e wusiri ike,
 gbahapukwa obodo ah u uz u na-adi n'ime ya;
 ulo elu nche niile na ebe niile ewusiri ike ga-abu ebe ga-atogboro n'efu
 ruo mgbe ebighi ebi,
 ha ga-agh o ebe inyinya ibu ohia ga na-enwe obi uto, na ebe igwe anu
 ulo ga na-akpa nri ha.
- 15 Ha niile ga-adigide otu a tutu ruo mgbe a ga-esite n'eluigwe wukwasi
 anyi Mmuo Nso.
 Mgbe ah u ozara ga-agh o ala ubi mara mma,
 ala ubi oma ah u ga-adikwa ka ohia.
- 16 A ga-emekwa ka ikpe ziri ezi ga-ebi n'ozara,*
 ezi omume ga-adikwa n'ubi oma ah u.
- 17 Mkpuru nke ezi omume ah u ga-abu udo;
 ihe ga-esikwa na ya puta ga-abu i no juu na ntụkwasi obi mgbe niile
 ebighi ebi.
- 18 Ndi m ga-ebi n'ebe obibi nke udo,
 n'ulo nwere ezi nchekwa,
 n'ebe izuike nke nsogbu na-adighi.
- 19 A sikwa na mkpuru mmiri ezoo n'oke ohia niile,
 a sikwa na e bibie obodo niile,
- 20 ndi a goziri agozi ka unu ga-abu,
 mgbe unu na-aha mkpuru unu n'akuku iyi,
 mgbe ehi unu na inyinya ibu unu na-akpaghari na-aga ebe obula ha
 chor o.

33

Nsogbu na enyemaka

- 1 Ahuhu diri gi, onye mbibi,
 onye bibiri ihe niile di gi gburugburu, ma o dibeghi mbibi rutere gi
 aka.
 Ahuhu diri gi, onye nrafu,
 onye na-enwebeghi ndi rafuru gi.
 Mgbe i kwusiri ibibi ihe

* 32:16 Ga-erute onye obula aka

ka a ga-ebibi gi,
mgbe i kwusikwara nrafu
ka a ga-arafu gi.

- ² Biko, ONYENWE ANYI, nwee obi ebere n'ebe anyi no,
n'ihhi na o bu gi ka anyi na-ele anya.
Buuru anyi ike n'ututu ubochi niile,
burukwara anyi onye nzoputa mgbe niile anyi no na mkpa.
- ³ Ndi iro na-agba oso mgbe ha nuru olu gi.
Mgbe i guzoro oto, mba niile na-agbalaga.
- ⁴ Dika igurube si atachapu ihe di n'ubi,
otu a ka a ga-esi kwakorọ ihe niile unu nwere n'agha, unu mba di iche
iche.
- ⁵ ONYENWE ANYI di elu, n'ihhi na o bi n'ebe di elu.
O ga-eji ikpe ya ziri ezi, na ezi omume mejuputa Zayon.
- ⁶ O ga-abu ntoala guzosiri ike nke oge unu niile,
uloaku di ukwu nke nzoputa, na amamihe na ihe omuma;
egwu ONYENWE ANYI bu igodo nke aku a.
- ⁷ Lee ndi ha di ike ka ha na-eti mkpu akwa n'okporozo niile;
ndi na-anochite anya ha, ndi biara ikwu otu udo ga-esi diri na-akwa
akwa.
- ⁸ O dikwaghi onye a na-ahu anya n'okporozo obula.
E meela ka ogbugba ndu niile ghara idikwa ire.
A na-eleli ndi e sitere n'akaebe ha
mee ka ogbugba ndu ahụ guzosie ike.
O dikwaghi onye a na-asopuru.
- ⁹ Ala ahụ niile na-eru uju. O togbokwara n'efu.
Oke ohia Lebanon akponwuola buru ihe ihere.
Sharon aghokwaala ozara;
osisi di na Bashan na n'elu ugwu Kamel na-agbuchakwa akwukwo ha.
- ¹⁰ Ma ONYENWE ANYI na-asi, "Ugbu a, m ga-ebili."
"Ugbu a, ka a ga-eme ka m di elu;*"
ugbu a, ka a ga-ebuli m elu.
- ¹¹ Unu na-atu ime ahia kporo nku,
unu na-amuputa ahia,
nkuume unu na-ekuputa bu oku ga-erepia unu.
- ¹² Ndi gi ga-ere oku, dika osisi ogwu e gbuturu egbutu tunye n'oku;
ha ga-ere oku dika avuvu nkwa."
- ¹³ Geenụ ntị nuru ihe m mere, unu mba niile di n'ebe di anya!
Unu ndi no nso, kwerenu n'ezie na m siri ike!
- ¹⁴ Ndi mmehie na ndi ajo omume no na Zayon na-ama jijiji n'egwu,
ha na-akwa akwa na-asi,
"Onye n'ime anyi puru ibi n'ebe a, n'etiti onye a bu oku na-erepia erepia,
oku nke na-ere ruo mgbe ebighi ebi?"
- ¹⁵ Ndi na-ejeghari n'ezi omume
na-ekwu ihe ziri ezi,
ndi na-aju uru sitere n'uzo n'ezighi ezi,

* **33:10** Mgbe a ga-asopuru m

- ndị na-ewezuga aka ha site na inata ngarị dī iche iche,
 ndị na-emechi ntị megide izu ikwafu obara,
 na-amuchi anya ha abụọ ka ha ghara itugharị uche n'ihe ojọọ.
- 16 Ha bụ ndị ahụ ga-ebi n'ebe dī elu,
 ndị ebe mgbaba ha ga-abụ ebe e wusiri ike nke ugwu.
 A ga-enye ha nri,
 mmiri a gaghị akọkwa ha.
- 17 Anya unu ga-ahụ eze n'ebube ya;
 unu ga-ahụkwa alaeze ya nke nsọtụ oke ya dī n'ebe dī anya.
- 18 N'ime echiche obi unu, unu ga na-atule ihe oke egwu nke oge ndị ahụ
 gara aga.
 "Olee ebe onyeisi oghichị ahụ nọ ugbu a?
 Ebee ka onye na-anakọta utu ahụ nọ?
 Ebeekwa ka onyeisi ahụ nke ulọ elu nche niile dī n'aka ya nọ?"
- 19 N'oge ahụ, unu agaghị ahụkwa ndị nganga ahụ ozo,
 bụ ndị ahụ na-asụ asụ nke unu na-amaghị,
 nke unu na-adighị aghotakwa.
- 20 Lekwasinụ Zayon anya, obodo anyị na-anọ eme mmemme anyị niile;
 anya unu ga-ahụkwa Jerusalem,
 ulọ obibi dī juu, ulọ ikwu nke a na-apughị ibupụ ebupụ;
 apughikwa iholite ntu jidere ya,
 maobu dobie nke obula n'ime udọ ji ya.
- 21 Ebe ahụ ka ONYENWE ANYI ga-aburu anyi Onye dī ike.
 O ga-adikwara anyi ka osimiri na iyi dī obosara.
 O dighi ugbo amara
 maobu ugbo ukwu ga-abia na mmiri ahụ.
- 22 N'ihia na ONYENWE ANYI bụ onye ikpe anyi.
 ONYENWE ANYI bụ onye na-enye anyi iwu.
 ONYENWE ANYI bụ eze anyi,
 o bụ ya na-azoputa anyi.
- 23 A tosaala udọ niile:
 Ha adighi ejidesikwa okoloto gi ike,
 a gbasaghikwa akwa igbochi ifufe.
 Mgbe ahụ, a ga-ekesa uba ihe a kwatara n'agha
 o buladi ndi ngwurọ ga-ebute ihe nkwata n'agha.
- 24 O dikwaghị onye bi na Zayon ga-asị, "Ahụ esighi m ike,"†
 n'ihia na a ga-agbaghara ndi bi n'ime ya mmehie ha niile.

34

Ahụhụ dīrī mba niile

- 1 Bjanu nso, unu ndi mba niile, naa ntị.
 Geenu ntị, unu mba niile nke uwa.
 Ka uwa na ihe niile dī n'ime ya,
 na ihe niile na-esi n'ime ya aputa nuru.
- 2 N'ihia na ONYENWE ANYI na-eweso mba niile nke uwa iwe,
 iwe ya dī oku megide ndi agha ha niile.
 O ga-ala ha n'iyi kpamkpam,
 nyefee ha n'aka ndi ga-egbu ha.

† 33:24 Ana m arĩa orĩa

- 3 Ndi ha e gburu egbu ka a ga-atupu.
 Ozu ha ga-esikwa isi.
 Ugwu niile ga-ejuputa n'obara ha.
- 4 N'oge ahụ, kpakpando niile nke eluigwe ga-agbaze,
 a ga-apiakotakwa mbara eluigwe dika akwukwo,
 kpakpando niile ga-ada
 dika ahijia osisi vaini kporo nku,
 dika mkpuru osisi fiig chakporo achakpo.
- 5 N'ihia na mma agha m aruchaala oru ya n'eluigwe,
 lezie anya ihe gaje ime, o ga-adakwasị Edom,
 ndi m mara ikpe mbibi.
- 6 Mma agha ONYENWE ANYI juputara n'obara,
 abuba kpuchikwara ya,
 obara umu aturu na mkpi
 na abuba sitere n'akuru ebule
 n'ihia na ONYENWE ANYI nwere ichu aja na Bozra.
 O nwekwara oke ogbugbu ga-adi n'ala Edom.
- 7 Oke ehi ohia ga-esokwa ha daa,
 ha na oke ehi ukwu na oke ehi nta.
 Ala ga-ejuputa n'obara ha.
 Uzuzu nke obodo ahụ ga-amikoro obara ha.
- 8 N'ihia na ONYENWE ANYI nwere ubochi ahụ bu ubochi ibo obo.
 O bu afo ikwughachi Edom ihe ha mere Zayon.
- 9 Isi iyi ndi Edom niile ga-agbanwe gbajie ojii,
 uzuzu di n'ala ga na-ere oku dika solfo (ntu oku),
 ala ahụ niile ga-enwuru oku di ka unyi ojii.
- 10 O gaghi anyu anyu n'abali maobu n'ehihie;
 anwuru oku ya ga na-ala n'elu ruo ebighi ebi.
 Ala ahụ ga-atogboro n'efu site n'ogbo ruo n'ogbo;
 o dighi onye ga-esitekwa n'ebe ahụ gafee ozọ.
- 11 Ikwighikwighi nke ozara na okwolo ga-enweta ya,
 ikwighikwighi ukwu na ugoloma ga-akpa akwu ha birikwa n'ebe ahụ.
 Chineke ga-eseti n'elu Edom,
 eriri otutu nke ogbaaghara,
 na ihe itu mgbidi nke e tikporo etikpo, togboro n'efu.
- 12 Ndi ya a na-asopuru agaghi ahukwa ihe obula n'ebe ahụ nke ha ga-akpo
 alaeze.
 Otu a kwa, umu ndi eze ya niile agaghi adikwa.
- 13 Ogwu ga-etochi ulo ukwu ya niile;
 ebe ya niile e wusiri ike ga-agho ahijia ogwu,
 o ga-abukwa ulo nkita ohia
 na nke ikwighikwighi.
- 14 Anu ohia niile nke ozara ga-ezute nkita ohia n'ebe ahụ.
 Umu mkpi ohia ga-awaghari n'ebe ahụ na-ebeku ibe ha akwa.
 N'ebe ahụ ka umu anu ohia na-akpaghari n'abali ga-ezo onwe ha,
 chotakwara onwe ha onodu ebe izuike.
- 15 Ikwighikwighi ga-akpa akwu ya n'ebe ahụ.
 O ga-anokwa n'ebe ahụ yie akwa, zuo umu ya,
 lekotaa ha site n'iji nku ya kpuchie ha.
 Ebe ahụ kwa ka ndagbu ga-ezukokwa,

nke ọbụla na ibe ya.

¹⁶ Nyochaa akwụkwọ nso ka ị guọ ihe ONYENWE ANYỊ gaje ime:
 Ọ dighị anụ ọhịa ọbụla ga-efu.

Ọ dighị nke ọbụla ga-anọ n'ebe ahụ hapụ ikpọ ibe ya,
 n'ihị na ọnu ya enyela iwu a.

Mmụọ ya ga-achikotakwa ha.

¹⁷ Ọ bụ ya onwe ya ga-ekewa ala ahụ,
 jiri ihe ọtụtụ n'aka keere ha oke ahụ.

Ha ga-enweta ya ruo mgbe ebighị ebi,
 nwekwa ebe obibi n'ebe ahụ site n'ogbo ruo n'ogbo.

35

Onu ndi a gbaputara

¹ N'ubochi ahụ, ọzara na ala kporo nkụ ga-enwe obi uto;
 okoko osisi mara mma ga-awaputakwa n'ozara.

Dika rozu,

² ọ ga-agbawa ifuru juputa;
 ọ ga-anuri ọnu nke ukwu, tiekwa mkpu ọnu.

A ga-enye ya nsopuru nke ugwu Lebanon,
 nyekwa ya ima mma nke ala ubi Sharon na Kamel.

Ha ga-ahụ ebube ONYENWE ANYỊ n'ebe ahụ,
 ha ga-ahukwa idi ukwu* nke Chineke anyi.

³ Meenu ka aka ndi ahụ kudara akuda dikwa ike,
 gbaakwanu ukwu ndi ahụ na-asọ ngongọ ume.

⁴ Gwanu ndi ahụ na-atu egwu si ha,
 "Dirinu ike, unu atula egwu,
 n'ihị na Chineke unu na-abia.
 Ọ ga-abia ibotara unu obo,
 ikwughachi ndi iro unu ihe ruuru ha.
 Ọ ga-abia izoputa unu."

⁵ Mgbe ọ biara, ọ ga-emeghe anya ndi kpuru isi,
 meekwa ka ndi nti chiri nu ihe.

⁶ Ọ ga-eme ka onye ngwuro wulie elu dika ele,
 meekwa ka ndi na-adighi ekwu okwu tie mkpu ọnu.

Mmiri ga-agbawaputa soọ n'ozara,
 mmiri iyi ga-ejuputakwa n'ala kporo nkụ.

⁷ Elu ala ahụ na-ere oku n'ukwu ga-aghọ odo mmiri.
 Ala ahụ nke mmiri korọ ga-aghọ isi iyi nke mmiri ga-ejuputa.

Ebe ahụ nkita ohia naara ebi ga-aghọ ala mmiri mmiri;
 ahijia, na ahijia riidi, na ahijia papiros, ga-epuputa n'ime ya.

⁸ Okporozo ga-adikwa n'ebe ahụ,
 nke a ga-akpo, Okporozo Idi Nso,

Ọ ga-adiri naani ndi ahụ na-agbaso Uzọ ahụ.
 Ndi na-adighi ocha agaghị eje ije n'elu ya,
 ndi nzuzu ajo omume† agaghị ejeghari n'elu ya.

⁹ Odum agaghị anọ nso uzọ ahụ.
 Ọ dikwaghị anụ ohia na-egbu mmadu ga-aga n'elu ya.

* **35:2** Maobu, *ima mma* † **35:8** Ndi nwere uche gbagoro agbago

E, agaghị ahụ anụ dī otu a n'ebe ahụ.
Kama, ọ bụ naanị ndị a gbapụtara ga-eje ije na ya.

¹⁰ Ma ndị ahụ ONYENWE ANYỊ gbapụtara ga-alọtakwa.
Ha ga-eji abụ bata na Zayon;
onụ na-adịgide ga-adikwasị n'isi ha.
Oke onụ na obi uto ga-ejuputa n'obi ha.
Iru ujụ na isụ ude‡ ga-efelaga.

36

Senakerib ebuso Jerusalem agha

¹ N'afọ nke iri na anọ nke ọchịchị eze Hezekaya, Senakerib, bụ eze Asiria, busoro obodo Juda niile e wusiri ike agha, meriekwa ha.

² Mgbe ahụ, eze Asiria sitere na Lakish zipu ọchiagha ya, ya na usuu ndị agha ijekwuru Hezekaya na Jerusalem. Mgbe ọchiagha ahụ kwusiri n'uzọ mmiri nke ọdọ mmiri dī Elu, n'uzọ jere n'ebe ọhia Osu akwa.

³ Eliakim, nwa Hilcaya, onye nlekota uloeze, na Shebna, bụ ode akwukwo eze, na Joa nwa Asaf, onye ndekọ akukọ ihe mere, puru jekwuru ya.

⁴ Ọchiagha ahụ siri ha, "Gwanu Hezekaya:

"Otu a ka eze ukwu ahụ, bụ eze Asiria, na-ekwu, Ọ bụ na gini ka ntukwasị obi gi dabere?"

⁵ I na-ekwu na i nwere ndumodu na ike ibu agha, maobu naanị egbe onu ka i na-agba. Ọ bụ onye ka i na-atukwasị obi, mere i ji enupu isi n'okpuru m?"

⁶ Lee, amatara m na i na-atukwasị obi n'Ijpt, mkpanaka achara ahụ gbajiri agbaji, nke na-aduwa aka onye obula na-adabere na ya. Otu a ka Fero, eze Ijpt dī nye ndi niile na-atukwasị ya obi.

⁷ Ma ọ buru na unu asi m, "Anyi na-atukwasị ONYENWE ANYI bu Chineke anyi obi." O bughị ya ka Hezekaya wezugara ebe ya niile dī elu na ebe ichu aja ya niile, na-asi Juda na Jerusalem, "Unu aghaghị ikpo isiala n'ebe ichu aja a?"

⁸ "Ma ugbu a, bia kwee nna m ukwu, bụ eze Asiria nkwa. Aga m enye gi puku inyinnya abuo ma ọ buru na i nwere ike ichota ndi ga-agba ha.

⁹ I ga-esi kwa ana ju otu onyeisi nke dikarisiri nta n'ime ndisi oru onyenwe m, na-agbanyeghikwa na i na-atukwasị obi n'Ijpt maka inweta ugbo agha na ndi na-agba inyinnya?"

¹⁰ Tinyere nke a, abara m ibuso ala a agha na ibibi ya ma ọ bughị nkwo ONYENWE ANYI? ONYENWE ANYI ya onwe ya gwara m ka m bilie megide obodo a, lakwaa ya n'iyi.' "

¹¹ Mgbe ahụ Eliakim, Shebna na Joa siri ọchiagha ahụ, "Biko, gwa ndi ohu gi okwu n'asusu Aramaik,* ebe ọ bụ na anyi na-aghota ya. Agwala anyi okwu n'asusu Hibru, ebe ndi no n'elu mgbidi ga-anu."

¹² Ma ọchiagha ahụ zaghachiri, "Ọ bụ n'ih naanị nna unu ukwu na nye unu onwe unu ka nna m ukwu ji zite m, ka m kwuo ihe ndi a? Ọ bughị n'ih ndi mmadu ahụ na-anodu n'elu mgbidi, ndi, dika unu, ha ga-eso rie nsị ha nyuru, nuokwa mamiri ha nyuru?"

¹³ Mgbe ahụ, ọchiagha ahụ guzoro were oke olu kwuo n'asusu Hibru, si, "Nurunu okwu niile nke eze ukwu ahụ, bụ eze Asiria.

‡ 35:10 Ya bụ, ize ume * 36:11 Asusu Aramaik nke ndi Siria, bu asusu mba na mba ji emekorita ihe n'oge ahụ, ma ọ mesiri ghoo asusu ndi Juu, site na senchuri nke ise tupu a mụọ Kraist.

14 Nke a bụ ihe eze siri, Unu ekwela ka Hezekaya duhie unu. O pughị izoputa unu.

15 Unu ekwela ka Hezekaya mee ka unu tukwasị ONYENWE ANYI obi, mgbe o na-asị, 'N'ezie, ONYENWE ANYI aghaghị inaputa anyi. A gaghị enyefe obodo a n'aka eze Asiria.'

16 "Unu anakwala Hezekaya nti. Ihe a ka eze Asiria kwuru: Pukwutenu m, bianu ka mu na unu mee udo. Mgbe ahụ, onye obula n'ime unu ga-eri mkpuru si n'ubi vaini ya na nke si n'osisi fiig ya, nuokwa mmiri nke si n'ihe icheta mmiri ya:

17 ruo mgbe m ga-abia duru unu gaa n'ala dika nke unu, bu ala mkpuru oka na nke mmanya oheru, ala achicha na ubi vaini juputara n'ime ya.

18 "Unu ekwela ka Hezekaya rafuo unu mgbe o na-asị, 'ONYENWE ANYI ga-anaputa anyi.' O nweela chi niile nke ndi mba ozo, nke naputarala ala ha site n'aka eze Asiria.

19 Olee ebe ka chi ndi Hamat na Apad no? Olee ebe ka chi ndi Sefavaim nokwa? Ha anaputala Sameria site n'aka m?

20 Olee chi n'ime chi mba ndi a niile, bu ndi zoputarala ala ha site n'aka m? Unu si ana chee na ONYENWE ANYI puru izoputa Jerusalem site n'aka m?"

21 Ma ndi ahụ niile gbara nkiti, ha ekwughị ihe obula, n'ihhi na eze nyere ha iwu si, "Unu azaghachila ya."

22 Mgbe Eliakim nwa Hilcaya, onyeisi ochichi, na Shebna ode akwukwo eze, na Joa nwa Asaf, ode akwukwo akuko eze laghachikwuuru Hezekaya, ha dowara uwe ha mgbe ha na-aga igosi ya ida mba nke obi ha. Ha gwakwara ya ihe niile onyeisi agha ndi Asiria kwuru.

37

Amuma banyere mgbaputa a gbaputara Jerusalem

1 Mgbe eze Hezekaya nuru nke a, o dowara uwe ya, yikwasị akwa mkpe, baa n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

2 O zipuru Eliakim, onye nlekota uloze, Shebna ode akwukwo na ndi okenye n'etiti ndi nchaja, bu ndi yikwa akwa mkpe, ka ha jekwuru Aizaya onye amuma, nwa Emoz.

3 Ha siri ya, "Otu a ka Hezekaya siri, Ubochi taa bu ubochi ahuhu, iba mba na nke ihe ihere. Ubochi jogburu onwe ya dika ubochi nwanyi no n'oke ihe mgbu nke imu nwa ma ike adikwaghị o ji amuputa nwa ya.

4 Ma eleghi anya ONYENWE ANYI Chineke gi, ga-anu okwu ahụ nke Rabashaka, bu ochiagha, onye nna ya ukwu bu eze Asiria, zitere ikwa Chineke di ndu emo. Eleghi anya ONYENWE ANYI Chineke gi ga-abara ya mba n'ihhi okwu ndi a niile o kwuru, bu ndi o nuru. Ya mere, kpeere anyi ekpere, anyi bu ndi foduru ndu."

5 Mgbe ndi oru eze Hezekaya biakwutere Aizaya,

6 o siri ha, "Otu a ka unu ga-asị nna unu ukwu, 'The a ka ONYENWE ANYI kwuru: Atula egwu n'ihhi okwu niile nke i nuru, bu nke ndi na-ejere eze Asiria ozi ji kwuluo m.

7 Gee nti, mgbe o nuru akuko di ana, aga m eme ka o choo ilaghachi n'obodo nke aka ya. N'ebe ahụ ka m ga-emekwa ka e jiri mma agha gbuo ya.'"

8 Mgbe ochiagha ahụ nuru na eze Asiria e sitela n'obodo Lakish pua, o laghachiri hu na eze Asiria na-ebuso obodo Libna agha.

⁹ N'oge ahụ, Senakerib natara ozi na Tiahaka, eze Kush, na-apụta ịbịa ibuso ya agha. Mgbe ọ nūrụ nke a, o zipurū ndị ozi ka ha ga zie Hezekaya ozi, si,

¹⁰ "Gwanū Hezekaya, eze Juda: Ekwela ka Chineke onye ị na-atụkwasi obi duhie gị, mgbe ọ na-asị, 'Agaghị enyefe Jerusalem n'aka eze Asirịa.'

¹¹ N'ezie a, ị nula ihe ndị eze Asirịa mere obodo niile ha busoro agha, otu ha si bibie ha kpamkpam. Ma a ga-anapụtakwa gị onwe gị?

¹² Chi niile nke mba niile, ndị ahụ nna nna m ha lara n'iyi, ha napụtara ha, bụ chi ndị Gozan, Haran, Rezuf na nke ndị Eden ndị nọ na Tel Asa?

¹³ Olee ebe eze ndị Hamat maọbụ eze ndị Apad nọ? Olee ebe eze obodo Lair, Sefavaim, Hena na Iva nọkwa?"

Ekpere Hezekaya

¹⁴ Mgbe Hezekaya natara akwụkwọ ozi a site n'aka ndị ozi ahụ, guọ ya, o weere ya gaa n'ime ulonso ONYENWE ANYI, gbasaa ya n'ihu ONYENWE ANYI.

¹⁵ Hezekaya kpere ekpere nye ONYENWE ANYI, si:

¹⁶ "O, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, Chineke nke Izrel, onye ocheeze ya di n'etiti ndi cherubim, naani gi bu Chineke na-achị alaeze niile nke uwa. O bukwa naani gi kere eluigwe na uwa.

¹⁷ Toọ nti gi n'ala, o ONYENWE ANYI ma nuru; meghee anya gi abuo ONYENWE ANYI, ka ihu; gee nti nukwa okwu niile ndi ahụ Senakerib zitere, nke o ji ekwulu Chineke di ndu.

¹⁸ "N'eziokwu, ONYENWE ANYI, ndi eze Asiria alala ndi a niile na ala ha n'iyi, mee ka ha togboro n'efu,

¹⁹ ha atunyekwala chi ha niile n'ime oku, repiakwa ha, n'ihi na o bughị chi ka ha bu, kama ha bu naani ihe a kpuru akpu, nke mmadu ji osisi na nkume pia.

²⁰ Ma ugbu a, ONYENWE ANYI Chineke anyi, biko, zoputa anyi site n'aka ya, ka alaeze niile nke uwa mata na naani gi ONYENWE ANYI bu Chineke, na o dikwaghị chi ozọ ma o bughị gi."

Odida Senakerib

²¹ Mgbe ahụ, Aizaya nwa Emoz, zigaara Hezekaya ozi, si, "Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, siri, N'ihi ekpere gi niile nye m banyere Senakerib, eze Asiria,

²² nke a bu okwu ONYENWE ANYI kwuru megide ya.

"Nwaagboghọ na-amaghị nwoke, bu ada Zayon,

na-eleli gi anya, jirikwa gi na-eme ihe ochi,

Nwaada Jerusalem

na-efufekwa isi ya mgbe i na-agbapu oso.

²³ Onye ka i kpariri ma kwulukwaa?

O bu onye ka i sitere na nganga gi

welie olu okwu gi na anya gi elu megide?

O bu megide onye Nso nke Izrel?

²⁴ I sitere n'aka ndi ozi gi

kparia Onyenwe anyi, kwuluo ya,

i sikwara,

'Eji m otutu ugboala m

rigoruo ebe di elu nke n'elu ugwu niile,

n'ebe kachasi elu nke ugwu Lebanon.

Egbudasiala m osisi sida ya niile toro ogologo,

na osisi junipa ya niile kachasi mma.

Ejeruola m na nsotu ya kachasi n'idi elu,

- bụ ebe kachasi maa mma n'oke ohiya ya niile.
- 25 Egwuola m otutu olulu mmiri n'ala ndi mba ozo,
nukwa mmiri di n'ebe ahụ.
O bu obu ukwu m ka m ji mee
ka isi iyi niile di n'Ijpt takpoo.'
- 26 "O bu na i nubeghi?
Na mgbe ochie ka m kpebiri ya.
N'ubochi ndi ahụ gara aga ka no pia opipia ya,
ugbu a, emeela m ka o bia na mmezu,
na i meela ka obodo nke mgbidi gbara gburugburu,
ghoo mkpokota nkume.
- 27 Ndi bi n'ime ha, ndi a napuru ike ha nwere,
bu ndi dara mba, ndi e tinyekwara n'onodu here.
Ha dika ahijia ndu puru n'ala ubi,
na ome na-epuputa epuputa,
nakwa ahijia na-etoputa n'elu ulo
nke anwu na-achakpo tupu o tolite.
- 28 "Ma amaara m ebe i no onodu,
marakwa opupu gi na mbata gi,
marakwa oke iwe gi megide m.
- 29 N'ih i onuma di gi n'obi megide m,
n'ih i na mkpari gi eruola m nti,
aga m etinye nko* m n'imi gi,
werekwa mkpumkpu igwe m kpachie egbugbere onu gi,
mee ka i laghachi
site n'uzo ahụ nke i siri bia.
- 30 "Ma nke a ga-abu ihe iribama† nye gi, Hezekaya.
"N'afọ a, unu ga-eri ihe na-epu n'onwe ya,
n'afọ nke abuo unu ga-eri ihe si na nke ahụ puputa.
Ma n'afọ nke ato ghaanu mkpuru ubi, weenu ihe ubi,
kuo vaini n'ubi vaini, riekwanu mkpuru ha.
- 31 Ozokwa, ndi foduru n'alaeze Juda
ga-agba mgborogwu n'okpuru ala, mikwaa mkpuru n'elu.
- 32 N'ih i na o bu site na Jerusalem ka ndi foduru ga-esi puta,
otu ndi foduru ndu‡ ga-esitekwa n'ugwu Zayon puta.
O bu site n'inu oku n'obi nke ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
ga-emezu nke a.
- 33 "Ya mere, nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru banyere eze Asiria.
"O gagh i azobata ukwu ya n'ime obodo a
maobu gbaa o buladi otu aku n'ebe a.
O gagh i eji ota jeharia n'onu uzo ama ya,
maobu wuo mgbidi nnochibido megide ya.
- 34 Uzo o si bia ka o ga-esi laghachi;
o gagh i abanye n'obodo a."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
- 35 "Aga m echebe obodo a, zoputakwa ya n'ih i aha m,
na n'ih i Devid, bu ohu m."

* 37:29 O buru na ndi agha Asiria e merie obodo n'agha, ha na-eji nko tnye n'imi ndi ha dotara n'agha, jirikwa eriri igwe tnye n'onu ha. † 37:30 Ya bu, akara ‡ 37:32 Gbapuru a gbapu maka ujo

³⁶ Mmụọ ozi ONYENWE ANYỊ pụrụ gaa tigbuo otu puku narị na puku iri asatọ na ise n'ụlọ ikwu ndị Asiria. Mgbe ndị mmadụ tetara n'isi ụtutu, lee, ozu ka ha juputara ebe niile.

³⁷ Ya mere, Senakerib, eze Asiria, biliri ije, laghachi n'ala ya. O laghachiri biri n'obodo Ninive.

³⁸ Otu ụbọchị, mgbe o nọ na-akpọ isiala n'ụlọ chi ya a na-akpọ Nisrọk, umụ ya ndị ikom aha ha bụ Adramelek na Shareza were mma agha gbuo ya. Ha gbapuru oso gbaga n'ala Ararat. Isahadon, bụ nwa ya nwoke ghorọ eze n'onodu ya.

38

Orịa Hezekaya rịara

¹ N'oge ahụ, Hezekaya rịara orịa ruo na o gaara anwụ. Aizaya onye amuma, nwa Emoz, biakwutere ya, si ya, "Otu a ka ONYENWE ANYỊ siri: Dozie ezinaulo gi, n'ihu na i ga-anwụ. I gaghị esite n'ute orịa a bilie."

² Hezekaya tughariri chee ihu ya n'aja ulo kpee ekpere nye ONYENWE ANYI si,

³ "Chetakwa, ONYENWE ANYI, otu m si jegharịa n'ihu gi n'ikwesi ntukwasị obi, jiri obi m niile fee gi ofufe, ma meekwa ihe di mma n'anya gi." Hezekaya bekwara akwa nke ukwu.

⁴ Mgbe ahụ, okwu nke ONYENWE ANYI rutere Aizaya,

⁵ "Gaa, gwa Hezekaya, si 'Otu a ka ONYENWE ANYI, bụ Chineke nna gi Devid kwuru, anula m ekpere gi, ahukwala m anya mmiri akwa gi. Aga m atukwasị afọ iri na ise n'ubochi ndu gi.

⁶ Aga m anaputakwa gi na obodo a site n'aka eze Asiria. Aga m echebe obodo a.

⁷ "Nke a bụ ihe iribama site n'aka ONYENWE ANYI nye gi, na ONYENWE ANYI ga-emezu ihe a nke o kwere na nkwa.

⁸ Aga m eme ka anyanwu laa azu nzo ukwu iri n'ihe nrigo ulo elu Ehaz.' " Ya mere, anyanwu laghachiri azu nzo ukwu iri.

⁹ Ederede Hezekaya eze Juda, mgbe oriachara oria, nwee ahụ ike:

¹⁰ Asiri m, "O bu n'oge m bu okorobia ka m ga-agabiga n'onu uzọ nke onwu, buru onye anapuru oge ndu m nke foduru afodu?"

¹¹ Asiri m, "O dikwaghi mgbe m ga-ahu ONYENWE ANYI ozo n'ala ndi di ndu,

m gaghị elegidekwa mmadu ibe m anya ozo, maobu bie n'etiti ndi bi n'ime uwa a.

¹² Esila n'onodu ya bupu ulo m dika ulo ikwu nke onye ozuzu aturu.

Apiakotala m ndu m dika okpa akwa si apiakota akwa o bipula ndu site nkwe-akwa, ehie na n'abali, i mere ka ndu m gwusia.

¹³ Enwere m ntachiobi chere chi obubo. Ma dika odum ka o na-agbaji okpukpu m niile. Ehie na n'abali ka i na-eme ka ndu m gwusia.

¹⁴ Dika eleke maobu ugbala ka m na-ebe akwa. Ana m asu ude dika nduru na-eru uju.

Ike gwuru anya m n'ihu ile anya n'eluigwe.

Ano m n'onodu mkpagbu, Onyenwe anyi, bia nyere m aka."

¹⁵ Ma ginị ka m ga-ekwu?

- Ya onwe ya gwara m si na o bu ya mere nke a.
 M ga-eji obi umeala gagharja ubochi ndu m niile
 n'ih ihe mwute nke obi m.
 16 Onyenwe anyi, o bu n'ih ihe ndi a ka mmadu ji adi ndu.
 Mmuo m na-adikwa ndu n'ime ha.
 I nyeghachila m ahụ ike,
 mee ka m di ndu.
 17 N'ezie, o bu n'ih ihe odimma m,
 ka m ji taa ahuhu nke ihe mgbu di otu a.
 N'ihunanya gi ka i zoputara m
 site n'olulu nke ila n'iyi.
 I werela mmehie m niile
 wefee n'azu gi.
 18 N'ih i n'ala mmuo agaghi eto gi,
 onwu agakwaghi abuku gi abu otuto.
 Ndi na-arida n'olulu
 agaghi ele anya ikwesi ntukwasi obi gi.
 19 O bu ndi di ndu, e, naani ndi di ndu ga-eto gi otuto,
 di ka m na-eme taa.
 O bu otu ogbo na-eme ka ogbo na-eso ha
 mata ihe banyere ikwesi ntukwasi obi gi.
- 20 ONYENWE ANYI ga-azoputa m,
 anyi ga-abu abu kpo ubo akwara
 n'ubochi niile nke ndu anyi,
 n'ime ulonso ukwu ONYENWE ANYI.
 21 Aizaya ekwuolari si, "Kwadoonu mmanu fiig di oku tee ya n'elu etuto
 ahụ, ahụ ga-adikwa ya mma."
 22 Hezekaya juru si, "Gini ga-abu ihe iribama na m ga-aga n'ulonso ukwu
 ONYENWE ANYI?"

39

Ndi ozi si Babilon bia

- ¹ N'oge ahụ, Merodak-Baladan, nwa Baladan, bu eze Babilon zigaara Hezekaya akwukwo ozi ekele na onyinye, n'ih i na o nuru na Hezekaya rira oria ma nwe ahụ ike.
² Hezekaya nabatara ndi ozi ahụ nke oma gosi ha ihe ndi di n'uloaku ya, olocha, na olaedo, uda di iche iche na-esi isi utu, ezigbo mmanu oliv, ulo niile ebe ngwa agha ya niile di, na ihe niile bu aku o nwere. O dighi ihe di n'uloeze ya maobu n'alaeze ya niile nke o na-egosighi ha.
³ Mgbe ahụ, Aizaya onye amuma jekwuru eze Hezekaya juo ya si, "Gini ka ndi ikom ndi ahụ kwuru? Ebeekwa ka ha si biakwute gi?"
 Hezekaya zara si, "O bu n'ala di anya ka ha si biakwute m, ha si Babilon."
⁴ Onye amuma juru, "Gini ka ha huru n'ulo gi?"
 Hezekaya zara si, "Ihe niile nke di n'ulo m ka ha huru. O dighi ihe niile di n'uloaku m nke m na-egosighi ha."
⁵ Mgbe ahụ, Aizaya siri Hezekaya, "Gee nti nuru okwu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile."
⁶ Lee, oge na-abia mgbe a ga-eburu ihe niile di n'uloeze gi, na ihe niile nke nna nna gi ha debere n'uloaku ruo taa, buru ha bulaa Babilon. O dikwaghi ihe ga-afodu, otu a ka ONYENWE ANYI kwuru.

⁷ A ga-ebupu ufodu n'ime umu gi, ndi bu ahụ na obara gi, ndi a ga-amutara gi, buru ha puo n'ebe di anya, ha ga-abu ndi onozu n'uloeze nke eze Babilon."

⁸ Hezekaya zaghachiri, "Okwu ONYENWE ANYI nke i kwuru di mma." N'ihina o chere n'obi ya si, "Udo na nchekwa ga-adi n'oge ndu m."

40

Nkasiobi diri ndi Chineke

¹ Kasienu ndi m obi, kasienu ha obi,
ka Chineke gi kwuru.

² Were nwayoo gwa Jerusalem okwu,
gwa ya;

na ubochi ojoo ya niile agwula,
na a kwuzuola ugwo mmehie ya niile,
na o sitela n'aka ONYENWE ANYI
nata ugwo oru kariri okpukpu abuo nke mmehie ya niile.

³ Otu onye na-eti mkpu si,
"Dozienu uzo nye ONYENWE ANYI
n'ime ozara,
meenụ ka uzo atuliri atuli
guzozie kwem n'ime ozara nye Chineke anyi.

⁴ A ga-eme ka ndagwurugwu obula di elu,
ugwu obula na ugwu nta obula ka a ga-emekwa ka o di ala,
ebe niile di mkputamkpu ka a ga-eme ka o guzo kwem,
meekwa ka ebe niile di ndakoro ndakoro diri larji.

⁵ N'ihina a ga-ekpughepu ebube Onyenwe anyi,
mmadu niile ga-ahukokwa ya n'otu.
N'ihina onu ONYENWE ANYI ekwuola ya."

⁶ Olu ahụ siri, "Tie mkpu!"
Ma ajuru m si, "Gini ka m ga-eti?"

"Mmadu niile di ka ahija,
ikwesi ntukwasị obi ha niile dikwa ka okoko osisi ohia.

⁷ Ahija na-akponwu, okoko osisi na-achanwu,*
n'ihina n'okuku ume nke ONYENWE ANYI na-ekukwasị ya.
N'ezie, ahija ka ndi mmadu bu.

⁸ E, ahija na-akponwu, okoko na-achanwukwa,
ma okwu Chineke anyi na-eguzogide ruo mgbe ebighi ebi."

⁹ Gi onye na-eweta ozioma nye Zayon,
rigoro n'elu ugwu;
gi onye na-eweta ozioma nye Jerusalem,
welie olu gi elu tisie mkpu ike;
e, tisie mkpu ike, atula egwu.
Gwa obodo niile nke Juda okwu si ha:
"Chineke unu na-abia."

¹⁰ Lee, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-abia n'ike,
ike aka ya ka o ji achị.
Lee, ugwo oru ya di ya n'aka,

* 40:7 Otu a ka o diri mmadu.

- ọ na-abịa ikwughachi ụgwọ.
 11 Ọ ga-azụ igwe atụrụ ya dịka onye ọzụzụ atụrụ.
 Ọ na-achịkọta ụmụ atụrụ.
 N'aka ya abụọ ka ọ ga-ekuru ụmụ atụrụ n'obi ya.
 Ọ ga-iji nwayọọ duo ndị na-enye ụmụ ara.
- 12 Onye jirila ọbụ aka ya tọọ mmiri dị n'oke osimiri?
 Maọbụ onye jiri ntu-aka ya tọọ mbara eluigwe?
 Onye ka ọ bu jirila nkata kute uzuzu?
 Maọbụ jiri ihe ọtụtụ tọọ ugwu ukwu?
 Onye kwa ji ihe ọtụtụ tọọ ugwu nta?
- 13 Onye nwere ike ighota Mmụọ nke ONYENWE ANYỊ,
 maọbụ dịka onye ndumọdụ Onyenwe anyị na-ezi ya ihe?
- 14 Ọ bu onye ka ONYENWE ANYỊ gawkuru gbaa izu ka ọ kọwara ya ihe,
 ọ bu onye ziri ya ụzọ bu nke di mma?
 Onye bu onye ahụ kuziri ya ihe omuma,
 maọbụ gosi ya ụzọ nke nghota?
- 15 N'ezie, mba niile di iche iche diika otu ntuputa mmiri tanyere n'ime efere;
 a na-agụnye ha diika uzuzu di n'elu ihe ọtụtụ e ji atụ ihe;
 ọ na-atụ ala ndi ahụ mmiri gbara gburugburu diika a ga-asị na ha bu uzuzu oma na-adighi arọ.
- 16 Osis niile di na Lebanon ezughị iji kwanye oku e ji a churu Chineke anyi aja.
 Otu a kwa, anumanu niile di n'ohia Lebanon niile erughị iji churo Chineke anyi aja.
- 17 O nweghi ihe obula mba niile di n'ụwa bu n'ihu ya;
 ọ na-agụ ha ka ihe na-abaghị uru,
 diika ihe na-erughị ihe efu.
- 18 Onye kwanu ka unu ga-iji tanyere Chineke?
 Olee udi oyiyi unu ga-iji kowaa ihe o yiri?
- 19 Ma gbasara arusi apiri api, nke onye na-akwa nka ola turu,
 nke onye okpu uzu olaedo na-eji olaedo techie ya,
 ọ bukwa ya ka ọ na-akpuru olaocha.
- 20 Ma onye ogbenye na-enweghi ichu aja di otu a
 na-ahoro osisi nke na-agaghị ere ure.
 Ọ na-akpotara onwe ya onye maara akwa nka osisi nke oma,
 onye ga-apitara ya oyiyi arusi nke na-agaghị ada ada.
- 21 Ọ bu na unu amaghị?
 Ọ ga-abu na unu anubeghi ya?
 Ọ putara na a kobereghị unu ya site na mmalite?
 Ọ bu na unu aghotabeghi site na mgbe a toro ntoala ụwa?
- 22 Na Chineke no n'elu ocheeze ya nke gbara ụwa gburugburu.
 Ndi no n'ụwa dikwa ka umu ukpana.
 Ọ bu ya tusara eluigwe diika akwa,
 were ya mere ebe obibi ya.
- 23 Ọ na-eweda ndi ukwu niile nke ụwa,
 mee ha ka ha ghoo ihe efu.
- 24 Mgbe a na-ele ha anya, ha na-adi ka ihe a kuru n'ubi nke na-epute epute.

Mgbe a kuru ha, mgbe ha na-epute,
mgbe ha na-amanye mgborogwu n'ala,
mgbe ahụ kwa ka Onyenwe anyị na-ezite ifufe nke na-akponwu ha,
bufuo ha dika ahịhia kporo nku.

25 “Olee onye unu ga-eji tunyere m?
Onye kwa ka mu na ya ha?” Nke a bu ihe Onye Nso Izrel na-aju.

26 Lee anya n'eluigwe;
onye kere kpakpando ndi a niile?
Onye na-edu ha dika onye ozuzu aturu?
Onye na-akpo nke obula aha ya?
O bu site n'amamihe na ike ya di ukwu,
ka o ji eme ka ha ghara ikpafu.

27 O bu n'ihu ginị ka i ji na-asị, gi Jekob?
O bukwa ginị mere gi Izrel, i ji na-atamu ntamu na-asị,
“Uzo m bu ihe ezonari gi ONYENWE ANYI,
Chineke adighi etinyekwa anya ya n'ihe metutara m?”

28 O bu na i matabeghi?
O ga-abu na i nubeghi ya?
ONYENWE ANYI bu Chineke nke mgbe niile ebighi ebi,
Onye kere nsotu niile nke uwa.
O naghị ada mba; ike adighikwa agwu ya.
O nwekwaghi onye puru imata idi omimi nke nghota ya.

29 O na-enye ndi na-ada mba ike,
na-emekwa ka ndi na-enweghi ume nwee ume.

30 O buladi umu okorobia na-ada mba, ike na-agwukwa ha.
E, umu okorobia na-aso ngongo daa,

31 ma ndi niile olileanya ha di na ONYENWE ANYI,
ga-agbanwe ike ha, nweta ike oheru.

Ha ga-eji nku felie elu dika ugo.
Ha ga-agba oso, ma ike agaghi agwu ha;
ha ga-aga ije ma ha agaghi ada mba.

41

Onye na-enyere Izrel aka

1 Noronu juu n'ihu m, unu mba niile mmiri gbara gburugburu!
Ka mba niile gbanwee ike ha.
Ka ha puta kwuo okwu.
Ka anyi zokotaa n'ebe ikpe ikpe.

2 “Onye kpotere onye a sitere n'owuwa anyanwu na-abia,
onye e sitere n'ezi omume kpo ya ije ozi?

O weere mba niile nyefee ya n'aka,
meriekwa ndi eze n'ihu ya.

O ji mma agha ya tie ha mee ka ha ghoo uzuzu,
jiri uta ya mee ka ha ghokwa igbugbo oka nke ifufe na-ebughari.

3 O na-achu ha oso, ma na-agakwa n'ihu na-enweghi mmeru ahụ obula.
E, o na-agbasokwa uzo nke o na-agabeghi mbu.

4 O bu onye ruru oru di otu a mezu kwa ya,
na-akpo ogbo niile site na mmalite?

Ọ bụ mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ, onye dị siteri na mbido ihe niile, onye ga-adigidekwa ruo ogwugwu ihe niile. Ọ bụ mụ onwe m bụ onye ahụ.”

⁵ Mba niile bi n'ala mmiri gbara gburugburu ahula oru m ruru. Ha huru ya tuo egwu; ndi niile bi na nsotu uwa na-amakwa jijiji.

Ha zokotara bia nso.

⁶ Onye obula n'ime ha na-agba ibe ya ume na-asị, “Nwee obi ike.”

⁷ Onye okpu uzu ola na-agba onye okpu uzu olaedo ume. Onye ji mkpirisi igwe eme ka ihe di murumuru, na-agba onye na-aku osiama ume.

Otu onye na-ekwu banyere nkpukota ya, na-asị, “A kpuziri ya akpuzi.” Onye nke ozọ, na-eji ntu kpogidesie ihe ahụ apiri api ike ka o ghara ida.

⁸ “Ma gi onwe gi, Izrel, ohu m, Jekob, onye m hoputara, gi mkpuru Ebrahim, bu enyi m.

⁹ Esitere m na nsotu niile nke uwa kpoghachi unu, gwa unu na ohu m ka unu bu, n'ihhi na ahoputala m unu, agakwaghi m ahapu unu.

¹⁰ Ya mere, unu atula egwu n'ihhi na anonyeere m unu. Ka obi ghara ilo unu mmiri n'ihhi na abụ m Chineke unu. Aga m eme ka unu diri ike; aga m enyere unu aka; aga m ejikwa aka nri nke ezi omume m kwagide unu.

¹¹ “Lee! A ga-etinye ndi niile iwe ha di oku megide unu n'onodu ihe ihere, ihere ga-emekwa ha.

Ndi niile na-eguzogide unu ga-aghọ ihe efu, buru ndi lara n'iyi.

¹² Unu ga-ele anya ha, choo ha, ma o dighi onye obula n'ime ha ga-afodu ndu.

Ndi a na-ebuso unu agha ga-abu naani ihe efu.

¹³ N'ihhi na mu onwe m, bu ONYENWE ANYI Chineke gi, onye na-ejidesi aka nri gi ike bu onye na-asị gi, 'Atula egwu; aga m enyere gi aka.'

¹⁴ Atula egwu, gi idide, bu Jekob, unu Izrel di nta, atula egwu, n'ihhi na mu onwe m ga-enyere gi aka,” otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara, Onye mgbaputa gi, bu Onye nsọ nke Izrel.

¹⁵ “Lee, aga m eme ka unu ghoo igwe ohuru eji azocha mkpuru oka nke di nko, nwekwa otutu eze.

Unu ga-azocha ugwu niile zopia ha, meekwa ka ugwu nta niile dika igbugbo oka.

¹⁶ Unu ga-ayoghari, fuchaa ha; ikuku ga-eburu ha bufuo, oke ikuku ga-ekposasi ha.

Ma unu ga-anuri onu n'ime ONYENWE ANYI,

nyaakwa isi n'ime Onye dị nsọ nke Izrel.

- 17 “Mgbe mmiri ọ̀nụ̀nụ̀ kọ̀rọ̀ ndị ogbenye na ndị mkpa na-akpa, mgbe ha na-enweghị ike ịchọta mmiri ọ̀nụ̀nụ̀ mgbe akpịrị na-akpọ ha nkụ n'ihị agụụ mmiri, mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ ga-aza ha. Mụ onwe m, bụ Chineke nke Izrel, agaghị agbakụta ha azụ.
- 18 Aga m eme ka mmiri site n'ala kporo nkụ nke ugwu niile na-erudatarara ha. Aga m eme ka isi iyi na-asoputa na ndagwurugwu niile. Aga m eme ka mmiri juputa n'ozara, meekwa ka isi iyi mmiri site n'ala kporo nkụ na-asoputa.
- 19 Aga m akụ n'ozara, osisi sida, na osisi akashia, na osisi mietul, na osisi oliv. M ga-eji osisi junipa, na osisi saipres na osisi fịa, kụkọta ha ọ̀nụ̀ n'ala ahụ togboro n'efu,
- 20 ka ndị mmadu hụ, matakwa, tuleekwa uche ma ghotā, na ọ bụ aka ONYENWE ANYỊ mere nke a, na ọ bụ Onye nsọ nke Izrel kere ya.
- 21 “Weputanụ mkpesa unu,” ka ONYENWE ANYỊ siri, “Doo okwu unu n'usoro,” ka Eze nke Jekob na-asikwa.
- 22 “Ka ha bubata arusi ndi a, ma gwa anyi, ihe gaje ime. Ka ha gwa anyi ihe mere n'oge gara aga, ihe ha putara, ka anyi nwee ike tulee ha matakwa ihe ga-abu ikpeazu ha. Maobu kwuputara anyi ihe ndi ahụ na-abia, ²³ gwa anyi ihe odinihu ji, ka anyi mara na unu bu chi. Meenu ezi ihe, maobu ihe ojoo, nke ga-eme ka anya gbagwojuo anyi, ka anyi juputakwa n'egwu.
- 24 Ma unu di nta kariha ihe efu. Oru unu niile bukwa ihe na-abaghi uru. Onye horo unu emela onwe ya ihe aru.
- 25 “Akpoliela m otu onye site n'akuku ugwu, o na-abiakwa. Otu onye na-asopuru aha m sikwa n'owuwa anyanwu. O na-azopia ndi ochichi niile dika ha bu uru, o ga-azopia ha dika onye na-akpu ite si azopia aja uru.
- 26 O kwuru maka nke a site na mmalite, ka anyi nwee ike mara, maobu mgbe na o mebeghi, ka anyi nwee ike si, 'The o kwuru ziri ezi?' O nweghi onye kwuru ihe banyere nke a, o nweghikwa onye mere ka amata ya, o nwekwaghi onye si nonu gi nu okwu obula.
- 27 Abu m onye mbu gwara Zayon, 'Lee, n'ebe a ka ha di!' O bu m ziteere Jerusalem onyeozizi ozioma.
- 28 Eleghariri m anya ma o nweghi onye m huru. O nweghi onye no n'etiti chi ha nke nwere ike inye ndumodu;

- o nweghi onye inye osisa ajuju mgbe m juru ha.
 29 Lee, ha niile bu ugha!
 Oru ha niile putara ihe efu,
 arusi ha niile awuru awu bu naani ifufe na oghaaghara.

42

Ohu ONYENWE ANYI

- 1 "Lee ohu m, onye m na-agba ume,
 onye m hoputara, onye ihe ya na-atọ mkpuruobi m uto.
 Aga m eme ka Mmuo m diri n'ime ya.
 O ga-emekwa ka ikpe ziri ezi rute mba niile aka.
 2 O gaghị eti mkpu maobu welie olu ya kwaa akwa,
 maobu welie olu ya elu, o gaghị eme ka a nu olu ya n'ezi.
 3 O gaghị agbaji ahija riidi* azopara azopara,
 maobu menyuo ogho oriona na-enwu ntakiri ntakiri.
 O ga-esite n'ikwesi ntukwasị obi weputa ikpe ziri ezi.
 4 O gaghị aso ngongo maobu daa mba,
 ruo mgbe o hiwere ikpe ziri ezi n'elu uwa.
 O bukwa n'ozizi ya ka agwa etiti niile ga-atukwasị olileanya ha."
- 5 Nke a bu ihe Chineke bu ONYENWE ANYI kwuru,
 onye ahụ kere eluigwe niile, onye gbasapukwara ha,
 onye gbasapukwara uwa n'ihe niile nke si n'ime ya aputa,
 onye na-enye ndi niile bi n'ime ya ume,
 na-enyekwa ndi na-agaghari n'ime ya ndu.
- 6 "Mu onwe m, bu ONYENWE ANYI, akpola gi ka i gosi ezi omume m.
 Aga m echebe gi, gbaa gi ume,
 n'ihia na eweere m gi nye ndi m
 ka i buru ihe imesi oghugba ndu m ike.
 I ga-abukwa ihè nye mba niile.
 7 I ga-emeghe anya ndi kpuru isi,
 gbaputakwa ndi no n'ulo mkporo,
 meekwa ka ndi no n'ulo mkporo gbara ochichiri nwere onwe ha.
- 8 "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI! Nke a bukwa aha m.
 Agaghị m enye onye ozo ugwu na nsopuru m.
 Mu na arusi a piri api agakwaghị azo otuto m.
 9 Lee ihe ochie emezuola
 ma nke oheru ka m na-ekwuputa.
 Tupu ha puta ihè
 ana m akpasa ha nye unu."
- Abu otuto nye ONYENWE ANYI*
- 10 Bukuonu ONYENWE ANYI abu oheru; tookwanu ya,
 unu ndi niile bi na nsotu niile nke uwa,
 unu ndi na-arida n'osimiri, na ihe niile bi n'ime ya.
 Toonu ya unu ndi bi n'ala ebe mmiri gbara gburugburu.
 11 Ka ozara na obodo niile di n'ime ya welie olu ha elu,
 ka ndi bi na Keda nuria onu.
 Ka ndi bi na Sela tie mkpu onu,
 ka ha si n'elu ugwu niile tisie mkpu onu ike.

* 42:3 Ya bu, osisi achara

- 12 Ka ha nye ONYENWE ANYI ebube,
kpõsaakwa otuto ya n'ala niile mmiri gbara gburugburu.
- 13 ONYENWE ANYI ga-aputa buo agha dika dike.
O bu site n'inu oku n'obi nke onye agha ka o ga-eji buo agha.
O ga-eti mkpu agha megide ndi iro ya,
ma merie ha.
- 14 "O dila anya kemgbe m gbara nkiti;
ejidesiri m onwe m aka ike.
Ma ugbu a, aga m egosi iwe m;
aga m asu ude, kwaa akwa di ka nwanyi ime na-eme.
- 15 Aga m eme ka ugwu ukwu na ugwu nta niile di larii,
meekwa ka ihe okuku ha niile kponwuo.
Aga m eme ka osimiri ghoo ozara,
meekwa ka odo mmiri niile takpoo.
- 16 Aga m edu ndi kpuru isi, site n'uzo nke ha na-amaghi,
n'okporozo ha agatubeghi ka m ga-edu ha;
Aga m eme ka ochichiri ghoo ihè n'ihu ha,
meekwa ka ebe niile gbagoro agbago guzozie.
Ihe ndi a niile ka m ga-eme.
Agaghi m agbakuta ha azu.
- 17 Ma ndi niile na-atukwasi arusi obi,
ndi na-asi ihe ndi ahụ a piri api, 'Unu bu chi anyi,'
a ga-achughachi ha azu n'onodu ihere.
- Izrel kpuru isi, chie nti*
- 18 "Geenu nti, unu ndi nti chiri,
leenu anya unu ndi isi kpuru, ma hu uzo.
- 19 Olee onye kpuru isi dika ohu m?
Onye kwa ka nti chiri dika onyeozu nke eziokwu m?
O di onye ozo kpuru isi
dika onye a m hoputara ka o buru ohu ONYENWE ANYI?
- 20 I hula otutu ihe, ma i dighi atukwasi uche gi na ha.
Nti gi ghere oghe, ma i dighi eji ya anu ihe."
- 21 ONYENWE ANYI emeela ka iwu ya di ukwuu,
meekwa ka o di ebube,
n'ihì na o toro ya uzo isite na ya mee ka ezi omume ya puta ihè.
- 22 Ma e meela ka ndi ya buru ndi e zukporo ihe ha nwere n'oge agha.
A kpochikwara ha n'olulu e gwuru n'ala,
zoo ha n'ime ulo mkporo di iche iche.
Ha aghoola ihe a kwatara n'agha,
ma o dighi onye na-anaputa ha.
Ha aghokwaala ihe e si n'aka mmadu punara ya n'ike,
ma o dighi onye na-asi ndi iro ha, "Nyeghachikwa m ihe m i ji aka ike
were."
- 23 Onye ka o bu n'etiti unu nke ga-ege nti n'ihe ndi a?
Onye ga-ana nti si otu a mata ihe na-aga ime n'oge di n'ihu?
- 24 Onye weere Jakob nyefee n'aka ndi na-ebibi ihe,
onye were Izrel nyefee ndi ohi?
O bu na o bughì ONYENWE ANYI
onye ha mehiere megide?
N'ihì na ha ekweghi eso uzo ya niile,

ha erubeghi isi nye iwu ya.

²⁵ O bu ya mere o ji wukwasị ndi ya iwe oku ya,
ihe ike nke agha.

O bu ezie na iwe ya biakwasiri ha dika oku na-erepia erepia, ma ha
aghogtaghi ihe kpatara ya;
o repiara ha, ma ha atugharia uche ha banyere ya.

43

Onye nzoputa ndi Izrel nwere

¹ Ma ugbo a, nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru,
bu onye kere gi, Jekob,
na onye kpuru gi Izrel,

“Atula egwu, n’ihi na agbaputala m gi.
Akpoola m gi aha, i bukwa nke m.

² Mgbe i si na mmiri di omimi na-agafe,
aga m anonyere gi.

Mgbe i si na mmiri nke na-ekwo oke okwukwo,
agaghi m ekwe ka o bufuo gi.

Mgbe i na-eje ije n’ime oku,
o gaghi eregbu gi.

Ire oku ahụ agakwaghị erepia gi.

³ N’ihi na mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke gi,
Onye nzoputa gi, na Onye nsọ nke Izrel.

Ewerela m Ijipt

na Kush na Seba nye ka ha buru ihe i ji gbara onwe gi.

⁴ Ebe i bu ihe di oke onuahia n’anya m,
ebe o bukwa na m huru gi n’anya,

aga m ewere ndi mmadu nye n’ihi igbaputa gi.

Aga m ebibi ndu ndi mmadu n’ihi ichebe gi ndu.

⁵ Atula egwu n’ihi na anonyeere m gi.

Aga m esite n’owuwa anyanwu

na n’odida anyanwu chikotaa umu gi.

⁶ Aga m enyekwa ugwu na ndida iwu si ha,

‘Hapunu ha ka ha laa,

unu egbochikwala ha.’

Hapunu ndi m ka ha site n’ala niile di anya nke nsotu uwa loghachi,

⁷ onye obula nke a na-akpo aha m,

onye m kere n’ihi otuto m,

onye m kpuru, ma meekwa.”

⁸ Kpoptanu ha, bu ndi ahụ nwere anya ma ha adighi ahụ uzọ,
ndi nwere nti ma ha adighikwa anu ihe.

⁹ Mba niile di iche iche ezukotala,
mmadu niile agbakotakwala.

Onye n’ime chi ha kwuru na ihe di otu a ga-eme,
onye kwa kwuru ihe ndi a mere n’oge gara aga?

Ka ha kpobata ndi akaebe ha iziputa na ihe ha kwuru ziri ezi,
ka ndi ozọ nu ya ma si na, “O bu eziokwu.”

¹⁰ “Unu bu ndi akaebe m,” ka ONYENWE ANYI kwuputara,

“burukwa ndi ohu m hoputara,

ka unu mara m, ma kwerekwa na m,

- ghotakwa na Mụ onwe m bụ onye ahụ.
 Ọ dighị chi a kpurū tupu m diri,
 ọ dikwaghị nke ga-eso m n'azụ.
- 11 Mụ, ọ bụ na naanị m, bụ ONYENWE ANYI,
 ọ dikwaghị onye nzọputa ọzọ di ma ewezuga m.
- 12 Mụ onwe m egosila, zọputa ma kwuputakwa ya, mee ka unu nuru ya,
 mụ onwe m, ọ bughị chi ndi mba ọzọ nọ n'etiti unu.
 Unu bukwa ndi akaebe m, na mụ onwe bụ Chineke," otu a ka ONYENWE
 ANYI kwubiri ya.
- 13 "E, site n'ebighi ebi ruo n'ebighi ebi, mụ onwe m bụ Chineke.
 Ọ dighi onye puru inaputa m ihe m ji n'aka.
 Mgbe m ruru oru, onye puru igbanwe ya?"

Ebere Onyenwe anyi, na-ekwesighi ntukwasi obi Izrel

- 14 Nke a bụ ihe ONYENWE ANYI kwuru,
 Onye mgbaputa unu na Onye nsọ nke Izrel.
 "N'ih ihe unu, aga m eziga ozi na Babilon
 budata ndi Kaldia niile dika ndi gbapuru agbapu,
 n'ime ugbo mmiri ahụ niile ha ji anya isi.
- 15 Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI, Onye nsọ gi,
 onye kere Izrel, Eze unu."
- 16 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 bụ onye ahụ kwara uzọ n'ime osimiri,
 nke mere ka okporouzo diri n'ime oke osimiri.
- 17 Nke na-eme ka ugbo ndi agha di ukwuu, na inyinya puta,
 ndi agha na usụ ha achikotara onu,
 mee ha ka ha dinaa n'ebe ahụ, ghara ibilitekwa ọzọ,
 dika ha bụ oku ogho oriona e menyuru emenyu.
- 18 "Chefuonu ihe ndi ahụ niile mere n'oge gara aga;
 unu atugharikwala uche unu na ha.
- 19 Kama leenu anya ihe oheru nke m na-aga ime.
 Leenu ya n'ih ihe na o bidolari iputa ihe. Ọ ga-abu na unu adighi ahụ
 ya?
- N'ih ihe na ana m akwa okporouzo n'ozara,
 na-emekwa ka mmiri juputa n'ala togboro n'efu.
- 20 Anu ohi niile na-asopuru m,
 nkita ohi, na enyi nnunu niile na-ekele m,
 n'ih ihe na emeela m ka mmiri juputa n'ozara,
 meekwa ka isi iyi na-asọ n'ala ebe togboro n'efu,
 nye ndi nke m ihe onunu, bu ndi m hoputara.
- 21 Ndi m kpuru nye onwe m,
 ka ha kosaa akuko otuto m.
- 22 "Ma unu akpokughị m, Jekob,
 kama ihe banyere m agwula gi ike, Izrel.
- 23 I kpuruighi aturu wetara m maka aja nsure oku,
 maobu jiri aja niile sopuru m.
- O nweghi mgbe m kwagidere gi ka i wetara m onyinye mkpuru oka,
 maobu mee ka ike gwu gi site n'ina gi uda na-esi isi uto.
- 24 Unu ewetabereghị m uda kalamus na-esi isi uto,
 maobu were abuba anu nke aja unu niile mee ka obi to m uto.

Kama ọ bụ naanị mmehie unu ka unu na-ebokwasị m,
unu ejirila ajọ omume unu mee ka ike gwusịa m.

25 “Mụ onwe m, ọ bụ naanị mụ onwe m, bụ onye na-ehichapụ mmehie unu.

Ana m emekwa ya n’ihi na ọ dị m mma n’obi ime ya.
Agakwaghị m echeta mmehie unu ọzọ.

26 Chetara m ihe gara aga,
ka anyị rụrịta ụka n’etiti onwe anyị,
doo okwu gị n’usoro igosi na ị bụ onye ikpe na-amaghị.

27 Site na mmalite, nna nna unu ha mehiere megide m.
Ndị m dunyere ka ha kuziere unu ihe nupukwara isi megide m.

28 Ya mere, m ji menye ndị a maara aha ha n’ulọnsọ ihere.
Enyefere m Jekọb ka ọ buru onye ewezugara nye mbibi,
nyekwa Izrel ka ọ buru ihe mkparị.

44

Izrel onye a họtara

1 “Ma ugbu a, gee ntị gị Jekọb, bụ ohu m,
geekwanụ ntị, unu ndị Izrel m họtara.

2 Nke a bụ ihe ONYENWE ANYI na-ekwu,
bụ onye kere unu, onye kpuru unu n’ime n’afọ,
na onye ga-enyere unu aka:

Atula egwu, gị Jekọb,* ohu m,
atukwala egwu gị Jeshurun, onye nke m họtara.

3 N’ihi na aga m eme ka ala ahụ kporo nku nweta mmiri,
mee ka mmiri na-asoghari n’ala ahụ akpịrị na-akpo nku.

Aga m awukwasị umu umu unu Mmuo m,
meekwa ka ngozi m diri ha.

4 Ha ga-etoputa etoputa dika ahija a gbara mmiri,
e, dika osisi popla n’akuku iyi juputara na mmiri.

5 Ha ga-eji nganga si, ‘Abu m nke ONYENWE ANYI,’
maobu ‘Abu m nwa nwa Jekob,’
ebe ndi ozọ ga-edeputa n’aka ha, ‘Nke ONYENWE ANYI ka m bu,’
ha ga-agukwa onwe ha Izrel.

ONYENWE ANYI, ọ bughị arusi

6 “Nke a bụ ihe ONYENWE ANYI na-ekwu,
onye bụ Eze Izrel na Onye mgbaputa ya, ONYENWE ANYI, Onye puru
ime ihe niile:

Mu onwe bu Mmalite na Ogwugwu;
o dikwaghị Chineke ozọ di ma ewezuga m.

7 O bukwa onye di ka m? Ya kwuputa ya.
Ya kwuputa ya, doo ya n’usoro ka ntị nuru!

Ya kwuputa ihe niile mere kemgbe m mere ka ndi m guzosie ike.
Ya kwuputakwa, ma dokwaa ha n’usoro,
ihe niile na-aga ime n’oge di n’ihu.

8 Unu atula egwu. Unu amakwala jijiji.
O bu na m akoputaghị ihe ndi a ma kwuputa ha n’oge gara aga.
Unu onwe unu bu ndi akaebe m. O di chi ozọ di ma e wezuga m?
Mba! O nweghị Oke nkume ozọ di, nke m maara ihe banyere ya.”

* 44:2 Maobu, Izrel

- 9 Ndi a niile na-apị arụsị bu ndi nzuzu.
Chi ndi ahụ niile ha na-agụ di ka ihe ukwu bukwa ihe na-enweghi isi.
Ndi niile na-akpo isiala nye chi ndi a bu ndi kpuru isi,
na ndi amamihe korọ, ndi ihere ga-emekwa.
- 10 O baghi uru mmadu ikpuru onwe ya arusi maobu chi a piri api,
nke na-apughi inyere ya aka n'uzo obula?
- 11 Lee ihere ga-eme ndi niile na-akpo isiala nye ya.
Ndi kpuru ha bu naani ndi mmadu.
Ka ha niile chikota onwe ha, guzo, nwee mkpebi ha,
ha ga-anọ n'onodu n'ihere, na n'oke egwu.
- 12 Okpu uzu na-ewere ngwa oru ya
na-ahu ya n'ime icheku oku,
o na-eji mkpirisi igwe onye oka tipia ya n'udidi arusi,
o bu ike nke ogwe aka ya ka o ji akpu uzu.
Agu na-agu ya, ike na-agwusikwa ya;
o nughị mmiri obula, o na-adakwa mba.
- 13 Onye oka osisi na-esite n'eriri otutu tuputa osisi
were pensulu kaa ya;
o na-ewere ngwa oru ya kpuchaa osisi ahụ,
were ngwa oru ika akara, kaa ya akara.
O na-arụ ya dika oyiyi mmadu,
oyiyi mmadu n'ima mma ya niile,
maka ibi n'ime ulo arusi.
- 14 O na-egbutu osisi sida di iche iche,
maobu osisi saipres ma o bukwa osisi ook.
O na-ahapu ya ka o too n'etiti osisi di iche iche nke oke ohia,
maobu kuọ osisi fia, nke mmiri ozuzo na-eme ka o too nke oma.
- 15 O bukwa nkụ ka eji ya e mere;
ufodu ka o na-ewere nya oku,
o na-eji ya afunwu oku ghee achicha.
Sitekwa na ya pia chi, kpuo ihu n'ala nye ya;
o na-emekwa arusi apiri api, kpoọ isiala nye ya.
- 16 Okara n'ime osisi ndi a ka o ji emenwu oku;
n'elu ya kwa ka o na-esi nri ya,
o na-ahunye anu, were tajuo afọ ya.
Nku ahụ ka o ji anya oku na-asị,
"Ahaa, ahụ ekpola m oku; ahula m oku."
- 17 Ihe foduru n'ime osisi ahụ ka o na-ewere kwaara onwe ya arusi a piri
api;
O na-ada n'ala n'ihu ya, fee ya ofufe.
O na-ekpekwarara ya ekpere na-asị,
"Biko, Zoputa m, n'ihina chi m ka i bu!"
- 18 Ha amaghi ihe obula; ha adighi aghotakwa,
n'ihina na-emechiela anya ha ka ha ghara ihu uzo,
mechiekwa uche ha, ka ha ghara ighota.
- 19 O dighi onye na-anodu chee echiche,
o dighikwa onye nwere ihe omuma maobu nghota i si,
"Ufodu n'ime osisi a ka m ji kwanye oku,
O buladi ghee achicha n'elu icheku oku ya,
ejikwa m ufodu n'ime ya huọ anu m tara.
M ga-esite na nke foduru meputa ihe ruru aru?"

- Ọ bụ ogwe osisi ka m ga-akpọ isiala nye?"
- 20 Onye na-adighi eche udi echiche a bu onye nzuzu, nke na-eji ntụ si n'ebe a kwanyere oku na-azu onwe ya.
 Ọ pughi inaputa onwe ya, maobu juo onwe ya ajuju si,
 "Ihe a m ji n'aka m, nke m na-akpo chi, o bughị okwu ugha ka o bu?"
- 21 "Cheta ihe ndi a, gi Jekob,
 n'ihia na gi bu Izrel, i bu ohu m.
 Ọ bu m kpuru gi, i bu ohu m;
 gi bu Izrel, agaghị m echezo gi.
- 22 Ehichapula m njehie gi niile; dika igwe ojii,
 hichapukwa mmehie gi dika igirigi ututu.
 Loghachikwute m,
 n'ihia na akwuola m ugwo igbaputa gi."
- 23 Bupu abụ oke onu, unu eluigwe, n'ihia na ONYENWE ANYI emeela ya;
 tienu oke mkpu, unu uwa di n'ala.
 Tienu mkpu onu, unu ugu niile,
 unu bu oke ohia niile na osisi obula nke di n'ime gi,
 n'ihia na ONYENWE ANYI agbaputala Jekob,
 na-egosikwa ebube ya n'Izrel.
- A ga-ebikwa na Jerusalem*
- 24 "Otu a, ONYENWE ANYI na-ekwu,
 Onye mgbaputa unu, onye ahụ kpuru unu n'ime afọ:
- Mu onwe bu ONYENWE ANYI,
 Onye kere ihe niile,
 onye gbatipuru eluigwe,
 onye gbasara uwa naani mu onwe m,
- 25 onye na-emebi ihe iribama niile nke ndi amuma ugha
 na-emekwa ka ndi na-ajuta ase ghoo ndi nzuzu,
 onye na-ekpu ihe omumu ndi maara ihe ihu n'ala
 tugharia ya, ha ghoo ihe nzuzu,
- 26 onye na-eme ka okwu ndi ohu ya mezuo
 meekwa ka amuma ndi ozi ya buru mezuo,
- onye na-asị banyere Jerusalem, 'A ga-ebikwa n'ime ya ozo,'
 na-asikwa banyere obodo niile nke Juda, 'A ga-ewughachi ha,'
 banyere mkpomkpọ ebe ha niile, 'Aga m ewulikwa ha.'
- 27 Onye ahụ na-asị, ogbu mmiri, 'Takoro,
 aga m emekwa ka iyi ya niile takorosia,'
- 28 Onye na-asị banyere Sairos, 'O bu onye ozuzu aturu m,
 o ga-emezukwa ihe niile na-adi m mma;
 O ga-asikwa banyere Jerusalem, "Ka ewugharia ya,"
 ma banyere ulonso, "Ka ehiwe ntala ya."

45

- 1 "Nke a ka ONYENWE ANYI na-ekwu nye ohu ya nke o tere mmanu,
 bu Sairos, onye m ga-eji aka nri ya
 megide mba niile, mee ka ha noro n'okpuru ya,

- napukwa ndị eze ngwa agha ha niile,
 megheere ya ọnu ụzọ niile
 nke na ọ dīkwaghị ọnu ụzọ ama a ga-emechibido ya.
- ² Mụ onwe m ga-ebu ụzọ gaa n'ihu gị
 kwazee ugwu ukwu niile,
 tiwasia ibo ọnu ụzọ bronz niile
 gbuwakwaa mkporo igwe dī iche iche.
- ³ Aga m enye gị akụ niile e zoro n'ebe ọchichiri gbara,
 akunuba niile e zoro n'ebe nzuzo dī iche iche.
 Ka ị mata na ọ bụ mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI,
 bụ Chineke nke Izrel, onye ahụ kporo gị aha, na-eme ihe ndị a niile.
- ⁴ N'ihị Jekob bụ ohu m,
 n'ihị Izrel onye m họtara nye onwe m,
 ka m ji kpoo gị aha gị
 nyekwa gị aha nke nsopuru,*
 maobu ezie na ị maghị onye m bụ.
- ⁵ O bụ m bụ ONYENWE ANYI, ọ dighikwa onye ozo dī;
 ewezuga m, ọ dīkwaghị Chineke ozo dī.
 O bụ ezie na ị maghị m,
 ma aga m eme ka ị dī ike.
- ⁶ Mgbe ahụ, ụwa niile, site n'owuwa anyanwu
 ruo n'odida anyanwu,
 ga-amata n'ezie na Chineke ozo adighi, karịa m.
 Abụ m ONYENWE ANYI, ọ dighikwa onye ozo dī.
- ⁷ O bụ m kpuru ihè, keekwa ọchichiri.
 O bụ m na-ezite oganihu, na-eekwa ịla n'iyi.
 Mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYI, na-eme ihe ndị a niile.
- ⁸ “Gị, eluigwe, zodata ezi omume m
 ka mbara eluigwe na-ezodakwa ya dika mmiri.
 Ka ala meghee onwe ya,
 ka nzoputa puputa,
 ka ezi omume soro ya puokwa dika ahija.
 O bụ mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYI kere ha niile.
- ⁹ “Ahuhụ na-adiri mmadu ahụ nke na-aluso onye kere ya ogu,
 mmadu ahụ bụ otu mpekele ejuju
 n'etiti mpekele ejuju niile dī n'ala.
 Uro ọ na-aju onye ji ya akpu ihe ajuju si,
 ‘Gini ka i ji m akpu?’
 Ka oru gi o ga-asị,
 ‘Lee, ọ dighi aka abuo o nwere?’
- ¹⁰ Ahuhụ na-adiri nwantakiri ahụ gwara nna ya okwu si,
 ‘Gini ka ị mutara na nwa?’
 maobu sikwa nne ya,
 ‘Gini bu ihe ị muputara?’†
- ¹¹ “Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye nsọ nke Izrel,
 Onye kere Izrel na-aju ajuju si;
 banyere ihe ndi gaje ime

* 45:4 Tuo gi aha nsopuru † 45:10 Ime gini na-eme gi

- ị na-ajụ m ajuju banyere umu m,
 maobu nye m iwu banyere oru aka m?
- 12 O bu mu onwe m kere uwa,
 keekwa mmadu ka o biri n'ime ya.
 Aka m abuo ka m ji gbasaa mbara igwe,
 nyekwa kpakpando niile iwu.
- 13 M ga-akpolite Sairo n'ezi omume m:
 M ga-eme ka uzọ ya niile zie ezi.
 O ga-ewughachi obodo m,
 mee ka ndi m a dotara n'agha nwere onwe ha,
 ma o bughị n'ihị onuahia maobu ihe nrite,
 ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru."
- 14 Otu a ka ONYENWE ANYI siri,
 "The ndi Ijpt rupertara na ngwa ahia ndi Kush
 na ndi Saba ahụ toro ogologo,
 ha ga-abiakwute gi,
 ha ga-abu nke gi;
 ha ga-esokwa gi n'azu
 dika ndi mkporo e kere agbu.
 Ha ga-akpo isiala n'ihu gi
 riọ gi aririọ, na-asị,
 'N'ezie, o bu naani otu Chineke di, onye nonyere gi,
 o dikwaghị chi ozọ di.'"
- 15 N'ezie, gi onwe gi bu Chineke, Onye nzoputa Izrel.
 I bukwa Chineke, onye na-ezonari mmadu onwe ya.
- 16 A ga-eme ndi niile na-akpu arusi ihe ihere,
 e, ihere ga-eme ha n'ihị na a ga-etinye ha n'onodu oke ihere.
- 17 Ma ONYENWE ANYI ga-eji nzoputa
 nke ga-adi ruo mgbe ebighi ebi zoputa Izrel.
 Ihere agaghị eme ha.
 A ghaghị etinyekwa ha n'onodu ihe ihere ruo mgbe ebighi ebi.
- 18 N'ihị na otu a ka ONYENWE ANYI onye kere eluigwe siri,
 o bu ya dobekwara ihe niile n'onodu ha.
 O bu ya, bu Chineke,
 onye zubere ma kee uwa,
 tokwaa ntala ya.
 O keghị uwa ka o togboro n'efu,
 kama o bu ka e biri n'ime ya ka o ji kee ya.
 O siri,
 "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI;
 o dikwaghị Chineke ozọ di.
- 19 O bughị na nzuzo ka m kwuru okwu,
 site n'otu ebe n'ala nke ochichiri.
 Agwaghị m mkpuru Jekob
 'Chonu m n'efu.'
 Mu onwe m, bu ONYENWE ANYI na-ekwu eziokwu,
 Ana m ekwuputa ihe ziri ezi.
- 20 "Chikotaanu onwe unu, gbakotanu,
 bianu nso, unu ndi si na mba niile gbaputa oso ndu.

Ha amaghị ihe bụ ndị a na-ebugharị chi osisi e ji aka mee,
ndị na-ekpekwarara chi ndị ahụ na-enweghị ike ịzọputa ekpere.

21 Kwuputana ihe kwesiri ịdị, gosinụ ya,
ka ha gbaakọkwa izu.

Onye buru ụzọ kwuo ihe ndị a n'oge gara aga,
onye kwuputara ya site na mgbe ochie?

Ọ bughị mụ onwe m, bụ ONYENWE ANYỊ?
Ọ dīkwaghị Chineke ọzọ dī ma ọ bughị mụ onwe m,
Chineke onye ezi omume na Onye nzọputa;
ọ dighị onye ọzọ dī ma ewezuga m.

22 “Laghachikwutenu m, ka m zọputa unu.
Laghachikwutenu m, unu ndị bi na nsọtụ niile nke ụwa.
N'ihu na ọ bụ naanị m bụ Chineke, ọ dīkwaghị chi ọzọ dī.

23 Ejirila m onwe m niyo iyi,
onu m ekwupula okwu n'ezi omume,
bụ okwu nke na-enweghị mgbanwe:
N'ihu m ka ikpere niile ọbụla ga-egbu n'ala;
mụ ka ire niile ọbụla ga-anuru iyi.

24 E, ha ga-ekwuputa si, ‘Ọ bụ n’ime ONYENWE ANYỊ naanị
ka ezi omume na ike dī.’”

Ndị niile na-akpọ ya asị ga-abiakwute ya.
Ihere ga-emekwa ha.

25 Ma agburu niile nke Izrel
ga-achota nnaputa ha n'ime ONYENWE ANYỊ,[‡]
ọ bukwa na ya ka ha ga-anyanya isi.

46

Chi dī iche iche nke ndị Babilon

1 Bel na Nebo, arusi ndi Babilon makpu amakpu.
Lee, arusi niile ha ka ebukwasiri ha n'azu inyinya ibu.
Arusi niile apiri api bu nke a na-ebughari bu ibu di arọ,
ibu aru nye umu anumanu na-ada mba!

2 Ha makpuuru, rudakokwa ala n'otu;
ha enweghi ike iwezuga ibu ndi a n'onwe ha,
ha onwe ha kwa, a dotala ha n'agha.

3 “Geenu m ntị, unu umu umu Jekob,
unu ndi foduru n'ulo Izrel,
unu bu ndi m na-elekota siteri na mgbe a muru unu
na-akpogharikwa unu siteri na mgbe amuputara unu.

4 Mụ onwe m, bụ onye ahụ, ọ bụ m ga-eleketakwa unu anya,
ọ buladi ruo mgbe isi awọ juputara unu n'isi, n'agadi unu.
N'ihu na ọ bụ m kere unu, aga m eleketakwa unu.
Aga m agba unu ume, burukwa onye nzọputa unu.

5 “Onye ka unu ga-asị na o yiri m? Onye kwa ka mụ na ya ha?
Onye ka unu ga-eji tonyere m?

6 Ụfodu mmadu na-emeghe akpa ego ha wuputa olaedo di n'ime ya,
na-atuputakwa olaocha n'ihe otutu,

[‡] 45:25 N'Onyenwe anyi ka a ga-agu agburu niile nke Izrel ka ndi ezi omume.

were ya goo onye ọkpụ ụzụ ọlaedo ka o jiri ya kpuoro ha chi,
emesia, ha na-akpo isiala na-efe arusi ahụ ofufe.

7 Ha na-ebuli arusi ahụ buru ya n'ubu ha,
buru ya debe ya n'onodu ya, n'ebe ahụ ka o na-akwuru.
O dighi apu site n'ebe ahụ jeharia.

O buru na mmadu e tikuo ya mkpu, o gaghị aza,
o pughi izoputakwa ha puo na nsogbu ha niile.

8 "Chetanu nke a, ma tuleekwa ya,
ka o digidekwa unu n'obi, unu ndi na-enupu isi.

9 Chetakwanu ihe ndi ahụ niile mere n'oge gara aga,
n'ihu na abụ m Chineke, chi ozo adighikwa.
Naani m bu Chineke, o dikwaghi onye ozo di ka m.

10 O bu m na-egosi ikpeazu site na mmalite,
o bu m na-ekwu site na mgbe ochie ihe ga-eme n'odinihu.

Ana m asi, 'nzube m ga-eguzogide.
O bukwa ihe di m mma n'obi ka m ga-eme.'

11 Aga m esite n'owuwa anyanwu kpo anu ufe,
e, sitekwa n'ala ebe di anya kpo nwoke* ahụ ga-abia mee nzube m.

N'ihu na ihe m kwuru ya ka m ga-eme ka o mezuo;
o bukwa atumatu m ka m ga-emekwa.

12 Geenu m nti, unu ndi isi ike,
unu ndi nopusu ezi omume m n'ebe di anya.

13 Ana m eweta ezi omume nso,
o dighi n'ebe di anya,
nzoputa m agaghi anokwa odu.

Aga m enye Zayon nzoputa,
nyekwa Izrel ima mma m.

47

Odida Babilon

1 "Rida n'ala, nodu na uzuzu,
gi nwaagboghona-amaghi nwoke, bu ada Babilon,
nodu n'ala na-ejighi ocheeze,
gi eze nwanyi obodo ndi Babilon.

Agaghi akpokwa gi
onye di nro, maobu onye di pekepeke.

2 Were nkume igwe nri gwee oka,
wepu akwa ahụ i ji kpuchie ihu gi.
Chilite uwe mwuda gi, kpughepu ogwe ukwu gi,
mgbe i na-agabiga iyi di iche iche.

3 A ga-ekpughe oto gi,
tinyekwa gi n'onodu ihere.
N'ihu na aga m abotara ndi m obo,
agaghi m elekwa anya n'azu."

4 Otu a ka Onye mgbaputa anyi kwuru, Onye ga-azoputa Izrel. Aha ya bu
ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
Onye nsọ Izrel.

* 46:11 Sairos, ka a na-ekwu ihe banyere ya n'ebe a.

- 5 “Nòdu duu, baa n’ime ọchịchịrị,
gị eze obodo nke ndị Kaldia;
Ọ dīkwaghị mgbe ọzọ a ga-akpọ gị
nwanyị nwe alaeze dī iche iche.
- 6 Ewesoro m ndị m iwe,
mee ndị ahụ bụ ihe nketa m ka ha ghọọ ihe na-adighị nsọ.
Eweere m ha tinye gị n’aka,
ma i gosighị ha obi ebere.
Ọ buladị ndị bụ agadi n’etiti ha
ka ị bokwasịrị ibu arọ.
- 7 I kwuru sị,
‘Ahụ m eze nwanyị ruo mgbe ebighị ebi!’
Ma i cheghị echiche banyere ihe ndị a,
ị tugharighị uche banyere ihe puru ime.
- 8 “Ugbu a gee ntị, gị onye na-eme dika o si tọọ gị uto.
Gee ntị, gị onye na-anọ n’udo,
na-asị onwe gị,
‘Ọ bụ naanị m dī, o nweghị onye ọzọ ka m n’ụwa.
O nweghị mgbe m ga-adị ka nwanyị dī ya nwuru,
maobu dika nwanyị ụmụ ya nwuru.’
- 9 Ma lee anya!
Ihe abụọ ndị a na-aga ibiakwasị gị
na mberede.
N’otu ụbọchị dī gị ga-anwụ, ụmụ gị ga-anwuchakwa.
Mgbaasị gị niile, na ịdị ike nke ọgwụ okike gị niile,
agaghị egbochi ihe ndị a ibiakwasị gị n’uju.
- 10 N’ihi na i werela obi gị tūkwasi n’ajọ omume gị
ị na-asị, ‘O nweghị onye na-ahụ m.’
Ma amamihe gị na ihe ọmụma gị na-eduhie gị,
mgbe ị na-asị onwe gị,
‘Ọ bụ naanị mụ onwe m, ọ dighikwa onye ọzọ ma ewezuga m.’
- 11 Ihe ọjọọ ga-abiakwasị gị,
ị gaghị ama otu ị ga-esi gbaa afa iwezuga ya.
Oke mbibi ga-adakwasị gị
nke ị na-agaghị enwe ike iji ego gbara onwe gị;
Ịla n’iyi nke ị na-atughị anya ya
ga-abiakwasị gị na mberede.
- 12 “Dokotazie ọgwụ okike gị niile,
na ihe mgbaasị gị niile.
Ihe ndị ahụ niile i jirila na-eche onwe gị siterị na mgbe ị bụ nwantakiri.
Ma eleghị anya ha puru inyere gị aka n’oge dī n’ihu.
Ị puru iji ha menye ndị iro gị ụjọ, maobu mee ka ha maa jijiji.
- 13 Ndumodu niile a na-enye gị adighị enyere gị aka.
Mee ka ndị ahụ ihe banyere ngaghari ọnwá na kpakpando doró anya
bịa nso.
Kpọputa ndị ahụ na-esite n’ihe ha huru na kpakpando akowa ihe ga-eme
site n’otu ọnwá ruo n’ọnwá nke ọzọ.
Kpọkuo ha ka ha zoputa gị site na nsogbu nke na-aga ibiakwasị gị.
- 14 Lee, ha bụ ihe efu dika ahijia kporo nku.
Oku ga-erechapukwa ha.

Ha apughikwa izoputa onwe ha
 site n'okụ ahụ na-enwusi ike.
 N'ihì na okụ ahụ adighi ka okụ a na-akwanye,
 nke a na-anya n'oge oyi.
 15 Lee ihe ndi a na-enyocha kpakpando ga-emere gi,
 bu ndi i na-ana nti na ndumodu ha
 site na mgbe i bu nwantakiri.
 Ha ga-ahapu gi gaa n'uzo nke aka ha;
 i gaghi enwekwa onye ga-azoputa gi.

48

Izrel Onye isiike

- 1 "Geenu nti na nke a, unu agburu Jekob,
 unu ndi a na-akpo n'aha Izrel,
 ndi si n'agburu Juda puta.
 Unu ndi na-eji aha ONYENWE ANYI na-anu iyi,
 ndi na-akpoku aha Chineke nke Izrel,
 ma o bughì n'ezikwu maobu n'ezi omume.
- 2 Unu ndi na-akpa nganga na unu bu ndi bi n'obodo di nso,
 ndi na-anyakwa isi na unu na-adabere na Chineke Izrel.
 Onye aha ya bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.
- 3 N'oge gara aga ka m kwuru ihe na-aga ime n'oge di n'ihu.
 Mgbe m kwupuru ya,
 emekwara m ka ihe ahụ m kwuru mezu.
- 4 N'ihì na amaara m na unu bu ndi isiike,
 matakwa na akwara di unu n'olu bu igwe a na-apughì iroji aroji.
 Amakwaara m na egedege ihu unu bu bronzi.
- 5 O bu ya mere m ji buru uzo gwa unu n'oge gara aga
 ihe m gaje ime,
 ka unu ghara i si,
 'O bu arusi anyi mere ya.
 O bu arusi anyi a piri api na chi oia m nyere iwu ka ha mee!'
- 6 Unu anula ama m na-agba, hukwa ka ha na-emezu,
 ma unu ajula ikwere na o bu ezikwu.
- "Site ugbo a gawa, aga m agwa unu ihe ohuru
 nke m na-agwabeghi unu na mbu.
- 7 O bu ugbo a ka e kere ya, o bughì na mgbe ochie.
 Unu anutubeghi ihe banyere ya mbu,
 ya mere, unu agaghi asi,
 'O bu ihe maara ihe banyere ya.'
- 8 E, i nubeghi, i maghikwa,
 site na mgbe ochie nti gi eghegi oghe.
 N'ihì na amaara m na i bu onye aghugho na-ekwesighi ntukwasì obi,
 onye a na-akpo onye nnupu isi site n'afọ nne ya.
- 9 Ma n'ihì aha m, ka m na-eme ka onuma m juru
 n'ihì otuto m, a na m egbochi ya n'ebe i no,
 ka a ghara ikpochapu unu kpamkpam.
- 10 Lee, anuchalam unu, ma o bughì dika e si anucha oiaocha n'okụ.
 E, anwaleela m unu n'oke oku nke ahuhu.
- 11 N'ihì mu onwe m, e, n'ihì mu onwe m, ka m na-eme nke a.
 Aga m esi ana hapu ka m buru onye emere ka aha m ghara idi nso?

Agaghị m onye onye ọzọ otuto m.

Izrel enwere onwe ya

12 “Geenu m ntị, gị Jekọb,
na gị Izrel onye m kpọrọ.

Mụ onwe m bụ onye ahụ;
Abụ m onye mbụ, burukwa onye ikpeazụ.

13 Ọ bụ aka m tọrọ ntọala ụwa.
Ọ bụkwa aka nri m gbasara eluigwe.

Mgbe m kpọrọ ha oku
ha na-abịa guzo n’ihu m.

14 “Chikọtaanụ onwe unu, unu niile, geenu ntị.
Onye n’etiti arụsị ndị a gosiri ihe ndị a na-aga ime?
Onye ahụ ONYENWE ANYỊ hōrọ ka ya na ya dị na mma
ga-emezu nzube ya megide Babilon,
aka ya ga-emegide ndị Kaldia.

15 Mụ onwe m, ọ buladi mụ onwe m ekwuola ya;
e, akpọla m ya.

Aga m eme ka ọbịa
n’ije ya, ọ ga-agakwa nke ọma.

16 “Bịakwutenu m nso, geenu ntị na nke a:
“Site na mkpọsa mbụ ọ bughị na nzuzo ka m kwuru okwu;
mgbe o mere anọ m n’ebe ahụ.”

Ma ugbu a, Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ ezitela m,
o mejuputala m na Mmụọ ya.

17 Otu a ka ONYENWE ANYỊ siri,
Onye mgbaputa unu, bụ Onye nso Izrel,
“Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke gị,
onye na-ezi unu ihe n’ihi ọdimma unu,
na-eduzikwa unu n’uzo unu kwesiri iso.

18 A sịkwari na unu nara ntị n’iwu m niile,
udo unu gaara na-eru dika osimiri,
ọdimma* unu adikwa ka mmali nke ebili oke osimiri.

19 Mkpuru gị gaara amuba dika aja,
umụ unu gaara a dị ka mkpuru okuku a na-enweghi ike iguta onu,
a gaghị ehichapukwa aha ha,
maobu bibie n’ihu ha.”

20 Sitenụ na Babilon puo,
gbanarinu ndi Kaldia!

Werenu olu iti mkpu onu
kwusaa inwere onwe unu a.
Meenu ka ndi bi na nsotu niile nke uwa nuru ya
sinu, “ONYENWE ANYI agbaputala ohu ya Jekob.”

21 Mgbe O duuru ndi ya jee ije n’ozara, ala kporo nku, akpiri akpoghi ha
nku.

O mere ka mmiri si n’oke nkume sputara ha,
e, ọ kpowara oke nkume
mee ka mmiri sputa.

* 48:18 Maobu, ezi omume

22 ONYENWE ANYI siri, "O dighi udo diri ndi na-emebi iwu."

49

Ohu nke ONYENWE ANYI

1 Geenu m nti, unu niile ndi bi n'ala mmiri gbara gburugburu,
nuruokwanu nke a, unu ndi no na mba di anya.

ONYENWE ANYI kporo m tupu amuo m.

O kporo m aha m mgbe m ka no n'ime afo nne m.

2 O mere ka okwu si m n'onu diri nko dika mma agha.

O zobere m n'aka ya kpuchie m.

O mere m ka m diri ka aku di nko
nke o zoro n'ime akpa aku ya.

3 O siri m, "I bu ohu m, Izrel.

O bukwa site na gi ka m ga-eji gosi ima mma* na ike m."

4 Ma mu onwe m siri, "O bu n'efu ka m dogburu onwe m n'oru.

Etufuola m ike m niile n'ihie na-abughi ihe.

Ma ihe ruru m di n'aka ONYENWE ANYI,

ugwo oru m dikwa n'aka Chineke m."

5 Ma ugbu a ONYENWE ANYI na-asị,

Onye ahụ kpuru m n'afọ nne m ka m buru onye na-ejere ya ozi;

ka o kpoghachite Jekob nye ya

ka achikotakwa ndi Izrel nyekwa ya onwe ya,

n'ihie na-abu m onye nsopuru diri n'anya ONYENWE ANYI,

Chineke m aghokwaarala m ike m.

6 O siri,

"O bu ihe di nta kari, gi i buru m ohu,

ikpoghachita ebo niile nke Jekob

na ikpoghachita ndi Izrel ndi m chebere.

Aga m emekwa ka i buru ihè nye ndi mba ozo,

ka nzoputa m site n'aka gi ruo ndi bi na nsotu uwa niile."

7 Nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru,

Onye mgbaputa na Onye nsọ Izrel

na-agwa onye ahụ a na-eleli anya, onye ahụ mba kporo ihe aru,

e, onye ahụ ndi na-achi achị mere ka o gho o hu ha,

"Ndi eze ga-eguzo oto mgbe i na-agafe.

Ndiisi na-achi achị ga-akpo isiala nye gi,

n'ihie na ONYENWE ANYI, Onye kwesiri ntukwasị obi,

Onye nsọ Izrel, ahoputala gi."

Nloghachi nke Izrel

8 Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu:

"N'oge amara m, aga m aza unu,

n'ubochi nzoputa aga m enyere unu aka.

Aga m echebe unu, mee ka unu

buru ogbugba ndu nye ndi mmadu,

iweghachite ala ahụ

na ikegharikwa ihe nketa ya nke togboro n'efu;

9 na-asị ndi mkporo,† 'Putanu,'

na-asikwa ndi no n'ochichiri, 'Putanu n'ihie.'

* 49:3 Maobu, idi ukwu † 49:9 Maobu, ndi a dotara n'agha

- “Ha ga-adikwa ka aturu m, noo n’akuku uzo,
 ndi na-ata ahijia n’ebe ita nri nke ahijia ndu, n’akuku ugwu nta niile.
 10 Agu agaghi agu ha, akpiri agaghi akpokwa ha nku.
 Oke anwu otiti nke ozara agaghi acha ha ozo.
 N’ihi na Onyenwe anyi ga-esite n’obi ebere ya duo ha
 n’akuku isi iyi juputara na mmiri.
 11 Aga m emekwa ka ugwu ukwu niile ghoo okporouzo,
 meekwa ka okporouzo niile guzozie.
 12 Lee, ndi m ga-aloghachi, ha ga-esitekwa n’ebe di anya,
 ufodu ga-esite n’ugwu, ufodu n’odida anyanwu,
 ndi ozo ga-esite na mpaghara Aswan.‡”
- 13 Tienu mkpu onu, eluigwe niile;
 ka uwa nuria onu.
 Ugwu ukwu niile, buonu abu,
 n’ihi na ONYENWE ANYI akasiela ndi ya obi.
 O ga-enwekwa obi ebere n’ihi iru uju ha.
- 14 Ma Zayon siru, “ONYENWE ANYI agbakutala m azu;
 Onyenwe m echefuola m.”
- 15 “Nwanyi o puru ichezo nwa ya na-anu ara,
 hapu inwe obi ebere n’ahu nwa si n’afu ya?
 Eleghi anya o puru ichezo,
 ma agaghi m echezo unu.
 16 Lee, edeela m aha gi n’obuaka m,
 n’ihu m kwa ka m debere foto mgbidi gi nke ga-adigide.
 17 Umu gi emeela ngwangwa loghachite,
 ndi ahu mere ka i togboro n’efu ga-esi n’ime gi puo.
 18 Welie anya gi abuo lee gburugburu, legharia anya,
 umu gi niile na-ezuko na-aloghachikwute gi.
 Dika m na-adi ndu,” ka ONYENWE ANYI kwubiri.
 “I ga-eyi ha niile dika ola icho mma,
 i ga-ekekwa ha dika nwanyia a na-alu ohuru si eme.
- 19 “O bu ezie na e bibiri gi, mee ka i togboro n’efu,
 ala gi aburu nkponkpo ebe,
 ma ugbu a, i gaghi ezuru ndi gi,
 otu a kwa, ndi ahu ripiara gi ga-anu gi n’ebe di anya.
 20 Umu niile a muru n’oge onwu gbabara gi aka,§
 ga-asikwa na nti gi,
 ‘Ebe a diri anyi oke ntakiri,
 nye anyi ebe sara mbara kariya nke anyi ga-ebi n’ime ya.’
 21 Mgbe ahu, i ga-eche n’ime onwe gi si,
 ‘Onye mutaara m otutu umu ndi a niile?
 A diri m ka nwanyia na-amughi nwa maobu onye umu ya nwuchara.
 Onye ajuru aju na nke e mere ka o gaa biri n’ala ozo.
 Mu onwe m foduru, naani m.
 Onye kwa muru m umu ndi a?

‡ 49:12 N’ime akwukwo ndi mgbe ochie, aha i ga-ahu bu Sinim. § 49:20 Ndi a no na mba ozo muo ga-alota

Onye zūlitere ha?' "

²² Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru,
 "Lee, aga m akpokwu ndi mba ozọ,
 weliere ha okoloto m,
 ha ga-ekulatara gi umu gi ndi ikom n'aka ha.
 Umu ndi inyom ka ha ga-ekukwasi n'ubu ha kulatakwa ha.
²³ Ndi eze ga-abukwa ndi nna na-azu umu gi,
 ndi eze nwanyi ha ga-abukwa ndi inyom na-enye umu gi ara.
 Ha ga-akpo isiala nye gi,
 rachakwaa aja di n'ukwu gi abuo.
 Mgbe ahụ, i ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI,
 matakwa na ihere agaghi eme ndi niile na-ele anya inyeaka m."

²⁴ A ga-anara dike n'agha ihe o lutara n'agha,
 maobu zoputa ndi a dororo n'agha site n'aka onye afo tara mmiri*?

²⁵ Ma otu a ka ONYENWE ANYI siri,
 "N'ezie, a ga-esi n'aka ndi bu dike n'agha punara ha ndi ha dotara n'agha.
 A ga-esitekwa n'aka onye na-akpa ike naputa ya ihe o dotara n'agha.
 N'ihia na aga m ebuso ha agha bu ndi niile na-ebuso gi agha.
 Aga m anaputakwa umu gi.

²⁶ Aga m eme ka ndi na-akpagbu gi rie anu ahụ onwe ha;
 ha ga-anu obara onwe ha nubiga ya oke, dike mmanya.
 Mgbe ahụ, ihe niile bu mmadu n'uwa ga-amata,
 na mu onwe m ONYENWE ANYI, bu Onye na-azoputa gi,
 Onye mgbaputa gi, na Onye di ike nke Jekob."

50

Mmehie Izrel na nrube isi nke ohu ahụ

¹ Otu a ka ONYENWE ANYI siri,
 "Olee ebe akwukwo m ji gbaa nne unu alukwaghi m di
 bu nke m ji chupu ya?
 Ma o bu onye n'ime ndi m ji ugwo
 ka m resiri unu?
 O bu n'ihia mmehie unu ka e ji ree unu;
 n'ihia mmebi iwu unu ka e jiri chuo nne unu.
² Gini mere o ji buru na o nweghi onye no ya mgbe m biara?
 Gini mere o nweghi onye zara m mgbe m kporo oku?
 O putara na aka m di mkpumkpu izoputa unu?
 O ga-abu na m enwekwaghi ike izoputa?
 N'ihia na enwere m ike ibara osimiri mba mee ya ka o ghoo ala akoro.
 Enwere m ike ime ka osimiri ghoro ozara,
 ka azu niile di n'ime ya nwuo
 n'ihia enweghi mmiri.
³ O bu mu bu onye ahụ na-eme ka ochichiri kpuchie ihu eluigwe,
 ka ihu eluigwe diri ka ihu onye na-eru uju."
⁴ Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI enyela m amamihe ya
 ka m nwee ike imata ihe m ga-agwa ndi a ike gwuru.
 Ututu niile ka o na-akpote mmuo m,
 meghee akpa uche m, ime ka m ghota uche ya.

* **49:24** Ndi onye ezi omume dotara n'agha, a ga-eme ka ha wezuga onwe ha.

- 5 Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI emeghela nti m abuo,
ma enupughi m isi,
a tugharikwaghi m azu.
- 6 Azu m ka m megheere ndi tiri m ihe;
agba nti m abuo ka m hapuru ndi hopusiri m afonu m.
Ezopughi m ihu m
n'ebe ndi na-akwa emo, na ndi na-agbu onu mmiri no.
- 7 Ebe o bu na Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-enyere m
aka,
ihere agaghi eme m.
N'ihia ya, ejikerela m onwe m ime uche ya; agaghi m elekwa anya n'azu,
a maara m na ihere agaghi eme m.
- 8 N'ihia na onye na-agu m n'onye ezi omume no nso.
Onye ga-aputa ibo m ebubo?
Ya puta ka anyi guzo ihu na ihu!
Onye nwere ebubo megide m?
Ya bia ka anyi kwuo ya.
- 9 Lee, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI bu onye na-enyere m
aka.
Onye puru ima m ikpe?
Lee, ha niile ga-aka nka diri ka uwe,
nla ga-erichapukwa ha.
- 10 Onye n'etiti unu bu onye ahụ na-atu egwu ONYENWE ANYI,
na-egakwa nti n'okwu odibo ya?
Ka onye ahụ na-eje ije n'ochichiri,
nke na-enweghi ihè obula,
tukwasị obi n'aha ONYENWE ANYI
daberekwa na Chineke ha.
- 11 Ma lee, unu niile ndi na-amanye oku,
ndi meere onwe ha owaoku,
nke unu ji na-ejeghari n'ochichiri,
gaanu n'ihu na-ejeghari n'ihè oku ahụ unu mnyeere onwe unu.
Ihe unu ga-anata site n'aka Onyenwe anyi
bu ihe mwute nke ga-abiakwasị unu.

51

Nzoputa ebighi ebi diri Zayon

- 1 Geenu m nti, unu ndi niile na-agbaso ezi omume,
ndi na-achọ ONYENWE ANYI!
Legidenu oke nkume ahụ e sitere na ya waputa unu anya.
E, legidenu ogba nkume ahụ e si n'ime ya gwuputa unu anya!
- 2 Legidenu Ebrahim bu nna unu
na Sera anya, bu ndi muru unu.
Ebrahim no naani ya mgbe m kporo ya,
ma a goziri m ya, mee ka o gho oke mba.
- 3 ONYENWE ANYI aghaghi ikasi Zayon obi,
werekwa obi ebere leta ebe ya niile e tikporo etikpo,
o ga-eme ala ozara ya niile ka o dika Iden,
ala ya nke niile ihe na-adighi ga-adikwa ka ubi a gbara ogige nke
ONYENWE ANYI.
Onu na obi utu ga-eputa n'ime ya,

inye ekele na ụda abụ uto di iche iche ga-adikwa.

- 4 Ndi m, geenu m nti;
 naa nti, gi Izrel mba nkem,
 n'ih na iwu m ga-esi n'onu m puo;
 ikpe ikpe ziri ezi m ga-aghokwara mba niile ihè.
- 5 Ezi omume m na-abiaru unu nso osiso,
 nzoputa m na-adikwa nso.
 Aga m achikwa mba niile.
 Mba di anya ga na-ele anya obibia m;
 ha ga na-ele anya nzoputa nke m ga-azoputa ha.
- 6 Welienu anya unu lee anya n'elu,
 leekwanu anya n'ua,
 n'ih na mbara eluigwe ga-agba bari fuo, dika anwuru oku;
 uwa ga-aka nka dika akwa,
 ndi bi n'ime ya ga-anwukwa dika ijiji.
 Ma nzoputa m ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
 ezi omume m ga-adigidekwa, o gaghi agwu agwu.
- 7 Geenu m nti, unu niile ndi maara ihe oma,
 unu ndi na-anabata iwu m n'obi unu.
 Unu atula egwu ihe ndi mmadu ga-asi unu,
 unu atukwala egwu nkwo ha ga-ekwo unu.
- 8 N'ih na nla ga-eri ha dika o si eri akwa.
 Ikpuru ga-erichapu ha dika o si eri aji anu.
 Ma ezi omume m, na obi ebere, ga-adi ruo mgbe ebighi ebi.
 Nzoputa m ga-adikwa site n'ogbo ruo n'ogbo.
- 9 Teta, teta, yikwaso onwe gi ike,
 gi aka ONYENWE ANYI,
 bilie, dika ubochi ndi gara aga,
 dika ogbo nke mgbe ochie.
 O bughu gi gbubisiri Rehab
 ma dugbukwaa anu ojoo ahu?
- 10 O bughu gi mere ka osimiri taa?
 Mmiri ahu di omimi.
 O bughu gi mekwara ka okporozo diri n'etiti ya,
 ebe ndi ahu i gbaputara si gafee?
- 11 Ndi ahu ONYENWE ANYI gbaputara ga-alotakwa.
 Ha ga-eji abụ bata na Zayon;
 onu na-adigide ga-adikwaso n'isi ha,
 oke onu na obi uto ga-ajuputa n'obi ha,
 iru ujū na isū ude ga-efelaga.
- 12 "Mu, o buladi mu onwe m, bu Onye ahū na-akasi unu obi.
 Onye ka i bu, na i na-atu egwu nwa mmadu nke ga-anwu anwu,
 i na-atu egwu nwa mmadu nke bu naani ahija,
- 13 na i na-echefu ONYENWE ANYI bu onye kere unu,
 onye na-esetipu eluigwe,
 onye tokwara ntala niile nke uwa;
 na-ebi ndu itu oke egwu ubochi niile
 n'ih oke iwe nke onye mkpagbu ahū,

onye nke kpebiri ibibi unu?
 Ma olee ebe oke iwe nke onye mkpagbu ahụ dị?
 14 N'oge na-adighi anya, a ga-agbaputa ndi mkporo egwu mere ka ha
 rudata ala.
 Ha agaghị anwụ n'ime olulu,
 nri agakwaghị akọ ha.
 15 N'ihia na abụ m ONYENWE ANYI Chineke unu,
 onye na-akpali oke osimiri mee ka ebili mmiri ya bigbo,
 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile bu aha ya.
 16 Etinyela m okwu m n'onu gi,
 chebekwa gi n'obuaka m.
 O bu m tinyere eluigwe n'onodu ya,
 dokwaa ntala nke uwa.
 O bukwa m na-asị Zayon, 'Ndi m ka unu bu.' "

Iko onuma Onyenwe anyi

17 Teta, teta,
 bilie gi Jerusalem,
 gi onye nuru site n'aka ONYENWE ANYI,
 bu iko nke oke iwe ya.
 Gi onye nuru ihe niile di n'ime iko ahụ
 nke na-eme ka umu mmadu dagbugharja.
 18 O dighi otu nwa ya nke foduru,
 nke ga-agwa ya ihe o ga-eme,
 maobu nke ga-edu ya n'uzo
 o kwesiri igbaso.
 19 Ihe abuo ndi a adakwasila gi.
 Onye ga-akasi gi obi?
 Mbibi na ila n'iyi, unwu na mma agha,
 onye ga-akasi gi obi?
 20 N'ihia na umu gi ndi ikom adaala mba.
 Ha na-atogbokwa n'akuku okporozo niile,
 dika mgbada onya mara.
 Ha bu ndi juputara n'onuma ONYENWE ANYI
 na iba mba nke Chineke gi.
 21 Ya mere, nuru nke a, unu ndi a na-akpagbu,
 ndi ihe na-egbu ma o bughị mmanya.
 22 Lee ihe ONYENWE ANYI kwuru,
 bu Chineke unu, onye ihe banyere ndi ya na-emetu n'obi.
 "Lee, aga m esite n'aka gi
 wezuga iko ahụ mere ka i dagbugharja,
 i gaghị anukwa
 site n'iko onuma ahụ ozo.
 23 Ma m ga-etinye ya n'aka ndi ahụ na-akpagbu gi,
 bu ndi siri gi,
 'makpuru n'ala ka anyi gaa ije n'elu ahụ gi.'
 I mere azu gi ka o di ka ala, dika okporozo
 ebe ndi mmadu si aga ije."

52

- 1 Teta, teta gị Zayon,
yikwasị onwe gị ike dika uwe!
Yikwasị onwe gị uwe mara mma,
gị Jerusalem, obodo di nsọ.
Ndi a na-ebighi ugwu na ndi ruru aru
agaghi abata n'ime gị ozo.
- 2 Kuchapu aja di n'ahu gi,
bilie oto, gi Jerusalem, nodu ala n'ocheeze gi.
Topu onwe gi site n'agbu igwe e kere gi n'olu,
gi ada Zayon, a dotara n'agha.
- 3 N'ihia na otu a ka ONYENWE ANYI siri,
"N'efu ka erere unu, anaghi ndi zuru unu ego obula,
o bughikwa ego ka a ga-eji gbaputa unu."
- 4 N'ihia na otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru,
"Na mbu, o bu n'ala Ijipt ka ndi m gara biri,
ugbu a, o bu ndi Asiria na-akpagbu ha.
- 5 "Ma ugbu a, gini ka m nwere n'ebe a?" bu ihe ONYENWE ANYI
kwuputara.
"Ebe o bu na e durula ndi m puo n'efu,
ndi na-achia ha na-akwakwa ha emo na-achia ha ochi nleli,"
ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- "Ha na-ekwulukwa aha m
ogologo ubochi niile.
- 6 N'ihia ya, ndi m ga-ama aha m;
n'ihia nke a, ha ga-amarakwa n'ubochi ahia
na o bu Mu onwe m kwuru na o ga-eme.
E, o bu mu onwe m."
- 7 Lee ka ha si maa mma n'elu ugwu
bu ukwu ndi na-eweta* ozioma,
onye na-ekwusa okwu udo,
e, onye na-eweta akuko oma,
onye na-agbasa akuko banyere nzoputa,
onye na-asia Zayon,
"Lee, Chineke gi bu eze!"
- 8 Geenu nti! Nuru nu olu ndi nche unu,
ndi na-eweli olu ha elu na-eti mkpu onu.
N'ihia na mgbe ONYENWE ANYI ga-aloghachi Zayon,
ha ga-ahia ya anya.
- 9 Tienu mkpu onu
unu mkpomkpo ebe niile e tikporo etikpo na Jerusalem,
n'ihia na ONYENWE ANYI akasiela ndi ya obi.
O gbaputala Jerusalem.
- 10 ONYENWE ANYI ga-eme
ka mba niile huru ike ya di nsọ;
ebe niile uwa soturu ga-ahukwa
nzoputa Chineke anyi.
- 11 Wezaganu onwe unu, wezaganu onwe unu, sinu n'ebe ahia puo.
Unu emetukwala ihe obula ruru aru aka.

* 52:7 Maobu, *na-ezisa*

Sitenụ n'etiti ya pụta, dīrīnụ ọcha,
unu ndi na-ebu ihe di iche iche nke ụlọ ONYENWE ANYI.

12 Ma unu agaghị eji ọkụ ọkụ pụọ,
unu agakwaghị agbapụ ọsọ,
n'ihī na ONYENWE ANYI ga-ebutere unu ụzọ,
ọ bụkwa ya, Chineke Izrel, ga-echebe unu n'azụ.

Ahụhụ na Ebube nke ohu ahụ

13 Lee, ohu m ga-enwe uche,
a ga-ebulikwa ya elu, ọ ga-abukwa onye a na-asọpuru.
14 Dika ibubo si nwuo otutu ndi mmadu n'ahu;
otu a ka ihu ya bu ihe e bibiri ebibi nke ukwu, nke mere na ọ
dikwaghị ka ihu mmadu ozo,
anu ahụ ya ka ebikwara n'uzo ọ na-agaghị eyikwa anu ahụ mmadu.
15 Otu a ka ọ ga-esi fesaa otutu mba di iche iche,[†]
ndi eze ga-emechikwa onu ha n'ihī ya,
ọ bu ihe a na-agwaghị ha ka ha ga-ahụ,
ihe ha a ka anubeghi, ka ha ga-aghotakwa.

53

1 Onye kweere ozi anyi,
ọ bụkwa n'ahụ onye ka e kpugheere ogwe aka ONYENWE ANYI?
2 N'ihī na o tolitere n'ihu Onyenwe anyi dika ome,
dika mgborogwu nke puputara n'ala kporo nku.
O nweghi udididi oma maobu ima mma nke ga-eme ka anyi lee ya anya.
O nweghi ihe obula di n'udididi ya nke ga-eme ka ihe banyere ya masi
anyi, maobu mee ka anyi chosie ya ike.
3 Ndi mmadu ledara ya anya, jukwa ya.
O bu onye nwere otutu ihe mgbu, burukwa onye huru otutu ahuhu.
Ma anyi gbakutara ya azu, ju ilenye anya n'ebe o no.
E, anyi ledara ya anya, ju igu ya dika o bu ihe obula.
4 N'ezie, ihe mgbu niile anyi ka o buuru,
burukwa ahuhu nke oria anyi niile,
ma anyi guru ya ka onye Chineke tara ahuhu,
onye o tiri ihe otiti, na onye o mekpara ahụ.
5 Ma e tipuru ya onya n'ihī mmehie anyi:
ọ bụkwa n'ihī ajo omume anyi ka e ji meruchaa ya ahụ.
E mere ka anyi nwee udo n'ihī ahuhu ọ huru;
ọ bụkwa ubiri utari di ya n'ahụ mere anyi ji buru ndi ahụ di ike.
6 Anyi niile akpafuola dika igwe aturu;
onye obula n'ime anyi etinyela isi ya n'uzo nke aka ya.
Ma ONYENWE ANYI ebokwasila ya
ajo omume anyi niile.
7 A kpagburu ya, mesie ya ihe ike,
ma otu mkpuru okwu esighi ya n'onu puta.
E duuru ya puo dika aturu a na-aga igbu egbu,
dika aturu a na-akpachapu aji ya si anọ nwayo n'ihu ndi na-akpacha
ya aji,

[†] 52:15 Maobu, otu a ka otutu mba di iche iche ga-anọ na mgbagwoju anya.

- otu a ka o si nọdu na-asagheghị ọnu ya.
⁸ Site na mmegbu na ikpe ka e ji wepu ya.
 Ma, onye n'etiti ndi ogbo* ya weliri olu kwuo okwu?
 N'ihia na e bipuru ya site n'ala ndi di ndu;
 maka njehie ndi m ka e ji tie ya ihe.†
- ⁹ E nyefere ya ka e lie ya dika onye na-emebi iwu,
 o bukwana n'etiti ndi ogaranya ka e liri ya,
 o bu ezie na o nweghi ihe ojoo obula o mere,
 o dikwaghị okwu aghugho si n'onu ya putu.
- ¹⁰ Ma o bu ochicho ONYENWE ANYI izopia ya, na ime ka o taa ahuhu.
 N'ihia na onwu ya bu aja a churu n'ihia ikpe omuma nke mmehie.
 O ga-ahu otutu umu na umu umu ya; o ga-adikwa ndu ogologo oge.
 Nzube Chineke niile ga-emezukwa site na ya.
- ¹¹ Mgbe o husiri ahuhu,
 o ga-emesia hu ihè nke ndu, afo ga-ejukwa ya,
 site n'ihie omuma ya, ka onye ezi omume ahu, bu ohu m ga-eme ka a guo
 otutu mmadu dika ndi ezi omume,
 o ga-ebukwa mmehie ha niile.
- ¹² N'ihia ya, aga m enye ya oke n'etiti ndi bara uba,‡
 o ga-esokwa ndi bu dike keta ihe nkwata n'agha,
 n'ihia na o wupuru ndu ya nye onwu,
 a gukotara ya na ndi na-emebi iwu.
 Ma ya onwe ya buuru mmehie otutu mmadu,
 riookwara ndi na-emebi iwu aririo.

54

Ebube di n'ihu nye Zayon

- ¹ "Buọ abụ, gi nwanyi aga,
 gi onye na-amutaghị nwa;
 tie mkpu onu, tiwakwaa olu abụ,
 gi onye ime nwa na-emetubeghi;
 n'ihia na umu nwanyi ahụ a hapuru naani ya ga-adi otutu
 kariya umu nke nwanyi nwere di,"
 Otu a ka Onyenwe anyi kwuru.
- ² "Mee ka ebe ulo ikwu gi saa mbara,
 gbasapu akwa mgbochi ulo ikwu gi,
 egbochila gbasapu aka;
 mee ka udọ gi di ogologo,
 meekwa ka o sie ike nke oma.
- ³ N'ihia na n'aka nri na n'aka ekpe ka i ga-agbasa gaa;
 umu gi ga-achupu mba di iche iche site n'ala ha,
 bichikwaa n'obodo ha niile dakposiri adakposi, nke togboro n'efu.
- ⁴ "Atula egwu, n'ihia na ihere agaghị emekwa gi ozo.
 I gaghị abukwa onye e wedara n'ala.
 I gkwaghị echeta ihere mere gi mgbe i bu nwantakiri,
 na ita uta diri gi n'ihia onwu di gi.
- ⁵ N'ihia na onye kere gi ga-aburu gi di.
 Aha ya bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile;

* 53:8 Ya bu, kwuputara † 53:8 Ya bu, taa ya ahuhu ‡ 53:12 Maobu, ndi di ike

- Onye nsọ Izrel bụ Onye mgbapụta gị,
 Chineke nke ụwa niile ka a na-akpọ ya.
- 6 N'ihì na ONYENWE ANYÌ ga-akpoghachi gị
 dika a ga-asị na ị bụ nwunye a hapụrụ ahapụ, nke ọ na-ewutakwa
 n'ime mmụọ ya
 bụ nwunye alutara na nwantakiri,
 naanị ka ọ buru onye ajuru aju," ka Chineke gị na-ekwu.
- 7 "Naanị nwa mgbe nta ka m hapuru gị.
 Ma aga m eji obi ebere ukwu kpoghachikwa gị
- 8 Na nwa oge, esitere m n'oke iwe na-ewe m
 zonari gị ihu m,
 ma site n'ihunanya m nke na-adigide ruo mgbe ebighi ebi,
 aga m enwe omiiko n'ahu gi."
 Otu a ka ONYENWE ANYI, onye mgbaputa gi kwuru.
- 9 "Dika m si n'oge Noa si na m agaghi ekwekwa ka mmiri kpuchie
 uwa ozo,
 bibie ndu ndi di n'ime ya,
 ana m anukwa iyi ugbo a na mu agaghi ekwe ka iwe m biakwasị gi ozo.
 Agakwaghi m abasiri gi mba ike.
- 10 N'ihì na a puru iwezuga ugwu ukwu niile,
 wezugakwa ugwu nta niile site n'onodu ha,
 ma obi ebere m agaghi esi n'ebe i no puo,
 agaghi ewezugakwa ogbugba ndu nke udo m,"
 ka ONYENWE ANYI, onye nwere omiiko n'ahu gi, kwuru.
- 11 "Gi, onye a na-emekpa ahụ, onye oke ikuku ụwa a na-ebughari, nke
 onye obula na-adighi akasi obi,
 lee, aga m e ji nkume tokwosisi wugharia gi,
 jirikwa nkume oma safai di oke onuahia toọ ntoala gi niile.
- 12 Aga m eji nkume rubi wugharia akuku ulo gi niile,
 jiri nkume na-egbu nweghenweghe wuo onu uzo ama gi niile.
 Aga m ejikwa nkume di oke onuahia wuo mgbidi obodo gi.
- 13 Umụ gi niile ga-abu ndi ONYENWE ANYI ga-akuziri ihe.
 Udo ha ga-adikwa ukwu.
- 14 N'ezi omume ka a ga-eme ka i guzosie ike.
 Mmegbu ga-adikwa anya site n'ebe i no,
 n'ihì ya, i gaghì atụ egwu ihe ojoọ obula.
 O dighi ihe egwu ga-abiaru gi nso,
 n'ihì na a ga-ewezuga ha site n'ebe i no.
- 15 O buru na onye obula abia iluso gi ogu, o siteghi n'aka m;
 onye obula nke na-aluso gi ogu ga-abu onye e meriri emerì.
- 16 "Lee, o bu mu onwe m kere okpu uzu
 nke na-eji icheku afu oku
 o ji akpu ihe agha nke mbibi.
 O bukwa m kere ndi agha ahụ mbibi bu oru ha.
 17 N'ubochi ahụ, o dighi ihe agha a kpuru megide gi nke ga-adi ire.
 Ozo, i ga-emeri ndi niile kporo gi ikpe mmegide.
 N'ihì na nke a bu ihe nketa diri ndi ohu ONYENWE ANYI.
 Mkpeputa* ha na-esite na m."

* 54:17 Mmeri ha maobu, ezi omume

Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

55

Bianu ndi akpiri na-akpo nku

- ¹ Gee nti, bia onye obula akpiri na-akpo nku,
bianu na mmiri,
unu ndi na-enweghi ego
bianu zuo, riekwa.
Bianu, zuru mmanya na mmiri ara ehi
na-ejighi ego na-arughi onuahia obula.
- ² N'ihigini ka i ji na-atufu ego gi izu ihe na-abughi ezi nri?
Gini mere i ji na-adogbu onwe gi n'oru n'ihe na-apughi iju gi afọ?
Gee nti, geenu m nti nke oma, rie ezigbo nri
mkpurubi gi ga-enwe afọ ojuju na nri di ezi mma!
- ³ "Toonu nti unu n'ala, biakwute m!
Gee nti, ka inwe ike di ndu.
Mu na unu ga-aba n'ogbugba ndu ebighi ebi,
bu ihunanya m kwesiri ntukwasi obi nke m kwere Devid na nkwa.
- ⁴ Lee, emere m ya ka o ghororo ndi niile di iche iche onyeama,
ka o buru onyendu na onyeisi ochichi nye ndi niile di iche iche.
- ⁵ N'ezie, gi onwe gi ga-akpoku mba di iche iche na i maghi,
mba ndi ahụ na-amaghi gi ga-ejikwa oso gbakwute gi,
n'ihigini ONYENWE ANYI Chineke gi,
Onye nsọ nke Izrel,
n'ihigini na o meela ka i buru ihe di oke mma."
- ⁶ Choonu ONYENWE ANYI mgbe a ga-achota ya.
Kpokuonu ya mgbe o no nso.
- ⁷ Ka onye na-eme ihe ojoo hapu uzọ ya,
ka onye ajo omume hapu echiche ojoo ya niile.
Ka ha tugharia biakwute ONYENWE ANYI, o ga-emere ha ebere,
ha biakwute Chineke anyi, n'ihigini na o ga-agbaghara ha mmehie ha
niile.
- ⁸ "N'ihigini na echiche m ha abughi echiche unu,
uzo unu niile, ha abukwaghi uzọ m,"
ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- ⁹ "N'ihigini na dika eluigwe si di elu karia uwa,
otu a ka uzọ m niile si di elu karia uzọ unu niile,
otu a kwa ka echiche m niile si di elu karia echiche unu niile.
- ¹⁰ Dika mmiri na mkpuru mmiri
si esi n'eluigwe ada n'awa
na-alaghachighi n'eluigwe
ma o buru na o meghi ka mmiri dee ala,
mee ka ihe ubi puputa, too eto,
meekwa ka o mia mkpuru nye onye na-aku ihe okuku, burukwa ihe
oriri nye onye na-eri nri.
- ¹¹ Otu a ka okwu si m nonu puo si adi.
Ana m ezipu ya, o gaghi aloghachikwute m n'efu.
O ga-emezu ihe niile m choro ka o mee,
baakwa uba ebe obula m zigara ya.
- ¹² N'ihigini na unu ga-eji onu puo,

a ga-esikwa n'ebe ahụ duputa unu n'udo.
 Ugwu ukwu niile, na ugwu nta niile
 na osisi niile nke ubi,
 ga-eti mkpu ọhụ,
 kuokwa aka n'obi uto.
 13 Ebe ogwu na-eto na mbụ, osisi junipa ga-eto na ya;
 ebe uke toro, osisi mietul ga-eto na ya.
 Ihe ndị a ga-aghoro ONYENWE ANYI aha di ukwuu,
 nke ga-abukwa ihe iribama
 ga-adị ruo mgbe ebighi ebi."

56

Nzoputa diri ndi ozo

1 Nke a bu ihe ONYENWE ANYI siri,
 "Debenu ikpe ziri ezi,
 meekwanu ihe ziri ezi.
 N'ih i na nzoputa m di nso,
 ezi omume m ga-aputa ihe mgbe na-adighi anya.
 2 Ngozi na-adiri onye na-eme nke a,
 bu onye ahụ nke na-ejidesi ya aka ike,
 onye ahụ nke na-edebe ubochi izuike m na-emerugh i ya,
 nke na-edebekwa aka ya ka o ghara ime ihe ozo."
 3 Ka onye ala ozo bu onye jikoro onwe ya na ONYENWE ANYI si,
 "ONYENWE ANYI aghaghi i site na ndi ya kewapu m."
 Ka onye onoz i obula gharakwa i si
 "Mu onwe m bu naani osisi kponwuru akponwu."
 4 N'ih i na otu a ka ONYENWE ANYI kwuru:
 "Nye ndi onoz i ahụ na-edebe ubochi izuike m niile,
 ndi na-ahoro ihe na-atọ m uto,
 na ndi na-ejidesikwa ogbugba ndu m ike.
 5 Aga m enye ha n'ime ulo m na n'etiti mgbidi ya,
 ihe ncheta na aha
 di mma kara umu ndi ikom na umu ndi inyom.
 Aga m enye ha aha ga-ad i ruo ebighi ebi
 nke a na-agaghi echezọ ruo ebighi ebi.
 6 Ma ndi mba ozo ndi gbakwuuru ONYENWE ANYI
 ijere ya ozi,
 na ihu aha ONYENWE ANYI n'anya,
 nakwa i bu ndi ohu ya,
 ndi niile na-edebe ubochi izuike nsọ na-emerugh i ya,
 na ndi jidesiri ogbugba ndu m ike,
 7 ndi a ka m ga-akpota n'ugwu nsọ m,
 meekwa ka ha nuria onu n'ime ulo ekpere m.
 Aga m anabata aja nsure oku ha na onyinye niile ha nyere
 n'ebe ichu aja m.
 N'ih i na a ga-akpo ulo m
 Ulo Ekpere nye mba niile di iche iche."
 8 Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara,
 bu onye ahụ na-eme ka Izrel si n'ebe ha gbapuru oso lota,
 "Aga m achikotakwa ndi ozo tinyere ha
 tinyekotara na ndi ya achikotarala."

Ebubo Chineke megide ndi ajoo omume

- 9 Bìanụ, unu anụmanụ niile nke oke ohià.
 Bìanụ dọgbuo, unu ụmụ anụmanụ nke oke ohià.
- 10 N'ihì na ndi na-eche ndi m nche kpuru isi.
 Ha niile bu ndi amamihe korọ.
 Ha di ka nkita dara ogbi,
 nke na-adighi agbo uja.
 Ha huru irahu ura na irọ nrọ,
 na idina ndina n'anya.
- 11 Ha bu nkita na-eribiga nri oke;
 ha adighi enwe afọ ojuju.
 Ha bu ndi ozuzu aturu na-enweghi nghota,
 ha niile echela ihu n'uzo nke aka ha,
 onye obula na-agbalisi ike ichota uru nke ya.
- 12 Onye obula na-asi, "Bia ka m weta mmanya,
 ka anyi nujuokwa mmanya n'aba n'anya afọ anyi.
 Echi ga-adikwa ka taa,
 ma o bukwanu di mma karia."

57

- 1 Ndi ezi omume na-ala n'iyi,
 ma o dighi onye obula na-etinye ya n'obi;
 a na-ewezuga ndi ji obi ha niile na-eke Chineke,
 ma o dighi onye na-aghota,
 na-ewezugara onye ezi omume
 puo n'ihu ihe ojuo.
- 2 Ndi na-agazi agazi n'uzo ha
 na-abanye n'udo.
 Ha na-enwekwa izuikwa mgbe ha dinara n'onwu.
- 3 "Ma unu onwe unu, bianu n'ebe a, unu umu ndi mgbaasi,
 unu umu ndi na-akwa iko, na umu ndi akwuna.
- 4 Onye ka unu na-akwa emo?
 Onye ka unu na-akocha,
 na-araputakwara ire unu?
 Unu o bughu umu ndi nnupu isi,
 mkpuru ndi na-ekwu okwu ugha?
- 5 Unu na-emejuputa ihe ojuo niile na-agu obi unu agu
 mgbe unu zukoro na-eke arusi unu n'okpuru osisi ook obula.
 Unu na-ewerekwa umu unu chuo aja
 na ndagwurugwu niile, na n'okpuru nkume niile di elu.
- 6 Chi unu na-eke bu nkume niile na-akwo murumuru,*
 nke di na ndagwurugwu niile, ha bu ihe nketa nza unu fere.
 E, o bu ha ka unu na-awupuru onyinye mmanya unu niile
 na onyinye mkpuru oka unu niile.
 N'ihì ihe ndi a niile, m ga-esi ana dere duu?
- 7 O bu n'elu ugwu di elu ka unu doziiri onwe unu ihe ndina,
 n'ebe ahụ kwa ka unu gara chuo aja unu.

* 57:6 Nkume ndi a na-akwo murumuru bu ihe ha ji ejere chi ndi ahụ na-abughu chi ozi.

8 Ọ bụkwa n'azụ ọnyụ ụzọ niile, na ibo ụzọ niile,
ka ị kwụbara oyiyi arụsị gị.

Ị gbakutara m azụ,
yipụ uwe gị ribanye n'ime ihe ndina gị,
ebe gị na ndị ahụ ị hụrụ n'anya dinakoro,
imejuputa ihe ojoo ahụ na-agụ obi gị agụ.

9 Ị were mmanụ jekwuru Molek†
meekwa ka mmanụ otite gị na-esi isi uto baa ụba.

Ị zipurụ ndị nnochite anya gị‡ gaa na mba dị anya;
ị gbadara ruo n'ime ime ala mmụọ.

10 Oke mwaghari ndị a niile emeela ike gwusịa gị,
ma ị dighị asị, 'Olileanya adighị.'

Ị chotara ntute nye ndụ gị,
ya mere, na ị daghị mba.

11 "Onye na-emenye gị ụjọ na egwu dị otu a?
Nke mere na ị dighị agwa m eziokwu?

Ị naghị echetakwa m,
ị naghị atugharịkwa ihe banyere m n'obi gị?

Ọ bụ n'ihị na m gbara nkịtị oge ndị a niile
ka i ji hapụ itụ m egwu?

12 Lee, aga m ekpughe ezi omume gị na ọrụ oma gị,
igosi gị na ihe ndị a ị gurụ dị ka ezi ihe agaghị enyere gị aka.

13 Mgbe ị ga-etị mkpu akwa maka enyemaka,
ka arụsị niile ndị ichikọbara zoputa gị.

Ikuku ga-eburu ha niile bufuo,
naanị otu nkuume ga-ekutu ha.

Ma onye ọbụla gbabara n'ime m izere ndụ
ga-eketa ala ahụ;
ha ga-enwetakwa ugwu nsọ m."

Nkasiobi dīrī ndī dī umeala n'obi

14 A ga-asịkwa,

"Dozienụ ụzọ! Dozienụ ụzọ, mee ya ka ọ maa mma.
Bupụsianụ ihe isọ ngongọ niile n'ụzọ ndị m."

15 N'ihị ihe a ka onye dị elu, onye e mere ka ọ dị ukwu,
onye dị mgbe ebighị ebi, onye aha ya dị nsọ kwuru:

"Ebi m n'ebe dị elu nke dīkwa nsọ,
ibinyere onye dī umeala n'obi, na onye wedara mmụọ ya n'ala,
itute mmụọ nke onye e wedara n'ala,
na ikpọlite mmụọ nke onye dī umeala n'obi.

16 N'ihị na ọ bughị ruo ebighị ebi ka m ga na-emegide gị,
maobu na-egosi iwe m.

Ọ bụrụ na m emee otu a, mmụọ ndị mmadụ ụwa niile ga-ada mba,
ya na mkpuruobi niile ahụ m ji aka m kpụ.

17 Ewesoro m ha iwe n'ihị mmehie ha na oke ọchịchọ ha.
Ọ bụkwa n'ihị ya ka m ji taa ha ahụhụ, gbakutakwa ha azụ.
Ma lee, ha nọgidesikwara ike na-eme mmehie, na-eme ihe ọbụla nke
na-atọ obi ha uto.

18 Ahụla m ihe niile ha mere ma aga m agwọ ha.
Aga m edu ha, kasịekwa ndị na-eru ụjọ n'Izrel obi.

† 57:9 Maobu, eze ‡ 57:9 Ya bu, arusi apiri api

- 19 Aga m eme ka abụ otuto dị n'egbugbere ọny ha.
Udo, udo, diri ndi no nso na ndi no n'ebe di anya,"
ka ONYENWE ANYI kwuru.
"Aga m agwokwa ha."
20 Ma ndi niile na-emebi iwu di ka oke osimiri na-amaghari amaghari,
nke na-adighi ezu ike mgbe obula.
O na-amaputakwa uru na apiti.
21 "O dikwaghi udo diri onye na-emebi iwu," ka Chineke kwuru.

58

Ezi ibu onu

- 1 "Welie olu gi tie mkpu, egbochikwala iti mkpu.
Welie olu gi dika opi ike.*
Gwa ndi m nnupu isi ha,
gwakwa ulo Jekob mmehie ha.
2 Kwa ubochi ka ha na-achọ m
ha na-eme dika o na-agu ha agu imara uzọ m niile,
dika a ga-asị na ha bu mba na-eme ihe ziri ezi,
ndi na-agbakutaghi iwu Chineke ha azu.
Ha na-aju m maka ikpe ziri ezi,
na-eme dika o na-agu ha agu ka Chineke biaruo ha nso.
3 Ha na-asị, 'N'ihị gini ka anyi ji ebu onu,
ma i dighi ahuta ya?
N'ihị gini ka anyi ji weda onwe anyi n'ala,
ma i dighi ahuta nke a?'

"Ma n'ubochi unu na-ebu onu, unu na-eme ihe masiri unu,
unu na-eji anya ike nara ndi na-aruru unu oru ihe ha rupertara.
4 N'oge ahụ, o bu ise okwu na ilu ogo,
ya na iti ibe unu okpo n'ihị ajoobi ka unu ji emechi ubochi ibu onu
unu.
Unu apughị ibu onu otu unu si eme taa
na-ele anya ka anu olu unu n'elu.
5 Nke a o bu udi obubu onu nke m hoptara,
naani ubochi nke ndi mmadu ji eweda onwe ha n'ala?
O bu naani nke mmadu ji ehulata isi ya n'ala dika osisi achara,
nke i dina n'akwa mkpe na ntụ?
O bu nke a ka unu na-akpo obubu onu,
ubochi nke ONYENWE ANYI nabatara?

6 "Nke a o bughị udi obubu onu m hoptara:
Itopu agbu niile nke ikpe na-ezighi ezi,
na itopu udo niile nke mmegbu,
na ime ka ndi a na-emegbu nwere onwe ha
na itiji yoku obula?
7 Ka i kenye ndi agu na-agu ihe oriri gi,
ka i kpobata n'ime ulo gi ndi na-enweghi onye inyeaka, ma ndi
ogbenye.
Ka i nye ndi na-agba oto uwe,
ka i hapu izo onwe gi n'ebe ndi ikwu gi chorọ inyeaka gi no.

* 58:1 Opi ike bu ihe e ji akpokota ndi agha n'oge agha.

⁸ Ọ buru na i mee ihe ndi a, aga m eme ka ihuoma m chakwasị gi dika ihè isi ututu.

A ga-agwọkwa ọriá gi niile.

Mgbe ahụ, ezi omume gi ga-edu gi, ebube ONYENWE ANYI ga-echekwa gi n'azu.

⁹ Mgbe ahụ, i ga-akpo, ONYENWE ANYI ga-azakwa, i ga-eti mkpu akwa maka enyemaka, o ga-asị gi, Lekwa m n'ebe a.

"Ọ buru na i wezuga yoku mmegbu, o burukwa na ikwusi itu mkpisiaka, na igbasa okwu ikpo asi,

¹⁰ o buru na inye ndi agu na-agu nri, nyere ndi no na mkpa aka,

mgbe ahụ, ihè gi ga-achawaputa, ochichiri niile gbara gi gburugburu ga-agho ihè, na-achakwa ka ehie.

¹¹ ONYENWE ANYI ga na-edu gi mgbe niile.

O ga-eme ka afo ju gi n'ala kporo nku, meekwa ka i noro n'ahu isiike.

I ga-adikwa ka ubi a gbara ogige nke a na-agba mmiri nke oma, dika isi iyi na-adighi ata ata.

¹² Ndi gi ga-edozi mkpomkpo ebe ochie niile.

Ha ga-ebulikwa ntala nke mgbe ochie.

A ga-akpo unu ndi na-edozi mgbidi dara ada, ndi na-aruzikwa okporozo nke ebe obibi.

¹³ "O buru na i debe ukwu gi site na-edebeghi ubochi izuike nsọ, sitekwa na-ime ihe ndi na-atọ gi utọ n'ubochi nsọ m,

o buru na ikpo ubochi izuike m ihe mmasi

na ubochi nsọ ONYENWE ANYI ihe a na-akwanyere ugwu,

o buru na i sopuru ya site na-emeghi ihe n'uzo nke gi,

na-emeghi ochicho nke obi gi, maabu ikwugheri onu,

¹⁴ mgbe ahụ, i ga-achota onu gi n'ime ONYENWE ANYI, m ga-emekwa ka inokwasị n'ebe di elu niile nke ala ahụ, meekwa ka irie oriri na ihe nketa nke nna gi Jekob."

N'ihia na onu ONYENWE ANYI ekwuola ya.

59

Mmehie, ikwuputa mmehie, na mgbaputa

¹ N'ezie, aka Onyenwe anyi adighi mkpomkpo nke na o nweghi ike izoputa,

nti ya adighikwa arọ nke na o nweghi ike inu ihe.

² Kama mmehie unu ekwapula unu

site n'ebe Chineke unu no;

mmehie niile unu ezokwala ihu ya site n'ebe unu no,

nke mere na o chokwaghi ige nti ozọ.

³ N'ihia na aka unu juputara na ntupo obara,

mkpisiaka unu bukwa nke mmehie meruru.

Egbugbere onu unu ekwuola okwu ugha,

ire unu na-atamukwa ihe ojoo.

⁴ O dighi onye na-ekpe ikpe ziri ezi,

o dikwaghi onye na-eji ikwesi ntukwasị obi kpee ikpe.

Ha na-adabere n'iru uka n'enweghi isi, ha na-ekwu okwu ugha,

- ha na-atụrụ ime okwu na ụka mụọkwa ajọ ihe.
- ⁵ Ha na-avụ akwa ajụala,
na-akpakwa akwụ udide.
Onye ọbụla riri akwa ha ga-anwụ,
mgbe ọbụla otu kwarara, ọ bụ agwọ ajụala na-esi n'ime ya apụta.
- ⁶ Akwụ udide ha abaghị uru iji mee uwe,
ha enweghị ike iji ihe ha meputara kpuchie onwe ha.
Ọrụ ha niile bụ ajọ ọrụ,
omume ihe ike juputara ha n'aka.
- ⁷ Ụkwụ ha na-eme ngwangwa ịgbaba n'ime mmehie,
ha na-emekwa ngwa ịkwafu ọbara ndị o nweghị ihe ọjọọ ha mere.
Ha na-achụso echiche ajọ ihe,
ọrụ mbibi na ntipia bụ ejiri mara nke ụzọ ha niile.
- ⁸ Ha amaghị ihe ụzọ udo bụ,
ikpe ziri ezi adighị n'ụzọ ha na-eso.
Ha e mela ụzọ ha ka ha gbagoọ agbago.
Ndị niile na-eso ya anaghị enweta udo.
- ⁹ Ya mere ikpe ziri ezi dị anya n'ebe anyị nọ,
ezi omume adighị erute anyị nso.
Anyị na-ele anya ihè, ma lee, ọchịchiri ka anyị na-ahụ.
Anyị na-ele anya mmụke ihè ma anyị na-ejeghari n'ime oke ọchịchiri.
- ¹⁰ Anyị na-asoghari isi na mgbidi dika ndị na-enweghị anya,
na-asoghari isi dika ndị na-enweghị anya;
anyị na-ada na-akpobi ukwu n'etiti ehie dika a ga-asị na ọ bụ oge chi
ojiji,
n'etiti ndị nwere ezi ndụ, anyị nọ ka ndị nwurụ anwụ.
- ¹¹ Anyị na-agbọ ụja dika bia;
anyị na-akwasị akwa ike dika nduru n'eri ụjọ.
Anyị na-ele anya ikpe ziri ezi, ma ọ dighị eru anyị aka;
anyị na-ele anya nzọputa, ma ọ dị anya n'ebe anyị nọ.
- ¹² N'ihu na mmehie anyị amụbaala n'ihu Onyenwe anyị;
ọ na-agbakwa ama megide anyị.
E, anyị makwaara ụdị ndị mmehie anyị bụ,
n'ihu na mmehie anyị dika n'ihu anyị mgbe niile.
- ¹³ Anyị maara nnupu isi anyị na ngonari anyị gonariri ONYENWE ANYI;
anyị esitela n'iso ONYENWE ANYI Chineke anyị wezuga onwe anyị,
nọgide na-akpali mmegbu na nnupu isi.
Okwu ọnu anyị bụ okwu ụgha, nke anyị si n'obi anyị tụtuta.
- ¹⁴ Ụlọ ikpe anyị niile adighị achọ onye ezi omume;
anyị amaghị ihe a na-akpọ ikpe ziri ezi.
Eziokwu asọla ngongo n'ama niile,
ihe ziri ezi apughị ibata.
- ¹⁵ E, eziokwu alaala;
onye ọbụla kwa nke na-achọ ibi ndụ oma na-etinye onwe ya na nsogbu.
- ONYENWE ANYI lere anya hụ ihe ọjọọ ndị a niile, nke na-enyeghị ya obi uto;
ọ hukwara na ikpe ziri ezi adighị.
- ¹⁶ Ọ hụrụ na anyị enweghị onye inyeaka ọbụla;
o wutere ya na ọ dighị onye na-arịrọ anyị arịrọ.
Ọ bụ ya mere o ji bata site n'ike aka ya na n'ezi omume ya,

- bịa ịzọpụta anyị.
 17 Ọ na-eyikwasị ezi omume dika ngwa agha ikpuchi obi ya.
 Okpu nke nzọpụta ka ọ na-eyikwasịkwa n'isi ya.
 Ọ bụkwa uwe ịbọ ọbọ na nke ekworo
 na ịnu ọkụ na obi ka o ji kpuchie onwe ya.
 18 Ọ ga-akwughachi ndị iro ya
 dika ajọ omume ha niile si dị.
 Iwe ọkụ ya
 ka ọ ga-eji megide ndị iro ya niile
 bi na mba dị anya.
 19 Site n'ọdịda anyanwụ, ndị mmadu ga-asọpuru aha ONYENWE ANYI,
 sitekwa n'owuwa anyanwụ, ha ga-atu egwu ebube ya.
 N'ihhi na ọ ga-abia dika idee mmiri
 nke nkume, ONYENWE ANYI na-agba na-aga.*

20 "Onye mgbaputa ga-abia na Zayon;
 ọ ga-abiakwute umu Jekob ndi na-esite na mmehie ha chegharia."
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

21 "Ma mu onwe m, nke a bu ogbugba ndu m nke di n'etiti mu na ha," ka ONYENWE ANYI na-ekwu. "Mmuo m, nke di n'ahu gi, na okwu m niile nke m tinyere n'onu gi, agaghị apu n'egbugbere onu gi, maobu n'egbugbere onu umu gi, maobu n'egbugbere onu agburu gi. Ha ga-adigide site ugbu a ruo mgbe niile ebighi ebi," ka ONYENWE ANYI kwuru.

60

Ebube nke Zayon

- 1 "Bilie, mukée, n'ihhi na ihè gi abiala,
 ebube ONYENWE ANYI awaakwala n'ahu gi dika anyanwu.
 2 Lee, ochichiri na-ekpuchi uwa niile,
 oke ochichiri na-ekpuchi ndi niile bi n'uwa,
 ma ONYENWE ANYI ga-awa dika anyanwu n'ahu gi
 ebube ya ga-achakwa ka ihe n'ebe i no.
 3 Mba niile di iche iche ga-abiakwute ihè gi,
 ndi eze niile ga-abiaru mmuke nke owuwa gi.
 4 "Welienu anya unu abuo elu legharia gburugburu unu,
 ha niile na-ezuko na-abiakwute gi;
 umu gi ndi ikom na-esi n'ebe di anya bia,
 umu gi ndi inyom ka a ga-ekukwa n'ukwu.
 5 Mgbe ahụ, i ga-elepu anya ma chakee,
 obi gi ga-atọ gi uto, saa mbara n'ihhi onu,
 n'ihhi na akụ niile nke osimiri ka a ga-ewebatarara gi,
 akunuba nke otutu mba ga-abiara gi.
 6 Otutu igwe inyinya kamel nke si Midia
 na Efaa ga-ejuputa n'ala gi,*
 ma ndi sikwa n'obodo Sheba
 ga-ebutere gi olaedo na uda na-esi isi uto.
 Ha ga-ekwusakwa otuto Onyenwe anyi.

* 59:19 Maobu, mgbe onye iro ga-abata dika idee mmiri, mmuo nke ONYENWE ANYI ga-ebuli okoloto imegide ya. * 60:6 Ndi ebo Midia, bu ndi sitere n'akuku ndida odida anyanwu osimiri Jordan. Ha na-achị anu ulo na-agaghari n'ihhi izu ha. Efaa bu nwa nwoke Midian Jen 25:4.

7 A ga-enye gi igwe ewu na aturu niile nke ndi Keda.

Ebule niile nke Nebaiot ga-abu nke gi.

A ga-anabata ha dika onyinye n'elu ebe ichu aja m.

Aga m edozi ulonso m di ebube, mee ya ka o maa mma kara.

8 "Olee ndi bu ndi a na-efeghari dika igwe ojii,

ndi na-efeghari dika umu nduru na-efeba n'akwu ha?

9 N'ezie, mu ka ala ndi ahụ mmiri gbara gburugburu na-echere;

ugbo niile nke Tashish ga-ebukwa uzọ,

na-ebughachi umu gi site n'ebe di anya,

ha na olocha na olaedo ha niile.

Inye ONYENWE ANYI bu Chineke gi nsopuru,

Onye nsọ nke Izrel,

n'ihu na o jirila ima mma gozie gi.

10 "Ndi mba ozo ga-abia wuziere unu mgbidi unu niile.

Ndi na-achi achị na ndi eze ha niile ga-ejere unu ozi.

O bu ezie na m tikporo gi n'iwe m,

ma site n'amara m, aga m emere gi ebere.

11 Onu uzọ ama gi ga-eghe oghe oge niile

site n'ututu ruo n'ututu,

inabata aku niile si na mba di iche iche.

A ga-edurukwa ndi eze di iche iche bata n'ime ya n'onodu ndi a dotara n'agha.

12 Mba obula juru ijere gi ozi ga-ala n'iyi;

a ga-ekpochapu ha.

13 "Otuto niile na ima mma niile nke Lebanon ga-abu nke gi.

Osisi junipa, na osisi fia, na osisi junipa, na osisi saipres,

ka a ga-eji choo ulonso m mma.

Aga m emekwa ka ebube juputa n'ebe ahụ ukwu m na-adị mgbe niile.

14 Umu ndi na-emegbu gi ga-abia kpo isiala nye gi.

Ndi ahụ niile na-eleli gi ga-abia daa n'ala n'ihu gi sutu ukwu gi onu.

Ha ga-akpo Jerusalem, Obodo ONYENWE ANYI,

Zayon nke Onye nsọ Izrel.

15 "O bu ezie na o di mgbe i bu onye a kporo asi, onye a na-emegbu,

onye mmadu niile na-eweda n'ala,

ma ugbu a, i ga-ama mma ruo ebighi ebi;

i ga-abu ihe na-ewetara ogbo niile nke uwa onu, n'ihu na otu a ka m ga-eme gi.

16 I ga-anu mmiri ara nke mba di iche iche,

o bukwa ara ndi eze ka a ga-eji zuo gi.†

Mgbe ahụ, i ga-amata n'ezie na mu onwe m, bu ONYENWE ANYI bu Onye

nzoputa gi

na Onye mgbaputa gi, Onye di ike nke Jekob.

17 N'onodu bronz, aga m eweta olaedo,

n'onodu igwe aga m eweta olocha.

N'onodu osisi, o ga-abu ola,

n'onodu nkume, o ga-abu igwe.

† 60:16 O bukwa ara ndi eze ka i ga-amị

- M ga-eme ka udo buru ndi nlekota gi
ezi omume ga-abu onye na-achi gi.
- 18 Ihe ike agaghi adikwa n'ala gi ozo.
Agha niile ga-akwusi, mbibi na ila n'iyi agaghi adikwa.
Mgbidi gi ga-aghọ Nzoputa,
i ga-akpokwa onu uzọ ama gi niile Otuto.
- 19 Anyanwu agaghi abukwara gi ihè n'ehihie ozo,
maobu maramara nke onwa amukwasi gi ihe,
n'ihì na ONYENWE ANYI Chineke gi ga-aburu gi ihè ruo ebighi ebi,
Chineke gi ga-abukwa ebube gi.
- 20 Anwu gi agaghi ada ada,
onwa gi agaghi akwusikwa icha;
n'ihì na ONYENWE ANYI ga-aburu gi ihè ubochi gi niile,
iru ujū gi niile ga-agabigakwa.
- 21 Mgbe ahū, ndi gi niile ga-abu ndi ezi omume,
ha ga-enwetakwa ala ahū ruo ebighi ebi.
Ha bu ome nke m kuru,
bu oru aka m,
ime ka ima mma m puta ihè.
- 22 Ezinaulo di nta ga-aba uba ghoo obodo,
mba nta ga-aghoo obodo buru ibu.
Mu onwe m bu ONYENWE ANYI,
ga-eme ka ha niile mezuo osiiso n'oge ya."

61

Afo ngosi ihuoma Onyenwe anyi

- 1 Mmuo nke Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI di n'ahu m,
n'ihì na ONYENWE ANYI eteela m mmanu
ka m kwusaa ozioma nye ndi ogbenye.
O zitela m ikasi ndi obi ha tiwara etiwa obi,
ikwuputa inwere onwe nye ndi a dotara n'agha,
na ntoghapu site n'ochichiri nye ndi mkporo.*
- 2 O zitere m ikwuputa afo mgbe Onyenwe anyi ga-eji ihuoma leta ndi
mmadu,
na ubochi ibo obo nke Chineke anyi.
O zitekwara m ikasi ndi niile na-eru ujū obi,
3 na igboro ndi niile na-eru ujū na Zayon ihe na-akpa ha.
O zitere m inye ha okpueze mara mma
n'onodu ntū,
inye ha onu,
n'onodu ikwa akwa,
na iyikwasi ha mmuo otuto
n'onodu mmuo ida mba.
N'ihì na Chineke akuola ezi omume n'ime ha,
dika osisi ook siri ike,
igosi ima mma ONYENWE ANYI.
- 4 Ha ga-ewugharikwa ebe niile e tikporo etikpo n'oge ochie,
doziekwa ebe niile togboro n'efu site n'oge di anya;
ha ga-eme ka obodo e tikporo etikpo di ohuru,

* 61:1 Imeghe anya ndi kpuru isi

- bụ ebe togbororị n'efu nke otutu ogbo gara aga.
- ⁵ Ndi obia ga-azuru gi igwe ewu na aturu unu;
ndi mba ozog ga-akorog unu ala ubi unu, lekotakwa ubi vaini unu niile.
- ⁶ A ga-akpo unu ndi nchujaja ONYENWE ANYI,
kpokwa unu ndi ozi Chineke anyi.
A ga-eji akụ niile si na mba di iche iche zuo unu.
O bukwa akunuba ha ka unu ga-eji nyaa isi.
- ⁷ N'onodu ihere diiri ha ugbu a,
ndi m ga-enweta ngozi okpukpu abuo,
n'onodu nkocha diiri ha
ha ga-anuri onu n'ihi ihe nketa ha nwetara.
Ha ga-enweta okpukpu ihe nketa ala abuo,
ketakwa onu nke ga-adigidere ha ruo mgbe ebighi ebi.
- ⁸ "N'ihi na mu onwe m, ONYENWE ANYI, na-ahu ikpe ziri ezi n'anya.
Ma ana m akpo izu ohi na ajo omume niile asi.
Aga m esite n'ikwesi ntukwasi obi m kwughachi ndi m n'ihi ahuhu ha
tara,
mu na ha ga-agbakwa ndu ebighi ebi.
- ⁹ Mkpuru ha ga-abu ndi a ma ama,
a ga-asopukwara ha n'etiti mba niile.
Ndi niile huru ha ga-amata,
kwuputakwa na ha bu ndi ONYENWE ANYI goziri."
- ¹⁰ Obi na-atog m utog nke ukwu n'ime ONYENWE ANYI,
mkpuruobi m ga-etegharikwa egwu onu n'ime Chineke m.
N'ihi na o werela uwe nzoputa kpuchie m,
werekwa uwe oke onu nke ezi omume ya yikwasi m n'ahu.
Adi m ka nwoke na-alu nwanyi ohuru, onye na-emezi isi ya ka o diri ka
nke onye nchujaja.
E, adi m ka nwaagboghog na-alu di, nke ji ola oma di iche iche chog
onwe ya mma.
- ¹¹ Dika aja di n'ubi si eme ka ihe a kuru n'ubi puputa,
dika ubi a gbara ogige si eme ka mkpuru ubi too,
otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ga-esi mee ka ezi
omume na otuto
puputa n'ihu mba niile.

62

Aha ohuru nke Zayon

- ¹ N'ihi Zayon agaghi m emechi onu,
n'ihi Jerusalem agaghi m anog jii,
ruo mgbe ezi omume ya ga-enwuwa dika ihe ututu;
mgbe nzoputa ya kwa ga-enwukwa dika owaoku na-enwu enwu.
- ² Mba niile ga-ahu ezi omume gi.
Ndi eze niile ga-ahukwa ebube gi.
A ga-akpokwa gi aha ohuru ahu
nke onu ONYENWE ANYI ga-agu gi.
- ³ I ga-aghog okpueze nke ima mma n'aka ONYENWE ANYI,
ihe iyi n'isi nke ndi uloeze n'aka Chineke gi.
- ⁴ A gawkaghi akpo gi onye ahapuru ahapu,

maoḅu kpoo ala gi ala togboro n'efu.

Ma a ga-akpo gi Hefziba,

kpokwa ala gi Beula,

n'ih na ihe gi ga-atọ ONYENWE ANYI uto,

a ga-alukwa ala gi dika nwunye.

⁵ Dika nwokorobia si aluru nwaagboghọ na-amaghi nwoke,

otu a ka Onye na-ewu gi* ga-alu gi,

dika onye luru nwunye ohuru si anuri onu n'ebe nwunye ohuru ya no,

otu a ka Chineke gi ga-anuri onu n'ih gi.

⁶ Enyela m ndi nche onodu oru n'elu mgbidi gi niile, Jerusalem.

Ha agaghi edebe onu ha duu mgbe obula, ma ehie ma abali.

Unu ndi na-akpo ku ONYENWE ANYI,

unu enyela onwe unu izuika.

⁷ Unu enykwala ya izuika tutu ruo mgbe o ga-eme ka Jerusalem guzosie

ike,

meekwa ya otuto nke uwa niile.

⁸ ONYENWE ANYI ewerela aka nri ya

werekwa ogwe aka ya nuo iyi si,

"O dighikwa mgbe m ga-enye mkpuru ubi gi

ka o buru nri nye ndi iro gi ozo,

o dighikwa mgbe ndi obia ga-anukwa mmanya ohuru ahụ

bụ nke i dogburu onwe gi n'oru n'ih ya.

⁹ Ma ndi were ya ka ihe ubi ga-eri ya,

tookwa ONYENWE ANYI,

ndi kpokotara oroma grepu ga-anu ya

n'ime ogige ebe nsọ m."

¹⁰ Gabiganu! Gabiganu sitenu n'onu uzọ ama niile.

Dozienu uzọ maka ndi m.

Wuzienu uzọ niile, wuzienu okporouzo niile.

Bupusianu nkume niile,

weliekwanu okoloto maka mba niile.

¹¹ ONYENWE ANYI ekwusaala okwu

nye nsotu niile nke uwa si,

"Gwanu Ada Zayon,

'Lee Onye Nzoputa gi na-abia!

Lee, ugwo oru ya di ya n'aka,

nkwughachi nke o ga-akwughachi sokwa ya na-abia.' "

¹² A ga-akpo ha Ndi Nso,

ndi ONYENWE ANYI gbaputara;

a ga-akpokwa unu ndi a na-achosi ike,

Obodo a na-agbakutaghi azu.

63

Ubochi ibo obo na mgbaputa nke Chineke

¹ Onye bu onye a si n'Edom na-abia,

onye si Bozra, nke uwe ya di obara obara?

* 62:5 Umụ gi ndi ikom

Onye bu onye a, yi uwe mara oke mma,
onye na-azọ ije dika iba uba nke ike ya si di?

“O bu mu onwe m, onye na-ekwu okwu n’ezi omume,*
onye di ike izoputa!”

² Gini mere uwe gi ji na-acha obara obara,
dika uwe onye na-azocha mkpuru vaini?

³ “Azochaala m ebe izocha mkpuru vaini, naani m zochara ya;
o nweghi onye si na mba niile di iche iche bia nyere m aka.
Azochara m ha n’iwe m,
zopiasiakwa ha n’ime oke onuma m;
obara ha gbasasiri n’uwe m,
ma metosia uwe m niile.

⁴ N’ihi na o bu ubochi m ji abo abo;
afọ mgbaputa m kwadoro eruola.

⁵ Elere m anya ma o nweghi onye biara inyere m aka.
O juru m anya, jukwa m onu, na o nweghi onye putara inyere m aka.
N’ihi ya, aka m wetara m mmeri.

O bukwa onuma juru m obi gbara m ume imezu ya.

⁶ N’iwe m, azopjara mba niile di iche iche;
esitere m n’onuma juru m obi zopiasia ha.
Emekwara ka obara ndu ha buru ihe a wusiri n’ala.”

Ekpere na otuto

⁷ Aga m ekwuputa ihe banyere ihunanya Onyenwe anyi.
Aga m eto ya n’ihi ihe niile o mere.
Aga m anuri onu n’ihi idi mma ya n’ebe Izrel no,
e, n’ihi otutu ihe oma o mere
n’ihi mmeso oma niile o mesoro ulo Izrel,
nke o na-emeso ha dika obi ebere ya na omiiko ya si di.

⁸ N’ihi na Onyenwe anyi siri, “Ndi a bu nke m;
e, ha agakwaghi agonari m ozọ.”
Ya mere, o ghoro ha Onye nzoputa.

⁹ N’ime mkpagbu ha niile, a kpagbukwara ya onwe ya,
o bukwa mmuo ozi nke ihu ya zoputara ha.
N’ime ihunanya ya na obi ebere ya, o gbaputara ha,
bulie ha elu, kuru ha
ogologo ubochi ndi a niile ndi gara aga.

¹⁰ Ma ha nupuru isi megide ya,
meekwa ka obi joo Mmuo Nso ya njo.
O bu ya mere o ji ghoo onye iro ha,
lusokwa ha ogu n’onwe ya.

¹¹ Mgbe ahụ, ndi ya chetara ubochi ndi ahụ gara aga,
ubochi Mosis na ndi nke ya.
Olee ebe onye ahụ no nke mere ka ha si n’oke osimiri rigoputa,
ya na onye ozuzu aturu nke igwe aturu ya?
Olee ebe onye ahụ tinyere
Mmuo Nso ya n’etiti ha no.

* 63:1 Maobu, mmeri

- 12 Olee onye ahụ ike ya
 mere ka osimiri kewaa abụọ n'ihu ha,
 mgbe Mosis weliri aka ya elu,
 meekwa ka aha ya dịgide ruo ebighe ebi?
- 13 Onye duuru ha gafee mmiri di oke omimi?
 Dika inyinya na-agba oso n'ozara,
 ike agwughị ha.
- 14 Dika ehi na-ata ahija na ndagwurugwu,
 Mmụọ ONYENWE ANYI nyere ha izuike.
 Otu a ka i si duo ndi gi,
 ime ka aha gi buru ihe a na-asopuru asopuru.
- 15 Onyenwe anyi, biko site n'eluigwe,
 ebe obibi nsọ gi, lee anyi anya.
 Olee ebe n'inu oku n'obi na ike gi di?
 Olee ebe obi ebere gi na omiko gi dikwa?
- 16 Ma gi onwe gi, bu Nna anyi,
 a sikwari na Ebrahim amaghi anyi
 maobu Izrel agonari anyi,
 gi onwe gi, ONYENWE ANYI, bu Nna anyi,
 onye Mgbaputa anyi ka i na-azakwa siteri na mgbe ochie.
- 17 ONYENWE ANYI, gini mere i ji na-eme ka anyi si n'uzo gi kpafuo
 na-eme ka obi anyi sie ike otu a, na anyi adighi atu egwu gi?
 Loghachi n'ihhi ndi ohu gi,
 n'ihhi ebo ndi ahụ bu ihe nketa gi.
- 18 O bu naani nwa oge nta ka ndi gi nwetara ebe nsọ gi,
 ma ugbo a, ndi iro anyi azodala ebe nsọ gi.
- 19 Anyi bu nke gi site na mgbe ochie,
 ma i naghị achi n'ebe ha no,
 ha bu ndi a na-akpokwasighikwa aha gi.

64

- 1 O gaara adi mma ma asi na i ga-adowa eluigwe ridata n'ala,
 ma asi n'ugwu ukwu niile ga-ama jijiji n'ihu gi!
- 2 Dika mgbe oku na-agba umu osisi,
 na-eme ka mmiri e sikwasiri n'oku gbo.
- Si n'elu ridata bia mee ka ndi iro* gi niile maara aha gi,
 meekwa ka mba niile di iche iche maa jijiji n'ihu gi.
- 3 N'ihhi na o bu mgbe i mere otutu ihe egwu di iche iche nke anyi na-atughị
 anya ya
 ka i ridatara mee ka ugwu ukwu niile maa jijiji n'ihu gi.
- 4 N'ihhi na site na mgbe ochie, o dibeghi onye nuru,
 o dibeghi nti ghotara,
 o nwebeghi anya huru Chineke ozo kari gi,
 onye na-emejuputara ndi na-echere ya ihe na-akpa ha.
- 5 I na-enyere ndi na-eme ezi ihe aka,
 bu ndi ji onu na-echeta uzo gi n'echiche uche ha.
 Ma mgbe anyi nogidere na-emehie megide ha,
 iwe were gi.

* 64:2 Ya bu, ndi na-emegide gi

- A ga-esikwanu aṅaa zoputa anyi?
- 6 Anyi niile dika onye ruru aru,
ezi omume anyi niile kwa dika nkirinka akwa ruru unyi.
Anyi akponwuola dika akwukwo osisi,
mmehie anyi na-ebufukwa anyi dika ifufe.
- 7 O dighi onye n'ime anyi na-ario gi aririo;
o dikwaghi onye na-akpoku aha gi.
N'ihu ya, i zoola ihu gi site n'ebe anyi no,
meekwa ka anyi buru ndi gbazere agbaze n'ihu mmehie anyi.
- 8 Ma otu obula o si di, gi ONYENWE ANYI bu Nna anyi.
Anyi bu uru, ma i bu okpu ite.
O bu aka gi kpuru anyi niile.
- 9 Biko, ONYENWE ANYI, anogidela na-eweso anyi iwe;
echetakwala mmehie anyi ozo ruo mgbe ebighi ebi.
Biko, lekwas anyi anya
n'ihu na ndi gi ka anyi bu.
- 10 Obodo nsu gi niile aghola ozara;
o buladi Zayon aghola ozara, Jerusalem, ebe togboro n'efu.
- 11 Ulonso ukwu anyi ahụ mara mma, nke dikwa nsu, ebe nna anyi ha no
too gi, ma feekwa gi ofufe,
aburu ihe a gbara oku.
Ihe niile mara mma n'ime ya alaala n'iyi.
- 12 Mgbe ihe niile gasiri, ONYENWE ANYI, i ga-ejisi onwe gi ike?
I ga-agba nkiti, taa anyi ahuhu ebe o gafere oke?

65

Ikpe na nzoputa

- 1 "Ana m egosiputa onwe m nye ndi ahụ na-adighi aju ase m.
O bukwa ndi ahụ na-adighi achosi m ike na-achota m.
Ana m agwa mba ahụ nke na-adighi akpoku aha m,
asiri m, 'Lee m, anu m n'ebe a.'
- 2 Ogologo ubochi niile ka m gbasapuru aka m abuo
nye ndi na-enupu isi,
bu ndi na-agbaso uzọ na-ezighi ezi
ndi a na-agbaso ihe obula ha tuputara n'uche ha,
- 3 ndi na-anogide na-akpasu m iwe
n'ihu m mgbe niile,
ndi na-achu aja n'ubi ha a gbara ogige,
n'ebe ichu aja eji brik wuo,
- 4 ndi na-anodu n'etiti ili,
ma na-anodukwa onodu abali n'ebe nzuzo di iche iche;
ndi na-eri anu ezi,
ndi ite ofe ha juputara n'anu na-adighi ocha;
- 5 ndi na-asirita onwe ha, 'Nodu iche, Abiala m nso,
n'ihu na i ga-emeru m, adi m nsu kari gi!'
Ma ndi di otu a dika anwuru oku n'imi m.
Ha bu oku na-enwu ehie na n'abali.
- 6 "Lee, edeela ya rii n'ihu m si:
Agahi m agba nkiti, aga m akwughachi n'uju.
E, aga m akwughachi ha.

- 7 Ọ bughị naanị maka mmehie ha, kama maka mmehie nna nna ha niile,”
 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
 “N’ihi na ha surere aja nsure ọkụ n’elu ugwu dị iche iche,
 kpariakwa m n’elu ugwu nta niile.
 Aga m akwughachi ha n’uju,
 n’ihi ihe ndị a niile ha mere n’oge gara aga.”
- 8 Otu a ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu,
 “Dika a na-achota mmanya site n’uyokọ mkpuru vainị
 ndi mmadu asi, ‘Ebibila ya,
 n’ihi na ngozị ka dị n’ime ha,’
 otu a ka m ga-eme n’ihi ndi ohu m;
 Agaghị m ebibicha ha niile.
- 9 Aga m eme ka mkpuru site na Jekob puta,
 sitekwa na Juda nweta ndi ga-enweta ugwu m niile.
 Ndi m hoputara ga-eketa ha,
 ndi ohu m ga-ebikwa n’ebe ahụ.
- 10 Sharon ga-aghokwa ebe ita nri nke igwe anu ulo;
 Ndagwurugwu Akọ ga-abukwa ebe izuike nye igwe ehi,
 na ndi m na-achosi m ike.
- 11 “Ma unu ndi wezugara onwe unu site n’ebe ONYENWE ANYỊ no,
 ndi chezoro ugwu nsọ m,
 ndi na-edozi tebul maka Ihuoma,
 ndi na-agbaju mmanya agwara ogwa n’iko maka Akara aka.*
- 12 Aga m eme ka unu zute mma agha;
 unu niile ga-adakwa mgbe a na-egbu unu.
 N’ihi na akporo m unu ma unu azaghị;
 mgbe m gwara unu okwu, unu anaghị nti.
 Unu kpachapuru anya mehie megide m n’ihu,
 horokwa ime ihe ndi ahụ unu maara nke oma na m kporo asi.”
- 13 Ya mere, nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYỊ
 na-ekwu,
 “Ndi ohu m ga-eriju afo,
 ma unu ga-anọ agụ,
 akpiri ga-akpokwa unu nku,
 ma ha ga-anu mmiri.
 Unu ga-anọ n’onuma na ihere,
 ma ha ga-anọ n’onu.
- 14 Ndi ohu m ga-abu abu
 n’ihi onu nke juputara n’obi ha,
 ma unu ga-akwa akwa,
 n’ihi ihe mgbu nke obi unu,
 tiekwa mkpu akwa n’ihi obi ntiwa nke mmuo unu.
- 15 Unu ga-ahapu aha unu
 nye ndi m hoputara nye onwe m ka o buru ihe ha ji abu onu;
 n’ihi na Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYỊ ga-etigbu unu,
 ma o ga-akpo ndi ohu ya aha ozọ.
- 16 Onye obula na-ekpe ekpere n’ala ahụ,
 ga-eme otu a n’aha Chineke nke eziokwu,
 onye obula na-anukwa iyi n’ime ala ahụ

* 65:11 Ndi na e doro Gad tebul n’usoro, na-agbaju mmanya agwara ogwa nye Meni

ga-anụ iyi n'aha Chineke nke eziokwu.
N'ihì na-echezolam nsogbu niile ndị gara aga,
zokwa ha site n'anya m.

Uwa ọhụrụ na eluigwe ọhụrụ

- 17 “N'ihì na lee, ana m eke
eluigwe ọhụrụ na uwa ọhụrụ.
Ọ dighị onye ga-echetakwa ndị ochie ahụ ọzọ;
ọ gaghị abatakwa n'echiche onye ọbụla.
- 18 Ma nūriany ọñụ, teghariakwa mgbe niile n'obi uto
n'ihì ihe nke mụ onwe m na-eke,
n'ihì na-aga eke Jerusalem ka ọ bụrụ ihe ọñụ
ndị ya ga-abụkwa ihe obi uto.
- 19 Aga m anurị ọñụ n'ihì Jerusalem,
nweekwa obi uto n'ihì ndị m;
a gaghị anukwa olu ikwa akwa n'ime ya ọzọ,
maobu olu iti mkpu akwa.
- 20 “Ọ dighikwa nwa ọhụrụ nwuchuru anwuchu
ga-adi n'ebe ahụ ọzọ,[†]
a gaghị ahukwa agadi nwoke nke na-anozughị ubochi ndu ya;
n'ihì na a ga-aganye onye nwuru mgbe ọ gbara nari afo tupu ọ nwuo
di ka nwantakiri;
a ga-agukwa onye na-anorughị nari afo
dika onye a buru ọñụ.
- 21 Ha ga-ewu ulo, biekwa n'ime ya;
ha ga-akukwa ubi vaini, riekwa mkpuru ha.
- 22 Ndị m agaghị ewukwa ulo hapuru ya ndi ọzọ,
maobu ghaa mkpuru n'ubi nke ndi ọzọ ga-aghorọ rie.
N'ihì na dika osisi si adi ndu ogologo oge
otu a ka ndi m ga-esi dikwa ndu ogologo oge.
Ha ga-anurikwa ọñụ
n'ihè ahụ ha ji aka ha rupuata.
- 23 Ha agaghị adogbu onwe ha n'oru n'efu.
Ha agaghị amutakwa umu ndi ga-emesia nwuchuo onwu.
N'ihì na ha ga-abu ndi ONYENWE ANYI goziri,
ha na umu umu ha.
- 24 Tupu ha akpokuo m, aga m aza ha.
Mgbe ha ka no na-agwa m banyere mkpa ha, aga m anu, zakwa ekpere
ha.
- 25 Nkita ohia na nwa aturu ga-atakọ nri n'otu ebe,
odum ga-ata ahia dika ehi,
ma agwo ojo niile ga-ata aja!
Ha agaghị emeru ihe obula ahụ,
maobu bibie ihe obula n'ugwu nsọ m.”
Ka Onyenwe anyi kwuru.

66

Ikpe ikpe na olileanya

¹ Ihe ndi a ka Onyenwe anyi na-ekwu,
“Eluigwe bu ocheeze m,

[†] 65:20 Nwa nwuru mgbe ọ ka di naani abali ole na ole

ụwa bukwa ebe mgbakwasị ụkwụ m.

Ọ bụ ụdị ụlọ gịni ka ị ga-ewuru m?

Ebee ka ebe izuike m ga-adi?"

² Ọ bughị aka m mere ihe ndị a niile,
mee ka ha ji dīrī?

Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara.

"Ma olee ndị ihe ha na-atọ m uto,

ọ bụ ndị ahụ nwere obi umeala, ndị na-adighi ebuli onwe ha elu,
ndị na-amakwa jijiji n'okwu m.

³ Ma onye ọbụla nke na-achụ aja ehi
dika nwoke na-egbu mmadu,

onye ọbụla jikwa nwa aturu achu aja

dị ka onye na-agbaji nkita olu,

onye ọbụla na-achụ aja mkpuru oka

dị ka onye na-eche ọbara ezi,

otu a kwa, onye ọbụla na-esure ụda na-esi isi uto nke ncheta

dị ka onye na-eke arusi.

Ha ahoputarala onwe ha uto nke ha,

ha na-enwekwa mmasi n'ihe aru ha niile.

⁴ Ya mere, aga m ezitere ha ahuru di egwu,

mee ka ihe ahụ ha na-atu egwu ya biakwasị ha.

N'ihī na mgbe m kporo ha oku, ha azaghi,

mgbe m gwara ha okwu, ha egeghi nti.

Kama ha mere ihe ojoo n'ihu m,

horokwa ime ihe ndi ahụ ha maara na m kporo asi."

⁵ Nuru nu okwu ONYENWE ANYI,

unu ndi na-ama jijiji n'okwu ya,

"Umunna unu, ndi kporo unu asi,

ndi chupukwara unu n'ihī aha m, ekwuola si,

'Ka a soperu Onyenwe anyi!

Ka anyi lee udi onu ga-abu nke unu!'

Ma a ga-etinye ha n'onodu ihere.

⁶ Ọ bụ gini bu mkpotu di n'ime obodo?

Gini bu oke uzu na-ada n'ime ulonso ukwu Onyenwe anyi?

Ọ bụ uzu ONYENWE ANYI na-eme.

Onye ahụ na-akwughachi ndi iro ya ugwo ruuru ha.

⁷ "Tupu ime amalite ime ya,

ọ muputalari nwa ya.

Tupu ihe mgbu ya ebido,

ọ muputala nwa nwoke.

⁸ Onye jiri nti ya nutu ihe di otu a mbu?

Onye kwa ji anya ya hu ihe di otu a?

A puru imuputa otu mba n'otu ubochi?

Ka e nwere ike ime ka otu obodo malite idi n'otu ntabi anya?

Lee na tupu ihe mgbu nke omumu nwa ya ebido

Zayon amuputala umu ya.

⁹ Mu onwe m, m ga-eme ka nwa rute n'oge omumu

gharakwa ime ka a muo ya?"

ka ONYENWE ANYI na-ekwu.

- “M ga-emechi akpanwa
mgbe m na-eme ka a mụputa ya?”
ka Chineke gi juru.
- 10 “Soronu Jerusalem nuriya onu, soronu ya nwee obi utu,
unu ndi niile huru ya n’anya;
soronu ya nuriya onu nke ukwu,
unu ndi ruru uju n’ihi ya.
- 11 N’ihi na ihe banyere Jerusalem ga-atu unu utu.
Unu ga-anujukwa ara nkasiobi ya afo,
o buladi dika nwantakiri si enwe obi utu
mgbe o na-anu ara nne ya nke na-agba nke oma.”
- 12 N’ihi na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
“Aga m eme ka udo bara ya uba dika osimiri,
mee ka akunuba niile nke ndi mba ozu diri ka mmiri na-asobiga oke.
O ga-elekota gi, kurukwa gi, makuokwa gi n’aka ya,
wughariakwa gi n’ikpere ya.
- 13 Dika nne si akasi nwa ya obi,
otu a ka m ga-esi kasi unu obi.
O bu n’ime Jerusalem ka a ga-akasi unu obi.”
- 14 Mgbe i huru ihe ndi a, obi gi ga-anuri onu,
iga awasa dika ahia huru;
a ga-emekwa ka aka ONYENWE ANYI puta ihè n’ebe ndi ohu ya no,
ma a ga-egosi ndi iro ya oke iwe ya.
- 15 N’ihi na lee, ONYENWE ANYI ga-eji oku bia.
Ugbala ya ga-adikwa ka oke ifufe.
O ga-eji onuma gosi iwe ya,
werekwa oku na-enwu enwu baa mba.
- 16 N’ihi na ONYENWE ANYI ga-eji oku na mma agha ya
kpee ndi mmadu niile ikpe.
O ga-egbukwa otutu mmadu.
- 17 “Ndi ahụ niile na-edo onwe ha nsọ, ndi na-eme onwe ha ka ha di ocha
n’ihi ibanye n’ubi a gbara ogige, ndi ahụ na-eso onye ahụ no n’etiti ndi
ahụ na-eri anụ ezi, na oke, na ihe ndi ozu ahụ niile ruru aru, ga-ezute
onwu nke no na-eche ha niile.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
- 18 “Ma mu onwe m, amaara m nke oma ihe ha zubere ma meekwa, ana
m abia ichikota mba niile na-asu asusu di iche iche. Ha niile ga-abiakwa
hu ebube m.
- 19 “Aga m edokwa ihe iribama n’etiti ha, zipukwa ndi foduru ndu n’etiti
ha ka ha gaa n’obodo Tashish, na Libiya,* na Lidiya† (ndi na-agba aku
n’uta nke oma) na Tubal, na Griis. E, ha ga-eje na mba niile nke di anya,
n’ofe osimiri, ebe ndi bi n’ime ya na-anubeghi ihe banyere idi ukwu nke
m, maobu hu ebube m. Ha ga-ekwusakwa ihe banyere ebube m n’etiti
mba niile di iche iche.
- 20 Ha ga-akpoghachi umunne unu niile site na mba niile, bia n’ugwu
nsu m di na Jerusalem, dika onyinye a na-ewetara ONYENWE ANYI. Ha ga-
ebute ha n’elu inyinya, n’ugbo agha, n’elu ugboala a na-adokpu adokpu,
n’elu inyinya muul na n’elu inyinya kamel,” ka ONYENWE ANYI na-ekwu.
“Ha ga-ebubata ha dika mgbe ndi Izrel na-ewebata onyinye mkpuru ha
n’ulonso ONYENWE ANYI n’efere mmemme di ocha.

* 66:19 Ufodu akwukwo mgbe ochie na-eke *Put* ma ndi Hibru na-eke *Pul* † 66:19 Maobu, ndi
Lud

²¹ Aga m ahọrọkwa ụfọdu ka ha bụrụ ndị nchụaja na ndị Livayi,” ka ONYENWE ANYỊ kwuru.

²² “Dịka eluigwe ọhụrụ na ụwa ọhụrụ ahụ nke m ga-eke ga-esi dīgide n’ihu m, otu a ka aha unu na agbụrụ unu ga-adīgide, ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

²³ Ọ ga-abụkwa na site n’otu Ọnwa ọhụrụ ruo nke ọzọ, sitekwa n’otu ụbọchị izuike ruo na nke ọzọ ya, anụ ahụ niile bụ mmadụ ga-abịa, daa, kpọọ isiala n’ihu m,” ka ONYENWE ANYỊ kwuru.

²⁴ “Ha ga-apụ, jee, lekwasị ozu ndị ahụ niile nwurụ anwụ anyị, bụ ndị ahụ niile nupuru isi megide m. N’ihi na ikpuru ha agaghị anwụ anwụ, ọkụ a kwanyere agakwaghị anyị anyị. Ha ga-abụkwara mmadụ niile ihe na-asọ oyi.”

Jeremaya

¹ Ndi a bu okwu Jeremaya nwa Hilcaya, bu otu onye n'ime ndi nchujaja, no n'Anatot nke di n'ala Benjamin.

² Onye okwu nke ONYENWE ANYI biakwutere n'afọ nke iri na ato n'oge ochichi Amon, eze Juda bu nwa Josaya.

³ Ozi ndi ozo rukwara ya nti n'oge Jehoiakim nwa Josaya, bu eze Juda, ruokwa n'onwa nke ise n'afọ nke iri na otu nke Zedekaya nwa Josaya, bu eze Juda kwusiri, mgbe a dokpuuru ndi Jerusalem n'agha buru ha ka ha gaa biri na mba ozo.

Okpukpo Jeremaya

⁴ Okwu ONYENWE ANYI biakwutere m, na-asị,

⁵ “Amaara m gi tupu a turu ime gi,
tupu a muo gi, edoro m gi nsọ,
ahoputakwara m gi dika onye amuma nye mba niile.”

⁶ Asiri m, “Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI. Lee, amaghi m ekwu okwu. Abu m naani nwantakiri.”

⁷ Ma ONYENWE ANYI siri m, “Asikwala ‘Abu m naani nwantakiri,’ n'ih na i ga-agakwuru onye obula m zigara gi, i ga-ekwukwa ihe niile m nyere gi n'iwu.

⁸ Atukwala egwu n'ih ha, n'ih na mu onwe nonyere gi inaputa gi,” o bu ihe ONYENWE ANYI kwuputara.

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI setipuru aka ya metu m n'onu, si m, “Lee, ewerela m okwu m tinye gi n'onu.

¹⁰ Lee, taa, ana m eme gi onye nlekota mba di iche iche na alaeze niile, ihopu na ikwada, ila n'iyi na itikpokwa ha, i wulite ma kuokwa.”

¹¹ Mgbe ahụ, okwu nke ONYENWE ANYI biakwutere m, na-asị, “Jeremaya, gini ka i na-ahụ?”

Azara m si, “Ana m ahụ otu alaka osisi alumond.”

¹² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri m, “I huru nke oma, n'ih na m na-eche okwu onu ihu m na m mezuru ha.”

¹³ Okwu ONYENWE ANYI biakwutere m nke ugboro abuo na-asị, “Gini ka i na-ahụ?”

A siri m, “Ana m ahụ ite mmiri oku, nke na-agbo agbo, nke e mere ka o hulata chee onu ya na ndida.”

¹⁴ ONYENWE ANYI siri m, “Ihe egwu ga-esite n'ugwu biakwasị ndi niile bi n'ala a.

¹⁵ Ma ugbo a, ana m akpoku ndi niile bi n'alaeze di n'ugwu,” otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

“Ndi eze ha ga-abia doo ocheeze ha
n'onu uzo ama e si abata Jerusalem,
imegide ogologo mgbidi nke obodo ahụ gburugburu,
na imegidekwa obodo niile nke Juda.

¹⁶ Aga m kwuputa ikpe niile m megide ha,
n'ih ajo omume ha niile n'igbakuta m azu,
na isure ihe nsure oku na-esi isi utu nye chi ndi ozo,
nakwa ikpo isiala nye ihe ndi ahụ niile ha ji aka ha kpuo.

17 “Bilie ọtọ, jikere onwe gi, ka i puo gaa gwa ha ihe obula m nyere gi n’iwu. Atukwala ujo ha, ma o bughị ya, aga m emenye gi egwu n’ihu ha.

18 N’ihi na lee, site taa gaa n’ihu emeela m gi ka i diri ka obodo e wusiri ike. I dikwa ka mgbidi e ji igwe kpoo, na dika ibo e ji oia di arọ kpoo, iguzogide ala ahụ niile. Iguzogide ndi eze Juda niile, ndisi ala Juda niile, na ndi nchujaja niile, na ndi mmadu ozo.

19 Ha ga-agbali ka ha megide gi, ma ha agaghị emerị gi. N’ihi na mu onwe m nonyeere gi, aga m anaputakwa gi.” Otu ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

2

Izrel agbakuta Chineke azu

1 Okwu nke ONYENWE ANYI biakwutere m na-asị,

2 “Gaa, kwuputa na nti Jerusalem,

“Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 “ ‘Echetara m inu oku n’obi nke okorobia gi n’oge gara aga ime ihe ga-atọ m uto,
 ihunanya gi dika onye a luru ohuru,
 echetakwara m otu unu si soro m n’ime ozara,
 ga n’ala togboro n’efu nke a na-akughị mkpuru.

3 Izrel bu ihe di nsọ nye ONYENWE ANYI,
 mkpuru mbu nke owuwe ihe ubi ya.
 Ndi niile ripara ya ka a guru di ka ndi ikpe mara.
 Ihe ojoo dakwasikwara ha.’ ”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

4 Nuru okwu nke ONYENWE ANYI unu ulo Jekob,
 na unu ndi bu agburu niile sitere n’Izrel.

5 Ihe a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 “Gini bu ihe ojoo nna unu ha choputara n’ime m,
 mere ha ji si n’ebe m no kpafuo, noro m ebe di anya?
 Nke mere na ha goro ndi nzuzu
 site n’igbaso arusi?

6 Ha ajughị ‘Olee ebe ONYENWE ANYI ahụ no,
 bu onye sitere n’ala Ijpt kputa anyi,
 duuru anyi gafee ozara togboro n’efu,
 n’ala ozara na ala olulu juputara,
 ala nke akpisi ikpo nku na nke oke ochichiri,
 ala ebe o dighi onye na-esi na ya agafee na nke mmadu na-ebighi na
 ya?’

7 O bu m kpatara unu n’ala na-amị otutu mkpuru,
 ka unu rie ihe di ukwu na ihe di mma si n’ime ya.
 Ma unu bara meruo ala m
 unu mere ihe nketa m ka o gho ihe aru.

8 Ndi nchujaja ajughị si,
 ‘Olee ebe ONYENWE ANYI no?’
 Ndi ikpe ha amaghị m,
 ndi na-achi ha mehere megide m,
 ndi amuma ha bukwa aha Baal ka ha ji ebu amuma,
 ha gbasoro ihe na-enweghi isi.

- 9 “N’ihi ya, aga m ebulite ebubo megide unu,”*
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
 “M ga-ebulikwa ebubo megide umu umu unu.
- 10 Gafee n’onu mmiri Saipros lee anya,
 zie ozi gaa Keda ma leruo anya nke oma,
 ma i ga-ahụ ihe obula yiri nke a.
- 11 O nwerela mba gbanwere chi ndi ha na-eфе?
 (O bu ezie na ha abughị chi.)
 Ma ndi m ewerela arusi na-enweghi isi
 gbanwere ebube ha.†
- 12 Ka ibubo nwuo gi, gi eluigwe n’ihi nke a,
 maa jijiji, tujukwa oke ujo.”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 13 “N’ihi na ndi m emeela ihe ojojo abuo.
 Ha agbakutala m azu,
 bu Isi iyi mmiri ndu,
 gwuoro onwe ha ebe ichebe mmiri
 nke tipuru etipu na-enweghi ike inagide mmiri obula.
- 14 Izrel o bu ohu, ka o bu ohu a muru n’ulo?
 Gini mere o ji ghoo ihe nluta n’agha?
- 15 Odum agboola uja,
 ha ebigoola meekwa ka o nu olu ha.
 Ha ebibiela obodo ya laa ya n’iyi,
 suo ya oku, nke mere na o nweghi onye bi na ha.
- 16 Ozokwa, ndi ikom Memphis na Tapanhis
 a kupuola gi isi.
- 17 O bughị unu onwe unu wetaara onwe unu ihe ojojo di otu a
 site na ihapu ONYENWE ANYI bu Chineke unu,
 mgbe o na-edu unu na-aga n’uzo?
- 18 Ugbu a, gini bu uru unu nwetara site n’iga Ijpt
 sitekwa n’inu mmiri nke osimiri Nail?
 Gini bu uru unu nwetara site n’iga Asiria,
 sitekwa n’inu mmiri si na Yufretis?
- 19 O bu ajo omume unu ga-ewetara unu ahuhu;
 ahuhu soo ndaghachi azu unu bu ihe ga-adu unu aka na nti.
 Tulee ma matanu n’onwe unu
 otu o si buru ihe ojojo na ihe ilu nye unu
 bu inupu isi na igbakuta ONYENWE ANYI bu Chineke unu azu
 na-enweghi egwu obula n’ime unu banyere m,”
 nke a bu ihe Chineke, Onye puru ime ihe niile, kwuputara.
- 20 “N’oge gara aga, unu gbajiri yoku unu
 dokapu agbu jikotara mu na unu,
 unu siri, ‘Agaghi m ejere gi ozi.’
 N’ezie, o bu n’elu ugwu obula
 nakwa n’okpuru osisi na-agbasa agbasa,
 ka i na-edina dika onye akwuna.
- 21 Ma mu onwe m kuru gi dika osisi vaini kachasi mma
 nke mkpuru ya di ndu dikwa mma.
 Olee otu i siri tugharia megide m,

* 2:9 Aga m akpo unu ikpe. † 2:11 Gbanwere Chineke ha di ebube

- ghoọ ihe ruru aru, osisi vainị ohiya?
 22 N'agbanyeghi na iji ncha[‡] sachaa onwe gi,
 maobu jirikwa otutu ntu ncha,
 ntupo nke mmehie gi ka di n'ihu m,"
 Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara.
- 23 "I ga-esi anaa na-asi, 'A bughi m onye e meruru emeru;
 o nwebeghi oge obula m ji gbaso Baal?'
 Leruo uzọ gi anya na ndagwurugwu,
 tulee ihe ndi i mere.
 I bu nne inyinya ibu di nko,
 na-agbaghari ebe a n'ebe nke ozọ.
- 24 Nne inyinya ibu ohiya nke mara uzọ ya nke oma n'ozara,
 na-esi imi ma o ga-esichaputa oke inyinya ibu,
 onye puru igbochi ya n'oge mmeko ya na oke inyinya zuru?
 Oke inyinya obula chooro ya agaghi atufu oge n'ichughari ya,
 n'ihu n'oge ha choro mmeko, ha ga-achota ya.
- 25 Agbala oso ruo mgbe i ga-agbara ukwu efu,
 mgbe akpiri ga-akpo gi nku.
 Ma i na-asi, 'O nweghi uru o bara.
 N'ihu na ahuru m chi ndi mba ozọ n'anya,
 aghaghi m igbaso ha.'
- 26 "Dika a na-eme onye ohi ihe ihere mgbe e jidere ya,
 otu a ka a ga-eme ulo Izrel ihere,
 ha onwe ha, ma ndi eze ha, ma ndiisi ha,
 ndi nchujaja ha na ndi amuma ha.
- 27 Ha na-asi osisi, 'Nna m ka i bu,'
 na-asikwa nkume, 'O bu gi muru m.'
 Ha agbakutala m azu,
 ju iche m ihu.
 Ma mgbe obula nsogbu biakwasiri ha, ha na-asi,
 'Bia, zoputa anyi.'
- 28 Olee ebe chi ndi ahụ i meere nye onwe gi no?
 Ka ha bia, ma o buru na ha nwere ike izoputa gi,
 mgbe nsogbu biakwasiri unu.
 N'ihu na gi, bu Juda, nwere otutu chi
 dika i si nwee otutu obodo.
- 29 "Gini mere unu ji ekwu okwu ebubo megide m?
 Unu niile enupula isi megide m,"
 ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 30 "N'efu ka m tiri umu unu ihe;
 ma nke a emeghi ka ha nabata ido aka na nti.
 Dika odum na-adogbu anu,
 mma agha unu eripiala ndi amuma unu.
- 31 "Unu ndi ogbo a, tuleenu okwu nke ONYENWE ANYI:
 "O nweela mgbe m bu ozara nye ndi Izrel
 ma o bukwanu ala gbara oke ochichiri?
 Gini mekwaranu ndi m ji na-asi, 'Anyi enwerela onwe anyi iwaghari,
 anyi agaghi abiakwutekwa gi ozọ'?
- 32 Nwaagboghọ o na-echefu oia icho mma ya,

[‡] 2:22 Ya bu, akanwu

nwanyị a na-alụ ọhụrụ ọ na-echefu ngwa ichọ mma ya?
Ma n'ime ọtụtụ ụbọchị nke a na-apughị igụta ọnu,
ndị m echefuola m.

³³ Lee ka unu si buru ndị ọka n'igbaso ihunanya.
Ọ buladi umu nwanyị di njo karisia nwere ike imuta ihe site n'uzo unu.

³⁴ N'uwe unu ka achotara obara
ndi ogbenye na-enweghi ihe ojoo ha mere,
n'agbanyeghi na unu ejideghi ha ka ha n'agbaka uzo.

Ma unu gara n'ihu
³⁵ na-asikwa, 'Emeghi m ihe ojoo,
o dighi eweso m iwe.'

Ma aga m ekpe unu ikpe,
n'ihina na unu na-asi, 'Emeghi m mmehie.'

³⁶ Gini mere unu ji na-akpaghari
na-agbanwe uzo unu otutu mgbe?

Ijipt ga-etinye unu n'onodu ihere
dika ndi Asiria mere unu.

³⁷ Unu ga-ebu aka unu n'isi
mgbe unu si ebe ahụ na-apu,
n'ihina na ONYENWE ANYI ajula ndi ahụ unu tukwasiri obi.
Ha agaghi enyere unu aka.

3

¹ "Ọ buru na nwoke agbaara nwunye ya alukwaghi m,
nwanyị ahụ ahapu ya puo ga luru nwoke ozo,
di mbu ya ahụ, o kwesiri ilaghachi ka o luko ya ozo?
Ọ bu na agaghi emeru ala ahụ nke ukwu?
Ma unu ebiela ndu dika ndi akwuna nwere otutu ndi iko,
o bu ugbu a ka unu ga-alaghachikwute m?"
otu ka ONYENWE ANYI kwuputara.

² "Welie anya gi abuo ma lee ebe niile nke di elu nke ohia na-adighi n'ala
a,
olee ebe gi na ndi ikom na-edinakobeghi n'ikwa iko?

I na-anọ n'akuku uzo niile na-eche ndi iko,*
na-anokwa dika onye Arabia† n'ozara.

I werela ikwa iko gi niile
na ihe ojoo gi meruo ala a.

³ Ọ bu nke a mere mmiri ji kwusi izokwara unu,
obula di mmiri nke na-ezo n'oge okochi.

N'ihina na unu bu ndi akwuna,
ndi ihere na-adighi eme.

⁴ Ọ dibeghi anya mgbe unu kporo m, si m,
'Nna m, i bu enyi m kemgbe m di na nwantakiri.

⁵ Iwe gi o ga-adigide mgbe niile?
Iwe gi di oku o ga-adigide ebighi ebi?'

Otu a ka unu si ekwu okwu,
ma unu nogidesiri ike na-eme ihe ojoo niile unu nwere ike ime."

Ekwesighi ntukwasị obi Izrel

* 3:2 Ya bu, dika nwanyị akwuna † 3:2 Onye na-achighari anu ulo

⁶ Ozi a, nke si n'onyị ONYENWE ANYỊ pụta, rutere m aka n'oge eze Josaya na-achi. Lee ihe ọ gwara m. "Ị hụla ihe Izrel na-ekwesighị ntụkwasi obi na-eme? Ọ gaala n'elu ugwu ọbụla dị elu nakwa n'okpuru osisi ndụ ọbụla, na-akwa iko n'ebe ahụ.

⁷ Echere m na mgbe o mesiri ihe ndi a niile na ọ ga-aloghachikwute m, ma ọ lotaghi. Nwanne ya nwanyi bu Juda, onye na-ekwesighi ntukwasi obi hukwara ya.

⁸ Enyere m Izrel na-ekwesighi ntukwasi obi akwukwo alukwaghi m, chupu ya n'ihu ndu ikwa iko ya, ma lee na nwanne ya nwanyi onye na-ekwesikwaghi ntukwasi obi bu Juda atughi egwu. Ọ gakwara n'ihu ikwa iko.

⁹ Ma nke a emeghi ka ihere mee ya. O meruola ala, ọ na-akwakwa iko site n'ife nkume na osisi.

¹⁰ N'agbanyeghi nke a, nwanne ya nwanyi nke na-ekwesighi ntukwasi obi, bu Juda ejighi obi ya loghachikwute m, maobu naani nloghachi aghugho," otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

¹¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri m, "Izrel na-adaghachi azu na-egosi onwe ya n'onye ezi omume kariä Juda onye na-aghö aghughö.

¹² Gaa, kwusaa ozi a n'uzo ugwu, na-asi,
" 'Lota, gi Izrel nke na-ekwesighi ntukwasi obi,' otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,

'Agaghi m ewesokwa gi iwe ozo,
n'ihu na abu m onye obi ebere,' otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,
'Agaghi m ewe iwe ruo mgbe ebighi ebi.

¹³ Naani nabata na i bu onye ikpe mara,
na i nupula isi megide ONYENWE ANYI, bu Chineke gi.
Kwuputa na i werela onwe gi kesara ndi mba ozo di iche iche
n'okpuru osisi ndu niile,
na i jukwara irubere m isi.'"
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

¹⁴ "Loghachinu unu ndi na-ekwesighi ntukwasi obi," ka ONYENWE ANYI kwuputara, si, "n'ihu abu m di unu. M ga-ahoro unu, otu onye site n'otu obodo na mmadu abuo site n'otu agburu. M ga-akpoghachi unu Zayon.

¹⁵ Mgbe ahü, aga m enye unu ndi ozuzu aturu masiri m, ndi ga-eji amamihe na nghota duo unu.

¹⁶ N'ubochi ahü, mgbe onuogugu unu mubara di ukwu n'ala ahü," otu ka ONYENWE ANYI kwubiri ya, "ndi mmadu agaghi asikwa ozo, 'igbe ogbugba ndu nke ONYENWE ANYI.' Ọ gaghi abakwa ha n'obi maobu ha echeta ya; ọ gaghi adikwa ha mkpa maobu emeputakwa ozo.

¹⁷ Mgbe oge ahü ruru, aha a ga-akpo Jerusalem bu Ocheeze ONYENWE ANYI. Mba niile kwa ga-ezukota n'ebe ahü ife m ofufe. Ha agakwaghi agbaso echiche obi ojoo ha.

¹⁸ N'ubochi ahü ndi Juda ga-adinyere ndi Izrel, ha abuo ga-ejikota aka site n'ala ahü di n'ugwu bia n'ala nke m nyere nna nna unu dika ihe nketa."

¹⁹ "Mu onwe m kwuru si,
" 'Lee ka ọ ga-esi masi m imeso unu mmeso dika unu bu umu m ndi ikom,
nye unu ala di mma nke ga-ewetara unu onu,
nke bu ihe nketa kachasi mma na mba niile.'

Ana m eche na unu ga-akpo m 'Nna'
ma hapu iwezuga onwe unu site n'igbaso m.

²⁰ Ma dika nwunye na-ekwesighi ntukwasi obi,

i gosila onwe gi, O Izrel na i bu onye a na-ekwesighi itukwasị obi”
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

21 A na-anu uzu mkpu akwa n'elu ugwu.
O bu uzu akwa umu Izrel ndi na-ario aririo
n'ih na ha ebiela ndu mmehie;
ha echefuokwala ONYENWE ANYI bu Chineke ha.

22 “Loghachinu, unu bu ndi na-adaghachi azu.
Mu onwe m ga-agwo unu ndaghachi azu unu.”‡

Ma unu na-aza si, “E, anyi na-aloghachikwute gi
n'ih na gi onwe gi bu ONYENWE ANYI Chineke anyi.

23 N'ezie, aghughu, ka mkpotu ofufe nke arusi niile,
n'elu ugwu nta di iche iche na n'elu ugwu niile bu,
n'ezie, n'ime ONYENWE ANYI, bu Chineke anyi
ka nzoputa Izrel di.

24 Ma site mgbe anyi di na nwantakiri, ihe ihere ahụ eripiala
mkpuru sitere na ndogbu n'oru nke nna nna anyi ha
igwe anu ulo na ehi ha,
umu ha ndi ikom na umu ha ndi inyom.

25 Ka anyi dinara ala n'ihere anyi,
ka onodu oke ihere diri anyi kpuchikwa anyi.
Anyi na nna nna anyi ha
emehiela megide ONYENWE ANYI Chineke anyi;
site mgbe anyi di na nwantakiri ruo taa
o nwebeghi mgbe anyi ji rube isi ime ihe ONYENWE ANYI Chineke anyi
nyere n'iwu.”

4

1 “O buru na unu bu Izrel, ga-alota, ka ONYENWE ANYI kwubiri,
mu ka i ga-aloghachikwute,”

“O buru na unu ewezuga arusi ndi ahụ ruru aru site n'ihu m,
hapu isi ebe m no kpafuo,

2 o burukwa na unu ga-eji eziokwu, ikpe ziri ezi na uzọ ezi omume
nuo iyi si, ‘Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu,’
mgbe ahụ mba niile ga-agozi onwe ha site na ya
nyakwaa isi n'ime ya.”

3 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI na-agwa ndi Juda na Jerusalem si,
“Kozeenu ala ubi unu nke unu na-akobeghi;
unu akunyela mkpuru ubi unu n'etiti ogwu.

4 Bienu onwe unu ugwu nye ONYENWE ANYI,
biekwanu mkpuruobi unu ugwu,
unu ndi Juda na ndi bi na Jerusalem
ma o bughu otu a, iwe m ga-abiakwasị unu dika oku,
n'ih ihe ojoo niile unu mere,
o ga-ere ma o dikwaghi onye ga-emenyu ya.

Mbibi si n'ugwu na-abia

5 “Kwuputa ya na Juda, kwusaa ya na Jerusalem si,

‡ 3:22 Ga-eme unu ndi kwesiri ntukwasị obi.

- ‘Fuonụ opi n’ala ahụ niile.’
 Tienụ mkpu n’uzọ mmadụ ga-aghota ya.
 Gwanụ ndị Juda na Jerusalem ka ha zukọtaa
 gbaga n’obodo ndị ahụ niile e wusiri ike.
- ⁶ Bulie ihe i gosi ụzọ ị ga Zayon!
 Gbaganụ zoo onwe unu. Unu atụfula oge!
 Lee na mụ onwe m na-ewebata mbibi
 na ịla n’iyi site n’akụkụ ugwu.”
- ⁷ Dịka ọdum si n’ebe o zoro onwe ya amaputa,
 ka onye a na-ebibi mba niile si abia.
 Ọ hapụla ebe obibi ya,
 na-abia ịla Juda n’iyi.
 Ọ ga-etidasị obodo niile nke Juda,
 ọ dīkwaghị onye ga-ebi n’ime ha.
- ⁸ Ya mere, yikwasinụ onwe unu uwe mkpe;
 kwaanụ akwa, tiekwanụ mkpu akwa,
 n’ihi na onuma ONYENWE ANYỊ esitebeghị
 n’ebe Juda nọ wezuga onwe ya.
- ⁹ “N’ụbọchị ahụ,” ka ONYENWE ANYỊ kwuputara,
 “Obi ndị eze na ndiisi ọchịchị ga-ada mba;
 ahụ ga-akponwụ ndị nchụaja,
 otu a kwa, ihe ga-eme ga-eju ndị amuma anya.”
- ¹⁰ Mgbe ahụ ekwuru m sị; “Ewoo, Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE
 ANYỊ lee na ị ghogbuola ndị a na Jerusalem site na ị sị, ‘Unu ga-enwe udo,’
 mgbe mma agha dī anyị n’olu.”
- ¹¹ N’oge ahụ, a ga-agwa ndị a na Jerusalem, “Ifufe dī ọkụ, nke sitere
 n’ebe dī elu ihe na-adighị si n’ozara na-efebata irute ndị m. Ma ọ bughị
 ifufe maka ifucha, maobụ ime ka adị ọcha,
- ¹² ọ bụ ifufe nke dī oke ike karịa nke na-esite na mụ. Ugwu a, ana m
 ekwuputa okwu ikpe m megide ha.”
- ¹³ Lee anya, ha na-abia dika igwe ojii.
 Ugboala agha ya na-abia dika oke ifufe,
 inyinnya ha niile na-agbasikwa ọsọ ike karịa ugo.
 Ahuhụ dīrị anyị, anyị aburula ndị e bibiri ebibi! Anyị aburula ndị
 na-aga ịla n’iyi!
- ¹⁴ Jerusalem, sachapụ mmehie dī gị n’obi, ka a zoputa gị.
 Ruo ole mgbe ka echiche mmehie ga-ejuputa gị obi?
- ¹⁵ Otu olu na-akpọsa site na Dan,
 ọ na-akpọsa ịla n’iyi site n’ugwu niile nke Ifrem.
- ¹⁶ “Gwa mba niile otu a, ha abiala,
 kpọsaa banyere Jerusalem:
 ‘Ndị agha ga-agba gị gburugburu na-abia site n’ala dī anya,
 na-eti mkpu agha megide obodo niile nke Juda.
- ¹⁷ Ha ga-agbakwa Jerusalem gburugburu dika ndị agha na-eche ubi a gbara
 ogige nche,
 n’ihi na ndị bi n’ime ya enupula isi megide m,’ ”
 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.
- ¹⁸ “Ụzọ gị na omume gị niile
 buteere gị ihe ndị a.
 Nke a bụ ntaramahụhụ gị.

Lee ka o si di ilu!
Lee ka o si emibanye n'ime obi."

- 19 Ihe mgbu a di ukwu.
Lee na apughị m inagide ya.
Obi m o, obi m o!
Lee ka obi m si ada m gbim gbim gbim.
Apughikwa m ino juu.
Ana m anu uda opi ike,
na-anukwa uzu agha.
- 20 Mbibi na-arị mbibi ibe ya elu,
lee na a laala ala a niile n'iyi.
Na mberede, e bibiela ulo ikwu anyi niile;
a dokasikwala akwa mgbochi ha niile.
- 21 Ruo ole mgbe ka m ga-anogide na-ahu okoloto agha ndi a a na-alu?
Ruo ole mgbe kwa ka m ga-anogide na-anu uda opi ike?
- 22 "Ndi m bu ndi nzuzu,
ha amaghi m.
Ha bu umuntakiri ndi na-enweghi uche,
ha enweghi nghota obula.
Ha bu okachamara n'ihe gbasara ajo omume,
ma ha amaghi otu esi eme ezi ihe obula."
- 23 Elere m anya n'awa
hu na o bu ihe togboro n'efu,
leekwa anya na mbara eluigwe,
ma o nweghi ihè di ya.
- 24 Elere m anya n'ugwu ukwu,
hu na ha na-ama jijiji,
leekwa anya n'ugwu nta, hu na ha na-anagharị anagharị.
- 25 Elere m anya ma ahughi mmadu obula,
umu nnunu niile di na mbara eluigwe efefusiala.
- 26 Ala oma ahụ aghoala ozara,
obodo niile aghoala mkputamkpu ebe
n'ihu ONYENWE ANYI, n'ihu oke iwe ya.
- 27 Ihe a ka ONYENWE ANYI kwuru,
"A ga-ebibi ala ahụ niile,
ma agaghi m ebibicha ya kpankpam.
- 28 Uwa ga-eru uju,
mbara eluigwe ga-agbakwa ochichiri.
N'ihì na ekwuola ya, agaghi m agbanwe obi m.
Ekpebiela m ya, agaghi m alakwa azu n'ihe m zubere ime."
- 29 Ndi mmadu niile ga-agbapu oso site n'obodo ha
mgbe ha nuru uzu ndi agha na-agba uta no n'elu inyinya na-abia nso.
Ha ga-ezo onwe ha n'ohia;
ndi ozokwa ga-agbalaga zoo onwe ha n'ugwu ukwu.
Obodo ha niile ga-atogborokwa n'efu,
mgbe ndi mmadu si n'ime ya gbapu oso n'ihì oke ihe egwu.

30 Gịni bụ nke a, gị onye na-enweghị olileanya?
 Gịni mere unu ji yiri uwe uhie,
 were ọlaolu ọlaedo dị oke ọnu yiri n'olu?
 Gịni mere unu ji were ihe ichọ mma tee n'anya unu?
 N'efu ka unu na-eme onwe unu ka unu dị mma.
 Ndi iko unu na-eleli unu;
 ndu unu ka ha na-achokwa.

31 Ana m anu olu iti mkpu akwa nke yiri olu akwa nwanyi ime na-eme,
 o di ka ude nwanyi na-agbali imuputa nwa mbu ya.
 Ma olu akwa m nuru bu nke ada Zayon, ebe o no na-eku ume ike ike.
 O dara n'ala gbasapu aka ya, ma na-akwa akwa na-asi,
 "Onye nwuru anwu ka m bu!
 Lee, ndu m ka e nyere ndi ogbu mmadu."

5

O nweghi onye na-eme ezi ihe

1 "Jegharĩa n'okporoẖo niile di na Jerusalem,
 legharĩa anya, ma mara,
 chokwanu gburugburu n'ama ya niile.
 Ma unu o ga-achoputa otu onye,
 bu onye na-eme ihe ziri ezi, na onye na-achọ eziokwu.
 M ga-agbagharakwa obodo a
 2 O bu ezie, na ha na-asi, 'Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu,'
 ma ha ka na-anu iyi n'okwu ugha."
 3 ONYENWE ANYI, anya gi abuo o bughị eziokwu ka o na-achọ?
 I tiela ha ihe, ma o metughị ha n'ahu.
 I gwepjara ha, ma ha ekweghị a nabata ido aka na nti.
 Ha emeela ka ihu ha sie ike karĩa nkume,
 ha ajula ichighari.
 4 Mgbe ahụ, a siri, "Ndi a bu naani ndi ogbenye
 na ndi na-enweghị uche,
 ha amaghị ihe obula gbasara uzọ ONYENWE ANYI,
 na iwu nke Chineke ha.
 5 Aga m ejekwuru ndi ndu,
 gwa ha okwu si,
 n'ezie ha maara ihe gbasara uzọ ONYENWE ANYI,
 marakwa iwu niile nke Chineke ha."
 Ma ha onwe ha n'otu obi agbajielā iyagba ahụ,
 tijiekwa agbu niile.
 6 Ya mere, aga m eme ka odum si n'oke ohia bia luso ha ogu;
 nkita ohia bi n'ozara ga-ebibi ha.
 Otu a kwa, agu ga-abia makpuru nso nso obodo ha
 idokasi onye obula si n'ime obodo ahụ na-aputa.
 Ihe ndi a ga-emezu n'ihī na nnupu isi ha adila ukwu,
 na n'ihī na ndaghachi azu ha site na iso uzọ m adila ukwu.
 7 "N'ihī gini ka m ga-eji gbaghara unu?
 Lee na umu unu ahapula m,
 na-agbaso, ma na-eji chi ndi na-abughị chi na-anu iyi.
 O bu m gbooro ha mkpa ha,

- ma ha nọgidere na-akwa iko.
Ha jikwa ụlọ ndị akwuna mere ebe ha na-ezuko.
- 8 Ha rijuru afo, gbaa abuba di ka oke inyinya.
Onye obula n'ime ha kwa na-esighari imi na-akpokwu nwunye na-abughị nke ya.
- 9 Ma ONYENWE ANYI na-aju ajuju si,
m ga-ahapu ita ha ahuhu n'ihu ihe ndi a niile?
M ga-ahapu ibotara mkpuruobi m obo
megide mba di otu a?"
- 10 "Baanu n'ime ubi vaini ha a gbara ogige kposaa ihe di n'ime ya,
ma unu emebila ya kpamkpam.
Gbajisienu alaka ya
n'ihu na o nweghi oge ndi a ji buru ndi nke ONYENWE ANYI.
- 11 ONYENWE ANYI ekwuola ya si, Lee, ulo Izrel na ulo Juda
egosila na ha abughị ndi e kwesiri itukwasị obi."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 12 Ha ekwuola okwu ugha megide ONYENWE ANYI.
E, ha ekwuola si, "O nweghi ihe O ga-eme!
Ihe ojoo obula agaghi adakwasị anyi;
mbibi nke unwu na mma agha na-eweta agaghi erute anyi nso.
- 13 Ndi amuma ndi a niile dika ikuku,
nke okwu nwere isi na-adighi n'ime ha.
Ya mere, ka ihe ahụ niile ha buru n'amuma biakwasị ha."
- 14 N'ihu ihe ndi a niile, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI Chineke Onye puru
ime ihe niile kwuru,
"N'ihu na okwu ndi a esitela n'onu ndi a puta,
aga m eme ka okwu m, nke si gi n'onu na-aputa, ghoo oku.
Aga m emekwa ka ndi a ghoo nku oku ahụ ga-erepia.
- 15 Unu bu ndi Izrel," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri,
"Aga m eme ka otu mba si n'ebe di anya bia megide unu.
O bu mba na-adi site na mgbe ochie, mba di ike,
nke unu na-adighi anu asusu ha,
ndi unu na-adighi aghota okwu ha.
- 16 Akpa akụ ha dika ili ghere oghe;
ha niile bukwa ndi dike n'agha.
- 17 Ha ga-eripia ihe niile unu wetara n'ubi, ya na nri niile unu nwere.
Ha ga-ebibi umu unu ndi nwoke na ndi nwanyi.
Ha ga-ebibi igwe ewu na aturu unu, na igwe ehi unu.
Ha ga-ebibikwa osisi vaini na osisi fiig unu.
O bu mma agha ha ka ha ga-eji bibie obodo unu niile e wusiri ike,
bu obodo ndi ahụ niile unu na-atukwasị uche.
- 18 "Ma o buladi na n'ubochi ndi ahụ," otu a ka ONYENWE ANYI
kwuputara, "Agaghi m ebibicha unu kpamkpam.
- 19 O ga-erukwa, mgbe ndi mmadu ga-aju ajuju si, 'Gini mere ONYENWE
ANYI Chineke anyi ji mee anyi ihe di otu a?' Unu ga-agwa ha si, 'Dika unu
si gbakuta ya azu malite ife chi ndi mba ozo n'ala nke aka unu, otu a ka
unu ga-esi kpo isiala nye ndi mba ozo n'ala na-abughị nke unu.'
- 20 "Kwuputa ihe a ka ulo Jekob nuru ya,
kwusaa ya na Juda.
- 21 Nuru ihu ndi a, unu ndi nzuzu na ndi na-enweghi uche,

- unu ndị nwere anya nke na-adighi ahụ ụzọ,
na unu ndị nwere ntị nke na-adighi anụ ihe.
- 22 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara, na-ajụ si,
o kwesighi ka unu tọọ m egwu?”
“O kwesighi ka unu maa jijiji n’ihu m?
Emeela m ka uzuzu buru oke osimiri nwere.
Ọ bukwa ukpuru ebighi ebi nke ọ na-enweghi ike igafe.
Ebili mmiri nwere ike magharia, ma nke a apughị ime ka osimiri si
n’ọnođụ ya wezuga onwe ya.
Osimiri nwere ike bigboọ, ma ọ pughị igafe oke ahụ.
- 23 Ma ndị a nwere obi nke na-enupu isi, na obi nke na-adighi ekwe ekwe.
Ha atugharịala wezuga onwe ha.
- 24 Ha adighi asị onwe ha,
‘Ka anyị tọọ egwu ONYENWE ANYỊ Chineke anyị,
onye na-enye anyị mmiri ozuzo n’oge ya,
ọ bukwa ya na-eme ka anyị na-ewebata ihe ubi anyị n’oge ya.’
- 25 Ajọ omume unu emeela ka ihe ndị a hapu irute unu aka.
Mmehie unu anapula unu ihe ọma gaara abụ nke unu.
- 26 “E nwere ndị ajọ mmadu n’etiti ndị m,
ndị na-edo onwe ha dika ndị mmadu na-esiri nnunụ ọnya,
dika ndị na-esi ọnya ka ha nwude mmadu.
- 27 Dika nkata a kpara nke nnunụ juputara n’ime ya,
ulo ndi di otu a juputara n’aghugho.
N’ihi nke a, ha ghorọ ndi ogaranya na ndi di ike,
28 ha amaala abuba, anu ahụ ha na-akwokwa murumuru.
Ajọ oru ha enweghi nsotu;
ha adighi achokwa ikpe ziri ezi.
Ha adighi ekwuchite onu onye na-enweghi nna;
ha adighi ekwuchitekwa onu ndi ogbenye ime ka ha nweta ihe ruuru
ha.
- 29 M ga-ahapu ita ha ahuhu n’ihi ihe ndi a niile?”
ka ONYENWE ANYỊ kwuputara, na-ajụ.
“M ga-ahapu iboro onwe m obo
megide mba di otu a?
- 30 “The ojobo nke jobigara njo oke
emeela n’ala a.
- 31 Lee, ndi amuma na-ebu naani amuma ugha,
ndi nchujaja na-achikwa ndi m site n’ochichi nke n’aka ike,
ma lee, ndi m huru ndu di otu a n’anya.
Ginikwa ka unu ga-eme n’oge ikpezụ.”

6

Ndi iro agbaa Jerusalem gburugburu

- 1 “Gbalaganu unu umu Benjamin!
Sitenu na Jerusalem gbapu!
Gbuonu opi ike na Tekoa!
Bulienu ihe ngosi elu na Bet-Hakerem!
N’ihi na lee, ihe ojoo si n’akuku ugwu na-abia,
e, mbibi di ukwu na-abia.
- 2 Aga m ebibi ada Zayon,

- onye mara ezi mma, na onye dīkwa pekepeke.
³ Ndi na-azu aturu ga-eduru igwe aturu bia megide ya.
 Ha ga-ama ulo ikwu ha gburugburu ya.
 Onye obula n'ime ha ga-elekotazi akuku ala nke o ketara anya nke oma.
- ⁴ "Jikerenu ibu agha megide ya!
 Bilienu, ka anyi buso ha agha n'ehihie.
 Ma lee, anyanwu ebidola ida,
 onyinyo anyasi na-esetipukwa onwe ya.
⁵ Ya mere, bilienu ka anyi buso ha agha, o buladi n'abali!
 Ka anyi bibie ebe ha niile e wusiri ike!"
⁶ Ihe ndi a bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, kwuru,
 "Gbutusienu osisi niile,
 wunu nkwaso ogu gburugburu Jerusalem.
 A ghaghi ita obodo a ahuhu,
 n'ihu na mmegbu juputara n'ime ya.
⁷ Dika mmiri si esite n'olulu mmiri na-asoputa
 otu a ka ajo omume na-esite n'ime ya na-asoputa.
 Ihe ike na mbibi ka a na-anu n'ime ya;
 oria ya niile na onya ya niile ka a na-eche n'ihu m oge niile.
⁸ Nabata ido aka na nti m, gi Jerusalem,
 ka m ghara igbaka gi azu,
 mee ka ala gi togboro n'efu,
 ka mmadu obula hapukwa inwe ike ibi n'ime ya."
⁹ Nke a bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru,
 "Ka ha tutukotasia ndi niile foduru n'ala Izrel nke oma,
 dika e si atutukota mkpuru niile di n'osisi vaini;
 werenu aka chogharja n'alaka niile,
 dika onye ogho mkpuru vaini si eme."
- ¹⁰ Ma onye kwanu ka m nwere ike igwa okwu ma doo aka na nti?
 Onye ga-ege nti inuru ihe m na-ekwu?
 Nti ha emechiela
 ruo na ha enweghi ike inu ihe obula.
 Okwu ONYENWE ANYI aghoala ihe ha na-achoghi inu ozo;
 nke na-adighi ewetara ha obi utu.
¹¹ Ma onuma ONYENWE ANYI juru m obi,
 apughi m inagide ya n'ime m.
- "Wukwasia ya n'ahu umuntakiri ndi no n'okporozo;
 wukwasikwa ya umu okorobia ebe ha zukoro.
 O buladi di na nwunye ga-anuru ufu onuma ahụ,
 ndi agadi na ndi ahụ merela nnoo ezigbo agadi.
¹² A ga-ewere ulo ha nyefee n'aka ndi ozo.
 A ga-ewerekwa ala ubi ha na ndi nwunye ha nye ndi ozo,
 *mgbe m setipuru aka m
 megide ndi ahụ bi n'ala ahụ."
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
¹³ "N'ihu na site n'onye ukwu ruo n'onye dikarisiri nta,
 o bu naani akpiri uru na-ezighi ezi ka e ji mara ha.

* 6:12 Ee, ihe ndi a ga-emezu

- Ọ buladi ndi amuma na ndi nchujaja
na-etinyekwa aka n'oru aghugho.
- 14 Ha na-ekechi onya ndi m,
dika a ga-asị na o dighi ihe o bu.
Ha na-asị, 'Udo di, udo di,'
mgbe udo na-adighi.
- 15 O nwere uzọ omume ha ndi a ruru aru si eme ha here?
Mba! Here adighi eme ha ma oli.
N'ezie, ha amakwaghi ihe a na-akpo inwe here!
N'ihhi ya, ha ga-ada n'etiti ndi dara ada.
Ha ga-asọ ngongọ mgbe m tara ha ahuhu."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru.
- 16 Ihe ndi a kwa bu ihe ONYENWE ANYI kwuru,
"Guzonu n'ebe niile uzọ gbara abuo. Lee anya.
Juronu ajuru banyere okporozọ ochie ahụ.
Juputanu ebe uzọ oma ahụ di, jeenu ije n'ime ya.
Unu gbaso ya, unu ga-achotara mkpuruobi unu ebe izuike.
Ma gini ka unu kwuru? Unu siri. 'Anyi agaghi agbaso uzọ oma ahụ.'
- 17 Ahoputara m ndi nche doo ha ichebe unu. Agwakwara m unu okwu si,
'Naanu nti n'uda opi ike ha.'
Ma unu kwuru si, 'Anyi agaghi ege nti!'
- 18 Ya mere, nurunu, unu mba niile;
lezienu anya, unu ndi akaebe niile,
ka unu huru ihe na-aga ibiakwasị ha.
- 19 Nuru, gi uwa, lee,
ana m aga iwetara ndi a ila n'iyi,
nke bu mkpuru atumatu ojoo ha niile,
n'ihhi na ha juru ige nti n'okwu m.
Ha jukwara inabatara onwe ha iwu m.
- 20 Gini ka m ji ihe nsure oku na-esi isi utu nke unu si n'obodo Sheba bubata,
eme?
Gini ka m ji uda kalamus oma unu si mba di anya bubata eme?
Ajula m inabata aja nsure oku unu niile.
Aja niile unu na-achu adighi ato m utu."
- 21 Ya mere, ihe ndi a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru,
"Aga m etinye ihe iso ngongọ n'uzo ndi a si agafe.
Nna na nwa ya ga-asọ ngongọ n'elu ya;
otu a kwa, ndi agbataobi na enyi ha ga-ala n'iyi."
- 22 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru,
"Lee, ndi agha si n'ala
di n'ebe ugwu na-abia;
mba di ukwu ka a na-akpolitekwa
site na nsotu niile nke uwa.
- 23 Ha ji uta na ube,
ha bu ndi afo tara mmiri, ndi na-adighi eme obi ebere.
Ha na-ebigbo dika mbigbo nke osimiri,
dika ha na-anokwasị n'elu inyinya ha.
Ha na-abia dika ndi ikom e doro n'usoro ibu agha,
ibuso gi agha, Ada Zayon."
- 24 Anyi anula akuko banyere ude ha,

ike agwula aka anyi† abuo kpamkpam.
Oke ihe mgbu na-ejide anyi
di ka nke nwanyi ime na-eme.

25 Ka onye obula gharakwa iga n'ubi,
maobu ijeghari n'okporozo,
n'ihhi na ndi iro ji mma agha na-agaghari,
egwu dikwa n'ebe niile.

26 Unu ndi m, yikwasinu onwe unu uwe mkpe.
Turunu onwe unu na ntu,
ruonu uju, ma kwaanu akwa,
dika nwanyi na-eru uju n'ihhi onwu otu nwa nwoke o mutara.
N'ihhi na onye mbibi ahụ
ga-abiakwasị anyi na mberede.

27 "Emeela m gi ka i buru onye na-anwaputa oia,
ma oia ahụ bukwa ndi m.
Achoro m ka i nyochaa
ma nwaputakwa uzọ ha niile.

28 Ha bu ndi nnupu isi, ndi nwere obi n'azu,
ndi na-ejeghari na-ekwuto ibe ha.
Ha bu bronz na igwe;
o bukwa ndu ruru aru ka ha na-ebi.

29 Ngwa oru okpu uzu na-afunwu oku ike ike,
ime ka oku rechapu akuku igwe ahụ na-enweghi isi,
ma nnucha ahụ na-aga n'ihu abaghi uru,
n'ihhi na anuchapughi ndi ajo omume.

30 Olaocha a juruaju ka akporo ha,
n'ihhi na ONYENWE ANYI ajula ha."

7

Enweghi isi nke okpukpe aghugho

1 Ndi a bu okwu nke si n'ebe ONYENWE ANYI no biakwute Jeremaya.

2 "Guzo n'onu uzọ ama nke ulo ONYENWE ANYI kwusaa ozi a n'ebe ahụ,
"Nurunu okwu ONYENWE ANYI, unu ndi juda niile, ndi na-esi n'onu uzọ
a niile na-abata ife ONYENWE ANYI ofufe.

3 Ihe ndi a bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke
Izrel na-ekwu. Mezienu uzọ unu na omume unu niile, m ga-ekwe ka unu
biri n'ebe a.

4 Unu atukwasila uche unu n'okwu aghugho niile a na-agwa unu na-
asi, "Nke a bu ulonso ukwu ONYENWE ANYI, ulonso ukwu ONYENWE ANYI,
ulonso ukwu ONYENWE ANYI!"

5 O buru na unu emee ka uzọ unu na omume unu guzozie, o buru na
unu emesoo ibe unu mmeso n'uzo ikpe ziri ezi,

6 o buru na unu ahapu imegbu ndi obia, na ndi na-enweghi nna, maobu
nwanyi di ya nwuru; o buru na unuaju iwufu obara onye aka ya di ocha
n'ebe a, o burukwa na unuaju igbaso chi ndi ozọ nke na-ewetara unu
nsogbu,

7 mgbe ahụ, aga m ekwere ka unu biri n'ebe a, n'ala a m nyere nna nna
unu ha, ruo mgbe ebighi ebi.

8 Ma lee, ihe unu na-eme ugbu a bu itukwasị uche unu n'okwu aghugho
nke na-enweghi isi.

† 6:24 Ya bu, akudawo

9 “Unu ga-aga n’ihu na-ezu ohi, na-egbu mmadu ibe unu, na-akwa iko, ma na-eji chi ndi ozo na-anu iyi? Unu ga-anogide na-achu aja ihe nsure oku na-esi isi utu nye Baal, ma na-agbaso chi ndi ozo unu na-amaghi?”

10 Unu ga-emecha bia guzo n’ihu m n’ulonso a, nke a kpokwasiri aha m, na-asi, “Anyi no na nchekwa,” o bu ino na nchekwa maka ime ihe aru niile ndi a?”

11 O putara na ulu a, nke a kpokwasiri aha m aghola ogige nye ndi ohi? Ma anokwa m ya na-ele unu anya, ka ONYENWE ANYI kwuputara.

12 “Otu o di, biko, Jeruonu ebe ahụ di na Shailo, ebe ahụ m buru uto mee ka o buru ebe a kpokwasiri aha m, ka unu choputa ihe m mere ya n’ihi ajo omume ndi m, umu Izrel.

13 Mgbe unu no na-eme ihe ndi a niile, ka ONYENWE ANYI kwuputara, agwara m unu okwu mgbe mgbe, ma unu juru ige nti. Akporo m unu oku, ma unu juru iza.

14 N’ihi ya, ihe ahụ m mere na Shailo ka m ga-emekwa ozo megide ulu ahụ a kpokwasiri aha m. E, aga m eme ya megide ulonso ukwu ahụ unu na-atukwasi obi unu n’ime ya, ulonso ukwu ahụ m nyere unu na nna nna unu ha.

15 A ga-esite n’ihu m wezuga unu, tufuo unu, dika m wezugara ma tufukwaa umunna unu, bu ndi Ifrem.’

16 “Ya mere, unu ekperela m ekpere n’ihi ndi a; unu atufula oge unu irio m aririo n’ihi ha. Agaghi m ege nti n’ekpere na aririo unu.

17 O bu na unu adighi ahụ ihe na-eme n’obodo niile nke Juda, na ihe ha na-eme n’okporozo niile nke Jerusalem?”

18 Umu na-achikota nku nke nna ha ji emenye oku, ebe nne ha na-eghe achicha ha na-eche n’ihu Eze nwanji mbara Eluigwe. Ha na-awupuru chi ndi ozo mmanya n’ihi ikpasu m iwe.

19 O bu m ka ha na-akpasu iwe? Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara. O bughị onwe ha ka ha na-emesi ike, ka ihe ihere mee ha?”

20 “Ya mere, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri: Iwe m na onuma m ka a ga-awukwasi n’ebe a, n’elu ndi mmadu, na anumanu, na osisi di n’ohia, na mkpuru nke ala ubi. O ga-ere oku ma agaghi emenyu ya.

21 “Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, Gaanu n’ihu, tukwasinu aja nsure oku unu n’elu aja unu ndi ozo niile. Riekwanu anu ndi a n’onwe unu.

22 N’ihi na mgbe m si n’ala Ijpt kpoputa nna nna unu ha, gwa ha okwu, e nyeghi ha naani iwu maobu gwa ha okwu banyere ichu aja nsure oku na aja ndi ozo.

23 Ma iwu m nyere ha bu nke a, ruberenu m isi, aga m abu Chineke unu, unu ga-abukwa ndi nke m. Bienu ndu n’iwu niile m nyere unu, ka ihe gaara unu nke oma.

24 Ma ha juru ige nti, jukwa ilezi anya ime ihe ndi ahụ m nyere n’iwu. Kama ha gbasoro ochicho ojo nke obi ruru aru ha. Kama iga n’ihu, ha daghachiri azu.

25 Site na mgbe nna nna unu ha hapuru ala Ijpt, esepubeghi m aka izitere unu ndi amuma bu ndi ohu m.

26 Ma ha juru ige nti, jukwa ilezi anya ime ihe m nyere n’iwu. Ha bu ndi nti ike, ndi nogidere na-eme ihe ojo kari nke nna nna ha mere.’

27 “Mgbe i gwara ha ihe ndi a niile, ha agaghi ege nti. O burukwa na i kpo ha oku ha agaghi aza.

28 Ya mere, ihe ndị a ka ị ga-agwa ha, 'Nke a bụ mba na-enwebeghi oge ha ji rubere ONYENWE ANYI Chineke ha isi. O nwebekwaghi oge obula ha ji nabata ido aka na nti ya. Eziokwu obula adighikwa; okwu onu ha bu naani ugha ugha.

29 " 'Kpuchaanu agiri isi unu, tufuo ya, nonu n'ebe di elu nke toboro n'efu bulie abuakwa, n'ihi na ONYENWE ANYI esitela n'oke onuma ya ju ogbo a. O gbakutala ha azu bu ogbo nke a iwe ya na-adakwasị.

Ndagwurugwu ogbugbu mmadu

30 " 'ONYENWE ANYI kwuputara si, ndi juda emeela ihe ojo di iche iche n'ihu m. Ha akpuola arusi ruru aru nke ha tinyere n'ime ulonso ukwu ahụ a kpokwasiri aha m. Ha emerula ya.

31 Ha ewulara onwe ha ebe ichu aja di elu na Tofet, nke di na Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Ebe ahụ ka ha na-anọ na-esure umu ha ndi ikom na ndi inyom oku. Ihe di otu a abukwaghi udi ihe m nyere ha n'iwu ka ha mee. O nwekwaghi oge ihe di otu a batara m n'obi.

32 Ya mere, kpacharanu anya, n'ihi na otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, ubochi ndi ahụ na-abia, mgbe ndi mmadu na-agaghi akpoka ebe ahụ Tofet maobu Ndagwurugwu nke Ben Hinom. Kama ha ga-akpo ya ndagwurugwu ogbugbu mmadu, n'ihi na ha ga-eli otutu ndi ha na Tofet ruo mgbe ha na-agaghi ahukwa ebe ha ga-eli ndi foduru.

33 Mgbe ahụ, ozu ndi mmadu ndi a ga-aghoru umu anu ufe na anu ohia ihe oriri. O nwekwaghi onye ga-anọ menye ha egwu chupu ha.

34 Mgbe ahụ, aga m eme ka uzu onu na obi utu, na olu ndi ikom na ndi inyom na-alu di na nwunye n'obodo niile nke juda, na n'okporozo Jerusalem kwusi. Ala ahụ ga-aghokwa ebe toboro n'efu.

8

1 " 'Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara, n'oge ahụ a ga-esi n'ili ha wezuga okpukpu ndi eze, na okpukpu ndiisi ochichi juda, na okpukpu ndi nchujaja na ndi amuma, na okpukpu ndi niile bi na Jerusalem.

2 A ga-agbasapu ha nye anyanwu, na onwa, na kpakpando niile nke mbara eluigwe, bu ihe ndi ahụ niile ha huru n'anya na ihe ha na-akpo isiala nye. Bukwa ihe ndi ahụ ha na-agbaso, nke ha na-ajuta ase site n'aka ha, na-efekwa. A gaghi ekpokota okpukpu ndi a niile, maobu lie ha n'ala. Kama ha ga-aghasara n'ala dika unyi.

3 N'ebe niile nke m chusara ha, bu ndi foduru ndu site na mba ojo a, ha ga-ahoro onwu karija idi ndu. Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri.'

Mmehie na ahuhu

4 "I ga-asikwa ha, 'Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru:

" 'Mgbe mmadu dara ada, o dighi ebili oto?

Mgbe mmadu daghachiri azu, ha o dighi alaghachi azu?

5 Gini kwa mere ndi a ji tugharia site n'igbaso uzu ojo ha?

Gini mere Jerusalem ji nogide na-agbaso uzu ojo?

Lee, ha na-ejidesi aghughu aka ike;

ha juru itughari.

6 Anaala m nti,

ma anubeghi m ka ihe oma obula si ha nonu na-aputa.

O nweghi onye n'ime ha cheghariri tie aka n'obi si,

"Gini bu ihe a m mere?"

Kama onye obula na-agbaso uzu nke aka ya,

- dịka inyinya nke na-agbaba n'ogbo agha.
 7 O buladi ugbara na-efeghari na mbara eluigwe
 maara oge ya a kara aka.
 Nduru, na eleke, na okwolo
 makwaara mgbe ha kwesiri isite n'otu ebe obibi ha gafee n'ebe obibi
 ozo.
 Ma ndi m amaghi
 ihe ONYENWE ANYI choro site n'aka ha.
- 8 " 'Unu si anaa kwuo, "Ndi maara ihe ka anyi bu,
 n'ih i na iwu ONYENWE ANYI di n'aka anyi,"
 ebe o bu na mkpisi akwukwo aghughu ndi ode akwukwo unu
 adighi akwa iwu ya otu o kwesiri?
 9 A ga-eme ka ihere mee ndi maara ihe;
 a ga-eme ka ujo juputa ha obi, meekwa ka ha maa n'onya.
 Ebe o bu na ha ajula okwu ONYENWE ANYI,
 o bu udi amamihe di anaa ka ha nwere?
 10 Ya mere, aga m akponye ndi ikom ozo nwunye ha,
 werekwa ubi ha nyefee n'aka ndi oru ubi ozo.
 N'ih i na site n'onye ukwu ruo n'onye dikarisiri nta,
 o bu naani akpiri uru na-ezighi ezi ka e ji mara ha.
 O buladi ndi amuma na ndi nchaja
 na-etinyekwa aka n'oru aghughu.
 11 Ha na-ekechi onya ndi m
 dika a ga-as i na o dighi ihe o bu.
 Ha na-as i, "Udo di, udo di,"
 mgbe udo na-adighi.
 12 Ih ere o mere ha n'ih i omume aru ha niile?
 Mba! Ih ere adighi eme ha ma oli;
 n'ezie, ha amakwaghi ihe a na-akpo inwe ihere.
 N'ih i ya, ha ga-ada n'etiti ndi dara ada;
 ha ga-as o ngongo mgbe e nyere ha ntaramahuhu.
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru.
- 13 " 'Aga m anapu ha ihe owuwe ubi niile ha nwetara,
 otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
 Ha agaghi enwekwa mkpuru vaini,
 maobu mkpuru osisi fiig n'elu osisi fiig ha.
 Akwukwo osisi ndi a niile ga-akponwu.
 A ga-anapukwa ha
 ihe niile m nyere ha.' "
- 14 Gini ka unu na-eme n'ebe a unu noduru ala?
 Kwakotanu ihe unu niile.
 Ngwa, ka anyi gbapunu oso gaa n'obodo ndi ah u niile e wusiri ike
 nodu n'ebe ah u nwuo!
 N'ih i na ONYENWE ANYI Chineke anyi amaala anyi ikpe onwu.
 O nyela anyi mmiri e tinyere nsi ka anyi nu o,
 n'ih i na anyi emehiela megide ya.
 15 Anyi lere anya udo,
 ma o nweghi ihe oma obula anyi huru.
 Anyi lere anya ogwugwo oria anyi,

- maoḅu naanị ihe egwu ka anyị hụrụ.
 16 E sitere na Dan
 nụ ụda ima imi inyinya ndị iro.
 Ala a niile mara jijiji
 mgbe ha nūrụ akwa nke inyinya ndị ahụ dị ike.
 Ha na-abịa ịla ala a na ihe niile dị n'ime ya n'iyi.
 Ọ bụkwa otu ihe ahụ ka ha
 na-abịa ime obodo a na ndị bi n'ime ya.
- 17 “Lee, ana m ezibata agwọ oḅḅ, ndị na-atagbu atagbu, n'etiti unu.
 Aḅala nke ọ dịkwaghị ụra ga-arata ha.*
 Ana m ezibata ha ka ha taa unu.”
 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.
- 18 Ọ ga-adị mma ma ọ bụrụ na m hūrụ onye ga-akasi m obi n'ime ọṅṅḍu
 iru ụjụ m,
 n'ihị na obi m na-ada mba n'ime m.†
 19 Gee ntị nūrụ akwa ndị m
 ka ọ na-ada site n'ebe dị anya.
 “ONYENWE ANYỊ, ọ sitela na Zayon pụọ?
 Ọ pụtara na Eze ha anọkwaghị n'ebe ahụ?”
- “Gịni mere ha ji site n'oyiyi a tūrụ atụ,
 na arụsị ndị mba ọzọ ha na-eke kpasuo m iwe?”
- 20 “Oge owuwe ihe ubi agafeela,
 leekwa na ọkọchị agabigakwala,
 ma a zoputabeghị anyị.”
- 21 Ebe ọ bụ na a zopịara ndị m, ọ bụkwa m ka azopịara.
 Anam eru ụjụ, oke egwu jisikwara m aka ike.
- 22 Ọ pụtara na o nweghị mmanụ otite na-eme ka ọnya laa dị na Gilead?
 Ọ bụ na e nwekwaghị dibia nọ n'ebe ahụ?
 Gịni mere o nweghị ọgwugwo dīrī ndị m
 n'ihị mmerụ ahụ ha niile?

9

- 1 Ọ gaara adị m mma ma a sị na isi m bụ isi iyi, ebe mmiri si asoputa;
 ọ gaara adị m mma ma a sịkwa na anya mmiri akwa juputara m
 n'anya.
 Agaara m akwagide akwa ehie na abali
 n'ihị ndị m niile e gburu egbu.
- 2 Ọ gaara adị m mma
 ma a sị na m nwere ụlọ ndị ije e wuru n'ime ọzara.
 Ka m nwee ike hapụ ndị m
 site n'ebe ha nọ pụọ.
 N'ihị na ha niile bụ ndị na-akwa iko,
 igwe ndị na-ekwesighi ntukwasị obi.
- 3 “Ha na-ekwe ire ha dika uta,
 ịgbapụ okwu ụgha dika àkụ;

* 8:17 Ihe pūrụ ime na ha agaghị ata unu † 8:18 Maḅu, Unu ndị na-akasi m obi n'ime ọṅṅḍu
 iru ụjụ m, obi m na-ada mba n'ime m.

- Ọ bughị site n'eziokwu
 ka ihe ji agara ha nke oma n'ala ahụ.
 Ha na-esite n'otu mmehie gaa n'ozo;
 ọ dikwaghị mgbe ha ji mara m,"
 otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara.
- 4 "Lezie anya, gbaara enyi gị oso.
 Atukwasikwala nwanne gị obi.
 N'ihị na nwanne obula na-aghọ aghughọ.
 Ndi enyi niile bukwa ndi nkwo.
- 5 Enyi na-aghogbu enyi ya,
 ọ dikwaghị onye na-agwa ibe ya eziokwu.
 Ha azuola ire ha ikwu naani okwu ugha;
 ha emekwala ka ike gwu anu ahụ ha ime mmehie.
- 6 I bi n'etiti aghughọ.*
 Ha jukwara imara m n'ime aghughọ ha."
 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara.
- 7 Ya mere, ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwuru,
 "Lee, aga m anucha ha, nwaa ha onwunwa.
 Gini oso ka m kwesiri ime
 n'ihị mmehie ndi m?
- 8 Ire ha na-egbu dika aku.
 Ọ bu naani okwu aghughọ si na ya aputa.
 Ha ji onu ha na-agwarita ibe ha okwu udo,
 ma n'ime obi ha, ha na-esiritara onwe ha onya igbudu."
- 9 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara si,
 "M ga-aghara ita ha ahuhu n'ihị ihe ndi a niile?
 M ga-ahapu iboro onwe m obo
 megide mba di otu a?"
- 10 Aga m ano n'elu ugwu ukwu kwa akwa.
 N'ebe ahụ ka m ga-ano kwaa uwa m n'ihị ebe ita nri nke anumanu
 ndi ahụ di n'ozara.
 Ha togboro n'efu. Ọ dighi onye na-ejeghari n'ime ya.
 A naghị anukwa olu anu ulo n'ebe ahụ.
 Umụ nnunu efesusiala.
 Otu a kwa, umu anumanu alaala.
- 11 "Aga m eme ka Jerusalem ghoo ebe a na-awufu unyi.
 Ọ ga-aghọ ebe nkita ohia na-awaghari na-achọ nri.
 Aga m ekposa obodo niile nke Juda.
 Ọ dikwaghị onye ga-ebi na ya."
- 12 Olee onye ahụ maara ihe, nke nwere ike ighota ihe ndi a niile? Onye
 ka ONYENWE ANYỊ ziri ihe ndi a, nke ga-akowa ya? Gini mere e ji bibie ala
 a, kposaa ya, mee ka ọ togboro n'efu dika ozara mmadu na-enweghi ike
 igafe?
- 13 ONYENWE ANYỊ kwuru si, "Ọ bu n'ihị na ha agbakutala iwu ahụ m
 nyere ha idebe azu. Ha juru irubere m isi, jukwa igbaso iwu m.
- 14 Kama, ha na-agbaso isiike nke obi ha, ha gbasoro chi Baal dika nna
 nna ha si kuziere ha."

* 9:6 Ebe obibi gị bu n'etiti aghughọ

¹⁵ N'ihì ya, nke a bụ ihe ONYENWE ANYÌ, Onye pụrụ ime ihe niile, Chineke nke Izrel kwuru, "Lee, aga m eme ka ndị a rie nri na-akụ ilu. Ha ga-anụkwa mmiri e tinyere nsi.

¹⁶ Aga m ekposa ha na mba niile nke ụwa. Ha ga-ebi na mba nke ha na nna ha na-amaghị. Aga m eji mma agha chụọ ha ọsọ tutu ruo mgbe m bibiri ha niile."

¹⁷ Otu a ka ONYENWE ANYÌ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, "Tugharianụ uche unu ugbo a. Kpọonụ ụmụ nwanyị ndị ọrụ ha bụ ibu abụ akwa.

E, zienụ ozi ka ndị ọkachamara n'etiti ha bịa.

¹⁸ Ha bịa ngwangwa

kwaa akwa n'ihì anyị,

tutu anya mmiri akwa ejuputa ha n'anya,

tutu anya mmiri akwa esite anyị n'anya na-asoda ruo na ntị anyị.

¹⁹ Olu ụzụ ikwa akwa ka a nūrụ site na Zayon

'Lee ka anyị si laa n'iyi!

Lee ka ihe ihere anyị si dị ukwu!

N'ihì na anyị hapurū ala anyị,

n'ihì na ha etikposiala ebe obibi anyị niile.' "

²⁰ Ugbo a, nūrūnū okwu ONYENWE ANYÌ, unu ụmụ nwanyị, megheenū ntị unu nūrū okwu si ya n'ọnū.

Kuzierenū ụmụ unu ndị inyom otu e si eti mkpu akwa,

kuziekwaranū ibe unu abụ akwa.

²¹ N'ihì na ọnwū abatala n'etiti anyị, o si na oghereikuku niile nke ụlọ anyị bata n'ebe niile e wusiri ike nke ala anyị.

O gbuola ụmuntakiri ndị na-ejeghari n'okporoụzọ, gbukwaa ụmụ okorobia ndị na-anọ n'ama.

²² Gwa ha, si, "Otu a ka ONYENWE ANYÌ kwubiri,

" 'Ozu ndị nwurū anwū ga-atogboro

dika unyi e kpofuru n'ohia,

dika ukwu oka nke e gbuturu n'azu onye na-agho mkpurū ubi,

nke o dighi onye ga-achikota ha.' "

²³ Otu a ka ONYENWE ANYÌ kwuru,

"Ka onye maara ihe hapu inya isi n'ihì amamihe ya,

ka onye di ike ghara inya isi n'ihì idi ike ya,

ka ogaranya hapukwa inya isi n'ihì iba uba nke akụ ya,

²⁴ kama, onye obula na-anya isi, ya nyaa isi n'ihì nke a:

na o nwere uche ighota na mu onwe m bu,

ONYENWE ANYÌ nke na-eme obi ebere,

na-ekpe ikpe ziri ezi na ezi omume n'ụwa.

N'ihì n'ihè ndị a ka m na-enwe obi uto,"

ka ONYENWE ANYÌ kwubiri.

²⁵ "Lee, ubochi ahụ na-abia," ka ONYENWE ANYÌ kwuputara, "mgbe m ga-ata ndi ahụ niile nke e biri ugwu naani n'anụ ahụ ha ahụhụ.

²⁶ Ya bụ ndi Ijpt, Juda, Edom, Amon, na Moab, na ndi ahụ niile bi n'ozara n'ebe di anya. N'ihì na, n'ezie, mba ndi a niile bụ ndi a na-ebighi ugwu. O buladi ulo Izrel niile bụ ndi a na-ebighi ugwu n'ime obi ha."

10

Chineke na arusi

¹ Nūrūnū ihe ONYENWE ANYÌ na-agwa unu, ụmụ Izrel.

- 2 N'ihì na otu a ka ONYENWE ANYÌ kwuru,
 "Unu amụtala ụzọ ndị mba ọzọ,
 unu atụkwala ụjọ ihe iribama niile nke na-apụta ihe na mbara
 eluigwe,
 ọ bụ ezie na ndị mba dị iche iche na-atụ ha ụjọ.
- 3 N'ihì na omenaala ndị mmadụ ahụ abaghị uru.
 Ha na-aba n'ọhịa gbute osisi,
 nke onye nka osisi na-eji anyụike pịara ha ihe.
- 4 Ha na-eji ọlaọcha na ọlaedo chọọ ihe ahụ a piri apị mma,
 jiri mkpirisi igwe na ntu kụọ ya ka o sie ike,
 ka ọ ghara ịda.
- 5 Arụsị ha yiri osisi eguzobere n'ubi kukumba maka iji chọọ anụ ufe ọsọ,
 ha adighị ekwu okwu.
 A na-ebugharị ha n'aka
 n'ihì na ha adighị eje ije.
 Unu atụla ha egwu,
 n'ihì na ha apughị imerụ unu ahụ,
 ha enwekwaghị ike imere unu ihe ọma ọbụla."
- 6 O nweghị onye dika gi, ONYENWE ANYÌ.
 I dī ukwu.
 Aha gi dī ukwu, na-aruputakwa ihe dī ike.
- 7 Onye ka ọ bụ nke na-ekwesighị ịtụ gi egwu?
 Ọ bụ gi bụ eze mba niile.
 Ọ bụkwa gi ka e kwesiri ịtụ egwu.
 N'etiti ndị niile maara ihe na mba niile,
 na n'alaeze niile,
 ọ dighị onye dika gi.
- 8 Ha niile bụ ndị na-enweghị uche na ndị nzuzu.
 Ọ bụkwa arụsị osisi na-abaghị uru na-ezi ha ihe.
- 9 A na-esite na Tashish bubata ọlaọcha e tipiaziri nke ọma,
 site na Ụfaz bubata ọlaedo.
 Ihe ahụ nke ọka osisi piri, nke ndị ọkpụ ụzụ ọlaedo chọrọ mma
 ka a na-eyikwasị uwe na-acha anụnụ anụnụ, na uwe na-acha odo odo.
 Ọ bụkwa ndị nka dị iche iche na-eme ha niile.
- 10 Ma naanị ONYENWE ANYÌ bụ Chineke n'ezie.
 Ọ bụ Chineke dī ndụ, na Eze nke ebighị ebi.
 Mgbe iwe were ya, ụwa na-ama jijiji.
 Mba niile apughikwa ịnagide iwe ya dī ọkụ.
- 11 "Ihe ndị a ka unu ga-agwa ha, 'Chi ndị ahụ niile a na-esiteghị n'aka
 ha mee eluigwe na ụwa niile ga-ala n'iyi. A ga-ewezuga ha site n'ụwa na
 n'okpuru eluigwe niile.'"
- 12 Ma Chineke sitere n'ike ya mee ụwa.
 Ọ toro ntọala ụwa mee ka o guzosie ike site n'amamihe ya,
 ọ jikwa nghota ya setipụ eluigwe niile.
- 13 Mgbe o bigboro, mmiri niile nke dī n'eluigwe na-ebigbokwa.
 Ọ na-eme ka igwe ojii site na nsotu niile nke ụwa kwulie.
 Ọ na-ezipụ amụma mgbe mmiri na-ezo,
 na-esitekwa n'ulo nkwakọba ihe ya niile na-eweputa ifufe.
- 14 Onye ọbụla bụ onye na-enweghị uche nke ihe ọmụma koro.

Emeela ka ihere mee onye ọkpụ ụzụ ọlaedo ọbụla site n'arụsị ọ kpuru.
N'ihị na oyiyi niile ọ na-akpụ bụ aghugho;

ha enweghị nkuume ọbụla n'ime ha.

¹⁵ Ha bụ ihe efu, na ihe ịkwa emo,
mgbe ikpe omuma ha bjakwasiri ha, ha ga-ala n'iyi.

¹⁶ Ma Onye ahụ bụ Oke Jekob adighi ka ihe ndi a,
n'ihị na Ọ bụ ya na-eke ihe niile,
tinyere Izrel bụ ebo nke ihe nketa ya.

ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile bụ aha ya.

Mbibi nke na-abia

¹⁷ Chikotaaanụ ngwongwo unu niile; noonụ na njikere ihapu ala a,
n'ihị na lee, ndi iro gbara unu gburugburu.

¹⁸ N'ihị na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
“N'oge a, aga m amafu
ndi niile bi n'ala a.

M ga-eme ka oke mkpagbu bjakwasị ha,
meekwa ka ndi iro ha jide ha.”

¹⁹ Ahuhụ diiri m n'ihị mmeru ahụ m meruru.
Onya di m n'ahụ enweghị ogwugwo.

Ma ana m akasi onwe m obi na-asi,
“N'ezie, oria a dakwasiri m bu oria m, aga m edikwa ya.”

²⁰ Ebibiela ulo ikwu m,
e tibisiala udo ya niile.

Umụ m ndi ikom esitela n'ebe m no puo, ha anokwaghị ya.
O dikwaghị onye foduru nke ga-enyere m aka isetipu ulo ikwu m,
maobu onye ga-edoziri m ebe m ga-anọ zuo ike.

²¹ N'ihị na ndi ozuzu aturu a enweghị uche.
Ha adighi ajuta ase site n'aka ONYENWE ANYI,
ya mere, na ihe adighi agara ha nke oma,
igwe aturu ha niile agbasasiakwala.

²² Gee nti, nuru! Lee ozi na-abia,
oke uzụ nke ogbaaghara site n'ala di n'ugwu,
ime ka obodo niile nke Juda togboro n'efu,
ghokwa ebe obibi nye nkita ohia.

Ekpere Jeremaya

²³ O ONYENWE ANYI, amaara m na uzọ mmadu adighi n'aka ya,
na o bughị mmadu ka o diiri ituziri onwe ya uzọ nke o ga-agbaso.

²⁴ Ya mere, ONYENWE ANYI, site n'uzọ nke ikpe ziri ezi doo m aka na nti,
ma o bughị site n'iwe gi,
ma o bughị ya, i ga-eme ka m ghoọ ihe efu.

²⁵ Wukwasị onuma gi n'elu mba niile di iche iche
bu ndi na-amaghị gi,
wukwasikwa ya ndi ahụ niile na-adighi akpoku aha gi.

N'ihị na ha eripiala Jekob,
ha eripiala ya kpamkpam,
bibiekwa ebe obibi ya.

11

Edebezughị ogbugba ndu

¹ Nke a bụ okwu nke si n'ebe ONYENWE ANYI no bjakwute Jeremaya,

² “Gee ntị n’ihe niile metutara ogbugba ndu a, gwakwa ndi Juda, na ndi bi na Jerusalem.

³ Gwa ha na nke a bu ihe ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, ‘Onye a buru onu ka mmadu ahụ bu nke na-adighi edebe ihe niile banyere ogbugba ndu a,

⁴ bu nke m nyere nna nna unu ha, mgbe m si n’Ijpt, site n’oke oku e ji agbaze igwe, kpoputa ha.’ Asiri m, Ruberenu m isi, meekwa ihe niile m nyere unu n’iwu, unu ga-abu ndi m, mu onwe m kwa ga-abukwa Chineke unu.

⁵ ‘Mgbe ahụ, aga m emezu iyi ahụ m nūuru nna nna unu ha, inye ha ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya,’ ya bu, ala ahụ unu bi n’ime ya taa.”

Azara m si, “Amen, ONYENWE ANYI.”

⁶ ONYENWE ANYI siri m, “Kposaa okwu ndi a n’obodo Juda niile, na n’okporozo Jerusalem niile, ‘Geenu ntị n’iwu nke ogbugba ndu ahụ, ma mezu o ihe o kwuru.

⁷ Site n’oge ahụ m si n’ala Ijpt kpoputa nna nna unu ha ruo taa, adoola m unu aka na ntị mgbe mgbe si, “Ruberenu m isi.”

⁸ Ma ha juru ige ntị. Ha akpokwaghị okwu m mkpa diri ha. Kama ha jeghariri n’isiike nke obi ojo ha. O bu nke a mere m ji mee ka obubu onu niile nke ya na ogbugba ndu ahụ so biakwasị ha, dika m buru uzo nye n’iwu, ma ihe ndi a emeghi ka ha jezie ije.’ ”

⁹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara m si, “Achoputala na-enwere njikota na igba izu mmegide n’etiti ndi Juda na ndi bi na Jerusalem.

¹⁰ Ha alaghachila azu n’udi mmehie ahụ nna nna ha mehiere, bu ndi ahụ juru ige ntị n’okwu m. Ha agbasoola chi ndi ozo na-efe ha. Ulo Izrel na ulo Juda adighi edebekwa ogbugba ndu ahụ mu na nna nna ha gbara.

¹¹ N’ihi ya, nke a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru, ‘Aga m eme ka mbibi, nke ha na-enweghi ike igbanari, biakwasị ha. O burukwa na ha akpokuo m agaghi m ana ntị.

¹² Ndi obodo Juda na ndi bi na Jerusalem ga-apu kpokuo chi ndi ahụ niile ha na-achuru aja ihe nsure oku na-esi isi uto, ma chi ndi a agaghi enyere ha aka mgbe mbibi a biakwasiri ha.

¹³ Gi, bu Juda, nwere otutu chi di iche iche dika obodo di n’ime gi si di otutu. Ebe ichu aja i wukwara n’ihi ichuru chi ahụ na-eweta ihere bu Baal aja ihe nsure oku na-esi isi uto, dikwa otutu dika okporozo di na Jerusalem.’

¹⁴ “Ekperela ndi a ekpere, arikwala aririo obula n’ihi ha. N’ihi na agaghi m ege ntị mgbe ha ga-akpoku m n’oge ihe mgbu ha.

¹⁵ “Gini ka onye m huru n’anya na-eme n’ime ulonso ukwu m, mgbe ya na otutu ndi ozo na-ejikota onwe ha n’otu itu atumatu ihe ojo?

Anu e doro nsọ apughi ime ka ahuhu unu kwesiri inata hapu ibiakwasị unu.

A si na o si otu a diri, mgbe ahụ, unu puru inuri onu mgbe unu na-eme ihe ojo unu.”

¹⁶ Aha ONYENWE ANYI nyere gi bu Osi oliv di ndu, nke na-amị mkpuru mara mma.

Ma o bu olu mkpotu nke oke mmiri ozuzo ka o ga-eji mukwasị gi oku; alaka gi ga-agbajisikwa.

17 ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile bụ onye ahụ kunyere gị n'ala, e nyela iwu na mbibi ga-abiakwasi gị, n'ihhi na ndị Izrel na Juda emeela ihe ojoo, kpasuo m iwe site n'ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utu nye Baal.

Nzube ojoo megide Jeremaya

18 O bu ONYENWE ANYI kpughere izuzu ojoo ha nye m; amatakwara m ihe ha na-ezube, n'ihhi na o gosiri m ya n'oge ahụ.

19 Mu onwe m di ka nwa aturu di nwayoo nke e du na-aga ebe a ga-egbu ya. Ma aghotaghi m na o bu m ka ha zubereri nzube ojoo megide. Ha kwuru si,

“Bianu ka anyi bibie osisi a na mkpuru ya.
Ka anyi site n'ala ndi di ndu wezuga ya,
ka a hapu ichetakwa aha ya ozo”

20 Ma gi, ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile, i bu onye na-ekpe ikpe ziri ezi,

na-anwaputakwa obi mmadu na mmuo ya.
Mee ka m hu mgbe i ga-abo obo megide ha,
n'ihhi na o bu n'aka gi ka m na-etinye okwu a metutara m.

21 Ya mere, nke a ka ONYENWE ANYI na-ekwu banyere ndi Anatot ahụ na-achọ inapu gi ndu gi, ndi ahụ na-asị gi, “Ebukwala amuma site n'aha ONYENWE ANYI ka i ghara inwu n'aka anyi.”

22 N'ihhi nke a ONYENWE ANYI, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, si, “Aga m ata ha ahuhu. Umụ okorobia ha ga-anwu site na mma agha, unwu ga-egbukwa umu ha ndi ikom na ndi inyom.

23 O nweghi ndi ga-afodu ndu n'ime ha n'ihhi na a ga-eme ka oke mbibi biakwasi ndi Anatot n'afu ahụ m ga-ata ha ahuhu.”

12

Mkpesa Jeremaya

1 Onye ezi omume ka i bu mgbe niile, gi ONYENWE ANYI, mgbe obula m butere ikpe bia n'ihu gi.

Ma achoro m igwa gi okwu banyere ikpe ziri ezi gi:
Gini mere ihe ji agara ndi ajo omume nke oma?
Gini mere ndi na-aghọ aghugho ji ebi ndu enweghi nsogbu obula?

2 I kuola ha ka osisi, ha agbaala mgborogwu;
ha na-etokwa na-amị mkpuru.

I no nso mgbe niile n'onu ha,
ma i no n'ebe di anya n'obi ha.

3 Ma gi onwe gi maara m ONYENWE ANYI;
i na-ahụ m, na-anwaputakwa echiche niile m na-eche banyere gi.
Dokpuru ha dika aturu a ga-egbu egbu.

Doo ha iche nye ubochi ahụ a ga-egbu ha.

4 Ruo ole mgbe ka ala ga-eru ujū?
Ruo ole mgbe ka ahijia di n'ubi ga-anogide na-akponwu?

Umụ anumanu na nnunu na-anwuchasi
n'ihhi na ndi bi n'ala ahụ bu ndi na-emebi iwu.

Ma ndi mmadu ahụ na-ekwu si,
“O gaghi ahụ ihe ga-adakwasi anyi.”

Osisa Chineke nyere

5 “O buru na ndi ji ukwu ha agba oso
emerie gi n'oso nke gi na ha gbara,

- i si ańaa chee na gi na ndi ji inyinya agba oso nwere ike igbakota oso iso mpi?
 O buru na i soso ngongo n'ala ebe udo di,
 i ga-esi ańaa ghara iso ngongo n'ohia di n'akuku osimiri Jodan?
⁶ Lee, o buladi umunne gi, ndi ezinaulo nke aka gi,
 ararala gi nye.
 Lee, ha eweliela oke olu iti mkpu megide gi.
 Atukwasila ha obi,
 o buladi mgbe ha na-ekwu okwu oma banyere gi.
- ⁷ "Aga m agbakuta ulo m
 na ihe nketa m hoputara nye onwe m azu.
 Aga m ewere onye ahụ m huru n'anya
 nyefee ya n'aka onye iro ya.
- ⁸ Ihe nketa m aghoroala m,
 ihe dika odum no n'ohia,
 O na-agbo uja megide m;
 ya mere, m ji kpo ya asi.
- ⁹ O bu na ihe nketa m aghobeghi
 nnunu ugo turu agwa nye m
 nke otutu ugo gbara gburugburu na-emegide ya?
 Gaanu, kpokota umu anu ohia niile,
 mee ka ha zukoo bia dorie nri.
- ¹⁰ Otutu ndi ozuzu aturu ebibiela ubi vaini m.
 Ha azotoala ubi m n'okpuru ukwu,
 ha emeela ka ubi m mara mma
 gho ozara togboro n'efu.
- ¹¹ Ha emeela ya ka o gho ebe togboro n'efu;
 e, o gho ebe kporo nku n'ebe togboro n'efu n'ihu m.
 Ala ahụ niile ga-atogborokwa n'efu,
 n'ihina o nweghi onye obula ihe banyere ya na-emetu n'obi.
- ¹² Ndi mbibi ga-ejuputa
 n'elu ebe niile di elu nke ozara,
 n'ihina mma agha ONYENWE ANYI
 ga-esite n'otu nsotu ala ahụ ruo na nsotu nke ozo, ripia ndi niile di na
 ya.
 O nweghi onye obula udo ga-adiri n'ala ahụ.
- ¹³ Ha ga-agma mkpuru oka wiiti, maobu ogwu ga-epuru ha.
 Ha ga-adogbu onwe ha n'oru ma ha agaghi enweta ihe obula.
 Ya mere, ka ihe ihere unu ghotara dika ihe ubi diri unu,
 n'ihina ahuhu ndi a sitere n'iwe di oku nke ONYENWE ANYI."
- ¹⁴ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, "Ma banyere ndi agbataobi ojoo m
 ahụ niile, bu ndi na-apunara ndi m Izrel ihe nketa ahụ m nyere ha. Aga
 m esite n'ala ha hopu ha. Aga m esitekwa n'etiti ha hopu ulo Juda.
- ¹⁵ Ma mgbe m hopuchara ha, aga m emesia meere ha ebere, meekwa ka
 onye obula n'ime ha laghachikwa n'obodo nke aka ya. Ha ga-enwetakwa
 ihe nketa ha niile.
- ¹⁶ O burukwa na ha amuta uzọ niile nke ndi m nke oma, na iji aha m
 nuo iyi, na-asi, 'Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu,' dika ha si kuziere ndi m
 iji aha Baal na-anu iyi, aga m eme ka ha guzosie ike n'etiti ndi m.
- ¹⁷ Ma o buru na mba obula aju ige nti, aga m ehopu ha kpankpam, laa
 ha n'iyi." Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

13

*Ihe ike n'ukwu**

¹ Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ gwara m, “Gaa, zūta mgbado ukwu akwa ọcha nke a na-eke n'ukwu. I zūtachaa ya, kekwasị ya n'ukwu gị. Ma ekwekwala ka o metụ na mmiri.”

² Ejere m zūta aji† ahụ dika ONYENWE ANYỊ kwuru, kee ya n'ukwu m.

³ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYỊ bjakwutere m nke ugboro abụọ, sị m,

⁴ “Were aji ahụ i zūtara, nke i kekwasiri n'ukwu gị, bilie, jee n'osimiri Yufretis. I ruo, zoo ihe okike ukwu ahụ na mgbawa nkume dī n'ebe ahụ.”

⁵ Ya mere, apurū m, jee, zoo ya na Yufretis dika ONYENWE ANYỊ gwara m.

⁶ Mgbe ọtūtū ụbọchị gasiri, ONYENWE ANYỊ gwara m okwu sị m, “Bilie, jeghachi Yufretis. I jeruo, weputa aji ahụ m sị gị zoo n'ebe ahụ.”

⁷ Ya mere, agara m Yufretis, gwuputa aji ahụ site n'ebe m zoro ya, ma mgbe m weputara ya, ahurū m na o mebiela, na ọ bakwaghị uru ọbula.

⁸ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYỊ ruru m ntị, sị,

⁹ “Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, 'N'otu aka ahụ, mụ onwe m ga-ebibi mpako Juda na oke mpako Jerusalem.

¹⁰ Ndị ajo omume ahụ, bụ ndị juru ige ntị n'okwu m, ndị ahụ na-ejeghari n'isiike nke obi ha na-agbaso chi ndị ọzọ na-eke ma na-akpọkwa isiala nye ha. Ha ga-adika belit a, nke na-abakwaghị uru ọbula.

¹¹ N'ihī na dika belit mmadu kere n'ukwu ya si arapara ya n'ukwu, otu a ka m si mee ka ụlọ Izrel niile, na ụlọ Juda niile rapara m n'ahụ, ime ka ha ghoọ ndị m, ndị a ga-esite na ha bulie aha m elu, nye m otuto na nsopuru. Ma ha ajula ige ntị.” Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara.

Karama mmanya akpukpo

¹² Sị ha, “Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Chineke Izrel kwuru: A ga-agbaju karama akpukpo ọbula mmanya. Ọ buru na ha sị gị, 'Ọ bụ na anyị amaghị na a na-agbaju karama akpukpo ọbula mmanya?’

¹³ Mgbe ahụ gwa ha, 'Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ na-ekwu, Aga m eme ka ndị bi n'ala a nūbiga mmanya oke, ma onye eze na-anokwasị n'ocheeze Devid, ma ndị nchūaja, na ndị amuma niile bi na Jerusalem.

¹⁴ Aga m atupiakwa ha, otu onye n'elu ibe ya, nna na umu ya n'elu ibe ha kwa. Agaghị m ekwe ka obi omiiko, maobu obi ebere gbochie m ibibi ha.’” Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

Ido aka na ntị banyere idota n'agha

¹⁵ Nurunu, geekwanu ntị,
unu ebulila onwe unu elu,
n'ihī na ONYENWE ANYỊ ekwuola ya.

¹⁶ Nyenu ONYENWE ANYỊ Chineke unu nsopuru.

Tupu o mee ka ochichiri dakwasị unu;

tupu unu akpobie ukwu unu

n'elu ugwu gbara ochichiri.

Unu na-ele anya ihè

ma ọ ga-eme ka ihe ahụ ghooro unu oke ochichiri.

Ọ ga-agbanwe ihe ahụ, mee ka ọ ghoọ onyinyo onwu.

¹⁷ Ma ọ buru na unu aju ige ntị.

Ọ bụ na nzuzo ka m ga-anọ kwaa akwa

n'ihī mpako unu.

* **13:** Maobu, *ihe mgbado ukwu* † **13:2** Ọtūtū ndi ọgbara ọhurū amaghị ihe bụ aji, kama ọ bụ nke a na-akpo belit, maobu, *ihe mgbado ukwu* ma ọ bukwanu, *ihe okike ka ha maara*

Anya mmiri ga-esi m n'anya pụta;
 anya mmiri ga-esi na ya na-eruda nke ukwu
 n'ihì na igwe atụrụ ONYENWE ANYỊ ka a ga-adọta n'agha.

18 Gwanụ eze na nne eze okwu sị ha,
 "Sitenụ n'ocheeze unu rịdata,
 n'ihì na okpueze oma unu
 ga-esi n'isi unu dapụ."

19 A ga-emechi obodo niile nke Negeb.
 Ọ dikwaghị onye ga-emege ha.
 A ga-adọtakwa Juda niile n'agha
 buru ha kpamkpam buga ha n'ala ọzọ.

20 Welienụ anya unu
 ka unu hụrụ ndị ahụ si n'ugwu na-abịa.
 Ebee ka igwe ewu na atụrụ ndị ahụ e tinyere unu n'aka nọ,
 igwe ewu na atụrụ ahụ unu ji na-anya isi?

21 Gịnị ka ị ga-asị mgbe ONYENWE ANYỊ mere ka ndị ahụ ị gụrụ
 dika ndị enyi ị bịa buso ị agha?

Ihe mgbu nke ga-abiakwasị ị
 ọ gaghị adị ka ihe mgbu na-abiakwasị nwanyị ime na-eme?

22 Mgbe ahụ, ị ga-ajụkwà obi ị ajụjụ sị,
 "Gịnị mere ihe ndị a ji dakwasị m?"

Ọ bụ n'ihì ịba ụba nke mmehie ị
 ka e ji dọwaa uwe mwuda ị,
 meru ọ ị ahụ n'akụkụ ahụ ị niile.

23 Onye Kush ọ pụrụ ịgbanwe akpukpọ ahụ ya?
 Agụ ọ pụrụ ịgbanwe akpukpọ ahụ ya tūrụ agwa agwa?
 N'uzọ dī otu a kwa,
 unu ndị ihe ọjọọ riri ahụ apughị ime ezi ihe.

24 "Aga m efesasi unu dika ahịhịa ọka kpọrọ nkụ,
 nke oke ifufe si n'ozara na-ebughari.

25 Nke a bụ ihe unu fetara na nza,
 oke nke m kwadoro si n'aka m inye unu." Otu a ka ONYENWE ANYỊ
 kwubiri.

"N'ihì na unu echefuola m,
 tükwasị obi unu na chi okwu ụgha dī iche iche.

26 Ya mere, aga m ekpughepụ uwe ị yi n'ahụ, jiri ya kpuchie ị ihu,
 si otu a gbaa ị ọtọ. Ihere ga-emekwa ị.

27 Mgbe ahụ, ikwa iko ị niile ga-apụta ihe ya na agụ ị ihe ọjọọ niile na-agu
 ị,
 na ọnọdụ enweghị ihere nke ịgba akwuna ị niile!

N'ihì na ahụla m omume rūrụ arụ ị niile,
 nke ị na-eme n'elu ugwu, na n'ime ọhịa.

Ahụhụ dīrī ị, Jerusalem!

Ruo ole mgbe ka ị ga-anogide n'ime adighị ọcha ị?"

14

Ụkọ mmiri, unwu na mma agha

¹ Nke a bụ okwu ONYENWE ANYỊ, nke rutere Jeremaya banyere ụkọ mmiri.

² "Juda na-eru ụjụ,

- ndị bi n'obodo ya niile na-ahujukwa anya.
 Ha na-akwa akwa n'ihì ala ahụ,
 ụda ikwa akwa ha eruokwala Jerusalem.
- ³ Ndị a na-asopuru na-ezipu ndi ohu ha iga chota mmiri.
 Ha na-aga n'olulu mmiri
 ma o nweghi mmiri ha na-achota.
 Ha bu ite nke mmiri obula na-adighi n'ime ya na-alota.
 Ha ji aka ha kpuchie isi ha
 n'ihì ida mba nke obi na n'ihì onodu obi ojoo nke ha no n'ime ya.
- ⁴ Ala na-agbawa
 n'ihì enweghi mmiri ozuzo.
 Ndị oru ubi na-ekpuchikwa isi ha
 n'ihì obi ojoo ha.
- ⁵ O buladi nne ele, nke no n'ohia,
 na-ahapu nwa ohuru ya,
 n'ihì na ahia ndu adighi.
- ⁶ Inyinya ibu ohia na-eguzokwa n'elu ebe di elu nke ahia na-adighi.
 Ha na-eku ume na-ekupu ngwangwa, ngwangwa, dika nkita ohia;
 anya ha adabamiela ha n'isi
 n'ihì ahughi ahia ndu ha ga-ata."
- ⁷ O bu ezie na mmehie anyi na-agbagide anyi ama,
 ONYENWE ANYI, biko ruo oru gi n'ihì aha gi.
 Anyi emehiela megide gi.
 Ndaghachi azu anyi site n'ebe i no dikwa ukwu.
- ⁸ Gi, onye bu olileanya Izrel.
 Onye Nzoputa ya n'oge ahuhu,
 ginì mere i ji nodu dika onye obia n'ala a,
 dika onye ije nke na-anọ naani onodu otu abali?
- ⁹ Ginì mere i ji nodu dika onye ihe mere na mberede,
 dika dike nke na-enweghi ike izoputa?
 ONYENWE ANYI, i no n'etiti anyi;
 o bukwa aha gi ka a kpokwasiri anyi.
 Ahapukwala anyi!
- ¹⁰ Ihe ndi a bu okwu ONYENWE ANYI kwuru banyere ndi a,
 "Ha huru mwaghari n'anya nke ukwu.
 Ukwu ha adighi anokwa n'otu ebe.
 N'ihì nke a, ihe banyere ha adighi atokwa ONYENWE ANYI uto.
 Ugbu a kwa ka o na-echeta ajo omume ha,
 o ga-atakwa ha ahuhu n'ihì mmehie ha."
- ¹¹ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri m, "Ekpela ekpere n'ihì odimma ndi a.
- ¹² O bu ezie na ha na-ebu onu, agaghi m ege nti n'akwa ha; o burukwa
 na ha achuro m aja nsure oku, maobu aja mkpuru onyinye, agaghi m
 anabata ha. Kama, aga m eji mma agha na unwu, na oria di iche iche
 bibie ha."
- ¹³ Ma asiri m, "Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI! Lee
 na ndi amuma na-asì ha, 'Unu agaghi ahụ mma agha anya, maobu hụ
 ahuhu nke unwu na-eweta, n'eziokwu, aga m enye unu udo nke na-adigide
 adigide n'ebe a.'"
- ¹⁴ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara m okwu si, "Ndi amuma ahụ na-ebu
 amuma ugha n'aha m. O bughì m hoputara ha, o bughì m gwara ha okwu,
 o bukwaghi m ziri ha. O bu amuma ugha ka ha na-eburu unu, amuma

ughha nke ọhụ ugha, na nke igba afa, na nke na-enweghị isi, na nke si n'obi ha nke aghugho juputara.

¹⁵ Ya mere, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru banyere ndi amuma ahụ na-ebu amuma n'aha m. O bughị m ziteere ha, ma ha nogidere na-asi, 'Mma agha na unwu enweghị ike ibiaru ala a nso.' Ndi amuma a niile ka a ga-ebibi site na mma agha na unwu.

¹⁶ A ga-esitekwa n'ulo tupu ndi ahụ niile ha na-eburu amuma n'okporoẖo Jerusalem n'ihu unwu na mma agha. O nweghị onye ga-eli ha, maobu ndi nwunye ha, maobu umu ha ndi ikom na ndi inyom. N'ihu na aga m awukwasị ha ihe ojoọ ahụ niile ruuru ha.

¹⁷ "Gwa ha okwu ndi a,
 "Ka anya mmiri si n'anya m na-eruda
 ehie na abali, na-akwusighi akwusi,
 n'ihu ndi m, n'ihu ada ndi m, nke na-amaghị nwoke,
 ndi hurula ahuhu di ukwu,
 ndi e tiputara onya joro njo.

¹⁸ O buru na m apuo jee n'ime ime obodo
 ana m ahụ ndi e ji mma agha gbuo;
 O buru na m abata n'obodo ukwu,
 ana m ahụ mbibi nke unwu wetara.
 Ma onye amuma ma onye nchujaja
 agaala n'ala nke ha amaghị."

¹⁹ I julá Juda kpamkpa?
 O putara na ihe banyere Zayon adighi atokwa gi utọ?
 Gini mere i ji tigbuo anyi
 ruo na ogwugwo adighikwa nye anyi?
 Anyi lere anya udo,
 ma o dighi ezi ihe biara;
 anyi lere anya ogwugwo,
 ma lee, ihe anyi huru bu oke egwu.

²⁰ ONYENWE ANYI, anyi nabatara ajo omume anyi,
 na ikpe mara nna nna anyi ha;
 n'ezie, anyi onwe anyi emehiekwala megide gi.

²¹ Eleli anya anyi, n'ihu aha gi.
 Ekwela ka ocheeze gi di ebube buru ihe a na-adighi asopuru.
 Cheta ogbugba ndu nke anyi na gi gbara;
 emebikwala ya.

²² O di chi ihe efu nke ndi mba ozo nwere ike ime ka mmiri zoo?
 Mbara eluigwe o puru ime ka mmiri zoo site n'ike aka ya naani?
 Mba! O bu gi, ONYENWE ANYI Chineke anyi puru ime ihe ndi a.
 N'ihu nke a, olileanya anyi di n'ime gi,
 n'ihu na o bu gi na-eme ihe ndi a niile.

15

¹ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI gwara m okwu si m, "O buru na Mosis na Samuel aputa bia guzo n'ihu m, udidi obi m agaghị agbanwe n'ebe ndi a no. Chupu ha n'ihu m. Mee ka ha si n'ebe a puo.

² O buru na ha ajuo gi si, 'Ebee ka anyi ga-aga?' Gwa ha na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 "Ndi e debere n'ihu onwu ga-anwu,
 ndi e debere n'ihu mma agha ka mma agha ga-egbu;

ndị e debere n'ihị ụnwụ ka ụnwụ ga-egbu,
otu a kwa, ndị e debere n'ihị ịdọta n'agha, ka a ga-adọta n'agha buru ha
gaa mba ọzọ.'

³ “Aga m ezite ụdị mbibi anọ megide ha: mma agha nke ga-egbu ha,
nkịta ga-adọkpụrụ ozu ha pụọ, ụmụ anụ ufe na ụmụ anụ ọhịa dị iche iche
ga-eripịa ha, ma bibiekwa ha.” Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

⁴ Aga m eme ka ha ghọọ ihe a na-asọ oyi n'alaeze niile nke ụwa, n'ihị
ihe Manase nwa eze Hezekaya nke Juda mere na Jerusalem.

⁵ “Onye ga-enwe ebere n'ahụ gị, gị Jerusalem?
Onye ga-eru ụjụ n'ihị ihe ga-adakwasị gị?
Onye ga-apụta guzo ijụ ajụjụ banyere otu ihe si agara gị?”

⁶ Gị onwe gị ajụla m,”
ka ONYENWE ANYỊ kwuputara.
“Ị nọgidela na-adaghachi azụ.

Ya mere, aga m ebikwasị gị aka, bibie gị.
Ike m ji akwụsị gị ka ị ghara ịdaghachi azụ agwula m.*

⁷ Aga m eji ihe e ji afucha ọka fuchaa ha
n'ọnụ ụzọ ama nke ala ahụ.
Aga m eme ka mbibi biakwasị ndị m, nke ga-eme ka ha gbara aka ụmụ,
n'ihị na ha esitebeghị n'ụzọ ọjọọ ha chigharịa.

⁸ Aga m eme ka ọnụọgụgụ ụmụ nwanyị di ha nwurụ baa ụba.
Ha ga-ehi nne karịa aja di n'ọnụ oke osimiri.

N'etiti ehie ka m ga-eme ka onye mbibi
biakwasị ndị bụ nne ụmụ okorobia ha;
na mberede ka m ga-eme ka nhuju anya
na ihe oke egwu biakwasị ha.

⁹ Nwanyị mụrụ ụmụ asaa ga-ada mba,
kubie ume.
Ọ ga-anwụ mgbe oge ya na-erubeghị,
ihere ga-eme ya; ọ ga-abụkwa onye e wedara n'ala.

Ma ndị fọdurụ ndụ ka m ga-eme ka ha nwụọ
site na mma agha ndị iro ha.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

¹⁰ Ahụhụ diiri m, nne m, na ị mụrụ m,
onye ya na ndị niile bi n'ala a na-alụ ọgụ, ma na-ese okwu.
O nwebeghị onye m binyere ego, ọ dikwaghị onye binyere m ego,
ma mmadụ niile na-akọcha m.

¹¹ ONYENWE ANYỊ kwuru si,
“N'ezie, aga m anaputa gị n'ihị ezi ihe,
aga m eme ka onye iro gị rịọ gị arịrịọ
n'oge ihe ọjọọ na n'oge mkpagbu.

¹² “Mmadụ o nwere ike ịgbaji igwe,
ya bụ igwe e si n'akụkụ ugwu bubata, maọbụ bronz?

¹³ “Aga m ewere ihe niile i nwere, ya na akunuba gị,
nye ya onye ga-akwata ha n'agha. Ọ gaghị akwụ gị ihe ọbụla.
N'ihị na mmehie gị niile
ejuputala n'ala a niile.

¹⁴ Aga m ewere gị nye ka ị bụrụ ohu ndị iro gị.

* 15:6 Agaghị m enwekwa ọmịko n'ebe ị nọ ọzọ

Ị ga-ebi n'ala ị na-amaghị.
N'ihị na a ga-esite n'uwe m mụnye oku
nke ga-eregbu gi."

- 15 Ị maara O ONYENWE ANYỊ,
ya mere cheta m, lekọtaakwa m.
Bọrọ m ọbọ megide ndị na-akpagbu m.
Ewezugala m, biko, n'ihị na ị bụ onye ogologo ntachiobi.
Lee ka m si na-anata nkọcha n'ihị na m na-asọpuru gi.
- 16 Mgbe m chọputara okwu gi, eweere m ya rie dika nri.
Ha toro obi m uto, burukwa ihe na-enye m onu,
n'ihị na-akpokwasiri m aha gi,
ONYENWE ANYỊ Chineke Onye puru ime ihe niile.
- 17 O nwebeghi oge mu na ndi na-achi ochi nke ukwu ji noko.
Esokwaghi m ha nuriko onu.
A noduru m onwe m n'ihị na aka gi dikwasiri m.
I mekwara ka iwe juputa m n'obi n'ihị ajo omume ha.
- 18 Gini mere ihe mgbu m adighi akwusi akwusi?
Gini mekwara onya m ji di njo na-apughi igwota ya?
I diri m dika mmiri iyi na-arafu mmadu,
dika isi iyi nke na-ekwesighi ntukwasiri obi.
- 19 Ya mere, ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
"O buru na i chegharia, aga m etinyeghachi gi nonodu gi,
ime ka i guzokwa n'ihu m.
O buru na okwu si gi nonu aburu okwu kwesiri ntukwasiri obi, okwu na-
abughi okwu nzuzu
i ga-abu onye na-ekwuchitere m onu m.
Ndi a ga-alaghachikwute gi
ma i gaghị alaghachikwuru ha.
- 20 Aga m eme ka i diri ka mgbidi n'ebe ha no.
I ga-abu mgbidi e wusiri ike, nke e ji bronz wuo.
Ha ga-ebuso gi agha,
ma ha agaghị emeri gi
n'ihị na m nonyeere gi inaputa gi,
nakwa izoputa gi,"
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.
- 21 "Aga m anaputa gi site n'aka ndi ojo.
Gbaputakwa gi site n'aka ndi na-enweghi obi ebere."

16

Ubochi Mbibi

- 1 Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYỊ ruru m nti, si,
2 "I gaghị alutara onwe gi nwunye, i gaghị amutakwa umu ndi ikom na
ndi inyom n'ebe a."
3 N'ihị na otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru banyere umu ndi ikom niile na
umu ndi inyom niile a muru n'ala a. Otu a ka o kwukwara banyere nne
na nna umuntakiri ndi a.
4 "Ha ga-anwu site n'ajo oria nke ga-egbu ha niile. O nweghi onye ga-eru
uju n'ihị ha, a gaghị elikwa ha. Kama ha ga-adi ka unyi e kposara n'ala.
Mma agha na unwu ga-ala ha n'iyi, ozu ha ga-abukwa ihe oriri nye umu
anu ufe na umu anu ohia nke uwa."

⁵ N'ihì na ihe ndị a ka ONYENWE ANYÌ kwuru, "Abanyela n'ụlọ ọbụla a na-akwa ozu; abanyela maka iso ha ruo ụjụ,* maọbụ maka igosi ha ebere, n'ihì na ewepụla m ngozi m n'ihunanya m, na omiko m site n'ebe ha nọ," otu a ka ONYENWE ANYÌ kwupụtara.

⁶ "Ma ndị ukwu na ndị nta n'ime ha ga-anwụ n'ala a. O nweghị onye gaeli ha, maọbụ ruo ụjụ n'ihì ha. O nweghị onye ga-akpucha isi ya, maọbụ gbuo onwe ya mma n'ihì ha.

⁷ O nweghị onye ga-eweta ihe oriri nye ndị zuko maka ikasi ndị n-eru ụjụ obi. Nri agaghị adi o buladi nye ndị n-eru ụjụ, n'ihì onwu nna ha maọbụ onwu nne ha. O dikwaghị onye ga-enye ha ihe onunu n'ihì ikasi ha obi.

⁸ "Abanyekwala n'ụlọ ebe e nwere oriri soro ndị nọ n'ebe ahụ nọdu ala iri ihe na inu ihe onunu

⁹ N'ihì na otu a ka ONYENWE ANYÌ, Onye puru ime ihe niile, onye bukwa Chineke Izrel kwuru, 'N'ihu gi, na n'oge ndi a niile i di ndu, ka m ga-eme ka uzu onu na obi utu, na olu ndi ikom na nke ndi inyom na-alu di na nwunye kwusi.'

¹⁰ "Mgbe i gwara ndi a ihe ndi a, ha ga-aju gi ajuju si, 'Gini mere ONYENWE ANYI ji kpebie izitere anyi udi oke ila n'iyi di otu a? Gini bu ihe ojoo anyi mere? Gini bu mmehie anyi mere megide ONYENWE ANYI Chineke anyi?'

¹¹ Mgbe ahụ, i ga-asa ha si ha, 'The ndi a na-adakwasu unu n'ihì na nna nna unu ha gbakutara m azu,' otu a ka ONYENWE ANYÌ kwupụtara, 'gbasoro, fee ma kpookwa isiala nye chi ndi ozo. Ha juru iso m, jukwa idebe ihe m nyere ha n'iwu.

¹² Ma unu emesoola m mmeso ojoo kara udi mmeso nna unu ha mesoro m. Lee ka unu niile n'otu n'otu si agbaso uzu isiike nke obi ojoo unu cheputara, kama irubere m isi.

¹³ Ya mere, aga m esite n'ala a tufuo unu. Aga m atubanye unu n'ala ahụ unu na nna unu ha na-amaghị. Ebe ahụ ka unu ga-anokwa fee chi ndi ozo ehie na abali. N'ihì na agaghị m emere unu amara.'

¹⁴ "Otu o di, ubochi ndi ahụ na-abia," ka ONYENWE ANYÌ kwupụtara, "mgbe ndi mmadu na-agaghị asikwa ozo,† 'Dika ONYENWE ANYI na adi ndu, bu onye ahụ sitere n'ala Ijpt kputa umu Izrel.'

¹⁵ Ma a ga-asị, 'Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu, bu onye ahụ kputara Izrel site n'ala di n'ugwu, na mba ahụ niile o chusara ha.' N'ihì na aga m akpolata ha n'ala ahụ m nyere nna nna ha.

¹⁶ "Ma ugbu a, aga m ezipu otutu ndi oku azu ka ha gaa jide ha." Otu a ka ONYENWE ANYÌ kwubiri. "Mgbe nke ahụ gasiri, aga m ezipukwa otutu ndi na-achu nta, ndi ga-esite n'elu ugwu ukwu niile na n'elu ugwu nta niile, na n'onu mgbawara di na nkume niile, choo nta ha.

¹⁷ Ana m ahuzu uzu ha niile. O nweghị ihe zoro ezo n'ebe m nọ. Anya m na-ahuzukwa mmehie ha niile.

¹⁸ Aga m akwughachi ha okpukpu abuo n'ihì ajo omume ha, na mmehie ha, n'ihì na ha ejirila oiyi ihe aru a piru api ha, nke na-enweghị ndu n'ime ya, meruo ala m. Ha emekwala ka arusi bu ihe aru juputa n'ihè nketa m."

¹⁹ ONYENWE ANYI, i bu ike m na ebe m e wusiri ike, ebe mgbaba m n'oge nsogbu.

Mba niile nke uwa ga-esite na nsotu uwa niile biakwute gi.

Ha ga-abiakwute gi si gi,

* 16:5 Iti ha aka n'obi † 16:14 Ejikwa udi okwu ndi a malite inu iyi ha

“Nna anyị ha enweghị ihe ọbụla kariakwa chi ndị na-abughị chi n’ezie.
Ha bụkwa chi na-abaghị uru, nke na-adighị ewetara ha ihe ọma
ọbụla.”

²⁰ Mmadụ ọ pụrụ imere onwe ya chi?
E, ma chi ndị ahụ abughị chi.

²¹ “Ya mere, aga m eme ka ha mata.
N’oge a ka m ga-eme ka ha mata ike m,
na ịdị ike m.
Mgbe ahụ, ha ga-amata
na aha m bụ ONYENWE ANYỊ.

17

¹ “E ji mkpisi igwe gbunye mmehie Juda,
jikwa ọñụ nkume siri ike a piri ọñụ* ya api,
deputa n’elu mbadamba nkume, bụ obi ha,
nakwa n’elu mpi niile nke ebe ịchụ aja ha.

² Ọ bụladị umụ ha na-echeta ebe ịchụ aja ha,
na ogidi a manyere n’ala n’ihi arụsị Ashera,
nke dī n’ebe ọtutu osisi ndụ na-etokọ ọñụ,
ma n’elu ugwu nta niile.

³ Ugwu m, nke dī n’ala ahụ,
na ihe niile ha nwere, na akunuba ha
ka m ga-eweta nye ndị ga-adota ha n’agha.
Aga m enyekwa ha ihe niile ahụ dī n’elu ugwu,
n’ihi mmehie gị, nke juputara n’ala gị niile.

⁴ Ihe nketa ahụ m nyere gị ga-efunari gị,
n’ihi ihe i ji aka gị wetara onwe gị.
Aga m emekwa ka ị buru ohu ndị iro gị
n’ala nke ị na-amaghi,
n’ihi na ị kpasuola iwe m,

ọ ga-adigidekwa ruo mgbe niile ebighi ebi.”

⁵ Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
“Onye a buru ọñụ ka mmadụ ahụ bụ nke na-atukwasị mmadụ ibe ya obi,
onye olileanya ya dī n’inyeaka ga-esi n’aka mmadụ rute ya aka,
onye wezugara obi ya site n’ebe ONYENWE ANYỊ nọ.

⁶ Onye ahụ ga-adị ka osisi na-eto n’ala togboro n’efu.
Ọ gaghi ahukwa mgbe ọ dimma na-abịara ya.
Ọ ga-ebi n’ebe niile kporo nkụ nke ozara,
n’ala nnu nnu, ebe ndị mmadụ na-ebighi.

⁷ “Ma ngozi na-adiri onye ahụ na-atukwasị ONYENWE ANYỊ obi ya.
Onye inya isi ya bụ n’ime ONYENWE ANYỊ.

⁸ Onye dī otu a ga-adị ka osisi a kuru n’akuku iyi,
nke mgborogwu ya na-awasa banye n’iyi ahụ.

Ujọ adighi atụ ya n’oge okpomoku,
akwukwo ndụ na-adigidekwa n’elu ya.

Ọ dighi echegbu onwe ya n’afọ unwu dī.
Ọ dikwaghị mgbe ọ na-akwusi imi mkpuru.”

* 17:1 Nkume a na-egbuke ka ọla diamondu

- 9 Obi mmadu di aghugho karia ihe niile,
o nwekwaghi ngwota.
Onye puru ighota ya?
- 10 “Mu onwe m bu ONYENWE ANYI na-enyocha obi,
na-anwuputa ihe di n’ime mmuo,
n’ihi ikwu mmadu ugwo dika oru ya si di,
na dika ihe ruuru ya si di n’ihi oru ya.”
- 11 Dika okwa si ekpokoaba akwa o na-eyighi,
otu a ka ndi na-akpakoba aku n’uzo na-ezighi ezi di.
N’etiti ubochi ndu ha, aku ndi a ga-efunari ha.
N’ikpeazu ha ga-aghọ ndi nzuzu.
- 12 Ocheeze di ebube, nke e mere ka o di elu site na mmalite,
ka ebe nsọ anyi bu.
- 13 ONYENWE ANYI, olileanya Izrel ka i bu.
A ga-emekwa ka ihere mee ndi na-agbakuta gi azu.
A ga-edekwa aha ndi ahụ niile si n’ebe i no wezuga onwe ha n’ala,
n’ihi na ha ewezugala onwe ha site n’ebe ONYENWE ANYI,
isi iyi nke mmiri na-enye ndu, no.
- 14 ONYENWE ANYI, o buru na i mee ka ahụ sie m ike aga m adi ndu.
O buru na i zoputa m aga m abu onye azoputara,
n’ihi na o bu naani gi ka m na-eto.
- 15 Ha no na-aju m onu, na-asị m,
“Olee ebe okwu ONYENWE ANYI di?
Ya mezuonu ugbu a!”
- 16 Ma esitebeghi m na i bu onye ozuzu aturu gi wezuga onwe m.
I maara na o bughị ochicho obi m ihu ubochi ahụ na-eweta ida mba.
I maara udi okwu niile na-esite n’onu m na-apu.
- 17 A ghorola m ihe na-eyi egwu,
n’ihi na i bu ebe mgbaba m n’ubochi mbibi.
- 18 Mee ka ihere mee ndi na-akpagbu m.
Ekwekwala ka ihere mee m.
Mee ka ha tuo ujo,
ma chebe m site n’ihe egwu.
Mee ka ubochi mbibi biakwasị ha,
werekwa okpukpu ihe mbibi abuo tipia ha.

Idebe Ubochi Izuike nsọ

19 Ihe a ka ONYENWE ANYI gwara m, “Gaa, guzo n’onu uzo ama obodo,
ebe ndi eze Juda na-esi apu, ma na-abatakwa. Guzokwa n’onu uzo ama
ndi ozo niile di na Jerusalem.

20 Gwa ha si, ‘Nuruonu okwu ONYENWE ANYI, unu ndi eze Juda na ndi
Juda niile, na ndi niile bi na Jerusalem, ndi na-esi n’onu uzo a apu, na-
abatakwa.’

21 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘Lezienu onwe unu anya ihu na
unu ebughi ibu obula n’ubochi izuike; lezienu onwe unu anya ihu na unu
esiteghi n’onu uzo ama Jerusalem bufee ya.

22 Unu esitela n’ulo unu buputa ihe obula, unu arukwala oru obula
n’ubochi izuike. Doonu ubochi izuike nsọ dika m nyere nna unu ha n’iwu.

²³ Ma ha egeghị ntị, maọbụ kpọọ ya mkpa ha. Ha bụ ndị ntị ike, ndi na-adighi ana ntị n'ido aka na ntị, maọbụ nabata ya.

²⁴ Ma otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, o buru na unu ga-elezi anya rubere m isi, hapu isi n'onu uzọ ama obodo a bufee maọbụ bubata ibu n'ubochi izuike, kama debe ubochi izuike nsọ, site na-arughị oru obula n'ime ya,

²⁵ mgbe ahụ, ndi eze ndi ga-anokwasị n'ocheeze Devid ga-edu ndi na-ejere ya ozi na-agafe na-abatakwa site n'onu uzọ ama a. Ha na ndi na-ejere ha ozi ga-anokwasị n'inyinya ha, na n'ugbo agha ha, mgbe ha si n'onu uzọ ama a na-abata, ma na-apu. Ndi Juda, na ndi bi na Jerusalem ga-esokwa ha n'azu. Aga m emekwa ka ndi mmadu biri n'obodo a ruo mgbe ebighi ebi.

²⁶ Ndi mmadu ga-esite n'obodo niile nke Juda, na n'obodo nta gbara Jerusalem gburugburu; ha ga-esitekwa n'ala ndi Benjamin, na n'ala ndagwurugwu nke ugwu ndi ahụ di n'odida anyanwu, sitekwa n'ala Negev, na-ewebata onyinye aja nsure oku, na aja di iche iche, na onyinye oka, na onyinye ihe nsure oku na-esi isi utọ, na onyinye ekele, n'ime ulọ ONYENWE ANYI.

²⁷ Ma o buru na unu enupu isi ju idebe ubochi izuike nsọ, o buru na unu anogide na-ebubata ihe site n'onu uzọ ama Jerusalem n'ubochi izuike, aga m amunye onu uzọ ama niile di na Jerusalem oku, nke a na-apughị imenyu emenyu. O ga-erepiakwa ebe niile e wusiri ike na Jerusalem.'"

18

N'Ulo okpu ite

¹ Nke a bu okwu nke si n'ebe ONYENWE ANYI no biakwute Jeremaya.

² "Bilie, jee n'ulo okpu ite, ebe ahụ ka m ga-anọ zie gi ozi."

³ Ya mere, ebiliri m jee n'ulo okpu ite, biakwute ya mgbe o no na-aru oru na nkume ikpu ihe.

⁴ Ma ite ahụ o choro ikpu aputaghị dika okpu ite si choro ya, n'ihia ya, o kpukotara uru ahụ ozo, malitekwa ikpughari ya.

⁵ Mgbe ahụ okwu ONYENWE ANYI ruru m ntị,

⁶ O siri, "O bu na m apughị ime unu dika okpu ite a mere, unu umu Izrel?" Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, "Dika uru si di n'aka okpu ite ahụ, otu a ka unu onwe unu si diri n'aka m, gi Izrel.

⁷ Mgbe obula m kposara na a ga-akwada maobu bibie, maobu si n'onodu ya hopu mba maobu alaeze obula,

⁸ o buru na mba ahụ m doru aka na ntị esite na mmehie ha chegharia, a gaghị ebibi ya dika m si zube.

⁹ Ozo, o buru na m akposaa na a ga-ewuli mba obula maobu alaeze obula elu, kuokwa ya,

¹⁰ o buru na o mee ihe joro njo n'anya m, ju irubere m isi, agaghị m emere ya ihe oma ahụ m zubere imere ya.

¹¹ "Ugbu a, gwa ndi Juda na ndi ahụ bi na Jerusalem, si, 'Otu a ka ONYENWE ANYI siri: Lee, ana m akwado mbibi nke ga-abiakwasị unu; ana m echekwa echiche ojoo megide unu. Ya mere, ka onye obula n'ime unu site n'uzo ojoo ya chegharia, ya meekwa ka uzọ ya na omume ya zie ezi.'

¹² Ma ha ga-aza si, 'O nweghi isi! Anyi ga-anogide na-eme ihe obula anyi cheputara n'echiche anyi, na-emekwa atumatu isiike nke obi ojoo anyi tuptara.'"

¹³ N'ihia ya ka ONYENWE ANYI ji kwuo si, "Jutanu ajuju n'etiti mba niile,

- onye nūrula ihe dị otu a?
 Ndị m, Izrel, bụ nwaagboghọ na-amaghị nwoke
 emeela ihe jọgburu onwe ya.
- 14 O nweela mgbe mmiri oyi m mere ka ọ kpukọtaa
 kọrọ n'elu ugwu Lebanon?
 O nweela mgbe mmiri ya juru oyi,
 nke si n'ebe dị anya na-asọdata ji akwụsị iso asọ?
- 15 Ma ndị m echezọla m.
 Ha na-achụ aja nsure oku na-esi isi uto nye arụsị na-enweghị isi,
 bụ arụsị ndị ahụ mere ka ha sọ ngongọ n'uzo ha niile.
 Ha sụrụ ngongọ hapu igbasokwa uto oma ahụ dị site na mgbe ochie.
 Kama ha na-eje ije n'uzo ohia, nke na-enweghị ukpuru,
 nke a na-ewuzighi ewuzi.
- 16 Ala ha ga-atogborọ n'efu.
 O ga-aghọ ihe iju anya ruo ebighi ebi.
 Ndị si n'akuku ya na-agafe ga-efufe isi ha,
 n'ihu na ihe ha ga-ahụ ga-eju ha anya.
- 17 Aga m achusa ha n'ihu ndi iro ha
 dika ifufe na-eke site n'owuwa anyanwu.
 Aga m agbakuta ha azu.
 Ha agaghị ahukwa ihu m anya n'ubochi ahụ mbibi ga-abiakwasị ha.”
- 18 Ha siri, “Bianu ka anyi gbaa izu megide Jeremaya, n'ihu na izi iwu
 agaghị esite n'ebe ndi nchujaja no kwusi, maobu ndumodu n'ebe ndi
 maara ihe, ma o bukwanu okwu site n'ebe ndi amuma no. Ya mere, bianu
 ka anyi were ire anyi buso ya agha,* gharakwa ina nti n'okwu obula nke
 o na-ekwu.”
- 19 Gee m nti, ONYENWE ANYI.
 Nuru ihe ndi na-ebo m ebubo na-ekwu megide m.
- 20 O kwesiri iji ajo omume kwughachi ihe oma?
 Ma lee na ha egwuolara m olulu.
 Chetakwa na m guzooro n'ihu gi
 ma rijo gi aririo n'ihu ha.
 Aririo m bu ka i hapu iweso ha oke iwe.
- 21 Ya mere, were umu ha nyefee n'aka unwu.
 Werekwa ha onwe ha nyefee n'aka mma agha.
 Mee ka ndi nwunye ha ghoo ndi gba aka umu na di.
 Meekwa ka e gbuo ndi ikom ha,
 ka mma agha gbukwaa umu okorobia n'ogbo agha.
- 22 Mee ka e site n'ulo ha nu mkpu akwa,
 mgbe i mere ka ndi iro ha buso ha agha na mberede.
 N'ihu na ha egwuola olulu ijide m,
 ha esiekwarala m onya nzuzo ijide m n'ukwu.
- 23 Ma gi onwe gi, ONYENWE ANYI,
 maara nzube ojoo ha niile igbu m.
 Agbagharala ha ajo omume ha;
 maobu hichapu mmehie ha site n'ihu gi.
 Mee ka ukwu ha gbuchapu ka ha daa n'ihu gi;
 mesie ha ike mgbe i na-ewe iwe.

* 18:18 Maobu, gwajuo ya okwu afo

19

¹ Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, “Jee, zụta otu ite aja site n’aka ọkpụ ite. Duru ụfọdụ n’ime ndị okenye na ndị nchụaja,

² jee na Ndagwurugwu nke Ben Hinom, nke dị nso n’ọnyụ ụzọ ama Ejuju dị n’ọwụwa anyanwụ. Nọdụ n’ebe ahụ kwupụtara ha okwu ndị m gwara gi.

³ Sị ha, ‘Nurụnụ okwu ONYENWE ANYỊ, unu ndị eze Juda, na ndị Jerusalem. Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, onye bụ Chineke Izrel kwuru. Geenụ ntị! Aga m eme ka ihe ọjọọ bịakwasi ala a, ụdị ihe ọjọọ ga-eme ka ntị ọbụla nurụ ya zụọ wuruwuru.

⁴ N’ihi na ha ahapụla m, mee ka ebe a ghọọ nke chi ndị mba ọzọ. Ha achụọla aja nsure ọkụ n’ime ya nye chi ndị ahụ ha na nna nna ha, maọbụ ndị eze Juda, na-amaghị. Ha ejirila ọbara ndị aka ha dị ọcha mejupụta ebe a.

⁵ Ha ewuola ebe ichụ aja dị elu nye chi Baal. N’elu ya kwa ka ha na-esure ụmụ ha dika aja nye Baal, bụ nke m na-enyeghị n’iwu, ekwughikwa m ya, o nwekwaghị mgbe o ji bata m n’obi.

⁶ Ya mere, kpacharanụ anya, n’ihi na ụbọchị ahụ na-abịa, ka ONYENWE ANYỊ kwubiri, mgbe ndị mmadụ agaghị akpọkwa ebe a Tofet ma ọ bụkwanụ Ndagwurugwu nke Ben Hinom, kama a ga-akpọ ya Ndagwurugwu Ogbu.

⁷ “ ‘N’ebe a ka m ga-anọ laa nzube niile nke Juda na Jerusalem n’iyi. Aga m eme ka ha daa site na mma agha n’ihu ndị iro ha, n’aka ndị ahụ na-achọsi ndụ ha ike. Aga m enye ụmụ anụ ufe na anụ ọhia ozu ha dika nri.

⁸ Aga m ebibi obodo a mee ka ọ ghọọ ihe iju anya na ihe ịma ọsụ. Ndi niile na-esi n’akụkụ ya agafe ga-anọ n’ọnyụ iju anya, ha ga-eledakwa ya anya n’ihi ọnya ya niile.

⁹ Aga m emekwa ka ha rie anụ ahụ nke ụmụ ha ndị ikom na ndị inyom. Ha ga-erikwa anụ ahụ ibe ha, n’ihi na ndị iro ha ga-agba ha gburugburu nọchibido ha n’ime oke mkpagbu* ka ha bibie ndụ ha.’

¹⁰ “Kuwaa ite ahụ mgbe ndị gi na ha so nọ na-ele gi anya.

¹¹ Gwa ha sị, ‘Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile sịrị: Aga m etipịa mba a na obodo a, dika ite aja nke ọkpụ ite a si daa tipiasia n’uzọ a na-apughị imezikwa ya ọzọ. Ha ga-eli ndị nwurụ anwụ na Tofet tutu ruo mgbe ohere na-agaghị adikwa ili ozu ọzọ.

¹² Ihe dị otu a ka m ga-eme n’ebe a, meekwa ndị bi na ya. Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri. Aga m eme obodo a ka ọ dịrị ka Tofet.

¹³ Ụlọ niile dị na Jerusalem na ụlọ niile nke ndị eze Juda ka a ga-emerụ dika ebe a, bụ Tofet, otu a ka a ga-esi meruokwa ụlọ niile a suree ihe nsure ọkụ na-esi isi uto n’elu ha nye usuu niile nke eluigwe, wusakwara chi ndị ọzọ ihe ọnyụ dika onyinye.’”

¹⁴ Mgbe Jeremaya si na Tofet, ebe ahụ ONYENWE ANYỊ zigara ya ibu amụma lōta, o guzoro n’ogige ụlonsọ ukwu Chineke ahụ, gwa ndị mmadụ niile okwu sị ha,

¹⁵ “Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, onye bụ Chineke nke Izrel sịrị, ‘Geenụ ntị! Ana m aga ime ka ihe ọjọọ ahụ m kwuru okwu ya bịakwasi obodo a, na obodo nta niile gbara ya gburugburu, n’ihi na ha bụ ndị isiike, ndị juru ige ntị n’okwu m.’”

* 19:9 Gbochie nri ọbụla isite n’ezi rute ha aka

20

Jeremaya na Pashua

¹ Mgbe Pashua nwa Imea, bu onye nchujaja, ma burukwa onyeisi na-elekota ulonso ukwu ONYENWE ANYI, nuru amuma ndi a Jeremaya na-ebu,

² o nyere iwu ka e tie Jeremaya, bu onye amuma ihe, kee ya agbu, tinye ya n'onu uzọ ama Di Elu nke Benjamin, nke di ulonso ukwu ONYENWE ANYI.

³ N'echi ya, mgbe Pashua topuru ya site n'agbu ahụ, Jeremaya sirị ya, "ONYENWE ANYI akpoghi gi Pashua, kama aha gi bu Mago-Misabib, nke putara, Nwoke ihe egwu gbara gburugburu.

⁴ N'ihhi na nke a ka ONYENWE ANYI na-ekwu, 'Aga m eme ka i ghoro onwe gi, ghokwara ndi enyi gi niile ihe egwu. Anya gi abuo ka i ga-eji hu ha mgbe mma agha ndi iro ha ga-egbuda ha. Aga m ararakwa ala Juda niile nyefee ha n'aka eze Babilon, onye ga-egbuda ha. Aga m ararakwa ala Juda niile nyefee ha n'aka eze Babilon, onye ga-eburu ndi niile bi n'ime ya gaa Babilon. O ga-egbu ndi foduru.

⁵ Aga m enyefe ndi iro ha aku niile di n'obodo, na ihe niile ha rputara, na ihe niile di oke onuahia, na ngwongwo na aku niile nke ndi eze Juda. Ha ga-eburu ya dika ihe a kwatara n'agha laa Babilon.

⁶ Ma gi onwe gi bu Pashua, na ndi niile bi n'ulo gi, ka a ga-adota n'agha buru gaa Babilon. N'ebe ahụ ka i ga-anwu. Ebe ahụ kwa ka a ga-eli gi, gi na ndi enyi gi ndi a niile i na-eburu amuma ugha.' "

Mkpesa Jeremaya

⁷ ONYENWE ANYI, i ghola m aghughu, meekwa m ka m ghoo onye a ghogburu n'aghughu.

I jidesiela m aka ike, mee ka uche gi mezuo m n'ahu.

Lee na mmadu niile na-akpari m ubochi niile.

Onye obula jikwa m na-eme ihe ochi.

⁸ N'ihhi na mgbe obula m meghere onu kwuo okwu, aghaghi m iti mkpu.

Aga m akpo mkpu banyere ihe ike na ila n'iyi.

N'ihhi na okwu ONYENWE ANYI ewetarala m mkpari na ikwa emo ubochi niile.

⁹ O burukwa na m ekwu n'obi m si, "Agaghi m ekwute ihe obula metutara okwu ya maobu aha ya ozo."

O dighi ekwe m.

N'ihhi na okwu ya na-enwu m oku n'obi.

O dikwa ka oku na-enwu enwu emechibidoro uzọ n'ime okpukpu m.

Ike agwula m inagide okpomoku nke okwu ya.

N'ezie, apughikwa m inagide ya.

¹⁰ Ana m anu otutu akuko nzuzo,

"Oke egwu n'akuku niile!

Juunu ya! Ka anyi juunu ya!"

Ndi enyi m niile

no na-eche mgbe m ga-azohie ukwu daa, na-asị,

"Ma eleghi anya o ga-abu onye eduhiere,

mgbe ahụ, anyi ga-emegide ya,

bororo onwe anyi obọ n'ahu ya."

¹¹ Ma ONYENWE ANYI nonyeere m dika dike n'agha;

n'ihhi ya, ndi na-esogbu m ga-aso ngongo, ha agaghi emerikwa m.

Ihe ha zubere agaghi emezuru ha, n'ihhi ya, ihere ga-eme ha nke ukwu;

a gaghi echezokwa onodu ihere ha ruo ebighi ebi.

- 12 Ma gị, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, gị, onye na-enyocha onye ezi omume,
onye anya ya na-eru n'ihe dị mmadụ n'obi na n'ime echiche uche ya,
biko, kwere ka m dị ndụ hụ mgbe ị ga-abọrọ onwe gị ọbọ megide ha,
n'ihị na ọ bụ n'aka gị ka m tinyere ihe niile gbasara m.
- 13 Bụkuonụ ONYENWE ANYỊ abụ!
Nyenu ONYENWE ANYỊ otuto!
N'ihị na ọ na-anaputa ndụ ndị mkpa na-akpa,
site n'aka ndị ajọ omume.
- 14 Ihe a buru ọnu ka ụbọchị ahụ a muru m bụ.
Ka ụbọchị nne m muru m ghara inwe ngozi.
- 15 Onye a na-abụ ọnu ka nwoke ahụ bụ nke wetara nna m akuko ọmumu
m,
nke mere ka ọ nuri ọnu, na-asị ya,
“A muolara gị nwa, ọ bụ nwa nwoke!”
- 16 Ka e meekwa nwoke ahụ ihe ONYENWE ANYỊ mere obodo ndị ahụ
o bibiri na-enweghị ọmiko.
Ka nwoke ahụ nogidekwa na-anụ iti mkpu akwa n'ututu,
na akwa ibu agha n'ehihie.
- 17 N'ihị na ọ hapuru igbu m mgbe m nọ n'afọ nne m,
hapu ime ka afọ nne m buru ili m,
ka afọ ya burukwa ihe buru ibu ruo mgbe ebighi ebi.
- 18 N'ihị gini ka m ji site n'afọ nne m puta
ihu onodu ojo ndi a, na inogide n'obi mwute,
na ino onodu ihere ogologo ubochi niile nke ndu m?

21

Chineke aju aririọ Zedekaya

1 Ndi a bu okwu ONYENWE ANYI, nke ruru Jeremaya nti mgbe eze Zedekaya zigara Pashua nwa Malkija, na onye nchujaja bu Zefanaya nwa Maaseia,

2 si, “Jutara anyi ase site n'aka ONYENWE ANYI, n'ihị na Nebukadneza eze Babilon na-ebuso anyi agha. Eleghi anya Onyenwe anyi ga-emere anyi ihe itunanya dika oge gara aga, nke ga-eme ka o si n'ebe anyi no wezuga onwe ya.”

3 Ma Jeremaya zara si ha, “Gwanu Zedekaya si ya,

4 'Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru: Lee ejikerela m ugbo a ichighari ihe agha niile di unu n'aka, nke unu ji na-ebuso eze Babilon na ndi Kaldia gbara obodo unu gburugburu agha, e, ejikerela m ichighari ha megide unu. Aga m akpobata ha n'ime obodo a.

5 Mu onwe m ga-eji aka e setipuru nke oma, na aka di ike, nke iwe na onuma di ukwu, buo agha megide unu.

6 Aga m etida ndi niile bi n'obodo a, ma mmadu ma anu oha. Ha ganwukwa site n'oke ihe otiti, nke m ga-eme ka o biakwasị ha.

7 Mgbe nke a mesiri, Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara, aga m ewere Zedekaya eze Juda, na ndisi ochichi ya, na ndi niile bi n'obodo a, ndi mma agha na unwu na ihe otiti ndi a na-egbughi, nyefee ha n'aka Nebukadneza eze Babilon, na n'aka ndi iro ha, ndi na-achosi ndu ha ike. O ga-eji mma agha gbuo ha. O gaghi emere ha ebere, o gaghi egosikwa ha omiko.’

⁸ “Tinyere nke a, gwanu ndi mmadu niile, ‘na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru: Lee, ana m eche n’ihu unu uzọ abụọ, uzọ na-eduba na ndu, na uzọ na-eduba n’onuwu.

⁹ Onye obula n’ime unu nogidere n’obodo a ka mma agha, maobu unwu, maobu ihe otiti ga-egbu. Ma onye obula n’ime unu pukwuru ndi Kaldia gbara obodo unu gburugburu, were onwe ya nyefee ha n’aka, ga-adi ndu; o ga-echebekwa ndu ya.

¹⁰ Ekpebiela m imesi obodo a ike; o nweghi ihe oma obula ga-esi n’aka m rute ha, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri. A ga-enyefe obodo a n’aka eze Babilon, onye ga-eji oku laa ya n’iyi.’

¹¹ “Karichasia, gwa ndi ezinaulo eze Juda si, ‘Nurunu okwu ONYENWE ANYI.

¹² Unu ulo Devid, otu a ka ONYENWE ANYI siri,

“ ‘Kpeenu ikpe ziri ezi* kwa ututu niile;

naputanu ndi a na-emegbu emegbu site n’aka ndi na-emegbu ha.

Naputakwanu ndi a na-apunara ihe ha nwere site n’aka ndi na-apunara ha ihe ndi a.

O buru na unu emeghi otu a, iwe m ga-abiakwasị unu,

dika oku n’ihi ajo omume unu,

o dikwaghi onye puru ime ka o kwusi.

¹³ Edoola m onwe m megide gi, Jerusalem,

gi onye bi n’ebe di elu karia ndagwurugwu a,

onye bi n’ebe di elu nke di larị, Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

Gi onye na-asị “Onye puru ibuso anyi agha?

Onye kwa puru ibata n’ebe anyi e wusiri ike?”

¹⁴ Aga m enye gi ahuhu nke ruuru gi n’ihi ajo omume gi,

otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

Aga m amunye oku n’oke ohia gi niile,

nke ga-erechapu ihe niile di gi gburugburu.’ ”

22

Ikpe omuma diri ndi eze ojoo

¹ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, “Jee n’uloeze Juda nodu n’ebe ahụ kwusaa ozi ndi a.

² ‘Nuru okwu ONYENWE ANYI, nye gi, gi eze Juda, gi onye na-anokwasị n’ocheeze Devid. Nuru ya, gi na ndiisi ochichi gi, na unu ndi niile na-esite n’onu uzọ ama ndi a na-apu na-abatakwa.

³ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, Meenu ihe di mma na ihe ziri ezi. Naputanu onye eji aka ike napu ihe o nwere site n’aka onye ahụ na-emegbu ya. Unu emejokwala onye obia, maobu mee ya ihe ike. Unu emekwala ndi na-enweghi nna, maobu ndi inyom di ha nwuru ihe ojoo. Unu awusikwala obara ndi aka ha di ocha n’ebe a.

⁴ N’ihi na o buru na unu elezie anya mee iwu ndi a niile, mgbe ahụ, ndi eze na-anokwasị n’elu ocheeze Devid ga-anogide na-esite n’onu uzọ ama ndi a na-aputa, na-abata n’elu ugbo agha ha, ma n’elu inyinya ha, ha na ndiisi ochichi ha, na ndi ha na-achi.

⁵ Ma o buru na unu ajụ irube isi nye iwu ndi a, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, eji m onwe m na-anu iyi na uloeze a ga-aghọ mkpomkpọ ebe.’ ”

⁶ N’ihi na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru banyere uloeze Juda, “O bu ezie na idi dika Gilead nye m,

* 21:12 Meenu ka ikpe ziri ezi na-adiri mmadu niile kwa ubochi

dịka elu ugwu ukwu Lebanon,
 aghaghị m ime gị ka ị diri ka ebe ikpofu ahịhịa,
 dịka obodo ndị mmadụ na-ebighị n'ime ya.

7 Aga m ezite ndị mbibi ndị ga-abịa megide gị.
 Onye ọbụla n'ime ha ga-eji ngwa agha ya.

Ha ga-egbutusikwa osisi sida ọma gị niile,
 tunye ha niile n'ime ọkụ.

8 “Otụtụ ndị si mba ọzọ bịa ga-agafe obodo a. Ha ga-ajurita ibe ha ajuju si, ‘Gini mere ONYENWE ANYI ji mee obodo ukwu a ihe ọjọọ di otu a?’

9 Ọsisa ha ga-enweta ga-abụ, ‘Ọ bụ n’ihi na ha gbakọtara ọgbugba ndụ ONYENWE ANYI Chineke ha azụ, malite ikpọ isiala na ife chi ndị ọzọ.’”

10 Unu akwala akwa n’ihi eze ahụ nwurụ anwụ, maọbụ ruo ụjụ n’ihi na ọ gaghị abukwa eze unu,

kama kwaanụ akwa n’ihi onye ahụ a dotara n’agha buru gaa mba ọzọ.
 N’ihi na ọ gaghị aloghachi ọzọ;

ọ gaghị ahukwa ala ebe a mụrụ ya anya ọzọ.

11 N’ihi na ihe ndị a ka ONYENWE ANYI kwuru banyere Shalum nwa Josaya, onye nọchiri anya nna ya dịka eze Juda, bụ onye ahụ e si n’ebe a buru gaa mba ọzọ, “Ọ gaghị alotakwa ọzọ.

12 Ebe ahụ e buuru ya gaa ka ọ ga-anọ nwuo. Ọ gaghị ahukwa ala nke aka ya anya ọzọ.”

13 “Ahụhụ na-adiri onye ahụ na-ewu ụlọeze ya site n’uzọ ajọ omume, nke jikwa ikpe na-ezighị ezi na-ewu ime ụlọ elu ya niile,

onye ahụ nke na-eme ndị mmadụ ruo ọrụ n’efu,

nke na-adighị akwụ ha ụgwọ ọbụla n’ihi ọrụ ha.

14 Onye na-asị, ‘Aga m ewuru onwe m ụlọeze buru ibu, nke ọnuụlọ di n’ulo elu ya sara ezi mbara.’

Ya mere, ọ tinyere oghereikuku sara mbara n’ulo ahụ, jirikwa osisi sida machie elu ya,

werekwa penti* na-acha uhie uhie chọọ ya mma.

15 “Ị ga-abụ eze

n’ihi na i nwere otụtụ osisi sida karịa ndị ọzọ?

Nna gị o nweghị ihe oriri na ihe ọnuụhụ?

O mere ihe di mma na ihe ziri ezi

n’ihi ya ihe niile gaara ya nke ọma.

16 O kwuchitere ọnu ndị ogbenye na ndị nọ na mkpa, nke a mere na ihe niile gara nke ọma.

Ọ bughị nke a bụ ihe ọ putara bụ imara m?

Ka ONYENWE ANYI kwuputara

17 Ma anya unu na obi unu

adighị n’ihe ọzọ ma ọ bughị naanị n’uru n’ezighị ezi

n’iwufu ọbara ndị aka ha di ọcha,

na imegbu ndị mmadụ, na iji aka ike pūnara ha ihe ha nwere.”

18 Ya mere, ihe ndị a ka ONYENWE ANYI kwuru banyere Jehoiakim nwa Josaya eze Juda:

“Ha agaghị eruru ya uju si,

‘Ewoo nwanne m nwoke! Ewoo nwanne m nwanyị!’

Ha agaghị eruru ya uju si,

‘Ewoo nna anyị ukwu! Ewoo ima mma ya!’

19 A ga-eli ya dịka e si eli inyinya ibu.

* 22:14 Ya bụ, mgba

A ga-adọkpuru ozu ya n'ala tufuo ya
n'azu onu uzọ ama Jerusalem.”

- 20 “Gbagoruo na Lebanon tie mkpu akwa,
meenu ka a nu olu unu na Bashan,
sitekwanu na Abarim tie mkpu akwa
n'ihhi na e gweriela ndi niile unu na ha di na mma.
- 21 Adoro m gi aka na nti n'oge ahụ i no na-eche na i guzo chim,
ma i juru ige nti.
Nke a bukwa omume gi site na mgbe i bu nwantakiri.
I jukwara irubere m isi.
- 22 Oke ifufe ga-ebufu ndi ozuzu aturu gi niile,
a ga-emekwa ka ndi gi na ha di na mma gaa biri na mba ozo.
Mgbe ahụ, ihere ga-eme gi, i ga-aghokwa onye e wedara n'ala
n'ihhi ajo omume gi niile.
- 23 Gi onye na-ebi na Lebanon,[†]
onye ebe obibi ya di n'ulo e ji osisi sida wuo,
lee ka i si[‡] na-asu ude mgbe ihe mgbu biakwasiri gi,
ihe mgbu yiri nke nwanyị ime na-eme.
- 24 “Ma dika m na-adi ndu,” otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya, “a
sikwari na gi, bu Jehoiakin, nwa Jehoiakim eze Juda, bu mgbaaka akara m
gbanyere na mkpisiaka di n'aka nri m, aga m agbapukwa gi,
25 were gi nyefee n'aka ndi ahụ na-achosi ndu gi ike, bu ndi ahụ i na-atu
ujo ha. Aga m enyefe gi n'aka Nebukadneza eze Babilon na ndi Kaldia.
- 26 Aga m atufu gi na nne muru gi, tuga unu na mba ozo di iche site
n'obodo a no muo unu. Ebe ahụ ka unu ga-anọ nwuo.
- 27 Unu agaghị aloghachikwa n'ala ahụ na-agu unu aguu iloghachi n'ime
ya.”
- 28 Nwoke a bu Jehoiakin, o bu ite tiwara etiwa, nke e leliri eleli,
ihe onye obula na-achoghi?
N'ihhi gini ka a ga-eji tufuo ya na umu ya,
tuga ha na mba ha na-amaghi?
- 29 Ala, ala, ala,
nuru okwu ONYENWE ANYI.
- 30 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru:
“Detuo ya n'akwukwo na nwoke a bu onye gba aka nwa,
nwoke nke ihe na-agaghị agara nke oma n'oge ndu ya niile,
n'ihhi na o nweghi onye n'ime umu o muru nke ihe ga-agara nke oma,
o nwekwaghị onye n'ime ha ga-anokwasị n'ocheeze Devid,
maobu chikwa ozo na Juda.”

23

Onyenwe anyi Ezi omume Anyi

1 “Ahuhu diri ndi ozuzu aturu ahụ na-achusasi, ma na-ebibi igwe aturu
m ha kwesiri ilekotazi anya.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

2 Ya mere, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel na-agwa ndi ozuzu
aturu ahụ na-elekota ndi m, “Ebe o bu na unu akpasajala igwe ewu na
aturu m, chusaa ha, kama ilekotazi ha anya nke oma, aga m ata unu ahuhu
n'ihhi ihe ojo ndi a unu mere.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

[†] 22:23 Nke a bu uloeze ahụ di na Jerusalem, hu nke a na 1Ez 7:2 [‡] 22:23 Akwukwo ndi ozo
ga-ede; lee ka i si buru onye a ga-emere ebere mgbe ihe mgbu

³ “Mụ onwe m ga-eji aka m chikọta ndị m fọdurụ n’igwe ewu na aturụ m site na mba ahụ niile m chụgara ha, kpoghachikwa ha n’ebe ita nri ha, ebe ha ga-anọ mubaa, di ukwuu n’onuogugụ.

⁴ Aga m ahoputakwa ndi ozuzu aturu, ndi ga-eleketazi ha anya. Egwu agaghị atụ ha, o dikwaghị onye ga-emenye ha ụjọ. O nwekwaghị onye ga-akpafu akpafu n’ime ha.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

⁵ “Ubochi ndi ahụ na-abia,” ka ONYENWE ANYI kwuputara,
“mgbe m ga-eme ka Ngalaba na-eme ezi omume bilie n’ezinaulo Devid.
O ga-abu Eze ga-eji amamihe chia ndi ya.

O ga-eme ezi ihe, kpeekwa ikpe ziri ezi n’ala ahụ.

⁶ N’ubochi, ya ka a ga-azoputa Juda,

Izrel ga-ebikwa n’udo.

Nke a bu aha a ga-akpo ya:

ONYENWE ANYI Onye Nzoputa, bu Ezi omume Anyi.*

⁷ “N’ihi nke a, ubochi ahụ na-abia,” ka ONYENWE ANYI kwuputara, “mgbe ndi mmadu na-agaghị asikwa ozo, ‘Dika ONYENWE ANYI na-adị ndu, bu onye sitere n’ala Ijipt duputa ndi Izrel,’

⁸ ma ha ga-asị, ‘Dika ONYENWE ANYI na-adị ndu, bu onye ahụ kpolatara agburu Izrel site n’ala di n’ugwu, na mba di iche iche ebe o chugara ha.’ Mgbe ahụ, ha ga-ebi n’ala nke aka ha.”

Ndi amuma ugha.

⁹ Ma banyere ndi amuma,
obi m na-agbawa n’ime m,
okpukpu m na-amakwa jijiji n’ihi ha.

Adi m dika nwoke mmanya na-egbu,
dika onye nubigara mmanya oke,
n’ihi ihe na-eche ha site n’aka ONYENWE ANYI,
na site n’okwu nsọ ya.

¹⁰ Ndi juputara n’ala a bu ndi na-akwa iko.
N’ihi ibu onu ndi a niile ala a togboro n’efu,
ahihia niile di n’ozara akponwula.

Ndi amuma na-agbasokwa ihe ojojo.
Ha na-egosikwa ike ha n’uzo na-ezighi ezi.

¹¹ “N’ihi na ndi amuma na ndi nchujaja aghola ndi na-amaghi Chineke.
O buladi n’ime ulonso ukwu m ka m na-ahu ajo omume ha.”

Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

¹² “N’ihi ya, uzo ha na-agbaso ga-adi ka ebe na-amị amị;
a ga-achubanye ha n’ochichiri
ebe ahụ ka ha ga-anokwa daa.

Aga m eme ka ihe mbibi biakwasị ha
n’afọ ahụ, a ga-ata ha ahuhụ.”

Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

¹³ “Ahuru m ihe aru
n’etiti ndi amuma Sameria:
Ha buru amuma site n’ike chi Baal,
si otu a duba ndi m, bu Izrel na mmehie.

¹⁴ Ahukwara m ihe jogburu onwe ya

* 23:6 Onyenwe anyi, bu ezi omume anyi.

- n'etiti ndi amuma no na Jerusalem.
 Ha na-ebi ndu ikwa iko, na ikwu okwu ugha.
 Ha na-agba ndi ajo omume ume,
 si otu a na-egbochi ha isi n'ihe ojo ha tugharia.
 Ha niile dika ndi Sodom n'ebe m no;
 ndi Jerusalem dikwa ka ndi Gomora n'ihu m.”
- 15 N'ih i nke a, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru banyere ndi amuma a,
 “Aga m eme ka ha rie nri na-aku ilu,
 meekwa ka ha nu mmiri e tinyere nsi,
 n'ih i na mmuo nke amaghi Chineke esitela n'aka ndi amuma no na Jerusalem
 gbasaa ruo ndi niile bi n'ala ah.”
- 16 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru,
 “Unu anala nti n'ihe ndi amuma ah na-eburu unu n'amuma,
 n'ih i na olileanya ha na-ewetara unu abughi ezi olileanya.
 Ohu ha na-agwa unu na ha huru bu ihe ha cheputara n'obi ha,
 o sighi n'onu ONYENWE ANYI rute ha
- 17 Ha na-anogide na-agwa ndi ah na-eleli m anya na-as i ha,
 ‘ONYENWE ANYI kwuru si, unu ga-enwe udo.’
 Ndi ah niile na-agbasokwa uz isiike nke obi ha tuptara,
 ka ha na-agwakwa okwu si, ‘O nweghi ihe ojo ga-abiakwas i gi.’
- 18 Ma olee onye o bu n'etiti ndi amuma a nke na-abiaru ONYENWE ANYI nso,
 hu ya anya maobu inu ihe o na-ekwu?
 Onye kwa n'etiti ha nwerela ike naa nti nuru okwu ya?
- 19 Lee, ONYENWE ANYI na-ezite oke ifufe na-efesi ike,
 o bu oke ifufe nke iwe ya,
 nke ga-abia
 bufuo ndi ajo omume a.
- 20 ONYENWE ANYI agaghi akwusi iwe iwe ya
 tutu ruo mgbe o mezuru
 ihe niile di ya n'obi.
- N'ubochi ndi ah na-abia n'ihu,
 unu ga-aghota ihe ndi a niile nke oma.
- 21 O bughi m zitere ndi amuma a,
 ma ha na-ekwu na o bu okwu si m n'onu ka ha na-ekwu.
 O nwebeghi oge m ji gwa ha okwu,
 ma ha nokwa na-ebu amuma.
- 22 A si na ha abiala nso guzo n'ebe igba izu nzuzo m,
 ha gaara ekwusara ndi m okwu m,
 nke gaara eme ka ha site n'ajo omume ha tugharia,
 sitekwa n'uzo ojo ha chigharia.
- 23 “Abu m naani Chineke na-an o ha nso,
 ma adighi m an o n'ebe di anya?”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 24 “O nwere onye puru izo onwe ya n'ebe nzuzo
 nke m na-enweghi ike ihu anya?”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
 “O bu na m anoghi n'ebe niile n'elugwe nakwa n'awa?”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

25 “Anwala m ka ndi amuma a, bu ndi na-ebu amuma ugha n’aha m na-ekwu na-asi, ‘Aroro m nro! Aroro m nro!’

26 Ruo ole mgbe ka ihe di otu a ga-adigide n’obi ndi amuma ndi a, ndi na-ebu amuma aghugho di ha n’obi?

27 Ha na-eche na nro ha na-akoritara ibe ha ga-eme ka ndi mmadu chezo aha m, dika ndi nna nna ha si chezo aha m site n’ikpo isiala nye Baal.

28 Ka onye amuma ahụ roro nro kogharịa nro o roro. Otu a kwa, ka onye ahụ okwu m di n’onu ya nogidekwa na-ekwusa ya n’eziokwu. N’ihi na gini ka okporo oka na mkpuru oka nwekoro?” Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

29 “Okwu m o dighi ka oku? Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,† Okwu m o dikwaghi ka okporo igwe‡ nke na-etiwasi nkume?”

30 N’ihi ya, ONYENWE ANYI kwubiri si, “Ana m edo onwe m megide ndi amuma na-esite n’onu ibe ha na-ezute okwu ha na-ekwu, ma na-asi na o bu n’onu m ka ha si nata ya.

31 E, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, Ana m edo onwe m megide ndi amuma ahụ ire ha na-ekwu otutu okwu, ndi ahụ na-asikwa, ‘O bu ihe si n’onu ONYENWE ANYI puta.’

32 N’ezie, ana m edo onwe m megide ndi ahụ niile na-ebu amuma nro ugha.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara. “Ha ji okwu ugha ha na-agwa ndi m okwu, na-eduhie ha, ma o bughị m hoputara ha. O bukwaghi m zitere ha. Okwu ha adighikwa abara ndi m uru obula.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

Ndi amuma ugha na iju ase ugha.

33 “Mgbe ndi a, maobu ndi amuma ha, maobu ndi nchujaja ha, juru gi ajuju si gi, ‘Gini bu ozi i si n’onu ONYENWE ANYI nata?’ I ga-asa ha si, ‘Ozi nke ole?§ Aga m agbakuta unu azu, ya bu ihe ONYENWE ANYI kwubiri.’

34 O buru na onye amuma maobu onye nchujaja maobu onye obula ozo ekwuo si, ‘Ihe di otu a bu ozi* si n’onu ONYENWE ANYI,’ aga m ata onye ahụ kwuru okwu ahụ na ndi ezinaulo ya ahuhu.

35 Ihe ndi a bu ihe unu na-agwarita onwe unu n’otu n’otu. O bu ihe enyi na-agwa enyi ya, na ihe nwanna na-agwa nwanna Izrel ibe ya. Unu na-asi, ‘Gini bu osisa ONYENWE ANYI nyere?’ maobu, ‘Gini bu okwu e si n’onu ONYENWE ANYI nata?’

36 Kwusinu ijughari ajuju banyere ihe ONYENWE ANYI kwuru, n’ihi na okwu onye obula n’ime unu kwuru na-aghoru onye ahụ ihe si n’onu ONYENWE ANYI puta. Site n’uzo di otu a unu na-agbanwe ma nasugharikwa okwu Chineke di ndu isi, bu okwu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, onye bu Chineke anyi.

37 Ihe ndi a niile bu ihe unu na-ajukari onye amuma, ‘Gini bu osisa ONYENWE ANYI nyere gi? Maobu, gini ka ONYENWE ANYI kwuru?’

38 O bu ezie na unu na-ekwu si, ‘Ihe ndi a bu ozi si n’aka ONYENWE ANYI,’ ma lee ihe ONYENWE ANYI na-ekwu: Unu na-ekwu okwu ndi a, ‘Ihe a bu ozi si n’aka ONYENWE ANYI,’ o buladi mgbe m gwarala unu si unu asikwala ‘Ihe ndi a bu ozi n’aka ONYENWE ANYI.’

39 Ya mere, mu onwe m ga-echezo unu kpamkpam ma sitekwa n’ihu m chupu unu na obodo a nke m nyere unu na nna nna unu ha.

† 23:29 Maobu, na-aju ajuju si ‡ 23:29 Lit. Hama § 23:33 Akwukwo ufodu na-asi, unu onwe unu bu isi okwu ya * 23:34 Maobu, okwu

⁴⁰ Aga m eme ka ita uto ebighi ebi biakwasị unu. Aga m etinyekwa unu n'onyodu ihere nke ga-adigide ruo ebighi ebi, e, onodu ihere nke a na-agaghi echefu echefu."

24

Nkata fiig abuo

¹ Emesia, ONYENWE ANYI gosiri m nkata fiig abuo, nke a dobara n'ihu ulonso ONYENWE ANYI. N'oge a, Nebukadneza eze Babilon esitelari na Jerusalem dokporu Jehoiakin nwa Jehoiakim, eze Juda, na ndisi Juda, na ndi oka, na ndi uzu, mee ka ha gaa biri na Babilon, nke di na mba ozo.

² Otu nkata nwere mkporu fiig mara mma, dika ndi ahụ na-ebu uzu acha, nkata nke ozo nwere mkporu fiig nke joro njo, ha joro njo na mmadu enweghi ike iracha ha.

³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI juru m ajuju si m, "Jeremaya, gini ka i huru?" Azara m si ya, "Ahuru m mkporu fiig. Ufodu di nnoo ezi mma, ma ndi ozo joro njo. Ha adighikwa mma nracha."

⁴ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

⁵ "The ndi a ka ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel kwuru: Ndi ahụ m mere ka e si na Juda dota n'agha, ndi e buuru gaa n'ala Kaldia di m dika mkporu osisi fiig ndi a mara mma.

⁶ Anya m ga-adikwasị ha n'ahụ ihu na ihe gaara ha nke oma. Aga m akpoghachitekwa ha n'ala a. Aga m ewulikwa ha elu ghara ikwada ha; Aga m akụ ha dika osisi ghara ihopu ha.

⁷ Aga m enye ha udi obi ha ga-eji mata m, na m bu ONYENWE ANYI. Ha ga-abu ndi m, mu onwe m ga-abukwa Chineke ha. N'ihina na obi ha niile ka ha ga-eji loghachikwute m.

⁸ " 'Ma dika fiig ojoo ndi a, bu ndi di njo nke ukwu na-enweghi ike iri ha eri,' ONYENWE ANYI siri, 'otu a ka m gaa emeso Zedekaya, eze Juda, na ndisi ochichi ya, na ndi ahụ niile foduru ndu na Jerusalem, ma ha bi n'ime ya, maobu biri n'Ijpt.

⁹ Aga m eme ka ha ghororo alaeze niile nke uwa ihe isho oyi, na ihe naweta obi ojoo. Ha ga-aghọ ihe ita uto, na ihe e ji akọ akuko, na ihe nkocha na ihe ibu onu n'ebe obula m mere ka ha gaa biri.

¹⁰ Aga m ezigakwa mma agha na unwu na oria na-eefe efe n'etiti ha, tutu ruo mgbe e mere ka ha gwusia n'elu ala ahụ nke m nyere ha, nyekwa ndi bu nna nna ha.' "

25

Iri afọ asaa nke idota n'agha

¹ Okwu ruru Jeremaya nti banyere ndi Juda niile, n'afọ nke anọ nke ochichi eze Jehoiakim, nwa Josaya na Juda. O bukwa n'afọ nke mbu nke ochichi eze Nebukadneza na Babilon.

² Ya mere, ihe ndi a ka Jeremaya, bu onye amuma gwara ndi Juda na ndi niile bi na Jerusalem:

³ Kemgbe afọ iri abuo na ato, sitekwa n'afọ iri na ato nke ochichi eze Josaya nwa Amon, bu eze Juda ruo taa, ka okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, a gwara m unu okwu, mgbe na mgbe, ma unu juru ige nti n'ihe m gwara unu.

⁴ O bukwa ezie na ONYENWE ANYI eziterela unu ndi ohu ya bu ndi amuma site n'oge ruo n'oge ma unu ajula ige nti. Unu jukwara ina nti n'ihe ha na-ekwu.

⁵ Ozi ha ziri unu bu nke a, “Unu niile n’otu n’otu sitenu n’uzo ozo unu na ndu ozo unu tugharia, ka unu nwee ike ibigide n’ala a ONYENWE ANYI nyere unu na nna nna unu ha ruo mgbe ebighi ebi.

⁶ Unu agbasola maobu fee, maobu kpo isiala nye chi ndi ozo; unu ejila arusi unu ji aka unu mee kpasuo m iwe, ka m ghara imeru unu ahụ.

⁷ “Ma unu juru ige m nti,” otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara. “Unu ejirila arusi unu ji aka unu mee kpasuo m iwe, si otu a wetara onwe unu mmeru ahụ.”

⁸ Ya mere, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-asi, “Ebe o bu na unu ajula ige nti n’okwu m.

⁹ Aga m akpoku ndi ahụ si n’ugwu, ha na ohu m bu Nebukadneza, eze Babilon.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, “Aga m eme ka ha bia megide ala a, na ndi bi n’ime ya. Ha ga-emegidekwa mba niile gbara ala a gburugburu. Aga m ebibi ha niile kpamkpam, mee ha ka ha ghoz ihe iju anya, na ihe a na-eleli. Ha ga-aghokwa mkpomkpo ebe ruo mgbe ebighi ebi.

¹⁰ Aga m emekwa ka olu obi utu na onu, na olu ndi ikom na ndi inyom na-alu di na nwunye, na olu ndi na-akwo oka, na ihe nke oriona na-enye, hapukwa idi n’ime ya.

¹¹ Ala a niile ga-agho mkpomkpo ebe togboro n’efu, mba ndi a niile ga-ejere eze Babilon ozi iri afu asaa.

¹² “Ma mgbe iri afu asaa zuru, aga m ata eze Babilon na mba ya, bu ala ndi Babilon, ahuhu n’ihi ajo omume ha,” otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, “Aga m emekwa ka ala ahụ ghoz mkpomkpo ebe ruo mgbe ebighi ebi.

¹³ Aga m emekwa ka ihe niile m buru uzo kwuo megide ala ahụ bjakwasị ya, bu ihe niile e dere n’akwukwo a, na ihe niile Jeremaya buru n’amuma megide mba niile di iche iche.

¹⁴ A ga-eme ka ha ghoz ndi ohu nye mba di iche iche na nke ndi eze di ukwu. Aga m akwughachikwa ha dika omume ha si di, na dika akaoru ha si dikwa.”

Iko onuma Chineke

¹⁵ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel gwara m, “Nara m iko a di m n’aka, nke a gbajuru mmanya onuma m, gaa mee ka mba niile m zigara gi ijekwuru nuru site na mmanya onuma m di n’ime ya.

¹⁶ Mgbe ha nuru ya, ha ga-adaghari, malitekwa iyi ara n’ihi mma agha, nke m ga-ezite n’etiti ha.”

¹⁷ Ya mere, esi m n’aka ONYENWE ANYI nara iko ahụ, meekwa ka mba ndi ahụ niile o ziri m ka m jekwuru nuru ihe di n’ime ya.

¹⁸ Jerusalem na obodo Juda niile, na ndi eze ha, na ndisi ochichi ha, si n’iko ahụ nuru ihe di n’ime ya, n’ihi ime ka e bibie ha, ka ha ghoz ihe iju anya, na ihe nkocha, na ihe a buru onu, dika ha di taa.

¹⁹ Fero, eze Ijpt, na ndi na-ejere ya ozi, na ndisi ochichi ya, na ndi ya niile,

²⁰ na ndi mba ozo niile bi n’ebe ahụ;

na ndi eze Uz;

na ndi eze ndi Filistia niile, bu nke ndi Ashkelon, na Gaza, na Ekron, na ndi foduru n’ime Ashdod.

²¹ Ndi eze Edom, na Moab, na ndi Amon;

²² na ndi eze Taja na Saidon,

na ndi eze obodo ha di n’akuku osimiri, nke di n’ofe nke ozo;

²³ na ala Dedan, na Tema, na Buz, na ndi niile bi n’ebe di anya.

24 Na ndị eze Arebja, na ndị eze mba niile ndị ahụ bi n'ọzara;
 25 na ndị eze Zimri, na Elam, na Midia;
 26 na ndị eze ala dị n'ugwu, na mba dị nso, na mba dị anya, ha niile n'otu n'otu, na alaeze niile dị n'ụwa.
 Mgbe eze ndị a niile n'ụrụ site n'ihe dị n'iko ahụ, eze Sheshak ga-esitekwa na ya n'ụrụ.

27 “Mgbe ahụ, gwakwa ha si, ‘Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru: N'ụrụ, n'ubiganu oke; gbọkwana agbọ, daanu n'ala ebe unu na-agaghị esi bilitekwa ọzọ, n'ihhi mma agha m ga-ezite n'etiti unu.’

28 Ọ bụrụ na ha ajụ inara gị iko a site na ya n'ụrụ ihe dị ya n'ime, gwa ha si, ‘Unu ga-an'uriri ya, n'ihhi na otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru.’

29 Lee, ana m amalite ime ka mbibi biakwasị obodo ahụ a kpokwasiri aha m. Ma unu ga-esi ana gbanari ahuhu? Unu agaghị agbanari ahuhu, n'ihhi na ana m enye iwu ka e webata mma agha n'etiti ndị niile bi n'ụwa. Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri.’

30 “Ugbu a buo amuma ndị a niile megide ha, si ha,
 “‘ONYENWE ANYỊ ga-esi n'elu bigbọ;
 ọ ga-esitekwa n'ebe obibi ya dị nso mee ka olu ya daa ụda.
 Ọ ga-ebigbosi ike megide ala ya
 Ọ ga-eti mkpu dika ndị ahụ na-azocha mkpuru vaini;
 ọ ga-eti mkpu megide ndị niile bi n'ụwa.

31 Ụda mkpotu ahụ ga-eru na nsotu niile nke ụwa,
 n'ihhi na ONYENWE ANYỊ ga-ebo mba niile nke ụwa ebubo.
 Ọ ga-eme ka ikpe omuma rute mmadu niile,
 meekwa ka e jiri mma agha bibie ndị ajo omume.’”
 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

32 Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru,
 “Lee, mbibi na-agbasa
 site n'otu mba na-eru na mba ọzọ;
 oke ifufe na-abiakwa
 site na nsotu niile nke ụwa.”

33 N'oge ahụ, ndị ahụ ONYENWE ANYỊ ga-egbu ga-atogboro n'ebe niile, site n'otu nsotu nke ụwa ruo na nke ọzọ. A gaghị eli ha, o nwekwaghị onye ga-akwa ha. Kama ha ga-atogboro n'ala dika unyi.

34 Kwasienu akwa ike, unu ndị ozuzu aturu, tiekwanu mkpu akwa;
 turunu onwe unu n'ala, unu ndị ndu nke igwe ewu na aturu.
 N'ihhi na oge a ga-egbu unu eruola,
 unu ga-adakwa tiwasia dika ite aja.

35 Ndị ozuzu aturu agaghị enwe ebe ha ga-agbaga oso;
 ndị ndu igwe ewu na aturu agaghị enwekwa ebe ha ga-ezo onwe ha.

36 Geenụ nti ka unu nuru ikwa akwa ndị ozuzu aturu,
 geenụ nti nuru mkpu akwa ndị ndu igwe ewu na aturu,
 n'ihhi na ONYENWE ANYỊ na-ebibi ebe ita nri ha.

37 Ebe mmakpu oma niile nke anu ulo ga-aghokwa mkpomkpo ebe,
 n'ihhi oke iwe nke ONYENWE ANYỊ.

38 Ọ ga-apukwute ha, dika odum si esi n'ebe ndina ya na-aputa ichu anu ohia.
 Ọ ga-eme ka ala ha ghoo mkpomkpo ebe,
 n'ihhi mma agha nke onye mmegbu,

na n'ihì oke iwe ONYENWE ANYÌ.

26

Mba ọnwụ a baara Jeremaya

¹ Na mmalite oge ahụ, Jehoiakim nwa Josaya eze Juda bidoro ịchị ndị Juda, ONYENWE ANYÌ mere ka okwu ya rute Jeremaya ntị.

² Ihe ndị a ka ONYENWE ANYÌ kwuru, “Guzo n’ogige ụlọnsọ ONYENWE ANYÌ. Nọdụ n’ebe ahụ gwa ndị niile si n’obodo Juda bịa ikpọ isiala n’ụlọnsọ ONYENWE ANYÌ okwu. Gwa ha ihe ahụ niile m nyere gị n’iwu. Mee ka ihe ndị ahụ niile m nyere gị n’iwu rute ha ntị, na-afọdughị otu.

³ Ma eleghị anya ha ga-anụ, si na mmehie ha chegharịa. Mgbe ahụ, mụ onwe m ga-eme ka ihe ojọọ ahụ m na-ezube na ọ ga-abiakwasị ha ghara ibiakwasị ha.

⁴ Gwa ha si, ‘Otu a ka ONYENWE ANYÌ kwuru: Ọ buru na unu ajụ ige m ntị, jukwa igbaso iwu m, nke m nyere unu.

⁵ Ọ burukwa na unu ajụ ige ntị n’okwu ndị ohu m bụ ndị amuma ahụ m ziteere unu site n’oge ruo n’oge (ndị unu nọgidewara jụ ige ntị),

⁶ mgbe ahụ, aga m eme ka ụlọnsọ a dirị ka Shailo. Aga m emekwa ka obodo a buru obodo a buru ọnu n’etiti mba niile dị n’uwa.’ ”

⁷ Ndị nchụaja, na ndị amuma, na ndị mmadu ndị ọzọ nọ n’ụlọnsọ ONYENWE ANYÌ nuru mgbe Jeremaya kwuru okwu ndị a niile.

⁸ Mgbe Jeremaya kwusiri okwu ndị ahụ ONYENWE ANYÌ si ya kwuo, ndị nchụaja ahụ, na ndị mmadu ndị ọzọ, na ndị amuma ahụ niile, jidere ya si ya, “I ghaghị inwu!

⁹ Gini mere i ji buo amuma na ụlọnsọ a ga-adị ka Shailo? Gini kwere mere i ji akwado na obodo a ga-aghọ mkpompkpọ ebe, nke onye ọbụla na-agaghị ebikwa n’ime ya?” N’oge ahụ, ndị mmadu ahụ niile gbara Jeremaya gburugburu n’ụlọnsọ ONYENWE ANYÌ.

¹⁰ Mgbe ndịisi ọchịchị Juda nuru ihe ndị a na-eme, ha sitere n’ụlọeze bilie puo, jee n’ụlọnsọ ONYENWE ANYÌ. Mgbe ha ruru n’ebe ahụ, ha weere ọndu n’onu uzo ama ọhuru nke di n’ulonsọ ONYENWE ANYI.

¹¹ Mgbe ahụ, ndị nchụaja na ndị amuma gwara ndịisi ọchịchị ahụ okwu si ha: “O kwesiri ka a maa nwoke a ikpe ọnwụ, n’ihì na o buru amuma megide obodo a. Unu onwe unu ji ntị unu nuru ihe o kwuru.”

¹² Mgbe ahụ, Jeremaya gwara ndịisi ọchịchị ahụ na mmadu niile nọ n’ebe ahụ okwu si ha, “Ọ bụ ONYENWE ANYÌ zitere m ibu amuma megide ụlọnsọ a na obodo a. Okwu niile m kwuru, nke unu nuru, bụ ihe ONYENWE ANYÌ ziri m ikwu.

¹³ Ma ọ buru na unu emee ka uzo unu na omume unu zie ezi, ọ buru na unu erube isi nye ONYENWE ANYÌ Chineke unu, mgbe ahụ, ONYENWE ANYÌ ga-eme ka ihe ojọọ ahụ o zubere na ọ ga-abiakwasị unu ghara ibiakwasị unu.

¹⁴ Ma n’ebe mụ onwe m nọ, lee adi m unu n’aka, jirinụ m mee ihe ọbụla ziri unu ezi n’anya nke dikwa mma n’anya unu.

¹⁵ Ma ghotakwanu nke oma, na ọ buru na unu emee ka m nwuo, unu ga-eweta ikpe omuma nke igbu onye aka ya di ocha n’isi unu. Ikpe omuma ga-adikwara obodo a na ndi bi n’ime ya, n’ihì na eziokwu, ONYENWE ANYÌ zitere m ikwuputa na ntị unu okwu ndi a niile.”

¹⁶ Mgbe ahụ, ndịisi ọchịchị na ndị mmadu ahụ niile gwara ndị nchụaja na ndị amuma okwu si ha, “O kwesighi ka a maa nwoke a ikpe ọnwụ n’ihì na ọ gwara anyi okwu site n’aha ONYENWE ANYÌ Chineke anyi.”

17 Ufọdụ n'ime ndị okenye nọ n'ebe ahụ pụtara n'ihu ọha mmadụ ahụ gwa ha okwu si,

18 “Maika onye Moreshet buru amụma n'oge Hezekaya, bụ eze Juda. Ọ gwara ndị Juda niile, si ha, ‘Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru:

“ ‘A ga-akoghari Zayon dika ala ubi.

Jerusalem ga-aghọ ebe e kpokọtara nkume na ngwongwo ụlọ dakporo adakporo,

ugwu nke ụlonsọ ukwu ahụ ga-aghọ ebe di elu nke oke ọhia tochiri.’

19 “Hezekaya bụ eze Juda, na ndị Juda niile, ha mere ya ka ọ nwụọ? Hezekaya ọ tughị egwu ONYENWE ANYỊ, riọọ amara na ihuoma ya? Ọ bụ na ONYENWE ANYỊ atugharighi uche, mee ka ihe ojọọ o kwuru megide ya gharakwa imezu? Ma anyi na-achọ iwetara onwe anyi ihe ojọọ nke oke mbibi.”

20 (Uraya nwa Shemaya, onye si Kariat Jearim pụta, bukwa onye ozo buru amuma site n'aha ONYENWE ANYI. Amuma o buru megide obodo a na ala a bukwa udi amuma nke Jeremaya na-ebu.

21 Mgbe Jehoiakim bụ eze na ndiisi ochichi nuru amuma Uraya na-ebu, ha gbaliri ijide ya gbuo ya, ma Uraya nuru ihe ha zubere ime. Ya mere, Uraya nuru ya gbapu oso gbalaa Ijipt n'ihigwu.

22 Ma eze bụ Jehoiakim, zipuru Elnatan nwa Akboa na ufodu ndi ikom ozo ka ha gaa Ijipt jide Uraya.

23 Ha si n'Ijipt kpolata Uraya, duru ya gaa n'ihu Jehoiakim bụ eze, onye nyere iwu ka e jiri mma agha gbuo ya. A tanyere ozu ya n'ebe a na-eli ndi mmadu efu n'ala ahụ.)

24 Ma otu o di, Ahikam nwa Shefan, dinyeere Jeremaya, n'ihigya a raraghi Jeremaya nye n'aka ndi mmadu ka ha gbuo ya.

27

Juda ga-aghọ onye na-ejere Nebukadneza ozi

1 Na mmalite ochichi Zedekaya, nwa Josaya eze Juda, okwu ndi a si n'onu ONYENWE ANYI rute Jeremaya nti.

2 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI gwara m, “Jiri akpukpo anu di warawara na ufodu okporo igwe, meere onwe gi udi agbu ahụ a na-amanye umu ehi n'olu,* nyakwasị ya n'olu gi.

3 Mgbe ahụ, zigara ndi eze Edom, na Moab, na Amon, na Taja, na Saidon ozi site n'onu ndi ozi ha bjara Jerusalem iwetara Zedekaya eze Juda ozi.

4 Zie ha ozi ha ga-ezi ndi nwe ha, si, ‘The ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, si, “Zienu ndi nna unu ukwu ozi a, si,

5 Ọ bụ site n'ike aka m, na site n'ogwe aka m, nke e setiri eseti, ka m ji mee uwa, na mmadu, na anumanu di n'ime ya. Mu onwe m ka o dikwara ikpebi itinye ha niile n'aka onye obula m hoputara dika o si di m mma.

6 Ugbu a, ana m ewere alaeze unu niile nyefee ya n'aka onye na-ejere m ozi bu Nebukadneza eze Babilon; aga m emekwa ka o buladi umu ajo anu ohia mee ihe o nyere n'iwu.

7 Mba niile ga-akpo isiala nye ya; ha ga-akpokwa isiala nye nwa ya na nwa nwa ya, tutu ruo mgbe m kpebiri na oge ha ezuola. Mgbe ahụ, aga m eme ka otutu mba na otutu ndi eze merie ya.

* 27:2 Lit. Yoku

8 “ “Ma ọ burukwa na mba maọbu alaeze ọbula aju ife Nebukadneza, bu eze Babilon, maọbu ju ijere ya ozi dika ohu,† aga m eji mma agha na unwu na ọria na-efe efe, taa mba ahụ ahụhụ, tutu ruo mgbe m bibiri ya site n’aka ya. Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

9 Ya mere, unu ańala ndi amuma unu, na ndi na-aju mmuo ase, na ndi na-akowara unu nro, na ndi mmuo ojo si n’onu ha ekwu okwu, na ndi mgbaasi nti. Unu ańala ha nti mgbe ha na-asị unu, ‘Unu agaghị abụ ndi ohu eze Babilon.’

10 N’ihi na ọ bu naani amuma ugha ka ha na-eburu unu, okwu ugha nke ga-eme ka e site n’ala unu wezuga unu, bulaa unu ala di anya. Aga m esi n’ala unu chusaa unu. Unu ga-alakwa n’iyi.

11 Ma ọ buru na mba ọbula ekwere ibu ohu eze Babilon, kwenyekwa ife ya ofufe, mba ahụ ka m ga-eme ka ọ noğide n’ala nke aka ya. Ọ ga-ako ala ahụ, birikwa n’ime ya. Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.” ”

12 Otu ozi ahụ ka m ziri Zedekaya, bu eze Juda. Asiri m, “Were olu‡ gi nyefee eze Babilon n’aka dika ohu, feekwa ya na ndi ya, i ga-adikwa ndu.

13 N’ihi gini ka gi na ndi gi ga-eji nwuo site na mma agha, na site n’unwu na ọria na-efe efe, dika nke ONYENWE ANYI kwurula banyere mba ọbula nke na-agaghị efe eze Babilon?

14 Egela nti n’okwu ndi amuma na-agwa gi si, ‘Unu agaghị efe eze Babilon,’ n’ihi na ọ bu okwu ugha ka ha na-agwa unu.

15 ‘Ọ bughị m zitere ha,’ otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara. ‘Ha ji aha m na-ebu amuma ugha. N’ihi ya, aga m achupu unu, unu ga-alakwa n’iyi, unu na ndi amuma ahụ na-eburu unu amuma.’ ”

16 Mgbe ahụ, agwara m ndi nchujaja na ndi mmadu niile okwu si ha, “The ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru: Unu egela ndi amuma ahụ nti, bu ndi na-asị unu, ‘Na mgbe na-adighi anya a ga-ebughachi ngwongwo ahụ e si n’ulonso ONYENWE ANYI bulaa Babilon.’ Ọ bu amuma ugha ka ha na-eburu unu.

17 Unu egela ha nti. Feenu eze Babilon, n’ihi na ọ bu naani site n’uzo ahụ ka unu ga-esi diri ndu. N’ihi gini ka unu ga-eji kwenye ka obodo a gho mkpomkpo ebe?

18 Ọ buru n’ezie na ọ bu okwu ONYENWE ANYI si n’onu ndi amuma a na-aputa, ha rionu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ariri ka ọ hapu ikwe ka e bukoru ngwongwo foduru n’ime ulonso nakwa ndi foduru n’uloeze Juda, na n’ime Jerusalem bulaa Babilon.

19 N’ihi na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru banyere ogidi niile ndi ahụ, na Oke osimiri bronz ahụ, na ihe ndokwasị niile, na ihe niile foduru n’obodo a,

20 nke Nebukadneza, bu eze Babilon na-eburughi mgbe o sitere na Juda na Jerusalem, dokpuru Jehoiakin nwa Jehoiakim, bu eze Juda, na ndi niile a na-asopuru bulaa Babilon.

21 E, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile bu Chineke Izrel kwuru banyere ihe niile foduru n’ulonso ONYENWE ANYI, na ndi foduru n’uloeze Juda na n’ime Jerusalem.

22 ‘A ga-eburu ha niile bulaa ha Babilon. Ebe ahụ ka ha ga-anokwa tutu ruo mgbe m ga-abia leta ha,’ ka ONYENWE ANYI kwubiri. ‘Mgbe ahụ, aga m ebulatakwa ha, kpoghachitekwa ha n’ebe a.’ ”

† 27:8 Ka o si choo ‡ 27:12 Ya bu, onwe

28

Hananaya onye amụma ụgha

¹ O ruo, n'ónwa nke ise nke otu afọ ahụ, nke bụ afọ nke anọ, na mmalite ọchịchị Zedekaya eze Juda, Hananaya, nwa Azoa, onye amụma si Gibion, gwara m okwu n'ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ n'ihu ndị nchụaja na ndị mmadụ si m.

² "The ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, 'Aga m agbaji agbụ nke eze Babilon.

³ Tupu afọ abụọ agabiga, aga m esi Babilon bulata ihe ndị ahụ niile Nebukadneza eze Babilon si n'ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ bupụ bulaa Babilon.

⁴ Aga m akpọlatakwa Jehoiakin nwa Jehoiakim, na ndị niile ọzọ e si na Juda dọta n'agha bulaa Babilon, n'ihina aga m agbaji agbụ ahụ eze Babilon nyanyere ha n'olu.'" Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

⁵ Mgbe ahụ, Jeremaya onye amụma zara Hananaya onye amụma n'ihu ndị nchụaja na ndị mmadụ niile guzo n'ụlọnsọ ONYENWE ANYỊ

⁶ Jeremaya onye amụma sịrị, "Amen!* Ka ONYENWE ANYỊ mezuo okwu amụma a i buru site na ibughachite ngwongwo ụlọ ONYENWE ANYỊ na ikpoghachite ndị niile e mere ka ha si n'ebe a gaa biri na Babilon.

⁷ Ma gee ntị n'ụrụ ihe m ga-ekwu n'ihu gị na n'ihu ndị a niile guzo n'ebe a.

⁸ Site na mgbe ochie, ndị amụma ahụ bu mụ na gị ụzọ ebuola amụma banyere agha na mbibi na ọrịa na-efe efe megide ọtụtụ obodo dị iche iche, na ọtụtụ alaeze dị iche iche.

⁹ Ma ihe e ji amata na ọ bụ ONYENWE ANYỊ n'ezie, zitere onye amụma buru amụma kwuo na udo ga-adi, bụ naanị ma ọ buru na amụma ya emezuo."

¹⁰ Mgbe ahụ, Hananaya bụ onye amụma yipuru Jeremaya agbụ ahụ o yikwasiri onwe ya n'olu gbajie ya.

¹¹ Ọ sịrị n'ihu ọha mmadụ ahụ niile, "Nke a ka ONYENWE ANYỊ kwuru: 'Ọ bụ n'otu aka ahụ ka m ga-agbajipukwa agbụ iyagba Nebukadneza, eze Babilon nyanyere n'olu mba niile tupu afọ abụọ agabiga.'" Mgbe o kwuru otu a, Jeremaya onye amụma hapuru ebe ahụ laa.

¹² Mgbe Hananaya bụ onye amụma gbajisiri iyagba† ahụ Jeremaya, onye amụma nyanyere onwe ya n'olu, okwu ONYENWE ANYỊ ruru Jeremaya ntị sị ya,

¹³ "Gaa gwa Hananaya okwu sị ya, 'The ndị a ka ONYENWE ANYỊ kwuru: I gbajielaa agbụ e ji osisi mee, ma n'ónọdu ya ihe i ga-enweta bụ agbụ igwe.

¹⁴ Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel, kwuru. Aga m anyanye mba ndị a niile agbụ igwe, i mee ka ha fee Nebukadneza eze Babilon. Ha ga-efekwa ya. Aga m enyekwa ya ike ọ buladi n'ebe umu anụ ọhia di.'" "

¹⁵ Mgbe ahụ, Jeremaya onye amụma sịrị Hananaya onye amụma, "Gee ntị, Hananaya! Ọ bughị ONYENWE ANYỊ zitere gị, ma i ghogbuola mba a mee ka ha tukwasị uche n'okwu ụgha.

¹⁶ N'ihina nke a, otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, 'Ekpebiela m isite n'ụwa wepụ gị. I ga-anwu n'afọ a, n'ihina i kwusaala nnupu isi megide ONYENWE ANYỊ.'" "

¹⁷ N'ónwa asaa nke afọ ahụ Hananaya onye amụma nwuru.

* 28:6 Maọbụ, *Ya sikwa otu a diri* † 28:12 Lit. *Yoku*

29

Akwukwo ozi nye ndi a dotara n'agha

¹ Ihe ndi a bu ihe di n'akwukwo ozi Jeremaya onye amuma si Jerusalem degaara ndi foduru ndu n'etiti ndi okenye, na ndi nchujaja, na ndi amuma, na ndi Izrel Nebukadneza dotara n'agha si na Jerusalem bulaa ha Babilon.

² Nke a bu mgbe eze Jehoiakin, nne eze, ndi ozi n'uloeze, ndi ndu Juda na Jerusalem, ndi oka, na ndi uzu sitere na Jerusalem dota ha n'agha buru ha gaa mba ozo.

³ Onye Jeremaya nyere akwukwo ozi a ka o nyeruo ndi e deere ya bu Eleasa nwa Shefan, na Gemaraya nwa Hilkaya, ndi Zedekaya eze Juda zigara Babilon izi Nebukadneza bu eze ozi.

⁴ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel na-agwa ndi niile m mere ka e si na Jerusalem dota n'agha buru laa Babilon,

⁵ "Wuoronu onwe unu ulo, birikwanu n'ime ya; kuonu ihe n'ubi a gbara ogige, riekwa mkpuru si na ya;

⁶ lunu nwunye, mukwanu umu ndi ikom na umu ndi inyom; lukwaranu umu unu ndi ikom nwunye, kwenyekwanu ka umu unu ndi inyom luo di, ka ha mukwa umu ndi ikom na umu ndi inyom. Mubaanu n'ebe ahụ, unu ebilatakwala.

⁷ Chonu udo nke obodo ahụ m mere ka unu gaa biri n'ime ya. Kpeekwanu ekpere nye ONYENWE ANYI banyere ya. N'ih na o buru na ihe agaara obodo ahụ nke oma, o ga-agakwara unu nke oma."

⁸ N'ih na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile bu Chineke Izrel kwuru, "Unu ekwela ka ndi amuma ahụ no n'etiti unu, na ndi na-aju arusi ase rafuo unu; unu egela nti n'akuko ha na-ako banyere nro ndi ahụ unu na-akwagide ha ka ha roo.

⁹ N'ih na amuma ha na-ebu n'aha m bu amuma ugha. O bukwaghi m zitere ha." Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

¹⁰ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, "Mgbe iri afọ asaa m kwadoro maka Babilon zuru, aga m abia mezuo nkwa ahụ m kwere. Aga m eme ka unu lotakwa n'ebe a.

¹¹ N'ih na mu onwe m maara echiche niile m na-eche banyere unu," ka ONYENWE ANYI kwubiri, "echiche ime ka ihe gaara unu nke oma, o bukwaghi echiche ime unu ihe ojo, echiche ime ka unu nwee ezi odinihu, na olileanya kwesiri ntukwasị obi.

¹² Mgbe ahụ, unu ga-abiakwute m, unu ga-abia kpokuokwa m n'ekpere, aga m egekwa unu nti.

¹³ Unu ga-achosikwa m ike, chota m ma o buru na unu ejiri obi unu niile choo m.

¹⁴ Aga m emekwa ka unu chota m," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, "meekwa ka unu bu ndi a dotara n'agha lota. Aga m esitekwa na mba ahụ niile m chugara unu chikotaa unu, kpooghachitekwa unu n'ebe ahụ m si chupu unu." Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

¹⁵ Unu puru i si, "ONYENWE ANYI akpolite ndi amuma nye anyi na Babilon."

¹⁶ Ma ihe ndi a ka Onyenwe anyi na-ekwu banyere eze ahụ na-anokwasị n'oocheeze Devid, na banyere ndi mmadu niile foduru n'obodo a, bu umunne unu ndi ahụ na-esoghi unu gaa ebe e mere ka ha ga biri na mba ozo.

¹⁷ E, ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwuru, “Aga m eziga mma agha n’etiti ha, zigakwa unwu na oria na-efe efe. Aga m eme ha ka ha di ka mkpuru fiig jogburu onwe ya, nke mmadu na-agaghi ata ata.

¹⁸ Aga m eji mma agha, na unwu, na oria na-efe efe, chuo ha oso. Aga m eme ha ka ha buru ihe alaeze niile nke uwa ga na-aso oyi. Ha ga-abu ihe ibu onu, na ihe iju anya, na ihe nkocha, na ihe ita uta n’etiti mba niile ebe m ga-achula ha oso.

¹⁹ N’ihi na ha egeghi nti n’okwu m, bu okwu si n’onu ndi ohu m bu ndi amuma, ndi m zigaara ha mgbe mgbe. Ma unu onwe unu, ndi bi na mba ozo egekwaghi nti n’okwu m.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

²⁰ Ya mere, nuru okwu ONYENWE ANYI, unu niile bu ndi m mere ka e si na Jerusalem dota n’agha gaa Babilon.

²¹ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel na-ekwu banyere Ehab nwa Kolaya, na Zedekaya nwa Maaseia, ndi na-ebu amuma ugha n’aha m, “Aga m ewere ha nyefee n’aka Nebukadneza bu eze Babilon. O ga-etigbukwa ha n’ihu unu.

²² N’ihi ha, ndi niile e si Juda dota n’agha buru gaa Babilon ga na-ekwu okwu nkocha si, ‘Ka ONYENWE ANYI mesokwa gi udi mmeso o mesoro Zedekaya na Ehab, ndi eze Babilon tonyere n’oku nke regburu ha.’

²³ N’ihi na ha emeela ihe ndi jogburu onwe ya na njo n’Izrel; ha na nwunye ndi agbataobi ha akwaala iko; ha esitekwala n’aha m buo amuma ugha, amuma nke m na-enyeghi ha iwu ibu. Amaara m na ihe ndi a bu eziokwu, n’ihi na ahuru m ya.” Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

Ozi e ziri Shemaya

²⁴ Gwa Shemaya onye Nehelam okwu si ya,

²⁵ Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, “I dere akwukwo zigara ndi niile bi na Jerusalem, ha na Zefanaya nwa Maaseia onye nchujaja, na ndi nchujaja ndi ozo. I gwara Zefanaya okwu n’akwukwo ahụ si ya,

²⁶ ‘ONYENWE ANYI ahoputala gi mee gi onye nchujaja ga-anochi anya Jehoiada. N’ihi ya, i burula onyeisi ulonso ukwu ONYENWE ANYI. Ya mere, o kwesiri ka i jide onye ara obula na-akpo onwe ya onye amuma, manye ya agbu igwe n’ukwu, na n’olu ya.

²⁷ Gini mere i ji hapu ibasiri Jeremaya, onye Anatot mba ike, onye name onwe ya onye amuma n’etiti unu?

²⁸ O ziterela anyi ozi di otu a na Babilon si anyi, Unu ga-anọ n’ebe ahụ tee anya. Ya mere, wuoronu onwe unu ulo, birikwanu n’ime ya. Kwonu ihe n’ubi, riekwanu ihe si n’ubi unu.’”

²⁹ Zefanaya bu onye nchujaja, guru akwukwo ozi ahụ n’ihu Jeremaya, bu onye amuma.

³⁰ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI biakwutere Jeremaya, si,

³¹ “Zigara ndi ahụ niile e mere ka ha gaa biri na mba ozo ozi si ha, ‘Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru banyere Shemaya onye Nehelam, Ebe o bu na Shemaya ebuorola unu amuma mee ka unu tukwasị obi unu n’okwu ugha ya, ma o bughị m ziri ya,

³² ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, Mu onwe m aghaghi ita Shemaya onye Nehelam na mkpuru ya ahuhu n’ihi mmehie ya. O gaghị enwe nwoke obula ga-afodu ndu n’etiti ndi ya niile. O gaghị esokwa unu lekwasị anya n’ihe oma ahụ niile m na-akwado imere ndi m, n’ihi na o kwusara nnupu isi megide ONYENWE ANYI. Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.’”

30

Nlota umu Izrel

- ¹ Ndi a bu okwu nke si n'ebe ONYENWE ANYI no biakwute Jeremaya.
- ² "Otu a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, 'Dee ihe niile m gwara gi n'ime akwukwo.
- ³ N'ih na ubochi ndi ahụ na-abia,' ka ONYENWE ANYI kwuputara, 'mgbe m ga-akpoghachite ndi m bu Izrel na Juda si n'ebe e mere ka ha jee biri na mba ozọ lota. Aga m eme ka ha laghachi n'ala ahụ m nyere nna nna ha, ka ha nwetakwa ya.' Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru."
- ⁴ Ma ndi a bu okwu ONYENWE ANYI kwuru banyere Izrel na Juda.
- ⁵ "N'ih na otu a ka ONYENWE ANYI kwuru,
" 'A na-anu mkpu akwa sitere n'egwu,
nke oke egwu, o bughị udo.
- ⁶ Juonu ajuju, ma hu,
nwoke o puru imu umu?
Ginikwa mere m ji na-ahụ ndi ikom di ike
ka ha tukwasiri aka ha n'ukwu ha dika nwanyi ime na-eme,
ihu onye obula gbanwekwara dika nke onye na-anwu anwu?
- ⁷ Ubochi di oke egwu ka ubochi ahụ ga-abu.
O nwekwaghị ubochi ga-adị ka ya.
O ga-abu oge oke nsogbu nye Jekob,
ma a ga-anaputa ya site na ya.
- ⁸ " 'N'ubochi ahụ,'
'aga m agbaji ihe inya n'olu a nyakwasiri ha n'olu,
tibusikwaa agbu niile e kere ha.
Ha agaghị abukwa ndi ohu nye ndi mba ozọ, ka ONYENWE ANYI, Onye
puru ime ihe niile kwubiri.
- ⁹ Kama ha ga-efe ONYENWE ANYI bu Chineke ha,
na Devid eze ha,
onye m ga-esi n'etiti ha mee ka o biliere ha.
- ¹⁰ " 'Ya mere, atula egwu, gi Jekob, ohu m.
Atukwala ujo* gi Izrel,'
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
'Aghaghị m izoputa gi site na mba ahụ di anya,
zopotakwa umu umu gi site na mba ahụ e mere ka ha gaa biri n'ime
ya.
Jekob ga-emesiakwa biri n'udo na nchebe.
O dikwaghị onye ga-eme ka ujo tuọ ya ozọ.
- ¹¹ N'ih na mu onwe m nonyeere gi, aga m azopotakwa gi,'
otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
'A sikwari na m alaa mba ndi ahụ niile n'iyi,
bu mba ndi ahụ m chubanyere gi n'ime ha,
agaghị m ebibi gi onwe gi kpamkpam.
Aga m ado gi aka na nti maobu dika o kwesiri,†
i gaghị agbanari ita ahuhu.'
- ¹² "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwukwara,
" 'Onya di gi n'ahụ enweghị ngwota,
mmeru ahụ i meruru di ukwuu, o pughị ila ala.

* 30:10 Ya bu, adakwala mba † 30:11 Dika o ziri ezi n'ikpe

- 13 O nweghị onye na-ekpechitere gị ọnyị gị,
o nweghị ọgwụ dī nke e ji eme ka ọnya gị laa.
Olileanya adighi na a ga-agwọ gị.
- 14 Ndị niile gị na ha dī na mma e chezoọla gị;
ha adighi echetakwa gị n'echiche uche ha.
E tieela m gị ihe dika onye iro gị ga-esi tie gị ihe;
ataala m gị ahụhụ dika onye na-enweghị obi ebere ga-esi taa gị ahụhụ,
n'ihị na ajọ omume gị bara ụba nke ukwu,
mmehie gị dīkwa ọtụtụ.
- 15 Gini mere i ji na-akwa akwa n'ihị ọnya dī gị n'ahụ?
Gini mere i ji na-akwa akwa n'ihị ihe mgbu nke na-enweghị ọgwugwo?
Emerem m ka ihe ndi a biakwasị gị n'ihị ịba ụba nke ajọ omume gị,
na n'ihị ọtụtụ mmehie gị.
- 16 “ ‘Ma a ga-eripia ndi niile na-eripia gị;
ndi iro gị niile, ha niile n'otu n'otu, ka a ga-adota n'agha buru gaa mba
ozo.
Ndi na-apunara gị ihe i nwere n'ike ka a ga-apunarakwa ha ihe ha nwere
n'ike.
Ndi niile na-alutakwa ihe inwere n'agha ka a ga-enye ka ha ghoo ihe
nluta n'agha.
- 17 Ma aga m eme ka ahụ sie gị ike;
aga m agwokwa ọnya gị niile,’ otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
'N'ihị na a na-akpo gị onye a juru ajụ.
Gị Zayon, nke o nweghị onye na-elekota ya.’
- 18 “Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru,
“ ‘Lee, ana m aga ime ka Jekob nwetaghachi ulo ikwu‡ ya;
aga m enwekwa obi ebere n'ebe obibi ya.
A ga-ewughari obodo ahụ n'elu mkpomkpo ebe ya;§
uloeze ga-eguzokwa n'onodu kwesiri ya.
- 19 N'ebe ahụ ka a ga-esi na-anu olu abụ ekele,
na olu ndi na-anuri onu.
Aga m eme ka ha baa uba n'onuogugu,
ha agaghị adikwa ole na ole.
Aga m eme ka ha buru ndi a na-asopuru,
ndi a na-agaghị eledakwa anya.
- 20 Umụ ha ga-adikwa ka umuntakiri ndi mgbe ochie ahụ,
nzuko ha ga-eguzosikwa ike n'ihu m.
Aga m atakwa ndi ahụ na-emegbu ha ahuhụ.
- 21 Onyendu ha ga-abu otu onye n'ime ndi ha;
onye ga-achi ha ga-esi n'etiti ha puta.
Aga m akpobata ya nso ebe m no, o ga-abiaru m nso,
n'ihị na olee mmadu ahụ nke puru inyefe onwe ya kpamkpam,
maka ibiaru m nso?’
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- 22 ‘N'uzo di otu a unu ga-abu ndi m,
mu onwe m kwa ga-abu Chineke unu.’ ”
- 23 Lee, ONYENWE ANYI ga-esite n'onuma ya
mee ka oke ifufe ya fee.

‡ 30:18 Ya bu, ebe obibi § 30:18 Ufodu akwukwo na-asị n'elu ugu ya

Ọ ga-efekwasị ndị na-emebi iwu
 dika ifufe na-efesi ike.
²⁴ Iwe ọkụ ONYENWE ANYỊ agaghị akwụsị
 tutu ruo mgbe o mezuru
 ihe ndị o bu n'obi.
 N'ụbọchị ndị ahụ na-abịa
 unu ga-aghọta ihe ndị a.

31

¹ “N’oge ahụ,” otu a ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara ya, sị, “Aga m abụ Chineke nke agbụrụ Izrel niile. Ha ga-abụkwa ndị m.”

² Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
 “Ndị ahụ gbanariri mma agha
 ga-ahụta ihuoma n’ozara.
 Aga m abịa iwetara Izrel izuike.”

³ ONYENWE ANYỊ mere ka anyị hụ ya anya site n’ebe dị anya, na-asị,
 “Ọ bụ ihunanya nke na-adigide ruo mgbe ebighị ebi ka m ji hụ gị n’anya;
 Ọ bụ ebere nke na-adighi agbanwe ka m ji dọta unu nso.

⁴ Aga m ewulikwa gị elu ọzọ,
 e, aga m eme ka i buru ihe e wughariri ọzọ, gị Izrel bụ nwaagboghọ
 na-amaghi nwoke.

Mgbe ahụ, i ga-eji ihe iti egwu gị puo
 soro ndi onu juru obi tee egwu.

⁵ Mgbe ahụ, i ga-akukwa ubi vaini a gbara ogige
 n’elu ugwu Sameria.

Ndi oru ubi kuru ya
 ga-erikwa mkpuru si na ya.

⁶ Ubochi ahụ ga-adi mgbe ndi nche ga-anọ
 n’elu ugwu nta niile nke Ifrem tikuo ndi niile si ha,
 ‘Bianu ka anyi jeruo Zayon,
 ka anyi jee n’ihu ONYENWE ANYI Chineke anyi.’ ”

⁷ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 “Tienu mkpu onu n’ihi Jekob,
 tienu mkpu onu n’ihi onye ahụ kachasi mba niile n’idi ukwu.
 Meenu ka a nuru ya, toonu ma na-asikwanu,
 ‘ONYENWE ANYI, biko, zoputa ndi gi,
 bu ndi Izrel foduru.’

⁸ Lee, aga m esite n’ala ahụ di n’ugwu kpota ha;
 aga m eme ka e si na nsotu niile nke uwa chikotaa ha.
 N’etiti ha ka a ga-ahụ ndi kpuru isi na ndi ngwuro,
 na ndi inyom di ime, na ndi inyom ime na-eme.
 Ndi ga-alota ga-adi nnoo ukwu!

⁹ Ha ga na-akwa akwa mgbe ha na-alota,
 ha ga-anokwa n’ekpere mgbe m ga-edulata ha.
 Aga m edu ha site n’akuku iyi,
 n’ala di larii, ebe ha na-agaghị akpobi ukwu ha,
 n’ihi na aghoolara m Izrel nna,
 Ifrem bukwa okpara m.

¹⁰ “Nurunu okwu ONYENWE ANYI, unu mba niile;
 kwusaanu ya n’ebe di anya nke ala ahụ di n’akuku osimiri niile.
 Onye ahụ chusara Izrel ga-achikotakwa ha.

- Ọ ga-elekoetakwa igwe ewu na aturu ya dika onye ozuzu aturu.
- 11 N'ih i na ONYENWE ANYI ga-agbaputa Jekob,
o ga-anaputakwa ha site n'aka ndi ka ha ike.
- 12 Ha ga-abia n'ogwu Zayon tie mkpu onu,
ha ga-anuri onu n'ih i idi ukwu nke ezi ihe ONYENWE ANYI nyere ha,
dika oka, na mmanya ohuru, na mmanu,
na umu igwe ewu na aturu, na otutu ehi.
Ha ga-adi ka ubi a na-agba mmiri mgbe niile;
ha agaghi erukwa uju ozo.
- 13 Mgbe ahụ, obi ga-atọ umu agboghọ uto, ha ga-etekwa egwu onu,
umu okorobia na ndi agadi ga-anurikwa onu.
Aga m eme ka iru uju ha ghororo ha obi uto,
aga m enyekwa ha nkasiobi na onu n'onodu mwute.
- 14 Aga m emekwa ka afo jubiga ndi nchujaja oke n'ih i idi ukwu nke
onyinye ha ga-enweta,
afo ezi ihe m ga-ejukwa ndi m,"*
otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- 15 Ihe ndi a bu ihe ONYENWE ANYI kwuru,
"A nuru otu olu na Rema,
iru uju na oke ikwa akwa.
Rechel na-akwa akwa n'ih i umu ya,
o kwekwaghi inabata nkasiobi a na-akasi ya,
n'ih i na umu ya adighikwa."
- 16 Ma otu a ka ONYENWE ANYI kwuru,
"Jide olu gi aka, ka o ghara ikwa akwa,
jidekwa anya gi abuo, ka ha ghara igba anya mmiri,
n'ih i na a ga-akwu gi ugwo oru n'ih i oru gi."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
"Ha ga-esite n'ala ndi iro ha lotakwa.
- 17 N'ih i ya, olileanya dikwara odin'ihu gi."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
"Umu gi ga-alotakwa n'ala nke aka ha.
- 18 "Anula m n'ogwu isu ude Ifrem, na okwu o kwuru si,
'I doola m aka na nti dika nwa ehi nke na-eme isiike.
Lee, amutala m ihe i choro ka m muta site n'ido aka na nti gi.
Ya mere, kpolata m, ka m nwee ike lotakwa,
n'ih i na i bu ONYENWE ANYI na Chineke m.
- 19 Mgbe m kpafuru,
echeghariri m.
Mgbe m ghotakwara,
e tiri m aka n'obi m,
ihere mere m, o wutekwara m
n'ih i n'onodu ihe ihere n'ih i udi ndu m biri n'okorobia m.'
- 20 Ifrem, o bughu nwa m nwoke,
onye ihe ya na-atọ m uto?
O bu ezie na m na-ekwu okwu megide ya,
ma anokwa m na-echeta ya.
N'ih i ya, ihe banyere ya na-agusi obi m aguu ike.
Ana m enwekwa obi ebere n'ebe o no."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

* 31:14 Ndi m ga-enwejubigakwa ihe niile oke

- 21 “Manyenu ogidi ihuba uzọ ama,
 manyekwanu osisi ihuba uzọ ama.
 Lezienu anya muta aha okporouzo niile,
 bu okporouzo unu ga-eso.
 Lota, gi Izrel, bu nwaagboghọ na-amaghi nwoke,
 laghachi n’obodo gi ndi a.
- 22 Ruo ole mgbe ka i ga-anọ na-awaghari,
 gi nwaagboghọ na-ekwesighi ntukwasị obi Izrel?
 N’ihi na ONYENWE ANYI na-aga ime ihe oheru n’uwa;
 nwanyi ga-anọ nwoke gburugburu.”
- 23 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel,
 kwuru, “Mgbe m si na mba ozo kporoghachi ha, ndi ga-ebi n’ala Juda na
 n’ime obodo ya niile ga-ekwu okwu ndi a ozo si: ‘ONYENWE ANYI gozie gi,
 gi ebe obibi di nso, gi uguwu di nso.’
- 24 Ndi mmadu ga-ebikota onu na Juda na n’obodo niile di n’ime ya, ma
 ndi na-arụ oru ubi, ma ndi na-elekota igwe ewu na aturu ha.
- 25 Aga m enwoghakwa ike ndi na-ada mba, meekwa ka afo ju ndi ike
 gwuru.”
- 26 N’oge a, esi m n’ura teta, lee anya gburugburu m. Ura m rahuru toro
 m utọ nke ukwu.
- 27 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara, “Lee, ubochi ndi ahụ na-abia,
 mgbe m ga-aku umu mmadu na umu anumanu n’ulo Izrel na n’ulo Juda.
- 28 O ga-erukwa na dika m legidere ha anya maka ihopu ha, ikwada ha,
 itikpo ha, laa ha n’iyi, ma mee ka ihe ojoo biakwasiri ha, otu a ka m ga-
 esikwa lezie ha anya iwuzi ha na iku ha di ka mkpuru.” O bu otu a ka
 ONYENWE ANYI kwubiri.
- 29 “N’ubochi ndi ahụ, ndi mmadu agaghi asikwa,
 “ ‘Nna anyi ha arachaala mkpuru osisi na-achaghi acha,
 ma lee, eze umu ha na-ejiji ejiji.’
- 30 Kama onye obula ga-anwu n’ihi mmehie nke aka ya; onye rachara
 mkpuru osisi na-achaghi acha ka eze ya ga-ejiji.
- 31 “Lee, oge na-abia,” ka ONYENWE ANYI kwuputara,
 “mgbe m ga-eme ka ogbugba ndu oheru diri
 n’etiti mu na ulo Izrel,
 nakwa ulo Juda.
- 32 O bughị udi ogbugba ndu ahụ
 mu na nna nna ha gbara,
 mgbe ahụ m jidere ha n’aka
 site n’ala Ijpt duputa ha,
 n’ihi na ha mebie ogbugba ndu m,
 o bu ezie na mu onwe m bu di nye ha,”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 33 “Ma nke a bu ogbugba ndu mu na ulo Izrel ga-agba
 mgbe oge ndi ahụ gasiri,” ka ONYENWE ANYI kwuputara.
 “Aga m etinye iwu m n’ime obi ha,
 aga m edekwasikwa ha n’uche ha.
 Aga m abụ Chineke ha,
 ha onwe ha ga-abukwa ndi m.
- 34 O dighi onye obula n’etiti ha ga-akuziri onye agbataobi ya ihe,
 maobu otu onye asi ibe ya, ‘Mara ONYENWE ANYI,’
 n’ihi na ha niile ga-ama onye m bu,
 site n’onye dikarisiri nta ruo n’onye dikarisiri ukwu n’etiti ha.”

- Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
 “N’ihi na aga m agbaghara ajo omume ha,
 agaghi m echetakwa mmehie ha niile ozo.”
- ³⁵ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 bu onye ahụ hoputara anyanwu
 mee ka o na-enye ihe n’ehihie,
 onye ahụ nyere onwa na kpakpando iwu
 ka ha na-enye ihe n’anyasi,
 onye na-akpali oke osimiri,
 na-eme ka ebiliri mmiri na-ebigbo.
 Aha ya bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.
- ³⁶ Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,
 “O bu naani ma ukpuru ndi a o puru n’ihu m, ghara idikwa,
 ka a ga-eme ka umu umu Izrel ghara idi,
 ka ha ghara ibukwa mba n’ihu m ozo.”
- ³⁷ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 “O bu naani mgbe e nwere ike itu ma choputa isa mbara nke mbara
 eluigwe,
 na idi omimi nke ntoala uwa,
 ka m ga-aju umu umu niile nke Izrel,
 n’ihi ihe† niile ha mere.”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- ³⁸ “Ubochi ndi ahụ na-abia, Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, mgbe a
 ga-ewughari obodo a nye m, site n’ulo elu Hananel ruo n’onu uzo ama
 Akuku.
- ³⁹ Idi ogologo nke eriri otutu a ga-eji tuo ya ga-adi ka site n’ihu onu uzo
 ama ahụ ruo n’ugwu Gareb, gaakwa ruo Goa.
- ⁴⁰ Ndagwurugwu ahụ niile ebe a tnyere ozu ndi mmadu, na ebe e
 kpofuru ntụ, na mgbada ugwu ahụ niile ebe e doziri edozi maka iku ihe,
 ruo na ndagwurugwu iyi Kidron nke di n’akuku onu uzo ama inyinya,
 ga-aghokwa ebe di nsọ nye ONYENWE ANYI. A gaghị ehopukwa obodo ahụ
 ozo, maobu tikpoọ ya.”

32

Jeremaya azuo ala ubi

¹ Ihe ndi a bu okwu ONYENWE ANYI nke rutere Jeremaya n’afọ nke iri nke
 ochichi Zedekaya eze Juda, nke bukwa afọ nke iri na asato nke ochichi
 Nebukadneza.

² N’oge a, ndi agha Babilon gbara Jerusalem gburugburu. E tinyekwara
 Jeremaya, bu onye amuma n’ogige ulo ndi nche nke di n’uloeze Juda.

³ Zedekaya eze Juda turu ya mkporo n’ebe ahụ, si ya, “Gini mere i ji
 na-ebu amuma di otu a. N’ihi na i na-asi, ‘Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI
 kwuru, ejikerela m inyefe gi na obodo a n’aka eze Babilon. O ga-alutakwa
 ya n’agha.

⁴ Zedekaya eze Juda agaghị agbapu site n’aka ndi Babilon, n’ihi na a ga-
 enyefe ya n’aka eze Babilon, onye ya na ya ga-ekwuritakwa okwu ihu na
 ihu. Zedekaya ga-ejikwa anya ya abuo hu eze Babilon,

⁵ onye ga-eduru ya, bu Zedekaya, gaa Babilon, ebe o ga-anọ tutu ruo
 mgbe mu, bu ONYENWE ANYI, mesiri ya ike. O buru na ibuso ndi Babilon
 agha, i gaghị emerị.”

⁶ Jeremaya siri, “Okwu ONYENWE ANYI rutere m ntị, si,

† 31:37 Ya bu, ihe ojoo

⁷ Lee, Hanamel nwa Shalum, nwanne nna gi, ga-abiakwute gi, si gi, 'Zuru ala m di n'Anatot, n'ihhi na ebe i bu onye ikwu m o bu gi ka o ruuru izu ya.'

⁸ "Mgbe ahụ, dika ONYENWE ANYI si kwuo ya, Hanamel nwa nwanne nna m biakwutere m n'ogige ndi nche si m, 'Zuru ala m di n'Anatot, n'ime ala ndi Benjamin. Ebe o bu ihe ruuru gi igbaputa ya ime ka o buru nke gi, o bu gi kwesiri izu ya.'

"Amaara m na nke a bu okwu ONYENWE ANYI.

⁹ Ya mere, azuru m ala ahụ di n'Anatot site n'aka nwanna m Hanamel. Atuputara m olocha shekel iri na asaa onuahia ala ahụ, jiri ya kwuo ya ugwo.

¹⁰ Emesia, etinyere m aka m n'akwukwo ire ala ahụ, kaa ya akara, nyachie ya, n'ihu ndi akaebe. Atukwara m olocha ahụ n'ihe otutu.

¹¹ Eweere m akwukwo izuta ala ahụ a kara akara, nke a nyachikwara anyachi, ebe e dere ihe banyere ozuzu na orire nke ala ahụ, werekwa udi akwukwo ahụ nke a na-anyachighi anyachi,

¹² nyefee ha n'aka Baruk nwa Neraya, nwa Mahseia, n'ihu Hanamel nwanna m, na n'ihu ndi akaebe ndi ozo, ndi aka ha di n'akwukwo ahụ, na n'ihu ndi Juu ndi ozo, ndi no n'ogige ulo ndi agha ahụ.

¹³ "N'ihu ha, enyere m Baruk iwu ndi a si ya,

¹⁴ 'Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, Were akwukwo ndi a, ma nke a nyachiri anyachi, ma nke a na-anyachighi anyachi, tnye ha n'ime ite e ji uru kpuo, ebe ha ga-adi ogologo oge.

¹⁵ N'ihhi na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, a ga-emesiakwa zuo ulo, ala ubi nakwa ubi vaini n'ala a.'

¹⁶ "Mgbe m nyechasiri Baruk nwa Neraya akwukwo ndi ahụ, ekpere m ekpere nye ONYENWE ANYI si,

¹⁷ "Gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI o bu gi sitere n'ike gi di ukwu, na aka gi e setiri eseti mee eluigwe na uwa. O nweghi ihe obula i na-enweghi ike ime.

¹⁸ I na-egosi ihunanya nye otutu puku ndi mmadu ma na-eweta ita ahuhu nye umu site n'ihhi mmehie nna ha. O Chineke di ukwu dikwa ike, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile bu aha gi.

¹⁹ Nzube gi di ukwu, otu a kwa akaoru gi dikwa ukwu. Anya gi ghere oghe nye uzọ mmadu niile. I na-akwughachikwa onye obula dika ndu ya na akaoru ya si di.

²⁰ O bu gi mere ihe iribama na ihe ebube di iche iche n'Ijpt. I nogidekwara na-aru ha ruo taa, ma n'ala Izrel ma n'etiti ndi niile no n'uwa. N'ihhi ya, i meere onwe gi aha nke ka bukwa nke gi n'ebe niile.

²¹ O bu ihe iribama na oru ebube di iche iche, n'aka di ike, na ogwe aka e setipuru esetipu, n'ihe oke egwu, ka i ji kputa ndi gi Izrel site n'Ijpt.

²² I nyere ha ala a, nke i nuru n'iyi inye nna nna ha, ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya.

²³ Ha batara n'ala a, nweta ya, ma ha juru irubere gi isi, maobu jegharja n'iwu gi; ha emeghi ihe ndi i nyere ha n'iwu mee. N'ihhi ya, i mere ka ihe ojoo ndi a biakwasu ha.

²⁴ "Lee ka ndi iro si wuo ihe agha ha gburugburu mgbidi obodo a, ihe agha nke ha ga-eji luta ya n'agha. I werela obodo a nyefee ndi Babilon

na-ebuso ya agha n'aka, n'ihhi mma agha na unwu, na oke oria di n'ime ya. Ihe i kwuru na o ga-eme emezuola, dika i si ahụ ya ugbo a.

²⁵ Ma o bu ezie na a ga-enyefe obodo a n'aka ndi Babilon, ma gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI gwara m si, 'Were olocha zuta ala ahụ. Zukwaa ya n'ihu ndi akaebe.' "

²⁶ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si ya,

²⁷ "Abu m ONYENWE ANYI, Chineke nke anu ahụ niile bu mmadu. O di ihe obula kariri m ime?

²⁸ Ya mere, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru: Ejikerela m ugbo a inyefe obodo a n'aka ndi Babilon, na n'aka Nebukadneza eze Babilon, onye ga-aluta ya n'agha.

²⁹ Ndi Babilon ahụ na-ebuso obodo a agha, ga-abata n'ime ya, kpoo ya oku. Ha ga-akpo ya oku, ya na ulo niile di n'ime ya, bu ulo niile ahụ ndi bi n'ime ya no kpasuo m iwe, site n'isure ihe nsure oku na-esi isi utu nye chi Baal n'elu ulo ha niile, na site n'iwusara chi ndi ozo onyinye ihe onunu.

³⁰ "O bu naani ihe ojoo ka ndi Izrel na ndi Juda mere n'ihu m site na mgbe ha bu nwantakiri. N'ezie, ha esitela n'ihe ha ji aka mee kpasuo m iwe, ka ONYENWE ANYI kwuru.

³¹ Site n'oge e wuru ya ruo ugbo a, ndi bi n'obodo a akpaliela iwe m na onuma m. Ya mere, aga m esite n'ihu m wezuga ha.

³² Ndi Izrel na Juda, na ndi eze ha, na ndisi ochichi ha, na ndi nchujaja ha, na ndi amuma ha, na ndi ikom Juda, ma ndi bi na Jerusalem, akpasuola m iwe site n'ihe ojoo niile ha mere.

³³ Ha gbakutara m azu, ju ilenye anya n'ebe m no. O bu ezie na m ziri ha ihe mgbe mgbe, ma ha juru ige nti, jukwa inabata ido aka na nti m.

³⁴ Ha doru oiyi ihe aru n'ulonso ahụ a kpokwasiri aha m, si otu a meru o ya.

³⁵ Ha wuru ebe di elu di iche iche na Ndagwurugwu nke Ben Hinom nye Baal, ebe ha no jiri umu ha ndi ikom na ndi inyom chuo aja nye Molek. O nweghi mgbe m nyere ha iwu ime ihe di otu a, o nweghi mgbe ajo ihe di otu a batara m n'obi, nke i nye ha iwu ime ihe aru di otu a, nke ime ka Juda mehie.

³⁶ "Ihe i kwuru banyere obodo a bu, 'A ga-esite na mma agha, na n'unwu, na n'oke oria, nyefee ha n'aka eze Babilon,' ma ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru,

³⁷ Lee, aghaghi m ichikota ha site na mba ndi ahụ niile m sitere n'iwe m, na n'oke onuma m chuga ha. Aga m akpoghachite ha n'ebe a, mee ka ha biri n'udo.

³⁸ Ha ga-abu ndi m, mu onwe m ga-abukwa Chineke ha.

³⁹ Aga m enye ha otu obi na otu uzo, ime ka ha na-atu egwu m, n'ihhi odimma nke ha, na odimma nke umu ha ndi ga-eso ha.

⁴⁰ Aga m eme ka ogbugba ndu ebighi ebi diri n'etiti mu na ha. Agaghi m akwusi imere ha ihe oma, aga m akwalikwa obi ha itu egwu m. N'uzo di otu a, ha agaghi esitekwa n'iso m wezuga onwe ha.

⁴¹ Obi ga-atokwa m utu ime ha mma; m ga-ejikwa obi m niile, na mkpurubi m niile ku ha n'ala a.

⁴² "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, Dika m mere ka ihe ojoo ukwu a niile biakwasidi ndi a, otu a ka m ga-esikwa mee ka ezi ihe ahụ niile m kwere ha na nkwa biakwasidi ha.

⁴³ A ga-azụkwa ọhịa* n'ala a unu na-asị na ọ bụ ala tọgbọrọ n'efu, nke mmadụ na anụmanụ na-adighi n'ime ya, ala nke e nyefere n'aka ndi Babilon.

⁴⁴ A ga-ejikwa ọlaocha zuo ala ubi, deekwa ihe banyere orire na ozuzu ya n'akwukwo. A ga-aka akwukwo ndi ahụ akara n'ihu ndi akaebe, n'ala Benjamin, na n'obodo nta niile di gburugburu Jerusalem, ma n'ala Juda, na n'obodo di n'ala ugwu ugwu, na nke di na mgbada ugwu niile di n'odida anyanwu, na nke di na Negev, n'ihu na aga m esite n'obodo ndi ahụ dotara ha n'agha buuru ha gaa kpolata ha.† Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.”

33

Nkwa banyere nloghachi

¹ Mgbe Jeremaya ka no dika onye mkporo n'ogige ulo ndi nche, okwu ONYENWE ANYI ruru ya nti nke ugboro abuo, si ya,

² “The ndi a ka ONYENWE ANYI, onye ahụ kere uwa kwuru, ONYENWE ANYI, onye kpuru ya mee ya ka o guzosie ike, Onye aha ya bu ONYENWE ANYI:

³ ‘Kpokuo m, aga m aza gi, gosi gi ihe di ukwu di iche iche, na ihe siri ike na nghota nke i na-amaghi.’

⁴ N'ihu na nke a bu ihe ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel, kwuru banyere ulo ndi ahụ niile di n'obodo, na uloze niile nke ndi eze Juda, bu nke akwadara maka iji megide nnochibido niile na mma agha

⁵ n'agha a na-aluso ndi Babilon. ‘Aga eji ozu ndi mmadu ahụ niile m ga-etigbu site n'iwe m na n'onuma m kpojuo ha. Aga m ezo ihu m site n'ebe obodo a no, n'ihu ajo omume ya niile.

⁶ “ ‘Ma otu o di, aga m agwo ya, mee ka ahụ sie ya ike. Aga m agwo ndi m, meekwa ka ha nwe udo n'ebe o bara uba. Ha ga-ebikwa n'udo na-enweghi egwu obula.

⁷ Aga m emekwa ka ndi Izrel na ndi Juda a dotara n'agha lota. Aga m ewugharikwa ha dika ulo, mee ka ha diri ka ha di na mbu.

⁸ Aga m eme ka ha di ocha site na mmehie ha niile, nke ha mere megide m. Aga m agbaghara ha mmehie ha na nupu isi ha niile megide m.

⁹ Mgbe ahụ, obodo a ga-aghokwa ihe ga-eme ka mba niile nke uwa mara m, ka ha nuria onu n'ime m, tookwa m, ma wetara m nsopuru, mgbe ha ga-anu ihe oma niile m meere obodo a. Ha ga-atukwa oke egwu, maakwa jijiji, n'ihu ezi ihe ahụ niile na n'ihu udo ahụ niile nke mu onwe m mere ka o rute ha aka.’

¹⁰ “The ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘Unu na-asị banyere ebe a, “O bu mkpomkpo ebe, ebe umu mmadu na umu anumanu na-ebighi n'ime ya.” Ma n'obodo Juda, ya na okporozo niile di na Jerusalem, nke togboro n'efu ugbu a, nke mmadu maobu anumanu na-ebighi n'ime ya, a ga-emesia nukwa

¹¹ olu onu na obi utu, na olu ndi ikom na ndi inyom na-alu di na nwunye, na olu ndi ahụ niile na-eweta onyinye ekele n'ulo ONYENWE ANYI, ndi ahụ ga-asị,

“ “Nyenu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ekele n'ihu na ONYENWE ANYI di mma.

Ihunanya ya na-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi.”

N'ihu na aga m eme ka ndi ala a, nke a dotara n'agha lota, dikwa ka ha di na mbu, otu a ka ONYENWE ANYI kwuru.

* 32:43 Ya bu, ala ubi † 32:44 Maobu, m ga-eweghachitere ha ihe onwunwe ha

12 “Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwuru, ‘N’ebe a, nke bu mkpompkpọ ebe ugbo a, nke mmadu maobu anumanu na-ebighi n’ime ya, ka a ga-emesia nweekwa ebe ita nri nke igwe ewu na aturu, n’ime obodo niile, ebe ndi ozuzu aturu ga-eduru igwe ewu na aturu ha gaa izuike.

13 N’ime obodo niile nke di n’ala ugwu ugwu, na n’obodo niile nke di na mgbada ugwu niile nke Negev, n’oke ala Benjamin, n’ime obodo nta niile nke gbara Jerusalem gburugburu, na n’ime obodo niile nke Juda. Igwe ewu na aturu ga-agabigakwa ozo n’okpuru aka abuo nke onye na-agu ha onu.’ Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu.

14 “ ‘Ubochi ndi ahụ na-abia,’ ka ONYENWE ANYI kwuputara, ‘mgbe m ga-emezu ezi nkwa ahụ m kwere ulo Izrel na ulo Juda.

15 “ ‘N’ubochi ndi ahụ, na n’oge ahụ, aga m eme ka Alaka ezi omume puputa site n’ezinaulo Devid. O ga-eme ihe ziri ezi, kpeekwa ikpe ziri ezi n’ala ahụ.

16 N’ubochi ndi ahụ, ka a ga-azoputa Juda, Jerusalem ga-ebikwa n’udo.*

Nke a bu aha a ga-akpo ya,

ONYENWE ANYI Onye Nzoputa, bu ezi omume anyi.†

17 N’ihi na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘O nweghi oge a ga-ahapu inweta otu onye site n’ezinaulo Devid onye ga-anọ n’ocheeze ulo Izrel.

18 O dikwaghi mgbe a ga-ahapu inweta onye ga-esite n’etiti ndi nchujaja na ndi Livayi, nke ga-eguzo n’ihu m ubochi niile ichu aja nsure oku, na i wetara m onyinye inata ihuoma, na ichuru m aja di iche iche.’ ”

19 Emesia, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si ya,

20 “Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘O buru na unu nwere ike ime ka ogbugba ndu m na ehie, na ogbugba ndu mu na abali ghara idikwa, ime ka ehie na abali gharakwa iputa n’oge ha,

21 mgbe ahụ ogbugba ndu nke mu na Devid ohu m gbara, na ogbugba ndu nke m mere ka o diri n’etiti mu na ndi Livayi, bu ndi nchujaja na-eje ozi ha n’ihu m, agaghi adikwa. A gaghi enwekwa onye ga-esi n’ezinaulo Devid nke ga-anokwasị n’ocheeze ya.

22 Aga m eme ka umu umu Devid ohu m, na ndi Livayi, bu ndi na-eje ozi ha n’ihu m, di ukwu n’onuogugu dika kpakpando di na mbara eluigwe; ha ga-adikwa ukwu dika uzuzu di n’onu mmiri osimiri nke a na-apughị iguta onu.’ ”

23 Okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si ya,

24 “I hula ajuju ndi a na-aju? Ha na-aju na-asi, ‘ONYENWE ANYI o jula agburu abuo ndi a o hoputara?’ N’ihi ya, ha na-eleli ndi m, ha adighi agukwa ha dika mba.

25 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, ‘O buru na m emeghi ka ogbugba ndu diri n’etiti mu na ehie na abali, meekwa ka iwu na-achi eluigwe na uwa guzosie ike,

26 mgbe ahụ, agaara m aju umu umu Jekob, na umu umu Devid ohu m. Agaraghi m ahoputa otu n’ime umu ya ka o chia umu umu Ebrahim na Aizik na Jekob. Ma aga m eme ka ndi ha a dotara n’agha lota; aga m enwekwa obi ebere n’ahụ ha.’ ”

34

Ido aka na nti a doro Zedekaya

* 33:16 Na-atughị ujo obula † 33:16 Onyenwe anyi, bu ezi omume anyi

¹ Mgbe Nebukadneza eze Babilon na ndi agha ya niile, na mba niile di n'alaeze nke o na-achi na-ebuso Jerusalem na obodo niile gbara ya gburugburu agha, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si,

² "The ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel kwuru, Jekwuru Zedekaya bu eze Juda, gwa ya si, 'The ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, ejikerela m ugbu a inyefe eze Babilon obodo a n'aka. O ga-esurekwa ya oku.

³ I gaghị agbanari ya, n'ihu na o ga-ejide gi. A ga-arara gi nyefekwa ya n'aka. Anya gi abuo ka i ga-eji hu eze Babilon. Gi na ya ga-ekwuritakwa okwu. I ga-agakwa Babilon.

⁴ " 'Ma nurukwa nkwa ONYENWE ANYI na-ekwe gi, gi Zedekaya eze Juda. Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru banyere gi, I gaghị anwu site na mma agha;

⁵ i ga-anwu n'udo. Dika ndi mmadu si mune oku kwaa ozu nna gi ha, bu ndi buru gi uzọ chia ka eze, otu a ka ha ga-esi mune oku kwaa gi. Ha ga-eti aka n'obi kwa akwa si, "Ewoo, onyenwe anyi!" O bu mu onwe m na-ekwe nkwa a, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.' "

⁶ Mgbe ahụ, Jeremaya onye amuma gara gwa Zedekaya eze Juda ihe ndi a niile na Jerusalem.

⁷ N'oge a, ndi agha eze Babilon na-ebuso Jerusalem agha. Ha na-ebusokwa obodo ndi ozọ nke nọgidere na-ebuso ha agha, nke bu obodo Lakish na Azeka. Obodo ndi a bu naani obodo foduru n'ala Juda nke ndi agha Babilon na-emeribeghi.

Inwe onwe nke ndi ohu

⁸ Okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti mgbe Zedekaya bu eze, na ndi Izrel niile gbachara ndu na Jerusalem ikposara ndi ohu niile nwere onwe ha.

⁹ Onye obula ga-ahapu ohu ya bu onye Hibru ka o nwere onwe ya, ma ohu ahụ o bu nwoke maobu nwanyi. A gaghị agukwa onye Juu obula dika ohu ozọ.

¹⁰ Ya mere, ndiisi ochichi niile, na ndi niile bu ndi kwekoritara gbaa ndu a, na ha ga-ahapu ohu ha ndi nwoke na ndi nwanyi ka ha nwere onwe ha. Ha mekwara dika ha si kwuo.

¹¹ Ma mgbe oge nta gasiri, ndi a niile gbanwere obi ha. Ha gara jide ohu ndi ahụ ha hapuru, mee ka ha ghookwa ndi ohu ha ozọ.

¹² Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si ya,

¹³ "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, kwuru, Mu na nna nna unu ha gbara ndu mgbe m si n'ala Ijpt, bu ala ebe ha bu ohu kpoputa ha. Mgbe ahụ agwara m ha si,

¹⁴ 'N'ogwugwu afo asaa obula, onye obula n'ime unu aghaghị ihapu onye Hibru ibe unu resiri unu onwe ya dika ohu, ka o nwerekwa onwe ya. Mgbe onye ahụ jeere unu ozi afo isii, unu kwesiri ihapu ya ka o nwere onwe ya.' Ma nna nna unu ha egeghi m nti, ha etinyeghikwa uche ha n'ihu m nyere ha.

¹⁵ Na nwa oge nta gara aga unu cheghariri mee ihe ziri ezi n'anya m. Onye obula n'ime unu kposara inwere onwe nye ndi unu. Unu gara n'ihu gbaa ndu n'ihu m n'ime ulonso ahụ a kpokwasiri aha m.

¹⁶ Ma ugbu a, unu echigharjala, meruo aha m; onye obula n'ime unu akpoghachikwala nye onwe ya ndi ohu ndi ikom na ndi inyom ahụ unu hapuru ka ha nwere onwe ha, gaa dika o si masi mkpuruobi ha. Unu akwagidekwala ha ka ha burukwa ndi ohu unu ozọ.

17 “N’ihi nke a, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, Unu erubeghi isi nye m, unu ekwusaghi nwere onwe nye ndi unu. Ya mere, ugbo a mu onwe m na-akposha ‘Inwere onwe’ nye unu, ka ONYENWE ANYI kwubiri, ‘inwere onwe’ nke ida n’ihi mma agha, na ajo oja na-eefe efe, na oke unwu. Aga m emekwa unu ka unu ghoo ihe iso oyi nye alaeze niile nke uwa.

18 Ma ndi ikom ahụ niile meruru ogbugba ndu m, ndi ahụ na-edebezughi ogbugba ndu ha gbara n’ihu m, ka m ga-eme ka ha diri ka nwa ehi ogbugba ndu ahụ ha kpowara abuo, nke ha si n’etiti okara abuo ya gafee, maka imesi ogbugba ndu ha ike.

19 Ndi ndu Juda na Jerusalem na ndi ozi eze na ndi nchujaja na ndi niile bi n’ala a ndi si n’etiti okara nwa ehi ahụ gabiga

20 ka m ga-enyefe n’aka ndi iro ha ndi na-achọ iwepu ndu ha. Ozu ha ga-abu ihe oriri nye anu ufe nke eluigwe na anu ohia nke uwa.

21 “Aga m enyefe Zedekaya eze Juda na ndiisi ochichi ya n’aka ndi iro ha, ndi na-achọ ndu ha. Aga m enyefe ha n’aka ndi agha eze Babilon, ndi siterela n’ibuso unu agha wezuga onwe ha.

22 Aga m enye iwu, ka ONYENWE ANYI kwubiri, mee ka a kpoghachi ha azu n’obodo a. Ha ga-ebuso ya agha, merie ya, surekwaa ya oku. Aga m emekwa ka obodo Juda niile togboro n’efu. O dikwaghi onye ga-ebi n’ime ya.”

35

Umụ Rekab

1 Ndi a bu okwu ONYENWE ANYI nke ruru Jeremaya nti n’oge ochichi Jehoiakim nwa Josaya eze Juda si ya,

2 “Jee n’ulo umu Rekab kpo ha oku ka ha bia n’ulonso ONYENWE ANYI, n’otu n’ime onuulo ya, nodu n’ebe ahụ nye ha mmanya ka ha nuo.”

3 Ya mere, ejekwuuru m Jaazanaya nwa Jeremaya, nwa Habazinaya na umunne ya, na umu ya ndi ikom, ya bu, ndi ezinaulo Rekab niile.

4 Akpobatarara m ha n’ulonso ONYENWE ANYI, n’ime onuulo umu Hanan nwa Igdalaya, onye nke Chineke. Onuulo a di nso n’onuulo ndiisi ulonso, nke di n’elu onuulo Maaseia nwa Shalum, onye nche onu uzo ulonso.

5 Mgbe ahụ, e doziri m okwa ufodu juputara na mmanya na iko ufodu n’ihu umu Rekab, si ha, “Ngwanu, nuanu mmanya.”

6 Ma ha zara si, “Anyi adighi anu mmanya, n’ihi na nna nna anyi Jehonadab nwa Rekab nyere anyi iwu si anyi, ‘Unu anukwala mmanya, unu na umu umu unu.’

7 Ozokwa, unu ewurula onwe unu ulo, unu akula mkpuru ubi, maobu ku ubi vaini. Unu adotarala onwe unu ihe ndi a niile, kama na-ebinu n’ulo ikwuu. O bu n’uzo di otu a ka unu ga-esi bie ogologo ndu n’ala ahụ unu bu ndi obia n’ime ya.’

8 Anyi erubela isi n’ihe niile nna nna anyi Jehonadab nwa Rekab gwara anyi. Anyi na ndi nwunye anyi na umu anyi ndi ikom na ndi inyom adighi anu mmanya,

9 maobu wuo ulo, maobu nwee ubi vaini, ala ubi maobu mkpuru okuku.

10 O bukwa n’ulo ikwuu ka anyi na-ebi di ka nna nna anyi Jehonadab nyere anyi n’iwu.

11 Ma mgbe Nebukadneza eze Babilon busoro ala anyi agha, anyi kpebiri si, ‘Bianu ka anyi gbaba Jerusalem si otu a gbanari ndi agha Babilon, na ndi agha ndi Aram.’ O bu nke a mere anyi ji biri na Jerusalem.”

12 Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si ya

¹³ Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, “Gaa gwa ndị Juda na ndị bi na Jerusalem, ‘O bụ na unu agaghị esite n’idọ aka na ntị mụta irubere okwu m isi?’ ka ONYENWE ANYỊ kwuputara.

¹⁴ Jehonadab nwa Rekab nyere ụmụ ụmụ ya iwu sị ha anụla mmanya, ha na-edebe iwu ahụ. Ruo taa, ha adighi anụ mmanya, n’ihi na ha na-edebe iwu nna nna ha nyere ha. Ma mụ onwe m agwala unu okwu mgbe na mgbe, ma unu juru irubere m isi.

¹⁵ Mgbe mgbe ka m ziteere unu ụmụ ohu m bụ ndị amuma, ndị biara gwa unu okwu sị, “Dozienụ ụzọ unu, sitekwanụ n’ajọ omume unu tugharia. Unu niile n’otu n’otu, unu agbasola chi ndị ozo ife ha. O buru na unu emee otu a, unu ga-ebi n’ala a m nyere unu na nna nna unu ha.” Ma unu juru ina ntị, jukwa ige m ntị.

¹⁶ Ụmụ ụmụ Jehonadab, nwa Rekab, emeela ihe nna nna ha nyere ha n’iwu, ma ndị a juru irubere m isi.’

¹⁷ “N’ihi ya, ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ Chineke Onye pụrụ ime ihe niile, Chineke Izrel kwuru: ‘Geenu ntị! Lee, ana m aga ime ka ihe ozo biakwasị Juda na ndị niile bi na Jerusalem, dika m kwuru na o ga-adi. N’ihi na agwala m ha okwu, ma ha juru ige m ntị. Akporo m ha oku, ma ha juru iza.’”

¹⁸ Mgbe ahụ, Jeremaya gwara ndị ezinaulo Rekab, “Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru, ‘Unu erubeela isi mee ihe niile nna nna unu bụ Jehonadab nyere unu n’iwu.’

¹⁹ N’ihi ya, ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile, bụ Chineke Izrel, kwuru sị, ‘O nweghi mgbe obula nwoke ga-ejere m ozi ga-ako n’ezinaulo Jehonadab nwa Rekab.’”

36

Jehoiakim akpoo akwukwo Jeremaya oku

¹ N’afọ anọ nke ochichi Jehoiakim nwa Josaya bụ eze Juda, okwu ONYENWE ANYỊ ndị a ruru Jeremaya ntị,

² “Were akwukwo detuo okwu ahụ niile m gwarala gi banyere Izrel, na Juda, na banyere ndị mba ozo di iche iche, bụ okwu ndị ahụ m bidoro igwa gi site n’oge ochichi Josaya ruo ugbo a.

³ Ma eleghi anya mgbe ndị Juda nuru ka e kwuputara ihe banyere ihe ozo ndị ahụ m zubere, nke na-aga ibiakwasị ha, onye obula n’ime ha n’otu n’otu ga-esite n’uzo ozo ya tugharia. Mgbe ahụ, aga m agbaghara ha ajo omume ha na mmehie ha.”

⁴ Ya mere, Jeremaya kpoo Baruk nwa Neraya ka o biakwute ya. Mgbe Jeremaya no na-akpoota okwu ahụ niile ONYENWE ANYỊ gwara ya, Baruk nokwa na-edeputa ha n’akwukwo.

⁵ Emesia, Jeremaya gwara Baruk okwu sị ya, “Onodu nke m no n’ime ya ugbo a agaghị ekwe ka m site n’ebe a puo jeruo n’ulonso ONYENWE ANYỊ.

⁶ N’ihi ya, gaa n’ulonso ONYENWE ANYỊ n’ubochi ibu onu, nodu n’ebe ahụ guputara ndi mmadu okwu ONYENWE ANYỊ ndi a i dere n’akwukwo dika m kpoputara ha. Guputara ya ndi Juda si obodo niile bia n’ulonso ahụ.

⁷ Ma eleghi anya, ha ga-ario ONYENWE ANYỊ aririo. Ma eleghi anya onye obula n’ime ha ga-esite n’uzo ozo ya tugharia, ka iwe na onuma di ukwu nke ONYENWE ANYỊ ga-ekpughe megide ndi a ghara ibiakwasị ha.”

8 Baruk nwa Neraya mere dika Jeremaya onye amuma si gwa ya. O guputara okwu ONYENWE ANYI, nke di n'akwukwo ahụ, n'ulonso ONYENWE ANYI.

9 N'onwa itoolu nke afọ ise nke ochichi Jehoiakim nwa Josaya eze Juda, e doro oge di iche nye maka ibu onu n'ihu ONYENWE ANYI. E kwusara ibu onu a nye ndi niile no na Jerusalem, na ndi si n'obodo Juda niile bia na Jerusalem.

10 Baruk no n'onuulo Gemaraya nwa Shefan, bu ode akwukwo, guputara ndi niile no n'ulonso Onyenwe anyi okwu Jeremaya, nke di n'akwukwo a di nso n'onu uzọ ama oheru nke ulonso ahụ.

11 Mgbe Mikaya nwa Gemaraya nwa Shefan nuru okwu ONYENWE ANYI nke e si n'akwukwo ahụ guputa,

12 o si n'ebe ahụ puo, gaa n'ulo ode akwukwo di n'uloeze, ebe ndiisi niile zukoro. Ndi a bu ndi zukoro n'ebe ahụ; Elishama, ode akwukwo, na Delaya nwa Shemaya, na Elnatan nwa Akboa, na Gemaraya nwa Shefan, na Zedekaya nwa Hananaya, na ndiisi ochichi ndi ozo.

13 Mgbe Mikaya gwara ha ihe o nuru Baruk si n'akwukwo ahụ guputara ndi mmadu,

14 ndiisi ahụ niile zipuru Jehudi nwa Netanaya, nwa Shelemaya, nwa Kushi, ka o jekwuru Baruk si ya "Were akwukwo ahụ i si na ya guputara ndi mmadu ihe, bia." Ya mere, Baruk, nwa Neraya, ji akwukwo a n'aka ya jekwuru ha.

15 Mgbe o ruru n'ebe ahụ, ha gwara ya si ya, "Biko, nodu ala guora anyi ihe di n'akwukwo a."

Ya mere, Baruk guputara ha ihe di n'akwukwo ahụ.

16 Mgbe ha nuchasiri okwu di n'akwukwo ahụ, ha leritara onwe ha anya n'egwu, gwa Baruk okwu si ya, "Anyi aghaghi ime ka okwu ndi a ruo eze nti."

17 Ha juru Baruk si ya, "Gwa anyi i si anaa detuo ihe ndi a niile? O bu Jeremaya kpoputaara gi ihe i dere?"

18 Baruk zara si ha, "E, o bu ya kpoputara m okwu ndi a niile m deturu. E ji m inki dee ha n'akwukwo."

19 Mgbe ahụ, ndiisi ahụ gwara Baruk okwu si ya, "Oso, gaa ka gi na Jeremaya zoo onwe unu. Unu ekwekwala ka onye obula mata ebe unu zoro onwe unu."

20 Mgbe ha zochasiri akwukwo ahụ n'onuulo Elishama onye ode akwukwo, ha jekwuuru eze n'ogige ulo ya koro ya ihe niile.

21 Eze ziri Jehudi ka o gaa weta akwukwo ahụ. Mgbe Jehudi wetara ya site n'onuulo Elishama, ode akwukwo, o guru ya n'ihu eze, na n'ihu ndiisi ochichi ahụ niile guzo n'akuku eze.

22 N'onwa nke itoolu ahụ, mgbe eze no n'ulo oyi ya, oku na-enwukwa n'ime ite oku di n'ihu ya.

23 Mgbe obula Jehudi gusiri ibe akwukwo ato maobu ano, eze na-anara ya akwukwo ndi ahụ were aguba ode akwukwo chakasia ha, wunye ha n'oku. O megidere otu a tutu ruo mgbe o wunyechara akwukwo ndi ahụ niile n'oku.

24 Eze na ndi so ya nodu n'oge a na-aguputa akwukwo a atughi egwu obula; ha adowakwaghi uwe ha igosi obi ojoo.

25 O bu ezie na Elnatan na Delaya na Gemaraya roro eze si ya adokasila akwukwo ndi ahụ, ma o geghi ha nti.

²⁶ Kama eze nyere Jerameel otu n'ime umu eze, na Seraya nwa Azriel, na Shelemaya nwa Abdeel iwu ijide Baruk ode akwukwo, na Jeremaya onye amuma, ma ONYENWE ANYI zoro ha.

²⁷ Mgbe eze suresiri akwukwo ahụ na okwu niile nke Baruk dere n'ime ya oku, bu okwu nke Jeremaya kporotara site nonu ya, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si ya:

²⁸ "Werekwa akwukwo ozoro dee okwu ndi ahụ niile e dere n'akwukwo nke mbu ahụ, nke Jehoiakim eze Juda kporo oku.

²⁹ Ozokwa, gwa Jehoiakim eze Juda si ya, 'otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, I kporo akwukwo ndi ahụ oku, kwuo si, "Gini mere i ji dee n'ime ya na eze Babilon aghaghi ibia bibie ala a, gbuchapu ndi niile no n'ime ya, ma mmadu ma anumanu?"

³⁰ N'ihia ya, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru banyere Jehoiakim eze Juda; O gaghị amuta onye ga-anọ n'ocheeze Devid. Ozoro, a ga-atufu ozu ya n'ebe igirigi nke abali ga-adakwasị ya, ebe okpomoku nke ehie ga-erute ya.

³¹ Aga m ata ya na umu ya, na ndi ozi ya ahuhu n'ihia ajo omume ha. Aga m eme ka ihe ojo ahụ m kwuru ihe banyere ya biakwasị ha na ndi niile bi na Jerusalem, na ndi Juda niile, n'ihia na ha juru ige m nti.' "

³² Ya mere, Jeremaya weere akwukwo ozoro nye Baruk ode akwukwo, bu nwa Neraya, dika Jeremaya na-akporuta okwu, Baruk deputakwara n'akwukwo okwu ndi ahụ niile, nke Jehoiakim eze Juda surere n'oku. A tukwasikwara n'elu ha otutu okwu ndi ozoro nke dika ha.

37

Jeremaya n'ulo mkporo

¹ Emesia, Nebukadneza eze Babilon mere Zedekaya nwa Josaya eze Juda, nonodu Konaya* nwa Jehoiakim.

² Ma Zedekaya na ndi ozi ya, na ndi Juda niile egeghi nti n'okwu ONYENWE ANYI nke o si nonu Jeremaya onye amuma gwa ha.

³ Zedekaya bu eze, ziri Jehukal nwa Shelemaya, na Zefanaya onye nchujaja, bu nwa Maaseia ozi si ha, jekwuru Jeremaya onye amuma gwa ya okwu si, "Biko, kpeere anyi ekpere, rioro anyi ONYENWE ANYI Chineke anyi aririo."

⁴ N'oge a, Jeremaya nweere onwe ya ijeghari n'etiti ndi Izrel, n'ihia na ha etinyebeghi ya n'ulo mkporo.

⁵ N'ihia na mgbe ndi agha Babilon gbara Jerusalem gburugburu na-ebuso ya agha, ndi agha Fero sitere Ijpt na-apukwute ha ibuso ha agha. Mgbe ndi agha Babilon nuru na ndi agha Ijpt na-abia, ha mere ngwangwa si n'ibuso Jerusalem agha wezuga onwe ha.

⁶ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya onye amuma nti si ya,

⁷ "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI bu Chineke Izrel kwuru, Ihe ndi a ka i ga-agwa eze Juda onye zitere ozi si gi rioro m aririo, 'Ndi agha Fero ahụ si n'Ijpt puta bia inyere unu aka ga-emesia laghachi n'ala ha bu Ijpt.

⁸ Mgbe ahụ, ndi agha Babilon ga-aloghachikwa ibuso obodo a agha. Ha ga-emeri ya, dota ya n'agha, kpoakwa ya oku.'

⁹ "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, Unu arafula onwe unu site n'iche echiche si, 'Ndi Babilon agaghị abiakwa ibuso anyi agha.' E, ha agaghị abiakwa ozoro.

* **37:1** Bıkwa Jehoiakin

¹⁰ A sịkwa na ndị agha unu enwee ike merie ndị agha Babilon ahụ ga-abia ibuso unu agha, a sịkwa na ọ bụ naanị ndị e merurū ahụ bụ ndị fọdurū n'etiti ha, ndị a ga-esi n'ogige ndị agha Babilon pụta bịa kpọọ obodo a ọkụ."

¹¹ Mgbe ndị agha Babilon si na gburugburu Jerusalem wezuga onwe ha n'ihì ọbịbịa ndị agha Fero na-abia,

¹² Jeremaya sitekwara na Jerusalem puo malite igawa n'ala ndi Benjamin, n'ihì iketa oke ruuru ya site n'aka ndi bi n'ebe ahụ.

¹³ Ma mgbe o ruru n'onu ụzọ ama Benjamin, onyeisi ndi agha aha ya bụ Irija nwa Shelemaya, nwa Hananaya jidere ya, boo ya ebubo si ya, "Ọ bụ ọsọ ka i na-agba! I na-achọ igbakwuru ndi Babilon!"

¹⁴ Ma Jeremaya zara si ya, "Ọ bụ okwu ụgha ka i na-ekwu. Anaghị m agba ọsọ igbakwuru ndi Babilon." Ma Irija egeghi ya nti, kama o jidere Jeremaya kpata ya n'ihu ndiisi ochichi.

¹⁵ Ha were iwe megide Jeremaya, nye iwu ka e tie ya ihe, kpochiekwara ya n'ulo Jonatan, ode akwukwo. N'ihì na ha ji ulo ahụ mere ulo mkporo n'oge a.

¹⁶ E tinyere Jeremaya n'ime ulo mkporo olulu, ebe o noro ogologo oge.

¹⁷ Emesia, Zedekaya bụ eze nyere iwu ka a kpota ya n'uloeze. Mgbe a kpotara ya, Zedekaya juru ya ajuju na nzuzo si ya, "I nwere okwu site n'aka ONYENWE ANYI?"

Jeremaya zara si ya, "E, lee, a ga-arara gi nyefee gi n'aka eze Babilon."

¹⁸ Mgbe ahụ, Jeremaya gwara Zedekaya, bụ eze okwu ọzọ si ya, "The ọjọọ di aña ka m mere megide gi, maobu megide ndi oru gi, maobu megide ndi a, unu ji tinye m n'ulo mkporo?"

¹⁹ Ebee ka ndi amuma unu no, bu ndi ahụ na-eburu unu amuma na-asị unu, 'Eze Babilon agaghị ebuso unu agha, ọ gaghị ebusokwa ala a agha?'

²⁰ Ugbo a, biko, onyenwe m eze, biko gee m nti. Biko, nuru aririọ m: Ezighachila m n'ulo Jonatan, ode akwukwo, n'ihì na ọ buru na i mee otu a, aga m anwu n'ebe ahụ."

²¹ Zedekaya bụ eze, nyere iwu ka e debe Jeremaya n'ogige ndi nche. O nyekwara iwu ka a na-enye ya achicha e si n'ulo ndi na-eme achicha na-ewebata ubochi niile, tutu ruo mgbe achicha e nwere n'obodo ahụ gwusiri. Ya mere, o mere ka Jeremaya nogide n'ogige ndi nche.

38

Jeremaya n'ime olulu mmiri

¹ Shefataya nwa Matan, na Gedaliya nwa Pashua, na Jehukal* nwa Shelemaya, na Pashua, nwa Malkija, nuru mgbe Jeremaya no na-agwa ndi mmadu okwu ndi a si ha,

² "The ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'Onye obula nogidere n'ime obodo a ga-anwu site na mma agha, maobu site n'unwu, maobu site n'oria na-efe efe. Ma onye obula pukwuru ndi Babilon ga-adi ndu. O ga-adi ndu, n'ihì na ọ ga-echebe ndu ya.'

³ Ihe ndi a kwa ka ONYENWE ANYI kwuru, 'A ga-arara obodo a nyefee ya n'aka ndi agha eze Babilon, onye ga-adota ya n'agha.' "

⁴ Mgbe ahụ, ndiisi ochichi siri eze, "O kwesiri ka e gbuo nwoke a, n'ihì na ọ na-eme ka obi ndi agha na obi ndi mmadu fodoru n'ime obodo a na-ada mba site n'udi okwu ọ na-agwa ha. O bughị odimma ndi a ka ọ na-eche echiche ya, kama ọ bụ otu ha ga-esi laa n'iyi."

* 38:1 Maobu, Jukal

⁵ Zedekaya bu eze zara si ha, “O di unu n’aka. Unu maara na o nweghi ihe obula eze nwere ike ime igbochi unu ime ihe unu chorọ.”

⁶ Ya mere, ha jidere Jeremaya, tinye ya n’ime olulu mmiri Malkija, nwa eze. Olulu mmiri a di n’ogige ulo ndi nche. O bu udọ ka ha ji wetuo Jeremaya n’ime olulu mmiri ahụ. Ma mmiri adighi n’ime ya, naani apiti. Ya mere, Jeremaya danyere n’ime apiti ahụ, mibanye n’ime ya.

⁷ Ma Ebed-Melek, onye Kush, otu n’ime ndisi ozi n’uloeze nuru na etinyela Jeremaya n’ime olulu mmiri. Mgbe eze noduru n’onu uto ama Benjamin,

⁸ Ebed-Melek si n’uloeze puo jekwuuru ya n’ebe ahụ si ya,

⁹ “Onyenwe m eze, lee na mmeso ndi a mesoro Jeremaya onye amuma jogburu onwe ya. Ha atubala ya n’ime olulu mmiri hapu ya ka o nodu n’ebe ahụ nwuo n’ihi agu mgbe achicha korọ n’obodo.”

¹⁰ Mgbe ahụ, eze nyere Ebed-Melek onye Kush iwu si ya, “Si n’ebe a kporo iri mmadu ato ka gi na ha soro gaa doputa Jeremaya onye amuma site n’olulu ahụ tupu o nwuo.”

¹¹ Ya mere, Ebed-Melek duuru ndi ahụ puo. O buru uto jee n’onuulo di n’okpuru ulokwu nke uloeze. N’ebe ahụ, o chiputara ufodu nkirinka akwa, na ufodu uwe kara nka. O kenyere ha n’udo, wetuore ya Jeremaya n’ime olulu mmiri ahụ.

¹² Ebed-Melek onye Kush ahụ gwara Jeremaya okwu si ya, “Were nkirinka akwa ndi a, na uwe ndi a kara aka fanye ha na mkpa abu gi, ime ka udọ a ghara imeru gi ahụ.” Jeremaya mere di ka a gwara ya.

¹³ Emesia, ha dolitere ya elu, doputa ya site n’olulu mmiri ahụ. Site n’oge ahụ, Jeremaya nogidere n’ogige ulo ndi nche.

Zedekaya ajuo Jeremaya ajuju ozo

¹⁴ Mgbe ahụ, Zedekaya bu eze, ziri ozi ka a kpota Jeremaya onye amuma, ka o biakwute ya n’onu uto nke ato, nke ulonso ONYENWE ANYI. Mgbe o biara, eze gwara ya okwu si ya, “Achoro m iju gi ajuju. Ezonarila m ihe obula.”

¹⁵ Ma Jeremaya zara Zedekaya si ya, “O buru na m enye gi osisa, i gaghi egbu m? A sikwa na m adu gi odu, i gaghi ege m nti.”

¹⁶ Ma Zedekaya bu eze nuru iyi na nzuzo nye Jeremaya si ya, “Dika ONYENWE ANYI onye nyere anyi ume anyi na-eku si adi ndu, agaghi m egbu gi, maobu nyefee gi n’aka ndi na-achosi ndu gi ike.”

¹⁷ Mgbe ahụ, Jeremaya zara Zedekaya si ya, “Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, ‘O buru na i pukwuru ndisi eze Babilon nyefee onwe gi n’aka ha, ha ga-echebe gi ndu, ha agakwaghi akpo obodo a oku. Gi na ezinaulo gi ga-adikwa ndu.”

¹⁸ Ma o buru na i ju iwere onwe gi nyefee n’aka ndisi eze Babilon, a ga-enyefe obodo a n’aka ndi Babilon. Ha ga-akpokwa ya oku, ma gi onwe gi agakwaghi agbapu site n’aka ha.”

¹⁹ Eze Zedekaya siri Jeremaya, “Mu onwe m na-atu egwu ndi juu ahụ bu ndi gbakwuru ndi Babilon, n’ihi na ndi Babilon nwere ike nyefee m n’aka ha, ha ga-emesikwa m ike.”

²⁰ “Ha agaghi nyefe gi n’aka ha,” ka Jeremaya zara ya. “Rubere ONYENWE ANYI isi, site n’ime ihe m gwara gi. Mgbe ahụ, ihe niile ga-agara gi nke oma. A ga-echebekwa ndu gi.”

²¹ Ma o buru na i ju iwere onwe gi nye, lee ihe ONYENWE ANYI mere ka m hu:

²² A ga-akputa ndị inyom niile fọdurụ n'ụlọeze Juda mee ka ha pukwuru ndiisi eze Babilon. Ndi inyom ndi a ga-asị gi,

“Ndi enyi gi ahụ niile i na-atukwasị obi arafuola gi,
mee ka i buru onye e meriri emeri.

Ukwu gi abuo emikpuola n'ime apiti,

ugbu a, ndi enyi gi niile ahụ agbanarila gi.’

²³ “A ga-akpuputara ndi Babilon ndi nwunye gi niile na umu gi niile. Gi onwe gi agaghị agbanari ha, ma eze Babilon ga-ejidekwa gi, a ga-esurekwa obodo a oku.”

²⁴ Mgbe ahụ, Zedekaya gwara Jeremaya, “Ekwela ka nti ozọ nụ ihe ndi a niile mu na gi kwuru, ma o bughị ya, i ga-anwu.

²⁵ O buru na ndiisi ochichi anu na mu na gi kparitara uka, ha biakwute gi, si gi, ‘Gwa anyi ihe i gwara eze na ihe eze gwara gi, ezola ihe obula n'ebe anyi no, ma o bughị ya anyi ga-egbu gi.’

²⁶ mgbe ahụ i ga-agwa ha, ‘Ano m na-ario eze ario ka o hapu izighachi m n'ulo Jonatan, ka m nwuo n'ebe ahụ.’”

²⁷ Ndiisi ochichi ahụ niile biakwutere Jeremaya juo ya ajuju. O gwakwara ha ihe ahụ niile eze nyere ya n'iwu. Ha hapuru iju ya ihe ozọ, n'ihu o nwekwaghị onye ozọ nuru okwu niile ya na eze kwuru.

²⁸ Jeremaya nogidekwara n'ogige ndi nche tutu ruo ubochi ahụ a dotara Jerusalem n'agha.

Odida Jerusalem

Otu a ka esi were Jerusalem.

39

¹ Otu a ka e si dota Jerusalem n'agha. N'afọ nke itoolu, nke ochichi Zedekaya eze Juda, n'onwa nke iri ya, Nebukadneza eze Babilon duuru ndi agha ya niile bia ibuso Jerusalem agha, Ha gbara ya gburugburu, nochibido ya.

² N'ubochi nke itoolu, n'onwa nke ano, n'afọ nke iri na otu nke ochichi Zedekaya, ha gwupuru mgbidi obodo ahụ.

³ Mgbe ahụ, ndiisi niile nke eze Babilon batara were onodu ha n'onu uzọ ama nke Etiti. Ndi a bu ndi batara: Negal-Shareza onye Samga, na Nebo-Sasekim, onyeisi n'etiti ndiisi, na Negal-Shareza onyeisi nke okwa ya di elu, na ndiisi niile ozọ nke eze Babilon ndi foduru.

⁴ Mgbe Zedekaya eze Juda na ndi agha ya niile huru ha, ha gbapuru oso. Ha ji abali gbapu n'obodo ahụ site n'onu uzọ ama nke di n'etiti mgbidi abuo n'akuku ubi eze a gbara ogige, chee ihu n'uzọ Araba.*

⁵ Ma ndi agha ndi Babilon chusoro ha n'azu, chukwute Zedekaya na mbara ala Jeriko. Ha jidere ya, kugara ya Nebukadneza eze Babilon, n'obodo Ribla, nke di n'ala Hamat, ebe o no maa ya ikpe.

⁶ O bu na Ribla, ka eze Babilon no gbuo umu ndi ikom Zedekaya niile n'ihu ya. Ebe ahụ ka a nokwa gbuo ndi Juda niile a na-asopuru.

⁷ Emesia, o ghupuru Zedekaya anya ya abuo, jiri udo bronz kee ya agbu kporo ya gaa Babilon.

⁸ Ndi Babilon sunyere uloze na ulo ndi mmadu niile oku, kwatukwa mgbidi niile nke Jerusalem.

⁹ Nebuzaradan bu ochiagha ndi nche eze, buuru ndi niile foduru n'obodo, ha na ndi ahụ buuru uzọ jekwuru ya, na ndi ozọ foduru, bulaa ha Babilon, dika ndi a dotara n'agha.

* 39:4 Ya bu ndagwurugwu Jodan

¹⁰ Ma Nebuzaradan bu ọchiagha ndi nche eze, hapuru ufodu ndi ogbenye, ndi na-enweghi ihe obula n'ala Juda. N'oge ahụ, o nyere ha ubi vaini a gbara ogige na ala ubi niile.

¹¹ Ugbu a, Nebukadneza eze Babilon enyelari Nebuzaradan ọchiagha ndi nche eze iwu banyere Jeremaya, si,

¹² "Kporo ya, lekotazie ya anya nke oma; emekwala ya ihe ojoo obula, kama meere ya ihe obula o rioro gi."

¹³ Ya mere, Nebuzaradan, ọchiagha ndi nche eze, na Nebushazban, onyeisi n'etiti ndisi, na Negal-Shareza, bu onyeisi okwa ya di elu, na ndisi ndi ozo niile nke eze Babilon,

¹⁴ ziri ndi jere kpoputa Jeremaya site n'ogige ndi nche. Ha nyefere ya n'aka Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, ka o dulaa ya n'ulo ya. Ya mere, Jeremaya nogidere n'etiti ndi nke ya.

¹⁵ Ma n'oge ahụ, Jeremaya no di ka onye mkporo n'ogige ulo ndi nche, okwu ONYENWE ANYI ruru ya nti si ya,

¹⁶ "Jekwuru Ebed-Melek onye Kush, gwa ya si ya, 'Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, Lee, ana m aga ime ka okwu ahụ m kwuru megide obodo a mezu. Ihe ga-abiakwasị obodo a bu ịla n'iyi, o bughị oganihu. N'oge ahụ, ihe ndi a ga-emezukwa n'ihu gi.

¹⁷ Ma aga m anaputa gi n'ubochi ahụ, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri. A gaghị enyefe gi n'aka ndi ahụ i na-atu egwu ha.

¹⁸ Aga m azoputa gi. I gakwaghị ada site na mma agha kama i ga-agbapukwa na ndu, n'ihina i tukwasiri m obi.'" Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

40

Jeremaya enwere onwe ya

¹ Mgbe oge nta gasiri site n'oge Nebuzaradan ọchiagha ndi nche no na Rema mere ka Jeremaya nwere onwe ya, okwu ONYENWE ANYI ruru ya nti. Nebuzaradan huru Jeremaya mgbe e kekotara ya na ndi e si na Jerusalem na Juda dota n'agha agbu, bu ndi ahụ a na-ebula Babilon.

² Mgbe ọchiagha ndi nche eze a huru Jeremaya, o siri ya, "O bu ONYENWE ANYI Chineke gi nyere iwu na ihe ojoo ndi a ga-abiakwasị ala a.

³ Ugbu a kwa ONYENWE ANYI emeela ka ihe o kwuru mezu. O wetarala ala a mbibi ahụ. Ma ihe ndi a niile mezuru n'ihina ndi gi mehiere megide ONYENWE ANYI, ju irubere ya isi.

⁴ Ma taata, ana m eme ka i nwere onwe gi site n'agbu nke e kere gi na nkwoji aka. O buru na i choo, soro m gaa Babilon. N'ebe ahụ, aga m elezi gi anya nke oma. O burukwa na i kpebie na i gaghị eso m gaa Babilon, abiala. Ma, lee, ala a niile di gi n'ihu. Jee ka i biri n'akuku ya obula di gi mma; jehariakwa n'ebe obula i choo."

⁵ Ma tupu Jeremaya atugharia ihapu ya puo, Nebuzaradan gwakwara ya ozo si, "Laghachikwuru Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, onye eze Babilon hoputara ka o na-elekota obodo Juda niile. Gaa soro ya biri n'etiti ndi gi, maobu i nwere ike gaa ebe obula ozo di gi mma."

Mgbe ahụ, ọchiagha ahụ nyere ya ihe oriri hiri nne. O nyekwara ya onyinye, hapu ya ka o laa.

⁶ Ya mere, Jeremaya jekwuuru Gedaliya nwa Ahikam na Mizpa, soro ya na ndi foduru n'ala ahụ biri.

Ogbu e gburu Gedaliya n'ike

⁷ Mgbe ndịisi agha ahụ niile na ndị ikom ha, bụ ndị gbalagara n'ohia, nuru na eze Babilon emeela Gedaliya nwa Ahikam, onye na-achị ala ahụ, na onye nlekota ndị ikom na ndị inyom, na umuntakiri, bụ ndị ogbenye onu ntu, ndi a na-eburughị gaa Babilon, ka ha gaa biri n'ala ozo,

⁸ ha biakwutere Gedaliya na Mizpa. Ndi biakwutere ya bu ndi a; Ishmel nwa Netanaya, Johanan na Jonatan umu Kariya, na Seraya nwa Tanhumet, na umu Efai onye Netofa, na Jaazanaya nwa Maaka, na ndi ikom ha.

⁹ Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, nuoro ha iyi, nukwaara ndi ikom ha iyi, si, "Unu atula egwu ife ndi Babilon:*" birinu n'ala a, feekwa eze Babilon, ihe ga-agara unu nke oma.

¹⁰ Mu onwe m ga-ebi na Mizpa inochite anya unu n'ihu ndi Babilon ga-abiakwute anyi, ma ganu chikotaa mkpuru vaini niile, na mkpuru niile e kwesiri ighokota n'oge okpomoku, na mmanu niile. Chikotanu ha tinye ha n'ime ite ichebe nri unu. Birikwanu n'obodo ahụ niile unu nwetara."

¹¹ Mgbe ndi Juu niile no na Moab, na Amon, na Edom, na n'obodo ndi ozo niile nuru na eze Babilon hapuru ufodu ka ha biri na Juda, na o hoputara Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, mee ya onye na-achị ndi ahụ niile,

¹² ha niile si n'ebe ahụ ha no loghachikwa n'ala Juda. Ha lokwutere Gedaliya na Mizpa, site na mba ndi ahụ niile a chugara ha. Ha chikotakwara mmanya vaini, na mkpuru di ukwuu, bu mkpuru nke na-acha n'oge okpomoku.

¹³ Johanan nwa Kariya, na ndiisi agha niile no n'ohia biakwutere Gedaliya na Mizpa

¹⁴ si ya, "O bu na i maghi na Baalis eze ndi Amon ezitela Ishmel nwa Netanaya ka o bia gbuo gi?" Ma Gedaliya nwa Ahikam ekwetaghi na o bu eziokwu ka ha na-ekwu.

¹⁵ Mgbe ahụ, Johanan nwa Kariya puru na nzuzo jekwuru Gedaliya na Mizpa si ya, "Biko, kwere ka m gaa gbuo Ishmel nwa Netanaya. O nweghi onye ga-amata otu o si nwuo. N'ih i gini ka o ga-iji gbuo gi, ime ka ndi Juu niile na-aloghachikwute gi gbasasiakwa ozo, na imekwa ka ndi Juda foduru laa n'iyi?"

¹⁶ Ma Gedaliya nwa Ahikam zara Johanan nwa Kariya si ya, "Biko, emela ihe di otu ahụ! N'ih i na ihe i na-ekwu banyere Ishmel abughi eziokwu."

41

¹ N'onwa nke asaa, Ishmel nwa Netanaya, nwa Elishama, onye si n'agburu eze, na onye naara abụ otu n'ime ndiisi ozi eze, duuru ndi ikom iri bia n'ulo Gedaliya nwa Ahikam na Mizpa. Mgbe Gedaliya soo ha niile na-eri nri,

² Ishmel nwa Netanaya na mmadu iri ndi ahụ ya na ha so, biliri jiri mma agha tigbuo Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan, bu onye eze Babilon hoputara dika onye na-achị ala ahụ niile.

³ Ishmel gbukwara ndi ikom Juda niile ha na Gedaliya no na Mizpa, gbukwaa ndi agha Babilon nokwa n'ebe ahụ.

⁴ N'ubochi na-eso ubochi ahụ ha gbusiri Gedaliya, tupu mmadu obula anu ihe banyere ya,

⁵ o nwere iri mmadu asato, bu ndi kpuchara afonu ha, dowasija uwe ha, gbukasiakwa onwe ha ahụ, sitere n'obodo Shekem, na Shailo na Sameria buuru onyinye inata ihuoma, na ihe nsure oku na-esi isi utu na-abia n'ulonso ONYENWE ANYI.

* 40:9 Ya bu, Kaldia

⁶ Ishmel nwa Netanaya sitere na Mizpa puo izute ha, na-akwa akwa mgbe o na-aga. Mgbe o zutere ha, o siri ha, “Biakwutenu Gedaliya nwa Ahikam.”

⁷ Mgbe ha batara n’obodo, Ishmel nwa Netanaya na ndi ikom ahụ bu ndi so ya, gburu ndi ahụ tūnye ozu ha n’ime olulu.

⁸ Ma mmadu iri n’ime ndi ahụ gwara Ishmel okwu si ya, “Biko, egbula anyi, n’ihi na anyi nwere oka wiiti na oka bali, na mmanu anu anyi zoro n’ime oha.” N’ihi ya, o gbughi ha, kama o hapuru ha ndu.

⁹ Olulu ahụ Ishmel tūnyere ozu Gedaliya na ozu ndi ozo ahụ niile bu olulu nke Asa bu eze gwuru maka ichebe Jerusalem mgbe Baasha eze Izrel na-ebuso ya agha. O bukwa ozu ndi mmadu ka Ishmel, nwa Netanaya kpojuru n’ime olulu ahụ.

¹⁰ Ishmel dotakwara ndi niile foduru n’ime Mizpa n’agha. O dotara umu ndi inyom eze n’agha, dotakwa ndi ahụ niile a hapuru n’ebe ahụ, bu ndi ahụ Nebuzaradan, ochiagha ndi nche eze mere ka Gedaliya nwa Ahikam buru onye na-achi ha. Ishmel nwa Netanaya dotara ha niile n’agha duru ha na-achọ igbapu gaa n’ala ndi Amon.

¹¹ Mgbe Johanan nwa Kariya, na ndisi agha ahụ niile ya na ha no nuru ihe ojobo Ishmel nwa Netanaya mere,

¹² ha duuru ndi agha ha niile puo ibuso Ishmel nwa Netanaya agha. Ha chukwutere ya n’ebe di nso n’iyi ukwu Gibion.

¹³ Mgbe ndi ahụ niile Ishmel dotara n’agha huru Johanan nwa Kariya na ndisi agha so ya, ha nuriri onu.

¹⁴ Ndi ahụ niile Ishmel dotara n’agha na Mizpa, chighariri gafee n’ebe Johanan nwa Kariya no.

¹⁵ Ma Ishmel nwa Netanaya, na mmadu asato n’ime ndi agha ya, gbapuru oso gbanari Johanan. Ha gbalagara n’ala ndi Amon.

Mgbapu oso gaa Ijpt

¹⁶ Mgbe ahụ, Johanan nwa Kariya na ndisi agha niile ya na ha so duuru ndi ahụ niile ha naputara site n’aka Ishmel puo, bu ndi ahụ Ishmel nwa Netanaya dotara n’agha na Mizpa, mgbe o buuru uzo gbuo Gedaliya nwa Ahikam. Ndi ozo Johanan si na Gibion durukwa bu ndi a, ndi agha, na ndi inyom, na umuntakiri, na ndisi ulo ikpe.

¹⁷ Ha duuru ha na-aga, ma kwusi n’obodo Gerut Kimham, nke di nso na Betlehem, ebe ha bu n’obi iga Ijpt,

¹⁸ n’ihi igbanari ndi Babilon. Ha turu egwu ihe ndi Babilon ga-eme ha n’ihi ogbugbu Ishmel nwa Netanaya gburu Gedaliya nwa Ahikam, onye eze Babilon hoputara ka o buru onye na-achi ala ahụ.

42

¹ Mgbe ahụ, Johanan nwa Kariya, na ndisi agha ahụ niile, na Jenezaya nwa Hoshaya, na ndi Izrel niile, site n’onye dikarisiri nta ruo n’onye dikarisiri ukwu, biakwutere

² Jeremaya onye amuma si ya, “Biko, anyi biara irio gi aririo. Kpokuo ONYENWE ANYI Chineke gi n’ekpere n’ihi anyi bu ndi foduru n’ala a. I maara na o nwere oge anyi di otutu n’ala a, ma ugbu a anyi di naani ole na ole.

³ Kpee ekpere ka ONYENWE ANYI Chineke gi gosi anyi ihe anyi ga-eme, maobu ebe anyi ga-eje.”

⁴ Jeremaya onye amuma zara si ha, “Anula m ihe unu kwuru. Aga m ekpere ONYENWE ANYI Chineke unu ekpere dika unu rioro. Mgbe m

natarara ọsisa ya, aga m agwakwa unu ihe niile ONYENWE ANYI kwuru. O nwekwaghị ihe m ga-ezonari unu.”

⁵ Ha siri Jeremaya, “Ka ONYENWE ANYI buru onyeama eziokwu na nke kwesiri ntukwasị obi megide anyi, ma o buru na anyi emeghi dika ihe niile ONYENWE ANYI bu Chineke gi gwara gi ka i gwa anyi.

⁶ O bu ihe Chineke, onye anyi na-eziga gi ka i juta ase, kwuru ka anyi ga-eme. Ma o di mma, ma o di njo. Anyi ga-erubere ONYENWE ANYI Chineke gi isi, ka ihe gaara anyi nke oma.”

⁷ Mgbe ubochi iri gasiri okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti.

⁸ N’ihi ya o kporo Johanan nwa Kariya, ndisi agha ya na ha so na ndi Izrel niile, site n’onye dikarisiri nta ruo n’onye dikarisiri ukwu.

⁹ Mgbe ha biara, o gwara ha okwu si ha, “The ndi a ka ONYENWE ANYI, Chineke Izrel, onye unu zigara m ka m wegara ariri unu, siri:

¹⁰ ‘O buru na unu anogide n’ala a, aga m ewuli unu elu; agaghi m akwada unu. Aga m akukwa unu dika osisi, gharakwa ihopu unu. N’ihi na ihe ojoo ahụ m mere ka o biakwasị unu na-ewute m nke ukwu.

¹¹ Unu atula eze Babilon egwu, bu onye unu na-atu egwu ya ugbo a. Unu atula ya egwu, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, n’ihi na anonyeere m unu, aga m azoputa unu, naputakwa unu site n’aka ya.

¹² Aga m enwe obi ebere n’ebe unu no, si otu a mee ka ya onwe ya nweekwa obi ebere n’ebe unu no. O ga-emekwa ka unu nwetaghachikwa ala unu.’

¹³ “Ma o buru na unu onwe unu asi, ‘Anyi agaghi anogide n’ala a,’ si otu a nupu isi n’ebe ONYENWE ANYI Chineke unu no;

¹⁴ o burukwa na unu asi, ‘Mba, anyi ga-aga biri n’ala Ijpt ebe anyi na-agaghi ahụ agha, maobu nu uda opi ike, maobu noo agu n’ihi enweghi ihe oriri,’

¹⁵ mgbe ahụ, nurunu okwu ONYENWE ANYI, unu ndi foduru na Juda. Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, ‘O buru na unu anogidesie ike na mkpebi unu iga Ijpt ibiri n’ebe ahụ, o burukwa na unu agaa biri n’Ijpt n’eziokwu,

¹⁶ mgbe ahụ, mma agha ahụ unu na-atu egwu ga-eru unu n’ahụ, unwu ahụ unu na-atu oke egwu ya ga-esoro unu baa n’Ijpt. Unu ga-anwukwa n’ebe ahụ.

¹⁷ N’ezie, ndi ahụ niile kpebiri iga biri n’Ijpt ga-anwu site na mma agha, na site n’unwu, na site n’oria na-efe efe. O nweghi onye obula n’ime ha ga-afodu ndu, o nweghi onye obula n’ime ha ga-agbanari ihe ojoo ahụ m ga-eme ka o biakwasị ha.’

¹⁸ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, ‘Dika iwe m na onuma m bu ihe awukwasiri n’elu ndi bi na Jerusalem, otu a ka m ga-esi wukwasikwa unu onuma m, mgbe unu ga-aga Ijpt. Unu ga-ago ihe obubu onu na ihe iju anya, ihe nkocha na ihe ita uta. Unu agakwaghi ahụ ebe a anya ozo.’

¹⁹ “Unu bu ndi foduru na Juda, lee na ONYENWE ANYI agwala unu si, ‘Unu agala Ijpt.’ Matanu nke oma na m adoala unu aka na nti,

²⁰ na unu mehiere n’obi unu mgbe unu ziri m si m juta ONYENWE ANYI Chineke unu ase. Mgbe ahụ, unu rioro m si m, ‘Rioro anyi ONYENWE ANYI Chineke anyi ariri, gwa anyi ihe niile o kwuru, anyi ga-emekwa ya.’

²¹ Agwala m unu taa ihe o kwuru, ma unu ajula ime ihe ahụ niile ONYENWE ANYI Chineke unu, bu onye unu zigara m ka m jekwuru, kwuru.

²² Ya mere, matanu ya nke oma taa na unu ga-anwu site na mma agha, na site n’unwu, na site n’oria na-efe efe, n’ebe ahụ unu choro iga biri.”

43

¹ Mgbe Jeremaya gwasiri ndi ahụ niile okwu ahụ ONYENWE ANYI Chineke ha ziri ya ka o zie ha,

² Azaraya nwa Hoshaya, Johanan nwa Kariya na ndi nganga niile nọ n'ebe ahụ, gwara Jeremaya okwu si ya, "Ọ bụ okwu ụgha ka i kwuru! ONYENWE ANYI Chineke anyi ezighi gi ka i kwuo na anyi ekwesighi iga biri n'Ijpt,

³ Kama ọ bụ Baruk nwa Neraya na-akwalị gi megide anyi, n'ihia na ọ choro inyefe anyi n'aka ndi Babilon ka ha gbuo anyi, maobu buru anyi gaa Babilon dika ndi a dotara n'agha."

⁴ Ya mere, Johanan nwa Kariya na ndisi agha ahụ niile, nakwa ndi mmadu ahụ niile nupuru isi n'iwu ONYENWE ANYI, juu inogide n'ala Juda.

⁵ Kama Johanan nwa Kariya, na ndisi agha ahụ, duuru ndi ahụ foduru na Juda puo, ha na ndi ahụ si na mba ndi ozo di iche iche, ebe ha gbagara lota.

⁶ Ha duuru ndi ikom niile na ndi inyom niile na umuntakiri niile, na umu ndi inyom eze niile, bu ndi ahụ Nebuzaradan ochiagha ndi nche eze Babilon tinyere na nlekota Gedaliya nwa Ahikam, nwa Shefan na Jeremaya onye amuma na Baruk nwa Neraya.

⁷ Ya mere, ha nupuru isi n'ebe ONYENWE ANYI nọ site n'ibanye ala Ijpt. Ha jigidere ije ruo n'obodo Tapanhis.

⁸ Mgbe ha nọ na Tapanhis, okwu ONYENWE ANYI ruru Jeremaya nti si ya,

⁹ "Mgbe ndi Juu nọ na-ele gi anya, chirị ufodu nkume buru ibu n'aka gi, gaa zoo ha n'ime uru di na mputa ihu ulo e ji aja uru* wuo, nke di n'onu uzọ e si abata n'ulo Fero di na Tapanhis.

¹⁰ Mgbe ahụ si ha, 'Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel siri, Aga m ezi ozi kpota ohu m bu Nebukadneza, eze Babilon. Aga m edokwasikwa ocheeze ya n'elu nkume ndi a m zoro n'ebe a, o ga-agbasa ulo ndo nke ibu eze ya n'elu ha.

¹¹ O ga-abia buso Ijpt agha, si otu a mee ka ha nwuo, bu ndi ahụ a kwadobere maka onwu, mee ka a dota ha n'agha, bu ndi ahụ a kwadobere na-aga adota n'agha; mekwaa ka ha nwuo site na mma agha bu ndi ahụ a kwadobere na ha ga-anwu site na mma agha.

¹² O ga-esunyekwa oku n'ulo ebe a nọ na-eife chi niile nke ndi Ijpt. O gasure ulo ndi a oku, dotakwa chi ha niile n'agha. Dika onye ozuzu aturu si ewepucha igwu site na uwe ya, o ga-esikwa otu a wezuga onwe ya n'udo site n'Ijpt puo.

¹³ N'ime ulonso anyanwu di n'Ijpt, ka o ga-akwatu ogidi nsọ niile, surekwaa ulonso niile nke chi di iche iche n'Ijpt oku.' "

44

Mbibi na-abia n'ihia ikpere arusi

¹ Ndi a bu okwu ruru Jeremaya nti banyere ndi Juu ahụ niile bi n'ala Ijpt, bu ndi bi na Migdol, na n'ime Tapanhis, na n'ime Memfis, na n'ime Patros,

² "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, Unu ji anya unu hu ihe ojoo ahụ niile m mere ka ha biakwasị Jerusalem, na obodo niile nke Juda. Lee, obodo ndi ahụ aghoola mkpomkpo ebe taa, o nwekwaghị onye bi n'ime ha.

* 43:9 Lit. Brik

³ Ihe ndị a b̄iakwas̄ir̄i ha n'ih̄i ihe oj̄ōo ha mere. Ha kpasuru m iwe site n'ich̄u aja ihe nsure ọk̄u na-esi isi uto, na site n'ife chi ndi ozo, ndi ha onwe ha maobu nna nna ha na-amaghi.

⁴ Site n'oge ruo n'oge, mgbe mgbe, eziteere m ha ndi ohu m, bu ndi amuma, ndi gwara ha okwu si ha, 'Unu emela ihe aru di otu a nke m kporo asi!'

⁵ Ma ha egeghi nti, ha atokwaghi nti ha n'ala. Ha esiteghi n'ihe oj̄ōo ha na-eme chegharia, maobu kwusi ichu aja ihe nsure oku na-esi isi uto nye chi ndi ozo.

⁶ N'ih̄i ya, awukwas̄ir̄i m ha onuma m na iwe m, nke rere dika oku megide obodo niile nke Juda, na okporouzo nke Jerusalem. Ya mere, ha ghoru mkpomkpo ebe na ebe togboru n'efu taa.

⁷ "Ma ugbu a, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, N'ih̄i gini ka unu ji choo iji aka unu wetara onwe unu ihe oj̄ōo ndi a? Lee ka unu si duru ndi ikom na ndi inyom niile, na umuntakiri niile, na umu a muru ohuru niile na-agbala n'ala Ijpt, si otu a mee ka, o buladi, otu mkpuru mmadu hapu ifodukwa n'ala Juda.

⁸ Gini mere unu na-eji oru aka unu na-akpasu m iwe, na-esurere chi ndi ozo ihe nsure oku na-esi isi uto n'ala Ijpt, ebe unu biara ibi? Unu onwe unu ga-ala onwe unu n'iyi, mekwaa onwe unu ihe ibu onu nakwa ihe nkocha n'etiti mba niile di n'uwa.

⁹ Unu echefuola ihe oj̄ōo nna unu ha mere na ihe oj̄ōo niile ndi eze Juda na ndi eze nwanyi Juda mere na ihe oj̄ōo niile nke unu onwe unu na ndi nwunye unu mekwara n'ala Juda, na n'okporouzo Jerusalem?

¹⁰ Ruo ubochi taa, o nwebeghi onye obula n'ime ha wedarala onwe ya ala, maobu tu egwu m; ha adighi ejeghari n'iwu m, maobu jidesie ukpuru ndi ahụ niile m debere n'ihu ha na n'ihu nna nna ha aka ike, igbaso ya.

¹¹ "N'ih̄i ihe ndi a niile, otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru: Ekpebiela m ime ka ihe oj̄ōo b̄iakwas̄i unu; ekpebiela m ibibi Juda.

¹² Aga m eme ka ndi ahụ niile foduru n'ala Juda, bu ndi ahụ kpebiri n'obi ha iga biri n'ala Ijpt ghara idikwa. A ga-ala ha n'iyi n'ala Ijpt; ha ga-ada site na mma agha, maobu site n'unwu. Ndi niile dikarisiri ukwuu n'etiti ha na ndi niile dikarisiri nta ga-anwu. Ha ga-aghokwa ihe ibu onu na ihe iju anya, ihe omuma ikpe na ihe nkocha.

¹³ Dika m si taa Jerusalem ahuhu, otu a ka m ga-esi jiri mma agha, na unwu, na oria na-efe efe, taa ndi ahụ bi n'Ijpt ahuhu.

¹⁴ O nweghi onye obula n'ime ndi Juda ahụ foduru, ndi gara biri n'Ijpt nke ga-agbanari onwu. O bu ezie na o na-agusi ha aguu ike iloghachi n'ala Juda, ma o nweghi onye obula n'ime ha ga-aloghachi, kariakwa mmadu ole na ole ndi ga-agbapu agbapu."

¹⁵ Ndi no n'ebe ahụ mgbe ahụ Jeremaya kwuru okwu ndi a bu ndi ikom ahụ niile maara na ndi nwunye ha na-achụ aja ihe nsure oku na-esi isi uto nye chi ndi ozo, na ndi niile bi n'Ijpt n'akuku Patros. Ndi a zara Jeremaya si ya,

¹⁶ "Anyi agaghi anabata okwu ahụ i si n'aha ONYENWE ANYI gwa anyi

¹⁷ N'ih̄i na anyi aghaghi ime ihe ndi ahụ anyi kpebiri ime. Anyi ga-achuru Eze nwanyi mbara Eluigwe aja ihe nsure oku na-esi isi uto. Anyi ga-awusakwara ya aja ihe onunu dika anyi na nna anyi ha, ndi eze anyi na ndisi ochichi anyi mere n'obodo Juda niile na n'okporouzo Jerusalem.

N'oge ahụ, anyị na-eriju afo, ihe na-agakwara anyị nke oma, o nweghi ihe ojoo biakwasiri anyi.

¹⁸ Ma site n'oge anyi kwusiri ichuru Eze nwanyi mbara Eluigwe aja, ihe nsure oku na-esi isi utu na iwusara ya aja ihe onunu, ihe niile akola anyi, o bukwa site na mma agha na oke unwu ka anyi na-ala n'iyi."

¹⁹ Ndi inyom ahụ niile kwukwara si, "Mgbe ahụ anyi na-eji ihe nsure oku na-esi isi utu na-achuru Eze nwanyi mbara Eluigwe aja na mgbe ahụ anyi na-awusakwara ya aja ihe onunu, o bu na ndi di na-alu anyi amaghi na anyi na-eme achicha n'oyiyi ya, na-awusakwara ya aja ihe onunu?"

²⁰ Mgbe ahụ, Jeremaya gwara mmadu ahụ niile okwu, ma ndi ikom ma ndi inyom ahụ niile zara ya okwu si ha,

²¹ "ONYENWE ANYI chetara ihe nsure oku na-esi isi utu niile unu na nna unu ha, na ndi eze unu, na ndiisi ochichi unu, na ndi Izrel niile ji chuo aja n'obodo Juda niile na n'okporozo Jerusalem niile.

²² N'ih i ya, mgbe ONYENWE ANYI na-enweghikwa ike inagide ihe ojoo niile ndi a unu mere, na ihe aru niile unu mere, o mere ka ala unu ghoo mkpomkpo ebe, na ihe iju anya, na ihe nkocha, nke mmadu na-ebighi n'ime ya, dika o di taa.

²³ N'ih i na unu surere ihe nsure oku na-esi isi utu na n'ih i na unu mehiere megide ONYENWE ANYI, ghara irubere ya isi, maobu igbaso iwu ya, maobu idebe ukpuru ya, maobu imezu ihe niile o siri ka unu mee, n'ih i ya ka ihe ojoo ndi a ji dakwas i unu dika unu na-ahu ugbu a."

²⁴ Mgbe ahụ, Jeremaya gwara ndi inyom ahụ, na ndi Izrel niile okwu si ha, "Nurunu okwu ONYENWE ANYI unu ndi Juda niile no n'Ijpt.

²⁵ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru, Unu na ndi nwunye unu esitela n'omume unu gosi na unu na-emezu ihe ndi ah u unu ji onu kwuo si, 'Anyi aghaghi imezu nkwa niile anyi kwere banyere ichu aja ihe nsure oku na-esi isi utu na nke ihe onunu nye Eze nwanyi mbara Eluigwe.'

"Gaanu n'ihu mezuo nkwa unu kwere! Mezuokwanu iyi unu nuru.

²⁶ Ma nurukwanu okwu ONYENWE ANYI, unu ndi Juu niile bi n'Ijpt, 'Eji m aha m di ukwu na-anu iyi,' ka ONYENWE ANYI na-ekwu, 'na o nweghi onye Juda obula bi n'akuku obula nke Ijpt, nke ga-akpokukwa aha m ozo, maobu jiri ya nuu iyi si, "Dika Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-adi ndu."

²⁷ N'ih i na anya m na-ele ha abughi maka ime ha mma, kama o bu maka ime ha ihe ojoo. Ndi Juu niile bi n'Ijpt ga-anwu site na mma agha, maobu site na oke unwu, tutu ruo mgbe e bibichara ha dum.

²⁸ Naani mmadu ole na ole ga-esi Ijpt gbalata Juda igbanari mma agha. Mgbe ah u ndi Juda niile foduru, bu ndi biara biri n'Ijpt, ga-amata onye okwu ya na-eguzosi ike, maobu nke m, maobu nke ha.

²⁹ " 'Nke a ga-aburu unu ihe ama nke ga-egosi unu na m ga-ata unu ahuhu n'ebe a,' otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara. 'Ka unu si otu a mara na mba m na-aba na m ga-emesi unu ike aghaghi iguzosi ike.'

³⁰ Ihe a ka ONYENWE ANYI kwuru, 'Aga m arara Fero Hofra, eze Ijpt nyefee n'aka ndi iro ya, bu ndi na-ach o ndu ya, dika m si rara Zedekaya eze Juda, nyefee n'aka Nebukadneza eze Babilon, bu onye iro ah u choro ndu ya.'"

¹ Okwu ndị Jeremaya onye amụma gwara Baruk nwa Neraya, mgbe o dere okwu ndị a n'akwukwo dika Jeremaya na-akpọtuta ha, n'afọ nke anọ nke ọchịchị Jehoiakim nwa Josaya eze Juda. Jeremaya gwara Baruk si,

² "The ndị a ka ONYENWE ANYỊ bụ Chineke Izrel na-agwa gi, gi Baruk,

³ I siri, 'Ahụhụ diiri m! Lee na ONYENWE ANYỊ atukwasiriila m mwute n'elu ihe mgbu nke m nwere. Ike isu ude agwula m, ma ruo ugbo a, achotabeghi m izuike.'

⁴ Ma ihe ndi a ka i ga-agwa ya, 'Otu a ka ONYENWE ANYI kwuru, Aga m akwada ihe ndi ahụ niile m wuru, hopukwa ihe ndi ahụ niile m kuru n'ala* a niile.

⁵ Ma gi onwe gi, i na-achoro onwe gi ihe ukwu? Achokwala ha. N'ihina, lee, aga m eme ka ihe ojoo biakwasị mmadu niile, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri, ma aga m eme ka i jiri ndu gi gbapu jee ebe obula i ga-eje.† "

46

Ozi e ziri banyere Ijpt

¹ Ndi a bu okwu ONYENWE ANYI, nke ruru Jeremaya onye amuma nti, banyere mba di iche iche.

² Nke diri Ijpt:

Ndi a bu okwu di megide usuu ndi agha Fero Neko, bu eze Ijpt, ndi Nebukadneza eze Babilon meriri n'agha na Kakemish, n'akuku osimiri Yufretis, n'afọ nke anọ nke ọchịchị Jehoiakim nwa Josaya, bu eze Juda.

³ "Kwadoonu ota agha unu, ndi ukwu na ndi nta, zopunu ije maka ibu agha.

⁴ Kegidezienu inyinya unu, rikwasikwanu n'elu ha. Guzokwanu n'onodu ibu agha unu, ma kpukwasikwanu onwe unu okpu agha unu.

Munu ube unu ka o di nko, yikwasikwanu uwe agha unu.

⁵ Gini ka anya m abuo huru?

Ujo na-atu ha, ha na-agbaghachikwa azu; lee, a na-etipia ndi ha bu dike n'agha.

Ha na-agbasi oso ike, na-eleghi anya n'azu. Egwu dikwa n'akuku niile," otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

⁶ "Ndi nwere ukwu oso enweghi ike igbalaga, ndi di ike enweghi ike isi n'ebe ahụ wezuga onwe ha.

Ha na-aso ngongo daa, n'akuku uguwu di nso n'osimiri Yufretis.

⁷ "Onye bu onye a, nke na-ebili* oto dika osimiri Nail, na dika osimiri nke mmiri ya na-amaghari?

⁸ Ijpt na-ebili elu dika osimiri Nail, dika osimiri nke mmiri ya na-amaghari.

O na-asi, 'Aga m ebili kpuchie uwa niile.

* 45:4 Maobu, n'uwa † 45:5 I ga-agbapu na ndu ga n'ebe obula i ga-agbaga * 46:7 Maobu, na-eruju

- Aga m ebibi obodo ukwu di iche iche, na ndi mmadu bi n'ime ha.'
- ⁹ Gbabanyenu n'ogbo agha, unu inyinya niile.
Gbanu oku oku, unu ndi na-agba ugbo agha.
Zonu ike ike, unu ndi bu dike n'agha, unu ndi ikom Kush na Put, ndi na-ebu ota,
na unu ndi ikom Lidiya ndi na-agba uta.
- ¹⁰ Ma ubochi ahụ diri Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.
O bu ubochi ibo obo ya, ubochi o ga-aboro obo n'ahu ndi iro ya.
Mma agha ga-eripia ha tutu afo eju ya,
e, tutu ruo mgbe o nujuru obara afo.
N'ih i na Onyenwe anyi bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ga-achu aja n'ala ahụ di n'ugwu,
nke di nso osimiri Yufretis.
- ¹¹ "Rigoro Gilead ka i weta mmanu a na-ete n'onya,
gi Ada Ijpt na-amaghi nwoke.
Ma o bu n'efu ka i na-ewebata ogwu ndi a niile,
n'ih i na ogwugwo obula agaghi adiri gi.
- ¹² Mba niile ga-anu akuko ihe ihere biakwasiri gi.
N'akuku niile nke uwa ka a ga-anukwa ikwa akwa gi.
Otu dike n'agha na-aso ngongo na-adakwas i dike ibe ya;
ha abuo na-adakwa n'ala."
- ¹³ Okwu ndi a ka ONYENWE ANYI gwara Jeremaya onye amuma, banyere obibia nke Nebukadneza, bu eze Babilon, onye na-abia ibuso Ijpt agha.
- ¹⁴ "Kwuputanu ihe ndi a n'Ijpt. Kwusaa ya na Migdol.
Kwusaakwa ya na Memfis, na n'obodo Tapanhis.
Guzozienu onwe unu n'usoro, nokwanu na njikere,
n'ih i na mma agha na-eripia ndi gbara unu gburugburu.
- ¹⁵ Gini mere a ga-eji gbudasia ndi gi niile bu dike n'agha?
Ha agaghi enwe ike guzokwa, n'ih i na ONYENWE ANYI ga-akwada ha.
- ¹⁶ Ha ga-aso ngongo mgbe mgbe,
ha ga-adakwasikwa n'elu ibe ha.
Ha ga-asikwa, 'Bilienu oto, bianu ka anyi laghachikwuru ndi anyi,
ka anyi laghachikwa n'ala ebe a muru anyi,
ka anyi wezugakwa onwe anyi site na mma agha nke ndi mmegbu.'
- ¹⁷ N'ebe ahụ ka ha ga-anọ tie mkpu si,
'Fero eze Ijpt bu naani onye oke okwu.
Lee, oge a kara aka nye ya efunarila ya.'
- ¹⁸ "Dika mu onwe m na-adi ndu," ka Eze ahụ kwuputara,
onye aha ya bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
"otu onye ga-abia, onye di ukwu dika uguwu Taboa si di ukwu n'ebe uguwu ndi ozo di,
na dika Kamel si diri n'akuku osimiri.
- ¹⁹ Kwakotanu ngwongwo unu, jikerenu maka ije biri n'ala ozo,
unu ndi bi n'Ijpt,
n'ih i na a ga-eme ka Memfis ghoo ebe togboro n'efu.
O ga-aghokwa mkpomkpo ebe, nke mmadu na-agaghi ebi n'ime ya.
- ²⁰ "Ijpt mara mma dika nne ehi,

- ma ijiji† nke si n'akụkụ ugwu,
na-abịa imegide ya.
- 21 Ndi agha e goro ego nọ n'etiti ha
dika ụmụ ehi gbara abụba.
Ha onwe ha kwa ga-atugharịa gbaa ọsọ,
ha agaghị eguzo,
n'ihì na ụbọchị nhụju anya na-abiakwasị ha,
bụ ụbọchị a ga-ata ha ahụhụ.
- 22 Ijpt ga-eme mkpọtụ, dika mkpọtụ nke agwọ na-agba ọsọ na-eme,
mgbe ndi iro ya ji ike na-abiakwasị ya.
Ha ga-eji anyuike biakwasị ya,
dika ndi na-egbutu osisi.
- 23 Ha ga-egbutu oke ọhia ya," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri,
"n'agbanyeghi na ọ bụ oke ọhia rubigara oke.
Ha di otutu kari igurube,
a pughikwa iguta ole ha di.
- 24 A ga-eme ka ihere mee Ada Ijpt,
mgbe e nyefere ya n'aka ndi si n'akụkụ ugwu bia."
- 25 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel, siri, "Ana
m aga ime ka ahuhu biakwasị Amon, bu chi ndi Tibs, na Fero, na ala Ijpt
na chi niile di n'ime ya, ndi eze ya niile nakwa ndi ahụ na-atukwasị Fero
obi.
- 26 Aga m enyefe ha n'aka ndi ahụ na-achosi ndu ha ike, bu Nebukadneza
eze Babilon, na ndisi ochichi ya. Ma n'ikpeazu, aga m emekwa ka ndi
mmadu birikwa n'ime ya ozo, dika e si biri n'ime ya na mgbe ochie." Otu
a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
- 27 "Atula egwu, gi Jekob, ohu m.
Adakwala mba, gi Izrel.
N'ihì na lee, aghaghì m izoputa gi site n'ebe di anya nke e mere ka i gaa
biri.
Aga m azoputakwa umu umu gi site n'ala ebe e mere ka ha gbapu oso
gaa biri.
Jekob ga-emesiakwa biri n'udo, na-atughì egwu obula.
O dikwaghì onye ga-eme ka o tuo ujo.
- 28 Atula egwu, gi Jekob, ohu m,
n'ihì na anonyeere m gi,"
otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
"A sikwarì na m ebibie mba ndi ahụ niile
nke m mere ka i gaa biri n'etiti ha kpmkpam,
agaghì m ebibi gi kpmkpam.
Aga m adọ gi aka na ntị, ma ọ ga-abụ site n'uzo ikpe ikpe ziri ezi.
Agakwaghì m ahapu inye gi ahuhu i kwesiri inata."

47

Ozi e ziri banyere ndi Filistia

1 Okwu ONYENWE ANYI nke ruru Jeremaya onye amuma nti banyere ndi
Filistia. Okwu ndi a biara tupu Fero ebuso obodo Gaza agha.

2 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
"Lee ka mmiri si ala elu n'akukụ ugwu;

† 46:20 Odudo na ijiji bu ihe na-ata anumanu

- ha ga-aghokwa mmiri nke na-erubiga oke.
 Ha ga-erukwasi ala ahụ, kpuchiekwa ihe niile dị n'ime ya,
 ọ ga-ekpuchikwa obodo niile dị n'ala ahụ, na ndị bi n'ime ya.
 Ndị niile bi n'ala ahụ ga-eti mkpu akwa,
 mmadụ niile ga-akwasikwa akwa ike.
- ³ Mgbe ha ga-anụ ụzụ ikiri ụkwụ nke otutu inyinya, nke na-agbata ọso
 na-abia n'ebe ha nọ,
 mgbe ha ga-anukwa ụzụ ụgbọ agha ndị iro,
 na ụzụ nzo ụkwụ igwe ha.
 N'oge ahụ, ndị bu nna agaghị enwe ike nyere umu ha aka,
 n'ihi na aka ha ga-akuda n'akuku ha.
- ⁴ N'ihi na ubochi ahụ abiala
 mgbe a ga-ebibi ndị Filistia niile,
 mgbe a ga-ebipụ ndị niile fọdurụ,
 ndị nwere ike inyere obodo Taja na Saidon aka.
 N'ihi na ONYENWE ANYI akwadoola ibibi ndị Filistia,
 o kwadoola ibibi ndị ahụ fọdurụ n'onu mmiri Kafto.
- ⁵ Gaza ga-akpucha isi ya n'onodu iru uju.
 A ga-eme ka Ashkelon dere duu.
 Ruo ole mgbe ka unu ga-anogide na-egbukasi onwe unu ahụ,
 unu bu ndi foduru afodu bi n'ala di larii?
- ⁶ “Ewoo, gi mma agha ONYENWE ANYI,
 ole mgbe i ga-ezu ike?
 Mnye onwe gi n'obọ gi,
 kwusi ikpa ike gi ma dere duu.’
- ⁷ Ma o ga-esikwanu aana zuru ike,
 ebe o bu ONYENWE ANYI nyere ya iwu
 ibu agha megide Ashkelon,
 na ndi bi n'onu mmiri oke osimiri?”

48

Ozi e ziri banyere Moab

¹ Nke a diri Moab:

- Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel
 kwuru,
 “Ahuhu diri Nebo! N'ihi na a ga-emebi ya.
 A ga-emekwa ka ihere mee Kiriatem, e, a ga-adota ya n'agha.
 A ga-etipia Misgab, mee ka ihere mee ya.
- ² O dikwaghị ndi ga-eto Moab ozo,
 kama a ga-anọ na Heshbon pia opipia odida ya.
 Ha ga-asị, 'Bianu ka anyi bibie mba a, ka o ghara idikwa.’
 O buladi gi bu Madmen, ka a ga-eme ka i dere duu.
 A ga-ejikwa mma agha chuo gi oso.
- ³ Gee nti nuru akwa na-ada na Horonaim,
 o bu mkpu akwa oke mbibi na ila n'iyi.
- ⁴ A ga-etikpo Moab,
 umuntakiri ya ga-etikwa mkpu akwa.
- ⁵ Ha ga-eji oke ikwa akwa
 na-agbago uzo Luhit;

a ga-anụkwa mkpu akwa nke ndị e bibiri ihe ha n'uzo na-agbada Horonaim.

A ga-anụ akwa mwute n'ihhi mbibi nke biakwasiri ha.

⁶ Gbalaganu! Gbapunu oso ndu!

Dikwanu ka osisi nta nke di n'ozara.

⁷ Ebe o bu na unu na-atukwasi obi n'aka oru unu, na n'akunuba unu, a ga-adotakwa unu n'agha.

Ndi Kemosh ka a ga-eburu gaa mba ozo, ha na ndi nchujaja na ndiisi ochichi ya.

⁸ Onye mbibi ahụ ga-abia megide obodo niile.

O nwekwaghi obodo nke puru igbanari mbibi ya.

A ga-ala ndagwurugwu niile n'iyi,

biiekwa ebe di elu nke di lari,

n'ihhi na o bu okwu si n'onu ONYENWE ANYI puta.

⁹ Wukwasia ala Moab nnu,

n'ihhi na a ga-eme ka o ghoo ebe togboro n'efu.

Obodo niile di n'ime ya ga-agho mkpomkpo ebe,

nke mmadu obula na-agaghi ebikwa n'ime ya.

¹⁰ "Obubu onu diri onye ahụ ji aghughu na-arụ oru ONYENWE ANYI. Ahuhu diri onye na-ewezuga mma agha n'ebe iwusi obara di.

¹¹ "Onye na-anọ juu ka Moab bu site na mgbe o bu nwantakiri, o dika mmanya doru edo,

nke a na-adighi esi n'otu udu wugharia ya n'ime udu ozo,

o nwebeghi oge obula e ji mee ka o ga biri n'ala ozo.

O bu ya mere utu ya adighi agbanwe agbanwe,

isisi ya agbanwekwaghi.

¹² Ma ubochi ndi ahụ na-abia," otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,

"mgbe m ga-eziga ndi ikom oru ha bu iwupu ihe site n'ite,"*

ha ga-awupukwa ya.

Ha ga-agbapu ihe niile di n'ite ya niile,

tuwakwaa ite ya niile.

¹³ Mgbe ahụ, ihere Kemosh ga-eme Moab,

dika ihere si mee Izrel

mgbe ha tukwasiri Betel obi ha.

¹⁴ "Unu si ana ekwu si, 'Ndi di ike n'agha ka anyi bu; anyi bukwa dimkpa n'agha'?

¹⁵ A ga-ebibi ala Moab, busokwa obodo ya niile agha.

Umụ okorobia ya niile ndi ahoro ahoro ga-ada n'ogbugbu† ahụ."

Otu a ka Eze ahụ kwubiri, onye aha ya bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.

¹⁶ "Odida Moab di nso;

oke nhuju anya ya ga-abiakwa osiso.

¹⁷ Kasienu‡ ya obi, unu ndi niile gbara ya gburugburu,

unu ndi niile maara na o bu mba di ukwu.

Kwuputanu si, 'Esi ana gbajie mkpanaka eze a, nke di ike,

lee ka e si gbajiekwa mkpanaka a nke di ebube!'

* **48:12** Iwughari ihe site n'otu ite wubanye ya n'ozo † **48:15** Ya bu, n'agha ahụ ‡ **48:17** Maobu, ruo ujū maka ya

- 18 “Sitenụ n’ebe nsopuru unu dị elu rịdata,
 bia nọdunu n’ala kporo nku,
 unu ndi bi n’obodo bu Ada Dibon.
 N’ihi na onye ahụ bibiri Moab
 ga-abia ibu agha megide unu,
 o ga-alakwa obodo unu niile e wusiri ike n’iyi.
- 19 Guzonu n’akuku uzọ, huru§ ihe na-eme,
 unu ndi bi n’ime Aroea.
 Juonu nwoke unu huru na-agba oso, na nwanyi nke na-ewezuga onwe ya
 ajuju
 si ha, ‘Gini mere?’
- 20 E meela ka ihere mee Moab, n’ihi na a tupiala ya.
 Kwasienu akwa ike, tiekwanu mkpu akwa.
 Kwuputa ya n’Anon
 na e bibiela Moab.
- 21 Oge a ga-ekpe ndi bi n’ala di larị ikpe abiala,
 bu ndi bi na Holon, Jahaz na Mefaat,
 22 Dibon, Nebo na Bet-Diblataim,
 23 Kiriatem, Bet-Gamul na Bet-Meon,
 24 Keriot na Bozra,
 na obodo niile di n’ala Moab, ndi di nso, na ndi nke di anya.
- 25 E bipula mpi* Moab,
 a gbajiekwala ogwe aka ya,”
 otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 26 “Meenu ya ka o nubiga mmanya oke,
 n’ihi na o nupuru isi megide ONYENWE ANYI.
 Moab ga-aturu onwe ya n’ihe o gboro.
 O ga-aghokwa ihe ochi.
- 27 Izrel o bughị ihe ochi nye gi?
 O bu n’etiti ndi na-ezu ohi ka e jidere ya,
 mere i ji na-efufere ya isi
 mgbe obula i na-ekwu okwu banyere ya?
- 28 Sitenu n’obodo unu niile gbapu oso; jeenu biri n’etiti nkume,
 unu ndi bi n’ala Moab.
 Dirinu ka nduru nke na-ewu akwu ya
 n’akuku onu ogha nkume.
- 29 “Anyi anula ihe banyere mpako Moab.
 Anyi anula na mpako ahụ di ukwu,
 nukwa ihe banyere oke mbuli elu nke o na-ebuli onwe ya,
 na oke nganga nke obi ya.
- 30 Amaara m ihe banyere mmuo nke akpoghi onye ozọ ihe obula, nke di
 n’ime ya, ma o gaghị abara ya uru obula.
 Inya isi ya agaghị aruputakwa ihe obula, otu a ka ONYENWE ANYI
 kwubiri ya.
- 31 N’ihi ya, aga m akwasị akwa ike n’ihi Moab,
 aga m eti mkpu akwa n’ihi ala Moab niile.
 Aga m asu ude akwa n’ihi ndi Kia Hareset.
- 32 Akwa nke kariṛi akwa Jeza ka m ga-akwa n’ihi gi,
 gi osisi vaini di na Sibma.

- Alaka gi gbasara ruo n'akuku osimiri,
e, ha gbasara ruo n'osimiri Jeza.
Ma onye mbibi abiakwasila mkpuru gi niile chara acha,
e, o biakwasila mkpuru vaini gi niile.
- 33 Onu na obi utu ka e wepuru
site n'ubi vaini niile, na n'ala ubi niile nke Moab.
E meela ka mmanya vaini kwusi igbaputakwa site n'ebe izocha mmanya.
O dikwaghi onye na-eji mkpu onu na-azocha ha,
O bu ezie na a na-anu olu iti mkpu,
ma o bughu olu iti mkpu onu.
- 34 "A na-anu uda iti mkpu akwa ha
site n'obodo Heshbon ruo Eleale, na Jehaz.
A na-anukwa ya site na Zoa ruo, o buladi obodo ndi di anya, dika
Horonaim, na Eglat Shelishiya.
N'ihu na mmiri niile nke Nimrim ataala.
- 35 Aga m eme ka ndi ahụ niile na-achụ aja n'ebe niile di elu,
na ndi ahụ niile na-achuru chi ha di iche iche aja ihe nsure oku na-esi
isi utu,
hapu idikwa n'ala Moab," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- 36 "Uda akwa nke na-ada n'ime obi m n'ihu Moab dika uda oja.
Uda akwa nke dikwa ka uda oja na-adakwa n'ime obi m n'ihu ndi Kia
Hareset.
Aku niile ha kpakotara alaala n'iyi.
- 37 A kpuchapula agiri isi niile,
kpachakwa afonu ha niile.
E bipukwala aka ha niile.
O bukwa akwa mkpe ka e ji kpuchie ukwu niile.
- 38 N'elu ulu niile nke di na Moab,
nakwa n'ama egwuregwu niile,
o dighi ihe ozu kari naani iru ugu ka a na-ahu.
N'ihu na e tiwaala m Moab
dika e si etiwa ite aja nke o dighi onye bu la choro ya," otu a ka
ONYENWE ANYI kwuputara.
- 39 "Lee ka e si tipa ya! Lee ka ha si akwasu akwa ike!
Leekwa ka Moab si gbakuta azu ya n'ihu onodu ihere ya!
Moab aghola ihe ochi,
o ghola ihe iju anya nye ndi niile gbara ya gburugburu."
- 40 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
"Lee, o di otu ugo na-efedata,
nke gbasapuru nku ya kpuchie ala Moab niile.
- 41 A ga-adota Keriot n'agha,
meriekwa ebe ya niile e wusiri ike.
N'ubochi ahụ, obi ndi bu dike n'agha n'ala Moab
ga-adi ka obi nwanyi ime na-eme.
- 42 A ga-ebibi obodo Moab, mee ya ka o ghara idikwa,
n'ihu na o kagidere ONYENWE ANYI anya.
- 43 Oke egwu na olulu, na igbudu nke onye na-esi onya no na-eche unu,
unu ndi Moab,"
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- 44 "N'oge ahụ, onye obula gbapuru oso site n'ihe oke egwu
ga-adaba n'olulu.

Onye ọbụla ga-esikwa n'olulu rịputa
ka igbudu ga-ejide.

N'ihị na aga m eme ka afọ ahụ a kara aka
maka ịta Moab ahụhụ bjakwasị ya,
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.

45 “N'okpuru ndo Heshbōn
ka ndị ahụ gbapuru ọsọ ndu guzoro, na-enweghị onye inyeaka.
N'ihị na oku esitela na Heshbōn rere na-aga;
ire oku di ukwu esitela n'etiti Saihōn na-apu,
na-erepịa egedege ihu ndi Moab,
na okpokoro† isi ndi ahụ ji oke uzu‡ na-anyanya isi.

46 Ahuhụ diri gi, gi Moab!
Ebiela ndi Kemosh niile.
A dotakwala umu gi ndi ikom
na umu gi ndi inyom n'agha, buru ha gaa mba ozo.

47 “Ma emesia, n'ubochi ndi ahụ na-abia,
aga m eme ka ndi Moab a dotara n'agha loghachi.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.
Nke a bu ogwugwu ikpe omuma diri Moab.

49

Ozi e ziri banyere Amōn

1 Nke a diri ndi Amōn:

Ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
“O bu na Izrel enweghị umu ndi ikom?
Izrel o nweghị onye nnweta ihe o nwere?
Gini mere Molek ji nweta obodo Gad?
Gini mere ndi ya ji bichie obodo ya niile?
2 Ma ubochi ahụ na-abia,” ka ONYENWE ANYỊ kwuputara,
“mgbe m ga-eme ka a nu ụda iti mkpu agha,
nke a ga-eti megide Raba, obodo ndi Amōn.
A ga-eme ya ka o ghoo mkputamkpu ebe.
A ga-esurekwa ya oku, ya na obodo nta niile gbara ya gburugburu.
Mgbe ahụ Izrel ga-achupukwa
ndi ahụ niile chupuru ya.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuru.
3 “Kpoo mkpu akwa, gi Heshbōn, n'ihị na ebiela Ai!
Tisienu mkpu akwa ike unu ndi bi na Raba!
Yirinu uwe mkpe unu, tiekwanu aka n'obi n'ihị iru uju;
gbagharianu n'ogige mgbidi obodo unu,
n'ihị na a ga-adota Molek n'agha,
buru ya na ndi nchujaja ya na ndisi ochichi ya gaa mba ozo.
4 Gini mere unu ji anyanya isi n'ihị ndagwurugwu
nke na-amị mkpuru hiri nne,
gi ada nwanyị na-ekwesighi ntukwasị obi,
onye ntukwasị obi ya di n'akunuba ya,

† 48:45 Maobu, opu isi ‡ 48:45 Maobu, mkpotu

gị onye na-asị, 'Onye ga-ebuso m agha?'
 5 Aga m esite n'aka ndị niile gbara gị gburugburu
 mee ka oke egwu biakwasị gị,"
 otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime
 ihe niile kwupụtara ya,
 "A ga-achụpụ onye ọbụla n'ime unu.
 Ọ dīkwaghị onye ga-achikọta ndị ahụ niile gbapụrụ agbapụ.

6 "Ma mgbe e mesiri, aga m emekwa ka ndị Amọn laghachikwa n'ala ha."
 Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

Ozi e ziri banyere Edom

7 Nke dīrị Edom:

Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru,
 "Ọ pụtara na onye amamihe adighikwa na Teman?
 Okwu ndumọdu ọ gwula n'onu ndi nwere nghota?
 Amamihe ha o reela ure?
 8 Chigharianu gbalaga, unu ndi bi na Dedan.
 Gaa zoonu onwe unu n'ogba nkume miri emi,
 n'ihhi na aga m eme ka ihe ojojo biakwasị Iso,
 n'oge ahụ m ga-ata ya ahuhu.
 9 Ọ buru na ndi na-aghorọ mkpuru vaini abiakwute gi,
 ọ bu na ha agaghị ahapuru gi mkpuru ole na ole?
 Ọ burukwa na ndi ohi abia n'abali,
 ọ bughị naani ihe ha chorọ ka ha ga-akwakoro?
 10 Ma aga m agba Iso otọ.*
 Aga m ekpughe ebe nzuzo ya niile
 ka ọ ghara izobe onwe ya.
 Umụ ya na ndi ikwu ya,†
 tinyere ndi ya na ha di na mma na ndi agbataobi ya, ga-ala n'iyi.
 Ya mere, ọ dighikwa onye ga-asị,
 11 'Hapunu umu mgbei unu niile, n'ihhi na mu onwe m ga-edebe ha ndu.
 Ndi inyom unu niile ndi di ha nwuru nwere ike itukwasị m obi.'"
 12 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, "Ọ buru na e mere ka ndi ahụ na-
 ekwesighi inu ihe di n'iko ahụ nuọ ya, a ga-esi anaa ghara ita gi ahuhu?
 A ghaghị ita gi ahuhu; i ghakwaghị inu site n'iko ahụ."
 13 "Eji m onwe m nuọ iyi, otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara, si, na Bozra
 ga-agho mkpomkpọ ebe, na ihe iju anya, na ihe ita uta, na ihe ibu onu.
 Obodo ya niile ga-aghokwa mkpomkpọ ebe ruo mgbe ebighi ebi."
 14 Anula m ozi si n'onu ONYENWE ANYỊ.
 E zipula onyeozu ka ọ ga mba niile di iche iche zie ha ozi, si,
 "Chikootaanu onwe, megide ya.
 Bilikwanu maka ibu agha!"

15 Ugbu a, aga m eme ka i di nta n'etiti mba di iche iche,
 ihe nleli na-ebe mmadu no.

16 Idi egwu gi nke na-eyinye ndi mmadu egwu,
 na nganga nke obi gi eduhiela gi,
 gi onye na-ebi na mgbawa niile nke nkume di elu,
 gi onye ji ebe niile di elu nke ugwu n'aka ya.

* 49:10 Agaghị ahapuru ya ihe ọbụla † 49:10 Maọbụ, ndi ikom ya ji ngwa agha

- A sịkwari na i wuo akwu gi n'ebe di elu, dika ebe ugo ga-ewu akwu ya,
aga m esite n'ebe ahụ kpudata gi n'ala,
otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
- 17 "Edom ga-agho ihe iju anya.
Ndi niile na-esi n'akuku ya agafe ga-anọ n'onodu iju anya,
ha ga-eledakwa ya anya n'ih i onya ya niile.
- 18 Dika a kwaturu Sodom na Gomora,
ya na obodo niile gbara ya gburugburu.
Otu a kwa, o dighi onye obula ga-ebi n'ebe ahụ;
nwa mmadu obula agakwaghi ebi n'ime ya," otu a ka ONYENWE ANYI
kwuru.
- 19 "Aga m esi n'ala ya chupu Edom n'otu ntabi anya,
dika mgbe odum na-esi n'oke ohia Jordan
na-arigoputa n'ebe ita nri nke umu anumanu juputara n'ahihia ndu.
Ma onye bu onye ahụ a hoputara, onye m ga-enyefe oru a n'aka ya?
Onye dika m? Onye kwa puru iputa tuo m aka n'ihu?
Onye bukwa onye ozuzu aturu ahụ nke puru ido onwe ya megide m?"
- 20 N'ih i nke a, nuru ihe ONYENWE ANYI kwadobere megide Edom,
nurukwa ihe o zubere megide ndi bi na Teman.
A ga-adokpuru ndi di nta n'etiti igwe ewu na aturu ahụ,
ebe ita nri ha ga-anọ n'onodu mgbagwoju anya n'ih i nke a.
- 21 Uwa ga-ama jijiji mgbe ha nuru mkpotu odida ha;
iti mkpu akwa ha ga-adakwa uda ruo n'Osimiri Uhie.
- 22 Lee, otu ugo ga-efeli elu, fedatakwa.
O ga-agbasapu nku ya kpuchie ala Bozra niile.
N'ubochi ahụ, obi ndi bu dike n'agha n'Edom
ga-ad i ka obi nwany i ime na-eme.

Ozi e ziri banyere Damaskos

- 23 Nke diri Damaskos:
"Ujo ejula Hamat na Apad obi,
n'ih i na ha anula akuko ojojo.
Ha adaala mba,
nookwa n'oke echiche dika osimiri nke ebili na-amaghari n'elu ya.
- 24 Damaskos aghoola onye ike gwuru.
O tugharjala igbapu oso,
ma oma jijiji ejidela ya.
Oke obi ufu na ihe mgbu ejidesiela ya aka ike,
dika obi ufu na ihe mgbu nke na-ejide nwany i ime na-eme.
- 25 Gini mere na-agbahapubeghi obodo ahụ a maara aha ya,
bu obodo ahụ nke ihe ya na-atọ obi m uto?
- 26 N'ezie, umu okorobia no n'ime ya ga-ada n'okporouzo niile,
a ga-emekwa ka ndi agha ya niile dere duu n'ubochi ahụ."
Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri.
- 27 "Aga m esunye mgbidi Damaskos oku.
Oku ahụ ga-eripakwa ebe e wusiri ike nke Ben-Hadad."

Ozi e ziri banyere Keda na Hazo

- 28 Banyere Keda na alaeze Hazo, nke Nebukadneza eze Babilon busoro
agha:

- Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
 “Bilienu gaa buso Keda agha.
 Bibiekwanu ndi ahụ niile bi n’akuku ọwụwa anyanwu.
 29 A ga-adota ulo ikwu ha, na igwe ewu na aturu ha n’agha.
 A ga-ebukorokwa ulo mgbochi ha niile,
 ya na ngwongwo na inyinya kamel ha niile.
 Ndi mmadu ga-etikwa mkpu si ha,
 ‘Oke egwu di n’akuku niile!’
- 30 “Gbalaganu osiso.
 Jeenu nodu n’ime ogha nkume niile miri emi, unu ndi niile bi na
 Hazo,”
 otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara.
 Nebukadneza eze Babilon atula atumatu megide unu,
 o cheputakwala uzọ o ga-esi megide unu.
- 31 “Bilienu, gaa buso mba ahụ agha,
 bu mba ahụ na-ebi na ntukwasị obi,”
 otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara,
 “mba nke na-enweghi ibo onu uzọ, maobu mkporo e ji akpochi ya,
 mba ahụ nke ndi ya na-ebiri naani onwe ha.
 32 Inyinya kamel ha ga-abu ihe a ga-akwata n’agha,
 otutu igwe ehi ha ga-abukwa ihe a ga-aluta n’agha.
 Aga m efesa ha nye ifufe, bu ndi niile no ebe di anya, bu ndi ahụ niile
 na-akpuchapu agiri isi egedege ihu ha.
 Aga m emekwa ka ihe ojo si n’akuku niile biakwasị ha,”
 otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.
- 33 “Mgbe ahụ, Hazo ga-agho ebe obibi nke nkita oha.
 O ga-agho ebe toghoro n’efu ruo mgbe ebighi ebi.
 O nweghi onye obula ga-ebi n’ebe ahụ,
 nwa mmadu obula agakwaghi ebi n’ime ya.”

Ozi banyere Ilam

- 34 Nke a bu okwu ONYENWE ANYỊ ndi ruru Jeremaya onye amuma nti
 banyere Elam, mgbe Zedekaya eze Juda bidoro ochichi ya.
- 35 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwuru,
 “Lee, aga m agbaji uta nke Elam,
 bu uta ahụ ha ji anya isi na o bu ebe ike ha di.
 36 Aga m esite n’akuku anọ nke mbara eluigwe zite oke ifufe anọ,
 nke ga-abia megide Elam.
 Aga m efesa ha nye oke ifufe anọ ndi a,
 ndi ga-ebufu ha buga ha na mba niile di iche iche,
 o dighi obodo a na-agaghi ahụ ndi Ilam a dotara n’agha.
 37 Aga m etipia Elam n’ihu ndi iro ha,
 e, n’ihu ndi ahụ na-achosi ndu ya ike.
 Aga m eme ka ihe ojo biakwasị ha,
 meekwa ka oke iwe m di oku biakwasị ha,”
 otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.
 “Aga m eji mma agha chuo ha oso
 tutu ruo mgbe m mere ka ha niile gwusia.
 38 Aga m edo ocheeze m n’Elam,

bibiekwa eze ya na ndịisi ọchịchị ya,”
otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

- 39 “Ma n’ikpeazu, n’ụbọchị ndị ahụ na-abịa,
aga m eweghachite akunuba niile nke Elam.”
Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.

50

Ozi e ziri banyere Babilon

1 Okwu ONYENWE ANYỊ nke ruru Jeremaya onye amuma ntị banyere
Babilon na banyere ala ndị Babilon.

2 “Kwusaa ya na mba niile, mee ka a nuru ya;
bulie ọkọlọtọ mgbe a na-ekwusa ya.
Kwuputa ihe niile, ezokwala ihe ọbụla, kama kwusaa ya si,
‘A ga-adota Babilon n’agha.

Ihere ga-emesia mee Bel;
otu a kwa, egwu ga-ejuputa Maduk obi.
A ga-eme ka ihere mee oyiyi ya niile a kpuru akpu;
oke egwu ga-ejidekwa arusi ya niile.’

3 Otu mba, nke si n’akuku ugwu, ga-ebuso ya agha,
mee ala ya ka o togboro n’efu.

Ọ dikwaghị onye ga-ebi n’ime ya,
n’ihi na mmadu na anumanu ga-esi n’ime ya gbalaga.

4 “N’ụbọchị ndị ahụ, ma na mgbe ahụ,” otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara,
ndị Izrel na ndị Juda ga-ejikota onwe ha n’otu.

Ha niile ga-eji anya mmiri puo icho ONYENWE ANYỊ Chineke ha.

5 Ha ga-aju ajuju, banyere uzọ e si eje Zayon.
Mgbe ahụ, ha ga-eche ihu ha ijeru n’ebe ahụ.

Ha niile ga-abiakwa were onwe ha nyefee* n’aka ONYENWE ANYỊ,
n’ime ọgbugba ndu ebighi ebi,
nke a na-agaghị echefu echefu.

6 “Ndi m akpafuola dika aturu furu efu.
Ndi ozuzu aturu ha eduhiela ha,
mee ka ha na-awaghari n’ugwu ukwu niile.

Ha na-akpaghari n’elu ugwu ukwu, ma n’elu ugwu nta.
Ha echefuokwala ebe izuike nke ha.

7 N’ihi ya, ndi niile chotara ha na-eripia ha.
Ndi iro ha na-ekwukwa si, ‘Ikpe amaghị anyi
n’ihi na ha emehiela megide ONYENWE ANYỊ, onye bu ezi ebe ita nri ha,
na onye bukwa olileanya nke nna nna ha.’

8 “Sinu na Babilon gbalaga;
sitekwanu n’ala Babilon puo,
dirinu ka mkpi na-edu igwe ewu na aturu.

9 N’ihi na aga m akpali otutu mba di ike site n’ala di n’ugwu,
ndi ga-ejikota onwe ha ibuso Babilon agha.

Ha ga-edo onwe ha n’usoro imegide ya;
o bukwa n’akuku ugwu ka ha ga-esi dota ya n’agha.

* 50:5 Rapara n’ahụ Onyenwe anyi

Àkụ ha ga-agba ga-adị ka àkụ nke onye bụ dike n'agha na onye ọka igba ụta na-agba.

Ha agaghị agba aka lōta.

10 N'ihì nke a, Babilon ga-aghọ ihe nkwata n'agha.

Afọ ga-ejukwa ndị niile bụ ndị ga-akwata ya."

Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

11 "N'ihì na ì nūriri ọnụ nwee obi uto,

gị onye bibiri ihe nketa m,

ì wughariri dika nwa ehi nke na-azocha ọka,

bee akwa dika oke inyinya.

12 Ihere ga-eme nne unu,

e, a ga-eme ka oke ihere mee nne mụrụ unu.

Ọ ga-abukwa mba dikarisi ala n'etiti mba niile,

burukwa ozara, ala kporo nkụ na ala uzuzu.

13 N'ihì iwe dī ukwuu nke ONYENWE ANYỊ, ọ dighi onye ga-ebikwa n'ala

Babilon ozo,

n'ihì na a ga-ebibi ya kpamkpam.

Ndị niile si n'akukụ ya na-agafe ka ọ ga-eju anya.

Ha ga-akpari ya n'ihì onya niile dī ya n'ahụ.

14 "Doonụ onwe unu n'usoro gburugburu obodo Babilon,

unu ndi niile na-agba uta.

Gbaanụ ya uta. Unu echela banyere àkụ ole unu ga-agbapụ

n'ihì na o mehiela megide ONYENWE ANYỊ.

15 Kporonụ mkpu agha megide ya, site n'akukụ niile!

Ọ chiliela aka ya elu. Lee, ulo elu ya e wusiri ike adaala,

a kwatuokwala mgbidi ya niile.

Ebe ọ bụ na ONYENWE ANYỊ na-aboro onwe ya obo n'ahụ Babilon,

boronụ ya obo.

Meenụ ya dika o si mee ndi ozo.

16 Site na Babilon wezuga onye na-agha mkpuru

na onye ji mma owuwe ihe ubi na-ewe ihe ubi.

Ka onye obula laghachikwuru ndi nke ya,

ka onye obula gbalaakwa n'ala nke aka ya,

n'ihì mma agha nke onye na-emegbu emegbu.

17 "Izrel dī ka ewu na aturu a chusasiri achusasi,

nke odum chusasiri.

Onye bu uzo ripia ya

bū eze Asiria.

Onye ikpeazu gwepiara okpukpu ya

bū Nebukadneza, eze Babilon."

18 N'ihì ya, ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile, bụ Chineke Izrel kwuru,

"Aga m ata eze Babilon, na ndi ala ya ahuhū,

dika m si taa eze Asiria ahuhū.

19 Ma aga m akporoghachitekwa Izrel n'ebe ita nri nke ha.

Ha ga-atakwa nri na Kamel na Bashan.

Ọ bukwa n'ugwu Ifrem na Gilead

ka afọ ga-ejukwa ha.

20 N'ubochi ndi ahū, ma na mgbe ahū," otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri,

- “a ga-achọ ajọọ omume nke Izrel,
 ma ọ dighi nke a ga-achọta.
 A ga-achọkwa mmehie niile nke Juda,
 ma o nweghi nke a ga-achọta,
 n’ihi na aga m agbaghara ndi ahụ m mere ka ha fọdu mmehie ha.
- 21 “Busonu ala Merataim agha,
 busokwanu ndi bi na Pekod agha.
 Chuo ha oso, gbuchapu ma bibiekwa ha niile kpamkpam.”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
 “Mezuonu ihe niile m nyere unu n’iwu.
- 22 A na-anu uzu agha n’ala ahụ,
 a na-anu uzu oke mbibi.
- 23 Lee ka e si gbajie,
 ma tipia mkpirisi igwe ahụ na-esupia uwa niile.
 Lee ka Babilon si togboro n’efu
 n’etiti mba niile nke uwa.
- 24 Esiiri m gi onya, gi Babilon;
 i makwara n’onya ahụ tupu i mata na onya ahụ di.
 A chotala gi, jidekwa gi,
 n’ihi na i doola onwe gi ibuso ONYENWE ANYI agha.
- 25 ONYENWE ANYI emegheela ulokwu ngwa agha ya,
 site n’ime ya weputa ngwa agha nke onuma ya.
 N’ihi na Onyenwe anyi bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile
 nwere oru o ga-aru n’ala Babilon.
- 26 Sitenu n’ebe di anya bia buso ya agha.
 Kukapunu oba ya niile,
 tukotanu ha onu dika akpa oka di ukwu, nke atukotara n’elu ibe ha.
 Bibienu ya kpamkpam,
 ka ihe obula ghakwara ifoduru ya.
- 27 Gbuonu umu oke ehi ya niile,
 ka ha niile gaa n’ebe ulo igbu anu
 Ahuhu na-adiri ha, n’ihi na ubochi ahụ a kara aka banyere ha abiala,
 bu oge a ga-eji taa ha ahuhu.
- 28 Geenu nti n’ihe ndi na-agbalaga na-ekwu, bu ndi si na Babilon na-agbapu
 oso.
 Ha na-ekwusa na Zayon
 otu ONYENWE ANYI Chineke anyi si boo obo,
 otu o si abo obo n’ihi ulonso ukwu ya.
- 29 “Kpokotanu ndi na-agba uta maka imegide Babilon,
 bu ndi niile na-agba uta.
 Maanu ulo ikwu, gbaa ya gburugburu;
 unu ekwela ka onye obula si n’ime ya gbapu.
 Kwughachi ya ugwo dika oru ya si di,
 dika ihe niile ahụ o mere si di meenu ya otu ahụ.
 N’ihi na o buliela onwe ya elu megide ONYENWE ANYI,
 bu Onye nsọ nke Izrel.
- 30 N’ihi ya, umu okorobia ya ga-ada n’okporozo ama niile.
 A ga-emekwa ka ndi agha ya niile dere duu n’ubochi ahụ.”
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- 31 “Lee, edoola m onwe m imegide gi, gi onye nganga.”

- Otu a ka Onyenwe anyị, bụ ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri ya.
- “N’ihi na ụbọchị gị abịala,
bụ oge ahụ a ga-ata gị ahụhụ.
- 32 Onye nganga ahụ ga-asọ ngọngọ daa,
ma o nweghị onye ga-enyere ya aka ka o bilitekwa.
Aga m esunye obodo ya niile okụ,
nke ga-erechapụ ndị niile gbara ya gburugburu.”
- 33 Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru:
“A na-emegbu nnọọ ndị Izrel,
n’otu aka ahụkwa, ndị Juda.
Ndị dotara ha n’agha jidesiri ha aka ike.
Ha adighi ahapụ ha ka ha laa.
- 34 Ma Onye mgbaputa ha dị ike.
ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile bụkwa aha ya.
Ọ ga-eji ike ya niile kpeputa ọnu ha,
ime ka ala ha nweekwa izuike,
ma meekwa ka ndị bi na Babilon ghara inwe izuike.
- 35 “Mma agha ga-ebili megide ndị Babilon niile,”
otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara,
“na ndị ahụ niile bi na Babilon
ma megidekwa ndịisi ọchịchị niile na ndị ahụ niile maara ihe.
- 36 Mma agha ga-ebili megide ndị amuma ụgha ha niile.
Ha ga-aghọ ndị nzuzu.
Mma agha ga-ebili megide ndị bụ dike n’agha.
Obi ha ga-ejuputakwa n’oke egwu.
- 37 Mma agha ga-ebili megide inyinya ha, na ụgbọ agha ha,
na ndị mba ọzọ niile nọ n’etiti ha.
Ha ga-aghokwa ndị inyom.
Mma agha ga-ebilikwa megide akụ ha niile.
A ga-aluta ha niile n’agha.
- 38 Okpomokụ ga-abiakwasị mmiri ha niile
mee ka ha taa.
N’ihi na ala ha bụ ala arụsị:
arụsị ha niile ga-ayikwa ara n’ihi oke egwu nke ga-abiakwasị ha.
- 39 “N’ihi ya, ọ bụ ụmụ anumanụ nke ọzara, na nkịta ọhịa ga-ebi n’ebe ahụ.
Ikwighikwighi ga-ebikwa n’ebe ahụ.
Mmadụ ọbụla agaghị ebikwa n’ime ya ọzọ.
O nweghị onye ga-ebikwa n’ime ya site n’ogbọ ruo n’ogbọ.
- 40 Dịka m si kwatuo Sodom na Gomora,
ya na obodo niile gbara ya gburugburu,”
otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.
“Otu a kwa, ọ dighi onye ọbụla ga-ebi n’ebe ahụ;
nwa mmadụ ọbụla agakwaghị ebi n’ime ya.”
- 41 “Lee, ndị agha si n’ala dị n’ebe ugwu na-abia;
mba dị ukwu na otutu ndị eze
ka a na-akpolitekwa site na nsotu niile nke ụwa.
- 42 Ha ji otutu uta na ụbe;

- ha bu ndi afo tara mmiri, ndi na-enweghi obi ebere.
 Ha na-ebigbo dika mbigbo nke osimiri,
 dika ha na-anokwasị n'elu inyinya ha.
 Ha na-abia dika ndi ikom e doro n'usoro ibu agha,
 ibuso gi agha, Ada Babilon.
- 43 Eze Babilon nuru akuko banyere ude ha,
 akuko mere ka ike gwuru aka ya abuo kpmkpm.
 Oke ihe mgbu ejidela ya,
 ihe mgbu dika nke nwanyi ime na-eme.
- 44 Lee, dika mgbe odum na-esi n'oke ohia Jordan
 na-arigoputa n'ebe ita nri nke umu anumanu juputara n'ahihia ndu,
 n'otu ntabi anya ka m ga-esi n'ala ya chupu Babilon.
 Ma onye bu onye ahụ a hoputara, onye m ga-enyefe oru a n'aka?
 Onye dika m? Onye kwa puru iputa tuo m aka n'ihu?
 Onye bukwa onye ozuzu aturu ahụ nke puru ido onwe ya megide m?"
- 45 N'ihia ya, nuru ihe ONYENWE ANYI kwadobere megide Babilon,
 nurukwa ihe o zubere megide ala ndi Babilon.
 A ga-adokpuru ndi di nta n'etiti igwe ewu na aturu ahụ.
 Ebe ita nri ha ga-anọ n'onodu mgbagwoju anya n'ihia nke a.
- 46 Uwa ga-ama jijiji mgbe ha nuru mkpotu odida Babilon,
 iti mkpu akwa ya ga-adakwa uda n'etiti mba niile di iche iche.

51

- 1 Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI kwuru,
 "Lee, aga m akpali mmuo onye mbibi,
 ka o bia megide Babilon na ndi bi na Kaldia.
- 2 Aga m eziga ndi mba ozo n'obodo Babilon,
 ka ha gaa fuchaa ya, bibiekwa ala ya.
 Ha ga-emegide ya n'akuku niile,
 n'ubochi ahụ ihe ojo ga-abiakwasị ya.
- 3 Ekwela ka onye na-agba uta kwee uta ya,
 ekwekwala ka o yikwasị uwe agha ya.
 Enwekwala omiiko n'ebe umu okorobia ya no,
 kama bibie usuu ndi agha ya kpmkpm.
- 4 Ha ga-ada, buru ndi e gburu egbu n'ime Babilon,
 ha ga-abu ndi e meruru oke ahụ n'okporouzo niile.
- 5 O bu ezie n'ala ha juputara n'ikpe omuma,
 n'ihu Onye nsọ nke Izrel,
 ma Chineke bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile
 agbakutabeghi ndi Izrel na Juda azu.
- 6 "Sinu na Babilon gbapu oso.
 Gbasienu oso ike n'ihia ndu unu.
 Unu ekwela ka e bibie unu n'ihia mmehie ya.
 Oge ibo obo ONYENWE ANYI eruola,
 o ga-akwughachi ya ihe ruuru ya.
- 7 Babilon di ka iko olaedo n'aka ONYENWE ANYI.
 O mere ka uwa niile si n'iko ahụ nubiga ihe onunu oke.
 Mba niile nke uwa nuru mmanya ya.
 Ugbu a ha niile na-ayi ara.
- 8 Na mberede, Babilon ga-ada, a ga-etipiakwa ya.

Kwasierenụ ya akwa ike.
Wetanụ ọgwụ tee ya,
ma eleghị anya ọnya ahụ ga-adi ya mma.

9 “Anyị gaara agwọ Babilon,
ma ọrịa ji ya enweghị ngwota.
Ka anyị hapụnyụ ya; ka anyị niile n’otu n’otu laghachi n’obodo nke aka
anyị,
n’ihi na ikpe ọmụma diri ya eruola mbara eluigwe.
Ọ na-arịgokwa ruo n’igwe ojii.’

10 “‘ONYENWE ANYỊ emeela ka ezi omume anyị pụta ihè.
Ka anyị kwuputa
ihe ONYENWE ANYỊ Chineke anyị mere na Zayon.’

11 “Mụonụ ọnyị àkụ unu;
bulienụ ọta unu!
ONYENWE ANYỊ akwaliela ndị eze ndị Midia,
n’ihi na nzube ya bụ ịla Babilon n’iyi.
ONYENWE ANYỊ ga-aboro onwe ya ọbọ,
ọ ga-abotara ulonso ukwu ya ọbọ.

12 Bulienụ okoloto n’ihi imegide mgbidi Babilon.
Tinyekwanụ ndị agha ozo n’etiti ndị nche, ka onuogugu ha hie nne
Kwadoonụ ndị ga na-elepu anya.
Kwadoonụ ndị agha ga-ezo onwe ha,
n’ihi na ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ihe o zubere mezuu,
bụ ihe ahụ o kpebiri megide ndị Babilon.

13 Unu bụ ndị bi n’akuku otutu mmiri,
ndị nwere akunuba di ukwu,
ogwugwu unu abiaruola.
Oge ahụ eruola mgbe e ji wezuga unu.

14 ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile ji onwe ya nuo iyi, si,
N’ezie, aga m eme ka ndị mmadu onuogugu ha ga-aha ka igurube
juputa n’ime gi.
Ha ga-etikwa mkpu onu megide gi.

15 “O sitere n’ike ya mee uwa;
ọ toro ntoala uwa mee ka o guzosie ike site n’amamihe ya,
ọ jikwa nghota ya setipu eluigwe niile.

16 Mgbe o bigboro, mmiri niile nke di n’eluigwe na-ebigboka.
Ọ na-eme ka igwe ojii site na nsotu niile nke uwa kwilie.
Ọ na-ezipu amuma mgbe mmiri na-ezo,
na-esitekwa n’ulo nkwakoba ihe ya na-eweputa ifufe.

17 “Onye obula bu onye na-enweghi uche nke ihe omuma koru.
Emeela ka ihere mee onye okpu uzu olaedo obula site n’arusi o kpuru.
N’ihi na oiyi niile o na-akpu bu aghughu;
ha enweghi nkuume obula n’ime ha.

18 Ha bu ihe efu, na ihe ikwa emo,
mgbe ikpe omuma ha biakwasiri ha, ha ga-ala n’iyi.

19 Ma onye ahụ bụ Oke Jekob adighi ka ihe ndi a,
n’ihi na Ọ bụ ya na-eke ihe niile,

tinyere Izrel bu ebo nke ihe nketa ya.

ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile bu aha ya.

20 "I bu mkporo osisi m ji ebu agha,
na ngwa agha m ga-eji gaa n'ihu agha.

Gị ka m ga-eji tipia mba niile di iche iche,
gị ka m ga-eji laa alaeze niile n'iyi;

21 gị ka m ga-eji tipia inyinya na onye na-agba ya,
gị ka m ga-eji tipia ugbo agha na onye na-anya ya;

22 gị ka m ga-eji tipia nwoke na nwanyi,
gị ka m ga-eji tipia agadi nwoke na okorobia,
gị ka m ga-eji tipia okorobia na nwaagboghọ,

23 gị ka m ga-eji tipia onye ozuzu aturu na igwe ewu na aturu ya,
gị ka m ga-eji tipia onye oru ubi na ehi ya;
gị ka m ga-ejikwa tipia ndi na-achi achi na ndiisi ochichi eze.

24 "N'ihu gị ka m ga-anọ kwughachi Babilon na ndi niile bi na Babilon
ihe ojo niile ha mere na Zayon," o bu ihe ONYENWE ANYI kwubiri.

25 "Edoola m onwe m imegide gị, gị ugwu ukwu na-emebisi ihe,
gị onye na-ala uwa niile n'iyi."

Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

"Aga m esetipu aka m megide gị,
kwapu gị site na nkume di elu.

Aga m emekwa gị ka i buru ugwu ukwu e suru oku.

26 A gaghi esite n'ime gị weta nkume e ji ewu isi nkuku ulo,
maobu nke e ji ewu ntala ulo obula,
n'ih na i ga-abu ebe togboro n'efu ruo mgbe ebighi ebi," otu a ka
ONYENWE ANYI kwubiri ya.

27 "Bulienu okolo to elu n'ala ahụ.
Fuonu opi ike n'etiti mba niile.

Kwadoonu mba niile maka ibu agha megide ya;
kpokuonu alaeze ndi a niile imegide ya:

Ararat, na Mini, na Ashkenaz.

Hoputanu ochiagha ga-edu usuu ndi agha megide ya;
ziganu inyinya ga-adi ukwu n'onuogu, dika igurube.

28 Kwadoonu mba niile maka ibu agha megide ha,
kwadoonu ndi eze Midia,

na ndi ha na-achi achi, na ndiisi ochichi,
na mba niile nke ha na-achi.

29 Ala ahụ na-ama jijiji, na-atakwa ikikere eze nke ihe mgbu,
n'ih na nzube ONYENWE ANYI zubere megide Babilon ga-emezu.

O ga-eme ka ala Babilon gho ebe togboro n'efu,
ka mmadu obula gharakwa ibi n'ime ya.

30 Ndi bu dike n'agha na Babilon akwusila ilu ogo;
ha anogidela n'ebe ha e wusiri ike.

Ike agwula ha;
ha adila ka ndi inyom.

E sunyela ebe obibi ya niile oku,
tijiekw mporo e ji akpochi onu uzo ama ya niile.

31 Otu onye na-agba oso na-agbaso ogo ibe ya,
otu onyeoz na-esochikwa onyeoz oso n'azu;
ha niile na-abia izi eze Babilon ozi si ya

- na a dọtala obodo ya n'agha,
³² na ndị iro anọchiela ụzọ e si agafe iyi,
na e sunyela ala mmiri mmiri niile ọkụ,
na ndị agha niile na-amakwa jijiji.”
- ³³ Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke Izrel kwuru,
“Ada Babilon dika ebe izocha oka,
n'oge a na-azocha ya.
Mgbe a ga-ewe ya dika e si ewe ihe ubi na-abia nso.”
- ³⁴ “Nebukadneza eze Babilon eripiala anyi,
o tinyela anyi n'onodu mgbagwoju anya.
O meela ka anyi diri ka ite ihe na-adighi n'ime ya.
O lodara anyi dika o bu agwo ojoo,
jiri ihe utu anyi niile mejuo afu ya.
Emesia, o gboputara anyi.
- ³⁵ Ka ihe ike ahụ niile o mere anyi na umu anyi dikwasikwa Babilon n'isi.”
O bu ihe ndi bi na Zayon kwuru.
Jerusalem na-ekwukwa si,
“Ka obara anyi dikwa n'isi ndi bi na Babilon.”
- ³⁶ N'ihu ya, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI na-ekwu,
“Lee, aga m ekwuchitere gi onu gi,
botakwara gi obo.
Aga m emekwa ka osimiri taa,
meekwa ka isi iyi mmiri niile taakwa.
- ³⁷ Babilon ga-agho mkpomkpo ebe,
o ga-agho ebe obibi nke nkita oha,
burukwa ihe iju anya, na ihe nkocha,
na ebe mmadu obula na-agaghi ebikwa.
- ³⁸ Ndi ya niile na-agbo uja dika umu odum,
ha na-emekwa uzu dika umu odum na-anu ara.
- ³⁹ Ma n'oge ahụ a kpaliri ha,
aga m edo oriri n'ihu ha.
Aga m eme ka ha nubiga mmanyaka oke,
si otu a mee ka ha jiri oke ichi ochi tie mkpu onu.
N'ikpeazu, ha ga-arahu ura ebighi ebi, nke ha na-agaghi esite na ya bilie.”
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- ⁴⁰ “Aga m akputata ha,
dika umu aturu a na-aga igbu egbu,
dika ebule na mkpi.
- ⁴¹ “Lee ka a ga-esi dota Sheshak n'agha,
jichie ihe uwa niile ji anya isi n'agha.
Lee ka Babilon ga-esi gho ihe togboro n'efu
n'etiti mba niile!
- ⁴² Osimiri ga-eri Babilon,
mmali elu nke mmiri ya ga-ekpuchi ya.
- ⁴³ Obodo ya niile ga-atogboro n'efu,
o ga-abu ebe kporo nku, na ala ozara,
o ga-agho ala onye obula na-agaghi ebi n'ime ya,
nke mmadu obula na-agaghi esi n'etiti ya gafee.

- 44 Aga m ata Bel di na Babilon ahuhu,
mee ya ka o gboputa ihe ndi ahụ o loro.
Mba di iche iche agakwaghi agakwurukwa ya ozo.
Mgbidi Babilon ga-adakwa.
- 45 "Sinu n'ime ya puta, unu ndi m!
Gbaunu oso n'ih i ndu unu.
Gbaunu oso site n'iwe di oku nke ONYENWE ANYI.
- 46 Unu adala mba, unu atukwala ujo,
mgbe unu nuru akuko di iche iche n'ala ahụ.
N'ih i na otu udi akuko ka a ga-anu n'afọ a, akuko ozo di iche ka a ga-
anukwa n'afọ nke ozo.
A ga-anu akuko iwusi obara n'ala ahụ,
nukwa akuko onye ochichi nke na-ebuso onye ochichi ozo agha.
- 47 N'ih i na oge ahụ aghaghi ibia
mgbe m ga-ata arusi niile di na Babilon ahuhu.
A ga-eme ka ihere mee ala ahụ niile.
Ndi ya niile e gburu egbu ga-ada, togborokwa n'ime ya,
- 48 mgbe ahụ, eluigwe na uwa, na ihe niile di n'ime ha
ga-eti mkpu onu n'ih i ihe dakwasiri Babilon.
Ndi ga-ebuso ya agha
ga-esitekwa n'ugwu bia."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- 49 "Babilon ga-ada n'ih i ndi Izrel e gburu,
dika ndi niile e gburu n'uwa
si daa site n'aka ndi Babilon.
- 50 Unu ndi siterela n'ihu mma agha gbapu oso,
wezuganu onwe unu, unu eguzokwala.
Chetanu ONYENWE ANYI n'ala ahụ di anya,
na-echetakwa Jerusalem."
- 51 "There emeela anyi,
n'ih i na a kpariala anyi.
Ihere ekpuchiekwala ihu anyi,
n'ih i na ndi mba ozo abatala
n'ebe nsọ nke ulonso ONYENWE ANYI."
- 52 "Ma ubochi ndi ahụ na-abia," ka ONYENWE ANYI kwuputara,
"mgbe m ga-ata arusi ya niile ahuhu.
Ndi e meruru ahụ
ga-asukwa ude n'ala ahụ niile.
- 53 A sikwari* na Babilon a arigoruo n'eluigwe,
ma a sikwa na o wusie ebe di elu nke ike ya mee ka o siwanyekwu
ike karia,
aga m ezite ndi mbibi ga-abia megide ya."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
- 54 "Uzu ikwa akwa si na Babilon na-aputa,
uzu oke ila n'iyi
sikwa n'ala ndi Babilon na-aputa.

* 51:53 Maobu, *asigodu*

- ⁵⁵ ONYENWE ANYỊ ga-ala Babilon n'iyi.
 Ọ ga-emekwa ka oke ụzụ ha kwụsị.
 Mbigbo nke ndi iro ga-adikwa ka mbigbo nke otutu mmiri,
 mkpotu nke olu ha ga-ada uda di ukwu.
- ⁵⁶ Onye mbibi ga-ebuso Babilon agha.
 A ga-adota ndi bu dike ya n'agha,
 gbajisiekwa uta ha niile.
 N'ih i na ONYENWE ANYI bu Chineke onye na-akwughachi;
 o ga-akwughachikwa n'uju ya.
- ⁵⁷ Aga m eme ka ndisi ochichi ya niile, na ndi maara ihe ha nubiga
 mmanya oke;
 aga m emekwa ndi ha na-achi achi, na ndisi ha, na ndi ha bu dike
 n'agha otu ihe ahụ.
 Ha ga-arahu ura ruo mgbe ebighi ebi. Ha agagh i esitekwa n'ura ah u bilie
 ozo.”
 O bu ihe Eze ah u kwubiri, bu onye ah u aha ya bu ONYENWE ANYI, Onye
 puru ime ihe niile.
- ⁵⁸ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru,
 “A ga-akwada mgbidi Babilon nke sara mbara, mee ka o daruo ala,
 a ga-eji oku sunye n'onu uz o ama ya niile di elu.
 Ndi di iche iche na-adogbu onwe ha n'oru n'efu.
 Ndogbu n'oru nke mba niile di iche iche ga-abu nku a na-akwanye
 n'oku.”
- ⁵⁹ Ndi a bu ozi Jeremaya, bu onye amuma ziri onyeisi ozi aha ya bu
 Seraya nwa Neraya, nwa Mahseia, mgbe o so Zedekaya eze Juda gaa
 Babilon. E ziri ya ozi a n'af o nke an o nke ochichi Zedekaya.
- ⁶⁰ Jeremaya deputara n'akwukwo ihe banyere ihe ojoo ndi ah u niile ga-
 abiakwas i Babilon, ya bu ihe niile e dere banyere Babilon.
- ⁶¹ O siri Seraya, “Mgbe i ruru Babilon, lezie anya hu na i guputara okwu
 ndi a niile ebe ndi mmadu ga-anu ya.
- ⁶² Emesia, i ga-ekwukwa si, ‘ONYENWE ANYI, gi onwe gi ekwuola na i
 ga-ebibi ebe a, ma mmadu maobu anumanu agagh i ebikwa n'ime ya. I
 kwuokwala na o ga-agho mkpomkpo ebe ruo mgbe ebighi ebi.’
- ⁶³ Mgbe i gusiri ihe di n'akwukwo a, kegide ya nkume, tunye ya n'etiti
 iyi ukwu Yufretis.
- ⁶⁴ I ga-asikwa, ‘Otu a ka Babilon ga-esi mikpuo. O gagh i ebilikwa ozo,
 n'ih i ihe ojoo ah u m ga-eme ka o biakwas i ya. Ndi ya ga-adakwa.’”
 Ebe a ka okwu Jeremaya niile gwuru.

52

Ndota n'agha a dotara Jerusalem

¹ Zedekaya gbara iri af o abuo na otu mgbe o malitere ibu eze. O chiri di
 ka eze na Jerusalem af o iri na otu. Aha nne ya bu Hamutal nwa Jeremaya,
 onye Libna.

² O mere ihe joro njo n'anya ONYENWE ANYI di ka Jehoiakim mere.

³ O bu n'ih i iwe ONYENWE ANYI ka ihe ndi a niile ji biakwas i Jerusalem
 na Juda. N'ikpeazu, o sitere n'ihu ya chupu ha.

N'oge a, Zedekaya nupuru isi n'okpuru eze Babilon.

⁴ N'ih i ya, n'af o nke itoolu, nke ochichi Zedekaya, n'ubochi nke iri
 n'onwa nke iri, nke af o ah u, Nebukadneza, eze Babilon, duuru usuu ndi

agma ya niile b̄ia ibuso Jerusalem agha. Ha mara ụlọ ikwu ndi agha n'azu obodo ahụ, wuokwa mgbidi nnochibido gburugburu obodo ahụ.

⁵ Anochibidoro obodo a n'agma ruo n'afọ nke iri na otu nke ochichi eze Zedekaya.

⁶ N'abalị nke itoolu, nke onwa anọ n'afọ ahụ, oke unwu siri ike di n'obodo ahụ ruo na o dikwaghi nri di nke ndi mmadu ga-eri.

⁷ Mgbe ahụ, e tipuru oghere n'aja mgbidi obodo ahụ, ndi agha niile ji abali gbapụ site n'onu uzọ ama nke di n'etiti mgbidi abuo n'akuku ubi eze a gbara ogige, n'agbanyeghi na ndi Babilon* nọ obodo ahụ gburugburu. Ha gbapuru chee ihu n'uzọ Araba.†

⁸ Ma usuu ndi agha Babilon‡ chusoro Zedekaya bu eze n'azu, chukwute ya na mbara ala Jeriko. Ndi agha ya niile sitere n'ebe o nọ gbasasia, hapu ya,

⁹ e jide ya.

Ha kpugara ya eze Babilon, n'obodo Ribla, nke di n'ala Hamat, ebe a nọ maa ya ikpe.

¹⁰ Na Ribla ka eze Babilon nọ gbuo umu ndi ikom Zedekaya niile, n'ihu ya, o gbukwara ndisi ochichi Juda niile.

¹¹ O ghupuru anya Zedekaya abuo, jiri udọ bronz kee ya agbu, kpuru ya gaa Babilon, ebe o tinyere ya n'ulo mkporo tutu ruo ubochi onwu ya.

¹² N'ubochi nke iri, n'onwa nke ise, nke afọ iri na itoolu, nke ochichi Nebukadneza eze Babilon, Nebuzaradan ochiagha ndi nche eze, onye na-ejere eze Babilon ozi, bjarutere Jerusalem.

¹³ O sunyere ulonso ONYENWE ANYI oku, uloeze na ulo niile di na Jerusalem, ulo obula bu nke di mkpa ka o surere oku.

¹⁴ Usuu ndi agha Kaldia niile bu ndi nọ n'okpuru onyeisi ndi nche eze ahụ, kwaturu mgbidi ahụ niile gbara Jerusalem gburugburu.

¹⁵ Nebuzaradan, ochiagha ndi nche eze, buru ufodu n'ime ndi dakarisi n'ogbenye na ndi foduru n'ime obodo ahụ, ha na ndi nka niile foduru, na ndi ahụ ji aka ha gbakwuru eze Babilon, bulaa ha Babilon, ka ha ga biri n'ala ozọ.

¹⁶ Ma Nebuzaradan, hapuru ndi ahụ bu nnoo ndi ogbenye onu ntụ,§ ka ha na-elekota ubi vaini niile a gbara ogige na ala ubi niile.

¹⁷ Ma ndi Babilon tipara ogidi bronz niile, ha na ihe ndokwasị niile na Oke osimiri bronz ndi ahụ di n'ulonso ONYENWE ANYI, buru bronz ahụ niile bulaa Babilon.

¹⁸ Ha chikoro ite niile, na shovel niile na ihe ikpakepu oku niile, na efere ikwosa mmiri niile, na ngaji ukwu niile, na ihe bronz niile, bu nke e ji eje ozi n'ime ulonso ahụ.

¹⁹ Ochiagha ndi nche eze ahụ sikwa n'ulonso ahụ chiri ihe ndi a: efere ukwu niile, ihe igunye oku niile, efere ikwosa mmiri niile, ite niile, ihe idokwasị oriona niile, ngaji ukwu niile na iko e ji enye onyinye ihe onu, ya bu ihe ndi ahụ niile e ji olaedo a nuchara anucha maobu olaocha kpuo.

²⁰ O burukwara bronz sitere n'ogidi abuo ahụ, oke Osimiri ahụ na ehi iri na abuo e ji bronz kpuo, bu nke di n'okpuru ya, na ihe ndokwasị ya niile, nke eze bu Solomon mere n'ih i ulonso ONYENWE ANYI. Ha kari ihe a ga-eji ihe otutu tuo.

²¹ I di elu nke otu n'ime ogidi abuo ndi a bu mita asato na uma* n'otutu. I di gburugburu ya bukwa mita ise na uma anọ,† nke obula n'ime ha bu

* 52:7 Maobu, *Kaldia* † 52:7 Ya bu ndagwurugwu Jordan ‡ 52:8 Kaldia dikwa n'amaokwu nke 14 na 17 § 52:16 Ya bu ndi dakarisi n'ogbenye * 52:21 Iri nzo ukwu abuo na asaa † 52:21 Nzo ukwu iri na asato

mkpisiaka anọ. Oghere dikwa n'ime ha.

²² Isi bronz nke e kpukwasiri n'otu ogidi di mita abuo na uma ato‡ n'idi elu. O bukwa ihe yiri mkpuru pomegranet e ji bronz kpa, ka e ji choo ya mma gburugburu ya niile. Ogidi nke abuo nwekwara pomegranet, yiri ibe ya.

²³ Pomegranet ndi ahụ di iri itoolu na isii, o bukwa n'akuku obula ka o di. Onuogugu pomegranet niile di n'elu ihe ahụ a kpuru akpu di otu nari.

²⁴ Ochiagha ndi nche eze ahụ, kpuru Seraya, onyeisi nchaja, na Zefanaya, bu onye nchaja na-esote ya n'okwa, na ndi nche ato na-eche onu uzọ mbata dika ndi mkporo.

²⁵ O sitere n'etiti ndi ahụ foduru n'obodo kpuru otu onyeisi na-ahụ maka ndi agha, na ndi ikom asaa na-enye eze ndumodu. O kpukwaara ode akwukwo, onye isi oru na-ahụ maka imanye ndi ga-aga agha, jidekwa iri ndi ikom isii bu ndi a huru n'ime obodo ahụ.

²⁶ Nebuzaradan, bu ochiagha kpuru ha niile, dute ha n'ihu eze Babilon na Ribla.

²⁷ N'ebe ahụ na Ribla, di n'obodo Hamat, ka eze no nye iwu ka e gbuo ha niile.

Ya mere, a dooro Juda n'agha, mee ka o ga biri n'ala ozo.

²⁸ Nke a bu onuogugu ndi ahụ Nebukadneza mere ka ha gaa biri n'ala ozo.

N'afọ nke asaa nke ochichi ya,
puku ato ndi Juu na iri abuo na ato, 3,023.

²⁹ N'afọ nke iri na asato nke ochichi Nebukadneza,
ka o mere ka nari mmadu asato na iri ato na abuo, 832 si na Jerusalem gaa biri n'ala ozo.

³⁰ N'afọ nke iri abuo na ato,
Nebuzaradan, onyeisi ndi nche alaeze Babilon bulara ndi di nari ndi Juu asaa na iri anọ na ise, 745 ka ha ga biri n'ala ozo.

Onuogugu ha niile di puku anọ na nari isii, 4,600.

Jehoiakin enwere onwe ya

³¹ N'afọ nke iri ato na asaa, site na mgbe e mere ka Jehoiakin eze Juda gaa biri n'ala ozo, n'afọ Awel-Maduk ghorọ eze Babilon. Mgbe ahụ, o mere ka Jehoiakin eze Juda, si n'ulo mkporo puta, nwere onwe ya. O mere nke a n'ubochi iri abuo na ise nke onwa iri na abuo.

³² O gwara ya okwu oma, nyekwa ya onodu ugwu di elu kariya onodu ndi eze ndi ozo niile ha na ya no na Babilon.

³³ N'ihi nke a, Jehoiakin gbanwere uwe mkporo ya, wezuga ya. Sitekwa n'oge ahụ tutu ruo mgbe o nwuru, ya na eze na-eriko nri.

³⁴ Site n'ubochi ruo n'ubochi, eze Babilon na-enye Jehoiakin oke ihe ruru ya kwa ubochi niile nke o di ndu, ruokwa n'ubochi onwu ya.

‡ 52:22 Ya bu nzọ ukwu asaa na okara

Abụ Akwa

1

¹ Lee ka obodo ahụ nke ndị ya dị otutu
si bụrụ ebe togboro n'efu!

Lee ka o si ghoọ nwanị di ya nwuru,
bụ obodo ahụ a maara aha ya n'etiti mba niile.

Lee ka onye naara abụ eze nwanị n'etiti ala niile a na-achị achị
si ghoọ ohu.

² O na-akwasị akwa ike n'abali,
anya mmiri na-asodakwa na nti ya,
n'etiti ndị ahụ niile hụrụ ya n'anya,
o dighi onye na-akasi ya obi.

Ndị enyi ya niile aghogbuola ya;
ha niile aghoala ndi iro ya.

³ Juda ejeela biri n'ala ozo,
mgbe o siri n'onodu mweda n'ala na ndogbu n'oru putu.

O na-ebi n'etiti mba di iche iche,
ma o chotaghi ebe izuika obula.

N'etiti nhuju anya ya
ndi niile na-achụ ya oso achukwutela ya.

⁴ Okporozo niile e si eje Zayon na-eru uju,
n'ihia na o dighi onye na-abiakwa na mmemme ndi ahụ a kara aka.

Onu uzọ ama ya niile atogboroala n'efu,
ndi nchujaja ya na-asu ude,

umu agboghọ no n'onodu mwute,
ya onwe ya nokwa n'onodu di ilu.

⁵ Ndi iro ya aghoala ndi na-achị ya;
ndi iro ya no n'ahu udo.

N'ihia na ONYENWE ANYI emekpaala ya ahụ,
n'ihia iba uba nke njehie ya niile.

E burula umuntakiri ya bulaa mba ozo,
dika ndi a dotara n'agha.

⁶ Ima mma niile
esitela n'ahu ada Zayon puo.

Umu eze ya di ka ele
nke na-enweghi ike ichota ebe ita nri.

N'ihia adighi ike ha,
ha esitela n'ihu ndi na-achụ ha oso gbalaga.

⁷ N'ubochi ndi ahụ niile e wedara ya n'ala,
Jerusalem echetala aku ndi ahụ niile bu nke ya na mgbe ochie.

Jerusalem echetala ha n'ubochi ndi ahụ niile o na-awaghari.
Mgbe ndi ya dabara n'aka ndi iro ya,
o nweghi onye inyeaka ha huru.

N'oge ahụ, ndị iro ya hụrụ ọnọdu
ya, chịa ya ọchi.

⁸ Jerusalem emehiela nke ukwu,
n'ezie, ọ ghọla ihe ruru aru.
Ndi ahụ niile na-asopuru ya na mbụ eleliala ya anya,
n'ihhi na ha ahula oto ya.
Ya onwe ya kwa na-asu ude,
ma chighariakwa azu.

⁹ Iru aru ya putara ihe, ọ buladi n'uwe ya.
O dikwaghi mgbe o chere echiche banyere ihe di na-eche ya n'oge di
n'ihu.
Lee ka o si daa, dasie ike,
ma o dighi onye biara kasie ya obi.
"ONYENWE ANYI, lee nsogbu m niile.
Lee ka ndi iro si merie m."

¹⁰ Onye iro agbasaala aka ya
chikota akụ ya niile.
O ji anya ya hu ka mba ndi ozo di iche iche
si bata ebe nsọ ya.
Ndi ahụ na-ekwesighi ibata
bu ndi batara n'ebe nzuko gi.

¹¹ Ndi ya niile na-asu ude
mgbe ha na-achọ ihe ha ga-eri.
Ha na-ewere ihe ha nwere nye n'ihhi oriri,
ime ka ha nwee ike diri ndu.
"ONYENWE ANYI, lee, ma tuleekwa ihe ndi a niile,
n'ihhi na aburu m onye a na-eleli."

¹² "O bu na o dighi emetu unu n'obi, unu ndi niile na-esi ebe a na-agafe?
Legharianu anya unu ka unu huru.
O nwere ahuhu dika ahuhu m,
nke e mere ka o biakwasi m,
bu nke ONYENWE ANYI mere ka o biakwasi m,
n'ubochi o na-ewe iwe ya di oku?"

¹³ "O si n'elu zite oku,
e, o zitere oku nke na-ere n'ime okpukpu m.
O gbasara uginu n'ebe ukwu m ga-esi gafee,
meekwa ka m laghachi azu.
O mere ka m buru ihe togboro n'efu,
onye na-ada mba ogologo ubochi niile.

¹⁴ "O na-eleru anya na mmehie m niile;*"
jiri aka ya na-akpa ha dika udọ.
A nyakwasila ya n'olu m.
Onyenwe anyi emeela ka ike gwusia m.
O werela m nyefee n'aka ndi ahụ

* 1:14 Maobu, o kpaala mmehie m niile dika agbu yoku

m na-apughị iguzogide.

15 “Onyenwe anyị ajula
ndị niile bụ dike n’agha nọ n’etiti m.
Ọ kpọkuola usuu ndị agha ka ha bịa buo agha megide m,
ka ha bịa gwepịa ụmụ okorobia m niile.
N’ebe izocha mkpuru vainị ya
ka Onyenwe anyị zochara ada Juda na-amaghị nwoke.

16 “Ọ bụ nke a mere m ji akwa akwa.
Ọ bụ ya mekwara anya mmiri ji ju m anya.
O nweghị onye nkasiobi o bula nọ m nso;
o nwekwaghị onye ga-akpoghachi mkpuruobi m.
Ụmụ m atogbọla n’efu,
n’ihi na onye iro emerielā.”

17 Lee ka Zayon si gbasapụ aka ya
ma o nweghị onye nkasiobi o nwere.
ONYENWE ANYỊ enyela iwu banyere Jekob
na ndị agbataobi ya ga-aghọ ndị iro ya.
Jerusalem aghokwaala
ihe ruru aru n’etiti ha.

18 “Ma ONYENWE ANYỊ bụ onye ezi omume.
Ọ bụ mụ onwe m nupuru isi n’iwu ya.
Geenu ntị unu ndị niile,
leenụ anya n’ụdị ahụhụ dakwasiri m.
A dotala ụmụ okorobia na ụmụ agboghobia m niile n’agha
buru ha jee mba ozọ.

19 “Akpokuru m ndị mụ na ha dị na mma,
ma ha ghogburu m.
Ndị nchụaja m na ndị okenye m
nwuru n’ime obodo
mgbe ha nọ na-achota nri
ha ga-eji debe onwe ha ndu.

20 “Lee, ONYENWE ANYỊ, ka m si buru onye ahụhụ dị ukwuu dakwasiri.
Ime anụ ahụ m na-anụ oku,
obi m kwa enweghị izuike n’ime m
n’ihi na onye nnupu isi dị ukwuu ka m bụ.
N’ezi, ọ bụ mma agha ka a ga-eji mee ka mmadu gbara aka nwa.
Ma n’ime ulọ, ọ bụ naanị onwu dị ya.

21 “Ndị mmadu anula olu isu ude m,
ma o nweghị onye biara ikasi m obi.
Ndị iro m niile anula akuko ihe ojoo dakwasiri m,
ma ha na-anurikwa onu n’ihi ihe i mere ka o biakwasị m.
Mee ka ubochi ahụ i kara aka bịa,
nke ga-eme ka ha diri ka m di.

22 “Kwere ka ihe ojoo niile ha na-eme bịa n’ihu gi.

Mesokwa ha mmeso
 dika i si mesoo m
 n'ihie mmehie niile nke m.
 N'ihie na isụ ude m di otutu,
 ana m adakwa mba n'obi m."

2

¹ Lee ka Onyenwe anyi si jiri igwe ojii nke iwe ya
 kpuchie ada Zayon!

O sitela n'eluigwe
 tuda ima mma Izrel n'ala,
 o chetakwaghi ebe mgbakwasị ukwu ya,
 n'ubochi iwe ya.

² Onyenwe anyi elodala ebe obibi niile nke Jekob;
 na-enweghikwa omiko n'ebe o no.

O sitela n'oke iwe ya
 dodasia ebe niile e wusiri ike nke ada Juda.
 O wedala alaeze ya na ndi umu eze ya n'ala,
 mee ka ha gharakwa i nwee nsopuru.

³ O sitela n'oke iwe ya
 bipu ike niile Izrel nwere.

O seghachiri aka nri ya,
 mgbe ndi iro ha na-abia nso.
 O nwukwara dika oku na-enwusi ike n'etiti Jekob;
 si otu a rechapu ihe niile di gburugburu ya.

⁴ O kweela uta ya, jide ya n'aka nri ya,
 dika onye iro.

Dika onye iro kwa
 o gbuola ndi ahụ niile mara mma ile anya;
 o wupula iwe ya, dika o bu oku,
 n'elu ulo ada Zayon.

⁵ Onyenwe anyi di ka onye iro,
 o lomichaala Izrel.

O lomichaala uloze ya niile,
 bibiekwa ebe ya niile e wusiri ike.
 O meela ka iru ujū na ikwa akwa
 mubaara ada Juda.

⁶ O meela ka ebe obibi ya togboro n'efu, dika ubi a gbara ogige;
 o bibiela ebe nzuko ya niile.

ONYENWE ANYI emeela ka Zayon chezo
 ime mmemme ya a kara aka, na idebe ubochi izuike obula nsọ.
 Site n'oke iwe ya,
 o julā eze na onye nchujaja.

⁷ Onyenwe anyi ajula ebe ichu aja ya
 gbakuta ebe nsọ ya azu.

O werela mgbidi niile nke ụlọeze ya
nyefee n'aka onye iro;
ha meela ka olu ha daa ụda n'ime ụlọ ONYENWE ANYỊ
dịka n'ụbọchị mmemme a kara aka.

⁸ ONYENWE ANYỊ ekpebiela ibibi
mgbidi gbara ada Zayọn gburugburu.
O setipuru ihe otutu;
o sepukwaghị aka ya na ibibi ya.
O mere ka mkputamkpu aja na mgbidi ruo ụjọ,
meekwa ka ha richapụsịa.

⁹ Onụ ụzọ ama ya niile emikpuola n'ala;
ọ gbajielala mkporo niile e ji akpochi ha, laakwa ha n'iyi.
A dotala eze ya na umu eze ya n'agha, buru ha jee mba ozọ.
Iwu adighikwa,
otu a, ndi amuma ya enwekwaghị ike ihu ohu
site n'ebe ONYENWE ANYỊ nọ.

¹⁰ Ndi okenye ada Zayon
nọ odu n'ala, dere duu.
Ha ekpokwasila aja n'isi ha;
ha eyikwasikwala onwe ha uwe mkpe.
Umụ agboghọ Jerusalem na-amaghị nwoke
ehulatala isi ha n'ala.

¹¹ Ike agwula anya m n'ihị ikwa akwa,
ime ime ahụ m na-anụ oku.
Obi m di ka ihe a wupuru n'ala,
n'ihị na e bibiela ndi m,
n'ihị na umuntakiri na umu a muru ohuru na-ada mba
n'okporozo nke obodo.

¹² Ha na-ebere nne ha akwa na-asị,
“Olee ebe oka na mmanya di?”*
Mgbe ha na-ada mba dika ndi e meruru ahụ
n'okporozo obodo,
mgbe onwu ji nwayo na-eripiasị ndu ha
n'aka nne ha ku ha.

¹³ Gini ka m nwere ike ikwu banyere gi?
Gini ka m ga-eji tanyere gi,
gi ada Jerusalem?
Gini ka m ga-asị na i yiri,
nke ga-enyere m aka imata otu m ga-esi kasie gi obi,
gi ada Zayon na-amaghị nwoke?
Onya di gi n'ahụ miri emi, dika idi omimi nke osimiri.
Onye puru igwo gi?

¹⁴ Ohu niile ndi amuma gi huru
bu ohu ugha na ohu na-enweghi isi.

* 2:12 Achicha na ihe onunụ di

Ha ekpugheghị mmehie gị,
 igbochi ndọta n'agha nke a dọtara gị.
 Kama ihe ha hụtaara gị
 bụ ihe ụgha na nduhie.

15 Ndị niile si n'ebe ị nọ
 na-agafe na-akurū gị aka ha;
 ha na-efufe isi ha,
 jirikwa ada Jerusalem na-eme ihe ọchị.
 Ha na-ajū ajujū na-asị, "Nke a ọ bụ obodo ahụ
 a na-akpọ ebe mabigara mma oke,
 ọñụ nke ụwa niile?"

16 Ndị iro gị niile na-emegehpe ọñụ ha
 megide gị;
 ha na-achị gị ọchị, na-atara gị ikekere eze.
 Ha na-ekwu na-asị, "Anyị eloola ya.
 Nke a bụ ụbọchị ahụ anyị na-ele anya ya.
 Anyị adirila ndụ hụ ya."

17 ONYENWE ANYỊ emeela ihe o zubere ime.
 O mezuola ihe o kwuru na ọ ghaghị ime
 site n'oge gara aga.
 Ọ kwatuola gị, na-enweghị ọmịiko ọbụla.
 O meela ka ndị iro gị nūrīa ọñụ n'ahụ gị;
 o meekwala ka e bulie ike nke ndị iro gị.

18 Obi ndị mmadụ
 na-etiku Onyenwe anyị.
 Gị, mgbidi niile nke ada Zayon,
 ka anya mmiri gị na-asọputa dika osimiri
 ehie na abali niile,
 enyekwala onwe gị izuike,
 enyekwala anya gị izuike.

19 Bilie, kwaa akwa n'abali,
 n'oge mmalite nche abali.
 Wuputa ihe di gị n'obi n'ihu Onyenwe anyị
 dika ọ bụ mmiri.
 Welie aka unu elu nye Onyenwe anyị
 n'ih i ụmuntakiri ndi a,
 ndi na-ada n'ih i aguu
 n'isi okporouzo niile.

20 "Lee anya, ONYENWE ANYI, ma tugharia uche gi.
 Onye ka i sirila otu a mesoo mmeso?
 O kwesiri ka ndi bu nne rie umu ha,
 bu umu nke ha muru?
 O kwesiri ka e gbuo onye nchujaja na onye amuma
 n'ime ebe di nsọ nke Onyenwe anyi?"

21 "Umụ okorobia na ndi okenye dinakoro n'otu ebe,

n'uzuzu nke okporouzo.
 E jirila mma agha gbuo
 umu okorobia m na umu agboghọ m.
 I gbuola ha n'ubochi iwe gi;
 i gburu ha ju inwe omiko n'ahu ha.

22 “Dika i si akpo oku ka a bia n'ubochi oriri,
 otu a ka i si kpokota ihe egwu niile ka ha biakwasị m n'akuku niile.
 N'ubochi nke iwe ONYENWE ANYI
 o dighi onye gbapuru oso, o dikwaghị onye foduru ndu;
 ndi m lekotara, zulitekwa
 ka ndi iro m lara n'iyi.”

3

- 1 Abụ m onye hurula ahuhu site
 na mkpara igwe nke nrubiga oke nke iwe ONYENWE ANYI.
- 2 O sitela n'ihu ya chupu m, mee ka m jeghari
 n'ochichiri kama n'ihè.
- 3 N'ezie, o tughariala aka ya megide m,
 mgbe mgbe, ogologo ubochi niile.
- 4 O meela ka akpukpo ahụ na anụ ahụ m fikpo,
 o nyajisiela okpukpu di m n'ahu.
- 5 O busola m agha,
 jiri ihe ilu na oke mkpagbu gbaa m gburugburu.
- 6 O meela ka m biri n'ochichiri
 dika ndi nwuru anwu kemgbe oge gara aga.
- 7 O gbachibidola m ogige, ime ka m ghara igbapu;
 o jirila udo igwe di arọ mee ka m ghara jeghari.
- 8 O na-eme ka ekpere m hapu irute ya,
 o buladi mgbe m kpokuru ya ka o nyere m aka.
- 9 O jirila nkume a wara awa gbachie uzọ m niile,
 o meela ka okporouzo m gbagọ agbagọ.
- 10 Dika anu ohia bia nke makpu na-eche nche,
 na dika odum nke na-ezo onwe ya,
- 11 o sitela n'okporouzo dokpuru m dobisie m ahụ,
 hapu m na-enweghi onye inyeaka.
- 12 O doola uta ya
 mee m ka m buru onye aku ya ga-agbata.
- 13 O ji aku nke si n'akpa aku ya
 gbapuo m obi.
- 14 Aghoro m ihe ochi nye ndi m niile;
 ha ji abụ na-akwa m emo ogologo ubochi niile.
- 15 O meela ka ihe niile na-elu ilu ju m afo,
 meekwa ka m nujuo oluilu afo.
- 16 O meela ka m jiri okwute tajisie eze m,

- o kponyekwala m ntụ n'ọnu m.
- 17 Enweghị m udo,
echezọkwaala m ihe ọganihu bu.
- 18 N'ihị ya, ana m ekwu, "Ịma mma m ọbula adighikwa.
Agaghị m enwetakwa ihe ndị ahụ m lere anya na m ga-esi n'aka
ONYENWE ANYỊ nweta."
- 19 Ana m echeta ahụhụ m, na mwaghari m,
ya na ihe ilu na oluilu.
- 20 Mgbe m na-echeta ya,
obi m na-ada mba n'ime m.
- 21 Ma ọ dị ihe m na-echeta n'obi m
nke na-eme ka m nwee olileanya.
- 22 Ọ bu n'ihị ihunanya dị ukwu nke ONYENWE ANYỊ na-emeghị ka anyị
gwusịa,
n'ihị na obi ebere ya adighi agwu agwu.
- 23 Ha na-adị ọhuru ututu niile;
ikwesi ntukwasị obi gi bu ihe kwudosiri ike.
- 24 Mkpuruobi m na-ekwu, "ONYENWE ANYỊ bu oke m,
n'ihị ya, aga m enwe nchekwube na ya."
- 25 ONYENWE ANYỊ di mma n'ebe ndi olileanya ha di n'ime ya,
e, n'ebe obi ahụ di, nke na-achosi ya ike.
- 26 Ọ bu ihe di mma iji nwayo
chere nzoputa nke ONYENWE ANYỊ.
- 27 Ọ bu ihe di mma ka mmadu buru ibu arọ diri ya
mgbe ọ bu okorobia.
- 28 Ya norokwa duu naani ya,
n'ihị na ọ bu ONYENWE ANYỊ bokwasiri ya ibu ahụ.
- 29 Ya tinye ihu ya n'aja,
n'ihị na olileanya nwere ike diri.
- 30 Ya cheziere onye ahụ chorọ iti ya ihe nti ya,
ya kwerekwa ka ihe ihere ju ya afo.
- 31 N'ihị na Onyenwe anyi adighi ajụ onye ọbula ruo
mgbe ebighi ebi.
- 32 Ọ bu ezie na ọ na-eme ka mmekpa ahụ bia, ma ọ na-emesiakwa gosi obi
ebere ya,
n'ihị na ihunanya ya, nke na-adighi agwu agwu, di ukwu.
- 33 N'ihị na ọ naghị elezi anya eweta ahụhụ,
maobu mee ka umu mmadu noo na mmekpa ahụ.
- 34 Iji ukwu zogbuo
ndi mkporo no n'ala ahụ
- 35 ime ka ihe ruru mmadu hapu iru ya aka
n'ihu Onye kachasi ihe niile elu,
- 36 ime ka ikpe ziri ezi ghara irute mmadu.
Ọ bu na Onyenwe anyi agaghị ahụ ihe ndi a?
- 37 Onye puru ikwu okwu mekwa ka ọ di ire

- ma ọ buru na Onyenwe anyi enyeghi iwu ka ọ di otu ahụ?
- 38 Ọ bughị site n'ọnu Onye kachasi ihe niile elu
ka ihe oma na ihe ojojo si abia?
- 39 Gini mere mmadu di ndu ga-iji tamuo ntamu
mgbe ọ na-ahu ahuhu n'ihu mmehie ya?
- 40 Ka anyi nyochaanu uzọ anyi nwaputa ya.
Ka anyi loghachikwutenu ONYENWE ANYI.
- 41 Ka anyi welie aka anyi abuo na obi anyi elu nye
Chineke no n'eluigwe, si:
- 42 "Anyi emehiela, nupu isi,
ma i gbagharabeghi.
- 43 "I jirila iwe kpuchie onwe gi, si otu a chuo anyi oso.
I gbuola anyi, ju imere anyi ebere.
- 44 I jiri igwe ojii kpuchie onwe gi
ka ekpere anyi ghara irute gi.
- 45 I meela ka anyi ghoọ unyi na ihe a zachapuru azachapu
n'etiti mba niile.
- 46 "Ndi iro anyi niile asaghepula onu ha
megide anyi.
- 47 Anyi ahuala ahuhu site n'oke ihe egwu na ihe ndaba di iche iche,
na mbibi na ila n'iyi."
- 48 Anya mmiri nke dika iyi na-aso aso si n'anya m na-asoputa
n'ihu ndi m a lara n'iyi.
- 49 Anya mmiri si m n'anya ga-anogide na-asoputa
na-akwusighi akwusi,
- 50 tutu ruo mgbe ONYENWE ANYI ga-esite n'eluigwe
ledata anya ma hu.
- 51 Ihe anya m na-ahu na-ewetara mkpuruobi m ihe mgbu,
n'ihu onodu nke ndi inyom niile no n'ime obodo m.
- 52 Ndi ahụ mere onwe ha ndi iro m, ndi m na-emeghi ihe ojojo obula,
na-achu m oso dika m bu nnunu.
- 53 Ha gbaliri ime ka m nwuo n'ime olulu
site n'itu m nkume.
- 54 Mmiri kpuchiri m isi,
echere m na-efuola m.
- 55 Esitere m na nsotu olulu ahụ kpokuo aha gi,
gi ONYENWE ANYI.
- 56 I nuru aririọ m ririọ gi, "Biko, emechila nti gi.
Nuru aririọ inyeaka nke m na-ariọ gi."
- 57 I biara nso mgbe m kpokuru gi.
I siri, "Atula egwu."
- 58 Gi onwe gi, Onyenwe anyi, kpechitere onu m,
gi gbaputara ndu m.
- 59 ONYENWE ANYI, i hula ihe ojojo ha mere m.
Kpechitere m onu m.

- 60 I hula ịbọ ọbọ ha niile
na nzube niile ha na-ezube megide m.
- 61 ONYENWE ANYI, ị nula nkọcha niile ha na-akọcha m
na nzube niile ha na-ezube megide m.
- 62 I na-anụ izu na ntamu nke ndi iro m
megide m ogologo ụbọchị niile.
- 63 Lee ha! Ha na-akọcha m mgbe ha guzoro ọtọ, na-akọcha m mgbe ha
nọdurụ ala.
Ha ji abụ na-akọcha m.
- 64 ONYENWE ANYI, biko, kwughachi ha ihe ruuru ha,
n'ihie ihe niile aka ha rụputara.
- 65 Jiri ihe mkpudo kpuchie obi ha.
Meekwa ka ịbụ ọnụ gi dkwasi ha.
- 66 Site n'iwere gi chuo ha oso. Laakwa ha n'iyi n'iwere gi,
ka ha ghara idikwa n'okpuru eluigwe nke ONYENWE ANYI ozo.

4

- 1 Lee ka olaedo si chuo echu.
Lee ka olaedo makarisiri mma si gbanwee ghoọ ihe na-amakwaghi
mma.
Nkume niile di oke onuahia nke ebe nsọ bu
ndi a ghasara n'isi okporozo niile.
- 2 Lee ka umu ndi ikom Zayon di oke onuahia,
ndi di oke onuahia na mbu dika olaedo a nuchara anucha,
si diri ugbo a dika ite aja
nke okpu ite kpu.
- 3 O buladi umu nkita ohia na-eji ara ha
azu umu ha,
ma ndi a aghola ndi na-enweghi obi ebere;
ha aghola enyi nnunu nke na-ebi n'ozara.
- 4 Lee na ire nwa oheru na-arapara n'akpo onu ya
n'ihie akpiri ikpo nku.
Umuntakiri na-arikwa ka e nye ha nri,
ma o nweghi onye na-enye ha nri ahụ.
- 5 Ndi ahụ naara eri ihe utọ di iche iche
togboro n'efu ugbo a n'okporozo.
Ndi ahụ a zuru iyi uwe uhie uhie
no ugbo a na-edina n'ebe a na-ekpofu ahia.
- 6 Ahuhu diri ndi m di ukwu
karia ahuhu nke biakwasiri Sodom.
N'ihie na o bu n'otu ntabi anya ka a kwaturu ya.
O dikwaghi onye biara nyere ya aka.
- 7 Umu ndi eze ha na-egbuke kara akummiri igwe,

ha na-acha ọcha chakarịa mmiri ara ehi.
 Anụ ahụ ha na-akwọ mụrụmụrụ dika nkume rubi dị oke ọñuahia;
 ha makwara mma ile anya dika nkume safaia, bụ nkume dị oke
 ọñuahia.

⁸ Ma ugbu a, ha na-eji nji kariya unyi.
 A naghị amatakwa ha ma a hụ ha n'ezi.
 Anụ ahụ ha araparala n'okpukpu ha;
 ọ kpọnwuola dika a ga-asị na ọ bụ osisi kpọrọ nkụ.

⁹ Ọnọdu ndị e ji mma agha gbuo ka mma
 kariya ọnọdu ndị nwurụ site n'unwu,
 ndị agụụ gụgburu, ndị ji nwayọọ nwayọọ nwụọ
 n'ihì nri nke na-adighi n'ubi.

¹⁰ Aka ha ka ndị inyom ndị ahụ nwere obi ebere
 ji gbuo umụ ha, sie ha.
 Umụ ha ghoorọ ha nri
 n'oge ahụ a lara ndị m n'iyi.

¹¹ ONYENWE ANYỊ emeela ka nrubiga oke nke iwe ya pụta ihè;
 ọ wupụla iwe ya dị oku.
 O sunyela oku na Zayon,
 nke rechapụrụ ntọala ya niile.

¹² Ndị eze nke ụwa ekwetaghị;
 otu a kwa, ndị ụwa niile ekwetakwaghị
 na ndị iro nwere ike
 si n'ọnu ụzọ ama banye n'ime Jerusalem.

¹³ Ma ihe ndị a mere n'ihì mmehie ndị amụma ya,
 na n'ihì ajọ omume nke ndị nchụaja ya,
 ndị wusiri ọbara
 ndị ezi omume nọ n'etiti ya.

¹⁴ Ugbu a, ha na-asọ isi n'okporoụzọ niile,
 dika ndị kpuru isi.
 Ha ejirila ọbara merụọ onwe ha.
 O nwekwaghị onye na-agbalị ibiaru ha nso imetụ uwe ha aka.

¹⁵ Ndị mmadụ na-eti mkpu na-asị ha, "Sitenụ n'ebe anyị nọ wezuga onwe
 unu! Unu rurụ arụ!
 Wezuga n' onwe unu, unu emetukwala anyị aka!"
 Mgbe ha gbapụrụ ọsọ bido na-awaghari,
 ndị nọ na mba dị iche iche na-asị ha,
 "O kwesighi ka ha nọrọkwa n'ebe a."

¹⁶ ONYENWE ANYỊ n'onwe ya achusaala ha.
 Ọ gaghị agunyekwa ha.
 Ọ dīkwaghị ndị na-asopuru onye nchụaja,
 ọ dīkwaghị ndị na-emere ndị okenye amara.

- 17 Nke ka nke, anya agbaala anyị ọchịchiri,
ebe anyị nọ na-elepu anya n'efu maka enyemaka.
Ọ bụ site n'ulo elu nche ka anyị nọ na-elepu anya, na-ele anya
maka ọbibi mba ahụ na-enweghi ike bịa zoputa anyị.
- 18 Ndi mmadu na-esogharị anyị ebe niile anyị jere,
n'ihia ya anyị enweghi ike jegharịakwa n'okporozo anyị.
Ogwugwu anyị adila nso, a pukwara iguta ubochi ole foduru anyị,
tupu ogwugwu anyị eruo.
- 19 Ndi na-achụ anyị oso na-agbasi oso ike
karia ugo na-eke na mbara eluigwe.
Ha chugharị anyị n'elu ugwu niile,
norokwa n'ozara zoo onwe ha na-eche anyị.
- 20 Ume ndu anyị, nke ONYENWE ANYI tere mmanu,
ka ha jidere n'onya ha.
Anyi naara eche na anyi ga-ebi n'okpuru ndo ya,
n'etiti mba di iche iche.
- 21 Nuri onu, ka obi tokwaa gi utu, gi ada Edom,
onye nke bi n'ala Uz.
Ma a ga-emesiakwa nye gi iko ahụ.
I ga-esitekwa na ya nuo ihe onunu nujubiga afọ oke. A ga-agbakwa gi
oto.
- 22 Gi ada Zayon, ahuhu gi agwusiala;
O gaghi emekwa ka i jee biri ogologo oge na mba ozo.
Kama, o ga-ata gi ahuhu n'ihia mmehie gi, gi, ada Edom,
kpugheekwa ajo omume gi niile.

5

- 1 ONYENWE ANYI, biko, cheta ihe niile dakwasiri anyi;
leekwa anya ka i huru onodu ihere anyi.
- 2 E werela ihe nketa anyi nyefee ndi obia n'aka,
werekwa ebe obibi anyi nyefee n'aka ndi mba ozo.
- 3 Anyi aghola umu mgbei, na ndi na-enweghi nna.
Nne anyi ha di ka ndi inyom di ha nwuru.
- 4 Anyi na-akwu ugwo n'ihia mmiri anyi na-anu.
O bukwa ego ka anyi ji azu nku.
- 5 Agbanyeghi na anyi nya yoku n'olu, anyi bu ndi a na-adogbu n'oru,
ike agwula anyi, enyeghi anyi izuike.
- 6 Anyi weere onwe anyi nyefee ndi Ijipt na ndi Asiria n'aka
n'ihia inweta nri ga-ezuru anyi.
- 7 Nna anyi ha mehiere, ma ha anwola.
Ma o bu anyi na-anata ntaramahuhu kwesiri ibu nke ha.
- 8 Ndi bu ohu na-achi anyi.
O dighi onye anyi nwere nke ga-anaputa anyi site n'aka ha.
- 9 Anyi ji ndu anyi n'aka mgbe anyi na-achọ inweta ihe anyi ga-eri,
n'ihia mma agha nke di n'ozara.

- 10 Anụ ahụ anyị dị ọkụ dika ite ọkụ,*
na-amakwa jijiji n'ihị agụụ.
- 11 Emeruola ndị inyom dị na Zayon,
ha na umụ agboghọ na-amaghị nwoke niile dị n'obodo dị iche iche
nke Juda.
- 12 Akwụgbuola umụ eze site n'ikegide aka ha n'elu;
a dighi enyekwa ndi okenye nsopuru.
- 13 Umụ okorobia na-adogbu onwe ha n'oru na nkume ikwo nri,
umuntakiri ndi nwoke na-asukwa ngongo n'okpuru otutu nku.
- 14 Ndi okenye adighikwa ano n'onu uzọ ama,
umụ okorobia akwusikwala ikpo ubo akwara ha.
- 15 Onu adighikwa n'obi anyi;
ite egwu anyi aghoolara anyi ino onodu iru uju.
- 16 Okpueze esitela n'isi anyi dapu.
Ahuhu diri anyi n'ihị na anyi emehiela.
- 17 N'ihị nke a, obi anyi na-ada mba,
n'ihị ihe ndi a ka anya anyi na-agba ochichiri.
- 18 N'ihị ugwu Zayon nke togboro n'efu,
nke ghorọ ebe nkita ohia na-akpaghari.
- 19 Gi, ONYENWE ANYI, na-abu eze ruo mgbe ebighi ebi.
Ocheeze gi na-adigide site n'ogbo ruo n'ogbo.
- 20 Gini mere i ji na-echezọ anyi kpamkpam?
Gini mere i ji gbakuta anyi azu ogologo ubochi ndi a niile?
- 21 Mee ka anyi loghachikwute gi, ONYENWE ANYI, ka anyi si otu a lotakwa;
gbanwee ubochi anyi ka o di ohuru dika na mgbe ochie,
- 22 ma o bughị na i julā anyi kpamkpam
na-eweso anyi iwe nke ukwu.

* 5:10 Itē ọkụ a, bu nke eji eghe ihe dika achicha maobu amikpo anu na ihe ndi ozo

Izikiel

Ọhụ mbụ Izikiel hụrụ

¹ O ruo n'afọ nke iri atọ, n'ọnwa nke anọ, n'ụbọchị nke ise ya, mgbe mụ onwe m na ndị ahụ e mere ka ha gaa biri na mba ọzọ nọ n'akụkụ iyi ukwu Keba, na e meghere eluigwe mee ka m hụ ọhụ dị iche iche site n'aka Chineke.

² N'ụbọchị nke ise n'ọnwa ahụ, ọ bụ n'afọ nke ise mgbe a dọkpụrụ eze Jehoiakin jee mba ọzọ,

³ okwu ONYENWE ANYỊ ruru Izikiel onye nchụaja nwa Buzi nti, mgbe ọ nọ n'akụkụ iyi ukwu Keba, nke dị n'ala ndị Kaldia.* N'ebe ahụ kwa ka aka ONYENWE ANYỊ nọ dīkwasi ya n'ahụ.

⁴ Elere m anya hụ oke ifufe nke si n'ugwu na-abia, ahụkwara m oke igwe ojii na amụma nke na-egbuke egbuke; ihè nke na-enwu nnọọ vaa gbara ya gburugburu. Etiti ọkụ ahụ nwere ihe dika ọlaọkụ na-amuke amuke.

⁵ Ihe e kere eke anọ dị ndụ, nke yiri mmadụ n'udidi ha, nọkwa n'etiti oke ihe ahụ.

⁶ Nke ọbụla n'ime ha nwere ihu anọ, na nku anọ.

⁷ Ụkwụ ha guzoro kwem; ọbụ ụkwụ ha dika nke nwa ehi, na-amukekwa dika bronz e hichara nke oma.

⁸ N'okpuru nku ha, ha nwere aka yiri aka mmadụ n'akụkụ anọ ha niile. Otu a ka ihu ha na nku anọ dij.

⁹ Nku ha na-emetụ na nke ibe ha. Mgbe ha na-eefe, ha na-eche ihu ha n'otu ụzọ, ha adighi agha anya ha n'azụ mgbe ha na-aga.

¹⁰ Maka oyiyi ihu ha: Ha anọ nwere ihu mmadụ, n'akụkụ aka nri ha nwere ihu ọdum, n'akụkụ aka ekpe ha bụ ihu ehi, onye ọbụla nwekwara ihu ugo.

¹¹ Otu ahụ ka ihu ha niile dij. Ha gbasara nku ha n'elu, nke ọbụla nwere nku abụọ, otu n'ime nku ndi a na-emetụ nku nke ibe ya, ebe abụọ kpuchiri ahụ ha.

¹² Ha niile gawara n'ihu. Ebe ọbụla mmụọ ahụ gara ka ha na-aga, na-eleghi anya n'azụ.

¹³ N'etiti ihe ndi a dij ndụ, e nwere ihe dika icheku ọkụ na-enwu enwu, dika ka ọwa na-enwu ọkụ. Ọkụ na-esi n'etiti ihe ndi ahụ dij ndụ na-aga ihu na azụ, ọkụ ahụ nwupurụ enwupụ, amụma eluigwe sikwa na ya egbuputa.

¹⁴ Ihe ndi ahụ dij ndụ na-efeghari n'ebe a, na-efegharikwa n'ebe nke ọzọ, dika mgbe amụma na-egbu.

¹⁵ Mgbe m na-ele ihe e kere eke dij ndụ ndi a anya, ahurū m ụkwụ ụgbọ agha anọ nke dij n'ala n'okpuru ha. Onye ọbụla nwere nke ya.

¹⁶ Ụkwụ ụgbọala ahụ niile dij ka ihe e ji nkume na-egbu maramara a na-akpọ beril† kpuo. Nke ọbụla n'ime ha anọ yikwara ibe ya. Ha niile dika ka wiilu a kpuru tinye n'etiti ụkwụ ụgbọala buru ibu.

¹⁷ Mgbe ha puru, ha na-aga n'akụkụ anọ nke ha chere ihu ha, ma ụkwụ ụgbọ agha ahụ adighi echighari echighari mgbe ha na-aga.

¹⁸ Azụ ụkwụ ụgbọ agha ha dij elu, dika egwu. Anya juputakwara n'azụ ụkwụ ụgbọ agha ndi ahụ.

* **1:3** Kaldia bukwa *Babilon* † **1:16** N'akwukwo ufodu i ga-ahụ topaazi

¹⁹ Mgbe ihe ndị a dị ndụ fepụrụ gaa n'ihu, ụkwụ ụgboala ndị ahụ dị n'akụkụ ha na-eso ha. Mgbe ha feliri elu, ụkwụ ndị ahụ na-esokwa.

²⁰ Ebe ọbụla mmụọ ha jere, ebe ahụ ka ha na-aga, ụkwụ ụgbo agha ahụ na-esokwa ha, n'ihì na mmụọ nke anụ ndị ahụ dị ndụ dị n'ụkwụ ụgbo agha ndị ahụ.

²¹ Mgbe ha biliri, ndị ọzọ na-ebilikwa. Mgbe ha guzoro otu ebe, ndị ọzọ na-eguzokwa. Mgbe ha feliri elu, ụkwụ ụgboala ahụ na-eso ha. N'ihì na mmụọ anụ ndị ahụ dị ndụ dị n'ime ụkwụ ụgbo agha ndị ahụ.

²² A túsara ihe sara mbara dika mbara eluigwe n'elu isi ihe ndị ahụ dị ndụ. Ọ na-eyi egwu, ma na-egbukwa nweghenweghe dika kristal.

²³ N'okpuru ihe ahụ ka ha gbasapụrụ nku ha, ka ọ na-emetụ nke ibe ya. Ha niile n'otu n'otu nwere nku abụọ nke na-ekpuchi ahụ ya.

²⁴ Mgbe ha na-aga, nku ha na-eme mkpọtụ dị ka mkpọtụ ebili mmiri na-amaghari amaghari. Mkpọtụ ahụ dikwa ka ida ụda nke olu Onye pụrụ ime ihe niile, ka olu iti mkpu nke usuu ndị agha. Mgbe ọbụla ha guzoro, ha na-achitu nku ha.

²⁵ Mgbe ahụ ha kwusiri mechie nku ha olu sitere n'ime ihe ahụ dika mbara eluigwe nke dị n'elu isi ha na-abia.

²⁶ N'elu mbara eluigwe ahụ, o nwere ihe dika ocheeze e ji nkume di oke onuahia a na-akpọ safaiia wuo. Otu onye, nke ụdidi ya di ka nwoke, nokwasikwara n'elu oche ahụ.

²⁷ Site n'ụkwụ ya ruo n'isi ya, ahụ onye ahụ na-egbu maramara dika oku. Site n'ụkwụ ya ruo n'ukwu ya, ọ di ka oku na-enwu enwu, ihè nke na-enwukwa ka oku gbara ya gburugburu.

²⁸ Ihè ahụ gbara ya gburugburu, nke a na-ahụ anya, dikwa ka ihè eke na egwurugwu, nke a na-ahụ anya n'oge mmiri na-ezo.

Otu a ka ebube ONYENWE ANYI si gosi m onwe ya. Mgbe m huru ya, adara m n'ala kpuo ihu m n'ala. Mgbe ahụ, anuru m olu onye na-ekwu okwu.

2

Okpukpo Izikiel

¹ Ọ siri m, "Nwa nke mmadu, bilie otọ, guzo n'ụkwụ gi abụọ, n'ihì na ana m aga igwa gi okwu."

² Mmụọ ahụ banyere n'ime m mgbe ahụ ọ na-ekwu okwu, mee ka m guzo otọ n'ụkwụ m abụọ. Anuru m ka ọ gwara m okwu.

³ Ọ siri m, "Nwa nke mmadu, ana m eziga gi ka i jekwuru ndi Izrel, ndi bu mba na-enupu isi, ndi nupuru isi megide m. Ha na nna nna ha enupula isi megide m, ruo ọ buladi n'ubochi taa.

⁴ Ndi ahụ m na-eziga gi ka i jekwuru bu ndi isiike na ndi nnupu isi. Si ha, 'The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu.'

⁵ Ma ha gere gi nti, ma ha egeghi gi nti (ha bu ndi na-enupu isi), ihe di mkpa bu na ha ga-amata na onye amuma anola n'etiti ha.

⁶ Ma gi nwa nke mmadu, atula ha egwu. Ka ujo okwu si ha n'onu ghara itukwa gi. Atula egwu, ọ buladi ma a si na ogwu na uke gbara gi gburugburu, ọ buladi ma a si na i bi n'etiti umu akpi. Ka ujo ghara itu gi n'ihì okwu onu ha, ekwekwala ka ha menye gi egwu, n'ihì na ha bu ndi na-enupu isi.

⁷ I ghaghi izi ha ozi m ziri gi zie ha, ma ha gere nti ma ha egeghi nti, n'ihì na ha bu ndi na-enupu isi.

⁸ Ma gi, nwa nke mmadu, gee nti n'ihe m na-agwa gi. Enupula isi dika ha si nupu isi. Meghee onu gi taa ihe m ga-etinye gi n'onu."

⁹ Otu mgbe ahụ, elere m anya hụ aka e setipuru, nke ji akwukwo a fukoro afuko,

¹⁰ nke e dekwara ihe n'ime ya, ihu na azu ya. Aka ahụ ji ya gbasapuru ya mee ka m hụ ihe e dere n'ime ya. O bu okwu ikwa akwa na iru uju na ahuhu.

3

¹ O siri m, "Nwa nke mmadu, rie ihe a m gaje inye gi. Taa akwukwo a a fukoro afuko; puo gaa gwa umu Izrel okwu."

² Ya mere, a saghere m onu m, o nyere m akwukwo ahụ a fukoro afuko ka m rie.

³ O siri m, "Nwa nke mmadu, taa akwukwo a niile m nyere gi, tajuo ya afo gi." Atara m ya. Ma mgbe m na-ata ya, o toro m uoto n'onu dika a ga-asị na o bu mmanu anu.

⁴ O siri m, "Nwa nke mmadu, bilie jekwuru umu Izrel gwa ha okwu m niile.

⁵ N'ihina-ezighi m gi ka i jekwuru mba ndi okwu ha edoghi anya na ndi a naghị aghota asusu ha, kama o bu iekwuru ulo Izrel.

⁶ Ezikwaghi m gi ka i jekwuru mba nwere asusu na-edoghi anya, nke i na-adighi aghota okwu ha. N'ihina a si na o bu ndi di otu a ka m zigara gi ka i jekwuru, ha gaara ege gi nti.

⁷ Ma ulo Izrel agaghi ekwe gee gi nti, n'ihina ha juru ige m nti. N'ihina ulo Izrel bu ndi obi ha siri ike, na ndi isiike.

⁸ Lee, emeela m ka ihu gi sie ike kariha nke ha, ka egedege ihu gi siekwa ike kariha nke ha.

⁹ Aga m emekwa ka egedege ihu gi di ka nkume siri ike, sie ike kariha nkume. N'ihina ya, atula ha egwu; o bu ezie na ha bu ndi na-enupu isi, ma atula ihu ha egwu."

¹⁰ O siri m, "Nwa nke mmadu, gee nti nke oma n'okwu ndi a niile m na-agwa gi, tinyekwa ha n'uche gi.

¹¹ Jekwuru ndi gi a dotara n'agha no na mba ozu, si ha, 'Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu,' Gwa ha ya, ma ha gere gi nti ma ha egeghi gi nti."

¹² Mgbe ahụ, Mmuo ahụ buliri m elu. Anuru m olu mere oke uzu n'azu m, mgbe ebube nke ONYENWE ANYI si n'onodu ya bilie.

¹³ O bu uzu nke nku ihe ndi ahụ di ndu na-eme mgbe ha na-emeturita nku ibe ha; o bukwa uzu ukwu wijilu ha nke di n'akuku ha.

¹⁴ Mmuo ahụ buliri m, bupu m. Ejeghariri m n'obi ilu na iwe nke mmuo m, ebe aka ONYENWE ANYI dikwa ike n'ahu m.

¹⁵ A biakwutere m ndi ahụ a dooro n'agha, ha aga biri na Tel Abib* n'akuku osimiri Keba. N'ebe ahụ, bu ebe ha na-ebi, anoduru m n'etiti ha abali asaa, n'onodu obi ilu na onuma.

Oru Izikiel dika onye nche

¹⁶ Mgbe abali asaa gasiri, okwu ONYENWE ANYI biakwutere m,

¹⁷ "Nwa nke mmadu, emeela m gi ka i buru onye nche nye ulo Izrel. N'ihina ya, gee nti n'ihina m na-ekwu, ka i dooro m ha aka na nti.

¹⁸ Mgbe m na-asị onye ajo omume, 'I ghaghi inwu,' ma o buru na i doghi ya aka na nti, maobu i kwughi okwu ime ka ha chigharia site n'uzo ojo ha niile puta n'ihina izoputa ndu ha, onye ahụ na-emebi iwu ga-anwu n'ihina mmehie ya niile, ma n'aka gi ka m ga-ajuta obara ha.

* 3:15 N'ime akwukwo ufodu aha i ga-ahu bu Tel Aviv

¹⁹ Ma ọ bụrụ na ị dọọ onye ajoy omume aka na ntị, ma ha esighị n'ajọ omume maọbụ n'uzọ ojọọ ha niile chigharia, ha ga-anwụ n'ihị mmehie, ma ndụ gị ka ị zoputara.

²⁰ “Ma ọ bụrụ na onye ezi omume esite n'uzọ ezi omume ya wezuga onwe ya bido ime ihe ojọọ, m siere ha ọnya,[†] ha ga-anwụ n'ihị na ị dọghị ha aka na ntị, ha ga-anwụ n'ihị mmehie ha. Agaghikwa echeta ihe ọma niile ndị ha mere, ma ị ga-aza ajuju maka ọnwụ ha.

²¹ Ma ọ bụrụ na ị dọọ onye ezi omume aka na ntị ka ọ ghara ime mmehie, ha gharakwa ime mmehie, ha ga-adị ndụ n'ihị na ha nabatara ido aka na ntị ahụ. Gị onwe gị azoputakwala ndụ gị, n'uzọ dị otu a.”

²² Aka ONYENWE ANYỊ dīgidesiri ike n'ahụ m n'ebe ahụ. Ma ọ sirị m, “Bilie gaa n'ebe ahụ obosara ala dị ka m gwa gị okwu n'ebe ahụ.”

²³ Ebiliri m gaa n'ebe ahụ ala dị larii. Ebube Onyenwe anyị guzo n'ebe ahụ dika ebube nke m huru n'akuku iyi Keba. Adara m kpuo ihu m n'ala.

²⁴ Mgbe ahụ, Mmuo ahụ banyere n'ime m mee ka m guzo otọ n'ukwu m abuo. O gwara m okwu si m, “Gaa, baa n'ulo, mechibido onwe gị uzọ.

²⁵ Ma gị, nwa nke mmadu, a ga-eji udọ kee gị ka ị ghara inwe ike ipu gaa n'etiti ndi mmadu.

²⁶ Aga m eme ka ire gị rapara n'akpo onu gị, ka ị ghoọ onye ogbi, gharakwa ibu onye na-adọ ha aka na ntị, n'ihị na ha bu ndi na-enupu isi.

²⁷ Ma mgbe obula m ziri gị ozi, aga m atoghepu ire gị. I ga-asikwa ha, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru.’ Ka onye nwere ntị nuru, ka onye nke na-achoghi inu ghara inu, n'ihị na ha bu ndi na-enupu isi.

4

Ndi iro gbara Jerusalem gburugburu

¹ “Ugbu a, gị nwa nke mmadu, were otu okpurukpu aja, togbo ya n'ihu gị. Seputakwa obodo Jerusalem n'elu ya.

² Seekwa ihe nnochigide n'agha megide ya, wuokwa ulo ndi agha gburugburu ya, wukota ulo ikwu di iche iche megide ya na ihe e ji akudasi mgbidi ya niile.

³ Werekwa efere igwe debe n'etiti gị na obodo ahụ dika mgbidi e ji igwe wuo. Chee obodo ahụ ihu gị, ka ị chegide ya nke ọma n'ihị na ndi iro gbara ya gburugburu. Nke a ga-abu ihe ama nye ndi Izrel.

⁴ “Ugbu a, dinara ala n'akuku aka ekpe gị, aga m enye gị ntaramahuhu mmehie ndi Izrel, ị ga-ata ahuhu mmehie ha ubochi niile nke ị ga-edina n'akuku gị.

⁵ N'ihị na ana m enye gị narị ubochi ato na iri ubochi itoolu, onuogugu nke a na onuogugu nke afọ ntaramahuhu ha ga-abu otu, o bu oge ha. Otu a ka ị ga-esi buru mmehie Izrel.

⁶ “Mgbe i mesiri nke a, ị ga-edina ala nke ugboro abuo, ma ọ ga-abu n'akuku aka nri gị, ị ga-eburu ntaramahuhu mmehie ndi Juda. O bu iri abali ano, otu ubochi ga-anochi anya otu afọ.

⁷ Chee ihu gị n'ebe nnochibido Jerusalem, gbara aka nkiti buo amuma megide ya.

⁸ Aga m eke gị eriri ahụ gị niile, ka ị ghara inwe ike tugharia site n'otu akuku gaa n'akuku nke ozo tutu ubochi nnochigide gị ahụ niile ezuo.

[†] 3:20 Itinye ihe isọ ngongọ n'uzọ mmadu

⁹ “Ma gi were oka wiiti na oka bali, werekwa akidi na lentil, na oka millet na spelti. Tinyekota ha n’otu ite were ha meere onwe gi achicha. N’ubochi ole ahụ niile nke i ga-edina n’akuku gi, nari ubochi ato na iri ubochi itoolu, o bu ya ka i ga-eri.

¹⁰ A ga-atu ihe oriri gi atu, nri nke i ga-eri otu mgbe ga-abu nari gram abuo na iri gram ato; naani otu mgbe ka i ga-eri nri n’ubochi.

¹¹ A ga-ekuputakwa mmiri i ga-anu, i ga-anu mmiri naani otu ugboro n’ubochi, otu udu mmiri e kere uzọ isi.*

¹² I ga-eri ya dika ogbe achicha oka bali, i ga-eghe ya n’elu nsi mmadu kporo nku mgbe ndi mmadu no na-ele gi anya.”

¹³ ONYENWE ANYI kwuru, “Otu a ka ndi Izrel ga-esi rie nri ruru aru, n’etiti mba di iche iche ebe m ga-achuga ha.”

¹⁴ Mgbe ahụ, asiri m, “E e, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI lee, emerubeghi m onwe m site na nwantakiri m ruo ugbu a, eribeghi ihe obula nwuru n’onwe ya, maobu nke anu ohia dogburu, anu na-adighi ocha abatubeghi m n’onu.”

¹⁵ O siri, “O di mma, aga m enye gi nsi ehi n’onodu nke mmadu, n’elu ya ka i ga-akwado achicha gi.”

¹⁶ Mgbe ahụ, o gwara m, “Nwa nke mmadu, lee, aga m eme ka nri ko na Jerusalem; ha ga-eji nchegbu rie nri a tuputara atuputa, jirikwa egwu nuo mmiri e kuputara ekuputa.

¹⁷ Aga m eme ka ihe oriri na mmiri onunu ko ha. Ha ga na-elerita onwe ha anya n’oke egwu, ha ga-anwukwa n’ihi mmehie ha.”

5

Aguba nke ikpe omuma Chineke

¹ “Ma gi, nwa nke mmadu, were mma agha di nko dika aguba onye okpuzisi, kpuchaa isi gi na afonu gi; werekwa ihe e ji atu ihe otutu tuo agiri isi gi, ka uzọ obula hara n’otu.

² I ga-ewere otu uzọ n’uzọ ato, kpo ya oku n’etiti obodo ahụ mgbe ubochi nke nnochigide ahụ zuru; i ga-ewere otu uzọ, jiri mma agha chabichaa ya gburugburu obodo ahụ, otu uzọ nke ozọ ka i ga-efesacha n’ikuku. N’ihi na aga m eji mma agha chusachaa ha.

³ Ma i ga-esite n’ime ya weputa agiri isi di ole na ole, kedo ha n’onu onu uwe gi.

⁴ Ozokwa, site na ndi a, i ga-ewere ufodu tunye ha n’ime oku ka ha ree oku, site na ha ka oku ga-esi banye n’ulo Izrel niile.

⁵ “Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, Nke a bu Jerusalem, obodo m mere ka o diri n’etiti mba di n’uwa, nke mba di iche iche gbara gburugburu.

⁶ Ma o sitela n’ajo omume ya, nupu isi n’iwu na ukpuru m nyere, kari mba na obodo ndi ozọ ahụ niile gbara ya gburugburu. O jukwara idebe iwu m, jukwa igbaso ukpuru m.

⁷ “N’ihi ya, ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu: I burula onye nnupu isi kari mba niile ndi gbara gi gburugburu. I jukwara idebe iwu m na igbaso ukpuru m, o bughikwa dika iwu na atumatu nke mba di iche iche no gi gburugburu ka i mere.

⁸ “Ya mere, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri, Mu onwe m, o buladi mu onwe m, ga-emegide gi bu Jerusalem, kpee gi ikpe n’ihu mba niile.

* 4:11 Nke a bu otu uzọ site n’uzọ isi nke e kere otu lita mmiri.

⁹ N'ihì ihè arụ gị niile, aga m eme gị ihè m na-emebeghị mbụ, nke m agaghị emekwa ọzọ.

¹⁰ N'ihì nke a, ndị bụ nna ga-eri ụmụ ha n'etiti gị, ụmụ ga-erikwa ndị nna ha. Aga m ekpe gị ikpe mee ka ndị fọduru ndụ gbasasịa n'ụwa niile.

¹¹ Ya mere, dika mụ onwe m na-adị ndụ, otu a ka Onye kachasị ihè niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuputara, ebe ọ bụ na i jirila oyiyi ihè arụ na omume ruru arụ meruo ulo m, aga m esite n'ebe i no wezuga ihunanya m. Agaghị m emekwara gị ebere maobu hapu ita gị ahuhu.

¹² Otu uzọ n'ime uzọ atọ nke ndị bi n'ime gị ga-anwu site n'agu maobu na oria; otu uzọ ga-anwu site na mma agha nke ndị iro no n'azu mgbidi gị, otu uzọ fọduru ka a ga-achusa n'ifufe, a ga-eji mma agha ndị iro chusasi ha.

¹³ “Mgbe ahụ, iwe m ga-akwusi, onuma m megide ha ga-adajukwa, na nke a ka a ga-aboro m obo. Ha ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ kwuru okwu site n'ekworo mgbe m mezuru onuma m n'ahu ha.

¹⁴ “N'ihì ya, aga m eme ka i buru ihè e bibiri ebibi, na ihè e ji eme ihè ochi nye mba niile gbara gị gburugburu, na n'ihu ndi na-agafe n'uzo ahụ.

¹⁵ I ga-abu ihè e ji eme ihè ochi na ihè nkocha nye mba di iche iche gbara gị gburugburu, mgbe m ga-eji iwe na obi oku na ntaramahuhu di egwu kpee gị ikpe, mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ ekwuola.

¹⁶ Mgbe m gbara gị akụ ojo ahụ na-eweta onwu na ila n'iyi, bụ akụ nke oke unwu, aga m agba gị ya, gbajaa gị. Aga m anogide na-ezite unwu tutu ruo mgbe e mere ka ihè oriri koo gị.

¹⁷ Aga m ezitere gị oke unwu na ajo anu ohia, ha ga-agbawa gị aka nwa, oria ojo na obara ga-esi n'etiti gị gafee; aga m eji mma agha megide gị. Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ ekwuola.”

6

Mbibi diri ugwu Izrel niile

¹ Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m nti, si,

² “Nwa nke mmadu, chee iru gị n'ugwu niile nke n'Izrel, buo amuma megide ha,

³ si, ‘Unu ugwu niile nke Izrel, nurunu okwu nke Onye kachasị ihè niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ. Otu a ka Onye kachasị ihè niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ siri nye ugwu ukwu na ugwu nta niile, na iyi mmiri niile, na ndagwurugwu niile. Mụ, ọ buladi mụ onwe m, ga-eme ka agha biakwasị unu, aga m ebibikwa ebe di iche iche unu na-achu aja.

⁴ A ga-etikpo ebe ichu aja unu, tipia ebe unu na-anọ esure ihè nsure oku na-esi isi uto. Aga m atusa ndi unu e gburu egbu n'ihu arusi unu.

⁵ Aga m atogbo ozu ndi Izrel n'ihu arusi ha. Aga m aghasakwa okpukpu unu gburugburu ebe ichu aja unu.

⁶ Ebe obula unu bi, a ga-etikpo obodo ndi ahụ, tipiakwa ebe ichu aja niile, si otu a mee ka ebe ichu aja unu gho mkpomkpo ebe nke togboro n'efu. A ga-etipiakwa arusi unu, kujiekwa ebe unu na-anọ esure ihè nsure oku na-esi isi uto. Ihè niile unu ji aka unu meputa ka a ga-ekpochapukwa.

⁷ Ndi e gburu egbu ga-ada n'etiti unu, unu ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ.

⁸ “Ma aga m eme ka ufodu n'ime ndi m fodu. Ndi ahụ foduru ga-esi n'ihu mma agha gbapu, gbasasi n'ala niile, na mba niile nke uwa.

⁹ Mgbe ha no dika ndi a dotara n'agha na mba ozo, ndi ahụ gbapuru oso ga-echeta m. Ha ga-echeta otu ha si jiri obi nke ikwa iko juputara n'ime

ya, nke si n'ebe m nọ wezuga onwe ya, na anya nke na-agbaso arụsị ha, mee ka obi jọọ m njọ. Ha ga-akpọ onwe ha asị n'ihị ihe ojọọ ndị ahụ ha mere, ya na ọchụchụ aja ruru arụ ha churu.

¹⁰ Ha ga-amata na m bụ ONYENWE ANYI, matakwa na mgbe m gwara ha na ihe ndị a niile gaje ibiakwasị ha, na ọ bughị okwu efu ka m kwuru.

¹¹ “ ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI siri, kuko ọ bọ aka gi abụọ ọnu, zokwaa ukwu gi n'ala, ma tisikwaa mkpu akwa ike site n'obi mwute, n'ihị ihe ojọọ niile na omume ruru arụ ndị Izrel mere. N'ihị na ha ga ịla n'iyi site n'oke unwu, na site n'agha, na site n'oria na-efe efe.

¹² Ndị nọ n'ebe di anya ga-anwu site n'oria na-efe efe, ndi nọ nso ga-anwu site na mma agha, ndi foduru ndu ga-anwu site n'aguu. Aga m eme ka ha nuru ufu oke iwe m.

¹³ Unu ga-amata na mu onwe m bụ ONYENWE ANYI, mgbe ozu ndi e gburu egbu ga-atogbosi n'etiti arusi niile, na n'ebe ichu aja niile, na n'ugwu nta niile, na n'ugwu ukwu niile, na n'okpuru osisi obula, na n'okpuru osisi ook niile, ebe ha na-anọ na-esure uda na-esi isi utọ nye arusi ha.

¹⁴ E, aga m esetipu aka m megide ha, mee ka ala ha laa n'iyi, n'ebe niile ha bi, site n'ozara* ruo na Ribla. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bụ ONYENWE ANYI. ”

7

Ogwugwu abiala

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² “Ma gi onwe gi, Nwa nke mmadu, nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri ala Izrel:
“ ‘Ogwugwu!

Ogwugwu abiakwasila akuku anọ nke ala ahụ.

³ Ugbu a ka ogwugwu biakwasiri unu.

Lee, aga m eme ka iwe m biakwasị unu;
aga m ekpe unu ikpe dika omume unu si di,
aga m ata unu ahuhu maka aru unu niile.

⁴ Agaghi m enwekwa omiiko n'ebe i nọ,
agaghi m emekwara gi ebere,
kama aga m ata unu ahuhu maka omume unu
na aru niile di n'etiti unu.

“ ‘Mgbe ahụ, unu ga-amata na mu onwe m bụ ONYENWE ANYI.’

⁵ “Nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri,

“ ‘Oke mbibi, oke mbibi nke a na-anubeghi udi ya mbu.

Lee, ka o na-abia.

⁶ Ogwugwu abiala!

Ogwugwu abiala!

O kpalitela onwe ya imegide unu.

Lee, ka o na-abia!

⁷ Oke nsogbu abiakwasila gi,

gi onwe gi bi n'ala ahụ.

Oge ahụ abiala! Ubochi ahụ dikwa nso!

Ogbaaghara di ebe niile, o bughị ọnu di n'elu ugwu niile.

⁸ Ejikerela m iwukwasị gi onuma m n'ahụ

* 6:14 Maobu, mbara ikpa

mee ka oke iwe m zuo gi ahụ niile.
 Aga m ekpe gi ikpe dika omume gi si di,
 kwughachikwa gi n'ih i ibi ndu ruru aru gi niile.

⁹ Agaghi m emere gi ebere,
 agakwaghi m ahapu ita gi ahuhu.
 Aga m akwughachi gi dika omume gi si di,
 kwughachikwa gi n'ih i ibi ndu ruru aru niile nke di n'etiti unu.

“ Mgbe ahụ, i ga-amata na o bu mu onwe m bu ONYENWE ANYI, na-eti unu
 ihe ndi a.

¹⁰ “ Lee, ubochi ahụ!
 Lee, ka o na-abia!
 Oke nsogbu enuputala,
 mkpanaka agbala okoko
 nganga amaala ifuru!*

¹¹ Ihe ike ebilitala,
 mkporo eji ata ndi ajo omume ahuhu.
 O nweghi onye obula n'ime ha nke ga-afodu,
 maobu igwe mmadu
 maobu uba ha,
 o nweghikwa nke bara uru.

¹² Mgbe ahụ abiala!
 Ubochi ahụ abiakwala nso.
 Ka onye na-azu ahia ghara inuri onu
 ka onye na-ere ere ghara iru uju,
 n'ih i na onuma ahụ diri igwe mmadu niile.

¹³ Onye rere ahia agaghi enwetaghachi
 ngwa ahia nke erere ere
 o buladi dika onye rere na onye zuru na-adi ndu.
 N'ih i na onu nke a gbasara igwe mmadu niile
 bu nke a na-apughi igbanwe.
 N'ih i mmehie ha niile, o nweghi onye n'ime ha
 nke puru ichebe ndu ya.

¹⁴ “ Ha afuola opi ike,
 ha edoziela ihe niile
 ma o nweghi onye ga-aga ibu agha
 n'ih i na onuma m dikwasiri igwe mmadu ahụ niile.

¹⁵ Mma agha di n'ezi;
 ajo oria na-e fe efe na unwu dikwa n'ime.
 Onye no n'ohia
 ga-anwu site na mma agha,
 ndi no n'ime obodo ukwu
 ka unwu na oria na-e fe efe ga-eripia.

¹⁶ Ma ndi gbapuru agbapu
 ga-agbaga noro n'ugwu.
 O bu dika nduru nke ndagwurugwu,
 ha niile ga-asu ude akwa,
 onye obula n'ih i mmehie ha.

¹⁷ Aka niile ga-akuda,
 ikpere niile ka a ga-eji amiri nyudee.

* **7:10** Ya bu, na nganga na-abawanye

- 18 Ha ga-eyikwasị akwa mkpe,
oke ihe egwu ga-ekpuchi ha.
Ọ bụkwa ihu niile ka ihere ga-ekpuchi,
a ga-akpuchakwa isi niile.
- 19 “ ‘Ha ga-etufu ọlaocha ha niile n’okporouzo niile,
ọlaedo ha ga-aghokwa ihe na-adighi ocha.
Ọlaocha na ọlaedo ha
agaghị enwe ike naputa ha
n’ubochi nrubiga oke nke oke iwe ONYENWE ANYI.
Ha agaghị eme ka agụ gharakwa igụ ha,
maobu mee ka afọ ju ha,
n’ihi na ọ bụrụ ha ihe isọ ngongọ nke idaba na mmehie.
- 20 Ihe icho mma ha ghooro ha ihe ikpa nganga,
ha jikwa ya meputa arusi ruru aru ha di iche iche.
Ha ji ya metakwa oyiya ihe aru niile jogburu onwe ya;
ya mere, aga m eme ka ọ bụrụ ha ihe ruru aru.
- 21 Aga m ewere akunuba ha nye ndi mba ozo dika ihe apunatarara n’agha,
nyekwa ya ndi ajo omume nke uwa dika ihe nkwa
ndi ga-emeru ya.
- 22 Aga m esite n’ebe ha no wezuga ihu m
ndi ohi ga-emerukwa ebe ahụ m kporo ihe di oke onuahia.
Ha ga-abata n’ime ya
merukwa ya.
- 23 “ ‘Kwadoonu udo igwe.
N’ihi na ala ha juputara n’igbu ochu na iwusa obara,
obodo ahụ juputara n’ihe ike.
- 24 Aga m akpota mba ndi ahụ jogburu onwe ha
ka ha bia nwetara onwe ha ulo ha niile.
Aga m eme ka mpako nke ndi bu dike kwusi,
meekwa ka ebe nsọ ha niile buru ebe e meruru emeru.
- 25 Mgbe ihe mmekpa ahụ biara,
ha ga-achọ udo ma o nweghi nke ga-adi.
- 26 Mbibi ga-esochi mbibi,
akuko na-enweghi isi ga-esochikwa akuko na-enweghi isi.
Ha ga-agaghari na-achọ onu site n’aka onye amuma,
ntuziaka onye nchaja ga-akwusi,
ndumodu nke ndi okenye agaghị adikwa.
- 27 Eze ga-eru uju,
nwa eze ga-eyikwasị ida mba nke obi dika uwe,
aka ga-ama ndi ala ahụ niile jijiji n’ihi egwu.
Aga m emeso ha dika omume ha si di,
aga m ekpekwa ha ikpe dika ihe ha kwenyeere si di.
- “ ‘Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.’ ”

8

Ikpere arusi n’ulo ukwu

¹ N’afọ nke isii, n’onwa nke isii, n’ubochi nke ise nke onwa ahụ, mgbe mu onwe m nodu ala n’ulo m, ndi okenye Juda na-anodukwa ala n’ihu m,

aka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI dikwasiri m n'ahu n'ebe ahụ.

² Ahuru m oyiyi yiri mmadu. Akuku oyiyi a nke di site n'ukwu ya ruo n'ala ya na-acha dika oku, sitekwanu n'ukwu ya rigoo, o na-egbu nnoo amuma dika nkume amba di oke onuahia.

³ Oyiyi a setipuru ihe dika aka mmadu, jiri ya jide m n'agiri isi m. Mgbe ahụ, Mmuo nke Chineke buliri m elu n'etiti ala na mbara eluigwe. N'ime ohu nke Chineke, o buuru m jee Jerusalem, n'onu uzọ ama nke di n'ugwu, n'ime ogige ya, ebe arusi ahụ na-akpasu ekworo guzo.

⁴ Ma, lee, ebube Chineke Izrel juputara n'ebe ahụ, di ka m si hu ya na mbu na ndagwurugwu.

⁵ O siri m, "Nwa nke mmadu, welie anya gi lee n'uzo nke ugwu." Eweliri m anya m lee n'uzo ugwu, ma lee, n'onu uzọ e si abata n'ime ebe ichu aja, ahuru m oyiyi arusi ekworo ka o guzo n'akuku ugwu ya.

⁶ O siri m, "Nwa nke mmadu, i na-ahu ihe ha na-eme, aru di egwu nke ulo Izrel na-eme n'ebe a, ihe ndi ga-achupu m n'ebe di anya site n'ebe nsọ m? Ma i ga-ahukwa ihe aru ndi di ukwu karja ndi a."

⁷ O mere ka m guzo n'onu uzọ ogige ahụ, mgbe m lere anya, ahuru m oghere di n'aja ulo ahụ.

⁸ O siri m, "Nwa nke mmadu, ugwu a gwupuo aja ulo a." Mgbe m gwupuru ya, ahuru m onu uzọ e si aba n'ebe ahụ.

⁹ O siri m, "Banye n'ime ka i hu ihe aru ojo niile nke ha na-eme n'ebe a."

¹⁰ Abanyere m hu na ihe juputara n'ahu ulo ahụ bu naani oyiyi e sere ese, nke ihe na-akpu akpu dika agwo di iche iche, ngwere na anumanu ruru aru di iche iche, tinyekwara arusi niile nke ulo Izrel na-efe.

¹¹ N'ihu ihe ndi a, ka iri ndi okenye asaa nke ulo Izrel, ha na Jaazanaya nwa Shefan guzo n'ebe ahụ. Onye obula n'ime ha ji ihe nsure oku na-esi isi utọ n'aka ya, anwuru oku si n'ihe nsure oku ndi a na-agbagokwa elu.

¹² O siri m, "Nwa nke mmadu, i hula ihe ndi okenye ulo Izrel na-eme n'ochichiri, onye obula n'ime ulo ya n'ihu arusi ya? Ma ha na-asi, 'ONYENWE ANYI adighi ahụ anyi, O sitela n'ala anyi wezuga onwe ya.' "

¹³ Ozo, o siri m, "I ga-ahukwa oke ihe aru kariri ndi a ha na-eme!"

¹⁴ O mere ka m biakwa n'onu uzọ ahụ di n'akuku ugwu nke ulonso nke ONYENWE ANYI. N'ebe ahụ, ahuru m ndi inyom no na-akwa akwa n'ihu Tamuz, chi ha.

¹⁵ Mgbe ahụ, o siri m, "I hula ihe ndi a, nwa nke mmadu? I ga-ahukwa ihe aru ndi di ukwu karja ndi a."

¹⁶ O mere ka m baa n'ime ogige di n'ime ulo ukwu nke ONYENWE ANYI, n'ebe ahụ, n'onu uzọ ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI, n'agbata ebe ichu aja na mputa onu ulo ahụ, ka ihe ruru iri mmadu abuo na ise guzo, chee ihu ha n'akuku owuwa anyanwu na-efe anyanwu. Ha gbakutara ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI azu mgbe ha na-eche ihu n'owuwa anyanwu na-akpo isiala nye anyanwu.

¹⁷ O siri m, "I hula nke a, nwa nke mmadu? O bu ihe di nta nye ulo Juda, bu ime ihe aru niile ndi a ha na-eme n'ebe a? Ha ga-ejikwa ihe ike mejuputa ala, siri otu a na-akpasu m iwe mgbe niile? Lee ka ha si nogide na-akpari m, na-etinye alaka n'imi ha.

¹⁸ N'ihia ya, aga m eme ka ha nuru ufu iwe m, o dikwaghi onye m ga-ahapu. O burukwa na ha anogide na-ebe akwa n'oke olu, agaghi m ana ha nti."

9

Ikpe omuma diri ndi na-ekpere arusi

¹ Mgbe ahụ, a nuru m ka o ji oke olu kpoọ oku si, “Bianu nso, unu bu ndi ahoputara ilekota obodo a, onye obula jidekwa ngwa agha n’aka ya.”

² A huru m ndi ikom isii si n’onu uzo ama nke di n’akuku ebe di elu na-aputa, nke chere ihu n’ugwu, onye obula jikwa mma agha n’aka ya. Otu onye n’ime ha yi uwe akwa ocha, nyarakwa nwa akpa nke ihe e ji ede akwukwo di n’ime ya. Ha niile batara n’ime ulonso, guzokwa n’akuku ebe ichu aja e ji bronz wuo.

³ Ma ebube nke Chineke Izrel sitere n’elu cherubim ndi ahụ, ebe o no na mbu, bilie bia guzokwa n’onu uzo ulonso ahụ. Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI kporo nwoke ahụ yi uwe akwa ocha bu onye nya akpa ahụ nke ihe e ji ede ihe di n’ime ya,

⁴ o siri ya, “Bilie, jegharĩa n’okporouzo niile nke obodo Jerusalem, kakwasị akara n’egedege ihu ndi niile na-akwa akwa na ndi niile na-asu ude n’ihi ihe aru niile nke a na-eme n’ime ya.”

⁵ Anukwara m ka o gwara ndi ozo, “Soronu ya baa n’ime obodo, gbukwaanụ, unu emekwarala onye obula ebere maobu omiiko.

⁶ Gbuonu ha niile, ndi okenye, na umu okorobia, na umu agboghobia, na ndi inyom, na umuntakiri. Ma unu emetukwala onye obula nwere akara ahụ n’ihu ya. Malitenu n’ebe a, n’ime ulonso ukwu m.” Ya mere, ha malitere igbu ndi okenye ndi no n’ihu ulonso.

⁷ O sikwara ha, “Meronu ulonso a! Werekwanu ozu ndi unu gburu egbu tujuo n’ime ogige ya! Gaanu!” Ha puru baa n’ime obodo, bido igbu ndi mmadu.

⁸ Mgbe ha no na-egbu ndi mmadu maobu naani m foduru, adara m n’ala kpuchie ihu m, tie mkpu akwa, si, “Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI! I ga-esite n’oke iwe i na-eweso Jerusalem bibie ihe niile foduru n’Izrel?”

⁹ O siri m, “Mmehie niile nke ulo Izrel na Juda di ukwu rie nne. Ala niile juputakwara n’obara ndi egburu, obodo juputakwara n’ikpe ikpe na-ezighi ezi. N’ihi na ha na-asị, ‘ONYENWE ANYI esitela n’ala anyi wezuga onwe ya. O dighi ihe ONYENWE ANYI na-ahu.’

¹⁰ N’ihi ya, agaghi m ahapu ha, agakwaghi m enwe omiiko n’ahu ha. Aga m akwughachi ha n’ihi ihe ojo niile ha mere.”

¹¹ Mgbe ahụ, nwoke ahụ yi uwe akwa ocha, nke nya akpa nke ihe e ji ede akwukwo di n’ime ya, loghachiri si, “Aruchaala m oru i nyere m iru.”

10

Ebube Chineke apuo

¹ Mgbe ahụ, elere m anya hu ocheeze oma e ji nkume safai wuo ka o putara ihe na mbara eluigwe, n’elu ebe ahụ isi cherubim ndi ahụ di.

² Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri nwoke ahụ yi uwe akwa ocha, “Baa n’etiti ukwu ugboala ahụ di n’okpuru cherubim ndi ahụ. Site n’etiti cherubim ndi ahụ kpojuo icheku oku nke na-ere ere n’aka gi, fesachaa ha n’ime obodo ahụ niile.” O bara n’ime ka m n’ele ya anya.

³ Cherubim ndi ahụ na-eguzo n’akuku ndida nke ulonso ahụ mgbe nwoke ahụ banyere. Igwe ojii juputakwara n’ogige ime ulonso ahụ.

⁴ Mgbe ahụ, ebube ONYENWE ANYI sitere n’elu cherubim bilie, bia guzo n’onu uzo ulonso ahụ. Ulonso ahụ juputakwara n’igwe ojii, ihe nke ebube ONYENWE ANYI juputakwara n’ogige ulonso ahụ.

⁵ Ụzụ nke nku cherubim ndị ahụ na-eme dīkwa ka olu Chineke Onye puru ime ihe niile. A na-anukwa ụzụ nku ndị ahụ n'ogige ulonso ahụ di n'ezi.

⁶ Mgbe ONYENWE ANYI nyere nwoke ahụ yi uwe ezi akwa ocha iwu, si, "Gaa n'etiti cherubim ahụ guta ufodu icheku oku di n'etiti wijilu ugboala ahụ," nwoke ahụ banyere guzo n'akuku otu wijilu ahụ.

⁷ Mgbe ahụ, otu n'ime ndi cherubim ahụ setipuru aka ya n'ebe oku ahụ di n'etiti ha. O gutara ufodu icheku oku tinye n'aka nwoke ahụ yi uwe akwa ocha onye weere ya puo.

⁸ N'okpuru nku ndi cherubim ahụ ka a na-ahuta ihe yiri aka mmadu.

⁹ Elere m anya hu wijilu ano, nke di n'akuku cherubim ndi ahụ. Cherubim obula nwere otu wijilu n'akuku ya. Wijilu ndi a niile na-egbu maramara dika nkume beril.

¹⁰ Wijilu ano ndi ahụ yiri onwe ha. Nke obula n'ime ha dika wijilu a runyere n'etiti wijilu ozo.

¹¹ Mgbe ha na-aga, ha niile na-eche ihu n'akuku obula nke cherubim ndi ahụ chere ihu. Wijilu ndi a adighi echighari echighari mgbe cherubim ndi a na-agahari. Kama ebe isi cherubim ndi ahụ chere ihu ka wijilu ndi ahụ na-aga. Ha adighi elekwa* anya n'azu dika ha na-aga.

¹² Gburugburu ha, n'anụ ahụ ha niile, ma n'azu ha, ma n'aka ha, ma na nku ha, ma na wijilu ndi ahụ, ihe juputara ha bu anya. Anya di n'akuku ha niile.

¹³ Aha m nuru a na-akpo wijilu ndi ahụ bu, Ogba gburugburu.

¹⁴ Nke obula n'ime cherubim ndi a nwere ihu ano. Ihu nke mbu dika ihu cherub. Nke abuo dika ihu mmadu; nke ato dika ihu odum, ma nke ano dika ihu ugo.

¹⁵ Mgbe ahụ, Cherubim ndi ahụ buliri onwe ha elu. Ndi a bu ihe ndi ahụ di ndu nke m huru na mbu n'akuku osimiri Keba.

¹⁶ Mgbe cherubim ndi ahụ na-aga, wijilu ndi ahụ di n'akuku ha na-eso ha na-aga. Mgbe ha na-achili nku ha i si n'ala bulie onwe ha elu, wijilu ha na-anogidekwa n'akuku ha.

¹⁷ Mgbe cherubim ndi ahụ guzoro n'otu ebe, wijilu ahụ na-eguzokwa. Mgbe ha na-ebuli onwe ha elu, wijilu ndi ahụ na-ebulikwa onwe ha elu, n'ihu na mmuo nke ihe ahụ di ndu di n'ime ha.

¹⁸ Emesia, ebube nke ONYENWE ANYI sitere na mbata onu uzo ulonso ahụ puo, gaa guzo n'elu cherubim ndi ahụ.

¹⁹ Mgbe m no na-ele anya, cherubim ahụ gbasapuru nku ha felie, wijilu ha niile dikwa n'akuku ha. Ha guzoro na mbata onu uzo nke di n'akuku owuwa anyanwu nke ulo ONYENWE ANYI, na ebube nke Chineke nke Izrel dikwa n'elu ha.

²⁰ Ndi a bu ihe ndi ahụ di ndu, nke m huru n'okpuru Chineke Izrel n'akuku osimiri Keba, amatara m na ha bu cherubim.

²¹ Nke obula n'ime ha nwere ihu ano na nku ano, na ihe yiri aka mmadu n'okpuru nku ha.

²² Ihu ha yikwara ihu ihe ndi ahụ m huru n'akuku osimiri Keba. Nke obula na-agakwa ije n'ihu ihu na-eleghi anya n'azu.

11

Ikpe omuma Chineke nke diri Jerusalem

¹ Mgbe ahụ, Mmuo nke Chineke buliri m mee ka m biaruo n'onu uzo ama ulo ONYENWE ANYI, nke di n'akuku owuwa anyanwu. N'ebe ahụ, n'oghere

* 10:11 Maobu, aghakwa

nke ọ̀nụ ụ̀zọ ama ahụ, ahụrụ m iri mmadụ abụọ na ise. Ahụkwara m n'etiti ha, Jaazanaya nwa Azoa na Pelataya nwa Benaya, bụ ndịisi ndị Izrel.

² Ọ sịrị m, “Nwa nke mmadụ, ndị a bụ ndị ikom na-agba izu ajọ ihe, na-enyekwa ndumọdụ ojọọ niile a na-enye n'obodo a.

³ Ha na-asị, ‘Oge a ga-ewuzi ụlọ ndị ahụ ọ dighị nso? Obodo a bụ ite igwe, anyị onwe anyị bụkwa anụ dị n'ime ya.’

⁴ N'ihị ya, nwa nke mmadụ, buo amụma megide ha.”

⁵ Mgbe ahụ, Mmụọ nke ONYENWE ANYỊ bjakwasiri m si m kwuo, “Otu a ka ONYENWE ANYỊ siri: otu a ka unu na-ekwukwa, unu ndị ndu ụlọ Izrel, ma amaara m ihe unu bụ n'uche.

⁶ Unu egbuola ọtụtụ mmadụ n'ime obodo a, meekwa ka okporoụzọ ya juputa n'ozu ndị nwurụ anwụ.

⁷ “N'ihị ya ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ ji si, ozu ndị ahụ niile togbo n'okporoụzọ obodo unu bụ anụ ndị ahụ unu gburu egbu, obodo a bụkwa ite. Ma aga m eme ka unu site n'ime ya pụta.

⁸ Mma agha ahụ unu na-atụ egwu ya ka m ga-eme ka ọ bjakwasị unu. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.

⁹ Aga m esitekwa n'etiti ya kpọpụta unu, were unu nyefee n'aka ndị mba ọzọ, ma kpekwa unu ikpe.

¹⁰ Unu ga-ada site na mma agha. Ọ bụ n'oke ala Izrel niile ka m ga-anọ kpee unu ikpe. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ.

¹¹ E, obodo a agaghị aburū unu ite. Unu agaghị anọkwa n'ime ya dika anụ. Aga m ekpe unu ikpe n'oke ala Izrel niile.

¹² Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ. N'ihị na unu bụ ndị na-enupu isi site n'iwu m na ụkpurū m. Ma unu na-agbaso nzọ ụkwū nke mba ndị ahụ niile gbara unu gburugburu.”

¹³ Mgbe m ka nọ na-ebu amụma, Pelataya nwa Benaya nwurū. Mụ onwe m kpuo ihu m n'ala kwaa akwa si, “Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ i ga-ebibi ndị niile fọdurū n'ala Izrel?”

Nkwa banyere nloghachi Izrel

¹⁴ Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m nti, si,

¹⁵ “Nwa nke mmadụ, umu nke nna gi, ọ buladi umunna gi, na ndi mgbaputa* gi na ezinaulo Izrel niile, ọ bu ha ka ndi bi na Jerusalem siri, ‘Ha esitela n'ebe ONYENWE ANYỊ nọ gaa ebe di anya, ọ bụkwa anyi ka enyere ala nke a ka ọ buru ihe nnweta anyi,’

¹⁶ “N'ihị nke a, kwuo, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-asị, N'agbanyeghi na m zipuru ha gaa ebe di anya n'etiti mba di iche iche, chusakwaa ha n'etiti ala di iche iche, ma nwa mgbe nta, a buuru m ha ebe di nsọ n'ala niile ahụ bu ebe ha gara.’

¹⁷ “Ya mere kwuo, ‘Nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu: Aga m achikotakwa unu ọnụ ọzọ, site n'obodo niile bu ebe unu gbasara, nyeghachikwa unu ala Izrel.’

¹⁸ “Ha ga-aloghachi n'ebe ahụ, sitekwa n'etiti ya wezuga oiyi ihe aru niile, na arusi niile bụkwa ihe aru.

¹⁹ Aga m enyekwa ha otu obi, tinyekwa mmuọ ọhuru n'ime ha. Aga m ewepu site n'ime ha obi kpọrọ† nkụ ma nye ha obi nke anụ ahụ.

²⁰ Nke a ga-eme ka ha soro ụkpurū m na iwu m niile, leziekwa anya idebe ha. Ha ga-abu ndi nke m, mụ onwe m ga-abukwa Chineke ha.

* 11:15 Ndi a dokpuru gaa mba ọzọ † 11:19 Ya bu, obi nkume

21 Ma banyere ndị ahụ obi ha na-agbaso ihe ojọọ na ihe niile ruru arụ, mmehie ha ka m ga-atụkwasi n'isi ha; otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya."

22 Mgbe ahụ, cherubim ndị ahụ weliri nku ha elu, wili ndị ahụ dikwa n'akuku ha ma ebube nke Chineke nke Izrel guzokwa n'elu ha.

23 Ebube ONYENWE ANYI sitere n'etiti obodo ahụ rigoo, guzo n'elu ugwu, n'akuku owoowa anyanwu.

24 N'ime ohu, Mmuo nke Chineke buliri m elu bubata m na Kaldia, ebe ndi a dokpuuru gaa mba ozo no.

Otu a ka ohu m huru si hapu m.

25 Agwakwara m ndi niile ahụ e mere ka ha jee biri na mba ozo ihe niile nke ONYENWE ANYI gosiri m.

12

Ihe ngosi maka ndota n'agha

1 Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

2 "Nwa nke mmadu, i bi n'etiti ndi na-enupu isi, ndi nwere anya ihu uzo ma ha adighi ahụ; ndi nwere nti inu ihe ma ha adighi anu ihe, n'ih na ha bu ndi nnupu isi.

3 "Ya mere, nwa nke mmadu, kwakotaa ngwongwo ulo gi maka i ga biri n'ala ozo, mee nke a n'ehihie dika ha na-ele gi anya, hapu ulo gi gaa n'ebe ozo. Ma eleghi anya ha ga-aghota, o bu ezie na ha bu ndi nnupu isi.

4 Kwaputa ngwongwo gi n'ezi n'ehihie ka ha hu ya. Ma hapu ulo gi n'abali dika ndi na-agba oso ndu si eme, mgbe ha na-amalite ije ha, nke iga ibi n'ala ozo.

5 Mgbe ha na-ele gi anya, gwupuo mgbidi, site na ya kwara ngwongwo gi puo.

6 Mgbe ha no na-ele gi anya, bulie ibu gi, tukwasi ya n'ubu gi, puo gawa n'ime ochichiri, kpuchie ihu gi, ka i ghara ihu ala ahụ anya. N'ih na emela m gi ihe iribama nye ulo Izrel niile."

7 Emer e m ihe e nyere m n'iwu. Ebuputara m ngwongwo m n'ehihie, jikota ha maka igba oso ndu. N'anyasi, eji m aka m gwuo onu na mgbidi ahụ. Ebukwasiri m ngwongwo m n'ubu, bulie ije n'ime ochichiri mgbe ha no na-ele m anya.

8 N'ututu echi ya, okwu ONYENWE ANYI biakwutere m,

9 "Nwa nke mmadu, o bu na ulo Izrel ndi nnupu isi ahụ ajubeghi gi, 'o lee ihe i na-eme?'

10 "Gwa ha, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Amuma a bu maka onyeisi no na Jerusalem, n'ulo Izrel niile nokwa ebe ahụ.'

11 Si ha, 'Mu onwe m bu ihe ama nye unu.'

"Dika m mere, otu a kwa ka a ga-eme nye ha. Ha ga-aga na mba ozo biri ka ndi a dotara n'agha.

12 "Nwa eze nke no n'etiti ha ga-amaburu ibu ya n'ubu puo n'ochichiri, o ga-egwupu mgbidi aja nke obodo site n'ebe ahụ puo. O ga-ekpuchikwa ihu ya ka o ghara iji anya ya hu obodo ahụ.

13 Ma aga m eji ugbu m jide ya, meekwa ka o biaruo Babilon bu ala ndi Kaldia. Ebe ahụ ka o ga-anọ nwuo, ma o gaghi ahụ ya anya.

14 Ndi niile gbara ya gburugburu na ndi agha ya niile ka m ga-achusa n'ala niile, o bukwa mma agha ka m ga-amiputa jiri chuo ha oso.

15 “Ha ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ, mgbe m chụsachara ha n’etiti mba niile dị iche iche, fesaakwa ha n’ala niile.

16 Ma ọ bụ mmadụ ole na ole n’ime ha ka m ga-edebe ndụ site na mma agha, na ụnwụ na ọrịa na-eefe efe. Ka ha nwee ike kọọ akụkọ ihe arụ niile ha n’etiti mba dị iche iche ebe ha gbagara ọsọ. Ha ga-amatakwa na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ.”

17 Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m ntị, si,

18 “Nwa nke mmadụ, tuọ egwu mgbe ị na-eri nri gị. Jirikwa ihe ọtutu tuputa mmiri ọhụrụ gị, dika a ga-asị na ọ bụ ihe ikpeazu i nwere.

19 Ị ga-asikwa ndị bi n’ala ahụ, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu banyere ndị bi na Jerusalem, n’ala nke Izrel, si, Ha ga-eji ụjọ rie achicha ha, jirikwa obi ilo mmiri n’ụjọ mmiri ha, n’ihi na a ga-ekpochapụ ihe niile dị n’ala ha, n’ihi ihe ike nke ndị bi n’ime ya.

20 Obodo niile nke ndị mmadụ bi n’ime ya ga-ala n’iyi, otu aka ahụ, ala unu niile ga-abụ ebe togboro na nkịtị. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe bụ ONYENWE ANYỊ.’”

Ọ gaghi adi anya mmezu

21 Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m ntị, si,

22 “Nwa nke mmadụ, kedụ ihe ilu a na-atụ n’Izrel putara, nke na-asị ‘Ụbọchị adịla oke anya, ọhụ niile aburukwala ihe na-enweghi isi?’

23 Gwa ha, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu, Aga m eme ka ilu a kwusị, ha agaghị atukwa ya dika ilu n’Izrel ọzọ.’ Kama gwa ha, ‘N’ubochi ahụ adịla nso mgbe ọhụ niile ga-emezu.

24 N’ihi na agaghị enwekwa ọhụ ụgha ọzọ, ma ọbụ iju ase ire uto n’etiti ụlọ Izrel.

25 Ma mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ ga-ekwu ihe m zubere. Ihe ọbụla m kwuru ga-emezu na-atufughị oge. N’ihi na ọ bụ n’oge unu dị ndụ, unu ndị nnupu isi, ka m ga-emezu ihe ọbụla bụ nke m kwuru. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.’”

26 Okwu nke ONYENWE ANYỊ bjakwutere m,

27 “Nwa nke mmadụ, lee, ụlọ nke Izrel na-asị, ‘Ọhụ niile ọ na-ahụ bụ maka ọtutu afọ dị n’ihu, amụma ya bukwa maka oge na-abia n’ihu.’

28 “N’ihi ya, gwa ha, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ siri, ọ dighikwa okwu m nke a ga-atufu oge ọzọ n’ime ya, ihe ọbụla m kwuru ka a ga-emezu. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.’”

13

Okwu megide ndi amuma ụgha

1 Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m ntị, si,

2 “Nwa nke mmadụ, buo amuma megide ndi amuma nke Izrel ndi na-ebu amuma ugbu a, gwa ndi amuma ahụ na-ekwu ihe sitere ha n’uche: ‘Nurunu okwu nke ONYENWE ANYỊ.

3 Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuru, Ahuhu ga-adiri ndi amuma nzuzu ndi na-agbaso mmuo nke onwe ha, ndi o dighi ihe ha na-ahu.

4 Gi Izrel, lee, ndi amuma gi niile di ka nkita ohia bi na mkpomkpo ebe.

5 Unu arigobeghi na oghere juputara na mgbidi maobu ruzie mgbidi aja ndi ahụ maka nchekwa ndi Izrel ka o nwee ike kwudosie ike n’ubochi agha nke ONYENWE ANYỊ.

6 Ọhụ ha bụ ụgha, otu a, ijụ ase ha bụkwa ụgha, ha na-asị, “ONYENWE ANYỊ kwupụtara,” ebe ONYENWE ANYỊ ezipughị ha, ha na-agakwa n’ihu natụ anya ka o mezuo okwu ha.

7 Ọ bughị ọhụ ụgha ka unu huru, ọ bughikwa okwu ijụ ase ụgha ka unu kwuru, mgbe unu na-asị, “Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwupụtara,” n’agbanyeghị na mụ onwe m ekwughị okwu?

8 “ ‘N’ihi ya, Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ siri, aga m ebibi unu n’ihi okwu ụgha na ọhụ ụgha unu niile. Edoola m onwe m imegide unu, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri.

9 Aka m ga-emege ndị amụma niile ahụ bụ ndị na-ahụ ọhụ ụgha, na-agbakwa afa ụgha. Ha a gaghị esonye na otu ọgbakọ ndị m maọbụ buru ndị agụnyekoro n’akwukwo ndekota aha ulo nke Izrel, ha agaghị abakwa n’ala ndị Izrel. Mgbe ahụ unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ.

10 “ ‘N’ihi na ha eduhiela ndị m, mgbe ha na-asị, “Udo,” ebe udo na-adighi, n’ihi na mgbe e wuru mgbidi na-esighi ike, ndị amụma ndị a jara ha mma, werekwa nzu techie ya.

11 Ya mere, gwa ndị ahụ jiri nzu techie mgbidi ahụ na ọ ga-ada. Oke mmiri ozuzo nke ga-ezobiga oke ga-ezo, aga m ezitekwa mkpuru mmiri di ukwu nke ga-ada, na oke ifufe nke ga-akwada ya.

12 Mgbe mgbidi ahụ dara, ndị mmadu ọ gaghị aju, “Olee ebe mgba ọcha ahụ i ji techie ya di?”

13 “ ‘Ya mere, Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuru, aga m eji oke ifufe nke onuma m, na oke mmiri ozuzo nke iwe m, ma oke akummiri nke oke iwe m mebie ya.

14 Aga m akwada mgbidi ahụ unu tere nzu, aga m emekwa ka ọ daruo ala nke ga-eme ka ahụ ntala ya anya; ọ ga-adakwasikwa unu, gwepia unu. Mgbe ọ dara ọ ga-egbuchapụ unu niile; unu ga-amatakwa na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ.

15 Otu a ka m ga-esi gosiputa iwe m n’ebe mgbidi ahụ no, na n’ahụ ndi ahụ ji nzu techie ya. Aga m asi unu, “Mgbidi ahụ adighikwa, otu a ka ọ dikwa ndi ahụ ji nzu techie ya,

16 bụ ndi amuma Izrel ndi ahụ buru amuma nye Jerusalem, ndi hukwara ya ọhụ udo mgbe udo na-adighi, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri.” ’

17 “Ma ugbo a, gi nwa nke mmadu, chee ihu n’ebe umuada ndi unu no, ndi nke na-ebu amuma di ka o si si ha n’obi puta. Buo amuma megide ha

18 si, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu, Ahuhu diri ndi inyom na-adunye ogwu mgbaasi na nkwoji aka ha na-emekwa akwa mgbokwasị nke ikpuchi isi maka ndi mmadu di iche iche, iji raata ha. Unu si ana chee na unu ga-echebe ndu unu mgbe unu buru uzọ mee ka ndi m maa n’onye?

19 Unu emeela ka m ghara idi nso n’etiti ndi m, n’ihi mkpoju aka oka bali na iberibe achicha ole na ole. N’ihi ya, unu emeela ka ha nwuo bụ ndi na-ekwesighi inwu anwu. Unu edebekwala ha ndu bụ ndi na-ekwesighi idi ndu, site n’okwu ụgha unu na-agwa ndi m, bụ ndi na-ana nti n’okwu ụgha.

20 “ ‘N’ihi nke a, Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu, ana m emegide ogwu mgbaasi niile nke unu ji achu nta mkpuruobi ndi m dika nnunu. Aga m adowapu ha site n’aka unu, naputakwa ndi m, bụ ndi unu ji n’onye di ka nnunu e tinyere n’ulo akpara akpa.

²¹ Aga m adowa akwa mgbokwasị ogwu unu, naputa ndi m site n'aka unu. Ha agaghi amakwa n'onya nke ike unu ozọ. N'uzo di otu a unu ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

²² N'ihia na ugha unu emeela ka obi ndi ezi omume daa mba, mgbe o na-abughi uche m na ihe di otu a ga-eme. Ma unu emeela ka obi ndi ajo omume sie ike site na nkwa ogologo ndu unu kwere ha, mee ka ha ghara isite n'uzo ojo ha chegharia ma zoputa ndu ha.

²³ N'ihia nke a, unu agaghi ahukwa ohu ugha ozọ, maobu gbaa afa. M ganaputa ndi nke m site n'aka unu. Mgbe ahụ unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.' "

14

Okwu megide ndi na-ekpere arusi

¹ Ufodu n'ime ndi okenye Izrel biakwutere m, nodu ala n'ihu m.

² Mgbe ahụ okwu ONYENWE ANYI ruru m nti,

³ "Nwa nke mmadu, ndi ikom ndi a na-eke arusi n'ime obi ha, ma tinyekwa ihe isu ngongoro nke ajo omume ya n'ihu ha.* Aga m ekwenye ka ha juta m ase obula?

⁴ Ya mere, gwa ha okwu si ha 'Nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Mgbe onye Izrel obula na-agbaso arusi n'obi ya, nke na-ekwekwa ka arusi ndi a na-eduba ya na mmehie, biakwutere onye amuma ijuta ya ase, mu onwe m bu ONYENWE ANYI ga-aza onye ahụ dika o si di, ya bu dika iba uba nke arusi ya niile si di.

⁵ N'uzo di otu a ka m ga-esi nwetaghachikwa obi ndi Izrel niile bu ndi si n'ebe m no wezuga onwe ha, ma malite ife arusi.'

⁶ "N'ihia ya, gwa ulo Izrel, 'The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu, Chegharianu! Sitenu n'ife arusi unu niile chigharia, jukwanu omume unu niile ruru aru.

⁷ " 'N'ihia na onye obula n'ulo Izrel maobu onye obula n'ime ndi obia bi n'ala Izrel, nke kewapuru onwe ya site n'iso m, si otu a mee ka arusi o na-eke baa ya n'obi, nke na-etinye ihe isu ngongoro ajo omume n'ihu ha, mechaa, gakwuru onye amuma maka isite n'aka ya ijuta m ase, mu onwe m bu ONYENWE ANYI ga-azaghachi ha.

⁸ Aga m edokwa onwe m imegide ha, mee ka ha buru ihe imaatu na ilu nye ndi ozọ. Aga m esitekwa n'etiti ndi m wezuga ha. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

⁹ " 'O buru na arafuo onye amuma ahụ ka o buo amuma, o bu mu onwe m bu ONYENWE ANYI rafuru onye amuma ahụ. Aga m esetipu aka m megide ya, bipukwa ya site n'etiti ndi m, bu Izrel.

¹⁰ Ha ga-ata ahuhu n'ihia mmehie ikpe omuma ha, dika ikpe omuma diri onye na-aju ase, otu a ka o ga-adikwa nye onye amuma ugha ahụ.

¹¹ Mgbe ahụ, umu Izrel agaghi esitekwa n'iso m kpafuo ozọ.† Ha agakwaghi eji mmehie meruo onwe ha, kama ha ga-abu ndi m, mu onwe m ga-abukwa Chineke ha. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara ya.' "

Ikpe omuma aghaghi ibia

¹² Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

¹³ "Nwa nke mmadu, o buru na ndi bi n'ala emehie megide m, site n'ekwesighi ntukwasị obi ha, o buru na m esetipu aka m mee ka oke unwu

* **14:3** Kwenye ka arusi ndi a na-eduba ha na mmehie † **14:11** Maobu, wezuga onwe ha

bịakwasị ha, ọ burukwa na m emee ka mmadu na anumanu niile di n'ala a nwuchasịa,

¹⁴ a sịkwa na Noa, Daniel na Job bi n'etiti ya, ha ga-azoputa naani onwe† ha n'ezi omume ha. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya.

¹⁵ “Asi na m eziga anu ohia ojojo ka ha bia bibie ala ahụ, mee ka ọ ghoo ebe togboro n'efu meekwa ka mmadu obula ghara i site n'ime ya gafee n'ihia anu ohia ndi ahụ,

¹⁶ dika m na-adi ndu ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu, ọ burukwari na ndi ikom ato ndi a no n'ebe a, ha agaghi anaputa ọ buladi umu ha ndi nwoke maobu umu ha ndi nwanyi site n'ila n'iyi. Naani ha ka a ga-azoputa, ma ala ahụ ga-abu ihe togboro n'efu.

¹⁷ “Ọ buru na a si na m mere ka mma agha bịakwasị ala ahụ, m si, ‘Ka mma agha gabiga site n'ala ahụ niile gburugburu,’ ma gbuo mmadu na anumanu niile di n'ime ya,

¹⁸ dika m na-adi ndu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri, a sịkwari na ndi ikom ato ndi a no n'ala ahụ, ha agaghi anaputa umu ndi ikom na umu ha ndi inyom site n'ila n'iyi. Kama, ọ bu naani ha onwe ha ka a ga-anaputa.

¹⁹ “Ozokwa, ọ buru na m eziga oke iwe m site n'ajo oria na-eefe efe, ọ buru na oria ahụ gbuo mmadu na anumanu ha niile,

²⁰ dika m na-adi ndu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri, a sịkwa na Noa, Daniel na Job bi n'ime ya, ha agaghi anaputa umu ha ndi ikom maobu ndi inyom site n'ila n'iyi. Ha ga-azoputa naani onwe ha n'ezi omume ha.

²¹ “N'ihia na otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, a ga-esi ana naputa ya, mgbe m zipuru uzọ ikpe m anọ di oke egwu nke na-echere Jerusalem. Ikpe ndi a bu: mma agha na unwu, anu ohia ojojo na adogbu adogbu na oria na-eefe efe, ka ha gbuchapu mmadu na anumanu niile di n'ime ya.

²² Ma a ga-enweta ufodu ndi ga-afodu ndu, bu umu unu ndi nwoke na ndi nwanyi, ndi a ga-anaputa site n'ahuhu ndi a. Ha ga-abiakwute unu. Mgbe unu huru omume ha, na obibi ndu ha, ha ga-aburu unu ihe nkasiobi n'ihia na unu ga-esite na ha mata udi mbibi nke m mere ka ọ bịakwasị Jerusalem.

²³ A ga-akasikwa unu obi mgbe unu huru omume ha na obibi ndu ha, unu ga-amatakwa na ọ bughị n'efu ka m mere ka ihe ndi a niile dakwasị ha.” Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya.

15

Jerusalem, osisi vaini na-abaghi uru

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² “Nwa nke mmadu, olee, uzọ osisi vaini si puo iche site n'alaka osisi ndi ozo di n'ime oke ohia?

³ A na-esi n'ime osisi ya were meputa ihe obula bara uru? O bu site na ya ka a na-esi emeputa osisi nke e ji ekonye ihe?

⁴ Uru ha bara bu iji ha menye oku. Ma mgbe isi ya abuo repiara, mgbe etiti ya rekwara oku, o nwere ihe ozo mmadu nwere ike iji ya mee?

⁵ O buru na ọ baghi uru mgbe o zuruoke, a ga-esi ana were ya meputa ihe bara uru mgbe oku repiasirila ya, ọ ghoo unyi?

† 14:14 Ya bu, mkpuruobi ha

⁶ “N’ihi ya, ihe ndị a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu, dika m sitere n’etiti ohia niile weputa osisi vaini nye ka o buru nku e ji emenye oku, otu a ka m ga-esi mesoo ndi bi na Jerusalem.

⁷ Aga m eche ihu m* imegide ha. O bu ezie na ha esitela n’oku puta, ma oku ga-erepia ha. Unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, mgbe m guzoro onwe m megide ha.

⁸ Aga m emekwa ka ala ha togboro n’efu, n’ihi na ha bu ndi na-ekwesighi ntukwasị obi. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.”

16

Ekwesighi ntukwasị obi Jerusalem

¹ Okwu nke ONYENWE ANYI biakwutere m,

² “Nwa nke mmadu, gwa Jerusalem okwu mee ka o mara banyere ndu ya niile ruru aru

³ si ya, ‘Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-agwa Jerusalem: Iputa uwa gi na omumu gi bu n’ala ndi Kenan; nna gi bu onye Amori, nne gi bu onye Het.

⁴ N’ubochi ahụ a muru gi, ebeghi otubo gi, o dighi onye lekotara gi maobu jiri mmiri saa gi ahụ i sachapu gi unyi maobu tee gi nnu, maobu jiri akwa kechie gi.

⁵ O dighi onye nwere obi ebere n’ebe i no. O dighi onye ihe banyere gi meturu n’obi, o dikwaghi onye lekotara gi. Kama n’ubochi ahụ a muru gi a tufuru gi n’ohia, n’ihi na-eledara gi anya.

⁶ “ ‘Ma mgbe m si n’ebe ahụ i togbo na-agafe, ahuru m gi ka i chiliri ukwu gi, obara jukwara gi ahụ, dika i dina n’ime obara gi. N’oge ahụ, ihe puru m n’onu bu, “Di ndu.”

⁷ Emerere m ka i too dika osisi na-eto eto n’ime ohia. I tolitere, too ogologo ma tozuo oke na nwanyi, i kpuru ara, agiri isi gi pukwara, ma gi onwe gi gba oto.

⁸ “ ‘Emesia, a gafere m n’akuku gi, mgbe m lere gi anya ahuru m na i tozuola onye mmadu ga-ahụ n’anya. A gbasapuru m akuku akwa m n’ahụ gi, jiri ya kpuchie oto gi. Anuru m gi iyi, mu na gi gbara ndu, i ghokwara nke m. Ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara.

⁹ “ ‘Eji m mmiri saa gi ahụ, sachapu obara di gi n’ahụ, teekwa gi mmanu.

¹⁰ Enyere m gi akwa ocha na uwe a kpara nke oma, nke i ji kpuchie ahụ gi. Nyekwa gi akpukpokwu e ji ezi akpukpo kwaa, jirikwa ezi akwa ocha na uwe ndi di oke onu kpuchie gi.

¹¹ Eyinyere m gi ihe icho mma, tnye olaaka n’aka gi, nakwa olaolu n’olu gi.

¹² Etinyekwara m gi ola n’imi, tnye gi olanti abuo na nti gi, na okpueze mara mma n’isi gi.

¹³ E ji ihe icho mma olaocha na olaedo choo gi mma. Uwe gi bukwa uwe ezi akwa ocha, uwe di oke onu, na uwe a kpara nke oma. Nri i na-eri bu utu oka a yochaziri nke oma, na mmanu anu, na mmanu oliv. Mma gi putaziri ihe nke oma, i ruo ogo ibu eze nwanyi.

¹⁴ Aha gi dara uda nke ukwu n’etiti mba di iche iche n’ihi mma gi, nke zuruoke site n’ebube ahụ bu nke m tukwasiri gi. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara.

* 15:7 Maobu, Aga m eguzo onwe m

15 “Ma ị tũkwasiřĩ mma gĩ obi, jiri n’ihi na a mara aha gĩ ghoọ onye akwuna. I wekwaara onwe gĩ nye nwoke ọbula gabigara mee ka mma gĩ buru nke ya.

16 Ị were uwe gĩ ụfọdu, meere onwe gĩ ebe di iche iche di elu nke turu agwa, ebe doziri ihe ndina ikwa iko gĩ. Ihe di otu a emetubeghi mbu, ha ekwesikwaghi ime mgbe ọbula.

17 Ị chiri ọlaocha na ọlaedo ndi ahụ mara mma, bu nke m nyere gĩ, were ha kpuoro onwe gĩ oyiya nwoke di iche iche, ndi i na-akpo isiala nye. N’uzo di otu a ka gĩ na ha si na-akwako iko.

18 Uwe oma ahụ a kpara akpa ka i ji kpuchie ha. Mmanu m na ụda m na-esi isi uto ka i chere n’ihu ha dika onyinye.

19 Ozokwa, utu oka oma, mmanu oliv na mmanu anu, nri ndi m nyere gĩ ka i rie, ka i ji chuo aja na-esi isi uto n’ihu ha. Otu a ka o si di, ka Onyenwe anyi ONYENWE ANYI kwuputara.

20 “Umụ niile i mtaara m, nwoke na nwanyi, ka i ji churo arusi gi aja ka ha rie. O bu na igba akwuna gi ezughiri gi?

21 Ma i gburu umu m, jiri ha chuo aja nye arusi!

22 N’oge ndi a niile i na-akwa iko, na-eme ihe aru ndi a niile, o metubeghi gi n’obi ka i cheta ubochi niile ndi ahụ i bu nwantakiri, mgbe i no na-agba oto, mgbe obara juputara gi n’ahụ.

23 “Ahuhu, ahuhu, ga-adiri gi, ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri. Tinyekwara ajo omume gi niile,

24 i wuuru arusi gi ulo ebe ikwa iko, wuokwa ulo arusi ndi ozo n’akuku okporozo niile.

25 I wuuru onwe gi ebe ichu aja e wuliri elu di iche iche n’isi uzo niile, si otu a meruo mma gi. N’ebe ahụ ka i na-anọ na-emeghere* onye ọbula gafetara ukwu gi abuo,† mee ka ikwa iko gi na-amubanye.

26 Ị kwasoro ndi Ijpt bu ndi agbataobi gi iko, ndi anuahụ ha di ukwu. I si otu a mee ka iwe di ukwu wee m megide ikwa iko gi nke na-aba uba.

27 N’ihi ya, esetipuru m aka megide gi, e webilatara m oke ala gi ka o di ntakiri; ewere m gi nyefee oke ochicho nke ndi iro gi, bu ndi inyom Filistia, ndi ihere mere n’ihi omume gi niile ruru unyi.

28 Gi na ndi Asiria akwaala iko, n’ihi na afo adighi eju gi. O buladi mgbe nke a gasiri, i bukwa onwe na-enweghi afo ojuju.

29 I mere ka ikwa iko gi mubaa ruo ala ndi Kaldia, mba ahụ izu ahia doro anya. Ma obuladi na nke a afo ejughikwa gi.

30 “Iwe m di oku megide gi,‡ otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara. Mgbe i na-eme ihe ndi a, i na-eme ha nnoo di ka onye akwuna nke ihere adighi eme. §

31 Mgbe i ruru ulo arusi n’isi uzo niile, wuokwa ulo ikwa iko gi na mbara uzo niile, i meghi ya dika akwuna, n’ihi na i juru inara ndi gi na ha kwara iko ego ọbula.

32 “N’ezie, i bu nwanyi na-akwa iko ma i no na di, onye na-anabata ndi ikom ozo kari di ya!

33 Ndi akwuna niile na-anata onyinye, ma gi onwe gi na-enye ndi ikom niile huru gi n’anya onyinye, inye ha ngari ka ha biakwute gi site n’ebe niile biakwute gi n’ihi igba akwuna gi.

* 16:25 Ya bu, eghebere † 16:25 Na-enyekwa onye ọbula onwe gi ‡ 16:30 Lee ka i si buru onye na-ata ahụ, onye obi ya na-esighi ike. § 16:30 Onye na-adighi ezo-ezo maobu na-eme omume o dighi onye m huru

³⁴ N'ihì ya, ì dì iche n'etiti ndì inyom ndì ọzọ n'ụdì ìgba akwuna gị, o nweghì onye na-agbaso gị na-ariọ gị maka ìkwaso gị iko. Ì kwurụ ụgwọ ma o nweghì ụgwọ a kwurụ gị, n'uzọ dì otu a ì dì iche.

³⁵ “ N'ihì nke a, gị nwanyị akwuna, nūrụ okwu ONYENWE ANYỊ!

³⁶ Nke a bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuru, N'ihì na ì wupurū aguū nke anū ahū gị, kpugheekwa ọtọ gị n'ikwa iko gị nke gị na ndì ì hūrū n'anya na-akwa, na n'ihì arūsì gị niile rūrū arū, nakwa n'ihì na ì nyere ha ọbara ụmū gị,

³⁷ n'ihì ya, aga m achikọta ndì niile bụ ndì ahū niile ì hūrū n'anya, ndì gị na ha na-enwe obi uto, ndì ì hūrū n'anya, ma ndì ì kpọrọ asì. Aga m achikọta ha site gburugburu gị imegide gị, gbaa gị ọtọ n'ihu ha, ka ha hū ọtọ gị niile.

³⁸ Aga m ata gị ahuhū a na-ata ndì inyom na-akwa iko, na ndì inyom na-egbu mmadū. Aga m eme ka ìbọ ọbọ ọbara nke ọnūma m, ya na ekworo m, biakwasì gị.

³⁹ Aga m enyefe gị n'aka ndì ahū ì hūrū n'anya, bụ ọtutū mba ahū dì iche iche. Ha ga-ebibi gị, kwada ụlọ ìkwa iko gị, na ụlọ arūsì gị niile dì elu, gbaa gị ọtọ, narakwa gị uwe gị niile, na ihe ìchọ mma gị niile, hapū gị ka ihere mee gị.

⁴⁰ Ha ga-akpọta igwe mmadū ga-emegide gị, ndì ga-atū gị nkume, jirikwa mma agha ha bọkasì gị.

⁴¹ Ha ga-agba ụlọ gị okū ma takwaa gị ahuhū n'ihu ọtutū ndì inyom. Aga m ahūkwa na ì kwūsìrì ìkwa iko ì na-akwa, ì ga-akwūsìkwa ìkwū ụgwọ ahū ì na-akwū ndì iko gị.

⁴² Mgbe ahū, oke iwe m megide gị ga-adajū, ekworo m ga-esite n'ebe ì nọ gabiga. Aga m anọ nwayọọ gharakwa iwe iwe ọzọ.

⁴³ “ Ebe ọ bụ na ì chetaghì ụbọchì ndì ahū niile, mgbe ì dì n'agboghobia, ma ì jì ihe ọjọọ ndì a niile ì na-eme kpasuo m iwe. Ya mere, aghaghì m ìkwughachi gị dika mmehie gị si dì. Ọ bụ na ì megì omume ndì a rūrū arū, tinyekwara mmehie aguū ìkwa iko? Ọ bụ ihe Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri.

⁴⁴ “ Lee, onye ọbula na-atū ilu, ga-atū ilu a banyere gị sị, “Otu ọ dì nne ka ọ dì nwa ya nwanyị.”

⁴⁵ N'ezie, ì dì ka nne gị, n'ihì na nne gị kpọrọ dì ya na ụmū ya asì. Ì dika ka ụmūnne gị ndì inyom. Ha na-akpọ dì ha na ụmū ha asì. N'ezie, nne gị bụ onye Het, nna gị bukwa onye Amọrì.

⁴⁶ Ada nne gị bụ Sameria, ya na ụmū ya bi n'ugwu. Nwanne gị nwanyị nke nta bụ Sodom, ya na ụmū ya bi n'ala ndida.

⁴⁷ Ọ bughì naanì na ì soro ụzọ ha niile, ì nomiri omume ibi ndū arū ha niile, kama dika a ga-asì na nke a bụ ihe nta, n'uzọ gị niile, ì ghoro onye rūrū arū karịa ha.

⁴⁸ Ebe m na-adì ndū, ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuru, Sodom na ụmū ya ndì inyom emetubeghì ihe ndì a gị na ụmū gị ndì inyom mere.

⁴⁹ “ Mmehie nwanne gị nwanyị Sodom bụ nganga, na umengwū, na oke oriri. Ha jurū inyere ndì nọ na mkpa, na ndì aguū na-agū nọ n'onu ụzọ ha aka.

⁵⁰ Ha dì elu n'obi ha, mee ihe arū n'ihu m. N'ihì ya, esitere m n'ihu m wezuga ha dika ì hūrū.

⁵¹ Ọ buladì Sameria emerughì okara mmehie niile ì mere. Ì meela ihe arū bara ụba karịa nke ha mere, si otu a guọ ụmūnne gị ndì inyom ka ndì ezi omume site n'ihe ndì a niile nke ì mere.

⁵² Gị onwe gị buru ihe ihere gị, n'ihị na omume gị ekpeputala ụmụnne gị ndị inyom. N'ihị na mmehie gị dị n'ọ, dika ukwu karịa nke ha, ha bụ ndị a guru na ndị ezi omume karịa gị. Ya mere, ka ihere mee gị, burukwa onodu ihere gị, n'ihị na i meela ka a guo ụmụnne gị ndị inyom dika ndị ezi omume.

⁵³ “Ma otu o di, aga m eme ka oganihu nke Sodom na umu ya ndi inyom, na oganihu nke Sameria na umu ya ndi inyom, na oganihu nke gi dighachikwa n'etiti ha:

⁵⁴ Ka i nwee ike buru onodu ihere gi, ka ihere mekwa gi n'ihị ihe niile i mere, n'ikasi ha obi.

⁵⁵ Ozo ndi umunne gi nwanyi bu Sodom na Sameria na umu ha ndi inyom ga-alota n'onodu mbu ha; gi na umu gi ndi inyom ga-alotakwa n'onodu mbu unu.

⁵⁶ Ma i pughi emeghe onu gi kpo aha nwanne gi nwanyi bu Sodom n'ubochi nganga gi,

⁵⁷ tupu e kpughe ajo omume gi. O buladi otu ahụ, ugbo a i bu ihe ikwa emo nye ndi ada Edom* na ndi agbataobi ya niile, na ndi ada ndi Filistia. Ndi niile no gi gburugburu na-eleikwa gi anya.

⁵⁸ I ga-anata ugwo oru nke ikwa iko gi, na ihe aru ndi ozo i na-eme. Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

⁵⁹ “Nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siru, Aga m akwughachi gi dika omume gi si di, n'ihị na i ledara iyi ahụ i nuru anya site n'imebi ogbugba ndu ahụ.†

⁶⁰ Ma otu obula o si di, aga m edebezu nkwa ahụ niile m kwere gi mgbe i di na nwantakiri. Aga m eme ka ogbugba ndu ahụ di n'etiti mu na gi guzosie ike ruo ebighi ebi.

⁶¹ Mgbe ahụ, i ga-echeta uzo gi niile, ma nwee ihere, mgbe m ga-ewere umunne gi ndi inyom ndi ahụ toro gi na ndi nke i toro nye gi ha dika umu, ma o bughu n'ihị ogbugba ndu m.

⁶² Aga m eme ka ogbugba ndu mu na gi guzosie ike, i ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

⁶³ Mgbe ahụ, aga m ekpuchiri gi ajo omume niile bu nke i mere. Ihere ga-eme gi mgbe i chetara ndu ojoo gi, i gaghị emeghekwa onu gi kwuo okwu n'ihị oke mweda n'ala gi. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.’ ”

17

Ugo abuo na otu osisi vaini

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² “Nwa nke mmadu, tuo ilu kowaara ulo Izrel akuko ihe omuma atu.

³ Si ha, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, otu ugo nke nwere nku abuo buru ibu, nke abuba ya turu agwa agwa ma dika ogologo, feere bia na Lebanon, tujiri onu onu osisi sida kachasi ibe ya ogologo.

⁴ O kubipuru onu onu alaka osisi a, buru ya gaa n'ala ebe otutu ndi na-azu ahia juru, kuo ya n'obodo ahụ.

⁵ “O sitekwara n'ala ahụ were otu mkpuru kuo ya n'ala mara nnoo ezi mma. O kuru ya dika e si aku osisi wilo n'akuku ebe enwere uba mmiri.

* **16:57** Otutu akwukwo mgbe ochie na-ele Aram † **16:59** I kpachara anya mebie ogbugba ndu nke mu na gi gbara.

⁶ O dighi anya, mkpuru osisi ahụ gbara mgborogwu, too, ghoọ osisi vaini di mkpumkpu, nke na-awasa awasa, nke alaka ya niile chere ihu n'ebe ugo ahụ nọ. O nwekwara alaka siri ike, na akwukwo mara mma.

⁷ “Ma e nwekwara ugo ozo, nke nwere nku sara mbara, nke juputara n'abuba. Mgbe ugo a biara, osisi vaini a gbasakwara mgborogwu ya na alaka ya, chee ugo ahụ ihu, ka o gbakwasị ya mmiri.

⁸ A kuru ya n'ebe ala di mma, n'akuku otutu mmiri, ka o nwee ike waputa ngalaba, mia mkpuru, ghookwa ezigbo vaini mara mma.’

⁹ “Si ha, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: O ga-adihukwa? O bu na agaghi ehopu mgborogwu ya niile, bipukwa mkpuru ya niile mee ka o kponwuo? Ka akwukwo ndu niile nke na-epute ohuru kponwuo. O gaghị ewekwa ogwe aka di ike maobu otutu ndi mmadu ihoputa ya site na mgborogwu ya.

¹⁰ A kuola ya ma o ga-etokwa? O gaghị akponwu kpmkpam mgbe oke ifufe si n'owuwa anyanwu feturu ya, kponwuchakwaa n'ala ebe ahụ o nọ puo?’ ”

¹¹ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

¹² “Ugbu a, gwa ndi nnupu isi ahụ, ‘unu maara ihe ilu a putara?’ Si ha, ‘Lee, Babilon biara na Jerusalem dokpuru eze ya na ndi ochichi ya laa Babilon.

¹³ O were otu onye site n'ezinaulo eze, ya na ya gbara ndu, bu onye o mere ka o nuo iyi. O sitekwara n'ala ahụ bupu ndi ndu obodo ahụ niile.

¹⁴ N'uzo di otu a, alaeze ahụ ghorọ alaeze e wedara n'ala nke ukwu, nke na-enweghikwa ike ibili ozo. Oganihu nke alaeze ahụ dabeere naani na ndebe ha debere ogbugba ndu ahụ.

¹⁵ Ma o nupuru isi n'okpuru ya site n'iziga ndi ozi n'Ijpt ka ha nye ya otutu inyinya na ndi agha. O ga-enwetakwa ihe o chorọ? Onye na-eme ihe di otu a, o puru igbanari ntaramahuhu? O puru imebi ogbugba ndu ma gbalaga?

¹⁶ “N'ezie, dika mu onwe m na-adi ndu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri, o ga-anwu na Babilon, n'ala nke eze ahụ mere ka o nokwasị n'ocheeze, bu onye o ledara inu iyi ya anya mebikwaa ogbugba ndu ya.

¹⁷ N'agbanyeghi igwe ndi agha ya siri ike, Fero agaghi enwe ike zoputa ya n'agha, mgbe ha ga-ewulite mgbidi agha, gwuokwa olulu nnochibido iji gbuo otutu mmadu.

¹⁸ O leli inu iyi ahụ site n'imebi ogbugba ndu ahụ. N'ihina o nyere aka ya n'ihe ibe ma gaa n'ihu mee ihe ndi a niile, mgbapu agaghi adiri ya.

¹⁹ “Ya mere, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri, Dika mu onwe m na-adi ndu, aga m akwughachi ya n'ihina nleda anya o ledara inu iyi m nakwa n'ihina ogbugba ndu nke o mebiri.

²⁰ Aga m agbasa ugbu m n'uzo o si aga; onya m ga-amakwa ya. Aga m ewetakwa ya na Babilon, nodukwa n'ebe ahụ taa ya ahuhu n'ihina na o kwesighi ntukwasị obi nye m.

²¹ Mma agha ka a ga-eji gbuo ndi agha ya niile na-agbapu oso, ndi niile foduru ka a ga-achusasị n'akuku niile. Mgbe ahụ, i ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI ekwuola ya.

²² “The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, Mu onwe m ga-esi n'onu onu osisi kachasi mma nke osisi sida kachasi elu kuru ihe m ga-aku. Aga m esi n'onu onu osisi sida di elu kuru alaka di nro, nke m ga-aku n'ugwu di ezigbo elu.

²³ Ọ bụ n'elu ugwu niile nke Izrel ka m ga-akụnye ya. Ọ ga-awapụtakwa alaka ya, mịa mkpụrụ, burukwa sida mara oke mma. Ụmụ nnunụ dị iche iche ga-ewu akwụ ha na ya, ha ga-achotakwa ebe obibi na ndo nke alaka ya niile.

²⁴ N'oge ahụ, osisi ọhịa niile ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ, bụ onye na-egbuda osisi niile dị elu, ma na-ewelikwa ndị dị nta elu. Na ọ bụ m na-eme ka osisi dị ndụ kponwụọ, ma na-emekwa ka nke nwurụ anwụ dirị ndụ.

“ Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ ekwuola ya. Aghakwaghị m ime ya. ”

18

Mkpụrụobi mehiere ga-anwụ

¹ Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m ntị, sị, sị,

² “Gịni ka unu bụ mmadụ na-ekwu mgbe unu na-atụ ilu a banyere ala Izrel?

“ Ndi bụ nna eriel a mkpụrụ vaini na-achaghị acha, eze ụmuntakiri a na-eru ha izizi. ”

³ “Dika m na-adị ndụ, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri, unu agaghị atukwa ilu a ọzọ n'ala Izrel.

⁴ N'ih i na mkpụrụobi niile bụ nke m, ma nke nna ma nke nwa, ha niile bụ nke m. Mkpụrụobi ọbula mehiere bụ nke ga-anwụ.

⁵ “Ọ buru na-enwere otu onye ezi omume nke na-eme naanị ihe ziri ezi na ihe dị mma,

⁶ onye na-adighi eje n'ugwu iri oriri maobu welie anya ya n'ebe arusi niile nke Izrel di, onye na-adighi emeru nwunye onye agbataobi ya, maobu dinakwuru nwanyi no n'oge nsọ ya.

⁷ Onye na-adighi emegbu ndi mmadu, kama o na-akwughachi ugwo o ji, maobu na-enyeghachi ihe o naara dika ihe mbe,

o dighi apunara mmadu ihe o nwere n'ike, kama o na-enye ndi agu na-agu nri, na-enyekwa ndi gbaa otu akwa mkpuchi.

⁸ Ọ dighi agbazinye mmadu ego nara muru nwa, o dighi ana uma site n'aka ha.

Ọ na-esite n'ihe ojoo sepu aka ya, na-ekpekwa ikpe ziri ezi n'etiti mmadu na ibe ya.

⁹ Ọ na-edebezu iwu m niile, na-agbaso ukpuru m niile n'ikwesi ntukwasi obi.

Onye ezi omume ka nwoke ahụ bụ; o ghaghị idikwa ndụ, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri.

¹⁰ “Ọ buru na o nwere nwa nwoke na-akpa ike, na-akwafu obara, na-emekwa ihe ndi ozo di iche iche,

¹¹ o bu ezie na nna ya emeghi ihe ndi a: “Ma o na-eri nri n'ulo arusi di n'ugwu, na-emeru nwunye onye agbataobi ya;

¹² Ọ na-emegbu ndi ogbenye na ndi no na mkpa.

Ọ na-apunara mmadu ihe n'ike.

Ọ dighi eweghachi ihe o naara na mbe.

Ọ na-efe arusi,

na-emekwa ihe aru ndi ozo di iche iche.

13 Ọ na-anara ndị ọ gbazinyere ego ọmụrụnwa na ụma.
O kwesiri ka onye dị otu a dị ndụ? Ọ gaghị adị ndụ. N'ihị na o meela ihe ndị a niile ruru aru. A ga-egbu ya. Ọbara ya ga-adikwa n'isi ya.

14 “Ọ burukwa na nwoke a nwere nwa nwoke nke huru ihe ojoo ndi a niile nna ya na-eme, ma kpebie na ọ gakwaghị ebi ụdi ndụ ahụ.

15 “Ọ dighị eri nri n'ulo arusi di n'elu ugwu
maobu welie anya lee arusi niile nke Izrel.

Ọ dighị emeru nwunye onye agbataobi ya.

16 Ọ dighị emegbu onye obula,
maobu anara ihe mbe n'ihị ego ọ gbazinyere mmadu.

Ọ dighị apunara mmadu ihe o nwere n'ike,
kama na ọ na-enye ndi agu na-agu ihe oriri ya,
na-enyekwa ndi gbaa otu akwa mkpuchi;

17 ọ buru na ọ dighi etinye aka na mmehie obula,
na ọ naghị anara ọmụrụnwa na ụma n'aka ndi o binyere ego,
na ọ na-erubekwara iwu m niile isi, na-agbaso ukpuru m niile.

Onye di otu a agaghị anwu n'ihị mmehie nke nna ya mere. Ọ ga-adị ndụ.

18 Ma nna ya ga-anwu n'ihị mmehie niile o mere, n'ihị na ọ bu onye na-ewe ihe na-abughị nke ya, onye na-apunara ndi ozu ihe ha nwere n'ike. Ọ bukwa onye na-eme ihe ojuo di iche iche n'etiti ndi ya.

19 “Ma unu na-aju, ‘Gini mere nwa adighi eketa oke n'ahuhu nke ajo omume nna ya?’ Ihe di otu ahụ apughị ime, ebe ọ bu na nwa ya emeela ihe ziri ezi ma leziekwa anya debezuo ukpuru m niile, ọ ghaghị idi ndu.

20 Onye ahụ mere mmehie bu onye ga-anwu. Nwa agaghị ata ahuhu n'ihị ihe nna ya metara, nna agakwaghị ata ahuhu n'ihị ihe nwa ya metara. Onye ezi omume ga-anata ugwo ezi omume o mere, ma onye ajo omume ga-anata ugwo n'ihị ajo ihe o mere.

21 “Ma ọ buru na onye ajo omume esite na mmehie niile o mere chigharia, malite idebe ukpuru m niile, ma na-emekwa ihe ziri ezi na nke di mma, onye ahụ aghaghị idi ndu, ọ gaghị anwu.

22 Ọ dighi ajo omume niile bu nke ha mere a ga-echeta megide ha. Ha ga-adị ndu n'ihị ihe ezi omume ha mere.

23 Ọ na-atu m utu bu onwu nke ndi ajo omume? Ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara. Kama, ọ bughị mgbe ha si n'uzo ha chigharia, diri ndu, ka obi na-atu m utu?

24 “Ma ọ buru na onye ezi omume esite n'ezi omume ya chigharia, mee mmehie na-emekwa ihe aru nke ndi ajo mmadu na-eme, ha ọ ga-adị ndu? Mba! Ọ dighi ihe ezi omume nke onye di otu a mere nke a ga-echetakwa. N'ihị ekwesighi ntukwasị obi ha, ha bu ndi ikpe mara, n'ihị mmehie ndi ha mere, ha ga-anwu.

25 “Ma unu na-asị, ‘Uzo Onyenwe anyi ezighi ezi!’ Geenu ntị, unu ulo Izrel. Ọ bu n'uzo m ezighi ezi? Ọ bughị uzo unu niile bu nke na-ezighi ezi?

26 Ọ buru na onye ezi omume esite n'ezi omume ya chigharia malite ime mmehie, ọ ga-anwu maka ya; n'ihị mmehie ahụ o mere ka ọ ga-anwu.

27 Ọ buru na onye ajo omume esite n'ajo omume niile nke o mere chigharia malite ime ihe ziri ezi na nke di mma, ọ ga-azoputa ndu ya.

28 N'ihị na ọ tuleela n'obi ya, kpebiekwa ihapu mmehie ya niile, ma malite ibi ndu ziri ezi. Ndu ga-abu nke ya. Ọ gaghị anwu.

29 Ma ulo Izrel na-asị, ‘Uzo Onyenwe anyi ezighi ezi!’ Ọ bu n'uzo m niile ezighi ezi, unu ulo Izrel? Ọ bughị uzo unu niile bu nke na-ezighi ezi?

³⁰ “Ya mere, unu ụlọ Izrel, aga m ekpe onye ọbụla n’ime unu ikpe dịka ụzọ ya si dị, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya. Chegharianu, sitenu na njehie unu niile unu chigharia, mgbe ahụ, mmehie agaghị a buru unu ihe isọ ngongo.

³¹ Wezuganu njehie niile unu jehiere n’ime ya, ka unu nweta obi ọhuru na mmuo ọhuru. Ụlọ Izrel, gini mere unu ga-eji nwuo?

³² N’ihi na ọ dighi ato obi m utọ ihu na onye ọbụla na-anwu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara. Cheghariakwanu, ka unu diri ndu!

19

Abu akwa n’ihi onodu umu eze Izrel

¹ “Ma gi onwe gi, buoronu ndisi Izrel abu akwa a,

² ma kwuo,

“ Ụdi nne Odum gini ka nne gi bu
n’etiti umu odum.

Ọ dinara n’etiti ha,
na-azu umu ya.

³ Ọ zulitere otu n’ime umu ya
nke ghorọ nwa odum siri ike.

Ọ mutakwara ka e si adorisi anu ohia,
gho odum na-eri mmadu.

⁴ Mba niile nuru maka ihe banyere ya,
mee ka ọ danye n’olulu ha gwuru.

Ha ji nko koro ya,
duru ya gaa n’ala Ijipt.

⁵ “ Mgbe ọ huru na ọ dikwaghị ihe ozo o nwere ike ime banyere onodu
ahụ,

matakwa na olileanya ya aburula ihe efu,
ọ hoputara nwa ya ozo
kuziere ya otu ọ ga-esi buru odum di ike.

⁶ Ọ ghorọ onyeisi umu odum niile,
n’ihi na ọ bu odum siri ike,
ọ mutakwara ka e si ejide anu ohia,
ya onwe ya ghokwara odum na-eri mmadu.

⁷ Ọ tikporo ebe ha niile e wusiri ike
meekwa obodo ha niile mkpomkpo ebe.

Ala ahụ na ndi niile no n’ime ya,
mara jijiji site n’oke egwu n’ihi olu igbo uja ya.

⁸ Mgbe ahụ, ndi agha nke mba niile di iche iche
putara gbaa ya gburugburu.

Ha sitere n’akuku niile nwude ya
n’onye olulu ha siiri ya.

⁹ Ha tinyere ya nko n’imi, were dokpuo ya n’ulo igwe a kpara akpa,
bute ya n’ihu eze Babilon.

E mere ka o biri na mba ozo di ka ohu,
ka a ghara inu uda olu ya ozo
n’ugwu niile nke Izrel.

¹⁰ “ Nne gi di ka osisi vaini n’ogige vaini
a kuru n’akuku mmiri,

nke nwere ọtụtụ alaka, nke na-amikwa mkpuru
n'ihu mmiri ọ na-enweta.

¹¹ Alaka ya niile siri ike,
ha topụtara ghoọ mkpara eze.

O topuru etopu,
tokaria alaka ndi ozo elu.

Nke a mere e ji na-ahu ya anya
site n'ebe di anya.

¹² Ma e ji oke iwe hopu ya
tupu ya n'ala.

Oke ifufe si n'owuwa anyanwu mere ka akwukwo ya kponwusia,
meekwa ka mkpuru ya daa.

Alaka ya ndi ahụ di ike kponwusiri,
oku rechapukwara ha niile.

¹³ Ugbu a, akwola ya n'ime ozara
ebe kporo nku nke mmiri na-adighi.

¹⁴ Oku esitela n'ogwe ya rechapu alaka ya
na mkpuru ya niile.

O dikwaghi alaka siri ike foduru
nke dikwa mma ibu mkpara eze.'

Abu a bu abu akwa, nke e kwesiri ibu mgbe ikwa akwa."

20

Izrel ndi na-enupu isi

¹ O ruo, n'ogwugwu onwa ise, n'afọ nke asaa, ufodu n'ime ndi okenye
Izrel biara ijuta ONYENWE ANYI ase. Ha noduru ala n'ihu m.

² Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

³ "Nwa nke mmadu, gwa ndi okenye Izrel okwu si ha, 'Otu a ka Onye
kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-aju, O bu ijuputa ase n'aka m
ka unu biara? Dika mu onwe m na-adi ndu, agaghi m ekwe ka unu juo m
ase obula, o bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.'

⁴ "I ga-ekpe ha ikpe? I ga-ekpe ha ikpe, nwa nke mmadu? Mee ka ha
mara banyere ihe aru niile nna nna ha mere.

⁵ Gwa ha, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri,
n'ubochi m hoputara Izrel, eweliri m aka m nuoro ya na umu ya bu ulo
Jekob iyi ma kpugheekwa onwe m gosi ha n'ala Ijipt. Site n'iweli aka m,
agwara m ha okwu si, "Mu onwe m bu ONYENWE ANYI bu Chineke unu."

⁶ N'ubochi ahụ, anuru m ha iyi na m ga-esi n'ala Ijipt duputa ha baa
n'ala nke m choputara ha, ala mmiri ara ehi na mmanu anu na-eru na ya,
bu ala nke kachasi ibe ya mma.

⁷ Mgbe ahụ, agwara m ha, "Onye obula n'ime unu, wezuganu oyiyi ihe
aru niile ndi ahụ bu nke unu legidere anya, unu ejikwala arusi niile nke
Ijipt meruo onwe unu. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI bu Chineke unu."

⁸ "Ma ha nupuru isi megide m. Ha anaghi m nti. Ha ewezugakwaghi
oyiyi ihe aru ndi a, bu nke ha lekwasiri anya, maobu hapukwanu arusi
niile nke ndi Ijipt. N'ihu ya, aga m awukwasị ha oke iwe m, meekwa ka
iwe m zuo oke n'ahu ha n'Ijipt.

⁹ Ma n'ihu aha m, e si m Ijipt kpoputa ha. E mere m nke a ka a ghara
imeru aha m bu nke di nsọ, n'anya ndi mba di iche iche n'etiti ndi ha
binyere, bu ndi mkpughere onwe m nye Izrel n'ihu ha.

¹⁰ N'ihu ya, esitere m n'Ijipt duputa ha, dubata ha n'ozara.

¹¹ N'ebe ahụ ka m nọ nye ha iwu m niile, gosikwa ha ụkpụrụ m, gwa ha na onye ọbụla debere ha ga-adị ndụ.

¹² Ọzọ, e nyekwara m ha ụbọchị izuike, ka ọ bụrụ ihe ịrịbama dị n'etiti mụ na ha, ka ha maara na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ, na-edo ha nsọ.

¹³ “Ma ụlọ nke Izrel nupuru isi megide m. N'ime ọzara ahụ, ha juru idebe iwu m. Ha agbasoghị usoro m, ọ bụ ezie na ịgbaso ya putara ịdị ndụ. Ha edebeghị ụbọchị izuike m nsọ. N'ihia ya, ekpebikwara m na m ga-awụkwasi ha iwe oku m, ka m kpochapụ ha n'ime ọzara.

¹⁴ Ma n'ihia aha m, e mere m ihe ga-eme ka a ghara ime ya ka ọ hapụ ịdị nsọ n'anya ndị mba niile, bụ ndị hụrụ mgbe m si Ijipt kpọpụta ha.

¹⁵ Ma n'ime ọzara ahụ, eweliri m aka n'ụrọ ha iyi na m agaghị eduba ha n'ala ahụ m nyere ha, ala mmiri ara ehi na mmanụ ańụ na-eru na ya, ala ahụ kachasi ala niile ọzọ dị n'ụwa mma.

¹⁶ N'ihia na ha juru iwu m, ha jukwara ịgbaso ụkpụrụ m niile. Ha meruru ụbọchị izuike m, n'ihia na obi ha niile dị n'ebe arusi ha di.

¹⁷ Ma eji m obi ebere lee ha anya ma ghara ịla ha n'iyi. Ekpochapughị m ha n'ozara.

¹⁸ Mgbe ahụ, agwara m umu ha okwu n'ozara, “Unu agbasola nzo ukwu nna unu ha maobu debe iwu ha maobu jiri arusi ha meruo onwe unu.

¹⁹ Mụ onwe m bụ Onyenwe na Chineke gi. Gbasoonu iwu m niile, lezie anya ka i sorokwa uzọ m niile.

²⁰ Doonu ụbọchị izuike m nsọ, ka ha ghookwa ihe ịrịbama n'etiti mụ na unu. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m bụ Onyenwe na Chineke unu.”

²¹ “Ma umu ahụ nupuru isi megide m. Ha ejegharighi n'ukpuru m, ha elezighi anya ka ha debe iwu nke m kwuru banyere ha, “Na onye ọbụla na-erubere ha isi ga-adị ndụ site na ha,” ha meruru ụbọchị izuike m. N'ihia ya, asiri m, Aga m awukwasi ha onuma m, mezuokwa iwe m megide ha n'ozara.

²² Ozokwa, eseghachiri m aka m, n'ihia aha m, e mere m ihe ga-eme ka a ghara ime ya ka ọ hapụ ịdị nsọ n'anya ndị mba niile, bụ ndị hụrụ mgbe m si Ijipt kpọpụta ha

²³ E jikwa m iweli aka elu n'urọ ha iyi n'ime ọzara, na m ga-achusasi ha n'etiti mba niile, mee ka ha gbasaa n'akuku niile nke ụwa,

²⁴ n'ihia na ha edebeghị iwu m, kama ha juru ukpuru niile, lelia ma meruokwa ụbọchị izuike m. Naani ihe na-agu ha bu arusi niile nke nna ha.

²⁵ Ahapuru m ha ka ha nabatara onwe ha iwu na omenaala di iche iche nke na-abaghi uru. N'ihia na site n'idebe omenaala ndi a, ha apughi inweta ndu.

²⁶ E meruru ha site n'onyinye ha, bu, iji nwa mbu obula chuo aja, ka m si otu a menye ha egwu ka ha mara na mu onwe m bu Onyenwe.'

²⁷ “Ya mere, nwa nke mmadu, gwa ulo Izrel okwu, si ha, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu, Nna unu ha kwuluru m na nke a, site na-ekwesighi ntukwasi obi nye m.

²⁸ Mgbe m dubatara ha n'ala ahụ nke m nuru n'iyi inye ha, ha huru ugwu di elu maobu osisi nwere otutu akwukwo, ebe ahụ ha churu aja ha, nyekwa onyinye ha, si otu a kpasuo m iwe. Ha doro ha ihe ndi ahụ niile na-esi isi utu, wusakwara ha aja ihe onunu

²⁹ Ya mere a juru m ha, Gini ka a na-akpo ebe ichu aja a unu na-aga? ”
(A na-akpo ya Baama ruo taa.)

Ikpe omuma na nloghachi

³⁰ “N’ihi nke a, gwa ụlọ Izrel, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Unu o ga-emeru onwe unu dika nna nna unu ha mere site n’ichuso oyiyi ihe aru ha di iche iche?”

³¹ Mgbe unu na-enye onyinye unu, na-eme ka umu unu site n’oku gafee, unu na-aga n’ihu jiri arusi unu niile na-emeru onwe unu ruo taa. Mu onwe m, m ga-ekwe ka unu juta m ase, O ulo Izrel? Dika mu onwe m na-adi ndu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri, agaghi m ekwe ka unu juo m ase.

³² “ ‘Unu na-ekwu n’obi unu si, “Anyi choro idi ka mba ndi ozo, dika agburu ndi ozo no n’uwa, ndi na-akpo isiala nye osisi na nkume.” Ma ihe unu bu n’obi agaghi emezu.

³³ Dika m na-adi ndu, aga m eji aka ike na ogwe aka e setiri eseti nakwa nwupu nke oke iwe m chia unu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya.

³⁴ Aga m akpofuta unu site na mba di iche iche, chikotaa unu site na mba ndi ahụ a chusasi unu. O bu aka m di ike, aka m setipuru na onuma a wupuru ka m ga-eji mee ya.

³⁵ Aga m akpobata unu n’ozara nke mba niile, nodu n’ebe ahụ kpee unu ikpe n’ihu n’ihu.

³⁶ Dika m kpere nna nna unu ha ikpe n’ozara nke di n’ala Ijipt, otu a ka m ga-esi kpee unu ikpe, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

³⁷ Aga m eme ka unu si n’okpuru mkpanaka m gafee,* aga m akpobata unu na njiko nke ogbugba ndu ahụ.

³⁸ Aga m esi n’etiti unu wezuga ndi na-ekwe nti ike ma na-enupu isi megide m. O bu ezie na m ga-akpofuta ha site n’ala ahụ ha bi, ma ha agaghi abata n’ala Izrel. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

³⁹ “ ‘Ma banyere unu, bu ulo Izrel, nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu: Gaanu fee arusi unu niile di iche iche, onye obula n’ime unu. Ma emesia, unu aghaghi ina m nti, o dighikwa mgbe unu ga-eji onyinye na arusi unu niile meruo aha nsọ m.

⁴⁰ N’ihi na o bu n’elu ugwu m di nsọ, nke bu elu ugwu ukwu nke Izrel, ka Izrel niile ga-anọ fee m. N’ebe ahụ ka m ga-anokwa nabata onyinye unu na onyinye puru iche unu, na aja nsọ unu di iche iche. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

⁴¹ Aga m anabatakwa unu dika onyinye ihe nsure oku na-esi isi uto, mgbe m si na mba di iche iche kpolata unu, mgbe m ga-achikota unu site n’obodo ahụ niile a chugara unu. Mgbe ahụ, mba niile ga-amata na m di nsọ.

⁴² Mgbe m mere ka unu lota n’ala Izrel, bu ala ahụ m weliri aka elu nuo iyi inye nna nna unu ha, unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

⁴³ N’ebe ahụ, unu ga-echeta obibi ndu na omume mmehie niile unu ji meruo onwe unu. Unu ga-asokwa onwe unu oyi, n’ihi ihe ojo niile unu mere.

⁴⁴ Unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, mgbe m mesochara unu mmeso n’ihi aha m, na-agughi ajo omume unu maobu otu uzo ojo niile unu si di, unu bu ulo Izrel. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara.’ ”

Amuma megide ndida

* **20:37** Dika mgbe onye ozuzu aturu na-agu aturu ya onu maobu na-achọ imata onodu ahụ ha

45 Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

46 “Nwa nke mmadu, chee ihu gi n’uzo ndida. Kwuokwa okwu megide ala ahụ di na ndida, na oke oha niile di na ndida.

47 Si oke oha ndida ahụ, ‘Nuru okwu nke ONYENWE ANYI. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Ana m akwado isunye gi oku, nke ga-erechapu osisi niile di n’ime gi, ma ndi di ndu ma ndi kponwuru akponwu. A puhgi imenyu oke oku ahụ, o ga-erechapukwa ihu niile site na ndida ruo n’ugwu niile.

48 Ihe niile bu mmadu, ga-ahu na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, sunyere oku ahụ. A gaghị emenyukwa ya.’ ”

49 Mgbe ahụ, ekwuru m si, “Ewoo, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ha na-ekwu banyere m, si, ‘O buhgi naani ilu ka o na-atu?’ ”

21

Babilon, mma agha Chineke

1 Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

2 “Nwa nke mmadu, chee ihu gi n’uzo Jerusalem, buo amuma megide ulonso ukwu ahụ. Bukwaa amuma megide ala Izrel

3 si ala Izrel otu a, ‘Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu, Mu onwe m na-emegide gi. Aga m esite n’obo miputa mma agha m, site na gi gbuchapu ma onye ezi omume na onye ajo omume.

4 N’ihi na m na-aga igbuchapu ndi ezi omume na ndi ajo omume, mma agha m ga-esite n’obo ya puta megide onye obula site n’ugwu ruo na ndida.

5 Mgbe ahụ, mmadu niile ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI amiputala mma agha m site n’obo ya, o gaghị amighachi baa n’obo ozo.’

6 “N’ihi ya, suo ude, nwa nke mmadu, suo ude n’ihu ha n’onodu oke mwute na obi mgbawa.

7 Mgbe ha juru gi, ‘Gini kpatara i ji asu ude?’ I ga-asị, ‘N’ihi ozi nke na-abia. Obi niile ga-agbaze site n’egwu, aka niile ga-akudakwa; mmuo niile ga-ada mba,* ikpere niile ga-edede mmiri site n’amiri.’ O na-abia, o ghaghị imezu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya.”

8 Ozokwa, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

9 “Nwa nke mmadu buo amuma si, ‘Ihe a ka Onyenwe anyi kwuru: “Lee, mma agha, lee, mma agha, a muola ya, hichakwaa ya.

10 Amuola ya n’ihi oke ogbugbu nke gaje idi, hichakwaa ya nke oma ka o na-egbu dika amuma.

“Anyi o ga-anuri onu na mkpara eze nwa m nwoke Juda? Mma agha na-eleli mkpara niile di otu a anya.

11 “E nyere iwu ka e hichazie mma agha ahụ, ka e jidekwa ya n’aka.

A muola ya, hichazie ya.

E doziela ya maka onye ahụ ga-eji ya laa ndu n’iyi.

12 Nwa nke mmadu, tie mkpu akwa ma kwasie akwa ike, n’ihi na o bu megide ndi m o bukwa megide ndisi Izrel niile.

A na-atunyere ha mma agha ga-egbu ha, ha na ndi m.

N’ihi ya, tie aka gi n’obi gi.†

* 21:7 Maobu, ike ga-agwu mmuo niile † 21:12 Maobu, tie aka n’apata ukwu gi

13 “‘Onwunwa aghaghi ibia. Ma gini ga-eme, ma o buru na mkpara eze nke mma agha na-eleli anya, agaghi n'ihu na-adigide? Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.’

14 “N’ihi ya, buo amuma, nwa nke mmadu.

Kuko o o bu aka gi abuo,

ka mma agha gbuo ugboro abuo

e, o bu ladi ugboro ato.

O bu mma agha e debere maka ogbugbu,

nke e debere maka oke ogbugbu

nke ga-abiachibido ha gburugburu.

15 Ka obi ha gbazee site n’egwu,

ka ndi na-ada ada hie nne,

n’ihi na edoziela m mma agha ahụ n’onu uzo ama ha niile

maka oke ogbugbu.

Lee, mma agha ahụ na-egbu amuma,

etinyela ya n’aka onye ga-egbu oke ogbugbu.

16 Gi mma agha, ebe obula i choro, ebe obula i nwere ike, gbuo onye obula,

ma o no gi n’aka nri

ma o no gi n’aka ekpe.

17 Mu onwe m ga-akukotakwa obu aka m,

ime ka iwe m juru.

Mu onwe m bu ONYENWE ANYI ekwuola.”

18 Okwu nke ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

19 “Nwa nke mmadu mee uzo abuo nke mma agha eze Babilon ga-eso. Ka uzo abuo ndi a malite n’otu obodo. Dee ihe ngosi manye ha n’ebe ahụ uzo wara abuo.

20 Mee ka otu n’ime uzo ndi ahụ buru ebe mma agha ga-esi bia megide Raba nke Amon, ka nke ozo megide Juda na Jerusalem, bu ebe e wusiri ike.

21 N’ihi na eze Babilon ga-abia guzo n’ebe ahụ uzo wara abuo,† n’isi uzo abuo ahụ icho ihe ama. O ga-esite n’igba akụ nke ife nza, juo ase site n’aka arusi ya niile, nyochakwaa umeju ahụ.

22 N’uzo di n’aka nri, ka ihe iju ase banyere Jerusalem ga-esi bia. N’ebe ahụ ka o ga-ewu ihe niile ha ji etida mgbidi obodo ahụ. N’ebe ahụ ka o ga-anọ nye iwu maka igbuchapụ ndi niile, na iwu ido ihe e ji etipu mgbidi n’onu uzo ama niile, na iwu a ga-eji wuo nkwasia agha na mgbidi e ji ebuso ya agha.

23 O ga-adi ha dika ojuru ase nke na-abaghi uru, nye ndi ahụ nuru ha iyi, ma o ga-echetara ha ihe ojoro§ ha mere, dokpuru ha n’ike.

24 “N’ihi ya, ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru. ‘Ebe o bu na unu esitela na nnupu isi unu mee ka e cheta ajo omume unu, si otu a na-ekpughe mmehie unu n’ihe niile unu na-eme. Ebe o bu na unu emeela ihe di otu a, a ghaghi idota unu n’agha.

25 “‘Gi onye ruru aru, onye na-emebi iwu, gi nwa eze n’Izrel, gi onye ubochi ahuru ya rurula,

26 ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri, yipu okpueze gi, ya na akwa i na-atughi n’isi. Ihe agaghi adikwa dika o si adi na mbu. A ga-ebuli ndi di ala, wedata ndi di elu.

† 21:21 Maobu, n’agbata uzo § 21:23 Ya bu, ajo omume ha

27 Mbibi, mbibi. Aga m eme ka ọ ghọọ ihe e bibiri ebibi. A gaghị eweghachikwa ya ọzọ tutu ruo mgbe onye ahụ o ruuru n'izi ezi b́ara. Ya ka m ga-enyefe ya n'aka.'

28 "Ma gị onwe gị, Nwa nke mmadụ, buo amụma kwuo, 'The ndị a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru megide ndi Amon n'ih i kw a emo ha:

"Lee mma agha, lee mma agha,
nke a mịputara maka oke ogbugbu.
E hichaziela ya mee ka ọ di nkọ iripia,
ka ọ na-egbu amụma dika amụma egbe eluigwe.

29 N'agbanyeghi ọhụ ụgha nke a na-ahụ banyere unu,
na a jutakwala ase ụgha banyere unu,
a ga-etinye ya n'olu
ndi mmebi iwu ahụ a gaje igbu egbu,
bu ndi ubochi ha rurula,
ndi oge ita ahuhu ha zukwara.

30 " 'Mighachinu ya n'obọ ya.
N'ebe ahụ e kere unu
n'ala nna nna unu ha,
Aga m ekpe unu ikpe.

31 Aga m awukwasị unu onuma m,
kukwasikwa unu ikuku nke oke iwe m.
Aga m ewere unu nyefee n'aka ndi na-eme ihe ike,
ndi bu oka na ila mmadụ n'iyi.

32 Unu ga-aghokwa mmanu a na-awunye n'okụ.
A ga-awusikwa obara unu n'ala unu.
O dikwaghi onye ga-echeta unu ozo,
n'ih i na mu onwe m bu ONYENWE ANYI ekwuola.' "

22

Ikpe omuma n'ih i mmehie Jerusalem

1 Okwu nke ONYENWE ANYI ruru m nti, si:

2 "Ma gị onwe gị, Nwa nke mmadụ, i ga-ekpe ya ikpe? I ga-ekpe obodo obara a ikpe? Mgbe ahụ, i ga-eguzogide ya ihu n'ihu mee ka ọ mara ihe aru niile o mere.

3 'I ga-asị, Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu: Gị obodo nke na-ewetara onwe gị mbibi n'ih i obara niile a na-awusi n'etiti gị, na arusi niile i ji na-emeru onwe gị.

4 Lee ka i si buru onye ikpe mara n'ih i obara i wusiri. Leekwa ka i si buru onye e meruru emeru site n'arusi niile i kpuru. I jirila aka gị mee ka ogwugwu gị di nso, leekwa na ogwugwu gị di nso, leekwa na ogwugwu gị abiala n'ezie. N'ih i ya, aga m eme gị ka i buru ihe nkocha nye mba niile, na ihe ikwa emo nye mba di iche iche.

5 Ndi no gị nso na ndi no gị ebe di anya ga-achi gị ochi, gị obodo ruru aru, na nke juputara n'ogbaaghara.

6 " 'Lee ka ndisi Izrel no n'ime gị si e ji ike ha nwere na-awusi obara.

7 A na-eleli nne na nna n'ime gị. Ndi mbiarambia ka e ji anya ike na-emegbu. Ndi na-enweghi nna na ndi inyom di ha nwuru ka a na-akpagbu, na-emejokwa.

8 I lejiala ihe nsọ m niile, merukwa ubochi izuika m niile.

⁹ Ndi nkwuto, ndi na-awusi obara no n'ime gi. Ndi na-eri nri n'ihu arusi niile di n'elu ugwu, na ndi na-eme omume ruru aru nokwa n'ime gi.

¹⁰ N'ime gi ka ndi na-akwaso nwunye nna ha iko di, n'ime gi ka ndi na-awakpo umu nwanyi mgbe ha no na nsọ ha, bu mgbe ha no nonodu adighi ocha.

¹¹ N'ime gi ka otu nwoke na-eme ihe aru ya na nwunye onye agbataobi ya, onye ozo na-enweghi ihere emerula nwunye nwa ya, onye ozokwa, emerukwala nwanne ya nwanyi, bu ada nke nna ya muru.

¹² E nwekwara ndi na-anara ego gbuo mmadu ibe ha n'ime gi. Gi onwe gi na-anarakwa ndi i binyere ego uma buru ibu, na-esitekwa n'aka ike na-anara ndi mmadu ihe ha. I chefuokwala m. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

¹³ " 'Lee, aghaghi m ikukota obu aka m abuo n'ih i uru nke na-ezighi ezi i na-eri, na obara niile nke i wusiri n'etiti gi.

¹⁴ Obi gi o ga-esikwa ike? I ga-eguzokwa n'ubochi m ga-ekpe gi ikpe? N'ih i na mu onwe m bu ONYENWE ANYI ekwuola. Aga m emezukwa ya.

¹⁵ Aga m achusa unu n'etiti mba niile, fesaa unu n'etiti mba niile. Aga m emekwa ka adighi ocha unu kwusi.

¹⁶ Mgbe e mere ka i ghara idi nsọ n'anya ndi mba di iche iche, i ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.' "

¹⁷ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

¹⁸ "Nwa nke mmadu, ulo Izrel aghoolara m ihe efu. Ha niile aghoola ola, na gbamgbam, na igwe, na ola opu a hapuru n'oku. Ha bu nnoo ihe efu nke olocha.

¹⁹ N'ih i ya, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: 'N'ih i na unu niile aghoola ihe efu, aga m achikota unu n'ime Jerusalem.

²⁰ Dika a na-achikota olocha, na ola, na igwe, na opu, na gbamgbam, tnye ha n'oke oku ka ha gbazee, otu a ka m ga-esite n'iwe m na onuma m chikotaa unu n'ime obodo ahụ gbazee unu.

²¹ Aga m achikota unu, fukwasị unu oku nke onuma m, mee ka unu gbazee n'ime ya.

²² Dika olocha si agbaze n'oku, otu a ka unu ga-esi gbazee n'ime ya. Unu ga-amatakwa n'ezie na mu onwe m bu ONYENWE ANYI awukwasila unu iwe m.' "

²³ Ozokwa, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

²⁴ "Nwa nke mmadu, gwa ala ahụ okwu, 'I bu ala nke a na-emebeghi ka o di ocha, maobu mmiri izokwasị ya n'ubochi onuma.'

²⁵ E nwere izuzu ojoo nke ndi umu eze* no n'ime ya, dika odum nke na-agbo uja na-adogbu anu o na-eri eri, ha na-eripia ndi mmadu. Ha ewerela aku ha na ihe ha niile di oke onuahia, mekwa ka umu nwanyi na-enweghi di baa uba n'etiti ya.

²⁶ Ndi nchujaja ya na-enupu isi n'iwu m niile, mee ka ihe nsọ m niile gharakwa idi nsọ, n'ebe nsọ m. Ha adighi akpakwa oke n'etiti ihe di nsọ na ihe na-adighi nsọ. Ha na-ezi ndi m na ihe di iche obula adighi n'etiti ihe di ocha na ihe na-adighi ocha. Ha adighi akpokwa ubochi izuikwa m ihe obula. N'ih i ya, e mere ka m ghara idikwa nsọ n'etiti ha.

²⁷ Ndiisi no n'ime gi dika nkita ohia na-adogbu anu o gbutara. Ha na-awusi obara, ime ka mkpuruobi mmadu laa n'iyi n'ih i uru akpa ha.

²⁸ Ndi amuma ha eteela nzu n'oru ha niile site n'ohu ugha n'igba afa ugha mgbe ha na-ahughi ohu obula. Ha na-asi, 'Otu a ka Onye kachasi

* 22:25 Umu eze n'ebe putara ndi amuma

ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ siri, mgbe ONYENWE ANYỊ na-ekwughị ihe ọbula.

²⁹ Ndi ala a na-eji aka ike na-apunara ndi ozo ihe ha nwere na-ezukwa ohi. Ha na-emegbu ndi ogbenye na ndi no na mkpa, na-emegbukwa ndi obia site n'uzo ekpeghị ikpe ziri ezi.

³⁰ "Achoro m otu onye n'etiti ha bu onye nke ga-ewuzi mgbidi ogige, guzokwa n'ihu m ikwuchite onu ala a, ka m ghara ila ala a n'iyi, ma o dighi onye m huru.

³¹ N'ih i ya, aga m awukwasị ha onuma m, jirikwa iwe m di oku rechapu ha. Aga m ebokwasikwa ahuhu niile nke mmehie ha, n'isi ha, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri."

23

Umunne nwanyị abuo na-akwa iko

¹ Okwu nke ONYENWE ANYỊ ruru m nti, si m,

² "Nwa nke mmadu, o di ndi inyom abuo nke otu nne muru.

³ Ha ghororo ndi akwuna n'ala Ijpt site na mgbe ha bu agboghoro. N'ala ahụ, a biagidere ara ha aka, piakwa onu ara agboghoro ha aka n'onodu igwuri egwu.

⁴ Aha nke okenye bu Ohola. Aha nwanne ya nwanyị bu Oholiba. Ha buriji nkem, ha mutakwara m umu ndi nwoke na ndi nwanyị. Ohola bu Sameria, Oholiba bukwara Jerusalem.

⁵ "Ohola na-agba akwuna mgbe o ka bu nkem. O nwere aguu ikwa iko n'ebe ndi niile o huru n'anya no, bu ndi dike n'agha nke ndi Asiria,

⁶ ndi yi uwe anunu, ndiisi ochichi na ndi ochiagha, ha niile bu umu okorobia mara mma n'ile anya, na ndiisi agha, ndi ikom na-amakwasị n'elu inyinya.

⁷ O weere onwe ya nyefee n'aka ndi ikom Asiria ogugo ha kachasi elu dika onye akwuna, merukwa onwe ya site n'ife arusi di iche iche nke onye obula aguu ya guru obi ya.

⁸ Ma o hapughị mmuo akwuna ahụ di n'ime ya, bu nke o bidoro n'Ijpt, nke bu na mgbe o bu agboghoro ya na ndi ikom dinakoro, ha na-apikwa onu ara agboghoro ya aka, na-awukwasikwa aguu nke ochicho ojojo ha n'ahụ ya.

⁹ "N'ih i nke a enyefere m ya n'aka ndi ahụ huru ya n'anya, bu ndi Asiria, ndi aguu ha na-agu ya.

¹⁰ Ha gbara ya oto, ha kpororo umu ya ndi ikom na ndi inyom, ma ya onwe ya ka ha were mma agha gbuo. N'uzo di otu a, o ghororo ihe akuko ilu n'etiti ndi inyom niile, a takwara ya ahuhu.

¹¹ "Oholiba bu nwanne ya nwanyị huru ihe ndi a, ma n'ime aguu ihe ojojo nke guru ya nakwa igba akwuna, o kpara agwa joro njo kari nke nwanne ya nwanyị.

¹² Ya onwe ya kwa, aguu umu Asiria guru ya, bu ndiisi ochichi, na ndi ochiagha, ndi dike n'agha yi uwe agha dika o kwesiri, ndi ikom na-amakwasị n'elu inyinya, ha niile bu umu okorobia di mma n'ile anya.

¹³ Ahuru m na ya onwe ya merukwara onwe ya; ha abuo si otu uzo aga.

¹⁴ "O gara n'ihu tukwasị ihe n'igba akwuna ya kari. O huru onyinyo ndi ikom atunyere n'ahụ aja, bu onyinyo nke ndi Kaldia e ji ihe chara uhie uhie seputa,

¹⁵ ha kere ihe okike* n'ukwu ha nakwa akwa okike n'isi ha; n'ile anya ha niile dika ndiisi ugbo agha ndi Babilon, Kaldia bu ala amuru ha.

* 23:15 Maobu, belit

16 Ngwangwa ọ na-ele ha anya, agụ ha gurụ ya, o zipurụ ha ndị ozi na Kaldia.

17 Mgbe ahụ ndị Babilon biakwutere ya, n'elu ihe ndina ihunanya, n'ime agụ nke anụ ahụ ha, ha merurụ ya. Mgbe ha mesiri ka ọ buru ihe ruru arụ site n'ikwa iko, o si n'ebe ha nọ wezuga onwe ya n'onodu iso ha oyi.

18 Mgbe ọ gara n'ihu na-akwa iko n'ezoghi ezo na-ekpughekwa oto ya, elepuru m ya anya n'ihu iso oyi, dika m mere lepukwara anya site n'ebe nwanne ya nwanyi nọ.

19 Ma ọ gara n'ihu na-akwa iko kari, dika ọ na-echeta ndu akwuna o biri n'Ijpt mgbe ọ bu agboghọ.

20 N'ebe ahụ, agụ ndi ikom ya na ha na-akwa iko gurụ ya, bu ndi anuahụ ha dika nke inyinya ibu, ndi ihe ha na-anyuputa dikwa ka nke inyinya.

21 Ya bu, na-agu ndu ojobo nke i biri mgbe i bu agboghọ na-agusi gi ike, mgbe i nọ n'Ijpt ebe a na-abigide gi aka n'ara, ebe apikwara onu ara nta gi aka.

22 "N'ihu nke a, gi Oholiba, nke a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Aga m akpali ndi ahụ huru gi n'anya† megide gi, bu ndi ahụ ihe ha na-amasikwaghi gi ozo. Aga m esi n'akuku niile kpota ha, megide gi.

23 Ndi Babilon, ndi Kaldia niile, ndi ikom Pekod, ndi Shoa, na ndi Koa, na ndi Asiria niile ha na ha soo. Umụ okorobia niile di mma ile anya, ha niile bu ndi na-achi achị na ndi ochiagha, ndisi na-agba inyinya, na ndi ikom okwa ha di elu, ha niile ga-anokwasị n'elu inyinya.

24 Ha ga-eji ngwa agha di iche iche, ugboala nke agha na otutu igwe ndi mmadu di iche iche; ha ji ota ukwu na ota nta, kpurukwa okpu agha igwe, were onodu gburugburu gi n'akuku obula, imegide gi. Aga m enyefe gi n'aka ha, ka ha taa gi ahuhu, ha ga-atakwa gi ahuhu dika usoro ikpe ha si di.

25 Aga m edo ekworo nke iwe m megide gi, ha ga-eji iwe na onuma mesie gi ike. Ha ga-e bipu imi unu na nti unu, ndi fodukwara n'ime unu ga-anwu site na mma agha. Ha ga-achikoro umu unu ndi ikom na ndi inyom puo, unu ndi nke foduru ka oku ga-erepia.

26 Ha ga-eyipu gi uwe oma gi niile, chikoro ihe icho mma gi niile.

27 N'uzo di otu a, a ga-eme ka agu ochicho ojoo nke anuahụ na ikwa iko, bu nke i bidoro n'ala Ijpt kwusi. I gaghi enwekwa aguu ile ihe ndi a niile anya maobu chetakwa Ijpt n'uche gi.

28 "N'ihu na otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Lee, ana m aga iwere gi nyefee n'aka ndi ahụ kporo gi asi, bu ndi ahụ i wezuga onwe gi site n'ebe ha nọ n'ihu iso oyi.

29 Ha ga-esite n'ikpo asi mesie gi ike, punara gi ihe niile i nwere nke i dogburu onwe gi n'oru n'ihu ha. Ha ga-ahapu gi ka igbara oto ihu na azu, mgbe ahụ ihere nke igba akwuna gi ga-aputa ihe. Aguu nke ochicho ojoo na ikwa iko gi

30 emeela ka ihe ndi a biakwasị gi, n'ihu na aguu mmekorita n'ebe mba ndi ozo gurụ gi, i jikwa arusi ha meruo onwe gi.

31 I gbasoro nzo ukwu nwanne gi nwanyi, n'ihu ya, aga m ewere iko ya tnye gi n'aka.‡

32 "The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: "Iko nwanne gi nwanyi ka i ga-anu

† 23:22 Ndi ahụ huru gi n'anya ya bu ndi iko ya ‡ 23:31 Aga m ata gi ahuhu dika m si taa ya.

bụ iko sara mbara ma dīkwa omimi;
nke ga-eme ka ị ghọọ onye a na-achị ọchị na onye a na-akwa emo,
n'ihī na ọ na-anagide ihe dī ukwuu.

³³ Ị ga-ejuputa n'ihūbiga mmanya oke na iru ụjụ,
n'ihī iko mbibi na ntikposi,
bụ iko nke nwanne gị nwanyị bụ Sameria.

³⁴ Ị ga-anụ ya, nuchaa ihe dī n'iko ahụ.
Ị ga-atapīakwa iberibe§ ya niile,
dōkasiakwa ara gị abụọ.

Ekwuola m. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwubiri.

³⁵ “N'ihī ya, ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuru: Ebe ọ bụ na i chefuola m, gbakuta m azu gi, ị ga-ata ahuhū niile ruuru gi n'ihī mmehie, aguu ọchicho ojo na igba akwuna gi.”

³⁶ ONYENWE ANYI siri m, “Nwa nke mmadu, ị ga-ekpe Ohola na Oholiba ikpe? Mgbe ahū, guzogide ha mee ka ha mara ihe aru niile ha na-eme.

³⁷ N'ihī na ha akwaala iko, obara juputakwara n'aka ha, ha na arusi ha kwakwara iko. Ha jikwa ọ buladi umu nke ha mutara m cho aja nsure oku nye ha.

³⁸ Ihe ozo ha mere m bụ nke a: Ha meruru ebe nsọ m n'otu ubochi ahū ha mere ka ubochi izuike m gharakwa idi nsọ.

³⁹ N'ihī na n'otu ubochi ahū ha ji umu ha cho aja nye arusi ha, bukwa ubochi ha batara n'ulonso m meruo ya. Ihe di otu a ka ha mere n'ulonso m.

⁴⁰ “O bughī naani nke a, ha zigara ndi ozi ikpo ndi ikom na-esi ebe di anya bia, mgbe ha biara, n'ihī ha, ị sachara ahū gi nke oma, tee ihe n'anya gi, yirikwa ezigbo ihe icho mma gi.

⁴¹ Ị noduru n'elu ihe ndina e doziri nke oma, na tebul e doro n'usoro dikwa n'ihu ya nke ị dōbara ihe nsure oku na-esi isi uto na mmanu oliv bụ nke m n'elu ya.

⁴² “Olu igwe mmadu ndi obi di uto na-ada gburugburu ya n'ime ulo, e sitekwara n'ozara bubata ndi nūbigara mmanya oke, ha na otutu ndi ozo, Ha gbanyekwara nwanyị a na nwanne ya nwanyị mgbaaka na nkwoji aka ha, yinyekwa ha okpueze mara mma n'isi.

⁴³ Mgbe ahū, ihe m kwuru banyere nwanyị ahū ikwa iko riri ahū bụ nke a, ‘Ugbu a, ka ha mesoo ya mmeso dika onye na-agba akwuna, n'ihī na nke ahū ka ọ bụ.’

⁴⁴ Ha bara dinakwuru ya. Dika ndi ikom si abakwuru nwanyị akwuna, otu a ka ha si bakwuru umu nwanyị ndu ojo a bụ Ohola na Oholiba.

⁴⁵ Ma ndi ikpe ezi omume ga-ama ha udi ikpe a na-ama ndi inyom na-akwa iko na ndi na-awusikwa obara. N'ihī na ha bụ ndi na-akwa iko, na ndi obara di n'aka ha.

⁴⁶ “Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI siri, aga m akpokota igwe ndi mmadu ga-emegide ha, nyefee ha n'aka oke ihe egwu, nakwa ihe nluta n'agha.

⁴⁷ Mkpokota mmadu ahū ga-atu ha nkume, werekwa mma agha gbudasia ha. Ha ga-egbu umu ha ndi ikom na umu ha ndi inyom, kpokwaa ulo ha niile oku.

⁴⁸ “Otu a, aga m eme ka ibi ndu ojo kwusi n'ala ahū, ka esi otu a ado ndi inyom niile aka na nti, ka ha hapu igbaso nzo ukwu gi.

⁴⁹ I ghaghị ita ahụhụ n'ihhi ndụ ojọọ nke ikwa iko gi, hụkwaa ahụhụ n'ihhi mmehie niile nke ikpọ isiala nye arụsi. Mgbe ahụ i ga-amata na mụ onwe m bụ Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI."

24

Izrel dika ite e sikwasiri n'oku

¹ O ruo n'afọ nke itoolu, n'onwa nke iri, n'ubochi nke iri, okwu nke ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² "Nwa nke mmadu, detuo ubochi taa n'akwukwo, n'ihhi na o bu taa ka eze Babilon gbara Jerusalem gburugburu.

³ Ugbu a, tuoro ndi a na-enupu isi ilu a, gwa ha: 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuru:

"Sikwasinu ite ahụ n'oku; sikwasi ya kunyekwanu mmiri n'ime ya.

⁴ Tinenụ anụ a borọ abọ n'ime ya.

Tinye anụ di mma, apata ya na aka ya.

Tinyekwa okpukpu ndi ahụ di mma n'ime ya.

⁵ Werenụ naani ndi kachasi mma na ndi ahoputara site n'igwe ewu na aturu,

kwajuokwa nku n'okpuru ya maka okpukpu ndi ahụ,

mee ya ka o gboọ nke oma,

sie okpukpu ndi ahụ n'ime ya.

⁶ "N'ihhi na Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI siri,

"Ahuhụ diri obodo ahụ a na-awusi obara n'ime ya.

E, ahuhụ diri ite ahụ nchara di n'ime ya,

nke a na-apughị isachapu nchara ya.

Weputasianu ha n'otu n'otu.

Ka a hapu ifekwa nza mgbe a na-eme nke a.

⁷ "N'ihhi na obara o wusiri di n'etiti ya.

O bukwa n'elu nkume ka a wusiri ya.

O bughị n'elu ala efu,

ebe e nwere ike jiri aja kpochie ya.

⁸ O bu n'ihhi ikpali onuma na ibo obo

ka m ji hapu obara ahụ n'elu nkume,

ebe a na-apughị iji aja kpochie ya.

⁹ "Ya mere, ihe a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI na-ekwu,

"Ahuhụ diri gi obodo ahụ na-awusi obara.

Mu onwe m ga-akwanyekwa nku di ukwu n'oku.

¹⁰ Chikotaa nku di ukwu,

munyekwanu oku.

Jirinu uda di iche iche

sizie anu ahụ nke oma;

surekwaanu okpukpu ya oku.

¹¹ Sinyekwanu ite ahụ ihe na-adighi n'ime ya n'oku,

tutu ruo mgbe o nuru oku, chagharia,

gbazee ihe niile na-abughị ola di n'ime ya ga-asoputasi,

nchara ya ga-agwusikwa.

¹² Ndogbu n'oru niile a emeghi ka nchara ahụ puo.

O buladi oku di ukwu ahụ a kwanyere n'okpuru ya

emeghị ka ọ gbazee.

13 “Ugbu a, adighị ọcha gị sitere na ndụ ọjọọ nke ikwa iko gị. N’ihi na m agbalịala ime ka ị dị ọcha, ma i kweghị adị ọcha site na mmerụ gị, ị gaghị adikwa ọcha ọzọ tutu ruo mgbe ọnụma m megide gị zuruoke.

14 “Mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ ekwuola ya. Oge m ji emezu ihe m kwuru eruola. Agaghị m ahapụ imezu ya. Agaghị m eme ebere maọbụ weghachi aka m azụ. A ga-ekpe gị ikpe dika omume na obibi ndụ gị si dị. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.”

Onwụ nwunye Izikiel

15 Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m ntị, si,

16 “Nwa nke mmadụ, ana m aga iwere ihe otiti napụ gị onye ahụ ihe ya na-atọ gị ụtọ. Ma mgbe o mere, ị gaghị eti aka n’obi maọbụ kwaa akwa. Anya mmiri agakwaghị esi gị n’anya pụta.

17 I nwere ike sụọ ude, ma asụsila ya ike. Ị gaghị eru uju n’ihi onye nwurụ anwụ. Kechie isi gị, yirikwa akpụkpọkwụ gị, ekpuchila egbugbere ọnụ gị, maọbụ rie nri ndị na-eru uju na-eri.”

18 Agwara m ndị mmadụ okwu a n’ụtụtụ, ma n’anyasị nwunye m nwurụ. N’ụtụtụ echi ya, emere m ihe niile dika e siri nye m ya n’iwu.

19 Mgbe ahụ, ndị mmadụ sịrị m, “Ị gaghị agwa anyị ihe ihe ndị a pụtara? Gịnị mere ịji eme omume dị otu a?”

20 Ya mere a sịrị m ha, “Okwu nke ONYENWE ANYỊ biakwutere m,

21 Gwa ụlọ Izrel, ‘Ihe ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu: Ana m aga ime ka ebe nsọ m ghara ị dị nsọ, bụ ebe e wusiri ike nke unu ji na-anya isi, ihe na-amasị anya unu, nke ihe banyere ya na-atọ obi unu ụtọ. Ụmụ unu ndị ikom na ndị inyom, ndị unu hapurū ga-ada site na mma agha.*

22 Mgbe ahụ, unu ga-eme dika m mere. Unu agaghị ekpuchi egbugbere ọnụ unu, maọbụ rie nri ndị na-eru uju kwesiri iri.

23 Ihe ikechi isi unu ga-adigide n’isi unu, akpụkpọkwụ unu ga-adikwa n’ụkwụ unu. Unu agaghị akwa akwa maọbụ tie aka n’obi, kama unu ga-ata ahụ n’ihi mmehie unu, sụkwaa ude n’etiti onwe unu.

24 Izikiel ga-aburū unu ihe ịmaatū. Unu ga-emekwa dika o mere mgbe ihe ndị a mezuru. Unu ga-amata n’ezie na mụ onwe m bụ Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ.’

25 “Ma gị, nwa nke mmadụ, n’ụbọchị ahụ m napurū ha ebe ha siri ike, nke bụ ọnụ ha na ebube ha, na ihe anya ha na-achọsi ike; na ihe na-atọ obi ha ụtọ, na ụmụ ha ndị ikom na ụmụ ha ndị inyom,

26 n’ụbọchị ahụ, ọ bụ onye na-agba ọsọ ndụ ga-agbakwute gị ịkọrọ gị ihe mere.

27 N’oge ahụ, ị ga-asaghe ọnụ gị. Gị na onye ahụ na-agba ọsọ ndụ ga-ekwurita okwu. Ị gaghị anọkwa juu ọzọ. N’ihi ya, ị ga-aghọrọ ha ihe ịribama. Ha ga-amatakwa na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ.”

25

Amụma megide Amọn

1 Okwu ONYENWE ANYỊ ruru m ntị, si,

2 “Nwa nke mmadụ, chee ihu gị n’ala ụmụ Amọn buo amụma megide ha.

* 24:21 Ga-anwụ site na mma agha

³ Gwa ndị Amon, 'Nurunu okwu nke Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: N'ih na i siri "Aha!" megide ebe nsọ m mgbe e meruru ya na megide ala Izrel, mgbe e mere ka o togboro n'efu, na mgbe a dotara ndi Juda n'agha duru ha gaa mba ozo dika ohu,

⁴ n'ih ya, aga m ewere gi nyefee n'aka ndi si n'owuwa anyanwu puta, ka i buru ihe nketa ha. Ha ga-ewu ebe obibi n'etiti gi, rie mkpuru ubi gi, nuokwa mmiri ara ehi gi.

⁵ Aga m eme ka obodo Raba ghoo ebe ita nri nye inyinya kamel, meekwa ka ala Amon ghoo ebe igwe ewu na aturu na-amakpu. Mgbe ahụ, i ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

⁶ N'ih na otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu: N'ih na i kuru aka gi, zo ukwu gi n'ala gidim, ma sitekwa n'ikpo asi nke obi gi nuri onu megide ala Izrel,

⁷ n'ih ya, lee, aga m esetipu aka m megide gi, were gi nyefee n'aka otutu mba, ndi ga-aluta gi n'agha. Aga m eme ka i gwusia, mee ka i hapu idikwa ozo. Aga m ala gi n'iyi. I ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.' "

Amuma megide Moab

⁸ "The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu, 'N'ih na Moab na Sia siri, "Lee, Juda adirila ka mba ndi ozo niile,"

⁹ n'ih nke a, aga m emeghe akuku Moab, site n'obodo nke nsotu oke ala ya niile, bu Bet-Jeshimot, Baal-Meon na Kiriatem, nke bu ebube nke ala ahụ.

¹⁰ Aga m ewere Moab na Amon nyefee ha n'aka ndi ga-esi n'owuwa anyanwu puta, ka o buru nke ha. N'uzo di otu a, a gaghị agukwa maobu cheta Amon n'etiti mba niile.

¹¹ Aga m ata Moab ahuhu. Mgbe ahụ, ha ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.' "

Amuma megide Edom

¹² "The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu, 'N'ih na Edom boro onwe ha obo megide ulo Juda sitekwa n'ibo obo ha buru ndi ikpe mara,

¹³ n'ih nke a, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Aga m esetipu aka m megide Edom, gbuo ndi bi n'ime ya, ma mmadu ma anumanu. Aga m eme ka o togboro n'efu. Ndi niile bi n'ala ahụ site na Teman ruo na Dedan ka a ga-eji mma agha gbuo.

¹⁴ O bu site n'aka ndi nke m Izrel ka m ga-esi bo obo megide Edom, ha ga-emeso ndi Edom dika iba uba nke iwe m na onuma m si di, ha ga-amata ihe ibo obo bu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.' "

Amuma megide Filistia

¹⁵ "The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: 'N'ih na ndi Filistia esitela na mmuo nke ibo obo, na mmuo ikpo asi nke di ha n'obi boro onwe ha obo, choo ila ha n'iyi.

¹⁶ Ya mere, ihe a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, ana m aga isetipu aka m megide ndi Filistia. Aga m ebipu ndi Keret, bibie ndi ahụ niile bi nonu mmiri osimiri.

¹⁷ Aga m esite n'oke onuma bo ha obo site na ita ha ahuhu. Mgbe ahụ ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, mgbe m ga-abogwata ha obo.' "

26

Amuma megide Taia

¹ N'ubochi nke mbu n'onwa, n'afọ nke iri na otu, okwu nke ONYENWE ANYI rutere m nti si,

² "Nwa nke mmadu, Taia anuriala onu n'ih i odida Jerusalem. O na-ekwukwa na-asị, 'Ahaa, agbajela obodo ahụ bu onu ụzọ e si eje mba di iche iche. Onu ụzọ ama ya niile egherekwala oghe nye m. Ugwu a, e mebirila ya, ihe ga-agara m nke oma karịa.'

³ N'ih i ya, ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu: Lee, ana m eguzo imegide gi Taia. Aga m emekwa ka otutu mba bilie biakwasị gi dika ebili mmiri nke oke osimiri.

⁴ Ha ga-etida mgbidi Taia niile, kwadakwa ulo elu ya niile. Aga m akochapu aja mgbidi ya dakporo adakpo mee ka ala ahụ gho ala nkume nkume.

⁵ O ga-aghokwa ebe ndi oku azu na-agbasa ugbu ha n'etiti oke osimiri. N'ih i na mu onwe m ekwuola ya. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara. O ga-aghokwara mba niile di iche iche ihe a kwatara n'agha.

⁶ Ma a ga-eji mma agha laa umada ya bi n'elu ala n'iyi. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI."

⁷ "N'ih i na otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Aga m esite na mgbago ugwu kpota Nebukadneza eze Babilon, onye bu eze ndi eze, o ga-achi otutu ndi agha na ugbala, na ndi na-agba inyinya bilie imegide Taia.

⁸ O ga-ebu ụzọ jiri mma agha bibie ndi gi bi n'elu ala. O ga-agbakwa obodo gi gburugburu, wulie mgbidi agha ya elu, imegide mgbidi obodo gi. O ga-ewelikwa ota agha ya elu.

⁹ O ga-echezikwa ihe agha e ji akwatu mgbidi n'ebe mgbidi gi di, jiri ngwa agha ya kwada ulo elu gi niile.

¹⁰ Inyinya ya ga-adi otutu nke ga-eme ka ha jiri uzuzu kpuchie gi. Mgbidi gi ga-ama jijiji n'ih i oke uzu nke inyinya agha ndi a, na ugbala agha, na wagon inyinya na-adokpo ga-eme, mgbe ha na-abata n'onu ụzọ ama gi, di ka mgbe otutu mmadu na-abanye n'ime obodo e tidara mgbidi ya.

¹¹ O ga-eji ukwu inyinya ya niile zoto okporozo gi niile, jirikwa mma agha gbuchapu ndi gi niile. Ogidi niile nke ike gi ga-adaru ala.

¹² Ha ga-akwara aku gi niile, na ihe ahia gi niile dika ihe ha dotara n'agha. Ha ga-akwatu mgbidi gi niile, na ulo oma gi niile, kpokotaa osisi gi niile, na nkume niile, na ngwongwo niile n'abaghi uru wunye ha n'ime osimiri.

¹³ Aga m emekwa ka uzu nke abu gi niile kwusi. A gagh i anukwa uda ubo akwara gi ozo.

¹⁴ Aga m emekwa ka ala gi gho ala nkume nkume, nke ihe na-adighi n'ime ya. I ga-abukwa ebe ndi oku azu ga na-agbasa ugbu ha. O dighi onye ga-ewuzi gi ozo. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI ekwuola ya. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

¹⁵ "Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-agwa Taia, O bu na agagh i anu mkpotu odida gi na mba ndi ahụ niile di n'onu mmiri osimiri, mgbe ndi e meruru ahụ ga na-asu ude n'oge a na-egbu ndi bi n'ime gi?"

¹⁶ Mgbe ahụ, ndi ndu n'obodo ndi ahụ niile di n'onu mmiri osimiri gae si n'ocheeze ha ridata. Ha ga-eyipu uwe mwada ha, yipusikwa uwe ha

niile a kpara nke oma. Ha ga-anodu odu n'ala na-ama jijiji site n'oke egwu n'ihhi ihe ha huru dakwasiri gi.

¹⁷ Ha ga-ebulikwa abuakwa banyere gi, si gi,
 "Lee ka i si laa n'iyi, gi obodo a maara aha ya,
 nke ndi na-ejehari n'osimiri bi n'ime ya.
 Na mbu, i bu obodo nke idi ike ya putara ihe n'osimiri niile,
 gi na ndi bi n'ime gi.

I na-emenyekwa
 ndi bi n'ime ya egwu.

¹⁸ Ugbu a, lee na ala niile di n'onu mmiri nke osimiri
 na-ama jijiji n'ihhi odida gi.

O buladi agwa etiti niile ka ujo juru obi
 n'ihhi nkwa a kwaturu gi.'

¹⁹ "The a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Mgbe
 m mere ka i ghoo obodo toghoro n'efu, dika obodo niile nke mmadu na-
 ebighi, mgbe m mekwara ka ogbu mmiri nke oke osimiri biakwasi gi, mgbe
 otutu mmiri ya kpuchiri gi,

²⁰ mgbe ahụ ka m ga-eme ka i ridaruo n'ala mmuo, gi na ndi na-arida
 n'olulu, ka i jekwuru ndi mgbe ochie. Aga m eme ka ebe obibi gi buru
 n'okpuru ime ime ala, ka i diri ka obodo ndi ochie ahụ e tikporo etikpo. Gi
 na ndi ahụ na-aridaru n'olulu. I gaghị esitekwa n'ebe ahụ loghachi ibia
 isoro ndi di ndu birikwa.

²¹ Aga m eme ka ogwugwu gi buru ihe a ga-atu egwu. I gaghị adikwa.
 A ga-achọ gi, ma agaghị achota gi. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu
 ONYENWE ANYI kwubiri ya."

27

Abuakwa n'ihhi Taia

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,
² "Nwa nke mmadu, bulie abuakwa banyere Taia,
³ si ya, gi oke obodo di n'onu oke osimiri, onye bu onye ahia nke mba
 niile di n'onu osimiri. The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE
 ANYI kwuru:

"Gi onwe gi, bu Taia, na-asi,
 "Ezuru m oke n'ima mma."

⁴ I meela ka oke ala gi diri n'etiti oke osimiri.
 Ndi wuru gi emekwala ka ima mma gi zuo oke.

⁵ Osi e ji wuo ahụ ugbo gi
 sitere n'osisi junipa nke si Senia;

o bukwa osisi sida nke si Lebanon
 ka e ji jidesie ihu ugbo ahụ ike.

⁶ Osi ook nke si Bashan
 ka e ji mee umara gi niile.

Osi e si Saipros bubata
 ka e ji wuo ala ugbo gi, jirikwa odu machie ya n'onodu icho ya mma.

⁷ Ezi akwa ocha a kpara nke oma, nke e si Ijpt bubata,
 ka e ji mee okoloto gi.

Akwa ndo gi bukwa akwa na-acha anunu anunu, na odo odo,
 nke e si n'obodo onu mmiri Elisha bubata.

⁸ Ndi ikom si Saidon na Avad bu ndi na-akworo gi ugbo mmiri gi.
 Ndi nka ndi ikom gi, gi Taia, no n'ugbo dika ndi oka n'ikwo ugbo
 mmiri.

9 Ndi okenye na ndi nka Gebal a maara aha ha no n'ime ugbo mmiri gi.
Oru ha bu imechisi oghere obula di n'ugbo ahụ.
Ugbo mmiri niile na ndi na-anya ha
na-abata n'onu mmiri gi n'ih i zu ihe ahia gi.

10 " 'Ndi ikom Peshia na Lidiya,* na Put,
jere gi ozi dika ndi agha n'usuu ndi agha gi.
Ha kokwasiri ota ha na okpu agha igwe ha n'aja ulo gi,
na-ewetara gi ebube.

11 Ndi ikom Avad, na Helek
bu ndi na-eche mgbidi gi n'akuku niile.

Ndi ikom Gamad
na-eche nche n'ulo elu gi niile e wusiri ike.
Ha konyekwara ota ha n'usoro na mgbidi gi,
ime ka ima mma gi zuo oke.

12 " 'Tashish bu onye ahia gi, n'ih i ba uba nke aku gi. O bu olaocha na
igwe, na gbamgbam, na opu, ka ha ji akwu gi ugwo ihe ha si n'aka gi zuru.

13 " 'Ndi Griis,† Tubal na Meshek, bukwa ndi ahia gi. Ha na-ebutere gi
ndi ohu, na ihe e ji bronz kpuo, iji kwuo gi ugwo ihe ha si n'aka gi zuru.

14 " 'Otu a kwa ndi ikom Bet Togama jikwa inyinya ugbo, na inyinya
agha, na inyinya ibu na-agbanwere‡ ihe ha zuru.

15 " 'Ndi ahia si na Dedan bukwa ndi ahia gi. Otu a kwa otutu ndi bi
n'onu mmiri bukwa ndi ahia gi. Ha ji odu, na osisi eboni kwuo gi ugwo
ihe ha zuru gi.

16 " 'Ndi Aram ka gi na ha zuru ahia n'ih i otutu ngwa ahia gi. Ha na-
ejikwa nkume di oke onu tokwosisi na akwa e sijiri esiji odo odo, na akwa
a kpara nke oma, na ezi akwa ocha, na koral, na nkume oke onuahia rubi
na-akwu gi ugwo ihe ha zuru gi.

17 " 'Ndi Juda na ndi Izrel niile bukwa ndi ahia gi. Ha na-eji oka wiiti
nke si n'obodo Minit, ya na shuga, na mmanu anu, na mmanu, na mmanu
otite na-akwu gi ugwo ihe ha zuru gi.

18 " 'Damaskos bukwa ndi ahia gi, n'ih i otutu ngwa ahia na uba ihe ndi
i nwere ire ere. O bukwa mmanya si Helbon, na aji anu di ocha nke esi
Zaha weta,

19 na mmanya a gbara n'udu n'udu nke si Uzal, na igwe nwupuru
enwupu, na kashia, na kalamus, ka ha ji akwu gi ugwo ihe ha zuru gi.

20 " 'Dedan bu onye ahia gi n'akwa a na-agbasa n'elu inyinya anokwas
odu.

21 " 'Arebja na umu eze niile nke Keda bukwa ndi ahia gi. O bu umu
aturu, na ebule, na mkpi, ka gi na ha n'azurita na-erekwa.

22 " 'Ndi ahia Sheba, na Raama, bukwa ndi ahia gi. Ha ji uda di iche iche
na nkume di oke onuahia, na olaedo akwu gi ugwo ihe ha zuru.

23 " 'Ndi Haran, Kanne na Eden, na ndi ahia Sheba, Asho na Kilmad, bu
ndi gi na ha zukoro ahia.

24 Ha na-eweta uwe mara mma di iche iche, na akwa e tejiri anunu
anunu, na akwa a kpara nke oma, na kapeeti mara mma di iche iche, nke
e ji udo kpazie nke oma, nke e tejiri n'udi dikwa iche iche n'oma ahia gi.

25 " 'Ugbo mmiri niile nke Tashish
bu ndi na-ebu ihe ahia gi.

* 27:10 Maobu, Lud † 27:13 Maobu, Javan ‡ 27:14 Nke a bu n'onodu ikwu ugwo, mgbe ufodu o
buru na mmadu ejighi ego, o nwere ike jiri ihe o nwere kwuo ugwo ihe o zuru, site n'uzo igbanwere
ihe.

- I juputara n'ihe ahia,
 gi obodo di n'etiti mmiri.
- 26 Ndi na-anyaghari ugbo mmiri gi
 na-ebuba gi n'osimiri.
 Ma ifufe siri ike nke si n'owuwa anyanwu
 ga-etiwasi gi n'etiti osimiri.
- 27 Aku gi niile, na ngwa ahia gi niile, na ihe izu ahia gi niile,
 na ndi niile na-aru oru n'ugbo mmiri gi, na ndi na-anya ugbo mmiri,
 ma ndi na-edozi ugbo mmiri gi,
 ma ndi na-azu ahia gi, ma ndi agha gi niile,
 ha na ndi niile no n'ime ugbo gi
 ka mmiri ga-eri n'etiti mmiri,
 n'ubochi ahu ugbo gi ga-emikpu.
- 28 Ala niile di n'onu mmiri ga-ama jijiji
 mgbe ndi oka ugbo mmiri gi ga-eti mkpu akwa.
- 29 Ndi niile na-anya ugbo mmiri,
 na ndi oka ugbo niile nke oke osimiri,
 ga-esitekwa n'ugbo ha
 ridata guzo n'elu ala.
- 30 Ha ga-eti mkpu akwa,
 ha ga-akwa akwa nke ukwu,
 werekwa aja wukwasị onwe ha n'isi,
 na-aturukwa onwe ha na ntụ.
- 31 Ha ga-akpuchapu agiri isi ha,
 yirikwa akwa mkpe,
 kwaa akwa n'ih i di ilu nke mkpuruobi ha.
 Ha ga-etikwa aka ha n'obi.
- 32 Mgbe ha ga na-eti mkpu akwa na-erikwa uju n'ih i gi,
 nke a bu abụ akwa a ga-abụ banyere gi,
 "Onye ka e mere ka o dere duu ka e si mee obodo Taia,
 nke osimiri gbara gburugburu?"
- 33 Mgbe e si n'ime gi na-ebupusi ihe ahia gi,
 e ji ha na-enyeju mba di iche iche afo.
 E sitekwara n'aku gi di ukwu na ngwa ahia gi
 mee ka otutu ndi eze nke uwa buru ogaranya.
- 34 Ugbu a, mmiri e riela gi,
 o bu n'okpuru osimiri ka i togbọ.
 Aku gi niile na ihe ahia gi niile,
 na ndi niile no n'ime gi esorola gi laa n'iyi.
- 35 Ihe ndi a niile ga-eju ndi bi n'ala onu mmiri
 osimiri niile anya.
 Ndi eze ha niile tukwara egwu nke ukwu;
 ihu ha gbarukwara agbaru site n'egwu.
- 36 Ndi ahia nke mba di iche iche na-efufe isi ha,
 n'ih i na ihe mere gi di egwu.
 I laala n'iyi ruo ebighi ebi.' "

28

Amuma megide eze Taia

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

2 “Nwa nke mmadu, gwa eze Taja, ‘Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri:

“ ‘N’ihi nganga nke juru gi obi,
 i na-ekwu si, “Mu onwe m bu chi,
 mu onwe m na-anokwasi n’ocheeze nke otu chi,
 nke di n’etiti oke osimiri niile.”

Ma gi onwe gi bu mmadu efu, i bughu chi,*
 o bu ezie na i na-eche na i mara ihe dika chi.†

3 I maara ihe karja Daniel?
 O bu na o nweghi ihe e zoro ezo n’ebe i no?

4 I werela amamihe gi na nghota gi
 nwetara onwe gi aku,
 tukoba olaedo na olaocha,
 n’ime ulokwu gi di iche iche.

5 E, mmuta n’izu ahia gi
 emeela ka i ghoo ogaranya,
 n’ihi akunuba inwere
 i burula onye na-akpa nganga.

6 “ ‘Ya mere, nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu;

“ ‘ebe o bu na i guru onwe gi dika onye maara ihe
 onye maara ihe dika chi,

7 ana m aga ikpobata ndi mba ozo megide gi,
 bu mba kachasi mba niile di iche iche njo na-enweghi obi ebere.

Ha ga-amiputa mma agha ha megide ima mma gi na amamihe gi,
 ha ga-aduwakwa ebube nke mma gi.

8 Ha ga-eme ka i ridaruo n’olulu nke ala mmuo.
 I ga-anwu onwu ike
 n’etiti oke osimiri niile.

9 Mgbe nke a mere, i ga-asi, “Mu onwe m bu chi,”
 n’ihu ndi ahụ na-egbu gi?

Ma gi onwe gi bu mmadu efu, i bughu chi,
 n’aka ndi ahụ na-egbu gi.

10 I ga-anwu onwu dika ndi a na-ebighi ugwu,
 site n’aka ndi obia.

Mu onwe m ekwuola, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.’”

11 Okwu nke ONYENWE ANYI rutere m nti, si,

12 “Nwa nke mmadu, bulie abụ akwa banyere eze Taja ma gwa ya, ‘Ihe a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru,

“ ‘Gi onwe gi bu akara izuoke,
 i juputara na amamihe na ima mma.

13 I no n’Iden,
 n’ubi Chineke a gbara ogige.

N’ebe ahụ ka e ji nkume di oke onuahia ndi a choo gi mma,
 rubi,‡ na topaazi, na emeraludu,
 na krisolait, na oniks, na jaspera,
 na safia, na tokwosi, na beril.

A runyere nkume ndi a niile n’ime olaedo.

O bukwa n’ubochi ahụ e kere gi ka e doziri ha.

* 28:2 Maobu, *Chineke* † 28:2 Maobu, *Chineke* ‡ 28:13 Maobu, *kanelien*

- 14 Ahọputara m gị mee gị ka ị buru cherub,
 oru ahụ e doro gị iche iru.
 O bu n'ugwu nsọ Chineke ka ị na-anọ,
 na-ejegharikwa n'etiti nkume ndi ahụ na-acha oku.
- 15 I bu onye na-enweghi ita uta
 n'uzo gi niile site n'ubochi e kere gi,
 tutu ruo mgbe a huru ajo omume n'ime gi.
- 16 Site n'iba uba nke ozuzu ahia gi
 i ghoru onye na-eme ihe ike,
 si otu a mehiakwa.
 N'ihia ya, esi m n'ugwu Chineke chupu gi, n'ihia adighi nsọ gi.
 Esitekwarara m n'etiti nkume oku ndi ahụ chupu gi,
 gi cherub na-ekpuchi ekpuchi.
- 17 Obi gi juputara na nganga
 n'ihia ima mma gi,
 i mere ka amamihe gi
 buru ihe ruru aru n'ihia ebube nke ima mma gi.
 N'ihia ya, achudara m gi, tuo gi n'ala,
 mee ka ị buru ihe nlere anya nye ndi eze niile.
- 18 N'ihia otutu mmehie gi, na izu ahia aghughu gi,
 i meela ka ulonso gi niile ghoo ihe ruru aru.
 N'ihia ya, emere m ka oku si n'etiti gi puta,
 repia gi.
 Ka ị ghoo ntu n'elu ala,
 n'ihu ndi ahụ niile na-ele gi anya.
- 19 Ndi niile maara gi
 ka ihe ndi a juru anya,
 n'ihia na ị ghoola ihe oke egwu.
 I laala n'iyi ruo ebighi ebi.' "

Amuma megide Saidon

- 20 Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,
 21 "Nwa nke mmadu, chee ihu n'ebe Saidon di buo amuma megide ya,
 22 ma kwuo, 'The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI
 kwuru,
 "Mu onwe m na-emegide gi, gi Saidon,
 n'etiti unu ka m ga-egosiputa otuto m.
 Unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI
 mgbe m mere ka ahuhu dakwasu unu,
 n'ime unu, a ga-anwaputa na m bu onye di nsọ.
- 23 Aga m ezite ajo oria na-eefe efe, nke ga-emegide ya,
 meekwa ka obara juputa n'okporozo ya niile.
 Ndi e gburu egbu ga-ada n'ime ya,
 site na mma agha nke ga-abiakwasu ya n'akuku niile.
 Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.
 24 " 'Ulo Izrel agaghị enwekwa mba kporo ha asi gbara ha gburugburu
 ndi dika uke, nke na-adu adu, na ogwu nke na-egbu mgbu. Ha ga-
 amatakwa na mu onwe m bu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI.
 25 " 'The ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru:
 Ndi Izrel ga-aloghachi biri n'ala nke aka ha ozo, ala nke m nyere nna ha
 Jekob ohu m. N'ihia na aga m esite na mba niile ha gbasasiri chikotaa ha,
 si otu a gosi mba niile nke uwa idi nsọ m.

²⁶ Ha ga-ebi n'ala a na ntukwasị obi. Ha ga-ewu ụlọ, kuọ ubi vainị, birikwa na-atughị egwu ọbula. Mgbe m pịachara mba niile dị ha gburugburu ụtari, bu mba ndi ahụ mekpara ha ahụ, mgbe ahụ, ha ga-amata n'ezie na mụ onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke ha.' "

29

Amuma megide Ijipt

Ikpe omuma diri Fero

¹ N'afọ nke iri, n'onwa nke iri, n'ubochi nke iri na abuo, okwu nke ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² "Nwa nke mmadu, chee ihu gi n'Ijipt buo amuma megide Fero bu eze Ijipt, na ala Ijipt niile.

³ Gwa ya okwu, si, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri:

"Lee, mụ onwe m na-emegide gi, Fero eze Ijipt, gi onye bu ogologo anu ojoọ ahụ na-amakpu n'etiti mmiri iyi. N'ihina na i siri, "O bu m nwe Nail, o bukwana mụ onwe m mere ya nye onwe m."

⁴ Ma aga m etinye nko n'agba gi, mee ka azu niile nke iyi gi niile rapara n'akpirikpa gi.

Aga m adoputa gi site n'etiti iyi gi niile, mee ka azu niile rapara n'akpirikpa gi.

⁵ Aga m ahapu gi na azu niile nke osimiri iyi gi n'ozara, ebe ahụ ka unu ga-anọ nwuo n'ala ubi, a gaghi eli unu eli maobu tutu unu, n'ihina na emeela m ka unu buru nri nye anu oha niile, na nnunu niile.

⁶ Mgbe ahụ, ndi niile bi n'Ijipt ga-amata na mụ onwe m bu ONYENWE ANYI.

"I dirila ka mkpanaka achara n'ebe ulo Izrel no.

⁷ Mgbe ha jidere gi n'aka, i nyajiri dowaa ha ubu ha. Mgbe ha dabeere na gi, i gbajiri mee ka ha ghara inwekwa ike iguzosi ike n'ukwu ha.

⁸ "N'ihina ya, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Lee, aga m eme ka mma agha biakwasi gi, aga m ebipukwa mmadu na anumanu niile di n'ime gi.

⁹ Ala Ijipt ga-agho ebe togboro n'efu; ha ga-amatakwa na mụ onwe m bu ONYENWE ANYI.

"N'ihina na i siri, "Osimiri Nail bu nke m. O bu m kere ya."

¹⁰ N'ihina ya, aga m edo onwe m megide gi, megidekwa osimiri gi. Aga m ala Ijipt niile n'iyi site na Migdol ruo Aswan, ruokwa n'oke ala ha na ndi Kush.*

¹¹ O dighi ukwu anumanu maobu mmadu ga-agafe n'ime ya, agaghi ebikwa n'ime ya ruo mgbe iri afọ anọ gasiri.

¹² Aga m emekwa ka ala Ijipt buru ebe togboro n'efu n'etiti mkpomkpo ala niile, obodo ya niile ga-atogboro n'efu iri afọ anọ n'etiti obodo ndi e mere ka ha laa n'iyi. Aga m achusasị ndi Ijipt n'etiti mba niile, fesaa ha n'ala niile.

* 29:10 Ya bu, mgbago Nail

13 “ ‘Ozokwa, Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI sirị, n’ogwugwu iri afọ anọ ahụ, aga m achikotakwa ndi Ijipt site n’ebe niile ha gbasara.

14 Aga m emekwa ka ndi ya niile laghachi n’ala Patros, ala ebe a muru ha. Ma Ijipt agaghị abukwa alaeze a maara nke oma ozo.

15 O ga-abu alaeze di nnoo ala kariya alaeze niile. O dikwaghị mgbe ozo o ga-eweli onwe ya elu kariya mba ozo niile. Aga m emekwa ka ha di nta, nke ha agaghị inwe ike achikwa mba niile ozo.

16 Ijipt agaghị abukwara ulo Izrel ihe ntukwasị obi, kama o ga-aburu ha ihe iji cheta mmehie ha mere mgbe ha lere anya enyemaka site n’aka ya. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI.”

Ugwọ oru Nebukadneza

17 O ruo, n’iri afọ abuo na asaa, n’onwa mbu, n’ubochi nke mbu, ka okwu nke ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

18 “Nwa nke mmadu, Nebukadneza bu eze Babilon mere ka ndi agha ya luso Taia ogu n’ebe o di ukwu. Isi niile obula ka e mere ka o kwochasia, ubu niile kwa echihara echihia. Ma ya na ndi agha ya anataghị ugwo oru obula, n’agha ahụ o buru megide Taia.

19 N’ihi nke a, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu si: Lee, ana m aga inye Nebukadneza eze Babilon ala Ijipt. O ga-akwako akunuba ya, o ga-azacha ma bukorokwa ihe niile nke di n’ala ahụ. Ha ga-abukwa ugwo oru nke ndi agha ya.

20 Enyefeela m ala Ijipt n’aka ya, ka o buru ugwo oru n’ihi oru ya, n’ihi na ya na ndi agha ya ruru m ya. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.”

21 “N’ubochi ahụ, aga m eme ka otu mpi puputara ulo Izrel. Aga m asaghekwa onu gi n’etiti ha. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.”

30

Abu akwa n’ihi Ijipt

1 Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

2 “Nwa nke mmadu, buo amuma sikwa, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu,

“ ‘Kwasienu akwa ike ma si,
“Ewoo, n’ihi ubochi ahụ!”

3 N’ihi n’ubochi ahụ adila nso,
Ubochi nke ONYENWE ANYI abiala nso,
ubochi igwe ojii,

ubochi ga-ewetara mba di iche iche mbibi.

4 Mma agha ga-abiakwasị Ijipt,
ihe mgbu ga-adakwasị Kush.

Mgbe ndi e gburu egbu ga-abu aja di n’ala,
a ga-ekpokorokwa akunuba ya,

mebikwaa ntoala ya. Ala ya ga-abukwa ihe e bibiri ebibi.

5 Kush* na Libiya, Lidiya na ndi Arebia niile gwara ogwa, Kub na ndi mba ogbugba ndu ahụ, na Ijipt ga-eso daa site na mma agha.

6 “ ‘O bu ihe a ka ONYENWE ANYI kwuru:

† 29:16 Maobu, Onyenwe ha ‡ 29:21 Mpi N’ebe a na-egosiota idi ike * 30:5 Ya bu, Itiopia

- “ Ndi niile na-akwagide Ijipt ga-ada,
 nganga niile nke ike ya ga-agwusikwa.
 Site na Migdol ruo n’Aswan,
 o bu site na mma agha ka ha ga-ada n’ime ya.†
 Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.
- 7 Ha ga-atogboro n’efu,
 n’etiti ala niile togboro n’efu.
 Obodo ha niile ga-abu mkpomkpo ebe,
 n’etiti otutu obodo e bibiri ebibi.
- 8 Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI,
 mgbe m tinyesiri oku n’Ijipt,
 mgbe m gwepiara ndi niile na-enyere ya aka.
- 9 “ N’ubochi ahụ, aga m ezipu ndi ozi ndi ga-eji ugbo di iche iche, ka ha
 gaa menye ndi Kush egwu, bu ndi onwe ha juru afo. Oke egwu ga-ejidekwa
 ha n’oge ahụ n’ihi ihe dakwasiri Ijipt, n’ihi ihe ndi a aghaghi imezu.
- 10 “ Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru,
 “ Aga m esite n’aka Nebukadneza eze Babilon
 bibie igwe ndi agha Ijipt niile.
- 11 Ya onwe ya na ndi agha ya, bu mba kachasi mba niile njo na-enweghi
 obi ebere,
 ka a ga-akpobata ka ha bia bibie ala ahụ.
 Ha ga-amiputa mma agha ha megide Ijipt,
 werekwa ozu ndi e gburu egbu tusasia n’ala ahụ.
- 12 Aga m eme ka osimiri Nail taa. O ga-aghokwa ala kporo nku.
 Aga m ewerekwa ala ahụ resi mba ndi ojojo.
 Aga m ala ala ahụ na ihe niile di n’ime ya n’iyi.
 O bukwa ndi mba ozo ka m ga-eji mee ya.
 Mu onwe m bu ONYENWE ANYI ekwuola ya.
- 13 “ Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru,
 “ M ga-ala arusi niile n’iyi,
 mekwa ka ihe niile a kpuru akpu di na Memfis kwusi.
 Onye eze agakwaghi adi ozo n’Ijipt,
 aga m emekwa ka egwu juputa n’ala ahụ niile.
- 14 Aga m emekwa ka Patros togboro n’efu.
 Aga m etinye oku na Zoan,
 ma taa Tibs ahuhu.
- 15 M ga-awukwasị Pelusium‡ onuma m,
 bu ebe siri ike nke Ijipt,
 m ga-ebipukwa igwe ndi Tibs niile.
- 16 Aga m amanye oku n’Ijipt,
 Pelusium ga-anọ n’oke ihe mgbu.
 A ga-eji ike tipia Tibs.
 Memfis ga-anogidekwa n’onodu ojojo ubochi niile.
- 17 Umụ okorobia Heliopolis na Bubasti
 ga-anwu site na mma agha.
 Obodo ndi a niile ga-abukwa ndi a dotara n’agha.
- 18 Ubochi ahụ ga-agba ochichiri na Tapanhis
 mgbe m ga-agbaji yoku Ijipt,

† 30:6 Ka a ga-eji gbuchapu ha ‡ 30:15 Maobu, Sin

n'ebe ahụ ka mpako nke ike ya ga-agwụsi.
 Igwe ojii ga-ekpuchi ya,
 a ga-adotakwa obodo nta ya niile n'agha.

¹⁹ Aga m eme ka Ijipt taa ahụhụ dị ukwuu,
 ka ha mata n'ezie na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYI.' ”

Aka Fero agbajiel

²⁰ O ruo, n'afọ nke iri na otu ya, n'ubochi nke asaa, n'onwa nke mbu, okwu nke ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

²¹ “Nwa nke mmadu, agbajiel m ogwe aka Fero, eze Ijipt. Lee, o nwebeghi onye gbara ya okpukpu, ma o bukwanu kee ya ihe, ka o sie ike ozọ ijide mma agha.

²² N'ihia ya, nke a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri: Lee, mu onwe m na-emegide Fero bu eze Ijipt. Aga m agbaji ogwe aka ya abuo, ma nke siri ike ma nke gbajiri agbaji na mbu. Aga m emekwa ka mma agha ya si n'aka ya dapu.

²³ Aga m achusa ndi Ijipt n'etiti mba niile tusaakwa ha n'obodo niile,

²⁴ meekwa ka ogwe aka abuo nke eze Babilon sie ike. Aga m etinye mma agha m n'aka ya, ma ogwe aka abuo nke Fero ka m ga-agbajisi. Mgbe ahụ, Fero ga-asu ude n'ihu eze Babilon dika onye e meruru ahụ.

²⁵ Aga m eme ka ogwe aka abuo nke eze Babilon sie ike; ma ogwe aka Fero ga-akponwu. Mgbe ahụ, ha ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, mgbe m tinyere mma agha n'aka eze Babilon, na mgbe o setipuru ya imegide Ijipt.

²⁶ Aga m achusa ndi Ijipt n'etiti mba niile, fesaa ha n'ala niile. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.”

31

Fero dika osisi sida nke Lebanon

¹ O ruo, n'afọ nke iri na otu, n'onwa nke ato, n'ubochi nke mbu ya, okwu nke ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² “Nwa nke mmadu, gwa Fero eze Ijipt na ndi agha ya niile okwu si ha, “Olee onye ahụ yiri gi n'idi ukwuu?

³ Tulee n'obi gi ihe gbasara Asiria,
 nke bu oke obodo burukwa mba a maara aha ya.

O di ka osisi sida nke Lebanon,
 nke juputara n'alaka mara mma,
 nke otutu alaka ya na-enye ndo, nke di ezi ogologo,
 nke alaka onu ya topuru tokaria osisi ohia niile.

⁴ O nwetara mmiri mere ka o buo ibu,
 na isi iyi mmiri miri emi nke mere ka o too ogologo.

Iyi ha niile
 na-aso n'okpuru ya.

Ebe ahụ ka ha si ezipu
 uzọ mmiri ndi na-enye osisi ndi ozọ di n'ohia mmiri.

⁵ N'ihia ya, o toro tokaria
 osisi niile n'ogologo.

Ngalaba ya bara uba,
 alaka ya topukwara ogologo
 n'ihia idi ukwuu nke mmiri ha na-enweta.

⁶ N'alaka ya niile
 ka anu ufe niile nke eluigwe na-akpa akwu,

n'okpuru ndo nke alaka ya niile

ka ụmụ anụ ọhịa niile mụrụ ụmụ,
oke mba niile dị iche iche
bikwara n'okpuru ndo ya.

7 Ọ mara mma n'ịdị ukwuu ya,
n'ogologo nke alaka ya n'awasa,
n'ihị na mgborogwu ya mibara emiba
n'ebe mmiri dị ukwuu.

8 Osisi sida niile dị n'ubi Chineke a gbara ogige
erughị ya n'otutu.

Ọ dighị osisi junipa niile
nwere ngalaba a ga-eji tonyere nke ya,
osisi plenu niile

adighikwa ka alaka ya,
ọ dighikwa osisi dị n'ubi Chineke a gbara ogige,
nke yiri ya n'ima mma ya

9 Emerem ya ka ọ maa mma
site n'iba ụba nke alaka o nwere,
ọ bụ ihe ekworo nye osisi niile nọ n'Iden
n'ubi Chineke a gbara ogige.

10 “N'ihị ya, ihe ndị a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuru: N'ihị na o* toro ogologo tokaria osisi ọhịa niile, n'ihị na ọ nyara isi banyere onodu idi ogologo ya karia ndi ozo,

11 Eweere m ya nyefee n'aka onye ahụ na-achị mba niile, ka o mesie ya ike, dika iba uba nke ajo omume ya si di. Ewezugakwa m ya n'akuku.

12 Mba ahụ kachasi mba niile njo na-enweghi obi ebere gbuturu ya, hapu ya ka ọ togboro n'ala. Ngalaba ya dara n'elu ugwu ukwu niile nakwa n'ime ndagwurugwu niile. Alaka ya kwa dajisiri danyesia n'ime ebe niile gbawara agbawa nke ala mmiri si eru. Mba niile nke uwa sitere n'okpuru ndo ya puta wezuga onwe ha.

13 Ụmụ nnunu niile bere n'elu ukwu osisi ahụ dara ada, n'etiti alaka ya niile ka ụmụ anụ ọhịa bbara biri.

14 Ya mere, ka osisi niile nke di n'akuku mmiri gharakwa eto ogologo, maobu ka onu onu ya ghakwara idi elu karia alaka ndi ahụ bara uba. Nyekwa na ọ dikwaghị osisi obula na-enwetazu mmiri nke ga-etoru osisi ndi ahụ n'ogologo. N'ihị na edebela ha nye onwu, nye iridaru n'okpuru uwa, n'etiti ndi mmadu ndi na-arida n'olulu omimi ahụ.

15 “Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuru: N'ubochi ahụ e mere ka ọ ridaruo n'ala mmuo, a kwusiri m ogbu mmiri niile were ha kpuchie ya. A kwusiri nsogharị nke mmiri, meekwa ka iba uba nke mmiri ya niile kwusi. N'ihị ya, eyinyere m Lebanon uwe mkpe, osisi niile nke ọhịa kponwukwara n'ihị ya.

16 Emerem ka mba niile maa jijiji n'egwu n'ihị odida ya, mgbe m tonyere ya na ndi ahụ na-aga n'olulu n'ime ala mmuo. Mgbe ahụ, a kasiri osisi niile mara mma obi, bu osisi ndi ahụ di n'ogige Iden, na osisi oma niile nke Lebanon, ndi nke mgborogwu ha na-enweta mmiri nke oma.

17 Ha onwe ha kwa, dika sida ukwuu ahụ, sokwaara gbadaruo n'ala mmuo, gakwuru ndi niile eji mma agha gbuo, ha na ndi ikom ji mma agha bu ndi biri n'okpuru ndo ya n'etiti mba di iche iche.

18 “Olee osisi di n'Iden a ga-eji tonyere gi n'ima mma, na n'idi ebube? Ma gi onwe gi kwa, na osisi ndi a niile di n'Iden ka a ga-eme ka unu ridaruo

* 31:10 Ya bu, sida ukwu ahụ

n'okpuru ụwa. Ị ga-edina n'etiti ndị a na-ebighị ugwu, gị na ndị eji mma agha gbuo.

“Nke a bụ Fero na usuu ndị agha ya niile, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwubiri.”

32

Abụ akwa n'ihị Fero

¹ N'afọ nke iri na abụọ, n'ọnwa nke iri na abụọ, n'ụbọchị nke mbụ ya, okwu nke ONYENWE ANYI rutere m ntị, sị,

² “Nwa nke mmadu, buliere Fero bụ eze Ijipt, abụ akwa sị ya, “ Ị dī ka ọdum n'etiti mba niile.

Ị dīkwa ka ogologo anụ ọjọọ na-anọ n'osimiri. I na-akpugharị onwe gị n'ime mmiri.

I ji ụkwụ abụọ na-agbarụ mmiri, na-emekwa ka mmiri iyi niile gbarụọ.

³ “Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI sịrị, “Aga m eji ọtutu ndị dī ukwu n'ọnuogugụ gbasaa ụgbụ m n'elu gị.

Ha ga-adokpukwara gị n'ime ụgbụ m.

⁴ Aga m atusa gị n'ala,

n'ohia ka m ga-atufukwa gị, meekwa ka umụ nnunụ niile nke eluigwe bekwasi gị.

Aga m emekwa ka anụ ohia nke ụwa niile rijuo afọ n'anụ ahụ gị.

⁵ Aga m tūsasikwa anụ ahụ gị n'ugwu niile,

werekwa ihe ọbula fodoru n'ime gị mejuo ndagwurugwu niile.

⁶ M ga-eji ọbara gị na-asọ asọ dee ala niile dika mmiri ọ buladi ruo n'ugwu niile,

ebe niile mmiri si erufe ga-epụtakwa n'anụ ahụ gị.

⁷ Mgbe m ga-emenyū gị dika oku, aga m ekpuchi ihu eluigwe, meekwa ka kpakpando niile jie nji.

Aga m eji igwe ojii mechie ihu anyanwu, ọnwā agakwaghị enye ihè ya.

⁸ Ihe niile nke na-enye ihè n'eluigwe

ka m ga-eme ka ha jie nji n'elu gị,

mee ka ọchichiri gbachie n'ala gị niile, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwubiri ya.

⁹ Aga m eweta obi mgbawa n'etiti ndị mmadu dī iche iche

mgbe m ga-eme ka mbibi gị bīa n'etiti mba niile

n'ime ala dī iche iche nke ị na-amaghị.

¹⁰ Aga m eme ka i ju ọtutu ndị mmadu anya,*

ndị eze ha ga-ama jijiji n'ujọ maka gị

mgbe m ga-efegharị mma agha m n'ihu ha.

Onye ọbula n'ime ha ga-ama jijiji†

na ntabi anya ọbula n'ihī ndū ya

n'ubochi ahū, ị ga-ada.

¹¹ “N'ihī na nke a bụ ihe Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuru,

“Mma agha nke eze Babilon

ga-abiakwasị gị.

¹² Usuu ndị agha gị ga-adakwa n'ihu mma agha

* 32:10 Nwee akpata oyi n'ebe ị nọ † 32:10 Nke a bụ n'ihī egwu

nke ndị dị ike,
 bụ ndị mba ahụ kachasi mba niile njo.
 Nganga niile nke Ijipt na ndị ya, ka ha ga-egwepia.
 Ha ga-akwatu usuu ndị agha ha niile.

¹³ Aga m emekwa ka anumanu ya niile,
 nke na-ata ahijia n'akuku mmiri laa n'iyi.

Ukwu mmadu, na ukwu anumanu
 agakwaghị agbaru mmiri ahụ ozo.

¹⁴ N'ihia ya, mmiri niile nke ya ga-adị ocha,
 na-asokwa dika mmanu.
 Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuru.

¹⁵ Mgbe m bibiri Ijipt,
 kpochapukwa ihe niile di n'ime ya,
 mgbe m tidara ndi niile bi n'ime ya,
 ha ga-amata n'ezie na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.'

¹⁶ "Nke a bu abụ akwa ha ga-aburu ya. Ndi inyom mba di iche iche ga-abu ya. Ha ga-abu ya n'ihia Ijipt na usuu ndi agha ya, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri."

Nrida Ijipt baa n'ala ndi nwuru anwu

¹⁷ N'afọ nke iri na abuo ahụ, n'ubochi nke iri na ise nke onwa ahụ, okwu nke ONYENWE ANYI rutere m nti si,

¹⁸ "Nwa nke mmadu, tie mkpu akwa n'ihia usuu ndi agha Ijipt niile, wezuga ha baa n'okpuru uwa ma ndi inyom mba di iche iche di ukwu, ha na ndi ahụ na-aridaru n'olulu.

¹⁹ Gwa ha okwu si ha, 'Unu o nwere ihuoma kari ndi ozo? Lee, ihe na-eche gi bu olulu. O bukwa ndi a na-ebighi ugwu ka i ga-edinakwuru.'

²⁰ N'etiti ndi e ji mma agha gbuo ka ha ga-ada. Amiputala mma agha maka ya, ka a dokpuru ya na igwe ndi ya niile puo.

²¹ Ndi dike nke ndi ndu dike ga-esite n'ala mmuo kwuo banyere Ijipt na ndi niile ha na ya di na mma, 'Ha aridatala, ha na-edina ala ha na ndi a na-ebighi ugwu, nakwa ndi niile ahụ e ji mma agha gbuo.'

²² "N'ebe ahụ ka Asiria na ndi agha ya niile no; ili ndi niile o gburu egbu gbara ya gburugburu, bu ndi niile nwuru site na mma agha.

²³ Ili ha di na nsotu niile nke olulu, ndi agha ya niile gbakwara ili ya gburugburu. E gbudala ndi niile mere ka oke egwu di n'ala ndi di ndu. Ndi a nwuru site na mma agha.

²⁴ "N'ebe ahụ ka Elam na usuu ndi agha ya no gbaa ili ya gburugburu. Ha niile bu ndi e gburu egbu, ndi nwuru site na mma agha. Ndi niile mere ka oke egwu di n'ala ndi di ndu aridaruola n'olulu ahụ dika ndi a na-ebighi ugwu. Ha esorola ndi ahụ ridaruru n'ala mmuo keta oke n'ihere diri ha.

²⁵ E meere ya ebe ndina n'etiti ndi nwuru anwu. Igwe mmadu ya nwuru anwu gbakwara ili ya gburugburu. Ha niile bu ndi a na-ebighi ugwu, ndi e ji mma agha gbuo, n'ihia na-emere ka oke egwu ha di n'ala ndi di ndu, ma ha na-eburu ihere ha, ha na ndi ahụ na-aridaru n'olulu. Ha bu ndi e debere n'etiti ndi nwuru anwu.

²⁶ "Meshek na Tubal nokwa n'ebe ahụ, ha na usuu ndi agha ha niile, gburugburu ili ha. Ha niile bukwa ndi a na-ebighi ugwu, ndi e ji mma agha gbuo, n'ihia na ha mere ka oke egwu ha di n'ala ndi di ndu.

²⁷ Ugwu a, e likola ha na ndi a na-ebighi ugwu, bu ndi dike n'agha, ndi nwuru anwu, ndi ji ngwa agha ha gbadaa n'ime ili ha, ndi e hinyere ngwa

agma ha n'okpuru isi ha, ebe ọta[‡] ha dīkwasiri n'okpukpu mgbe e tinyere ha n'ili. Ma n'ezie, ndi a bu dike n'agma mere ka oke egwu di n'ala ndi di ndu.

²⁸ “Ma gi onwe gi, bu Fero, otu a ka a ga-esi gbajie gi, i ga-edinakwa n'etiti ndi a na-ebighi ugwu, gi na ndi e ji mma agha gbuo.

²⁹ “N'ebe ahụ ka Edom na ndi eze ya, na ndiisi ya niile no. N'agbanyeghi idi ike ha, ha na ndi e ji mma agha gbuo togboro n'ebe ahụ. Ha na ndi a na-ebighi ugwu so dinaa, bu ndi na-aridaru n'olulu.

³⁰ “Ndiisi nke mba ndi ugwu, na ndi Saidon niile no n'ebe ahụ. Ujo niile nke ha sitere n'isiike ha menye ndi mmadu egbochighi ha iketa oke n'ihere nke iso ndi e gburu egbu nwuo. Ha soro ndi eji mma agha gbuo dinaa na-ebighi ugwu, buru ihere ha, ha na-aridaru n'olulu.

³¹ “Fero na ndi agha ya niile ga-ahụ ndi a, o ga-enwe nkasiobi maka ndi ya niile, na usuu ndi agha ya niile ndi eji mma agha gbuo. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara.

³² N'agbanyeghi na emeela m ka o gbasaa ujo[§] n'ala ndi di ndu, Fero na igwe mmadu a niile ka a ga-eli n'etiti ndi a na-ebighi ugwu, ya na ndi ejiri mma agha gbuo. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.”

33

Nloghachi Izikiel dika onye nche

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² “Nwa nke mmadu, gwa ndi gi okwu si ha, ‘Mgbe m wetara mma agha imegide mba obula, ma ndi ala ahụ ahoputa otu onye n'etiti ha mee ya ka o ghorọ ha onye nche,

³ onye ga-ahụ mma agha ka o na-abiakwasị ala ahụ, o buru na o gbuo opi ike, ido ndi bi na mba ahụ aka na nti banyere mma agha nke na-abia,

⁴ o burukwa na onye obula anu opi ike ahụ ma ju inabatara onwe ya ido aka na nti ahụ, mma agha ahụ gbuo ya, obara ya ga-adikwasị ya n'isi.

⁵ N'ihia na ha nuru uda opi nke ido aka na nti ahụ ma ha geghi nti. O bu ha wetaara onwe ha ila n'iyi. A si na ha gere nti ha gaara azoputa ndu ha.

⁶ Ma o buru na onye nche elepu anya hu ndi agha ka ha na-abia hapu igbu opi ido ndi mmadu aka na nti, onwu ha di n'isi ya. Ha ga-anwu n'ime mmehie ha, ma aga m ajuta obara ha site n'aka onye nche ahụ.’

⁷ “Nwa nke mmadu, emeela m gi ka i buru onye nche nye ulo Izrel. N'ihia ya, gee nti n'ihe m na-ekwu, ka i dororo m ha aka na nti.

⁸ Mgbe m na-asị onye ajo omume, gi onye na-emebi iwu, i ghaghi inwu! O buru na i kwughị okwu, ime ka o chigharia site n'uzo ya puta, onye ahụ na-emebi iwu ga-anwu n'ihia mmehie ya niile, ma n'aka gi ka m ga-ajuta obara ha.

⁹ Ma o buru na i doo onye ajo omume aka na nti ka o chigharia site n'uzo ya puta, ma o meghi nke a, ha ga-anwu n'ihia mmehie ha, ma ndu gi onwe gi ka i zoputara.

¹⁰ “Nwa nke mmadu, gwa ulo Izrel, ‘Otu a ka unu na-ekwu, “Njehie niile anyi na mmehie niile anyi adila arọ n'ahụ anyi. O bukwa n'ime ya ka anyi na-ata ahụ. Olee otu anyi ga-esi di ndu?’”

¹¹ Gwa ha, ‘Dika m na-adi ndu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara, onwu onye na-emebi iwu adighi ato m uoto,

[‡] 32:27 Eleghị anya ihe a ga-aguta n'akwukwo Hibu; ya bu akwukwo Masoreti ga-abu ntaramahuhu ha dikwasiri n'okpukpu ha § 32:32 Maobu, ka ujo ya di

kama ọ na-atọ m uto mgbe onye na-emebi iwu sitere n'uzo* ya chegharia diri ndu. Chigharianu, sitenu n'uzo ojo† unu niile chigharia. N'ih i gini ka unu ga-eji nwuo, unu bu ulo Izrel?"

¹² "N'ih i ya, nwa nke mmadu, gwa ndi ala gi, 'Ezi omume nke onye na-eme ezi ihe agaghi azoputa ya ma o buru na o tugharia, mee ihe ojo. Otu a kwa, mmehie niile nke onye na-emebi iwu agaghi eme ka o laa n'iyi ma o buru na o chegharia puo site na mmehie.'

¹³ O buru na m asi onye ezi omume, na o ghaghi idi ndu, ma onye di otu a atukwas i obi n'ez i omume ya mee ajo ihe, o dighi ihe ezi omume nke onye di otu a mere nke a ga-echetakwa. Ha ga-anwu n'ih i ajo ihe ha mere.

¹⁴ Ma o buru na m asi onye ajo omume, 'I ghaghi inwu,' ma onye ah u esite na mmehie ya chigharia, mee ihe ziri ezi na nke di mma,

¹⁵ o buru na o nyeghachi ihe ebe o naara n'aka ndi o gbazinyere ego, kwughachi ihe niile o zuuru n'oh i, gbasoo ukpuru ah u niile bu nke na-enye ndu, gharakwa ime ajo omume; onye di otu a aghaghi idi ndu, o gagh i anwu.

¹⁶ O dighi mmehie niile nke onye ah u mere nke a ga-echeta megide ya. N'ih i na o meela ihe ziri ezi na nke dikwa mma, o gagh i idi ndu.

¹⁷ "Ma ndi gi na-asi, 'Uzo Onyenwe anyi ezighi ezi.' Ma o bu uzo ha bu nke na-ezighi ezi.

¹⁸ O buru na onye ezi omume esite n'ez i omume ya chigharia malite ime ihe ojo, o ga-anwu maka ya.

¹⁹ Ma o buru na onye ajo omume esite n'ajo omume ya chigharia malite ime ihe ziri ezi na nke di mma, o ga-adi ndu site n'ime nke a.

²⁰ Ma unu bu ulo Izrel na-asi, 'Uzo Onyenwe anyi ezighi ezi.' Ma aga m ekpe onye obula n'ime unu ikpe dika uzo ya si di."

Nkwa maka odida Jerusalem

²¹ O ruo n'af o nke iri na abuo nke e mere ka anyi jee biri na mba ozo, n'onwa nke iri, n'ubochi nke ise nke onwa ah u, otu onye n'ime ndi sitere na Jerusalem gbapu biakwutere m gwa m si, "Obodo ah u adaala."

²² Ma n'anyasi, tupu onye ah u gbapuru agbapu abia, aka ONYENWE ANYI ruru m ah u, mee ka m nweekwa ike ikwu okwu ozo.

²³ Mgbe ah u, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

²⁴ "Nwa nke mmadu, ndi ah u bi n'ebe dakposiri adakposi n'ala Izrel na-asi, 'Ebrahim bu otu nwoke, ma o nwetachara ala a niile! Ma anyi di ukwu, n'ih i enyela anyi ala dika ihe nweta anyi.'

²⁵ Ya mere, gwa ha, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Ebe o bu na unu na-eri anu nke obara di n'ime ya, na-elekwas i kwa arusi unu anya, na-awusikwa obara, o kwesiri ka unu nweta ala a?

²⁶ Unu na-atukwas i obi unu na mma agha unu, unu na-eme ihe aru di iche iche, onye obula n'ime unu na-emeru nwunye onye agbataobi ya. O bukwa ala nke a ka unu ga-enweta?'

²⁷ "Gwa ha nke a, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, dika m na-adi ndu, ndi niile foduru n'obodo ah u e tikporo etikpo ga-anwucha site na mma agha. Ndi bi n'ohia ka anu ohia ga-atagbu. Ndi niile bi n'ogba na n'ebe niile e wusiri ike ga-anwu site n'oria.

²⁸ Aga m eme ka ala unu ghoo ebe togboro n'efu. Nganga ya, na ike ya ga-agwusi. Obodo niile di n'ugwu Izrel ga-agho ebe e tikporo etikpo, mmadu agakwaghi esite n'ebe ah u gafee ozo.

* 33:11 Uzo n'ebe a, na-ekwu maka mmebi iwu † 33:11 Maobu, mmehie unu

²⁹ Ha ga-amakwa na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ, mgbe m mesiri ka ala ahụ ghoọ mkpọmkpọ ebe togboro n'efu, n'ih ihe aru niile nke ha mere.'

³⁰ "Ma gi onwe gi, nwa nke mmadu, ndi ala gi na-ekwu banyere gi n'akuku mgbidi ha na n'onu uzọ ulo ha. Ha na-asirita onwe ha, 'Bianu ka anyi gaa nuru ozi sitere n'onu ONYENWE ANYI.'

³¹ Ha na-abiakwute gi dika ndi mmadu si abia, ha na-anoro ala n'ihu gi na-anu ihe i na-ekwu ma ha anaghi emeputa ya n'omume: n'ih na ha na-eji egbugbere onu ha na-egosi ihunanya, ma obi ha no naani na uru ojuo ha ga-enweta.

³² N'anya ha, i dika onye ji ezigbo olu na-ekwe ukwe ihunanya, dika onye nwere olu utu, nke na-abu abu di utu, na onye maara ka e si eti igba. Ha na-anu ihe i na-ekwu ma ha ejighi ya kporo ihe obula.

³³ "Ma mgbe nke a biara na mmezu, n'ih o ghaghi ibia, ha ga-amata na onye amuma anotula n'etiti ha."

34

ONYENWE ANYI ga-abu onye ozuzu aturu Izrel

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² "Nwa nke mmadu, buo amuma megide ndi ozuzu aturu Izrel niile, buo amuma si ha, 'Ihe a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Ahuhu na-adiri unu ndi ozuzu aturu Izrel, ndi na-enyeju naani onwe ha afo. O kwesighi ka onye ozuzu aturu lekotazie igwe aturu e tinyere n'aka ya anya?

³ Unu na-eri abuba ha niile, unu na-eyi uwe aji anu, na-egbu anu ndi mara abuba n'agbanyeghi na unu adighi elekota igwe ewu na aturu m ndi a.

⁴ Unu anaghi eme ka ndi na-adighi ike di ike, maobu gwoo ndi na-aria oria, maobu kechie onya ndi meruru ahu. Unu adighi akpoghachite ndi kpafuru akpafu, maobu puo icho ndi furu efu. Kama naani aka ike ka unu ji na-achi ha.

⁵ N'ih ya, ha agbasajala n'ih na onye ozuzu aturu anoghi ya. Ha aghokwaarala anu ohia niile ihe oriri.

⁶ Igwe ewu na aturu nke m na-awaghari n'ugwu niile, na n'elu ugwu nta niile. O bukwa n'elu uwa niile ka ha gbasara. O dikwaghi onye na-aju ajuju banyere ha. O dikwaghi onye na-elenye anya n'ebe ha no.

⁷ " 'N'ih nke a, unu ndi ozuzu aturu, nurunu okwu nke ONYENWE ANYI:

⁸ Dika mu onwe m na-adi ndu, ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara, ebe unu hapuru igwe aturu m na-enweghi onye ozuzu aturu, mee ka ha ghooro anu ohia ihe oriri, ebe unu na-achogharighi ha, kama unu no na-enyeju onwe unu afo, ma hapu igwe aturu m ka aguu gbuo ha,

⁹ n'ih ya, unu ndi ozuzu aturu, nurunu okwu nke ONYENWE ANYI:

¹⁰ Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, Ana m edo onwe m megide ndi ozuzu aturu niile. O bukwa n'aka ha ka m ga-ajuta ihe banyere igwe ewu na aturu m. Aga m eme ka ha kwusi i bu ndi na-azu igwe ewu na aturu m, ka ndi ozuzu aturu ndi a ghara izu onwe ha nri ozo. Aga m esite n'onu ha naputa igwe ewu na aturu m, ha agaghi abukwara ha nri ozo.

¹¹ " 'N'ih na Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri, mu onwe m ga-eji aka m puo gaa chogharia igwe aturu m. Mu onwe m kwa ga-elekota ha.

¹² Dịka onye ọzuzu aturu si elekota igwe ewu na aturu ya anya, mgbe ha na ya no, otu a ka m ga-esi lekota igwe aturu m. Aga m anaputa ha site n'ebe niile ha gbasasiri gaa, n'ubochi igwe ojii na ochichiri ahụ.

¹³ Aga m esite n'obodo niile, na mba niile ha no kpoghachi ha n'ala nke ha. Aga m azu ha nri n'elu ugu niile nke Izrel, na n'akuku mmiri niile, ebe ala na-eweputa nri nke oma.

¹⁴ Aga m azu ha n'ebe ita ahijia mara mma, na n'elu ugu niile nke Izrel. N'ebe ahụ ka ha ga-amakpukwa n'udo. Ha ga-ata nri n'ebe ita ahijia mara mma nke elu ugu Izrel.

¹⁵ O bu mu onwe m ga-abu onye ọzuzu aturu nke aturu m niile. Aga m eme ka ha makpuru n'udo, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara.

¹⁶ Aga m achọ ndi furu efu n'ime ha, ndi kpafuru akpafu, kpoghachite ha n'ulo. Aga m ekechi onya ndi meruru ahụ, meekwa ka o di ike. Ma ndi mara abuba na nke ndi ahụ di ike ka m ga-ala n'iyi. Aga m eji ikpe ziri ezi zuo ha.

¹⁷ “ ‘Ma unu onwe unu, umu igwe anu ulo m, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, aga m ekpe ikpe n'etiti aturu na aturu, ebule na mkpi.

¹⁸ O bu unu ihe nta n'anya na unu na-ata nri kachasi mma? Unu gaejikwa ukwu zotosia nke foduru? O bu unu ihe nta n'anya na unu na-anu mmiri nke kachasi mma? Unu gaejikwa ukwu unu na-agbaru nke foduru?

¹⁹ O bu ihe kwesiri ekwesi na igwe aturu m ga-ata nri unu zoro azo, ma nuokwa mmiri unu gbaruru agbaru?

²⁰ “ ‘N'ihia ya, nke a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri ha, n'ezie, mu onwe m ga-ekpe ikpe n'etiti aturu ndi gbara abuba, na aturu ndi a tara ahụ.

²¹ N'ihia na unu ji akuku ahụ unu, na ubu aka unu na-enupu ha. Unu jikwa mpi unu na-enupu ndi na-adighi ike, tutu ruo mgbe unu chusachara ha.

²² Lee, aga m azoputa igwe ewu na aturu m. Aga m ekpe ikpe n'etiti otu aturu na ibe ya. Ha agaghị aghokwa ihe oriri ozo. Aga m ekpe ikpe n'etiti otu aturu na ibe ya.

²³ Aga m edobe otu onye ọzuzu aturu nke ga-elekota ndi m, o buladi ohu m Devid. Ya onwe ya ga-elekota ha, burukwa onye ọzuzu aturu nye ha.

²⁴ Ma mu onwe m bu ONYENWE ANYI, ga-abu Chineke ha, ma ohu m Devid ga-abu onyeisi n'etiti ndi m. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI ekwuola ya.

²⁵ “ ‘Mu na ha ga-agba ndu udo. Aga m achupukwa anu ojo niile n'ala ha, ka ndi m nwee ike ibi n'udo n'ozara, ma rahukwa ura o buladi n'etiti oke ohia n'enweghi nsogbu.

²⁶ Aga m agozi ndi m, goziekwa ebe obibi ha na ihe niile gbara ugu nta m gburugburu. Aga m ezite mmiri ozuzo n'oge ya, n'ezie, ngozi ga-ezoro ha dika mmiri.

²⁷ Osi oha ga-amu mkpuru ya, ala ga-eme ihe omume ya. Ndi m ga-anokwa n'udo n'ala ha na-atughu ujo. Ha ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, mgbe m tiasiri mkporo yoku niile ha, naputa ha site n'aka ndi na-akpagbu ha.

²⁸ Ha agaghị abukwa mba ndi ozo na-apunara ihe ha nwere, maobu ndi anu ohia ga-adogbu. Ha ga-ebi na-atughu ujo, o dikwaghị onye ga-eme ka ha tuo ugu.

²⁹ Aga m enye ha ala nke amaara nke oma n'ih ihe na-epuputa n'ime ya, ha agaghị abukwa ndi unwu mekpara ahụ n'ala ahụ ozo, maobu ihe a na-akwa emo nke mba di iche iche.

³⁰ Ha ga-amata na mu onwe m, bu ONYENWE ANYI Chineke ha, na m na-anonyere ha, na ha onwe ha kwa, bu ulo Izrel, bu ndi m, otu a ka Onyenwe anyi Chineke kwuputara.

³¹ Unu bu igwe ewu na aturu m, aturu nke ebe ita nri m, mu onwe m bukwa Chineke unu. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya.' "

35

Amuma megide Edom

¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

² "Nwa nke mmadu, chee ihu imegide n'ugwu Sia, buo amuma megide ya,

³ si ya, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri: Mu onwe m na-emegide gi, gi ugwu Sia. Aga m esetikwa aka m imegide gi, mee gi ka i ghoo ebe togboro n'efu.

⁴ Obodo gi niile ka m ga-eme ka ha ghoo mkpomkpo ebe, gi onwe gi ga-abukwa ebe togboro n'efu. Mgbe ahụ, i ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

⁵ " 'N'ih i na i sitere n'iro ahụ di gi n'obi siteri na mgbe ochie rara umu Izrel nye n'aka mma agha, n'oge ha no na-ahuju anya, n'oge ahụ ita ahuhu nke ajo omume ruru n'ogo di ukwu.

⁶ N'ih i nke a, ebe m na-adi ndu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri, aga m enyefe gi n'aka ndi na-awusi obara. Obara ga-achukwa gi oso. Ebe o bu na i kpoghi iwusi obara asi, obara a ga-awusi n'ime gi ga-achu gi oso.

⁷ Aga m eme ka ugwu Sia ghoo ebe togboro n'efu. Aga m esitekwa n'ime ya bipu ndi na-abata abata, na ndi na-apu apu.

⁸ Ugwu ukwu gi niile ga-epuputa n'ozu ndi nwuru anwu, ugwu nta niile, na ndagwurugwu niile na mgbawara niile di n'ala ga-epuputa n'ozu ndi e ji mma agha gbuo.

⁹ I gagh i ebulitekwa isi gi ozo. Ebe togboro n'efu ka i ga-abu ruo ebighi ebi. A gagh i ewuzikwa obodo gi ozo. I ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

¹⁰ " 'N'ih i na i siri, "Mba abuo ndi a, na ala abuo ndi a ga-abu nke anyi, anyi ga-enweta ha," n'agbanyeghi na mu onwe m bu ONYENWE ANYI no n'ebe ahụ.

¹¹ N'ih i ya, ebe m na-adi ndu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri, aga m emeso gi mmeso dika iba uba nke iwe gi na ekworo gi si di, bu nke i gosiri mgbe i kporo ha asi. Aga m emekwa ka ha mata onye m bu, mgbe m kpesiri gi ikpe.

¹² Mgbe ahụ, i ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI nuru okwu ojo ndi ahụ niile i kwuru megide ugwu Izrel niile, na-asi, "E meela ha ebe togboro n'efu, ewerela ha nyefee anyi n'aka ka anyi dogbuo ha."

¹³ Unu nyakwara isi megide m, kwuo okwu kwugide m dika o si di unu mma. Anukwara m ihe niile unu kwuru.

¹⁴ Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri, Mgbe uwa niile na-anuri onu ka m ga-eme ka i ghoo mkpomkpo ebe.

¹⁵ Dịka ị nūriri ọnu mgbe ihe nketa Izrel ghorọ mkpọmkpọ ebe, otu a ka m ga-esi mesoo gi mmeso. I ga-aghokwa ebe togboro n'efu, gi ugwu Sia, gi na ndi Edom niile. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.' ”

36

Olileanya nye ugwu Izrel niile

¹ “Nwa nke mmadu, bu amuma nye ugwu niile di n'Izrel, na-asị ha, 'Ugwu niile nke Izrel, nurunu okwu nke ONYENWE ANYI.

² Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Ndi iro unu ekwuola megide unu si, “Ahaa! Ebe niile di elu nke mgbe ochie aghola ihe nnweta anyi.” ’

³ N'ihia ya, bu amuma si, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: N'ihia na ha emeela ka unu togboro n'efu, chugharia unu oso n'akuku niile, mekwaa ka unu ghororo mba niile ihe nnweta, ma meekwa ka unu buru ndi a na-ekwujọ, na ndi a na-akocha,

⁴ n'ihia ya, unu ugwu niile nke Izrel, nurunu okwu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI. Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-agwa ugwu ukwu na ugwu nta niile, na mgbawara niile di n'ala, na ndagwurugwu niile, na ebe niile togboro n'efu, na obodo ndi ahụ niile ndi mmadu na-ebighi n'ime ya, nke ndi mba ozọ kwakoro ihe di ha n'ime, ma jirikwa ha na-eme ihe ochi.

⁵ Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, O bu site n'inu oku nke obi m ka m ji kwuo okwu megide mba ndi ozọ, ma megidekwa Edom, n'ihia na o bu site n'ikpo asi nke obi ha ka ha ji mee ka ala m buru ihe nnweta ha, ka ha si otu a kposaa, ma chikoro kwa ihe niile di n'ebe ita nri nke anu ulo ala ahụ.’

⁶ N'ihia nke a, bu amuma banyere Izrel, gwa ugwu ukwu ya na ugwu nta ya niile, na mgbawara ala ya, na ndagwurugwu ya niile, si, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri, o bu site n'onuma nke ekworo ka m ji ekwu okwu ndi a, n'ihia na unu ahola ahuhu site na nleli ndi mba ozọ na-eleli unu.

⁷ N'ihia ya, ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, eweliri m aka m elu nuo iyi na mba ndi a gbara unu gburugburu ga-anokwa n'onodu ihere.

⁸ “ ‘Ma unu, ugwu niile nke Izrel ga-awaputa ngalaba, miakwa mkpuru nke ndi m ga-eri, n'ihia na oge ha ga-aloghachi adighikwa anya.

⁹ Lee, mu onwe m dinyeere unu; aga m abia inyere unu aka, n'ihia na a ga-akogharikwa unu, kuokwa mkpuru n'ime unu.

¹⁰ Aga m emekwa ka onuogugu ndi ga-ebi n'ime unu baa uba, o buladi ulo Izrel niile. Ha ga-ebikwa n'obodo niile, wugharikwa ebe niile e tikporo etikpo.

¹¹ Aga m eme ka onuogugu ndi mmadu, na anu ulo di n'ime gi baa uba. Ha ga-amubakwa, juputakwa ebe niile. Ndi mmadu ga-ebikwa n'elu gi dika ha si biri n'oge gara aga. Aga m emekwa ka ihe gaara ha nke oma karja ka o di na mbu. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

¹² Aga m eme ka ndi m, ndi m bu Izrel, biri n'ime unu. Unu ga-abu ihe nweta ha, unu ga-aghokwara ha ihe nketa. Unu agakwaghi agbaba ha aka umu ozọ.

13 “ ‘Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siru, n’ihi na ufodu mba na-ekwuto gi na-asi, “I bu ala na-eri umu ya, ala na-agbaba ndi ya aka umu.”

14 N’ihi nke a, i gaghi erikwa mmadu ozo. I gaghi agbawakwa mba gi aka umu ozo. O bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

15 Agaghi m emekwa ka i nuru mkpari nke ndi mba ozo na-akpari gi. I gaghi anokwa onodu nke ga-eme ka ndi mba ozo lelia gi, maobu no onodu nke ga-eme ka i so ngongo. O bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.’ ”

Nkwa banyere nloghachi Izrel

16 Ozokwa, okwu nke ONYENWE ANYI rutere m nti, si,

17 “Nwa nke mmadu, mgbe umu Izrel bi n’ala nke aka ha, ha meruru ya, site na ndu ojo ha, na omume ha. Ndu ojo ha n’ihu m, di ka adighi ocha nke nwanyi n’oge o no na nsu ya, n’onwa niile.

18 N’ihi ya, awukwasiri m ha onuma m, n’ihi na ha na-awusi obara n’ala ahụ, jirikwa arusi ha na-emeru ya.

19 Achusasiri m ha na mba di iche iche. Otu a ka m si kpee ha ikpe n’ihi uzọ ojo ha, na omume ojo ha.

20 Ma ebe niile ha gara n’etiti mba niile, ha mere ka aha nsu m gharakwa idi nsu, n’ihi na a na-ekwu banyere ha, si, ‘Ndi a bu ndi nke ONYENWE ANYI, ma agbanyeghi nke a, ha sitere n’ala ya puo.’

21 Ihe na-ewutekwa m bu aha nsu m, nke ulo Izrel mere ka o ghara idi nsu n’etiti mba niile bu ebe ha gara.

22 “Ya mere, gwa ulo Izrel, Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: O bughu n’ihi na unu, ulo Izrel, ka m ji na-eme ihe ndi a, kama o bu n’ihi aha nsu m, nke unu mere ka o ghara idi nsu n’etiti mba niile di iche iche ebe ndi unu gara.

23 Aga m eme ka idi nsu nke aha ukwu m, nke unu mere ka o ghara idi nsu n’etiti mba niile, puta ihè. Mgbe ahụ, mba niile ga-amakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara, mgbe a ga-edo m nsu site n’ime unu n’anya ha.

24 “ ‘N’ihi na aga m esi na mba niile di iche iche kpoputa unu. Aga m achikota unu site n’ala niile, mee ka unu bata n’ala unu.

25 Aga m efekwasu unu mmiri di ocha, unu ga-adikwa ocha. Aga m eme ka unu di ocha* site na-adighi ocha unu niile, na site n’ikpere arusi unu niile.

26 Aga m enye unu obi ohuru, kenyekwa unu mmuo ohuru. Aga m ewepu obi nkume nke mmehie di n’ime unu, nye unu mkpuruobi nke anu ahụ.

27 Aga m etinyekwa mmuo m n’ime unu, mee ka unu gbaso ukpuru m niile ma lezie anya mekwaa ihe niile m nyere n’iwu.

28 Unu ga-ebikwa n’ala ahụ nke m nyere nna unu ha. Unu ga-abu ndi m, aga m abukwa Chineke unu.

29 Aga m azoputa unu site na-adighi ocha unu niile. M ga-akpo mkpuru ubi, mee ka o rie nne nke ukwu, agaghi m emekwa ka unwu dakwasu unu ozo.

30 Aga m emekwa ka mkpuru osisi na ihe owuwe ubi baa uba nke ukwu, ka unu gharakwa inata ihere ozo n’ihi unwu,† n’etiti mba niile di iche iche.

31 Mgbe ahụ, unu ga-echeta uzọ ojo unu niile na omume ojo unu niile, unu ga-asokwa onwe unu oyi n’ihi mmehie unu na ihe aru niile unu mere.

* 36:25 Maobu, Aga m asachapu unu † 36:30 Maobu, n’ihi ukọ nri

³² Ma achọrọ m ka unu mata na ọ bughị n'ihhi mma unu ka m ji na-eme ihe ndị a. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara. Unu ulo Izrel, ihere kwesiri ime unu n'ihhi omume ojoo unu mere.

³³ “Nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: N'ubochi ahụ m ga-eme ka i di ocha site na mmehie gi niile, aga m eme ka unu loghachi n'obodo unu biri, a ga-ewugharikwa ebe niile togboro n'efu.

³⁴ Ala ubi ndi ahụ nke togboro n'efu agaghị atogbokwa n'efu n'ihu anya ndi na-agafe agafe. A ga-akokwa ha niile.

³⁵ Mgbe ahụ, ha ga-asi, “Ala a, nke naara atogbo n'efu, aghoola ubi a gbara ogige, nke yiri ogige Iden. Leekwa na obodo niile ndi ahụ e tikporo etikpo, ka e wuzikwara, werekwa mgbidi gbaa ha ogige. Ugbu a, ndi mmadu juputakwara n'ime ha.”

³⁶ Mgbe ahụ, mba niile gbara unu gburugburu, bu ndi foduru, ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI wuziri ebe niile e tikporo etikpo, kuokwa mkpuru n'ebe niile togboro n'efu. Mu onwe m bu ONYENWE ANYI, ekwuola, aga m emekwa ya.’

³⁷ “Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, ozokwa, aga m ege nti, zaa ekpere ulo Izrel, mezuoro ha aririo ha. Aga m eme ka ha baa uba dika igwe anu ulo,

³⁸ dika igwe anu ulo, nke na-ejuputa na Jerusalem n'oge mmemme ya niile a kara aka. N'uzo di otu a, obodo niile e tikporo etikpo ga-ejuputakwa na mmadu ozo. Mgbe ahụ ha ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.”

37

Ndagwurugwu okpukpu kporo nku

¹ Aka nke ONYENWE ANYI dikwasiri m, o sitekwara n'ike Mmuo nke Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI bulie m, debe m n'etiti ndagwurugwu nke juputara n'okpukpu.

² O mere ka m jegharia n'etiti ha. Ahuru m okpukpu kporo nku, nke di ukwu n'onuogugu, ka ha ghasa na ndagwurugwu ahụ.

³ O siri m, “Nwa nke mmadu, okpukpu ndi a ha puru idi ndi ozo?”
Asiri m, “Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI o bu naani gi onwe gi maara.”

⁴ Mgbe ahụ, o siri m, “Buo amuma nye okpukpu ndi ahụ, gwa ha, ‘Unu okpukpu niile kporo nku, geenu nti n'okwu nke ONYENWE ANYI.’

⁵ Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-agwa okpukpu ndi a. Lee, aga m eme ka ume baa n'ime unu, unu ga-adikwa ndu.

⁶ Aga m etinyekwasi unu akwara, na anu ahụ, werekwa akpukpo ahụ kpuchie unu. Aga m etinye ume n'ime unu, unu ga-adikwa ndu. Mgbe ahụ, unu ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.’ ”

⁷ Ya mere, eburu m amuma dika e si nye m n'iwu. Mgbe m no na-ebu amuma ahụ, anuru m uzu, uzu mkpotu. Ma lee, okpukpu ndi ahụ niile bjara ibe ha nso; okpukpu malitekwa ijikota onwe ha onu.

⁸ Mgbe m nokwa na-ele anya, lee, ahuru m ka akwara na anu ahụ malitere ibjakwasi n'elu okpukpu ndi ahụ, akpukpo ahụ kpuchikwara elu ha. Ma n'oge a ume obula adighi n'ime ha.

⁹ Mgbe ahụ, o siri m, “Buo amuma nye ifufe; buo amuma, nwa nke mmadu, si ifufe, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI

kwuru: site n'akukū anọ nke ụwa bịa, gị ume na-enye ndụ, kukwasị ndị a e gburu egbu ka ha dīkwa ndụ ọzọ.' ”

¹⁰ Ya mere, eburu m amuma dika o si nye m n'iwu. Ume ndụ banyekwara n'ime ha. Ha niile dīrī ndụ, bilie ọtọ, guzo n'ụkwu ha, ghọọ usuu ndị agha dī ukwu n'ọnụọgụgụ.

¹¹ Mgbe ahụ, ọ gwara m, “Nwa nke mmadụ, ọkpukpụ ndị a nọchiri anya ụlọ Izrel niile. Ha na-asị, ‘Anyị aghọla ọkpukpụ kporo nkụ, olileanya niile agwukwala, anyị aburula ndị e bipuru.’ ”

¹² N'ihia ya, buo amuma gwa ha, ‘otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, Ndị m, aga m emeghe ili unu, si n'ebe ahụ weputa unu. Aga m eme ka unu loghachitakwa n'ala Izrel.

¹³ N'ikpeazu, mgbe m meghere ili unu mee ka unu si n'ime ya puta, unu bu ndi m ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

¹⁴ Aga m etinye Mmuo m n'ime unu, unu ga-adị ndụ, loghachikwa n'ala unu ọzọ. Unu ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, ekwuola ya, meekwa ya, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.’ ”

Otu mba, otu eze

¹⁵ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

¹⁶ “Nwa nke mmadụ, were osisi dee ihe ndi a n'elu ya, ‘Osisi a nọchiri anya Juda na ndi Izrel e kekotara ya na ha onu.’ Werekwa osisi ọzọ deekwa okwu ndi a n'elu ya. ‘Osisi a nọchiri anya Ifrem, na Josef, na ndi Izrel niile e jikotara ha na ndi a onu.’ ”

¹⁷ Jidekotaa osisi abuo ndi a onu, mee ka ha buru otu osisi n'aka gi.

¹⁸ “Mgbe ndi gi juru gi, ‘I gaghị egosi anyi ihe nke a putara?’ ”

¹⁹ gwa ha, si, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu: Lee, agaje m iwere osisi Josef, nke di Ifrem n'aka, nke bukwa ihe nọchiri anya ebo ufodu ndi Izrel, jidekotaa ya na osisi nọchiri anya Juda, mee ha ka ha ghoo otu osisi, burukwa otu n'aka m.’ ”

²⁰ Were mkpirisi osisi ndi ahụ i dere ihe nke di n'aka gi, gosi ha,

²¹ ma gwakwa ha, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu: Aga m esite na mba niile ndi Izrel jere biri kpoputa ha. Aga m achikotakwa ha site n'akukū niile, kpopata ha n'ala nke aka ha.

²² Aga m eme ha ka ha buru otu mba n'ala ahụ, n'ugwu niile nke Izrel. Ha ga-enwe naani otu eze nke ga-achi ha niile. Ha agaghị abukwa mba abuo maobu alaeze abuo ọzọ.

²³ Ha agaghị ejikwa arusi ha niile, maobu ihe a piri api ruru aru, maobu jiri ihe ojo ndi ọzọ di iche iche meruo onwe ha ọzọ. N'ihia na aga m azoputa ha site na ilaghachi azu n'uzo mmehie ha niile, meekwa ka ha di ocha. Ha ga-abu ndi m, mu onwe m ga-abukwa Chineke ha.

²⁴ “ ‘Ohu m, Devid, ga-abu eze ga-achi ha, ha ga-enwekwa otu onye ozuzu aturu. Ha ga-edebezu iwu m niile, na ukpuru m niile.

²⁵ Ha ga-ebi n'ala ahụ m nyere ohu m Jekob, ala ebe nna nna ha biri. Ha na umu ha ga-ebi n'ime ya. Umụ umu ha ruo ogbo niile ga-ebikwa n'ime ya. Ohu m Devid ga-abu eze ha ruo ebighi ebi.

²⁶ Mu na ha ga-agba ndu udo, ogbugba ndu nke ga-adu ruo mgbe ebighi ebi. Aga m agozi ha, mee ka ha baa uba. N'etiti ha kwa ka ulonso m ga-adu ruo mgbe ebighi ebi.

²⁷ Ebe obibi m ga-abukwa n'etiti ha. E, aga m abu Chineke ha, ha ga-abukwa ndi m.

²⁸ Mgbe ulonso m ga-adu n'etiti ha ruo ebighi ebi, mba niile ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI na-edo Izrel nsọ.’ ”

38

Mmeri di ukwu nke ONYENWE ANYI meriri otutu mba

- ¹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,
² “Nwa nke mmadu, chee ihu n’ala Magog, bukwaa amuma megide Gog, bu onyeisi nke Meshek* na Tubal. Buo amuma megide ya,
³ si, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Ana m edo onwe m imegide gi, Gog, eze ukwu ndi Meshek na Tubal.
⁴ Aga m echighari gi, tinye gi nko n’agba gi abuo, jiri ya kpuputa gi na usuu ndi agha gi niile, na inyinya gi, na ndi na-agba inyinya gi na ihe agha ha, na usuu ndi agha gi niile, ndi ji ota ukwu na ota nta, ndi niile na-ejide mma agha ha.
⁵ Peshia na Itiopia,† na Put, ga-esonyere ha, ha niile ga-ejikwa ota ha na okpu agha ha.
⁶ Goma na usuu ndi agha ya niile, na ndi agha Bet Togama ndi si n’akuku ugwu, di ebe di anya na otutu ndi mba ozo ga-eso gi.
⁷ “Jikere! Jikere onwe gi, gi onwe gi na usuu ndi agha ahụ nọ gi gburugburu, gi Gog, burukwa onyendu ha.
⁸ Mgbe otutu ubochi gasiri, a ga-akpolite gi ibu agha. N’ogologo oge di n’ihu, i ga-ebuso ala ahụ agha bu ala ahụ na-enwetaghachi onwe ya site na mbibi nke ibu agha; ala ahụ e si na mba di iche iche chikotaa ndi bi n’ime ya, mee ka ha birikwa n’ugwu niile nke Izrel ahụ naara atogbo n’efu. E bulatara ha site na mba di iche iche, ma ugbu a, ha anorola n’udo.
⁹ Gi onwe gi, na ndi agha gi niile, na otutu ndi mba ahụ di iche iche ndi na-eso gi, jiri oso, dika ikuku siri ike, rigoo, kpuchie ala ahụ dika igwe ojii.
¹⁰ “‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: N’ubochi ahụ, echiche ojojo ga-abata n’obi gi, mgbe i na-atule otutu ihe di iche iche n’obi gi.
¹¹ I ga-asi, “Aga m ebuli megide n’ala na-enweghi mgbidi, aga m awakpo ndi no n’udo na-adighi atu anya nsogbu obula, ha niile bu ndi bi n’ebe na-enweghi mgbidi, ha enweghikwa ibo onu uzo na mkporo e ji akpochi ha.
¹² Aga m akwata ihe nkwata, lutakwa ihe nluta n’agha. Aga m eweli aka m megide obodo ndi a niile e wughariri ewughari, megidekwa ndi a niile e si na mba di iche iche chikotaa, bu ndi bara ogaranya n’anu ulo na ngwongwo di iche iche, ndi bikwa n’etiti ala a.”
¹³ Ndi Sheba na Dedan, na ndi ahia Tashish niile, na umu odum ya niile ga-aju gi, “I biara ikwata ihe nkwata? I chikotara usuu ndi agha gi n’ihi ikwara ihe nluta, na iburu olaocha na olaedo, na ichiri igwe anu ulo ha, na ngwongwo ha, na ikwakoro ihe ha nwere n’ike?””

Amuma megide Gog

- ¹⁴ “N’ihi ya, nwa nke mmadu, buo amuma si Gog, ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: N’ubochi ahụ mgbe ndi m bu Izrel na-ebi n’udo n’ala ha, o bu na i gaghị ahuta ya?
¹⁵ I ga-esi n’ebe obibi gi di n’ugwu bia, gi na otutu mba di iche iche, ndi na-anokwasi n’inyinya. Ha ga-adi ukwu, buru ndi agha di ike.
¹⁶ Unu ga-abia ibuso ndi m Izrel agha, kpuchie ala ha dika igwe ojii. N’ubochi ndi ahụ di n’ihu, aga m eme ka gi, bu Gog, bia buso ala m agha, ka mba niile si otu a mata m, mgbe m mere ka idi nsọ m puta ihè n’anya ha site n’ihe m ga-eme.’

* 38:2 Ya bu, Roshu † 38:5 Maqbu, Kush.

17 “ ‘The ndị a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuru: O bụ gị, bụ onye ahụ m kwuru okwu banyere ya n’oge gara aga, site n’onye ndị ohu m, bụ ndị amụma Izrel, ndị buru amụma otutu afọ na mgbe ahụ, sị, na m ga-eme ka ị megide ndị m.

18 Lee ihe ga-eme n’ubochi ahụ. Mgbe Gog busoro ala Izrel agha, o ga-esi otu a kpalie iwe m dị oku. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwuputara.

19 N’ihi na esitere m n’inye oku nke obi m, na oke iwe m kwuputa sị, na ala oma jijiji di ukwu ga-adi n’Izrel n’ubochi ahụ.

20 Azu niile di n’oke osimiri, na anu ufe nke eluigwe, na anu ohia, na ihe niile na-akpu akpu, na mmadu niile no n’elu uwa ga-ama jijiji n’ihu m. A ga-akwatu ugwu niile, ebe niile di mkputamkpu ga-adarukwa ala.

21 Aga m akpolite mma agha ka o megide Gog n’ugwu m niile. Onye obula ga-ejikwa mma agha ya megide nwanne ya nwoke. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.

22 Aga m eji oria na-eefe efe na iwusi obara kpee ya ikpe. Aga m awukwasị ya na ndi agha ya na otutu mba di iche iche ndi ahụ so ya, oke mmiri ozuzo na akummiri, na nkume oku.

23 Otu a ka m ga-esi gosi idi ukwu m, na idi nsọ nke aha m. Aga m emekwa ka a mara m n’anya mba niile di iche iche. Mgbe ahụ, ha ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.’

39

1 “Ma gị, nwa nke mmadu buo amuma megide Gog, sị, ‘Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ na-ekwu: Ana m emegide gị, Gog, onyeisi nke Meshek na Tubal.

2 Aga m echighari gị, kpuru gị na-aga. Aga m esi n’ebe dikarisiri anya n’akuku ugwu kpota gị, ziga gị ka i buso ugwu niile nke Izrel agha.

3 Mgbe ahụ, aga m etichapu uta di gi n’aka ekpe, meekwa ka aku niile nke di n’aka nri gi dachapu.

4 N’elu ugwu niile nke Izrel ka ị ga-ada, gi onwe gi, na usuu ndi agha gi niile, na mba niile di iche iche ndi na-eso gi. Udele niile di iche iche na anu ohia niile ka m ga-enyefe anu ahụ unu ka ha were unu mere ihe oriri.

5 I ga-ada n’ohia na-enweghi ebe nzobe, n’ihi na m ekwuola ya. Otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri.

6 Aga m awukwasị oku n’ahụ Magog, na n’ahụ ndi ahụ niile bi n’udo, n’onye mmiri niile. Ha ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI.

7 “ ‘Aga m eme ka amara aha nsọ m n’etiti ndi m bu Izrel. Agaghi m ekwekwa ka e lejia aha nsọ m anya ozọ.* Mba niile di iche iche ga-amatakwa na mu onwe m bu ONYENWE ANYI, bu Onye nsọ no n’Izrel.

8 Lee, o na-abia, n’ezie, o ga-emekwa, otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri. Nke a bu ubochi ahụ nke m kwuru ihe banyere ya.

9 “ ‘N’oge ahụ, ndi bi n’obodo niile nke Izrel ga-apu tutukotaa ngwa agha ndi ahụ, were funwue oku, surekwaa ha oku, ma ota ukwu ma ota nta niile, uta na aku niile, ma mkpo agha na ube niile. O bu afọ asaa ka ha ga-eji ha mere nku.

10 Ha agaghi akpatakwa nku site n’ohia ozọ, maobu gbuta ha site n’oke ohia, n’ihi na ha ga-eji ngwa agha ndi a mere ihe ifunwu oku. Mgbe ahụ, ha ga-akwata ihe onwunwe nke ndi ahụ kwakoro ihe onwunwe ha n’agha,

* 39:7 Mee ka o ghara idi nsọ ozọ

lụtakwa ihe onwunwe nke ndị ahụ lunara ha ihe onwunwe ha n'ike. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

11 “N'ubochi ahụ, aga m enye Gog ebe olili ya n'Izrel, n'ime ndagwurugwu si owuwa anyanwu gawa n'uzo oke osimiri. O ga-anochi uzo ndi ije n'ihu na ebe ahụ ka a ga-eli Gog na usuu ndi agha ya. Ya mere, a ga-akpo ya Ndagwurugwu Hamon Gog.

12 “Onwa asaa ka o ga-ewe ndi Izrel ili ozu ahụ niile, ime ka ala ahụ di ocha.

13 Ndi niile nke ala ahụ ga-eli ha, ubochi ahụ m ga-eme ka ebube m puta ihè ga-abu ubochi ihe ncheta nye ha. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

14 A ga-ekewaputakwa ndi oru ha ga-abu naani ime ka ala ahụ di ocha. Ha ga-ejehari n'ala ahụ niile, ha na ndi ozo, na-eli ozu obula bu ndi togboro n'ala.

“Mgbe onwa asaa zuru, ha ga-edo anya chogharia n'ala ahụ ma o nwere ebe ozu ozo di.

15 Mgbe ahụ, ha na-ejehari, o buru na onye obula achota okpukpu mmadu o ga-amanye ihe iribama n'akuku ya, ka ndi na-eli ozu hu ha, kporokwa ha gaa na Ndagwurugwu Gog na ndi agha ya lie ha.

16 Ozokwa, otu obodo aha ya bu Hamona, nke putara otutu, ga-adi n'ebe ahụ. Otu a ka ha ga-esi mee ka ala ahụ di ocha.

17 “Nwa nke mmadu, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, kpo umu nnunu niile oku, na anu oha niile di iche iche, si ha, 'Chikotaanu onwe unu, site n'akuku niile bianu n'ochuchu aja m, nke mu onwe m na-achụ n'ihu unu, bu aja di ukwu nke m na-achụ n'elu ugu niile di n'Izrel. N'ebe ahụ ka unu ga-anọ taa anu, nuokwa obara.

18 Anu ahụ ndi di ike ka unu ga-eri, o bukwa obara ndiisi niile nke uwa ka unu ga-anu, dika a ga-asi na ha bu ebule na umu aturu, na mkpi, na oke ehi, anu mara abuba nke si na Bashan.

19 Unu ga-erijukwa abuba afo, nubigakwa obara oke ruo mgbe o ga-ebu unu, site n'aja mmemme nke m na-achụ n'ihu unu.

20 Afo anu inyinya, na ugboala, na nke ndi dike, na nke ndi agha niile ga-eju unu na tebul m.' Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya.

21 “Mgbe ahụ, aga m egosi ebube m na nsopuru m n'etiti mba niile di iche iche. Mba niile ga-ahukwa ahuhu nke m tara ha, na aka m nke m tukwasiri ha.

22 Site n'ubochi ahụ gaa n'ihu, ulo Izrel ga-amata na mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke ha.

23 Mba niile ga-amatakwa na o bu n'ihu mmehie ka e ji dota Izrel n'agha, buru ha jee mba di iche iche. Ha ga-amata na ihe di otu a dakwasiri ha n'ihu ekwesighi ntukwasiri obi ha. O bu n'ihu ya ka m ji zoo ihu m site n'ebe ha no, were ha nyefee n'aka ndi iro ha. Ha niile dakwara site na mba agha.

24 Atara m ha ahuhu dika adighi ocha ha na ajo omume ha si di. Ezokwara m ihu m site n'ebe ha no.

25 “N'ihu ya, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, Aga m eme ka Jekob a dotara n'agha lota. Aga m enwekwa obi ebere n'ahu ndi Izrel niile. Aga m esitekwa n'ekworo mee ka aha m digide nsọ.

26 Ha ga-echezokwa ihe ihere ha, na-ekwesighi ntukwasiri obi ha niile, nke ha gosiri m, mgbe ha biri n'udo n'ala ha, na-enweghi onye na-eme ka ha tuo egwu.

²⁷ Mgbe m mere ka ha site na mba di iche iche p̄ta, mgbe m sitere n'ala niile nke ndi iro ha kpop̄ta ha, aga m esite na ha gosi idi ns̄o m nye mba di iche iche.

²⁸ Mgbe ah̄u, ha ga-amata na m̄u onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke ha. Ha ga-amata na o bu ezie na o bu m mere ka a d̄ota ha n'agha buru ha jee mba di iche iche, na m ga-achik̄ota ha mee ka ha loghachi n'ala nke aka ha. O dikwagh̄i onye a ga-ahap̄u na mba ozo.

²⁹ Agagh̄i m ezokwa ihu m ozo n'ebe ha no, n'ih̄i na aga m awukwas̄i ul̄o Izrel Mmuo m. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya."

40

Ulonso ukwu ohuru

¹ N'af̄o nke iri abuo na ise nke e mere ka anyi biri na mba ozo, na mbido af̄o ah̄u, n'ubochi nke iri, nke onwa ah̄u n'af̄o nke iri na an̄o site na mgbe obodo ah̄u dara, n'otu ubochi ah̄u ka aka ONYENWE ANYI dikwas̄iri m n'ah̄u. O mere ka m bia n'ebe ah̄u.

² N'oh̄u di iche iche Chineke mere ka m hu, o buuru m gaa n'ala Izrel, debe m n'elu ugwu di elu nke ukwu, ebe m no hu ihe dika obodo a na-ewu ohuru, nke di n'akuku ndida ugwu ah̄u.

³ O mere ka m biaruo n'ebe ah̄u, ma lee, ahuru m otu nwoke nke udidi ya na-enwu dika bronz ka o guzo n'akuku onu uzo ama. O na-ejide eriri akwa ocha, na osisi e ji at̄u ihe n'aka ya.

⁴ Nwoke ah̄u siri m, "Nwa nke mmadu, lezie anya nke oma, gekwaa nti tinyekwa ihe niile m gaje igosi gi n'obi, n'ih̄i na-akpotara m gi n'ebe a n'ih̄i ka ih̄u ihe ndi a. Gwakwa umu Izrel ihe niile i huru."

Onu uzo ama nke owuwa anyanwu na ogige di na mputa

⁵ Mgbe ah̄u, ahuru m mgbidi gbara ulonso ah̄u gburugburu. Idi ogologo nke osisi ihe otutu nke di n'aka nwoke ah̄u, ruru mita ato na uma abuo, nke obula n'ime ha ruru iri sentimita ise na ato.* O turu mgbidi ah̄u, choputa na ila elu ya di mita ato na okara. Isa mbara ya dikwa mita ato na okara.

⁶ Emesia, o gara n'onu uzo ah̄u chere ihu n'owuwa anyanwu, rigoro n'ihe nrigo elu, tuo ala ala uzo mbata nke onu uzo ah̄u. Obosara ya di mita ato na okara.

⁷ Oghere di n'ulo ah̄u nke bu ebe ndi nche na-an̄o di mita ato n'okara n'obosara. Mgbidi di n'etiti ha di mita abuo na uma asaa n'igbidi. Ebe e si abata na mputa onu uzo ama nke chere ulonso ukwu ah̄u ihu, di mita ato n'okara n'omimi.

⁸ O jikwa ihe otutu tuo ebe mputa onu ul̄o nke onu uzo ama,

⁹ o di mita an̄o na uma abuo n'omimi. Ogidi di n'akuku ya di otu mita n'igbidi. Ebe mputa onu ul̄o nke uzo ama ya chere ihu n'ulonso ukwu.

¹⁰ N'ime onu uzo ama nke owuwa anyanwu, e nwere oghere ato di n'akuku obula, oghere ato ndi ah̄u ha n'otu. Ihu akuku aja ya niile nke chere ha ihu bukwa otu n'otutu.

¹¹ Mgbe ah̄u, o turu obosara nke mbata onu uzo ama ah̄u, o di mita ise na uma ato n'obosara, na mita isii na uma itoolu n'ogologo.

¹² N'ihu oghere niile nke ul̄o ah̄u e nwere mgbidi di otu okara mita n'idi elu ya. Akuku an̄o nke oghere ndi a ha otu. Ha ruru mita ato mita ato.

* 40:5 Maobu, iri sentimita an̄o na ise nakwa otu ntu-aka

¹³ Mgbe ahụ, ọ tūrụ obosara ọ́nụ ụ́zọ ama ahụ, site n'elu ụ́lọ nke otu ime ụ́lọ ruo n'elu ụ́lọ nke ime ụ́lọ chere ya ihu; obosara ya dī mita iri na atọ́, site n'otu oghere ruo n'oghere nke chere ya ihu.

¹⁴ Ọ́ tūrụ ogologo ogidi niile dī n'akụkụ́ n'ime mgbidi ọ́nụ ụ́zọ ama ụ́lọ ahụ, chọ́pụta na ọ́ dī iri mita atọ́ na abụ́ọ, ọ́ bụ́ladī ruo n'akụkụ́ mgbidi nke chere ihu n'ọ́nụ ụ́zọ ama ogige ahụ.

¹⁵ Site n'ihu ọ́nụ ụ́zọ ama mbata ahụ, ruo n'ebe ngwụ́cha nke ọ́nụ ụ́zọ dī na mputa ọ́nụ ụ́lọ ya dī iri mita abụ́ọ na asaa.

¹⁶ Ọ́nụ ụ́lọ ndī ahụ niile nwere oghereikuku dī warawara n'akụkụ́ aja ụ́lọ ha, dīka mputa ọ́nụ ụ́lọ ahụ nwekwara; oghereikuku ndī a dī gburugburu dī n'ime, n'etiti ọ́nụ ụ́lọ ndī a. N'aja ụ́lọ ndī a niile, e nwere oyiyi nkwụ́ dī iche iche e sere n'elu ha.

Ogige dī n'ezi

¹⁷ Ọ́ kpọ́batara m n'ogige dī n'ezi. N'ebe ahụ, ahurū́ m ụ́fọ́dụ ọ́nụ ụ́lọ dī na pevumentī e wunyere gburugburu ogige ahụ niile. Ha dī iri ọ́nụ ụ́lọ atọ́ dī n'ogologo pevumentī ahụ.

¹⁸ Ebe nzọ́kwasi ụ́kwụ́ a gara ogologo ruo n'akụkụ́ ọ́nụ ụ́zọ ama, ogologo ya na ọ́nụ ụ́zọ ama ahụ ha, nke a bụ́ pevumentī nke dīkarīrī ala.

¹⁹ Mgbe ahụ, ọ́ tūrụ ị́dī ogologo ya, site n'ime ọ́nụ ụ́zọ ama nke dīkarīrī ala ruo n'ọ́nụ ụ́zọ nke ime ogige, o ruru iri mita ise na atọ́ n'akụkụ́ ihu anyanwụ́ nakwa n'akụkụ́ ugwu.

Ọ́nụ ụ́zọ mbata dī n'ugwu

²⁰ Ọ́ tūrụ ogologo na obosara ọ́nụ ụ́zọ nke dī n'ugwu, nke e si abanye n'ogige dī n'ezi.

²¹ Ime ụ́lọ ya dī ọ́nụ ụ́lọ atọ́ n'akụkụ́ ya ọ́bụ́la. Akụkụ́ aja na mputa ọ́nụ ụ́lọ ya, bụ́ otu ọ́tụ́tụ́ dīka ọ́tụ́tụ́ nke ọ́nụ ụ́zọ ama mbụ́. Ị́dī ogologo ya dī iri mita abụ́ọ na asaa, ebe obosara ya dī mita iri na atọ́.

²² Oghereikuku ya, mputa ọ́nụ ụ́zọ ya na osisi nkwụ́ e sere n'ahụ́ aja ụ́lọ ahụ niile, dīka e mere n'akụkụ́ ọ́nụ ụ́zọ ama nke na-eche ihu n'ọ́wụ́wa anyanwụ́, bụ́ otu ọ́tụ́tụ́. Ihe nrigo nwere nzọ́ ụ́kwụ́ asaa dī nke e si aga na mputa ọ́nụ ụ́lọ ahụ na ncherita ihu ogige ezi.

²³ Otu ọ́nụ ụ́zọ dī nke gara n'ogige dī n'ime, nke chere ihu ọ́nụ ụ́zọ mbata dī n'ugwu, dīka ọ́ dīkwa n'akụkụ́ nke ọ́wụ́wa anyanwụ́. Ọ́ tūrụ site n'otu ọ́nụ ụ́zọ ama ruo na nke chere ya ihu, ọ́ dī iri mita ise na anọ́.

Ọ́nụ ụ́zọ mbata dī na ndīda

²⁴ Mgbe ahụ, o duuru m gaa n'akụkụ́ ndīda, a hurū́ m ọ́nụ ụ́zọ mbata ndīda. Ọ́ tūrụ tųọ́ akụkụ́ ogidi ọ́nụ ụ́zọ ahụ na mputa ọ́nụ ụ́lọ ya, chọ́pụta na ya na ndī ọ́zọ́ bụ́ otu ọ́tụ́tụ́.

²⁵ Ọ́nụ ụ́zọ ama ya na mputa ọ́nụ ụ́lọ ya nwere oghereikuku dī warawara gbaa gburugburu, dīka e nwere na ndī ọ́zọ́ niile. Ị́dī ogologo ya dī iri mita abụ́ọ na asaa, ebe obosara ya dī mita iri na atọ́

²⁶ Ihe nrigo nwere nzọ́ ụ́kwụ́ asaa dīkwa ị́jī rigoo ya, mputa ọ́nụ ụ́lọ ya dīkwa na ncherita ihu ha, o nwekwara ihe ị́chọ́ mma osisi nkwụ́ e sere n'ahụ́ akụkụ́ aja ahụ, otu n'otu akụkụ́, nke ọ́zọ́ n'akụkụ́ nke ọ́zọ́.

²⁷ Ogige nke dī n'ime, nwekwara ọ́nụ ụ́zọ ama nke na-eche ihu na ndīda. Ọ́ tūrụ site n'otu ọ́nụ ụ́zọ ama ruo na nke chere ya ihu, ọ́ dī iri mita ise na anọ́.

Ụ́zọ́ ndī na-eduba n'ogige ime

²⁸ O duuru m site n'ọ́nụ ụ́zọ dī na ndīda banye n'ogige dī n'ime. Ọ́ tūrụ ọ́nụ ụ́zọ mbata a hụ́ na ya na ọ́nụ ụ́zọ nke dī ọ́zọ́ bụ́ otu ọ́tụ́tụ́.

²⁹ N'ọnu ụlọ ya niile, n'akukụ aja ya niile, na mputa ọnu ụlọ ya bukwa otu otutu dika ndi ozo niile. Onu uzọ ama ya na mputa ọnu ụlọ ya nwere oghere gbaa gburugburu. Idi ogologo ya di iri mita abuo na asaa, ebe obosara ya di mita iri na ato.

³⁰ Mputa ọnu ụlọ nke ndi di gburugburu ogige nke ime, di iri mita na ato n'obosara, na mita abuo na uma ato n'idi omimi.

³¹ Mputa ọnu ụlọ ya chere ihu n'ogige di n'ezi, oiyi osisi nkwu ka eji choo ogidi ọnu ụlọ ahụ mma, ihe nrigo nwere nzo ukwu asato ka eji arigo ya.

Ogige ime na onu uzọ mbata owuwa anyanwu

³² O kpobatakwarara m n'ogige di n'ime site n'onu uzọ mbata nke owuwa anyanwu. O tukwara ọnu uzọ ama ahụ, chopta na ya na ndi ozo bukwa otu otutu.

³³ N'ọnu ụlọ ya niile, n'akukụ aja ya niile, na mputa ọnu ụlọ ya niile bukwa otu otutu dika ndi ozo niile. Onu uzọ ama ya na mputa ọnu ụlọ ya nwere oghere gbaa gburugburu. Idi ogologo ya di iri mita abuo na asaa, ebe obosara ya di mita iri na ato.

³⁴ Mputa ọnu ụlọ ya chere ihu n'ogige di n'ezi. Oiyi nkwu e sere ese ka eji choo akukụ ogidi ọnu uzọ ya mma, n'akukụ nke a, nakwa n'akukụ nke ozo. Ihe nrigo nwere nzo ukwu asato ka eji arigo ya.

³⁵ O mere ka m biaruo n'onu uzọ ama mbata nke ugwu. O turu ya, chopta na otutu ya dikwa ka nke ndi ozo,

³⁶ dika ọnu ụlọ ya niile, n'akukụ aja ya niile, na mputa ọnu ụlọ ya, ha niile nwere oghere gbaa gburugburu. Idi ogologo ya di iri mita abuo na asaa, ebe obosara ya di mita iri na ato

³⁷ Mputa ọnu ụlọ ya chere ihu n'ogige di n'ezi. Oiyi nkwu e sere ese ka eji choo akukụ ogidi ọnu uzọ ya mma, n'akukụ nke a, nakwa n'akukụ nke ozo. Ihe nrigo nwere nzo ukwu asato ka eji arigo ya.

Onuulo di iche iche ebe ikwado aja

³⁸ Otu onuulo nke nwere onu uzọ dikwa n'akukụ mputa ọnu ụlọ nke ime ime onu uzọ ama obula, ebe a na anọ asacha anu aja nsure oku niile.

³⁹ N'ime mputa ọnu ụlọ nke onu uzọ ama, ka tebul abuo di n'otu akukụ, abuo nke ozo dikwa n'akukụ nke ozo nke onu ụlọ ahụ. N'elu ha ka a na-egbu anu e ji achu aja nsure oku, maobu aja mmehie, maobu onyinye n'ihia aja ikpe omuma.

⁴⁰ N'akukụ mgbidi ezi nke mputa ọnu ụlọ nke onu uzọ ama, n'akukụ ihe nrigo nke di na mbata ọnu uzọ ugwu, e nwere tebul abuo, n'akukụ nke ozokwa nke ihe nrigo ahụ, e nwekwara tebul abuo n'ebe ahụ.

⁴¹ Ya mere, e nwere tebul anọ n'otu akukụ ihe nrigo ahụ, nwekwa anọ n'akukụ nke ozo ya, ya bu, tebul asato ma agukota ya onu, ebe a na-anọ egbu anu e ji achu aja.

⁴² E nwekwara tebul anọ ndi ozo n'ime onu ụlọ ahụ e ji nkume a wara awa wuo. N'elu ya ka a na-anọ akwado anu a ga-eji choo aja nsure oku. Idi elu tebul ndi a bu iri sentimita asato. Obosara elu ha n'akukụ niile di iri sentimita ise na ato. Ngwongwo niile e ji egbu anu e ji achu aja na-adi n'elu tebul ndi a.

⁴³ E ji nko nke idi ogologo ya di sentimita itoolu ejigidesi tebul ndi ahụ ike n'ahụ aja ụlọ. Nko ndi a di gburugburu tebul ndi ahụ. O bukwa n'elu tebul ndi a ka a na-edebe anu niile e ji enye onyinye.

Onu ụlọ ndi nchujaja

⁴⁴ N'ime ogige di n'ime, e nwere onuulo abuo nke nwere uzọ e si abanye n'ogige di n'ime. Otu di n'akuku onu uzọ ama di n'ugwu, chee ihu n'odida anyanwu, nke ozọ di n'akuku onu uzọ ama di n'odida anyanwu, chee ihu n'ugwu.

⁴⁵ O gwara m, "Onuulo ahụ di n'akuku onu uzọ ama di n'ugwu bu nke ndi nchujaja, ndi na-eje ozi n'ulonso ukwu.

⁴⁶ Onuulo nke di n'akuku onu uzọ ama chere ihu n'ugwu, bu nke ndi nchujaja ndi na-eche ebe ichu aja nche. Ndi a bu umu umu Zadok. O bu naani ha ka e kwere ka ha nwee ike ibiaru ONYENWE ANYI nso, ijere ya ozi site n'etiti ebo Livayi niile."

⁴⁷ Mgbe ahụ, o turu ogige ime ahụ, choputa na ogologo ya di iri mita ise na asato. Obosara ya bukwa otu ihe ahụ. Ebe ichu aja dikwa n'ihu ulonso ukwu ahụ.

Ulonso ukwu ohuru ahụ

⁴⁸ O mere ka m biaruo na mputa onu ulo nke ulonso ukwu ahụ, o turu akuku ogidi onu uzọ nke mputa onu ulo ahụ, o ruru mita abuo na uma ato n'obosara, n'akuku ya abuo. Ebe mbata ya ruru mita asaa na uma ano n'obosara, ebe akuku aja ulo ahụ ruru otu mita na uma isii n'obosara, n'otu akuku nakwa n'akuku nke ozọ ya.

⁴⁹ Ebe mputa onu ulo ahụ di ihe ruru mita iri na otu n'obosara, sitekwa n'azu ruo n'ihu ya ruru mita isii na uma ano. O bu ihe nrigo iri ka eji arigo ya. Ogidi dikwa n'akuku onu uzọ abuo ahụ otu n'akuku nke a ozọ n'akuku nke ozọ ya.

41

¹ Mgbe ahụ, nwoke ahụ kpobatarara m n'onu ulo ezumezu ahụ, o turu akuku onu uzọ ya. Akuku ya obula di mita ato na uma abuo, nke a bu obosara ulo ikwu ahụ.

² Obosara onu uzọ mbata ya di mita ise na uma ato. Akuku aja abuo nke onu uzọ ahụ dikwa mita abuo na uma asaa. O tukwara ogologo ulo ezumezu ahụ; ya diri iri mita abuo na otu n'ogologo, obosara ya di mita iri na otu.

³ Mgbe ahụ, o banyere n'ime ime ebe nsọ ahụ, tuo ogidi di n'onu uzọ e si abanye n'ime ya, choputa na obosara nke obula bu otu mita na otu uma, obosara onu uzọ ahụ n'onwe ya di mita ato na uma abuo. Akuku aja nke onu uzọ obula di mita ato na uma asaa n'obosara.

⁴ O turu ogologo ime ebe nsọ ahụ, ya di mita iri na okara, obosara ya dikwa mita iri na okara, n'ogologo ulo ezumezu ahụ. Ma o siri m, "Ebe a bu Ebe Kachasi Nso."

⁵ O tukwara mgbidi ulonso ukwu ahụ choputa na idi igbidi ya bu mita ato na uma abuo. E nwekwara onuulo ndi di gburugburu ulonso ukwu ahụ, nke obula di mita abuo na otu uma n'igbidi.

⁶ Onuulo nta ndi a di n'okpukpu ato, nke obula n'elu ibe ya, okpukpu obula nwere iri onuulo ato. E nwere mgbidi gbara aja ulonso ahụ gburugburu n'akuku niile, ka ha buru ihe nkwardo nye onuulo nta ndi a, ka ihe nkwardo ndi a ghara ibu ihe a runyere n'aja ulonso ukwu ahụ.

⁷ E wuru onuulo nta ndi a ka obosara onuulo ndi ahụ niile di n'elu ibe ha di ukwu kari obosara ndi nke di n'okpuru ha. N'uzo di otu a, obosara onuulo niile di n'okpukpu nke abuo di ukwu kari nke di n'ala; nke ato dikwa ukwu kari nke abuo. E wukwara ebe e si arigo site n'okpukpu nke dikarisiri ala rigoruo n'onuulo ndi kachasi elu, site n'okpukpu nke di n'etiti.

⁸ Ahuru m na ulonso ukwu ahụ nwere ebe e wuliri elu n'akuku ya niile. O bukwa ebe a di elu ka e ji mee ntọala onuulo nta ndi ahụ niile. Idi ogologo nke ebe ahụ e wuliri elu bu mita ato na uma abuo.

⁹ Idi arọ nke mgbidi onuulo nta ndi a n'akuku ezi bu mita abuo na uma ato. Ala togboro n'efu n'etiti onuulo nta ulonso ukwu ahụ,

¹⁰ na onuulo ndi nchujaja di mita iri na okara n'obosara, gbaa gburugburu ulonso ukwu ahụ.

¹¹ E nwere onu uzo ndi a na-esi abanye n'onuulo nta ndi ahụ, site n'ala ahụ na-enweghi ihe aruru na ya, otu onu uzo n'akuku ugwu, nke ozo n'akuku ndida. Obosara ala nke foduru di mita abuo na uma ato n'akuku niile gbaa gburugburu.

¹² Ma ulo nke na-eche ihu n'ogige ulonso ukwu ahụ, n'akuku odida anyanwu, di iri mita ato na asaa n'obosara, idi igbidi nke aja ulo ahụ di mita abuo na uma ato, gbaa gburugburu, ogologo ya dikwa iri mita ano na asato.

¹³ Mgbe ahụ, o turu ulonso ukwu ahụ, ya diri iri mita ise na ato, ogige ulonso, na ulo ahụ nakwa mgbidi ya, dikwa iri mita ise na ato n'ogologo.

¹⁴ Obosara nke ogige ulonso n'akuku owuwa anyanwu, tinyere ebe ihu ulonso ukwu ahụ, di iri mita ise na ato.

¹⁵ O turu idi ogologo nke ulo ahụ chere ihu n'ogige di n'azu ulonso ukwu ahụ, tinyere ebe njeghari ya nke di n'akuku abuo ya. O di iri mita ise na ato.

Ulo ezumezu ahụ, n'ime ebe nsọ ahụ, na mputa nke onu ulo, bu nke chere ihu n'ogige ahụ,

¹⁶ ya na onu uzo ndi ahụ, na oghereikuku niile di warawara, na ebe njeghari gbara ha ato gburugburu, ihe niile, elu ma ala, tinyere onu uzo bu nke eji osisi mmachite. Ala ya, na mgbidi ya ruo na oghereikuku, ma oghereikuku niile bukwa ihe ekpuchiri ekpuchi.

¹⁷ N'elu oghere di n'ebe onu uzo ezi, nke gara n'ime ebe nsọ, nakwa n'ahụ aja niile, na nkebi na nkebi, gbaa gburugburu n'ime na n'ezi ebe nsọ ahụ,

¹⁸ ka a turu oyiyi cherubim na osisi nkwu. Cherubim na-esota osisi nkwu. Osisi nkwu obula na-esotakwa cherubim. Cherub obula nwere ihu abuo:

¹⁹ otu akuku cherub nke bu ihu mmadu chere ihu n'otu nkwu. Ihu ya nke ozo, nke bu ihu odum, chere ihu na nkwu nke di akuku nke ozo. A turu ha gburugburu ulonso ukwu ahụ.

²⁰ Site n'ala ulo ruo n'elu onu uzo ya, a turu oyiyi cherubim na osisi nkwu n'ahụ aja ulo ezumezu ahụ.

²¹ Onu ulo ezumezu ahụ nwere mbudo ibo nke akuku ano ya ha otu n'otutu. Nke di n'ihu Ebe ahụ Kachasi Nso, yiri ndi ozo.

²² Ebe ichu aja ya bu nke eji osisi wuo. Akuku niile nke ebe ichu aja a ha n'otu. O di otu mita na okara n'ogologo, dirikwa iri sentimita itoolu n'akuku ya obula. Osisi ka e ji wuo nkuku ano ya, akuku ya niile, na ntọala ya. Mgbe ahụ, nwoke ahụ gwara m, "Nke a bu tebul na-adi n'ihu ONYENWE ANYI."

²³ Ma ulo ezumezu, ma Ebe ahụ Kachasi Nso, nwere onu uzo abuo, n'otu n'otu.

²⁴ Onu uzo obula nwere ibo abuo, ibo abuo nke a na-akwaghari gburugburu.

²⁵ A tũnyere onyinyo cherubim na osisi nkwũ n'elu ibo na-edubanye n'ụlọ ezumezu ahụ, dika ndi ahụ a tũrũ n'ahũ mgbidi niile. E jikwa osisi rũchie elu ihu mputa nke ọnu ụlọ ahũ.

²⁶ Windo* di warawara di n'aja mputa ọnu ụlọ ahũ, nke e sekwasiri oyiya osisi nkwũ; ọnuụlọ nta niile nke ụlọnsọ ukwu ahũ nwekwara ihe a rũnyere n'elu ụzọ ya, nke a machiri amachi.

42

Ọnuụlọ ndi nchũaja

¹ Nwoke ahũ duuru m gaa n'akũkũ ugwu, banye n'ime ogige ahũ di n'ezi, kpobata m n'ime ọnuụlọ ndi ahũ di na ncherita ihu n'akũkũ ugwu nke ụlọnsọ ukwu ahũ.

² Ụlọ ahũ nke ọnu ụzọ ya chere ihu n'ebe ugwu di iri mita ise na atọ n'ogologo, ebe obosara ya di iri mita abũ na asaa.

³ Ma n'akũkũ nke di iri mita na otu, site n'ime ogige nakwa n'akũkũ nke di na ncherita ihu pevumentĩ nke ogige di n'ezi, ebe njeghari chere ebe njeghari ọzọ ihu, n'okpukpu atọ ahũ.

⁴ N'ihu ọnuụlọ ndi a, e nwere ka ụzọ njeghari nke di mita ise na ụma atọ n'obosara, dikwa iri mita ise na atọ n'ogologo. Ọnu ụzọ ha niile chere ihu n'ugwu.

⁵ Okpukpu ụlọ nke di n'elu asaghi mbara dika nke di n'ala, n'ihĩ na ebe njeghari ndi ahũ weere ọtũtũ oghere kariya ka ọ di n'ọnuụlọ ndi di okpukpu nke di n'ala na nke etiti ụlọ ahũ.

⁶ Ebe a na-ejighi ogidi wuo ụlọ a, dika e si wuo ndi di n'ogige, nke a mere ka ụlọ ndi di n'elu na-akpa nkpa kariya ndi nke di n'ala, na ndi di n'etiti.

⁷ E nwere mgbidi aja nke di n'ezi n'akũkũ ọnuụlọ niile, n'uzọ ogige nke di n'ezi. Ọ mapũtara n'ihu ọnuụlọ ndi ahũ, ogologo ihe di iri mita abũ na asaa.

⁸ N'ọtũtũ ogologo ọnuụlọ ndi a, ndi di nso n'ogige mputa, ruru mita iri abũ na itoolu, ebe ogologo ndi nke dikarisiri nso ebe nsọ ahũ, ruru mita iri ise na asatọ.

⁹ N'okpuru ọnuụlọ ndi a, e nwere ụzọ mbata n'akũkũ ọwũwa anyanwũ, dika mmadũ na-abata ha site n'ogige di na mputa.

¹⁰ N'akũkũ ndida, n'ogologo aja ụlọ di n'ogige mputa, nke di n'akũkũ ogige ụlọnsọ ukwu, nke chere aja ụlọ mputa ihu, ọtũtũ ọnuụlọ di ya.

¹¹ Ụzọ njeghari di n'etiti akũkũ abũ ụlọ ahũ, ha dikwa ka ọnuụlọ ndi ahũ nke di n'uzọ ugwu. Ogologo ha na obosara ha bũ otu; ha niile yiri onwe ha. Ọnu ụzọ ya dikwa ka ọnu ụzọ di n'ugwu.

¹² Otu a ka ọnu ụzọ e si abanye n'ime ọnuụlọ ndi a di na ndida si di. E nwere ọnu ụzọ na mputa, nke di na mgbidi ahũ chere ihu n'ọwũwa anyanwũ. Ebe a ka e si abanye n'ime ọnuụlọ ndi ahũ.

¹³ Mgbe ahũ, ọ siri m, "Ime ọnuụlọ niile di n'ugwu, na ime ọnuụlọ ndi di na ndida, bũ ndi a chere ogige ụlọnsọ ahũ ihu, bũ ime ụlọ di nsọ, nke ndi nchũaja. Ebe ndi nchũaja ndi na-abia nso ONYENWE ANYI ichũ aja ganọ rie nri niile nke kachasi nsọ, n'ebe ahũ ka ha ga-edebekwa aja inata ihuoma, aja mmehie na aja ikpe omũma, n'ihĩ na ụlọ ndi a di nsọ.

¹⁴ Mgbe ndi nchũaja bara n'ime ebe nsọ ahũ nke e kewapũrũ ichẽ, ha aghaghi esikwa n'ebe ahũ putu n'ogige mputa ezi, tupu ruo mgbe ha yisara uwe ha yii jee ozi, n'ihĩ na uwe ndi a di nsọ. Ha ga-eyiri uwe ọzọ, tupu ha abanye n'akũkũ ụlọ ndi ahũ diiri ndi ọzọ."

* 41:26 Ya bũ, oghereikuku

¹⁵ Mgbe ọ tuchara ihe ndị dị n'ime ebe ụlọnsọ ahụ, o duuru m site n'ọnu ụzọ dị n'ọwụwa anyanwụ pụta, tuckwaa n'akụkụ niile gburugburu.

¹⁶ O ji ihe ọtụtụ dị ogologo tụt akụkụ ọwụwa anyanwụ, ọ dị ihe ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise.

¹⁷ O ji mkpirisi osisi ahụ e ji atụ ihe tụt akụkụ nke ugwu ma chọpụta na ọ dị ihe ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise.

¹⁸ Ọ tuckwara akụkụ nke ndịda, chọpụtakwa na ọ dị ihe ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise.

¹⁹ Mgbe ahụ, ọ tughariri jirikwa ihe ọtụtụ ahụ tụtakwa akụkụ nke ọdịda anyanwụ. Ọ dị ihe ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise.

²⁰ Ya mere, ọ tụt akụkụ anọ niile nke ebe ahụ. Mgbidi gbara ya gburugburu. Ọtụtụ ha dị ihe ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise, n'ogologo, obosara ya dikwa ihe ruru narị mita abụọ na iri mita isii na ise, iji kewapụta ebe dị nsọ site n'ebe ndị ọzọ.

43

Nlughachi nke ebube Chineke

¹ Emesịa, ọ kpobatakwarara m n'ọnu ụzọ mbata nke chere ihu n'ọwụwa anyanwụ.

² Ma lee, ahuru m ebube Chineke nke Izrel ka o si n'akụkụ ọwụwa anyanwụ na-apụta. Olu ya dị ka mbigbo nke ebili mmiri, ebube ya nwukwara n'ala ahụ niile.

³ Ọ dikwa ka ọhụ mbụ m huru, nke m buru ụzọ hụ n'akụkụ ọnu mmiri Keba, ya na nke m huru na Jerusalem mgbe ọ biara ibibi obodo ahụ. Adara m n'ala kpugide ihu m n'aja.

⁴ Ebube ONYENWE ANYI sitere n'ọnu ụzọ chere ihu n'ọwụwa anyanwụ bata n'ime ụlọnsọ ahụ.

⁵ Mgbe ahụ, Mmụọ nke Chineke buliri m bubata m n'ime ogige nke ime, ma ebube nke ONYENWE ANYI juputara n'ụlọnsọ ukwu ahụ.

⁶ Mgbe ahụ, anuru m olu ka o si n'ụlọnsọ ahụ na-agwa m okwu, dika nwoke ahụ na-eguzokwa n'akụkụ m.

⁷ Ọ siri m, "Nwa nke mmadu, ebe a bu ebe nke ocheeze, na ebe nke ọbu ukwu m abuo ga-anogide, ebe a ka m ga-ebi n'etiti umu Izrel ruo mgbe ebighi ebi. Ulo Izrel agaghị emerukwa aha nsọ m ọzọ, ha onwe ha maobu ndi eze ha, site n'ikpere arusi niile ha na ibubata onyinye olili ozu ndi eze ha, mgbe ha nwuru anwu.

⁸ Mgbe ha wuru mbata onu uzo ha n'akuku mbata onu uzo m, tinye onu uzo ha n'akuku onu uzo m, ọ bukwa naani mgbidi bu ihe di n'etiti mu na ha. Ha meruru aha nsọ m site n'ihe aru niile ha mere. Ya mere m ji bibie ha n'iwe m.

⁹ Ugbu a, ka ha wezuga adighi ocha na ife chi ndi ozo ha n'ihu m, bupukwa onyinye olili ozu ndi eze ha n'ebe m no, mgbe ahụ, aga m ebi n'etiti ha ruo mgbe ebighi ebi.

¹⁰ "Nwa nke mmadu, kowaara umu Izrel ulonso ahụ m ziri gi. Gwa ha udidi ya, na ipu iche ya, ka ihere mee ha n'ihhi mmehie ha.

¹¹ Ọ buru n'ezie na ihere emee ha n'ihhi ihe ha mere, mgbe ahụ, kowaara ha ihe niile metutara otu a ga-esi wuo ulonso a, na ihe gbasara nkwardo ya, na ihe gbasara onu uzo opupu na mbata ya niile, ihe metutara ebumnobi nke owuwu ya niile na usoro na iwu niile banyere ya. Deputa ihe ndi a n'ihu ha, nye ha ka ha lezie anya mezuo ihe niile metutara usoro a ga-agsaso wuo ya.

12 “Nke a bụ iwu ụlọ banyere nsọ ukwu ahụ. Ebe niile gbara elu ugwu a gburugburu ga-abụ ebe dịkarịsiri nsọ! Nke a bụ iwu ụlọnsọ ahụ.

Ebe ichụ aja ukwu ahụ

13 “Nke a bụ ọtụtụ niile gbasara ebe ichụ aja ya: Iḍi elu nke ala ya bụ iri sentimita ise na atọ; ịgba gburugburu nke ọḅu ya bụ iri sentimita abụọ na atọ; obosara ya dī iri sentimita ise na atọ. Otu a ka ebe ichụ aja ahụ ga-aha n’ogologo.

14 Site n’ukwụ ya nke dī n’ala ruo n’okere ya nke etiti, ọ ga-adī otu mita n’ogologo nakwa n’uhie; site n’okere nke nta ruo na nke ukwu ga-adī mita abụọ n’ogologo na ọkara n’uhie.

15 Ebe nsure ọkụ nke ebe ichụ aja ahụ ga-adī mita abụọ, mpi anọ sikwa n’akụkụ ya gbago elu, nke ọbụla n’ime ha ga-adī ọkara mita n’ogologo.

16 Ebe nsure ọkụ nke ebe ichụ aja ahụ ga-adī mita isii n’ogologo na mita isii n’uhie, nwee akụkụ anọ nke ha n’otu.

17 Nke dī n’okpuru ga-adī mita asatọ n’akụkụ ọbụla; a ga-arulite ọḅu ọḅu ya gburugburu, ka ịḍi elu nke ọḅu ọḅu ya buru iri sentimita abụọ na asaa. Akụkụ ya niile gbasapuru site n’elu ya ruo n’ala. Ọtutu mgbasapụ a dī iri sentimita ise na atọ. N’akụkụ ọwụwa anyanwụ ka ihe e ji arigo ya dī.”

18 Mgbe ahụ, ọ gwara m, “Nwa nke mmadu, ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: Ndi a bu usoro metutara iwu ichu aja nke aja nsure oku, na ifesa obara n’elu ebe ichu aja mgbe e wusiri ya.

19 I ga-enye ndi nchujaja bu ndi Livayi si n’ezinaulo Zadok, bu ndi nabia m nso ife ofufe n’ihu m, otu oke ehi maka aja mmehie, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

20 Unu ga-ewere ufodu n’obara ya tee na mpi anọ nke ebe ichu aja, na n’akukụ anọ nke ebe ichu aja, na n’akukụ anọ nke mbadamba nkume dī n’elu, na gburugburu ọḅu ọḅu ya, si otu a sachaa ebe ichu aja ahụ, kpuchikwaara ya mmehie.

21 Mgbe ahụ, a ga-ewere nwa oke ehi e ji chuo aja mmehie ahụ, kpoo ya oku n’ebe a kwadoro n’ezi ulonsu ukwu ahụ.

22 “N’ubochi nke abuo, i ga-eji nwa mkpi na-enweghi ntupo chuo aja mmehie.* A ga-eme ka ebe ichu aja di ocha, dika e ji oke ehi ahụ mee ka o di ocha.

23 Mgbe i mechara memme nsacha ndi a, werekwa nwa oke ehi ozu nke na-enweghi ntupo, na nwa ebule site n’igwe anu nke na-enweghi ntupo chuo aja.

24 Were ha jee chee n’ihu ONYENWE ANYI, ka ndi nchujaja were nnu fesa ha dika aja nsure oku a churu nye ONYENWE ANYI.

25 “Ubochi asaa, kwa ubochi ka i ga-eweputa otu mkpi, na nwa oke ehi, na nwa ebule site n’igwe anu ndi ahụ, chuo aja mmehie. Ha niile ga-abu umu anumanu ndi na-enweghi ntupo.

26 Ubochi asaa ka ha ga na-achụ aja ikpuchi mmehie n’ihi ebe ichu aja, mee ka o di ocha, site otu a doo ya nsu.

27 Ubochi nke asato, na n’ubochi obula so ya, ndi nchujaja ga-achu aja nsure oku n’ebe ichu aja, chokwa aja udo. Mgbe ahụ, aga m anabatakwa unu. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri ya.”

* 43:22 Nwa mkpi zuruoke bu nke na-enweghi ntupo, nke oria na-adighi aria, nke onya na-adighi n’ahụ ya, na nke na-enweghikwa apa.

44

Umụ eze, ndị Livayi, na ndị nchụaja

¹ Mgbe ahụ, o mere ka m laghachi n'uzo, n'onu uzo ama nke ebe nso ahụ, nke di n'ezi, nke na-eche ihu n'owuwa anyanwu, ma a gbachiri ya agbachi.

² Ma ONYENWE ANYI siri m, "Onu uzo ama nke a ga-abu ihe e mechiri emechi. A gaghị emeghe ya ozo, o dighi onye obula ga-esi na ya bata. N'ihia na ONYENWE ANYI, bu Chineke Izrel esitela na ya bata. Ya mere, o bu ihe emechiri emechi.

³ Naani nwa eze, naani ya onwe ya, bu onye ga-anodu ala n'ime ya, iri nri n'ihu ONYENWE ANYI. O ga-esite na mputa onu ulo nke onu uzo bata, o bukwa ebe ahụ ka o ga-esi puo."

⁴ Mgbe ahụ, o mere ka m biaruo n'onu uzo ama di n'ugwu, n'ihu ulonso ukwu ahụ. Elere m anya hu na ebube nke ONYENWE ANYI juputara n'ulonso nke ONYENWE ANYI. N'ihia ya, adara m n'ala kpugide ihu m n'aja.

⁵ ONYENWE ANYI siri m, "Nwa nke mmadu, leruo anya nke oma, gee nti nke oma n'ihe niile m na-agwa gi banyere iwu m niile na usoro niile nke ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI. Leruo anya nke oma banyere onu uzo ibata n'ulonso ukwu a, na nke opupu niile nke ebe nso a.

⁶ I ga-agwa ndi Izrel bu ndi ulo nnupu isi, 'Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri, o zuola bu ibi ndu aru unu niile ahụ, unu ndi Izrel!

⁷ N'ihia na o bughị naani na ihe aru unu mere di ukwu, kama unu mekwara ihe aru kachasi site n'ikpobata ndi ala ozo a na-ebighi anu ahụ ha na obi ha ugwu n'ime ulonso, si otu a meruo ulonso mgbe unu na-wetara m nri nso, nke bu abuba na obara. N'uzo di otu a, unu emebiela ogbugba ndu m.

⁸ Unu edebeghi iwu m nyere unu banyere ihe m ndi di nso, kama unu goro ndi ozo ka ha buru ndi na-elekota ebe nso m.

⁹ Ihe ndi a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, o nweghi onye ala ozo obula a na-ebighi anu ahụ ya na obi ya ugwu kwesiri ibata n'ulonso m. O buladi ndi obia ndi bi n'etiti umu Izrel.

¹⁰ " 'Ndi ikom agburu Livayi niile, ndi sitere n'ijere m ozi wezuga onwe ha mgbe Izrel bidoro igbaso arusi niile ha, ga-ata ahuhu n'ihia ekwesighi ntukwasi obi ha.

¹¹ Ha ga-abu ndi na-eje ozi n'ime ebe nso m, ndi nlekota nke onu uzo ama nke ulonso ukwu, na-ejekwa ozi n'ime ya; ha ga-egburu ndi m anu e wetara maka ichu aja nsure oku na nke aja ndi ozo, ha ga-eguzokwa n'ihu ha jeere ha ozi.

¹² Ma n'ihia na ha guzoro n'ihu arusi jeere ha ozi, mee ka ulo Izrel daba na mmehie ikpere arusi,* n'ihia nke a, eweliela m aka elu na-anu iyi na ha aghaghi ita ahuhu mmehie ha. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

¹³ Ha agaghi abiakwute m nso ije ozi dika ndi nchujaja, maobu biaruo nso ihe nso m niile obula maobu onyinye m di nso karichasia onyinye nso niile, ha aghaghi ibu onodu ihere nke ihe aru niile ha mere.

¹⁴ Ma aga m ahoputa ha ka ha buru ndi ilekota ulonso m di n'aka, n'ihia iru oru niile na ije ozi niile di n'ime ya.

¹⁵ " 'Ma ndi nchujaja, bu umu Zadok, ndi Livayi, ndi chegidere ebe nso m nche, mgbe Izrel niile sitere n'ebe m no kpafuo, ga-abia nso ijere m ozi,

* 44:12 Ghoru ulo Izrel ihe iso ngongo nke ajo omume

ha ga-eguzo n'ihu m chuo aja abuba na obara. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

¹⁶ O bu naani ha ga-abanye n'ime ebe nsọ m, naani ha ga-abiakwa na tebul m ije ozi n'ihu m, na ife m dika ndi nche.

¹⁷ “ Mgbe ha na-abata n'onu uzọ ama nke ogige di n'ime, ha ga-eyi naani akwa ocha. Ha agaghi eyi uwe obula e ji aji anu kpa mgbe ha na-eje ozi n'ogige ime nke ulonso ukwu m.

¹⁸ Ha ga-eji akwa ocha kee n'isi ha, yirikwa uwe ocha n'ukwu ha. Ha agaghi eyi ihe obula ga-eme ka osiso gbaa ha.

¹⁹ Mgbe ha na-apu n'ogige di n'ezi ebe ndi mmadu no, ha ga-eyipu uwe ha yi mgbe ha na-eje ozi, hapukwa ha n'ime onuulo nsọ ndi a, yiri uwe ozo, ka ha ghara ime ka ndi mmadu buru ndi e doro nsọ site n'imetu uwe ha ahụ.

²⁰ “ Ha agaghi ekwe ka agiri isi ha too ogologo, ha agakwaghi akpuchapu ya. Naani mkpacha ka ha ga na-akpacha isi ha.

²¹ Onye nchujaja obula agaghi anu manya vaini mgbe o na-abata n'ogige di n'ime.

²² Ha agaghi alu nwanyi nke di ya nwuru anwu, maobu nwanyi gbaara di ya alukwaghi m. Kama o bu naani umu agboghọ ndi sitere n'agburu Izrel ndi na-amaghi nwoke, maobu nwunye ndi nchujaja nwuru anwu.

²³ Ha ga-akuziri ndi m ihe di iche n'etiti ihe di nsọ na ihe na-adighi nsọ; gosi ha otu esi amata ihe di iche n'etiti ihe na-adighi ocha na nke di ocha.

²⁴ “ Ha ga-abu ndi ikpe, idozi esemoku daputara n'etiti ndi m. Usoro iwu m niile ka ha ga-eji kpee ikpe. Ndi nchujaja n'onwe ha kwa ga-erube isi n'iwu m niile n'oge mmemme obula di nsọ. Ha ga-ahukwa na e doro ubochi izuike nsọ.

²⁵ “ Onye nchujaja agaghi emeru onwe ya site n'ije n'ebe ozu di, kariakwa maobu ozu nna ya maobu nne ya, ma o bu nwa ya, maobu nwanne ya nwoke, maobu nwanne ya nwanyi na-enweghi di.

²⁶ Mgbe e mechara ka o di ocha ozo, o ga-echere ruo ubochi asaa.

²⁷ Ma n'ubochi ahụ, o ga-aloghachi n'ulo ukwu ahụ ibanye n'ime ebe nsọ, o ga-ebu uzọ chuo aja mmehie n'ihu onwe ya. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

²⁸ “ O bu naani mu onwe m bu ihe nketa nke ndi nchujaja ga-enweta. Unu agaghi enye ha ihe nweta obula n'Izrel. Mu onwe m bu ihe nketa ha.

²⁹ Ha ga-eri onyinye inata ihuoma, ihe aja mmehie, ihe aja ikpe omuma, ihe niile di n'Izrel e doro nsọ nye ONYENWE ANYI ga-abu nke ha.

³⁰ Mkpuru mbu kachasi mma site na mkpuru ubi obula na onyinye niile puru iche ga-abu nke ndi nchujaja. Oka mbu a kworo akwo, nke a na-eweta n'ihu ubi ga-abukwa nke ndi nchujaja, ime ka ngozi dikwasị n'ulo unu.

³¹ Ndi nchujaja agaghi ata nnunu obula, maobu anu nke nwuru onwu chi ya, maobu nke anu ozo dogburu.

45

Okike a ga-eke ala ahụ

¹ “ Mgbe unu ga-eke ala ahụ dika ihe nketa, unu ga-ebu uzọ nye ONYENWE ANYI otu oke n'ime ya ka o buru oke di nsọ nke ala ahụ. Ogologo ya ga-adị kilomita iri na ato, obosara ya ga-abu kilomita iri na otu. Ihe di nsọ ka ala ahụ niile ga-abu gbaa gburugburu.

² Site n'ala, otu akukū dī narī mita abụọ na iri itoolu na otu, na iri sentimita asaa na ise, ga-abụ maka ebe nsọ. A ga-ahapụ ala dī iri mita abụọ na itoolu gburugburu ya.

³ Site n'oke ebe ahụ dī nsọ, tūpūta oke ogologo ya dī kilomita iri na atọ, obosara ya kilomita ise na okara. O bụ n'ime ya ka ebe nsọ, ya bụ Ebe ahụ Kachasi Nsọ ga-adi.

⁴ O ga-abụ oke ala ndi nchujaja, ndi na-eje ozi n'ebe nsọ, na ndi na-abia nso ije ozi n'ihu ONYENWE ANYI. O ga-abukwa ebe ulo obibi ha ga-adi, burukwa ebe dī nsọ maka ebe nsọ ahụ.

⁵ Ala ozọ dī ya n'akukū, nke ga-adi kilomita iri na atọ n'ogologo, kilomita ise na okara n'obosara ya, ga-abụ ebe obibi ndi Livayi, ndi na-arụ orụ n'ulonso ukwu ahụ.

⁶ " 'N'akukū obodo nsọ ka a ga-ekewaputa ala nke ogologo ya dī kilomita iri na atọ, nke obosara ya dikwa kilomita abụọ na okara, nke a ga-abụ nke ndi Izrel.

⁷ " 'A ga-eweputa ala puru iche maka nwa eze. Ala a ga-adi n'akukū abụọ nke ala nsọ ahụ, na obodo ahụ. Ala a ga-agbatiri site n'akukū odida anyanwu ebe oke ya dī ruo n'osimiri Mediterenja. O ga-esitekwa n'oke ala ya n'owuwa anyanwu gbatiri ruo n'ebe ebo Izrel nwere ala ha. N'uzo dī otu a, ala a ga-aha ka ala ebo Izrel ketara.

⁸ Ala a ga-aburu ya ihe nketa n'Izrel. Ndiisi m agaghi emegbu ndi m ozọ, ma ha ga-ahapụ ndi Izrel ka ha keta ala ndi a dika ebo niile ha si dī.

⁹ " 'Nke a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuru: O zuolara unu, unu umu ndi eze Izrel. Kwusinu ipunara ndi m ihe ha nwere n'ike, kpeenu ikpe ziri ezi na-emekwa ihe kwesiri ekwesi. Kwusinu ichupu ndi m site n'ihe ha, otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwuputara.

¹⁰ Ka ihe otutu unu ji ere ahia unu buru ezigbo efa na ezigbo baf* nke a na-ejighi aghughu kpuo.

¹¹ Ka ihe otutu homa buru ihe unu ga-eji na-atu ihe niile, ma mmanu, ma oka. Ihe otutu ndi ozọ unu ga-enwe ga-abu efa, nke bu otu uzọ n'uzo iri nke homa, maka itu ihe dika oka. Nke ozọ bu baf, nke bukwu otu uzọ n'uzo iri nke homa, maka itu ihe dika mmanu.

¹² Ihe otutu a ga-eji mata idi arọ nke ihe obula ga-abu shekel. Ihe a ga-eji gbanwere shekel a bu iri gera abuo naani. Iri shekel isii ka a ga-ejikwa gbanwere otu mina.

Ichu aja na mmemme di iche iche

¹³ " 'Nke a bu onyinye puru iche unu ga-enye: otu uzọ n'uzo isii nke efa, site n'otu homa nke oka wiiti unu. Unu ga-enyekwa otu uzọ n'uzo isii nke efa† site n'otu homa oka bali unu.

¹⁴ Dika e nyere ya n'iwu, unu ga-eji ihe otutu baf, weta mmanu oliv bu otu uzọ n'ime uzọ iri‡ site n'otu ko obula (ko na-erita baf iri, n'ih na baf iri, bu otutu otu homa).

¹⁵ Ozokwa, otu aturu nke sitere n'igwe aturu di narị aturu abuo, nke si n'ebe ita nri nke Izrel a gbara mmiri nke oma ka unu ga-eweta. A ga-eji ndi a chuo aja mkpuru oka, na aja nsure oku, na aja udo, maka ikpuchiri ndi wetara ha mmehie ha. Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwubiri ya.

¹⁶ Ndi niile nke n'ala ahụ ga-eso nwa eze Izrel bute onyinye ndi a.

* **45:10** Otu ihe otutu bat na-erite galonu isii † **45:13** Ihe ruru kilogram abuo na uma asaa ‡ **45:14** Ya bu lita abuo na uma abuo

¹⁷ Nwa eze ahụ ka ọ dirị iweta ihe eji achụ aja nsure ọkụ niile, aja mkpuru ọka, aja ihe ọnụnụ niile, na nke Ọnwa ọhuru nakwa nke ubochi izuike niile, n'oge mmemme niile nke ndi Izrel. Ọ ga-ewetakwa ihe eji achụ aja mmehie, aja mkpuru ọka, aja nsure ọkụ, aja udo maka ikpuchi umu Izrel mmehie ha.

¹⁸ “ ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru: N'ubochi mbu nke onwa mbu obula, unu ga-ewere nwa oke ehi nke na-enweghi ntupo, chuo aja ido ulonso m nsọ.

¹⁹ Onye nchujaja ga-ewere ufodu obara nke aja mmehie ahụ tee ya n'akuku onu uzọ ulonso m, na n'akuku anọ nke onu ebe ichu aja, na n'ahụ ibo nke onu uzọ ogige ime.

²⁰ Unu ga-emekwa otu ihe ahụ n'abalị asaa nke onwa ahụ n'ih i onye obula mehiere na-amaghi ama, maka ikpuchi mmehie metutara ulonso m.

²¹ “ ‘N'ubochi nke iri na anọ nke onwa mbu, ka unu ga-edebe Mmemme Ngabiga. Ọ ga-abu mmemme abali asaa. N'ubochi ndi a, naani achicha nke a na-ejighi ihe na-eko achicha mee ka unu ga-eri.

²² N'ubochi ahụ, onyeisi ga-eweta otu nwa oke ehi maka aja mmehie nke onwe ya, na maka mmehie mmadu niile nke ala ahụ.

²³ N'ubochi asaa nke mmemme ahụ, kwa ubochi, ọ ga-eweta oke ehi asaa na ebule asaa, ndi na-enweghi ntupo obula, dika ihe ichu aja nsure oku nye ONYENWE ANYI. Ọ ga-enyekwa nwa mkpi kwa ubochi maka aja mmehie.

²⁴ Ọ ga-ewetakwa n'ih i onyinye inata ihuma, nari lita oka anọ na iri itoolu,§ nke bu otu otutu otu oke ehi, otu otutu otu ebule. Tinyere lita mmanu oliv ato na uma asato. Lita mmanu ato na uma asato dikwara otu efaf oka.

²⁵ “ ‘N'oge mmemme ubochi asaa ahụ, nke ga-ebido n'ubochi iri na ise nke onwa asaa, ọ ga-ewetakwa ihe a ga-eji chuo aja mmehie na aja nsure oku, na aja mkpuru ọka, na mmanu.

46

¹ “ ‘Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, Onu uzọ ama nke ogige ime, nke na-eche ihu n'owuwa anyanwu ga-abu ihe e mechiri emechi n'ubochi isii niile unu na-arụ ọrụ. Ma a ga-emeghe ya n'ubochi izuike, na n'ubochi mmemme onwa ohuru.

² Nwa eze ga-esitekwa na mputa onu ulo nke onu uzọ ama bata, guzoro n'akuku onu uzọ ama. Ndi nchujaja ga-edozikwa aja nsure oku ya, na aja udo ya. Ọ ga-anokwa n'ulo mbata kpo isiala nke ofufe ya, sitekwa n'ebe ahụ puo. Ma a gaghị emechi onu uzọ ahụ tutu ruo anyasi.

³ N'ihu onu uzọ ama ka ndi ala a ga-anọ fee ONYENWE ANYI ofufe n'ubochi izuike na n'ubochi mmemme onwa ohuru.

⁴ Ihe nwa eze ahụ ga-eji churo ONYENWE ANYI aja nsure oku n'ubochi izuike na n'oge mmemme onwa ohuru ga-abu umu ebule isii, na otu ebule, ndi na-enweghi ntupo.

⁵ Ọ ga-eweta ihe e ji achu aja mkpuru ọka, nke bu iri lita utu oka abuo na abuo, na otu ebule. Ọ ga-ewetakwa lita mmanu oliv asaa maka iri lita utu oka abuo na abuo ahụ, tinyere onyinye umu aturu dika o si masi ya.

⁶ N'ubochi mmemme onwa ohuru, ọ ga-eweta otu nwa oke ehi, umu aturu isii na otu ebule, ha niile ọ dighi nke ga-enwe ntupo obula.

§ 45:24 Nha otu otutu efaf

⁷ O ga-ewetakwa otu oke ehi na iri lita ụtụ ọka iri abụọ na abụọ, maka aja mkpuru ọka. O ga-enye ebule ahụ na iri lita ụtụ ọka iri abụọ na abụọ. O ga-enyekwa umu aturu ndi ahụ na ụtụ ọka dika o si masi ya inye ha, tinyere iri lita ọka abụọ na abụọ, nke o ga-eweta maka lita mmanu oliv asaa.

⁸ Mgbe nwa eze ga-abata n'ulo ahụ, o ga-esite na mputa onu ulo nke onu uzọ ama, ebe ahụ kwa ka o ga-esikwa puo.

⁹ “Ma mgbe ndi ala ahụ ga-abata n'ihu ONYENWE ANYI n'oge mmemme di nsọ, onye obula sitere n'onu uzọ di n'ugwu bata aghaghi ipu site n'onu uzọ nke di na ndida. Ndi si na ndida bata ga-esitekwa n'uzọ nke ugwu puo. O dighi onye ga-esi n'uzọ o si bata laghachi, kama ha ga-esi uzọ nke chere ebe ha si bata ihu puo.

¹⁰ Nwa eze ga-anọ n'etiti ha, o buru na ha abanye, o ga-eso ha banye, o burukwa na ha apuwa, o ga-esokwa ha puo.

¹¹ N'oge mmemme ndi ahụ puru iche, na mmemme ndi akara aka, ihe a ga-eji nye onyinye mkpuru ọka ga-abu iri lita ụtụ ọka abụọ na abụọ, na otu oke ehi, na iri lita ụtụ ọka abụọ na abụọ na otu ebule, tinyere umu aturu nke onuogugu ya ga-abu dika o si masi ya, tinyere lita mmanu asaa maka iri lita ụtụ ọka abụọ na abụọ obula.

¹² “Mgbe obula onyeisi choro inye onyinye afọ ofufu, maka ichuru ONYENWE ANYI aja nsure oku maobu aja udo, a ga-emeghere ya onu uzọ ime nke di n'owuwa anyanwu ka o si n'ebe ahụ bata. O ga-enye onyinye ya dika e si enye ya n'ubochi izuike. Emesia, o ga-atugharia puo. A ga-emechikwa uzọ ahụ mgbe o puchara.

¹³ “O bu nwa aturu gbara otu afọ nke na-enweghi ntupo ka i ga-eweta ubochi niile maka ichu aja nsure oku nye ONYENWE ANYI, o bu kwa ututu, kwa ututu ka i ga-eweta ya.

¹⁴ I ga-ewetakwa onyinye mkpuru ọka kwa ututu kwa ututu tinyere ya, ihe niile ga-emejuputa ya bu lita ụtụ ọka isii, na lita mmanu abụọ e ji agwakota ya. Iche onyinye mkpuru ọka a n'ihu ONYENWE ANYI bu ukpuru ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi.

¹⁵ Ya mere, ha ga-edozi nwa aturu na ụtụ ọka na mmanu oliv ahụ, kwa ututu kwa ututu, maka aja nsure oku a na-achu kwa mgbe niile.

¹⁶ “Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, o buru na onyeisi enye onye obula n'ime umu ya ndi ikom onyinye site n'ihe nketa ya, ihe ahụ ga-abu nke ya, burukwa nke mkpuru ya, o ga-abu oke ha site n'ihe nketa ruo ebighi ebi.

¹⁷ O burukwanu na o kenye otu n'ime ndi ohu ya ala site n'ihe nketa ya, ala ahụ ga-abu nke ohu ahụ tutu ruo n'afọ inwere onwe, nke bu afọ asaa obula. Mgbe ahụ, ohu ahụ ga-enwere onwe ya, ma ala ahụ ga-aghokwa nke nwa eze ahụ. Ihe nketa ya bu nke diiri naani umu ya, nke ha ka o bu.

¹⁸ Nwa eze ahụ agaghi ewere ala obula site n'ihe nketa ndi mmadu n'aka ike, si otu a chupu ha site n'ala ha. Ala obula o na-enye umu ya ga-aburiri ihe nketa sitere n'ala nke aka ya. Ka a ghara ime ka o buladi otu n'ime ndi m buru onye e kewapuru site n'ihe nketa ha.”

¹⁹ Mgbe nke a gasiri, o duuru m site n'onu uzọ di n'akuku onu uzọ ama kpobata m n'onuulo ndi ahụ di nsọ, nke chere ihu n'ugwu, nke bu ihe nketa ndi nchujaja. O gosiri m otu ebe di na nsotu akuku odida anyanwu.

²⁰ O siri m, “Ebe a ka ndi nchujaja ga-anọ sie anu aja ikpe omuma na aja mmehie. Ebe a ka ha ga-anokwa ghee onyinye mkpuru ọka, ka a ghara iwebata ha na mputa ogige a nakwa ido ndi mmadu nsọ.”

²¹ Mgbe ahụ, o mere ka m pụta ọzọ n'ogige ezi. O duuru m gaa n'akụkụ anọ nke ogige ahụ. Ahurụ m na e nwere ogige nke dị n'akụkụ ọbụla.

²² N'akụkụ anọ nke ogige ndị a, ogige ndị ọzọ dị n'ime ha. Ha ruru mita iri abụọ na atọ n'ogologo, ebe obosara ha rukwara mita iri na asaa n'okara. Ogige anọ ndị a ha n'otu.

²³ N'ime ụlọ ahụ, gburugburu ya, e nwere ahiri e ji nkume doo, nke nwere ekwu dị n'okpuru ahiri nkume ahụ.

²⁴ O siri m, "Ndị a bụ ụlọ ebe ndị niile na-eje ozi n'ụlonsọ ukwu ahụ ga-anọ na-esi ihe aja niile ndị mmadụ webatara."

47

Iyi si n'ime ụlonsọ ukwu

¹ Mgbe ahụ, nwoke ahụ mere ka m lughachikwa n'ọnu ụzọ ụlonsọ ukwu ahụ. Ahurụ m iyi nke na-asọ na-aga n'akụkụ ọwụwa anyanwụ (n'ihu n'ihu ụlonsọ ahụ chere ihu n'ọwụwa anyanwụ). Mmiri ahụ si n'okpuru ụlonsọ ukwu ahụ n'akụkụ aka nri nke ebe ichu aja, n'akụkụ ndịda ya na-asoputa,

² O mere ka m si n'ọnu ụzọ dị n'ugwu pụta, ma gaa n'ọnu ụzọ nke ọwụwa anyanwụ, ebe m huru mmiri ahụ ka o si na ndịda na-asoputa.

³ Mgbe anyị na-aga, o ji ihe otutu dị ya n'aka tuputa ihe ruru nari mita ise na iri mita atọ. O duuru m na-agafe mmiri ahụ. N'oge a, mmiri ahụ erutela na nkwonkwo ukwu.

⁴ O jikwa ihe otutu ya tuputakwa ihe ruru nari mita ise na iri mita atọ ọzọ, durukwa m na-aga. N'oge a, mmiri ahụ erutela m n'ikpere. Mgbe o tuputara ihe ruru nari mita ise na iri mita atọ ọzọ, o duuru m gafee mmiri ruru m n'ukwu.

⁵ O tuputakwara ihe ruru nari mita ise na iri mita atọ ọzọ, mmiri ahụ ghorọ osimiri nke m na-apughị igafe, n'ihu na mmiri ahụ toro eto buru mmiri ogwugwu, osimiri nke mmadụ na-apughị iji ije ukwu gafee.

⁶ O siri m, "Nwa nke mmadụ, i huru ihe ndị a?"

O duuru m laghachi n'ọnu mmiri.

⁷ Mgbe m rutere n'ọnu mmiri, lee, ahurụ m otutu osisi nke toro n'akụkụ abụọ nke iyi ahụ.

⁸ O siri, "Iyi a na-asọ na-aga akụkụ ọwụwa anyanwụ, sobanye n'ime Araba,* tutu bịa sobanye n'osimiri nnu ahụ. Mgbe o sobanyere n'osimiri nnu ahụ, mmiri ya na-agho mmiri dị mma onunu.

⁹ Otutu ihe e kere eke dị ndu ga-ebi n'ebe ọbụla mmiri a na-asọ aga. Azu dị ukwu ga-ejuputa n'ebe ahụ, n'ihu na mmiri a na-asobanye n'ebe ahụ, na-eme ka mmiri osimiri ghorọ mmiri dị mma inu anu. Ya mere, ihe niile dị n'ebe ọbụla mmiri a sojere ga-adị ndu.

¹⁰ Ndị oku azu ga-eguzo n'ọnu mmiri, site n'En-Gedi ruo n'En-Eglaim a gaghị enweta ebe a na-agbasa ụgbu e ji egbu azu. Azu dị iche iche ga-adikwa, dika azu osimiri Mediterenia.

¹¹ Ma ebe apiti ya niile, n'ebe niile mmiri na-adọ, agaghị adị ọhuru, o bu nnu ga-aga ka a ga-ahapuru ebe ndi ahụ.

¹² Mkpuru osisi di iche iche ga-eto n'akukụ abụọ nke iyi ahụ. Akwukwo ha agaghị akponwu akponwu, mkpuru ga-adị n'elu ha mgbe niile. Mkpuru ọhuru ga-adị n'onwa ọbụla, n'ihu na o bu mmiri si n'ebe nsọ ahụ na-agba ha mmiri. Mkpuru ha ga-abu nri, akwukwo ha ga-abukwa maka igwo oria."

* 47:8 Maobu, Ndagwurugwu Jodan

Oke ala ahụ

¹³ Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, "Nke a ga-abu oke ala nke unu ga-eke n'etiti ebo iri na abuo nke Izrel dika ihe nketa ha, Josef ga-enweta oke ala abuo.

¹⁴ Ebo obula ga-eketa dika ibe ya ketara, n'ihi na-eweliri m aka nuo iyi na m ga-enye ndi nna nna unu ala ahụ, na ala a ga-aghokwa ihe nketa unu.

¹⁵ "Nke a ga-abukwa oke ala nke ala unu ahụ.

"N'akuku ugwu, o ga-esite n'osimiri Mediterenja n'akuku uzọ Hetlon, gafee Lebo gawa Zedad,

¹⁶ site ya ruo Berota na Sibraim (nke di n'oke ala di n'agbata Damaskos na Hamat), rukwaa na Haza Hatikon, nke di n'oke ala Hauran.

¹⁷ Oke ala ahụ ga-esite n'oke osimiri gbasoro oke ala nke ugwu Damaskos ruo Haza Enan. Oke ala ndi Hamat ga-adikwa n'akuku ugwu. Nke a ga-abu oke ala nke akuku ugwu unu.

¹⁸ Oke ala n'akuku owuwa anyanwu ga-esite n'agbata Hauran na Damaskos soro akuku osimiri Jordan, n'agbata ndi Gilead na ala ndi Izrel ruo n'osimiri di n'owuwa anyanwu, ruokwa Tama. Nke a ga-abukwa oke ala unu n'akuku owuwa anyanwu.

¹⁹ Oke ala na ndida, o ga-esite na Tama ruo obuladi mmiri Meriba Kadesh, soro uzọ odọ mmiri iyi Ijipt ruo osimiri Mediterenja. Nke a bu oke ala ahụ na ndida.

²⁰ N'odida anyanwu, osimiri Mediterenja ga-abu oke ala, ruo na ncherita ihu uzọ e si abata Hamat. Nke a bu oke ala unu n'akuku odida anyanwu.

²¹ "Ala niile di n'ime oke ala ndi a, ka unu ga-eke n'etiti onwe unu dika ebo Izrel si di.

²² Keenu ha ka ha buru ihe nketa nye onwe unu, ma nyekwa ndi obia bi n'etiti unu, bu ndi obia niile mutara umu. Unu ga-agu ha dika ndi amuru n'ala Izrel. Ha ga-esokwa unu keta oke n'ihe nketa a na-ekenye ndi ebo niile nke Izrel.

²³ A ga-ekenye ndi obia ihe nketa n'ebo obula ha bi n'etiti ha." Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwubiri.

48*Okike e kere ala ahụ*

¹ "Nke a bu aha ebo niile, na ala ha ga-eketa:

"Dan otu oke. Site na nsotu ugwu, n'akuku uzọ Hetlon ruo mbata Hamat. Haza Enan na oke ala ugwu Damaskos, nke di n'akuku Hamat ga-abu akuku oke ala ha site n'akuku owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu.

² Asha ga-enwe otu oke. O ga-abu n'akuku oke ala Dan, site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu.

³ Naftali ga-enwe otu oke. O ga-abu n'akuku oke ala Asha, site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu.

⁴ Manase nwere otu oke. O ga-abu n'akuku oke ala Naftali, site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu.

⁵ Ifrem ga-enwe otu oke. O ga-abu n'akuku oke ala Manase, site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu.

⁶ Ruben ga-enwe otu oke. O ga-abụ n'akụkụ oke ala Ifrem, site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu.

⁷ Juda ga-enwe otu oke. O ga-abụ n'akụkụ oke ala Ruben, site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu.

⁸ “Ala nke ya na oke ala ndi Juda ga-agbatị site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu, ka i ga-enye dika onyinye puru iche. Obosara ya ga-abu ihe di kilomita iri na ato. Ogologo ya site n'owuwa anyanwu ruo n'odida anyanwu ga-aha ka ala otu ebo ketara. Ulonso ukwu ahụ ga-adikwa n'etiti ya.

⁹ “Ogologo ebe a eweputara iche nye ONYENWE ANYI ga-adi kilomita iri na ato, obosara ya ga-abu kilomita ise na okara.

¹⁰ Nke a ga-abu ala di nsọ e debere iche nye ndi nchujaja. N'akukụ ugwu, idi ogologo ala ahụ ga-abu kilomita iri na ato. N'akukụ odida anyanwu, ogologo ya bu kilomita ise na okara. Ogologo nke akukụ ndida na nke ugwu bu otu. Otu a kwa, ogologo nke akukụ owuwa anyanwu na odida anyanwu bu otu. Ebe nsọ ONYENWE ANYI ga-adi n'etiti ya.

¹¹ O ga-adiri ndi nchujaja, bu umu Zadok ndi e doro nsọ, ndi sitere n'ikwesị ntukwasị obi jeere m ozi, ndi na-esiteghi n'iso uzọ m kpafuo dika ndi Izrel na agburu Livayi mere mgbe ha mehiere.

¹² O bu onyinye puru iche a na-enye ha site n'ala ahụ di nsọ, bu ala ahụ kachasi nsọ, nke ya na ala ndi Livayi nwekorọ oke ala.

¹³ “N'akukụ ala ndi nchujaja, a ga-ekenye ndi Livayi ala nke ha. Ha ga-eketa ala nke ogologo ya bu kilomita iri na ato, nke obosara ya bu kilomita ise na okara.

¹⁴ O nweghi akukụ ala nsọ a a ga-ere ere, maobu nye ya ndi ozọ, n'ih na ihe di nsọ ka o bu nye ONYENWE ANYI.

¹⁵ “Ala nke foduru, nke ogologo ya di kilomita iri na ato, nke obosara ya di kilomita ise na okara ga-abu ala oha. A ga-ewu ebe obibi n'elu ya, wukwaa ebe izu anu ulo. Obodo ga-adi n'etiti ya,

¹⁶ nke ogologo akukụ ugwu ruru kilomita abuo na uma anọ, akukụ ndida ruru kilomita abuo na uma anọ, akukụ owuwa anyanwu ruru kilomita abuo na uma anọ, na akukụ odida anyanwu rukwara kilomita abuo na uma.

¹⁷ Ogologo nke ala ebe ita nri nke ga-agba obodo ahụ gburugburu ga-aha n'otu. O ga-adi nari mita na iri mita ato na ise n'ugwu, na ndida nari mita na iri mita ato na ise, n'owuwa anyanwu nari mita na iri mita ato na ise, n'akukụ n'odida anyanwu nari mita na iri mita ato na ise.

¹⁸ Ma nke ga-afodu na ya, n'akukụ oke ala ahụ di nsọ nke gara ogologo ya niile, ga-abu n'akukụ owuwa anyanwu kilomita ise na okara n'akukụ odida anyanwu ga-abukwa kilomita ise na okara. Ihe omume ya ga-abu nri nye ndi oru nke obodo ahụ.

¹⁹ Ndi oru si n'obodo, bu ndi na-ako ya ga-abukwa ndi si n'ebo niile nke Izrel.

²⁰ Ala ahụ niile, ma ala ahụ e doro nsọ, ma ala ndi obodo, ga-adi kilomita iri na ato n'akukụ ya obula.

²¹ “Ala niile foduru n'akukụ abuo nke ala ahụ di nsọ, na ala ndi obodo ga-abu nke nwa eze. O ga-agbatị ruo owuwa anyanwu site n'otutu kilomita iri na ato nke oke ahụ do nsọ ruo n'oke ala owuwa anyanwu, sitekwa na kilomita iri na ato n'akukụ odida anyanwu ruo oke ala odida anyanwu. Akukụ abuo ndi a nke gbatiri ruo n'oke ala ndi obodo ga-abu nke onye ochichi, ebe nsọ ahụ na ulo ukwu ahụ ga-adi n'etiti ha.

²² Ya mere, oke ala nke ndị Livayị na ala ndị obodo ga-adị n'etiti ala nke nwa eze nwee. Oke ala nke nwa eze ahụ ga-adị n'etiti oke ala Juda na oke ala Benjamin.

²³ “Ala e nyere ebo fọduru dị otu a:

“Benjamin ga-enwe otu oke, nke sitere n'ọwụwa anyanwụ ruo n'ọdịda anyanwụ.

²⁴ Simiōn ga-enwe otu oke; ha na ndị Benjamin ga-enwekọ otu oke ala n'akụkụ ọwụwa anyanwụ na n'akụkụ ọdịda anyanwụ.

²⁵ Isaka ga-enwe otu oke; ha na ndị Simiōn ga-enwekọ oke ala n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, na n'akụkụ ọdịda anyanwụ.

²⁶ Zebūlōn ga-enwe otu oke; ha na ndị Isaka ga-enwekọ oke ala n'akụkụ ọwụwa anyanwụ, na n'akụkụ ọdịda anyanwụ.

²⁷ Gad ga-enwe otu oke; ha na ndị Zebūlōn ga-enwekọ oke ala n'akụkụ ọwụwa anyanwụ na n'akụkụ ọdịda anyanwụ.

²⁸ Ma oke ala Gad nke chere ihu n'akụkụ ndịda ga-esi na Tama ruo n'iyi Meriba Kadesh, sorokwa ọdọ mmiri Ijpt ruo n'osimiri Mediterenja.

²⁹ “Nke a bụ ala unu ga-ekenye ebo Izrel niile dika oke ha. Ha ga-abukwara ha ihe nketa.” Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYI kwubiri ya.

Ọnụ ụzọ ama obodo ọhuru

³⁰ “Ndi a ga-abu ọnụ ụzọ ama e si apu n'obodo ahụ.

“N'akụkụ nke ugwu, nke idi ogologo mgbidi ya bu kilomita abuo,

³¹ ọnụ ụzọ ama obodo ahụ ga-abu aha ebo niile nke Izrel. Ọnụ ụzọ ama atọ n'akụkụ ugwu ga-abu ọnụ ụzọ ama Ruben, ọnụ ụzọ ama Juda, na ọnụ ụzọ ama Livayị.

³² N'akụkụ ọwụwa anyanwụ, nke mgbidi ya di kilomita abuo n'ogologo, ọnụ ụzọ ama atọ ga-adị ya. Ha ga-aza ọnụ ụzọ ama Josef, ọnụ ụzọ ama Benjamin, na ọnụ ụzọ ama Dan.

³³ N'akụkụ ndida, nke ogologo ya bukwara kilomita abuo, ọnụ ụzọ ama atọ ga-adị ya: ọnụ ụzọ ama Simiōn, ọnụ ụzọ ama Isaka, na ọnụ ụzọ ama Zebūlōn.

³⁴ N'akụkụ ọdida anyanwụ nke idi ogologo mgbidi ya bu kilomita abuo, ọnụ ụzọ ama atọ ga-adị ya: ọnụ ụzọ ama Gad, ọnụ ụzọ ama Asha, na ọnụ ụzọ ama Naftali.

³⁵ “Gburugburu obodo ahụ bu kilomita iri.

“Aha a ga-akpo obodo ahụ site n'oge ahụ gawa, ga-abu, 'ONYENWE ANYI nọ n'ebe ahụ.’”

Daniel

Ozuzu Daniel na Babilon

¹ Mgbe afọ atọ gafere site na mgbe Jehoiakim bidoro buru eze na-achi Juda, Nebukadneza eze na-achi Babilon biara buso Jerusalem agha.

² Onyenwe anyi nyefere Jehoiakim, eze Juda n'aka ya, na ihe ufodu e jiri choo ulonso Chineke mma. O buuru ha niile gawa Shaina n'ulo chi ya, dobe ha n'ime n'uloaku chi ya.

³ Eze nyere Ashipenaz, onyeisi ndi ozi ya iwu ka o kpobata umu okorobia sitere n'ezinaulo eze na nke ndi ochichi n'ala Izrel n'ije ozi eze.

⁴ Umu okorobia ndi a ga-abu ndi n'enweghi nkwaru obula n'ahu ha, ndi mara mma ile anya na ndi nwere nghota banyere ihe omuma di iche iche. Ha kwesikwara ibu ndi maara ihe, ndi na-amuta ihe osiso na ndi tozuru oke ije ozi n'uloeze. O ga-akuziri ha asusu na akwukwo ogugu di iche iche nke ndi Kaldia.

⁵ Onye eze si n'оче nri ya na-eweputa nri na mm anya a ga-enye ha kwa ubochi. Ha ga-anọ n'ozuzu a afọ atọ, nke o ga-abu e mecha, ha ga-abu ndi kwesiri ino n'ije ozi n'obi onye eze.

⁶ Ndi so n'ime ha bu Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya, ha bu ndi Juda.

⁷ Ma onyeisi ndi na-ejere eze ozi nyere ha aha ohuru ozo Daniel ka o kporo Belteshaza; Hananaya ka o kporo Shedrak; o kporo Mishael, Mishak; kpkwa Azaraya, Abednego.

⁸ Ma Daniel kpebiri n'obi ya na o gaghị emeru onwe ya site n'iri nri maobu inu mm anya eze. Ya mere o rioro onyeisi ndi ozi ka o hapu ya ka o ghara imeru onwe ya.

⁹ Ma Chineke mere ka Daniel nweta ihuoma na obi ebere n'aka onyeisi ndi na-ejere eze ozi. O nwekwara omiiko n'ebe Daniel no n'ihu onodu ha.

¹⁰ Ma onyeozu a gwara Daniel, "Ana m atu egwu n'ihu onyenwe m eze, onye kwuru ihe unu ga-eri na ihe unu ga-anu. O buru na o hu na unu tara ahụ karịa ndi ogbo unu ndi ozo, ndu m ga-anọ na nsogbu n'aka onye eze."

¹¹ Daniel siru onyeisi ahụ e tinyere oru ilekota Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya n'aka,

¹² "Biko, nye anyi naani ahija nri, na mmiri onunu, ka o buru ihe oriri anyi na ihe onunu anyi. Jiri ya lee anyi ule ubochi iri.

¹³ Jirizie anya gi choputa ma o nwere ihe di iche n'etiti anyi na ndi ozo, ndi na-eri nri oma nke eze nyere, site n'ihe i huru, mee umuodibo gi otu o kwesiri."

¹⁴ O kwenyere ime ihe ha kwuru, o nwalere ha abali iri.

¹⁵ Mgbe ubochi iri ahụ zuru, a choputara na ahụ di ha mma, choputakwa na ha di mma ile anya karịa umu okorobia ndi ozo e ji nri oma niile eze nyere zuo.

¹⁶ Ya mere onyeisi ozi ahụ wepuru nri na mm anya oma ahụ ha kwesiri iri ma nye ha naani akwukwo nri.

¹⁷ Chineke mere ka umu okorobia anọ ndi a nwee oguguisi puru iche na nghota n'ihe obula gbasara edemede na amamihe niile. Daniel nwekwara nghota ikowa udi ohu niile na nro niile.

¹⁸ Mgbe oge eze nyere a ga-eji kpobata ha n'ije ozi ya zuru, onyeisi ndi na-eje ozi chere ha n'ihu Nebukadneza.

¹⁹ Ha na eze kparitakwara ụka. Ma n'ime ụmụ okorobia ahụ niile a zuru, o nweghi nke amamihe ya juru eze afo dika amamihe Daniel, na Hananaya, na Mishael, na Azaraya. N'ihi nke a, o mere ka ha soro buru ndi na-adu ya odu.

²⁰ Mgbe o bulakwa eze choro ndumodu banyere amamihe na nghota, o na-achoputa na ndumodu ha na-enye ya na-adi mma okpukpu iri kari ndumodu nke ndi majiki ya na ndi maara ihe banyere kpakpando no n'alaeze ya na-enye ya.

²¹ Daniel nogidere buru onye na-adu eze odu tutu ruo afo mbu nke Sairos bidoro ichi dika eze.

2

Nro Nebukadneza

¹ N'ime afo nke abuo nke ochichi ya, eze Nebukadneza roro nro di iche iche. Nro ndi a mere ka obi ya gbasasia, ura pukwara ya n'anya.

² Mgbe ahụ, eze kporo ndi majiki, ndi ha na mmuo ojo na-ekwu okwu, ndi mgbaasi na ndi ihe banyere ngaghari nke kpakpando doro anya ka ha bia gwa ya ihe ahụ o roro na nro. Mgbe ha biara, guzo n'ihu eze,

³ o siri ha, "Aroro m nro nke na-enye m nsogbu n'obi. Achoro m ima ihe o putara."

⁴ Mgbe ahụ, ndi ahụ na-enyocha kpakpando gwara eze ahụ okwu n'asusu ndi Siria si, "Ka gi eze diri ndu ruo mgbe ebighi ebi, i ga-agwa umodibo gi nro a i roro, anyi ga-akowara gi ihe o putara."

⁵ Ma eze zara ndi Kaldia, "Nke a bu ihe m kpebirila: O buru na unu agwaghi m ihe nro a na nkowa ya bu, aga m eme ka abokasia unu, tikpoka ulo unu, mee ka ha gho mkpomkpo ebe.

⁶ Ma o buru na unu gwa m ihe ahụ m roro na nro ma kowaakwa ya, aga m enye unu onyinye di iche iche na ugwo oru nsopuru di ukwu. Ya mere, gwanu m nro ahụ na nkowa ya."

⁷ Ozokwa, ha zaghachiri, "Ka eze gwa ndi ohu ya ihe o roro na nro, anyi ga-akowakwa ya."

⁸ Eze zaghachiri, "Ama m na o bu oge ka unu na-achọ inweta n'ihi na unu amatala na ihe a ka m kpebiri ime.

⁹ O buru na unu agwaghi m nro ahụ naani otu ntaramahuhu diiri unu. Unu agbaala izu igwa m okwu ugha na okwu nduhie na-ele anya na onodu ga-agbanwe. Ya mere, gwanu m nro ahụ, m ga-amatakwa na unu puru ikowara m ya."

¹⁰ Ndi Kaldia zara eze, "O dighi mmadu obula n'elu uwa a nke nwere ike ime ihe a eze na-achọ. O dighikwa eze, n'agbanyeghi idi ukwu ya na idi ike ya, nke juturu la udi ihe di otu a eze na-aju n'aka ndi mgbaasi, ndi na-agba aja ya, ndi ha na mmuo ojo na-ekwu okwu, na ndi Kaldia.

¹¹ Ihe a i choro ka anyi mee bu ihe na-agaghi ekwe omume. O bu naani ndi mmuo nwere ike ikoro gi ihe i roro na nro. Ndi mmuo anokwaghi n'etiti ndi mmadu."

¹² Nke a mere ka eze juputa n'oke iwe na onuma, o nyere iwu ka e gbuchaa ndi amamihe niile nke Babilon.

¹³ Mgbe e kwuputara iwu onye eze ka e gbuo ndi oke amamihe niile, ndi agha chokwara ebe Daniel na ndi otu ya no ka ha gbuo ha.

¹⁴ Mgbe Ariok, onye bu onyeisi ndi nche eze puru igbu ndi ikom maara ihe na Babilon, Daniel ji amamihe na ezi uche gwa ya okwu.

¹⁵ Ọ juru onyeozu eze, bu Ariok, "Gini mere eze ji nye iwu di ike di otu a?" Mgbe ahụ, Ariok kowaara ihe niile nye Daniel.

¹⁶ Mgbe ahụ, Daniel banyere n'uloeze, ihu ya. Ọ rioro eze ka o nyetu ya nwa oge iji kowaakwa ya ihe nro ahụ putara.

¹⁷ Emesija, Daniel lara n'ulo nke ya gaa kororo Hananaya, na Mishael, na Azaraya, ndi enyi ya ihe merenu.

¹⁸ Ọ gwara ha ka ha rioro maka ebere site n'aka Chineke nke eluigwe banyere ihe nzuzo a, ka a hapu igbu ya na ndi enyi ya na ndi amamihe foduru na Babilon.

¹⁹ N'abali, e mere ka Daniel mata ihe omimi ahụ site n'ohu. Mgbe ahụ, Daniel toro Chineke nke eluigwe,

²⁰ Daniel siri,
"Otuto diri aha Chineke ruo mgbe ebighi ebi;
amamihe na ike di n'aka ya.

²¹ Ọ na-agbanwe oge na mgbe di iche iche;
Ọ na-ebuli ndi eze na-akwatukwa ha.

Ọ na-enye onye maara ihe amamihe,
ma na-enyekwa onye nwere mmuo nghota ihe omuma.

²² Ọ na-ekpughe ihe di omimi na ihe zoro ezo;
Ọ maara ihe di n'ochichiri,
ma ihè binyekwara ya.

²³ Ana m ekele gi, na-etokwa gi, Chineke nke nna m ha,
n'ihu na i nyela m amamihe na ike.

I meela ka m mata ihe anyi rioro gi,
i mekwala ka anyi mata nro ahụ eze roro."

Daniel Akowaa nro

²⁴ N'ihu ya, Daniel jekwuru Ariok, onye ahụ eze nyere iwu igbu ndi ndumodu niile di na Babilon, si ya, "Egbukwala onye obula n'ime ndi amamihe Babilon. Kama duru m gaa n'ihu eze n'ihu na ejikeere m igwa ya ihe ahụ o choro imata."

²⁵ Mgbe ahụ, Ariok mere ngwangwa duru Daniel gaa n'ihu eze, si ya, "Achoputala m otu onye n'ime ndi Juda a dotara n'agha nwere ike igwa eze ihe nro ya putara."

²⁶ Eze juru Daniel (onye a na-akpokwa Belteshaza), "I nwere ike igwa m ihe ahụ m roro na nro, na ikowara m ihe o putara?"

²⁷ Daniel gwara eze, "O nweghi onye amamihe obula, onye obula ya na mmuo na-ekwu okwu, onye mgbaasi obula maobu onye na-enyocha kpakpando obula puru igwa eze ihe omimi a i choro.

²⁸ Ma o nwere Chineke no n'eluigwe, onye na-ekpughe ihe omimi niile. O gosila Nebukadneza ihe ga-eme n'ubochi ndi di n'ihu. Nro gi na ohu niile nke gara n'uche gi mgbe i dinara n'ihe ndina gi bu ndi a:

²⁹ "Ihe i roro na nro, gi bu eze, bu ihe banyere ihe na-aga imezu n'oge di n'ihu. Onye ahụ na-ekpughe ihe nzuzo niile egosikwala gi ihe nke ga-eme.

³⁰ Ma mu onwe m, ekpughegi ihe omimi a nye m n'ihu na m kariri mmadu obula di ndu n'amamihe, kama o bu ka gi bu eze mata nkowa ya ma ghotakwa ihe gabigara n'uche gi.

³¹ "Eze, ihe i huru n'ohu bu nke a. I huru mmadu a kpuru akpu. Mmadu a a kpuru akpu buru nnoo ibu. Ọ na-egbukwa nweghenweghe, burukwa ihe na-eyi onye obula lekwasiri ya anya egwu.

³² E ji olaedo a nuchara anucha kpuo isi mmadu ahụ, jiri olaocha kpuo aka ya na obi ya. E jikwa bronz kpuo afo ya na apata ukwu ya.

³³ Ọ bụkwa igwe ka e ji kpụọ ogwe ụkwụ ya abụọ. Ma akụkụ ụkwụ ya, nke a na-azọ n'ala ka e ji igwe a gwara ya na ụrọ kpụọ.

³⁴ Mgbe ị na-ele anya, a wapụtara nkume, ma ọ bughị aka mmadụ ka e ji waputa ya. Nkume a kuru mmadụ ahụ a kpuru akpụ n'ukwu nkume na ụrọ ya, kụpịasịa ha.

³⁵ Mgbe ahụ, e tijisiri igwe ahụ na ụrọ ahụ, bronz ahụ na ọlaocha ahụ nakwa ọlaedo ahụ niile. Ha dika igbugbo ọka nke na-adị n'ebe a na-azocha ọka n'oge okpomokụ. Ifufe fechapusiri ha na-ahapughị ihe ngosi ọbụla. Ma nkume ahụ dakwasiri ihe ahụ awuru awu mechara ghoọ ugwu dī ukwuu, nke juputara ụwa niile.

³⁶ “Eze, nke a bụ nrọ ahụ. Ugbu a ka anyị kọwaara gị ihe nrọ ahụ putara.

³⁷ Gị onwe gị, eze, bụ eze nke otutu ndi eze ozo no n'okpuru ya, onye Chineke nke eluigwe nyere ike ochichi, n'ocheeze niile, na ike na otuto;

³⁸ nyefeekwa n'aka gị umu mmadụ niile na umu anumanu bi n'ime ohia, na umu nnunu nke igwe, e mere ka ị buru eze ihe niile ndi a, gị bụ isi ahụ e ji ọlaedo kpụọ.

³⁹ “Mgbe ị chichara alaeze ozo ga-ebili, ma ọ gaghị adị ukwuu dika nke gị, mgbe nke a gasiri, alaeze ozo bụ nke ato, nke ga-adị ka bronz ga-ebilikwa, ọ ga-achị ụwa niile.

⁴⁰ A ga-enwekwa alaeze nke anọ, nke ga-esi ike dika igwe. Dika igwe nke na-akuri ihe niile, ọ ga-egwepia ma kurikwaa ndi a niile.

⁴¹ Ma ebe ị huru na obu ukwu ahụ na mkpisiukwu ya niile na ufodu n'ime ha bụ urọ okpu ite na ufodu bụkwa igwe, alaeze nke ekewara ekewa ka ọ ga-abu, ma ọ ga-esitu ike dika igwe nke di n'ime ya, n'ihu na ị huru igwe ahụ na agwakotara ya na urọ apiti.

⁴² Dika mkpisiukwu ya, nke ufodu n'ime ya bụ igwe, ufodu bụkwa urọ, na-egosi na akuku ufodu nke alaeze ahụ ga-esi ike ma akuku ufodu agaghị esi ike ntiwa.

⁴³ Dika otu ahụ ị huru e siri gwakota igwe na urọ onu, otu a ka ochichi alaeze ndi a ga-achọ njikota alaeze na ibe ya, ma nke a agaghị ekwe mee, dika ọ gaghị ekwe omume bụ igwakota igwe na urọ.

⁴⁴ “N'oge ahụ, ndi eze ndi a ga-anọ n'ochichi, Chineke nke eluigwe game ka alaeze ozo bido. Ọ bụkwa alaeze nke a na-apughị imebi emebi. O nwekwaghị onye ọbula puru imeri alaeze ahụ. Ọ ga-ala alaeze ndi ozo n'iyi, mee ka ha buru ihe efu, ma ọ ga-adiri na-aga n'ihu ruo ebighi ebi.

⁴⁵ Dika i siri hu nkume ahụ di ukwuu e sitere n'ugwu waputa, nke a na-ejighi aka waputa were kurichaa igwe ahụ, bronz ahụ, urọ ahụ, ọlaocha ahụ na ọlaedo ahụ.

“Chineke di ukwuu emeela ka eze mara ihe na-aga ime n'oge di n'ihu. Nrọ a bụ eziokwu, nkowa ya kwesikwara ntukwasị obi.”

⁴⁶ Mgbe ahụ, eze Nebukadneza dara n'ala n'ihu Daniel nye ya nsopuru. O nyekwara iwu ka eweta onyinye na uda na-esi isi utọ were chunyere ya aja.

⁴⁷ Onye eze gwakwara Daniel, “N'ezie, Chineke gị bụ Chineke kachasi chi niile. Ọ bụ ya na-achị eze niile bi n'ụwa, burukwa Onye na-ekpughetu ihe omimi niile, n'ihu na lee, i nwere ike ikowa ihe omimi nke a.”

⁴⁸ Emesia eze nyere Daniel okwa di ukwuu, nyekwa ya otutu onyinye di iche iche. O mere ya onyeisi na-achị ala Babilon niile, meekwa ya onyeisi ndi ndumodu eze niile.

⁴⁹ Ma dika Daniel siri riu eze, o mekwara ka Shedrak, Mishak na Abednego buru ndi na-elekota ihe niile a na-eme eme n'ala Babilon, Daniel n'onwe ya noduru n'ogige eze.

3

Oyiyi ọlaedo na ọkụ a kwanyere

¹ Eze Nebukadneza kpuru oyiyi ọlaedo nke idi elu ya ga-adi iri mita ato, obosara ya ga-adi ka mita ato. Emesia, o debe ya n'obosara ala Dura, nke di n'otu mpaghara Babilon.

² Eze Nebukadneza ziri ozi ka e zie ndi nnochite anya eze niile, ndiisi, ndi na-achi achi, ndi ndumodu ya niile, ndi na-elekota ulokwu ya niile, ndi okaikpe, ndi maji na-edozi okwu na otutu ndi ozo nokwa n'isi ochichi akuku niile nke ala ahụ, ka ha bia n'ubochi a ga-edo oyiyi ahụ nsọ bu nke eze Nebukadneza guzobere.

³ Ya mere, ndi nnochite anya eze niile, ndiisi, ndi na-achi achi, ndi ndumodu ya niile na ndi na-elekota ulokwu ya niile, ndi okaikpe, ndi maji na-edozi okwu na otutu ndi ozo nokwa n'isi ochichi akuku niile nke ala ahụ, zukotara maka ido oyiyi ahụ nke eze, bu Nebukadneza guzobere nsọ. Ha niile guzoro oto n'ihu oyiyi ahụ bu nke eze Nebukadneza guzobere.

⁴ Onye nkwusa kwuru okwu n'olu ike, "Mmadu niile si na mba niile na asusu niile di iche iche bia, ka a na-enye iwu nke a,

⁵ mgbe obula unu nuru uda oja, une, ubo akwara, maobu uda ihe egwu obula, unu ga-ada n'ala kpo isiala nye ihe a Nebukadneza eze ji ọlaedo kpo.

⁶ Onye obula juru ikpo isiala ka a ga-atuba ngwangwa n'ime oku nke na-enwu ajo onwunwu."

⁷ Ya mere, ngwangwa ha nuru uda opi ike, nke oja, une ubo akwara, nke une na nke egwu di iche iche, ndi niile si mba di iche iche, ndi na-asu asusu di iche iche, dara n'ala kpo isiala nye oyiyi ọlaedo ahụ, nke eze bu Nebukadneza guzobere.

⁸ N'oge a, ufodu n'ime ndi Kaldia putara n'ihu boo ndi Juu ebubo.

⁹ Ha gwara eze, bu Nebukadneza, "Ka eze di ndu ruo mgbe ebighi ebi.

¹⁰ Gi, onwe gi nyere iwu, na onye obula nuru uda opi ike, oja, une, ubo akwara maobu ihe egwu ozo ga-akpo isiala sekpuoro ihe ahụ e ji ọlaedo kpo,

¹¹ na onye obula juru ikpo isiala ka a ga-atuba n'ime oku na-enwu ajo onwunwu.

¹² Ugbu a, e nwere ufodu ndi Juu, ndi aha ha bu Shedrak, na Mishak na Abednego, ndi i mere ka ha buru ndi na-elekota ihe niile a na-eme eme n'ala Babilon; ha anaghi nti n'iwu eze nyere, jukwa ikpo isiala nye oyiyi a i ji ọlaedo kpo."

¹³ Nebukadneza n'onodu oke iwe nyere iwu ka a kpo Shedrak, na Mishak, na Abednego. Ya mere, a kpo batara ndi ikom a n'ihu eze,

¹⁴ Nebukadneza siru ha, "O bu eziokwu, Shedrak, na Mishak, na Abednego, na unu adighi efe chi m maobu kpo isiala nye oyiyi ọlaedo ahụ m guzobere?"

¹⁵ Mgbe unu nuru uda opi, oja, une na ubo akwara maobu ihe egwu ozo, o buru na unu adaa n'ala kpo isiala nye oyiyi ahụ a kpuru akpu, ihe niile ga-adi mma. Kama o buru na unuaju ikpo isiala, a ga-atunye unu ngwangwa n'ime oku na-enwu ajo onwunwu. Kedu chi ahụ nke puru inaputa unu site n'aka m?"

¹⁶ Shedrak, na Mishak, na Abednego, gwara eze, "O Nebukadneza, o dighi mkpa na anyi ga-azara onu anyi n'ihu gi banyere okwu a.

¹⁷ O buru Chineke anyi na-efe nwere ike izoputa anyi site n'oku na-enwusi ike n'aka gi, ya zoputa anyi.

¹⁸ Ma ọ burụkwa na ọ zọpụtaghị anyị, mata nke ọma, o eze, na anyị agaghị efe chi gị ndị a maọbụ kpọọ isiala nye oyiyi a ị kpurụ akpụ nke ị guzobere.”

¹⁹ Mgbe ahụ, Nebukadneza jupụtara n’oke iwe megide Shedrak, na Mishak, na Abednego, nke bụ n’ihu ya gbarurụ n’ebe ha nọ. O nyere iwu sị ka e mee ụlọ ọkụ ahụ ka ọ dị ọkụ ugboro asaa karịa ka o kwesiri.

²⁰ Ọ nyere ufọdụ ndị kacha sie ike n’etiti ndị agha ya iwu ka e kee Shedrak, na Mishak, na Abednego eriri n’ụkwụ na aka, túbakwa ha n’ọkụ ahụ na-enwu enwu.

²¹ Ya mere, ha kere ndị ikom ahụ agbụ ebe ha ka yi uwe ụkwụ ha, na akwa nkụkụ isi ha, na uwe mwụda ha, na uwe ha niile, túbá ha n’etiti ọkụ ahụ na-enwu ajọ onwunwu.

²² Ebe ọ bụ n’okwu eze dị ọkụ ọkụ, tinyere na ọkụ ahụ na-enwusi ike, o mere ka ire ọkụ regbuo ndị agha ahụ túbára Shedrak, na Mishak, na Abednego.

²³ Ya mere, Shedrak, na Mishak, na Abednego ndị e kesiri agbụ ike, dabara n’ime ọkụ ahụ na-enwusi ike.

²⁴ N’ọnọdụ iju anya, Eze Nebukadneza wuliri n’ụkwụ ya, juọ ndị ndumọdụ sị, “Ọ bughị ndị ikom atọ anyị kere agbụ ka anyị túbára n’ime ọkụ?”

Ha zara eze, “Ọ bụ ezie, eze.”

²⁵ Ọ siri, “Ma ana m ahụ mmadụ anọ ndị a na-ekeghị agbụ, ka ha na-agaharị n’ime ọkụ ahụ. Leekwa na ọkụ ahụ anaghị ere ha. Onye ahụ mere ha mmadụ anọ yiri nwa nke ndị bụ chi.”

²⁶ Mgbe ahụ Nebukadneza, b́ara nso n’ọnu ụzọ oke ọkụ ahụ sị, “Shedrak, Mishak na Abednego, ndị ohu Chineke Onye kachasi ihe niile elu, pütanụ! B́anụ n’ebe a!”

Ya mere, Shedrak, Mishak na Abednego, sitere n’oke ọkụ ahụ pütá.

²⁷ Ụmụ ndị eze niile, ndịisi niile, ndị ahụ niile na-achị achị na ndị ndumọdụ eze niile, zukọtara gburugburu ndị ikom atọ ahụ, ha hụkwara na ọkụ emerughị ha ahụ, na o rechapughikwa agiri isi di ha n’isi, uwe ha ereghikwa ọkụ, isisi anwuru ọkụ adighikwa n’ahụ ha.

²⁸ Mgbe ahụ, Nebukadneza siri, “Otuto diri Chineke nke Shedrak, Mishak na Abednego n’ihi na o zitere mmụọ ozi ya izoputa ndi ohu ya tukwasiri ya obi, mgbe ha juru ime ihe eze nyere n’iwu, kama ha jiri aka ha horo inwu, kama ife chi ozọ nke na-abughị Chineke nke ha.

²⁹ Ya mere, ana m enye iwu a taa, na-asị na onye obula, maobu mba obula, maobu asusu obula, onye kwuru okwu ojoo megide Chineke Shedrak, Mishak na Abednego, a ga-etikpokwa ulo onye ahụ, mee ka o ghoo mkpomkpoo ebe. N’ihi na o nweghi chi ozọ nke puru izoputa n’uzo di otu a.”

³⁰ Mgbe ahụ, eze nyere Shedrak, Mishak na Abednego okwa ozọ di elu karia nke ha nwere na mbu n’ala Babilon.

4

Nebukadneza arọọ nrọ osisi

¹ Mụ bụ Nebukadneza,

Na e zigara mmadụ niile, mba niile, na ndi na-asu asusu di iche iche n’uwa ozi:

Ka o diri unu na mma!

² E ji m obi utọ, na-eme ka unu mata ihe iribama niile na ihe iju anya niile, nke Chineke Onye kachasi ihe niile elu meere m.

³ Lee ka ihe ịrịbama ya,
na ihe ịtụnanya ya si dị ukwu!
Alaeze ya bụ nke na-adị site ebighị ebi ruo ebighị ebi;
ochịchị ya na-adigidekwa site n'ogbo ruo n'ogbo.

⁴ Mụ onwe m, bụ Nebukadneza nọ n'afọ ojuju na ihe ịga nke ọma n'ulọeze m.

⁵ Arọrọ m nrọ, nke mere ka ụjọ tọọ m. Ihe niile m huru na nrọ mgbe m dina ala n'elu akwa mere ka oke ụjọ tọọ m.

⁶ N'ihị ya, enyere m iwu ka a kpọọ ndị amamihe niile m nwere na Babilon ka ha bịa n'ihu m, bịa kowaara m isi nrọ ahụ.

⁷ Ma mgbe ndị mgbaasi, ndị dibia, ndị Kaldia na ndị na-agba afa bịa, a kọrọ* m ha nrọ ahụ m rọrọ, ma ha enweghị ike ịgwa m nkowa ya.

⁸ N'ikpeazu, Daniel batara n'ihu m, onye aha ya bụ Belteshaza dika aha chi m si dị, onye mmuọ nke chi niile dị nsọ bi n'ime ya. Akọrọ m ya ihe ahụ m rọrọ na nrọ.

⁹ Asiri m, "Belteshaza, onyeisi ndị nkowa ihe niile. Amaara m na mmuọ nke chi niile dị nsọ bi n'ime gi. Amakwaara m na o nweghị ihe omimi ọbụla ga-esiri gi ike ichọputa ọsisa ya. Ugbu a, nke a bụ nrọ m, kowaara m ihe ọ putara.

¹⁰ Mgbe m dina n'elu akwa, nke a bụ ihe m huru. E nwere otu osisi nke toro n'etiti ụwa, ogologo† ya dị ukwu.

¹¹ Osisi a toro sie ike, ịdị elu ya rukwara n'eluigwe, a na-ahukwa ya anya site na nsotu nke ụwa niile.

¹² Akwukwo ya dị mma ile anya, alaka ya juputakwara na mkpuru hiri nne, o gbokwara mkpa nri nye mmadu niile. Umụ anumanu niile nke ohia na-abiakwa n'okpuru ndo ya izuikwe. Umụ nnunu niile nke eluigwe na-ebikwa n'alaka ya. O bukwa site na ya ka a na-azu ihe niile di ndu nri.

¹³ "Mgbe m nokwa na-arọ nrọ ahụ, ahuru m otu n'ime ndi mmuọ ozi Chineke ka o si n'eluigwe na-aridata.

¹⁴ O tiri mkpu n'olu di ike si, 'Gbudanu osisi ukwu ahụ, gbukasiakwa alaka ya niile. Kupusianu akwukwo ndu niile di n'elu ya. Ghasaakwanu mkpuru ya niile, ka umu anumanu si n'okpuru ndo ya gbapu, ka umu nnunu site n'alaka ya fepu.

¹⁵ Kama hapunu ogwe osisi ahụ na mgborogwu ya ka ha diri n'ime ala, ebe e ji udo igwe na udo bronz kee ya gburugburu, ebe ahia ndu gbakwara ya gburugburu.

"Ka igirigi nke eluigwe zoo ya n'ahu, ka ahia burukwa nri o ga-eri, ya na umu anumanu.

¹⁶ Ka uche ya gbanwee gho nke anu ohia, ghara ibu nke mmadu, afọ asaa.

¹⁷ "Nke a bu mkpebi nke mmuọ ozi ahụ nọ na nche. O bukwa mkpebi e nyere site n'okwu nke di nsọ, ka ụwa niile mata na Onye kachasi ihe niile elu, na-achikwa n'alaeze niile di n'ụwa. O bu ya na-ewerekwa alaeze ndi a nye onye ọbula o choro, o buladi ndi mmadu a na-ahuta dika ndi di ala karisia.'

¹⁸ "Nke a bu nrọ ahụ, mu bu eze Nebukadneza roro, ugbu a, Belteshaza, gwa m ihe bu nkowa ya. N'ihị na ndi amamihe niile nọ n'alaeze m enweghi ike ikowara m ya. Ma amaara m na i nwere ike ikowara m ya, n'ihị na mmuọ nke chi ndi ahụ di nsọ di n'ime gi."

Daniel akowaa nrọ

* 4:7 Ezeere m ha nrọ ahụ † 4:10 Maobu, idi elu ya

¹⁹ Mgbe ahụ Daniel (onye a na-akpọkwa Belteshaza), nọ n'oke ihe iju anya n'ihl na echiche ya mere ka ọma jijiji. Ya mere, eze siri, "Belteshaza, atukwala egwu n'ihl nro a maobu ihe o putara."

Belteshaza zara si, "Onyenwe m, ka nro a diri ndi kporo gi asi, ka nkowa ya dikwara ndi iro gi.

²⁰ Osi ahụ i huru nke buru ibu, tokwa ogologo ma dikwa ike, nke elu ya na-emetu mbara eluigwe, nke ndi niile bi n'owa huru,

²¹ nke nwekwara akwukwo ndu di mma, na nke juputara na mkpuru, nke na-egboro mmadu niile mkpa nri, nke umu anumanu ohia niile na-ebi n'okpuru ndo ya, nke umu nnunu niile nke eluigwe nwere akwu ebe obibi ha,

²² osisi ahụ bu gi onwe gi, eze. N'ihl na i tola buru onye di ike na onye di ukwu. Idi ukwu gi eruola n'eluigwe. Ochichi gi eruokwala n'akuku niile nke uwa.

²³ "Mgbe ahụ, i hukwara onye di nsọ na-enyocha omume ndi mmadu nke si n'eluigwe ridata na-asi, 'Gbutuonu osisi a, laa ya n'iyi, ma unu hapu ogwe ya ka ahijia ndu gbaa ya gburugburu, ka e jirikwa udo igwe na bronze kee ya gburugburu; hapu ya ka igirigi nke eluigwe zokwasu ya. Hapukwa ya ka o soro anu ohia taa ahijia dika nri ya tutu afo asaa a gafee.'

²⁴ "Eze, nke a bu nkowa nro i roro, Onye kachasi ihe niile elu enyela iwu nke na-aghaghi imezu megide onyenwe m eze.

²⁵ A ga-achupu gi site n'ebe ndi mmadu no. A ga-achugakwa gi n'ebe gi na umu anumanu ga-ebi n'ohia, Ebe ahụ ka i ga-anọ taa ahijia dika oke ehi, igirigi nke eluigwe ga-ezokwasikwa gi. Onogogu afo asaa ga-agabiga tutu ruo mgbe i nabatara na Onye kachasi ihe niile elu na-achighi n'alaeze niile nke mmadu, na o bukwa n'aka onye obula o choro ka o na-enyefe ha.

²⁶ Dika e siri nye n'iwu ka a hapu ogwe osisi ahụ na mgborogwu ya n'ime ala. Nke a na-egosi na i ga-emecha nwetaghachi alaeze gi mgbe i nabatara na Eluigwe na-achighi.

²⁷ Ya mere, biko eze, kweere nabata ndumodu m, kwusi ime mmehie, mee ihe ziri ezi, werekwa omume ileta ndi ogbenye dochie nonodu ajo omume gi. Eleghl anya, ihe ga na-agara gi nke oma."

Mmezu nro ahụ

²⁸ Ma ihe ndi a niile biakwasiri eze Nebukadneza.

²⁹ Mgbe onwa iri na abuo gafesiri o no na-agaghari n'elu ulo di n'uloeze n'obodo Babilon.

³⁰ Ma eze siri, "Ebe a, o bughl Babilon di ukwu, nke m wuuru onwe m dika ebe obibi m, site n'ike m di ukwu na maka ebube ochichi m?"

³¹ Mgbe o ka kpu okwu ahụ nonu, otu olu si n'eluigwe kwuo okwu, "Ihe a ka e kpeleri megide gi, eze Nebukadneza. Site taa gaa n'ihu i gaghil abukwa eze na-achighi alaeze a.

³² A ga-esi n'etiti ndi mmadu chupu gi, ka i gaa soro umu anumanu biri n'ohia. I ga-atakwa ahijia dika oke ehi, afo asaa ga-agasi tutu ruo mgbe i ghotara na o bu Onye kachasi ihe niile elu na-achighi n'alaeze di niile nke uwa. O na-enyefekwa ha n'aka onye obula o choro ka o chia."

³³ N'otu oge ahụ kwa, okwu ndi a e kwuru banyere Nebukadneza mezuru. E sitere n'etiti umu mmadu chupu ya, o gwara n'ohia taa ahijia dika oke ehi, igirigi nke eluigwe dekwara ahụ ya ruo mgbe aji di

ya n'ahụ toro ogologo dika nku ugo, mbọ ukwụ na aka ya dika ka mbọ umụ nnunụ.

³⁴ Mgbe oge a gafesiri, mụ bụ Nebukadneza leliri anya m elu. Mgbe ahụ kwa ka m ghorọ mmadụ nwere uche ozo. Etokwara m, ma kpookwa isiala nye Onye ahụ kachasi ihe niile elu, soपुरukwa Onye ahụ na-adi ndu ruo mgbe niile ebighi ebi.

Onye ochichi ya na-adighi agwu agwu,
onye alaeze ya na-adi site n'ogbo ruo n'ogbo.

³⁵ Mmadu niile bi n'uwa
bu ihe efu n'ihu ya.

N'ih na o na-eme ihe obula o chorọ
n'etiti usuu ndi bi n'eluigwe,
na n'etiti ndi bi n'uwa.

O nweghi onye puru igbochi ya,
maobu onye puru iju ya si ya, "Gini mere iji mee ihe ndi a?"

³⁶ Mgbe uche m laghachiri dika mmadu, enwetaghachikwara m ugwu na nsopuru na alaeze m. Ndi na-adu m odu laghachikwara biakwute m, ha na ndi na-ejere m ozi. E mekwara ka m burukwa eze ozo n'alaeze m. Ugwu na nsopuru m nwere ugbo a kariri ugwu na nsopuru m nwere n'oge gara aga.

³⁷ Ugwu a, mụ bụ Nebukadneza na-eto, na-asopuru Eze nke eluigwe, n'ih na oru ya niile di mma, uzo ya niile kwu otu. N'ih na o nwere ike ijide ndi nganga kwanye ha onu n'ime ntụ.

5

Aka na-edede ihe n'aja ulo

¹ Eze Belshaza, kporo puku ndisi no n'alaeze ya oriri, ebe ha no nuo nnoo mmanya di ukwu.

² Mgbe Belshaza na-anu mmanya ya, o nyere iwu ka a chitara ya iko olaedo na olaocha nke nna ya bu Nebukadneza si n'ulonso ukwu di na Jerusalem chikota, ka eze na ndi a mara aha ha n'alaeze ya, na ndi nwunye ya, na ndi iko ya jiri ha nuo mmanya.

³ Ya mere, a chitara iko olaedo ndi e si n'ulonso ukwu Chineke di na Jerusalem chikota. Eze na ndi a mara aha ha n'alaeze ya na ndi nwunye ya na ndi iko ya jiri ha nuo mmanya.

⁴ Ha nuru mmanya tookwa chi nke olaedo na olaocha na bronz, na igwe na osisi na nkume.

⁵ Na mberede, ha huru mkpisiaka mmadu ka o na-edede ihe n'aja ulo nke uloze ahụ ha no n'ime ya, na ncherita ihu ebe a dobara iheoku. Eze n'onwe ya huru aka ahụ mgbe o na-edede ihe ahụ.

⁶ Mgbe ahụ, ihu eze ahụ tūhikotara, gbaruo n'ih egwu. Oke ujọ tūru ya. Ukwu ya makwara jijiji. Ikpere ya abuo kukotara onwe ha.

⁷ Eze kporo mkpu ka a kpobata ndi dibia niile na ndi Kaldia, na ndi na-akowa maka njeghari nke kpakpando. Mgbe ahụ eze siri ndi ikom amamihe nke Babilon, "Onye obula nwere ike guo ihe ahụ e dere, nke nwekwara ike ikowara m ihe o putara, ka a ga-eyikwasị uwe odo odo nke ndi eze. A ga-anyakwasị ya ihe olu olaedo. A ga-emekwa ya ka o buru onye ochichi nke ato n'alaeze a."

⁸ Mgbe ahụ, ndi amamihe eze batara, ma o nweghi onye obula n'ime ha puru iguta, maobu ikowara eze ihe o putara.

⁹ Nke a mere, ka eze Belshaza maa jijiji kariya, ihu ya gburu maramara ma gbarukwaa. O gbakwara ndi ozi ya gharij.

¹⁰ Mgbe eze nwanyi, nuru olu eze na olu ndi a mara aha ha n'ala ya, o batara n'ulo oriri ahụ. Eze nwanyi siri, "Eze, di ndu ruo mgbe ebighi ebi; ka ihe a mere ghara iwetara gi ihu mgbaru, atula ujo.

¹¹ N'ihia na o nwere otu nwoke no n'alaeze gi, onye mmuo nke chi ndi ahụ di nsọ bi n'ime ya. N'oge ahụ nna gi bu eze, a chọputara na nwoke a juputara n'amamihe na nghota, dika a ga-asị na ya onwe ya bu chi. Nna gi eze Nebukadneza mere ya onyeisi ndi amamihe niile, ndi dibia, ndi na-enyocha kpakpando, ndi Kaldia na ndi mgba afa niile.

¹² Ebe o bu na ezigbo mmuo, mmuta na nghota nke e ji akowa nro na ihe mgbagwoju anya, na igbo mkpa di iche iche, di n'ime nwoke a a na-akpo Daniel, nke eze kporo Belteshaza. Ugbu a, zie ozi ka a kporo Daniel ka o kwara gi ihe a."

¹³ Ya mere, a kpo batara Daniel n'ihu eze, eze siri Daniel, "O bu gi bu Daniel, otu n'ime ndi Juda, ndi nna m dotara n'agha site na Juda?"

¹⁴ Anula m na i nwere mmuo nke chi niile n'ime gi, na i bukwa onye juputara na nghota na amamihe.

¹⁵ Ndi amamihe m, na ndi na-enyocha kpakpando abjala n'ihu m igu ihe ahụ e dere n'aja ulo ma ha enweghi ike iguta ya maobu ikowa ihe o bu.

¹⁶ Agwara m na i nwere ike ikowa ihe obula gbagwojuru anya. O buru na i nwee ike igu ihe e dere n'aja ma kwakwara m ihe o putara, aga m eyikwasị gi uwe odo odo ndi eze, yinyekwa gi ihe olu olaedo n'olu, meekwa ka i buru onye ochichi nke ato n'alaeze m."

¹⁷ Daniel zara n'ihu eze, "Debere onwe gi onyinye gi, ma o bukwanu were ya nye onye ozo. Ma aga m aguru gi eze ihe ahụ e dere ma kwakwara gi ihe o putara.

¹⁸ "Gi eze, Chineke nke kachasi ihe niile elu nyere nna gi, Nebukadneza ike ochichi a, na idi ukwu, na ebube, na ima mma.

¹⁹ N'ihia okwa di ukwu nke o nyere ya, ndi niile, na mba niile di iche iche, na-asu asusu niile di iche iche n'elu uwa na-ama jijiji na-atukwa ya egwu. Ndi eze chorọ igbu ka o gburu, o hapukwara onye obula o chorọ ihapu; o buliri onye obula o chorọ ibuli elu, ma ndi o chorọ iweda n'ala, ka ya onwe ya wedakwara n'ala.

²⁰ Ma mgbe nganga na inya isi juputara ya obi, Chineke sitere n'ocheeze ya wezuga ya, napukwa ya ebube o nwere dika eze.

²¹ A chupuru ya site n'etiti umu mmadu, nyekwa ya echiche uche dika nke anumanu. O bukwa n'etiti umu inyinya ibu ohia ka ebe obibi ya di, o soro ha taa ahijia dika oke ehi. Igirigi nke eluigwe deekwara ahụ ya, tutu ruo mgbe o matara na Chineke Onye kachasi ihe niile elu na-achị achị n'alaeze niile nke uwa. O bukwa onye obula o chorọ ka o na-eguzobe ka o chia.

²² "Ma gi nwa ya, O Belshaza, ewedaghi onwe gi ala, n'agbanyeghi na i ma ihe ndi a niile.

²³ N'ihia na i lejiala Chineke nke eluigwe. I weputara iko ndi a e si n'ulonso ukwu ya chiputa, ka gi na ndiisi alaeze gi, ndi nwunye ha na ndi iko unu, jiri nuo mmanya, mgbe unu no na-eto chi niile nke e jiri olaocha na olaedo, bronz na igwe, osisi na nkume kpuo; chi nke na-adighi ahụ uzo, maobu nu ihe; chi nke na-amaghi ihe obula. Ma unu enyeghi Chineke onye na-enye unu ume ndu na onye ndu gi na oganihu gi di n'aka ya nsopuru.

²⁴ O bu nke a mere o ji zite aka ahụ i huru, nke deputara ozi a.

25 “Nke a bụ ozi ahụ e dere:

mene, mene, tekel, parsin

26 “The okwu ndị a pụtara bụ nke a:

“Mene, Chineke agụkọla ụbọchị ọchịchị gị, mee ka ha bịa na njedebe.

27 “Tekel, atụọla gị n’ime ihe ọtụtụ chọputa na o nweghị ihe ọbụla ị bụ.

28 “Parsin, ekwala alaeze gị nyefee ya n’aka ndị Midia na Peshia.”

29 Mgbe ahụ Belshaza nyere iwu ka e yikwasị Daniel uwe odo odo ndị eze ahụ, ka e yinye ya ihe olu ọlaedo. O nyekwara iwu ka e kwusaa n’alaeze ya niile, na o meela ya onye ọchịchị nke atọ n’alaeze ahụ.

30 N’abalị ụbọchị ahụ kwa ka e gburu Belshaza eze ndị Kaldia.

31 N’abalị ahụ kwa ka Daraios onye Midia, bidoro ịchị dika eze. Ọ gbara iri afọ isii na abụọ n’oge o bidoro ịchị.

6

Daniel n’ogba odum

1 Ọ dị Daraios mma ịhọputa ndịisi dị otu narị na iri abụọ, ndị ga-anọ n’alaeze ahụ niile dika ndị nnọchite anya eze.

2 O họtakwara ndịisi atọ ọzọ dika ndịisi ha, nke otu onye n’ime ha bụ Daniel. Ndị a bụ ndị ga na-agụkọrọ ha otu ihe si aga, ka ihe ọbụla ghara ifunari eze.

3 Ọ dighị anya, ọ pụtara ihe nye eze na Daniel kwesiri ntụkwasi obi kari ndịisi na ndị nlekota ahụ niile. N’ihi na amamihe ya, na ike ọrụ ya dị ukwu. Nke a mere ka eze chee echiche kpebie ime ya onyeisi n’alaeze niile.

4 N’ihi nke a, ndịisi ọkwa ha dị elu na ndịisi ndị ọzọ bidoro chọwa mkpesa ha ga-enye ịji megide Daniel n’ihe gbasara ọchịchị. Ma ọ dighị ihe ebubo ọbụla maọbụ omume ojọọ ọbụla ha chọputara, n’ihi na ọ kwesiri ntụkwasi obi. Ọ dighikwa omume ojọọ maọbụ nke aghugho ọbụla a chọputara n’ọrụ ya.

5 N’ikpeazu, ndị ikom a siri, “O nweghị otu anyị ga-esi chọta ihe a ga-eji boo nwoke a bụ Daniel ebubo, kariakwa n’ihe metutara iwu ofufe Chineke ya.”

6 Ya mere, ndịisi ndị a na ndị ozi ndị ahụ kpebiri jekwuru eze ahụ si ya, “Eze Daraios, dirikwa ndụ ruo mgbe niile!

7 Ndịisi alaeze gị niile, ndị ukwu na ndị nta, ndị na-anochi anya eze na ndị ndumodu na ndị ị tinyere ka ha na-achị zokotara kpebie na eze kwesiri inye iwu nke ga-ekwu na a choghị ka onye ọbụla rjọọ ihe ọbụla n’aka chi maọbụ n’aka mmadu ọbụla kari gị eze, site n’oge ị nyere iwu a tutu iri ụbọchị atọ agafee. Onye ọbụla nupuru isi n’iwu a ka a ga-atuba n’olulu odum.

8 Anyị chokwara ka gị bụ eze kwagide iwu a ma jirikwa aka gị dee aha gị n’akwukwo iwu ahụ. N’ihi na anyị choro ka ọ buru iwu nke na-agaghị enwe mgbanwe, nke a na-apughị ikagbukwa akagbu, dika iwu ndị Midia na Peshia si di.”

9 Ya mere, Daraios jiri aka ya dee aha ya n’akwukwo iwu ahụ.

10 Ma mgbe Daniel maara na iwu a adila ire, ọ banyere n’ulo ya, n’elu ulu elu nke ebe obibi ya, o meghere oghereikuku ya chere ihu na Jerusalem. N’ebe ahụ ka ọ na-anọ ekpe ekpere na ekele Chineke ya, ugboro atọ n’ubochi dika ọ na-eme na mbu.

11 Ndị iro ya gbakotara hu na Daniel na-ekpe ekpere na-arikwa Chineke aririo.

¹² Ha jekwuru eze si ya, "I chetakwara iwu ahụ i nyere, nke si na onye ọbụla ekwesighi iriọ chi ọzọ maọbụ mmadụ aririọ ọbụla karịa gi, tutu iri ubochi atọ agafee, na onye ọbụla nupuru isi n'iwu a ka a ga-atuba n'olulu odum?"

Eze siri, "Ya bu iwu ka dikwa, dika iwu ndi Midia na Peshia nke e nweghi ike ikagbu akagbu."

¹³ Mgbe ahụ, ha gwara eze, "Daniel, onye bu otu n'ime ndi si Juda a dotara n'agha adighi ana gi nti, gi onye a na-asopuru, maobu nye iwu ahụ i nyere bu nke e dere n'akwukwo. O nokwa na-ekpe ekpere ya ugbo atọ n'ubochi."

¹⁴ Obi joro eze njo nke ukwu mgbe o nuru ihe ndi a. O kpebiri n'obi ya ime ihe niile ihu na Daniel ataghi ahuhu. Ya mere, ubochi ahụ niile, site n'ututu ruo n'anyasi, o no na-eche otu o ga-esi mee nke a.

¹⁵ Mgbe ahụ, ndi ikom ndi a biakwutere eze si ya, "Chetakwa, gi eze, na dika iwu ndi Midia na Peshia si di, o dighi iwu ọbụla eze nyere maobu ukpuru nke e mere ka o guzosie ike ga-agbanwe."

¹⁶ N'ikpeazu, eze nyere iwu, ha kpuputara Daniel tuba ya n'olulu odum. Eze gwara Daniel, "Ka Chineke gi, onye ahụ i na-eke mgbe niile, zoputa gi."

¹⁷ E wetara nkume di ukwu jiri mechie onu olulu odum ahụ. Eze jikwa mgbaaka akara ya na mgbaaka ndisi ọzọ kaa akara e ji nyachie onu olulu ahụ. E mere nke a ka onodu Daniel hapu igbanwe.

¹⁸ Mgbe eze lobatara n'uloeze ya, o dinara n'ihe ndina ya buo onu, onweghikwa nri ebute ya. N'abali ahụ, o nweghi ike rahụ ura.

¹⁹ N'ihè mbu nke ututu, mgbe chi na-abo, eze biliri mee ngwangwa, gaa n'olulu odum ahụ.

²⁰ Mgbe o biaruru nso olulu ahụ, o kporo Daniel oku n'olu obi ntiwa si, "Daniel, ohu Chineke di ndu, Chineke gi ahụ i na-eke mgbe niile, o nwekwara ike izoputa gi n'aka odum?"

²¹ Ya mere, Daniel siri eze, "Eze, diri ndu ruo mgbe niile!"

²² Chineke m zitere mmuo ozi ka o mechie onu odum ndi a, ka ha si otu a hapu inwe ike imetu m aka, n'ih na Chineke maara na aka m di ocha. O makwara na o nweghi ihe ọbụla m mere mejo gi."

²³ Onu juru eze ahụ obi! O nyere iwu ka e si n'ime olulu ahụ doputa Daniel. Mgbe a kpuputara Daniel, o nweghi ihe ọbụla a huru mere ya n'ahụ, n'ih na o tukwasiri Chineke ya obi.

²⁴ Mgbe ahụ, eze nyere iwu ka e jide ndi ahụ boro Daniel ebubo. O nyere iwu ka a tunye ha n'olulu odum ahụ, ha na ndi nwunye ha na umu ha. Odum ndi ahụ di n'ime olulu ahụ jidere ndi ahụ dorie ma okpuku ha tupu ha adaruo ala.

²⁵ Emesia, eze Daraios deputara ozi a n'akwukwo nye iwu ka a guora ya mmadu niile, mba niile na asusu niile di iche iche n'elu uwa.

"Ka o diri unu na mma.

²⁶ "Ana m enye iwu na mmadu niile no n'alaeze m kwesiri itu egwu na ima jijiji n'ihu Chineke nke Daniel.

"N'ih na o bu Chineke di ndu,
nke na-adigide ebighi ebi.

E nweghi ike ila alaeze ya n'iyi,

o bukwa onye ochichi ya na-enweghi ogwugwu.

²⁷ O na-agbaputa ndi ya, na-azoputakwa.

O na-eme ihe iribama na-arukwa oru ebube
n'eluigwe na n'ua.

N'ih na o gbaputara Daniel

site n'ike odum."

²⁸ Ya mere, ihe gaara Daniel nke oma n'oge niile Daraios bu eze, na n'oge Sairos onye Peshia chikwara dika eze.

7

Nro Daniel banyere anu ohia anọ

¹ N'afọ mbu, mgbe Belshaza bidoro ichi ala Babilon, Daniel roro nro, hukwa ohu di iche iche, o dere ihe ndi ahụ n'akwukwo.

² "Mụ bu Daniel huru n'ime ohu m n'abali, elere m anya, hu n'ihu m oke ifufe anọ nke eluigwe ka ha na-atughari oke osimiri.

³ Anu ohia anọ buru ibu si n'ime osimiri ahụ riputa. O nweghi nke yiri ibe ya.

⁴ "Nke mbu di ka odum, kama o nwere nku dika ugo. Mgbe m no na-ele ya anya, a nyakapuru nku ya, welie ya, hapu ya ka o guzo n'elu ala n'ukwu ya abuo dika mmadu. E nyekwara ya udi obi nke mmadu nwere.

⁵ "Anu ohia nke abuo yiri anu ohia buru ibu a na-akpo bia (n'asusu bekee). E weliri ya n'otu akuku, o kpukwa ogiriga ato n'onu ya, n'etiti eze ya. A gwara ya, 'Bilie, rie anu ka o si di gi mma.'

⁶ "Mgbe nke a gasiri, ka m no na-ele anya, anu ndogbu ozo putara, anu ohia ahụ yiri agu, ma o nwere n'azu ya nku anọ dika nke nnunu. O nwekwara isi anọ. E nyekwara ya ike ochichi.

⁷ "Mgbe nke a gasiri, n'ime ohu nke abali, ahuru m anu ohia nke anọ. Anu ohia a na-eyi oke egwu, onu apughi ikowa ihe o yiri. O bukwa anu ohia di nnoo ike, nke na-eji eze igwe ya di ukwu na-adowasi ma na-etipiasikwa ihe obula, nke na-ejikwa ukwu ya azogbu ihe obula foduru. O bu anu ohia gbara iche site n'anu ohia ndi ozo, burukwa anu nwere mpi iri.

⁸ "Mgbe m no na-eche banyere mpi ndi a, na mberede mpi ntakiri ozo sikwa n'etiti ha puputa. E si n'ukwu hopu* mpi ato n'ime mpi iri mbu ahụ n'ihu ya.† Mpi ntakiri a nwere anya dika mmadu, na onu na-ekwu okwu juputara n'inya isi.

⁹ "Anokwa m na-ele anya

"hu ka e doziri ocheeze,

ebe Onye ahụ na-adi site na mbu noduru.

Uwe o yi na-acha nnoo ezi ocha dika snoo,

agiri isi di ya n'isi na-acha ocha di ka ezi ogbo ocha.

Ocheeze ya na-enwu ka ire oku,

ukwu igwe ya niile na-acha oku.

¹⁰ Iyi na-aso ka oku

si n'ihu ya na-asoputa.

Puku kwuru puku na-agara ya ozi.

Otu a kwa, nde kwuru nde ndi mmadu guzo n'ihu ya.

Ndi ikpe noduru ala,

asaghekwa akwukwo di iche iche.

¹¹ "Mgbe m no na-ele anya, n'ihu okwu inya isi nke mpi ahụ na-ekwu, elegidere m anya tutu ruo mgbe e gburu anu ohia ahụ, laa anu ahụ ya n'iyi, were ya nye ka a kpo ya oku.

¹² (Gbasara umu anu ohia ndi ozo, a napuru ha ochichi ha, ma a hapuru ha ka ha diri ndu gaa n'ihu nwantakiri oge).

* 7:8 Ya bu, nyakapu † 7:8 Ime ka mpi ntakiri a nweta ohere ebe o ga-esi puta.

13 “N’ime ọhụ m n’abalị, a hụrụ onye yiri nwa nke mmadụ, ka ọ nọ na-abịa n’igwe ojii nke eluigwe. Onye a bịaara nso n’ebe onye ahụ na-adị site na mbụ nọ. E dubatakwarara ya n’ihu ya.

14 E nyere ya ike ọchịchị, ebube na ike ịbụ eze; mba niile dị iche iche na ndị niile na-asụ asụsụ dị iche iche kpọrọ isiala nye ya. Ọchịchị ya bụ ọchịchị na-adị ruo mgbe ebighị ebi, nke na-agaghị agabiga. O nwekwaghị onye nwere ike ịkwatu alaeze ya.

Nkọwa nrọ ahụ

15 “Mụ onwe m, bụ Daniel, ọhụ a m hụrụ tūrụ mmụọ m ụjọ nke ukwu, mekwa ka obi m ma jijiji.

16 Ejekwuuru m otu n’ime ndị guzo n’ebe ahụ nso jụọ ya ihe ihe ndị a niile pụtara.

“Ọ gwara m ma kọwakwara m ihe ihe ndị a pụtara.

17 ‘Anụ ọhịa anọ ndị a bụ alaeze anọ nke ga-ebili n’ụwa.

18 Ma ọ bụ ndị nsọ nke Onye kachasi ihe niile elu, ga-anara alaeze. Ọ ga-abukwa nke ha ruo mgbe ebighị ebi.’

19 “Mgbe ahụ, achoro m imata ihe banyere anụ ọhịa nke anọ ahụ, nke ahụ gbara iche site n’anụ ọhịa ndị ọzọ, na-eyikwa oke egwu, nke nwere eze dika igwe, na mbọ yiri nke e ji bronz kpuo. Nke ahụ na-adowasi ndi mmadu, na nke na-azogbukwa ndi foduru.

20 Asikwa m ya kowaara m ihe mpi iri ahụ di ya n’isi pụtara, na ihe banyere mpi nke ọzọ puputara, na ihe mere e ji nyakapu mpi atọ ahụ n’ihi ya. Asị m ya kowakwara m ihe banyere mpi ahụ, nke nwere anya, na onu na-ekwu okwu juputara n’inya isi, ma dikwa ka ọ di ike kari ndi ọzọ.

21 Mgbe m na-ele anya, ahuru m ka mpi a na-aluso ndi nsọ ogu na-emerikwa.

22 Tutu ruo mgbe onye ahụ na-adị site na mbụ bịaara kpee ikpe nke gaara ndi nsọ nke Onye kachasi ihe niile elu, ma oge biakwara mgbe ha natara alaeze ahụ.

23 “Nke a bụ ihe o kwuru: ‘Anụ ọhịa nke anọ a bụ alaeze nke ga-aputa n’ụwa. Ọ ga-adị iche site n’alaeze ndi ọzọ. Ọ ga-azopia, kurie, ma bibiekwa ụwa niile.

24 Mpi iri ahụ nochiri anya ndi eze iri ga-esi n’alaeze ya puta. Mgbe ndi eze a ga na-achi, eze ọzọ, nke di iche site na ndi buru ya uto ga-ebilikwa, ma merie ndi eze atọ ndi ọzọ ahụ ma laa ha n’iyi.

25 Ọ ga-ekwu okwu kwugide Onye kachasi ihe niile elu. Ọ ga-emekpa ndi nsọ ahụ. Ọ ga-agbalikwa igbanwe iwu niile na omenaala niile. A ga-enyefe ndi nsọ n’aka ya afọ atọ na okara.

26 “ ‘Ma a ga-emeghe ulo ikpe, napukwa ya ike niile, kpochapu ya ma laakwa ya n’iyi kpamkpam.

27 Mgbe ahụ, ike ọchịchị, ike na idi ukwu nke alaeze niile di n’okpuru eluigwe ka a ga-enyefe n’aka ndi nsọ, bu ndi nke Onye ahụ kachasi ihe niile elu. Alaeze ya ga-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi. Ndi niile na-achi achi ga-erubere ya isi, kpookwa isiala nye ya.’

28 “Nke a bụ ogwugwu okwu ahụ. Mụ onwe m, bụ Daniel, echiche m mere ka m tuo egwu nke ukwu, ihu m gbanwere dika onye ahụ na-adighi, ma o nweghi onye obula m gwara ihe m huru.”

8

Ọhụ Daniel hụrụ banyere ebule na ewu

¹ N'afọ nke atọ site na mgbe eze Belshaza bidoro ibụ eze, mụ bụ Daniel huru ohu ozo.

² N'ime ohu, ahuru m onwe m n'obodo Susa, nke bu obodo ukwu ebe eze nwere isi ochichi ya, n'obodo di na mpaghara Elam. Eguzokwara m n'akuku osimiri Ulai.

³ Eweliri m anya elu, hu otu ebule nwere mpi ogologo abuo ka o guzo n'akuku iyi, otu n'ime mpi abuo ya ahụ bidoro ito ogologo kariya nke ozo.

⁴ Mgbe m na-ele anya, ebule ahụ malitere iji mpi ya na-asọ ihe o bula di n'odida anyanwu na n'ugwu nakwa na ndida. O nweghi anu obula nwere ike iguzogide ya, o nwekwaghi onye obula puru inyere ndi o lusoro ogu aka. O mere ihe obula masiri ya si otu a di ukwu.

⁵ Mgbe m no na-atule nke a, na mberede ahuru m otu mkpi si n'odida anyanwu puta, na-agafe uwa niile ma ukwu erughi ya ala. Mkpi a, nwere otu mpi n'etiti anya abuo ya.

⁶ O biaruru nso ebule ahụ nwere mpi abuo nke m huru guzo n'akuku mmiri, were oke iwe na-agbata oso n'ebe o no.

⁷ Ahuru m ka o ji oke iwe luso ebule ahụ ogu kujipu mpi abuo ya. Ebule ahụ enweghi ike iguzogide ya. O tudara ya n'ala, were ukwu ya zoda ya, ma na o nweghi onye obula nwere ike inaputa ebule ahụ site n'ike ya.

⁸ Mkpi ahụ, diri ike nke ukwu, ma n'uju ike ya a gbajipuru mpi ukwu ya. N'onodu mpi ahụ mpi anọ puputara chee ihu n'akuku anọ nke eluigwe,

⁹ Otu ntakiri mpi sitere n'ime otu n'ime mpi ndi ahụ puta, tokwaa ma buo ibu nke ukwu ruo na ndida, na owuwa anyanwu, ruokwa n'ala oma ahụ

¹⁰ O toro tutu o ruo usuu nke eluigwe. O kwatukwara ufodu n'ime usuu nke eluigwe na ufodu n'ime kpakpando n'ala, zotoo ha.

¹¹ O mere onwe ya ka o di ukwu megide onyeisi nke usuu eluigwe, o napuru ya aja niile a na-achu kwa ubochi ma tudakwa ebe nsọ ya n'ala.

¹² N'ihhi nnupu isi, e nyefere usuu ndi nsọ* na aja nsure oku a na-esure kwa ubochi n'aka ya. O gara n'ihu n'ihe niile o mere. E mekwara ka eziokwu daa n'ala.

¹³ Mgbe ahụ, anuru m ka otu mmuo ozi na-aju ibe ya si, "Olee mgbe o ga-akwusi bu ohu maka aja nsure oku a na-achu kwa ubochi, njehie nke na-eweta itogbo n'efu, inyefe ebe nsọ na maka ndi nsọ a na-azoto ukwu?"

¹⁴ O gwara m, "A ga-echere tutu puku ubochi abuo na nari ubochi ato agafee, mgbe ahụ a ga-eme ka ebe nsọ ahụ dighachikwa otu o di na mbu."

Nkwa ohu ahụ

¹⁵ Mgbe mụ bụ Daniel no na-ele ohu ahụ na-achokwa ighota ya, o nwere otu onye dika nwoke biara guzo n'ihu m.

¹⁶ Ma anuru m olu otu onye na-akpo oku site na mmiri Ulai si, "Gebrel, kowaara nwoke a ihe ohu a putara."

¹⁷ Mgbe o biara m nso n'ebe m guzo, egwu turu m nke ukwu. Adara m, kpuo ihu m n'ala. Ma o gwara m, "Nwa nke mmadu, ghotu na ohu a bu maka ogwugwu oge."

¹⁸ Mgbe ahụ o na-agwa m okwu, adara m n'oke ura, kpuo ihu n'ala. Ma o meturu m aka, nyere m aka iguzo oto n'ukwu m.

¹⁹ O siri, "Lee, aga m agwa gi ihe na-aga ime n'oge oke iwe. N'ihhi na ohu a bu maka oge ogwugwu ihe niile nke a kara aka.

²⁰ Ma banyere ebule ahụ i huru nke nwere mpi abuo, na-egosi eze Midia na Peshia.

* **8:12** Maobu, ndi agha

²¹ Mkpi ahụ i hụrụ na-egosi eze ndị Griis, nnukwu mpi nke dị n'etiti anya ya abụọ bụ eze nke mbụ.

²² Dịka mpi ahụ siri gbajie, mpi anọ ọzọ pupụta n'ọnọdụ ya, otu a ka alaeze anọ ga-esi pụta na mba ya, ma ike ha agaghị eru ka nke mbụ ahụ.

²³ “Ma na mgbe ọgwụgwụ alaeze ahụ, mgbe iko ndị nnupu isi juru, otu eze nke nwere ihu dị ike, na akonuche na obi aghughọ ga-ebili.

²⁴ Ọ ga-adị ike nke ukwuu, ma ọ bughị n'ike onwe ya, ọ ga-eweta mbibi ga-eju anya. Ihe niile o meturụ aka ga-agara ya nke ọma. Ọ ga-alakwa ndị dị ike na ndị nsọ n'iyi.

²⁵ Ọ ga-eme ka aghughọ baa ụba, ọ ga-ahụta onwe ya dịka onye dị elu karịa, mgbe ndị mmadụ na-eche na udo dị, ọ ga-ebibi otutu ndị. Ọ ga-eguzo megide Onyeisi nke ndịisi, a ga-ebibi ya ma ọ bughị n'ike nke mmadụ.

²⁶ “Ọhụ a i hụrụ, maka ututu na anyasi nke ekpughere gi bụ eziokwu, ma zobe ọhụ a, n'ihị na ọ dirị otutu oge ka di n'ihu.”

²⁷ Mụ bụ Daniel, nọrọ n'ọnọdụ ike ọgwụgwụ na ahụ esighi ike. Mgbe ubochi ole na ole gafekwara, ebiliri m bidokwa na-agaghari, na-arukwa ọrụ eze, ma obi jorọ m njo nke ukwuu n'ihị nrọ ahụ, n'ihị na ọ kariri m nghota.

9

Ekpere Daniel

¹ N'afọ mbụ, nke Daraios nwa Ahasueros (onye agburu Midia), onye e mere eze nke alaeze ndi Kaldia,

² n'afọ mbụ nke ochichi ya, ka mụ onwe m, bụ Daniel ghotara site n'akwukwo, dika okwu ONYENWE ANYI nyere Jeremaya onye amuma, nke ga-emezu mgbe Jerusalem ga-anọ na mbibi iri afọ asaa.

³ N'ihị nke a, echere m Onyenwe anyi Chineke ihu, rịọ ya aririọ, site n'ekpere na aririọ amara, n'ibu onu, na iyikwa akwa mkpe na ntụ.

⁴ Ekpere m ekpere nye ONYENWE ANYI bụ Chineke m, ma kwuputa si, “Onyenwe anyi, onye di ukwuu, di oke egwu. Onye na-edebe ọgbuga ndu nke ihunanya nke ndi huru ya n'anya na-edebekwa iwu ya niile.

⁵ Ma anyi emehiela meekwa ihe n'adighi mma megide gi. Anyi emeela ajo omume, anyi enupula isi megide gi, gbakutakwa iwu gi niile azu.

⁶ Anyi e geghikwa ndi ozi gi bu ndi amuma nti, bu ndi gwara ndi eze anyi, na ndi ochichi anyi, na nna anyi ha, ma mmadu niile bi n'ala anyi okwu n'aha gi.

⁷ “Onyenwe anyi, i bu onye ezi omume, ma n'ubochi taa anyi bu ndi ihere diri, ndi juda, ndi jerusalem na ndi izrel niile, ndi no nso ma ndi no n'ebe di anya ebe i chugara ha n'ihị ekwesighi ntukwasị obi anyi nye gi.

⁸ ONYENWE ANYI, ihere emegbuola anyi. Ihere diri ndi eze anyi, dikwara ndiisi anyi na ndi nna anyi, n'ihị na anyi emeela mmehie megide gi.

⁹ Ma Onyenwe anyi Chineke anyi ka obi ebere na mgbaghara niile diri, n'ihị na anyi enupurula gi isi.

¹⁰ Anyi erubeghi isi nye ONYENWE ANYI Chineke anyi, maobu debe iwu ahụ o nyere anyi site n'aka ndi ohu ha bu ndi amuma.

¹¹ Ndi izrel niile enupula isi n'iwu gi, wezuga onwe ha, ju ige gi nti.

“Ya mere, obubu onu ahụ niile e dere n'iwu Mosis, odibo nke Chineke adakwasila anyi, n'ihị na anyi emehiela megide gi.

¹² O meela ka okwu ya guzosie ike, bu nke o kwuru megide anyi na ndi ndu anyi site n'iwetara anyi oke mbibi a. Nke bu na o nwebeghi mgbe obula e merela udi ihe emere na Jerusalem n'okpuru eluigwe.

¹³ O bu dika e si dee ya n'iwu Mosis, ka mbibi a niile biakwasiri anyi, ma anyi achobeghi ihuoma ONYENWE ANYI Chineke anyi, na icheghari site na mmehie anyi chee uche banyere eziokwu gi.

¹⁴ ONYENWE ANYI kpachara anya mee ka nsogbu a biakwasiri anyi. N'ihina ONYENWE ANYI, Chineke anyi, bu onye ezi omume n'ihe niile o na-eme, ma anyi juru irubere ya isi.

¹⁵ "Ma ugbo a, Onyenwe anyi Chineke, onye ji aka di ike kpoputa ndi nke ya n'ala Ijpt, i meere onwe gi aha nke na-adigide ruo taa. Anyi mere mmehie, ma mejokwa.

¹⁶ Onyenwe anyi, dika ezi omume gi si di, wezuga iwe gi na oke iwe gi n'ebe Jerusalem no, bu obodo gi, na ugwu nsog gi. Mmehie anyi na njehie nna anyi ha emeela ka Jerusalem na ndi gi buru ihe ikwa emo nye ndi gbara anyi gburugburu.

¹⁷ "Ma ugbo a, Chineke anyi, biko nuru ekpere na aririo ohu gi. N'ihina aha gi, Onyenwe anyi jiri amara mee ka ihe si n'ihu gi mukwasiri ulonso gi nke togboro n'efu.

¹⁸ Chineke m, togo nti gi n'ala nuru aririo m. Meghee anya gi abuo ka i huru onodu mbibi nke obodo a na-akpo aha gi no. Anyi anaghi ario ka i nyere anyi aka n'ihina na anyi bu ndi ezi omume, kama anyi na-ario n'ihina ebere gi di ukwu.

¹⁹ Onyenwe anyi nuru! Onyenwe anyi, gbaghara anyi! Onyenwe anyi biko, gee nti ma zaa anyi. N'ihina aha gi, O Chineke m, anokwala odu, n'ihina obodo gi, na ndi nke gi bu aha gi ka a na-akpo ha."

Nari afo ano na iri afo itoolu

²⁰ Mgbe m no na-ekwu okwu na-ekpe ekpere, na-ekwuputa mmehie m na mmehie ndi m Izrel, na-arikwa amara n'ihu ONYENWE ANYI bu Chineke m maka ugwu di nsog nke Chineke m,

²¹ ebe m ka no na-ekpere, Gebrel, nwoke ahụ m huru n'ohu na mbu, feere osiso biakwute m n'oge a na-achụ aja nke uhuruchi.

²² O biara si m, "Daniel, a biara m ugbo a inye gi uche na nghota.

²³ Na mbido oge i malitere irio aririo, ka okwu osisa putara. Abiara m igwa gi ya, n'ihina na i bu onye a na-akwanyere ugwu nke ukwu. Ya mere, tugharia uche n'okwu a, ghotakwa ohu a.

²⁴ "Iri izu uka asaa, ka e dere n'iwu nye ndi gi na obodo nsog gi iji kwusi njehie, ime ka mmehie kwusi, na ichu aja maka ikpuchi ajo omume na iweta ezi omume nke ga-adi ruo mgbe ebighi ebi, na ikachi ohu na amuma ahụ akara, nakwa ite Ebe ahụ Kachasi Nso* mmanu.

²⁵ "Ma mara, werekwa uche ghota nke a: Site n'oge e nyere iwu ka e wugharia Jerusalem tutu ruo mgbe Onye ahụ e tere mmanu, onyendu ahụ ga-abia, ga-abu izu uka asaa, na izu uka iri isii na abuo, a ga-ewughachi ya, na okporozo ya, na olulu mmiri ya, maobu n'ime oge nsogbu.

²⁶ Mgbe izu uka iri isii na abuo gasiri, Onye ahụ e tere mmanu ka a ga-egbu, ma o nweghi ihe o ga-enwe. Usuu agha nke onye ochichi ga-abia bibie obodo na ulonso. Oge ikpezu ga-abia dika idee mmiri; agha ga-adigide ruo n'oge ogwugwu, e kpebiela na ila n'iyi ga-adi.

* 9:24 Onye nsog ahụ nke kachasi ndi nsog mmanu

²⁷ Ya na otutu ndi mmadu ga-enwe ogbugba ndu n'otu 'izu uka,' o bukwa n'okara† izu uka ahụ, ka o ga-eme ka ichu aja na inye onyinye kwusi. O ga-emekwa ihe aru di egwu n'ime ulonso ahụ, ruo mgbe a ga-awukwasị ya ogwugwu ahụ bu nke akara aka n'ahụ onye ojojo ahụ."

10

Ohu Daniel huru banyere otu nwoke

¹ N'afọ ato nke ochichi Sairos eze Peshia, e nyere Daniel (onye aha ya bukwa Belteshaza mkpughe). Ozi ahụ bu eziokwu, o gbasakwara oke ogbaaghara. O ghotara ozi ahụ, nwetakwa nkowa banyere ohu ahụ.

² N'oge ahụ, mu onwe m, bu Daniel, ruru uju izu uka ato.

³ Erighi m nri oma obula, erikwaghi m anu, anukwaghi m mmanya, eteghi m mmanu otite obula n'ahu m n'ime izu uka ato a niile.

⁴ N'ubochi nke iri abuo na ano nke onwa mbu n'afọ, eguzo m n'akuku osimiri ukwu ahụ, bu Taigris,

⁵ eleliri m anya m elu, hu n'ihu m otu nwoke yi uwe akwa ocha, onye e kekwasiri belit e ji olaedo sitere Ufaz mee n'ukwu ya.

⁶ Ahu ya na-egbukwa maramara dika nkume beril, ihè si n'ihu ya di ka ihè nke amuma eluigwe. Mkpuru anya ya na-enwukwa dika ire oku. Ukwu ya na aka ya na-acha dika bronz e hichara nke oma. Okwu si ya n'onu na-ada uda dika uzu nke otutu mmadu.

⁷ O bu naani m Daniel huru ohu a. Ndi mu na ha no ahughi ya, kama na mberede, e mere ka oke egwu tuo ha, nke mere ka ha gbara oso gaa zoo onwe ha.

⁸ O bukwa naani m no, mgbe m huru oke ohu a. Mgbe m hukwara ya, ike niile di m n'ahu si m n'ahu puo. Ihu m gbanwere nke ukwu, ike afodukwaghi m n'ahu.

⁹ Mgbe ahụ, anuru m uda olu ya, ma mgbe m nuru uda olu ya, adara m n'ala kpudo ihu n'ala n'onodu ida n'oke ura.

¹⁰ Ma otu aka meturu m, welite m mee ka m maa jijiji n'elu ikpere m na aka m abuo.

¹¹ O siri m, "Daniel, gi onye a huru n'anya nke ukwu. Gee nti tuleekwa nke oma okwu niile m na-agwa gi ugbu a. Guzo n'ukwu gi abuo, n'ih na e zitere m ibiakwute gi." Mgbe o na-agwa m okwu a, eguzoro m oto, na-ama jijiji.

¹² O siri m, "Egwu atula gi, Daniel. N'ih na site n'ubochi mbu i kpebiri inwe nghota na iweda onwe gi ala n'ihu Chineke gi, ka a nuru okwu gi niile, a biakwara m n'ih osisa ha.

¹³ Ma onyeisi ndi na-achi alaeze Peshia gbochiri m, kemgbe iri ubochi abuo na otu. Ya mere, Maikel, otu n'ime ndisi ochichi biara nyere m aka, n'ih na mu onwe m foduru n'ebe ahụ mu na eze Peshia.

¹⁴ Ugbu a, abiala m ime ka i ghotu ihe ga-adakwasị ndi gi n'oge ikpeazu n'ubochi di n'ihu. N'ih na ohu ndi a diri oge ndi na-abia n'ihu."

¹⁵ Mgbe o na-agwa m okwu ndi a, ekpunyere m ihu m n'ala enwekwaghi m ike ikwu okwu obula.

¹⁶ Mgbe ahụ, otu onye, nke yiri mmadu, biara metu egbugbere onu m aka, mee ka m nwee ike ikwukwa okwu oso. Mgbe ahụ agwara m onye ahụ nke guzo m n'ihu, "Ano m n'oke ihe mgbu; Onyenwe m, enwekwaghi m ike obula, n'ih ohu m huru.

† 9:27 Maobu, na nkera

¹⁷ Olee otu mụ bụ ohu gị ga-esi gwa gị okwu, Onyenwe m? N'ihhi na ike adighikwa n'ime m, enwekwaghị m ike iku ume."

¹⁸ Mgbe ahụ, otu onye yiri mmadụ biara metukwa m aka ọzọ nye m ike.

¹⁹ Ọ siri, "Onye a hụrụ n'anya nke ukwu, atukwala ụjọ, udo diri gị, ya mere diri ike, obi sie gị ike."

Mgbe ọ gwara m okwu a, ike m loghachitere, asiri m, "Ka onyenwe m kwuo okwu, ebe i nyeghachila m ike."

²⁰ Mgbe ahụ, ọ siri, "Ị maara ihe mere m ji biakwute gị? Aga m alaghachi azụ iluso onyeisi na-achi alaeze Peshia ọgụ, mgbe mụ ga-apụ, eze na-achi Griis ga-abia;

²¹ ma otu ọ di, aga m agwa gị ihe e dere n'akwukwo nke eziokwu. (Ọ dighi onye na-enyere m aka imegide ha ma ọ bughị naanị Maikel onyeisi unu.

11

¹ N'afọ mbụ nke ọchichi Daraios onye Midia, ọ bụ m guzoro inyere ya aka na ichekwa ya.)

Ndi eze alaeze nke ugwu na ndida

² "Ugbu a, aga m agwa gị eziokwu. A ga-enwe ndi eze Peshia atọ ọzọ ndi ga-achikwa. A ga-enwe eze nke anọ onye ga-aba ụba kari ndi ọzọ niile. Mgbe ọ ga-adị ike site akunuba ya, ọ ga-akpalị onye ọbula imegide eze Griis.

³ Ma mgbe ahụ, a ga-enwe eze di ike nke ga-eji oke ike chia. Ọ ga na-eme ihe masiri ya.

⁴ Ma mgbe ọ rigotachara n'ochichi, a ga-ekposa alaeze ya kesaa ya n'akuku anọ nke ụwa ma ọ bughị umu ya ga na-achi. Ọ bughikwa n'usoro dika ike ọchichi ya si di, n'ihhi na a ga-ehopu alaeze ya, nyefee ya n'aka ndi ọzọ na-abughị ndi agburu ya.

⁵ "Eze nke ndida ga-adị ike, ma otu onye n'ime ndisi agha ya ga-adị ike kari ya, chikwa alaeze di ukwu kari nke ya

⁶ Mgbe afọ ole na ole gasiri, ha ga-ekekota onwe ha. Ada eze ndida ga-agakwuru eze ugwu ka ha gbaa ndu, ma ada eze agaghị ejigide ike ya, eze na ike ya agaghị adigidekwa. N'ubochi ndi ahụ, a ga-arara ada eze ahụ nye, ya na ndi na-eche ya nche, na nna* ya na onye ahụ dinyeere ya.

⁷ "N'oge ahụ, otu onye ga-esi n'agburu ulọ nwanị ahụ kulite i were onodu ya ichi dika eze, ọ ga-ebuso ndi agha eze mpaghara ugwu agha, bata n'ebe ya e wusiri ike, ọ ga-aluso ha agha ghọ onye mmeri.

⁸ Ọ ga-ebukoro chi ha niile na arusi ha niile awuru awu ma ndi aturu atụ, na ihe ndi ọzọ dikarisiri ha mkpa dika efere, ọlaocha na nke ọlaedo laa Ijpt. O mechaa nke a, ọ ga-akwusi iluso eze ugwu ọgụ afọ ole na ole.

⁹ Otu a kwa, eze mpaghara ugwu ga-ebuso eze ndida agha, ma ọ gaghị anọ ọdụ loghachikwa n'ala nke ya.

¹⁰ Ma umu ya ndi ikom ga-achikota otutu ndi agha siri ike, ndi ga-enupu dika oke idee mmiri, buru agha ruo n'ebe ya e wusiri ike.

¹¹ "Mgbe ahụ, eze ndida, onye iwe ga-eju obi, ga-achikotakwa ndi agha nke ya buso eze ugwu agha, onye nke ga-achikota otutu ndi agha, ma ndi a ka ndi iro ya ga-alugbu.

¹² Ma mgbe o merichara ndi agha ahụ, ọ ga-enwe onu di ukwu, ọ ga-egbukwa imerime puku ndi mmadụ, ma ọ gaghị emerị na-aga n'ihu.

* 11:6 Akwukwo ochie na-eke nwa

¹³ Mgbe afọ ole na ole gafere, eze ndị mpaghara ugwu ga-eduru ndị agha ji ezi ngwa agha, na ndị bara ụba n'ọnuogugụ karịa ndị nke e meriri n'agha na mbụ puo ibu agha.

¹⁴ “N’oge ahụ, otutu ndị ga-ebili imegide eze ndịda, Ufodu ndị okpa aghara n’etiti unu ga-enupukwa isi, ha ga-esi otu a mezuo ihe a i huru n’ohu, ma a ga-emeri ha.

¹⁵ Mgbe ahụ, eze ndị mpaghara ugwu ga-abia buo agha megide obodo ndị ndịda e wusiri ike, lughbukwaa ya. Ndị agha agaghị enwe ike iguzogide ha o buladi ndị ha bu oka ibe n’agha.

¹⁶ Ma onye nke na-ebuso ya agha ga-eme ihe masiri ya, ma o nweghi onye ga-egbochi ha. O ga-abatakwa n’Ala Oma ahụ, ebe ihe niile ga-anọ n’okpuru ya.

¹⁷ O ga-ekpebi ibia n’ike nke alaeze ya niile, iji mee nke a, ya na eze nke ndida ga-agba ndu. O ga-enyekwa ya nwaagboghof† iji kwatuo alaeze ya, ma ebumnobi ya agaghị eguzo maobu baara ya uru.

¹⁸ Mgbe o mesiri nke a, o ga-eche ihu ya n’obodo ndi ahụ niile di n’onu osimiri. O ga-emerikwa otutu n’ime ha. Ma otu ochiagha ga-aluso ya ogu, mee ka o jiri oso gbaghachi n’ihere.

¹⁹ O ga-echighari azu chee ihu ya ebe niile e wusiri ike nke ala nke ya, o ga-aso ngongo daa, a gaghị ahukwa ya ozo.

²⁰ “Otu onye ga-abia nochie onodu ya, o ga-ezi pu onye ga-ekegbu ndi mmadu n’utu iji mee ka otuto nke alaeze ahụ daa, ma n’ime ubochi ole na ole, a ga-egbu ya, ma o gaghị abu n’agha maobu n’ihu mmadu.

²¹ “N’onodu ya, otu onye ojojo e ledara anya ga-ebilite, onye na-ekwesighi iwere nsopuru nke ya bu ochichi. O ga-abata n’ike n’alaeze ahụ mgbe ndi ya no n’udo, o ga-eji nwayo ma were ire utu na aghughu nweta alaeze ahụ.

²² Mgbe ahụ, o ga-achusa igwe ndi agha niile, bibiekwa ha na onye ochichi nke ogbugba ndu.

²³ Mgbe o banyesiri n’ogbugba ndu, o ga-eji aghughu na-eme mpu, o ga-na-esiwanye ike n’agbanyeghi n’onuogugụ ndi mmadu di ole na ole.

²⁴ O ga-abanye n’akuku ala ahụ niile a maara ndi bara uba bi, mee n’ebe ahụ ihe ndi buru ya uzọ na-emebeghi. O ga-ekesara ndi mmadu akunuba na ihe nkwata ndi ozo o lutara n’agha. O ga-atuputa aro iji luso obodo siri ike ogu, ma nke ahụ ga-adi nwa mgbe nta.

²⁵ “Mgbe ahụ, o ga-emesi onwe ya obi ike, chikotaa otutu ndi agha ibuso eze ndida agha. Eze ndida ga-achikotakwa ndi agha di otutu dikwa ike luso ya ogo ma o gaghị enwe ike guzogide ya n’ihi izuzu nzuzo a gbara megide ya.

²⁶ N’ihi na ndi na-eri ihe oma eze ga-etipia ya. A ga-achusa ndi agha ya, ma gbukwaa otutu n’ogbo agha.

²⁷ Ndi eze abuo a, ndi obi ha juputara n’ihe ojojo ga-anokota n’otu tebul na-agwarita ibe ha okwu ugha, ma nzuko ha agaghị enwe isi, n’ihi ogwugwu ahụ ga-adi mgbe a kara aka ruru.

²⁸ O ga-eji akunuba di ukwu laghachi n’obodo nke ya ma obi ya ga-adi imegide ogbugba ndu nsọ ahụ. O ga-ebili imegide ya ma mesia laghachi n’obodo nke aka ya.

²⁹ “Ma mgbe oge ahụ a kara aka ruru, o ga-achirikwa ndi agha ya laghachi na ndida, ma ihe agaghị adi otu o di na mbu.

† 11:17 Site n’olulu di na nwunye

³⁰ Ụgbọ mmiri ndị si obodo Kitim ga-abịa imegide ya, ọ ga-ada mba n'ihị egwu, ọ ga-alaghachi azụ were oke iwe megide ọgbugba ndụ ahụ dị nsọ. Ọ ga-aloghachi gosi ndị hapụrụ ọgbugba ndụ ahụ dị nsọ nkwado.

³¹ “Ndị agha ya ga-ebili ịmerụ ebe ahụ e wusiri ike nke ụlonsọ ukwu ahụ, kwusikwa aja nsure ọkụ nke a na-achụ kwa ụbọchị. Ha ga-ewuli ihe aru nke na-eweta mbibi.

³² Ọ ga-eji ire uto meruo ndị ahụ mebiri iwu nke ọgbugba ndụ. Ma ndị ahụ maara Chineke ha ga-adị ike guzogide ya.

³³ “Ndị niile nwere uche ga-ezi otutu mmadu ihe, ma na nwa oge nta, ufodu ga-anwu site na mma agha, ufodu ka a ga-akpo oku, ufodu ka a ga-adota n'agha, ufodu kwa ka a ga-apunara ihe ha nwere.

³⁴ Mgbe ha ga-ada, inyeaka ntakiri ga-abịara ha, otutu ndị mmadu ga-ejikwa uzọ aghughọ bịa dinyere ha.

³⁵ N'oge ahụ, ufodu n'ime ndị maara ihe ga-asọ ngongo, ka ha nwe ike buru ndị a nuchara anucha, na ndị a sachapuru ocha na ndị emere ka ha dị ocha na-enweghi ntupo tutu ruo n'ogwugwu ihe ndị a, n'ihị n'oge ahụ ga-abia mgbe akara aka.

Eze nke na-ebuli onwe ya elu

³⁶ “Eze ahụ ga-eme ihe obula o choro. Ọ ga-agukwa onwe ya dika onye di ukwu karịa chi niile. N'ezie, ọ ga-ekwu okwu nkwulu megide Chineke kachasi chi niile. Ma ihe ga-agakwara ya nke oma tutu mgbe oge ya zuru. N'ihị na ihe niile ekwuru ga-emezucha.

³⁷ Ọ gaghị akpo chi nke nna ha maobu nke ahụ umu nwanyi na-achosi ike ihe obula, o nweghi chi obula o ga-akpo ihe n'ihị na o ga-ebuli onwe ya elu karịa ha niile.

³⁸ Kama chi nke o ga-asopuru bu chi nke ebe e wusiri ike, chi nke nna ya ha na-amaghi. Ọ ga-eji olaedo na olaocha, na nkume di oke onuahia na onyinye dara oke onuahia fee chi a.

³⁹ Ọ ga-emege ebe niile e wusiri ike, nke siri ike site n'inyeaka chi nke mba ozo. Ndị niile nabatara ya ka o ga-eme ka nsopuru bara uba. Ọ ga-eme ha ndi ochichi otutu mmadu, kenyekwa ha ala dika ugwo oru ha.

⁴⁰ “Ma n'oge ikpeazu, eze ndida ga-ebuso ya agha, ma eze nke ugwu ga-eji iwe chikota ndi agha na-agba ugbo agha, ndi na-agba inyinya na ndi agha ji ugbo mmiri megide ya. Ọ ga-ebuso otutu mba agha, kpochapu ha dika idee mmiri si ekpochapu ihe.

⁴¹ Ọ ga-abata na Ala Oma ahụ, gbukwaa iri puku mmadu kwuru iri puku mmadu, ma obodo Edom, obodo Moab na ndi ndu nke Amon ga-agbapu site n'ike ya.

⁴² Ọ ga-aga ibuso otutu obodo agha, Ijpt agaghị agbanari ya.

⁴³ Ọ ga-enwe ikike n'ebe aku nke olaocha na olaedo na uba niile nke ala Ijpt. Ndị Libia na ndi Kush‡ ga-edokwa onwe ha n'okpuru ya.

⁴⁴ Ma n'oge a kwa, ozi ga-esi n'owuwa anyanwu na n'ugwu bia, nke ga-emenye ya egwu. N'ihị ya, o ga-eji oke iwe puo ibibi otutu ndi ma laakwa ha n'iyi.

⁴⁵ Ọ ga-akwuba uloeze ya n'etiti ugwu oma ahụ di nsọ na n'oke osimiri, n'agbanyeghi ihe ndi a niile, o ga-abiaru ogwugwu ya, o dighikwa onye ga-enyere ya aka.

12

Ọgwugwu oge

‡ 11:43 Ya bu, ndi Itiopia

¹ “N’oge ahụ, Maikel, onyeisi ọchịchị ukwu ahụ, nke na-eche ndị unu, ga-ebili. Ọ ga-abụ oge nhụju anya, a na-ahụ tubeghị ụdị ya site na mgbe mba ọbụla malitere ruo ugbo a. Ma mgbe ahụ, ndị gị niile, ndị e dere aha ha n’akwukwọ ahụ, ka a ga-anaputa.

² Igwe ndị niile nwurụ anwụ, ndị e likwara, ha ga-ebilite. Ụfọdụ ha ga-ebili baa na ndụ ebighị ebi, ma ụfọdụ ga-ebili keta ihere na ibụ ọnu nke ebighị ebi.

³ Ndị ahụ bụ ndị maara ihe, ka a ga-eme ka ha nwuo ọcha dika ihe mbara eluigwe. Ndị ahụ niile na-emekwa ka ọtụtụ si n’ihe ọjọọ mee ezi omume ga-enwukwa dika kpakpando ruo mgbe ebighị ebi.

⁴ Ma gị bụ Daniel, zoo okwu e dere n’akwukwọ a, mechiekwa ma kachiekwa ha akara tutu ruo ọgwugwu oge. Ọtụtụ ga-agbagharị ebe na ebe ọzọ, ma ihe ọmụma ga-aba ụba.”

⁵ Mgbe ahụ, mụ bụ Daniel weliri anya hụ mmadụ abụọ ndị ọzọ ka ha nọ n’akukụ osimiri ahụ, otu n’akukụ nke a, otu n’akukụ nke ọzọ.

⁶ Otu n’ime ha juru nwoke ahụ yi uwe akwa ọcha, nke guzo n’akukụ elu elu nke osimiri ahụ ajuju, si, “Olee mgbe ihe ndị a na-eyi egwu ga-emezu?”

⁷ Nwoke ahụ yi uwe akwa ọcha, nke nọ n’akukụ elu elu mmiri nke osimiri ahụ chiliri aka nri na aka ekpe ya elu. Anukwara m mgbe o ji Onye ahụ na-adị ndụ ruo mgbe niile ebighị ebi n’ụọ iyi, “N’ihe ndị a ga-emezu naanị mgbe afo atọ na ọkara gafere, tupu onye ahụ na-emebi ike nke ndị di nsọ ga-abia n’isi ngwucha ndụ ya, ihe ndị a niile ga-emezucha.”

⁸ Anurụ m ma aghotaghị m, n’ihi nke a, a siri m, “Biko, Onyenwe m, gini ka ihe ndị a ga-aputa?”

⁹ Ọ siri, “Daniel, gawara onwe gị. N’ihi na-apịachiela okwu ndị a, kachiekwa ya akara tutu ruo n’ogwugwu oge.

¹⁰ Ọtụtụ ka a ga-eme ka ha di ọcha, sachaa ha mee ka ha di ọcha na-enweghị ntupọ, a ga-anuchakwa ha. Ma ndị ajọ omume ga-aga n’ihu n’ajọ omume ha. O nweghị onye ajọ omume nke ga-aghotakwa ihe, ma ndị ahụ maara ihe ga-aghota ihe ihe a putara.

¹¹ “Site n’oge e mechiri ichu aja nsure oku nke a na-achụ kwa ụbọchị niile ruo n’oge a ga-ewuli ihe aru ahụ nke na-eweta mbibi, ga-abụ otu puku ụbọchị, na narị ụbọchị abụọ na iri ụbọchị itoolu. (1,290)

¹² Ngozi ga-adiri onye ahụ nke na-echere, ma nọgidetị ike ruo mgbe otu puku ụbọchị, na narị ụbọchị atọ, na iri ụbọchị atọ na ise (1,335) ahụ gafere.

¹³ “Ma gị onwe, gawara onwe gị ruo ọgwugwu ihe ndị a. I ga-ezukwa ike, i ga-ebilitekwa n’oge ikpeazu inara ihe nketa nke ruuru gị.”

Hosiya

¹ Okwu ONYENWE ANYI nke biakwutere Hosiya nwa Beiri n'oge Uzaya, na Jotam, na Ehaz, na Hezekaya, bu ndi eze Juda, na n'oge Jeroboam nwa Jehoash bu eze n'Izrel.

Nwunye Hosiya na umu ya

² Na mmalite okwu ONYENWE ANYI site n'onu Hosiya, ONYENWE ANYI gwara Hosiya si, "Gaa lutara onwe gi nwanyi na-akwa iko na umu amutara n'ikwa iko, n'ih na dika nwanyi aluru alu n'akwa iko, ala a na-akwa iko nke ukwu site n'igbahapu ONYENWE ANYI."

³ Ya mere, o gara luo Goma nwa Diblaim, onye tuuru ime mura ya nwa nwoke.

⁴ ONYENWE ANYI gwara ya, "Aha i ga-agu nwantakiri ah bu Jezril. N'ih na tupu nwa oge nta agafee, aga m ata ezinaulo Jehu ahuhu n'ih obara o wusiri na Jezril. Aga m eme ka alaeze nke ulo Izrel kwusi.

⁵ N'ubochi ah, aga m agbaji uta Izrel na Ndagwurugwu Jezril."

⁶ Emesia, Goma tuuru ime ozo, muta nwa nwanyi. O gwara ya, "Aha i ga-agu ya bu Lo-Ruhama,* n'ih na agahi m enwekwa obi ebere ozo n'ahu ulo Izrel, igbaghara ha mmehie ha.

⁷ Ma aga m enwe obi ebere n'ahu ulo Juda. Mu onwe m ga-azoputa ha site na ONYENWE ANYI bu Chineke ha. Agahi m eji ngwa agha obula, dika uta maobu mma agha maobu ike ibu agha maobu inyinya maobu ndi na-agba inyinya zoputa ha."

⁸ Mgbe o juru Lo-Ruhama ara, o tuuru ime ozo, muo nwa nwoke.

⁹ ONYENWE ANYI siri, "Kpoo aha ya Lo-ammi,† nke putara unu abughi ndi m, n'ih na unu abughi ndi nke m, mu onwe m abukwaghi Chineke unu.

¹⁰ "Ma onuogugu umu Izrel ga-adi ka aja di n'onu oke osimiri nke a na-apughi iguta onu maobu tuo n'ih otutu. N'ebe ah a no si ha, 'Unu abughi ndi m,' n'ebe ah ka a ga-anu sika ha, 'Umu Chineke di ndu ka unu bu.'

¹¹ A ga-achikotakwa ndi Juda na ndi Izrel onu. Ha ga-ahoputakwara onwe ha otu onyeisi, si n'ala ah rigoputa, n'ih ihe ukwu ka ubochi Jezril ga-abu.

2

¹ "Gwa umunne gi ndi nwoke Ami, 'nke putara ndi m,' gwakwa umunne gi nwanyi Ruhama, nke putara, 'Unu ndi m huru n'anya.'

Ntaramahuhu na nlota

² "Unu guzigidenu nne unu, rionu ya, n'ih na o bughi nwunye m, mu onwe m abukwaghi di ya.

Gwanu ya ka o wezuga ikwa iko site n'ihu ya, ya wezugakwa igba akwuna nke di n'etiti ara ya abuo.

³ Ma o bughi otu a, aga m eyipu ya uwe ya mee ka o gbara oto, aga m eme ka o gbara oto di ka n'ubochi ah a muru ya.

* **1:6** Nke a putara onye a na-ahughi n'anya maobu, obi ebere adighikwa † **1:9** Nke putara, o bughi ndi nke m

- Aga m eme ya ka ọ di ka ọzara,
 ka ọ ghọọ n'ala kpọrọ nkụ,
 were akpịrị ikpọ nkụ mee ka ọ nwuọ.
- 4 Agaghị m egosi ụmụ ya ebere m,
 n'ihì na ha bụ ụmụ a kwatara n'iko.
- 5 N'ihì na nne ha bụ onye na-akwa iko,
 ọ turu ime ha n'ọnọdu ihere.
- Site n'ikwu sị, 'Aghaghị m igbakwuru ndị enyi nwoke huru m n'anya,
 ndị na-enye m nri na mmiri,
 aji anu m na akwa ọcha m, mmanu oliv m na ihe onunụ m.'
- 6 N'ihì nke a, aga m eji ogwu na uke gbachie ya gburugburu;
 aga m agbachi ụzọ ya, mee ya ka ọ ghara ima ebe ọ na-eje.
- 7 Ọ ga-agbaso ndị ahụ huru ya n'anya ma ọ gaghị achukwute ha.
 Ọ ga-achọ ha ma ọ gaghị ahụ ha.
- Mgbe ahụ, ọ ga-asị,
 'Ka m gaa laghachikwuru di mbu m,
 n'ihì na ọ diri m mma mgbe ahụ kariya ugbu a.'
- 8 Ma ọ kwetaghị na ihe ndị a si n'aka m,
 na ọ bụ mu nyere ya ọka, na mmanya ọhuru, na mmanu oliv,
 na ọlaọcha, na ọlaedo ndị ahụ niile
 nke o ji na-efe Baal.
- 9 "Ya mere, aga m ewerekwa ọka m mgbe ọ chara,
 na mmanya ọhuru m mgbe oge ya ruru.
 Aga m anapukwa ya akwa aji anu m na akwa ọcha m,
 nke ekwesiri iji kpuchie ọtọ ya.
- 10 Ugbu a, aga m ekpughe ọtọ ya
 n'ihu ndị ahụ na-ahụ ya n'anya,*
 ọ dikwaghị onye nwere ike inaputa ya site n'aka m.
- 11 Aga m eme ka obi uto ya kwusi;
 ọ buladi mmemme nke afọ niile, mmemme onwa ọhuru,
 nke ubochi izuike na mmemme ndị ọzọ ahụ niile a kara aka.
- 12 Aga m ala ubi vaini ya na osisi fiig ya niile n'iyi,
 nke ọ siri bụ ugwo ọru ya site n'aka ndị huru ya n'anya;
 aga m emekwa ka ha ghọọ oke ọhia,
 anu ọhia ga-eripia ha.
- 13 Aga m enye ya ahuhu maka ubochi niile
 bu nke o surere ihe na-esi isi uto nye chi Baal niile,
 ọ chirị mgbaaka mkpisiaka na ihe icho mma niile, jikere onwe ya,
 puo chuso ndi ahụ huru ya n'anya,
 ma chezoọ m," Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.
- 14 "N'ihì nke a, aga m arara ya,
 duba ya n'ime ọzara,
 jiri olu di nro gwa ya okwu n'ebe ahụ.
- 15 Ebe ahụ ka m ga-enyeghachi ya ubi vaini ya,
 gbanweekwa Ndagwurugwu Akọ, mee ka ọ ghọọ onu uto olileanya.
 Mgbe ahụ, ọ ga-azakwa m dika o mere mgbe ọ bụ agboghobia,
 n'oge ahụ o si n'ala Ijpt puta.

- 16 "N'ubochi ahụ," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri,

* 2:10 Ndi ya na ha na-akwa iko

- “Ị ga-akpọ m ‘Di m,’
 ị gaghị akpọkwa m ‘nna m ukwu,’ ọzọ.†
- 17 N’ihi na aga m ewepụkwa aha niile nke arụsị Baal n’egbugbere ọnu ya,
 ha gaghị akpọkwa ha aha ọzọ.
- 18 N’ụbọchị ahụ, aga m eme ka ị na ụmụ anụ ọhịa gbaa ndụ,
 meekwa ka ị na ụmụ nnụnụ,
 na ihe niile e kere eke n’akpugharị n’ala gbaa ndụ.
- Aga m emebi ngwa agha niile,
 agha niile ga-akwusikwa.
 Mgbe ahụ, a ga-eme ka ị dīnaa ala n’udo na-enweghị nsogbu, na ụjọ.
- 19 Aga m ekwerekwa ịlụ ị dīka nwunye ruo ebighị ebi;
 aga m ekwerekwa ịlụ ị n’ezi omume na ikpe ziri ezi,
 n’ihunanya nke na-adigide, nakwa obi ebere.
- 20 Aga m eji ikwesi ntụkwasi obi kwere ịlụ ị.
 Ị ga-amatakwa ONYENWE ANYỊ.
- 21 “N’ụbọchị ahụ m ga-azaghachi,”
 otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri ya.
- “M ga-azaghachi eluigwe,
 ha ga-azaghachi ala.
- 22 Ala ga-azaghachi ọka
 na mmanya ọhuru na mmanụ oliv,
 mgbe ahụ ha ga-azaghachi Jezril.
- 23 Aga m akwaka ya nye onwe m n’ala ahụ dīka mkpuru.
 Aga m egosi ihunanya m n’ahụ onye ahụ m kpọrọ, ‘Onye m na-ahughị
 n’anya.’‡
- M ga-asikwa ndi ahụ a kpọrọ, ‘Ndi na-abughị ndi m,’§ ‘Unu bu ndi nke m,’
 Ha ga-azakwa, ‘Chineke m ka ị bu.’”

3

Hosiya na nwunye ya adirikwa na mma

1 ONYENWE ANYỊ gwara m ọzọ, “Gakwuru nwanyị a na-akwa iko, nke na-emekwa enyi na-ezighị ezi, gosi ya ihunanya ị dīka ONYENWE ANYỊ si hụ ndi Izrel n’anya, n’agbanyeghị na ha na-eso chi ndi ọzọ na-enwekwa mmasi di ukwu n’achicha nsọ e ji mkpuru osisi a mīkpọrọ amīkpọ mee.”

2 N’ihi ya, eweere m ego ọlaocha di iri na ise, na otu ntuju ọka homa, na ọka balị zuta ya.

3 Mgbe ahụ agwara m ya, “Mụ na ị ga-ebi otutu ụbọchị, ị gaghị agbakwa akwuna, maobu nwee nwoke ọbula ị na ya ga-enwe mmekọ, otu a ka m ga-emekwa n’ebe ị nọ.”

4 Nke a na-egosi na Izrel ga-anọ ogologo mgbe na-enweghị eze maobu onye ọchichi. O gaghị enwe ichu aja maobu nkume nsọ maobu efod maobu arusi ezinaulo.

5 Mgbe nke a gasiri, Izrel ga-alooghachi, choo ONYENWE ANYỊ bu Chineke ha, na Devid bu eze ha. Ha ga-ewere ima jijiji biakwute ONYENWE ANYỊ, biaghachitekwa ngozi ya n’oge ikpeazu a.

4

Okwu Onyenwe anyi megide Izrel

† 2:16 Maobu, Baal n’asusu Hibru ‡ 2:23 Enwekwa obi ebere n’ahụ Lo-Ruhama, § 2:23 Ya bu, Lo-ammi,

- 1 Nụrụnụ okwu ONYENWE ANYỊ unu ndị Izrel,
n'ihì na ONYENWE ANYỊ nwere ebubo*
megide unu ndị bi n'ala a.
“N'ihì na ọ dighị ikwesi ntụkwasi obi, ọ dighị ihunanya,
ọ dighikwa ihe omuma banyere Chineke n'ala a niile.†
- 2 Ọ bụ naanị ibu onụ,‡ igha ụgha na igbu mmadụ,
izu ohi na ikwa iko.
Ogbaaghara di n'ebe niile,
ya na ogbugbu mmadụ na-esepughị aka.
- 3 Nke a mere ala jiri nọrọ n'iru ụjụ,
ndi niile nọ na ya na-atakwa ahụ,§
ma anụ ohia, ma nnunụ nke igwe,
ọ buladi azụ di n'osimiri ka a na-ekpochapụ.
- 4 “Ma otu ọ di, ka onye obula ghara ise okwu,
ka onye obula ghara ibo ibe ya ebubo.
N'ihì na ndi gi dika
ndi na-eseso onye nchujaja okwu.
- 5 I na-asọ ngongọ ehie na abali,
ndi amuma na-esokwa gi sọ ngongọ.
N'ihì ya aga m ala nne gi n'iyi
6 ndi m ka a na-ala n'iyi n'ihì na ha amaghị ihe.
- “Ebe ọ bụ na i juru ihe omuma,
aga m ajukwa gi di ka onye nchujaja m;
ebe ọ bụ na i gbakutara iwu Chineke gi azu
mu onwe m ga-agbakutakwa umu gi azu.
- 7 Ka ha* na-abawanye n'onuogugu,
otu a ka ha si na-aga n'ihu na-emehie megide m,
ha gbanwere Chineke ha di ebube n'ihì ihe na-eweta ihere.†
- 8 Ha na-eriju afọ site na mmehie ndi m.
Ha ji anya ukwu na-achọ ka ha na-emehie na-aga n'ihu.
- 9 Ọ ga-abukwa ka ndi nchujaja di, otu a ka ndi obodo dikwa.
N'ihì ya, aga m enye ha ntaramahuhu
ma kwughachi ha ugwo n'ihì omume ha niile.
- 10 “Ha ga na-eri ihe ma afọ agaghị eju ha.
Ha ga-ebi ndu akwuna ma ha agaghị amuba,
n'ihì na ha ajula ONYENWE ANYI,
were onwe ha nyefee
11 n'aka igba akwuna,
na mmanya ochie na mmanya ohuru,
nke na-ewepu mmuo nghota.
- 12 Ndi nke m na-aju osisi apiri api ase ihe ha ga-eme,
na-anata osisa site na mkpara osisi onye ọ na-aju ase.
Mmuo nke igba akwuna na-eme ka ha kpafuo;
ha gbara akwuna ma hapu Chineke ha.
- 13 Ha na-achụ aja n'elu ugwu niile,

* 4:1 Maqbụ, *Onyenwe anyi akpọla unu ikpe* † 4:1 Ima ihe banyere Chineke adighi n'uche unu ‡ 4:2 Maqbụ, *inu iyi* § 4:3 Maqbụ, *na-anwukwa anwu* * 4:7 Ya bụ, ndi nchujaja † 4:7 Akwukwo Masori na-edede, nsopuru ha ka m gbanwere ka ọ ghọọ ihere

na-esure onyinye nsure oku n'elu ugwu nta niile,
na n'okpuru osisi ook, osisi popla na osisi terebint,
ebe ndo ya di ezi mma.
N'ihhi nke a ka umu unu ndi inyom na-agba akwuna,
ndi nwunye umu unu na-akwa iko.

14 "Agaghị m ata umu unu ndi inyom ahuhu,
mgbe ha na-agba akwuna,
maobu taa ndi nwunye umu nwoke unu ahuhu
mgbe ha na-akwa iko,
n'ihhi na ndi ikom unu n'onwe ha na-ejekwuru ndi akwuna,
ha na ndi akwuna ulo arusi na-achukokwa aja,
ma ndi a na-enweghi nghota ga-ala n'iyi.

15 "O bu ezie na unu bu ndi na-akwa iko unu bu Izrel,
ma ka ikpe gharakwa ima Juda.

"Unu agakwala Gilgal,
unu agakwala ruo Bet-Aven,
unu anukwala iyi si, 'Dika ONYENWE ANYI na-adi ndu.'

16 Ndi Izrel di isiike
dika nwaagboghọ ehi di isiike.
ONYENWE ANYI o ga-esi anaa zuo ha
dika umu aturu n'ebe ita nri sara mbara?

17 Ifrem na arusi agbaala ndu
hapu ya ka o noro onwe ya.

18 O buladi mgbe mmanya ha gwuru,
ha na-aga n'ihu na-agba akwuna;
ha huru ihere n'anya nke ukwuu karja otuto ha.

19 Ifufe ga-ebupu ha,
aja ha na-achu ga-ewetara ha ihere.

5

Ikpe omuma megide Izrel

- 1 "Nurunu nke a, unu ndi nchujaja!
Geenu nti, unu ulo Izrel!
Geenu nti, unu ndi ezinaulo eze.
N'ihhi na o bu unu ka ikpe ahụ gbasara.
N'ihhi na unu aburula ihe i maa n'onya na Mizpa,
na ugbu agbasara n'elu Taboa.
- 2 Ndi nnupu isi ahụ abamiela ime n'igbu mmadu,
aga m ata ha niile ahuhu.
- 3 Amaara m ihe niile gbasara Ifrem,
o dikwaghị ihe zoro ezo banyere Izrel n'ebe m no.
Gi Ifrem, ugbu a i gbawala akwuna;
gi Izrel, emeruwkwala gi.
- 4 "Omume ha agaghị ekwe
ka ha laghachikwute Chineke ha,
n'ihhi na mmuo nke ikwa iko ewerela ute biri n'ime ha,
ha amaghikwa ONYENWE ANYI.
- 5 Mpako niile nke Izrel na-agba ama megide ha,

- O bɔladị Izrel na Ifrem na-asọ ngongo n'ime mmehie ha,
 Juda, n'onwe ya, soo ha na-asọ ngongo.
 6 Mgbe ha ga-eji igwe ewu na aturu ha na igwe ehi ha,
 gaa icho ONYENWE ANYI,
 ha agaghị achota ya.
 N'ihị na o sitela n'ebe ha no wezuga onwe ya.
 7 Ha bu ndi na-ekwesighi ntukwasị obi nye ONYENWE ANYI.
 Ha muru umu a kwatara n'iko.
 Ugbu a, mmemme onwa ohuru ha
 ga-eripia ha na ala ubi ha.
- 8 "Fuo opi ike na Gibeaa,
 fukwaa mpi anu na Rema.
 Tie mkpu agha na Bet-Aven.
 Lee anya n'azu gi, Benjamin.
- 9 A ga-ebibi Ifrem kpankpan
 n'ubochi ahụ m ga-ata ha ahuhu.*
 N'etiti ebo nke Izrel niile,
 ka m na-ekwusa ka amara na o bu okwu kwesiri ntukwasị obi.†
- 10 Ndi ndu Juda adila ka ndi ahụ
 na-ewezuga oke ala,
 aga m awukwasị ha iwe m
 dika uju mmiri ozuzo.
- 11 Ifrem bu onye a na-emegbu emegbu,
 onye e ji ike na-azopia,
 n'ihị na o kpacha anya na-achuso ihe efu.
- 12 Adị m ka nla nye Ifrem,
 dikwa ka ihe na-eweta ire ure diiri ndi Juda.
- 13 "Mgbe Ifrem huru udi oria o na-aria,
 Juda ahukwa onya di ya n'ahu,
 mgbe ahụ Ifrem gakwuru ndi Asiria,
 ma zigakwara eze ukwu ahụ ozi.
 Ma o pughi igwo gi,
 maobu gwoo onya gi niile.
- 14 N'ihị na-aga m adi ka odum nye Ifrem
 dikwa ka nwa odum nye Juda.
 Aga m adokasi anu ahụ ha ma hapu ha puo.
 Aga m ebupu ha puo, na-enweghi onye ga-abia izoputa ha.
- 15 Aga m alaghachi azu n'onodu m,
 ruo mgbe ha kweere na ikpe mara ha,
 ma choo ihu m;
 n'onodu mmekpa ahụ ha,
 ha ga-achosi m ike."

6

Nnogide na nnupu isi Izrel

- 1 "Bianu ka anyi laghachikwuru ONYENWE ANYI.
 Ya onwe ya adokaala anyi,
 o ga-agwokwa anyi;

* 5:9 Maobu, n'ubochi ntaramahuhu † 5:9 Ya bu, okwu n'aghaghị imezu

- o tipula anyị ọnya,
 ma ọ ga ekechikwa ọnya anyị.
- 2 Ọ ga-eme ka anyị dika ndu ozo mgbe ubochi abuo gasiri.
 N'ubochi nke ato, ọ ga-eme ka anyị bilie guzokwa n'ukwu anyị,
 meekwa ka anyị diri ndu n'ihu ya.
- 3 Ka anyị mara ONYENWE ANYI;
 ka anyị gbalisie ike imata ya.
- Ọ buladi dika anyanwu na-awalite,
 n'ezie, ọ ga-aputa ihè dika chi obubo,
 ọ ga-abiakwute anyị dika mmiri ozuzo,
 dika mmiri na-ezosa ala n'oge udu mmiri.”
- 4 “Gini ka m ga-eji gi mee, O Ifrem?
 Gini ka m ga-eji gi mee, O Juda?
 Ihunanya gi dika igwe ojii nke ututu,
 dika igirigi na-anọ naani nwa mgbe nta.
- 5 Nke mere m ji si n'onu ndi amuma gbukasịa ha.
 Ejirila m okwu onu m gbuo ha,
 ikpe omuma m na-achawaputa dika ihè.
- 6 N'ihì na ana m achọ ebere, ọ bughị aja,
 imata Chineke kama aja nsure oku niile.
- 7 Ma dika Adam, ha emebiela ogbugba ndu m;
 n'ebe ahụ ka ha nọ gosi ekwesighi ntukwasị obi ha.
- 8 Gilead bu obodo nke ndi na-eme ajọ ihe,
 nke eji nzo ukwu obara zotosia.
- 9 Dika ndi na-apunara mmadu ihe na-ezo na-eche onye ga-agafe,
 otu a ka ndi nchujaja
 si egbu ndi mmadu n'uzo Shekem,
 leenu oke ajọ omume ihere di otu a.
- 10 N'ezie, ahula m ihe jogburu onwe ya n'ime Izrel.
 N'ebe ahụ ka Ifrem nọ na-agba akwuna,
 emerukwala Izrel.
- 11 “Ma nye gi onwe gi, Juda,
 owuwe ihe ubi nọ na-eche gi.

“Mgbe obula m ga-eweghachi akunuba ndi m,

7

- 1 mgbe m chorọ igwo Izrel,
 mmehie Ifrem na-aputa ihe,
 a na-ekpughekwa aru a na-eme na Sameria.
 Ha na-agho aghugho,
 ndi ohi na-akuwakwa ulo ndi mmadu,
 ndi na-apunara mmadu ihe nọ n'okporozo.
- 2 Ọ dighi onye bi n'ime ha maara
 na m na-echeta mmehie ha niile.
 Ugbu a, mmehie ha agbaala ha gburugburu.
 Ana m ahukwa ha niile.
- 3 “Eze ha na-anuri onu n'ihe ojoo ha;
 umu eze na-achi ochi n'ihì ugha ha.

4 Ha niile bu ndi na-akwa iko;
 ha di ka ite oku ighe achicha e mere ka o di oku,
 nke onye na-eghe achicha na-adighi akwanye nku,
 site na mgbe e bidoro igwakọ utu oka ahụ tutu ruo mgbe o koliri.

5 N'ubochi mmemme nke eze anyi,
 umu eze bu ndi akpaliri site na-inubiga mmanya oke,
 ya na ndi na-akwa emo jikotara aka.

6 Obi ha na-enwu oku dika ihe ighe achicha,
 ha ji izu nzuzo na-abiakwute ya.
 N'abali niile iwe ha na-ere nwayo ka oku na-anyu anyu,
 n'ututu ihe ha gbatara n'izu na-enwu dika oku.

7 Ha niile di oku dika ite ighe achicha di oku.
 Ha na-eripia ndi eze ha.

Ndi eze ha niile na-ada,
 ma o nweghi onye n'ime ha na-akpoku m.

8 "Ifrem na-agwakota onwe ya n'etiti ndi mba ozo.
 Ifrem dikwa ka mbadamba achicha a na-atugharighi atughari.

9 Ndi mba ozo na-eripia ike ha,
 ma ha adighi aghota ya.

Isi awo aputala ha n'isi,
 ma ya onwe ya amaghi na o si otu a diri.

10 Inya isi Izrel na-agba akaebe megide ya
 ma n'agbanyeghi ihe ndi a
 o naghị aloghachikwute ONYENWE ANYI bu Chineke ya,
 maobu choo ya.

11 "Ifrem dika nduru
 nke na-enweghi uche, nke onye obula na-eduhie,
 ugbo a, o na-akpoku Ijpt,
 ma na-agbakwurukwa Asiria.

12 Ma mgbe ha na-agbaghari, aga m ewere ugbo m jide ha,
 dada ha n'ala dika nnunu e jidere na mbara eluigwe.

Aga m enye ha ahuhu
 n'ihie njehie ha niile.

13 Ahuhu na-adiri ha,
 n'ihie na ha ajula m.

Ha na-ala n'iyi
 n'ihie na ha enupula isi ha megide m.

Achoro m ka m gbaputa ha,
 ma ha na-agma ugha megide m.

14 Ha ejighikwa obi ha akpoku m,
 kama ha na-aturu onwe ha n'elu ihe ndina ha, na-eti mkpu akwa.

Mgbe ha na-ario ario maka mkpuru ubi na mmanya,
 ha na-egbukasi onwe ha ahụ,
 na-ewezugakwa onwe ha site n'ebe m no.

15 Enyerela m ha aka, mee ka ha di ike,
 ma ha atugharjala gbaa izu imegide m.

16 Ha adighi ele anya enyemaka n'aka Onye kachasi ihe niile elu.
 Ha dika uta rogoro aroro, nke aku ya na-adighi agbata ihe obula.

Ndi ndu ha ga-ada site na mma agha,
 n'ihie okwu ojo si ha n'onu na-aputa.

N'ihì nke a, a ga-eji ha mee ihe ọchì
n'ala Ijìpt.

8

Ugwọ ọrụ mmehie

¹ “Tìnye ọpì ike n'ọ̀nụ̀ gị!

N'ihì na ugo n'efefe n'elu ụ̀lọ̀ ONYENWE ANYÌ,
n'ihì na ha emebiela ọ̀gbụ̀gba ndụ̀ m,
nupu isi megide iwu m.

² Ugbu a ndì Izrel na-etiku m mkpu akwa,
'Chineke anyì, anyì bụ̀ Izrel maara gị.'

³ Ma Izrel ajụ̀la ihe dì mma.

Ugbu a, ndì iro ga-achụ̀ ya ọ̀sọ̀.

⁴ Ha meere onwe ha ndì eze, ma ha ajụ̀taghì m ase;

ha na-achọ̀rọ̀kwa ndì ọ̀chìchì,* ma ghara ijụ̀ta ase n'aka m.

Ọ̀lọ̀cha na ọ̀lọ̀do ha

ka ha jì na-akpụ̀rụ̀ onwe ha arụ̀sì,

nke ha jì ebibi onwe ha.

⁵ Ajụ̀la m arụ̀sì nwa ehi a ì kpụ̀rụ̀, O Sameria.

N'ihì na ọ̀nụ̀ma m na-ere ọ̀kụ̀ megide ha.

Ruo olee mgbe ka ha ga-anọ̀ bụ̀rụ̀ ndì na-enweghì ike ìdì ọ̀cha?

⁶ Ọ̀ bụ̀ n'Izrel ka ha si.

Ọ̀ bụ̀ onye na-akpụ̀ ụ̀zụ̀ kpụ̀rụ̀ ya;

ọ̀ bughì Chineke.

A ga-akụ̀risikwa

nwa ehi Sameria ahụ̀.

⁷ “Ha akụ̀ọ̀la ifufe,

ha ga-aghọ̀takwa oke ifufe.

Osisì ọ̀ka ha na-eguzo

na-enweghì okpo ọ̀ka ọ̀bụ̀la.

A sịkwari na ọ̀ mị̀rì mkpụ̀rụ̀,

ndì mba ọ̀zọ̀ ga-atapị̀a ya.

⁸ Elodala Izrel!

Lee, ha nọ̀ ugbu a n'etiti ndì mba ọ̀zọ̀

dị̀ka mkpọ̀kọ̀rọ̀ ite.

⁹ N'ihì na ha ejeela Asìrìà

dị̀ka ìnyìnya ibu ọ̀hìà na-awaghari naanì ya.

Ifrem ewerela onwe ya resi ndì enyi ya.

¹⁰ Ọ̀ bụ̀ ezie na ha ewerela onwe ha resi ọ̀tụ̀tụ̀ mba dì iche iche,

aga m achìkọ̀ta ha.

Ha ga-atakwa ahụ̀

n'ihì ọ̀nọ̀dụ̀ mmegbu nke eze na ndìisi ga-achì ha.

¹¹ “N'ihì na Ifrem ewuola ọ̀tụ̀tụ̀ ebe nchụ̀aja maka ìchụ̀ aja mmehie,

ebe nchụ̀aja ndì a abụ̀rụ̀la ebe a na-eme mmehie.

¹² E depụ̀taara m ha ọ̀tụ̀tụ̀ ihe banyere iwu m,

ma ha were ya dìka ihe e si na mba ọ̀zọ̀ webata.

¹³ Ha na-achụ̀ aja dìka onyinye nye m,

ha na-erikwa anụ̀ ndì ahụ̀ ha jiri chụ̀ọ̀ aja,

* **8:4** Ya bụ̀, ụ̀mụ̀ eze

ma na ONYENWE ANYI enweghi mmasi n'ebe aja ha di.
 Ugbu a, o ga-echeta ajo omume ha,
 nye ha ntaramahuhu n'ihie mmehie niile ha,
 ha ga-alaghachi n'Ijipt.
 14 Izrel echezoala Onye kere ha
 ma wukwaa obi ndi eze di iche iche.
 Juda ewukwaala obodo di iche iche e wusiri ike.
 N'ihie ya, aga m ezite oku n'obodo ha niile,
 oku ga-erepia obodo ha niile e wusiri ike."

9

Ntaramahuhu diri Izrel

1 Anurila onu, gi Izrel,
 ka obi ghara itokwa gi utu dika o na-atu ndi mba ozo,
 n'ihie na i jula Chineke gi, bido igba akwuna
 i huru ugwo oru ikwa iko n'anya
 n'elu ebe izocha oka niile.
 2 Ebe izocha mkpuru oka na ebe izocha mkpuru vaini agaghi azu ha nri,
 mmanya ohuru ga-agharipu ha.
 3 Ha agaghi anogidekwa n'ala ONYENWE ANYI,
 ma Ifrem ga-alaghachi n'ala Ijipt
 nodu n'Asiria rie nri ruru aru.
 4 Ha agaghi awusa ihe onunu dika aja nye ONYENWE ANYI,
 n'ihie na odighi aja ha ga-achu ga-atu ya utu.
 Aja ndi a ga-adi ha ka nri nke ndi na-eru uju si di.
 Onye obula riri nri ndi a ga-abu onye na-adighi ocha.
 Nri ndi a ga-adiri naani ha onwe ha,
 ha agaghi ewebata ya n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI.
 5 Gini ozo ka unu ga-eme n'ubochi mmemme unu ndi ahia a kara aka,
 ma n'ubochi mmemme nke ONYENWE ANYI?
 6 A sikwa na ha agbanari mbibi,
 ndi Ijipt ga-achikota ha.
 Ndi Memfis ga-elikwa ha.
 Akunuba nke olaocha ha ka uke ga-ewekoro,
 ogwu na uke ga-etokwa n'ime ebe obibi ha niile,
 7 Ubochi niile nke ntaramahuhu* na-abia,
 Ubochi ngukota ihe abiala nso.
 Ka Izrel mara nke a.
 N'ihie na iba uba nke mmehie unu adila ukwu,
 n'ihie na ikpo asi unu akariala,
 unu na-agu onye amuma dika onye nzuzu,
 na-agukwa onye nwee Mmuo nke Chineke dika onye na-ayi ara.
 8 Ma onye amuma bu onye nche Chineke,
 na-eche Ifrem nche,
 ma igbudu nke onya juputara n'uzo ya niile,
 ikpo asi dikwa n'ime n'ulonso Chineke ya.
 9 Ha emerula onwe ha ebe o di ukwu,
 dika o di n'ubochi Gibeia.
 O ga-echeta njehie ha.
 O ga-enye ha ntaramahuhu n'ihie mmehie ha niile.

* 9:7 Maobu, nleta

- 10 “Mgbe m chotara Izrel,
 o di ka m chotara mkpuru grepu n’ozara;
 mgbe m huru nna nna unu ha,
 o di ka ihu mkpuru bu uzọ cha n’elu osisi fiig.
 Ma mgbe ha bjaruru na Baal-Peoa,
 ha doro onwe ha nsọ nyefee n’aka arusi ahụ na-eweta ihere,
 si otu a gho ndi ruru aru, dika ihe ndi ahụ ha huru n’anya si buru
 ihe ruru aru.
- 11 Nso puru Ifrem nwere ga-efefu di ka nnunu,
 n’ihi na omumu nwa agaghi adi, a gaghi atukwa ime, agaghi adikwa
 ime.
- 12 A sikwa na ha azulite umu ha,
 aghaghi m ime ka ha nwuo.
 Ahuhu ga-adiri ha,
 mgbe m si n’ebe ha no wezuga onwe m.
- 13 Ahula m na Ifrem yiri Taja,
 bu ihe akunyere n’ala mara mma.
 Ma Ifrem ga-eji aka ya
 kpopta umu ya nye ndi ga-egbu ha.”
- 14 Biko, ONYENWE ANYI nye ha.
 Gini ka i kwesiri inye ha?
 Nye ha akpanwa nke nwa na-adighi anogide n’ime ya,
 na ara nke mmiri ara na-adighi.
- 15 “The ojojo ha niile bidoro na Gilgal,
 akporo m ha asi n’ebe ahụ.
 N’ihi omume mmehie ha niile,
 aghaghi m isite n’ulo m chupu ha.
 Agaghi m ahukwa ha n’anya ozo,
 ndi ndu ha niile bu ndi nnupu isi.
- 16 Etigbuola Ifrem,
 mgborogwu ha akponwuola,
 ha agaghi amikwa mkpuru.
 A sikwari na ha amuo umu,
 aga m egbu umu ha niile, ndi ha huru n’anya.”
- 17 Chineke m ga-aju ha,
 n’ihi na ha adighi ege ya nti maobu rube isi.
 Ha ga-aghọ ndi na-awaghari awaghari na-enweghi ulo, n’etiti mba
 niile.

10

- 1 Izrel bu osisi vaini di mma,
 nke na-amita mkpuru nke ukwu.
 Dika mkpuru ya na-aba uba,
 otu a ka o si amuba ebe ichu aja ya.
 Dika ala ya na-abawanyekwa uba
 otu a ka o si edoziri onwe ya nkume di nsọ.
- 2 Obi ha di aghughu,
 ma ugbu a, ha ga-ata ahuhu maka ikpe omuma ha.
 Onyenwe anyi ga-akwatu ebe nchujaja ha,

ma mebikwaa ogidi nkume nsọ ha niile.

- ³ Ma ugbu a, ha ga-asị,
 “Anyị enweghị eze,
 n’ihi na anyị anaghị atụ ONYENWE ANYỊ egwu,
 ma olee ihe eze nwere ike ị mere anyị?”
- ⁴ Ha na-ekwu okwu na-abaghị uru,
 were ịnụ iyi
 na-agbakwa ndụ,
 ya mere ikpe ikpe jiri juputa n’ebe niile,
 dika ahịhia ojọọ n’ubi.
- ⁵ Ndi bi na Sameria ga-atụ ụjọ
 n’ihi chi nke nwa ehi a kpuru akpu di na Bet-Aven.*
 Ndi ya ga-eruru ya ụjọ,
 otu a kwa ka ndi nchujaja ya
 ruru aru ga-esi ruoru ya ụjọ,
 maka ebube nke a napuru ya.
- ⁶ Ha ga-eburu ha gaa Asiria,
 dika onyinye inata ihuoma a ga-enye eze ukwu ahụ.
 A ga-emenye Ifrem ihere n’ihu,
 Izrel ga-ekpudokwa ihu n’ala maka mmekorita ya na ndi mba ozo.
- ⁷ A ga-ala eze Sameria n’iyi
 dika irighiri osisi n’elu mmiri niile,
- ⁸ a ga-ebibicha ebe niile di elu nke ihe ojoo, bu Aven,†
 o bu ya bu mmehie ndi Izrel,
 ogwu na uke ga-etolitekwa,
 n’ebe nchujaja ha.
 Mgbe ahụ ha ga-asị, ugwu ukwu niile, “Kpuchite anyị!”
 Sika ugwu nta niile, “Dakwasị anyị!”
- ⁹ “Site n’ubochi nke Gibeaa, gi Izrel no na mmehie,
 i nwebeghi ike site na mmehie ndi a wezuga onwe gi.
 O bu na agha agaghi eri ha
 bu ndi na-eme ajoo omume na Gibeaa?
- ¹⁰ Aga m abia buso ndi mmehie a agha, nye ya ahuhu;
 mba ndi ozo ga-ebilite megide ha,
 taa ha ahuhu n’ihi ajo omume abuo ha.
- ¹¹ Ifrem bu nne ehi a zuru azu
 nke huru izocha oka n’anya,
 n’ihi ya, M ga-ekonye iyagba n’olu
 n’olu oma ya ahụ.
 Aga m agba Ifrem dika inyinya,
 Juda aghaghi ikọ ala ubi
 Jakob ga-akozee ala nye onwe ya.
- ¹² Ya mere, ghaanu mkpuru ezi omume maka onwe unu,
 unu ga-aghotakwa mkpuru ihunanya.
 Koghariakwanu obi unu siri ike,
 n’ihi na ugbu a bu oge icho ONYENWE ANYI,
 tutu ruo mgbe o biara

* **10:5** *Bet-Aven* putara ụlọ ihe ajọ aha ikwa emo Betel; Betel nke putara ụlọ Chineke † **10:8** *Aven*, na-ekwu banyere Bet-Aven aha ikwa emo na-akpo Betel

- wụkwasi unu mmiri ozuzo dika ezi omume.
¹³ Ma unu akwola mkpuru ajo omume;
 unu aghotakwala ihe ojoo dika ihe ubi.
 Unu erielu mkpuru osisi ugha.
 N'ihu na unu atukwasila obi unu n'idi ike nke onwe unu,
 na n'idi otutu nke ndi bu dike n'agha unu.
¹⁴ N'ihu ya, uzu nke ibu agha aghaghi ibili n'etiti unu,
 ebe unu niile e wusiri ike ga-ada.
 O ga-ada dika Shalman si bibie Bet Abel n'ubochi agha,
 mgbe a tujara ndi bu nne na umu ha.
¹⁵ O bu ihe di otu a ga-adakwasighi gi, Betel,
 n'ihu na ajo omume gi di ukwu.
 Mgbe chi ubochi ahụ boru,
 a ga-ala eze Izrel n'iyi kpamkpam.

11

Ihunanya Chineke nye Izrel

- ¹ “Mgbe Izrel bu nwantakiri, ahuru m ya n'anya,
 o bukwa site n'Ijpt ka m kpoutara nwa m.
² Ma dika m na-akpo ha,
 otu a ka ha na-aga n'ebe di anya site n'ebe m no.
 Ha churu Baal aja,
 surekwa aja ihe nsure oku na-esi isi utu nye arusi di iche iche.
³ O bu mu onwe m kuziiri Ifrem otu e si aga ije,
 ejidere m ha n'aka m abuo,
 ma ha amaghi
 na o bu mu onwe m gworo ya.
⁴ Eji m udo nke mmadu bu ebere,
 na ihunanya duo ya.
 Adiri m ha dika onye n'ebuli
 ibu aru site n'olu ha,
 ehulatakwaru m ala, were aka m tinye ha nri n'onu.
⁵ “O bu na ha agaghi alaghachi azu n'Ijpt,
 Asiria o gaghi abu eze ha,
 n'ihu na ha ajula iloghachikwute m?
⁶ Mma agha ga-efeghari n'obodo ha niile,
 o ga-eripia ndi nchujaja na-agba afa,
 o ga-eripiakwa nzube ojoo ha niile.
⁷ Ndi m ekpebiela n'obi ha ihapu m.
 N'agbanyeghi na ha na-akpo m Chineke nke kachasi ihe niile elu,
 ma mu onwe m agaghi ebuli ha elu n'uzo obula.
⁸ “M ga-esi anaa rara gi nye, gi Ifrem?
 M ga-esi anaa rara gi nye, gi Izrel?
 M ga-esi anaa mee gi ka idi ka Adma?
 M ga-esi anaa meso gi dika Zeboiim?
 Obi m na-akwasighi akwa ike n'ime m;
 o na-agusi m agu ike inyere unu aka.
⁹ Agaghi m emezu iwe oku m
 maobu bibiekwa Ifrem ozo.

N'ihì na abụ m Chineke, abughị m mmadu.

Abụ m Onye Nsọ na-ebi n'etiti unu.

Agaghị m emegidekwa obodo ha.

¹⁰ N'ihì na ha ga-agbaso ONYENWE ANYÌ.

Ọ ga-agbọkwa ụja dika ọdum.

Mgbe ọ gbọrọ ụja,

umụ ya ga-eji ima jijiji site n'akukụ ọdida anyanwụ biakwute ya.

¹¹ Dika igwe nnunụ

ka ha ga-ama jijiji bia site n'Ijpt,

dika nduru ka ha ga-efelata site n'Asiria.

Aga m eme ka ha biri n'ulo ha ozo,"

otu a ka ONYENWE ANYÌ kwuputara.

Mmehie Izrel

¹² Ifrem e jirila okwu ụgha gbaa m gburugburu,

ezinaulo Izrel e jirila aghughọ na-emeso m omume,

ma Juda nosiri ike n'ekweghi nchikota n'ebe Chineke no,

obuladi megide Onye Nsọ ahụ nke kwesiri ntukwasi obi.

12

¹ Akaoro Ifrem bu naani ichuso ikuku,

o na-achuso ikuku si n'owuwa anyanwụ bido n'ututu ruo n'abali.

Otu a ka ha si eme ka igha ụgha, na ime ihe ike na-abawanye ụba.

Ha na Asiria na-agbakwa ndu,

ha na-ebugakwa mmanu n'Ijpt.

² ONYENWE ANYÌ na-akpo Juda ikpe.

Ọ ga-ata Jekob* ahuhu dika ozo ya si di,

kwughachikwa ya dika omume ya si di.

³ Mgbe o no n'afọ nne ya ka o jidere nwanne ya nwoke n'ikiri ukwu.

Mgbe o ghorọ dimkpa, ya na Chineke gbara mgba.

⁴ E, ya na mmuo ozi gbara mgba.

N'oge ahụ, o jidesiri ya aka ike, kwaa akwa, ripo ngozi site n'aka ya.

Ọ huru ya na Betel,

gwaakwa ya okwu,

⁵ ONYENWE ANYÌ Chineke onye puru ime ihe niile,

ONYENWE ANYÌ bu aha ya.

⁶ Ighaghị iloghachikwute Chineke gi,

guzosie ike n'ihunanya na ikpe ziri ezi,

na-elekwa anya Chineke gi mgbe niile.

⁷ Onye ahia na-eji ihe otutu aghughọ na-erenye ndi mmadu ahia,

o huru imegbu emegbu n'anya.

⁸ Ifrem kwuru,

"Abaala m ogaranya! Aburula m onye nwere akunuba di ukwu!

Ọ bu ezie na m bu onye nwere aku di ukwu,

ma agaghị achota njehie maobu mmehie obula n'ime m."

⁹ "Abu m ONYENWE ANYÌ na Chineke gi,

onye si n'Ijpt kpoputa unu.

Aga m emekwa ka i biri n'ulo ikwu ozo,

dika o di n'oge mmemme ndi ahụ niile a kara aka.

* **12:2** Jekob n'ebe a bu akpalaokwu nke putara onye aghughọ Maobu, onye na-aghorị mmadu

- 10 A gwara m ndị amụma,
 ọ bụ m mere ka ha hụ ọhụ dị iche iche,
 sitekwa n'ọnu ndị amụma tụọ ilu dị iche iche.”
- 11 Gilead ọ na-eme ajọ ihe?
 Ndi ya bụ ndi efulefu.
 Ha na-achụ aja oke ehi di iche iche na Gilgal?
 Ebe ichu aja ha niile ga a dika ebe a chikotara ukwu nkume,
 nke di n'ubi a korọ akọ.
- 12 Jekob gbalagara n'ala Aram;
 Izrel fere ofufe n'ih i nweta nwunye,
 n'ih i kwu ugwo ya, o lekotara aturu.
- 13 O bukwa onye amuma ka ONYENWE ANYI ji site n'Ijpt kpoputa Izrel,
 o sitekwara n'aka onye amuma lekotazie ya anya.
- 14 Ma Ifrem akpasuola iwe ilu nke ukwu.
 Onyenwe ya ga-awukwasikwa ya ikpe omuma.
 O ga-akwughachi ya dika nleli ya si di.

13

Iwe Chineke megide Izrel

- 1 Na mbu, mgbe obula Ifrem kwuru okwu, a na-enwe oma jijiji,
 n'ih i na o bu onye e buliri elu n'Izrel.
 Ma ikpe maara ya n'ih i ofufe o fere Baal, o nwukwara.
- 2 Ugbu a, ha na-aga n'ihu n'ime mmehie,
 ha na-eji olaocha na-akporu onwe ha arusi di iche iche,
 nke ha ji uche kpachara anya kpuzie nke oma,
 ha niile bu akaoru ndi nka.
 Ha onwe ha na-ekwu,
 “Ha na-achu aja umu mmadu.
 Ha na-esusukwa nwa ehi a kporu akpu onu”
- 3 N'ih i ya, ha ga-adi ka igirigi nke ututu,
 maobu igirigi nke na-agbachapu ngwangwa,
 dika igbugbo nke a fuchapuru n'ebe izocha oka,
 dika anwuru oku nke si na oghereikuku na-ekupu.
- 4 “Ma mu onwe m bu ONYENWE ANYI na Chineke gi,
 siteri n'ala Ijpt.
 Unu agaghi anabata onwe unu Chineke ozọ karia m.
 O dighi Onye nzoputa ozọ di karia m.
- 5 Elekotara m unu n'ime ozara,
 n'ala ahụ kporo nku, nke mmiri na-adighi.
- 6 Mgbe m nyere ha nri, ha rijukwara afo.
 Mgbe afo juru ha, ha bidoro ikpa nganga,
 chefu m.
- 7 N'ih i ya, aghaghi m ibiakwasị ha dika odum;
 maobu dika agu nke na-ezo onwe ya n'akuku uzọ.
- 8 Aga m adakwasị ha dika anu ohia bia nke a gbabara aka umu ya,
 dwasia anu ahụ kpuchiri obi ha
 aga m eripia ha dika odum,
 anu ohia ga-adokasikwa ha.
- 9 “Aga m ala gi n'iyi, gi Izrel,

- onye puru inyere gi aka?
 10 Ebee ka ndi eze gi no, ka ha bia zoputa gi?
 Ebee ka ndiisi ochichi nke obodo gi niile no,
 bu ndi ahụ i ji n'ih i ha na-asị,
 'Nye m eze na ndi ochichi'?
- 11 Esitere m n'iwe m nye gi eze,
 sitekwa n'onuma m, napu gi ya.
- 12 Njehie nke Ifrem ka e kechikotara debe;
 a na-edetukwa mmehie ya niile n'akwukwo.
- 13 Ihe mgbu nke dika ihe mgbu nwanyi ime na-eme na-abiakwasị ya;
 maobu nwantakiri na-enweghi uche.
 Mgbe oge ya zuru,
 o juru iputa site n'onu akpanwa ka a muputa ya.
- 14 "Aga m anaputa ha site n'ike nke Ala mmuo.
 Aga m agbaputa ha site n'onwu.
 Gi onwu, olee ebe ajojo oria gi niile na-eefe efe di?
 Gi ala mmuo, olee ebe ike ila n'iyi gi di?"

- "Agaghi m enwe omiiko obula,
 15 o bu ezie na ya onwe ya bu onye na-amị mkpuru n'etiti umunne ya
 niile.
 Ma oke ifufe si n'owuwa anyanwu, nke ONYENWE ANYI zitere,
 ga-esi n'ozara fekwasi ya.
 Isi iyi niile ga-ata,
 olulu mmiri ya ga-atakorkwa.
 A ga-apunara ya ihe di n'uloaku ya niile,
 na aku niile o nwere.
- 16 Sameria aghaghi ita ahuhu ikpe omuma ya,
 n'ih i na o nupuru isi megide Chineke ha.
 A ga-eji mma agha gbuo ndi ya niile,
 tupia umuntakiri ya niile n'ala,
 jirikwa mma agha bowaa ndi inyom niile di ime."

14

Ncheghari na ngozi

- 1 Loghachikwutenu ONYENWE ANYI Chineke unu, unu ndi Izrel;
 n'ih i na o bu mmehie unu wetaara unu isoo ngongo.
- 2 Chirinu okwu n'onu unu
 loghachikwute ONYENWE ANYI.
 Gwanu ya si,
 "Gbaghara mmehie anyi niile,
 jirikwa ihuoma nabata anyi,
 ka anyi si otu a jiri ebugbere onu anyi churogo gi aja.
- 3 Ndi Asiria enweghi ike izoputa anyi,
 o bughu n'elu inyinya agha ka anyi ga-anokwasị.
 Anyi agaghi asikwa 'Chi anyi ka unu bu'
 nye ihe ndi ahụ anyi jiri aka anyi pia,
 n'ih i na n'ime gi, ka ndi na-enweghi nne na nna na-achota obi ebere."
- 4 "Aga m agwo ndaghachi azu ha,
 jiri obi m niile hu ha n'anya,

- n'ihì na iwe m esitela n'ebe ha nọ chigharịa.
- ⁵ Aga m adiri Izrel dika igirigi.
 O ga-amakwa ifuru dika okoko lili.
 Dika osisi sida nke Lebanon,
 mgborogwu ya ga-abami n'ime ala;
⁶ ome ya ga-awasa,
 ima mma ya ga-adikwa ka osisi oliv,
 isisi oma o na-esi ga-adi ka isi osisi sida nke Lebanon.
- ⁷ Ha ga-ebi n'okpuru ndo m.
 Ha ga-etolite dika osisi oka di ndu.
 Ha ga-ama ifuru dika osisi ubi vaini,
 a ga-amatakwa ha n'ebe niile dika e si mara mmanya e mere na
 Lebanon.
- ⁸ Gi Ifrem, ginì ka mu na arusi nwekoru?
 Mu onwe m ga-aza ya, ma lekotakwa ya.
 Mu onwe m dikwa ka osisi junipa di ndu.
 Imi mkpuru gi na-esitekwa n'ebe m nọ abia.”
- ⁹ Onye bu onye amamihe? Ha ga-aghota ihe ndi a.
 Onye bu onye nwere uche nghota? Ha ga-aghota ihe o putara.
 N'ihì na uzọ ONYENWE ANYI bu ezi uzọ.
 Ndi ezi omume na-ejekwa ije na ha,
 ma ndi na-enupu isi na-asọ ngongọ n'ime ha.

Juel

¹ Okwu ONYENWE ANYI nke biakwutere Juel nwa Petuel.

Mbibi nke igurube ga-eweta

- ² Nuru nu nke a, unu ndi okenye;
geenu nti, unu ndi niile bi n'ala a.
Ihe di otu a o meela na ndu unu,
ka o mere na ndu nna nna unu ha?
- ³ Gwanu ya umu unu,
ka umu unu gwakwa umu ha, ka umu ha gwakwa umu umu ha,
ka umu umu ha gwakwa ogbo nke na-eso ha.
- ⁴ Ihe igurube riforo
ka igurube ukwu richara,
ihe igurube ukwu riforo,
ka umu igurube richara,
ihe umu igurube riforo
ka igurube ndi ozo richapuru.
- ⁵ Tetanu, unu ndi na-anubiga mmanya oke. Kwaanu akwa.
Kwaanu akwa unu ndi na-anu mmanya;
kwaanu akwa n'ihu mmanya ohuru,
n'ihu na e sitela nonu unu napu unu mmanya unu na-anu.
- ⁶ O nwere mba biakwasiri ala m,
usuu ndi agha nke na-enweghi iguta onu;
nke nwere eze dika odum,
nweekwa ikiri eze dika ka nne odum.
- ⁷ O laala mkpuru vaini m n'iyi
mee ka osisi fiig m niile mebie kpamkpam.
O kpechapusiala agbugbo osisi fiig m,
kpofuo ha,
hapu alaka osisi ya ka o na-acha ocha.
- ⁸ Kwaa akwa mwute dika nwaagboghoh na-amaghi nwoke,
nke di na-aga ilu ya nwuru.
- ⁹ Akwusila iwebata onyinye oka na onyinye mmanya
n'ulo ONYENWE ANYI.
Ndi nchujaja na-eru uju,
bu ndi ahụ na-eje ozi n'ihu ONYENWE ANYI.
- ¹⁰ Emebiela ala ubi niile,
ala no na-eru uju.
Ebibiela oka niile,
mmanya adighikwa,
otu a kwa, mmanu oliv adighikwa.
- ¹¹ Daanu mba n'obi unu, unu ndi oru ubi,
tienu mkpu akwa, unu ndi oru ubi vaini.
Tienu aka n'obi n'ihu oka wiiti na oka bali,
n'ihu na a laala owuwe ihe ubi n'iyi.
- ¹² Osi vaini anwula.

Osisi fiig akponwuola.
 Osisi pomegranet na osisi nkwu, na osisi apul akponwuola.
 N'ezie, osisi niile akponwuola.
 N'ebe ndi mmadu no,
 onu alala.

Okpukpo oku maka ncheghari

- 13 Yikwasinu onwe unu akwa mkpe, unu ndi nchujaja; ruonu uju,
 kwaanu akwa, unu ndi na-eje ozi n'ebe ichu aja.
 Bianu, yiri akwa mkpe no onodu abali
 unu ndi na-ejere Chineke m ozi
 n'ih na egbochiela onyinye oka na onyinye ihe onunu
 ibata n'ulo Chineke unu.
- 14 Kposaanu obubu onu di nsu.
 Kpouonu nzukota di nsu.
 Chikootaanu ndi okenye
 na ndi niile bi n'ala a,
 ka ha bia n'ulosu ONYENWE ANYI Chineke unu;
 ka ha tikuo ONYENWE ANYI mkpu akwa.
- 15 Ubochi di oke egwu ka ubochi ahụ bu!
 N'ih na ubochi ONYENWE ANYI abiala nso.
 O ga-ewetakwa mbibi site n'aka Onye puru ime ihe niile.
- 16 O bu na e sitebeghi n'ihu anyi
 wezuga ihe oriri niile,
 O bu na onu na obi utu e sitebeghi
 n'ulosu Chineke anyi puo?
- 17 Mkpuru ubi
 akponwuola n'okpurukpu aja ala.
 Ulu a na-edebe ihe oriri atogborola n'efu,
 a kwatuola oba niile,
 n'ih na mkpuru oka niile akpola nku.
- 18 Lee otu anu ulu niile si eze ume!
 Igwe ehi na-awaghari
 n'ih na ha enweghi ebe ita nri;
 o buladi igwe aturu nokwa n'onodu ita ahuhu.
- 19 Gi ONYENWE ANYI, ka m na-akpoku,
 n'ih na oku erepiala ebe ita nri nke umu anu ulu.
 Oku erechapukwala osisi niile di n'ohia.
- 20 O buladi umu anu ohia na-ebeku gi akwa,
 n'ih na iyi niile ataala,
 oku erechapukwala ebe ita nri nke anumanu niile nke di n'ozara.

2

Igwe igurube

- 1 Fuo opi ido aka na nti na Zayon.
 Ka a nu uda opi ido aka na nti site n'elu ugwu nsu m.

Ka ndi niile bi n'ala ahụ maa jijiji,
 n'ih na ubochi ikpe nke ONYENWE ANYI na-abia,

ọ na-abiaru nso.

² Ọ bụ ụbọchị ọchịchiri na nke mgbaru ihu.

Ọ bụ ụbọchị itiri ojii nke oke ọchịchiri.

Usuu ndi agha di ike nke ga-ekpuchi elu ugwu niile dika chi ọbubo.

Ha hiri nne, nweekwa ike di ukwuu.

Ahubeghi udi dika ha na mbu,

a gaghi ahukwa udi ha ozo ruo ogbo niile nke na-abia.

³ Oku na-ere na-aga ha n'ihu,

ire oku na-enwu oke onwunwu di ha n'azu.

Tupu ha abiaruo, ala ahụ na-ama mma dika ogige nke Iden,

ma n'azu ha, ala ubi niile dika ozara nke togboro n'efu,

o nweghi ihe ga-agbanari ila n'iyi ha.

⁴ N'ile anya, ha dika inyinya,

ha na-ekwoghari dika inyinya agha.

⁵ Ha ji uzu dika uzu ugboala

na-arigo elu ugwu.

Uzu ha dikwa ka uzu oku nke na-erepia ahija kporo nku.

Ha dikwa ka uzu nke usuu ndi agha di ike, ndi na-aga ilu agha.

⁶ Egwu na-ejide ndi niile ha chere ihu.

Ihu ha na-agbarukwa.

⁷ Ha na-ekwoghari dika ndi agha;

ha na-arigo mgbidi dika ezi ndi agha.

Ha na-aga n'ahiri n'ahiri,

na-ahapughi onye obula n'ije ha.

⁸ Ọ dighi onye na-anochiri ibe ya uzu.

Onye obula na-aga n'ihu n'ahiri n'ahiri.

Ọ dighi ngwa agha obula puru ikwusi ha,

ka ha na-aga n'ahiri n'ahiri.

⁹ Ha na-enukwasi obodo,

na-agbaghari n'elu mgbidi,

na-arigo, na-abakwa n'ime ulo;

na-abanye dika ndi ohi site na oghereikuku niile.

¹⁰ Ala na-ama jijiji n'ihu ha,

elugwe na-emekwa mkpotu.

Ihu anyanwu na ihu onwa na-agbakwa ochichiri,

kpakpando adighikwa enye ihè.

¹¹ Olu ONYENWE ANYI dara

n'ihu ndi agha,

ndi agha ya di agutaghi onu,

ha dikwa otutu bu ndi na-edebe iwu ya.

Ubochi ikpe nke ONYENWE ANYI di ukwu

burukwa ihe di egwu.

Onye puru inagide ya?

Loghachikwute m

¹² "Ọ buladi ugwu a," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya,

"Jirinu obi unu niile loghachikwute m.

Werekwanu obubu onu, na ikwa akwa, na iru uju, loghachikwutenu m."

- 13 Dọwakwaanụ obi unu,
 ọ bughị uwe unu.
 Lọghachikwutenụ ONYENWE ANYỊ bụ Chineke unu,
 n'ihì na ọ bụ onye na-eme amara, na onye obi ebere.
 Ọ bụ onye na-adighị ewe iwe ọsiiso. O juputara n'ihunanya.
 Ọ naghị eme ọsiiso n'inye ntaramahụhụ.
- 14 Onye maara? Ma eleghị anya ọ ga-alọghachite azụ tugharịa obi ya,
 hapuru anyị ngozi ya,
 kwe ka eweta onyinye mkpuru ubi na onyinye ihe onunụ
 maka ONYENWE ANYỊ bụ, Chineke unu.
- 15 Fụọ opi ike n'ime Zayon.
 Kposaa obubu onụ dị nsọ.
 Kpokota nzuko dị nsọ.
- 16 Chikotaa onye obula,
 doo nzuko ahụ nsọ,
 ma ndi okenye,
 ma umuntakiri,
 ma umu na-anu ara.
 Kpopta nwoke luru nwunye ohuru site n'ulo ya,
 ya na nwaagboghọ luru di ohuru site n'ebe nzuzo ya.
- 17 Ka ndi nchajaja, bu ndi na-ejere ONYENWE ANYI ozi,
 noo n'etiti ebe ichu aja, na mputa onu ulo kwaa akwa.
 Ha kpeekwa ekpere si, "Zopta ndi gi, ONYENWE ANYI.
 Ekwela ka ihe nketa gi buru ihe ita uta,
 n'etiti mba di iche iche.
 Ekwela ka ha si,
 'Olee ebe Chineke ha no?' "
- Osisa ONYENWE ANYI*
- 18 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI kworo ekworo n'ihì ala ya,
 nwee omiiko n'ebe ndi ya no.
 19 ONYENWE ANYI zaghachiri ha si,
 "Ana m ezitere unu oka na mmanya ohuru, na mmanu,
 nke ga-ezuru unu, jukwa unu afo.
 Agaghị m emekwa
 ka unu buru ihe ikwa emo n'etiti ndi mba ozo.
- 20 "Aga m ewezuga ndi agha ahụ si n'ugwu, zipu ha n'ebe tere anya,
 m ga-achuba ha n'ala kporo nku, na ebe togboro n'efu.
 Ndi no n'ihu ga-erugbu n'osimiri Nnu di n'owuwa anyanwu;
 ndi no n'azu ka m ga-erugbu n'osimiri Mediterenja di n'odida
 anyanwu.
 Isisi ojoo ya ga-esiputa,
 isisi nke ure ya ga-arigokwa."
- N'ezie, o meela ihe ndi di ukwu di iche iche.
 21 Atukwala egwu, gi ala Juda,
 kama nuria onu, nweekwa obi utu,
 n'ezie, ONYENWE ANYI aruola oru di itunanya.
 22 Atula egwu, unu anu ohia niile,
 n'ihì na ebe ita nri unu ga-ejuputakwa n'ahihia ndu.
 Osisi na-amị mkpuru ha,

- osisi fig, na osisi vainị na-amikwa mkpuru n'uju.
- 23 Ụmu Zayon, ka obi toọ unu uto,
 nuriānu onu n'ime idi mma ONYENWE ANYI, bu Chineke unu.
 N'ihu na o nyela unu mmiri ozuzo mbu nke okochi,
 n'ihu idi mma ya.
- Ọ na-ezite otutu mmiri ozuzo,
 nke okochi, na nke udu mmiri, dika o di na mbu.
- 24 Ebe izocha oka gi niile ga-ejuputakwa na mkpuru oka,
 ebe inara mmānya gi niile ga-ebubiga oke na mmānya na mmanu
 ohuru.
- 25 "Aga m enyeghachi afọ niile nke igurube riri,
 ndi ahụ nke igurube ukwu na igurube nta,
 na ukpana, na ndi mbibi ozọ riri,
 bu usuu ndi agha ahụ m zitere n'etiti unu.
- 26 Unu ga-eri ka unu siri choo, rijuchaa afọ,
 unu ga-etokwa ONYENWE ANYI bu Chineke unu,
 onye ruru oru ebube ndi a n'ihu unu.
- Ọ dikwaghị mgbe ozọ ihere ga-eme ndi m.
- 27 Mgbe ahụ unu ga-amata na m nọ n'ebe a n'etiti ndi m Izrel.
 Unu ga-amatakwa na naani m bu ONYENWE ANYI bu Chineke unu,
 na o dikwaghị onye ozọ.
- Ihere agaghị emekwa ndi m ozọ.

Ubochi ONYENWE ANYI

- 28 "Ma emesia,
 aga m awukwasi mmadu niile Mmuo m.
 Umụ unu ndi ikom, na umu unu ndi inyom ga-ebu amuma.
 Ndi okenye nwoke unu ga-arọ nro.
 Umụ okorobia unu ga-ahukwa ohu.
- 29 N'ubochi ahụ, aga m awusa mmuo m
 obuladi n'ahu ndi ohu m ndi nwoke na ndi nwanyi.
- 30 Aga m egosi ihe ebube di iche iche na mbara eluigwe,
 na n'elu uwa;
 a ga-ahu obara, na ire oku, na ogidi anwuru oku.
- 31 Anyanwu ga-agbanwe ghoo ochichiri,
 onwa ga-aghokwa obara,
 tupu ubochi ONYENWE ANYI abia, bu ubochi ahu di ukwu dikwa oke
 egwu.
- 32 Ọ ga-erukwa na onye obula nke na-akpoku aha ONYENWE ANYI
 ka a ga-azoputa.
- N'ihu na o bu n'elu ugwu Zayon, na n'ime Jerusalem
 ka mgbaputa ga-adi,
 dika ONYENWE ANYI kwuru ya.
- Mgbaputa a ga-adikwara ndi foduru ndu,
 bu ndi ahu ONYENWE ANYI na-akpo.

3

Ikpe nke mba niile

- 1 "N'ihu na, lee, n'ubochi ahụ, n'oge ahụ,
 mgbe m ga-eweghachi akunuba nke Juda na Jerusalem,
- 2 na m ga-achikota mba niile nke uwa,

mee ka ha zukọọ na Ndagwurugwu Jehoshafat.*

N'ebe ahụ, ka mụ onwe m ga-ama ha ikpe,
n'ih ihe ha mere ihe nketa m, na ndi nke m Izrel.

N'ih ihe na ha chụsasiri ndi m n'etiti mba niile,
kee ala m n'etiti onwe ha.

³ Ha fere nza n'ih ihe ndi m,

were umu m ndi nwoke gbanwere umu akwuna.

Ha rere umu m ndi nwanyi n'ih ihe mmanya, n'ih ihe inweta mmanya ha ga-anu.

⁴ "O bu ginị ka unu nwere megide m, unu Taja na Saidon, na unu obodo ahụ niile di gburugburu ala ndi Filistia? O nwere ihe m mere nke unu na-akwughachi m ugwo ya? O buru n'ezie na unu na-akwughachi m ugwo, mụ onwe m ga-eji oso kwughachi unu ihe ojo niile unu mere.

⁵ N'ih ihe na unu weere olocha m na oloedu m, burukwa ihe di oke onuahia niile m nwere, bulaa ha n'ulonso chi† unu.

⁶ Unu refuru ndi Juda na ndi Jerusalem, resi ha ndi Griik, si otu a wega ha n'ebe di anya site n'ala ha.

⁷ "Lee, aga m esi n'ebe ahụ unu refuru ha kpote ha. Aga m emekwa ka ihe ndi ahụ niile unu mere biaghachi unu n'isi.

⁸ Aga m ewere umu unu ndi nwoke na ndi nwanyi resi ha ndi Juda, ndi ga-eresi ha ndi Sheba, bu mba tere anya." ONYENWE ANYI ekwuola ya.

⁹ Kwuputanu nke a n'etiti mba niile:

Jikerenu agha!

Kpoteenu ndi dike n'agha.

Ka ndi agha niile a zuziri azuzi biaruo nso ibu agha.

¹⁰ Kpugharianu mma oge unu ka ha burukwa mma agha,

kpughariakwanu mma ikwa osisi unu ka ha ghoo ube.

Ka onye na-adighi ike kwuo si,

"Adi m ike!"

¹¹ Chikota onwe unu osiso, bia, unu mba niile, no n'ebe niile.

Zukotaanu n'ebe ahụ.

Kpodata ndi agha gi di ike ONYENWE ANYI!

¹² "Ka akpotekwa mba niile,

mee ka ha niile biaruo na Ndagwurugwu Jehoshafat,

n'ih ihe na o bu n'ebe ahụ

ka m ga-anoo kpee mba no n'akuku niile ikpe.

¹³ Tinye mma iwe ihe ubi,

n'ih ihe na mkpuru ubi achaala.

Bia zochaa mkpuru vaini,

n'ih ihe n'ebe izocha mmanya ejula,

ebe inara mmanya gi niile ejubigakwala oke,

n'ih ihe na ajo omume ha di ukwu."

¹⁴ Otutu igwe mmadu, otutu igwe mmadu!

Ha juputara na ndagwurugwu mkpebi ikpe ahụ!

N'ih ihe na ubochi ONYENWE ANYI di nso,

na ndagwurugwu mkpebi nhoroo ahụ.

¹⁵ Anyanwu na onwa ga-agbaji oji,

kpakpando agakwaghi enye ihè.

* 3:2 Ihe aha a putara bu, ONYENWE ANYI na-ekpe ikpe † 3:5 Maobu, ulo ukwu unu

16 ONYENWE ANYỊ ga-ebigbo na Zayon,
 olu ya ga-ada n'ime Jerusalem.
 Elu uwa na mbara eluigwe ga-amakwa jijiji.
 ONYENWE ANYỊ ga-aburu ndi ya ebe mgbaba.
 O ga-aburu ndi Izrel ebe e wusiri ike.

Nguzi diri ndi nke Chineke

17 "Mgbe ahụ, unu ga-amata na mụ onwe m bụ ONYENWE ANYỊ Chineke unu
 bi na Zayon, n'ugwu m di nsọ.
 Jerusalem ga-abu ebe di nsọ.
 Ndi mba ozọ agakwaghị esite n'ime ya gabiga ozọ.

18 "N'ubochi ahụ, mmanya oheru ga-esi n'ugwu ukwu niile na-ataputasi,
 mmiri ara ehi ga na-eruputakwa site n'ugwu nta niile;
 mmiri ga na-asokwa na ndagwurugwu niile nke Juda ebe mmiri si eru.
 Isi iyi ga-esitekwa n'ulonso ukwu ONYENWE ANYỊ sọputa
 dee Ndagwurugwu Shitim.

19 Ma Ijpt ga-atogboro n'efu,
 Edom ga-aghokwa mkpomkpọ ebe,
 n'ihhi ihe ike ha mere ndi Juda,
 bu ndi ha kwafuru obara ndi aka ha di ocha n'ala ha.

20 Ma Juda ga-abu ebe mmadu ga-ebi ruo mgbe ebighi ebi.
 A ga-ebikwa na Jerusalem n'ogbo niile.

21 Aga m ahapu ibo obo obara ha?
 Mba, agaghị m agunye onye ikpe maara dika onye ikpe na-amaghị.

N'ihhi na ONYENWE ANYỊ bi na Zayon."

Emos

¹ Okwu ndi Emos kwuru, onye bu otu n'ime ndi ozuzu aturu nke obodo Tekoa. Ndi a bu ohu o huru banyere Izrel. O huru ohu a mgbe Uzaya bu eze ndi Juda. N'oge ahụ kwa ka Jeroboam nwa Joash na-achi Izrel. O huru ohu a afo abuo tupu oke ala oma jijiji ahụ adiri.

² O siri,
 ONYENWE ANYI si n'ugwu Zayon na-ebigbo,
 o si na Jerusalem na-eme ka olu ya daa uda.
 Ebe ita nri nke ndi ozuzu aturu ga-eru ujū.
 Elu ugwu Kamel ga-akponwukwa.

Ikpe omuma diri ndi agbataobi Izrel

³ Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu,
 "N'ihie njehie ato nke Damaskos,
 na n'ihie njehie ha nke ugboro anọ, agaghị m ahapu inye ya
 ntaramahuhu.

N'ihie na ha azoiala ndi m n'ime Gilead,
 ha ji igwe izocha mkpuru oka nwere eze.

⁴ N'ihie ya, aga m esunye oku n'uloeze Hazael;
 oku a ga-erepiakwa ebe niile e wusiri ike nke Ben-Hadad.

⁵ Aga m etiji ibo onu uzo ama Damaskos,
 aga m ekpochapukwa ndi niile bi na Ndagwurugwu Aven,
 na onye ahụ mkpara eze di n'aka ya, nke no na Bet-Eden.
 Ndi Aram ga-abukwa ndi a dotara n'agha, ndi a ga-adokpuru gaa Kia."
 Ka ONYENWE ANYI kwuru.

⁶ Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu,
 "N'ihie njehie ato nke Gaza,
 e, n'ihie njehie nke anọ, agaghị m ahapu inye ya ntaramahuhu,
 n'ihie na ha dotara mmadu niile n'agha,
 ranye n'aka ndi Edom.

⁷ N'ihie ya, aga m esunye oku na mgbidi niile nke Gaza,
 ebe ya niile e wusiri ike ga-agba oku.

⁸ Aga m egbu ndi Ashdod,
 ma bibiekwa onye ahụ na-achi Ashkelon.

Aga eweli aka m megide ndi Ekron,
 ruo mgbe ndi Filistia foduru ga-ala n'iyi."
 Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI siri.

⁹ Otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu,
 "N'ihie njehie ato nke Taja,
 e, n'ihie nke anọ, agaghị m ahapu inye ya ntaramahuhu.
 N'ihie na ha dokpuru ogbako ndi mmadu renye n'aka Edom dika ohu,
 ma chefuogbugba ndu nwanne na nwanne di n'etiti ha.

¹⁰ N'ihie nke a, aga m esunye oku na mgbidi niile nke Taja;
 o ga-eredakwa ebe ha niile e wusiri ike."

¹¹ ONYENWE ANYI na-ekwu,
 "N'ihie njehie ato nke Edom,
 e, n'ihie nke anọ, agaghị m ahapu inye ya ntaramahuhu.
 N'ihie na o ji mma agha chuo nwanne ya oso,

o meghi ebere,
 kama, o mere ka iwe ya digidesie ike;
 nrubiga oke nke onuma ya akwusikwaghi akwusi.
 12 N'ihia ya, aga m esunye oku na Teman;
 o ga-erekwa n'ebe niile e wusiri ike nke Bozra."
 13 Ma otu a ka ONYENWE ANYI na-ekwu,
 "N'ihia njehie ato nke Amon,
 e, n'ihia nke ano, agaghi m ahapu inye ya ntaramahuhu,
 n'ihia na ha were mma agha ha bowaa afo umu nwanyi Gilead di ime,
 n'ihia ime ka oke ala ha saa mbara.
 14 N'ihia nke a, aga m esunye oku na mgbidi niile nke Raba.
 O ga-erepiakwa ebe ya niile e wusiri ike.
 Oke uzu agha nke ga-ada dika uzu oke ifufe,
 na uzu egbe eluigwe ga na-ada n'ubochi ahụ.
 15 Eze ha na ndisi ochichi ya ga-abu ndi a dotara n'agha,
 ndi ga-aga biri n'ala ozọ."
 Ka ONYENWE ANYI siri.

2

1 Otu a ka ONYENWE ANYI siri,
 "N'ihia njehie ato nke Moab,
 e, n'ihia nke ano, agaghi m ahapu inye ya ntaramahuhu.
 N'ihia na ha surere okpukpu eze ndi Edom oku,
 mee ha ka ha ghoo ntụ.
 2 Ya mere, aga m ezite oku na Moab,
 nke ga-erepia ebe niile e wusiri ike nke Keriot.
 Moab ga-anwu n'ime ogbaaghara,
 n'etiti mkpu agha, na uda opi ike.
 3 Aga m ala onyeisi ochichi ya n'iyi,
 gbukwaa ndi ozi niile no n'okpuru ya."
 O bu ONYENWE ANYI na-ekwu.
 4 Otu a ka ONYENWE ANYI siri,
 "N'ihia njehie ato nke Juda,
 e, n'ihia nke ano, agaghi m ahapu inye ya ntaramahuhu.
 N'ihia na ha ajula iwu ONYENWE ANYI.
 Ha ajukwala irube isi ha n'ukpuru ya.
 Ha aburula ndi e ji okwu ugha duhie,
 bu okwu ugha ndi ahụ nna nna ha gbasoro.
 5 N'ihia nke a, aga m esunye oku na Juda,
 o ga-erepia ebe niile e wusiri ike nke Jerusalem."

Ikpe omuma diri Izrel

6 Otu a ka ONYENWE ANYI siri,
 "N'ihia njehie ato nke Izrel,
 e, n'ihia nke ano, agaghi m ahapu inye ya ntaramahuhu.
 Ha na-ere ndi ezi omume n'ihia olaocha,
 reekwa umu ogbenye n'onu ahia e ji azu akpukpoukwu abuo.
 7 Ha na-azopia isi ndi ike na-adighi,
 na-echi ha onu n'aja,
 na-ewezuga ndi di umeala n'uzo ezi ihe.
 Nwoke na nna ya na-edinakwuru otu nwaagboghoo,
 si otu a meruo aha nsọ m.
 8 Ha na-edina n'akuku ebe ichu aja obula,

n'elu uwe ndi anatarana mbe.
 N'ime ulonso chi ha,
 ha na-anu mmanya ha natara dika ihe nra.

9 "Ma a lara m ndi Amorait n'iyi n'ihu ha,
 ndi ahụ di ogologo dika osisi sida,
 ndi sikwara ike dika osisi ook.

Alara m mkpuru ha di n'elu,
 na mgborogwu ha niile di n'okpuru n'iyi.

10 Esitere m n'ala Ijipt kpoputa unu,
 duru unu gafee n'ozara iri afọ anọ,
 ime ka unu nweta ala ndi Amorait.

11 "Ahoputara m umu unu ufodu ka ha buru ndi amuma,
 hoputakwa ufodu ndi okorobia unu ka ha buru Nazirait.
 Unu ndi Izrel, unu ga-agọ na nke a abughị eziokwu?"
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara ya.

12 "Ma unu mere* ka ndi Nazirait ahụ nuo mmanya.
 Unu nyekwara ndi amuma iwu ka ha kwusi ibu amuma.

13 "N'ihia ya, aga m abịada unu n'ala n'onodu unu,
 dika ugboala nke e bujuru ukwu oka si abịada.

14 Igba oso agaghị azoputa o buladi ndi di nwe ukwu oso,
 ndi di ike agaghị agba onwe ha ume,
 ndi bu dike n'agha agaghị azoputa onwe ha.

15 Ndi na-agba uta agaghị agbata ihe obula,
 ndi nwere ukwu oso agaghị enwekwa ike igba oso.
 O buladi onye igba inyinya doro anya agakwaghị enwe ike igbanari
 ihe mberede nke ga-abiakwasị ya.

16 Ndi obi siri ike n'etiti ndi dike unu,
 ga-agbara oto gbapu oso n'ubochi ahụ."
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

3

Ndi ama megide Izrel

1 Nuru unu okwu ndi a nke ONYENWE ANYI kwuru megide unu, unu ndi
 Izrel, megidekwa ezinaulo ahụ niile nke m kpoputara site n'ala Ijipt.

2 "Naani unu ka m hooro
 n'ime ezinaulo niile nke no n'elu uwa;
 O bu n'ihia nke a ka m ga-eji nye unu ahuhu
 n'ihia mmehie unu niile."

3 Mmadu abuo ga-esi ana jekoo ije
 ma o buru na ha enweghi nkwekota?

4 Odum o na-agbo uja n'ohia
 ma o buru na o nweghi anu o huru?
 Nwa odum o na-ebigbo n'ime olulu ya,
 mgbe o dighi anu o dogburu?

5 Nnunu o na-ama n'onya di n'ala
 ma o buru na o nweghi onya e siri ijide ya?
 Onya e siiri anu o na-akuchi

* 2:12 Maobu, kwagidere

- ma ọ buru na o nweghi ihe ọ matara?
- 6 Mgbe a furu opi n'obodo,
 ọ bu na ndi bi n'ime ya adighi ama jijiji?
 Mgbe mbibi na ila n'iyi dakwasiri obodo ọbula
 ọ bughị ONYENWE ANYI mere ka ọ di?
- 7 N'ezie Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI adighi eme ihe ọbula
 tutu ruo mgbe o buru ọzo gosi ya
 ndi na-ejere ya ozi bu ndi amuma.
- 8 Odum agboola uja,
 o nwere onye na-agaghi atu egwu?
 Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ekwuola okwu,
 onye ga-ahapu ibu amuma?
- 9 Kwusaanu ya n'obodo niile e wusiri ike nke Ashdod
 na ebe niile e wusiri ike nke Ijipt, si,
 "Zukotanu* n'elu ugwu niile nke Sameria
 ka unu hu oke ogbaaghara nke di n'etiti ya
 na mmegbu niile nke di n'etiti ndi ya.†"
- 10 "Ha echezoola ime ezi ihe." Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,
 "bu ndi ahụ na-akpakoba ihe e zutere n'ohi na ihe e sitere n'aka ike
 punara ndi mmadu
 n'ime n'ulo ha niile e wusiri ike."
 11 N'ihia ya nke a bu ihe Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI
 kwuru,
 "Onye iro na-abia! O ga-agba ala gi gburugburu;
 o ga-akwatu ebe niile gi bu nke e wusiri ike,
 ma kwakorokwa ihe niile di n'ulo gi ndi ahụ e wusiri ike."
 12 Otu a ka ONYENWE ANYI siri,
 "Dika onye ozuzu aturu si anaputa
 naani okpukpu ukwu abuo maobu iberibe nti site n'onu odum,
 otu a ka a ga-esi zoputa umu Izrel bi na Sameria,
 na nkuku isi ihe ndina‡
 na n'iberibe akwa oma site n'elu ihe ndina.§"
- 13 "Nuru nke a, ma gbaanu ama megide umu Jekob," o bu otu a ka
 Onyenwe anyi, bu ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile, kwubiri.
- 14 "N'ubochi ahụ, m ga-enye Izrel ahuhu n'ihia mmehie ha,
 aghaghi m imebikwa ebe ichu aja nke di na Betel.
 Mpi di n'ebe ichu aja ka a ga-ebipukwa,
 mee ka ha daa n'ala.
- 15 Aga m etida ulo ndi niile ha wuru maka oge oyi,
 na nke ha wuru maka oge okpomoku;
 aga m ebibikwa ulo ndi ahụ niile ha ji odu enyi wuo.
 Otutu ebe obibi ha niile ka a ga-etitukwa."
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

* 3:9 Maobu, *Werenu onodu unu* † 3:9 A na-eme n'ime ya ‡ 3:12 Ndi na-edina n'elu akwa dara
 oke onuahia § 3:12 O bu n'onu akuku ihe ndina na akwa ha

4

Izrel aloghachibeghi n'ebe Chineke no

- 1 Nuru okwu a, unu nne ehi nke Bashan, ndi na-ebi n'elu ugwu Sameria, unu ndi inyom na-emegbu ndi ogbenye, ma zopiakwa ndi mkpa na-akpa, ndi na-asị di ha, "welatara anyi ihe onunụ"
- 2 Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ewerela idi nsọ ya nuo iyi, si,
"Ubochi ahụ aghaghi ibia
mgbe a ga-eji nko dokpuru unu puo;
jiri nko azu dokpuru o buladi onye ikpeazu n'ime unu.
- 3 O bu site n'oghere di iche iche e mere na mgbidi obodo, ka onye obula ga-esi n'ahiri n'ahiri puo, a ga-atuga unu n'uzo Hamon."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 4 "Gaanu na Betel, ma jehie.
Jenu Gilgal mee ka mmehie baa uba.
Butenu ihe aja unu ututu niile.
Webatakwanu onyinye otu uzo n'uzo iri unu n'ubochi ato* obula.
- 5 Chuonu aja nsure oku dika aja ekele, site n'achicha koro eko; kposakwanu banyere onyinye afo ofufu niile unu na-enye, nyaanu isi banyere ha, unu bu ndi Izrel, n'ihia na nke a bu ihe unu huru n'anya ime."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 6 "E mere m ka unu nwee eze di ocha† n'obodo unu niile, mekwa ka ukọ nri di n'onumara unu niile ma unu aloghachikwuteghi m."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 7 "Ozokwa, Mu onwe m gbochikwara‡ mmiri izoro unu, mgbe o foduru onwa ato tupu owuwe ihe ubi ebido. Enyere m otu obodo mmiri ozuzo, ma gbochie ya izoro obodo nke ozo. Mmiri zoro n'otu ubi, ma nke mmiri ezoghi na ya kponwuru.
- 8 Ndi si obodo abuo maobu ato choro mmiri onunụ jee n'obodo ozo, ma ha enwetaghi nke ha ji anuju afo, ma n'ime ihe ndi a niile unu aloghachikwuteghi m."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 9 "Ezitere m oria nchakpo n'ubi unu niile a gbara ogige, ya na ubi vaini unu niile, otutu oge, werekwa oria na-eripia ihe ubi na omuma ebu bibie ha, zitekwa igurube nke richapuru osisi fiig na osisi oliv unu niile, ma nke a emeghi ka unu loghachikwute m."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
- 10 "Ezitere m n'etiti unu ajo oria na-eфе eфе dika ndi ahụ m zitere ndi Ijipt.

* 4:4 Maobu, n'afọ ato † 4:6 Eze ha di ocha n'ihia erighi nri obula ‡ 4:7 Maobu, kwusikwara

Ejiri m mma agha gbuo umu okorobia unu,
mee ka a dota inyinya agha unu n'agha.
Emere m ka isisi ojoo ndi niile nwuru n'omuma ulo ikwu§ unu juputa imi
unu,
ma nke a emeghi ka unu loghachikwute m."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

11 "Akwaturu m ufodu n'ime unu
dika mgbe Chineke kwaturu Sodom na Gomora.
Unu dika oloko nku oku aloputara site n'oku,
ma unu aloghachikwuteghi m,"
otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

12 "N'ihia ya, ihe ndi a ka m na-aga ime gi, gi bu Izrel.
Ebe o bukwa na ejikerela m ime gi ihe ndi a,
jikere, O Izrel, izute Chineke gi."

13 Ma lee, onye na-akpu ugwu niile,
onye na-ekekwa ifufe,
nke na-ekpughekwa echiche uche ya nye mmadu,
onye na-emekwa ka chi obubo* ghoo ochichiri,
na-azochakwa ugwu niile n'obuwu ya,
Onyenwe anyi Chineke Onye puru ime ihe niile bu aha ya.

5

Abu akwa na ikpo oku maka ncheghari

1 Nuru okwu ndi a, nke a ka m na-ekwu megide unu, o bu mkpu akwa
maka gi ezinaulo nke Izrel:

2 "Izrel, nwaagboghoo na-amaghi nwoke, a daala,
o gaghilite ozo,
onye a gbahapuru n'ala nke aka ya,
o dikwaghilite onye ga-ekulite ya."

3 Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-asilite Izrel,
"Obodo unu nke na-ezipu puku ndi ike,
ka naani nari ga-afodu,
obodo unu na-ezipu nari ndi ike
ka naani iri ga-afoduru."

Chosienu Chineke ike ka unu di ndu

4 Ihe ndi a bu okwu ONYENWE ANYI na-agwa ulo Izrel,
"Choonu m, ka unu diri ndu.

5 Unu achola Betel,
unu abanyekwala na Gilgal,
maobu ga ije ruo Biasheba.
N'ihia na Gilgal aghaghi ije biri n'ala ozo,
ebe Betel ga-agho ebe togboro n'efu."*

6 Choonu ONYENWE ANYI, ka unu diri ndu,
ka o gharakwa iji ike biakwasilite ulo Josef, dika ire oku,
o ga-erepia ha.
Betel agaghilite enwe onye ga-emenyu.

§ 4:10 Maobu, ebe obibi * 4:13 Ya bu, ututu * 5:5 Maobu, ajo ihe

7 Unu ndị na-eme ikpe ziri ezi ka ọ ghọọ ihe ilu,
na-ekpukwa ezi omume ihu n'ala.

8 Onye mere kpakpando pleiades na orion,
onye na-emekwa ka oke ọchịchiri ghọọ ụtutu,
na-emekwa ka ụbọchi ghọọ abali,
onye na-akpọ mmiri nke osimiri oku,
wusa ha n'elu ala akoro,
ONYENWE ANYI bụ aha ya.

9 Onye na-eme ka ịla n'iyi biakwasị ndị di ike n'otu ntabi anya,
na-emekwa ka ịla n'iyi biakwasị ebe ahụ niile e wusiri ike.

10 Ọ di ndị na-akpọ onye na-edebe ikpe ziri ezi n'ụlọikpe asị,
na-elelikwa onye na-ekwu eziokwu anya.

11 Unu na-azọpịa ndị ogbenye,
na-anapụ ha ukwu ọka wiiti ha.
Unu ewuolara onwe unu ụlọ nkume a wara awa,
ma unu agaghị ebi n'ime ha.
Unu akuola ubi vainị mara mma,
ma unu agaghị ahụ ihe ọhụhụ ọbụla sitere n'ime ha.

12 N'ihie na amaara m njehie unu niile, ka ha si baa ụba,
matakwa otutu mmehie unu niile.

Unu na-emegbu ndị ezi omume, na-erikwa ngari.
Ma na-achupukwa ndị ọ dighi nke ha nwere n'ọnu ụzọ ama.

13 N'ihie ya, onye nwere uche na-ekpuchi ọnu ya n'oge ahụ,
n'ihie na oge ndị ahụ di njọ.

14 Chọsienụ ezi ihe ike, ọ bughị ihe ọjọ;
ka unu diri ndụ.

Mgbe ahụ ka ONYENWE ANYI Chineke, Onye puru ime ihe niile ga-anonyere
unu,
dika unu si kwuo.

15 Kpọọnu ihe ọjọ asị, ma hunu ezi ihe n'anya.
Meenu ka ikpe ziri ezi guzosie ike n'ụlọikpe unu.

O nwere ike buru na ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile
ga-enwe amara n'ahụ ndi foduuru Josef.

16 N'ihie ya, nke a ka ONYENWE ANYI, Chineke Onye puru ime ihe niile, bu
Onyenwe anyi na-asị,

“Oke iti mkpu akwa aghaghị idi n'okporouzo niile;
ọ bukwa n'ama niile ka ha ga-asị, azigbakwa, azigbakwa.

A ga-akpọ ndi ọru ubi ka ha bia kwaa akwa,
kpọkwa ndi na-eru ụjụ ka ha bia tie mkpu akwa.

17 A ga-enwe iti mkpu akwa n'ime ubi vaini niile,
n'ihie na aga m esi n'etiti unu gafee,”
ka ONYENWE ANYI kwuru.

Ubochi ONYENWE ANYI

18 Ahuhu diri unu,[†]
ndi ahụ na-achosi ubochi ONYENWE ANYI ike.
Gini mere unu ji achọ ubochi nke ONYENWE ANYI ahụ?

[†] 5:18 Maobu, Azigba unu

- 19 Ọ ga-adi ka onye si n'ihu ọdum na-agbapu
 ma zute anụ ọhia bia,
 maọbụ onye gbabara n'ụlọ ya izuike
 ma tụtwasị aka ya n'aja ụlọ,
 agwọ ataa ya.
- 20 Ụbọchị ONYENWE ANYỊ ọ gaghị abụ ụbọchị ọchịchiri, na-abughị ihè,
 nke oke ọchịchiri, a na-agaghị enwe ihè ọbụla na ya?
- 21 “Akporo m mmemme oriri na ọnụnụ unu asi, ajula m ya.
 Nnọkọ nke oke nzukọ unu adighi atokwa m uto.
- 22 A sịkwari na unu bunyere m aja nsure oku unu na aja mkpuru oka unu,
 agaghị m anabata ha.
 Aja udo nke anụ unu gbara abuba
 aburughị m ihe ọbula.
- 23 Sitenụ n'ebe m nọ wezuga ụzụ ibụ abụ unu.
 Agaghị m ege ntị n'abụ ụbọ akwara unu.
- 24 Kama meenụ ka ikpe ziri ezi na-asogharị dika mmiri,
 ka ezi omume na-asogharibiga oke dika iyi nke na-adighi ata ata.
- 25 “Iri afo anọ ndi ahụ unu nọ n'ozara,
 unu chụuru m aja, unu o wetara m onyinye, unu ụlọ Izrel?
- 26 Unu ga-ebuli eze unu Sakut elu,
 na arusi Kayiwan, chi kpakpando unu,
 bụ onyinyo unu, na chi niile a kpuru akpu,
 nke unu kpuru nye onwe unu.
- 27 Ya mere, aghaghị m ime ka e buru unu gaa n'ala ndi ozo, n'ofe
 Damaskos,”
 ka ONYENWE ANYI, Onye ahụ aha ya bụ Chineke, Onye puru ime ihe
 niile kwuru.

6

Ahuhu diri ndi na-ebi ndu di juu

- 1 Ahuhu diri ndi ahụ na-enweghị nsogbu n'ime Zayon,
 na ndi ahụ na-ebi n'izuoke n'ugwu Sameria,
 bụ ndi a maara aha ha na isi mba nke mba niile,
 ndi agburu Izrel niile na-abiakwute.
- 2 Gaanụ Kalne, ka unu lee ya anya,
 site n'ebe ahụ unu jeruo Hamat, obodo ukwu ahụ,
 mgbe ahụ unu gbada jeruokwa Gat nke di na Filistia
 Ha ọ kacha alaeze abuo unu mma?
 Ka ala ha ọ kariri ndi nke unu?
- 3 Unu na-ewezuga ụbọchị ojoo ahụ
 ma na-eme ka ụbọchị ihe ike bia ngwangwa.
- 4 Azigba unu ndi na-edina n'elu akwa ọdu enyi,
 na-agbatị onwe ha n'elu ihe ndina ha,
 na-erikwa anụ umu aturu di mma
 na umu ehi e mere ka ha gbaa abuba.
- 5 Ndi na-abu abụ nke na-abaghị n'uda ụbọ akwara,
 ma were aka ha ruora onwe ha ngwa egwu dika Devid mere.
- 6 Unu na-anu mmanya site n'oba;
 na-ete mmanu makarisiri mma,

ma ìla n'iyi nke Josef adighi ewute ha.

⁷ N'ihì ya, unu ga-abu ndi a ga-ebu uzọ mee ka ha jee biri n'ala ndi ozo.
Na mberede, oke oriri unu na idina ala setia onwe unu ga-akwusi.

Mpako bu ihe aru n'ihu ONYENWE ANYI

⁸ Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ewerela onwe ya nuo iyi, ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile ekwuputala si,
"The aru ka mfuli elu nke Jekob buru m;
ana m akpokwa ebe ya niile e wusiri ike asi.

N'ihì ya, aghaghì m iwere obodo a
na ihe niile di ya n'ime nyefee n'aka ndi ozo."

⁹ Ma o buru na mmadu iri afodu n'ime otu ulo, ha niile aghaghì inwu.

¹⁰ Ma o buru na nwanna, bu onye nke na-aga ikpo anu ahù ndi a oku, abata ibupu ha n'ezi, o juo otu onye no n'ime ime ulo ahù si, "O nwere onye ozo gi na ya no?" Onye ahù zaa, "O dighi," mgbe ahù nwanna ahù ga-asi, "Noo juu. Anyi agaghì akpo aha ONYENWE ANYI."

¹¹ N'ihì na lee, ONYENWE ANYI e nyela iwu.

O ghaghì itikposi ulo ukwu ndi ahù,
tiriekwa ulo nta ndi ahù niile.

¹² Inyinya o na-agba oso n'elu nkume?

Mmadu o na-eji ehi abuo e jikotara onu ako elu osimiri?

Ma unu atugharjala ikpe ziri ezi mee ya ka o ghoo nsi,
mkpuru nke ezi omume ka unu mekwara ka o ghoo ihe ilu.

¹³ Unu ndi na-anuri onu n'ihì na unu meriri obodo Lo Deba,*

ndi na-asi, "O bughì site n'ike aka anyi ka anyi nwetakwara Kanaim?"†

¹⁴ "Ma lee, aghaghì m ime ka otu mba bilie imegide unu, ulo Izrel,"

otu a ka ONYENWE ANYI Chineke Onye puru ime ihe niile kwubiri ya.

"Ha ga-emekpa unu ahù site n'uzo niile

site na Lebo Hamat ruo ndagwurugwu Araba."

7

Igurube, oku na ihe itu mgbidi

¹ Ihe a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI mere ka m hu. Lee, o na-akwado igwe igurube nke ga-abia bibie ihe ubi niile ga-etoputa mgbe e burula uzo wee ihe ubi nke mbu nke a na-enye eze, dika ihe ruuru ya.

² Mgbe ha tachara ahija niile di n'ala ahù, etiri m mkpu: "Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI biko arioo m gi, gbaghara. Jekob o ga-esi ana guzosie ike? Lee, o dikariri nta."

³ ONYENWE ANYI cheghariri banyere ihe ndi a.

ONYENWE ANYI kwuru si, "Ihe di otu a agaghì emekwa."

⁴ Ihe a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI gosiri m: Lee, Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-akpoku oku iji ya kpee ikpe. Oku ahù repiara ogbu mmiri, repiakwa ala ahù niile.

⁵ Mgbe ahù, asiri m, "Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI biko, arioo m gi kwusi! Olee otu Jekob ga-esi guzosie ike? Lee na o dikariri nta!"

⁶ ONYENWE ANYI cheghariri banyere ihe ndi a.

* 6:13 Ya bu, ihe na-abaghì uru † 6:13 Kanaim putara mpi; mpi n'ebe mpi na-egosi idi ike.

Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuru, "Ihe di otu a agaghi emekwa."

⁷ Nke a ka o gosiri m, lee, Onyenwe anyi na-eguzo n'akuku mgbidi nke e ji ihe itu mgbidi tuo nke oma, o jikwa ihe itu mgbidi n'aka ya.

⁸ ONYENWE ANYI siri m, "Emos, gini ka i na-ahu?"

Asiri m, "Ihe itu mgbidi."

Mgbe ahụ, Onyenwe anyi kwuru, "Lee, mu onwe m na-edo ihe itu mgbidi n'etiti ndi m bu Izrel, agaghikwa m esi ebe ha no gafee.

⁹ "Ebe niile e wuliri elu nke Aizik aghaghi ibu ebe e mebiri emebi, ebe nsọ niile nke Izrel aghaghi ibu ebe togboro n'efu, aghakwaghi m iweli mma agha m elu iji megide ulo Jeroboam."

Emos na Amazaya

¹⁰ Mgbe ahụ, Amazaya onye nchụaja no na Betel zigaara Jeroboam bu eze Izrel ozi na-asi, "Emos na-akwali izu nzuzo ka o megide gi n'etiti ulo Izrel, ala apughi ibu okwu niile si ya n'onu aputa.

¹¹ Nke bu ihe Emos no na-asi,

"Jeroboam aghaghi inwu site na mma agha, Izrel aghakwaghi isite n'ala amuru ha jee biri n'ala ozo, dika ndi a dotara n'agha."

¹² Mgbe ahụ, Amazaya gwara Emos, "Gi onye ohu uzọ, gbara oso gbalaa ala Juda. Jee n'ebe ahụ, rie achicha nke sitere n'ibu amuma gi, norokwa n'ebe ahụ buo amuma gi.

¹³ Ebula amuma ozo na Betel, n'ih na o bu ebe nsọ nke eze, o bukwa ulonso ukwu nke alaeze ya."

¹⁴ Mgbe ahụ, Emos zagachiri Amazaya, "O dighi mgbe m bu onye amuma, abukwaghi m nwa onye amuma, kama abu m onye na-elekota igwe ewu na aturu, na onye oru na-azu osisi sikamo.

¹⁵ Ma ONYENWE ANYI sitere n'ebe izu igwe ewu na aturu kpoputa m, Onyenwe anyi siri m: 'Gaa buoro ndi m Izrel amuma.'

¹⁶ N'ih ya, ugbu a nuru okwu ONYENWE ANYI, ma unu na-asi,

"Ebula amuma megide Izrel, ekwukwala okwu megide ulo Aizik.'

¹⁷ "Ya mere, otu a ka ONYENWE ANYI kwuru,

"Nwunye gi ga-aghọ nwanyi na-agba akwuna n'ime obodo.

Umụ gi ndi nwoke na ndi nwanyi ka a ga-iji mma agha gbuo.

A ga-atu ala gi n'ihe otutu, kewasia ya nye ndi ozo,

ma gi onwe gi ga-anwu n'ala ruru aru.

A ghakwaghi idota Izrel n'agha

mee ka ha gaa biri n'ala ndi mba ozo."

8

Nkata mkpuru chara acha

¹ Ihe a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI gosiri m. Otu nkata nke mkpuru osisi okochi chara acha juputara.

² O siri m, "Emos, gini ka i na-ahu?"

A siri m: "Otu nkata nke mkpuru osisi chara acha juputara n'ime ya."

Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI siri m, "Oge ogwugwu abiakwasila ndi m, Izrel. Agaghi m ewezugakwa ntaramahuhu diri ha."

³ Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI kwuputara, "N'ubochi ahụ, abụ niile nke a na-abụ n'ime ulonso ukwu ga-aghọ iti mkpu

akwa. Ọtụtụ, ọtụtụ ozu ndị nwurụ anwụ, n'ebe niile ọbụla ka atụpụsiri ha! Mkpọtụ ọbụla adighikwa!"*

⁴ Nwurunụ nke a, unu ndị na-azọpịa ndị mkpa na-akpa, na-emekwa ka ụmụ ogbenye dị n'ala a gwusịa,

⁵ na-asị,

"Olee mgbe ọnwá ọhụrụ ga-agafe ka anyị ree mkpuru ubi, na mgbe ụbọchị izuiké ga-agwu ka anyị ree ọka wiiti?"

Ka anyị jiri ihe ọtụtụ dị nta, na ibuli ọnu ngwa ahịa elu, na aghughọ site n'iji ihe ọtụtụ na-ezughị ezu.

⁶ Jiri ọlaọcha zuta ụmụ ogbenye, jirikwa akpukpọkwụ abụọ anyị zuta ndị mkpa na-akpa, ma reekọta ọka wiiti anyị zachatara n'ala ya na ezi ọka wiiti.

⁷ ONYENWE ANYỊ ewerela nganga Jekọb n'ụọ iyi, "N'ezie, agaghị m echefu, ọ bụladị otu n'ime ọrụ niile ha ruru."

⁸ Ọ bụ na ala agaghị ama jijiji n'ihị nke a, ndị niile bi n'ime ya ha agaghị eru ụjụ?

Ala a niile ga-etoju dika osimiri Naịl, a ga-eme ka ọ magharịa malie elu, ma tachaa dika iyi Ijpt.

⁹ "Ma n'ụbọchị ahụ," otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri ya,

"Aga m eme ka anyanwụ daa† n'etiti ehie, ime ka ọchịchiri diri n'etiti oke ehie nke ụbọchị.

¹⁰ Aghaghị m ime ka ụbọchị oke oriri unu ghọọ ụbọchị iru ụjụ; gbanwee abụ unu niile ka ha ghọọ abụ akwa.

Aga m eme ka onye ọbụla n'ime unu yiri akwa mkpe, meekwa ka unu kpuchaa isi unu.

Aga m eme ka ụbọchị ahụ diri ka ụbọchị a na-eru ụjụ, n'ihị otu mkpuru nwa nwoke nwurụ anwụ.

Ogwugwu ya ga-adika ụbọchị na-elu ilu ilu.

¹¹ "Lee, ụbọchị ndị ahụ na-abịa," otu a ka Onye kachasị ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ kwubiri ya,

"mgbe m ga-eziga oke unu n'elu ala, ọ bughị unu nke nri maọbụ nke akpịrị ikpọ nkụ nke mmiri, kama ọ bụ oke unu nke inu okwu niile nke ONYENWE ANYỊ.

¹² Ha ga-awaghari site n'otu osimiri ruo n'osimiri ọzọ, sitekwa n'ugwu ruo n'owuwa anyanwụ;

ha ga-agbaghari n'elu na ala ichọ okwu ONYENWE ANYỊ, ma ha agaghị achọta ya.

¹³ "N'ụbọchị ahụ,

"ụmụ agboghọ ndị mara mma ile anya, na ụmụ okorobia ndị di ike ga-ada mba n'ihị akpịrị ikpọ nkụ.

¹⁴ Ndị ahụ na-eji mmehie Sameria na-anụ iyi,‡ ndị na-asị, 'Dika chi gi na-adị ndu, gi Dan,' nakwa, 'Ebe ọ bụ na chi ndị Bíasheba na-adị ndu,' ha ga-ada, ha agakwaghị ebilite ọzọ."

* 8:3 Ya bụ, ebe ọbụla dere juu † 8:9 Ya bụ, ime ka chi jie ‡ 8:14 N'aha Ashima bụ arụsị

9

A ga-ebibi Izrel

- ¹ Ahuru m Onyenwe anyi ka o guzo n'akuku ebe ichu aja, o siri,
 "Tie onu ogidi ndi a ihe,
 ruo mgbe mbata onu uzo ha niile mara jijiji.
 Tipiasia ha n'isi mmadu niile;
 aga m ejikwa mma agha gbuo ndi niile foduru.
 O dighi onye ga-agbapu,
 o dikwaghi onye ga-ewezuga onwe ya.
- ² O buru na ha egwuo ala ruo n'ala mmuo,
 site n'ebe ahụ ka aka m ga-esi dolie ha,
 o burukwa na ha arigoruo ime eluigwe,
 site n'ebe ahụ ka m ga-esi wedata ha n'ala.
- ³ O burukwa na ha ezoo onwe ha n'elu Kamel
 n'ebe ahụ ka m ga-esi choputa ha, kpuru ha,
 a sikwa na ha ezoo onwe ha n'ala oke osimiri,
 n'ebe ahụ ka m ga-enye ajuala nke mmiri iwu ka o taa ha.
- ⁴ O buru na a dota ha n'agha mee ka ha gaa biri n'ala ndi mba ozo,
 n'ebe ahụ aga m enye mma agha iwu ka o gbuo ha.

"Aga m elekwasị ha anya m abuo
 n'ihime ha ihe ozo, o bughị ihe oma."

- ⁵ Onyenwe anyi, ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
 onye na-emetu ala aka mee ka o gbazee,
 ime ka ndi niile bi n'ala ruo uju;
 ala ya niile bilie na-ebili dika mmiri nke osimiri Nail,
 nke na-emesiakwa dajuo dika mmiri Ijpt.
- ⁶ Onye na-ewu ulo elu ya n'eluigwe niile,
 na-eme ka ntoala ya di n'uwa.
 Onye na-akpo mmiri nke osimiri oku,
 ma na-awusa ha n'ala,
 aha ya bu ONYENWE ANYI.

- ⁷ "O bu na unu ndi Izrel
 adighi ka ndi Kush n'ebe m no?"
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.
 "O bu na-esighi m n'ala Ijpt kpoputa Izrel,
 site na Kafto kpoputa ndi Filistia,
 ma kpoputakwa ndi Aram site na Kia?"

- ⁸ "N'ezie, anya Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI dikwasiri
 n'ahu alaeze ahụ nke na-emehie.
 Aghaghi m ila ya n'iyi,
 kpochapu ya site n'elu uwa,
 naani na m agaghi ebibicha
 ulo Jekob kpamkpam."
 Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.
- ⁹ "Ma lee, mu onwe m gaje inye iwu,
 aga m ayogharị ulo Izrel
 n'etiti mba niile
 dika e si ayogharị oka n'ime nyo,

ma ọ dighi otu mkpuru oka n'ime ya nke ga-ada n'ala.
¹⁰ Ma ndi mmehie ahụ niile nọ n'etiti ndi m,
 ndi ahụ na-asi, 'Mbibi agaghị erute anyi,
 anyi agaghị ezute ya,
 aghaghị inwu site na mma agha.'

Nlota ndi Izrel

¹¹ "N'ubochi ahụ,
 "aga m emekwa ka ulo ikwu Devid dara ada guzoziekwa.
 Aga m emezi akuku ya niile gbajiri agbaji,
 mee ka akuku ya niile dakposiri adakposi guzozie dika o di na mbu.
 Aga m ewugharikwa ya, mee ka o diriri ka o di na mbu.
¹² Ka ha nwee ike inweta ndi foduru n'Edom
 tinyere mba niile di iche iche bu nke a kpokwasiri aha m."
 Otu a ka ONYENWE ANYI onye ga-emezu ihe ndi a niile kwubiri ya.
¹³ "Ubochi ndi ahụ na-abia, otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri,
 "Mgbe onye na-akọ ubi ga-agafe onye na-ewe ihe ubi,
 onye na-agma mkpuru ka onye na-azocha mkpuru vaini ga-agafekwa.
 Mmanya ohuru ga-esitekwa n'elu ugwu na-ataputa,
 o ga-esitekwa n'ugwu nta niile na-asoputa.
¹⁴ Aga m emekwa ka ndi m bu Izrel site n'obodo a dotara ha n'agma
 lota.*

"Ha ga-ewughari obodo niile togboro n'efu, birikwa n'ime ha.
 Ha ga-aku ubi vaini a gbara ogige, nuokwa mmanya si na ya.
 Ha ga-arukwa ubi a gbara ogige, riekwa mkpuru si na ya.
¹⁵ Aga m aku Izrel n'ala ha.†
 A gaghị ehopukwa ha ozo
 site n'ala ahụ bu nke m nyere ha."
 O bu ihe ONYENWE ANYI Chineke unu kwuru.

* **9:14** Aga m emekwa ka ndi m Izrel nwetakwa ihe oma niile. † **9:15** Ya bu, ime ka ha biri n'ala
 ha

Qbadaya

Ohu Qbadaya

1 Ohu nke Qbadaya huru.

Otu a ka Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI na-ekwu banyere Edom.

Anyi anula ozi si n'onu Onyenwe anyi,
e zipula onyeozi ka o gaa mba niile di iche iche zie ha ozi, si,
"Bilikwanu ka anyi gaa buo agha megide ya."

2 "Lee, aga m eme ka i di nta n'etiti mba di iche iche;
i ga-abu ihe a na-eleli anya nke ukwu.

3 Nganga nke obi gi eduhiela gi,
gi onye bi na mgbawa niile nke nkume di elu,
onye ebe obibi ya di n'ebe di oke elu.

Gi onye na-ekwu n'ime obi ya,
'Onye ga-akputata m n'ala?'

4 A sikwari na i felie elu dika ugo,
o burukwa na i kpa akwu gi n'etiti kpakpando,
aga m esite n'ebe ahụ kpudata gi n'ala."
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

5 "O buru na ndi ohi abiakwute gi,
e, o buru na ndi na-apunara mmadu ihe abiakwute gi n'etiti abali,
lee, udi mbibi na-echere idakwasị gi!
O bughị naani ihe ha chorọ ka ha ga-ezuru?

O buru na ndi na-agho mkpuru vaini abiakwute gi,
o bu na ha agaghị ahapuru gi mkpuru ole na ole?

6 Ma lee ka e si nyochaputachaa ebe niile Iso debere akụ ya,
lekwa ka e si chikoro akụ ya niile bu nke zoro ezo!

7 Ndi enyi gi niile aghogbuola gi, nwee ike imegide gi,
ndi gi na ha na-adi na mma achuru gi ruo n'oke ala;
ndi gi na ha na-eriko nri gi ga-esiri gi onya igbudu,
ma i gaghị achoputa ya.

8 "N'ubochi ahụ," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya,
"o bu na mu agaghị ala ndi oke amamihe niile no n'Edom n'iyi,
bu ndi nwere mmuo nghota no n'ugwu Iso?"

9 Ndi gi bu dike n'agha, o Teman, ka ujo ga-eri.
Onye obulakwa no n'ugwu Iso niile,
ka a ga-egbuda n'agha.

10 N'ih i na i gbuola ma mesokwa nwanne gi bu Jekob ihe ike.
Ihere ga-ekpuchi gi;
a ga-alakwa gi n'iyi ruo mgbe ebighi ebi.

11 N'ubochi ahụ, i nooro onwe gi,
na-ele ndi obia ka ha na-akwakorocha akunuba ya,
sitekwa n'onu uzọ ama ya gafee
fee nza iji kerie Jerusalem.

- 12 Ma ị garaghị eleda nwanne gị anya
 n'ubochi nsogbu ya,
 ị garaghị ahụ ndị Juda
 n'ubochi ahụ e bibiri ha.
 13 I kwesighi isite n'onu ụzọ ama ndi m zọọ ije
 n'ubochi ha nọ na nsogbu,
 o zighi ezi na i ga-enwe obi ahurị n'oge ihe ojoo biakwasiri ha,
 n'ubochi ha nọ na nsogbu,
 maobu jiri aka ike punara ha akụ ha
 n'ubochi nsogbu ha.
 14 I kwesighi inochi na ngalaba ụzọ
 igbu ndi na-agbapu oso ndu,
 maobu were ndi ha foduru ndu nyefee ha n'aka ndi iro ha,
 n'ubochi nsogbu ha.
- 15 "Ubochi nke Onyenwe anyi di nso
 nye mba niile.
 Dika i si mee ndi ozo, otu ahụ ka a ga-eme gi;
 ihe i metara ga-adi gi n'isi.
 16 Dika i si site n'ugwu nsọ m nuo ihe onunu
 otu a ka mba niile gbara gi gburugburu ga-esi nuo ma na-adaghari.
 Ha ga-anu, nuo,
 ma o gaghi adi ha ka o nwere ihe ha na-anu.
 17 Ma n'ugwu Zayon ndi gbara oso ndu ga-afodu,
 o ga-adi nsọ,
 ulo Jekob ga-enwetakwa ihe nketa ha ozo.
 18 Ulo Jekob ga-abu oku,
 ulo Josef ga-abukwa ire oku:
 ma ulo Iso ga-aghokwa ukwu oka.
 Ha ga-esunyekwa ha oku ma rechapu ya.
 O dikwaghi ndi ga-afodu ndu
 site n'ulo Iso."
 ONYENWE ANYI ekwuola ya.
- 19 Mgbe ahụ, ndi bi na Negev ga-ebichi
 n'ugwu ugwu Iso,
 ndi si na Shefela*
 ga-enwekota ala ndi Filistia.
 Ha ga-anochi ala ubi niile nke ndi Ifrem na nke Sameria.
 Ndi Benjamin ga-enwetakwa Gilead.
 20 Umụ Izrel gbara oso ndu gaa na Hala,
 ga-enweta, bido n'ala Fonisia ruo Zarefat.
 Ndi ahụ e mere ka ha si Jerusalem gaa biri na Sefarad,
 ga-enwetakwa obodo niile nke Negeb.
 21 Ndi nnaputa ga-agbago n'ugwu Zayon
 maka ichi ugwu Iso niile.
 Mgbe ahụ alaeze niile ga-abukwa nke ONYENWE ANYI.

* 1:19 Ndi a bi n'ebe ala ala ugwu

Jona

Jona agbapụ ọsọ

¹ Okwu ONYENWE ANYỊ bjakwutere Jona nwa Amitai, na-asị,

² “Bilie, gaa Ninive, bụ obodo ukwu ahụ, kwusaa okwu megide ya, n’ihi na ajoy omume ha abiarutela n’ihu m.”

³ Ma Jona gbapuru ọsọ site n’ihu ONYENWE ANYỊ chee ihu ya ije Tashish. O biliri jee Jona, n’ebe ọ huru ugbo mmiri nke na-aga Tashish. O kwuru ugwo ije ugbo, banye isoro gaa Tashish ka o nwee ike gbapụ site n’ihu ONYENWE ANYỊ.

⁴ Ma ONYENWE ANYỊ mere ka ifufe di egwu malite ife n’elu osimiri ahụ, ebili mmiri bidokwara na-amaghari, choo itiwasi ugbo mmiri ahụ.

⁵ Mgbe ahụ, ndi niile na-arụ ọrụ n’ugbo ahụ turu oke egwu, malite itiku chi ha. Ha malitekwaru itufu ihe niile di n’ugbo mmiri ahụ, ime ka ugbo ahụ di mfe.

Ma n’oge ihe ndi a na-eme, Jona nori n’ala ala ugbo mmiri ahụ ebe o dinara ala na-arahu ụra.

⁶ Onyeisi ugbo jekwuru Jona si ya, “Gini ka i no n’ebe a na-eme, i na-arahu ụra? Bilie, kpokuo chi gi, ma eleghi anya o nwere ike ileta anyi anya, meere anyi ebere, zoputa anyi.”

⁷ Mgbe ahụ, ndi no n’ugbo siritara ibe ha, “Bianu ka anyi fee nza mata onye ihe ojoo di otu a si n’aka ya bjakwasi anyi.” Ya mere, ha fere nza, nza ahụ a maa Jona.

⁸ N’ihi ya, ha siru ya, “Gwa anyi, onye mere ka ihe di otu a bjakwasi anyi. Gini bu ọrụ gi? Ebee ka i si bia? I bu onye obodo ebee? Ole agburu i si na ya puta?”

⁹ O siru, “Abu m onye Hibru, na onye na-akpo isiala nye ONYENWE ANYỊ, bu Chineke nke eluigwe, onye kere osimiri na ala akoro.”

¹⁰ Egwu di ukwuuru turu umu nwoke ahụ, ha siru ya, “Gini ka i mere?” N’ihi na ha matara na o si n’ihu ONYENWE ANYỊ na-agbapụ ọsọ, n’ihi na o gwala ha ri na o bu otu o si di.

¹¹ Ma ebili mmiri ahụ gara n’ihu na-amali n’ike n’ike. N’ihi ya, ha siru, “Gini ka anyi ga-eme gi, nke ga-eme ka osimiri daju?”

¹² O gwara ha, “Bulienu m tunye n’ime osimiri. Nke a ga-emekwa ka o daju. N’ihi na amaara m na o bu n’ihi m ka ebili mmiri ojoo a ji na-abjakwasi unu.”

¹³ Kama, ndi ikom ahụ ji ike nyasie ugbo ahụ ichighari ya laghachi n’elu ala, ma ha enweghi ike. N’ihi na oke osimiri ahụ na-amali elu kari ka o di na mbu.

¹⁴ Mgbe ahụ, ha tikuru ONYENWE ANYỊ mkpu akwa si, “ONYENWE ANYỊ, biko ekwela ka anyi nwuo n’ihi onwu nwoke a. Biko, atukwasikwala obara nwoke a na-emeghi ihe ojoo n’isi anyi, n’ihi na gi ONYENWE ANYỊ emeela dika i si choo.”

¹⁵ Ya mere, ha buliri Jona elu tunye ya n’ime osimiri ahụ, ebili mmiri ahụ dajukwara.

¹⁶ Mgbe nke a mere ndi ikom ahụ turu egwu ONYENWE ANYỊ nke ukwu. Ha churu ONYENWE ANYỊ aja, kwekwa ya nkwa di iche iche.

Ekpere Jona

¹⁷ Ma ONYENWE ANYỊ akwadolarị otu azụ buru ibu ka o loo Jona. Ya mere, Jona nọrọ n'afọ azụ ahụ ụbọchị atọ, ehizie na abalị.

2

¹ Mgbe ahụ, Jona sitere n'afọ azụ ahụ kpeere ONYENWE ANYỊ Chineke ekpere.

² O siri,

“Esitere m n'ahụhụ m kpọkuo ONYENWE ANYỊ,
ọ zakwara m.

N'afọ ala mmụọ ka m si tikuo gi,
ị nụkwara olu akwa m.

³ Ị tūnyere m n'ime mmiri dị omimi,
n'etiti oke osimiri.

Osimiri dika m gburugburu,
ebili mmiri gi na mmali mmiri gi
gabigakwara m n'isi.

⁴ Mgbe ahụ, asiri m, 'E sitela n'ihu gi
chụpụ m;

ma otu ọ di, aga m elegidekwa anya m ọzọ
n'ebe ụlọnsọ ukwu gi di.'

⁵ Mmiri gbara m gburugburu, ruo n'olu m,
ogbu mmiri na-erikpu m.

Achara mmiri kekukwara m n'isi.

⁶ Aridaruola m n'ala ugwu ugwu nke osimiri,

ala ahụ ihe ntuchi ya niile kpachitara m ruo mgbe ebighi ebi.

Ma i meela ka m si n'olulu pụta na ndu,
ONYENWE ANYỊ, bụ Chineke m.

⁷ “Mgbe mmụọ m na-ada mba n'ike n'ike,
e chetara m gi ONYENWE ANYỊ,

ma ekpere m biakwutere gi,
n'ime ụlọnsọ ukwu gi di nsọ.

⁸ “Ndi na-arapara n'arushi di iche iche na-enweghi uru ha bara,
na-agbakuta ebere Chineke azu.

⁹ Ma ọ bụ olu abụ ekele

ka mụ onwe m ga-eji chụọrọ gi aja.

Aga m akwughachi nkwa niile m kwere.

N'ihi na 'Nzoputa bụ nke ONYENWE ANYỊ.' ”

¹⁰ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ nyere azụ ahụ iwu, nke mere ka ọ gboputa Jona n'ala akorọ.

3

Jona agaa Ninive

¹ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYỊ ruru Jona nti nke ugboro abuo na-asi,

² “Bilie, jee n'obodo ukwu ahụ bụ Ninive, kwusaara ya ozi ahụ m ziri gi.”

³ Jona biliri gaa Ninive dika okwu nke Onyenwe anyi si di. Ninive bu nnoo obodo di ukwu, nke ga-ewe ubochi ato iga ya gburugburu.

⁴ Jona malitere iba n'obodo ahụ, ma mgbe ọ gara ije otu ụbọchị, o kwusara si, “Iri ụbọchị anọ ka ọ fọdurụ tupu alaa Ninive n'iyi.”

⁵ Ndị Ninive kwenyeere na Chineke, kpọsaa obubu ọnụ, ha niile site n'onye ukwu ruo n'onye nta, onye ọbụla yikwasiri uwe mkpe.

⁶ Mgbe akukọ a rutere eze Ninive nti, o sitere n'ocheeze ya rituo, wezuga uwe eze ya, yikwasị uwe mkpe, nọkwasi kwa na ntụ.

⁷ Nke a bụ nkwsa ya n'ime Ninive:

Nke a bụ iwu sitere n'aka eze na ndi a maara aha ha:

"Ka mmadu ọbula, maobu anumanu, igwe ehi maobu anu ulo ọbula, ghara idetu ihe ọbula n'onu, ka ha ghara iri ihe maobu nuo mmiri.

⁸ Kama ka onye ọbula yiri akwa mkpe, ma mmadu ma anumanu, ka ha kpokusikwaa Chineke ike, ka ha sikwa n'uzo ojojo ha chegharia, sikwa n'oru ojojo ha na ime ihe ike ha niile chegharia.

⁹ Onye maara? Ma eleghi anya, Chineke ga-ejide oke iwe ya, ma site n'omiko ya wezuga iwe oku ya si otu a mee ka anyi ghara ila n'iyi."

¹⁰ Mgbe Chineke huru ihe niile ha mere, na otu ha siri site n'uzo ojojo ha niile chegharia, Chineke cheghariri uche banyere ila ha n'iyi. O mekwaghi ka nzube ya ibibi obodo ahụ mezu.

4

Iwe Jona n'ih i omiko ONYENWE ANYI

¹ Ma ihe a joro Jona njo n'obi nke ukwu, iwe ya dikwa oku.

² N'ih ya, o kpeere ONYENWE ANYI ekpere si, "O, ONYENWE ANYI, nke a o bugh ihe m kwuru, mgbe m no n'ala m? O bu ya mere m ji choo igbalaga na Tashish na mbu n'ih na amaara m na i bu Chineke onye na-eme amara, na onye juputara n'obi ebere, na onye na-adighi ewe iwe osiso, nke bara uba n'ihunanya, onye na-anaghi ata mmadu ahuhu dika mmehie ya siri di.

³ Ugbu a, O, ONYENWE ANYI napu m ndu m. O ga-adi m mma inwu anwu karia idi ndu."

⁴ Ma ONYENWE ANYI siri, "O ziri ezi na i ga-esi otu a wee oke iwe di oku?"

⁵ Mgbe ahụ, Jona si n'ebe ahụ puo jee nodu ala n'akuku owuwa anyanwu nke obodo ahụ. O weere ahija meere onwe ya ulo ndo, nodu n'ime ya, chere ka o hu ihe gaje ime obodo ahụ.

⁶ Ma ONYENWE ANYI Chineke roputara otu osisi nwere akwukwo sara mbara,* nke tolitere n'elu isi Jona, ka o ghororo ya ndo inaputa ya n'onodu ahụ mgbakasi. Jona nuriri onu maka osisi ahụ.

⁷ Ma n'isi ututu echi ya, Chineke mere ka otu ikpuru puta nke riri osisi ahụ site n'ogwe ya, si otu a mee ka o kponwu.

⁸ O ruo, mgbe anyanwu wara, Chineke mere ka ifufe na-ekpo oku site n'owuwa anyanwu, anyanwu a chara Jona n'isi nke ukwu nke mere n'ike gwusiri ya. O rioro ka onwu gbuo ya, na-asi, "o ga a kaara m mma na m nwuru anwu, karia na m di ndu."

⁹ Ma Chineke siri Jona, "O bu ihe ziri ezi ka i wee iwe maka osisi a?"

O siri, "E, ana m ewe oke iwe, o buladi na m choro inwu."

¹⁰ Mgbe ahụ ONYENWE ANYI kwuru, "I nwere obi ebere n'ebe osisi a di, nke i na-akughi na nke i mekwaghi ka o too, bu nke toro n'anyasi, nwukwa n'anyasi.

¹¹ Mu onwe m, m ga-aghara inwe obi ebere n'ahu obodo ukwu a dika Ninive, nke nwere ihe kariri nari puku ndi mmadu na iri puku mmadu abuo, bu ndi na-amaghi nke bu aka nri ha maobu aka ekpe ha, na nke otutu anumanu dikwa n'ime ya?"

* 4:6 Emeghi ka anyi amata udi osisi o bu ma ufodu akwukwo na-ede osisi ogiri ugba.

Maika

¹ Nke a bụ okwu ONYENWE ANYỊ nke bịaara Maika, onye Moreshet, n'oge eze Jotam, Ehaz na Hezekaya, bụ ndị eze Juda. Ọhụ nke ọ hụrụ banyere Sameria na Jerusalem.

² Geenụ ntị, unu ndị mmadụ, unu niile,
gee ntị, gị ụwa na ndị niile bi n'ime ya
ka Onye kachasi ihe niile elu, bụ ONYENWE ANYỊ gbaa akaebe megide unu,
bụ Onyenwe anyị site n'ụlonsọ ukwu ya.

Ikpe omuma diri Sameria na Izrel

³ Lee! ONYENWE ANYỊ na-abia! O si n'ebe obibi ya na-abia.
O na-abia ma na-azoda ebe niile di elu nke ụwa.

⁴ Ugwu ukwu niile na-agbaze n'okpuru ukwu ya,
ndagwurugwu niile na-agbawa,
dika abuba di nso n'oku,
dika mmiri si n'ebe di elu na-asodata

⁵ Ihe ndi a bu n'ihie njehie Jekob,
n'ihie mmehie niile nke ndi Izrel.

Gini bu njehie Jekob?
O bughị Sameria?

Ginikwa bu ebe di elu nke Juda?
O bughị Jerusalem?

⁶ "N'ihie ya, aga m eme ka Sameria ghoo mkpomkpoo ebe,
ebe a na-aku osisi vaini.*

Aga m awunye nkume ya n'ime ndagwurugwu,
mekwaa ka ntola ya puta ihe.

⁷ Arusi ha niile a piri api ka a ga-akujisi;
onyinye niile a na-ewebata n'ulo arusi ha ka a ga-akpo oku.
Aga m ala arusi niile ya a kpuru akpu n'iyi.

Ebe o bu na e si n'aka ndi na-agba akwuna na-ewebata onyinye ndi a,
a ga-eji ha kwuo ugwo igba akwuna."

Ikwa akwa na iru uju

⁸ N'ihie nke a, aga m akwa akwa, tikwaa mkpu akwa.
Aga m agbara oto gbarakwa ukwu efu jeharia.

Aga m akpo mkpu dika nkita ohia,
tipukwa ube akwa dika ikwighikwighi.

⁹ N'ihie na onya ya enweghi ngwota,
o rutela na Juda.

O rutelari ma nonu uzo ama nke ndi m,
rukwaari Jerusalem.

¹⁰ Unu ekwutela okwu ya na Gat;
unu akwakwala akwa obula.

Turuonu onwe unu n'uzuzu,
unu ndi Bet-Ofra.†

¹¹ Gabiganu n'uzo unu,

* **1:6** Ya bu, ubi vaini † **1:10** Bet-Ofra Maobu, Bet-Leafra nke putara ulo uzuzu

unu ndị bi na Shafia.
 N'ọnọdụ ịgba ọtọ na ihere unu,
 unu ndị bi na Zaanan abiakwala nso.
 Ndi Bet-Ezel na-eru ụjụ
 n'ihì na e wezugala ndị na-eche unu nche.
 12 Ndi bi na Marot nọ n'oke ahụ mgbu
 na-eche ka ihe oma bịa,
 n'ihì na mbibi esitela n'aka ONYENWE ANYI bịa,
 ruo n'ọnụ ụzọ ama Jerusalem
 13 Unu ndị bi na Lakish
 kegidenu inyinya unu na-agba ọsọ n'ugbo agha.
 O bu n'ebe ahụ ka mmehie nwaada Zayon malitere,
 n'ihì na mmehie Izrel na-eme ka a hụrụ n'etiti unu.
 14 Ya mere, unu ga-enye Moreshet di na Gat onyinye
 mgbe unu na-agbapụ ọsọ.
 Ulo Akzib ga-emesia ghoọ ulo aghugho
 nye ndi eze Izrel.
 15 Aga m akpobata onye ga-emeri unu
 ndi bi na Maresha n'agha.
 Ndi a na-asopuru nke Izrel
 ga-agbabanye n'Adulam.
 16 Kpachaanu isi unu n'ọnọdụ iru ụjụ
 n'ihì umuntakiri ndi ahụ ihe ha masiri unu,
 meenu ka isi unu kwochaa dika isi udele,
 n'ihì na a ga-achupu ha site n'ebe unu nọ gaa mba ọzọ.

2

Nzube mmadu na nzube Chineke

1 Ahuhu na-adiri ndi na-eche ihe ojoo n'obi ha,
 na ndi niile na-edina n'akwa ha na-eche ajo echiche.
 Mgbe chi borọ, ha na-aruzu ihe ha cheputara,
 n'ihì na ikike imezu ya di n'aka ha.
 2 Ha na-enwe anya ukwu n'ebe ubi ndi ozo di, were ha n'aka ike,
 na ulo di iche iche, ha ewere ha n'ike.
 Ha na-ejikwa aka ike nara ndi mmadu ulo ha,
 ha na-ezunara ha ihe nketa ha.
 3 N'ihì nke a, ONYENWE ANYI na-asị,
 "Lee, ana m akwado ihe ojoo megide agburu a,
 nke unu na-enweghi ike isite na ya wezuga onwe unu.
 Unu agaghi eji nganga na-ejegharikwa,
 n'ihì na o ga-abu oge ojoo.
 4 N'ubochi ahụ ha ga-akocha unu,
 ha ga-aburu unu abu iru ụjụ iji ya kochaa unu na-asị,
 'Anyi aburu la ndi lara n'iyi,
 e kesaala ihe nnweta nke ndi m,
 o napula m ha.
 O werela ubi anyi nyefee ha n'aka ndi ahụ meriri anyi n'agha.'"
 5 N'ihì ya, o dikwaghi onye ga-afodu n'etiti ogbakọ nke ONYENWE ANYI,
 onye ga-eji ihe otutu kee ala ahụ site n'ife nza.

Ndi amuma ugha

6 Ndi amuma ha na-asị, "Unu ebukwala amuma."

“Unu ebukwala amuma banyere ihe ndi a,
ihere agaghi eme anyi.”

- 7 Udi ihe a o kwesiri okwukwu, gi ulo Jekob?
“Ntachiobi ONYENWE ANYI o gwula?
Ihe ndi a o bu otu o si eme?”

“O bu na okwu m adighi eme
onye uzọ ya ziri ezi mma?

- 8 Ma o bu unu na-ebili megide ndi m
dika ndi iro.

Unu na-eyipu ndi na-agafe agafe
uwe oma ha yi n'ahu ha na-enweghi mmetuta,
dika a ga-asị na unu bu ndi si n'agha na-alota.

- 9 Unu na-achupu ndi inyom ndi m
site n'ulo afọ ojuju ha.

Umụ ha ka unu na-anapu ngozi m
ruo mgbe ebighi ebi.

- 10 Bilienu, puonu,
n'ihhi na ebe a abukwaghi ebe izuike,
n'ihhi na-emeruola ya, e bibiela ya,
o bibikwaala, ruo na-iruzi ya agaghi adi ire.

- 11 O buru na otu onye abia buoro unu amuma ugha na-asị,
'Aga m eburu unu amuma banyere mmanya na ihe onunu siri ike,'
o bu onye amuma di otu a ka ndi a chorọ.

Nkwa nzoputa

- 12 “Aga m achikota unu niile, gi Jekob,
aga m akpokota ndi niile foduru n'Izrel n'otu ebe.

Aga m akpokota ha dika aturu n'ime ogba anu,
dika igwe ewu na aturu n'ebe ita nri ya,
ndi mmadu ga-ajuputakwa n'ebe ahụ.

- 13 Onye ahụ na-egbuwa uzọ ga-anọ n'ihu na-edu ha.
Ha ga-etipukwa onu uzọ ama ahụ, ma site na ya gafee.
Eze ha ga-agabigakwa n'ihu ha,
ONYENWE ANYI ga-anọ n'isi.”

3

Iba mba nye ndiisi na ndi amuma

- 1 Mgbe ahụ ekwuru m si,
“Geenu nti unu ndiisi ulo Jekob,
na unu ndi na-achi ezinaulo Izrel.
O bu na unu ekwesighi imata ikpe ziri ezi
2 unu bu ndi kporo ezi ihe asi ma na-ahu ajo oru n'anya.
Unu na-agba ndi m akpukpo na ndu
na-agbapukwa anu ahụ kpuchiri okpukpu ha.
3 Unu na-erida anu ahụ ndi nke m,
na-agba ha akpukpo,
na-etijisi okpukpu ha,
na-egburi anu ahụ ha,
dika anu a na-esinye n'ite.”

- 4 Mgbe ahụ ha ga-akpoku ONYENWE ANYI,

ma ọ gaghị aza ha!
 Mgbe oge ahụ bjaruru, ọ ga-ezo ihu ha site n'ebe ha nọ
 n'ihì ihe ọjọọ nke ha mere.
⁵ Ihe a ka ONYENWE ANYỊ kwuru:
 "Banyere ndị amụma
 bụ ndị na-eduhie ndị m,
 mgbe ha nwere ihe ha ga-eri,
 ha na-ekwusa 'Udo'
 ma ọ bụrụ na mmadụ enyeghị ha nri,
 ha na-ebili buo agha* megide onye dị otu a.
⁶ Ya mere n'abalị ga-abiakwasị ha, napụ ha ike ihu ọhụ;
 ọchịchiri ga-ekpuchi ha, ka ha ghara ijuta ase ọbụla.
 Anwụ ga-ada n'ebe ndị amụma ahụ nọ,
 ubochi ga-agbakwa ọchịchiri nye ha.
⁷ Ndị ọhụ ụzọ ka ihere ga-eme,
 ndị na-ajụ ase ka a ga-emebo.
 Ha ga-ekpuchi ihu ha,
 n'ihì na ọsisa ọbụla agaghị esite n'ebe Chineke nọ b́ara ha."
⁸ Ma mụ onwe m, ejuputara m n'ike,
 ejuputara m na Mmụọ nke ONYENWE ANYỊ,
 juputakwa na mmụọ nke ikpe ziri ezi,
 na nke idi ike ikwuputa nye Jekob njehie ya,
 na nye Izrel mmehie ya.
⁹ Geenụ ntị unu ndị na-achị ezinaụlọ Jekob,
 na unu ndịisi ezinaụlọ Izrel.
 Ndị kporo ikpe ziri ezi asị,
 ma na-ewere ihe niile na-ezighi ezi n'onodu ihe ziri ezi.
¹⁰ Ndị ji ọbara wuo Zayon,
 werekwa ajo omume wuo Jerusalem.
¹¹ Ndịisi ya na-ekpe ikpe n'ihì ngari,
 ndị nchujaja ya na-akuzi ihe n'ihì ugwo,
 ebe ndị amụma ya na-ajuta ase n'ihì ego.
 Ma ha dabere na ONYENWE ANYỊ na-asị,
 "ONYENWE ANYỊ ọ nonyeereghị anyị?
 O nweghị ihe ọjọọ ga-abiakwasị anyị."
¹² Ọ bụ n'ihì gi
 ka a ga-akoghari Zayon dika ala ubi,
 Jerusalem ga-agho ebe e kpokotara nkume na ngwongwo ulo dakporo
 adakpo,
 ugwu nke ulonso ukwu ahụ ga-agho ebe di elu nke oke ohia tochiri.

4

Ugwu ONYENWE ANYỊ

¹ N'ubochi ikpeazu,
 ugwu nke ulonso ukwu ONYENWE ANYỊ, ga-abu nke eguzobere
 dika ugwu di elu kariya ugwu niile,
 a ga-ebuli ya elu kariya ugwu nta niile,
 ndi di iche iche ga-eruba n'ime ya dika iyi.
² Otutu mba ga-abia ma sikwa,

* 3:5 N'akwukwo ufodu ha na-eede agha nso

“Bianu, ka anyi rigoruo ugwu ONYENWE ANYI,
 ka anyi gaa n’ulonso ukwu Chineke nke Jekob.
 O ga-akuziri anyi uzọ* ya niile,
 ka anyi nwe ike jee ije n’okporozo ya niile.”
 Iwu ga-esi na Zayon puta,
 okwu ONYENWE ANYI ga-esitekwa na Jerusalem puta.
 3 O ga-ekpe ikpe di n’etiti ndi di iche iche,
 doziekwa esemokwu di n’etiti mba na mba ibe ya ruo ebe di anya.
 Ha ga-akpuharikwa mma agha ha niile, mee ka ha buru mma oge,
 kpuharikwa ube ha ka ha ghoo mma ikwacha osisi.
 Mba obula agakwaghi ebuli mma agha megide mba ozo,
 maobu zuo onwe ha n’ilu agha ozo.
 4 Onye obula ga-anoduru onwe ya n’okpuru vaini
 na n’okpuru osisi fiig ya,
 n’ihi na o nweghi onye ga-eme ka ha tuo egwu ozo.
 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ekwuola ya.
 5 Mba di iche iche ga-agaghari
 nke obula n’aha chi ya,
 ma anyi onwe anyi ga na-aga n’aha ONYENWE ANYI,
 bu Chineke anyi ruo mgbe niile ebighi ebi.

Nzube ONYENWE ANYI

6 “N’ubochi ahụ,” otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara,
 “aga m achikota ndi ngwuro,
 chikotaa ndi ahụ niile e mere ka ha biri na mba ozo,
 na ndi ahụ niile m mere ka ha ruo uju.
 7 Aga m eme ka ndi ngwuro ahụ ghoo ndi foduru ndu,
 meekwaa ka ndi ahụ a chupuru achupu ghoo mba di ike.
 ONYENWE ANYI ga-esi n’ugwu Zayon chia ha
 site n’oge ahụ ruo mgbe ebighi ebi.
 8 Ma gi, ebe nche e wuliri elu maka igwe aturu,
 ugwu nke nwaada Zayon,
 ochichi a na-achi na mbu ga-adighachikwara gi;
 bu ochichi nke diri nwaada Jerusalem.”
 9 Gini mere i ji na-akwasị akwa ike?
 O bu na i nweghi eze?
 Onye ndumodu gi o nwuola
 nke mere na ihe ufu jidere gi dika nwanyị ime na-eme?
 10 Susie ude ike, gi nwaada Zayon,
 dika isu ude nke nwanyị ime na-eme,
 n’ihi na unu aghaghi ihapu obodo a
 jee biri n’ohia.
 Unu aghaghi iga Babilon,
 n’ihi na o bu n’ebe ahụ ka a ga-esi naputa unu.
 Ebe ahụ ka ONYENWE ANYI ga-agbaputa unu
 site n’aka ndi iro unu.

11 Ugbu a, otutu mba ezukoala
 imegide gi;
 na-asị, “Ka e meruo ya

* 4:2 Maobu, ukpuru

ka anya anyị n'ụzọ Zayon."

- 12 Ma ha amaghị
ihe bụ uche ONYENWE ANYỊ,
ha aghotakwaghị nzube ya,
na ọ chikotala ha dịka ukwu ọka, na-ebuga ha n'ebe izocha ọka.
- 13 "Bilie, zochaa, gị nwaada Zayon,
n'ihị na aga m'enye gị mpi igwe.
Aga m'enyekwa gị ukwu ọla bronzo,
ị ga-etijisikwa otutu mba.
Uru ha niile, nke ha nwetara n'uzo na-ezighi ezi, ka ị ga-enye ONYENWE
ANYỊ.
Akunuba ha ka ị ga-enyekwa Chineke nwe uwa niile."

5

Onyendu si Betlehem

- 1 Ugbu a doo ndi agha gi n'usoro, gi obodo nke usuu ndi agha,
n'ihị na e jirila mgbidi gbaa gi gburugburu ibuso gi agha.
Ha ga-eji mkpara
tie onyendu Izrel na nti.
- 2 "Ma gi onwe gi, Betlehem Efrata,
o bu ezie na i bu obodo di nta n'etiti ndi ikwu Juda niile,
ma onye ahụ ga-achị Izrel
ga-esi na gi puta,
bu onye ahụ mmalite ya sitere na mgbe ochie,
sitekwa na mgbe ebighi ebi gara aga."
- 3 Ya mere, a ga-arara ha nye
tutu ruo mgbe onye ahụ ime na-eme muputara nwa ya.
Mgbe ahụ, umunna ya niile ahụ foduru
ga-aloghachikwuru ndi Izrel.
- 4 O ga-eguzo zuo igwe ewu na aturu ya,
site n'ike nke ONYENWE ANYI,
na site n'idi ukwu nke aha ONYENWE ANYI Chineke ya.
Ndi ya ga-anokwa na-enweghi nsogbu,
n'ihị na idi ukwu ya ga-eru na nsotu niile nke uwa.

Mgbaputa na Mbibi

- 5 O ga-abukwa udo anyi.
Mgbe ndi Asiria ga-abata n'ala anyi n'ike,
sikwa n'ebe niile e wusiri ike nke anyi na-agafe,
anyi ga-ahoputa ndi ozuzu aturu asaa,
o buladi ndisi asato.
- 6 Onye ga-eji mma agha chia ala Asiria,
jirikwa mma agha a muputara amiputa chia ala Nimrod.
O ga-anaputa anyi site n'aka ndi Asiria ahụ,
mgbe ha ga-eji ike bata n'ala anyi,
ma zorokwa ije gafee oke ala anyi.
- 7 Mgbe ahụ, ndi foduru afodu nke Jakob

ga-adị n'etiti ọtụtụ ndị mmadụ,
 dika igirigi si n'ebe Onyenwe anyị nọ abia,
 maọbụ dika mmiri ozuzo ntakiri na-ezokwasị ahịhia,
 nke na-adighi ele anya mmadụ
 maọbụ chere ụmụ mmadụ.

⁸ Ndi foduru afodu nke Jekob
 ga-adikwa n'etiti ọtụtụ ndị mmadụ
 di ka odum n'etiti anu ohia niile di iche iche,
 e, dika nwa odum n'etiti igwe aturu,
 nke na-azoda na-adokasi mgbe o na-agabiga,
 ma o nweghi onye ga-anaputa ya.

⁹ Aka gi ga-adị elu na mmeri nke ndi iro ya,
 a ghakwaghi ila ndi iro gi niile n'iyi.

¹⁰ "N'ubochi ahụ kwa," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri,
 "Aga m ala inyinya unu n'iyi site n'etiti unu,
 kujisiekwa ugboala unu niile.

¹¹ Aga m ala obodo niile di n'ala unu n'iyi,
 dodasiakwa ebe unu niile e wusiri ike.

¹² Aga m ala mgbaasi unu n'iyi,
 unu agaghi enwekwa ndi na-aju mmuo ojo ase.

¹³ Aga m ala arusi a piri api unu niile n'iyi,
 ya na nkume nsọ ahụ niile di n'etiti unu.

Unu agakwaghi akpo isiala nye
 ihe unu ji aka unu kpuo.

¹⁴ Aga m ehopu ogidi arusi niile* nke di n'etiti unu,
 mgbe m ga-akudasi obodo unu niile

¹⁵ Aga m esite n'oke iwe m na onuma m booro onwe m obo
 n'ahu mba niile ndi ahụ juru irubere m isi."

6

Ikpe ONYENWE ANYI megide Izrel

¹ Geenụ ntị n'ihe Onyenwe anyi na-ekwu,
 "Bilienu oto, ma kwonu n'ihu ugwu niile uzọ m siri mejọo unu.
 Ka ugwu nta niile nukwa ihe i nwere ikwu.

² "Ma ugbu a geenụ ntị, unu ugwu niile,
 geenụ ntị, unu ntoala ebighi ebi niile nke uwa,
 n'ihia na ONYENWE ANYI nwere ikpe megide ndi nke ya.
 O bukwa Izrel ka o ga-aruso uka.

³ "Unu bu ndi m, gini ka m mere unu?
 Gwanu m uzọ m si boo unu ibu arọ? Zaanu m.

⁴ N'ihia na e si m n'ala Ijpt kpoputa unu.
 Agbaputara m unu site na ibu ohu,
 nye unu Mosis

na Eron na Miriam ka ha nyere unu aka.

⁵ Ndi m, chetanu
 ihe Balak eze Moab zubere
 na ihe Belam nwa Beoa zara ya.

Chetanu njem unu site n'obodo Shitim ruo obodo Gilgal,

* 5:14 Ogidi ndi a bu nke arusi Ashera

ka unu hụ nzọpụta nke Onyenwe anyị.”

- 6 Gịni ka m ga-eji bịa n'ihu ONYENWE ANYI,
 ikpọ isiala n'ihu Chineke onye di oke elu?
 M ga-eji onyinye aja nsure oku bịa n'ihu ya
 nke e ji umu ehi gbara otu afọ chọ?
 7 O ga-atọ ONYENWE ANYI uto, bu otutu puku ebule,
 ya na iri puku mmanu na-asọ dika iyi?
 Aga m eji nwa mbu m chọ aja njehie m,
 maobu mkpuru nke ahụ m chọ aja maka mmehie nke mkpuruobi m?
 8 N'ihia na o gosila gi, gi mmadu, ihe di mma.
 Gini kwa bu ihe ahụ ONYENWE ANYI na-achọ n'aka gi,
 O bu na o bughị ikpe ziri ezi, na ihu ime ebere n'anya,
 na iji obi di umeala soro Chineke gi na-eje ije?

Ahuhu Izrel na ikpe omuma ya

- 9 Gee nti! Olu ONYENWE ANYI na-ada na-akpoku ndi obodo ahụ,
 n'ezie, itu egwu gi bu inwe amamihe.
 "Nuru nu olu mkpanaka na Onye hiwere ya.
 10 O ga-abu na m ga-echezọ akụ i kpara n'uzo na-ezighi ezi, gi ulo ajo
 omume,
 ya na ihe otutu nke na-erughi eru unu ji ere ahia, bu nke aburu onu?
 11 M ga-asị onye na-eji ihe otutu aghugho azu ahia,
 na onye bu akpa nke ihe otutu aghugho di iche iche juru n'ime ya na
 aka ya di ocha?
 12 Ndi ogaranya unu bu ndi na-eme ihe ike,
 ndi mmadu no n'ime gi na-agma ugha,
 ire ha na-ekwu naani okwu aghugho.
 13 N'ihia ya, ebidola m ila unu n'iyi,
 na ime ka unu buru ndi e bibiri n'ihia mmehie unu
 14 Unu ga-eri nri ma afọ agaghị eju unu;
 afọ agaghị ejukwa unu eju.
 Unu ga-ewezuga ihe, ma unu agaghị echekwa ha,
 n'ihia na ihe obula unu nwere ike chekwaa, ka m ga-ewere nyefee n'aka
 mma agha.
 15 Unu ga-akụ mkpuru, ma unu agaghị ewe ihe ubi,
 unu ga-azochaputa mmanu oliv, ma unu agaghị ete ya n'ahu unu;
 unu ga-azochaputakwa mmanya site na mkpuru vaini, ma unu agaghị
 anu mmanya ya.
 16 Unu edebela ukpuru niile bu nke Omri,
 na omenaala niile nke ulo Ehab,
 unu gbasokwara ndumodu ha niile.
 N'ihia ya, aga m enyefe unu n'aka mbibi
 mee ka ndi gi ghokwa ihe ochi,
 unu ga-aghokwara mba niile ihe nkocha.”

7

Nhuru anya nke Izrel

- 1 Ahuhu diri m!
 Adi m ka onye na-achikota mkpuru osisi vaini n'okochi,
 mgbe a ghokotachara mkpuru di n'ubi vaini.
 O nweghi uyoko mkpuru vaini obula foduru nke e nwere ike ita,

- o nwekwaghị mkpuru fig buru ụzọ chaa nke agụ ya na-agụsị m ike
- ² Ndi ezi omume agwula n'ụwa,
 ọ dikwaghị otu onye na-eme ihe ziri ezi fọdurụ.
 Ha niile na-echere oghere ikwafu obara,
 ha ji ụgbu na-achuta nta, onye obula na-achụ ụmụnne ya.
- ³ Oru nke aka ha abuo na-aruputa nke oma bu ajo omume.
 Onyeisi na-ana onyinye,
 onye okaikpe na-eri ngari,
 ndi di ike na-atuputa ihe masiri ha,
 si otu a na-akpagbu eziokwu.*
- ⁴ Onye nke kachasi ibe ya idi mma n'ime ha dika uke.
 Onye nke na-eme ihe ziri ezi n'ime ha joro njo karja ogige ogwu.
 Ma ugbu a, ubochi Chineke na-eleta gi abiala,
 ubochi ahụ ndi nche gi na-aku ekwe ido aka na nti.
 Ugbu a bu oge ihe igba ghari nye ha.
- ⁵ Ekwenyerela onye agbataobi gi,
 atukwasila onye bu ezi enyi gi obi.
 Kpachara anya gi, n'ihe gbasara okwu onu gi,
 obula di n'ebe nwunye gi no.
- ⁶ N'ih na nwa na-eleli nna ya anya.
 Nwa nwanyi na-ebili megide nne ya.
 Nwunye nwa megidekwa nne di ya,
 ndi iro mmadu bu ndi ezinaulo ya.
- ⁷ Ma mu onwe m, ana m ele ONYENWE ANYI anya n'ih inyeaka ya.
 Eji m olileanya na-echere Chineke Onye nzoputa m.
 Chineke m ga-anu olu m.

Izrel ga-ebili

- ⁸ Achikwala m ochi gi onye iro m.
 Mgbe m dara, aga m ebilitekwa.
 Mgbe m no n'ime ochichiri,
 ONYENWE ANYI n'onwe ya ga-abu ihe m.
- ⁹ N'ih na m emehiela megide ya,
 aga m anabatara onwe m ahuhu nke onuma ONYENWE ANYI,
 tutu ruo mgbe o ga-ekpe ikpe m,
 mee ka m guzosie ike.
 O ga-akpopta m n'ihè;
 aga m elekwasikwa ezi omume ya anya.
- ¹⁰ Mgbe ahụ, ndi iro m ga-ahụ,
 ihere ga-ekpuchi
 onye ahụ siri m,
 "Olee ebe ONYENWE ANYI Chineke gi ahụ no."
 Aga m eji anya m hu mgbe o ga-ada,
 o buladi dika e si na-azo ya ukwu,
 dika apiti di n'okporozo.
- ¹¹ Ubochi a ga-ewughari mgbidi gi niile na-abia;
 ubochi a ga-eme ka oke ala gi saa mbara.
- ¹² N'ubochi ahụ, ha ga-abiakwute gi,
 site na Asiria ruo na obodo niile nke Ijpt,

* 7:3 Maobu, ikpe ziri ezi

sitekwa n'Ijpt ruo Yufretis,
 site n'osimiri ruo osimiri,
 sitekwa n'ugwu ruo n'ugwu.

13 Ma ụwa ga-aghọ ebe ọtgbọrọ n'efu n'ihị ndị bi n'ime ya,
 ịjị kwụọ ha ụgwọ ihe ọjọọ niile ha mere.

Ekpere na otuto

14 Were mkpanaka gị zuọ ndị gị,
 bụ igwe ewu na atụrụ nke ihe nketa gị,
 ndị bi naanị ha n'oke ọhia,
 n'ebe ita nri nke ahịhia ndụ juputara.
 Kwere ka ha taa ahịhia ndụ nke Bashan, na nke Gilead,
 dika na mgbe ochie.

15 "Dika n'ụbọchị ahụ unu sitere n'Ijpt pụta,
 aga m egosi ha ọrụ itụnanya m niile."

16 Mba dị iche iche ga-ahụ ya, ihere ga-emekwa ha,
 n'ime idị ike ha niile.
 Ha ga-ekpuchi aka n'ọnụ ha,
 ntị ga-echikwa ha.

17 Ha ga-aracha aja dika agwọ,
 na dika anụ dị iche iche, nke na-akpu akpu n'ala.
 Ha ga-eji ịma jijiji si n'ebe ha e wusiri ike pụta.
 N'ihị egwu ha, ha ga-abiakwute ONYENWE ANYỊ bụ Chineke anyị.
 Ha ga-atukwa egwu gị.

18 Onye bụ chi ahụ dika gị,
 nke na-agbaghara ma na-ehichapụ mmehie na njehie
 nke ndị fọdurụ afọdurụ n'etiti ihe nketa gị?

Ị naghị anọgide na-ewe iwe ruo mgbe ebighị ebi,
 kama ị bụ onye ọ na-atọ ụtọ inwe obi ebere.

19 Ọ ga-emekwara anyị ebere ọzọ.
 Ọ ga-azọdakwa mmehie anyị n'okpuru ukwu ya,
 Ị ga-atubakwa mmehie anyị niile n'ebe dīkarịsiri omimi nke oke
 osimiri.

20 Ị ga-egosi Jekọb ntukwasị obi,
 gosikwa Ebrahim ihunanya gị,
 dika ị nūọrọ nna nna anyị ha n'iyi,
 site na mgbe ochie.

Nehum

¹ Amụma banyere obodo Ninive. Akwụkwọ ọhụ Nehum, onye obodo Elkosh.

Iwe ONYENWE ANYỊ megide Ninive

² ONYENWE ANYỊ bụ onye ekworo, burukwa Chineke na-abọ ọbọ.

ONYENWE ANYỊ na-aga ịbọ ọbọ, ọnụma jukwara ya obi.

ONYENWE ANYỊ na-abọ ọbọ n'ahụ ndị iro ya,
oke ọnụma ya na-adịgidekwa megide ndị iro ya.

³ ONYENWE ANYỊ adighi ewe iwe ọsiiso; ma ọ bụ onye ike ya di ukwu,
ONYENWE ANYỊ agaghị ahapụ onye ikpe mara ka ọ laa na-enweghị
ntaramahụhụ.

Ụzọ ya di n'oke ikuku, na n'oke ifufe,
igwe ojii bụ uzuzu nke ukwu ya.

⁴ Ọ na-abasiri oke osimiri mba ike, mee ka ọ taa,
o mekwaala ka osimiri niile takoro.

Bashan na Kamel na-akpọnwụ,
otu a kwa, n'osisi ndụ juputara Lebanon na-achanwusi.

⁵ N'ihu ya, ugwu niile na-eme mkpotu,
ugwu nta niile na-agbazekwa,
elu uwa niile na-amakwa jijiji n'ihu ya,
ọ buladi uwa dum, na ndi niile bi n'ime ya.

⁶ Onye ga-eguzogide oke iwe ya?
Ọ bukwa onye ga-eguzosi ike n'iwe ya di oku?
A wupula onuma ya dika oku,
e tipiasiala nkume niile ndi ahụ n'ihu ya.

⁷ ONYENWE ANYỊ di mma.
Ọ bụ ebe mgbaba n'ubochi nsogbu.

Ọ na-elekota ndi niile na-atukwasị ya obi,

⁸ ma ọ ga-eji idee mmiri di ukwu
gbuo ndi iro ya* niile,
ọ ga-achuba ndi iro ya n'ochichiri.

⁹ Kedụ izu ojoo unu na-agba megide ONYENWE ANYỊ
ọ ga-eweta ihe niile n'isi njedebe;
nsogbu agaghị abiakwa nke ugboro abuo.

¹⁰ Ha ga-abu ndi a tuhikotara n'etiti ogwu,
ndi mmanya ha nubigara oke na-egbu,
ha ga-ala n'iyi dika ahijia kporo nkụ.

¹¹ Ọ bụ n'ime gi, Ninive, ka otu onye si puta,
bụ onye ahụ gbara izu ojoo megide Onyenwe anyi,
na-echeputakwa ajo atumatu.

¹² Ihe a ka ONYENWE ANYỊ kwuru,
“Ọ bụ ezie na ha siri ike, ma bakwaa uba n'onuogugu,
ha ga-abu ndi a ga-egbutu na ndi ga-agabiga.

Ọ bụ ezie na m ataala gi bụ Juda ahuhụ,

* **1:8** Ọ bụ Ninive ka a na-ekwu ihe banyere ya n'ebe

ma agaghị m atakwa gị ahuhụ ọzọ.

¹³ Ugbu a, aga m agbajipụ agbụ yoku ọ nyanyere unu n'olu, tibikwaa ụdọ igwe e jiri kegide unu.”

¹⁴ ONYENWE ANYỊ enyela iwu ya banyere gị, Ninive:

“Ị gaghị enwekwa ụmụ ụmụ ndị ga-aza aha gị.

Aga m ala arụsị unu niile a piri api na ndị a kpuru akpu n'iyi, bu arụsị ndị ahụ di n'ulonso nke chi unu niile.

Aga m akwadokwa ili gị,

n'ihia na i burula onye jogburu onwe ya na njọ.”

¹⁵ Lee, n'elu ugwu niile

ka ukwu onye ahụ na-eweta ozioma di,

bu onye ahụ na-ekwusa na udo ga-adi!

Mee mmemme gị niile gị Juda,

mezukwaa nkwa niile i kwere.

N'ihia na ndi ajo omume agakwaghị ebuso gị agha,

n'ihia na a ga-ala ha n'iyi kpamkpam.

2

Ninive ga-ada

¹ Onye na-ebuso gị agha na-abiakwasị gị.

Chee ebe gị niile e wusiri ike nche.

Chee ụzọ niile nche,

mee ka ukwu gị sie ike n'ala.

Chikotakwa ike gị niile.

² ONYENWE ANYỊ ga-eme ka ima mma Jekob laghachi,

dika ima mma nke Izrel

o bu ezie na ndi mbibi ebibiela ha,

lakwaa alaka osisi vaini ha niile n'iyi.

³ Ota ndi agha ya na-acha obara obara,

ndi bu dike n'agha yikwa uwe na-acha uhie uhie.

Igwe e ji wuo ugbo agha na-egbu amuma

n'ubochi ahụ ha na-ejikere agha,

otu a kwa, ha na-efegharikwa ube ha eji osisi fia mee.

⁴ Ugbo agha na-eme mkpotu di ukwu n'ezi,

ha na-agbaghari ihu na azu n'ama niile.

Ha na-enwu dika ire oku,

na-agbagharikwa dika amuma.

⁵ O na-akpokota ndi agha ya a zuziri azuzi,

ma ha na-aso ngongo n'ije ha.

Ha ji oso gbaga ruo n'elu mgbidi ha,

dozie ota nche ha niile n'usoro.

⁶ Ma e megheela onu uzọ ama nke osimiri,

uloeze na-amakwa jijiji.

⁷ E nyela ya ka o buru iwu na obodo a

agaghị ibu obodo a dotara n'agha.

Ndi ohu ha ndi inyom so ha n'azu na-akwa akwa dika nduru,

na-etikwa aka n'obi.

- 8 Ninive dika ọdọ mmiri
nke mmiri ya na-ehifusi.
“Kwusi! Kwusi!” ka ha na-ebe,
ma ọ dighi onye ga-ele anya n’azu.
- 9 Kwakoronu ọlaocha,
kwakoronu ọlaedo dika ihe a kwatara n’agha.
Akunuba di n’uloaku ya na ihe ndi ozo bara uru n’obodo ahụ,
enweghi ogwugwu.
- 10 E bibiela ya. A gbahapula ya, hapu ya ka ọ togboro n’efu.
Obi ndi no n’ime ya na-alo mmiri, ikpere ha niile na-ama jijiji,
anu ahụ ha niile na-amakwa jijiji, ihu niile achaghariakwala.
- 11 Ebeekwa ka ogba odum ahụ di ugbo a,
bu ebe ahụ ha na-anọ enye umu ha nri,
ebe oke odum na nne odum na-ejeghari,
na ebe umu odum na-anọ na-atughị egwu ihe obula?
- 12 Odum ahụ na-adogbu anu na-ezuru umu ya,
nke na-anyagburu nne odum anu,
na-ekpoju anu ọ dogbutara n’ulo ya niile.
Ebe obibi ya juputara n’anu ọ dogburu.
- 13 “Edoola m onwe m imegide gi,”
otu a ka Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile kwubiri,
“Aga m esure ugboala gi niile n’anwuru oku,
mma agha ga-ala umu odum gi niile n’iyi.
Agaghi m ahapukwara gi anu obula i ga-adogbu n’uwa.
A gaghị anukwa
olu ndi ozi gi ozo.”

3

Ahuhu diri Ninive

- 1 Ahuhu diri obodo obara,
nke juputara n’ugha,
na ihe e zutere n’ohi.
O dighi mgbe i na-adighi adogbu.
- 2 Uda utari,
uda ukwu ugbo inyinya,
ikiri ukwu inyinya na-agba oso,
na mkpotu nke ugbo inyinya agha!
- 3 Ndi agha inyinya,
na-agbaghari na-efeghari mma agha na-egbu amuma,
na ube ha na-egbuke egbuke.
Ndi e gburu egbu di otutu,
ntukota ozu togboro ebe niile,
ozu a na-enweghi ike iguta onu,
ndi mmadu na-aso ngongo mgbe ha na-azokwasị ozu ukwu na-agafe.
- 4 Ihe ndi a mere n’ihi enweghi afo ojuju nke aguu nke onye na-akwa iko,
onye ji mma ile anya, nwanyi nwe mgbaasi di iche iche,
onye ji mba di iche iche n’agbu site n’igba akwuna ya,
na otutu mmadu di iche iche site na mgbaasi ya.

- 5 “Edoola m onwe m imegide gi,” otu a ka Onyenwe anyi, Onye puru ime
ihe niile kwubiri.
“Aga m ekpughepu uwe gi, jiri ya kpuchie gi ihu,
si otu a gosi mba niile nke uwa oto gi.
Ihere ga-emekwa gi n’ihu alaeze niile.
- 6 Aga m awukwasị gi ihe aru di iche iche,
meso gi mmeso onye e ledara anya,
mekwaa ka i buru ihe ilere anya nye mmadu niile.
- 7 Ndi niile huru gi ga-agbara gi oso na-asị,
‘Ninive aghoala ihe lara n’iyi, onye ga-eru uju n’ihi ya?’
Ebee ka m ga-achota onye ga-akasi gi obi?”
- 8 I di mma kari Tibs,
bu obodo di n’onu mmiri Nai, nke mmiri gbara gburugburu?
Osimiri ahụ bu ihe o ji echebe onwe ya,
mmiri ahụ bukwa mgbidi gbara ya gburugburu.
- 9 Kush* na Ijpt bu agbamume ya nke na-enweghi ogwugwu,
Put na Libia sokwa buru ndi enyemaka ya.
- 10 Ma otu o di, ebugara ya n’ala ndi ozo
dika ohu a dotara n’agha.
A tupiasiri umu ya a muru ohuru n’elu nkume,
nke di n’isi okporozo ya niile.
E fekwara nza iji kesaa ndi ya niile a na-asopuru,
e kekwaro ndi ukwu ya niile mkporo igwe.
- 11 Gi onwe gi ga-anubigakwa mmanya oke,†
i ga-abu onye zoro onwe ya ezo,
ma chokwa ebe mgbaba n’ihi igbanari ndi iro gi.
- 12 Ebe gi niile e wusiri ike dika osisi fiig
nke mkpuru mbu ya chara n’elu ya.
Ma mgbe a kwaghariri ya
mkpuru ndi ahụ na-adaba n’onu onye na-eri ya.
- 13 Lee ndi agha gi,
ha niile bu umu nwanji n’etiti gi.
E megheela onu uzọ ama nke ala gi niile
nye ndi iro gi.
Oku erepiakwala na mkporo e ji akpochi onu uzọ unu niile.
- 14 Seta mmiri maka oge nnochibido,
mee ka ebe gi niile nke ewusiri ike siekwa ike kari.
Gwuputa uru,
zota aja, jiri uru ndi ahụ
kpatakwa aja,‡ ruzikwaa ulo ahụ.
- 15 N’ebe ahụ ka oku ga-erechapu gi,
mma agha ga-egbutu gi.
O ga-eripia gi dika igurube si erichapu ihe niile di ya n’ihu.
O buladi ma i mee onwe gi ka i hie nne dika ukpana,
maobu mubaa dika igurube.
- 16 I meela ka ndi ahia gi mubaa n’onuogugu,

* 3:9 Ya bu, Itiopia † 3:11 Ga-adagbuhari dika onye mmanya na-egbu ‡ 3:14 Lit. Blok brik

baa ụba karià kpakpando dī n'eluigwe,
 dīka igurube ha na-eripia ala ahụ,
 gbasaa nku ha efelaga

17 Ndi nche gi bara ụba igurube,
 ndi ode akwukwo gi dikwa ukwu n'onuogugu dika igwe igurube
 na-ebekwasị n'elu mgbidi n'ubochi oyi.
 Ma mgbe anyanwu wara, ha na-efelaga;
 o dikwaghi onye maara ebe ha feere gaa.

18 Eze ndi Asiria, ndi ozuzu aturu§ gi na-ero ura,
 ndi unu a na-asopuru adaala n'ura onwu.
 Ndi gi niile agbasasiala n'elu ugwu niile,
 o dikwaghi onye ha nwere nke ga-achikota ha.

19 O dighi ihe nwere ike ime ka i si n'onodu i no ugbu a biliekwa.
 N'ih i na onya di gi n'ahu ga-egbu gi.
 Ndi niile nuru ihe dakwasiri gi
 ga-eji onu kuo aka ha,
 n'ih i na onye ka mmadu ahụ bu
 nke na-anurughi ufu nke enweghi obi ebere gi?

Habakuk

¹ Nke a bụ ozi Habakuk onye amụma natara.

Mkpesa Habakuk

² ONYENWE ANYỊ, ruo ole mgbe ka m ga-anọgide na-eti mkpu ma ị dighị ege ntị?

Ruo ole mgbe ka m ga na-etiku gị na-asị, “The ike, ihe ike!” ma ị dighị azọpụta?

³ N’ihi gini ka i ji eme m ka m na-ahụ ihe ojọo? Gini mere i ji anagide mmegbu?

Mbibi na ihe ike di n’ihu m, na ilu ogo, na esemokwu juputakwara ebe niile.

⁴ N’ihi ya, iwu na-ada mba, ikpe ziri ezi adighi agakwa n’ihu.

Ndi ajo mmadu na-agba ndi ezi omume gburugburu, nke mere ka ikpe ziri ezi ghojo ihe gbagoro agbagoro.

Osisa ONYENWE ANYI

⁵ “Legide mba niile anya, ka i hu.

Lee, ka o ju gị anya nke ukwuu.

N’ihi na agaje m ime ihe n’ubochi ndu unu, nke unu na-agaghị ekwenye, o buladi ma akoro unu ya.

⁶ N’ihi na lee, agaje m ime ka ndi Kaldia bilie, bu mba ahụ na-adighi eme ebere, na ndi na-eme ngwangwa.

Ha bu ndi na-ebu agha na-ejeghari na mba niile, ndi na-esite n’aka ike na-enweta ebe obibi nke na-abughi nke ha.

⁷ Ha bu mba a na-atu ujo, na ndi dikwa egwu.

Ha bu iwu nye onwe ha, ihe ha tuputara ka ha na-eme.

O bu onwe ha ka ha na-ebuli elu.

⁸ Inyinya ha nwere ukwu nko kariya agu.

Ha na-akpa ike kariya nkita ohia nke na-ejeghari n’anyasi.

Ndi inyinya agha ha na-awu oso, ndi ha na-agba inyinya na-esitekwa ebe di anya na-abia.

Dika ugo nke na-efedata i buru nri o ga-eri.

⁹ Ha niile na-abia ime ihe ike.

Ha ji oso na-abia dika oke ifufe nke ozara.

Ha na-abia ichikota ndi a dotara n’agha dika ha bu uzuzu.

¹⁰ Ha na-akwa ndi eze emo,

jirikwa ndisi ochichi na-eme ihe ochi.

Ha na-achi ebe niile e wusiri ike ochi, na-ekpokotakwa aja n’azu mgbidi niile iluta ha n’agha.

¹¹ Mgbe ahụ, ha na-esi n’ebe ahụ gabiga dika ifufe, na-agabigakwa ndi mehierenụ, burukwa ndi ikpe mara, ndi ike ha bu chi ha.”

Mkpesa Habakuk nke ugoro abuo

¹² ONYENWE ANYI, O bu na ị dighi site mgbe niile ebighi ebi?

Chineke m, na Onye Nso m, ị gaghị anwu.

Gị, ONYENWE ANYI, hoputara ha maka ikpe ikpe.

Gị, oke nkume m, emeela ka ha buru ndi ga-enweta ahuhu.

¹³ Ma anya gị di ocha nke ukwuu, na o dighi elekwasị ajo ihe anya;

- ị naghị anabatakwa mmegbu.
 Ma gini mere i ji gba ndi aghugho nkiti?
 Gini mere i ji gba nkiti mgbe ndi ajo omume na-eloda
 ndi bu ndi ezi omume karja ha?
 14 I meela ndi mmadu ka ha diri ka azu nke osimiri,
 e, dika anu na-akpu akpu nke oke osimiri, nke na-enweghi onye na-
 achị ha.
 15 Onye iro nke ajo omume juru obi, na-eji nko ya na-egbu ha.
 O na-ejikwa nko ugbu ya na-ejide ha.
 O na-achikota ha n'ugbu ya,
 si otu a na-anuri onu, ma na-etegharikwa egwu onu.
 16 N'ihі nke a, o na-achu aja
 na-esurekwa ihe nsure oku na-esi isi utu nye ugbu ya,
 n'ihі na o bu ugbu ya na-eme ka o na-ebi ezi ndu,
 na-erikwa nri kachasi mma
 17 O ga-aga n'ihu mgbe niile na-awupu ihe o ji ugbu ya gbute
 na-ala mba niile n'iyi, dika o si masi ya, na-egosighi obi ebere obula?

2

- 1 Aga m arigoro n'elu ebe nche m,
 guzo onwe m n'ebe nchekwa ahụ.
 Aga m echerekwa ihu ihe o ga-agwa m,
 na ihe m ga-asa, banyere mkpesa ndi a.
- Osisa ONYENWE ANYI*
 2 Mgbe ahụ ONYENWE ANYI zara m si,
 "Dee ohu* ahụ n'elu mbadamba nkume e ji ede ihe.
 Deputa ya nke oma,
 ka onye na-agba oso nwee ike igu ya.
 3 N'ihі na e nwere ohu nke ga-adị ruo oge a kara aka,
 o na-ekwu banyere oge ogwugwu,
 O gaghị abukwa ugha.
 O buru na o dika mmezu ya adighi abiaru osiso, chere mmezu ya,
 n'ihі na o ga-emesia mezuo,
 o gaghị anọ tee aka.
- 4 "Lee, onye iro na-afuli onwe ya elu;
 ochicho ya ezikwaghị ezi
 ma onye ezi omume ga-esite n'okwukwe† ya di ndu.
 5 N'ezie, mmanya‡ na-eduhie ya uzo,
 onye juputara na nganga, na-adighi enwe ezumike.
 Ebe o bu na o nwere anya ukwu dika ala mmuo,
 o gaghị enwekwa afọ ojuru dika onu.
 N'ihі na o na-achikota mba niile nye onwe ya,
 o na-adotakwa otutu ndi mmadu n'agha.
 6 "Ndi a niile ha agaghị eji ikwa emo na nkocha si ya,
 "Ahuhu diri onye ahụ na-atukota ihe e zutere n'ohi,
 ruo ole mgbe ka i ga-anọ na-eme onwe gi ogaranya
 site n'inara ndi mmadu ugwo n'ike?"
 7 O bu na ndi i ji ugwo agaghị abiakwasị gi na mberede?

* 2:2 Ya bu, osisa † 2:4 Maobu, ikwesi ntukwasị obi ‡ 2:5 N'akwukwo ufodu ihe i ga-ahu bu akunuba.

- Ọ bụ na ha agaghị eteta n'ụra, mee gị ka ị maa jijiji?
Mgbe ahụ ka ha ga-eji gị mee ihe ha chọrọ.
- 8 N'ihị na ị kwakọtala akụ nke ọtụtụ mba dị iche iche,
ndị ahụ fọdurụ ga-abiakwa kwakọrọ ihe niile i nwere.
N'ihị na ị wụsịala ọbara ndị mmadụ,
i bibiela ọtụtụ ala na obodo na ndị niile bi n'ime ha.
- 9 “Ahụhụ na-adiri onye ahụ na-ewu ụlọ ya site n'uru ojọọ,
nke na-ewukwasị akwụ ya n'ebe dị elu,
n'ihị igbanarị mbibi nke ga-abia.
- 10 I sitela n'izuzu ojọọ gị mee ka mbibi biakwasị ọtụtụ mmadụ,
sị otu a tufuo ndụ gị, ma wetakwara ezinaụlọ gị ihere.
- 11 Ọ bụladi nkume ahụ e ji wuo mgbidi ga-eti mkpu megide gị.
Osisị e ji doo elu ụlọ ga-etikwa mkpu akwa za nkume ndị ahụ.
- 12 “Ahụhụ diri onye ahụ na-eji ọbara ewu obodo,
nke na-ejikwa ajọ omume eme ka obodo ahụ guzosie ike.
- 13 Ọ bụ na ọ bughị uche ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
na ndogbu n'orụ niile nke mmadụ bụ na nkịtị, ihe e ji afunwu oku,
na oke orụ niile nke mba dị iche iche bụ ihe lara n'iyi?
- 14 N'ihị na ụwa niile ga-ejuputa na ihe omuma nke ebube ONYENWE ANYI,
dika mmiri si ekpuchi oke osimiri.
- 15 “Ahụhụ diri onye ahụ na-enye onye agbataobi ya mmanya,
nke na-anogide na-agbanyere ya mmanya tutu ruo mgbe mmanya
bidoro igbu ya,
ka o si otu a hụ ọtọ ya anya.
- 16 Ihere ga-anochi otuto na nsopuru i nwere.
Nụọ ka ị buru onye mmanya na-egbu.
N'ihị na iko dị n'aka nri ONYENWE ANYI na-abiakwute gị.
Ihere ga-anochikwa anya otuto gị.
- 17 Ihe ike ahụ i mere Lebanon ga-abiakwasikwa gị.
Mbibi i bibiri anumanu dị iche iche ga-emekwa ka egwu ju gị obi.
N'ihị na ị wụsịala ọbara ọtụtụ mmadụ,
bibie ala na obodo dị iche iche, bibiekwa ndị niile bi n'ime ha.
- 18 “Gini bụ uru arusi bara ebe ọ bụ aka mmadụ kpuru ya?
Kedu uru igwe a kpuru akpu bara, bụ nke na-ekwu okwu ụgha?
N'ihị na onye na-atukwasị ha obi na-atukwasị obi ya n'ihe ahụ aka ya
ruputara,
n'ihị na ọ bụ arusi na-enweghị ike ikwu okwu ka o mere.
- 19 Ahụhụ diri onye ahụ na-agwa osisi okwu sị, 'Diri ndu.'
Ma ọ bụ nkume nke na-apughị ikwu okwu, 'Teta n'ura.'
- O nwere ike izi mmadụ ihe?
Lee, ọ bụ ihe eji olaocha na olaedo machie,
ma ọ dighị nkuume obula dị n'ime ya.”
- 20 Ma ONYENWE ANYI nọ n'ime ulonso ukwu ya.
Ya mere, ka ụwa niile dere duu n'ihu ya.

3

Ekpere Habakuk

¹ Nke a bụ ekpere Habakuk onye amụma kpere. Ọ dị n'usoro *Shiginot*. Nke a bụ ihe o kwuru.

² ONYENWE ANYỊ anụla m ihe niile e kwuru banyere ude gị.
 Ịdị ukwuu nke ọrụ gị niile na-emekwa ka m dere duu n'egwu n'ihu gị,
 ONYENWE ANYỊ.

Mekwaa ya ọzọ n'oge nke anyị,
 mekwaa ka anụ akụkọ ya n'ogbo anyị.
 N'oke iwe gị chetakwa ebere.

³ Chineke si na Teman bịa,
 Onye Nso ahụ sikwa n'ugwu Paran.

Sela

Ebube ya na-ekpuchi eluigwe,
 otuto ya jupụtakwara n'ụwa.

⁴ Ịma mma ya na-achapụta dika ihe anyanwụ ụtutu,
 ihe na-enwuputa site n'aka ya,
 ọ bụkwa n'ebe ahụ ka e zoro ike ya.

⁵ N'ihu ya ka ajọ ọrịa na-eefe efe na-aga,
 oke mbibi na-esokwa ya n'azụ.

⁶ O guzoro ọtọ yọgharịa ụwa;
 o lere anya, mee ka mba niile maa jijiji.

Ugwu ukwu ochie ahụ niile dara,
 ugwu nta ochie ndị ahụ dakwara.
 N'ihi na ụzọ ya ga-adigide ruo mgbe niile ebighị ebi.

⁷ Ahurū m ụlọ ikwu nke Kushan ka ha nọ ọnọdu ụbọchị ọjọọ,
 na ebe obibi ndị Midia ka ha nọ na oke ahụ ụfụ.

⁸ Ọ bụ osimiri, ka gị bụ ONYENWE ANYỊ were iwe megide?
 Onuma gị, ọ dị ukwuu megide iyi niile?

Oke iwe gị ọ bụ megide oke osimiri
 mgbe ị nọkwasịrị n'elu inyinya gị,
 nakwa n'elu ụgbọ inyinya ị wetara ndị nke gị mmeri?

⁹ Ị kpughepuru uta gị,
 kpọọ oku ka a chịtara gị ọtutu àkụ.

Sela

Ị ji osimiri dị iche iche kewaa ụwa.

¹⁰ Mgbe ugwu niile huru gị ha nyagharịrị onwe ha n'ihi ihe mgbu
 biakwasịrị ha.

Oke mmiri ozuzo gabigakwara.
 Ogbu mmiri mere ka olu ya daa ụda,
 buliekwa ebili mmiri elu.

¹¹ Anyanwụ na ọnwá guzokwara duu na mbara eluigwe,
 mgbe ha huru ihe nke àkụ gị,
 mgbe ha huru amụma nke ụbe gị gburu.

¹² Ị sitere n'ọnuma gị zọgharịa ije n'ụwa,
 sitekwa n'iwe gị zochaa mba dị iche iche dika ọka.

¹³ Ị pụtara ịzoputa ndị gị,
 ịzoputa onye ahụ ị tere mmanụ.

Ị zopịara isi onyendu nke ala ajọ omume ahụ,

- gbawa ya ọtọ site n'isi ruo n'ụkwu.
- 14 Ọ bụ ùbe ya ka i ji mawaa ya isi,
mgbe ndị dike n'agha ya bịara dika oke ifufe ichusa anyị,
mgbe ha si n'obi uto ha chee na ha na-aga iripia ndi ogbenye e wedara
n'ala,
bu ndi na-ezo onwe ha.
- 15 I chirila inyinya gi zoọ ije n'oke osimiri,
kpagharĩa mmiri ukwu ndi ahụ.
- 16 Amara m jijiji n'obi m mgbe m nuru ihe ndi a niile,
egbugbere onu m abuo kukotara n'egwu,
okpukpu di m n'ahu malitere ire ure,
mee ka ukwu m maa jijiji.
Ma aga m eji ndidi chere ubochi ojoọ ahụ
nke ga-abiakwasị ndi ahụ na-abia ibuso anyi agha.
- 17 A sikwari na osisi fiig amaghi ifuru,
na o dighi mkpuru di n'osisi vaini,
a sikwa na mkpuru osisi oliv ebilata
na ala ubi niile emeputaghi ihe oriri,
a sikwa na o dighi aturu di n'ogba anu,
na o dikwaghi ehi no n'ulo anumanu,
- 18 mu onwe m ga-anogide na-anuri onu n'ime ONYENWE ANYI.
Aga m etegharikwa egwu onu n'ime Chineke Onye nzoputa m.
- 19 Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI bu ike m,
o na-eme ukwu m abuo ka ha dika nke ele.*
O na-emekwa ka m zoọ ije n'ebe niile di elu.
Nke a diri onyeisi abụ, n'ubọ akwara m di iche iche.

* 3:19 Idi ngwa n'igba oso

Zefanaya

¹ Okwu ONYENWE ANYỊ nke rutere Zefanaya, nwa Kushi, nwa nwa Gedaliya, bu nwa Amaraya. Amaraya bu nwa Hezekaya. Ozi a biara n'oge Josaya nwa Amon, bu eze Juda.

Ikpe omuma diri uwa niile n'ubochi nke Onyenwe anyi

² "Aga m azachapu ihe niile site n'elu uwa,"

Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

³ "Aga m azachapu mmadu na anumanu.

Aga m azachapu umu anu ufe niile nke di n'eluigwe, zachapukwa azu niile nke di n'osimiri,

na arusi niile di iche iche nke na-eme ka ndi ajo mmadu so ngongo."

"Mgbe m kpochapuru* mmadu niile site n'elu uwa,"

otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

Ahuhu diri Juda

⁴ "Aga m esetipu aka m megide Juda, megidekwa ndi niile bi na Jerusalem.

Aga m ebipukwa ndi niile na-eke Baal foduru n'ebe a,

na aha ndi nchujaja arusi niile, ma ndi nchujaja niile na-ekpere arusi,

⁵ bu ndi ahụ niile na-anọ n'elu ulọ ha

na-akpo isiala nye onwa na kpakpando,

ha na ndi ahụ niile na-akporo Onyenwe anyi isiala, na-eji aha ya n'anụ iyi, ma na-ejikwa Milkom† na-anụ iyi,

⁶ na ndi ahụ niile na-alaghachi azu site n'iso ONYENWE ANYI,

na ndi ahụ na-adighi achọ ONYENWE ANYI, maobu juta ase site n'aka ya."

⁷ Dere duu n'ihu Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI n'ihu na ubochi ikpe ya ahụ di egwu na-abia nso.

ONYENWE ANYI ejikerela ichu aja;

o doola ndi o kporo oriri nso.

⁸ "N'ubochi ichu aja nke ONYENWE ANYI ahụ,

aga m ata ndisi niile

na umu eze niile,

na ndi niile na-eyi uwe

e si na mba ozo bubata ahuhu.

⁹ N'ubochi ahụ, aga m ata ha ahuhu

bu ndi niile na-adighi azo ukwu n'onu uzo mbata,‡§

ndi ji ihe ike na aghughu

na-emejuputa ulo arusi ha.

¹⁰ "N'ubochi ahụ,"

otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya,

* 1:3 Maobu, lara mmadu niile n'iyi † 1:5 Maobu, Molek ‡ 1:9 Ndi na-amafe mbata onu uzo

§ 1:9 Guo 1Sa 5:5

- “olu iti mkpu akwa ga-esite n’Onu Uzọ Ama Azu daa,
mkpu nke ikwasi akwa ike ga-ada site n’ebe obibi oheru ahụ,
na uzu oke ntiwa site n’ugwu nta niile.
- 11 Kwasienu akwa ike unu ndi niile bi n’akuku ebe ahia di;
n’ihi na a ga-egbuchapu ndi ahia unu niile.
Ndi niile na-eji olocha azu ahia ka a ga-ebibi.
- 12 N’oge ahụ, aga m eji oriṅa nyobanyechaa anya n’akuku niile nke
Jerusalem.
Aga m ata ndi ahụ niile na-anọ n’ahụ di juu ahuhu,
bu ndi ahụ doro dika ike mmanya a nufoduru anufo,
ndi na-eche n’obi ha si, ‘O nweghi ihe ONYENWE ANYI ga-eme anyi,
maobu ihe oma, maobu ihe ojoo.’
- 13 Aku ha ga-abu ihe a kwakoro n’ike,
a ga-akwatukwa ulo ha niile.
O bu ezie na ha ga-ewu ulo,
ma ha agaghi ebi n’ime ha;
o bu ezie na ha ga-ako ubi vaini,
ma ha agaghi anu mmanya si na ha.”

Ubochi ukwu nke ONYENWE ANYI

- 14 Oke ubochi ONYENWE ANYI na-abia nso,
o na-abiakwa osiso.
Gee nti! Iti mkpu akwa nke ubochi ONYENWE ANYI ga-adi ilu nke ukwu.
A ga-anukwa uzu ndi bu dike n’agha n’ebe ahụ.
- 15 Ubochi ahụ ga-abu ubochi onuma,
ubochi ahuhu na mkpagbu,
ubochi nsogbu na mbibi,
ubochi ochichiri na oke obi ojoo,
ubochi igwe ojii, na oke ochichiri,
- 16 ubochi opi ike na iti mkpu agha
imegide obodo niile e wusiri ike,
na imegide akuku ulo elu niile.
- 17 “Aga m eme ka oke nhuju anya biakwasi ndi mmadu,
mee ka ha jeharia dika ndi kpuru isi,
n’ihi na ha emhiela megide ONYENWE ANYI.
A ga-awusikwa obara ha dika uzuzu,
tufukwaa anu ahụ ha dika nsi anu.
- 18 Olocha na olaedo ha
agaghi azoputa ha
n’ubochi onuma nke ONYENWE ANYI ahụ.”

A ga-erechapu uwa niile
site n’oku ekworo ya,
n’ihi na o bu na mberede
ka o ga-eme ka ndi niile bi n’uwa gwusia.

2

E kpere Juda na Jerusalem ikpe ha na mba niile

Oku akporo Juda ka o chegharia

- 1 Chikotanu onwe unu, e, chikotanu onwe unu,

- unu ndi mba ihe ihere diri.
- 2 Tupu ukpuru ahụ ewere onodu,
a chipu ubochi ahụ dika igbugbo oka nke ikuku na-ebufu,
tupu iwe oku Onyenwe anyi
abiakwasị gi,
tupu ubochi onuma nke ONYENWE ANYI
abiakwasị gi.
- 3 Choonu ONYENWE ANYI, unu ndi niile di umeala n'obi no n'ala ahụ,
unu bu ndi na-eme ihe o nyere n'iwu.
Gbasoonu ezi omume, gbasoonu idi umeala n'obi,
ma eleghi anya, a ga-echebe unu
n'ubochi iwe ONYENWE ANYI.

Ahuhu diri Filistia

- 4 N'ihia na o nwekwaghi ndi ga-ebi n'obodo Gaza,
obodo Ashkelon ga-atogboro n'efu.
N'etiti ehie ka a ga-ekpochapu ndi niile bi n'Ashdod;
a ga-ehopukwa Ekron.
- 5 Ahuhu diri unu ndi bi n'akuku oke osimiri,
unu bu ndi Keret;
okwu ONYENWE ANYI na-emegide unu,
Kenan, ala ndi Filistia.
O siri, "Aga m ala gi n'iyi,
ruo na o dighi onye ga-afodu ndu n'ime gi."
- 6 Ala nke di n'akuku oke osimiri ahụ,
ga-aghọ ebe ahia juputara nye ndi ozuzu aturu
na ogba igwe ewu na aturu.
- 7 Ala nke di n'akuku oke osimiri
ga-aghọ ala nke ndi ahụ foduru na Juda,
ebe ha ga-achotara anu ulo ha ahia.
Ha ga-anokwa n'ulo ndi Ashkelon nke togboro n'efu,
dinaa ala zuru ike n'oge uhuruchi.
ONYENWE ANYI Chineke ha ga-elekota ha,
mekwaa ka ha nwetaghachi ihe nketa ha niile.

Ahuhu diri Moab na Amon

- 8 "Anula m okwu ojo niile, nke ndi Moab,
na ikwa emo niile nke ndi Amon,
nukwa ibasi mba ike ha megide ndi nke m
na-anya isi na ha ga-ewere ala ha.
- 9 N'ihia ya, dika m na-adi ndu,"
otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile,
bu Chineke Izrel, kwubiri ya,
"aghaghi m ime ka Moab diri ka Sodom,
mekwaa ka Amon dika Gomora.
Ha ga-aghọ ala ebe ahia na-adu ogwu ogwu na-eru, ebe olulu nnu
juputara,
na ebe togboro n'efu ruo mgbe ebighi ebi.
Ndi m, ndi foduru ga-akwakorọ akunuba ha,
ndi foduru ndu na mba m ga-eketa ala ha."
- 10 Ihe ndi a bu ugwo oru ha ga-anata n'ihia inya isi ha,
na n'ihia nkocha na ikwa emo ha megide

ndi nke ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.
 11 Onye di egwu ka ONYENWE ANYI ga-abu n'ebe ha no,
 mgbe o lara chi niile nke uwa n'iyi.
 Mba niile di n'ebe di anya ga-akpo isiala nye ya,
 onye obula n'ala nke aka ya n'uwa niile.

Ahuhu diri Kush

12 "Unu ndi Itiopia,*
 a ghaghi iji mma agha gbuo unu."

Ahuhu diri Asiria

13 O ga-esetipu aka ya megide ndi bi n'akuku ugwu,
 laa Asiria n'iyi.
 Ninive ga-agho ebe togboro n'efu,
 o ga-aghokwa ala kporo nku, dika ozara.
 14 Igwe anumanu di iche iche na igwe ehi ga-amakpu n'ebe ahụ,
 ha na ihe e kere eke di iche iche.
 Ikwighikwighi nke ozara na okwolo
 ga-anọ onodu abali n'isi ogidi ya niile ahụ.
 Uda olu ha ka a ga-anu site na mpio-ikuku,
 mkpomkpo aja ga-adi na mbata nke onu uzọ niile,
 ibo onu uzọ niile e ji osisi sida mee ga-egherekwa oghe.
 15 Nke a bu obodo ukwu ahụ, nke na-anuri onu oriri,
 nke na-ebikwa na-enweghi ihe egwu obula;
 nke na-asị onwe ya,
 "O bu mu onwe m! O dighi onye ozo ma ewezuga m."
 Ma ugbu a, lee otu o si buru ebe togboro n'efu;
 lee ka o si buru ebe umu anu ohia bi.
 Onye obula si n'akuku ya na-agafe aghaghi ima osu,
 ma fufekwaa isi ya.

3

Odinihu Jerusalem

1 Ahuhu diri obodo ahụ ndi mmegbu,
 na ndi na-enupu isi, na ndi ruru aru juputara n'ime ya.
 2 O naghị ege onye obula nti,
 o dighi anabata ido aka na nti.
 O dighi atukwasi ONYENWE ANYI obi,
 o dikwaghi abiakwute Chineke ya nso.
 3 Ndisi no n'etiti ya
 dika odum na-agbo uja,
 ndi okaikpe ya dika nkita ohia na-achụ nta anyasi,
 nke ihe o chutara na nta adighi ano tutu chi abo.
 4 Ndi amuma ya bu ndi ndu ruru aru,
 ha bukwa ndi aghughu.
 Ndi nchujaja ya na-emeru ebe nso
 na-ejikwa ike emebi iwu.
 5 Ma ONYENWE ANYI, onye no n'etiti ya bu onye ezi omume.
 O nakwaghi eme ihe ojoo.*
 Ututu niile ka o na-eme ka ikpe ziri ezi ya puta ihè;
 ubochi obula o naghị ahapu igosi ya,

* 2:12 Maobu, *Kush* * 3:5 Maobu, *ihe na-ezighi ezi*

ma ndị ajoy omume enweghị ihere.

Jerusalem anogide na nnupu isi

⁶ “Egbuchapụla m mba niile dị iche iche,
kwatukwaa ebe ha niile e wusiri ike.
Ahapụla m okporoụzọ ha ka ọ buru ihe a gbahapuru agbahapu,†
ọ dikwaghị onye na-esi na ha agabiga.

A laala obodo ha niile n’iyi,
ọ dikwaghị onye fọdurụ, ọ buladi otu onye.

⁷ Asiri m, banyere Jerusalem,
‘N’ezie, i ga-atu egwu m,
ma nabatakwa ntuziaka.’‡

Mgbe ahụ, agaghị ebibi ebe mgbaba ya,
ma ọ bukwanu ntaramahuhu m niile agaghị abiakwasikwa ya.

Ma otu ọ di, ọ nuru ha oku n’obi iga n’ihu
mee omume ruru aru n’ihe niile bu nke ha mere.

⁸ N’ihi nke a, cherehu m,” otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri,
“n’ubochi ahụ m ga-ebili igba akaebe.§

Mkpabi m bu ichikota mba niile di iche iche,
na ikpokota alaeze niile,

iwukwasị ha oke iwe m,
ọ buladi onuma niile nke iwe m.

Oku, nke iwe si n’ekworo m,
ka a ga-eji rechapu uwa niile.

Nloghachi nke umu Izrel ndi fodoru

⁹ “Mgbe ahụ, aga m anucha egbugbere onu* ndi niile di iche iche mee ka
ọ buru ihe di ocha,
ka ha niile nwee ike ikpoku aha ONYENWE ANYI,
ma jikota aka fekwaa ya ofufe.

¹⁰ Site n’ofe osimiri niile nke Kush,†
bu ndi m a chusasiri achusasi, ndi na-akpo isiala nye m,
ga-ewetara m onyinye di iche iche.

¹¹ N’ubochi ahụ, gi bu Jerusalem, agaghị eme ka ihere mee gi,
n’ihi omume njehie niile i jere megide m,
n’ihi na aga m esite n’etiti gi wezuga ndi gi niile
na-anuri onu‡ na mpako ha.

A gaghị ahukwa ndi na-afuli onwe ha elu
n’ugwu nsọ m.

¹² Ma aga m eme ka ndi di nwayo n’obi,
na ndi di umeala n’obi
fodu n’etiti ndi Izrel,
ha ga-agbabakwa§ n’aha ONYENWE ANYI.

¹³ Ha agaghị emekwa ihe ojojo,
ha agaghị ekwu okwu ugha.

Ire na-ekwu okwu aghugho
agaghị adikwa n’onu ha.

Ha ga-akpa nri ma dinakwa ala,
ọ dikwaghị onye ga-eme ka ha tuo egwu.”

† 3:6 Ya bu, n’uzo niile dere duu ‡ 3:7 O gaghị elegharakwa ntuziaka niile m ziri ya anya § 3:8
Ubochi m ga-ebili ikwata ihe * 3:9 Maobu, gbanwee okwu ha † 3:10 Maobu, Itiopia ‡ 3:11
Ya bu, ndi na-anya isi § 3:12 Ya bu, tukwasị obi

- 14 Buọ abụ, gị nwaada Zayon;
tie mkpu, gị Izrel.
Nụrià ọ̀nụ, e, jiri obi gị niile nụrià ọ̀nụ,
gị nwaada Jerusalem.
- 15 N'ihì na ONYENWE ANYÌ ewezugala ahụhụ òrì gị,
chughachikwa ndi iro gị azụ.
ONYENWE ANYÌ, onye bu Eze Izrel, nọ n'etiti gị.
Ị gaghị atukwa egwu ihe ọjọọ ọzọ.
- 16 N'ubochi ahụ,
ihe a ga-agwa Jerusalem ga-abụ,
“Atula egwu, gị Zayon,
ekwela ka aka gị daa mba.
- 17 ONYENWE ANYÌ bu Chineke gị nọ n'etiti gị,
ọ bu Dike n'agha nke na-enye mmeri.
Ọ ga-eji ọ̀nụ nwee mmasi na ahụ gị;
n'ihì ihunanya ya, ọ gaghị abakwara gị mba,*
kama ọ ga-eji oke iti mkpu abụ nurià ọ̀nụ n'ebe ị nọ.”
- 18 “N'ubochi mmemme a kara aka,
aga m ewepuru gị odachi iru uju,
nke bu ibu aru na ihe ita uta òrì gị.
- 19 N'oge ahụ,
aga m emesi ndi ahụ niile na-emegbu gị ike.
Aga m azoputa ndi ukwu ruru,
chikotakwa ndi niile e mere ka ha gaa biri n'ala ndi ọzọ.
Aga m agbanwe ihere ha ka ọ buru ihe otuto
n'ihè na-ewu ewu n'ụwa ebe ha natara ihere.
- 20 N'oge ahụ, aga m akpọtata unu n'ulo;
mgbe m ga-akpọtata unu ọ̀nụ.
Aga m eme ka unu na-ewu ewu
ka unu nwekwaa otuto n'etiti mmadu niile bi n'ụwa,
mgbe m ga-eweghachi ihe oma unu
n'ihu anya unu.”
Ka ONYENWE ANYÌ kwuru.

* 3:17 Maobu, ọ ga-eme ka idi ohuru

Hegai

Oku maka iru ulọ ONYENWE ANYI

¹ Ozi ONYENWE ANYI, nke rutere Hegai onye amuma, nke o ziri Zerubabel nwa Shealtiel, onye na-achi Juda, na Joshua nwa Jehozadak, onyeisi nchujaja. Ozi a rutere ya n'afọ nke abuo nke ochichi eze Daraios, n'ubochi nke mbu n'onwa nke isii.

² Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu, "Ndi a na-asi, 'N'oge ahụ erubeghi mgbe anyi ga-ewu ulonso ukwu ONYENWE ANYI.' "

³ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI biara site n'onu Hegai, onye amuma na-asi,

⁴ "Nke a o bu oge unu onwe unu ji ebi n'ulo unu e ji osisi machie, mgbe ulonso ukwu a nogidere na-adakposi?"

⁵ Ugbu a, ihe a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu, "Lezienu uzo unu anya.

⁶ Unu na-agma mkpuru, ma na-enweta naani ihe ntakiri. Unu na-eri nri, ma ihe unu na-eri adighi ezuru unu. Unu na-anu ihe onunu ma unu adighi anuju afọ ka o si mmasi unu. Unu na-eyikwasi onwe unu uwe, ma o dighi achu unu oyi. Unu na-anata ugwo oru, maobu n'akpa puru epu ka unu na-etinye ya."

⁷ Ihe a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu, "Chezienu echiche banyere ndu unu.

⁸ Jeenu n'elu ugwu, wedata osisi, jiri ya wuo ulonso ukwu ahụ. Mgbe ahụ, obi ga-atọ m uto na ya, a ga-asopukwara m n'ebe ahụ." O bu ihe ONYENWE ANYI kwuru.

⁹ "Unu na-ele anya ihe ukwu, ma lee, o bu naani ihe ntakiri ka o putara. Mgbe unu welatara ha n'ulo, a fufusiri m ha niile. Nke a o bu n'ihigini?" Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuputara. "O bu n'ihigini na ulonso ukwu m, nke nogidere na-abu mkpomkpọ ebe, ma onye obula n'ime unu na-agba mbo iru naani ihe gbasara ulọ nke aka ya.

¹⁰ Ya mere, n'ihigini unu ka eluigwe ji jide igirigi ha, ala ejidekwala ihe omume nke ubi.

¹¹ Akpọla m ka okpomoku biakwasi n'ala ubi niile nakwa n'elu ugwu niile, n'elu oka na mmanya ohuru, mmanu oliv na ihe niile nke ala na-emeputa. Ka o biakwasi mmadu na anumanu niile, nakwa ihe niile unu dogburu onwe unu n'oru inweta."

¹² Mgbe ahụ, Zerubabel nwa Shealtiel, na Joshua nwa Jehozadak, onyeisi nchujaja, na ndi niile foduru, nara nti n'olu ONYENWE ANYI Chineke ha, na n'ozu Hegai onye amuma, dika ONYENWE ANYI Chineke ha zitere ya. Ndi Izrel niile tukwara egwu ONYENWE ANYI.

¹³ Mgbe ahụ Hegai, onyeozu ONYENWE ANYI, ziri ndi mmadu ahụ niile ozi Onyenwe anyi, si: "Mu onwe m nonyeere unu," otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

¹⁴ Ya mere, ONYENWE ANYI kwaliri mmuo Zerubabel nwa Shealtiel, onye na-achi Juda, na mmuo Joshua nwa Jehozadak, onyeisi nchujaja na mmuo ndi niile ahụ foduru n'ala ahụ. Ha niile biara bido oru n'ulonso ukwu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke ha,

¹⁵ n'ụbọchị nke iri abụọ na anọ, n'ọnwa nke isii.

Ebube nke ụlọ ọhụrụ ahụ nke ekwere na nkwa
 Ọ bụ n'afọ nke abụọ, nke ọchịchị eze Daraios,

2

¹ n'ụbọchị nke iri abụọ na otu, n'ọnwa nke asaa, okwu ONYENWE ANYỊ si n'ọnụ onye amụma Hegai bịa kwa na-asị:

² “Gwa Zerubabel nwa Shealtiel, onye na-achị Juda, na Joshua nwa Jehozadak, onyeisi nchụaja, na ndị Izrel ahụ fọdurụ n'ala ahụ si:

³ ‘Onye n’ime unu nwere ike icheta otu ụlọnsọ ukwu nke mbụ si dị ebube? Ọ dị ahaa n’anya unu ugbo a? Ọ bụ na ọ dịghị unu ka ihe efu ugbo a.

⁴ Ma ugbo a nwee obi ike Zerubabel,’ ka ONYENWE ANYỊ kwuru. ‘Nwekwaa obi ike gị Joshua onyeisi nchụaja, nwa Jehozadak. Nwekwaanụ obi ike unu ndị niile bi n’ala a.’ Ka ONYENWE ANYỊ kwuru. ‘Rụonụ ọrụ n’ihi na anonyeere m unu,’ ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile na-ekwu.

⁵ ‘Nke a bụ ihe merenụ mgbe mụ na unu gbara ndụ n’oge ahụ unu si n’Ijpt pụta. Mmụọ m na-anogidekwa n’etiti unu. Unu atula egwu.’

⁶ ‘N’ihi na ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, ‘Ọ fọdurụ otu ugbo, nwa oge nta gasia, aga m ayogharị eluigwe na ụwa, na osimiri na ala akorọ.

⁷ Aga m ayogharikwa mba niile; ihe mba niile na-achosi ike ga-abia. Aga m eme ka ụlọ a juputa n’ebube,’ ọ bụ ihe ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru.

⁸ ‘Ọlaocha niile na ọlaedo niile, bụ nke m.’ Ọ bụ ihe ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuputara.

⁹ ‘Ebube nke ụlọ a ga-adị ukwu karịa ebube nke mbụ,’ ọ bụ ihe ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. ‘Ọ bukwa n’ebe a ka m ga-enye ọganihu na udo,’ otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri ya.”

Ngozi maka ndị ruru aru

¹⁰ N'ụbọchị nke iri abụọ na anọ, n'ọnwa itoolu, nke afọ abụọ, nke ọchịchị eze Daraios, okwu ONYENWE ANYỊ bịakwutere onye amụma, bụ Hegai.

¹¹ “Ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, ‘Juọ ndị nchụaja ihe iwu na-ekwu.

¹² Ọ bụrụ na mmadụ etinye anụ e doro nsọ n’akpa uwe ya, ọ bụrụkwa na uwe ahụ anụ nsọ ahụ dị n’ime ya emetụ achicha, maọbụ ofe, maọbụ nri ọzọ dị iche, mmetụ uwe ahụ meturụ ha ọ ga-eme ka ha dirị nsọ?’ ”

Ndị nchụaja zara si: “Mba!”

¹³ Mgbe ahụ Hegai kwukwara, “Ọ bụrụ na mmadụ emeruo onwe ya site n’imetụ onye nwurụ anwụ aka, mesia metụ otu n’ime ihe ndị a aka, ọ ga-abụ ihe ruru aru?”

Ndị nchụaja zara si, “E, ọ ga-abụ ihe ruru aru.”

¹⁴ Mgbe ahụ Hegai kwuru si, “ ‘Otu a ka mba a na ndị bi n’ime ya dị n’ihu m. Ihe ọbụla aka ha rụputara na onyinye ọbụla ha nyere bụ ihe ruru aru.’ Ọ bụ ihe ONYENWE ANYỊ kwuru.

¹⁵ “ ‘Ma ugbo a, chezienụ echiche banyere ihe ndị ga-emenụ site taa gaa n’ihu. Tuleenụ otu ihe si dị tupu adonye otu nkume n’elu ibe ya n’ụlọnsọ ukwu nke ONYENWE ANYỊ.

¹⁶ Kedụ ọ̀nọ̀dụ unu? Mgbe mmadụ b́iara n'ebe o debere ọ̀tụ̀tụ iri efere ọ̀ka abụ̀ọ̀, ihe ọ̀ na-ahụ bụ naanị ọ̀tụ̀tụ efere ọ̀ka iri. Ọ bụ̀rụ̀kwa na ọ̀ b́i n'ebe ́nara mmanya ka o were iri ite mmanya ise, ọ̀ bụ̀ naanị iri ite mmanya abụ̀ọ̀ ka ọ̀ ga-enweta.

¹⁷ Eji m ọ̀ŕi na-eriṕi ihe ubi, na ọ̀mụ̀ma ebu, na mkpụ̀rụ̀ mmiri igwe bibie ọ̀rụ̀ aka unu niile; ma unu ałoghachikwutegh́i m, ' ọ̀ bụ̀ ihe ONYENWE ANÝ kwupụ̀tara.

¹⁸ 'Ma site n'ụ̀bọ̀ch́i taa gaa n'ihu, site n'ụ̀bọ̀ch́i taa bụ̀ iri ụ̀bọ̀ch́i anọ̀ nke ọ̀nwa itoolu, chenu echiche banyere ụ̀bọ̀ch́i a bụ̀ ụ̀bọ̀ch́i a toro ntọ̀la ulonso ukwu ONYENWE ANÝ. Chezienụ̀ echiche banyere ya.

¹⁹ Ọ̀ ka nwere mkpụ̀rụ̀ ọ̀gh́gha unu nwere n'ọ̀ba unu? Ọ̀zọ̀kwa, osisi vaińi, osisi fiig, osisi pomegranet na osisi oliv aḿgh́i mkpụ̀rụ̀, ruo ugbu a.

" 'Ma site n'ụ̀bọ̀ch́i taa gaa n'ihu aga m agozi unu.' "

Zerubabel mgbaaka akara ONYENWE ANÝ

²⁰ Okwu ONYENWE ANÝ b́iakwutere Hegai nke ugboro abụ̀ọ̀, n'ụ̀bọ̀ch́i nke iri abụ̀ọ̀ na anọ̀ nke ọ̀nwa ahụ, śi,

²¹ "Gwa Zerubabel, onye na-ach́i Juda śi ana m aga ́yọ̀ghaŕi eluigwe na ụ̀wa.

²² Aga m akwatu ocheeze alaeze d́i iche iche, ana m agakwa imebi ike alaeze nke mba d́i iche iche. Aga m akwatu ụ̀gbọ̀ ́nýnýa n'ala na nd́i na-anya ha; ́nýnýa na nd́i na-agba ha ga-adakwa. Onye ọ̀b́la ga-adakwa site na mma agha nke onye otu ya.

²³ " 'N'ụ̀bọ̀ch́i ahụ,' ka ONYENWE ANÝ, Onye pụ̀rụ̀ ime ihe niile na-ekwu, 'Aga m ewere ǵi bụ̀ onyeozí m Zerubabel nwa Shealtiel,' ọ̀ bụ̀ ihe ONYENWE ANÝ kwuru, 'mee ǵi ka ́i d́i ka mgbaaka akara m, n'ih́i na ahọ̀rọ̀la m ǵi,' Ọ̀ bụ̀ ONYENWE ANÝ, Onye pụ̀rụ̀ ime ihe niile na-ekwu."

Zekaraya

Loğhachitanu n'ebe ONYENWE ANYI nọ

¹ N'ónwa nke asato, n'afọ nke abụọ nke ọchịchị eze Daraios, okwu ONYENWE ANYI ruru Zekaraya nwa Berekaya, nwa Ido, bụ onye amụma nti, na-asị,

² "ONYENWE ANYI were oke iwe megide nna unu ha.

³ N'ihhi ya, gwa ha, ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, na-ekwu. 'Loğhachikwutenu m,' otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuputara, 'Mu onwe m kwa ga-aloghachikwute unu.' O bu ihe ONYENWE ANYI Onye puru ime ihe niile, na-ekwu.

⁴ Unu adila ka ndi nna unu ha, ndi amuma mbu kporo oku si, Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuputara: 'Sitenu n'uzo ojo unu na ajo omume unu chigharia' ma ha achoghi inu maobu gee m nti, otu a ka ONYENWE ANYI kwuputara.

⁵ Olee ebe ka nna nna unu ha no ugbu a? Ndi amuma ahụ, ha na-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi?

⁶ O bu na okwu m na iwu bu nke m nyere umu ohu m ndi amuma, o bu na ha emezughi n'ebe ndi nna nna unu ha no?

"Mgbe ahụ, ha cheghariri ma kwuo, 'ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, emesola anyi mmeso dika uzo anyi na omume anyi si di. O mekwara ya dika o si zube na o ga-eme ya.'"

Nwoke no n'etiti osisi mietul

⁷ N'ubochi nke iri abuo na anọ, nke onwa iri na otu, bu onwa Shebat, n'afọ abuo nke ọchịchị eze Daraios, okwu ONYENWE ANYI ruru Zekaraya onye amuma, bu nwa Berekaya, nwa Ido nti, na-asị:

⁸ N'abali ahụ, ahuru m n'ohu, otu nwoke na-agba inyinya na-acha obara obara. O guzokwa n'etiti osisi mietul, nke di n'ebe miri emi nke mgbawa di n'ala. N'azu ya, otutu inyinya na-acha obara obara, ndi na-acha ka ahija kporo nku, na ndi na-acha ocha dikwa.

⁹ Ajuru m, "Nna m ukwu, gini bu ihe ndi a?"

Mmuo ozi ahụ nke na-agwa m okwu siri m, "Aga m egosi gi ihe ha bu."

¹⁰ Mgbe ahụ onye ahụ guzo n'etiti osisi mietul ndi ahụ siri, "Ndi a bu ndi ONYENWE ANYI zitere ka ha jegharia n'awa niile."

¹¹ Ha siri mmuo ozi nke ONYENWE ANYI nke na-eguzo n'etiti osisi mietul ahụ, "Anyi ejeghariala n'awa niile, ma lee anyi choputara na uwa niile no n'udo, dikwa juu."

¹² Mgbe ahụ, mmuo ozi nke ONYENWE ANYI siri, "ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, o bu ruo ole mgbe ka i ga-anogide hapu imere Jerusalem na obodo niile nke Juda ebere, bu obodo i na-eweso iwe iri afọ asaa ndi a gara aga?"

¹³ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara mmuo ozi ahụ guzo na-agwa m okwu, okwu nkasiobi na okwu oma di iche iche.

¹⁴ Mgbe ahụ, mmuo ozi ahụ no na-agwa m okwu gwara m si, "Kwusaa ozi a, otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru si, 'Ekworo m di ukwu n'ebe Jerusalem na Zayon no,

¹⁵ ma iwe m di ukwu megide ndi mba niile ahụ onwe ha juru afọ. N'ihhi na mgbe iwe m di nta, ha nyere aka ime ka ahuhu ahụ karia njo.'

16 “N’ihi ya, ihe ndị a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, ‘Aga m eji obi ebere loghachi na Jerusalem. N’ebe ahụ kwa ka a ga-ewughari ulonso ukwu m. A ga-esetikwa eriri e ji atụ ihe n’elu Jerusalem.’ Otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwubiri.

17 “Kwusaakwa ọzọ, otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru. ‘Oganihu ga-adikwa n’obodo m niile ọzọ.* ONYENWE ANYỊ ga-akasi Zayon obi ọzọ, ma hoputakwa Jerusalem.’ ”

Mpi anọ na ndị ọkpụ ụzụ anọ

18 Mgbe ahụ, eweliri m anya m abụọ elu hụ mpi anọ.

19 Ajurū m mmụọ ozi ahụ na-agwa m okwu sị, “Gini ka ihe ndị a bụ?”

Ọ siri m, “Ndị a bụ mpi ndị ahụ chusasiri Juda, na Izrel, na Jerusalem.”

20 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ gosiri m ndị ọkpụ ụzụ anọ.

21 Asiri m, “Gini ka ndị na-abia ime?”

Ọ zaghachiri m, “Ndị a bụ mpi anọ ndị ahụ chusasiri Juda, ime ka onye ọbula ghara inwe ike iwelite isi ya. Ma ndị a abiala imenye ha ụjọ, na ituda mpi mba niile, bụ ndị ahụ buliri mpi ha imegide ala Juda, na ichusa ndị ya.”

2

Nwoke ji Ihe otutu

1 Mgbe m weliri anya m, ahurū m otu nwoke ji eriri ihe otutu n’aka ya.

2 Ajurū m, “Ebee ka i na-aga?”

Ọ siri m, “Ana m aga itụ Jerusalem, ichota idi ogologo ya, na idi obosara ya.”

3 Mgbe mmụọ ozi na-ekwuru m okwu na-apụ, mmụọ ozi ọzọ bịa izute ya,

4 ọ siri ya, “Gbaa ọsọ, gwa nwa okorobia ahụ, sị, ‘Obodo na-enweghi mgbidi ka Jerusalem ga-abụ, n’ihi otutu igwe mmadu na anumanu ga-ajuputa n’ime ya.

5 Ma mu onwe m ga-aburu ya mgbidi oku nke ga-agba ya gburugburu.’ Otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri. ‘Aga m agho ebube n’etiti ya.’

6 “Bia, lee anya! Sitenu n’ala di n’ugwu gbapu,” otu a ka ONYENWE ANYỊ kwuputara, “n’ihi na achusasiri m unu nye ikuku anọ nke eluigwe,” otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

7 “Bianu, unu ndi bi na Zayon. Gbalaganu, unu ndi bi n’ala nke ada Babilon.”

8 N’ihi na otu a ka ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile kwuru, “Mgbe Onye ahụ di ebube zipuru m iga megide mba ndi ahụ niile kwakoro ihe unu. N’ihi na onye obula meturu unu aka bu mkpuru anya m ka o na-emetu aka.

9 Aghaghi m iweli aka m imegide ha, meekwa ka ndi ohu ha kwakoro ihe niile ha nwere. Mgbe ahụ, unu ga-amata na o bu ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile zitere m.

10 “Tie mkpu onu, ka obi tokwaa gi utu, gi Ada Zayon. N’ihi na ana m abia ibi n’etiti gi,” otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri.

11 “N’ubochi ahụ, otutu mba di iche iche ga-adinyere ONYENWE ANYỊ, burukwa ndi nke m. Aga m ebi n’etiti gi, i ga-amatakwa na ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile zitere m ka m biakwute gi.

* 1:17 Obodo m niile ga-esite n’uba basaa ọzọ

¹² ONYENWE ANYI ga-eketa Juda dika oke ya n'ime ala ahụ dị nsọ. O ga-ahorokwa Jerusalem ozo.

¹³ Derenu duu n'ihu ONYENWE ANYI, unu mmadu niile, n'ihi na o sitela n'ebe obibi ya di nsọ kpalie onwe ya."

3

Uwe di ocha maka onye nchujaja

¹ Mgbe ahụ, o gosiri m Joshua onyeisi nchujaja ka o na-eguzo n'ihu mmuozizi nke ONYENWE ANYI, na ekwensu ka o na-eguzo n'aka nri ya ibo ya ebubo.

² ONYENWE ANYI siri ekwensu, "ONYENWE ANYI basiere gi mba ike, gi ekwensu. ONYENWE ANYI, onye hoputara Jerusalem, basiere gi mba ike. Nwoke a, o bughị oloko oku na-ere ere, nke e si n'ime oku guputa?"

³ Mgbe Joshua guzo n'ihu mmuozizi ahụ, uwe ya ruru unyi.

⁴ Mmuozizi ahụ gwara ndi ahụ guzo ya n'ihu, "Yipunu ya uwe a ruru unyi."

Mgbe ahụ, o gwara ya okwu si, "Lee, ewepula m mmehie gi, ma ugbu a, aga m eyikwasị gi uwe mmemme ndi a."

⁵ Ekwuru m, "Ka ha were ezi akwa okike di ocha kee ya n'isi." Ya mere ha weere akwa okike di ocha kee ya n'isi, yikwasikwa ya uwe oheru. Mmuozizi ONYENWE ANYI guzokwa n'ebe ahụ.

⁶ Mgbe ahụ, mmuozizi nke ONYENWE ANYI nyere Joshua ndumodu si,

⁷ "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru, 'O buru na i jee ije n'uzo m niile, o burukwa na i debe ihe niile m nyere gi n'iwu, i ga-abu onyeisi ezinaulo m, i ga-elekota ulonso m anya, aga m enyekwa gi onodu n'etiti ndi a niile guzo n'ebe a.

⁸ "Gee m nti, gi Joshua, onyeisi nchujaja na unu ndi nchujaja ndi ozo no n'ihu gi, ndi bu ihe ngosi banyere ihe oma niile nke gaje ibia. Agaje m ikpota nwaodibo m, onye bu Ngalaba ahụ.

⁹ Lee, nkume nke m guzobere n'ihu Joshua. Nkume ahụ nwere akuku* asaa n'ahụ ya, aga m egbunye akara dee ihe n'elu ya. Aga m ewezugakwa mmehie nke ala a n'otu ubochi.' O bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

¹⁰ "N'ubochi ahụ, onye obula n'ime unu ga-akpobata mmadu ibe ya, ka o bia soro ya nodu n'okpuru osisi vaini ya, na n'okpuru osisi fiig ya.' Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri ya."

4

Osisi oliv abuo na ihe idoba oriona

¹ Mgbe ahụ, mmuozizi ahụ nke na-agwa m okwu loghachiri kpotee m, dika e si akpote onye no n'ura.

² O siri m, "Gini ka i na-ahụ?"

Asiri m, "Ana m ahụ ihe idoba oriona e ji olaedo mee. O nwere okwa n'isi ya, nweekwa oriona asaa, nke na-enwu n'elu ya. Oriona asaa ndi a nweekwara okporo asaa e si agbanye mmanu n'ime ha.

³ Ahukwara m osisi oliv abuo nke di n'akuku ihe idoba oriona ahụ. Otu di n'otu akuku ya, nke ozo, n'akuku nke ozo."

⁴ A siri m mmuozizi ahụ na-ekwuru m okwu, "Nna m ukwu, gini ka nke a putara?"

* 3:9 Maobu, ihu asaa

⁵ Mmuo ozi ahụ na-agwa m okwu siri m, "I na-ekwu na i maghi ihe ha bu?"

Azara m si, "Ee, nna m ukwu, amaghi m."

⁶ O siri m, "Nke a bu okwu nke ONYENWE ANYI nye Zerubabel. 'O bughi site n'ike, maabu site n'ume, kama o bu site na Mmuo m,' ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru."

⁷ "Gini ka i bu, gi uguwu di ukwu? I ga-ago ala di larii n'ihu Zerubabel. Mgbe ahụ, o ga-awaputa isi nkume ahụ site n'iti oke mkpu onu, 'Amara! Amara diri ya!'"

⁸ Mgbe ahụ, okwu ONYENWE ANYI ruru m nti si,

⁹ "Zerubabel wara ntoala ulonso ukwu a, o bu ya ga-ewuchakwa ya. Mgbe ahụ, i ga-amata na o bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile zitere m ibiakwute unu."

¹⁰ "Onye na-eleda ubochi ihe nta anya ebe o bu n'anya asaa nke ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ejehari na-elezu uwa dum, ga-anu onu mgbe ha huru nkume eji atu mgbidi n'aka Zerubabel?"

¹¹ Mgbe ahụ, a siri m ya, "Gini bu osisi oliv abuo ahụ di n'aka nri na n'aka ekpe ihe idoba oriona ahụ?"

¹² A sikwara m ya nke ugboro abuo, "Gini bu alaka osisi oliv abuo ndi a di n'akuku okporo olaedo abuo ahụ, nke e si na ha na-awaputa mmanu olaedo?"

¹³ O siri m, "O putara na i maghi ihe ha bu?"

Asiri m, "Mba, nna m ukwu."

¹⁴ Mgbe ahụ, o siri m, "Ndi a bu mmadu abuo a hoputara tee mmanu, ife ya ofufe bu Onyenwe uwa niile."

5

Akwukwo a fukoro afuko

¹ Ozokwa, eleliri m anya elu, ma hu akwukwo a fukoro afuko nke na-efeghari efeghari.

² O siri m, "Gini ka i na-ahu?"

Azara m, "Ahuru m akwukwo a fukoro afuko nke na-efeghari efeghari. Ogologo ya di mita iri, obosara ya dikwa mita ise."

³ O gwara m, "Nke a bu obubu onu nke na-apu na-ejezu n'ala ahụ niile. N'ihu na dika e si detuo ya, n'otu akuku ya, a ga-esi n'ala a chupu ndi na-ezu ohi. Dika e si deekwa ya n'akuku nke ozo ya, onye o bu na-anu iyi ugha ka a ga-esitekwa n'ala ahụ chupu."

⁴ Ezipula m ya, otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri, 'O ga-abanye n'ulo onye o bu na-ezu ohi, na n'ulo ndi ji aha m na-anu iyi ugha. O ga-anogide n'ulo ahụ mebie ya kpamkam. O ga-emebi osisi na nkume niile e ji wuo ulo ahụ.'"

Nwanyị nọ n'ime nkata

⁵ Mgbe ahụ, mmuo ozi ahụ na-agwa m okwu biakwutere m si, "Lelie anya gi elu huru ihe na-aga iputa ihè."

⁶ Asiri m, "Gini ka o bu?"

O siri, "O bu nkata."* O kwukwara, "Nke a bu mmehie nke ndi niile bi n'ala a."

⁷ Ngwangwa, e kpughepuru okwuchi nkata ahụ, ma lee, ahuru m otu nwanyị noduru odu n'ime ya.

* 5:6 Maabu, ihe otutu Efa.

⁸ Ọ siri, “Nke a bu ayo omume.” O nughachiri ya azu n’ime nkata ahụ werekwa okwuchi nkata ahụ kpuchie ya.

⁹ Mgbe ahụ, eleliri m anya hụ umu nwanyị abuo ozo, ndi ikuku na-efe nku ha. Ha nwere nku dika nku ugbara. Ha buliri nkata ahụ elu n’etiti eluigwe na ala.

¹⁰ Ajuru m mmuo ozi ahụ na-agwa m okwu, “Ebee ka ha bu nkata ahụ na-aga?”

¹¹ Ọ gwara m, “Ha bu ya na-aga Babilon† ebe ha ga-ewuru ya ulo. Mgbe ha wuchara ulo ahụ, ha ga-adoba nkata ahụ n’elu ihe ndokwasị.”

6

Ugbala anọ

¹ Elelikwara m anya elu ozo hụ ugbo inyinya anọ nke si n’etiti ugwu abuo na-aputa. Ugwu ndi a bu ugwu e ji bronz mee.

² Ugbo inyinya nke mbu ka inyinya na-acha obara obara na-adokpu. Nke abuo ka inyinya na-eji nji na-adokpu.

³ Nke ato ka inyinya di ocha na-adokpu, ma nke anọ ka inyinya turu agwa siekwa ike na-adokpu.

⁴ Ajuru m mmuo ozi ahụ na-agwa m okwu, “Gini ka ihe ndi a bu, nna m ukwu?”

⁵ Mmuo ozi ahụ zara m, si, “Ndi a bu mmuo anọ* nke eluigwe, ka ha na-apu mgbe ha guzochara n’ihu ONYENWE elu uwa niile.

⁶ Ugbala nke inyinya ndi di oji na-adokpu na-aga n’akuku ugwu. Nke inyinya ndi di ocha na-adokpu na-aga n’odida anyanwu. Nke ahụ ndi inyinya na-adighi ezi ocha na-adokpu na-aga n’akuku ndida.”

⁷ Mgbe inyinya ndi ahụ di ike putara, choo ka e nye ha ike ijeghari n’uwa niile, o gwara ha si, “Gaanu jegharia n’uwa niile.” N’ihi ya, ha puru jegharia n’uwa niile.

⁸ Mgbe ahụ, o gwara m, “Ndi ahụ jere n’akuku ugwu emeela ka Mmuo m dajuo n’ala di n’akuku ugwu.”

Okpueze Joshua

⁹ Okwu ONYENWE ANYI ruru m nti, si,

¹⁰ “Gaa nata Heldai, Tobaija na Jedaya, ndi a dotara n’agha si Babilon lota olocha na olaedo. N’otu ubochi ahụ, gakwaa n’ulo Josaya nwa Zefanaya.

¹¹ Jiri olocha na olaedo ahụ kpuo otu okpueze, were ya kpukwasi Joshua nwa Jehozadak bu onyeisi nchujaja n’isi.

¹² Gwa ya na ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru, ‘Nke a bu nwoke ahụ aha ya bu Ngalaba. O ga-esi n’ebe nke ya waputa wuo ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI.

¹³ O bu ya ga-aru ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI. A ga-eyikwasikwa ya ima mma dika uwe, o ga-anodu n’ocheeze ya na-achi. O ga-abu onye nchujaja ga-anọ n’ocheeze ya, mee ka idi n’otu diri n’etiti ha abuo.’

¹⁴ Okpueze ahụ ka a ga-enye Heldaya, Tobaija, Jedaya na Hen, nwa Zefanaya, ka o buru ihe ncheta n’ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI.

¹⁵ Ndi no n’ebe di anya ga-esi ebe ahụ bia nye aka n’oru iwu ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI. Unu ga-amatakwa na o bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile zitere m ibiakwute unu. Ihe ndi a niile ga-eme ma o buru na unu akpachapu anya rubere ONYENWE ANYI Chineke unu isi.”

† 5:11 Ya bu, Shajna * 6:5 Maobu, ikuku

7

Obi ebere na ikpe ziri ezi

¹ N'afọ nke anọ nke ọchịchị eze Daraios, okwu nke ONYENWE ANYỊ ruru Zekaraya ntị n'ubochi nke anọ, n'onwa nke itoolu, nke bu onwa Kislev.

² N'oge a, ndi bi n'obodo Betel ezitela Shareza, na Regem Melek, ha na ndi ozọ ka ha bja rịọọ ONYENWE ANYỊ arịriọ,

³ ka o jukwaa ndi nchujaja nọ n'ulonso ukwu nke ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile, na ndi amuma, si, "O bu m ruo uju, bukwaa onu n'onwa nke ise, dika m si eme kemgbe otutu afọ ndi a gara aga?"

⁴ Mgbe ahụ, okwu nke ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile ruru m ntị,

⁵ "Gwanu ndi nchujaja na ndi niile bi n'ala a, 'Mgbe unu na-ebu onu n'onwa nke ise obula, na n'onwa nke asaa obula, iri afọ asaa ndi a niile gara aga, o bu mu ka unu na-eburu onu?"

⁶ Mgbe unu na-eri na-anukwa, o bu na unu anaghi eme ya maka n'ihionwe unu?"

⁷ Ihe ndi a ha o bughị okwu niile ONYENWE ANYỊ kposara site n'onu ndi amuma mbu, mgbe Jerusalem na obodo niile di ya gburugburu nọ n'udo* nwekwa oganihu, n'oge ndi mmadu bi na Negev, ya na ala ndida ugwu niile?"

⁸ Mgbe ahụ, okwu nke ONYENWE ANYỊ ruru Zekaraya ntị na-asị,

⁹ "Ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwuru, 'Kpeenu ikpe ziri ezi, meerenu ibe unu ebere, ma gosikwa ibe unu omiiko.

¹⁰ Unu emegbula umu nwanji di ha nwuru maobu nwa na-enweghi nne na nna maobu ndi obia maobu ndi ogbenye. Unu echela echiche ojoo n'obi unu megide ibe unu.'

¹¹ "Ma ha juru ige ntị; ha sitere n'obiike ha gbakuta m azu ha, were mkpisiaka ruchie ntị ha, ka ha ghara ige m ntị.

¹² Ha mere ka obi ha sie ike dika nkume, ju ige ntị n'iwu, na n'okwu nke ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile sitere na Mmuo ya zie ndi amuma mbu ahụ. N'ihia ya, ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile were oke iwe.

¹³ " 'Ebe o bu na mgbe m kporo ha, ha egeghi ntị, agaghi m ege ntị mgbe ha ga-akpo m, ' O bu ihe ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

¹⁴ 'Eji m oke ifufe gbasajia ha n'etiti mba niile, ndi ha na-amaghi. Emere m ka ala ha togboro n'efu, ka mmadu obula hapu inwe ike ipu maobu ibata n'ime ya. Otu a ka ha si mee ka ala oma ahụ ghoo ala togboro n'efu.' "

8

ONYENWE ANYỊ ekwe nkwa igozị Jerusalem

¹ Okwu ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile ruru m ntị na-asị,

² Ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwuru: "Ana m ekwo ekworo di ukwu n'ihia Zayon. N'ezie, ekworo ahụ na-anu m oku di ukwu n'ahu."

³ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ kwuru, "Aga m aloghachi na Zayon, bja biri na Jerusalem. Mgbe ahụ, a ga-akpo Jerusalem, obodo Eziokwu. A ga-akpokwa ugwu ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile Ugwu Nso."

⁴ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile kwuru, "Agadi ndi ikom na agadi ndi inyom ga-anodukwa ala ozọ na mbara uzọ niile nke

* 7:7 Ya bu, ndi juu

Jerusalem, onye ọbụla ga-ejidekwa mkpara n'aka ya* n'ihị ọnuogugụ afo ha gbara.

⁵ Okporoụzọ nke obodo ahụ niile ga-ejupụtakwa n'ụmuntakiri ndi nwoke na ndi nwanyi na-egwughari egwu na ama ebe ahụ."

⁶ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru, "O nwere ike buru na ihe ndi a ga-adị ka ihe dikariri ike imezu n'anya ndi ahụ ga-afodu n'oge ahụ, ma o ga-abu ihe dikariri ike ime n'anya m?" Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri.

⁷ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru, "Aga m azoputa ndi m site na mba niile di n'owuwa anyanwu na n'odida anyanwu.

⁸ Aga m akpoghachitekwa ha, mee ka ha biri na Jerusalem. Ha ga-abukwa ndi m, mu onwe m ga-abu Chineke ha, onye ezi omume na onye kwesiri ntukwasị obi."

⁹ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru: "Ka aka unu sie ike,† ka enwe ike wuo ulonso a, unu ndi na-anu ugbo a otu okwu ahụ, nke ndi amuma kwuru mgbe a toro ntoala iwughari ulonso m, bu ulo ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.

¹⁰ Tupu ubochi ahụ, akwubeghi ma ndi mmadu ma umu anumanu ugwo oru ha. O dighikwa udo diri onye obula na-apu apu maobu onye na-abata abata n'ihị ndi iro ya, ebe m mere ka onye obula buru onye na-emegide ibe ya.

¹¹ Ma ugbo a, agaghi m emeso ndi foduru n'ala a, dika m si meso ha n'oge gara aga." Otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuputara.

¹² "N'ihị na mkpuru ga-eto nke oma, osisi vaini ga-amị mkpuru ya, ala ubi ga-ewepụtakwa ihe omume, igirigi eluigwe ga-ezokwasikwa ala. Ihe ndi a niile ka m ga-enye ndi foduru n'ala a ka o buuru ha ihe nketa.

¹³ Dika unu bu Juda na Izrel si buru ihe a na-abu onu n'etiti mba di iche iche, otu a ka m ga-esi zoputa unu, unu ga-abukwa ngozi. Unu atula ujo, kama meenu ka aka unu sie ike n'oru unu."

¹⁴ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru, "Dika m si kpebie ime ka ihe ojoo biakwasị unu, na dika m na-egosighi ebere n'ahu nna nna unu ha mgbe ha kpasuru m iwe," ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu,

¹⁵ "otu a ka m kpebikwara ozo n'ubochi ndi a imere Jerusalem na Juda ihe oma. Unu atula ujo.

¹⁶ Ihe ndi a ka unu ga-eme: Kwuonu eziokwu nye ibe unu, kpeenu ikpe eziokwu n'ulokpe unu, nke a na-eweta udo.

¹⁷ Unu echela echiche ojoo megide ibe unu; unu ahula inu iyi ugha n'anya. Ihe ndi a niile ka m kporo asi," otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya.

¹⁸ Okwu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ruru m nti na-asi,

¹⁹ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu: "Ibu onu unu na-ebu n'onwa nke ano, onwa nke ise, onwa nke asaa na n'onwa nke iri ga-aghoru unu oge inuri onu na oge obi utu. Ha ga-aburu Juda mmemme obi utu. N'ihị ya, hunu eziokwu na udo n'anya."

²⁰ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwukwa: "Ndi di iche iche na ndi bi n'otutu obodo di iche iche ka ga-abia.

* 8:4 E ji mara ndi agadi. † 8:9 O nwekwara ike i bu, ka obi sie unu ike

²¹ Ndi bi n'otu obodo ga-ejekwa n'obodo ozo, si, 'Ka anyi jee na-atufughi oge gaa rifo ONYENWE ANYI arifo, ka anyi choonu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile. Mu onwe m na-ejekwa.'

²² Otutu ndi mmadu na otutu mba di ike ga-abia Jerusalem icho ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, na irifo ya arifo."

²³ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru, "N'ubochi ndi ahụ, mmadu iri, ndi ga-esi na mba di iche iche, ndi na-asukwa asusu di iche iche, ga-ejide otu onye Juda aka n'onu onu uwe ya na-asi, 'Kwere ka anyi soro gi jee, n'ih na anyi anla na Chineke nonyeere unu.'"

9

Ikpe omuma megide ndi iro Izrel

¹ Okwu Amuma.

Nke a bu okwu ONYENWE ANYI megide ala Hadrak, na obodo Damaskos ka o ga-ezukwa ike, n'ih na n'ebe ONYENWE ANYI no ka anya mmadu niile na ebo niile nke Izrel di.

² Otu ahukwa ka o di Hamat, nke di ya nso; tinyekwara Taja na Saidon, o bu ezie na ha bu ndi maara ihe nke ukwu.

³ Taja ewuolara onwe ya ebe e wusiri ike, tukoba olaocha dika aja, na olaedo dika uzuzu nke okporozu.

⁴ Ma Onyenwe anyi ga-anapu ya ihe niile o nwere o ga-atunye ike ya n'oke osimiri, o ga-ejikwa oku repa ya.

⁵ Ashkelon ga-ejuputa n'ujo mgbe o ga-ahu ihe ndi a ka ha na-eme. Gaza kwa, ga-anagharị onwe ya n'ime oke ihe mgbu. O buladi Ekron ga-ama jijiji n'ujo mgbe ha huru na olileanya ha agwula.

A ga-anapu Gaza eze ya ma gbukwaa ya. O dighi onye obula ga-ebikwa n'Ashkelon.

⁶ Umụ amutara n'ikwa iko ga-ebichi obodo Ashdod, aga m emekwa ka mpako ndi Filistia ndi a kwusi.

⁷ Aga m wezuga obara niile site n'onu ha, wezugakwa ihe ruru aru niile site n'etiti eze ya.

Ndi niile foduru ga-abu ndi nke Chineke anyi, ha ga-adi ka otu agburu na Juda. Ekron ga-adikwa ka ndi Jebus.

⁸ Aga m echebe ulo m dika onye nche, ka ndi iro ghara ibata na ya.

Ndi mkpagbu agaghi emerikwa ndi m ozo n'agha, n'ih na anu m na nche ugbo a.

Obibia nke eze Zayon

⁹ Nuria onu nke ukwu, gi Ada Zayon!

Tie mkpu onu, gi Ada Jerusalem!

N'ih na lee, eze gi na-abiakwute gi, onye ezi omume na onye nwere mmeri, onye ewedara n'ala, nke na-anokwasị n'elu inyinya ibu, o buladi n'elu nwa inyinya ibu, nwa inyinya na-ebu ibu.

¹⁰ O ga-ewezuga ugbo inyinya niile nke Ifrem,

- na inyinya agha niile nke Jerusalem;
a ga-agbajikwa uto agha.
O ga-ewetara mba niile udo,
ochichi ya ga-esite n'otu oke osimiri ruo n'osimiri nke ozo,
sitekwa n'Osimiri Yufretis ruo na nsotu niile nke uwa.
- 11 Ma gi onwe gi kwa, aga m eme ka ndi a turu mkporo n'olulu nke mmiri
na-adighi nwere onwe ha,
n'ihio bara nke ogbugba ndu ahụ mu na unu gbara.
- 12 Loghachinu n'ebe unu niile e wusiri ike, unu bu ndi mkporo nwere
olileanya.
O buladi taa, ana m ekwuputa ya na m ga-eme ka unu lota, goziekwa
unu okpukpu abuo.
- 13 Aga m agbago juda dika m si ekwe uto m,
tinye Ifrem dika aku.
Aga m akwali umu gi ndi ikom, gi Zayon,
ka ha megide umu ndi ikom ndi Griis.
Aga m eme gi ka i diri ka mma agha di n'aka dike n'agha.

ONYENWE ANYI ga-egosi onwe ya

- 14 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI ga-egosi onwe ya n'ebe di elu kara ha,
aku ya ga-efekwa dika amuma.
Onye kachasi ihe niile elu, bu ONYENWE ANYI ga-afu opi ike,
o ga-azokwa ije n'oke ifufe nke si na ndida.
15 ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile ga-echebe ha.
Ha ga-ebibi,
zodakwa nkume itu iche n'ebe niile.
Ha ga-anu ihe onunu mekwa mkpotu site na mmanya;
ha ga-ajuputa dika efere,
dika efere eji efesa ihe n'akuku niile ebe a na-achu aja na-ajuputa.
- 16 Mgbe ubochi ahụ bira, ONYENWE ANYI bu Chineke ha ga-azoputa ndi
ya,
dika onye ozuzu aturu si azoputa igwe ewu na aturu ya.
Ha ga-acha, na-egbuke n'ala ya, dika nkume di oke onuahia
e tinyere n'okpueze si na-egbuke.
- 17 N'ezie, lee ka idi mma nke ala ahụ si di ukwu! Leekwa ka ima mma
ya si di ukwu!
Mkpuru ubi ga-eme ka umu okorobia tozuo oke nke oma,
mmanya vaini ohuru ga-emekwa ka umu agboghoo doo ahụ.

10

ONYENWE ANYI ga-elekota juda

- 1 Rionu ONYENWE ANYI mmiri ozuzo n'oge mmiri ozuzo nke ikpeazu,
n'ihio na o bu ONYENWE ANYI na-ezite oke amuma mmiri.
O bu ya na-enye umu mmadu mmiri ozuzo,
na-enyekwa mmadu niile ihe okuku nke ubi.
- 2 Arusi niile na-ekwu okwu aghughu,
ndi na-agba aja n'ahu oho bu ugha,
ndi ha na-aroo nro, na-akowakwa nro ugha,
okwu nkasiobi nke ihe na-adighi n'ime ya ka ha na-enye.
Ya mere, ndi mmadu na-akpaghari dika aturu
a na-akpagbu ha n'ihio enweghi onye ozuzu aturu.

- 3 “Iwe m na-ere ọkụ megide ndị ọzụzụ aturụ,
aga m atakwa ndị ndu* niile ahụhụ;
n’ihi na ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile
ga-elekota igwe anu ulo ya, ya bu ndi Juda,
o ga-eme ka ha diri ka inyinya di ebube n’agha.
- 4 A ga-esi na Juda nweta nkume bu ide ji ulo,†
a ga-esi na ha nweta ntu ulo ikwu,
a ga-esi na ha nweta uta a kwadoro maka agha,
sitekwa na ha nweta ndi ndu di iche iche.
- 5 Ha niile ga-ejikota onwe ha onu, dika ndi bu dike n’agha,
ha ga-azoda ndi iro ha n’apiti nke okporouzo niile.
N’ihi na ONYENWE ANYI nonyeere ha,
ha ga-alugbukwa ndi iro niile na-agba inyinya.
- 6 “Aga m eme ka ulo Juda di ike,
zopotakwa ulo Josef.
Aga m eme ka ha loghachita,
n’ihi na aga m egosi ha obi ebere.
Ha ga-adi
ka ndi m na-ajughị mgbe obula,
n’ihi na mu onwe m bu ONYENWE ANYI Chineke ha,
aga m azakwa ariri ha.
- 7 Ndi Ifrem ga-aghọ ndi di ike n’agha,
ha ga-enwe onu dika ndi na-anu mmanya.
Umụ ha ga-ahu ya nuriakwa onu,
ha ga-ejikwa obi ha niile nuria onu n’ime ONYENWE ANYI.
- 8 Mgbe ahụ, aga m akpo ha oku,
chikotaa ha.
N’ezie, aga m agbaputa ha,
ha ga-adikwa ukwu dika ha di na mbu.
- 9 A sikwari na m chusara ha n’etiti ndi di iche iche,
ma ha ga-echeta m site n’ala niile ahụ di anya.
Ha na umu ha ga-adikwa ndu;
ha ga-alotakwa.
- 10 Aga m esi n’ala Ijpt kpolata ha,
sitekwa n’Asiria chikotaa ha.
Aga m akpota ha na Gilead na Lebanon.
Ha agaghị enwekwa ebe ga-ezuru ha niile.
- 11 Ha ga-esi n’osimiri nsogbu gafee.
A ga-emekwa ka mmali elu nke osimiri dajuo.
Ebe obibi niile nke osimiri Nail ga-atakorokwa.
A ga-egbuda mpako niile nke Asiria,
wezugakwa mkpara ochichi nke ndi Ijpt.
- 12 Aga m eme ka ha di ike n’ime ONYENWE ANYI,
o bukwa n’aha ya ka ha ga-na-ejeghari n’udo.”
Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri.

11

1 Meghee onu uzọ gi niile, gi Lebanon.

* 10:3 O bu mkpi na-ebuta uzọ mgbe ha na-aga n’igwe. † 10:4 Maobu, nkume nkuku ulo

Ka ọkụ repịa osisi sida gị niile.

² Kwasienu akwa ike, gị osisi junipa, n'ihị na osisi sida adaala, n'ihị na e mebiela osisi ukwu ndi niile ahụ mabigara mma oke.

Kwasienu akwa ike, unu osisi ook nke Bashan, n'ihị na e gbudachala oke ọhịa ahụ!

³ Gee ntị n'ụzụ akwa nke ndi ọzụzụ aturu, e mebiela ebe ita nri mara mma nke anụ ụlọ ha.

Gee ntị ka unu nuru olu mbigbo nke umu odum, n'ihị na e bibiela oke ọhịa nke Jodan.

Ndi ọzụzụ aturu abuo

⁴ Ihe ndi a ka ONYENWE ANYI Chineke m kwuru, "Zuonu igwe ewu na aturu ndi a ga-egbu egbu nri.

⁵ Ndi na-azuru ha na-egbu ha ma o dighi ahuhu na-abiakwasị ha. Ndi na-erekwa ha na-asi, 'Toonu ONYENWE ANYI, n'ihị na abụ m ogaranya.' Ndi ọzụzụ ha adighi enwe omiiko n'ahụ ha.

⁶ N'ihị na mu onwe m agakwaghi egosi ndi ala a obi ebere." Otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri. "Aga m ewere onye obula n'ime ha nyefee n'aka onye agbataobi ya, na n'aka eze ha. Ha ga-ebibi ala a kpamkpam, ma mu onwe m agaghi anaputa onye obula site n'aka ha."

⁷ N'ihị ya, azuru m igwe ewu na aturu ndi ahụ a ga-egbu egbu, nke ka nke, ndi ahụ a na-emegbu emegbu. Eweere m mkpanaka abuo, kpo otu n'ime ha Amara, kpo nke ozo Idi n'otu. Azukwara m igwe aturu ndi ahụ.

⁸ N'ime otu onwa, ewezugara m ndi ọzụzụ aturu ato. Igwe ewu na aturu ndi ahụ kpokwaziri m asi, enwezighi m ike nweere ha ndidi.

⁹ N'ihị ya, ekwuru m si, "Agaghi m abukwa onye ọzụzụ aturu unu ozo. Nke obula na-anwu, ya nwuo, ozo, nke na-ala n'iyi, ya laa n'iyi. Ka ndi foduru rie anu ahụ ibe ha."

¹⁰ Mgbe ahụ, eweere m mkpanaka m, nke a kporo Amara gbajie ya abuo, igosi na emebiela m ogbugba ndu nke mu na ndi mmadu gbara.

¹¹ N'ubochi ahụ ka e mere ka ogbugba ndu ahụ gharakwa idi. Mgbe ahụ, ndi ahụ a na-akpagbu n'etiti igwe ewu na aturu ahụ, bu ndi na-ele m anya matara na o bu okwu ONYENWE ANYI.

¹² Mgbe ahụ, agwara m ha, "O buru na o masiri unu, unu kwuo m ugwo oru m, o burukwa na o masighi unu, deberenu onwe unu ego unu." N'ihị nke a, ha guputara mkpuru ego olocha iri ato, jiri ya kwuo m ugwo.

¹³ ONYENWE ANYI gwara m, "Tupuru ya okpu ite," bu onuahia magburu onwe ya bu nke ha ruru n'isi m. Ya mere, eweere m iri olocha ato ahụ tupuru ya okpu ite n'ulonso ukwu nke ONYENWE ANYI.

¹⁴ Mgbe ahụ, agbajiri m mkpanaka m nke abuo a na-akpo Idi n'otu, iziputa na njikota maobu idi n'otu di n'etiti Juda na Izrel adighikwa.

¹⁵ Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI gwara m, "Chirikwa ngwa oru nke onye ozuzu aturu nzuzu ahụ,

¹⁶ n'ihị na ana m aga ikpolite otu onye ozuzu aturu nke na-agaghi elekota umu aturu furu efu, maobu choo ndi na-etolite, maobu gwo ndi meruru ahụ, maobu nye ndi ahụ di ike nri. Kama o ga-eri anu aturu ndi ahụ ahụ ha di mma, nyakapukwa ukwu ha niile.

¹⁷ "Ahuhu diri onye ozuzu aturu ahụ na-abaghi uru, nke na-adighi elezi igwe ewu na aturu ya anya.

Ka mma agha gbupu ya otu aka, gupukwa ya anya aka nri ya.

Ka ogwe aka ya kponwukwa kpamkpam.

Otu a, anya aka nri ya ga-akpọkwa.”

12

Mbibi dịrị ndị iro Jerusalem

¹ Nke a bụ okwu nke ONYENWE ANYỊ banyere Izrel. O bụ amụma.

ONYENWE ANYỊ, onye gbasapụrụ eluigwe niile, onye tọrọ ntọala ụwa, na onye kpụrụ mmụọ nke dị n'ime mmadụ, ekwupụtala, si,

² “Agaje m ime Jerusalem ka o bụrụ iko mmanya nke ga-anaghari ndi niile gbara ya gburugburu. Ha ga-agba Juda na Jerusalem gburugburu, nọbichie ụzọ ya niile.

³ N'ubochi ahụ, mgbe mba niile nke ụwa chikọtara onwe ha onụ imegide ya, aga m eme Jerusalem ka o ghooro mba ndi ahụ niile nkume di ukwu nke a na-apughị inughari enughari. Ndi niile ga-agbali inughari ya ga-emeru onwe ha ahụ.

⁴ N'ubochi ahụ, aga m etinye ụjọ n'obi inyinya niile, mee ka ndi na-agba ha ghoọ ndi ara,” otu a ka ONYENWE ANYỊ kwubiri. “Aga m asaghe anya m lekwasị ụlọ Juda nke oma, ma aga m eme ka inyinya niile nke mba niile kpuo isi.

⁵ Mgbe ahụ, ndi ndu Juda ga-ekwu n'obi ha si, ‘Ndi Jerusalem achotala ike n'ihu na ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile, bu Chineke ha.’

⁶ “N'ubochi ahụ, aga m eme ka ndi ndu Juda niile diri ka ite oku, nke a donyere n'ebe a chikotara nku. Ha ga-adikwa ka oku na-enwu enwu, nke di n'etiti ukwu oka. Ha ga-ere oku n'aka nri na n'aka ekpe, rechapu ndi niile bi gburugburu ha. Ma mmadu ga-ejuputakwa n'ime Jerusalem.

⁷ “ONYENWE ANYỊ ga-ebu ụzọ zoputa ebe obibi niile nke Juda, ime ka ugwu na nsopuru nke ulọ Devid, na nke ndi niile bi na Jerusalem ghara idi ukwu kari nke Juda.

⁸ N'ubochi ahụ, ONYENWE ANYỊ ga-echebe ndi bi na Jerusalem, mee ka o buladi ndi na-aso ngongo n'etiti ha diri ike dika Devid. Ulo Devid ga-adikwa ka Chineke, dika Mmuo ozi ONYENWE ANYỊ, onye na-eje n'ihu ha.

⁹ N'ubochi ahụ, aga m ebido ibibi mba ndi ahụ niile na-ebuso Jerusalem agha.

Iru ụjọ banyere onye ahụ a mapuru ahụ

¹⁰ “Mgbe ahụ, aga m awukwasị n'ulo Devid na ndi niile bi na Jerusalem, mmuọ nke amara na nke aririọ amara. Ha ga-elegidekwa m anya, bu onye ahụ ha mapuru ahụ. Ha ga-eru ụjọ n'ihu ya, dika mmadu si eru ụjọ n'ihu onwu nke nwa a muru naani ya. Ha ga-ebekwa akwa ilu nke ukwu dika mmadu si ebe akwa maka nwa mbu ya.

¹¹ N'ubochi ahụ, akwa a ga-akwa na Jerusalem ga-adi ukwu, dika akwa nke Hadad Rimon n'obosara ala Megido.

¹² Ndi ala ahụ niile ga-eru ụjọ. Ikwu obula ga-eru ụjọ nke ha, ha na ndi nwunye ha. Ikwu Devid na ndi nwunye ha, na ikwu Netan na ndi nwunye ha,

¹³ na ikwu Livayi, na ndi nwunye ha, na ikwu Shimei na ndi nwunye ha,

¹⁴ na ikwu ndi ozọ niile na ndi nwunye ha.

13

Nsachapu mmehie

1 “N’ubochi ahụ, a ga-emeghe isi iyi mmiri nye ụlọ Devid na ndị niile bi na Jerusalem. O ga-abụ isi iyi a ga-eji sachapụ mmehie na adighi ocha ha niile.

2 “N’ubochi ahụ, otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, kwubiri, aga m ebipụ aha arusi niile di n’ala ahụ, a gaghị echetakwa ha ozo. Aga m esitekwa n’ala a wezuga ma ndi amuma ma mmuo nke adighi ocha niile.

3 O burukwa na onye obula a ga n’ihu na-ebu amuma, nne na nna ndi muru ya ga-asị ya, ‘I ghaghị inwu n’ihi na i kwuola okwu ugha n’aha ONYENWE ANYI.’ Mgbe onye di otu a bukwara amuma, o bu nne na nna ya ga-eji ube magbuo ya.

4 “N’ubochi ahụ, ihere ga-emekwa ndi amuma n’ihi ibu amuma banyere obu nke ha huru. Ha agaghị eyikwa uwe aji anu nke ndi amuma na-eyi n’ihi iduhie ndi mmadu,

5 Onye obula n’ime ha ga-asikwa, ‘Abughị m onye amuma, onye oru ubi ka m bu, o bu ihe si n’ala ka m ji azu onwe m site na mgbe m bu okorobia.’

6 O buru na onye obula ajuo, ‘Gini bu onya ndi a niile di gi n’ahu?’ Ha ga-azaghachi, ‘Onya ndi etiputara m n’ulo ndi enyi m.’

Tigbuo onye ozuzu aturu, igwe aturu agbasasia

7 “Teta n’ura, gi mma agha, imegide onye ozuzu aturu m, na imegide nwoke ibe m, nke no m nso,”

otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwubiri.

“Tigbuo onye ozuzu aturu,

igwe aturu* ga-agbasasikwa.

Aga m eweli aka m megide ndi di nta.

8 N’ala ahụ niile,” otu a ka ONYENWE ANYI kwubiri ya,

“Uzo mmadu abuo n’ime uzo ato ka a ga-etida,

ma otu uzo n’ime uzo ato ga-afodu n’ime ya.

9 Otu uzo n’ime uzo ato a foduru ka m ga-ewebata n’ime oku.

Aga m eji oku nuchaa ha dika e si anucha olocha,

jiri oku nwaa ha dika e si anwa oloedu.

Ha ga-akpoku aha m,

aga m azakwa ha.

Aga m asikwa, ‘Ndi a bu ndi m,’

Ha onwe ha ga-asikwa, ‘ONYENWE ANYI bu Chineke anyi.’ ”

14

ONYENWE ANYI na-abia Ichi

1 Lee, ubochi ONYENWE ANYI na-abia, mgbe a ga-ekesa ihe nkwata gi niile n’etiti mgbidi gi.

2 Aga m achikota mba niile ka ha bia Jerusalem ibuso ya agha. Ha ga-adota obodo ahụ n’agha, tutuko o ihe di n’ulo niile, dinaa ndi inyom n’ike. A ga-adota okara ndi bi n’obodo ahụ n’agha, duru ha gaa mba ozo. Ma okara nke ozo ka ha ga-ahapu.

3 Mgbe ahụ, ONYENWE ANYI ga-apu ibuso ndi mba ozo ahụ agha, dika o si ebu agha n’ubochi agha.

4 N’ubochi ahụ, ukwu ya ga-eguzo n’elu Ugwu Oliv, nke di n’owuwa anyanwu Jerusalem. Mgbe ahụ, Ugwu Oliv ga-ekewa abuo, mee ka ndagwurugwu buru ibu diri site n’owuwa anyanwu ruo n’odida anyanwu.

* 13:7 Ya bu, igwe aturu nke o na-achi

N'ihì ya, ugwu ahụ ga-eke onwe ya abụọ. Otu akụkụ ga-adị n'ugwu, nke ọzọ ga-adị n'uzọ ndịda.

⁵ Unu ga-esi na ndagwurugwu nke ugwu m ahụ gbalaga, n'ihì na ndagwurugwu ahụ ga-eru Azel. Unu ga-agbapụ dika unu si gbapụ n'oge gara aga, mgbe ala oma jijiji ahụ, n'oge Uzaya bụ eze Juda. Mgbe ahụ, ONYENWE ANYỊ Chineke m ga-abịa, ya na ndị nsọ ya.

⁶ N'ubochi ahụ, ihè anyanwụ agaghị adi, oyi agaghị adi, mkpuru mmiri agaghị adikwa.

⁷ O ga-abụ ubochi puru iche, ubochi ehie na abali na-agaghị adikwa. O bụ ubochi nke naanị ONYENWE ANYỊ maara. Ma ihè ga-adikwa n'oge anyasi.

⁸ N'ubochi ahụ, mmiri na-enye ndu ga-esi na Jerusalem na-asoputa. O ga-ekewa abụọ, okara ya ga-asobanye n'osimiri Nnu di n'ihu anyanwụ ebe okara nke ọzọ ga-asobanye n'osimiri Mediterenja di n'odida anyanwụ. Ha ga na-asọ n'okochi na n'udu mmiri.

⁹ Ma ONYENWE ANYỊ ga-abụ eze n'elu uwa niile. N'ubochi ahụ, naanị otu ONYENWE ANYỊ ga-adị, naanị aha ya kwa ka a ga na-efe ofufe.

¹⁰ Ala niile, site na Geba ruo Rimon, nke di na ndida Jerusalem ga-adị ka ozara. Ma o bụ naanị Jerusalem ga-adị n'ebe lara elu. O ga-adikwa n'onodu ya site n'onu uzọ ama nke Benjamin ruo n'ebe onu uzọ ama nke Mbụ, ruo n'onu uzọ ama nke di n'Akuku, sitekwa n'Ulo elu Hananel ruo n'ebe a na-azochaputa mmanya eze.

¹¹ A ga-ebiju na ya na-enweghi nsogbu. A gaghị emebikwa ya ọzọ. Jerusalem ga-ebikwa n'udo na-atughị egwu.

¹² Nke a bụ oria ojo nke ONYENWE ANYỊ ga-iji kuda mba niile buru agha megide Jerusalem. Anu ahụ ha ga-ere ure mgbe ha ka guzo oto. Anya ha ga-erekwa ure, ire ha ga-erekwa ure n'onu ha.

¹³ N'ubochi ahụ, ONYENWE ANYỊ ga-etinye ndi mmadu oke ujo n'obi. Oke ogbaaghara ga-adị n'etiti ha, ha ga-alusokwa ibe ha ogu.

¹⁴ O buladi Juda ga-ebu agha na Jerusalem. A ga-akwakoro aku ndi mba ọzọ di ha nso, bu otutu olaedo na olaocha, na uwe mara mma.

¹⁵ Oria ojo di otu a ga-adakwasị inyinya niile, na inyinya muul, na inyinya kamel niile, na inyinya ibu niile, na anu niile di n'ogige ndi agha ha.

¹⁶ Mgbe ahụ, ndi foduru na mba niile ndi ahụ busoro Jerusalem agha, ga-abia kwa afo kpo isiala nye eze, ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile ka ha soro mee mmemme ulo Ikwu.

¹⁷ O buru na ndi obula si na mba di iche iche esoghi jee Jerusalem ife Eze ahụ, bu ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile, ha agaghị enwetakwa mmiri ozuzo.

¹⁸ O buru na ndi Ijpt aju iga soro ndi ọzọ ife ofufe ahụ, ha agaghị enweta mmiri ozuzo. ONYENWE ANYỊ ga-eme ka oria ojo ahụ biakwasị ha, dika o siri biakwasị mba ndi ahụ niile juru iso mee mmemme ulo Ikwu.

¹⁹ Nke a ga-abu ahuhu diri ndi Ijpt, na ndi mba di iche iche, ndi na-agaghị eso na mmemme ulo Ikwu ahụ.

²⁰ N'ubochi ahụ, ihe a ga-edede n'ahụ atanu nke inyinya niile na-anya n'olu ha bu nke a: "Ihe di Nso nye ONYENWE ANYỊ." Ite niile e ji esi nri di n'ulo nke ONYENWE ANYỊ ga-adị ka efere nsọ ndi ahụ di n'ihu ebe ichu aja.

²¹ Ite niile di na Juda, na n'ime Jerusalem ga-adị nsọ nye ONYENWE ANYỊ, Onye puru ime ihe niile. Ndi niile biara ichu aja ga-ewere ufodu n'ime ite

ndị a sie nri ichụ aja ha. N'ụbọchị ahụ kwa, a gaghị ahụ kwa ndị na-atụ mgbereahịa* n'ụlọnsọ ukwu ONYENWE ANYỊ, Onye pụrụ ime ihe niile.

* **14:21** Maṅbụ, *Onye Kenan*

Malakaj

1 Okwu amuma: Nke a bu okwu ONYENWE ANYI gwara Izrel site n'onu Malakaj onye amuma.

Izrel ekwenyeghi na Chineke huru ha n'anya

2 "Ahula m unu n'anya," ka ONYENWE ANYI na-ekwu.

"Ma unu na-asị, 'Olee uzọ i si hu anyi n'anya?'

"Iso, o bughị nwanne Jekob?" ka ONYENWE ANYI kwuputara. "Ma otu o di, ahuru m Jekob n'anya,

3 ma Iso ka m kporo asi, mee ugwu ya niile ka ha gho o ebe togboro n'efu, werekwa ihe nketa ya nye nkita oha niile nke ozara."

4 Ndi Edom nwere ike si, "O bu ezie na e tikpola anyi, ma anyi ga-ewughari nkponkpo ebe niile."

Ma otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, na-ekwu, "Ha nwere ike wugharia ya, ma aga m akwadakwa ha ozo. N'ihu na a ga-akpo ha Obodo ihe ozo, ndi ONYENWE ANYI na-eweso iwe ruo mgbe ebighi ebi.

5 Anya unu ga-ahu nke a ma unu ga-ekwukwa, 'ONYENWE ANYI di ukwu, o buladi ruo n'ofe oke ala Izrel!'"

Imebi ogbugba ndu site n'aja nwere ntupo

6 "Nwa na-asopuru nna ya, ohu na asopurukwa onyenwe ya. A si na m bu nna, ebee ka egwu m di. A si na m bu onyenwe mmadu, ebee ka nsopuru m di?" Ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

"O bu unu ndi nchaja na-eleda aha m anya.

"Ma unu na-aju, 'Olee uzọ anyi si eleda aha gi anya?'

7 "Unu na-eji anu ruru aru na-achuru m aja n'elu ebe ichu aja m.

"Ma unu na-aju, 'Olee uzọ anyi si meru ya?'

"O bu mgbe unu na-asị na tebul ONYENWE ANYI bu ihe e kwesiri ileda anya.

8 Mgbe unu ji anu ndi kpuru isi achuru m aja, o bughị ihe na-ezighi ezi ka unu na-eme? Mgbe unu na-ejikwa ndi dara ngwuro, na anu na-aria oha, o bughị ihe ozo ka unu na-eme? Werenu anu ndi a bugara onye nachị obodo unu dika onyinye. O ga-atọ ya utọ inabata onyinye di otu a? O ga-anabata unu?" Ka Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

9 "Ma ugbu a, rionu Chineke ka o gosi anyi amara ya. O buru na unu ji onyinye ndi di otu a n'aka unu, o ga-egosi unu afọ oma ya?" Ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

10 "O gaara adi m nnoo mma ma a si na otu onye n'ime unu ga-emechi onu uzọ ulonso ukwu ahụ, ka unu gharakwa ikwanye oku na-enweghi isi n'elu ebe ichu aja m. Ihe banyere unu adighi ato m utọ. O bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru. Agaghị m anabatakwa onyinye obula si unu n'aka.

11 N'ihu na site n'owuwa anyanwu ruo odida ya, aha m ga-adi ukwu n'etiti mba niile. A ga-ewebatara m ihe nsure oku na-esi isi utọ na onyinye di ocha n'aha m, n'ebe niile, n'ihu na aha m ga-adi ukwu n'etiti mba niile." O bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

12 "Ma unu na-eme ka o ghara idi nsọ mgbe unu na-asị na, Tebul Onyenwe anyi bu ihe e meruru emeru, ebe ihe oriri ya bukwa ihe nleli.

¹³ Unu na-ekwukwa, 'Nke a bu ihe ike ogwugwu,' si otu a na-eduli imi unu elu n'ebe m no n'onodu oke nleli." O bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

"Mgbe unu na-ewebata ihe a natara n'ike, na nke dara ngwuro, na nke na-aria oria, jiri ha choro m aja, o kwesiri ka m nabata ya?" Ka ONYENWE ANYI na-ekwu.

¹⁴ "Onye a na-abu onu ka onye aghughu ahụ bu nke nwere oke n'igwe ewu na aturu ya, kwee nkwa inye ya, ma mesia were anu nwere ntupo choro Onyenwe anyi aja. N'ih na mu onwe m bu Eze ukwu ahụ," ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru, "aha m bukwa ihe a ga-atu egwu n'etiti mba di iche iche.

2

Ndumodu ndi ozọ nye ndi nchujaja

¹ "Ma ugbo a, unu ndi nchujaja, ido aka na nti a diri unu.

² O buru na unuaju ige nti, o burukwa na unu ekpebighi n'obi unu inye aha m otuto," ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, na-ekwu, "Aga m ezite obubu onu n'ahu unu, aga m abukwa ngozi unu niile onu. E, abulari unu onu, n'ih na unu ekpebighi n'obi unu isopuru m.

³ "N'ih unu, aga m abara umu umu unu mba.* Agaghi m anabata onyinye unu, aga m efesakwa nsi anu n'ihu unu, bu nsi nke ihe onyinye unu, aga m ewezugakwa unu site n'ihu m.

⁴ Otu a ka unu ga-esi mara na o bu mu zitere unu ido aka na nti a, ka ogbugba ndu mu na Livayi gbara digide," O bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile, na-ekwu.

⁵ "Ogbugba ndu mu na ya bu nke ndu na udo, o bu m nyere ha ya, nke a bu n'ih nsopuru. O nyere m nsopuru n'ezie, tukwaa aha m egwu.

⁶ Iwu nke eziokwu di ya n'onu, o dikwaghi okwu ugha obula a choputara n'egbugbere onu ya. O soro m jee ije n'udo, na n'ikwuba aka oto. O mekwara ka otutu si n'ajo omume ha chigharia.

⁷ "N'ih na egbugbere onu onye nchujaja kwesiri ijuputa n'ihe omuma; e kwesikwara isi n'onu ya muta ihe, n'ih na o bu onyeozu nke ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile.

⁸ Ma unu esitela n'uzo ahụ wezuga onwe unu, sitekwa n'ozizi unu mee ka otutu mmadu suo ngongo. Unu emerula ogbugba ndu nke Livayi." O bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

⁹ "N'ih nke a, emeela m ka unu buru ndi a na-eleli anya, na ndi e wedara n'ala n'ihu ndi mmadu niile, n'ih na unu agbasoghi uzo m, kama unu na-ele mmadu anya n'ihu, n'ih metutara iwu."

Imebi ogbugba ndu site n'igba alukwaghi m

¹⁰ O bughu otu Nna ka anyi niile nwere? O bughu otu Chineke ahụ kere anyi? Gini mere anyi ji na-emeru ogbugba ndu nna anyi ha site na-enweghi ntukwasu obi na mmekorita anyi na ibe anyi?

¹¹ Juda ekwesighi ntukwasu obi. E meela ihe aru n'Izrel na n'ime Jerusalem: Juda emerula ulonso ukwu ONYENWE ANYI huru n'anya, lukoada ada chi ndi mba ozo.

¹² Ka ONYENWE ANYI kewapu onye mere ihe di otu a n'ulo ikwu Jekob, ka o ghara inwe onye akaebe, ka o ghara inwe onye ga-aza ya mgbe o kporo oku maobu butere ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile onyinye.

* 2:3 Maobu, kponwusia mkpuru oghigha unu

¹³ Ihe ọzọ unu na-emekwa bu ndi a: unu na-eme ka anya mmiri unu juputa n'ebe ichu aja ONYENWE ANYI. Unu na-akwa akwa, na-eti mkpu akwa n'ihhi na o naghị elenye anya n'onyinye unu, maobu jiri obi uto nabata ha.

¹⁴ Unu na-asị "Nke a o bu n'ihhi gini?" O bu n'ihhi na ONYENWE ANYI bu onyeama n'etiti gi na nwunye i luru n'okorobia gi, n'ihhi na i kwesighi ntukwasị obi, o bu ezie na o bu nwanyi e jikotara gi na ya, burukwa nwunye ogbugba ndu gi.

¹⁵ O bu na o bughi otu Chineke ahụ kere gi? N'anụ ahụ na n'ime mmuo, unu bu nke ya. Ma gini ka otu Chineke a chorọ? Ka unu buru umu na-atu ya egwu. Ya mere, jie mmuo gi aka, ka i gharakwa ibu onye na-ekwesighi ntukwasị obi n'ebe nwunye i lutara n'okorobia no.

¹⁶ "Akporo m igba alukwaghị m asi," ka ONYENWE ANYI Chineke nke Izrel sirị, "a kpokwara nwoke na-emeso nwunye ya mmeso n'uzo ihe ike asi." O bu ONYENWE Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

Ya mere, kpachapurunu onwe unu anya, unu abukwala ndi na-ekwesighi ntukwasị obi.

Imebi ogbugba ndu site n'ikpe mmegide

¹⁷ Unu esitela n'oke okwu unu mee ka ike gwu ONYENWE ANYI.

Ma unu na-aju, "Olee uzo anyi si mee ka ike gwu ya?"

Mgbe unu na-asị, "Ndi niile na-eme ihe ojoo di mma n'anya ONYENWE ANYI. Ihe ha na-atokwa ya uto," maobu na-asikwa, "Ebee ka Chineke ahụ na-ekpe ikpe ziri ezi no?"

3

¹ "Lee, aga m ezipu onyeozu m, onye ga-edozi uzo n'ihu m. Mgbe ahụ, Onyenwe anyi ahụ unu na-ele anya ya ga-abia na mberede n'ulonso ukwu ya. Onyeozu nke ogbugba ndu ahụ, onye ihe ya na-agusi unu aguu ike, ga-abia," ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

² "Ma onye ga-anagide ubochi obibia ya ma guzokwa mgbe o putara ihe? N'ihhi na o ga-adi ka oku na-anucha anucha, dikwa ka ncha e ji asu akwa.

³ O na-anodu ala dika ndi na-anucha olaocha ime ka o di ocha. O ga-anucha ndi Livayi, ime ka ha di ocha, dika olaedo na olaocha a nuchara anucha tutu ruo mgbe ha ga-ewetara ONYENWE ANYI onyinye n'ezi omume.

⁴ Mgbe ahụ, onyinye Juda na Jerusalem ga-abu onyinye ONYENWE ANYI ga-anabata, dika o si anabata ha n'ubochi ndi ahụ gara aga, na mgbe ochie gara aga.

⁵ "Mgbe ahụ, aga m abia unu nso ikpe unu ikpe. Aga m abiakwa ngwangwa igbagide ha ama bu ndi mgbaasi, na ndi na-akwa iko, na ndi na-anu iyi ugha, na ndi na-emegbu ndi inyom di ha nwuru, na ndi na-emegbu ndi na-enweghi nna, na ndi na-anapu ndi obia ikpe ziri ezi, ndi ahụ niile na-adighi atu egwu m." O bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

Imebi ogbugba ndu site n'akwughị otu uzo n'ime uzo iri

⁶ "N'ihhi na mu onwe m bu ONYENWE ANYI adighi agbanwe agbanwe. Ya mere, unu bu umu Jekob ji digide.

⁷ Site n'oge nna nna unu ha, unu esitela n'idebe iwu na ukpuru m wezuga onwe unu. Unu adighikwa edebe ha. Ya mere, loghachikwutenu m, mu onwe m ga-aloghachikwute unu." O bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

"Ma unu na-asị, 'Anyi ga-esi anaa loghachi?'

8 “Mmadu o na-ezu ihe bu nke Chineke n’ohi? Ma unu apunarila m ihe bu nke m.

“Ma unu na-aju: ‘Anyi si anaa na-ezu gi ohi?’

“O bu site n’otu uzọ n’ime uzọ iri unu, onyinye na aja niile.

9 N’ihi ya, obubu onu diiri unu, ka mba niile unu ha, n’ihi na o bu mu onwe m ka unu na-ezu ohi.

10 Webatanu otu uzọ n’uzọ iri nke ihe niile unu n’ime ulokwu m, ka nri juputa n’ime ulo m. Jirinu nke a nwalee m,” ka unu hu ma mu onwe m agaghi emeghe onu uzọ eluigwe, site na ya wudatara unu ngozi di ukwu, nke ga-ajubiga oke na onodu agaghi adi ichebe ha. O bu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

11 “Aga m egbochi ihe nripi ndi ahụ niile ka ha ghara iripia mkpuru ubi unu. Osi vaani unu agakwaghi atupusi mkpuru ya n’ala tutu ruo mgbe ha chara.” O bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu.

12 “Mgbe ahụ, mba niile di iche iche ga-akpo unu ndi a goziri agozi, n’ihi na ala unu ga-abu nke na-enye ndi nwe ya obi utu.” O bu ihe ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

Okwu mpako ndi Izrel megide Chineke

13 ONYENWE ANYI na-ekwu, si, “Unu ekwuola otutu okwu di ike megide m.”

“Ma unu na-aju, ‘Gini ka anyi kwuru megide gi?’

14 “Unu ekwuola si, ‘O bu ihe nzuzu ife Chineke ofufe, na itu ya egwu. Gini bu uru anyi na-erite site n’idebe iwu ya, na ijeghari dika ndi na-eru uju n’ihu ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile?’

15 Ma site ugbu a gaa n’ihu, ndi nganga ka anyi ga-akpo ndi ihe na-agara nke oma. N’ezie, ndi na-eme ihe ojoo ka ihe na-agara nke oma. Ndi ahụ jikwa ihe ojoo ha na-anwa Chineke na-agbanari ntaramahuhu ya.’”

Ufodu ndi kwesiri ntukwasị obi

16 Mgbe ahụ, ndi niile na-atu egwu ONYENWE ANYI gwaritara ibe ha okwu, ONYENWE ANYI nara nti, nukwa ihe ha na-ekwu. N’ihu ya, e nwere akwukwo ncheta di ya, ebe e dere aha ndi niile na-atu egwu ONYENWE ANYI, ma na-echekwa echiche banyere aha ya.

17 “N’ubochi ahụ m ga-eme ihe,” ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile na-ekwu, “ha ga-abu ihe oke onuahia nke aka m. Aga m echebe ha, dika nna na-enwe omiiko ma chebekwa nwa ya nwoke na-efe ya.

18 Unu ga-ahu ihe di iche n’etiti ndi ezi omume na ndi ajo omume, hukwa ihe di iche n’etiti ndi na-efe Chineke na ndi na-adighi efe ya.

4

Ikpe omuma na ime ka ogbugba ndu sie ike

* 1 “N’ezie, ubochi ahụ na-abia, o ga-erekwa oku dika ebe a funyere oku buru ibu. Mgbe ndi nganga, ndi na-eme ihe ojoo, ga-abu igbugbo oka, ubochi ahụ na-abia ga-erechapu ha,” otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru. “O dikwaghi mgborogwu maobu alaka obula ga-afoduru ha.

2 Ma unu bu ndi na-atu egwu aha m ka anyanwu nke ezi omume ga-achawaputa wetakwara unu ogwugwo nke si n’ime nku ya. Unu ga-apukwa, na-awughari dika umu ehi eji nri zujuo afo.

* 4: N’akwukwo ndi Hibru, isi nke Anọ, site n’amaokwu nke mbu ruo na nke isii, bu nke edeputara dika isi nke Ato, amaokwu nke iri na itoolu ruo nke iri abuo na anọ.

³ Mgbe ahụ, unu ga-azọpịa kwa ndị ajoy omume. Ha ga-aghọkwa ntụ n'okpuru ọbụ ukwu unu, n'ubochi ahụ m ga-eme ihe ndi a," otu a ka ONYENWE ANYI, Onye puru ime ihe niile kwuru.

⁴ "Chetanu iwu Mosis, bu odibo m, ya bu iwu na ukpuru ndi ahụ di iche iche m nyere ya na Horeb, maka Izrel niile.

⁵ "Lee, aga m ezitere unu Ilaija onye amuma, tupu ubochi ukwu ahụ di oke egwu bu ubochi ONYENWE ANYI abia.

⁶ O ga-eme ka obi ndi bu nna chigharikwute umu ha, meekwa ka obi ndi bu umu chigharikwutekwa nna ha; ka m ghara ibia ma jiri ibu onu laa ala ahụ n'iyi."

Ozioma Matiu

Usoro omumu Jisos onye bu Kraist ahụ

¹ Nke a bu ndeko usoro omumu Jisos onye bu Kraist, nwa Devid, nwa Ebrahim.

² Ebrahim muru Aizik,

Aizik amuo Jekob,

Jekob amuo Juda na umunne ya.

³ Juda mutara Perez na Zera site na Tama,

Perez muru Hezron,

Hezron amuo Aram.

⁴ Aram muru Aminadab,

Aminadab muru Nashon,

Nashon amuo Salmon.

⁵ Salmon bu nna Boaz, site na nwunye ya Rehab,

Boaz muru Obed, site na nwunye ya Rut,

Obed amuo Jesi.

⁶ Jesi amuo Devid, bu eze.

Devid muru Solomon site na nwunye ya Uraya.

⁷ Solomon muru Rehoboam,

Rehoboam amuo Abija,

Abija amuo Esa.

⁸ Esa muru Jehoshafat,

Jehoshafat amuo Joram,

Joram amuo Uzaia.

⁹ Uzaia muru Jotam,

Jotam amuo Ehaz,

Ehaz amuo Hezekaya.

¹⁰ Hezekaya muru Manase,

Manase amuo Emon,

Emon amuo Josaya.

¹¹ Mgbe e mere ka ha gaa biri n'ala Babilon ka Josaya muru Jekonaya na umunne ya.

¹² Mgbe ha si Babilon lota

Jekonaya muru Shealtiel,

Shealtiel amuo Zerubabel.

¹³ Zerubabel muru Abiud,

Abiud amuo Eliakim,

Eliakim amuo Azoa.

¹⁴ Azoa muru Zadok,

Zadok amuo Akim,

Akim amuo Eliud.

¹⁵ Eliud muru Elieza,

Elieza amuo Matan,

Matan amuo Jekob.

¹⁶ Jekob muru Josef onye bu di Meri nne Jisos, onye a na-akpo Kraist.

¹⁷ Ya mere, site n'Ebrahim ruo na Devid, e nwere oḡbọ iri na anọ. Ma site n'oge Devid ruo mgbe a dọrọ ha n'agha gaa Babilon, e nwere oḡbọ iri na anọ. Sitekwanu n'oge ahụ ruo mgbe a mụrụ Kraịst bụkwa oḡbọ iri na anọ.

Josef anabata Jisọs dika nwa ya nwoke

¹⁸ Otu a ka omumu Jisọs, onye a na-akpọ Kraịst* siri di: Nne ya Meri bu onye e kwenyere na o ga-alu Josef, ma tupu ha ebiko o nụ a choputara na Meri di ime site na Mmuo Nso.

¹⁹ Ma Josef di ya bu onye ezi omume, o choghi imenye ya ihere, n'ihia ya, o zubere ichu ya na nzuzo.

²⁰ Mgbe Josef nwechara mkpebi a, mmuo ozi Onyenwe anyi biakwutere ya na nro si ya, "Josef nwa Devid, atula egwu ikporo Meri ka o buru nwunye gi, n'ihia na nwa ahụ o di ime ya sitere n'ike Mmuo Nso.

²¹ O ga-amukwa nwa nwoke, onye i ga-akpo aha ya Jisọs,† n'ihia na o ga-azoputa ndi nke ya site na mmehie ha."

²² Ihe ndi a mere iji mezuo ihe ahụ Onyenwe anyi kwuru site n'onu onye amuma ya si,

²³ "Lee, nwaagboghọ ahụ na-amaghị nwoke ga-aturu ime, muo nwa nwoke. Ha ga-akpo aha ya Imanuel"‡ (nke bu ma asugharia ya, "Chineke nonyeere anyi").

²⁴ Mgbe Josef si n'ura teta, o mere dika mmuo ozi Onyenwe anyi nyere ya n'iwu. O kporo Meri ka o buru nwunye ya.

²⁵ Ma ha abuo edinakoghi tutu ruo mgbe o musiri nwa nwoke, onye o kporo aha ya Jisọs.

2

Obibia ndi amamihe

¹ Mgbe a muchara Jisọs na Betlehem nke Judia n'oge Herod bu eze, ndi amamihe si owuwa anyanwu biaruru Jerusalem,

² na-aju ajuju si, "Olee ebe o no, bu onye a muru ibu eze ndi juu? Anyi huru kpakpando ya* n'owuwa anyanwu, ma bia ikpo isiala nye ya."

³ Mgbe eze Herod nuru nke a, obi loro ya mmiri nke ukwu, ya na ndi niile bi na Jerusalem.

⁴ Mgbe o kpotara ndisi nchaja na ndi ozizi iwu niile, o juru ha, olee ebe e kwuru na a ga-amu Kraist† ahụ.

⁵ Ha zara ya si, "Na Betlehem nke Judia. N'ihia na otu a ka onye amuma ahụ dere n'akwukwo si,

⁶ "Ma gi onwe gi, Betlehem, di n'ala Juda, i dighi nta karichasia n'etiti ndi ochichi Juda, n'ihia na o bu site na gi ka onye ochichi ga-esi puta, onye ga-achi ndi nke m Izrel.'‡"

⁷ Mgbe ahụ Herod kporo ndi amamihe ahụ na nzuzo juputa ha banyere oge kpakpando ahụ ji puta ihè.

⁸ O zipuru ha ije Betlehem si ha, "Gaanu lee anya nke oma chopta ebe nwantakiri ahụ no. Mgbe unu chotara ya, bianu mee ka m mara, ka m gaakwa kpo isiala nye ya."

* **1:18** Maobu, *Onye nzoputa* † **1:21** Jisọs nke a bu otu ndi Griik si akpo *Joshua* nke putara ONYENWE ANYI na-azoputa. ‡ **1:23** Aiz 7:14 * **2:2** *Kpakpando ya mgbe o walitere* † **2:4** Maobu, *Onye nzoputa* ‡ **2:6** Mai 5:2

⁹ Mgbe ha n'uru okwu eze, ha puru gawa, ma kpakpando ahụ ha huru n'owuwa anyanwu putakwara ozo, na-aga n'ihu ha ruo mgbe o biara guzo n'elu ebe nwantakiri ahụ nọ.

¹⁰ Ha nuriri onu nke ukwu mgbe ha huru kpakpando ahụ.

¹¹ Ka ha banyere n'ulo ahụ, ha huru nwantakiri ahụ na nne ya Meri, ha gburu ikpere n'ala ma kporo ya isiala. Ha meghere akpa akụ ha nye ya onyinye olaedo na okpurukpu eso osisi na-esi isi utọ a na-akpo frankisens,§ ya na máá.*

¹² N'ihu na a dorọ ha aka na nti na nro ka ha ghara ilaghachikwuru Herod, ha sitere n'uzo ozo laghachi obodo ha.

Mgbapu gaa n'ala Ijpt

¹³ Mgbe ndi amamihe ahụ lasiri, mmuo ozi Onyenwe anyi mere ka Josef hu ya na nro, o siri ya, "Bilie osiso kporo nwantakiri a na nne ya gbalaa Ijpt. Aloghachikwala tutu ruo mgbe m ga-agwa gi, n'ihu na Herod na-achọ nwantakiri a ka o gbuo ya."

¹⁴ N'oge abali, Josef biliri kporo Meri na nwantakiri ahụ gbalaa Ijpt.

¹⁵ Ebe ahụ ka ha nogidere tutu ruo mgbe Herod nwuru. Nke a mere ka okwu ahụ Onyenwe anyi kwuru site n'onu onye amuma mezuo. "O bukwa site n'Ijpt ka m kpoputara nwa m."†

¹⁶ Iwe were Herod nke ukwu mgbe o choputara na ndi amamihe ahụ aghola ya aghugho. N'ihu ya, o nyere iwu banyere Betlehem na obodo nta ndi ozo gbara ya gburugburu, ka ha gbuo umuntakiri niile no n'obodo ndi a, bu ndi gbara site n'afọ abuo gbadaa, di ka ihe o nutara site n'onu ndi amamihe si di.

¹⁷ E sitekwara otu a mezuo amuma ahụ Jeremaya buru si,

¹⁸ "A nuru otu olu na Rema,
ikwa akwa na oke iru uju di,
Rechel na-akwa akwa n'ihu umu ya;
o dighi nkasiobi obula diri ya,
n'ihu na ha adighikwa."‡

Nloghachi na Nazaret

¹⁹ Mgbe Herod nwuru, mmuo ozi Onyenwe anyi biakwutere Josef na nro n'Ijpt

²⁰ si ya, "Bilie, kporo nwantakiri ahụ na nne ya laghachi n'ala Izrel n'ihu na ndi na-achọ igbu ya anwola."

²¹ Ya mere, o biliri, kporo nwantakiri ahụ na nne ya, laghachi n'ala Izrel.

²² Mgbe o nuru na eze ohuru gbanwere Herod na Judia bu nwa ya a na-akpo Akelus,§ egwu turu Josef ilaghachi ebe ahụ. Ma n'ihu na adowo ya aka na nti na nro, o wezugara onwe ya gaa n'akuku Galili.

²³ O gara biri n'obodo a na-akpo Nazaret. E sitekwara otu a mezuo okwu onu ndi amuma si na, "A ga-akpo ya onye Nazaret."

3

Nkwusa nke Jon

¹ N'oge ahụ, Jon omee baptizim biara na-ezisa ozi n'ozara Judia. Isi okwu ya bu,

² "Chegharianu, n'ihu na alaeze eluigwe di nso."

§ 2:11 Maobu, mgbaisoma * 2:11 Maobu, mba ilu † 2:15 Hos 11:1 ‡ 2:18 Jer 31:15 § 2:22 Akelus Onye ketara ichi otu uzo n'uzo ato n'alaeze Herod.

³ N'ihì na nwoke a bụ onye e kwuru okwu banyere ya site n'ọ̀nụ onye amụma Aizaya si,

"Otu onye na-eti mkpu n'ọ̀zara, na-asi,

'Dozienụ ụzọ maka Onyenwe anyị,
meenụ ka okporoụzọ ya guzozie.'"^{*}

⁴ Jọn yi uwe e ji aji ìnyìnyia kamel mee. O kekwarà ihè okike ukwu nke akpụkpọ anụ n'ukwu ya. Nri ya bụ igurube na mmanụ anụ.

⁵ N'oge ahụ, ndị mmadụ sitere Jerusalem, na Judia niile, n'ala niile dị Jọdan gburugburu, na-apụkwuru ya.

⁶ Mgbe ha na-ekwuputa mmehie ha, o mere ha baptizim n'osimiri Jọdan.

⁷ Ma mgbe ọhụrụ ọtụtụ ndị Farisii na ndị Sadiusii ka ha na-abia ka e mee ha baptizim, ọ siri ha, "Unu umụ ajala, onye doro unu aka na nti si unu gbanari onuma nke na-abia?"

⁸ Mianu mkpuru na-egosiputa ncheghari unu.

⁹ Unu echekwala na unu puru i si n'ime onwe unu, 'Anyi nwere Ebrahim dika nna,' n'ihì na Chineke puru isite na nkume ndi a meputara Ebrahim umu.

¹⁰ Ma ugbo a atukwasila anyuike na mgboro gwu osisi niile. Osi o bula nke na-adighi ami ezi mkpuru ka a ga-egbutu, tuba ya n'ime oku.

¹¹ "Mu onwe m ji mmiri eme unu baptizim n'ihì ncheghari, ma onye di ike kari m na-abia. Onye m na-erughi ichita akpukpokwu ya. O ga-eji Mmuo Nso na oku were mee unu baptizim.

¹² Ihe ifucha oka ya di ya n'aka, o ga-azacha ebe izocha oka ya nke oma, chikota mkpuru oka wiiti tinye ha n'oba, ma jiri oku a na-apughị imenyu emenyu rechapu igbugbo oka."

Jon emee Jisos baptizim

¹³ Mgbe ahụ, Jisos sitere na Galili bia n'osimiri Jọdan ka Jọn mee ya baptizim.

¹⁴ Ma Jọn chorọ igbochi ya, si, "O bu m kwesiri ibiakwute gi ka i mee m baptizim. Gini mere i ji abiakwute m?"

¹⁵ Ma Jisos zara ya si, "Kwere ka o diri otu a ugbo a, o kwesiri ka anyi mezu ozi omume niile." Mgbe ahụ Jọn kwenyere.

¹⁶ Ngwangwa e mechara Jisos baptizim, o sitere na mmiri ahụ riputa. N'otu oge ahụ, eluigwe meghere, Jọn hụrụ Mmuo nke Chineke ka o si n'elu fedata di ka nduru na-ebekwasi Jisos n'isi.

¹⁷ Otu olu sitere n'eluigwe kwuo okwu si, "Onye a bu Okpara m, onye m huru n'anya. Ihe ya di m ezi mma."

4

Onwunwa a nwara Jisos n'ozara

¹ Emesia, Mmuo Nso duuru Jisos baa n'ozara ka ekwensu nwaa ya onwunwa.

² Mgbe o busiri onu iri ubochi ano ehie na abali, agu guru ya nke ukwu.

³ Mgbe ahụ onye onwunwa ahụ biakwutere ya si, "O buru na i bu Okpara Chineke, gwa nkume ndi a ka ha gho achicha."

⁴ Ma Jisos zara, "E dere ya n'akwukwo nso si, 'O bughị naanị site na achicha*ka mmadụ si adi ndu, kama site n'okwu niile si n'onu Chineke puta.'"[†]

* 3:3 Aiz 40:3 * 4:4 Achicha nwere ike buru nri † 4:4 Okwu a dikwa n'akwukwo Dit 8:3.

⁵ Mgbe ahụ, ekwensu duuru ya baa n'obodo nsọ ahụ, mee ka o guzo n'ebe dịkarịsiri elu nke ulonso ukwu,

⁶ si ya, "Ọ buru na i bu Okpara Chineke, site n'ebe a tuda onwe gi n'ala. N'ihhi na e dere ya n'akwukwo nsọ si,

" Ọ ga-enye ndi mmuo ozi ya iwu banyere gi,
ha ga-ebuli gi elu n'aka ha
ka i ghara ikpobi ukwu gi na nkume." ‡

⁷ Ma Jisos zara si ya, "E deela ya n'akwukwo nsọ si, 'I gaghị anwa Onyenwe gi na Chineke gi onwunwa.' §"

⁸ Ozokwa, ekwensu kpoozo ya gaa n'elu ugwu di elu, gosi ya alaeze niile nke uwa na ebube ha.

⁹ O siri ya, "Aga m enye gi ha niile ma o buru na i daa n'ala kpoo isiala nye m."

¹⁰ Ma Jisos siri ya, "Si n'ebe m no puo, ekwensu. N'ihhi na akwukwo nsọ kwuru si, 'O bu naani Onyenwe anyi Chineke gi ka i ga-akpo isiala nye, naani ya ka i ga-efekwa.'*" †

¹¹ Mgbe ahụ ekwensu hapuru ya laa. Ndi mmuo ozi biakwutere ya, nonyere ya, na-ejere ya ozi.

Jisos ebido oru nkwusa

¹² Mgbe Jisos nuru na e tinyela Jon n'ulo mkporo, o puru gaa Galili.

¹³ Emesia, o hapuru Nazaret gaa biri na Kapanom, bu obodo di n'akuku osimiri Galili. O di nso n'oke ala Zebulon na Naftali.

¹⁴ N'uzo di otu a, amuma ahụ Aizaya buru mezuru. Amuma nke siri,

¹⁵ "Ala Zebulon na ala Naftali,
nke di n'akuku osimiri, n'ofe Jordan,
Galili nke ndi mba ozo,

¹⁶ ndi no n'ochichiri
ahula ihè di ukwu.

Ndi bi n'ala onyinyo onwu
ka ihè nwukwasiri." †

¹⁷ Site n'oge ahụ gaa n'ihu Jisos bidoro na-ekwusa na-asị, "Chegharianu, n'ihhi na alaeze eluigwe di nso."

Okpukpo ndi na-eso uzo ya

¹⁸ Ma mgbe Jisos na-agafe n'akuku osimiri Galili, o huru umunne abuo, Saimon onye a na-akpo Pita, na Andru nwanne ya, ndi oru ha bu iku azu, ebe ha no n'ugbo mmiri na-aku azu.

¹⁹ O siri ha, "Bianu soro m. Aga m eme unu ndi oku na-akuta mmadu."

²⁰ Ha hapuru ugbo azu ha otu mgbe ahụ soro ya.

²¹ Mgbe o gara n'ihu nke nta, o huru umunne abuo ozo, Jemis nwa Zebedi na Jon nwanne ya, ebe ha na nna ha Zebedi no n'ime ugbo mmiri na-ekezi ugbo azu ha. O kpokwara ha,

²² ngwangwa ha hapuru ugbo ha na nna ha soro ya.

Jisos agwo ndi oria

²³ Jisos jeghariri n'obodo niile nke Galili, na-akuzi ihe n'ulo nzuko niile ha, na-ekwusakwa ozioma nke alaeze ahụ. O na-agwokwa oria na nri nri niile di iche iche n'etiti ndi ahụ.

²⁴ Akuko banyere ya gbasara jezuo akuku Siria niile. Mgbe ahụ otutu ndi mmadu kpotaara ya ndi niile ahụ na-esighi ike, ndi na-aria udi oria

‡ 4:6 Abụ 91:11,12 § 4:7 Guokwa ya n'akwukwo Dit 6:16. * 4:10 Nke a dikwa n'akwukwo Dit 6:13. † 4:16 Ajz 9:1,2

dị iche iche, ndị nwere ahụ mgbu, na ndị mmụọ ojọọ na-esogbu, na ndị akwụkwụ, na ndị akụkụ ahụ ha kponwuru akponwu. O gwokwara ha niile.

²⁵ Otutu mmadu sitere na Galili, Dekapolis,‡ Jerusalem, Judia na n'ofe osimiri Jordan, soro ya.

5

Nkwusa banyere alaeze oheru ahụ

¹ Mgbe Jisọs huru igwe mmadu ahụ, o rigooro n'elu ugwu. Mgbe o noduru ala, ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya,

² o bido ikuziri ha ihe.

Okwu banyere ndi ngozi na-adiri

O siri:

³ “Ngozi na-adiri ndi bu ogbenye n'ime mmu, n'ih na alaeze eluigwe bu nke ha.

⁴ Ngozi na-adiri ndi na-eru uju, n'ih na a ga-akasi ha obi.

⁵ Ngozi na-adiri ndi di nwayoo n'obi, n'ih na ha ga-eketa uwa.

⁶ Ngozi na-adiri ndi agu ezi omume na-agu, n'ih na ndi ahụ ka afo ga-eju.

⁷ Ngozi na-adiri ndi na-eme obi ebere, n'ih na ha ka a ga-emere ebere.

⁸ Ngozi na-adiri ndi di ocha n'obi, n'ih na ha ga-ahu Chineke anya.

⁹ Ngozi na-adiri ndi na-eme ka udo di n'etiti mmadu na ibe ya, n'ih na a ga-akpo ha umu Chineke.

¹⁰ Ngozi na-adiri ndi a na-emegbu n'ih ezi omume, n'ih na alaeze eluigwe bu nke ha.

¹¹ “Ngozi na-adiri unu mgbe ndi mmadu na-akocha unu, na-emegbu unu, ma na-ekwukwa okwu ojoo na ugha niile di iche iche megide unu n'ih m.

¹² Nuruonu onu, nwekwanu obi utu, n'ih na uguo oru unu di ukwu n'eluigwe. N'ih na n'uzo di otu a ka ha sogburu ndi amuma ndi buru unu uzọ.

Nnu na ihè

¹³ “Unu bu nnu nke uwa, ma o buru na nnu adighi atokwa utu, a ga-eji ginii mee ka o toto utu ozo? O bakwaghi uru obula, ma o bughii naani itufu ya, ka ndi mmadu zoo ya ukwu.

¹⁴ “Unu bu ihe nke uwa. Unu di ka obodo e wuru n'elu ugwu nke a na-apughii izo ezo.

¹⁵ Ndi mmadu adighi amunye oriina donye ya n'okpuru igbe, kama a na-adokwasi ya n'elu ihe idoba oriina, ka o nye ndi niile no n'ulo ahụ ihè.

¹⁶ Ya mere, kwerenu ka ihè unu nwuo nye mmadu niile, ka ndi mmadu hu oru oma unu, tookwa Nna unu nke bi n'eluigwe.

Mmezu iwu

¹⁷ “Unu echela na m biara ikagbu iwu Mosis, maobu ozizi ndi amuma. Abiaghi m ikagbu akagbu, kama abiara m imezu ha.

‡ 4:25 Dekapolis putara Obodo iri.

18 N'ezie, agwa m unu, na tutu eluigwe na ụwa agabiga, ọ dighị otu mkpuru edemede ọbụla dị nta, ọ bụladi nke dikarisiri nta, nke a ga-esi n'Iwu a wepu ruo mgbe ha niile ga emezu.

19 N'ihia ya, onye ọbụla nke ga-emebi otu n'ime iwu ndi a, ọ bụladi nke dikarisiri nta, ma kuziekwara ndi ozo ime otu ahụ, a ga-agu onye ahụ n'onye dikarisiri nta n'alaeze eluigwe. Ma onye na-ezi umu mmadu ka ha debe iwu ahụ, ma na-emekwa okwu ndi ahụ n'onwe ya, a ga-akpo ya onye di ukwu n'alaeze eluigwe.

20 Ka m doo unu aka na nti. O buru na ezi omume unu akarighi ezi omume ndi Farisii na ndi ozizi iwu, unu apughị iba n'alaeze eluigwe ma oli.

Ozizi banyere igbu mmadu

21 "Unu nuru na-agwara ndi mmadu n'oge gara aga, si, 'Onye egbula mmadu, onye ọbụla gburu mmadu a ga-ekpe ya ikpe.'*

22 Ma asi m unu, na onye ọbụla nke na-ewe iwe megide nwanna ya, na-enyefe onwe ya n'aka ikpe. Onye ọbụla nke na-akpo nwanna ya 'Raka,' ya bu Onye iberiibe,†ga-aza ajuju n'uloikpe. Ozokwa, onye ọbụla nke kporo nwanne ya,‡'Onye nzuzu,'§na-edo onwe ya iba n'oku ala mmuo.

23 "Ya mere, o buru na i gaa inye onyinye gi n'ebe ichu aja, ma cheta n'ebe ahụ na gi na nwanne gi adighi n'udo,

24 hapu onyinye gi n'ebe ichu aja, laa ka gi na nwanne gi kpezie. Mgbe unu mere udo, laghachi bia nye onyinye gi.

25 "Mee osiso ka gi na onye kpo gi eje ulo ikpe kpezie, mgbe o na-eburubeghi ikpe gi na ya jee n'aka okaikpe, onye ga-enyefe gi n'aka ndi nche, ma eleghi anya etinye gi n'ulo mkporo.

26 N'ezie, agwa m gi, i gaghị e si n'ebe ahụ puta ruo mgbe i kwughachiri kobo niile i ji.*

Ikwa iko

27 "Unu nuru na e kwuru si, 'Akwala iko.'†

28 Ma asi m unu, onye ọbụla lere nwanyi anya site na-agu ikwa iko meelari mmehie ikwa iko n'ime obi ya megide nwanyi ahụ.

29 N'ihia nke a, o buru na anya aka nri gi na-eme ka i jehie, ghupu ya tufuo. O kaara gi mma na i tufuru otu akuku ahụ gi baa n'alaeze kari na i ji ahụ zuruoke baa n'oku ala mmuo.

30 O buru na aka nri gi na-eme ka i jehie, gbupu ya tufuo. O kaara gi mma na i tufuru otu akuku ahụ gi ma baa n'alaeze eluigwe, kari na i ji ahụ zuruoke ma baa n'oku ala mmuo.

Igba alukwaghi m

31 "E kwukwara si, 'Onye ọbụla choro igbara nwunye ya alukwaghi m, ga-ebu uzo dee akwukwo alukwaghi m nye nwunye ya.'‡

32 Ma asi m unu, onye ọbụla gbara nwunye ya alukwaghi m, ma o bughị n'ihia ikwa iko, o na-etinye nwanyi ahụ n'onodu ga-eme ka o kwaa iko. O buru na nwanyi ahụ aluo di ozo, nwoke ahụ luru nwanyi ahụ na-emekwa mmehie ikwa iko.

Inu iyi

* 5:21 Opu 20:13 † 5:22 Ofọ ogori, n'okwu nleli anya ‡ 5:22 Nke a putara nwanna n'ime Kraist § 5:22 Maobu, Onye na-enweghi uche * 5:26 Maobu, ugwo niile † 5:27 Opu 20:14 ‡ 5:31 Dit 24:1

33 “Ozokwa, unu nuru na a gwara ndi mmadu n’oge gara aga si, ‘Anula iyi ugha, kama mezuo ihe niile unu nuru n’iyi nye Onyenwe anyi.’

34 Ma asi m unu anula iyi obula. Ejikwala eluigwe anu iyi n’ihi na eluigwe bu ebe ocheeze Chineke di.

35 Ejikwala uwa anu iyi n’ihi na uwa bu ebe mgbakwasị ukwu ya. Ejikwala Jerusalem anu iyi n’ihi na o bu obodo Eze ukwu ahụ.

36 Ejikwala isi gi anu iyi n’ihi na i pughi ime ka otu agiri isi gi di ocha maobu di oji.

37 Anula iyi obula. Kama ka okwu unu buru ‘E’ maobu ‘Ee’; ihe obula gafere nke a sitere n’aka ajo onye ahụ.

Ibo obo

38 “Unu anula na e kwuru si, ‘O bu anya ka a kpkporo, anya n’onodu anya. O burukwa otu eze ka e tipuru, eze n’onodu eze.’§

39 Ma ana m asi unu eguzogidela onye bu ajo onye. Kama o buru na mmadu amaa gi ura na nti aka nri, tugharịara ya nti nke ozọ.

40 O buru na mmadu agbaa gi akwukwo n’uloikpe, ka o nara gi uwe ime gi, nyekwa ya uwe nke elu gi.

41 O buru na mmadu esite n’ike choro ka i soro ya gaa puku nzọ ukwu ato, soro ya gaa puku nzọ ukwu isii.

42 Nye onye obula rioro gi ihe. Achughachikwala ndi na-abia ka i binye ha ego.

Ihu ndi iro n’anya

43 “Unu nuru na e kwuru si, ‘Hunu ndi agbataobi unu n’anya, ma kpokwanu ndi iro unu asi.’*

44 Ma asi m unu, hunu ndi iro unu n’anya, kpekwaaranu ndi na-esogbu unu ekpere.

45 Nke a ga-eme ka unu buru umu nke Nna unu bi n’eluigwe, onye na-eme ka anwu muro ndi oma na ndi ojoo, na-emekwa ka mmiri zoro ndi ezi omume na ndi ajo omume.

46 O buru naani ndi huru unu n’anya ka unu na-ahu n’anya, gini ga-abu ugwo oru unu? O buladi ndi ona utu na-emekwa otu a.

47 O burukwa na unu na-ekele naani ndi enyi unu ekele, o dighi ihe obula di iche n’ebe unu na ndi ozọ no. N’ihi na ndi na-amaghi Chineke na-emekwa otu ahụ.

48 Ya mere, unu kwesiri izuoke n’iru oru oma, dika Nna unu bi n’eluigwe si zukwaa oke.

6

Ozizi banyere inye onyinye

1 “Kpacharanu anya ka unu ghara ime ezi omume unu naani ka ndi mmadu hu unu. N’ihi na unu mee nke a, unu agaghi enweta ugwo oru obula site n’aka Nna unu bi n’eluigwe.

2 “Unu afula opi mgbe unu na-enye ndi no na mkpa onyinye, n’ihi na otu a ka ndi ihu abuo na-eme n’ulo nzuko na n’okporozo, ka ndi mmadu too ha. N’ezie, ana m agwa unu, ha anatala ugwo oru ha n’izuoke.

3 Mgbe unu choro iru oru ebere, meenu ya na nzuzo. Ekwela ka aka ekpe gi mata ihe aka nri gi na-achọ ime.

4 Ka onyinye gi buru na nzuzo. Mgbe ahụ, Nna gi, onye na-ahu ihe di na nzuzo ga-akwughachi gi.

§ 5:38 Qpu 21:24; Lev 24:20; Dit 19:21 * 5:43 Lev 19:18

Ozizi banyere ekpere

⁵ “Mgbe ọbụla unu chọrọ ikpe ekpere, unu emela dị ka ndị ihu abụọ, n’ihi na ha hụrụ iguzo n’ime ụlọ ekpere, nakwa n’akụkụ ụzọ n’anya na-ekpe ekpere, ebe ndị mmadụ ga-ahụ ha. N’ezie, agwa m unu, ha anatala ụgwọ ọrụ ha n’ebe o zuruoke.

⁶ Kama, mgbe unu chọrọ ikpe ekpere, baanụ n’ime ime ụlọ unu. Mechiekwanụ ụzọ unu, kpọkuonụ Nna unu n’ekpere na nzuzo. Mgbe ahụ Nna unu, onye na-ahụ ihe e mere na nzuzo, ga-enye unu ụgwọ ọrụ unu.

⁷ Mgbe unu na-ekpe ekpere, unu ekwula okwu nkwukwasị efu dị ka ndị na-amaghị Chineke na-eme. Ha chere na a ga-anụ ekpere ha n’ihi ọtụtụ okwu ha na-ekwu.

⁸ Unu adịla ka ha. Chetanụ na tupu unu arịọ arịrịọ ọbụla, Nna unu bi n’eluigwe maara ihe na-akpa unu.

⁹ “Sinụ otu a na-ekpe ekpere:
“ Nna anyị nke bi n’eluigwe,
ka e doo aha gị nsọ.

¹⁰ Ka alaeze gị bịa,
ka e mee uche gị n’ụwa,
dịka e si eme ya n’eluigwe.

¹¹ Nye anyị nri nke ụbọchị taa.

¹² Gbaghara anyị mmehie anyị,
dịka anyị si agbaghara ndị na-emehie megide anyị.

¹³ Ekwela ka anyị daba n’ime ọnwụnwụ,
kama, zọputa anyị n’aka ajọ onye ahụ.*

¹⁴ Ọ bụrụ na unu agbaghara ndị mmadụ mgbe ha mehiere megide unu, Nna unu nke bi n’eluigwe ga-agbagharakwa unu mmehie unu.

¹⁵ Ọ bụrụkwanyị na unu agbagharaghị ndị ọzọ mmehie niile ha, Nna unu nke bi n’eluigwe agaghị agbaghara unu mmehie unu.

Ibu ọnụ

¹⁶ “Ọzọ, mgbe ọbụla unu na-ebu ọnụ, unu agbarụla ihu unu dịka ndị ihu abụọ na-eme. N’ihi na ha na-agbarụ ihu ha ka ndị ọzọ hụ na ha na-ebu ọnụ. N’ezie agwa m unu, ha anatala ụgwọ ọrụ ha.

¹⁷ Mgbe ị na-ebu ọnụ, tee isi gị mmanụ, ma saakwa ihu gị mmiri,

¹⁸ ka ndị ọzọ ghara ihuta na ị na-ebu ọnụ kama ka ọ bụrụ naanị nye Nna gị, onye anya na-adighị ahụ. Nna gị, onye na-ahụ ihe niile na-eme na nzuzo, ga-akwụ gị ụgwọ.

Ikpado akụ n’eluigwe

¹⁹ “Unu akpadola akụ n’ụwa nye onwe unu, ebe ọ ga-agba nchara, akịka atakwa ya, ebe ndị ohi ga-etiwa ma zukwaa ha.

²⁰ Kama kwadoonụ akụ n’eluigwe nye onwe unu, ebe ha na-agaghị agba nchara, ebe akịka na-agaghị eri ha, ebe ndị ohi na-adighị etiwa maọbụ zuo ihe.

²¹ N’ihi na ebe ọbụla akụ unu dị ka obi unu ga-adikwa.

²² “Anyị bụ orionā nke anụ ahụ. Ọ bụrụkwanyị na anyị gị adiri ọcha, ahụ gị niile ga-ejuputa n’ihè.

²³ Ọ bụrụ na anyị gị ajọọ njo, akụkụ ahụ gị niile ga-ejuputa n’ọchịchiri. Ọ bụrụkwanyị na ihè ahụ dị n’ime gị aghọọ ọchịchiri, ọchịchiri ahụ ga-adị ukwuu.

* **6:13** Akwukwọ ochie ụfọdụ na-emechi ekpere a n’ụzọ dị otu a, n’ihi n’alaeze bụ nke gị, ike na otuto ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen.

24 “Ọ dighi onye obula puru ife nna ukwu abuo, n’ihi na o ga-achọ ihu otu n’ime ha n’anya, kpokwa nke ozọ asi, maobu sọpuru otu ma lelia nke ozọ anya. Otu a kwa i nweghi ike ife Chineke na akụ otu mgbe ahụ.

Echegbula onwe unu

25 “N’ihi nke a ka m ji na-asi unu, unu echegbula onwe unu banyere ndu unu, ihe unu ga-eri, maobu ihe unu ga-anu, maobu banyere ahụ unu, ihe unu ga-eyi n’ahụ. O bu ndu akarighi nri eji azu ya, ka o bu ahụ akarighi ihe e ji ekpuchi ya?

26 Werenu umu nnunu di ka ihe imaatu. Ha adighi akụ mkpuru n’ubi maobu ewe ihe ubi. Ha adighi achikotakwa ihe debe n’oba. Ma Nna unu nke bi n’elugwe na-azu ha. O bu na unu adighi oke onuahia karịa ha?

27 Onye n’etiti unu puru itinye otu nkeji n’ogologo ubochi nke ndu†ya site n’ichegbu onwe ya?

28 “Gini mekwaranu unu ji na-anọ n’echiche oge niile maka uwe? Leenu okoko osisi nke ohia. Ha adighi aru oru maobu dogbuo onwe ha n’oru.

29 Ma asi m unu, o buladi Solomon n’ebube nke ibu eze ya niile, eyighi uwe obula mara mma di ka otu n’ime okoko osisi nke ohia ndi a.

30 Ma o buru na Chineke si otu a choo ahijia efu nke ubi mma, nke puru idi ndu taa ma echi atuba ha n’ite oku, o bu na o gaghị a choo unu mma karia. Unu ndi okwukwe nta?

31 N’ihi nke a, unu echegbukwala onwe unu na-asi, ‘Gini ka anyi ga-eri?’ maobu, ‘Gini ka anyi ga-anu?’ maobu, ‘Ginikwa ka anyi ga-eyi?’

32 O bu ihe ndi a ka ndi na-amaghi Chineke na-achosi ike. Ma Nna unu bi n’elugwe maara na o di unu mkpa.

33 Ma burunu uzọ choo alaeze ya na ezi omume ya, a ga-atukwasikwara unu ihe ndi a niile.

34 Ya mere, unu echegbula onwe unu banyere echi, n’ihi na echi ga-echere onwe ya. Nsogbu nke ubochi taa ezurora ubochi taa.

7

Ikpe ndi ozọ ikpe

1 “Unu ekpela ndi ozọ ikpe, ka a ghara ikpekwa unu ikpe.

2 N’ihi na a ga-ekpe unu ikpe dika unu si kpee ndi ozọ. O bukwa ihe unu ji tuoro ndi ozọ ka a ga-eji tuoro unu.

3 “Gini mere i ji elee ntakiri ahijia di nwanna gi* n’anya ma i dighi ahuta obodobo osisi di gi onwe gi n’anya?

4 Olee otu i ga-esi gwa ya si, ‘Nwanna m, kwere ka m tupu gi ntakiri ahijia danyere gi n’anya,’ mgbe obodobo osisi di gi n’anya, nke na-adighi ekwe gi huzie uzọ.

5 Onye ihu abuo! Buru uzọ wepu obodobo osisi di gi n’anya ka i nwee ike ihuzi uzọ tupu ntakiri ahijia nke di nwanna gi n’anya.

6 “Enyela nkita ihe di nsọ. Enyekwala ezi ihe di oke onuahia. Ha ga-azoto ha ma tughariakwa dorie gi.

Riionu, chonnu, kounu aka

7 “Na-ariionu, unu ga-ariota, na-achonu, unu ga-achota, kuokwanu aka n’uzọ, a ga-emeghekwa unu uzọ.

8 N’ihi na onye na-arioto, na-ariota. Onye na-achoto, na-achota. Onye na-akụ aka n’uzọ ka a ga-emeghekwa uzọ.

† 6:27 Maobu, otu kubit n’ogologo ya * 7:3 Nwanna gi onye agbataobi gi.

9 “Ọ dị onye n’ime unu, ma ọ buru na nwa ya ariọọ ya achicha, ga-enye ya okwute?”

10 Maobu, nwata ahụ ariọọ azu, o nye ya agwo?

11 Ya mere, ebe unu ndi ojoo maara otu e si enye umu unu ezi onyinye, Nna unu bi n’eluigwe o gaghị enye unu karịa, ma ọ buru na unu ariọọ ya!

12 Ya mere, n’ime ihe niile, na-emeso ndi mmadu di ka i si choo ka ha mesoo gi. Nke a bu nchikota ihe iwu na ndi amuma ziri.

Uzo di warawara na ndi di obosara

13 “Sitenu n’onu uzo di warawara banye. N’ihi na onu uzo ahụ di obosara. Mbara ka uzo ahụ dikwa na-eduba n’ila n’iyi. Otutu na-esoro ya.

14 Ole na ole na-achota uzo ahụ na-eduba na ndu, n’ihi na o di warawara, dikwa nkpagide.

Osis na mkpuru ya

15 “Kpachapunu anya! N’ihi na ndi amuma ugha di. Ha na-abiakwute unu n’udidi aturu, ma ha bu agu.

16 A ga-esite na mkpuru†ha mata ndi ha bu. Ndi mmadu o na-esite n’osisi ogwu di n’ohia ghota mkpuru osisi grepu, ka ha na-esite n’osisi uke gbara n’ohia ghota mkpuru fiig?

17 N’uzo di otu a, osisi obula di mma na-amiputa mkpuru oma, ma osisi di njo na-amiputa mkpuru di njo.

18 Osis na-amị mkpuru oma adighi amị mkpuru ojoo. Nke na-amị mkpuru ojoo adighikwa amị mkpuru oma.

19 Ma osisi obula na-amighi mkpuru oma ka a ga-egbutu tunye ya n’oku.

20 Uzo e si amata osisi oma bu site na mkpuru ya.

Ndi ga-abanye n’alaeze

21 “O bughị ndi niile na-asị m ‘Onyenwe anyi, Onyenwe anyi,’ ga-abanye n’alaeze eluigwe, kama o bu naani ndi ahụ na-eme ihe Nna m no n’eluigwe na-achọ ka ha mee.

22 N’ubochi ahụ, otutu ndi mmadu ga-asị m, ‘Onyenwe anyi, Onyenwe anyi, o bu na anyi ejighi aha gi buo amuma, jiri aha gi chupu mmuo ojoo, ma jirikwa aha gi ruo otutu oru ebube?’

23 Mgbe ahụ aga m agwa ha hooaha si ha, ‘Amaghị m unu, sitenu n’ihu m puo, unu ndi ajo omume!’

Ihe iso Jisọs Pụtara

24 “Onye obula nara nti n’okwu ndi a m kwuru, ma meekwa ha, di ka nwoke ahụ maara ihe, onye wuru ulo ya n’elu oke nkume.

25 Mmiri zosikwara ike n’elu ulo ahụ, idee mmiri sokwara, tie n’ulo ahụ. Ifufe siri ike fekwara, ma ulo ahụ adaghị. N’ihi na e wuru ntọala ya n’elu oke nkume.

26 Ma ndi niile nuru okwu ndi a, ma lefuru ha anya, bu ndi nzuzu. Ha di ka nwoke wuru ulo ya n’elu aja.

27 Ngwangwa mmiri zoro, idee mmiri sokwara, ifufe fesikwara ike tie n’ulo ahụ, ulo ahụ dara daruo ala. Odida ya di ukwu.”

28 Mgbe Jisọs kwuchara okwu ndi a, ozizi ya juru igwe mmadu ahụ niile anya.

29 N’ihi na o ziri ihe dika onye nwere ikike. O bughị di ka ndi ozizi iwu ha.

† 7:16 Mkpuru N’ebe a o bu ihe Igbo na-akpo omume maobu agwa.

8

Ogwugwo onye ekpenta

¹ Otutu mmadu sooro Jisos mgbe o si n'ugwu ahụ rịdata.

² Mgbe ha na-aga n'uzo, otu onye ekpenta biakwutere ya kpoo isiala nye ya, rịo ya si, "Onyenwe m, o buru na i choro, i puru ime ka m di ocha."

³ O setipuru aka ya, metu ya si, "**Achoro m ka i di ocha, dirikwa ocha!**" Ngwangwa, ekpenta ahụ lara.

⁴ Jisos nyere nwoke ahụ iwu si ya, "**Hu na igwaghi onye obula, kama gaa gosi onye nchujaja onwe gi, chuo kwa aja onyinye dika Mosis, nyere n'iwu, ka o buru ihe ama nye ya.**"

Okwukwe nke onye ochiagha

⁵ Mgbe o banyere na Kapanom,* otu onye ochiagha† biakwutere ya rịo ka o nyere ya aka.

⁶ O siri, "Onyenwe m, onye na-ejere m ozi dina n'ulo n'oke ihe mgbu, akuku ahụ ya kponwukwara akponwu."

⁷ Jisos siri ya, "**O bu m bia gwoo ya?**"

⁸ Ma onye ochiagha ahụ zara ya si, "Onyenwe m, ekwesighi m ka i bata n'okpuru ulo m. Naani nodu n'ebe a, kwuo okwu, ahụ ga-adikwa onye na-ejere m ozi ike.

⁹ N'ihia na mu onwe m bukwa onye no n'okpuru ikike ochichi, nwee ndi agha no n'okpuru m. Ana m asi onye nke a, 'gaa.' O gaa, sika onye nke ozo, 'bia.' O bia. Ana m asi ohu m, 'mee nke a.' O na-emekwa ya."

¹⁰ Mgbe Jisos nuru okwu a, o juru ya anya nke ukwu. O gwara igwe mmadu ahụ so ya okwu si, "**N'ezie, ahubeghi m okwukwe di otu a ebe obula; o buladi n'Izrel niile.**"

¹¹ **N'ezie kwa, otutu ndi mmadu ga-esite n'owuwa anyanwu nakwa odida anyanwu bia soro Ebrahim na Aizik na Jekob noko n'oriri n'alaeze eluigwe.**

¹² **Ma umu alaeze ahụ, ka a ga-atupu n'ezi, n'ime ochichiri, ebe ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adi.**"

¹³ Jisos gwara ochiagha ahụ okwu si ya, "**Laa! E meerela gi di ka okwukwe gi siri di.**" Ahụ diri onye ahụ na-ejere ya ozi mma n'otu awa ahụ.

Jisos agwoo ndi oria

¹⁴ Mgbe Jisos ruru n'ulo Pita, o choputara na nne nwunye ya nwere ahụ oku.

¹⁵ O meturu ya aka, ahụ oku ahụ hapuru ya, o biliri malite ijere ya ozi.

¹⁶ N'oge uhuruchi, ha kpotaara ya otutu ndi mmuo ojo na-esogbu. O ji okwu onu chupu mmuo ojo ahụ niile, gwokwa ndi niile ahụ na-adighi ike.

¹⁷ Nke a bu imezu amuma ahụ Aizaya buru si,

"O bupuru nri nri anyi niile,

burukwa oria anyi niile."‡

Ihe o ga-efu iso Jisos

¹⁸ Mgbe Jisos huru igwe mmadu di ukwu ndi gbara ya gburugburu, o nyere ndi na-eso uzo ya iwu ka ha gafee n'ofe nke ozo.

¹⁹ N'oge ahụ, otu onye n'etiti ndi na-ezi iwu biakwutere ya si ya, "Onye nkuzi, aga m eso gi gaa ebe obula i na-aga."

* **8:5** Obodo dikarisiri nso osimiri Jordan, n'akuku ndida uguwu onu mmiri Galili. † **8:5** Onye na-achị nari ndi agha ‡ **8:17** Aiz 53:4

20 Jisọs zara, si, “Nkita oha nwere onu ebe ha na-edina. Umụ nnunụ nke igwe nwekwara akwụ; ma Nwa nke Mmadu enweghi ebe obibi.”

21 Otu onye ozo n’ime ndi na-eso uzo ya siri ya, “Onyenwe m, aga m eso gi, kama kwere ka m buru uzo gaa lie nna m.”

22 Ma Jisọs zara si ya, “Soro m ugbu a. Hapu ndi nwuru anwu ka ha lie ndi nwuru anwu ibe ha.”

Ebili mmiri adajuo

23 Mgbe o banyere n’ugbo, ndi na-eso uzo ya sooro ya.

24 N’otu ntabi anya, oke ifufe bidoro ife n’odo mmiri ahụ, nke mere na ebili mmiri na-ekpuchi ugbo ahụ. Ma o no na-arahu ura mgbe ihe ndi na-eme.

25 Ndi na-eso uzo ya jekwuuru ya, kpotee ya, si ya, “Onyenwe anyi, zoputa anyi! Lee, na anyi n’ala n’iyi.”

26 Ma o zagbachiri, “Unu ndi okwukwe nta, gini mere ujo ji na-atu unu?” Mgbe ahụ o biliri baara ifufe ahụ na ebili mmiri ahụ mba. Ha niile dajuru, deere jii.

27 O juru ndi na-eso uzo ya anya, mee ka ha juo ajuju si, “O bu udi mmadu di anaa ka nwoke a bu? O buladi ifufe na ebili mmiri na-eme ihe o kwuru.”

Ogwugwo ndi mmuo ojo na-esogbu

28 Mgbe o rutere n’ofe nke ozo nke obodo Gadarin, mmadu abuo ndi mmuo ojo si n’ebe a na-eli ozu zutere ya. Ha na-akpa ike nke ukwu, na o dikwaghi onye na-esite n’uzo ahụ agafe n’ihi ha.

29 Ngwangwa, ha tiri mkpu bido na-aju ajuju si, “Gini ka anyi na gi nwekoro, gi Okpara Chineke? I gaghị echekwa eche ka oge ruo tupu ibido ita anyi ahuhu?”

30 Igwe ezi no n’akuku ebe ahụ na-akpa nri.

31 Mmuo ojo ndi a rioro ya arioro si, “O buru na i chupu anyi, biko, hapu anyi ka anyi banye n’ime ezi ndi a.”

32 O nyere ha iwu si ha, “Ngwa, gaanu!” Ha sitere n’ime mmadu abuo ahụ puta banye n’ime igwe ezi ahụ. Otu mgbe ahụ kwa, ezi ndi ahụ niile gbaara oso site na mkputamkpu ala onu mmiri ahụ dabanyechaa n’ime mmiri ahụ. Ha nwukwara n’ime ya.

33 Ndi na-elekota igwe ezi ndi ahụ gbapuru gbaga n’ime obodo koro ha ihe niile mere; tinyere ihe mere ndi ahụ mmuo ojo na-esogbu.

34 Ya mere ndi niile no n’obodo ahụ putara ihu Jisọs. Mgbe ha huru ya ha rioro ya si ya puora ha n’akuku obodo ha.

9

Jisọs agwo onye ahụ ya kponwuru akponwu

1 Jisọs banyekwara n’ugbo mmiri nke kworo ya biaruo n’obodo nke ya.

2 Ndi ikom ufodu butere ya otu nwoke akuku ahụ ya kponwuru akponwu, bu onye dina n’ute. Mgbe Jisọs huru okwukwe ndi ahụ, o gwara onye oha ahụ okwu si ya, “Nwee obi ike nwa m nwoke n’ihi na a gbagharala gi mmehie gi niile.”

3 N’oge a, ufodu ndi ozizi iwu nke ndi Juu no n’ebe ahụ siritara onwe ha, “Nwoke a na-ekwulu Chineke.”

4 Ma ebe Jisọs matara ihe ha na-eche n’obi ha, o siri, “Gini mere unu ji na-eche ajo echiche n’obi unu?”

⁵ Olee nke ka mfe ikwu? Ọ bụ ị sị, 'A gbagharala gị mmehie gị niile,' ka ọ bụ ị sị, 'Bilie jee ije'?

⁶ Ma ka unu mata na Nwa nke Mmadu nwere ikike n'ụwa igbaghara mmehie." Ọ sịrị onye ahụ akukụ ahụ ya kponwuru akponwu, "Bilie, chiri ute gị laa!"

⁷ Nwoke ahụ biliri, chiri ute ya laa n'ulo ya.

⁸ Mgbe igwe mmadu a huru ihe ahụ mere, akpata oyi juru ha n'ahụ n'ihigwu. Ha tokwara Chineke onye na-enye umu mmadu ikike di otu a.

Okpukpo Matiu

⁹ Mgbe Jisos si n'ebe ahụ na-aga, ọ huru otu nwoke a na-akpo Matiu ka ọ noduru ala n'ulo inakota utu. Ọ siri ya, "Soro m." Na-atufughi oge, ọ hapuru ihe niile soro ya.

¹⁰ Di ka ọ noduru ala iri nri uhuruchi n'ulo Matiu, otutu ndi ona utu na ndi mmehie sooro ya na ndi na-eso uzọ ya nodu na-eri nri.

¹¹ Mgbe ndi Farisii huru nke a, ha juru ndi na-eso uzọ ya ajuju si ha, "Gini mere onye ozizi unu ji eso ndi ona utu na ndi mmehie na-eri nri?"

¹² Mgbe ọ nuru nke a, Jisos siri, "Mkpa dibia adighi akpa ndi ahụ di ike, kama ọ bụ ndi ahụ na-esighi ike ka mkpa dibia na-akpa.

¹³ Ma gaanu muta ihe okwu a putara, 'Ana m achọ ebere, ọ bughị aja.'* N'ihigwu na abighi m ikpo ndi ezi omume, kama abịara m ikpo ndi mmehie."

Ajuju banyere ibu onu

¹⁴ Emesia, ndi na-eso uzọ Jon biara juo ya ajuju si, "Gini mere ndi na-eso uzọ gi adighi ebu onu di ka anyi onwe anyi na ndi Farisii na-eme?"

¹⁵ Jisos juru ha si, "O kwesiri ka ndi enyi onye na-alu nwunye ohuru noro na mwute na-erighi nri, mgbe ha na di nwanyi ohuru no? Oge na-abia mgbe a ga-ewepu di nwanyi ohuru n'etiti ha, mgbe ahụ ka ha ga-ebu onu.

¹⁶ "O dighi onye na-eji akwa ohuru kwachie ebe akwa ochie siri dokaa, n'ihigwu na akwa ahụ ga-esi n'ebe a kwachiri ya dowaa; mee ka ọ di njo kari ka ọ di na mbu.

¹⁷ O dikwaghi onye ga-etinye mmanya ohuru n'ime karama akpukpo ochie, n'ihigwu na karama ochie ahụ ga-agbawa mee ka mmanya ohuru ahụ wufuo. Kama ọ di mma itinye mmanya ohuru n'ime karama akpukpo ohuru, nke ga-ehekwa ha abuo nke oma."

Nwata nwanyi na otutu ndi ozo

¹⁸ Mgbe ọ no na-ekwu okwu, otu onyeisi ulo ekpere biara kpo isiala nye ya, si, "O dibeghi anya nwa m nwanyi nwuru. Otu ọ di, bia ka ị bikwasị ya aka gi. Ọ ga-ebili dikwa ndu ozo."

¹⁹ N'ihigwu nke a, Jisos soro ya gawa. Ndi na-eso uzọ ya sokwara ha.

²⁰ Ma o nwere otu nwanyi onye ahụ na-esighi ike. Nwanyi a anola n'oria a afọ iri na abuo. Ọ bukwa oria oruru obara nke na-adighi akwusi akwusi ka ọ na-aria. Nwanyi a sitere n'azu biaruo ya nso, metu onu uwe ya aka.

²¹ N'ihigwu na o kwulari n'ime obi ya si, "O buru nnoo na m ga-enwe ike metu onu uwe ya aka, a ga-agwo m."

²² Jisos chighariri lee ya anya si ya, "Ada m, nwee obi ike, n'ihigwu na e sitela n'okwukwe gi mee ka ahụ di gi mma." Ahụ dikwara nwanyi ahụ mma site n'oge ahụ.

* 9:13 Hos 6:6

²³ Mgbe Jisọs batara n'ụlọ onyendu ụlọ ekpere ndị Juu ahụ, hụ igwe mmadụ ka ha na-atụ ụzụ na ndị na-egbu oja.

²⁴ Ọ sịrị ha, “**Sinụ ebe a pụọ, nwata nwanyị a anwughị anwụ, kama ọ nọ n'ụra.**” Ma ha chiri ya ọchi.

²⁵ Ma mgbe achụpụsiri igwe mmadụ ahụ, ọ banyere n'ime ụlọ, jide nwata nwanyị ahụ n'aka, o bilie ọtọ.

²⁶ Akụkọ ọrụ ebube a gbasara n'ebe niile n'ala ahụ.

Jisọs agwọọ ndị isi na onye ogbi

²⁷ Mgbe Jisọs si n'ebe ahụ na-apụ, ụmụ nwoke abụọ ndị kpuru isi sooro ya. Ha tikuru ya mkpu na-asị, “Nwa Devid, meere anyị ebere!”

²⁸ Ha sooro ya bata n'ụlọ ebe ọ nọ. Ọ juru ha ajuju sị, “**Unu kwere na m nwere ike ime ka unu hụ ụzọ?**”

Ha zara sị ya, “E, Onyenwe anyị, anyị kweere.”

²⁹ O meturu ha aka n'anya sị ha, “**Ya diri unu di ka okwukwe unu si di.**”

³⁰ Ngwangwa ndị isi ahụ bidoro ihu ụzọ. Jisọs maara ha ọkwa sị ha “**Unu agwakwala onye ọbụla.**”

³¹ Ma ha puru gbasaa akụkọ a ebe niile n'ala ahụ.

³² Mgbe ndị a sitere n'ebe ahụ pụọ, ndị ọzọ butere ya nwoke dara ogbi, onye mmụọ ojọọ bikwa n'ime ya.

³³ Mgbe ọ chupuru mmụọ ojọọ ahụ, onye ogbi ahụ bidoro ikwu okwu. Ibubo nwuru igwe mmadụ nọ n'ebe ahụ. Ha siri, “Anyị ahutubeghi ihe di otu a n'ala Izrel.”

³⁴ Ma ndị Farisii siri, “Ọ bu ekwensu, eze ndi mmụọ ojọọ, na-enye ya ike ichupu mmụọ ojọọ.”

Ndi ọrụ adighi ukwu

³⁵ Jisọs jeghariri n'obodo niile na ogbe niile di n'ebe ahụ, ma ndi ukwu na ndi nta, na-ezi ihe n'ulo ekpere ndi Juu, na-ekwusakwa ozioma nke alaeze ahụ. Ọ na-agwọkwa ọrịa na nrịa nrịa niile di iche iche.

³⁶ Mgbe ọ huru igwe mmadụ niile na-abiakwute ya, omiko ha mere ya, n'ihia na ha bu ndi a na-esogbu. Ndi na-enweghi onye inyeaka. Ndi di ka aturu na-enweghi onye na-azu ha.

³⁷ Mgbe ahụ, ọ siri ndi na-eso ụzọ ya, “**Owuwe ihe ubi hiri nne n'ezie. Ma ndi ọrụ di ole na ole.**”

³⁸ **Ya mere, rionu Onyenwe owuwe ihe ubi ka o zite ndi ọrụ n'owuwe ihe ubi ya.**”

10

Jisọs ezipu ndi ozi iri na abuo

¹ Jisọs kporo ndi na-eso ụzọ ya iri na abuo nye ha ikike ichupu mmụọ na-adighi ọcha, na igwo nrịa nrịa na ọrịa niile di iche iche.

² Nke a bu aha ndi ozi iri na abuo ahụ:

Saimon (onye a na-akpokwa Pita) na Andru nwanne Saimon;
Jemis nwa Zebedi, na Jon nwanne ya.

³ Filip na Batalomi;
Tomos na Matiu onye ọna utu;
Jemis nwa Alfios, na Tadios.

⁴ Saimon onye a na-akpọ Zilot* na Judas Iskariot, onye raara ya nye n'aka ndi gburu ya.

⁵ Ndi ikom iri na abuo ndi a ka Jisos nyere ikike zipu. Maara ha okwa si ha: "Unu agala n'ebe ndi mba ozọ, maobu n'ebe ndi Sameria no.

⁶ Kama jekwurunu umu Izrel, ndi bu aturu furu efu.

⁷ Mgbe unu na-aga, na-ekwusaaranu ha si, 'alaeze eluigwe a dila nso.'

⁸ Gwoonu ndi oria, kpoteenu ndi nwuru anwu, meenu ka ahụ ndi ekpenta di ocha,†chupukwanu mmuo ojo. N'efu ka unu natara. Ya mere, nyenu n'efu.

⁹ "Mgbe unu na-aga, unu anatala olaocha maobu olaedo, maobu ola obula tinye n'ime belit unu.

¹⁰ Unu ejikwala akpa maka njem unu, maobu uwe abuo, maobu akpukpokuwu, maobu mkpanaka. N'ihi na onye oru kwesiri ihe e ji azu ya.

¹¹ Ma obodo obula maobu ogbe obula unu bara n'ime ya, chonu ufodu ndi kwesiri nsopuru bi n'obodo ahụ. Nogidekwanu n'ulo ha ruo mgbe unu ga-ahapu obodo ahụ.

¹² Mgbe unu na-abanye n'ulo ahụ, keleenu ndi bi na ya si, udo diri unu.

¹³ O buru na ndi no n'ulo ahụ anabata unu, meenu ka udo unu biakwasị n'ulo ahụ. O burukwanu na ha anabataghi unu, ka udo unu loghachikwute unu.

¹⁴ O buru na onye obula anabataghi unu, maobu ju inuru okwu unu, mgbe unu na-ahapu ulo ahụ maobu obodo ahụ kuchapunu aja di n'ukwu unu.

¹⁵ N'ezikwu, o ga-adiri obodo ahụ njo n'ubochi ikpe karia obodo Sodom na Gomora.

Mkpagbu nke oge di n'ihu

¹⁶ "Ana m ezipu unu di ka aturu n'etiti agu. Ya mere, nweenu uche dika agwo. Burunu ndi a na-apughi ita uta dika nduru.

¹⁷ Kpachapunu anya. N'ihi na a ga-enyefe unu n'aka nzuko ndi ulo ikpe, piaakwa unu ihe n'ulo ekpere ha.

¹⁸ A ga-ekpe unu ikpe n'ihu ndi na-achị achị na n'ihu ndi eze n'ihu m. Ma nke a ga-enye unu ohere igwa ha ihe banyere m. E, nke a ga-enye unu ohere igba ama banyere m nye ndi mba ozọ.

¹⁹ Mgbe ha jidere unu na-ekpe unu ikpe, unu echegbula onwe unu banyere ihe unu ga-ekwu, maobu otu unu ga-esi kwuo ya. N'ihi na a g-eme ka unu mata ihe unu ga-ekwu n'oge ahụ.

²⁰ N'ihi na o bughị unu ga-ekwu n'onwe unu. Kama Mmuo nke Nna unu bi n'eluigwe ga-esite n'onu unu kwuo okwu.

²¹ "Nwanne ga-arara nwanne ya nye ka e gbuo ya, nna ga-ararakwa nwa ya nye. Umu ga-ebili megide ndi muru ha mee ka e gbuo ha.

²² Mmadu niile ga-akpo unu asi n'ihu m. Ma onye ga-eguzosi ike ruo ogwugwu ka a ga-azoputa.

²³ Mgbe obula ndi mmadu sogburu unu n'otu obodo gbalaganu n'obodo ozọ. N'ezie, asi m unu, unu agaghi agazucha obodo niile nke Izrel tupu Nwa nke Mmadu aloghachi.

²⁴ "Nwata akwukwo adighi akari onye nkuzi ya. Ohu adighi akarikwa nna ya ukwu.

* **10:4** Onye so n'otu ndi Juu choro iji ike kwatuo ochichi ndi Rom. † **10:8** N'akwukwo nsọ, ekpenta bu aha gunyere otutu oria na-emetuta anu ahụ.

25 O zuorela onye na-eso ụzọ onye nkuzi ka ọ dị ka onye nkuzi ya, na ohu ahụ ka ọ dị ka onyenwe ya. Ọ bụrụ na a kpọrọ nna nwe ụlọ Belzebub, a ga-esi añaá ghara ịkpọ ndị ezinaụlọ ya ihe karịrị nke a?

Onye e kwesiri itụ egwu

26 “Ya mere unu atụla ha egwu. O nweghị ihe ọbụla e kpuchiri ekpuchi nke a na-agaghị ekpughe, maọbụ ihe e zoro ezo nke a na-agaghị eme ka ọ pụta ihè.

27 Ihe m na-agwa unu ugbo a na nzuzo, kọsaanụ ya mgbe chi boro. Ihe m ji nwayoọ mee ka ọ baa unu na ntị, nọdunụ n’elu ụlọ kwusaa ya.

28 Unu atụla egwu ndị puru igbu naanị anụ ahụ unu, ma ha enweghị ike ime tụ mkpuruobi unu aka. Kama onye unu ga-atụ egwu bụ Onye ahụ nwere ike imebi anụ ahụ unu na mkpuruobi, túbakwa ha n’okụ ala mmụọ.

29 Ọ bughị otu kobo ka a na-ere umụ nza abụọ? Ma otu n’ime ha agaghị ada n’ala ma ọ bụrụ na Nna unu bi n’eluigwe amaghị.

30 Ọ bụladị agiri isi dị n’isi unu ka a maara ọnuogugụ ha.

31 Ya mere, unu atụla egwu. Unu dị oke ọnu karịa ọtutụ umụ nza.

32 “Ya mere, onye ọbụla kwuputara m n’ihu umụ mmadụ, ka mụ onwe m ga-ekwuputa n’ihu Nna m bi n’eluigwe.

33 Ma onye ọbụla na-agonari m n’ihu ndị mmadụ, mụ onwe m ga-agonarikwa ya n’ihu Nna m bi n’eluigwe.

34 “Unu echekwala na m b́ara iweta udo n’ụwa. Abiaghị m iweta udo, kama ọ bụ iwebata mma agha.

35 Abiara m ime,

“Ka nwoke megide nna ya,
ka nwa nwanyị megide nne ya,
ka nwunye nwa megide nne di ya,

36 ndị iro mmadụ ga-abụ ndị ezinaụlọ ya.”[‡]

37 “Ọ bụrụ na ị hụrụ nne gị maọbụ nna gị n’anya karịa m, i kwesighị ịbụ onye nke m. Ọ bụrụ na ị hụrụ nwa gị nwoke, maọbụ nwa gị nwanyị n’anya karịa m, i kwesighị ịbụ onye nke m.

38 Onye ọbụla na-eburughị obe ya soro m, ekwesighị ị bụ onye nke m.

39 Onye ọbụla chọtara ndụ ya ga-etufu ya, ma onye ọbụla tufuru ndụ ya maka m, ga-achọtakwa ya.

40 “Ndị niile nabatara unu na-anabata m. Mgbe ha nabatara m, ọ bụkwa Onye ahụ zitere m ka ha na-anabata.

41 Ọ bụrụ na unu anabata onye amụma n’ihi na ọ bụ onye amụma, unu na onye amụma ahụ ga-enwekọ otu ụgwọ ọrụ. Ọ bụrụkwa na unu anabata onye ezi omume n’ihi ezi omume ya, unu ga-esorokwa ya nata ụgwọ ọrụ nke onye ezi omume.

42 Ọ bụrụ na onye ọbụla ekunye otu n’ime ndị a na-eso ụzọ m mmiri oyi ka ọ nọ, n’ihi na ọ bụ onye na-eso ụzọ m, n’ezie, asị m unu, ọ ghaghị ịnata ụgwọ ọrụ ya.”

11

Ozi Jọn ziri ka e zie Jisọs

1 Mgbe Jisọs nyesiri ndị na-eso ụzọ ya ndumọdụ ndị a, ọ hapuru ebe ahụ puo. Bido na-ejeghari n’obodo di iche iche na-ezisa ozioma.

2 Jọn omee baptizim nokwa n’ulo mkporo n’oge ahụ. Mgbe ọ nuru akuko ọrụ ebube niile nke Kraist na-arụ, o zipuru ndị na-eso ụzọ ya.

‡ 10:36 Mai 7:6

³ Ọ gwara ha ka ha jụọ ya ajujụ si, “Ọ bụ gị bụ onye ahụ anyị na-ele anya ọbibiya ya, ka ọ bụ onye ọzọ?”

⁴ Jisọs zara ha si, “Laghachinụ azụ gwa Jọn banyere ihe unu nụrụ na ihe anya unu hụrụ.

⁵ Gwanụ ya na a na-eme ka ndị isì hụ ụzọ, ka ndị ngwuro gaa ije. A na-emekwa ka ahụ ndị ekpenta dị ọcha.* Ndi ogbi na-anụ ihe, na-ekwu okwu. Ndi nwuru anwu ka a na-akpote. Gwakwanụ ya ihe banyere ozioma a na-ezisara ndi ogbenye.

⁶ Ziekwanụ ya ozi a, na ngozi na-adiri onye ahụ na-enweghi ihe mkpasu iwe n'ihu m.”

⁷ Mgbe ndi ahụ Jọn zitere lara, Jisọs bidoro igwa igwe mmadu nọ n'ebe ahụ okwu banyere Jọn. Ọ juru ha ajujụ si, “Mgbe unu gara n'ozara ihu Jọn, gini ka unu lere anya na unu ga-ahụ? Ọ bụ ahia achara nke ikuku na-ebughari?”

⁸ Ma ọ bughị otu a, gini ka unu puru iga ihu? Ọ bụ nwoke yi uwe mara mma? Ma lee ndi na-eyi uwe di oke onuahia na-anọ n'ulo eze.

⁹ Ma gini ka unu lere anya na unu ga-ahụ? Ọ bụ onye amuma? E, asi m unu, ọ bụ onye kari onye amuma.

¹⁰ Onye bụ onye ahụ e dere ihe banyere ya n'akwukwo nsọ si,
“Lee, aga m ezipu onyeozu m n'ihu gi,
onye ga-edozi uzọ gi n'ihu gi.†

¹¹ N'ezie, ọ dighi nwoke obula n'etiti ndi nwanyi muru di ukwu kari Jọn omee baptizim. Ma onye dikarisiri nta n'alaeze eluigwe di ukwu kari ya.

¹² Site n'ubochi ndi ahụ Jọn omee baptizim malitere oru ya ruo ugbo a, ihe banyere alaeze eluigwe na-agabiga ihe ike. Otu a kwa ndi di ike na-abagidekwa ya.

¹³ N'ihu na tupu Jọn abia, iwu na ndi amuma niile buru amuma banyere alaeze a.

¹⁴ Ọ burukwa na unu jikeere inabata ya, ọ bụ ya bụ Ilaija ahụ, nke na a ga ibia.

¹⁵ Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.

¹⁶ “Gini ka m ga-eji tonyere ndi bi n'ogbo a? Gini ka ha yiri? Ha di ka umuntakiri na-egwuri egwu n'ama, ndi na-asi ibe ha,

¹⁷ “Anyi gburu unu oja,
ma unu ekweghi ete egwu.

Anyi buuru unu abu ikwa ozu,
ma unu akwaghi akwa.’

¹⁸ Jọn biara na-erighi achicha maobu ihe onunu. Ha siri, ‘Mmuo ojoo bi n'ime ya.’

¹⁹ Ma Nwa nke Mmadu biara na-eri ihe oriri, na-anukwa ihe onunu. Ha si, ‘Lee, onye oke oriri na onye oke anumanu abiala, enyi ndi ona utu na ndi mmehie.’ Ma amamihe na-esite n'oru ya gosiri na ihe o mere di mma.”

Abumonu nye obodo ndi na-ekwenyeghi

²⁰ Mgbe ahụ ọ bidoro ibu obodo niile ebe ọ ruru otutu oru ebube onu, n'ihu na obodo ndi a echegharighi.

²¹ “Ahuhu ga-adiri gi Korazin. Ahuhu ga-adikwara gi Betsaida. N'ihu na a si na ọ bụ n'ime Taja na Saidon ka a ruru oru ebube niile a ruru n'ime

* **11:5** Orija a bu ekpenta, a bughu ka anyi si mara ya n'ala anyi, kama ọ bụ aha ndi Griik ji mara orija niile di iche iche nke na-emetuta akpukpo ahụ. † **11:10** Mal 3:1

unu, ha gaara echeghari ma gosikwa ncheghari ha site n'iyi uwe mkpe na ikpokwasị onwe ha ntu n'isi.

²² N'ezie asị m unu na ọ ga-adiri unu njo n'ubochi ikpe ahụ karịa obodo Taia na Saidon.

²³ Ma gi Kapanom bu obodo a na-asopuru, a ga-ebuli gi elu ruo eluigwe? Mba, i ga-aridaru oku ala mmuo. N'ih na a si na a ruru oru ebube m ruru n'ime gi n'obodo Sodom, a garaghi ala ya n'iyi. O gaara adiri ruo taa.

²⁴ N'ezie asị m unu, o ga-adiri unu njo n'ubochi ikpe ahụ karịa obodo Sodom."

Izuike nye ndi ike gwuru

²⁵ N'oge ahụ, Jisos kwuru si, "Nna, Onyenwe eluigwe na uwa, ana m ekele gi, n'ih na i zonariri ndi okachamara eziokwu ahụ, ma kpughee ya nye umuntakiri.

²⁶ E, Nna m, o toro gi utu ime ya n'uzo di otu a.

²⁷ "Nna m enyefeela m ihe niile n'aka. O dighi onye maara Okpara ahụ ma o bughị Nna ya. O dikwaghi onye maara Nna karịa Okpara ahụ na ndi Okpara ahụ kwadoro igosi Nna ya.

²⁸ "Biakwutenu m unu niile ndi na-adogbu onwe unu n'oru, ndi e bokwasiri ibu di aru. Aga m enyekwa unu izuike.

²⁹ Nyaranu yoku nke m n'olu unu, mutakwanu ihe site n'aka m. N'ih na adi m nwayoo, burukwa onye di umeala n'obi. Unu ga-achotakwara mkpuruobi unu izuike.

³⁰ N'ih na yoku m di mfe, ibu m adighikwa aru."

12

Jisos bu Onyenwe ubochi izuike

¹ N'oge ahụ, Jisos sitere n'ubi a kuru oka na-agafe n'ubochi izuike. Ma ebe aguu na-agu ndi na-eso uzu ya, ha malitere igho ogbe oka, na ita mkpuru ya.

² Mgbe ndi Farisii huru nke a, ha siri ya, "Lee, ndi na-eso uzu gi na-eme ihe na-ezighi ezi ime n'ubochi izuike!"

³ Ma o zara ha si, "O bu na unu agutaghi ihe Devid na ndi ya na ha soo mere mgbe aguu na-agu ha?"

⁴ Otu o si banye n'ulo Chineke, ya na ndi so ya, rie achicha a na-eche n'ihu Chineke, nke na-ezighi ezi n'iwu ka ha rie, kama o diri naani ndi nchaja iri ya.

⁵ Ka o bu na unu agutabeghi ebe e dere ya n'ime akwukwo iwu Mosis na ndi nchaja na-emeru ubochi izuike n'ulonso ukwu ahụ, ma o dighi onye na-ata ha uta?

⁶ Ma ana m agwa unu na onye di ukwu karịa ulonso ukwu no n'ebe a.

⁷ O buru na unu ghotara ihe akwukwo nsu na-ekwu mgbe o na-asị, 'Ana m acho ebere, o bughị aja.*'Unu agaraghi ama ndi ikpe na-amaghi ikpe.

⁸ N'ih na Nwa nke Mmadu bu Onyenwe ubochi izuike."

⁹ O sitere n'ebe ahụ puo banye n'ulo nzuko ha.

¹⁰ N'ebe a ka o huru otu nwoke aka ya kponwuru akponwu. Ndi no n'ebe ahụ juru ya ajuju si, "O ziri ezi n'iwu igwo mmadu n'ubochi izuike?"†

‡ 11:25 Maobu, ana m eto gi § 11:29 Maobu, iyagba * 12:7 Hos 6:6 † 12:10 Maobu, ubochi ofufe ndi Juu

11 Ma ọ zara ha si, “Ọ buru na otu onye n’ime unu nwere otu aturu danyere n’ime olulu n’ubochi izuike gini ka ọ ga-eme? Ọ ga-ahapu ya n’ebe ahụ? Ọ gaghị ejide ya doputa ya?”

12 Mmadu ọ dighi mkpa karịa aturu? Ya mere, o ziri ezi n’iwu bu iru oru oma n’ubochi izuike.”

13 Mgbe ahụ ọ siri nwoke ahụ, “Setipu aka gi.” Nwoke ahụ setipuru aka ya. Aka ahụ dikwara ya mma di ka aka nke ozọ.

14 N’ihi nke a ndi Farisii sitere n’ebe ahụ puo, ga gbaa izu otu ha ga-esi gbuo ya.

Onye Chineke hoputara

15 Ma ebe Jisos maara ihe ha na-ezube ime, o sitere n’ebe ahụ puo. Ma otutu ndi mmadu sooro ya. Ọ gwokwara ha nri nri ha niile.

16 Ma o nyere ha iwu ka ha hapu igwa ndi ozọ onye ọ bu.

17 Nke a bu ka emezuo okwu ahụ Aizaya onye amuma kwuru,

18 “Onye a bu onye na-ejere m ozi, onye m hoputara.

Onye m hukwara n’anya. O bukwa onye ihe ya na-atọ m uto.

Aga m etinye Mmuo m n’ime ya.

Ọ ga-eme ka ikpe ziri ezi rute mba niile aka.

19 Ọ gaghị ese okwu, ọ gaghị etisikwa mkpu ike.

Ọ nweghi onye ga-anu olu okwu ya n’ezi.

20 Ọ gaghị agbaji ahia riidi azoia n’ala,

maobu menyuo ogho oriona na-enwu ntakiri ntakiri,

tutu ruo mgbe ọ ga-eme ka ikpe ziri ezi merie.

21 Ọ bukwa n’aha ya ka mba niile di n’uwa ga-atukwasi olileanya ha.”‡

Jisos na ekwensu

22 Emesia, ha kpotaara ya otu nwoke kpuru isi ma daakwa ogbi. Ọ bukwa onye mmuo ojo na-esogbu. Ọ gworo ya, mee ka nwoke ahụ hu uzo, bidokwa ikwu okwu.

23 Ihe a juru igwe mmadu no n’ebe ahụ anya. N’ihi ya, ha kwuru si, “Nwoke a, ọ ga-abu Nwa Devid?”§

24 Mgbe ndi Farisii nuru nke a, ha siri, “Nwoke a chupuru mmuo ojo a n’ihi na Belzebub, eze ndi mmuo ojo, nyere ya ike ichupu ya.”

25 Ma ebe ọ matara ihe ha na-eche n’obi ha. Ọ gwara ha okwu si, “Alaeze obula kewara megide onwe ya ga-ada. Obodo o bu maobu ezinaulo obula kewara megide onwe ya agaghị eguzo.

26 Ọ buru na ekwensu achupu ekwensu, o kewala megide onwe ya. Oleekwanu otu alaeze ya ga-esi guzo.

27 Di ka unu kwuru, ọ buru na m na-achupu mmuo ojo site n’ike Belzebub, ọ bu n’ike onye ka umu unu ndi ikom na-achupu ha? Ya mere, ọ bu umu unu ga-ekpe unu ikpe n’ihi okwu a unu kwuru.

28 Ma ọ buru na m na-esite n’ike Mmuo nke Chineke na-achupu mmuo ojo, matakwanu na alaeze Chineke abiala n’etiti unu.

29 “Ọ dighi mmadu obula puru ibanye n’ulo nwoke di ike kwakoro ngwongwo niile di n’ulo ahụ. Ma o nwere ike ime nke a ma ọ buru na ọ ga-eburu uzo kee nwoke ahụ agbu? Mgbe o kesiri ya agbu, o nwere ike ibanye kwakotaa ngwongwo niile di n’ulo nwoke ahụ.

30 “Onye obula na-adinyeghiri m na-emegide m. Onye ọ bulakwa na-adighi eso m ekpokota, na-ekposa ekposa.

‡ 12:21 Aiz 42:1-4 § 12:23 Onye nzoputa ahụ.

31 Ya mere, ana m agwa unu si, na a ga-agbaghara mmehie na nkwulu niile. Ma agaghị agbaghara nkwulu ekwuluru Mmụọ Nso.

32 Onye ọbụla nke ga-ekwu okwu megide Nwa nke Mmadụ, a ga-agbaghara ya, ma onye ọbụla na-ekwu megide Mmụọ Nso, agaghị agbaghara ya, n'ogbo a maobu n'ogbo nke na-abia.

Osisi na mkpuru ya

33 “Ọ buru na e mee ka osisi too nke oma, ọ ga-amita mkpuru oma, ma ọ buru na o toghị nke oma, ọ ga-amita mkpuru ojoo. N’ihi na a na-amata osisi ọbụla site na mkpuru ya.

34 Umụ ajuala, olee otu unu ga-esi kwuo okwu di mma, ebe obi unu di njo? N’ihi na ihe mmadu kwuru bu ihe si ya n’obi puta.

35 Ezi mmadu na-esi n’ezi aku ya weputa ihe di mma, ma ajo mmadu na-esitekwa n’ajo aku ya weputa ajoo ihe.

36 Ma ana m agwa unu si, n’ubochi ikpe ahụ, onye ọbụla ga-aza ajuju, banyere okwu niile na-enweghi isi o kwuru.

37 N’ihi na ọ bu site n’okwu onu gi ka i ga-abu onye ikpe mara, sitekwa n’okwu onu gi ka i ga-abu onye ikpe na-amaghi.”

Ihe iribama Jona

38 Mgbe ahụ, ufodu ndi ozizi iwu na ndi Farisii gwara Jisos si ya, “Onye nkuzi, anyi chorọ ka i gosi anyi ihe iribama.”

39 Ma ọ zara si ha, “Ọ bu naani ajo ogbo nke na-enweghi okwukwe ga-achokwa ka e gosi ha ihe iribama. Ma ọ dikwaghi ihe iribama ozo a ga-egosi unu karia ihe iribama Jona onye amuma.

40 N’ihi na di ka Jona noro ubochi ato, ehie na abali n’afọ azu di ukwu, otu a ka Nwa nke Mmadu ga-esi nookwa ubochi ato, ehie na abali n’obi nke ala.

41 Ndi ikom Ninive ga-eso ogbo a bilie n’ubochi ikpe maa ya ikpe. N’ihi na ha cheghariri mgbe ha nuru nkwusa Jona. Ma lee onye kariri Jona ukwu no n’ebe a.

42 N’ubochi ikpe ahụ kwa, eze nwanyi nke Ndida* ga-eso ogbo a bilie boo ya ebubo. Ọ ga-amakwa unu ikpe. N’ihi na o siri n’ebe di uwa soturu bia nuru okwu amamihe Solomon. Ma ugbu a onye ahụ di ukwu karia Solomon no n’ebe a, ma unu juru i kwere na ya.

Nloghachi nke mmuọ ojoo

43 “Mgbe mmuọ na-adighi ocha si n’ime mmadu puo, ọ na-agabiga n’ozara ebe mmiri na-adighi icho ebe izuike, ma ọ naghi achota ya.

44 Mgbe ahụ, ọ na-asị, ‘Aga m alaghachi n’ulo m, ebe m si puta.’ Mgbe ọ loghachiri, ọ na-achoputa na a zachara ulo ahụ dozie ya, ọ dikwaghi onye bichiri n’ime ya.

45 Mgbe ahụ, ọ na-apu gaa chota mmuọ asaa ozo, ndi di njo karia ya onwe ya. Ha niile na-abata bia biri n’ime onye ahụ. Mee ka onodu ya di njo karia ka ọ di na mbu. Otu a ka ọ ga-adiri ndi bi n’ogbo a joro njo.”

Nne Jisos na umunne ya

46 Mgbe ọ no na-agwa igwe mmadu ahụ okwu, nne ya na umunne ya biara guzoro n’ezi na-eche ka ha gwa ya okwu.

47 Otu onye n’ime igwe mmadu ahụ gwara ya okwu si, “Lee, nne gi na umunne gi ndi nwoke na-achọ ihu gi n’ezi. Ha chorọ igwa gi okwu.”

* 12:42 Maobu, Sheba

⁴⁸ Ma ọ zara onye ahụ gwara ya okwu si, “Onye bụ nne m? Olee ndị bụ ụmụnne m ndị nwoke?”

⁴⁹ Ọ tụtụ ndị na-eso ụzọ ya aka, si, “Lee, ndị a bụ nne m na ụmụnne m ndị nwoke.

⁵⁰ N’ihi na onye ọbụla na-eme ihe Nna m bi n’eluigwe chọrọ, bụ nwanne m nwoke, na nwanne m nwanyị, nakwa nne m.”

13

Ilu banyere ọgha mkpuru

¹ N’otu ụbọchị ahụ, Jisọs hapuru ụlọ ahụ gaa n’ọnu mmiri ebe ọ nọdurụ ala.

² Igwe mmadu dị ukwuu bjakwutere ya, nke mere ka ọ baa n’ime ụgbọ mmiri. N’ime ya ka ọ nọ na-ezi ndị mmadu nọ n’ọnu mmiri ahụ na-ege ya ntị ihe.

³ O ji ilu gwa ha ọtụtụ ihe. Ọ gwara ha si, “O nwere otu onye ọrụ ubi gara ikụ mkpuru n’ubi ya.

⁴ Mgbe ọ na-agma mkpuru ndị a, ụfọdu n’ime ha dara n’akụkụ ụzọ ebe ụmụ nnunụ bịaara tūrjia ha loo.

⁵ Ma ụfọdu n’ime ha dara n’ala dị nkume nkume. Ọ dighị anya ha puputara, too, n’ihi na aja dị n’ebe ahụ emighị emi.

⁶ Ma mgbe anwụ mụkwasiri ha, ha chanwuru, kponwuọ, n’ihi na mgborogwu ha emikpughị emikpu n’ime ala.

⁷ Mkpuru ụfọdu danyere n’etiti ogwu, ogwu ahụ toputara kpagbuo ha.

⁸ Ma ụfọdu mkpuru dara n’ezi ala, mjakwa ọtụtụ mkpuru. Ụfọdu miri mkpuru iri atọ, ụfọdu iri isii, ụfọdu kwa otu nari.

⁹ Onye ọbụla nwere ntị inụ ihe, ya nuru.”

¹⁰ Emesia, ndị na-eso ụzọ ya bjakwutere ya jụọ ya si, “Gini mere i ji na-agwa ndị a okwu n’ilu?”

¹¹ Ọ zaghachiri, “N’ihi na ọ bụ unu ka e nyere imata ihe omimi niile nke alaeze eluigwe. Emeghị ka ndị ọzọ ghotā ya.

¹² Onye ahụ nwere ihe ka a ga-enyekwa ọzọ, ka o nwee kariā. Ma onye na-enweghị ihe ọbụla ka a ga-anapụ ọ buladi ihe o nwere.

¹³ Nke a bụ ihe mere m ji agwa ha okwu n’ilu:

“N’ihi na ha na-ele anya, ma ha adighị ahụ ụzọ,
ha na-ege ntị, ma ha adighị anụ ihe maobu aghota ya.

¹⁴ Nke a bukwa imezu amuma ahụ Aizaya buru si,
“Unu ga na-anu, nukwa, ma unu agaghị aghota ihe ọbụla.

Unu ga na-ele anya, hukwa, ma unu agaghị ahụ ihe ọbụla.

¹⁵ N’ihi na obi ndị nke a a maala abuba, dikwa arọ,
ha adighị ejikwa ntị ha anụ ihe,

ha mechikwara anya ha ka ha ghara ihu ụzọ.

Ma ọ bughị otu a ha nwere ike iji anya ha hụ ụzọ,
jirikwa ntị ha nụ ihe,

sitekwa n’obi ha nwe nghota

ma chigharia bjakwute m, ka m gwọọ ha.*

¹⁶ Ma ngozi na-adiri anya unu, n’ihi na ha na-ahụ ụzọ, na ntị unu n’ihi na ha na-anukwa ihe.

¹⁷ N’ezie agwa m unu, ọtụtụ ndị amuma na ndị ezi omume ka ọ gurū agū ihu ihe unu na-ahụ, ma ha ahughị ya, na inụ ihe unu na-anu, ma ha anughị ya.

* 13:15 Aiz 6:9,10

Jisọs akọwaa ilu ogha mkpuru

18 “Ugbu nurunu nkowa ilu ogha mkpuru ahụ.

19 Mgbe onye obula nuru ozioma nke alaeze ahụ, ma o ghotaghị ya, ajọ onye ahụ na-abia napu ya ihe ahụ akuru n’obi ya. Nke a bu mkpuru ahụ nke dara n’okporozo.

20 Mkpuru nke dara n’ala nkume nochiri anya obi mmadu onye nuru ozioma ahụ, jirikwa oke onu nabata ya.

21 Ma ebe ha na-enweghi mgborogwu n’ime ha. Ha na-anọ nwa oge nta. Mgbe nsogbu maobu mkpagbu biara n’ihi okwu ahụ, ngwangwa ha na-adachapu.

22 Mkpuru nke dara n’ala ahụ ogwu ogwu di nochiri anya obi mmadu onye nuru ozioma ahụ, ma ochicho nke uwa a, ya na itinye obi n’aku nke uwa a, kpagidere okwu di n’ime ya, mee ka o ghara imi mkpuru.

23 Ma mkpuru dara n’ala oma ahụ nochiri anya obi mmadu onye gere nti n’oziooma ahụ, ghotakwa ya. O na-amita mkpuru di nari, maobu iri isii, maobu iri ato kariya ihe akunyere n’ime ya.”

Ilu mkpuru na-epu ahijia

24 O turu ha ilu ozo si, “Alaeze eluigwe di ka mmadu obula nke kuru ezi mkpuru†n’ubi ya.

25 Ma n’otu abali, mgbe onye obula no n’ura, onye iro gara n’ubi ahụ kuọ mkpuru na-epu ahijia n’etiti ezi mkpuru oka wiiti ahụ o kuru ma laa.

26 Mgbe mkpuru oka wiiti ndi ahụ puputara, meputa isi oka, ahijia ahụ bidokwara ito.

27 “Ndi oru onye nwe ubi ahụ biara si ya, ‘Nna anyi ukwu, o bughị ezi mkpuru oka ka i kuru n’ubi gi? Ebeekwanu ka ahijia ndi a si bia?’

28 “Onye oru ubi ahụ zara ha si, ‘O bu onye iro m kuru ahijia ndi a.’

“Ndi oru ya juru ya si, ‘I chorọ ka anyi gaa foputasia ha?’

29 “Ma onye oru ubi ahụ siru ha, ‘O dighi, n’ihi na mgbe unu na-achọ ihopu ahijia ndi ahụ, unu nwere ike site na-amaghị ama hopu ezi mkpuru oka wiiti.

30 Hapunu oka ahụ ka ha na ahijia ndi ahụ na-etokota, tutu ruo mgbe a ga-ewe ihe ubi. N’oge ahụ aga m enye ndi owuwe ihe ubi iwu si, burunu uzọ chikotasia ahijia ndi a niile, kee ha n’ukwu n’ukwu, kpoo ha oku. Ma kpokotanu oka wiiti ndi a tnye ha n’oba m.’ ”

Ilu banyere mkpuru mostadi

31 O tukwara ilu ozo si ha, “Alaeze eluigwe di ka mkpuru mostadi nke onye oru ubi kuru n’ubi ya.

32 O bu ezie na o bu mkpuru dikarisiri nta kariya mkpuru ubi niile, ma mgbe mkpuru a toro, o na-adi ukwu kariya ihe niile a kuru n’ubi. O na-aghọ osisi buru ibu, nke umu nnunu na-ezuka ike n’alaka ya.”

Ilu banyere ihe na-eko achicha

33 O turu ha ilu ozo si, “Alaeze eluigwe di ka ihe na-eko achicha, nke nwanyi na-ewere gwakota n’utu oka e ji eme achicha, tutu ruo mgbe ihe iko achicha ahụ mere ka utu oka ahụ niile koo.”

34 Oge niile ka Jisọs na-eji ilu na-agwa ndi mmadu ndi a okwu. O nweghi oge obula o gwara ha okwu hapu iji ilu.

35 O mere nke a ka okwu onye amuma kwuru mezuo, si, “Aga m eji ilu kwuo okwu mgbe m na-agwa ha okwu.

† 13:24 Ezi mkpuru bu Ozioma ahụ. ‡ 13:33 Maobu, yist

Aga m agwakwa ha ihe mmadu obula na-amaghi site n'oge e kere uwa."§

Nkwa ilu mkpuru na-epu ahija

³⁶ Emesia, o hapuru igwe mmadu ahụ baa n'ulo. Ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya si ya, "Kowaara anyi ihe ilu ahụ i turu putara, ilu banyere ahija puru n'ubi a kuru oka."

³⁷ Jisos zara ha si, "Nwoke ahụ kuru mkpuru ahụ bu Nwa nke Mmadu.

³⁸ Ubi ahụ a ghanyere mkpuru ndi ahụ bu uwa. Mkpuru nke a kuru n'ubi ahụ nochiri anya umu nke alaeze ahụ. Ahija ahụ puru n'ubi ahụ nochikwara anya umu ajo onye ahụ.

³⁹ Onye iro ahụ gara ku mkpuru puru ahija bu ekwensu. Owuwe ihe ubi nochiri anya ogwugwu oge. Ndi owuwe ihe ubi bukwa ndi mmuo ozi.

⁴⁰ "Di ka e siri foputasia ahija ahụ kpo ha oku, otu a ka o ga-adi mgbe uwa ga-gwu.

⁴¹ Nwa nke Mmadu ga-ecipu ndi mmuo ozi ya ka ha gaa site n'alaeze ya foputasia ihe niile na-eme ka e mee mmehie, na ndi niile na-eme ajo ihe.

⁴² Ha ga-atubakwa ha n'ime oke oku ahụ, ebe ha ga-anọ na-akwa akwa, na-atakwa ikikere eze.

⁴³ Ma ndi niile bu ndi ezi omume ga-enwu di ka anyanwu n'ime alaeze Nna ha. Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.

Ilu banyere aku e zoro n'ala

⁴⁴ "Alaeze eluigwe di ka aku e zoro n'ubi, nke otu nwoke choputara zookwa ya ozo. Nwoke a jiri onu ree ihe niile o nwere, ma gaa zuta ubi ahụ.

Ilu banyere nkume di oke onuahia

⁴⁵ "Ozo, alaeze eluigwe yiri nkume di oke onuahia nke onye na-azu ahia chotara.

⁴⁶ Mgbe o huru nkume a, o ree ihe niile o nwere, were ego ya gaa zuru nkume a di oke onuahia.

Ilu banyere ugbu e ji egbu azu

⁴⁷ "Ozokwa, alaeze eluigwe di ka ugbu e ji egbu azu, nke a wunyere n'ime osimiri, jiri ya jide azu di iche iche.

⁴⁸ Mgbe ugbu a juru, ndi oku azu ahụ na-adoputa ya. Nodu ala hoputasia ndi di mma tnye ha n'ime nkata, ma tufuo ndi na-adighi mma.

⁴⁹ Otu a ka o ga-adi n'ogwugwu oge. Ndi mmuo ozi ga-abia kewapu ndi ojo site n'etiti ndi ezi omume,

⁵⁰ ma tubakwa ha n'ime oke oku ahụ. Ebe ha ga-anọ na-akwa akwa na-atakwa ikikere eze."

⁵¹ O juru ha si, "Unu ghotara ihe ndi a m na-ekwu?"

Ha zara si ya, "E."

⁵² O siri ha, "N'ih i nke a, onye nkuzi nke iwu obula nke e mere ka o buru onye na-eso uzọ alaeze eluigwe, di ka onyenwe ulo nke na-esite n'uloku ya na-eweputa ihe oheru na ihe ochie."

A dighi asopuru onye amuma

⁵³ Mgbe Jisos tusiri ilu ndi a, o si ebe ahụ puo.

⁵⁴ O rutere n'obodo ya, malite izi ha ihe n'ulo ekpere ha, nke a jukwara ha anya. Ha juritara onwe ha ajuru na-asi, "Ebee ka o si nweta amamihe a? Ebee ka o si nweta ike iru oru ebube ndi a niile?"

⁵⁵ Nwoke a, ọ bughị nwa onye kapinta? Ọ bụ na-adighị akpọ nne ya Meri? Jemis, Josef, Saimon na Judas, ha abughị ụmụnne ya ndị ikom?

⁵⁶ Ụmụnne ya ndị inyom niile, ha anoghị n'etiti anyị?*" Olee ebekwa ka nwoke a si nweta ihe ndị a?"

⁵⁷ Iwe were ha n'ebe ọ nọ.

Ma Jisọs gwara ha okwu si ha, **"A na-asọpuru onye amụma n'ebe niile, ma a dighị asọpuru ya n'obodo a mụrụ ya, nakwa n'ezinaulo nke ya."**

⁵⁸ Ya mere, ọ rughị otutu ọrụ ebube n'ebe ahụ, n'ihị na ha enweghị okwukwe n'ime ha.

14

Onwụ Jọn omee baptizim

¹ N'oge a Herod eze na-achị Galili nuru ihe banyere Jisọs.

² Ọ gwara ndị na-ejere ya ozi okwu si ha, "Onye a bukwanu Jọn omee baptizim. O sitela na ndị nwuru anwu bilie dikwa ndu ozo. Ọ bụ ya mere ike iru ọrụ ebube ndị a ji di n'ime ya."

³ N'ihị na, Herod jidere Jọn kee ya agbu tinye ya n'ulo mkporo, n'ihị Herodias nwunye Filip nwanne ya nwoke.

⁴ N'ihị na Jọn gwara ya, "Ọ bughị ihe ziri ezi n'iwu ka i kporo ya."

⁵ Herod chorori igbu ya, ma ọ turu egwu ndi mmadu, n'ihị na ha weere Jọn di ka onye amuma.

⁶ Ma mgbe a na-eme mmemme icheta omumu Herod, ada Herodias tere egwu n'ihu Herod, na n'ihu ndi obia biara n'ubochi ahụ. Obi toro Herod utu nke ukwu.

⁷ Nke a mere o ji nuo iyi kwee nkwa inye ya ihe obula o rioro.

⁸ Ma di ka nne ya si haziere ya, ọ rioro eze Herod si, "Nye m isi Jọn omee baptizim n'efere ugbo a."

⁹ Aririo a wutere eze Herod, ma n'ihị iyi ọ nuru na n'ihị ndi obia ya niile, ọ choghi ila azu n'okwu ya. O nyere iwu ka e meere ya ihe ọ chororo.

¹⁰ O ziri ozi ka e bipu isi Jọn n'ulo mkporo.

¹¹ E tinyere isi ya n'efere bunye nwaagboghohu ahụ. Ọ naara ya bulaara nne ya.

¹² Ndi na-eso uzọ ya biara buru ozu ya gaa lie. Ha gara kororo Jisọs ihe mere.

Jisọs enye puku mmadu ise nri

¹³ Mgbe Jisọs nuru akuko a, ọ banyere n'ugbo mmiri gaa n'ozara, ebe ọ ga-anoduru onwe ya. Ma mgbe igwe mmadu nuru ya, ha si obodo di iche iche sooro ya n'ukwu ala.

¹⁴ Mgbe o sitere n'ugbo mmiri ahụ ridata, ọ huru oke igwe mmadu. O nwere omiko n'ebe ha nọ, gwoo ndi oria n'etiti ha.

¹⁵ N'oge anyasi ubochi ahụ, ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya si ya, "Chi na-achoro iji. Ebe a abukwaghị ebe ndi mmadu bi. O nweghi nri a ga-azuta n'ozara a. Zilaga igwe mmadu ndi a ka ha gaa n'ime obodo zuora onwe ha nri."

¹⁶ Ma Jisọs gwara ha si, **"O dighi mkpa na ha ga-ala. Nyenu ha nri ka ha rie."**

¹⁷ Ha zara ya si, "Ọ bụ naani ogbe achicha ise na azu abuo ka anyi nwere."

¹⁸ Ọ sirị ha, **"Wetaranu m ha n'ebe a."**

* **13:56** Ọ bụ na anyi amakwaghị ụmụnne ya ndi inyom, ndi anyi na ha bi n'ebe a.

19 O gwara igwe mmadu ahụ ka ha nọdụ ala n'ahihia. O weere ogbe achicha ise na azụ abụọ ahụ welie anya ya elu nye Chineke ekele. O nyawara achicha ahụ, nye ha ndị na-eso ụzọ ya, ndị na-eso ụzọ ya nyere ha igwe mmadu ahụ.

20 Onye oḅula riri rijuo afo. Emesia, ndị na-eso ụzọ Jisọs tụtukotara iberibe achicha dara n'ala tụtujuo ha nkata iri na abụọ.

21 Ma ndị riri nri ahụ di puku umu nwoke ise, n'agunyeghi umu nwanyi, na umuntakiri.

Jisọs agaa ije n'elu mmiri

22 Mgbe nke a gasiri, o gwara ndi na-eso ụzọ ya ka ha banye n'ugbo malite igafe ofe ozo nke osimiri ahụ. Ma ya onwe ya noduru maka izilaga ndi mmadu ahụ.

23 Mgbe o zilagasiri igwe mmadu ahụ, o rigooro n'elu ugwu ikpe ekpere, naani ya. Mgbe oge anyasi ruru, naani ya nokwa na-ebe ahụ.

24 Ma n'oge a ugbo mmiri ahụ esitela n'ebe ala di nso gamie n'elu osimiri, ebili mmiri na-ebugharikwa ya, n'ihia na ifufe ahụ na-emegide ya.

25 Ma ihe di ka site n'elekere ato ruo elekere isii nke ututu, Jisọs biakwutere ha, na-aga ije n'elu osimiri.

26 Mgbe ndi na-eso ụzọ ya huru ya ka o na-aga ije n'elu osimiri ahụ, obi loro ha mmiri, ha si, "O bukwanu mmuo o!" Ha tiri mkpu n'ihia egwu.

27 Ma ngwangwa Jisọs siri ha, **"Nweenu obi ike! O bu m; unu atula egwu."**

28 Pita zara ya, "Onyenwe anyi, o buru na o bu gi, si m biakwute gi n'elu mmiri."

29 O siri ya, **"Bia!"**

Pita sitere n'ugbo ahụ puta, bido iga ije n'elu mmiri ijekwuru Jisọs.

30 Ma mgbe o huru oke ebili mmiri ahụ ka o na-amaghari; egwu turu ya. Ma mgbe o malitere imikpu n'ime mmiri ahụ, o tiri mkpu si, "Onyenwe m! Zoputa m!"

31 Na-atufughi oge, Jisọs setipuru aka ya doputa Pita. O siri ya, **"Gi onye okwukwe nta, n'ihia ginị ka i ji nwee obi abuo!"**

32 Ma mgbe ha ribanyere n'ime ugbo ahụ ifufe ahụ kwusikwara.

33 Ndi ahụ no n'ugbo ahụ kporo isiala nye ya si, "N'ezie, i bu Okpara Chineke."

Ogwugwo ndi oria na Genesaret

34 Mgbe ha gafere n'ofe nke ozo, ha biarutere n'ala Genesaret.

35 Mgbe ndi obodo ahụ matara na o bu ya, ha zisara ozi gburugburu obodo niile ahụ, ma dutere ya ndi niile ahụ na-adighi ike.

36 Ha rioro ya ka o kwenye ka ha metu o buladi onu uwe ya aka. Ndi niile meturu ya aka ka a gworo.

15

Omenaala ndi Farisii

1 Mgbe ahụ, ufodu ndi Farisii na ndi ozizi iwu si Jerusalem biakwute Jisọs juru ya ajuju si,

2 "Gini mere ndi na-eso ụzọ gi adighi erube isi n'omenaala ndi okenye? Ha anaghi akwo aka ha tupu ha erie nri."

3 O zara ha si, **"Gini mere unu ji na-ada iwu Chineke n'ihia omenaala unu?"**

4 **N'ihia na Chineke siri, 'Sopuru nne gi na nna gi,'*** na, 'onye oḅula

* 15:4 Opu 20:12; Dit 5:16

kwujorọ nna maọbụ nne ya ka e gbuo ya.†‡

⁵ Ma unu na-asị, ọ buru na onye obula ga-asị nna maọbụ nne ya, ihe obula bu nke i gara erite n'aka m bu 'onyinye diri Chineke.'

⁶ N'ihu ya, ha agaghị eji ya asopuru nna ha maọbụ nne ha. N'uzo di otu a, unu na-eme ka okwu Chineke buru ihe efu n'ihu omenaala unu.

⁷ Ndi ihu abuo! Amuma ahụ Aizaya buru banyere unu bu eziokwu. Mgbe o kwuru si,

⁸ "Ndi a ji egbugbere onu ha na-asopuru m, ma obi ha di anya n'ebe m no.

⁹ Ofufe ha na-efe m bu ihe efu,§
ozizi ha bukwa ihe mmadu nyere n'iwu.'* "

Idi ocha di mkpa

¹⁰ Mgbe ahụ, ọ kpọrọ igwe mmadu ahụ, si ha, "Geenu nti, ghotakwanu.

¹¹ O bughị ihe banyere mmadu n'onu na-emeru ya, kama o bu ihe si n'onu onye ahụ puta na-emeru ya."

¹² Ndi na-eso uzo ya biakwutere ya si, "I makwa na obi adighi ndi Farisii mma n'ihu okwu ahụ i kwuru?"

¹³ Ma o zara si ha, "Osisi obula Nna m nke eluigwe na-ejighi aka ya kuo ka a ga-ehopu.

¹⁴ Ya mere, unu echegbula onwe unu, n'ihu na ha bu ndi ndu kpuru isi. Ma o buru na onye isi eduo onye isi ibe ya ha abuo adaba n'ime olulu."

¹⁵ Pita siri ya, "Kowaara anyi ihe ilu a putara."

¹⁶ O juru ha si, "Unu o ka di ka ndi na-enweghi nghota?"

¹⁷ O bu na unu aghotaghị na ihe obula nke na-aba n'onu na-aga n'ime afo, sikwa n'ebe ahụ a nyupu ya n'ulo nsi?"

¹⁸ Ma ihe si mmadu n'onu puta na-esi ya n'obi aputa. O bu ihe di otu a na-emeru mmadu.

¹⁹ N'ihu na o bu n'ime obi mmadu ka echiche ime ihe ojoo ndi a si aputa: igbu mmadu, ikwa iko niile, ikwa iko nke ndi ikom nwere nwunye na ndi inyom nwere di, na izu ohi, na ama ugha, na nkwulu.

²⁰ Ihe ndi a bu ihe na-emeru mmadu, o bughị ma mmadu kworo aka tupu o rie nri, maobu na o kwoghị."

Okwukwe nwanyi Kena

²¹ Jisos hapuru obodo ahụ gaa n'akuku obodo Taja na Saidon.

²² N'ebe ahụ, otu nwanyi onye Kenan bi n'obodo ahụ biakwutere ya rijo ya si, "Onyenwe m, nwa David, biko meere m ebere. Ada m nwanyi nwere ajo mmuo n'ime ya nke na-esogbu ya oge niile."

²³ Ma o gbara ya nkiti. Emesia ndi na-eso uzo ya biakwutere ya rijo ya si ya, "Chulaa nwanyi a! Lee ka o si eti mkpu na-esoghari anyi!"

²⁴ O zara si, "Ezitere m naani ijekwuru aturu furu efu nke ulo Izrel."

²⁵ Ma o biara daa n'ukwu ya rijo ya si, "Onyenwe m, nyere m aka!"

²⁶ O zara si, "O zighi ezi na a ga-ewere nri umuntakiri tupuru nkita."

²⁷ O zara si, "O bu eziokwu Onyenwe m. Ma a na-ekwekwa ka umu nkita no n'okpuru tebul rie iberibe nri nke na-esi n'elu tebul ha daa n'ala."

²⁸ Jisos zara si ya, "Nwanyi, okwukwe gi di ukwu! Laa, e meelara gi ihe i na-arjo." N'otu oge ahụ a gworo ada ya.

Jisos agwoọ otutu ndi oria

† 15:4 Onye ahụ aghaghị inwu ‡ 15:4 Opu 21:17; Lev 20:9 § 15:9 Ikpọ isiala ha bu ihe efu.

* 15:9 Aiz 29:13

²⁹ Jisọs hapuru ebe ahụ loghachi n'akuku osimiri Galili. O rigooro n'elu ugwu nodu ala.

³⁰ Igwe mmadu di ukwu biakwutere ya. Ha duteere ya ndi ngwuro, na ndi isi, na ndi aka ha na ndi ukwu ha kponwuru akponwu, na ndi ogbi, na otutu ndi ozo. Ha togboro ha n'ukwu ya, o gwokwara ha niile.

³¹ O turu mmadu niile n'anya mgbe ha huru ndi ogbi ka ha bidoro ikwu okwu. Mgbe ha hukwara na a gworo ndi aka ha, na ndi ukwu ha nwuru anwu, o jukwara ha anya ihu na ndi ngwuro gara ije, na ndi isi hukwara uzo. Ha toro Chineke nke Izrel.

Jisọs enye puku mmadu anọ nri

³² Jisọs kporo ndi na-eso uzo ya si ha, **“Ana m emere igwe mmadu ndi a obi ebere, n'ihu na mu na ha anola ubochi ato n'ebe a, ma ha eribeghi nri obula. Agaghi m ezilaga ha na-erighi nri, n'ihu na ha nwere ike ida n'uzo.”**

³³ Ndi na-eso uzo ya siru, **“Ebee ka anyi ga-enweta nri ga-ezuru igwe mmadu ndi a n'ozara a?”**

³⁴ Jisọs juru ha si, **“Ogbe achicha ole ka unu nwere?”**

Ha siru ya, **“Ogbe achicha asaa na azu ole na ole.”**

³⁵ O gwara igwe mmadu ahụ ka ha nodu ala.

³⁶ O weere ogbe achicha asaa na azu ole na ole ahụ kelee Chineke ekele. O nyawasiri ha, nye ndi na-eso uzo ya. Ndi na-eso uzo ya nyekwara igwe mmadu ahụ.

³⁷ Onye obula n'ime ha riri, rijuo afo. Ndi na-eso uzo ya tutukotara iberibe ndi foduru nke juru nkata asaa.

³⁸ Ndi riri nri ahụ di puku umu nwoke anọ, n'agunyeghi ndi nwanyi na umuntakiri.

³⁹ Mgbe o zilagara igwe mmadu ahụ, o banyere n'ugbo mmiri gafee osimiri, biaruo n'obodo Magadan.

16

Aririo ka e gosi ihe iribama

¹ Ndi Farisii na ndi Sadiusii biakwutere Jisọs inwa ya onwunwa. Ha gwara ya si, **“Gosi anyi ihe iribama si n'eluigwe.”**

² O zara ha, **“Mgbe o ruru anyasi unu na-asị, 'Ihu eluigwe ga-adị mma n'ihu na o na-acha uhie uhie.’**

³ **N'ututu unu na-asị, 'Anyi ga-enwe mmiri ozuzo taa n'ihu na ihu eluigwe na-acha uhie uhie ma na-eji oji.' Lee na unu puru ikowa ihu eluigwe, ma unu apughị isite n'ihe iribama ndi a unu na-ahụ anya kowaa ihe oge a anyi no n'ime ya putara.**

⁴ **Ajo ogbo nke juputara n'ikwa iko, nke na-arikwa ihe iribama. O nweghi ihe iribama ozo a ga-egosi ya karia ihe iribama Jona.”** Mgbe ahụ o sitere n'ebe ahụ ha no puo.

Ihe na-eko achicha ndi Farisii

⁵ Mgbe ha gafesiri n'ofe ozo, ndi na-eso uzo ya chetara na ha ejighi achicha obula.

⁶ N'oge ahụ kwa, Jisọs duru ha odu si ha, **“Lezienụ anya, ma na-ezekwa ihe ndi na-eko achicha ndi Farisii na ndi Sadiusii.”**

⁷ Ha malitere na-ekwurita n'etiti onwe ha, na-asị, o bu n'ihu na anyi ewetaghị ogbe achicha obula.

⁸ Ebe ọ bụ na Jisọs matara ihe ha na-eche, ọ sịrị, “Unu ndị okwukwe nta! Gini mere unu ji na-esogbu onwe unu n’ihi na unu enweghi achicha?”

⁹ Olee mgbe unu ga-amata ihe? Ọ bụ na unu echetaghị puku mmadụ ise ahụ m jiri ogbe achicha ise mee ka ha rijuo afọ? Ọ bụ nkata ole ka unu tutujuru?

¹⁰ Unu echetakwaghị na m ji ogbe achicha asaa zụọ puku mmadụ anọ? Iberibe achicha juru nkata ole ka unu tutukotara?

¹¹ Gini mere unu aghotaghị na ọ bughị ihe banyere achicha ka m na-ekwu? Cheenụ onwe unu nche n’ebe ihe na-eko achicha ndị Farisii na ndị Sadusii nọ.”

¹² Mgbe ahụ ka ha ghotara na ihe ọ na-akowara ha abughị ihe banyere ihe na-eko achicha nke a na-ata ata, kama ọ bụ ihe banyere ozizi ndị Farisii na ndị Sadusii.

Ogbugba ama Pita

¹³ Mgbe Jisọs bjaruru obodo a na-akpọ Sizaria Filipai, ọ juru ndị na-eso ụzọ ya ajujụ sị ha, “Onye ka ndị mmadụ na-asị na Nwa nke Mmadụ bụ?”

¹⁴ Ha zara ya sị, “Ufodu na-asị na i bụ Jọn omee baptizim, ufodu na-asị na i bụ Ilaia, ndị ozọ na-asikwa na i bụ Jeremaya, maobu otu n’ime ndị amuma.”

¹⁵ Ọ juru ha sị, “Ma unu onwe unu, ọ bụ onye ka unu na-asị na m bụ?”

¹⁶ Saimon Pita zara sị ya, “I bụ Kraist* ahụ, Okpara Chineke di ndu.”

¹⁷ Jisọs gwara ya sị, “Saimon Pita nwa Jona, i bụ onye a goziri agozi, n’ihi na anụ ahụ na obara ekpugheghị ya nye gi. Kama, ọ bụ Nna m bi n’eluigwe mere ka i mata ya.

¹⁸ Ma mụ onwe m na-agwa gi, na gi onwe gi bụ Pita.†Ọ bụkwa n’elu nkume a ka m ga-ewu ụlọ choochi m. Ike niile nke oku ala mmuọ apughikwa iguzo megide ya.

¹⁹ Aga m enye gi mkpisi igodo alaeze eluigwe. Ihe obula i ga-eke agbu n’elu uwa, ka a ga-ekekwa agbu n’eluigwe. Ihe obula i ga-atopu n’agbu n’uwa, a ga-atopukwa ya n’eluigwe.”

²⁰ Mgbe ahụ, o nyere ndị na-eso ụzọ ya iwu ka ha ghara ime ka onye obula mata na ya bụ Kraist ahụ.

Jisọs ekwuo okwu onwu ya

²¹ Site n’oge ahụ Jisọs malitere ikowara ndị na-eso ụzọ ya, na ya aghaghị iga Jerusalem, ebe ọ ga-ahụ otutu ahuhu di iche iche site n’aka ndi okenye, na ndisi nchujaja, na ndi ozizi iwu. O mere ka ha mata na aghaghị igbu ya, ma n’ubochi nke ato, a ga-eme ka o site n’onwu bilie.

²² Pita duuru ya puo n’otu akuku, nodu n’ebe ahụ baara ya mba sị ya, “Onyenwe m, Chineke ekwela. Ihe ndi a agaghị adakwasị gi!”

²³ Ma o chighariri sị Pita, “Si n’ebe m nọ puo, ekwensu! I bụ ihe mgbochi nye m. N’ihi na ihe i na-eche echiche ya bụ naani echiche mmadụ, ọ bughị uche Chineke.”

²⁴ Mgbe ahụ Jisọs gwara ndi na-eso ụzọ ya sị, “Ọ buru na onye obula achoo ibu onye na-eso ụzọ m, ya buru ụzọ ju onwe ya, buru obe ya, soro m n’azu.

²⁵ N’ihi na onye obula na-eche ndu ya nche ka ọ hapu ifunari ya ga-atufu ya. Ma onye obula tufuru ndu ya n’ihi m, ga-achotakwa ya.

* 16:16 Maobu, Onye nzoputa † 16:18 N’asusu ndi Griik Pita putara Nkume.

26 N'ihì na uru gini ka mmadu nwetara ma o buru na o ritechaa uwa niile n'uru ma tufuo ndu ya? Maobu gini bu ihe ahụ di n'ụwa nke mmadu ga-eji gbanwee ndu ya?

27 N'ihì na Nwa nke Mmadu ga-abia n'ebube nke Nna ya, ya na ndi mmuo ozi ya. Mgbe ahụ ka o ga-ekpe onye obula ikpe di ka oru ya si di.

28 "N'ezie asi m unu, ufodu n'ime ndi guzo n'ebe, agaghị edetu onwu ire, tupu ha ahụ Nwa nke Mmadu ka o na-abia n'alaeze ya."

17

Nnwogha Jisos nwogbara

1 Mgbe ubochi isii gasiri, Jisos kporo Pita, na Jemis na Jon nwanne ya, rigoro n'ugwu di elu ebe naani ha noduru.

2 N'ebe ahụ a gbanwere odidi ya n'ihu ha, ihu ya na-enwupu di ka anyanwu, uwe ya chapukwara di ka ihè.

3 N'otu ntabi anya ahụ, ha huru Mosis na Ilaija ka ha na ya na-ekwurita okwu.

4 Mgbe ahụ Pita siri Jisos, "Onyenwe anyi. O di mma ka anyi niile nodu n'ebe a. O buru na i ga-enye m ike, aga m ewu ulo ikwu ato n'ebe a. Otu n'ime ulo ndi a ga-abu nke gi, otu nke Mosis, nke ozo nke Ilaija."

5 Mgbe o ka kpu okwu n'onu, igwe ojii nke na-enwu enwu kpuchiri ha, olu sitere n'igwe ojii ahụ daa si, "Onye a bu Okpara m, onye m huru n'anya, onye ihe ya di m ezi mma. Geenụ ya nti."

6 Mgbe ndi na-eso uzọ ya nuru olu a, ha dara n'ala n'ihì egwu.

7 Ma Jisos jekwuuru ha metu ha aka si ha, "**Bilienụ, unu atula egwu.**"

8 Mgbe ha lelitere anya ha, o nwekwaghị onye ozo ha huru ma o bughị naani Jisos.

9 Ma mgbe ha si n'elu ugwu ahụ na-aridata, Jisos nyere ha iwu, si, "**Unu agwala onye obula ihe unu huru tutu ruo mgbe Nwa nke Mmadu ga-esi n'onwu bilie.**"

10 Ndi na-eso uzọ ya juru ya si, "Gini mere ndi ozizi iwu ji na-ekwu na Ilaija aghaghị ibu uzọ bia?"

11 O zara si, "**O bu ezie, Ilaija na-abia, o ga-emekwa ka ihe niile di ka o di na mbu.**"

12 Ma Ilaija abialari, ma ndi mmadu amataghị ya. Kama ndi mmadu emeela ya ihe ojoo di iche iche. Otu a kwa ka mu onwe m bu Nwa nke Mmadu ga-esi ahụ ahuhu site n'aka ha."

13 Mgbe ahụ ndi na-eso uzọ ya ghotara na o bu Jon omee baptizim ka o na-ekwu banyere ya.

O gworo nwa akwukwu

14 Mgbe ha biarutere n'ebe igwe mmadu ahụ no, otu nwoke biakwutere ya gbuo ikpere n'ihu ya,

15 ripo ya si, "Onyenwe m, biko, meere nwa m nwoke ebere, n'ihì na akwukwu na-adọ ya. O na-ata oke ahuhu, otutu mgbe o na-adaba n'ime oku maobu n'ime mmiri.

16 Ma ekuteere m ya ndi na-eso uzọ gi ka ha gwoo ya, ma ha enweghi ike ime ka ahụ di ya mma."

17 Jisos zara si, "**Unu ogbo a na-enweghi okwukwe, ndi na-adighi erubekwa isi. Ruo ole mgbe ka mu na unu ga-anọ? Ruo ole mgbe ka m ga-anọ na-anagide ekweghi ekwe unu? Kpotaranu m nwata ahụ n'ebe a.**"

¹⁸ Jisọs baara mmụọ ojọọ ahụ mba, mee ka o si n'ime nwata ahụ pụta. Otu mgbe ahụ, mmụọ ojọọ ahụ pụtara, nwata ahụ bụ onye agwọkwara n'otu oge ahụ.

¹⁹ Mgbe e mesiri, ndi na-eso ụzọ Jisọs biakwutere ya na nzuzo juo ya si, "Gini mere o ji siere anyi ike ichupu mmụọ ojọọ ahụ?"

²⁰ O siri ha, "O bu n'ihia na okwukwe unu nwere esighi ike. N'ezie, agwa m unu, o buru na unu e nwee okwukwe nke di nta ka mkpuru mostaadi, unu nwere ike i si ugwu a, 'Site n'ebe a wezuga onwe gi,' o ga-aputakwa. O dighi ihe unu na-agaghị enwe ike ime."

²¹ Ma mmụọ ojọọ di otu a agaghị apu, ma o bughị naani site n'ikpe ekpere na ibu onu."*

Jisọs ekwuo okwu onwu ya ozo

²² Mgbe ha gbakoro na Galili, Jisọs gwara ha si, "A ga-arara Nwa nke Mmadu nye n'aka ndi mmadu."

²³ Ha ga-egbukwa ya, ma n'ubochi nke ato a ga-eme ka o si n'onwu bilie." Nke a wutere ha nke ukwu.

Itu utu ulonso ukwu

²⁴ Mgbe ha biaruru na Kapanom, ndi na-ana utu n'ihia ulonso biakwutere Pita juo ya si, "Onye ozizi unu o dighi atu utu ulonso?"

²⁵ Pita zara ha si, "E, o na-atu utu."

Mgbe o batara n'ulo, Jisọs buru ụzọ juo ya si, "Gini ka i chere banyere nke a Saimon? O bu n'aka ndi ole ka ndi eze uwa si anakota utu taks? O bu n'aka umu ha, ka o bu n'aka ndi obia?"

²⁶ Ma mgbe Pita zara ya si, "O bu site n'aka ndi obia."

Jisọs siri ya, "O di mma. Iwu ejighi ndi bu umu."

²⁷ Ma otu o di, achoghi m ka anyi mee ka iwe wee ha. Gaa n'osimiri ahụ tunye nko azu gi n'ime ya. Meghe onu azu mbu i ga-egbute. I ga-ahu otu mkpuru ego n'ime onu ya. Were ya nye ha, ka o buru utu nke mu na gi."

18

Onye dikariri ukwu

¹ N'oge ahụ kwa, ndi na-eso ụzọ Jisọs biakwutere ya juo ajuju si, "Olee onye di ukwu kariya ibe ya n'alaeze eluigwe?"

² O kporo otu nwantakiri, onye o mere ka o guzoro n'etiti ha,

³ o siri, "N'ezie, agwa m unu, o buru na unu agbanweghi ma diri ka umuntakiri, unu agaghị aba n'alaeze eluigwe."

⁴ Onye obula wedara onwe ya ala di ka nwantakiri a bu onye dikarisi ukwu n'alaeze eluigwe.

⁵ Onye obula nabatara nwantakiri di otu a n'ihia m, bu onye nabatara m.

Ihe na-eweta ida mba

⁶ "Ma o buru na onye obula n'ime unu emee ka otu n'ime ndi a di nta, bu ndi tukwasiri m obi, jehie n'okwukwe ya, o kaara onye ahụ mma na e kedoro ya nkume igwe nri n'olu, tunye ya n'oke osimiri ka mmiri rie ya."

⁷ Ahuhu ga-adiri uwa n'ihia ihe ndi na-eme ka mmadu jehie. Ihe ndi na-eme ka mmadu daba n'onwunwa aghaghị ibia, ma ahuhu ga-adiri onye ahụ nke o ga-esite n'aka ya bia.

⁸ N'ihia nke a, o buru na aka gi maobu ukwu gi na-eme ka i jehie, gbupu ya tufukwaa ya. O kaara gi mma inwe orusi maobu daa ngwuro baa na

* 17:21 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n'akwukwo Mak 9:29. † 17:24 Didrakma abuo bu onu ego utu ulonso.

ndụ, karià na ì ga-enwe aka abụọ maọbụ ụkwụ abụọ, a tūnye gị n'ọkụ ebigị ebi.

⁹ Ọzọ, ọ bụrụ na anya gị na-eme ka i jehie, ghụpụ ya tufuo. Ọ ga-akara gị mma na i nwere otu anya baa na ndụ, karià inwe anya abụọ, a tūnye gị n'ọkụ ala mmụọ.

Aturū furu efu

¹⁰ “Lezienụ anya ka unu ghara ileda otu n’ime ụmuntakiri ndị a anya. N’ihi na n’eluigwe, ndị mmụọ ozi ha na-anọ n’ihu Nna m mgbe niile.

¹¹ N’ihi na Nwa nke mmadụ b́ara ịzọpụta ndị furu efu.*

¹² “Gini ka unu chere? Ọ bụrụ na ọ dị onye nwere nari aturū, ma otu n’ime ha akpafuo, gini ka ọ ga-eme? Ọ gaghi ahapụ iri aturū itoolu na itoolu fodorū pụọ jegharià n’ugwu na ndịda niile, ichọ aturū ahụ kpafuru akpafu?

¹³ Ọ bụrụkwa na ọ chọta ya, gini ka ọ ga-eme? N’ezie, agwa m unu, ọ ga-anuri oke onụ n’ihi otu aturū a karià iri aturū itoolu na itoolu ndi ọzọ ahụ na-agahieghi ụzọ.

¹⁴ Ya mere, ọ bughị nzube Nna m nke bi n’eluigwe ka otu n’ime ụmuntan ndi a ala n’iyi.

Mmehie nke nwanne

¹⁵ “Ọ bụrụ na nwanna gị emehie megide gị, jekwuru ya ebe naani gị na ya nọ, tuọ ya mmehie n’anya. Ọ bụrụ na o gee gị ntị, i ritela nwanna gị n’uru.

¹⁶ Ma ọ bụrụ na o geghi gị ntị, kpọrọ otu onye maọbụ mmadụ abụọ ọzọ laghachi azụ n’ebe ọ nọ, ‘ka okwu ọbula ekwuru bụrụ nke mmadụ abụọ maọbụ atọ ga-agba akaebe banyere ya.’†

¹⁷ Ọ bụrụ na o geghi ha ntị, gwa ndi chọochi, ma ọ bụrụ na o geghi kwa ọ buladi ndi chọochi ntị, were ya di ka onye mba ọzọ maọbụ onye ọna utu.

¹⁸ “N’ezie, asi m unu, na ihe ọbula unu kere agbụ n’uwa a, e keela ya rii agbụ n’eluigwe. Ihe ọbula kwa unu topuru n’uwa, a topukwala ya rii n’eluigwe.

¹⁹ “Ọzọ, ana m agwa unu n’ezie a si, ọ bụrụ na mmadụ abụọ n’etiti unu ekwekorita n’uwa banyere ihe ọbula unu na-arịọ n’ekpere Nna m bi n’eluigwe ga-emezuru unu ihe ahụ.

²⁰ N’ihi na ebe ọbula mmadụ abụọ maọbụ atọ zukotara n’aha m, mụ onwe m nọ n’etiti ha.”

Mkpa ọ di inwe obi mgbaghara

²¹ Mgbe ahụ Pita biakwutere ya juọ ya ajuju si, “Onyenwe anyi, ọ bu ugboro ole ka m ga-agbaghara nwanne m nke mehiere megide m? Ọ bu ugboro asaa?”

²² Jisọs zara si ya, “Ọ bughị ugboro asaa. Kama ì ga-agbaghara ya ruo iri ugboro asaa ụzọ asaa.‡

²³ “A ga-eji alaeze eluigwe tūnyere eze ahụ kpebiri ka ya na ndi ọrụ ya guzie ego ya ha ji.

²⁴ Mgbe ha malitere na-apiazi, a kpotaara eze ahụ otu onye nke ji ya ugwo ruru puku talenti iri.§

* **18:11** Ụfodu akwukwo mgbe ochie na-edebanye okwu ndi a dika ọ di n’akwukwo Luk 19:10.

† **18:16** Dit 19:15. ‡ **18:22** Onuogugu nke a bu nari anọ na iri itoolu. § **18:24** Ihe ruru nde naira abụọ maọbụ karià.

25 Nwoke ahụ enweghị ihe ọ ga-eji kwuo ụgwọ o ji. Nna ya ukwu nyere iwu ka e refuo ya na nwunye ya na ụmụ ya, na ihe niile o nwere, ka akwughachi ụgwọ o ji.

26 “Ma ohu dara n’ala, gbukwaa ikpere ya n’ala, rịọ ya arịrịọ sị, ‘Onyenwe m, biko, nwee ntachiobi n’ebe m nọ. Aga m akwughachikwa gị ụgwọ niile m ji gị.’

27 Nna ukwu onye orụ ahụ nwere omiiko n’ebe ọ nọ, meere ya ebere. Ọ siri ya akwughachila ụgwọ o ji ọzọ.

28 “Ma mgbe ohu ahụ sitere n’ebe ahụ pụọ, ọ hụrụ otu ohu ibe ya ji ya ụgwọ otu nari denari. * O jidere ya n’aka ike, machie ya aka n’akpiri, sị ya, ‘Kwughachi m ụgwọ i ji m ugbu a.’

29 “Ya mere, ohu ibe ya ahụ dara n’ala n’ihu ya rịọọ ya ka o nye ya nwantinti oge. Ọ rịọkwara ya sị, ‘Enyi m, biko nwee ntachiobi, aga m akwughachi gị ụgwọ m ji gị.’

30 “Ma o kwenyeghi, kama ọ gara tuba ya n’ulo mkporo, ebe ọ ga-anọ ruo mgbe ọ kwusiri ụgwọ niile o ji ya.

31 Mgbe ndi ohu ibe ya hụrụ ihe mere, o wutere ha nke ukwu. Ha jekwuru Nna ha ukwu koro ya ihe niile ndi a.

32 “N’ihi nke a Nna ya ukwu koro ohu ahụ sị ya, ‘Ohu obi ojoo! Agbaghara m gị ụgwọ ahụ niile i ji, n’ihi na i rioro m aririo.’

33 Ọ bu na i kwesighi inwe obi ebere n’ebe ohu ibe gị nọ, di ka m si mere gị ebere?’

34 N’ihi iwe, Nna ya ukwu nyefere ya n’aka ndi nche na-eche ndi nọ n’ulo mkporo ka ha taa ya ahuhu, ruo mgbe ọ kwuchara ụgwọ niile o ji.

35 “Otu a ka Nna m bi n’eluigwe ga-emekwa unu, ma ọ buru na unu ejighi obi unu niile gbaghara umunna unu.”

19

Ozizi banyere olulu di na nwunye

1 Mgbe Jisos kwusiri okwu ndi a, o hapuru Galili gaa na mpaghara Judia, nke di n’ofe osimiri Jordan.

2 Igwe mmadu di ukwu sooro ya. Ọ gwokwara ndi ahụ na-esighi ike n’etiti ha n’ebe ahụ.

3 Ufodu ndi Farisii biakwutere ya i nwalee ya, sị, “O ziri ezi n’iwu na nwoke ga-agbara nwunye ya alukwaghi m n’ihi ihe obula?”

4 Ọ zara ha sị, “Ọ bu na unu agutabeghi na akwukwo nsọ, na Onye kere ha na mbu kere ha nwoke na nwanyi.

5 N’ihi nke a ka nwoke ga-eji hapu nne ya na nna ya e jikota ya na nwunye ya. Ha abuo ga-abukwa otu anu ahụ.*

6 Ya mere, ha abukwaghi mmadu abuo ozo, kama otu anu ahụ. Ya mere, ihe Chineke jikotara, ka mmadu obula atosala ya.”

7 Ha juru ya sị, “Gini mekwaranu Mosis ji nye iwu si na nwoke obula nwere ohere ide akwukwo alukwaghi m nye nwunye ya?”

8 Ọ zara ha sị ha, “Ọ bu n’ihi na unu bu ndi mkpochi obi, ya mere Mosis jiri hapu unu ka unu gbaa nwunye unu alukwaghi m; ma ọ dighi otu a site na mbu.

9 Ma ana m asi unu, onye obula ga-ahapu nwunye ya luru onye ozo, ma ọ bughị n’ihi na o jidere nwunye ya na mmehie ikwa iko, onye ahụ emeela mmehie ikwa iko ma ọ luo nwanyi ozo.”

* 18:28 Ihe ruru otu puku naira maobu o jiri ihe ntakiri karia. * 19:5 Jen 1:27; Jen 2:24

10 Ndị na-eso ụzọ ya sịrị ya, “Ọ bụrụ na o si otu a dịrị, ọ ka mma na mmadụ alughị nwunye ma ọlị.”

11 Ma ọ zara sị ha, “Ọ bughị mmadụ niile ga-anagide okwu a. Naanị ndị e nyere ike ime ya ga-anagide ya.

12 Ma ụfọdu ndị mmadụ ka a muru ka ha bụrụ onozị, ndị ọzọ bụkwa ndị mmadụ ibe ha mere otu a. Ndị ọzọ dika ndị jiri aka ha horo ibu onozị† n’ihi alaeze eluigwe. Onye puru inara nke a, ya nara ya.”

Jisọs agozie umuntakiri

13 Mgbe ahụ e kuteere ya umuntakiri ka o bikwasị ha aka, kpeekwara ha ekpere. Ma ndị na-eso ụzọ ya baara ndị kutere ha mba.

14 Ma Jisọs sịrị ha, “Kweenu ka umuntakiri biakwute m, unu egbochikwala ha. N’ihi na alaeze eluigwe bu nke ndị di otu a.”

15 O bikwasiri ha aka n’isi gozie ha niile tupu ọ hapu ha puo.

Onye ogaranya

16 Otu onye biakwutere ya, juo ya ajuju si, “Ezi onye ozizi, olee ezi ihe m ga-eme ka m keta ndu ebighi ebi?”

17 Jisọs siri ya, “Gini mere i ji aju m ajuju banyere ihe bu ezi ihe? O di naanị otu onye nke bu ezi mmadu. O buru na i choro iba n’ime ndu ahụ, debe iwu niile e nyere.”

18 O juru ya ajuju si, “Olee iwu ndi m ga-edebe?”

Jisọs zara ya, “Egbula mmadu, akwala iko, ezula ohi, ekwula okwu ugha.

19 Sopuru nne gi na nna gi.‡ Ọzọ, hukwa onye agbataobi gi n’anya di ka onwe gi. §”

20 Nwkorobia ahụ siri ya, “Edebezuchaala m iwu ndi a siteri na mgbe m di na nwata. Gini ozọ foduuru m ime?”

21 Jisọs zara si ya, “O buru na i choro ibu onye zuruoke n’ezie, laa n’ulo gi ree ihe niile i nwere, nyekwa ndi ogbenye ego i retara. I ga-enwe aku n’eluigwe, mgbe ahụ, biakwa soro m.”

22 Mgbe nwkorobia ahụ nuru okwu a, ọ lara na mwute, n’ihi na ọ bu ogaranya.

23 Mgbe ahụ Jisọs gwara ndi na-eso ụzọ ya si, “N’ezie agwa m unu, ọ bu nnoo ihe siri ike na onye ogaranya ga-abanye n’alaeze eluigwe.

24 Ozokwa, asi m unu, ọ diri inyinya kamel mfe igafe n’anya agiga, kari ogaranya ibanye n’alaeze Chineke.”

25 Okwu a o kwuru turu ndi na-eso ụzọ ya n’anya. Ha siri, “O buru na o si otu a diri, onye kwanu ka a ga-azoputa?”

26 Jisọs legidere ha anya si ha, “N’ebe mmadu no nke a bu ihe a na-apughị ime, ma ọ dighi ihe rara ahụ ime n’ebe Chineke no.”

27 Mgbe ahụ Pita juru ya si, “Lee, anyi ahapula ihe niile soro gi, gini ga-abu ugwo oru anyi?”

28 Jisọs zara si ya, “N’ezie agwa m unu, mgbe a ga-agbanwe ihe niile, mgbe Nwa nke Mmadu ga-anokwasị n’elu ocheeze ebube ya, n’alaeze ahụ, n’ezie, unu bu ndi na-eso ụzọ m ga-anokwasị n’ocheeze iri na abuo ahụ, na-ekpe ebo iri na abuo nke Izrel ikpe.

29 Onye obula hapuru ulo ya, na umunne ya nwoke, na umunne ya nwanyi, na nne ya na nna ya, na umuntakiri ya, maobu ala o nwere, soro

† 19:12 Nke a bu onodu alughị di maobu nwunye nke mmadu kpebiri n’onwe ya. ‡ 19:19 Opu 20:12-16; Dit 5:16-20 § 19:19 Lev 19:18

m, ga-anata di ka ugwo oru okpukpu nari ihe o hapuru, natakwa alaeze. O ga-eketakwa ndu ebighi ebi.

³⁰ Ma otutu ndi bu uzọ ga-abu ndi ikpeazu, ma ndi ikpeazu ga-abukwa ndi bu uzọ.”

20

Ilu banyere ndi oru ubi

¹ “Ihe ozọ a ga-eji tunyere alaeze eluigwe bu nwoke nwere ala ubi, onye puru n’isi ututu ikpota ndi oru ga-aru oru n’ubi vaini ya.

² Ya na ndi oru ahụ kwekotara na o ga-akwu ha otu denari, n’ihi oru ubochi ahụ. Emesia o zigara ha n’ubi vaini ya.

³ “Mgbe o puru n’ihe di ka elekere itoolu nke ututu, o sitere n’ebe a nakpota ndi oru na-agafe hu ndi ozọ ka ha guzoro n’oma ahia na-enweghi oru ha na-arụ.

⁴ O siri ha, ‘Unu onwe unu gaakwanu ruo oru n’ubi vaini m, ihe obula ziri ezi ka m ga-akwu unu.’

⁵ Ya mere ha gara.

“O pukwara n’elekere iri na abuo na elekere ato nke ehie, ma meekwa otu ihe ahụ.

⁶ Mgbe o ruru elekere ise nke anyasi, o puru hu ndi ozọ ka ha guzoro. O juru ha ajuru si, ‘Gini mere unu ji guzoro n’ebe a taa niile na-arughi oru?’

⁷ “Ha zara si ya, ‘N’ihi na o dighi onye kporo anyi oru.’

“O gwara ha si, ‘Unu onwe unu gaakwanu ruo oru n’ubi vaini m. Aga m akwukwa unu ihe di mma.’

⁸ “Mgbe o ruru oge anyasi, onye nwe ubi vaini ahụ gwara onye na-ekotara ya ndi ahụ anya si, ‘Kpokota ndi oru ahụ kwuo ha ugwo, site na ndi ikpeazu biara oru ruo na ndi bu uzọ.’

⁹ “Mgbe ndi a kporo oru n’elekere ise anyasi naara ego ha, a kwuru ha otu denari, otu denari.

¹⁰ Ma mgbe ndi a kporo oru n’isi ututu biara inara ego ha, ha lere anya na a ga-akwu ha kari. Ma a kwukwara ha niile otu denari.

¹¹ Mgbe ha naara ego ahụ, ha tamuru ntamu megide nna nwe ulo,

¹² na-asi, ‘Ndi a biara n’ikpeazu ruru oru naani otu awa, ma i meela ka anyi na ha hara. Anyi bu ndi buru ihe mgbu nke oru ma okpomoku nke anwu niile chara n’ubochi taa.’

¹³ “Ma o zara otu n’ime ha si, ‘Enyi m, emeghi m gi ihe ojojo obula. O bu na mu na gi ekwughi na m ga-akwu gi otu denari n’ubochi?’

¹⁴ Nara nke ruru gi laa. A chorọ m ikwu ndi a biara n’ikpeazu ugwo di ka m si kwuo gi.

¹⁵ O bu na m enweghi ike iji ihe m nwere mee otu o masiri m? O bu anya ukwu ka i na-enwe n’ihi afọ ofufu m?’

¹⁶ “Ya mere, onye ikpeazu ga-abu onye bu uzọ, ma onye bu uzọ ga-abukwa onye ikpeazu.”

Jisọs ekwuokwa okwu banyere onwu ya

¹⁷ Mgbe Jisọs na-aga Jerusalem, o kporuru mmadu iri na abuo ahụ na-eso uzọ ya n’akuku si ha,

¹⁸ “Lee, anyi na-aga Jerusalem ebe a ga-arara Nwa nke Mmadu nyefee n’aka ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu. Ha ga-ama ya ikpe onwu,

¹⁹ nyefekwa ya n’aka ndi mba ozọ, ndi ga-eji ya mee ihe ochi, pia ya ihe, ma kpogide ya n’obe. Ma n’ubochi nke ato, a ga-eme ka o site n’onwu bilie.”

Aririọ nne Jemis na Jọn

²⁰ Mgbe ahụ, nne ụmụ Zebedi, duuru ụmụ ya ndị ikom abụọ biakwute ya, o gburu ikpere n'ala n'ihu ya, riọ ya ihe ọ chọrọ ka o meere ha.

²¹ Ọ siri ya, **"Gini ka i choro ka m meere gi?"**

Ọ zara ya si, "Kwee m nkwa na ụmụ abụọ ndị a ga-anọdu otu n'aka nri gi, nke ozo n'aka ekpe gi n'alaeze gi."

²² Ma Jisọs zara si, **"Unu amaghị ihe unu na-arịọ. Unu puru inu iko ahụ nke mu onwe m ga-anu?"**

Ha zara ya si, "Ee, anyi nwere ike inu ya."

²³ Jisọs siri ha, **"N'ezie unu ga-anu iko m ga-anu, ma inodu n'aka nri maobu n'aka ekpe m, abughị ihe diri m inye, kama o diri ndi ahụ Nna m kwadooro ya."**

²⁴ Mgbe mmadu iri ndi ozo n'ime ndi na-eso uzọ ya nuru nke a, iwe were ha nke ukwu megide umunne abuo a.

²⁵ Ma Jisọs kpokotara ha niile, si ha, **"N'etiti ndi na-ekweghi ekwe,* ndiisi ha na-emeso ndi ha na-achị meso di ka o si di ha mma n'uche. Ndi ukwu n'etiti ha na-ejikwa aka ike na-achị ndi no n'okpuru ha."**

²⁶ Ma n'etiti unu o gaghị adi otu a. Kama, onye obula n'etiti unu choro ibu onyeisi, ga-ebu uzọ buru onye na-ejere unu niile ozi.

²⁷ Ma onye obula nke choro ibu onye mbu n'etiti unu ga-abu ohu unu niile.

²⁸ Ọ buladi di ka Nwa nke Mmadu na-abighi ka e jeere ya ozi, kama ka o jee ozi, ma nyekwa ndu ya ka o buru ihe mgbaputa nke otutu mmadu."

Ndi isi abuo Jisos gworo

²⁹ Mgbe ha na-ahapu Jeriko, otutu igwe mmadu sooro ya n'azu.

³⁰ Ndi isi abuo no n'akuku uzọ ahụ. Mgbe ha nuru na o bu Jisos na-abia, ha malitere iti mkpu n'oke olu na-asi, "Onyenwe anyi, Nwa Devid, meere anyi ebere!"

³¹ Igwe mmadu ahụ baara ha mba ka ha mechie onu ha. Ma ndiisi ahụ nogidesiri ike na-eti mkpu n'oke olu na-asi, "Onyenwe anyi, Nwa Devid, meere anyi ebere!"

³² Mgbe Jisos biaruru n'ebe ha no, o guzoro kpo ha, juo ha si, **"Gini ka unu choro ka m meere unu?"**

³³ Ha zara si ya, "Onyenwe anyi, biko, anyi choro ka i mee ka anyi hu uzọ."

³⁴ Jisos nwere omiko n'ahu ha. O meturu ha aka n'anya. Ngwangwa ha bidoro ihu uzọ, ma sorokwa ya.

21*Mbata ikpeazu Jisos batara Jerusalem*

¹ Mgbe ha na-abiaru Jerusalem nso, ha rutere Betfeji di n'Ugwu Oliv. Jisos zipuru mmadu abuo n'ime ndi na-eso uzọ ya.

² Ọ gwara ha si, **"Baanu n'ime obodo nta ahụ di unu n'ihu, ngwangwa unu ga-ahu otu inyinya ibu elibere n'osisi n'ebe ahụ, nke ya na nwa ya no n'otu ebe. Toputa ha ma kputaranu m ha."**

³ Ọ burukwa na onye obula asi unu ihe obula, unu ga-asi ha, o di Onyenwe anyi mkpa, o ga-akpughachitekwa ha ngwangwa."

⁴ E mere nke a ka okwu e kwuru site n'onu onye amuma mezuo.

⁵ "Gwanu ada Zayon si,

'lee, eze gi ka o na-abiakwute gi.

* **20:25** Maobu, ndi mba ozo

Ọ bụ onye dị nwayọọ. Ọ na-anọkwasịkwa n'elu ịnyịnya ibu, ee, n'elu nwa ịnyịnya, nwa ịnyịnya na-ebu ibu.' ”*

⁶ Ndi na-eso ụzọ ya gara mee ihe Jisọs siri ha mee.

⁷ Ha kpụtara ịnyịnya ibu ahụ na nwa ịnyịnya ahụ, wụkwasịkwa uwe ha n'elu ha ka Jisọs nọkwasi n'elu ha.

⁸ Ọtụtụ n'ime igwe mmadụ ahụ túsara uwe ha n'okporoụzọ. Ndi ọzọ gbuturu alaka osisi, túsaa ha n'ụzọ n'ihu ya.

⁹ Ụfọdụ n'ime igwe mmadụ ahụ nọ n'ihu, na ndi na-esokwa n'azụ, nọ na-eti mkpu n'oke olu na-asị:
“Hozanna diri Nwa Devid!”

“Onye a gọziri agozi ka onye ahụ bụ, nke na-abia n'aha Onyenwe anyi!”†

“Hozanna n'ebe kachasi ihe niile elu!”

¹⁰ Mgbe ọ batara n'ime Jerusalem, ụzụ tūrụ, obodo ahụ niile mere mkpọtụ. Ndi mmadụ bidoro na-ajụ ajụjụ na-asị, “Onye kwa bụ onye a?”

¹¹ Igwe mmadụ ahụ nọ na-asị, “Nwoke a bụ Jisọs, onye amuma ahụ si Nazaret, obodo di n'ime Galili.”

Jisọs n'ụlọnsọ ukwu

¹² Jisọs banyere n'ụlọnsọ ukwu di na Jerusalem, malite ichupu ndi niile na-ere ahia na ndi na-azụ ahia n'ime ụlọnsọ ahụ. O kpuru tebul ndi na-agbanwe ego ihu n'ala, kwatuokwa oche ndi na-ere nduru.

¹³ Ọ siri ha, “**E dere ya n'akwukwo nsọ, 'Ụlọ m ka a ga-akpo ụlọ ekpere, ma unu emeela ya 'ogba ndi na-apunari mmadụ ihe n'ike.' §**”

¹⁴ Ndi isi na ndi ngwuro bjakwutere ya n'ụlọnsọ ahụ. Ọ gwokwara ha.

¹⁵ Ma mgbe ndisi nchujaja na ndi ozizi iwu huru ihe iribama ndi a, hukwa ka umunta na-eti mkpu n'oke olu n'ogige ụlọnsọ ahụ, na-asị, “Hozanna diri Nwa Devid.” Iwe were ha nke ukwu.

¹⁶ Ha siri ya, “I na-anukwa ihe umunta ndi a na-ekwu?”

Jisọs zara si ha, “**E, ana m anụ ya. Ọ bụ na unu agutabeghi ihe akwukwo nsọ kwuru si,**

“I sitere n'onu umuntakiri na umu na-anu ara gi, Onyenwe anyi, kwadooro otuto gi’*?”

¹⁷ Ọ hapuru ha, si n'obodo ahụ puo gaa Betani, ebe ọ noro n'abalị ahụ niile.

Jisọs abuo osisi fig onu

¹⁸ N'ututu, mgbe ọ laghachiri n'obodo ahụ, agụu guru ya nke ukwu.

¹⁹ Ọ huru otu osisi fig nke di n'akuku ụzọ. Mgbe o rutere n'ukwu ya, ọ hughị ihe obula n'elu ya kari naani akwukwo ndu. Ya mere, ọ siri ya, “**Malite taa gaa n'ihu, i gaghị amikwa mkpuru ọzọ!**” Otu mgbe ahụ kwa, osisi ahụ kponwuru.

²⁰ Mgbe ndi na-eso ụzọ ya huru nke a, o juru ha anya, ha juo si, “Gini mere osisi fig a ji kponwuo ngwangwa otu a?”

²¹ Jisọs zara si ha, “**N'ezie agwa m unu, ọ buru na unu e nwee okwukwe, gharakwa inwe obi abuo, ọ bughị naani na unu ga-eme ihe e mere osisi fig ahụ. Unu puru inye ugwu a iwu si ya, 'Si n'ebe a wezuga onwe gi, gaa danye n'oke osimiri.' Ọ ga-emezukwa.**

²² Ihe obula unu ga-ariọ n'ekpere, ọ buru na unu ekwere unu ganatakwa ya.”

* 21:5 Zek 9:9 † 21:9 Abu 118:26 ‡ 21:13 Ajz 56:7 § 21:13 Jer 7:11 * 21:16 Abu 8:2

Ajuju banyere ebe Jisos si nweta ike ya

²³ Mgbe Jisos batara n'ogige ulonso ukwu ahụ, ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu biakwutere ya ka o no na-akuzi ihe juo ya si, "Olee ikike i ji na-eme ihe ndi a niile? O bu onye nyekwara gi ikike a?"

²⁴ Jisos zara si ha, "Aga m ajukwa unu otu ajuju. O buru na unu azaa ya, aga m agwakwa unu onye nyere m ikike m ji eme ihe ndi a niile."

²⁵ **Baptizim nke Jon o sitere n'eluigwe, ka o si n'aka mmadu?"**

Ha kparitara uka n'etiti onwe ha na-asị, "O buru na anyi asi, 'Na o si n'eluigwe,' o ga-asị anyi, 'O bu gini mere unu na-ejighi kwenye na ya?'"

²⁶ Ma o buru na anyi asi, 'Na o sitere n'aka mmadu,' anyi na-atu igwe mmadu ndi a egwu, n'ih i na mmadu niile kwenyere na Jon bu onye amuma."

²⁷ Ya mere ha zara Jisos si ya: "Anyi amaghi."

Jisos zakwara ha si, "Mu onwe m agaghi agwakwa unu ikike m ji na-eme ihe ndi a."

Ilu banyere umunne abuo

²⁸ "Gini ka unu chere banyere ihe a? Otu nwoke nwere umu nwoke abuo gwara nwa ya nke okenye si ya, 'Nwa m nwoke, gaa ruo oru n'ubi vaini m taa.'

²⁹ "O zara ya si, 'Agaghi m aga.' Ma o mesiri gbanwee obi ya gaakwa ruo oru ahụ."

³⁰ "Nna ha biakwutere nwa ya nke nta gwakwa ya otu ihe ahụ. Nwa ahụ zakwara si, 'Aga m aga, onyenwe anyi.' Ma n'ikpeazu o gaghi."

³¹ "Onye n'ime ha abuo mere ihe nna ya choro?"

Ha zara si ya, "Onye nke mbu."

Jisos kowaara ha si, "N'ezie agwa m unu, ndi ona utu na umu nwanyi akwuna ga-ebu unu uzọ banye n'alaeze Chineke."

³² N'ih i na Jon biakwutere unu igosi unu uzọ ezi omume, ma unu ekweghi. Ndi ona utu, na umu nwanyi akwuna cheghariri. O buladi mgbe unu huru nke a, o mekwaghi ka unu chegharia kwere na ya."

Ilu banyere ndi nlekota ubi ojoo

³³ "Ugbu a geekwanu nti n'ilu ozọ. Otu onye di nke nwere ala ubi. O kuru osisi vaini n'ubi a. O gbakwara ubi ya ogige, gwuokwa ebe izocha mkpuru vaini n'ime ya.† O wukwara ulo elu n'ime ya. Mgbe o mesiri ihe ndi a, o weere ubi ahụ tinye n'aka ndi ga-elekotara ya ubi ahụ, puo gaa n'ala ozọ."

³⁴ Mgbe oge iwe ihe ubi ruru, o zipuru ndi odibo ya ka ha jekwuru ndi na-elekota ubi ahụ, nata mkpuru nke ruuru ya site n'ubi ahụ."

³⁵ "Ma ndi na-elekota ubi ahụ jidere ndi odibo ya ahụ tie otu onye n'ime ha ihe, gbukwaa onye ozọ n'ime ha. Ha tukwara otu n'ime ha nkume."

³⁶ Emesia, o zigakwara otutu ndi odibo kariri ndi nke mbu n'onuogugu. Ma ndi na-elekota ubi ahụ mekwara ndi a ihe ha mere ndi nke mbu."

³⁷ N'ikpeazu o zigara okpara ya, si, 'Ha ga-asopuru nwa m.'

³⁸ "Ma mgbe ndi na-elekota ubi ahụ huru okpara ya, ha gbara izu n'etiti onwe ha si, 'Lee! Onye a bu onye nketa ihe niile. Bianu ka anyi gbuo ya, ma nwetakwa ihe nketa ya.'

³⁹ Ya mere, ha jidere ya n'ike, kpuru ya gafee n'azu ubi vaini ahụ, gbuo ya n'ebe ahụ."

⁴⁰ "Mgbe onye nwe ubi vaini ahụ lotara, gini ka unu chere na o ga-eme ndi ahụ o tinyere ilekotara ya ubi ya?"

† 21:33 Maobu, ebe a na-apiputa mmanya vaini

41 Ha zara ya si, "O ga-egbu ndi ajo omume ahụ, laa ha n'iyi n'uzo di njo. O ga-ewerekwa ubi vaini ya tinye n'aka ndi nlekota ozo, ndi ga-enyekwa ya mkpuru ubi ruuru ya n'oge ya."

42 Jisosh siri ha, "O ga-abu na unu agutabeghi ihe e dere n'akwukwo nso si,

"Nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru,
 aburula nkume isi ntola ulo.
 Nke a bu oru nke Onyenwe anyi ruru,
 o bukwa oru itunanya n'anya anyi."‡

43 "Ya mere, ana m eme ka unu ghotu, na a ga-anapu unu alaeze Chineke, were ya nye ndi mba ozo, ndi ga-amiputa ezi mkpuru.

44 Onye obula nke dakwasiri n'elu nkume a ga-etiwasi, ma o ga-egwepia onye obula nke o dakwasiri."

45 Mgbe ndisi nchujaja na ndi Farisii nuru ilu ya ndi a, ha ghotara na o na-ekwu banyere ha.

46 Ha chorozozo ha ga-esi jide ya, ma oke egwu igwe mmadu ahụ turu ha, n'ihi na ha gururu ya n'onye amuma.

22

Ilu banyere oriri olulu nwunye

1 Jisosh gwara ha okwu ozo n'ilu si,

2 "Alaeze eluigwe di ka otu eze, nke kwadoro oke oriri olulu di na nwunye, n'ihi nwa ya nwoke.

3 O zipuru ndi ohu ya ka ha gaa chetara ndi ahụ a kporo ka ha bia. Ma ha niile achoghi ibia.

4 "O zipukwara ndi ohu ya ozo na-ejere ya ozi ka ha gaa gwa ndi ahụ a kporo oriri si, 'E dozichaala ihe oriri ugbo a, egburu m oke ehi, na anu ozo gbara abuba. Edoziela ihe niile. Bianu n'oriri olulu di na nwunye.'

5 "Ma ndi ahụ niile a kporo oriri gawaara mkpa ha n'ihi na ha akporoghi ya ihe obula. Otu onye gara n'ala ubi ya, nke ozo n'ulo ahia ya.

6 Ndi foduru jidere ndi ohu ya, mee ha ihe ihere ma gbukwaa ha.

7 Onye eze ahụ were iwe nke ukwu, zipu ndi agha ya ka ha gaa laa ndi ogbu mmadu ahụ n'iyi, rechapukwa obodo ha n'oku.

8 "Mgbe ahụ o gwara ndi ohu ya si, 'E doziela m oriri olulu di na nwunye, ma ndi a kporo oku ekwesighi ekwesi.

9 Ugbo a, gaanu n'akuku ozozo niile, kporobatanu ndi niile unu huru, ka ha bia n'oriri olulu di na nwunye a.'

10 Ndi ohu ahụ puru gaa n'okporozozo niile kporobata mmadu niile ha huru. Ha kporobataru ndi bu ezi mmadu na ndi bu ajo mmadu. Ulo oriri ahụ juputakwara na ndi a kporo.

11 "Ma mgbe eze ahụ batara ileta ndi niile no na nri, o huru otu nwoke nke na-eyighi uwe olulu nwunye.

12 O juru ya ajuru si, 'Enyi m, i si ana bata n'ebe a mgbe i na-eyighi uwe olulu di na nwunye?' O mechiri onu ya n'ihi na o nweghi ihe o ga-asa.

13 "Eze ahụ nyere ndi ozi ya iwu si ha, 'Keenu ya eriri, aka na ukwu, tupukwanu ya n'ezi, n'ime ochichiri, ebe ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adi.'

14 "N'ihi na akporo otutu mmadu oku, maobu mmadu ole na ole ka a horo."

Itu utu nye Siza

‡ 21:42 Abu 118:22,23

15 Mgbe ahụ ndị Farisii* zuko tara na-achọ ụzọ ha ga-esi mee ka o kwuhie ọnyụ ka ha site na ya jide ya.

16 Ha zigara ndị na-eso ụzọ ha na ndị n'otu Herod ka ha juo ya si, "Onye ozizi, anyị maara nke oma na ị bụ onye eziokwu, na ị na-ezikwa ụzọ Chineke n'ezio kwu. Ị dighi asokwa onye obula anya, n'ihi na ị dighi ele mmadu anya n'ihu n'agbanyeghi ndi ha bu.

17 Ugbo a gwa anyi, gini bu uche gi? O ziri ezi n'iwu itu utu nye Siza, ka o bu na o zighi ezi?"

18 Ebe Jisos maara ihe o joro ha bu n'obi, o zara si ha, "Ndi ihu abuo! Gini mere unu ji anwa m onwunwa?"

19 Gosinu m ego e ji akwu ugwo utu." Ha wetaara ya otu mkpuru ego.

20 O juru ha ajuju si, "Onye ka e sekwasiri onyinyo ya n'elu ego a? Aha onye kwa di n'okpuru onyinyo a?"

21 Ha zara si ya, "O bu nke Siza."

Mgbe ahụ o gwara ha si, "O di mma. Nyenu Siza ihe ruuru Siza, ma nyekwanu Chineke ihe niile bu nke ruuru Chineke."

22 Mgbe ha nuru nke a, o gbagwojuru ha anya, n'ihi ya, ha hapuru ya puo.

Olulu nwunye na mbilite n'onwu

23 N'ubochi ahụ kwa, ufo du ndi Sadiusi, ndi na-asị na mbilite n'onwu adighi, biakwutere ya ighu ya onu.

24 Onye ozizi, "Mosis kwuru si, o buru na nwoke obula anwu na-amutaghi nwa, nwanne ya nwoke ga-aluru nwanyi ahụ di ya nwuru, ka o mutara nwanne ya nwoke ahụ nwuru anwu nwa.

25 Ugbo a, e nwere umunne nwoke asaa n'etiti anyi. Onye nke mbu luru nwunye, nwuo, ma ebe o dighi umu o mutara, o hapuru nwanne ya nwunye ya.

26 Otu a ka nke abuo mekwara, ma nke ato, ruo na nke asaa.

27 N'ikpeazu, nwanyi ahụ n'onwe ya nwukwara.

28 Ugbo a, n'oge mbilite n'onwu, nwunye onye ka nwanyi a ga-abu, ebe o bu na umunne nwoke asaa ndi a lutuchara ya mgbe o no n'ua?"

29 Jisos zara ha si, "Unu na-ejehie uzọ n'ihi na unu aghotaghi ihe akwukwo nsọ na-ekwu. Unu aghotakwaghi udi ike Chineke nwere.

30 N'ihi na mbilite n'onwu, ilu di na nwunye agaghi adikwa, kama ha ga-adi ka ndi mmuo ozi n'eluigwe.

31 Ma n'ihe banyere mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu, o bu na unu agutabeghi ihe Chineke gwara unu si,

32 Mu onwe m bu Chineke nke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.† O bughị Chineke nke ndi nwuru anwu, kama o bu nke ndi ndu."

33 Mgbe igwe mmadu ahụ nuru nke a, ozizi ya juru ha anya.

Iwu kachasi mkpa

34 Ma mgbe ndi Farisii nuru na o emeela ka ndi Sadiusi mechie onu ha, ha gbakotara otu ebe.

35 Otu onye n'ime ha, bu onye ozizi iwu‡ biara juo ya ajuju iji nwaa ya:

36 "Onye ozizi, olee iwu nke kachasi mkpa n'ime iwu niile?"

37 O zara si ya, " 'Hu Onyenwe gi bu Chineke gi n'anya site n'obi gi niile na site na mkpuruobi gi niile, na site n'uche gi niile.' §

* 22:15 Farisii Ndi otu na-akwado maka idebezu mmemme na omenaala niile ndi juu. † 22:32 Opu 3:6 ‡ 22:35 Ndi ozizi iwu bu ndi oka n'iwu, o bu ha na a tapiaa iwu gbasara usoro okpukpe. § 22:37 Dit 6:5

38 Nke a bụ iwu nke mbụ, burukwa iwu kachasi iwu niile.

39 Iwu ozo na-eso nke a n'idi mkpa bu nke a, 'Hu onye agbataobi gi n'anya di ka i si hu onwe gi n'anya.*

40 Iwu ndi ozo niile na ihe niile ndi amuma kwuru dabeere n'ebe iwu abuo ndi a no."

Ajuju Jisos juru ndi Farisii

41 Mgbe ndi Farisii gbakoro n'otu ebe, Jisos juru ha,

42 "Gini ka unu na-eche banyere Kraist? Nwa onye ka o bu?"

Ha zara si ya, "O bu nwa Devid."

43 O siri ha, "Gini mekwaranu Devid site na ntuziaka nke Mmuo Nso jiri kpo ya 'Onyenwe m'? N'ihi na o siri,

44 " 'Onyenwe anyi gwara Onyenwe m si ya,
"Nodu ala n'aka nri m

ruo mgbe m ga-edebe ndi iro gi
n'okpuru ukwu gi abuo." †

45 O buru na Devid kporo ya 'Onyenwe anyi,' oleekwanu otu o si burukwa nwa ya?"

46 O dighi onye puru isa ya okwu. Sitekwa n'ubochi ahụ, o dighi onye obula nwere anya ike iju ya ajuju ozo.

23

Ido aka na nti banyere ihu abuo

1 Mgbe ahụ Jisos gwara igwe mmadu ahụ niile na ndi na-eso uzo ya si,

2 "Ndi ozizi iwu na ndi Farisii na-anọ n'uche Mosis.

3 Ya mere, meenu ma na-edebekwanu ihe niile ha na-agwa unu. Ma unu esokwala omume ha. N'ihi na ha adighi eme ihe ha na-ekwusa. Ha na-ekwu otu ihe ma na-eme ihe ozo.

4 Ha na-eke ibu di arọ dikwa ike obubu bokwasị ndi ozo n'ubu, ma ha onwe ha agaghị eweli o buladi otu mkpisiaka i buli ha.

5 "Ihe niile ha na-eme bu ka ndi mmadu hu ha. Ha na-eme ka igbe nta* e tinyere iwu ndi di mkpa e deputara nke ha na-ekekwasị n'egedege ihu na n'aka di obosara na-emekwa ka onunu uwe ha buo ibu.

6 Ha huru ino n'isi oche n'oge mmemme oriri obula na inokwasị n'uche kachasi elu n'ulo ekpere n'anya.

7 O na-amasi ha mgbe a na-ekele ha ekele puru iche n'oma ahia, ndi ozo a na-akpokwa ha, 'Onye ozizi.'

8 "Unu ekwela ka onye obula kpo unu 'Onye ozizi,' n'ihi na unu nwere naani otu Onye ozizi. Unu niile bukwa umunne. O dighi onye ka ibe ya ukwu.

9 Unu akpokwala onye obula n'owa a 'Nna,' n'ihi na unu nwere otu Nna nke bi n'eluigwe.

10 Unu ekwela ka a kpo unu ndi ndu, n'ihi na o bu naani otu onyendu ka unu nwere, ya bu Kraist.

11 Onye di ukwu n'etiti unu ga-abu onye na-ejere unu ozi.

12 N'ihi na onye obula ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda n'ala. Ma onye obula wedara onwe ya ala, ka a ga-ebuli elu."

Ahuhu asaa diiri ndi ozizi iwu na ndi Farisii

* 22:39 Lev 19:18 † 22:44 Abu 110:1 * 23:5 Maobu, Filaktiri

13 “Ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-emechibido ndị ọzọ ọzọ ha ga-esi bata n’alaeze eluigwe, ma unu onwe unu adighi abata. Unu adighikwa enye ndị ọzọ ohere ibata.

14 “Ahụhụ ga-adịrị unu ndị ozizi iwu na ndị Farisii, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-eripia ulọ ndị inyom di ha nwurụ, ọ buladi mgbe unu na-ekpe ogologo ekpere ka mmadu hu unu. Unu ga-anata ikpe omuma di ukwuu.†

15 “Ahụhụ ga-adakwasị unu ndị ozizi iwu na ndị Farisii, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-agafe oke osimiri na mba di iche iche, ime ka otu onye chegharia, buru onye na-eso ọzọ unu. Ma mgbe unu mesiri nke a, unu na-alaghachi mee ya okpukpu abụọ ka ọ buru nwa oku ala mmuo karia onwe unu.

16 “Ahụhụ ga-adịrị unu ndị ndu kpuru isi! N’ihi na unu na-asi, Onye obula jiri ulonso nuo iyi, iyi o nuru bu ihe efu. Ma onye obula jiri olaedo di n’ime ulonso nuo iyi kwesiri imezu iyi ahụ o nuru.

17 Ndi nzuzu kpuru isi! Olee nke kariri ukwuu? O bu olaedo ahụ, ka o bu ulonso nke doro olaedo ahụ nsọ?

18 Unu na-ezikwa ndi mmadu si, ‘O buru na mmadu ejiri ebe ichu aja nuo iyi, iyi ahụ o nuru bu ihe efu. Ma onye obula ga-eji onyinye di n’elu ebe ichu aja nuo iyi ga-emezu iyi ahụ o nuru.’

19 Leenu ka unu si buru ndi isi! Olee nke kariri ukwuu? O bu onyinye di n’elu ebe ichu aja ka o bu ebe ichu aja na-edo onyinye ahụ nsọ?

20 Ya mere, mgbe onye obula ji ebe ichu aja nuo iyi, o bu ebe ichu aja ahụ na onyinye di n’elu ya ka o ji nuo iyi ahụ.

21 Otu a kwa, onye ji ulonso ahụ nuo iyi jikwa ulonso ahụ na onye bi n’ime ya na-anu iyi.

22 Mgbe mmadu jikwa eluigwe nuo iyi, o bu ocheeze Chineke na onye noduru n’elu ocheeze ahụ ka o ji nuo iyi.

23 “E, ahụhụ ga-adakwasị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu. Ndi ihu abuo! N’ihi na unu na-asa anya unu mmiri nye, o buladi onyinye otu ọzọ n’ime ọzọ iri unu ruo n’akwukwo nri dikarisiri nta di n’ubi unu, dika mint, diil na kumin, ma unu akpoghi ikpe ziri ezi na ebere, na okwukwe ihe di mkpa. Ihe ndi a ka unu kwesiri ibu ọzọ mee ma gharakwa ileghara iwu ndi ọzọ anya.

24 Ndi ndu kpuru isi! Unu na-azapu ijiji site na mmanya unu na-anu, ma unu na-eloda inyinya kamel.

25 “Ahụhụ ga-adakwasị unu, ndi Farisii na ndi ozizi iwu, ndi ihu abuo! N’ihi na unu na-elezi anya nke oma mee ka azu iko mmiri unu, na azu efere unu di ocha, ma ime ha juputara na ipunari mmadu ihe n’ike na ochicho ojoo niile.‡

26 Gi onye Farisii kpuru isi! Buru ọzọ mee ka ime iko di ocha, mgbe ahụ azu ya ga-adikwa ocha.

27 “Ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu yiri ili e tere nzu, nke na-egosi onwe ya di ka ihe mara mma, ma ime ya juputara n’okpukpu ndi nwuru anwu, na ihe niile na-adighi ocha.

28 N’uzo di otu a, unu na-egosi onwe unu di ka ndi ezi omume, ma n’ime unu, unu juputara n’ihu abuo na ndi ajo omume.

29 “E, ahụhụ ga-adịrị unu ndị Farisii na ndị ozizi iwu, ndị ihu abụọ! N’ihi na unu na-ewu ili ndi amuma na-ewerekwa ihe icho mma na-edozi nkume ncheta ndi ezi omume.

† 23:14 Ufodu akwukwo mgbe ochie na-edebanye okwu ndi a dika o di n’akwukwo Mak 12:40 na Luk 20:47. ‡ 23:25 Mak 2:1

30 Unu na-asikwa, o buru na anyi no n'oge nna anyi ha, anyi agaraghi eso ha wufuo obara ndi amuma.

31 Site n'uzo di otu a, unu na-agba akaebe megide onwe unu na unu bu umu ndi gburu ndi amuma.

32 Gaanu sorokwa nzo ukwu nna unu ha, ka unu ruzuo oru ahụ ha malitere.

33 "Umu agwo! Umu ajuala! Unu si ana chee na unu ga-agbanari ikpe nke iba n'oku ala mmuo?"

34 Ya mere, aga m ezitere unu ndi amuma, ndi amamihe na ndi nkuzi. Ufodu n'ime ha ka unu ga-egbu, ufodu ka unu ga-akpogide n'obe, ndi ozokwa ka unu ga-apia ihe n'ulo nzuko unu. Unu ga-achukwa ha oso site n'otu obodo gaa n'obodo ozo.

35 Ka ogbo a buru ndi ikpe mara n'ih i obara nke ndi ezi omume niile e gburu n'ua, site n'obara Ebel ruo na nke Zekaraya nwa Berekaya, onye unu gburu n'etiti ulonso n'ebe ichu aja unu.

36 N'ezie agwa m unu, ihe ndi a niile, ga-abiakwasị ogbo a.

Ihunanya Jisos n'ebe Jerusalem di

37 "O Jerusalem, Jerusalem! Gi obodo na-egbu ndi amuma, na nke na-atu ndi niile e ziteere gi nkume. Ugboro ole ka m choro ichikota umu gi di ka nne okuku si achikota umu ya n'okpuru nku ya ichebe ha? Ma i choghi ka m mee otu a!

38 Lee, a hapuru ala unu ulo unu ka o togboro n'efu.

39 N'ih i na asi m unu, unu agaghi ahụ m anya ozo tutu ruo mgbe unu ga-asi. Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi. § "

24

Mbibi ulonso ukwu na ihe ama ogwugwu oge

1 Mgbe Jisos si n'ulonso ahụ na-apu, ndi na-eso uzo ya biakwutere ya na-achọ igosi ya akuku di iche iche nke ulonso ukwu ahụ.

2 Ma o zara ha si, "Unu huru ihe ndi a niile? N'ezie agwa m unu, oge na-abia mgbe o buladi otu nkume na-agaghi adigidekwa n'elu ibe ya, nke a na-agaghi akwatu n'ala."

3 Mgbe o noduru ala n'elu Ugwu Oliv, ndi na-eso uzo ya biakwutere ya iche, si, "Gwa anyi, olee mgbe ihe ndi a ga-emezu? Gini ga-abukwa ihe iribama nke oge i ji aloghachi na nke ogwugwu uwa a?"

4 Jisos zara ha si, "Lezienu anya ka onye obula ghara iduhie unu uzo.

5 N'ih i na otutu ga-abia n'aha m, na-ekwu si, 'Abu m Kraist ahụ.' Ha ga-eduhiekwa otutu ndi uzo.

6 Mgbe unu nuru uzu agha, na akuko agha di iche iche, unu atula egwu, n'ih i na ihe ndi a agaghi ime. Ma ha anaghi egosi na ogwugwu oge eruola.

7 Mba ga-ebili megide mba ibe ya, alaeze ga-ebilikwa megide alaeze ozo; oke unwu, * na ala oma jijiji ga-adikwa n'otutu ebe di iche iche.

8 Ma ihe ndi a niile bu naani mmalite ita ahuhu nke ga-abia.

9 "Mgbe ahụ ha ga-arara unu nyefee n'aka ndi ga-ata unu ahuhu. Ha ga-egbukwa unu. Mba niile ga-akpo unu asi n'ih i m.

10 Otutu ga-ada site n'okwukwe ha n'oge ahụ. Ha ga-emekwa ka ibe ha ma n'onya, kpo kwa ibe ha asi.

§ 23:39 Abu 118:26 * 24:7 Oke unwu oke unwu na-eweta uko nri na nri na di iche iche.

11 Mgbe ahụ ọtụtụ ndị amụma ụgha ga-apụta. Ha ga-eduhiekwa ọtụtụ mmadu.

12 N'ihì na ajọ omume bara ụba n'ebe niile, ihunanya ọtụtụ ndị mmadu n'ebe ibe ha nọ ga-ajụ oyi.

13 Ma onye ga-eguzosi ike ruo ogwugwu ka a ga-azọpụta.

14 A ga-ekwusa ozioma nke alaeze ahụ nye ụwa niile ka ọ buru ihe ama nye mba niile. Emesịa ogwugwu oge ahụ ga-abia.

15 “Ya mere, mgbe unu huru ihe aru nke na-eweta mbibi, nke e kwuru okwu ya site n'onu Daniel onye amuma,[†]ka ọ na-eguzo n'ebe nsọ (onye na-agu ya nwee nghota ihe ọ putara).

16 Mgbe ahụ, ka ndi nọ na Judia were osọ gbalaga n'elu ugwu.

17 Ka onye nọ n'elu ulọ ghara iridata ka ọ banye n'ime ulọ ya, ikwaputa ngwongwo di n'ime ulọ ya.

18 Ka onye nọ n'ubi ghara iloghachi n'ulọ ya ichiri uwe ya.

19 Ma ita ahuhu ga-adiri ndi nwanyi di ime, na ndi na-enye umuaka ara n'ubochi ahụ

20 Kpesienu ekpere ike ka unu ghara igba osọ a n'oge oke oyi, maobu n'ubochi izuike.

21 N'ihì na oke mkpagbu ga-adi, udi nke ụwa na-ahubeghi mbu, na nke anya na-agaghi ahukwa ozọ site na mmalite ụwa ruo mgbe ahụ.

22 “O buru na-emeghi ka ubochi ndi ahụ di mkpumkpu, o nweghi onye a ga-azoputa, ma n'ihì ndi ya ọ hoputara, ubochi ndi ahụ ga-adi mkpumkpu.

23 Mgbe ahụ, ọ buru na onye obula asi unu, 'Lee, Kraist nọ n'ebe a,' maobu, 'Lee ya n'ebe ahụ,' unu ekwela.

24 N'ihì na ndi nzoputa ụgha na ndi amuma ụgha ga-aputa. Ha ga-eme ihe oke iribama na oru ebube di iche iche. O buru na ọ ga-ekwe mee, ha ga-esite n'oru ebube ha ga-aru duhie, ọ buladi ndi ahụ a hoputara.

25 Lee, agwala m unu ihe ndi a, mgbe ha na-emebeghi.

26 “Ya mere, ọ buru na ha asi unu, 'Lee, ọ nọ n'ime ozara,' unu agakwala. O burukwa na ha asi unu, 'Lee, ọ nọ n'ime ime ulọ,' unu ekwela.

27 N'ihì na obibia Nwa nke Mmadu ga-adi ka amuma na-egbu n'owuwa anyanwu nke a na-ahụ anya n'odida anyanwu.

28 Matakwanu na ebe obula ozu di, n'ebe ahụ ka udele na-ezukota.

29 “Ngwangwa mgbe mkpagbu nke ubochi ndi ahụ niile gabigasiri,
“ anyanwu ga-agba ochichiri.

Onwa agaghi enyekwa ihè,
kpakpando ga-esi na mbara eluigwe daa,

ike niile nke eluigwe ga-ama jijiji.[‡]

30 “N'oge ahụ akara ngosi nke Nwa nke Mmadu ga-aputa ihe na mbara eluigwe. Agburu niile nke ụwa ga-anokwa na-eru uju. Ha ga-ahụ Nwa nke Mmadu ka ọ na-abia n'igwe ojii, n'ike nakwa oke ebube.

31 O ga-ewerekwa olu opi ike zipu ndi mmuo ozi ka ha gaa kpokotaa ndi niile a hoputara site n'akuku ano niile nke eluigwe na ụwa.

The mmuta site n'osisi fig

32 “Ugbu a mutanu ihe site n'osisi fiig. Mgbe obula alaka ya malitere iweputa ome di nro, na-epuputakwa akwukwo ndu maranu na okochi na-abia nso.

33 Otu a kwa, mgbe unu na-ahụ ihe ndi a niile ka ha na-eme marakwanu na ọ nọ nso, ọ buladi n'onu uzọ unu.

34 N'ezie agwa m unu, ihe ndi a niile aghaghi imezu tupu ogbo a agabiga.

[†] 24:15 Dan 9:27; 11:31; 12:11 [‡] 24:29 Ajz 13:10; 34:4

35 Eluigwe na ụwa ga-agabiga, ma okwu m enweghị ike ịgabiga.

O nweghị onye maara mgbe ọ ga-abụ

36 “Ma o nweghị onye ọbụla maara ụbọchị ahụ, maọbụ oge awa ahụ ga-abụ. Ọ bụladị ndị mmụọ ozi nọ n’eluigwe amaghị ya. Ọkpara ahụ amakwaghị. Ọ bụ naanị Nna maara ya.

37 Ọbịbịa Nwa nke Mmadụ ga-adị ka ọ dị n’ụbọchị Noa.

38 N’oge ahụ tupu iju mmiri ahụ abịa, ndị mmadụ nọ na-eri na ańụ, na-emekwa mmemme ọlụlụ di na nwunye, ruo ụbọchị Noa banyere n’ime ụgbọ mmiri ya.

39 Ha amataghị ihe ga-eme tutu oke mmiri ahụ abịa kpochapụ ha niile. Otu ahụ ka ọbịbịa Nwa nke Mmadụ ga-adị.

40 Mmadụ abụọ ga na-arụkọ ọrụ n’ubi ha, a ga-ewepụ otu hapụkwa onye nke ọzọ.

41 Ụmụ nwanyị abụọ ga na-akwọ nri na nkume igwe nri, a ga-ewere otu, ma hapụkwa nke ọzọ.

42 “N’ihi nke a, na-echenụ nche, n’ihi na unu amaghị ụbọchị Onyenwe unu ga-abịa.

43 Ma ghotanụ nke a: Ọ bụrụ na nna nwe ụlọ mara oge onye ohi ga-abịa n’ụlọ ya n’abalị, ọ ga-anọ na nche n’oge ahụ. Ọ gaghị ekwe ka onye ohi kụwaa ụlọ ya.

44 Otu a ka unu onwe unu pụrụ isi nọgide na nche oge niile, n’ihi na Nwa nke Mmadụ ga-abịa n’oge awa unu na-atughị anya ya.

Ọ dị mkpa ịnọ na nche

45 “Onye bụ ohu ahụ nke kwesiri ntụkwasi obi ma nwekwa uche, nke onyenwe ya mere onyeisi ndị ohu nọ n’ezinaụlọ ya, ka ọ na-enye ha nri n’oge ya?

46 Ngozi na-adiri ohu ahụ, onye, mgbe onyenwe ya ga-aloghachi hụ na ọ na-eme otu a.

47 N’ezie asị m unu, ọ ga-eme ya onyeisi nke ihe niile o nwere.

48 Ma ọ bụrụ na ohu ahụ bụ onye ajọọ omume na-asị onwe ya, §Nna m ukwu anọla ogologo oge,

49 ọ bụrụkwa na o bido iti ndị ohu ibe ya ihe, sorokwa ndị ọhụ oke mmanya na-eri, na-ańụ.

50 Nna ukwu ohu ahụ ga-alọta n’ụbọchị ọ na-atughị anya, n’oge awa ọ na-amakwaghị.

51 Ọ ga-egburisikwa ya, nye ya ọnọdụ n’etiti ebe ndị ihu abụọ nọ. Ebe e nwere ịkwa akwa na ịta ikikere eze.

25

Ụmụ agboghọ iri

1 “A ga-eji alaeze eluigwe tonyere akụkọ ụmụ agboghọ iri ndị weere oriọna ha pụta izute onye na-alụ nwunye ọhụrụ.

2 Ise n’ime ha maara ihe, ma ise ndị ọzọ bụ ndị nzuzu.

3 Ise ndị nzuzu ahụ weere oriọna ha, ma ha ejighị mmanụ ọkụ.

4 Ise ndị maara ihe, wujuru mmanụ ọkụ na karama, tinyekwa oriọna ha.

5 Mgbe onye na-alụ nwunye ọhụrụ ahụ nọrọ ọdụ n’ọbịbịa ya, ụra tųwara ha, ha dinara ala rahụ ụra.

6 “N’etiti abalị e tiri mkpu n’oke olu si, ‘Onye na-alụ nwunye ọhụrụ na-abịa, pụtanụ gaa zute ya!’

§ 24:48 Maọbụ, na-asị n’obi ya

7 “Mgbe ahụ ụmụ agbọghọ niile ahụ* biliri mụnye orịna ha.

8 Ise ndị nzuzu ahụ rịrọrọ ise ndị maara ihe sị, ‘Biko, wụnyetụrụnyụ anyị ụfọdụ n’ime mmanụ ọkụ unu, lee na orịna anyị na-anyụ anyụ.’

9 “Ndị maara ihe zara ha sị, ‘Mba! Ọ gaghị ezuru anyị na unu. Kama gaanụ zuru nke unu n’aka ndị na-ere ya.’

10 “Ma mgbe ha pụrụ ịzuta mmanụ ọkụ ahụ, onye na-alụ nwunye ọhụrụ bjarutere. Ndị jikeere ejikere soro ya banye n’oriri ọlụlụ di na nwunye ahụ. E mechikwara ọnyụ ụzọ.

11 “Emesịa, ise ndị nzuzu ahụ†lọghachiri na-ekwu sị, ‘Onyenwe anyị, Onyenwe anyị, meghere anyị ụzọ!’

12 “Ma ọ zaghachiri ha sị, ‘N’ezie, n’ezie, agwa m unu, amaghị m ndị unu bụ.’

13 “Ya mere, na-anọgidenu na nche, n’ihi na unu amaghị ụbọchị ahụ, maọbụ oge awa ahụ.

Ijizi akụ

14 “Ọzọ, ọ ga-adị ka otu nwoke chọrọ ịga njem. Ọ kpọkọtara ndị ohu ya niile nyefee ha akụnụba ya n’aka.

15 O nyere onye nke mbụ talenti ise, nke abụọ ka o nyere talenti abụọ. O nyere onye nke ikpeazụ otu talenti.‡O nyere ha n’otu n’otu di ka ike ha ha. Mgbe ahụ ọ hapụrụ ha gaa ije ya.

16 Onye ahụ natara talenti ise weere ego ahụ malite ịzụ ahịa. Ngwangwa o retara talenti ise ọzọ n’uru.

17 Otu a kwa, onye nke e nyere talenti abụọ zupụtakwara talenti abụọ ọzọ n’uru.

18 Ma onye ahụ natara otu talenti gara gwuo ala lie ego nna ya ukwu, n’ihi ichezi ya nke ọma.

19 “Mgbe ogologo oge gasiri, nna ukwu ndị ohu ahụ lotara site n’ije ya. Ọ kpọkọtara ha niile ka ha gụzie akụ ya.

20 Onye ahụ natara talenti ise batara wetakwa ise ọzọ. Ọ gwara nna ya ukwu sị, ‘Ị nyere m talenti ise, ma ugbu a azupụtala m talenti ise ọzọ!’

21 “Nna ya ukwu siri ya, ‘I mere nke ọma ezi ohu kwesiri ntụkwasi obi. I zipụtala na i kwesiri ntụkwasi obi n’ihe di ntakiri. N’ihi ya aga m etinye gi n’ebe ị ga-elekota otutu ihe. Bata n’onu nke nna gi ukwu.’

22 “Onye nke e nyere talenti abụọ biara sị, ‘Nna anyi ukwu, i nyere m talenti abụọ, ma lee, eritala m talenti abụọ ọzọ n’uru.’

23 “Nna ya ukwu siri ya, ‘I mere nke ọma. Ị bụ ezi ohu kwesiri ntụkwasi obi. I zipụtala na i kwesiri ntụkwasi obi n’ihe di ntakiri. N’ihi ya aga m etinye gi n’ebe ị ga-elekota otutu ihe. Bata n’onu nke nna gi ukwu.’

24 “Onye e nyere otu talenti batara sị, ‘Nna anyi ukwu, amaara m onye ị bụ. Ị bụ onye aka ntagide. Ị na-ewe ihe ubi n’ebe ị na-akughị mkpuru. Ị na-achikotakwa n’ebe ị na-agbasaghi.’

25 N’ihi nke a, aturu m egwu, a gara m liere gi ego talenti gi n’ala. Lee ihe gi werekwa.’

26 “Nna ya ukwu zara ya sị, ‘Ohu ojoo na onye umengwu. Ị maara na m na-ewe ihe ubi n’ebe m na-akughị mkpuru, na-achikotakwa n’ebe m na-agbasaghi.’

27 Ị gaara etinye ego m n’aka ndi na-ehekwa ego, ndi gaara akwughachi ya na omurunwa ya, nke m gaara anata mgbe m loghachiri.

* 25:7 E mere ka anyi mara na ndi a bu ndi ha na nwoke obula e dinabeghi. † 25:11 Umụ agboghọ ise ndi nzuzu ‡ 25:15 Talenti Otu talenti bu ugwo onwa iri afo abuo nke onye Griik na-arụ ọrụ ubochi.

28 “ ‘Napụtanụ ya talenti ahụ o ji, were ya nye onye ji talenti iri.

29 N’ihi na onye ọbụla nwere ka a ga e tinyekwuru ka o nwebigakwa oke. Ma onye ahụ ọ na-adighi nke o nwere, a ga-anapụ ya ọ bụladi nke nta o nwere.

30 Tupunụ ohu a na-abaghị uru n’ezi, n’ime ọchịchiri, ebe ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adi.’

Ikpe nke ikpeazu

31 “Mgbe Nwa nke Mmadu ga-abia n’ebube ya na ndi mmuo ozi niile, mgbe ahụ ka ọ ga-anọ n’elu ocheeze ebube ya.

32 Mba niile nke uwa ga-ezuketakwa n’ihu ya. Ọ ga-ekewaputa ha, otu obodo site n’ibe ya, di ka onye ozuzu aturu si ekewaputa umu aturu site n’umu ewu.

33 Ọ ga-edebe umu aturu ahụ n’akuku aka nri ya, ma umu ewu ga-anọ n’aka ekpe ya.

34 “Mgbe ahụ, eze ga-asị ndi nọ n’aka nri ya, ‘Batani n’ime alaeze, unu ndi Nna m goziri agozi, batani n’ime alaeze nke e doziiri unu site na mgbe e kere uwa.

35 N’ihi na mgbe aguu guru m unu nyere m nri. Mgbe akpiri kporo m nku unu nyere m ihe onunu. Mgbe m bu obia unu kporatara m.

36 Mgbe m gba oto, unu zutara uwe nye m. Mgbe m dara oria unu lekotara m. Anokwara m n’ulo mkporo unu biara leta m.’

37 “Mgbe ahụ ndi ezi omume ahụ ga-aju ya si, ‘Onyenwe anyi, olee mgbe anyi huru gi ka aguu na-agu gi anyi enye gi nri? Olee mgbe anyi huru gi ka akpiri na-akpo gi nku, anyi ekuru mmiri onunu nye gi?’

38 Olee mgbe kwa ka anyi huru gi di ka onye obia anyi akpobata gi? Olee mgbe kwa ka anyi huru gi ka i gba oto anyi enye gi uwe?

39 Olee mgbe kwa ka anyi huru gi n’oria, maobu n’ulo mkporo anyi abia leta gi?’

40 “Eze ahụ ga-azaghachi ha si, ‘N’ezie asi m unu, mgbe unu mesoro otu n’ime ndi a di nta n’ime umunne m omume oma, o bu m ka unu mesoro omume ahụ.’

41 “Mgbe ahụ ọ ga-asikwa ndi nọ n’aka ekpe ya, ‘Punun n’ihu m unu ndi a buru onu. Baanu n’ime odo oku ebighi ebi ahụ a kwadobeere ekwensu na ndi mmuo ozi ya.

42 N’ihi na mgbe aguu na-agu m, unu enyeghi m ihe obula ka m rie. Mgbe akpiri na-akpo m nku, unu ekunyeghi m mmiri ka m nuo.

43 Mgbe m nọ di ka obia, unu akpobataghi m n’ulo unu. Mgbe m gba oto, unu enyeghi m uwe. Mgbe ahụ na-esighi m ike, unu elekotaghi m. Mgbe m nọ n’ulo mkporo, unu abiaghi leta m.’

44 “Mgbe ahụ ha ga-azakwa si, ‘Onyenwe anyi, olee mgbe anyi huru gi ka aguu na-agu gi, maobu ka akpiri na-akpo gi nku, maobu oge i bu onye obia, maobu oge i gba oto, maobu oge i nọ n’oria, maobu i nọ n’ulo mkporo, ma anyi elekotaghi gi?’

45 “Ọ ga-aza ha si, ‘Eziokwu ahụ bu nke a, mgbe ahụ unu juru inyere otu n’ime ndi a di nta aka, o bu m ka unu juru i nyere aka.’

46 “Ndi a ga-aba n’ita ahuhu ebighi ebi. Ma ndi ezi omume ga-aba na ndu ebighi ebi.”

26

Izuzu megide Jisos

1 Mgbe Jisos kwusiri okwu ndi a, o gwara ndi na-eso uzọ ya si,

2 “Dị ka unu maara nke oma, Mmemme Ngabiga ga-amalite mgbe ubochi abuo gasiri. N’oge ahụ, a ga-ararakwa Nwa nke Mmadu nye ka a kpogide ya n’obe.”

3 N’oge ahụ, ndiisi nchujaja, na ndi okenye zukotara n’uloeze otu onyeisi nchujaja a na-akpo Kaifas.

4 Ha gbara izu ichoputa uzọ ha ga-esi jide Jisos na nzuzo gbuo ya.

5 Ha kwekorita si, “O gaghị abụ n’oge mmemme ka ogbaaghara hapu idi n’etiti ndi mmadu.”

Otite mmanu na Betani

6 Mgbe Jisos no na Betani, n’ulo Saimon onye ekpenta,

7 otu nwanyi bu karama alabasta nke mmanu otite isi utọ di oke onuahia di n’ime ya, biakwutere ya, nke o wusara ya n’isi di ka o na-anodu ala n’eri nri.

8 Ma mgbe ndi na-eso uzọ ya huru nke a, iwe were ha nke ukwuu. Ha siri, “Olee udi ila n’iyi di nke a!”

9 A gaara ereputa mmanu a ego di ukwuu were ego e retara ya nyere ndi ogbenye aka.”

10 Ebe Jisos matara ihe ha na-atamu n’obi ha, o siri ha, **“Gini mere unu ji esogbu nwanyi a? O merela m ihe di mma.”**

11 **Unu na ndi ogbenye ga-anọ oge niile, ma o bughị mu na unu ga-anọ mgbe niile.**

12 **N’ihi na site n’iwu m mmanu otite a n’ahụ, o doziela m maka olili.**

13 **N’ezie, ana m agwa unu, n’ebe obula ezisara ozioma a n’uwa niile, a ga na-echeta nwanyi a n’ihi ihe oma a o meere m.”**

Juda ekwere irara Jisos nye

14 Mgbe ahụ otu n’ime mmadu iri na abuo na-eso uzọ ya, onye aha ya bu Judas Iskariot, jekwuuru ndiisi nchujaja.

15 O juru ha si, “Gini ka unu ga-enye m ma m rara ya nye n’aka unu?” Ha kwuru ya iri mkpuru olaocha atọ.

16 Site n’oge ahụ na-aga, o chorọ ohere irara ya nye n’aka ha.

Oriri Mmemme Ngabiga

17 N’ubochi mbu nke mmemme achicha na-ekoghị eko, ndi na-eso uzọ Jisos biakwutere ya juo ya si, “Ebee ka i chorọ ka anyi gaa kwadoro gi ihe gi maka oriri Ngabiga?”

18 O zara ha si, **“Jekwurunu otu nwoke n’ime obodo si ya, Onye ozizi si, ‘Oge m abiala nso. Mu na ndi na-eso uzọ m ga-eri oriri Ngabiga n’ulo gi.’”**

19 Ndi na-eso uzọ ya mere di ka Jisos gwara ha, doziekwa oriri Ngabiga ahụ n’ebe ahụ.

20 N’uhuruchi ubochi ahụ, ya na ndi na-eso uzọ ya iri na abuo ahụ noduru ala n’oche nri ahụ.

21 Mgbe ha na-eri nri, o kwuru si, **“N’ezie ana m agwa unu, na otu onye n’ime unu ga-arara m nye.”**

22 Ha nwere oke mwute, ma malite iju ya n’otu n’otu si, “Onyenwe anyi, o bu m?”

23 Ma o zara ha si, **“O bu onye ahụ mu na ya na-amanyekota aka n’otu efere ga-arara m nye.”**

24 **Lee Nwa nke Mmadu ga-ala di ka e si buo ya n’amuma. Ma ahuhu ga-adiri nwoke ahụ onye a ga-esite n’aka ya rara Nwa nke Mmadu nye. O gaara akara onye ahụ mma ma a si na a mughi ya amu.”**

25 Judas, onye ahụ raara ya nye juru ya si, “Onye ozizi o bu m?”

Ọ zara si, “Gị onwe gị ekwuola ya.”

Mmalite oriri nso

²⁶ Mgbe ha nọkwa na-eri nri, Jisọs were ogbe achicha ahụ, mgbe o nyechara ekele, ọ nyawara ya nye ndị na-eso ọzọ ya si ha, “Naranụ nke a rie, n’ihi na nke a bụ anụ ahụ m.”

²⁷ Mgbe ahụ kwa, o burukwara iko mmanya, ma mgbe o nyechara ekele, o bunyere ya ndị na-eso ọzọ ya si ha, “Unu niile n’ụonụ site n’iko a.”

²⁸ N’ihi na nke a bụ ọbara m nke bụ akara ọgbugba ndụ ọhụrụ ahụ. A na-awusa ya maka ọtụtụ mgbaghara mmehie.

²⁹ Ana m agwa unu, na-agaghị m anụ mmanya sitere na mkpuru vainị ọzọ, tutu ruo ụbochị ahụ mụ na unu ga-anụ ya n’uzọ dị iche n’alaeze Nna m.”

³⁰ Mgbe ha bụsiri abụ, ha pụrụ gaa n’Ugwu Oliv.

Ngonari Pita

³¹ Mgbe ahụ Jisọs gwara ha si, “N’abalị taa, unu niile ga-agbahapụ naani m. N’ihi na e dere ya, si:

“‘Aga m etigbu onye ọzọzọ aturu,

aturu nke igwe aturu ahụ ga-agbasasikwa.’* ”

³² Ma mgbe e mere ka m si n’onwu bilite, aga m ebu unu ọzọ gaa Galili.”

³³ Pita siri, “Ọ buru na mmadu niile agbahapụ gị gbalaga, agaghị m ahapụ gị.”

³⁴ Jisọs siri, “N’ezie agwa m gị, n’abalị taa, tupu oke ọkuku akwaa akwa, i ga-agonari m ugboro atọ.”

³⁵ Ma Pita kwuru si, “Ọ buru na ọ dị mkpa ka m soro gị nwuo, agaghị m agonari gị.” Ọ bukwa otu ihe ahụ ka ndị ahụ niile na-eso ọzọ ya kwuru.

Ekpere Jisọs na Getsameni

³⁶ Mgbe Jisọs biara n’ogige ahụ a na-akpo Getsameni, ọ gwara ndị na-eso ọzọ ya si ha, “Nodunụ n’ebe a ka m gaa n’ihu nke nta kpee ekpere.”

³⁷ Ọ kpọrọ Pita tinyere onwe ya, na umu Zebedi abuo. Ọ malitere inwe obi mwute n’ime onwe ya. Obi malitekwarara ilo ya mmiri.

³⁸ Mgbe ahụ ọ gwara ha si, “Ọ na-ewute mkpuruobi m nke ukwuu ruo n’onu onwu. Nogidenu n’ebe a soro m na-eche nche.”

³⁹ Ọ gara n’ihu nke nta daa, kpuo ihu ya n’ala, kpee ekpere si, “Nna m, ọ buri na ọ ga-ekwe mee, napu m iko a. Ma ọ bughị ka e mee uche m, kama ka e mee uche gị.”

⁴⁰ Ya mere, ọ biakwutere ndị na-eso ọzọ ya, hu ha ka ha na-arahu ura. Ọ siri Pita, “Ọ bu na unu enweghi ike i soro m chee nche, ọ buladi otu awa?”

⁴¹ Na-echenu nche, na-ekpekwa ekpere, ka unu ghara iba n’onwunwa.†N’ihi na mmuo di na njikere ma anu ahụ adighi ike.”

⁴² Ọ laghachiri azu nke ugboro abuo kpeekwa ekpere si, “Nna m, ọ buri na iko a agaghị agabiga ma ọ bughị na m nuru ya, ka e mee uche gị.”

⁴³ Ọ loghachikwara ọzọ hukwa ka ha na-arahu ura, n’ihi na anya ha di aro.

⁴⁴ Ọ hapuru ha ọzọ gaa kpee ekpere nke ugboro atọ, na-ekwukwa otu okwu ahụ.

⁴⁵ Mgbe ọ loghachikwutere ndị na-eso ọzọ ya, ọ siri ha, “Unu ka no na-arahu ura, na-ezukwa ike? Lee, oge awa ahụ abiala, a rarala Nwa nke Mmadu nye n’aka ndi mmehie.

* 26:31 Zek 13:7 † 26:41 Maobu, nwalee

46 **Bilienu ka anyị gawa. Lee, onye ahụ na-arara m nye na-abịa!"**

Njide e jidere Jisọs

47 Mgbe ọ nọ na-ekwu okwu a, Judas, otu n'ime ndị ozi iri na abụọ ahụ biaruru, ya na ọtụtụ igwe mmadụ so. Ụfọdụ ji mma agha ha, ndị ọzọ ji osisi.‡ Ọ bụ ndịisi nchụaja na ndị okenye ndị Juu zitere ha.

48 Ma onye ahụ na-arara ya nye, nyere ha ihe iribama, si, "Onye ahụ m ga-esutu ọnụ bụ nwoke ahụ, jidesienụ ya aka ike!"

49 Ngwangwa o jekwuuru Jisọs si ya, "Ekele, Onye ozizi!" ma sutukwa ya ọnụ.

50 Jisọs gwara ya si, **"Enyi m, mee ihe ị biara ime ngwangwa."**

Mgbe ahụ, ndị ikom ahụ biara nso jide Jisọs, sekpuru ya n'ike.

51 Otu onye n'ime ndị ha na Jisọs nọ, setiri aka ya, mịputa mma agha ya, gbuo ohu onyeisi nchụaja, gbupu nti ya.

52 Ma Jisọs sirị ya, **"Mighachi mma agha gi n'ọbọ ya, n'ihi na mmadụ ọbụla na-eji mma egbu mmadụ ibe ya ga-anwụ site na mma."**

53 **I cheghị na m puru iriọ Nna m ka o zitere m ihe kariji usuu ndi mmuọ ozi iri na abuo n'otu ntabi anya?**

54 **Ma olee otu ihe e dere n'akwukwo nsọ ga-esi mezuo, nke kwuru na o ghaghị idi otu a?"**

55 N'oge awa ahụ, Jisọs gwara igwe mmadụ ahụ si, **"Unu putara chirị mma agha na mkpọ bia ijide m di ka a ga-asị na m bu onye ohi? Anorola m ziekwia ihe n'ulonso kwa ubochi, ma unu ejideghị m."**

56 **Ma ihe ndi a na-eme ka ihe ndi amuma dere n'akwukwo nsọ mezuo."** N'oge ihe ndi a niile na-eme, ndi na-eso uzọ ya niile hapuru ya gbalaga.

Jisọs n'uloikpe

57 Ndi jidere Jisọs duuru ya gaa n'ulo Kaifas, onyeisi nchụaja. Ndi ozizi iwu na ndi okenye ndi Juu zuketara n'ebe ahụ.

58 Pita sogidere Jisọs n'azu site n'ebe di anya. O rutere n'obi onyeisi nchụaja, baa n'ime ulọ, sorokwa ndi na-eje ozi nodu ala, ka o nwe ike ihu otu ihe a ga-esi bie.

59 Ndiisi nchụaja, na ndiisi ikpe n'uloikpe ahụ nọ na-achọ ama ụgha megide Jisọs, ka ha hu uzọ ha ga-esi gbuo ya.

60 Ma ọ dighi nke ha chotara, n'agbanyeghi n'otutu ndi akaebe ụgha putara.

N'ikpeazu, mmadụ abuo putara

61 kwuo si, "Nwoke a sirị, 'Enwere m ike ikwatu ulonso ukwu nke Chineke, wughachikwa ya n'ubochi ato.'" "

62 Onyeisi nchụaja biliri otọ kwuo si, "Ọ bụ na ị nweghi ihe ọbula ị ga-aza? Gini bu ama ndi a a na-agba megide gi?"

63 Ma Jisọs ekwughị ihe ọbula.

Onyeisi nchụaja gwara ya si, Eji m aha Chineke di ndu nye gi iwu, si gi, "gwa anyi, ị bu Kraist, Okpara Chineke?"

64 Jisọs gwara ya si, **"Gi onwe gi kwuru ya. Ma ana m agwa unu, site ugbu a na-aga n'ihu, unu ga-ahụ Nwa nke Mmadu ka o na-anodu n'aka nri nke Onye di ike, na-abiakwa n'igwe ojii nke eluigwe."**

65 Mgbe ahụ onyeisi nchụaja dowara uwe ya, kwuo si, "O kwuola aru! Olee mkpa ọ di ichokwa ndi akaebe? Unu nukwara nkwulu ya?"

66 Gini bu mkpebi unu?"

Ha zara si ya, "O kwesiri ka o nwuo!"

‡ 26:47 Maobu, mkpo

⁶⁷ Mgbe ahụ, ha gbụsara ya ọ̀nụ mmiri asọ n'ihu, tiekwa ya aka. Ndi ọ̀zọ maara ya ụ̀ra,

⁶⁸ sị ya, "Buoro anyị amụma, gị, Kraịst. Onye tiri gị ihe?"

Pita agọ̀nari Jisọs

⁶⁹ Mgbe ahụ Pita nọduru ala na mbara ezi nke obi ahụ. Otu n'ime ụmụ agbọghọ na-eje ozi bjakwutere ya, sị, "Ị bụkwanu otu n'ime ndi na-eso ụzọ Jisọs onye Galili."

⁷⁰ Ma ọ goro n'ihu ha niile sị, "Amaghị m ihe ị na-ekwu."

⁷¹ Mgbe ọ puru gaa nọdu n'onu ụzọ mbata, nwaagboghọ ọzọ huru ya, gwa ndi nọ n'ebe ahụ sị, "Nwoke a na Jisọs onye Nazaret nọkoro."

⁷² Ọzọkwa, o weere inu iyi goro, "Amaghị m onye nwoke ahụ bu."

⁷³ Mgbe oge nta gasiri, ndi guzo n'ebe ahụ bjakwutere Pita sị ya, "N'ezie, ibu otu n'ime ha, n'ihu na asusu gi agbaala gi ama."

⁷⁴ Ọ malitere ibu onwe ya onu, na inu iyi sị, "Amaghị m nwoke a."

Mgbe ahukwa oke okpa kwara akwa.

⁷⁵ Pita chetara okwu ahụ Jisọs kwuru sị, "**Tupu oke okpa akwaa akwa, ị ga-agonari m ugbo ato.**" O si n'ebe ahụ puo, gaa kwaa akwa nke ukwu.

27

Jisọs n'ihu Paillet

¹ Mgbe chi boro, ndisi nchujaja niile na ndi okenye gbara izu megide Jisọs otu ha ga-esi gbuo ya.

² Ya mere, ha kere ya agbu, duru ya puo, nyefee ya n'aka Paillet onye bu govanọ.

Onwu Judas

³ Mgbe Judas, onye ahụ rara Jisọs nye, huru na a maala Jisọs ikpe onwu, o cheghariri weghachikwara ndisi nchujaja na ndi okenye iri ego olocha ato ahụ.

⁴ Ọ kwuru sị, "Emehiela m, site na irara onye aka ya di ocha nye onwu." Ma ha siri, "Nke ahụ agbasaghị anyi, ọ bu mkpa diri gi."

⁵ Ọ wusara ego olocha ahụ n'ala ulonso, puo gaa kwuo udo.

⁶ Ndisi nchujaja tutukotara ego ahụ kwuo sị, "O megidere iwu itinye ego a n'ime uloku, n'ihu na ọ bu ego obara."

⁷ Mgbe ha gbasiri izu, ha kwekotara ma were ego ahụ zuta ala n'aka otu okpu ite. Ha mere ala ahụ ka ọ buru ebe a na-eli ndi obia.

⁸ Nke a mere e ji na-akpo ala ahụ, "Ala Obara,"* ruo taa.

⁹ N'uzo di otu a, okwu e kwuru site n'onu Jeremaya onye amuma mezuru. "Ha tutukotara mkpuru ego olocha iri ato, bu onuahia onye ahụ, nke ufodu n'ime umu Izrel kpebiri na a ga-akwu n'isi ya.

¹⁰ Ha ji ego ahụ zuo ubi onye okpu ite, di ka Onyenwe anyi nyere m iwu."†

Paillet ajuo Jisọs ajuju

¹¹ N'oge a Jisọs guzo n'ihu govanọ. Govano juru ya sị, "Ị bu eze ndi Juu?" Jisọs siri ya, "**Gị onwe gi kwuru ya.**"

¹² Mgbe ndisi nchujaja na ndi okenye boro ya ebubo ugha, o kwughị ihe obula.

¹³ Ya mere, Paillet siri ya, "Ị naghị anu ihe ndi a niile ha na-ebo gi?"

* 27:8 Maobu, Ubi Obara † 27:10 Zek 11:12,13; Jer 19:1-13; 32:6-9

14 Ma ọ zaghị ọ buladi otu mkpuru okwu n'ebubo ndi ahụ. Ihe a gbagwojuru govanọ anya nke ukwu.

Ikpe onwu a mara Jisọs

15 Ugbu a, ọ bu omenaala govanọ n'oge mmemme na ọ ga-ahapu otu onye mkporo, bu onye igwe mmadu hooro.

16 Ma n'oge a e nwere otu onye mkporo nke otutu mmadu maara nke oma. A na-akpo Jisọs Barabas.

17 Mgbe igwe mmadu niile zuro, Paillet siri ha, "Onye ka unu choro ka m hapuru unu, ọ bu Jisọs Barabas ka ọ bu Jisọs onye a na-akpo Kraist?"

18 N'ihu na ọ maara nke oma na ọ bu site n'ekworo ka ha ji rara Jisọs nye n'aka ya.

19 Mgbe ọ nokwasiri n'elu oche ikpe ya, nwunye ya zitere ozi si ya, "Wepukwa aka gi n'ihe gbasara nwoke onye ezi omume ahụ. N'ihu na ahujuru m anya na nro n'abalị gara aga n'ihu ya."

20 Ma ndiisi nchujaja na ndi okenye kwagidere igwe mmadu ahụ ka ha riro ya, ka ọ hapuru ha Barabas, ma nye ha Jisọs ka ha gbuo ya.

21 Ozokwa, govanọ siri ha, "N'ime mmadu abuo ndi a onye ka unu choro ka m hapuru unu?"

Ha siri, "Barabas!"

22 Paillet siri ha, "Gini ka m ga-eme Jisọs onye a na-akpo Kraist?"

Ha niile siri, "Kpogide ya n'obe!"

23 O juru ha si, "O bu n'ihu gini? Olee ihe ooro o mere?"

Ma ha tiri mkpu karịa ka ha si eti na mbu, na-asị, "Kpogide ya n'obe! Kpogide ya n'obe!"

24 Mgbe Paillet huru na o nweghi ihe ọ puru ime, kama na uzu na ogbaaghara na-amalite. O weere mmiri kworo aka ya n'ihu igwe mmadu ahụ si ha, "Aka m di ocha n'ebe obara nwoke a di. Jirinu aka unu hu maka ya."

25 Igwe mmadu ahụ zaghachiri ya n'otu olu si, "Ka obara ya di n'isi anyi na n'isi umu anyi!"

26 Mgbe ahụ ọ hapuru ha Barabas. Mgbe ọ piachara Jisọs ihe, ọ raara ya nye ka ha kpogide ya n'obe.

Ndi agha ejiri Jisọs mee ihe ochi

27 Mgbe ahụ ndi agha govanọ duuru Jisọs baa n'ogige ulo ndi agha, mee ka otu ndi agha niile gbaa ya gburugburu.

28 Ha yipuru ya uwe ya, yinye ya uwe mwuda na-acha uhie uhie.

29 Ha kpapa okpueze nke e ji ogwu mee, kpukwasị ya n'isi. Ha tinyekwara ya mkpara achara n'aka nri, gbuo ikpere n'ala n'ihu ya, na-akwa ya emo na-asị, "Ekele, Eze ndi Juu!"

30 Ha gburu ya onu mmiri aso, werekwa osisi ahụ kuọ ya n'isi otutu mgbe.

31 Mgbe ha ji ya mecha ihe ochi, ha yipuru ya uwe ahụ, yinyekwa ya uwe nke ya, duuru ya puo, iga kpogide ya n'obe.

Ha akpogide ya n'obe

32 Mgbe ha na-apu, ha zutere otu nwoke onye obodo Sirini a na-akpo Saimon. Ha manyere ya ka o buru obe ya.

33 Mgbe ha bjarutere n'ebe a na-akpo Golgota (nke putara, "ebe okpokoro isi").

‡ 27:27 Nke a na-akpo Pritoriom n'asusu Griik.

³⁴ Ha nyere ya mmanya a gwara ọgwụ ilu ka ọ n'ụ. Mgbe o deturu ya ire, o kweghi ya onunụ.

³⁵ Mgbe ha kpogidechara ya n'elu obe. Ha fere nza nke ha jiri kee uwe ya n'etiti onwe ha. §

³⁶ Ha n'okwara ala n'ebe ahụ na-eche ya nche.

³⁷ N'elu ebe isi ya di, ka ha debere ihe ha dekwasi ebubo ha boro ya. Nke a bu ihe ha dere:

Onye a bu Jisọs, Eze ndi Juu.

³⁸ Ha kpogidekwara ya na ndi ohi abuo n'obe. Otu onye n'aka nri, onye nke ozo n'aka ekpe ya.

³⁹ Ndi na-agafe n'uzo na-ekwuto ya, na-efufekwa isi ha,

⁴⁰ na-asikwa, "Leenu onye nwere ike ikwatu ulonso Chineke wughachi ya na mkpuru ubochi ato! Zoputanu onwe gi! O buru na i bu Okpara Chineke si n'elu obe ahụ rịdata!"

⁴¹ Ndisi nchaja, ndi ozizi iwu na ndi okenye sokwa na-eme ya ihe ochi, na-asi,

⁴² "O zoputara ndi ozo, ma o nweghi ike izoputa onwe ya. O bu eze ndi Izrel; ya si n'elu obe rịdata ugbu a, anyi ga-ekwerekwa na ya.

⁴³ O tukwasiri Chineke obi, o buru na o masiri Chineke, ya naputa ya ugbua, n'hi na o kwuru si, 'Abu m Okpara Chineke.' "

⁴⁴ O buladi ndi ohi ahụ a kpogidekorọ ha na ya n'obe nokwa na-akpari ya.

Onwu Jisos

⁴⁵ Ma site n'elekere iri na abuo nke ehihie ruo n'elekere ato nke ehihie, ochichiri gbachikotara n'ala ahụ niile.

⁴⁶ N'oge di ka elekere ato nke ehihie, Jisos tiri mkpu n'oke olu si, "*Elọi, Elọi, lama sabaktani?*" (nke putara, "*Chineke m, Chineke m, ginị mere i jiri hapu m?*").*

⁴⁷ Mgbe ufodu ndi guzo n'ebe ahụ nuru nke a, ha siri, "O na-akpo Ilaia."

⁴⁸ N'otu oge ahụ kwa otu onye n'ime ha gbaara oso were ogbo denye ya na mmanya gbara uka, fanye ya n'osisi, welie ya elu, chee ya ka o n'ụ.

⁴⁹ Ma ndi ozo siri, "Hapunu, ka anyi lee ma Ilaia o ga-abia izoputa ya."

⁵⁰ Ozokwa, Jisos jiri oke olu tie mkpu, kubie ume.

⁵¹ N'otu ntabi anya ahụ kwa, akwa mgbochi nke ulonso ahụ gbawara site n'elu ruo n'ala. Ala makwara jijiji. Nkume tiwasikwara.

⁵² Ala ili meghere. A huru otutu ndi nsọ, ndi nwuru anwu, ka e mere ka ha si n'onwu bilie.

⁵³ Mgbe ha sitere n'onwu bilie, ha hapuru ili ha banye n'ime obodo nsọ, gosikwa otutu mmadu onwe ha.

⁵⁴ Mgbe ochiagha, na ndi ya ha no n'ebe ahụ na-eche Jisos nche huru ala oma jijiji a, na ihe niile mere, ha turu oke egwu. Ha kwuru si, "N'ezie, nwoke a bu Okpara Chineke!"

⁵⁵ Otutu umu nwanyi no n'ebe ahụ, ndi guzo n'ebe di anya na-ele ihe na-eme. Ha si Galili soro Jisos, na-ejere ya ozi. †

⁵⁶ N'ime ha bu Meri Magdalin, na Meri nne Jemis na Josef, na nne umu Zebedi.

Olili Jisos

⁵⁷ Mgbe o ruru anyasi, otu onye ogaranya si Arimatia aha ya bu Josef. Onye ya onwe ya bukwa onye na-eso uzo Jisos,

§ 27:35 Imezu ihe e dere n'Abu Oma 22:18. * 27:46 Abu 22:1 † 27:55 N'hi ihu maka mkpa ya

⁵⁸ jekwuuru Paillet riọọ ya ka e bunye ya ozu Jisọs. Paillet nyere iwu ka e bunye ya ozu ahụ.

⁵⁹ Josef buuru ozu ya, were ezi akwa ọcha linin na-enwu enwu fuchie ya,

⁶⁰ ma gaa lie ya n'ili ọhuru nke o gwuuru onwe ya, n'etiti nkume. O jikwa otu nkume buru ibu kpuchie ọnu ọzọ ili ahụ, hapụ ya laa.

⁶¹ Meri Magdalin na Meri nke ọzọ nọ na-ebe ahụ, ha nọdurụ ala na ncherita ihu ili ahụ.

Ndị nche n'ili Jisọs

⁶² N'echi ya, nke bụ ụbọchị na-eso ụbọchị Nkwadebe, ndịisi nchụaja na ndị Farisii zukoro jekwuru Paillet.

⁶³ Ha kwuru si, "Nna anyị ukwu, anyị na-echeta na mgbe onye ụgha ahụ dī ndū, ọ sirī na ya ga-esi n'ọnwū bilie mgbe ụbọchị atọ gasirī.

⁶⁴ Ya mere, nye iwu ka ndị agha gī na-eche ili ya nche, ruo mgbe ụbọchị atọ gasirī. Nke a ga-egbochi ndị na-eso ọzọ ya iga zuru ozu ya. Ka ha ghara i sika ndị mmadu na o sitela n'ọnwū bilie. Ọ buru na ha agha ụgha dī otu a, ọ ga-ajoro anyị njo mgbe ahụ karịa na mbu."

⁶⁵ Paillet gwara ha si, "Unu nwere otu ndị agha na-eche nche, kporonu ha gaa mechisie ili ahụ ike dī ka unu si maara eme."

⁶⁶ Ya mere, ha kporo ndị agha gaa mechizie ọnu ili ahụ. Ha kakwara akara n'elu nkume ahụ.

28

Mbilite n'ọnwū Jisọs

¹ Mgbe ụbọchị izuike gasirī, n'isi ututu ụbọchị mbu n'ime izu ụka, Meri Magdalin na Meri nke ọzọ, gara ka ha lee ili ahụ.

² Na mberede, oke ala oma jijiji malitere. N'ihī na mmuo ozi Onyenwe anyi sitere n'eluigwe ridata, kpugharia nkume ahụ e ji mechie ọnu ili ahụ, nokwasikwa n'elu ya.

³ Ihu ya na-enwu dī ka amuma. Uwe ya na-achakwa ọcha dī ka akummiri igwe.*

⁴ N'ihī egwu ya, ndi nche makwara jijiji. Daa n'ala noro dī ka ndi nwuru anwu.

⁵ Ma mmuo ozi ahụ gwara umu nwanyi ahụ si ha, "Unu atula egwu, n'ihī na amaara m na ọ bu Jisọs onye a kporoburu n'elu obe ka unu na-achọ.

⁶ Ọ nokwaghī n'ebe a. O sitela n'ọnwū bilie, dī ka o si kwuo. Bianu lee ebe ọ togboburu.

⁷ Gaanu ngwangwa gwa ndi na-eso ọzọ ya na e meela ka o si n'ọnwū bilie. Lee, o burula unu ọzọ gawa Galili. Ebe ahụ ka unu ga-ahụ ya. Chetakwanu ihe m gwara unu."

⁸ Ha ji oke egwu na onu puo osiso site n'ili ahụ, gbara oso gawa ikoro ndi na-eso ọzọ ya.

⁹ Na mberede, Jisọs zutere ha si ha, "**Ndeewonu!**" Ha biakwutere ya, jide ukwu ya abuo aka, kpookwa isiala nye ya.

¹⁰ Ya mere Jisọs gwara ha si, "**Unu atula egwu. Gaanu, gwanu umunne m ka ha gaa Galili. Ha ga-ahụ m n'ebe ahụ.**"

Ama ndi nche gbara

¹¹ Mgbe ha na-aga, ufodu ndi agha chere ili ahụ nche batara n'ime obodo. Ha gara kororo ndisi nchujaja ihe niile mere.

* 28:3 Ya bu, snoo

¹² Emesija, ndi nchujaja na ndi okenye zukotara kwekoritaa inye ndi agha ahụ okpurukpu ego,

¹³ si ha, "Ihe a ka unu ga-ekwu, 'Ndi na-eso uzọ ya biara n'abalị zuru ya n'ohi mgbe anyi nọ na-arahu ụra.'

¹⁴ O buru na nke a eruo govanọ ntị, anyi ga-emeta ya mma, ma mee ka unu puo na nsogbu."

¹⁵ Ha naara ego ahụ, meekwa di ka e ziri ha. Akuko a ka a gbasara n'etiti ndi juu ruo taa.

Jisọs enye ndi na-eso uzọ ya ikike

¹⁶ Ma ndi ikom iri na otu ahụ bu ndi na-eso uzọ ya gara Galili, n'elu ugwu ebe Jisọs gwara ha gaa.

¹⁷ Mgbe ha huru ya, ha kporo isiala nye ya. Ma ufodu n'ime ha nwere obi abuo.

¹⁸ Jisọs biara ha nso, gwa ha si, "E werela ikike niile di n'eluigwe na nke di n'elu uwa nye m.

¹⁹ Ya mere, gaanu mee ka mba niile buru ndi na-eso uzọ m, na-emenu ha baptizim n'aha nke Nna, na nke Okpara, na nke Mmuo Nso.

²⁰ Ziekwanu ha ka ha na-eme ihe niile m nyere unu n'iwu. Ma chetanu na m na-anonyere unu mgbe niile, ruo ogwugwu oge."

Ozioma Mak

Jon omee baptizim edozie uzọ

- ¹ Mmalite ozioma maka Jisọs Kraịst, Ọkpara Chineke.
² Dịka e dere ya rịi n'akwụkwọ Aizaya onye amuma si,
 "Aga m ezipu onyeozị m n'ihu gi,
 onye ga-edozi uzọ gi."*
³ "Otu onye na-eti mkpu n'ozara, na-asi,
 'Dozienụ uzọ maka Onyenwe anyị,
 meenụ ka okporoụzọ ya guzozie.'"†
⁴ Jon omee baptizim pụtara na-eme baptizim n'ozara, ma na-ekwusa
 baptizim nke nchehari maka mgbaghara mmehie.
⁵ Ndị mmadu si n'akuku Judia niile na ndi niile bi na Jerusalem puru
 jekwuru ya. Ka ha na-ekwuputa mmehie ha, o mere ha baptizim n'osimiri
 Jodan.
⁶ Uwe Jon yi n'ahu ya bu nke e ji aji inyinya kamel mee. O kekwaro ihe
 okike e ji akpukpo anu mee n'ukwu ya. Nri ya bu igurube na mmanu anu.
⁷ O kwusara si: "Onye di ike kara m na-abia n'azu m. Onye m na-erughi
 ihudata ala topu eriri akpukpokwu ya.
⁸ Eji m mmiri na-eme unu baptizim, ma o ga-eji Mmuo Nso mee unu
 baptizim."

Baptizim na onwunwa Jisos

- ⁹ N'oge ahụ, Jisọs sitere na Nazaret nke Galili bịa n'osimiri Jodan, ebe
 Jon mere ya baptizim.
¹⁰ Ma mgbe o si n'ime mmiri ahụ na-aputa, o huru ka eluigwe meghere.
 Hukwa Mmuo Nso di ka nduru ka o ridatara bekwasị ya n'isi ya.
¹¹ Otu olu si n'eluigwe daa, "I bu Ọkpara m huru n'anya, ihe gi di m ezi
 mma."
¹² Ngwangwa, Mmuo Nso duuru ya baa n'ime ozara.
¹³ O nokwara n'ime ozara ahụ iri ubochi anọ, ebe ekwensu nwara ya
 onwunwa. Ya na umu anu ohia nokwa. Ma ndi mmuo ozi jeere ya ozi.

Mbido oru nkwusa

- ¹⁴ Mgbe e tinyesiri Jon n'ulo mkporo, Jisos gara na Galili, na-ekwusa
 ozioma Chineke.
¹⁵ O siri, "Oge ahụ eruola, alaeze Chineke di nso. Chegharianu ma
 kwerekwanu n'ozoma."

Okpukpo ndi na-eso uzọ ya

- ¹⁶ Mgbe Jisos na-aga n'akuku osimiri Galili, o huru Saimon na Andru
 nwanne ya, ka ha na-awunye ugbu ha n'ime mmiri n'ihu na ha bu ndi oku
 azu.
¹⁷ Jisos siri ha, "Bianu soro m, m ga-emekwa unu ndi oku na-akuta
 mmadu."
¹⁸ Ngwangwa ha hapuru ugbu azu ha ma soro ya.
¹⁹ Mgbe o gaturu n'ihu nke nta, o huru Jemis nwa Zebedi na nwanne ya
 bu Jon ndi no n'ime ugbo mmiri, na-ekezi ugbu azu ha.
²⁰ Ngwangwa, o kporo ha, ha hapuru nna ha Zebedi na ndi o goro oru
 n'ime ugbo soro ya.

* 1:2 Mal 3:1 † 1:3 Aiz 40:3

Jisọs chupuru mmuo ojo

²¹ Ha gara Kapanom, mgbe ubochi izuike ruru, o bara n'ime ulo ekpere ma malite izi ha ihe.

²² Ozizi ya juru ha anya nke ukwuu, n'ih na o ziri ha ihe dika onye nwere ikike, o bugh di ka nke ndi ozizi iwu.

²³ Ma n'otu oge ahụ, otu nwoke no n'ime ulo ekpere ahụ nke mmuo na-adighi ocha bi n'ime ya, tiri mkpu n'oke olu,

²⁴ si, "Gini ka anyi na gi nwekoru, gi Jisọs onye Nazaret? I biala ila anyi n'iyi? Amaara m onye i bu, Onye Nso nke Chineke."

²⁵ Ma Jisọs baara ya mba si ya, "**Mechie onu sikwa n'ime ya puta!**"

²⁶ Mmuo ahụ na-adighi ocha seere ya, mee ka ahụ ya maa jijiji, o tiri mkpu n'oke olu, ma sikwa n'ime ya puta.

²⁷ Ha niile bu ndi no n'onodu ihe iju anya ma na-ajuritara onwe ha ajuju si, "Gini bu nke a? Ozizi oheru ya na ikike! O na-enye o buladi mmuo na-adighi ocha iwu. Ha na-erubekwara ya isi."

²⁸ Akuko banyere ya gbasara ngwangwa ruo akuku niile nke Galili.

Jisọs agwo otutu mmadu

²⁹ Ngwangwa ha hapuru ulo ekpere ahụ, ha na Jemis na Jon soro banye n'ulo Saimon na Andru.

³⁰ N'oge a, nne nwunye Saimon dina n'akwa ndina. Ahu oku jikwa ya. Ha mere ka o mata banyere ya.

³¹ O gakwuru ya, jide ya n'aka selite ya elu. Ahu oku ahụ hapuru ya. O malitekwara ile ha obia.

³² N'oge uhuruchi, mgbe anwu dara, ha kpotaara ya ndi niile ahụ na-esighi ike na ndi mmuo ojo bi n'ime ha.

³³ Obodo ahụ niile gbakoro n'onu uzọ.

³⁴ O gworo otutu ndi bu oria di iche iche, o chupukwara otutu mmuo ojo ma o kweghi ka mmuo ojo ndi ahụ kwuo okwu n'ih na ha matara onye o bu.

Jisọs apuo ikpe ekpere naani ya

³⁵ N'isi ututu, mgbe ochichiri ka gbachiri, o biliri, ga ebe o ga-anoro onwe ya, naani ya. N'ebe ahụ kwa ka o no kpee ekpere.

³⁶ Saimon na ndi ya na ha no puru na-achoghari ya.

³⁷ Ma mgbe ha huru ya, ha siri ya, "Mmadu niile na-achoghari gi!"

³⁸ O zaghachiri ha si, "**Ka anyi gaanu ebe ozo, n'obodo ndi ozo di anyi gburugburu, ka m zisakwaara ha ozioma. O bu n'ih nke a ka m ji bia.**"

³⁹ Ya mere, o puru jeghari na Galili niile na-ekwusa ozioma n'ulo ekpere ha niile, na-achupukwa mmuo ojo.

Jisọs agwo onye ekpenta

⁴⁰ Otu onye ekpenta biakwutere ya gbuo ikpere n'ala riuo ya si, "O buru na i choro, i puru ime ka m di ocha."

⁴¹ Ebe o juputara n'omiko, Jisọs setipuru aka ya metu ya si, "**Achoro m, di ocha!**"

⁴² Ngwangwa ekpenta ya hapuru ya, e mekwara ka o di ocha.

⁴³ Mgbe ahụ, Jisọs ji ido aka na nti zilaga ya,

⁴⁴ o gwara ya si, "**Hukwa na o dighi onye obula i ga-agwa ihe a. Kama gaa gosi onye nchujaja onwe gi. Chuokwa aja di ka Mosis nyere n'iwu, maka ime ka i di ocha gi, ka o buru ihe ama nye ha.**"

⁴⁵ Ma ọ puru malite ikosa akuko banyere ogwugwo ya ebe niile. N'ihia ya Jisos enwekwaghi ike ibanye n'obodo, kama ọ gara noro n'ebe zoro ezo. Ma ndi mmadu na-abiakwutekwa ya site n'ebe niile di iche iche.

2

Jisos agwo onye ahụ ya kponwuru

¹ Mgbe ubochi ole na ole gafesiri, ọ bataghachiri na Kapanom. Ndi mmadu nuru na ọ loghachila.

² Igwe mmadu zokotara n'ime ulo ahụ nke mere na ohere afodughị ọ buladi n'onu ụzọ. O kwusakwaara ha ozioma.

³ Ndi ikom ufodu buteere ya otu nwoke ahụ ya kponwuru akponwu. O bu mmadu anọ bu ya.

⁴ Ebe ha na-enweghi ike ibutere ya Jisos n'ihia igwe mmadu, ha gwupuru oghere n'elu ulo ebe ahụ ọ nọ. Mgbe ha gwupusiri ya, ha budatara onye ahụ ahụ ya kponwuru akponwu n'ute o jiri dina.

⁵ Mgbe Jisos huru okwukwe ha, ọ siri onye ahụ ahụ ya kponwuru akponwu, **"Nwa m nwoke, agbagharala gi mmehie gi."**

⁶ Ma ufodu ndi ozizi iwu noduru ala n'ebe ahụ na-eche n'ime obi ha si,

⁷ "Gini mere onye a ji na-ekwulu Chineke? Onye puru igbaghara mmehie ma ọ bughị naani Chineke?"

⁸ Ngwangwa Jisos matara n'ime mmuo ya na ha na-atule okwu a n'ime obi ha. Ọ siri ha, **"Gini mere unu ji na-eche ihe di otu a n'obi unu?"**

⁹ **Olee nke ka mfe: ọ bu igwa onye a akuku ahụ ya kponwuru akponwu, 'A gbagharala gi mmehie gi niile,' ka ọ bu i si, 'Bilie chiru ute gi jegharu?'**

¹⁰ **Ma igosi unu na Nwa nke Mmadu nwere ikike n'ụwa igbaghara mmehie."** Ọ siri onye ahụ akuku ahụ ya kponwuru akponwu,

¹¹ **"Ana m asi gi, bilie, chiru ute gi laa n'ulo gi."**

¹² O biliri, chiru ute ya puo n'ihu mmadu niile. Nke a juru ndi niile no n'ebe ahụ anya. Ha toro Chineke na-asi, **"Anyi ahubeghi ihe di otu a mbu!"**

Okpukpo Livayi

¹³ Emesia, Jisos puru gaa n'akuku osimiri ahụ. Igwe mmadu biakwutere ya. Ọ malitere izi ha ihe.

¹⁴ Mgbe ọ na-aga n'ihu, ọ huru Livayi nwa Alfios ka ọ noduru ala n'ulo inakota utu. Ọ siri ya, **"Soro m,"** o biliri sooro ya.

¹⁵ Mgbe ọ na-eri nri uhuruchi n'ulo Livayi, otutu ndi ona utu na ndi mmehie soro ya na ndi na-eso ụzọ ya noro ebe ahụ, n'ihia na ndi na-esoghari ya di otutu.

¹⁶ Mgbe ndi ozizi iwu nke ndi Farisii huru ya ka o so ndi mmehie na ndi ona utu na-eri nri, ha juru ndi na-eso ụzọ ya si, **"Gini mere o ji eso ndi mmehie na ndi ona utu na-eriko nri?"**

¹⁷ Mgbe ọ nuru nke a, Jisos siri ha, **"Mkpa dibia adighi akpa ndi ahụ di ike, kama ọ bu ndi ahụ na-esighi ike. Abiaghi m ikpo ndi ezi omume kama ndi mmehie."**

Ajuju banyere ibu onu

¹⁸ N'oge a, ndi na-eso ụzọ Jon na ndi Farisii na-ebu onu. Ndi mmadu biara juo ya si, **"Gini mere ndi na-eso ụzọ Jon na ndi na-eso ụzọ ndi Farisii ji ebu onu, ma ndi nke gi adighi ebu onu?"**

¹⁹ Jisos siri ha, **"O kwesiri na ndi a kporo oriri olulu di na nwunye ga-ebu onu mgbe onye na-alu nwunye ohuru no n'etiti ha? Ha apughu ibu onu ogologo oge ya na ha no."**

20 Ma oge na-abia mgbe a ga-ewepu onye na-alu nwunye oheru. N'ubochi ahụ ka ha ga-ebu onu.

21 "O dighi onye na-eji akwa oheru kwachie ebe akwa ochie siri doka. O buru na o mee nke a, akwa oheru ahụ ga-adokapu site na nke ochie mee ka ndoka ya di njo kara.

22 O dighi onye na-agbanye mmanya oheru na karama akpukpo ochie. O mee nke a, mmanya ahụ ga-agbawa karama akpukpo ochie ahụ, mee ka karama na mmanya laa n'iyi. Ee, a na-agbanye mmanya oheru n'ime karama akpukpo oheru."

Onyenwe ubochi izuike

23 Otu ubochi izuike, ya na ndi na-eso uzọ ya na-agafe n'ubi a kuru oka. Di ka ha na-agafe, ndi na-eso uzọ ya malitere igho ufodu ogbe oka n'ime oka ndi ahụ.

24 Ndi Farisii siri ya, "Lee, gini mere ha ji na-eme ihe megidere iwu n'ubochi izuike."

25 Ma o siri ha, "Unu agutaghi ihe Devid na ndi so ya mere mgbe agu guru ha?"

26 N'oge Abiata bu onyeisi nchujaja, o banyere n'ulo Chineke taa achicha e chere n'ihu ya, nke ziri ezi na o bu naani ndi nchujaja kwesiri ita ya. O nyetukwara ndi ya na ha so."

27 Mgbe ahụ, o gwakwara ha si, "E mere ubochi izuike maka mmadu, emeghi mmadu maka ubochi izuike."

28 Ya mere, Nwa nke Mmadu bu Onyenwe o buladi ubochi izuike.

3

Ogwugwo onye aka ya kponwuru

1 N'oge ozo, o banyere n'ulo ekpere, otu nwoke aka ya kponwuru akponwu nokwa n'ebe ahụ.

2 Ufodu ha no na-achọ uzọ ha ga-esi boo ya ebubo, ya mere ha lekwasiri ya anya ihu ma o ga-agwo ya oria n'ubochi izuike.

3 Ma o gwara nwoke ahụ aka ya kponwuru akponwu si, "Bilie guzoro n'etiti ebe a."

4 Mgbe ahụ o juru ha si, "Olee nke ziri ezi n'iwu ime n'ubochi izuike: o bu ime ezi ihe ka o bu ime ihe ojoo, izoputa ndu ka o bu ila ndu n'iyi?" Ma ha gbachiri nkiti.

5 O lere ha anya n'iwe, o wutere ya n'ihu na obi ha kporo nku. O siri nwoke ahụ, "Setipu aka gi." O setipuru aka ya, aka ya dizikwara nke oma.

6 Ngwangwa, ndi Farisii sitere n'ebe ahụ puo n'iwe. Gaa soro ndi otu Herod gbaa izu otu ha ga-esi laa ya n'iyi.

Igwe mmadu esoro Jisos

7 Ma Jisos na ndi na-eso uzọ ya sitere n'ebe ahụ puo gaa nodu n'akuku osimiri. Igwe mmadu ndi sitere na Galili sooro ya.

8 Mgbe ha nuru ihe niile o na-eme, otutu mmadu biakwutere ya site na Judia, na Jerusalem, na Idumia na obodo ndi di n'ofe Jordan, na gburugburu Taja na Saidon.

9 N'ihu idi ukwu nke igwe mmadu ahụ, o gwara ndi na-eso uzọ ya ka ha debere ya ugbo mmiri nta nso ka o banye, iji gbochie igwe mmadu ahụ ikpagbu ya.

10 N'ihu na o gwoola otutu ndi oria, nke mere na ndi bu oria di iche iche na-agbalisi ike imetu ya aka.

¹¹ Mgbe ọbụla kwa ndị mmụọ na-adighị ọcha bi n'ime ha hụrụ ya, ha na-ada n'ala n'ihu ya na-eti mkpu na-asị, "Ị bụ Ọkpara Chineke!"

¹² Ma ọ na-enyesi ha iwu ike ka ha hapụ ịkọwa onye ọ bụ.

Jisọs hōrọ ndị ozi iri na abụọ

¹³ Ọ rigooro n'elu ugwu ma kpọrọ ndị ọ chọrọ nye onwe ya. Ha bjakwutekwara ya.

¹⁴ Ọ hōputara mmadụ iri na abụọ ndị ya na ha ga-anọ, mee ha ndị ozi. Ndi ọ ga-ezipu ikwusa ozioma,

¹⁵ nakwa ndị ga-enwe ikike ịchupụ mmụọ ojọọ.

¹⁶ Ndi a bụ mmadụ iri na abụọ ndị ọ hōputara.

Saimon (onye ọ kpọrọ Pita).

¹⁷ Jemis nwa Zebedi na Jon nwanne ya (ndị ọ gughariri aha *Boanajis*, nke putara "ụmụ egbe eluigwe"),

¹⁸ Andru,

Filip,

Batalomi,

Matiu,

Tomos,

Jemis nwa Alfios,

Tadios,

Saimon onye a na-akpọ Zilot,

¹⁹ na Judas Iskariot, onye raara ya nye.

Ebubo ndị ezinaụlọ Jisọs na ndị nkuzi boro ya

²⁰ Emesia, ọ lotara n'ụlọ, ma igwe mmadụ gbakotakwara ọzọ nke mere na ha enweghị ohere iri nri.

²¹ Mgbe ndị ikwu ya nūrụ nke a, ha bīara gbalia idulata ya n'ụlọ ha, n'ihu na ndị mmadụ na-asị, "Isi adighi ya mma."

²² Ma ndị ozizi iwu si Jerusalem bīa siri, "Mmụọ Belzebug bi n'ime ya! Ọ bụkwa n'ike onyeisi ndị mmụọ ojọọ ka o ji achupụ mmụọ ojọọ."

²³ Ma ọ kpọrọ ha jiri ilu gwa ha okwu si, "Ekwensu ọ puru ichupụ ekwensu?"

²⁴ Ọ buru na alaeze ekewa megide onwe ya alaeze ahụ apughị iguzo.

²⁵ Ọ buru na ezinaụlọ ekewa megide onwe ya, ezinaụlọ ahụ apughị iguzo.

²⁶ Ọ burukwa na ekwensu ebilie megide onwe ya si otu a nwee nkewa, o nweghị ike iguzo; kama ọgwugwu oge ya abiala nso.

²⁷ N'ezie, ọ dighi onye nwere ike ibanye n'ụlọ nwoke di ike kwakoro ngwongwo ya niile, ma o bughị ụzọ kee nwoke ahụ siri ike agbu. Mgbe ahụ ọ ga-enwe ike ibanye n'ụlọ ya, zukoro ngwongwo ya niile.

²⁸ N'ezie agwa m unu, na a ga-agbaghara ụmụ mmadụ mmehie na nkwalu niile nke ha kwuru.

²⁹ Ma onye ọbụla ga-ekwulu Mmụọ Nso, enweghị ike igbaghara ya. Ọ bụ onye ikpe mmehie ebighi ebi mara."

³⁰ O kwuru nke a n'ihu na ha na-asị, "Mmụọ na-adighi ọcha bi n'ime ya."

Nne na ụmụnne Jisọs

³¹ Mgbe ahụ, nne ya na ụmụnne ya ndi nwoke bīara, guzoro n'ezie. Ha ziri ozi ka a kpọọ ya.

³² Igwe mmadụ gbara ya gburugburu mgbe ahụ gwara ya si, "Lee, nne gi na ụmụnne gi ndi nwoke na ndi nwanyi guzo n'ezie. Ha choro ihu gi."

³³ Ọ zara si, "Onye bụ nne m, ndi ole bụkwa ụmụnne m ndi nwoke?"

³⁴ Mgbe ahụ, o lere ndị nọ ya gburugburu anya ma sị, “**Ndị a bụ nne m, na umunne m ndị nwoke!**

³⁵ **Onye ọbụla na-eme uche Chineke bụ nwanne m nwoke, na nwanne m nwanyi, na nne m.”**

4

Ilu banyere ọgha mkpuru

¹ N’oge ọzọ, ọ malitere izi ihe n’akụkụ osimiri. Igwe mmadụ dị ukwuu gbara ya gburugburu, nke mere na ọ banyere n’ime ụgbọ nọdụ ala n’ime ya n’elu mmiri ahụ, ma igwe mmadụ ahụ nọkwa n’akụkụ osimiri ahụ.

² O bidoro i kuziri ha ọtụtụ ihe n’ilu, ma n’ozizi ya, ọ sịrị ha,

³ **“Geenu ntị! Otu onye ọrụ ubi puru gaa iku mkpuru ya.**

⁴ Mgbe ọ na-agma mkpuru, ụfọdụ mkpuru dara n’akụkụ ọzọ, umu nnunu biara tuturja ha.

⁵ Ụfọdụ mkpuru dara n’ala nkume, ebe aja ntakiri di. Ha puputara ngwangwa n’ihi na ala di n’ebe ahụ emighi emi.

⁶ Ma mgbe anwu wara, ọ chagburu ha, ha kponwuo n’ihi na ha enweghi mborogwu.

⁷ Mkpuru ndi ozo dara n’etiti ogwu; ogwu ahụ tolitere kpagbuo ha. Ha amikwaghi mkpuru.

⁸ Mkpuru ndi ozo nke dara n’ezi ala, puru, tolite, ma mia mkpuru na mmuba iri ato, iri isii, ọ buladi otu nari.”

⁹ Ọ siri ha, **“Onye ọbụla nwere nti inu ihe, ya nuru.”**

¹⁰ Ma mgbe ọ nọ naani ya, ndi ozi iri na abuo ahụ na ndi ozo nọ ya gburugburu juru ya ajuju banyere ilu ahụ.

¹¹ Ọ gwara ha si, **“Enyela unu ihe omimi nke alaeze Chineke. Ma ndi nọ n’ezi, a na-agwa ha ihe niile n’ilu,**

¹² nke mere na,

“Ha ga na-ele anya, hukwa, ma ha agaghi ahụ ihe ọbula, ha ga na-anu, nukwa, ma ha agaghi aghota ihe ọbula, ma ọ bughị ya, ha nwere ike chigharia buru ndi a gbaghaara.”*

¹³ Mgbe ahụ, ọ juru ha si, **“O bu na unu aghotaghi ilu a? Unu ga-esikwa ana aghota ilu ndi ozo?”**

¹⁴ Ọgha mkpuru ahụ na-agma okwu Chineke.

¹⁵ Mmadu ufodu di ka mkpuru ndi ahụ dara n’akụkụ ọzọ, ebe a kuru okwu ahụ. Ngwangwa ha nuru ya, ekwensu na-abia napu ha okwu ahụ nke a kuru n’ime ha.

¹⁶ Ndi ozo di ka mkpuru a kuru n’ala nkume. Ha nuru okwu ahụ, were onu nabata ya n’otu mgbe ahụ.

¹⁷ Ma ebe ha na-enweghi mborogwu n’ime ha, ha na-anọ nwa oge nta. Mgbe nsogbu maobu mmpagbu biara n’ihi okwu ahụ, ngwangwa ha na-adachapu.†

¹⁸ Ndi nke ozokwa, di ka mkpuru dara n’etiti ogwu, nuru okwu ahụ;

¹⁹ ma nchekasi nke ndu a,‡na nghogbu nke akunuba, na oke ochicho, nakwa ihe ndi ozo na-abata, kpagbuo okwu ahụ, mee ka ọ ghara imi mkpuru.

²⁰ Ndi ozo, di ka mkpuru a kuru n’ezi ala, nuru okwu ahụ, nabata ya ma mia mkpuru di iri ato, iri isii, maobu otu nari.”

Iheoku di n’elu tebul

* **4:12** Aiz 6:9,10 † **4:17** Maobu, daa mba ‡ **4:19** Oge a nke anyi nọ n’ime ya

21 Ọ siri ha, “A na-ebute oriṅa ka e jiri efere kpuchie ya maṅbu donye ya n’okpuru akwa ndina? Ọ bughị ka a dọba ya n’elu ihe idọba iheokwu?”

22 N’ihi na ihe niile e zoro ezo ga-aputa ihe ma ihe niile e kpuchiri ekpuchi ka a ga-emesia kpughee.

23 Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.”

24 Ọ siri ha, “Kpacharanu anya ihe unu na-anu. Ọ bukwa ihe unu ji tuoro ndi ozo ka a ga-eji tuoro unu, maṅbu kariya.

25 Onye nwere ihe ka a ga-enye kariya; onye na-enweghi, o buladi nke o nwere ka a ga-anapu ya.”

Ilu banyere otu mkpuru si eto

26 Ọ sikwara, “Alaeze Chineke yiri ihe di otu a. Ọ dika mgbe otu onye ghara mkpuru n’ala ubi.

27 Ehihie na abali, ma o no n’ura ma o tetara, mkpuru ahụ na-epupute na-etokwa, ma o maghi ka o si na-eme.

28 Ala ahụ n’onwe ya na-eme ka mkpuru ahụ puo. Ọ na-epupute na mbu, too oko, emesia isi oka, n’ikpeazu o mkwara mkpuru kara aka n’oko ya.

29 Mgbe oka ahụ chara igho ya, o na-eji mma iwe ihe ubi ya bia gbutuo oka ahụ, ghorokwa ogbe oka laa, n’ihi na oge iwe ihe n’ubi eruola.”

Ilu banyere mkpuru Mostaadi

30 Ozokwa, o siri, “Gini ozo ka anyi puru isi na alaeze Chineke yiri? Udi ilu di anaa ka anyi ga-eji kwaa ya?

31 Ọ di ka mkpuru mostaadi, nke bu mkpuru dikarisiri nta nke a na-aku n’ala.

32 Ma mgbe a kuru ya, o na-eto bukaria ihe niile a kuru n’ubi, o na-enwe alaka di ukwu nke bu na umu anu ufe nke eluigwe na-ezuka ike n’okpuru ya.”

33 O jiri otutu ilu yiri ndi a gwa ha okwu di ka ha puru ighota.

34 O nweghi oge obula o gwara ha okwu hapu iji ilu. Ma ya na ndi na-eso uzọ ya naani nodu, o na-akowara ha ihe niile.

Jisos emee ka ifufe kwusi

35 N’ubochi ahụ n’oge uhuruchi, o gwara ndi na-eso uzọ ya si, “Ka anyi gafee n’ofe nke ozo.”

36 Ha hapuru igwe mmadu ahụ ma kporo ya, otu o di, ya na ha banyere n’ime ugbo. Ugbo ndi ozo dikwa na-eso ya.

37 Oke ifufe di ike bido ife, ebili mmiri na-awubakwa n’ugbo ahụ ruo na ugbo ha foduru ntakiri ka mmiri mie ya.

38 Ma Jisos no n’azu azu ugbo ahụ na-arahu ura n’elu ohiri isi. Ndi na-eso uzọ ya kpote ya si ya, “Onye ozizi, o metughi gi n’obi na anyi n’ala n’iyi?”

39 Ọ biliri oto, baara ifufe ahụ mba sikwa osimiri ahụ, “Kwusi! Dere jii!” Ifufe ahụ kwusiri, ebe niile dajuru deere jii.

40 Ọ siri ndi na-eso uzọ ya, “Gini mere unu ji atu oke egwu? Ọ bu na unu enwebeghi okwukwe?”

41 Ha niile turu egwu, jurita onwe ha si, “Onye bu onye a? Ọ buladi ifufe na ebili mmiri na-erubere ya isi!”

5

Jisos agwo nwoke mmuo ojoo bi n’ime ya

1 Ha gafere n'ofe ọzọ nke osimiri ahụ n'akụkụ obodo Gerazin.*

2 Mgbe Jisọs sitere n'ugbo ahụ pụta, otu nwoke mmụọ na-adighi ọcha si n'ebe a na-eli ozu bịa zute ya.

3 Nwoke a bi n'etiti ili ndi ahụ. O dīkwaghị onye ọbụla puru ike ya agbu, o buladi iji eriri igwe kee ya.

4 N'ihu na e keela ya agbu ukwu n'aka otutu oge ma o dōbisiri eriri igwe ndi ahụ, gbajisiekwa mkporo igwe di ya n'ukwu. O dīkwaghị onye nwere ike ijideli ya.

5 O na-agaghari n'etiti ili ahụ ehie na abali na n'ugwu di ya gburugburu, na-eti mkpu, na-eji nkume di nko na-egbukasi onwe ya ahụ.

6 Mgbe o sitere n'ebe di anya hu Jisọs, o gbaara oso gaa gbuo ikpere n'ihu ya.

7 O tiri mkpu n'oke olu si, "Gini ka mu na gi nwekoro, Jisọs, Okpara Chineke Onye kachasi ihe niile elu? Eji m aha Chineke na-ario gi, biko, atala m ahuhu."

8 N'ihu na o nyela ya iwu si, "**Si n'ime nwoke a puta, gi mmuo na-adighi ọcha!**"

9 Mgbe ahụ Jisọs juru ya si, "**Gini bu aha gi?**"

Mmuo ojojo ahụ zaghachiri ya si, "Aha m bu Lijon,† n'ihu na anyi di otutu."

10 Ma o riosiri ya ario ike ka o ghara ichupu ha site n'obodo ahụ.

11 Igwe ezi no nso n'ebe ahụ na-akpa nri, na ndida ugwu di n'ebe ahụ.

12 Mmuo ojojo ndi a rioro ya si, "Biko ziga anyi n'etiti igwe ezi ndi a, ma hapu anyi ka anyi banye n'ime ha."

13 O hapuru ha; mmuo ndi ahụ na-adighi ọcha putara baa n'ime igwe ezi ndi ahụ. Igwe ezi ahụ niile, onuogugu ha ruru puku abuo, gbaara oso site na mkputamkpu ala onu mmiri dakpuo n'ime osimiri ebe mmiri riri ha niile.

14 Ndi na-elekota igwe ezi ahụ gbaara oso laa, kosaa ihe mere n'ime obodo nakwa n'ala ahụ niile. N'ihu nke a, otutu mmadu putara ilere ihe mere.

15 Ha biakwutere Jisọs, hu nwoke ahụ nke igwe mmuo ojojo bibu n'ime ya. O yi uwe, nodu ala, burukwa onye uche ya zuruoke; egwu jidere ha.

16 Ndi huru ihe mere kororo ihe niile mere nwoke ahụ mmuo ojojo bibu n'ime ya. Ha kokwaara ihe mere igwe ezi ndi ahụ.

17 Mgbe ahụ, ha bidoro irio Jisọs ka o puora ha n'akuku ala ha.

18 Di ka o na-achọ ibanye n'ime ugbo, nwoke ahụ mmuo ojojo ndi ahụ bibu n'ime ya rioro ya ka o soro ha.

19 Ma Jisọs ekweghi, kama o siri ya, "**Laa n'ulo, lakwuru ndi enyi gi, kororo ha ihe oma Onyenwe anyi meere gi, na otu o si meere gi ebere.**"

20 Ya mere, o si n'ebe ahụ puo, malitekwa ikosa n'ime mpaghara Dekapolis ihe oma Jisọs meere ya. Ihe a juru mmadu niile anya.

Ada Jairos na nwanyi nwere okwukwe

21 Mgbe Jisọs jiri ugbo mmiri gafee n'akuku nke ozo, otutu igwe mmadu zukoro gbaa ya gburugburu mgbe o no n'akuku osimiri.

22 Ma otu n'ime ndisi ulo ekpere nke aha ya bu Jairos biara, mgbe o huru ya, o dara n'ala n'ukwu ya,

23 riosie ya ario ike si, "Ada m nwanyi nke nta no n'onu onwu ugbu a. Biko, bia ka i bikwasị ya aka gi ka agwo ya, ka o dikwa ndu."

* 5:1 N'akukwo ochie ufodu, i nwere ike hu Gadarin. † 5:9 Nke a bu site na puku ato ruo puku isii n'onuogugu.

²⁴ Ya mere, Jisọs soro ya gawa.

Oke igwe mmadụ sokwa ya na-akpagbu ya.

²⁵ Ma otu nwanyị nọkwa n'ebe ahụ, onye nọrịi na-aria ọria oruru ọbara afọ iri na abụọ.

²⁶ Ọ taala ahụhụ di ukwu n'aka ndi dibia, mefukwaa ihe niile o nwere. Ma kama ọria ya idi mma, ọ na-aga n'ihu idi njo.

²⁷ Ebe ọ nūrula akukọ banyere Jisọs, o sooro igwe mmadụ ndi ahụ, sitere n'azụ metụ uwe ya aka.

²⁸ N'ihia na o kwuolari n'ime obi ya si, "Ọ buru nnoọ na m enwe ike metụ naani uwe ya aka, a ga-agwọkwa m."

²⁹ Ngwangwa oruru ọbara ya kwusiri. Ọ matakwarara n'ime onwe ya na ya enwerela onwe ya site n'oria ya.

³⁰ N'otu oge ahụ Jisọs matara na ike esitela ya n'ahụ puo. Ọ tughariri gburugburu n'etiti igwe mmadụ ahụ juo si, **"Onye meturu uwe m aka?"**

³¹ Ndi na-eso uzo ya siri, "Lee otutu igwe mmadụ gbara gi gburugburu, i sikwa ana na-aju, **'Onye meturu uwe m aka?'**"

³² Ma Jisọs gara n'ihu na-ele anya gburugburu ihu onye mere ya.

³³ Ma nwanyị ahụ, ebe ọ matara ihe mere n'ahụ ya, biara n'egwu n'ima jijiji daa n'ukwu ya, gwa ya eziokwu niile.

³⁴ Ọ siri ya, **"Ada m nwanyị, okwukwe gi agwoola gi. Laa n'udo nwerekwa onwe gi site n'oria gi."**

³⁵ Mgbe ọ ka no na-ekwu okwu, ufodu ndi mmadụ sitere n'ulo onyeisi ulo ekpere biara si, "Ada gi nwanyị anwoola, olee ihe mere i ji esogbu onye ozizi a ozo?"

³⁶ Ma ka ọ nuru ihe ha kwuru, Jisọs gwara onyeisi ulo ekpere ahụ si ya, **"Atula egwu, naani kwere."**

³⁷ O kweghi ka onye obula ozo soro ya ma ọ bughị Pita, na Jemis na Jon nwanne Jemis.

³⁸ Mgbe ha biarutere n'ulo onyendu ulo ekpere ahụ, ọ nuru uzu hukwa otutu mmadụ ka ha no na-akwa akwa na-etikwa mkpu akwa.

³⁹ Mgbe ọ batara, ọ siri ha, **"Gini mere unu ji na-akwa akwa na-etikwa mkpu akwa? Nwatakiri a anwughi anwu, ọ na-arahu ura!"**

⁴⁰ Ma ha chirị ya ochi.

Mgbe ọ chupusiri ha niile n'ezi, ọ kporo nne na nna nwantakiri ahụ, na ndi ya na ha so, banye n'ime ulo ebe nwantakiri ahụ dina.

⁴¹ O jidere ya n'aka si ya, **"Talita koun!"** (nke putara, **"Nwa agboghō nta, asi m gi bilie!"**).

⁴² Otu mgbe ahụ nwaagboghō nta ahụ biliri oto bido ijeghari (ọ gbara afọ iri na abụọ). Nke a juru ha niile anya nke ukwu.

⁴³ Ma ọ dosiri ha aka na nti ike, ka ha ghara igwa onye obula ihe mere. Ọ siri ha, "Nyenu ya nri ka o rie."

6

Onye amuma na-enweghi ugwu

¹ Ọ sitere n'ebe ahụ puo laghachi n'obodo nke a muru ya. Ndi na-eso uzo ya sooro ya gaa.

² N'ubochi izuike, ọ banyere n'ulo ekpere bido izi ihe. Ozizi ya juru otutu ndi gere ya nti anya.

Ha kwuru si, "Ebee ka nwoke si muta ihe ndi a niile? Gini kwa bu amamihe nke a e nyere ya? Lekwa oru ebube nke a o ruru?"

³ Onye a ọ bughị onye kapinta* ahụ? Ọ bughị nwa Meri, burukwa nwanne Jemis, Josef,† Judas na Saimon? Ụmụnne ya ndị inyom ha esoghị anyị n'ọrọ n'ebe a?" Iwe were ha n'ebe ọ nọ.

⁴ Ma Jisọs zara ha si, **"Onye amuma adighi enwe nsopuru obula n'obodo a muru ya, na n'etiti ndi ikwu ya na n'ezinaulo o siri puta."**

⁵ Ọ rughi ọrụ ebube obula n'ebe ahụ. Ihe o mere bu naani ibikwasị mmadu ole na ole ahụ na-esighi ike aka n'isi gwọọ ha.

⁶ Enweghi okwukwe ha juru ya anya.

Nzipu ndi ozi iri na abuo

O jegharikwara n'obodo nta niile gburugburu na-ezi ihe.

⁷ Ọ kpọrọ mmadu iri na abuo ahụ na-eso ya, nye ha ikike zipu ha, abuo abuo. O nyere ha ikike ichupu mmuo na-adighi ocha.

⁸ Ndi a bu iwu o nyere: **"Unu ewerekwala ihe obula maka njem a, kari kwa mkpanaka. Unu ewela achicha, maobu akpa, unu etinyela ego obula n'ime belit unu."**

⁹ Yirinu akpukpokuwu unu, unu eyikwala kari otu uwe.

¹⁰ Mgbe obula unu banyere n'ulo obula, nogidenu n'ebe ahụ ruo mgbe unu hapuru obodo ahụ.

¹¹ Ma ọ buru na obodo obula anabataghi unu maobu egeghi unu nti, kuchapunu aja di n'ukwu unu mgbe unu na-apu, ka ọ buru ihe ama megide ha."

¹² Ha puru kwusara ndi mmadu ka ha chegharia.

¹³ Ha chupuru otutu mmuo ojoo, teekwa otutu ndi ahụ na-esighi ike mmanu, gwọọ ha.

Onwu Jon omee baptizim

¹⁴ Eze Herod nuru akuko banyere ya, n'ihi na aha Jisọs aghoola okwu a kpu n'onu. Ufodu na-asi, na ọ bu "Jon omee baptizim; na e meela ka o site na ndi nwuru anwu bilie. Ọ bukwa nke a mere ka ike ọrụ ebube ji di n'ime ya."

¹⁵ Ndi ozọ na-asi, "Ọ bu Ilaija."

Ma ndi ozokwa kwuru na ọ bu onye amuma di ka otu n'ime ndi amuma mgbe ochie.

¹⁶ Ma mgbe Herod nuru nke a, ọ sirị, "Jon onye ahụ m bipuru isi, emeela ka ọ site n'onwu bilie!"

¹⁷ N'ihi na Herod n'onwe ya nyererị iwu ka e jide Jon kee ya agbu tuba ya n'ulo mkporo. O mere nke a n'ihi Herodias burii nwunye Filip nwanne ya, onye ọ kpọrọ dika nwunye ya.

¹⁸ N'ihi na Jon gwara Herod si, "Ọ bughị ihe ziri ezi n'iwu ka i kpọrọ nwunye nwanne gi nwoke."

¹⁹ N'ihi ya Herodias bu iro n'obi megide Jon na-achokwa uzọ igbu ya, mana ọ pughi ime nke a,

²⁰ n'ihi na Herod na-atu egwu ma na-ehekwa Jon, ebe ọ maara na ọ bu onye ezi omume na onye di nsọ. Mgbe ọ nuru okwu ya, o nweghi udo n'obi ma ige ya nti na-amasi ya.

²¹ N'ikpeazu, ohere biara mgbe Herod kpọrọ oriri n'ubochi ncheta omumu ya nye ndi okwa ha di elu n'okpuru ochichi ya, ndisi ndi ochiagha na ndi bu ndi ndu n'obodo Galili.

²² Mgbe ada Herodias biara tee egwu, obi toro Herod na ndi niile ọ kpọrọ oriri uto.

* **6:3** Onye okpo ntu maobu onye nka † **6:3** N'ime ufodu akwukwo nsọ i ga-ahụ Joses.

Eze gwara nwaagboghọ ahụ sị, “Riọ m ihe ọbụla ị chọrọ aga m enyekwa gi ya.”

²³ O kwere ya nkwa n'ụkwa iyi sị, “Ihe ọbụla ị rịrọ m aga m enye gi, ọ buladi ọkara alaeze m.”

²⁴ O jekwuru nne ya juo ya sị, “Gini ka m ga-ariọ?”

O zara ya sị, “Isi Jọn omee baptizim.”

²⁵ Ngwangwa, ọ biakwutere eze rịọ ya sị, “Achọrọ m ka i nye m, ugbu a, n’ime efere, isi Jọn omee baptizim.”

²⁶ O wutere eze nke ukwuu, ma n’ihi iyi ọ n'uru, na n’ihi ndi ọ kpọrọ oriri, ọ chọghị iju inye ya ihe ọ rịrọ ya.

²⁷ Ngwangwa o zipuru onye agha na-eche nche nye ya iwu ka ọ gaa bute isi Jọn. O gara, bipu isi Jọn n’ulo mkporo,

²⁸ tinye isi ahụ n’ime efere butere nwaagboghọ ahụ onye nara ya bunye nne ya.

²⁹ Mgbe ndi na-eso uzo ya nuru nke a, ha biara buru ozu ya gaa lie.

Jisọs enye puku mmadu ise nri

³⁰ Ndi ozi Jisọs gbara ya gburugburu koro ya ihe niile ha mere, na ihe niile ha kuziri.

³¹ N’oge ahụ, n’ihi na otutu ndi mmadu na-abia na-apukwa nke mere na ha enweghi ohere iri nri, ọ siri ha, **“Soronu m, unu niile, ka anyi ga ebe di juu, zuo ike nwa oge nta.”**

³² Ya mere ha puru baa n’ime ugbo mmiri gaa n’ebe ha ga-anoduru naani onwe ha.

³³ Ma otutu mmadu ndi huru ha mgbe ha na-apu matara ha, sitekwara n’obodo niile di ebe ahụ gburugburu gbara oso gbaruo ebe ahụ tupu ya na ndi na-eso uzo ya abiaruo.

³⁴ Mgbe o sitere n’ugbo mmiri ridata, ọ huru oke igwe mmadu a ka ha zuro. O nwere omiiko n’ebe ha no, n’ihi na ha di ka aturu na-enweghi onye na-azu ha. O malitekwara izi ha otutu ihe.

³⁵ N’oge a, ochichiri ebidola igba, n’ihi ya, ndi na-eso uzo ya biara gwa ya, “Ebe a bu ozara, chi ejiekwala.

³⁶ Zilaga ndi a, ka ha gaa n’obodo nta ndi di gburugburu ebe a, zutara onwe ha ihe ha ga-eri.”

³⁷ Ma ọ zara si ha, **“Nyenu ha ihe ha ga-eri.”**

Ha siri ya, “Anyi ga-eje izuta ogbe achicha nke nari denari abuo, iji nye ha ka ha rie?”

³⁸ Ma ọ juru ha si, **“Ogbe achicha ole ka unu nwere? Gaanu choputa.”**

Mgbe ha choputasiri, ha siri, “Ogbe achicha ise na azu abuo.”

³⁹ Mgbe ahụ o nyere ha iwu ka ha mee igwe mmadu ahụ ka ha nodu ala n’otu n’otu n’elu ahijia ndu.

⁴⁰ Ya mere, ha noduru ala, iri mmadu ise n’otu ebe, nari mmadu n’ebe ozo.

⁴¹ O naara ogbe achicha ise na azu abuo ndi ahụ, welie anya ya elu, nye ekele. O nyawara achicha ahụ nye ya ndi na-eso uzo ya ka ha kee ndi mmadu ahụ. Otu aka ahukwa ọ nyawakwara azu abuo ahụ nyekwa ha niile.

⁴² Ha niile riri rijuo afo.

⁴³ Ha tutukotara iberibe achicha na azu tutujuo nkata iri na abuo.

⁴⁴ Onuogugu ndi nwoke riri ogbe achicha ahụ di puku mmadu ise.

Jisọs agaa ije n’elu mmiri

‡ 6:37 Otu denari bu ihe a na-akwu di ka ugwo oru otu ubochi.

⁴⁵ Ngwangwa, o mere ka ndị na-eso ụzọ ya banye n'ụgbọ mmiri buru ya ụzọ gafee n'ofe nke ọzọ nke osimiri Betsaida, ebe ya onwe ya nọdurụ izilaga igwe mmadụ ahụ.

⁴⁶ Mgbe ndị a niile lachara, ọ rigooro n'elu ugwu ikpe ekpere.

⁴⁷ Mgbe uhuruchi bịaara, ụgbọ mmiri ahụ nọ n'etiti osimiri, ma naanị ya onwe ya nọ n'elu ala.

⁴⁸ Mgbe ọ hụrụ na ha nọ na nsogbu n'ihị na ikuku na-emegide ha, n'ihe dị ka elekere atọ nke ụtụtụ, o bidoro ịga ije n'elu mmiri ibiakwute ha, ma o mere dị ka ọ chọrọ ịgafe ha.

⁴⁹ Ma mgbe ha hụrụ ya ka ọ na-aga ije n'elu osimiri, ha chere na ọ bụ mmụọ, tie mkpu akwa.

⁵⁰ N'ihị na ha niile hụrụ ya, oke ụjọ tukurara ha.

Na-atufughị oge, ọ gwara ha si, **"Nweenụ obi ike! Ọ bụ m. Unu atula egwu."**

⁵¹ Emesia, ọ rịgokwuru ha n'ime ụgbọ mmiri ahụ, otu mgbe ahụ ikuku ahụ dara juu. Ihe ndị a jukwara ha anya nke ukwuu.

⁵² Obi ha mechiri emechi n'ihị na ha aghọtaghị ihe banyere ọrụ ebube ogbe achicha ndị ahụ.

Ọgwụgwọ ọrịa na Genesaret

⁵³ Mgbe ha gafere n'ofe nke ọzọ, ha rutere n'ala Genesaret ebe ha kedoro ụgbọ ha.

⁵⁴ Ma ngwangwa ha pụtara n'ụgbọ, ndị nọ n'ebe ahụ matara onye ọ bụ.

⁵⁵ Ha gbaara ọsọ gaa n'obodo nta niile dị ebe ahụ gburugburu butere ya ndị ọrịa n'ute ebe ọbụla ha nūrụ na ọ nọ.

⁵⁶ Ebe ọbụla ọ bara, n'obodo ukwu maọbụ na obodo nta, maọbụ n'ubi, ndị mmadụ na-ebute ndị ọrịa nibe ha n'ahịa. Ha rịọrọ ya ka o kwere ka ha metụ ọ bụladị ọnụnụ uwe ya aka; ndị niile meturụ ya aka nwetara ọgwụgwọ.

7

Ihe dị ọcha na ihe na-adighị ọcha

¹ Mgbe ndị Farisii na ụfọdụ ndị ozizi iwu sitere Jerusalem bịa gbara ya gburugburu,

² ha hụrụ na ụfọdụ ndị na-eso ụzọ ya ji aka na-adighị ọcha, ya bụ aka a na-akwoghị akwọ, na-eri nri.

³ Ndị Farisii na ndị Juu niile adighị eri nri ma ọ buru na ha akwoghị aka, n'ihị na ha na-ejigidesi aka ike n'ozizi na omenaala nke ndị okenye.

⁴ Mgbe ọbụla ha si n'ahịa lọta, ha adighị eri nri ma ọ bughị ma ha sachara onwe ha. Ha na-edebekwa ọtụtụ omenaala ndị ọzọ dị ka ịsacha iko, na ite mmiri na ketulụ.*

⁵ Ya mere ndị Farisii na ndị ozizi iwu juru ya si, "Gini mere ndị na-eso ụzọ gi adighị ebi n'usoro omenaala ndị okenye. Karịa iji aka na-adighị ọcha rie nri ha?"

⁶ Ọ sirị ha, **"Amụma ahụ Aizaya buru banyere unu ndị ihu abụọ bụ eziokwu; dị ka e dere ya si,**

"Ndị a ji egbugbere ọnụ ha na-asọpuru m, ma obi ha dị anya n'ebe m nọ.

⁷ **Ofufe ha na-efe m bụ ihe efu, ozizi ha bụkwa ihe mmadụ nyere n'iwu.'**†

* **7:4** N'ime ụfọdụ akwụkwọ mgbe ochie i ga-ahụta ma ihe ndina. † **7:7** Aiz 29:13

8 Unu atufuola iwu Chineke ma jidesiekwa aka ike n'omenaala nke mmadu."

9 Ma o gwakwara ha si, "Unu nwere uzọ di mma n'anya unu nke unu ji wezuga iwu Chineke ma were omenaala unu dochie n'onodu ya.

10 N'ihia na Mosis sirị, 'Sopuru nne gi na nna gi, †na, 'onye obula kwujoro nne maobu nna ya ka e gbuo ya.'§

11 Ma unu na-asị, na o buru na mmadu asị nne ya maobu nna ya, 'The obula bu nke i gara erite n'aka m bu koban,' (nke putara onyinye diri Chineke).*

12 N'uzo di otu a, unu na-akwagide ndi mmadu ka ha hapu inyere nne na nna ha aka.

13 N'uzo di otu a, unu na-eme okwu Chineke ka o buru ihe efu, site n'omenaala unu nke unu nyefere n'aka ndi ozọ. O dikwa otutu ihe ndi ozọ di ka nke a unu na-eme."

14 Ozokwa, o kporo igwe mmadu ahụ si ha, "Geenu m nti onye obula, ma ghotakwanu nke a.

15 O dighi ihe obula banyere n'ime mmadu puru imeru mmadu, kama ihe na-emeru mmadu bu ihe ahụ na-esite n'ime ya na-aputa."

16 Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.†

17 Mgbe o hapuru igwe ndi mmadu ahụ banye n'ime ulo, ndi na-eso uzọ ya juru ya maka ilu a.

18 O sirị ha, "Unu o ka di ka ndi na-enweghi nghota? O bu unu aghotaghi na ihe obula banyere n'ime mmadu apughi imeru ya.

19 N'ihia na ihe di otu a anaghi abanye n'obi ha, kama o na-abanye n'ime afọ ha, si n'ebe ahụ a nyupu ya n'ulo nsi." (Site n'ikwu otu a, o mere ka ihe oriri niile di ocha.)

20 O sikwara, "O bu ihe sitere n'ime mmadu puta na-emeru ya.

21 N'ihia na o bu n'ime obi mmadu ka echiche ojojo niile si aputa, ya na ikwa iko niile di iche iche, izu ohi, igbu mmadu,

22 ikwa iko nke ndi nwere di na nwunye, ochicho idotara onwe gi ihe ndi ozọ nwere, ekworo, aghughu niile, adighi ocha niile, inwe anya ufu n'ebe ndi ozọ no, nkwulu niile, nganga na enweghi uche obula.

23 Ihe ojojo ndi a niile na-esite n'ime mmadu a puta. Ha bukwa ihe na-emeru mmadu."

Okwukwe nwanyi Siria

24 O hapuru ebe ahụ gaa n'akuku obodo Taia.‡ N'ebe ahụ o banyere n'ime otu ulo. Ma o nwekwaghi ike izo onwe ya, n'agbanyeghi na o choghi ka a mata na o no ebe ahụ.

25 Ngwangwa, otu nwanyi nwere otu nwa nwanyi ntakiri nke mmuo na-adighi ocha bi n'ime ya nuru maka ya, o biara daa n'ukwu ya.

26 Nwanyi a bu onye Griik a muru n'akuku Sairo-Fonisia. O rioro ya ka o chupuru ya mmuo ojojo ahụ bi n'ime nwa ya nwanyi.

27 O sirị ya, "Hapu ka umuntakiri buru uzọ rie ihe, n'ihia na o zighi ezi na a ga-ewere nri umuntakiri tupuru nkita."

28 Ma o zaghachiri ya si, "Onyenwe m, ma umu nkita na-erikwa iberibe nri umuntakiri si na tebul tupu n'ala."

29 Mgbe ahụ, o sirị ya, "Nwanyi, i zara nke oma, n'ihia osisa gi, laa, mmuo ojojo ahụ ahapula nwa gi nwanyi ugbu a."

‡ 7:10 Opu 20:12; Dit 5:16 § 7:10 Opu 21:17; Lev 20:9 * 7:11 Nke a adighi n'iwu Chineke nyere.

† 7:16 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a di isi 4 n'amaokwu nke 23. ‡ 7:24 N'akwukwo ochie ufodu i ga-ahụ Taia na Saidon.

³⁰ Ọ laghachiri n'ụlọ ya, ọ nwantakiri ahụ ka o dina n'elu ihe ndina, mmụọ ojọọ ahụ apụkwala.

Ogwugwo onye nti chiri na onye ogbu

³¹ Emesịa, ọ hapuru akụkụ Taja gabiga Saịdon bjaruo n'osimiri Galili ruo n'obodo ndi di na Dekapolis.

³² Ha duteere ya otu nwoke nti chiri, nke na-asukwa oke nsu. Ha rioro ya ka o bikwasị ya aka.

³³ O duuru ya puo n'ebe igwe mmadu ahụ no, runye ya mkpisiaka n'ime nti ya abuo. Mgbe ahụ ọ gbupukwara onu mmiri metukwa ya aka n'ire.

³⁴ O leliri anya n'eluigwe suo ude si ya, "*Ef fata,*" nke putara "*Meghee!*"

³⁵ Ngwangwa, nti ya meghere, a topukwara ire ya, ọ malite ikwu okwu nke oma.

³⁶ Jisos nyere ha iwu ka ha ghara igwa onye obula, ma mgbe ọ na-eme nke a ha gara n'ihu na-akosa ya ebe niile.

³⁷ Ọ turu ha n'anya nke ukwu, ha kwuo si, "O meela ihe niile nke oma. Ọ na-eme ka ọ buladi ndi nti chiri nu ihe, ma mee ka ndi ogbi kwuo okwu."

8

Jisos enye puku mmadu ano nri

¹ N'oge ahụ, igwe mmadu ozo zuko. Ebe ha na-enweghi ihe ha ga-eri, ọ kporo ndi na-eso uzo ya si ha,

² "*Enwere m omiiko n'ebe igwe mmadu ndi a no. Nke a na-eme ya ubochi ato anyi na ha no. Ugbu a, ha enweghi ihe ha ga-eri.*"

³ Ọ buru na m ezilaga ha n'ulo ha, ufodu n'ime ha ga-ada n'uzo n'ih aguu. N'ih na ufodu ha si n'ebe di anya bia."

⁴ Ndi na-eso uzo ya zara ya, "Ebe ka mmadu ga-achota achicha ga-ezuru ndi a n'ime ozara a?"

⁵ Jisos juru ha si, "*Ogbe achicha ole ka unu nwere?*"

Ha zara si, "Asaa."

⁶ Ọ gwara igwe mmadu ahụ ka ha nodu ala. O weere ogbe achicha asaa ahụ kpee ekpere. Ọ nyawasiri ha, nye ha ndi na-eso uzo ya ka ha kee igwe mmadu ahụ niile. Ha kekwar ya nye igwe mmadu ahụ.

⁷ Ha nwekwara azu ole na ole. O weere ya kpee ekpere, ọ gwara ha ka ha kesaakwa ya.

⁸ Ha riri, rijuo afo. Ha tutukotara iberibe achicha dafuru n'ebe ndi a no rie nri. Ha tutujuru nkata asaa.

⁹ Ndi riri nri a ruru ihe dika puku mmadu ano. Mgbe ahụ o zilagara ha.

¹⁰ Ngwangwa, ya na ndi na-eso uzo ya banyere n'ugbo mmiri gaa n'akuku obodo Dalmanuta.

¹¹ Ndi Farisii biakwutere ya malite nrurita uka, na-achọ ihe iribama si n'eluigwe, iji nwalee ya.

¹² Ọ suru ude nke ukwu n'ime onwe ya si, "*Gini mere ogbo a ji achọ ihe iribama? N'ezie, n'ezie, agwa m unu, o nweghi ihe iribama a ga-egosi ogbo a.*"

¹³ Ọ hapuru ha n'ebe ahụ banyekwa n'ugbo mmiri ozo, igafe n'ofe ozo nke osimiri ahụ.

Ihe na-eko achicha nke ndi Farisii na Herod

¹⁴ Ndi na-eso uzo ya chefuru iwere achicha. Ọ bu naani otu ogbe achicha foduru ha n'ime ugbo.

15 Ọ dọrọ ha aka na ntị sị, “Kpacharanụ anya. Lepụnụ anya maka ihe na-eko achịcha ndị Farisii na nke Herọd.”

16 Ha kparịtara ụka n’etiti onwe ha na-asị, “Ọ bụ n’ihi na anyị enweghị achịcha.”

17 Mgbe Jisọs ghọtara isi mkparịta ụka ha, ọ jụrụ ha sị, “Gịnị mere unu ji na-ekwu okwu maka enweghị achịcha? Ọ pụtara na unu adighị ahụ maọbụ aghọta? Obi unu o siri ike?”

18 Unu nwere anya nke na-adighị ahụ ụzọ? Unu nwere ntị ma unu adighị anụ ihe? Ọ ga-abụ na unu adighị echeta?

19 Mgbe m ji ogbe achịcha ise zụọ puku mmadụ ise, iberibe achịcha juru nkata ole ka unu tụtụkọtara?”

Ha zara sị ya, “Nkata iri na abụọ.”

20 “Mgbe m ji ogbe achịcha asaa zụọ puku mmadụ anọ, iberibe achịcha juru nkata ole ka unu tụtụkọtara?”

Ha zara sị ya, “Nkata asaa.”

21 Ọ sịrị ha, “Unu ka nọ na-enweghị nghọta?”

Jisọs agwọọ onye isì na Betsaida

22 Mgbe ha ruru Betsaida, ụfọdụ mmadụ kpọtara ya otu onye isì rịọ ya ka o metụ ya aka,

23 Ọ duuru onye isì ahụ n’aka pụọ n’azụ obodo. Mgbe ahụ, ọ gbụsara ọnụ mmiri n’anya ya metụkwa ya aka n’anya. Ọ jụrụ ya sị, “**I na-ahụ ihe ọbụla?**”

24 Nwoke ahụ leliri anya elu ma sị, “Ana m ahụ ndị mmadụ ma ha dị ka osisi na-agaghari agaghari.”

25 Nke ugboro abụọ Jisọs metụkwara ya aka n’anya, mgbe ahụ anya ya meghere. O bidoro ihụ ihe niile nke ọma.

26 Ọ zilagara ya ụlọ ya sị ya, “**Abanyekwala n’ime obodo.**”

Ogbugba ama Pita banyere Kraịst

27 Mgbe ahụ Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya gara n’obodo nta ndị ọzọ dị gburugburu Sizaria Filipai. Mgbe ha na-aga n’ụzọ, ọ jụrụ ndị na-eso ụzọ ya sị, “**Onye ka ndị mmadụ na-asị na m bụ?**”

28 Ha zara ya sị, “Ụfọdụ na-asị na ị bụ Jọn omee baptizim, ndị ọzọkwa sị na ị bụ Ịlajja maọbụ otu n’ime ndị amụma.”

29 Ma ọ jụrụ ha sị, “**Ma unu onwe unu, ọ bụ onye ka unu na-asị na m bụ?**”

Pita zara sị, “**I bụ Kraịst* ahụ.**”

30 Ọ dọrọ ha aka na ntị sị ha agwakwala onye ọbụla ihe banyere ya.

Jisọs ekwuo okwu ọnwụ ya

31 Emesịa, o bidoro izi ha ihe na Nwa nke Mmadụ aghaghị ihụ ọtụtụ ahụhụ dị iche iche, ndị okenye, na ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu ga-ajụ ya, na aghaghị igbu ya, ma ọ ga-ebili n’ọnwụ mgbe ụbọchị nke atọ gasiri.

32 Ọ gwaghara ha ihe ndị a ọnwụ. Ma Pita kpọrọ ya pụọ n’otu akụkụ, bido ịbara ya mba.

33 Ma ọ tughariri lee ndị na-eso ụzọ ya anya, baara Pita mba sị ya, “**Si n’ebe m nọ pụọ ekwensu! Ihe ị na-eche echiche ya abughị uche Chineke, ha bụ echiche mmadụ.**”

Ihe ọ ga-efu iso Jisọs

* 8:29 Maọbụ, Onye nzoputa.

³⁴ Mgbe ahụ, ọ kpọrọ ndị na-eso ụzọ ya na igwe mmadụ ahụ. Ọ gwara ha sị, “Ọ buru na onye ọbụla achọọ iso m, ya guo ndu ya di ka ihe furu efu. Mgbe ahụ, ya buru obe ya soro m n’azu.

³⁵ N’ihi na onye na-azọ ndu ya ka ọ ga-efunari, ma onye ọbụla gurụ ndu ya di ka ihe furu efu n’ihi m, na n’ihi ozioma m, ga-azoputa ya.

³⁶ Uru ginị ka ọ ga-abara mmadụ, iritecha ụwa niile n’uru ma tufuo ndu ha?

³⁷ Ọ di ihe ozo di n’uwa mmadụ nwere ike iji gbanwere ndu ya?

³⁸ Ọ buru na ihere na-eme onye ọbụla n’ihi m na n’ihi okwu m n’uwa ojoo a, na n’uwa mmehie a, ihere onye ahụ ga-emekwa Nwa nke Mmadu, mgbe ọ ga-abiaighachi n’ebube nke Nna ya, ya na ndi mmuo ozi di nso.”

9

¹ Ma ọ gwara ha sị, “N’ezie asi m unu, ufodu n’ime ndi guzo n’ebe a, agaghị edetu onwu ire tupu ha ahụ alaeze Chineke mgbe ọ ga-abia n’ike.”

Nnwogha Jisos

² Mgbe ubochi isii gasiri, Jisos kpoooro Pita na Jemis na Jon, duru ha rigoro n’elu ugwu di elu. N’ebe ahụ ka ha noduru naani ha. N’ebe ahụ, a gbanwere odidi ya n’ihu ha.

³ Uwe ya na-enwu ocha kariya udi ocha obula anya hurula. Ọ dikwa ocha kariya nke onye obula n’uwa nwere ike ime ka ihe di ocha.

⁴ Ha huru Ilaija na Mosis ka ha putara soro Jisos na-ekwu okwu.

⁵ Pita gwara Jisos sị, “Onye ozizi, ọ di mma ka anyi nodu n’ebe a. Ka anyi wuo ulo ikwu ato. Otu ga-abu nke gi, otu a buru nke Mosis, nke ozokwa a buru nke Ilaija.”

⁶ (Ọ makwaghị ihe ọ ga-ekwu n’ihi na oke egwu turu ha.)

⁷ Mgbe ahụ, igwe ojii putara kpuchie ha. Olu sitere n’igwe ojii ahụ daa sị, “Onye a bu Okpara m, onye m huru n’anya. Geenụ ya nti.”

⁸ Na mberede, mgbe ha lere anya gburugburu, ọ dikwaghị onye ozo ha huru, kariya naani Jisos.

Ajuju banyere Ilaija

⁹ Mgbe ha si n’elu ugwu ahụ na-aridata, Jisos nyere ha iwu ka ha ghara igwa onye obula ihe ha huru, tutu ruo mgbe Nwa nke Mmadu ga-esi n’onwu bilie.

¹⁰ Ha zobere ihe a n’etiti onwe ha, na-ekwuritara okwu na-atule ihe isi n’onwu bilie putara.

¹¹ Ma ha juru ya sị, “Gini mere ndi ozizi iwu jiri si na Ilaija aghaghị ibu uzo bia?”

¹² Ọ gwara ha sị, “Ọ bu ezie, Ilaija ga-ebu uzo bia, na-emekwa ka ihe di ka ọ di na mbu. Ma ginị mere e jiri dee na Nwa nke Mmadu ga-ahụ otutu ahuhu, burukwa onye a juru aju?”

¹³ Ka m gwa unu, Ilaija abialari. Ma ha mesokwara ya mmeso otu ha chorọ di ka e dere banyere ya.”

Jisos agwoọ nwa mmuo ojoo bi n’ime ya

¹⁴ Mgbe ha biarutere n’ebe ndi na-eso ụzọ ya no, ha huru oke igwe mmadụ ka ha gbara ha gburugburu, hukwa ufodu ndi ozizi iwu ka ha na ha na-arurita uka.

¹⁵ Ngwangwa, mmadụ ahụ niile huru ya, udi di ya juru ha anya. Ha gbaara oso gaa kelee ya.

¹⁶ Ọ juru ha sị, “Unu na ha ọ na-arurita uka banyere ginị?”

¹⁷ Otu onye n'ime igwe mmadu ahụ zara ya si, "Onye ozizi akpotaara m gi nwa m nwoke, nke mmuọ ojoo bi n'ime ya, nke mekwara ka o daa ogbi.

¹⁸ Mgbe obula mmuọ ojoo ahụ malitere isogbu ya, o na-atuda ya n'ala. Mgbe ahụ, o na-agbo ufufu n'onu ya, na-ata ikikere eze, anu ahụ ya na-esikwa ike. Arioro m ndi na-eso uzọ gi ka ha chupu mmuọ ojoo a, ma ha enweghi ike."

¹⁹ O zaghachiri ha si, "Unu ogbo na-enweghi okwukwe. Ruo ole mgbe ka mu na unu ga-anọ? Ruo ole mgbe ka m ga-anagide unu? Kpotaranu m ya!"

²⁰ Ya mere, ha kpotaara ya nwata ahụ. Mgbe mmuọ ojoo ahụ huru ya, ngwangwa, o nughariri nwata ahụ nke ukwu, o daa n'ala na-aturu onwe ya n'ala, na-agbokwa ufufu n'onu ya.

²¹ Jisos juru nna nwata ahụ si, "Olee mgbe ihe a bidoro?"

O zara si, "Site na mgbe o bu nwata nta.

²² O na-eme ya ka o daba n'oku, maobu na mmiri, ka o laa ya n'iyi. O buru na o di ihe i nwere ike ime, biko meere anyi ebere, nyere anyi aka."

²³ Jisos siru ya, "O buru na i nwere ike? Ihe niile puru ime n'ebe onye kwere ekwe no."

²⁴ Ngwangwa, nna nwata ahụ tiri mkpu si, "Ekweere m, biko nyere ekweghi ekwe m aka!"

²⁵ Mgbe Jisos huru na igwe mmadu na-agba oso na-abia n'ebe ahụ, o baara mmuọ ahụ na-adighi ocha mba si, "Gi mmuọ ojoo nti ike na ida ogbi, ana m enye gi iwu, site n'ime nwata a puta! Abanyekwala n'ime ya ozo!"

²⁶ O tiri mkpu n'oke olu, nugharia nwata ahụ nke ukwu ma site n'ime ya puta. Nwata ahụ togboro n'ala di ka onye nwuru anwu nke mere na ndi niile no n'ebe ahụ siru, "O nwuola!"

²⁷ Ma Jisos jidere ya n'aka selite ya elu, mee ka o guzo n'ukwu ya. O guzokwara.

²⁸ Ma mgbe o banyere n'ime ulo ndi na-eso uzọ ya juru ya na nzuzo si, "Gini mere o jiri siere anyi ike ichupu ya?"

²⁹ O siru ha, "O bu naani site n'ike ekpere ka a puru ichupu udi a."*

Jisos ekwuokwa okwu ozo banyere onwu ya

³⁰ Ha siri n'ebe ahụ puo gafee Galili. O choghi ka onye obula mata maka ya,

³¹ n'ihina o na-ezi ndi na-eso uzọ ya ihe. O siru ha, "A ga-arara Nwa nke Mmadu nye n'aka umu mmadu, ha ga-egbukwa ya ma o ga-ebili n'onwu mgbe mkpuru ubochi ato gasiri."

³² Ma ha aghotaghi ihe o na-agwa ha. Egwu tukwara ha i ju banyere ya.

Onye kachasi ukwu

³³ Emesia, ha biaruru Kapanom. Mgbe o banyere n'ulo, o juru ha si, "Gini ka unu na-arurita uka banyere ya n'okporouzo?"

³⁴ Ma ha gbara nkiti, n'ihina ha ruritara uka n'okporouzo banyere onye di ukwu kariya ibe ya.

³⁵ O noduru ala kpo mmadu iri na abuo ahụ, si ha, "O buru na onye obula choro ibu onye mbu, o ghaghi ibu onye ikpezu, burukwa onye na-ejere mmadu niile ozi."

³⁶ Mgbe ahụ o kuuru otu nwantakiri mee ka o guzoro n'etiti ha. O kuuru nwata ahụ n'aka ya si ha,

* 9:29 Akwukwo ochie ndi ozo na-edenye, na-ibu onu.

37 “Onye ọbụla nabatara otu n’ime ụmụntakiri ndị a n’aha m, na-anabata m. Ma onye ọbụla nabatara m, ọ bughị m ka ọ nabatara, kama ọ na-anabata onye zitere m.”

Onye na-emegideghị anyị dinyeere anyị

38 Jọn siri ya, “Onye ozizi, anyị huru otu onye na-achupu mmụọ ojọ n’aha gị, ma anyị gbaliri igbochi ya n’ihi na ọ bughị otu onye n’ime anyị.”

39 Ma Jisọs gwara ha si, “Unu egbochila ya, n’ihi na onye ọbụla ji aha m na-arụ ọrụ ebube agaghị ekwu okwu ojọ megide m.

40 N’ihi na onye ọbụla na-adighị emegide anyị dinyeere anyị.

41 N’eziokwu asi m unu, onye ọbụla ga-ekunye unu otu iko mmiri n’aha m, n’ihi na unu bu ndi nke Kraist, ga-anatakwa ugwo ọrụ ya.

Iduba na mmehie

42 “Ọ burukwa na onye ọbụla emee ka otu n’ime ndi a di nta kweere na m jehie, ọ ga-akara onye ahụ mma ma ọ buru na e kenyere nkume igwe nri buru ibu n’olu ya, tūnye ya n’ime oke osimiri.

43 Ọ buru na aka gị na-eme ka i jehie, gbupu ya. Ọ ga-akara gị mma inwe ọrụsi baa na ndu kari inwe aka abuo banye n’oku ala mmu, ebe oku ya na-adighi anyu anyu;

44 ebe

“ ikpuru ya na-adighi anwu anwu,
oku ya adighi anyukwa anyu.”†

45 Ọ buru na ukwu gị na-eme ka i jehie, gbupu ya, tufukwaa ya, n’ihi na ọ ga-akara gị mma iba na ndu na ngwuro kari inwe ukwu abuo a tūnye gị n’oku ala mmu;

46 ebe

“ ikpuru ya na-adighi anwu anwu,
oku ya adighi anyukwa anyu.”‡

47 Ọ buru na anya gị na-eme ka i jehie, gbupu ya. Ọ ga-akara gị mma na i nwere otu anya baa n’alaeze Chineke, kari inwe anya abuo a tūnye gị n’oku ala mmu,

48 ebe

“ ikpuru ya na-adighi anwu anwu,
oku ya adighi anyukwa anyu.”§

49 A ga-eji oku nuchaa onye ọbụla di ka nnu.

50 “Nnu di mma, ma ọ buru na ọ dighi atokwa uto, olee ka i ga-esi mee ka ọ to uto ozo? Ya mere, nweenu nnu n’ime onwe unu. Unu na ibe unu biri n’udo.”

10

Ozizi banyere igba alukwaghi m

1 Ọ hapuru ebe ahụ gaa n’obodo ndi di na mpaghara Judia ma gafeekwa n’ofe Jodan. Igwe mmadu biakwutekwara ya, ozo, di ka o si emekwa, o ziri ha ihe.

2 Ufodu ndi Farisii biara, ma n’ihi i nwalee ya, ha juru ya si, “O ziri ezi n’iwu ka nwoke gbaa nwunye ya alukwaghi m?”

3 Ma ọ zara ha si, “Gini ka Mosis nyere unu n’iwu?”

4 Ha siri, “Mosis kwenyere ka nwoke dee asambodo alukwaghi m, nye nwunye ya ma zilaga ya.”

† 9:44 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a di n’amaokwu nke 48. ‡ 9:46 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a di n’amaokwu nke 48. § 9:48 Ajiz 66:24

⁵ Jisọs siri ha, “Ọ bụ n’ihi na obi unu siri ike nke ukwu ka o ji deere unu iwu a.

⁶ Ma na mmalite nke okike ụwa, Chineke ‘kere ha nwoke na nwanyi.’*

⁷ ‘N’ihi nke a ka nwoke ga-eji hapụ nne ya na nna ya e jikọta ya na nwunye ya.

⁸ Ha abụọ ga-abụ otu anụ ahụ.†Ya mere, ha abụkwaghị mmadụ abụọ ọzọ, kama otu anụ ahụ.

⁹ Ya mere, ihe Chineke jikọtara, ka mmadụ ọbụla atọsala ya.”

¹⁰ Mgbe ha banyere n’ulọ, ndị na-eso ụzọ ya juru ya ọzọ ihe banyere okwu a.

¹¹ Ọ siri ha, “Onye ọbụla gbara nwunye ya alụkwaghị m ma luru nwanyi ọzọ na-eme mmehie ikwa iko megide ya.

¹² Ma ọ buru na nwanyi ọbụla agbaa di ya alụkwaghị m ma luru nwoke ọzọ, ọ na-emekwa mmehie ikwa iko.”

Jisọs na ụmuntakiri

¹³ Ndi mmadu na-ekutere ya ụmuntakiri ka o metu ha aka, ma ndi na-eso ụzọ ya baara ha mba.

¹⁴ Ma mgbe Jisọs huru nke a, iwe were ya nke ukwu, ọ siri ha, “Hapunu ụmuntakiri ka ha biakwute m. Unu egbochikwala ha. N’ihi na alaeze Chineke bu nke ndi di otu a.

¹⁵ N’ezikwu asi m unu, onye ọbụla nke na-agaghị anabata alaeze Chineke di ka nwantakiri agaghị aba n’ime ya.”

¹⁶ Mgbe ahụ, o kuuru ha n’aka ya, bikwasị ha aka ya abụọ ma gozie ha.

Onye Ogaranya na Alaeze Chineke

¹⁷ Mgbe ọ na-ebili njem, otu nwoke gbaara ọsọ bịa gbuo ikpere n’ihu ya. Ọ juru ya si, “Ezi onye ozizi oma, ginị ka m ga-eme ka m keta ndu ebighi ebi?”

¹⁸ Jisọs siri ya, “Ginị mere i ji akpo m ezi mmadu? Ọ dighi onye ọbụla bu ezi mmadu ma ọ bughị naani Chineke.

¹⁹ I maara ihe niile enyere n’iwu: ‘Egbula mmadu, a kwala iko, e zula ohi, a gbalala ama ụgha, a ghogbula mmadu ibe gi, so puru nne na nna gi.’‡”

²⁰ Ọ siri ya, “E, onye ozizi, Edebezuchaala m ha niile siteri na mgbe m bu nwata.”

²¹ Jisọs lere ya anya, hu ya n’anya. Mgbe ahụ, ọ gwara ya si, “Ọ foduru naani otu ihe i ga-eme. Laa, ugbu a, ree ihe niile i nwere, nyekwa ndi ogbenye ego i retara. I mesia nke a, i ga-enwe akụ n’eluigwe. Mgbe ahụ biaghachi soro m.”

²² Mgbe ọ nuru okwu a, ihu ya gbaruru. O sitere n’ebe ahụ puo na mwute, n’ihi na ọ bu ogaranya nke nwere otutu akunuba.

²³ Jisọs leghariri anya gwa ndi na-eso ụzọ ya si, “Lee ka o si buru ihe rara ahụ na onye ogaranya ga-abanye n’alaeze Chineke.”

²⁴ Okwu ya turu ndi na-eso ụzọ ya n’anya, ma Jisọs gwakwara ha ọzọ si, “Umuntakiri, ọ bu nnoo ihe rara ahụ ibanye n’alaeze Chineke.

²⁵ Ọ diri inyinya kamel mfe isite n’anya agiga gafee, kariya onye ogaranya ibanye n’alaeze Chineke.”

²⁶ Okwu a jubigara ha anya oke. Ha juritara ibe ha si, “Onye kwanu ka a ga-azoputa?”

²⁷ Ma Jisọs lere ha anya si ha, “N’ebe mmadu no, ọ bu ihe rara ahụ. Ma n’ebe Chineke no, ihe niile di mfe. Ọ dighi ihe rara Chineke ahụ ime.”

²⁸ Pita malitere igwa ya si, “Anyi ahapula ihe niile soro gi!”

* 10:6 Jen 1:27 † 10:8 Jen 2:24 ‡ 10:19 Opu 20:12-16; Dit 5:16-20

²⁹ Jisọs siri, “N’ezie, n’ezie, agwa m unu, ọ dighi onye ọbula hapuru ọlọ ya, maọbu ọmụnne ya ndi nwoke, maọbu ọmụnne ya ndi nwanyi, maọbu nne ya, maọbu nna ya, maọbu ọmuntakiri ya, maọbu ala ubi ya n’ihi m, na n’ihi ozioma a,

³⁰ nke na-agaghi anataghachikwa n’uwa a, ọlọ, ọmụnne ndi nwoke, ọmụnne ndi nwanyi, nne, ọmụaka na ala ubi, tinyere mkpagbu, ihe ruru okpukpu nari kari ihe niile nke ọ hapuru. Ọ ga-anatakwa ndu ebighi ebi n’uwa ọzọ.

³¹ Ma otutu ndi bu ọzọ ga-abu ndi ikpezu, ma otutu ndi ikpezu ga-abukwa ndi bu ọzọ.”

Okwu ọzọ Jisọs kwuru banyere ọnwu ya

³² Ha no n’uzọ na-aga Jerusalem, ma Jisọs no n’ihu ha, nke a juru ndi na-eso ọzọ ya n’anya. Otu a kwa, ndi mmadu niile na-abia ha n’azu tukwara egwu. Ọzọkwa, ọ kpọpuru mmadu iri na abuo ahụ n’akuku, malite igwa ha ihe gaje idakwasị ya.

³³ Ọ siri, “Leenu, anyi na-aga Jerusalem, ebe a ga-arara Nwa nke Mmadu nyefee n’aka ndisi nchujaja na ndi ozizi iwu. Ha ga-ama ya ikpe ọnwu, nyefekwa ya n’aka ndi mba ọzọ.

³⁴ Ha ga-akwa ya emo, gbusakwa ya onu mmiri asu, pia ya ihe ma gbukwaa ya. Ma mgbe ubochi ato gasiri, ọ ga-esite n’onu bilie.”

Aririo Jemis na Jon

³⁵ Jemis na Jon umu Zebedi biakwutere ya. Ha siri ya, “Onye ozizi, anyi chorọ ka i meere anyi ihe ọbula anyi rioro.”

³⁶ Ọ siri ha, “Gini ka unu chorọ ka m meere unu?”

³⁷ Ha siri ya, “Kwere ka otu onye n’ime anyi noro n’aka nri gi, onye nke ọzọ n’aka ekpe gi n’ime ebube gi.”

³⁸ Ma Jisọs siri ha, “Unu amataghi ihe unu na-ario. Unu puru inu iko ahụ mu onwe m ga-anu maọbu buru ndi a ga-eme udi baptizim a ga-eme m?”

³⁹ Ha zaghachiri ya, “Anyi puru.”

Jisọs siri ha, “Unu ga-anu iko m ga-anu, a ga-emekwa unu baptizim nke a ga-eme m.

⁴⁰ Ma inodu n’aka nri m maọbu n’aka ekpe m abughi ihe diri m inye, kama onodu ndi a diri ndi a kwadooro ha.”

⁴¹ Mgbe mmadu iri ndi ọzọ nuru nke a, iwe juputara ha obi n’ihi Jemis na Jon.

⁴² Ma Jisọs kpokotara ha niile si ha, “Di ka unu onwe unu maara, ndi eze nke ndi mba ọzọ, na ndi a maara aha ha, na-eji aka ike na-achi ndi no n’okpuru ha.

⁴³ Ma n’etiti unu ọ gaghị adi otu a. Kama onye ọbula chorọ idi ukwu n’etiti unu ga-abu onye na-ejere unu ozi.

⁴⁴ Onye ọbula nke chorọ ibu onye mbu n’etiti unu, ga-abu ohu mmadu niile.

⁴⁵ N’ihi na Nwa nke Mmadu abiaghi ka e jeere ya ozi. Kama ka o jee ozi ma nyekwa ndu ya ka ọ buru ihe mgbaputa nke otutu mmadu.”

Ọgwugwo Batimios onyeisi

⁴⁶ Mgbe ha ruru Jeriko, di ka Jisọs na ndi na-eso ọzọ ya na otutu igwe mmadu sitere n’obodo Jeriko na-apu, otu nwoke kpuru isi aha ya bu Batimios (aha ya putara “nwa nwoke Timios”), onye aririo noduru ala n’akuku ọzọ.

⁴⁷ Mgbe ọ nuru na ọ bu Jisosh onye Nazaret na-agafe, o bidoro iti mkpu na-asi, "Jisosh, nwa Devid, meere m ebere!"

⁴⁸ Otutu mmadu bara ya mba ka o mechie onu. Ma ọ nogidesiri ike na-eti mkpu na-asi, "Nwa Devid, meere m ebere!"

⁴⁹ Jisosh kwusiri kwuo si, "Kpou ya."

Ya mere ha kpou onye isi ahụ, si ya, "Mesaa ihu gi bilie n'ukwu gi, ọ na-akpo gi."

⁵⁰ Ọ tufuru uwe mwuda ya, wulie n'ukwu ya, biakwute Jisosh.

⁵¹ Jisosh siri ya, "Gini ka i choro ka m meere gi?"

Onye isi ahụ siri ya, "Onye ozizi m, achoro m ka m hu uzo."

⁵² Jisosh siri ya, "Laa, okwukwe gi azoputala gi." N'otu oge ahụ, o bidoro ihu uzo, sorokwa ya gawa n'uzo ahụ.

11

Jisosh abaa Jerusalem

¹ Mgbe ha na-abiaru Jerusalem nso, ha rutere Betfeji na Betani n'Ugwu Oliv. Jisosh zipuru mmadu abuo n'ime ndi na-eso uzo ya.

² Ọ gwara ha si, "Gaanu n'ime obodo nta di n'ihu unu. Mgbe unu na-abanye n'ime ya, unu ga-ahu nwa inyinya e kedoro n'ebe ahụ nke onye obula na-arikwasibeghi n'elu ya. Topunu ya n'agbu, kputaranu m ya.

³ Ọ buru na onye obula asi unu, 'Gini mere unu ji na-atopu ya n'agbu?' sину onye ahụ, 'Ọ di Onyenwe anyi mkpa, ọ ga-akpughachitekwa ya ngwangwa.'

⁴ Ha ruru ma hu otu nwa inyinya e kedoro n'akuku uzo, n'ihu otu ulo nke di n'ama. Di ka ha na-atopu ya,

⁵ ufodu mmadu guzo n'ebe ahụ siri ha, "Gini ka unu na-eme, unu na-atopu nwa inyinya a?"

⁶ Ha gwara ha ihe Jisosh kwuru, ha hapukwara ha ka ha toro inyinya ibu ahụ.

⁷ Ha kpataara Jisosh nwa inyinya ahụ, ma wukwasikwa uwe ha n'elu ya, ọ nokwasiri n'elu ya.

⁸ Otutu mmadu tusara uwe ha n'okporozo, ma ndi ozo tusara alaka osisi ha gbutere n'ohia.

⁹ Ndi na-aga n'ihu na ndi na-esokwa n'azu, tiri mkpu na-asi, "Hozanna!"*

"Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi!"†

¹⁰ "Ngozidi diridi alaeze ahụ na-abia nke nna anyi Devid!"

"Hozanna n'ebe kachasi ihe niile elu!"

¹¹ Mgbe ọ batara na Jerusalem, ọ gara n'ime n'ulonso ukwu ahụ. Mgbe o legharichara anya n'ihe niile di n'ebe ahụ, ma ebe ọ bu na chi ejiela, ya na ndi na-eso uzo ya puru gaa Betani.

Osisidi fig a buru onu

¹² N'echi ya, mgbe ha si Betani na-aputa, aguu gurụ ya.

¹³ Site n'ebe di anya, ọ huru otu osisi fig nke nwere akwukwo ndu. Mgbe ọ biaruru osisi ahụ nso, ọ gaghariri n'ukwu ya niile ma ọ ga-achota

* **11:9** Okwu a Hozanna, putara Zoputa n'asusu Hibriu, nke mechara ghoo mkpu otuto. † **11:9** Abu 118:25,26

mkpuru n'elu ya, ma o hughị mkpuru obula, naani akwukwo ndu, n'ih na oge a abughị oge osisi a ji ami mkpuru.

¹⁴ Mgbe ahụ, o gwara osisi ahụ si, “**Ka mmadu obula ghara iri mkpuru sitere na gi ruo ebigi ebi.**” Ndi na-eso uzọ ya nuru mgbe o kwuru okwu a.

Jisos achupu ndi ahia

¹⁵ Mgbe ha ruru Jerusalem, o banyere n'ime ulonso ukwu, bido ichupu ndi na-azu ahia na ndi na-ere ahia n'ebe ahụ. O kpughariri tebul ndi na-agbanwe ego, kwatuokwa oche niile n'odu ahia ndi na-ere nduru.

¹⁶ O gbochikwara onye obula iwebata ngwongwo ahia orire n'ime ulonso ukwu ahụ.

¹⁷ Ma di ka o na-ezi ha ihe, o siri, “**O bu na-edeghi ya si, Ulo m ka a ga-akpo ulo ekpere nye mba niile? Ma unu emeela ya ogba ndi na-apunara mmadu ihe n'ike.**”

¹⁸ Mgbe ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu nuru nke a, ha malitere na-achọ uzọ igbu ya ma ha turu egwu ya n'ih na ozizi ya juru igwe mmadu niile ahụ anya.

¹⁹ Mgbe uhuruchi biara, Jisos na ndi na-eso uzọ ya siri n'obodo ahụ puo.

Osis fiig ahụ a kponwuo

²⁰ N'isi ututu echi ya, mgbe ha na-agafe, ha huru na osisi fiig a esitela na mgborogwu ya kponwuo.

²¹ Pita chetara ihe merenu ma si ya, “Onye ozizi, lee! Osis fiig ahụ i buru onu akponwuo!”

²² Jisos zara ha si, “**Nweenu okwukwe n'ime Chineke.**”

²³ N'ezie agwa m unu, o buru na onye obula asi ugwu a, ‘Si n'ebe a wezuga onwe gi, gaa dabanye n'oke osimiri,’ nke na-enweghi obi abuo n'ime ya, kama o kweere na ihe o kwuru ga-emezu, ihe ahụ o kwuru ga-emezukwa.

²⁴ Ya mere, ka m gwa unu, ihe obula unu rioro n'ekpere, kwerenu na unu anatala ya, o ga-abukwa nke unu.

²⁵ Ma mgbe obula unu guzoro na-ekpe ekpere, gbagharanu, ma o buru na unu nwere ihe obula megide onye obula, ka Nna unu nke bi n'eluigwe gbagharakwa unu mmehie unu.

²⁶ Ma o buru na unu agbagharaghi, Nna unu nke bi n'eluigwe agaghi agbagharakwa unu mmehie unu.”*

Ajuju banyere ike Jisos

²⁷ Mgbe ha rutere Jerusalem ozo, o no na-ejeghari n'ime ogige ulonso ukwu ahụ, ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu na ndi okenye ndi juu biakwutere ya.

²⁸ Ha siri ya, “Olee ikike i ji eme ihe ndi a i na-eme? Onye nyere gi ikike ime ha?”

²⁹ Jisos siri ha, “**Aga maju unu otu ajuju, unu zaa m ya, aga m agwakwa unu onye nyere m ikike m ji eme ihe ndi a.**”

³⁰ **Baptizim nke Jon, o sitere n'eluigwe ka o bu n'aka mmadu? Gwanu m.**”

³¹ Ha kparitara uka n'etiti onwe ha ma si, “O buru na anyi asi, ‘O sitere n'eluigwe,’ o ga-asi anyi, ‘Gini mere unu na-ejighi kwenye na ya?’”

³² Ma o buru na anyi asi, ‘O sitere n'aka mmadu.’” (Ha na-atu egwu ndi mmadu, n'ih na ha niile kwenyere na Jon bu onye amuma n'ezie.)

‡ 11:17 Ajz 56:7 § 11:17 Jer 7:11 * 11:26 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n'akwukwo Mat 6:15.

³³ Ya mere ha zara Jisọs sị, “Anyị amaghị.”
Jisọs zaghachikwara ha sị, “Agakwaghị m agwa unu ụdị ikike m ji na-eme ihe ndị a.”

12

Ilu banyere ndị ọrụ ubi ojọ

¹ Mgbe ahụ, ọ bidoro ịgwa ndị ahụ okwu n’ilu sị, “Otu nwoke kụrụ mkpụrụ vainị n’ubi ya, jiri mgbidi gbaa ubi ahụ gburugburu. O gwuru ebe inara mmanya si na mkpụrụ vainị, wuokwa ụlọ elu. Mgbe o mesiri, o nyefere ubi vainị ahụ n’aka ndị ọrụ ubi ilekọta ya ma gaa obodo ọzọ.

² Mgbe oge igho mkpụrụ ruru, o zipuru otu onye ohu ya ka o jekwuru ndị na-elekọta ubi ahụ, nata ha ụfọdụ n’ime mkpụrụ vainị ahụ.

³ Ma ha jidere ya tie ya ihe, zilaga ya n’aka efu.

⁴ Emesikwa, o zigakwara onye ohu ọzọ. Ma ha tiwara ya isi, mee ya ihe ihere.

⁵ O zigakwara onye ọzọ, ma ha gburu ya. O zigakwara otutu ndị ozi, ma ha gburu ụfọdụ, tie ndị ọzọ ihe.

⁶ “O nwere naanị otu onye ọzọ fọdurụ nke ọ ga-eziga, nke bu okpara ya ọ huru n’anya. N’ikpeazu o zigara ya, buru n’uche na ha gasopuru okpara ya.

⁷ “Ma ndị na-elekọta ubi ahụ siritara onwe ha, ‘Onye a bu onye nketa ihe niile a. Biana ka anyị gbuo ya, ka ihe nketa a buruzia nke anyị.’

⁸ Ha jidere ya gbuo ya, tufee ozu ya n’azu mgbidi ubi vainị ahụ.

⁹ “Gini ka unu chere onyenwe ubi vainị ahụ ga-eme? O ga-abia laa ndi ajo mmadu ahụ n’iyi. O ga-enyefekwa ubi vainị ahụ n’aka ndi ozo.

¹⁰ O bu na unu agubeghi akwukwo nsọ a na-asị,

“ ‘Nkume ndi na-ewu ulo juru aburula nkume isi ntola ulo.

¹¹ O bu Onyenwe anyi ruru nke a,

o dikwa itunanya n’anya anyi*?”

¹² Mgbe ahụ ndịisi nchụaja, ndi nkuzi iwu na ndi okenye chorọ ụzọ ha ga-esi jide ya n’ihi na ha matara na ilu ahụ ọ turu megidere ha. Ma ha turu egwu igwe ndi mmadu ahụ, ya mere ha hapuru ya puo.

Itu utu nye Siza

¹³ Emesia, ha zigara ụfọdụ mmadu site n’otu ndi Farisii na ndi otu Herod, ile ma ha ga-esite n’okwu onu ya jide ya.

¹⁴ Ha biakwutere ya, si ya, “Onye ozizi, anyi maara na i bu onye eziokwu, i dighi asokwa onye obula anya, n’ihi na i dighi ele mmadu anya n’ihu n’agbanyeghi ndi ha bu, kama i na-ezi uzọ Chineke n’uzọ eziokwu. O ziri ezi n’iwu itu utu nye Siza† ka o bu na o zighi ezi?

¹⁵ Anyi kwesiri ikwu ya ka o bu anyi ekwesighi?”

Ma ebe o maara ihu abuo ha, ya mere o siri ha, “Gini mere unu ji anwa m onwunwa? Wetaranu m otu mkpuru ego ka m lee ya anya.”

¹⁶ Ha weputara otu mkpuru ego, O siri, “Onye nwe onyinyo a? Aha onye ka e bikwasiri n’ego a?”

Ha zara si, “O bu nke Siza.”

¹⁷ Mgbe ahụ Jisọs gwara ha sị, “Nyenụ Siza ihe bu nke ya, nyekwanu Chineke ihe bu nke ya.”

Osisa ya jukwara ha anya.

* **12:11** Abụ 118:22,23 † **12:14** Nke a bu utu a na-ekenye ndi na-abughị diala obodo Rom ka ha kwuo.

Olulū nwunye n'oge mbilite n'ọnwu

¹⁸ Ụfọdụ ndị Sadusii bụ ndị siri na mbilite n'ọnwu adighi biakwutere ya juo ya si,

¹⁹ “Onye ozizi, Mosis nyere anyi iwu na o buru na nwoke obula anwu na-amutaghi nwa, na nwanne ya nwoke ga-aluru nwunye nwoke ahụ, muta umu n'aha nwanne ya nwoke ahụ nwuru anwu.

²⁰ Ugbu a, e nwere umunne nwoke asaa, nke mbu luru nwunye ma o nwuru na-amutaghi umu obula.

²¹ Nke abuo luru nwanyi ahụ di ya nwuru, ma ya onwe ya nwukwara na-amutaghi nwa.

²² O dighi onye obula n'etiti ha asaa mutara nwa obula, n'ikpeazu nwanyi ahụ nwukwara.

²³ N'oge mbilite n'ọnwu, nwunye onye ka o ga-abu, ebe umunne asaa ndi a lutchara ya?”

²⁴ Jisos zara ha si, “**O bu na unu adighi ejehie uzọ n'ihina unu aghotaghi ihe e dere n'akwukwo nsọ, maobu ike Chineke?**

²⁵ Mgbe ha ga-esite n'ọnwu bilie, olulu di na nwunye agaghi a di; kama ha ga-adi ka ndi mmuo ozi n'elugwe.

²⁶ Ma n'okwu banyere ndi nwuru anwu isite n'ọnwu bilie, o bu na unu agutabeghi n'akwukwo Mosis ebe e dere maka ohia ahụ na-ere oku, na otu Chineke si gwa ya, Abụ m Chineke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.‡

²⁷ O bughị Chineke nke ndi nwuru anwu kama nke ndi di ndu. N'ebe ahụ ka unu dahiere nke ukwu.”

Iwu kachasi mkpa

²⁸ Otu n'ime ndi ozizi iwu biara n'oge ahụ ha na-arurita uka. Mgbe o huru na o nyere ha ezi osisa, o juru ya si, “N'ime iwu niile olee nke kachasi mkpa?”

²⁹ Jisos zara ya si, “Nke kachasi mkpa bu nke a, ‘Nuru gi Izrel, Onyenwe anyi bu Chineke anyi, Onyenwe anyi bu otu.

³⁰ Were obi gi niile na mkpuruobi gi niile na uche gi niile na ike gi niile hu Onyenwe anyi bu Chineke gi n'anya.’§

³¹ Nke abuo ya bu nke a, ‘Hu onye agbataobi gi n'anya di ka onwe gi.’* O dighi iwu ozọ di nke kariri ndi a.”

³² Onye ode akwukwo ahụ siri ya, “Onye ozizi, n'ezie, i zara nke oma na Chineke bu otu, na enweghikwa chi ozọ di kariya ya.

³³ Ihu ya n'anya site n'iji obi gi niile, na nghota gi niile, nakwa iji ike gi niile, n'ihukwa onye agbataobi gi n'anya di ka onwe gi, kachasi onyinye aja nsure oku na ichu aja niile.”

³⁴ Mgbe Jisos huru na o zara nke oma, o gwara ya si, “**I no alaeze Chineke nso.**” Site na mgbe ahụ o dikwaghi onye obula nwere obi ike iju ya ajuju ozọ.

Kraist o bu nwa onye?

³⁵ Mgbe Jisos no na-ezi ihe n'ulonso, o kwuru si, “**Gini mere ndi ozizi iwu ji si na Kraist bu nwa Devid?**

³⁶ Devid n'onwe ya sitere n'ike Mmuo Nso kwuo si,

“Onyenwe anyi gwara Onyenwe m okwu si,

“Nodu ala n'aka nri m
ruo mgbe m ga-edebe ndi iro gi

‡ 12:26 Opu 3:6 § 12:30 Dit 6:4,5 * 12:31 Lev 19:18

n'okpuru ukwụ gị abụọ." †

³⁷ Devid n'onwe ya kpọrọ ya Onyenwe anyị. Oleekwanụ ụzọ o si buru nwa ya?"

Igwe mmadụ ahụ jiri obi uto na-ege ya ntị.

Idọ aka na ntị banyere ndị ozizi iwu

³⁸ Dịka ọ na-ezi ihe, ọ siri, "Lezienụ anya n'ebe ndị ozizi iwu nọ. ‡Ndi iyi uwe mwuda na-ejegharị ebe niile na-amasị, na inara ekele pụrụ iche bụ nke a na-ekele ha n'oma ahia.

³⁹ Ndi ọ na-amasikwa inokwasị n'uche kachasị elu n'ulo ekpere nakwa n'uche pụrụ iche na mmemme oriri obula.

⁴⁰ Ha na-eripia ihe niile di n'ulo ndi inyom ndi di ha nwuru anwu, n'ekpe ogologo ekpere ka a huta ha. Ndi di otu a ka a ga-ata ahuhu di ukwu."

Onyinye nwanyị di ya nwuru

⁴¹ O noduru ala na ncherita ihu ebe igbe onyinye di, si ebe ahụ na-ahụ otu igwe mmadụ ahụ si etinye ego ha n'ime igbe onyinye. Otutu ndi ogaranya tunyere ego buru ibu.

⁴² Otu nwanyị bụ ogbenye, nke di ya nwuru anwu, biara tinye mkpuru ego ọla abụọ nke putara otu peni.

⁴³ O kpọrọ ndi na-eso ụzọ ya si ha, "N'ezie agwa m unu, nwanyị a di ya nwuru anwu, bukwa ogbenye, etinyela ego n'ime igbe onyinye a karịa ndi ozo.

⁴⁴ N'ihia na ndi ozo sitere n'iba uba nke ego ha nwere tinye, ma nwanyị a sitere n'ogbenye ya tinye ihe niile o nwere, ọ buladi ihe niile o ji biri."

13

Amuma banyere mmebi nke ulonso ukwu

¹ Mgbe o sitere n'ulonso ukwu ahụ na-apu, otu n'ime ndi na-eso ụzọ ya siri ya, "Onye ozizi, i hukwara otu ulo a si maa mma. Lee udi nkume buru ibu e ji wuo ha."

² Jisos zara ha, "I huru ulo ukwu ndi a? Oge na-abia mgbe o na-adighi nkume ga-atukwasị n'elu ibe ya, n'ihia na a ga-ala ha niile n'iyi."

³ Mgbe o noduru ala n'elu Ugwu Oliv, na ncherita ihu ulonso ukwu, Pita na Jemis, na Jon na Andru biakwutere ya na nzuzo juo ya si,

⁴ "Gwa anyi, olee mgbe ihe ndi a ga-emezu? Gini ga-abukwa ihe iribama izi na o ruola mgbe ha niile ga-emezu?"

Mmalite nke ahuhu

⁵ Jisos malitere igwa ha si, "Lezienụ anya ka onye obula ghara iduhie unu.

⁶ N'ihia na otutu ga-abia n'aha m si, 'Abu m ya.' Ha ga-eduhiekwa otutu ndi uzo.

⁷ Mgbe unu nuru maka agha na akuko agha di iche iche, unu atula egwu. Ihe ndi a aghaghi ime ma oge ogwugwu ihe niile erubeghi.

⁸ Mba ga-ebili megide mba ibe ya. Alaeze ga-ebilikwa megide alaeze ibe ya. Ala oma jijiji na unwu ga-adi n'ebe di iche iche. Ihe ndi a bu mmalite nke oke ihe mgbu.

⁹ "Unu aghaghi ibu ndi no na nche. A ga-enyefe unu n'aka ndi na-achia achia, piakwa unu ihe n'ulo ekpere. N'ihia m, unu ga-eguzo n'ihu ndisi ochichi na ndi eze di ka ndi ama nye ha.

¹⁰ Aghaghi ibu uzo kwusaa ozioma a nye mba niile.

† 12:36 Abu 110:1 ‡ 12:38 Ya bu ndi Farisii

11 Ma mgbe ha jidere unu kputa unu n'uloikpe, unu echegbula onwe unu banyere ihe unu ga-ekwu, kwuonu naani ihe batara unu n'onu unu ikwu n'oge ahụ. N'ihina o bughị unu ga-ekwu okwu, kama o bu Mmuo Nso ga-esite n'onu unu kwuo okwu.

12 "Nwanne ga-arara nwanne ya nye ka e gbuo ya. Nna ga-ararakwa nwa ya nye. Umụ ga-ebili megide ndi muru ha mee ka e gbuo ha.

13 Mmadu niile ga-akpo unu asi n'ihina m, ma onye ga-eguzosi ike ruo ogwugwu ka a ga-azoputa.

14 "Mgbe unu huru ihe aru nke na-eweta mbibi ka o na-eguzo n'ebe o na-ekwesighi* (onye na-agu ya nwee nghota), mgbe ahụ, ka ndi no na Judia were oso gbalaga n'elu ugu

15 Onye obula no n'elu ulo ya ghara iridata maobu baa n'ime ulo ya iweputa ihe obula.

16 Ka onye obula no n'ubi ghara iloghachi ichiri uwe ya.

17 Ma ahuru ga-adiri ndi di ime, na ndi na-enye umuaka ara, n'ubochi ahụ.

18 Kpeenu ekpere ka ihe ndi a hapu ime n'oge oke oyi.

19 N'ihina oke mkpagbu nke ubochi ahụ ga-abu nke na-adibeghi na mbu site na mgbe Chineke kere uwa ruo ugu a. O dikwaghi ihe ga-adikwa ka ya oso ruo mgbe ebighi ebi.

20 "O buru na Onyenwe anyi emeghi ka ubochi ndi ahụ di mkpumkpu, o dighi onye a ga-azoputa. Ma n'ihina ndi ya, ndi o hoputara, o meela ka ubochi ndi ahụ di mkpumkpu.

21 N'oge ahụ, o buru na onye obula asi unu, 'Lee, Kraist no n'ebe a,' maobu, 'Lee, o no n'ebe ahụ,' unu ekwela.

22 N'ihina ndi nzoputa ugha na ndi amuma ugha, ga-aputa ma ruokwa oru ebube na oru iribama di iche iche iji duhie ndi a hoputara ma o buru na o ga-ekwe mee.

23 Ya mere, unu noro na nche; n'ihina agwala m unu ihe niile mgbe ha na-emebeghi.

Obibia Onye nke nzoputa

24 "N'ubochi ndi ahụ, nke na-esote oge mkpagbu ahụ,
" 'anyanwu ga-agba ochichiri,
onwa agaghi enyewa ihè ya;

25 kpakpando ga-esi na mbara eluigwe na-ada,
ike niile di na mbara eluigwe ga-amakwa jijiji.†

26 "N'oge ahụ, ha ga-ahụ Nwa nke Mmadu, ka o na-abia n'igwe ojii n'oke ike na ebube.

27 Mgbe ahụ, o ga-ezipu ndi mmuo ozi ya ka ha kpokota ndi a hoputara site n'akuku ano niile nke uwa. Site na nsotu niile nke uwa ruo na nsotu niile nke eluigwe.

Ihe mmuta site n'osisi fig

28 "Ugu a, mutanu ihe site n'osisi fig. Mgbe obula alaka ya di nro malite iweputa akwukwo ndu, unu maara na okochi di nso.

29 N'uzo di otu a, mgbe unu huru ihe ndi a niile ka ha bidoro ime, matanu na o no nso, o nokwa n'onu uzo.

30 Ana m agwa unu eziokwu na ogbo a agaghi agabiga tupu ihe ndi a niile emezuo.

31 Eluigwe na uwa ga-agabiga ma okwu m ga-adigide.

* 13:14 Dan 9:27; 11:31; 12:11 † 13:25 Aiz 13:10; 34:4

Mmadu obula amaghi oge ahụ

³² “Ma banyere ubochi ahụ, maobu oge awa ahụ, o nweghi onye obula maara, o buladi ndi mmuo ozi nke eluigwe, maobu Okpara ahụ, kama naani Nna ahụ maara ya.

³³ Ebe o bu na unu amaghi mgbe ha ga-emezu, noronu na nche! Murukwanu anya!‡

³⁴ O di ka nwoke hapuru ulo ya na-aga njem, tinye n’aka ndi ohu ya ilekota ihe, onye obula n’ime ha ka o nyere oru o ga-aru ma nyekwa onye nche onu uzọ iwu ka o no na nche.

³⁵ “Ya mere noronu na nche, n’ihi na unu amaghi mgbe Onyenwe ulo ga-alota. Ma o bu n’uhuruchi maobu n’etiti abali. Maobu mgbe okuku kwara akwa, maobu n’isi ututu.

³⁶ O buru na o lota na mberede, unu ekwela ka o lokwute unu mgbe unu no n’ura.

³⁷ Ihe m gwara unu ka m na-agwakwa mmadu niile. ‘Noronu na nche.’ ”

14

Otite mmanu jisos na Betani

¹ Abali abuo tupu e mee Mmemme Ngabiga* na mmemme achicha na-ekoghi eko, ndisi nchujaja na ndi ozizi iwu nokwa na-achọ uzọ aghugho ha ga-esi jide jisos gbuo ya.

² Ma ha kwuru si, “O gaghị abụ n’oge mmemme a, ka ogbaaghara ghara idi.”

³ Ka o noduru n’oche nri na Betani n’ulo Saimon onye ekpenta, otu nwanji bu karama alabasta mmanu otite di oke onuahia, nke e jiri ezigbo naad mee, batara. O kwara karama ahụ, wusa ya mmanu otite ahụ n’isi.

⁴ Ufodu ndi no n’ebe ahụ were iwe nke ukwu. Ha siritara onwe ha, “Gini mere e jiri laa mmanu otite nke a n’iyi otu a?”

⁵ A gaara ere mmanu otite a ihe kariri nari denari ato, were ego e retara ya nye ndi ogbenye.” Ha baara ya mba n’olu ike.

⁶ Ma jisos siri, “Hapunu ya aka. Gini mere unu ji esogbu ya? O bu ezi oru ka o ruru n’ebe m no.

⁷ Unu na ndi ogbenye na-anọ oge niile, unu nwekwara ohere inyere ha aka mgbe obula unu chorọ. Ma mu na unu agaghị anọ tee anya.

⁸ O mere ihe o nwere ike, o na-ete m mmanu otite a ugbo a iji kwado ahụ m maka olili a ga-eli ya.

⁹ N’ezie, ana m agwa unu, n’ebe obula a ga-ekwusa ozioma a n’uwa niile, oru a o ruru ka a ga-akokwa akuko ya, iji cheta ihe oma a o mere.”

¹⁰ Mgbe ahụ Judas Iskariot, otu n’ime ndi ozi iri na abuo ahụ jekwuuru ndisi nchujaja igba izu otu o ga-esi rara ya nye ha n’aka.

¹¹ Mgbe ha nuru nke a, ha nuriri onu kwee ya nkwa inye ya ego. Site n’ubochi ahụ, o bidoro ichoghari uzọ o ga-esi rara ya nye ha.

Oriri Mmemme Ngabiga

¹² N’ubochi mbu nke Mmemme achicha na-ekoghi eko, mgbe ha na-achụ aja aturu ngabiga, ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya si ya, “Ebee ka i chorọ ka anyi gaa kwadoro gi ihe, maka oriri ngabiga?”

¹³ O zipuru mmadu abuo n’ime ndi na-eso uzọ ya, si ha, “Gaanu n’ime obodo, otu nwoke bu ite mmiri ga-ezute unu. Soronu ya.

‡ **13:33** Akwukwo ndi ochie na-edenye, na-ekpe ekpere.

* **14:1** Mmemme ndi Izrel ji echeta opupu ha site n’ala Ijpt.

14 Ebe ọbụla ọ banyere, sịnu onyenwe ụlọ ahụ, Onye ozizi sịrị, Olee ụlọ ọbia a kwadoro m, ebe mụ na ndị na-eso ụzọ m ga-anọ rie oriri ngabiga?

15 Ọ ga-egosi unu otu ọnuụlọ buru ibu n'elu ụlọ ahụ, ebe e dozichara ihe niile. Kwadoonu ihe anyị n'ebe ahụ."

16 Ndị na-eso ụzọ ya pụrụ baa n'ime obodo, ha hụrụ ihe niile dị ka ọ gwara ha. Ma kwadokwa nri ngabiga ahụ.

17 Mgbe o ruru uhuruchi, ya na ndị ozi ya iri na abụọ ahụ so bịa.

18 Mgbe ha nọ na-eri nri, Jisọs gwara ha sị, "N'ezie agwa m unu, otu onye n'ime unu ga-arara m nye. E, otu onye so m ugbu a na-eri nri!"

19 Ha bidoro inwe obi mwute, na-asị ya n'otu n'otu, "Ọ bụ m? Ọ bụ m?"

20 Ọ sịrị ha, "Ọ bụ otu onye n'ime mmadụ iri na abụọ a. Onye mụ na ya na-amanyekọta aka n'ime otu efere."

21 Nwa nke Mmadụ ga-ala dị ka e dere banyere ya. Ma ahụhụ ga-adịrị nwoke ahụ onye a ga-esite n'aka ya rara Nwa nke Mmadụ nye. Ọ gaara akara onye ahụ mma ma a sị na a mughị ya amụ."

Mmalite nke oriri nsọ

22 Dị ka ha na-eri nri, o weere achicha, nye ekele, nyawa ya, nye ha sị, "Rienụ ya, nke a bụ ahụ m."

23 Mgbe ahụ, o buuru iko, nye ekele bunyekwa ha. Ha niile n̄rụ site n'otu iko ahụ.

24 Ọ sịrị ha, "Nke a bụ ọbara m nke ọgbugba ndụ ọhụrụ, nke a na-awufu n'ihì ọtụtụ mmadụ."

25 N'ezie, n'ezie, agwa m unu, agaghị m anụ mmanya vainị ọzọ tutu ruo ubochi ahụ, mgbe m ga-anụ ya ọhụrụ n'alaeze Chineke."

26 Mgbe ha busiri abụ, ha pụrụ gaa n'Ugwu Oliv.

Jisọs ekwuo maka ngonari Pita

27 Jisọs sịrị ha, "Unu niile ga-agbahapụ m, n'ihì na e dere ya otu a sị, "Aga m etigbu onye ọzọ aturụ, igwe aturụ ga-agbasasikwa."†

28 Ma mgbe e mesiri ka m si n'onwu bilie, aga m ebu unu ụzọ gaa Galili."

29 Pita kwuru, "Ọ buru na mmadụ niile agbahapụ gi, agaghị m eme otu a."

30 Jisọs sịrị ya, "Igwa gi eziokwu, n'ubochi taa, n'abalị taa, tupu oke okuku akwaa akwa ugboro abụ, i ga-agonari m ugboro atọ."

31 O kwusiri ike sị, "Ọ burukwa na ihe onwu adaputa, aga m eso gi nwuo. Agaghị m agonari gi!" Ọ bukwa otu ihe ahụ ka ha niile kwuru.

Ekpere Jisọs n'ogige Getsameni

32 Ha pụrụ garuo ebe a na-akpọ Getsameni. N'ebe ahụ, ọ siri ndi na-eso ụzọ ya, "Nodunu n'ebe a ka m gaa kpee ekpere."

33 Ọ kpọrọ Pita, na Jemis na Jon tinyere onwe ya. Ọ malitere inwe ihe mwute di ukwuu nakwa obi ilo mmiri.

34 Ọ siri ha, "Ọ na-ewute mkpuruobi m nke ukwuu ruo n'onu onwu. Nodunu n'ebe a na-eche nche."

35 Ọ gaturu n'ihu daa n'ala kpee ekpere, si, ọ buru na ọ ga-ekwe mee ka oge awa ahụ gabiga ya.

36 O kwuru si, "Abba,‡Nna, i puru ime ihe niile. Napu m iko a, ma otu o di, o bughị ka e mee uche m, kama ka e mee uche gi."

37 Ọ bira hụ ha ka ha na-arahu ụra. Ọ siri Pita, "Saimon, i na-arahu ụra? Ọ bụ na i nweghi ike iche nche otu awa?"

† 14:27 Zek 13:7 ‡ 14:36 Nke a putara nna n'asusu Aramaik.

38 N'or'or'ụ na nche, na-ekpekwan'ụ ekpere ka unu ghara idaba n'or'or'ụ. Mmụọ d'ị ike ma an'ụ ah'ụ ad'igh'ị ike."

39 Ọ p'ukwara ọzọ, gaa kpee ekpere, na-ekwukwa otu okwu ah'ụ.

40 Mgbe ọ l'oghachiri az'ụ ọ h'ur'ụ na ha na-arah'ụ ụra, n'ih'ị na anya ha d'ị ar'ọ nke ukwu. Ha amakwagh'ị ihe ha ga-agwa ya.

41 Mgbe ọ l'oghachiri nke ugboro at'ọ, ọ s'ir'ị ha, "Unu ka n'ọ na-arah'ụ ụra na-ezuka ike? O zuola! Oge awa ah'ụ ab'iala. Lee, a rarala Nwa nke Mmad'ụ nye n'aka nd'ị mmehie.

42 Bilien'ụ! Ka any'ị gawa! Lee, onye na-arara m nye n'ọ nso."

Njide e jidere Jis'os

43 Mgbe ọ ka kp'ụ okwu n'or'ụ, Judas, otu n'ime nd'ị ozi iri na ab'ụ ah'ụ batara, ya na igwe mmad'ụ, nd'ị j'ị mma agha na mkp'ọ. Ọ b'ụ nd'isi nch'ụaja, na nd'ị ozizi iwu, na nd'ị ode akw'ukw'ọ, na nd'ị okenye nd'ị Juu zitere ha.

44 Ma onye na-arara ya nye, nyere ha r'ị ihe ir'ibama s'ị, "Onye ah'ụ nke m ga-esutu or'ụ b'ụ ya; jiden'ụ ya, kp'ur'ụ ya gawa, ma jidesiekwan'ụ ya ike."

45 Ngwangwa o jekwuuru Jis'os, s'ị ya, "Onye ozizi!" ma sutukwa ya or'ụ.

46 Nd'ị ikom ah'ụ jidere Jis'os ma sekp'ur'ụ ya n'ike.

47 Ma otu onye n'ime nd'ị guzo n'ebe ah'ụ, m'ip'utara mma agha ya, gbuo ohu onyeisi nch'ụaja, gbup'ụ nt'ị ya.

48 Jis'os s'ir'ị ha, "Ab'ụ m onyendu nke nd'ị na-enupu isi nke mere unu j'ị were mma agha na mkp'ọ b'ia ijide m?"

49 Ụb'och'ị niile ka m'ụ na unu n'ọ mgbe m na-ezi ihe n'ul'ons'ọ ukwu, ma unu ejidegh'ị m. Ma ihe akw'ukw'ọ ns'ọ kwuru aghagh'ị imezu."

50 Mgbe ah'ụ, ha niile hap'ur'ụ ya gbalaga.

51 Ọ d'ị otu nwokorob'ia na-eso ya, ọ j'ị naan'ị akwa ọcha linin kpuchie onwe ya. Mgbe ha jidere ya,

52 ọ hap'ur'ụ ha akwa ọcha linin ya, gbara ọt'ọ gbalaga.

Jis'os n'ihu nd'ị ikpe nd'ị Juu

53 Ha duuru Jis'os gakwuru onyeisi nch'ụaja, ha niile b'ụ nd'isi nch'ụaja, na nd'ị okenye na nd'ị ozizi iwu zukor'ọ n'ebe ah'ụ.

54 Pita sooro ha, ma ọ n'ọ n'ebe d'ị anya. O sooro ha bata n'obi onyeisi nch'ụaja. N'ebe ah'ụ, o sooro nd'ị nche n'od'ụ od'ụ na-anya ọk'ụ.

55 Nd'isi nch'ụaja na nd'isi ikpe n'ul'okpe ukwu§ n'ọ na-ach'ọ ama megide Jis'os, ka ha nwee ike gbuo ya. Ma ọ d'igh'ị nke ha ch'otara.

56 Ọt'ut'ụ b'ịara gbaa ama ụgha megide ya, ma ama ha ab'ugh'ị otu.

57 Mgbe ah'ụ ụf'od'ụ biliri gbaa ama ụgha megide ya, s'ị,

58 "Any'ị n'ur'ụ mgbe o kwuru s'ị, 'Aga m akwatu ul'ons'ọ ukwu a nke e j'ị aka wuo, n'ub'och'ị at'ọ aga m ewukwa ul'ọ ọz'ọ, nke a na-ejigh'ị aka wuo.'"

59 Ọ bulad'ị na nke a, ama ha niile adak'otakwagh'ị n'otu.

60 Mgbe ah'ụ, onyeisi nch'ụaja biliri ọt'ọ n'ihu ha, j'ụọ Jis'os aj'uj'ụ s'ị, "Ọ b'ụ na ị nwegh'ị ihe ọb'ula ị ga-aza? G'ịn'ị ka ị nwere ikwu banyere ama nd'ị a na-agba megide g'ị?"

61 Ma ọ gbakwara nk'it'ị, ọ zagh'ị ihe ọb'ula.

Ọz'okwa, onyeisi nch'ụaja j'ur'ụ ya s'ị, "Ị b'ụ Kra'ist, Ọkpara Onye a g'oziri agozi?"

62 Jis'os s'ir'ị, "Ab'ụ m ya, unu ga-ah'ukwa Nwa nke Mmad'ụ ka ọ na-an'od'ụ ala n'aka nri nke Onye j'ị ike niile, na-ab'iakwa n'igwe ojii nke eluigwe."

§ 14:55 Ha d'ị iri asaa n'otu n'or'or'ug'ụ ma bur'ukwa nd'ị gbara site n'af'ọ at'ọ n'otu gaa n'ihu.

⁶³ Onyeisi nchụaja dọwara uwe ya kwuo si, “Gịni mere anyị ji achọ ndị akaebe ọzọ?”

⁶⁴ Unu anụla okwu nkwulu si ya n’ọnu pụta! Gịni bụ mkpebi unu?”

Ha niile mara ya ikpe si, “O kwesiri ka ọ nwụọ!”

⁶⁵ Mgbe ahụ ụfọdụ bidoro igbu ya ọnu mmiri asọ, jiri akwa kechie ya anya, tiekwa ya aka na-asị, “Buo amụma!” Ndi nche kpuputara ya tiekwa ya ihe.

Pita agonari Jisos

⁶⁶ Dika Pita nọ n’obi ahụ, otu n’ime umu agboghọ na-ejere onyeisi nchụaja ozi biara nso ebe ọ nọ.

⁶⁷ Mgbe ọ hụrụ Pita ka ọ na-anyanya oku, o leziri ya anya nke oma, si, “I bụ otu n’ime ndi na-eso Jisos onye Nazaret ahụ.”

⁶⁸ Ma ọ gorọ agọ si, “Amaghi m, maobu ghotakwa ihe i na-ekwu.” Ma ọ puru gaa n’uzo e si abata. Mgbe ahụ oke okuku kwara akwa.

⁶⁹ Mgbe nwaagboghọ ahụ hụrụ Pita ọzọ, o gosiri ya ndi ọzọ nọ n’ebe ahụ si ha, “Nwoke a bukwanu otu n’ime ha.”

⁷⁰ Ma ọ gokwara agọ ọzọ.

Mgbe oge nta gasiri, ndi guzo Pita nso siru ya, “N’ezie, i bụ otu n’ime ha, n’ihi na i bụ onye Galili.”

⁷¹ Mgbe ahụ o bidoro ibu onwe ya onu, na inu iyi na-asị, “Amaghi m onye nwoke a unu na-ekwu okwu ya bu.”

⁷² N’otu oge ahụ, oke okuku kwara akwa nke ugboro abuo. Mgbe ahụ Pita chetara okwu Jisos gwara ya si, **“Tupu oke okuku akwaa akwa ugboro abuo, i ga-agonari m ugboro ato.”** Obi tiwara ya mee ka ọ kwaa akwa.

15

Jisos n’ihu Paillet

¹ N’ezigbo isi ututu, ndiisi nchụaja na ndi okenye na ndi ozizi iwu, na ndi nzuko ndi okenye niile, nwere mkpebi. Ha kere Jisos agbu, duru ya nyefee n’aka Paillet.

² Paillet juru ya si, “I bụ eze ndi Juu?”

Ọ zara si ya, **“Gi onwe gi kwuru ya.”**

³ Mgbe ahụ ndiisi nchụaja boro ya ebubo banyere otutu ihe.

⁴ Paillet juru ya ajuju ọzọ si, “Ọ bụ na i nweghi osisa obula? Lee otutu ebubo ha na-ebo gi.”

⁵ Ma Jisos azaghi ihe ọzọ. Nke a juru Paillet anya.

⁶ Ugbo a, ọ bụ omenaala n’oge mmemme, na a ga-ahapu otu onye mkporo, bu onye ha rioro ka a hapu.

⁷ N’oge ahụ kwa, otu nwoke a na-akpo Barabas nọ n’ulo mkporo, ya na ụfọdụ ndi biliri megide isi ochichi, ndi gbukwara mmadu n’oge ogbaaghara ahụ.

⁸ Igwe mmadu gbakoro na-ario Paillet ka o mezuoro ha omenaala ha.

⁹ Mgbe ahụ ọ juru ha si, “Unu chorọ ka m hapuru unu eze ndi Juu?”

¹⁰ Ebe ọ maara na ọ bụ n’ihi ekworo ka ndiisi nchụaja ji nyefee Jisos n’aka ya.

¹¹ Ma ndiisi nchụaja kpaliri igwe mmadu ahụ ka ha kwagide ya ka ọ hapuru ha Barabas.

¹² Paillet juru ha ọzọ si, “Gini ka m ga-eme nwoke a unu kporo eze ndi Juu?”

13 Ma ha tiri mkpu ọzọ si, “Kpogide ya n’obe!”*

14 Ma Paillet juru ha si, “O bu n’ihi ginị? Olee ihe ọjọọ o mere?”

Ma ha tiri mkpu kari ka ha si eti na mbu, na-asị, “Kpogide ya n’obe!”

15 Ma ebe Paillet choro ime ihe ga-atọ igwe mmadu ahụ uto, o hapuru ha Barabas, nyefee ha Jisos n’aka ka ha pia ya ihe ma kpogidekwa ya n’obe.

Ndi agha ejiri Jisos mee ihe ochi

16 Ndi agha ahụ duuru ya puo baa n’ime uloeze a na-akpo Pritoriom. Ha kpokotakwara ndi agha ndi otu ha ndi ozo.

17 Ha yinyere ya uwe mwuda na-acha odo odo, kpukwasikwa ya okpueze nke e ji ogwu kpa n’isi.

18 Emesia, ha malitere na-ekele ya si, “Ekele, eze ndi Juu.”

19 Ha ji osisi kuo ya n’isi otutu mgbe, na-agbu ya onu mmiri aso. Ha gbukwara ikpere n’ihu ya, na-akpo isiala na-enye ya.

20 Mgbe ha ji ya mechaa ihe ochi, ha yipuru ya uwe odo odo ahụ, yinyekwa ya uwe nke ya. Emesia, ha duuru ya puo gawa ikpogide ya n’obe.

Mkpogide Jisos n’obe

21 Ha zutere otu onye na-agata n’uzo, aha ya bu Saimon, onye Sirini, bu nna Alegzanda na Rufos. Ha manyere ya ka o buru obe ya.

22 N’ikpeazu, ha duuru Jisos ruo ebe a na-akpo Golgota (nke putara “ebe okpokoro isi”).

23 Ha nyere ya mmanya a gwara maá, ma o juru inu ya.

24 Emesia, ha kpogidere ya n’obe, ma kee uwe ya n’etiti onwe ha site n’ife nza onye ga-enwe nke o ga-ewe.

25 Ha kpogidere ya n’obe n’elekere itoolu nke ututu.

26 Ha deputara ebubo ha boro ya kwuba ya n’elu obe ahụ, nke bu:
Eze ndi Juu.

27 Ha kpogidekwara ya na ndi ohi abuo n’obe, otu n’aka nri ya, nke ozo n’aka ekpe ya.

28 A gukotara ya na ndi na-emebi iwu.†

29 Ndi mmadu si n’ebe ahụ gafee fufere isi ha na-ekwuto ya, na-asị, “Leenu gi! Onye ga-akwada ulonso ma wugharia ya n’abali ato.

30 Zoputanu onwe gi! Si n’elu obe ahụ ridata.”

31 O buladi ndisi nchujaja, na ndi ozizi iwu na ndi ode akwukwo no na-akwa ya emo n’etiti onwe ha na-asị, “O zoputara ndi ozo, ma o pughi izoputa onwe ya!

32 Ka Kraist a, bu Eze Izrel, si n’elu obe a ridata ka anyi hu ma kwerekwa.” Ndi ahụ a kpogidekorọ ha na ya n’obe nokwa na-akpari ya.

Onwu Jisos

33 Mgbe o kuru elekere iri na abuo nke ehie, ochichiri gbachikotara n’ala ahụ niile. Ochichiri a digidere ruo n’elekere ato nke ehie.

34 N’elekere ato nke ehie, Jisos tiri mkpu akwa n’oke olu si, “*Elói, Elói, lama sabaktani!*” (nke putara, “*Chineke m, Chineke m, ginị mere i jiri hapu m?*”).‡

35 Ma ufodu ndi guzo nso n’ebe ahụ, mgbe ha nuru nke a, siri, “Lee, o na-akpo ilaija!”

* 15:13 N’uzo di otu a a juru Jisos Kraist. † 15:28 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n’akwukwo Luk 22:37. ‡ 15:34 Abu 22:1

³⁶ Ya mere, otu onye gbaara ọsọ gaa weta ogbo, denye ya n'ime mmanya gbara ụka, fanye ya na okporo osisi, nye ya ka ọ n'ụọ, ma na-asị, "Hapụnụ ya, ka anyị lee ma Ịlajja ọ ga-abia tọtuo ya."

³⁷ Ma Jisọs tiri mkpu n'olu ike, kubie ume.

³⁸ Akwa mgbochi nke ụlọnsọ ukwu sitere n'elu gbawaa abụọ ruo n'ọnụ ala ala ya.

³⁹ Mgbe ọchiagha guzo n'ihu ya, hụrụ otu o si kubie ume, o kwuru si, "N'ezie, nwoke a bụ Ọkpara Chineke."

⁴⁰ O nwere ụfọdụ ụmụ nwanyị guzo n'ebe dị anya na-ele ihe na-eme, n'etiti ha bụ Meri Magdalin, Meri nne Jemis nke nta, na Josef,[§] na Salomi.

⁴¹ Ndị a bụ ndị naara eso ya na-ejekwara ya ozi, mgbe ọ nọ na Galili. Ọ dikwa ndị inyom ọzọ nọkwa n'ebe ahụ, bụ ndị sooro ya bịa na Jerusalem.

Olili Jisọs

⁴² N'oge uhuruchi (ya bụ ụbọchị na-abọta ụbọchị izuike), ebe ọ bụ Ụbọchị Nkwadebe,

⁴³ Josef onye Arimatia, otu n'ime ndị otu n'ụlọ nzuko, onye a na-asọpuru, onye na-echere ọbibi nke alaeze Chineke, ji obi ike jekwuru Paillet rịọ ya ka o bunye ya ahụ Jisọs.

⁴⁴ Ọ juru Paillet anya inụ na ọ nwụọla. Ọ kpọrọ ọchiagha ahụ jụọ ya ma ọ nwụọla.

⁴⁵ Mgbe ọchiagha ahụ gwara ya na ọ nwụọla, o kwere ka Josef buru ahụ ya.

⁴⁶ Josef zụtara akwa ọcha linin, wedata ahụ ya jiri akwa ahụ fuchie ya. O buuru ya buba ya n'ime ili nke o gwuru n'ime nkume. Emesịa o nuketara otu nkume buru ibu, jiri ya mechie ọnụ ụzọ ili ahụ.

⁴⁷ Meri Magdalin na Meri nne Josef hụkwara ebe e bubara ahụ ya.

16

Mbilite n'ọnwụ Jisọs

¹ Mgbe ụbọchị izuike gafere, Meri Magdalin na Meri nne Jemis na Salomi zụtara ụda dị iche iche ha ga-eji tee ahụ ya mmanụ.

² N'isi ụtụtụ ụbọchị mbụ nke izu, mgbe anyanwụ wara, ha biliri gawa n'ili ahụ.

³ Ha jụrịtara onwe ha na-asị, "Onye ga-enupuru anyị nkume ahụ dị n'ọnụ ụzọ ili ahụ?"

⁴ Ma mgbe ha lẹliri anya, ha hụrụ na e nupụla nkume ukwu ahụ.

⁵ Mgbe ha banyere n'ime ili ahụ, ha hụrụ otu nwokorobia yi uwe ọcha ka ọ nọdurụ ala n'akụkụ aka nri nke ili ahụ. Ha tūrụ oke egwu.

⁶ Ma ọ sirị ha, "Unu atụla egwu. Unu na-achọ Jisọs onye Nazaret a kpogidere n'obe. E meela ka o site n'ọnwụ bilie! Ọ nọkwaghị n'ebe a. Lee ebe e nibere ya.

⁷ Ma gaanụ gwa ndị na-eso ụzọ ya nakwa Pita, 'O burula unu ụzọ gawa Galili. Ebe ahụ ka unu ga-ahụ ya dị ka ọ gwararị unu.' "

⁸ Ha gbapụtara site n'ili ahụ, n'ọnọdụ mgbagwoju anya na ahụ ịma jijiji. Ha akoroghị onye ọbụla ihe ọbụla, n'ihia na egwu jupụtara ha obi.

[Ọtụtụ akwụkwọ mbụ na ụfọdụ ndị mgbe ochie enweghị amaokwu itoolu ruo na nke iri abụọ 9-20.]

⁹ Mgbe Jisọs biliri n'ọnwụ n'isi ụtụtụ n'ụbọchị mbụ nke izu, onye mbụ o gosiri onwe ya bụ Meri Magdalin, onye ahụ o siri n'ahụ ya chụpụ mmuo ọjọọ asaa.

[§] 15:40 N'asụsụ Griik Joses bụkwa Josef.

¹⁰ *Ọ lara gaa kọrọ ndị ya na ha na-anọ na mbụ, bụ ndị nọrị na-ebe akwa ma na-erukwa ụjụ.*

¹¹ *Mgbe ha nūrụ na ọ dị ndụ, na ọ hụkwala ya, ha ekweghị.*

¹² *Mgbe ihe ndị a gasịrị, ọ gosiri mmadụ abụọ n'ime ha onwe ya n'ụdị ọzọ, mgbe ha na-abanye n'ime obodo.*

¹³ *Ndị a laghachiri bia kọrọ ndị nke ọzọ ma ha ekwetakwaghị.*

¹⁴ *Emesia, Jisọs gosiri ndị na-eso ụzọ ya iri na otu ahụ onwe ya, mgbe ha nọkọrọ na-eri nri. Ọ baara ha mba n'ihị enweghị okwukwe ha nakwa mkpọchi obi ha, n'ihị na ha juru ikwenye n'ihē ndị ọzọ hūrụ ya gwara ha mgbe e mesiri ka ọ si n'ọnwụ bilite.*

¹⁵ *Ọ gwara ha si, "Gaanu n'ime ụwa niile kwusaara ihe niile e kere eke ozioma.*

¹⁶ *Onye ọbụla kweerenụ na onye e mekwara baptizim ka a ga-azoputa. Ma a ga-ama onye ọbụla na-ekwereghị ikpe.*

¹⁷ *Ihe iribama ndị a ga-esokwa ndị kweerenụ. Site n'aha m, ha ga-achupu mmụọ ojọọ; kwuokwa okwu n'asusu ọhūrụ di iche iche.*

¹⁸ *Ha ga-iji aka ha abụọ atutulie agwọ, nūokwa nsi ma ọ gaghị emerụ ha ahụ ma otu. Ha ga-ebikwasị ndị ọrịa aka, ahụ ga-adikwa ha mma."*

¹⁹ *Mgbe Onyenwe anyị Jisọs gwasiri ha okwu ndị a, e weliri ya elu, baa n'eluigwe, ebe ọ nọdu ala n'akuku aka nri Chineke.*

²⁰ *Ha puru kwusaa ozioma n'ebe niile. Onyenwe anyị nonyekwaara ha, mee ka okwu ya guzosie ike site n'ihē iribama di iche iche nke na-eso ya.*

Ozioma Luk

Mmalite

¹ Ebe ọ bụ n'ọtụtụ mmadụ agbalala otu ha nwere ike i detu n'usoro ihe niile mezuru n'etiti anyị.

² Dị ka e nyefere ha n'aka anyị idebe bụ ndị ahụ sitere na malite jiri anya ha hụ ihe niile, ndị jikwa okwu a eje ozi.

³ Ekpebikwara m, ebe mụ onwe m nyocharala ihe niile nke ọma site na mmalite, ka m dere gị ihe niile n'usoro, Tiofilos, gị onye dị elu a nasopurụ.

⁴ Nke a ga-eme ka ị mata nke bụ eziokwu banyere ihe ndị ahụ e ziri gị.

Ozi banyere ọmụmụ Jọn omee baptizim

⁵ N'oge Herod bụ eze Judia, ọ dị otu onyeisi nchụaja aha ya bụ Zekaraya, onye si n'otu ndị nchụaja nke Abija. Elizabet bụ nwunye ya, site n'agburu Eron.

⁶ Ha abụọ bụ ndị ezi omume n'ihu Chineke. Ha debere iwu na ụkpurụ niile Onyenwe anyị nyere na-enweghị ntupọ ọbụla.

⁷ Mana ha amụtaghị nwa, n'ihi na Elizabet bụ nwanyị agaa, ha abụọ emeela nnoọ agadi.

⁸ O ruru mgbe ọ bụ ndị otu Zekaraya ga-eje ozi, ọ nọ dika onye nchụaja na-eje ozi n'ihu Chineke.

⁹ A họtụtara ya site n'ife nza dị ka omenaala ndị nchụaja si dị ka ọ bụrụ ya ga-abanye n'ime ime ụlonsọ Onyenwe anyị ichụ aja nsure oku nke e ji ụda na-esi isi uto achụ.

¹⁰ Mgbe oge ichụ aja ụda na-esi isi uto ruru, igwe ndị mmadụ bịa nọ n'ezi na-ekpe ekpere.

¹¹ Mgbe ahụ, mmụọ ozi Onyenwe anyị, onye guzo n'aka nri nke ebe ichụ aja nke ihe na-esi isi uto mere ka ọ hụ ya anya.

¹² Mgbe Zekaraya hụrụ ya, obi fepurụ ya, ọ tukurara oke egwu.

¹³ Ma mmụọ ozi ahụ gwara ya sị, "Zekaraya atula egwu, Chineke anula ekpere gị. Elizabet nwunye gị ga-aturu ime mutara gị nwa nwoke. I ga-akpokwa aha ya Jọn.

¹⁴ Ọ ga-aburu gị ihe oke onu na obi uto, otutu mmadụ ga-anurikwa onu n'ihi ọmumu ya.

¹⁵ N'ihi na ọ ga-abu onye di ukwu n'anya Onyenwe anyi. O gaghị anukwa mmanya obula, maobu ihe onunu obula na-egbu egbu n'ihi na site n'afọ nne ya ọ ga-abu onye emejuputara na Mmuo Nso.

¹⁶ Ọ ga-akpoghachite otutu umu Izrel nye Onyenwe ha bu Chineke ha.

¹⁷ Ma ọ ga-aga n'ihu Onyenwe anyi n'ike mmuọ na ike nke Ilaija, tugharịa obi ndi bu nna n'ebe umu ha no. Meekwa ka ndi isiike tugharịa obi, lekwasị anya n'amamihe nke ndi ezi omume, na ijikere umu mmadu n'ihi Onyenwe anyi."

¹⁸ Zekaraya siri mmuọ ozi ahụ, "Olee otu m ga-esi mata na nke a ga-adi otu a? Aburula m agadi. Nwunye m akakwaala nka."

¹⁹ Mmuọ ozi zara ya sị, "Abu m Gebrel.* Ana m eguzo n'ihu Chineke. Ezitere m ka m bia gwa gị okwu ma wetara gị ozioma a.

* **1:19** Mmuọ ozi nke na-eweta ozioma.

²⁰ Ma lee, ị ga-ada ogbi, ị gaghi ekwukwa okwu obula, tutu ruo mgbe ihe ndi a ga-emezu n'ihhi na i kwenyeghi n'okwu m, nke ga-emezu mgbe oge ya ruru."

²¹ Mgbe ihe ndi a niile na-eme, mmadu ndi ahụ nokwa na-eche Zekaraya ka o puta. O juru ha anya na o noola odu n'ime ime ulonso ukwu ahụ.

²² Mgbe o mesiri puta, o nwekwaghi ike ikwuru ha okwu. Ha ghotara na o huru ohu n'ime ulonso ahụ n'ihhi na o bu aka ka o ji gwa ha okwu.

²³ Mgbe oge iru oru ya gwusiri, o laghachiri n'ulo ya.

²⁴ Mgbe ubochi ndi ahụ gasiri, Elizabet bu nwunye ya tuuru ime. O zoro onwe ya n'ime ulo onwa ise.

²⁵ O siri, "Onyenwe anyi emeerela m nke a. O gosila m ihuma ya n'ubochi ndi a, ma wepukwara m ihere n'etiti ndi nke m."

Ozi banyere omumu Jisos

²⁶ Ma n'onwa isii ya, Chineke zigara mmuo ozi ya, bu Gebrel, ka o gaa n'obodo Nazaret nke di n'ime Galili.

²⁷ Ka o jekwuru otu nwaagboghohu na-amaghi nwoke bu onye otu nwoke aha ya bu Josef, onye sitere n'agburu Devid, kwere nkwa ilu. Aha nwaagboghohu a bu Meri.

²⁸ O jekwuru ya si ya, "Ekele! Gi onye ihuma dikwasiri. Onyenwe anyi nonyekwara gi."

²⁹ Ma obi loro ya mmiri nke ukwu n'ihhi okwu ya. O bidokwara itughari n'uche ya ihe ekele a putara.

³⁰ Ma mmuo ozi ahụ siri ya, "Atula egwu Meri, n'ihhi na i chotala ihuma n'ebe Chineke no.

³¹ Ma lee ị ga-aturu ime, muo nwa nwoke. I ga-akpoka aha ya Jisos.

³² O ga-abu nnukwu mmadu onye a ga-akpo Okpara Onye kachasi ihe niile elu. Onyenwe anyi Chineke ga-enye ya ocheeze nna ya Devid.

³³ O ga-achi ulo Jekob ruo ebighi ebi, alaeze ya agaghi enwekwa ogwugwu."

³⁴ Meri siri mmuo ozi ahụ, "Olee otu nke a ga-esi mee ebe m bu nwaagboghohu na-amaghi nwoke?"

³⁵ Mmuo ozi ahụ siri ya, "Mmuo Nso ga-abiakwasi gi, ike nke Onye kachasi ihe niile elu ga-ekpuchikwa gi. Ya mere onye nso ahụ a ga-amu, a ga-akpo ya Okpara Chineke.

³⁶ Lekwa Elizabet onye ikwu gi aturu ime nwa nwoke n'agadi ya. Nke a bu onwa isii ya, bu onye ahụ ha na-akpo nwanyi aga.

³⁷ N'ihhi na o dighi okwu sitere na Chineke nke na-agaghi ere."

³⁸ Meri zaghachiri si, "Abu m ohu Onyenwe anyi, ka o diri m di ka i kwuru." Mgbe ahụ mmuo ozi ahụ hapuru ya laa.

Meri agaa ileta Elizabet

³⁹ N'oge ahụ, Meri biliri gaa osiso n'otu obodo di n'ugwu Juda.

⁴⁰ N'ebe ahụ, o banyere n'ulo Zekaraya, kelee Elizabet.

⁴¹ Mgbe Elizabet nuru ekele Meri, nwa no ya n'afu meghariri ahụ. E mere ka Elizabet juputa na Mmuo nso.

⁴² O tiri mkpu n'oke olu si, "Onye a goziri agozi ka i bu n'etiti umu nwanyi niile. Onye a goziri agozi ka nwa ahụ i bu n'afu bukwa.

⁴³ Onye kwanu ka m bu na ihuma di otu a kporo m na nne Onyenwe m ga-abia ileta m?

⁴⁴ Ngwangwa m nuru olu ekele gi, nwa no m n'afu wuliri elu n'onu.

⁴⁵ Ngozi ga-adiri onye ahụ kwere na Onyenwe anyị ga-emezu ihe o kweere ya na nkwa ime.”

Abụ Meri buru

- ⁴⁶ Ma Meri siri,
 “Mkpuruobi m na-ebuli Onyenwe anyị elu
⁴⁷ mmuọ m na-anuri onu n’ime Chineke bu Onye nzoputa m,
⁴⁸ n’ihi na o ledatala anya, lekwasị m,
 bu odibo ya di ala.
 Site ugbu a gaa n’ihu, ogbo niile ga-akpo m onye a goziri agozi.
⁴⁹ N’ihi na Onye di ike emelara m ihe di ukwu.
 Aha ya dikwa nsọ.
⁵⁰ Ebere ya na-erute ndi niile na-atu egwu ya
 site n’ogbo ruo n’ogbo.
⁵¹ O gosila ike aka ya;
 o chusasiala ndi di mpako n’ime echiche obi ha.
⁵² O sitela n’ocheeze ndi eze di ike kwatuo ha,
 buliekwa ndi di umeala n’obi elu.
⁵³ O jirila ihe di mma nyejuo ndi agu na-agu afo
 ma ndi ogaranya ka o zipuru n’aka efu.
⁵⁴ O nyerela odibo ya bu Izrel aka,
 o na-echetakwa imere ya ebere.
⁵⁵ Di ka o gwara nna nna anyi ha,
 nye Ibrahim na umu umu ya ruo mgbe ebighi ebi.”
⁵⁶ Meri nonyeere ya ihe dika onwa ato ma mesie laghachi n’ulo ya.

Omumu Jon ome baptizim

- ⁵⁷ Mgbe oge zuru ka Elizabet muo nwa, o muru nwa nwoke.
⁵⁸ Ndi agbataobi ya na ndi ikwu ya, ndi nuru otu Chineke si gosi ya ebere
 di ukwu, biara soro ya nuri onu.
⁵⁹ N’abali nke asato ha biara ibi nwata ahụ ugwu na igu ya aha. Ha
 na-achọ igu ya Zekaraya bu aha nna ya,
⁶⁰ ma Nne ya siri, “Mba, a ga-agu ya Jon.”
⁶¹ Ha siri ya, “O dighi onye obula n’etiti ndi ikwu gi na-aza aha ahụ.”
⁶² Ya mere, ha jiri ife aka juo nna ya, ihe o chooro ka akpo nwata ahụ.
⁶³ O rioro ka e nye ya mbadamba ihe e ji ede ihe, o deere “Aha ya bu
 Jon.” Nke a jukwara mmadu niile anya.
⁶⁴ Ngwangwa, onu ya meghere, atopukwara ire ya. Ya ebido ikwu okwu
 ma na-etokwa Chineke.
⁶⁵ Ibubo wuru ndi agbataobi ha niile n’ahu, ndi mmadu kokwara akuko
 banyere ihe ndi a niile ruo obodo niile di n’akuku ugwu Judia.
⁶⁶ Ndi niile nuru akuko a chere n’obi ha na-aju si, “Ginikwa ka nwa nke
 a gaje ibu?” N’ihi na aka Onyenwe anyi dinyeere ya.

Abu Zekaraya

- ⁶⁷ E mere ka Zekaraya bu nna ya juputa na Mmuo Nso. O buru amuma
 si,
⁶⁸ “Ngozi diri Onyenwe anyi bu Chineke nke Izrel,
 n’ihi na o biala leta ma gbaputakwa ndi nke ya.
⁶⁹ O welielara anyi Onye nzoputa
 site n’ulo odibo ya bu Devid.
⁷⁰ (Di ka o kwuru na mgbe ochie, site n’onu ndi amuma ya di nsọ).
⁷¹ Na o ga-azoputa anyi site n’aka ndi iro anyi

- na sitekwa n'aka ndi niile kporo anyi asi.
- 72 O meere ndi nna nna anyi ha ebere site n'icheta ogbugba ndu ya di nsọ.
- 73 Iyi nke o nuuru nna anyi bu Ebrahim, kwekwa nkwa:
- 74 Na o ga-anaputa anyi site n'aka ndi iro anyi, nyekwa anyi ike ife ya ofufe na-atughị egwu.
- 75 N'idi nsọ na ezi omume n'ihu ya ubochi niile nke ndu anyi.
- 76 "Ma gi nwa m, a ga-akpo gi onye amuma nke Onye kachasi ihe niile elu; n'ihia na i ga-aga n'ihu Onyenwe anyi kwadoro ya uzọ.
- 77 Ime ka ndi nke ya nwee amamihe nke nzoputa site na igbaghara mmehie ha.
- 78 N'ihia oke obi ebere Chineke anyi, nke owuwa anyanwu ga-ewetara anyi site n'igwe.
- 79 Ka o chakwasị ndi bi n'ochichiri na n'onyinyo nke onwu, na iduzi ukwu anyi n'uzo nke udo."
- 80 Nwata ahụ toro, buru onye di ike n'ime mmuo. O biri n'ime ozara tutu ruo mgbe oge zuru igosi umu Izrel onwe ya.

2

Omumu Jisos

- 1 N'oge ahụ, Siza Ogostos nyere iwu ka a guo onu, detuo aha mmadu niile bi n'uwa dum.*
- 2 (Nke a bu igu onu na ide aha nke mbu e mere mgbe Kwirinus bu onye na-achị Siria.)
- 3 Onye obula gara n'obodo ya, ka e denye aha ya n'akwukwo.
- 4 Ya mere Josef hapuru Nazaret nke di na Galili, gaa Betlehem nke di na Judia, nke bukwa obodo Devid, n'ihia na o si n'ulo na agburu Devid puta.
- 5 Ya na Meri, nwaagboghọ o kwere nkwa ilu, nke dikwa ime, soro gaa ka o denye aha ha.
- 6 Mgbe ha no ebe ahụ, oge o ga-eji muo nwa ya zuru.
- 7 O muru nwa nwoke mbu ya. O ji akwa kee ya, nibe ya n'ime ebe a na-enye anu ulo nri, n'ihia na ha enwetaghị ebe ndina n'ulo ndi ije.

Ndi ozuzu aturu na ndi Mmuo Ozi

- 8 Ma e nwere ndi ozuzu aturu† bi n'ohia n'akuku ebe ahụ, ndi na-eche igwe aturu ha nche n'abali.
- 9 Mmuo ozi nke Onyenwe anyi putara ihe nye ha. Ebube Onyenwe anyi mwarara gburugburu ha, oke egwu turu ha.
- 10 Ma mmuo ozi ahụ siri ha, "Unu atula egwu. Ana m ewetara unu ozioma nke oke onu nke ga-adiri mmadu niile.
- 11 N'ihia na taa, n'obodo Devid ka a muru Onye nzoputa nye unu; o bu Kraist, Onyenwe anyi.
- 12 Nke a ga-aburu unu ihe iribama, unu ga-ahu nwata ohuru e kechiri n'akwa, dina n'ime ebe a na-enye anu ulo nri."
- 13 Na mberede, igwe ndi mmuo ozi nke eluigwe putara soro mmuo ozi a, bido na-eto Chineke na-asi,

* 2:1 Uwa dum na-ekwu maka Rom mgbe ochie maobu mba niile ndi Rom na-achị. † 2:8 Ndi ozuzu aturu Maobu, ndi na-elekota aturu.

14 “Otuto dịrị Chineke n’ebe kachasi elu nke eluigwe.

Udo n’elu ụwa nye ndị niile ihe ha dị Chineke ezi mma.”

15 Mgbe ndị mmụọ ozi ahụ hapụrụ ha, laghachi n’eluigwe, ndị ọzụzụ aturụ ahụ sịrịtara onwe ha, “Bianụ ka anyị jeruo Betlehem, ka anyị jiri anya anyị hụ ihe ndị a merenụ, nke Onyenwe anyị mere ka anyị mara.”

16 Ha gara ọsiisọ hụ Meri na Josef, na nwata ahụ ka o dina n’ime ebe a na-enye anụ ụlọ nri.

17 Mgbe ha hụrụ nke a, ha mere ka a mata ihe niile a gwara ha banyere nwantakiri a.

18 Ihe ndị ọzụzụ aturụ a kwuru juru ndị niile nūrụ ya anya.

19 Ma Meri debere ihe ndị a niile n’obi ya, na-atughari ihe banyere ha n’obi ya.

20 Ndị ọzụzụ aturụ ahụ laghachiri, na-eto Chineke na-ebulikwa aha ya elu n’ihi ihe niile ha nūrụ ma hụkwa, nke dika ka a gwara ha.

21 Mgbe ụbọchị asatọ gasiri, mgbe oge ruru ibi nwata ahụ ugwu, ha gukwara ya aha. Aha ha nyere ya bụ Jisọs, aha ahụ mmụọ ozi nyere tupu a dị ime ya.

I kubata Jisọs n’ime ụlọnsọ

22 Mgbe oge zuru maka mmemme nke idị ọcha dị ka iwu Mosis siri dị, ha kutere ya na Jerusalem iche ya n’ihu Onyenwe anyị

23 (dika e dere ya n’iwu nke Onyenwe anyị, “Nwa mbụ ọbụla nke bụ nwoke ka a ga-edo nsọ nye Onyenwe anyị”[‡]),

24 ha churụ aja dị ka e nyere n’iwu Onyenwe anyị: “Ụmụ kpalakwukwu abụọ maọbụ ụmụ nduru abụọ.”[§]

25 Ma lee, e nwere otu nwoke bi na Jerusalem aha ya bụ Simiọn, onye juputara na Mmụọ Nsọ. Ọ bụ onye ezi omume burukwa onye ji obi ya niile na-efe Chineke. Ọ bukwa onye na-ele anya maka nkasiobi nke ndị Izrel.

26 Ma Mmụọ Nsọ Chineke mere ka ọ mata na ọ gaghi anwụ ruo mgbe ọ hūrụ Kraịst nke Onyenwe anyị.

27 Site n’odudu nke Mmụọ Nsọ, ọ batara n’ụlọnsọ ukwu, ma mgbe nne na nna nwata ahụ bụ Jisọs kubatara ya dị ka omenaala iwu si dị,

28 Simiọn kuuru ya n’aka, kelee Chineke si,

29 “Gị, Onye kachasi ihe niile elu, bụ Onyenwe dị ka i kwere na nkwa, ugbu a zilaga nwaodibo gị n’udo.

30 N’ihi na anya m ahụla nzọputa gị,

31 nke i kwadoro n’ihu mba niile.

32 Ìhè nke ga-egosi ndị mba ọzọ ụzọ, na ebube nke ndị gị Izrel.”

33 O juru nne na nna nwantakiri ahụ anya inụ ihe ndị a e kwuru banyere ya.

34 Mgbe ahụ, Simiọn goziri ha, sịkwa Meri nne ya, Lee, “Nwatakiri a bụ onye e zitere ka ọ buru ọdida na mbili nye otutu mmadu n’Izrel, ọ ga-abukwa ihe ama nke otutu ga-ekwujo.

35 Ọ bukwa site n’uzọ dị otu a ka a ga-ekpughe echiche nke dị otutu n’obi. Mma agha ga-aduwakwa mkpuruobi nke gị onwe gị.”

36 O nwekwara onye amuma nwanyi, aha ya bụ Ana, ada Fanuel nke si n’ebo Asha. Ọ bụ ezigbo agadi nwanyi na-enweghi di, n’ihi na di ya nwuru mgbe ha biri naanị afọ asaa.

‡ 2:23 Ọpụ 13:2,12 § 2:24 Lev 12:8

³⁷ Ọ nọla dị ka nwanyị na-enweghị dị iri afọ asatọ na anọ. Ọ hapughị ụlọnsọ, kama ọ nọgidere n'efe ofufe ehie na abali, na-ibu ọnu na-ekpe ekpere.

³⁸ N'oge ahụ ọ bjarutere n'ebe ha nọ, nye Chineke ekele, kwuo okwu banyere nwantakiri ahụ nye ndị niile na-ele anya maka mgbaụta Jerusalem.

³⁹ Mgbe ha mesiri ihe niile otu ọ dị n'iwu Onyenwe anyi, ha laghachiri obodo ha bu Nazaret nke di n'ime Galili.

⁴⁰ Ma nwata ahụ toro buru onye di ike; o juputara n'amamihe, amara Chineke dinyekwaara ya.

Jisọs agaa n'ụlọnsọ ukwu

⁴¹ N'afọ niile, ndi muru ya na-aga Jerusalem n'ih i Mmemme Ngabiga.

⁴² Mgbe o ruru afọ iri na abuo, ha gara maka mmemme di ka omenaala si di.*

⁴³ Mgbe e mesiri mmemme ahụ, ka ndi muru ya na-alaghachi, nwata ahụ bu Jisọs noduru na Jerusalem. Ndi ha amataghi na o soghi ha na-alota.

⁴⁴ Ha chere na o sonyere n'etiti njem. Ha gara ije otu ubochi tupu ha a malite icho ya n'etiti ndi ikwu na ibe, na ndi enyi ha.

⁴⁵ Ma mgbe ha na-ahughi ya, ha laghachiri Jerusalem na-achokwa ya.

⁴⁶ Ka ubochi ato gasiri, ha huru ya n'ulonso ukwu ebe o noduru n'etiti ndi ode akwukwo, na-ege ha nti na-ajukwa ha ajuju.

⁴⁷ Nghota na osisa ya juru ndi niile nuru okwu ya anya.

⁴⁸ Mgbe ndi muru ya huru ya, o turu ha n'anya, ma nne ya siri ya, "Nwa m, gini mere i ji meso anyi mmeso di otu a? Mu na nna gi no na-achoghari gi?"

⁴⁹ Ọ juru ha si, **"Gini mere unu ji na-achọ m? Unu amaghi na aghaghi mino n'ulo Nna m?"**

⁵⁰ Ma ha aghotaghi ihe o gwara ha.

⁵¹ Mgbe ahụ, o sooro ha laghachi Nazaret ma na-erubekwara ha isi. Ma nne ya dobere ihe ndi a niile n'obi ya.

⁵² Jisọs na-aga n'ihu n'amamihe na ogologo, ya na ihuma n'ebe Chineke na nke mmadu no.

3

Nkwusa nke Jon omee baptizim

¹ N'afọ nke iri na ise nke ochichi Tiberios Siza, mgbe Pontios Paillet bu onye na-achi Judia, ebe Herod bukwa onye na-achi akuku Galili, ma nwanne ya nwoke bu Filip na-achi akuku Ituria na Trakona, Laisania bukwa onye na-achi akuku Abilin,

² mgbe ahụ Anas na Kaifas bu ndiisi nchujaja, okwu Chineke biakwutere Jon nwa Zekaraya n'ime ozara.

³ Ọ gara n'ime obodo niile gbara Jordan gburugburu na-ekwusa banyere baptizim nke ncheghari maka mgbaghara mmehie.

⁴ Dika e dere ya n'akwukwo Aizaya onye amuma si, "Otu onye na-eti mkpu n'ozara na-asi, 'Dozienu uzọ maka Onyenwe anyi, meenu ka okporouzo ya guzozie.

⁵ A ga-ekpoju ndagwurugwu obula, ugwu obula na ugwu nta obula ka a ga-emekwa ka o di ala.

* 2:42 Ọ bu naani Luk dere banyere Jisọs isonyere ndi muru ya gaa maka mmemme a.

Ụzọ gbagoro agbago ka a ga-eme ka o guzozie nke oma,
meekwa ka ụzọ ojoo niile di larii.

6 Mmadu niile ga-ahukwa nzoputa Chineke.' '*

7 Jon siri igwe mmadu ndi na-aputa ka o mee ha baptizim si, "Unu umu ajuala! Onye doro unu aka na nti si unu gbanari onuma nke na-abia?"

8 Mianu mkpuru na-egosiputa ncheghari unu. Unu amalitekwala na-asị onwe unu, 'Anyi nwere Ebrahim dika nna.' N'ih i na agwa m unu na Chineke puru isite na nkume ndi a meputara Ebrahim umu.

9 O buladi ugbo a, atukwasila anyuike na mgborogwu osisi, osisi obula nke na-adighi ami ezi mkpuru ka a ga-egbutu tuba ya n'ime oku."

10 Ma igwe mmadu ahụ juru ya si, "Gini ka anyi kwesiri ime?"

11 O zara ha si, "Onye obula nwere uwe abuo, ya nye onye o na-adighi nke o nwere otu. Onye nwere nri ya meekwa otu ahụ."

12 O buladi ndi ona utu biakwara ka e mee ha baptizim. Ha siri ya, "Onye ozizi, gini ka anyi kwesiri ime?"

13 O siri ha, "Unu anatala kariya otu unu kwesiri inata."

14 Ndi agha biakwara juo ya si, "Ginikwa ka anyi kwesiri ime?"

O siri ha, "Unu ejikwala ike apunara ndi mmadu ego ha; unu ebokwala ndi mmadu ebubo ugha, ka afọ ju unu n'ugwo a na-akwu unu."

15 Ndi mmadu ji olileanya na-eche na-atulekwa n'obi ha ma Jon o bu Kraist ahụ.

16 Ma Jon zara si ha, "Eji m mmiri na-eme unu baptizim, ma otu onye di ike kariya m ga-abia, onye m na-erughi itopu eriri akpukpokwu ya. O ga-eji Mmuo Nso na oku mee unu baptizim.

17 Ihe ifucha oka ya di n'aka ya, iji zachaa ebe izocha oka ya nke oma, ka e kponye ezi mkpuru oka wiiti n'ime oba, ma kpoba igbugbo oka n'ime oku nke a na-apughị imenyu emenyu."

18 O ji otutu okwu ozo di iche iche duo ha odu ma kwusaakwara ha ozioma.

19 Ma Eze Herod, onye o tara uta maka Herodias nwunye nwanne ya nwoke, nakwa maka ihe ojoj di iche iche ndi o mere,

20 tukwasikwara ihe n'elu ihe ndi a niile, site na itunye Jon n'ulo mkporo.

Baptizim na usoro ndi agburu Jisos

21 Mgbe e mechara ndi niile baptizim, ma mechakwa Jisos baptizim, mgbe o na-ekpe ekpere, eluigwe meghere.

22 Mmuo Nso sikwa n'elu ridata di ka nduru, bekwasi ya, mgbe ahụ, otu olu sitere n'eluigwe daa si, "I bu Okpara m, onye m huru n'anya, ihe gi di m ezi mma."

23 Jisos agbaala ihe di ka iri afọ atọ mgbe o bidoro oru ya. O bu nwa (dika ndi mmadu chere) Josef,

onye bu nwa Heli;

24 Heli aburu nwa Matat,
nwa Livayi, nwa Meliki,
nwa Janayi, nwa Josef;

25 nwa Matatiyas, nwa Emos,
nwa Nehum, nwa Esili,
nwa Nagayi;

26 nwa Maat,

* 3:6 Aiz 40:3-5

nwa Matatiyas, nwa Semein,
 nwa Josek, nwa Joda;
²⁷ nwa Joanan, nwa Resa,
 nwa Zerubabel, nwa Shealtiel,
 nwa Neri;
²⁸ nwa Meliki,
 nwa Adi, nwa Kosam,
 nwa Elmadam, nwa Er;
²⁹ nwa Joshua, nwa Elieza,
 nwa Jorim, nwa Matat,
 nwa Livayi;
³⁰ nwa Simion,
 nwa Juda, nwa Josef,
 nwa Jonam, nwa Eliakim;
³¹ nwa Melea, nwa Mena,
 nwa Matata, nwa Netan,
 nwa Devid;
³² nwa Jesi,
 nwa Obed, nwa Boaz,
 nwa Salmon, nwa Nashon;
³³ nwa Aminadab, nwa Ram,[†]
 nwa Hezron, nwa Perez,
 nwa Juda;
³⁴ nwa Jekob,
 nwa Aizik, nwa Ebrahim,
 nwa Tera, nwa Nahor;
³⁵ nwa Serug, nwa Reu,
 nwa Peleg, nwa Eba,
 nwa Shela;
³⁶ nwa Kenan,
 nwa Aafaksad, nwa Shem,
 nwa Noa, nwa Lamek;
³⁷ nwa Metusela, nwa Enok,
 nwa Jared, nwa Mahalalel,
 nwa Kenan;
³⁸ nwa Enosh,
 nwa Set, nwa Adam,
 nwa Chineke.

4

Onwunwa Jisos

¹ Jisos, onye juputara na Mmuo Nso, sitere na Jordan lota. Mmuo nso duuru ya baa n'ozara.

² Ebe ahụ ka ekwensu nwara ya onwunwa iri ubochi anọ. N'ubochi ndi ahụ niile o righi nri obula. N'ikpeazu aguu guru ya.

³ Ekwensu siri ya, "O buru na i bu Okpara Chineke, gwa nkume a ka o ghoo achicha."

⁴ Jisos zara ya si, "E dere ya, 'O bughị naanị site na achicha ka mmadu ga-eji di ndu.'* "

⁵ Ekwensu duuru ya rigoo n'ebe di elu, gosi ya alaeze niile nke uwa, n'otu ntabi anya.

[†] 3:33 N'akwukwo ufodu i nwere ike ihu nwa Admin, nwa Anai. * 4:4 Dit 8:3

⁶ O gwara ya si, “M ga-enye gi ikike niile ndi a na ebube ha. O bu m ka e nyere ha, e nwere m ike inye ha onye obula m chorọ inye ha.

⁷ Ya mere, o buru na i kpoo isiala nye m, ha ga-abu nke gi.”

⁸ Jisos zara ya si, “E deela ya: ‘I ga-akpo isiala nye Onyenwe anyi Chineke gi, naani ya ka i ga-efekwa.’[†]”

⁹ Ekwensu duuru ya gaa Jerusalem, mee ka o guzo n’ebe dikarisiri elu nke ulonso ukwu ahụ. O siri ya, “O buru na i bu Okpara Chineke, si n’ebe a tuda onwe gi n’ala.

¹⁰ N’ihi na e dere ya,

“O ga-enye ndi mmuo ozi ya iwu banyere gi,
ichekwa gi nke oma;

¹¹ ha ga-ebuli gi elu n’aka ha,
ka i ghara ikpobi ukwu gi na nkume.’[‡]”

¹² Jisos zara ya si, “E kwuola ya, Anwala Onyenwe anyi Chineke gi onwunwa.[§]”

¹³ Mgbe ekwensu nwasiri ya onwunwa ndi a niile, o hapuru ya ruo mgbe ohere ozo daputara.

Jisos agaa Nazaret

¹⁴ Jisos loghachiri na Galili n’ike nke Mmuo Nso. Akuko banyere ya gbasara ruo akuku obodo niile.

¹⁵ O ziri ihe n’otutu ulo ekpere ha, mmadu niile na-etokwa ya.

¹⁶ Mgbe o rutere Nazaret ebe o noro too, n’ubochi izuika, o gara n’ulo ekpere di ka o di mbu eme. O guzoro oto igu akwukwo nso.

¹⁷ E nyere ya akwukwo nke onye amuma Aizaya dere. O meghere ya chota ebe e dere si,

¹⁸ “Mmuo nke Onyenwe anyi di n’ahu m,
n’ihi na o teela m mmanu
ka m kwusaa ozioma nye ndi ogbenye.
O zitela m ikwuputa inwere onwe nye ndi mkporo,
ya na ihu uzo nye ndi kpuru isi,
ime ka ndi a na-emegbu emegbu nwere onwe ha.

¹⁹ Ikwuputa afo Onyenwe anyi ga-eme amara.”*

²⁰ O mechiri akwukwo ahụ nyeghachi ya onye ahụ na-eje ozi, nodu ala. Ndi mmadu niile no n’ulo nzuko ahụ legidere ya nnoo anya.

²¹ Ma o bidoro igwa ha si, “Taa ka ihe ndi a e dere n’akwukwo nso a mezuru na nti unu.”

²² Mmadu niile kwuru okwu oma banyere ya n’ihi okwu amara niile si ya n’onu puta nke mere na ha juritara onwe ha si, “Onye a, o bughu nwa nwoke Josef?”

²³ O siri ha, “N’ezie, amaara m na unu ga-aturu m ilu a: ‘Dibia, gwoo onwe gi!’ Sikwa m, ‘The ndi ahụ niile anyi nuru i na-eme na Kapanom mee ha n’ebe a bu obodo gi.’”

²⁴ O gara n’ihu si, “Ma i gwa unu eziokwu, o nweghi onye amuma obula a na-anabata nke oma n’obodo a muru ya.

²⁵ N’ezie, chetakwanu na e nwere otutu umu nwanyi di ha nwuru anwu n’oge Ilaija onye amuma. N’oge oke unwu dara n’ala ahụ dum, mgbe e mechiri eluigwe na mmiri ezoghi n’ala Izrel afo ato na onwa isii.

²⁶ Ma e zigaghi Ilaija ka o jekwuru onye obula n’ime ha kariakwa nwanyi di ya nwuru anwu n’obodo Zarefat n’akuku Saidon.

[†] 4:8 Dit 6:13 [‡] 4:11 Abu 91:11,12 [§] 4:12 Dit 6:16 * 4:19 Aiz 61:1,2

27 N'oge Ilaisha onye amuma, e nwere otutu ndi ekpenta n'ala Izrel, ma o nweghi onye e mere ka o di ocha n'etiti ha kariakwa Neeman onye Siria."

28 Mgbe ndi no n'ulo ekpere ahụ nuru nke a, iwe were ha nke ukwu.

29 Ha biliri, kwapu ya site n'obodo ahụ, dokpuru ya gaa n'elu ugwu nke e wukwasiri obodo ahụ ka ha nwee ike tupu ya site n'ugwu ahụ.

30 Ma o sitere n'etiti igwe mmadu ahụ puo, gawara onwe ya.

Jisos achupu mmuo ojo

31 O sitere n'ebe ahụ gaa Kapanom, obodo dikwa na Galili. N'ubochi izuike, o bidoro izi ha ihe.

32 Ozizi ya juru ha anya, n'ih na okwu ya nwere ikike.

33 Otu nwoke no n'ime ulo ekpere ahụ, onye mmuo na-adighi ocha bi n'ime ya. O tiri mkpu n'oke olu,

34 "Hapu anyi! Gini ka i na-achọ n'ebe anyi no, gi, Jisos onye Nazaret? I biara ka i laa anyi n'iyi? Ama m onye i bu, Onye Nso nke Chineke!"

35 Jisos baara ya mba si, "Noro jii! Si n'ime ya puta." Mgbe ahụ mmuo ojo ahụ tudara ya n'ala n'ihu ha niile, o sikwa n'ime ya puo ma o merughi ya ahụ.

36 Ihe ndi a juru ha niile anya, ha juritara ibe ha si, "Gini bu ozizi nke a? O ji ichi isi na ike na-enye mmuo na-adighi ocha ndi a iwu, ha na-apatakwa!"

37 Akuko banyere ya gbasara jeruo obodo niile di ebe ahụ gburugburu.

Jisos agwo otutu ndi oria

38 Mgbe o hapuru ulo ekpere ahụ gaa n'ulo Saimon. Nne nwunye Saimon nwere ahụ oku, ha rioro ya ka o nyere ya aka.

39 O guzoro n'ihu ya, ma baara ahụ oku ahụ mba, o hapuru ya n'otu ntabi anya ahụ. O bilikwara lee ha obia.

40 Mgbe anyanwu na-ada, otutu ndi nwere ndi na-aria oria di iche iche kporo ha biakwute Jisos. O bikwasiri ha niile aka n'otu n'otu, gwo ha.

41 Mmuo ojo di iche iche si n'ime otutu mmadu puta na-eti mkpu na-asi, "I bu Okpara Chineke." Ma o baara ha mba, o kweghi ka ha kwuo okwu, n'ih na ha matara na o bu Kraist.

42 Mgbe chi boru, o puru gaa ebe naani ya no. Ndi mmadu no na-achoghari ya; mgbe ha biaruru ebe o no, ha gbalisiri ike ime ka o ghara ihapu ha.

43 Ma o siri ha, "Aghaghi m ikwusa ozioma alaeze Chineke n'obodo ndi ozo, n'ih na o bu n'ih ya ka e zitere m."

44 O gara n'ihu na-ekwusa ozioma n'ulo ekpere niile di na Judia.

5

Okpukpo ndi mbu na-eso uzọ ya

1 Otu oge, ka Jisos guzo n'akuku odo mmiri Genesaret.* Igwe mmadu gbara ya gburugburu ka ha nuru okwu Chineke.

2 O huru n'onu mmiri ahụ, ugbo mmiri abuo nke ndi oku azu nwe ha hapuru gaa isa ugbo ha ji egbu azu.

3 O banyere n'ime otu ugbo mmiri ndi ahụ, nke bu nke Saimon, o rioro ya ka o kworo ya banyetu ntakiri n'ime mmiri. O noduru ala n'ime ya bido na-ezi igwe mmadu ihe.

* 5:1 Maobu, osimiri Galili

⁴ Mgbe o kwusiri okwu, o gwara Saimon si, **“Banyetukwuo n’ime mmiri, tunye ugbu gi ka i gbute azu.”**

⁵ Saimon zara si, “Nna anyi ukwu, anyi rusiri oru ike abali niile na-egbutaghi ihe obula, ma otu i siri kwuo, aga m awunye ugbu azu niile.”

⁶ Mgbe ha mere nke a, ha gbute o otutu azu nke mere na ugbu azu ha malitere idokasi.

⁷ Ha kporo ndi oku azu ibe ha no n’ugbo mmiri ozo ka ha bia nyere ha aka. Ha biara kpojuo azu n’ugbo mmiri abuo ahụ nke malitere imikpu.

⁸ Ma mgbe Saimon Pita huru nke a, o dara n’ukwu Jisos si, “Si n’ebe m no puo, Onyenwe m, n’ihi na abu m onye mmehie.”

⁹ N’ihi na o juru ya na ndi ya na ha so anya ihu otutu azu ndi a ha gbute.

¹⁰ O buladi Jemis na Jon umu Zebedi, ndi ha na Saimon na-aruko oru, ka ihe a jukwara anya.

Mgbe ahụ Jisos gwara Saimon si, **“Atula egwu, n’ihi na site ugbu a gaa n’ihu, i ga na-akuta mmadu.”**

¹¹ Mgbe ha kwoputara ugbo mmiri ha n’elu ala, ha hapuru ihe niile soro ya.

Nwoke onye ekpenta

¹² Mgbe Jisos no n’otu obodo, otu nwoke onye ekpenta juru ahụ, biara daa, kpudo ihu ya n’ala mgbe o huru ya, riu ya si, “Onyenwe m, o buru na i choro, i puru ime ka m di ocha.”

¹³ Jisos setipuru aka ya metu ya si, **“Achoro m, buru onye di ocha!”** Ngwangwa ekpenta ahụ hapuru ya.

¹⁴ O nyere ya iwu, **“A gwakwala onye obula, kama gaa gosi onye nchujaja onwe gi, chukwa aja di ka Mosis nyere n’iwu maka ime ka i di ocha, ka o buru ihe ama nye ha.”**

¹⁵ Ma akuko banyere ya gbasara kariya, nke mere na igwe mmadu biara inuru ihe o na-ekwu, na ka a gwokwa ha nriya nriya.

¹⁶ Ma site n’oge ruo n’oge, Jisos na-ewezuga onwe ya gaa n’ebe o ga-anọ naani ya ikpe ekpere.

Ogwugwo onye akuku ahụ ya kponwuru akponwu

¹⁷ Otu ubochi, mgbe o no na-ezi ndi mmadu ihe, ndi Farisii na ndi ozizi iwu (sitere n’obodo nta niile di na Galili na Judia na Jerusalem bia nodukwa ebe) ahụ. Ike Chineke dinyekwaara ya igwo ndi oria.

¹⁸ N’oge ahụ ndi ikom ufodu bu otu nwoke akuku ahụ ya kponwuru akponwu n’ihe ndina ya, biara gbalia isite n’onu uzo ulo ahụ bubata ya togbo ya n’ukwu ya.

¹⁹ Mgbe ha na-enweghi ike ime nke a n’ihi igwe mmadu, ha rigooro n’elu ulo, site n’oghere wetuo nwoke ahụ n’ute ya n’etiti igwe mmadu n’ihu Jisos.

²⁰ Mgbe Jisos huru okwukwe ha, o siri, **“Enyi m, a gbagharala gi mmehie gi.”**

²¹ Ndi Farisii na ndi ozizi iwu malitere iche n’ime obi ha si, “Onye bu onye a na-ekwulu Chineke? Onye puru igbaghara mmadu mmehie, ma o bughị naani Chineke?”

²² Mgbe Jisos matara ihe ha na-aju, o zara ha si, **“Gini mere unu ji na-eche ihe ndi a n’obi unu?”**

²³ Olee nke ka mfe ikwu: **O bu a gbagharala gi mmehie gi niile, ka o bu i si, Bilie jee ije?**

24 Ma ka unu mata na Nwa nke Mmadu nwere ikike n'ụwa igbaghara mmehie." O siri onye ahụ akụkụ ahụ ya kpọnwurū akpọnwū, "Asị m gi, bilie, chiri ute gi laa n'ulo gi!"

25 Ngwangwa, o biliri otọ n'ihu mmadu niile, chiri ihe ndina ya bido na-eto Chineke na-ala n'ulo ya.

26 Ihe ndi a juru onye obula anya, ha tokwara Chineke. Oke egwu juputakwara ha n'ahu, ha siri, "Anyi ahula ihe ebube taa."

Okpukpo Livayi

27 Mgbe nke a gasiri, o puru hu otu onye ona utu aha ya bu Livayi, ka o noduru ala n'ulo inakota utu ya. O siri ya, "Soro m."

28 Ngwangwa, o biliri, hapu ihe niile soro ya.

29 Emesia, Livayi kwadooro Jisos oke oriri n'ulo ya, otutu igwe ndi ona utu na ndi ozọ soo ha n'oriri ahụ.

30 Ma ndi Farisii na ndi ozizi iwu tamuru ntamu na-aju ndi na-eso uzọ ya si, "Gini mere unu ji soro ndi ona utu na ndi mmehie na-eriko nri na-anukokwa ihe onunu?"

31 Jisos zara si, "Mkpa dibia adighi akpa ndi ahụ di ike, kama o bu ndi ahụ na-esighi ike."

32 Abiaghi m ikpo ndi ezi omume, kama abịara m ikpo ndi mmehie ka ha chegharia."

Ajuju banyere ibu onu

33 Ha siri, "Ndi na-eso uzọ Jon na ndi na-eso uzọ ndi Farisii na-ebu onu, na-ekpe ekpere oge niile, ma ndi na-eso uzọ gi na-eri, na-anukwa."

34 Jisos siri ha, "Ndi a kporo oriri n'olulu di na nwunye, ha ga-ebu onu mgbe ha na onye na-alu nwunye oheru no?"

35 Ma oge na-abia mgbe a ga-ewepu onye na-alu nwunye n'etiti ha, mgbe ahụ ka ha ga-ebu onu."

36 O turu ha ilu a, "O nweghi onye na-adokara akwa oheru were ya kwachie akwa ochie. O buru na e mee nke a, o putara na a dowala akwa oheru ahụ n'ihu na nke ahụ eji kwachie ya agaghi adaba."

37 N'uzo di otu a kwa, mmadu adighi agbanye mmanya oheru di ike n'ime karama akpukpo ochie. N'ihu na ike si na mmanya oheru ahụ game ka karama ahụ gbawaa. Mmanya ahụ ga-awufukwa, karama ahụ a laa n'iyi.

38 Ma o di mma igbanye mmanya oheru n'ime karama akpukpo oheru.

39 O nweghi onye nusiri mmanya ochie ga-achọ inu mmanya oheru, n'ihu na o ga-asị, 'Nke ochie ahụ ka mma.'"

6

Onyenwe Ubochi Izuike

1 N'otu ubochi izuike, mgbe Jisos na-agafe n'ubi a kuru oka. Ndi na-eso uzọ ya malitere ighoro ufodu n'ime ogbe oka ndi ahụ, na-amazu ha n'aka, ma na-ata ha.

2 Ufodu ndi Farisii siri, "Gini mere unu ji na-eme ihe megidere iwu n'ubochi izuike?"

3 Jisos zara ha si, "O bu na unu agutaghi ihe Devid mere mgbe aguru guru ya na ndi so ya?"

4 Otu o si banye n'ulo Chineke, were achicha a na-eche n'ihu ya, nyetukwa ndi ya na ha so, achicha nke onye obula na-ekwesighi ita ma o bughị naani ndi nchujaja."

⁵ Mgbe ahụ ọ gwara ha sị, **“Nwa nke Mmadụ bụ Onyenwe Ụbọchị Izuike.”**

⁶ N’ụbọchị izuike ọzọ, ọ banyere n’ụlọ ekpere na-ezi ihe. Otu nwoke nọkwa n’ebe ahụ onye aka nri ya kponwuru akponwu.

⁷ Ndi Farisii na ndi ode akwukwo na-achọ ụzọ ha ga-esi boo ya ebubo, ya mere ha lekwasiri ya anya ihu ma ọ ga-agwo oria n’ụbọchị izuike.

⁸ Ma ebe ọ maara ihe ha na-ezube n’obi ha, ọ kpọrọ nwoke ahụ nke aka ya kponwuru akponwu sị ya, **“Bilie bịa guzoro n’etiti ebe a.”** Nwoke ahụ putara bịa guzoro ebe ahụ.

⁹ Mgbe ahụ Jisọs siri ha, **“Ka m juo unu, gini ziri ezi n’iwu ime n’ubochi izuike; ọ bụ ime ihe oma ka ọ bụ ime ihe ojo; izoputa ndu ka ọ bụ ila ndu n’iyi?”**

¹⁰ Mgbe o lesiri ha niile anya gburugburu, ọ siri ya, **“Setipu aka gi.”** O mere nke a, aka ya dikwara mma ozo.

¹¹ Ha were iwe nke ukwu ma malite na-ekwuritara n’etiti onwe ha ihe ha nwere ike ime Jisọs.

Ndi ozi iri na abuo

¹² N’ubochi ndi ahụ, ọ gara rigoro n’elu ugwu ikpe ekpere. Ọ noro abali ahụ niile na-ekpe ekpere nye Chineke.

¹³ Mgbe chi borọ, ọ kpọrọ ndi niile na-eso ụzọ ya, site n’ime ha horo mmadu iri na abuo ndi ọ kpọrọ ndi ozi ya.*

¹⁴ Saimon (onye ọ kpọrọ Pita) na Andru nwanne ya,

Jemis

Jon,

Filip

Batalomi.

¹⁵ Matiu

Tomos,

Jemis nwa Alfios,

Saimon onye a na-akpo Zilot.

¹⁶ Judas nwa Jemis

na Judas Iskariot onye raara ya nye.

Ngozị na obubu onu

¹⁷ Ya na ha ridatarā ga n’ebe ala di larii. Igwe ndi na-eso ụzọ ya na oke igwe mmadu sitere na Judia, na Jerusalem nakwa obodo di na nsotu mmiri nke Taja na Saidon.

¹⁸ Ndi biara inuru okwu ya na ka a gwoo ha oria ha. A gwokwara otutu ndi mmuo na-adighi ocha na-esogbu.

¹⁹ Igwe mmadu ahụ gbaliri imetu ya aka, n’ihi na ike di ukwu si ya n’ahụ na-apu na-agwo ha niile.

²⁰ O weliri anya lee ndi na-eso ụzọ ya, si ha,

**“Ngozị na-adiri unu bụ ndi ogbenye,
n’ihi na alaeze Chineke bụ nke unu.**

²¹ **Ngozị na-adiri unu ndi agu na-agu ugbu a,
n’ihi na afo ga-eju unu.**

**Ngozị na-adiri unu ndi na-ebe akwa ugbu a,
n’ihi na unu ga-achi ochi.**

²² **Ngozị na-adiri unu mgbe ndi mmadu na-akpo unu asi,
mgbe ha na-achupu unu, na-akpari unu,**

* **6:13** Mgbe obula i na-achọ inwe mkpebi banyere ihe di mkpa, weputa oge kpee ekpere dika Jisọs mere n’amaokwu iri na abuo ruo nke iri na ato.

na-ajụ aha unu,
n'ihì Nwa nke Mmadụ.

23 “Nụrianyụ ọnyụ ma wuliekwanụ elu n'ihì ọnyụ n'ụbọchị ahụ, n'ihì na ụgwọ ọrụ unu dị ukwu n'eluigwe. N'ihì na otu a ka ndị nna nna ha mesoro ndị amụma.

24 “Ma ahụhụ na-adịrị unu ndị ọgaranya,
n'ihì na unu eketala nkasiobi unu.

25 Ahụhụ na-adịrị ndị afọ juru ugbo a,
n'ihì na agụ ga-agụkwa unu.

Ahụhụ na-adịrị ndị na-achị ọchị ugbo a,
n'ihì na unu ga-eru ụjụ, bee akwa.

26 Ahụhụ na-adịrị unu mgbe ndị mmadụ niile na-ekwu okwu ọma gbasara unu,
n'ihì na otu a ka ndị bụ nna ha mesoro ndị amụma ụgha.”

Ihù ndị iro n'anya

27 “Ma a na m agwa unu ndị na-ege m ntị: hụnyụ ndị iro unu n'anya, mekwaaranụ ndị kpọrọ unu asị ihe ọma.

28 Gọzienu ndị na-abụ unu ọnyụ, ma kpekwaaranụ ndị na-akparị unu ekpere.

29 Ọ bụrụ na onye ọbụla a maa gị ụra n'otu ntị, tughariara ya ntị gị nke ọzọ. Ọ bụrụkwa na onye ọbụla anara gị uwe ahụ gị, nyekwa ya uwe ime ahụ gị.

30 Nye onye ọbụla rịrọrọ gị ihe. Ọ bụrụkwa na mmadụ ewere ihe bụ nke gị, agala inaputa ya.

31 Dịka unu si chọọ ka ndị mmadụ mesoo unu, sitekwanụ otu a na-emeso ha.

32 “Ọ bụrụ naanị ndị hụrụ unu n'anya ka unu na-ahụ n'anya, gịnị ga-abụ uru unu? N'ihì na ọbụladi ndị mmehie, ọ bụ ndị hụrụ ha n'anya ka ha na-ahụkwa n'anya.

33 Ọ bụrụkwa naanị ndị na-emere unu ihe ọma ka unu na-emere ihe ọma, gịnị ga-abụ uru unu? N'ihì na ndị mmehie na-enyekwara ndị na-enyere ha aka aka.

34 Ọ bụrụkwa na unu agbazinye naanị ndị nwere ike ikwughachi unu ihe, gịnị ga-abụ uru unu? N'ihì na ndị mmehie na-agbazinyekwa ndị mmehie ibe ha na-atụ anya ka a kwughachikwa ha n'ozuzu oke.

35 Hụnyụ ndị iro unu n'anya, na-emekwa ezi ihe nye ha, gbazinyenu ndị nọ na mkpa ihe ha chọrọ, na-eleghi anya na ha ga-akwughachi unu. Mgbe ahụ, ụgwọ ọrụ unu ga-adị ukwu, unu ga-egosikwa na unu bụ ụmụ nke Onye kachasi ihe niile elu, n'ihì na ebere ya na-adịrị ndị ajọ omume na ndị na-enweghị mmụọ ekele n'ime ha.

36 Nweenu obi ebere dị ka Nna unu si nwee obi ebere.

Ikpe ndị ọzọ ikpe

37 “Unu ekpela ndị ọzọ ikpe, ka a ghara ikpekwa unu ikpe. Unu amala ndị ọzọ ikpe ka a ghara ima unu ikpe. Gbagharanụ ndị ọzọ, a ga-agbagharakwa unu.

38 Nyenu, n'ihì na a ga-enyekwa unu. Onyinye unu ga-anata ga-abụ nke juru eju, nke a biadara nke ọma, yọkọtakwa ayọkọta nke na-ejubiga oke ka a ga-adọkwasi gị n'ahụ; n'ihì na ọ bụ ihe i na-eji atụ ihe ka a ga-eji tūrọ gị.”

39 Ọ tūkwara ha ilu a, “Onye ìsì ọ pūrụ idu onye ìsì ibe ya? Ha abụọ ọ gaghị adaba n'ime olulu?”

⁴⁰ Onye na-eso ụzọ onye ozizi anaghị akarị onye nkuzi ya, kama mgbe ọ mụtasiri ọ ga-amata ihe dị ka onye nkuzi ya.

⁴¹ “Gini mere i ji elee ntakiri ahijia di nwanna gi n’anya, ma i dighi ahuta obodobo osisi di gi onwe gi n’anya?”

⁴² I ga-esi aana si nwanna gi, ‘Nwanna a, ka m wepu gi ntakiri ahijia di gi n’anya,’ mgbe gi onwe gi na-ahughi obodobo osisi di gi n’anya? Gi onye ihu abuo, buru uzọ wepu obodobo osisi di gi n’anya ka i nwee ike ihuzi uzọ nke oma wepu ntakiri ahijia di nwanna gi n’anya.

Osisi na mkpuru ya

⁴³ “Ezi osisi adighi ami mkpuru ojo. O dikwaghi osisi ojo na-ami mkpuru oma.

⁴⁴ O bu mkpuru osisi miri ka e ji ama udi osisi o bu. Ndi mmadu adighi aghota fiig site n’osisi ogwu, otu a kwa o nweghi onye na-aghota mkpuru grepu n’obi ogwu.

⁴⁵ Ezi mmadu na-esite n’aku oma juru ya obi na-aruputa ezi oru, otu a kwa, ajo mmadu na-esite n’obi ojo ya na-aruputa ajo oru. N’ihi na ihe obula di mmadu n’obi bu ihe na-aputa n’onu ya.

Onye amamihe na onye nzuzu wuru ulo

⁴⁶ “Gini mere unu ji na-akpo m, ‘Onyenwe anyi, Onyenwe anyi,’ ma unu adighi eme ihe m kwuru?”

⁴⁷ Achoro m igosi unu ihe onye obula na-abiakwute m nke na-anu okwu m, ma na-ejikwa ihe o na-anu akporo ihe, yiri.

⁴⁸ Onye ahụ yiri nwoke wuru ulo, onye gwumiri ala, doo ntoala ulo ahụ n’elu oke nkume. Mgbe idee mmiri bira were ike ya tie n’ulo ahụ, o nweghi ike ime ka o maa jijiji n’ihi na e wusiri ya ike.

⁴⁹ Ma onye ahụ nuru okwu m, nke na-ejighi ihe o nuru mee ihe, di ka nwoke wukwasiri ulo ya n’elu ala, nke na-enweghi ntoala obula. Mgbe idee mmiri bira were ike ya tie n’ulo ahụ, ulo ahụ dara daruo ala, odida ya di ukwu.”

7

Okwukwe onye ochiagha

¹ Mgbe o kwusiri okwu ndi a nye ndi na-ege ya nti, o banyere na Kapanom.

² Ma e nwere otu ochiagha* nke nwere otu ohu nwoke o huru n’anya. Onye no n’oria na n’onu onwu.

³ Mgbe o nuru ihe banyere Jisos, o zipuru ufodu ndi okenye ndi juu ka ha gaa rioro ya ka o bia gwoo ohu ya.

⁴ Mgbe ha biakwutere Jisos, ha riosiri ya aririo ike si, “O kwesiri ka i mere ya ihe a.

⁵ N’ihi na o huru obodo anyi n’anya. O wukwara anyi ulo ekpere.”

⁶ Jisos sooro ha gawa.

Ma mgbe o no nso n’ulo ya, onye ochiagha ahụ zipuru ndi enyi ya ka ha ga si ya, “Onyenwe anyi, esogbukwala onwe gi, n’ihi na etorughi m ka i bata n’okpuru ulo m.

⁷ O bu ya mere na-eheghe m na m toruru iputa bia zute gi. Ma kwuo okwu, o ga-agwokwa odibo m.

* 7:2 O bu onye Rom.

⁸ N'ihì na mụ onwe m bụkwa onye nọ n'okpuru ikike ọchịchị, nwee ndị agha nọ n'okpuru m. Ana m asị onye nke a 'gaa,' ọ gaa, sịkwa onye nke ọzọ 'bịa,' Ọ bịa. Ana m asị ohu m, 'mee nke a,' ọ na-emekwa ya."

⁹ Mgbe Jisọs nūrụ okwu niile a, o juru ya anya nke ukwu. Ọ tugharịrị gwa igwe mmadụ ndị na-eso ya sị, "Asị m unu, ahụbeghị m okwukwe dī otu a ọ bụladị n'Izrel."

¹⁰ Mgbe ndị ozi ahụ laghachiri n'ụlọ, ha chọputara na ahụ adịla ohu ahụ mma.

Jisọs akpọlite nwa nwoke nwanyị di ya nwuru

¹¹ O ruo mgbe nwa oge gasiri, ọ gara n'obodo a na-akpọ Nain. Ndị na-eso ụzọ ya na otutu igwe mmadụ ndị ọzọ sooro ya gaa.

¹² Mgbe ọ na-abiaru nso n'ọnu ụzọ e si abata n'obodo ahụ, o nwere otu nwoke nwuru anwu nke a na-ebupu, otu nwa nke nne ya muru. Nne ya ahụ bụ nwanyị di ya nwuru, oke igwe mmadụ si n'obodo ahụ sonyekwara ya.

¹³ Mgbe Onyenwe anyị huru ya, o meere ya obi ebere ma sị ya, "Ebelakwa."

¹⁴ Mgbe ahụ ọ gara nso metu igbe ozu ahụ aka, ndị bu ya kwusiri. Ọ siri, "Nwokorobia, asị m gi bilie!"

¹⁵ Nwoke ahụ nwuru anwu biliri, nodu ala, bido ikwu okwu, ọ kponyere ya nne ya.

¹⁶ Egwu turu ha niile, ha tokwara Chineke sị, "Onye amuma di ukwu apatala n'etiti anyi, Chineke abiala inyere ndi ya aka!"

¹⁷ Akuko a banyere ya ruru Judia niile na obodo nta niile gbara ya gburugburu.

Jisọs na Jọn omee baptizim

¹⁸ Ndị na-eso ụzọ Jọn koro ya maka ihe ndi a niile. Jọn koro mmadu abuo n'ime ndi na-eso ụzọ ya,

¹⁹ zie ha ka ha jekwuru Onyenwe anyi juo ya ajuju si, "O bu gi bu onye ahụ ga-abia. Ka anyi ga-ele anya obibia onye ozo?"

²⁰ Mgbe umu nwoke ahụ biakwutere ya, ha siri, "Jọn omee baptizim ziri anyi ka anyi juo gi si, 'O bu gi bu onye ahụ ga-abia ka anyi ga-ele anya obibia onye ozo?'"

²¹ Mgbe ahụ ọ gworo otutu ndi nwere oria, na nri nri di iche iche, na mmuo ojo. O mekwara ka otutu ndi kpuru isi hu ozo ozo.

²² Ọ zaghachiri ndi ozi ahụ si, "Laghachinu azu gaa koro Jọn ihe unu huru na nke unu nuru; ndi kpuru isi na-ahu ụzọ, ndi ngwuro na-aga ije, ndi ekpenta ka a na-eme ka ha di ocha, ndi nti chiri na-anu ihe, a na-eme ka ndi nwuru anwu si n'onwu bilie, a na-ezisara ndi ogbenye ozioma.

²³ Ngozi na-adiri onye ahụ na-enweghi ihe mkpasu iwe n'ihu m."

²⁴ Mgbe ndi na-eso ụzọ Jọn puru, Jisọs bidoro igwa igwe mmadu ahụ okwu banyere Jọn si, "Gini ka unu gara n'ozara ihu? O bu ahija achara nke ikuku na-ebughari?"

²⁵ Ma gini ka unu puru iga ihu? O bu nwoke yi uwe mara mma? E e, ndi na-eyi uwe di oke onuahia, ndi na-ebikwa n'oke oriri na oke onunu bi n'uloeze.

²⁶ Ma gini ka unu puru ka unu ga-ahu? O bu onye amuma? E, ana m a gwa unu, unu huru onye kari onye amuma.

²⁷ O bu onye a bu onye ahụ e dere ihe banyere ya si, "Aga m ezipu onyeozu m n'ihu gi,

onye ga-edozi ụzọ gị n'ihu gị.[†]

28 Agwa m unu, n'etiti ndị nwanyị mụrụ, ọ dighị onye dị ukwuu karịa Jọn, ma onye dịkarịsiri nta n'alaeze Chineke dị ukwuu karịa ya."

29 (Ndi mmadu niile nuru nke a, tinyekwara ndi ona utu, nabatara n'uzo Chineke bu nke ziri ezi, n'ihi na Jon emela ha baptizim.)

30 Ma ndi Farisii na ndi ozizi iwu juru imezu ebumnobi Chineke nye ha onwe ha, n'ihi na ha anabataghị ka Jon mee ha baptizim.)

31 O gara n'ihu si ha, "Ma gini ka m ga-eji tnyere ndi bi n'ogbo a? Gini ka ha yiri?"

32 Ha di ka umuntakiri no n'oma ahia na-akpo ibe ha oku na-asi,
" 'Anyi gburu unu oja,
ma unu adighi ete egwu.
Anyi buru abu ikwa ozu,
ma unu ebeghi akwa.'

33 N'ihi na Jon omee baptizim biara na-erighi achicha maobu nuo ihe onunu ma unu siri, 'Mmuo ojoobi n'ime ya.'

34 Nwa nke Mmadu biara na-eri ihe oriri na-anukwa ihe onunu, ma unu siri, 'Lee, onye oke oriri na onye oke anumanu, enyi ndi ona utu na ndi mmehie.'

35 Ma e sitela n'umu ya niile nwaputa amamihe n'onye ziri ezi."

Nwanyị onye mmehie etee Jisọs mmanụ

36 Otu onye n'ime ndi Farisii kporo ya oriri. O gara n'ulo onye Farisii ahụ, ma nodu ala n'ochi nri.

37 Ma otu nwanyị nke bi n'obodo ahụ, onye birila ndu mmehie, mgbe o matara na o no n'ulo onye Farisii ahụ na-eri nri, o jiri otu karama alabasta mmanu otite bata n'ulo ahụ.

38 Ka o guzoro n'azu ukwu ya na-ebe akwa, o malitere iji anya mmiri ya na-awusa n'ukwu ya. O jiri agiri isi ya hichaa anya mmiri ahụ, sutu ukwu ya onu, ma wusa mmanu otite isi utu ahụ na ha.

39 Mgbe onye Farisii ahụ kporo ya oriri huru ihe nke a, o kwuru n'obi ya si, "A si na nwoke a bu onye amuma, o gaara amata udi mmadu nwanyị a na-emetu ya aka bu, na o bu onye mmehie."

40 Jisọs zara ya si, "Saimon, e nwere m ihe m chorọ igwa gi."

O siri ya, "Onye ozizi gwa m ya."

41 "Ndi ikom abuo ji onye na-ebinye ndi mmadu ego n'omurunwa ugwo. Otu onye ji ya nari ego ise, onye nke ozọ ji ya iri ego ise.

42 Mgbe ha na-enweghi ike ikwughachi ugwo ha ji ya, o gbaghara ha ugwo ahụ. Ugbu a, onye n'ime ha ga-ahụ ya n'anya karịa?"

43 Saimon zara si, "O di m ka o bu onye nke o gbaghara ugwo di ukwu."

O siri ya, "I kpeziri."

44 Mgbe ahụ o tughariri n'ebe nwanyị ahụ no gwa Saimon si, "I huru nwanyị a? A batara n'ulo gi, i kunyeghi m mmiri ka m saa ukwu m, ma nwanyị a ejirila anya mmiri ya sachaa ukwu m, jirikwa agiri isi ya hichaa ha.

45 I sutughi m onu, ma kemgbe m batara n'ulo a, o zubeghi ike isutu ukwu m onu.

46 I teghi m mmanu obula n'isi, ma lee, o werela mmanu otite isi utu wukwasị m n'ukwu.

† 7:27 Mal 3:1

⁴⁷ Ya mere, ana m agwa gi si, a gbagharala ya mmehie ya niile o mehiere, n'ihia na o nwere ihunanya di ukwu. Ma onye nwetara mgbaghara di nta, na-enwe ihunanya di nta."

⁴⁸ Mgbe ahụ o gwara ya si, "A gbagharala gi mmehie gi."

⁴⁹ Ma ndi ozo soro ya nodu na-eri nri bidoro ikwu n'etiti onwe ha na-asị, "Onye bu onye a nwere ike o buladi igbaghara mmehie?"

⁵⁰ O siri nwanji ahụ, "Okwukwe gi azoputala gi, laa n'udo."

8

Akuko ogha mkpuru

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, o gara n'obodo ukwu niile na n'obodo nta niile na-ekwusa ma na-ewetakwara ndi mmadu ozioma nke alaeze Chineke. Ndi ozi iri na abuo ahụ sokwa ya,

² na umu nwanyi ufodu ndi a chupuru mmuo ojoo site n'ime ha, gwokwa ha nri nri: Meri Magdalin onye e sitere n'ime ya chupu mmuo ojoo asaa,

³ na Joana nwunye Chuza onye na-elekota uloeze Herod na aku ya niile, na Suzana, na otutu ndi ozo ndi ji aku ha na-enyere ha aka.

⁴ Mgbe oke igwe mmadu gbakoro ha na ndi mmadu si n'obodo di iche iche biakwute ya. O turu ha ilu a si,

⁵ "Ogha mkpuru puru iku mkpuru ya, mgbe o no na-agma mkpuru ndi a, ufodu n'ime mkpuru ahụ dara n'akuku uzo ebe ndi mmadu zoro ha ukwu, umu nnunu biakwara turia ha loo.

⁶ Ufodu n'ime ha dakwasiri n'elu nkume. Mgbe ha puputara choo ito, ha kponwuru n'ihia na mborogwu ha enweghi ike imita mmiri mkpuru ahụ ga-eji di ndu.

⁷ Ufodu dara n'etiti ogwu, ogwu ndi a sooro ha puo ma kpagbuo ha.

⁸ Ufodu n'ime mkpuru dara n'ezi ala. Ha puputara, too, mia mkpuru di otu nari n'onuogu.

Mgbe o kwusiri nke a, o siri ha, "Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru."

⁹ Ndi na-eso uzo ya juru ya ihe ilu a putara.

¹⁰ O siri, "O bu unu ka e nyere imata ihe omimi niile nke alaeze Chineke, ma ndi ozo ga-anu ya naani n'ilu. Site n'uzo di otu a, "ha ga na-ele anya, ma ha agaghi ahụ ihe obula.

Ha ga na-anu nti ma ha agaghi aghota ihe obula.*

¹¹ "Nke a bu nkowa ilu ahụ. Mkpuru ahụ bu okwu Chineke.

¹² Mkpuru dara n'akuku uzo nochiri anya ndi nuru okwu Chineke, ma ekwensu biara napu ha okwu ahụ n'obi ha, ka ha ghara ikwere ma nwetakwa nzoputa.

¹³ Mkpuru ndi ahụ dara n'elu nkume nochiri anya ndi nuru okwu Chineke jiri onu nabata ya, ma ha enweghi mborogwu n'ime ha. Ha na-ekwere naani nwa oge nta, ma mgbe onwunwa biara ha na-adachapu.

¹⁴ Mkpuru nke dara n'etiti ogwu nochiri anya ndi nuru okwu Chineke, ma mgbe ha na-aga n'uzo ha, echiche banyere aku na ihe utu nke uwa na-akpagbu okwu ahụ, mee ka ha ghara imi mkpuru.

¹⁵ Ma mkpuru ndi ahụ dara n'ezi ala nochiri anya ndi jiri obi ghete oghe na mmuo ziri ezi nabata okwu ahụ ma werekwa ndidi miputa mkpuru.

Iheoku di n'elu ihe ndokwasị

¹⁶ "O dighi onye obula, nke na-amunye orioma zoo ya n'ime igbe maobu donye ya n'okpuru ihe ndina. Kama, o na-adokwasị ya n'elu ihe idoba oku ka ndi obula na-abata n'ulo ahụ jiri ya hu uzo.

* 8:10 Ajz 6:9

17 **Ọ dighị ihe ọbụla zoro ezo nke na-agaghị emesịa pụta ihè, ọ dīkwaghị ihe ọbụla dī nzuzo nke a na-aghaghị eme ka ọ pụta ihè.**

18 **Ya mere, kpacharanụ anya otu unu si ege ntị. N'ihị na ọ bụ onye ahụ nwere ihe ka a ga-enye karịa, ma onye ahụ na-enweghị, ọ bụladị nke o nwere, ka a ga-anapụ ya."**

Nne Jisọs na ụmụnne ya nwoke

19 N'oge a, nne ya na ụmụnne ya nwoke bīakwutere ya. Ma ha enweghị ike ịbjaru ya nso n'ihị igwe mmadụ.

20 Otu onye gwara ya sị, "Nne gị na ụmụnne gị ndị nwoke guzo n'ezị, ha chọrọ ịhụ gị."

21 **Ọ zara sị, "Nne m na ụmụnne m ndị nwoke bụ ndị ahụ na-anụ okwu Chineke ma jiri ya mere ihe."**

Jisọs emee ka ebili mmiri dajụọ

22 Otu ụbọchị, ya na ndị na-eso ụzọ ya banyere n'ụgbọ mmiri, ọ sịrị ha, **"Ka anyị gafee n'ofe nke ọzọ nke osimiri."** Nke a mere ha ji nupụ ụgbọ,

23 ma mgbe ha na-aga, ọ rahụrụ ụra. Oke ifufe malitere ife n'elu ọdọ mmiri ahụ, nke mere na mmiri na-awụbanye n'ime ụgbọ ha, mee ka ha nọrọ n'oke nsogbu.

24 Ha gara kpotee ya na-eti mkpu, "Nna anyị ukwu! Nna anyị ukwu! Lee na anyị n'ala n'iyi!"

O biliri, baara ifufe na ebili mmiri ahụ mba. Ha dara jụụ, ebe niile dekwara jii.

25 Ọ sịrị ha, **"Ebee ka okwukwe unu dī?"**

Ha ji oke egwu na oke iju anya jūrīta onwe ha sị, "Onye bụ onye a? Ọ na-enye ọ bụladị ifufe na ebili mmiri iwu, ha na-añakwa ya ntị."

Ogwugwo nwoke mmụọ ojọọ jī

26 Ha kworọ ụgbọ mmiri rute n'ala Gerazin,[†] nke dī n'ofe mmiri Galili.

27 Mgbe o si n'ụgbọ mmiri rīpụta n'elu ala, otu nwoke obodo ahụ onye mmụọ ojọọ bi n'ime ya zutere ya. Nwoke a ebighị n'ulọ maọbụ yie uwe ogologo oge, ma ebe obibi ya bụ ebe a na-eli ozu.

28 Mgbe ọ huru Jisọs, ọ bīara daa n'ihu ya, tie mkpu n'oke olu sị, "Gīnị ka mụ na gī nwekorọ Jisọs, Ọkpara Chineke Onye kachasị ihe niile elu? Biko arīọ m gī, atala m ahūhū."

29 N'ihị na o nyela mmụọ ahụ na-adighị ọcha iwu ka o site n'ime ya pụta. Ọtụtụ oge, mmụọ ojọọ a na-ejidesi ya ike, n'agbanyeghị na eji ụdọ igwe kee ya aka na ụkwụ, debe ebe a na-eche ya nche, ọ na-adọbisi ụdọ igwe e ji kee ya, mmụọ ojọọ a na-eduru ya gaa n'ime ọzara.

30 Jisọs juru ya sị, **"Gīnị bụ aha gī?"**

Ọ zara sị, "Lijion," n'ihị na igwe mmụọ ojọọ bi n'ime ya.

31 Ha rīosiri ya arīrīọ ike ka ọ ghara inye ha iwu ka ha banye n'Abis.

32 Igwe ezi nọ n'akukū ugwu dī ebe ahụ nso na-akpa nri. Mmụọ ojọọ ndī a rīorọ Jisọs ka o nye ha ike ka ha banye n'ime ha. Jisọs nyere ha ike.

33 Mmụọ ojọọ ndī ahū sitere n'ime nwoke a pūọ banye n'ime ezi ndī ahū, igwe ezi ahū niile sitere na mkputamkpu ala ọnụ mmiri ahū gbara ọsọ dabanyechaa n'ime mmiri ebe osimiri riri ha.

34 Mgbe ndī na-elekota ezi ahū huru ihe mere, ha gbara ọsọ gaa n'ime obodo na n'obodo nta niile dī gburugburu ebe ahū kōsaa ihe mere.

[†] 8:26 N'akwukwo ochie ụfọdụ, ị nwere ike hụ Gadarin.

³⁵ Ndị mmadụ pụtara ihu ihe mere. Mgbe ha rutere ebe Jisọs nọ, ha hụrụ nwoke ahụ e si n'ime ya chụpụ mmụọ ojọọ ndị ahụ, ebe ọ nọdurụ ala yiri uwe ma nọrọkwa n'ezị uche ya. Egwu tūrụ ha.

³⁶ Ndị hụrụ ka ihe a si mee kọrọ ha ka e siri gwọọ onye ahụ mmụọ ojọọ na-esogbu.

³⁷ Mgbe ahụ, ndị niile bi na Gerazin na n'obodo gbara ebe ahụ gburugburu rịrọ Jisọs ka ọ hapurū ha obodo ha, n'ihị na egwu dị ukwu tūrụ ha. Ọ banyekwara n'ime ụgbọ mmiri ahụ laghachi.

³⁸ Nwoke a e sitere n'ime ya chụpụ mmụọ ojọọ rịrọ ya ka o soro ya ma o zilagara ya, sị ya,

³⁹ **“Laghachi n'ezinaụlọ gị kọrọ ha ihe niile Chineke meere gị.”** Nwoke ahụ lara, gbasaa akụkọ ihe Jisọs meere ya n'obodo ahụ niile.

Nwa agbọghọ nwurū anwū na nwanyị onye ọrịa

⁴⁰ Mgbe Jisọs lughachiri, igwe mmadụ nabatara ya n'ihị na ha niile na-eche ya.

⁴¹ Mgbe ahụ otu nwoke nke aha ya bụ Jairọs, onye bụ onyeisi n'ụlọ ekpere, bịa daa n'ala n'ụkwụ Jisọs na-ariọ ya ka ọ bịa n'ụlọ ya.

⁴² N'ihị na otu nwata nwanyị ọ mụtara naanị ya, nke gbara afọ iri na abụọ nọ n'ọnu ọnwụ.

Mgbe ọ na-aga, igwe mmadụ ahụ na-akpagbu ya.

⁴³ Ọ dị otu nwanyị n'etiti ha nke nọrịi na-aria ọrịa oruru ọbara afọ iri na abụọ, onye mefuru ihe niile o ji n'aka ndị dibia, ma ọ dighị onye nwere ike igwọ ya.

⁴⁴ O sitere n'azụ ya metụ ọnu uwe ya aka. Ngwangwa, ọrịa oruru ọbara ahụ kwusikwara.

⁴⁵ Jisọs siri, **“Onye meturū m aka?”**

Mgbe ọ na-enweghị onye pụtara kwuo sị na ọ bụ ya. Pita gwara ya sị, “Nna anyị ukwu, igwe mmadụ gbara gị gburugburu na-adakwasikwa gị.”

⁴⁶ Ma Jisọs siri, **“Otu onye meturū m aka; amatara m na ike esitela n'ime m puọ.”**

⁴⁷ Mgbe nwanyị ahụ hụrụ na ọ dikwaghị ihe o nwere ike ime iji zoo onwe ya, o ji ima jijiji bịa daa n'ụkwụ ya. N'ihu mmadụ niile, ọ kọrọ ihe mere o ji metụ ya aka na otu e sị gwọọ ya n'otu ntabi anya.

⁴⁸ Ọ gwara ya sị, **“Ada m nwanyị, okwukwe gị agwọla gị. Laa n'udo.”**

⁴⁹ Mgbe ọ ka nọ na-ekwu okwu, otu onye si n'ụlọ Jairọs bụ onyeisi ụlọ ekpere, bịa sị, “Ada gị nwanyị anwuola, enyekwala onye ozizi nsogbu ọzọ.”

⁵⁰ Ma mgbe Jisọs nūrū ozi a, ọ zara ya sị, **“Atula egwu, naanị kwere, a ga-agwọkwa ya.”**

⁵¹ Mgbe o rutere n'ụlọ Jairọs, o kweghị ka onye ọbụla soro ya baa n'ime ụlọ ahụ ma ọ bughị naanị Pita, Jọn, Jemis, nne na nna nwata ahụ.

⁵² N'oge ahụ, ha niile nọ na-ebe akwa na-eru ụjụ maka nwata ahụ. Ọ siri ha, **“Unu ebezila akwa, n'ihị na ọ nwughị anwū kama ọ nọ n'ura.”**

⁵³ Ha chiri ya ọchi, n'ihị na ha matara na ọ nwurū anwū.

⁵⁴ Ma o jidere ya n'aka, sị, **“Nwa m, bilie!”**

⁵⁵ Mmụọ ya lughachiri, o bilitekwara mgbe ahụ. Ọ gwakwara ha ka ha chọrọ ya nri ka o rie.

⁵⁶ Ihe a gbara ndị mūrū ya gharị ma ọ nyere ha iwu ka ha ghara ikoro onye ọbụla ihe mere.

9

Jisọs ezipu ndi ozi iri na abuo

¹ Mgbe o kpokotara ndi ozi iri na abuo ahụ, o nyere ha ike na ichi isi n'ebe mmuo ojo niile no na igwo oria di iche iche.

² O nyere ha ikike, zipu ha ikwusa alaeze Chineke na igwo ndi nri nri.

³ O gwara ha si, **"Unu ewerekwala ihe obula maka njem a, maobu mkpanaka maobu akpa, maobu achicha maobu ego maobu uwe abuo."**

⁴ Ulo obula unu banyere, nogidenu n'ebe ahụ ruo mgbe unu hapuru obodo ahụ.

⁵ **Ma ebe obula a na-anabataghi unu, kuchapunu aja di n'ukwu unu mgbe unu na-apu n'obodo ahụ, ka o buru ihe ama megide ha."**

⁶ Ha gara n'obodo nta niile na-ekwusa ozioma na-agwokwa ndi oria n'ebe niile.

⁷ Mgbe Herod onye ochichi nuru akuko banyere ihe niile merenu, o gbagwojuru ya anya n'ih na ufodu mmadu na-asị, na Jon ome baptizim esitela na ndi nwuru anwu bilie.

⁸ Ndi ozọ na-asị na Ilaija aputala, ebe ndi ozọ na-asị na otu n'ime ndi amuma ochie aputakwala ndu ozọ.

⁹ Ma Herod siri, "Mu onwe bipuru isi Jon. Onye bukwa onye a nke m na-anu ihe banyere ya?" O guru ya aguu ihu ya.

Jisọs enye puku mmadu ise nri

¹⁰ Mgbe ndi ozi a lotara, ha kororo ya ihe niile ha mere. O kpororo ha gaa n'obodo a na-akpo Betsaida ebe ha ga-anọ naani ha.

¹¹ Ma mgbe igwe mmadu matara nke a, ha sooro ya. O nabatara ha ma gwakwa ha okwu maka alaeze Chineke. O gwokwara ndi niile o di mkpa na-emere ka ahụ di ha mma.

¹² Mgbe anwu bidoro ida, ndi na-eso uzọ ya iri na abuo biakwutere ya si ya, "Zilaga igwe mmadu a ka ha gaa n'ime obodo na n'obodo nta ndi gbara ebe a gburugburu, ka ha chotara onwe ha nri na ebe ndina n'ih na ebe a anyi no bu ozara."

¹³ O zara ha si, **"Unu nye ha nri ka ha rie."**

Ha zaghachiri ya si, "Anyi nwere naani ogbe achicha ise na azu abuo. Ma o bughị na anyi ga aga zuora mmadu ndi a niile nri."

¹⁴ Ndi no n'ebe ahụ ruru puku ndi nwoke ise.

O gwara ndi na-eso uzọ ya si, **"Meenu ka ha nodu ala n'igwe n'igwe, iri mmadu ise, iri mmadu ise."**

¹⁵ Ha mere otu ahụ, mee ka ha niile nodu ala.

¹⁶ O weere ogbe achicha ise na azu abuo ndi ahụ, lelie anya n'elugwe, gozie ma nyawaa ha, nye ndi na-eso uzọ ya ka ha keere igwe mmadu ahụ.

¹⁷ Ha niile riri rijuokwa afo, a tutukotara ihe foduru, tutujuo nkata iri na abuo n'iberibe achicha foduru.

Ogbugba ama Pita

¹⁸ Otu ubochi mgbe o no naani ya na-ekpe ekpere, ndi na-eso uzọ ya biakwutere ya. O juru ha si, **"Onye ka igwe mmadu na-asị na m bu?"**

¹⁹ Ha zara si, "Ufodu na-asị na i bu Jon ome baptizim, ndi ozọ si na i bu Ilaija, ndi ozokwa, si na i bu otu n'ime ndi amuma ochie ahụ si n'onwu bilie."

²⁰ Ma o juru ha, **"Unu onwe unu, o bu onye ka unu na-asị na m bu?"**

Pita zara si, "I bu Kraist nke Chineke."

Jisọs ekwuo ihe banyere onwu ya

²¹ Ma ọ dọrọ ha aka na ntị, nyesiekwa ha iwu ike ka ha ghara ịgwa onye ọbụla nke a,

²² na-asị, “Nwa nke Mmadụ aghaghị ịhụ ọtụtụ ahụhụ dị iche iche. Ndi okenye na ndịisi nchụaja, na ndị ozizi iwu ga-ajụ ya. Aghaghị igbu ya, ma n’ụbọchị nke atọ, a ga-eme ka o site n’ọnwụ bilie.”

²³ Mgbe ahụ ọ sịkwara ha, “Ọ buru na onye ọbụla achọọ iso m n’azụ, ọ ghaghị ịjụ onwe ya ma buru obe ya kwa ụbọchị na-eso m.

²⁴ N’ihi na onye ọbụla chọrọ ịzọpụta ndụ ya ga-atufu ya. Ma onye ọbụla nke tufuru ndụ ya n’ihi m, ga-azọpụta ya.

²⁵ Uru ịgị ka mmadụ nwere ma ọ buru na o ritechaa ụwa niile n’uru ma tufuo ndụ ya, maọbụ buru onye a napuru ndụ ya?

²⁶ Onye ọbụla ihere m na ihere okwu m na-eme, ka ihere ya ga-emekwa Nwa nke Mmadụ mgbe ọ ga-abia n’ebube ya, na n’ebube nke Nna ya, ya na ndị mmụọ ozi di nsọ.

²⁷ “N’ezie asị m unu, ufodu n’ime ndi guzo n’ebe a agaghị edetu onwu ire tupu ha ahụ alaeze Chineke.”

Nnwogha Jisọs

²⁸ Mgbe ụbọchị asatọ gasiri, ọ kpọrọ Pita na Jọn na Jemis gaa n’elu ugwu ikpe ekpere.

²⁹ Mgbe ọ nọ na-ekpe ekpere, ụdidi ihu ya gbanwere. Uwe ya bidoro ịchaa ọcha nke ukwu.

³⁰ N’otu ntabi anya, ha huru ndi ikom abuo ka ha na ya na-ekwu okwu. Ha bu Mosis na Ilaija.

³¹ Ha putara n’ebube eluigwe di ukwu na-ekwu banyere nlaghachi ya, nke ọ na-aga imezu na Jerusalem.

³² Pita na ndi ya na ha nọ na-arahu ura. Mgbe ha tetara, ha huru ebube ya na ndi ikom abuo ya na ha nọ na-ekwurita okwu.

³³ Mgbe ha na-ahapu ya, Pita siri Jisos, “Nna anyi ukwu, ọ ga-adị mma ka anyi noro ebe a ka anyi wuo ulo ikwu ato, otu ga-abu nke gi, otu ga-abu nke Mosis, otu ga-abukwa nke Ilaija.” O mataghi ihe o na-ekwu.

³⁴ Mgbe ọ ka kpu okwu n’onu, igwe ojii putara kpuchie ha. Egwu tukwara ha di ka ha na-aba n’igwe ojii ahụ.

³⁵ Olu sitere n’igwe ojii ahụ daa si, “Onye a bu Okpara m, onye m hoputara; geenu ya nti.”

³⁶ Mgbe olu ahụ kwusiri okwu, ha choputara na Jisos nọ naani ya. Ndi na-eso uzọ ya kpuchiri onu ha, debe ihe niile n’obi ha, o dikwaghi onye ọbula ha gwara ihe ha huru.

Ogwugwo nwa nwoke mmuọ ojoo bi n’ime ya

³⁷ N’echi ya, mgbe ha si n’ugwu ahụ ridata, oke igwe mmadụ biara zute ya.

³⁸ Otu nwoke si n’etiti igwe mmadụ ahụ jiri oke olu tie mkpu si, “Onye ozizi, ariọ m gi ka i lee nwa m nwoke anya, n’ihi na naani ya bu nwa m nwere.

³⁹ Mmuọ ojoo na-ejide ya mee ka o na-eti mkpu. O na-atuda ya n’ala, na-ese ya ese, na-adokwa ya ado mee ka o na-agbo ufufu n’onu. O dighi mgbe o na-ahapu ya kama o na-echihiasi ya ahụ.

⁴⁰ Arioro m ndi na-eso uzọ gi ka ha chupu ya, ma ha enweghi ike.”

⁴¹ Jisos zara si, “Leenu ogbo ruru aru, nke na-enweghi okwukwe! Ruo olee mgbe ka mu na unu ga-anọ, ruokwa olee mgbe ka m ga-anagide ekweghi ekwe unu? Kputara m nwa gi nwoke ahụ n’ebe a!”

⁴² Mgbe ọ na-abịa, mmụọ ojọọ ahụ kwadara ya n'ala sesie ya ike, ma Jisọs baara mmụọ ojọọ ahụ mba. Ọ gworo nwata ahụ kponyekwa ya nna ya.

⁴³ Ebube ukwu nke Chineke tūrū ha n'anya.

Jisọs ekwuo ihe banyere onwụ ya ọzọ

Ma mgbe onye ọbụla nọ na mgbagwoju anya n'ihu ọrụ ọ rūrū, ọ siri ndi na-eso ụzọ ya,

⁴⁴ “Geenu nti nke oma banyere ihe m choro igwa unu. A ga-arara Nwa nke Mmadu nye n'aka umu mmadu.”

⁴⁵ Ma ha aghotaghị okwu a. E zonariri ya n'ebe ha nọ ka ha ghara ighota ya. Egwu tukwara ha iju ya ihe ọ putara.

Onye kariri ibe ya ukwu?

⁴⁶ Iru uka daputara n'etiti ha banyere onye kariri ibe ya ukwu.

⁴⁷ Ebe Jisọs ma ihe ha na-eche, ọ kpọtara otu nwantakiri mee ka o guzo n'akuku ya.

⁴⁸ Ọ gwara ha si, “Onye ọbụla nabatara nwata a n'aha m, nabatara m. Onye ọ bulakwa nabatara m, nabatara onye zitere m. Ọ bukwa onye dikarisiri nta n'etiti unu bu onye kachasi ukwu.”

⁴⁹ Jón a zaa si, “Nna anyi ukwu, anyi huru otu onye ka o ji aha gi na-achupu mmuọ ojoo. Ebe ọ na-esoghi anyi, anyi gbochiri ya.”

⁵⁰ Jisọs siri ya, “Unu egbochila ya. N'ihu na onye ọbụla na-adighi emegide unu dinyeere unu.”

Nguzogide site n'aka ndi Sameria

⁵¹ Mgbe oge o ji alaghachi na-abiaru nso, o chere ihu ya iga Jerusalem.

⁵² O zipuru ndi ozi, ka ha buru ya uzọ gawa. Ka ha na-aga ha batara n'otu obodo nta nke ndi Sameria* ikwado ihe niile tupu ọ bia;

⁵³ ma ha juru inabata ya n'ihu na o chere ihu iga Jerusalem.

⁵⁴ Mgbe Jemis na Jón ndi na-eso ụzọ ya huru nke a, ha siri ya, “Onyenwe anyi, i choro ka anyi nye iwu ka oku site n'eluigwe bia laa ha n'iyi?”

⁵⁵ Ọ tughariri bara ha mba.

⁵⁶ Ma ha puru banye n'obodo nta ọzọ.

Ihe ọ ga-efu iso Jisọs

⁵⁷ Mgbe ha nọ na-aga ije a, otu nwoke siri ya, “Aga m eso gi gaa ebe ọbụla i na-aga.”

⁵⁸ Jisọs zara, si, “Nkita ohia nwere onu ebe ha na-edina, umu nnunu nke igwe newkwara akwu, ma Nwa nke Mmadu enweghi ebe ọ na-atukwasi isi.”

⁵⁹ Ọ gwara onye ọzọ si, “Soro m.”

Ma ọ siri ya. Onyenwe anyi, “Biko, nye m ohere ka m gaa buru uzọ lie nna m.”

⁶⁰ Ma ọ siri ya, “Hapu ndi nwuru anwu ka ha lie ndi nwuru anwu ibe ha. Ma gi gaa kwusaa alaeze nke Chineke.”

⁶¹ Ma onye ọzọkwa, siri ya, “Aga m eso gi, Onyenwe m, ma kwere ka m buru uzọ gaa si ndi ezinaulo m nodunu nke oma.”

⁶² Jisọs siri ya, “Onye ọbụla jidere aka n'ogu anu ulo na-adokpu ma na-ele anya n'azu ekwesighi alaeze Chineke.”

* 9:52 Ha na ndi Izrel enweghi ezi mmekorita.

10

Jisọs ezipu iri mmadu asaa na abụọ

¹ Mgbe nke a gasiri, Onyenwe anyị hopụtara iri mmadu asaa na abụọ ndị ọzọ, zipụ ha mmadu abụọ abụọ ka ha buru ya ụzọ gaa n'obodo niile nakwa ebe niile ọ na-achọ iga.*

² Ọ siri ha, “Owuwe ihe ubi dị ukwu ma ndị ọrụ dị naanị ole na ole. Ya mere, rịọọ Onyenwe owuwe ihe ubi ka o zite ndị ọrụ n'owuwe ihe ubi ya.

³ Gaanụ! Ma lee, ana m ezipu unu dị ka ụmụ aturụ n'etiti agụ.

⁴ Unu ewerekwala ego maọbụ akpa maọbụ akpukpọkwụ. Unu ekelekwala onye ọbụla n'ụzọ.

⁵ “Mgbe unu banyere n'ụlọ ọbụla, burunu ụzọ si, ‘Udo diri n'ụlọ a.’

⁶ Ọ buru na mmadu udo bi n'ụlọ ahụ, udo unu ga-adinyekwara ya. Ọ burukwanụ na onye bi n'ụlọ ahụ abughị onye udo, udo unu ji bịa ga-aloghachitekware unu.

⁷ Nọgidenu n'ebe ahụ, na-erinu ma na-anukwanụ ihe ọbụla ha nyere unu, n'ihi na onye ọrụ kwesiri inata ugwo ọrụ ya. Unu esitela n'otu ụlọ gaa n'ụlọ ọzọ.

⁸ “Ọ buru na ndị bi n'obodo unu batara anabata unu, rienụ ihe ọbụla ha nyere unu.

⁹ Gwoonụ ndị ọrịa nọ n'ebe ahụ, gwakwanụ ha si, ‘Alaeze Chineke adịla unu nso.’

¹⁰ Ma mgbe unu banyere n'obodo ọbụla ha jụ inabata unu, puonụ gaa n'okporouzo ya kwuo si,

¹¹ ‘Ọ buladi aja si n'obodo a nke nyapagidere n'ukwu anyị, anyị na-ehichapụ ya ka ọ buru ihe idọ aka nti nye gi. Otu ọ di, matakwanụ nke a, na alaeze Chineke di nso.’

¹² Ana m agwa unu na n'ubochi ahụ, ga-akara Sodom mma kari obodo ahụ.

¹³ “Ahuhụ ga-adiri gi Korazin. Ahuhụ ga-adiri gi Betsaida. N'ihi na ọ buru na ọrụ ebube a ruru n'ime unu ka a ruru na Taja na Saidon ha gaara echeghari ogologo oge, nodu n'akwa mkpe na ntụ.

¹⁴ Ọ ga-akara Taja na Saidon mma n'ubochi ikpe kari unu.

¹⁵ Ma gi Kapanom! I na-eche na a ga-ebuli gi elu ruo eluigwe? Mba! I ga-arida n'ala mmuo!†

¹⁶ “Onye ọbụla gere unu nti, ọ bu mu ka o gere nti. Onye ọbụla juru inabata unu, ọ bu mu ka ọ juru inabata. Onye ọbụla juru inabata m juru inabata onye zitere m.”

¹⁷ Iri mmadu asaa na abụọ ahụ jiri onụ lota si, “Onyenwe anyị, n'aha gi, ọ buladi ndi mmuo ojo rubeere anyi isi.”

¹⁸ Ọ siri ha, “Ahuru m ekwensu ka o si n'eluigwe daa di ka amuma.

¹⁹ Lee! Enyela m unu ikike izokwasị agwo na akpi ukwu, na imegide ike niile nke onye iro; ọ dighi ihe ọbụla ga-emeru unu ahụ.

²⁰ Otu ọ di, unu anurila onụ n'ihi na mmuo ojo rubere unu isi, kama nurianu onụ n'ihi na e deela aha unu n'eluigwe.”

²¹ N'otu oge ahụ, o juputara n'onu nke Mmuo Nso kwuo si, “Nna, Onyenwe eluigwe na uwa, ana m ekele gi n'ihi na i zonariri ihe ndi a n'ebe ndi okachamara na ndi nwere amamihe no, ma i kpughere ihe ndi a niile nye umuntakiri. E, Nna, otu a ka o si masi uche gi ime ya.

* **10:1** Ọ bu naanị Luk dere banyere nzipu ezipuru ndi ozi iri asaa na abuo ndi a. † **10:15** Maobu, Hadis

22 “Nna m enyefeela m ihe niile n’aka. O dighi onye maara onye Okpara ahụ bu, kariya Nna ahụ. O dikwaghi onye maara Nna ahụ kariya Okpara na ndi ahụ Okpara choro igosi onye Nna ya bu.”

23 Mgbe ahụ o tughariri gwa ndi na-eso uzọ ya na nzuzo si, “Ngozị na-adiri anya nke na-ahụ ihe unu na-ahụ ugbo a.

24 Ana m asi unu, na otutu ndi amuma na ndi eze ka o guru aguụ ihu ihe unu na-ahụ ma ha ahughi ya, na inu ihe unu na-anu, ma ha anughi ya.”

Ilu banyere ezi onye agbataobi

25 Otu ubochi, otu onye ozizi iwu biliri inwale ya. O juru ya, “Onye ozizi, gini ka m kwesiri ime ka m keta ndu ebighi ebi?”

26 O siri ya, “**Gini ka e dere n’iwu? Gini ka i gutara n’ime ya?**”

27 O zara si, “I ga-eji obi gi niile, na mkpuruobi gi niile, na ike gi niile, na uche gi niile, hu Onyenwe anyi bu Chineke gi n’anya”; ma hukwa onye agbataobi gi n’anya di ka onwe gi.”

28 O siri ya, “**I zara nke oma. Gaa mee nke a i ga-adu ndu.**”

29 Ma iji gosi na ya bu onye na-eme ihe ziri ezi, o siri Jisos, “Onye kwanu bu onye agbataobi m?”

30 Jisos siri ya, “Otu nwoke sitere Jerusalem na-aga Jeriko, o dabara n’aka ndi ohi, ndi gbara ya otu, tiekwa ya ihe, hapu ya n’onodu odindu-onwukamma laa.

31 Ma di ka ihe si eme, otu onye nchujaja sitere uzọ ahụ na-agafe. Mgbe o huru ya, o sitere n’akuku uzọ nke ozọ gafee.

32 Otu a kwa, otu onye Livayi biarutekwara n’ebe ahụ, hu ya, ma o sitere n’akuku uzọ nke ozọ gafeekwa.

33 Ma otu onye Sameria na-aga njem, mgbe o biarutere nso n’ebe ahụ; hu ya, o nwere omiiko n’ahụ ya.

34 O gara nso n’ebe o no, jiri mmanya na mmanu wusa n’onya ya, were akwa kechie ya. O tukwasiri ya n’elu inyinya ibu ya, buba ya n’ulo ndi ije ebe o lekotara ya anya nke oma.

35 N’echi ya, o weputara mkpuru ego olaocha abuo nye onye na-elekota ulo ndi ije ahụ si ya, ‘Lezie ya anya nke oma. M lota aga m akwughachi gi ihe obula ozọ i mefuru.’

36 “Onye n’ime mmadu ato ndi a ka i chere bu onye gosiri onwe ya di ka onye agbataobi nye nwoke ahụ nke dabara n’aka ndi ohi?”

37 O siri, “O bu onye ahụ meere ya ebere.”

Jisos siri ya, “**Laa, gaa mee otu ahụ.**”

N’ulo Mata na Meri

38 Mgbe ha na-aga n’uzọ, o banyere n’otu obodo nta ebe nwanyi a na-akpo Mata nabatara ya n’ulo ya.

39 O nwere nwanne nwanyi a na-akpo Meri nke noduru ala n’ukwu Onyenwe anyi na-ege nti n’ihe o na-ekwu.

40 Ma uche Mata gbasasiri agbasa ebe o na-akwado maka ile obia. O biakwutere ya si ya, “Onyenwe anyi, o bu na o metughi gi n’obi na nwanne m nwanyi hapuru naani m ije ozi niile? Gwa ya ka o bia nyere m aka.”

41 Ma Onyenwe anyi zara ya si, “**Mata, Mata, i na-echegbu onwe gi ma na-adogbukwa onwe gi banyere otutu ihe,**

42 maobu naani otu ihe di mkpa, Meri ahoro la nke ka mma, nke a na-agaghi anapukwa ya.”

11

Ekpere Onyenwe anyị

¹ Ọ nọ n'otu ebe na-ekpe ekpere, mgbe o kpesiri ekpere, otu n'ime ndi na-eso ụzọ ya siri ya, "Onyenwe anyị, kuziere anyị ikpe ekpere, di ka Jon kuziri ndi na-eso ụzọ ya."

² Ọ siri ha, "Mgbe unu na-ekpe ekpere, sịnu:
" 'Nna,

ka e doo aha gi nsọ
ka alaeze gi bia.

³ Nye anyị taa nri nke ụbọchị anyị.

⁴ Gbaghara anyị mmehie anyị,

n'ihia na anyị na-agbaghara onye ọbụla mehiere megide anyị.
Ekwela ka anyị daba n'ime onwunwa.' "

⁵ Ọ siri ha, "Onye n'ime unu nwere enyi, ga-agakwuru ya n'etiti abali si ya, 'Enyi m, biko gbazinye m ogbe achicha atọ,

⁶ n'ihia na otu enyi m biara n'ulo m, ma enweghi m nri ọbụla n'ulo m nke m ga-enye ya.'

⁷ Ma ọ ga-esi n'ime ulo zaghachi si, 'Enyela m nsogbu, emechiela m ụzọ, mu na umu m alakpuola, enweghi m ike ibili ugbo a inye gi ihe ọbụla.'

⁸ Agwa m unu, ọ bu ezie na ọ gaghị ebili nye ya ihe ọbụla n'ihia na ọ bu enyi ya, kama n'ihia nsogbu ya, ọ ga-ebili nye ya ihe ọbụla di ya mkpa.

⁹ "Ya mere, agwa m unu, rịọnu, unu ga-ariota, choonu, unu ga-achota, kuokwanu aka, a ga-emeghekwarara unu ụzọ.

¹⁰ N'ihia na onye na-ariota na-ariota, onye na-achota na-achota, onye na-aku aka n'uzo ka a ga-emeghekwarara ụzọ.

¹¹ "Onye n'ime unu bu nna, ka nwa ya ga-ariota ya azu, o nye ya agwo?"

¹² Ma obu rịo ya akwa, ọ ga-enye ya akpi?

¹³ Ọ buru na unu bu ndi ojoo, maara otu esi enye umu unu onyinye di mma, kariya nke a, Nna unu nke bi n'eluigwe aghaghị inye ha Mmuo Nso bu ndi niile na-ariota ya."

Jisos na mmuo ojoo

¹⁴ Otu mgbe, ọ na-achupu mmuo ojoo nke dara ogbi, mgbe mmuo ojoo ahụ puru, onye ogbi ahụ kwuru okwu. Nke a juru igwe mmadu ahụ anya.

¹⁵ Ma ufodu n'ime ha siri, "Ọ bu site n'ike Belzebub eze ndi mmuo ojoo ka o ji achupu mmuo ojoo."

¹⁶ Ndi ozo, iji nwalee ya, si ya gosi ha ihe iribama nke si n'eluigwe.

¹⁷ Ma ebe ọ bu na ọ maara ihe ha na-eche, ọ siri ha, "Alaeze ọbụla kewaranu megide ibe ya, ga-atogboro n'efu, ezinaulo ọbụla nke kewakwara megide ibe ya ga-adakpo.

¹⁸ Ọ buru na ekwensu ekewa megide onwe ya, alaeze ya ọ ga-esi anaa guzosie ike? Unu na-asị na m na-achupu mmuo ojoo site n'ike Belzebub.

¹⁹ Ugbo a, ọ buru na m sitere n'ike Belzebub na-achupu mmuo ojoo, ọ bu site n'ike onye ka umu unu ji na-achupu ha? Ya mere, ha ga-abu ndi ikpe unu.

²⁰ Ma ọ buru na m ji ike mkpisiaka Chineke na-achupu mmuo ojoo, mgbe ahụ alaeze Chineke abiarutela n'ebe unu no.

²¹ "Mgbe nwoke siri ike ji ngwa agha chekwa obi ya, ihe o nwere ga-adigidere ya n'udo.

²² Ma ọ buru na onye ozo ka ya ike aluso ya ogu merie ya, ọ ga-anara ya ngwa agha niile bu ihe ntukwasị obi ya, kesakwaa ihe ọ kwatara n'ulo dike ahụ.

23 “Onye ọbụla na-adinyeghị m na-emegide m. Onye ọ bụlakwa na-adighi eso m ekpokota, na-ekposa ekposa.

24 “Mgbe ọbụla mmụọ na-adighi ọcha si n’ime mmadụ pụọ, ọ na-ejeghari n’ala kporo nkụ na-achoghari ebe izuike. Ọ bụrụ na ọ chotaghị ya, mgbe ahụ, ọ ga-asị, ‘Aga m alaghachi n’ụlọ m hapuru.’

25 Mgbe ọ loghachiri, ọ ga-achọputa na a zachaala ya dozie ya nke oma.

26 Mgbe ahụ, ọ ga-apụ ga chọta mmụọ ojoo asaa ozo ndi di njo karia ya. Ha niile na-abata biri n’ime onye ahụ, mee ka onodu ya di njo karia ka ọ di na mbu.”

27 Mgbe ọ kpụ okwu a n’onu, otu nwanyi sitere n’ime igwe mmadụ ahụ tie mkpu si, “Ngozị na-adiri afo muru gi na ara nke e jiri zuo gi.”

28 Ma ọ siri, kama, “Ngozị na-adiri ndi na-anu okwu Chineke, na-emekwa ha.”

Ihe ama nke Jona

29 Di ka igwe mmadụ ahụ na-amuba, o bidoro na-ekwu si, “Ogbọ a bu ogbo ojoo. Ọ na-achọ ihe iribama ma ọ dighi ihe iribama a ga-ezi ya karia ihe iribama Jona.

30 N’ihi na di ka Jona si buru ihe iribama nye ndi Ninive, otu a ka Nwa nke Mmadu ga-esi burukwa ihe ama nye ogbo a.

31 N’ubochi ahụ, eze nwanyi ndi ndida ga-ebili soro ndi ogbo a guzo n’ikpe, maa ha ikpe, n’ihi na o sitere na nsotu nke uwa bia nuru okwu amamihe Solomon, ma lee, onye kariri Solomon no n’ebe a.

32 Ndi ikom Ninive ga-eso ogbo a bilie n’ubochi ikpe maa ya ikpe, n’ihi na ha cheghariri mgbe ha nuru nkwsa Jona, ma lee, onye kariri Jona ukwu no n’ebe a.”

Iheoku nke anu ahụ

33 “Ọ dighi onye na-amunye oriona donye ya n’ebe zoro ezo maobu n’okpuru efere, kama, ọ na-adokwasị ya n’elu ihe idoba oku ka ndi na-abata n’ulo ahụ jiri ya hu uzo.

34 Anya bu oriona nke anu ahụ. Ọ bụrụ na anya gi di mma, ahụ gi niile ga-ejuputa n’ihè. Ọ burukwanu na anya gi di njo, i ga-anọ n’ochichiri.

35 Ya mere, lezie anya ka i mara ka ihè di n’ime gi, ọ bughị ochichiri.

36 N’ihi nke a, ọ bụrụ na ahụ gi niile ejuputa n’ihè, ọ burukwa na akuku obula agbaghi ochichiri, mgbe ahụ, ahụ gi niile ga-ejuputa n’ihè di ka mgbe ihè oriona na-achakwasị gi n’ahụ.”

Ahuhu na-adiri ndi Farisii na ndi oka n’iwu

37 Mgbe ọ na-ekwu okwu, otu onye Farisii kporo ya ka ọ bia soro ya rie nri. Ọ banyere noro n’oche nri.

38 O juru onye Farisii ahụ anya na mgbe ọ bidoro iri nri ọ kwoghị aka ya tupu ya ebido.

39 Ma Onyenwe anyi siri ya, “Unu ndi Farisii na-asacha azu iko mmiri na efere, mee ka ọ di ọcha, ma ime unu juputara n’anya ukwu na n’ihe ojoo di iche iche.

40 Ndi nzuzu! Ọ bu na ọ bughị onye ahụ mere azu iko mekwara ime ya?

41 Kama werenu ihe ndi ahụ di n’ime ruo oru ebere, ihe niile ga-adikwara unu ọcha.

42 “Ahuhu ga-adiri unu ndi Farisii, n’ihi na unu na-enye otu uzo n’uzo iri n’ihi mint, na mkpa akwukwo na-esi isi utu* na mkpa akwukwo niile di

* 11:42 Nke a na-akpo roo

iche iche nke ubi, ma leghara ikpe ziri ezi na ihunanya nke Chineke anya. Ihe niile ndi a ka unu kwesiri ime n'elegharaghi ihe ndi ozo anya.

⁴³ “Ahuhu ga-adiri unu ndi Farisii! N'ih na unu na-ahu ino n'isi oche niile n'ulo ekpere na ekele puru iche a na-ekele unu n'oma ahia n'anya.

⁴⁴ “Ahuhu ga-adiri unu, n'ih na unu di ka ili na-aputaghi ihe†, nke ndi mmadu na-agafe n'elu ha n'ih na ha amaghi na o bu ili.”

⁴⁵ N'otu oge, otu onye ozizi iwu siri ya, “Onye ozizi, mgbe i na-ekwu ihe ndi a, anyi sokwa na ndi i na-akocha.”

⁴⁶ Ma o siri, “Ahuhu ga-adiri unu bu ndi ozizi iwu. N'ih na unu na-ebo ndi mmadu ibu ha na-enweghi ike ibuli, ma unu onwe unu adighi eweli o buladi otu mkpisiaka unu, imetu ibu ahụ aka.

⁴⁷ “Ahuhu ga-adiri unu n'ih na unu na-ewu ili ndi amuma bu ndi nna nna unu ha gburu.

⁴⁸ Ya mere, unu bu ndi akaebe ma kwenyekwa n'ih ndi nna nna unu ha mere, n'ih ha gburu ha, ma unu e wuo ili ha.

⁴⁹ O bu n'ih nke a ka Chineke n'amamihe ya ji kwuo si, Aga m ezigara ha ndi amuma na ndi ozi, ufodu ka ha ga-egbu ma ndi ozokwa ka ha ga-akpagbu.

⁵⁰ N'ih nke a, ogbo a ga-aza ajuju banyere obara ndi amuma niile a wufuru, site na mmalite nke uwa,

⁵¹ site n'obara Ebel ruo na nke Zekaraya, onye e gburu n'etiti ebe ichu aja na ebe nsu. E, agwa m unu, a ga-aju ihe banyere ha n'aka ogbo a.

⁵² “Ahuhu ga-adiri unu bu ndi ozizi iwu, n'ih na unu wepuru otughe igodo nke amamihe. Unu onwe unu abanyeghi, ma unu gbochikwara ndi na-abata ibata.”

⁵³ Mgbe o si n'ebe ahụ puo, ndi ode akwukwo na ndi Farisii bido isogbu ya, na ikpasu ya ikwu otutu okwu,

⁵⁴ na-esiri ya onya, ka ha mara ma o ga-ekwuhie onu, ka ha hu ihe ha ga-eji jide ya.

12

Ido aka na nti na igbaume

¹ N'oge ahụ, mgbe otutu puku ndi mmadu gbakotara, nke mere ka ha na-azo ibe ha ukwu. O buuru uzo bido igwa ndi na-eso uzo ya si, “Kpacharanu anya unu banyere ihe na-eko achicha ndi Farisii, nke bu ihu abuo ha.

² N'ih na o dighi ihe obula zoro ezo nke na-agaghi aputa ihè, o dikwaghi ihe e kpuchiri ekpuchi nke a na-agaghi ekpughe.

³ Ihe obula unu kwuru n'ochichiri, a ga-anu ya n'ih, ihe obula unu gbara n'izu n'ime ulo ka a ga-ekwusa n'elu ulo.

⁴ “Ana m agwa unu, ndi enyi m, unu atula egwu maka ndi na-egbu anu ahụ ma e mesia, ha apughi ime ihe ozo.

⁵ Ma aga m ezi unu onye unu ga-atu egwu. Tuonu egwu Onye ahụ nwere ikike igbu anu ahụ ma tubakwa ya n'oku ala mmuo. E, asi m unu tuonu ya egwu.

⁶ O bughu mkpuru ego abuo ka a na-ere umu nza ise? Ma o nweghi nke obula n'ime ha Chineke chefuru.

⁷ N'ezie a guru o buladi agiri isi di n'isi unu onu. Unu atula egwu, n'ih na unu di oke onu kari otutu umu nza.

⁸ “Ma asi m unu, na onye obula kwuputara m n'ihu umu mmadu, onye ahụ ka Nwa nke Mmadu ga-ekwuputa n'ihu ndi mmuo ozi nke Chineke.

† 11:44 Aputaghi ihe ya bu nke zoro ezo.

⁹ Onye ọbụla na-agonari m n'ihu ndi mmadu, a ga-agonarikwa ya n'ihu ndi mmuo ozi nke Chineke.

¹⁰ Onye ọbụla nke ga-ekwu okwu megide Nwa nke Mmadu, a ga-agbaghara ya, ma onye ọbụla na-ekwulu Mmuo Nso, agaghị agbaghara ya.

¹¹ "Mgbe ha ga-akpobata unu n'ihu ulo nzuko, ndi ochichi na ndisi, unu echegbula onwe unu otu unu ga-esi zaghachi, maobu ihe unu ga-aza, maobu ihe unu ga-ekwu.

¹² N'ihu na Mmuo Nso ga-ezi unu n'oge awa ahụ, ihe unu kwesiri ikwu."

Ilu banyere ogaranya di nzuzu

¹³ Otu onye n'ime igwe mmadu ahụ siri ya, "Onye ozizi, gwa nwanne m nwoke ka o kenye m oke n'ihe nketa anyi."

¹⁴ O siri ya, "Nwoke, onye mere m onye ikpe maobu onye ndozi okwu n'etiti unu?"

¹⁵ Ma o siri ha, "Kpachapunu anya! Noronu na nche banyere oke ochicho niile, n'ihu na ndu mmadu adabereghị n'otutu ihe o nwere."

¹⁶ O turu ha ilu a si, "Otu ogaranya nwere ala miri nnoo mkpuru di ukwu.

¹⁷ O chere n'ime onwe ya si, 'Gini ka m ga-eme n'ihu na enweghi m ebe m ga-echekwa mkpuru m?'

¹⁸ "Ya mere o siri, 'Ihe m ga-eme bu nke a, aga m akwatu oba m, wuo nke ka ya ukwu, bu ebe m ga-echekwa mkpuru m na ihe ndi ozo.

¹⁹ Ya mere aga m agwa mkpuruobi m, "I nwere otutu ezi ihe ga-ezuru gi otutu afọ, n'ihu ya zuru ike, rie, nuo ma nweekwa obi utu."'

²⁰ "Ma Chineke gwara ya si, 'Onye nzuzu, n'abali a ka a ga-achọ mkpuruobi gi n'aka gi. Ihe niile i kpakotara nke onye ka ha ga-abu?'

²¹ "Otu a ka o ga-adiri onye ọbụla na-akpadoro naani onwe ya akụ, ma o baghi uba n'ebe Chineke no."

Echegbula onwe gi

²² O gwara ndi na-eso uzo ya, "Ya mere, asi m unu, unu echegbula onwe unu banyere ndu unu, ihe unu ga-eri, maobu banyere ahụ unu, ihe unu ga-eyi.

²³ N'ihu na ndu di mkpa kariya ihe oriri, anu ahụ dikwa mkpa kariya uwe.

²⁴ Tuleenu ugoloma. Ha adighi akụ maobu ghorọ mkpuru ọbula. Ha enweghi ulokụ maobu oba, ma Chineke na-azu ha nri. Unu o dighi oke onuahia kariya anu ufe ndi a.

²⁵ Onye n'ime unu puru itinye otu nkeji n'ogologo ubochi nke ndu ya site n'ichegbu onwe ya?

²⁶ Ebe unu na-apughị ime ihe nta di otu a, gini mere unu ji echegbu onwe unu banyere ihe ndi ozo?

²⁷ "Tuleenu otu okoko ohia lili si eto. Ha adighi aru oru ọbula maobu tuo ogho. Ma asi m unu, o buladi Solomon n'ebube nke ibu eze ya niile, eyighi uwe ọbula mara mma di ka otu n'ime okoko osisi nke ohia ndi a.

²⁸ Ma o buru na Chineke si otu a choo ahia efu nke ubi mma, nke puru idi ndu taa ma echi atuba ha n'ite oku, o bu na o pughị i si otu a choo unu mma kariya? Unu ndi okwukwe nta.

²⁹ Ya mere, unu adogbula onwe unu maka ihe unu ga-eri maobu ihe unu ga-anu. Unu echegbukwala onwe unu.

³⁰ N'ihu na o bu ihe ndi a ka ndi mba nke uwa na-achuso, ma Nna unu makwara na ha di unu mkpa.

³¹ Kama choonu alaeze ya, a ga-atukwasikwara unu ihe ndi a niile.

32 “Unu atụla egwu, igwe aturū nta, n’ihi na ọ toro Nna unu uto inye unu alaeze ahụ.

33 Reenu ihe unu nwere nyekwanu ndi ogbenye. Meerenu onwe unu akpa na-agaghị aka nka, n’oba akụ n’elugwe, ebe onye ohi na-adighi abia nso, nla adighi erichapukwa ya.

34 N’ihi na ebe obula akụ unu di ka obi unu ga-adikwa.”

Ino na nche

35 “Keenu aji n’ume, meenu ka oriṅa unu na-enwu enwu.

36 Dinu ka ndi ohu na-echere nloghachi nke nna ha ukwu, onye gara oriri agbamakwukwo, bu onye ha ga-emeghere uzọ ngwangwa mgbe o lotara kuo aka.

37 Ndi ohu ahụ ga-abu ndi a goziri agozi, bu ndi onyenwe ha ga-ahu na ha no na nche mgbe o ga-aloghachi. N’ezie asi m unu na o ga-eke belit ya n’ukwu ya, mekwa ka ha nodu ala na tebul iri ihe, o ga-abiakwa jere ha ozi.

38 Ngozi ga-adiri ndi ohu ahụ onye nwe ha ga-ahu ka ha no na njikere, o buladi ma o loghachiri n’etiti abali, maobu n’ezigbo isi ututu.

39 Maranu nke a: o buru na onyenwe ulo maara oge awa onye ohi ga-eji abia n’ulo ya, o gaghị ekwe ka onye ohi ahụ tiwaa ulo ya.

40 Unu kwesiri ino na njikere n’ihi na Nwa nke Mmadu ga-abia n’oge awa unu na-atughị anya ya.”

41 Pita siri ya, “Onyenwe anyi, i turu ilu a n’ihi anyi, ka o bu maka onye obula?”

42 Ma Onyenwe anyi siri, “Onye bu ohu ahụ nke kwesiri ntukwasị obi ma nwekwa uche, nke onyenwe ya mere onyeisi umuodibo ya niile, ka o na-enye ha nri mgbe o kwesiri?”

43 Ngozi na-adiri ohu ahụ nke onyenwe ya ga-ahu ka o na-arụ oru ahụ mgbe o ga-aloghachi.

44 N’ezie asi m unu, o ga-eme onye nke ahụ onyeisi nke ihe niile o nwere.

45 Ma o buru na ohu ahụ asi n’obi ya, ‘Onyenwe m na-anọ odu ilota,’ o burukwa na o malite itigbu umuodibo ndi ozo, bu ndi ikom na ndi inyom na-eje ozi, na iri ihe oriri, na inukwa ihe onunu na inubiga mmanya oke.

46 Nna ukwu ohu ahụ ga-alota n’ubochi o na-atughị anya, n’oge awa o na-amakwaghị. O ga-egburisikwa ya, nye ya onodu n’etiti ndi na-ekweghi ekwe.

47 “Ohu ahụ maara ihe nna ya ukwu chorọ ma hapu ino na njikere, maobu ime ya, ka a ga-apiasị utari ike.

48 Ma onye na-amaghị ama ma mee ihe kwesiri ka a pia ya utari, a gapia ya utari ole na ole. N’ihi na o bu onye e nyere ihe hiri nne ka a ga-ele anya inata ihe hiri nne n’aka. Onye e nyekwara ihe ukwu n’aka idebe, n’aka ya ka a ga-achọ ihe nke kachasinu.

O bughị udo kama nkewa

49 “A biara m iwebata oku n’elu uwa, o gaara adiri m no mma ma o buru na o malitelari inwu!

50 Enwere m baptizim nke m na-aghaghị ime, ma aga m anogide n’oke ihe mgbu tutu e mezu ya

51 Unu chere na m biara iweta udo n’uwa? Asi m unu mbaa, kama nkewa.

52 Site ugbo a gawa, mmadu ise si n’otu ezinaulo ga-ekewa megide onwe ha, ato megide abuo, abuo megide ato.

⁵³ Ha ga-ekewa; nna megide nwa ya nwoke, nwa nwoke ga-emegidekwa nna ya, nne megide nwa ya nwanyi, nwa nwanyi megidekwa nne ya, nne di megide nwunye nwa ya, nwunye nwa megide nne di ya.”

Ikowa oge

⁵⁴ O gwakwara igwe mmadu ahụ si, “Mgbe unu hụrụ urukpu ojii ka ọ na-ebili n’odida anyanwụ, unu na-eme ngwangwa si, ‘Mmiri ga-ezo,’ ọ na-ezokwa.

⁵⁵ Mgbe unu hụrụ na ifufe na-esite na ndida na-efe, unu na-asị, Oke okpomoku ga-adi, ọ na-emekwa otu ahụ.

⁵⁶ Ndị ihu abụọ! Unu matara ikowa ihu ala na mbara eluigwe. Gini mere unu apughị ikowa oge di ugbo a?

⁵⁷ “Gini mere unu adighi ekpebiri onwe unu ihe ziri ezi?

⁵⁸ O buru na gi na onye na-ebo gi ebubo esoro na-aga n’ihu okaikpe, gbalisie ike ka gi na ya kpezie n’uzo, ma o bughị otu a, o ga-akpopu gi n’ihu onye okaikpe, ma eleghi anya okaikpe ahụ ga-arara gi nye n’aka okaikpe ukwu, okaikpe ukwu ga-ararakwa gi nye n’aka onye na-eje ozi n’uloikpe, bu onye ga-etinye gi n’ulo mkporo.

⁵⁹ Asị m gi, i gaghị e si n’ebe ahụ pta ruo mgbe i kwughachiri o buladi otu kobo nke ikpeazu.”

13

Chegharia maobu laa n’iyi

¹ Mgbe ahụ, ufodu ndi no n’ebe ahụ gwara ya banyere ndi Galili ahụ Paillet jiri obara ha gwakota n’aja ha churu.

² O zara si ha, “Unu chere na ndi Galili a tara udi ahuhu a bu ndi mmehie kari ndi Galili niile?

³ Mba! Asị m unu, o buru na unu echegharighi, unu niile ga-esi otu ahụ laa n’iyi.

⁴ Ka unu chere na mmadu iri na asato ahụ, ndi mgbidi aja ulo elu Sailom dagburu bu ndi ikpe mmehie mara kari ndi niile bi na Jerusalem?

⁵ Mba! Asị m unu, o buru na unu echegharighi, unu niile ga-ala n’iyi di ka ha.”

⁶ Ya mere, o tuuru ha ilu a si, “Otu nwoke kuru osisi fiig n’ubi vaini ya, ma mgbe o biara choo n’elu ya, ma o hughị mkpuru obula.

⁷ Ya mere, o gwara onye oru ubi ya si, ‘N’ime afọ ato ndi a ka m biara ka m ghoru mkpuru site n’osisi fiig a, ma ahughị m mkpuru obula. Gbutuo ya! Gini mere o ga-eji na-eriko nri di n’ala ubi a?’

⁸ “O zara si ya, ‘Nna m ukwu, hapukwa ya n’afọ a, ka m gwuo ala gburugburu, hinye ya aja nri ala n’ukwu.

⁹ O buru na o mia mkpuru n’afọ ozo, o di mma, o burukwa na o mighi, i nwere ike gbutuo ya.’”

Ogwugwo onye oria n’ubochi izuike

¹⁰ N’ubochi izuike ndi Juu, o banyere n’ime otu ulo ekpere na-ezi ihe.

¹¹ Otu nwanyi nokwa n’ebe ahụ, onye mmuo nri nri mere ka ahụ ghara i di ya ike afọ iri na asato. O na-ehu ehụ, o nwekwaghị ike iguzo oto kwem.

¹² Mgbe Jisọs huru ya, o kporo ya si ya, “Nwanyị emeela ka i nwere onwe gi site n’oria gi.”

¹³ Mgbe o bikwasiri ya aka, ngwangwa, o guzooro kwem malite na-eto Chineke.

14 Ma onyendu ụlọ ekpere ahụ were iwe nke ukwuu n'ihhi na Jisọs gworo orja n'ubochi izuike. O gwara igwe mmadu ahụ okwu si, "E nwere ubochi isii n'ime izu uka mgbe mmadu kwesiri iru oru. Ya mere, bianu ka a gworo unu n'ubochi ndi a, o bughị n'ubochi izuike."

15 Ma Onyenwe anyi zara ya si, "Unu ndi ihu abuo! O di onye n'ime unu na-adighi atopu oke ehi ya maobu inyinya ibu ya, site n'ulo anumanu, kpupu ya ebe o ga-anu mmiri n'ubochi izuike?"

16 O kwesighi ka a topu nwanyi a bu ada Ebrahim n'agbu ekwensu kere ya ogologo afo iri na asato, n'ubochi izuike, mee ka o nwere onwe ya?"

17 Mgbe o kwuru nke a, ihere mere ndi iro ya niile, ma ndi mmadu no n'ebe ahụ nuriri onu n'ihhi oru ebube niile o na-aru.

Ilu mkpuru mostaadi na ihe na-eko achicha

18 Ya mere, o na-ekwu si, "Gini ka alaeze Chineke yiri? Gini kwa ka m ga-eji tunyere ya?"

19 O yiri mkpuru mostaadi nke mmadu kuru n'ubi ya a gbara ogige. O toro gho osisi, nke umu nnunu na-ezukwa ike n'alaka ya."

20 Ozo, o siri, "Gini ka m ga-eji tunyere alaeze Chineke?"

21 O di ka ihe na-eko achicha* nke nwanyi gwakotara na otutu ato nke utu oka, tutu ruo mgbe o koro utu oka ahụ niile."

Uzo di warawara

22 O jeghariri n'obodo ukwu na n'obodo nta niile na-ezi ihe, ka o na-aga Jerusalem.

23 Otu onye siri ya, "Onyenwe m, ndi a ga-azoputa ha ga-adi ole na ole?"

O siri ha,

24 "Gbalisienu ike banye site n'onu uzo di warawara, n'ihhi na ana m a gwa unu na otutu ga-achọ ibanye ma ha agaghị enwe ike.

25 O buru na nna nwe ulọ ebilie mechie onu uzo, unu ga-eguzo na-ezi na-aku aka n'uzo na-asị, 'Onyenwe anyi meghere anyi uzo.'

"Na nzaghachi, o ga-asị, 'Amaghị m ebe unu si bia.'

26 "N'oge ahụ, unu ga-asị, 'Anyi na gi rikoro, nukokwaa, i kuzikwara nkuzi n'ogbe anyi.'

27 "Ma o ga-asị, 'Amaghị m ebe unu siri bia. Pụnun n'ihu m, unu ndi ajo omume.'

28 "Ikwa akwa na ita ikikere eze ga-adikwa mgbe unu ga-ahụ Ebrahim, na Aizik na Jekob na ndi amuma niile ka ha no n'alaeze Chineke; ma unu onwe unu aburu ndi a chupuru n'ezi.

29 Ndi mmadu ga-esite n'owuwa anyanwu, nakwa odida anyanwu, na n'ugwu na ndida nke uwa bia nodu n'oriri n'ime alaeze Chineke.

30 Ma lee, ndi bu uzo ga-aghọ ndi ikpeazu, ma ndi ikpeazu ga-aghọ ndi bu uzo."

Mwute Jisọs nwere n'ihhi Jerusalem

31 N'oge awa ahụ, ufodu ndi Farisii biakwutere ya si ya, "Si n'ebe a puo, n'ihhi na Herod na-achọ igbu gi."

32 O siri ha, "Gaa gwaranu m nkita ohia ahụ, lee, ana m achupu mmuo ojo, gwokwa ndi orja taa na echi, ma n'ubochi nke ato ka m ga-arucha oru m.

33 Ma otu o di, aga m aga n'ihu n'uzo m taa, na echi na nwanne echi, n'ihhi na n'ezie, o dighi onye amuma ga-anwu n'ebe ozo na-abughị na Jerusalem.

* 13:21 Maobu, yiist

³⁴ “O Jerusalem! Jerusalem! Gị onye na-egbu ndị amụma ma na-ejikwa nkume atụgbu ndị e ziteere gị. Ọtụtụ mgbe ka m gbalịrị ịchịkọta ụmụ gị dị ka nne ọkụkụ sị achịkọta ụmụ ya n’okpuru nku ya, ma unu ekweghị.

³⁵ Lee, a hapụrụla unu ụlọ unu. Ma agwa m unu, unu agaghị ahụ m anya ọzọ ruo mgbe oge ahụ ga-abịa, mgbe unu ga-asị, ‘Onye a gọziri agọzi ka onye ahụ bụ nke na-abịa n’aha Onyenwe anyị.’†”

14

Jisọs agaa n’ụlọ onye Farisii

¹ Otu ụbọchị izuike, mgbe ọ gara iri ihe n’ụlọ otu onyendu ndị Farisii, ha nọ na-ele ya anya nke ọma.

² Ma lee, otu nwoke ahụ ya zara aza nọkwa n’ihu ya ebe ahụ.

³ Jisọs juru ndị Farisii na ndị ozizi iwu sị, “O ziri ezi n’iwu ịgwọ ọrịa n’ụbọchị izuike ka ọ bụ na o zighị?”

⁴ Ma ha e kwughị okwu ọbụla. Ya mere ọ kpọrọ ya, gwọọ ya ma sị ya laa.

⁵ Ọ sịrị ha, “Ọ bụrụ na otu n’ime unu nwere nwa nwoke maọbụ oke ehi nke dabara n’ime olulu mmiri n’ụbọchị izuike, ọ bụ na ọ gaghị eme ngwangwa dọputa ya?”

⁶ Ma ha enweghị ike ịza ajụjụ a.

⁷ Mgbe ọ huru otu ndị a kpọrọ oriri si horo naanị oche ndị a na-asọpuru, oche ndị a na-asọpuru, ọ turu ha ilu sị,

⁸ “Mgbe mmadu ọbụla kpọrọ gị oriri n’olulu di na nwunye, abatala nọdu n’oche ndị a na-asọpuru, n’ihi na eleghị anya, onye kpọrọ gị oriri kpọkwara onye ka gị nwe nsọpuru.

⁹ N’ihi na onye ahụ kpọrọ unu oriri nwere ike biakwute gị sị gị, nye nwoke a onodu gị. Mgbe ahụ, ị ga-ebili n’anya ihere gaa nọdu n’oche dīkarisiri ala.

¹⁰ Ma mgbe a kpọrọ gị, nọdu n’oche dī ala, ka ọ ga-abụ na onye kpọrọ gị oriri bịa, ọ ga-asị gị ‘Enyi m, rigota n’ebe a ka elu.’ Mgbe ahụ, ị ga-enwekwa ugwu n’anya ndị niile a kpọrọ gị na ha oriri.

¹¹ N’ihi na onye ọbụla ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda n’ala, ma onye ọbụla na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu.”

¹² Ọ gwara onye ahụ kpọrọ ya oriri sị, “Mgbe ị na-akpọ oriri nke nri ehie maọbụ nke nri anyasi, akpọla naanị ndị enyi gị maọbụ ụmụnne gị ndị nwoke maọbụ ndị ikwu na ibe gị, maọbụ ndị agbataobi gị bara ọgaranya, n’ihi ma eleghị anya, ha puru ịkpọkwa gị na mgbe nke ha, sị otu a kwughachi gị ụgwọ.

¹³ Kama mgbe ị na-akpọ oriri, kpọọ ndị ogbenye na ndị olusi na ndi ngwuro na ndi isi.

¹⁴ A ga-agozikwa gị, n’ihi na ha enweghị ike ịkwughachi gị, a ga-akwughachikwa gị mgbe ndị ezi omume ga-ebili n’onwu.”

Ilu banyere oke oriri

¹⁵ Mgbe otu n’ime ndị a kpọrọ oriri nuru nke a, ọ sịrị ya, “Ngọzi ga-adiri onye ga-eso rie oriri n’alaeze Chineke.”

¹⁶ Ma ọ sịrị ya, “Otu onye na-akwado oke oriri kpọkwa otutu mmadu oku.

¹⁷ Mgbe oge oriri ahụ ruru, o zipuru ohu ya ka ọ ga gwa ndi ahụ ọ kpọrọ sị, ‘Bianu, n’ihi na e dozichaala ihe niile.’

† 13:35 Abụ 118:26

18 “Ma ha niile n’otu n’otu malitere inye ọsisa. Onye nke mbụ siri, ‘Azuru m iberibe ala ọhuru, ọ dikwa mkpa na m ga-eje hu ya, biko gbaghara m, agaghị m abia.’

19 “Onye nke ọzọ siri, ‘Azuru m ehi e ji aru ọrụ ubi, iri e jikoro abụọ abụọ. Ana m aga ugbo a ka m nwalee ha, biko gbaghara m, agaghị m abia.’

20 “Ma onye ọzọ sịkwara, ‘Aluru m nwunye ọhuru, n’ihi nke a agaghị m abia.’

21 “Ohu ahụ lotara, koro nna ya ukwu ihe ndi ahụ a koro oriri kwuru. Mgbe ahụ, iwe di ukwu were nna ya ukwu, nke a mere ka o zipu ohu ya si ya, ‘Gaa ngwangwa n’okporozo ukwu na n’okporozo nta di n’obodo a, kpo bata ndi ogbenye, na ndi ukwu ruru, na ndi isi na ndi ngwuro.’

22 “Ohu ahụ siri, ‘Nna m ukwu, emeela m ihe i kwuru, ma ohere ka foduru.’

23 “Nna ukwu ahụ siri ohu ahụ, ‘Gaakwa n’okporozo ukwu na okporozo nta, mee ka ndi mmadu bata n’ulo m, ka ulo m juputa na mmadu.’

24 N’ihi na agwa m unu, ọ dighi otu onye n’ime ndi ahụ a koro oriri ga-edetu nri m onu.’”

Ihe o na-efu iso Jisọs

25 Ugbo a, oke igwe mmadu na-eso ya ma o tughariri si ha:

26 “Onye obula choro iso m, ma o bughị uzọ kpo nne na nna ya, na nwunye ya, na umu ya, na umunne ya ndi nwoke na ndi nwanyi tinyekwara ndu nke ya onwe ya asi, apughị ibu onye na-eso uzọ m.

27 Onye obula na-eburughị obe ya soro m, enweghị ike ibu onye na-eso uzọ m.

28 “O di onye obula n’ime unu choro iwu ulo elu, na-agaghị ebu uzọ nodu ala, gbakoo ihe o ga-efu ya, iji choputa ma o nwekwara ego ga-ezu iwucha ya?

29 N’ihi na o buru na o too ntoala ma o nwekwaghị ike wuchaa ya, onye obula huru ya ga-achi ya ochi,

30 na-asi, ‘Nwoke a malitere iwu ulo, ma o nweghị ike wuchaa ya.’

31 “Maobu olee eze choro iluso eze ibe ya ogu, o gaghị ebu uzọ nodu ala tulee ma puku ndi agha iri ya o ga-ezuru ya iji luso onye ji iri puku ndi agha abuo abiakwute ya ogu?

32 O buru na o nweghị ike, o ga-ezipu ozi riu ka e kpee udo mgbe onye nke ozọ ka no n’ebe di anya.

33 N’uzo di otu a, onye obula na-ajughị ihe niile o nwere, apughị ibu onye na-eso uzọ m.

34 “Nnu di mma, ma o buru na o dighi atokwa utu, a ga-eji ginị mee ka o too utu ozọ?

35 O bakwaghị uru nye ala maobu iji mee nri ala. Kama o bu itufu ya.

“Onye obula nwere nti inu ihe, ya nuru.”

15

Ilu maka aturu furu efu

1 Ugbo a, ndi ona utu na ndi mmehie na-abia ya nso inuta ihe o na-ekwu.

2 Ndi Farisii na ndi ozizi iwu tamuru ntamu na-asi, “Nwoke a na-anabata ndi mmehie sorokwa ha na-eri nri.”

3 Ya mere, o turu ha ilu a si,

4 “Ọ bụrụ na otu onye n’ime unu enwee nari aturu ma otu n’ime ha akpafuo. Ọ bu na ọ gaghị ahapu iri aturu itoolu na itoolu ahụ fọdurụ n’ozara, puo ichoghari otu ahụ kpafuru ruo mgbe ọ chotara ya?”

5 Mgbe ọ chotara ya, ọ ga-eji onu tukwasị ya n’ubu ya.

6 Mgbe ọ lotara n’ulo ya, ọ ga-akpokota ndi enyi ya na ndi agbataobi ya si ha, ‘Soronu m nuria onu n’ihi na achotala m aturu m furu efu.’

7 Asị m unu, n’uzo di otu a, onu di ukwu ga-adi n’eluigwe n’ihi otu onye mmehie nke cheghariri, kariya iri itoolu na itoolu ndi ezi omume bu ndi nchehari na-adighi mkpa.

Ilu maka mkpuru ego furu efu

8 “Maobu olee nwanyi nke nwere mkpuru olaocha iri, ọ buru n’otu n’ime ha adafuo. Ọ gaghị amunye oriona, zaa ime ulo ya icho otu mkpuru ego ahụ tutu ọ chota ya?”

9 Mgbe ọ chotara otu mkpuru ego ahụ, ọ ga-akpo ndi enyi ya na ndi agbataobi ya si ha, ‘Soronu m nuria onu n’ihi na achotala m ego m furu efu.’

10 N’uzo di otu a, asị m unu, onu ga-adi n’ihu ndi mmuo ozi Chineke n’ihi otu onye mmehie nke cheghariri.”

Ilu maka nwa mmefu

11 O kwukwaara si, “Otu nwoke mutara umu nwoke abuo.

12 Nwa ya nke nta siri nna ya, ‘Nna, kenye m oke ruuru m n’ihe niile i nwere.’ Ya mere, o kenyere ya oke nke ya site n’ihe o nwere.

13 “Mgbe ubochi ole na ole gasiri, nwokorobia ahụ kwakotara ihe niile o nwere gaa biri n’otu obodo di anya. N’ebe ahụ, o mefuchara ihe niile o nwere n’ibi ndu ojo.

14 Mgbe o mefuchara ihe niile o nwere, oke unwu dara n’ala ahụ. Ọ malitere ino n’uko.

15 N’ihi nke a, ọ gara binyere otu onye obodo ahụ nyere ya oru ilekota ezi ya na inye ha nri.

16 Ma ọ na-agu ya ka o site na nri ọ na-enye ezi rijuo afo, ma ọ dighi onye nyere ya udi nri ahụ.

17 “Mgbe ọ ghotara onwe ya, ọ siri, ‘Mmadu ole bu ndi oru e goro ego nna m nwere, ndi nri na-ezuru ma maputakwa, ma agu na-egbu m n’ebe a.’

18 Aga m ebili lakwuru nna m, si ya, Nna, emehiela m megide eluigwe na gi onwe gi.

19 Ekwesikwaghi m ka a kpo m nwa gi ozo, were m di ka otu n’ime ndi i goro oru.’

20 Ya mere, o biliri laghachikwuru nna ya.

“Ma mgbe ọ nori n’ebe di anya, nna ya huru ya, nwee omiiko n’ahu ya, gbaara oso ga makuo ya, sutukwa ya onu.

21 “Nwa ya nwoke ahụ siri ya, ‘Nna, emehiela m megide eluigwe na gi onwe gi. Ekwesighi m ka a kpo m nwa gi ozo.’

22 “Ma nna ya gwara ndi ohu ya si, ‘Meenu ngwangwa weta uwe kachasi mma yikwasị ya. Gbanye ya olaaka n’aka, yinyekwanu ya akpukpokuwu n’ukwu.’

23 Gaanu kpuputa nwa ehi gbara abuba, gbuo ya, ka anyi rie ma nuriakwa.

24 N’ihi na nwa m a, nwuru anwu ma ọ dila ndu ozo. O fukwara efu ma a chotala ya.’ Ha bidoro na-eri, na-anu na-anurikwa onu.

25 “Ọ dighi anya, nwa ya nke okenye, onye jere iru oru n’ubi, mgbe o na-abiaru ulo nso, o nuru uda egwu na igba egwu.

26 Ọ kporo otu n’ime ndi ohu juo ya ihe na-eme.

27 Ọ siri ya, ‘Nwanne gi nwoke alotala. Nna gi egbuola nwa ehi gbara abuba n’ihi na o lotara n’udo na ahụ ike.’

28 “Iwe were ya, o juru ibata n’ime ulo. Nna ya putara n’ezi riu ya aririo.

29 Ma o zara nna ya si, ‘Lee otutu afọ niile ndi a ka m noo na-ejere gi ozi, enupukwaghi m isi n’iwu gi n’uzo obula. Ma o nweghi oge i nyere m o buladi nwa ewu si mu na ndi enyi m jiri ya mee oriri.

30 Ma ugbu a, nwa gi a, onye ya na ndi akwuna mefuru aku gi alotala, ya ka i gburu nwa ehi gbara abuba.’

31 “Ma o siri ya, ‘Nwa m, mu na gi no mgbe niile, ihe niile m nwere bukwa nke gi.

32 Ma anyi kwesiri inuri onu, kpookwa oriri, n’ihi na nwanne gi nwoke a nwuru anwu ma o dila ndu ozo. O fukwara efu ma a chotala ya.’”

16

Ilu maka onyeisi oru nwere uche

1 Ọ gwara ndi na-eso uzo ya si, “Otu ogaranya nwere otu onyeisi oru nke e boro ebubo na o na-ala aku ya n’iyi.

2 Ya mere o kporo ya si ya, ‘Gini bu ihe a m na-anu banyere gi? Gbakoro m otu i si na-elekota aku m, n’ihi na achokwaghi m ka i buru onyeisi oru ozo.’

3 “Onyeisi oru ahụ siri onwe ya, ‘Gini ka m ga-eme ugbu a nna m ukwu na-acho ikwusi m oru? Ike igwu ala adighi m, ihere agakwaghi ekwe m irio aririo.

4 Amatala m ihe m ga-eme, nke a ga-enyere m aka ma o buru na a chupu m n’oru n’ebe a, aga m enweta ndi ga-anabata m n’ulo ha.’

5 “Ya mere o kporo ndi niile ji nna ya ukwu ugwo n’otu n’otu. Ọ juru onye nke mbu si, ‘Ego ole bu ugwo i ji nna m ukwu?’

6 “Ọ siri ya, ‘O bu puku karama mmanu oliv ka m ji ugwo ya.’

“Onyeisi oru ahụ gwara ya si, ‘Ngwangwa, were akwukwo degharia ya nari karama ise.’

7 “Mgbe ahụ, o juru onye nke abuo si, ‘Ego ole bu ugwo i ji?’

“Ọ siri ya, ‘O bu nari akpa oka wiiti.’

“Ọ siri ya, ‘Ngwangwa degharia ya iri akpa oka wiiti asato.’

8 “Nna ya ukwu toro onyeisi oru ahụ na-ekwesighi ntukwasị obi n’ihi na o kpara agwa di ka onye nwere uche. N’ihi na umu, nke ogbo a, ji akonuche na-eso ndi ogbo ha kara umu nke ihè.

9 Agwa m unu, jirinụ akunuba nke ajo omume metara onwe unu ndi enyi, ka o ga-abu na mgbe o na-adighikwa aku unu nwere, ha ga-anabata unu n’ulo obibi ha ebighi ebi.

10 “Onye obula kwesiri ntukwasị obi n’ihe di ntakiri, ga-ekwesikwa ntukwasị obi n’ihe di ukwu. Onye na-ekwesikwaghi ntukwasị obi n’ihe di ntakiri, agaghikwa ekwesi ntukwasị obi n’ihe di ukwu.

11 Ọ buru na unu abughi ndi kwesiri ntukwasị obi n’aku mmehie nke uwa, onye ga-enyekwa ezi aku n’aka unu na ntukwasị obi idebe?

12 Ọ burukwa na unu abughi ndi kwesiri ntukwasị obi n’aku onye ozo, onye ga-enye unu ihe nke bu nke unu?

13 “Ọ dighi onye obula puru ife nna ukwu abuo, n’ihi na o ga-achọ ihu otu n’ime ha n’anya, kpokwa nke ozọ asi, maobu, sọpuru otu ma lelia nke ozọ anya. Otu a kwa i nweghi ike ife Chineke na aku otu mgbe ahụ.”

14 Mgbe ndi Farisii, bu ndi huru ego n’anya nuru ihe ndi a, ha jiri ya mee ihe ochi.

15 O siri ha, “Unu na-egosi onwe unu di ka ndi ezi omume n’ihu ndi mmadu ma Chineke maara obi unu. N’ihi na ihe ndi mmadu na-akpo ihe di oke mkpa bu ihe ruru aru n’anya Chineke.

Ozizi ndi ozọ

16 “Iwu na ndi amuma no na-achi ruo oge Jon biara. Site n’oge ahụ, a na-ekwusa ozioma nke alaeze Chineke, onye obula na-ejikwa ike na-abanye n’ime ya.

17 O di mfe ka eluigwe na uwa gabiga kariya na a ga-ewepu otu kpom, site n’ihe niile di n’iwu.

18 “Onye obula gbara nwunye ya alukwaghi m ma luru nwanyi ozọ na-eme mmehie ikwa iko. Onye o bulakwa luru nwanyi di ya juru na-eme mmehie ikwa iko.

Onye ogaranya na Lazaros

19 “O di otu ogaranya na-eyi uwe odo odo na ezi akwa ocha, na-erikwa nri di mma ubochi niile.

20 N’onu uzọ ulọ ya, otu nwoke onye ogbenye nke onya juru ahụ ya na-edina n’ebe ahụ. Aha ya bu Lazaros.

21 O na-agusi ya aguu ike iri iberibe nri si na tebul ogaranya ahụ daa n’ala. O buladi umu nkita na-abia na-aracha onya di ya n’ahụ.

22 “Mgbe onye ogbenye ahụ nwuru, ndi mmuo ozi biara buru ya gaa n’ebe Ebrahim no. Onye ogaranya ahụ nwukwara, e lie ya.

23 N’oku ala mmuo ebe onye ogaranya ahụ no n’oke ihe mgbu, o huru Ebrahim ka o no n’ebe di anya, hukwa Lazaros n’akuku ya.

24 O kpokuru Ebrahim si ya, ‘Nna m Ebrahim, meere m ebere n’ihi na anọ m n’oke ihe mgbu n’ime oku a. Biko zienu Lazaros ka o denye mkpisiaka ntakiri ya na mmiri bia mejuo ire m.’

25 “Ma Ebrahim siri ya, ‘Nwa m, chetakwa na i nara ezi ihe gi mgbe i di ndu, ebe Lazaros nara ihe ojoo. Ma ugbu a, a na-akasi ya obi n’ebe a ma gi onwe gi nokwa n’ahuhu.’

26 A sikwari na anyi achoo inyere gi aka, o gaghị ekwe mee n’ihi na e nwere olulu di ukwu kewara anyi na unu. Mmadu obula enwekwaghi ike isite n’ebe a bia n’ebe unu no, o dikwaghi onye nwere ike isite n’ebe ahụ unu no bia n’ebe a.’

27 “O siri, ‘Ya mere, ario m gi nna, ziganu ya n’ulo nna m,

28 n’ihi na enwere m umunne nwoke ise. Ka o doo ha aka na nti ka ha ghara ibia n’ebe a mmekpa ahụ di.’

29 “Ebrahim siri, ‘Ha nwere Mosis na ndi amuma, ha gee ha nti.’

30 “Ma o kwuru, ‘Nna Ebrahim, nke ahụ agaghị ezu! A si na otu onye ga-esi n’ala ndi nwuru anwu gawkuru ha, ha ga-echehari.’

31 “O siri ya, ‘O buru na ha egeghi Mosis na ndi amuma nti, ha agaghị ekwenye ma a sikwari na mmadu esi n’onu bilie.’ ”

¹ Ọ siri ndi na-eso uzọ ya, “Ihe ndi nke na-eme ka mmadu jehie aghaghi idi, ma ahuhu ga-adiri onye obula onodu ndi a ga-esi n’aka ya bia.

² Ọ ga-akara gi mma ka e kenye gi nkume igwe nri n’olu, tunye gi n’ime oke osimiri, kari na i ga-eduhie otu n’ime umuntakiri ndi a uzọ.

³ Kpachapurunu onwe unu anya!

“Ọ buru na nwanna gi e mejọọ gi, baara ya mba. Ọ buru na o chegharia, gbaghara ya.

⁴ Ọ burukwa na o mejọọ gi ugboro asaa n’otu ubochi, rikwa gi ugboro asaa si, ‘E cheghariala m,’ i ghaghi igbaghara ya.”

⁵ Ndi ozi ya siri ya, “Onyenwe anyi, mee ka okwukwe anyi di ukwu!”

⁶ Onyenwe anyi zara, “Ọ buru na unu nwere okwukwe nke ha ka mkpuru mostaadi, unu nwere ike i si osisi ukwu a, Ka e site na mgborogwu hopu gi ma kuokwa gi n’ime oke osimiri, o ga-erubere unu isi.

⁷ “Ọ bu onye n’ime unu nke nwere ohu onye si ebe o gara ruo oru maobu izu aturu lobata, ga-asị ya, ‘Mee ngwangwa nodu ala rie nri?’

⁸ Ọ gaghị asị ya, ‘Siere m nri osiso, kwadoo onwe gi jere m ozi ka m na-eri na anukwa ihe onunu; emesia i ga-eri nri ma nuo ihe onunu nke gi?’

⁹ Ọ ga-ekele ohu ahụ n’ihi na o ruru oru o kwesiri iru?

¹⁰ N’otu aka ahụ, mgbe unu rucharara oru niile unu kwesiri iru, ihe unu ga-ekwu bu, ‘Anyi bu umu ohu na-ekwesighi ekwesi, anyi emeela ihe anyi kwesiri ime.’ ”

Ogwugwo ndi ekpenta iri

¹¹ Ka o na-aga Jerusalem, o sitere n’uzo di n’agbata Sameria na Galili.

¹² Mgbe o banyere n’otu obodo nta, ndi ekpenta iri sitere n’ebe di anya zute ya.

¹³ Ha tiri mkpu n’oke olu si, “Jisos nna anyi ukwu, mere anyi ebere.”

¹⁴ Mgbe o huru ha, o siri ha, “Gaanu gosi ndi nchujaja onwe unu.” Di ka ha na-aga, e mere ka ha di ocha.

¹⁵ Mgbe otu n’ime ha choputara na a gwoola ya, o laghachiri azu, jiri oke olu na-eto Chineke.

¹⁶ Ọ dara n’ala n’ukwu ya, kelee ya. Ọ bu onye Sameria.

¹⁷ Jisos juru si, “Ọ bughị mmadu iri ka e mere ka ha di ocha, ebeekwanu ka itoolu ndi ozọ no?”

¹⁸ Ọ bu naani onye mba ozọ a loghachiri inye Chineke otuto?”

¹⁹ Mgbe ahụ, o siri ya, “Bilie, laa, okwukwe gi agwoola gi.”

Obibia nke alaeze Chineke

²⁰ Ma mgbe ndi Farisii juru ya si, Olee mgbe alaeze Chineke ga-abia? O kwuru, “Obibia alaeze Chineke agaghị a bu n’uzo a ga-eji anya efu hu ya.

²¹ Ha agaghikwa asị, ‘Lee, o no n’ebe a,’ maobu, ‘n’ebe ahụ,’ n’ihi n’ezie, alaeze Chineke no n’etiti unu.”

²² Mgbe ahụ, o gwara ndi na-eso uzọ ya, “Oge na-abia mgbe o ga-agusi unu aguu ike ihu otu n’ime ubochi nke Nwa nke Mmadu, ma unu agaghị ahụ ya.

²³ Ha ga-asị unu, ‘Lee, n’ebe ahụ,’ maobu, ‘Lee, n’ebe a,’ unu agala, unu esokwala ha.

²⁴ N’ihi na Nwa nke Mmadu n’ubochi ya ga-adi ka amuma nke eluigwe nke na-enye ihe na mbara eluigwe site n’otu ebe ruo n’ebe nke ozọ.

²⁵ Ma o ghaghị ibu uzọ huọ otutu ahuhu, ogbo a ga-ajukwa ya.

²⁶ “Di ka o di n’ubochi Noa, otu a ka o ga-adikwa n’ubochi Nwa nke Mmadu.

27 Ha nọ na-eri na-añụ, na-alụ nwunye na-ekekwa ụmụ ha di, ruo mgbe Noa banyere n'ugbo mmiri. Oke iju mmiri ahụ bjakwara laa ha n'iyi.

28 “Otu a ka ọ dịkwa n’oge Lot. Ha nọ na-eri, na-añụ, na-azurịtakwa ahịa, na-akụ mkpuru, na-arukwa ulọ.

29 Ma n’ubochi ahụ Lot si n’obodo Sodom pụta, ọkụ na nkume di ọkụ sitere n’eluigwe zoo ka mmiri, laa ha niile n’iyi.

30 “Otu a ka ọ ga-adikwa n’ubochi a ga-eme ka Nwa nke Mmadu pụta ihè.

31 N’ubochi ahụ, onye ọbụla nọ n’elu ulọ, ma ihe ya di n’ime ulọ, aritukwala iba n’ime ulọ iburu ngwongwo ndi ahụ. N’otu aka ahụ, onye ọbụla nọ n’ubi, ya ghara iloghachita.

32 Chetakwanu nwunye Lot.

33 Onye ọbụla choro iche ndu ya nche ka ọ ga-efunari, ma onye ọbụla na-atufu ndu ya ga-echebe ya.

34 Asị m unu, n’anyasi ahụ mmadu abuo ga-edina n’otu akwa, a ga-ewepu otu n’ime ha hapu onye nke ozo.

35 Umụ nwanyi abuo ga na-akwo oka n’otu ebe, a ga-ewere otu ma hapu nke ozo.”

36 Umụ nwoke abuo ga-anọ n’ubi, a ga-ewere otu onye hapu nke ozo.*

37 Ha juru ya si, “Olee ebe, Onyenwe anyi?”

Ọ sirị ha, “Ebe ọbụla ozu di, ka udele na-ezukota.”

18

Ilu banyere inogidesi ike

1 Mgbe ahụ ọ tūrū ha ilu a iji gosi ha mkpa ọ di ikpe ekpere na-esepughị aka,

2 ọ sirị, “O nwere otu okaikpe bi n’otu obodo ma ọ naghị atụ egwu Chineke. Ọ naghị asopukwara mmadu.

3 N’obodo ahukwa, e nwere otu nwanyi di ya nwuru anwu nke na-abiakwute ya, na-asị ya, ‘Kpeputa m n’aka ndi na-emegide m.’

4 “Na mmalite, ọ choghi, ma n’ikpeazu, ọ gwara onwe ya si, ‘O bu eziokwu na anaghị m atụ egwu Chineke maobu sopusu mmadu.

5 Ma n’ihi na nwanyi a di ya nwuru anwu nogidere na-enye m nsogbu, aga m ahụ na o nwetara ikpe ziri ezi, ka ọ kwusi inye m nsogbu site na obibia ọ na-abia.’”

6 Ya mere Onyenwe anyi sirị, “Gerenu ihe okaikpe nke na-eme ajo omume na-ekwu.

7 Ọ bu na Chineke agaghị ekpeputa ndi ahụ ọ hoputara, bu ndi na-akpoku ya ehie na abali? Ọ ga-anọ tee anya n’inyere ha aka?

8 Asị m unu, ọ ga-eme ngwangwa hu na ha nwetara ikpe ziri ezi. Ma otu ọ di, mgbe Nwa nke Mmadu ga-abia, ọ ga-ahukwa ndi nwere okwukwe n’ime uwa?”

Ilu banyere onye Farisii na onye ona utu

9 Ọ tukwara ilu a n’ihi ndi tukwasiri obi n’onwe ha na ha bu ndi ezi omume ma na-eleda ndi ozo anya.

10 “Umụ nwoke abuo rigoro n’ulonso ukwu ikpe ekpere, otu onye n’ime ha bu onye Farisii, onye nke ozo bu onye ona utu.

11 Onye Farisii ahụ guzoro oto kpee ekpere banyere onwe ya si, ‘Chineke nna m, ana m ekele gi n’ihi na adighi m ka mmadu ndi ozo ndi na-apunara

* 17:36 Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika ọ di n’akwukwo Mat 24:40.

mmadu ihe ya n'ike, maobu ndi ajo omume, maobu ndi na-akwa iko, ma o bukwanu di ka onye ona utu a.

¹² Ana m ebu onu ugboro abuo n'izu uka obula. Ana m akwukwa otu uzọ n'uzọ iri nke ihe niile m nwetara.'

¹³ "Ma onye ona utu ahụ guzo n'ebe di anya, o nwekwaghị ike iweli ihu ya elu lee anya n'eluigwe. Kama, o na-eti aka n'obi ya na mwute na-asi, 'Chineke, biko mere m ebere n'ihu na abụ m onye mmehie.'

¹⁴ "Asi m unu, na nwoke a lara n'ulo ya buru onye a guru n'onye ezi omume n'ihu Chineke karịa onye nke ozo. N'ihu na onye obula ga-ebuli onwe ya elu ka a ga-eweda, ma onye obula na-eweda onwe ya ala ka a ga-ebuli elu."

Jisos na umuntakiri

¹⁵ Ndi mmadu na-ekutere ya umuntakiri ka o bikwasị ha aka. Mgbe ndi na-eso uzọ ya huru nke a, ha baara ha mba.

¹⁶ Ma Jisos kporo ha ka ha biakwute ya, si, "Kweenu ka ha biakwute m, unu egbochikwala ha, n'ihu na alaeze Chineke bu nke ndi di ka ha.

¹⁷ N'ezie, agwa m unu, onye obula na-agaghị anara alaeze Chineke di ka nwantakiri agaghị aba n'ime ya."

Onye ochichi bara ogaranya

¹⁸ Otu onye ochichi juru ya si, "Ezi onye ozizi, o bu ginị ka m ga-eme keta ndu ebighi ebi."

¹⁹ Jisos siri ya, "Gini mere i ji akpo m ezi mmadu? O dighi onye obula bu ezi mmadu ma o bughị naani Chineke.

²⁰ I maara ihe niile enyere n'iwu, akwala iko, egbula mmadu, ezula ohi, agbala ama ugha, sọpuru nne na nna gi.*"

²¹ O siri, "Edebezuchaala m iwu ndi a niile site na mgbe m bu nwata."

²² Mgbe Jisos nuru nke a, o siri ya, "Otu ihe foduru ka ime: ree ihe niile i nwere, kesara umu ogbenye ego ya. I ga-enwe aku n'eluigwe, biazie soro m."

²³ Mgbe o nuru nke a, o wutere ya nke ukwuu, n'ihu na o bu onye nwere otutu aku.

²⁴ Jisos lere ya anya si, "Lee ka o si buru ihe siri ike bu ndi ogaranya iba n'alaeze Chineke.

²⁵ N'ezie, o diri inyinya kamel mfe isite n'anya agiga gafee karia ogaranya ibanye n'alaeze Chineke."

²⁶ Ndi nuru ya siri, "Onye kwanu ka a ga-azoputa?"

²⁷ O siri, "Ihe mmadu na-apughị ime, bu ihe Chineke puru ime."

²⁸ Mgbe ahụ Pita siri, "Lee, anyi ahapula ihe niile anyi nwere soro gi!"†

²⁹ O siri ha, "N'ezie, agwa m unu, o nweghi onye obula hapuru ulo ya, maobu nwunye, maobu umunne, maobu ndi muru ya, maobu umuntakiri ya, n'ihu alaeze Chineke

³⁰ nke na-agaghị anata ihe ndi a n'ogbo a, nwekwa ndu ebighi ebi n'ogbo nke na-abia."

Jisos ekwuo okwu banyere onwu ya ozo

³¹ Jisos kporuru mmadu iri na abuo ahụ na-eso uzọ ya n'akuku, gwa ha si, "Anyi na-aga Jerusalem, ihe niile ndi amuma dere banyere Nwa nke Mmadu ga-emezu.

* **18:20** Opu 20:12-16; Dit 5:16-20 † **18:28** Ihe niile gbasara ezinaulo anyi

³² A ga-arara ya nyefee ya n'aka ndi mba ozo. Ha ga-akwa ya emo, mee ya ihe ihere, bukwa ya onu mmiri asu.

³³ Ha ga-apia ya ihe, gbukwa ya; ma n'ubochi nke ato, o ga-esite n'onwu bilie ozo."

³⁴ Ma ha aghotaghi ihe obula n'okwu ndi a. E mere ka nkowa okwu ndi a buru ihe e zoro ezo n'ebe ha no, ha aghotakwaghi ihe o kwuru.

Onye isi ahụ ụzọ

³⁵ O ruo ka o biaruru Jeriko nso, otu nwoke kpuru isi no n'akuku ụzọ na-ariọ ariọ.

³⁶ Mgbe o nuru uzu igwe mmadu ka ha na-agafe, o juru ihe na-eme.

³⁷ Ha gwara ya, "Jisọs onye Nazaret na-agafe."

³⁸ O tiri mkpu si, "Jisọs nwa Devid, meere m ebere!"

³⁹ Ndi bu ụzọ baara ya mba ka o mechie onu. Ma o tisiri mkpu ike si, "Nwa Devid, meere m ebere!"

⁴⁰ Jisọs kwusiri, nye iwu ka a kpotara ya nwoke ahụ. Mgbe o rutere nso, o juru ya,

⁴¹ "Gini ka i choro ka m meere gi?"

O siri, "Onyenwe anyi, ka e mee ka m hu ụzọ ozo."

⁴² Jisọs siri ya, "Hu ụzọ, okwukwe gi agwoola gi."

⁴³ Ngwangwa, o bidoro ihu ụzọ ma soro Jisọs, na-etokwa Chineke. Ndi mmadu niile, mgbe ha huru ya tokwara Chineke.

19

Zakios ezute Jisọs

¹ O banyere Jeriko mgbe o na-agafe.

² Otu nwoke no ebe ahụ, aha ya bu Zakios; o bu onyeisi ndi ona utu burukwa ogaranya.

³ O choro ihu onye Jisọs bu ma ebe o bu onye mkpumkpu, o dirighi ya mfe n'ihu igwe mmadu.

⁴ Ya mere, o gbaara oso gaa n'ihu rigoro n'otu osisi sikamo, ka o nwee ike ihu ya di ka o na-agafe n'uzo ahụ.

⁵ Mgbe Jisọs rutere n'ebe ahụ, o lere anya n'elu si ya, "Zakios, ridata ngwangwa. Aga m abu obia n'ulo gi taa."

⁶ O ridatara n'otu mgbe ahụ jirikwa obi utu nabata ya.

⁷ Mmadu niile huru nke a, ma bido na-atamu si, "O gaala ibu obia onye mmehie."

⁸ Ma Zakios biliri oto gwa Onyenwe anyi, "Lee, Onyenwe anyi, aga m enye ndi ogbenye okara ihe niile m nwere. O burukwa na o nwere onye m ghogburu nara ya ihe obula, aga m akwughachi ya okpukpu ano."

⁹ Jisọs gwara ya, "Taa nzoputa abiala n'ulo a, n'ihu na onye a bukwa nwa Ebrahim."

¹⁰ N'ihu na Nwa nke Mmadu biara icho na izoputa ndi furu efu."

Ilu banyere mkpuru ego iri

¹¹ Di ka ha na-ege ya nti n'okwu a, o gara n'ihu tuoro ha ilu, n'ihu na o no Jerusalem nso, ha chekwara na o ruola mgbe alaeze Chineke ga-aputa ihe.

¹² O siri, "Otu nwoke a muru n'onodu di elu gara obodo di anya ka echie ya eze, ka o lotakwa ma e mesia."

¹³ Ya mere, o kporo ndi ohu ya iri nye ha mkpuru ego iri si ha, 'Werenu ego ndi a zuo ahia ruo mgbe m ga-alota.'

14 “Ma ndị ọ na-achị kporo ya asi, ha zipukwara ndị ukwu ozi n’azu ya na-asi, ‘Anyị achokwaghị ka onye a chịa anyị.’

15 “Mgbe ọ natachara ikike ibụ eze, ọ loghachiri, kpo ndị ohu ya ahụ o nyere ego mgbe ọ na-apụ, ka ha bịa pịaziere ya ego ole ha ritere n’uru.

16 “Onye nke mbụ bịa sị, ‘Onyenwe m e jiri m mkpuru ego i nyere m rite uru mkpuru ego iri ozo.’

17 “Nna ya ukwu siri ya, ‘I mere nke oma, ezi odibo. N’ihi na i gosiri onwe gi onye kwesiri ntukwasị obi n’ihe dikarisiri nta, i ga-achị mba iri.’

18 “Onye nke abuo bịa sịkwa, ‘Onyenwe m, otu mkpuru ego gi amutala mkpuru ego ise ozo.’

19 “O siri ya, ‘I ga-achị obodo ise.’

20 “Onye nke ozo biakwara sị, ‘Onyenwe m, lee mkpuru ego gi. Ekechiri m ya n’akwa, zoo ya.

21 Aturu m egwu gi, n’ihi na i bu onye afọ tara mmiri, burukwa onye na-ewe ihe na-abughị nke gi, na-aghorokwa mkpuru i na-akughị.’

22 “O siri ya, ‘O bu okwu si gi nonu ka m ga-eji kpee gi ikpe, gi bu ohu ozo! I maara na afọ tara m mmiri, matakwa na m na-ewe ihe na-abughị nke m, na-aghorokwa mkpuru m na-akughị?’

23 Gini mere na i wereghị ego m tinye n’uloaku? Nke o ga-abu mgbe m lotara, m ga-anara ya na omurunwa ya.’

24 “Mgbe ahụ, o gwara ndi guzo n’ebe ahụ, ‘Naputanu ya mkpuru ego ahụ, were ya nye onye ji mkpuru ego iri.’

25 “Ha siri ya, ‘Nna anyi ukwu, o nwelari mkpuru ego iri.’

26 “O zara, ‘Asi m unu, onye obula nwere ihe ka a ga-enyekwa ihe ozo, ma onye na-enweghi ihe ka a ga-anapu o buladi ihe ahụ o nwere.

27 Ma ndi iro m ahụ, ndi na-achoghi ka m buru eze ha, kpuputanu ha n’ebe a, gbukwaanu ha n’ihu m.’”

Jisos abata Jerusalem

28 Mgbe ọ kwusiri nke a, ọ gakwara n’ihu n’ije ya iga Jerusalem.

29 Mgbe ọ na-abiaru Betfeji na Betani nso, n’Ugwu a na-akpo Oliv, Jisos zipuru mmadu abuo n’ime ndi na-eso uzo ya,

30 si, “Gaanu n’ime obodo nta ahụ di n’ihu unu. Mgbe unu na-abanye n’ime ya, unu ga-ahụ nwa inyinya e kenyere n’ebe ahụ nke onye obula na-anokwasibeghi n’elu ya, topunu ya, kputara m ya.

31 O buru na onye obula ajuo unu, ‘Gini mere unu ji atopu ya?’ Gwanu onye ahụ si, ‘O di Onyenwe anyi mkpa.’”

32 Ndi ahụ o zipuru gara hụ ya di ka o gwara ha.

33 Mgbe ha bidoro itopu ya, ndi nwe ya juru ha si, “Gini mere unu ji atopu nwa inyinya ahụ?”

34 Ha siri, “O di Onyenwe anyi mkpa.”

35 Ha kputaara Jisos nwa inyinya ahụ, wukwasikwa uwe ha n’elu ya, nyere Jisos aka ka o rigoro n’elu ya.

36 Di ka o na-aga, ndi mmadu tusara uwe ha n’okporozo.

37 Mgbe o rutere n’uzo e si arigo Ugwu Oliv, igwe mmadu ndi ahụ na-eso uzo ya malite iji onu na-eto Chineke n’oke olu n’ihi oru ebube niile ha huru,

38 na-asi,

“Onye a goziri agozi ka eze ahụ bu nke na-abia n’aha Onyenwe anyi.”*

“Udo n’eluigwe, ebube dikwa n’ebe kachasi elu.”

* 19:38 Abụ 118:26

³⁹ Ụfọdụ n'ime ndị Farisii so igwe mmadụ ahụ gwara ya, "Onye ozizi, gwa ndị na-eso ụzọ gị ka ha mechie ọnu!"

⁴⁰ Ọ zara sị, "Ka m gwa unu, ọ bụrụ na ha agbaa nkịtị, nkume ndị a ga-eti mkpu."

⁴¹ Mgbe ọ rutere Jerusalem nso, ebe ọ nọ hụzie obodo ahụ anya nke ọma. Ọ bere akwa n'ihia ya,

⁴² sị, "Ọ bụrụ na ị maara taa, ọ bụladị gị onwe gị, ihe ndị na-eweta udo! Ma ugbu a, ezofuola ha n'anya gị.

⁴³ Oge na-abịa mgbe ndị iro gị ga-agba gị gburugburu, mechie ụzọ mgbapụ niile, sitekwa n'ụzọ niile dị iche iche bịakwasi gị.

⁴⁴ Ha ga-egwepịa gị n'ala, gị na ụmụ gị nọ n'ime mgbidi a, ọ dīkwaghị nkume ọbụla ha ga-ahapụ n'elu ibe ya, n'ihia na ị mataghị oge nleta Chineke nye gị."

Jisọs n'ime ụlọnsọ ukwu Chineke

⁴⁵ Mgbe ahụ, ọ banyere n'ime ụlọnsọ ukwu bido ịchụpụ ndị nọ ebe ahụ na-ere ahịa.

⁴⁶ Ọ sị ha, "E dere ya n'akwụkwọ nsọ 'na a ga-akpọ ụlọ m ụlọ ekpere'; ma unu emeela ya 'ogba ndị na-apụnara mmadụ ihe n'ike.'†"

⁴⁷ Ụbọchị niile, ọ na-anọ na-akuzi ihe n'ụlọnsọ ukwu ahụ. Ma ndịisi nchụaja na ndị ozizi iwu na ndị ndu n'etiti ndị mmadụ, nọ na-achọ ụzọ ha ga-esi gbuo ya.

⁴⁸ Ma ha achọtaghị ụzọ ọbụla ime ya, n'ihia na mmadụ niile sogidere ya kwenyekwara n'okwu ya.

20

Ajụjụ banyere ike Jisọs nwere

¹ Otu ụbọchị, ka ọ nọ n'ụlọnsọ ukwu na-ezi ndị mmadụ ihe na-ekwusakwa ozioma. Ndiisi nchụaja, na ndị ozizi iwu na ndị okenye bịakwutere ya.

² Ha siri ya, "Gwa anyị, olee ikike i ji na-eme ihe ndị a niile? Onye nyekwara gị ikike a?"

³ Ọ zara ha sị, "Aga m ajukwa unu otu ajụjụ. Gwanụ m,

⁴ baptizim nke Jọn, o si n'eluigwe ka o si n'aka mmadụ?"

⁵ Ha kparitara ụka n'etiti onwe ha ma sị, "Ọ bụrụ na anyị asị na o sitere n'eluigwe, ọ ga-asị, 'Gini mere unu na-ejighi kwenye na ya?'

⁶ Ọ bụrụkwanyụ na anyị asị na, 'o sitere n'aka mmadụ,' ndị mmadụ ga-atụ anyị nkume, n'ihia na ha niile kweere na Jọn bụ onye amụma."

⁷ Ya mere, ha zara, "Anyị amaghị ebe o si bịa."

⁸ Jisọs siri ha, "Enwekwaghị m ike ịgwa unu ikike m ji na-eme ihe ndị a."

Ilu maka ndị ọrụ ubi

⁹ Ọ gara n'ihu tuoro ndị mmadụ ilu a sị, "Otu nwoke nwere ubi vainị, nke o nyefere n'aka ndị ga-elekota ya anya ma puo gaa njem n'ala ọzọ ebe ọ noro ogologo oge.

¹⁰ Mgbe oge iwe ihe ubi ruru, o zigara otu n'ime ndị ohu ya ka ọ bịakwute ndị ahụ na-elekotara ya ubi, ka ha nyekwa ya ụfọdụ n'ime mkpuru ubi vainị ahụ. Ma ndị na-elekotara ya ubi jidere ya, tie ya ihe, zilaga ya n'aka efu.

† 19:46 Aiz 56:7; Jer 7:11

11 O zigakwara ohu ya ọzọ. Ma ha tikwara ya ihe mee ya ihe ihere, zilakwaa ya n'aka efu.

12 O zigakwara onye nke atọ, ma ha merurụ ya ahụ, chụlaa ya.

13 “Mgbe ahụ, onyenwe ubi vainị ahụ siri, ‘Gini ka m ga-eme? Aga m ezigara ha ọkpara m, nke m huru n'anya, ma eleghị anya ha ga-asopuru ya.’

14 “Ma mgbe ndi na-elekota ubi ahụ huru ya, ha kwurita n'etiti onwe ha, si, ‘Onye a bu onye nketa ihe niile a, ka anyi gbuo ya, ka ihe nketa a buruzia nke anyi.’

15 Ya mere, ha kpufere ya n'azu ubi vainị ahụ, gbuo ya.

“Gini ka onye nwe ubi ahụ ga-eme ha?”

16 O ga-abia, laa ndi ahụ na-elekota ubi ahụ n'iyi, were ubi vainị ahụ nye ndi ọzọ.”

Mgbe ndi ahụ nuru nke a, ha siri, “Chineke ekwela.”

17 O legidere ha anya si, “Ginikwa ka unu chere na ihe e dere n'akwukwo nsọ putara,

“Nkume ahụ ndi na-ewu ulo juru

aghoala nkume nke isi ntala ulo*?”

18 Onye obula nke dakwasiri n'elu nkume ahụ, ka a ga-etiwasi, ma onye obula o dakwasiri, ka o ga-egwepia.”

19 Ndi ozizi iwu na ndiisi nchujaja chorọ ọzọ ha ga-esi jide ya n'otu oge ahụ n'ihu na ha matara na o bu ha ka o bu n'obi tuọ ilu ahụ, ma ha turu egwu ndi mmadu.

Ilu banyere utu isi nye Siza

20 Ya mere, ha chere ya nche nke oma, ma zipu ndi nnyoputa, ndi mere onwe ha dika ndi ezi omume, ka ha choputa ma o nwere ọzọ ha ga-esi jide ya site n'ihe o ga-ekwu, ka ha site na nke a nyefee ya n'aka ochichi na ike onyeisi ala.

21 Ya mere ndi nnyoputa ahụ juru ya si, “Onye ozizi, anyi mara na i na-ekwu ma na-ezikwa ihe ziri ezi, matakwa na i dighi ele mmadu anya n'ihu, kama i na-ezi ọzọ Chineke di ka eziokwu si di.

22 O ziri ezi n'iwu ka anyi tuo utu isi nye Siza, ka o bu na o zighi ezi?”

23 Ma o matara na nke a bu ajuju aghugho, ya mere o siri ha,

24 “Gosinu m otu mkpuru ego denari. Isi onye ka e sere n'elu ya, aha onye ka e dekwasi kwara ya?”

Ha siri, “O bu nke Siza.”

25 O siri ha, “Ya mere, nyenu Siza ihe bu nke Siza, nyekwanu Chineke ihe bu nke Chineke.”

26 Ha enweghi ike ijide ya n'ihu ihe o kwuru n'ebe ahụ, n'ihu oha mmadu. Osisa ya juru ha anya, ha mechikwara onu.

Mbilite n'onwu na olulu di na nwunye

27 Ufodu ndi Sadiusi, ndi si na mbilite n'onwu adighi, biakwutere ya

28 ma juo ya si, “Onye ozizi, Mosis deere anyi na o buru na nwanne nwoke mmadu anwu hapu nwunye ya na-amutaghi nwa, na nwoke di otu a ga-aluru nwunye nwanne ya nwoke ahụ, si otu a, mutara nwanne ya umu.

29 Ugwu a, e nwere umunne nwoke asaa, onye nke mbu luru nwanyi, nwuo na-amutaghi nwa.

30 Nke abuo kwa

* 20:17 Abu 118:22

³¹ na onye nke atọ lụrụkwara ya. N'otu aka ahụ ha asaa lụchara ya ma nwụọ na-amụtaghị nwa.

³² N'ikpeazu nwanyị ahụ n'onwe ya nwụkwara.

³³ Ya mere, n'oge mbilite n'ọnwu nwunye onye ka ọ ga-abụ? N'ihina ha asaa lụchara ya?"

³⁴ Jisọs gwara ha, "Ndi nke ọgbọ a na-alụ nwunye, ma na-enyekwa umu ha ka a luru ha.

³⁵ Ma ndi ahụ a guru di ka ndi kwesiri isoro keta oke n'ogbo ahụ, nakwa na mbilite n'ọnwu agaghị alu di na nwunye.

³⁶ N'ezie, ha apughikwa inwu ozo, n'ihina ha di ka ndi mmuo ozi. Ha bu umu Chineke, n'ihina ha bu umu nke mbilite n'ọnwu.

³⁷ O buladi Mosis n'onwe ya ziputara na mbilite n'ọnwu di, n'akuko banyere oha ahụ na-ere oku, mgbe o na-akpo Onyenwe anyi 'Chineke nke Ebrahim, Chineke nke Aizik na Chineke nke Jekob.'

³⁸ O bughị Chineke nke ndi nwuru anwu, kama o bu nke ndi di ndu, n'ihina n'ebe o no mmadu niile di ndu."

³⁹ Ufodu ndi ozizi iwu zara ya si, "Onye ozizi, i kwuru nke oma."

⁴⁰ O nwekwaghị onye obula juru ya ajuju ozo.

Nwa onye ka Kraist bu?

⁴¹ Ma o sirị ha, "Olee otu ha si kwuo na Kraist ahụ bu nwa Devid?"

⁴² Devid n'onwe ya kwuputara n'akwukwo Abu Oma, si:

"Onyenwe anyi gwara Onyenwe m,

"Nodu ala n'aka nri m

⁴³ ruo mgbe m ga-eme ndi iro gi

ihe mgbakwasị ukwu nye ukwu gi." †

⁴⁴ Devid n'onwe ya kporo ya 'Onyenwe anyi.' Oleekwanu otu o si buru nwa ya?"

Ido aka na ntị banyere ndi ozizi iwu

⁴⁵ Mgbe ndi mmadu na-eso ntị, o sirị ndi na-eso uzo ya,

⁴⁶ "Kpacharanu anya n'ebe ndi ozizi iwu no. Ndi iyi uwe mwuda na-ejehari ebe niile na-amasi, ndi huru ekele puru iche bu nke a na-ekele ha n'oma ahia n'anya. Ndi o na-amasikwa inokwasị n'uche kachasi elu n'ulo ekpere nakwa n'uche puru iche na mmemme oriri obula.

⁴⁷ Ha na-eripia ihe niile di n'ulo ndi inyom ndi di ha nwuru anwu, n'ekpe ogologo ekpere ka a huta ha. Ndi di otu a ka a ga-ata ahuhu di ukwu."

21

Onyinye nwanyị di ya nwuru

¹ O leliri anya elu hu ka ndi ogaranya si etinye onyinye ha n'ime igbe onyinye.

² O hukwara otu nwanyị di ya nwuru anwu ka o biara tnye naani mkpuru ego kopa abuo.

³ O sirị, "N'ezie, agwa m unu, nwanyị ogbenye a di ya nwuru etinyela ego kari ndi ozo niile.

⁴ N'ihina ndi ozo niile nyere onyinye ha site n'ego maputaara ha n'akunuba ha, ma ya onwe ya sitere n'ogbenye ya tnye ihe niile o ji biri."

Akara na-egosi ogwugwu oge

⁵ Mgbe ufodu na-ekwu okwu banyere otu e si were nkume mara mma na onyinye e chere n'ihu Chineke, choo ulonso ukwu ahụ mma, o sirị,

† 20:37 Opu 3:6 ‡ 20:43 Abu 110:1

6 “Ma banyere ihe ndị a, oge na-abịa mgbe ihe ndị a niile unu na-ahụ na-agaghị adịkwa. Ọ dighị otu nkume a ga-ahapụ n’elu ibe ya, a ga-akwatusi ha niile.”

7 Ha juru ya si, “Onye ozizi, olee mgbe ihe ndị a ga-emezu? Gini ga-abukwa ihe iribama ga-egosi na ha na-aga imezu?”

8 Ọ siri, “Lezienụ anya ka a ghara iduhie unu n’ihi na otutu ga-abia n’aha m si, ‘Abụ m ya,’ na-asikwa na ‘Oge ahụ di nso.’ Unu esokwala ha.

9 Mgbe obula unu nuru akuko agha di iche iche na ogbaaghara, ka ujo ghara itu unu, ihe ndi a aghaghi ibu uzọ mezuo, ma ogwugwu oge erubeghi.”

10 Mgbe ahụ, ọ siri ha, “Mba ga-ebili megide mba, alaeze ga-ebilikwa megide alaeze.

11 A ga-enwe ala oma jijiji di ukwuu. Unwu na oria ojojo di iche iche ga-adikwa n’ebe di iche iche. A ga-ahụ ihe di egwu na ihe iribama di ukwuu site na mbara eluigwe.

12 “Ma tupu ihe ndi a niile emezuo, ha ga-egide unu, kpagbukwaa unu. Ha ga-enyefe unu n’aka otutu ulo ekpere. Ha ga-atukwa unu mkporo. Ha ga-akpokwa unu n’ihu ndi eze na ndi ochichi n’ihi aha m.

13 Nke a ga-aburu unu ohere iji gbaa akaebe.

14 Ma burunu uzọ kpebie n’obi unu na unu agaghị echegbu onwe unu maka ihe unu ga-aza.

15 N’ihi na aga m enye unu udi okwu na amamihe nke ndi na-ebo unu ebubo na-enweghi ike iguzogide maobu kwuo okwu megide.

16 Ọ buladi ndi muru unu, umunne unu ndi nwoke na ndi nwanyi, ndi ikwu unu na ndi enyi unu, ha ga-arara unu nye n’aka ndi ochichi, ndi ga-egbukwa ufodu n’ime unu.

17 Mmadu niile ga-akpo unu asi n’ihi m.

18 Ma otu agiri isi di n’isi unu agaghị ala n’iyi.

19 Unu ga-azoputa ndu unu site na ntachiobi unu.

20 “Mgbe unu huru ka ndi agha gbara Jerusalem gburugburu, matanu na oge e ji ala ya n’iyi eruola.

21 N’oge ahụ ka ndi no na Judia gbalaga n’ugwu, ka ndi no n’ime obodo si na ya puta, ka ndi na-anoghi n’obodo gharakwa iba n’ime ya.

22 N’ihi na oge a ga-abu oge ibo obo ka e mezuo ihe niile akwukwo nso kwuru.

23 Ma ahuhu ga-adiri ndi di ime, na ndi na-enye umuaka ara, n’ubochi ahu! A ga-enwe oke ihe mgbu n’ala a, iwe ga-adakwasikwa umu mmadu.

24 Mma agha ga-egbu ha, mba niile ga-adorokwa ha n’agha. Ndi mba ozọ ga na-azotosi Jerusalem n’ukwu ruo mgbe oge nke ndi mba ozọ ahụ zuru.

25 “A ga-enwe ihe iribama n’anyanwu, n’onwa, na kpakpando. N’elu uwa, mba niile ga-anọ n’oke ahuhu na mgbagwoju anya di ka oke osimiri na-eme mkpotu, ebili mmiri ga na-ebilikwa.

26 Ndi mmadu ga-adakwa mba n’obi n’ihi ujo mgbe ha ghotara ihe gaje ibiakwasu uwa, n’ihi na a ga-eme ka ike niile nke di n’eluigwe maa jijiji.

27 N’oge ahụ, a ga-ahụ Nwa nke Mmadu ka ọ na-abia n’ike na ebube n’igwe ojii.

28 Mgbe ihe ndi a malitere ime, guzoronu oto welie isi unu elu, n’ihi na oge mgbaputa unu di nso.”

29 Ọ turu ha ilu a, “Leenu osisi fiig na osisi ndi ozọ niile anya.

30 Mgbe ha bidoro ipuputa ahijia ohuru, unu na-amata na okochi adila nso.

³¹ N'uzo di otu a kwa, mgbe unu huru ihe ndi a niile ka ha na-eme, matanu na alaeze Chineke adila nso.

³² "N'ezie agwa m unu, ogbo a agaghi agabiga tupu ihe ndi a niile emezuo.

³³ Eluigwe na uwa ga-agabiga, ma okwu m enweghi ike igabiga.

³⁴ "Kpachapukwanu anya, unu ekwela ka e bogbuo obi unu site n'oke oriri na onunu na nchekasi nke ndu a, site otu a mee ka ubochi ahụ biakwasị unu na mberede, di ka onya.

³⁵ N'ihu na o ga-abiakwasị ndi niile bi n'elu uwa.

³⁶ Noronu na nche oge niile ma na-ekpekwanu ekpere ka unu nwee ike igbanari ihe niile gaje ibia, ka unu nweekwa ike iguzo n'ihu Nwa nke Mmadu."

³⁷ Kwa ubochi, o na-ezi ihe n'ulonso ukwu ahụ, ma n'uhuruchi, o narigoro n'elu Ugwu Oliv i ga noo onodu abali.

³⁸ Ndi mmadu niile na-abiakwute ya n'isi ututu niile n'ulonso ukwu inuru okwu ya.

22

Judas agbaa Jisos mgbia okpuru

¹ N'oge a, Mmemme Achicha na-ekoghi eko nke a na-akpo Ngabiga n-eru nso.

² Ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu nokwa na-achọ uzọ ha ga-esi gbuo ya, n'ihu na ha na-atu egwu ndi mmadu.

³ Mgbe ahụ, ekwensu banyere n'ime Judas, onye a na-akpo Iskariot, otu n'ime mmadu iri na abuo na-eso uzọ ya.

⁴ O gakwuru ndiisi nchujaja, na ndiisi ndi nlekota nke ulonso ukwu ahụ, ya na ha akparita uka otu o ga-esi rara ya nyefee ya n'aka ha.

⁵ Ha nuriri onu ma kwekwa nkwa inye ya ego.

⁶ O kwenyere, na-achokwa ohere ga-adi mma o ga-eji nyefee ya n'aka ha mgbe igwe mmadu na-agaghi ano.

Nri anyasi nke ikpezu

⁷ O ruo n'ubochi Mmemme Achicha na-ekoghi eko ahụ bu ubochi a na-eji aturu Ngabiga achu aja.

⁸ O zipuru Pita na Jon si, "Gaanu kwadoo maka oriri Ngabiga nke anyi ga-eri."

⁹ Ha siri ya, "Ebee ka i choro ka anyi gaa kwadoo maka ya?"

¹⁰ O siri ha, "Lee, ka unu na-abata n'obodo, otu nwoke bu ite mmiri ga-ezute unu, soronu ya baa n'ulo obula o banyere.

¹¹ Sina onyenwe ulo ahụ, 'Onye ozizi siri, Olee ulo ndi obia ebe mu na ndi na-eso uzọ m ga-anọ rie oriri Ngabiga?'

¹² O ga-egosi unu otu onuulo buru ibu di n'elu ulo nke e dozicharala ihe niile, kwadoonu nri anyi n'ebe ahụ."

¹³ Ha gara choputa ihe niile di ka o gwara ha. Ha kwadokwara nri Ngabiga ahụ.

¹⁴ Mgbe oge awa ahụ ruru, ya na ndi na-eso uzọ ya gara ebe ahụ nodu ala iri ihe.

¹⁵ O siri ha, "O guru m nnoo agu ka mu na unu rie nri Ngabiga a tupu mu ataa ahuhu.

¹⁶ N'ihu na asi m unu, agaghi m erikwa ya ozọ tutu ruo mgbe a ga-emezu ya n'alaeze Chineke."

¹⁷ O buru iko, mgbe o nyechara ekele o siri, "Burunu nke a kesaa n'etiti unu.

18 N'ihhi na asị m unu, site ugbo a ga n'ihu, agaghị m anụ mmanya sitere na mkpuru vainị ọzọ, ruo mgbe alaeze Chineke ga-abia."

19 O werekwara otu ogbe achicha, mgbe o nyechara ekele, ọ nyawaa ya nye ha sị, "Nke a bụ ahụ m nke e nyere n'ihhi unu. Na-emenụ nke a iji na-echeta m."

20 N'otu ụzọ ahụ, mgbe ha risiri nri anyasị o buuru iko sị, "Iko a bụ iko nke ogbugba ndụ ọhuru n'ọbara m, nke a na-awupu n'ihhi unu."

21 Ma lee, onye ahụ nke ga-arara m nye nonyeere m, o sokwa m na-eri nri.

22 Nwa nke Mmadu na-aga inwu di ka e kpebiri ya, ma ahuhu ga-adiri nwoke ahụ a ga-esi n'aka ya rara ya nye."

23 Ha bidoro ijurita onwe ha onye ọ bụ n'etiti ha ga-eme nke a.

24 Iru ụka malitere n'etiti ha banyere onye n'ime ha ka a na-agu na ọ di ukwu kari ibe ya.

25 Ma ọ siri ha, "Ndi eze ndi mba ọzọ na-eji aka ike na-achi ndi no n'okpuru ha. Otu aka ahukwa, a na-akpo ndi na-achi achi enyi ndi mmadu."

26 Ma unu onwe unu agaghị adi otu a. Kama onye kachasi ibe ya idi elu diri ka onye dikarisiri nta. Ka onyeisi diri ka onye na-eje ozi.

27 Onye di elu kari ibe ya? Ọ bụ onye noduru ala rie nri na tebul ka ọ bụ onye siri nri dozie ya na tebul? Ọ bughị onye noduru ala rie nri na tebul? Ma adi m ka onye na-eje ozi n'etiti unu.

28 Ọ bụ unu onwe unu bụ ndi nonyere m n'oge onwunwa m niile.

29 Ana m enye unu alaeze di ka Nna m nyere m ya.

30 Ka unu nwe ike isoro m rie ma nuokwa n'alaeze m. Sorokwa m nodu n'ocheeze na-ekpe ebo iri na abuo nke Izrel ikpe.

31 "Saimon, Saimon, lee ekwensu ariola ike iyocha unu di ka oka wiiti.

32 Ma ekpeelara m gi ekpere ka okwukwe gi ghara ida. Mgbe i kwudosiri ike, gbaakwa umunna gi ume."

33 Ma ọ siri ya, "Onyenwe anyi, ejikeere m isoro gi gaa mkporo, ma sorokwa gi nwuo."

34 Jisos zara, "Agwa m gi Pita, tupu oke okuku akwaa akwa taa, i ga-agonari m ugboro ato, si na i maghi onye m bu."

35 Ọ gwara ha, "Mgbe m zipuru unu na mbu si unu ewerekwala ego, maobu akpa maobu akpukpokuwu, o nwere ihe koru unu?"

Ha siri, "O nweghi ihe koru anyi."

36 Ọ siri ha, "Ugbo a, ọ buru na i nwere akpa ego, were ya, ma werekwa akpa ije. Ọ burukwa na i nweghi mma agha ree uwe mgbokwasị gi zutara onwe gi otu."

37 N'ihhi na agwa m unu, na a ga-emejuputa ihe ndi a e dere n'akwukwo nsọ n'ime m, A gukotara ya na ndi na-emebi iwu.*N'ezie, ihe e dere banyere m eruwela mgbe ọ ga-emezu."

38 Ha siri, "Onyenwe anyi, lee mma agha abuo di ebe a."

Ọ siri ha, "Nke ahụ ezuola."

Ekpere Jisos kpere n'Ugwu Oliv

39 Jisos puru gaa n'Ugwu Oliv di ka ọ na-eme mgbe dum, ndi na-eso uzu ya sokwa ya gaa.

40 Mgbe o ruru n'ebe ahụ, ọ siri ha, "Kpeenụ ekpere ka unu ghara idaba n'onwunwa."

41 Ọ hapuru ha gaa ihe ha ka nzọ ukwu ole na ole noro n'ebe ahụ gbuo ikpere n'ala kpee ekpere, si,

* 22:37 Aiz 53:12

42 “Nna ọ bụrụ na ị chọrọ, nara m iko a, ma otu ọ dị, ọ bughị ka e mee uche m, kama ka e mezuo uche gi.”

43 Otu mmụọ ozi si n’eluigwe bịakwutere ya, gbaakwa ya ume.

44 Site n’oke ihe mgbu, o kpere ekpere kpesie ike, nke mere na ọsụsọ si ya n’ahụ na-adapụ n’ala dị ka ọkpụrụkpụ ọbara.

45 Mgbe o kpechara ekpere bilie, ọ bịakwutere ndị na-eso ụzọ ya hụ ha ka ha na-arahụ ura n’ihi ihe mwute nke obi.

46 Ọ sịrị ha, “**Gini mere unu ji na-arahụ ụra? Bilienu kpee ekpere ka unu ghara idaba n’onwunwa.**”

Njide e jidere Jisọs

47 Mgbe ọ ka kpụ okwu n’ọnu, igwe mmadụ bịara, onye du ha bụ onye a na-akpọ Judas, bụ otu n’ime mmadụ iri na abụọ ahụ na-eso ụzọ ya. Ọ bjaruru Jisọs nso, isutu ya ọnu.

48 Ma Jisọs sịrị ya, “**Judas, ọ bụ site n’isutu ọnu ka i ji arara Nwa nke Mmadụ nye?**”

49 Mgbe ndị nọ ya gburugburu hụrụ ihe gaje ime, ha sịrị, “Onyenwe anyị, ọ bụ anyị were mma agha gbuo?”

50 Otu n’ime ha ji mma gbuo ohu onyeisi nchụaja, gbupụ ntị aka nri ya.

51 Ma Jisọs sịrị, “**O zuola!**” O metukwara ntị nwoke ahụ aka gwọọ ya.

52 Mgbe ahụ, Jisọs sịrị ndịisi nchụaja, na ndị nlekota nke ụlonsọ ukwu na ndị okenye, “**Gini mere unu ji chiri mma agha na mkpọ bịa ijide m, di ka a ga-asị na m bụ onye ohi o ji egbe ezu?**”

53 **Mgbe mụ na unu na-anọ kwa ụbọchị n’ime ụlonsọ ukwu ahụ, ma unu emetughị m aka. Ma ugbu a bụ oge awa unu burukwa mgbe ike ọchichiri na-achị achị.**”

Pita agonari Jisọs

54 Mgbe ahụ ha jidere ya duru ya pụọ, gaa n’ulo onyeisi nchụaja. Pita sokwara ha n’azụ kama ọ nọ n’ebe di anya.

55 Mgbe ha kwanyere ọkụ n’etiti mbara ezi obi ahụ, ma nọdụ ala gba ọkụ ahụ gburugburu, Pita sokwara ha nọdụ ala.

56 Ka ọ na-anyanya ọkụ ahụ, otu nwaagboghọ na-eje ozi hụrụ ya, o leruru ya anya nke oma, si, “Onye a na Jisọs nọkoro.”

57 Ma ọ goro ago si, “Nwanyị, amaghị m onye ọ bụ.”

58 Mgbe oge nta gasiri, onye ọzọ hukwara ya kwukwaa si, “Gị onwe gi bukwa otu onye n’ime ha.”

Ma Pita kwuru si, “Nwoke m, abughị m.”

59 Mgbe ihe di ka otu awa gafere, onye ọzọ bia kwara kwusie okwu ike, “N’ezie, nwoke a so ya n’ihi na ọ bụ onye Galili.”

60 Pita sịrị, “Nwoke m, amaghị m ihe ị na-ekwu maka ya?” Di ka ọ kpụ okwu ahụ n’ọnu, oke ọkpa kwara akwa.

61 Mgbe ahụ, Onyenwe anyị tughariri lee Pita anya. Pita chetakwara okwu Onyenwe anyị gwara ya nke bụ, “**Tupu oke ọkpa akwa akwa taa, ị ga-agonari m ugboro ato.**”

62 Ma ọ puru n’ezi gaa bee akwa na mwute.

Ndi nche kwara Jisọs emo

63 Ndi ahụ na-eche ya nche bidoro na-akwa ya emo na-etikwa ya ihe.

64 Ha jiri akwa kechie ya anya, si ya, “Buo amuma, onye tiri gi ihe?”

65 Ha kwukwara otutu okwu ojoo na nke mkpari megide ya.

Jisọs n’ihu Paillet na Herod

⁶⁶ Mgbe chi boro, nzuko ndi okenye na ndiisi nchujaja, na ndi ozizi iwu zukotara, a kpotakwara Jisos n'ihu ha.

⁶⁷ Ha na-ekwu, "O buru na i bu Kraist, gwa anyi."

O siri ha, "O buru na m agwa unu, unu agaghi ekwe.

⁶⁸ O burukwa na m ajuo unu ajuju, unu agaghi aza m.

⁶⁹ Ma site ugbu a gawa, Nwa nke Mmadu ga-anodu ala n'aka nri nke ike Chineke."

⁷⁰ Ha niile siri, "Gi onwe gi, i bu Okpara Chineke?"

O siri ha, "Unu kwuru na Abu m."

⁷¹ Mgbe ahụ ha siri, "Gini mere anyi ji na-achọ onye akaebe ozo? Anyi ejirila nti anyi nuru ya site n'onu ya."

23

Jisos n'ihu Paillet

¹ Mgbe ahụ, oha mmadu ahụ niile biliri duru ya gawkuru Paillet.

² Ha malitere ibo ya ebubo na-asi, "Anyi choputara na nwoke a na-eduhie ndi obodo anyi niile, na-egbochikwa ha itu itu isi nye Siza, ma na-ekwukwa na ya bu Kraist, Eze."

³ Ya mere Paillet juru ya si, "I bu eze ndi Juu?"

O zara ya si, "Gi onwe gi kwuru otu a."

⁴ Mgbe ahụ Paillet gwara ndiisi nchujaja na igwe mmadu ahụ, "O nweghi ihe ojoo obula m choputara nwoke a mere."

⁵ Ma ha gara n'ihu na-asi, "O na-akpasu ogbaaghara n'ala ndi Judia niile site n'ozizi ya. O malitere na Galili, o biakwala ebe a ugbu a."

Jisos n'ihu Herod

⁶ Mgbe Paillet nuru nke a, o juru ma nwoke a o bu onye Galili?

⁷ Mgbe o matara na o si n'ebe Herod na-achi, o nyere iwu ka e dugara ya Herod, onye nokwa na Jerusalem mgbe ahụ.

⁸ Obi toro Herod utu nke ukwu, mgbe o huru Jisos n'ihu na o no na-achọ ihu ya anya n'oge di anya gara aga. Sitekwa n'akuko o nuru banyere ya, o lere anya na o ga-aru oru ebube ufodu.

⁹ Ya mere o juru ya otutu ajuju, ma o zaghị ya ihe obula.

¹⁰ Ndiisi nchujaja na ndi ozizi iwu guzo n'ebe ahụ gara n'ihu bosie ya ebubo ike.

¹¹ Emesia, Herod na ndi agha ya jiri ya mee ihe ochi, ma kwaakwa ya emo. Ha yikwasiri ya uwe mwuda mara mma ma zighachikwara ya Paillet.

¹² N'ubochi ahụ ka Herod na Paillet ghoru enyi, maka n'oge gara aga ha bu ndi iro.

¹³ Paillet kpokotara ndiisi nchujaja, na ndi ndu, na ndi mmadu ndi ozo

¹⁴ si ha, "Unu kpotaara m nwoke a di ka otu onye n'ime ndi na-akpali ndi mmadu inupu isi. Ajuola m ya ajuju n'ihu unu ma achoputaghi m ihe obula nke unu kwesiri iji boo ya ebubo.

¹⁵ O buladi Herod achoputaghi ihe ojoo obula n'aka ya, nke a mere o jiri kpughachitere anyi ya. Leenu, o nweghi ihe obula o mere e kwesiri iji maa ya ikpe onwu.

¹⁶ Ya mere aga m apia ya ihe hapu ya ka o laa."

¹⁷ Ma o di mkpa na a ga-ahapu otu onye mkporo n'oge mmemme.*

¹⁸ Ma igwe mmadu ahụ tiri mkpu n'otu olu si, "Gbuo nwoke a, hapuru anyi Barabas."

* **23:17** Ufodu akwukwo na-edebanye okwu ndi a dika o di n'akwukwo Mat 27:15 na Mak 15:6.

19 (Onye a tũbara n'ũlo mkporo n'ihĩ ogbaghara dapũtara n'obodo ahũ, nakwa n'ihĩ igbu mmadũ.)

20 Dĩ ka o gbalĩsirĩ ike ihapũ Jisos, Paillet gwakwara ha okwu ozo.

21 Ma ha niile tiri mkpu si, "Kpogide ya n'obe! Kpogide ya n'obe!"

22 O sirĩ ha na nke ugboro ato, "O bu n'ihĩ gini? Olee ihe ojo nwoke a mere? O nweghi ihe obũla m choptara n'aka ya kwesiri iwetara ya onwu. Ya mere aga m ata ya ahũhũ, hapũ ya."

23 Ma ha nogidere na-eti mkpu n'oke olu ka a kpogide ya n'obe, n'ikpeazu olu iti mkpu ha karĩrĩ.

24 Ya mere Paillet kpebiri imere ha ihe ha chozo.

25 O hapuru nwoke ahũ ha chozo nke a tũbara n'ũlo mkporo n'ihĩ ogbaghara na igbu mmadũ, ma nyefee ha Jisos n'aka.

Mkpogide Jisos n'obe

26 Dĩ ka ha duu ya na-aga, ha jidere Saimon onye Sirini bu onye si n'ime otu obodo nta na-alobata; ha boro ya obe ahũ, manye ya ka o buru ya na-eso Jisos na-azu.

27 Igwe mmadũ dĩ ukwu soro ya tinyekwara umu nwanyĩ bu ndĩ tiri mkpu akwa ma ruokwara ya uju.

28 Ma Jisos tugharĩrĩ si ha, "Umũada Jerusalem, unu eberela m akwa, kama beerenu onwe unu na umu unu."

29 N'ihĩ na oge na-abia mgbe unu ga-asĩ, 'Ngosi na-adĩrĩ umu nwanyĩ aga, akpanwa ndĩ na-amughi nwa, na ara ndĩ na-enweghi onye nuru ha.'

30 Mgbe ahũ,

"ha ga-asĩ, ugwu ukwu niile, "Dakwasĩ anyĩ!"†

Sikwa, ugwu nta, "Kpuchite anyĩ!"'

31 Ya mere, o buru na ha mee oha otu a mgbe ahĩhia dĩ ndũ dĩ na ya, gini ga-emekwanu mgbe o kporo nkũ?"

32 Ha dukwara mmadũ abuo bu ndĩ ohi gaa igbu ha na ya.

33 Mgbe ha biarutere n'ebe a na-akpo Okpokoro Isi, ebe ahũ ka ha kpogidere ya n'obe ya na ndĩ ohi abuo ahũ. Otu n'aka nri ya nke ozo n'aka ekpe ya.

34 Jisos sirĩ, "Nna gbaghara ha n'ihĩ na ha amataghi ihe ha na-eme." Ha ji ife nza kee uwe ya n'etiti onwe ha.

35 Ndi mmadũ guzoro ebe ahũ na-ele anya, ka ndĩ ochichi ji ya na-eme ihe ochi, na-asĩ, "O zoputara ndĩ ozo, ya zoputanu onwe ya, ma o buru na o bu Kraist nke Chineke, bu Onye a hoputara."

36 Ndi agha biakwara chia ya ochi. Ha nyere ya mmanya gbara uka,‡

37 ma na-asĩ, "O buru na i bu eze ndi Juu, zoputanu onwe gi."

38 Ihe e dere n'elu isi obe ahũ bu:

Onye a bu Eze ndi Juu.

39 Otu onye n'ime ndi ohi ahũ a kpogidekwara n'obe n'ebe ahũ kparikwara ya si, "O bughi gi bu Kraist? Zoputanu onwe gi ma zoputakwa anyi."

40 Ma onye nke ozo a makwara ikpe onwu baara ya mba si, "I naghĩ atũ Chineke egwu, i hũghĩ na a mara gi ikpe dĩ ka e si maa ya.

41 Anyi na-ata ahũhũ kwesiri anyi, n'ihĩ na a na-ata anyi ahũhũ n'ihĩ ihe anyi mere, ma nwoke a emeghi ihe ojo obũla."

42 Mgbe ahũ o sirĩ, "Jisos, chetakwa m mgbe i bara n'alaeze gi."

43 O sirĩ ya, "N'ezie a agwa m gi, taa, i ga-anonyere m na paradais."

† 23:30 Hos 10:8 ‡ 23:36 Mat 27:48

Onwu Jisọs

⁴⁴ Mgbe ọ na-eru ihe dị ka elekere iri na abụọ nke ehie, ọchịchiri gbachikọtara n'ala ahụ niile ruo elekere atọ nke ehie.

⁴⁵ N'ihie na anyanwụ kwusiri inye ihe ya. Akwa mgbochi dị n'ụlọnsọ ukwu sitere n'elu gbawaa abụọ.

⁴⁶ Jisọs tiri mkpu n'oke olu si, **“Nna, n'aka gị ka m na-enyefe mmụọ m.”** Mgbe o kwusiri nke a, o kubiri ume.

⁴⁷ Mgbe ọchiagha na-achị otu nari ndi agha huru ihe merenu, o nyere Chineke otuto ma kwuokwa si, “N'ezie nwoke a bu onye ezi omume.”§

⁴⁸ Mgbe igwe mmadu niile gbakotara ilere anya huru ihe mere, ha laghachiri n'ulo ha na-eti aka n'obi.

⁴⁹ Ma ndi niile maara onye o bu, tinyekwara umu nwanyi ndi soro ya si Galili bia, guzokwara n'ebe di anya na-ele ihe ndi a.

Olili Jisọs

⁵⁰ O nwere otu nwoke aha ya bu Josef, onye so n'otu ndiisi ulo nzuko. O bu ezigbo mmadu na onye aka ya kwu oto.

⁵¹ O kwadoghi mkpebi ha na omume ha. Onye sitere Arimatia, n'otu obodo ndi juu, onye na-echere obibia nke alaeze Chineke.

⁵² Nwoke a gakwuru Paillet rifo ka e bunye ya ahụ Jisọs.*

⁵³ Ya mere, o budatara ya fuchie ya n'akwa ọcha linin, tinye ya n'ili e gwuru n'ogba nkume, nke a na-etinyebeghi mmadu na mbu.

⁵⁴ O bu Ubochi Nkwadebe maka ubochi izuike nke na-abia nso.†

⁵⁵ Ndi nwanyi ahụ sitere Galili soro ya huru ili ahụ, hukwa otu e si nibe ahụ ya n'ime ya.

⁵⁶ Emesia ha laghachiri ga kwadoo mmanu otite nke e tinyere otutu uda. N'ubochi izuike ha zukwara ike dika o di n'iwu.‡

24

Mbilite n'onwu

¹ N'ubochi mbu nke izu uka, n'ezigbo isi ututu, ha weere mmanu otite ahụ ha tinyere otutu uda nke ha kwadoro gawa n'ili ahụ.

² Ha choputara na e nupula nkume e ji dochie n'onu ili ahụ.

³ Ma mgbe ha banyere n'ime ya, ha ahughi ahụ Onyenwe anyi Jisọs.

⁴ Di ka ha no na mgbagwoju anya banyere nke a, n'otu ntabi anya, ha huru mmadu abuo yi uwe na-egbu ka amuma guzo ha nso.

⁵ Ha kpudoro ihu ha n'ala n'ihie oke egwu, ma mmadu abuo ahụ gwara ha, “Gini mere unu ji na-achọ onye di ndu n'etiti ndi nwuru anwu?”

⁶ O nokwaghi n'ebe a, o biliela n'onwu, chetakwanu ihe o gwara unu mgbe unu na ya no na Galili si,

⁷ **“A ghaghi inyefe Nwa nke Mmadu n'aka ndi mmehie, a ga-akpogidekwa ya n'obe ma n'ubochi nke ato o ga-esi n'onwu bilie.”**

⁸ Mgbe ahụ ha chetara okwu ya.

⁹ Mgbe ha sitere n'ili ahụ loghachi, ha kororo mmadu iri na otu ahụ na ndi ozo niile ihe ndi a.

¹⁰ O bu Meri Magdalin, na Joana, na Meri nne Jemis na umu nwanyi ndi ozo so ha kororo ndi na-eso uzo ya ihe a.

§ 23:47 Maobu, onye aka ya di ọcha * 23:52 Jon onye Arimatia bu onye na-eso Jisọs na nzuzo Jon 19:38. † 23:54 Ndi na-edebe ubochi izuike n'ala anyi, na-akwadobe ihe ha niile nke oma n'ubochi furaidee, n'ihie na ubochi izuike na-ebido n'oge odida anyanwu n'ubochi ahụ. ‡ 23:56 Opu 35:2 na Lev 23:3 nakwa Dit 5:14

11 Ma ha ekweghi ihe ha gwara ha, n'ihu na okwu ha di ha ka o bu ihe efu.

12 Ma otu o di, Pita gbaara oso ruo n'ili ahụ, hulata ala hụ ka akwa ozu ndi ahụ togboro onwe ha; o lara na-atughari uche n'ime onwe ya ihe ihe ndi a putara.

N'uzo Emaus

13 N'otu ubochi ahụ, mmadu abuo n'ime ha gaje n'obodo nta a na-akpo Emaus, nke di ihe ruru kilomita iri na abuo site na Jerusalem.

14 Ha na-ekwurita n'etiti onwe ha banyere ihe niile mere.

15 Di ka ha na-ekwu na-akparita uka banyere ihe ndi a, Jisos n'onwe ya biara soro ha na-aga ije.

16 Ma e mechiri anya ha imata na o bu ya.

17 O siri ha, "**Gini ka unu na-ekwurita n'etiti onwe unu di ka unu na-aga n'uzo.**"

Ha kwusiri ebe ahụ, gbaruo ihu ha.

18 Otu onye n'ime ha a na-akpo Kleopas, siri ya, "I bu onyeobia na Jerusalem nke mere na i maghi ihe mere n'ime ya n'ubochi ndi a?"

19 O siri ha, "**Gini bu ihe mere?**"

Ha siri ya, "Banyere Jisos onye Nazaret! O bu onye amuma burukwa onye di ike, ma n'okwu ma n'omume n'ihu Chineke na mmadu niile.

20 Na otu ndiisi nchaja na ndi ochichi anyi nyefere ya ka a maa ya ikpe onwu, ma kpogbukwaa ya n'obe.

21 Anyi nwereriji olileanya na o bu ya ga-agbaputa Izrel. Nke ka nke, taa mere ya abali ato kemgbe ihe ndi a mere.

22 Tukwasi ihe ndi a, ufodu umu nwanyi anyi mere ka anyi nwee ihe itunanya. Ha gara n'ili ahụ n'isi ututu a.

23 Ma ha ahughi ahụ ya. Ha biara koru anyi na ha huru ohu nke ndi mmuo ozi, bu ndi gwara ha na o di ndu.

24 Ya mere ufodu n'ime ndi otu anyi gara n'ili ahụ choputa na ihe niile umu nwanyi a kwuru mere otu ahụ ha siri kwuo ya. Ma ha ahukwaghi ya."

25 O siri ha, "**Unu bu nno ndi nzuzu! *Leenu ka o si siere unu ike ikwere ihe niile ndi amuma kwuru.**"

26 **O bu na o kwesighi ka Kraist taa ahuhu ndi a tupu o banye n'ebube ya?"**

27 Ya mere, o kowaara ha ihe e dere n'akwukwo nsu banyere ya onwe ya malite na nke Mosis ruo na ndi amuma niile.

28 Mgbe ha na-eru obodo nta ahụ ha na-aga, o mere di ka o na-aga n'ihu na njem ya.

29 Ma ha rio ya n'ebe o di ukwu si, "Nonyerenu anyi n'ihu na chi ebidola iji, ubochi agamiekwala ugbu a." N'ihu ya o banyere iga nonyere ha.

30 Mgbe ya na ha noduru na tebul iri nri, o were achicha, kelee Chineke ekele, nyawaa ya were ya nye ha.

31 Mgbe ahụ, e meghere anya ha, ha amata onye o bu, ha ahukwaghi ya anyaozo.

32 Mgbe ahụ, ha gwara onwe ha si, "O bu na o dighi ka oku o na-enwu n'obi anyi mgbe anyi na ya no n'uzo, ya na-ekpughere anyi akwukwo nsu?"

33 Ha biliri ngwangwa laghachi Jerusalem. Ebe ahụ, ha huru mmadu iri na otu ahụ na ndi so ha ka ha nokotara n'otu ebe,

* 24:25 Ya bu, ndi na-enweghi uche

³⁴ na-asị, “Ọ bụ eziokwu, Onyenwe anyị ebiliela, o gosila Saimon onwe ya.”

³⁵ Mgbe ahụ, ha kọrọ ha ihe mere n’ụzọ, ya na otu ha siri mata ya mgbe ọ nyawara achicha.

Jisọs egosi ndị na-eso ụzọ ya onwe ya

³⁶ Mgbe ha ka na-ekwu banyere nke a, ya onwe ya guzoro n’etiti ha sị ha, “Udo dirị unu.”

³⁷ Oke egwu tūrụ ha, obi lọkwara ha mmiri n’ihi na ha chere na ha ahụla mmụọ.

³⁸ Ma ọ sịrị ha, “Gịni mere ụjọ ji atụ unu, gịni mere unu ji nwee obi abụọ?”

³⁹ Leenụ m anya n’aka na n’ụkwụ. Ọ bụ mụ onwe m! Metunụ m aka ka unu hūrụ, n’ihi na mmụọ adighi enwe anụ ahụ na ọkpụkpụ dị ka unu hūrụ m nwere.”

⁴⁰ Mgbe o kwuchara nke a, o gosiri ha aka ya na ụkwụ ya.

⁴¹ Ma dị ka o siiri ha ike ikwere n’ihi ọñụ na oke mgbagwoju anya, ọ sịrị ha, “Ọ dị ihe oriri unu nwere ebe a?”

⁴² Ha nyere ya otu ntakiri azụ a mịkpọrọ amịkpọ.

⁴³ Ma ọ naara ya rie ya n’ihu ha.

⁴⁴ Mgbe ahụ, ọ sịrị ha, “Okwu ndị a ka m gwara unu mgbe mụ na unu nọ, na ihe niile e dere n’iwu Mosis na ndị Amụma na n’Abụ Oma banyere m ga-emezucha.”

⁴⁵ Mgbe ahụ, o meghere akonuche ha ka ha ghota akwụkwọ nsọ.

⁴⁶ Ọ sịrị ha, “Nke a bụ ihe e dere na, Kraịst ahụ ga-ahụ ahụhụ ma sitekwa n’ọnwụ bilie† n’ụbọchị nke atọ.

⁴⁷ Na a ga-ekwusa nchegharị na mgbaghara mmehie site n’aha ya nye mba niile, malite na Jerusalem.

⁴⁸ Unu bụ ndị akaebe nke ihe ndị a.

⁴⁹ Ma lee, agaje m izitere unu ihe ahụ Nna m kwere na nkwa. Ya mere, nọrọnụ n’ime obodo ruo mgbe a ga-eyikwasị unu ike nke si n’elu.”

Jisọs agbagoro n’eluigwe

⁵⁰ O duuru ha garuo na Betani, chilie aka ya abụọ elu gozie ha.

⁵¹ Dị ka ọ na-agọzi ha, ọ sitere n’ebe ha nọ pụọ, e weliri ya elu, baa n’eluigwe.

⁵² Mgbe ahụ, ha fere ya ofufe jiri oke ọñụ laghachi na Jerusalem.

⁵³ Ha nọgidere n’ụlonsọ ukwu ahụ na-eto Chineke oge niile.

† 24:46 Mbilite n’ọnwụ Kraịst bụ ihe e mere ka ọ dị ire site n’ike Chineke Ọrụ 2:45; Rom 8:11 Ọ bụkwa mbilite n’ọnwụ ya nyere ọha mmadụ napụta site n’ikpe ọmụma nke mmehie na-eweta, Rom 4:25; 8:34.

Ozioma Jón

Okwu ghorọ mmadu

¹ Na mbụ okwu ahụ dīrī, okwu ahụ na Chineke nọ, okwu ahụ bụkwa Chineke.

² Ya na Chineke nọ site na mbụ.

³ E sitere na ya kee ihe niile, ọ dighikwa ihe ọbụla e kere eke nke a na-ekeghị site na ya.

⁴ N'ime ya ka ndụ dīrī, ndụ ahụ bụkwa ihè nye mmadu niile,

⁵ ihè ahụ na-enwu n'ime ọchịchiri, ma ọchịchiri ahụ emenyughị ya.

⁶ Ọ dī otu nwoke Chineke zitere, aha ya bụ Jón.

⁷ Ọ bīara dī ka onye akaebe igba ama banyere ihè ahụ, ka mmadu niile site n'aka ya kwere.

⁸ Ya onwe ya abughị ihè ahụ, ọ bīara naanị igba akaebe banyere ihè ahụ.

⁹ Ezi ihè ahụ nke na-enye mmadu ọbụla ihè na-abia n'ime ụwa.

¹⁰ Ọ bīara n'ụwa, ma ụwa bụ ihe e kere site n'aka ya, ma ụwa amataghị onye ọ bụ.

¹¹ Ọ bīakwutere ihe ndi ahụ bụ ndi nke ya, ma ndi ahụ bụ ndi nke ya anabataghị ya.

¹² Ma ndi ahụ niile nabatara ya, ndi ahụ niile kweere n'aha ya ka o nyere ike igbo ụmụ Chineke.

¹³ Ụmụ a na-amughị site n'ọbara, ma ọbụ site na mkpebi nke anụ ahụ, ma ọ bụkwanụ mkpebi nke mmadu, kama site na Chineke.

¹⁴ Okwu ahụ ghorọ anụ ahụ* birikwa n'etiti anyi. Anyi ahula ebube ya, ebube nke onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ, onye si n'ebe Nna nọ bīa, onye juputara n'amara na eziokwu.

¹⁵ Jón gbara ama banyere ya mgbe ọ na-eti mkpu na-asị, "Onye a bụ onye ahụ m kwuru banyere ya, 'Onye na-abia m n'azu dī ukwu karịa m, n'ihī na o bụkwa m ụzọ dīrī.'"

¹⁶ Site n'ihī ụba ụba nke amara ya, anyi niile anatala amara a tūkwasi n'amara.

¹⁷ N'ihī na e nyere iwu site n'aka Mosis, ma amara na eziokwu bīara site n'aka Jisọs Kraist.

¹⁸ Ọ dībeghị onye ọbụla hūrula Chineke, ma Chineke, onye naanị ya bụ Ọkpara Nna mụrụ. Onye ya na Nna dī na mma, emeela ka anyi mata ya.

Jón ekwuputa na ya abughị Kraist

¹⁹ Nke a bụ igba ama Jón mgbe ndi ndu ndi Juu nọ na Jerusalem zipurū ndi nchujaja na ndi Livayi ka ha bīa juo ya onye ọ bụ?

²⁰ O mechighi onu ya, kama o kwuputara si, "Abughị m Kraist ahụ."

²¹ Mgbe ahụ ha juru ya si, "I bụkwanu onye? I bụ ilaija?"

Ọ zara si ha, "Abughị m ya."

"I bụ Onye amuma ahụ?"

"Mba."

²² Ha si n'ihu ya, "I bụ onye? Nye anyi osisa anyi ga-eweghachiri ndi zitere anyi. Gini ka i kwuru banyere onwe gi?"

²³ Ọ si n'ihu, dika Aizaya onye amuma kwuru, "Abu m onye na-eti mkpu n'ime ozara, 'Meenu ka uzọ Onyenwe anyi guzozie.'"[†]

* 1:14 Maobu, mmadu † 1:23 Aiz 40:3

24 Ma ndị Farisii ahụ ezitere

25 juru ya, si, “Gini mere i ji na-eme baptizim o buru na i bughị Kraist maobu ilaija, maobu onye amuma ahụ?”

26 Jón zara ha si, “Eji m mmiri na-eme baptizim, ma o di otu onye no n’etiti unu nke unu na-amaghi.

27 Onye ahụ nke na-abia n’azu m, onye m na-erughi itopu eriri akpukpukwu ya.”

28 Ihe a mere na Betani n’ofe osimiri Jodan bu ebe Jón no na-eme baptizim.

Nwa aturu Chineke

29 N’echi ya, o huru ka Jisos na-abiakwute ya si, “Leekwa, Nwa Aturu Chineke, onye na-ebupu mmehie uwa.

30 O bu onye a ka m kwuru okwu ya mgbe ahụ m siri, ‘otu nwoke na-abia n’azu m, onye di ukwu kari m, n’ihi na o bukwa m uzọ diri.’

31 Mu onwe m amataghi ya, ma a biara m were mmiri na-eme baptizim n’ihi nke a, ka e kpughee ya nye ndi Izrel.”

32 Mgbe ahụ Jón gbara ama a si, “Ahuru m ka Mmuo Nso sitere n’eluigwe ridata di ka nduru, nokwasị ya.

33 Mu onwe m amabughi ya, ma onye ahụ zitere m ka m jiri mmiri mee baptizim kwuru, ‘Onye ahụ i ga-ahụ, onye Mmuo Nso ga-ebekwasị, ma nogidekwa, o bu ya ga-eji Mmuo Nso mee baptizim.’

34 Mu onwe m ahula ya, na-agbakwa ama na onye a bu Okpara Chineke.”‡

Ndi mbu soro Kraist

35 N’echi ya, Jón na mmadu abuo ndi na-eso uzọ ya guzoro n’ebe ahụ ozọ.

36 Mgbe o huru Jisos ka o na-agafe, o siri, “Leenu, Nwa Aturu Chineke.”

37 Mgbe mmadu abuo ahụ na-eso uzọ ya nuru nke a, ha tughariri soro Jisos.

38 Mgbe Jisos tughariri hu ka ha na-eso ya, o siri ha, **“Gini ka unu choro?”**

Ha siri ya, “Rabbi”§ (nke putara “Onye ozizi”), “olee ebe i bi?”

39 O siri ha, **“Bianu, unu ga-ahụ.”**

Ha sooro ya ga hu ebe o na-anọ. Ha nonyekwara ya ubochi ahụ niile. O bu n’ihe di ka elekere anọ nke mgbede.

40 Otu n’ime mmadu abuo ahụ nuru ihe Jón kwuru, nke sooro ya bu Andru nwanne Saimon Pita.

41 Ihe mbu o mere bu ichota Saimon nwanne ya si ya, “Anyi achotala Mezaya ahụ” (onye a na-akpokwa Kraist).

42 O kpotaara ya Jisos.

O lere ya anya si, **“I bu Saimon nwa Jón. A ga-akpo gi Sefas”** (nke nsughari ya, putara Pita*).

Jisos akpoo Filip na Nataniel

43 N’echi ya, o kpebiri iga Galili. Mgbe o huru Filip, o siri ya, **“Soro m.”**

44 Filip bu onye obodo Betsaida di ka Andru na Pita.

45 Filip chotara Nataniel si ya, “Anyi achotala onye ahụ Mosis dere banyere ya n’iwu, onye ndi amuma dekwara banyere ya, Jisos onye Nazaret, nwa Josef.”

46 Nataniel siri ya, “The oma obula o puru i si na Nazaret puta?”

‡ 1:34 Onye Chineke horo. § 1:38 Ufodu na-akpokwa mkpuru okwu a, Rabai. * 1:42 Sefas bu asusu Hibru, ebe Pita bu asusu Griik, ma ha abuo putara otu ihe okwute.

Ma Filip siri ya, “Bia ka i huru.”

⁴⁷ Mgbe Jisos huru ka Nataniel na-abiaru ya nso, o kwuru si, “Leenu ezi nwa afo Izrel onye aghughu na-adighi n’ime ya.”

⁴⁸ Nataniel siri ya, “Olee otu i si mata onye m bu?”

Jisos siri ya, “Tupu Filip akpo gi, ahulari m gi ka i no n’okpuru osisi fig.”

⁴⁹ Mgbe ahụ, Nataniel zaghachiri, “Onye ozizi, i bu Okpara Chineke; i bu eze Izrel.”

⁵⁰ Jisos zara si ya, “I kwere n’ihi na agwara m gi na ahuru m gi n’okpuru osisi fig? I ga-ahu ihe di ukwu karja nke a.”

⁵¹ O sikhara ya, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, unu ga-ahu eluigwe ka o meghere hukwa ndi mmuo ozi Chineke ka ha na-arigokwuru, ma naridakwuru Nwa nke Mmadu.”

2

Jisos emee mmiri ya agho mmanya

¹ N’ubochi nke ato, o nwere mmemme agbamakwukwo na Kena nke Galili, nne Jisos biakwara ebe ahụ.

² A kpokwara Jisos na ndi na-eso uzọ ya oku na mmemme agbamakwukwo a.

³ Mgbe mmanya ha gwuru, nne Jisos siri ya, “Ha enweghi mmanya.”

⁴ Jisos siri ya, “Nwanyi, gini gbasara mu na gi na nke a? Oge awa m erubeghi.”

⁵ Nne ya gwara ndi na-eje ozi, “Ihe obula o gwara unu, meenu ya.”

⁶ A dobara ite mmiri nkume isii buru ibu n’akuku ebe ahụ, nke a na-eji agbanye mmiri ndi Juu na-eji asachasi onwe ha ma ha choo ikpe ekpere. Otu n’ime ha na-eri ihe di ka galonu iri abuo ma ihe ruru iri ato.*

⁷ Jisos gwara ha, “Gbajuonu ite ndi a mmiri.” Ya mere, ha gbajuputara ha mmiri.

⁸ Mgbe ahụ, o gwara ha, “Ugbu a, gbaputanu ufodu bugara onyeisi oche.” Ha mekwara nke a.

⁹ Mgbe ahụ onyeisi oche ahụ deturu mmiri ahụ e mere ka o gho mmanya onu. O mataghi ebe o siri puta (ma ndi na-eje ozi, ndi kutere mmiri ahụ matara), onyeisi oche ahụ kpoputara onye ahụ na-alu nwunye oheru iche

¹⁰ si ya, “N’oge mmemme obula, a na-ebu uzọ buputa mmanya di uto, ma buputakwa nke na-adighi uto n’ikpezu, mgbe ndi mmadu nujuchara afo, ma i chebere mmanya di uto buputa ya ugbu a.”

¹¹ Nke a bu mmalite ihe ama Jisos mere na Kena nke Galili, o sitere na nke a kpughee ebube ya, ndi na-eso uzọ ya kwenyekwara na ya.

¹² Mgbe nke a gasiri, o gara Kapanom, ya na nne ya na umunne ya, nakwa ndi na-eso uzọ ya. Ha noro ubochi ole na ole n’ebe ahụ.

Mmemme Ngabiga

¹³ Mgbe mmemme oriri Ngabiga nke ndi Juu na-abiaru nso, Jisos gara Jerusalem.

¹⁴ N’ime ulonso ukwu, o huru ndi na-ere ehi, na aturu na nduru. Hukwa ndi noduru na tebul na-agbanwe ego.

¹⁵ Ya mere, o jiri eriri mere utari chupusia ndi niile no na-ere ahia n’ulonso ukwu ahụ, tinyekwara ehi na aturu ha. O kwafusiri mkpuru ego ndi ahụ na-agbanwe ego, kpughariakwa tebul ha ihu.

* 2:6 Nke a bu ihe di ka lita iri asaa na ise maobu ihe ruru nari na iri ise.

¹⁶ O siri ndi ahụ na-ere nduru, “Wepụnụ ihe ndị a n’ebe a. Kwụsịnụ ime ụlọ Nna m ka ọ bụrụ ebe a na-azụ ahịa.”

¹⁷ Ndi na-eso ụzọ ya chetara na e dere ya rii n’akwụkwọ nsọ, “The banyere ụlọ gi na-anụ m ọkụ n’obi.”†

¹⁸ Ma ndi Juu siri ya, “Olee ihe iribama i pụrụ igosi anyi na ikike i ji eme ihe ndi a.”

¹⁹ Jisọs zara si, “Kwatuonụ ụlonsọ ukwu a, aga m ewughachikwa ya n’abalị atọ.”

²⁰ Ndi Juu kwuru, “Ụlonsọ ukwu a were anyi iri afọ anọ na isii iru ya, i ga-ewughachi ya n’abalị atọ?”

²¹ Ma ụlonsọ o kwuru maka ya bu ahụ ya.

²² Ndi na-eso ụzọ ya chetara okwu ya a mgbe o siri n’onwu bilie. Mgbe ahukwa, ha kweere akwụkwọ nsọ ya na okwu niile Jisọs kwuru.

²³ Mgbe ọ nọ na Jerusalem n’oge Mmemme Ngabiga, otutu mmadu huru ihe iribama o mere kweere na ya.

²⁴ Ma Jisọs atukwasighi ha obi n’ihi na ọ matara mmadu niile nke oma.

²⁵ O dighi ya mkpa ka onye obula gbaa akaebe banyere umu mmadu, n’ihi na ya onwe ya maara ihe di n’ime mmadu.

3

Jisọs na Nikodimos

¹ O nwere otu nwoke onyeisi ndi Juu nke so n’otu ndi Farisii aha ya bu Nikodimos.

² O biakwutere ya n’abalị si ya, “Onye ozizi, anyi maara na i bu onye ozizi sitere na Chineke, n’ihi na o nweghi onye obula puru iru oru ebube di otu a ma ọ bụrụ na Chineke anonyereghi ya.”

³ Jisọs zara si ya, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ bụrụ na amughị mmadu ọzọ, ọ pughị ihu alaeze Chineke anya.”

⁴ Nikodimos siri ya, “Olee otu a ga-esi mugharịa mmadu mgbe o mere okenye? O ga-aba n’afọ nne ya nke ugboro abuo?”

⁵ Ma Jisọs siri, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ bụrụ na amughị mmadu site na mmiri na Mmuo Nso, o nweghi ike iba n’alaeze Chineke.

⁶ Ihe e si n’anu ahụ muo bu anu ahụ, ma ihe a muru site na Mmuo bu mmuo.

⁷ Ya ejula gi anya na m siri gi, ‘Agaghi imu unu ọzọ.’

⁸ Ifufe na-efe n’ebe obula masiri ya. I nwere ike nu uzu ya ma imataghi ebe o si abia maobu ebe ọ na-aga. Otu a ka ọ dikwara onye obula a muru site na Mmuo.”

⁹ Nikodimos zara si ya, “Olee otu ihe ndi a ga-esi mee?”

¹⁰ Jisọs zara si ya, “I bu onye ozizi ndi Izrel, ma i ghotaghi ihe ndi a?”

¹¹ N’ezie, n’ezie agwa m unu. Anyi na-ekwu banyere ihe anyi maara, na-akowaputakwa ihe anyi huru, ma unu onwe unu adighi anabata akaebe anyi.

¹² Ekwuola m banyere ihe di n’uwa ma unu ekweghi ya, oleekwanu otu unu ga-esi kwere, ma ọ bụrụ na mu agwa unu banyere ihe ndi di n’eluigwe?

¹³ O nwebeghi onye obula rigooro n’eluigwe ewezuga Nwa nke Mmadu bu onye siri n’eluigwe ridata.

¹⁴ Di ka Mosis weliri agwo elu n’ime ozara, otu a ka a ga-ewelikwa Nwa nke Mmadu elu.

† 2:17 Abu 69:9

15 **Ka onye ọbụla kwere na ya nwee ndụ ebighị ebi.”**

16 N’ihi na Chineke hụrụ ụwa n’anya, nke a mere o jiri nye Ọkpara ọ muru naanị ya, ka onye ọbụla kweere na ya ghara ịla n’iyi, kama ka o nwee ndụ ebighị ebi.

17 N’ihi na Chineke eziteghị Ọkpara ya n’ụwa ka o maa ụwa ikpe, kama ka e site n’aka ya zọputa ụwa.

18 Ikpe amaghị onye ọbụla kwere na ya, ma onye ọbụla na-ekweghị aghọlarị onye ikpe mara, n’ihi na o kweghị n’aha Ọkpara Chineke muru naanị ya.

19 Nke a bụ mkpebi ikpe ahụ; na Ìhè abịala n’ụwa, ma ụmụ mmadụ hụrụ ọchịchiri n’anya kama ìhè ahụ, n’ihi na ọrụ ha joro njọ.

20 N’ihi na onye ọbụla na-eme ihe ọjọọ kpọrọ ìhè ahụ asị, ọ dighị abiakwute ìhè ahụ, ka a ghara ime ka ọrụ ya pụta ìhè.

21 Ma ndị na-ebi ndụ n’eziokwu na-abiakwute ìhè ahụ, ka e nwee ike hụta ya nke ọma, na ihe niile ha na-eme sitere na ike Chineke.

Nkwuputa Jón omee baptizim maka Jisọs

22 Emesịa, Jisọs na ndị na-eso ụzọ ya banyere n’ime obodo Judia, ebe ọ noturu nwa oge, meekwa baptizim.

23 N’otu aka ahụ, Jón nokwa n’onu mmiri Enon di nso na Salim na-eme baptizim n’ihi na mmiri buru ibu n’ebe ahụ, ndi mmadu gakwara n’ihu na-abiakwute ya, ọ na-emekwa ha baptizim.

24 E tinyebeghi Jón n’ulo mkporo mgbe ahụ.

25 N’oge a, irurita uka malitere n’etiti ndi na-eso ụzọ Jón na otu onye Juu banyere mmemme idi ocha.

26 Ha biakwutere Jón si ya, “Onye ozizi, onye ahụ i gbara ama banyere ya nọ n’ofe Jodan na-eme baptizim, mmadu niile na-agakwukwara ya.”

27 Jón zaghachiri si, “Ihe mmadu nwere ike inata bu naanị ihe ahụ e nyere ya site n’eluigwe.

28 Unu onwe unu ga-agbara m akaebe na m siri, na abughi m Kraist ahụ, kama e zitere m ka m buru ụzọ bia.

29 Nwanyị a na-alu oheru bu nke di ya. Enyi onye na-alu nwunye oheru na-eche ma na-egekwa nti inu olu ya, onu na-ejuputakwa ya obi mgbe o nuru olu onye ahụ na-alu nwunye oheru. Ya mere, onu m e zuola oke ugbu a.

30 O ghaghị idi elu, ma mu onwe m aghaghị idikwa ala.

31 “Onye ahụ si n’elu bia di elu karịa ihe niile, onye ahụ si n’ụwa bukwa nke ụwa ma na-ekwukwa okwu di ka onye si n’ụwa. Onye ahụ si n’eluigwe di elu karịa ihe niile.

32 O na-agba ama banyere ihe o huru nakwa nke o nuru, ma o nweghi onye na-anabata ama ya.

33 Onye ọbụla nabatara akaebe ya ji nke a mere akara, na Chineke bu eziokwu.

34 N’ihi na onye Chineke zitere na-ekwu okwu Chineke. N’ihi na o na-ene Mmuo ya n’uju.

35 Nna huru Ọkpara ya n’anya, o tinyekwala ihe niile n’aka ya.

36 Onye ọbụla kwere n’Ọkpara ahụ nwere ndụ ebighị ebi, ma onye ọbụla juru Ọkpara ahụ agaghị ahụ ndụ n’ihi na iwe Chineke ga-adiri ya.”

4

¹ Ugbu a, Jisọs matara na ndị Farisii anụla na ọ na-eme ka ọtụtụ mmadụ buru ndị na-eso ụzọ ya na-emekwa baptizim karịa Jón.

² Ma ọ bụkwaghị Jisọs na onwe ya na-eme baptizim kama ọ bụ ndị na-eso ụzọ ya mere ha baptizim.

³ Ọ hapuru Judia laghachi azu na Galili.

⁴ Ma ọ ga-esite n'etiti Sameria gafee.

⁵ Ya mere, ọ batara n'otu obodo nta dị na Sameria a na-akpọ Saika, n'akụkụ ala ahụ Jekọb nyere Josef nwa ya nwoke.

⁶ Olulu mmiri Jekọb dị n'ebe ahụ, ma ebe ọ bụ na ike gwuru Jisọs n'ije ya, ọ nọdurụ ala n'akụkụ olulu mmiri ahụ. Ọ bụ ihe dị ka oge ehie.

⁷ Otu nwanyị onye Sameria* bịaara idoro mmiri, Jisọs siri ya, **"Nyetu m mmiri ka m nūọ."**

⁸ (Ndị na-eso ụzọ ya abaala n'ime obodo iga zuta nri.)

⁹ Nwanyị ahụ siri ya, "Olee otu gị bụ onye Juu si ariọ m bụ nwanyị Sameria mmiri ka ị nūọ?" (N'ihi na ndị Juu na ndị Sameria anaghị emekọrịta ihe ọbụla.)

¹⁰ Jisọs zara si, **"Ọ buru na ị matara onyinye Chineke, na onye ahụ na-ariọ gị mmiri, ị gaara ariọ ya, ọ gakwara enye gị mmiri nke ndu."**

¹¹ Nwanyị ahụ siri ya, "Nna anyị ukwu, o nweghị ihe ọbụla i ji ị ga-eji doro mmiri, olulu a dikwa omimi. Oleekwanu ebe ị ga-eweta mmiri ndu a."

¹² Ọ bụ na ị ka nna nna anyị Jekọb ukwu, onye gwuru anyị olulu mmiri a? Ya onwe ya na umu ya na igwe ehi na aturu ya nukwara mmiri sitere na ya?"

¹³ Jisọs zara si, **"Onye ọbụla nuru mmiri a, akpịrị ga-akpọ ya nkụ ozo."**

¹⁴ **Ma onye ọbụla ga-anu mmiri ahụ m nyere ya, akpịrị agaghị akpokwa ya nkụ ozo. N'eziokwu, mmiri ahụ m nyere ya ga-aghoro ya isi iyi nke na-asoputara ya ndu ebighi ebi."**

¹⁵ Mgbe ahụ nwanyị ahụ siri ya, "Onyenwe anyị nye m mmiri a, ka akpịrị ghara ikpọ m nkụ ozo, ka m gharakwa idi na-abia ebe a idoro mmiri."

¹⁶ Ọ gwara ya si, **"Gaa kpota di gị ma loghachi."**

¹⁷ Nwanyị ahụ zaghachiri ya si, "Enweghị m di."

Jisọs siri ya, **"I kwuru eziokwu mgbe ị siri na ị nweghị di."**

¹⁸ **I nweela di ise, ma nwoke gị na ya bi ugbu a abughị di gị. Ihe kwuru bụ nnoo eziokwu."**†

¹⁹ Nwanyị ahụ siri ya "Nna anyị ukwu, ahuru m na ị bụ onye amuma."

²⁰ Nna nna anyị ha fere ofufe n'ugwu a, ma unu na-ekwu n'ebe ndi mmadu ga-eferiri ofufe bu naani na Jerusalem."

²¹ Jisọs siri ya, **"Nwanyị kwere okwu m, oge na-abia mgbe ị na-agaghị akpọ isiala nye Nna, maobu n'ugwu a ma ọ bụkwanyu na Jerusalem."**

²² **Unu na-eke ihe unu na-amaghị ma anyị na-eke ihe anyị matara, n'ihi na nzoputa sitere n'aka ndi Juu."**

²³ **Ma oge na-abia, ugbu a ọ biala, mgbe ndi na-eke Nna ahụ n'eziokwu ga-eke ya n'ime mmuo na n'eziokwu. N'ihi na ọ bụ ndi di otu a ka Nna choro ka ha na-eke ya."**

²⁴ **Chineke bu mmuo ndi niile na-eke ya ga-eferiri ya n'ime mmuo na eziokwu."**

²⁵ Nwanyị ahụ siri ya, "Amaara m na Mezaya" (onye a na-akpọ Kraist) "na-abia. Mgbe ọ bịa, ọ ga-akowaziri anyị ihe niile."

* **4:7** Ndị Sameria bụ umu a mutara site n'olulu di na nwunye di n'etiti ufodu ndi Juu ha na ndi Asiria. † **4:18** Omume a megidere iwu Chineke banyere olulu di na nwunye.

26 Jisọs siri ya, **“Mu, onye na-agwa gi okwu, abụ m ya.”**

Ndi na-eso uzọ ya loghachikwutere ya

27 N’oge ahụ ndi na-eso uzọ ya loghachitara. O gbagwojukwara ha anya nke ukwu ihu na ya na nwanyi na-ekwurita okwu. Ma o nweghi onye n’ime ha juru nwanyi ahụ si, “Gini ka i choro?” ma o bukwana, “Gini kpata gi na ya ji na-ekwurita okwu?”

28 Mgbe ahụ, nwanyi ahụ hapuru ite mmiri ya laghachi n’ime obodo ga gwa ndi mmadu,

29 “Bianu lee otu nwoke onye gwara m ihe niile m merela. O ga-abu na o bu ya bu Kraist ahụ?”

30 Ha sitere n’obodo ahụ gbaputasi soro uzọ ahụ, ka ha gawuru ya.

31 Ma otu o di, ndi na-eso uzọ ya rioro ya si, “Onye ozizi rienu nri.”

32 Ma o siri ha, **“Enwere m nri m na-eri nke unu na-amaghi maka ya.”**

33 Mgbe ahụ ndi na-eso uzọ ya siritara onwe ha, “O ga-abu na o nwere onye butere ya nri?”

34 Jisọs siri ha, **“Nri m bu ime uche onye ahụ zitere m nakwa irucha oru ya.”**

35 Unu na-asị, ‘o fodughi onwa anọ ka igbo mkpuru n’ubi ruo?’ Ma ana m agwa unu, megheenu anya unu lee ubi ahụ, ha achala maka oghugo.

36 O buladi ugbo a, onye na-agho mkpuru na-anata ugwo oru, o na-achikota mkpuru ahụ maka ndu ebighi ebi, ka onye ghara mkpuru na onye ghoru ya nwee ike inurikota onu.

37 Ya mere okwu ahụ nke na-asị, ‘Otu onye na-agma mkpuru, onye ozo na-aghokwa ya bu eziokwu.’

38 E zigara m unu ka unu gaa ghotu ihe unu na-arughi oru maka ya. Ndi ozọ ruru oru a, ma unu ewe uru di n’oru ha.”

Otutu ndi Sameria e kwere

39 Otutu ndi obodo Sameria kweere na ya n’ihi ama ahụ nwanyi ahụ gbara, “O gwara m ihe niile m mere.”

40 Ya mere mgbe ndi Sameria biakwutere ya, ha rioro ya ka o nonyeturu ha, o nonyekwara ha ubochi abuo.

41 Otutu ndi ozọ kwerekwara na ya n’ihi okwu ya.

42 Ha gwara nwanyi ahụ, “Ihe anyi jiri kwere ugbo a abughi ihe i kwuru, kama o bu n’ihi na anyi onwe anyi anula olu ya, matakwa na onye a bu Onye nzoputa nke uwa n’eziokwu.”

Jisọs agwo nwa otu onyeisi

43 Mgbe ubochi abuo ahụ gasiri, o hapuru ebe ahụ gawa Galili.

44 (Jisọs n’onwe ya ekwuola na onye amuma anaghi enwe ugwu n’obodo ya.)

45 Mgbe o biaruru Galili, ndi Galili nabatara ya ebe ha onwe ha gara mmemme na Jerusalem, ma hukwa otutu oru ebube o ruru n’oge mmemme ahụ.

46 Ozokwa, o biaruru Kena nke Galili bu ebe ahụ o mere mmiri ka o ghoo mmanya. E newkwara otu onye na-aru oru n’uloeze no n’ebe ahụ, nke ahụ na-adighi nwa ya nwoke ike na Kapanom.

47 Mgbe o nuru na Jisọs esitela na Judia biarute na Galili, o jekwuuru ya riu ya ka o bia gwoo nwa ya, n’ihi na o no n’onu onwu.

48 Jisọs siri ya, **“O buru na unu ahughi oru ebube na ihe iribama, unu agaghi ekwe ma oli.”**

⁴⁹ Onye a na-arụ ọrụ n'ụlọeze siri ya, "Nna m ukwu, biko bịa tupu nwa m a nwuo."

⁵⁰ Jisọs siri ya, "**Laa, nwa gi nwoke ga-adi ndu.**"

Nwoke ahụ kweere n'ihe Jisọs kwuru laa.

⁵¹ Mgbe ọ ka nọ n'ụzọ, ndi ohu ya zutere ya kọrọ ya na ahụ adila nwa ya nwoke mma.

⁵² Mgbe ọ juru ha oge nwa ya jiri gbakee, ha siri ya, "Oke ahụ oku ahụ kwusiri ya unyaahụ n'elekere mbu nke ehie."

⁵³ Nwoke ahụ ghotara na ọ bu kpomkwem n'oge awa ahụ Jisọs gwara ya, "**Nwa gi nwoke ga-adi ndu.**" Ya mere ya na ezinaulo ya niile kwenyere.

⁵⁴ Nke a bu ihe iribama nke abuo Jisọs ruru na Galili mgbe o siri Judia bia.

5

Ogwugwo n'odo mmiri Betsaida

¹ Mgbe nke a gasiri, otu mmemme ndi Juu ruru, Jisọs agaa Jerusalem.

² Ma otu odo mmiri nta di n'ime Jerusalem n'akuku Onu uzọ ama Aturu. Aha odo mmiri ahụ n'asusu Hibru bu Betsaida, nke nwere mgbe onu uzọ ise.

³ N'ime ya ka igwe ndi ahụ na-esighi ike na-edina; ndi isi, ndi ngwuro, na ndi akuku ahụ ha kponwuru akponwu, ha na-eche mgbe mmiri ahụ ga-enughari.

⁴ N'ihia na mmuo ozi Onyenwe anyi na-agbadata site na mgbe ruo na mgbe gbaruo mmiri ahụ. Onye oria obula buru uzọ daba n'ime mmiri ahụ ma a gbaruo ya, ka a na-agwo ihe obula bu oria ya.*

⁵ Otu nwoke no n'ebe ahụ bu onye norola n'oria iri afọ ato na asato.

⁶ Mgbe Jisọs huru ya, matakwa na ọ nola n'onodu a ogologo oge, ọ juru ya si, "**I chorọ ka a gworo gi oria?**"

⁷ Onye oria ahụ zara, "Nna m ukwu, enweghi m onye obula ga-enyere m aka kuba m n'ime odo mmiri a ma a gbaruo ya, mgbe o bula m chorọ ka m danye, onye ozọ na-eburu m uzọ danye."

⁸ Jisọs gwara ya, "**Bilie, chilie ute gi jegharia.**"

⁹ N'otu oge ahụ, ahụ diri nwoke ahụ mma, ọ chiri ute ya, malite ijeghari. Ihe a mere n'ubochi izuike.

¹⁰ Ma ndi Juu gwara nwoke ahụ a gworo oria, "Taa bu ubochi izuike, o megidere iwu na i ga-ebu ute gi."

¹¹ Ma ọ zaghachiri ha, "Nwoke ahụ mere ka ahụ di m mma siri m, '**Chilie ute gi laa.**'"

¹² Ha juru ya, "Onye bu onye ahụ gwara gi ka i chilie ya laa?"

¹³ Ma nwoke ahụ a gworo amataghi onye ọ bu n'ihia na Jisọs zoro onwe ya banye n'etiti igwe mmadu.

¹⁴ Emesia, Jisọs huru ya n'ime ulonso ukwu si ya, "**Lee, e mela ka ahụ di gi mma, emehiewala ozọ ka nke di njo karia nke a hapu ibiakwasị gi.**"

¹⁵ Nwoke a siri n'ebe ahụ puo gaa gwa ndi Juu na ọ bu Jisọs gworo ya.

Ndu site n'okpara ahụ

¹⁶ Ya mere, n'ihia na Jisọs na-eme ihe ndi a n'ubochi izuike, ndi Juu malitere isogbu ya.

* **5:4** Ufodu akwukwo na-edebanye ufodu ma ọ bukwanu amaokwu niile a, *N'ime ya ka igwe ndi ahụ na-esighi ike na-edina; ndi isi, ndi ngwuro, na ndi akuku ahụ ha kponwuru akponwu, ha na-eche mgbe mmiri ahụ ga-enughari.* Tinyere amaokwu nke anọ.

17 Jisọs siri ha, “Nna m na-arụ ọrụ mgbe niile ruo ugbo a, mụ onwe m kwa, ana m arụ ọrụ.”

18 N’ihi nke a, ndi Juu chosiri ike igbu ya. O bughị naani na o mebiru ubochi izuika, kama o na-akpokwa Chineke Nna ya, sitekwa otu a na-eme ka ya na Chineke hara.

19 Jisọs zara ha si, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, o nweghi ihe obula Okpara puru ime n’onwe ya; naani ihe o nwere ike ime bu ihe o huru Nna ya na-eme, n’ihi na ihe obula Nna ahụ na-eme ka Okpara ya na-emekwa.

20 N’ihi na Nna ahụ huru Okpara ya n’anya ma na-egosikwa ya ihe niile o na-eme. N’ezie o ga-agbagwoju unu anya n’ihi na o ga-egosi ya ihe kari ndi a.

21 N’ihi na di ka nna ahụ si akpote ndi nwuru anwu na-enyekwa ha ndu, otu ahụ ka Okpara ya si enye onye obula o masiri ya ndu.

22 Nna anaghi ekpe onye obula ikpe, kama o nyefere ikpe niile n’aka Okpara.

23 Ka mmadu niile nye Okpara ahụ nsopuru di ka ha na-asopuru Nna ahụ. Onye obula nke na-adighi asopuru Okpara ahụ adighi asopuru Nna nke zitere ya.

24 “N’ezie, n’ezie agwa m unu, onye obula na-anu okwu m ma kwerekwa n’onye zitere m nwere ndu ebighi ebi, a gaghị amakwa ya ikpe, o gafeela site n’onwu banye na ndu.

25 N’ezie, n’ezie agwa m unu, oge na-abia, o biakwala ugbo a mgbe ndi nwuru anwu ga-anu olu Okpara Chineke, ndi ahụ nuru ya ga-adikwa ndu.

26 Di ka Nna ahụ nwere ndu n’ime onwe ya, otu a ka o nyekwara Okpara ahụ ike inwe ndu n’ime onwe ya.

27 O nyekwala ya ikike ikpe ikpe n’ihi na o bu Nwa nke Mmadu.

28 “Ka nke a hapu iju unu anya, n’ihi na oge na-abia, mgbe ndi niile no n’ili ha ga-anu olu ya

29 ma puta, ndi mere ihe di mma ga-ebili diri ndu. Ma ndi mere ihe ojo ga-ebili buru ndi a ga-ama ikpe.

30 Enweghi m ike ime ihe obula n’onwe m, ikpe m na-ekpe bu naani di ka m nuru, ikpe m bukwa nke ziri ezi, n’ihi na anaghi m eme ihe ga-amasi m, kama o bu ihe ga-amasi onye ahụ zitere m.

Ogbugba ama maka Jisọs

31 “O buru na m na-agba ama banyere onwe m, ama m abughi eziokwu.

32 Enwere m onye ozo na-agbara m ama, amatakwa m na ama ya banyere m bu eziokwu.

33 “Unu zigaara Jon ndi ozi, o gbakwala ama maka eziokwu ahụ.

34 O bughị na m na-anabata ama nke mmadu, kama a na m ekwu ya ka enwe ike izoputa unu.

35 O bu oriona nke na-enwu na-amukekwa, unu horokwara inuri onu n’ihe ya n’oge nta.

36 “Ma e nwere m ama di ukwu kari nke Jon, n’ihi na ọrụ ahụ ya bu Nna nyere m ka m ruchapu, bukwa nke m na-arụ, na-agbara m ama na o bu Nna ahụ zitere m.

37 Ya bu Nna ahụ zitere m na-agbakwa ama n’onwe ya banyere m. Unu anubeghi olu maobu hu didi ya.

38 Okwu ya anokwaghi n’ime unu n’ihi na unu ekweghi n’onye o zitere.

39 Unu na-enyocha akwukwo nsọ n’ihi na unu chere na unu ga-esite na ha nwee ndu ebighi ebi maobu ha na-agba ama banyere m.

40 Ma unu juru ibiakwute m ka unu nwee ndu.

- 41 “Anaghị m anabata otuto nke ụmụ mmadụ.
 42 Ma amatara m na unu enweghị ihunanya Chineke n’obi unu.
 43 Abiala m n’aha Nna m ma unu anabataghị m. Ma ọ buru na onye ọzọ abia n’aha nke onwe ya, unu ga-anabata ya.
 44 Olee otu unu ga-esi kwere ebe unu na-anara otuto site n’aka ibe unu, ma unu adighi achọ otuto nke si n’aka onye naani ya bu Chineke?
 45 “Unu echela na m ga-ebo unu ebubo n’ihu Nna ahụ. Onye ga-ebo unu ebubo bu Mosis, bu onye unu tukwasiri obi na ya.
 46 O buru na unu kwenyeere Mosis, unu gakwara ekwere na m, n’ihi na o dere banyere m.
 47 Ma ebe unu na-ekweghi n’ihe o dere, olee otu unu ga-esi kwere n’ihe m kwuru?”

6

Jisọs azuọ puku mmadụ ise

- 1 Mgbe nke a gasiri, Jisọs gafere n’ofe nke ọzọ nke osimiri Galili (nke a na-akpọkwa osimiri Tiberias).
 2 Oke igwe mmadụ sooro ya, n’ihi na ha huru ọrụ ebube ọ na-arụ n’ahụ ndi ọrịa.
 3 Jisọs rigooro n’elu ugwu ndu ala ya na ndi na-eso ụzọ ya.
 4 N’oge a, mmemme oriri Ngabiga ndi Juu na-abia nso.
 5 Mgbe Jisọs leliri anya elu hụ oke igwe mmadụ na-abiakwute ya, ọ siri Filip, “**Olee ebe anyi ga-azuta achicha ndi a ga-ata?**”
 6 O juru nke a naani iji nwalee ya, ya onwe ya marari ihe ọ ga-eme.
 7 Filip zara ya, “Ugwọ ọrụ onwa isii agaghị ezu izuta achicha nke onye obula n’ime ha ga-atatu naani ihe ntakiri.”
 8 Onye ọzọ n’ime ndi na-eso ụzọ ya bu Andru, nwanne Saimon Pita, kwuputara,
 9 “Otu nwantakiri nwoke nọ n’ebe a nwere ogbe achicha bali ise, na azu abuo, ma gini ka ha bu n’etiti igwe mmadụ ha otu a?”
 10 Jisọs siri, “**Meenu ka ndi mmadụ ndi a ndu ala.**” E nwere otutu ahijia n’ebe ahụ, ụmụ nwoke nduru ala, ha di ihe ruru puku mmadụ ise.
 11 Ya mere, Jisọs weere achicha ahụ nye ekele, kee ha ndi niile nduru ala di ka ha siri choo. O jikwa azu ahụ mee otu ihe ahụ.
 12 Mgbe ha niile rijuchara afo, ọ siri ndi na-eso ụzọ ya, “**Tutukotanu iberibe niile foduru, ka ihe obula hapu ila n’iyi.**”
 13 Ya mere, ha tutukotara ha, kpojuo nkata iri na abuo, bu iberibe si n’ogbe achicha bali ise nke ndi ahụ riforo.
 14 Mgbe ndi mmadụ ahụ huru ihe iribama ahụ, o mere ha bidoro na-asị, “N’eziokwu, onye a bu onye amuma ahụ nke ga-abia n’ime uwa.”
 15 Mgbe Jisọs matara na ha choro ibia dokpuru ya n’ike chie ya eze, ọ hapuru ha ga n’ugwu naani ya, n’onwe ya.

Jisọs agaa ije n’elu mmiri

- 16 Mgbe o ruru n’uhuruchi, ndi na-eso ụzọ ya ridara gaa n’onu mmiri,
 17 ebe ha banyere n’otu ugbo mmiri, malite igabiga osimiri gawa n’ofe Kapanom. N’oge a ochichiri agbaala ma Jisọs aloghachikwutebeghi ha.
 18 Ebili mmiri maliri elu n’ihi n’oke ifufe bidoro na-efe.
 19 Ha akwoola ugbo ihe dika kilomita ise maobu isii, mgbe ha huru Jisọs ka ọ na-aga ije n’elu mmiri ahụ na-abia nso n’ugbo mmiri ha. Oke egwu tukwara ha.

²⁰ Ma ọ siri ha, “Unu atula egwu. Ọ bu m.”

²¹ Mgbe ahụ, ha nabatara ya n’ime ụgbọ ahụ, ọ dikwaghị anya ụgbọ ha bjaruru n’elu ala ebe ha na-aga.

²² N’echi ya, igwe mmadụ ahụ nọdurụ n’ofe ọzọ nke ọnu mmiri ahụ chọputara na ọ bu naanị otu ụgbọ mmiri nta b́ara n’ebe ahụ, na Jisọs esoghị ndi na-eso ụzọ ya banye n’ime ya, kama na ọ bu naanị ndi na-eso ụzọ ya ka ụgbọ mmiri ahụ buuru puo.

²³ Mgbe ahụ ụfodu ụgbọ mmiri si Tiberias b́ara kwusi nso nso ebe ahụ ndi mmadụ nọ rie achicha mgbe Onyenwe anyi nyechara ekele maka ya.

²⁴ Ma mgbe igwe mmadụ ahụ ghotara na Jisọs na ndi na-eso ụzọ ya anoghị n’ebe ahụ, ha banyere n’ụgbọ mmiri nta ndi ahụ kwofee gawa Kapanom icho Jisọs.

Jisọs achicha nke ndu

²⁵ Mgbe ha huru ya n’ofe ọzọ nke osimiri ahụ, ha siri ya, “Onye ozizi, olee mgbe i jiri b́a n’ebe a?”

²⁶ Jisọs siri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ihe unu ji na-achọ m abughị n’ihi na unu huru ihe iribama m mere, kama na unu riri achicha rijuokwa afọ.

²⁷ Unu adogbula onwe unu maka nri nke na-emebi emebi, kama maka nri nke na-adigide ruo ndu ebighi ebi, bu nke Nwa nke Mmadu ga-enye unu. N’ihi na Chineke Nna akakwasila ya akara nkwardo ya.”

²⁸ Mgbe ahụ, ha siri, “Gini ka anyi ga-eme iji ruo ọru Chineke?”

²⁹ Jisọs zara si ha, “Oru Chineke bu nke a, ikwere n’onye ahụ o zitere.”

³⁰ Ya mere ha siri ya, “Olee ihe iribama i ga-egosi anyi nke anyi ga-ahụ ma kwere na gi? Kedu ọru i ga-aru?”

³¹ Nna nna anyi ha riri manà n’ozara; di ka e dere ya n’akwukwo nso si, ‘O sitere n’eluigwe nye ha achicha ka ha rie.’*”

³² Jisọs siri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, ọ bughị Mosis nyere unu achicha ahụ site n’eluigwe, kama ọ bu Nna m na-enye unu ezi achicha ahụ site n’eluigwe.

³³ N’ihi na achicha Chineke bu nke ahụ si n’eluigwe rida, na-enyekwa uwa ndu.”

³⁴ Ha siri ya, “Nna anyi ukwu, nye anyi udi achicha a site ugbu a gawa.”

³⁵ Jisọs siri ha, “Abu m achicha ahụ na-enye ndu. Onye obula na-abiakwute m, aguu agaghị agụ ya. Onye obula kwa kweere na m, akpiri agaghị akpo ya nku.

³⁶ Ma agwa m unu, unu ahula m ma unu ekweghikwa.

³⁷ Onye obula Nna ahụ nyere m ga-abiakwute m, onye obula na-abiakwute m, agaghị m achupu ya.

³⁸ N’ihi na esi m n’eluigwe rida n’uwa ime uche onye ahụ zitere m, ọ bughị ime uche nke m.

³⁹ Nke a bukwa uche onye ahụ zitere m, na o nweghi onye obula o nyere m ga-efunari m, kama m ga-eme ka ha site n’onwu bilie n’ubochi ikpeazu.

⁴⁰ Nke a bu uche nke Nna m, na onye obula lere Okpara ahụ anya, kwerekwa na ya ga-enweta ndu ebighi ebi, m ga-emekwa ka o bilie n’ubochi ikpeazu.”

⁴¹ N’ihi nke a, ndi Juu bidoro itamu ntamu megide ya n’ihi na ọ siri, “Abu m achicha ahụ siri n’eluigwe rida.”

* 6:31 Ọpu 16:4; Neh 9:15; Abu 78:24,25

⁴² Ha siri, “Onye a o bughị Jisosh, nwa Josef, bu onye anyi matara nne na nna ya? Oleekwanu otu o si ekwu ugbo a si, ‘Esi m n’eluigwe ridata?’”

⁴³ Jisosh zara si ha, “Unu atamula n’etiti onwe unu.

⁴⁴ O nweghi onye nwere ike ibiakwute m ma o bughị na Nna ahụ zitere m kpọtara ya, aga m akpọtitekwa ya n’ubochi ikpeazu.

⁴⁵ E dere ya n’akwukwo ndi amuma, ‘Ha niile ga-abu ndi Chineke ga-akuziri ihe.’† Onye obula nke gere Nna ahụ nti ma mutakwa ihe site na ya na-abiakwute m.

⁴⁶ O nweghi onye obula hurula Nna ahụ kariakwa onye ahụ sitere na Chineke, naani ya hurula Nna ahụ.

⁴⁷ N’eze, n’ezie agwa m unu, onye obula kwerenu nwere ndu ebighi ebi.

⁴⁸ Abu m achicha nke ndu.

⁴⁹ Nna nna unu ha riri manà ahụ n’ime ozara ma mecha nwuo.

⁵⁰ Ma nke a bu achicha ahụ nke si n’eluigwe bia, nke mmadu puru iri ma ghara inwu anwu.

⁵¹ Abu m achicha di ndu nke siri n’eluigwe bia. O buru na onye obula erie achicha a, o ga-adi ndu ruo ebighi ebi. Nri a bu anu ahụ m, nke m ga-enye maka ndu nke uwa.”

⁵² Mgbe ahụ, ndi Juu bidoro na-arurita uka ike n’etiti onwe ha si, “Olee otu nwoke a ga-esi nye anyi anu ahụ ya ka anyi rie?”

⁵³ Jisosh siri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, naani ma unu riri anu ahụ Nwa nke Mmadu ma nuokwa obara ya, unu agaghi enwe ndu n’ime onwe unu.

⁵⁴ Onye obula riri anu ahụ m, nuokwa obara m nwere ndu ebighi ebi. A ga m akpọtitekwa ya n’ubochi ikpeazu ahụ.

⁵⁵ N’ihi na anu ahụ m bu ezigbo nri, obara m bukwa ezigbo ihe onunu.

⁵⁶ Onye obula na-eri anu ahụ m na-anukwa obara m na-anogide n’ime m mu onwe m kwa n’ime ya.

⁵⁷ Di ka Nna ahụ di ndu zitere m, ana m adikwa ndu n’ihi Nna ahụ, otu a ka onye na-eri m ga-adikwa ndu site na m.

⁵⁸ Nke a bu achicha ahụ si n’eluigwe bia. Nna nna unu ha riri manà ma nwukwaa, ma onye obula na-eri achicha a ga-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi.”

⁵⁹ O kwuru ihe ndi a mgbe o na-akuzi ihe n’ulo ekpere di na Kapanom.

Otutu ndi na-eso uzọ ya a hapu Jisosh

⁶⁰ Mgbe otutu n’ime ndi na-eso uzọ ya ha nuru nke a, ha siri, “Nke a bu ozizi siri ike, onye nwere ike inabata ya?”

⁶¹ Ebe Jisosh matara na ndi na-eso uzọ ya na-atamu ntamu maka nke a o siri ha, “Nke a o na-ewute unu?”

⁶² Gini ka unu ga-ekwu ma o buru na unu ahụ Nwa nke Mmadu ka o na-arigo ebe o nori na mbu.

⁶³ O bu Mmuo ahụ na-enye ndu; anu ahụ abaghi uru obula, okwu ndi mgwara unu bu mmuo burukwa ndu.

⁶⁴ Ma n’etiti unu, o di ufodu na-ekwenyeghi.” N’ihi na Jisosh maara site na mmalite ndi ahụ n’ime ha na-ekwenyeghi, matakwa onye ahụ nke ga-arara ya nye.

⁶⁵ O siri, “O bu nke a mere m jiri gwa unu na o nweghi onye obula nwere ike ibiakwute m ma o buru na Nna m enyeghi ya ike.”

⁶⁶ N’ihi nke a, otutu ndi na-eso uzọ ya laghachiri azu, kwusi iso ya.

⁶⁷ Jisosh siri mmadu iri na abuo ahụ, “Unu chokwara iso ha puo?”

† 6:45 Aiz 54:13

⁶⁸ Saimon Pita zara ya si, “Onyenwe anyi, onye ka anyi ga-agakwuru? O bu gi ji okwu nke ndu ebigi ebi.

⁶⁹ Anyi kweere marakwa na i bu Onye Nso nke Chineke.”

⁷⁰ Jisos zara ha, “**O bughị m hoputara unu mmadu iri na abuo? Ma otu onye n’ime unu bu ekwensu!**”

⁷¹ O na-ekwu banyere Judas nwa Saimon Iskariot, onye n’agbanyeghi na o bu otu n’ime mmadu iri na abuo ahụ, bu onye ga-arara ya nye.

7

Jisos na umunne ya

¹ Mgbe nke a gasiri, Jisos gaghariri na Galili, ma o kpachapuru anya hapu iga Judia n’ihi na ndi Juu na-achọ ụzọ igbu ya.

² Mmemme Ulo ikwu ndi Juu di nso,*

³ ya mere, umunne ya ndi nwoke siri ya, “Si n’ebe a puo, gaa Judia, ka ndi na-eso uzọ gi nwe ike ihu oru i na-arụ.

⁴ N’ihi na o nweghi onye obula chorọ ibu onye oha mmadu ma, nke na-eme ihe na nzuzo. Ebe o bukwanyu na i na-eme ihe ndi a, gosi uwa onwe gi.”

⁵ N’ihi na o buladi umunne ya ekwenyeghi na ya.

⁶ Jisos siri ha, “**Oge nke m erubeghi, ma oge nke unu no n’ebe a mgbe niile.**

⁷ **Uwa enweghi ike ikpo unu asi, ma o kporo m asi n’ihi na ana m agba ama megide ya n’oru ya joro njo.**

⁸ **Unu onwe unu gaanu na mmemme ahụ, agaghi m aga mmemme a n’ihi na oge m erubeghi.”**

⁹ Mgbe o kwusiri nke a, o nogidere na Galili.

¹⁰ Ma otu o di, mgbe umunne ya gawara mmemme ahụ ya onwe ya gakwara. O gaghi ebe mmadu niile ga-ahụ ya kama o gara na nzuzo.

¹¹ Na mmemme ahụ ndi Juu no na-ele anya ma na-ajughari si, “Olee ebe o no?”

¹² E nwere oke ntamu n’etiti igwe mmadu ahụ banyere ya. Ndi ufodu na-asi, “O bu ezigbo mmadu.”

Ndi ozọ na-asi, “Mba, o na-eduhie igwe mmadu.”

¹³ Ma o nweghi onye obula kwulitere okwu maka ya n’ihu oha n’ihi egwu ndi Juu.

Jisos a kuzie ihe na mmemme ahụ

¹⁴ Mgbe o ruru n’etiti mmemme ahụ, Jisos banyere n’ime ulonso ukwu ma bido ikuzi ihe.

¹⁵ Site n’oke mgbagwoju anya, ndi Juu juritara onwe ha si, “Olee otu nwoke a siri nweta amamihe di otu a ebe o bu na o nwebeghi onye kuziri ya ihe obula?”

¹⁶ Jisos zara ha, “**Ozizi m abughi nke m, kama o bu nke onye ahụ zitere m.**

¹⁷ **Onye obula na-achọ ime uche Chineke, o ga-achoputa ma ozizi m o bu nke m ma o sikwanu na Chineke.**

¹⁸ **Ndi ahụ na-ekwu nke onwe ha na-eme nke a iji wetara onwe ha ugwu, ma onye ahụ na-achọ ugwu nke onye zitere ya bu onye eziokwu; o nwekwaghi ihe obula bu ugha banyere ya.**

* **7:2** Nke a bu mmemme ndi Juu ji echeta idi ndu ha biri n’ozara mgbe ha hapuru ala Ijpt.

19 Mosis o nyeghi unu iwu? Ma o nweghi onye obula n'ime unu na-edebe iwu ahụ. Gini mere unu ji achọ igbu m?"

20 Igwe mmadu ahụ zara, "Mmuo ojoobi n'ime gi, onye choro igbu gi?"

21 Jisos zara si ha, "Aruru m otu oru, ma unu niile no na mgbagwoju anya."

22 Mosis nyere unu iwu ibi ugwu (n'agbanyeghi na o siteghi na Mosis, kama na nna nna anyi ha), n'ubochi izuike unu na-ebikwa mmadu ugwu.

23 O buru na e nwere ike bie mmadu ugwu n'ubochi izuike ka a ghara imebi iwu Mosis, gini mere o ji na-ewute unu na m mere ka ahụ mmadu zuo oke n'ubochi izuike?

24 Kwusinu ikpe ikpe site n'ihe anya na-ahụ, kama na-ekpenụ ikpe ziri ezi."

O bu Jisos bu Kraist?

25 N'oge ahụ, ufodu n'ime ndi Jerusalem bidoro na-asị, "Onye a o bughi nwoke ahụ ha choro igbu?"

26 Lee ka o no na-ekwu okwu n'ihu mmadu niile ma o nwekwaghi onye na-agwa ya ihe obula. O putara na ndisi amatala n'eziokwu na o bu Kraist?

27 Ma anyi matara ebe nwoke a siri puta, mgbe Kraist ahụ ga-abia, o nweghi onye ga-amata ebe o siri puta."

28 Ma di ka Jisos na-ezi ihe n'ime ulonso ukwu ahụ, o tiri mkpu si, "N'ezie, unu maara m, matakwa ebe m siri puta. Anoghi m n'ebe a na nke onwe m, ma onye ahụ zitere m bu eziokwu. Unu amaghi ya."

29 Ma amara m ya, n'ihu na esitere m na ya bia. O bukwa ya zitere m."

30 Mgbe ahụ ha choro ijide ya, ma o nweghi onye obula meturu ya aka n'ihu na oge ya erubeghi.

31 Ma otu o di, otutu n'ime igwe mmadu ahụ kweere na ya. Ha sirị, "Mgbe Kraist ahụ ga-abia, o ga-arụ oru ebube ozo kariri ndi a nwoke a ruru?"

32 Ndi Farisii nuru ka igwe mmadu ahụ na-atamu ntamu n'olu nta banyere ya. Mgbe ahụ ndisi nchaja na ndi Farisii zigara ndi na-eche nche n'ulonso ukwu ahụ ka ha gaa jide ya.

33 Jisos sirị, "Naani nwa oge ka mu na unu ga-anọ, aga m alakwurukwa onye zitere m."

34 Unu ga-achọ m ma unu agaghi achota m. Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ibiaru ya."

35 Ndi Juu siritara onwe ha, "Olee ebe nwoke a choro iga anyi na-agaghi achota ya? O ga-eje ebe ndi nke anyi a chusasiri achusasi bi n'etiti ndi Griik, ka o ga kuziere ndi Griik ihe?"

36 Kedu udi okwu bu nke a o na-ekwu si, 'Unu ga-achọ m ma unu agaghi achota m,' na 'Ebe m na-agakwa unu enweghi ike ibiaru?'"

Isi iyi mmiri nke ndu

37 N'ubochi ikpeazu bukwa ubochi kacha ibe ya nke mmemme ahụ, Jisos guzoro oto jiri oke olu tie mkpu si, "O buru na akpiri na-akpo onye obula nku, ya biakwute m bia nuru mmiri."

38 Onye obula kweere na m, di ka akwukwo nsọ kwururị, isi iyi mmiri nke ndu ga na-asoputa site n'ime afo ya."

39 O kwuru nke a banyere Mmuo ahụ ndi kwere na ya ga-anata. Tutu ruo oge ahụ, e nyebeghi Mmuo ahụ, n'ihu na e nyebeghi Jisos otuto.

40 Mgbe ha nuru nke a, ufodu n'ime igwe mmadu ahụ sirị, "N'eziokwu onye a bu onye amuma ahụ."

41 Ndị ọzọ sịrị, “Ọ bụ Kraịst ahụ.”

Ma ndị nke ọzọ sịkwara, “N’ezie Kraịst ahụ, ọ ga-esi na Galili pụta?

42 Ọ bụ na akwụkwọ nsọ ekwughị na Kraịst ga-esi n’agburu Devid pụta, na Betlehem bụ obodo Devid?”

43 Ya mere nkewa dapụtara n’etiti igwe mmadụ ahụ n’ihi ya.

44 Ụfọdụ chorọ ijide ya ma ọ dighị onye ọbụla meturu ya aka.

Ekweghị ekwe nke ndị ndu ndi Juu

45 Mgbe ahụ, ndị nche ụlonsọ ukwu loghachiri n’ebe ndịisi nchụaja na ndị Farisii nọ, ndị sịrị ha, “Gini mere unu akputaghị ya?”

46 Ha zara, “Anyị ahụbeghị onye kwuru okwu di ka nwoke a.”

47 Ndị Farisii zara ha, “Unu esorola buru ndi a ghogburu?”

48 Ọ di onye ọbụla n’ime ndịisi maobu n’ime ndi Farisii tukwasiri ya obi?

49 E e! Kama igwe mmadụ ndi a na-amaghị iwu bu ndi a buru onu.”

50 Nikodimos, otu n’ime ha bu onye biakwutere ya na mbu siri ha,

51 “Iwu anyi o na-ama mmadu ikpe, ma o buru na o bughị uzọ nuta okwu n’onu ya, ichoputa ihe onye ahụ na-eme?”

52 Ha zaghachiri ya si, “Gi onwe gi, i sokwa na ndi si Galili puta? Nyochaa nke oma, i ga-achoputa na onye amuma obula agaghị esi na Galili puta.”

[Akwukwo ndi mbu na otutu ndi ochie gbara akaebe enweghi amaokwu nke iri ise na ato n’akwukwo Jon isi nke asaa ruo Jon isi asato amaokwu nke iri na otu Jon 7:53–8:11. Ufodu akwukwo na-edebanye amaokwu ndi a, n’ebe o zuruoke maobu ufodu n’ime ya, ma o buru na ha edechaa Jon isi asaa amaokwu nke iri ato na isii, Jon 7:36, Jon 21:25, Luk 21:38 maobu Luk 24:53.]

53 Mgbe ahụ, onye ọbụla n’ime ha lara n’ulo ya.

8

1 Ma Jisọs rigooro n’Ugwu Oliv.

2 N’isi ututu echi ya, o biara ozọ n’ulonsọ ukwu ebe otutu mmadu biakwutere ya. O noduru ala malite ikuziri ha ihe.

3 Ndị ozizi iwu na ndi Farisii dokputara otu nwanyi ha jidere n’ikwa iko. Ha mere ka o guzo n’ihu igwe mmadu ahụ niile.

4 Ha siri ya, “Onye ozizi, anyi jidere nwanyi a ka o na-akwa iko.

5 N’iwu, Mosis nyere anyi ikike ka e jiri okwute tugbuo onye mere ihe di otu a. Gini ka i nwere ikwu banyere nke a?”

6 Ha kwuru nke a iji nwalee ya, iji nweta ihe ha ga-eji ebo ya ebubo.

Ma Jisọs hulatarala ala were mkpisiaka ya dee ihe n’ala.

7 Mgbe ha nogidere na-aju ya ajuju, o biliri si ha, “Onye obula n’ime unu na-emebeghi mmehie obula, ya buru uzọ tuọ ya nkume.”

8 Ozọ, o hulatakwarala ala malite ide ihe o na-edede n’ala.

9 Mgbe ha nuru nke a, ha niile n’otu n’otu, malite n’onye okenye ha, sitere n’ebe ahụ puo. N’ikpeazu, o foduru naani Jisọs na nwanyi ahụ, ebe o guzoro n’ihu ya.

10 Jisọs guzoro oto juo ya si, “Nwanyi, olekwanu ha? O dighi onye mara gi ikpe?”

11 O siri, “O nweghi onye obula Onyenwe anyi.”

Jisọs siri ya, “Mu onwe m amakwaghị gi ikpe: Gawa, kama emehiekwala ozọ.”

Jisọs ihè nke uwa

12 Ozo, Jisọs gwara ha si, “Abu m ihe nke uwa. Onye obula na-eso m agaghị ejeghari n’ochichiri, kama o ga-enwe ihè nke ndu.”

13 Ndi Farisii siri, “I na-agbara onwe gi ama! Ya mere ama i na-agbara onwe gi abughị ezie.”

14 Ma Jisọs zara si, “A sikiwari na mu na-agbara onwe m ama, ama m na-agba bu eziokwu. N’ihi na-amara m ebe m si bia, marakwa m ebe m na-aga. Ma unu aghotaghị ebe m si bia, maobu ebe m na-aga.

15 Unu na-ekpe ikpe di ka mmadu; ma ekpeghị m onye obula ikpe.

16 Ma o buru na m ekpe ikpe, ikpe m bu eziokwu n’ihi na o bughị naani m no, kama o bu mu na Nna m, onye zitere m.

17 E dere n’iwu unu si, ‘ama mmadu abuo gbara bu eziokwu.’

18 Ana m agba ama banyere onwe m. Nna m, onye zitere m, na-agbakwa ama banyere m.”

19 Mgbe ahụ ha juru ya, “Olee ebe Nna gi no?”

Jisọs zara, “Unu amaghị m, unu amakwaghị Nna m. O buru na unu matara m unu ga-amatakwa onye Nna m bu.”

20 Okwu ndi a niile ka o kwuru n’ulonso ukwu ha, mgbe o na-akuzi ihe na mpaghara ulo ahụ ebe a na-adoba onyinye. Ma o dighi onye obula jidere ya n’ihi na oge ya erubeghi.

Jisọs ekwuo banyere onwu ya

21 Ozo o gwara ha, “Aga m ahapu unu, unu ga-achọ m, ma unu ga-anwu n’ime mmehie unu. Ma unu apughị ibia n’ebe m na-aga.”

22 Nke a mere ka ndi Juu na-asị, “O ga-egbu onwe ya? O bu ya mere o ji si, ‘Ebe m na-aga unu apughị i bia?’”

23 Ma o siri ha, “Unu si n’ala ma esi m n’elu bia. Unu bukwa ndi uwa, ma abukwaghị m nke uwa a.

24 A siri m unu na unu ga-anwu n’ime mmehie unu, naani na unu kwenyere na mu onwe m, bu onye ahụ.”

25 Ha juru ya, “Onye ka i bu?”

Jisọs zara si ha, “Abu m onye ahụ m gwara unu na m bu na mbu.

26 E nwere m otutu ihe m ga-ekwu n’ikpe unu ikpe. Ma matanu na onye ahụ zitere m bu onye eziokwu. N’ihi nke a, ihe niile m nuru site n’onu ya ka m gwara uwa.”

27 O bu ihe banyere Nna ya ka o na-agwa ha, ma ha aghotaghị ya.

28 Ya mere Jisọs siri, “Mgbe unu weliri Nwa nke Mmadu elu, mgbe ahụ ka unu ga-ama na mu onwe m bu ya. Unu ga-amatakwa na o dighi ihe m na-eme n’onwe m, kama, di ka Nna m ziri m ka m na-ekwu ihe ndi a.

29 Onye ahụ nke zitere m na-anonyekwara m. O hapughikwa m mgbe obula, n’ihi na o bu ihe na-amasi ya ka m na-eme mgbe niile.”

30 Mgbe o na-ekwu ihe ndi a, otutu kwenyere na ya.

Umụ nke Ebrahim

31 Jisọs gwara ndi Juu ndi kwere na ya, “O buru na unu anogide n’okwu m n’ezie unu ga-abu ndi na-eso uzọ m.

32 Unu ga-amatakwa eziokwu ahụ, eziokwu ahụ ga-emekwa ka unu nwere onwe unu.”

33 Ha zara ya, “Anyi bu umu Ebrahim, o nwebeghi oge anyi ji buru ohu onye obula. Olee otu i si na-asị na a ga-eme ka anyi nwere onwe anyi?”

34 Jisọs zara ha, “N’ezie, n’ezie asi m unu, onye obula na-eme mmehie bu ohu mmehie.

35 Ohu enwekwaghị onodu mgbe obula n’ezinaulo, ma okpara nwere onodu ruo ebighi ebi.

³⁶ Ya mere, ọ bụrụ na Ọkpara ahụ emee ka unu nwere onwe unu n'ezie, unu ga-abụ ndị nwere onwe unu.

³⁷ Ama m na unu bụ ụmụ ụmụ Ebrahim, ma unu na-achọ igbu m n'ihị na okwu m enweghị ọnọdụ n'ime unu.

³⁸ Ana m ekwu ihe m hụrụ n'ebe Nna m nọ, ma unu na-eme ihe unu nụrụ site n'aka nna unu."

³⁹ Ha zara ya, "Ebrahim bụ nna anyị."

Jisọs sịrị ha, "Ọ bụrụ na unu bụ ụmụ Ebrahim, unu gara na-arụ ọrụ Ebrahim rụrụ.

⁴⁰ Ma unu na-achọ igbu m, bụ onye gwara unu eziokwu ahụ m nụrụ n'ebe Chineke nọ. Ebrahim emeghị otu a.

⁴¹ Unu na-arụ ọrụ nna unu rụrụ."

Ha sịrị ya, "Anyị abughị ụmụ a mụrụ site n'ikwa iko; naanị Chineke ya onwe ya bụ otu Nna anyị nwere."

Ụmụ nke Ekwensu

⁴² Jisọs gwara ha, "Ọ bụrụ n'ezie na Chineke bụ Nna unu, unu ga-ahụ m n'anya, n'ihị na ọ bụ Chineke zitere m. Abiaghị m site n'ike aka m.

⁴³ Gịnị mere unu adighị aghọta ihe m na-ekwu? Ọ bụ na unu enweghị ike inabata okwu m.

⁴⁴ Unu bụ ụmụ nke nna unu ekwensu. Uche unu bụ imezu ihe nke nna unu na-achọ. Ọ bụ ogbu ọchụ site na mbụ. Ọ dighị ejigide eziokwu n'ihị na eziokwu adighị n'ime ya. Mgbe ọ na-ekwu okwu ụgha, ọ na-ekwu dị ka ọdịdị ya sịrị di, n'ihị na ọ bụ onye ụgha bụrụkwa nna nke ụgha.

⁴⁵ Ma n'ihị na m na-ekwu eziokwu, ọ bụ ya mere unu ekwenyeghị na m.

⁴⁶ O nwere onye n'ime unu pụrụ ịtụ m mmehie m n'ihu? Ọ bụrụ na m na-ekwu eziokwu, gịnị mere unu ekwenyeghị na m?

⁴⁷ Onye ọbụla sitere na Chineke na-anụ ihe Chineke na-ekwu. Ihe kpatara unu adighị anụ bụ maka unu abughị ndị nke Chineke."

Jisọs na Ebrahim

⁴⁸ Ndị Juu zara sị, "Anyị e kwughị eziokwu mgbe anyị sịrị na ị bụ onye Sameria, na mmụọ ọjọọ bikwa n'ime gị?"

⁴⁹ Jisọs zaghachiri, "Mmụọ ọjọọ ọbụla adighị n'ime m, kama ana m asopurụ Nna m, ma unu adighị asopurụ m.

⁵⁰ Anaghị m achọ otuto nke onwe m, kama ọ di onye nke na-achọ ya. Ọ bụkwa ya bụ onye ikpe.

⁵¹ N'ezie, n'ezie, agwa unu, onye ọbụla na-edebe okwu m agaghị anwụ ọzọ."

⁵² Mgbe ahụ ndị Juu sịrị ya, "Anyị maara ugbo a na mmụọ ọjọọ bi n'ime gị. Ebrahim nwurụ anwụ ya na ndị amụma, ma gị onwe gị na-asị na onye ọbụla kwere na gị agaghị anwụ ruo mgbe ebighị ebi.

⁵³ Ị di ukwuu karịa nna anyị Ebrahim? Ọ nwurụ, ma ndị amụma nwụkwara. Onye ka ị na-eche na ị bụ?"

⁵⁴ Jisọs zara, "Ọ bụrụ na m etoo onwe m, otuto m bụ ihe efu, Nna m, onye unu na-asị na ọ bụ Chineke unu, bụ onye na-eto m.

⁵⁵ Amaara m onye ọ bụ n'agbanyeghị na unu amaghị ya. Aga m abụ onye ụgha ma ọ bụrụ na m ga-asị na-amaghị m onye ọ bụ. Amaara m ya na-edebekwa okwu ya.

⁵⁶ Nna unu Ebrahim nūriri ọnụ mgbe o chetara na ọ ga-ahụ ụbọchị m; ọ hụrụ ya ma nūriakwa ọnụ."

⁵⁷ Ndị Juu sịrị ya, "Ị gbabeghị iri afọ ise ma ị hụla Ebrahim?"

⁵⁸ Jisọs siri ha, “N’ezie, n’ezie agwa m unu, tupu amuọ Ebrahim, mu onwe m no ya.”

⁵⁹ Ya mere, ha tutulitere nkume itu ya, ma Jisọs zoro onwe ya, sitekwa n’ulonso ukwu ahụ puo.

9

Jisọs agwoọ onye isi

¹ Mgbe o na-agafe, o huru otu nwoke kpuru isi site n’afọ nne ya.

² Ndi na-eso uzọ ya juru ya si, “Onye ozizi, onye mehiera? Nwoke a ka o bu ndi muru ya, nke mere e ji muo ya n’isi?”

³ Jisọs siri, “Nwoke a emehieghi, ndi muru ya emehiekwaghi, kama o kpuru isi ka oru Chineke puta ihè na ndu ya.

⁴ Anyi aghaghi iru oru onye ahụ zitere m, mgbe chi ka di, anyasi na-abia mgbe o nweghi onye puru iru oru.

⁵ Di ka m no n’uwa, Abu m ihè nke uwa.”

⁶ Mgbe o kwusiri nke a, o busara onu mmiri asu n’ala gwakota ya na aja, werekwa aja ahụ tee nwoke ahụ n’anya.

⁷ O gwara ya, “Gaa n’odo mmiri Sailom saa ihu gi” (nke a putara “Zitere”). O gara saa ihu ya, loghachita na-ahụ uzọ.

⁸ Ndi agbataobi ya na ndi n’ahụ ya n’oge gara aga ka o na-ario aririo siri, “Nke a, o bughi nwoke ahụ na-anodu ala na-ario aririo?”

⁹ Ufodu na-asị, “O bu ya.”

Ma ndi ozo na-asikwa, “O bughi ya. O bu onye yiri ya.”

Ma o na-asị, “Abu m nwoke ahụ.”

¹⁰ Ha na-asị ya, “Olee otu anya gi siri meghee?”

¹¹ O zara, “Nwoke a na-akpo Jisọs gwakotara uru tee m n’anya. O gwara m si, ‘Gaa saa ihu gi n’odo mmiri Sailom.’ A gara m saa onwe m, malitekwa ihu uzọ.”

¹² Ha siri ya, “Olee ebe nwoke ahụ no?”

O siri, “Amaghi m.”

Ndi Farisii emee nchoputa maka ogwugwo ahụ

¹³ Ha dutere nwoke ahụ kpuru isi na mbu n’ihu ndi Farisii.

¹⁴ Ma o bu n’ubochi izuika ka Jisọs gwakotara aja, jiri ya meghe anya ya.

¹⁵ Ya mere, ndi Farisii juru ya otu o si bido ihu uzọ. O siri ha, “O gwakotara aja tee m n’anya, a sakwara m ihu ma ugbu a ana m ahụ uzọ.”

¹⁶ Ufodu ndi Farisii siri, “Nwoke a esiteghi n’ebe Chineke no bia, n’ihi na o dighi edebe ubochi izuika.”

Ma ndi ozo na-asị, “Olee otu onye mmehie ga-esi ruo oru iribama ndi di otu a?” Nkewa diri n’etiti ha.

¹⁷ Ya mere, ha siri nwoke ahụ kpuru isi, “Gini ka i nwere ikwu banyere ya? O bu anya gi ka o meghe.”

O siri, “O bu onye amuma.”

¹⁸ Ma ndi Juu ahụ ekweghi na nwoke a bu onye kpuru isi na mbu, nke e mere ka o hu uzọ, tutu ruo mgbe ha kporo ndi muru ya.

¹⁹ Ha juru ha si, “Onye a o bu nwa unu, onye unu na-asị na o kpuru isi site n’oge a muru ya? O si ana ahụ uzọ ugbu a?”

²⁰ Ndi muru ya zara, “nke a bu nwa anyi. Anyi matakwarana na o kpuru isi site n’oge anyi muru ya.

²¹ Ma otu o si ahụ uzọ ugbu a maobu onye meghe anya ya, anyi amaghi. Juonu ya. O bu dimkpa, ya zara onu ya.”

22 Ihe a ka ndị mụrụ ya kwuru n'ìhi na ha na-atụ egwu ndi Juu. Ndi kpebirila na o buru na onye obula ekwuo na Jisos bu Kraist ahụ, ha gachuru onye ahụ site n'ulo ekpere ha.

23 Nke a mere ndi muru ya jiri si, "O bu dimkpa, unu juo ya."

24 Ha kporo nwoke a nke ugboro abuo, bu onye ahụ kpuburu isi, si ya, "Nye Chineke otuto. Anyi maara na nwoke a bu onye mmehie."

25 O zara, "Amaghi m maobu onye mmehie ma o bughị. Ma otu ihe ka m maara, ekpuru m isi na mbu ma ugbo a ana m ahụ uzo."

26 Ha sirị ya, "Gini ka o mere gi? Olee otu o si meghe anya gi?"

27 O zara ha, "Agwala m unu ihe niile, ma unu achoghi ikwere. Gini mere unu ji choo inu ya ozo? Unu chokwara igho ndi na-eso uzo ya?"

28 Ha bigboro ya si, "Gi onwe gi burukwa onye na-eso uzo ya! Anyi bu ndi na-eso uzo Mosis."

29 Anyi mara na Chineke gwara Mosis okwu, ma gbasara nwoke a, anyi amaghi ebe o siri bia."

30 Nwoke ahụ zaghachiri si ha, "Ma otu o di, nke a bu ihe itunanya! Unu amaghi ebe o sirị bia ma o meghe anya m."

31 Anyi mara na Chineke adighi ege ndi mmehie nti, ma o na-ege nti onye na-atu egwu ya na onye na-eme uche ya.

32 Site na mgbe e kere uwa, o dibeghi onye a nuru na o meghe anya onye kpuru isi.

33 O buru na nwoke a esiteghi n'ebe Chineke no, o gaghị enwe ike ime ihe obula."

34 Ha zara si ya, "Gi onye a muru n'ime mmehie, i na-achọ ikuziri anyi ihe?" Ha chiruru ya n'ezi.

Ikpu isi nke ime mmuo

35 Jisos nuru na ha achupula ya n'ezi, ma mgbe o chotara ya, o sirị ya, "I kweere na Nwa nke Mmadu?"

36 O zara si, "Onyenwe m, o bu onye? Gwa m ka m nwe ike ikwere na ya."

37 Jisos sirị ya, "I hula ya ugbo a; onye gi na ya na-ekwurita okwu bu onye ahụ."

38 O sirị, "Onyenwe m, ekwela m." O kporo isiala nye ya.

39 Jisos sirị, "O bu n'ìhi ikpe ka m ji bia n'ụwa, ka ndi na-adighi ahụ uzo bido ihu uzo, na ka ndi na-ahụ uzo ghoo ndi kpuru isi."

40 Mgbe ufodu ndi Farisii no nso n'ebe ahụ nuru nke a, ha sirị ya, "Anyi onwe anyi, anyi bukwa ndi kpuru isi?"

41 Jisos sirị ha, "O buru na unu kpuru isi, ikpe omuma mmehie agaghị ama unu, ma ugbo a ebe unu si na unu na-ahụ uzo ikpe omuma unu na-adigide."

10

Onye ozuzu aturu na igwe aturu ya

1 "N'ezie, n'ezie, agwa m unu, onye obula na-adighi esite n'onu uzo aba n'ogba aturu kama o na-arị elu ka o site n'elu ulo ahụ wufee, bu onye ohi burukwa onye na-apunara mmadu ihe.

2 Onye na-esite n'onu uzo abanye bu onye ozuzu aturu.

3 Onye nche onu uzo na-emeghere ya uzo, aturu ya na-anukwa olu ya. O na-akpo aturu nke ya aha, ma duru ha puo.

⁴ Mgbe ọ kpọtasiiri ndi niile bu nke ya, ọ na-aga n'ihu ha. Aturu ya na-esokwa ya n'azu n'ihu na ha maara olu ya.

⁵ Ha agaghi eso onye obia, kama ha gbaara ya oso. N'ihu na ha amaghi olu onye obia."

⁶ Jisos ji ihe yiri ihe gwa ha okwu. Ma ha aghotaghi ihe ọ no na-agwa ha.

⁷ Ozo, Jisos siri, "N'ezie, n'ezie, ana m agwa unu, mu onwe m bu onu uzo ogba aturu ahụ.

⁸ Ndi niile biara tupu mu onwe m abia bu ndi ohi na ndi na-apunara mmadu ihe n'ike. Umụ aturu anakwaghi ha nti.

⁹ Mu onwe m bu uzo. Onye obula sitere na m banye, a ga-azoputa ya. O ga na-apu na-abata na-achotakwa nri.

¹⁰ Onye ohi na-abia naani ka o zuo ohi, gbuo ma bibiekwa; abia m ka ha nwe ndu ma nwebigakwa ya oke.

¹¹ "Mu onwe m bu onye ozuzu aturu oma. Ezi onye ozuzu aturu natogbo ndu ya n'ihu aturu ya.

¹² Onye e goro oru, nke na-abughi onye nche aturu, onye aturu na-abughi nke ya, ọ na-ahapu ha gbaa oso mgbe ọ huru agu ka ọ na-abia; mgbe ahụ agu na-achuso aturu ahụ chusasia ha.

¹³ Onye e goro oru na-agbapu, n'ihu na ọ bu onye e goro oru, ọ naghi echegbu onwe ya banyere aturu ndi ahụ.

¹⁴ "Abu m onye ozuzu aturu oma; amaara m aturu m, aturu nke m makwara m.

¹⁵ Di ka Nna ahụ maara m, mu onwe m makwa Nna ahụ. Ana m atogbo ndu m n'ihu aturu ahụ.

¹⁶ Enwere m umu aturu ozo ndi na-anoghi n'ogba aturu a. Aghaghi m ikpobatakwa ha. Ha onwe ha ga-anu olu m, a ga-enwekwa otu igwe aturu na otu onye ozuzu aturu.

¹⁷ Maka nke a ka Nna jiri hu m n'anya, n'ihu na ana m atogbo ndu m, ka m wereghachikwa ya ozo.

¹⁸ O nweghi onye obula puru inara m ya, kama ana m atogbo ya n'ike nke onwe m. Enwere m ikike itogbo ya, nweekwa ikike iwereghachi ya ozo. Anata m iwu a site n'aka Nna m."

¹⁹ Ozokwa, nkewa batara n'etiti ndi juu n'ihu okwu ndi a.

²⁰ Otutu n'ime ha na-ekwu, "O bu onye mmuo ojo na-achi ya, onye isi mebiri. O bara uru ige ya nti?"

²¹ Ma ndi ozo na-ekwu, "Okwu ndi a adighi ka nke onye mmuo ojo bi n'ime ya. Mmuo ojo o nwere ike ime ka anya onye kpuru isi meghee?"

Ekweghi ekwe nke ndi juu

²² N'oge ahụ, mmemme icheta mgbe e doro ulonso ukwu ahụ nsọ ruru na Jerusalem. O bu oge oke oyi,*

²³ ma Jisos no na-ejehari n'ulonso ukwu, n'iba† Solomon.

²⁴ Ndi juu gbara ya gburugburu si ya, "Ruo ole mgbe ka i ga-edebe anyi nonodu olileanya? O buru na i bu Kraist ahụ, gwaghee anyi onu."

²⁵ Jisos zara ha, "Agwara m unu, ma unu ekweghi. Oru m na-aru n'aha Nna m na-agba ama banyere m.

²⁶ Ma unu ekwenyeghi, n'ihu na unu esoghi n'igwe aturu m.

* **10:22** Nke a bu mmemme icheta ido nsọ e doro ulonso ukwu ahụ mgbe e wughariri ya n'ihu mmeru ndi Siria meruru ya. E mere ka anyi mata na ọ bu onye a na-akpo Antioqus Efifanis meruru ulonso ahụ, mgbe o ji ezi chuo aja n'elu ebe ichu aja ya, dika akwukwo akuko si koo ya. † **10:23** Maobu, mgbe ulo

- 27 Aturu m na-anu olu m. Amaara m ha, ha na-esokwa m.
- 28 Ana m enye ha ndu ebighi ebi. Ha agaghi ala n'iyi. Mmadu obula enwekwaghi ike ipunari ha n'aka m.
- 29 Nna m onye nyere m ha di ukwu karja ihe niile. O nweghi onye nwere ike inapu ha site n'aka Nna m.
- 30 Mu na nna m bu otu."
- 31 Ndi Juu tutulitekwarara nkume ozu itu ya.
- 32 Ma Jisos zara ha, "E zila m unu otutu oru oma nke sitere n'aka Nna m, olee nke unu na-achio itu m nkume n'ihia ya?"
- 33 Ndi Juu zara ya, "Anyi achoghi itu gi nkume n'ihia oru oma ndi a, kama n'ihia nkwulu na n'ihia na gi bu mmadu efu, ma i na-eme onwe gi Chineke."
- 34 Jisos zara ha, "Edeghi ya n'iwu unu, si, 'Mu onwe m siri na unu bu chi'?"
- 35 O buru na a kporo ndi ahụ nabatara okwu Chineke 'chi,' apughikwa imebi ihe e dere n'akwukwo nsu.
- 36 Unu na-ekwu na onye ahụ Chineke doro nsu ma zitekwa ya n'ime uwa na-ekwulu Chineke n'ihia na m siri, 'Abu m Okpara Chineke?'
- 37 Unu ekwenyela na m, ma o buru na o bughu oru Nna m ka m na-aru.
- 38 Ma o buru na m na-aru ya, a sikwari na unu ekweghi na m, kwerenu n'oru ndi a, ka unu nwee ike mata ma ghotakwa na Nna ahụ no n'ime m, mu onwe m nokwa n'ime Nna ahụ."
- 39 Ozokwa, ha gbaliri ijide ya ma o siri n'aka ha puo.
- 40 Mgbe ahụ o laghachiri azu n'ofe osimiri Jordan, bu ebe Jon noro na mbu mee baptizim, ebe ahụ ka o noduru.
- 41 Otutu ndi mmadu biakwutere ya. Ha na-asị, "Jon arughi oru ihe iribama obula, ma ihe niile Jon kwuru banyere nwoke a bu eziokwu."
- 42 Otutu mmadu kwenyekwara na ya n'ebe ahụ.

11

Onwu Lazaros

- 1 N'oge ahụ, ahụ adighi otu nwoke a na-akpo Lazaros onye Betani, nke bu obodo nta nke Meri na Mata nwanne ya nwanyi.
- 2 Nke a bu Meri ahụ weere mmanu otite di oke onuahia tee Onyenwe anyi, ma jirikwa agiri isi ya hichaa ukwu ya. O bu nwanne ya nwoke Lazaros bu onye no n'oria.
- 3 Nke a mere umunne ya nwanyi zigara Jisos ozi si, "Onyenwe anyi, onye ahụ nke i huru n'anya no n'oria."
- 4 Mgbe Jisos nuru ya, o siri, "Oria a abughi nke onwu kama o bu iji nye Chineke otuto nakwa ka e site na ya nye Okpara Chineke otuto."
- 5 Jisos huru Mata, na nwanne ya nwanyi na Lazaros n'anya.
- 6 Mgbe o nuru na Lazaros no n'oria, o nokwuru mkpuru ubochi abuo n'ebe ahụ o no.
- 7 Ya mere, o gwara ndi na-eso uzu ya, "Ngwanu ka anyi laghachi azu na Judia."
- 8 Ma ndi na-eso uzu ya siri ya, "Onye ozizi, n'oge nta gara aga ka ndi Juu choru itu gi nkume. I na-agakwa ebe ahụ ozu?"
- 9 Jisos zara, "O bughu awa iri na abuo di n'otu ehie nke ubochi? Onye na-ejehari n'ehie anaghi asu ngongo, n'ihia na o na-eji ihu nke uwa a ahụ uzu."

10 Ma ndị na-ejeghari n'abalị na-azọhie ụkwụ, n'ihì na ihè adighi n'ime ha."

11 Mgbe o kwusiri nke a, ọ gwakwara ha, "Enyi anyi Lazaros na-arahu ụra, ma ana m aga ikpote ya n'ura."

12 Ndị na-eso ụzọ ya siri ya, "Onyenwe anyi, ọ buru na ọ na-arahu ụra, ọ ga-adị mma."

13 Ihe Jisos na-ekwu bu banyere onwu ya ma ha chere na ọ na-ekwu banyere irahu ụra efu.

14 Mgbe ahụ, Jisos gwaghere ha onu, "Lazaros anwuola.

15 Ma n'ihì unu, obi di m uto na anoghi m n'ebe ahụ, ka unu nwe ike kwere. Ma bianu ka anyi gakwuru ya."

16 Tomos, onye a na-akpo Didimos, gwara ndi na-eso ụzọ ibe ya, "Ka anyi gakanu ka anyi soro ya nwuo."

Jisos akasie umunne nwanyi Lazaros obi

17 Mgbe Jisos rutere, ọ chọputara na Lazaros anogharị n'ili ubochi anọ.

18 Betani di Jerusalem nso, ihe di ka kilomita ato.

19 Ma otutu ndi Juu biakwutere Mata na Meri ikasi ha obi n'ihì onwu nwanne ha nwoke.

20 Mgbe ozi obibia Jisos ruru Mata nti, ọ gara izute ya, ma Meri noduru n'ulo.

21 Mata siri Jisos, "Onyenwe m, a si na i no n'ebe a, nwanne m nwoke agaraghi anwu.

22 Ma ugbu a, amara m na Chineke ga-enye gi ihe obula i rioro."

23 Jisos siri ya, "Nwanne gi nwoke ga-ebili ozo."

24 Mata siri ya, "Amara m na ọ ga-ebili ozo n'ubochi mbilite n'onwu n'oge ikpeazu."

25 Jisos gwara ya, "Mu onwe m bu mbilite n'onwu na ndu. Onye obula kwere na m, a sikwari na ọ nwuru anwu, ọ ga-adị ndu ozo.

26 Ma onye obula di ndu nke na-ekwere na m agaghi anwu. I kwere nke a?"

27 O siri ya, "E, Onyenwe m, ekwere m na i bu Kraist ahụ, Okpara Chineke, onye ga-abia n'ụwa."

Jisos bere akwa

28 Mgbe o kwuchara nke a, ọ gara kpo nwanne ya nwanyi bu Meri, jiri nwayo si ya, "Onye ozizi abiala, ọ na-akpo gi."

29 Mgbe ọ nuru nke a, ọ biliri osiso ga zute ya.

30 Ruo mgbe a, Jisos abiarutebeghi n'obodo nta ahụ, ma ọ ka no n'ebe ahụ Mata zutere ya.

31 Ndị Juu no n'ulo na-akasi Meri obi huru ya ka ọ puru ngwangwa. Ha sochiri ya n'azu n'ihì na ha chere na ọ na-aga n'ili ibe akwa n'ebe ahụ.

32 Mgbe Meri rutere n'ebe Jisos no, ọ dara n'ukwu ya si, "Onyenwe m, ọ buru na i no n'ebe a, nwanne m nwoke agaraghi anwu."

33 Mgbe Jisos huru ya ka ọ na-ebe akwa ya na ndi Juu ahụ so ya ka ha na-ebekwa akwa, o meturu ya n'ime mmuo ya. O nwere omiiko di ukwu.

34 O siri, "Olee ebe unu liri ya?"

Ha siri ya, "Onyenwe anyi bia ka i hu."

35 Jisos ebee akwa.

36 Mgbe ahụ ndi Juu na-asị, "Lee ka o si hu ya n'anya."

37 Ma ufodu n'ime ha siri, "Nwoke a meghere anya onye kpuru isi, ọ garaghi enwe ike mee ka nwoke a hapu inwu?"

Jisọs akpọlite Lazarọs site n'ọnwụ

³⁸ Ọzọkwa, Jisọs sūrụ ude n'ime onwe ya nke ukwu, b́arute n'ili ahụ nso. Ili ahụ bụ ọgba e jiri nkume d́ ukwu mechie ọnụ ya.

³⁹ Jisọs sịrị, **“Bupunụ nkume ahụ!”**

Ma Mata, nwanne nwanyị onye ahụ nwurụ anwụ, sịrị ya, “Onyenwe anyị, ọ ga na-esi isi ugbo a, n'ihị na nke a bụ abalị anọ ọ nwurụ.”

⁴⁰ Ma Jisọs sịrị ya, **“Ọ bụ na m agwaghị gị sị na ọ b́rụ na ị kwere ị ga-ahụ ọrụ ebube Chineke?”**

⁴¹ Ya mere, ha bupurụ nkume ahụ. Jisọs lere anya n'elu sị, **“Nna, ana m ekele gị n'ihị na ị ńla olu m.**

⁴² **Amaara m na ị na-anụ olu m mgbe niile. Ana m ekwu nke a n'ihị ndi a gbara m gburugburu n'ebe a, ka ha kwere na ọ b́ gị zitere m.”**

⁴³ Mgbe ọ kwusiri nke a, ọ jiri oke olu tie mkpu, **“Lazarọs, ṕta!”**

⁴⁴ Onye ahụ nwurụ anwụ ṕtara, e jikwa akwa ozu kekọta aka ya na ukwụ ya, werekwa akwa ichafu kechie ihu ya.

Jisọs sịrị ha, **“Tọpụnụ ya, hapụ ya ka ọ laa.”**

Izu igbu Jisọs

⁴⁵ Ọtụtụ ndi Juu b́akwutere Meri b́ ndi hurụ ihe a o mere, kwere na ya.

⁴⁶ Ma ọfọdụ n'ime ha lara gaa kọrọ ndi Farisii ihe o mere.

⁴⁷ Mgbe ahụ, ndiisi nchụaja na ndi Farisii kọrọ nzukọ ndi Sanhedrin.

Ha na-asị, “Gini ka anyị ga-eme? N'ihị na nwoke a na-eme ọtụtụ ihe iribama.

⁴⁸ Ọ b́rụ na anyị ahapụ ya ka ọ gaa n'ihu, mmadụ niile ga-ekwere na ya. Ndi Rom ga-abiakwa, kwatuo ọlonsọ ukwu ma napụ anyị obodo anyị.”

⁴⁹ Ma otu onye n'ime ha b́ Kaifas, onyeisi nchụaja n'afọ ahụ sịrị ha, “Unu amaghị ihe ọb́la.

⁵⁰ Ọ b́ na unu amaghị na ọ ka mma ka otu onye nwụọ n'ihị mmadụ niile, kariya n'obodo anyị niile ga-ala n'iyi.”

⁵¹ D́ ka onyeisi nchụaja nke afọ ahụ, ọ kwughị nke a site n'echiche ya, kama ọ buru amuma na Jisọs ga-anwụ n'ihị mba ndi Juu.

⁵² Ọ b́ghị n'ihị mba ahụ naani, kama, ka ọ kpọkọta umụ Chineke ndi gbasara n'ebe niile.

⁵³ Ya mere, site n'ubochi ahụ, ha malitere igba izu otu ha ga-esi gbuo ya.

⁵⁴ Ya mere, Jisọs kwusiri igaghari ebe ndi Juu ga-ahụ ya. O siri n'ebe ahụ ṕọ gaa n'akukụ ọzara n'otu obodo nta a na-akpọ Ifrem. Ya na ndi na-eso ọzọ ya nọdurụ n'ebe ahụ.

⁵⁵ Mmemme Ngabiga ndi Juu d́kwa nso. Ọtụtụ ndi mmadụ si n'akukụ ala ndi Juu niile b́a Jerusalem. Ha b́ara tutu memme ahụ ebido ka ha mee onwe ha ka ha d́ ọcha.

⁵⁶ Ha na-achọ Jisọs na-ajurita onwe ha n'ime ọlonsọ ukwu ahụ, “Gini ka unu chere? Ọ b́ na ọ gaghị abia na memme a?”

⁵⁷ Ma n'oge ahụ, ndiisi nchụaja na ndi Farisii enyela iwu ka onye ọb́la hurụ ya b́a gwa ha ka ha gaa jide ya.

12

Meri etee Jisọs Mmanụ

¹ Ọb́ochi isii tupu e mee Mmemme Ngabiga, Jisọs gara Betani b́ obodo Lazarọs, onye ahụ ọ mere ka ọ site n'ọnwụ bilie.

² N'ebe ahụ, ha siiri Jisọs nri, ọ bukwa Mata na-eje ozi isi nri ahụ, Lazaros bu otu onye n'ime ndi sooro ya nodu na nri ahụ.

³ Mgbe ahụ, Meri weere mmanu otite di okara lita nke ezigbo naad, mmanu isi utu di oke onuahia, ọ wukwasara ya Jisọs n'ukwu, jirikwa agiri isi ya hichaa ukwu ya. Nke a mere ka ulo ahụ juputa n'isi utu nke mmanu otite ahụ.

⁴ Ma Judas Iskariot, otu n'ime ndi na-eso uzọ ya, onye ahụ ga-arara ya nye, kwuru,

⁵ "Gini mere na-ereghi mmanu otite a nari denari ato, * were ego ya nye ndi ogbenye?"

⁶ O kwughị nke a n'ihia na ihe banyere ndi ogbenye na-emetu ya n'obi kama n'ihia na ọ bu onye ohi; di ka onye na-ejide akpa ego ha, mgbe ufodu, ọ na-amanye aka n'ego ahụ zubiri ego.

⁷ Jisọs siri, "Hapu ya aka, ọ zutara ya ka ọ na-akwado maka ubochi olili m."

⁸ Unu nwere ndi ogbenye n'etiti unu mgbe niile, ma mu na unu agaghi anọ mgbe niile."

⁹ Ma mgbe igwe ndi Juu nuru na ọ no n'ebe ahụ, ha biara, ọ bughị naani ka ha hu ya, kama ka ha hukwa Lazaros onye o mere ka o si na ndi nwuru anwu bilie.

¹⁰ Ya mere, ndisi nchujaja gbakwara izu igbukwa Lazaros.

¹¹ N'ihia na ọ bu n'ihia ya ka otutu ndi Juu ji na-ahapu ha ma na-ekwerekwa na Jisọs.

Jisọs abia na Jerusalem di ka Eze

¹² N'echi ya oke igwe mmadu ahụ ndi biara mmemme nuru na Jisọs na-abia Jerusalem.

¹³ Ha weere igu nkwu puo izute ya na-eti mkpu, "Hozanna!"

"Onye a goziri agozi ka onye ahụ bu nke na-abia n'aha Onyenwe anyi!"†

"Ngozi diri eze Izrel!"

¹⁴ Jisọs huru nwa inyinya ibu, nokwasị n'elu ya, di ka e dere ya,

¹⁵ "Atula egwu, gi ada Zayon!

Lee, eze gi ka ọ na-abia.

Ọ nokwasiri n'elu nwa inyinya ibu."‡

¹⁶ Na mbu ndi na-eso uzọ ya aghotaghi ihe ndi a niile. Ma mgbe e nyesiri Jisọs otuto, ka ha chetara na-edereri ihe ndi a banyere ya, na e mekwara ya ri ihe ndi a.

¹⁷ Igwe mmadu ahụ bu ndi ya na ha no mgbe o si n'ili kpoputa Lazaros, mee ka o si n'onwu bilie, gara n'ihu na-agba ama ya.

¹⁸ Otutu mmadu puru izute ya n'ihia na ha nuru akuko oru ihe iribama niile ọ ruru.

¹⁹ Ya mere, ndi Farisii siritara onwe ha, "Unu ahula na o nweghi ihe unu puru ime, leenu ka uwa niile na-eso ya."

Jisọs gbara ama onwu ya

²⁰ Ma ufodu ndi Griik so n'ime ndi ahụ biara ife ofufe n'oge mmemme ahụ.

* 12:5 Nari denari ato ruru ugwo onwa onye oru ga-anata n'otu afo. † 12:13 Abu 118:25,26

‡ 12:15 Zek 9:9

21 Ha b̄iakwutere Filip onye si Betsaida d̄i na Galili, gwa ya s̄i, “Nna anyi ukwu, anyi chor̄o ihu Jis̄os.”

22 Filip p̄uru gaa gwa Andru, ya na Andru sooro gaa gwa Jis̄os.

23 Jis̄os zara s̄i, “Oge awa ah̄u eruola mgbe a ga-enye Nwa nke Mmadu otuto.

24 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, o buru na mkpuru oka wiiti adaghi n’ala nwuo, o ga-anoo naani ya. Ma o buru na o nwuo, o ga-amii otutu mkpuru.

25 Ndi obula huru ndu ha n’anya ga-atufu ya, ebe ndi obula kporo ndu ha asi n’uwa a, ga-edebe ya ruo mgbe ebighi ebi.

26 Onye obula na-ejere m ozi aghaghi iso m; ebe m no ka onye na-ejere m ozi ga-anokwa. Onye obula na-ejere m ozi ka Nna m ga-asopuru.

27 “Ugbu a, mkpuruobi m juputara n’ihe mgbu. Ginikwa ka m ga-ekwu, Nna, zoputa m n’awa nke a? Mba! O bu n’ihi nke a ka m ji bia n’oge awa a.

28 Nna, nye aha gi otuto.”

Mgbe ah̄u, otu olu siri n’eluigwe bia, “Enyela m ya otuto, m ga-enyekwa ya otuto ozoo.”

29 Igwe ndi mmadu guzo n’ebe ah̄u, ndi nuru ya na-ekwu, “O bu egbe eluigwe gbara.” Ndi ozoo na-asi, “O bu mmuo ozi na-agwa ya okwu.”

30 Jis̄os zara ma s̄i, “Olu a abighi n’ihi m kama o biara n’ihi unu.

31 Ugbu a bu oge a ga-ekpe uwa a ikpe. Ugbu a ka a ga-achupu onye ah̄u na-achi uwa a.

32 Ma mu onwe m, mgbe e si n’uwa welie m elu, aga m adota mmadu niile nye onwe m.”

33 O kwuru nke a iji gosi udi onwu nke o gaje inwu.

34 Igwe mmadu ah̄u zara ya, “Anyi anula site n’akwukwo iwu na Kraist ah̄u ga-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi. Ma gini mere i ji asi na, ‘A ghaghi iweli Nwa nke Mmadu elu’? Onye bu ‘Nwa nke mmadu a?’”

35 Jis̄os siri ha, “Ihe ga-enwuru unu naani nwa oge nta. Jegharianu n’ihe a, ugbu a unu nwere ya, tupu ochichiri abiakwasii unu. Onye na-ejeghari n’ochichiri amaghi ebe o na-aga.

36 Kwerenu n’ihe ah̄u ugbu a unu nwere ya ka unu ghoo umu nke ihè.” Mgbe Jis̄os kwusiri nke a o hapuru ha puo ga zoo onwe ya.

Ndi Juu gara n’ihu na-ekweghi ekwe ha

37 N’agbanyeghi oru iribama niile o ruru n’etiti ha, ha ekwereghii na ya.

38 Nke a bu imezu ihe Aizaya onye amuma kwuru, “Onyenwe anyi, onye kweere ozi anyi

o bukwa n’ah̄u onye ka e kpugheere ogwe aka Onyenwe anyi?”§

39 Ma ha enweghi ike kwere, n’ihi na Aizaya kwukwara n’ebe ozoo, si,

40 “O meela ka ha kpoo isi,

mekwa ka obi ha kpochie

Ka ha ghara iji anya ha hu uzo

maobu jiri obi ha ghota ihe obula

Ka ha gharakwa ichighari, ka m gwoo ha.”*

41 Aizaya kwuru ihe ndi a n’ihi na o huru ebube ya, ma kwuo banyere ya.

42 Otu o di, otutu n’ime ndisi kweere na ya, ma ha ekwuputaghi nke a. N’ihi na ha turu egwu na ndi Farisii ga-achupu ha site n’ulo ekpere.

43 N’ihi na ha huru otuto mmadu n’anya kariia otuto Chineke.

44 Jis̄os tiri mkpu si, “Onye obula kwere na m, o bughii na m ka o kwere, kama o bu na onye nke zitere m.

⁴⁵ N'ihì na onye ọ̀bụ̀la hụ̀rụ̀ m ahụ̀la onye nke zitere m.

⁴⁶ Abịara m n'ime ụ̀wa dị ka ihè ka onye ọ̀bụ̀la nke kwere na m ghara inọ n'ọ̀chichiri.

⁴⁷ "Ma ọ̀ bụ̀rụ̀ na onye ọ̀bụ̀la anụ̀ okwu m ma ju ime ya, ọ̀ bughị m na-ekpe ya ikpe. N'ihì na abịara m ị̀zọ̀pụ̀ta ụ̀wa, ọ̀ bughị ikpe ụ̀wa ikpe.

⁴⁸ Onye ọ̀bụ̀la juru m ma jukwa okwu m, nwere onye ga-ekpe ya ikpe. Okwu niile m kwuru ga-ama ya ikpe n'ubochi ikpeazu.

⁴⁹ Okwu ndi a esiteghi n'aka m. Ha sitere n'aka Nna ahụ onye zitere m ma nyekwa m iwu ihe m ga-ekwu na otu m ga esi kwuo ya.

⁵⁰ Ama m na iwu ya bu ndu ebighi ebi, n'ihì ya, ihe ọ̀bụ̀la Nna gwara m ka m na-ekwu."

13

Jisọs asaa ukwu ndi na-eso uzọ ya

¹ Tupu oge Mmemme Ngabiga eruo, Jisọs amatala na oge ọ̀ ga-ahapu ụ̀wa lakwuru Nna ya eruola. Ọ̀ huru ndi nke ya no n'ụ̀wa n'anya, hukwa ha n'anya ruo ogwugwu.

² Mgbe a na-eri nri anyasi, ekwensu etinyelari ya n'ime obi Judas Iskariot, nwa Saimon ka ọ̀ rara ya nye.

³ Jisọs matara na Nna enyefeela ya ihe niile n'aka. Ọ̀ maara na ya si n'ebe Chineke no bia, matakwa na ya ga-alaghachikwuru Chineke.

⁴ Ya mere, o sitere n'uche ọ̀ nokwasiri bilie otọ, yipu uwe nke elu ya, chiri akwa mmiri e ji ehicha ahụ kee n'ukwu ya.

⁵ Ọ̀ wunyere mmiri n'ime efere isa aka, bido isa ndi na-eso uzọ ya ukwu, jirikwa akwa mmiri ahụ o kere n'ukwu ya na-ehicha ukwu ha.

⁶ Ọ̀ biakwutere Saimon Pita, onye siri ya, "Onyenwe m, i ga-asa m ukwu?"

⁷ Ma Jisọs zara si ya, "I ghogha ihe m na-eme ugbo a, ma emesia i ga-aghota ya."

⁸ Pita siri ya, "I gaghi asaa m ukwu ma oli."

Jisọs zara ya, "Ọ̀ buri na m asachaghi gi ukwu, mu na gi enweghi oke obula."

⁹ Saimon Pita siri ya, "Onyenwe m, ọ̀ bughị naani ukwu m ka i ga-asa, kama saakwa aka m na isi m."

¹⁰ Jisọs siri ya, "Onye ọ̀bụ̀la sara ahụ agaghi asakwa ya ozọ, ọ̀ bu naani isa ukwu ya diri ya n'ihì na ahụ ya niile di ocha. Unu di ocha, kama ọ̀ bughị unu niile."

¹¹ N'ihì na ọ̀ maarari onye ahụ ga-arara ya nye. Ya mere o ji si, "Ọ̀ bughị unu niile di ocha."

¹² Mgbe ọ̀ sachasiri ha ukwu, o yiiri uwe ya, nodukwa ala ozọ, ọ̀ siri ha, "Unu ghogha ihe m meere unu?"

¹³ Unu na-akpo m Onyenwe unu na Nna unu ukwu, unu mere nke oma n'ihì na nke a ka m bu.

¹⁴ Ebe ọ̀ bu na mu onwe m, bu Nna unu ukwu na Onyenwe unu sachara unu ukwu, unu kwesikwara isachakwa ukwu ibe unu.

¹⁵ Nke a bu ihe nnomi m nyere unu, meenu di ka mu onwe m mere unu.

¹⁶ N'ezie, n'ezie, ohu adighi adi ukwu kari nna ya ukwu, maobu onye e ziri ozi a kari onye ziri ya ozi.

¹⁷ Ọ̀ buri na unu a mara ihe ndi a, ngozi ga-adiri unu ma unu mee ha.

Jisọs agbaa ama maka mgba okpuru ya

18 “Anaghị m ekwu maka unu niile, amaara m ndị m hoputara. Ma nke a bu imezu ihe e dere n’akwukwo nsọ, ‘Onye mu na ya na-eriko nri ebiliela megide m.’* ”

19 “Ana m agwa unu ugbo a tupu ihe ndi a emee, ka unu kwere na mu bu ya mgbe o ga-emezu.

20 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, onye obula nabatara onye m zitere nabatara m. Onye obula nabatara m nabatakwara onye zitere m.”

21 Mgbe Jisos kwusiri ihe ndi a, o nweghi udo n’ime mmuo ya. O gbara ama si, “N’ezie, n’ezie, a si m unu, na otu onye n’ime unu ga-arara m nye.”

22 Ndi na-eso uzọ ya leritara onwe ha anya na-eche n’ime obi ha onye o na-ekwu maka ya.

23 Otu n’ime ndi na-eso uzọ ya nke Jisos huru n’anya dabere ya nso.

24 Saimon Pita fufeere ya isi, ka o, Juo ya onye o na-ekwu maka ya.

25 Ebe o dabere Jisos nso, o si ya, “Onyenwe anyi, onye ka o bu?”

26 Jisos zara, “O bu onye ahụ m ga-enye iberibe achicha a mgbe m sunyere ya n’ime efere nri.” Mgbe o sunyesiri achicha ahụ n’ime efere ahụ, o nyere ya Judas nwa Saimon Iskariot.

27 Mgbe o narasiri iberibe achicha ahụ, ekwensu bara n’ime ya.

Jisos si ya, “The obula i choro ime, mee ya ngwangwa.”

28 Ma o dighi onye obula so noro n’oche nri ghotara ihe mere o ji gwa ya otu a.

29 N’ihi na ufodu na-eche, ebe Judas ji akpa ego ha, Jisos na-asị ya ka o gaa zuta ihe ndi di mkpa maka mmemme, maobu ka o gaa nye ndi ogbenye ihe.

30 Mgbe o natachara iberibe achicha ahụ, o puru na-atufughi oge, ochichiri agbaala.

Jisos agbaa ama na Pita ga-agonari ya

31 Mgbe o puru, Jisos si, “Ugbo a ka a na-enye Nwa nke Mmadu otuto, a na-enyekwa Chineke otuto n’ime ya.

32 O buru na e nye Chineke otuto n’ime ya, Chineke ga-enyekwa Okpara ya otuto n’ime onwe ya, o ga-enyekwa ya otuto ahụ ngwangwa.

33 “Umuntakiri m, enwere m oge ntakiri nke mu na unu ga-anọ. Unu ga-achọ m, ma di ka m gwara ndi Juu ka m na-agwa unu ugbo a. Ebe m na-aga unu enweghi ike ibia ya.

34 “Ana m enye unu iwu oheru: Huritanu onwe unu n’anya. Di ka m huru unu n’anya, otu a ka unu ga-esi hurita onwe unu n’anya.

35 O buru na unu ahurita onwe unu n’anya, otu a ka mmadu niile ga-esi mata na unu bu ndi na-eso uzọ m.”

36 Saimon Pita si ya, “Onyenwe anyi ebee ka i na-aga?”

Jisos zagbachiri ya, “Ebe m na-aga, i nweghi ike iso m gaa ya ugbo a. Ma i ga-abia ma emesia.”

37 Pita si ya, “Onyenwe anyi, gini mere na m apughi isoro gi ugbo a? Aga m atogbo ndu m n’ihi gi.”

38 Jisos zagbachiri, “I jikeere itogbo ndu gi n’ihi m? N’ezie, n’ezie, asi m gi, tupu oke okuku akwaa akwa, i ga-agonari m ugboro ato.”

14

Jisos akasie ha obi

1 “Ka obi ghara ilo unu mmiri. Kwerenu na Chineke; kwerekwanu na m.

* 13:18 Abu 41:9

² N'ụlọ Nna m, e nwere ọtụtụ ebe obibi. Ọ bụrụ na o sighị otu a dịrị, agaara m agwa unu na m na-aga kwadoro unu ebe obibi?

³ Ọ bụrụ na m agaa dozichara unu ebe obibi, aga m ałoghachi bịa kpọrọ unu, ka ebe m nọ bụrụkwa ebe unu ga-anọ.

⁴ Unu maara ụzọ ebe m na-aga."

Jisọs bụ ụzọ

⁵ Tọmọs siri ya, "Onyenwe anyị, anyị amaghị ebe ị na-aga, olee otu anyị ga-esi mata ụzọ ya?"

⁶ Jisọs siri ya, "Mụ onwe m bụ ụzọ, na eziokwu, na ndụ. O nweghị onye na-abiakwute Nna m ma ọ bughị site na m.

⁷ Ọ bụrụ na unu maara onye m bụ, unu gaara amatakwa Nna m. Site ugbu a, unu amatala ya. Ma hụkwa ya."

⁸ Filip siri ya, "Onyenwe anyị, zi anyị Nna ahụ, afọ ga-ejukwa anyị."

⁹ Jisọs siri ya, "Ọtụtụ oge ndị a mụ na unu nọrọ ọ bụ na ị matabeghị onye m bụ, Filip? Onye ọbụla hụrụ m ahụla Nna. Olee otu i si asị, 'zi anyị Nna ahụ?'

¹⁰ Ọ bụ na i kweghị na m nọ n'ime Nna, na Nna nọkwa n'ime m? Okwu niile m na-agwa unu esitekwaghị n'ebe m nọ pụta, kama ọ bụ Nna bi n'ime m na-arụ ọrụ ya.

¹¹ Kwere ihe m kwuru na anọ m n'ime Nna, na Nna nọkwa n'ime m. Ma ọ bughị otu a, kwerenụ n'ihi ọrụ ebube ndị a.

¹² N'ezie, n'ezie, agwa m unu, onye ọbụla kwere na m ga-arụ ọrụ ndị m rurụ, ruokwa ọrụ kariri ndị a, n'ihi na m na-alakwuru Nna m.

¹³ Ihe ọbụla unu ga-arịọ site n'aha m, aga m enye unu ya, ka e nwe ike nye Nna ahụ otuto site n'Okpara ya.

¹⁴ Ihe ọbụla unu rịọrọ n'aha m, aga m eme ya.

Nkwa izite Mmụọ Nsọ

¹⁵ "Ọ bụrụ na unu hụrụ m n'anya unu ga-edebe iwu m niile.

¹⁶ Aga m arịọ Nna m, ọ ga-enye unu Onye Nkasiobi ọzọ,* onye ga-enyere unu aka ma nonyekwara unu ruo mgbe niile ebighị ebi.

¹⁷ Onye bụ Mmụọ nke eziokwu. Ndị bi n'ụwa agaghị anabata ya, n'ihi na ha adighị ahụ ya anya, ha amakwaghị ya. Ma unu maara ya n'ihi na unu na ya nọ, o bikwa n'ime unu.

¹⁸ Agaghị m ahapụ unu dị ka ndị na-enweghị nne na nna. Aga m abiakwute unu.

¹⁹ Mgbe na-adighị anya, ụwa agaghị ahụkwa m anya. Ma unu ga-ahụ m anya. N'ihi na m dị ndụ, unu ga-adikwa ndụ.

²⁰ N'ụbọchị ahụ, unu ga-amata na m nọ n'ime Nna m na unu nọ n'ime m, na mụ onwe m nọkwa n'ime unu.

²¹ Onye ọbụla nabatara iwu m ma na-edebekwa ha bụ onye hụrụ m n'anya. Onye hụrụ m n'anya ka Nna m ga-ahụ n'anya. Aga m ahụkwa ya n'anya gosikwa ya onwe m."

²² Judas (ọ bughị Iskariot) siri ya, "Onyenwe anyị, olee otu ị ga-esi gosi anyị onwe gị ma hapụ igosi ụwa onwe gị?"

²³ Jisọs zara si ya, "Onye ọbụla hụrụ m n'anya, ga-edebe okwu m. Nna m ga-ahụkwa ya n'anya. Mụ na Nna m ga-abiakwa n'ebe onye ahụ nọ soro ya biri.

²⁴ Onye na-ahughị m n'anya agaghị edebe okwu m. Okwu ndị a niile unu nūrụ abughị nke m. Ha bụ Nna ahụ, onye zitere m.

* 14:16 Maọbụ, Onye Inyeaka

25 “Agwala m unu ihe ndị a niile ugbu a mụ na unu nọ.

26 Ma Onye Nkasiobi ahụ bụ Mmụọ Nsọ, onye Nna m ga-ezite n’aha m, ga-akuziri unu ihe niile, ọ ga-echetakwara unu ihe niile m gwara unu.

27 Udo ka m na-ahapụrụ unu. Udo m ka m na-enyekwa unu. Ọ bughị dị ka ụwa si enye ka m na-enye unu. Unu ekwela ka obi lọọ unu mmiri, ka ụjọ hapụkwa itụ unu.

28 “Unu anụla na m gwara unu, ‘Ana m ala, ma lọghachikwutekwa unu.’ O bụrụ na unu hụrụ m n’anya, unu gaara anụrị ọñụ na m na-alakwuru Nna, n’ihi na Nna dị ukwuu karịa m.

29 Ugwu a, agwala m unu ihe a tupu o mezuo, ka ọ ga-abụ mgbe o mezuru, unu enwee ike kwere.

30 Agaghị m agwa unu ọtụtụ okwu ọzọ n’ihi na eze na-achị ụwa a na-abịa. O nwekwaghị ike ọbụla n’ebe m nọ.

31 Ana m eme dika Nna m nyere m n’iwu, ka ụwa mara na m hụrụ Nna m n’anya.

“Bilienụ ugwu a ka anyị si ebe a pụọ.

15

Ezi osisi vainị na alaka ya

1 “Mụ onwe m bụ ezigbo osisi vainị ahụ. Nna m bụkwa onye ọrụ ubi.

2 Ọ na-egbuda alaka ọbụla dị n’ime m nke na-adighị amị mkpụrụ. Ma alaka ọbụla na-amị mkpụrụ ka ọ na-egbuchacha, ka o nwee ike mịa mkpụrụ dị ọtụtụ.

3 Ugwu a, e meela ka unu dirị ọcha n’ihi okwu m gwara unu.

4 Nọgidenu n’ime m, ka mụ onwe m nọgidekwa n’ime unu. Dika alaka ọbụla apughị imị mkpụrụ n’onwe ya ma ọ bụrụ na ọ nọgideghị n’osisi vainị. Otu a, unu apughikwa imị mkpụrụ ma ọ bụrụ na unu anọgideghị n’ime m.

5 “Mụ onwe m bụ osisi vainị ahụ; unu bụkwa alaka ya. Onye ọbụla na-anogide n’ime m, nke mụ onwe m na-anogidekwa n’ime ya, na-amị ọtụtụ mkpụrụ. N’ihi na ewezuga m, unu enweghị ike ime ihe ọbụla.

6 Onye ọbụla na-adighị anogide n’ime m dị ka alaka e gbuturu, tụtụ ya, ọ kponwuọ. A ga-achikọta ya, chinye ya n’okụ, o repia.

7 Ọ bụrụ na unu anogide n’ime m, okwu m anogidekwa n’ime unu, rịọọñụ ihe ọbụla unu choro, a ga-emere unu ya.

8 Nke a ga-aburū Nna m otuto na unu miri ọtụtụ mkpụrụ hie nne, ọ na-egosikwa na unu bụ ndị na-eso ụzọ m.

9 “Dị ka Nna si hụ m n’anya, otu a ka m si hụkwa unu n’anya. Ya mere, nọgidenu n’ime ihunanya m.

10 Unu ga-anogide n’ihunanya m ma ọ bụrụ na unu edebe iwu m. Dị ka m debere iwu Nna m ma nọgidekwa n’ihunanya ya.

11 Agwala m unu ihe ndị a ka ọñụ m dirị n’ime unu ka ọñụ unu zukwaa oke.

12 Nke a bụkwa iwu m, ka unu hụrịta onwe unu n’anya dị ka m siri hụ unu n’anya.

13 Ọ dighị onye ọbụla nwere ihunanya kariri nke a na mmadụ togboro ndu ya n’ihi ndị enyi ya.

14 Unu onwe unu bụkwa ndị enyi m ma ọ bụrụ na unu edebe ihe m nyere n’iwu.

15 Anaghị m akpokwa unu ndị ohu ọzọ. N’ihi na ohu adighị amatazu ihe niile onyenwe ya na-eme. Ma ana m akpọ unu ndị enyi m n’ihi na agwala m unu ihe niile m nūrū n’ọñụ Nna m.

16 Ọ bụkwaghị unu onwe unu hojoro m. Ọ bụ m hojoro unu, weputakwa unu iche ka unu gaa mịa otutu mkpuru, mkpuru nke ga-adigidekwa. Ya mere, Nna m ga-enye unu ihe obula unu ga-ario n'aha m.

17 Ihe ndi a ka m na-enye unu n'iwu, huritanu onwe unu n'anya.

Uwa kporo ha asi

18 "Ọ buru na uwa akporo unu asi, chetanu na o buru uzoro kporo m asi.

19 A si na unu bu nke uwa, uwa ga-ahu unu n'anya dika ndi nke ya. Ma otu o di unu abughi nke uwa. Kama, esi m n'ime uwa horo unu. Ọ bụkwa n'ihu ya ka uwa ji akporo unu asi.

20 Chetakwanu ihe m gwara unu, 'Ohu adighi adi ukwu karia Onyenwe ya.* Ya mere, ebe ha kpagburu m, ha ga-akpagbukwa unu. Ọ buru na ha debere okwu m, ha ga-edebekwa nke unu.

21 Ee, ha ga-eme unu ihe niile ndi a n'ihu aha m, na n'ihu na ha amaghi onye ahụ zitere m.

22 Ọ buru na abiaghi m, gwa ha okwu, ikpe mmehie agaraghi ama ha. Ma ugbu a, ha enweghi ngoru obula banyere mmehie ha.

23 Onye obula kporo m asi kpokwara Nna m asi.

24 A si na oru niile m ruru n'etiti ha akarighi oru nke onye obula oro ruru, ha agaraghi abu ndi ikpe mmehie mara. Ma ugbu a ha ahuzuola oru ebube ndi a niile, ma ha nogidekwara na-akporo mu na Nna m asi.

25 Nke a bu imezu ihe e dere n'akwukwo iwu ha. 'Ha kporo m asi na-enweghi ihe m mere.†

Oru Mmuo nsọ na-arụ

26 "Mgbe Onye Ndumodu‡ahu ga-abia, onye m ga-ezitere unu site n'aka Nna, bu Mmuo eziokwu ahụ sitere na Nna puta, o ga-agba ama banyere m.

27 Ma unu onwe unu aghaghi igba ama, n'ihu na mu na unu anoola site na mmalite.

16

1 "Ihe ndi a niile ka m gwara unu ka unu ghara ida.

2 Ha ga-esite n'ulo ekpere ha chupu unu. N'ezie, oge na-abia mgbe onye obula ga-egbu unu ga-echekwa na o na-eke Chineke mgbe ha na-eme nke a.

3 Ha ga-eme ihe ndi a n'ihu na ha amaghi Nna maobu m.

4 Ana m agwa unu ihe ndi a ka o ga-abu na mgbe oge ga-eru, unu echeta na m gwara unu. Agwaghi m unu ihe ndi a na mbu n'ihu na mu na unu no mgbe ahụ.

5 Ma ugbu a, ana m alaghachikwuru onye ahụ zitere m. Ma o dighi onye obula n'etiti unu juru m, 'Olee ebe i na-aga?'

6 Ma n'ihu na m gwara unu ihe ndi a, obi unu ejuputala na mwute.

7 N'agbanyeghi nke a, aga m agwa unu eziokwu, o bu maka odimma unu ka m ji ala. Ọ buru na m alaghi, Onye Ndumodu ahụ agaghi abia. Ọ buru na m laa, aga m ezitere unu ya.

8 Mgbe o biara, o ga-eme ka uwa mata ezughi oke nke nghota ya banyere mmehie, na ezi omume na ikpe,

9 maka mmehie n'ihu na ha ekwenyeghi na m;

10 ma gbasara ezi omume, n'ihu na ana m alakwuru Nna, ebe unu na-apughi ihu m oro,

11 maka ikpe, n'ihu na e kpeela onyeisi uwa a ikpe.

* 15:20 Jón 13:16 † 15:25 Abụ 35:19; 69:4 ‡ 15:26 Onye inyeaka maobu onye nkasiobi.

12 “Enwere m ọtụtụ ihe ọzọ m ga-agwa unu. Ma ugbu a, unu agaghị anabatali ha.

13 Ma mgbe Mmuo eziokwu ahụ biara, ọ ga-eduba unu n’eziokwu niile. Ọ gaghị ekwu ihe banyere onwe ya, kama ọ bụ ihe niile ọ nuru ka ọ ga-ekwu. Ọ ga-ezikwa unu ihe niile gaje ibia.

14 Ọ ga-enye m otuto, n’ihi na ọ ga-esite n’aka m nata ihe ọ ga-akoro unu.

15 Ihe niile Nna nwere bụ nke m. Ọ bụ ya mere m ji si, na ọ ga-ewere site n’ihe bụ nkem, kowara ya unu.

Mwute nke ndi na-eso uzọ ya ga-agho onu

16 “Ọ fodoru nwantakiri oge unu agaghị ahukwa m. Ma mgbe nwantinti oge gasikwara, unu ga-ahukwa m anya ọzọ.”

17 Ufodu ndi na-eso uzọ ya siritara onwe ha, “Gini ka o bu n’uche mgbe ọ na-asi, ‘Nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ọzọ, ma mgbe nwa oge gasikwara unu ga-ahukwa m,’ na ‘N’ihi na ana m alakwuru Nna?’”

18 Ha na-asi, “Gini ka okwu a putara bụ ‘nwa oge nta’? Anyi aghotaghi ihe ọ na-ekwu.”

19 Jisos matara na ha choro iju ya ihe banyere nke a, n’ihi ya ọ siriri ha, “Unu na-ajurita onwe unu ihe okwu m putara mgbe m siriri, ‘Na nwa oge nta unu agaghị ahukwa m ọzọ, ma nwa mgbe nta unu ga-ahukwa m’?”

20 N’ezie, n’ezie, agwa m unu, unu ga-akwa akwa ma nwekwa obi mwute, ma uwa ga-anuri onu. Ma iru uju unu ga-aghoru unu onu.

21 Mgbe ime na-eme nwanyi, ọ na-anọ n’onodu ihe mgbu. Mgbe ọ musiri nwa ya, ọ dighi echetakwa ihe mgbu ya ọzọ. N’ihi onu na a mputala nwa n’elu uwa.

22 Unu no n’onodu iru uju ugbu a, ma aga m ahụ unu anya ọzọ, obi unu ga-ejuputa n’onu. Mmadu obula apughikwa inapu unu onu unu.

23 Ma n’ubochi ahụ, unu agakwaghi ario m ihe obula. N’ezie, n’ezie, agwa m unu, ihe obula unu ga-ario Nna m n’aha m, ọ ga-enye unu.

24 Ruo ugbu a, ọ dibeghi ihe unu rioro n’aha m. Rioonu, unu ga-ario, ka onu unu zukwaa oke.

25 “Eji m ilu na-agwa unu okwu ugbu a, ma oge na-abia mgbe m na-agaghị ejikwa ilu gwa unu okwu. Mgbe ahụ ka m ga-akowara unu niile ihe banyere Nna m n’uzo unu ga-aghota ya.

26 N’ubochi ahụ, unu ga-ario ihe n’aha m. Asighi m unu na m ga-ario Nna ihe n’ihi unu.

27 N’ihi na Nna m n’onwe ya huru unu n’anya, n’ihi na unu huru m n’anya kwerekwa na m si n’ebe Chineke no bia.

28 Esi m n’ebe Nna no puta, bia n’ime uwa. Ana m ahapukwa uwa ilaghachikwuru Nna.”

29 Ndi na-eso uzọ ya siriri, “Lee, ugbu a ka okwu gi doru anya. Ọ bukwaghi ilu ka i na-atu.

30 Ugbu a ka o doru anyi anya na i maara ihe niile. Ọ bakwaghi uru ka onye obula juo gi ihe obula. N’ihi nke a, anyi kwere na i si n’ebe Chineke no bia.”

31 Jisos zara ha, “Unu ekwerela ugbu a?”

32 Lee! Oge na-abia, oge ahụ eruola, mgbe unu ga-agbasacha. Onye obula n’ulo nke ya. Mgbe ahụ, unu ga-ahapu naani m, ma ọ bughị naani m no n’ihi na mu na Nna m no.

33 “Agwala m unu ihe ndi a niile ka unu nwee udo n’ime m. N’ime uwa, unu ga-enwe nsogbu. Ma ka obi sie unu ike, n’ihi na emeriela m uwa.”

17

Ekpere Jisọs kpeere Onyenwe ya

¹ Mgbe Jisọs kwusiri okwu ndị a, o leliri anya n'eluigwe sị,

“Nna, oge ahụ a kara aka eruola, nye Ọkpara gị otuto, ka Ọkpara gị nyekwa gị otuto.

² I nyela ya ikike n'ebe mmadụ niile nọ, na ike inye ndị niile i nyere ya ndụ ebighị ebi.

³ Nke a bukwa ndụ ebighị ebi ahụ. Ka ha mata na naanị gị bụ Chineke n'ezie, matakwa Jisọs Kraịst onye ahụ i zitere n'ụwa.

⁴ Enyere m gị otuto n'ụwa site n'iruzu ọrụ niile i nyere m ka m rụọ.

⁵ Ma ugbu a, Nna, nye m otuto n'ihu gị, ụdị otuto ahụ m nwere n'ihu gị tupu e kee ụwa.

Ekpere Jisọs kpeere ndị na-eso ụzọ ya

⁶ “Emere m ka ndị ahụ i siri n'ụwa kponye m mara aha gị. Ha bụ ndị nke gị, i nyere m ha, ha debekwara okwu gị.

⁷ Ugbu a, ha amarala na ihe niile i nyere m si n'aka gị bịa.

⁸ Ma ugbu a, enyela m ha okwu ahụ i nyere m, ha nabatakwara ya, marakwa n'eziokwu na-esi m n'ebe i nọ bịa. Ha kwenyekwara na ọ bụ gị zitere m.

⁹ Ana m ekpere ha ekpere, ọ bughị n'ihị ụwa ka m na-ekpe ekpere. Kama ana m ekpe ekpere banyere ndị ahụ i nyere m, n'ihị na ha bukwa ndị nke gị.

¹⁰ Ihe niile m nwere bụ nke gị, ihe niile i nwere bukwa nke m. E sitere na ha mee ka otuto m pụta ihè.

¹¹ Ugbu a, anoghikwa n'ime ụwa, ma ha ka nọ n'ime ụwa, ana m alaghachikwute gị. Ya mere, Nna dị nsọ, chebe ha nke ọma site n'ike nke aha gị, bụ aha nke ahụ i nyere m, ka ha buru otu dika anyị onwe anyị si buru otu.

¹² Mgbe mụ na ha nọ n'ụwa, echebere m ha site n'aha gị nke i nyere m. Echebekwara m ha, o nwekwaghị onye ọbụla n'ime ha lara n'iyi, kariakwa onye ahụ bụ nwa nke ịla n'iyi, ka e mezuo ihe akwukwo nsọ kwuru.

¹³ “Ma ugbu a, ana m alaghachikwute gị, ma ana m ekwu ihe ndị a n'ụwa ugbu a ka ha nwee n'ọnụ m, n'ebe o zuruoke n'ime ha.

¹⁴ Enyela m ha okwu gị. Ma n'ihị ya, ụwa akpọla ha asị. N'ihị na ha abughị ndị nke ụwa dị ka mụ onwe m na-abughị onye nke ụwa.

¹⁵ Ekpeghị m ekpere ka iwepu ha n'ụwa, kama ka inaputa ha site n'aka ajọ onye ahụ.

¹⁶ Ha onwe ha abughị ndị nke ụwa dị ka mụ onwe m na-abukwaghị onye nke ụwa.

¹⁷ Were eziokwu doo ha nsọ, okwu gị bụ eziokwu.

¹⁸ Dị ka i siri zite m n'ụwa, otu a ka m na-ezipukwa ha n'ụwa.

¹⁹ Ọ bukwa n'ihị ha ka m jiri debe onwe m nsọ, ka ha onwe ha burukwa ndị e doro nsọ n'eziokwu.

Ekpere Jisọs maka ndị niile kwere ekwe

²⁰ “Ekpeghị m ekpere a n'ihị ndị a naanị. Kama ana m ekpekwa ekpere a n'ihị ndị niile ga-ekwere na mụ, site n'okwu ha.

²¹ Ka ha niile buru otu, Nna, dị ka i nọ n'ime m mụ a nọrọ n'ime gị. Ka ha nọrọkwa n'ime anyị ka ụwa kwere na ọ bụ gị zitere m.

²² Enyere m ha otuto nke i nyere m, ka ha buru otu dị ka anyị onwe anyị si buru otu;

²³ Mụ onwe m n'ime ha, gị onwe gị n'ime m. Ka e mee ka ha buru otu n'uzo zuruoke, ka uwa matakwa na o bu gi zitere m, na i hukwara ha n'anya di ka i si hu m n'anya.

²⁴ "Nna, achoro m ka ndi niile i nyere m soro m noro ebe m no. Ka ha hu otuto m nke i nyere m n'ihu na i huru m n'anya tupu atoo ntoala nke uwa.

²⁵ "Nna onye ezi omume, uwa amaghi gi. Ma amaara m gi. Ndi a matakwa na o bu gi zitere m.

²⁶ Emekwara m ka ha mara aha gi. Aga m agakwa n'ihu ime ka ha mara ya. Ka ihunanya ahụ i nwere n'ebe m no digide n'ime ha, ka mu onwe m nogidekwa n'ime ha."

18

Ha jidere Jisos

¹ Mgbe Jisos kwusiri okwu ndi a, ya na ndi na-eso uzo ya ridara ndagwurugwu iyi Kidron rigorokwa n'ofe nke ozo, ebe e nwere otu ogige, ya na ndi na-eso uzo ya banyere n'ime ya.

² Judas, onye rara ya nye matakwa ebe ahụ. N'ihu na Jisos na ndi na-eso uzo ya na-anọ n'ebe ahụ otutu oge.

³ Ya mere, Judas duuru otu ndi agha, na ufodu ndi ozi sitere n'etiti ndiji nchujaja na ndi Farisii bia n'ebe ahụ. Ha chikwa owaoku, oriona na ngwa agha.

⁴ Ebe Jisos maara ihe niile na-akwado ibiakwasị ya, o putara si ha, "**Onye ka unu na-achọ?**"

⁵ Ha zaghachiri ya, "O bu Jisos onye Nazaret."

O siri ha, "**O bu m**" (Judas onye ahụ rara ya nye so ha guzo n'ebe ahụ.)

⁶ Mgbe Jisos gwara ha, "**O bu m,**" ha laghachiri azu, daa n'ala.

⁷ Ozo o jukwara ha, "**Onye ka unu na-achọ?**"

Ha siri, "O bu Jisos onye Nazaret."

⁸ Jisos zara, "**Agwara m unu na O bu m. O buru na unu na-achọ m, hapunu ndi a ka ha laa.**"

⁹ Nke a bu iji mezu okwu ahụ o kwuru na mbu, "**Etufughi m onye obula n'ime ndi ahụ i nyere m.**"*

¹⁰ Ya mere Saimon Pita, onye ji mma agha, miputara ya, gbuo ohu onyeisi nchujaja, gbupu nti aka nri ya. Aha ohu ahụ bu Malkus.

¹¹ Ma Jisos gwara Pita, "**Mighachi mma agha gi n'obọ ya! O bu na mu agaghi anu site n'iko ahụ Nna m nyere m ka m nuo?**"

A kpuru Jisos gaa na nke Anas

¹² Ya mere ndi agha ahụ na ochiagha ha, na ndi na-ejere ndi Juu ozi, jidere Jisos kee ya agbu.

¹³ Ha buru uzo duru ya jekwuru Anas, onye bu nna nwunye Kaifas. Onye bu onyeisi nchujaja n'afọ ahụ.

¹⁴ Kaifas bukwa onye ahụ duru ndi ndu ndi Juu odu, si na o ka mma ka otu onye nwuo n'ihu mmadu niile.

Ngopu mbu nke Pita

¹⁵ Saimon Pita na otu onye ozo na-eso uzo ya sooro Jisos. N'ihu na onye nke ahụ na-eso uzo ya bu onye onyeisi nchujaja maara nke oma, o sooro Jisos banye n'obi onyeisi nchujaja.

* 18:9 Jọn 6:39

16 Ma Pita na-eguzo n'ezì n'ònu ụzọ. Onye ọzọ ahụ na-eso ụzọ ya, nke onyeisi nchụaja maara nke ọma, pụrụ n'ezì gwa nwaagboghọ ahụ na-eche ọnu ụzọ okwu, ma kpobata Pita.

17 Nwaagboghọ ahụ siri Pita, "Ọ bụ na ị bughị otu n'ime ndị na-eso ụzọ nwoke a?"

Pita siri, "Mba! Abughị m."

18 Ndị ohu na ndị nche kwanyere oku n'ihì na oyi na-atu. Ha guzoro n'ebe ahụ na-anya oku. Pita soro ha guzo na-anyakwa oku.

Onyeisi nchụaja ajuọ Jisọs ajuju

19 N'oge ahụ onyeisi nchụaja ahụ juru Jisọs banyere ndị na-eso ụzọ ya, na ozizi ya.

20 Jisọs zara ya, "N'ihu ọha mmadu ka m kwuru okwu niile m kwuru. A kuziri m ihe n'ime ulọ ekpere na n'ime ulonso ukwu ebe ndi Juu na-ezuko. Ekwukwaghị m ihe obula na nzuzo.

21 Gini mere i ji aju m? Juo ndi niile gere m nti! Ha makwaara ihe niile m kwuru."

22 Mgbe o kwuru nke a, otu onye n'ime ndi na-eje ozi guzo n'akuku ya, mara Jisọs ura n'ihu, si, "Ọ bụ otu a ka ị si aza onyeisi nchụaja ajuju?"

23 Jisọs zara ya, "Ọ buru na o di ihe ojoo m kwuru, gbaa ama megide okwu ojoo di otu a, ma o buru na m kwuru eziokwu, gini mere i ji ama m ura."

24 Ya mere, Anas kere ya agbu zigara ya Kaifas onyeisi nchụaja.

Pita agonari Jisọs nke ugboro abuo na nke ato

25 Ma dika Saimon Pita ka guzo n'ebe ahụ na-anya oku, ha siri ya, "Ọ bụ na ị bughị otu onye n'ime ndi na-eso ụzọ ya?"

Ma o gorogoro ago si, "Abughị m ya."

26 Otu n'ime ndi ohu onyeisi nchụaja, bu onye ikwu nwoke ahụ Pita bipuru nti, siri, "Ọ bụ na m ahughị gi na ya n'ime ogige ahụ?"

27 Ma Pita gokwara ago ozo. N'otu mgbe ahụ oke okuku kwara akwa.

Jisọs n'ihu Paillet

28 Mgbe ahụ, ha sitere n'ulo Kaifas duru Jisọs gaa n'uloeze Paillet. O bukwa n'isi ututu, ma ha onwe ha abanyeghi n'ime uloeze ahụ n'ihì na ha achoghi imeru onwe ha, ka ha nwee ike isoro rie nri na Mmemme Ngabiga.

29 Paillet gakwuru ha n'ezì si, "Gini bu ebubo unu na-ebo nwoke a?"

30 Ha zara ma si ya, "Ọ buru na onye a abughị onye aruruala, anyi agaraghị akpotara gi ya."

31 Paillet siri, "Durunu ya puo kpee ya ikpe n'onwe unu di ka iwu unu si di."

Ndi Juu siri ya, "Ma anyi enweghi ikike igbu onye o bua."

32 Nke a mere iji mezu okwu ahụ Jisọs kwuru banyere udi onwu o gaje inwu.

33 Mgbe ahụ Paillet baghachiri n'ime uloeze ahụ, zie ozi ka a kporo ya Jisọs. O juru ya, "I bu eze ndi Juu?"

34 Jisọs zara, "I na-aju nke a n'onwe gi ka o bu ihe ndi ozo gwara gi banyere m?"

35 Paillet zara, "Abu m onye Juu? O bu ndi ala gi na ndiisi nchụaja unu kpotara m gi. Gini ka i mere?"

³⁶ Jisòs zara, “Alaeze m abughị nke ụwa a. A sị na alaeze m bụ nke ụwa a, ndị na-ejere m ozi gaara ilurụ m oḡụ iji gbochie m idaba n’aka ndi Juu. Ma ugbu a, alaeze m abughị nke ụwa a.”

³⁷ Paillet siri ya, “Ya bụ na i bụ eze?”

Jisòs zara, “Gị onwe gị kwuru na m bụ eze. Amuru m n’ihi nke a, o bukwa n’ihi nke a ka m ji bi a n’uwa igba ama banyere eziokwu. Onye obula huru eziokwu n’anya na-ege m nti.”

³⁸ Paillet siri ya, “Gini bu eziokwu?” Mgbe o kwuchara nke a, o puru jekwuuru ndi Juu ozọ si ha, “O dighi ihe obula m choputara megidere ya.

³⁹ Ma o bu omenaala unu, na m ga-ahapuru unu otu onye mkporo n’oge Mmemme Ngabiga. Unu chorọ ka m hapuru unu ‘eze ndi Juu?’”

⁴⁰ Ha tiri mkpu ozọ si, “O bughị nwoke a, ma hapuru anyi Barabas.” Barabas bu onye abali di egwu.

19

I ma Jisòs ikpe

¹ Mgbe ahụ, Paillet kpuru Jisòs, a pia ya ihe.

² Ndi agha kpara okpueze nke e ji ogwu mee, kpukwasị ya n’isi, yinyekwa ya uwe mwuda na-acha odo odo.

³ Ha biakwutere ya otutu mgbe na-asị, “Ekele, gị Eze ndi Juu!” Ha na-amakwa ya ura n’ihu.

⁴ Paillet pukwara n’ezi ozọ si ha, “Lee, ana m akpọtara unu ya, ka unu mara na achoputaghị m ihe ojoo obula o mere.”

⁵ Mgbe Jisòs yi okpu ogwu na uwe odo odo puta, Paillet siri ha, “Lekwanu nwoke ahụ!”

⁶ Ngwangwa, ndisi nchaja na ndi nche huru ya, ha tiri mkpu si, “Kpogide ya n’obe! Kpogide ya n’obe!”

Paillet siri ha, “Kporonu ya kpogbuo ya n’onwe unu. Achoputaghị m ihe ojoo obula o mere.”

⁷ Ndi Juu zara ya, “Anyi nwere iwu, di ka iwu ahụ siri di, ihe kwesiri ya bu onwu, n’ihi na o kporo onwe ya Okpara Chineke.”

⁸ Mgbe Paillet nuru nke a, oke egwu turu ya karịa.

⁹ O laghachiri azu n’ime uloeze ahụ, juo Jisòs, “Olee ebe i siri bia?” Ma Jisòs azaghị ya ihe obula.

¹⁰ Paillet siri ya, “I na-agba m nkiti? O bu na i maghi na m nwere ike ikpogide gi n’obe, nweekwa ike ihapu gi ka i laa?”

¹¹ Jisòs zara ya, “I garaghị enwe ike obula n’ebe m no, ma o buru na o siteghị n’elu rute gi aka. Nke a mere mmehie onye duru m nye n’aka gi ji karịa.”

¹² Site na mgbe ahụ Paillet chosiri ike ihapu ya. Ma ndi Juu tisiri mkpu ike si, “I hapu nwoke a ka o laa, i bukwaghị enyi Siza. N’ihi na onye obula na-eme onwe ya eze na-eleli Siza.”

¹³ Mgbe Paillet nuru okwu ndi a, o kpoputara Jisòs n’ezi, nodukwa ala n’oche ikpe ya di n’ebe a na-akpo Pevumentị (maobu Gabata n’asusu Hibru).

¹⁴ O bu n’ihe dika n’oge ehihie nke ubochi kwadebe maka oriri Ngabiga. O siri ndi Juu, “Leenu eze unu!”

¹⁵ Ma ha tiri mkpu, “Kporu ya, Kporu ya! Kpogide ya n’obe.”

Paillet juru ha, “Unu chorọ ka m kpogide eze unu n’obe?”

Ma ndisi nchaja zara, “Anyi enweghi eze ozọ karịa Siza.”

¹⁶ Mgbe ahụ, o nyefere ya n’aka ha, ka ha kpogide ya n’obe.

Mkpogbu Jisọs

Ha kpọọrọ Jisọs puọ.

¹⁷ O buuru obe ya gaa n'ebe a na-akpọ Okpokoro Isi (nke pụtara Gọlgọta n'asusụ Hibru).

¹⁸ N'ebe ahụ ka ha kpogidere ya n'obe, ya na mmadụ abụọ ndị ọzọ. Otu onye n'aka nri ya, onye nke ọzọ n'aka ekpe ya.

¹⁹ O nwere ihe Paillet dere kọpanye n'elu obe ahụ. Ihe o dere bụ nke a:
Jisọs onye Nazaret, Eze ndị Juu.

²⁰ Ọtụtụ ndị Juu gụrụ ihe a o dere, n'ihị na ebe a kpogburu Jisọs dị nso n'obodo ahụ. E dekwara ya n'asusụ Hibru, Griik na Latin.

²¹ Ndịisi nchụaja nke ndị Juu gwara Paillet sị, "Edela na ọ bụ Eze ndị Juu, kama dee na nwoke a siri, abụ m eze ndị Juu."

²² Ma Paillet zara, "Ihe m dere, edeela m ya."

²³ Mgbe ndị agha kpogidechara Jisọs n'obe, ha kere uwe ya ụzọ anọ. Onye ọbụla n'ime ha nwetara otu ụzọ. Ha chirị uwe mwuda ya nke a na-adughị adụ, kama a kpara ya akpa site n'elu ya ruo n'ala ya.

²⁴ Ha gwaritara onwe ha, "Ka anyị hapụnụ idọka ya, kama ka anyị fee nza lee onye ọ ga-adanyere i were ya."

Nke a bụ iyi mezuo ihe e dere n'akwukwọ nsọ,
"Ha kere uwe m n'etiti onwe ha,

feekwa nza banyere uwe mwuda m."*

Nke a bụ ihe ndị agha ahụ mere.

²⁵ Nne ya, nwanne ya nwanyị, bụ Meri nwunye Klopas, na Meri Magdalin guzo nso n'akukụ obe Jisọs.

²⁶ Mgbe Jisọs hụrụ nne ya na onye na-eso ụzọ ya ọ hụrụ n'anya ka o guzo n'akukụ ya, ọ siri nne ya, "**Nwanyị lee nwa gị nwoke.**"

²⁷ Ọ siri onye ahụ nke na-eso ụzọ ya, "**Lee nne gị.**" Site n'oge ahụ, onye ahụ na-eso ụzọ ya kpọọrọ ya laa n'ulo nke ya.

Onwu Jisọs

²⁸ N'ikpeazu, mgbe Jisọs matara na ihe niile emezuola. Ma iyi mezuo ihe e dere n'akwukwọ nsọ, ọ siri, "**Akpiri na-akpọ m nku.**"

²⁹ Otu ite mmanya ọra doro nso n'ebe ahụ. Ha were ogbo denye n'ime mmanya ahụ, kenye ogbo ahụ n'osisi hisop welie ya elu chee ya n'onu.

³⁰ Mgbe Jisọs deturu mmanya ahụ onu, ọ siri, "**Ọ gwuchaala.**" O hulatarara isi ya, kubie ume.

³¹ Ma ndị Juu achoghị ka ahụ ndị ahụ a kpogidere n'obe noḡide n'ebe ahụ ka chi boọ, n'ihị na ọ bụ Ụbọchị Nkwadebe. Echi ya bụ ga-abụ ụbọchị izuike puru ichi. Ha rịọrọ Paillet ka a gbajisie ha ukwu ma bupukwa ahụ ha.

³² Ndị agha ahụ biara gbajie ukwu onye nke mbụ na onye nke ọzọ a kpogburu ha na ya.

³³ Ma mgbe ha biaruru n'ebe Jisọs no, ha hụrụ na ọ nwuolarị. N'ihị nke a, ha agbajighi ukwu ya.

³⁴ Kama otu onye n'ime ndị agha ahụ weere ube mapuo ya akukụ ya. Ngwangwa ọbara na mmiri gbaputara.

³⁵ Onye hụrụ ihe ndị a gbara ama ka unu kwere, ama ya bụ eziokwu, ọ matakwarara na ihe ọ na-ekwu bụ eziokwu.

³⁶ Ihe ndị a niile mere ka e mezuo ihe e dere n'akwukwọ nsọ, "Ọ dighi ọkpukpu ya ọbụla nke a ga-agbaji."†

* **19:24** Abụ 22:18 † **19:36** Ọpụ 12:46; Ọnụ 9:12; Abụ 34:20

³⁷ E dekwara n'ebe ọzọ n'akwukwọ si, "Ha ga-elegide onye ahụ ha mapuru ahụ anya."‡

Olili Jisọs

³⁸ Mgbe ihe ndị a gasiri, otu nwoke aha ya bụ Josef, onye sitere Arimatia, onye na-eso ọzọ Jisọs na nzuzo, n'ihị egwu ndị Juu, jekwuuru Paillet rịọ ka o nye ya ikike iburu ahụ Jisọs, Paillet kwere, ya mere ọ bịa buru ahụ ya.

³⁹ Nikodimos, onye ahụ biakwutere Jisọs n'abalị na mbụ, biakwara. O wetara máá na aloos a gwakọtara agwakọta, nke otutu ya ruru ihe dika kilogram iri atọ na anọ.

⁴⁰ Ha buuru ahụ Jisọs, tee ya ụda ndị ahụ, fuchikwaa ya n'akwa ọcha linin dika omenaala olili ozu nke ndị Juu si dī.

⁴¹ Ebe ahụ a kpogidere ya n'obe dī n'otu ubi a gbara ogige. N'ime ogige a, otu ili ọhuru dī na ya nke e jibeghi lie onye ọbula.

⁴² N'ihị na ọ bụ ụbọchị Nkwadebe nke ndị Juu,§ nakwa n'ihị na ili ahụ dī nso, ha donyere ahụ Jisọs n'ime ya.

20

Mbilite n'onwu nke Jisọs

¹ N'isi ututu ụbọchị mbụ nke izu ụka, mgbe chi na-abozibeghi nke oma, Meri Magdalin bịa n'ili ahụ, ma hụ na e wepula nkume ahụ e jiri mechie onu ili ahụ.

² O ji ọsọ biakwute Saimon Pita na onye ọzọ ahụ nke na-eso ọzọ ya, bụ onye Jisọs huru n'anya si, "Ha esitela n'ili ahụ bupu Onyenwe anyi. Anyi amaghi ebe ha dobere ya!"

³ Ya mere Pita na onye nke ọzọ ahụ na-eso ọzọ ya puru gawa n'ili ahụ.

⁴ Ha abuo jiri ọsọ na-aga, ma onye ọzọ ahụ na-eso ọzọ ya gbakariri Pita n'osọ buru ya ọzọ ruo n'ili ahụ.

⁵ O hulatarala ala, nyoo anya n'ime ili, hụ akwa ọcha ahụ ebe ha wusara n'ala, ma ọ baghi n'ime.

⁶ Ya mere Saimon Pita, onye na-eso ya n'azu bjarutere banye n'ime ili ahụ. Ọ huru akwa ozu ahụ ka ọ wusara n'ala,

⁷ ya na akwa nke e ji kechie ya isi. Ichafọ a na akwa ọcha ahụ adikotaghi n'otu ebe, kama a piara ya apia dobe ya iche n'ebe ọzọ.

⁸ Onye ọzọ ahụ nke na-eso ọzọ ya, onye nke buru ọzọ bjaruo n'ili banyekwara n'ime ili ahụ. Ọ huru ma kwerekwa.

⁹ (Ruo n'oge a, ha aghotabeghi site n'akwukwọ nsọ na ọ ghaghi i si n'onwu bilie.)

¹⁰ Emesia ndi na-eso ọzọ ya laghachiri n'ulo ha.

Jisọs egosi Meri Magdalin onwe ya

¹¹ Ma Meri guzo n'akuku ili ahụ na-ebe akwa. Mgbe ọ nọ na-ebe akwa, o hulatarala ala nyoo anya n'ime ili ahụ

¹² hụ ndi mmuo ozi abuo yi uwe ọcha, ka ha noduru ala otu n'isi, nke ọzọ n'ukwu, n'ebe ahụ atogboro ahụ Jisọs.

¹³ Ha siri ya, "Nwanyi, ginị mere i ji ebe akwa?"

Ọ siri ha, "Ha ebupula Onyenwe m, amaghi m ebe ha bujere ya."

¹⁴ N'oge a, ọ tughariri hụ ka Jisọs guzo n'ebe ahụ. Ma ọ mataghi na ọ bụ Jisọs.

¹⁵ Jisọs siri ya, "Nwanyi, ginị mere iji ebe akwa? Onye ka i na-acho?"

‡ 19:37 Zek 12:10 § 19:42 maka ụbọchị izuike ndi Juu

Ebe o chere na ọ bụ onye na-elekoṭa ogige ahụ, ọ sịrị ya, “Nna anyị ukwu, ọ buru na ọ bụ gị bupuru ya, gwa m ebe i debere ya ka m gaa buru ya.”

¹⁶ Jisọs sịrị ya, “Meri.”

Ọ tughariri tie mkpu n’olu Hibru si ya, “Raboni!” (nke pụtara “Onye nkuzi.”)

¹⁷ Jisọs sịrị ya, “Emetukwala m aka n’ihi na alakwurubeghi m Nna m. Kama gakwuru umunna m gwa ha, ‘Ana m alakwuru Nna m na Nna unu. Chineke m na Chineke unu.’”

¹⁸ Meri Magdalin gara gwa ndi na-eso uzọ ya, “Ahula m Onyenwe anyi.” Ọ kọrọ ha na ọ bụ ya gwara ya ihe ndi a niile.

Jisọs egosi ndi na-eso uzọ ya onwe ya

¹⁹ N’uhuruchi nke ubochi ahụ, bụ ubochi mbu nke izu uka, mgbe ndi na-eso uzọ ya zukotara n’ime otu ulo. Ha mechiri uzọ niile n’ihi egwu ndi juu. Jisọs batara guzo n’etiti ha si ha, “Udo diri unu!”

²⁰ Mgbe o kwusiri nke a, o gosiri ha aka ya na akuku ya. Onu juru ndi na-eso uzọ ya obi n’ihi na ha ahula Onyenwe anyi.

²¹ Ozokwa, Jisọs siri ha, “Udo diri unu! Di ka Nna m si zite m, otu a ka m na-eziga unu.”

²² Mgbe o kwuchara nke a, o kusara ha ume si ha, “Naranu Mmuo Nso.

²³ Ọ buru na unu agbaghara onye obula mmehie ya, a ga-agbaghara ya, ọ burukwa na unu aju igbaghara ha, agaghi agbaghara ha.”

Jisọs egosi Tomos onwe ya

²⁴ Ma Tomos (onye a na-akpo Didimos), otu n’ime ndi ozi iri na abuo ahụ, anoghi ya mgbe Jisọs biara.

²⁵ Ya mere, ndi ozo na-eso uzọ ya gwara ya, “Anyi ahula Onyenwe anyi!”

Ma ọ siri ha, “Ọ bụ naani mgbe m jiri anya m hu ebe ahụ ntu kpopuru ya aka, tinye mkpisiaka m n’apa ntu ndi ahụ, ma tinyekwa aka m n’akuku ya ebe ahụ a mara ya ube, ka m ga-ekwere.”

²⁶ Mgbe abali asato gasiri, ndi na-eso uzọ ya zukotara ozo. Ugbu a Tomos nokwa n’etiti ha. N’agbanyeghi na e mechisiri uzọ niile, Jisọs batara guzo n’etiti ha si ha, “Udo diri unu.”

²⁷ Mgbe ahụ ọ siri Tomos, “Ranye mkpisiaka gi n’ebe a, leekwa aka m abuo. Weputa aka gi tinyekwa n’akuku m. Abula onye na-enweghi okwukwe, kama kwere.”

²⁸ Tomos zara si ya, “Onyenwe m na Chineke m!”

²⁹ Ma Jisọs siri ya, “I kweere n’ihi na i hula m? Ma ngozi diri ndi nahughi ma kwere.”

Ihe mere e ji dee akwukwo ozioma Jon

³⁰ Ọ di otutu ihe iribama ndi ozo Jisọs ruru n’ihu ndi na-eso uzọ ya. Ma edeghi ha n’ime akwukwo a.

³¹ Ma e dere ihe ndi a niile ka unu kwere na Jisọs bu Kraist, Okpara Chineke. N’ihi na ọ bụ site n’ikwere ka unu ga-eji nweta ndu ohuru site n’aha ya.

21

Jisọs na oru ebube nke igbute azu

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, Jisọs gosiri ndi na-eso uzọ ya onwe ya ozo. Ọ mere nke a n’akuku osimiri nke Tiberias,* lee otu o si mee.

* 21:1 Maobu, Galili

² Ufodu n'ime ndi na-eso uzọ ya nokoro otu ebe. Ndi a bu Saimon Pita na Tomos (onye a na-akpo Didimos), na Nataniel, onye Kena nke Galili na umu Zebedi, na mmadu abuo ndi ozo bukwa ndi ozi ya.

³ Saimon Pita siri ha, "Ana m aga igbu azu." Ha siri, "Anyi ga-eso gi." Ha biliri gaa, banye n'ime ugbo mmiri. Ma n'abali ahụ niile ha egbuteghi ihe obula.

⁴ Mgbe chi na-abo Jisos guzoro n'akuku mmiri. Ma ndi na-eso uzọ ya amataghi na o bu Jisos.

⁵ Jisos siri ha, "Umuntakiri, unu gbutere azu obula?"

Ha zara ya, "Mba."

⁶ O gwara ha, "Wunyenu ugbu unu n'akuku aka nri nke ugbo. Unu ga-egbutekwa azu." Mgbe ha mere nke a, ha enwekwaghi ike idoputa ugbo ha, n'ih i otutu azu nke di n'ime ya.

⁷ Mgbe ahụ onye ahụ na-eso uzọ ya Jisos huru n'anya gwara Pita, "O bu Onyenwe anyi!" Ngwangwa Saimon Pita nuru na "o bu Onyenwe anyi," o yiiri uwe ya (n'ih i na o gba oto), wuba n'ime mmiri ahụ.

⁸ Ndi ozo ndi na-eso uzọ ya biara n'ugbo mmiri nta ahụ, na-adoputa ugbo ha nke azu juru n'ime ya, n'ih i na ha no nso n'ala ihe di ka nari nzo ukwu na ise.†

⁹ Mgbe ha putara n'elu ala, ha huru oku a kwanyere, nke a hukwasiri azu n'elu ya na ogbe achicha.

¹⁰ Jisos gwara ha, "Wetanu ufodu n'ime azu ndi ahụ unu gbutere ugbo a."

¹¹ Saimon Pita puru gaa dogota ugbo azu ahụ n'elu ala. Ihe juru ya bu azu ndi ukwu nke onuogugu ya di nari na iri ise na ato. Ma ugbo ahụ adowaghi n'agbanyeghi na azu juru n'ime ya.

¹² Jisos siri ha, "Bianu rie nri ututu." O dighi onye obula n'ime ndi ahụ na-eso uzọ ya juru ya, "I bu onye?" N'ih i na ha maara na o bu Onyenwe anyi.

¹³ Jisos biara were achicha ahụ nye ha. Otu ahụ ka o mekwara azu ahụ.

¹⁴ Nke a bu ugboro ato Jisos gosiri ndi na-eso uzọ ya onwe ya mgbe e mere ka o si n'onwu bilie.

Jisos akpoghachite Pita

¹⁵ Mgbe ha risiri nri ututu, Jisos siri Saimon Pita, "Saimon nwa Jon, i huru m n'anya kari ndi a niile?"

O siri ya, "E, Onyenwe anyi, i maara na m huru gi n'anya."

Jisos siri ya, "Na-azu umu aturu m."

¹⁶ Jisos siri ya nke ugboro abuo, "Saimon nwa Jon, i huru m n'anya?"

O siri, "E, Onyenwe anyi, i maara na m huru gi n'anya."

O siri ya, "Na-elekota aturu m."

¹⁷ O siri ya nke ugboro ato, "Saimon nwa Jon, i huru m n'anya?"

O wutere Pita na o siri ya nke ugboro ato, "i huru m n'anya?" O siri ya, "Onyenwe anyi, i mazuru ihe niile, i makwaara na m huru gi n'anya."

Jisos siri ya, "Na-azu aturu m."

¹⁸ N'ezie, n'ezie asi m gi, mgbe i bu okorobia i na-eke aji n'ukwu, gaa ebe i choro iga. Ma mgbe i ghorog agadi, i ga-esetipu aka gi, onye ozo ga-eeke gi ihe okike n'ukwu ma duru gi gaa ebe i na-achoghi iga."

¹⁹ O kwuru nke a iji gosi udi onwu o ga-anwu iji nye Chineke otuto. Mgbe nke a mesiri, o siri ya, "Soro m."

† 21:8 Maobu, nari kubit abuo

²⁰ Pita chighariri hụ onye ahụ na-eso ụzọ ya nke Jisọs hụrụ n'anya ka ọ na-esokwa ha n'azu. (Ọ bụ onyeozị ahụ dabeere ya n'obi na nri anyasi, nke siri, "Onyenwe anyị, onye ga-arara gi nye?")

²¹ Mgbe Pita hụrụ ya, ọ siri Jisọs, "Onyenwe anyị kedụ maka onye a?"

²² Jisọs siri ya, "Ọ bụrụ na m achọọ ka ọ nọgide ruo mgbe m ga-alọghachi gini ka nke a bụ nye gi? Soro m."

²³ Ya mere, akukọ a gbasara n'etiti ụmụna na onye a na-eso ụzọ ya agaghị anwu. Ma Jisọs asighi ya na ọ gaghị anwu anwu, kama, "Ọ bụrụ na m chọrọ ka ọ nọgide ruo mgbe m ga-abia, ọ gbasara gi?"

²⁴ Nke a bụ onye ahụ na-eso ụzọ ya onye na-agba ama ihe ndi a niile, ma deekwa ha n'akwukwo. Anyi makwaara na ama ya bụ eziokwu.

²⁵ Ma ọ di otutu ihe ndi ozọ Jisọs mere. Ọ bụrụ na e dee ha niile n'akwukwo, ọ dighi m ka ụwa niile ọ ga-aba akwukwo a ga-edede banyere ha.

Orụ Ndị Ozi

Jisọs alaa n'eluigwe

¹ Ezigbo enyi m Tiofilos, n'akwukwọ m nke mbụ m dere gị banyere ihe niile Jisọs malitere ime nakwa ikuzi,

² ruo n'ụbọchị e mere ka ọ laghachi n'eluigwe mgbe o sitere n'ike Mmụọ nsọ nyesia ndị na-eso ụzọ ya iwu, bụ ndị ọ họtara.

³ Mgbe ọ hụsiri ahụhụ nke ọnwụ, o gosiri ha onwe ya n'uzọ dị iche iche n'ebe o doro anya na ya dị ndụ. O mere ka ha hụ ya anya n'ime iri ụbọchị anọ, na-akuziri ha banyere alaeze Chineke.

⁴ N'otu oge, ọ nonyeere ha na nri, o nyere ha iwu a, **“Unu esila na Jerusalem pụọ, kama chere n'ụzọ nkwa nke Nna m, nke unu n'ụzọ site n'ọnụ m.”**

⁵ **N'ihia na Jọn jiri mmiri mee unu baptizim, ma n'oge na-adighi anya, a ga-eji Mmụọ Nsọ mee unu baptizim.”**

⁶ Mgbe ha gbakoro, ha juru ya, “Onyenwe anyị, ọ bụ ugbo a ka i ga-enyeghachi Izrel alaeze ahụ?”

⁷ Ma ọ siri ha, **“Ọ bughị ọrụ unu imata oge na mgbe Nna m na-akwado ihe o zubere ime n'ikike nke onwe ya.”**

⁸ **Ma mgbe Mmụọ Nsọ b'akwasiri unu, unu ga-anata ike. Mgbe ahụ, unu ga-agbara m ama na Jerusalem, na Judia niile ya na Sameria ruokwa ebe niile ụwa sọturu.”**

⁹ Mgbe o kwusiri nke a, e weliri ya elu mgbe ha na-ele anya, igwe ojii kpuchikwara ya, zopu ya n'anya ha.

¹⁰ Mgbe ha na-elegidesi anya ike n'eluigwe dika ọ na-ala, na mberede, ụmụ nwoke abụọ yi uwe ọcha guzoro ha nso.

¹¹ Ha siri, “Ndị ikom Galili, gini mere unu jiri guzoro ebe a na-ele anya n'eluigwe? Jisọs a onye e sitere n'etiti unu kpọrọ laa n'eluigwe ga-aloghachikwa otu ahụ unu si hụ ya o siri laa n'eluigwe.”

Mataias, onye n'ochiri anya Judas

¹² Ha sitere n'Ugwu a na-akpọ Oliv nke dị Jerusalem nso, njem nke otu ụbọchị izuikwe, laghachi na Jerusalem.

¹³ Mgbe ha batara n'obodo, ha rigoro n'ime ụlọ ahụ dị n'ụlọ elu, ebe ha na-anọ. Ndị a bụ ndị nọ n'ụlọ ahụ:

Pita, Jọn, Jemis na Andru,
 Filip na Tọmọs,
 Batalomi na Matiu,
 Jemis nwa Alfios, Saimon onye a na-akpọ Zilot na Judas nwa Jemis.

¹⁴ Ndị a niile ji otu obi n'ogidesie ike n'ekpere. Ndị sonyere ha bụ ụfọdu ndị inyom na Meri nne Jisọs, na ụmụna ya.

¹⁵ N'oge ahụ, Pita bilitere n'etiti ndị kwere ekwe ọnụọgụgụ ha dị ihe dị ka narị na iri abụọ, si,

¹⁶ “Ụmụna m, ọ dị mkpa ka ihe e dere n'akwukwọ nsọ mezuo banyere Judas onye duuru ndị jidere Jisọs b'ia. Mmụọ Nsọ kwuru na nke a ga-eme mgbe o sitere n'ọnụ Devid kwuo okwu n'oge gara aga.

¹⁷ Ọ bụ otu n'ime anyị. O nwere oke n'ime ọrụ a.”

18 Ego ọ natara n'ihì ọrụ ọjọọ ya ka o jiri zuọ ala. N'ala ahụ ka ọ dara sụọ isi n'ala, afọ ya etipuo, eriri afọ ya awụsịakwa.

19 Ndị niile bi na Jerusalem nūrụ akụkọ banyere ya. N'ihì ya, ha kpọrọ ala ahụ n'asụsụ ha Akeldama, nke pụtara Ala Ọbara.

20 Pita siri, "N'ihì na e dere ya n'akwụkwọ Abụ Ọma:

"Ka ebe obibi ya tọgbọrọ n'efu,

ka mmadụ ọbụla gharakwa ibi n'ime ya,"*

na,

"Ka onye ọzọ nọchiekwa ọnọdu ya ka onyeisi.†

21 Ya mere, otu onye n'ime ndị anyị na ha nọ n'oge niile Onyenwe anyị Jisọs nọ n'etiti anyị,

22 bido n'oge Jọn na-eme baptizim ruo n'ubochi Jisọs si n'etiti anyị rigoro n'eluigwe. Otu onye n'ime ndị a ga-eso anyị buru onye akaebe nke mbilite n'ọnwu ya."

23 Ya mere, ha họtara mmadụ abụọ, Josef onye a na-akpọ Basabas (aha ya ọzọ bụkwa Jostus) na Mataias.‡

24 Ha kpere ekpere si, "Onyenwe anyị, i maara obi mmadụ niile. Gosi anyị onye i họtara n'ime mmadụ abụọ ndị a.

25 Ka ọ buru onyeozì na onyendu nke ga-anochi anya Judas onye nke hapuru ma gawa ebe o kwesiri ka ọ gaa."

26 Ha fere ha nza. Nza ahụ makwara Mataias, ha gunyere ya di ka otu n'ime ndị ozi iri na otu ahụ.

2

Obibia nke Mmuo Nso

1 Mgbe ubochi Pentikosisu ruru, ha niile zukotara n'otu ebe.

2 Na mberede, uzu yiri nke oke ifufe di ike sitere n'eluigwe bia juputa n'ulo ahụ ha nọ.

3 Ha huru ihe dika ire oku ka o kewara nokwasị n'isi ha n'otu n'otu.

4 Ha niile juputara na Mmuo Nso, malite isu asusu di iche iche dika Mmuo Nso nyere ha ike.

5 N'oge ahụ, otutu ndi Juu ji obi ocha na-eke Chineke nọ na Jerusalem. Ndi si na mba di iche iche n'okpuru eluigwe.

6 Igwe mmadụ gbakotara n'onodu mgbagwoju anya mgbe ha nuru uzu ahụ, n'ihì na ha nuru ka ha na-asu asusu nke onye obula n'ime ha na-aghota, n'asusu obodo ha di iche iche.

7 N'oke iju anya, ha kwurita n'onwe ha, "Ndi a niile na-ekwu okwu ha abughị ndi Galili?"

8 Gini mere onye obula n'ime anyi ji na-anu okwu ha na-ekwu n'asusu ala anyi di iche iche?

9 Ndi Patia, na ndi Midia, na ndi Elam, ndi bikwa n'ime Mesopotamia, ndi Judia, na ndi Kapadosia, ndi Pontos, na ndi Eshia,

10 ndi Frigia, na ndi Pamfilia, na ndi Ijipt, na ndi akuku Libiya nke di Sirini nso, na ndi obia si na Rom bia

11 (ndi Juu na ndi kwere n'okpukpe ndi Juu). Ndi Kriit na ndi Arab; anyi na-anu okwu ha na-ekwu n'asusu anyi di iche iche banyere oru ebube Chineke."

12 O juru ha anya, gbaakwa ha gharị. Ha siritara onwe ha, "Gini ka nke a bu?"

* 1:20 Abụ 69:25 † 1:20 Abụ 109:8 ‡ 1:23 Mataias bu onye ahọtara ka ọ nọchie anya Judas Iskariot n'ije ozi. Orụ ndi ozi bu igba ama na ikwuputa mbilite n'ọnwu Jisọs dika Kraist ahụ.

13 Ma ufodu ndi ozo na-akwa ha emo na-asi, "Ndi a bu ndi mmanya na-egbu."

Okwu Pita banyere Kraist

14 Pita guzoro, ya na ndi ozi iri na otu ahụ welie olu gwa ogbako ahụ okwu, "Ndi Juu na unu ndi bi na Jerusalem, matanụ nke a, geekwanụ ntị na ihe m na-ekwu.

15 O bughị mmanya na-egbu ndi a di ka unu chere. Lee, o bu naanị elekere itoolu nke ututu na-aku.

16 Mba, nke a bu mmezu ihe Juel onye amuma kwuru,

17 " 'Chineke sirị, n'oge ikpeazu,
aga m awukwasị mmadu niile Mmuo m.

Umụ unu ndi ikom na umu unu ndi inyom ga-ebu amuma,
umu okorobia unu ga-ahukwa ohu,
ndi okenye nwoke unu ga-arọ nrọ.

18 O buladi ndi ohu m, nwoke ha na nwanyị n'ime ha,
ka m ga-awukwasị Mmuo m.
Ha ga-ebukwa amuma.

19 Aga m egosi ihe itunanya na mbara eluigwe,
gosikwa ihe iribama n'ụwa na n'okpuru ụwa,
obara na oku na alulu anwuru oku.

20 Anyanwu ga-agbanwe ghoọ ochichiri,
onwa ga-aghokwa obara,
tupu ubochi Onyenwe anyi abia, bu ubochi ahụ di ukwu dikwa ebube.

21 O ga-erukwa, na onye obula nke na-akpoku
aha Onyenwe anyi, ka a ga-azoputa.*

22 "Ndi Izrel, geenu nti n'okwu a, Jisos onye Nazaret bu nwoke Chineke gosiri unu, site n'oru di ike, n'oru ebube nakwa ihe iribama niile nke Chineke ruru n'etiti unu site n'aka ya, dika unu ji anya unu hu.

23 Onye a ka e weere nyefee unu n'aka site na nzube nke Chineke buru uzọ tuo atumatụ ya, na dika o siri mara na mbu, o bu ya ka unu gburu ma kpogidekwa n'obe site n'aka ndi na-amaghi iwu.

24 Ma Chineke emela ka o site n'onwu bilie mgbe o topuchara ihe mgbu nke onwu, n'ihu na onwu enweghi ike ijide ya.

25 Devid kwuru banyere ya,
" 'Ana m ahụ Onyenwe anyi ka o na-anogide n'ihu m mgbe niile.
N'ihu na o no n'aka nri m.
Agaghi m ama jijiji.

26 Ya mere, onu juputara m obi, ire m na-anurikwa onu;
anu ahụ m ga-ezukwa ike n'olileanya,

27 n'ihu na i gaghị ahapu mkpuruobi m n'ala mmuo,
i gakwaghị ahapu anu ahụ nke Onye gi di nsọ ka o hu ire ure.

28 I mere ka m mara uzọ nke ndu;
i ga-emekwa ka m juputa n'onu n'ihu gi.†

29 "Umunna m, eji m nkwwa okwu na-agwa unu banyere nna nna anyi Devid, bu onye nwuru anwu e lie ya. Ili ya dikwa n'etiti anyi taa.

30 Ma o bu onye amuma marakwa na Chineke jiri inu iyi kwee ya nkwa na otu n'ime umu ya ga-anokwasị n'ocheeze ya.

31 Ebe o buuru uzọ hu ihe ga-eme n'oge di n'ihu, o kwuru banyere mbilite n'onwu nke Kraist, mgbe o sirị, a hapughi ya n'ala mmuo; anu ahụ ya ahughikwa ire ure.

* 2:21 Jul 2:28-32 † 2:28 Abụ 16:8-11

³² O bụ Jisọs a ka Chineke mere ka ọ dị ndụ ọzọ. Anyị niile bụkwa ndị akaebe banyere ya.

³³ Ebe ọ bụ na e buliela ya elu n'aka nri Chineke. O natala Mmuọ Nso dika Nna ya kwere na nkwa. Ihe a unu na-ahụ na nke unu na-anụ bụ onyinye ya ọ wụkwasiri anyị.

³⁴ O dighi oge Devid jiri rigoro n'eluigwe, ma ya onwe ya siri,
“ ‘Onyenwe anyị gwara Onyenwe m si,

“Nọdụ ala n'aka nri m,
³⁵ ruo mgbe m ga-eme ndị iro gi
ihe mgbakwasị ụkwụ nye ụkwụ gi.” ’‡

³⁶ “Ya mere, ana m eme ka ezinaụlọ Izrel niile mara nke ọma, na Chineke emeela Jisọs a onye unu kpogideré n'obe ka ọ buru Onyenwe anyị na Kraịst.”

³⁷ Mgbe ha nuru ihe ndị a, akonuche ha mara ha ikpe. Ha siri Pita na ndị ozi ndị ọzọ, “Umunna, gini ka anyị ga-eme?”

³⁸ Ma Pita siri ha, “Chegharianu unu niile. Ka e mekwa unu baptizim n'aha Jisọs Kraịst, maka mgbaghara mmehie unu. Unu ga-anatakwa onyinye nke Mmuọ Nso.

³⁹ Nkwa a diri unu na umu umu unu na mmadu niile no n'ebe di anya, dikwara ndi niile Onyenwe anyi Chineke ga-akpo ka ha biakwute ya.”

⁴⁰ O jiri otutu okwu ndi ozo gbaa ama, ma duokwa ha odu si, “Sitenu n'etiti ogbo a joro njo zoputa onwe unu.”

⁴¹ E mere ndi nabatara okwu ya baptizim, ha di ihe ruru puku mmadu ato, a gunyere n'onuogugu ha.

Nnọkọ nke ndi kwere ekwe

⁴² Ha nyefere onwe ha n'ozizi nke ndi ozi, ya na ife ofufe na inyawa achicha nakwa ikpe ekpere.

⁴³ Onye obula n'ime ha juputara na egwu, n'ihu na ndi ozi na-arụ otutu oru ebube, na ihe iribama di iche iche.

⁴⁴ Ndi niile kwere ekwe nokotara onu, nwekokwaa ihe niile onu.

⁴⁵ Ha rere ihe ha nwere na nke ha kpatara, kenye onye obula dika mkpa ya siri di.

⁴⁶ Ha gara n'ihu na-ezukoata n'ulonso ukwu ikpe ekpere kwa ubochi. Ha na-erikokwa nri n'ulo ha, n'obi onu na ekele.

⁴⁷ Dika ha gara n'ihu na-eto Chineke, ha nwetara ihuoma n'aka ndi mmadu. Onyenwe anyi na-atukwasikwara ha ndi a na-azoputa kwa ubochi.

3

Ogwugwo onye ngwuro

¹ Otu ubochi Pita na Jon na-aga n'ulonso ukwu ikpe ekpere n'oge ekpere n'elekere ato nke ehie.

² Ma otu nwoke dara ngwuro site n'afu nne ya ka a na-ebute n'onu uzo ama nke ulonso ukwu ahụ ubochi niile ka ọ na-arịo ndi na-aba n'ime ulonso ukwu ahụ ariri. Aha onu uzo ama ahụ bu onu uzo ama oma.

³ Mgbe ọ huru Pita na Jon ka ha na-achọ ịba n'ulonso ukwu ahụ, o bidoro iriọ ha ariri.

⁴ Ma Pita na Jon legidere ya anya, Pita siri, “Lee anyi anya.”

⁵ O legidere ha anya chee na ha ga-enye ya onyinye.

‡ 2:35 Abụ 110:1

⁶ Ma Pita siri, “Enweghi m oloacha maobu olaedo ma ihe m nwere ka m na-enye gi. N’aha Jisosh Kraist onye Nazaret bilie otu gawa ije.”

⁷ O jidere ya aka n’aka nri ya, nyere ya aka selite ya elu, ngwangwa, ukwu ya na nkwonkwo nke akwara ukwu ya nwetara ike.

⁸ O wuliri elu n’ukwu ya, bido igu ije. O soro ha baa n’ulonso ukwu ahụ, ya na-aga, ya ana-awuli elu, na-etokwa Chineke.

⁹ Mmadu niile huru ya ka o na-agaghari na-eto Chineke,

¹⁰ ha ghotara na o bu ya bu onye ahụ na-anu n’onu uzu ama ulonso ukwu ahụ, nke a na-akpo onu uzu ama oma na-ario aririo. O gbagwojuru ha anya nke ukwu, gbakwa ha ghari ihe mere ya.

Okwu Pita n’ulonso ukwu

¹¹ Ma di ka o jidere Pita na Jon aka, ndi mmadu niile jiri mgbagwoju anya gbara oso biakwute ha n’akuku ulonso ahụ ebe a na-akpo mgbe ulu Solomon.

¹² Mgbe Pita huru nke a, o gwara igwe mmadu ahụ, “Ndi Izrel, gini mere ihe a ji eju unu anya? Gini mere unu ji ele anyi anya dika a ga-asị na o bu site n’ike nke anyi maobu n’idi nso anyi ka anyi jiri mee ka nwoke a gawa ije?”

¹³ Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob, Chineke nke nna anyi ha, ebuliela onye na-ejere ya ozi, bu Jisosh elu, onye unu nyefere ka e gbuo, ma gonarikwa ya n’ihu Paillet, n’agbanyeghi na o kpebiri ihapu ya ka o laa.

¹⁴ Unu gonariri onye ahụ di nso burukwa onye ezi omume, ma rio ka a hapuru unu ogbu mmadu.

¹⁵ Unu gburu onye ahụ na-enye ndu, ma Chineke akpolitela ya site n’onu. Anyi bu ndi akaebe ihe ndi a.

¹⁶ O bu site n’okwukwe n’aha ya, o bu aha ya naani mere nwoke a ka o di ike onye nke unu na-ahu ma marakwa. Okwukwe n’ime Jisosh mere ka ahụ ya zuo oke n’ihu unu niile.

¹⁷ “Ugbu a umunna m, amaara m na unu kpara agwa na-amaghi ama, dika ndi ndu unu sikwara kpaa.

¹⁸ Ma Chineke siri otu a mezuo ihe o kwuru site n’onu ndi amuma niile na Kraist ya aghaghi ihu ahuhu.

¹⁹ Ya mere, chegharianu ugbu a ma loghachikwutekwanu Chineke, ka e nwee ike ihichapu mmehie unu,

²⁰ ka enyekwa unu ntute nke ime mmuo nke sitere n’ihu Onyenwe anyi, ma zitekwa unu Kraist ahụ, bu onye ahoputara nye unu, nke bu Jisosh.

²¹ Onye eluigwe na-aghaghi inabata tutu ruo oge ahụ Chineke ga-eweghachi ihe niile n’onodu ha, dika o kwere na nkwa n’ogologo oge gara aga site n’onu ndi amuma ya di nso.

²² Mosis siri, ‘Onyenwe anyi bu Chineke ga-eme ka onye amuma ga-adi ka m biliere unu site n’etiti umu nne unu, unu aghaghi ige nti n’ihe niile o ga-agwa unu.

²³ Onye obula juru ige onye amuma ahụ nti, ka a ga-ekewapu kpankpan site n’etiti ndi ya ma bibiekwa ya.’*

²⁴ “N’ezie ndi amuma niile site na Samuel na ndi ozu so ya n’azu, bukwara amuma banyere ubochi ndi a.

²⁵ Ma unu bu ndi nketa nke ndi amuma, nakwa nke ogbugba ndu ahụ Chineke na nna nna unu gbara, mgbe o gwara Ebrahim, ‘Site na mkpuru gi ka a ga-aguzi mba niile nke uwa.’†

* 3:23 Dit 18:15,18,19 † 3:25 Jen 22:18; 26:4

²⁶ Mgbe Chineke kpolitere onyeozu ya, o buuru ụzọ zitere unu ya, ka ọ gọzie unu site n'ime ka onye ọbụla n'ime unu chegharia site n'ụzọ ọjọọ ya."

4

Pita na Jọn n'ụlọikpe

¹ Mgbe ha nọ na-agwa ndị mmadụ ahụ okwu, ndị nchụaja na onyeisi ndị agha na-eche ụlonsọ ukwu ahụ na ndị Sadiusi bjakwutere ha.

² Ha were oke iwe n'ihia na ha na-ezi ndị mmadụ ihe, na-ekwusakwa na n'ime Jisọs ka mbilite n'ọnwu nke ndị nwurụ anwu dī.

³ Ha jidere ha tinye ha n'ụlọ mkpọrọ, ruo n'echi ya. N'ihia na oge e jidere ha bụ n'oge uhuruchi.

⁴ Ma otutu ndị nuru okwu ahụ kwenyere. Onuogugu ha ruru ihe dī ka puku mmadụ ise.

⁵ N'echi ya, ndị na-achị achị, na ndị okenye na ndị ozizi iwu zuko na Jerusalem.

⁶ Onyeisi nchụaja bụ Anas nọ n'ebe ahụ, na Kaifas na Jọn na Alegzanda, na ndị ọzọ bụ ndị ikwu onyeisi nchụaja.

⁷ Mgbe ha kpọtara ha n'etiti ha, ha juru ha, "Ọ bụ site n'ike onye, na site n'aha onye, ka unu ji mee ihe a?"

⁸ N'oge ahụ, Pita juputara na Mmuo Nso. Ọ gwara ha, "Unu ndị na-achị ala anyi, na ndị okenye.

⁹ Ọ buru na unu kpọtara anyi ichoputa otu nwoke ngwuro a si buru onye ahụ dī mma maobu otu e si gwoo ya,

¹⁰ ya mere maranu nke a, unu na ndị Izrel niile, a gworo nwoke a guzo n'etiti unu site n'aha Jisọs Kraist onye Nazaret, onye unu kpogidere n'obe, ma Chineke kpolitere ya site n'ọnwu.

¹¹ Jisọs a bụ

"'nkume ahụ unu ndị na-ewu ulọ juru,

nke ghorọ nkume isi ntala ulọ.'"

¹² Nzoputa adighi n'ime onye ọbụla ọzọ, n'ihia na o nweghi aha ọzọ e nyere n'etiti mmadụ n'okpuru eluigwe nke e nwere ike isite na ya zoputa anyi."

¹³ Mgbe ha huru nkwa okwu Pita na Jọn, na-atughị ụjọ, ma choputakwa na ha bụ ndị mmadụ nkiti, na ndị a na-azughị n'ulo akwukwo, o juru ha anya. Ma ha ghotara na ha bụ ndị ha na Jisọs nokoro.

¹⁴ Ma mgbe ha huru nwoke ahụ a gworo, ka o guzo n'akuku ha, ha enweghi okwu ọbụla ha nwere ikwu megide nke a.

¹⁵ Ha nyere iwu ka ha si n'ulokpe ahụ puo, ma bido igba izu n'etiti onwe ha banyere nke a.

¹⁶ Ha na-asị, "Gini ka anyi ga-eme ndi a? Anyi apughị igọ agho na ha ruru oru iribama puru iche. Ndi niile bi na Jerusalem maara ihe banyere nke a.

¹⁷ Ma iji mee ka akuko oru ebube a hapu igbasa ruo otutu mmadu nti, ka anyi doo ha aka na nti ka ha ghara igwa onye ọbụla okwu banyere aha nwoke a."

¹⁸ Ha kporo ha nye ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu maobu izi ihe n'aha Jisọs.

¹⁹ Ma Pita na Jọn zara si ha, "Kpeenu ikpe a n'onwe unu, maobu ihe ziri ezi n'anya Chineke ige unu nti kara ige Chineke nti?"

* 4:11 Abụ 118:22

20 N'ihì na ọ bụ ihe rara ahụ na anyị ga-akwụsị ikwu okwu banyere ihe ahụ anyị hụrụ na nke anyị nūrụ.”

21 Mgbe ha batụchara ha mba, ha hapurū ha ka ha laa. O nweghị ụzọ ọbụla ha ga-esi taa ha ahụhụ n'ihì na mmadụ niile nọ na-eto Chineke n'ihì ihe a mere.

22 N'ihì na nwoke a gworo n'uzọ dī ebube agafeela iri afọ anọ.

Ekpere ndi kwere ekwe

23 Mgbe ha hapurū ha, ha lara koro ndi ibe ha ihe ndisi nchujaja na ndi okenye gwara ha.

24 Mgbe ha nūrū nke a, ha niile ji otu obi welie olu ha kpokuo Chineke, si, “Gị, Onye kachasi ihe niile elu, bụ Onyenwe anyi, gị onwe gị kere eluigwe na uwa, na oke osimiri, na ihe niile dī n'ime ha.

25 Ọ bụ gị sitere n'aka Mmụọ Nso site n'onu nna anyi Devid, onye na-ejere gị ozi, si:

“Gini mere mba niile ji eme oke mkpotu?

Gini mere ndi mmadu ji na-apia opipia nke na-abaghi uru?

26 Ndi eze nke uwa na-eguzokwa onwe ha,

ndi na-achi achi na-agbakotakwa,

imegide Onyenwe anyi

na imegide Onye ya e tere mmanu.†

27 N'ezie n'obodo a, Herod na Pontios Paillet, na ndi mba ozo, nakwa ndi Izrel ezukotala imegide onye nso ahụ na-ejere gị ozi, bụ Jisos, onye i tere mmanu,

28 ha mere ihe i jiri ike gị na uche gị kwuo na ha aghaghi imezu.

29 Ugbu a, Onyenwe anyi, lee iba mba ha ma nye ndi ohu gị ike iji gbasaa ozi gị na-atughị egwu ọbụla.

30 Setipu aka gị gwoo ndi oria ma ruo otutu oru ebube na oru iribama site n'aha onye nso ahụ na-ejere gị ozi bụ Jisos.”

31 Mgbe ha kpesiri ekpere, ulo ahụ ha zoro n'ime ya mara jijiji. Ha juputara na Mmụọ Nso, ma jiri nkwwuwa okwu kwusaakwa okwu Chineke.

Ndi kwere ekwe na-ekekorita ihe

32 Ndi niile kwere ekwe nwere otu obi n'otu mkpuruobi. O nweghi onye ọbụla guru ihe ọbụla o nwere dika nke aka ya, kama ha mere ka onye ọbụla n'ime ha keta oke n'ihè ibe ya nwere.

33 Ndi ozi sitere n'ike gaa n'ihu na-agba ama banyere mbilite n'onwu Onyenwe anyi Jisos, oke amara bakwaara ha niile uba.

34 O nweghi onye mkpa kpara n'ime ha, n'ihì na site n'oge ruo n'oge, ndi nwere ala maobu ulo na-ere ha, ma wetakwa ego ha retara na ha,

35 nye ndi ozi, a na-ekekwa ya nye onye ọbụla dī ka mkpa ya si dī.

36 Josef onye ikwu Livayi, onye sitere na Saipros, onye ndi ozi na-akpo Banabas (nke putara “nwa nke nkasiobi”).

37 O rere ala o nwere, weta ego ya, ma togbọ ya n'ukwu ndi ozi.

5

Ananayas na Safaira

1 Ma otu nwoke a na-akpo Ananayas na nwunye ya bụ Safaira rekwara ala nke ha.

2 Na nkwekorita ya na nwunye ya, o zoro ufodu ego site n'ego ha retara n'ala ha ahụ, weta nke foduru bia togbọ n'ukwu ndi ozi.

† 4:26 Abu 2:1,2

³ Pita siri, “Ananayas, gini mere ekwensu jiri juputa obi gi mee ka i ghaara mmuo nsọ ugha mgbe i zopuuru onwe gi ego site n’ime ego i retara n’ala gi?”

⁴ O bughi gi nwe ala ahụ tupu e ree ya? Mgbe e rechara ya, ego e retara ya o bughi nke gi, iji mee ka i chorọ? Gini mere i ji chee echiche ime ihe di otu a? O bughi mmadu ka i ghaara ugha kama o bu Chineke.”

⁵ Mgbe Ananayas nuru okwu ndi a, o dara n’ala nwuo, egwu jidekwara ndi niile nuru ihe mere.

⁶ Umụ okorobia ndi no ebe ahụ batara jiri akwa kee ozu ya bupu ya ga lie.

⁷ Mgbe ihe dika awa ato gasiri, nwunye ya batakwara, ma o matabeghi ihe mere di ya.

⁸ Pita juru ya, gwa m, “o bu ego ole a ka gi na di gi retara ala ahụ?”

O siri, “E, o bu ego ole ahụ ka anyi retara ya.”

⁹ Pita siri ya, “Gini mere unu jiri kpebie inwa Mmuo nke Onyenwe anyi onwunwa? Gee nti, nzo ukwu ndi buuru di gi gaa lie no n’onu uzo. Ha ga-ebupukwa gi.”

¹⁰ N’otu oge ahụ o dara n’ala n’ukwu ya, nwuo, umu okorobia ahụ liri di ya batakwara choputa na o nwuola, buru ya puo gaa lie ya n’akuku di ya.

¹¹ Oke egwu turu nzuko ahụ niile, tukwa ndi niile nuru akuko banyere ihe ndi a.

Oru ebube na oru itunanya

¹² Ndi ozi ahụ rukwara oru ebube na oru iribama di ukwuu n’etiti ndi mmadu. Ha niile na-ezuko na mgbe ulo Solomon.

¹³ O nweghi onye obula kwere iso ha ozo, n’agbanyeghi na otutu mmadu na-asopuru ha.

¹⁴ Ma otu o di, otutu ndi nwoke na ndi nwanyi kwere n’Onyenwe anyi sonyere ha.

¹⁵ N’ihi nke a, ndi mmadu buputara ndi oria n’okporozo nibe ha n’ute na ihe ndina, ka o ga-abu mgbe Pita na-agafe onyinyo ya ga-adakwasi ufodu n’ime ha.

¹⁶ Igwe mmadu zokotara site n’obodo ndi di Jerusalem gburugburu. Ha butekwara ndi nri nri, na ndi mmuo na-adighi ocha na-enye nsogbu, a gwokwara ha niile.

Mkpagbu nke ndi ozi

¹⁷ Mgbe ahụ onyeisi nchaja na ndi otu ya so n’otu ndi Sadusii ka ekworo juputara obi.

¹⁸ Ha jidere ndi ozi a tuba ha n’ulo mkporo nke oha mmadu.

¹⁹ Ma n’oge abali mmuo ozi Onyenwe anyi meghere onu uzo ulo mkporo ahụ kpoputa ha si,

²⁰ “Gaanu, guzoronu n’ulonso ukwu ahụ gwa ndi mmadu ozi niile nke ndu ohuru a.”

²¹ Mgbe ha nuru nke a, n’isi ututu, ha banyere n’ulonso ukwu malite izi ihe.

Ma mgbe onyeisi nchaja na ndi soo ya biarutere, ha kporo nzuko ndi Sanhedrin nke bu ogbako jikotara ndi okenye Izrel niile. Ha zipuru ozi ka e site n’ulo mkporo kputa ha.

²² Ma mgbe ndi ahụ ha zipuru ruru n’ulo mkporo, ha ahughi ndi ozi ahụ. Ha loghachiri azu kororo ndi ogbako ahụ ihe ha huru,

²³ “Anyị hụrụ ka a kpọchiziri ụlọ mkpọrọ ahụ nke ọma, ndị nche guzokwa n’ọnu ụzọ ya. Ma mgbe anyị meghere ụlọ mkpọrọ ahụ, anyị ahughị onye ọbụla n’ime ya.”

²⁴ Mgbe onyeisi ndị agha na-eche ụlọnsọ ukwu na ndiisi nchụaja nuru okwu ndị a, ọ gbara ha ghari, ha na-eche ihe nke a ga-aputa.

²⁵ N’otu oge ahụ, otu onye gbatara gwa ha, “Leenu! Ndi ahụ unu tubara n’ulo mkpọrọ guzo ugbu a n’ime ụlọnsọ ukwu na-ezi ndi mmadu ihe.”

²⁶ Ngwangwa, onyeisi agha na ndi agha ya gara n’ulo nsọ ahụ jide ndi ozi ahụ ma kputa ha, ma ha ejighi ike mee nke a n’ihi na ha turu egwu na ndi mmadu ga-atu ha nkume.

²⁷ Mgbe a kputara ha, e mere ka ha guzoro n’ihu ogbakọ ndi Sanhedrin, onyeisi nchụaja juru ha ajuju,

²⁸ si, “O bu anyi adoghi unu aka na nti ka unu kwusi ikuzi ihe n’aha a; ma unu emeela ka ozizi unu juputa Jerusalem niile kpebiekwa ime ka obara nwoke a diri anyi n’isi.”

²⁹ Pita na ndi ozi ndi ozọ zara si, “Anyi ga-erubere Chineke isi o bughị mmadu.

³⁰ Chineke nna nna anyi a kpolitela Jisos site n’onwu bu onye ahụ unu gburu site n’ikpogide ya n’elu osisi.

³¹ Chineke ebuliela ya elu n’aka nri nke ya onwe ya di ka Okpara eze na Onye nzoputa, ka o nwee ike inye ndi Izrel niile ncheghari na mgbaghara mmehie.

³² Anyi bu ndi ama nke ihe ndi a, Mmuo Nso onye Chineke nyere ndi na-erubere ya isi bukwa onyeama.”

³³ Mgbe ha nuru nke a, ọ gbawara ha obi, ha choo igbu ha.

³⁴ Ma otu onye n’ime ha bu onye Farisii, burukwa onye ozizi iwu a nasopuru, aha ya bu Gamaliel, biliri oto n’etiti ogbakọ ahụ, nye iwu ka a kpopu ndi ozi ahụ n’ezi nwa oge nta.

³⁵ O siri ha, “Ndi Izrel, leziekwanu anya nke oma ihe unu na-achọ ime ndi a.

³⁶ N’oge gara aga Teodas putara na-egosi na ya bu onye puru iche, ihe dika nari mmadu ano sokwara ya, mgbe e gburu ya, ndi niile sooro ya gbasasiri ihe niile a kwusikwa.

³⁷ Mgbe nke ya gasiri, Judas onye Galili putakwara gosi onwe ya n’oge a na-ago onuogugu mmadu, o nwetakwara ndi sooro ya. Mgbe e gbukwara ya, ndi niile na-eso ya gbasasiri.

³⁸ Ya mere, agwa m unu, hapunu ndi a ka ha laara onwe ha. N’ihi na o buru na oru ha bu oru mmadu, o ga-akwusi mgbe na-adighi anya.

³⁹ Ma o buru na o sitere n’aka Chineke, unu agaghị enwe ike ikwusi ndi ikom ndi a, unu ga-achoputa naani na unu na-aluso Chineke ogu.”

⁴⁰ Ogbako ahụ nabatara ndumodu ya. Ha kporo ndi ozi ahụ pia ha ihe, nyekwa ha iwu ka ha kwusi ikwu okwu n’aha Jisos, hapukwa ha ka ha laa.

⁴¹ Mgbe ha hapuru ogbakọ ahụ, ha na-anuri onu n’ihi na-agunyere ha na ndi kwesiri inara mkpari n’ihi aha ya.

⁴² Ubochi niile, n’ime ụlọnsọ ukwu ma n’ulo ndi mmadu ha na-akuzi ma na-ekwusa ozioma na Jisos bu Kraist ahụ.

6

Nhoputa nke ndi inyeaka asaa

¹ N'oge ahụ mgbe ọnuogugụ ndị na-eso ụzọ ya bidoro ịmụba, ndị Juu na-asụ asụsụ Griik mere mkpesa megide ndị Juu na-asụ asụsụ Hibru n'ihị na a na-elefuru ndị inyom ha, ndị di ha nwurụ anwụ anya na nri a na-eke kwa ụbochi.

² N'ihị nke a, ndị ozi iri na abụọ ahụ kpọrọ ọgbakọ ndị niile na-eso ụzọ ya sị, "O zighị ezi na anyị ga-ahapụ ikwusa ozioma Chineke bido na-eke nri.

³ Ụmụnna anyị, sitenụ n'etiti unu hoputa ndị ikom asaa ndị a na-agbara ezi ama na ha juputara na Mmụọ Nsọ na amamihe. Anyị ga-enyefe ha orụ a n'aka.

⁴ Ebe anyị onwe anyị, ga-enyefe onwe anyị n'orụ ikpe ekpere, na orụ niile metutara izisa ozioma."

⁵ Mmadụ niile nabatara atumatụ a nke oma. Ha hoputara Stivin, nwoke juputara n'okwukwe na Mmụọ Nsọ. Ha hoputakwara Filip, Prokoros, Nikanọ, Timon, Pamenas na Nikolas, onye Antiok na-eso ụzọ ofufe ndị Juu.

⁶ Ha chere mmadụ ndị a n'ihu ndị ozi, ndị kpeere ha ekpere, bikwasikwa ha aka n'isi.

⁷ Okwu Chineke gbasara nnọ. Ọnuogugụ ndị na-eso ụzọ ya na Jerusalem bakwara ụba. N'oge a, otutu ndị nchụaja nabatara na-erubekwa isi n'okwukwe.

Njide e jidere Stivin

⁸ Ugbu a, Stivin, nwoke juputara n'amara na n'ike Chineke ruru otutu orụ ebube na orụ ịribama di ukwu n'etiti ndị mmadụ.

⁹ Mgbe ahụ ụfọdụ ndị Juu si n'ulo nzuko nke ndị nweere onwe ha (di ka e si akpo ya), na nke ndị Sirini na Alegzandria nakwa ndị ozo sitere na mpaghara Silisia na Eshia. Ha na Stivin malitere irughari uka.

¹⁰ Ma ha enweghi ike iguzogide amamihe na ike nke Mmụọ Nsọ nke o ji ekwu okwu.

¹¹ Mgbe ahụ, ha ji ụzọ nzuzo kpalie ụfọdụ ndị ikom ka ha sị, "Anyị nuru ka o na-ekwujo Mosis na Chineke."

¹² Ha kpasuru ndị mmadụ, ma ndị okenye ma ndị ozizi iwu. Ha biakwutere ya jide ya, kpuru ya gaa na nnọkọ ulo ikpe.

¹³ Ha kpotakwara ndị biara gbaa ama ụgha megide ya sị, "Oge niile ka nwoke a na-ekwu okwu ojoo banyere ebe a di nsọ na iwu anyị.

¹⁴ Anyị nuru ka o kwuru, na Jisos onye Nazaret a ga-akwatu ulo a, gbanwekwa omenaala Mosis nyere anyị."

¹⁵ Ndị niile no n'ulo ikpe ahụ legidere ya anya. Ha huru ihu ya ka o na-enwu di ka ihu mmuọ ozi.

7

Stivin agoro onwe ya

¹ Onyeisi nchụaja siri ya, "I nuru ihe ndi a, o bu eziokwu?"

² O siri, "Umuna m na ndi nna, geenu m nti. Chineke onye di ebube gosiri nna nna anyi Ebrahim onwe ya mgbe o no na Mesopotamia, tupu o gaa biri na Haran.

³ O gwara ya, 'Site n'obodo gi na n'etiti ndi ikwu gi puo, gaa n'ala m ga-egosi gi.'*

⁴ "Ya mere, o sitere n'obodo ndi Kaldia puo, gaa biri na Haran. Mgbe nna ya nwuru, Chineke zitere ya n'ala a ebe unu bi ugbu a.

* 7:3 Jen 12:1

⁵ O nyeghị ya ihe nketa n'ebe a, ọ bụladị ihe ruru otu nzo ukwu. Ma o kwere ya nkwa na ọ ga-enye ya na ụmụ ụmụ ya ala ahụ ka ọ bụrụ nke ha, n'agbanyeghị na ọ mụtaghị nwa.

⁶ Ma Chineke gwara ya otu a, na, 'Ụmụ ụmụ ya ga-ebi dika ndị ọbia n'ala na-abughị nke ha, ndị ga-iji ha mere ohu, ma mejọkwa ha narị afọ anọ.

⁷ Mana aga m ata mba ahụ ha na-eefe dika ohu ahụhụ.† Chineke kwukwara si, 'Mgbe nke a gasiri, ha ga-esi na mba ahụ pụta, bịa fee m ofufe n'ebe a.‡

⁸ O nyere ya ogbugba ndụ nke obibi ugwu. Ebrahim muru Aizik bie ya ugwu n'ubochi nke asato. Aizik amuta Jekob, Jekob amuta ndiisi ebo iri na abuo nke Izrel.

⁹ "N'ihia na ndi nna ochie ahụ nwere ekworo n'ebe Josef no. Ha resi ya ndi Ijpt dika ohu. Ma Chineke nonyeere ya,

¹⁰ zoputa ya na mkpagbu ya niile, mee ka o nwee ihuoma na amamihe n'ihu Fero eze Ijpt. Onye mere ya onye ochichi n'ala Ijpt na onye nlekota nke ezinaulo ya niile.

¹¹ "N'oge ahụ, unwu dara n'ala Ijpt na n'ala Kenan. Unwu a wetara ahuhu di ukwu. Nna nna anyi ha enwekwaghị ike ichota nri.

¹² Ma mgbe Jekob nuru na nri oka di n'ala Ijpt, o zipuru nna nna anyi ha ka ha gaa njem mbu ha n'Ijpt. Nke a bu oge nke mbu ha na-aga Ijpt.

¹³ Mgbe ha gara Ijpt nke ugboro abuo, Josef mere ka umunne ya mata ya, Fero matakwaru umunne Josef.

¹⁴ Mgbe ahụ, Josef ziri ozi ka a kpota nna ya bu Jekob na ndi ikwu ya, ndi di iri mmadu asaa na ise ka ha biakwute ya.

¹⁵ Jekob gara Ijpt. Ebe ahụ ka ya na nna nna anyi ha nokwa nwuo.

¹⁶ E budatara ozu ha na Shekem, ebe e liri ha n'ili nke Ebrahim jiri ego oloocha zuta n'aka umu Hamo n'ala Shekem.

¹⁷ "Ma mgbe oge ahụ Chineke kwere Ebrahim na nkwa na-abiaru nso, ndi Izrel no n'Ijpt mubara nke ukwu,

¹⁸ ruo mgbe eze ozo nke na-amaghị Josef, bidoro ichi ochichi n'ala Ijpt. §

¹⁹ O megburu ndi agburu anyi, kpagbukwaa ha. Manye ndi nna nna anyi ha ka ha tufuo umu ohuru ha, ka ha ghara idi ndu.

²⁰ "O bu n'oge a ka a muru Mosis, o mara mma nke ukwu n'anya Chineke. A zuru ya naani onwa ato n'ulo nna ya.

²¹ Mgbe e tufuru ya, ada Fero kporo ya, zuo ya di ka nwa nwoke nke aka ya.

²² A zuru Mosis n'amamihe niile nke ndi Ijpt, o buru dike n'okwu na n'oru itunanya.

²³ "Mgbe o gbara iri afọ anọ, o batara ya n'uche iga ileta umunna ya ndi Izrel.

²⁴ Mgbe o huru otu onye n'ime ha nke onye Ijpt na-emegide ya, o lutara ya ogu, botakwara ya obo site n'igbu onye Ijpt ahụ.

²⁵ Mosis chere na umunna ya ga-aghota na Chineke akpolitela ya isite n'aka ya naputa ha. Ma ha aghotaghị.

²⁶ N'ubochi ozo sonu, Mosis huru umunna ya ndi Izrel abuo ka ha na-alu ogu. O gbaliri ime ka udo diri n'etiti ha, si, 'Unu bu umunna, gini mere unu ji emejorita onwe unu?'

²⁷ "Ma nwoke ahụ nke na-emegbu nwanna ya nupuru ya si, 'Onye mere gi onyeisi na onye ikpe n'etiti anyi?'

²⁸ I na-achọ igbu m di ka i si gbuo onye Ijpt unyaahu?'

† 7:7 Ya bu, kpee ha ikpe ‡ 7:7 Jen 15:13,14 § 7:18 Opu 1:8 * 7:28 Opu 2:14

29 Mgbe ọ nuru nke a, Mosis gbara ọsọ, gaa biri dị ka ọbia n'ala Midia. N'ebe ahụ ka ọ nọ mụta umu nwoke abuo.

30 "Mgbe iri afọ anọ gafere, e mere ka Mosis hu mmuo ozi n'oku na-ere ọhia dị n'ozara, n'akuku Ugwu Sainai.

31 Ma mgbe ọ huru nke a, o juru ya anya. Dị ka ọ na-agaru nso ka o leruo ya anya, ọ nuru olu Onyenwe anyi ka ọ dara, si,

32 'Abu m Chineke nna nna gi ha. Chineke nke Ebrahim, nke Aizik na nke Jekob.'† Ujo mere ka Mosis maa jijiji, na o nweghi ike ilegide ya anya.

33 "Ma Onyenwe anyi gwara ya, 'Yipu akpukpoukwu gi. N'ih na ebe ahụ i guzo bu ala di nsọ.

34 Ahula m otu e si akpagbu ndi m no n'ala Ijpt. Anula m isu ude ha biakwa izoputa ha. Ugbu a bia, aga m ezighachi gi n'Ijpt.‡

35 "O bu otu Mosis ahụ ha juru aju, mgbe ha siri, 'Onye mere gi onyeisi na onye ikpe?' O bukwu ya ka Chineke zigara i bu onyeisi na onye nnaputa ha, site n'inyeaka mmuo ozi ahụ mere ka ọ hu ya n'ohia ahụ.

36 O duuru ha puta mgbe ọ rusiri oru ebube na ihe iribama di iche iche n'ala Ijpt, na n'Osimiri Uhie na n'ozara iri afọ anọ.

37 "Onye a bu Mosis ahụ gwara umu Izrel, si, 'Chineke ga-eme ka onye amuma nke di ka m, biliere unu site n'etiti umunne unu.'§

38 Ya onwe ya no n'ogbakọ n'ozara, ya na mmuo ozi ahụ gwara ya okwu n'Ugwu Sainai, na nna nna anyi ha; ebe ọ natakwaru okwu di ndu* inye anyi.

39 "Ma nna nna anyi ha juru irubere ya isi. Kama ha nupuru ya n'akuku, ma tugharia laghachi azu n'Ijpt n'obi ha,

40 na-asị Eron, 'Meere anyi chi, ndi nke ga-edu anyi, n'ih na anyi amaghi ihe mere nwoke a bu Mosis, onye sitere n'ala Ijpt duputa anyi.'†

41 Ha kpuru onwe ha arusi nke oyiya nwa ehi, ha butere ihe ichu aja nye ya. Ha nuriri onu n'oru nke aka ha.

42 Ma Chineke chepuru ihu ya site n'ebe ha no. O rara ha nye ikpere usuu ihe di n'elugwe.‡ Nke a dabara n'ihe e dere n'akwukwo ndi amuma,

" 'Unu ulo Izrel, unu o wetara m onyinye anu e gburu egbu ka ọ di aja§ unu churu m

iri afọ anọ unu noro n'ozara?

43 Unu buliri ulo ikwu nke Molok na kpakpando nke chi unu bu Refan, bu arusi ndi ahụ unu mere ikpo isiala nye ha.

Ya mere, aga m ewezuga unu, burukwa unu gaa n'ofe obodo Babilon.*

44 "Ndi nna nna anyi ha nwere ulo ikwu nke iwu ogbugba ndu n'ozara. E mere ya site na ntuziaka na usoro ihe atụ Chineke gosiri Mosis.

45 Mgbe Joshua duuru nna nna anyi ha nweta ala ndi mba ozo ndi Chineke churu. E butekwara igbe ogbugba ndu a n'ala ahụ. O nogidekwara n'ala ahụ tutu ruo n'oge Devid.

46 Onye chotara ihuma n'ebe Chineke no, ma riu ka o wuore Chineke nke Jekob ebe obibi.

47 Ma ọ bu Solomon wuru ya ulo ahụ.

48 "Otu ọ di, Onye kachasi ihe niile elu adighi ebi n'ulo e ji aka wuo, dika onye amuma kwuru,

49 " 'Eluigwe bu ocheeze m.

† 7:32 Opu 3:6 ‡ 7:34 Opu 3:5,7,8,10 § 7:37 Dit 18:15 * 7:38 Okwu si n'onu Chineke puta
† 7:40 Opu 32:1 ‡ 7:42 Anyanwu, onwa na kpakpando di iche iche § 7:42 O bu aja unu churu
m * 7:43 Ems 5:25-27

Uwa bukwa ebe mgbakwasị ukwụ m.
 Ụdị ụlọ dị aña ka unu ga-ewuru m?

Maobu ebee ka ebe izuike m ga-adị?
 Ka Onyenwe anyị kwuru.

50 O bughị aka m mere ihe ndị a niile?†

51 “Unu ndị isiike! Ndi obi ha, na ntị ha kpochiri akpochi inu ihe. Ndi na-aju inabata Mmuo Nso dika nna nna unu ha mere.

52 O di onye amuma ndi nna unu ha na-akpogbughi? Ha gburu o buladi ndi buru amuma banyere obibia nke onye ezi omume ahụ, ma ugbu a unu bu ndi raara ya nye ma gbukwaa ya.

53 Unu bu ndi natara iwu Chineke dika e nyere ya site n'aka ndi mmuo ozi, ma unu edebeghi ya.”

Onwu Stivin

54 Mgbe ha nuru ihe ndi a, iwe were ha nke ukwu. Ha tara ikikere eze n'iwe na n'onuma n'ebe o no.

55 Ma ebe o juputara na Mmuo Nso, o lere anya n'eluigwe hu ebube Chineke. O hukwara Jisos ka o guzoro n'aka nri Chineke.

56 O siri, “Lee, ana m ahụ ka eluigwe meghere, hukwa Nwa nke Mmadu ka o na-eguzo n'aka nri Chineke.”

57 Ha mere uzu di ukwu, were mkpisiaka ha ruchie ntị ha. Ha niile gbara oso gaa nukwasị ya,

58 dokpuru ya puo n'azu obodo malite itu ya nkume. N'oge a, ndi akaebe wusara uwe ha n'ukwu otu nwokorobia a na-akpo Sol.

59 Mgbe ha na-atu Stivin nkume ahụ, o kpere ekpere, “Onyenwe anyi Jisos, nara mmuo m.”

60 O gburu ikpere n'ala werekwa oke olu tie mkpu, “Onyenwe anyi, biko agonyekwarala ha mmehie nke a!” Mgbe o kwusiri nke a, o dara n'ala nwuo.

8

1 Sol kwenyere ka e gbuo ya.

Mkpagbu nke nzuko Kraist

N'ubochi ahụ, oke mkpagbu bido megide nzuko di na Jerusalem. Ndi niile kwere ekwe, ma ewezuga ndi ozi n'onwe ha gbasasiri n'ala Judia na Sameria.

2 Ndi ikom, ndi na-atu egwu Chineke, biara buru ozu Stivin gaa lie ya. Ha ruru uju nke ukwu n'ihia ya.

3 Ma Sol bido ila nzuko n'iyi. O na-abanye site n'ulo ga n'ulo ndi kwere ekwe na-adoputa ha, nwoke na nwanyi, tnye ha n'ulo mkporo.

Filip n'obodo Sameria

4 Ndi ahụ a chusasiri zisara ozioma n'ebe niile ha gbagara.

5 Filip gara n'otu obodo di na Sameria kwusaara ndi no n'ebe ahụ ihe banyere Kraist.

6 Igwe mmadu gere ntị n'ihe Filip na-ekwu n'ihia na ha huru oru iribama o ruru.

7 Mmuo ndi ahụ na-adighi ocha ji iti mkpu site n'ime otutu mmadu puta. O gwokwara otutu ndi ahụ ha kponwuru akponwu na ndi ngwuro.

8 N'ihia ya, onu di ukwu juputara n'obodo ahụ.

Saimon onye mgbasị

† 7:50 Aiz 66:1,2

⁹ Ugbu a, kemgbe ọtụtụ oge gara aga, otu nwoke aha ya bụ Saimon bụ onye mgbaasi. O jirila mgbaasi ya mee ọtụtụ ihe turu ndi niile bi n'obodo Sameria n'anya. O na-anyakwa isi na ya bụ onye di ukwu.

¹⁰ Onye obula, ma onye ukwu ma onye nta, na-ege ya nti na-asikwa "Nwoke a bu ike Chineke ahụ a na-akpo Ike di ukwu."

¹¹ Ha na-ege ya nti oge niile n'ihu na o na-eji ike mgbaasi ya na-eme ihe juru ha anya.

¹² Ma mgbe ha kwenyere n'ozio ma Filip dika o na-ekwusa ihe banyere ozio ma alaeze Chineke na aha Jisos Kraist, e mere ha baptizim, ma nwoke ma nwanyi ha.

¹³ Saimon kwerekwara otu aka ahụ. Mgbe e mechara ya baptizim, o bidoro iso Filip na-agahari n'ihu ihe iribama na oru ebube niile Filip ruru, turu ya n'anya nke ukwu.

¹⁴ Mgbe ndi ozi no na Jerusalem nuru na ndi Sameria anabatala okwu nke Chineke, ha zigaara ha Pita na Jon.

¹⁵ Mgbe ha biaruru, ha kpere ekpere ka ha nata Mmuo Nso.

¹⁶ N'ihu na Mmuo Nso abiakwasibeghi onye obula n'ime ha, kama ihe e mere ha bu baptizim n'aha Onyenwe anyi Jisos.

¹⁷ Mgbe Pita na Jon bikwasiri ha aka n'isi, ha natara Mmuo Nso.

¹⁸ Mgbe Saimon huru na a na-enye Mmuo Nso naani site n'aka ndi ozi bikwasiri ha n'isi, o chere ha ego n'ihu,

¹⁹ si, "nyekwanu m ike a. Ka onye obula m bikwasiri aka n'isi nata Mmuo Nso."

²⁰ Ma Pita siri, "Gi na ego gi laakwa n'iyi. N'ihu na i chere na i ga-eji ego zuta onyinye Chineke.

²¹ I nweghi oke maobu ihe nketa n'oru a, n'ihu na obi gi ezighi ezi n'ihu Chineke.

²² Si n'ajo omume gi chegharia, riu Onyenwe anyi aririo ma eleghi anya o ga-agbaghara gi echiche ojojo niile nke obi gi.

²³ N'ihu na ahuru m na i juputara n'obi ilu na i nokwa n'agbu nke ajo omume."

²⁴ Saimon zara Pita si, "Biko, kpere ekpere rioro m Chineke, ka ihe ndi a niile i kwuru, hapu ibiakwasim m."

²⁵ Mgbe ha gbachara akaebe, ma kwusaakwa okwu nke Onyenwe anyi, ha loghachiri Jerusalem. Ma mgbe ha na-ala ha zisara ozio ma n'otutu obodo ndi Sameria.

Filip na onye onozu Itiopia

²⁶ Mgbe ahụ mmuo ozi Onyenwe anyi gwara Filip si, "Gaa na ndida, n'uzo ozara nke siri Jerusalem gawa Gaza, uzo ahụ bu uzo ozara."

²⁷ O biliri gawa. Mgbe ahụ, otu onye Itiopia bu onye onozu, burukwa onyeisi ozi di mkpa, onye na-eche aku nke Kandis, eze nwanyi ndi Itiopia, gara Jerusalem ife Chineke.

²⁸ Mgbe o na-ala, o noduru ala n'ugbala ya, nke inyinya na-adokpughari, na-agu akwukwo Aizaya onye amuma.

²⁹ Mmuo Nso gwara Filip, "Gaa ugbo ahụ nso, sonyekwara ya."

³⁰ Filip gara nso, nukwa ka o na-agu akwukwo Aizaya onye amuma. O siri, "I na-aghota ihe i na-agu?"

³¹ O siri, "M ga-esi anaa ghota, ma mmadu ezighi m?" O rioro Filip ka o rigota n'ugbala ahụ, soro ya nodu n'ime ya.

³² Mpaghara akwukwo nso o na-agu bu nke a, "E duuru ya di ka aturu gaa n'ebe a ga-egbu ya.

Dika nwa aturu na-anọ nwayọọ n'ihu onye na-akpacha ya aji, otu a ka ọ na-emeghegheji ọnu ya.

³³ N'ọnọdụ idi ala ya, e meghe ka ikpe ziri ezi ruo ya aka.

Onye ga-ako akuko banyere agburu ya?

N'ihu na e sitere n'ụwa wepu ndu ya.”*

³⁴ Onozi ahụ juru Filip, “Biko, gwa m, onye ka onye amuma a na-ekwu okwu ya? Ọ bụ ihe banyere onwe ya ka ọ na-ekwu, ka ọ bụ banyere onye ọzọ?”

³⁵ Mgbe ahụ, Filip malitere ikwu okwu, site n'akuko akwukwo nsọ ọ na-agụ kooro ya akuko ozioma banyere Jisọs.

³⁶ Mgbe ha na-aga n'uzo, ha biaruru ebe odo mmiri nta di. Onozi ahụ siri, “Lee, nke a bụ mmiri. Ọ di ihe ga-egbochi ime m baptizim?”

³⁷ Filip siri, “Ọ buru na i ji obi gi niile kwere, e nwere ike ime gi baptizim.”

Onozi ahụ siri, “Ekwere m na Jisọs Kraist bụ Okpara Chineke.”†

³⁸ O kwuru ka a kwusi ugboala ahụ. Mgbe ahụ, onozi ahụ na Filip wudatarara banye n'ime mmiri ebe Filip nọ mee ya baptizim.

³⁹ Mgbe ha sitere n'ime mmiri ahụ puta, ngwangwa Mmuo Onyenwe anyi sitere n'ebe ahụ wepu Filip, onye onozi ahụ ahukwaghi ya anya ozo; kama ọ gara n'ihu n'ije ya na-anurikwa onu.

⁴⁰ Ebe ozo a huru Filip bu n'Azotus. O jegharikwara n'obodo niile di n'ala ahụ, na-ekwusa ozioma ruo mgbe ọ biaruru Sizaria.

9

Nchehari Sol

¹ Ma ugbu a, Sol, onye ume niile ọ na-ekuputa bu naani iba mba na igbu ndi na-eso uzo Onyenwe anyi, gakwuuru onyeisi nchujaja,

² riu ya ka o nye ya akwukwo ozi nke ọ ga-eji jekwuru ndi ulo nzuko ndi juu di na Damaskos, nke ọ ga-abu ọ hu onye obula na-eso Uzo ahụ ma ha bu nwoke ma ha bu nwanyi, ka odokporu ha n'agbu, kpugaa Jerusalem.

³ Mgbe ọ na-aga n'uzo, ọ biaruru ebe di Damaskos nso. Na mberede, ihe ihè nke sitere n'elugwe chara ya gburugburu.

⁴ Ọ dara n'ala, nu olu na-akpo ya oku, “**Sol, Sol, ginị mere i ji na-akpagbu m?**”

⁵ Ọ siri, “I bụ onye, Onyenwe anyi?”

Olu ahụ zaghachiri, “**Abụ m Jisọs onye i na-akpagbu.**”

⁶ **Ugbu a, bilie, baa n'ime obodo, a ga-agwa gi ihe i na-aghaghi imezu.”**

⁷ Ndi ikom ha na ya so aga guzoro n'ebe ahụ, ma ha enweghi ike ikwu okwu. Ha nuru olu ahụ, ma ha ahughi onye obula.

⁸ Sol si n'ala bilie, ma n'agbanyeghi n'anya ya meghere emeghe, ọ dighi ihe o nwere ike ihu. Nke a mere na ha sekporu ya n'aka dubata ya na Damaskos.

⁹ Ọ hughu uzo ubochi ato, o nweghi ike iri nri maobu nuo ihe onunu.

¹⁰ Otu onye nke na-eso uzo ya nọ na Damaskos, a na-akpo Ananayas. Onyenwe anyi gwara ya n'ohu, “**Ananayas!**”

Ọ siri, “Lee m, Onyenwe anyi.”

¹¹ Onyenwe anyi gwara ya, “**Gaa n'ulo Judas nke di n'okporozo Guzoziri Eguzo, juo ajuu banyere onye a na-akpo Sol, onye si Tasos, ọ nọ ugbu a na-ekpe ekpere.**”

* **8:33** Aiz 53:7,8 † **8:37** Ufodu akwukwo adighi edebanye amaokwu a na-ekwu banyere ihe Filip kwuru na ihe onozi zara ya.

12 **Ọ hula ọhụ na otu nwoke a na-akpọ Ananayas na-abiakwute ya, ibikwasị ya aka n'isi ka ọ hụ ụzọ."**

13 Ma Ananayas zara, "Onyenwe anyị, anụla m akụkọ ihe ojọọ niile nwoke a mere ndị nsọ gị bi na Jerusalem.

14 Ugbu a, ọ natara ikike n'aka ndịisi nchụaja bịa n'ebe a ka o jide ndị niile na-akpọku aha gị."

15 Ma Onyenwe anyị gwara ya, **"Gaa, n'ihu na ahọputala m nwoke a ka ọ buru ngwa ọrụ m, onye ga-ewegara mba ndị ọzọ, ndị eze na ụmụ Izrel aha m.**

16 **Mụ onwe m ga-egosi ya ụdị ahụhụ ọ na-aghaghị ịta n'ihu aha m."**

17 Ya mere, Ananayas garuru n'ụlọ ahụ, banyekwa n'ime ya. Ọ bikwasiri aka ya n'isi Sọl, sị, "Nwanna Sọl, Onyenwe anyị Jisọs, onye gosiri gị onwe ya n'ụzọ, zitere m ka ị hụkwa ụzọ ọzọ, ka ị juputakwa na Mmụọ Nsọ."

18 Otu mgbe ahụ, ihe dika akpirikpa sitere n'anya ya daputa, o bidokwara ihu ụzọ ọzọ. O biliri ọtọ, e mee ya baptizim.

19 Mgbe o richara nri, ọ nwetakwara ike ya.

Ozioma Sọl na Damaskos

Ya na ndị na-eso ụzọ Jisọs nọrọ na Damaskos otutu ụbọchị.

20 Ngwangwa, o bidoro ikwusa Jisọs n'ụlọ nzukọ na-asi, Ọ bu Ọkpara Chineke.

21 O juru ndị niile nuru ya anya, ha na asi, "Ọ bughị nwoke a bu onye ahụ na-emekpa ndị niile na-akpọku aha ahụ na Jerusalem? Ọ bu na ọ bughị maka nke a ka o ji bịa ebe a ikpurukwa ha kpugara ndịisi nchụaja?"

22 Ma Sọl gara n'ihu baa ụba n'ike kariya na ikwu okwu nke gbara ndị Juu bi n'obodo Damaskos ghari site n'ụzọ o siri gosi na Jisọs bu Kraist ahụ.

23 Mgbe otutu ụbọchị gasiri ndị Juu gbara izu igbu ya.

24 Ma Sọl chọputara ihe ha zubere ime. Ehihie na abali, ndị a nọ na-eche ụzọ niile e si apụ n'obodo ahụ nche, ka ha nwe ike gbuo ya.

25 Ma ụmụazụ ya kunyere ya na nkata amanyere ụdọ bufee ya n'ofe mgbidi nke obodo.

Mbata Sọl na Jerusalem

26 Mgbe o rutere Jerusalem, ọ gbaliri idinyere ndị na-eso ụzọ Jisọs nọ n'ebe ahụ, ma ha turu egwu. Ha ekwenyeghi na ọ ghoọla ezi onye na-eso ụzọ Jisọs dika ha.

27 Ma Banabas duuru ya gaa n'ebe ndị ozi nọ. Ọ kọrọ ha akụkọ otu o siri hụ Onyenwe anyị na otu o siri gwakwa ya okwu. Na otu o siri kwusaa ozioma n'aha Jisọs na Damaskos na-atughị egwu.

28 O soro ha na-agaharị na Jerusalem. Ọ na-ekwusakwa okwu n'aha Onyenwe anyị na-atughị egwu.

29 Ya na ndị Juu na-asụ asusu Griik ruritakwara ụka. N'ihu ya ndị a gbara izu igbu ya.

30 Mgbe ndị kwere ekwe nuru banyere nzube ha, ha duuru ya gaa Sizaria site n'ebe ahụ zipu ya ka ọ laa obodo Tasos.

31 Mgbe ahụ, nzukọ niile ndị nọ na Judia, Galili na Sameria, nọrọ n'udo, guzosiekwa ike. Ha na-amuba n'onuogugu site n'itu egwu nke Onyenwe anyị na igbaume nke Mmụọ Nsọ.

Ogwugwo Ainius na Dokas

32 Pita na-ejeharị n'etiti ndị kwere ekwe, ọ gakwara leta ndị nsọ nọ n'obodo Lida.

³³ N'ebe ahụ, ọ hụrụ otu nwoke aha ya bụ Ainius. Nwoke a anọla n'ute orịa afọ asatọ. Ọ bụ onye ahụ ya kpọnwụrụ akpọnwụ.

³⁴ Pita siri ya, "Ainius, Jisọs Kraist agwoola gi. Bilie mezie ute gi." Ngwangwa, Ainius biliri ọtọ.

³⁵ Ndị niile bi na Lida na Sharon hụrụ ya. N'ihia ya, ha nabatara Onyenwe anyị.

³⁶ N'obodo Jopa, e nwere otu onye nwanyị na-eso ụzọ ya, nke aha ya bụ Tabita nke pụtakwara Dọkas na asụsụ Griik. O juputara n'orụ oma, na orụ obi ebere n'ebe ụmụ ogbenye nọ.

³⁷ N'oge a, ọ rịara orịa, nwụọ. Mgbe ha sachara ya ahụ, ha nibere ya n'otu ime ụlọ di n'ụlọ elu.

³⁸ Jopa dikwa nso na Lida. Mgbe ndị na-eso ụzọ ya nuru na Pita nọ n'ebe ahụ, ha ziri ụmụ nwoke abụọ ozi ka a rịọọ ya, si, "Biko, ahapula ibiakwute anyị ngwangwa."

³⁹ Pita biliri soro ha gawa, mgbe o ruru, ha duuru ya gbago n'ụlọ elu n'ime ụlọ ahụ. Ụmụ nwanyị niile di ha nwurụ anwụ nọ n'ebe ahụ na-ebe akwa, na-egosi uwe Dọkas duuru ha mgbe ọ di ndu.

⁴⁰ Pita chupuru ha niile n'ezie, gbuo ikpere n'ala, kpee ekpere. Ọ tughariri chee ozu ahụ ihu si, "Tabita, bilie." O meghere anya ya, ma mgbe ọ hụrụ Pita, o biliri, nọdu ala.

⁴¹ O nyeere ya aka ka ọ kwuru ọtọ. Ọ kpọrọ ndị nso niile nọ n'ebe ahụ, ha na ụmụ nwanyị ahụ di ha nwurụ gosi ha na ọ di ndu.

⁴² A nuru akukọ ihe a mere n'ebe niile na Jopa, nke mere ka otutu kwere n'Onyenwe anyị.

⁴³ Ọ nogidere na Jopa otutu ubochi. Ọ noderu n'ụlọ Saimon, onye oru ya bu idozi akpukpo anu.

10

Koneliyos ezie Pita ozi

¹ N'oge ahụ, o nwere otu nwoke bi na Sizaria, aha ya bụ Koneliyos. O bu ochiagha na-elekota nari ndi agha si na mpaghara Itali.

² Nwoke a na ezinaulo ya bu ndi na-asopuru ma na-atukwa egwu Chineke. Ọ na-enyere ndi ogbenye aka na-ekpekwa Chineke mgbe niile.

³ Otu ubochi, n'ihe dika elekere ato nke ehie, ọ huru ohu ebe otu mmuo ozi nke Chineke biakwutere ya si ya, "Koneliyos!"

⁴ Koneliyos lekwasiri ya anya n'egwu juo ya si, "Onyenwe m, ọ bu gini?" Ọ siri ya, "Ekpere gi na onyinye gi nye ndi ogbenye e rutela dika ihe ncheta n'ihu Chineke.

⁵ Ugbu a, zie ndi ikom ka ha gaa n'obodo Jopa kpota otu onye aha ya bu Saimon, onye a na-akpokwa Pita.

⁶ Ọ bu obia n'ulo otu nwoke a na-akpo Saimon, onye na-edozi akpukpo anu. Onye ulo ya di n'akuku osimiri."

⁷ Mgbe mmuo ozi ahụ gwara ya okwu puru, ọ kpọrọ ndi ohu ya abuo na otu n'ime ndi agha na-eche ya nche nke na-atukwa egwu Chineke.

⁸ Mgbe ọ kochara ha ihe niile, o zigara ha Jopa.

Ohu Pita huru

⁹ N'echi ya, mgbe ha nọ nso n'ebe ahụ, n'ihe dika elekere iri na abuo nke ehie, Pita rigooro n'elu ulo ahụ ikpe ekpere.

¹⁰ Aguu bidoro igu ya, ọ chọọ ihe ọ ga-eri. Ma mgbe a na-akwado nri, ọ huru ohu.

11 Ọ hụrụ ka eluigwe meghere, hụkwa ihe dịka akwa ọcha dị obosara nke e sitere n'akụkụ anọ ya na-ewedata n'ala.

12 Ihe dị n'ime ya: ọbụ anụmanụ dị iche iche, ndị nwere ụkwụ anọ, ma anụ ndị na-akpụ akpụ n'ala na ụmụ nnụnụ nke igwe.

13 Mgbe ahụ, ọ nūrụ olu na-asị, **“Pita bilie, gbuo ma riekwa.”**

14 Ma Pita sịrị, “Mba, Onyenwe m. Ọ dibeghi mgbe m riri ihe ọbụla rūrụ arụ maọbụ nke na-adighi ọcha.”

15 Olu ahụ gwara ya nke ugboro abụọ, **“Akpola ihe ọbụla ihe rūrụ arụ ọbụ nke Chineke mere ka ọ dị ọcha.”**

16 Ihe a mere ugboro atọ, ngwangwa, e weghachikwara ya n'eluigwe.

17 Mgbe Pita nọ na-atule ihe ọhụ ahụ putara ọbụ nke gbakwara ya ghari, lee, ndị ikom ahụ Kọneliọs zipurụ abiarutela kwusị n'ọnu ụzọ, na-ajụ ebe ụlọ Saimon dị.

18 Ha kpọrọ oku ijụ ma Saimon onye a na-akpọ Pita ọ nọ n'ụlọ ahụ.

19 Ka Pita nọrịi na-atughari uche n'ihe ọhụ ahụ putara, Mmụọ Nsọ gwara ya, “Lee, mmadụ atọ guzo n'ọnu ụzọ ugbo a. Ha chọkwara ihu gi.

20 Bilie, rida jekwuru ha ngwangwa, enwela obi abụọ i soro ha gawa, n'ihia na ọ bụ m zitere ha.”

21 Pita jekwuru ndị ikom ahụ, si, “Ọ bụ m bụ onye unu na-achọ, gini ka unu na-achọrọ m?”

22 Ha sịrị, “Ọ bụ Kọneliọs onyeisi agha na-elekota nari ndi agha zitere anyi. Ọ bụ onye ezi omume nke na-atụ egwu Chineke, burukwa onye ndi Juu niile na-asopuru. Mmụọ ozi di nsọ gwara ya ka ọ kpota gi n'ụlọ ya, ihu ihe i nwere ikwu.”

23 Ya mere, ọ kpobatarara ha n'ụlọ dika ndi obia.

Pita agaa n'ụlọ Kọneliọs

Echi ya, o biliri soro ha gawa, ụfọdụ ndi kwere ekwe na Jopa sokwara ya gaa.

24 N'ubochi na-esota ya, ha biaruru Sizaria. Kọneliọs nọrịi na-eche ha, ya na ndi ezinaulo ya, na ndi ikwu na ibe ya, na ndi enyi ya ọ kpọrọ.

25 Mgbe Pita batara, Kọneliọs zitere ya, daa n'ala n'ukwu ya, kpọrọ ya isi n'ala.

26 Ma Pita selitara ya elu si, “Bilie otọ, mu onwe m bukwa mmadu.”

27 Mgbe ha na-ekwurita okwu, ọ banyere n'ime ulọ ma hu igwe mmadu ka ha zukotara.

28 Ọ siri ha, “Unu maara nke oma na ọ bụ ihe megidere iwu na onye Juu na onye mba ọzọ ga-enwe mmekorita maobu gaa leta onye mba ọzọ. Ma Chineke ezila m na m ekwesighi ikpo mmadu obula onye ruru aru maobu onye na-adighi ọcha.

29 N'ihia nke a, ọ bụ ya mere m jiri bia mgbe akporo m na-ajughị ajuju. Ma ka m juo ugbo a ihe mere unu ji kpo m?”

30 Kọneliọs siri, “N'ubochi anọ gara aga, mgbe m nọ na-ekpe ekpere n'oge ehie n'ulo m, n'ihe dika elekere atọ, na mberede, ahuru m nwoke yi uwe na-enwu ọcha ka o guzoro n'ihu m.

31 Ọ siri, Kọneliọs, ‘Chineke anula ekpere gi ma chetakwa onyinye i na-onye ndi ogbenye.

32 Ziga n'obodo Jopa n'ulo otu nwoke a na-akpo Saimon, onye na-edozi akpukpo anu. O bi n'akuku osimiri. N'ebe ahụ ha ga-ahukwa otu onye obia aha ya bu Saimon a na-akpo Pita.

³³ O bụ n'ihu nke a ka m ji mee ngwangwa zie ka a kpọọ gi. O dị mma na ị bịa. Ugbu a, anyị niile ezukọtala n'ebe a n'ihu Chineke ịnrụrụ ihe niile Onyenwe anyị chọrọ ka ị gwa anyị."

Okwu Pita kwuru

³⁴ Mgbe ahụ Pita meghere ọrụ ya si, "Ugbu a, aghọtala m n'ezie na Chineke abughị onye na-ele mmadụ anya n'ihu.

³⁵ Kama n'ime mba ọbụla, onye ọbụla na-atụ egwu ya na onye na-arụ ọrụ ezi omume ka ọ na-anabata.

³⁶ Unu maara ihe banyere ozioma ahụ o zigaara ndị Izrel niile, nke na-akọ akụkọ ozioma nke udo site na Jisọs Kraịst onye bụ Onyenwe anyị n'ihu niile.

³⁷ Okwu ahụ gbasara n'ala Judia niile, malite na Galili mgbe Jọn kwusachara baptizim nke ya.

³⁸ Otu Chineke si were Mmụọ Nsọ na ike wụkwasi Jisọs onye Nazaret dika mmanụ, na otu o si jeharịa na-eme mma na-agwọkwa ndị niile ekwensu na-emekpa ahụ, n'ihu na Chineke nonyeere ya.

³⁹ "Anyị bụ ndị akaebe ihe niile o mere n'ala ndị Juu na n'ime Jerusalem. Ha gburu ya site n'ikpogide ya n'elu obe.

⁴⁰ Ma Chineke mere ka o si n'ọnwụ bilite mgbe ụbọchị atọ gasiri. E mekwara ka ndị mmadụ hụ ya anya.

⁴¹ O bughị mmadụ niile kama ọ bụ naanị anyị ndị Chineke họtara, dika ndị akaebe, ndị soro ya rie ma ńwọkwa mgbe o si n'ọnwụ bilie.

⁴² O nyere anyị iwu ka anyị gaa zisaa ozioma n'ebe niile, ikowa na ọ bụ ya ka Chineke họtara ịbụ onye ikpe nke ndị di ndu na ndị nwuru anwu.

⁴³ Ndị amuma niile gbara ama ihe banyere ya na onye ọbụla nke kweere na ya ga-enweta mgbaghara mmehie site n'aha ya."

Ndị mba ọzọ anata Mmụọ Nsọ

⁴⁴ Mgbe Pita nọ na-ekwu okwu, Mmụọ Nsọ biakwasiri ndị niile nuru okwu a.

⁴⁵ Nke a juru ndị e biri ugwu n'etiti ndị kwere ekwe soro Pita bịa anya otu e siri mee ka ndị mba ọzọ nata onyinye Mmụọ Nsọ ahụ.

⁴⁶ N'ihu na ha nuru ka ha na-ekwu okwu n'asusu di iche iche na-etokwa Chineke.

Mgbe ahụ Pita juru,

⁴⁷ "O di onye puru igbochi anyi ime ndi a baptizim. Ndi natara Mmụọ Nsọ di ka anyi onwe anyi?"

⁴⁸ N'ihu nke a, o nyere iwu ka e mee ha baptizim n'aha Jisọs Kraịst. Ha rioro ya ka ọ nonyere ha ụbọchị ole na ole.

11

Pita akowaa ọrụ ya n'ihu ndi okenye

¹ Ndị ozi na ụmụna ndị bi na Judia niile nuru na ndị mba ọzọ anabatala okwu Chineke.

² Mgbe Pita ruru Jerusalem, ndi kwere ekwe e biri ugwu tara ya uta,

³ na-asị, "Gini mere i ji gakwuru ndi a na-ebighi ugwu soro ha rie ihe?"

⁴ Pita kowara ha ihe niile mere na otu o si mee, na-asị.

⁵ "Otu ụbọchị, mgbe m nọ n'obodo Jopa, ahuru m ohu n'oge m na-ekpe ekpere. N'ime ohu a, ahuru m ihe yiri akwa ocha di obosara nke e sitere n'akuku anọ ya na-ewedata site n'eluigwe. E budatara ya n'ihu m.

⁶ N'ime ya, ahuru m anumanu ndi nwere ukwu anọ, na anu ohia, na anu ndi na-akpu akpu n'ala na umu nnunu nke eluigwe.

7 Mgbe ahụ, anụrụ m olu gwara m si, '**Pita, bilie, gbuo ma riekwa.**'

8 "Ma asiri m, 'Mba, Onyenwe m, o dibeghi mgbe ihe na-adighi ocha maobu ihe ruru aru bara m nonu.'

9 "Olu ahụ siri n'eluigwe zaghachi nke ugboro abuo, '**Akpola ihe obula ihe ruru aru bu nke Chineke mere ka o di ocha.**'

10 Nke a mere ugboro ato, ma emesia dolie ha niile laa n'eluigwe.

11 "N'otu oge ahụ, ndi ikom ato ndi e zipuru site Sizaria ikpo m biarutere kwusi nonu uzọ n'ulo ebe m no.

12 Mmuo Nso gwara m ka m ghara inwe obi abuo isoro ha na-akpaghi oke obula. Mmadu isii ndi a n'etiti umunna anyi sokwa m, biarute n'ulo nwoke ahụ.

13 O gwara anyi otu o si hu mmuo ozi n'ulo ya, onye siri, 'Ziga ndi ozi jee Jopa ka ha kpota Saimon onye a na-akpo Pita.

14 O ga-ewetara gi ozi nke a ga-esite na ya zoputa gi n'ezinaulo gi niile.'

15 "Mgbe m ka kpu okwu ahụ nonu, Mmuo Nso biakwasiri ha dika o siri biakwasiri anyi na mbu.

16 Mgbe ahụ, echetara m okwu ahụ Onyenwe anyi kwuru si, '**Jon ji mmiri mee unu baptizim, ma a ga-eji Mmuo Nso mee unu baptizim.**'

17 Ya mere, o buru na Chineke nyere ha otu onyinye ahụ o nyere anyi mgbe anyi kweere n'Onyenwe anyi Jisos Kraist, onye ka m bu iguzogide Chineke?"

18 Mgbe ha nuru nke a, ha agaghi n'ihu n'iru uka kama ha toro Chineke, na-asi, "N'ezie, Chineke enyela ohere ka o buladi ndi mba ozọ chegharia baa na ndu."

Ulo nzuko di na Antiok

19 Ugbu a, ndi ahụ niile gbasasiri n'ihu mkpagbu ahụ bidoro mgbe a tugburu Stivin na nkume, jeruru akuku Fonisia na Saipros na Antiok na-ekwusa ozioma ahụ naani n'etiti ndi juu.

20 Ma otu o di, ufodu n'ime ndi ikom ndi ahụ sitere n'akuku Saipros na Sirini gara Antiok, malite ikwusara ndi Griik ozioma banyere Onyenwe anyi Jisos.

21 Onyenwe anyi goziri mgbalị ha niile. N'ihu na otutu mmadu cheghariri kwere n'Onyenwe anyi.

22 Mgbe nzuko di na Jerusalem nuru ihe ndi a, ha zipuru Banabas ka o gaa Antiok.

23 Mgbe o rutere, hu ihe amara Chineke ruru n'etiti ha. O nuriri onu, mgbakwaa ha niile ume, gwa ha ka ha were obi ha niile nogide n'ime Onyenwe anyi.

24 O bu ezigbo mmadu, onye juputara na Mmuo Nso na okwukwe. O nwekwara okwukwe di ebube, n'ihu ya otutu mmadu chegharikwara biakwute Onyenwe anyi.

25 Emesia, o gara Antiok obodo Tasos icho Sol.

26 Mgbe o choputara ya, o duuru ya bia n'Antiok. Ihe ha ka otu afọ, ka ha na-ezuko n'ulo choochi na-akuziri otutu igwe mmadu ihe. O bu n'ime Antiok ka e buru uzọ kpo ndi na-eso uzọ ya ndi Kraist.

27 N'oge ahụ, ndi amuma sitere na Jerusalem biaruru Antiok.

28 Otu onye n'ime ha a na-akpo Agabos biliri oto buo amuma site n'ike Mmuo Nso banyere oke unwu ga-abiakwasiri uwa niile. Amuma a mezuwara n'oge Klodios na-achi.

²⁹ Ndị na-eso ụzọ ya kwekorịtara itukọta na iziga onyinye dị iche iche nye ndị kwere ekwe nọ na Judia. Onye ọbụla nyekwara ihe dika o nwere ike.

³⁰ Ha mere nke a, ha zigara ndị okenye ihe ha tukọtara, site n'aka Banabas na Sọl.

12

Mkpagbu site n'aka Herod

¹ N'oge ahụ, eze Herod jidere ụfọdụ ndị so na chọọchị buru n'obi ikpagbu ha.

² O jiri mma agha gbuo Jemis nwanne Jon.

³ Mgbe ọ chọputara na omume ya toro ndị Juu uto, ọ gara n'ihu jidekwa Pita. Nke a mere n'oge mmemme Achicha Ekoghị eko.

⁴ Mgbe o jidere ya, o tinyere ya n'ulo mkporo ebe o mere ka ndị agha chee ya nche, ndị agha anọ n'otu oge, ndị agha anọ ozo n'oge nke ozo. Ebumnobi ya bu ikpofuta ya n'ihu oha mmadu kpee ya ikpe mgbe Mmemme Ngabiga gasiri.

⁵ Mgbe e debere Pita n'ulo mkporo, nzuko esepughị aka n'ikpe ekpere n'ihu ya nye Chineke.

Mmuo ozi agbaputa Pita

⁶ Ma n'abalị na-esota ubochi ahụ Herod ga-akpuputa ya, Pita nọ n'ura n'etiti ndị agha abuo, e jiri eriri igwe kee ya n'ukwu n'aka, ma ndị nche ozo nokwa nonu uzo na-eche ya nche.

⁷ Na mberede mmuo ozi Onyenwe anyi biara guzoro n'ebe ahụ, ihè nwukwara n'ime ulo mkporo ahụ. O kuturu Pita aka n'akuku si, "Ngwangwa, bilie oto!" Eriri igwe ahụ dapuru n'aka ya.

⁸ Mmuo ozi ahụ siri ya, "Yiri uwe gi na akpukpukwu gi." O mere otu ahụ, Mmuo ozi ahụ gwakwara ya, "Yirikwa akwa mgbokwasị gi soro m."

⁹ Pita sooro ya n'azu, o chere na ọ na-ahụ ọhụ, ma ọ mataghị na ihe mmuo ozi ahụ na-eme bu ezie.

¹⁰ Ha gafere ndị nche nke mbu na nke abuo rute nonu uzo e si abanye n'ime obodo, nke bu onu uzo igwe. Onu uzo igwe ahụ meghekwaro n'onwe ya, ha esite na ya gafee. Mgbe ha gara ije ruo ebe tere anya n'ama nke ozo, ngwangwa mmuo ozi ahụ hapuru ya.

¹¹ Mgbe ahụ kwa ka Pita ghotara ihe niile mere. O kwuru, "Ugbu a, amatala m n'ezie, na Onyenwe anyi ezitela mmuo ozi ya, ka ọ bia zoputa m site n'aka eze Herod na ihe niile ndi Juu na-atu anya ya. Ugbu a ọ naputakwala m site n'ochicho ojoo niile nke ndi Juu."

¹² Mgbe ọ ghotara ihe merenu, ọ gawara n'ulo Meri nne Jon onye a na-akpokwa Mak, ebe otutu mmadu zokotarari na-ekpe ekpere.

¹³ Mgbe ọ kuru aka nonu uzo ama, otu odibo nwanyi aha ya bu Roda biara ka o zaa ya.

¹⁴ Mgbe ọ nuru olu Pita, onu juru ya obi nke mere na ọ gbaara oso laghachi azu n'emeghegi uzo. O gara tisaa, "O bu Pita no nonu uzo!"

¹⁵ Ha siri ya na ọ na-ekwu okwu dika onye uche ya na-ezughị oke. Mgbe ọ nogidesiri ike na-ekwu otu ihe ahụ, ha siri, "O ghaghị i bu mmuo ozi ya."

¹⁶ Ma Pita nogidere na-aku aka n'uzo. Mgbe ha meghere uzo hu ya, ọ gbagwojuru ha anya.

¹⁷ O feere ha aka ka ha mechie ọny. Ọ kọrọ ha otu Onyenwe anyị si duputa ya site n'ulo mkporo. Ọ gwara ha, "Meenu ka Jemis na umunna anyi niile mata ihe ndi a." Ọ puru gawa ebe ozo.

¹⁸ N'isi ututu echi ya, oke ogbaaghara di n'etiti ndi agha, ebe ha na-eche ihe mere Pita.

¹⁹ Mgbe Herod chogharichara ya ma o chotaghi ya, o juru ndi nche ahụ ajuru di iche iche. N'ikpeazu o nyere iwu ka e gbuo ha.

Onwu Herod

Emesia o hapuru Judia gaa Sizaria nodu n'ebe ahụ.

²⁰ N'oge ahụ Herod na-eweso ndi Taja na Saidon iwe, ha zipuru ndi ozi ha izute ya. Ha buru uzọ mee ka ha na Blastos buru enyi, onye eze tukwasiri obi nke na-eleketakwa ime ulo ndina eze anya. Ha rioro ya ka udo diri, n'ihina a na-esi n'obodo eze na-enwetara ha ihe oriri.

²¹ N'ubochi nzuko ahụ, Herod gbokwasiri uwe ndi eze ya nokwasi n'ocheeze ya. O weere oke olu di iche gwa nzuko ahụ niile okwu.

²² Igwe mmadu ahụ no na-eti mkpu, "Nke a abughi olu mmadu, o bu olu chi!"

²³ N'otu oge ahụ, mmuo ozi Onyenwe anyi tiri ya ihe otiti di egwu n'ihina o nyeghi Chineke otuto ma otu. Ikpuru ripara ya ahụ, nke mere ka o nwuo.

²⁴ Ma okwu Chineke gara n'ihu na-aba uba na-agbasakwa.

Nzipu Sol na Banabas

²⁵ Mgbe ha rucharara oru ha, Banabas na Sol si Jerusalem loghachi. Ha kporo Jon onye a na-akpokwa Mak n'ije ha.

13

¹ Ndi amuma na ndi nkuzi ufodu nokwa na nzuko di n'Antiok. Ufodu n'ime ha bu Banabas na Simion onye a na-akpo nwoke ojii, na Lusios onye Sirini, na Manaen (onye azulitekoru ya na eze Herod), na Sol.

² Mgbe ha no na-efe Onyenwe anyi ofufe na-ebukwa onu, Mmuo Nso siri, "Kewaputaranu m Banabas na Sol, n'ihina oru ahụ nke m kporo ha."

³ Ya mere, mgbe ha busiri onu kpekwa ekpere, ha bikwasiri ha aka n'isi zipu ha.

Obodo Saipros

⁴ Ebe Mmuo Nso zipuru ha, ha gbadara Selusia, sitekwa ebe ahụ gbadaa Saipros.

⁵ Mgbe ha biaruru Salamis, ha banyere n'ulo nzuko ndi Juu kwusaa okwu Chineke. Jon sokwa ha dika onye na-ejere ha ozi.

⁶ Mgbe ha gazuchara obodo niile ndi ahụ mmiri gbara gburugburu ruo Pafos, ha zutere otu onye mgbaasi, onye Juu bu onye amuma ugha a na-akpo Ba-Jisos.

⁷ Ya na otu onye ochichi obodo, aha ya bu Saios Polos no. O bu nwoke nwere oguguisi n'ebe o di ukwuu, o kporo Banabas na Sol ka ha gwa ya okwu nke Chineke.

⁸ Ma onye mgbaasi ahụ, onye aha ya bukwa Elimas (n'ihina nke a bu aha ya ma asugharia ya) malitere igbochi ha site n'imeghari onyeisi ahụ anya ka o ghara inabata okwukwe ahụ.

⁹ Ma Sol, onye aha ya bukwa Pol, onye juputara na Mmuo Nso, legidere ya anya

¹⁰ sị, “Gị nwa ekwensu, juputara n’aghugho na n’ihe ojojo di iche iche. Gị onye iro nke ezi omume niile. O bu na i gaghị akwusi imeru uzọ niile ziri ezi nke Onyenwe anyi?”

¹¹ N’ihi ya lee, iwe nke Onyenwe anyi ga-adakwasị gi. I ga-ekpu isi nwa oge, i gaghị enwe ike hu ihè nke anyanwu.”

N’otu oge ahụ, o hukwaghị uzọ ozo. O malitere na-ebighari aka, na-achokwa onye ga na-edughari ya.

¹² Mgbe onyeisi ahụ huru ihe mere, o kweere, n’ihi na o juru ya anya bu ozizi nke okwu Onyenwe anyi.

Pol n’obodo Antiok nke Pisidia

¹³ Pol na ndi otu ya ji ugbo mmiri site na Pafos garuo Pega nke di n’ala Pamfilia. N’ebe a ka Jon hapuru ha laghachi Jerusalem.

¹⁴ Site na Pega ha gara ruo Antiok obodo nke di na Pisidia. N’ubochi izuike, ha banyere n’ulo nzuko ndi Juu nodu ala.

¹⁵ Mgbe a guputasi site n’akwukwo iwu na nke ndi amuma, ndisi ulo ekpere ahụ zigara ya ozi, si, “Umunna anyi, o buru na unu nwere okwu igbaume nye anyi, biko kwonu ya.”

¹⁶ Pol guzoro oto n’etiti ha feere ha aka ya, si, “Unu ndi Izrel na unu umunna m ndi mba ozo na-atu egwu Chineke. Geenụ m nti.

¹⁷ Chineke nke Izrel hoputara nna nna anyi ha mee ha mba di ukwu n’oge ha no n’obodo Ijipt. O ji ike aka ya duputa ha site n’ala ahụ.

¹⁸ O nagidere ha iri afo ano n’ime ozara.

¹⁹ O bibiri mba asaa di ukwu n’ime ala Kenan n’ihi ha, nyekwa ndi ya obodo a ka o buru nke ha.

²⁰ Nke a bu ihe di ka nari afo ano na iri afo ise.

“Mgbe nke a gasiri, o nyere ha ndi ikpe di iche iche ruo oge Samuel onye amuma.

²¹ Mgbe ahụ ha rioro ka enye ha eze, Chineke nyekwara ha Sol, nwa Kish, onye si n’agburu Benjamin puta, onye chiri iri afo ano.

²² Mgbe o wepusiri ya, o mere Devid ka o buru eze ha. O gbara ama banyere ya si, ‘Achotala m Devid nwa Jesi, nwoke nke di ka ochicho obi m nke si di. O bukwa onye ga-eme ihe niile m chorọ ka o mee.’

²³ “Jisos onye si n’ezinaulo Devid puta ka Chineke wetaara Izrel Onye nzoputa ahụ bu Jisos, dika o kwere nkwa izite.

²⁴ Ma tupu obibia ya, Jon ekwusala nye ndi Izrel banyere baptizim nke ncheghari.

²⁵ N’oge Jon na-arusi oru ya, o na-asị, ‘Onye ka unu chere na m bu? Abukwaghị m onye ahụ. Mba! Abughi m ya. Ma otu onye ahụ na-abia n’azu m, onye m na-erughi itopu eriri akpukpokwu ya.’

²⁶ “Ya mere, umunna m, ndi si n’agburu Ebrahim na ndi niile na-atu egwu Chineke, ozi nke nzoputa a diri anyi niile.

²⁷ Ndi bi na Jerusalem na ndi na-achi ha amataghi ya, nke ha ji aghota okwu ndi amuma nke a na-aguputara ha kwa izu, bu n’ubochi izuike. Ma ha mere ka okwu ahụ mezu, mgbe ha mara ya ikpe onwu.

²⁸ O bu ezie na ha achotaghi ihe kwesiri onwu n’aka ya. Ma ha rioro Paillet ka o nye ike ka e gbuo ya.

²⁹ Mgbe ha mezuru ihe niile e dere banyere ya, ha budatara ya site n’elu obe, lie ya.

³⁰ Ma Chineke mere ka o si n’onwu bilie.

³¹ Ndị niile soro ya jegharịa site na Galili ruo Jerusalem hụkwara ya anya ọtụtụ ụbọchị. Ndị a bụkwa ndị na-agba ama n'ihu ndị mmadụ banyere ya.

³² “Anyị na-ezikwa unu ozioma a, nke nkwa ahụ Chineke kwere ndị nna nna anyị ha.

³³ O mezuola ha nye anyị bụ ụmụ ha, site na-ime ka Jisọs site n'ọnwụ bilie, dika e dere ya n'akwụkwọ Abụ ọma,

“ Ị bụ ọkpara m,

taa aburula m nna gị.’*[†]

³⁴ Ma banyere ime ka o site n'ọnwụ bilie, ka ọ ghara ịlaghachi n'ire ure ọzọ. Nke a bụ ihe o kwuru,

“ ‘Aga m emezuru gị nkwa nsọ ahụ niile m kwere Devid.’[‡]

³⁵ E dekwara ya n'ebe ọzọ n'abụ ọma,

“ Ị gakwaghị ahapụ anụ ahụ nke Onye gị dị nsọ ka ọ hụ ire ure.’[‡]

³⁶ “Mgbe Devid ruzuru ọrụ Chineke chọrọ ka ọ ruo n'ogbo ha, ọ nwuru, e likoọ ya na ndị nna nna ya ha o rekwara ure.

³⁷ Ma onye ahụ Chineke mere ka o site n'ọnwụ bilite erekwaghị ure.

³⁸ “Ya mere, ụmụna m, achoro m ka o doo unu anya na mgbaghara mmehie dikwa n'ime nwoke a, bụ Jisọs, anyị na-ekwusa nye unu.

³⁹ A na-esite na ya guo onye obula kwere n'onye ezi omume o buladi site n'ihe ndi ahụ niile nke iwu Mosis na-apughị igu unu di ka ndi ezi omume.

⁴⁰ Lezienụ anya ka ihe niile ndi amuma kwuru ghara idakwasị unu.

⁴¹ “ ‘Lee, unu ndi na-akwa emo,

noroṅṅu na mgbagwoju anya ma lakwanu n'iyi.

N'ih i na agaje m ime otu ihe n'ubochi unu

nke unu na-agaghị ekwe na o mere,

o buladi na mmadu koru unu maka ya.’[§]”

⁴² Mgbe Pọl na Banabas na-apu, ndi mmadu rioro ha ka ha biakwa n'izu uka ozọ gwa ha okwu gbasara ihe ndi a.

⁴³ Mgbe a gbasara nzuko ahụ, ọtụtụ ndi Juu na ndi mba ozọ na-atu egwu Chineke sooro Pọl na Banabas, ndi gwara ha okwu, riosiekwa ha ike ka ha nogide n'amara Chineke.

⁴⁴ N'ubochi izuike ozọ ahụ, ọtụtụ ndi bi n'obodo ahụ putara inuru okwu Onyenwe anyi.

⁴⁵ Mgbe ndi Juu huru igwe mmadu ndi a, obi ha juputara n'ekworo, ha bidokwara ikwu okwu ojoo megide okwu niile Pọl na-ekwu.

⁴⁶ Ma Pọl na Banabas kwuru okwu na-asoghị anya si, “O di mkpa na anyi buuru uzọ gwa unu okwu nke Chineke, ma ebe o bu na unu juru inabata ya, na-ehekwa na unu ekwesighi inweta ndu ebighi ebi, lee, anyi ga-agakwuru ndi mba ozọ.

⁴⁷ N'ih i na nke a bu ihe Onyenwe anyi nyere anyi n'iwu,

“ ‘Emeela m ka unu buru ihè nye ndi mba ozọ,

ka i nwee ike weruo nzoputa n'ebe niile uwa soturu.’*[†]”

⁴⁸ Mgbe ndi mba ozọ nuru ihe ndi a, obi toro ha utu, ha sopukwara okwu nke Onyenwe anyi. Ya mere ndi niile a hoputara inweta ndu ebighi ebi bu ndi kwenyerenu.

⁴⁹ Ya mere okwu Onyenwe anyi gbasara ruo ebe niile n'obodo ahụ.

* 13:33 Abụ 2:7 † 13:34 Aịz 55:3 ‡ 13:35 Abụ 16:10 § 13:41 Hab 1:5 * 13:47 Aịz 49:6

⁵⁰ Mgbe ahụ, ndị Juu kpaliri obi otutu umu nwanyi na-atu egwu Chineke ndi onodu ha di elu, na ndi ikom ndi nke ndu obodo ahụ. Ha kpasuru mkpagbu megide Pol na Banabas si otu a, chupu ha site n'obodo ahụ.

⁵¹ Ha tichapuru aja di n'ukwu ha ka o buru ihe ido aka na nti mmegide ha. Ha hapuru obodo ahụ gaa Aikoniom.

⁵² Ma ndi na-eso uzọ ya juputakwara n'onu na n'ike nke Mmuo Nso.

14

Pol n'obodo Aikoniom

¹ N'obodo Aikoniom, Pol na Banabas banyekwara n'ulo nzuko ndi Juu, kwuo okwu n'uzo puru iche nke mere n'otutu mmadu, ndi Juu na ndi mba ozo kwenyekwara.

² Ndi Juu, ndi na-anabataghi okwu ahụ, kpaliri ndi mba ozo mee ka mkpuruobi ha joo njo megide umunna.

³ Otu o di, ha nogidere n'ebe ahụ ogologo oge, na-ekwusakwa okwu nke Onyenwe anyi na-atughi egwu obula. Onye nke gosikwara na o bu okwu amara ya ka ha na-ekwu site n'inye ha ike iru oru iribama na oru ebube di iche iche.

⁴ Ma ndi obodo ahụ kwara abuo, ufodu n'ime ha dinyere ndi Juu. Ufodu dinyekwara ndi ozi.

⁵ Mgbe ndi mba ozo, na ndi Juu, ha na ndi ndu ha, gbara izu ime ha ihe ihere, tukwa ha nkume.

⁶ Ndi ozi ahụ matara nzube ha site n'ebe ahụ gbapu oso gbaruo n'akuku Laikonia, gbaba n'ime obodo Listra na Debi na obodo nta ndi ozo ndi di n'akuku ebe ahụ.

⁷ N'ebe ahụ, ha gara n'ihu na-ekwusakwa ozioma ahụ.

N'ime obodo Listra na Debi

⁸ N'obodo Listra, o nwere otu nwoke dara ngwuro site n'oge a muru ya. Nwoke a ejibeghi ukwu ya abuo gaa ije mgbe obula.

⁹ O gere nti mgbe Pol na-ekwu okwu. Onye legidere ya anya hu na o nwere okwukwe nke a ga-eji mee ka a gwoo ya,

¹⁰ were oke olu si, "Guzoro n'ukwu gi abuo." Nwoke ahụ wuliri elu malite iga ije.

¹¹ Mgbe igwe mmadu ahụ huru ihe Pol mere, ha tiri mkpu n'asusu Laikonia si, "Ndi a bu chi biakwutere anyi n'udidi mmadu."

¹² Banabas ka ha kpore Zeus ma kpokwa Pol Hamis n'ihu na o bu ya bu onye oka okwu.*

¹³ Onye nchaja Zeus, nke ulo arusi ya di nso n'ihu obodo, kputura oke ehi wetakwa okoko osisi di iche iche. Ya na igwe mmadu ahụ choro ichu aja nye ha n'onu uzo ama ha.

¹⁴ Mgbe ndi ozi ahụ, Banabas na Pol nuru ihe ndi a, ha dowara uwe ha, gbara oso jekwuru igwe mmadu ahụ na-eti mkpu,

¹⁵ na-asi, "Ndi ikom, gini ka unu na-achọ ime? Lee, anyi bukwa mmadu di ka unu. O bu ozioma ka anyi wetaara unu. Anyi choro ka unu site n'isopuru ihe ndi a na-abaghi uru, biakwute Chineke di ndu. Onye kere eluigwe na uwa, na oke osimiri na ihe niile di n'ime ha.

¹⁶ N'oge gara aga, o hapuru mba niile ka ha na-eme ihe masiri ha.

¹⁷ N'agbanyeghi nke a o hapughi i debere onwe ya ihe ndi ga-agbara ya akaebe, site n'oru oma ya niile. Di ka inye unu mmiri ozuzo site n'eluigwe,

* 14:12 Ndi a bu aha chi ndi obodo a. Aha ha ozo bu Jupita na Mekuri.

na mkpuru nke ala n'oge ha. O na-enyekwa unu nri na-emekwa ka obi na-atọ unu uto."

¹⁸ N'agbanyeghi okwu ndi a, o rara ha ahụ igbochi igwe mmadu ahụ ichuru ha aja.

¹⁹ Ma ndi Juu sitere n'Antiok na Aikoniom biara kpalie obi igwe mmadu ahụ. N'ihia ya, ha turu Pol nkume, dokpuru ya puo n'obodo, chee na o nwuola.

²⁰ Ma mgbe ndi na-eso uzọ biara gbaa ya gburugburu, o bilitere, laghachikwa n'ime obodo ahụ. Ma n'echi ya, ya na Banabas sooro gaa Debi.

Pol na Banabas alaghachi Antiok nke Siria

²¹ Ha zisasi ozioma n'ime obodo ahụ, nke mere ka otutu mmadu buru ndi na-eso uzọ ya. Ha loghachiri n'obodo Listra site ya gaa Aikoniom na Antiok.

²² N'ebe ahụ ha gbara ndi na-eso uzọ ume kasiekwa ha obi si ha jidesie okwukwe ahụ ike. Ha siri, "Anyi ga-agabiga otutu mkpagbu di iche iche tupu anyi abaa n'alaeze Chineke."

²³ Mgbe ha hoputachara ndi okenye n'ime nzuko niile. Ha sitere n'obubu onu na ekpere tinye ha n'aka Onyenwe anyi, bu onye ha kwenyere na ya.

²⁴ Ha sitere n'akuku Pisidia garuo Pamfilia.

²⁵ Mgbe ha zisachara ozioma n'obodo Pega, ha gbadara gaa Atalia.

²⁶ Site n'ebe ahụ, ha sooro ugbo mmiri jeruo Antiok bu ebe a no nyefee ha n'amara Chineke n'ihia oru ndi a ha ruzuru.

²⁷ Mgbe ha biaruru, ha kpokotara nzuko kwara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee, na otu o siri meghe onu uzọ nke okwukwe nye ndi mba ozọ.

²⁸ Ha na ndi na-eso uzọ nogidere n'ebe ahụ ruo oge di anya.

15

Nzuko di mkpa na Jerusalem

¹ Ufodu ndi ikom sitere Judia bia malitere izi umunna ozi, "O buru na e bighi unu ugwu dika Mosis nyere n'iwu, a pughu izoputa unu."

² Ha na Pol na Banabas ruritara uka nke ukwu. N'ihia nke a, ha kpebiri ka Pol na Banabas, na ufodu ndiisi ndi ozọ soro gaa Jerusalem hu ndi ozi na ndi okenye nke nzuko maka okwu a.

³ Nzuko ahụ zipuru ha n'uzọ ha, mgbe ha sitere Fonisia na Sameria na-agafe, ha korọ otu ndi mba ozọ siri chegharia. Nke a wetara ndi niile kwere ekwe oke onu di ukwu.

⁴ Mgbe ha biaruru Jerusalem, nzuko, ndi ozi na ndi okenye nabatara ha, ha kokwara ha ihe niile Chineke sitere n'aka ha mee.

⁵ Ma ufodu ndi kwere ekwe si n'otu ndi Farisii biliri na-ekwu si, "Na o di mkpa ka e bie ha ugwu ma gwakwa ha ka ha dobe iwu Mosis."

⁶ Mgbe ahụ, ndi ozi na ndi okenye zokotara itule okwu a.

⁷ Mgbe ha no tulegide okwu ahụ ruo oge di anya, Pita guzoro oto si ha, "Umunna m, unu niile maara na site na mbu Chineke hoputara m site n'etiti unu, ka m zisaa ozioma ahụ nye ndi mba ozọ ka ha nuru, ma kwerekwa.

⁸ Chineke a, onye maara obi mmadu niile gbaara ha akaebe site n'inye ha onyinye Mmụọ Nso dika anyi si nata ya na mbu.

⁹ O gosighi na o nwere ihe di iche n'etiti anyi na ha. N'ihu na o mere ka obi ha di ocha site n'okwukwe.

¹⁰ Ugbu a, gini mere unu ji anwa Chineke onwunwa site na-itinye n'olu ndi na-eso uzọ ya ibu arọ nke anyi maobu nna nna anyi ha na-enweghi ike idokpu?

¹¹ Mba, anyi kwenyere na o bu site n'amara nke Onyenwe anyi Jisos ka a ga-eji zoputa anyi, dika a ga-esi zoputakwa ha."

¹² Mmadu niile noduru nwayoo, ha bidoro ige nti n'akuko Banabas na Pol na-akoro ha banyere ihe iribama niile na oru ebube niile Chineke jiri ha ruo n'etiti ndi mba ozo.

¹³ Mgbe ha kwusiri okwu ndi a, Jemis siri, "Umunna m geenu nti.

¹⁴ Saimon akoolara anyi otu Chineke si buru uzọ lekota ndi mba ozo site na isite n'etiti ha hoputara onwe ya ndi ga-ekwere na aha ya.

¹⁵ Nke a na okwu ndi amuma dakotara, dika e dere ya,

¹⁶ " 'Mgbe nke a gasiri, aga m aloghachi,
aga m ewughachikwa ulo ikwu Devid nke dara ada.
Ebe ya niile dakposiri adakposi ka m ga-ewugharikwa,
aga m emekwa ka o guzozie,

¹⁷ ka ndi foduru n'etiti mmadu nwe ike choo Onyenwe anyi,
o buladi ndi mba ozo niile ndi a kpokwasiri aha m,
ka Onyenwe anyi kwuru, onye na-emekwa ihe ndi a.'*

¹⁸ Nke a amaara site na mgbe ochie.

¹⁹ "N'ihu nke a, mkpebi ikpe m bu nke a, ka anyi ghara isogbu ndi mba ozo loghachikwutere Chineke,

²⁰ kama o kwesiri ka anyi degara ha akwukwo gwa ha si ha hapu iri nri obula e ji choro arusi aja. Ka ha wezugakwa onwe ha site na mmehie ikwa iko, ya na iri anu a nyagburu anyagbu, maobu obara.

²¹ Site na mbu, Mosis nwere ndi na-ekwusa iwu n'obodo niile. A na-agukwa ya n'ulo nzuko n'ubochi izuike niile."

Akwukwo e degaara ndi mba ozo

²² Mgbe ahu, ndi ozi na ndi okenye, ha na nzuko niile, kpebiri ka a hoputa ndi ikom a ga-eziga Antiok ha na Pol na Banabas. Ha hoputara Judas onye a na-akpokwa Basabas, na Sailas, ndi ndu so n'etiti umunna.

²³ Ha nyekwara ha n'akwukwo ozi di otu a,

Akwukwo a sitere n'aka ndi ozi, na ndi okenye ndi bu umunna unu.

A na-edetara ya unu ndi sitere na mba ozo kwere bu ndi no n'Antiok, Siria na Silisia.

Ekele.

²⁴ E mere ka anyi mata na ufodu ndi otu anyi ebuterela unu nsogbu na ogbaaghara, mee ka obi loo unu mmiri, na-emebi mkporuobi unu. Ma n'ezie, ha anataghi ike n'aka anyi ime nke a.

²⁵ N'ihu nke a, anyi zokoro, sitekwa n'otu obi kpebie ihoputa ufodu ndi ikom na izitere unu ha, ha na ndi anyi huru n'anya, bu Pol na Banabas,

²⁶ ndi ikom werela ndu ha tunye n'aha Onyenwe anyi Jisos Kraist.

²⁷ Ya mere, anyi na-ezite Judas na Sailas ndi ga-akowara unu n'ihu n'ihu, ihe anyi dere n'akwukwo a.

²⁸ N'ihu na o bu ihe ziri ezi n'anya Mmuo Nso na n'anya anyi kwa, na o kwesighi ka anyi bokwasi unu ibu arọ kari ihe ndi a di mkpa.

²⁹ Ma o kwesiri ka unu hapu iri ihe obula e jiri choo aja nye arusi, ya na iri anu obula a nyagburu anyagbu, maobu obara. Kewapukwanu

* 15:17 Ems 9:11,12

onwe unu site n'ikwa iko. O buru na unu eme ihe ndi a, unu mere nke oma.

Nnonu nke oma.

³⁰ Ya mere, e zipuru ha, ha jeruokwa Antiok. Mgbe ha kpokoro nzuko ahụ, ha nyere ha akwukwo ozi ahụ.

³¹ Mgbe ndi otu ogbako ahụ gusiri ya, ha nuriri onu nke ukwu n'ihigbamume ha natara.

³² Judas na Sailas, ndi ha onwe ha bu ndi amuma, kwuru otutu okwu, iji gbaa ha ume na ime ka okwukwe ndi kwere ekwe guzosie ike.

³³ Mgbe ha nonyesiri ha nwa oge nta, ndi kwere ekwe ji ngozi nke udo zilaga ha ka ha laghachikwuru ndi zitere ha.

³⁴ Ma o masiri Sailas inotukwu n'ebe ahụ.†

³⁵ Pol na Banabas nogidere n'Antiok, ebe ha na ndi ozo kuziri ihe ma kwusakwa okwu Onyenwe anyi.

Nkewa nke di n'etiti Pol na Banabas

³⁶ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Pol gwara Banabas, "Ka anyi gaghachi n'obodo niile anyi kwusara okwu Onyenwe anyi n'otu n'otu, mata ka ndi kwere ekwe si agbali n'ebe ahụ."

³⁷ Banabas chorokaa ha na Jon onye a na-akpo Mak soro gaa.

³⁸ Ma Pol echeghi na o ziri ezi iduru ya n'ihig na o hapuru ha na Pamfilia. O sokwaghi ha jezuo ozi ha.

³⁹ Iru aka daputara n'etiti ha siri ike nke mere na ha kewara. Banabas kporo Jon Mak banye n'ugbo gawa Saipros.

⁴⁰ Ma Pol horo Sailas, kporo ya gawa njem, mgbe umunna kpesiri ha ekpere raara ha nye n'amara Onyenwe anyi.

⁴¹ O jeghariri n'ime obodo Siria na Silisia na-agba nzuko no n'ebe ahume.

16

Timoti esonyere Pol na Sailas

¹ Pol bjaruru Debi na Listra, ebe otu onye na-eso uzọ Jisos a na-akpo Timoti bi. Nne ya bu onye Juu burukwa onye kwere ekwe, ma nna ya bu onye Griik.

² Umunna ndi bi na Listra na Aikoniom gbara ezi ama banyere ya.

³ Pol chorokaa Timoti soro ya n'ije ya. Ma n'ihig ndi Juu bi n'akuku ebe ahụ, o biri ya ugwu n'ihig na mmadu niile maara na nna ya bu onye Griik.

⁴ Dika ha na-eme njem site n'obodo ruo n'obodo, ha na-akowara ha ihe banyere mkpebi ndi ozi na ndi okenye kpebiri na Jerusalem ka ha nwe ike idebe ha.

⁵ Ihe ndi a niile mere ka nzuko sie ike n'okwukwe ma baakwa uba n'onuogugu kwa ubochi.

Pol ahụ ohu banyere nwoke Masidonia

⁶ Ha gara mpaghara Frigia na Galeshia. Ma Mmuo Nso ekweghi ka ha kwusaa ozioma n'akuku Eshia n'oge ahụ.

⁷ Mgbe ha ruru n'akuku obodo Misia, ha chere ihu ibanye n'akuku obodo Bitinia. Ma Mmuo Nso nke Jisos akwagideghi ka ha gaa.

⁸ Ka ha si n'akuku Misia gafee, ha batara Troas.

⁹ N'abalighi ahụ, Pol huru ohu ebe o huru otu nwoke onye Masidonia ka o guzo na-arig ya si, "Bia na Masidonia nyere anyi aka."

† 15:34 Ufodu akwukwo adighi edebanye ihe banyere Sailas n'amaokwu a.

¹⁰ Mgbe ọ hụchara nke a, anyị jikeere ngwangwa iga Masidonia ebe anyị mara na Chineke akpọla anyị ịbasara ha ozioma.

Lidia aghọ onye kwere ekwe

¹¹ Anyị banyere ụgbọ mmiri na Troas si ya gafee Samotres. N'echi ya, anyị biaruru Niapolis.

¹² Site n'ebe ahụ anyị jeruru Filipai nke bụ isi obodo dị n'akụkụ mpaghara Masidonia burukwa otu akụkụ n'ebe ndị Rom na-achi. Anyị nọdurụ n'ime obodo a otutu ụbọchi.

¹³ N'ụbọchi izuike, anyị sitere n'obodo ahụ gaa n'akụkụ osimiri ebe anyị chọputara na ụlọ ekpere dị. N'ebe a ka anyị nọ gwa umu nwanyị ndị gbakoronu okwu.

¹⁴ Aha otu n'ime ndị inyom nuru okwu anyị bụ Lidia, onye obodo Tiatira, onye na-azụ ahia akwa e sijiri odo odo. Ọ bukwa nwanyị na-asopuru Chineke. Onyenwe anyị meghere obi ya, ige nti n'ihe Pol na-ekwu.

¹⁵ Ka e mesiri ya na ezinaulo ya baptizim, ọ rioro anyị na-asi, "Ọ buru n'ezie na unu guru m dika onye kwesiri ntukwasị obi nye Onyenwe anyị, batanu n'ulo m noro." Mgbe ọ kwagidesiri anyị ike, anyị sooro ya.

Pol na Sailas n'ulo mkporo

¹⁶ Otu ụbọchi, mgbe anyị na-aga n'ulo ekpere, anyị zutere otu nwaagboghọ bụ ohu, onye nwere mmuo igba afa. Ọ na-ewetara ndị nwe ya ezigbo ego site n'igba afa.

¹⁷ Ma o sogidere anyị na Pol ebe obula anyị na-aga, na-eti mkpu na-asi, "Ndị a bụ ndị ohu Chineke Onye kachasi ihe niile elu. Ha biara ikwuputara unu ihe banyere uzọ nzoputa."

¹⁸ O mere nke a otutu ụbọchi. Ma site n'oke iwe, Pol baara mmuo ojoo ahụ bi n'ime ya mba si, "Eji m aha Jisos Kraist na-enye gi iwu si gi site n'ime ya puta!" Otu mgbe ahụ o siri n'ime ya puta.

¹⁹ Mgbe ndị nwe ya huru n'olileanya ha iji inweta ego akwusila, ha jidere Pol na Sailas dokpuru ha jekwuru ndisi obodo n'oma ahia.

²⁰ Mgbe ha dutara ha n'ihu ndi na-ekpe ikpe ha siri, "Ndị ikom a bụ ndi Juu ma ha etinyela ogbaaghara n'obodo anyi,

²¹ site n'ikuzi omenaala megidere iwu anyi, nke anyi bu ndi Rom na-enweghi ike inabata maobu mee."

²² Igwe mmadu sonyere imegide ha. Ndi ikpe nyere iwu ka a dowaa uwe,* piakwa ha ihe.

²³ Mgbe ha piachara ha ihe nke oma, a tonyere ha n'ime ulo mkporo, nyekwa onye nche iwu ka o chee ha nke oma.

²⁴ N'ihia nke a, o tinyere ha n'ime ime ulo mkporo, ebe o jiri otosi kegide ha n'ukwu.

²⁵ N'etiti abali, mgbe Pol na Sailas na-ekpe ekpere na-abukwa abụ ito Chineke, ndi niile no n'ulo mkporo ahụ na-ege ha nti.

²⁶ Na mberede, oke ala oma jijiji bidoro, nke mere ka ntoala ulo mkporo ahụ maa jijiji. Ngwangwa, onu uzọ ya niile meghere, udọ igwe niile e jiri kee ndi mkporo topukwara.

²⁷ Mgbe onyeisi nche ulo mkporo tetara n'ura ma hu na onu uzọ niile ghere oghe. N'ihia ya, o chere na ndi mkporo niile agbapula. Ya mere, o miputara mma agha ya choo igbu onwe ya.

²⁸ Ma Pol tiri mkpu n'oke olu, si, "Emerula onwe gi ahụ. Anyi niile no n'ebe a!"

* 16:22 Ya bu gbaa ha oto

²⁹ Onyeisi nche ahụ kpọrọ ka eweta ọkụ, ọ gbabara n'ime, daa n'ụkwụ Pọl na Saịlas na-ama jijiji.

³⁰ Ọ kpọputara ha n'ezi sị, “Ndị nwe m, gini ka m ga-eme ka a zoputa m?”

³¹ Ha siri, “Kwere n'Onyenwe anyi Jisọs, a ga-azoputa gi na ezinaulo gi niile.”

³² Mgbe ahụ, ha gwara ya na ndi niile nọ n'ezinaulo ya okwu nke Onyenwe anyi.

³³ N'otu elekere ahụ, n'abalị ahụ, ọ sachara ọnya ha. N'atufughị oge, ha mere ya na ezinaulo ya baptizim.

³⁴ Ọ kpọbatara ha n'ulo ya, nye ha ihe oriri. Ya onwe ya na ezinaulo ya nuriri ọnu n'ihu na o kwerele na Chineke.

³⁵ N'echi ya, ndi ikpe ahụ zitere ndi uweojii sị, “Hapunu umu nwoke ahụ ka ha laa.”

³⁶ Onyeisi ulo mkporo ahụ gwara Pọl, sị, “na ndi ikpe zitere ozi sị ha laa. Ugbu a putanu. Unu laanu n'udo.”

³⁷ Ma Pọl siri ha, “Ha tiri anyi ihe n'ihu mmadu niile na-ebughị uzọ kpee anyi ikpe. Emesia ha tinyere anyi n'ulo mkporo. Anyi bu diala n'obodo Rom! Olee otu ha ga-esi zipu anyi na nzuzo. O kwesiri ka ha bia n'onwe ha kpopta anyi.”

³⁸ Ndi uweojii ahụ gara gwa ndi ikpe ahụ ihe ha kwuru. Mgbe ha nuru na ha bu diala na Rom, ha turu egwu nke ukwu.

³⁹ Ha biakwutere ha riosie ha ariri ike. Ha kpoptakwara ha, riu ha ka ha hapu obodo ahụ.

⁴⁰ Mgbe ha sitere n'ulo mkporo puta, ha gara n'ulo Lidia. N'ebe ahụ ka ha zitere umunna, gwa ha okwu mgbamume, emesia ha si n'obodo ahụ puo.

17

Pọl n'obodo Tesalonaika

¹ Mgbe ha gafechara obodo Amfipolis na Apolonia, ha biaruru obodo Tesalonaika, ebe ulo nzuko ndi Juu di.

² Pọl bakwuuru ha, dika ọ na-eme oge niile. Ọ nonyere ha izu uka ato, ya na ha na-atughari uche n'Akwukwo Nso,

³ na-akowara ha na-edokwa ha anya na ọ di mkpa na Kraist ga-ahụ ahụ, ma sitekwa n'onwu bilie. Ọ siri, “Jisọs a, nke m na-ekwusara unu bu Kraist ahụ.”

⁴ Ufodu n'ime ndi Juu ahụ ka e mere ka ha kwere ma sonyere Pọl na Saịlas, otu aka ahụ, igwe mmadu ndi na-atu egwu Chineke n'etiti ndi Griik na umu nwanyi ufodu a maara aha ha.

⁵ Ma ndi Juu juputara n'ekworo, n'ihu ya, ha kpaliri obi ufodu mmadu efu n'etiti ha n'oma ahia. Ndi a malitekwarara ogbaaghara n'uzo di iche n'ime obodo. Ha tikasiri ulo Jesin, n'ihu na ha chorọ idoputa ha nyefee ha n'aka oha mmadu.

⁶ Ma mgbe ha na-achotaghị ha n'ebe ahụ, ha doputara Jesin na umunna anyi ufodu, duru ha jekwuru ndi ikpe nke obodo ahụ, na-eti mkpu, “Ndi a kpuru uwa ihu n'ala abiala inye obodo ukwu anyi nsogbu.

⁷ Ma Jesin nabatara ha n'ulo ya. Ha na-emebi iwu Siza n'ihu na ha nasikwa na ọ di eze ozo di nke a na-akpo Jisọs.”

⁸ Okwu di otu a wetara obi ilo mmiri n'etiti ndi ikpe na mmadu niile.

⁹ Ha hapuru Jesin na ndi ozo, naani mgbe ndi akaebe biara kwuo ugwo e jiri gbaputa ha.

Pọl n'obodo Beria

¹⁰ Ma n'abalị ahụ, ndị kwere ekwe mere ngwangwa zipụ Pọl na Saịlas ka ha gaa obodo Beria. Ma mgbe ha ruru n'ebe ahụ, ha banyere n'ụlọ nzuko ndị Juu.

¹¹ Ma ndị bi na Beria jiri obi ghere oghe nabata okwu a karịa ndị bi na Tesalonaika. N'ihị na ha ji inụ oku n'obi nara okwu ahụ, na-enyocha Akwukwọ Nsọ kwa ụbọchị, ka ha mara ma ihe ha na-ekwu ọ bụ eziokwu. Ha mere nke a ụbọchị niile.

¹² Ọtụtụ n'ime ha kweere, ụfọdụ ụmụ nwanyị na ụmụ nwoke ndị Griik a maara aha ha chegharịkwara.

¹³ Ma mgbe ndị Juu bi na Tesalonaika n'uru na Pọl na-ekwusa ozioma Chineke na obodo Beria, ụfọdụ ha gara n'ebe ahụ na-akpali igwe ndị mmadụ n'ihị iwebata ọgbaaghara.

¹⁴ Ndị kwere ekwe mere ngwangwa zipụ Pọl ka ọ gaa n'akụkụ oke osimiri dị n'ebe ahụ. Ma ha hapụrụ Saịlas na Timoti ka ha na ha nọdụ.

¹⁵ Ma ndị dupuru Pọl sooro ya ruo obodo Atens. Ha lawara, hapụrụ Saịlas na Timoti ozi ka ha bịakwute ya na-atụfughị oge.

Pọl n'obodo Atens

¹⁶ Mgbe Pọl nọ na-echere ha n'Atens, o wutere mmụọ ya nke ukwu n'ihị arụsị niile ọ hụrụ, nke jupụtara n'obodo ahụ.

¹⁷ N'ihị nke a, ya na ndị Juu na ndị na-atụ egwu Chineke, na-anogide n'ụlọ nzuko na-arurịta ụka. Kwa ụbọchị, ọ na-apụkwa n'oma ahia na-agwa ndị niile o zutere okwu.

¹⁸ Ya na ụfọdụ ndị Epikuri* na ndị Stoik† bụ ndị ọkachamara na-arurịta ụka. Ndị ụfọdụ na-asị, “gini ka onye ekwurekwu a ga-ekwu?” Ndị ọzọ siri, “ọ dika onye na-ekwusa ụmụ mmụọ‡ ndị ala ọzọ.” Ha kwuru nke a n'ihị na ọ na-ekwusa ozioma banyere Jisọs na mbilite n'ọnwu ya.

¹⁹ Ha kpobatarara ya n'ebe ha zuko, ebe a na-akpọ Areopagos,§ ebe ha nọ sị ya, “Anyị enwere ike imata ihe banyere ozizi ọhụrụ gị a?”

²⁰ I na-ekwu ihe ndị na-agbagwoju anyị anya. Anyị choro imata ihe ndị a nke oma.”

²¹ (Ndị Atens niile na ndị ala ọzọ bi n'obodo ahụ, enweghị ohere ime ihe ọbụla, ọ gwuchaala ọrụ ikwu na inụ banyere ihe dị ọhụrụ.)

²² Mgbe ahụ Pọl guzoro na nzuko Areopagos sị, “Unu ndị Atens, ahula m na ọ na-anụ unu oku n'obi isopuru mmụọ nke unu na-efe ofufe.

²³ N'ihị na mgbe m na-egharị n'obodo unu, ahuru m ụlọ chi dị iche iche, ahuru m otu ebe ichu aja nke e dekwasiri n'elu ya:

Ihe e nyere chi nke amaghị ama.

Ya mere, ihe ahụ unu na-efe ofufe n'amaghị ama nke a ka m na-ekwusara unu.

²⁴ “Chineke onye kere ụwa na ihe niile dị n'ime ya. Ebe ọ bụ onye nwe eluigwe na ụwa, ọ dighi ebikwa n'ụlonsọ e jiri aka wuo.

²⁵ Otu aka ahụ, ọ dighi anara ije ozi site n'aka mmadụ, dika a ga-asị na o nwere ihe koro ya. Ya onwe ya na-enye ndu na ume na ihe niile. O na-egbokwa mkpa niile.

²⁶ O sitere n'aka otu onye, bụ mmadụ mbu ahụ, kee agburu niile nke mmadụ n'otu n'otu, ka ha biri n'elu ụwa dum. O jiri aka ya kewachaa oge ọgbọ ọbụla ga-anọ na oke niile nke ebe obibi ha.

* **17:18** Otu ndị kwenyere na ndu bụ maka naanị oriri na ọhụhụ. † **17:18** Otu ndị na-ekwenyeghi na ndu bụ naanị oriri na ọhụhụ. ‡ **17:18** Ha chere na ọ bụ chi nke ndị ala ọzọ, ha amaghị na ọ bụ Chi onye kere ihe niile ka ọ na-ekwu banyere ya. § **17:19** Maobu, *Ugwu Maas*

²⁷ Ma nzube ya banyere ihe niile bụ ka onye ọbụla chọsie Chineke ike. Eleghi anya, mmadu nwere ike lezie ụzọ ya anya, si otu a chọta ya. Ọ nọkwaghị mmadu ọbụla n'ebe di anya.

²⁸ 'N'ihị n'ime ya ka anyị na-ebi, anyị na-ejegharikwa n'ime ya na-adikwa ndu.' Dika ụfọdu n'ime unu ndi ode abụ na-ekwu si, 'Anyi onwe anyi bu umu ya.'

²⁹ "Ebe anyi bu ndi Chineke muru, o kwesighi ka anyi na-eche na ihe akporo Chineke yiri ọlaocha maobu ọlaedo, maobu nkume, ihe apiri api site na nka na ihe di n'obi mmadu.

³⁰ Ma Chineke lefuru enweghi nghota nke mmadu anya banyere ihe ndi a niile n'oge gara aga. Ma ugbo a, o choro ka mmadu niile chegharia.

³¹ N'ihị na o debela otu ubochi mgbe o ga-ekpe uwa niile ikpe n'uzo ezi omume, site n'aka otu nwoke o hoputara. O mekwara ka nke a guzosie ike, mgbe o mere ka onye ahụ si n'onwu bilie."

³² Mgbe ha nuru ihe banyere mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu, ha chiri ya ochi. Ma ụfọdu n'ime ha siri, "N'oge ozo anyi ga-achọ inu okwu ndi a."

³³ N'oge a, Pol hapuru ha.

³⁴ Mmadu ole na ole sooro ya, burukwa ndi kwere ekwe. Otu onye n'ime ha bu Dionisios onye Areopagos. Onye ozo bu nwanyi a na-akpo Damaris na ndi ozokwa.

18

Pol n'obodo Korint

¹ Ka nke a mechara, Pol hapuru Atens gaa Korint.

² N'ebe ahụ o zutere otu onye Juu a muru n'obodo Pontos, onye a na-akpo Akwila. Ya na nwunye ya Prisila sitere Itali Klodios nyere iwu ka a chupu ndi Juu site n'obodo Rom. Pol gara hu ha,

³ n'ihị na ha na-arụ otu oru, o binyere ha, sokwara ha ruko oru n'ihị na ha bu ndi na-akpa akwa e ji ama ulo ikwu.

⁴ Ubochi izuike niile, o na-aru uka n'ulo nzuko ha na-agbali ime ka ndi Juu na ndi Griik kwere.

⁵ Mgbe Sailas na Timoti sitere na Masidonia bia, Pol tinyere oge ya niile ikwusa okwu na ikowara ndi Juu na Jisos bu Kraist ahụ.

⁶ Mgbe obula ha megidere ya ma kparia ya, o na-efecha uwe ya, si ha, "Obara unu di unu n'isi, aka m di ocha. Malite ugbo a, aga m agakwuru ndi mba ozo."

⁷ O siri n'ebe ahụ puo, gaa n'ulo otu nwoke a na-akpo Taitos Jostus, onye na-asopuru na-efekwa Chineke ofufe. Ulo ya di nso n'ulo nzuko ndi Juu.

⁸ Krispos onyeisi n'ulo nzuko ahụ na ezinaulo ya niile kweere n'Onyenwe anyi. Otutu ndi ozo bi na Korint nuru okwu ahụ, kwere, e mee ha baptizim.

⁹ Onyenwe anyi gwara Pol n'ohu n'otu abali si, "Atula egwu, kwusie okwu ike, emechikwala onu gi.

¹⁰ N'ihị na anonyeere m gi. O dikwaghị onye obula puru imeru gi ahụ. Enwekwara m otutu mmadu n'ime obodo a."

¹¹ O nogidere ebe ahụ otu afọ na okara. O na-ezikwa ndi mmadu okwu Chineke.

¹² Mgbe Galio malitere ichi achị n'obodo Akaja, ndi Juu bidoro omume ojoo megide Pol. N'ikpeazu, ha duputara ya, gaa n'ulo ikpe.

¹³ Ha siri, “Nwoke a na-amanye ndi mmadu ka ha na-ekpere Chineke n’uzo megidere iwu.”

¹⁴ Ma mgbe Pol choro ikwu okwu, Galio siri ndi Juu ahụ, “Agaara m enwe ndidi gee unu nti ma o buru na okwu a gbasara mmejo mmadu mejoro ibe ya, maobu aru mmadu mere megide obodo.

¹⁵ Ma ebe unu na-ekwu ihe banyere okwu na aha di iche iche nakwa iwu unu, gaanu dozie ya n’onwe unu. Agaghi m abu onye ikpe okwu ihe ndi di otu a.”

¹⁶ O sitere n’ime ulo ikpe ya chupu ha.

¹⁷ Ha jidere Sostenis, onye bu onyeisi ulo nzuko ahụ tie ya ihe nke ukwu n’onu uzo ulo ikpe ahụ. Ma Galio emeghi dika o maara ihe na-eme n’ebe ahụ.

Prisila, Akwila na Apolos

¹⁸ Mgbe o nosiri n’ebe ahụ otutu ubochi, Pol siri ndi kwere ekwe no n’ebe ahụ ka ha nodunu nke oma, ma si n’ebe ahụ banye n’ugbo mmiri ruo Siria. Prisila na Akwila sokwaara ya gaa. N’obodo a na-akpo Senkria, o kpuchara agiri isi ya, n’ihi nkwa o kwere.

¹⁹ Mgbe ha rutere Efesos, o hapuru ha n’ebe ahụ, ma o bu uzo banye n’ulo nzuko ebe ya na ndi Juu nwere mkparita uka.

²⁰ Ma mgbe ha roro ya ka o nonyetukwuoro ha ogologo oge, o kweghi.

²¹ Mgbe o na-ahapu, o siri ha, “O buru na Chineke kwe, aga m aloghachikwute unu ozo.” Emesia o banyere n’ugbo hapu Efesos.

²² Mgbe o kwusiri na Sizaria, o gara leta choochi di n’ebe ahụ kelee ha. Emesia, o gara n’ihu ruo Antiok.

²³ Mgbe o nosiri nwa oge nta n’ebe ahụ, o sitere n’ebe ahụ puo jegharia n’akuku obodo Galeshia na Frigia na-agba ndi na-eso uzo ahụ ume.

Obibia Apolos n’obodo Efesos na Korint

²⁴ Ma otu nwoke onye Juu, aha ya bu Apolos, onye Alegzandria biara na Efesos. O bu onye oka okwu, burukwa onye maara ihe edere n’Akwukwo Nso nke oma.

²⁵ Nwoke a natara ozizi banyere uzo Onyenwe anyi. O sitekwara n’inu oku nke obi kuzie nnoo ihe ziri ezi banyere Jisos. Ma ihe o maara bu naani ihe gbasara baptizim Jon mere.

²⁶ Ma o nogidesiri ike na-ekwuwa okwu n’ulo nzuko. Mgbe Prisila na Akwila nuru okwu ya, ha jekwuru ya, duru ya gaa n’ulo, were nwayo kowaara ya ihe niile banyere uzo Chineke.

²⁷ Mgbe o zubere iga obodo Akaja, ndi umunna gbara ya ume. Ha degaara ndi na-eso uzo Onyenwe anyi no n’ebe ahụ akwukwo ka ha nabata ya. Mgbe o biaruru, Onyenwe anyi sitere n’aka ya mee ka amara ya baa uba n’ebe ndi kwere ekwe no.

²⁸ N’ihi na n’ihu ndi mmadu niile, o guzoro kwuo okwu megide ozizi ojo na iru uka niile nke ndi Juu. O gosiri ha site n’akwukwo nso na Jisos bu Kraist ahụ.

19

Pol n’obodo Efesos

¹ Mgbe Apolos no na Korint, Pol sitere uzo nke n’ime elu ala biarute Efesos. N’ebe ahụ, o huru ufodu ndi na-eso uzo ahụ,

² si ha, “Unu natakwara Mmuo Nso mgbe unu kweere?”

Ha siri ya, “Mba, anyi anubeghi na o nwere ihe dika Mmuo Nso.”

³ Ya mere, ọ sịrị, “Gini ka unu kwenyere n’ime ya mgbe e mere unu baptizim?”

Ha sịrị, “Baptizim nke Jọn.”

⁴ Mgbe ahụ, Pọl sịrị, “Baptizim Jọn bụ nke gbasara nchehari site na mmehie, na-agwa ndị mmadụ ka ha kwere n’onye ahụ na-eso ya na-abia, nke bụ, ikwere n’ime Jisọs.”

⁵ Mgbe ha nūrụ nke a, e mere ha baptizim n’aha Onyenwe anyị Jisọs.

⁶ Mgbe Pọl bikwasịrị ha aka ya abụọ n’isi, ha natara Mmuọ Nso. Ha kwukwara okwu n’asụsụ di iche iche, bukwaa amuma.

⁷ Ha niile ruru ndị ikom iri na abụọ.

⁸ Ọ banyere n’ulọ nzukọ ahụ ma were nkwuwa okwu, na iru ụka n’ebe o doro anya gwasi ha okwu ike banyere alaeze Chineke. Ọ bụ ọnwá atọ ka o were ya ime nke a.

⁹ Ma ụfọdụ n’ime ha mechiri obi ha; ha juru ikwenye, kama ha kwuru okwu ojọọ megide Ụzọ ahụ n’ihu ọgbakọ ahụ niile. Ya mere, o sitere n’ebe ha nọ pụọ, kpọrọkwa ndị na-eso ụzọ ahụ, ha na-akparita ụka kwa ụbọchị n’ulọ ọgbakọ* Tiranos.

¹⁰ Ihe ndị a gakwara n’ihu afọ abụọ. Ndị niile bi na Eshia nkwara ozioma Onyenwe anyị. Otutu n’ime ha bụ ndị Juu, ma ndị ọzọ bụ ndị Griik.

Umu Skiva

¹¹ Chineke sitere n’aka Pọl ruo otutu ọrụ ebube pụrụ iche.

¹² Nke bụ na-ewere ụfọdụ n’ime akisi maobu ichafọ na akwa mgbochi nke meturu ya n’ahụ na-atukwasị n’ahụ ndị ọrịa, ahụ a dikwa ha ike. E sitekwara na ya chupụ mmuọ ojọọ.

¹³ Ụfọdụ ndị Juu dikwa ndị na-eghari n’obodo di iche iche na-achupụ mmuọ ojọọ n’ime mmadụ. Ha chokwara ime nke a n’aha Onyenwe anyị Jisọs na-asi, “E ji m aha Jisọs, onye Pọl na-ekwusa na-enye unu iwu ka unu site n’ime ya pụta.”

¹⁴ Ndị na-eme ihe di otu a bụ umu asaa nke Skiva, onyeisi nchujaja, bụ onye Juu.

¹⁵ Mmuọ ojọọ ahụ zara ha si, “Amaara m onye Jisọs bụ, amakwaara m onye Pọl bụ, ma unu onwe unu, unu bụ ndị ole?”

¹⁶ Nwoke ahụ mmuọ ojọọ na-achi makwasiri ha, tie ha ihe nke ukwu, mee ka ha gbaa ọsọ. Ha gbara otọ gbapu n’ulọ ahụ. Ha merukwara ahụ.

¹⁷ Akuko banyere ihe ndị a jezuru obodo Efesos niile. Mgbe ahụ, ndị Juu na ndị Griik ụfọdụ nkwara ihe ndị a. Oke egwu jidekwara ha. N’ihi nke a, e mekwara ka aha Onyenwe anyị Jisọs daa ụda n’ebe niile.

¹⁸ Otutu ndị kwenyere bịa na-ekwuputa omume ojọọ ha niile, n’ihu mmadụ niile.

¹⁹ Otutu n’ime ndị na-agwo ogwu mgbaasi buputara akwukwo niile ha ji na-eme mgbaasi, kpoo ha oku n’ihu mmadụ niile. Akwukwo niile a kpoo oku n’ubochi ahụ ga-eru ego ruru puku olaocha iri ise.

²⁰ Ya mere, okwu Onyenwe anyị toro, na-agbasa n’ike n’ike na-adikwa ire.

²¹ Mgbe ihe ndị a gasiri, Pọl kpebiri n’ime mmuọ ya na ya ga-eje ruo Masidonia na Akaja tupu ọ biaruo Jerusalem. O sikwara “na ya aghaghi ijeru Rom n’ogwugwu ije ya niile.”

²² O zipuru ndị na-enyere ya aka, bụ Timoti na Erastos ka ha buru ụzọ jeruo Masidonia. Ma ya onwe ya nogidere n’ime Eshia nwa oge.

* 19:9 Nke a bụ ebe a na-anọ na-akuziri oha mmadụ ihe.

Ogbaaghara n'obodo Efesos

²³ Ma ọ bụ n'oge a ka oke nsogbu malitere megide Ụzọ ahụ.

²⁴ Otu onye ụzọ na-agbaze ọlaocha, aha ya bụ Dimitriọs, onye ji ọlaocha na-akpụ ụlọ arụsị ala ahụ a na-akpọ Artemis. Ọ na-ewetara ya na ndị ụzọ ibe ya ego n'ebe o hiri nne.

²⁵ Nwoke a kpọkọtara ndị orụ ya niile, na ndị ya na ha na-aruko otu orụ, si, "Ndị ibe m, unu ma na ọ bụ site n'orụ nke a ka anyị si enweta akụnuba anyị.

²⁶ Unu niile ahụla ma nūkwā, otu nwoke a na-akpọ Pọl si rafuo otutu ndị mmadụ site n'ime ka ha kwenye na chi† ọbụla e ji aka mee abughị chi. Ọ bukwaighi naanị n'Efesos kama ọ fọdurụ ihe nta ka ọ buru n'Eshia niile.

²⁷ Ọ bukwaighi naanị na ihe ize ndụ dị banyere orụ aka anyị nke a ga eleli kama tinyere nke a, ụlọ nke oke chi nwanyị bụ Artemis agaghị enwekwa nsopuru. Ya bụ, chi nwanyị n'onwe ya bụ onye a na-eke n'obodo Eshia niile nakwa n'elu ụwa niile ka a ga-anapụ nkwanye ugwu diri ya dika chi."

²⁸ Ma mgbe ha nuru ihe ndi a, ha were oke iwe tie mkpu na-asị, "Artemis ndi Efesos di ukwu!"

²⁹ Ogbaghara ahụ gbasara, zuo obodo ahụ niile. Ha banyere n'ebe a na-eme ihe ileleanya, kpọputa Gaios na Aristakos ndi Masidonia, bu ndi ha na Pọl na-aruko oru.

³⁰ Pọl choro ibakwuru igwe mmadu ahụ, ma ndi na-eso uzọ ahụ ekweghi ya.

³¹ Otu aka ahụ kwa, ufodu ndi enyi ya n'etiti ndi na-achị Eshia zigakwaara ya ozi na-arịo ya ka ọ hapu ibanye n'ebe ahụ a na-eme ihe ileleanya.

³² Ugbu a, nzuko ahụ na-agba aghara, ufodu mmadu na-eti mkpu otu ihe, ndi ozọ na-eti ihe ozọ. N'ezie, otutu n'ime ha amatakwaghị ihe ha jiri nodu n'ebe ahụ.

³³ Ufodu ndi Juu n'ime ogbako ahụ nupuru Alegzanda, seputa ya, mee ka o buru uzọ. Alegzanda feere ha aka ka ha dere duu mgbe ọ choro igoro onwe ya n'ihu oha mmadu ahụ.

³⁴ Ma n'otu ntabi anya ahụ, mgbe ha matara na ọ bụ onye Juu, ha bidoro iti mkpu ihe dika ogologo awa abuo na-asị, "Artemis ndi Efesos di ukwu!"

³⁵ N'ikpeazu, ode akwukwo nke obodo ahụ kwusiri igwe mmadu ahụ ime uzọ. O kwuru, "Ndi ikom Efesos, o nwere onye na-amaghị na obodo Efesos bu obodo na-echekwa ulọ ofufe Artemis, na oiyi ya nke si n'eluigwe daa?"

³⁶ Ebe ihe ndi a adighi na ngọpu, ọ di mkpa ka unu nodu nwayo, ghara imebi ihe obula n'echeghi echiche.

³⁷ Lee ugbu a, ndi a unu kotara n'ebe a abughị ndi ohi, ndi na-ezuru ihe n'ogige chi anyi, maobu na-ekwuto eze nwanyị arusi anyi.

³⁸ Ọ buru na Dimitriọs na ndi okpu uzọ ibe ya nwere ihe obula megide ha, ha gaa n'uloikpe. Ndi na-ekpe ikpe ga-eleba okwu ha anya. Kama ha mee ya n'usoro iwu kwadoro.

³⁹ Ma ọ buru na o nwere ihe ozọ di iche unu choro ka e mee, a ga-edozi ya na nzuko nke ndi obodo na-eme n'uzo ziri ezi.

⁴⁰ N'ihia na egwu di, na-eleghi anya a ga-eji ihe nke mere taa boo anyi ebubo na anyi na-ebute ogbaaghara. Anyi enweghi osisa ziri ezi banyere ogbaaghara nke a."

⁴¹ Mgbe o kwuchara nke a, ọ gbasara ha.

† 19:26 Ya bụ, chi nke mmadụ hiwere

20

Pọl agaa obodo Masidonia na Griis

¹ Mgbe ọgbaaghara ndị a kwụsiri, Pọl kpọkwara ndị na-eso ụzọ ahụ, gbaa ha ume, gwa ha ka ha nọdụ nke ọma, ọ pụrụ gawa Masidonia.

² Mgbe ọ gagharịchara n'akụkụ ala ahụ niile, werekwa okwu nkasiobi gbaa ndị ụmụna ume, ọ bjaruru ala Griis.

³ Ọ nọrọ ọnwá atọ n'ebe ahụ. Mgbe ọ chọputara na ndị Juu agbaala ajoy izu megide ya dika ọ na-ejikere iso ụgbọ mmiri gaa Siria, o kpebiri ka ya si ụzọ Masidonia laghachi.

⁴ Sopata onye Boria bụ ọkpara Piroş, na Arıstakos, na Sekundus ndị si na Tesalonika, na Gaios onye Debi na Timoti, na Taikikos na Trofimos, ndị Eshia sokwa ya na-aga ije a.

⁵ Ndị a bu ụzọ gawa, na-eche anyị na Troas.

⁶ Mgbe Mmemme Ngabiga ahụ gwụsiri, anyị banyere ụgbọ mmiri rute Filipai bjakwute ha na Troas n'ụbọchị nke ise. Anyị nọrọ n'ebe ahụ ụbọchị asaa.

Mkpolite Yutikos site n'ọnwụ n'obodo Troas

⁷ N'ụbọchị mbụ n'izu ụka, mgbe anyị zuko ọnyawa achicha, Pọl gwara ha okwu, ebe ọ na-akwado ịla ma chi bọ, o kwugidere okwu ruo n'etiti abali.

⁸ Otutu oriọna dikwa n'ime ọnuulo ahụ di n'ulo elu ebe anyị zuko.

⁹ Otu nwokorobia a na-akpo Yutikos noduru ala n'oghereikuku, ọ bu onye oke ura bidoro itu dika Pọl na-ekwu okwu ruo oge di anya. Mgbe ọ dara n'oke ura a, o sitere na n'ulo elu nke atọ dapu, daa n'ala. Mgbe e buliri ya, ọ bu onye nwuru anwu.

¹⁰ Pọl rituru n'ala selite ya elu jikuo ya. Ọ siri ndi gbakoro n'ebe ahụ si, "Ka obi hapu ilo unu mmiri ọ di ndu."

¹¹ Ọ laghachikwara n'ulo elu ahụ, mgbe ọ nyawachara achicha ma riekwa, o kwugidere okwu tutu chi aboo, ọ hapuru ha bilie ije ya.

¹² Ha kulitere nwokorobia ahụ na ndu nke mere ka onu juputa ha n'obi. Ọ gbakwara ha ume nke ukwu.

Ekele ikpezu nke Pọl nye ndi okenye Efesos

¹³ Anyi onwe anyi gara n'ihu banye n'ugbo mmiri chee ihu iga Asos. Ebe anyi zubere iburu Pọl n'ugbo anyi. O soghi anyi n'ihina o zubere iji ukwu ruo ebe ahụ.

¹⁴ Mgbe o zutere anyi n'Asos, anyi buru ya n'ugbo gaa Mitilen.

¹⁵ N'ubochi nke ozo ya, anyi rutere Kios, n'ubochi nke so ya, anyi gafere rute Samos. Ma mgbe otu ubochi ozo gasiri, anyi rutere Melitos.

¹⁶ N'oge a, Pọl kpebiri na ọ gaghị akwusi n'Efesos ka ọ ghara itufu oge n'Eshia, n'ihina ọ na-eme ngwangwa irute Jerusalem n'ubochi memme Pentikoosu, ma ọ buru ihe ọ puru ime.

¹⁷ Site na Melitos, ọ zipuru ozi ka a kporo ya ndi okenye choochi nke Efesos ka ha bia zute ya.

¹⁸ Oge ha bjakwutere ya, ọ gwara ha, "Unu maara nke ọma otu m si no n'etiti unu mgbe niile mu na unu noro, site n'ubochi mbu ukwu m zokwasiri n'ala Eshia tutu ruo ugbu a.

¹⁹ Aruru m oru Onyenwe anyi site n'obi umeala na anya mmiri n'etiti ntaramahuhu di ukwu, site n'izu ojoo ndi Juu gbara maka m.

²⁰ Unu huru na m ahapughi ime ka unu mara ihe obula ga-abara unu uru, mgbe obula m na-akuziri unu ihe n'ulo maobu n'ihu oha.

21 E kwusaala m nye ma ndị Juu ma ndị Griik okwu nchegharị n'ebe Chineke nọ, na okwukwe n'ebe Onyenwe anyị Jisọs nọ.

22 “Ma otu ọ di, ana m aga Jerusalem dika iwu Mmuọ Nsọ nyere m si di, ma amaghị m ihe ọndu m ga-abụ n'ebe ahụ.

23 Kariakwa na Mmuọ Nsọ na-agbara m ama n'ebe ọbula na mkporo na ntaramahụhụ na-eche m n'ebe ahụ.

24 Ma akpoghị m ndu m ihe ọbula. Karia naanị ka m gbazuo oso m ma jezuokwa ozi ahụ m natara n'aka Onyenwe anyị Jisọs, nke bu ikowa banyere ozioma nke amara Chineke.

25 “Ma ugbo a, amaara m na o nweghị onye ọbula n'ime unu, bu ndi m jeghariri n'etiti ha na-ezisara ihe banyere alaeze a ga-ahụ m anya ozo.

26 Ya mere, ana m agwasị unu ike, taa, na abụ m onye aka ya di ọcha n'ebe ọbara onye ọbula n'ime unu di.

27 N'ihia na-esepughị m aka ikwuputa nzoputa Chineke nye unu.

28 Ma ugbo a, kpacharanu anya! Leziekwanu onwe unu na igwe aturu nke Mmuọ Nsọ mere unu ndi nlekota anya ya. Ka unu buru ndi ozuzu aturu nke chochi Chineke, bu nke o ji ọbara ya zutara onwe ya.

29 N'ihia na amaara m na mgbe m lachara, agu jogburu onwe ya ga-abata n'etiti unu nke na-agaghị emere igwe aturu ebere.

30 Ufodu n'ime unu ga-ebili tugharia eziokwu ahụ ihu ka ha si otu a doro ufodu ndi na-eso uzo ahụ nye onwe ha.

31 Ya mere, na-echenu nche! Chetakwanu na n'ime afo ato m noro n'etiti unu, ehie na abali, eji m ikwa akwa na anya mmiri na-adu unu odu.

32 “Ugbo a ana m etife unu n'aka Chineke na nlekota ya. Ana m etifekwa unu n'aka okwu amara ya nke puru igba okwukwe unu ume na inyekwa unu akunuba o kwadobeere ndi ahụ e doro nsọ.

33 O dighi mgbe ọbula aguu idotara onwe m olaocha maobu olaedo maobu uwe nke onye ọbula ji guo m.

34 O bakwaghị uru igwa unu na o bu aka m ruputara oru gbooro m mkpa niile, na nke gbokwara mkpa ndi ahụ mu na ha so.

35 N'ihie niile, abukwa m ihe ilere anya nye unu banyere inyere ndi ogbenye aka, site n'iru oru n'uzo di otu a, na-echetara m okwu nke Onyenwe anyi Jisos kwuru si, **‘Ngosi karihi di n'inye enye kariha inara anara.’**”

36 Mgbe o kwusiri okwu ndi a, o soro ha niile gbuo ikpere n'ala kpekwa ekpere.

37 Ha bere akwa nke ukwuu, makuo Pol, sutukwa ya onu.

38 O wutere ha kariha na o kwuru na ha agaghị ahụ ya anya ozo. Emesia, ha duru ya ruo ebe o banyere ugbo mmiri.

21

Pol agaa Jerusalem

1 Mgbe anyi hapusiri ha, anyi nyapuru ugbo anyi biaruo Kos. N'echi ya, anyi rutere Rods. Anyi sitere n'ebe ahụ jeruo Patara.

2 Mgbe anyi huru ugbo mmiri na-aga Fonisia, anyi banyere n'ime ya kwopu.

3 Mgbe anyi kworuru ugbo anyi ebe anyi nwere ike ihu Saipros, anyi siri n'aka ekpe ya gafee, ruo Siria. Anyi rutere n'onu mmiri Taia, ebe ugbo mmiri ga-akwapu ibu di n'ime ya.

4 Mgbe anyi chotara ndi na-eso uzo ahụ, anyi nonyere ha abali asaa. Ha gwara Pol site n'ike nke Mmuọ Nsọ, ka o ghara iga Jerusalem.

⁵ Mgbe anyị nozuru ubochi anyị, anyị hapuru ha, bilie ije. Ha na nwunye ha na umu ha so dupu ruo mgbe anyị si n'obodo ahụ puo. Anyị na ha gburu ikpere n'ala n'onu mmiri kpee ekpere.

⁶ Mgbe ahụ, anyị kelere onwe anyị ekele ikpeazu. Emesia, anyị banyere n'ime ugbo, ma ha laghachiri azu n'ulo ha.

⁷ Mgbe anyị hapuru Taja, anyị kwusiri na Tolomas. N'ebe a anyị kelekwarara ndi kwere ekwe no n'ime obodo a, nonyere ha naani otu ubochi.

⁸ N'ubochi nke ozo ya, anyị gara n'ihu n'ije anyị rute Sizaria. N'ebe ahụ, anyị nonyeere otu nwanna anyị a na-akpo Filip onye na-agbasa ozioma. O bu otu n'ime mmadu asaa ahụ.

⁹ O nwere umu agboghọ anọ ndi na-alubeghi di. Ha nwekwara onyinye ibu amuma.

¹⁰ Mgbe anyị noro otutu ubochi n'ebe ahụ, ka otu onye amuma a na-akpo Agabos, si Judia bata.

¹¹ O biakwutere anyị, chilite belit Pol na-eke n'ukwu, kee onwe ya n'ukwu na aka si, "Dika Mmuo Nso kwuru, 'otu a ka ndi ndu ndi Juu ga-eke onye nwe ihe a agbu na Jerusalem. Ha ga-ararakwa ya nye n'aka ndi mba ozo.'"

¹² Mgbe anyị nuru nke a, anyị na ndi niile no n'ebe ahụ rioro Pol ka o ghara iga Jerusalem.

¹³ Ma Pol zaghachiri, "Gini ka unu na-eme, o bu akwa ka unu na-ebe, na-eme ka obi gbawaa m? N'ihi na o bughị naani na m di njikere ka e kee m agbu, kama ejikekwara m iwere ndu m nye na Jerusalem n'ihi aha Onyenwe anyi Jisos."

¹⁴ Ebe o na-ekweghi ege anyi nti, anyi kwusiri ma si, "Ka e mee uche Onyenwe anyi."

¹⁵ Mgbe ubochi ndi a gasiri, anyi jikere bilie iga Jerusalem.

¹⁶ Ufodu ndi na-eso uzo ahụ ndi no na Sizaria, duuru anyi gaa, ha kporuru anyi n'ulo Mnasin, onye Saipros ebe anyi ga-anọ dika obia, onye sitere na mbu buru onye na-eso uzo ahụ.

Pol erute Jerusalem

¹⁷ Mgbe anyi rutere Jerusalem, ndi umunna jiri obi utọ nabata anyi.

¹⁸ N'ubochi nke so ya, anyi na Pol gara ileta Jemis, ndi okenye niile nokwa n'ebe ahụ.

¹⁹ Mgbe o kelechara ha, o kororo ha n'otu n'otu, ihe niile Chineke ruru n'etiti ndi mba ozo site n'ije ozi ya.

²⁰ Mgbe ha nuchara nke a, ha nyere Chineke otuto. Emesia, ha siri Pol, "Leenu nwanna, otu otutu puku ndi Juu si buru ndi kwere ekwe, ha niile ka ihe banyere iwu a na-anu oku n'obi.

²¹ A korola ha ihe banyere gi, na i na-ezi ndi Juu bi n'etiti ndi mba ozo ka ha hapu igbasokwa iwu Mosis, na ka ha kwusikwa ibi umu ha ugwu maobu bie ndu n'usoro omenaala anyi.

²² Gini ka anyi ga-eme ugbu a? O doro anya na ha ga-amata na i biara n'ebe a.

²³ Ya bu, jisie ike mee ihe anyi ga-agwa gi ugbu a. Anyi nwere mmadu anọ n'ebe a, ndi no na nkwa ha kwere Chineke.

²⁴ Soro ha mee omenaala ahụ nke ndi no na nkwa ji edo onwe ha ocha. Kwuro ha ugwọ maka ikpucha isi ha. I mee otu a, mmadu niile ga-amata na eziokwu adighi n'ihe ndi a niile e kwuru maka gi, kama na gi onwe gi na-agazi ma na-edebekwa iwu.

²⁵ Ma n'ebe ndi mba ozo kwere ekwe no, anyi edegarala ha akwukwo gwa ha kwusi iri ihe obula a churu n'aja nye arusi, na iri obara, maobu anu a nyagburu anyagbu, ya na ikwa iko."

²⁶ Pol kpooro ndi ikom ano ndi ahụ tinyere onwe ya, n'ubochi so ya mee ka ya na ha di ocha. Mgbe ahụ, o banyere n'ulonso ukwu ahụ, maka ikwuputa ubochi ole mmemme idi ocha ahụ ga-ano tupu e mecha ya, nakwa mgbe ichu aja n'ihia ha n'otu n'otu ga-abu.

Njide e jidere Pol

²⁷ Ma mgbe o foduru nwa oge nta ka ubochi asaa ahụ gwuchaa, ufodu ndi Juu si Eshia bia huru ya n'ulonso ukwu ahụ. Ha tikuru igwe mmadu ma kpaliakwa ha. Ha jidere ya,

²⁸ na-eti mkpu, "Ndi ikom Izrel, nyerenu anyi aka! Onye a bu nwoke ahụ na-ejehari n'ebe niile na-ezi ozizi megidere ndi nke anyi, iwu anyi nakwa ebe a. Ma nke kachasi nke, o meruokwala ulonso a site n'ikpobata ndi Griik n'ime ya."

²⁹ (N'ihia na ha ebula uzo hu ya na Trofimos onye Efesos n'ime obodo, ha chere na Pol kpobatarara ya n'ulonso ukwu ahụ.)

³⁰ Ogbaaghara juputara n'obodo ahụ niile. Ndi mmadu gbakotara dokpuputa Pol site n'ulonso ukwu ahụ. N'otu mgbe ahụ, e mechiri onu uzo niile.

³¹ Mgbe ha na-achọ igbu ya, ozi ruru ochiagha nti na Jerusalem niile no n'ogbaaghara.

³² Otu mgbe ahụ o duuru ufodu ndiisi agha ya na ndi agha ya mee ngwangwa biaruo n'ebe ha no. Mgbe ha huru ndi agha ka ha na-abia, ha kwusiri iti Pol ihe.

³³ Ochiagha ahụ biara jide ya, nye iwu ka e were udo igwe abuo kee ya agbu, o jukwara onye o bu na ihe o mere.

³⁴ Ufodu n'ime igwe mmadu ahụ na-eti mkpu na-ekwu otu ihe, ebe ufodu na-eti na-ekwu ihe ozo. Mgbe o na-apughu ichoputa ihe bu isi mkpotu na ogbaaghara ahụ, o nyere iwu ka e duru ya gaa n'ogige ndi agha.

³⁵ Mgbe o rutere na mgbagolite onu uzo ulo ahụ, ndi agha bulitere ya elu n'ihia ogbaaghara igwe ndi mmadu di ukwu.

³⁶ Igwe mmadu ahụ so ha no na-eti mkpu, "Wepunu ya! Wepunu ya!"

Pol agoro onwe ya

³⁷ Mgbe ha choro iduba Pol n'ime ogige ahụ, o siri ochiagha ahụ, "I ga-ekwe ka m gwa gi okwu?"

O siri, "I maara asu asusu ndi Griik?"

³⁸ O putara na i bughu onye Ijpt ahụ malitere ogbaaghara ma duuru puku ndi ogbu mmadu ano gbalaa n'ozara?"

³⁹ Pol siri, "Abu m onye Juu si Tasos, obodo di na Silisia, nwa afọ oke obodo amara aha ya. Biko, kwee ka m gwa ndi mmadu okwu."

⁴⁰ Mgbe o nyere ya ikike, Pol guzoro n'ihia nri nke onu uzo ahụ fee aka ya ime ka ha noo duu. Mgbe ha noduru nwayoo, o gwara ha okwu n'asusu Hibru* si,

22

¹ "Umunna m na ndi nna anyi, geenu m nti mgbe m na-agoro onwe m n'ihu unu."

² Mgbe ha nuru na o na-agwa ha okwu n'asusu Hibru, ha deere duu kari.

* **21:40** Maobu, Aramaik

Mgbe ọ sịrị,

³ “Abụ m onye Juu. Amụrụ m na Tasos n’ime Silisia. Azurụ m na obodo a n’ukwụ Gamaliel onye nkuzi m. Anatara m ọzuzụ dị ike na isopuru iwu nke nna nna anyị ha ejikwa m inu oku n’obi na-efe Chineke dika unu niile si eme taa.

⁴ Akpagburu m ndi niile na-eso ọzọ ọhuru a, na-etinye ha n’aka onwu. Ejidere m ndi ikom na ndi inyom ha tubakwa ha n’ulo mkporo.

⁵ Ma dika onyeisi nchujaja na nzuko ndi okenye niile puru igbara m akaebe. Anatakwarara m n’aka ha akwukwo ozi e deere umunna anyi no na Damaskos. Agara m ebe ahụ ikputa ha n’agbu bja Jerusalem maka ita ha ahuhu.

Akuko ncheghari Pol

⁶ “N’etiti ehie, mgbe m na-aga n’uzo, n’ebe di Damaskos nso, oke ihè nke si n’eluigwe, chara gburugburu m.

⁷ Adara m n’ala ma nukwa olu gwara m okwu si m, ‘**Sol, Sol, ginị mere i ji na-akpagbu m?**’

⁸ “ ‘Onye ka i bu Onyenwe m?’ Ka m juru.

“O siri m, ‘**Abu m Jisos onye Nazaret onye i na-akpagbu.**’

⁹ Ndi mu na ha so hukwara ihè ahụ, ma ha anughị olu onye ahụ na-agwa m okwu.

¹⁰ “Asiri m, ‘Ginị ka m ga-eme Onyenwe anyi?’

“Onyenwe anyi siri m, ‘**Bilie banye Damaskos; n’ebe ahụ a ga-agwa gi ihe niile a kwadobere na i ga-eme.**’

¹¹ N’ihi na-enweghi m ike ihu uzo n’ihi ebube ihè ahụ chachiri m anya. Ya mere ndi mu na ha so sekpuuru m n’aka bata na Damaskos.

¹² “N’ebe ahụ ka Ananayas bi, bu onye anyi puru igu n’onye ezi omume n’ihi idebe iwu. O nwekwara ogbugba ama di mma site n’onu ndi Juu bi n’ebe ahụ.

¹³ O biakwutere m, guzoro n’akuku m si, ‘Nwanna anyi Sol, ka emee ka i hu uzo!’ Otu mgbe ahụ, e nwetara m ike ihu uzo, m hukwara ya.

¹⁴ “Mgbe ahụ, o siri, ‘Chineke nke nna nna anyi ha ahoputala gi imara uche ya na ihu Onye Ezi Omume ahụ na inuta okwu site n’onu ya.

¹⁵ I ga-abu onyeama ya nye ndi niile banyere ihe i huru na ihe i nuru.

¹⁶ Ma ugbu a, ginị ka i na-eche? Bilie otu, ka e mee gi baptizim, ka a sachakwa gi site na mmehie, na-akpokukwa aha ya.’

Pol onyeozu nye ndi mba ozo

¹⁷ “Mgbe m loghachikwara na Jerusalem, noro na-ekpe ekpere n’ulonso ukwu ahụ, ahuru m ohu,

¹⁸ ebe o na-agwa m, ‘**Mee ngwa! Hapu Jerusalem, n’ihi na ndi bi n’ala a agaghị anara ogbugba ama gi banyere m.**’

¹⁹ “Ma asiri m, ‘Onyenwe anyi, ndi a maara nke oma na m na-aga n’ulo nzuko n’otu n’otu, na-atuba ndi kwere na gi n’ulo mkporo, na-etikwa ha ihe.

²⁰ N’oge a na-awufu obara onyeama gi bu Stivin, eguzo m nso na-akwado n’ihe emere di mma, ma na-elekotakwa uwe ndi ahụ tugburu ya anya.’

²¹ “Mgbe ahụ, o siri m, ‘**Gawa; n’ihi na aga m ezipu gi ebe di anya ijekwuru ndi mba ozo.**’ ”

Pol onye Rom

²² Ha nara ya nti ruo ugbu a. Mgbe ahụ, ha niile tiri mkpu n’otu olu si, “Wepunu onye di otu a n’uwa! O kwesighi ka onye di otu a diri ndu!”

²³ Ha tiri mkpu na-atụli uwe mgbokwasị ha elu, na-achilikwa aja n'ala na-efesasi ya ebe niile,

²⁴ ọchiagha ahụ nyere iwu ka a kpugaa ya n'ogige ndị agha, pia ya ụtari, ka eziokwu pụta ya n'ọnu. Ọ chọrọ imata ihe mere ha ji eti mkpu otu a megide ya.

²⁵ Ma mgbe ha chiri ụdọ akpukpọ kechaa ya, Pọl siri onye agha guzo ya nso, "Ọ bụ ihe ziri ezi n'iwu na unu ga-eti nwa afọ Rom ihe, onye na-enweghị ikpe a mara ya?"

²⁶ Mgbe onye agha a nuru okwu a, o jekwuuru ọchiagha ahụ si, "Gini ka i na-aga ime? Nwoke a bukwa onye Rom."

²⁷ Ọchiagha ahụ bialkwutere si ya, "Gwa m, i bụ onye Rom?"

Ọ siri, "E."

²⁸ Ọchiagha ahụ zara, "ma o furu m ego di ukwu iji buru onye Rom."

Ma Pọl siri, "Amuru m dika nwa afọ ala a."

²⁹ Ndị ahụ choro igba ya ajuju onu mere ngwangwa wezuga onwe ha. Egwu tukwara ọchiagha n'onwe ya mgbe o matara na o bu nwa afọ Rom, n'ihu na o keela ya rii agbu na mbu.

Pọl n'ihu ndi ikpe

³⁰ N'echi ya, ebe o choro imata ihe bu isi okwu na ihe mere ndi Juu ji ebo ya ebubo, o nyere iwu ka ndiisi nchujaja na ndi ulo ikpe ha zukoo. Mgbe ahụ, o duputara Pọl, mee ka o guzo n'ihu ha.

23

Pọl n'ihu nzuko ndi Juu

¹ Mgbe Pọl legidere ndi nzuko a anya, o siri, "Umunna m, mu onwe m ejirila ezi akonuche bie ndu m niile n'ihu Chineke ruokwa ubochi taa."

² Nke a mere, Ananayas onyeisi nchujaja nyere iwu ka ndi no ya nso tie ya aka n'onu.

³ Ma Pọl, siri ya, "Otu a ka Chineke ga-esi tie gi, gi mgbidi e tere nzu. Udi onye ikpe di ana ka i bu i ji na-emebi iwu n'onwe gi site n'inye iwu ka e si otu a tie m ihe?"

⁴ Ndị guzo ya nso siri, "I na-ekwuto onyeisi nchujaja Chineke?"

⁵ Ma Pọl siri, "Aghotaghi m, umunna m na o bu onyeisi nchujaja. N'ihu na akwukwo nsọ kwuru si, 'Ekwula okwu ojoo obula megide onye na-achi ndi nke gi.'*"

⁶ Mgbe Pọl chọputara na otu ụzọ n'ime nzuko ahụ bụ ndi otu Sadusii, ebe ndi ozo bukwa ndi Farisii, o tiri mkpu n'ime nnoko ahụ si, "Umunna m, abụ m onye Farisii na nwa ndi Farisii. A na-ekpe m ikpe taa n'ihu olileanya m nwere na mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu."

⁷ Mgbe o kwusiri nke a esemokwu daputara n'etiti ndi Farisii na ndi Sadusii. Ogbako ahụ kewara.

⁸ N'ihu na ndi Sadusii na-asị na mbilite n'onwu maobu mmuo ozi maobu mmuo obula adighi. Ma ndi Farisii kweere n'ihe ndi a niile.

⁹ Mkpotu malitere na-ada ike ike. Ufodu ndi ozizi iwu so n'otu ndi Farisii biliri oto malite iru uka n'oke olu si, "Anyi ahughị ihe ojoo n'ebe nwoke a no, ma ginikwa ma o buru na o bu mmuo, maobu mmuo ozi gwara ya okwu?"

¹⁰ Esemokwu a biara kariya, nke mere na onyeisi ọchiagha turu egwu na ha ga-adokasi Pọl. Ọ gwara ndi agha ya ka ha banye were ike kpoputa ya, ziga ya n'ogige ndi agha.

* 23:5 Opu 22:28

11 N'abalị ya, Onyenwe anyị bjakwutere ya si, **"Nwee obi ike, dika i si gbaa ama banyere m na Jerusalem, i ghaghị igbakwara m ama na Rom."**

Izuzu igbu Pọl

12 N'ututu echi ya ufodu ndi Juu zokotara gbaa izu, nuokwa iyi na ha agaghị eri nri maobu nuo ihe obula tutu ruo mgbe ha gburu Pọl.

13 Ndi zokotara gbaa izu ojoo a kariri iri mmadu ano.

14 Ha jekwuuru ndisi nchujaja ha na ndi okenye, si ha, "Anyi kwekotara ihapu iri maobu inu ihe obula tutu ruo mgbe anyi gburu Pọl.

15 Ugbu a, unu na nzuko zienu onyeisi ochiagha ka o kpoputara unu ya. Meenu ka unu na-achọ ijuputasi eziokwu n'onu ya nakwa itule ikpe ya nke oma. Anyi di njikere igbu ya n'uzo tupu o biaruo unu nso."

16 Ma nwa nwanne nwanyi Pọl nuru maka izuzu ojoo a. O banyere n'ogige ndi agha kororo Pọl.

17 Pọl kororo otu n'ime ndiisi agha ahụ gwa ya, "Biko kororo nwokorobia a gaa n'ebe ochiagha no, o nwere okwu di mkpa o choro igwa ya."

18 O kororo ya jekwuru onyeisi agha, si.

"Pọl, onye mkporo, kororo m riu m ka m kotara gi nwokorobia a n'ih na o nwere ihe o choro igwa gi."

19 Onyeisi agha ahụ duuru ya n'aka ya gaa n'akuku ozo juo ya, "Gini bu ihe i choro ikoro m?"

20 O siri, "Ndi Juu ufodu ekwekoritala irio gi ka i kpoputa Pọl echi na nzuko ulo ikpe. Ha ga-eme dika ha nwere ihe di mkpa ha choro ijuta ya.

21 Ma anala ha nti. N'ih na ihe kariri iri mmadu ano na-ezo onwe ha na-eche inwude ya. Ndi a gbara ndu na ha agaghị eri maobu nuo ihe obula tutu ruo mgbe ha gburu ya. Ha adila njikere, ihe a na-eche bu mkpebi gi nye aririo ha."

22 Ochiagha ahụ zilagara nwokorobia ahụ site n'inye ya iwu, "Emekwala ka onye obula mata na i biara gwa m ihe di otu a."

Pọl agaa Sizaria

23 Mgbe e mesiri, o kororo mmadu abuo n'ime ndiisi agha nye ha iwu si, "Gaanu jikere nari ndi agha abuo, na iri mmadu asaa ndi na-agba inyinya, tinyere nari ndi ikom abuo ndi na-ama ube, ndi ga-aga Sizaria n'elekere itoolu nke abali a.

24 Nyekwa Pọl inyinya nke o ga-agba, ka e nwee ike duru ya gakwuru Feliks bu govanu n'udo."

25 O dere akwukwo n'olu di otu a:

26 Klodios Lisias,

Na-edegara Feliks onye nsopuru na-adiri, onye na-achi akuku a.

Ana m ekele gi.

27 Ndi Juu jidere nwoke a choro igbu ya, ma mgbe m nuru na o bu onye Rom, mu na ndi agha m biara naputa ya n'aka ha.

28 Achoro m imata ihe mere ha ji ebo ya ebubo, n'ih ya eduuru m ya gaa n'ogbakọ ndi okenye ha.

29 Ma achoputara m na o bu ihe banyere iwu ha. N'ezikwu, o nweghi ihe obula kwesiri iji tuo ya mkporo maobu onwu n'ime ebubo ahụ.

30 Mgbe a gwara m banyere izuzu a na-agba megide nwoke a, ezitere m gi ya n'egbughi oge. Enyekwara m ndi niile na-ebo ya ebubo iwu, ka ha bia n'ihu gi kpee onu ha.

31 Ya mere, n'abalị ahụ, ndi agha dubatara Pọl na Antipatris dika e nyere ha n'iwu.

³² N'echi ya, ha hapuru ya na ndi na-agba n'elu inyinya ka ha duru ya gawa, ebe ha laghachiri n'ogige ndi agha.

³³ Mgbe ha biarutere Sizaria, ha nyere onyeisi obodo ahụ akwukwo ozi, ma kponyekwa ya Pol.

³⁴ Govano ahụ guru akwukwo ozi ahụ, juo ya akuku ala o si puta. Mgbe o matara na o bu onye Silisia,

³⁵ o siri ya, "Aga m enye okwu gi ezigbo ohere mgbe ndi na-ebo gi ebubo biara." O nyekwara iwu ka e debe ya n'obi Herod n'aka ndi nche.

24

Ebubo ndi Juu boro Pol n'ihu Feliks

¹ Mgbe ubochi ise gasiri, onyeisi nchaja bu Ananayas na ufodu ndi okenye ndi Juu na loya ha aha ya bu Tatulos biara. Ha dum putara igbagide Pol ama n'ihu onye na-achị obodo.

² Mgbe a kpoatarara ya, Tatulos putara guzo boo ya ebubo si, "Onye a na-asopuru ka i bu. N'ihigie, mmadu niile enwela udo ogologo mgbe. Idi nko nke uche gi emeela ka mgbanwe di n'obodo a.

³ Anyi ji ekele nke juputara n'onu na-anabata ihe ndi a nke oma, n'ebe niile na n'uzo niile, gi Feliks, onye a na-asopuru.

⁴ Achoghi m itufu oge gi. Ana m ario ka i were ndidi na obioma nuru nkenke okwu anyi ji bia.

⁵ "Anyi choputara na nwoke a bu onye na-akpalikari ogbaaghara, onye oru ya bu ikwagide ndi Juu no n'ebe niile n'uwa a ka ha nupu isi. O bukwa onyeisi nke ajo otu ahụ a na-akpo Otu ndi Nazaret.

⁶ O chokwara imeru ulonso anyi, ya mere anyi ji jide ya. Ma anyi choro ikpe ya ikpe dika omenaala anyi siri di,

⁷ ochiagha Lisias, biara jiri ike napu ya n'aka anyi.*

⁸ O buru na inyochaa ya, i ga-enwe ike ighota ihe niile banyere ebubo anyi na-ebo ya."

⁹ Ndi Juu kwadokwara okwu ya, na ihe niile e boro ya, bu ihe mere eme.

¹⁰ Mgbe govano feere ya aka ka o kwuo okwu, Pol zara, "amaara m na i bu onye okaikpe nke mba a ogologo mgbe. Nke a na-enye m obi utu igopu onwe m n'ihu gi.

¹¹ I puru ichoputa na o rubeghi ubochi iri na abuo kemgbe m rigooro n'ulonso ukwu na Jerusalem ife ofufe.

¹² Ha ahughi m ka mu na onye obula na-arurita uka n'ulonso, maobu na o nwere ebe m kpatara ogbaaghara n'ime ulo nzuko, maobu ebe obula n'ime obodo.

¹³ Ha enwekwaghi ihe obula ha ga-eji kwagide ama ha na-agba megide m.

¹⁴ Agaghi m ago ago n'ihu gi na m na-ekpere Chineke nke nna anyi ha, dika onye na-eso Uzo ahụ ha na-akpo otu. Ekwenyere m ihe niile dika usoro nke iwu si di, na nke e dere n'akwukwo ndi amuma.

¹⁵ Ma enwere m olileanya n'ebe Chineke no dika ha onwe ha nwekwara, na mbilite n'onwu nke ndi ezi omume na nke ndi ajo omume ga-adi.

¹⁶ N'ihigie nke a, a na m agbali inwe akonuche di ocha n'ihu Chineke na n'ihu mmadu niile.

¹⁷ "Ugbu a, mgbe otutu afo gasiri, abijara m Jerusalem iwetara ndi nke m onyine, nakwa ichuru Chineke aja.

* **24:7** Ufodu akwukwo edebanyeghi amaokwu nke asaa na ufodu okwu di n'amaokwu nke asato, ebe siri na o nyere iwu ka ndi na-ebo ya ebubo puta n'ihu n'ihu.

¹⁸ Emezuola m omenaala ịdị ọcha mgbe ha huru m n'ulonso ukwu ahụ mgbe m na-eme nke a. Ọ dikwaghị igwe mmadu so m maobu na m sonyere ogbaaghara obula.

¹⁹ Ma enwere ufodu ndi Juu si Eshia bia, bu ndi kwesiri ino n'ebe a ma o buru na ha nwere ihe obula megide m.

²⁰ Maobu ndi nke no n'ebe a ugbu a, ka ha kwuo ajo omume obula ha huru n'ime m mgbe m guzoro n'ihu ndi nzuko ndi okenye.

²¹ Karia na m kwuru naani otu ihe mgbe m guzoro n'ihu ha tie mkpu, 'A na-ekpe m ikpe taa n'ih i okwukwe m na mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu.'"

²² Mgbe ahụ, Feliks onye maara ihe banyere Uzọ ahụ nke oma yighariri ikpe a. Ọ gwara ha, "Aga m eleba anya n'ikpe gi a, mgbe Lisias onyeisi agha biara."

²³ O nyere ochiagha ahụ iwu ka e debe ya n'okpuru nlekota ha. Ma ka ha nye ya ohere inwere onwe ya ime ufodu ihe, ka ha kwekwa ka ndi enyi ya bia nyere ya aka gboo mkpa ya.

Pol n'ihu Feliks na nwunye ya

²⁴ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, Feliks na nwunye ya Drusila, bu onye Juu biara, o kporo Pol ka o gwa ha okwu banyere inwe okwukwe n'ime Jisos Kraist.

²⁵ Ma mgbe o gara n'ihu na-ekwu ihe banyere ezi omume na mkpa o di mmadu ijide onwe ya aka, ya na ihe banyere ubochi ikpe nke na-abia n'oge ikpeazu, egwu jidere Feliks. Ọ siri, "I nwere ike ipu ugbu a. Aga m akpokwa gi n'oge ozọ mgbe m nwetara ohere."

²⁶ Ọ na-atukwa anya na Pol ga-enye ya ego. Ya mere o jiri na-eziga ka a na-akpo ya site n'oge ruo n'oge ka ya na ya na-akparita uka.

²⁷ Mgbe afọ abuo gasiri, onye a na-akpo Poshios Festos nochiri anya Feliks. Ma ebe o chorọ inweta ihuoma n'aka ndi Juu, Feliks hapuru Pol n'ulo mkporo.

25

Pol n'ihu Festos

¹ Mgbe ubochi ato gasiri site n'oge Festos biara na mpaghara ochichi ya, o sitere Sizaria garuo Jerusalem.

² N'ebe ahụ ka ndiisi nchujaja na ndiisi ndi Juu kowara ya ihe banyere Pol.

³ Ha rikwara ya n'amara o ga-emere ha bu ime ka Pol bia na Jerusalem. N'ih i na ha agbaala izu igbu ya n'uzo.

⁴ Ma Festos zara, "Pol no dika onye mkporo na Sizaria. Ebe ahụ ka mu onwe m ga-alaghachi na mgbe na-adighi anya.

⁵ Ya mere, ka ndiisi unu ji ikike soro m gaa, boo nwoke ahụ ebubo ma o buru na o nwere ihe ojo o mere."

⁶ O nonyeere ha ihe dika ubochi asato maobu ubochi iri, tupu o laghachi na Sizaria. N'ubochi so ya, o noduru n'och e ikpe, nye ikike ka a kpoputa Pol.

⁷ Mgbe o biaruru, ndi Juu sitere Jerusalem bia gbara ya gburugburu na-ekwu otutu ihe megide ya nke ha na-enweghi ike ikowa.

⁸ Ma Pol gororo onwe ya, na-asị, "O dighi ihe ojo obula m mere megide iwu ndi Juu maobu ulonso, maobu Siza."

⁹ Ma ebe Festos na-achọ inwe ihuoma n'ebe ndi Juu no, o siri Pol, "I chorọ iga Jerusalem ka m kpee gi ikpe n'ebe ahụ?"

Pọl eburu ikpe gaa n'ihu Siza

¹⁰ Ma Pọl siri, “Eguzo m n’uloikpe Siza n’onwe ya, ebe e kwesiri ka a noḍu kpee m ikpe. O dighi ihe oḗoḗ oḗula m mere ndi Juu, dika i maara nke oma.

¹¹ O buru na o di ihe m mere kwesiri onwu, anaghi m ario ka m gbanari onwu. Ma o buru na o dighi eziokwu di n’ebubo ndi Juu a na-ebo m, mmadu oḗula agaghi e were m nyefee n’aka ha. Ya mere, o bu Siza ka m na-akpoku.”

¹² Ya mere, mgbe Festos na ndi na-adu ya odu gbara izu, o zara, “I kpokuola Siza, o bukwa Siza ka i ga-agakwuru.”

Festos na eze Agripa e nwee nzuko

¹³ Mgbe ubochi ole na ole gasiri, eze Agripa na Benaisi biara Sizaria inabata Festos.

¹⁴ Mgbe ha noro otutu ubochi n’ebe ahụ, Festos kwara eze a onodu Pọl si, “O di nwoke Feliks hapuru n’ulo mkporo n’ebe a.

¹⁵ Mgbe m gara Jerusalem, ndiisi nchaja na ndi okenye ndi Juu gwara m banyere ya. Ha rikwara ka m maa ya ikpe.

¹⁶ “Ma emere m ka ha ghotu na o megidere iwu ndi Rom irara mmadu oḗula nye tupu ekpee ya ikpe nyekwa ya ohere igoro onwe ya n’ihu ndi na-ebo ya ebubo.

¹⁷ N’ihi nke a, mgbe ha biara n’ebe a, atufughi m oge oḗula, kama n’ubochi nke ozo ya, anoduru m n’oche ikpe, nye ikike ka a kpobata nwoke ahụ.

¹⁸ Mgbe ndi na-ebo ya ebubo biliri, o dighi otu n’ime uru ala ndi m chere ha ga-akpo aha nke ha guputara na o mere.

¹⁹ Okwu ha niile bu iru uka banyere okpukpe ha, na banyere otu onye ozo a na-akpo Jisos onye nwuru, onye Pọl na-ekwusikwa ike na o di ndu.

²⁰ O rara m ahụ imedo okwu di otu a. N’ihi ya, a juru m ya ma o ga-amasi ya i ga n’uloikpe di na Jerusalem ka o noro n’ebe ahụ goru onwe ya.

²¹ Ma Pọl rioro ka e debe ya n’ulo mkporo ruo mgbe Siza n’onwe ya ga-ekpebi ikpe ya. Ya mere, ezighachiri m ya n’ulo mkporo tutu ruo mgbe m jikeere izigara ya Siza.”

²² Agripa gwara Festos, “Achoro m inu okwu site n’onu nwoke a n’onwe ya.”

O siri, “I ga-anu ya echi.”

Pọl n’ihu Agripa

²³ Ya mere, n’echi ya, Agripa na Benaisi rutere n’ulo oha na-anu ikpe n’oke nganga. Otutu ndiisi agha na ndi a maara aha ha n’obodo a sooro ha. Festos nyere iwu ka a kpobata Pọl.

²⁴ Festos siri, “Eze Agripa na ndi niile soro anyi noro n’ebe a, unu ahula nwoke a onye oha ndi Juu niile, ma ndi no n’ebe a ma ndi no na Jerusalem, wetara ikpe ya n’aka m na-eti mkpu na o kwesighi idi ndu ozo.

²⁵ Ma achoputaghi m ihe oḗoḗ o mere nke kwesiri ka o nwuo. Ma ebe o rioro ka Siza lenye ikpe ya anya, ekpebiri m iziga ya.

²⁶ Ma enweghi m ihe oḗula doru anya m ga-edegara Siza banyere ya. Ya mere m jiri kpoputa ya n’ihu unu niile, ma karisia n’ihu gi onwe gi eze Agripa, ka o ga-abu anyi tulesia ihe banyere ya, ka m nwee ihe m ga-edu.

²⁷ N’ihi na o bu ihe na-ezighi ezi na m ga-ezi onye mkporo na-egosighi n’ebubo e boro ya.”

26

Pọl agọrọ onwe ya n'ihu Agripa

¹ Agripa gwara Pọl, “Ị nwere ike i kwuru ọnụ gị.”

Mgbe ahụ, Pọl gbasara aka ya abụọ bido ikwu okwu igorọ onwe ya,

² “Ana m agụ onwe m dika onye nwere ihuoma, eze Agripa, inwe ohere oma di otu a, ịzara ọnụ m n'ihu gị n'ihe niile metụtara ebubo ndi Juu na-ebo m.

³ Nke ka nke, amatara m na omenaala ndi Juu na iru uka metụtara iwu ha doro gi anya. Biko ana m ario gi ka i jiri ndidi gee m nti.

⁴ “Ndi Juu niile maara ibi ndu m site na nwata m. Ha makwa site na mbu, otu m si bie ndu m niile n'obodo nke m, nakwa n'ime Jerusalem.

⁵ Ha matara kengbe ogologo oge, ha ga-agbakwa ama, ma o buru na ha chorọ ikwu eziokwu, na site na mbu e biri m ndu dika otu onye so n'ime otu ahụ nke iwu ya di ike karichasia n'ime okpukpe ndi Juu, nke bu otu ndi Farisii.

⁶ Ma ugbo a, a na-ekpe m ikpe n'ihi na enwere m olileanya na nkwa ahụ Chineke kwere nna nna anyi ochie ha.

⁷ Nkwa nke ebo iri na abuo niile na-ele anya inata mgbe ha na-eke ofufe ehihie na abali. Eze Agripa, o bu n'ihi olileanya a, gi onye a na-asopuru, ka ndi Juu ji na-ebo m ebubo.

⁸ Gini mere unu jiri na-eche na o rara Chineke ahụ ime ka ndi nwuru anwu site n'onwu bilie?

⁹ “Na mbu, anara m eche na apuru m imeso aha Jisos onye Nazaret mmeso ojoo niile.

¹⁰ Otu a ka m mere na Jerusalem. O bughị naani na m natara ikike n'aka ndiisi nchujaja jiri ya kpochie otutu ndi nsọ n'ulo mkporo, ewelikwara m aka elu n'oge a na-ama ha ikpe onwu.

¹¹ Otutu mgbe ka m huru na a tara ha ahuhu n'ulo nzuko niile. Agbaliri m ikwagide ha ka ha kwuo aru ma kwutokwa okwukwe ha. N'ihi na iwe m di oku megide ha, esogburu m ha n'obodo di iche iche nke na-abughị obodo ndi Juu.

Pọl ekwuo maka nchehari ya

¹² “N'ihi nke a, a gara m Damaskos site n'ikike na nkwenye nke ndiisi nchujaja. Anatakwara m ike n'aka ndiisi nchujaja.

¹³ N'oge ehihie, eze Agripa, mgbe mu na ndi otu m na-aga n'uzo, gi onye a na-asopuru, ka m huru ihè nke na-acha kariya anyanwu ka o si n'eluigwe chaa m na ndi mu na ha so gburugburu.

¹⁴ Anyi niile dara n'ala. Ma anuru m olu gwara m okwu n'asusu Hibru, ‘Sọ! Sọ! Gini mere i ji na-akpagbu m? I na-emeru onwe gi ahụ site n'ikpo ukwu na ndudu e ji achị ehi.’

¹⁵ “Asiri m, ‘I bu onye, Onyenwe anyi?’

“Onyenwe anyi kwuru, ‘Abu m Jisos onye i na-akpagbu.’

¹⁶ Ugbo a, bilie, kwuru oto! N'ihi na-emere m ka i hu m anya, ka m hoputa gi ka i buru onyeozu m na onye akaebe m. I ga-emekwa ka uwa niile mara ihe banyere nzute a i zutere m taa, na otutu mgbe ozo m gazute gi.

¹⁷ Aga m azoputa gi site n'aka ndi nke gi na sitekwa n'aka ndi mba ozo, ndi m na-eziga gi ka i jekwuru.

¹⁸ Imeghe anya ha mee ka ha si n'ochichiri loghachi banye n'ihè, sikwa n'ike nke ekwensu loghachikwute Chineke. Ka ha site n'okwukwe ha

nwere n'ebe m nọ nata mgbaghara mmehie ha, ketakwa oke ahụ dị ngozi n'etiti ndị e doro nsọ.'

¹⁹ “Ya mere, eze Agripa, enupughị m isi n'òhụ nke eluigwe ahụ.

²⁰ Ebidoro m izisa ozioma a na Damaskos. Emekwara m otu a na Jerusalem na n'ime Judia niile na n'etiti ndị mba ọzọ. Ana m ekwusa mkpa ọ dị ka mmadụ niile nwee nchegharị loghachikwute Chineke. Ka ha gosikwa nchegharị ha site n'ezi orụ nke ha na-arụ.

²¹ Ọ bụ n'ihị nke a ka ndị Juu jiri nwuchie m n'ulonso ukwu ahụ ma chosiekwa ụzọ ike inapụ m ndụ m.

²² Ma Chineke chebere m mee ka m buru onye dị ndụ taa, ikoro mmadụ niile akuko a, ndị ukwu na ndị nta. Ihe m na-ekwu bukwa ihe ndị amuma na Mosis kwuru na ọ ga-emezu,

²³ na Kraist ahụ ga-ahụ ahụhụ, burukwa onye mbụ ga-esi n'onwu bilie, iwetara ndị Juu na ndị mba ọzọ ihè.”

²⁴ Mgbe ọ na-agopu onwe ya, Festos tiri mkpu, “Pọl, ị bụ onye isi mebiri! Oke mmuta gi emebiela gi isi.”

²⁵ Ma Pọl siri, “Isi emebighi m, ezigbo nna anyi Festos. Ihe m na-ekwu n'anya udo bu naani eziokwu.

²⁶ Eze n'onwe ya makwaara ihe ndi a niile, n'ihị ya ejighi m egwu obula agwa ya okwu a. Ekwenyere m na ọ dighi ihe obula n'ime ihe ndi a merenu nke ezonariyi ya, n'ihị na o nweghi nke mere na nzuzo.

²⁷ Gi eze Agripa, i kwenyeghi na ndi amuma? Amaara m na i kweere.”

²⁸ Mgbe ahụ Agripa siri, “Pọl, ị na-achọ n'ime ntakiri oge a ikwagide m ka m buru onye kwere na Kraist?”

²⁹ Ma Pọl siri, “Ọ gaara atọ m uto ma ọ buru na Chineke ga-ekwe, mee ka gi na ndi niile nọ n'ebe a buru ihe mu onwe m bu n'ime Kraist ma ewezuga agbu ndi a.”

³⁰ Mgbe ahụ eze biliri otọ, ya na Festos na Benaisi nwunye ya na ndi ọzọ niile ya na ha nọ n'uche.

³¹ Mgbe ha na-apu, ha kwurita n'onwe ha, “Nwoke a emeghi ihe obula kwesiri onwu maobu iga mkporo.”

³² Agripa gwara Festos, “A gaara a hapu nwoke a ma ọ buru na o nyefeghi Siza ikpe ya.”

27

Pọl agaa Rom

¹ Mgbe e kpebiri na anyi ga-eso ugbo mmiri gaa Itali, e nyefere Pọl na ndi mkporo ozo n'aka onyeisi na-elekota ndi mkporo aha ya bu Julios. Ọ bu ochiagha nke igwe ndi agha Ogostos.

² Anyi banyere n'ugbo sitere Adramitiom nke na-ejikere iga n'onu mmiri nke di n'akuku obodo Eshja. Anyi nupuru n'oke osimiri, Aristikos, onye Masidonia sitere na Tesalonaika sokwa anyi n'ije a.

³ N'echi ya, anyi rutere Saidon. Julios nwere obioma n'ebe Pọl nọ. Ọ hapukwara ya ka o jegharara onwe ya izute ndi enyi ya. Ndi a lekwara anyi obia nke oma.

⁴ N'igakwa n'ihu na mmiri ahụ, anyi zutere ifufe mmiri nke mere na anyi gara n'azu ala Saipros.

⁵ Anyi gafere onu mmiri obodo Silisia na Pamfilia. Anyi bjaruru Mira n'ime obodo Lisia.

⁶ N'ebe ahụ ka onye ochiagha huru ugbo onye Alegzandria nke na-aga Itali. O mere ka anyi banye n'ime ya.

⁷ Ụgbọ anyị ji, gara nwayọọ ọtụtụ ụbọchị na o siiri anyị ike irute Snidos. Ebe ọ bu n'oke ifufe ekweghị ka anyị gaa n'ihu, anyị enwekwaghị ike ịga n'uzọ anyị, kama anyị si n'azụ Kriit na ncherita ihu Salmone gafee.

⁸ Anyị jikwa nwayọọ na-agba n'akụkụ ọnụ mmiri ahụ tutu ruo mgbe anyị sitere n'oke nsogbu rute ebe a na-akpọ ọnụ mmiri ọma, nke dị nso n'obodo Lasia.

⁹ Anyị tufuru oge n'ebe ahụ. Ije ụgbọ mmiri aburukwala nke juputakwara n'ihe ize ndụ ugbo a, n'ihị na mmemme Obubu ọnụ nke ndị Juu agafeela. N'ihị nke a, Pọl dūrụ mmadụ niile ọdụ,

¹⁰ na-asị, “Ndị nwe m, a na m ahụta na njem a ga-abụ nke ihe egwu nke ga-eweta oke ịla n'iyi. Ọ bughị naanị nke ụgbọ mmiri na ibu o bu, ma metụtakwa ndụ anyị.”

¹¹ Ma ọchiagha ahụ kwenyere n'ihe onyeisi ụgbọ na onye nwe ụgbọ kwuru karịa nke Pọl kwuru.

¹² Ma ebe ọnụ mmiri a abughị ebe dị mma inọ n'oge oyi, ndị ka n'ọnuogugụ hooro ka ụgbọ ahụ gaa n'ihu, n'olileanya na a ga-eru Fonikisi ebe ha ga-anọdụ n'oge oyi. Nke a bụ ọnụ mmiri dị na Kriit, nke chere ihu n'ọwụwa anyanwụ n'akụkụ ugwu na akụkụ ndịda.

Oke ifufe n'osimiri

¹³ Mgbe ikuku dị nwayọọ bidoro ifegharị site na ndịda, ha chere na nke a bụ ohere dirị ha. N'ihị ya, ha kwopurū ụgbọ nyara ya na-aga nso nso ọnụ mmiri Kriit.

¹⁴ Ma mgbe na-adighị anya, oke ifufe dị egwu nke si n'agbata ugwu na ọwụwa anyanwụ kuru site n'agwa etiti ahụ rịdata.

¹⁵ Ndị na-anya ụgbọ ahụ gbalisiri ike na mbụ ichigharị ihu ụgbọ ahụ ka ọ gaa n'ọnụ mmiri, ma ọ pughị ime. Anyị hapurū ya ka o soro ikuku.

¹⁶ N'ikpeazu, anyị kworo ụgbọ anyị gaa n'azụ agwa etiti nta a na-akpọ Kloda. N'ebe ahụ anyị jisiri ike kekwasị ụgbọ nta nke ụgbọ mmiri anyị na-adokpu n'azụ n'elu ụgbọ mmiri ahụ.

¹⁷ Emesịa, anyị jiri ụdọ kee ụgbọ mmiri ahụ ime ka o sie ike karịa. Ndị na-anya ụgbọ ahụ turu egwu na ikuku ga-eburu ụgbọ anyị gaa n'ọnụ mmiri na-achị oku nke dị na Satis. Ha wedatara akwa e kobere n'elu, nke na-enyere ikuku aka ibu ụgbọ mmiri. Emesịa, ha sooro ikuku mmiri ahụ na-aga.

¹⁸ Mgbe chi boro, dika osimiri ahụ na-etonye etonye, ndị na-eso ụgbọ bidoro itubasi ngwongwo ndị dị n'ụgbọ ahụ n'ime osimiri.

¹⁹ N'ụbọchị nke atọ ha tubakwara ngwongwo e ji edozi ụgbọ mmiri na ọtụtụ ihe ọbụla nke aka ha ghotara n'ime osimiri.

²⁰ Mgbe ọtụtụ ụbọchị gara ma ọ dighị anyanwụ maobu kpakpando waputaranu, ma oke ifufe ojojo ahụ gara n'ihu na-amaghari, n'ikpeazu olileanya anyị na a ga-azoputa anyị gwusiri.

²¹ N'oge a niile, o nweghị onye ọbụla nri ọbụla bara ọnụ. Ma n'ikpeazu. Pọl kwurū ọtọ n'etiti ha si, “Ndị ikom ibe m, ọ buru na unu gere ntị n'okwu m na mbụ, anyị agaraghị ahapu Kriit. Anyị gara agbanarị mbibi na ịla n'iyi nke a.

²² Ma otu ọ di, ana m ariọ unu, nweenu obi ike! N'ihị na o nweghị onye ọbụla n'ime unu a ga-atufu ndụ ya. Ọ bụ ezie na ụgbọ a ga-emikpu.

²³ N'ihị na n'abalị gara aga, mmuo ozi Chineke Onyenwe m, na onye m na-efekwa biakwutere m,

²⁴ ọ siri, 'Atula egwu Pọl, n'ihị na i ghaghị iguzo n'ihu Siza. Nke ọzokwa, Chineke emeela amara nye gi ndụ ndị a niile gi na ha so n'ụgbọ eme njem.'

25 Ya mere, ndị ikom nweenu obi ike! N'ihia na enwere m ntụkwasi obi na Chineke ga-eme di ka o siri gwa m.

26 Ma otu o di, a ga-eburu ugbo mmiri anyi buba ya n'otu agwa etiti."

Ugbo imikpu

27 Ihe di ka n'etiti abali n'ubochi nke iri na anọ ebili mmiri a, mgbe anyi na-erughari n'osimiri a na-akpo Adratik, ndi na-anya ugbo chere na ala di nso.

28 Ha tunyere udo e kenyere igwe n'onu ya n'ime osimiri choputa na omimi osimiri ahụ di nari nzo ukwu na iri abuo n'ebe ahụ ha no. Ha gakwara n'ihu tuokwa udo ahụ ozo choputa na omimi osimiri ahụ di iri nzo ukwu itoolu.

29 Ma egwu juru ha obi n'ihia na ha amaghi ma ha ga-ezute nkume n'akuku onu mmiri ahụ. Ha tuputara arilika anọ e ji ejide ugbo site n'azu ugbo ahụ ma na-ario chi ha maka chi obubo.

30 Mgbe ndi na-eso ugbo ahụ kpebiri ihapu ya. Ha wedatara ugbo epeepe e dobere maka ihe mberede, mee di ka ha na-aga itinye arilika n'onu ugbo mmiri ahụ.

31 Ma Pol gwara ndi agha na ochiagha ha okwu, "O buru na ndi a anogideghi n'ime ugbo a, agaghi azoputa unu."

32 N'ihia nke a, ndi agha ahụ gubiri udo e jiri kee ugbo epeepe ahụ hapu ugbo epeepe ahụ ka o daba n'ime osimiri.

33 Mgbe chi bidoro ibo, Pol rioro mmadu niile ka ha rie nri, na-asi, "Taa mere ya ubochi iri na anọ unu no na nche, nogidekwa n'ibu onu, n'erighi ihe obula.

34 N'ihia odimma nke ndu unu, ana m ario unu ka unu rie ihe. N'ihia na o nweghi onye obula n'ime unu otu agiri isi ya ga-ala n'iyi."

35 Mgbe o kwuchara nke a, o weere achicha nye Chineke ekele n'ihu ha niile, nyawaa ya, malitekwa iri ya.

36 Otu mgbe ahụ, obi udo batara mmadu niile n'obi, ha bidokwara iri nri.

37 Anyi niile no n'ugbo ahụ di nari mmadu abuo na iri asaa na isii.

38 Mgbe anyi richara nri, ha buuru akpa oka niile di n'ugbo ahụ tuba ha n'ime osimiri ime ka ugbo ahụ gbaa mfe.

Omimi nke ugbo mmiri ahụ

39 Mgbe chi boro, ha enwekwaghi ike ighota akuku mmiri nke ha no n'ime ya. Ma ha huru obosara ala nta nke nwere onu mmiri. Ha gbara izu ichoputa ma o ga-ekwe mee ka ugbo mmiri ahụ site n'ebe ahụ gafee.

40 Ha chabisiri arilika niile ji ugbo ahụ, hapu ha n'ime osimiri. Otu aka ahukwa, ha topuru udo ji umara e ji anyaghari ugbo. Mgbe ahụ, ha weliri akwa ifufe nke onu ugbo nye ifufe, mekwa ka ugbo mmiri chee ihu n'elu ala.

41 Ma ugbo mmiri ahụ gara maa isi na mkpumkpu aja mmiri, mikpuo n'aja. Onu ugbo ahụ mikpuru nke ukwu mee ka isi ugbo ahụ laa elu, nke a nyere ebili mmiri a ohere iji ike tiwasia azu ugbo ahụ.

42 Ndi agha zubere igbu ndi mkporo niile, ka onye obula ghara igwuru mmiri site ya gbafuo.*

43 Ma onye ochiagha ahụ na-ezube izoputa ndu Pol, n'ihia ya, o gbochiri ha n'izuzu ha. Mgbe ahụ o nyere iwu ka ndi niile maara igwu mmiri buru uzo si n'ugbo ahụ wuba n'ime mmiri, gwuru mmiri gaa n'elu ala.

* 27:42 O buru na ndi mkporo a gbafuo, a na-egbu ndi agha niile o bu oru ha iledo ha.

⁴⁴ Ma ndị fọdurụ ga-eru n'elu ala site n'ighonye aka na obodobo osisi maọbụ n'ihe ndị ọzọ dị iche iche si n'ahụ ụgbọ ahụ dapụta. N'uzọ dị otu ka mmadụ niile ji buru ndị rutere n'elu ala n'udo.

28

Onụ mmiri obodo Malta

¹ Mgbe a putara n'onụ mmiri ahụ n'udo, anyị chọputara na aha agwa etiti ahụ bụ Malta.

² Ndị obodo ahụ gosiri anyị obioma n'uzọ puru iche. Ha kwanyere anyị oku ma nabatakwa anyị n'ihị na mmiri nọ na-ezo, oyi na-atukwa.

³ N'oge Pọl na-achikọta nkụ itinye n'okụ a, otu agwọ ajuala sitere n'ime nkụ na-enwu oku maputa n'ihị okpomoku tūhikọ onwe ya n'aka ya.

⁴ Mgbe ndị obodo ahụ huru agwọ ahụ ka ọ tūhikotara onwe ya n'aka ya, ha gwaritara onwe ha, "n'ezie a, nwoke a bụ ogbu mmadụ, a naghị eji oku enyo ya. O bụ ezie na azoputara ya site oke mmiri, ma ikpe ziri ezi ekweghị ka ọ dị ndu."

⁵ Ma Pọl fepuru agwọ ahụ n'aka ya, mee ka ọ daba n'okụ, ọ dighikwa ihe mere ya.

⁶ Ha na-ele anya ma aka ya ọ ga-aza, maọbụ na ọ ga-ada nwuo. Ma mgbe ha chegidere hụ na o nweghị ihe mere ya, ha gbanwere obi ha bido na-ekwu, na ọ bụ chi.

⁷ Na nso onụ mmiri a ebe anyị kwusiri, otu ubi dị ya. O bụ ubi Pobilios otu nwoke onyeisi na-achị agwa etiti ahụ. O nabatara anyị nke oma, lee anyị obia ubochi atọ.

⁸ N'oge ahụ, nna Pobilios nwere ahụ oku na afọ ọsisa, Pọl banyere n'ime obodo gaa leta ya, kpeere ya ekpere, bikwasikwa ya aka. Ahụ dikwara ya mma.

⁹ Mgbe nke a mechara, ndị niile nwere nrịa nrịa n'agwa etiti ahụ biakwara, a gwokwara ha.

¹⁰ Ha wetaara anyị otutu ihe onyinye. Mgbe oge inyapu ụgbọ anyị ruru, ha nyere anyị otutu ihe dị anyị mkpa nke puru idu anyị n'ije ahụ.

Pọl erute Rom

¹¹ Anyị noro ihe dika onwa atọ n'oge oyi, n'agwa etiti ahụ tutu anyị anyalie ụgbọ. O bụ ụgbọ ndị Alegzandria nke bu ihe a turu atụ a na-akpo ejima, bụ chi Kastọ na Polukus.

¹² Anyị biaruru obodo Sirakos ebe anyị noro ubochi atọ.

¹³ Site n'ebe ahụ, anyị gara gburugburu tutu rute Rejiom. Mgbe otu ubochi gafere, ikuku bidoro ife site na ndida. N'ubochi nke abuo ya, anyị rutere Poteoli.

¹⁴ N'ebe a anyị chọputara ndị kwere ekwe ndị rioro ka anyị nonyere ha ubochi asaa. Site n'ebe a, anyị rutere Rom.

¹⁵ Mgbe umunna anyị nọ n'ebe ahụ nuru na anyị na-abia. Ha putara zute anyị n'uzọ Apios na n'ulo ndi Ije atọ. Mgbe Pọl huru ha, o kelere Chineke ma buru onye a gbara ume.

¹⁶ Mgbe anyị biaruru Rom, e nyere Pọl ohere ibiri onwe ya dika o si choo n'ebe masiri ya. Ma otu onye agha na-eche ya nche.

Pọl abata Rom

¹⁷ Mgbe ubochi atọ gasiri, ọ kporo ndisi ndi Juu. Mgbe ha zukoro, ọ gwara ha, "Umunna m, ọ dighi ihe ojoo obula m mere megide ndi nke anyi, maobu megide omenaala nna nna anyi ha, ha jidere m na Jerusalem were m nyefee m n'aka ndi Rom.

18 Ndị ọchịchị Rom lenyere anya n'ikpe m choọ ihapụ m ka m laa n'ihina ha achotaghị ihe kwesiri ima m ikpe onwụ dika ndị anyị choro.

19 Ma mgbe ndi Juu juru, ahuru m na o di mkpa ibutere Siza ikpe m. Ma o nweghi ihe ojoo m bu n'uche megide ndi obodo m.

20 N'ihina nke a, ka m jiri rijo ka mu na unu hu ma kwurita kwa okwu. O bu n'ihina olileanya nke Izrel ka e ji kee m n'agbu igwe a."

21 Ha siri, "Anyi anataghi akwukwo ozi obula site na Judia banyere gi. O dighikwa umunna anyi obula nke si ebe ahụ bia nke korọ maobu kwuo okwu ojoo obula banyere gi.

22 Otu o di, anyi ga-achọ inuta ihe i chere, n'ihina na anyi maara na a na-ekwujọ otu a n'ebe niile."

23 Ha yiri agba mgbe ha na ya ga-ezuko n'ubochi ozo. Otutu mmadu kariji biara n'ulo ebe o na-anọ. O gbara ama banyere alaeze Chineke site n'akwukwo iwu Mosis na nke ndi amuma, o gbaliri ime ka ha kwenye n'ihina banyere Jisos. O bidoro izi ha ihe site n'ututu ruo anyasi.

24 Ufodu ka e mere ka ha kweere, ma ufodu mechiri nti ha na obi ha.

25 Ha nwe nghotahie n'etiti onwe ha ma malite ila mgbe Pol kwusiri okwu nke ikpezu a, "Mmuo Nso Chineke kwuru eziokwu mgbe o sitere n'onu Aizaya onye amuma kwuo okwu nye nna nna anyi ha,

26 " 'Jekwuru ndi a gwa ha okwu,

"Unu ga na-anu, nukwa, ma unu agaghi aghota ihe obula, unu ga na-ele anya, hukwa, ma unu agaghi ahụ ihe obula."

27 N'ihina na obi ndi a amaala abuba, dikwa arọ;

ha adighi ejikwa nti ha anu ihe,

ha mechikwara anya ha ka ha ghara ihu uzo.

Ma o bughu otu a, ha nwere ike iji anya ha hu uzo,

jirikwa nti ha nu ihe

sitekwa n'obi ha nwe nghota

ma chigharia biakwute m, ka m gwoo ha.*

28 "Ya mere, a choro m ka unu ghotu na nzoputa a nke si n'aka Chineke bia, dikwa nye ndi mba ozo, ha ga-egekwa nti."

29 Mgbe o kwusiri nke a, ndi Juu ahụ lara na-arurita uka nke ukwu n'etiti onwe ha.†

30 O biri obi nke onwe ya afọ abuo n'ulo o na-akwu ugwo ya. O na-anabatakwa ndi niile biara ileta ya,

31 o ji mkwuwa okwu na-ekwusa ihe banyere alaeze Chineke na-akuzikwa ihe banyere Onyenwe anyi Jisos Kraist. O dikwaghi onye obula gbaliri igbochi ya.

* 28:27 Aiz 6:9,10 † 28:29 Akwukwo ufodu na-edebanye amaokwu a ma ufodu adighi eme nke a.

Ndi Rom

¹ Pọl, odibo Kraịst Jisọs, onye Chineke kpọrọ ka ọ buru onyeozị ya na onye o kewaputara ka o zisaa ozioma ya.

² Ozioma a bu nke ahụ Chineke kwere na nkwa n'oge gara aga site n'onu ndi amuma ya nke e dere ihe banyere ya n'akwukwo nsọ.

³ Ozioma a metutara Okpara ya, onye bu nwa Devid site n'omumu nke anu ahụ.

⁴ Onye esitere na Mmuo nke idi nsọ hopta i bu Okpara Chineke, site n'ike nke mbilite n'onwu, bu Kraịst Jisọs, Onyenwe anyi.

⁵ Onye anyi sitere n'aka ya nata amara na oru i bu onyeozị, ime ka ndi mba ozọ nwee nrube isi nke okwukwe n'etiti ha n'ihia aha ya.

⁶ Tinyere unu onwe unu ndi ahụ a kpọrọ ka ha buru ndi nke Jisọs Kraịst.

⁷ Ya bu, unu ndi Chineke huru n'anya bi na Rom, ndi o kpọrọ ka ha buru ndi nsọ:

Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisọs Kraịst diri unu.

Mmasi Pọl iga Rom

⁸ Na mbu, ana m ekele Chineke ekele n'ihia unu niile, site n'aha Jisọs Kraịst. N'ihia na a na-ekwusa ihe banyere okwukwe unu n'uhia niile.

⁹ Chineke, onye m na-ejere ozi, n'ime mmuo site na ikwusa ozioma nke Okpara ya, bu onye akaebe na m na-echeta unu mgbe niile n'ekpere m.

¹⁰ N'ekpere m oge niile, a na m ario ka o buru ihe ga-ekwe mee na site n'ike Chineke, aga m enwe ohere ibia leta unu.

¹¹ O na-agu m agu nke ukwu ibia hu unu anya, n'ihia na achoro m ka unu keta oke n'oniyinye Mmuo Nso nke Chineke nyere m, nke ga-enyere unu aka iguzosi ike n'okwukwe.

¹² O bukwaghi naani nke a, kama achoro m ka anyi gbaritaa onwe anyi ume site n'okwukwe anyi.

¹³ Umunna m, achoro m ime ka unu mata na atula m atumatu ibia leta unu otutu mgbe (ma tutu ruo ugbo a e gbochiri m ibia), ka m nwee ike nweta mkpuru n'etiti unu, dika m nwere n'etiti ndi mba ozọ.

¹⁴ N'ihia na abu m onye ji ugu nye ndi Griik na ndi mba ozọ, nyekwa ndi maara ihe na ndi nzuzu.

¹⁵ Ya mere m ji di njikere ikwusa ozioma nyekwa unu bu ndi bi na Rom.

¹⁶ N'ihia na ihere ozioma ahụ anaghi eme m, n'ihia na o bu ike Chineke na-ewetara onye obula kwere na ya nzopta, nye onye Juu na mbu nakwa nye onye Griik.

¹⁷ N'ihia na o bu n'ozoma ka e kpughere ezi omume Chineke, ezi omume nke na-esite n'okwukwe ruo okwukwe. Dika e siri dee ya, "Onye ezi omume ga-esite n'okwukwe di ndu."*

Iwe Chineke megide mmehie nke mmadu

¹⁸ N'ihia na e sitela n'eluigwe kpughe onuma Chineke megide mmehie na ajo omume niile nke ndi na-emebi iwu, ndi na-esite n'ajo omume ha na-eguzogide eziokwu ahụ.

* 1:17 Hab 2:4

¹⁹ N'ihì na ndì a maara ihe ha kwesiri ìmata banyere Chineke. Ha maara ya n'ihì na Chineke n'onwe ya emeela ka o doo ha anya.

²⁰ N'ihì na site n'oge Chineke kere ụwa na ihe niile dì n'ime ya, ụdìdì ya nke a na-apughì ìhụ anya na ike nke ebighì ebi ya na ụdìdì ìdì nsọ ya ka e mere ka ọ pụta ìhè nye ụmụ mmadụ. Ụmụ mmadụ na-aghota ihe ndì a site n'ìhe ndì e kere eke. N'ihì nke a ụmụ mmadụ enwekwaghì ngọpụ.

²¹ Ọ bụ eziokwu na ha maara Chineke, ma ha anaghì asọpuru ya, ha anakwaghì enye ya ekele dika Chineke. Echiche uche ha bụ ihe efu, nzuzu ha mere ka obi ha gbaa ọchịchiri.

²² Mgbe ha na-eche na ha bụ ndì maara ihe, ha amataghì na ha bụ ndì nzuzu.

²³ Kama ife Chineke na-adighì anwụ anwụ ofufe, ha weere otuto ha kwesiri inye ya nye ihe ndì ahụ ha jiri aka ha kpụọ. Ihe ndì a yiri mmadụ na-anwụ anwụ, na nnụnụ, na ụmụ anumanụ, na ihe na-akpụ akpụ n'ala.

²⁴ N'ihì ya, Chineke hapuru ha ka ha mee ihe ojọọ ndì ahụ na-agụ obi ha agụ nye adighì ọcha nke ikwa iko, ha jikwa ahụ ha emerita mpu n'etiti onwe ha.

²⁵ Ha were okwu ụgha dochie n'ọnọdụ eziokwu banyere Chineke. Ha na-asopuru, na-efekwa ihe e kere eke, ma hapu Onye okike, onye a na-etoro ebi. Amen.

²⁶ Ọ bụ nke a mere Chineke jiri nyefee ha n'aka agụ anụ ahụ nke na-eme ihere. N'ihì ya, ọ buladi ndì inyom na ndì inyom ibe ha nọgidere na-enwe mmekọrịta n'uzọ na-ezighì ezi.

²⁷ Ọzokwa, kama ha na ndì inyom inwe mmekọrịta; ndì ikom ha hoooro ka ha na ndì ikom ibe ha na-enwe ụdì mmekọrịta nke ha na ndì inyom kwesiri inwe. Nwoke na-edinakwuru nwoke ibe ya. N'uzọ dì otu a, ha natakwarara ntaramahụhụ kwesiri ha n'ihì ihe ojọọ ndì a ha na-eme.

²⁸ Ya mere, ebe ha kpachapuru anya jụ ìmata onye Chineke bụ, Chineke nyere ha akonuche ndì nzuzu, nke mere ka ha na-eme ihe ojọọ niile nke ajọ echiche obi ha cheputara.

²⁹ Ha juputara n'ajọ omume na mmehie niile, anya ukwu na aghughọ. Ha juputakwara n'ekworo, na igbu mmadụ, na esemokwu, na uche gbagoro agbagọ na ikpo asi. Ha bụ ndì na-ekwu okwu azu,

³⁰ na ndì nkwo na ndì kporo Chineke asi, na ndì na-akpari mmadụ na ndì mpako na ndì na-anya isi. Ha na-atuputa ụzọ ọhuru ime ihe ojọọ, ha adighì asopuru ndì muru ha.

³¹ Ha bukwa ndì na-enweghì nghota, ndì na-enweghì okwukwe, ndì obi ojọọ na ndì na-enweghì obi ebere.

³² Ha maa na Chineke nyere iwu dì ike na ndì na-ebi ndu dì otu a kwesiri onwu, ma ha gara n'ihu na-eme ihe ndì a, ma na-akwalikwa mmuọ ndì ozo ka ha soro na-eme ha.

2

Ikpe ziri ezi nke Chineke

¹ N'ihì ya, ì nweghì ngọpụ, onye ọbula ì bụ, mgbe ì na-ekpe ndì ozo ikpe. N'ihì na mgbe ì mara onye ozo ikpe, ọ bụ onwe gị ka ì na-ama ikpe maka na gị onwe gị na-emekwa ụdì ihe ndì ahụ.

² Ma anyi maara na Chineke na-ekpe ndì na-eme ihe ojọọ dì otu a ikpe n'uzọ ziri ezi.

³ Gị bụ mmadụ, gini mere i ji na-ama ndì na-eme ihe dì otu a ikpe mgbe gị onwe gị na-eme otu ihe ahụ. I chere na ì ga-agbanari ikpe Chineke?

⁴ Ka i na-eleda obioma Chineke, na nnagide o na-anagide ndu ojojo gi, na ogologo ntachiobi ya anya? I maghi na obioma Chineke nwere n'ebe i no kwesiri ime ka i site na mmehie gi chegharia?

⁵ Ma n'ihisiike gi na obi gi kporo nku nke enweghi nchehari, i na-akpakotara onwe gi onuma nke Chineke n'ubochi oke iwe ya, mgbe a ga-ekpughe ikpe ya ziri ezi.

⁶ O ga-akwughachi onye obula dika oru ya siri di.*

⁷ Chineke ga-enye ndi niile sitere na ntachiobi na ezi oru na-achoto otuto na nsopuru na ndu ahụ na-adigide adigide bu ndu ebighi ebi.

⁸ Ma ndi niile na-akpa iche iche, ndi jukwara isoro eziokwu ahụ, ndi na-anogidekwa na-eme ihe ojojo, ka a ga-ata ahuhu, gosi ha iwe oku na onuma.

⁹ Nsogbu na iru ujū ga-abiakwasị ndi niile na-eme ihe ojojo, mbu, o ga-adiri ndi Juu, emechaa, o ga-adikwara ndi mba ozọ.

¹⁰ Ma otuto na nsopuru na udo ga-abu nke onye obula na-eme ezi ihe, malite n'onye Juu ruokwa na ndi mba ozọ.

¹¹ N'ihisi na Chineke anaghi ele mmadu anya n'ihu.

¹² Ndi niile mehiere nonodu enweghi iwu ga-ala n'iyi nonodu enweghi iwu. Ma ndi niile mehiere megide iwu ahụ ha mara ihe banyere ya ka a ga-ama ikpe dika iwu siri kwuo.

¹³ N'ihisi na o bughị ndi ahụ na-anu mgbe a na-aguputa akwukwo iwu ka a na-agu dika ndi ezi omume n'ihu Chineke, kama o bu ndi ahụ niile na-eme ihe iwu kwuru ka a ga-agu ka ndi ezi omume.

¹⁴ N'ezie, mgbe ndi mba ozọ bu ndi na-enweghi iwu sitere n'obi ha mee ihe iwu kwuru, o gosiri na ha bu iwu nye onwe ha, o bu ezie na ha enweghi iwu ahụ e dere ede.

¹⁵ Ha na-egosiputa na edeela ihe ndi ahụ iwu kwuru n'obi ha. Akonuche ha na-egosikwa na nke a bu eziokwu, ebe o bu na akonuche ha na-ama ha ikpe mgbe ufodu, ma na-agopuru ha mgbe ufodu.

¹⁶ Dika ozioma ahụ m na-ekwusa si kwuo, Chineke ga-ekpe ndu nzuzo niile umu mmadu na-ebi ikpe, site na Kraist Jisos.

Ndi Juu na iwu e nyere ha

¹⁷ Ma ugbo a, gi onye na-akpo onwe gi onye Juu, onye tukwasiri obi gi n'iwu ahụ, onye na-anyakwa isi na i maara Chineke,

¹⁸ o buru na i mara uche ya ma kwenyekwa n'ihe nke ka mma n'ihisi na e ziri gi ihe site n'iwu;

¹⁹ o buru na o doro gi anya na i bu onyendu nye ndi isi, burukwa ihè nye ndi no n'ochichiri,

²⁰ i na-agukwa onwe gi dika onye nkuzi nke ndi na-amaghi ihe, na onye nkuzi umuntakiri, n'ihisi na i maara iwu nke oma, juputakwa n'amamihe na eziokwu.

²¹ Gi onye na-akuziri mmadu ibe gi ihe, i na-akuzikwara onwe gi? Gi onye na-ekwusa ka mmadu ezula ohi, i na-ezu ohi?

²² Gi onye na-asị mmadu akwala iko, i na-akwa iko? Gi onye na-akpo arusi ihe aru, i na-ezuru ihe di n'ulo arusi n'ohi?

²³ Gi onye na-anya isi na i maara iwu, i na-emenye Chineke ihere site n'imebi iwu ahụ?

²⁴ Dika esi dee ya, "Ndi mba ozọ na-ekwulu aha Chineke n'ihisi unu."†

²⁵ Obibi ugwu bara uru n'ezie ma o buru na i na-edebe iwu, ma o buru na i na-emebi iwu, obibi ugwu gi dika mgbe i bighi ugwu.

* 2:6 Abu 62:12; Ilu 24:12 † 2:24 Ajz 52:5; Izk 36:22

²⁶ O buru na ndi e bighi ugwu na-edebe ihe iwu kwuru, o bu na a gaghi agu ebighi ugwu ha dika obibi ugwu?

²⁷ Ya bu, ndi ahụ a na-ebighi ugwu n'anụ ahụ ma na-edebe iwu ga-ama unu ikpe, bu ndi nwere iwu ahụ e dere n'akwukwo na ndi e bikwara ugwu ma na-emebi iwu.

²⁸ I bu ezigbo onye Juu abughi nke elu ahụ. Ezigbo ibi ugwu abukwaghi ihe a na-ahụ n'anụ ahụ.

²⁹ Kama ezigbo onye Juu bu onye obula nke bu ya n'ime mmuo. Ezigbo obibi ugwu bukwa nke ime obi, nke mmuo, o bughị nke e dere ede. Otuto ya esiteghi n'aka mmadu kama o sitere n'aka Chineke.

3

Ikvesi ntukwasị obi nke Chineke

¹ O di uru puru iche mmadu nwere n'ihị na o bu onye Juu? Gini bukwa uru ahụ di ukwu nke di na-ebiri mmadu ugwu?

² O bara uru n'uzo niile. Nke mbu, o bu ndi Juu ka e weere okwu Chineke nyefee n'aka.

³ Gini ga-emezi ma o buru na ufodu n'ime ha ekwesighi ntukwasị obi? Chineke, o ga-eji n'ihị ekwesighi ntukwasị obi ha ghara ikvesi ntukwasị obi?

⁴ O pughi idi otu a! Kama ka o buru ihe putara ihe na Chineke bu onye eziokwu, ma mmadu niile bu ndi okwu ugha, dika e dere ya, "Ka e nwe ike gosiputa na i na-ekwu eziokwu mgbe obula i kwuru okwu, na ekpegbukwa mgbe i na-ekpe ikpe."*

⁵ Ma o buru na ajo omume anyi na-eme ka ezi omume Chineke puta ihè, gini ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-asị na Chineke adighi eme ihe ziri ezi ma o buru na o taa anyi ahuhu n'ihị ajo omume anyi? (Ana m ekwu okwu a di ka ndi mmadu.)

⁶ N'ezie, o bughị otu a, o buru na o bu otu a, oleekwanu otu Chineke ga-esi kpee uwa ikpe?

⁷ Otu onye nwere ike i si, "na o buru na a na-esite n'okwu ugha m, mee ka eziokwu nke Chineke puta ihè kari, na-ewetara Chineke otuto, gini mere e ji ama m ikpe dika onye mmehie?"

⁸ O putara na anyi ga-asị, "ka anyi na-eme ihe ojobo ka ezi ihe si na ya puta"? Ufodu ndi mmadu ji nkwuto na-ebo m ebubo na m na-akuzi ihe di otu a, ikpe a mara ha kwesiri ekwesị.

Mmadu niile emehiela

⁹ Gini kwanu? Anyi o ka ha mma? Mba, ma e meela ya rii ka o puta ihè na mmadu niile no n'okpuru mmehie, ma ndi Juu ma ndi mba ozo.

¹⁰ Dika e dere ya, "O dighi onye obula bu onye ezi omume, o dighi o buladi otu onye.

¹¹ O dighi onye obula na-aghota, o dikwaghi onye o na-agu icho Chineke.

¹² Mmadu niile ewezugala onwe ha, ha niile, o dighi onye bara uru n'ime ha.

O dighi onye na-eme ihe oma, a pughi ichota o buladi otu onye.†

¹³ Akpiri ha bu ili ghere oghe, ha ji ire ha na-agho aghugho.‡

* 3:4 Abu 51:4 † 3:12 Abu 14:1-3; 53:1-3; Ekl 7:20 ‡ 3:13 Abu 5:9

Elo ajuala di n'egbugbere onu ha. §

¹⁴ Onu ha juputara n'okwu na-aku ilu na obubu onu. *

¹⁵ Ukwu ha na-eme osiso ikwafu obara.

¹⁶ Mbibi na nhuju anya di n'uzo ha niile.

¹⁷ Ha amaghi ihe bu uzo udo. †

¹⁸ Ha amatabeghi ihe itu egwu Chineke putara. ‡

¹⁹ Ugbu a, anyi maara na ihe obula iwu kwuru, o bu ndi no n'okpuru iwu ka o diri, ka esite otu a kpuchite onu niile n'otu n'otu. Ma meekwa ka uwa niile mata na ha bu ndi ikpe mara n'ebe Chineke no.

²⁰ N'ihu na o nweghi onye obula a puru igu n'onye ezi omume n'ihu Chineke maka na o na-edebe iwu. Kama, o bu site n'iwu ka anyi ji mata ihe banyere mmehie.

Ezi omume site n'okwukwe

²¹ Ma ugbu a, emeela ka ezi omume Chineke puta ihe, site n'iguzo iche n'ebe iwu di, bu nke iwu na ndi amuma gbakwara ama ya.

²² Ezi omume a na-esite n'ebe Chineke no abia, site n'okwukwe n'ime Jisos Kraist nye ndi niile kweere. O nweghi ihe idi iche obula di na ya.

²³ N'ihu na mmadu niile emehiela ha ekwesikwaghi otuto Chineke.

²⁴ Ma ugbu a, agula ha na ndi ezi omume site n'amara ya, site na mgbaputa nke si n'aka Kraist Jisos.

²⁵ Onye Chineke hoputara ka o were ndu ya chuo aja ikpuchi mmehie, site n'iwufu obara ya maka mgbaghara mmehie, nke a ga-anata site n'okwukwe. N'uzo di otu a, o na-egosiputa ezi omume ya, maka oge gara aga, n'ihu nnagide ya, o jiri ndidi leghara mmehie umu mmadu anya.

²⁶ Ma n'oge taa, site n'igosi na ya onwe ya bu onye ezi omume, na onye a na-aganye dika onye ezi omume bu onye nke kweere na Jisos.

Ihe okwukwe na-aruputa

²⁷ Mgbe o si otu a diri, olee ebe inya isi anyi dikwa? Ajala inabata ya. O bu site iwu di ana? O bu nke oru? Mba, kama o bu site n'okwukwe anyi nwere n'ime Kraist.

²⁸ Ya mere, anyi na-aganye mmadu n'onye ezi omume n'ihu okwukwe o nwere, o bughu n'ihu na o mere ihe iwu kwuru.

²⁹ Chineke o bu naani nke ndi juu? O bukwaghi nke ndi mba ozo? N'ezie, o bukwu nke ndi mba ozo.

³⁰ N'ihu na Chineke di naani otu, o bu site n'okwukwe ka o ga-anabata ndi ahụ ebiri ugwu, sitekwa n'otu okwukwe ahụ guo ndi a na-ebighi ugwu ka ndi ezi omume.

³¹ O buru na o di otu a, anyi na-esite n'okwukwe anyi mee ka iwu ghara idi ire? Mba! Kama anyi na-enye iwu onodu kwesiri ya.

4

Chineke nabatara Ebrahim site n'okwukwe ya

¹ Gini ka anyi nwere ikwu banyere Ebrahim, nna nna anyi na o nwetara ihe niile site n'anu ahụ?

² A si na a guru Ebrahim dika onye ezi omume site n'oru aka ya, o gaara enwe ihe o ga-eji anya isi, ma na o bughu n'ihu Chineke.

³ Ma gini ka akwukwo nsọ kwuru? "Ebrahim kweere na Chineke, a guru nke a nye ya di ka ezi omume."*

⁴ Mgbe mmadu ruru oru, ugwo oru a kwuru ya abughi onyinye, kama o bu ihe ruru ya n'ihu oru o ruru.

⁵ Ma nye onye na-enweghi oru ma tinye okwukwe ya na onye ahụ na-agunye ndi ajo omume dika ndi ezi omume, a ga-eji okwukwe ya gunyere ya dika ezi omume.

⁶ Devid n'onwe ya kwukwara banyere onu diri onye obula Chineke guru n'onye ezi omume n'agbanyeghi oru ya.

⁷ "Ngosi na-adiri
ndi a gbaghaara ajo omume ha niile,
ndi ekpuchikwara mmehie ha niile.

⁸ Ngosi na-adiri nwoke ahụ,
onye Onyenwe anyi na-adighi agunyere mmehie ya."†

⁹ Ngosi a o diri naani ndi e biri ugwu ka o bu nyekwa ndi a na-ebighi ugwu? Ihe anyi na-ekwu bu na a guru okwukwe Ebrahim di ka ezi omume nye ya.

¹⁰ Olee mgbe a guru ya nye ya? O bu tupu e bie ya ugwu, ka o bu mgbe e bichara ya ugwu? O bughi mgbe e bichara ya ugwu kama o bu tupu e bie ya ugwu.

¹¹ O natara ihe iribama nke obibi ugwu dika akara nke ezi omume nke okwukwe o nwere mgbe o no na-ebighi ugwu. Nke a bu ime ya nna ndi niile kweerenu, ndi ahụ o guru dika ndi ezi omume, o bu ezie na ha bu ndi a na-ebighi ugwu.

¹² N'uzo di otu a kwa, o bu nna ndi niile e biri ugwu. Ndu ya na-egosikwa ha na o bughi obibi ugwu ha na-azoputa ha, kama o bu okwukwe ha. N'ihu na Chineke nabatara Ebrahim naani site n'okwukwe o nwere tupu e bie ya ugwu.

E kwere Ebrahim nkwa n'ihu okwukwe ya

¹³ Nkwa o kwere Ebrahim na agburu ya na ha ga-eketa uwa abughi site n'idebe iwu, kama o bu site n'ezi omume nke okwukwe.

¹⁴ N'ihu na, o buru na ndi a ga-enye ihe e kwere na nkwa bu ndi na-edebe iwu, inwe okwukwe abakwaghi uru, nkwa ahụ enwekwaghi isi obula.

¹⁵ N'ihu na iwu n'onwe ya na-eme ka onuma bia. Ma ebe iwu na-adighi, mmehie adighikwa.

¹⁶ Ya mere, nkwa ahụ na-abia site n'okwukwe, ka o buru naani site n'amara ka e ji mee ka umu ya niile nweta ya, o bughi naani nye ndi no n'okpuru iwu, kama o bukwa nye ndi nwere udi okwukwe Ebrahim. N'ihu na o bu nna anyi niile.

¹⁷ Dika e dere ya, "Emeela m gi nna nke otutu mba."‡ Ya mere, n'ihu Chineke ahụ bu onye o kweenyere n'ime ya, bu onye ahụ na-eme ka ndi nwuru anwu dikwa ndu ozo, onye na-akpokwa ihe ndi na-adibughi, mee ka ha diri.

Ebrahim bu ihe imaatu banyere okwukwe

¹⁸ O buladi mgbe olileanya gasiri, o kwenyere na ya ga-abu nna nke otutu mba, dika ihe a gwara ya si di, "Otu a ka mkpuru gi ga-adi.S"*

¹⁹ O daghi mba n'okwukwe o buladi mgbe o matara na ya akala nka n'ahụ, n'ihu na o gbaruola otu nari afọ, tinyekwara na akpanwa Sera bu ihe nwuru anwu.

† 4:8 Abụ 32:1-2 ‡ 4:17 Jen 17:5 § 4:18 A gaghị aguta ha onu. * 4:18 Jen 15:5

²⁰ O dighi mgbe obula o nwere obi abuo na Chineke agaghi emezu ihe niile o kwere ya na nkwa. Kama, okwukwe ya mere ka o gbasie ike, ka o na-enye Chineke otuto.

²¹ O nwere otu obi na Chineke puru imezu ihe niile obula o kwere na nkwa.

²² O bu n'ihhi ya ka e ji guo nke a nye ya di ka ezi omume.†

²³ Okwu ndi a, "A guru ya nye ya dika onye ezi omume," edeghi ya naani maka ya.

²⁴ Kama e dere ya n'ihhi anyi bu ndi kwere n'onye ahụ mere ka Onyenwe anyi Jisos si n'onwu bilie.

²⁵ Onye a rara nye ka o nwuo n'ihhi mmehie anyi niile, ma e mere ka o si n'onwu bilie ka anyi buru ndi a guru dika ndi ezi omume.

5

Okwukwe na-eweta nzoputa

¹ Ya mere, ebe e sitere n'okwukwe mee ka anyi buru ndi a guru dika ndi ezi omume, udo di ugbo a n'etiti anyi na Chineke site n'Onyenwe anyi Jisos Kraist.

² Onye anyi sitere n'aka ya nata amara nke anyi na-eguzo n'ime ya ugbo a. Anyi no n'onu nweekwa olileanya na a ga-eme ka anyi keta oke n'ebube Chineke.

³ O bukwaghi naani nke a, ma anyi na-anurikwa onu n'ime nsogbu anyi niile, ebe anyi maara na nsogbu ndi a na-enyere anyi aka ibu ndi nwere ntachiobi.

⁴ Ntachiobi na-aruputa n'ime anyi ezi agwa; ezi agwa na-aruputakwa olileanya.

⁵ Olileanya na-eme ka anyi guzo chim, n'ihhi na Chineke awunyela ihunanya ya n'ime obi anyi site n'onyinge Mmuo Nso.

⁶ Mgbe ahụ anyi na-enweghi ike obula, mgbe oge ahụ ruru nnoo, Kraist biara nwuo onwu n'ihhi anyi bu ndi mmehie.

⁷ A sikwari na anyi bu ndi ezi omume o gaara abụ ihe siri ike mmadu ibia nwuo onwu n'ihhi anyi. Ma eleghi anya, a ga-ahukwa onye nwere ike nwuo n'ihhi ezi mmadu.

⁸ Ma lee ka ihunanya Chineke siri puta ihè! Mgbe anyi ka nori na-eme mmehie, Kraist nwuru n'ihhi anyi.

⁹ Ebe a guru anyi dika ndi ezi omume site n'obara ya, nke kari nke a, a ga-esitekwa na ya zoputa anyi site n'onuma Chineke.

¹⁰ N'ihhi na, o buru na mgbe anyi bu ndi iro Chineke, e mere ka anyi na ya di n'udo site n'onwu Okpara ya, nke kari nke a bu, ebe o bu na anyi na ya dzi na mma, anyi ga-enweta nzoputa site na ndu ya.

¹¹ O bukwaghi naani nke a, kama anyi na-anurikwa onu n'ime Chineke site na Onyenwe anyi Jisos Kraist, onye anyi sitere na ya nata idi na mma a ugbo a.

Adam na Kraist

¹² Dika o siri di, o bu site n'aka otu nwoke ka mmehie siri bata n'uwa. O bukwu mmehie a wetara onwu. Ugbo a, onwu erutela onye obula aka n'ihhi na mmadu niile emehiela.

¹³ Ma tupu e nye iwu, mmehie di n'uwa. Ma a dighi agukota mmehie mgbe iwu na-adighi.

† 4:22 Jen 15:6

¹⁴ Ma e mere ka ọnwụ rute onye ọbụla site n'oge Adam ruo n'oge Mosis. O metụtara ọ bụladi ndi mmehie ha na-adighi ka nke Adam, onye bu ihe atụ nke onye ahụ gaje ibia.

¹⁵ Ma onyinye a adighi ka njehie ya. N'ihina ọ buru na otutu nwuru site na mmehie nke otu mmadu, lee ka o siri buru ihe di ukwu karia na amara Chineke na onyinye amara sitere n'otu onye bu Jisọs Kraist ga-ababiga uba oke rute otutu mmadu.

¹⁶ Ozo, onyinye a adighi ka ihe mmehie mmadu muputara. N'ihina ikpe ahụ sooro mmehie otu onye weta omuma ikpe, ma onyinye ahụ sooro otutu njehie weta igu mmadu n'onye ikpe na-amaghi.

¹⁷ Ya mere, ọ buru na ọnwụ chirị ochichị site na njehie nke otu onye, ọ bughị ihe di ukwu karia na ndi nabatara onyinye amara Chineke bara uba, ya na onyinye ezi omume, ga-achị achị na ndu site n'otu onye ahụ bu Jisọs Kraist.

¹⁸ Ya mere, dika otu njehie si weta ikpe omuma nye mmadu niile, otu ahụ kwa ka e si guo mmadu niile dika ndi ezi omume na ndi nwere ndu site n'otu oru ezi omume.

¹⁹ N'ihina dika otutu mmadu si buru ndi mmehie n'ihina nnupu isi nke otu nwoke, otu a kwa ka otutu mmadu ga-abukwa ndi ezi omume n'ihina nrube isi nke otu nwoke.

²⁰ Iwu bįara mee ka mmehie na-aba uba, ma dika mmehie na-aba uba, amara na-abakwa uba karia.

²¹ Ya mere, dika mmehie si buru eze n'onwu, otu a kwa ka amara ga-esi buru eze site n'ezi omume iweta ndu ebighi ebi site n'aka Jisọs Kraist, Onyenwe anyi.

6

Inwu onwu nye mmehie na Idi ndu n'ime Kraist

¹ Gini ozokwa ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-anogide n'ime mmehie ka amara na-aba uba?

² E e! O kwesighi! Olee otu anyi ga-esi na-adị ndu n'ime mmehie, mgbe anyi bu ndi nwuru anwu n'ebe mmehie di?

³ O bu na unu amataghi na mgbe ahụ e jikotara anyi na Kraist Jisọs na baptizim ka e jikotakwara anyi na ya n'onwu.

⁴ Ya mere, esitere na baptizim likoo anyi na ya n'onwu, dika e mere ka Kraist site n'onwu bilie n'ebube nke Nna, ka anyi sikwa otu a keta oke na ndu ohuru.

⁵ O burukwa na e jikotaala anyi na ya n'onwu, e jikotakwala anyi na ya na mbilite n'onwu.

⁶ N'ihina anyi maara na a kpogidekotara ndu nke ochie anyi na Kraist n'elu obe, iji mee ka anu ahụ nke mmehie ahụ buru ihe a lara n'iyi, ka anyi burukwa ndi nwere onwe ha site n'ibu ohu nke mmehie.

⁷ N'ihina onye nwuru anwu aguola ya dika onye nwere onwe ya site n'ebe mmehie di.

⁸ O burukwa n'eziokwu na anyi na Kraist nwukoro onwu, anyi makwara na anyi na ya ga-adikokwa ndu ozo.

⁹ N'ihina anyi maara na ebe e mere ka Kraist site n'onwu bilie, ọ gaghi anwukwa ozo. Onwu enwekwaghi ike obula n'ebe ọ no ozo.

¹⁰ O nwuru naani otu mgbe n'ihina mmehie. Ma ndu ọ na-adị ugbo a bu nke ọ na-adị nye Chineke.

¹¹ Ya mere, guo onwe unu ugbu a dika ndi nwuru anwu n'ebe mmehie di. Guokwa onwe gi dika ndi di ndu n'ebe Chineke no n'ime Kraist, site na Kraist Jisos Onyenwe anyi.

¹² Unu ekwela ka mmehie na-achi eze n'ahu unu ozo, nke ga-eme ka unu na-erubere aguu nke anu ahu isi.

¹³ Unu a nakwala eche akuku ahu unu obula ka o buru ngwa oru ajo omume. Kama cheenu onwe unu n'ihu Chineke, dika ndi esi n'onwu kpoputa nyefee na ndu. Cheenu akuku ahu unu niile n'ihu Chineke dika ngwa oru nke ezi omume.

¹⁴ N'ihu na unu ekwesighi i bu ohu mmehie, ebe o bu na unu anokwaghi n'okpuru iwu ozo, kama unu no n'okpuru amara.

Ibu ohu nke ezi omume

¹⁵ Ginikwa? Anyi ga-eme mmehie n'ihu na anyi anoghi n'okpuru iwu kama n'okpuru amara? Mba! O kwesighi.

¹⁶ O bu na unu amataghi na mgbe unu weere onwe unu nye mmadu irubere ya isi dika ohu, unu bu ohu nye onye ahu unu na-erubere isi, maobu ohu nye mmehie nke na-eduba n'onwu, ma o bukwanu irube isi nke na-eduba n'ezi omume?

¹⁷ Ma ekele diri Chineke n'ihu na o bu ezie na unu buru ohu nye mmehie, ma ugbu a, unu ejirila obi unu niile kpebie inabatara onwe unu ozizi ahu e nyefere n'aka unu.

¹⁸ Ugbu a, e meela ka unu nwere onwe unu site na mmehie, unu aburu na ndi ohu ezi omume.

¹⁹ Ana m eji ihe imaatu site na ndu a na-ebi kwa ubochi, n'ihu adighi ike nke anu ahu mmadu. Ya mere, dika unu si were ahu unu di iche iche nye ibu ohu adighi ocha na ajo omume nke na-abawanye uba, sitekwanu otu a were ha nye ugbu a ka ha buru ohu ezi omume nke na-eduba n'idi nsu.

²⁰ Mgbe unu bu ohu mmehie, o nweghi ihe megidere unu ime ezi omume.

²¹ Ma gini bu uru unu nwetara n'oge ahu site n'oru ahu niile unu ruru, bu ihe ndi ahu na-eme ka ihere mee unu? Ihe ndi ahu na-eduba n'onwu.

²² Ugbu a, e meela ka unu nwere onwe unu site na mmehie. Unu aghola ndi ohu Chineke. Uru unu na-erita bu idi nsu, ogwugwu ya bukwana ndu ebighi ebi.

²³ N'ihu na ugwo oru mmehie bu onwu, ma onyinye amara Chineke na-enye n'efu, bu ndu ebighi ebi, site na Jisos Kraist Onyenwe anyi.

7

Ima atu site n'olulu di na nwunye

¹ O bu na unu amaghi umunna m, unu ndi maara iwu nke oma na o bu oge mmadu di ndu ka iwu na-ejide ya?

² Dika ihe imaatu, iwu na-ejikota nwanyi luru di na di ya mgbe di ya ka no ndu, ma o buru na di nwanyi ahu anwo, o nokwaghi n'okpuru iwu jikotara ha dika di na nwunye.

³ A ga-akpo ya nwanyi na-akwa iko ma o buru na o lakwuru nwoke ozo mgbe di ya ka di ndu. Ma o buru na di ya anwo, o ga-abu onye nwere onwe ya site n'iwu ahu. O kwaghi iko ma o buru na o luo nwoke ozo.

⁴ Ya mere, umunna m, unu onwe unu kwa anwo n'ebe iwu di site n'ahu Kraist, ka e nwe ike kenye unu onye ozo, bu onye ahu e mere ka o si n'onwu bilie. Ka anyi site na ya mia mkpuru nye Chineke.

⁵ Mgbe anu ahu mmehie na-achi anyi, ochicho ojo nke iwu na-akpali juputara n'ime anyi, nke mere na anyi na-amu mkpuru nye onwu.

⁶ Ugbu a, a toghapula anyi puo n'aka iwu ebe anyi nwuru nye ihe ndi kere anyi agbu na mbu, anyi anaghi ebikwa ndu n'usoro iwu ochie nke e dere n'akwukwo, kama anyi na-eje ozi n'usoro ndu ohuru nke mmuo.

Iwu na mmehie

⁷ Ugbu a, gini ka anyi ga-ekwu? Iwu ahụ ọ bụ mmehie? N'ezie, mbaa! Agaraghi m ama ihe mmehie bu ma ọ bughị site n'iwu. Ọ bụrụ na iwu asighi, "Enwela anya ukwu,"* agaraghi m ama na ọ bụ mmehie.

⁸ Ma mmehie sitere n'iwu a megidere ochicho ojo, mee ka echiche m mgbe niile buru ihe gbasara ihe ojo, na otu m ga-esi mee ha. A si na iwu adighi, mmehie agaraghi adi.

⁹ Na mbu, abu m onye di ndu mgbe iwu na-adighi, ma mgbe iwu biara, e mere ka mmehie nwe ntute.

¹⁰ Anwuru m, ma choputa na iwu ahụ kwesiri iwetara m ndu ghoziri ihe wetara onwu.

¹¹ N'ihia na mmehie jiri ohere ahụ iwu webatara ghogbuo m, sitekwa n'iwu ahụ gbuo m.

¹² N'ezie, iwu ahụ di nsọ, ihe e nyere n'iwu di nsọ, burukwa ezi omume na ihe di mma.

¹³ Mgbe ahụ, ọ putara na ihe ahụ di mma wetaara m onwu? Mba! Kama ọ bụ mmehie sitere n'ihe di mma wetara m onwu, ka e nwee ike gosiputa na mmehie bu ihe jogburu onwe ya site n'ihe e nyere n'iwu.

Ogu na mgba di na ndu onye Kraist

¹⁴ Anyi matara na iwu bu ihe nke mmuo ebe mu onwe m bu anu ahụ efu, onye e rere dika ohu nye mmehie.

¹⁵ O nweghi uzọ ihe m na-eme si doo m anya. N'ihia na ihe m na-eme abughi ihe m choro ime, ọ bu ihe m koro asi bu ihe na-agara m aka ime mgbe niile.

¹⁶ Ma ọ bụrụ na m eme ihe m na-achoghi ime, ana m ekwenye na iwu di mma.

¹⁷ Ma dika ọ di, ọ bukwaghi mu onwe m na-eme ihe ndi a, kama ọ bụ mmehie bi n'ime m.

¹⁸ O doro m anya na o nweghi ihe oma obula di n'ime m, ya bu n'ime anu ahụ m. N'ihia na ọ na-agu m agu ime ezi ihe, ma ike ime ezi ihe adighi n'ime m.

¹⁹ Ihe m na-eme mgbe m choro ime ezi ihe abughi ezi ihe ahụ m choro ime kama ọ bu ajo ihe ahụ m na-achoghi ime ka m na-eme.

²⁰ Ọ bụrụ na m na-eme ihe ahụ m na-achoghi ime, ọ putara na ọ bughị mu onwe m na-eme ihe ndi ahụ. Kama ọ bụ mmehie bi n'ime m na-eme ha.

²¹ Achoputara m iwu nke na-arụ ọrụ n'ime m. Mgbe m choro ime ihe oma, naani ihe ojo bu ihe na-agara m aka ime.

²² N'ime ime onwe m, ọ na-agu m agu ime ihe iwu Chineke kwuru.

²³ Ma ana m ahuta iwu ozo di n'ime m nke na-agba mgba megide iwu nke di n'uche m, ime ka m buru ohu nye iwu nke mmehie na-arụ ọrụ ya n'anụ ahụ m.

²⁴ Lee udi onodu ojo nke m hutara onwe m n'ime ya! Onye puru inaputa m site n'anụ ahụ a nke na-eduba m n'onwu?

²⁵ Ma ekele diri Chineke, onye na-anaputa m site na Kraist Jisos Onyenwe anyi!

* 7:7 Opu 20:17; Dit 5:21

Ya mere, n'ime mmuṛo m, abụ m odibo nye iwu Chineke, ma n'ime anụ ahụ mmehie m, abụ m ohu nye iwu nke mmehie.

8

Ndu site n'ike Mmuṛo Nso

¹ Ya mere, ikpe omuma obula adighikwa ugbo a nye ndi niile no n'ime Jisos Kraist.

² N'ihina site na Kraist Jisos iwu nke Mmuṛo na-enye ndu emeela ka m nwere onwe m site n'iwu nke mmehie na onwu.

³ N'ihina ihe iwu na-enweghi ike ime, n'ihina adighi ike nke anu ahụ, ka Chineke mere, site n'izite Okpara ya, ka o bia n'udidi anu ahụ mmehie, buru aja mmehie, site otu a, maa mmehie ikpe na anu ahụ.

⁴ Ka izu ezu nke ihe niile iwu chorọ n'aka anyi buru ihe e mezuru n'ime anyi, bu ndi na-adighi ebi ndu dika ochicho anu ahụ si diri, kama dika ochicho Mmuṛo Nso si di.

⁵ Ndi niile na-ebi ndu ha dika anu ahụ siri choo, na-ebi ya naani imezu agu niile na-agu anu ahụ ha. Ma ndi niile na-agbaso uzọ nke Mmuṛo na-achoputa na ha na-eme ihe Mmuṛo na-achọ.

⁶ Itukwasị uche n'ihe nke anu ahụ na-eweta onwu. Ma itukwasị uche n'ihe nke Mmuṛo Nso na-eweta ndu na udo.

⁷ N'ihina onye obula tukwasiri uche ya n'ihe nke anu ahụ na-ebuso Chineke agha, o naghị edebe iwu nke Chineke. N'eziokwu, o gaghị enwe ike idebe ya.

⁸ Ya mere, ndi na-erubere anu ahụ ha isi apughi ime ihe ga-atọ Chineke uto.

⁹ Ma lee! Unu onwe unu anaghi ebizi ndu n'usoro nke anu ahụ, kama unu na-ebi n'usoro nke Mmuṛo Nso n'ihina na Mmuṛo nke Chineke bi n'ime unu. Onye obula na-enweghi Mmuṛo nke Kraist abughi nke ya.

¹⁰ O burukwa na Kraist bi n'ime unu, anu ahụ unu ga-abu ihe nwuru anwu n'ebe mmehie di, ma mmuṛo unu di ndu n'ihina na a guola unu na ndi ezi omume.

¹¹ O buru na Mmuṛo onye mere ka Jisos si n'onwu bilie, bi n'ime gi, onye ahụ nke mere ka Kraist si n'onwu bilie ga-emekwa ka anu ahụ gi di ndu site n'ike Mmuṛo Nso ahụ, onye bi n'ime gi.

¹² Ya mere, umunna m, anyi ji ugwo ma o bughị anu ahụ ka anyi ji ugwo idi ndu dika ochicho ya si di.

¹³ O buru na unu na-ebi ndu dika anu ahụ si choo, unu ga-anwu. Ma o buru na unu ga-eji ike nke Mmuṛo Nso mee ka omume niile nke anu ahụ nwuo, unu ga-adi ndu.

¹⁴ N'ihina na ndi niile Mmuṛo nke Chineke na-achị bu umu Chineke.

¹⁵ N'ihina na unu anataghi mmuṛo nke na-eme unu ndi ohu ozọ nye itu ujo, kama unu natara Mmuṛo nke mere unu umu Chineke. O bu site na Mmuṛo ahụ ka anyi ji na-akpo "Abba,* Nna."

¹⁶ Mmuṛo Nso, n'onwe ya na-agbakwa ama n'ime mmuṛo anyi, na-agwa anyi na anyi bu umu Chineke.

¹⁷ Ugbo a, o buru na anyi bu umu, o putara na anyi bu ndi nketa oke, ndi ga-eketa ihe Chineke nwere, na ndi ha na Kraist ga-ekekota ihe, ma o buru n'ezie na anyi ga-esoro ya keta oke ahuhu ya, ka anyi si otu a sorokwa ya keta oke n'ebube ya.

Ebube di n'ihu

* 8:15 Nke a putara Nna n'asusu di Aramaik.

¹⁸ N'ikwu eziokwu, ahụhụ niile anyị na-ata ugbu a erughị ihe a ga-eji tūnyere ebube niile a ga-ekpughe n'ime anyị.

¹⁹ Ihe niile e kere eke ji oke agụụ na-eche mgbe a ga-egosiputa ndi bụ ụmụ Chineke.

²⁰ N'ihị na e tinyere ihe e kere eke n'ọnọdu ihe na-abaghị uru, ma ọ bughị site n'ọchịchọ nke onwe ya, kama n'ọchịchọ nke onye ahụ tinyere ya n'ọnọdu ahụ n'ime olileanya,

²¹ na otu ụbọchị na ha ga-enwere onwe ha site n'agbụ nke ire ure, sorokwa keta oke n'ebube ahụ ga-abụ nke ụmụ Chineke.

²² Anyị maara na ruo ugbu a, ihe niile e kere eke na-asụ ude n'ihị ihe mgbu ha nọ n'ime ya, dika ihe mgbu nke ọmụmụ nwa.

²³ Ọ bughị naanị nke a, ma anyị onwe anyị, ndi nwere mkpuru mbu nke Mmuo Nso, na-asukwa ude n'ime onwe anyị, na-echesi ike mgbe a ga-akpobata anyi dika umu, mgbe a ga-agbaputa anu ahụ anyi.

²⁴ N'ihị na a zoputara anyi site n'olileanya di otu a. Ma olileanya a na-ahụ anya abughị olileanya. Onye na-enwe olileanya mgbe ihe ọ na-ele anya ya di ya n'aka?

²⁵ Ma ọ buru na olileanya anyi dabeere n'ihe ahụ anyi na-enwetabeghi, anyi ga-eji ndidi chere tutu ihe ahụ erute anyi aka.

²⁶ Otu aka ahụ, Mmuo Nso na-enyere anyi aka n'ime adighi ike anyi. N'ihị na anyi amaghi ka esi ekpe ekpere dika o kwesiri. Ma Mmuo Nso n'onwe ya ji isu ude nke onu apughi ikọ na-arioro anyi aririo.

²⁷ Chineke, onye na-enyocha obi mmadu, amarala ihe Mmuo Nso bu n'uche. N'ihị na Mmuo Nso na-arioro ndi nso niile aririo dika Chineke si choo.

²⁸ Anyi maara na ihe niile na-arukota oru maka odimma ndi huru Chineke n'anya bu ndi a kporo dika uche nso ya siri di.

²⁹ N'ihị na ndi ahụ ọ maarari ka ọ kakwara akara ka ha nwe udidị nke Okpara ya, ka ọ buru nwa e buru ụzo muo n'etiti otutu umunna.

³⁰ Ma ndi ahụ ọ kara akara, ka ọ kpokwara; ndi ọ kporo, ka ọ gurụ na ndi ezi omume; ndi ọ gurụ na ndi ezi omume ka o nyekwara otuto.

Onodu na-enweghi atu nke anyi nwere

³¹ Gini ozọ ka anyi ga-ekwu banyere ihe ndi a. O buru na Chineke nonyere anyi, onye puru imegide anyi?

³² Onye ahụ na-azoghị ndu Okpara ya, kama o weere ya nye n'ihị mmehie anyi niile, ọ di ihe ozọ anyi choro ọ na-agaghi enye anyi site na ya?

³³ Onye puru ibo ndi ahụ Chineke hoputara ebubo? O bu Chineke na-agu mmadu dika onye ezi omume.

³⁴ Onye bu onye ahụ nke ga-ama ikpe? O bu Kraist Jisos onye nwuru, ma kari nke ahụ, onye e mere ka o si n'onwu bilie, nọ n'aka nri Chineke na-ariotakwara anyi aririo.

³⁵ Onye nwere ike ikewapu anyi site n'ihunanya Kraist? O bu nsogbu, ka ọ bu ihe isi ike, ka ọ bu mkpagbu. Ka ọ bu unwu, ka ọ bu igba oto, ka ọ bu ihe egwu, ka ọ bu mma agha?

³⁶ Dika e dere ya,
"O bu n'ihị gi ka anyi na onwu ji na-agba mgba ubochi niile.

A na-ele anyi anya dika aturu a gaje igbu egbu."[†]

³⁷ Mba, kama n'ime ihe ndi a niile, anyi kari ndi mmeri site n'onye ahụ huru anyi n'anya.

[†] 8:36 Abu 44:22

³⁸ N'ihì na nke a bụ ihe m maara nke oma, na onwụ, maọbụ ndụ, maọbụ ndị mmuọ ozi, maọbụ mmuọ dị iche iche ndị na-achị n'elu na n'ụwa, maọbụ ike ọchịchiri dị iche iche, maọbụ ihe dị ugbu a, maọbụ ihe gaje ibia,

³⁹ maọbụ idi elu, maọbụ idi omimi, ma ọ bụkwanụ ihe ọbụla ọzọ e kere eke, agaghị enwe ike ikewapụ anyị site n'ihunanya Chineke, nke dị n'ime Kraịst Jisọs Onyenwe anyị.

9

Chineke na ndị ya ọ họtara

¹ Ana m ekwu eziokwu n'ime Kraịst. Anaghị m ekwu okwu ugha. Akonuche m nke Mmuọ Nsọ na-achị na-agbakwara m ama.

² A nọ m n'ọnọdụ oke ihe mwute na ihe mgbu dị ukwu n'obi m.

³ A si na ọ bụ ihe ga-ekwe mee, ejikeere m ibụ onye a buru ọnu na onye e wepuru site n'ebe Kraịst nọ n'ihì umunna m na ndị ikwu m,

⁴ bụ ndị Izrel. Ndi Chineke họtara ka ha buru umu ya, ndi o nyere ebube ya na ọgbugba ndu ya. O nyekwara ha iwu na ife ofufe n'ulonsọ ukwu ahụ na otutu nkwa di iche iche.

⁵ Ha si n'agburu nna nna anyi ochie ha. Kraịst n'onwe ya, n'udidi mmadu, sikwa n'agburu ha puta, onye bu Chineke nke ihe niile, onye a na-eto ruo ebighi ebi. Amen.

Chineke adighi ala azu na nkwa ya

⁶ O bughị di ka a ga-asị na okwu Chineke na-ala azu. N'ihì na ọ bughị onye ọbụla a muru n'ezinaulo ndi Izrel bu onye Izrel.

⁷ Na ha sitere n'agburu Ebrahim puta emeghi ka ha buru umu Ebrahim n'ezie. Ma n'akuku nke ọzọ, "O bu site n'Aizik ka a ga-akpo mkpuru gi aha."*

⁸ Nke a na-egosi na ọ bughị ndi niile a muru na-anu ahụ bu umu Chineke, kama umu ndi ahụ e kwere na nkwa bu ndi a na-agunye di ka umu Ebrahim site na nkwa ahụ.

⁹ Lee ka e si kwee nkwa ahụ, "Mgbe oge ahụ a kara aka ruru, aga m aloghachi, Sera ga-amukwa nwa nwoke."†

¹⁰ O bughị naani nke a. Umụ Ribeka si n'otu nna, ya bu nna nna anyi Aizik.

¹¹ Ma tupu a muo umu ejima ndi a, ma ọ bụkwanu tupu ha emee ihe ọbụla di mma maobu nke di njo, iji mee ka ochicho Chineke banyere nhoputa ha guzoro,

¹² ọ bughị site n'oru kama ọ bu site n'onye ahụ nke na-akpo, n'ihì na a gwara ya si, "Nke okenye ga-ejere nke nta ozi."‡

¹³ Dika e dere ya, "Jekob ka m huru n'anya ma Iso ka m kporo asi."§

¹⁴ Gnikwa ka anyi ga-ekwu? Chineke ọ bu onye ajo omume? Mba!

¹⁵ N'ihì na ọ gwara Mosis,

"Onye m chorọ imere ebere ka m ga-emere ebere,

ọ bukwa onye m chorọ imere omiiko ka m ga-enwere omiiko."*

¹⁶ Ya mere, ọ dabereghị n'ochicho nke mmadu maobu irusi oru ike ya kama ọ dabere n'ebere Chineke.

¹⁷ N'ihì n'akwukwo nsọ gwara Fero, "Emere m ka i buru ihe i bu n'ihì nke a, ka m were gi ziputa ike m, ka e nwe ike kwusaa aha m n'ụwa niile."†

* 9:7 Jen 21:12 † 9:9 Jen 18:10,14 ‡ 9:12 Jen 25:23 § 9:13 Mal 1:2,3 * 9:15 Opu 33:19

† 9:17 Opu 9:16

18 O pụtara ihe na o bụ naanị ndị Chineke chọrọ ka o na-emere ebere, ndi o chọkwara ka o na-eme ka ha buru ndi obi ha kpochiri akpochi.

Iwe Chineke na ebere ya

19 Ma eleghị anya unu puru igwa m, “Gini kwanu mere o ji ata anyi uta? Onye kwanu puru iguzogide ihe o zubere ime?”

20 Onye ka i bu gi mmadu efu, ijiaju Chineke ajaju? “Nkata mmadu na-akpa o ga-aju onye na-akpa ya ajaju, ‘Onye si gi kpaa m otu a?’” †

21 Otu a kwa, onye okpu ite o nweghi ike isite n’otu uru ahụ o nwere kpuo udi ite obula masiri ya, ufodu ite puru iche na ufodu e ji eje ozi n’ulo?

22 O burukwanu na Chineke ekpemie igosi iwe ya na ime ka a mara ike ya site n’inwe oke ndidi banyere ndi oke iwe ya ga-adakwasị bu ndi a kwadoro maka mbibi?

23 Ma o burukwanu na o mere nke a iji mee ka ndi ahụ o na-emere ebere mata iba uba nke ebube ya, bu ndi o bururị uzọ kwadoo maka ebube a.

24 O buladi anyi bu ndi o kpokwara, o bughị naanị site na ndi Juu kama site na ndi mba ozọ?

25 Dika o kwuru n’akwukwo Hosiya,
“Aga m akpo ha ‘ndi m,’ bu ndi na-abughị ndi m.

Aga m akpokwa ya ‘onye m huru n’anya’ bu onye m na-ahughị n’anya.” §

26 Ma,

“N’otu ebe ahụ a no si ha,
‘Unu abughị ndi m,’

bukwa ebe a ga-anọ kpo ha, ‘Umụ* nke Chineke di ndu.’” †

27 Aizaya bere akwa n’ihi umu Izrel,

“O bu ezie na onuogugu umu Izrel dika uzuzu di n’akuku osimiri,
maobu naanị mmadu ole na ole ka a ga-azoputa.

28 N’ihi na Onyenwe anyi na-aga ikpe uwa a ikpe.

O ga-eme osiso n’ikpe ahụ ma kpebie ya.” †

29 O bukwa dika Aizaya kwuru na mbu,

“O buru na Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile
ahapurughị anyi umu umu,

anyi gara adi ka Sodom,

anyi gaara adikwa ka Gomora.” §

Ihe mere e ji ju ndi Izrel

30 Gini kwa ka anyi ga-ekwu? Anyi ga-asị na o enyela ndi mba ozọ na-enweghi oge ha gbasoro ezi omume, ma ha natara ya, bu ezi omume nke sitere n’okwukwe,

31 ma ndi Izrel na-agbaso iwu nke ezi omume, enwebeghi ike ime onwe ha ndi a ga-anabata.

32 Gini gbochiri ha? O bu n’ihi na ha agbasoghi ya site n’okwukwe. Kama ha chere na o bu site n’oru. Ha zohiere ukwu n’oke nkume iso ngongo ahụ.

33 Dika e dere ya,

“Lee, ana m atogbo na Zayon nkume nke na-eme ka ndi mmadu so
ngongo,

oke nkume nke na-eme ka ha daa.

Ma onye nke kweere na ya, agaghi eme ka ihere mee ya.”*

† 9:20 Aiz 29:16; 45:9 § 9:25 Hos 2:23 * 9:26 Ya bu, umu ndi ikom † 9:26 Hos 1:10 † 9:28 Aiz 10:22,23 § 9:29 Aiz 1:9 * 9:33 Aiz 8:14; 28:16

10

¹ Ụmụna m, ihe na-agụ nnọọ obi m agụụ nke ukwu na ekpere m na-ekpe nye Chineke bụ ihu na a zoputara ha.

² Ana m agba akaebe na ihe banyere Chineke na-anụ ha oku n'obi nke ukwu. Kama inu oku n'obi ha abughị site na mmazu Chineke.

³ Ebe ha na-amaghị ezi omume nke si na Chineke bịa kama ha choro ihiwe nke onwe ha, ha ewedaghị onwe ha n'okpuru ezi omume nke Chineke.

⁴ Kraịst bụ ogwugwu iwu. Ya mere, ezi omume ga-adiri onye obula nke kwere.

Ama Mosis gbara banyere idebe iwu

⁵ Mosis si otu a dee banyere ezi omume nke sitere n'iwu, "Onye obula na-eme ihe ndi a ga-adi ndu site na ha."*

⁶ Ma ezi omume ahụ nke sitere n'okwukwe na-asị, "Asịla n'ime obi gi, 'onye ga-arigo n'ime eluigwe?' "† (nke bụ, ikudata Kraịst)

⁷ "maobu, 'Onye ga-arida n'ime ili?' "‡ (nke a bụ, ikpolite Kraịst site na ndi nwuru anwu).

⁸ Ma gini ka o na-ekwu? "Okwu ahụ nọ gi nso, o di n'onu gi dirikwa n'obi gi," § o bu ya, bu okwu okwukwe ahụ anyi na-ekwusa.

⁹ Ma o buru na i ga-eji onu gi kwuputa, na "Jisos bu Onyenwe anyi," kwerekwa n'ime obi gi na Chineke kpolitere ya site n'onwu, a ga-azoputa gi.

¹⁰ N'ihina o bu obi gi ka i ga-eji kwere; a guo gi n'onye ezi omume, o bukwa onu gi ka i ga-eji kwuputa, a zoputa gi.

¹¹ Dika akwukwo nsọ kwuru, "Onye obula kweere na ya, agaghị eme ka ihere mee ya."*

¹² N'ihina o nweghi ihe di iche n'etiti onye Juu na onye mba ozo, otu Onyenwe anyi ahụ bu Onye nwe mmadu niile, o na-agozibigakwa ndi na-akpoku ya oke.

¹³ N'ihina, "Onye obula nke na-akpoku aha Onyenwe anyi, ka a ga-azoputa."†

¹⁴ Ma olee otu ha ga-esi kpokuo aha ya ma o buru na ha ekwereghị na ya? Olee otu ha ga-esikwa kwere n'onye ahụ ha anubeghi ihe gbasara ya? Olee otu ha ga-esi nukwa ma o buru na ndi nkwusa adighi?

¹⁵ Oleekwanu otu ha ga-esi puo gaa kwusaa, ma o buru na o nweghi ndi zipuru ha? Dika e dere ya n'akwukwo nsọ, si, "Lee, ka ha si maa mma bu ukwu ndi na-eweta ozioma."‡

¹⁶ Ma o bughị mmadu niile nabatara ozioma ahụ. N'ihina Aizaya kwuru, "Onyenwe anyi, onye kweere ozi anyi?"§

¹⁷ Ma o bu ihe doro anya na o bu site n'ige nti n'oziooma a ka mmadu ji enweta okwukwe, ozioma ahụ a na-anu bu site n'okwu Kraịst.

¹⁸ Ma ana m aju, O ga-abu na ha anughi? Ha nuru ya n'ezie. "N'awa niile ka olu ha puru gazuo,

okwu onu ha niile erukwaala n'ebe uwa soturu."*

¹⁹ Ozokwa, ana m aju, o bu na Izrel aghotaghi? Na mbu, Mosis siri, "Aga m esite na ndi na-abughị mba kpalie mmuo ekworo n'ime unu; aga m esitekwa n'obodo na-enweghi nghota kpasuo unu iwe."†

²⁰ Ma Aizaya jiri nkwiwa okwu si,

* 10:5 Lev 18:5 † 10:6 Dit 30:12 ‡ 10:7 Dit 30:13 § 10:8 Dit 30:14 * 10:11 Ajz 28:16 † 10:13 Jul 2:32 ‡ 10:15 Ajz 52:7 § 10:16 Ajz 53:1 * 10:18 Abu 19:4 † 10:19 Dit 32:21

“Ndi chotara m bu ndi na-adighi aju ase m,
 ekpugheere m onwe m nye ndi ahụ na-adighi aju ase m.”‡
 21 O kwuru banyere ndi Izrel,
 “Agbasara m aka m ogologo ubochi niile
 nye ndi nnupu isi na ndi na-ekwesị olu ike.”§

11

A ga-azoputa ole na ole

1 Mgbe ahụ a na m aju, o ga-abu na Chineke ajula ndi ya? Mba, nke a apughị ime, n'ihị na mụ onwe m bukwa onye Izrel. Abụ m nwa nwa Ebrahim, onye si n'agburu Benjamin puta.

2 Chineke ajubeghi ndi ya bu ndi o hoputara site na mmalite ihe niile. O bu na unu amaghi ihe akwukwo nsọ na-ekwu banyere Ilajja, otu o siri rịo Chineke ariri megide umu Izrel?

3 “Onyenwe m, ha egbuchala ndi amuma gi niile, mebisekwa ebe ichu aja gi niile, maobu naani m foduru. Ha na-achokwa uzọ igbu m.”*

4 Gini bu osisa Chineke nyere ya? “E nwere m puku mmadu asaa ozo ndi huru m n'anya, ndi na-egbubeghi ikpere ha n'ala nye Baal.”†

5 Otu a ka o dikwa n'oge di ugbo a, a horola mmadu ole na ole site n'amara ya.

6 O buru na o sitere n'amara, o sighizikwa n'oru. N'ihị na o buru na o si n'oru, amara ya abughikwa amara n'eziokwu.

7 Gini kwa? Ihe ndi Izrel jiri ike ha niile na-achọ nke ha na-achotaghi ka ndi a hoputara chotara. Ndi nke ozọ mechiri obi ha.

8 Dika e dere ya,
 “Chineke nyere ha mmuo na-eme mmadu iberiibe.
 O nyela ha anya nke ha na-ejighi ahụ uzọ,
 nyekwa ha nti nke ha na-ejighi anu ihe;

o mere nke a ruo taa.”‡

9 Devid kwukwara,

“Ka tebul ha ghoro ha igbuda na onya,
 ha burukwa ihe iso ngongo na ntaramahuhu nye ha.

10 Ka anya ha gbaa ochichiri, ka ha gharakwa ihu uzọ.

Mee ka azu ha buru ihe arojiri aroji ruo mgbe ebighi ebi.”§

A ga-azoputa ndi Juu

11 Ajuru ozọ m na-aju bu nke a: O ga-abu na ha suru ngongo ka ha daa ma ghara ibilite ozọ? O bughị otu a! Kama n'ihị mmehie ha, nzoputa rutere ndi mba ozọ ka e sitekwa na nke a kpalie ekworo n'ime umu Izrel.

12 Ma o buru na mmehie ha wetara akunuba nye uwa, o burukwa na ibu ogbenye ha wetara ngozi nye ndi mba ozọ, o bu na ngozi babigara uba oke agaghi adi mgbe a ga-agukota onuogugu ha niile?

13 Ugbo a, unu ndi mba ozọ, ka m na-agwa okwu. O bu ezie na mụ onwe m bu onyeozu nye ndi mba ozọ, ana m enwe afo ojuju n'ihị ije ozi m.

14 N'ihị na enwere m olileanya na, ma eleghi anya, apuru m isite n'uzọ a kpasuo ekworo n'ime ufodu umunna m, ka e site n'ekworo ha zoputa ufodu n'ime ha.

‡ 10:20 Ajz 65:1 § 10:21 Ajz 65:2 * 11:3 1Ez 19:10,14 † 11:4 1Ez 19:18 ‡ 11:8 Dit 29:4; Ajz 29:10 § 11:10 Abu 69:22,23

15 Ọ bụrụ na ọ bụ site n'ọjụ a juru ha ka e siri mee ka ụwa dịrị na mma, gini ga-eme mgbe a nabatara ha? Ọ ga-adị ka i si n'ọnwu bilie ọzọ, nwee ndu ọzọ.

16 Ebe ọ bụkwa na iberibe achicha e jiri chụọ aja bụ ihe dị nsọ, mgbe ahụ, achicha ahụ niile bụ ihe dị nsọ. N'ihị na ọ bụrụ na mgborogwu osisi dị nsọ, otu a kwa, alaka ya ga-adikwa nsọ.

Ido aka na nti

17 Ma a nyakapuru ufodu alaka osisi a, werekwa unu bu alaka osisi oliv oha nyapagide nonodu ha. Ya mere, unu esorola keta oke na ngozi sitere na mgborogwu osisi oliv ahụ.

18 Ma unu ekwesighi inya isi na a dokapuru alaka ndi ozo were unu dochie nonodu ha. Ihe unu na-aghaghi imata bu nke a: unu bu naani alaka di nosisi. O bughu unu na-ebu mgborogwu osisi, kama o bu mgborogwu osisi na-ebu unu.

19 Ma eleghi anya unu nwere ike kwuo, "Ma a nyakapuru alaka ufodu e nwee ohere ebe a ga-anyapagide anyi."

20 Nke ahụ bụ eziokwu. Ma chetakwanu na a nyakapuru ha n'ihị ekweghi ekwe ha, ma unu no naani site nokwukwe. Ya mere anyala isi, kama na-atu egwu.

21 N'ihị na ọ bụrụ na Chineke emereghi alaka nke osisi ahụ waputara nonwe ya ebere, ọ gaghị emekwara gi ebere.

22 Ya mere, tulee obioma na aka ike Chineke, aka ike n'ebe ndi dara ada no, ma obioma n'ebe unu no, naani mgbe unu na-anogideghi n'obi ebere ya, ma o bughu ya, o ga-anyakapukwa unu.

23 Ma o bụrụ na ha anogideghi na-ekweghi ekwe, a ga-anyapagidekwa ha n'ihị na Chineke puru inyapagide ha ozo.

24 N'ihị na asi na e gbuputara unu site nalaka osisi oliv oha, nyapagide unu nosisi oliv oma ahụ n'uzo na-abughu usoro ndu, gini kwanu ga-egbochi inabata alaka ndi ya, bu ndi si na ya, mee ka ha laghachi azu nosisi oliv ahụ e si nyakapu ha.

Nzube Chineke banyere ndi Izrel

25 Umunna m, achoro m ka unu mata ihe omimi a, ka unu ghara inya isi. Nnupu isi ufodu umu Izrel agaghi adigide kama o ga-adu ruo n'oge onuogugu ndi mba ozo a ga-anabata zuru.

26 Mgbe ahụ, a ga-azoputa Izrel niile. Dika e dere ya, "Onye nzoputa ga-esite na Zayon bia.

Ọ ga-eme ka Jekob site na ndu asopurughi Chineke chigharia.

27 Nke a bu ogbugba ndu m nke di netiti mu na ha, mgbe m wepuru mmehie ha niile."*

28 N'ihe banyere ozioma, ha bu ndi iro nke Chineke n'ihị unu. Ma a bia n'ihe gbasara nhoputa, ha bu ndi nke a huru n'anya n'ihị ndi nna nna ha.

29 N'ihị na enye anarakwa adighi nonyinye nakwa okpukpo Chineke.

30 Unu onwe unu ndi na-enupuru Chineke isi na mbu, anatala ebere ya ugbo a, n'ihị nnupu isi ha.

31 Otu a ka o dikwa, ha bu ndi na-enupu isi ugbo a ka ha nwe ike soro unu keta oke site n'ebere Chineke meere unu.

32 N'ihị na Chineke enyefeela onye obula n'aka nnupu isi, ka o si otu a gosi mmadu niile obi ebere ya.

Ekele diri Chineke

* 11:27 Aiz 59:20,21; 27:9; Jer 31:33,34

- 33 Leenu ka o si di omimi bu aku ahụ Chineke nwere! Lee ka iba uba nke amamihe ya na ihe omuma ya siri di ukwuu!
Apughị ichoputa ikpe ya niile,
uzo ya niile bukwa ihe apughị ichoputa.
- 34 “Onye maara uche Onyenwe anyi?
Ma o bu onye bu onye ahụ na-enye ya ndumodu?”†
- 35 “Onye burula uzo nye Chineke ihe,
nke ga-eme ka Chineke kwughachi ya?”‡
- 36 N’ihi na ihe niile sitere n’ime ya, sitekwa n’aka ya, dikwara ya.
O bu ya ka otuto diri ruo mgbe niile ebighi ebi! Amen.

12

Aja di ndu

1 Ya mere, umunna m, eji m obi ebere Chineke na-ario ka unu chee anu ahụ unu di ka aja di ndu, dikwa nsọ, ma burukwa nke na-atọ Chineke uto, nke bukwa ofufe nke ime mmuo unu.

2 Unu eyila uwa nke a, kama burunu ndi enwoghara site n’igbanwe uche unu. Mgbe ahụ, unu ga-enwe ike nwaputa ihe bu uche Chineke na ihe o na-achọ, nke bu ezi ihe, nke na-atọ ya uto na nke zukwara oke.

Oru obi umeala

3 Dika onyinye amara e nyere m siri di, ana m adọ onye obula n’ime unu aka na nti si, Unu atukwasila uche n’echiche banyere onwe unu kari ka o si kwesi. Kama, jirinu obi di umeala lee onwe unu anya di ka okwukwe Chineke nyere unu ha.

4 Dika anyi niile n’otu n’otu si nwe anu ahụ nke nwere akuku di iche iche, bu akuku ndi na-aru oru di iche iche,

5 n’otu aka ahụ, n’ime Kraist anyi bu otu, n’agbanyeghi na anyi bu akuku di iche iche nke otu anu ahụ. E jikotara anyi niile n’otu n’otu nye ibe anyi.

6 Anyi nwere onyinye di iche iche nke e sitere n’amara nye anyi, o buru na onye obula nwere onyinye ibu amuma, ya buo ya di ka okwukwe o nwere ha.

7 O buru ije ozi, ya jee ozi, ya burukwanu izi ihe, ya zie ihe.

8 Ka onye nwere onyinye igbaume, gbaa ndi ozo ume, ya burukwanu inyeaka, ka onye nwere onyinye a site n’afọ ofufu mee ya, o buru ibu onyendu, ka onye ahụ duo site n’ikpachapu anya, ya burukwanu ime ebere, ka onye ahụ jiri obi uto na-eme ya.

Ihunanya

9 Ka ihunanya buru nke ihu abuo n’adighi na ya, kpoọ ihe ojoọ asi, jidesie ihe di mma ike.

10 Huritanu onwe unu n’anya, di ka umu nke otu nna. Ka ihe ibe unu na-eme na-atọ unu uto. Na-asopukwaranu ibe unu kari otu ha si asopuru unu.

11 Unu abula ndi umengwu n’oru unu. Kama werenu mmuo na obi nanu oku na-ejere Onyenwe anyi ozi mgbe niile.

12 Nweenu obi anuri n’ime olileanya, nweenu ntachiobi n’ime nsogbu, na-ekpekwanu ekpere mgbe niile.

13 Na enyetunu ufodu ndi nsọ* ihe site n’ihe unu nwere iji gboo mkpa diri ha. Na-elekotakwanu ndi obia anya nke oma.

14 Gozienu ndi na-akpagbu unu, gozienu ha, unu abukwala ha onu.

† 11:34 Aiz 40:13 ‡ 11:35 Job 41:11 * 12:13 Ndi nke Onyenwe anyi

¹⁵ Mgbe ndi ozo na-anuri onu, soronu ha nuria onu. Mgbe ha no n'iru uju, soronu ha ruo uju.

¹⁶ Na-ebinu n'udo. A bula onye mpako, unu na ndi onodu ha di ala na-enwe mmekorita, echekwala na i maara ihe niile.

¹⁷ Ejikwala ihe ojobo akwughachi ihe ojobo e mere gi. Kama, na-echenu otu unu ga-esi mee ihe di mma n'anya mmadu niile.

¹⁸ Dika ike gi niile ha, mee ka gi na onye obula biri n'udo.

¹⁹ Ndi enyi m, unu abola obo, kama hapuru Chinese oru ibotara unu obo. N'ih na e dere ya, "Ibo obo diri m, aga m akwughachi,"† ka Onyenwe anyi kwuru.

²⁰ Ma otu o di,

"o buru na aguu na-agu onye iro gi, were nri zuo ya,

o burukwa na akpiri na-akpo ya nku, nye ihe onunu ka o nuu, mgbe i na-eme nke a, i na-agukwasi icheku oku na-ere ere n'isi ya."‡

²¹ Unu ekwela ka ihe ojobo merie unu, kama werenu ezi ihe merie ihe ojobo.

13

Irubere ndi na-achi achi isi

¹ Ka onye obula doo onwe ya n'okpuru ndi na-achi achi, n'ih na ikike ochichi obula agaghi adi ma o buru na Chinese akwadoghi ya. O bukwa Chinese toro ntoala ikike ochichi niile e nwere.

² Ya mere, onye obula na-enupu isi n'okpuru ochichi, na-emegide ihe Chinese hiwere, ndi na-eme nke a ga-ewetara onwe ha ikpe omuma.

³ Ndi na-eme ezi ihe anaghi atu egwu ndi no ochichi, kama ndi natu ha egwu bu ndi na-eme ihe ojobo, ya mere o buru na i choghi itu ndi na-achi achi egwu, mee ihe di mma, ha ga-etokwa gi.

⁴ N'ih na o bu onyeozu Chinese maka odimma nke gi, ma o buru na unu mere ihe na-adighi mma, tunu egwu, n'ih na onye na-achi achi nwere ezi nkwado ita onye mere ihe ojobo ahuhu. O bu onyeozu Chinese burukwa onye na-eji onuma na-ata ndi mmebi iwu ahuhu.

⁵ Ya mere unu kwesiri irubere ndi na-achi achi isi, o bugh naani maka ahuhu diri ndi nnupu isi, kama n'ih akonuche.

⁶ O bukwa nke a kpatara unu ji na-atu utu isi nke taks, n'ih na ndi na-achi achi na-ejere Chinese ozi mgbe ha na-aga n'ihu n'ezi ochichi.

⁷ Kwughachinu onye obula ihe unu ji ha n'ugwo, o buru na unu ji ugwo utu taks, kwonu ya, o burukwa ugwo utu isi nke akunuba unu, ka unu ji, kwonu ya. O buru na onye obula kwesiri ka a sopuru ya, sopuru onye di otu a, o burukwa na onye obula kwesiri ka a kwanyere ya ugwu kwanyerenu ya ugwu.

Ihunanya n'ih na oge di nso

⁸ Kwonu ugwo niile unu ji. Ka ugwo unu ga-ejide ndi mmadu buru ugwo ihu ha n'anya. N'ih na mgbe i na-ahu ndi mmadu n'anya, i na-emezu ihe niile iwu choro.

⁹ Iwu niile e nyere, "Gi akwala iko," "Egbula mmadu," "Ezula ohi," "Enwela anya ukwu n'ih mmadu ibe gi nwere,"* nakwa iwu ndi ozo niile e nyere ka a chikotara n'otu nke a siru: "Hu mmadu ibe gi n'anya dika onwe gi."†

¹⁰ Ihunanya adighi echere onye agbataobi ya echiche ojobo, ya mere ihunanya bu idebezu iwu niile.

† 12:19 Dit 32:35 ‡ 12:20 Ilu 25:21,22 * 13:9 Opu 20:13-15,17; Dit 5:17-19,21 † 13:9 Lev 19:18

Oge ahụ dị nso

¹¹ Ihe ọzọ mere o ji dị mkpa ibi ezi ndụ bụ nke a. Unu maara na oge ahụ anyị na-ele anya ya abịala nso. Ya mere, sitenụ n'ura bilie, n'ihị na nzọpụta anyị adịla nso ugbo a karịa mgbe ahụ anyị kweere na mbụ.

¹² Abalị ekeela abụọ, ọ fọdurụ ntakiri ugbo a, ọ buru ututu. Ka anyị yipụ uwe ọrụ nke ọchichiri, ma yikwasị ngwa agha nke ihè.

¹³ Burunụ ndị di ọcha, dika ndi na-akpaghari n'ehihie. O bughị n'igba egwu ruru unyi, maobu n'inubiga mmanya oke, o bughị n'ikwa iko, na imefe ihe uwa oke. O bughị n'esemokwu, na ekworo.

¹⁴ Kama yirinụ Onyenwe anyị Jisọs Kraist dika uwe. Unu enyewala ahụ unu ohere inweta ihe niile nke na-agụ ya.

14*Ndi di ike na ndi dara mba*

¹ Nabatanu ndi okwukwe ha na-esighi ike n'etiti unu. Ma o bughị n'ihị ise okwu banyere ihe ntule nke obi.

² Otu onye nwere okwukwe iri ihe niile, ma onye na-adighi ike n'okwukwe, na-eri naani ahijia nri.

³ Onye ahụ na-eri ihe niile e kwesighi ileda onye juru iri ya anya. Otu a kwa, onye ahụ nke n'adighi eri ihe niile ekwesighi ima onye na-eri ihe ndi a ikpe. N'ihị na Chineke anabatala onye ahụ.

⁴ Onye ka i bu i ji na-ekpe odibo onye ozo ikpe? Onye o diri ikpebi ma odibo ya o na-emezi emezi ma o dighi emezi bu nna ya ukwu. Ma odibo ahụ aghaghị iguzosi ike n'ihị na Onyenwe anyi puru ime ka o guzosie ike.

⁵ Otu onye nwere ike na-eche na otu ubochi kacha ndi ozo na idi nso, onye nke ozo nwekwara ike na-eche na ubochi niile bu otu ihe, ma o kwesiri ka onye obula kpebiere onwe ya.

⁶ Onye obula na-eche n'otu ubochi bu nke puru iche, na-eme nke a nye Onyenwe anyi. Onye obula na-eri otu ihe na-eri ya n'ihị Onyenwe anyi. Ma onye na-adighi eri otu ihe ahụ na-eme kwa nke a nye Onyenwe anyi. Ma na-enyewa Chineke ekele.

⁷ N'ihị na o nweghi onye n'ime anyi na-adiri naani onwe ya ndu, o nwekwaghị onye n'ime anyi na-anwuru naani onwe ya onwu.

⁸ O buru na anyi adiri ndu, anyi di ndu nye Onyenwe anyi; o burukwa na anyi anwuo, anyi nwuru nye Onyenwe anyi; ya mere ma anyi di ndu ma anyi nwuru anwu, anyi bu nke Onyenwe anyi.

⁹ O bu n'ihị nke a ka Kraist ji nwuo, ma biliekwa, ka o buru Onyenwe nke ndi di ndu na nke ndi nwuru anwu.

¹⁰ Ma gi onwe gi, ginị mere i ji ekpe nwanna gi ikpe? Ginị mekwara i ji eleda ya anya? N'ihị na anyi niile ga-eguzo n'otu n'otu n'ihu oche ikpe Chineke.

¹¹ E dere ya,
“ ‘N'ezie, dika m na-adi ndu,’ ka Onyenwe anyi kwuru,
‘ikpere niile ga-egbu n'ihu m;

ire* niile ga-ekwuputakwa Chineke.’ ”†

¹² E, anyi niile n'otu n'otu ga-aza ajuju banyere ndu anyi n'ihu Chineke.

A kwadala nwa nna gi

¹³ Ya mere, ka anyi kwusi ikperita onwe anyi ikpe, kama kpebie n'ime obi gi na i gaghi edochiri nwanna gi ihe ga-eme ka o suo ngongo maobu ihe mgbochi n'uzo.

* 14:11 Maobu, onu † 14:11 Ajz 45:23

14 Dika onye nọ n'ime Onyenwe anyị Jisọs, o doro m anya nke ọma na o nweghị ihe ọbụla na-adighị ọcha na nke onwe ya. Ma ọ buru na onye ọbụla na-ahuta ihe ọbụla dika ihe na-adighị ọcha, nye onye di otu a, ihe ahụ adighị ọcha.

15 Ọ burukwa na ihe i na-eri na-ewute nwanna gi, i naghị egosi na i huru ya n'anya. Ekwela ka nri i na-eri buru ihe ga-ewetara nwanna gi ila n'iyi, n'ih i na cheta na ọ bukwa n'ih i ya ka Kraist jiri bia nwuo.

16 Ekwela ka ihe ọma gi buru nke a ga-akpo ajoo ihe.

17 N'ih i na alaeze Chineke abughị oriri na onunụ kama ọ bu ezi omume, na udo na onu n'ime Mmuo Nso.

18 N'ih i na onye ọbụla na-eke Kraist n'uzo di otu a, na-eme ihe na-atọ Chineke uto, umu mmadu na-anabatakwa ya.

19 Ka ihe na-agusi gi aguu ike buru ime ihe ga-eweta udo, ya na ime ihe n'uzo a ga-esi mee ka e wulie ndi ozo elu.

20 Emebikwala oru Chineke n'ih i nri; nri niile di ọcha, ma o kwesighi ka onye ọbụla rie ihe ga-eme ka onye ozo suo ngongo.

21 Ọ ga-akara gi mma ka i hapu iri anu maobu inu mmanya ma ọ bukwanu ime ihe ọbụla ga-eme ka nwanna gi suo ngongo.

22 Ya mere, ka okwukwe i nwere banyere ihe ndi a buru nke di n'etiti gi na Chineke. Ngozi na-adiri onye ọbụla nke na-adighi ama onwe ya ikpe site n'ih e ọ nabatara.

23 Ma onye ọbụla na-eri ihe ọbụla site n'obi abuo bu onye ikpe mara, n'ih i na ọ jighi okwukwe rie ya, n'ih i na ihe ọbụla a na-esitegh i n'okwukwe mee bu mmehie.

15

Otu anyi kwesiri i si na-emeso ibe anyi

1 Anyi onwe anyi bu ndi di ike kwesiri inagide mgbe ndi na-adighi ike mejoro anyi, ọ bugh i ime ihe ga-atọ anyi uto.

2 Ka onye ọbụla n'ime anyi na-eme ihe ga-atọ onye agbataobi ya uto maka odimma ha, ka o wulie ha elu.

3 N'ih i na Kraist n'onwe ya emeghi ihe toro ya uto, kama dika e dere ya n'akwukwo nso, "Mkpari niile nke ndi na-akpari gi dakwasiri m!"*

4 N'ih i na ihe niile edere n'oge gara aga bu iji kuziere anyi ihe, ka anyi nwee ike isite na ntachiobi nakwa nkasiobi, nke di n'akwukwo nso nwee olileanya.

5 Ka Chineke ah u na-enye agbamume na ntachiobi nye unu mmuo nke idi n'otu n'etiti onwe unu, dika Kraist Jisos nwere.

6 N'ih i na nke a ga-eme ka unu niile jikotaa obi unu, na olu unu n'otu, inye Chineke na Nna Onyenwe anyi Jisos Kraist otuto.

Kraist bu Onye Nzoputa nke mmadu niile

7 N'ih i ya, nabatanu onwe unu di ka Kraist nabatara unu, iji wetara Chineke otuto.

8 Ma ana m agwa unu na Kraist aghoola onye na-ejere ndi e biri uguwu ozi n'ih i eziokwu nke Chineke, iji mee ka nkwa e kwere ndi bu nna nna anyi ochie guzozie.

9 Ka ndi mba ozo nwe ike inye Chineke otuto maka ebere ya, dika e dere ya,

"N'ih i nke a, aga m eto gi n'etiti ndi mba ozo, aga m abu abu nye aha gi."†

* 15:3 Abu 69:9 † 15:9 2Sa 22:50; Abu 18:49

10 O kwukwara ọzọ si,
 “Soronu ndi ya nuria onu unu ndi mba ọzọ.”‡

11 Ọzọkwa,
 “Toonu Onyenwe anyi unu ndi mba ọzọ niile,
 ka ndi niile di iche iche jaakwa ya mma.”§

12 Ọzọkwa, Aizaya na-asị,
 “Mgborogwu Jesi ga-epulite ọzọ,
 onye nke ga-ebili ichi mba niile,
 ndi mba ọzọ ga-enwekwa olileanya n’ime ya.”*

13 Ka Chineke onye bu isi olileanya mejuputa unu n’oke onu na udo dika unu na-atukwasị ya obi, ka unu si otu a buru ndi olileanya ha jubigara oke site n’ike nke Mmuo Nso.

Oru Pol ruru

14 Umunna m, o doro m anya na unu onwe unu juputara n’idi mma, burukwa ndi tozuru etozu n’ihe omuma ruo na unu nwere ike izirita onwe unu ihe.

15 Ma otu o di, edeputala m ufodu isi okwu n’ebe o doro anya nye unu, iji chetara unu ha ọzọ, n’ihi amara Chineke nyere m,

16 abu m onyeozu Kraist Jisos, ana m arukwa oru onye nchujaja n’izisa ozioma Chineke, ka ofufe ndi mba ọzọ buru aja Chineke ga-anara nke oma, nke Mmuo Nso dokwara nso.

17 N’ihi ya, ana m anya isi n’ime Kraist Jisos banyere oru m na-aruru Chineke.

18 Agaghi m anwa anwa kwuo okwu banyere ihe ọzọ kariakwa ihe ndi ahụ Kraist ruputara site n’aka m, bu idubata ndi mba ọzọ, ime ka ha rube isi nye Chineke, site n’okwu onu m na ihe m ruru,

19 nke putara ihe n’oru ebube na ihe iribama site n’ike nke Mmuo nke Chineke. Ya mere, site na Jerusalem ruo Ilirikom, ekwusaala m n’uzo zuru ezu, ozioma Kraist.

20 Ochicho obi m mgbe niile bu ikwusa ozioma ahụ n’ebe obula ndi mmadu na-anutubeghi ihe banyere Kraist, ka m ghara ibu onye na-ewukwasị ihe n’elu ntala nke onye ọzọ toro,

21 ma dika e dere ya,
 “Ndi a na-agwaghi ihe banyere ya ga-ahụ,
 ndi a ka anubeghi, ga-aghotakwa.”†

22 N’ezie, nke a bu ihe mere m na-ejibeghi nwee ohere ibiakwute unu.

Nzube Pol

23 N’ihi na o dila otutu afọ kengbe m bidoro na-enwe mmasi m ga-abia hu unu anya, ma ugbu a, oru m nwere n’akuku a agwula, oge eruola mgbe m ji ahapu ebe a.

24 N’ihi na nzube m bu ijeru obodo Spen. Mgbe obula m ga-agakwa, aga m akwusi ihu unu na elekwa anya na unu ga-edupu m n’ije m, mgbe mu na unu jiri onu norotu nwa mgbe nta.

25 Ma ugbu a, ana m aga Jerusalem ebe m na-ejere ndi nso ozi.

26 N’ihi na o di ndi Masidonia na Akaja ezi mma iwere n’ufodu n’ihe ha nwere nyere ndi ogbenye no n’etiti ndi nso no na Jerusalem aka.

27 Ha ji onu mee nke a, n’ezie ha ji ha ugwo i mere ha otu a. N’ihi na o buru na ndi mba ọzọ so ha keta oke na ngozi nke Mmuo Nso, ha ji ugwo isite n’akunba ha nwere kenye ha.

²⁸ Ya mere, mgbe m mezuru nke a, hukwa na ha anatala onyinye ahụ a tukọtara ha, aga m abata ihu unu mgbe m na-aga Spen.

²⁹ Amaara m na mgbe m ga-abiakwute unu, aga m abia n'ime ozuzu oke ngozi nke Kraist.

³⁰ Esi m n'aka Onyenwe anyi Jisos Kraist na ihunanya anyi nwere n'ime Mmuo Nso na-ariọ unu, umunna m, ka unu soro m na-ekpe ekpere, na-echetanu m n'ekpere unu n'ihu Chineke.

³¹ Ka a doputa m n'aka ndi na-ekweghi ekwe no na Judia. Ka oru m maka Jerusalem buru ihe ndi nsọ no ebe ahụ ga-anabata.

³² Ka o ga-abu site n'uche Chineke, aga m abiakwute unu n'onu kurukwa ume ndu na nnoko mu na unu.

³³ Ka Chineke ahụ na-enye udo, nonyere unu niile. Amen.

16

Ozi ekele

¹ Ana m eme ka unu mata nwanna anyi nwanyi, Fibi, onye na-ejere nzuko ozi na choochi di n'obodo Senkria.

² Biko nabatanu ya n'ime Onyenwe anyi dika o kwesiri ndi ya. Nyekwaranu ya aka n'uzo niile unu nwere ike, n'ihina na o nyerela mu na otutu ndi ozo aka.

³ Keleerenu m Prisila na Akwila ndi mu na ha na-aruko oru Kraist Jisos.*

⁴ Ndi a atughi egwu onwu n'ihina ndu m. O bughina naani mu onwe m na ekele ha, kama nzuko Kraist ndi di na mba ozo niile na-ekelekwaha ha.

⁵ Biko kelekwaaranu m ndi niile na-ezuko n'ulo ha.

Keleerenu m ezi enyi m Epinetus. Nwoke a bu onye buru uzo nabata Kraist n'obi ya, n'akuku Eshia niile.

⁶ Keleerenu m Meri, onye rusiri oru ike n'etiti unu.

⁷ Ana m ekelekwaha Andronaikos na Juniya, ndi ikwu m, ndi e tinyekotara mu na ha n'ulo mkporo. Ndi ozi niile na-asopuru ha. Ha bukwa m uzo kwere na Kraist.

⁸ Kelekwaaranu m Ampliatos onye m huru n'anya n'ime Onyenwe anyi.

⁹ Keleenu Obanos, onye anyi na ya na-aruko oru Kraist, na Stakis ezi enyi m.

¹⁰ Otu a kwa, keleenu Apelis onye anwaputarala nguzosike ya n'ime Kraist.

Keleenu ndi ezinaulo Aristobulos.

¹¹ Keleerenu m Herodian onye ikwu m.

Keleekwanu ndi bi n'ulo Nasisos. Ha bu ndi nke Chineke.

¹² Keleekwanu Traifina na Traifosa ndi a na-arusi oru Onyenwe anyi ike.

Keleekwanu Pesis, onye m huru n'anya na onye na-arusi oru Onyenwe anyi ike.

¹³ Keleere m Rufos onye Onyenwe anyi n'onwe ya hoputara, na nne ya, onye na-emekwara m ka nne.†

¹⁴ Ana m ekele unu Asinkritos, Flegon, Hamis, Patrobas, Hamis na umunna anyi niile ndi ha na ha no.

¹⁵ Keleerenu m Filologos, Juliya, Nerus na nwanne ya nwanyi. Keleekwanu Olimpasi na ndi nsọ niile ha na ha no.

¹⁶ Werenu isurita onu di nsọ, kelerita onwe unu.

* **16:3** Oru 18:18 na 2Tm 4:19 † **16:13** Mak 15:21

Nzukọ Kraịst niile nọ n'ebe a na-ekelekwā unu.

Idọ aka na ntị ikpeazu

¹⁷ Ugbu a, ụmụnna m, ana m ariọ ka unu wezuganụ onwe unu site n'ebe ndi ọrụ ha bụ iweta nkewa, na-etinye ihe mgbochi n'uzọ unu, na-eme ka okwukwe ndi ọzọ hapụ iguzosi ike n'ih i ozizi ha na-ezi nke megidere ihe ahụ niile e ziri unu.

¹⁸ Ndi di otu a abughị ndi ozi nke Onyenwe anyi Jisọs Kraịst. Ha na-arụ naanị n'ih i akpa ha. Ha maara otu e si eji ire uto edufu ndi obi ha na-esighi ike.

¹⁹ Mmadu niile anula maka nrube isi unu na-erubere ozioma ahụ. Ana m anuri onu n'ih i unu. Achoro m ka unu buru ndi maara ihe banyere ezi ihe, ka unu buru ndi na-amaghi ihe n'ih e banyere ihe ojoo.

²⁰ Mgbe na-adighi anya, Chineke nke udo ga-azopia ekwensu n'okpuru ukwu unu.

Ka amara Onyenwe anyi Jisọs dinyere unu.

²¹ Timoti onye so m na-aruko ọrụ, na Lusios, na Jesin na Sosipata, ndi ikwu m na-ekele unu.‡

²² Mu onwe m bu Tatis, onye dere akwukwo a, na-ekelekwā unu n'aha Onyenwe anyi.

²³ Gaios, onye na-ele mu na nzuko niile obia n'ebe a, na-ekelekwā unu. Otu a kwa, ndi niile na-ezuko n'ulo ya na-ekelekwā unu.

Erastos, onye na-elekota ihe ndi obodo a na nwanna anyi nwoke Kwatos, na-ekelekwā unu.

²⁴ Ka amara Onyenwe anyi Jisọs Kraịst dinyeere unu niile. Amen. §

Ekpere mmechi

²⁵ Ana m enyefe unu n'aka onye ahụ puru ime ka unu guzosie ike site n'ozoma m kwusaara unu, nakwa nkwuputa nke Jisọs Kraịst, dika mkpughe nke ihe omimi ahụ e zoro ezo kemgbe otutu ogbo ndi gara aga siri di.

²⁶ Ma ugbu a, e kpugheela ya, mee ka o puta ih e site n'ih e ndi amuma dere n'akwukwo nsọ, ka ndi mba ọzọ niile maara ya dika ihe Chineke ebighi ebi nyere n'iwu ya si di, ka ha muta irube isi nke na-esite n'okwukwe.

²⁷ Ka otuto na nsopuru diri Chineke, onye naanị ya bu onye amamihe, ruo mgbe ebighi ebi, site na Jisọs Kraịst. Amen.

‡ 16:21 Ọrụ 13:1 na 16:1 nakwa Ọrụ 17:15 § 16:24 Ụfodu akwukwo na-edebanye n'amaokwu a Ka amara Onyenwe anyi Jisọs Kraịst dinyeere unu niile. Amen.

1 Ndi Kọrint

¹ Pọl, onye a kpọrọ ịbụ onyeozị Jisọs Kraịst site n'ọchịchọ Chineke, na nwanna anyị nwoke Sostenis,

² Ọ bụ unu nzukọ Chineke dị na Kọrint ka a na-edere akwụkwọ a, ndị e doró nsọ n'ime Kraịst Jisọs, na ndị a kpọrọ ibi ndụ dị nsọ, tinyere ndị ahụ niile na-akpọku aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, onye bụ Onyenwe ha na Onyenwe anyị:

³ Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dịrị unu.

Inye Ekele

⁴ Ana m ekele Chineke ekele n'ihị onyinye amara niile o nyere unu site na Kraịst Jisọs.

⁵ N'ihị na e emeela ka unu baa ụba n'ụzọ niile, n'ime ya, ma n'okwu unu ma na nghọta unu. O meekwala ka unu nwee nghọta zuru ezu banyere eziokwu niile. Ọ na-emekwa ka unu nwee ike na-ekwupụta okwu banyere ozioma ya.

⁶ N'ihị na ịgba akaebe banyere Kraịst pụtara ihe, guzosiekwa ike na ndụ unu.

⁷ Otu ihe si dị, ọ dighị onyinye mmụọ fọdurụ unu nke unu na-enweghị, ka unu nọrọ na-eche mgbe Chineke ga-egosipụta Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.

⁸ Ọ ga-eme ka unu dị ike ruo na mgbe ikpeazụ, meekwa ka unu bụrụ ndị na-enweghị ịta ụta n'ụbọchị Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.

⁹ Chineke, onye kpọbatara unu ka unu na Ọkpara ya bụ Onyenwe anyị Jisọs Kraịst, na-enwe mmekọrịta kwesiri ntụkwasi obi.

Ịkpa iche iche dị na Chọọchị

¹⁰ Ụmụnna m, eji m aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na-ariọ unu, ka unu niile na-ekwekọrịta n'ihe ọbụla unu kwuru, ka nkewa ọbụla gharakwa ịbata n'etiti unu. Ana m ariọkwa unu ka unu dị n'otu, n'echiche obi unu na n'izu unu.

¹¹ N'ihị na ụmụnna m, esi m n'ọnụ ndị si n'ezinaụlọ Kloyi bịara n'ebe a nụta na esemokwu dị n'etiti unu.

¹² Anụrụ m na ịkpa iche iche abatala n'etiti unu. Na ụfọdụ n'ime unu na-asị, "Abụ m onye na-eso Pọl"; ndị ọzọ na-asịkwa, "Abụ m onye na-eso Apọlọs"; ndị ọzọkwa na-asị, "Ana m eso Sefas"; ma ndị ọzọ na-asịkwa, "Ọ bụ Kraịst ka m na-eso."

¹³ Kraịst, ọ dị abụọ? Ọ bụ Pọl ka a kpọgidere n'obe n'ihị unu? Ọ dị onye e mere baptizim n'aha Pọl?

¹⁴ Ana m ekele Chineke ekele na ọ dighị onye ọbụla n'ime unu m mere baptizim, ewezugakwa Krispos na Gaios.

¹⁵ Ya mere, ọ dighị onye n'ime unu ga-asị na e mere ya baptizim n'aha m.

¹⁶ (Ahaa! Emekwara m Stefanos na ezinaụlọ ya baptizim. Ewezuga ndị a, amaghị m ma m ga-echetakwa onye ọzọ m mere baptizim n'onwe m.)

¹⁷ N'ihị na Kraịst ezighị m ime ndị mmadụ baptizim. O zitere m iji okwu dị mfe kwusaa ozioma ya. O bughị iji okwu oke mmụta na amamihe nke mmadụ ka ike nke obe Kraịst ghara ihu ihe efu.

Ezi amamihe

¹⁸ N'ihị na okwu maka obe bu ihe nzuzu nye ndị na-efu efu, ma nye anyị ndị a na-azoputa, o buru anyị ike nke Chineke.

¹⁹ E dere ya,

“Aga m emebi amamihe ndị maara ihe.

Aga m emekwa ka oke nghota nke ndị maara ihe buru ihe efu.”*

²⁰ Olee ebe ndị oke amamihe nọ? Olee ebe ndị ode akwukwo nọ? Olee ebe ndị oke iru uka nke oge a nọ? Chineke o mebeghi ka amamihe nke uwa a buru ihe efu?

²¹ Ma ebe o bu site n'amamihe nke Chineke, uwa enweghi ike imata Chineke site na amamihe nke ya, o di Chineke ezi mma isite n'ozoma nke a na-ekwusa nke ndi mmadu na-akpo ihe nzuzu zoputa ndi kweere.

²² Ndi Juu chorọ ihu ihe iribama, ndi Griik na-achokwa amamihe.

²³ Ma anyi onwe anyi na-ekwusa Kraist, onye a kpogburu n'obe, onye bu ihe mgbochi n'ebe ndi Juu no, ma na nti ndi mba ozo, o di ka okwu nzuzu.

²⁴ Ma nye ndi niile a kporo, ma ndi Juu ma ndi Griik, Kraist bu ike nke Chineke burukwa amamihe nke Chineke.

²⁵ N'ihị na nzuzu Chineke di mma karia amamihe niile nke mmadụ, adighi ike Chineke dikwa ukwu karia ike niile nke mmadụ.

²⁶ Umunna m, chetakwanu ihe unu bu mgbe a kporo unu. Chetanu na o bu ole na ole n'ime unu bu ndi maara ihe n'usoro ogugo mmadu, ndi di ike, na ndi a maara aha ha n'obodo.

²⁷ Ma lee na o bu ihe ahụ uwa guru dika ihe nzuzu, ka Chineke horo iji mee ka ihere mee ndi amamihe. O bukwa ihe ha guru dika ihe na-adighi ike ka Chineke horo iji mee ka ihere mee ndi di ike.

²⁸ N'ihị na Chineke horo ihe dikariri ala nke uwa, na ihe a juru aju, jiri ha mee ka ihe uwa chere na o baghi uru, buru ihe bara uru.

²⁹ Ka mmadu obula ghara inya isi n'ebe Chineke no.

³⁰ Ma o bu n'ihị ya ka unu ji noro n'ime Kraist Jisos, onye ghorọ isi amamihe nye anyi site na Chineke, nke bu ezi omume anyi na nke ido anyi nsọ, na onye mgbaputa anyi.

³¹ Ya mere, dika e dere ya n'akwukwo nsọ, “Onye obula na-anyanya isi, ya nyaa n'ime Onyenwe anyi.”†

2

Ozioma banyere Kraist na obe ya

¹ Umunna m, mgbe m biakwutere unu na mbu, ejighi m mmuta m na oke okwu megharia unu anyanya banyere ihe omimi niile nke okwu Chineke.

² N'ihị na ekpebiri m na naani ihe m ga-ama n'etiti unu bu naani ihe banyere Jisos Kraist na mkpogbu a kpogburu ya n'elu obe.

³ Abiakwutere m unu n'onodu adighi ike, oke ujo na ahụ ima jijiji.

⁴ Okwu m na ihe m kwusara abiakwaghị dika okwu ire utu na nke oke mmuta, ime ka ndi mmadu kwere, kama ha biara n'uzo igosi oru nke Mmuo Nso na ike ya.

⁵ Ka okwukwe unu ghara idabere n'amamihe mmadu, kama ka o dabere n'ike Chineke.

* **1:19** Aiz 29:14 † **1:31** Jer 9:24

Amamihe Chineke

⁶ Ma otu ọ dị, anyị na-ekwu okwu amamihe n'ebe ndị tozuru oke nọ. Ma ọ bughị amamihe nke oge a, maọbụ nke ndị na-achị ụwa taa, bụ ndị na-aghaghị ịla n'iyi.

⁷ Kama anyị na-ekwu okwu amamihe nke Chineke n'uzọ dị omimi, bụ amamihe Chineke zonariri ụmụ mmadụ site na mbụ, nke Chineke kara aka tupu e kee ụwa na a ga-ekpughe ya n'oge a maka iwetara anyị otuto.

⁸ O nweghị onye ọbụla n'ime ndị ọchịchị nke ọgbọ a ghotara ihe banyere nzube a. N'ihina ọ buru na ha maara ya, ha agaraghị akpogbu Onyenwe otuto ahụ n'obe.

⁹ Ma dika e dere ya,
 “The ahụ anya mmadụ na-ahụbeghị,
 ihe ahụ nti mmadụ na-anụbeghị,
 ihe ahụ mmadụ na-echebeghị n'obi ya,
 bụ ihe Chineke kwadoro, debere ndị niile hụrụ ya n'anya.”*

¹⁰ Ma Chineke e kpugherela anyị ihe omimi ndị a site na Mmụọ Nsọ ya.

Mmụọ Nsọ bụ onye na-enyochaputa ihe omimi na ihe nzuzo niile di Chineke n'obi.

¹¹ Ọ dighi onye ọbụla puru ịma ihe onye ọzọ na-eche n'obi ya. Ọ bụ naanị mmụọ nọ n'ime onye ahụ bụ onye mara ihe niile banyere ya. Ọ dikwaghị onye puru ịmata ihe Chineke na-eche n'obi ya, ma ọ bughị naanị Mmụọ nke Chineke.

¹² Ma mmụọ nke anyị natara abughị mmụọ nke ụwa, kama ọ bụ Mmụọ nke sitere na Chineke, ka anyị nwee ike ighota onyinye amara niile Chineke nyere anyị.

¹³ Nke a bụ ihe anyị na-ekwu, ọ bughị n'okwu a kuziiri anyị site n'amamihe mmadụ, kama site n'okwu nke Mmụọ kuziri anyị; anyị ji okwu nke Mmụọ na-akowa eziokwu nke mmụọ.

¹⁴ Ma mmadụ ahụ Mmụọ na-adighi n'ime ya adighi anabata ihe ndi ahụ si na Mmụọ nke Chineke bịa, n'ihina ha bụ nzuzu n'ebe onye ahụ nọ. Ọ naghị aghota ha, n'ihina ha bụ ihe a na-aghota naanị site n'ike nke Mmụọ.†

¹⁵ Onye ahụ Mmụọ Nsọ na-achị achị na ndụ ya, nwere ike ighota ihe ọbụla ma ya onwe ya bụ onye mmadụ ọbụla na-enweghị ike ighota.

¹⁶ N'ihina na,
 “Onye maara uche Onyenwe anyị
 ruo na ọ ga-ezi ya ụzọ?”‡
 Ma anyị onwe anyị nwere uche nke Kraịst.

3*Ndị ozi Chineke*

¹ Ụmụna m, o siiri m ike ịgwa unu okwu dika a ga-asị na unu bụ ndi tozuru etozu n'ime Mmụọ, kama agwara m unu okwu dika ndi anụ ahụ ha na-achị, ndi bụ ụmuntakiri n'ime Kraịst.

² Ejighi m nri siri ike na-azụ unu, kama eji m mmiri ara na-azụ unu, n'ihina na unu apughị iri nri di ike. N'ezie, ọ buladi ugbo a, unu erubeghi iri nri siri ike.

³ N'ihina na unu na-adi ndu dika ndi bi n'ụwa, ebe ọ bụ na ekworo na esemokwu na-adi n'etiti unu, nke a o ziputaghị na unu na-eme dika ndi ụwa, dika ndi mmadụ efu nọ n'ụwa.

* **2:9** Aiz 64:4 † **2:14** Mmụọ n'ebe a, na-ekwu banyere Mmụọ nke si na Chineke. ‡ **2:16** Aiz 40:13

⁴ N'ihì na mgbe otu onye na-asì, "Abụ m nke Pọl," onye ọzọ na-asìkwa, "Abụ m nke Apọlọs," o gosighì na unu na-akpa agwa dika ndi bi n'ụwa?

⁵ Onye bụ Apọlọs? Onye bụ Pọl? Ọ bụ na anyị abụghì ndi na-eje ozi, ndi wetaara unu ozioma unu kweere n'ime ya. Ọrụ di iche iche anyị ruru bụkwa nke anyị ruru dika Onyenwe anyị si kenye anyị ọrụ ahụ.

⁶ Ọ bụ m kuru mkpuru ahụ, Apọlọs bụkwa onye gbara mkpuru ahụ mmiri, maọbụ Chineke mere ka o too.

⁷ Onye kuru mkpuru ahụ na onye gbara mkpuru ahụ mmiri adighi mkpa. Ọ bụ Chineke onye mere ka ha too di mkpa.

⁸ O nweghi ihe di iche n'etiti mu bu onye kuru mkpuru ahụ na Apọlọs onye gbara mkpuru ahụ mmiri. Ọ bụ otu ihe ahụ ka anyi bu n'obi. Onye obula ga-anata ugwo ọrụ ya.

⁹ Anyi so Chineke na-arụ ọrụ. Unu onwe unu bụkwanu ubi Chineke burukwa ulo ya a na-ewuli elu.

¹⁰ Eji m onyinye amara Chineke nyere m toọ ntọala ọrụ a, dika ezi onye oka n'iwu ulo, onye ọzọ amalitela iwukwasị ulo n'elu ntọala ahụ. Ma ka onye obula kpachapụ anya otu o si ewu.

¹¹ O nweghi onye ọzọ puru ito ntọala kariri ntọala ahụ e bururi uzọ toọ. Jisọs Kraist bụkwa ntọala ahụ.

¹² Ma o buru na mmadu obula na-eji olaedo maobu olaocha, ma o bükwanu nkume di oke onuahia, osisi maobu okporo oka, ma o bükwanu ahia na-ewukwasị n'elu ntọala ahụ,

¹³ ọrụ onye obula ga-egosiputa ihe o bu, n'ihì na Ubochi ahụ ga-eme ka o puta ihè. A ga-eji oku kpughee ya n'ihì na o bu oku ka a ga-eji nwaputa udi ọrụ o bu mmadu obula ruru.

¹⁴ Ọ buru na oku eruchapughi ihe obula mmadu ji wuo ulo ya n'elu ntọala ahụ, onye ahụ ga-anata ugwo ọrụ.

¹⁵ Ma o buru na oku erechapu ihe obula mmadu ji ruo ọrụ ya, ọrụ o ruru ga-ala n'iyi, ma a ga-azoputa onye ahụ, ma o ga-adị ka a ga-asị na e si n'ulo na-ere oku zoputa ya.

Ulonso Chineke

¹⁶ Ọ bụ na unu aghotaghi na unu bu ulonso na Mmuo Nso Chineke bi n'ime unu?

¹⁷ Ọ buru na onye obula emebie ulonso Chineke, Chineke ga-emebikwa onye ahụ. N'ihì na ulo Chineke bu ulo di nso, unu bükwa ulo ahụ.

¹⁸ Ka onye o bu la ghara ighogbu onwe ya, o buru na onye obula n'ime unu na-eche n'obi ya na ya bu onye maara ihe, dika ihe omuma nke uwa si di, o ga-akara onye ahụ mma ime onwe ya onye nzuzu, ka o nwe ike buru onye maara ihe.

¹⁹ N'ihì na ihe ahụ uwa na-eche na o bu ezi ima ihe bu nzuzu n'anya Chineke. N'ihì na e dere ya, "Ọ na-ejide ndi oke amamihe n'aghugho ha niile."*

²⁰ Ozokwa, "Onyenwe anyi maara echiche obi mmadu, mara na amamihe ya bu ihe efu."†

²¹ N'ihì nke a, ka onye obula ghara inya isi banyere mmadu. Ihe niile bu nke gi.

²² Ma o bu Pọl, maobu Apọlọs, maobu Sefas, maobu uwa a, maobu ndu, maobu onwu, maobu ihe di taa na ihe niile ga-adị n'oge di n'ihu, ha bu nke unu.

²³ Unu bükwa nke Kraist, Kraist bükwa nke Chineke.

* 3:19 Job 5:13 † 3:20 Abụ 94:11

4

Ezi ndị ozi Kraịst

¹ Achọrọ m ka unu na-ele anyị anya dika ndị na-ejere Kraịst ozi, ndị e nyefere ihe omimi Chineke n'aka.

² Ma ihe dị mkpa bụ na o kwesiri ka ndị na-elekọta ihe ọbụla bụrụ ndị kwesiri ntụkwasi obi.

³ Anaghị m echegbu onwe m banyere ihe unu na-eche gbasara m ma ọbụ ihe a na-ekpe n'ụlọikpe nke mmadụ. N'ezie, anaghị m ekpekwa onwe m ikpe.

⁴ O doro m anya na akonuche m adighi ama m ikpe, ma nke a egosighi na m bụ onye ikpe na-amaghi. O bụ Onyenwe anyị naanị ka o diri ikpe m ikpe.

⁵ Ya mere, unu ekpela ikpe tupu oge ya eru, chere n'uru mgbe Onyenwe anyị n'onwe ya ga-abia. O ga-eme ka ihe niile zoro ezo n'ochichiri p'uta ihè. O ga-agbakwa ochichọ nzuzo niile nke di n'obi n'anwu. Mgbe ahụ, onye ọbụla n'otu n'otu ga-anatakwa otuto ruuru ya site n'aka Chineke.

⁶ Ugbu a ụmunnna m ejiri m onwe m na Apolos mara unu atụ maka odimma nke unu, ka unu nwee ike isite n'aka anyị m'ata ihe site n'ihe ahụ e dere bụ nke na-asị, "Unu agafekwala ihe e dere n'akwukwo nsọ." Ka onye ọbụla n'ime unu hapu iji otu onye nyaa isi ma leda ndi ozo anya.

⁷ Onye gwara gi na i puru iche n'etiti mmadu ndi ozo? O di ihe ọbụla i nwere nke abughi ihe i natara anata? O bu ginị ka i nwere nke i na-anataghi anata? Ma o buru na i natara ya, ginị mere i ji anya isi dika a ga-asị na i nataghi ya anata?

⁸ Ma ugbu a, ihe niile zuru unu oke. Ugbu a, unu aburukwala ndi ogaranya. Unu aburu eze ma anyi esoghi unu. N'ezie, o gaara ato m utu ma a si na unu anorola n'ocheeze unu, ka anyi nwe ike soro unu buru eze.

⁹ O na-adị m nnoo ka Chineke o weere anyi bu ndi ozi mee anyi ndi dikarisiri ala, ndi a na-echeta naanị mgbe ihe niile na-agwusi agwusi, dika ndi a mara ikpe onwu. N'ihu na-akpoptara anyi n'ihu oha mmadu mee anyi ihe nlere anya nye umu mmadu na ndi mmuo ozi.

¹⁰ Anyi aghoola ndi nzuzu n'ihu Kraist, ma unu onwe unu bu ndi maara ihe n'ime Kraist. Anyi bu ndi na-adighi ike ma unu di ike. Anyi bu ndi a juruaju na ndi a na-eleda anya, ma unu bu ndi a na-asopuru.

¹¹ Tutu ruo ugbu a, anyi na-ebu onu norokwa n'akpiri ikpo nku. Anyi enweghi ezigbo uwe anyi ji achu oyi. Ndi mmadu na-emeso anyi mmeso ojo, ma anyi enweghi ebe obibi nke aka anyi.

¹² Aka anyi ka anyi ji aruputara onwe anyi ihe anyi na-eri. Mgbe ndi mmadu na-abu anyi onu, anyi na-agosi ha. Mgbe ha na-ata anyi ahuhu, anyi no na-enwe ndidi.

¹³ Anyi na-eji okwu di nro na-azaghachi ndi na-ekwujo anyi. Tutu ruo ugbu a, a na-emeso anyi mmeso dika anyi bu unyi ndi uwa na-azachapu, dika ihe a juruaju n'anya ndi uwa.

Aririo

¹⁴ Anaghị m edere unu ihe ndi a ka ihere mee unu, kama ana m ede ya idu unu odu, na ido unu aka na nti, dika umu m huru n'anya.

¹⁵ O bu ezie na unu nwere otutu ndi nche, ma unu enweghi kariya otu nna. N'ihu na o bu m bu nna unu n'ime Kraist Jisos, site nozioma ahụ m wetaara unu.

¹⁶ Ya mere, ana ario m unu, ka unu na-enomi ndu m.

¹⁷ N'ihì nke a, ana m ezitere unu Timoti, bụ ezi nwa m onye m huru n'anya, nke kwesiri ntukwasị obi n'ime Onyenwe anyị. O ga-echetara unu otu m si e bi ndu n'ime Onyenwe anyị Kraist Jisọs, dika m na-akuzi ya n'ebe niile na nzuko niile.

¹⁸ Ufodu n'ime unu amalitela ifuli onwe ha elu, chee na mu enweghi ike ibiakwute unu ozo.

¹⁹ Ma site n'ike Onyenwe anyị, aga m abia ihu unu anya n'oge na-adighi anya. Mgbe m biara, aga m achoputa ihe ndi ahụ na-akpa nganga puru ime, o bughị ihe ha nwere ike ikwu.

²⁰ N'ihì na alaeze Chineke abughị ihe okwu onu kama o bu ngosiputa idi ike.

²¹ Ya mere, unu ka o diri ihoro nke unu choro. Unu choro ka m jiri utari biakwute unu, ka o bu ka m jiri obi di umeala na mmuo nke ihunanya bia?

5

Mmehie ojoo

¹ O bu akuko doro anya na-enwe ikwa iko n'etiti unu, udi nke ndi na-ekweghi ekwe na-apughị ime, ka unu na-eme. Otu onye n'ime ulo unu kporo nwunye nna ya, ha abuo e biri.

² Ma unu na-akpa nganga? Ihe unu kwesiri ime o bughị ikwa akwa na iru uju, na ime ka onye mere ihe di otu a si n'ogbako unu puo?

³ O bu ezie na mu na unu anoghi ugbo a, ma mu na unu nokwa n'ime mmuo. Amaala m rii onye ahụ ikpe dika a ga-asị na mu na unu no.

⁴ Eji m aha Onyenwe anyị ma ya ikpe. Mgbe unu zuko, aga m anonyere unu na mmuo. N'oge ahụ, site n'ike Onyenwe anyị Jisọs,

⁵ werenu nwoke a nyefee n'aka ekwensu, ka o taa anu ahụ ya ahuhu, ka e nwee ike izoputa mmuo ya, mgbe Onyenwe anyị loghachiri.

⁶ Inya isi unu ezighi ezi. O bu unu amaghi na nwantakiri yiist a gwakoro n'utu oka na-eme ka o koo?

⁷ Wepunu ihe n'eko achicha a no n'etiti unu, ka unu buru ndi di ohuru, na ndi di ocha. N'ihì na a chulari Kraist, bu aja nwa aturu, nke Ngabiga anyi.

⁸ N'ihì ya ka anyi mee memme a na-ejighi ihe na-eko achicha nke bu ihe ojoo na obi ojoo, kama ka anyi jiri achicha na-ekoghi eko nke bu obi ocha na eziokwu.

⁹ E dere m unu n'ime akwukwo ozi m, ka unu na ndi na-akwa iko ghara inwe mmeke obula.

¹⁰ O bughị ihe gbasara ndi nke uwa ndi na-akwa iko, maobu ndi anya ukwu, na ndi na-apunara mmadu ihe, maobu ndi na-ekpere arusi. O buru otu a, o putara na unu ga-esi n'awa puo.

¹¹ Ma ugbo a, a na m edere unu ka unu na onye obula nke na-akpo onwe ya nwanna nwoke maobu nwanna nwanyi ghara imeko ihe, ma o buru na o na-ebi ndu ikwa iko, maobu nwee anya ukwu, maobu na-ekpere arusi, onye na-ekwuto ibe ya, onye na-anubiga mmanya oke, maobu onye na-apunara mmadu ihe. Unu na ndi di otu a erikola nri.

¹² Kedu nke gbasara m ikpe ndi na-esoghi na choochi ikpe? O bughị ndi no n'ime ka unu ga-ekpe ikpe.

¹³ Chineke ga-ekpe ndi no n'ezi ikpe. "Chupunu onye ajoo mmadu ahụ site n'etiti unu."*

* 5:13 Dit 17:7; 19:19; 21:21; 22:21,24; 24:7

6

O di njo iga n'uloikpe

¹ Mgbe onye obula n'etiti unu nwere esemokwu megide ibe ya, unu o puru i buru okwu ahụ gaa n'uloikpe ka ndi ajo omume kpeere unu ikpe, karia iga ya n'ihu ndi nsọ?

² O bu na unu amabeghi na o bu ndi nsọ ga-ekpe uwa ikpe? O burukwa na unu ga-ekpe uwa ikpe, o putara na unu etozughi oke idozi okwu ntakiri daputara n'etiti unu?

³ O bu na unu amataghi na o bu anyi ga-ekpe ndi mmuo ozi ikpe? Gini ga-emekwa ka anyi ghara idozi okwu uka dikarisiri nta nke ndu a?

⁴ Ya mere, o buru na esemokwu di otu a adaputa n'etiti unu, unu ga-ewere okwu ahụ jekwuru ndi ibi ndu ha na-akpo nzuko ihe efu ka ha kpee ya?

⁵ Ana m ekwu nke a ime ka ihere mee unu. O ga-abu na e nweghi ike ichota o buladi otu onye maara ihe n'etiti unu, onye ga na-ekpe ikpe di n'etiti nwanna na ibe ya?

⁶ Ma lee, nwanna na-akporo nwanna ya aga ulo ikpe, ka ndi na-ekweghi ekwe kpee ha ikpe!*

⁷ Ebe unu na-enwe esemokwu nke ikpe ikpe n'etiti unu, o putara na unu bu ndi emeriri kpamkpam. N'ihigini ka unu na-adighi ekwe ka emejo unu? N'ihigini ka unu na-adighi ekwe ka a ghogbuo unu?

⁸ Ma unu onwe unu na-emejo, ma na-aghogbu, o buladi umunna unu n'ime Kraist.

⁹ O bu na unu amaghi na ndi na-eme ajo omume di otu a enweghi oke obula n'alaeze Chineke? Unu ekwela ka eduhie unu. N'ihina na o dighi onye obula na-akwa iko, na ndi na-eefe arusi, ndi ikom nwere nwunye na-akwa iko, na ndi ikom na-eji ndi ikom ibe ha akwa iko,

¹⁰ ndi niile na-ezu ohi, ndi anya ukwu, ndi na-anubiga mmanya oke, ndi nkwuto, maobu ndi na-apunara mmadu ihe ha nwere, agaghi eketa oke n'alaeze Chineke.

¹¹ Na mbu, ufodu n'ime unu na-ebi ndu di otu a. Ma ugbu a, a sachapula mmehie unu, doo unu nsọ nye Chineke. O bukwa site n'aha Onyenwe anyi Jisos Kraist na n'ime Mmuo nke Chineke anyi ka a guru unu ka ndi ezi omume.

Mmehie ikwa iko

¹² I na-asi, "Enwere m ike ime ihe niile m maara na m kwesiri ime," ma o bughu ihe niile ga-abara m uru. "Enwere m ike ime ihe niile m maara ziri ezi," ma a gaghi ekwe ka ihe obula na-achu m.

¹³ Unu na-asi, "E mere ihe oriri maka afo, meekwa afo maka ihe oriri, ma Chineke ga-emebi ma afo ma ihe oriri." Ekeghu ahu anyi maka ikwa iko, kama o mere ya maka Onyenwe anyi, Onyenwe anyi dikwa maka ahu anyi.

¹⁴ Chineke mere ka Onyenwe anyi site n'onwu bilie, o ga-ejikwa ike ya mee ka anyi si n'onwu bilie.

¹⁵ O bu na unu amataghi na ahu unu bu akuku ahu Kraist? O di mma na m ga-eji ahu Kraist mee ka e jikotaa ya na ahu nwanyi akwuna? Tufiaa!

¹⁶ O bu na unu amataghi na onye ya na nwanyi akwuna na-enwe mmekorita, ya na nwanyi ahu bu otu ahu? N'ihina e kwuru, "Ha abuo ga-abu otu anu ahu."†

* 6:6 Nke a bukwa n'ihu ndi na-ekweghi ekwe. † 6:16 Jen 2:24

¹⁷ Ma onye ọbụla e jikọtara ya na Onyenwe anyị, ya na onye ahụ ga-abụ otu n'ime mmụọ.

¹⁸ Gbaaranụ mmehie ikwa iko ọsọ. Ọ dighị mmehie ọzọ na-emetuta anụ ahụ mmadụ dika mmehie ikwa iko. Ọ bụ mmehie mmadụ na-eme megide anụ ahụ ya.

¹⁹ Ọ bụ na unu amataghị na ahụ unu bụ ụlọnsọ nke Mmụọ Nsọ ahụ Chineke nyere unu, onye bi n'ime unu? Anụ ahụ unu abụkwaghị nke unu onwe unu, kama unu bụ nke Chineke.

²⁰ E jiri oke ọnụahịa zoputa unu. Ya mere jirinụ anụ ahụ unu nye Chineke otuto.

7

Ajuju banyere ọlulu di na nwunye

¹ Ugbu a, okwu banyere ihe unu dere n'akwụkwọ: "Ọ di mma ka nwoke ghara imetu nwanyị aka."

² Ma n'ihị ọtụtụ ihe omume banyere ikwa iko, ka nwoke ọbụla nwee nwunye nke aka ya, nwanyị ọbụla di nke aka ya.

³ Ka nwoke ọbụla jisie ike na-akwụ nwunye ya ụgwọ mmekọ o ji ya. Nwanyị ọbụla ga-emekwara di ya otu aka ahụ.

⁴ N'ihị na nwanyị ọbụla luru di adighikwa achị ahụ ya, kama ọ bụ di ya na-achị ya. Otu aka ahụ, di anakwaghị achị ahụ ya, kama ọ bụ nwunye ya na-achị ya.

⁵ Ka di na nwunye hapụ igbochi ibe ha mmekọrịta nke anụ ahụ ruuru ha. Kariakwa maọbụ na mkpebi ha nwere n'etiti onwe ha inoro iche nwa oge nta n'ihị inyefe onwe ha ikpe ekpere. Mgbe oge a gasiri, ha ga-agakwa n'ihu na mmekọrịta ha, ka e site otu a hapụ inye ekwensu ohere inwa ha onwunwa n'ihị enweghị ike ha ijide onwe ha aka.

⁶ Anaghị m enye nke a di ka iwu, kama ọ bụ alo ka m na-atunyere unu.

⁷ Asị m kwuo, aga m asị na ọ ga-aka mma ka mmadụ niile noro di ka m. Ma onye ọbụla nwere onyinye nke Chineke nyere ya. O nyere otu onye nke a, onye ọzọ nke ọzọ.

⁸ Ma ana m agwa ndi na-anoghi n'onodu di na nwunye na ndi di ha nwuru anwu, na ọ ka mma ka ha nodu na-alughị di maobu nwunye, dika m onwe m no.

⁹ Ma ọ buru na ha apughị ijide onwe ha, ha gaa chorọ di maobu nwunye luo. Ọ ka mma ilu di maobu nwunye, kari mmadu igba ara site n'aguu nke anu ahụ.

¹⁰ Ugbu a, unu ndi nwere di na ndi nwere nwunye niile, enwere m iwu m na-enye unu. (O sighi n'aka m, kama o si n'aka Onyenwe anyi): O kwesighi ka nwanyị ọbụla hapu di ya.

¹¹ A sikwa na ọ hapu di ya, ya noro onwe ya, maobu ya laghachikwuru di ya. Ka nwoke ọbụla gharakwa igba nwunye ya alukwaghị m.

¹² Ma ana m agwa mmadu ndi ọzọ (nke a abughị iwu nke Onyenwe anyi nyere). Ọ buru na nwanna aluo nwanyị nke na-ekweghị ekwe, ya achupula ya ma ọ buru na nwanyị ahụ achọ inogide dika nwunye ya.

¹³ Ọ burukwa na nwanyị kwere ekwe aluo di nke na-ekweghị ekwe, ya agbarala di ya alukwaghị m, ma ọ buru na di ya chorọ inogide dika di ya.

¹⁴ N'ihị na edoola di ahụ na-ekweghị ekwe nsọ site na nwunye ya, otu a kwa a na-edokwa nwunye ahụ na-ekweghị ekwe nsọ site na di ya, bụ onye kwere ekwe. Ọ buru na ọ dighi otu a, umu unu ga-abu ndi na-adighi ocha. Ma otu ọ di, ha di nsọ.

¹⁵ Ma ọ bụrụ na onye ahụ nke na-ekweghị ekwe ekewapụ onwe ya, ya dirị otu ahụ, nke a emeghị ka nwanna anyị nwoke maọbụ nwanna anyị nwanyi bụrụ ohu n'ọnọdụ di otu a, n'ihị na Chineke kpọrọ anyị ka anyị bie ndụ udo.

¹⁶ Gị nwunye, ị mara maọbụ gị ga-azọpụta di gị? Ma, gị bụ di, si aña mara maọbụ gị ga-azọpụta nwunye gị?

Ọnọdụ mmadu

¹⁷ Ka onye ọbụla bie ndụ ya dika amara Onyenwe anyị nyere ya si di, nakwa n'ọnọdụ nke Chineke kpọrọ ya. Nke a bụ iwu m na-enye n'ulọ choochi niile.

¹⁸ Akpọrọ onye ọbụla mgbe e biri ya ugwu? Ya achọla iwepụ akara obibi ugwu ya. Ka onye a na-ebighi ugwu tupu ọkpụkpọ ya hapụ inye onwe ya nsogbu icho ụzọ a ga-esi bie ya ugwu.

¹⁹ N'ihị na ọ dighi mkpa ma e biri gị ugwu ma e bighi gị ugwu. Ihe kachasi mkpa bụ idebe iwu Chineke.

²⁰ Ka onye ọbụla nọgide dika ọ di mgbe a kpọrọ ya.

²¹ Ị bụ ohu mgbe a kpọrọ gị? Echegbula onwe gị n'ihị ya. Kama ọ bụrụ na ọ di ụzọ ị puru isi nwere onwe gị, were ohere ahụ mee ihe ugwu a.

²² N'ihị na onye ọbụla Onyenwe anyị Chineke kpọrọ mgbe o bụ ohu, aghọla onye nweere onwe ya n'ime Onyenwe anyị. Otu aka ahụ, onye nwerela onwe ya mgbe Onyenwe anyị kpọrọ ya aghọla ohu nke Kraist.

²³ Akwuola ụgwọ isi unu, unu abụkwala ohu mmadu ọzọ.

²⁴ Ụmụna m, n'ọnọdụ ọbụla mmadu nọ mgbe a kpọrọ ya, ya nọgidesie ike n'ime Chineke.

Ndị na-alubeghi di

²⁵ Ihe banyere ụmụ agboghọ na-amaghị nwoke. Enweghị m iwu ọbụla site n'aka Onyenwe anyị banyere ajuju a, ma aga m ekwu uche nke aka m dika onye sitere n'ebere nke Onyenwe anyị kwesiri ntukwasị obi.

²⁶ Echere m na ọ ka mma ugwu a, n'ihị nsogbu nke na-abianu ka onye ọbụla nọdurụ onwe ya dika o siri nọrọ ugwu a.

²⁷ Ị luola nwanyi? Achọla nkewa. Ọ bụ na ị lubeghi nwanyi? Ejela icho onye ị ga-alu.

²⁸ Ma ọ bụrụ na i kpebie n'obi gị ilu nwunye, i meghi mmehie ọbụla; ọ burukwa na nwaagboghọ ekpebie na ọ ga-alu di, o meghi mmehie. Ndị luru di na nwunye ga-enwe otutu nsogbu n'ime uwa. Ọ ga-amasi m igbochiri unu nsogbu ndi ahụ.

²⁹ Ihe unu kwesiri ima, ụmụna, bụ na oge anyị nwere foduru naani ntakiri, site ugwu a gaa n'ihu ndi nwere nwunye ga-adị ndu ha dika ndi na-enweghi.

³⁰ Ka ndi na-akwa akwa bie ndu dika ndi ihe anaghi ewute, ka ndi na-achi ochi dirị ka ndi obi na-adighi atọ uto. Ka ndi na-azu ahia dirị dika ndi na-enweghi ngwa ahia ọbụla.

³¹ Ka ndi na-etinye oge n'ihe uto nke uwa hapu ibi ndu icho iritecha ihe niile di n'uwa n'uru. N'ihị na uwa, otu ọ di ugwu a, bụ ihe na-agabiga agabiga.

³² Unu emela ihe ga-ewetara unu oke echiche. Nwoke na-alubeghi nwanyi nwere ohere iji oge ya niile ruora Onyenwe anyi oru. O nwekwara ohere igbalisi ike ime ihe ga-atọ Onyenwe anyi uto.

³³ Ma nwoke nwere nwunye na-echegbu onwe ya banyere ihe igbo mkpa nke uwa a, otu ọ ga-esi mee ihe ga-atọ nwunye ya uto.

³⁴ Ọ na-enwekwa obi abụọ n'ihe ọbụla ọ chọrọ ime. Otu a ka ọ dīkwa nye nwaagboghọ na-alubeghị di maọbụ onye nke na-amabeghị nwoke, nchegbu ya bụ banyere ihe nke Onyenwe anyị. Ọchịchọ ya bụ ka ọ dī nso n'anụ ahụ ya na n'ime mmụọ ya. Ma nwanyị nwere di na-echegbu onwe ya banyere ihe nke ụwa a, otu ọ ga-esi mee ihe ga-atọ di ya uto.

³⁵ Ana m ekwu ihe ndi a maka ọ di mma nke unu onwe unu, ọ bughị igbalị igbochi unu, kama ọ bụ ka unu nwee ike bie ndu unu n'uzo kwesiri ekwesi, werekwa ihunanya zuruoke ruora Onyenwe anyi oru.

³⁶ Ọ bụrụ na nwoke ọbụla enweghị ike ijide onwe ya n'ihị agụụ mmekorita nke nwoke na nwanyị na-agụ ya n'ebe nwaagboghọ ya na ya kpebiri ilu nọ, ya mee ihe ọ na-achọ, o meghị mmehie ọbụla, ha lụọ di na nwunye.

³⁷ Ma ọ bụrụ na onye ọbụla ekpebie n'obi ya, ma nwee ike ijide onwe ya, ka o si n'enweghị mmanye ọbụla idebe nwaagboghọ e kwuru na ọ ga-alụ na-enweghị mmekọ ọbụla, ọ bụ ihe di mma ka o mere.

³⁸ Ya mere, onye ahụ luru nwaagboghọ o kwuru na ọ ga-alụ mere nke oma, ma onye kpebikwara na ọ gaghị alụ mekwara nke oma karịa.

³⁹ Njikota e jikotara nwunye na di ya na-adị ire naanị mgbe di nwanyị di ndu. Ọ bụrụ na di ya anwụọ o nwere ike ilu di ozo, ma ọ lụọ ya n'ime Onyenwe anyi.

⁴⁰ N'uche m, ọ ga-enwe onu n'obi ya karia ma ọ buri na ọ lughị di ozo. Ana m echekwa na mu onwe m nwekwara Mmuo nke Chineke.*

8

Anụ e ji chuoṛo arusi aja

¹ Ugbu a, n'okwu banyere nri a churu n'aja nye arusi, anyi ma na onye obula nwere amamihe. Amamihe na-afuli mmadu elu mee ka ọ nyaa isi. Ma ihunanya na-ewuli elu.

² Ọ buri na ọ di onye si na ya maara ihe niile, onye ahụ amatabeghi ihe o kwesiri imata.

³ Ma onye ahụ huru Chineke n'anya bu onye ọ maara.

⁴ Ya mere, ihe banyere nri a churu n'aja nye arusi, anyi maara na "Arusi abughi ihe obula n'owa", matakwa na "Chi ozo adighi ma ọ bughị otu Chineke."

⁵ A sika na arusi a na-akpo chi di, ma ha no n'eluigwe maobu n'owa (n'ezie otutu "chi" na "ndi nwe mmadu" di otu a di).

⁶ Ma n'ebe anyi no, anyi maara na ọ bu naanị otu Chineke di, onye bu Nna, onye kere ihe niile, na onye anyi na-adị ndu n'ihị ya. Ọ bukwa naanị otu Onyenwe anyi ka anyi nwere, onye bu Jisọs Kraist, onye e sitere n'aka ya kee ihe niile, onye na-enyekwa anyi ndu.

⁷ Ma otu ọ di, ọ bughị onye obula nwere ihe omuma a. Ufodu n'ime ndu ha niile, ha na-ele arusi anya dika chi di ndu. Ha na-echekwa na ihe obula e ji chuoṛo arusi aja, na ọ bu chi di ndu ka e ji ya chuoṛo aja. N'ihị nke a, mgbe obula ha riri ihe e ji chuo aja nye arusi, ọ na-ewute mmuọ ha nke ukwu n'ihị na akonuche ha esighi ike, ọ na-emerukwa ya.

⁸ Ma ọ bughị nri ga-eme ka anyi na Chineke di na mma. Ma anyi riri ma anyi erighi, ọ dighi ihe ohuru anyi ga-enweta. Ọ dikwaghị ihe na-efunari anyi.

⁹ Ma lezienu anya, otu o si di, ka ike unu nwere ime ihe obula di unu mma, ghara igho ihe iso ngongo diri ndi na-adighi ike n'okwukwe ha.

* 7:40 Ndumodu ndi a m nyere unu si na Mmuo nke Chineke.

¹⁰ N'ihị na ọ buru na ndi ozo ahụ gi, gi onye nwere akonuche, ka i no, na-eri nri n'ulo arusi, o bu na ha agaghị eche na ha bu ndi okwukwe ha na-esighi ike, ga-enwe obi ike soro gi rie nri a gororo arusi?

¹¹ N'uzo di otu a, ndi kwere ekwe na-adighi ike, ndi Kraist nwuru n'ihị ha, na-esite n'ihe mmuta gi laa n'iyi.

¹² Cheta na o bu mmehie i mere megide Kraist, mgbe unu na-emegide mmuo nwanne gi n'ime Kraist, n'ihị n'akonuche ha esighi ike.

¹³ N'ihị nke a, o buru na ihe oriri ga-eme ka nwanna m mee mmehie, agaghị m eri anu ozo, ka m ghara ime ka nwanna m maa n'onya.

9

Pol mere onwe ya ihe imaatu

¹ Abughi m onye nwe onwe ya? Abughi m onyeozu Kraist? O bu na m ahughi Jisos Onyenwe anyi? Unu abughi ihe ngosiputa oru m ruru n'ime Onyenwe anyi?

² O buru na m abughi onyeozu n'ebe ndi ozo no, n'ebe unu no, abu m onyeozu n'eziokwu n'ihị na unu bu akara nke oru onyeozu m n'ime Onyenwe anyi.

³ Ihe ngogu m nye ndi ahụ na-enyocha m bu nke a.

⁴ O bu na anyi enweghi ike iri ihe oriri na inu ihe onunu?

⁵ O bu na anyi enweghi ike iduru nwunye onye bu onye kwere ekwe gaa ebe obula anyi na-aga dika ndi ozi ozo na-eme, na dika umunne Onyenwe anyi na Sefas na-emekwa?

⁶ O ga-abu naani mu na Banabas bu ndi na-enweghi ike ihapu iru oru maka ihe anyi ga na-eri?

⁷ Olee onye agha unu maara nke na-esi n'akpa ya akwu onwe ya ugwo onwa? Ka o di onye oru ubi vaini unu maara nke na-adighi eri mkpuru e si n'ubi ahụ weta? Olee onye ozuzu aturu unu maara nke na-adighi anu mmiri ara e si n'igwe aturu o na-azu apiputa?

⁸ Anaghi m ekwu ihe a n'ihị na ha bu ihe na-eme ubochi niile n'etiti ndi mmadu? Akwukwo iwu, o kwukwaghị otu ihe ahụ?

⁹ N'ihị na e dere ya n'iwu nke Mosis, "Ekechila onu ehi mgbe o na-azocha mkpuru oka."* Unu chere na o bu naani ehi ka Chineke bu n'obi kwuo okwu a?

¹⁰ E, n'ihị anyi ka eji dee ya n'akwukwo. N'ezie, e dere ihe ndi a n'ihị anyi, n'ihị na onye ruru oru n'ubi na onye na-azocha mkpuru di n'ubi ahụ, na-eme nke a n'olileanya na o kwesiri iketa oke site na mkpuru e si n'ubi ahụ weta.

¹¹ Mkpuru anyi kuru n'ime obi unu bu mkpuru nke mmuo. O ga-abu ihe ojoo ma anyi si unu nyetu anyi ufodu n'ime akunuba unu?

¹² O buru na ndi ozo kwesiri iketa uru di otu a n'ahụ unu, o bu na anyi ekwesighi iketa karịa?

Ma o dibeghi mgbe anyi rioro unu ihe obula, kama anyi na-agbalisi ike ihu na o dighi ihe ga-egbochi unu iji ezi obi na-ege nti n'oziooma Kraist nke anyi wetara.

¹³ O bu na unu amataghi na ndi na-aru oru n'ulonso ukwu na-esi n'ulonso ahụ na-eweta ihe ha na-eri? Ndi na-agbakwa odibo n'ebe ichu aja na-eketakwa oke n'ihe eji chuo aja?

¹⁴ N'otu aka ahụ kwa, Onyenwe anyi ekwuola na ndi niile na-ekwusa oziooma ya ga-esi n'oziooma eweta nri ha ga-eri di ndu.

* 9:9 Dit 25:4

¹⁵ Ma o nweghị mgbe m jirila ike ndị a m nwere irite uru n'ọrụ m nara ndị mmadụ ihe. Anaghị m ede nke a n'akwukwọ ka a na-ebutere m ihe onyinye. N'ihị na ọ kaara m mma ka m nwụọ kama m ga-ekwe ka onye ọbụla mee ka ịnya isi m buru ihe efu n'ihị ihe onyinye.

¹⁶ Anaghị anya isi n'ihị na ana m ezisa ozioma, maka na nke ahụ bu ọrụ e nyere m n'iwu ka m ruo. Ahụhụ diiri m ma ọ buru na m ezisaghị ozioma.

¹⁷ A si na m ji aka m hoputa onwe m iru ọrụ a, agaara m enwe ugwo ọrụ, ma na ọ buru na o sighi n'uche aka m, unu mara na-ahanyere m ya n'aka.

¹⁸ Gini bu ugwo ọrụ m? Ugwo ọrụ m bu onu m na-enwe site n'izisa ozioma a, na-anaghị onye ọbụla ugwo ọrụ ọbụla, maobu ihe ruru m dika onye na-ezisa ozioma ahụ.

Pol ji inwe onwe ya jee ozi

¹⁹ O bu ezie na-abughị m ohu onye ọbụla, ma emeela m onwe m ohu nye mmadụ niile ka m nwee ike site n'uzo di otu a rite otutu mkpuruobi n'uru nye Kraist.

²⁰ N'ebe ndi Juu no, ana m eme dika onye Juu, ka m nwee ike rite ndi Juu n'uru. N'etiti ndi no n'okpuru iwu, ana m emekwa dika otu n'ime ndi no n'okpuru iwu (n'agbanyeghi na mu onwe m anoghi n'okpuru iwu), ka m si otu a nwee ike rite ndi no n'okpuru iwu n'uru.

²¹ N'ebe ndi na-anoghi n'okpuru iwu no, emere m onwe m ka onye na-anoghi n'okpuru iwu (ma nke a aputaghi na m na-akwusi ime ihe iwu Chineke na-achọ. Ana m emekwa dika onye no n'okpuru iwu Kraist), ka m nwee ike rite ndi na-anoghi n'okpuru iwu n'uru.

²² N'ebe ndi na-adighi ike no, ana m emekwa dika ha, ka m nwee ike rite ndi na-adighi ike n'uru. Otu ọbụla mmadụ si diri, ana m agbali choo uzo m ga-esi mee ka ọ nabata m, ka m nwee ike site n'uzo niile ọbụla zoputa ufodu.

²³ Ana m eme ihe ndi a niile n'ihị ozioma, ma ka m nwekwa ike keta oke na ngozi ya.

Mkpa o di mmadu ikwanyere onwe ya ugwu

²⁴ Unu amataghi na mgbe otutu mmadu na-agba oso iso mpi, o bu naani otu onye na-enwe ihe onyinye nke mbu? Ya mere, gbasienu oso ike, ka unu nweta onyinye ahụ.

²⁵ Ndi na-ejikere igba oso maobu egwuregwu ozo na-enwe ntachiobi n'otutu ahuhu nke ya na ozuzu so. Ha na-azu onwe ha naani ka ha nweta okpueze okoko osisi na-emebi emebi. Ma oso anyi na-agba bu ka anyi nweta okpueze nke na-apughị imebi emebi.

²⁶ O bu nke a mere m ji na-agba oso a na-eleghi anya n'azu, maobu ku o kpo dika m na-aku ifufe.

²⁷ Ma ana m azu ahụ m, na-enye ya ahuhu mee ya ka ọ buru ohu, ka mu onwe m ghara i bu onye a juru aju mgbe m kwusasiri ozioma nye ndi ozo.

10

Ido aka na nti banyere ime mmehie

¹ Umunna m, achoghi m ka unu chefu o ihe mere nna nna anyi ha mgbe ha jere ije n'ime ozara. O ji igwe ojii duo ha. O mekwara ka ha si n'etiti Osimiri Uhie gafee.

² N'ime igwe ojii ahụ, na n'ime osimiri ahụ e tinyere ha niile na baptizim, dika ndi na-eso ụzọ Mosis.

³ Ha niile rikwara ihe oriri nke mmuọ ahụ.

⁴ Ha n'kwara mmiri mmuọ ahụ, mmiri sitere n'oke nkume mmuọ ahụ, nke na-eso ha. Oke nkume ahụ bu Kraist n'onwe ya.

⁵ N'ihe ndi a niile, omume ha amasighi Chineke. N'ih i nke a, o lara ha n'iyi n'ime ozara.

⁶ Ugbu a, ihe ndi a niile bukwa ihe ido aka na nti nye anyi, ka anyi hapu ibu ndi agu ime ihe ojo na-agu dika ha.

⁷ Unu abula ndi na-ekpere arusi dika ufodu ha mere. Dika e dere ya, "Ndi a noduru ala iri ihe na inu ihe onunu, biliekwa oto gwurie egwu ime onwe ha obi uo."*

⁸ Ka anyi ghara ikwa iko dika ufodu n'ime ha mere, iri puku mmadu abuo na ato n'ime ha nwuo n'otu ubochi.

⁹ Ka anyi hapu inwa Kraist onwunwa dika ufodu n'ime ha si nwaa Chineke. E mere ka agwo tagbusie ha.

¹⁰ Ka anyi hapukwa itamu ntamu dika ufodu ha mere ma buru ndi Mmuo ozi onwu tigburu.

¹¹ Ihe ndi a niile dakwasiri ha ka o buru ihe ilere anya nye anyi. E dekwara ha n'akwukwo ka ha buru anyi ihe ido aka na nti n'ih i na anyi bi n'oge a mgbe ogwugwu ihe niile di nso.

¹² Ya mere, o buru na i na-eche na i guzosiri ike, lezie anya ka i ghara ida.

¹³ O nweghi onwunwa obula nwara unu nke abiakwutebeghi mmadu. Chineke kwesiri ntukwas i obi, o gaghi ekwe ka a nwaa unu kari ike unu. Kama mgbe a na-anwa unu, o ga-enye unu ike imeri onwunwa ma gosikwa unu uzọ mgbaru n'ime ya.

Oriri arusi na Oriri nke Onyenwe anyi†

¹⁴ Ya mere, ndi enyi m huru n'anya, gbaaranu ikpere arusi oso.

¹⁵ Ana m agwa ndi nwere uche okwu, unu onwe unu tulenu ihe m na-ekwu.

¹⁶ Iko ngozi ahụ nke anyi na-agozi, o bugh i keta oke site n'obara Kraist? Achicha nke anyi na-anyawa, o bugh i keta oke n'ahụ Kraist?

¹⁷ N'ih i na otu achicha di, o bu ezie na anyi di otutu, anyi bu otu ahụ, n'ih i na anyi niile na-eketa oke n'otu ogbe achicha ahụ.

¹⁸ Chetanu ka ndi Izrel siri mee: o bu na ndi na-eri ihe eji chuo aja abughi ndi nnweko n'ebe ichu aja?

¹⁹ Gini ka okwu ndi a m na-ekwu putara? Na arusi, maobu ihe a churu n'aja nye arusi bu ihe obula, maobu na o bugh i ihe?

²⁰ Mba! Ihe m na-ekwu bu na ndi niile na-achuru arusi aja jikotara onwe ha n'otu obi ichuru ekwensu aja ahụ. O bugh i Chineke. Achokwaghi m ka unu buru ndi e jikotara ha na ekwensu.‡

²¹ Unu apugh i inu site n'iko Onyenwe anyi ma nuokwa site n'iko ekwensu; unu apugh i kwa inwe oke site na tebul Onyenwe anyi na tebul ekwensu.

²² Anyi na-achọ ime ka iwe wee Onyenwe anyi? Anyi di ike kari ya?

Inwe onwe nke ndi kwere ekwe

* 10:7 Opu 32:6 † 10:13 Ufodu na-akpo ya Oriri nso. ‡ 10:20 Maobu, mmuọ ojo

²³ Ị na-asị, “Enwere m ike ime ihe niile m maara na m kwesiri ime,” ma ọ bughị ihe niile ga-abara m uru. “Enwere m ike ime ihe niile m maara ziri ezi,” ma ọ bughị ihe niile nwere ike inyere anyị aka.

²⁴ Ka onye ọbụla hapụ ichọ ọdịmma nke onwe ya, kama ọdịmma nke ndị ọzọ.

²⁵ Rie ihe bụ anụ ọbụla e rere n’ahịa na-ajughị ajuju ọbụla n’ihi akonuche.

²⁶ N’ihi na, “Ụwa na ihe niile dị n’ime ya bụ nke Onyenwe anyị.” §

²⁷ Ọ bụrụ na onye na-ekweghị ekwe akpọọ unu oriri, unu kpebie ije, riekwanụ nri ọbụla e nyere unu na-ajughị ajuju n’ihi akonuche.

²⁸ Ma ọ buru na e nwee onye gwara gị, “A chụrụ ihe a n’aja.” Unu erila nri ahụ, maka onye ahụ mere ka unu mata, na n’ihi akonuche.

²⁹ Akonuche nke m na-ekwu maka ya abughị nke gị, kama ọ bụ maka nke onye ahụ. N’ihi gini ka mnwere onwe m ga-eji bụrụ ihe akonuche onye ọzọ ga-ekpe ikpe?

³⁰ Ọ bụrụ na m nwere ike inye ekele, were nri m rie, olee otu e si ekwuto m n’ihi ihe ahụ m nyere Chineke ekele banyere ya?

³¹ Ihe ọbụla ị na-eme, ma unu na-eri ihe maọbụ na-añụ ihe, na-emenụ ha niile maka otuto nke Chineke.

³² Unu emejọla ndị Juu maọbụ ndị Griik, ma ọ bụkwanụ nzuko Chineke.

³³ Na-agbalịsinụ ike ime dika m si eme. N’ihe ọbụla m na-eme, ana m ejisi ike ime ihe ga-atọ onye ọbụla uto. Anaghị m achọ ọdịmma nke m naanị, kama ọ bụ ọdịmma nke mmadụ ibe m, ime ka a zoputa ha.

11

¹ Unu bụrụ ndị na-enomi m, dika m si enomi Kraịst.

Omume kwesiri ekwesị n’oge ofufe

² Ana m aja unu n’ihi na unu na-echeta m n’ihi niile, nakwa n’ihi na unu na-ejisikwa ozizi ahụ enyere unu n’aka ike, dika m nyere ha n’aka unu idebe.

³ Ma achoro m ka unu mata na dika Kraịst bụ isi nwoke ọbụla, otu a ka nwoke ọbụla si bụrụ isi nwunye ya. Chineke bụkwa isi Kraịst.

⁴ Nwoke ọbụla kpuchiri isi ya mgbe ọ na-ekpe ekpere maọbụ na-ebu amuma* na-emenye isi ya ihere.

⁵ Ma nwanyị ọbụla na-ekpe ekpere maọbụ na-ebu amuma, ma ọ kpuchighị isi ya, na-emenye isi ya ihe ihere, n’ihi na ọ dika nwanyị kpuchara isi ya.

⁶ Ọ bụrụ na nwanyị ọbụla achoghị ikechi isi ya, ya kpuchaa ya. A sịkwa na ọ bụkwanụ ihe ihere na nwanyị kpuchara isi ya, ka nwanyị kechie isi ya.

⁷ Ma nwoke ekwesighị ikpuchi isi ya, n’ihi na nwoke bụ onyinyo na otuto nke Chineke, ebe nwanyị bụ otuto nke nwoke.

⁸ E si na nwoke kee nwanyị, ma e sighị na nwanyị kee nwoke.

⁹ E keghị nwoke maka nwanyị, ma e kere nwanyị maka nwoke.

¹⁰ N’ihi nke a, nwanyị kwesiri ikpuchi isi ya igosi na ọ nọ n’okpuru di ya, maka ndị mmụọ ozi.

¹¹ Ma otu ihe si dị n’ime ndụ anyị na-adị n’ime Onyenwe anyị, nwoke adighị ma e wepụ nwanyị, nwanyị adighikwa ma e wepụ nwoke.

¹² N’ihi na dika nwanyị siri na nwoke pụta na mbụ, otu a ka a na-esitekwa n’ahụ nwanyị muputa nwoke. Ma ha niile si n’aka Chineke pụta.

§ 10:26 Abụ 24:1 * 11:4 Maọbụ, na-akuzi ihe

¹³ Achọrọ m ka unu tule ihe a n'onwe unu, ọ dị mma ka nwanyị ghebe isi ya oghe mgbe ọ na-ekpe ekpere nye Chineke?

¹⁴ Unu matakwarara nke ọma na ọ bụ ihe ihere na nwoke ga-ebu agiri isi dị ogologo.

¹⁵ Ma ọ bụrụ na nwanyị enwee agiri isi dị ogologo ọ bụ ihe otuto nye ya n'ihhi na e nyere ya agiri isi dị ogologo ka ọ bụrụ ihe mkpuchi.

¹⁶ Ọ bụrụ na onye ọbụla na-arụ ụka banyere omenaala nke a, anyị onwe anyị na nzukọ Chineke niile enweghị omenaala ọzọ banyere nke a.

Omume kwesiri ekwesi n'oge Oriri Nso

¹⁷ N'ime ntuziaka ndị a, enweghị m otuto nye unu n'ihhi na mgbe unu zukọtara omume unu na-eweta ihe ọjọọ karịa ihe ọma.

¹⁸ Na mmalite, ihe m na-anụ bụ na mgbe niile unu zukorọ dika chọchị, iru ụka nke na-ebute nkewa na-adị n'etiti unu. E kwenyekwara m na ụfọdụ ihe ndị a m nūrụ bụ eziokwu.

¹⁹ N'ezie ụdị nkewa dị otu a aghaghị idị n'etiti unu ka e nwee ike mara ndị Chineke nabatara.

²⁰ Mgbe unu zukọtara, ọ bughị nri anyasị nke Onyenwe anyị ka unu na-eri.

²¹ N'ihhi na mgbe unu na-eri nri, ụfọdụ n'ime unu na-eri nri anyasị nke aka ha. Nke mere, n'otu onye na-anọ agụụ ebe onye ọzọ na-anụbigakwa mmanya oke.

²² A ga-akpọ nke a gini? Ọ bụ na unu enweghị ụlọ ebe unu ga-anọ rijuo afọ ma njuokwa afọ? Ka ọ bụ na unu na-eleli nzukọ Chineke na emenye ndị na-enweghị ihe ihere? Gini ka m ga-agwa unu? Aga m eto unu maka nke a? Agaghị m eto unu maka nke a.

²³ N'ihhi na ihe m ziri unu bụ ihe Onyenwe anyị ziri m. N'abalị ụbọchị ahụ a rara ya nye, Onyenwe anyị Jisọs weere otu ogbe achicha.

²⁴ Mgbe o nyechara ekele, ọ nyawara ya si, **"Nke a bụ ahụ m nke a na-enye maka unu. Na-emenụ nke a iji cheta m."**

²⁵ N'uzọ dị otu a kwa, o bulitere otu iko mmanya mgbe ha risiri nri si, **"Iko a bụ ọgbugba ndụ ọhuru n'ọbara m. Oge ọbụla unu na-anụ ya, na-emenụ nke a iji na-echeta m."**

²⁶ N'ihhi na mgbe ọbụla unu na-eri achicha ahụ na-anụkwa iko a, unu na-ekwusa ọnwụ Onyenwe anyị ruo mgbe ọ ga-abia ọzọ.

²⁷ Ya mere, ọ bụrụ na onye ọbụla erie achicha Onyenwe anyị maọbụ n'ụlọ iko Onyenwe anyị n'uzọ na-ekwesighi ekwesi, onye ahụ na-emehie megide anụ ahụ Onyenwe anyị na ọbara Onyenwe anyị.

²⁸ Ọ bụ nke a mere o ji bụrụ ihe dị mkpa ka onye ọbụla nyochaa onwe ya nke ọma tupu o rie achicha ahụ maọbụ n'ụlọ iko ahụ.

²⁹ N'ihhi na onye ọbụla na-eri achicha ahụ maọbụ n'ụlọ site n'iko ahụ na-echeghi echiche, ọ na-eri, na-anutakwara onwe ya ikpe omuma, ma ọ bụrụ na ọ tuleghị uche banyere ahụ Kraịst.

³⁰ Ọ bụ nke a mere otutu n'ime unu ji bụrụ ndị ahụ na-esighi ike, ndị nọ n'orịa na ndị dara n'ura ọnwụ.

³¹ Ọ bụrụ na anyị enyochaa onwe anyị nke ọma, anyị agaghị adaba n'ikpe.

³² Ma otu ọ dị, mgbe Onyenwe anyị na-ama anyị ikpe n'uzọ dị otu a, a na-ezi anyị otu e si ebi ezi ndụ n'ihhi ka a ghara imakọ anyị na ndị uwa ikpe.

³³ Ya mere, ụmụnnna m, mgbe unu biakọtara iri nri, chere n'ibe unu.

³⁴ Ọ buru na aguu aguo onye obula ya rie nri n'ulo ya, ka o hapu iwetara unu ikpe omuma.

Aga m enye ntuziaka banyere ihe niile ndi ozo mgbe m biara.

12

Onyinye Mmuo Nso na-enye

¹ Ugbu a umunna m, achoro m ka unu mata ihe gbasara onyinye nke Mmuo Nso na-enye.

² Unu matara na mgbe unu bu ndi na-amaghi Chineke, e duru unu n'otu uzọ maobu nke ozo, duhie unu uzọ iso arusi ndi ahụ dara ogbi.

³ Ya mere, achoro m ka unu ghota nke oma na o dighi onye obula na-ekwu okwu site n'odudu Mmuo nke Chineke, puru i si, "Ka Jisos buru onye a buru onu." O dikwaghi onye obula puru ikwu, na "Jisos bu Onyenwe anyi," ma o bughị site na Mmuo Nso.

⁴ Onyinye amara di iche iche di, ma otu Mmuo Nso ahụ na-enye ha niile.

⁵ E nwekwara udi ije ozi di iche iche, maobu otu Onyenwe anyi ahụ ka a na-ejere ozi.

⁶ Udi ike di iche iche nke eji aru oru dikwa, ma otu Chineke ahụ na-etinye ike ndi a n'ime onye obula iji jee ozi.

⁷ O na-enyekwa onye obula amara iziputa ike nke Mmuo Nso maka odimma mmadu niile.

⁸ Mmuo Nso na-enye otu onye onyinye ikwu okwu amamihe, na-enyekwa onye ozo onyinye ima ihe omuma, site n'otu Mmuo ahụ.

⁹ Otu Mmuo nso a na-enye onye ozo onyinye inwe okwukwe, na-enyekwa onye ozo onyinye inwe ike igwo oria.

¹⁰ Onye ozo ka o na-enye onyinye iru oru itunanya, onye ozo ike ibu amuma. Onye ozo ka o na-enye ike ikowa udi mmuo di iche iche, ma onye ozokwa ka o na-enye ike isu asusu di iche iche. Ma o na-enyekwa onye ozo ike ikowa ihe onye na-asu asusu ndi a na-ekwu.

¹¹ O bu otu Mmuo ahụ na-enye onyinye ndi a niile. O na-enye onye obula onyinye di iche iche dika Mmuo Nso si kpebie.

Otu ahụ ma otutu akuku

¹² Dika ahụ anyi si nwe akuku di iche iche, ma burukwa otu ahụ, n'agbanyeghi na o nwere otutu akuku, otu a ka anu ahụ Kraist dikwa.

¹³ Site n'otu Mmuo Nso ahụ ka e mere anyi niile baptizim n'otu n'otu, ma ndi Juu ma ndi Griik, ma ohu ma ndi nwe onwe ha. E meela ka anyi nuo obara ya, n'ime njiko nke otu Mmuo Nso ahụ.

¹⁴ Ahụ mmadu abughi naani otu akuku, kama o nwere otutu akuku ahụ.

¹⁵ O buru na ukwu asi, "N'ih na-abughi m aka, esoghi n'ahụ," nke a agaghi egbochi ya ka o gharakwa ibu otu n'akuku anu ahụ.

¹⁶ Otu a kwa, o buru na nti asi, "Ebe m na-abughi anya abughi m otu akuku anu ahụ." Okwu a kwa agaghi eme ka nti ghara ibu akuku anu ahụ.

¹⁷ O buru na ahụ niile bu anya, olee ka ahụ ga-esi nu ihe? O burukwa na ahụ mmadu bu naani nti o ga-esi aana nu isisi ihe obula?

¹⁸ Ma otu ihe si di, Chineke debere n'otu n'otu akuku niile di n'ahụ dika o si choo.

¹⁹ A si na akuku niile di n'ahụ bu otu ihe, kedụ ebe ahụ ga-adi?

²⁰ Otu o di, o bu ezie na ihe di n'ahụ di otutu, ma ha niile bu otu ahụ.

²¹ N'ih nke a, anya enweghi ike igwa aka si, "Achoghi m gi, n'ih na i dighi m mkpa." Isi agakwaghi agwa ukwu si, "Achoghi m inyeaka gi."

²² Kama o bu akuku ahụ anyi ndi na-esighi ike bu ndi di anyi mkpa karia.

²³ E e, akụkụ ndị ahụ anyị na-eche na ha adighị mkpa ka anyị na-eji nsopurụ na-elekọta. Akụkụ ndị ahụ na-ekwesighị ile anya ka anyị na-enye ugwu, ma na-ekpuchi ha.

²⁴ Ma anyị adighị esi otu a elekọta akụkụ ahụ ndị ahụ anya na-ahụ n'uzọ puru iche, n'ihị na Chineke kpachapurụ anya mee ka akụkụ ndị ahụ dikarịsiri nta buru nke anyị kwesiri inye nsopurụ karịa.

²⁵ N'uzọ dị otu a, nkewa obula adighị n'ahụ mmadu. Akụkụ obula maara mkpa ibe ya, ha na-egboritakwara onwe ha mkpa ha.

²⁶ O buru na otu akụkụ enwe nsogbu, akụkụ ndị ozo ga-eketa oke na nsogbu ahụ. O burukwa na otu akụkụ emee ihe ga-eweta otuto o bu ahụ niile na-enwe otuto ahụ.

²⁷ Ugbu a, unu niile n'otu n'otu bu otu anu ahụ Kraist. Unu bukwa akụkụ ahụ ya n'otu n'otu, burukwa ndị di mkpa n'ahụ ahụ.

²⁸ Nke a bu ufodu n'ime akụkụ di iche iche Chineke tinyere na choochi; nke mbu bu ndi ozi, ndi amuma, ndi nkuzi, ndi na-arụ oru itunanya, ndi na-agwo oria, ndi puru inyere mmadu ibe ha aka, ndi nwere onyinye ichikota ihe niile n'usoro, na ndi na-asu asusu di iche iche.

²⁹ Ha niile, ha bu ndi ozi? Ha niile ha bu ndi amuma? Ha niile ha bu ndi nkuzi? Ha niile ha bu ndi oru ebube?

³⁰ Ha niile ha nwere onyinye igwo oria? Ha niile ha na-asu n'olu di iche iche? Ha niile ha nwere onyinye nke ikowa asusu di iche iche?

³¹ Ugbu a, gbalisienu ike inweta onyinye kachasi di elu karia.

Ihunanya kachasi mkpa

Ma aga m ezi unu uzọ nke kachasi ihe a niile mma.

13

Ihunanya

¹ A si na m na-asu asusu di iche iche nke ndi mmadu maobu nke ndi mmuo ozi, ma ahughi m mmadu ibe m n'anya, abu m naani ogene na-eme uzu maobu mbadamba efere na-ada uda.

² A sikwa na m nwere onyinye ibu amuma, buru onye puru ikwu ihe niile gaje ime n'oge di n'ihu, na onye maara ihe niile, a sikwa na m nwere okwukwe nke m puru isite na ya nye ugwu buru ibu iwu si ya site n'ebe o no gaa n'ebe ozo, ma ahughi m mmadu ibe m n'anya, ahughi m ihe obula.

³ A sikwa na m ewere ihe niile m nwere nye ndi ogbenye, werekwa anu ahụ m nye ka ere ya oku n'ihị ka m nyaa isi, ihe ndi a niile abaghi uru, ma m enweghi ihunanya.

⁴ Ihunanya na-enwe ogologo ntachiobi, na-enwekwa obi ebere. O dighi ekwo ekworo, o naghị enwe anya ukwu, o naghị anya isi. O nakwaghị ebuli onwe ya elu.

⁵ O naghị eme ihe na-akpasu iwe, o naghị achọ ihe nke naani ya, o naghị ewe iwe osiso. O nakwaghị aguko ihe ojo niile e mere ya.

⁶ O dighi anuri onu n'ihe ojo, kama o na-anuri n'eziokwu.

⁷ O na-edi ihe niile, o na-ekwerekwa ihe niile, o na-enwekwa olileanya na-anagide ihe obula daputara.

⁸ Ihunanya adighi agwu agwu. Ma ibu amuma niile ga-emesia kwusi, onyinye isu asusu di iche iche ga-akwusikwa. Otu a, ihe omuma niile ga-agabiga.

⁹ N'ihị na omuma anyi ezughi oke, ibu amuma anyi ezukwaghị oke.

¹⁰ Ma mgbe anyi ruru n'izuoke, ezughi oke agaghị adikwa.

¹¹ Mgbe m bụ nwata, ekwuru m okwu dika nwata, echiche m niile bụ echiche nwata. Izuzu obi m niile bukwa nke nwata. Ma mgbe m toro gho dimkpa, adighikwa m akpa agwa dika nwata ozo.

¹² Ugbu a, anyi na-ahụ inyogho inyogho dika anyi na-ele anya n'enyoma mgbe ahụ anyi ga-ahụ ihu na ihu. Ugbu a, ihe m mara ezughị oke, ma mgbe ahụ aga m amazụ, dika m bụ onye a mazuru.

¹³ O di ihe ato na-adigide adigide. Ha bụ okwukwe, olileanya, na ihunanya. Ma n'ime ha niile, ihe kachasi ha niile bụ ihunanya.

14

Onyinye ndi ozo Mmuo Nso na-enye

¹ Ka ihunanya buru isi ihe unu na-achọ. Chosienụ onyinye nke Mmuo Nso ike, nke ka nke onyinye inwe ike ibu amuma.

² Onye obula na-asu asusu o na-amughị amụ, bụ Chineke ka o na-agwa okwu, o bughị mmadu. N'ezie, o dighi onye na-aghota ihe o na-ekwu; n'ihia na okwu o na-ekwu bụ ihe omimi site n'ike Mmuo Nso.

³ Ma onye obula na-ebu amuma na-ezisa ozi na-enyere ndi mmadu aka ito eto. O na-agwakwa ha okwu nkasiobi na okwu na-ebuli mmu o ha elu.

⁴ Ya mere, onye ahụ na-ebu amuma na-enyere choochi aka, ma onye ahụ na-asu asusu ozo, na-enyere naani onwe ya aka.

⁵ O gaara ato m utoma a si na unu niile nwere onyinye isu asusu di iche iche; ma o ga-ato m kariama ma o buru na unu niile enwee onyinye ibu amuma. Nke a bụ n'ihia na onye ahụ na-ebu amuma bara uru kariama onye na-asu asusu di iche iche. Isu asusu ya ga-aba uru ma o buru na o di onye na-aghota ihe o na-asu, ka e nwee ike wulie choochi.

⁶ Umunna m o buru na m biakwutere unu malite isu asusu unu na-adighi aghota, ole uru m baara unu, ma o bughị ma m na-ekwu okwu banyere ihe ekpughere gosi m, maobu ihe niile m maara, maobu ihe gaje ime, maobu ihe nkuzi?

⁷ O bukwa otu a ka o di n'etiti ihe niile na-enweghi ndu, nke na-ada uda, dika oja, maobu ubo akwara. O buru na ha enyeghi uda di iche site na nke ozo, olee uzo mmadu ga-eji mara maobu oja ka a na-afu, maobu ubo akwara ka a na-akpo.

⁸ O burukwa na opi ike e ji akpo ndi agha oku adaputaghi uda nke oma, onye ga-ejikere ije agha?

⁹ N'otu aka ahụ kwa, o buru na i na-agwa mmadu okwu n'asusu o na-adighi anu, olee otu o ga-esi ghotata ihe i na-ekwu? N'oge ahụ, ifufe ka unu na-agwa okwu.

¹⁰ Asusu a na-asu n'uwaa a di ukwuu, ma ha niile bara uru nye ndi na-anu ha.

¹¹ O buru na m aghotaghi ihe onye na-asu otu n'ime asusu ndi a na-ekwu, aga m abu obia n'ebe onye na-asu asusu ahụ no, ya onwe ya ga-abukwa obia n'ebe m no.

¹² Ebe o na-agu unu agu inweta onyinye nke Mmuo Nso, choonu onyinye ndi ahụ ga-enyere unu aka iwuli nzuko elu.

¹³ Onye obula na-asu asusu n'olu di iche iche, ga-ekpe ekpere ka e nye ya onyinye ikowa olu di iche iche.

¹⁴ O buru na m ji asusu di iche na-ekpe ekpere, mmu m ga-eso m na-ekpe ekpere ahụ, ma uche m agaghi aghota ekpere m na-ekpe.

15 Ọ bụrụ na ọ dị otu a, olee ihe m ga-eme? Aga m eji mmụọ m kpee ekpere, jirikwa uche kpee ekpere. Aga m ejikwa mmụọ m bụọ abụ, jirikwa uche m bụọ abụ.

16 Ma o bughị otu a, mgbe i ji asụsụ ọzọ nke a na-amaghị na-eto Chineke n'ime mmụọ, olee otu ndị niile nọ n'ụlọ nzukọ ahụ na-aghọtaghị ihe ị na-ekwu ga-esi zaa Amen?

17 Ọ bụ ezie na ị na-enye ekele nke oma, ma ọ naghị ewuli onye ọbụla elu.

18 Ana m ekele Chineke n'ihi na ana m asụ asụsụ dị iche iche* karịa unu niile.

19 Ma mgbe ọbụla a gbakoro na nzukọ ife ofufe, ọ na-akara m mma ikwu naanị mkpuru okwu ise nke mmadụ niile ga-aghota na nke ga-abakwara ha uru, karịa na m kwuru puku mkpuru okwu iri n'asụsụ dị iche iche nke onye ọbụla na-apughị ighota.

20 Ụmunna m, unu abụla ụmuntakiri n'echiche unu. Bụrunụ ụmuntakiri n'ihe gbasara ime ihe ọjọọ, ma bụrunụ ndị nwere uche n'ihe gbasara ụdị okwu a.

21 E dere ya n'akwukwọ iwu,
 “Site na ebugbere ọnụ ndị mba ọzọ
 sitekwa n'ire ndị na-asụ iche iche
 ka m ga-agwa ndị a okwu,
 ma ọbụladị otu a, ha agaghị ege m ntị,
 ka Onyenwe anyị kwuru.”†

22 Ịsụ asụsụ dị iche iche abughị ihe nlere anya nye ndị kwere ekwe, kama ọ bụ ihe ama nye ndị na-ekweghị ekwe. Ma ibu amụma bụ maka ndị kwere ekwe, ọ bughị maka ndị na-ekweghị ekwe.

23 Ọ bụrụ na nzukọ niile ezukọọ n'ogbakọ ekpere, mmadụ niile a na-asụ n'olu dị iche iche n'otu mgbe, ọ bụrụkwa na ndị na-aghọtaghị, maọbụ ndị na-ekweghị ekwe abata n'ebe ahụ, gini ka ha ga-ekwu? Ha ọ gaghị asị na isi emebiela ndị a?

24 Ma ọ bụrụ na onye na-ekweghị ekwe maọbụ onye ọhuru abata mgbe onye ọbụla na-ebu amụma, ha ga-abụ ndị mmadụ niile ga-atụ mmehie ha n'anya maakwa ha ikpe mmehie.

25 Mgbe a na-eme ka ihe nzuzo nke obi ha niile puta ihè, onye dị otu a ga-egbu ikpere n'ala kpọọ isiala nye Chineke si, “N'ezie, Chineke nọ n'etiti unu.”

Usoro Ofufe

26 Ugbu a, ụmunna m, kedụ otu o kwesiri idi? Mgbe ọbụla unu zukoro, ụfodu kwesiri ibụ abụ, onye ọzọ ga-ezi unu ihe; maọbụ gwa unu ozi dị mkpa e gosiri ya, maọbụ jiri asụsụ nke ọ na-amughị gwa unu okwu, ka onye ọzọ kowaa ihe onye ji asụsụ a dị iche kwuo okwu kwuru. Ma ka ihe ọbụla e mere n'ime ụlọ chọọchị bụrụ ihe ga-ewuli onye ọbụla elu.

27 A sịkwa na ọ dị ndị choro iji asụsụ dị iche kwuo okwu, ka mmadụ abụọ maọbụ atọ kwuo. Kama ka ha kwuo n'otu n'otu n'usoro. Ka onye ga-akowa ihe ha kwuru nọrọkwa n'ebe ahụ.

28 Ọ bụrụ na ọ dighị onye ga-akowa ihe ha na-asụ, ka onye ahụ na-asụ asụsụ dị iche na chọọchị mechie ọnụ ya. Ya na Chineke surita ya.

29 Ka mmadụ abụọ maọbụ atọ nwere onyinye ibu amụma kwuo okwu n'otu n'otu, ka ndị ọzọ tulee ihe ha kwuru.

30 Ọ bụrụ na-ekpughere onye ọzọ nọdụ n'akukụ ya ihe, ka onye mbụ mechie ọnụ ya.

* 14:18 Nke bụ ịsụ n'ire † 14:21 Aiz 28:11,12

³¹ N'ihhi na unu nwere ike ibu amụma n'otu n'otu, ka mmadu niile nwee ike imuta ihe ma burukwa ndi a gbara ume.

³² Mmuo niile nke ndi amuma ka a na-edokwa n'okpuru ndi amuma.

³³ N'ihhi na Chineke abughị Chineke nke aghara, kama o bu nke udo. Otu a ka o di n'ime ogbako niile nke ndi nsọ.

³⁴ Umụ nwanyi ekwesighi ikwu okwu n'ime choochi. Ha ekwesighi itinye onu na ntugha uka obula, n'ihhi na iwu kwuru ka ha debe onwe ha n'okpuru ndi ochichi.

³⁵ O buru na o di ihe ha choro imata, ha juo di ha mgbe ha lara n'ulo. N'ihhi na o bu ihe ihere na nwanyi ga-ekwu okwu n'ime ogbako choochi.

³⁶ Unu chere na okwu Chineke malitere n'aka unu? Unu chekwara na o ga-akwusi n'aka unu? Ugha!

³⁷ O buru na o di onye na-eche na ya bu onye amuma, maobu na ya nwere onyinye nke Mmuo Nso, naani ihe m na-achọ ka o ghota bu na ihe m na-edere unu bu iwu Onyenwe anyi n'onwe ya nyere m.

³⁸ O buru na o di onye nogidere ju inabata ihe ndi a, unu anala ya nti.

³⁹ Ya mere, umunna m, ka ibu amuma buru ihe na-agu unu agu, unu egbochikwala onyinye nke isu n'ire di iche iche.

⁴⁰ Ma meenu ihe niile n'uzo di mma, ka ha dikwa n'usoro.

15

Mbilite n'onwu Kraist

¹ Umunna m, ugbu a achoro m ime ka unu cheta ozioma ahụ m ziri unu mgbe m buru uzo biakwute unu, nke unu kweere na ya, na nke unu guzosikwara ike n'elu ya.

² E si n'ozoma a zoputa unu, ma o buru na unu ejiri obi unu niile jidesie ihe unu kweere na ya ike. Inwe okwukwe n'ihe ozo di iche agaghị enyere unu aka.

³ Ihe m nyefere unu n'aka na mbu bu ozi ahụ m natara i debe, nke di oke mkpa, na Kraist nwuru onwu n'ihhi mmehie anyi, dika akwukwo nsọ kwuru na o ga-anwu.

⁴ Na e liri ya, ma e mere ka o si n'onwu bilie n'ubochi nke ato, dika akwukwo nsọ kwukwara na o ga-eme.

⁵ O gosiri Sefas* onwe ya, emesia, ndi ozi iri na abuo ahụ hukwara ya.

⁶ Emesiakwa, o gosiri ihe kariri nari mmadu ise n'ime umunna onwe ya, n'otu mgbe, otutu n'ime ndi ahụ ka no ndu taa, o bu ezie na ufodu n'ime ha adaala n'ura onwu.

⁷ Emesia, Jemis huru ya; o mekwara ka ndi ozi niile hu ya.

⁸ N'ikpeazu, mu onwe m hukwara ya, dika a ga-asị na m bu nwa a na-amughị n'oge.

⁹ N'ihhi na o bu m kachasi nta n'ime ndi ozi. O kwesikwaghị ka a akpoo m onyeozi ya n'ihhi na alusoro m nzuko Chineke ogu nke ukwu.

¹⁰ Ma site n'amara nke Chineke, abu m ihe m bu. O putakwara na amara ya n'ebe m no abughị ihe efu. Kama arusiri m oru ike karichasia ndi ozi niile. Ma n'ezie, o bughị m na-aru oru a, kama o bu Chineke n'onwe ya na-aru oru ya n'ime m.

¹¹ Ma o bu m, maobu ndi ozo, otu a ka anyi siri kwusaa, otu a ka unu sikwa kwere.

Mbilite n'onwu nke ndi nwuru anwu

* 15:5 Ya bu, Pita

12 Ma ọ bụrụ na a na-ekwusa na Kraịst si n'ọnwụ bilie, gịni mere ụfọdu unu ji na-ekwu na ndị nwurụ anwụ apughị isi n'ọnwụ bilie ọzọ.

13 Ọ bụrụ na ndị nwurụ anwụ a pughị i si n'ọnwụ bilie, nke a putara na e megħi ka Kraịst site n'ọnwụ bilie.

14 Ọ burukwa na e megħi ka Kraịst si n'ọnwụ bilie, ihe anyị na-ezisa bụ ihe efu, okwukwe unu nwere bukwa ihe efu.

15 Ma karịa nke a, a na-ahụta anyị ka ndị ama ụgha nke Chineke, n'ih na anyị gbara ama banyere Chineke, na-asị na o mere ka Kraịst si n'ọnwụ bilie, bụ onye ọ na-emegħi ka o si n'ọnwụ bilie ma ọ bụrụ na-emegħi ka ndị nwurụ anwụ dī ndū ọzọ.

16 N'ih na, ọ bụrụ na a pughị ime ka ndị nwurụ anwụ bilie dī ndū ọzọ, emekwaghị ka Kraịst si n'ọnwụ bilie.

17 Ma ọ bụrụ na-emegħi ka Kraịst si n'ọnwụ bilie, okwukwe unu bụ ihe efu, unu ka ga-anwụ na mmehie unu.

18 Mgbe ahụ ndị nwurụ anwụ n'ime Kraịst lara n'iyi.

19 Ọ burukwa na olileanya anyị n'ime Kraịst gwurū naanī na ndū anyī n'ime ụwa a, anyī bụ ndī e kwesiri ka e mere ebere.

20 Ma e mere ka Kraịst si n'ọnwụ bilie n'ezie, onye mbụ n'etiti ndī niile nwurū anwū.

21 N'ih na dīka ọnwū si site n'aka otu nwoke bīa, otu a kwa ka mbilite n'ọnwū si site n'aka otu nwoke bīa.

22 Dīka mmadū niile si anwū site n'aka Adam, otu a kwa ka mmadū niile ga-esi dīkwa ndū n'ime Kraịst.

23 Onye ọbūla ga-ebili n'usoro nke ya, Kraịst mkpuru mbū si n'ọnwū bilie. Mgbe ọ loghachiri, ndī niile bụ ndī nke Kraịst ga-esote.

24 Mgbe nke a gasiri, ọgwugwū ihe niile ga-abīa, mgbe ọ ga-enyefe alaeze n'aka Chineke bụ Nna, n'ih na ọ meriela ichī isi niile, na ikike niile na ike niile.

25 N'ih na ọ ga-abū eze tutu ruo mgbe ọ lūgburu ndī iro ya niile, doo ha n'okpuru ụkwū ya.

26 Onye iro ikpeazū a ga-emeri bū ọnwū.

27 N'ih na "O doola ihe niile n'okpuru ụkwū ya."† Ma mgbe ọbūla asiri, "e doola ihe niile" n'okpuru ụkwū ya, o doro anya na Chineke agūnyegħi onwe ya, n'ih na ọ bū ya tinyere ihe niile n'okpuru Kraịst.

28 Mgbe e merela ka ihe niile nọrọ n'okpuru ya, mgbe ahū, Ọkpara ya n'onwe ya, ga-edobe onwe ya n'okpuru onye ahū dobere ihe niile n'okpuru ya, ka Chineke bụrū onye na-achī ihe niile.

29 Ma ọ bughī otu a, gīni mere ụfọdu ji eme ndī otu ha baptizim n'ọnọdu ndī nwurū anwū? Ọ bụrū na e megħi ka ndī nwurū anwū si n'ọnwū bilie ma ọlī, n'ih gīni ka a na-eme mmadū ndī a baptizim n'ọnọdu ha?

30 Gīni mere anyī ji nọrọ n'ize ndū n'oge awa ọbūla?

31 N'igwa unu eziokwu, ụmūnna m, ana m ezute ọnwū kwa ụbọchī. Ihe m ji kwuputa nke a bụ n'ih inya isi nke m ji unu anya n'ime Jisọs Kraịst, Onyenwe anyī.

32 Ọ bụrū na ndū anyī na-agwū n'ụwa a, dīka ndī mmadū na-ekwu, gīni bukwanū uru m nwere n'ih ọgū m na-alūso anū ọhīa, bū ndī ikom Efesọs? Ọ bụrū na a gagħi eme ka ndī nwurū anwū bilie,

"Ka anyī rienū, nūokwanū,
n'ih na echi anyī ga-anwū."‡

33 Unu ekwela ka e duhie unu. N'ih na mkparikota agwa ọjọọ na-emebi ezi agwa.

† 15:27 Abū 8:6 ‡ 15:32 Ajz 22:13

³⁴ Sitenụ na ndụ enweghị nghọta unu loghachita dika unu kwesiri, unu emehiekwala ozo. N'ihhi na-enwere ufodu bu ndi na-amaghi Chineke. Ana m ekwu nke a ka ihere mee unu.

Mbilite n'onwu nke anu ahụ

³⁵ Ma ufodu ga-aju, "Olee otu a ga-esi mee ka onye nwuru anwu bilie? Olee udi ahụ ha ga-enwe mgbe ha ga-aputa?"

³⁶ Onye nzuzu! Mkpuru oka i tinyere n'ala agaghi epu ma o buru na o bughị uzọ nwuo.

³⁷ Mgbe i na-agma mkpuru, o bughị anu ahụ nke ga-aputa ka i na-agma, kama o bu naani mkpuru nkiti, eleghi anya mkpuru oka wiiti, maobu mkpuru ozo.

³⁸ Ma Chineke na-enye ya ahụ dika o si choo. O na-enyekwa mkpuru obula n'ime mkpuru niile ahụ nke kwesiri ya.

³⁹ Anu ahụ niile abughị otu, mmadu nwere anu ahụ di iche, anu ohia nwere udi anu ahụ nke ha. Anu ufe nwere anu ahụ ha, azu nwekwara nke ha.

⁴⁰ Ahụ nke eluigwe na ahụ nke uwa dikwa. Ma ima mma na ebube nke ahụ nke eluigwe bu otu, ima mma na ebube nke ahụ nke uwa dikwa iche.

⁴¹ Anyanwu nwere ebube nke ya, onwa nwekwa nke ya, kpakpando nwekwara ebube nke ya. Kpakpando dikwa iche site n'ibe ya n'ima mma na ebube.

⁴² Otu a ka o di n'ebe mbilite n'onwu ndi nwuru anwu di. Mgbe e liri anu ahụ anyi, ihe nwuru anwu na nke puru ire ure ka o bu, ma mgbe e mere ka o si n'onwu bilie, o gaghị anwukwa ozo.

⁴³ A na-eli ahụ onye nwuru anwu dika ihe enweghi ugu, ma a na-eme ka o si n'onwu bilie n'ebube. A na-eli onye nwuru anwu n'adighi ike, ma a na-eme ka o si n'onwu bilie n'idi ike.

⁴⁴ A na-eli onye nwuru anwu dika anu ahụ nkiti, ma a na-eme ka o jiri ahụ nke mmuo kulite.

O buru na e nwere anu ahụ nkiti, e nwekwara ahụ nke mmuo.

⁴⁵ E dere ya, "Mmadu mbu, bu Adam, ghoru mkpuruobi di ndu, Adam nke ikpezu bu mmuo na-enye ndu."§

⁴⁶ Ma mmuo e bughị uzọ, kama o bu ahụ nkiti, ma mmuo biara n'ikpezu.

⁴⁷ Mmadu nke nwoke sitere n'ala, ejikwa aja kpuo ya; mmadu nke abuo si n'eluigwe bia.

⁴⁸ Di ka mmadu nke mbu ahụ e jiri aja kpuo di, otu a ka ndi niile si n'aja puta dikwa. Ma di ka mmadu nke eluigwe ahụ di, otu a ka ndi niile bu umu eluigwe dikwa.

⁴⁹ Dika anyi niile yikwasiri onyinyo nke nwoke e jiri aja kpuo, otu ahukwa ka anyi ga-esi yikwasiri onyinyo nke nwoke nke eluigwe.

⁵⁰ Ihe m na-ekwu, umunna m, bu na anu ahụ na obara enweghi ike iketa alaeze Chineke. Ihe na-ere ure agaghikwa eketa ereghị ure.

⁵¹ Ma geenu nti ka m gwa unu ihe omimi a! O bughị anyi niile na-aga inwu, kama, a ga-enye anyi anu ahụ ohuru nke puru iche.

⁵² N'otu mgbe, n'otu ntabi anya, mgbe a ga-afu opi ike ikpezu. N'ihhi na opi ga-ada, a ga-eme ka ndi nwuru anwu si n'onwu bilite na-ereghị ure. A ga-agbanwekwa anyi.

⁵³ N'ihhi na a ghaghị igbanwe anu ahụ anyi a nke na-anwu anwu, nyekwa anyi ahụ nke na-agaghị anwu ozo.

⁵⁴ Mgbe ahụ nke a puru ire ure ga-eyikwasị ereghị ure, nke a puru inwu anwu ga-eyikwasị anwughị anwu. Mgbe ahụ, okwu ahụ e dere n'akwukwo nsọ ga-emezu, okwu ahụ siri, "Elomiela onwu, meriekwa ike ya niile."*

⁵⁵ "Onwu, olee ebe mmeri gi di?"

Onwu, olee ebe ihe ufu gi di?"†

⁵⁶ N'ih i na ihe ahụ onwu ji agbata mmadu bu mmehie, ma ihe na-enye mmehie ike bu iwu.

⁵⁷ Ka ekele dirị Chineke onye na-enye anyi mmeri site n'Onyenwe anyi Jisọs Kraist.

⁵⁸ Ya mere, umunna m ndi m huru n'anya, kwusienu ike, burunu akwaa akwuru. Nogidenu n'oru Onyenwe anyi mgbe niile, ebe unu maara na oru unu na-aru n'ime Onyenwe anyi abughị ihe efu.

16

Onyinye n'ih i ndi nsọ nọ na mkpa

¹ N'ih e niile banyere utu ihe onyinye nke ndi nsọ, gbalianu mee dika m nyere ndi choochi di n'akuku Galeshia n'iwu.

² Ubochi uka niile, ka onye obula site n'ih e o kpatara n'izu uka ahụ weputa ufodu ihe nke o ga-eji nye onyinye a. Unu e cherekwala inakota ihe onyinye ndi a ruo mgbe m ga-abia. Ka a hapu iche tutu ruo mgbe m biara.

³ Mgbe m biara, aga m edenye ndi ahụ kwesiri ntukwasị obi, bu ndi unu hoputara akwukwo nkowa, ziga ha ibugara ndi nọ na Jerusalem onyinye obioma unu.

⁴ O burukwa na o di mkpa na m ga-eso ha gaa, mu na ha ga-esoro.

Nzube Pol

⁵ Aga m abia ileta unu mgbe m gasiri Masidonia. N'ih i na ana m ezube isi n'uzo Masidonia abia.

⁶ Mgbe m biara, o na-adi m ka mu na unu ga-anọ ogologo oge. Ma eleghị anya, anyi ga-anọ tutu oge oyi agwu. Mgbe ahụ site, n'inyeaka unu, aga m ahapu unu gaa ebe ozo.

⁷ N'ih i na-achoghi m ileta unu ugbu a m nọ n'ije ngafere. Kama ana m ezube ibia nonyere unu nwa oge, ma o buru na Onyenwe anyi e kwenye.

⁸ Ma aga m anọ n'Efesos tutu ruo oge Pentikosu,

⁹ n'ih i na-emegheela onu uzo di ukwu nke na-aruputa ezi oru nye m, ma ha di otutu bu ndi na-eguzogide m.

¹⁰ O buru na Timoti abia, lezienu anya mee ka o ghara inwe ihe o ga-atu egwu mgbe o nọ n'etiti unu, n'ih i na o bu onye na-aru oru Onyenwe anyi dika m si aru ya.

¹¹ Ka onye obula ghara ileta ya anya. Kama, dupunu ya n'ije ya n'udo ka o nwe ike loghachikwute m. Mu na umunna ndi ozo na-ele anya nlota ya.

¹² Aririo m nwanne anyi Apolos ka o soro umunna ndi ozo bia leta unu, ma o bughị uche ya ma oli ibiakwute unu ugbu a. O ga-abia mgbe obula ohere putara.

¹³ Na-echenu nche mgbe niile, guzosienu ike n'ime okwukwe unu. Dirinu ka ndi tozuru dimkpa, ndi di ike.

¹⁴ Werenu ihunanya na-aru oru obula unu na-aru.

* 15:54 Ajz 25:8 † 15:55 Hos 13:14

¹⁵ Ugbu a, ariọ m unu ụmụna m, unu maara na ezinaụlọ Stefanas bụ ndị mbụ kwere ekwe n'ala Akaja.* Ha nyekwara onwe ha maka ijere ndị nsọ ozi.

¹⁶ Ana m ariọ unu ka unu na-asọpuru ndị dị otu a, nakwa onye ọbụla bụ onye otu anyị na onye ọrụ anyị.

¹⁷ Obi tọrọ m uto n'ọbibi nke Stefanas na Fotunetus na Akaikos. Ha emelara m ihe unu gaara emere m, ma a si na unu nọ n'ebe a.

¹⁸ Ha kwalitere mmụọ m dika ha kwalitere nke unu. Nyenụ ndị dị otu a nsọpuru.

Ekele ikpeazu

¹⁹ Ụlọ chọchị niile dị n'okpuru Eshia na-ezitere unu ozi ekele.

Akwila na Prisila, na nzuko dị n'ụlọ ha na-enye unu ekele obioma n'ime Onyenwe anyị.

²⁰ Ụmụna niile nọ n'ebe a na-ekele unu.

Werenụ isurita ọnụ dị nsọ kelerita onwe unu.

²¹ Ọ bụ mụ onwe m bụ Pọl ji aka m na-edede ekele nke a.

²² Ọ bụrụ na onye ọbụla ahughị Onyenwe anyị n'anya, ka ọ bụrụ onye a bụrụ ọnụ. Onyenwe anyị bia!

²³ Ka amara Onyenwe anyị Jisọs dinyere unu.

²⁴ Ka ihunanya m dinyere unu niile site n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Amen.

* **16:15** Akaja bụkwa Griis.

2 Ndi Kọrint

¹ Pọl, onyeozisi nke Jisọs Kraịst dika ọchịchọ nke Chineke si di, na Timoti nwanne anyi nwoke,

Na-edegara ọchọchọ Chineke nke di na Kọrint, na ndi nsọ niile ndi nọ n'ala Akaja akwukwo:

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisọs Kraịst diri unu.

Ekele diri Chineke onye nkasiobi

³ Otuto diri Chineke na Nna nke Onyenwe anyi Jisọs Kraịst, bu Nna nke obi ebere, nakwa Chineke nke nkasiobi niile.

⁴ Onye na-akasi anyi obi n'ime nsogbu anyi niile, ka anyi site n'uzo di otu a nwee ike ikasi ndi ozo niile no na nsogbu di iche iche obi. Inyere ha aka dika anyi onwe anyi si nata inyeaka site n'aka Chineke.

⁵ N'ihhi na dika anyi si eketa oke n'ime otutu ahuhu nke Kraịst, otu a nkasiobi anyi na-ababiga uba site na Kraịst.

⁶ Ma o buru na anyi na-ahu ahuhu, o bu n'ihhi na nkasiobi unu, nakwa nzoputa unu. O burukwa na a na-akasi anyi obi, o bukwa n'ihhi nkasiobi unu, nke na-aruputa ike na ume iji ntachiobi die udi ahuhu nke anyi onwe anyi na-edikwa.

⁷ Olileanya anyi nwere n'ebe unu no siru ike, ebe anyi maara na dika unu si eketa oke n'ita ahuhu anyi, otu ahukwa ka unu ga-esi keta oke na nkasiobi ahu anyi na-anata.

⁸ Anyi chorọ ka unu mara umunna m, ihe banyere nsogbu e sogburu anyi n'Eshia. N'ezie, nsogbu ahu kariri anyi ike, mee ka anyi hapu inwekwa olileanya na anyi ga-emesi diri ndu.

⁹ N'ezie, o di nnoo n'oge ahu, dika a ga-asu na a mara anyi ikpe onwu. Ma anyi maara na o si otu a mee ka anyi nwee ike imuta na o kwesighi ka anyi tukwasu obi n'ike nke aka anyi, kama ka anyi nwee olileanya n'ime Chineke, onye puru ime ka ndi nwuru anwu si n'onwu bilie.

¹⁰ O bu Chineke bu onye zoputara anyi site n'ime oke onwu di otu a. Anyi nwekwara ntukwasu obi na o ga-aga n'ihu na-azoputakwa anyi,

¹¹ dika unu ga-enyekwara anyi aka site n'ekpere unu, ka otutu nwere ike nye ekele n'ihhi anyi maka onyinye amara anyi natara na nzaghachi ekpere otutu mmadu ndi a na-ekpere anyi.

Mgbanwe nzube Pọl

¹² Inya isi anyi bu nke a, na akonuche anyi na-agbara anyi akaebe na anyi kpara agwa oma n'uwa, karichasia n'ebe unu no, n'idi nsọ na izi ezi nke si n'aka Chineke. Nke a bu site n'amara o nyere anyi, o bughu site n'amamihe nke mmadu.

¹³ N'ihhi na ihe anyi na-edere unu abughu ihe unu na agaghị aguta maobu ghotu. Enwere m nchekwube na unu ga-aghotu ya nke oma.

¹⁴ Dika unu ghotarala anyi nwa nke nta ugbu a, unu ga-eji anyi anya isi n'ubochi nke Onyenwe anyi Jisọs.

¹⁵ Ihe m na-ekwu were m anya, nke mere m ji choo ibu uzo bia leta unu ka unu nwee uru abuo.

¹⁶ Ebu m ya n'obi na m ga-akwụsi hụ unu mgbe m na-agafe iga Masidonia. Ebukwa m ya n'obi m na mgbe m si Masidonia na-alaghachi na m ga-akwụsịkwa ileta unu, ka unu nweekwa ike inyere anyị aka mgbe anyị bidoro ilaghachi Judia.

¹⁷ E nwere m obi abụọ mgbe m choro ime nke a? Ana m ezube nzube m dika mmadu nkiti, onye di nkwadobe ikwu "E," na "E e," n'otu oge ahụ?

¹⁸ Ma dika Chineke si buru onye kwesiri ntukwasị obi, okwu anyị gwara unu abughị "E," na "E e."

¹⁹ N'ihị na Okpara Chineke, Jisọs Kraịst, onye e sitere n'onu Sailas na Timoti na mu onwe m kwusaa abughị "E" na "E e," kama n'ime ya o bu naani "E."

²⁰ N'ime Kraịst ka anyị huru "E" na nkwa niile nke Chineke kwere umu mmadu. Nke a mere anyị ji site na ya kwee "Amen" n'inye Chineke otuto.

²¹ O bu Chineke n'onwe ya mere ka anyị na unu guzosie ike n'ime Kraịst. O meela ka anyị buru ndi e tere mmanu.

²² O kara anyị akara n'ihu, nyekwa anyị Mmuo Nso ya ka o biri n'obi anyị, dika onye ga-ahụ na anyị ga-emezu nkwa ahụ niile.

²³ Ana m akpoku Chineke dika onye akaebe m, o bu n'ihị inaputa unu mere m ji hapu ibia Kọrint.

²⁴ O bughị na anyị bu ndi ochichi nke okwukwe unu, kama anyị so unu na-aruko oru ka unu nwe onu n'ihị na o bu site n'okwukwe ka unu ga-esi kwuru chim.

2

¹ Ekpebiri m n'ime obi m na-agaghị m abiakwute unu ozo, iwetara unu ihe mwute.

² N'ihị na o buru na m eme ka obi joo unu njo, onye kwanu ga-akasi m obi ma o bughị unu, unu onwe unu ndi m mere ka obi joo njo?

³ E deere unu akwukwo a dika m kwesiri ime ka m ghara inwe mwute mgbe m biara, site n'aka ndi kwesiri ime ka obi di m mma, n'ihị na o doro m anya na onu m ga-abu onu nke unu niile.

⁴ Eji m anya mmiri di ukwu na oke obi mgbu na obi mgbawa deere unu akwukwo, o bughị ka m kpasuo unu iwe kama ka unu nwee ike imata oke ihunanya m nwere n'ebe unu no.

Mgbaghara diri onye mmehie

⁵ O buru na onye obula mere ihe butere obi mgbu, ka a hapu ikwu ya karia ka o kwesiri, o bughị naani m ka o wetaara obi mgbu, o wetakwaara unu niile obi mgbu.

⁶ N'ihị na ntaramahuhu unu niile kpebiri nye ya ezuola.

⁷ Ugbu a, bikonu umunna m, o kwesiri ka unu gbaghara ya, ma kasie ya obi, ka o hapu inwe obi ilu maobu daa mba na mmuo ya, rubiga uju oke.

⁸ Ya mere ana m ario unu, bikonu, gosinu ya na unu huru ya nnoo n'anya.

⁹ Ihe mere m ji dee ihe m dere n'akwukwo nke mbu bu ka m choputa ma unu jikekwara mgbe niile irube isi n'ihe niile.

¹⁰ O buru na unu agbaghara onye ahụ mu onwe m kwa agbagharala ya. Mgbaghara m, a sikwa na o nwere ihe m na-agbaghara, ana m eme ya n'ihị unu n'ihu Kraịst.

¹¹ Anyị na-eme nke a ka Ekwensu ghara ighogbu anyị. Anyị maara ihe niile o na-ezube.

Ndi ozi nke ogbugba ndu ohuru

¹² Mgbe m bjarutere Troas ikwusa ozioma Kraịst, e megheere m ụzọ n'ime Onyenwe anyị.

¹³ Ma enweghị m izuike n'ime obi m, n'ihị na ahughị m Taitos ezi nwanna m n'ebe ahụ. Nke a mere m jiri kelee ha hapụ ha gawa Masidonia.

Mmeri na-adị site na Kraịst

¹⁴ Ma ekele dịrị Chineke, onye na-edugharị anyị na-enye anyị mmeri, n'ihị njikọ e jikọtara anyị na Kraịst, onye na-eji anyị arụ ọrụ, ime ka onye ọbụla nūrụ isisi ụtọ nke ozioma ya.

¹⁵ N'ihị na anyị bụ mmanụ isi ụtọ nke Kraịst nye Chineke, n'etiti ndị ọ na-azọpụta na n'etiti ndị na-ala n'iyi.

¹⁶ N'etiti ndị ahụ na-ala n'iyi, isisi ụtọ a bụ ihe na-ewetara ha ọnwụ, ma n'etiti ndị ahụ a na-azọpụta, ọ bụ isisi ụtọ a na-ewetara ha ndụ. Onye zuru ime ihe ndị a?

¹⁷ N'ihị na anyị adighị ka ọtụtụ mmadụ ndị na-eji okwu Chineke azụ ahịa. Kama, n'ime Kraịst anyị na-ekwu okwu anyị site n'obi dị ọcha, dika ndị ahụ Chineke zipurụ iru ọrụ a.

3

Ndị ozi ọgbugba ndụ ọhuru

¹ Anyị na-ebido ito onwe anyị ọzọ? Ọ dị a mkpa anyị inye unu, ma ọbụ inata n'aka unu akwukwọ nkowa iji too onwe anyị dika ụfọdụ mmadụ ndị ọzọ si eme?

² Unu onwe unu bụ akwukwọ ozi anyị nke e dere n'obi anyị nke mmadụ niile maara ma guokwa.

³ Unu na-egosikwa na unu bụ akwukwọ ozi si n'ebe Kraịst nọ, mputa ihe nke ozi anyị jere. Ọ bughị ihe e ji inki* dee na mbadamba nkume, kama ọ bụ mmụọ Chineke na-adị ndụ ka e ji dee ya na mbadamba obi mmadụ.

⁴ Nke a bụ ntukwasị obi anyị nwere site na Kraịst n'ebe Chineke nọ.

⁵ Ọ dīkwaghị mgbe anyị ji chee n'ime onwe anyị, na anyị nwere ike ime ihe ọbụla bara uru site n'ike aka anyị, kama ihe ọbụla anyị nwere, ihe ọbụla anyị rụputara, sitere n'aka Chineke.

⁶ Onye mere ka anyị zuo oke ibụ ndị ozi ya nke ọgbugba ndụ ọhuru, nke edeghị n'akwukwọ iwu kama n'ime Mmụọ. Ihe e dere n'akwukwọ iwu na-eweta ọnwụ, ma Mmụọ na-enye ha ndụ.

Ebube nke ọgbugba ndụ ọhuru

⁷ Ma ọ bụrụ n'ije ozi ahụ nke na-eweta ọnwụ bụ nke e gbunyere n'elu nkume ji ebube dī ukwu bia, nke mere na ụmụ Izrel apughị ilegide Mosis anya n'ihu mgbe o si n'elu ugwu Sainaị rịdata n'ihị ebube nke ihu ya, bụ ebube nke na-agabiga agabiga,

⁸ Ọ bụ n'ije ozi nke Mmụọ nsọ agaghị adị ebube karịa?

⁹ Ọ bụrụ na-enwere ebube n'ime ije ozi nke amamikpe, ije ozi nke ezi omume ga-adị ebube karịa ya.

¹⁰ N'ezie, ihe juputara n'ebube mgbe ochie enwekwaghị ebube ọbụla ugbo a, n'ihị na ebube nke ọgbugba ndụ ọhuru ekpuchiela ya.

¹¹ Ọ bụrụ na ihe na-agafe agafe nwere ebube dī otu a, ihe ga-anogide mgbe niile ga-enwe ebube karịa ya.

¹² Ya mere, ebe ọ bụ na anyị nwere olileanya dī otu a, anyị enweghị egwu ọbụla.

* 3:3 Ya bụ, mkpisi akwukwọ

¹³ Anyị agaghị adị ka Mosis onye weere akwa kpuchie ihu ya, n'ihhi na ọ chọghị ka ụmụ Izrel hụ ebube ahụ na-agbanwe agbanwe.

¹⁴ Kama e mechiri obi ha ruo taa. N'ihhi na mgbe ọbụla ha gurụ akwụkwọ ọgbugba ndụ ochie ahụ, akwa mkpuchi ahụ na-anogidekwa apughị apụ n'obi ha, n'ihhi na ọ bụ naanị site n'ime Kraịst ka ọ ga-eji pụọ.

¹⁵ Ee, tutu ruo taa, mgbe ọbụla ha na-agụ akwụkwọ iwu ahụ Mosis dere, ihe mkpuchi na-adịgide n'obi ha.

¹⁶ Ma mgbe onye ọbụla tughariri n'ebe Onyenwe anyị nọ, a na-ewepụ akwa mkpuchi ahụ.

¹⁷ N'ihhi na Onyenwe anyị bụ Mmụọ, ma ebe ọbụla kwa Mmụọ Onyenwe anyị nọ, n'ebe ahụ ka mmadụ puru inwere onwe ya.

¹⁸ Anyị niile bụ ndị e wepurula akwa mkpuchi site n'ihu, na-egosi ebube nke Onyenwe anyị. A na-agbanwe anyị ibanye n'oyiyi ya site n'ebube ruo n'ebube, nke si n'aka Onyenwe anyị, onye bụ Mmụọ.

4

Akụ ebube dị n'ite aja

¹ Ya mere, ebe anyị natara ije ozi a site n'ebere Chineke, ike adighi agwụ anyị n'obi.

² Anyị ahapula omume nzuzo niile na-eweta ihere. Anyị ahapula ụzọ aghugho niile, maobu iji okwu Chineke na-atu asi. Kama site n'ikwuputa eziokwu ahụ ka ndi mmadu were ezi akonuche ha mata udi mmadu anyi bu n'ihu Chineke.

³ Ma a sikwa na ozioma nke anyi na-ekwusa dika ihe e zoro ezo, o bu ihe e zoro ezo nye ndi ahụ na-ala n'iyi.

⁴ N'ebe ha nọ, chi nke uwa a ekpuchiela uche ndi na-ekweghi ekwe iji gbochie ha ihu ihè nke ozioma ahụ na-eziputa ebube Kraịst, onye di n'udi Chineke n'onwe ya.

⁵ N'ihhi na o bughị anyi onwe anyi ka anyi na-ekwusa, kama anyi na-ekwusa na Kraịst Jisọs bu Onyenwe anyi. Ma anyi onwe anyi bu umuodibo unu n'ihhi Jisọs.

⁶ N'ihhi na o bu Chineke ahụ siri, ka ihè si n'ochichiri chawaputa; * bukwa onye mere ka ihè ya nwuwa n'ime obi anyi. Nke a ka o mere iji wetara anyi ihè amamihe nke ebube Chineke n'ihu Kraịst.

⁷ Anyi onwe anyi bu ndi natara akụ nke di oke onuahia di n'ime ite uru, iji gosi na ike kacha elu si n'aka Chineke, o bughị n'aka anyi.

⁸ A na-akpagbu anyi n'akuku niile, ma adighi emerị anyi. Mgbe ufodu, anyi nọ na mgbagwoju anya ma anyi adighi ada mba.

⁹ A na-esogbu anyi, ma adighi ahapu naanị anyi; mgbe ufodu, a na-akutu anyi n'ala ma adighi ala anyi n'iyi.

¹⁰ Otutu mgbe, anyi na-ebughari n'ahu anyi onwu Jisọs, ka ndu nke Jisọs nwekwa ike puta ihè n'ahu anyi.

¹¹ Mgbe ọbụla anyi di ndu, anyi nọ n'onwu n'ihhi Jisọs, ka ndu Jisọs nwee ike puta ihè n'ahu anyi puru inwu anwu.

¹² Nke a putara na onwu na-arusi oru ike n'ime anyi, ma na ndu na-aruru n'ime unu.

¹³ Ebe o bu na anyi nwere otu mmuọ nke okwukwe ahụ, dika e si dee n'akwukwo nsọ, "Ekweere m, ya mere m ji kwuo."† Anyi onwe anyi kwekwara, n'ihhi nke a mere anyi ji na-ekwu,

* 4:6 Jen 1:3 † 4:13 Abụ 116:10

¹⁴ ma anyị maara na onye mere ka Onyenwe anyị Jisọs si n'ọnwu bilie, ga-emekwa ka anyị soro Jisọs si n'ọnwu bilie, ma kpọbatakwa anyị na unu n'ihu ya.

¹⁵ Ihe ndị a niile bụ maka n'ihị unu, ka ọ ga-abụ amara na-abawanye irute otutu mmadu aka, ka o nwee ike na-abawanye inye ekele maka otuto nke Chineke.

¹⁶ Ọ bụ nke a mere ike adighi agwu anyị n'obi. Ọ bụ ezie na anụ ahụ anyị na-anwu anwu, ma a na-agba mmuọ anyị ume kwa ubochi.

¹⁷ Nwantinti ahuhu nke anyị na-ata ugbo a, nke na-adị nwa oge, na-akwadoro anyị otuto ebighi ebi di ukwu.

¹⁸ N'ihị na anyị adighi ele ihe anya nwere ike ihu, kama anyị na-ele anya n'ihe ahụ anya na-adighi ahụ. N'ihị na ihe ahụ anya na-ahụ na-adị naani nwa oge, ma ihe ahụ anya na-adighi ahụ na-adị ruo mgbe ebighi ebi.

5

Ebe obibi anyị n'eluigwe

¹ N'ihị na anyị ma nke oma na mgbe e mebiri ulo ikwu nke anyị bi n'ime ya, bụ ulo nke uwa a, anyị nwere ulo nke sitere na Chineke, ulo nke ejighi aka wuo, ga-adị ebighi ebi n'eluigwe.

² Ugbo a anyị nọ na-asu ude, na-enwe aguu inweta ebe obibi anyị di n'eluigwe.

³ Ka ọ ga-abụ anyị yiri ya, ka anyị hapu idi ka ndi gba oto.

⁴ Mgbe ahụ niile anyị nọ n'ime ulo ikwu a,* anyị na-anogide n'isu ude nke ibu arọ. Ọ bughị n'ihị na anyị chorọ inwu anwu buru ndi na-enweghi anu ahụ, kama ọ bụ n'ihị na anyị chorọ ka e yikwasị anyị anu ahụ nke eluigwe ahụ, ka anu ahụ a puru inwu anwu yikwasị ndu ebighi ebi.

⁵ Chineke onye ya onwe ya, bụ onye kwadobere anyị maka mgbanwo nke a, nyekwara anyị Mmuọ Nso ka ọ buru onye ga-ahụ na anyị ga-enwetazu nkwa ahụ niile.

⁶ N'ihị nke a, anyị nwere obi ike mgbe niile, n'ihị na anyị maara na mgbe anyị na-aga n'ihu na-adị ndu n'anụ ahụ a, anyị na Onyenwe anyị anoghi.

⁷ N'ihị ọ bụ okwukwe ka anyị ji adi ndu ọ bughị ihe anya huru.

⁸ Obi siri anyị ike. Ọ gaara amasi anyị ihapu ulo nke a anyị bi na ya, bụ ahụ anyị ma lakwuru Onyenwe anyị n'ebe obibi ya.

⁹ Ya mere, ma anyị nọ n'ulo a maobu n'ozo, ihe anyị chorọ bụ ka anyị mee ihe ga-atọ ya uto.

¹⁰ N'ihị na anyị niile ga-eguzo n'ihu oche ikpe Kraist, mgbe ahụ onye obula n'ime anyị, n'otu n'otu, ga-anata ugwo oru dika ihe ọ ruru na-anu ahụ ya mgbe ọ nọ n'ime uwa si di, maobu ezi ihe maobu ihe ojoo.

Ije ozi nke idi na mma

¹¹ Ọ bụ n'ihị na anyị maara nnoo ihe itu egwu Onyenwe anyị putara, ka anyị ji na-arusi oru ike ka ndi mmadu mata Chineke makwara udi mmadu anyi bu. Enkwara m olileanya na nke a putara ihe nye akonuche unu.

¹² Anyi adighi agbali igwa unu na anyi di mma, kama anyi chorọ inye unu ihe unu ga-eji nyaa isi mgbe unu na-ekwu ihe banyere anyi, ka unu nwee ike imata ihe unu ga-azaghachi ndi ahụ na-anya isi banyere ihe ha ji anya ha hu, kama ihe di mmadu n'obi.

¹³ Ọ buru na anyị amaghi onwe anyi, ọ bụ n'ihị Chineke, ọ buru na anyi nwere uche zuruoke, ọ bụ n'ihị unu.

* 5:4 Anu ahụ nke uwa

14 Ọ bụ ihunanya Kraịst na-akwagide anyị, n'ihhi na anyị kwere na otu onye nwuru maka mmadu niile, nke putara na mmadu niile anwuola.

15 Ọ nwuru n'ihhi mmadu niile, ka ndi di ndu gharakwa idiri onwe ha ndu ozo, kama maka onye ahụ nwuru n'ihhi ha ma sikwa n'onwu kulie.

16 Bido ugbu a gawa, anyi adighi elekwa onye obula anya dika mmadu nkiti. N'ihhi na anyi sitere n'uzo di otu a lee Kraist anya, chee na o bu mmadu efu. Ma ugbu a, anyi amakwaghi ya n'uzo di otu a.

17 Ya mere, o buru na onye obula amalite idi ndu n'ime Kraist, o ghoala onye e kere ohuru, ihe ochie agaala, nke ohuru anochie.

18 Ma o bu Chineke bu onye na-eme ihe ndi a. O bu ya onwe ya sitere n'aka Kraist mee ka anyi na ya diri n'udo. Ma ugbu a, o nyela anyi oru ije ozi, ikpo ndi ozo ka ha bia ka ya na ha dirikwa n'udo.

19 Ihe nke a putara bu na Chineke sitere na Kraist na-eme ka ya na uwa di na mma. O dighi agukoro umu mmadu mmehie niile, kama o tinyela n'aka anyi ozi banyere uzo o si eme ka ya na umu mmadu dikwa na mma ozo.

20 Ya mere, anyi bu ndi na-anochi anya Kraist ijere ya ozi n'uwa. Chineke ji anyi na-agwa unu okwu. Anyi na-ario unu dika o bu Kraist n'onwe ya na-ario unu. Biko, bianu ka unu na Chineke diri n'udo.

21 N'ihhi na o mere ka onye ahụ na-amaghi mmehie buru mmehie n'onodu anyi, ka esi otu a mee ka anyi nwee oke n'ime ezi omume Chineke site na ya.

6

1 Dika ndi ha na ya na-aruko oru n'otu, anyi na-ario aririo si unu ahapula inara amara a Chineke na-enye unu n'efu.

2 N'ihhi na o na-ekwu,

"N'oge m na-anara mmadu nke oma anuru m olu unu.

O bukwa ubochi nzoputa ka m nyeere unu aka."*

Lee, ugbu a bu oge a na-anabata mmadu nke oma, ugbu a bu ubochi nzoputa.

Ahuhu Pol huru

3 Anyi etinyeghi ihe iso ngongo n'uzo onye obula ka o ghara iwetara oru anyi ihe ita uta.

4 Kama n'ime ihe niile, anyi na-agbalisi ike ime ka ndi mmadu mara na anyi bu ndi na-ejere Chineke ozi. Anyi ji ndidi na ntachiobi na-edi nsogbu niile na mkpagbu niile na ahuhu niile na-adakwasị anyi.

5 A na-eti anyi ihe otiti otutu mgbe. E tinyekwala anyi n'ime ulo mkporo di iche iche. Otutu mgbe ka igwe mmadu tikwara anyi ihe otiti. Anyi na-adogbu onwe anyi n'oru. Otutu abali anyi nokwara n'ime imu anya na-erighi nri,

6 n'ime idi ocha na ezi nghota na ntachiobi nke anyi nwere, n'inwe obioma na ezi ihunanya nke ihu abuo n'adighi na ya n'ime Mmuo Nso,

7 sitekwa n'ikwu eziokwu na site n'ike Chineke. Anyi buru ezi omume dika ngwa agha n'aka nri na n'aka ekpe.

8 Ufodu na-asopuru anyi ma ndi ozo na-eme anyi ihe ihere. Ufodu na-ata anyi uta, ma ufodu na-eto anyi. Ufodu mmadu na-agu anyi di ka ndi ugha, ma anyi nogidesiri ike na-ekwu eziokwu.

9 Uwa amaghi anyi, ma a maara anyi. O bu ezie na anyi na onwu na-anu nso mgbe niile, ma lee anyi ka dikwa ndu. A na-ata anyi ahuhu, ma lee anyi anwughi.

* 6:2 Ajz 49:8

¹⁰ Anyị na-anọ n'ihe mwute mgbe niile, ma lee ọnụ juru anyị obi. Anyị bụ ndị ogbenye, ma anyị na-eme ka ọtutu mmadu buru ndị ogaranya. Anyị enweghị ihe ọbụla, ma lee anyị nwere ihe niile.

¹¹ Ndị enyi anyị nọ na Kọrint, anyị agwala unu ihe niile dị anyị n'obi, anyị emeghepụla obi anyị nye unu.

¹² Anyị ji obi anyị niile hụ unu n'anya, ma unu mechiri obi unu n'ebe anyị nọ.

¹³ Ugbu a, ana m ekwu dika ana m agwa ụmuntakiri. Na-emesonu anyị dika anyị si emeso unu, meenu ka obi unu saa mbara n'ebe anyị nọ.

Ndị Kraist na ndị na-ekweghị ekwe

¹⁴ Unu ekwela ka unu na ndị na-ekweghị ekwe nwee nkekota ọbụla. N'ihia na gini ka ezi omume na ajo omume nwekorọ? Olee udi mmeko ihè na ochichiri ga-enweco?

¹⁵ O bu nweko di ahaa di na-agbata Kraist na ekwensu? Gini kwa ka onye kwere ekwe na onye na-ekweghị ekwe nwekorọ?

¹⁶ Gini bu ihe jikotara ulonso Chineke na arusi? N'ihia na anyi onwe anyi bu ulonso Chineke di ndu. Dika Chineke kwuru, "M ga-ebi n'ime ha.

Jeghariakwa n'ime ha.

M ga-abukwa Chineke ha,

ma ha onwe ha ga-abukwa ndi nke m."†

¹⁷ Ya mere,

"Sini n'etiti ha puta.

Nopukwanu iche n'ebe ha no.

Otu a ka Onyenwe anyi kwuru.

Unu emetukwala ihe obula ruru aru aka.

Mu onwe m ga-akpobatakwa unu."‡

¹⁸ Ma,

"Aga m aburu unu Nna,

unu onwe unu ga-abukwara m umu m ndi ikom na ndi inyom.

Otu a ka Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile kwuru."§

7

¹ Ya mere, ndi enyi m, ebe anyi nwere nkwa ndi a niile, ka anyi debe onwe anyi ocha n'ime ihe niile obula nke na-emeru ahụ anyi na mmuo anyi. Ka anyi mezuo idi nso n'itu egwu Chineke.

Ihe na-enye Pol obi uto

² Megheenu obi unu nabata anyi, n'ihia na o nweghi onye obula n'etiti unu anyi mere ihe ojoo. O nwekwaghi onye anyi duhiere. O dikwaghi onye obula anyi rigburu.

³ Anaghi m ekwu ihe ndi a ka m maa unu ikpe, dika m kwuburu na mbu, na anyi bu unu n'obi anyi, idiko ndu, maobu inwukokwa onwu n'otu.

⁴ Nkwuwa okwu m ji gwa unu okwu di ukwu; inya isi m n'ihia unu dikwa ukwu. Abu m onye a gbara ume n'ebe o di ukwu, n'ime onodu ahuhu anyi niile, ana m anuribiga onu oke.

⁵ N'ihia na mgbe anyi batara Masidonia, anyi enweghi izuika ma oli. Kama mkpagbu si n'aka nri na aka ekpe biakwute anyi, ogu n'ezi, egwu n'ime.

⁶ Ma otu o di, Chineke, onye na-agba ndi ike gwuru ume, gbara anyi ume site n'obibia Taistos.

† 6:16 Lev 26:12; Jer 32:38; Izk 37:27 ‡ 6:17 Ajz 52:11; Izk 20:34,41 § 6:18 2Sa 7:14; 7:8

⁷ O bụkwaghị naanị n'ihị na ọbibiya ọ biara nyere anyị obi uto, kama akuko ọ ji bia, gbasara otu unu si gbaa ya ume, gwakwa anyị otu unu si na-ele anya ihu m, na otu unu si na-eru uju n'ihị ihe niile mere, na otu unu si guzosie ike n'ukwu m, na ụdị ihunanya unu nwere n'ebe m nọ, obi toro m uto nke ukwu.

⁸ O naghị ewutekwa m ugbo a na m deere unu akwukwo ahụ, ọ bụ ezie na o wutere m mgbe ahụ m na-edede ya, n'ihị na amaara m na ọ ga-ewetara unu obi ojoyo mgbe unu gurụ ya. Ma obi ojoyo ahụ aburula naanị nke nwa oge nta.

⁹ Ma ugbo a ana m anuri onu na m dere akwukwo ahụ. O bughị n'ihị na ogugu ya wetaara unu obi ojoyo, kama ọ bụ n'ihị na mwute o wutere unu emeela ka unu chegharia. Udi mwute unu nwere bu udi mwute Chineke chorọ ka ndi nke ya nwee. Ya mere, o nweghi ihe ojoyo biakwasiri unu n'ihị akwukwo anyi deere unu.

¹⁰ N'ihị na iru uju otu Chineke chorọ na-eweta nchehari nke na-eduba mmadu na nzoputa, bu nchehari nke a na-apughi ikwa uta banyere ya. Ma iru uju dika uwa si eme na-eweta onwu.

¹¹ Leenu ihe Chineke rupertara site n'ihe mwute dakwasiri unu. Ugbo a, unu aburula ndi ọ na-anu oku n'obi na ndi jikeere izi anyi na aka unu abuo di ocha. Lee otu unu si zi iwe unu, otu unu si zikwa na ihe ahụ wutere unu. Lee otu unu si tuo ujo ihe mmehie ahụ nwere ike iwetara unu. Leekwanu otu unu si mee ihe niile igosi na unu kwagidere m. Leekwanu otu unu si nye onye ahụ mere mmehie ahụ ntaramahuhu ngwangwa. Unu egosila na aka unu di ocha n'okwu ndi a niile.

¹² O bụ ezie na m deere unu akwukwo ahụ, ma edeghi m ya n'ihị onye ahụ mehiera, maobu n'ihị onye ahụ e mehiera megide. Kama edere m ya ime ka Chineke gosi unu otu ihe gbasara anyi si na-anu unu oku n'obi.

¹³ N'uzo niile ndi a, anyi bu ndi a gbara ume site n'ihunanya unu nwere n'ebe anyi no.

A gbara anyi ume kari site na ihu onu Taitos n'ihị nnabata unu nabatara, na otu unu si mee ka mmuo ya zuru ike mgbe ọ biakwutere unu.

¹⁴ N'ihị na tupu ọ hapu anyi biakwute unu, anyara m isi n'ihu ya banyere unu; ugbo a, obi di m uto nke ukwu n'ihị na unu emeghi ka ihere mee m. Anyi ekwuola eziokwu nye unu. Ugbo a, inya isi m n'ebe Taitos no egosila na anyi bu ndi eziokwu.

¹⁵ Ugbo a, ihunanya o nwere n'ebe unu no na-aba uba nke ukwu, n'ihị ncheta ọ na-echeta otu unu niile si jiri onu gee ya nti na otu unu si jiri itu egwu na ahụ ima jijiji nabata ya.

¹⁶ Nke a na-enyekwa m obi uto n'ihị na enwere m ntukwasị obi n'ebe unu no n'ime ihe niile.

8

The onyinye maka ndi nsọ

¹ Anyi chorọ ime ka unu mara, umunna m, ihe banyere ihe nke amara Chineke ruru na nzuko niile di na Masidonia.

² N'ime onodu oke mkpagbu na ihe mwute, ha nwere onu di nnoo ukwu ruo na ha gbasara aka ha nye ndi ozọ ihe, wezugakwa na ọ bụ ezie na ha bu ndi ogbenye onu ntụ.

³ Ana m agba ama na ha nyere dika ike ha, ha nyekwara ọ buladi kari otu a turu anya. Onyinye ha si n'obi ha puta.

⁴ N'ezie, ha rịsiri anyị arịrịọ ike ka anyị nara onyinye amara ha nyere n'ihị iso keta oke inyere ndị nsọ ndị ọzọ nọ na mkpa aka.

⁵ Nke ka nke, ha nyere karia ihe anyị lere anya na ha ga-enye. N'ihị na ha buru ụzọ were onwe ha nye Onyenwe anyị. Ha sitekwara n'ọchịchọ Chineke nyekwa anyị onwe ha.

⁶ Ya mere, anyị rịrọrọ Taitos, onye malitere ọrụ ka ọ ruzuo ọrụ amara ahụ ruo n'isi.

⁷ Ma ebe unu babigara ụba oke n'ihe niile unu nwere, n'okwukwe, na okwu, n'ihe omuma, na inụ ọkụ n'obi, na ihunanya unu huru anyị, lezie unu anya hụ na unu babigakwara ụba oke n'amara nke inye ihe a.

⁸ Anaghị m enye unu iwu, kama site n'izi unu otu o si na-anụ ndị ọzọ ọkụ n'obi inyeaka, achoro m ichoputa ma ihunanya unu na inụ ọkụ n'obi unu ọ ga-adakotakwa.

⁹ N'ihị na unu maara ụdị amara nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst nwere. Ọ bụ ezie na ọ bụ ọgaranya, ma ọ hoooro ibụ ogbenye n'ihị unu, ka unu onwe unu site n'ogbenye ya buru ọgaranya.

¹⁰ Nke a bụ ndumodu m na-enye unu n'okwu a. Ọ baara unu uru ka unu ruzuo ọrụ unu malitere iru n'afọ gara aga. Unu bụ ndị mbụ buru ụzọ cheputa iru ọrụ a, unu bukwa ndị mbụ buru ụzọ malite ime ihe banyere ya.

¹¹ Ma ugbu a mezuonu ihe unu cheputara ime. Ka inụ ọkụ n'obi unu nwere na mbụ iru ọrụ a burukwa ihe unu ga-eji mezuo ya dika ihe unu nwere si di.

¹² N'ihị na ọ buru na inụ ọkụ n'obi di ebe ahụ, a na-anara ya dika ihe mmadu nwere ike inye, ọ bughị ihe ọ na-enweghị ike inye.

¹³ Nzube m abughị ka unu nye n'uzo ihe ga-esi siere unu ike n'ihị na unu nyere. Kama ka e nwe nhatanha.

¹⁴ Ugbu a, ọ bụ ihe di mma ka unu nyere ndị ọzọ nọ na mkpa aka. Mgbe unu ga-anokwa na mkpa, ha ga-enyere unu aka ma ha nwee hie nne. N'uzo di otu a, a ga-enwe nhatanha.

¹⁵ Nke a bukwa ihe akwukwo nsọ kwuru, "Onye ahụ chikotara hie nne enweghị karia. Onye nke chikotara ihe di nta enweghị ihe foduru ya inweta ihe ọ choro."*

Nzipu Taitos ka ọ gaa Kọrint

¹⁶ Ekelere m Chineke onye tinyere n'obi Taitos otu inụ ọkụ ahụ banyere unu ekele, dika o si emetu m n'obi.

¹⁷ Ọ bughị naanị na o kweere ime dika anyị si rioro ya, kama n'ihị ihunanya o nwere n'ebe unu nọ, o kpebiri n'ime obi ya ibiakwute unu na inyere unu aka.

¹⁸ Anyị na-ezitekwa ya na nwanna anyị onye ahụ nzuko niile na-asopuru n'ihị ọrụ ikwusa ozioma ahụ.

¹⁹ Ma ọ bughị naanị nke a, kama nzuko hoputara ya iso anyị, na inyere anyị aka dika anyị na-ebu onyinye a, bụ ije ozi anyị na-eje n'ihị iwetara Onyenwe anyị otuto, na iziputa njikere anyị inyere ibe anyị aka.

²⁰ Anyị na-eze ka onye obula ghara ita anyị uta n'ihe obula, n'ihị ụzọ anyị si jee ozi gbasara onyinye mgbasapu aka a.

²¹ Ọ bụ ọchịchọ anyị ime ihe oma, ọ bughị naanị n'ihu Onyenwe anyị, kama n'ihu ndị mmadu kwa.

²² Ugbu a anyị na-ezitekware unu nwanna anyị nwoke ọzọ ka o soro ha biakwute unu, nwanna anyị a bụ onye anyị nwaputara, onye ọ na-anụ

* 8:15 Ọpụ 16:18

ọkụ n'obi inyeaka. Ugbu a, o nwekwara ntụkwasi obi di ukwuu n'ebe unu no.

²³ Ma banyere Taitos, o bu onye otu m n'oru a, burukwa onye mu na ya na-aruko oru n'etiti unu. Ma banyere umunna anyi ndi ozo a, ha bu ndi na-anochite anya nzuko, na ndi na-ewetara Kraist otuto.

²⁴ Ya mere, gosinu ha ihe ga-eme ka ha mata na unu huru ha n'anya. Meekwanu ka ha mata ihe bu inya isi anyi banyere unu, ka chochi niile hukwa ya.

9

Inyere ndi no na mkpa aka

¹ O dighi mkpa idere unu akwukwo banyere ozi nke ndi nsọ.

² Amaara m na unu jikeere inyere ha aka, dika m nyara isi nye ndi Masidonia banyere unu. N'ih na agwara m ha na unu ndi bi na Akaja ejikerelari inyere ha aka kemgbe afo gara aga. O bukwa inu oku n'obi unu kwaliri obi ha, ime ihe ha mere.

³ Ugbu a, ana m ezitere unu umunna anyi ndi a ka e mee ka inya isi nke m nyara banyere unu ghara ibu okwu efu. Ma dika m gwara ha na unu ejikerela, achoro m ka unu jikere nye ha ihe unu choro inye.

⁴ N'ih na o buru na ndi Masidonia esoro m bia hu na unu ejikeghi ejike, ebe anyi na-anya isi na unu ejikerela, o ga-aburu m ihe ihere, bukwa unu ihe ihere, ebe anyi nwere ntukwas i obi na unu ga-anọ na njikere.

⁵ O bu nke a mere m ji hu na o di mkpa irio umunna anyi ka ha buru uzọ bia, tupu m bia. Ka unu nwee ike ikwado onyinye ahụ unu kwere na nkwa inye, jide ya na njikere ruo mgbe m biara. Ka unu si otu a gosi ndi mu na ha ga-eso na unu na-enye n'ih na unu choro inye, o bukwaghi n'ih na a gwara unu ka unu nye.

Ngoz i dir i ndi gbasara aka nye onyinye

⁶ Isi okwu bu nke a, Onye obula na-aku mkpuru ntakiri, ga-aghotakwa nke nta, ma onye ahụ na-aku mkpuru buru ibu ga-aghotakwa mkpuru hiri nne.

⁷ Ka onye obula nye dika o buru uzọ kpebie n'ime obi ya inye. Ka o ghara inye n'ih na mmadu kwagidere ya, maobu inye n'ih na ndi ozo na-enye, n'ih na Chineke huru ndi ji obi utọ nye onyinye ha n'anya.

⁸ Chineke nwere ike inye unu karia ihe na-akpa unu, ka unu na-enwekwu ihe unu choro mgbe niile n'oge niile. Mgbe ahụ, unu ga-enwekwu ihe niile unu ji aru oru oma.

⁹ Dika e dere ya,

“O gbasara onyinye ya ebe niile nye ndi ogbenye;

ezi omume ya na-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi.”*

¹⁰ Ma onye ahụ na-enye onye oru ubi mkpuru nke o na-agma n'ubi ya, na-enyekwa mmadu nri o ga-eri, o ga-enyekwa unu ihe niile di unu mkpa, meekwa ka ulokwu unu juputa na mkpuru. O ga-emekwa ka mkpuru ezi omume unu baa uba.

¹¹ O ga-emekwa ka unu buru ndi ogaranya n'uzo niile, ka unu nwee ihe ga-ezuru unu na nke unu ga-enye ndi ozo mgbe niile. Site n'aka anyi, afo ofufu unu ga-enye Chineke ekele n'ih inyeaka unu nyere ha.

¹² N'ih na ije ozi nke ife ofufe a abughi naani nke igboro ndi nsọ mkpa ha, kama o bukwa nke na-eme ka ekele otutu ndi mmadu na-enye Chineke babiga uba oke.

* 9:9 Abu 112:9

¹³ N'ihị ije ozi a, nke unu sitere na ya gosi onwe unu dika ndị kwesiri, ndị ọzọ ga-eto Chineke n'ihị irube isi unu nke dakọtara na nkwuputa unu banyere ozioma nke Kraịst, ya na onyinye afọ ofufu nke unu na-eme ka ha na ndị ọzọ niile soro unu nwekọ.

¹⁴ Nke a ga-eme n'ekpere ha maka unu, ha ga-eji obi ha niile rịọọ arịrịọ, n'ihị ịdị ukwu nke amara Chineke dị n'ime unu.

¹⁵ Ekele dirị Chineke n'ihị onyinye ya dị ukwu nke ọnụ na-abughị ịkọ.

10

Anyị bụ ndị Chineke hoputara

¹ Ma mụ onwe m bụ Pọl, ji ịdị nwayọọ na obi umeala nke Kraịst na-ariọ unu. Mụ, onye na-adị umeala mgbe mụ na unu nọ n'ihu n'ihu, ma na-enwe mkwuwa okwu n'ebe unu nọ mgbe m na-anoghị n'etiti unu.

² Ariọ m unu, ka m ghara inwe obi ike mgbe m bjarutere dika o kwesiri n'ebe ufodu ndị nọ, site na iguzogide ndị ahụ na-eche na anyị na-eme ihe dị ka ndị ụwa si eme ya.

³ O bụ ezie na anyị na-ebi dika mmadụ, ma anyị adighị ebu agha dika usoro anụ ahụ si dị.

⁴ N'ihị na ngwa agha anyị ji ebu agha, abughị ngwa agha nke mmadụ nkịtị nke ụwa, kama ha nwere ike nke mmụọ ịla ebe niile e wusiri ike n'iyi.

⁵ Anyị na-ala iru ụka niile na okwu ụgha niile n'iyi, nke na-egbochiri umu mmadụ ụzọ e si amata Chineke, na-eme ka echiche niile hulata isi n'okpuru Kraịst.

⁶ Anyị nọ na njikere ịta erubeghi isi niile ahuhụ, mgbe irube isi gi zuruoke.

⁷ Unu na-ele anya n'ihe ndị dị unu n'ihu. O buru na o bụ ihe doro anya nye onye ọbụla na ha bụ nke Kraịst, ha matakwa na onwe ha, na otu ahụ ha bụ nke Kraịst na anyị onwe anyị bukwa nke ya.

⁸ Ugbu a, o buru na m anya isi banyere ikike ahụ Onyenwe anyị nyere m n'ebe unu nọ, ike ahụ o nyere m iji wulie unu elu, o bughị iji wedaa unu ala, ihere agaghị eme m n'ihị nke a.

⁹ Achoghị ka o dika m a ga-asị na m sitere n'akwukwo ozi m na-emenye unu egwu.

¹⁰ N'ihị na ha na-asị, "Akwukwo ozi ya dị arọ dikwa ike, ma na mmadụ, ma n'odidi ya na mmadụ adighị ike, okwu ọnụ ya bukwa ihe na-abaghị uru."

¹¹ Ma ana m eme ka ndị dị otu a ghota na ihe anyị na-ekwu site n'akwukwo ozi mgbe anyị na-anoghị n'etiti unu, ka anyị ga-eme ma anyị noro n'etiti unu.

¹² Anyị enweghi anya ike ihazi onodu maobu were onwe anyị tunyere ndị ufodu na ndị ahụ n'eto onwe ha. Ma mgbe ha na-eji onwe ha na-atu onwe ha, werekwa onwe ha na-atunyere onwe ha, ha adighị eziputa nghota.

¹³ Ma anyị onwe anyị, adighị anya isi banyere ihe ọbụla anyị na-enweghi ike ime. Kama anyị ga-anya isi n'oke oru ahụ Chineke kenyere anyị, ka anyị ruru ebe o buladi ruo n'ebe unu nọ.

¹⁴ N'ihị na anyị adighị ekwu okwu kariri ọnụ anyị mgbe anyị na-etinye anya n'ihe gbasara unu, n'ihị na o bụ anyị buru ụzọ biakwute unu, ikwusara unu ozioma gbasara Kraịst.

¹⁵ Ọ bughị na anyị na-ekwu na ọ bụ anyị ruru ọrụ niile, ya na ọrụ nke ndị ọzọ ruru n'etiti unu, kama olileanya anyị bụ na okwukwe unu ga na-eto eto mgbe niile, ka ọrụ ya n'etiti unu buru nke ga-eto eto.

¹⁶ Nke a ga-eme ka anyị nwee ike zisaa ozioma ahụ na mba ndị ọzọ ndị dī n'ofe ala unu, ghara iji ọrụ aruru n'ebe ndị ọzọ na-arụ ọrụ na-etu ọnu.

¹⁷ Ma, “Onye ọbula na-anyị isi, ya nyaa n'ime Onyenwe anyị.”*

¹⁸ N'ihī na ọ bughị onye jī aka ya bulie onwe ya elu ka a na-anabata, kama ọ bụ onye Onyenwe anyị jiri aka ya bulie.

11

Pọl na ndị ozizi ugha

¹ Ọ ga-adị m mma ma ọ buru na unu ga-anagide m ka m kwuo okwu ndị a dī ka onye nzuzu. Biko nagidenụ m.

² Ekworo m nwere n'ebe unu nọ bụ ekworo nke Chineke. Ekwere m nkwa iwere unu nye otu dī, ya bụ Kraịst, ka m nwe ike chee unu n'ihu ya dika nwaagboghọ dī ọcha nke na-amaghị nwoke.

³ Ma ana m atụ egwu, na dika agwọ jiri aghughọ ghogbuo Iiv, ndị nrafu ga-eji aghughọ duhie unu, mee ka unu kwusi iji obi dī ọcha na uche ziri ezi jeere Kraịst ozi.

⁴ N'ihī na unu gaara anara onye ọzọ biakwutere unu na-ekwusa Jisọs ọzọ nke na-abughị nke anyị kwusara, unu gaara anarakwa ike nke mmụọ ọzọ dī iche na-abughị ike nke Mmụọ Nsọ ahụ unu natara, unu gaara ekwenyekwa na nkuzi ọzọ dī iche, na-abughị ozioma ahụ nke unu natara.

⁵ Ma echeghị m na ọ dī ụzọ ọbula ndị ozi a maara aha ha si kara m mma.

⁶ Ọ buru na m abughị onye ọka okwu, abụ m onye ọka mmụta. Anyị akowarala unu nke a otutu mgbe n'uzọ dī iche iche n'ihe niile.

⁷ Ọ ga-abu na-emere m ihe ọjọọ mgbe m wedara onwe m ala ka e welie unu elu, n'ihī n'anaghị m unu ihe ọbula mgbe m na-ekwusara unu ozioma Chineke?

⁸ Ọ bụ nzukọ nọ n'ebe ọzọ nyeere m aka mgbe m na-arụ ọrụ n'etiti unu. Ọ bụ site n'aka ha ka m ji nata nkwado, dika ugwo ọrụ m, ka m nwee ike inyere unu aka.

⁹ Ma mgbe m nọ n'etiti unu abughị m ibu arọ nye onye ọbula n'oge mkpa m. N'ihī na umunna si Masidonia wetaara m ihe niile na-akpa m mkpa. Ebe ọ bụ na m gbaliri debe onwe m, ka m ghara ibu ibu arọ nye unu n'uzọ ọbula n'oge gara aga, agaghị m abukwa ibu arọ nye unu n'oge dī n'ihu.

¹⁰ Ebe eziokwu nke Kraịst dī n'ime m, inya isi m nke a agaghị akwusi na mpaghara Akaja* niile.

¹¹ N'ihī gini? Ọ bụ n'ihī na m ahughị unu n'anya? Chineke maara na m huru unu n'anya.

¹² Ma aga m aga n'ihu na-arụ ọrụ m na-achoghị ka unu nyere m aka n'uzọ ọbula ka m si otu a mee ka ndi ahụ na-akpo onwe ha ndi ozi ghara inya isi kwuokwa na ha na-arụ ọrụ dika anyi si aru ọrụ anyi n'etiti unu.

¹³ N'ihī na ndi dī otu a bụ ndi ozi ugha, ndi ọrụ aghughọ, ndi na-eme onwe ha ka ha bụ ndi ozi Kraịst.

¹⁴ Ma omume ha adighi eju m anya, n'ihī na ekwensu gbanwere onwe ya diri ka mmuọ ozi na-enye ihè.

¹⁵ Ya mere, ọ bughị ihe iju anya ma ọ buru na ndi na-ejere ya ozi emee onwe ha dika ndi na-eje ozi uzọ ezi omume. Ma n'ogwugwu oge, ha ga-anata ugwo dika ọrụ ha si dī.

* **10:17** Jer 9:24 * **11:10** Akaja bukwa Griis.

Ịnya isi Pọl

¹⁶ Dịka m kwuru na mbụ, ka onye ọbụla ghara iche na m bụ onye na-enweghị uche. Ọ burụkwari na unu na-eche ụdị echiche a, biko naranụ m dịka onye na-enweghị uche, ka m nwee ike ịnya isi nke nta dịka ndị ọzọ si eme.

¹⁷ Ma n'ihe m dabeere na-anya isi, adighi m ekwu okwu dịka Onyenwe anyị ga-ekwu, maọbụ dịka onye na-enweghị uche.

¹⁸ Ebe ọtụtụ mmadụ na-anya isi banyere ihe ha bụ n'uzọ ụwa si eme. Mụ onwe m ga-anyakwa isi.

¹⁹ Unu were obi ụtọ na-anagide ndị na-enweghị uche, ebe unu onwe unu nwere uche.

²⁰ Unu na-anagide ya ma ọ buru na onye ọbụla eme unu ndị ohu ha, maọbụ jiri anya ike nakoro unu ihe unu nwere, maọbụ ghogbuo unu, maọbụ bulie onwe ya elu dịka ha kariri unu, maọbụ maa unu uraa n'ihu.

²¹ N'ezie, ọ bụ ihere m, ịnabata na anyị bụ ndị na-adighi ike n'ezie nye nke a.

Ọ buru na onye ọbụla anwaa anwaa nyaa isi n'ihe ọbụla (ana m ekwu dịka onye n'enweghị uche), mụ onwe m ga-anyakwa isi.

²² Ha bụ ndị Hibru? Mụ onwe m bukwa ya. Ha bụ ndị Izrel? Mụ onwe m bukwa ya. Ha bụ ndị agburu Ebrahim? Mụ onwe m bukwa.

²³ Ha bụ ndị na-ejere Kraist ozi? (Ana m ekwu dịka onye anya na-adighi mma.) Ma mụ onwe m ejela ozi kari. Adogbuola m onwe m n'oru kari ha niile. Etinyela m n'ulo mkporo otutu mgbe, tinyere otutu ihe otiti, mgbe mgbe anoola m n'onu onwu.

²⁴ Ugboro ise ka ndi Juu piara m onu utari iri ano e wepuru otu.

²⁵ E jirila okporo igwe tie m ugboro ato. Aturu m nkume otu ugboro. Ugboro ato ka ugbo mmiri m no n'ime ya kpuru n'oke osimiri. Anoola m otu abali na ubochi so ya n'elu oke osimiri ebe mmiri na-ebughari m.

²⁶ Ejeela m otutu ogologo ije nke otutu ihe ize ndu di n'ime ya. N'ize ndu site n'osimiri, ize ndu site na ndi na-apunari mmadu ihe n'ike, ize ndu site n'aka ndi obodo nke aka m. Otutu mgbe ka m zere ndu site n'aka ndi mba ozo, n'ime obodo ukwu, n'ozara ma n'oke osimiri; na n'aka ndi kporo onwe ha umunna m, ma ha bu ndi ugha.

²⁷ Adogbuola m onwe m n'oru, anoola m n'onodu ihuju anya na imu anya otutu abali. Otutu mgbe ana m ano agu na-erighi ihe obula, maobu inu ihe obula. Anoola m otutu mgbe n'oge oyi na-ama jijiji n'ihie enweghi uwe di mma m ji achu oyi.

²⁸ Ma e wezuga ihe ndi a niile, ana m ano n'echiche mgbe niile banyere otu ihe niile si aga n'ime nzuko.

²⁹ Onye bu onye ahụ na-adighi ike nke m na-adighi eso ya kere oke na-adighi ike ya? Onye ka e dubara na mmehie nke onodu ya na-adighi emetu m n'obi?

³⁰ Kama ọ buru na o kwesiri ka m nyaa isi aga m anya isi banyere ihe ndi ahụ na-egosi adighi ike m.

³¹ Chineke, na Nna nke Onyenwe anyi Jisos, onye e kwesiri ito aha ya ruo mgbe ebighi ebi, maara na ihe ndi a niile m na-ekwu bu eziokwu.

³² N'obodo Damaskos, onye ochichi ala ahụ nke eze obodo ahụ a na-akpo Aretas hoputara, ndi na-eche obodo Damaskos nche ka ha jide m.

³³ Ma e tinyere m n'ime nkata, site n'oghere di na mgbidi gbara obodo ahụ gburugburu wedata m, m gbanari ya.

12

Ọhụ Pọl huru

¹ Aghaghị m ịnya isi, ọ bụ ezie na ọ baghị uru, ugbo a ka m gwa unu ihe banyere ọhụ m hụrụ, na ihe niile Onyenwe anyị kpughere gosi m.

² Amaara m otu nwoke nọ n'ime Kraịst, onye e duuru gaa n'eluigwe nke atọ ihe dị ka afọ iri na anọ gara aga, maọbụ n'anụ ahụ, maọbụ n'ime mmụọ amaghị m, ma Chineke ma.

³ Amatakwara m nwoke dị otu a, maọbụ n'anụ ahụ, maọbụ n'ime mmụọ amaghị m, ma Chineke maara

⁴ onye a, nke a kpoorọ banye na paradais, ebe ọ nūrụ ihe ọnụ mmadụ na-apughị ikowa, nke e nyeghikwa mmadụ ọbụla ike ikwu ihe banyere ya.

⁵ Ekwesiri m ịnya isi n'ihị nwoke dị otu a ma agaghị m anya isi maka mụ onwe m, ma ọ bughị maka adighị ike m.

⁶ A sị na m choro ịnya isi, agaghị m abụ onye nzuzu, n'ihị na aga m ekwu naanị eziokwu. Otu ọ dị, agaghị m anya isi ka onye ọbụla ghara ịgụ ọnođu m karịa ihe ọ hụrụ n'ime m, maọbụ karịa ihe ọ nūrụ n'ọnụ m.

⁷ Ma n'ihị na otutu ihe ndị a m ji anya m hụ bụ ihe pūrụ ime ka m bulie onwe m elu karịa ka o si kwesi. E tinyere ihe mgbu n'anụ ahụ m ka ọ na-adụ m dika ogwu. Ihe mgbu a dị n'anụ ahụ m na-eti m aka dika onyeozị nke ekwensu, na-eme ka m ghara ifulị onwe m elu karịa.

⁸ Ekpeela m ekpere ugboro atọ rịọ Onyenwe anyị ka o wepūrụ m ahụ mgbu a.

⁹ Ma ọ siri m, **“Amara m ezuorola gi. N'ihị na ike m na-ezu oke n'ime adighị ike.”** Ugbo a, obi dị m utọ ịnya isi banyere adighị ike m. N'ihị na ọ bụ site n'ọnođu adighị ike m ka ike ebube Kraịst ga-esi nọgide n'ahụ m.

¹⁰ Ọ bụ n'ihị Kraịst ka m na-anogide n'adighị ike m niile, mkparị ndị mmadụ, ihe isi ike niile, mkpagbu niile na ihe ndakwasị dị iche iche. N'ihị na mgbè m na-adighị ike ka m na-enwe ike karịa.

Ndị Kọrint dị Pọl n'obi

¹¹ Emeela m onwe m onye nzuzu ma unu onwe unu rugidere m ime ya. O kwesiri ka unu buru ndị mbụ ga-eto m. Ọ bụ ezie a na-abughị m ihe ọbụla, ma o were m anya na ọ dighị ụzọ ọbụla m si dị ala n'ebe ndị ahụ unu na-eche na ha kachasi elu n'etiti ndị ozi.

¹² Ejiri m ndidi ruo oru n'etiti unu, ihe iji gosi na abụ m nwaazu* n'ezio kwu. Egosiri m unu ihe iribama, oru ebube di iche iche, na otutu oke oru.

¹³ Olee uzọ unu si di ala n'ebe choochi ndi ozọ di, ma ọ bughị na m abughị ibu arọ nye unu? Gbagharanụ m mmejọ a.

¹⁴ Nke a bụ ugboro atọ m na-ejikere ibiakwute unu. Agaghị m aburu unu ibu arọ, ihe di m mkpa abughị akụ unu nwere, kama unu onwe unu. Ọ bughị umuntakiri ka ọ diri ikpadoro nne na nna ha ihe, kama ọ bụ oru diri nne na nna ikpadoro umu ha ihe.

¹⁵ N'ezie, ọ na-atọ m utọ iwere onwe m na ihe niile m nwere nye unu, n'ihị na ahuru m unu n'anya. Ma ọ buru na m huru unu n'anya karịa, ọ ga-adị mma ma unu hụ m n'anya nke nta?

¹⁶ N'agbanyeghi na-aburu m unu ibu arọ, ufodu n'ime unu na-ekwu, ọ bụ ezie na ọ dighi anara anyi ihe obula, maobu onye aghugho. Ma eleghi anya, o nwere uzọ aghugho di iche iche o si anara anyi ihe.

¹⁷ Ọ di onye obula m ziteere unu, iji si n'aka ya rigbuo unu?

* 12:12 Maobu, onyeozu

¹⁸ Ariọrọ m Taitos ka ọ biakwute unu, ya na nwanna anyị nwoke ọzọ. Taitos o rigburu unu? O nwere ihe dị iche n'uche na omume mụ na ya?

¹⁹ Unu chere na ihe anyị na-eme oge niile ndị a bụ ịgopu onwe anyị n'ihu unu? Ọ bụ n'ihu Chineke ka anyị na-ekwu nke a n'ime Kraịst. Ndị m huru n'anya, ihe ndị a anyị na-ekwu bụ maka odimma unu.

²⁰ N'ihị na ihe na-atu m egwu bụ na mgbe m biara n'etiti unu, ihe m ga-ahụ agaghị atọ m uto. Mgbe ahụ mmeso m ga-emeso unu agakwaghị atọ unu atọ. N'ihị na ana m atụ egwu na mgbe m biakwutere unu ọzọ, aga m ahụ otutu n'ime unu ka unu na-ese okwu, aga m ahụ ka unu na-ekwosa ibe unu ekworo, aga m ahụ unu ka unu na-akpasu ibe unu iwe. Aga m ahụ otutu ndị na-afuli onwe ha elu, ndị na-ekwu otutu ihe ojoo di iche iche megide ndi ozo; aga m ahụ otutu ndi juputara n'aghugho na ikpa iche iche.

²¹ Ana m atụ egwu na mgbe m ga-abiakwute unu ọzọ, Chineke m ga-eme ka m weda onwe m ala n'ihu unu, mee ka m kwa akwa n'ihị ufodu n'ime unu ndi mehiera na mbu, ma ha achoghi icheghari site n'ihe ojoo ha mere, na n'ihị otutu n'ime unu na-adi ndu rere ure, ndu na-adighi ocha, ndu ikwa iko, na ndu ojoo.

13

Ido aka na nti ikpeazu

¹ Nke a ga-eme ya ugboro atọ m na-abia ileta unu. Ọ bụ site n'ama mmadu abuo maobu atọ gbara ka a ga-eme ka okwu niile guzoro.*

² Mgbe m biara leta unu nke ugboro abuo, abaara m ndi niile dara iwu n'oge gara aga na mmadu ndi ozo mba, dokwa ha aka na nti, ihu na ihu. Ugbu a m na-anoghi ya, ana m adokwa ha aka na nti ozo, o buru na m bia ozo hu na ndi mehiera na mbu echegharighi, aga m emesi ha ike.

³ Ebe unu chorọ ka e gosi na Kraịst na-ekwu okwu n'ime m, o dighi egosi adighi ike mgbe o na-emeso unu omume, kama o na-eme ka ike ya puta ihè n'ebe unu no.

⁴ Ọ bụ ezie na a kpogidere ya na-adighi ike, ma ugbu a, o na-adi ndu site n'ike di ukwu nke Chineke. Anyi bukwa ndi na-adighi ike n'ime ya, ma ozi anyi na-ejere unu na mmekorita anyi na unu, anyi ga-eso ya di ndu site n'ike nke Chineke.

⁵ Ya mere, ka onye obula n'ime unu nyochaa onwe ya, tulekwa omume ya, mara ma o ka kwudosiri ike n'okwukwe ya. Ọ bụ na unu aghotaghị na Jisọs Kraịst nọ n'ime unu? Ma o bughị na unu enyochaala onwe unu hu na unu emeghi nke oma.

⁶ Enwere m olileanya na unu niile ga-achoputa na anyi adaghi ule ahụ.

⁷ Ma anyi na-ariọ Chineke ka unu ghara ime ihe ojoo obula. Anyi anaghi eme nke a iji gosi na anyi kwesiri ekwesi, kama ka unu nwee ike mee ihe di mma, n'agbanyeghi na o ga-adi ka a ga-asị na anyi emeghi nke oma n'oru anyi.

⁸ N'ihị na anyi apughị ime ihe obula megide eziokwu, kama anyi na-eme ihe niile n'ihị eziokwu.

⁹ Anyi na-anuri onu mgbe anyi na-adighi ike ma hu na unu di ike. Ihe anyi na-ariọ Chineke bu ka unu tozuo oke.

¹⁰ Ana m edere unu akwukwo a ugbu a, n'ihị na-achoghi m ibara unu mba na inye unu ntaramahuhu mgbe m biara. Achokwaghị m iji ikike ahụ Onyenwe anyi nyere m nye unu ntaramahuhu, kama achoro m iji ya wulie unu elu dika ulo.

* 13:1 Dit 19:15

Ekele mmechi

¹¹ N'ikpeazu ụmụnna m, na-añurịnu ọnu. Gbalianu n'imezi ndu unu ka o zuo oke, na-agbarịta onwe ume, werenu otu obi na-eme ihe, na-ebikwanu n'udo. Chineke nke udo na ihunanya ga-anonyekwara unu.

¹² Werenu isurita onu di nsọ kelerita onwe unu.

¹³ Ndi nsọ niile na-ekelekwara unu.

¹⁴ Ka amara Onyenwe anyi Jisọs Kraist na ihunanya Chineke, na mmeko nke Mmuo Nso dinyere unu niile.

Ndi Galeshja

¹ Pọl, onyeozị, na-abughị site na nhọputa nke mmadu maobu site n'ike nke mmadu, kama o bu site n'aka Jisosh Kraist na Chineke Nna, onye mere ka o site n'onwu bilie.

² Ndi umunna niile ndi mu na ha no n'ebe a,

Na-edegara* nzuko niile di na Galeshja.

³ Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisosh Kraist diri unu.

⁴ Onye nyere onwe ya n'ihhi mmehie anyi niile di ka nzube Chineke bu Nna anyi si di, izoputa anyi site n'oge ojoo a nke anyi bi n'ime ya.

⁵ Onye otuto diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ozioma ozo adighi

⁶ O juru m anya, na unu esitela n'ebe onye ahụ kpoo unu site n'amara Kraist wezuga onwe unu, na-agbaso ozioma ozo,

⁷ nke na-abughị ozioma. O doro anya na ufodu mmadu na-etinye unu n'onodu mgbagwoju anya, mgbe ha na-agbali igbanwe ozioma nke Kraist.

⁸ A sikwa na o bu anyi onwe anyi maobu mmuo ozi nke sitere n'eluigwe bjara kwusaara unu ozioma ozo, nke di iche na nke anyi buru uzo kwusaara unu, ka onye di otu a buru onye aburu onu.

⁹ Di ka anyi buru uzo kwuo ya na mbu, ka m kwuokwa ya ozo: O buru na onye obula na-ekwusara unu ozioma di iche na nke ahụ unu nabatara, ka onye ahụ buru onye a buru onu.

¹⁰ Ugbu a, ana m agbali ime ka m buru onye ndi mmadu maobu Chineke ga-anabata? Ka m na-agbali ime ihe ga-atoo ndi mmadu uoto? N'ihhi na a si na m na-eme ihe na-atoo ndi mmadu uoto, agaraghi m abu ohu Kraist.

Pol, onye Chineke kpoo oku

¹¹ Umunna m, achoro m ime ka unu mata, na ozioma ahụ m kwusaara unu abughị ihe mmadu cheputara n'uche ya.

¹² N'ihhi na anataghị m ya site n'aka mmadu obula, o dikwaghị onye obula ziri m ya, kama o bu Jisosh Kraist n'onwe ya bu onye kpughere ya nye m.

¹³ Amara m na unu anula ihe banyere ndu m n'oge gara aga, n'ofufe ndi Juu, na otu m si jiri ike kpagbuo nzuko Chineke n'ebe niile, ma gbalisiekwa ike ibibi ya.

¹⁴ Abu m otu n'ime ndi amaara aha ha n'etiti ndi ogbo m, n'ihhe banyere ofufe ndi Juu. N'ihhi oke inu oku n'obi nke m nwere igbaso na idebezu ukpuru omenaala na ofufe, nke nna nna m ha.

¹⁵ Ma mgbe o toro Chineke uoto, bu onye kewapuru m iche tupu amuo m, kpoo m site n'amara ya,

¹⁶ ikpughe Okpara ya n'ime m, ka m nwe ike kwusaa ihe banyere ya n'etiti ndi mba ozo, e jekwurughị m anu ahụ obula inuta ihe obula n'aka ya.

¹⁷ Ejekwaghị m Jerusalem ihu ndi ahụ bu m uzo buru ndi ozi, kama a gara m Arebia, ma laghachikwa azu na Damaskos.

* 1:2 Maobu, na-ekele

¹⁸ O bu mgbe afo ato gasiri, ka m gara Jerusalem ihu Sefas. Anonyekwara m ya ubochi iri na ise.

¹⁹ Ma o dikwaghị onyeozị ozo m huru, ma o bughị naanị Jemis, nwanne Onyenwe anyị.

²⁰ Ana m agwa unu okwu a n'ihu Chineke. Ihe ndi a m na-ekwu abughị okwu ugha.

²¹ Emesja, agara m Siria na Silisia.

²² Ma ndi Kraist no na choochi niile di n'ala Judia amaghị onye m bu.

²³ Naanị ihe ha na-ekwu bu, "Onye ahụ na-esogbu anyị na mbu na-ekwusazi ugbo a okwukwe ahụ o gbalisiri ike ibibi na mbu."

²⁴ Ha nyere Chineke otuto n'ihu m.

2

Nzukọ e nwere na Jerusalem

¹ Mgbe afo iri na anọ gasiri, ejeghachiri m Jerusalem ozo. Mu na Banabas laghachiri Jerusalem, akpokwara m Taitos jee.

² Agara m n'ihu mkpughe m nwere. Na nzuko nzuzo nke m na ndi ndu nwere, akowaara m ha ihe banyere ozioma nke m na-ekwusa n'etiti ndi mba ozo. N'ihu na-achoghi m ka oru niile m ruru n'oge gara aga, na oru m na-aru ugbo a, buru ihe efu.

³ O buladi Taitos onye mu na ya so, o nweghi onye manyere ya ka e bie ya ugwu n'agbanyeghi na o bu onye Griik.

⁴ Ndi ahụ na-abughị ndi kwere ekwe n'ezie e zobatara na nzuko inyochaputa otu anyi si nwere onwe anyi n'ime Kraist Jisos, ka ha nwee ike mee anyi ndi ohu.

⁵ Ma o nweghi oge anyi ji gee nti n'ihe ha kwuru, n'ihu na anyi choro ichedo eziokwu ahụ di n'ozoma ka a ghara igwa ya ihe obula n'etiti unu.

⁶ Banyere ndi a na-ewe ka ndi di ndu di mkpa, ihe obula onodu ha bu ewetaghị mgbanwe obula n'ebe m no, n'ihu na Chineke adighi ele mmadu anya n'ihu. Ndi ahụ atukwasighi ihe obula n'ozoma m na-ezisa.

⁷ Ma n'aka nke ozo, mgbe ha huru na e nyere m oru izisa ozioma n'etiti ndi e bighi ugwu, dika e nyere Pita izisa ozioma n'etiti ndi e biri ugwu.

⁸ N'ihu na Chineke onye si n'aka Pita na-aru oru onyeozị ozioma n'etiti ndi e biri ugwu, sikwa n'ime m na-aru oru onyeozị izisara ndi mba ozo ozioma.

⁹ Mgbe Jemis, Sefas na Jon ndi a maara di ka ide ji ulo n'etiti ndi ndu ahụ niile nara m na Banabas aka nnweko, nabatakwa amara e nyere m. Ha gbara anyi ume, si anyi gaa n'ihu n'oru anyi, ikwusa ozioma n'etiti ndi mba ozo, ka ha onwe ha kwa gaa n'ihu iru oru nke ha n'etiti ndi e biri ugwu.

¹⁰ O bu naanị otu ihe ka ha rioro anyi, nke bu ka anyi cheta ndi ogbenye. Nke a bukwa ihe m na-achosi ike ime.

Pol abaara Pita mba

¹¹ Ma mgbe Sefas bjaruru Antiok, eguzogidere m ya n'ihu ya, n'ihu na ihe o mere mara ya ikpe.

¹² Tupu ndi Jemis zitere abiaruo ebe ahụ, ya na ndi mba ozo na-eriko nri, ma mgbe ha rutere, o wepuru aka na nri laghachi azu n'ihu na egwu ndi e biri ugwu na-atu ya.

¹³ Ndi Juu ufodu sonyekwara ya inwe ihu abuo a, nke mere na e si otu a duhiekwa Banabas n'onwe ya.

¹⁴ Ma mgbe m huru na ha adighi eme ihe di ka eziokwu nke ozioma ahụ si di, agwara m Sefas okwu n'ihu ha niile, si, "O buru na gi nwa onye Juu na-ebi ndu dika onye mba ozo, na-abughị dika onye Juu, olee otu i ga-esi manye ndi mba ozo ka ha na-ebi ndu dika ndi Juu?"

A na-azoputa onye obula site n'okwukwe

¹⁵ Anyi onwe anyi bu ndi Juu site n'omumu a muru anyi, anyi abukwaghi ndi mba ozo ndi mmehie,

¹⁶ ma anyi maara na a dighi agu mmadu obula di ka onye ezi omume site n'oru nke iwu kama o bu naani site n'okwukwe na Jisos Kraist. O bu nke a mere anyi ji kwere na Jisos Kraist ka a guo anyi na ndi ezi omume, site n'okwukwe anyi kwere na Kraist, o bughị n'ih i na anyi ruru oru nke iwu. N'ih i na o nweghi onye obula a ga-agunye ka onye ezi omume n'ih i na o ruru oru nke iwu.

¹⁷ Ma o buru, na mgbe anyi na-achọ ka a guo anyi di ka ndi ezi omume n'ime Kraist, anyi onwe anyi a buru ndi achoputara dika ndi mmehie. Nke a, o putara na Kraist na-akwado mmehie? Mba!

¹⁸ Kama, o buru na m ewugharia ihe ndi ahụ m buru uzọ mebie, ana m egosi na m bu onye na-emebi iwu.

¹⁹ N'ih i na-esitere m n'aka iwu nwuo n'ebe iwu di, ka m nwee ike di ndu n'ebe Chineke no. Akpogidela mu na Kraist n'obe.

²⁰ O bukwaghi mu onwe m na-adi ndu ugbo a, kama o bu Kraist na-adi ndu ya n'ime m. Ndu ahụ nke m na-adi ugbo a n'anụ ahụ m bu nke m na-adi n'ih i okwukwe m nwere n'ime Okpara Chineke, onye huru m n'anya, ma werekwa onwe ya nye n'ih i m.

²¹ Anaghi m akpo amara Chineke ihe na-enweghi isi. N'ih i na a si na a puru igu mmadu di ka onye ezi omume site n'idebe iwu, mgbe ahụ onwu Kraist nwuru abaghi uru.

3

Okwukwe ka o bu oru nke iwu?

¹ Ndi nzuzu a kporo onwe ha ndi Galeshja! Onye napuru unu akonuche unu? N'ihu unu ka a no kowaa n'uzo doro anya mkpogide n'obe a kporidere Jisos Kraist.

² O bu naani otu ihe ka m chorọ imata n'aka unu. Unu natara Mmuo Nso site n'iru oru iwu chorọ, ka o bu site na nkuzi nke okwukwe?

³ O ga-abu na unu aghoala ndi na-enweghi uche? Unu malitere site n'ike Mmuo Nso, ma ugbo a unu na-akwusizi n'ike nke anu ahụ?

⁴ Unu tara otutu ahuhu di otu a n'efu, o buru n'ezie na o bu n'efu?

⁵ Mmuo nso ahụ Chineke nyere unu na oru ebube o ruru n'etiti unu, o mere ha n'ih i iwu unu debere, ka o bu n'ih i na unu nuru ma kwerekwa ozioma?

⁶ N'otu uzo ahụ, Ebrahim kweere na Chineke, a guru nke a nye ya di ka ezi omume.*

⁷ Matanu nke a, na o bu ndi nwere okwukwe bu umu Ebrahim.

⁸ Di ka o di n'Akwukwo nso, n'oge ahụ di n'ihu, nke bu ugbo a, Chineke ga-agu ndi mba ozo di ka ndi ezi omume, site n'okwukwe ha nwere n'ime ya. N'ih i nke a, o buru uzọ zie Ebrahim ozioma ahụ n'oge gara aga si, "A ga-agozikwa agburu niile no n'üwa site na gi."†

⁹ Ya mere, ndi dabeere n'okwukwe bukwa ndi na-eso Ebrahim, nwoke okwukwe ahụ eketa ngozi.

* 3:6 Jen 15:6 † 3:8 Jen 12:3; 18:18; 22:18

Obubu onu nke iwu na-eweta

¹⁰ Ma ndi niile na-ele anya na a ga-azoputa ha n'ihu na ha debere iwu niile, ka obubu onu na-adakwasi. N'ihu na e deela ya n'akwukwo nsọ si, "Onye a buru onu ka o bu, bu onye obula na-edebeghi o buladi otu n'ime iwu niile e dere n'akwukwo iwu."‡

¹¹ Ugbu a, o bu ihe putara ihè na o dighi onye obula a na-agu n'onye ezi omume n'ihu Chineke, n'ihu na o debere iwu. N'ihu na, "Onye ezi omume ga-esite n'okwukwe di ndu."§

¹² Ma iwu ahụ adabereghị n'okwukwe, kama, iwu kwuru si, "Mmadu ahụ na-eme ihe iwu kwuru bu onye ga-enwe ndu site na ha."*

¹³ Ma Kraist agbaputala anyi site n'obubu onu ahụ nke idebe iwu gaara ewetara anyi. O ghorọ obubu onu n'ihu anyi. N'ihu na e deela ya n'akwukwo nsọ, "Onye a buru onu ka onye ahụ bu nke a kwubara n'elu osisi."†

¹⁴ O di otu a ka ngozi ahụ e nyere Ebrahim burukwa nke ndi mba ozo site na Kraist Jisos. Ka anyi niile site n'okwukwe nata nkwa ahụ, bu Mmuo Nso.

Iwu na Nkwa

¹⁵ Umunna m, ka m were ihe nlere anya site na ndu a na-adi kwa ubochi kowaa okwu a: Di ka mmadu na-enweghi ike iwepu maobu itukwasị ihe n'ogbugba ndu e mere ka o guzosie ike, otu a ka o dikwa n'onodu a.

¹⁶ O bu Ebrahim ka e kwere nkwa ya na mkpuru ya. Akwukwo nsọ asighi, "n'otutu mkpuru,"‡ kama, o sirị, "ma nye mkpuru gi," ya bu otu onye, onye bu Kraist.

¹⁷ Ihe m na-akowa bu nke a: Iwu ahụ e mere ka o malite idi nari afo anọ na iri atọ (430) site na mgbe e kwere nkwa ahụ, emeghi ka ogbugba ndu ahụ Chineke mere ka o diri hapu iguzokwa, o mekwaghi ka nkwa ahụ buru ihe e wezugara ewezuga.

¹⁸ O buru na inweta ihe nketa nke ya na nkwa ahụ so dabeere n'iwu, mgbe ahụ, ihe nketa ahụ adabereghị na nkwa e kwere. Ma Chineke sitere n'amara nye Ebrahim ihe nketa ahụ site na nkwa o kwere ya.

¹⁹ Gini mere e ji nye iwu? E nyere iwu ndi a n'ihu njehie, mee ka iwu ndi a digide tutu ruo mgbe mkpuru ahụ biara, bu onye e kwere na nkwa. E sitere n'aka onye ogbugbo mee ka ndi mmuo ozi mee ka iwu ahụ di ire.

²⁰ Onye ogbugbo gosiri ihe kariri otu onye, ma Chineke bu otu.

²¹ Iwu ahụ o na-emegide nkwa nke Chineke? Mba. N'ezie o dighi. N'ihu na a si na e nwere iwu di nke puru inye mmadu ndu, mgbe ahụ, ezi omume gaara abịara mmadu site n'iwu.

²² Ma akwukwo nsọ mechibidoro ihe niile n'okpuru mmehie ka e nwee ike nye ndi kwere ekwe nkwa ahụ e kwere ha site n'okwukwe n'ime Jisos Kraist.

Umu Chineke

²³ Ma tupu okwukwe abia, e ji iwu na-eche anyi nche. Iwu no onodu di ka ulo mkporo ebe e tinyere anyi tutu ruo mgbe a ga-eme ka okwukwe puta ihè.

²⁴ Ya mere, iwu bu onye nlekota anyi, ruo mgbe Kraist biara, ka a guo anyi na ndi ezi omume site n'okwukwe.

²⁵ Ma ebe o bu na okwukwe abiala, anyi anokwaghi n'okpuru onye nlekota ozo.

²⁶ Unu niile bu umu Chineke site n'okwukwe n'ime Kraist Jisos.

²⁷ N'ih na ka unu niile ha, bu ndi e mere baptizim n'ime Kraist, aburula ndi yikwasiri onwe ha Kraist.

²⁸ E nwekwaghi onye Juu, maobu onye Griik, maobu ohu maobu onye nwe onwe ya; nwoke maobu nwanyi, n'ih na unu niile bu otu n'ime Kraist Jisos.

²⁹ O buru na unu bu ndi nke Kraist, mgbe ahụ unu bukwa mkpuru Ebrahim, ndi nketa di ka nkwa ahụ si di.

4

¹ Isiokwu m bu nke a, mgbe nwa bu onye ga-eketa ihe nna ya ka di na nwata, onodu ya akaghi mma kariha nke ohu, o bu ezie na aku ahụ niile bu nke ya.

² Ma ha ka na n'okpuru ndi nlekota na ndi e tinyere ya n'aka ruo oge nna ya kwuru.

³ Otu a ka onodu anyi di, mgbe anyi bu umuntakiri. Anyi no di ka ohu n'okpuru mmuo nke uwa.

⁴ Ma mgbe oge a kara aka ruru, Chineke zitere Okpara ya, bu onye amuru site na nwanyi, onye amuru n'okpuru iwu,

⁵ ka o gbaputa ndi no n'okpuru iwu, ime anyi ndi a ga-agu di ka umu a hoputara.

⁶ Ebe unu bu umu, Chineke zitere Mmuo Okpara ya, ka o bia biri n'obi anyi, na-eti mkpu na-asị, "Abba, Nna."

⁷ Ugbu a, i bukwaghi ohu, kama i bu nwa. Ebe i bu nwa, e meekwala ka i buru onye nketa site na Chineke.

Mmetuta obi Pol maka ndi Galeshja

⁸ N'oge gara aga, mgbe unu na-amaghi Chineke, unu bu ohu nye chi niile nke na-abughi dika ha si puta uwa.

⁹ Ma ugbu a, unu matarala Chineke, ka m ga-asị na Chineke amatala ndi unu bu, gini mere unu ji choo itughari azu laghachi n'okpukpe ndi ahụ na-enweghi isi, nke ike obula na-adighi n'ime ha? Unu choro ka ha mee unu ndi ohu ha ozokwa?

¹⁰ Unu na-edebe ubochi ufodu, na onwa ufodu, na oge ufodu, na afo ufodu.

¹¹ Egwu na-atu m na oru niile m ruru n'etiti unu aburula ihe efu.

¹² Ezi umunna m, arioo m unu, meenu onwe unu di ka mu onwe m, n'ih na mu onwe m emela onwe m ka m di ka unu. O nweghi ihe ojoo obula unu mere m.

¹³ Unu maara na o bu n'ime adighi ike nke anu ahụ ka m ji kwusaara unu ozioma a.

¹⁴ O bu ezie, onodu m n'oge ahụ bu onwunwa n'ebe unu no, unu eledaghi m anya, maobu ju ige m nti. Kama unu nabatara m, di ka mmuo ozi Chineke, maobu di ka a ga-asị na m bu Jisos Kraist n'onwe ya.

¹⁵ Ebee ka mmuo nke obi utu ahụ unu nwere no? N'ih na m na-agba ama, na-asị na o buru ihe a puru ime, unu gaara aghuputa anya unu nye m.

¹⁶ Ugbu a, aghoola m onye iro unu, n'ih na m na-agwa unu eziokwu?

¹⁷ Ha na-eziputa mmasi n'ebe unu no, ma o bughi maka odimma unu. Ha choro ikewapu unu n'ebe m no, ka unu nwee mmasi n'ebe ha no.

¹⁸ Maka ebumnuche di mma, o di mma inwe mmasi mgbe niile. O bughi naani mgbe mu na unu no.

19 Umuntakiri m, ndi m kwe maka ha nodu n'onodu ihe mgbu nke omumu nwa ozo, na-eche ubochi ahụ a ga-eme ka udidi Kraist di n'ime unu.

20 O gaara adi m mma ma a si na m no n'etiti unu ugbu a, nwee ike imata otu m ga-esi gbanwee olu okwu m, n'ih i na-amaghi m ihe m kwesiri ime n'ih i onodu unu.

Hega na Sera

21 Gwanu m, unu ndi na-eche na o di mkpa idebe iwu, unu agaghi anaa nti na ihe iwu ahụ kwuru?

22 N'ih i na e dere ya n'akwukwo nsọ na Ebrahim nwere umu nwoke abuo. Otu n'ime ha bu nwa nke ohu ya nwanyi muru, nke ozo bu nke nwunye ya na-abughi ohu mutara.

23 Nwa ahụ nke ohu nwanyi ahụ muru bu onye amuru site na anu ahụ. Ma nwa ahụ nwunye ya na-abughi ohu mutara bu onye a muru site na nkwa.

24 Anyi ga-ewere ihe ndi a di ka ihe imaatu, n'ih i na umu nwanyi abuo ndi a nochiri anya ogbugba ndu abuo. Otu ogbugba ndu sitere n'Ugwu Sainai ma mukwa umu ndi bu ohu: nke a bu Hega.

25 Hega bu Ugwu Sainai nke di n'Arebia. O dabara n'onodu Jerusalem nke ugbu a, n'ih i na ya na umu ya no n'ohu.

26 Ma nwanyi nke ozo no onodu Jerusalem nke di n'elu, nke nwe onwe ya. O bukwa ya bu nne anyi.

27 N'ih i na e dere ya,

“Nuria onu, gi nwanyi aga,
onye na-amutaghi nwa.

Tie mkpu onu, tisiekwa mkpu akwa ike
gi onye ime nwa na-emetubeghi,

n'ih i na umu nwanyi ahụ a hapuru naani ya ga-adi otutu

karia umu nke nwanyi nwere di.”*

28 Ugbu a, umunna m, unu bu umu ahụ nke e kwere na nkwa, di ka Aizik.

29 N'oge ahụ, nwa ahụ a muru n'uzo anu ahụ kpagburu nwa ahụ a muru site n'ike nke Mmọ Nso. Otu a ka o dikwa n'oge a.

30 Ma gini ka akwukwo nsọ kwuru? “Chupu ohu nwanyi a na nwa ya, n'ih i na nwa nwoke ohu nwanyi a apughi isoro nwa nke nwanyi na-abughi ohu kerikota oke.”†

31 Ya mere, umunna m, anyi abughi umu nke nwanyi ohu, kama anyi bu umu nke nwanyi nwere onwe ya.

5

Inwe onwe anyi n'ime Kraist

1 Kraist emeela ka anyi puo n'ohu, n'ih i anyi inwere onwe anyi. Ya mere, gbalianu ihu na unu e nyeghi onwe unu n'onodu ohu ozo.

2 Geenu m nti, mu onwe m bu Pol na-agwa unu nke a. O buru na unu anabata obibi ugwu, Kraist agaghi abara unu uru obula.

3 Ka m kwuokwa ya ozo, onye obula kweere ka e bie ya ugwu ji ugwo idebezu iwu niile ahụ.

4 E kewapula unu n'ebe Kraist no, unu ndi a ga-aganye na ndi ezi omume site n'iwu. Unu adapula n'amara ya.

* 4:27 Aiz 54:1 † 4:30 Jen 21:10

⁵ N'ihhi na anyi onwe anyi nwere olileanya na site n'ike nke Mmuo Nso, a ga-agu anyi na ndi ezi omume site n'okwukwe anyi.

⁶ N'ihhi n'ime Kraist Jisos, obibi ugwu maobu ebigbi ugwu abaghi uru. Ihe di mkpa bu okwukwe nke na-egosi onwe ya site n'ihunanya.

⁷ Unu na-agbabu oso nke oma, onye gbochiri unu ikwenyere eziokwu ahụ?

⁸ Udi nkwagide ahụ esiteghi n'ebe Onye ahụ kporo unu bia.

⁹ Nwantinti ihe na-eko achicha na-eme ka ogbe utu oka a gworo agwo koo.

¹⁰ Enwere m ntukwasị obi n'ime Onyenwe anyi na unu agaghi eche echiche n'udi a oso, ma ikpe omuma ga-adiri onye obula na-eduhie unu oso.

¹¹ Umunna m, o buru n'ezie na m na-ekwusa mkpa obibi ugwu di, gini mere e ji nogide na-akpagbu m? O buru na m mee otu ahụ, ewepula m ihe odachi ahụ di n'obe.

¹² O gaara ato m utu ma o buru na ndi ahụ na-esogbu unu ga-eme onwe ha ndi onozu.

Ndu site na Mmuo Nso

¹³ N'ihhi na e meela ka unu nwere onwe unu, umunna m, ma unu ekwela ka mnwere onwe unu buru ohere nye anu ahụ unu, kama werenu ihunanya na-agbara ibe unu odibo.

¹⁴ N'ihhi na o buru na a chikota iwu niile n'otu, ihe iwu niile na-ekwu bu nke a, "Na-ahunu ndi oso n'anya dika unu si hu onwe unu n'anya."*

¹⁵ O buru na unu na-akocha ibe unu, na-eji onu unu na-ekwuto ha, kpacharanu anya ka unu hapu ila onwe unu n'iyi.

¹⁶ Ana m agwa unu nke a: na-adinu ndu nke Mmuo Nso na-achi, unu anokwala n'ochicho nke anu ahụ.

¹⁷ N'ihhi na ihe anu ahụ choro di iche n'ihe Mmuo Nso choro. Ihe Mmuo Nso choro dikwa iche n'ihe anu ahụ choro. Igba mgba di n'etiti ha na-eme ka i hapu inwe ike mee ihe i choro ime.

¹⁸ Ma o buru na Mmuo Nso na-edu unu, unu anokwaghi n'okpuru iwu.

¹⁹ Ugbu a, oru nke anu ahụ putara ihe: ikwa iko, adighi ocha na aguu ikwa iko.

²⁰ Ikpere arusi, iri amusu, ibu iro n'obi, na ilu ogu, ekworo na iwe, ikpa iche iche, nkewa, ihu otu.

²¹ Ikpo asi, igbu ochu, inubiga mmanya oke, oke oriri na ihe ndi oso yiri ha. Ana m ado unu aka na nti dika m gwara unu n'oge gara aga, ndi na-eme ihe di otu a agaghi abanye n'alaeze Chineke.

²² Ma mkpuru nke Mmuo Nso bu, ndu ihunanya, na onu, na udo, na ogologo ntachiobi, na obioma, na idi mma, na ikwesi ntukwasị obi,

²³ idi nwayoo, na ijide onwe. O dikwaghi iwu na-emegide ihe ndi a.

²⁴ Ma ndi niile bu ndi Kraist Jisos akpogidela anu ahụ ha, ya na ochicho ha n'elu obe.

²⁵ O buru na anyi na-ebi ndu mmuo, ka nzo ukwu anyi buru nke mmuo na-eduzi.

²⁶ Ka anyi ghara ibu ndi mpako si otu a na-akpali iwe na ekworo n'etiti anyi.

6

Na-eburitanu ibu diri ibe unu

* 5:14 Lev 19:18

¹ Umunna m, o buru na-anwude onye obula dabara na mmehie, unu onwe unu bu ndi Mmuo na-achi kwesiri iji mmuo nke idi nwayoo na obi di umeala nyere onye ahụ aka, ime ka o gazie n'ezi uzo. Ma lezienụ onwe unu anya, onye obula n'ime unu, n'ihị na a puru inwakwa unu.

² Na-eburitanu nsogbu diri ibe unu, ma site n'otu a ka unu nwee ike debezuu iwu Kraist.

³ O buru na onye obula na-eche na o nwere ihe ya bu mgbe o nweghi ihe o bu, onye ahụ na-eduhie onwe ya uzo.

⁴ Ka onye obula nyocha oru ya, ma o buru na oru ya di mma, mgbe ahụ ka o ga-enwe ihe inya isi n'ime onwe ya na-abughị n'ebe oru onye ozo di.

⁵ N'ihị na onye obula ga-ebu ibu nke diri ya.

⁶ Ka onye a na-akuziri okwu ahụ jisie ike ka ya na onye nkuzi ya na-ekeko ezi ihe niile.

⁷ Unu ekwela ka e duhie unu, n'ihị na mmadu obula apughị ikwa Chineke emo. Mkpuru obula mmadu kuru ka o na-aghoru.

⁸ O buru na mmadu akuo mkpuru nke anu ahụ, o ga-esikwa n'anụ ahụ ghotu mmebi, ma o buru na mmadu akuo mkpuru nke Mmuo, o ga-esitekwa na Mmuo ghotu ndu ebighi ebi.

⁹ Ya mere, ka ike ghara igwu anyi ime ihe oma. N'ihị na mgbe e mesiri, mgbe oge ya ruru, anyi ga-eweta ngozi di ukwu di ka ihe ubi, ma o buru na anyi adaghi mba.

¹⁰ N'ihị nke a, mgbe anyi nwere oghere ka anyi na-emere mmadu niile ihe oma, okachasi n'ebe ndi ezinaulo nke okwukwe anyi no.

O bughị ibi ugwu kama i bu onye e kere ohuru

¹¹ Leenu otu mkpuru akwukwo m ji aka m dee n'akwukwo ozi a si gbaa okpotokpo.

¹² O bu ndi na-achọ ka a hu ha n'anụ ahụ, bu ndi ga-amanye unu ka e bie unu ugwu, naani ihe ha ji eme otu a bu ka a ghara ikpagbu ha n'ihị obe Kraist.

¹³ O buladi ndi kwere ka e bie ha ugwu, anaghi edebe iwu, kama ha choru ka e bie unu ugwu ka ha nwee ike jiri ya nyaa isi n'anụ ahụ.

¹⁴ Ka m gharakwa inya isi n'ihe obula kariakwa n'obe Onyenwe anyi Jisos Kraist. Nke e sitere na ya kpogbuo uwa n'ebe m no, ma kpogbukwaa mu onwe m n'ebe uwa no.

¹⁵ Obibi ugwu abughị ihe, ebighi ugwu abughikwa ihe, kama i bu onye e kere ohuru bu ihe di mkpa.

¹⁶ Ka udo na ebere dinyere ndi niile na-ebi ndu ha n'usoro a, dakwasikwa unu Izrel nke Chineke.

¹⁷ Site ugbu a gaa n'ihu, achoghi m ka onye obula nye ndu m nsogbu, n'ihị na-ebu m apa nke Jisos n'ahụ m.

¹⁸ Umunna m, ka amara Onyenwe anyi Jisos Kraist dinyere mmuo unu. Amen.

Ndi Efesqs

¹ Akwukwo ozi a sitere n'aka mu onwe m bu Pol, onye Chineke hoputara ibu onyeozi Jisqs Kraist.

O bu unu ndi nsq bi n'Efesqs, unu bu ndi kwesiri ntukwasị obi n'ime Kraist Jisqs, ka m na-edere ya:

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisqs Kraist diri unu.

Ngozi diri anyi n'ime Kraist

³ Ka otuto diri Chineke, na Nna Onyenwe anyi Jisqs Kraist, bu onye goziri anyi site n'inye anyi ngozi niile nke ime mmuo nke si n'ebe niile nke eluigwe n'ime Kraist.

⁴ Dika o si hoputa anyi n'ime Kraist tupu a toq ntoala uwa, ka anyi buru ndi di nsq na ndi na-enweghi ita uta n'ihu ya n'ihunanya.

⁵ O kpebiri ime anyi umu ya site n'ihu Kraist Jisqs. Ma o mekwara ihe ndi a niile n'ihu na o toro ya utu n'obi, burukwa ihe o zubere ime.

⁶ Ka e si otu a too idi ebube nke amara ya, nke o ji obi ya niile nye anyi n'ime Onye ahụ o huru n'anya.

⁷ N'ime ya, anyi nwere mgbaputa site n'obara ya, bu mgbaghara nke njehie niile anyi; di ka iba uba nke amara ya si di,

⁸ nke o mere ka o babigara anyi uba oke site n'amamihe na nghota niile.

⁹ O meela ka anyi mata ihe omimi nzube ya, di ka o si toq ya utu, bu ihe omimi o zubere ime n'ime Kraist.

¹⁰ Nke o ga-eme ka o mezu mgbe oge ya niile zuru, nke bu ichikota ihe niile n'ime ya, bu ihe ndi di n'eluigwe na n'awa n'okpuru Kraist.

¹¹ N'ime Kraist ka e mere anyi ndi nketa, ndi e bururi uzọ hoputa na mbu, di ka atumatu onye ahụ na-aruputa ihe niile n'izuoke nke nzube na ebumnuche ya.

¹² Nke mere na anyi, ndi buuru uzọ nwee olileanya na Kraist, ga-ebi ndu n'otuto nke ebube ya.

¹³ Unu bukwa ndi a gunyere n'ime Kraist mgbe unu nuru ozi nke eziokwu ahụ bu ozioma nke nzoputa. Mgbe unu kwenyere, a kara unu akara n'ime ya bu akara nke nkwa ahụ bu Mmuo Nsq.

¹⁴ Nke a bu ihe nketa anyi tutu ruo mgbe a ruzuru oru mgbaputa nke ndi ahụ niile bu ihe nweta Chineke. Ka e si otu a too ebube ya.

Ekele na ekpere

¹⁵ N'ihu nke a, ebe m nuru akuko banyere okwukwe unu n'ime Onyenwe anyi Jisqs, nukwa maka ihunanya unu nwere n'ebe ndi nsq niile no,

¹⁶ esepughị m aka ikele ekele n'ihu unu, mgbe niile m na-echeta unu n'ekpere m niile.

¹⁷ Ana m ario Chineke nke Onyenwe anyi Jisqs Kraist bu Nna Onyenwe ebube niile, ka o nye unu Mmuo amamihe na ezi nghota ka unu nwee ike matazie nke oma onye o bu,

¹⁸ ka o meghee anya nke ime mmuo unu ka unu matakwa udi olileanya unu nwere n'ihu okpukpo o kporo unu, na aku, na ihe nketa di ebube o nwere n'ime ndi nsq.

¹⁹ Na idi ukwuu nke ike ya nke na-enweghi atu diri anyi, bu ndi kwere ekwe, dika irusi oru ike nke ike ya si di.

²⁰ Nke o ruru n'ime Kraist mgbe o si n'onwu kpolite ya mee ya ka o nodu n'aka nri ya n'ebe niile nke eluigwe.

²¹ Onodu ya di elu kariya ochichi niile, na ikike ochichi niile, na ike niile na ichi isi niile, na aha okwa ochichi nke e nwere ike inye mmadu, o bughi naani n'ogbo a, kama ma n'ogbo ozo na-abia.

²² O mere ka ihe niile di n'okpuru ya, meekwa ya ka o buru onyeisi ihe niile nye nzuko ya bu choochi.

²³ Nke bu ahụ ya, ozuzu oke nke onye ahụ na-emejuputa ihe niile n'uzo niile.

2

E mere anyi ndi di ndu n'ime Kraist

¹ Ma unu onwe unu, unu nwuru anwu site na njehie uzo na mmehie unu.

² Nke unu biri ndu n'ime ha mgbe unu na-agbaso uzo niile nke uwa a, na uzo onye ochichi nke alaeze ikuku, bu mmuo ahụ na-arụ oru ugbo a na ndu ndi ahụ na-enupu isi.

³ Anyi niile bikwara ndu anyi n'etiti ha, n'oge gara aga, na-emejuputa agu nke anu ahụ mmehie, ma na-agbaso ochicho ya na ebumnuche ya. N'ihia na site n'odidi anyi, anyi na ndi ozo no n'omuma ikpe ya.

⁴ Chineke onye juputara n'obi ebere, maka oke ihunanya o nwere n'ebe anyi no,

⁵ mere ka anyi soro Kraist diri ndu ozo; o buladi mgbe anyi bu ndi nwuru anwu n'ime ajo omume. O bu site n'amara ya ka e ji zoputa unu.

⁶ O kpolitere anyi na ya, mee ka anyi nodu odu n'ebe niile nke eluigwe n'ime Kraist Jisos.

⁷ O mere nke a igosi ogbo nke na-abia, idi ukwuu nke aku amara ya, nke o sitere n'obioma ya gosi anyi n'ime Kraist Jisos.

⁸ N'ihia na o bu site n'amara ka e ji zoputa unu site n'okwukwe. Nke a abughi ihe unu ruputara n'onwe unu, o bu onyinye nke Chineke.

⁹ O siteghi n'oru, ka onye obula ghara inya isi.

¹⁰ N'ihia na anyi bu akaoru ya, nke o kere n'ime Kraist Jisos n'ihia iru ezi oru. O bu otu a ka Chineke siri kwadoo na anyi kwesiri ibi ndu ubochi niile.

Ibu otu anyi n'ime Kraist

¹¹ Ya mere, chetanu na n'oge gara aga, unu bu ndi mba ozo site n'omumu nke a muru unu. Chetakwanu na "ndi e biri ugu" na-akpokwa unu "ndi a na-ebighi ugu" (n'ihia obibi ugu n'anu ahụ nke eji aka bie).

¹² N'oge ahụ, o dighi ihe jikotara unu na Kraist. E kewaputara unu site na mmekorita nke Izrel, burukwa ndi obia n'ogbugba ndu ahụ, na-enweghi olileanya na-enweghikwa Chineke n'ime uwa.

¹³ Ma ugbo a n'ime Kraist Jisos, unu bu ndi no n'ebe di anya n'oge gara aga, ka e mere ka unu biaruo nso site n'obara Kraist nke a wusiri.

¹⁴ N'ihia na ya onwe ya bu udo anyi, o mere ka uzo otu abuo buru otu ihe n'ime ahụ ya, site na ikwatu mgbidi kewara ha na mgbe ochie, bu mgbidi nke ikpo asi di n'etiti anyi.

¹⁵ O bu n'ime anu ahụ ya ka o mere ka iwu ahụ na ukpuru ya niile ghara idi ire. Ebumnobi ya bu i kee n'ime onwe ya otu onye ohuru site na mmadu abuo ahụ, si otu a mee ka udo diri.

¹⁶ N'uzo di otu a ka o ga-esi kpezire anyi na Chineke site n'obe ya, wetakwa n'isi ngwucha, iro di n'etiti ha abuo.

¹⁷ Ya mere, o biara kwusaa udo nye unu ndi no ebe di anya na unu ndi no nso,

¹⁸ N'ihu na anyi abuo sitere n'aka ya nweta nnabata anyi ibia n'ihu Nna site n'otu Mmuo ahụ.

¹⁹ Matakwanu ugbu a na unu abukwaghi ndi mba ozo na ndi obia. Unu esorola ndi nsọ buru diala na ndi so n'ezinaulo Chineke,

²⁰ nke a rukwasara n'elu ntala nke ndi ozi na ndi amuma, nke Kraist Jisos n'onwe ya bu nkume isi ntala ya.

²¹ O bukwa n'ime ya ka a na-ejikota ulo ahụ niile nke oma, na-aba uba, too buru ulonso, n'ime Onyenwe anyi.

²² Onye a na-ewukokwa unu onwe unu n'otu n'ime ya, ka unu niile buru ebe obibi Chineke n'ime Mmuo.

3

Pol onye nkwusa nye ndi mba ozo

¹ O bu n'ihu nke a ka mu onwe m bu Pol bu onye mkporo nke Jisos Kraist maka unu ndi mba ozo.

² N'ihu n'ezie, unu anula banyere nlekota nke amara Chineke ahụ nke e nyere m maka odimma unu.

³ Otu e si kpughee nzube nzuzo ya niile nye m, di ka m gwara unu ihe banyere ya n'okwu di nta n'akwukwo ozi ahụ m detara unu.

⁴ O burukwa na unu aguo akwukwo ahụ m deere, unu ga-aghota ihe m maara banyere ihe omimi Kraist.

⁵ Nke a e meghi ka umu mmadu mara n'ogbo gara aga di ka Mmuo Nso siri kpugheere ya ndi ozi na ndi amuma ya di nsọ ugbu a.

⁶ Otu a ka ndi mba ozo si soro buru ndi nketa, ndi ga-abu otu anu ahụ na ndi ga-eketa nkwa ahụ n'ime Jisos Kraist site n'ozio.

⁷ E mere m ka m buru onyeozie nke ozio a, dika onyinye amara nke Chineke si di, bu nke e nyere m site n'iru oru nke ike ya.

⁸ O bu ezie na mu bu onye dikarisi nta n'etiti ndi nsọ niile, e nyere m amara nke a, ikwusara ndi mba ozo ozio banyere aku nke enweghi atu nke juru n'ime Kraist,

⁹ meekwa ka mmadu niile hu ihe bu atumatu nke ihe omimi e zoro n'ime Chineke onye kere ihe niile, otutu afo.

¹⁰ Ka o ga-abu site na choochi, a ga-eme ka amamihe Chineke n'udi di iche iche buru ihe ochichi na ikike niile di n'eluigwe ga-amata.

¹¹ Nke a bu n'usoro nke atumatu ya di ebighi ebi, nke e mezuru n'ime Jisos Kraist Onyenwe anyi,

¹² bu onye anyi nwere ntukwaso obi na obi siri ike ibiakwute site n'okwukwe anyi nwere na ya.

¹³ N'ihu nke a, ario m ka unu ghara ida mba maka mkpagbu m n'ihu unu, ha bu otuto nye unu.

Ekpere Pol maka ndi Efesos

¹⁴ O bu n'ihu nke a ka m na-egbu ikpere m n'ala n'ihu Nna anyi,

¹⁵ onye ezinaulo niile di n'awa a na nke di n'eluigwe na-esite n'aka ya enwe aha.

¹⁶ Ekpere m bu ka o site n'iba uba nke otuto ya, nye unu ike na-esite na Mmuo ya, mee ka unu di ike n'ime mmuo unu;

¹⁷ ka Kraịst nwee ike biri n'obi unu site n'okwukwe, ka unu ndi gbanyere mgborogwu guzosiekwa ike n'ihunanya.

¹⁸ Ana m ariokwa, ka unu na ndi nsọ niile nwee ike ighota ihe bu obosara, ogologo, idi elu na idi omimi,

¹⁹ na imatakwa ihunanya nke Kraịst nke kariji amamihe, ka unu juputakwa n'izuoke niile nke Chineke.

²⁰ Ugbu a, nye onye ahụ puru imebiga ihe n'oke karija ihe niile nke anyi rioro, maobu karija ka anyi puru icheputa n'uche anyi, site n'ike ya nke na-arụ orụ n'ime anyi,

²¹ o bu ya ka otuto diri n'ime choochi na n'ime Kraịst Jisọs ruo ogbo niile nke mgbe niile, ebighi ebi ruo ebighi ebi. Amen.

4

Idi n'otu nke anu ahụ Kraịst

¹ Ya mere, mu onwe m bu onye mkporo nke Onyenwe anyi, na-arijo unu ka unu bie ndu kwesiri okpukpo nke a kporo unu.

² Werekwanu obi di umeala niile na idi nwayo, na ndidi na-anagide ibe unu n'ihunanya.

³ Noonu n'udo n'etiti onwe unu gbalakwanu ime ka idi n'otu unu digide n'ime Mmuo Nso.

⁴ E nwere otu ahụ na otu Mmuo, di ka e siri kporo unu n'otu olileanya nke diji okpukpo a kporo unu.

⁵ Otu Onyenwe anyi di, otu okwukwe na otu baptizim.

⁶ O bukwa naani otu Chineke di onye bu Nna ihe niile na onye na-achi ihe niile, na onye na-arụ orụ ya n'ime ihe niile, na-ebikwa n'ime ihe niile.

⁷ Ma e nyere onye obula amara dika oke onyinye nke Kraịst siri di.

⁸ N'ih ike a, e kwuru,
"Mgbe o rigoro gaa n'elu,

o duuru igwe ndi a dotara n'agha,

nyekwa umu mmadu onyinye di iche iche."*

⁹ (E kwuru, "O rigoro," ginị ka o putara ma o bughị na o buru uzọ ridaa n'ime ala mmuọ?)

¹⁰ Onye ahụ si n'elu ridata bukwa otu onye ahụ rigoro n'eluigwe, ka o nwee ike mejuo ihe niile.)

¹¹ O nyekwara ufodu onyinye i bu ndi ozi, ufodu ndi amuma, ufodu ndi nkwusa ozioma, ufodu ndi ukochukwu na ndi nkuzi.

¹² Nke a bu maka ikwadobe ndi nsọ maka oru nke ije ozi, iji wulite ahụ nke Kraịst;

¹³ tutu anyi niile abia na nkwekota banyere okwukwe anyi, na omuma ihe banyere okpara Chineke, buru onye tozuru oke, ruo otutu nke ogogo na ozuzu oke nke Kraịst.

¹⁴ Mgbe ahụ anyi agaghi abukwa umuntakiri, ndi ikuku ozizi ohuru di iche iche na-ebughari ihu na azu di ka ebili mmiri, na igha ugha nke mmadu, bu ozizi na-esite n'ime aghughu nke ha ji echeputa nduhie.

¹⁵ Kama n'ikwu eziokwu site na mmuọ ihunanya, anyi ga-eto buru ndi tozuru oke n'akuku niile n'ime ya, bu onye ahụ bu isi, nke bu Kraịst.

¹⁶ Onye anu ahụ niile, jikotara onu ma buru otu, site na nkwonkwo niile nke na-enyezu ya nkwado, dika akuku niile obula na-arụ orụ ya nke oma, na-esite n'uzo ahụ enyere akuku ndi ozo aka, ime ka ha too, nakwa iwuli ha elu site n'ihunanya.

* 4:8 Abụ 68:18

Ibi ndu di ka umu nke ihe

¹⁷ Ya mere, ana m ekwu nke a, ma na-eguzokwa na ya n'ime Onyenwe, ka unu hapu ibi ndu di ka ndi mba ozo si ebi, na echiche ha na-abaghi uru.

¹⁸ Ndi ochichiri gbachiri nghota ha. Ndi di otu a enweghi oke na ndu ahụ Chineke na-enye, n'ih i na obi ha mechiri emechi, ha adighi aghotakwa.

¹⁹ Ha aburula ndi obi ha kporo nku, ndi were onwe ha nyefee ime ihe niile masiri ochicho ha, ka ha si otu a na-ebi ndu adighi ocha niile, ha bu ndi juputara n'anya ukwu.

²⁰ Ma nke a abughi otu unu siri muta Kraist,

²¹ ma o buru na unu anula ihe banyere ya, o burukwa na unu amutala ihe site n'aka ya banyere eziokwu ahụ di n'ime Jisos.

²² Yipunu mmadu ochie unu, nke mere ka unu na-ebi ndu ojo na mbu, bu mmadu ochie ahụ nke juputara n'aguu ime ihe ojo niile,

²³ ka eme ka mmuo nke uche unu di ohuru.

²⁴ Ma yikwasinu onwe unu mmadu ohuru, nke e kere n'udidi Chineke n'ezi omume n'ezie nakwa n'idi nsọ.

²⁵ Ya mere, wezaganu igha ugha, ka anyi niile kwuo eziokwu nye ndi agbataobi anyi, n'ih i na anyi niile bu ndi e jikotara n'otu anu ahụ.

²⁶ Mgbe i na-ewe iwe emehiekwala.† Ekwela ka anyanwu daa mgbe i ka no na-ewe iwe.

²⁷ Enyela ekwensu ohere.

²⁸ Ka onye na-ezu ohi kwusi izu ohi. Kama ya jiri aka ya abuo ruo ezi oru, ka o nwee ike inyere ndi ozo no na mkpa aka.

²⁹ Ka okwu rere ure obula hapu isite nonu unu puta. Kama kwuonu naani ezi ihe nke ga-aba uru iwuli ndi ozo elu dika mkpa ha si di na iwetara ndi nuru ya ngozi.

³⁰ Unu akpasukwala Mmuo Nso nke Chineke iwe, onye a kara unu akara n'ime ya maka ubochi nke mgbaputa.

³¹ Wepunu obi ilu niile, na obi ojo na iwe, ya na nkwulu na ibu iro niile n'etiti unu.

³² Nonodu ihe ndi a niile, nweenu obi ebere n'ebe ibe unu no. Gbagharanu ibe unu dika Chineke sitere n'amara ya gbaghara unu n'ih i na unu bu nke Kraist.

5

¹ Ya mere burunu ndi na-enomi Chineke, di ka umu a huru n'anya.

² Na-agakwanu n'ime ihunanya, dika Kraist siri hu anyi n'anya ma were ndu ya nye Chineke maka anyi dika aja na onyine nke isi utu.

³ Ma n'etiti unu, ka a ghara ikpota mmehie ikwa iko, maobu nke adighi ocha, maobu nke inwe anya ukwu aha, n'ih i na ihe ndi a ekwesighi n'etiti ndi nsọ.

⁴ O dikwaghi mma ka unu na-ekwu okwu ruru aru maobu okwu nzuzu maobu njakiri, kama ka e nwee inye ekele.

⁵ Matanu nke oma na onye na-akwa iko, maobu onye ruru aru, maobu onye anya ukwu, n'ih i na anya ukwu di ka ikpere arusi, enweghi ike ibata n'alaeze Kraist na Chineke.

⁶ Unu ekwela ka onye obula jiri okwu efu duhie unu. O bu n'ih i omume ojo ndi a ka iwe Chineke ji abiakwasi ndi na-anaghi erubere ya isi.

⁷ Unu na ndi di otu a enwela mmeko.

⁸ N'ih i n'oge gara aga, unu bu ochichiri, ma ugbo a, unu bu ihè n'ime Onyenwe anyi. Na-ebinu ndu ka umu nke ihè

† 4:26 Abu 4:4

⁹ (n'ihì na a na-ahụ mkpụrụ nke ihè n'ìhe niile dī mma, na ihe ziri ezi, na eziokwu).

¹⁰ Gbalianụ ichọpụta ihe na-amasị Onyenwe anyị.

¹¹ Unu etinyela aka n'ọrụ ọchịchiri nke na-adighi amị mkpụrụ ọbụla, kama gbaanụ ha n'anwụ.

¹² Ọ bụ ihe ihere ikwu okwu banyere ihe ndi a na-eme na nzuzo.

¹³ Mgbe a gbara ihe ọbụla n'anwụ, ọ na-apụta ihè nke ọma. N'ihì na ihe ọbụla e mere ka ọ pụta ihè nke ọma bụ ihè.

¹⁴ Nke a mere na e kwuru,

“Bilie gi onye na-arahụ ụra.

Site n'ọnwụ bilie.

Kraist ga-emekwa ka ihe ya mụkwasi gi.”

¹⁵ Kpachapụnụ anya otu unu si ebi ndụ unu. Unu ebila ndụ dī ka ndi nzuzu, kama bienụ ndụ dī ka ndi maara ihe.

¹⁶ Jirinụ ohere niile unu nwere ruo ọrụ ọma, n'ihì na ụbọchì ndi a dī njo.

¹⁷ Unu emela dī ka ndi na-enweghi uche, kama gbalianụ ichọpụta ihe Onyenwe anyi choro ka unu mee,

¹⁸ Unu anubigala mmanya oke n'ihì na ọ na-eduba na ndụ ịla n'iyi. Kama juputanụ na Mmuo Nso,

¹⁹ werenụ abụ ọma, na abụ nke ime mmuọ na-ekwe ukwe n'etiti onwe unu. Werekwanụ obi unu niile na-aburū Onyenwe anyi abụ dī uto.

²⁰ Na-enyenụ Chineke bụ Nna ekele mgbe niile na n'ìhe niile, n'aha Onyenwe anyi Jisọs Kraist.

Okwu diri ezinaulo ndi nke Kraist

²¹ Na-edonụ onwe unu n'okpuru ibe unu site n'egwu Kraist.

²² Unu ndi bu nwunye, doonu onwe unu n'okpuru di unu dī ka unu si doo onwe unu n'okpuru Onyenwe anyi.

²³ N'ihì na di bu isi nwunye ya, dī ka Kraist siri buru isi nzuko ya bu choochi, na Onye nzoputa ya nke bu anu ahụ ya.

²⁴ Ya mere, dī ka nzuko si edo onwe ya n'okpuru Kraist, otu a ka ndi bu nwunye kwesiri ido onwe ha n'okpuru di ha n'ìhe niile.

²⁵ Ndi bu di, hunu nwunye unu n'anya dī ka Kraist siri hu nzuko ya bu choochi n'anya nwuo n'ihì ya.

²⁶ O mere nke a ka o nwee ike doo ya nsọ, jirikwa okwu ya na isa mmiri nke baptizim mee ka ọ dī ọcha.

²⁷ Ka o chee nzuko n'ihu ya onwe ya dī ka ihe juputara n'ebube, nke na-enweghi ntupo, maobu ihu mgbaru ma ọ bukwanu ihe ọbula dī otu a. Kama nke dī nsọ na-enweghi ita uta.

²⁸ N'otu uzọ ahụ kwa, ndi bu di kwesiri ihu nwunye ha n'anya dī ka ha si hu anu ahụ ha n'anya. N'ihì na onye ọbula huru nwunye ya n'anya na-ahụ onwe ya n'anya.

²⁹ Ọ dighi onye ọbula nke kporo anu ahụ ya asi. Kama, ọ na-azụ ya na-edozikwa ya, dī ka Kraist na-emere choochi.

³⁰ N'ihì na anyi niile bu akuku anu ahụ ya.

³¹ “N'ihì nke a ka nwoke ga-eji hapu nne na nna ya e jikota ya na nwunye ya. Ha abuo ga-abu otu anu ahụ.”*

³² Nke a bu ihe omimi dī ukwu ma eji m ya atunyere Kraist na choochi ya.

* 5:31 Jen 2:24

³³ Ma otu o di, onye obula n'ime unu aghaghị ihu nwunye ya n'anya di ka o huru onwe ya, nwunye obula aghakwaghị isopuru di ya.

6

Umuntakiri na ndi muru ha

¹ Umuru, ruberenu ndi muru unu isi n'ihia na nke a ziri ezi n'ime Onyenwe anyi.

² "Sopuru nne gi na nna gi," n'ihia na nke a bu iwu mbu nke nwere nkwa so ya.

³ "Ka ihe nwe ike na-agara gi nke oma, ka i biekwa ogologo ndu n'elu uwa."*

⁴ Ndi bu nna, unu akpasukwala umu unu iwe kama zulitenu ha n'ozuzu na n'ozizi nke Onyenwe anyi.

Ndi ohu na ndi nwe ha

⁵ Ndi bu ohu ruberenu ndi nwee unu isi. Jirinu nsopuru na egwu na obi ocha jeere ha ozi di ka a ga-asia na o bu Kraist ka unu na-ejere ozi ahụ.

⁶ Ruberenu ha isi, o bughia naani ka unu nata ihuoma ha mgbe ha no na-ele unu anya, kama di ka ndi ohu Kraist, ndi na-eme uche Chineke site n'obi ha.

⁷ Jirinu onu na ihuoma ruo oru unu di ka o bu Onyenwe anyi ka unu na-aruru ya, o bughia mmadu.

⁸ N'ihia na unu maara na Onyenwe anyi ga-akwughachi onye obula maka ihe oma obula ha mere, ma ha bu ohu maobu ndi nweere onwe ha.

⁹ Ndi a na-ejere ozi, mesonu ndi na-ejere unu ozi mmeso n'uzo di otu a. Abarala ha mba, n'ihia na i matara na unu nwere naani otu Nna ukwu no n'eluigwe. Ile mmadu anya n'ihu adighikwa n'ebe o no.

Ngwa agha Chineke

¹⁰ N'ikpeazu, dinu ike n'ime Onyenwe anyi na n'ime ike ya di ukwu.

¹¹ Yikwasinu ngwa agha niile Chineke ka unu nwee ike iguzosi ike megide nzube ojoo niile nke ekwensu.

¹² N'ihia na ndi anyi na-aluso ogu abughia ndi mmadu efu nwere anu ahụ na obara, kama o bu megide ndiisi ha niile, megide ichi isi niile, megide ike usuu mmuo ojoo nke ike uwa ochichiri a, megidekwa mmuo ajo ihe niile no n'ebe di elu nke eluigwe.

¹³ Ya mere, yikwasinu ngwa agha niile nke Chineke ka unu nwee ike iguzosi ike mgbe onye iro ahụ ga-aluso unu ogu. Ka unu nweekwa ike iguzo o buladi mgbe unu chughachiri ha azu.

¹⁴ Meenu ka eziokwu diri unu di ka eriri akwa nke a na-eji ekese akwa ike, ezi omume burukwa ihe di mkpa di ka ihe agha unu ji ekpuchi obi unu.

¹⁵ Werenu njikere nke ikwusa ozioma nke udo yikwasidi di ka akpukpo n'ukwu unu.

¹⁶ Mgbe niile, unu echefula ijide okwukwe unu di ka ota nke unu ga-eji kuchapu aku niile na-enwu oku nke ajo onye ahụ ga-agba n'ebe unu no.

¹⁷ Nabatanu nzoputa di ka okpu igwe, werekwanu okwu Chineke di ka mma agha nke Mmuo Nso na-enye unu.

¹⁸ Ma kpeenu ekpere n'ime Mmuo n'oge niile na udi ekpere na ariri niile. Nonu na njikere mgbe niile ma nogidekwanu na-ekpere ndi nso niile ekpere oge niile.

* 6:3 Dit 5:16

¹⁹ Na-echetakwanu m n'ekpere, ka e nye m ike nke mkwuwa okwu, m ga-eji na-ekwuputa ihe omimi nke ozioma na-atughị egwu obula,

²⁰ nke m ji maka ya buru onye nnochite anya no na mkporo. Kperenu m ekpere ka m kwuputa ya n'atughị egwu obula di ka m kwesiri ikwu.

Okwu mmechi

²¹ Ugbu a, iji mee ka unu mara otu m di na ihe m na-eme, Taikiko, nwanna m huru n'anya na nwaodibo kwesiri ntukwasị obi n'ime Onyenwe anyi ga-akoro unu ihe niile.

²² Ana m ezitere ya unu n'ih ike a, ka o mee ka unu mata onodu anyi nakwa ka o gbaa unu ume.

²³ Ka udo na ihunanya, tinyere okwukwe nke sitere na Chineke Nna na Onyenwe anyi Jisos Kraist diri unu umunna.

²⁴ Ka amara dinyere ndi niile ji ihunanya na-adighi anwu anwu hu Onyenwe anyi Jisos Kraist n'anya.

Ndi Filipai

¹ Pól na Timoti, ndi bú ohu Kraist Jisós,

Na-edegara unu ndi ukochukwu, ndi okenye* na ndi nsò niile nò n'ùlò nzukò Kraist Jisós dì n'obodo Filipai.

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị, na Onyenwe anyị Jisós Kraist òrì unu.

Inye ekele na ekpere

³ Ana m ekele Chineke m ekele mgbe ọbụla m chetara unu.

⁴ N'ime arịrịọ niile m na-arịọ ya mgbe niile n'ekpere m n'ihu unu, obi m na-ejuputa n'ọñụ.

⁵ N'ihu inyeaka niile unu na-enye, ime ka izisa ozioma na-aga n'ihu ọ bụladị ruo ugbo a.

⁶ Amaara m n'ezie, na onye ahụ malitere ọrụ ọma n'ime unu, ga-aga n'ihu iruzuru ya ruo ụbọchị Kraist Jisós.

⁷ Ọ bú ihe ziri ezi n'ebe m nò iche ụdị echiche òtu a banyere unu niile, n'ihu na unu ò m n'obi. Ma m nò n'agbụ maọbụ na m na-echekwa ozioma, na mgbe m na-eme ka o guzosie ike, unu niile esorola m keta oke n'amara ahụ.

⁸ Chineke bú onye akaebe m, otu agụụ unu niile si agụsi m ike site n'ihunanya nke Kraist Jisós.

⁹ Nke a bụkwa ekpere m, ka ihunanya unu na-ahurita onwe unu na-ababiga ụba oke. Ka unu nwee ike ito eto, ruo n'inwe mmazu na nghota ihe niile.

¹⁰ Ka unu nwee ike nwaputa ihe nke kachasi mma. Mgbe ahụ, unu ga-adi ọcha n'enweghi ita uta ọbụla maka ụbọchị nke Kraist.

¹¹ Ebe e mejuputara unu na mkpuru nke ezi omume nke sitere na Jisós Kraist iji bulie Chineke elu ma nyekwa ya otuto.

Idi ndu bu Kraist

¹² Ugbo a umunna m, nke a bú ihe m chorọ ime ka unu ghotá, na nsogbu niile dakwasiri m emeela ka ọrụ ikwusa ozioma na-aga n'ihu.

¹³ N'ihu na ọ pụtala ihe nye ndi nche nke uloeze ahụ na onye ọbụla ọzọ, na ọ bú naani n'ihu na m bú onye na-eso Kraist ka e ji tuọ m mkporo.

¹⁴ Site na mkporo a a turu m, e meela ka otutu umunna anyi buru ndi nwere ezi ntukwasị obi n'ime Onyenwe anyi, nwekwa oke nkwuwa okwu, izisa ozioma ahụ na-atughị egwu ọbụla.

¹⁵ Ọ bú eziokwu na ufodu ji ekworo na anya ufụ na-ekwusa Kraist, ma ufodu kwa na-ezisa ya site n'ochicho obi ziri ezi.

¹⁶ Ndi ahụ ji ochicho obi ziri ezi na-eme nke a n'ihunanya ebe ha matara na e tinyere m ebe a n'ihu izisa ozioma.

¹⁷ Ndi mbu ahụ na-ekwusa Kraist site n'ochicho obi nke onwe ha, ọ bughị site n'ezị obi, ebe ha na-eche na ha ga-akpalị nsogbu nye m n'ime mkporo.

* **1:1** Ndi okenye ndi a na-ekwu n'ebe bu ndi ahoputara ka ha na-eje ozi n'okpuru ukochukwu maobu nye nlekota nzuko.

18 Gịnịkwa ka ogbochiri? Otu ọ dị, maọbụ n'uzọ aghughọ maọbụ n'eziokwu, ihe dị mkpa bụ n'uzọ ọbụla a na-ekwusa ozioma Kraịst, n'ihị nke a ka m na-anụrị ọñụ.

E, m ga-anụrịkwa ọñụ mgbe niile.

19 N'ihị na-amaara m na site n'ekpere unu, ya na igbaume nke Mmuọ Jisọs Kraịst ihe ndị a niile dakwasiri m ga-emesi ghooro m nzoputa.

20 N'ihị na olileanya m na ntukwasị obi m bụ na ihere agaghị eme m n'uzọ ọbụla, kama, aga m enwe ezi agbamume nke ga-eme ka e bulie Kraịst elu n'ahụ m, ma ugbu a ma mgbe niile, maọbụ na ndụ, ma ọ bukwanụ n'onwu.

21 N'ihị na n'ebe m nọ, idi ndụ bụ Kraịst, inwu onwu bukwa uru.

22 Ma ọ buru na idi ndụ n'anụ ahụ, nke a buuru m iruputa oru bara uru, enweghi m ike ikwu nke m ga-ahoro.

23 Uzọ ihe abuo a na-eche m ihu: Ma ochicho obi m bu ilakwuru Kraịst, n'ihị na ọ bu nke kachasi mma.

24 Ma ọ putara ihe na ọ di mkpa nye unu ma ọ buru na m adiri ndu n'anụ ahụ.

25 Ebe nke a doro m anya, amara m na mu na unu niile ga-aga n'ihu ino maka oganihu na onu nke unu n'ime okwukwe.

26 Ka mgbe m ga-abiakwute unu ozo, unu ga-enwebiga onu oke n'ime Kraịst Jisọs n'ihị m.

Ibi ndu n'uzọ kwesiri ozioma

27 Ma n'onodu ọbụla, na-ebinụ ndu kwesiri ozioma nke Kraịst, ma abara m leta unu maobu na abighi m, ka a mata na unu guzosiri ike n'otu mmuo, werekwa otu obi na-agba mgba n'okwukwe nke ikwusa ozioma,

28 na-atughị ujo ihe ndi na-emegide unu ga-eme. Iguzosi ike unu ga-agbara ha ezi ama banyere ila n'iyi nke ga-abiakwasị ha. Ma n'ebe unu no, ọ ga-aburu unu nzoputa putara ihe nke sikwa n'ebe Chineke no bia.

29 N'ihị na ohere ahụ e nyere unu, abughị naanị ikwere na Kraịst, kama ọ bukwa ihu ahuhu n'ihị ya.

30 Unu no na-agabiga udi ibu agha ahụ unu huru na m gabigara, nke unu na-anukwa na m ka no n'ime ya ugbu a.

2

Inomi idi umeala nke Kraịst

1 Ya mere, ọ buru na enwere nkasiobi ọbụla diri anyi n'ihị njikota e jikotara anyi na Kraịst, ọ burukwa na e nwere inyeaka ọbụla site n'ihunanya ya, ọ burukwa na ọ di nnweko ọbụla anyi na Mmuo na-enweko, ọ buru na unu nwere obi nro na omiiko,

2 meenu ka onu m zuo oke, site n'inwe nkwekota n'ihe ọbụla, site n'ihurita onwe unu n'anya, sitekwa n'inweko otu mmuo, na otu uche.

3 Emela ihe ọbụla n'ihị naanị odimma nke gi, maobu bie ndu n'uzo idotara onwe gi otuto efu. Kama buru onye wedara onwe ya ala, onye na-ahu ndi ozo di ka ndi ka ya mma.

4 Echela echiche banyere naanị ihe metutara gi, kama, na-eleba anya n'ihe banyere ndi ozo.

5 Na mmekorita unu na ibe unu, nweenu udi uche ahụ nke di n'ime Jisọs Kraịst:

6 Onye ọ bu ezie na o nwere udidị Chineke site na mmalite ma ọ gughị udidị ya di ka Chineke di ka ihe ọ ga-ejidesi aka ike.

7 Kama, ọ gurụ onwe ya di ka ihe efu,

- site na inara ụdidi nke onye bu ohu,
onye nke a muru di ka mmadu.
- ⁸ Ebe ahuru ya ka o di ka mmadu n'oyiyi,
o wedakwara onwe ya ala,
site n'irube isi ruo onwu,
bu onwu nke obe.
- ⁹ O bu n'ihu nke a ka Chineke ji bulie ya elu n'ebe kachasi elu,
nyekwa ya aha kachasi aha niile elu.
- ¹⁰ Ka o ga-abu mgbe obula a kporo aha Jisos ka ikpere niile obula gbuo
n'ala,
ihe niile di n'eluigwe, ndi niile bi n'awa, na ndi bi n'okpuru awa.
- ¹¹ Ka ire niile obula kwuputa na Jisos Kraist bu Onyenwe anyi,
maka inye Chineke bu Nna, otuto.

Wezuganu ntamu n'iru oru unu

- ¹² Ya mere, ezi ndi enyi m, di ka unu na-erube isi mgbe niile, o bughu
naan mgbe m no, ma karisia ugbo a m na-anoghi unu nso, gaanu n'ihu
iruputa nzoputa unu site n'itu egwu na ima jijiji.
- ¹³ N'ihu na o bu Chineke n'onwe ya na-aru oru n'ime unu, inyere unu
aka icho ime ihe o choro ka unu mee, na inyere unu aka ime ihe ahụ o
choro.
- ¹⁴ N'ihe obula unu na-eme, wezuganu ntamu na iru uka n'etiti unu.
- ¹⁵ Bienu ndu unu di ka umu Chineke, ndi a na-apughu ita uta, ndi di
ocha na ndi a na-apughu ibo ebubo n'ime awa ojo a, n'etiti ogbo gbogoro
agbago,* na n'etiti ndi nwere obi n'azu. Mgbe ahụ, unu ga-enwuputa
n'etiti ha di ka kpakpando n'ime awa!
- ¹⁶ Na-echekwanu n'ihu ha okwu ahụ na-enye ndu. Ka o buru na mgbe
Kraist biara ozo, aga m anuri onu, n'ihu na oru m ruru n'etiti unu abughu
ihe efu.
- ¹⁷ N'ezie, o buru na-awupu m di ka aja ihe onunu n'elu aja n'ife ofufe
nke sitere na Chineke n'ihu okwukwe unu. E, a si na e gbuo m n'ihu unu,
aga m anuri onu na-esorokwa unu niile nwe obi utu
- ¹⁸ otu aka ahụ, unu onwe unu kwesiri inwe obi utu ma sorokwa m nuria
onu.

Timoti na Epafroditos

- ¹⁹ Enwere m olileanya n'ime Onyenwe anyi Jisos na m ga-ezitere unu
Timoti n'oge na-adighi anya site ugbo a, ka m site n'ozu o ga-anata banyere
unu nwee obi utu.
- ²⁰ Enweghi m onye ozo di ka ya, onye ga-eche ezi echiche maka odimma
unu.
- ²¹ N'ihu na ndi ozo na-echegbu onwe ha maka odimma nke ha, ma o
bughi maka odimma Jisos Kraist.
- ²² Ma unu niile maara otu Timoti si di oke mkpa. O di nnoo di ka nwa
m, site n'inyeaka o na-enyere m n'oru izisa ozioma.
- ²³ Enwere m olileanya n'ezie izitere unu ya. M ga-emekwa nke a ma o
buru na m choputa ihe onodu m n'ebe a ga-abu.
- ²⁴ N'ezie, enwere m olileanya na site n'inyeaka Onyenwe anyi, mu onwe
m ga-abiakwutekwa unu na mgbe na-adighi anya.

* 2:15 Dit 32:5

²⁵ Otu o di, echere m na o di mkpa ugbo a izighachiri unu Epafroditos, nwanwa m na onye mu na ya na-aruko oru, onye mu na ya na-ebuko agha, onyeozu nke unu zitere ka o bia nyere m aka n'onodu mkpa m.

²⁶ Ugbo a, ana m eziteghachiri unu ya, n'ihu na o na-agusi ya aguu ike ihu unu anya. O wutekwara ya nke ukwu, na e mere ka unu mara na o dara oria n'oge gara aga.

²⁷ N'ezie, o foduru nnoo ntakiri ka o site n'oria ahụ daa n'ura onwu. Ma Chineke mere ya ebere. O bughị naani ya, kama o mekwara m ebere, n'ihu na o kweghi ka a tukwasiri m ihe mwute n'elu ihe mwute.

²⁸ N'ihu nke a, o na-anu m oku n'obi izite ya n'ebe unu no. N'ihu na amaara m na obibia o ga-abiakwute unu ga-eme ka unu nuria onu. O ga-emekwa ka onodu nchegbu m di mfe.

²⁹ Ya mere, aruo m unu, werenu onu nabata ya nke oma n'ime Onyenwe anyi, na-asopukwaranu ndi di ka ya.

³⁰ N'ihu na o foduru nwantii ka o nwuo, n'ihu oru nke Kraist, tinye ndu ya n'ihe egwu iji mezuo oru unu n'ebe m no.

3

Atukwasila obi n'anụ ahụ

¹ Na nchikota okwu ndi a niile, umunna m, na-anurinu onu n'ime Onyenwe anyi. Ike adighi agwu m igwa unu ihe ndi a. O bakwara unu uru inu udi okwu a mgbe niile.

² Kpachapurunu onwe unu anya n'ebe ndi mmadu ojo ahụ yiri nkita no. Ndi ahụ na-eyiwasi ahụ ha.

³ N'ihu na o bu anyi bu ndi ezi obibi ugwu ahụ, o bughị ha, n'ihu na anyi bu ndi na-efe Chineke site na Mmuo ya. Anyi na-anuri onu n'ime Kraist Jisos. Anyi adighi atukwasila obi n'ihe e mere n'anụ ahụ.

⁴ Mu onwe m nwere ike nwee ntukwasila obi n'ihe ndi a.

N'ihu na e nwee onye chere na o puru itukwasila obi ya n'anụ ahụ, mu onwe m nwere udi ntukwasila obi ahụ karịa onye ahụ:

⁵ e biri m ugwu n'abali nke asato site na mgbe a muru m, abụ m onye Izrel, sitere n'agburu Benjamin; abụ m onye Hibru a muru n'etiti ndi Hibru; di ka o si metuta iwu abụ m onye Farisii;

⁶ igosi inu oku n'obi m, akpagburu m choochi, n'uzo ezi omume n'okpuru iwu, abụ m onye zuruoke.

⁷ Ma ihe ndi a niile m guru dika ihe bara uru n'oge gara aga, buuru m ugbo a, ihe na-abaghi uru n'ihu Kraist.

⁸ E, karia nke a, akpola m ihe ndi a niile ihe efu, n'ihu na a pughị iji ha tanyere idi oke onuahia nke imata Kraist Jisos, Onyenwe m. N'ihu ya, etufuola m ihe ndi a niile, guo ha di ka ihe na-abaghi uru, ka m nwee ike rite Kraist n'uru.

⁹ Ka e nwee ike hu m n'ime ya. Enweghi m ezi omume nke aka m, nke dabere n'iwu, kama o bu nke sitere n'okwukwe na Kraist, ezi omume si na Chineke nke dabere n'okwukwe.

¹⁰ Naani ihe m chororo bu imara Kraist na ike di na mbilite n'onwu ya, na nweko nke isoro ya keta oke n'ahuhu ya, nakwa ka m yie ya n'onwu.

¹¹ Ka m si otu a, ruo n'ogo nke inweta mbilite site n'onwu.

Eleghi anya n'azu

¹² Anaghi m ekwu na m etozuola oke, maobu nwezuo ihe niile. Ma a na m agbalisi ike ka m jide ihe ahụ nke Kraist Jisos jidere m n'ihu ya.

¹³ Ụmụnna m, n'ezie, abụbeghị m ihe ahụ m kwesiri ibụ. Ma ihe m ji ike m niile na-eme bụ ichefu ihe niile ndị gara aga, na ilekwasi anya n'ihe ahụ m na-agbaso bụ nke dị m n'ihu.

¹⁴ Ana m agbasi ọsọ ike iji gbaruo n'isi, maka irite ihe ahụ a na-agbata n'ọsọ, bụ ọkpụkpọ ibanye na ndụ eluigwe ahụ nke Chineke kpọrọ m site na Jisọs Kraịst.

Ịnọmi ụzọ Pol

¹⁵ Ka anyị niile, bụ ndị tozuru oke n'ime mmụọ nwee uche dị otu a. O burukwa na ụfọdụ n'ime unu nwere uche ọzọ dị iche, Chineke ga-ekpughere unu nke a.

¹⁶ Ka anyị jidesienụ aka ike naanị n'ihe ahụ anyị nweterela.

¹⁷ Ụmụnna m, na-agbasonu ụdị ndụ m na-ebi, chọputakwanụ ndị ọzọ na-adị ndụ dị ka anyị si adị, mee ha ihe ilere anya unu.

¹⁸ N'ihị na agwala m unu nke a ọtụtụ mgbe, na-achọkwa igwa unu ya ọzọ ugbo a. Lee, anya mmiri dị m n'anya ugbo a m na-ekwu ya si na e nwere ọtụtụ ndị na-ebi ndụ ha dị ka ha bụ ndị iro obe Kraịst n'ezie.

¹⁹ Ọgwụgwụ ndị dị otu a ga-abụ ịla n'iyi. Afọ ha bụ chi ha, ndị otuto ha dịkwa n'ihere ha. Ha na-atụkwasi uche naanị n'ihe nke ụwa.

²⁰ Ma ebe obibi anyị dị n'eluigwe, ebe anyị na-atụsi anya ike na Onye nzọpụta bụ Onyenwe anyị Jisọs Kraịst ga-esi bịa.

²¹ Onye ga-agbanwe ahụ anyị dị ala ka ọ dị ka nke ya dị ebube, site n'ike nke mere ka o debe ihe niile n'okpuru ya.

4

Arịrịọ mmechi maka ịdị n'otu nakwa inọgidesi ike

¹ Ya mere, ụmụnna m, ndị m hụrụ n'anya, na ndị ihe ha na-agụsi m agụu ike, unu ndị na-enye m ọñụ, na ndị bụ okpueze m n'ihị ọrụ m na-arụ, bikonu, guzosienụ ike n'ime Onyenwe anyị.

² Arịrịọ m na-arịọ Yodia na Sintiki bụ, ha biko, nwe otu uche n'ime Onyenwe anyị.

³ E, ana m arịọkwa gị, ezi onye mụ na ya na-arụkọ ọrụ, biko, nyere umụ nwanyị ndị a aka n'ihị na ha abụọ bụ ndị so m ruọ ọrụ ikwusa ozioma nye ndị ọzọ. Ha sokwa Klement ruokwa ọrụ, bụ ndị ahụ e dere aha ha n'akwukwọ nke ndụ ahụ.

Ndumọdụ ikpeazụ

⁴ Na-anụrịnụ ọñụ mgbe niile n'ime Onyenwe anyị. Ka m kwuokwa ya ọzọ, nūrīanụ ọñụ!

⁵ Meenụ ka mmadụ niile jiri anya ha hụ na unu bụ ndị obioma n'ihe niile unu na-eme. Chetanụ na ọbịbịa Onyenwe anyị dị nso.

⁶ Unu echegbula onwe unu banyere ihe ọbụla. Kama n'ihe niile, sitenụ n'ekpere na arịrịọ, ya na ekele, chee ihe niile na-akpa unu n'ihu Chineke.

⁷ Udo Chineke, nke dị ukwu karia ihe ọbụla mmadụ nwere ike ighota, ga-eche echiche uche unu na obi unu nche n'ime Kraịst Jisọs.

⁸ N'ikpeazụ, ụmụnna m, na-echenụ echiche mgbe niile banyere ihe bụ eziokwu, na ihe dị mma, na ihe ziri ezi. Na-echekwanụ echiche banyere ihe dị ọcha, ihe ọbụla mabigara mma oke, ihe ọbụla dị mma na ndụ onye ọbụla nke e kwesiri inọmi, na nke e kwesiri inwe otuto n'ihị ya.

⁹ Na-emenu ihe ọbụla unu si n'aka m mụta, maọbụ ihe unu nūrụ, ma ọ bukwanụ ihe unu hụrụ m ka m na-eme. Chineke onye na-enye udo ga-anonyekwara unu.

Ekele n'ihl Onyinye ha

¹⁰ Ana m anuril onu di ukwuu n'ime Onyenwe anyi n'ihl na unu mechara malite iche echiche ozol banyere m. Unu bu m n'obi n'ezlokwu ma unu enwetaghil ohere iziputa ya.

¹¹ Ol bughil na m nol n'onodu oke mkpa na ukol. N'ihl na amutala m otu m ga-esi jiri onu norol n'onodu obula.

¹² Amutala m otu m ga-esi norol mgbe ihe siri ike na mgbe ihe bara uba. Amutakwala m otu m ga-esi nwee afol ojulu n'onodu obula, maobu mgbe m na-anol aguu, maobu mgbe m rijuru afol, maobu mgbe m nwere ihe di ukwuu maobu n'oge ukol.

¹³ N'ihl na apuru m ime ihe niile site n'inyeaka onye na-enye m ike.

¹⁴ Ma unu mere nnol nke oma inyere m aka n'onodu nsogbu nke m nol n'ime ya.

¹⁵ Unu onwe unu ndi Filipai maara na mbido nke ozoma a, mgbe m hapuru Masidonia, na o nweghil nzukol ozol nyere m aka n'inye maobu inabata onyinye, ma e wezuga unu.

¹⁶ Ol buladi mgbe m nol na Tesalonaika, unu ziteere m onyinye ihe kariri otu ugbo, inyere m aka na mkpa m.

¹⁷ Ol bughikwa na m chorol onyinye unu, kama ana m achol ka mkpuru unu ga-amita baa uba, bara unu uru.

¹⁸ Ugbu a, enweela m ihe niile na-akpa m mkpa, n'ezie, enweela m karija ihe na-akpa m. Onyinye unu nyere m, nke Epafroditos wetara, egboola mkpa m niile. Onyinye ndi a di ka aja na-esi isi utol a chuuru Chineke, nke ol na-anabatakwa nke oma.

¹⁹ Ol bu Chineke m ga-egboro unu mkpa unu niile, site n'ulokul ebube ya nke eluigwe, n'ihl Kraist Jisos.

²⁰ Ka otuto diri Chineke anyi, bu Nna anyi, ruo mgbe niile ebighil ebi. Amen.

Ekele ikpeazu

²¹ Keleere m ndi nsol niile n'ime Kraist Jisos.

Umunna ndi mu na ha nol na-ekelekwa unu.

²² Ndi nsol niile nol n'ebe a na-ekele unu, karisija ndi nol n'ulol Siza.

²³ Ka amara Onyenwe anyi Jisos Kraist dinyere mmuol unu. Amen.

Ndi Kọlọsi

¹ Pọl, onye e mere onyeozị Kraịst Jisọs, site n'ọchịchọ Chineke, ya na nwanna anyị Timoti,

² Na-edegara ndị Kraịst nọ na Kọlọsi, bụ ụmụna ndị dị nsọ na ndị kwesiri ntụkwasi obi.

Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyị diri unu.

Ekele na ekpere

³ Mgbe ọbụla anyị na-ekpere unu ekpere anyị na-ekele Chineke onye bụ Nna Onyenwe anyị Jisọs Kraịst ekele.

⁴ N'ihị na anyị anụla ihe banyere okwukwe unu n'ime Kraịst Jisọs, na otu unu si hụ ndị nsọ niile n'anya.

⁵ Okwukwe na ihunanya nke na-esite n'olileanya nke a kwadobere unu n'eluigwe, nke unu nūrula n'okwu nke eziokwu ahụ, bụ ozioma,

⁶ nke bjaruterela unu. N'ezie, dị ka o si dị n'ụwa niile, ọ na-amị mkpuru na-etokwa, dị ka o si eme n'etiti unu, site n'ubochi unu nuru ma ghotakwa amara nke Chineke n'eziokwu.

⁷ Dị ka unu siri mụta n'aka Epafra, onye anyị huru n'anya na onye anyị na ya na-ejekọ ozi. Ọ bụ onye kwesiri ntụkwasi obi n'ijere Kraịst ozi n'aha unu.

⁸ O meela ka anyị mara ụdị ihunanya unu nwere n'ime Mmụọ.

⁹ N'ihị nke a, site n'ubochi anyị nuru ihe banyere ya, anyị esepughị aka ikpere unu ekpere. Anyị na-ariọ ka unu juputa n'amamihe nke uche ya, n'ime nghota ma amamihe nke mmụọ niile.

¹⁰ Ka unu si otu a bie ndụ dị ka Onyenwe anyị choro. Ka unu burukwa ndị na-eme ihe oma mgbe niile, ndị na-eme ihe na-atọ ya uto n'uzo ọbụla, na ndị na-eto eto n'ihe banyere ima Chineke mgbe niile.

¹¹ Ebe a na-eme ka unu dị ike n'ime ike niile, dị ka ike nke ebube ya si dị. Ka unu nwee ndidi na ogologo ntachiobi,

¹² na-enyenu Nna ekele site n'onu, onye mere ka anyị kwesi iketa oke n'ihe nketa nke ndị nsọ n'ime alaeze nke ihè.

¹³ N'ihị na ọ naputara anyị site n'ike nke ochichiri, bịa kpofee anyị n'alaeze nke Okpara ya ọ huru n'anya.

¹⁴ Onye anyị si n'ime ya nwee nzoputa, nke bụ mgbaghara mmehie niile.

Onye Kraịst bụ, na ihe o mere

¹⁵ Ọ bụ nnoo onyinyo Chineke onye anyị na-apughị ihu anya, burukwa onye mbụ a muru n'ihe niile e kere eke.

¹⁶ N'ihị na n'ime ya ka e ji kee ihe niile dị n'ụwa na nke dị n'eluigwe, na ndị anyị puru ihu anya na ndị anyị na-apughị ihu anya, ma ocheeze niile, ike niile, ichi isi niile na ike ochichi niile. E kere ihe niile site n'aka ya nakwa n'ihị ya.

¹⁷ Ya onwe ya nọ tupu ekee ihe niile, ọ bukwa n'ime ya ka ejikotara ihe niile n'otu.

¹⁸ Ọ bụ ya bụ isi nke anu ahụ ahụ bụ choochi. Ọ bụ ya bụ mmalite, onye mbụ a muru n'etiti ndị niile ga-esi n'onwu bilie. Nke a mere ka ọ buru onyeisi mbụ n'ime ihe niile.

¹⁹ N'ihì na ọ bụ n'ime ya ka ọ masiri ozuzu oke ya ibi.

²⁰ Ọ bụ site na ya ka o ji mee ka ihe niile biaghachikwute ya. E mere ka udo diri n'etiti ya na ihe niile, maọbụ ihe di n'ụwa, maọbụ nke di na n'eluigwe site na ọbara ọ wusiri n'elu obe.

²¹ Unu onwe unu bu ndi e mere ndi mba ozo site n'ebe Chineke no, na ndi iro n'uche unu n'ihì aji omume niile unu.

²² Ma ugbu a, o kpezierela unu site na-anu ahụ Kraist, sitekwa n'onwu ya, iji chee unu n'ihu ya dika ndi di nsọ, na ndi na-enweghi ita uta, na ihe ebubo obula megide ha.

²³ Ma ọ buru na unu anogide n'okwukwe unu, buru ndi gbara mgborogwu, ndi guzosiri ike, ndi na-ewezugaghi onwe ha site n'olileanya ahụ diri unu n'ozoma ahụ. Nke a bu ozoma ahụ unu nuru, nke ekwusakwara nye ihe niile e kere eke n'okpuru eluigwe, nke e mere mu onwe m bu Pol, onyeozì ya.

Oru Pol na-arụ n'ime choochi

²⁴ Ugbu a, ana m anuri onu n'ihì ahuhu ndi a nke m na-ahụ n'ihì unu, ana m emezu ihe foduru n'ahuhu ahụ Kraist tara n'ihì anu ahụ ya bu choochi.

²⁵ Emeela ka m buru onyeozì choochi ya site n'ikike Chineke nyere m, ikwusara unu okwu Chineke n'ozuzu oke ya.

²⁶ Nke bu ihe omimi ahụ, nke e zoro ezo site n'oge ahụ nakwa ogbo niile ndi a gara aga, ma ugbu a e mekwara ka ọ puta ihè nye ndi nsọ Chineke.

²⁷ Ọ bụ ha ka Chineke hoputara ime ka amata akụ nke ebube nke ihe omimi a n'etiti ndi mba ozo, nke bu Kraist n'ime unu, onye bu olileanya nke ebube ahụ.

²⁸ Ọ bụ ya ka anyi na-ekwusa, na-adu onye obula odu, na-akuzikwara onye obula ihe site n'amamihe niile. N'ihì na anyi chorọ ichè mmadu niile obula n'ihu ya di ka ndi zuruoke n'ime Kraist.

²⁹ N'ihì nke a ka m na-adogbu onwe m n'oru, di ka ike ya di ukwu nke na-aru oru si di m n'ime.

2

¹ Ọ bụ ochicho m ka unu ghotu otu m si na-agbasi mba ike nke ukwu n'ihì unu, na n'ihì ndi no n'obodo Laodisia, na ndi niile na-enwebeghi ike ihu m ihu na ihu.

² Ebumnobi m bu ka a gbaa ha ume, jikookwa ha n'otu n'ihunanya, ka ha nweta uba niile nke nghota zuruoke na amamihe nke ihe omimi Chineke ahụ bu Kraist n'onwe ya.

³ Ọ bukwa n'ime ya ka ulokwu ihe zoro ezo niile nke amamihe na ihe omuma di.

⁴ Ana m ekwu nke a ka onye obula ghara iji ire utu duhie unu uzo.

⁵ Ọ bụ ezie na anoghi m n'etiti unu n'anu ahụ, ma anọ m n'etiti unu n'ime mmuo. Ana m anuri onu ihu mkpebi unu na iguzosi ike n'okwukwe unu n'ime Kraist.

Ndu juru afọ di n'ime Kraist

⁶ Ya mere, di ka unu si nabata Kraist Jisos Onyenwe anyi, na-ebinu ndu unu n'ime ya.

⁷ Burunu ndi mgborogwu ha mibanyere n'ime ya, ndi a na-ewuli elu n'ime ya, ndi di ike n'ime okwukwe, di ka e si kuziere unu, ndi juputara na-inye ekele.

⁸ Lezienụ anya ka onye ọbụla ghara iji ozizi na amamihe efu niile nke na-achị ụwa, na aghughọ duhie unu n'okwukwe. Okwu amamihe ahụ nke ihe ozizi ya na ọsịsa ya niile dabeere na mmụọ nke ụwa na ntuputa mmadụ kama ịdabere n'ihe Kraịst kwuru.

⁹ N'ihị na n'ime Kraịst ka izuoke niile nke Chineke bi n'ụdịdị mmadụ.

¹⁰ Ya mere, unu nwere ihe niile n'ime ya, onye bụ isi ndị niile na-achị achị, onye bụkwa isi n'ebe ike na ichị isi niile dī.

¹¹ N'ime ya, e biri unu ugwu nke ejighi aka bie, site n'iwepu ọdidi anụ ahụ n'obibi ugwu nke Kraịst biri.

¹² Mgbe e likotara unu na ya na baptizim, e sitere n'ọnwu kpolite unu na ya site n'okwukwe ahụ dī n'ike Chineke onye sitere n'ọnwu kpolite ya.

¹³ Mgbe unu bụ ndi nwuru anwu n'ime mmehie unu, na n'ime ebighi ugwu nke anụ ahụ mmehie unu, Chineke mere ka unu soro Kraịst diri ndu ọzọ. O gbaghara anyi mmehie anyi niile,

¹⁴ kagbuo iwu niile e dere ede, ya na usoro ya niile nke guzoro imegide anyi. O wezugara ha, kpoḡide ha n'obe.

¹⁵ Mgbe o napuru ike niile, na ichi isi niile, ngwa agha ha niile, o gbara ha otọ n'ihu oha, igosi mmeri o meriri ha n'obe.

Inwere onwe puo n'iwu mmadu

¹⁶ N'ihị ya, unu ekwela ka onye ọbụla kpee unu ikpe banyere ihe ọbụla unu na-eri, maobu ihe unu na-anu, maobu ihe banyere ido ubochi nso, maobu ime mmemme onwa oheru maobu mmemme ubochi izuike.

¹⁷ Ihe ndi a niile bu onyinyo nke ihe ga-abia n'odinihu ma nke putara ihe dī n'ime Kraịst.

¹⁸ Unu ekwela ka onye ọbụla nke o na-amasi ife ndi mmuo ozi maobu ibi ndu umeala nke aghugho dī n'ime ya, onye na-ekwu otutu okwu banyere ohu o huru, si otu a na-afuli onwe ya elu n'efu n'ihị echiche nke onwe ya, maa unu ikpe ma napu unu ihe nrite unu.

¹⁹ Onye na-adighi ejidesikwa onye bu isi aka ike, onye a na-esite n'aka ya na-eme ka ahụ niile, nke nkwonkwo ha na akwara ha niile na-ejikota n'otu, too eto dī ka Chineke si choo ka ha too.

Iso Kraịst nwuo na iso ya dī ndu

²⁰ Ebe o bu na unu esorola Kraịst nwuo n'ebe ozizi na amamihe niile nke na-achị ụwa no, ginị mekwaranu unu ji ka na-ebi ndu dī ka a ga-asị na unu bu nke ụwa, ginị mere unu ji na-edo onwe unu n'okpuru iwu ya dī iche?

²¹ "Ejidela nke a aka, edetula nke a ire, ebitukwala nke a aka"?

²² Iwu ndi a niile na-ekwu banyere ihe ndi ga-ala n'iyi mgbe a na-etinye ha n'oru, ha sitere n'iwu na ozizi nke mmadu.

²³ N'ezie, iwu ndi a yiri ihe e ji amamihe guzobe, n'ihị uzọ o si akwali mmuo mmadu n'ife ofufe dī ka o choo, na iweda onwe n'ala, na ita anu ahụ ahuhu. Ma ha abaghi uru o bula iji ha gbochie agu oḡo nke anu ahụ.

3

Ibi ndu ohu site n'ike Kraịst

¹ Ya mere, ebe e mere ka unu buru ndi so Kraịst bilie n'ọnwu, tukwasinu obi unu n'ihe dī n'eluigwe ebe Kraịst no n'akuku aka nri Chineke.

² Ka echiche gbasara eluigwe ju unu obi. Unu atufukwala oge ichegbu onwe unu banyere ihe dī n'ụwa.

³ N'ihì na unu anwuọla. E zokwara ndu unu n'ime Chineke site na Kraist.

⁴ Mgbe Kraist onye bu ndu unu ga-aputa ihe, unu ga-esokwa ya puta ihè n'ebube ya.

⁵ Meenu ka ochicho ojojo niile nke uwa di n'ime unu buru ihe nwuru anwu. Unu etinyekwala aka n'ikwa iko, adighi ocha, ochicho ojojo, aguu ime ihe ojojo, na anya ukwu (nke bukwa ikpere arusi).

⁶ O bukwa n'ihì ihe ndi a ka onuma Chineke na-abiakwasị ndi ahụ na-enupu isi.

⁷ Ihe ndi a bu ihe unu na-eme n'oge gara aga mgbe unu na-adị ndu n'ime ha.

⁸ Ma ugbo a bu oge iwezuga ihe ndi a niile na ndu unu: iwe, na onuma, na obi ojojo, na nkwulu niile, ya na okwu ihere niile na-esi unu n'onu na-aputa.

⁹ Unu agwala ibe unu okwu ugha, n'ihì na unu eyipula mmadu ochie ahụ na-eme udi omume a.

¹⁰ Ugbo a, unu eyikwasila ndu ohuru ahụ, nke e ji amamihe na-eme ka o di ohuru n'oyiyi nke onye kere ya.

¹¹ Nkewa obula adighi n'ime ndu a. O dighi mkpa maobu onye Juu maobu onye mba ozo, maobu onye e biri ugwu, maobu onye a na-ebighi ugwu. O dikwaghi mkpa maobu onye na-asu asusu ozo, ma o bu onye ime ohia, maobu onye Sitia, maobu ohu, ma o bukwanu onye nwe onwe ya. Ihe di mkpa bu na Kraist bu ihe niile, norokwa n'ime ihe niile.

Iputa ihe nke ndu ohuru ahụ

¹² Ya mere, di ka ndi Chineke hoputara, ndi di nsọ na ndi o huru n'anya, yikwasinu onwe unu obi omiiko, na obi ebere, na obi di umeala, na idi nwayojo, na ntachiobi.

¹³ Na-anagidenu ibe unu, gbagharakwa mmejọ obula ibe unu na-emejo unu. Gbagharanu di ka Onyenwe anyi si gbaghara unu.

¹⁴ Nke kachasi nke, kwerenu ka ihunanya na-achị achị na ndu unu, n'ihì na o bu nke a na-ejikota ihe niile n'otu.

¹⁵ Ka udo Kraist na-achị achị n'ime obi unu, ebe unu bu akuku nke otu anu ahụ ahụ, a kporo unu ka unu nodu n'udo. Mgbe niile, nonu na-ekele.

¹⁶ Ka okwu nke Kraist biri n'ime unu n'uju ya. Werenu amamihe niile na-akuzirita ibe unu ihe, ma na-aduritakwa ibe unu odu. Werekwanu abụ oma na abụ nke ime mmuo buoro Chineke abụ ekele n'obi unu.

¹⁷ Ka ihe niile unu na-eme, n'okwu maobu n'omume buru nke e mere na nke e kwuru site n'aha Onyenwe anyi Jisos, na-enyekwanu Chineke Nna ekele site na ya.

Okwu diri ezinaulo ndi nke Kraist

¹⁸ Ndi bu nwunye, doonu onwe unu n'okpuru di unu, di ka o kwesiri ime n'ime Onyenwe anyi.

¹⁹ Unu ndi bu di, hunu nwunye unu n'anya, unu ejikwala obi ilu na-emeso ha omume.

²⁰ Umuntakiri, ruberenu nne na nna unu isi n'ihè niile, n'ihì na nke a na-amasi Onyenwe anyi.

²¹ Unu bu nna, unu emela ihe ga-akpasu umu unu iwe, ka ha ghara ida mba n'obi.

²² Ndi bu ohu, na-eruberenu ndi bu nna unu ukwu n'anu ahụ isi n'ihè niile, na-emenu nke a, o bughị naani mgbe ha no na-ele unu anya, maobu mgbe unu choro inata ihuoma, kama werenu obi unu niile, na itu egwu Onyenwe anyi rubere ha isi.

²³ Ihe ọbụla unu na-eme, werenụ obi unu niile mee ya. Ka ọ dị ka ọ bụ Onyenwe anyị ka unu na-arurụ ya, ọ bughị dị ka unu na-arurụ ya mmadụ.

²⁴ Chetanụ nke ọma na unu nwere ụgwọ ọrụ nke Onyenwe anyị kwadobere inye unu, ndị ya. N'ihị na ọ bụ Onyenwe anyị Kraịst ka unu na-ejere ozi.

²⁵ Onye ọbụla na-eme ihe ọjọọ ga-anata ụgwọ ọrụ n'ihị ihe ọjọọ niile o mere. N'ihị na ile mmadụ anya n'ihu adighị ya.

4

¹ Unu ndị nwe odibo, jirinụ ikwuba aka ọtọ na ikpe ziri ezi na-emeso ndị ohu unu omume, ebe unu maara na unu onwe unu nwere onyenwe unu n'eluigwe.

Ndumọdụ ndi fọdurụ

² Na-anogidenụ n'ekpere, nọọkwanụ na nche na-enyekwanụ ekele.

³ Na-echetakwanụ anyị n'ekpere, ka Chineke meghere anyị ụzọ ikwusa ozioma, ka anyị nwee ike kwusaa ihe omimi Kraịst, nke m ji maka ya nọrọ n'ụlọ mkpọrọ,

⁴ ka m nwee ike kwuo ya ka o doo anya otu m kwesiri.

⁵ Unu were amamihe na-achikọta onwe unu n'ebe ndị nọ n'ezị nọ, jizienụ ohere ọbụla unu nwere nke ọma.

⁶ Ka okwu unu na-ekwu buru nke juputara n'amara na-atọ uto, ka unu mutakwa otu e si enye mmadụ ọsisa di mma.

Ekele ikpeazu

⁷ Taijikos, ezi nwanna anyị, onye kwesikwara ntukwasị obi, onye anyị na ya na-ejekọ ozi n'oru Onyenwe anyị, ga-akoro unu ihe niile banyere m.

⁸ Ana m ezitere unu ya, ka unu mara ihe banyere onodu anyị nakwa ka ọ gbaa obi unu ume.

⁹ Ezi nwanna anyị nwoke bu Onisimos, onye kwesiri ntukwasị obi, onye bukwa otu n'ime unu, so ya na-abia. Ha ga-agwa unu ihe niile na-eme n'ebe a.

¹⁰ Aristakos, onye mu na ya nọ n'ulo mkporo, na-ekele unu. Mak nwanne Banabas na-ekeleka unu. (Onye unu natara ihe ntuziaka banyere ya, ọ buru na ọ biarute n'ebe unu nọ, unu nabata ya nke ọma.)

¹¹ Jisos, onye a na-akpokwa Jostus, na-ekeleka unu. O bu naani ndi a bu ndi Juu* mu na ha na-aruko oru alaeze Chineke n'ebe a. Ha na-eme nnoo nke ọma, na-enye m obi uto.

¹² Epafras, odibo Kraist Jisos na onye bukwa otu onye n'ime ogbako unu na-ekele unu. Oge niile ka ọ na-ekpe ekpere n'ihị unu, na-ariọ ka unu guzosie ike buru ndi tozuru etozu na ndi kwesiri ike n'ochicho niile nke Chineke.

¹³ Ana m agbara ya akaebe na ọ rusiri oru ike n'ihị unu na n'ihị ndi Laodisia na ndi Hierapolis.

¹⁴ Ezi enyi anyi Luk, onye dibia ukwu anyi na Dimas na-ekele unu.

¹⁵ Keleerenu m umunna anyi bi na Laodisia na nwanna anyi Nimfas na choochi na-ezuko n'ulo ya.

¹⁶ Mgbe unu guchara akwukwo a, hunu na a gwakwara ya na nzuko di na Laodisia. Gwokwanu n'otu mgbe ahụ akwukwo nke si na Laodisia bia.

* **4:11** Ha bu ndi Juu site n'obibi ugwu.

¹⁷ Gwanu Akipos ka o kpachapu anya rucha a oru Onyenwe anyi nyere ya iru.

¹⁸ Eji m aka m dee ekele nke a mu onwe m bu Pol. Unu echefula na m no n'agbu. Ka amara di nyere unu.

1 Ndi Tesalonaika

¹ Akwukwo ozi a si n'aka Pol, Sailas* na Timoti.

Na-abjara nzuko di na Tesalonaika, ndi e jikotara ha na Chineke Nna, na Onyenwe anyi Jisos Kraist.

Ka amara na udo diri unu.

Inye ekele n'ih i okwukwe ndi Tesalonaika

² Anyi na-ekele Chineke ekele mgbe niile, na-echetakwa unu n'ekpere anyi.

³ Mgbe niile ka anyi na-echeta n'ekpere nye Chineke bu Nna, ihe gbasara oru unu nke sitere n'okwukwe, ya na irusi oru ike unu nke sitere n'ihunanya, na iguzosi ike unu nke sitere n'olileanya unu nwere n'Onyenwe anyi Jisos Kraist.

⁴ Umunna anyi, anyi maara na Chineke huru unu n'anya nke ukwuu, hoputa unu.

⁵ N'ih i na obughi naani nke okwu onu ka ozioma anyi rutere unu, kama o bukwa n'ike, na n'ime Mmuo Nso nakwa mmetuta nke di omimi. Unu maara udi ndu† anyi biri n'etiti unu n'ih i unu.

⁶ Nke a mere unu ji buru ndi na-enomi anyi na Onyenwe anyi. N'ih i na unu jiri onu nke Mmuo Nso na-enye nabata ozioma ah u, n'agbanyeghi otutu ahuhu di ukwuu nke o wetaara unu.

⁷ N'uzo di otu a, unu ghor o ihe ilere anya nye ndi niile kwere ekwe no na Masidonia na Akaja.‡

⁸ Ugbu a, e sitela na ndu unu mee ka ozioma Onyenwe anyi gbasaa gabiga Masidonia na Akaja. N'ih i na a na-anu ihe banyere okwukwe unu nwere na Chineke n'ebe niile. Ya mere, o dikwaghi mkpa ka anyi kwuo ihe banyere ya.

⁹ N'ih i na ha onwe ha na-ebu uzo gwa anyi ihe banyere nnabata unu nabatara anyi, na otu unu si site n'ikpere arusi tugharia, bido ife Chineke di ndu, onye bukwa ezi Chineke,

¹⁰ na i chere Okpara ya onye ga-esi n'eluigwe, onye o sitere na ndi nwuru anwu kulite, Jisos, onye na-anaputa anyi n'iwe nke na-abia.

2

Oru Pol ruru na Tesalonaika

¹ Unu onwe unu maara, umunna, na obibia anyi biakwutere unu abughi ihe lara n'iyi.

² Anyi tara ahuhu na mbu e mekwara anyi ihe ihere na Filipai dika unu maara, ma site n'inyeaka Chineke anyi nwere obi ike igwa unu ozioma ya, o buladi mgbe a na-eguzogide anyi n'ebe o di ukwuu.

³ N'ih i na aririo anyi na-ario unu esiteghi na njehie puta maobu n'ochicho nke na-adighi ocha ma o bukwanu n'aghughu.

⁴ N'aka nke ozo, anyi na-ekwu okwu di ka ndi ozi Chineke nwaputara, ndi o tinyere oru ozioma a n'aka na ntukwas i obi idebe. Anyi adighi agbali

* 1:1 N'asusu Griik *Silvenos* bu otu ozo e si akpo *Sailas*. † 1:5 Udi mmadu anyi bu n'etiti unu

‡ 1:7 Akaja bukwa Griis.

ime ihe ga-atọ mmadu uto, kama anyị choro ime ihe ga-atọ Chineke uto, bu onye na-enyocha echiche obi anyị.

⁵ O dighi mgbe obula, di ka unu maara, anyi kwuru okwu nrafu maobu were uzọ aghughọ zoo anya ukwu anyi nwere. Chineke bu onye akaebe anyi.

⁶ O dighi mgbe anyi choro ka ndi mmadu obula maobu unu, maobu ndi ozo, too anyi.

⁷ O bu ezie, di ka ndi ozi Kraist, anyi gara abu ibu aru nye unu.

Kama, anyi biri n'etiti unu site n'idi nwayo di ka ndi bu nne na-azu umuntakiri ha, na-elekota ha.

⁸ N'ihia na anyi huru unu n'anya nke ukwu ruo na o bughia naani na anyi kwusaara unu ozioma Chineke kama anyi nyekwara unu ndu anyi. N'ihia na unu di anyi n'obi nke ukwu.

⁹ N'ezie umunna m, amaara m na unu ga-echeta otu anyi si ruo oru hjuokwa anya n'etiti unu. Anyi na-aru oru ehihie na abali ihu na anyi rutara ego ga-ezuru anyi, n'ihia na anyi achoghi ibu oke ibu nye onye obula mgbe anyi na-ezisara unu ozioma Chineke.

¹⁰ Unu onwe unu bukwa ndi akaebe di ka Chineke si buru onye akaebe, na mmekorita anyi na unu bu ndi kwere ekwe, bu nwekorita di ocha na nke ezi omume, na nke ita uta obula na-adighi na ya.

¹¹ N'ihia na anyi mesoro onye obula n'ime unu di ka nna si emeso umu nke ya,

¹² na-agba unu ume, na-akasi unu obi, na-akwagidekwa unu na unu kwesiri ibi ndu kwesiri umu Chineke, onye kpobatara unu n'ime alaeze ya na ebube ya.

¹³ N'ihia nke a, anyi ga-aga n'ihu na-ekele Chineke na-esepughi aka, n'ihia na mgbe unu nabatara okwu Chineke, bu nke unu nuru n'onu anyi, unu anabataghi ya di ka okwu mmadu, kama otu o dikwa n'eziokwu, ya bu okwu Chineke, nke na-arusikwa* oru ike n'ime unu bu ndi kweere ya.

¹⁴ Unu onwe unu, umunna m, ghoonu ndi na-enomi nzuko nke Chineke n'ime Kraist Jisos, ndi no na Judia. N'ihia na unu onwe unu hukwara otu udi ahuhu ahu n'aka ndi ala unu, di ka ha onwe ha huru n'aka ndi Juu.

¹⁵ Ndi gburu ndi amuma, gbukwaa Onyenwe anyi Jisos. Ugbu a ha na-akpagbukwa anyi na-achupu anyi. Ha na-emegide Chineke na mmadu niile

¹⁶ site n'igbochi anyi izisara ndi mba ozo ozioma ka a ghara izoputa ha. Ha na-esite n'uzo di otu a na-eme ka iko mmehie ha na-eju. Ma ikpe Chineke adakwasilari ha.

Nzube Pol

¹⁷ Otu o di, umunna anyi, mgbe anyi si n'etiti unu puo, noo nwa oge nta, onodu a mere anyi ndi na-enweghi nne na nna (maobu na-anu ahu o bughia n'ime mmuo), n'ihia otu unu si guo anyi aguu, anyi gbaliri ihu unu.

¹⁸ Anyi gbalisiri ike ibiakwute unu, karisia, mu onwe m bu Pol gbaliri, gbalia ibia, ma ekwensu gbochiri anyi.

¹⁹ N'ihia na olee ihe bu olileanya anyi, maobu onu anyi, maobu okpueze anyi, nke anyi ga-eji nyaa isi mgbe a ga-eme ka anyi niile guzo n'ihu Onyenwe anyi Jisos Kraist, mgbe o ga-abia? O bu na o bughia unu onwe unu?

²⁰ N'ezie, unu onwe unu bu onu na otuto anyi.

* 2:13 Okwu a na-arusi oru ike site n'igbanwe ndu ndi mmadu.

3

¹ Ya mere, mgbe anyị na-apughị inagide ya gaa n'ihu, anyị kpebiri ino naanị anyị n'Atens.

² Anyị zipurụ Timoti, onye bụ nwanna anyị, onye anyị na ya so na-arurụ Chineke ọrụ site n'ikwusa ozioma Kraịst, ka ọ bịakwute unu, kasie unu obi, meekwa ka unu guzosie ike n'okwukwe unu.

³ Ka unu hapụ ida mba n'ihị mkpagbu ndị a a na-akpagbu unu. Ma ana m eche na unu onwe unu maara na nke a ga-abụ ihe nketa anyị.

⁴ N'ihị na mgbe anyị na unu nọ, anyị buru ụzọ gbaara unu ama na ihe ndị a aghaghị ibiakwasị unu. Ugbu a, ihe niile emezuola dị ka unu matakwarara.

⁵ N'ihị nke a, mgbe m huru na m apughị inagide ihe ndị ahụ, eziri m ozi, ka a chọputa maka okwukwe unu. N'ihị na ụjọ m bụ ma eleghị anya o nweela ụzọ onye onwunwa ojọọ ahụ si nwaa unu onwunwa n'oge a, mee ka ndogbu niile anyị dogburu onwe anyị n'ọrụ n'etiti unu buru ihe lara n'iyi.

Ozi agbamume Timoti ji lota

⁶ Ma ugbu a, Timoti esitela n'ebe unu nọ loghachikwute anyị. O wetara ozioma banyere okwukwe unu na ihunanya unu. O mekwara ka anyị mata na unu na-enwe ezi ncheta banyere anyị mgbe niile, na ọ na-agusi unu agụu ike ihu anyị anya, dị ka o si agukwa anyị ihu unu anya.

⁷ N'ihị nke a, umunna anyị, anyị aburula ndị a gbara ume nke ukwu, ọ buladi n'ime mkpagbu niile nke anyị nọ n'ime ya, n'ihị iguzosi ike nke unu guzoro n'okwukwe unu.

⁸ Ugbu a anyị ga-adị ndu, ma ọ buru na unu eguzosie ike n'ime Onyenwe anyị.

⁹ Olee ụdị ekele anyị puru ikele Chineke n'ihị akuko nyere anyị onu n'ihu Chineke anyị n'ihị unu.

¹⁰ Ehihie na abali niile, anyị na-arịọ ka anyị hu unu ihu na ihu, ka anyị nwee ike tinyezuo ihe foduru n'okwukwe unu.

¹¹ Ugbu a, ka Chineke Nna anyị na Onyenwe anyị Jisọs Kraịst megheere anyị ụzọ ibiakwute unu.

¹² Ka Onyenwe anyị meekwa ka unu baa ụba, ka unu babiga ụba oke n'ihunanya unu nwere nye ibe unu, na ndị ozokwa, dị ka ihunanya anyị si dị ukwu n'ebe unu nọ.

¹³ Ka ọ mee ka obi unu guzosie ike n'idi nsọ, na-enweghị ita uta obula, n'ihu Chineke na Nna anyị, n'obibia nke Onyenwe anyị Jisọs ya na ndị nsọ ya niile.

4

Ibi ndu na-atọ Chineke uto

¹ N'ikpeazu, umunna anyị, anyị na-arịọ ma na-akwagidekwa unu n'ime Onyenwe anyị Jisọs, dị ka unu mutara site n'aka anyị otu unu kwesiri isi bie ndu, nakwa ime ihe ga-atọ Chineke uto. Unu na-eme nke a karịa.

² N'ihị na unu maara ụdị ndumodu ahụ si n'aka Onyenwe anyị Jisọs nke anyị nyere unu.

³ N'ihị na nke a bụ ochicho Chineke, bụ i di nsọ unu. Ka unu wezuga onwe unu site na ikwa iko,

⁴ ka onye obula n'ime unu mata ido ahụ nke onwe ya n'ugwu na n'idi nsọ.

⁵ O bughị n'uzọ imejuputa ochicho ojọọ nke anu ahụ di ka ndi mba ozo na-amaghị Chineke.

⁶ Ka onye ọbụla ghara imegbu maọbụ ighogbu nwanna ya n'okwu a. N'ihhi na Onyenwe anyị ga-ata onye na-eme ihe dị otu a ahụhụ, dị ka anyị gwara unu na mbụ, na-adọsikwa unu aka na ntị ike.

⁷ N'ihhi na ọkpukpọ Chineke kpọrọ anyị abughị ka anyị na-ebi ndụ adighi ọcha kama ọ chọrọ ka anyị dirị nsọ.

⁸ Ya mere, onye ọbụla nke juru inara ntuziaka a, ọ bughị mmadu ka ọ juru, kama ọ bu Chineke onye na-enye unu Mmuo Nso ya.

⁹ Ugbu a, ihe gbasara ihunanya nke kwesiri idi n'etiti umunna, o kwesighi ka anyị gwa unu ihe ozo banyere ya. N'ihhi na unu onwe unu bu ndi Chineke kuziri ka unu nwee ihunanya n'ebe ibe unu no.

¹⁰ Ma n'ezie, unu na-ahu umunna anyi niile bi na Masidonia n'anya. Ma anyi na-ariosikwa unu aririo ike si unu na-ahukwa ha n'anya karja ka unu huru ha ugbu a.

¹¹ Nweenu agu ibi ndu nwayoo, na-arukwanu oru diiri unu. Jirikwanu aka unu na-aru oru dika anyi gwara unu,

¹² nke a ga-eme ka ndu unu na-ebi kwa ubochi wetara unu nsopuru n'ebe ndi na-ekweghi ekwe no, meekwa ka unu ghara i dabere n'onye obula.

Obibia nke Onyenwe anyi

¹³ Umunna m, anyi chororo ka unu mata ihe banyere ndi otu anyi ndi dara n'ura onwu, ya ewutela unu dika o si ewute ndi ozo ndi na-enweghi olileanya.

¹⁴ N'ihhi na ebe o bu na anyi kweere na Jisos nwuru ma sitekwa n'onwu bilie, n'otu aka ahụ, anyi kwenyekwara na site na Jisos, Chineke ga-akpolite ndi niile nwuru anwu.

¹⁵ N'ihhi na okwu nke Onyenwe anyi nke anyi na-akuziri unu bu nke a, na anyi ndi di ndu ruo obibia Onyenwe anyi agaghi ebu ndi dara n'ura onwu uzo.

¹⁶ N'ihhi na Onyenwe anyi n'onwe ya ga-esi n'eluigwe ridata, o ga-ewere olu ike kpo oku, werekwa olu nke onyeisi ndi mmuo ozi na uda opi ike nke Chineke. Mgbe ahụ ndi niile nwuru n'ime Kraist ga-ebu uzo bilie.

¹⁷ Mgbe ahụ, anyi onwe anyi, ndi di ndu, ndi foduru n'owa, ka a ga-eweli anyi na ha elu n'ime igwe ojii, iga izute Onyenwe anyi na mbara eluigwe, ebe anyi na Onyenwe anyi ga-anọ ruo mgbe ebighi ebi.

¹⁸ Ya mere, werenu okwu ndi a, na-agba onwe unu ume mgbe niile.

5

Ino na nche

¹ Ugbu a, umunna, banyere oge na mgbe ihe ndi a ga-emezu. Echeghi m na o di mkpa i degara unu akwukwo.

² Di ka unu maara nke oma na ubochi Onyenwe anyi ga-abia di ka onye ohi si abia n'abali.

³ Mgbe ha ga na-asị udo, na nchekwa di, mgbe ahụ, na mberede, mbibi ga-abiakwasị ha di ka ihe mgbu si adakwasị nwanyị ime na-eme, nke ga-eme ka onye ọbụla ghara inwe ike igbapu.

⁴ Ma unu onwe unu, umunna, anoghi n'ochichiri, nke ubochi ahụ ga-abiakwasị unu na mberede dika onye ohi.

⁵ Unu niile bu umu nke ihè na umu nke ehie, anyi abukwaghi nke ochichiri maobu nke abali.

⁶ N'ihhi nke a, ka anyi ghara idi na-arahụ ura di ka ndi ozo, kama ka anyi muru anya ka anya dokwaa anyi.

⁷ N'ihị na abalị bụ mgbe ndị na-arahụ ụra ji arahụ ụra. O bụkwa n'abalị ka ndị mmanya na-egbu na-anubiga mmanya oke.

⁸ Ma ebe anyị niile bụ ndị nke ihe, ka anyị bụrụ ndị anya doro, ndị yi okwukwe na ihunanya dika ihe ikpuchi obi, yikwasikwa olileanya nke nzọpụta dị ka okpu igwe.

⁹ N'ihị na Chineke akwadebeghi ikpe omuma na egwu nye anyị. Kama ka anyị nweta nzọpụta site n'okwukwe anyị nwere n'Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.

¹⁰ O nwurụ n'ihị anyị ka o bụrụ, ma anyị dị ndụ ma anyị nwurụ anwụ, anyị ga-esoro ya diri ndụ.

¹¹ Ya mere, na-akasịritanụ onwe unu obi. Na-emekwanụ ihe obula ga-ewuli ibe unu elu dị ka unu si eme.

Ndumọdu ikpeazu

¹² Anyị na-ariọsi unu ike, umunna, ka unu na-asopuru ndị niile na-adogbu onwe ha n'oru n'ihị unu, ndị ahụ na-elekota unu n'ime oru Onyenwe anyị, na ndị ahụ na-adu unu odu.

¹³ Ka unu na-akwanyere ha ugwu site n'ihunanya n'ihị udi oru ha na-arụ. Ka unu na mmadu ibe unu birikwa n'udo.

¹⁴ Ma ugwu a, anyị na-ariọ unu, umunna, na-adunụ ndị na-anọ nkiti odu, na-agbanu ndị dara mba ume, nyerenụ ndị na-adighi ike aka, nwekwanu ndidi n'ebe ha niile no.

¹⁵ Ka onye obula ghara inyeghachi mmadu ibe ya ihe ojojo n'onodu ihe ojojo. Kama gbalisienụ ike ime ezi ihe n'ebe ibe unu no na n'ebe mmadu niile no.

¹⁶ Na-anurinu onu oge niile.

¹⁷ Na-ekpenu ekpere oge niile na-esepughị aka.

¹⁸ Na-enyenu ekele mgbe niile banyere ihe niile, n'ihị na nke a bu ochicho Chineke banyere unu ndi bu nke Kraist Jisos.

¹⁹ Unu emenyula oku Mmuo Nso.

²⁰ Ozọ unu eledala okwu ndi amuma anya.

²¹ Kama na-anwalenu ihe niile ma na-ejidesikwanu ihe niile di mma aka ike.

²² Wezuganu onwe unu n'ihe ojojo niile.

²³ Ka Chineke ya onwe ya, bu Chineke nke udo, doo unu nso n'uzo niile. Ka e debezuo mmuo unu na mkpuruobi unu na anu ahụ unu nso, na-enweghi ntupo obula ruo ubochi obibia Onyenwe anyi Jisos Kraist.

²⁴ Onye ahụ kporo unu ga-emezu ihe ndi a, n'ihị na o bu onye kwesiri ntukwasị obi.

²⁵ Biko umunna, na-ekperenu anyi ekpere.

²⁶ Werenu isurita onu di nso na-ekele umunna anyi dum.

²⁷ Iwu m na-enye unu site n'aha Onyenwe anyi bu ka unu guputa akwukwo a n'ihu umunna niile.

²⁸ Ka amara Onyenwe anyi Jisos Kraist dinyere unu niile.

2 Ndi Tesalonaika

¹ Pọl, na Sailas, na Timoti dere akwukwo a,

Na-edegara nzuko di n'obodo Tesalonaika n'ime Chineke Nna anyi, na n'ime Onyenwe anyi Jisos Kraist.

² Ka amara na udo nke sitere na Chineke Nna anyi, na Onyenwe anyi Jisos Kraist diri unu.

Inye ekele na ekpere

³ Umunna, anyi aghaghi ikele Chineke ekele mgbe niile banyere unu. O kwesiri ka anyi mee otu a, n'ih okwukwe unu na-abawanye. Ihunanya onye obula n'ime unu nwere n'ebe ibe ya no na-abawanyekwa.

⁴ N'ih nke a, anyi na-eji unu na-anya isi n'etiti nzuko Chineke niile. Anyi na-akoroha otu unu si jiri ntachiobi nogidesie ike n'ime nsogbu niile dakwasiri unu, na otu unu si nwee okwukwe di ukwuu, o buladi n'etiti oke mkpagbu a na-akpagbu unu.

⁵ Ihe ndi a niile na-egosi na ikpe Chineke bu nke ziri ezi, nke e ji eme unu ndi kwesiri alaeze Chineke, nke unu na-ata ahuhu n'ih ya.

⁶ Chineke bu onye ezi omume n'ezie. O ga-eji mkpagbu kwughachi ndi na-akpagbu unu.

⁷ O ga-enyekwa unu bu ndi a na-akpagbu na anyi onwe anyi ezumike. O ga-eme nke a mgbe a ga-eme ka Onyenwe anyi Jisos ya na ndi mmuo ozi si n'eluigwe puta ihè.

⁸ O ga-abia n'udi ire oku taa ndi ahụ na-amaghi Chineke ahuhu na ndi juru inabata ozioma nke Onyenwe anyi Jisos Kraist.

⁹ Ndi a ga-ata ahuhu mbibi ruo ebighi ebi, ebe ha na-agaghi ahụ ihu Onyenwe anyi na ebube nke ike ya,

¹⁰ n'ubochi ahụ o ga-abia inara ija mma na otuto, n'ime ndi nsọ ya, ya na ka o buru ihe ihunanya n'ebe ndi kweerenu no, n'ih na unu kwenyere ama nke ozioma ahụ anyi gbaara unu.

¹¹ N'ih nke a, anyi na-anogide n'ekpere n'ih unu, na-ario ka Chineke guo unu dika ndi kwesiri okpukpo o kporo unu, na-arikwa ka o site n'ike ya mee ka unu mezu ebumnobi nke ihe di mma, na ezi oru niile nke okwukwe.

¹² Ka e nye aha Onyenwe anyi Jisos otuto n'ime unu, unu onwe unu n'ime ya kwa, di ka amara nke Chineke anyi na nke Onyenwe anyi Jisos Kraist si di.

2

Onye mmebi iwu ahụ

¹ Ma ihe banyere obibia Onyenwe anyi Jisos Kraist, na nzuko anyi na ya ga-ezukota, anyi na-adusi unu odu ike umunna.

² Ka unu ghara ima jijiji maobu itu egwu n'uche unu n'ih amuma, maobu okwu maobu akwukwo ozi e dere di ka o sitere n'aka anyi, nke na-asị n'ubochi Onyenwe anyi eruola.

³ Unu ekwela ka onye ọbụla duhie unu n'ụzọ ọbụla, n'ihị na ụbọchị ahụ agaghị abịa tutu ruo mgbe oke inupu isi ga-adị, na mgbe a ga-ekpughe onye mmehi iwu ahụ nke a kara akara ịla n'iyi.

⁴ Onye mmehi iwu ahụ ga-ebuli onwe ya elu megide ihe niile a na-akpọ chi maọbụ nke a na-efe ofufe, nke ga-eme ka o dozie onwe ya n'ụlọnsọ Chineke, na-ekwuputa na ya bụ Chineke.

⁵ Unu echetaghị ihe m gwara unu n'oge mụ na unu nọ banyere ya?

⁶ Ma ugbo a, unu maara na o nwere onye na-egbochi ya ka ọ hapụ ịputa ihe. N'ihị na mgbe ọ ga-aputa bụ mgbe oge ya ruru.

⁷ Ma ọrụ nzuzo nke mmehi iwu ebidolari ugbo a, ma onye ahụ na-egbochi ya ịbabiga ụba oke ga-anogide na-eme otu a tutu ruo mgbe oge e wezugara ya.

⁸ Mgbe ahụ, a ga-eme ka onye mmehi iwu ahụ pụta ihè, bụ onye Onyenwe anyị Jisọs ga-eji ume ọ ga-esi n'ọnụ ya kuputa laa n'iyi, ma mee ka ọ ghara ịdikwa ọzọ site n'ọbibiya ya.

⁹ Ọbibiya onye mmehi iwu ahụ ga-abụ dị ka ọrụ ekwensu si dị, site n'ike ịrụ ọrụ ebube aghughọ na ihe ịribama dị iche iche, na ọrụ ịtunanya aghughọ dị iche iche nke ụgha.

¹⁰ Ya na ụdị ọrụ ojoọ dị iche iche nke ọ ga-eji duhie ndị ahụ na-ala n'iyi. Ha ga-ala n'iyi n'ihị na ha juru ihu eziokwu n'anya ma nwee nzoputa.

¹¹ N'ihị nke a, Chineke ga-ahapụ ha ka e duhie ha, ka ha jiri obi ha niile nabata okwu ụgha ndị a.

¹² Ihe nke a putara bụ na ndị niile na-ekweghị n'eziokwu ahụ ma nwee mmasị n'ajọ omume ka a ga-ama ikpe.

Guzoro chịm

¹³ Anyị kwesiri inye Chineke ekele mgbe niile n'ihị unu ụmụnna ndị Onyenwe anyị huru n'anya. N'ihị na Chineke esitelari na mmalite hoputa unu ka unu buru ndị a zoputara site n'oru ido nsọ nke Mmụọ Nsọ na site n'okwukwe unu n'eziokwu ahụ.

¹⁴ N'ihị nke a, ọ kpọrọ unu site n'oziooma anyị ka unu nweta otuto nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst.

¹⁵ Ya mere, ụmụnna, nogidenu n'ozizi ahụ anyị mere ka unu mụta site n'ozizi anyị ziri unu, maobu na akwukwo anyị deere unu.

¹⁶ Ka Onyenwe anyị Jisọs Kraịst n'onwe ya, na Chineke Nna anyị, onye huru anyị n'anya, site n'amara ya nye anyị agbamume dị ebighi ebi na ezi olileanya,

¹⁷ gbaa obi unu ume, ma mee ka unu guzosie ike n'iru ọrụ na ikwukwa ihe niile dị mma.

3

Aririọ ekpere

¹ N'ikpeazu, ụmụnna, na-ekperenu anyị ekpere ka ozi Onyenwe anyị gaa n'ihu na-agbasa ruo ebe niile ma buru ihe a na-asopuru, dị ka ọ gbasara n'etiti unu.

² Ka e nwee ike naputa anyị n'aka ndị ajọ mmadu, n'ihị na ọ bughị mmadu niile nwere okwukwe.

³ Ma Onyenwe anyị kwesiri ntukwasị obi, ọ ga-echebe unu ma gbaakwa unu ume ka unu hapu ịdaba n'aka ajọ onye ahụ.

⁴ Anyị nwere nchekwube n'ime Onyenwe anyị na unu na-eme ma ga-anogidekwa na-eme ihe niile anyị nyere unu n'iwu.

⁵ Ka Onyenwe anyị duzie obi unu ighota ihunanya Chineke ya na ụdi ntachiobi Kraịst nwere.

Ido aka na ntị banyere ino nkiti

⁶ Ụmụna, nke a bu iwu anyị na-enye unu site n'aha Onyenwe anyị Jisọs Kraịst. Ka unu zere onye obula kporo onwe ya onye kwere ekwe n'ime unu na-ebi ndu umengwu na onye na-adighi eso ozizi nke unu natara n'aka anyi.

⁷ N'ihia na unu maara nke oma n'ime onwe unu na unu kwesiri igbaso omume anyi. O nweghi mgbe obula unu huru anyi ka anyi na-agaghari hapu oru anyi kwesiri iru.

⁸ O nweghi onye obula anyi riri nri ya nke anyi na-ebughi uzọ kwuọ ya uguo. Kama anyi rusiri oru ike, dogbukwaa onwe anyi n'oru ehie na abali, ka anyi ghara ibu ibu arọ nye onye obula.

⁹ O bughị na anyi enweghi ikike inara unu ihe oriri, kama o bu ka anyi kuziere unu site n'omume anyi ihe unu ga na-enomi.

¹⁰ O buladi mgbe anyi na unu no, anyi nyere unu iwu a si, "Onye obula na-agaghị oru ya erila nri."

¹¹ Ma anyi anula na ufodu n'etiti unu na-anọ nkiti na-arughi oru obula, kama ndi di otu a na-agaghari, na-etinye anya n'ihe na-agbasaghi ha. Ha anaghi aru oru obula.

¹² Anyi na-enye ndi a iwu, na-adusikwa ha odu ike site n'aha Onyenwe anyi Jisọs Kraịst, si ha wetuo obi ha ala rusie oru ha ike. Ka ha riekwa nri ha ji aka ha rupuata.

¹³ Otu o di umunna, unu ekwela ka ike iru oru oma gwu unu.

¹⁴ Ma o buru na ndi obula adighi erube isi nye ihe anyi kwuru n'ime akwukwo ozi a, hubanu ndi di otu a ama ma kwusikwa iso ha nweko ihe obula, ka ihere mekwa ha.

¹⁵ N'agbanyeghi nke a, unu agukwala ha di ka ndi iro unu, kama nyenu ha ndumodu di ka umunna.

Ekele ikpeazu

¹⁶ Ugbu a, ka Onyenwe anyi, onye udo na-esi n'aka ya abia tukwasiri unu udo ya mgbe niile, n'ime onodu obula unu no n'ime ya. Onyenwe anyi nonyekwara unu.

¹⁷ Mu onwe m bu Pol ji aka m depuata ekele a, nke m na-ekele unu niile. Nke a bu ihe e ji ariba akwukwo niile m dere ama. Otu a ka m si ede ihe.

¹⁸ Ka amara Onyenwe anyi Jisọs Kraịst dinyere unu niile.

1 Timoti

¹ Pọl, onyeozị Kraịst Jisọs site n'iwu Chineke Onye nzọpụta anyị, na nke Kraịst Jisọs, onye bụ olileanya anyị,

² Na-edegara gị bụ Timoti ezi nwa m n'ime okwukwe akwukwọ a.

Ka amara, na ebere na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị dịrị gị.

Idọ aka na ntị banyere ndị ozizi ụgha

³ Dị ka m gbara gị ume, mgbe m na-aga Masidonia, nọgide n'Efesọs ka i nwee ike nye mmadụ ụfọdụ iwu ka ha ghara ịga n'ihu n'izi ụkpụrụ dị iche.

⁴ Mee ka ha kwusị ikọ ogologo akụkọ, na inyocha ihe gbasara usoro omumụ dị iche iche nke na-adighi agwụ agwụ. N'ihị na ihe ndị a na-eweta ajuju na iru ụka na-abaghị uru, kama inyere ndị mmadụ aka inabata ụzọ ahụ Chineke kwadoro site n'okwukwe.

⁵ Ihe anyị bu n'obi nye iwu a, bụ ka a kwalite ihunanya nke sitere n'obi ocha na ezi akonuche, na okwukwe nke aghugho na-adighi.

⁶ Ụfọdụ e sikwala n'ihe ndị a dapụ, jehie ụzọ, site n'oke iru ụka na-abaghị uru.

⁷ Ha choro ibu ndi ozizi iwu ma ha amaghị ihe ha na-ekwu maobu ihe ha na-akwadosi ike.

⁸ Ma anyị maara na iwu di mma, ma o buru na onye obula ewere ya mee ihe a choro ka e jiri ya mee.

⁹ Ma emeghi iwu n'ihị ndi ezi omume. Kama, e mere iwu n'ihị ndi ahụ na-emebi iwu na ndi na-enupu isi, ndi kporo Chineke asi na ndi mmehie, ndi ruru aru, ndi na-egbu nna ha na nne ha, na ndi na-egbu mmadu ibe ha,

¹⁰ na ndi na-akwa iko na ndi ikom na-emeru onwe ha n'ahu ndi ikom ibe ha, ndi na-azu ahia ndi ohu, na ndi ụgha niile, na ndi na-agba ama ụgha, tinyere ihe ndi ahụ niile megidere ezi ozizi ahụ,

¹¹ nke dabara n'ozio ma ahụ di ebube, nke Chineke di ngozi, nke o nyefere m n'aka na ntukwasị obi ichebe.

Amara Onyenwe anyi nye Pọl

¹² Ana m ekele Kraịst Jisọs Onyenwe anyi ekele, onye na-enye m ike, n'ihị na o gurụ m di ka onye e kwesiri itukwasị obi mgbe o hoputara m ijere ya ozi.

¹³ O bụ ezie na n'oge gara aga, abụ m onye na-ekwujo Chineke na onye na-akpagbu ndi ya, burukwa onye na-emegide emegide. Ma Chineke meere m ebere n'ihị na m mere ihe ndi ahụ n'onodu amaghị ihe, na enweghi okwukwe.

¹⁴ Ma Onyenwe anyi wukwasiri m amara ya, nke babigara uba oke, ya na okwukwe na ihunanya n'ime Kraịst Jisọs.

¹⁵ Okwu a kwesiri ntukwasị obi, kwesikwa ka anabata ya nke oma: Kraịst Jisọs biara n'ụwa izoputa ndi mmehie, nke mu onwe m bu onyeisi ha.

¹⁶ Ọ bụ n'ihị nke a ka e ji gosi m ebere, ka Kraịst Jisọs site n'ime m, bụ onye kachasi dị njo, gosi enweghị ọgwụgwụ nke ntachiobi ya, ka m buru ihe nlere anya nye ndị ahụ niile ga-ekwere na ya, ma nata ndụ ebighị ebi.

¹⁷ Ugbu a, ka enye Eze ahụ na-adị ruo mgbe niile, Onye na-adighị anwụ anwụ, Onye a na-adighị ahụ anya, Onye naanị ya bụ Chineke, nsopuru na otuto ruo mgbe niile ebighị ebi. Amen.

Imesi iwu e nyere Timoti ike

¹⁸ Ugbu a, Timoti nwa m, ana m enye gị ndumodu a di ka amuma ahụ e buru banyere gị n'oge gara aga si di. Ka i site n'igbaso ya nwe ike ilu ezi odu ahụ.

¹⁹ Jidesie okwukwe i nwere ike, ya na ezi akonuche. N'ihị na ufodu ajula ezi akonuche ma si otu a dapu n'okwukwe.

²⁰ Haimenios na Alegzanda so na ndi a. Ewerela m ha nyefee Ekwensu n'aka, ka o taa ha ahuhu tutu ruo mgbe ha mutara na ha ekwesighi ikwu okwu nkwulu megide Chineke.

2

Iwu banyere Ofufe na Ekpere

¹ Na mbu, ana m ario ka e kpee ekpere, kwuchite onu ndi ozo n'ekpere, ma nye ekele n'isi mmadu niile,

² kpee ekpere maka ndi eze niile, na ndi niile no n'onodu ochichi, ka anyi nwee ike bie ndu udo na nke nsogbu na-adighi, n'ime isopuru Chineke di ka o choro.

³ Nke a bukwa ihe di mma na ihe na-atọ Chineke Onye nzoputa anyi ezi uto.

⁴ Onye choro ka a zoputa mmadu niile, ka ha niile biaruo na mmazu nke eziokwu.

⁵ N'ihị na o bu naanị otu Chineke di. O bukwa naanị otu onye ogbugbo di n'etiti Chineke na mmadu. Kraist Jisos, onye ya onwe ya bu mmadu.

⁶ Onye weere onwe ya ka o buru ihe mgbaputa n'ihị mmadu niile, nke bu igba ama a na-enye n'oge ya.

⁷ N'ihị nke a, a hoputara m ka m buru onu na-ekwuru oha nakwa onyeozì, na onye nkuzi nye ndi mba ozo banyere ezi okwukwe ahụ. Eziokwu ka m na-ekwu, anaghị m agha ugha.

⁸ N'ihị nke a, achoro m ka ndi ikom, n'ebe niile na-achili aka di nsọ elu n'ekpere, na-ebughị iwe n'obi, na-arukwaghị uka.

⁹ Achokwara m ka ndi inyom kwadoo onwe ha n'uzo kwesiri ekwesì, ka ha jiri nsopuru na uche zuruoke choo onwe ha mma. O bughị isi a kpara akpa, ma o bukwanu ngwa mma nke olaedo maobu pieal, maobu uwe di oke onuahia ha na-eyi.

¹⁰ Kama site n'ezì oru oma ha nke kwesiri ndi inyom na-ekwuputa na ha na-ekpere Chineke.

¹¹ Nwanyị kwesikwara iji obi di umeala na obi di nwayoo gee nti mutakwa ihe mgbe a na-ezi ihe.

¹² Ekwenyeghi m ka nwanyị zie ihe, maobu ka o buru onyeisi n'ebe ndi nwoke no. Ha kwesiri ino nwayoo mgbe obula unu zukoro.

¹³ O bu n'ihị na e buru uzo kee Adam tupu e kee Iiv.

¹⁴ O bukwaghị Adam ka a ghogburu, kama o bu nwanyị ka a ghogburu mee ka o buru onye mmebi iwu.

¹⁵ Ma a ga-zoputa ha site n'omumu nwa ma o buru na ha anogide na-ebi ndu okwukwe na ihunanya, na idi nsọ, na nke uche zuruoke.

3

Ndị ndu choochi

¹ Nke a bụ okwu kwesiri ntụkwasi obi ma burukwa eziokwu, bụ nke na-asi, ọ buru na onye obula na-achọ onodu ibu ukochukwu, ọ na-achọ ezi oru kacha mma.

² Ya mere onye ukochukwu* kwesiri ibu onye a na-adighi ata uta, onye luru otu nwunye, onye obi umeala, onye na-achikota onwe ya nke oma, onye nwere nsopuru, onye na-anabata ndi obia n'ulo ya, nakwa onye nwere ike ikuzi ihe.

³ O gaghị abụ onye na-anubiga mmanya oke, ọ gaghị abụ onye na-alukari ogo, kama ọ ga-abụ onye di nwayoo, onye na-ahughi okwu na uka n'anya, na onye na-adighi ahụ ego n'anya.

⁴ O ga-abụ onye na-achizi ezinaulo ya nke oma, burukwa onye na-achikwa umu ya inwe nsopuru n'uzo obula.

⁵ (N'ihia na ọ buru na mmadu enweghi ike chikotazie ezinaulo ya, ọ ga-esi anaa chizie choochi Chineke?)

⁶ O gaghị abụ onye cheghariri ohuru, ma ọ bughị ya, ọ ga-afuli onwe ya elu n'inya isi, ma si otu a daba n'omuma ikpe di ka ekwensu.

⁷ O ga-abukwa onye nwere ezi ama n'ebe ndi no n'ezinno, ka ọ ghara idaba n'onodu ihere nakwa n'onya ekwensu.

Ndị na-eje ozi

⁸ Otu ahụ kwa, ndi a hoputara ijere choochi ozi aghaghị ibu ndi kwesiri nsopuru, ndi na-enweghi ire abuo,† ndi kwesiri ntụkwasi obi. Ha agaghị abụ ndi na-anubiga mmanya oke na ndi akpiri ego na-agbaso uru n'ezighi ezi.

⁹ Ha ga-abụ ndi ji akonuche di ocha na-ejidesi eziokwu nke okwukwe anyi ike.

¹⁰ Tupu a hoputa ha iru oru a, a ga-ebu uzo nwalee ha. O buru na ha enweghi ebubo obula megide ha, mgbe ahụ, a ga-eme ha ndi na-eje ozi na choochi.

¹¹ Otu aka ahụ kwa, ndi nwanyi kwesikwara ibu ndi nwere nsopuru n'uzo obula, ndi na-adighi ebu iro n'obi, ndi na-adighi agba asiri, kama ndi nwere obi umeala, na ndi kwesiri ntụkwasi obi n'ihe niile.

¹² Ndi niile a ga-ahoputa ije ozi na choochi aghaghị ibu ndi nwere naani otu nwunye, ndi na-achizi umu ha na ezinaulo nke aka ha nke oma.

¹³ N'ihia na ndi ahụ ruru oru ije ozi ha nke oma nwere ugwo oru. Ugwo oru ha bukwa nsopuru ahụ ndi ozo ga-asopuru ha, na nkwuwa okwu ha nwere banyere okwukwe a n'ime Kraist Jisos.

Ihe omimi

¹⁴ Enwere m olileanya na m ga-abia ileta gi na mgbe na-adighi anya, ma ana m edere gi ihe ndi a.

¹⁵ Asi na m enweghi ike bia osiso, i ga-amata otu ndi mmadu kwesiri isi bie obi n'ezinaulo Chineke, nke bu nzuko nke Chineke di ndu, ogidi na ntoala nke eziokwu ahụ.

¹⁶ Karichasia nke a, ọ bụ ihe omimi di ukwu, bụ ntoala ebe ezi idi nso si walite:

O putara ihe n'udidi mmadu,

Mmuo Nso gosiri na ọ bụ onye ezi omume,
ndi mmuo ozi huru ya,

* 3:2 Maobu, Onye nlekota † 3:8 Ndi na-adighi agha ugha maobu okwu okwu aghugho.

e kwusara ihe banyere ya nye mba niile,
 ụwa niile kwenyeere na ya,
 a nabatakwara ya n'ebube nke eluigwe.

4

Ndumọdu e nyere Timoti

¹ Ma Mmuo Nso agwagheela anyi onu si, na n'oge ikpeazu ufodu mmadu n'ime choochi ga-esite n'okwukwe wezuga onwe ha, buru ndi na-agbaso mmuo nduhie nakwa ozizi ihe banyere mmuo ojoo.

² Ozizi di otu a na-esite n'ihu abuo nke ndi ugha, bu ndi eji igwe oku da nwuo akonuche ha.

³ Ndi di otu a na-egbochi ilu di na nwunye na iri ihe oriri ufodu. Ma o bu Chineke kere ihe oriri ndi a ka ndi kwere ekwe, ndi maara eziokwu ahụ jiri ekpere na ekele nara ha.

⁴ Ihe niile Chineke kere di mma, o dikwaghi ihe obula a ga-aju ma o buru na e jiri ekele nara ya,

⁵ n'ih i na-esitere n'okwu Chineke na ekpere doo ya nso.

⁶ O buru na i mee ka umunna mara ihe ndi a, i ga-abu ezi onyeozu Kraist Jisos, onye a zulitere nke oma site n'eziokwu nke okwukwe, na ezi ozizi nke i gbasoro.

⁷ Atufula oge gi n'iru uka ruru aru banyere akuko ifo nzuzu, na akuko na-abaghi uru nke ndi agadi nwanyi na-ako. Kama zuo onwe gi ka i buru onye nke na-asopuru Chineke.

⁸ Igwuri egwu nke anu ahu di mma kama ibu onye nke Chineke bara uru kari n'uzo obula, n'ih i na nkwa di n'ime ya bu banyere ndu di ugbu a na ndu di n'ihu.

⁹ Okwu a kwesiri ntukwasu obi, kwesikwa ka a nara ya nke oma.

¹⁰ Anyi na-adogbu onwe anyi n'oru na-ahujukwa anya maka na anyi tukwasiri olileanya anyi na Chineke di ndu, onye bu Onye nzoputa mmadu niile, karichasia, nke ndi niile kwere ekwe.

Ndumodu

¹¹ Ndi a bu ihe ndi i ga-akuzi, kwudosie ike na-akuzi ha.

¹² Ekwela ka onye obula lelila gi anya n'ih i na ibu okorobia. Kama mee ka i buru ihe imaatu na ihe ilere anya oma nye ndi kwere ekwe, n'okwu, n'ibi obi, n'ihunanya, n'okwukwe nakwa n'idi ocha n'uche.

¹³ Tutu ruo mgbe m ga-abia n'ebe ahu, na-aguputa ma na-akowakwara ndi choochi ihe e dere n'ime akwukwo nso. Na-ekwusakwa okwu Chineke.

¹⁴ Elelila onyinye ime mmuo nke i nwere anya, bu nke e nyere gi site n'ibu amuma putara ihe mgbe ndi okenye bikwasiri gi aka n'isi.

¹⁵ Jiri onyinye ndi a niile ruo oru, nogidesie ike n'oru gi, ka onye obula mata, hukwa na i na-eme nke oma.

¹⁶ Na-elezi anya na ndu gi, na ozizi gi. Nogidesie ike n'ih e ndi a n'ih i na site na ha, i ga-azoputa onwe gi, zoputakwa ndi na-ege gi nti.

5

Ndi nwanyi di ha nwuru, ndi okenye na ndi ohu

¹ Abarala okenye mba n'olu di ike, kama jiri aririo na nsopuru gwa ya okwu di ka o bu nna gi. Na-agwa umu okorobia okwu di ka i ga-esi gwa umunne gi i huru n'anya okwu.

² Na-emeso ndị inyom ndị bụ okenye omume dị ka ndị nne, ma na-emesokwa ụmụ agbọghọ omume dị ka ị ga-esi mesoo ụmụnne gị nwanyị omume. Na-echekwa uche n'ịdị ọcha n'ebe o zuruoke.

³ Sọpụrụnụ ụmụ nwanyị di ha nwurū, ndị na-ebi ndụ di ka ndị di ha nwurū anwū n'eziokwu.

⁴ Kama ọ burū na nwanyị ọbụla di ya nwurū nwere ụmụ, maọbụ ụmụ ụmụ, ndị a bụ ndị kwesiri ibu mkpa ha. N'ihị na anyị kwesiri isite n'ụlọ anyị gosi obioma anyị inyere ndị mụrū anyị aka. N'ihị na omume di otu a na-atọ Chineke uto.

⁵ Nwanyị di ya nwurū n'ezie, nke na-enweghị onye na-elekota ya anya, atụkwasilā obi ya na olileanya na Chineke. Ọ na-anogidekwa n'ekpere na aririọ ehie na abali.

⁶ Ma nwanyị di ya nwurū nke weere onwe ya nyefee n'aka ịgbaso ihe na-eme ya obi uto burii onye nwurū anwū, ọ bụ ezie na ọ ka di ndụ.

⁷ Nye ha ihe ndị a dika iwu, ka ha ghara ị bụ ndị a na-ata uta.

⁸ Onye ọbụla na-adighi egboro ndi ikwu ya, karichasia ndi ezinaulo nke aka ya ihe na-akpa ha mkpa, ajula okwukwe ahụ ma jokariakwa onye na-ekweghi ekwe na njo.

⁹ Nwanyị ọbụla di ya nwurū ga-aba n'otu ndi di ha nwurū ga-abu onye gbara iri afọ isii maobu kariā. Ọ ga-abukwa onye luru naani otu di.

¹⁰ Ọ ga-abu onye mmadu niile na-agbara ezi ama, n'ihị ezi oru o ruru. Ọ ga-abu onye zulitere umu ya n'uzo ziri ezi, onye na-elezi ndi obia anya, onye na-enyere ndi oria na ndi meruru ahụ aka, onye na-asa ukwu ndi nsọ na onye jikeere mgbe niile ime ihe oma.

¹¹ Ma o kwesighi ka e debanye aha umu agboghọ di ha nwurū n'otu umu nwanyị di ha nwurū anwū. N'ihị na mgbe ochicho anu ahụ jidesiri ha ike, ha ga-enupuru Kraist isi, chowa ilu di ozo.

¹² Udi omume a ga-ewetara ha ikpe omuma, n'ihị na ha emezughi nkwa ha kwere na mbu.

¹³ Wezugakwari nke a, na ha amuta omume idi umengwu, n'aga n'ulo di iche iche. Ọ bughị naani na ha bụ ndi na-adighi aru oru, kama ha na-etinye anya n'ihe na-agbasaghi ha, na-akpa asiri, na-ekwu okwu nzuzu, na-ekwu ihe ha ekwesighi ikwu.

¹⁴ N'ihị nke a, ana m adu ndi umu agboghọ ndi a di ha nwurū odu ka ha luru di ozo, mukwa umu, ma na-elekotazikwa ezinaulo ha anya nke oma. Ọ buru na ha mee nke a, ọ dighi onye iro obula ga-ekwu okwu ojoo megide anyi.

¹⁵ Ufodu ndi mmadu adahielari uzo, soro ekwensu.

¹⁶ Ya mere, nwanyị ọbụla kwere ekwe, nke nwere n'ezinaulo ya ndi inyom di ha nwurū anwū, ya jisie ike gboro ha mkpa. Ọ dighi mma ibogbu chochi n'ibu, ka o nwee ike iletazu ndi no n'onodu umu nwanyị di ha nwurū n'ezie.

¹⁷ Nye ndi okenye, ndi na-achị nke oma nsopuru kwesiri ekwesi na ugwo oru okpukpu abuo, okachasi ndi na-adogbu onwe ha n'oru izi ozioma na n'ikuzi ihe.

¹⁸ N'ihị na akwukwo nsọ kwuru, "Ekechila onu ehi mgbe o na-azocha mkpuru oka,"* hapu ya ka o na-eri nri mgbe o na-arū orū, ozokwa, "Onye na-arū orū kwesiri inata ugwo orū ya."†

¹⁹ Egela nti n'ebubo ojoo obula a na-ebo onye okenye kariakwa maobu na ndi akaebe abuo maobu ato gbara ama megide ya.

* 5:18 Dit 25:4 † 5:18 Luk 10:7

²⁰ Ma ndị okenye ahụ nọgidere na-eme mmehie, kpoputa ha baara ha mba n'ihu mmadu niile, ka ndị ozo tụọ egwu gharakwa iso omume ha.

²¹ Ana m adọ unu aka na ntị n'ihu Chineke na n'ihu Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na n'ihu ndị mmuọ ozi a hoputara, ka unu debe ukpuru ndị a niile, nye onye obula ntaramahuhu nke ruru ya, elekwala onye obula anya n'ihu.

²² Ebikwasikwala onye obula aka n'isi osiiso ime ya okenye maobu onye na-eje ozi. Ekwela ka i keta oke na mmehie ndị ozo. Debe onwe gi ocha.

²³ Anukwala naani mmiri ozo, na-anu ntakiri mmanya maka afo gi na nri nri nke na-aria gi otutu mgbe.

²⁴ Mmehie ufodu mmadu na-aputa ihe ma na-ebukwa ha uzọ ruo oche ikpe, ma ndị ozo ka a na-ahuta mmehie ha n'oge ikpeazu.

²⁵ Otu a kwa, oru oma na-aputa ihe, ma o buladi ndi na-aputaghi ihe, apughi izo ha ezo.

6

¹ Ndi niile bu ohu ga-ahu ndi nwe ha di ka ndi ekwesiri inye ugwu na nsopuru, ka a ghara ikwujo aha Chineke na ozizi anyi.

² Ndi nke nwere ndi kwere ekwe dika ndi nwe ha ekwesighi ileli ha anya n'ihu na ha bu umunna ha. Kama, ha kwesiri ijere ndi nwe ha ozi nke oma kara, n'ihu na ndi na-erite uru n'oru ha bu ndi kwere ekwe burukwa ndi anyi huru n'anya.

Ndi ozizi ugha na ihu ego n'anya

Ihe ndi a i ga-akuziri ha, dukwaa ha odu banyere ime nke a.

³ Onye obula na-ezi ihe ozo nke na-adabaghi n'okwu ezi ntoala na-enye ndu nke Onyenwe anyi Jisos Kraist, ya na ozizi nke ibi ndu kwesiri onye nke Chineke,

⁴ bu onye nganga na-afuli elu, ma burukwa onye na-amaghi ihe. Ochicho obi ya bu nke na-ezighi ezi ma juputakwa n'iru uka na ekworo nke na-eweta ikpo asi na esemokwu, na nkwulu nakwa ajo echiche,

⁵ na isi iru uka niile nke na-esite n'aka umu mmadu ndi echiche ha na-enweghikwa eziokwu. Ha na-eche na ife Chineke bu uzọ e si aba ogaranya.

⁶ Ma ikpere Chineke bara uru nke ukwu nye onye nwere afo ojuju n'ihe obula o nwere.

⁷ N'ihu na o nweghi ihe anyi ji n'aka mgbe anyi biara n'uwa, otu a kwa, o nweghi ihe anyi ga-ewerekwa mgbe anyi ga-esi n'uwa puo.

⁸ Ya mere, o buru na anyi enwe ihe oriri na uwe anyi ji ekpuchi oto anyi, afo kwesiri iju anyi n'ihe anyi nwere.

⁹ Ma ndi na-achọ iba ogaranya na-adaba n'onwunwa na n'ime onya na otutu ihe nzuzu na ochicho ojoo niile di iche iche nke na-enubanye ha n'ila n'iyi na mbibi.

¹⁰ N'ihu na ihu ego n'anya bu mgborogwu* nke ime ihe ojoo niile di iche iche. Ufodu ndi huru ego n'anya, ndi na-achosi ya ike, adapula n'okwukwe ha, si otu a tinye onwe ha n'otutu onodu na-ewetara ha obi ojoo na iru uju.

Ndumodu mmechi Pol duru Timoti

¹¹ Ma gi bu onye nke Chineke, gbaara ihe ndi a niile oso. Ma chusoo ezi omume na iyi Chineke, na okwukwe, na ihunanya, na ntachiobi, na idi nwayo.

* 6:10 Ya bu nzo ukwu mbu

¹² Na-agbasi mgba oma nke okwukwe gi ike, jidesiekwa ndu ebighi ebi ahụ aka ike bu nke a kporo gi oku maka ya mgbe i mere ezi nkwuputa gi n'ihu otutu ndi akaebe.

¹³ N'ihu Chineke, onye na-enye ihe niile ndu, na n'ihu Kraist Jisos onye gbara ama nkwuputa oma n'ihu Pontios Paillet. Ana m enye gi iwu

¹⁴ ka i debezuo ihe niile e nyere n'iwu na-enweghi ntupo obula maobu ita uta ruo mgbe Onyenwe anyi Jisos Kraist ga-aputa ihe.

¹⁵ Nke a ga-emezu mgbe oge zuru site n'ike ya, Chineke, onye di ngozi na onye naani ya na-achi, Eze kachasi eze niile, na Onyenwenu kachasi ndi nwenu niile.

¹⁶ Onye naani ya na-adighi anwu anwu. Onye na-ebikwa n'ime ihè nke mmadu obula na-apughị ibiaru nso. Onye mmadu obula na-ahubeghi anya mgbe obula, onye a na-apughikwa ihu anya. O bu ya ka nsopuru na ike diri ruo mgbe ebighi ebi. Amen.

Ndi ogaranya

¹⁷ Nye ndi bu ogaranya n'oge ugbo a iwu ka ha ghara inya isi, maobu tukwasi obi ha n'akunuba, nke a na-ejighi aka. Kama ka ntukwasi obi ha diri na Chineke onye na-enyezu anyi ihe niile site n'aku ya n'ihì ime anyi obi utu.

¹⁸ Gwa ha ka ha na-eme ezi ihe, ka ha buru ogaranya n'oru oma niile, ka ha nwee obioma na inyere ndi ozu aka, dikwa njikere ikenye ndi ozu ihe site n'ihè ha nwere.

¹⁹ N'uzo di otu a, ha na-akpadoro onwe ha aku nke ga-aburu ha ntala siri ike n'ogbo di n'ihu, nke a ga-eme ka ha rite ndu ahụ nke bu ezigbo ndu n'uru.

²⁰ Timoti chebekwa ihe ndi ahụ e nyefere gi n'aka, wezuga onwe gi site n'okwu nzuzu nke ruru aru, na iru uka nzuzu nke ha na-akpo ihe omuma,

²¹ bu nke ufodu kwuputara, ma na ime nke a, ha esitela n'uzo okwukwe kpafuo.

Ka amara dinyere gi. Amen.

2 Timoti

¹ Pọl, onyeozị Kraịst Jisọs, dị ka uche Chineke si dị, na dị ka nkwa ndụ n'ime Kraịst Jisọs si dị,

² Nye gị Timoti, ezi nwa m.

Ka amara, na ebere na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị dịrị gị.

Ekele

³ Ana m ekele Chineke, bụ onye m na-ejere ozi ekele, dị ka nna nna m ha mere site n'akọnuche dị ọcha, ọtụtụ mgbe ka m na-echeta gị n'ekpere m ehihie na abalị.

⁴ Ka m na-echeta anya mmiri gị, ọ na-agụsị m agụụ ike ehihie na abalị ihụ gị, ka ọñụ m zuo oke.

⁵ Emere m ka m cheta okwukwe ihu abụọ n'adighị nke i nwere, bụ okwukwe nke burii ụzọ dịrị n'ime nne nne gị Lọisi, bịa dika n'ime nne gị Yunaisi. Emere ka m kwenye na otu okwukwe ahụ dika n'ime gị.

Ariro ikwesi ntukwasị obi nye Pọl na ozioma

⁶ N'ihị nke a, achoro m ichetara gị ka i mee ka onyinye Chineke ahụ i nwere na-enwu dị ka oku, bụ nke i natara mgbe m bikwasiri gị aka m abụọ n'isi.

⁷ N'ihị na Chineke enyeghi anyị mmuo itu ujo, kama o nyere anyị mmuo na-emejuputa anyị n'ike, na ihunanya, na uche zuruoke.

⁸ Ihere emela gị ikwuputa ama banyere Onyenwe anyị maobu banyere m bụ onye mkporo ya. Kama, site n'ike Chineke, soro m huọ ahuhụ n'ihị ozioma ahụ.

⁹ O zoputara anyị, kpobata anyị na ndu di nsọ. O bughị n'ihị na anyị kwesiri ka a kpoọ anyị, kama, ọ bụ n'ihị nzube ya na amara ya. E nyere anyị amara n'ime Kraịst Jisọs tupu a toọ ntọala uwa a.

¹⁰ Ugbo a, o meela ka ihe niile o zubere puta ihè site n'obibia Onye nzoputa anyị Jisọs Kraịst, onye lara ike onwu n'iyi, zi anyị uzọ anyị ga-esi nwee ndu ebighi ebi site n'oziooma ahụ.

¹¹ N'ihị ozioma a, ahoputara m ka m buru onye na-ekwusa ozioma a, na onyeozị, na onye nkuzi.

¹² O bukwa n'ihị nke a ka m ji na-ahụ ahuhụ ndi a n'ebe a, ma n'eziokwu, ihere adighi eme m, n'ihị na amaara m onye m na-atukwasị obi, amakwaara m nke oma, na o nwere ike ichebe ihe niile m nyere ya n'aka idebe tutu ruo ubochi ahụ.

¹³ Jidesie eziokwu ahụ aka ike, udi eziokwu ahụ mu onwe m ziri gị, eziokwu ahụ gbasara okwukwe ahụ, na ihunanya ahụ di n'ime Kraịst Jisọs.

¹⁴ Chezie onyinye oma ahụ e sitere n'aka Mmuo Nso bi n'ime gị nye gị idebe.

Ekwesighi ntukwasị obi na ikwesi ntukwasị obi

¹⁵ Di ka i maara, ndi niile si n'Eshia bia n'ebe a agbakutala m azu. O buladi Faigelos na Hamoginis ahapula m laa.

¹⁶ Ka Onyenwe anyị mere ezinaụlọ Onisiferos ebere, n'ihu ume ọ gbara m ọtụtụ mgbe. Ihere emeghi ya na-abụ m onye mkporo.

¹⁷ Mgbe ọ bjaruru Rom, ọ choghariri m n'ebe niile, ma n'ikpeazu, ọ chotara m.

¹⁸ Ka Onyenwe anyị kwe ka ọ nata ebere n'aka Onyenwe anyị n'ubochi ahụ. I mara nke oma ụdi aka o nyere m n'Efesos.

2

Ezi onye agha nke Kraist

¹ Ya mere, nwa m, buru onye di ike site n'amara ahụ Kraist Jisos na-enye.

² Ihe niile nke i nuru n'onu m n'ihu otutu ndi ama ka i ga-enyefe n'aka ndi kwesiri ntukwasị obi, bu ndi nwekwara ike izi ndi ozo ihe ndi a.

³ Soro m kere oke n'ahuhu di ka ezi onye agha Jisos Kraist.

⁴ O dighi onye agha obula na-ekekota onwe ya n'ihe nke uwa a, kama o na-achọ ime ihe ga-atọ onye hoputara ya di ka onye agha uto.

⁵ Otu aka ahụ, onye na-agba oso agaghi enweta okpu mmeri, ma o buru na o gbaghi oso ya dika usoro iwu igba oso si di.

⁶ Onye oru ubi na-adogbu onwe ya n'oru kwesiri ibu onye ga-ebu uzorikie mkpuru sitere n'ubi ya.

⁷ Na-atughari uche n'ihe m kwuru, n'ihu na Onyenwe anyi ga-enye gi nghota n'ime ha niile.

⁸ Echefula Jisos Kraist, onye a kpolitere site n'onwu, onye sikwa n'agburu Devid, nke a bu ozoma m.

⁹ O bu n'ihu na m na-ekwu eziokwu ndi a ka m ji noo na-ahu ahuhu di otu a di ka onye ojoo, ma otu o di, ekeghi okwu Chineke agbu.

¹⁰ Ya mere, ana m anagide ihe niile n'ihu ndi a hoputara, ka ha burukwa ndi ga-anata nzoputa di n'ime Kraist Jisos, na ebube ebighi ebi.

¹¹ Nke a bu okwu kwesiri ntukwasị obi:

O buru na anyi esoro ya nwuo,
anyi ga-esokwa ya di ndu.

¹² O buru na anyi anagide,
anyi ga-esokwa ya chia ochichi.

O buru na anyiaju ya,
o ga-ajukwa anyi.

¹³ O buru na anyi ekweghi ekwe,
o ga-anogide n'ikwesị ntukwasị obi,
n'ihu na o nweghi ike iju onwe ya.

Onye oru nke Chineke na-anabata

¹⁴ Na-echetara ha nke a, na-agwasikwa ha ike n'aha Chineke ka ha ghara iru uka banyere okwu efu. N'ihu na okwu ndi a abaghi uru, ha na-ewetara ndi na-anu ya ila n'iyi.

¹⁵ Gbalisie ike ka iche onwe gi n'ihu Chineke di ka onye a nabatara. Onye oru nke ihere na-apughi ime, onye na-akowa eziokwu ahụ nke oma.

¹⁶ Zere onwe gi n'okwu nzuzu nke ruru aru, n'ihu na o na-aga n'ihu iduba ndi mmadu n'onodu amaghi Chineke kari.

¹⁷ Ozizi ha ga-agbasa di ka nsi, Haimenios na Filetus soo na ndi di otu a.

¹⁸ Ha ahapula igbaso uzoro eziokwu ahụ bido na-ekwusa okwu ugha, nasị na oge mbilite n'onwu agafeela. Site n'okwu ha, ha na-ekpu okwukwe mmadu ufodu ihu n'ala.

¹⁹ Ma ntọala Chineke hiwere na-eguzosi ike. N'elu ya ka eji ihe e dere kaa akara: "Onyenwe anyị maara ndị bụ ndị nke ya,"* ya na, "Ka onye ọbụla kporo onwe ya onye nke Kraist kwusi ibi ndu ajo omume."

²⁰ N'ime ulo ukwu, otutu ngwa oru di ya, ndi e ji olaedo maobu olaocha, maobu osisi maobu uru kpuo. Ufodu ka e ji eje ozi n'oge nkwanye ugwu di mkpa, ndi ozo ka e ji eje ozi n'oge obula.

²¹ O buru na onye obula edoo onwe ya ocha puo n'ihe ojoo niile, o ga-abu ngwa oru e mere maka oru ndi kwesiri nkwanye ugwu, burukwa onye di nsọ, onye na-abara Onyenwe ya uru, na onye di njikere mgbe obula iru ezi oru.

²² Gbanari ihe obula na-etinye udi echiche ojoo nke umu okorobia na-enwe n'ime gi, kama, na-agbaso ezi omume na okwukwe, na ihunanya na udo, ka gi na ndi na-akpokukwa Onyenwe anyi site n'obi di ocha na-emekorita.

²³ Wezuga onwe gi n'iru uka nzuzu na nke amaghi ihe niile, n'ihi na i maara na ha na-eweta ise okwu.

²⁴ O kwesikwaghi ka ohu Onyenwe anyi buru onye na-ese okwu, kama, o ga-abu onye obioma nye mmadu niile, na onye ma otu e si ezi ihe, onye di njikere inagide ihe ojoo e mere ya.

²⁵ O ga-ejiri obi di nwayo mgbe o na-adu ndi iro ya odu. Eleghi anya Chineke nwere ike mee ka ha chegharia, bia mata eziokwu.

²⁶ Mgbe ahụ, ha nwere ike gbanahu onya ekwensu, ka o jidechara ha ka ha mee uche ya.

3

Oge ikpeazu

¹ Ma mara nke a, na n'oge di oke egwu ga-adi mgbe ikpeazu.

² N'ihi na ndi mmadu ga-abu ndi na-ahu naani onwe ha n'anya, na ndi na-ahu ego n'anya. Ha ga-abu ndi mpako, na ndi na-anya isi, ndi na-ekwujo ibe ha, ndi na-adighi asopuru ndi muru ha, maobu ikele ha ekele, na ndi na-adighi ocha n'obi ha.

³ Ndi na-enweghi ihunanya n'obi ha, ndi na-enweghi obi mgbaghara, ndi na-agba asiri, ndi na-emebiga ihe ojoo oke, ndi na-eme di ka anu ohia, na ndi ihe oma na-adighi ato utu.

⁴ Ndi na-arara ibe ha nye n'aka ndi iro ha, ndi isiike, ndi onwe ha juru afo; ndi na-ahu ihe utu nke uwa a n'anya, kama ihu Chineke n'anya.

⁵ Ha bu ndi na-ebi ndu ndi nke Chineke ma ha adighi egosiputa ike di na ndu ahụ. Zere onwe gi n'ebe ndi di otu a no.

⁶ Ufodu n'ime ha bu ndi na-abanye n'ime ulo ndi mmadu na-eduhiekwa umu nwanyi na-enweghi uche, ndi ibu mmehie ha na-anyigbu, na ndi a puru iduhie n'ihi otutu ihe ojoo na-agu mkpuruobi ha aguu.

⁷ Ndi a na-akuziri ihe oge niile, ma ha apughị inweta amamihe nke eziokwu.

⁸ Di ka Jenas na Jembaras si luso Mosis ogu, otu a ka ndi a na-alusokwa eziokwu ahụ ogu. Ha bu ndi nwere obi ruru aru, na ndi ndu ha mere ka ha buru ndi a juru aju n'ebe okwukwe anyi di.

⁹ Ma ha agaghi aga n'ihu n'ihi na nzuzu ha ga-aputa ihe n'ihu mmadu niile, dika nke mmadu abuo ahụ.

Ndumodu ikpeazu

* 2:19 Onu 16:5

¹⁰ Ma ugbu a, i maara ihe niile banyere ozizi m, na omume m, na ebumnuche m, na okwukwe m na ntachiobi m, na ihunanya m, na ndidi m,

¹¹ na mkpagbu m na ahuhu niile nke dakwasiri m n'Antiok, na Aikoniom, na Listra. I maara udi mkpagbu di iche iche m gabigara. Ma Onyenwe anyi naputara m site n'ime ha niile.

¹² N'ezie, ndi niile chorọ ibi ndu isopuru Chineke n'ime Kraist Jisos ga-agabiga mkpagbu.

¹³ Ma ndi mmadu ojojo na ndi na-ebi ndu aghugho ga-ajo njo karija ka ha di. Ha ga-eduhie ndi ozo, ma burukwa ndi a ga-eduhie.

¹⁴ Ma gi onwe gi, nogidesie ike n'ihe imutara na ihe i kwenyesiri ike na ya, ebe i maara onye i si n'aka ya muta ha.

¹⁵ I maara na o bu site n'oge i bu nwantakiri ka ihe e dere n'akwukwo nsọ jiri doo gi anya, nke nwere ike ikuziri gi maka nzoputa site n'okwukwe i nwere n'ime Kraist Jisos.

¹⁶ Ihe niile di n'akwukwo nsọ bu ihe si n'uche Chineke puta. Ha bara uru maka izi anyi ihe, igosi erughi eru anyi, ituziri anyi aka n'uzo di mma, na izu anyi n'uzo ezi omume:

¹⁷ ka onye nke Chineke zuo oke, dikwa njikere maka iru ezi oru niile obula.

4

¹ Ya mere, ana m adusi gi odu ike n'ihu Chineke na n'ihu Kraist Jisos, onye ga-ekpe ndi di ndu na ndi nwuru anwu ikpe. Ejikwa m obibia ya na alaeze ya na-asị gi,

² kwusaa okwu ahụ mgbe niile; dikwa njikere, mgbe o kwesiri ekwesi na mgbe o na-ekwesighi, jiri ya nye ntuziaka, jiri ya baa mba, jirikwa ya gbaa ndi mmadu ume, site na ntachiobi na ilezi anya inye ezi ndumodu.

³ N'ih i na oge na-abia mgbe ufodu mmadu na-agaghi anagidekwa eziokwu ahụ, kama ha ga-agaghari icho ndi ozizi ha ga-eji gbaa onwe ha gburugburu, ndi ga-ezi ha ihe ha chorọ inu.

⁴ Ha agaghi ege nti n'eziokwu ahụ, kama ha ga-ege nti n'akuko na-enweghi isi.

⁵ Ma guzosie ike, noo na nche mgbe niile, na-edi ahuhu, na-arukwa oru gi dika onye ozioma. Ruzukwaa ihe i kwesiri iru n'oru gi.

⁶ N'ih i na ugbu a, aburula m rij onye a na-awupu di ka aja ihe onunu, oge ula m eruokwala.

⁷ Alusiala m ogu oma ahụ, agbasiala m oso ahụ, edebezuokwala m okwukwe ahụ.

⁸ Ugbu a, e deberela m okpueze nke ezi omume, nke Onyenwe anyi, onye ikpe ezi omume ahụ, ga-enye m n'ubochi ahụ. Ma o bugh i naani m ka o ga-enye ya, kama o ga-enyekwa ya ndi ahụ niile o na-agusi agu ike ihu ya anya.

Okwu banyere ihe mere

⁹ Gbalisie ike ibiakwute m osiso,

¹⁰ n'ih i na Dimas onye huru ihe ndu a n'anya ahapula m gaa Tesalonaika. Kresens agaala Galeshia, Taitos agakwaala Dalmetia.

¹¹ O bu naani Luk nonyere m. Mgbe i na-abia, kpota Mak n'ih i na o ga-enyere m aka n'ije ozi m.

¹² Ezipula m Taikikos ka o gaa Efesos.

¹³ Mgbe ị na-abịa, wetara m uwe m ji achụ oyi, bụ nke m hapụrụ n'aka Kapos na Troas, wetakwara m akwukwo m niile ahụ dị n'ebe ahụ, okachasi akwukwo akpukpo anụ niile ahụ.

¹⁴ Alegzanda onye na-akpụ ọla emeela m otutu ihe ojoo. Onyenwe anyi ga-akwughachi ya di ka ihe o mere m si di.

¹⁵ Kpachara anya n'ebe o no, n'hi na o guzosiri ike megide ihe niile anyi kwuru.

¹⁶ Na mbu, mgbe m putara ikpere onu m, o dighi onye kwunyeere m. Ha niile gbahapuru m. Ka a hapu igunyere ha omume a di ka mmehie.

¹⁷ Ma Onyenwe anyi nonyeere m, nyekwa m ike ikwusa ozioma ka ndi mba ozo niile nuru ya. O zoputara m, site nonu odum.

¹⁸ Onyenwe anyi ga-azoputakwa m site n'ihe ojoo niile obula, kpobata m n'udo baa n'alaeze eluigwe ya. O bu ya ka otuto diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ekele ikpeazu

¹⁹ Keleere m Prisila na Akwila na ndi niile bi n'ulo Onisiferos.

²⁰ Erastos no na Korint, ma ahapuru m Trofimos na Melitos nonodu ahụ esighi ike.

²¹ Jisie ike biarute n'ebe a tupu oge oyi eruo.

Yubulos na-ekele gi, ya na Pudins, na Lainos na Klodia na umunna anyi niile.

²² Ka Onyenwe anyi nonyere mmuo gi. Ka amara dinyere gi.

Taitos

¹ Akwukwo ozi a si n'aka m, Pol, odibo Chineke, na onyeozi Jisos Kraist, onye ahoputara ime ka okwukwe ndi Chineke, na nghota banyere imara eziokwu ahụ na-eduba na ndu isopuru Chineke gaa n'ihu,

² nke a dabere n'olileanya maka ndu ebighi ebi, nke Chineke onye na-adighi agha ugha kwerelari na nkwa tupu mmalite nke oge.

³ Mgbe oge imezu nkwa ahụ ruru, o mere ka okwu ya puta ihè site na nkwusa ozioma, nke e nyefere m n'aka idebe, di ka Chineke Onye nzoputa anyi si nye ya n'iwu.

⁴ O bu gi Taitos, ezi nwa m nwoke n'ime okwukwe nke anyi nwekoru.

Ka amara na udo nke sitere na Chineke bu Nna, na Kraist Jisos Onye nzoputa anyi diri gi.

Oru diri Taitos

⁵ Ahapuru m gi na Kriit ka i dozie ihe ufodu a na-edozibeghi, ka i hoputakwa ndi okenye n'obodo niile, di ka m siri nye gi n'iwu.

⁶ O ga-abu onye a na-enweghi ihe ita uta, o ga-abu onye na-alu otu nwanyi. Umụ ya bu ndi kwere ekwe, ndi ama na ha anaghi ebi ndu ojo, maobu na-eme isiike.

⁷ Ebe o bu na onye nlekota n'ahu ihe banyere choochi Chineke, o ga-abu onye na-enweghi ihe ita uta. O gaghị abu onye nganga, onye na-ewe iwe oku, onye na-anubiga mmanya oke, onye na-alu ogu mgbe niile, onye huru ego n'anya.

⁸ O ga-abu onye na-anabata ndi obia, na onye na-ahu ezi ihe n'anya. O ga-abu onye na-akwanyere onwe ya ugwu, ezi mmadu uzọ ya kwu oto, onye di nsọ, na onyeisi zuruoke.

⁹ O ga-abukwa onye jidesiri ozioma ahụ nke kwesiri ntukwasị obi aka ike dika eziri ya. Nke ga-eme ka o nwe ike gbaa ndi ozo ume site na ozizi ahụ nke zuruoke, nakwa itu ndi ahụ na-eguzogide ya mmehie ha n'ihu.

Igbochi ndi ozizi ugha

¹⁰ N'ihia na e nwere otutu mmadu ndi na-ekweghi, ndi na-ekwu okwu efu, na ndi aghughu, nke ka nke, ndi si n'otu ndi obibi ugwu puta.

¹¹ Aghaghị ikwusi ha maka na ha na-akuzi ihe ha ekwesighi ikuzi n'ihia ego, si otu ahụ na-eme ka otutu ezinaulo gbasaa.

¹² O bu otu onye n'ime ha, onye bukwa onye amuma ha kwuru okwu banyere ha si, "Ndi Kriit niile bu ndi ugha. Ha kwara obi n'azu di ka anu ohia joro njo. Ha bu ndi umengwu nwere akpiri ogologo."

¹³ N'ezie, okwu a bu eziokwu. N'ihia nke a, baara ha mba n'olu ike banyere mmehie ha ka ha nwee ike zuo oke n'okwukwe,

¹⁴ ka ha kwusi ige nti n'akuko ifo ndi Juu na-ako, maobu iwu nke ndi juru inabata eziokwu nyere.

¹⁵ Ihe niile di ocha n'ebe ndi di ocha no, o nweghi ihe obula di ocha n'ebe ndi ruru aru na ndi na-ekweghi ekwe no. N'ihia na uche ha na akonuche ha ruru aru.

¹⁶ Ha na-ekwuputa na ha maara Chineke, ma ha ji omume ha na-agonari ya. Ha bukwa ndi na-akpo mmadu ibe ha asi, ndi isiike, na ndi na-adighi ike n'ezì oru obula.

2

Ezi ozizi na ezi agwa

¹ N'akuku nke gi, na-akuzi ihe kwesiri eziokwu nke okwukwe.

² Gwa ndi okenye nwoke ka ha nwee anya udo, ka ha nwee akonuche zuruoke, ka ha buru ndi kwesiri nsopuru, ndi okwukwe ha siri ike, ndi na-ahu ibe ha n'anya, na ndi nwekwara ntachiobi.

³ N'otu aka ahụ, gwa ndi okenye nwanyi ka ha na-eme omume di ka umu nwanyi di nsọ. Ka ha ghara ibu ndi na-agba asiri maobu ohu nke inubiga mmanya oke. Kama ha na-akuzi ihe di mma.

⁴ Ha ga-esi otu a kuziere umu agboghọ ka ha ga-esi hu di ha na umu ha n'anya.

⁵ Ka ha burukwa ndi akonuche ha zuruoke, ndi di ocha n'obi, ndi na-edozi ezinaulo di ha, ndi na-eme ebere, ndi na-edo onwe ha n'okpuru di ha, ka onye obula ghara ikwulu okwu Chineke.

⁶ N'otu uzọ ahụ kwa, gbaakwa umu okorobia ume ka ha jide onwe ha.

⁷ N'ihe niile i na-eme, mee onwe gi ihe ima atụ ndi ozọ ga na-enomi n'ime ezi omume. Na nkuzi gi niile, gosikwa izuoke na ikwesi ntukwasi obi.

⁸ Ka ozi gi buru nke kwu otọ mmadu apughị ima ikpe, ka ihere mee onye na-agbagha gi okwu, ebe o bu na onweghi ihe ojo o ga-ekwu gbasara anyi.

⁹ Gwa ndi ohu ka ha na-erubere ndi nwe ha isi, ka ha na-eme ihe ga-atọ onyenwe ha utọ mgbe niile. Ka ha hapu isa ndi nwe ha okwu,

¹⁰ ka ha ghara izu ohi, kama ka ha gosi na ha bu ndi kwesiri ntukwasi obi. N'uzo di otu a, ha ga-ewetara ihe anyi na-akuzi maka Chineke Onye nzoputa anyi otuto n'ihe niile ha na-eme.

¹¹ N'ihì na Chineke emela ka amara ya nke wetaara mmadu niile nzoputa puta ihè.

¹² O bukwa amara a na-akuziri anyi ka anyi ju ndu asopurughì Chineke na nke igbaso ochicho ojo o di n'üwa, kama ka anyi bie ndu di ka ndiisi zuruoke na ndu ezi omume, nakwa itu egwu Chineke n'ogbo nke oge a.

¹³ Otu a ka anyi ga-esi na-eche olileanya anyi di ngozi bu obibia nke otuto nke Chineke anyi di ukwu, na Onye nzoputa anyi bu Jisos Kraist.

¹⁴ O bu ya jiri onwe ya chuo aja n'ihì anyi, ka o gbaputa anyi site n'ajo omume anyi niile, na ido ndi ga-abu ndi nke ya ocha nye onwe ya, ndi o na-agu aguu ime ihe di mma mgbe niile.

¹⁵ Na-akuzi ihe ndi a, werekwa ha na-adu ndi gi odu site n'ikike niile i nwere. Werekwa ha na-atu ha mmehie ha n'ihu. Ka mmadu obula ghara ileli gi anya.

3

Ime ihe di mma

¹ Chetara ndi nke gi ka ha doo onwe ha n'okpuru ndiisi na ndi ochichi, ka ha rubere ha isi, dikwa njikere iru oru oma obula.

² Gwa ha ka ha ghara ikwulu onye obula, ka ha gharakwa ilu ogu, kama, ka ha buru enyi mmadu niile, na-egosikwa idi nwayo o ha n'ebe mmadu niile no.

³ N'ihhi na mbu, anyi onwe anyi bu ndi nzuzu, ndi na-enupu isi, na ndi na-enweghi uche. Anyi bu ohu agu ihe ojoo, na ihe utu di iche iche. Anyi biri ndu obi ojoo na ekworo, na ikporita onwe anyi asi.

⁴ Ma mgbe obioma na ihunanya Chineke Onye nzoputa anyi putara ihe,

⁵ o zoputara anyi, ma o bughu n'ihhi ezi ihe ndi anyi mere, kama o bu site n'ebere ya. O zoputara anyi site na nsacha nke imu ozo na nnwoghari nke Mmuo Nso,

⁶ onye o wusara anyi n'uju site n'Onye nzoputa anyi bu Jisos Kraist,

⁷ ka o buru na ebe e sitere n'amara guo anyi dika ndi ezi omume, anyi ga-abu ndi nketa, ndi nwere olileanya ndu ebighi ebi.

⁸ Okwu a kwesiri ntukwasu obi, o ga-amasi m ma i kwusie ihe ndi a ike, ka ndi kweere na Chineke, lezie anya n'iru ezi oru. Ihe ndi a di mma na-abakwara mmadu uru.

⁹ Ma zere iru uka nzuzu na igu agburu omumu, esemoku niile, na ogo niile ndi mmadu na-alu banyere iwu. Ihe ndi a niile abaghi uru obula, ha bu ihe efu.

¹⁰ Gbasara onye na-akpa oke, i duchaa ya odu ihe dika otu ugboro maobu abuo, leghara ya anya.

¹¹ Ebe i ma na onye di otu a bu onye ndahie na onye ajoo omume, o jirila aka ya maa onwe ya ikpe.

Okwu mmechi

¹² Ana m akwado izitere gi Atemas maobu Taikikos. Gbali bialkwute m na Nikopolis, maka n'ebe ahu ka m kpebiri ino n'oge oyi.

¹³ Gbaa mbu zipu Zenas bu onye okaikpe, na Apolos, ngwangwa n'ije ha. Hukuwa na ha ji ihe niile di ha mkpa.

¹⁴ N'ihhi na o di mkpa ka ndi anyi muta inyere ndi niile choru enyemaka ha aka. O bu nke a ga-eme ka ha buru ndi na-amu mkpuru.

¹⁵ Ndi niile mu na ha no n'ebe a na-ekele gi.

Kelekwara anyi ndi niile huru anyi n'anya n'ime okwukwe.

Ka amara dinyere unu niile.

Fịlịmọn

¹ Pọl, onye e tinyere n'ụlọ mkpọrọ n'ihị Kraịst Jisọs na site n'aka nwanna anyị Timoti,

Anyị na-edetara gị ya ezi enyi anyị na onye anyị na ya na-arụkọ ọrụ, Fịlịmọn.

² Anyị na-edetakwara ya nzukọ Kraịst dị n'ụlọ gị, na nwanna anyị nwanyị Afia, na Akipos onye anyị na ya so na-alụ agha a.

³ Ka amara na udo nke sitere na Chineke bụ Nna, na Kraịst Jisọs Onyenwe anyị dīrī unu.

Ekele na ekpere

⁴ Ana m ekele Chineke ekele mgbe ọbụla m na-echeta gị n'ekpere niile m na-ekpe.

⁵ N'ihị na ana m anụ ihe banyere okwukwe i nwere n'ime Onyenwe anyị Jisọs, na ihunanya i na-egosi ndị nsọ niile.

⁶ Ekpere m na-ekpe banyere gị bụ ka mmekọrịta anyị na gị dika ndi kwere ekwe, mee ka i matazuo ihe ọma niile anyị nwere n'ime Kraịst.

⁷ Ihunanya gị na-enye m oke ọñụ na igbaume, ezi nwanna m, n'ihị na emeela ka ndi nsọ nwee ume ọhụrụ site n'inyeaka gị.

Arịrịọ Pọl n'isi Onisimọs

⁸ Ọ bụ ezie na-enwere m ike n'ime Kraịst inye gị iwu banyere ihe kwesiri ka i mee, ma agaghị m eme otu a.

⁹ Kama, ọ kaara m mma site na ndabere nke ihunanya, iriọ gị ya dī ka aririọ. Ee, ọ bụ mụ Pọl, agadi nwoke ahụ na onye mkpọrọ n'ihị Kraịst Jisọs na-arịọ gị aririọ a.

¹⁰ Biko, ariọ m gị n'isi Onisimọs, onye e mere ka ọ buru nwa m oge m nọ n'ụlọ mkpọrọ.

¹¹ Na mbụ, o nweghị uru ọbụla ọ baara gị, ma ugbu a, ọ baara mụ na gị uru.

¹² Ana m ezighachiri gị ya ugbu a, ya bụ, onye bụ obi* m ka m na-ezitere gị.

¹³ Ọ gụsiri m agụu ike ime ka mụ na ya nọdu n'ebe a, ka o were ọñodu gị na-ejere m ozi ọ buladi dī ka m nọ na mkpọrọ n'ihị ozioma.

¹⁴ Ma, a choghị m ime ihe ọbụla na-enwetaghị nkwenye gị, ka ọ ghara idi ka i mere obioma gị na mmanyenye. Kama, achoro m ka i mee ihe si gị n'obi puta.

¹⁵ Ma eleghi anya, ọ bụ n'ihị nke a ka eji kewapu ya nwa oge nta site n'ebe i nọ, bụ ka i mesia nweghachi ya ebighi ebi.

¹⁶ Ọ bughikwa ohu ọzọ, kama ọ kariri ohu, maka ọ dika nwanna a huru n'anya, okachasi n'ebe mụ onwe m nọ, ma ọ ga-abukwara gị karichasia, ma n'anụ ahụ nakwa n'ime Onyenwe anyi.

¹⁷ N'ihị nke a, ọ buru na i gurū m dī ka onye nnweko ihe, nabata ya dī ka i ga-esi nabata m.

¹⁸ Biko, ọ buru na o mejoro gị n'uzo ọbụla, ọ burukwa na o ji ugwo ọbụla, guo ya dī ka ugwo m ji gị.

* 1:12 Maobu, onye m weere ka onwe m

¹⁹ Mụ bụ Pọl ji aka m dee nke a; aga m akwughachi gị. O bakwaghị uru ichetara gị ụgwọ i ji m. N'ihị na ụgwọ i ji m bụ gị onwe gị.

²⁰ Nwanna m, mere m ihe a m na-arịọ gị n'ihị Onyenwe anyị. Mekwa ka obi m dị ọhụrụ n'ime Kraịst.

²¹ Olileanya m siri m ike na ị ga-aña m ntị, ana m edere gị akwụkwọ a, na ị ga-eme, ma kariakwa ka m rịọrọ.

²² Ihe ọzọkwa, bụ na m chọrọ ka ị kwadoro m ọnuụlọ ebe m ga-anọ dị ka ọbịa ma m bịa, maka enwere m olileanya na a ga-aza ekpere unu ime ka m si n'ebe a pụta bịakwute unu.

²³ Epafra, onye mụ na ya nọ n'ụlọ mkpọrọ n'ihị Kraịst Jisọs na-ekele gị.

²⁴ Mak, na Arịstakọs, na Dimas, na Luk, ndị mụ na ha na-arụkọ ọrụ na-ekelekwere unu.

²⁵ Ka amara Onyenwe anyị Jisọs Kraịst dinyere mmụọ unu.

Ndi Hibru

Okwu Chineke site n'Okpara ya

¹ Na mgbe ochie, Chineke gwara nna nna anyi ha okwu n'oge di iche iche site n'onu ndi amuma, na site n'uzo ndi ozo di iche iche.

² Ma n'oge ikpeazu ndi a, o gwala anyi okwu site n'onu Okpara ya, onye o nyefere ihe niile n'aka. O bu site n'aka ya ka o siri kee uwa niile na ihe di n'ime ya.

³ O na-enwuputa ebube ya na-anochitekwa anya udidi ya, ebe o ji okwu ya di ike na-ejikota ihe niile. Mgbe o sachapuru ma hichapukwa mmehie niile, o noduru n'aka nri nke Onye di ukwu, di elu n'eluigwe.

⁴ Ya mere, o burula onye di ukwu kari ndi mmuo ozi di ka aha e nyere ya si di elu kari nke ha.

Idi ukwu nke Okpara Chineke

⁵ Onye n'etiti ndi mmuo ozi ka o gwarala si,
"I bu Okpara m.

Taa aburula m Nna gi" *?

Maabu ozokwa,

"Aga m aburu ya Nna,

ya onwe ya ga-abukwara m Nwa" †?

⁶ Ozokwa, mgbe o mere ka nwa mbu ya bia n'uwa, o nyere iwu si,

"Ka ndi mmuo ozi Chineke niile fee ya ofufe." ‡

⁷ O kwukwara banyere ndi mmuo ozi ya, o siri,

"O na-eme ndi mmuo ozi ya ka ha buru ikuku,

na-emekwa ndi na-ejere ya ozi ka ha buru ire oku." §

⁸ Ma banyere Okpara ahụ, o siri,

"Ocheeze gi, O Chineke, ga-adigide ruo mgbe ebighi ebi.

Mkpara omume ziri ezi ka mkpara alaeze gi ga-abu.

⁹ I huru ezi omume n'anya ma kpoo ihe ojojo asi.

N'ih i nke a, Chineke, nke bu Chineke gi, emeela ka idi elu kari ndi ibe gi niile

site na ite gi mmanu nke onu." *

¹⁰ O sikwara,

"Na mmalite, Onyenwe anyi, o bu gi toro ntoala uwa, eluigwe bukwa oru aka gi.

¹¹ Ha ga-ala n'iyi, ma gi onwe gi ga-anogide.

Ha niile ga-aka nka dika uwe.

¹² I ga-apiakota ha,

ghanwee ha di ka akwa.

Ma gi onwe gi enweghi ghanwe.

Onuogugu afọ gi agaghi enwe ogwugwu ruo mgbe ebighi ebi." †

¹³ O nweela mmuo ozi obula o siri,

"Nodu ala n'aka nri m

ruo mgbe m ga-eme ndi iro gi

ihe mgbakwas i kwu nye kwu gi" ‡?

* 1:5 Abu 2:7 † 1:5 2Sa 7:14; 1Ih 17:13 ‡ 1:6 Dit 32:43 § 1:7 Abu 104:4 * 1:9 Abu 45:6,7

† 1:12 Abu 102:25-27 ‡ 1:13 Abu 110:1

14 Ndi mmuọ ozi niile, ha abughị mmuọ ndi na-ejere Chineke ozi, ndi a na-ezipu ka ha jee ozi n'ihhi ndi ahụ ga-eketa nzọputa?

2

Ido aka na nti banyere ige nti

¹ Ya mere, anyi aghaghị ilezi anya nke oma banyere ihe anyi nuruła, ka anyi hapu isi na ha wezuga onwe anyi.

² N'ihhi na o buru na ozi ahụ e ziri site na ndi mmuọ ozi di ire, o burukwa na njehie maobu nnupu isi obula natara ahuhu kwesiri ya.

³ Anyi ga-esi anaa gbanari ntaramahuhu ma o buru na anyi eleghara oke nzoputa ahụ anya? O bu Onyenwe anyi kwuputara ya, bukwa nke ndi nuru ya gbaara anyi ama banyere ya.

⁴ Chineke n'onwe ya tukwasiri igba ama nke ya, site n'iru oru ebube na oru iribama, na oru itunanya di iche iche, nakwa ikesa otutu onyinye nke Mmuọ Nso, di ka ochicho ya siri di.

E mere ka Jisos diri ka umunna ya

⁵ O dighi mgbe Chineke nyere ndi mmuọ ozi ike ichi elu uwa a. Anyi na-ekwu banyere uwa gaje ibia abia.

⁶ Otu onye agbaala akaebe n'ebe ozo,
"Gini ka mmadu bu i ji na-eche banyere ha?

Gini ka nwa nke mmadu bu iji na-elekota ya?

⁷ N'ihhi na i mere ka ha di ala nwantakiri n'ebe ndi mmuọ ozi no;
i jikwa ebube na nsopuru kpube ya n'isi dika okpueze,

⁸ dokwaa ihe niile n'okpuru ukwu ya."*

Mgbe o mere ka ihe niile diri n'okpuru ya, o nwekwaghị ihe obula o hapuru itinye n'okpuru ya. Ma otu o di, anyi ahubeghi ka e doro ihe niile n'okpuru ya.

⁹ Ma anyi na-ahu Jisos bu onye e mere ka o di ala nwantakiri oge karia ndi mmuọ ozi, ma ugbu a ejirila ebube na nsopuru kpukwasị ya n'isi, n'ihhi ahuhu onwu nke o huru, ka o site n'amara Chineke detu onwu ire n'ihhi mmadu niile.

¹⁰ Ebe e sitere na ya kpobata otutu umu n'ebube, o ziri ezi ka Chineke, onye ihe niile diri na onye kere ihe niile, mee ka onyeisi nzoputa ha buru onye zuruoke site n'ahuhu o huru.

¹¹ Onye ahụ na-eme mmadu ka o di nso, na ndi ahụ e mere ka ha di nso si n'otu ezinaulo. N'ihhi ya, ihere adighi eme ya ikpo ha umunna ya.

¹² O siri,
"Aga m ekwuputa aha gi nye umunna m,
n'etiti nzuko ka m ga-anọ buoro gi abu otuto."†

¹³ Ozokwa,
"Aga m atukwasị obi m na ya."‡

Ozokwa, o siri,
"Lee mu onwe m, na umu ndi Chineke nyere m."§

¹⁴ Ebe o bu na umu ndi ahụ ketara oke na anu ahụ na obara, ya onwe ya sooro ha keta oke n'udidi ahụ, ka o site n'onwu ya laa onye ahụ nwere ike onwu n'iyi, onye ahụ bu ekwensu.

¹⁵ Ma topu ndi ahụ niile egwu nke onwu mere ka ha buru ohu na ndu ha niile.

* 2:8 Abu 8:4-6 † 2:12 Abu 22:22 ‡ 2:13 Aiz 8:17 § 2:13 Aiz 8:18

¹⁶ N'ihii na n'ezie, o bughii ndi mmuo ozi ka o na-enyere aka kama o bu umu umu Ebrahim.

¹⁷ N'ihii nke a, e mere ka o yie umunna ya n'ihe niile, ka o nwe ike ghoo onyeisi nchujaja kwesiri ntukwasii obi ma na nke nwere obi ebere n'ijere Chineke ozi, ka o nweekwa ike chuo aja ikpuchi mmehie mmadu niile.

¹⁸ Ebe o bu na ya onwe ya tara ahuhu mgbe a na-anwa ya onwunwa, o nwekwara ike inyere ndi a na-anwa onwunwa aka.

3

Jisosh di ukwuu kariia Mosis

¹ Ya mere, umunna m di nsos, ndi so keta oke n'okpukpo eluigwe ahụ, ka echiche unu digide naani na Jisosh. Onyeisi ozi na onyeisi nchujaja nke okwukwe anyi.

² O kwesiri ntukwasii obi nye onye ahụ hoputara ya dika Mosis si buru onye kwesiri ntukwasii obi n'ije ozi ya n'ulo Chineke.

³ Ma Jisosh nwere ugwu na nsopuru kariia Mosis, dika onye na-ewu ulo si enwe ugwu na nsopuru kariia ulo o wuru.

⁴ N'ihii na ulo obula nwere onye wuru ya, maobu Chineke na-ewu ihe niile.

⁵ Mosis kwesiri ntukwasii obi dika odibo n'ulo Chineke n'ihe niile,* sika otu a gbaa ama banyere ihe ndi a ga-ekwu n'odinihu.

⁶ Ma otu o di, Kraist kwesiri ntukwasii obi dika okpara nke na-elekota ulo ya. Anyi gabukwanu ulo ya ma o buru na anyi ejidesie okwukwe anyi ike ya na olileanya nke anyi ji anya isi.

Ido aka na nti banyere ekweghi ekwe

⁷ Ya mere, di ka Mmuo Nso na-asi,
"O buru na unu anu olu ya taa,

⁸ unu emela ka obi unu sie ike,
di ka unu mere n'oge nnupu isi
mgbe oge onwunwa n'ime ozara,

⁹ ebe nna nna unu ha noro nwa m onwunwa.

O bu ezie na ha huru akaoru m iri afu anu ndi a.

¹⁰ N'ihii nke a, ewere m iwe megide ogbo ahụ.

Asiri m, 'Obi ha na-akpafu akpafu mgbe niile.

Ha amatabeghi uzọ m niile.'

¹¹ Ya mere, anuru m iyi n'iwe m, si,

'Ha agaghi abanye n'izuike m ma oli.' "†

¹² Lezienu anya, umunna m, ka ajo omume niile na ekweghi ekwe niile nke obi ghara idi n'ime onye obula n'etiti unu, nke ga-eme ka unu site n'iso Chineke di ndu tugharia.

¹³ Kama, na-agbanu onwe unu ume kwa ubochi niile dika a kporo ubochi ahụ Taa. Ka a hapu inwekwa onye obula a ga-esite n'aghughu nke mmehie mee ka obi ya sie ike.

¹⁴ Anyi bu ndi anyi na Kraist ga-eso kekorita oke ma o buru na anyi ga-ejidesi ya ike bu ntukwasii obi ahụ anyi nwere site na mmalite ruo ogwugwu.

¹⁵ Di ka e kwuru ya,

"Taa, o buru na unu anu olu ya.

Unu emela ka obi unu sie ike,

dika unu mere n'oge nnupu isi."‡

* 3:5 Onu 12:7 † 3:11 Abu 95:7-11 ‡ 3:15 Abu 95:7,8

¹⁶ Olee ndi bu ndi ahụ nuru ma nupu isi? O bu na o bughị ndi niile ahụ Mosis duputara site n'ala Ijipt?

¹⁷ O bukwa olee ndi ka o wesoro iwe iri afọ anọ? O bu na o bughị ndi ahụ mehiere. Ndi ahụ ahụ ha dara n'ozara?

¹⁸ Olee ndi ahụ o nuru iyi na ha agaghị aba n'izuike ya? O bu na ha abughị ndi ahụ nupuuru ya isi?

¹⁹ Ugbu a, anyị maara na ha enweghị ike ibanye, n'ihu na ha bu ndi na-ekweghị ekwe.

4

Ubochi izuike nye ndi nke Chineke

¹ Ya mere, ebe o bu na nkwa nke iba n'izuike ya ka ghere oghe, ka anyị kpachapụ anya hụ na o nweghị onye obula a ga-ahuta dika onye etozughị ya.

² N'ihu na-eziela anyị ozioma ahụ, di ka ezikwara ha: ma ozioma ahụ ha nuru abaraghị ha uru n'ihu na ha ejighị okwukwe nara ya.

³ Ma anyị bu ndi kweere na-abanye n'ebe izuike ahụ, di ka Chineke si kwuo,

"Anuru m iyi n'iwe m,

'Ha agaghị abanye n'izuike m ma oji.' "*

O kwuru nke a n'agbanyeghị na o ruchaala oru ya site na ntola uwa.

⁴ N'ihu n'otu ebe, o nweela ihe o kwuru banyere ubochi nke asaa site n'okwu ndi a: "Chineke zuru ike site n'oru ya niile, n'ubochi nke asaa."†

⁵ Ma n'ebe a kwa, e kwuru, "Ha agaghị abanye n'ebe izuike m ma oji."‡

⁶ Ebe o bu na ohere diiri ufodu mmadu ibanye n'ime ya, ma ndi ahụ buru uzọ nata ozioma ahụ abanyeghị n'ihu nnupu isi.

⁷ O weputara ubochi ozọ nke o kporo Taa, o sitere n'onu Devid kwuo okwu ahụ e kwurula ihe banyere n'oge gara aga si,

"Taa, o buru na unu anu olu ya,

unu emela ka obi unu sie ike."§

⁸ N'ihu na a si na Joshua nyere ha ezumike, o gaghị ekwu banyere ubochi ozọ.

⁹ Otu ubochi izuike foduru nye ndi nke Chineke.

¹⁰ N'ihu na onye obula banyere n'ezumike ya esitela n'oru nke ya onwe ya nwee izuike di ka Chineke siri banye n'izuike nke ya.

¹¹ Ya mere, ka anyị mee ka ike anyị ha, ka anyị banye n'ebe izuike ahụ, ka o hapu idikwa onye obula nke na-agaghị aba n'ihu inomi ekweghị ekwe ha.

¹² N'ihu na okwu Chineke di ndu dikwa nkọ. O di nkọ kariya mma ihu abuo obula. O na-aduba ruo na-ikewa mkpuruobi na mmuo, ma rukwaa na ebe nkwonkwo na umi kewakwara onwe ha. O na-enyocha ochicho na echiche obi ndi mmadu.

¹³ O dighi ihe obula n'ime ihe niile e kere eke puru izo onwe ya site n'ebe Chineke no. Ihe niile ghere oghe, ma gbarakwa oto n'ihu anya ya. O bu n'ihu ya ka anyị niile ga-aza ajuju banyere ndu anyi niile.

Jisos onyeisi nchujaja anyi

¹⁴ Ebe o bu na anyi nwere onyeisi nchujaja di ukwuu, onye nke gaferela n'eluigwe, Jisos Okpara Chineke, ka anyi jidesienu okwukwe anyi ike.

* 4:3 Abu 95:11 † 4:4 Jen 2:2 ‡ 4:5 Abu 95:11 § 4:7 Abu 95:7,8

¹⁵ N'ihhi na anyị nwere onyeisi nchụaja nke nwere ike ighota adighi ike anyi. A nwara ya onwunwa n'uzo niile di ka a na-anwa anyi taa. Ma, o meghe mmehie n'uzo obula mgbe a nwara ya.

¹⁶ Ya mere, ka anyi biaruo ocheeze amara ahụ nso na-atughị egwu, ka anyi si otu a nata ebere, ma chotakwa amara nke ga-enyere anyi aka n'oge mkpa.

5

¹ A na-esite n'etiti ndi mmadu horo onyeisi nchụaja obula, ka o nnochite anya ndi mmadu n'ihe banyere ife Chineke, ka o na-eche onyinye nachukwa aja maka mmehie di iche iche.

² Ebe o bu na ya onwe ya bu onye na-adighi ike, o puru iji nwayo na-emeso ndi na-amaghi ihe na ndi na-ejehie uzo omume.

³ N'ihhi nke a, o ghaghi ichu aja maka mmehie nke onwe ya na nke ndi mmadu.

⁴ O nweghi onye na-ewere ugwu a n'onwe ya, kama o bu Chineke na-akpo di ka o si kpo Eron.

⁵ N'otu aka ahụ kwa, Kraist enyeghi onwe ya ebube nke ibu onyeisi nchụaja, kama Chineke siri ya, "I bu Okpara m.

Taa aburula m Nna gi."*

⁶ N'ebe ozo, o kwuru,

"Di ka usoro Melkizedek si di,

i bu onye nchụaja ruo mgbe ebighi ebi."†

⁷ Mgbe o ka di ndu n'anụ ahụ, o ji oke olu na anya mmiri kpee ekpere riqkwa ariqo nye onye ahụ puru izoputa ya site n'onwu. A nukwara olu ya n'ihhi ndu nrube isi na mweda n'ala ya.

⁸ O bu ezie na o bu Okpara ma o mutara irube isi site n'ahuhu o tara.

⁹ Ma mgbe e mere ka o zuo oke, o ghoro isi nke nzoputa ebighi ebi nye ndi niile na-erubere ya isi.

¹⁰ Ebe Chineke mere ya onyeisi nchụaja n'usoro Melkizedek.

Ido aka na nti banyere idapu n'okwukwe

¹¹ O di otutu ihe ozo anyi nwere ikwu banyere ya, ma o siri ike ikowa ya n'ihhi na unu adighi amuta ihe osiso.

¹² N'ezie, ugbu a, unu kwesiri ibu ndi ozizi nye ndi ozo, ma unu ka no na-achọ onye ga-ezikwa unu ukpuru mbu nke okwu Chineke. Unu na-achọ mmiri ara kama nri siri ike.

¹³ Onye obula nke na-anu ara, ka bu nwantakiri, o matabeghi ozizi banyere ezi omume.

¹⁴ Nri di ike diri ndi tozuru oke, ndi siterela n'ihe ha na-eme zuo onwe ha ichoputa ihe di iche n'etiti ezi ihe na ajo ihe.

6

¹ Ya bu ka anyi na-aga n'ihu n'ihe mmuta zuru ezu, ka anyi gharakwa inogide n'ihe mmuta mbu ahụ nke anyi nwere banyere Kraist. Anyi agaghi alaghachi azu ito ntala nchehari ozo site n'oru ndi nwuru anwu n'okwukwe n'ebe Chineke no,

² na-akuzi banyere ime baptizim na ibikwasị aka n'isi na onyinye nke Mmuo Nso, na mbilite n'onwu na ikpe ebighi ebi.

³ Anyi ga-eme nke a ma Chineke kwe.

* 5:5 Abụ 2:7 † 5:6 Abụ 110:4

⁴ Ma ọ dighi mfe ikpoghachi ndi dara ada ozo, bu ndi natarala ihe ahụ na mbu, ndi detukwara onyinye amara di iche iche nke si n'eluigwe bia ire, ndi ketakwara oke Mmuo Nso,

⁵ ndi detukwara idi mma nke okwu Chineke ahụ ire na ike nke uwa na-abia,

⁶ ma mesia dahie n'onwe ha, ọ bu ihe siri ike ikpoghachite ha ruo nchehari. Ha na akpogidekwa Okpara Chineke n'obe ozo, na emenyekwa ya ihere n'ihu oha mmadu.

⁷ N'ihia na ala ahụ nke na-amị mmiri na-ezokwasị n'elu ya mgbe niile, na-amiputa mkpuru bara uba nye ndi e ji maka ha koo ya, na-enweta ngozi n'aka Chineke.

⁸ Ma ọ buru na o puo naani ogwu na ahia, ọ baghi uru obula. Kama, ọ ga-abu ihe a buru onu, nke ogwugwu ya ga-abu ikpo ya oku.

⁹ Ma ọ bu ezie na anyi na-ekwu otu a, ezi ndi enyi m, anyi nwere ntukwasị obi maka ihe di ezi mma banyere unu, bu ihe ndi ha na nzoputa so bia.

¹⁰ Chineke abughi onye na-ekpe ikpe n'ezighi ezi. O gaghi echefu oru niile unu ruru ya. O gaghi echefu ihunanya niile unu gosiri n'ihia ya site n'igara ndi nsọ ozi, dika unu na-aga n'ihu na-emekwa.

¹¹ Anyi chorọ ka onye obula n'ime unu nogidesie ike n'otu inu oku n'obi ahụ ruo ogwugwu ihe niile, ka unu nwee olileanya inwezu ihe niile unu na-atu anya ya mgbe oge ruru.

¹² Anyi achoghi ka unu buru ndi umengwu, kama ka unu buru ndi na-enomi ndu ahụ jiri okwukwe na ntachiobi nweta ihe ahụ e kwere na nkwa.

Chineke adighi agbanwe uche ya

¹³ Mgbe Chineke kwere Ebrahim nkwa, o ji onwe ya nuo iyi, n'ihia na ọ dighi onye ozo di ukwu karia ya,

¹⁴ na-asi, "N'ezie aga m agozi gi, nyekwa gi otutu umu umu."*

¹⁵ Ebrahim nwere ndidi, natakwa ihe e kwere ya na nkwa.

¹⁶ Umụ mmadu na-eji ndi ka ha ukwu nuo iyi, iyi anuru n'uzo di otu a na-eme ka ihe e kwuru guzosie ike ma wezugakwa iru uka niile n'etiti mmadu.

¹⁷ Ya mere, mgbe Chineke chorọ igosi ndi ahụ ga-eketa nkwa ahụ, udidi izuzu ya, o jiri inu iyi mee ka o doo ha anya na izuzu ya adighi agbanwe agbanwe.

¹⁸ Ka ọ ga-abu site n'ihia abuo na-enweghi mgbanwe, nke na-agaghi ekwe omume izi Chineke dika onye ugha, anyi bu ndi gbara oso ndu ga-enweta agbamume siri ike iji jide olileanya e dobere anyi.

¹⁹ Anyi nwere olileanya a di ka arilika nke mkpuruobi nke guzosiri ike ma burukwa nke e chekwara. O na-abanye n'ime ime ebe nchujaja ahụ n'azu akwa mgbochi

²⁰ ebe Jisos onye buru anyi uzo, abanyela n'ihia anyi; o gholaranya anyi onyeisi nchujaja ruo mgbe ebighi ebi di ka usoro Melkizedek si di.

7

Melkizedek onye nchujaja

¹ Melkizedek a bu eze Salem, burukwa onye nchujaja Chineke Onye kachasi ihe niile elu. O zutere Ebrahim mgbe o si na mmeri o meriri otutu ndi eze ahụ na-aloghachi, goziekwa ya.

* 6:14 Jen 22:17

² Ebrahim nyekwara ya otu ụzọ n'ime ụzọ iri nke ihe niile. Ihe mbụ aha ya putara bụ, “eze ezi omume,” ọzọ bụ “eze nke Salem,” nke putara, “eze udo.”

³ O nweghi nna, o nwekwaghi nne, nke o na-enwe agburu. O nweghi mmalite nke ubochi a muru ya, maobu ogwugwu ndu, e mere ya di ka Okpara Chineke. O na-anogide buru onye nchujaja ruo mgbe ebighi ebi.

⁴ Leenu otu o siri buru onye di ukwu, o buladi Ebrahim bu nna nna anyi nyere ya otu ụzọ n'ime ụzọ iri site n'ihe o kwatara n'agha!

⁵ Ma otu o di, iwu kwadoro ka umu Livayi bu ndi ghoru ndi nchujaja na-anakota otu ụzọ n'ime ụzọ iri site n'aka ndi ozo, ya bu, site n'aka ndi umunna ha ndi Izrel, n'agbanyeghi na umunna ha ndi ahụ bukwa umu umu Ebrahim.

⁶ Ma nwoke a bu onye na-esiteghi n'agburu naara otu ụzọ n'uzo iri site n'aka Ebrahim ma goziekwa ya bu onye ahụ nke natara nkwa ahụ.

⁷ O nweghi irurita uka obula di ya, na onye di ukwu na-agosi onye di nta.

⁸ N'otu aka ahụ, ndi na-anata otu ụzọ n'uzo iri bu mmadu na-anwu anwu, ma n'aka nke ozo, onye na-anata ya bu onye ahụ e kwuputara na o na-adi ndu.

⁹ Mmadu puru isi na Livayi onye natara otu ụzọ n'uzo iri kwuru otu ụzọ n'uzo iri nke ya site n'aka Ebrahim.

¹⁰ N'ihia na mgbe Melkizedek zutere ya, o ka no n'afu nna nna ya.

Jisos di ka Melkizedek

¹¹ O buru na a puru ime ka mmadu zuo oke site n'onodu ndi nchujaja ndi Livayi, n'ihia na o bu site n'iwu e nyere ndi mmadu ka e ji hiwee onodu ndi nchujaja. Olee uru o bara ka onye nchujaja ozo bia, di ka usoro Melkizedek si di, na-abughi di ka usoro nke Eron?

¹² Ebe a gbanwere onodu ndi nchujaja, n'otu aka ahụ, a ghaghi igbanwekwa iwu.

¹³ N'ihia na onye ahụ e kwuru ihe ndi a banyere ya sitere n'agburu ozo, nke o dibeghi onye obula sitere na ya ruru oru di n'ebe ichu aja.

¹⁴ O bu ihe a mara nke oma na Onyenwe anyi si n'agburu Juda puta, Mosis n'onwe ya akpotughi agburu ahụ aha mgbe o na-ekwu banyere ndi nchujaja.

¹⁵ E meela ka a ghotu okwu anyi na-ekwu nke oma, mgbe onye nchujaja ozo yiri Melkizedek putara.

¹⁶ Onye ghoru onye nchujaja ma o bughi site n'usoro iwu nke omumu ndi nchujaja, kama site n'ike di na ndu nke na-apughi ila n'iyi.

¹⁷ N'ihia na-agbara akaebe banyere ya, si,
“Gi onwe gi, bu onye nchujaja ruo mgbe ebighi ebi,
di ka usoro Melkizedek si di.”*

¹⁸ N'otu aka ahụ, e wezugala usoro iwu ochie ahụ n'ihia adighi ike ya na n'ihia abaghi uru ya

¹⁹ (n'ihia na iwu ahụ emeghi ka ihe obula zuo oke), ma n'aka nke ozo, e webatala olileanya ka mma, bu nke anyi na-esite na ya biaruo Chineke nso.

²⁰ Ma e ji inu iyi mee ka onodu onyeisi nchujaja a guzosie ike. O nweghi iyi a nuru mgbe ndi ozo ghoru ndi nchujaja.

²¹ Ma onye nke a ghoru onye nchujaja site n'inu iyi mgbe onye ahụ gwara ya,
“Onyenwe anyi anuola iyi,

* 7:17 Abụ 110:4

- o gaghi agbanwe obi ya,
 'I bu onye nchujaja ruo mgbe ebighi ebi.' "†
- 22 N'ihhi nke a, Jisosh aghoala onye na-akwagide ogbugba ndu ka mma.
 23 Ihe ozo, ndi nchujaja nke ochie ahụ di otutu n'onuogugu n'ihhi na onwu gbochiri ha iga n'ihu n'oru ha.
 24 Ya mere, ebe o na-adi ndu ruo mgbe ebighi ebi, o na-abukwa onyeisi nchujaja mgbe niile.
 25 Ya mere o nwere ike izoputa ruo mgbe niile ndi ahụ na-abiakwute Chineke site na ya, n'ihhi na o na-adi ndu ruo mgbe niile irio aririo n'ihhi ha.
 26 Ya mere, o di mkpa na anyi ga-enwe onyeisi nchujaja di otu a, bu onye di nsọ, na onye na-enweghi ntupo, na onye di ocha, na onye e kewapuru site n'ebe ndi mmehie no, ma buliekwa ya elu karija n'eluigwe.
 27 O dighi ka ndiisi nchujaja ndi ozo, n'ihhi na o dighi mkpa na o ga-achụ aja kwa ubochi, n'ihhi mmehie nke aka ya, na n'ihhi mmehie nke ndi ozo. Naani otu aja nke diri mgbe niile ka o churu maka mmehie mgbe o weere onwe ya nye di ka aja.
 28 N'ihhi na iwu na-ahoputa di ka ndiisi nchujaja ndi mmadu na-adighi ike. Ma okwu nke inu iyi ahụ, nke na-eso iwu n'azu, hoputara Okpara, onye e mere ka o zuo oke ruo mgbe ebighi ebi.

8

Onyeisi nchujaja nke ogbugba ndu ohuru

- 1 Isi okwu di n'ihhe niile anyi na-ekwu bu nke a, na anyi nwere onyeisi nchujaja di otu a, bu onye na-anodu ala n'aka nri nke ocheeze onye ahụ kachasi ihe niile elu n'eluigwe.
 2 Onye na-eje ozi n'ebe nsọ ahụ, bu ezi ulo ikwu ahụ Onyenwe anyi ji aka ya wuo, o bughu mmadu wuru ya.
 3 A hoputara onyeisi nchujaja obula ka o na-achụ aja na-enyekwa onyinye. N'ihhi nke a, o kwesikwara ka o nwee ihe o ga-eji na-achụ aja.
 4 A sikwari na o no n'awa, o garaghi a bu onye nchujaja n'ihhi na e nwere ndi nchujaja na-achụ aja di ka usoro iwu si di.
 5 Ha na-eje ozi n'ebe nsọ ahụ nke bu oyiyi na onyinyo banyere ihe nke di n'eluigwe. O bu nke a mere e ji doo Mosis aka na nti mgbe o na-akwado iwu ulo ikwu ahụ, "Lezie anya hu na i mere ihe niile n'usoro di ka e si gosiri gi n'elu ugwu."*
 6 Ma otu o di, o natara oru ije ozi kariji nke ha, di ka onye ogbugbo nke ogbugba ndu di elu karija nke ochie, ebe ogbugba ndu nke ohuru a o mere ka o diri n'etiti ya na mmadu dabeere na nkwa di mma karija.
 7 O buru na ogbugba ndu ochie ahụ zuruoke, o garaghi aba uru ka achowa ogbugba ndu ozo.
 8 Ma Chineke choputara ezughi oke ha mgbe o siri,
 "Lee, oge na-abia, ka Onyenwe anyi kwuputara,
 mgbe m ga-eme ka ogbugba ndu ohuru
 diri n'etiti mu na ulo Izrel,
 nakwa ulo Juda.
 9 O bughu udi ogbugba ndu
 mu na nna nna ha gbara,
 mgbe m jidere ha n'aka
 site n'ala Ijpt duputa ha,

† 7:21 Abụ 110:4 * 8:5 Opu 25:40

- n'ihì na ha anogideghì buru ndi kwesiri ntukwasì obi idebe ogbugba ndu m.
 N'ihì ya, echepuru ihu m n'ebe ha no,
 ka Onyenwe anyi kwuputara.
- 10 Ma nke a bu ogbugba ndu m ga-eme ka o diri n'etiti mu onwe m na ulo Izrel,
 mgbe oge ndi ahụ gasiri, otu a ka Onyenwe anyi kwubiri.
 Aga m etinye iwu m n'ime uche ha,
 dekwasi ya n'obi ha.
 Aga m abụ Chineke ha,
 ha onwe ha ga-abukwa ndi m.
- 11 O dighi onye obula n'etiti ha ga-akuziri onye agbataobi ya ihe,
 maobu otu onye asi ibe ya, 'Mara Onyenwe anyi,'
 n'ihì na ha niile ga-ama onye m bu,
 site n'onye dikarisiri nta ruo n'onye dikarisiri ukwu.
- 12 N'ihì na aga m agbaghara ajo omume ha,
 agaghì m echetakwa mmehie ha niile ozọ."†
- 13 Mgbe o kwuru okwu banyere ogbugba ndu oheru, o putara na nke ochie ahụ aburula ihe gabigara agabiga. Ihe di ochie nke gabigara gemesia ghara idikwa.

9

Ebe ofufe nke uwa na nke eluigwe

- 1 Ogbugba ndu nke mbu nwere usoro ofufe na ebe nsọ nke uwa nke a e jiri aka wuo.
- 2 E guzobere ulo ikwu. N'onuulo nke mbu n'ulo ikwu ahụ, e nwere ihe idoba iheoku, na tebul, na achicha e doro nsọ. Aha onuulo nke mbu a bu Ebe Nso.
- 3 N'azu akwa mgbochi nke abuo ka e nwere onuulo a na-akpo Ebe Kachasi Nso,
- 4 nke nwere ebe ichu aja mgbaisoma* e ji olaedo wuo, na igbe ogbugba ndu ahụ nke e jiri olaedo machie ahụ ya niile. Ihe di n'ime ite ahụ bu mana na mkpanaka Eron nke ahụ puputara ahija, ya na mbadamba nkume e dekwasi iwu ogbugba ndu.
- 5 Ihe di n'elu igbe a bu cherubim nke ebube ya, na-ekpuchite oche amara ahụ. Ma anyi enweghi ike ikowacha ihe niile ndi a n'ozuzu oke ugbo a.
- 6 Mgbe e doro ihe niile ndi a n'usoro, onye nchujaja na-abata mgbe obula n'ime onuulo nke mbu nke ulo ikwu a. N'ebe a ka o na-arụ oru o ketara iru.
- 7 Ma o bu naani onyeisi nchujaja na-abanye n'ime onuulo nsọ nke abuo, naani otu ugboro n'afọ. O na-ejikwa obara na-aba n'ebe ahụ, iji chuo aja maka onwe ya na n'ihì mmehie ndi mmadu mere na-amaghì ama.
- 8 Site na nke a, Mmuo Nso na-egosi na uzo e si abanye n'Ebe Kachasi Nso ahụ bu ihe na a ka aputabeghi ihe, ebe o bu na ulo ikwu nke mbu ahụ ka na-eguzo.
- 9 Nke a bu ihe ilu banyere oge ugbo a. Site na nhazi nke a, onyinye na aja niile a na-achụ enweghi ike ime ka akonuche onye na-eefe ofufe zuo oke.
- 10 Kama ha bu naani usoro iwu metutara ihe oriri na ihe onunu na udi baptizim di iche iche nke anu ahụ, bu nke e nyere ka a na-eme ya ruo mgbe a ga-edozighari ihe niile.

† 8:12 Jer 31:31-34 * 9:4 Maobu, ihe ndi bekee na-akpo insensi

Obara nke Kraist

¹¹ Mgbe Kraist biara dị ka onyeisi nchụaja nke ezi ihe ahụ dị ugbu a, site n'ụlọ ikwu dị ukwu zuruoke nke a na-ejighi aka mee, nke na-esoghi n'ihe e kere eke,

¹² o jighi obara umu ewu na nke umu ehi banye n'ebe ahụ, kama o ji obara nke ya onwe ya banye n'Ebe ahụ Kachasi Nso naani otu mgbe, jiri ya wetara anyi niile mgbaputa ebighi ebi.

¹³ Ma o buru na obara ewu na nke oke ehi di iche iche, ya na ntụ nwa agboghọ ehi, nke e fekwasiri ndi ruru aru, puru ido ha nso, meekwa ka ha di ocha n'elu ahụ.

¹⁴ Obara Kraist onye sitere na Mmuo di ebighi ebi were onwe ya choro Chineke aja n'enweghi ntupo obula, o ga-esi ana ghara isachapu omume ruru unyi nke akonuche anyi, ka anyi nwee ike ife Chineke di ndu.

¹⁵ N'ih i nke a, o bu onye ogbugbo nke ogbugba ndu ohuru, ka ndi a kporo site na ya nata ihe nketa ebighi ebi ahụ bu nke e kwere ha na nkwa. A puru ime nke a n'ih i o nwuola onwu gbaputa umu mmadu site n'ikpe omuma nke mmehie ha mere n'okpuru ogbugba ndu nke mbu ahụ.

¹⁶ O buru na mmadu ekee ekpe mgbe o no ndu, a na-ebu uzọ achoputa ma onye kere ekpe ahụ o nwuola.

¹⁷ Ekpe na-amalite idi ire mgbe onye kere ekpe ahụ nwuru, n'ih i na ihe mmadu kere n'ekpe anaghi adi ire mgbe onye kere ya ka di ndu.

¹⁸ O bu nke a mere o buladi ogbugba ndu ochie ahụ jiri buru ihe na-adighi ire ruokwa mgbe obara batara na ya.

¹⁹ Mgbe Mosis kwuputachara ndi mmadu iwu ahụ, o weere obara umu ehi na ewu, ya na mmiri, ogbo uhie na hisop fesaa n'akwukwo iwu ahụ nakwa n'elu mmadu niile.

²⁰ Na-ekwu, "Nke a bu obara ogbugba ndu ahụ nke Chineke nyere unu iwu."†

²¹ N'otu aka ahụ, o fesakwara obara ahụ n'elu ulo ikwu na n'elu ihe niile di n'ulo ikwu, bu ihe niile e ji efe ofufe.

²² N'ikwu eziokwu, dika iwu si di, o dighi ihe obula nke a na-adighi eji obara edo ocha. O buru na a wusighi obara, mgbaghara mmehie adighi.

Aja Kraist churu na-ewepu mmehie

²³ O kwesiri ka e si otu a mee ka ihe ndi a yiri ihe ndi di n'eluigwe di ocha, ma ihe ndi di n'eluigwe n'onwe ha kwesiri ka e nye ha aja di mma kara.

²⁴ N'ih i na o bugh i n'ebe nso nke mmadu jiri aka wuo, nke yiri nke di n'eluigwe, ka Kraist banyere, kama o banyere n'ime eluigwe n'onwe ya, bu ebe o na-anochite anya anyi ugbu a n'ihu Chineke.

²⁵ O banyeghi na ya ka o were onwe ya choo aja otutu ugboro, di ka onyeisi nchujaja na-eji obara na-abugh i nke ya na-abanye n'Ebe ahụ Kachasi Nso kwa afo.

²⁶ O buru na o si otu a diri, o gaara abu onye na-ahu ahuhu mgbe kemgbe e kere uwa. Ma, di ka o si di, o biara naani otu ugboro n'ogwugwu oge ndi a, iwezuga mmehie site n'iji onwe ya choo aja.

²⁷ Di ka o bu ihe a kwadooro mmadu obula inwu naani otu ugboro, ma e mesia ikpe esochie,

²⁸ otu a ka e si choo Kraist di ka aja naani otu ugboro iwepu mmehie otutu mmadu. O ga-abighachi nke ugboro abuo, ma o bugh i n'ih i ibu mmehie, kama o bu n'ih i iweta nzoputa nye ndi ahụ niile na-eche obibia ya.

† 9:20 Opu 24:8

10

Kraist churu aja naani otu ugboro

¹ Iwu ahụ bu naani onyinyo na-egosi ihe oma gaje ibia. N'ihia ya, o zughi oke n'onwe ya isite n'aja ndi ahụ a na-achụ mgbe mgbe kwa afọ, mee ka ndi ahụ na-abiaru nso ife ofufe zuo oke.

² Ma o bughị otu a, o bu na a gabeghi akwusi ichu aja ndi a? O buru na a sachapula njo ndi na-eke ofufe na mbu, akonuche ha agaghikwa ama ha ikpe mmehie ha.

³ Ma nke bu eziokwu bu na ihe aja ndi a na-eme bu ichetara ha mmehie ha kwa afọ niile.

⁴ N'ihia na o bu ihe na-apughị ime eme na obara oke ehi na nke umu ewu di iche iche ga-asachapụ mmehie.

⁵ Ya mere mgbe Kraist biara n'ụwa, o siri,
"Aja na onyinye abughị ihe i choro
kama i kwadoro ahụ nye m.

⁶ Aja nsure oku na aja a churu maka mmehie,
ha abughị ihe di ezi mma nye gi.

⁷ Mgbe ahụ ka m siri, 'Lee, abiala m Chineke m, ime ihe i na-achọ.

Nke a bukwa ihe e dere banyere m n'ime akwukwo mpiakota.' **

⁸ O kwuru na mbu, "Aja di iche iche, na onyinye, na aja nsure oku na aja mmehie adighi ato gi uto, ha adighikwa amasi gi" (a churu aja ndi a dika iwu si di).

⁹ O kwukwara ozo, "Lee abiala m ime uche gi." O kagburu aja nke mbu ahụ ma were aja nke abuo dochie n'onodu ya.

¹⁰ Site n'ime uche Chineke, e mere ka anyi di nsọ site n'aja Jisos Kraist ji onwe ya chuo naani otu ugboro.

Aja Kraist churu zubigara oke

¹¹ Onye nchujaja obula na-eguzo kwa ubochi na-eke ofufe, na-achukwa otu aja ahụ ugboro ugboro, bu aja nke na-enweghi ike isachapụ mmehie.

¹² Ma mgbe Kraist chuchara naani otu aja ahụ, otu ugboro n'ihia mmehie niile, o noduru ala n'aka nri Chineke.

¹³ Ebe ahụ ka o no ugbu a na-eche ka ndi iro ya niile buru ihe mgbakwasị ukwu ya.

¹⁴ N'ihia na o sitela n'otu aja mee ka ndi ahụ a na-eme ka ha diri nsọ zuo oke mgbe niile.

¹⁵ Mmuo nsọ na-agbakwara anyi ama banyere ihe ndi a mgbe o buru uzo kwuo:

¹⁶ "Nke a bu ogbugba ndu ahụ mu na ha ga-agba
mgbe oge ndi ahụ gasiri, ka Onyenwe anyi kwuru.

Aga m etinye iwu m n'obi ha.

Aga m edekwasikwa ha n'uche ha." †

¹⁷ O kwukwara si,
"Agaghị m echetakwa mmehie ha
na mmebi iwu ha niile ozo." ‡

¹⁸ Ya mere, ebe o bu na a gbagharala mmehie ndi a, o dikwaghị mkpa ichu ajo ozo maka mgbaghara mmehie.

Okpukpo oku banyere inwe mkpebi

¹⁹ N'ihia nke a, umunna m, ebe anyi nwere nkwuwa okwu ibanye n'Ebe Kachasi Nso site n'obara Jisos,

* 10:7 Abụ 40:6-8 † 10:16 Jer 31:33 ‡ 10:17 Jer 31:34

²⁰ Ọ bụ ụzọ ọhụrụ nke o meghere nye anyị, nke dị ọhụrụ ma dịkwa ndụ site n'akwa mgbochi ahụ nke bụ ahụ ya,

²¹ ebe anyị nwekwara onye nchụaja dị ukwuu, nke na-elekota ụlọ Chineke,

²² ka anyị biaruo nso site n'obi dị ọcha, na ntụkwasi obi zuru ezu nke okwukwe, ka anyị buru ndị a sachara obi ha site n'akonuche ruru aru, ka anyị burukwa ndị e ji mmiri dị ezigbo ọcha sachaa ahụ anyị.

²³ Ya mere, ka anyị jidesie nkwpụta nke olileanya anyị ike, n'ihhi na onye ahụ kwere nkwa kwesiri ntụkwasi obi.

²⁴ Ka anyị tugharia uche otu anyị ga-esi kpalie ibe anyị n'ihunanya na ezi ọrụ.

²⁵ Ka anyị gharakwa ichefu nzuko anyị dị ka ụfọdu na-eme, kama ka anyị na-agbarita onwe anyị ume, karịsịa, ugbu a ụbọchi ahụ na-abia nso.

Ido aka na ntị banyere mmehie

²⁶ Ọ bụrụ na anyị akpachapụ anya na-anogide na mmehie mgbe anyị matachara eziokwu ahụ, o nwekwaghị aja ọzọ fọdurụ a ga-achụ banyere mmehie niile.

²⁷ Kama naanị ikpe dị oke egwu, nke ga-adị ka ọkụ na-ere ike ike, nke ga-erechapụ ndị niile bụ ndị iro.

²⁸ Onye ọbụla dara iwu Mosis, na-anwụ na-enweghị ebere, site n'akaebe mmadu abụọ maọbụ atọ gbara megide ya.

²⁹ Ọ bụrụ na ọ dị otu a, olee ụdị ahụhụ unu chere na a ga-enye onye leliji Okpara Chineke, gini ka a ga-eme onye meruru ọbara nke ogbugba ndu nke e ji doo ya nsọ, na onye kpasuru mmuọ nke amara ahụ iwe?

³⁰ N'ihhi na anyị maa onye ahụ kwurunụ, "Ibo ọbọ diri m, aga m akwughachi," § ọzokwa, "Onyenwe anyị ga-ekpe ndị ya ikpe."*

³¹ Ọ bụ ihe dị oke egwu idaba n'aka Chineke dị ndu.

³² Ma chetakwanu ụbọchi mbu ndi ahụ, mgbe unu natachara ihè, unu nogidesikwara ike n'agbanyeghi oke ahuhu niile unu tara.

³³ Mgbe ụfọdu, a kpariri unu n'ihu ọha, unu natakwara mkpagbu. N'oge ọzọ, unu soro ndi e si otu a mesoo mmeso.

³⁴ Unu were obi ebere soro ndi no n'ulo mkporo taa ahuhu, unu jikwa onu nabata ya mgbe a nakorochara unu ihe niile unu nwere, n'ihhi na unu onwe unu matara na unu nwere ihe ka mma, nke na-anogide.

³⁵ Ya mere, unu ahapukwala ntukwasi obi unu ahụ, n'ihhi na ọ na-eweta ugwo ọrụ di ukwuu.

³⁶ N'ihhi ya, unu kwesiri inwe ndidi ka ọ ga-abu na mgbe unu mere uche Chineke unu ga-anata ihe e kwere na nkwa.

³⁷ N'ihhi,

"Na oge na-adighi anya,
onye ahụ nke na-abia ga-abia
ọ gaghị anokwa ọdu."

³⁸ Ma,

"Onye ezi omume nkem ga-esite n'okwukwe di ndu.

Mkpuruobi m agaghị e nwee mmasi
n'ime onye ọbụla na-alaghachi azu."†

³⁹ Ma anyị abughị ndi na-alaghachi azu si otu a laa n'iyi. Kama anyi dinyere ndi nwere okwukwe, burukwa ndi a zoputara.

11

Okwukwe

¹ Ugbu a, okwukwe bụ inwe obi ike banyere ihe ndị a na-ele anya ha na inwe owuweanya banyere ihe a na-ahụbeghị anya.

² N'ihị na ọ bụ site n'okwukwe ka e ji gbaara ndị ochie ama.

³ Ọ bụ site n'okwukwe ka anyị ji ghotá na e mere ụwa na ihe niile anyị na-ahụ anya site n'okwu Chineke. N'ihị nke a, ihe anyị na-ahụ anya ugbu a bụ ihe e mere site n'ihe anyị na-adighị ahụ anya.

Ebel

⁴ Ebel sitere n'okwukwe chụọ aja dị mma nye Chineke karịa aja nke Ken churụ; nke e si na ya gūnye ya n'onye ezi omume. Chineke kwuru okwu banyere onyinye ya. Ma ugbu a, ọ bụ ezie na ọ nwụlari ma ọ ka na-ekwu okwu site n'okwukwe.

⁵ E sitere n'okwukwe kupu Enok nke putara na ọ nwughị anwụ, a hụkwaghị ya ọzọ n'ihị na Chineke akporọla ya.* Ma tupu e kuru ya, e mere ka anyị mara na ọ mere ihe masiri Chineke.

⁶ Ọ bụ ihe siri ike mmadụ ime ihe ga-atọ ya uto ma ọ buru na onye ahụ enweghị okwukwe. N'ihị na onye na-abiakwute Chineke nso aghaghị ikwe na ọ dị. Na ọ bụkwa onye na-akwughachi onye ọbụla na-achosi ya ike ugwo.

Noa

⁷ Site n'okwukwe, Noa, onye nke a dorọ aka na ntị gbasara ihe ndị a na-ahụbeghị anya, gere ntị ma ruo ugbo mmiri maka nzọpụta nke ezinaulo ya. Site na nke a, ọ mara ụwa ikpe, ma buru onye nketa nke ezi omume sitere n'okwukwe.

Ebrahim na Sera

⁸ Site n'okwukwe, Ebrahim rubere isi mgbe a kpọrọ ya ka ọ hapu, gaa n'ala ahụ nke ọ ga-enweta dika ihe nketa. Ọ gawara n'amaghị ebe ọ na-aga.

⁹ Okwukwe ka o jiri biri dika ọbia n'ala ahụ e kwere ya na nkwa, na-ebi n'ulo ikwu, ya na Aizik na Jekob, bụ ndị e kwere ya na ha otu nkwa ahụ.

¹⁰ N'ihị na ọ na-ele anya ala ahụ nke nwere ntọala, nke onye turu atumatụ ya ma wuokwa ya bụ Chineke.

¹¹ Site n'okwukwe ọ natara ike omumu. Ọ bụ ezie na ọ gafeela oge imuta nwa, ọ buladi Sera n'onwe ya bụ nwanyi aga, n'ihị na ọ gurụ onye ahụ kwere ya nkwa di ka onye kwesiri ntukwasị obi.

¹² Ya mere site n'otu onye a, onye a gurụ di ka onye nwuru anwụ ka e si nweta umu ndi onuogugu ha di ka kpakpando di na mbara eluigwe, di ka aja di n'akuku osimiri.

¹³ Ndị a niile nwere okwukwe nwuru na-anataghị nkwa ahụ, ma site n'ebe di anya ha huru ma nabatakwa nkwa ndi a. Ha kwuputakwara na ha bu ndi ọbia na ndi mba ọzọ n'ụwa.

¹⁴ Ndị na-ekwu otu a na-eziputa na ha na-ele anya obodo nke aka ha.

¹⁵ Ọ buru na ha na-eche echiche banyere obodo nke ha hapuru, ha gaara enwe ohere ilaghachi azu.

¹⁶ Ma otu ọ di, ha na-elesi anya ike maka obodo ahụ ka mma, bụ nke di n'eluigwe. Ya mere, ọ dighi eme Chineke ihere ka a kpọ ya Chineke ha, n'ihị na o dozielara ha ebe obibi.

¹⁷ Site n'okwukwe Ebrahim ji Aizik chụọ aja mgbe a nwalere ya. Onye ahụ natara ihe ndi ahụ e kwere nkwa, di njikere iji otu nwa ahụ o nwere chụọ aja,

* 11:5 Jen 5:24

¹⁸ Ọ bụ ezie na Chineke kwuru maka ya, “Ọ bụ site n’Aizik ka a ga-akpọ mkpuru gi aha.”†

¹⁹ Ebrahim chere na Chineke pụrụ ime ka onye nwurụ anwụ site n’onwụ bilie, dika ihe ima atụ otu ahụ ka o mekwara, n’ihi na ọ nataghachikwara ya.

²⁰ Ọ bụ okwukwe ka Aizik jiri nye Jekob na Iso ngozi banyere ihe di n’ihu.

Jekob na Josef

²¹ Ọ bụ okwukwe ka Jekob ji gozie umu Josef n’otu n’otu tupu ọ nwuo. Ọ kpọrọ isiala dika ọ dabere n’elu mkpanaka ya.

²² N’ogwugwu ndu ya, Josef sitere n’okwukwe kwuo banyere opupu umu Izrel ma nyekwa ntuziaka banyere olili okpukpu ya.

Mosis

²³ Okwukwe ka nne na nna Mosis ji zobe ya onwa atọ mgbe a muru ya, n’ihi na ha huru na ọ bụ nwa mara mma. Ha atukwaghi egwu iwu eze ala Ijpt bu Fero nyere.

²⁴ Site n’okwukwe, Mosis e kweghi aza nwa ada Fero mgbe o tolitere.

²⁵ Ọ horo isoro umu Chineke keta oke na mmegbu ha kari inwe anuri nke mmehie.

²⁶ Ọ kpebiri na ọ bụ ihe karichara mma ihu ahuhu n’ihi Kraist, kama inweju aku niile nke Ijpt afọ. N’ihi na o nwere olileanya maka ugwo oru di n’ihu.

²⁷ Okwukwe ka ọ ji hapu Ijpt. Ọ tughu egwu iwe eze, ma ọ tachiri obi ya dika ọ huru onye ahụ a na-apughu ihu anya.

²⁸ Ọ sitekwara n’okwukwe debe Mmemme Ngabiga. Ọ fesara obara ka onye mbibi nke umu nwoke mbu, hapu imetu umu nwoke mbu ndi Izrel aka.

²⁹ Ha gafere Osimiri Uhie site n’okwukwe di ka a ga-asu na ọ bụ ala efu. Ma mgbe ndi Ijpt nwara ime nke a, mmiri lomiri ha niile.

Rehab

³⁰ Mgbidi Jeriko dara mgbe ha jiri okwukwe gaa ya gburugburu ubochi asaa.

³¹ Site n’okwukwe, Rehab nwanyu akwuna esoghi ndi nnupu isi laa n’iyi n’ihi na ọ nabatara ndi biara inyochaputa obodo ahụ n’udo.

Otutu ndi okwukwe ozo

³² Olee ihe ozo m ga-ekwu? Oge ga-agwunahu m ikwu gbasara Gideon, na Barak, na Samsin, na Jefta, na Devid, na Samuel na ndi amuma,

³³ ndi sitere n’okwukwe merie otutu alaeze, kpeekwa ikpe nkumoto, natakwa nkwa e kwere, ndi mechiri onu odum.

³⁴ Ha menyuru oku di egwu, gbanari mma agha, nweta ike site n’adighi ike. Ha ghokwara ndi di ike n’agha, chulaa usuu ndi agha ndi mba ozo.

³⁵ Umu nwanyu natara ndi ha nwuru anwu, site na mbilite n’onwu. Ndi ozo naara ntaramahuhu, ha juru inata mgbaputa ka ha nwee ike nata mbilite n’onwu ka mma.

³⁶ E ji ufodu mere ihe ochi, tiekwa ha ihe otiti, ọ buladi ike ha agbu na itu ha mkporo.

³⁷ A turu ufodu nkume, kwobie ufodu abuo. E ji mma agha gbuo ufodu. Ufodu yi akpukpo ewu na akpukpo aturu jeghari. Ufodu bukwa ndi dara ukpa. A kpagburu ufodu, ma mejookwa ndi ozo.

† 11:18 Jen 21:12

³⁸ Ha waghariṛi n'ozara na n'ugwu, n'ogba nkume na n'onu ala. N'anya uwa, a guru ha n'ihe efu.

³⁹ A gbaara ezigbo ama n'isi ndi a niile n'ih i okwukwe ha, ma ha anataghi ihe ah u e kwere ha na nkwa.

⁴⁰ Otu o di, Chineke akwadoberela anyi ihe kaara anyi mma, ka a ghara ime ka ha zuo oke ma e wepu anyi.

12

Kraist bu ihe nlere anya nye anyi

¹ Ya mere, anyi nwere oke igwe ndi ama di otu a gbara anyi gburugburu, n'ih i nke a, ka anyi wepu ihe obula nke na-adoghachi anyi azu dika ibu ar o, ya na mmehie niile nodebere anyi ns o karia. Ka anyi werekwa ntachiobi gbaa os o nke chere anyi n'ihu.

² Ka anyi na-elegide Jisos anya, onye mbu na onye na-eme ka okwukwe anyi zuo oke, onye jiri n'ih i onu e debere n'ihu ya, die ahuh u na ihe ihere nke obe, o nodu n'aka nri nke ocheeze Chineke.

³ Tuleenu n'obi unu gbasara onye ah u tachiri obi na nkwegide sitere n'aka ndi mmehie, ka ike ghara igwu unu maobu obi unu adaa mba.

Uzo Chineke si azu umu ya

⁴ N'ime ogu nke unu na-aluso mmehie, unu eguzogideghi ruo n'onodu nke iwufu obara unu.

⁵ Unu echefuola okwu nkasiobi ah u, nke e jiri gbaa unu ume dika umu, "Nwa m ewela ido aka na nti nke Onyenwe anyi dika ihe di mfe, mgbe o na-ata gi ahuh u maobu daa mba mgbe o na-abara gi mba.

⁶ N'ih i na onye Onyenwe anyi huru n'anya ka o na-abara mba.

O bukwa onye o nabatara di ka nwa ya, ka o na-apia utari."*

⁷ Tachie obi, muta ihe site n'ahuh u. N'ih i na Chineke na-emeso unu mmeso di ka nna obula huru umu ya n'anya si emeso ha mmeso. Nwata obula adighi nke nna ya na-adighi abara mba.

⁸ Ya mere o buru na a dighi abara unu mba dika esi bara ndi oz o, unu abughi umu kama unu bu ndi amutara n'ikwa iko.

⁹ Dika ima atu, ndi bu nna anyi site n'an u ah u na-apia anyi utari mgbe obula anyi nupuru isi. Ma nke a adighi egbochi anyi isopuru ha. O kwesikwaghi ka anyi rubere Nna nke mmuo isi karia ma dikwa ndu? Anyi mee nke a, anyi ga-adi ndu.

¹⁰ Ha na-azu anyi nwa oge nta di ka ha si tuputa n'uche ha. Ma o na-azu anyi n'ih i odimma anyi. O na-ach o ka anyi keta oke n'idi ns o ya.

¹¹ Mgbe obula a na-ezi anyi ihe site n'inye anyi ahuh u, o na-aburu anyi ihe mwute n'oge ah u, o bughikwa ihe onu. Ma e mesia, o na-eweta udo na ndu ezi omume nye ndu ah u azuru n'ime ya.

¹² Ya mere, setipu aka gi ah u ike gwuru. Guzosie ike n'ukwu gi ah u na-ama jijiji.

¹³ Debenu ukwu unu n'uz o ziri ezi,† ka ukwu na-adighi ike ghara ida ngwuro, kama ka o nwe ogwugwo.

Ndumodu na ido aka na nti

¹⁴ Gbalisie ike mee ka gi na mmadu niile biri n'udo ya na ndu di ns o, e wepu ya, o nweghi onye puru ih u Onyenwe anyi.

* 12:6 Ilu 3:11,12 † 12:13 Ilu 4:26

¹⁵ Hukwanu na o nweghi onye ga-ahapu inweta amara Chineke, na o nwekwaghi onye ga-epuputa dika mgborogwu ilu weta nsogbu a ga-esi n'ime ya meruo otutu mmadu.

¹⁶ Hunu na o nweghi onye na-ebi ndu ruru unyi maobu onye nke na-enweghi nsopuru dika Iso, onye nke rere onodu omumu ya n'ihu otu efere nri.

¹⁷ Dika unu maara, o mechara choo ka o keta ngozi ahụ, ma a juru ya n'ihu na o nweghi ohere ncheghari. O bu ezie na o jiri anya mmiri chosie ya ike.

Ugwu nke Ujo na Ugwu nke Onu

¹⁸ Unu abiarughi n'ugwu nke a puru imetu aka, nke na-ere oku, na ochichiri na itiri na oke ifufe,

¹⁹ na uda opi ike, maobu olu na-ekwu okwu, nke ndi nuru ya rioro ka o kwusi igwa ha.

²⁰ N'ihu na ha enweghi ike inagide ihe e nyere n'iwu, "A sikwari na anumanu obula emetu ugwu ahụ ahụ, a ga-eji nkume tugbuo ya."‡

²¹ N'ezie, ihe ahụ anya huru di oke egwu na Mosis siri, "Ana m ama jijiji n'ihu ujo."§

²² Ma unu abiaruola n'ugwu Zayon, bu obodo Chineke di ndu, Jerusalem nke eluigwe ahụ. Unu abiakwutela puku kwuru puku ndi mmuo ozi a na-apughi iguta onu zukoro n'onu.

²³ Unu abiala n'ulo nzuko nke onye ahụ ebu uzọ muputa bu ndi e dere aha ha n'eluigwe. Unu abiakwutela Chineke, onye ga-ekpe mmadu niile ikpe, unu abiakwutela mmuo ndi ezi omume e mere ka ha buru ndi zuruoke.

²⁴ Unu abiakwutela Jisos onye ogbugbo nke ogbugba ndu ohuru, biakwutekwa obara e fesara nke na-ekwu okwu di mma karia nke obara Ebel kwuru.

²⁵ Gbalisienu ike ihu na unu ajughi onye ahụ na-ekwu okwu. N'ihu na o buru na ha agbanarighi ya, bu onye ahụ doro ha aka na nti n'elu uwa, anyi agaghi agbanari onye ahụ si n'eluigwe na-adọ anyi aka na nti.

²⁶ N'oge ahụ, olu ya mere ka uwa ma jijiji, ma ugbo a, o kwela nkwa, si, "Otu mgbe ozọ foduru, o bughị naani uwa ka m ga-eme ka o maa jijiji kama aga m emekwa ka eluigwe maa jijiji."*

²⁷ Okwu a bu, "Otu mgbe ozọ foduru," na-egosi mwepu nke ihe na-ama jijiji dika ihe e kere eke, iji hu na nke na-anaghi ama jijiji ga-adi.

²⁸ Ya mere, ebe anyi na-anata alaeze nke na-apughi igbanwe, ka anyi jiri obi ekele, egwu na nsopuru fee Chineke ofufe n'uzo o ga-anabata.

²⁹ N'ihu na Chineke anyi bu oku na-erepia erepia.†

13

Ihe ga-atọ Chineke uto

¹ Ka ihunanya unu nwere n'etiti unu na-adigide.

² Unu echefula inabata ndi obia, n'ihu na ufodu ndi mere nke a lekotara ndi mmuo ozi ma ha amataghi.

³ Chetanu ndi no n'ulo mkporo di ka a ga-asị na unu so ha nodu n'ulo mkporo. Chetakwanu ndi a na-ata ahuhu, dika a ga-asị na unu onwe unu so ha na-ahụ ahuhu n'ahụ unu.

‡ 12:20 Opu 19:12,13 § 12:21 Dit 9:19 * 12:26 Heg 2:6 † 12:29 Dit 4:24

⁴ Ka ọlụlụ dị na nwunye buru ihe onye obula na-akwanyere ugwu, ka ihe ndina unu burukwa nke a na-emerughị emeru. N'ihhi na Chineke ga-ekpe ndi na-akwa iko na ndi uru ikpe.

⁵ Debenu ndu unu puo n'ihunanya nke ego, ka afọ ju unu n'ihe unu nwere, n'ihhi na o kwuola,
"Agaghị m ahapu gi.

O nwekwaghị mgbe m ga-eji gbakuta gi azu."*

⁶ Ya mere anyi puru iji obi ike na-atughị egwu kwuo,
"Onyenwe anyi bu onye na-enyere m aka. Agaghị m atu egwu.

Gini ka mmadu puru ime m?"†

⁷ Chetanu ndisi unu, ndi gwara unu okwu Chineke. Tuleenu otu ndu siri di, na-enomikwanu okwukwe ha.

⁸ Otu Jisos Kraist di unyaahu, ka o di taa, otu a ka o ga-adigidekwa ruo mgbe ebighi ebi.

⁹ Unu ekwela ka e jiri ozizi ohuru nke dikwa iche duhie unu. N'ihhi na o bu ihe di mma ka e were amara mee ka obi sie ike, o bughị site n'idebe iwu banyere nri nke na-enweghi uru o bara ndi na-edebe ya.

¹⁰ Anyi nwere ebe ichu aja, ebe ndi niile na-eje ozi ha n'ulo ikwu a enweghi ike iri aja a churu n'elu ya.

¹¹ Onyeisi nchujaja na-ewebata obara umu anu ndi ahụ n'Ebe Kachasi Nso dika aja maka mmehie, ma a na-erepia anu ahụ ha oku na mpuga ulo ikwu.

¹² N'otu aka ahụ, Jisos n'onwe ya tara ahuhu na mpuga onu uzọ ama obodo ka o jiri obara ya mee ka ndi nke ya di nsọ.

¹³ Ya mere, ka anyi gakwuru ya n'azu ulo ikwu soro ya die mkpari o diri.

¹⁴ N'ihhi na uwa abughị ulo anyi, ma anyi na-ele anya obodo nke gaje ibia.

¹⁵ Site na ya, ka anyi na-achuru Chineke aja otuto mgbe niile, nke bu mkpuru egbugbere onu nke na-ekwuputa aha ya.

¹⁶ Unu echefula ime ihe oma, meekwanu ka ndi ozọ soro unu kekọọ ihe unu nwere. Nke a bu udi aja na-atọ Chineke uto.

¹⁷ Ka unu na-ekwenyere ndi ndu unu, dokwaanu onwe unu n'okpuru ha. N'ihhi na oru ha bu ihu maka mkpuruobi unu dika ndi ga-aza aziza. Meenu nke a ka ha were onu na-eje ozi ha, ma o bughị site n'obi mwute n'ihhi na nke a agaghị abara unu uru.

¹⁸ Na-ekperenu anyi ekpere, n'ihhi na o doro anyi anya na anyi nwere akonuche di ocha na-achokwa ibi ndu nwere ugwu n'uzo niile.

¹⁹ Ana m ariso unu ya ike, ka unu mee nke a, ka m nwee ike iloghachikwute unu osiso.

Ekele na ekpere ikpeazu

²⁰ Ugbu a ka Chineke nke udo, onye ahụ sitere n'obara ogbugba ndu ebighi ebi ahụ kpoghachite Onyenwe anyi Jisos, Onye ozuzu aturu ukwu ahụ, site n'onwu,

²¹ mee ka unu zuo oke n'ezi ihe oma niile obula, nke ga-enyere unu aka ime ihe o na-achọ. Ka o rupuata n'etiti anyi ihe ndi ahụ niile na-atọ ya uto site na Jisos Kraist, onye otuto niile diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

²² Umunna m, arifo m unu, ka unu were ntachiobi nuru okwu agbamume m gwara unu n'ime akwukwo a na-etoghị ogologo.

* 13:5 Dit 31:6 † 13:6 Abu 118:6,7

²³ Ana m eme ka unu mata na nwanna anyi Timoti esitela n'ulo mkporo puta. Mu na ya ga-esoro bia leta unu ma o buru na o bia n'ebe a na mgbe na-adighi anya.

²⁴ Keleerenu m ndisi unu niile na ndi nsọ niile.
Ndi si Itali na-ezitere unu ekele ha.

²⁵ Ka amara dnyere unu niile.

Jemis

¹ Jemis, nwaodibo Chineke na nke Onyenwe anyị Jisọs Kraịst,

Na-edegara agburu iri na abuo ndi gbasara n'elu uwa niile akwukwo ozi a:

Ndeewonu!

Onwunwa na nsogbu

² Umunna m, ka obi unu juputa n'onu mgbe obula onwunwa di iche iche gbara unu gburugburu.

³ N'ih na mgbe a na-anwa okwukwe unu onwunwa, ntachiobi unu na-enwe ohere ito eto.

⁴ Ka nguzosike unu puta ihè, ka unu zuo oke ma nwezuokwa ihe niile, na-adighi ihe obula nke ga-ako unu.

⁵ O buru na o di onye na-enweghi amamihe, ya riọ Chineke, onye na-enye onye obula riọriọ ya amamihe n'afọ ofufu na-ataghikwa onye obula uta, a ga-ewerekwa ya nye ya.

⁶ Ma riọ n'okwukwe na-enweghi obi abuo, n'ih na onye na-enwe obi abuo di ka ebili mmiri oke osimiri mgbe ikuku na-ebughari ya.

⁷ Onye di otu ahụ ekwesighi ile anya na o ga-esite n'aka Onyenwe anyi nata ihe obula.

⁸ N'ih na mmadu di otu a bu onye ihu abuo, onye na-adighi eguzo n'otu ebe n'ih obula o na-eme.

⁹ Ka nwanna obula bu ogbenye nuria onu, mgbe obula e weliri ya elu.

¹⁰ Ka onye bu ogaranya mgbe a na-eme ka o nodu ya di ala, n'ih na ndi bara uba ga-akponwu di ka okoko osisi.

¹¹ N'ih na mgbe obula anwu waliri chasie ike, weputa okpomoku, o na-eme ka ahia kponwu, ka okoko osisi daa n'ala, mma ya agwusiakwa. N'otu aka ahụ, onye ahụ bara uba ga-akponwu o buladi mgbe o na-ejehari n'ime ije ozi ya.

¹² Ngozi na-adiri onye ahụ nke na-anogide na-adighi ada mba n'oge onwunwa. N'ih na mgbe oge onwunwa ahụ gasiri, o ga-anata ugwo oru, nke bu okpueze ndu, nke Chineke kwere nkwa inye ndi niile huru ya n'anya.

¹³ Ka onye obula hapu i si, mgbe a na-anwa ya, "O bu Chineke na-anwa m onwunwa a." N'ih na o dighi mgbe a puru inwa Chineke ka o mee ihe ojoo, o dikwaghi anwa mmadu obula ka o mee ihe ojoo.

¹⁴ Kama onwunwa na-abara mmadu site n'ochicho nke obi ya. O bukwa ochicho ojoo nke mmadu na-arafu ya, dokpufuo ya.

¹⁵ Ochicho ahụ, mgbe ha bara uba n'ime obi, na-eduba mmadu na mmehie. Mgbe mmehie bara uba, o na-eduba n'onwu.

¹⁶ Ekwela ka onye obula duhie unu umunna m.

¹⁷ Onyinye obula di mma, na nke zuruoke na-esite n'eluigwe abia. O na-esite n'ebe Nna nke ihè niile onye na-adighi agbanwe agbanwe, o naghi ezonari umu mmadu ihu ya.

¹⁸ N'ih imezu nzube ya, o sitere n'okwu ya bu eziokwu muo anyi. O mekwara nke a ka anyi buru umu mbu nke ihe o kere eke.

Iña ntị na ime ihe anyị nūrụ

¹⁹ Unu aghaghị icheta nke a ụmụnna m ndị m hūrụ n'anya. Ka onye ọbụla nwee ntị na-anụ ihe ọsịsọ, na ire dị arọ ikwu okwu, ma burukwa onye iwe na-adighi ewe ọsịsọ.

²⁰ N'ihị na iwe nke mmadụ anaghị arụputa ezi omume nke Chineke.

²¹ Ya mere, wezuganụ ụzọ rūrụ arụ niile na ihe ọbụla dị njọ nke fọdurụ n'ime ndụ unu. Ma jirinụ obi umeala nabataranụ onwe unu okwu ndụ ahụ nke a kūrụ n'obi unu, nke nwere ike ịzọputa mkpūrūobi unu.

²² Unu abụla ndị na-eji ntị ha na-anụ okwu ndụ ahụ naanị, na-arafu onwe ha, kama burunụ ndị na-eme ihe okwu ahụ kwuru.

²³ N'ihị na onye ọbụla na-ege ntị n'okwu ọbụla ma hapụ iji ihe ọ nūrụ mee ihe, dị ka nwoke na-ele ihu ya n'enyọ.

²⁴ O lesia onwe ya pụọ, o chefu o ihe ihu ya yiri ma nwa oge nta gasia.

²⁵ Ma nwoke ahụ nọgidesiri ike na-ele anya n'ime iwu ahụ zuruoke, nke na-eme ka mmadụ nwere onwe ya, ee, nwoke ahụ na-aga n'ihu ile na ime ihe iwu ahụ kwuru, hapukwa ichefu ya, ka a ga-agọzi n'ime niile ọ na-eme.

²⁶ Ọ burū na mmadụ ọbụla echee na ya bụ onye na-ekpere Chineke ma hapụ ijide ire ya aka ma ọbụ ikwa ire ya nga, onye dị otu a na-arafu onwe ya, okpukpe Chineke ya bukwa ihe na-abaghị uru.

²⁷ Ezi okpukpe Chineke, nke Chineke Nna anyị na-anabata dika okpukpe dị ọcha, na nke na-enweghị mmerụ, bụ nke a, ilekọta ndị na-enweghị nne na nna, na ndị di ha nwurū n'ime nsogbu ha na idebe onwe anyị n'enweghị ntupọ site n'aka ndị ụwa.

2

Ile mmadụ anya n'ihu

¹ Ụmụnna m, dika ndị kweere n'Onyenwe anyị Jisọs Kraist, onye di ebube, ka unu hapụ ile mmadụ anya n'ihu.

² Ọ burū na onye ọgaranya yi uwe mara mma, yikwara mgbaaka ọlaedo na mkpisiaka ya, abata n'ulo nzuko unu, ọ burukwa na nwa ogbenye abata nke yi uwe na-adighi ọcha,

³ ọ burū na unu elee onye ọgaranya ahụ yi uwe mara mma anya si ya, "Bia nọdụ n'otu oche a e debere iche n'ihị gi," ma unu asi onye ogbenye ahụ, "Di anyị, guzo n'ebe ahụ," ma ọbụ "Bia nọdụ ala n'akukū ebe a ukwū m di,"

⁴ ọ bụ na unu akpabeghi oke n'etiti onwe unu, burukwa ndi ji ile anya n'ihu na obi ojoo na-ekpe ikpe?

⁵ Geenu ntị ka m gwa unu ụmụnna m, ọ bụ na unu amataghị na Chineke ahoputala ndi ahụ ụwa gurū dika ndi ogbenye, mee ka ha burū ọgaranya site n'okwukwe ha, ka ha ketakwa alaeze ahụ o kwere nkwa inyē ndi hūrū ya n'anya?

⁶ Ma ginị ka unu na-eme? Unu na-akpari ndi ogbenye! Ọ bughị ndi ọgaranya na-emegbu unu? Ọ bukweghi ha bụ ndi na-adokpughari unu aga n'uloikpe?

⁷ Ọ bughị ha bụ ndi na-ekwulu aha oma ahụ nke a gurū unu?

⁸ Ọ burū na unu na-edebuzuo iwu nke eze anyi dika e dere ya n'Akwukwo Nso, "Hunū ndi agbataobi unu n'anya dika unu onwe unu,"* unu na-eme ihe ziri ezi.

⁹ Ma ọ burū na unu ele mmadụ anya n'ihu, unu na-eme mmehie. N'ebe iwu dikwa, unu bụ ndi na-emebi iwu.

* 2:8 Lev 19:18

¹⁰ N'ihì na onye ọ̀bùla nke na-edebe iwu ahụ niile ma sụọ ngọngọ n'otu, a bụrùla onye ikpe iwu ahụ niile maara.

¹¹ N'ihì na onye ahụ sịrị, "Akwala iko,"† bụkwa onye sịrị, "Egbula mmadụ."‡ Ya mere, ọ bụrụ na ị kwaghị iko ma i gburu mmadụ, ị bụ onye na-emebi iwu.

¹² Ya mere, na-ekwunu okwu, ma na-ebikwanu ndu dị ka ndị a ga-ekpe ikpe site n'iwu ahụ na-eme ka mmadụ nwere onwe ha.

¹³ N'ihì na agaghị emere onye ọ̀bùla ebere nke na-adighị emere onye ọzọ ebere. N'ihì na ebere na-adị ukwuu karịa ikpe ọmụma ya.

Okwukwe na omume

¹⁴ Olee uru ọ bara ụmụna m, na mmadụ sịrị, enwere m okwukwe, ma okwukwe ahụ apụtaghị ihe n'ọrụ ya? Ụdị okwukwe ahụ ọ pụrụ ịzoputa ya?

¹⁵ Ọ bụrụ na otu nwanne anyị nwoke maọbụ nwanne anyị nwanyị yi nkiri nka akwa, ọ bụrụkwa na o nweghị ihe oriri ga-ezuru ya n'ụbọchị,

¹⁶ ma otu onye n'ime unu asị ha, "Laa n'udo, kpuchie kwa onwe gị nke ọma, rijuokwa afo," n'enyeghị ya ihe dị mkpa maka ahụ ya, uru gini ka ọ bara?

¹⁷ N'uzọ dị otu a, okwukwe naanị ya bụ ihe na-abaghị uru ma ọ bụrụ na ọrụ esoghị ya.

¹⁸ Otu onye ga-asị, "I nwere okwukwe; e nwere m ọrụ."

Gosi m okwukwe gị ma e wepụ ọrụ gị, aga m egosi gị okwukwe site n'ọrụ

¹⁹ I kweere na ọ bụ naanị otu Chineke, i mere nke ọma, ọ bụladị ndị mmụọ ọjọọ kweere ma kuja.

²⁰ Gị onye nzuzu, ị na-achọ ka e gosi gị na okwukwe bụ ihe na-abaghị uru ma ọ bụrụ na ọrụ e soghị ya?

²¹ Ọ bụ na nna anyị Ebrahim abughị onye a gụrụ n'onye ezi omume site n'ọrụ ya, mgbe o jiri otu nwa ya bụ Aizik chụọ aja n'ebe ichu aja?

²² Unu ahughị na okwukwe ya na ọrụ soro rụkọọ n'otu, e sitekwara n'ọrụ ya mee ka okwukwe ya zuo oke.

²³ Ọ bụ site na nke a ka ihe e dere n'akwukwọ nsọ jiri mezuo, nke na asị, "Ebrahim kweere na Chineke, a gụrụ nke a nye ya dị ka ezi omume,"§ kpọkwa ya enyi Chineke.

²⁴ Unu ahula na a na-esite n'ihe mmadụ ruru guo ya n'onye ezi omume, ọ bụkwaghị naanị n'okwukwe.

²⁵ N'otu ụzọ ahụ, agụnyeghị Rehab, nwanyị akwuna ahụ n'onye ezi omume n'ihì ọrụ ọ ruru, mgbe ọ kpobatarara ndị nnyoputa ahụ ma zipukwa ha site n'uzọ dị iche?

²⁶ Dika anụ ahụ na-enweghị mmụọ si bụrụ ihe nwuru anwu, otu a ka ọ dikwa okwukwe na-enweghị ọrụ.

3

Izu ire anyi

¹ Ụmụna m, ka ọtụtụ n'ime unu hapụ ịgbali ịbụ ndị ozizi, n'ihì na unu maara na anyị bụ ndị ozizi ka a ga-ekpe ikpe n'ọnọdụ sikariri ike.

² N'ihì na anyị niile na-asọ ngọngọ site n'otụtụ ụzọ. Ma onye ọ̀bùla nke na-adighị emehie site n'ikwuhie ọnu bụ onye tozuru oke na onye pụrụ ijide anụ ahụ ya niile aka.

† 2:11 Ọpụ 20:14; Dit 5:18 ‡ 2:11 Ọpụ 20:13; Dit 5:17 § 2:23 Jen 15:6

³ O buru na anyi e tinye mkpumkpụ igwe e ji ekechi onu inyinya ibu n'onu ya, ka o rubere anyi isi, anyi na-eduru ya gaa ebe anyi chorọ.

⁴ Otu a kwa, o buladi ugbo mmiri buru ibu nke ikuku di ike na-ebughari n'osimiri, ka onye na-anya ugbo mmiri puru ime ka o gaa ebe o chorọ site n'itugharia umara ntakiri e ji anya ugbo.

⁵ Otu a ka o dikwa ire anyi. O bu akuku anu ahụ anyi di nta, ma o na-anya isi banyere otutu ihe. Tulee otu oke ohia si di ukwu, bu nke icheku oku dikarisiri nta na-eme ka o nwuru oku.

⁶ Ire anyi bu oku. E debere ire n'etiti akuku anu ahụ ndi ozo dika uwa ajo omume. O na-emeru ahụ niile, na-amunye oku n'usoro ndu mmadu. Ya onwe ya bukwa ihe oku ala mmuo na-amunye oku.

⁷ Mmadu enweela ike zuo, na-agbalikwa izu anumanu di iche iche, na nnunu, na anu na-akpu akpu, na anu bi na mmiri;

⁸ ma mmadu obula adighi nke nwere ike izu ire. O bu ihe di oke njo na-adighi ekwe nchikota, ma juputakwa na nsi na-ebute onwu.

⁹ O bu ya ka anyi ji eto Onyenwe anyi na Nna anyi. O bukwa ya ka anyi ji abụ mmadu ibe anyi onu, bu ndi Chineke mere n'oyiyi nke ya.

¹⁰ Site n'otu onu anyi ka ija mma na ibu onu na-esi aputa. Umunna m, nke a abughị ihe ziri ezi.

¹¹ O bu ihe puru ime na mmiri di mma inu anu na mmiri nnu ga-esite n'otu isi iyi ahụ na-asoputa?

¹² Umunna m, osisi fiig o puru imi oliv, ka osisi grepu o puru imiputa fiig? N'uzo di otu a, anyi makwaara na mmiri nnu apughikwa isoputa mmiri di mma onunu.

Udi amamihe abuo di

¹³ O di onye obula n'ime unu na-agu onwe ya di ka onye maara ihe na onye nwere nghota? Ya gosi amamihe ya na nghota ya site n'ibi ezi ndu na iru oru oma site n'obi di umeala.

¹⁴ Ma o buru na obi unu ejuputa n'ihe ilu na ekworo na icho naani ihe nke onwe unu, mgbe ahụ, unu ekwesighi inya isi si otu a na-agonari eziokwu.

¹⁵ Udi amamihe di otu ahụ esiteghị n'eluigwe bia. O bu amamihe nke uwa. O bughị nke mmuo nsọ. O bu nke mmuo ojojo.

¹⁶ N'ih i n'ebe obula obi ilu na ekworo di, ebe ahụ ka ogbaaghara na omume ojojo niile di.

¹⁷ Ma amamihe na-esite n'eluigwe abia buru uzo di ocha, emesia, o huru udo n'anya, o na-eme obioma, o juputara n'ebere, na-eweputakwa oru oma. Ihu abuo na obi abuo adighikwa n'ime ya.

¹⁸ Ma ndi ahụ bu ndi na-eme udo bu ndi na-agma mkpuru udo. Ha gaghota mkpuru ezi omume.

4

Nyenu onwe unu n'aka Chineke

¹ Gini bu ihe na-ebute ogu na esemokwu n'etiti unu. Ebee ka ha siri bia? O bughị ochicho ojojo unu nwere n'ime onwe unu?

² O buru na unu choo ma unu achotaghị ya, unu egbuo mmadu. Unu na-enwe anya ukwu n'ihe onye ozo nwere ma o buru na unu enwetaghị ya, unu amalite ilu ogu na ibu agha. Unu enweghị maka unu chorọ arioghị ya n'ekpere.

³ Unu na-arịo ma unu adighi anata, n'ih i na unu na-arịo n'ebumnobi ojojo. Unu na-arịo ka unu mefuo ya n'ih e uto nke uwa.

⁴ Ndi na-ekwesighi ntukwasị obi! O bu na unu amaghi na unu na uwa buru enyi, unu ga-esi otu a buru ndi iro Chineke? Onye obula nke chorọ ibu enyi nke uwa, na-eme onwe ya onye iro nke Chineke.

⁵ Unu chere na ihe e dere n'akwukwo nsọ na-ekwu n'efu mgbe o na-asị, "Chineke na-ekwosi ekworo ike n'ihị Mmụọ Nsọ ya nke o mere ka o biri n'ime anyị."

⁶ Ma o na-enye anyị amara kariya. Ya mere, Akwukwo nsọ ji si, "Chineke na-eguzo imegide ndi na-ebuli onwe ha elu, ma o na-enye ndi di umeala n'obi amara."*

⁷ Ya mere, nyenu Chineke onwe unu. Guzonu megide ekwensu, o ga-esi n'ebe unu no gbapu.

⁸ Biakwutenu Chineke nso, ya onwe ya ga-abiakwutekwa unu nso. Kwoonu aka unu, unu ndi mmehie, meekwanu ka obi unu di ocha, unu ndi obi abuo.

⁹ Ruonu uju, tienu aka n'obi n'onodu mwute, kwaakwanu akwa. Ka ochi unu ghoo ihu mgbaru, ka iru uju werekwa onodu inuri onu.

¹⁰ Wedanu onwe unu ala n'ihu Onyenwe anyi o ga-ebulikwa unu elu.

¹¹ Umunna m, unu ekwula okwu ojoo megide ibe unu. N'ihị na onye na-ekwu okwu ojoo megide nwanna ya, maobu onye na-ekpe nwanna ya ikpe, na-ekwu okwu megide iwu. O na-ekpekwa iwu ahụ ikpe. Mgbe unu na-ekpe iwu ahụ ikpe, unu adighi edebe ya kama unu bu ndi na-ekpe ya ikpe.

¹² O bu naani otu onye o nye iwu. O bukwa naani otu onye ikpe di. O bu naani ya nwere ike izoputa mmadu. O nwekwara ike ila onye obula n'iyi. Ma gi, onye ka i na-eche na i bu iji na-ekpe nwanna gi ikpe?

Inya isi banyere ihe echi ga-abu

¹³ Ugbu a geenu nti unu bu ndi na-asị, "Taa maobu echi, anyi ga-aga ebe di otu a, maobu obodo di otu a, izu ahia na ire ahia, anyi ga-anokwa ebe ahụ otu afọ kpaa ego."

¹⁴ Olee otu unu si mara ihe ga-eme echi? Gini ka unu na-eche na ndu unu bu? Mmadu di ka anwuru oku nke a na-ahu anya nwa oge nta, nke ikuku na-emesia bufuo.

¹⁵ Kama ihe unu ga-ekwu bu nke a, "O buru na Onyenwe anyi ekwe, anyi ga-adi ndu, mee nke a maobu nke ozo."

¹⁶ Ma ihe unu na-eme bu inya isi na ikpa nganga. Udi inya isi a bu ihe ojoo.

¹⁷ Ya mere, mmadu obula maara ihe bu ezi ihe ma ju ime ya na-emehie.

5

Ido aka na nti nye ndi ogaranya

¹ Ugbu a geenu nti unu ndi ogaranya, oge eruola mgbe unu kwesiri ikwa akwa na isu ude n'ihị nsogbu na-akwado ibiakwasị unu.

² Akunuba unu ebidola ita nchara, mkpu eripiakwala uwe unu.

³ Olaocha na olaedo unu agbaala nchara. Nchara* a ga-abukwa ama megide unu, o ga-erepia anu ahụ unu dika oku. Unu akpakotala aku n'ubochi ikpeazu ndi a.

⁴ Geenu nti! Uzu akwa ndi oru unu, ndi unu juru ikwu ugwo oru ha di ka o kwesiri na-agbago imegide unu. Uzu akwa ndi oru unu, ndi unu ghogburu, eruola nti Onyenwe anyi, Onye puru ime ihe niile.

* 4:6 Ilu 3:34 * 5:3 Maobu, ajari

⁵ Unu ebiela ndu nke oke oriri na oke onunu n'elu uwa, na ndu inye anu ahụ unu ihe obula na-akpa ya mkpa. Ma ugbu a, anu ahụ unu ahụ gbara abuba ejikerela na-eche ubochi mgburi ya.

⁶ Unu amala ndi aka ha di ocha ikpe, gbukwaa ha, o buladi mgbe ha na-egbochighi unu.

Ndidi n'ime ahuhu

⁷ Nweenu ntachiobi, umunna m, chere nu obibia Onyenwe anyi. Lee otu onye oru ubi si eji ndidi na-eche mkpuru o kuru n'ala ubi ka o mja. O ji ndidi na-eche ka mmiri ozuzo nke mbu na nke ikpezuru zokwasu ubi ya.

⁸ Unu onwe unu kwesikwara inwe ndidi guzosiekwa ike n'ihu na obibia Onyenwe anyi di nso.

⁹ Umunna m, unu atamula ntamu megide ibe unu, ka a hapu ikpe unu ikpe! Lee, onye ikpe ahụ guzo n'onu uzọ.

¹⁰ Umunna m, di ka ihe ilere anya banyere inwe ndidi na ahuhu, mutanu ihe site n'aka ndi amuma bu ndi kwuru okwu n'aha Onyenwe anyi.

¹¹ Anyi na-agu ha ugbu a di ka ndi a goziri agozi n'ihu iguzosike ha. Unu anula maka ogologo ntachiobi nke Job nwere, unu ahukwala nzube Onyenwe anyi n'ihu na Onyenwe anyi juputara n'ebere na omiiko.

¹² Karisia umunna m, unu anula iyi. Unu ahukwala iyi mgbe obula, o buladi iyi eluigwe maobu uwa, maobu ihe obula ozu nuo iyi. Kama ka "E" unu buru "E." Ka "E e," unu burukwa "E e." Ka unu hapu isite n'uzo di otu a mehie ma wetakwara onwe unu ikpe omuma.

Ekpere nke sitere n'okwukwe

¹³ O di onye obula n'etiti unu no na nsogbu? Ka onye di otu ahụ kpee ekpere. O di onye na-anuri onu? Ya buo abu otuto.

¹⁴ O di onye no n'etiti unu ahụ na-esighi ike? Ya kpo ndi okenye choochi ka ha kpeere ya ekpere, ka ha wukwasikwa ya mmanu otite n'isi kpokuokwa aha Onyenwe anyi.

¹⁵ Ekpere nke okwukwe ga-azoputa onye oria ahụ. Onyenwe anyi ga-ekulite ya, o burukwa na o mehiera, a ga-agbaghara ya.

¹⁶ Ya mere kwuputaranu ibe unu mmehie unu. Kpekwaranu ibe unu ekpere ka e nwe ike gwoo unu. Ekpere onye ezi omume di ike dikwa ire.

¹⁷ Ilaija bu mmadu di ka anyi, ma o kpere ekpere rio ka mmiri hapu izo, mmiri ezokwaghi n'ala ahụ ruo afo ato na onwa isii.

¹⁸ Emesia, o kpekwaro ekpere ozu, eluigwe nyere mmiri ozuzo, meekwa ka ala puputa ihe oriri.

¹⁹ Umunna m, o buru na onye obula n'etiti unu esite n'ezikwu ahụ jehie, ma otu onye n'ime unu akpoghachi ya azu,

²⁰ chetanu nke a na onye obula kpoghachitere onye mmehie azu site na njehie ya, ga-azoputa ha n'aka onwu ma kpuchiekwa otutu mmehie.

1 Pita

¹ Pita, onyeozị Jisọs Kraịst,

Na-edegara unu ndị niile ndị a họtara, ndị gbara ọsọ ndụ gaa biri na Pontos, na Galeshia, na Kapadosia, Eshia na Bitinia, akwukwo a.

² Unu ndị Chineke bu Nna họtara di ka o bururi uzọ mata na o ga-eme, jirikwa Mmuo Nso ya doo unu nso, ka unu na-erubere Jisọs Kraịst isi, ka ewerekwa obara ya sachaa unu:

Ka amara na udo baara unu uba.

Olileanya di ndu

³ Otuto diri Chineke Nna Onyenwe anyi Jisọs Kraịst! Site n'iba uba nke ebere ya, o nyela anyi ndu oheru baa n'olileanya di ndu site na mbilite n'onwu Jisọs Kraịst.

⁴ Anyi nwekwara ihe nketa nke na-apughi imebi emebi, nke na-agaghi ere ure, maobu gbanwee udiri ya, nke e debeere anyi n'eluigwe.

⁵ Anyi bu ndi e sitere n'okwukwe na-ehekwa n'ike Chineke, tutu ruo obibia nzoputa ahụ, nke a na-ejikere ime ka o puta ihè n'ogwugwu oge.

⁶ N'ime ihe ndi a ka unu na-anuri oke onu, o bu ezie na n'oge ndi a di nta, unu agabigala otutu ihe mgbu n'ihì udi onwunwa di iche iche biakwasiri unu.

⁷ Onwunwa ndi a na-abia ime ka okwukwe unu, nke di oke onuahia kari o laedo na-ala n'iyi n'agbanyeghi na e ji oku nuchaa ya; buru nke ga-eweta otuto, na ebube, na nsopuru, mgbe e mere ka Jisọs Kraịst puta ihè.

⁸ O bu ezie na unu ejibeghi anya unu hu ya mgbe obula, ma unu huru ya n'anya, o bukwere ezie na unu adighi ahụ ya anya ugbu a, ma unu kwere na ya. Unu juputakwara n'onu ahụ di ebube nke onu na-apughi ikowa.

⁹ Ugwo oru ozọ unu ga-enweta n'ihì okwukwe unu n'ime ya ga-abu nzoputa a ga-azoputa mkporobi unu.

¹⁰ Banyere nzoputa a, ndi amuma ahụ kwuru ihe banyere amara ahụ gaje ibiara unu jiri nnoo nwayoo nyochasia

¹¹ ma gbalisie ike ichoputa oge na onodu ahụ bu nke Mmuo Kraịst di n'ime ha kwuru banyere ya, mgbe o gbara ama maka ahuhu Kraịst na ebube nke ga-eso ya.

¹² E mere ka ha mata na oru ha na-aru abughi maka odimma nke ha onwe ha, kama o bu n'ihì odimma nke unu, mgbe ha kwuru okwu banyere ihe ndi a ahụ bu ndi a gwarala unu ugbu a site n'onu ndi ziri unu ozioma n'ike Mmuo Nso nke e si n'eluigwe zite. O buladi ndi mmuo ozi ka o guru aguu imata ihe ndi a.

Buru ndi di nso

¹³ N'ihì ya, werenu uche unu niile jikere iru oru, anya dokwaa unu. Nweenu olileanya zuruoke n'amara nke a ga-ewetara unu mgbe a ga-ekpughe Jisọs Kraịst.

¹⁴ Di ka umu na-erube isi, unu ekwela ka ihe ojoo ndi ahụ na-agu unu aguu mgbe unu no n'ochichiri, na-achi ndu unu.

¹⁵ Kama burunụ ndị dị nsọ n'ihe niile unu na-eme, dika onye kporo unu si dị nsọ.

¹⁶ N'ihị na e dere ya ede, "Dinụ nsọ, n'ihị na adi m nsọ."*

¹⁷ Ebe unu na-akpoku Nna ahụ na-ekpe onye obula ikpe di ka oru ya siri di na-eleghi mmadu anya n'ihu, bienu ndu unu n'itu egwu Chineke, dika ndi mbiarambia n'uwa a.

¹⁸ N'ihị na unu matara na-ejighi ihe puru imebi emebi, dika olocha na oiaedo gbaputa unu site n'ibi ndu ojojo ahụ nna nna unu ha nyefere unu n'aka

¹⁹ kama o bu obara di oke onuahia nke Kraist bu nwa aturu na-enweghi ntupo obula maobu orusi.

²⁰ A hoputara ya tupu e kee uwa. Kama, o bu n'ogwugwu oge ndi a ka e mere ka o puta ihè n'ihị unu.

²¹ O bukwa site n'aka ya ka unu ji buru ndi kwere na Chineke, onye mere ka o si n'onwu bilie, na onye nyekwara ya ebube. Ya mere, okwukwe unu na olileanya unu di na Chineke.

²² Ugbu a, ebe unu sitere n'irubere eziokwu ahụ isi mee ka obi unu di ocha, nke mere na unu nwere ihunanya nke ihu abuo n'adighi n'ebe umunna unu no, sitenu n'obi unu na-ahuritanu onwe unu n'anya n'ebe o di ukwu.

²³ N'ihị na amuola unu ozu ugbu a, o bughị site na mkpuru nke na-emebi emebi, kama site na nke na-apughị imebi emebi, site n'okwu Chineke nke di ndu ma na-adigidekwa.

²⁴ N'ihị na,

"Mmadu niile di ka ahija,
ma ebube ha niile di ka okoko osisi nke oha,
ahija na-akponwu, okoko osisi na-achanwu,

²⁵ ma okwu Onyenwe anyi na-anogide ruo mgbe ebighi ebi."†
Okwu ahụ bukwa ozioma ahụ e zisaara unu.

2

¹ Ya mere, wezaganu n'ibu iro n'obi na aghughu niile unu, kwusinu igha ugha, ibu ndi ihu abuo, ndi na-ekwo ekworo, na ndi na-ekwuto mmadu ibe ha.

² Dika umu a muru oheru, burunu ndi aguu inu mmiri ara nke Mmuo Nso a na-agwaghị ihe obula na-agu, ka unu nwee ike site na ya na-eto eto n'ime nzoputa unu.

³ Ugbu a, unu deturu ya ire matakwa na Onyenwe anyi di mma.

Nkume di ndu na ndi a hoputara

⁴ Biakwutenu ya, Nkume ahụ di ndu, onye umu mmadu juru, maobu onye Chineke hoputara, onye di oke onuahia nye ya.

⁵ Unu onwe unu kwa di ka nkume di ndu ka a na-ewu ime ka unu ghoo ulo ime mmuo, ka unu burukwa ndi nchujaja di nsu, ndi na-achu aja ime mmuo nke Chineke na-anabata site na Jisos Kraist.

⁶ N'ihị n'akwukwo nsu kwuru,

"Lee, ana m atogbo na Zayon otu nkume,
nke a hoputara, bukwa nkume isi ntola di oke onuahia.

Onye obula kweere na ya,
agaghị eme ka ihere mee ya."*

* 1:16 Lev 11:44,45; 19:2 † 1:25 Aiz 40:6-8 * 2:6 Aiz 28:16

7 Ma nye unu ndị kwere ekwe nkume a dị oke ọnụahịa, ma n'ebe ndị ahụ na-ekweghị ekwe nọ,

“Ọ bụ nkume nke ndị na-ewu ụlọ juru nke ghorọ nkume isi ntọala ụlọ.”†

8 Ọ bụ kwa,

“Nkume nke na-eme ka ndị mmadụ soọ ngongọ, oke nkume nke na-eme ka ha daa.”‡

Ha na-asọ ngongọ n'ihì na ha juru irube isi n'okwu ahụ. Nke a bụkwa ihe a kara aka banyere ha.

9 Ma unu bụ ndị a hoputara, otu ndị nchụaja eze, mba dị nsọ, ndị nke Chineke n'onwe ya, ka unu buru ndị na-ekwusa otuto ya, bụ onye ahụ si n'ochịchiri kpobata unu n'ihè ya dị ebube.

10 N'oge gara aga, unu abughị ndị Chineke, ma ugbo a, unu bụ ndị ya. Na mbụ, unu amaghị ihe ọbụla banyere obi ebere ya, ma ugbo a, obi ebere ya erutela unu aka.

Mmeso onye Kraịst nye ndị ụwa

11 N'ihì ya, ndị enyi m, ana m ariọ unu, dika ndị bụ ọbịa na ndị na-agba ọsọ ndụ n'ụwa a, nke unu bụ, na-asị unu, wezuganụ onwe unu site n'agụ mmehie nke na-ebuso mkpuruobi unu agha.

12 Bienụ ezi ndụ n'etiti ndị mba ọzọ, ka ọ ga-abụ na a si na ha ebo unu ebubo ime ihe ọjọọ, ha ga-ahụ ọrụ ọma unu, ma nye Chineke otuto n'ubochi ahụ ọ ga-abịa.

13 Werenụ onwe unu nyefee, n'ihì Onyenwe anyị, n'okpuru ochịchi niile e guzobere n'etiti ụmụ mmadụ, ma ochịchi ahụ ọ bụ nke eze, dika onye ike ya kacha nke ibe ya,

14 maọbụ nke ochịchi gọvanọ, onye e guzobere n'ihì ita ndị na-eme ihe ọjọọ ahụhụ, na ito ndị na-eme ezi ihe otuto.

15 N'ihì na ọ bụ uche Chineke na unu ga-esite n'ezi ọrụ unu kpuchie ọnu ndị ahụ na-esite na-amaghị ihe ha, na-ekwu okwu nzuzu.

16 Na-ebinu ndụ dị ka ndị nwere onwe ha, ma unu ejikwala mnwere onwe unu mere ihe mkpuchi nke ajọ ihe. Bienụ dika ụmụodibo Chineke.

17 Sọpuru mmadụ niile dika o si kwesi. Gosi ndị niile kwere ekwe ihunanya. Tụọ Chineke egwu, ma na-asọpuru eze.

Jisọs bụ ihe ọmụmatu

18 Ndị ohu, ruberenụ ndị nwe unu isi, na-enyekwa ha nsọpuru na ugwu ruuru ha. Unu emela nke a nye naanị ndị bụ ezi mmadụ, na ndị nwere obioma n'ebe unu nọ, kama meekwanụ ya ọ buladi nye ndị afọ tara mmiri.

19 N'ihì na nke a bụ ihe inye ekele ma ọ buru na unu ejiri ntachiobi na-edi ahụhụ na-ezighi ezi na-adakwasị unu, n'ihì na unu na-eme ihe Chineke na-achọ.

20 Ma o nweghị otuto ọbụla diri unu mgbe a tara unu ahụhụ n'ihì na unu mejoro, unu na-edikwa ya? Ma ọ buru na unu enwee ntachiobi mgbe a na-ata unu ahụhụ n'ihì ihe ọma unu na-eme, nke a na-ewetara Chineke otuto.

21 Ọ bụ n'ihì ihe dị otu a, ka e jiri kpọọ unu, n'ihì na Kraịst huru ahụhụ n'ihì unu. Ọ bụkwa ihe imaatụ nye unu. Na-esonụ nzọ ụkwụ ya.

22 “O nweghị mgbe ọbụla o mehiere,

o nwekwaghị mgbe onye ọbụla nuru okwu aghughọ n'ọnu ya.”§

† 2:7 Abụ 118:22 ‡ 2:8 Ajz 8:14 § 2:22 Ajz 53:9

²³ O kwutoḡhị onye ọbụla mgbe ha na-ekwuto ya. Ọ baghị mba ọbụla mgbe ha na-ata ya ahụhụ, kama o were ya nyefee n'aka onye ahụ na-ekpe ikpe ziri ezi.

²⁴ N'elu obe ahụ, o buuru mmehie anyị niile bokwasị onwe ya mgbe ọ nwurụ, ime ka anyị nwee ike ibụ ndị nwurụ anwụ n'ebe mmehie dị; ma dịrị ndụ n'ebe ezi omume dị. Ọ bụkwa site n'apa ọnya dị ya n'ahụ ka o ji gwoḡ unu.*

²⁵ Na mbụ, unu dị ka ụmụ aturū na-awaghari na-achọ ụzọ,† ma ugbu a, e meela ka unu laghachikwute Onye ahụ na-azụ unu dị ka aturū, na Onye na-elekotakwa mkpuruobi unu anya.

3

Di na nwunye

¹ Unu ndị bụ nwunye na-eruberenu di unu isi, ka ụfọdu n'ime ha na-ekweghị n'okwu Chineke, nwee ike isi n'ezi ndụ unu na-ebi chegharia n'ekwughị okwu ọbụla,

² mgbe ha na-ahụ ibi ndụ unu nke dị ọcha na nke inwe nsopuru.

³ Ichọ mma unu agaghị abụ ichọ mma nke anụ ahụ, nke bụ ikpa isi, na iyikwasị ihe ọlaedo, maọbụ iyikwasị uwe mara mma.

⁴ Kama, ka ichọ mma unu buru mmadu nke ime mmuḡ, nke mma ya na-adighi anacha, nke bụ mmuḡ idi nwayo na idi juu. Nke di oke onuahia n'ihu Chineke.

⁵ Nke a bụ ụzọ ndi inyom mgbe ochie, bụ ndi di nsọ, ndi olileanya ha di n'ime Chineke siri choo onwe ha mma. Ha debekwara onwe ha n'okpuru di nke aka ha.

⁶ Dika Sera rubeere Ebrahim isi, na-akpokwa ya onyenwe m. Unu bu umu Sera ma o buru na unu e mee ihe ziri ezi, na-ekweghị ka egwu tuḡ unu.

⁷ N'otu aka ahụ, ndi bu di na-echenu echiche di mma banyere nwunye unu, ma nyenu ha ugwu ruuru ha dika ndi na-adighi ike na dika ndi unu na ha ga-eso keta onyinye amara nke ndu ahụ. Nke a ga-eme ka ihe ọbula hapu igbochi ekpere unu.

Ihu ahuhu n'ihu ime ihe di mma

⁸ N'ikpeazu, nweenu otu mmuḡ, ka ihe na-ewute ibe unu na-ewute unu, na-ahuritanu onwe unu n'anya, nwekwanu obi omiko na obi di umeala.

⁹ Unu ejila ihe ojoo akwughachi ugwo ihe ojoo e mere unu, maobu nkwo n'onodu nkwo. Kama gozienu ha, n'ihu na o bu ngozi ka e kwere unu na nkwa iketa, mgbe a kpoo unu.

¹⁰ N'ihu na,

“Onye ọbula nke na-achọ ndu,

nke choro ihu ubochi ndi ahu di mma,

ya mee ka ire ya ghara ikwu okwu ojoo

meekwa ka egbugbere onu ya ghara ikwu okwu aghughu.

¹¹ Ka ha tugharia site n'ajo ihe ma mee ezi ihe;

ka ha choo udo, ma na-agbasokwa ya.

¹² N'ihu na anya Onyenwe anyi di n'ahu ndi ezi omume,

nti ya gheekwa oghe nye ekpere ha,

ma ihu Onyenwe anyi na-emegide ndi na-eme ihe ojoo.”*

Nogide na-eme ihe oma

¹³ Onye ga-emegide unu ma o buru na unu na-anu oku n'obi ime ezi ihe?

* 2:24 Ajz 53:5 † 2:25 Ajz 53:6 * 3:12 Abu 34:12-16

¹⁴ Ma a sịkwari na unu ahụ ahụhụ n'ihị na unu mere ihe ziri ezi, ngozi diri unu. "Unu atula egwu ihe ha na-atụ egwu, ka obi gharakwa ilo unu mmiri."†

¹⁵ Na-edonu Kraịst nso n'ime obi unu dika Onyenwe anyi. Nookwanu na njikere mgbe niile iguzo kowaara onye obula juru unu ajuju banyere olileanya ahụ unu nwere n'ime unu. Ma unu were obi di nwayo na nsopuru na-eme nke a.

¹⁶ Ma na-enwenu akonuche di ocha, ka ndi ahụ na-ekwulu ibi obi oma unu n'ime Kraịst, buru ndi ihere ga-eme banyere nkwuto ha na-ekwuto unu.

¹⁷ N'ihị na o ka mma ita ahụhụ n'ihị ezi ihe ma o buru uche Chineke, kari ita ahụhụ n'ihị ajo ihe.

¹⁸ N'ihị na Kraịst n'onwe ya huru ahụhụ nwuo n'ihị unu otu mgbe. Onye ezi omume nwuru n'ihị ndi ajo omume, ka o kporo unu biakwute Chineke. N'ihị na e mere ka o nwuo n'anụ ahụ ma e mekwara ka o di ndu na mmuo ya.

¹⁹ Mgbe emesiri ka o di ndu na mmuo ya, o gara kwusaa ozioma nye mmuo ndi ahụ a kpochiri n'ulo mkporo.

²⁰ Nke a bu mmuo ndi ahụ juru ime ihe Chineke choro mgbe ahụ o ji ntachiobi chere ha n'oge ahụ Noa no na-ewu ugbu mmiri ya. O bu naani mmadu asato n'ime ndi bi n'oge ahụ ka a zoputara site na mmiri ahụ.

²¹ Mmiri a no onodu di ka baptizim nke na-azoputa unu ugbu a. O anaghi asapu unyi site n'ahụ mmadu, kama o bu ihe na-egosi ezi akonuche n'ebe Chineke no. O na-azoputa unu site na mbilite n'onwu nke Jisos Kraịst,

²² onye no n'elugwe, n'aka nri Chineke, ebe ndi mmuo ozi niile, na ichi isi niile, na ike niile na-erube isi nye ya.

4

Iso Kraịst ga-eweta ihe mgbu

¹ Ya mere, ebe o bu na Kraịst huru ahụhụ n'anụ ahụ, unu onwe unu kwesiri inwe udi obi ahụ o nwere. N'ihị na onye tara ahụhụ n'anụ ahụ akwusila ime mmehie.

² N'ihị nke a, onye di otu ahụ anaghi ebi ndu foduru ya n'uwa n'ihị agu ojo nke ochicho mmadu, kama o na-ebi ya n'ihị imezu ochicho Chineke.

³ N'oge gara aga unu tufuru otutu oge ime ihe ndi ahụ na-atu ndi mba ozo utu. Ndu unu juputara n'agu ikwa iko, na agu ime ihe ojo, na inubiga mmanya oke, na ikpo oriri, na ikpere arusi niile, bu ihe jogburu onwe ya na njo.

⁴ Ma ndu unu na-ebi ugbu a na-eju ha anya ebe o bu na unu anaghi esokwa ha ebi ndu ojo ndi ahụ ozo, n'ihị nke a ha na-ekwutokwa unu.

⁵ Ma ha ga-eji onu ha kwuputa ihe ha mere n'ihu onye ahụ ga-ekpe ndi di ndu na ndi nwuru anwu ikpe.

⁶ O bu nke a mere e ji kwusaa ozioma o buladi nye ndi ahụ nwuru anwu bu ndi e kperela ikpe mgbe ha di ndu, dika e si ekpe mmadu niile ikpe, ka ha site na nke a bie ndu di ka Chineke si choo site na mmuo ahụ.

Ogwugwu oge di nso

⁷ Ogwugwu ihe niile adila nso. Burunu ndi nwere akonuche zuruoke, ndi anya doru, ka unu nwee ike na-ekpekwa ekpere.

⁸ Nke kachasi nke, na-ahuritanu onwe unu n'anya nke ukwu n'ihị na ihunanya na-ekpuchi otutu mmehie.

⁹ Jirinu obioma na-elerita ibe unu obia na-enweghi ntamu obula.

† 3:14 Aiz 8:12

¹⁰ Onye ọbụla n'ime unu dika ndi ozi natara onyinye amara nke Chineke, jirinụ onyinye ọbụla unu natara na-ejeritara onwe unu ozi.

¹¹ Onye na-ekwu okwu ya kwuo ya di ka o bu nnoo okwu Chineke ka o na-ekwu. Onye na-eje ozi ya jee ya site n'ike ahụ Chineke na-enye. N'ime ihe niile ka otuto diri Chineke site na Jisọs Kraịst. O bu ya ka otuto niile na ike niile diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ihu ahuhu di ka onye Kraist

¹² Umunna m, ka o hapu iju unu anya mgbe onwunwa di iche iche na-abara unu n'ih na ihe di otu a abughi ihe oheru n'ebe unu no.

¹³ Kama nurianu onu n'ih na unu so Kraist na-eketa oke n'ahuhu ya, ka e sikwa otu a mee ka obi unu juputa n'onu, unu ga-etikwa mkpu onu mgbe a ga-eme ka ebube ya puta ihe.

¹⁴ O buru na a na-ekwuto unu n'ih aha Kraist, unu bu ndi a goziri agozi. Nke a na-eziputa na mmuo nke ebube ahụ bu mmuo Chineke na-ebi n'ime unu.

¹⁵ Ka onye ọbụla n'ime unu ghara ita ahuhu n'ih na o gburu mmadu maobu di ka onye ohi, maobu di ka onye na-eme ihe ojoo, maobu di ka onye na-anara mmadu ihe n'aka ike.

¹⁶ Ma ihere ekwesighi ime unu mgbe unu na-ata ahuhu di ka ndi Kraist. Kama nyenu Chineke otuto na unu bu ndi a na-akpo aha ahụ.

¹⁷ N'ih na oge eruola, mgbe a ga-amalite ikpe n'ezinaulo Chineke. O buru na a ga-ebu uzọ kpee anyi ikpe, gini ga-abukwanu onodu ndi ahụ na-ekwenyeghi n'ozio ma Chineke?

¹⁸ Ma,
"O burukwa na o di ike izoputa onye ezi omume,
oleekwanu olileanya diri onye na-amaghi Chineke na onye mmehie?"*

¹⁹ Ya mere, ndi na-ata ahuhu di ka nzube Chineke si di, nyefenu onwe unu n'aka onye okike, onye kwesiri ntukwasị obi, ma nogidenu na-eme ezi ihe.

5

Ndumodu di iche iche

¹ Mu onwe m, onye bu okenye na onyeama banyere ahuhu Kraist, burukwa onye ga-eso keta oke n'ebube ya nke a gaje ikpughe, a na mari ndi okenye n'etiti unu ariri o a,

² na-azunu igwe aturu ahụ Chineke nyefere unu n'aka. Ka unu na-elekota ha, o bughu n'ih na unu agaghi ime otu a, kama o bu ihe sitere n'ochicho obi unu, di ka Chineke chorọ ka unu mee. O bukwaghi n'ih ego unu ga-enweta, kama o bu inu oku unu n'ije ozi.

³ Unu abula okaaka n'ebe ndi e nyefere unu n'aka no. Kama burunu ihe ima atu nye igwe aturu ahụ.

⁴ Ma mgbe Onyeisi ndi ozuzu aturu ahụ ga-abia unu ga-anata okpueze ebube nke na-agaghi agbanwe agbanwe.

⁵ N'otu aka ahụ, unu umu okorobia, doonu onwe unu n'okpuru ndi bu okenye. Unu niile werenu obi umeala na-ejeritara onwe unu ozi, n'ih na, "Chineke na-eguzo imegide ndi na-ebuli onwe ha elu,

ma o na-enye ndi di umeala n'obi amara."*

⁶ Ya mere, wedanu onwe unu n'okpuru aka di ike nke Chineke, ka o bulie unu elu n'oge ya.

* 4:18 Ilu 11:31 * 5:5 Ilu 3:34

⁷ Hapụrụnyụ ya nsogbu unu na nchegbu unu, n'ihhi na ihe banyere unu na-emetụ ya n'obi.

⁸ Nọnyụ na njikere, na-echekwanụ nche n'ihhi na onye iro unu bụ ekwensu ji oke ịgbọ ụja na-awaghari dika ọdum, na-achọ onye ọ ga-ala n'iyi.

⁹ Guzosienu ike n'okwukwe unu. Unu ekwela ka o merie unu, kama tükwasinụ Onyenwe anyi obi. Chetanụ na e nwere ọtutụ ndi kwere ekwe di ka unu ndi nokwa n'udi ahuhu a unu na-ahu n'ụwa niile.

¹⁰ Chineke onye nwe amara niile, onye kpobatarara unu na ebube ebighi ebi ya n'ime Kraist, mgbe unu huru ahuhu ndi a nwa oge, ya onwe ya ga-eweghachi unu n'onodu unu, mee ka unu di nnoo ike, ndi guzo chim ma kwesikwa ntukwasị obi.

¹¹ O bu ya nwe ike niile ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Ekele ikpeazu

¹² O bu site n'inyeaka Sailas onye m hutara di ka nwanna kwesiri ntukwasị obi ka m ji deere unu mkpuru okwu ole na ole ndi a nke m ji agbaa unu ume na-ekwuputakwa na nke a bu eziokwu di n'amara Chineke. Guzosienu ike n'ime ya.

¹³ Nwanyi ahụ nọ na Babilon, nke a hoptara unu na ya, na-ekele unu. Mak, ezi nwa m nwoke na-ekelekwara unu.

¹⁴ Jirinụ isurita onu ihunanya kelerita onwe unu.

Ka udo dinyere unu niile no n'ime Kraist.

2 Pita

¹ O bụ Saimon Pita, odibo na onyeozu nke Jisọs Kraịst,

Na-edegara ndị niile anyị na ha ketara otu ụdị okwukwe a dị oke ọñuahia, n'ime ezi omume nke Chineke na Onye nzọputa anyị Jisọs Kraịst akwukwọ ozi a:

² Ka amara na udo bara unu ụba, site na mmazu nke Chineke na nke Jisọs Onyenwe anyị.

Okpukpọ na nhọputa Chineke

³ O sitela n'ike o ji buru Chi nye anyị ihe niile dị anyị mkpa ibi ndu na-asopuru ya, site n'omuma nke anyị mara ya, bu onye ahụ kporo anyị site n'ebube ya na idi mma ya.

⁴ O sitela n'ihe ndi a nye anyi nkwa di ukwuu na nke di oke onuahia, ka anyi site na ha keta oke n'udidi nsọ ya, si otu a gbanari iru aru di n'ụwa, nke ochicho ojoo na-ebute.

⁵ N'ihu nke a, gbalisienu ike itukwasị idi mma n'elu okwukwe unu, ma na-atukwasikwanu ihe omuma n'elu idi mma,

⁶ tukwasikwanu imeru ihe n'oke n'elu ihe omuma, tukwasikwanu ntachiobi n'elu imeru ihe na oke, ma na-atukwasikwanu ibi ndu di ka ndi Chineke n'elu ntachiobi.

⁷ Tukwasikwanu obioma nye umunna n'elu ibi ndu di ka ndi Chineke, ma na-atukwasikwanu ihunanya n'elu obioma nye umunna.

⁸ O buru na unu enwe ihe ndi a n'uzo ha jubigakwara oke n'ime unu, mgbe ahụ ha ga-eme ka unu ndi na-adighi ami mkpuru, buru ndi na-ami mkpuru, na ndi bara uru n'ihe unu maara banyere Onyenwe anyi Jisos Kraist.

⁹ Ma onye obula na-atukwasighi ihe ndi a n'okwukwe ya no n'ochichiri. O naghị ahụ ụzọ. O bukwa onye na-echefu na a sachapula ya mmehie ya, ndi o mere n'oge gara aga.

¹⁰ N'ihu ya umunna m, gbalisienu ike iguzosike n'okpukpo na nhoputa unu. Nke a ga-eme ka unu hapu iso ngongo maobu daa.

¹¹ N'uzo di otu a, a ga-enye unu ohere di ukwuu iji bata n'alaeze ebighi ebi nke Onyenwe anyi na Onye nzoputa anyi Jisos Kraist.

Okwu amuma nke Akwukwo nsọ

¹² Aga m na-aga n'ihu na-echetara unu ihe ndi a site n'oge ruo n'oge. O bu ezie na unu maara na ha na-eguzosikwa ike n'ezikwu ahụ unu natara.

¹³ Ana m agu ya n'ihe ziri ezi ikpote mmuo unu na uche unu site n'ichetara unu ihe ndi a ugbu a m di ndu n'anụ ahụ a.

¹⁴ N'ihu na Onyenwe anyi Jisos Kraist agwala m hooaha, na m ga-eyipu* ya n'oge na-adighi anya.

¹⁵ Aga m agbalisi ike ihu na mgbe m hapuchara ụwa nke a, unu ga na-echeta ihe ndi a mgbe niile.

Eso m jiri anya m hu Jisos

* 1:14 Maobu, a ga m anwu

16 Ihe niile anyị na-akọrọ unu abụghị akụkọ ifo mmadụ kọrọ site n'amamihe ya. N'ihị na anyị kọwaara unu ihe banyere ike Onyenwe anyị Jisọs Kraịst na ọbibia ọ ga-abia ọzọ. Ọ bụ anya anyị abụọ ka anyị ji hụ ebube nke ibu eze ya.

17 N'ihị na ọ natara nsopuru na ebube site n'aka Chineke bụ Nna mgbe olu ahụ si n'ebube ahụ dị ukwu daa si, "Onye a bụ Ọkpara m, onye m huru n'anya, onye ihe ya dị m ezi mma."[†]

18 Anyị onwe anyị nuru olu ahụ si n'eluigwe daa mgbe anyị so ya nodu n'elu uguwu nsọ ahụ.

19 Anyị nwaputara na okwu ndi amuma ahụ bụ ihe mezuru emezu. Unu onwe unu kwesikwara ilezi anya n'okwu ndi ahụ, dika a ga-asị na ha bụ ihè na-enwu n'ebe ochichiri gbara nke na-adị ruo mgbe chi boro, mgbe e mere ka kpakpando otutu walie n'obi unu.

20 Nke ka nke, ghotanu na okwu amuma obula di n'akwukwo nsọ abughị nke e dere dika akonuche mmadụ si di.

21 N'ihị na o nweghi okwu amuma obula nke e cheputara di ka ochicho obi mmadu si di, kama mgbe ndi mmadu kwuru okwu n'aha Chineke, ọ bụ Mmuo Nso duru ha.

2

Ila n'iyi nke ndi ozizi ugha

1 Ma na mgbe ochie ahụ kwa, e nwere otutu ndi amuma ugha n'etiti ha, dika a ga-esi nwee ndi ozizi ugha n'etiti unu. Ndi a ga-esite na nzuzo na-ewebata ozizi ojo nke na-eweta ila n'iyi, ha ga-agonari ọ buladi onye kachasi ihe niile, bu Onyenwe, onye gbaputara ha. Ha na-eweta ila n'iyi na mberede, na-atukwasi onwe ha n'isi.

2 Ya mere, otutu mmadu ga-esoro ndu ruru aru ha na-ebi, n'ihị ha ga-ekwutokwa uzọ nke eziokwu ahụ.

3 N'anya ukwu ha, ndi nkuzi ugha ndi a ga-eji okwu nrafu rigbuo unu n'uru. Site na mgbe ochie, onye ga-ekpe ha ikpe di njikere. Onye ga-ala ha n'iyi anaghi arahu ura.

4 Ọ buru na Chineke ahapughi ndi mmuo ozi ahụ mgbe ha mehiere, kama o weere ha kpochie n'ime ala mmuo,* ebe e kere ha agbu na-eche ubochi ikpe ahụ.

5 Ọ burukwa na o mereghị ndi uwa nke mbu ebere mgbe o mere ka uju mmiri biakwasi ndi bi na ya na-amaghi Chineke, kama ọ zoputara naani Noa bu onye kwusara ezi omume na mmadu asaa ndi ozọ.

6 Ọ buru na ọ mara obodo Sodom na Gomora ikpe site n'iwere oku rechapu ha, mee ha ihe imaatu banyere ihe gaje ibiakwasi ndi na-amaghi Chineke;

7 ọ burukwa na ọ naputara Lot bu onye ezi omume, onye ndu ojo nke ndi na-emebi iwu wutere

8 (n'ihị na nwoke ezi omume ahụ nke na-ebi n'etiti ha ubochi niile, ehie na abali, bu onye eji oru mmebi iwu niile ọ na-anu, na nke o ji anya ya na-ahu, mekpaa mkpuruobi ezi omume ya ahụ).

9 Ọ buru na ọ di otu a, Onyenwe anyi maara otu o si anaputa ndi nasopuru Chineke site n'onwunwa niile gbara ha gburugburu. Ọ makwaara edebe ndi ajo omume n'ahuhu, tutu ruo ubochi ikpe ahụ.

Ahuhu nke na-abia

[†] 1:17 Mat 17:5; Mak 9:7; Luk 9:35 * 2:4 Maobu, *olulu ochichiri* ma ọ bukwanu, *Tataros* n'asusu Griik

¹⁰ Nke a bụ eziokwu banyere ndị ahụ na-agbaso ọchịchọ emeruru emeru nke anụ ahụ mmehie ha, na-eledakwa ike ọchịchị anya. Ndi nwere anya ike ma juputakwa na mpako. Ndi ahụ ujo na-adighi atụ ikwuto ọ buladi mmuo ndi ahụ juputara n'ebube nke anya na-adighi ahụ.

¹¹ Lee, ọ bụ ezie na ndi mmuo ozi kariri ha n'idi ike, nweekwa ume kari, ma ha anaghi e kpegide ha ikpe nkwujo n'ihu Onyenwe anyi.

¹² Lee ka ha si na-ekwulu ihe ndi ha aghotaghi. Ha di ka umu anu ohia, ndi nzuzu na-eme naani ihe obula ha kpebiri n'obi ha. Ndi a muru naani maka ijide ha ma bibiekwa ha. A ga-egbu ha otu e si egbu umu anu ohia ndi a.

¹³ A ga-eji ntaramahuhu kwughachi ha ugwo ihe ojo ha mere. Ihe nato ha utu bu ikpo oriri na onunu n'etiti ehie. Ha bu ihe ihere, burukwa ndi na-ewetara unu ntupo ma o buru na ha na-eso unu na-erikota oriri.

¹⁴ Anya ha juputara n'aguu ikwa iko, mmehie adighi ejukwa ha afo. Ha na-arafu ndi okwukwe ha na-esighi ike. Ha bukwa ndi a maara aha ha n'ihie oke ochicho. N'ezie ha bu umu a buru onu.

¹⁵ Ha esitela n'ezie uzọ ahụ jehie, soro omume Belam nwa Beoa, onye huru ugwo oru nke ajo omume n'anya.

¹⁶ Ma a baara ya mba maka ajo omume ya, mgbe e mere ka inyinya ibu ya jiri olu mmadu gwa ya okwu; gbochie oru onyeisi na-adighi mma nke onye amuma ahụ choro iru.

¹⁷ Ndi a dikwa ka iyi tara ata nke mmiri obula na-adighi n'ime ya. Ha dikwa ka igwe ojii nke oke ifufe na-efesasi, nke na-adighi ezo mmiri obula. Ndi a kwadobere ebe kachasi igba ochichiri.

¹⁸ Ha na-eji okwu efu na-enweghi isi, na aguu ihe ojo nke na-agu anu ahụ ha, na-arafu ndi sitere n'etiti ndi na-ebi ndu ojo na-ekewapu onwe ha.

¹⁹ Ha na-ekwe ha nkwa inwere onwe ha, ma ha onwe ha bu ohu nye ihe rere ure, n'ihie na mmadu bu ohu nye ihe obula na-achi achu n'ime ya.

²⁰ Mgbe ha sitere n'ihie niile emeruru emeru nke uwa gbapu, site na mmazu nke Onyenwe anyi, na Onye nzoputa anyi Jisos Kraist, buru ndi atuhiri na mmehie ozo, burukwa ndi e meriri, ha ga-abu ndi onodu ha ga-ajo njo kari ka o di na mbu.

²¹ O gaara akara ha mma ma o buru na ha amataghi uzọ ezi omume, kari na ha matara ya, mesia gbakuta iwu ahụ di nsọ nyere ha azu.

²² Ilu ndi a bu eziokwu banyere ha si, "Nkita laghachiri ozo n'ihie o gboro,"† ya na, "Nne ezi a sachara ahụ laghachiri ozo ituru onwe ya n'apiti."

3

Ubochi nke Onyenwe anyi

¹ Ndi enyi m, nke a bu akwukwo nke abuo m na-edetara unu. N'ime ha abuo, ihe m mere bu ichetara unu ihe ndi ahụ niile unu maara na itute uche unu banyere echiche zuruoke.

² Achoro m ka unu cheta okwu ndi amuma di nsọ kwuru mgbe ochie na iwu nke Onyenwe anyi na Onye nzoputa anyi nyere site na ndi ozi ya.

³ Na mbu, unu ga-amata nke a, na n'oge ikpezu, ndi na-akwa emo ga-aputa, site n'ikwa emo gbaso agu ihe ojo niile nke anu ahụ ha choro

⁴ na-asi, "O kwere unu nkwa na o ga-abia, gini mere na o biabeghi? Kemgbe nna nna anyi ha nwuru, ihe niile ka di otu ha di na mbu, site n'okike uwa."

† 2:22 Ilu 26:11

⁵ Ha kpachaara anya chefuo na site n'ogologo oge gara aga, e sitere n'okwu ọnu Chineke kee eluigwe ma meekwa ka ụwa dịrị site na mmiri nke gbara ụwa gburugburu.

⁶ Ọ bụkwa site na mmiri ndị a ka e ji bibie ma laa n'iyi ụwa nke dị n'oge ahụ.

⁷ Ọ bụkwa otu okwu ahụ ka e ji nye iwu ka e chebe eluigwe na ụwa tutu ruo ụbọchị ahụ, mgbe a ga-eji ọkụ laa ha n'iyi n'ụbọchị ahụ a ga-ekpe ndị niile na-amaghị Chineke ikpe, laakwa ha n'iyi.

⁸ Ndị enyi m, unu echefula otu okwu a, n'anya Chineke, otu ụbọchị dika puku afọ, puku afọ dika ka otu ụbọchị.

⁹ Onyenwe anyị anaghị anọ ọdụ n'imezu nkwa ya, dika ndị ụfọdụ n'ahụta ya na ọ bụ inọ ọdụ. Kama o nwere ntachiobi n'ebe unu nọ, n'ihị na ọ chọghị ka onye ọbụla laa n'iyi, kama ọ chọrọ ka onye ọbụla bjaruo na nchegharị.

¹⁰ Ma ụbọchị Onyenwe anyị ga-abia dika onye ohi. N'ụbọchị ahụ, eluigwe ga-eji oke ụzụ gafee. Ihe niile dị n'eluigwe ga-agba ọkụ, laa n'iyi. Ụwa na ọrụ niile a ruru n'ime ya ga-erepiakwa ọkụ n'otu ntabi anya.

¹¹ Ebe ọ bụ na ihe niile gbara anyị gburugburu ga-esi otu a laa n'iyi, ụdị ndị dị aña ka unu kwesiri ibu? Unu kwesiri i na-ebi ndụ dị nsọ na nke isopuru Chineke,

¹² dika unu na-ele anya ọbibia ụbọchị nke Chineke, na-echesikwa ya ike ka ọ bia ngwangwa. N'ihị na ọ bụ ụbọchị a ga-amunye eluigwe niile ọkụ, mee ka ihe niile dị na ya gbaze buru ihe na-agaghị adikwa.

¹³ Ma anyị na-ele anya mmezu nkwa ahụ o kwere, nkwa inye anyị eluigwe ọhuru na ụwa ọhuru ebe ezi omume naanị ga-adị.

¹⁴ Bikonu ndị m huru n'anya, mgbe unu nọ na-ele anya ihe ndị a, jisienụ ike hụ na aka unu dị ọcha, ndị na-enweghị ita uta na ndị ha na ya dị n'udo.

¹⁵ Chetakwanu na ntachiobi Onyenwe anyị putara nzoputa, dika ezi nwanna anyị Pọl jiri amamihe Chineke nyere ya deere unu ihe banyere ya.

¹⁶ O na-edede otu ihe ahụ n'akwukwo ozi ya niile, na-ekwu ihe banyere ihe ndị a n'ime ha. E nwere ụfọdụ ihe o kwuru nke siri ike ighota nke ndị nzuzu na ndị na-amaghị ihe na-akowa dika ha si cheputa n'obi ha. Ha asugharjala ihe o dere dika ha na-emekwa mpaghara akwukwo nsọ ụfọdụ, si otu a wetara onwe ha ila n'iyi.

¹⁷ Ya mere, ezi ndị enyi m, ebe unu matara nke a, noronu na nche ka a ghara isite na njehie ndị na-emebi iwu duhie unu, ime ka unu si n'onodu unu daa.

¹⁸ Burunu ndị na-eto eto n'ime amara. Burukwanu ndị na-aga n'ihu imuta ihe banyere Onyenwe anyị na Onye nzoputa anyị Jisọs Kraist nke oma.

Ka otuto dirị ya ugbu a na mgbe niile ebighi ebi. Amen.

1 Jọn

Okwu nke ndụ

¹ Ihe anyị na-edere unu banyere ya bụ ihe ahụ na-adịrị site na mmalite, nke anyị nūrụ, nke anyị jikwa anya anyị hụ, nke anyị lekwasịrị anya, na nke aka anyị metūrū. Anyị na-ekwu ihe banyere Okwu nke ndụ ahụ.

² Ndụ ahụ pụtara ihe. Anyị ahụla ya ma gbaakwa ama banyere ya. Ya mere, ihe anyị na-ekwu okwu ya, na ihe anyị na-akọrọ unu bụ banyere ndụ ebighị ebi ahụ nke ya na Nna nọ na mbụ; nke e mere ka ọ pụta ihè nye anyị.

³ Anyị na-ekwusara unu ihe anyị hūrū na nke anyị nūrū, ka unu soro anyị nwee nnwekọ. N'ezie nnwekọ anyị bụ nke anyị na Nna na nke Ọkpara ya bụ Jisọs Kraịst, na-enwekọ.

⁴ Anyị na-edere unu ihe ndị a n'ihì ime ka ọnụ anyị zuo oke.

Ìhè na Ọchịchiri

⁵ Nke a bụ ozi ahụ anyị nūrū site n'aka ya, nke anyị na-ekwusakwara unu. Chineke bụ ihè, ọchịchiri ọbụla adighikwa n'ime ya.

⁶ Ya mere ọ būrū na anyị asị na anyị na ya nọ n'ezì nnwekọ ma na-ebi n'ime ọchịchiri, ọ bụ okwu ụgha ka anyị na-ekwu. Eziokwu ahụ adighikwa n'ime anyị.

⁷ Ma ọ būrū na anyị na-ebi ndụ anyị n'ihè, dị ka ya onwe ya si nọọ n'ihè, mgbe ahụ anyị na ibe anyị na-enwe ezi nnwekọ. Ọbara Jisọs bụ Ọkpara ya na-asachapụkwa anyị mmehie anyị niile.

⁸ Ma ọ būrū na anyị asị na anyị adighi eme mmehie, anyị na-eduhie onwe anyị, na-ajụkwa inabata eziokwu ahụ n'ime anyị.

⁹ Ma ọ būrū na anyị ekwupụta mmehie anyị, onye ahụ kwesiri ntụkwasi obi na onye ezi omume, ọ ga-agbaghara anyị mmehie anyị niile, sachapụkwa anyị site n'ajọ omume anyị niile.

¹⁰ Ọ būrū na anyị asị na anyị emeghi mmehie ọbụla, anyị na-akpọ ya onye na-ekwu okwu ụgha, okwu ya enwekwaghị ọnọdụ n'ime anyị.

2

¹ Ezi ụmuntakiri m, ana m edere unu ihe ndị a ka unu ghara imehie. Ma ọ būrū na onye ọbụla emehie, anyị nwere onye na-ekwuchite ọnụ anyị n'ihu Nna ahụ. Ọ bụ Jisọs Kraịst, Onye ezi omume ahụ.

² Ọ bụ onye jiri onwe ya chụọ aja n'ihì ikpuchiri anyị mmehie anyị, ma ọ bughị naanị n'ihì mmehie anyị, ọ bụkwa n'ihì mmehie ụwa niile.

Ihunanya na Ikpọ asị

³ Otu a ka anyị si amata na anyị maara onye ọ bụ, ma ọ būrū na anyị erube isi nye iwu ya niile.

⁴ Onye ahụ na-ekwu si, "Amaara m ya," ma ọ dighi eme ihe o nyere n'iwu bụ onye okwu ụgha, eziokwu ahụ adighikwa n'ime ya.

⁵ Ma ọ būrū na onye ọbụla na-erube isi n'okwu ya, n'ezie, ihunanya Chineke bụ ihe emere ka o zuo oke n'ime ya. Ọ bụ otu a ka anyị si amata na anyị nọ n'ime ya.

⁶ Onye ọbụla na-ekwu na ya bi n'ime ya kwesiri ibi ndụ dika ya.

⁷ Ndi enyi m huru n'anya, anaghi m edere unu ihe gbasara iwu oheru, kama o bu otu iwu ochie ahụ, nke na-adị site na mbụ. Iwu ochie a bu nke e ziri unu ozi banyere ya.

⁸ Ma otu o di, ana m edere unu iwu oheru, nke bu eziokwu n'ime ya na n'ime unu. N'ihina ochichiri na-agafe, ezi ihè ebidola ichawaputa.

⁹ Onye obula na-asị na ya no n'ihè ma na-akpo nwanna ya asị, na-anọ n'ochichiri ruo ugbu a.

¹⁰ Onye obula na-ahụ nwanna ya n'anya na-ebi n'ime ihe ahụ o dikwaghi ihè di n'ime onye di otu a bu nke ga-eme ya ka o sọ ngongọ.

¹¹ Ma onye obula na-akpo nwanna ya asị no n'ochichiri, na-ejegharikwa n'ime ochichiri; o maghi ebe o na-aga n'ihina ochichiri ahụ emeela ka o kpuo isi.

The mere e jiri dee ihe ndi a

¹² Ana m edere unu ihe ndi a umuntakiri m n'ihina a gbagharala unu mmehie niile site n'aha ya.

¹³ Ana m edere unu ndi bu nna ihe ndi a, n'ihina unu maara onye ahụ na-adị site na mbụ.

Ana m edere unu umu okorobia, n'ihina unu emerielala ajọ onye ahụ.

¹⁴ Ana m edere unu umuntakiri, n'ihina unu maara nna ahụ.

Ana m edere unu ndi nna, n'ihina unu maara onye ahụ na-adị site na mbụ.

Ana m edere unu umu okorobia, n'ihina unu siri ike, okwu Chineke na-ebikwa n'ime unu, unu emeriewala ajọ onye ahụ.

Unu ahula uwa n'anya

¹⁵ Kwusinu ihu uwa n'anya, ya na ihe niile di n'uwa. O buru na onye obula ahụ uwa n'anya ihunanya nke Nna adighi n'ime ya.

¹⁶ N'ihina ihe niile di n'uwa, ihe ndi ahụ niile anu ahụ anyi, na anya anyi na-achọ, ya na inya isi mmadu banyere ihe o bu na ihe o nwere, esiteghị n'ebe Nna no, kama ha sitere n'uwa.

¹⁷ Uwa na ochicho ojoo ya niile na-agafe agafe, ma onye ahụ na-eme uche Chineke ga-adị ndu ruo mgbe ebighi ebi.

Onye iro Kraist

¹⁸ Umu m, nke a bu oge awa nke ikpeazu. Dika unu nuru na otu onye na-emegide Kraist na-abia, o buladi ugbu a, otutu ndi na-emegide Kraist abiala. Otu a ka anyi si amata na o bu oge awa nke ikpeazu.

¹⁹ Ha si n'etiti anyi puo, ma ha abughi ndi nke anyi n'ezie. N'ihina a si na anyi na ha bu otu, ha gaara aga n'ihu soro anyi nodu. Ma opupu ha puru na-egosi na o dighi onye n'ime ha sonyere anyi.

²⁰ Ma unu nwere otite mmanu sitere n'Onye Nso ahụ, unu niile matakwarala ihe niile.

²¹ Ya mere, anaghi m edegara unu akwukwo a dika ndi na-amaghi eziokwu kama n'ihina unu maara ya na n'ihina o dighi okwu ugha obula na-esi n'ezikwu ahụ aputa.

²² Onye bu onye okwu ugha? O bu onye ahụ na-asị na Jisos abughi Kraist ahụ. Onye di otu a bu onye na-emegide Kraist, n'ihina o nabataghi Nna ahụ na Okpara ya.

²³ Onye ọbụla juru Ọkpara ahụ enwekwaghị Nna ahụ; ma onye ọbụla nabatara Ọkpara ahụ nwekwara Nna ahụ.

²⁴ Hụnu na ihe unu nuru site na mmalite na-anogide n'ime unu. O buru na ihe unu nuru na mbido ebiri n'ime unu, unu ga-anogide n'ime Ọkpara ahụ na n'ime Nna ahụ.

²⁵ Ihe o kwere anyi na nkwa bu nke a, ndu ebighi ebi.

²⁶ Ana m edere unu ihe ndi a banyere ndi ahụ na-agbali iduhie unu.

²⁷ Ma unu onwe unu, otite mmanu ahụ unu natara n'aka ya na-anogide n'ime unu, n'ihu nke a, onye ozizi ozo adighi unu mkpa. Dika otite mmanu ya na-ezi unu ihe banyere ihe niile, burukwa eziokwu, o bughị okwu ugha. Ya mere, dika o zikwara unu, na-anogidenu n'ime ya.

Umụ Chineke

²⁸ Ugbu a umuntakiri m, nogidesienu ike n'ime ya, ka o ga-abu mgbe e mere ka o puta ihe, anyi ga-abu ndi obi siri ike, ndi ihere na-agaghị eme, n'ihu ya mgbe o biara.

²⁹ O buru na unu matara na o bu onye ezi omume, unu maara na onye ọbụla nke na-eme ihe ziri ezi bu onye a muru site na ya.

3

Ibi ndu di ka umu Kraist

¹ Lee udi oke ihunanya nke Nna ahụ nwere n'ebe anyi no, na-aga akpo anyi umu Chineke. N'ezie, nke a bu ihe anyi bu. Ihe mere na uwa amaghị anyi bu n'ihu na o maghi ya.

² Ndi huru n'anya, ugbu a anyi aburu umu Chineke. O bu ezie na anyi enweghi ike ighota ihe onodu anyi ga-abu n'oge di n'ihu, ma anyi maara nke oma na mgbe a ga-eme ka o puta ihe, a ga-emekwa ka anyi buru ndi yiri ya, n'ihu na anyi ga-ahu ya dika o di.

³ Onye ọbụla nwere olileanya di otu a kwesiri idebe onwe ya ocha, di ka ya onwe ya di ocha.

⁴ Onye ọbụla na-eme mmehie na-emebi iwu. N'ezie mmehie bu mmebi iwu.

⁵ Unu maara na e mere ka o puta ihe iwepu mmehie. O dikwaghị mmehie ọbụla di n'ime ya.

⁶ Onye ọbụla na-anogide n'ime ya adighi ebi ndu ime mmehie, onye ọbụla nke na-ebi ndu mmehie ahubeghi ya anya mgbe ọbụla, o matabekwaghị ya.

⁷ Ezigbo umu m, unu ekwela ka onye ọbụla duhie unu, onye ọbụla na-eme ezi ihe bu onye ezi omume di ka ya onwe ya bu onye ezi omume.

⁸ Onye ọbụla na-eme mmehie bu nwa ekwensu, n'ihu na ekwensu bu onye mmehie site na mmalite. Ihe mere Ọkpara Chineke jiri puta ihe bu ka o laa oru niile nke ekwensu n'iyi.

⁹ Onye a muru site na Chineke adighi anogide na-eme mmehie, n'ihu na mkpuru Chineke na-anogide n'ime ya, ha enweghi ike inogide na-eme mmehie, n'ihu na a muru ha site na Chineke.

¹⁰ Otu a ka anyi si amata ndi bu umu Chineke, na ndi bu umu ekwensu: Onye ọbụla na-adighi eme ihe ziri ezi abughị nwa Chineke, otu a ka o dikwa onye na-adighi ahụ umunna ha n'anya.

Hu mmadu ibe gi n'anya

¹¹ N'ihu na nke a bu ozi ahụ unu nuru site na mmalite, ka anyi hurita onwe anyi n'anya.

¹² Ka anyị hapụ idị ka Ken, onye bụ nke ajọ onye ahụ, na onye gburu nwanne ya. Gini mere o ji gbuo ya? O bụ n'ihị na orụ ya jorọ njo, ma nke nwanne ya ziri ezi.

¹³ Ka o gharakwa iju unu anya umunna m, na uwa kporo unu asi.

¹⁴ Anyị matara na anyị esitela n'onwu baa na ndu n'ihị na anyị na-ahụ umunna* anyị n'anya. Onye obula na-adighi ahụ ibe ya n'anya na-anogide n'onwu.

¹⁵ Onye obula na-akpo nwanna ya asi bu ogbu mmadu, unu matakwarana na o nweghi onye obula bu ogbu mmadu nwere ndu ebighi ebi n'ime ya.

¹⁶ O bu otu a ka anyi si mata ihe bu ihunanya, na Jisos togboro ndu ya n'ihị anyi. Anyi kwesikwara itogbo ndu anyi n'ihị umunna anyi.

¹⁷ O buru na onye obula nwere akụ nke uwa, ahụ nwanna ya ka o no na mkpa ma o nweghi obi ebere n'ebe o no, olee otu ihunanya Chineke si diri n'ime ya?

¹⁸ Umuntakiri m, ka ihunanya anyi ghara ibu naani n'egbugbere onu maobu nke okwu efu, kama ka o buru nke sitere n'eziokwu nakwa n'omume anyi.

¹⁹ Anyi ga-esitekwa na nke a mata na anyi bu ndi nke eziokwu ahụ ma matakwa otu anyi ga-esi mee ka obi anyi kwenye n'ihu ya.

²⁰ N'ihị na o buru na obi anyi amaa anyi ikpe, Chineke di ukwu karia obi anyi, o mazukwara ihe niile.

²¹ Ndi m huru n'anya, o buru na obi anyi amaghi anyi ikpe, anyi nwere nkwwa okwu n'ihu Chineke

²² na-anatakwa ya ihe obula anyi rioro n'ihị na anyi na-erube isi n'iwu ya, na-emekwa ihe na-atọ ya uto.

²³ Nke a bukwa iwu ya: ka anyi kwere n'aha Okpara ya Jisos Kraist, ya na ihurita ibe anyi n'anya dika o nyere anyi n'iwu.

²⁴ Ndi niile na-erube isi nye iwu ya na-anogidesikwa ike n'ime ya, ya onwe ya na-anogidesikwa ike n'ime ndi ahụ! Otu a ka anyi si mara na o na-anogidesike n'ime anyi: O bu site na Mmuo nke o nyere anyi.

4

Nwaputa mmuo niile

¹ Ndi enyi m huru n'anya, unu ekwenyela okwu mmuo niile, kama nwaleenu mmuo niile ahụ i mata ma ha si na Chineke, n'ihị na otutu ndi amuma ugha apuola baa n'ime uwa.

² Otu a ka unu ga-esi mata Mmuo nke Chineke: Mmuo obula nke na-ekwuputa na Jisos Kraist abiala n'anụ ahụ sitere na Chineke.

³ Ma mmuo obula nke na-adighi ekwuputa Jisos esiteghi na Chineke, mmuo di otu a bu nke onye ahụ na-emegide Kraist nke unu nuru na o ga-abia, ma ugbu a o biala n'uwa.

⁴ Umuntakiri m, unu bu ndi sitere na Chineke, unu emeriekwala ha n'ihị na onye ahụ nke bi n'ime unu di ukwu karia onye ahụ no n'ime uwa.

⁵ N'ihị na ndi a si n'ime uwa puta. Ya mere, ihe ha na-ekwu okwu ya bu naani ihe banyere uwa. Uwa na-anakwa ha nti.

⁶ Anyi sitere na Chineke, onye obula maara Chineke na-ege anyi nti, ma onye obula na-esiteghi na Chineke anaghi ege anyi nti. O bu otu a ka anyi si amata mmuo eziokwu na mmuo nke okwu ugha.

Chineke bu ihunanya

* **3:14** Maobu, anyi na-ahurita onwe anyi n'anya

⁷ Ndị m hụrụ n'anya, o kwesiri ka anyị hụrịta onwe anyị n'anya, n'ih na ihunanya na-esi n'ebe Chineke nọ abia. Onye obula nwere ihunanya bu onye amuru site na Chineke, o makwara Chineke.

⁸ Onye na-enweghi ihunanya amaghi Chineke, n'ih na Chineke bu ihunanya.

⁹ E siri otu a mee ka ihunanya Chineke n'ebe anyi nọ putu ihè: Chineke zitere naani otu Okpara ya n'ụwa ka anyi nwee ndu site na ya.

¹⁰ Nke a bu ihe a na-akpo ihunanya, o bughị na anyi huru Chineke n'anya kama na o huru anyi n'anya ma zite Okpara ya dika aja nke juru ya obi maka mmehie niile anyi.

¹¹ Ndị m hụrụ n'anya, ebe o bu na Chineke si otu a hu anyi n'anya, anyi kwesiri ihurita onwe anyi n'anya.

¹² O nwebeghi mgbe obula anyi ji anya anyi hu Chineke anya, ma o buru na anyi ahụ ibe anyi n'anya, Chineke na-ebi n'ime anyi. A na-emekwa ka ihunanya ya zuo oke n'ime anyi.

¹³ O tinyekwala Mmuo Nso ya n'ime anyi igosi anyi na o bi n'ime anyi, na anyi bikwa n'ime ya.

¹⁴ Ma anyi onwe anyi ahula ma na-agbakwa ama na Nna ahụ zitere Okpara ya ka o buru Onye nzoputa nke ụwa.

¹⁵ Chineke bi n'ime onye obula nke na-ekwuputa na Jisos bu Okpara Chineke. Onye di otu a bikwa n'ime Chineke.

¹⁶ Anyi maara ma kwerekwa n'ihunanya Chineke nwere n'ebe anyi nọ. Chineke bu ihunanya. Onye o bulakwa na-ebi ndu ihunanya na-anogide n'ime Chineke. Chineke n'onwe ya na-ebinyekwara onye di otu a.

¹⁷ N'uzo di otu a, a na-eme ka ihunanya zuo oke n'etiti anyi, ka anyi nwee ike inwe nkwa okwu n'ubochi ikpe ahụ, n'ih na dika ya onwe ya di, otu a ka anyi onwe anyi dikwa n'ụwa nke a.

¹⁸ Itu egwu adighi n'ebe ihunanya di, kama ihunanya zuruoke na-achupu egwu n'ih na egwu na ntaramahuhu na-aruko oru, onye obula nke na-atu egwu bu onye na-ezueghe oke n'ihunanya.

¹⁹ Anyi huru ya n'anya n'ih na o buru uzo hu anyi n'anya.

²⁰ Onye obula na-asị, "Ahuru m Chineke n'anya," ma nogide na-akpo nwanna ya asị, onye ahụ bu onye ugha. N'ih na o buru na o hughị nwanna ya n'anya, bu onye o na-ahụ anya kwa ubochi, o pughi ihu Chineke n'anya bu onye o na-ahueghe anyi.

²¹ Iwu o nyere anyi bu, "Onye obula huru Chineke n'anya aghakwaghi ihu nwanna ya n'anya."

5

Okwukwe n'ime Okpara Chineke

¹ Onye obula kweere na Jisos bu Kraist bu onye amuru site na Chineke. Onye obula nke hukwara Nna n'anya na-ahukwa Okpara ya n'anya.

² O bu otu a ka anyi si amata na anyi huru umu Chineke n'anya, mgbe anyi na-ahụ Chineke n'anya, na-erubekwa isi n'iwu ya niile.

³ Nke a bu ihunanya Chineke, na anyi ga-edebe iwu ya. Iwu ya adighikwa arọ.

⁴ N'ih na onye obula amuru site na Chineke na-emeri ụwa. Nke a bukwa mmeri ahụ na-emeri ụwa, o buladi okwukwe anyi.

⁵ Onye puru imeri ụwa, ma o bughị naani onye ahụ kweere na Jisos bu Okpara Chineke?

⁶ O bụ onye ahụ b́ara site na mmiri na ọbara, ya bụ Jisọs Kraịst. O siteghị naanị na mmiri b́a, kama o sitere na mmiri na ọbara. O b́kwa Mmụọ Nsọ na-agba ama maka ya, n'íhi na Mmụọ Nsọ bụ eziokwu.

⁷ N'íhi na ha d́ atọ gbara akaebe:

⁸ Mmụọ Nsọ,* na mmiri na ọbara, ha atọ kwekọrítara.

⁹ O b́rụ na anyị nabata akaebe nke mmadụ gbara, akaebe nke Chineke gbara d́ ukwu karí, n'íhi na ọ b́ akaebe Chineke gbara banyere Ọkpara ya.

¹⁰ Onye ọb́la kweere n'Ọkpara Chineke nwere ọgbugba ama a n'obi ya. Ma onye ọb́la na-ekwereghị na Chineke emeela ya ka ọ b́rụ onye ụgha, n'íhi na o kwereghị n'ama ahụ Chineke gbara banyere Ọkpara ya.

¹¹ Ama ahụ b́kwa nke a, na Chineke enyela anyị ndụ ebighị ebi, ndụ a d́kwa n'ime Ọkpara ya.

¹² Onye ọb́la nwere Ọkpara ahụ nwere ndụ ma onye ọb́la na-enweghị Ọkpara Chineke enweghị ndụ.

Ime okwu ka o wee anya

¹³ Ana m edere unu ihe nd́ a unu nd́ kweere n'aha Ọkpara Chineke, ime ka unu mata na unu nwere ndụ ebighị ebi.

¹⁴ Nkwuwa okwu anyị nwere na ya b́, na ọ b́rụ na anyị aríọ ihe ọb́la d́ka ọch́chọ obi ya siri d́, ọ na-anụ olu anyị.

¹⁵ O b́rụkwanyụ na anyị matara na ọ na-anụ olu anyị mgbe ọb́la anyị ríọrọ ya ihe, anyị na-amatakwa na anyị anatala ihe ọb́la anyị ríọrọ ya.

¹⁶ O b́rụ na onye ọb́la ahụ ka nwanna ya na-eme mmehie nke na-adighị eduba n'ọnwụ, ya kpee ekpere, Chineke ga-enyekwa onye ahụ ndụ. Nke a b́ maka nd́ ahụ mmehie ha na-abughị nke na-eduba n'ọnwụ. E nwere mmehie na-eduba n'ọnwụ. Asighị m unu kpee ekpere maka nke ahụ.

¹⁷ Ajọ omume niile b́ mmehie, ma ọ d́ mmehie nke na-adighị eduba n'ọnwụ.

¹⁸ Anyị matara na onye ọb́la amurụ site na Chineke anaghị aga n'ihu na-eme mmehie, kama onye ahụ nke amurụ site na Chineke na-echekwa ha, ajọ onye ahụ adighị emetukwa ha aka.

¹⁹ Anyị maara na anyị b́ ụmụ Chineke, ụwa niile nọkwa n'okpuru ike ajọ onye ahụ.

²⁰ Anyị matakwa na Ọkpara Chineke ab́ala, nyekwa anyị nghọta ka anyị mara ya, onye b́ eziokwu. Anyị nọ n'ime onye ahụ b́ eziokwu, ọ b́lad́ n'ime Ọkpara ya, b́ Jisọs Kraịst. Ya onwe ya b́ ezi Chineke b́rụkwa ndụ ebighị ebi.

²¹ Ụmụ m, wezuganụ onwe unu site n'arụsị niile.

* **5:8** N'akwukwọ nd́ ọhụrụ nke Vúlget na-agba akaebe n'eluigwe: *Nna, Okwu ahụ na Mmụọ Nsọ, ha atọ b́ otu.* **8** Ha d́kwa atọ na-agba akaebe n'ụwa: (nke a adighị n'akwukwọ Griik ọb́la tupu senchuri nke iri na anọ)

2 Jọn

¹ O bụ okenye ahụ,

Na-edegara nwanyị ahụ onye Chineke hoputara, na umu ya akwukwo a, bụ ndi m huru n'anya n'ime eziokwu. O bughị naani m kama ndi niile maara eziokwu ahụ.

² N'ihị eziokwu ahụ nke di n'ime anyi, nke ga-adigidekwa n'ime anyi ruo mgbe ebighi ebi:

³ Amara, na ebere, na udo nke sitere na Chineke Nna na Jisos Kraist, bụ Okpara Nna ahụ dinyere anyi n'eziokwu n'ihunanya.

Eziokwu na ihunanya

⁴ Apughị m ikọ udi anuri m nwere mgbe m huru na ufodu umu gi na-ebi ndu igbaso eziokwu dika ihe Nna nyere anyi n'iwu.

⁵ Ma ugbu a, ezi nwanyị, o bughị iwu ohuru ka m na-edere gi kama nke ahụ e nyere anyi site na mmalite. Ana m ario ka anyi hurita ibe anyi n'anya.

⁶ Nke a bụ ihunanya ahụ: ka anyi na-ejeghari n'irube isi n'iwu ya niile. Dika unu si nu ya site na mmalite, unu ahapukwala ijeghari n'ime ya.

Ndi ozizi ugha

⁷ N'ihị na otutu ndi nduhie apula baa n'awa, bụ ndi na-adighi ekwenye na Jisos Kraist biara n'oyiyi mmadu. Onye obula di otu a bụ onye nduhie burukwa onye na-emegide Kraist.

⁸ Lezienụ anya, ka unu ghara itufu ugwo oru nke anyi dogburu onwe anyi n'oru maka ya, kama ka unu nata ugwo oru unu n'uju.

⁹ Onye obula na-adighi anogide n'ozizi Kraist, nke na-esite na ya na ewezuga onwe ya, enweghi Chineke. Ma onye obula na-anogide n'ozizi ahụ nwere Nna na Okpara ya.

¹⁰ O buru na onye obula abia izi unu ihe ozọ di iche site n'ozizi a, unu akpobatala ya n'ulo unu, maobu nabatakwa ya.

¹¹ N'ihị na onye nabatara ya ga-eso onye di otu a keta oke n'ajo omume ya.

¹² O bụ ezie na enwere m otutu ihe m choro idere unu, ma achoghi m iji akwukwo na inki dee ha. Kama, ana m ele anya ibia leta unu ka mu na unu kwukorita okwu ihu n'ihu, ka e sikwa otu a mee ka onu anyi zuo oke.

¹³ Umu nwanne gi nwanyị, bụ onye a hoputara, na-ekele unu.

3 Jọn

¹ Ọ bụ okenye ahụ,

Na-edegara Gaios, onye ahuru n'anya akwukwo a, bụ onye m huru n'anya n'eziokwu.

² Onye m huru n'anya, ekpere m bu na ahụ ga-esi gi ike, ka ihe na-agara gi nke oma, dika o na-agara mkpuruobi gi nke oma.

³ Anuriri m onu nke ukwu, mgbe ufodu umunna biara gbaa ama banyere ikwesi ntukwasị obi gi nye eziokwu, na otu i si nogide na-agbaso eziokwu ahụ.

⁴ O nweghi ihe na-enye m onu kari inu na umu m na-agbaso eziokwu.

Gaios ruziri oru ya

⁵ Onye m huru n'anya, i kwesiri ntukwasị obi n'ihe obula nke i na-emere umunna, o bu ezie na ha bu obia nye gi.

⁶ Ha akoqlara nzuko banyere ihunanya gi. Biko, mgbe ha na-apu, nyekwara ha aka n'ije ha n'uzo ga-enye Chineke otuto.

⁷ O bu n'ihia* ahụ ka ha biliri ije, na-anaraghi enyemaka obula site n'aka ndi na-ekweghi ekwe.

⁸ Nke a mere o ji kwesi ekwesi na anyi ga-elekota ndi di otu a anya ka anyi buru ndi so ha na-ejikota aka n'otu n'oru eziokwu ahụ.

Esokwala nzo ukwu Diotrefis

⁹ Edere m akwukwo ozi zigara nzuko ahụ, ma Diotrefis onye o na-atu utu ibu onye mbu, anabataghi anyi nke oma.

¹⁰ Ya mere, o buru na m abia, aga m eme ka ihe niile o na-eme na otutu ihe niile o na-ekwu megide anyi puta ihè. O bughu naani na afo ejughi ya n'ihia ihe ndi a niile, o juru inabata ndi umunna, ma na-egbochi ndi ozu choro inabata ha ka ha ghara ime otu ahụ. O na-achupukwa ha site n'ulo nzuko.

¹¹ Onye m huru n'anya, enomila ihe di njo kama nomie ihe di mma. Onye obula na-eme ezi ihe na-egosi na o si na Chineke. Onye o bulakwa na-eme ajo ihe ahubeghi Chineke anya.

¹² Onye obula na-agba ezi ama banyere Dimitrios o buladi eziokwu ahụ n'onwe ya. Anyi na-ekwukwa ezi ihe banyere ya. I makwaara na o bu ezi ama ka anyi na-agba.

¹³ Enwere m otutu ihe m choro idere gi n'akwukwo, ma achoghi m iji mkpisi odee na inki dee ha.

¹⁴ O bu olileanya m ibia ihu gi n'oge na-adighi anya. Mgbe ahụ anyi ga-anodu ala kwuo ihe niile n'ihu n'ihu.

¹⁵ Ka udo diri gi.

* **1:7** Aha a na-ekwu banyere ya bu Kraist.

Ndị enyi niile nọ n'ebe a na-ekele gi. Kelekwa ndị enyi niile nọ n'ebe ahụ n'aha n'aha.

Jud

¹ Jud, odibo Jisọs Kraịst, na nwanne Jemis,

Na-edegara ndi niile a kpọrọ, ndi ahuru n'anya n'ime Chineke, bu Nna, na ndi nokwa n'okpuru nchebe Jisọs Kraịst akwukwo ozi a:

² Ka ebere na udo na ihunanya bara unu uba.

Mmehie na ila n'iyi nke ndi ajo omume

³ Ndi m huru n'anya, ebe o na-anu m oku n'obi idere unu akwukwo banyere nzoputa ahụ anyi nwekorọ n'otu, ma ahuru m mkpa o di idere unu akwukwo a, irio unu ka unu guzosie ike buo agha ichebe okwukwe ahụ, nke e nyefere ndi nsọ n'aka idebe.

⁴ N'ihia na ufodu mmadu, bu ndi e dere ihe banyere omuma ikpe diri ha, siteri n'oge gara aga, ezobatala n'etiti unu. Ha bu ndi na-adighi asopuru Chineke, ndi na-agbanwe amara Chineke anyi, mee ya ka o buru ohere ha nwere ibi ndu ikwa iko, na nke igonari Jisọs Kraịst, onye naani ya bu Onye kachasi ihe niile elu na Onyenwe.

⁵ O bu ezie na unu maa ihe ndi a niile, ma achoro m ichetara unu otu Onyenwe anyi si zoputa ndi ya site n'ala Ijpt, ma mesia laa ndi niile na-ekweghi ekwe n'iyi.

⁶ Ndi mmuo ozi nupuru isi, ndi na-anogideghi n'onodu e nyere ha, kama ha si n'ebe obibi ha gbapu. O jirila igwe kee ha agbu ebighi ebi, debe ha n'ochichiri n'ime ala, ebe ha ga-anọ ruo ubochi ikpe ahụ di egwu.

⁷ Otu a kwa, Sodom na Gomora na obodo niile gbara ha gburugburu, bu ndi nyefere onwe ha na ndu ikwa iko nakwa omume ibi ndu ojo di iche iche nke anu ahụ, bu ihe ido aka na nti nye ndi mmadu site n'ahuhu ha tara n'ihia mmehie n'ime oku ebighi ebi.

⁸ N'uzo di otu a kwa, ndi a na-emeru anu ahụ ha n'iro nro ha, na-ajukwa ike ochichi niile, ma na-ekwulukwa ndi ahụ juputara n'ebube nke anya na-adighi ahụ.

⁹ Ma Maikel onyeisi ndi mmuo ozi, mgbe o guzogidere ekwensu naruritakwa uka banyere ozu Mosis, ya onwe ya enweghi anya ike ima ya ikpe n'ihia okwu nkwalu, kama o siri, "Ka Onyenwe anyi baara gi mba."

¹⁰ Ma ndi a na-ekwulu ihe niile obula ha na-aghotaghi. Dika umu anumanu a na-azughi azu, ha na-eme ihe obula di ha mma n'anya si otu a na-ala onwe ha n'iyi.

¹¹ Ahuhu ga-adiri ha, n'ihia na ha soro nzo ukwu Ken, nyefee onwe ha na ndahie Belam n'ihia ihe nrite n'uru, ma laa n'iyi na nnupu isi Kora.

¹² Ndi a bu ihe ntupo n'etiti unu n'oge mmemme oriri ihunanya unu, ha na-eso unu na-eriko nri na-atughi egwu obula. Ha bu ndi na-elekota naani onwe ha. Ha di ka igwe ojii nke na-adighi ezo mmiri, nke ifufe na-ebughari. Ha bu osisi a na-ahu n'oge okochi nke na-adighi ami mkpuru, nke e si na mgborogwu ya hoputa, nke nwuru anwu ugboro abuo.*

¹³ Ha bu ebili mmiri na-amaghari n'osimiri, nke na-asoputa ihere ha dika ufufu, kpakpando na-awaghari awaghari, bu ndi nke a kwadooro ebe kachasi igba ochichiri ruo ebighi ebi.

* 1:12 Maobu, ha nwuru anwu n'ezie

¹⁴ Ọ bụ n'ihie ihe ndị a ka Enọk, onye bụ agburu nke asaa site n'Adam buru n'amuma banyere ha si, "Lee! Onyenwe anyi na-abia, ya na puku kwuru puku ndi nsọ ya.

¹⁵ Ọ na-abia ikpe mmadu niile ikpe, na itu ha niile mmehie ajo omume niile ha n'anya, bu nke ha mere n'uzo na-ezighi ezi. Tinyere okwu ojo niile nke ndi mmehie ndi na-adighi asopuru Chineke kwuru megide ya."

¹⁶ Ndi a bu ndi na-atamu ntamu oge niile, ndi o nweghi ihe obula na-adị ha mma. Ndi na-agbaso agu ihe ojo niile nke anu ahụ ha chorọ. Ha na-anya isi banyere onwe ha, na-aja ndi ozo mma; ka ha nwee ike nweta ihe ha na-achọ n'aka ha.

Ido aka na nti na ndumodu

¹⁷ Ma unu, ndi m huru n'anya, chetanu ihe ndi ozi Onyenwe anyi Jisos Kraist kwuru na ha ga-emezu.

¹⁸ N'ihie na ha siru unu, "N'ogwugwu oge ahụ, ndi na-eji ihe niile na-emere ihe ochi ga-adi. Ndi na-agbaso agu ihe ojo niile nke anu ahụ ha chorọ.

¹⁹ Ọ bụ ndi anu ahụ ha na-achi, ndi na-enweghi Mmuo Nso n'ime ha, bu ndi na-eweta nkewa n'etiti unu."

²⁰ Ma unu, ndi m huru n'anya, nogidenu na-ewuli onwe unu elu na ntala okwukwe unu dikarisiri nsọ. Na-ekpekwanu ekpere n'ime Mmuo Nso.

²¹ Doonu onwe unu n'okpuru ihunanya Chineke, dika unu na-echere ebere Onyenwe anyi Jisos Kraist nke na-eduba na ndu ebighi ebi.

²² Gosinu ufodu ndi na-enwe obi abuo ebere.

²³ Zoputanu ndi ozo site n'iguputa ha n'oku. N'ebe ndi ozo no gosinu ha obi ebere, kama jirinu itu egwu mee nke a, kponu o buladi uwe nke anu ahụ mmehie meruru asi.

Ekpere ito Chineke

²⁴ Ugbu a, nye onye ahụ puru ichebe unu, ka unu ghara ida, onye puru ikpobata unu n'ihu ya di ebube n'onodu enweghi ntupo obula n'oke onu

²⁵ ka otuto, na idi ukwu, na ike, na ikike ochichi; diri Onye naani ya bu Chineke, Onye nzoputa anyi, site na Jisos Kraist Onyenwe anyi, tupu n'ogbo niile ebido, ka o diri ya ugbu a, na mgbe niile ebighi ebi. Amen.

Mkpughe

Ihe e dere n'akwukwo a

¹ Mkpughe banyere Jisosh Kraist, nke Chineke nyere ya igosi ndi ohu ya, ime ka ha mata ihe ndi ahụ na-aga ime n'oge na-adighi anya. O mere ka amata nke a site na izite mmuo ozi ya ka o biakwute ohu ya Jon,

² onye a gbara ama banyere ihe niile o huru, okwu Chineke, na ogbugba ama Jisosh Kraist.

³ Ngozi na-adiri onye ahụ na-aguputa okwu ndi a di n'amuma a. Ngozi na-adikwara ndi na-anu ya, ma nabata ihe e dere n'ime ya n'obi ha. N'ihina oge mmezu ha di nso.

Ekele na otuto

⁴ O bu m Jon na-edede akwukwo a,

Na-edere ya nzuko asaa di na mpaghara Eshia:

Ka amara na udo nke sitere na Onye ahụ na-adi, Onye ahụ dikwaari, na Onye ahụ na-aga ibia diri unu, sitekwa n'ebe Mmuo asaa* ahụ na-eguzo n'ihu ocheeze ya,

⁵ sitekwa n'aka Jisosh Kraist, onye bu onyeama kwesiri ntukwasị obi, na onye mbu sitere na ndi nwuru anwu bilie, nakwa onye na-achị ndi eze niile nke uwa.

Nye onye ahụ huru anyi n'anya ma meekwa ka anyi site n'obara ya nwere onwe anyi puo na mmehie.

⁶ O mere ka anyi buru alaeze, ndi nchaja nye Nna ya bu Chineke. O bu ya ka otuto niile na ike niile diri ruo mgbe niile ebighi ebi. Amen.

⁷ "Lee, o na-abia ya na igwe ojii.†

Anyanile ga-ahukwa ya,

o buladi ndi ahụ niile mapuru ya ahụ, ha ga-ahụ ya."‡

Mmadu niile no n'awa "ga-erukwa uju n'ihia ya."

Otu a ka o ga-adi! Amen.

⁸ Otu a ka Onyenwe anyi Chineke kwuru, "Abu m Alfa na Omega, onye na-adi, onye ahụ dikwaari, na onye ahụ na-aga ibia, bu onye puru ime ihe niile."

Ohu Jon huru banyere Kraist

⁹ Mu onwe m, Jon, nwanne unu nwoke, onye unu na ya na-enweko ahuhu na n'alaeze, na ntachiobi nke bu oke anyi n'ime Jisosh. Anọ m n'ogbe ala ntakiri mmiri gbara gburugburu a na-akpo Patmos n'ihia okwu Chineke na-agba ama banyere Kraist.

¹⁰ N'ubochi Onyenwe anyi, anọ m n'ime Mmuo ma nu otu oke olu dara uda di ka opi ike n'azu m,

* 1:4 N'akwukwo Nso, asaa di ka onugogu na-egosiputa izuoke. † 1:7 Dan 7:13 ‡ 1:7 Zek 12:10

11 na-ekwu, “Dee ihe i na-ahụ ugbu a n’akwụkwọ zigara ya nzukọ asaa dị n’Efesọs na Smyrna na Pegamom na Tiatira na Sardis, na Filadelfia na Laodisia.”

12 Mgbe m chigharị, lee anya ihu onye na-agwa m okwu, ahuru m ihe idoba oriṅa asaa e ji ọlaedo kpuo.

13 N’etiti ihe idoba oriṅa ndi a, ahuru m otu onye yiri nwa nke mmadu, § ka o guzo. O yikwasiri onwe ya uwe mwuda. Ma o nwere ihe okike na-acha ọlaedo e ji kee gburugburu obi ya.

14 Isi ya na agiri isi ya na-acha vaa dika ogho ocha, dika akummiri igwe.* Anya ya abuo yiri ire oku na-enwusi ike.

15 Ukwu ya abuo di ka bronz a nuchasiri nnoo nke oma hichapukwa ya. Olu okwu ya na-ada di ka uzu mmiri na-achi achi.

16 O jidere kpakpando asaa n’aka nri ya, mma agha di nko nwere ihu abuo sikwa n’onu ya na-aputa. Ihu ya na-egbu maramara dika anyanwu na-acha n’ike ya niile.

17 Mgbe m huru ya, adara m n’ala n’ukwu ya dika onye nwuru anwu. Ma o weere aka nri ya metu m n’ahu na-ekwu si, “Atula egwu. Abu m Mmalite na Ogwugwu.

18 Abu m onye ahụ na-adi ndu. Anwuru m anwu, ma lee, ana m adi ndu ruo mgbe niile ebighi ebi. O bukwa m ji otughe igodo nke onwu na nke oku ala mmuo.

19 “Ya mere, detuo ihe niile i hurula, ihe di ugbu a na ihe gaje ime na mgbe na adighi anya.

20 Nke a bu ihe omimi nke kpakpando asaa ahụ i huru n’aka nri m, na ihe idoba oriṅa asaa ndi ahụ putara. Kpakpando asaa ahụ bu ndi mmuo ozi ulo nzuko asaa ahụ. Osi oriṅa asaa ahụ bu ulo nzuko ndi ahụ n’onwe ha.

2

Nzukọ dị n’Efesọs

1 “Dee akwụkwọ nye mmuo ozi ulo nzuko di n’Efesọs, si ya:

Ihe ndi a bu okwu si n’onu onye ahụ na-ejide kpakpando asaa n’aka ya, ma na-ejeharikwa n’etiti ihe idoba oriṅa ọlaedo asaa ndi ahụ.

2 Amaara m ihe niile banyere oru gi niile. Ahukwala m irusi oru ike gi na ntachiobi gi. Amaara m na i dighi anagide ndi ajo omume, na i nwaleela ndi ahụ niile na-akpo onwe ha ndi ozi, ma ha abughị ndi ozi n’ezie, choputakwa na ha bu ndi ugha.

3 I jirila ntachiobi nagide nhuju anya n’ihi aha m, ma ike agwughị gi.

4 Ma enwere m ihe ndi a megide gi. I hapula ihunanya mbu ahụ i nwere.

5 Cheta onodu i si na ya daa. Chegharja, mekwa ihe ndi ahụ i na-eme na mbu. O buru na i meghi otu a, aga m abia wepu ihe idoba oriṅa gi site n’onodu ya.

6 O buladi otu a, o nwere ihe ufodu di mma banyere gi. I kporo oru ojo nke ndi Nikolaitan asi, dika mu onwe m si kporo ya asi.

7 Onye obula nwere ntị, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko. Onye ahụ na-emi emi ka m ga-enye ike iri mkpuru sitere n’osisi ndu ahụ nke di na paradais nke Chineke.

§ 1:13 Dan 7:13 * 1:14 Nke a ka ndi ocha na-akpo snoo.

Nzukọ dị na Smyrna

8 “Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Smyrna, sị ya:

Ihe ndị a bụ okwu ahụ bụ Mmalite na Ogwugwu ihe niile. Onye nwurụ anwụ ma dika ndụ ọzọ.

9 Amaara m mkpagbu gi niile na ida ogbenye gi. Ma n’ezie, i bụ ogaranya. Amaara m ihe banyere nkwo niile ndi ahụ na-akpo onwe ha ndi Juu na-ekwuto gi, ma ha abughị ndi Juu, n’ezie ha bụ ụlọ nzukọ ekwensu.

10 Atukwala egwu n’ihi ihe ahụ gaje ibiakwasị gi. N’ihi na ekwensu n’onwe ya gaje ime ka a tuba ufodu n’ime ndi gi n’ulo mkporo, ka o jiri ya nwalee gi. A ga-akpagbu unu abali iri. Ma gosi onwe gi onye kwesiri ntukwasị obi, o buladi ruo mgbe onwu ga-abiakwasị gi. Emesia, a ga m enye gi okpueze ahụ, bụ ndụ.

11 Onye obula nwere nti ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzukọ niile. Onye obula na-emeri emeri, onwu nke ugboro abuo agaghị emekpa ya ahụ.

Nzukọ dị n’obodo Pegamom

12 “Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị Pegamom, sị ya:

Ndi a bụ okwu si n’onu onye ahụ ji mma agha ahụ di nko nke nwere ihu abuo n’aka ya.

13 Amaara m ebe i bi, bụ obodo ebe ekwensu nwere ocheeze ya. Ma i na-anogidesi ike n’aha m. I juru igonari okwukwe gi n’ime m, o buladi n’oge Antipas onyeama m kwesiri ntukwasị obi, bụ onye e gburu n’obodo unu, ebe ekwensu bi.

14 Ma enwere m ihe ole ma ole megide gi. I nwere ufodu mmadu ebe ahụ, ndi jidesiri nkuzi Belam ike, bụ onye kuziiri Balak ka o raa umu Izrel ura nke mere ka ha mehie, rie ihe a churu n’aja nye arusi, kwaakwa iko.*

15 N’otu aka ahụ, i nwekwara ufodu mmadu ndi jidesiri nkuzi Nikolaitan ike.

16 Ya mere, chegharia! Ma o bughị otu a, aga m abiakwute gi osiso jiri mma agha di m n’onu buso ha agha.

17 Onye obula nwere nti, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzukọ niile. O bụ naani onye na-emeri emeri ka m ga-enye ufodu n’ime achicha manà ahụ e zoro ezo. Aga m enyekwa onye ahụ ezi nkume ocha ahụ, nke edekwasiri aha oheru n’elu ya, nke onye obula ozọ na-agaghị amata, karia onye ahụ natara ya.

Nzukọ dị n’obodo Tiatira

18 “Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Tiatira, sị ya:

Ndi a bụ okwu sitere n’aka Okpara Chineke, onye anya ya na-enwuba n’ebe niile di ka ire oku. Ukwu ya kwa na-egbu maramara di ka bronzo a nuchara nke oma.

* 2:14 O bụ Belam kuziri Balak uzo o ga-esi rara ndi Izrel nye na nupu isi megide iwu Chineke nyere ha banyere ife arusi, n’akwukwo Onu 31:15-16, ikwa iko na ilu di maobu nwunye site na mba ozọ. Iwu ndi a di n’akwukwo Dit 7:3-11.

¹⁹ Amaara m ọrụ gị niile, na ihunanya gị, na okwukwe gị. Amakwaara m ije ozi gị na ntachiobi gị, na-ahụkwa na ị na-arụ ọrụ ugbu a karịa ka i mere na mbụ.

²⁰ Ma enwere m ihe ndị a megide gị. Ị na-anabata nwanyị ahụ a na-akpọ Jezebel, onye na-ekwuputa na ya bụ onye amụma nwanyị†nye ya ohere ka o were nkuzi asị na-eduhie ndị ohu m ụzọ, ka ha kwaa iko, riekwa ihe e ji chụọrọ arụsị aja.

²¹ Enyela m ya ohere ka o si na mmehie ya chegharịa, ma ọ jụrụ ichegharị site na ndụ ịkwa iko.

²² Lee, aga m etinye ya n'ute ahụhụ, meekwa ka ndị ya na ha na-akwa iko taa ahụhụ dị ukwu. Ọ bụ naanị ma ha cheghariri ka ihe ndị a na-agaghị abiakwasị ha.

²³ Ma n'ebe umụ ya nọ, aga m etigbu ha ka ha nwụọ. Nzukọ niile ga-amata na abụ m onye na-enyocha mmụọ na mkpuruobi niile. Aga m akwughachikwa onye ọbụla n'ime unu ụgwọ ọrụ kwesiri ọrụ ya.

²⁴ Ugbu a, ana m agwa unu ndị fọdurụ na Tiatira, unu ndị na-agbasoghị ozizi ya, ndị na-amutabekwaghị ihe ndị ahụ ekwensu kpọrọ ihe nzuzo dị omimi,‡'O nweghị ibu arọ ọzọ m ga-ebokwasị unu,

²⁵ ma ọ bughị, unu jidesienụ ihe unu nwere aka ike tutu ruo mgbe m ga-abia.'

²⁶ Ma onye ọbụla na-emeri emeri, na-anogidekwa na-eme uche m ruo ogwugwu ihe niile, ka m ga-enye ikike n'ebe mba niile nọ.

²⁷ Onye ahụ, 'ga-eji mkpara igwe chịa ha, dika mgbe a kwachara ite aja na mpekele na mpekele.'§ Ọ bụladi ka Nna m si nye m ike,

²⁸ a ga-enye onye nke meririnụ kpakpando ututu.

²⁹ Onye ọbụla nwere nti, ya nuru ihe Mmụọ Nso na-agwa nzukọ niile.

3

Nzukọ dị n'obodo Sardis

¹ "Dee akwukwo nye mmụọ ozi ulo nzukọ dị na Sardis, si ya:

Ndị a bụ okwu onye ahụ nwere mmụọ asaa nke Chineke na kpakpando asaa.

Amaara m ọrụ gị niile, ị nwere aha dika onye dị ndụ ma ị bụ onye nwurụ anwụ.

² Ugbu a, si n'ura bilite. Mee ka ihe ntakiri ahụ fọdurụ na-achọ inwụ anwụ diri ike. N'ihi na ọ dighi ọrụ gị m huru di ka ihe zuruoke n'anya Chineke m.

³ Ya mere, cheta ihe ndị ahụ ị natara na nke ị nuru; rube isi nye ya, chegharịakwa. Ma ọ buru na i tetaghi, aga m abiakwute gị di ka onye ohi, ị gaghị amatakwa oge m ji biakwute gị.

⁴ Otu ọ di, ị nwere ufodu mmadu na Sardis ndi na-emerubeghi uwe ha. Ha ga-eyiri uwe ocha ma soro m jee ije n'ihi na ha bu ndi kwesiri ekwesi.

† **2:20** Onye amuma nwanyi Ọ bụ onye amuma ugha n'ihi na ihe ọ na-akuzi megidere iwu Chineke.

‡ **2:24** Ihe nzuzo di omimi E nwere odi iche n'etiti ihe omimi Mmụọ Nso na-ekpughe di ka e dere n'akwukwo 1Kọ 2:10, site n'ihe omimi ndi ozọ. Ya mere, o ji di mkpa na mmadu ga-akpachapu anya mgbe ọbula onye di otu na-achọ imata ufodu ihe omimi, ka ọ rịọ inyeaka mmụọ nso. § **2:27** Abụ 2:9

⁵ Onye ọbụla na-emeri emeri, ka a ga-eyikwasị uwe mwụda ọcha dịka ha. Agaghị m echịapu aha ya site n'akwụkwọ nke ndụ ahụ, kama aga m ekwuputakwa aha ahụ n'ihu Nna m na n'ihu ndị mmụọ ozi niile.

⁶ Onye ọbụla nwere ntị, ya nūrụ ihe Mmụọ nsọ na-agwa nzukọ niile.

Nzukọ dị n'obodo Filadelfia

⁷ “Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Filadelfia, sị ya:

Ndị a bụ okwu onye dị nsọ na onye eziokwu, onye ahụ ji ọtughē igodo Devid, nke o ji emeghepụ ihe onye ọbụla na-apughị imechi, na nke o ji imechi ihe onye ọbụla na-apughị imeghe.

⁸ Amaara m ọrụ gị niile. Lee, edebela m n'ihu gị ọnu ụzọ nke e meghere emeghe, nke onye ọbụla na-apughị imechi. Amaara m na i nwere ike di nta kiri, ma i debere okwu m, i gọnarikwaghị aha m.

⁹ Aga m eme ka ndị ahụ so na nzukọ ekwensu, bụ ndị na-asị na ha bụ ndị Juu ma ha abughị, kama ha bụ ndị ụgha, aga m eme ka ha bịa kpọọ isiala nye gị, si otu a ghotā na ahurū m gị n'anya.

¹⁰ Ebe i sitere na ntachiobi sọpuru okwu m niile, aga m ekpuchi gị site n'oke mkpagbu ahụ, nke ga-abiakwasị ụwa mgbe a ga-anwale ndị niile bi n'ime ya.

¹¹ Ana m abia ọsịsọ. Jidesienụ ihe unu nwere aka ike, ka onye ọbụla ghara inapụ gị okpueze gị.

¹² Ma onye ọbụla na-emeri emeri, ka m ga-eme ka ọ burū ogidi n'ime ụlọnsọ Chineke m. Ọ gaghị esikwa n'ebe ahụ puo apuo. Aga m edekwasikwa aha Chineke m n'ahụ, na aha obodo nsọ Chineke, nke bụ Jerusalem ọhuru ahụ si n'eluigwe, ebe Chineke nọ na-aridata. Aha ọhuru m ka a ga-edekwasikwa n'ihu ya.

¹³ Onye ọbụla nwere ntị, ya nūrụ ihe Mmụọ Nsọ na-agwa nzukọ niile.

Nzukọ dị n'obodo Laodisia

¹⁴ “Dee akwụkwọ nye mmụọ ozi ụlọ nzukọ dị na Laodisia, sị ya:

Ndị a bụ okwu Amen, onye kwesiri ntukwasị obi, na onye bụ ezi onyeama, burukwa isi mmalite ihe niile Chineke kere.

¹⁵ Amaara m ọrụ gị niile, na i jughị oyi, i kpoghikwa oku. Ọ gaara adi nnoo mma ma asị na i na-ajụ oyi ma ọ bukwanu na-ekpo oku.

¹⁶ N'ihī nke a, ebe i na-ajughị oyi, i kpoghikwa oku, ihe i di bụ naranara. N'ihī ya, aga m esi n'onu m gbupu gị.

¹⁷ N'ihī na i na-asị, 'abụ m ọgaranya, nwezuo ihe niile. Mkpa ihe ọbụla akpakwaghị m.' Ma i ghotaghị na onye gba aka ka i bụ. I bụ onye e kwesiri imere ebere. I bukwa ogbenye na onye kpuru isi na onye gba otu.

¹⁸ Ana m adu gị ọdu ka izuta ezigbo ọlaedo n'aka m, bụ ọlaedo a nuchara anucha n'ime oku. Mgbe ahụ, i ga-abukwa ọgaranya n'ezie. I gaara esitekwa n'aka m zuta akwa ọcha na-enweghị ntupo ka i ghara igba otu, ka ihere gharakwa ime gị. Ka i zurukwa ezigbo ogwu ọria anya tee, ka ibido ihu ụzọ nke oma.

¹⁹ Ndị m huru n'anya ka m na-abara mba na-enyekwa ha ahuhu. Ya mere, nwee inu oku n'obi, cheghariakwa.

²⁰ Lee, ana m eguzo n'onu ụzọ na-aku aka. Ọ buru na onye ọbụla anu olu m ma meghee ụzọ, aga m abata soro ya rikoo ihe, ya onwe ya ga-esokwa m rie ihe.

21 Onye ọbụla na-emeri emeri, ka mụ ga-enye ikike ka o soro m nọdu n'ọcheeze m. Ọ bụladị dika m meriri sorokwa Nna m nọdu n'ọcheeze ya.

22 Onye nwere nti, ya nuru ihe Mmuo Nso na-agwa nzuko niile."

4

Ocheeze di n'eluigwe

1 Mgbe ihe ndi a gasiri, eleliri m anya m hu onu uzo di n'eluigwe ka e meghe ya. Uda olu ahụ m nuru na mmalite dara ozo, di ka uda opi ike si m, "Bia, gbagota n'ebe a, ka m gosi gi ihe ga-emezuriri mgbe ihe ndi a gasiri."

2 N'otu oge ahụ, e mere ka m noo n'ime mmuo, ma lee, ahuru m onwe m n'eluigwe, hukwa ka e debere otu ocheeze nke otu onye na-anokwasị n'elu ya.

3 Udidi onye nokwasiri n'ọcheeze ahụ na-egbu nweghenweghe dika nkume di oke onuahia a na-akpo jaspera na kanelian. Eke na egwurugwu dika nkume oke onuahia. Emeraldudu gbara ocheeze ahụ gburugburu.

4 Iri ocheeze abuo na ano ozo, gbara ocheeze ukwu ahụ gburugburu. Ndi nokwasiri n'ọcheeze ndi a bu iri ndi okenye abuo na ano, ndi yi uwe ocha. Ha kpukwa okpueze e ji olaedo kpuo n'isi ha.

5 Mgbe ahụ, uda dika uda egbe eluigwe, ya na amuma na-egbuke sitere n'ọcheeze ukwu ahụ na-ada na-achaputakwa. N'ihu ocheeze ukwu ahụ, e nwere oriona asaa na-enwu oku. Oriona ndi a bu mmuo asaa nke Chineke.

6 N'ihu ocheeze ahụ e nwere ihe dika oke osimiri e ji enyo mee, nke na-enwu dika kristal.

N'etiti ihu ocheeze ahụ na gburugburu ya, e nwere anu ano di ndu nwere anya n'akuku ahụ ha niile, ihu na azu.

7 Nke mbu n'ime anu ndi ahụ di ndu nwere oyiya dika odum. Nke abuo dika ehi. Nke ato nwere ihu yiri nke mmadu. Nke ano dika ugo gbasapuru nku ya na-efe efe.

8 Nke obula n'ime ihe ano ndi a di ndu nwere nku isii. Anya juputara n'ahụ ha niile na n'ime ha, o buladi n'okpuru nku ha. Ehihie na abali niile, oru ha bu iti mkpu na-asi,

"Nsọ, Nsọ, Nsọ

ka Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile di,"*

bu onye ahụ dikwaari, onye ahụ na-adi, na onye ahụ na-aga ibia."

9 Mgbe obula anu ndi ahụ di ndu na-enye onye ahụ na-anokwasị n'elu ocheeze ahụ na-adi ndu ruo mgbe niile ebighi ebi otuto na nsopuru na ekele,

10 iri ndi okenye abuo na ano ahụ na-adakwa n'ala n'ihu onye ahụ no n'ọcheeze na-efe ya ofufe, bu onye ahụ na-adi ndu ruo mgbe niile ebighi ebi. Ha niile n'otu n'otu na-atuda okpueze ha n'ihu ya na-abu abụ na-asi,

11 "Gi, Onyenwe anyi na Chineke anyi,

kwesiri inara otuto, na nsopuru, na ike.

N'ihia na gi onwe gi kere ihe niile,

o bukwa site n'ochicho gi ka e ji kee ha,

ma meekwa ka ha diri ndu."

5

Akwukwo kowara ihe na-aga ime

* 4:8 Aiz 6:3

¹ Mgbe ahụ, ahuru m akwukwo e dere ihe ihu na azu, nke a fukoro afuko, kakwasikwa ya akara asaa, ka o di n'aka nri onye ahụ nokwasiri n'elu ocheeze ahụ.

² Ahukwara m otu mmuo ozi di ukwu, ka o na-ekwusa okwu n'oke olu na-asi, "O bu onye kwesiri inyaka pu akara ndi a ma saghee akwukwo ahụ a fukoro afuko?"

³ Ma o dighi onye obula puru isaghe akwukwo ahụ maobu ilenye ya anya a huru n'eluigwe, maobu n'uwa, maobu n'okpuru uwa.

⁴ Akwara m akwa n'obi ilu n'ihu na o dighi onye obula a huru tozuru oke isaghe akwukwo ahụ maobu ileba anya n'ime ya.

⁵ Mgbe ahụ, otu onye n'ime ndi okenye ahụ gwara m si, "Akwala akwa. Lee, Odum ebo Juda, bu mgborogwu Devid, emeriela. O puru inyaka pu akara asaa ahụ ma saghekwa akwukwo ahụ."

⁶ Mgbe ahụ, ahuru m Nwa Aturu na-eguzo n'etiti ocheeze ahụ dika e gburu ya egbu. Anu anọ ahụ di ndu na ndi okenye ahụ gbara ya gburugburu. O nwekwara mpi asaa na anya asaa, nke bu mmuo asaa nke Chineke, ndi e zipuru n'ime uwa niile.

⁷ O gara n'ihu were akwukwo ahụ site n'aka nri onye ahụ na-anokwasị n'elu ocheeze ahụ.

⁸ Mgbe o weere ya, anu anọ ahụ di ndu na iri ndi okenye abuo na anọ ndi ahụ dara n'ala n'ihu Nwa Aturu ahụ. Ha niile n'otu n'otu jikwa ubo akwara na efere e ji olaedo mee, nke ihe juputara n'ime ha bu uda na-esi isi utu, bu ekpere ndi nsu.

⁹ Ha na-abu abu oheru na-asi,
"I kwesiri inara akwukwo ahụ
na inyaka pu akara ya,
n'ihu na e gburu gi,

ma site n'obara gi, i gbataara Chineke ndi mmadu,
ndi si n'ebo niile, na asusu niile, na ndi niile, na mba niile.

¹⁰ I chikotaaala ha, mee ha otu alaeze na ndi nchujaja na-ejere Chineke anyi ozi.

Ha ga-achikwa achi n'uwa."

¹¹ Mgbe ahụ, elere m anya, hu ma nukwa olu nke otutu ndi mmuo ozi, nke onuogugu ha ruru puku kwuru puku, na nde kwuru nde. Ha gbara ocheeze ahụ gburugburu, na anu anọ ahụ di ndu na ndi okenye ahụ.

¹² Ha na-abu abu n'oke olu na-asi,
"O kwesiri bu Nwa Aturu ahụ e gburu egbu
inara ike na akunba na amamihe na ike
na nsopuru na otuto na ngozi."

¹³ Mgbe ahụ, anuru m ka ihe niile no n'eluigwe na ndi no n'uwa na ndi no n'okpuru uwa, na ndi no n'okpuru oke osimiri na-eti mkpu abu na-asi,
"Ka ngozi, na nsopuru niile, na otuto niile, na ike niile
diri onye ahụ na-anokwasị n'ocheeze ahụ, na Nwa Aturu ahụ
ruo mgbe niile ebighi ebi!"

¹⁴ Anu anọ ahụ di ndu zakwara si, "Amen!" Ndi okenye ahụ dakwara n'ala n'ihu ya kpoo isiala nye ya.

6

Akara mechiri akwukwo ahụ

¹ Ahuru m mgbe Nwa aturu ahụ meghere otu n'ime akara asaa ahụ. Otu n'ime anu anọ ahụ di ndu tiri mkpu dika a ga-asi na o bu egbe eluigwe si, "Bia!"

² Mgbe m lere anya, ahuru m inyinya di ocha. Onye na-anokwasị n'elu ya ji uta n'aka ya. A tukwasikwara okpueze n'isi ya dika onye agha na-meri emeri mgbe niile.

³ Mgbe o meghere akara nke abuo, ngwangwa, anuru m ka anu nke abuo ahụ n'ime anu anọ ndi ahụ di ndu tiri mkpu si, "Bia!"

⁴ Mgbe ahụ, inyinya ozo na-acha obara obara putara. E nyere onye nokwasiri n'elu ya ike iwepu udo n'awa nakwa ime ka umu mmadu na-egburita ibe ha. E nyekwara ya mma agha di ukwu.

⁵ Ma mgbe o meghere akara nke ato, anuru m ka anu nke ato ahụ di ndu kwuru, "Bia!" Ahuru m inyinya di ojii. Onye na-anokwasị n'elu ya ji ihe otutu abuo n'aka ya.

⁶ Anukwara m ihe di ka olu nke sitere n'etiti anu anọ ahụ di ndu na-adaputa si, "Otu ihe otutu kilo* nke oka wiiti bu ugwo oru otu ubochi,† ihe otutu kilo atoz‡ nke oka bali bukwa ugwo oru otu ubochi. Ya mere, unu emebikwala mmanu oliv na mmanya."

⁷ Mgbe o meghere akara nke anọ, anuru m ka anu nke anọ di ndu siri, "Bia!"

⁸ Elere m anya ma hu inyinya na-acha ntuntu n'ihu m. Aha onye nokwasiri n'elu ya bu Onwu na Oku ala mmuo na-esokwa ya n'azu. E nyere ha ike n'ebe otu uzọ n'uzo anọ nke uwa di ka ha jiri mma agha na unwu, na oria ojo na anu ohia gbuchapu ndi bi n'ime ha.

⁹ Ma mgbe o meghere akara nke ise, ahuru m n'okpuru ebe ichu aja mkpuruobi ndi niile e gburu egbu n'ihu okwu Chineke na n'ihu igba ama nke ha jidesiri ike.

¹⁰ Ha ji oke olu tie mkpu na-asị, "Gi, Onye kachasi ihe niile elu, bu Onyenwe anyi, onye di nsọ na onye eziokwu, ruo olee mgbe ka i na-eche ikpe uwa na ndi bi n'ime ya ikpe ma bokwa obọ n'isi ha maka obara anyi ha wufuru?"

¹¹ E nyere ha n'otu n'otu uwe ocha, a gwakwara ha ka ha zuru ike nwa oge nta, tutu ruo mgbe onuogugu ndi ozi ibe ha na umunna ha a ga-egbu dika e gburu ha ga-ezu.

¹² Anokwa m na-ele anya mgbe o meghere akara nke isii ahụ. Nke a mere ka oke ala oma jijiji diri. Anyanwu gbara ochichiri di ka akwa mkpe e jiri aji mee. E mekwara ka onwa chaa uhie uhie dika obara.

¹³ Mgbe ahụ, kpakpando di na mbara eluigwe malitere idapu n'ala dika mkpuru osisi fiig na-achaghi acha si adapu mgbe oke ifufe na-efeghari ya.

¹⁴ Mbara eluigwe gabigara, dika akwukwo mgbe a na-apiakota ya. Ugwu niile na agwa etiti niile ka e wepukwara site n'onodu ha.

¹⁵ Ndi eze niile nke uwa na ndi no n'ochichi di iche iche, na ndi ogaranya, na ndi no n'onodu di elu, na ndi ochiagha, na ndi mmadu niile di iche iche, ndi ukwu ma ndi nta, ndi ohu na ndi nwe onwe ha, ha niile gara zoo onwe ha n'ime ogba nkume na n'okpuru ugwu,

¹⁶ ha na-eti mkpu na-ario ugwu ndi ahụ na-asị, "Dakwasinu anyi zoo anyi ka onye ahụ nokwasiri n'elu ocheeze ahụ hapu ihu anyi, ka oke iwe nke Nwa Aturu ahụ hapu ibiakwasị anyi.

¹⁷ N'ihu na, lee oke ubochi iwe ha abiala, onye puru igbanari ya?"

7

Ndi ozi Chineke a kara akara

* 6:6 Ihe otutu nta di otu kilo † 6:6 Ya bu, otu denari ‡ 6:6 Ihe otutu di kilo ato

¹ Mgbe ihe ndị a gasiri, ahuru m ndi mmuo ozi anọ ka ha guzo n'akuku anọ nke uwa. Ha na-egbochikwa ka ifufe obula ghara ife n'elu ala, na n'elu osimiri, na n'elu osisi.

² Mgbe ahụ, ahukwara m mmuo ozi ozo ka o si n'owuwa anyanwu na-aputa, akara Chineke di ndu dikwa n'aka ya. O tikuru ndi mmuo ozi anọ ahụ mkpu, bu ndi ahụ e nyere ike imekpa uwa ahụ, ya na oke osimiri,

³ na-asị, "Unu emebila uwa maobu oke osimiri maobu osisi obula tutu ruo mgbe anyi kachara ndi ohu niile nke Chineke anyi akara n'egedege ihu ha."

⁴ Mgbe ahụ anuru m onuogugu ndi a kara akara ahụ, ha di nari puku mmadu, na iri puku mmadu anọ na anọ, bu ndi sitere n'ebo niile nke Izrel.

⁵ Ndi a kara akara site n'ebo Juda di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Ruben dikwa puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Gad di puku mmadu iri na abuo (12,000).

⁶ E sitere n'ebo Asha hoputa puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi sitekwara n'ebo Naftali di puku mmadu iri na abuo (12,000).

E sitere n'ebo Manase* hoputa puku mmadu iri na abuo (12,000).

⁷ Ndi si n'ebo Simion di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi sitere n'ebo Livayi di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Isaka di puku mmadu iri na abuo (12,000).

⁸ E sitere n'ebo Zebulon hoputa puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi si n'ebo Josef di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Ndi sikwa n'ebo Benjamin di puku mmadu iri na abuo (12,000).

Oke igwe ndi yi uwe ocha

⁹ Mgbe ihe ndi a gasiri, ahuru m oke igwe mmadu, ndi di otutu n'onuogugu nke onye obula na-apughu iguta onu. Ha sitere na mba di iche iche na ebo di iche iche na ndi niile na asusu di iche iche, na-eguzo n'ihu ocheeze ahụ na n'ihu Nwa Aturu ahụ. Ha yikwasiri onwe ha uwe ocha, jirikwa igu nkwa n'aka ha.

¹⁰ Ma ha ji oke olu na-eti mkpu na-asị,

"Nzoputa diri Chineke anyi,
onye na-anokwasị n'ocheeze ahụ,
dikwara Nwa aturu ahụ."

¹¹ Ndi mmuo ozi niile ahụ guzoro ocheeze ahụ gburugburu, ha na ndi okenye ahụ na anu anọ ahụ di ndu. Ha dara, kpuo ihu ha n'ala n'ihu ocheeze ahụ feekwa Chineke ofufe,

¹² na-asị,

"Amen!

Ngozị niile na otuto niile,

na amamihe niile na ekele niile na nsopuru niile

na ike niile na ume niile,

diri Chineke anyi ruo mgbe niile ebighi ebi.

Amen."

¹³ Mgbe ahụ, otu n'ime ndi okenye ahụ zara m si, "I maara ndi ahụ, ndi a e gbokwasiri uwe ocha ahụ, ebee ka ha siri puta?"

¹⁴ Asiri m, "Onyenwe m, o bu gi maara."

O siri m, "Ndi a bu ndi sitere n'ime oke mkpagbu ahụ puta. Ha bu ndi sachara uwe ha, mee ha ka ha diri ocha site n'obara Nwa Aturu ahụ.

¹⁵ O bu nke a mere,

"ha ji guzoro n'ihu ocheeze Chineke

* 7:6 N'ebe a Manase nwa Josef, weere onodu Dan.

na-efe ya ofufe ehihie na abali n'ime ulonso ya.
Onye ahụ na-anokwasị n'elu ocheeze ahụ
ga-ekpuchikwa ha.

16 'Aguu agaghị agukwa ha ozo.

Akpiri agaghị akpokwa ha nkụ mgbe obula.

Anyanwu agaghị achakwa ha ozo,†

okpomoku obula agaghị erute ebe ha no.

17 N'ihu na Nwa Aturu ahụ nke no n'etiti ocheeze ahụ

ga-abu onye ozuzu aturu ha;

'o ga-edurukwa ha jee n'isi mmiri nke ndu ahụ.‡

'Chineke ga-ehichapukwa anya mmiri obula site n'anya ha.'§

8

Nyakapu akara nke asaa

1 Mgbe o meghere akara nke asaa, akuku niile nke eluigwe dara juu ruo ihe di ka iri nkeji ato.

2 Ahuru m ndi mmuo ozi asaa, ndi na-eguzo n'ihu Chineke. E nyere ha opi ike n'otu n'otu.

3 Mmuo ozi ozo nke ji ite igwe ntakiri e ji olaedo kpuo biara guzo n'ihu ebe ichu aja. E nyere ya otutu uda na-esi isi utu ka o jiri chuo aja, ya na ekpere ndi nsu niile, n'ebe ichu aja e jiri olaedo wuo, n'ihu ocheeze ahụ.

4 Anwuru oku nke ihe ahụ na-esi isi utu, ya na ekpere ndi nsu sitere n'aka mmuo ozi ahụ rigoo elu n'ihu Chineke.

5 Mgbe ahụ kwa, mmuo ozi ahụ weere oku sitere n'ebe ichu aja ahụ tinye ya n'ime ite igwe ntakiri ahụ, tuda ya, ka o danye n'ime uwa. Mgbe o mere nke a, uzu egbe eluigwe dara, amuma gbukwara n'uzo di oke egwu. Ala oma jijiji dakwasikwara ebe niile n'uwa.

Ndi mmuo ozi afuo opi ike

6 Mgbe ahụ, ndi mmuo ozi asaa ahụ ndi ji opi asaa ahụ jikeere onwe ha ifu opi ike ahụ.

7 Mgbe mmuo ozi nke mbu furu opi ike ya, a tudara mkpuru mmiri na oku a gwakotara ya na obara n'ime uwa. Nke a mere ka otu uzu n'ime uzu ato nke osisi rechapuru oku, e rechapukwara ahijia ndu niile oku.

8 Mgbe mmuo ozi nke abuo fukwara opi ike ya, a tudara ihe yiri uguwu di ukwu na-enwu oku n'ime osimiri. Nke a mere ka otu uzu n'ime uzu ato e kere osimiri niile chagharia ghoo obara.

9 Otu uzu n'ime uzu ato nke ihe niile di ndu di n'ime osimiri nwuru. Otu uzu n'ime uzu ato e kere ugbu mmiri niile di n'elu osimiri lara n'iyi.

10 Mgbe mmuo ozi nke ato furu opi ike ya, otu kpakpando dikarisiri ukwu nke na-enwu di ka owaoku sitere na mbara eluigwe danye n'ime otu uzu n'ime uzu ato e kere iyi niile na isi iyi niile.

11 Aha kpakpando ahụ bu Ilu ilu. Otu uzu n'ime uzu ato nke mmiri malitere ilu ilu, otutu mmadu nwuru n'ihu mmiri a na-elu ilu.

12 Mgbe mmuo ozi nke ano furu opi ike ya, e mere ka otu akuku n'ime akuku ato e kere anyanwu gbaa ochichiri. Otu a kwa, otu akuku n'ime akuku ato e kere onwa gbara ochichiri. Ya na otu akuku n'ime ato e kere kpakpando niile. Nke a mere ka anyanwu hapu inyekwa ihè ya n'uju dika

o si eme na mbụ. Otu ụzọ n'ime ụzọ atọ e kere ehihie ghọkwara oke ọchịchiri, ọ dika otu a n'oge anyasi.*

¹³ Elere m anya, hu ma nuka otu ugo ka o na-efeghari n'etiti mbara eluigwe na-eti mkpu n'olu ike na-asi, "Ahuhu! Ahuhu! Ahuhu diri mmadu niile bi n'uwa n'ihu uda opi ike nke ndi mmuo ozi ato ndi a ga-afu."

9

Opi ike nke ise

¹ Mgbe mmuo ozi nke ise ahụ furu opi ike ya, ahuru m otu kpakpando si n'eluigwe daa n'ala. E nyere ya ihe otughe igodo nke e ji atughe olulu nke Abis* ahụ.

² Mgbe o meghere olulu Abis ahụ, anwuru oku di ukwu sitere n'ime ya puta dika anwuru oku si n'oku icheku oku ya di ukwu, mee ka oke ọchịchiri kpuchie ihu anyanwu na mbara eluigwe.

³ Igurube sitere n'anwuru oku ahụ puta fedakwasa uwa. E nyekwara ha ike ita mmadu obula dika akpi si agba mmadu.

⁴ E nyere ha iwu si ha emebila ahijia ndu obula, maobu osisi na ihe obula a kuru n'ala. Kama oru ha bu ibiakwasị mmadu obula na-enweghi akara Chineke n'egedege ihu ya.

⁵ Iwu e nyere ha abughi ka ha gbuo ndi a, kama o bu ka ha mekpaa ha ahụ onwa ise. Mmekpa ahụ ha dika ahụ ufu na njuju anya nke akpi mgbe o gbara mmadu.

⁶ N'ime ubochi ndi ahụ, otutu mmadu ga-achọ iji aka ha gbuo onwe ha ma ha agaghi enwe ike mee ya. Aguu inwu onwu ga-agu ha, ma onwu ga-esi n'ebe ha no wezuga onwe ya.

⁷ Igurube ndi a nwere oyiya di ka inyinya a kwadebere maka ibu agha. Ha nwere ihe yiri okpueze e ji olaedo kpuo n'isi ha. Ihu ha dika ka ihu mmadu.

⁸ Agiri isi ha dika agiri isi umu nwanyi. Eze ha dika ka eze odum.

⁹ Ha yikwasiri onwe ha ihe ikpuchi obi dika nke e ji igwe kpuo. Nku ha na-eme mkpotu di ka uda nzo ukwu otutu inyinya nke ugbọ agha na-esekpu na-abanye n'ogbo agha.

¹⁰ Ha nwere odudu dika akpi. Ma ike niile e nyere ha bu imeru ndi mmadu ahụ onwa ise site n'ike di n'odudu ha.

¹¹ Ha nwere mmuo ozi nke Abis,† onye na-achikota ha dika eze. Aha ya n'asusu Hibru bu Abadon, ma n'asusu Griik o bu Apolon.‡

¹² Ahuhu nke mbu agafeela, ebe ahuhu abuo ozo na-abia n'ihu.

Opi ike nke isii

¹³ Mgbe mmuo ozi nke isii furu opi ike ya, anuru m olu sitere na mpi anọ ahụ di n'ebe ichu aja ahụ e jiri olaedo wuo, nke di n'ihu ocheeze Chineke,

¹⁴ na-agwa mmuo ozi nke isii ahụ, nke ji opi ike okwu, "Topu mmuo ozi anọ ndi ahụ e kere agbu n'ebe osimiri Yufretis di."

¹⁵ A tohapuru ndi mmuo ozi anọ ahụ, ndi e jibu eji na njikere maka oge awa ahụ, na ubochi ahụ, na onwa ahụ, na afo ahụ, iji gbuo otu ụzọ n'ime ụzọ atọ nke mmadu.

¹⁶ Ndi agha ahụ, onuogugu ha bu nari nde abuo. Anuru m mgbe e kwuru ole ha di.

* **8:12** Opi ike anọ mbu dara metutara ikpe Chineke n'ebe ihe e kere eke di. Ihe a bu ala, na osimiri, na iyi, na ihe ndi di na mbara n'elu, di ka kpakpando, na anyanwu na onwa. * **9:1** E mere ka anyi mata na o bu olulu na-enweghi nsotu. † **9:11** Olulu nke omimi ya na-enweghi nsotu.

‡ **9:11** Ya bu Onye Mbibi

¹⁷ N'ime ọhụ m, ahuru m inyinya ha, hukwa ndi nokwasiri ha n'elu. Ndi no n'elu inyinya ndi a yi ihe ikpuchi obi nke ufodu n'ime ha na-acha ọbara ọbara. Ufodu na-acha dika akpukpo eluigwe, ufodu na-acha odo odo. Ufodu na-acha dika anwuru oku. Isi inyinya ha dika isi odum, anwuru oku na oku na nkume oku si ha n'onu na-aputa.

¹⁸ E sitere n'ihe mmekpa ahụ ndi a, ire oku, anwuru oku na nkume oku na-adighi anyu anyu, ka ha ji gbuo otu uzọ n'ime uzọ atọ nke mmadu niile bi n'uwa.

¹⁹ Ike inyinya ndi a di n'onu ha, na odudu ha. Odudu ha di ka agwo, nwee isi agwo nke ha ji emeru mmadu ahụ.

²⁰ Ma ndi foduru n'etiti mmadu, bu ndi a na-egbughi site n'ihe ntaramahuhu oria ndi a, echegharighi site n'oru aka ha maobu ikwusi ife mmuo ojo ofufe. Ha jukwara ikwusi ife arusi ha niile nke ha ji olaedo na olocha na bronz na igwe na nkume na osisi kpuo. Chi ndi na-apughị ihu uzọ, maobu inu ihe, maobu ije ije.

²¹ Ha echegharighi site n'igbu mmadu ha, maobu uzọ mgbaasi ha, maobu ndu ikwa iko ha, na izu ohi ha puta.

10

Mmuo ozi ji akwukwo ntakiri

¹ Ahuru m mmuo ozi ozọ di oke egwu ka o si n'eluigwe na-aridata. Igwe ojii gbara ya gburugburu. Eke na egwurugwu dikwa ya n'isi. Ihu ya na-egbukwa maramara dika anyanwu. Ukwu ya na-acha dika ogidi na-enwu oku.

² O ji akwukwo ntakiri a fukotara afukota n'aka ya. Otu ukwu ya, nke aka nri ya, ka o zonyere n'ime osimiri, ma ukwu nke aka ekpe ya ka o zokwasiri n'elu ala.

³ O ji oke olu, nke dara uda dika igbo uja odum, tie mkpu, egbe eluigwe asaa gbara otu mgbe ahụ.

⁴ Mgbe m chorọ idetu ihe egbe eluigwe ndi a kwuru, anuru m otu olu si n'eluigwe na-ekwu, "Edela ihe ahụ n'akwukwo, n'ih i na-achoghi ka ndi ozọ mata okwu ahụ egbe eluigwe ndi ahụ kwuru."

⁵ Mgbe ahụ, mmuo ozi ahụ nke m huru zokwasiri ukwu ya n'elu osimiri, na n'ala akoro ahụ, chiliri aka ya abuo elu,

⁶ were onye ahụ na-adi ndu mgbe niile ebighi ebi nuo iyi. Ya bu onye ahụ kere eluigwe na uwa, na ihe niile di n'ime ha, na oke osimiri, na ndi niile bi n'ime ha, si na oge ezuola. Na o kwesikwaghị ka a tufuo oge obula.

⁷ N'ubochi ahụ, mgbe ndi mmuo ozi asaa ahụ ga-afu opi ike ha, ihe omimi niile nke Chineke ga-emezu, dika o gwara ndi ohu ya bu ndi amuma.

⁸ Olu nke ahụ m nuru mbu sitere n'eluigwe gwa m okwu ozọ, na-asị, "Gaa nara mmuo ozi ahụ guzo n'elu oke osimiri na ala akoro, akwukwo ahụ aseghere aseghere nke o ji n'aka ya."

⁹ Ejekwuru m mmuo ozi ahụ gwa ya ka o nye m akwukwo nta ahụ. O siri m, "Nara ya, taa ya. O ga-eme ka afọ gi luo ilu, ma n'onu gi, o ga-atọ gi utọ dika mmanu anu.*"

¹⁰ Ya mere, anaara m ya akwukwo nta ahụ site n'aka mmuo ozi ahụ taa ya. O toro utọ dika mmanu anu n'onu m, ma mgbe m lodara ya, afọ m bidoro ilu ilu.

¹¹ Mgbe ahụ ha siri m, "I ghaghị ibu amuma ozọ banyere otutu mmadu, na otutu mba, na otutu asusu na otutu ndi eze."

* 10:9 Izk 3:3

11

Ndi ama abuo

¹ Enyere m ihe otutu osisi achara e ji atụ ihe. Agwara m si m, “Gaa tọ ụlọnsọ ukwu Chineke, ma tọkwa ebe ichu aja di n’ụlọnsọ ahụ, guo ọnuogugu ndi niile na-akpo isiala n’ebe ahụ.

² Ma atukwala ogige nke di na mputa ụlọnsọ ahụ, n’ihi na ewerela ya nye ndi mba ozo. Ha ga-azotokwa obodo nsọ ahụ ukwu iri onwa ano na abuo.

³ Aga m enye mmadu abuo ndi ga-agbara m ama ike ka ha buo amuma otu puku ubochi na nari ubochi abuo na iri ubochi isii (1,260), ha ga-eyi akwa mkpe.”

⁴ Ndi a bu osisi oliv abuo ahụ na ihe idoba oriona abuo ahụ, ndi na-eguzo n’ihu Onye nwe uwa.*

⁵ O buru na onye obula achoo imeru ha ahụ, oku ga-esi ha n’onu puta rechapu ndi iro ha. O buru na onye obula achoo imeru ha ahụ, a ga-egbu ya n’uzo di otu a.

⁶ A ga-enyekwa ha ike imechi eluigwe ime ka mmiri ozuzo obula ghara izo n’uwa n’ime afo ato na okara ahụ ha ga-ebu amuma ha. A ga-enyekwa ha ike ime ka osimiri na mmiri nta niile ghoo obara. Ha ga-enwekwa ike ime ka udi oria di iche iche biakwasị uwa niile n’oge obula ha cheputara n’obi ha.

⁷ Mgbe ha gbazuru ama ha, anu ohia ahụ,† nke na-esite n’ime olulu Abis ahụ ga-ebuso ha agha merie ha, gbukwaa ha.

⁸ Mgbe ha nwuchara, ozu ha ga-atogboro n’okporozo nke obodo ukwu ahụ nke a na-akpo na mmuo Sodom na Ijpt, ebe a kpooburu Onyenwe ha n’obe.

⁹ A gaghị ekwenyekwa ka onye obula lie ozu ha. Ma ndi niile di iche iche n’uwa, n’ebo niile, na asusu niile, na mba niile ga-agba ozu ha gburugburu ubochi ato na okara n’ebe a togboro ha na-ele ha anya.

¹⁰ Ndi niile bi n’uwa ga-anuri onu, nyerita ibe ha onyinye di iche iche, kpo oriri di iche iche iji nuria onu n’ihi ogbugbu e gburu ndi amuma abuo ahụ, ndi wetaara ha oke nhuju anya.

¹¹ Ma mgbe ubochi ato na okara gafesiri, Chineke ga-eme ka Mmuo ya na-enye ndu banyekwa n’ime ha, ha bilitere oto, oke egwu jidere ndi niile huru ha.

¹² Ha nuru oke olu si n’eluigwe daa na-asị, “rigotanu n’elu.” Ha siri n’igwe ojii, rigoro n’eluigwe ebe ndi iro ha ga-ano na-ele ha anya.

¹³ Ma n’otu oge ahụ, n’otu awa ahụ, ala oma jijiji dikarisiri oke egwu mara nke mere ka otu akuku n’ime akuku iri nke obodo ahụ niile daa. Ndi nwuru n’oge ala oma jijiji a dikwa puku mmadu asaa. Ma ndi niile foduru sitere n’oke egwu nye Chineke nke eluigwe otuto.

¹⁴ Ugbu a ahuhu nke abuo ahụ agafeela. Ma mgbe na-adighi anya, ahuhu nke ato na-abia.

Opi nke asaa

¹⁵ Ka mmuo ozi nke asaa furu opi ike ya, oke olu di iche iche dara ike ike n’eluigwe, na-asị,

“Alaeze niile nke uwa

aburu alaeze Onyenwe anyi, na nke Kraist ya.

Ya onwe ya ga-achikwa ruo mgbe niile ebighi ebi.”

* 11:4 Abu 52:8; Zek 4:3,11,14 † 11:7 Anu ohia a bu onye na-emegide Kraist.

¹⁶ Mgbe ahụ, iri ndị okenye abụọ na anọ ahụ nọ n'ocheeze ndị ahụ dị n'ihu ocheeze Chineke dara n'ala kpọọ isiala nye Chineke,

¹⁷ na-asi,

“Anyị na-enye gị otuto, gị Onyenwe anyị Chineke, Onye pụrụ ime ihe niile.

Onye na-adị, na onye dīkwaari,
n'ihī na i werela oke ike gị niile n'aka gị
malitekwa ichi ọchichi.

¹⁸ Mba niile were oke iwe megide gị,
ma ugbu a bụ oge gị iweso ha iwe dī ọkụ.

Ugbu a bụ oge ikpe ndi nwuru anwu ikpe
na ikwughachi ndi ohu gi bu ndi amuma ugwo oru ha,
na ndi nso na ndi gi niile, bu ndi na-atu egwu aha gi,
bu ndi di nta na ndi di ukwu.

Oge eruokwala mgbe ịla n'iyi ndi na-emebi uwa ga-adị.”

¹⁹ Mgbe ahụ kwa, e meghere ulonso Chineke nke dī n'eluigwe. A hukwara igbe ogbugba ndu n'ime ya. N'otu oge ahụ kwa, egbe eluigwe malitere igba, amuma gbukwara. Oke ifufe bidokwara ife. Oke ala oma jijiji na akummiri igwe mere mkpotu nke ukwu.

12

Nwanyị na agwọ ochie ahụ

¹ Oke ihe ịribama putara ihe n'eluigwe, otu nwanyị e yikwasiri anyanwu dika uwe. Onwa dikwa n'okpuru ukwu ya abuo. Okpueze nwee kpakpando iri na abuo dikwa ya n'isi.

² O di ime, na-etikwa mkpu n'ihī ahuhū na ihe ufū nke omumu nwa.

³ Mgbe ahū, ihe ama ozō putara ihe n'eluigwe, agwō ochie nke dī ukwu na-acha uhie uhie a na-akpō dragon, nke nwere isi asaa na mpi iri. O kpukwasikwara okpueze asaa n'isi ya.

⁴ O nwere odudu nke o ji dokpuru otu uzō n'ime uzō atō nke kpakpando niile dī n'eluigwe, tuda ha n'ala. O biara guzo n'ihu nwanyī ahū na-achō imuputa nwa ahū o di ime ya, nōō na njikere iri nwantakiri ahū ma a muputa ya.

⁵ O muputara nwantakiri nwoke, “onye ga-ejikwa mkpara ọchichi chia mba niile ọchichi.”* N'otu oge ahū kwa, e si n'ebe ahū wepū nwata ahū were ya gaa n'ebe Chineke nō n'eluigwe n'ocheeze ya.

⁶ Ma nwanyī ahū si n'ebe ahū gbaṣu gbalaa n'ozara ebe Chineke kwadebere na o ga-anō. Ebe ahū ka a ga-elekota ya anya nke oma otu puku ubochi na nari ubochi abuo na iri ubochi isii (1,260).

Agha a luru n'eluigwe

⁷ Mgbe ahū, agha daputara n'eluigwe. Maikel na ndi mmuo ozi ya buru agha megide agwō ochie ahū (a na-akpō dragon). Dragon ahū na ndi mmuo ozi ya bukwara agha nke ha,

⁸ ma e meriri ha, ha enwekwaghi onodu obula n'eluigwe.

⁹ Dragon ukwu ahū, bu agwō ochie ahū a na-akpō ekwensu maobu Setan, nke na-eduhie ndi niile bi n'uwa. A tudara ya n'uwa, ya na ndi mmuo ozi ya niile.

¹⁰ Mgbe ahū, anuru m oke olu si n'eluigwe na-ada si,
“O mezuola n'ikpeazu, bu nzoputa Chineke na ike
na alaeze Chineke anyi, na ikike ichi isi Kraist ya,
ha aburula ihe di ire.

* 12:5 Abū 2:9

N'ihì na e sitela n'eluigwe chùtuo
onye ahụ na-ebo ụmụnna anyị ebubo.
Ọ na-ebo ha ebubo ehìhie na abalị n'ihu Chineke.

11 Ha lụgburu ya n'agha
site n'ọbara Nwa atụrụ ahụ
na site n'ama nke okwu ọñụ ha,
n'ihì na ha ahughị ndụ ha n'anya karịa,
kama ha jikere inye ndụ ha ọbụladi ruo n'ọnwụ.

12 Ya mere, nuriānụ ọñụ eluigwe
ma unu ndị niile bi n'ime ya.
Ma ahuhụ dīrī unu ndī bi n'ụwa na osimiri
n'ihì na ekwensu abiakwutela unu.
O jirila oke ọñuma bīakwute unu.

Ọ makwaara na oge a o nwere ehìghị nne.”

13 Mgbe agwọ ochie ahụ chopụtara na a chudala ya n'ụwa, ọ chusoro
nwanyị ahụ mụrụ nwa nwoke ahụ ọsọ.

14 Ma e nyere nwanyị ahụ nku abụọ, nke dika nku oke ugo, ka o jiri
ghanarị agwọ ochie ahụ feba n'ime ọzara, ebe a kwadooro ya, na ebe a
ga-anọ lezie ya anya afọ atọ na ọnwā isii.

15 Ma agwọ ahụ meghere ọñụ ya mee ka mmiri si n'ọñụ ya sọpụta dika
iyi nke ga-ebufu nwanyị ahụ.

16 Ma ala nyeere nwanyị ahụ aka. O meghere ọñụ ya loda idee mmiri a
nke si n'ọñụ agwọ ahụ sọpụta.

17 Mgbe ahụ, agwọ ochie ahụ wesara nwanyị ahụ iwe, puọ iga buo agha
megide ụmụ ya bụ ndị niile foduru, bụ ndị niile na-edebe iwu Chineke na
ndị na-ekwuputa na ha bụ ndị ama nke Jisọs.

13

Anụ si n'osimiri pụta

1 Agwọ ochie ahụ guzoro n'akukụ n'ọñụ oke osimiri ahụ. Ma ahuru m
otu anụ ọhịa ka o si n'ime oke osimiri na-ariputa. Anụ ọhịa a nwere isi
asaa na mpi iri. Okpueze iri dikwa n'elu mpi ndi a. Aha e dekwasiri n'isi
asaa ahụ n'otu n'otu bụ ikwuto na ikwuhie Chineke.

2 Anụ ọhịa a m huru di ka agu, ma ukwu ya dika ukwu anụ ọhịa bia.
Ọñụ ya dikwa ka nke ọdum. Agwọ ochie ahụ nyere ya ike ya, na ocheeze
ya na ikike di ukwu.

3 Otu n'ime isi ya nwere ọnya buru ibu, nke puru iwetara ya ọnwụ, e
mere ka ọnya ahụ laa. Uwa niile sobere anụ ọhịa ahụ n'azu n'itunanya.

4 Ha kpọrọ isiala nye agwọ ochie ahụ n'ihì na o nyere anụ ọhịa ahụ ikike
di otu a. Ha bidokwara ikpọ isiala nye anụ ọhịa ahụ, na-asị, “Ebee ka onye
ahụ nọ, nke di ukwu karịa ya, onye pukwara ibu agha megide ya?”

5 E nyekwara anụ ọhịa ahụ ọñụ na ike ikwu okwu mpako na ikike ikwulu
ekwulu ọnwā iri anọ na abụọ.

6 O meghere ọñụ ya malite ikwulu Chineke, na aha ya na ebe obibi ya,
na ndụ ahụ bụ ndi bi n'eluigwe.

7 E nyere ya ike ibuso ndi nsọ agha na imeri ha. E nyekwara ya ikike
ichị agburu niile, na ebo niile, na ndi niile, na mba niile na asusu niile.

8 Ndi niile bi n'elu uwa ga-akpokwa isiala nye ya, bụ onye ọbula a na-
edeghi aha ya n'ime akwukwo nke ndu nke Nwa aturu ahụ e gbururi, site
n'oge e kere uwa.

9 Onye nwere ntị ya nuru.

10 “Ọ bụrụ na ọ dị onye ọbụla a ga-adọta n’agha,
 ọ bụ ha ka a ga-adotakwa n’agha.

Ọ bụrụ na ọ dị onye ọbụla ga-anwụ site na mma agha,
 aghaghị iji mma agha gbuo ha.”*

Ka nke a bụrụ ihe igbaume na iguzosikwa ike n’okwukwe nke ndị Chineke.

Anụ ojọọ si n’ime ala pụta

11 Mgbe ahụ kwa, ahụrụ m anụ ọhịa ọzọ dị iche ka o si n’ala na-ariputa. O nwere mpi nta abụọ dika mpi Nwa aturụ, kama ọ na-ekwu okwu dika agwọ ochie ahụ.

12 Ọ na-achị isi n’ọnọdụ anụ ọhịa nke mbụ. Ọ bụkwa ike a ka o ji kwagide ụwa na ndị niile bi n’ime ya ka ha kpọọ isiala nye anụ ọhịa mbụ ahụ nke a gworo ọnya ya na-eweta ọnwụ.

13 Ọ na-emekwa otutu oke ihe iribama dị iche iche. O mere ọbụladi ka oku si na mbara eluigwe daa n’ụwa n’ihu mmadu niile.

14 O duhiekwara ndị mmadu bi n’ụwa site n’orụ iribama ya niile nke e nyere ya ike iru n’ọnọdụ anụ ọhịa ahụ. Ọ gwakwara ndị niile bi n’ụwa ka ha kpọọ ihe oyiyi nke anụ ọhịa ahụ nke e jiri mma agha meruchaa ahụ, ma mechaa dị ndụ.

15 E nyere ya ike ikunye ume ndụ n’ime oyiyi nke anụ ọhịa mbụ ahụ, ime ka ihe a kpuru akpu kwuo okwu mekwa ka e gbuo ndị niile na-akpoghị isiala nye ya.

16 O nyere iwu ka onye ọbụla, onye ukwu na onye nta, ọgaranya na ogbenye, ohu na onye nwe onwe ya, nata akara n’aka nri maobu n’egedege ihu ha.

17 Ya mere, ọ dighi onye ọbụla nwere ike izu ahia maobu ree ahia ma ọ bụrụ na onye ahụ enweghi akara a, nke bu aha anụ ọhịa ahụ, maobu ihe e ji mara ya, maobu onuogugu nochiri aha ya.

18 Nke a ka chorọ amamihe maka ighota ya. Ka onye ọbụla nwere oguguisi, guo onuogugu nke anụ ọhịa ahụ, n’ihi na ọ bu onuogugu mmadu.† Onuogugu ahụ bụkwa nari isi na iri isi na isii, ya bu 666.

14

Nwa aturụ ahụ na ndị a gbaputara

1 Elere m anya hụ Nwa Aturụ ahụ ka o guzo n’ugwu Zayon. Ya na nari puku mmadu na iri puku mmadu anọ na anọ ahụ, bu ndi e dekwasiri aha ya na aha Nna ya n’egedege ihu ha.

2 Anukwara m olu si n’eluigwe na-ada dika uda mmiri si n’ime nkume na-asoputa, maobu dika uda nke oke egbe eluigwe. Olu m nuru dika olu ndi na-abu abu, ndi ji ubo akwara na-abu abu.

3 Nari puku mmadu na iri puku mmadu anọ na anọ ndi ahụ guzo, chee ocheeze ahụ, anụ anọ ahụ di ndu, na ndi okenye ahụ ihu, na-abu abu, ha na-abu abu ohuru. Nke naani ha bu ndi a gbaputara n’uwa puru imuta.

4 Ndi a bụkwa ndi na-emerughi onwe ha n’ebe umu nwanyi di, n’ihi na ha di ocha ka umu agboghọ na-amaghi nwoke. Ha na-eso Nwa Aturụ ahụ ebe ọbụla ọ na-aga. Ha bu ndi a gbaputara n’etiti mmadu iburu Chineke na Nwa Aturụ ahụ dika mkpuru mbu.

5 Ọ dikwaghị okwu ugha ọbụla a huru n’onu ha. Ha bụkwa ndi na-enweghi ita uta.

Ndi mmuo ozi ato

* 13:10 Jer 15:2 † 13:18 Nke a bu akara onuogugu mmadu e kere eke.

⁶ Ahụkwara m mmụọ ozi ọzọ ka ọ na-efegharị n'etiti mbara eluigwe. O ji ozioma nke ebighị ebi ahụ n'aka, nke ọ na-aga ikwusara mba niile, na ebo niile, na asusu niile na mmadu niile nọ n'ụwa.

⁷ O jiri oke olu kwuo si, "Tuonụ egwu Chineke, nyekwanụ ya otuto, n'ih na oge ikpe ya eruola. Kpookwanụ isiala nye ya, bu onye kere eluigwe na ala, na oke osimiri na isi iyi mmiri niile."

⁸ Mgbe ahụ mmụọ ozi nke abụọ b́ara soro ya, na-efegharị na-asị, "'O daala! O daala, bu Babilon obodo ukwu ahụ,"* bu nke mere ka mba niile nūọ mmanya onuma nke ikwa iko ya."

⁹ Mgbe ahụ, mmụọ ozi nke atọ b́akwara soro ha na-eti mkpu na-asị, "Onye obula na-akpo isiala nye anu ohia ahụ si n'ime mmiri riputa, na oiyi ya ahụ a kpuru akpu, na onye na-anarakwa akara ahụ n'egedege ihu maobu n'aka ya,

¹⁰ ha onwe ha, aghaghị isoro nūọ mmanya nke oke iwe Chineke, bu nke a na-agwaghị agwa† gbanye n'ime iko onuma ya. A ga-ejikwa oku na nkume oku‡ mekpaa ha ahụ n'ihu ndi mmụọ ozi di nsọ na n'ihu Nwa Aturu ahụ.

¹¹ Anwuru oku si n'ebe a na-emekpa ha ahụ aputa na-arigo elu ruo mgbe niile ebighi ebi. Izuike agaghị adiri ha ehie na abali bu ndi ahụ kporo isiala nye anu ohia ahụ na oiyi ya a kpuru akpu, kwerekwa ka a kakwasị ha akara nke aha ya.

¹² Ka nke a buru ihe igbaume nye ndi nsọ ya, bu ndi nke Chineke na-erubere iwu ya isi, na-eguzosikwa ike n'okwukwe ha n'ime Jisos."

¹³ Anukwara m olu nke si n'eluigwe daa na-asị, dee ihe a n'akwukwo, "Ndi a goziri agozi ka ha bu, bu ndi nwuru n'ime Onyenwe anyi site ugbu a gaa n'ihu."

"E, ha ga-ezu ike site na ndogbu niile nke ha dogburu onwe ha, n'ih na oru ha ruru ga-eso ha," ka Mmụọ Nsọ na-ekwu.

Oge iwe ihe ubi

¹⁴ Elere m anya hu otu igwe ocha, nke onye noduru na ya dika nwa nke mmadu.§ O kpu okpueze e jiri naani olaedo mee, jirikwa mma iwe ihe ubi di nkọ, n'aka ya.

¹⁵ Mgbe ahụ, otu mmụọ ozi sitere n'ulonso ukwu puta, tikuo onye ahụ nokwasiri n'igwe ocha si, "Ngwa, bido iji mma iwe ihe ubi gi ruo oru, n'ih na oge owuwe ihe ubi eruola. Ihe a ga-agho agho n'ụwa achaala nke oma."

¹⁶ Ya mere, onye ahụ nokwasiri n'igwe ocha ahụ runyere mma owuwe ihe ubi ya n'ime uwa, ghotu ihe di n'ụwa dika ihe ubi.

¹⁷ Mmụọ ozi ọzọ sitekwara n'ulonso ukwu di n'eluigwe puta. Ya onwe ya jikwa mma owuwe ihe ubi di nkọ.

¹⁸ Mmụọ ozi ọzọ, nke na-elekota oku sitekwara n'ebe ichu aja ahụ puta, were olu ike gwa mmụọ ozi ahụ ji mma di nkọ si, "Were mma owuwe ihe ubi gi di nkọ bipu osisi uyoko mkpuru grepu site na vaini niile di n'ụwa, n'ih na ha niile achaala."

¹⁹ Ya mere, mmụọ ozi ahụ runyere mma owuwe ihe ubi ya n'ụwa, bipusia uyoko mkpuru vaini ahụ chikota ha, kpojuputa ha ebe Chineke ga-eji iwe zochaa ha.

²⁰ A zochakwara mkpuru vaini ahụ n'ebe a na-azocha mkpuru vaini nke di n'azu obodo. Obara si n'ebe ahụ gbaputa di elu ruo ihe dika eriri e ji

* 14:8 Aiz 21:9 † 14:10 Nke a na-etinyeghi mmiri ‡ 14:10 Maobu, solfo § 14:14 Dan 7:13

ekegide ịnyịnya n'isi ime ka ọ gaa ebe achọrọ, ọ bụ ihe ruru narị kilomita atọ n'ogologo.*

15

Ndị mmụọ ozi asaa ji ihe ntaramahụhụ asaa

¹ Ahụkwara m ihe ịrịbama ọzọ n'eluigwe. Ọ dị ebube dịkwa oke egwu. Ndị mmụọ ozi asaa ji ụzọ ahụhụ asaa. Ha bụ ahụhụ nke ikpeazụ ndị ga-eweta iwe Chineke na ngwụcha.

Abụ ndị a gbapụtara bụrụ

² Ahurū m ihe dika oke osimiri enyo a gwakọtara ya na oku, na ndị ahụ nweterala mmeri n'ebe anụ ọhịa ahụ na oyiyi ya, na ọnuogugụ aha ya. Ha guzo n'akukụ oke osimiri enyo ahụ, jidekwa ụbọ akwara nke Chineke n'aka ha.

³ Ha na-abụ abụ Mosis ohu Chineke, na abụ Nwa aturū ahụ.

“Orū gị niile dī ukwu dīkwa ebube,
Onyenwe anyị Chineke, Onye pūrū ime ihe niile.
Ụzọ gị niile ziri ezi, būrūkwa eziokwu,
Gị, Eze nke mba niile.

⁴ Onye ga-aghara ịtū gị egwu, Onyenwe anyị,
onye ga-agharakwa ito aha gị?

N'ihī na ọ bụ naanị gị dī nsọ.

Mba niile ga-abiakwa

ịkpọ isiala n'ihu gị,
n'ihī na emeela ka ọrū ezi omume gị pūta ihè.”

⁵ Mgbe nke a gasiri, elere m anya hụ, na e meghere, ụlonsọ ukwu dī n'eluigwe, ya bụ, ụlọ ikwu nke iwu ogbugba ndū ahū.

⁶ Mmụọ ozi asaa ndī ahū ji ihe ntaramahụhụ asaa sī n'ụlonsọ ahū pūta. Ha yi uwe ogho ọcha, akwa ọcha na-enwu ezigbo ọcha. E kekwasiri ihe okike ọlaedo gburugburu obi ha.

⁷ Otu n'ime anọ ndī ahū dī ndū bunyere mmụọ ozi asaa ndī ahū efere ọlaedo asaa a gbajuru ọnuma Chineke, bụ onye ahū na-adī ndū mgbe niile ebighi ebi.

⁸ Mgbe ahū ụlonsọ ahū juputara n'anwuru oku si n'ebube na ike Chineke na-aputa. O nweghi onye ọbula nwere ike ịba n'ụlonsọ ahū tutu ruo mgbe ntaramahụhụ asaa nke ndī mmụọ ozi asaa ahū gwuchara.

16

Efere asaa nke ọnuma Chineke

¹ Mgbe ahū, anurū m oke olu si n'ụlonsọ ahū na-ada na-agwa ndī mmụọ ozi asaa ahū okwu, “Ngwanū, gaanū wusa ihe dī n'efere ọnuma asaa Chineke ahū n'elu ụwa.”

² Mmụọ ozi nke mbū pūrū gaa wusa ihe dī n'efere nke ya n'elu ụwa, ọnya ọjọọ na-egbu oke mgbu biakwasiri mmadū niile nwere akara anụ ọhịa ahū, na ndī na-akporo oyiyi ya isiala.

³ Mmụọ ozi nke abūọ wusara ihe dī n'ime efere nke ya n'elu osimiri niile. Otu mgbe ahū, osimiri niile chaghariri ghoọ ọbara dika nke onye nwuru anwu. Nke a mere ka ihe niile dī ndū n'ime osimiri ahū nwuo.

⁴ Mmụọ ozi nke atọ pūrū gaa wusa ihe dī n'efere nke ya n'elu iyi na n'elu isi iyi niile. Nke a mere ka ha niile ghoọ ọbara.

* 14:20 Ihe ruru narị mailū na iri asatọ.

- ⁵ Anụrụ m ka mmụọ ozi ahụ mmiri niile dị n'aka ya kwuru okwu si,
 "I kpere ikpe ziri ezi, Gi, Onye dị Nsọ,
 na onye na-adị site na mmalite, na onye na-adịkwa ugbu a.
- ⁶ N'ihị na ha wusara ọbara ndị nsọ gị na ndị amụma gị.
 Ma ugbu a, i nyela ha ọbara ka ha nụọ. Nke a bukwa ezi ugwo ọrụ
 ha kwesiri inata."
- ⁷ Mgbe ahụ kwa, anụrụ m ka mmụọ ozi ahụ na-anọ n'ebe ichụ aja siri,
 "E, Onyenwe anyị Chineke, Onye puru ime ihe niile,
 ikpe gị niile bu nke ziri ezi, burukwa eziokwu."
- ⁸ Mmụọ ozi nke anọ puru wusa ihe di n'efere nke ya n'elu anyanwu si
 otu a mee ka anwu were okpomoku ya chagbuo ndi mmadu.
- ⁹ Okpomoku ahụ si n'anyanwu bia rere onye obula oku n'ahu. Nke a
 mere ka ndi mmadu bido ikocha aha Chineke, onye nwere ike ichi ihe otiti
 ndi a, ma ha juru icheghari nye ya otuto.
- ¹⁰ Mmụọ ozi nke ise puru wukwasị ihe di n'efere nke ya n'elu ocheeze
 anu ohia ahụ, mee ka alaeze ya juputa n'ochichiri. Ndi mmadu tabiri ire
 ha n'ihị oke ahụ ufu.
- ¹¹ Ha kochara Chineke nke eluigwe n'ihị ihe ufu na onya biakwasiri ha.
 Ma ha juru icheghari site n'ajo ọrụ ha niile.
- ¹² Mmụọ ozi nke isii pukwara wukwasị ihe di n'efere ya n'elu mmiri
 ukwu ahụ bu Yufretis si otu a mee ka mmiri di n'ime ya taa. Nke a mere
 ka o diri ndi eze ahụ si n'owuwa anyanwu mfe.
- ¹³ Ahuru mmụọ atọ ruru aru ndi putara ihe n'udidi awo, ha si n'onu
 agwo ochie ahụ na n'onu anu ohia ahụ nwere ike iru ọrụ itunanya puta,
 na n'onu onye amuma ugha ahụ.
- ¹⁴ Ha bu mmụọ nke ajo mmụọ ndi ahụ na-arụ ọrụ iribama. O bu ha
 na-ejekwuru ndi eze uwa niile ichikota ha maka ibu agha n'ubochi ukwu
 ahụ bu ubochi Chineke Onye puru ime ihe niile.
- ¹⁵ "Lee! Ana m abia dika onye ohi. Ngozi na-adiri onye ahụ no na-eche
 nche, ndi yi uwe ha na njikere, ka o ghara ijeghari n'onodu igba oto,
 buru onye onodu ya na-eweta ihere."
- ¹⁶ Ha kpokoro ndi eze ahụ n'otu ebe a na-akpo Amagidon n'asusu Hibru.
- ¹⁷ Mmụọ ozi nke asaa wupuru ihe di n'efere nke ya n'ikuku, otu olu
 sitere n'ocheeze di n'ulonso ukwu ahụ daa uda si, "Emezuola ya!"
- ¹⁸ Mgbe ahụ egbe eluigwe bidoro na-agba na-eme mkpotu, amuma
 bidokwara na-egbu, oke ala oma jijiji dikwara n'uwa, udi nke na-adibeghi
 site na mgbe e kere uwa. O bu ala oma jijiji kachasi ala oma jijiji ndi ozo
 njo.
- ¹⁹ Obodo ukwu ahụ kewara uzo ato. Obodo niile di na mba niile
 dakwara. Chineke chetara obodo ukwu ahụ bu Babilon. O nyere ya iko
 juputara na mmanya nke n'oke iwe nke onuma ya.
- ²⁰ Mgbe ahụ, agwa etiti niile mikpuru, ugwu niile ghorọ ala di larii.
- ²¹ Mkpuru mmiri nke idi aru otu n'ime ha ruru kilogram iri anọ na
 okara, sitere n'eluigwe na-adakwasị ndi mmadu. Nke a mekwara ka ha
 kochaa Chineke n'ihị ihe ntaramahuhu nke mkpuru mmiri ahụ, n'ihị na
 ihe ntaramahuhu ahụ di nnoo njo nke ukwu.

17

Nwanyị akwuna na anụ ojoo ahụ

18

Nkwatu obodo Babilon

¹ Mgbe ihe ndi a niile gasiri, ahuru m mmuo ozi ozo ka o si n'eluigwe na-aridata. E nyere ya ikike di ukwu, ebube ya mekwara ka ihe juputa n'owa.

² O ji olu di ike tie mkpu,

“O daala! O daala! Babilon Obodo Ukwu ahụ adaala!”*

O ghokwala ogba obibi ndi mmuo ojoo
n'ebe nzuko mmuo ndi ahụ na-adighi ocha,
n'ebe nzuko umu nnunu ruru aru
n'ebe nzuko umu anumanu niile na-adighi ocha na ndi ruru aru.

³ N'ih i na mba niile anuola

site na mmanya onuma nke ikwa iko ya.

Ndi eze nke uwa sokwaara ya kwaa iko,

ndi na-azu ahia n'owa aghokwala ndi ogaranya site n'oke iba uba nke ya.”

Ido aka na nti

⁴ Mgbe ahụ, anukwara m olu ozo si n'eluigwe na-akpo oku na-asị,

“Ndi m, sinu n'ime ya puta,†

ka unu ghara iketa oke na mmehie ya,

ka unu gharakwa iketa oke ahuhu ya.

⁵ N'ih i na mmehie ya amubaala ruo eluigwe.

Chineke echetakwala ajo omume ya niile.

⁶ Mesonu ya mmeso dika o si meso unu.

Kwughachinu ya ugwo mmaji abuo maka ihe o mere.

Gwakoronu ya mmaji abuo n'ime iko mmanya ahụ nke o gwakoro ndi ozo.

⁷ Nye ya otutu mmekpa ahụ na obi ilu

dika ndu otuto, n'ime onwe ya obi utu nke o nyere onwe ya.

O na-ekwu n'obi ya na-asị,

'Abu m eze nwanyi no n'elu ocheeze m.

Abughi m nwanyi di ya nwuru,

iru uju obula adighi nye m.‡

⁸ N'ih i nke a, ihe ntaramahuhu ya ga-abiakwasị ya n'otu ubochi,

onwu na iru uju nke onwu na-eweta, na unwu.

A ga-eji oku rechapu ya,

n'ih i na Onyenwe anyi Chineke onye na-ekpe ya ikpe, di ike.

Ahuhu ato biakwasiri obodo Babilon

⁹ “Ndi eze nke uwa, ndi soro ya kwaa iko, ma bie ndu ochicho ojoo ya, ga-akwa akwa, ruo uju n'ih i ya, mgbe ha ga-ahu anwuru oku nke ikpo oku ya.

¹⁰ Ha ga-eji oke egwu guzo n'ebe di anya, kwaa akwa n'ih i ntaramahuhu ya si,

“Ahuhu, Ahuhu diri gi, Babilon, Obodo ukwu a maara aha ya

gi Babilon, obodo e ji idi ike maara.

N'otu ntabi anya, ikpe nke gi na-abia.’

¹¹ “Ndi ahia nke uwa ga-akwa akwa ruokwa uju n'ih i ya, n'ih i na o dikwaghi onye na-azu ihe ahia ha ozo.

* 18:2 Ajz 21:9 † 18:4 Jer 51:45 ‡ 18:7 Ajz 47:7,8

¹² Ngwa ahia ọlaedo gi, na ọlaocha, na ọla e ji achọ mma na nkume oke ọnụahia, ezi akwa ọcha, na akwa uhie uhie, na akwa ọrịlọrị, na akwa odo odo, osisi niile na-esi isi ọma, ihe niile e ji ọdụ enyi mee, ngwa ahia niile e ji osisi niile di oke ọnụahia mee, bronz, igwe na nkume mabul.

¹³ Ha na ụda sinamon na mmanụ otite nke ọkpurukpu eso osisi na-esi isi uto, maá na frankisens, mmanya na mmanụ oliv, uto ọka na wiiti, ehi na aturu, inyinya na ugboala agha, na ndi na-ere mmadu ibe ha di ka ohu, na ahụ mmadu na mkpuruobi mmadu.

¹⁴ “Ha ga-asi, ‘Mkpuru ndi ahụ niile nke na-agu mkpuruobi agu e sitela n’ebe i no gabiga. Ihe ọma niile i ji ebi ndu, na ihe oke ọnụahia niile i ji azu afo gi, efunarila gi. Apughị ichotakwa ha ozo mgbe obula.’

¹⁵ Ndi ahia ahụ bara ọgaranya site n’aka ya, ga-anọ n’ebe di anya, n’ihi oke egwu nke ntaramahuhu ya, na-eru uju, na-ebesikwa akwa ike.

¹⁶ “ ‘Ahuhu, Ahuhu diri gi, obodo ukwu ahụ,
nke e yikwasiri ezi akwa ọcha, nke na-acha odo odo na ọbara ọbara
nke nya ihe icho mma nke ọlaedo, nkume di oke ọnụahia di iche iche
na nkume pieal di iche iche.

¹⁷ N’otu awa a ka a lara oke akụ niile ndi a n’iyi.’

“Ndi niile nwee ugbo na-aga n’oke osimiri, na ndi na-akwo ugbo ndi ahia n’oke osimiri, na ndi niile na-eso ugbo mmiri ga-anọ n’ebe tere anya,

¹⁸ na-eti mkpu mgbe ha ga na-ele anya na-ahụ anwuru oku na-ala elu site n’ire oku ya na-asi, ‘Olee obodo ozo di ka obodo ukwu a?’

¹⁹ Ha ga-ekpokwasị aja n’isi igosi obi ojoo ha na-eti mkpu akwa na-asi,
“ ‘Ahuhu, Ahuhu diri gi, obodo ukwu a maara aha ya
ebe ndi niile nwere ugbo mmiri na-aga n’osimiri
ghoro ndi ọgaranya site n’aku di n’ime ya.

Ma ugbu a, n’otu ntabi anya, ihe niile di n’ime ya bu ihe a laara n’iyi.’

²⁰ “Ma gi eluigwe, nuria onu n’ihi ihe a dakwasiri ya,

unu ndi nsọ, nuriakwanu onu,

unu ndi amuma na ndi ozi, nuriakwanu onu.

N’ihi na Chineke ekpeela ya ikpe

n’ihi mmeso ya megide unu.”

Ubochi mkpebi ikpe Babilon

²¹ Mgbe ahụ, otu mmuo ozi di ukwu tutulitere otu nkume nke di ka nkume igwe nri, tuba ya n’ime oke osimiri, na-asi,

“Otu a ka a ga-esi tufuo

Babilon obodo ukwu ahụ,

agaghị anukwa ya ozo.

²² O dighi mgbe ozo uzu egwu ga-adi n’ebe ahụ.

Agaghị anukwa olu oja na une na ubo akwara na nke ndi na-afu opi
ike n’ime gi ozo.

Aghaghị ahụ onye oru nka obula

n’ime gi ozo.

Agaghị anukwa uzu nkume igwe nri

n’ime gi ozo.

²³ Ihe nke sitere n’oriona

agaghị acha n’ime gi ozo.

Olu obi uto nke nwoke na nwanyi

na-alu di na nwunye agaghị adikwa.

Ndi mgbereahia gi bu ndi a ma ama n’elu uwa,

o bukwa mgbaasi gi ka e ji duhie mba niile nke uwa.
²⁴ N'ime ya ka a huru obara ndi amuma niile, na nke ndi nsọ niile,
na nke ndi ozo ahụ niile e gburu n'ụwa."

19

Otuto diri Onyenwe anyi

¹ Mgbe ihe ndi a gasiri, anuru m uzu nke otutu igwe mmadu n'eluigwe.
Ha niile na-eti mkpu na-asi,
"Haleluya!

Nzoputa, na ebube na ike niile diri Chineke anyi.

² N'ihu na ikpe ikpe ya niile ziri ezi, burukwa eziokwu.
O kpeela nwanyi ahụ na-akwa iko ikpe,
onye ji ikwa iko ya meruo uwa.

O boolara obo obara ndi ohu ya n'isi ya."

³ Ozokwa, ha tiri mkpu,
"Haleluya!

Anwuru oku si n'ime ya na-arigo elu ruo mgbe ebighi ebi."

⁴ Mgbe ahụ, iri ndi okenye abuo na anọ ahụ, ha na anọ anọ ahụ di ndu
dara n'ala n'ihu Chineke onye nokwasiri n'elu ocheeze ukwu ahụ, fee ya
ofufe na-asi,
"Amen, Haleluya!"

⁵ Otu olu sitekwara n'ocheeze ahụ na-asi,
"Toonu Chineke anyi,
unu ndi ohu ya niile,
ndi ukwu na ndi nta,
unu ndi na-atu egwu ya."

⁶ Mgbe ahụ, anukwara m olu dara ka olu igwe mmadu dikwa ka uzu
mmiri na-ekwo ekwo, dikwa ka uda egbe eluigwe dasiri ike na-asi,
"Haleluya!

N'ihu na Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile na-achi.

⁷ Ka anyi nurianu onu, ka obi tokwaa anyi utu.
Ka anyi nye ya otuto.

N'ihu na olulu di na nwunye nke Nwa Aturu ahụ eruola,
nwunye ya edoziekwala onwe ya.

⁸ E nyela ya ezi akwa ocha nke na-enweghi ntupo obula,
na nke di nnoo ezi ocha ka o yikwasị onwe ya."

(Ezi akwa ocha ahụ nochiri anya oru ezi omume nke ndi nsọ ruru.)

⁹ Mmuo ozi ahụ gwara m si, "Dee nke a: Ngozi diri ndi ahụ a kporo
ka ha bia soro n'oriri olulu nwunye Nwa Aturu ahụ." O gwakwara m si,
"N'eziokwu, ndi a bu okwu nke Chineke."

¹⁰ Adara m n'ala n'ukwu ya ikpo isiala nye ya, ma o gwara m si, "O
kwesighi ka i kporo isiala nye m n'ihu na abụ m naani onyeozi ibe gi, na
dika otutu umunna gi ndi na-agba ama banyere Jisos. O bu naani Chineke
ka i kwesiri ikpo isiala nye. N'ihu na o bu Mmuo nke amuma na-agba ama
ihe banyere Jisos."

Onye nokwasiri n'elu inyinya ocha

¹¹ Mgbe ahụ kwa, elere m anya hu ka eluigwe meghere. Ahukwara m
otu inyinya di ocha. Onye nokwasiri n'elu ya bu onye a na-akpo Onye
kwesiri ntukwasị obi na Onye eziokwu. O bu onye na-ekpe ikpe n'uzo ziri
ezi na-ebukwa agha.

¹² Anya ya na-acha dika ire oku. Otutu okpueze dikwa ya n'isi. Otu aha nke naani ya maara omimi ya ka e dekwasiri ya n'egedege ihu.

¹³ E gbokwasiri ya uwe mwuda e denyere n'obara. Aha a na-akpo ya bu Okwu Chineke.

¹⁴ Usuu ndi agha nke eluigwe, ndi yi uwe ezi akwa ocha, na-enweghi ntupo, no n'elu inyinya ocha na-eso ya.

¹⁵ O kpu mma agha di nko n'onu ya, nke o ji egbutu mba niile. "O gaeji mkpara igwe achi ha."* O na-azochakwa mkpuru vaini n'ebe inara mmanya nke iwe oku nke Chineke Onye puru ime ihe niile.

¹⁶ Otu aha ka e dere n'elu uwe ya na n'elu apata ya:

Eze kachasi ndi eze niile, na Onyenwe kachasi ndi nwenu niile.

¹⁷ Mgbe ahụ, ahuru m otu mmuo ozi ka o guzo n'ime anyanwu na-eti mkpu n'oke olu, na-akpoku umu nnunu niile na-eefe n'etiti mbara eluigwe, "Bianu! Zukoonu maka oke oriri nke Chineke.

¹⁸ Bianu soro rie anu ahụ ndi eze, na ndi ochiagha, na ndiisi agha. Sorokwanu rie anu ahụ inyinya na anu ahụ ndi nokwasiri n'elu ha. Riekwanu anu ahụ ndi mmadu, ndi ukwu na ndi nta, ndi ohu na ndi nweere onwe ha."

¹⁹ Mgbe ahụ, ahuru m anu ohia ojojo ahụ ya na ndi eze niile di n'uwa, na ndi agha ha, ka ha zokotara ibu agha megide onye ahụ nokwasiri n'elu inyinya ahụ na ndi agha ya.

²⁰ Ma e jidere anu ohia ahụ, ya na onye amuma ugha ahụ onye nke nooro n'ihu ya gosi ihe iribama nke o jiri duhie ndi niile natara akara nke anu ohia ahụ, ya na ndi kporo ihe oiyi ya isiala. A tnyere anu ohia ahụ na onye amuma ugha ya na ndu n'ime odo oku e ji nkume na-enwu oku kwanye.

²¹ Ndi agha ha foduru ka e jikwa mma agha di nko, nke di n'onu onye ahụ no n'elu inyinya ocha ahụ gbuo. Umu anu ufe niile nke eluigwe rikwara ozu ha.

20

Puku afo ahụ

¹ Mgbe ahụ kwa, ahuru m otu mmuo ozi ka o si n'eluigwe na-aridata, o ji mkpisi igodo e ji atughe olulu Abis ahụ. O jikwa eriri igwe di ukwu n'aka ya.

² O jidere agwo ochie ahụ, bu agwo ochie ahụ, onye bu Ekwensu na Setan, kee ya agbu otu puku afo.

³ Emesia, a tnyere ya n'ime olulu Abis ahụ, tuchie uzo ya. O kakwara akara n'elu ya ka agwo ochie ahụ hapu inwekwa ike iduhie mba niile di n'uwa ozo tutu ruo mgbe puku afo gasiri. Mgbe afo ndi a zuru, a gatoghepu ya ka o gagharu nwantinti oge.

Mbilite n'onwu nke mbu

⁴ Mgbe ahụ, ahukwara m ocheeze, hukwa ndi no n'elu ya. Ha bu ndi e nyere ike ikpe ikpe. Ahukwara m mkpuruobi ndi ahụ e bepuru isi n'ih na ha gbaara Jisos akaebe, kwusakwa okwu Chineke. Ha akpobeghi isiala nye anu ohia ahụ maobu ihe oiyi ya. Ha enweghi akara anu ohia ahụ n'egedege ihu ha, maobu n'aka ha. Ha dikwa ndu ozo, sorokwa Kraist chia otu puku afo.

⁵ Nke a bu mbilite n'onwu nke mbu. Ndi foduru n'etiti ndi nwuru anwu esoghi bilite n'onwu tutu ruo mgbe puku afo gafesiri.

* 19:15 Abụ 2:9

⁶ Ndi a goziri agozi na ndi di nsọ bu ndi ahụ ketara oke na mbilite n'ọnwu nke mbu ahụ. Onwu nke abuo enweghi ike n'ebe ha no, n'ihi na ha ga-abu ndi nchujaja Chineke na nke Kraist, sorokwa ya chia ochichi puku afo.

Ikpe e kpere Setan

⁷ Mgbe puku afo ahụ gafesiri, a ga-emekwa ka ekwensu si n'ulo mkporo ya puta.

⁸ O ga-apukwa jegharja iduhie mba niile no n'akuku ano nke uwa, ya bu Gog na Magog, o ga-akpokota ha maka agha. Onuogugu ha dika aja di n'ikpere osimiri.

⁹ Ha biliri agha guzo n'uwa niile, gbaa ulo ikwu nke ndi nsọ Chineke huru n'anya gburugburu. Ma oku sitere n'elugwe gbadata repia ha.

¹⁰ Mgbe ahụ, ekwensu ahụ dufuru ha ka a ga-atunye n'odo oku e ji nkume na-enwu oku kwanye. Ebe ahụ ka o ga-anọ, ya na anu ohia ojoj ahụ, na onye amuma ugha ya. Ha ga-anokwa n'onodu ahụ mgbu ehie na abali ruo mgbe ebighi ebi.

Ikpe Ikpeazu

¹¹ Ahukwara m otu ocheeze ocha buru ibu, na onye nokwasiri n'elu ya. Uwa na mbara elugwe si n'ihu ya gbapu, ahukwaghi ebe obula nye ha.

¹² Ahuru m ndi niile nwuru anwu, ndi ukwu na ndi nta, ka ha guzo n'ihu ocheeze ahụ. E megheere akwukwo di iche iche, meghekwa akwukwo ozo, nke bu akwukwo nke ndu. E sitekwara n'ihe niile e dere n'akwukwo ahụ kpee ndi a niile nwuru anwu ikpe dika oru ha ruru si di.

¹³ Oke osimiri niile nyeghachiri ndi niile nwuru no n'ime ha. Otu a kwa, onwu na ala mmuo nyeghachikwara ndi nwuru anwu di n'ime ha. E kpekware onye obula ikpe dika oru ya si di.

¹⁴ Emesja, a tunyere onwu na oku ala mmuo n'ime odo oku ahụ. Nke a bu onwu nke ugboro abuo nke bu odo oku.

¹⁵ Onye obula a na-achotaghi ebe e dere aha ya n'akwukwo nke ndu ahụ, ka a tunyere n'ime odo oku ahụ.

21

Elugwe ohuru na uwa ohuru

¹ Mgbe ahụ, ahuru m elugwe ohuru na uwa ohuru.* Elugwe nke mbu na uwa nke mbu agabigala, osimiri adighikwa.

² Ahukwara obodo nsọ ahụ bu Jerusalem ohuru ka o si n'elugwe ebe Chineke no na-aridata. O mara mma dika nwaagboghọ ejikwara nke oma maka igakwuru di ya.

³ Anukwara m oke olu si n'ocheze ahụ kwuo okwu si, "Leenu! Ebe obibi Chineke adila ugbo a n'etiti umu mmadu. O ga-ebinyere ha. Ha ga-abukwa ndi ya, n'ezie, Chineke n'onwe ya ga-anokwa n'etiti ha burukwa Chineke ha.

⁴ O ga-ehichapu anya mmiri niile di n'anya ha. Onwu agaghi adikwa ozo.† O buladi iru uju na ikwa akwa na ahuhu agaghi adikwa. Ihe ndi ochie niile agabigala."

⁵ Onye ahụ no n'ocheze ahụ kwuru si, "Lee, ana m eme ka ihe niile di ohuru." Mgbe ahụ, o sikwara, "Detuo ihe ndi a, n'ihi na okwu ndi a bu ihe e kwesiri itukwasị obi, burukwa eziokwu."

* 21:1 Aiz 65:17 † 21:4 Aiz 25:8

⁶ O siri m, "E mezuola ihe niile. Abu m Alfa na Omega, Mmalite na Ogwugwu. Aga m enye onye akpiri na-akpo nku mmiri nke si n'isi iyi mmiri nke ndu dika ihe onyinye.

⁷ Ndi obula na-emeri emeri ga-enweta ihe nketa ndi a. Aga m abukwa Chineke ha, ha onwe ha ga-abu umu m.

⁸ Ma ndi na-atu ujo, ndi na-ekweghi ekwe, na ndi na-emeto onwe ha, na ndi ogbu mmadu, na ndi na-akwa iko, na ndi ha na mmuo ojo na-akparita uka, na ndi na-ekpere arusi, na ndi ugha niile, ihe ha ga-eketa bu ikpe omuma nke ibanye n'ime olulu ahụ e ji nkume na-enwu oku kwanye oku. Nke bu onwu nke ugboro abuo."

Jerusalem ohuru

⁹ Otu n'ime ndi mmuo ozi asaa ahụ, nke ji efere asaa ahụ nke ihe ntaramahuru di n'ime ya biakwutere m si m, "Soro m, ka m gosi gi nwaagboghohu ahụ bu nwunye Nwa Aturu ahụ."

¹⁰ O buuru m n'ime Mmuo buga m n'otu ugwu buru ibu nke idi elu ya dikwa ukwu. O gosiri m obodo nso ahụ bu Jerusalem ka o si na mbara eluigwe ebe Chineke no na-aridata.

¹¹ O juputara n'ebube Chineke, na-enwu ma na-achakwa dika nkume dikarisiri oke onuahia, dika nkume jasper, na-enwu dika kristal.

¹² Mgbidi ya niile di obosara dikwa elu. O nwekwara onu uzo iri na abuo. O bukwa ndi mmuo ozi iri na abuo na-eche onu uzo ndi a nche. E dekwara aha ebo iri na abuo nke umu Izrel n'onu uzo ama ndi a n'otu n'otu.

¹³ Onu uzo ama ato di n'akuku owuwa anyanwu, ato di n'akuku ugwu, ato di n'akuku ndida, ebe ato di n'akuku odida anyanwu.

¹⁴ Mgbidi ahụ nwere nkume iri na abuo e ji to ntala ya. N'elu nkume ndi a n'otu n'otu ka e dere aha ndi ozi iri na abuo nke Nwa Aturu ahụ.

¹⁵ Onye ahụ na-agwa m okwu ji osisi e ji atu ihe, nke e ji olaedo mee, n'aka ya. O ji ya tuo obodo ahụ na onu uzo ama ya, na mgbidi ya.

¹⁶ N'obodo ahụ, enweghi otu akuku n'ime akuku ano nke mgbidi ya kariri ibe ya. Ogologo ya na obodobo ya ha otu. O ji ihe otutu tuo ya, ogologo ya na obodobo nakwa idi elu ya ha, otutu ya di puku kilomita abuo na nari kilomita abuo.‡

¹⁷ O tukwara idi igbidi nke mgbidi ahụ choputa na o di nari nzo ukwu ato, dika ihe otutu nke mmuo ozi ahụ si guputa.

Ima mma nke obodo ahụ

¹⁸ Ihe e ji ruo mgbidi ya bu nkume di oke onuahia a na-akpo jasper, jiri ezi olaedo a nuchara anucha, nke na-enwu dika enyo di ocha ruo obodo ahụ.

¹⁹ E ji nkume niile di oke onuahia choo ntala mgbidi obodo ahụ mma. Ntala nke mbu, bu nkume a na-akpo jasper, ntala nke abuo, nkume a na-akpo safaia, ntala nke ato, nkume a na-akpo kaldoni, nke ano, nkume a na-akpo emeraludu,

²⁰ nke ise, nkume a na-akpo oniks, nke isii, nkume a na-akpo kanelian, nke asaa, nkume a na-akpo krisolait, nke asato, nkume a na-akpo beril, nke itoolu, nkume a na-akpo topaazi, nke iri, nkume a na-akpo krisoprez, nke iri na otu, nkume a na-akpo jasint, nke iri na abuo, nkume a na-akpo ametisiti.

²¹ Onu uzo ama iri na abuo ahụ bu pieal iri na abuo, onu uzo ama obula ka e ji otu nkume pieal ruo n'otu n'otu. Ihe e ji ruo okporouzo di n'obodo

‡ 21:16 Ya bu otu puku na nari mailu ano.

ahụ bụ naanị ọlaedo a nuchara anucha ọbụla, nke dị ọcha dika enyo e hichaziri nke oma.

²² O nweghi ulonso ukwu ọbụla m huru n'ime obodo ahụ n'ihi na Onyenwe anyi Chineke, Onye puru ime ihe niile na Nwa Aturu ahụ bụ ulonso ukwu obodo ahụ nwere.

²³ O dikwaghi mkpa o diri obodo ahụ ka anwu maobu onwa mukwasị ya, n'ihi na ebube nke Chineke bụ ihè ya, orioma ya bukwa Nwa aturu ahụ.

²⁴ Mba niile ga-eji ihè ya jegharịa. Ndi eze uwa niile ga-abiakwa webata ebube ha n'ime ya.

²⁵ A naghị emechi onu uzo ama obodo ahụ emechi. Ha na-eghe oghe ubochi niile n'ihi abali ọbụla adighikwa n'ebe ahụ.

²⁶ Ebube na nsopuru nke mba niile ka a ga-ewebata n'ime ya.

²⁷ O dikwaghi ihe ọbụla ruru aru ga-abata n'ime ya. Otu a kwa, o dikwaghi onye na-eme ihe aru, maobu onye ugha ga-abata n'ime ya, kama o bu naanị ndi ahụ e dere aha ha n'akwukwo nke ndu Nwa Aturu ahụ.

22

Mmiri na-enye ndu

¹ Mmuo ozi ahụ gosiri m iyi ahụ e si ekute mmiri nke na-enye ndu nke na-enwu dika kristal. O sikwa n'okpuru ocheeze Chineke na Nwa aturu ahụ na-asoputa,

² n'etiti okporozo ahụ di n'obodo ahụ. N'akuku aka nri na aka ekpe iyi ahụ, a ga-ahụ osisi ahụ na-enye ndu. Osisidi ndi a na-amị uzo mkpuru iri na abuo di iche iche. Ha na-amiputa mkpuru oheru kwa onwa ọbụla. Akwukwo osisi ahụ waputara bu ogwu e ji agwo mba niile.

³ A gaghị ahụ ihe ọbụla a buru onu n'ime obodo ahụ. Ocheeze Chineke na nke Nwa aturu ahụ ga-adi n'obodo ahụ. Ndi ohu ya ga-efekwa ya ofufe.

⁴ Ha ga-ahukwa ihu ya, a ga-edekwa aha ya n'egedege ihu ha.

⁵ Abali agaghị adikwa ozo, imunye orioma agaghị adikwa mkpa. Mkpa ihè anwu na-enye agaghị adikwa n'ihi na Onyenwe anyi Chineke ga-abu ihè ha, ha ga-achikwa achi dika eze ruo mgbe ebighi ebi.

Obibia Jisos

⁶ Mmuo ozi ahụ gwara m, "Okwu ndi a bu ihe e kwesiri itukwasị obi, burukwa eziokwu. Onyenwe anyi, bu Chineke, onye na-enye ndi amuma Mmuo ya ezitela mmuo ozi ya igosi umuodibo ya ihe ndi ahụ ga-emezu n'oge na-adighi anya.

⁷ "Lee, ana m abia osiso. Ngozi na-adiri onye ahụ na-edebe okwu amuma ndi a di n'akwukwo a."

⁸ Mu onwe m bu Jon, huru ihe ndi a niile, nukwa ha. Mgbe m huru ma nuchaa ihe ndi a niile, adara m n'ukwu mmuo ozi a gosiri m ha ikpo isiala nye ya.

⁹ Ma o siri m, "Emela ihe di otu ahụ! Mu onwe m bukwa odibo Jisos dika gi onwe gi, na dika umunna gi ndi amuma, na dika ndi ahụ niile na-edebe okwu niile e dere n'akwukwo a. Kporo Chineke isiala."

¹⁰ Ma o siri, "Akachila okwu amuma ndi a di n'akwukwo akara, n'ihi na oge adila nso.

¹¹ Ka ndi niile na-eme ajo omume gaa n'ihu na-eme ajo omume, ka ndi na-adighi ọcha gaa n'ihu buru ndi na-adighi ọcha, ka ndi na-eme ezi ihe gaa n'ihu na-eme ezi ihe, ka ndi di nso gaa n'ihu buru ndi di nso."

Ido aka na ntị nakwa okpukpo oku

¹² “Lee, ana m abịa ọsiiso! Ugwo ọrụ m ga-enye onye ọbụla dika ọrụ ọ rụrụ si di dikwa m n’aka.

¹³ Abụ m Alfa na Omega. Onye mbụ na Onye ikpeazu, Mmalite na Ogwugwu.

¹⁴ “Ngozi na-adiri ndi ahụ sara uwe ha mmiri, ka ha si otu a buru ndi na-enweta oke na mkpuru si n’osisi ahụ na-enye ndu, ndi ga-enwe ike isite n’onu uzọ ama ahụ baa n’ime obodo ahụ.

¹⁵ N’azu obodo ka ndi ahụ bu nkita no, ha na ndi niile na-agba afa, na ndi niile na-akwa iko, na ndi niile na-egbu mmadu, na ndi niile na-ekpere arusi, na ndi niile huru ugha n’anya ma na-emekwa ya.

¹⁶ “Mu onwe m, bu Jisos ezitela mmuo ozi m ka o gbara unu ama a nye nzuko m niile. O bu m bu Mgborogwu na Mkpuru Devid. Abukwa m Kpakpando ututu ahụ na-enwu enwu.”

¹⁷ Mmuo Nso na nwanyi ahụ a na-alu oheru na-asị, “Bia!” Ka onye ọbụla nuru okwu a kwuo si, “Bia!” Onye akpiri na-akpo nku ya bia, onye ọbụla chorọ ya bia nuru mmiri na-enye ndu na-akwughị ugwo ọbụla.

¹⁸ Ana m ado onye ọbụla nuru okwu amuma di n’akwukwo a aka na ntị, si, o buru na onye ọbụla atukwasị ihe ọbụla n’elu ha, Chineke ga-atukwasiri onye ahụ ihe ntaramahuhu ahụ niile e kwuru maka ha n’akwukwo a.

¹⁹ O burukwa na onye ọbụla ewepu okwu ọbụla n’akwukwo amuma a, Chineke ga-ewepu oke o nwere n’osisi ahụ na-enye ndu, na oke o nwere n’obodo nso ahụ, nke e kwuru okwu ha n’akwukwo a.

²⁰ Onye ahụ gbara ama ihe ndi a niile na-asị, “N’ezie, ana m abịa ọsiiso.” Amen. Bia, Onyenwe anyi Jisos.

²¹ Ka amara Onyenwe anyi Jisos dinyere ndi nso niile. Amen.